

Dicționar explicativ și practic al limbii române

A I	A I	<i>prep.</i>	1) (exprimă raport de identificare sau de asemănare) Miroase a trandafir.2) (exprimă raport prezumtiv) Nu-i a bine. Vremea e a ploaie.	/<lat. ad
A II	A II	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a exprima: a) bucurie, plăcere, admirație; b) surprindere, mirare; c) durere, întristare, regret, supărare; d) reamintire bruscă).	/Onomat.
ABACĂ	ABĂ//CĂ ~ce	<i>f. arhit.</i>	Placă de piatră așezată de partea superioară a capitelului unei coloane, care susține arhitrava.	/<fr. abaque
ABACTERIAN	ABACTERI//ÂN ~ână (~éni, ~éne)		Care este lipsit de bacterii.	/<fr. abactérian
ABAJUR	ABAJŪR ~uri	<i>n.</i>	Dispozitiv (decorativ) care se pune la o lampă, pentru a dirija razele în direcția dorită.	/<fr. abat-jour
ABANDON	ABANDÓN ~uri	<i>n.</i>	1) v. A ABANDONA.2) Renunțare a unui concurent de a continua o probă în care este angajat. • ~ de familie părăsirea familiei, a copiilor de către persoana care are obligația legală de a-i întreține.	/<fr. abandon
A ABANDONA	A ABANDON//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (părinți, copii etc.) A lăsa la voia întâmplării; a părăsi, lăsând fără nici un sprijin. ~ familia.2) (locuri sau persoane) A lăsa, plecând în altă parte; a părăsi.3) (probe sportive) A lăsa renunțând la participarea în continuare.	/<fr. abandonner
ABANOS	ABANÓ//S ~și	<i>m.</i>	1) Arbore exotic cu lemnul dur de culoare neagră, din care se face mobilă de lux.2) Lemn al acestui arbore.	/<turc. abanoz
ABATAJ	ABATÁJ ~e	<i>f.</i>	1) Extragere a unui minereu sau a unei roci dintr-un zăcământ. Lucrări de ~.2) Loc într-o mină unde se execută această operație.3) Tăiere și doborâre a copacilor în exploatarea forestieră.4) Sacrificare a animalelor la abator.5) Aplecare a unei nave pe o parte pentru a fi reparată; carenaj.	/<fr. abattage
ABATE	ABÁ//TE ~ți	<i>m.</i>	1) Stareț al unei abații.2) Preot catolic.	/<it. abbate
A ABATE	A ABÁTE abát		1. tranz. 1) A îndepărta de la o direcție inițială sau de la o anumită normă morală.2) (persoane) A face să se abată.2. intranz. (despre intenții, gânduri etc.) A-i trece prin minte; a-i veni pe neașteptate.	/<fr. abattre, lat. abbattere
A SE ABATE	A SE ABÁTE mă abát	<i>intranz.</i>	1) A-și schimba direcția inițială. ~ din drum.2) (despre persoane) A se opri (pentru o vizită scurtă), renunțând la traseul inițial; a trece.3) (despre fenomene ale naturii) A veni pe neașteptate (și cu putere).	/<fr. abattre, lat. abbattere
ABATERE	ABÁTER//E ~i	<i>f.</i>	1) jur. Încălcare a unor dispoziții legale.2) tehn. Diferență între valoarea măsurată a unei mărimi și valoarea ei reală. [G.-D. abaterii]	/v. a abate

ABATIZĂ	ABATÍZ//Ă ~e	f.	Obstacol constând din copaci doborâți și așezați cu vârfurile spre dușman. [G.-D. abatizei]	/<fr. abattis
ABATOR	ABAT//ÓR ~oăre	n.	Întreprindere unde se taie animalele destinate consumului.	/<fr. abattoir
ABAȚIE	ABATÍ//E ~i	f.	Mănăstire catolică condusă de un abate. [G.-D. abației]	/<it. ab[b]azia
ABAZIE	ABAZÍE	f.	Tulburare a sistemului nervos manifestată prin neputința de a merge normal. [Art. abazia; G.-D. abaziei]	/<fr. abasie
ABĂTUT	ABĂTÚ//T ~tă (~ți,		Care este întristat; descurajat; mâhnit.	/<fr. abattu
ABC	ABC [pr.: abecé]	m.	1) Primele litere ale alfabetului.2) fig. Începutul a ceva.	/<fr. abece
ABCES	ABCÉS ~e	n.	Inflamație locală a pielii sau buboi; furuncul.	/<fr. abcés, lat. abscessus
A ABDICA	A ABDICÁ abdíc	intrans.	1) (despre regi) A renunța la tron.2) fig. (despre persoane) A renunța la ceva (din cauza greutăților apărute). ~ de la principii.	/<lat. abdicare, fr. abdiquer
ABDOMEN	ABDOMÉN ~e	n.	(la om și la animale) Parte a corpului cuprinsă între torace și bazin, în care se află stomacul, intestinalele și alte organe; burtă; pânțe.	/<lat., fr. abdomen
ABDOMINAL	ABDOMINÁL ~ă (~i, ~e)		Care este caracteristic abdomenului; propriu abdomenului. Cavitare ~ă.	/<fr. abdominal
ABDUCTOR	ABDUCTÓR ~i	adj.	(despre mușchi) Care îndepărtează un membru de axul median al corpului sau două organe unul de altul.	/<fr. abducteur
ABDUȚIE	ABDÚȚI//E ~i	f.	Mișcare făcută de un mușchi abductor.	/<fr. abduction, lat. abductio, ~onis
ABECEDAR	ABECEDÁR ~e	n.	1) Manual pentru învățarea scrisului și cititului.2) fig. Carte care cuprinde noțiunile elementare într-un domeniu de activitate.	/<lat. abecedarius, fr. abécédaire
ABERANT	ABERÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care constituie o aberație; absurd.	/<fr. aberrant, lat. aberrans, ~ntis
ABERAȚIE	ABERÁȚI//E ~i	f.	1) Deviere de la normă.2) Defect al unei imagini produs de un instrument optic. • ~ vizuală astigmatism.3) fig. Încălcare conștientă sau involuntară a unui principiu, a unei norme, a unui adevăr; rătăcire; greșală; eroare. [G.-D. aberației; Sil. -ți-e]	/<lat. aberrato, ~onis, fr. aberration
ABIA	ABIÁ	adv. (uneori repetat)	1) Cu greu; anevoie. ~ merge.2) Foarte puțin; mai de loc. ~ se vede.3) De foarte puțin timp. ~ a intrat.4) Doar; numai. ~ după aceea.5) Cel puțin; măcar; barem. ~ se va astâmpăra. [Sil. a-bia]	/<lat. ad vix
ABIENTIN	ABIENTÍN	n.	Substanță extrasă din abietinee, care se prezintă sub formă de cristale incolore, solubile în apă și alcool. [Sil. -bi-en-]	/<fr. abiéntin
ABIETINEE	ABIETINÉE ~	f.	1) pl. Familie de conifere care cuprinde arbori rășinoși (reprezentanți: bradul, pinul, molidul etc.).2) Plantă din această familie.	/<fr. abiétinées
ABIL	ABÍL ~ă (~i, ~e)		1) și adverbial Care vedește agerime (în mișcări); dibaci; iscusit; îndemânatic. Persoană ~ă.2) Care este făcut cu dibăcie și inteligență; iscusit.3) rar Care se orientează ușor în situații diferite; descurcăreț.	/<fr. habile, lat. habilis
A ABILITA	A ABILIT/Á ~éz	trans.	(persoane) A aprecia acordând un titlu, un grad, un drept.	/<germ. habilitieren, lat. habilitare

ABILITATE	ABILIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter abil; capacitate de a face totul cu ușurință și iscusință; dibăcie; îndemânare; măiestrie; pricepere.2) mai ales la pl. Manifestare abilă; lucru sau act făcut cu ingeniozitate și finețe. [G.-D. abilității]	/<fr. habilité, lat. habilitas, ~atis
ABIOGEN	ABIOGÉN ~ă (~i, ~e)		Care nu este de origine organică.	/<fr. abiogéne
ABIOGENEZĂ	ABIOGENÉZĂ	<i>f.</i>	Teorie conform căreia materia organică a apărut din materia anorganică. [Sil. -bi-o-]	/<fr. abiogenése
ABIOLOGIE	ABIOLOGÍE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul corpurilor anorganice.	/<fr. abiologie
ABIOTIC	ABIÓTI//C ~că (~ci,		Care ține de abioză; propriu abiozei. [Sil. a-bi-o-tic]	/<fr. abiotique
ABIOTROFIE	ABIOTROFÍE	<i>f.</i>	Slăbire sau încetare a funcțiilor unui țesut, organ sau organism. [Sil. -bi-o-tro-]	/<fr. abiotrophie
ABIOZĂ	ABIÓZĂ	<i>f.</i>	1) Lipsă de viață.2) Conservare a produselor alimentare prin nimicirea microorganismelor din ele.	/<fr. abiose
ABIS	ABÍS ~uri	<i>n.</i>	Adâncime foarte mare; prăpastie; hău; genune; neant.	/<fr. abysse, lat. abyssus
ABISAL	ABISÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de abis; caracteristic abisului. • Zonă (sau regiune) ~ă cea mai adâncă zonă (sau regiune) din mări și oceane.2) Care ține de subconștient; care se referă la subconștient.	/<fr. abyssal
ABITAȚIE	ABITÁȚIE	<i>f. jur.</i>	Dreptul de a locui într-o casă care aparține altuia.	/<fr. habitation, lat. habitatio, ~onis
ABJECT	ABJÉC//T ~tă (~ți, ~te)		Care este vrednic de dispreț; josnic; ticălos; mârșav; mizerabil; netrebnic.	/<lat. abjectus, fr. abject
ABJECȚIE	ABJÉCȚI//E ~i	<i>f.</i>	Faptă abjectă; josnicie; ticăloșie; mârșăvie. [G.-D. abjecției; Sil. ab-jec-ți-e]	/<fr. abjection, lat. abjecto, ~onis
A ABJUDECA	A ABJUDECÁ	<i>tranz.</i>	(titluri, drepturi) A anula printr-o decizie judiciară.	/<lat. abjudicare
A ABJURA	A ABJURÁ abjúr	<i>tranz.</i>	(doctrine, concepții, etc.) A renega în mod public.	/<lat. abjurare, fr. abjurer
ABLACTAȚIE	ABLACTÁȚIE	<i>f.</i>	1) Încetare a secreției de lapte matern.2) Înlocuire a laptelui matern cu alte alimente necesare sugarului.	/<germ. Ablaktation
ABLATIV	ABLATÍV ~e	<i>n.</i>	Caz al declinării în unele limbi, care exprimă punctul de plecare, instrumentul, cauza sau alt complement circumstanțial. • ~ absolut construcție sintactică a limbii latine constând dintr-un participiu în ablativ și dintr-un substantiv sau pronume în același caz. [Sil. a-bla-]	/<lat. ablativus, fr. ablatif
ABLAȚIUNE	ABLAȚIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Intervenție chirurgicală prin care se îndepărtează un organ, un membru sau un țesut bolnav.2) Îndepărtare (prin acțiunea apelor, a vântului etc.) a materialului rezultat în urma dezagregării solului, a rocilor.3) Reducere a masei unui ghețar, prin topire sau evaporare. [G.-D. ablatiunii; Sil. -ti-u-]	/<lat. ablatio, ~onis, fr. ablation
ABLEFARIE	ABLEFARÍE	<i>f. med.</i>	Anomalie congenitală constând în lipsa totală sau parțială a pleoapelor. [Sil. a-ble-]	/<fr. ablépharie
ABLEPSIE	ABLEPSÍE	<i>f.</i>	Lipsă a vederii; cecitate; orbire. [Sil. a-blep-]	/<fr. ablépsie

ABLUȚIUNE	ABLUȚIŪN//E ~i	<i>f.</i>	1) Spălare a corpului (în scop de purificare) prescrisă de unele religii orientale.2) Spălare cu dușul. [Sil. -blu-ți-u-]	/<lat. ablutio, ~onis, fr. ablution
A ABNEGA	A ABNEGÁ abnég	<i>intrans.</i>	A se consacră în întregime; a se dedica; a se devota.	/Din abnegație
ABNEGAȚIE	ABNEGÁȚIE	<i>f.</i>	1) Devotament până la jertfire de sine față de o cauză sau de o persoană.2) Sacrificiu voluntar; renunțare voluntară la ceva scump. [G.-D. abnegației; Sil. -ți-e]	/<fr. abnegation, lat. abnegatio, ~onis
A ABOLI	A ABOL//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) (legi, ordine, dispoziții oficiale etc.) A declara nul printr-un ordin; a abroga; a anula; a contramanda; a revoca.2) (instituții) A face să înceteze existența (printr-un ordin); a desființa; a lichida; a suprima.	/<fr. abolir, lat. abolere
ABOLIȚIONISM	ABOLIȚIONÍSM	<i>n.</i>	Mișcare politică în S.U.A. care urmărea abolirea sclavagismului. [Sil. -ți-o-]	/<fr. abolitionnisme
ABOLIȚIONIST	ABOLIȚIONÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al aboliționismului.	/<fr. abolitionniste
ABOMINABIL	ABOMINÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care provoacă groază; înfiorător; cutremurător.2) Care trezește dezgust, scârbă; dezgustător.	/<lat. abominabilis, fr. abominable
A ABONA	A ABON//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se aboneze.	/<fr. abonner
A SE ABONA	A SE ABON//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	A-și face un abonament. ~ la o revistă.	/<fr. abonner
ABONAMENT	ABONAMÉNT ~e	<i>n.</i>	Document prin care, în schimbul unei sume de bani, se obține, pentru un anumit timp, dreptul de a se folosi de unele servicii (de a primi o publicație, de a asista la spectacole etc.).	/<fr. abonnement
ABONAT	ABONÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Persoana care beneficiază de un abonament.	/v. a abona
A ABORDA	A ABORD//Á ~éz		1. intrans. 1) (despre nave) A se apropia de țărm sau de chei (în vederea legării); a acosta.2) (despre nave) A se ciocni accidental (de o altă navă, de un dig etc.).2. tranz. 1) (nave) A anina pentru a trage la țărm.2) fig. (probleme, chestiuni etc.) A pune în discuție.3) fig. (persoane, de obicei necunoscute) A opri (în mod brutal) pentru a li se adresa; a acosta.	/<fr. aborder
ABORDABIL	ABORDÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care poate fi abordat.2) Care este accesibil.	/<fr. abordable
ABORDAJ	ABORDÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Ciocnire accidentală între două nave sau a unei nave de un obstacol.2) Atacare a unei corăbii inamice prin alăturare la bordul ei. Lupte de ~.	/<fr. abordage
ABORIGEN	ABORIGÉN ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care face parte din populația originară a unei țări sau a unei regiuni; autohton; indigen; bășinaș. [Sil. ab-o-]	/<fr. aborigene
ABORTIV	ABORTÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care este produs înainte de vreme; prematur.2) Care provoacă avortul. Medicament ~.	/<fr. abortif, lat. abortivus
ABRACADABRA	ABRACADÁBRA	<i>f.</i>	1) Cuvânt cabalistic căruia i se atribuie putere magică.2) Îngrămădire de cuvinte fără sens. [Sil. a-bra-]	/<fr., it. abracadabra
ABRAHIE	ABRAHÍE	<i>f. med.</i>	Anomalie congenitală constând în lipsa brațelor.	/<fr. abrachie
ABRAHIOCEFALIE	ABRAHIOCEFALÍE	<i>f. med.</i>	Anomalie congenitală constând în lipsa capului și a brațelor.	/<fr. abrachiocéphalie
ABRAZARE	ABRAZ//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	Operație de prelucrare a unei piese cu ajutorul unui abraziv.	/Din abraziv sau abraziune

ABRAZIUNE	ABRAZIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Proces de eroziune a țărmlui prin acțiunea valurilor.2) Roadere a unui corp prin frecarea cu altul mai dur. [Sil. a-bra-zi-u-ne]	/<fr. abrasion
ABRAZIV	ABRAZÍV ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre corpuri dure, materiale) Care are proprietatea de a roade prin frecare. Piatră ~ă.	/<fr. abrasif
ABRAZOR	ABRAZ//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Unealtă făcută dintr-un material abraziv, care servește la prelucrarea materialelor prin așchiere.	/Din abraziune
A ABREVIA	A ABREVI//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(cuvinte, expresii) A face mai scurt prin reducerea numărului de litere sau de silabe; a prescurta. [Sil. a-bre-vi-a]	/<lat., it. abbreviare
ABREVIATIV	ABREVIATÍV ~ă (~i, ~e)		Care marchează o abreviere. Semne ~e.	/<it. abbreviatio, fr. abrégatif
ABREVIERE	ABREVIÉR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A ABREVIA.2) Cuvânt sau grup de cuvinte prescurtate.	/v. a abrevia
A ABROGA	A ABROGÁ abrog	<i>tranz.</i>	(legi, ordine, dispoziții oficiale etc.) A declara nul printr-un ordin; a aboli; a anula; a contramanda; a revoca. [Sil. ab-ro-ga]	/<lat. abrogare
ABRUPT	ABRÚP//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre maluri, povârnișuri) Care este în pantă foarte înclinată; aproape vertical.2) fig. (despre stil) Care nu are legătură între idei. [Sil. ab-rupt]	/<lat. abruptus, fr. abrupt
A ABRUTIZA	A ABRUTIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se abrutizeze.	/<fr. abrutir
A SE ABRUTIZA	A SE ABRUTIZ//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	A se transforma în brută; a-și pierde însușirile umane și morale. [Sil. a-bru-]	/<fr. abrutir
ABRUTIZANT	ABRUTIZÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care abrutizează.	/<fr. abrutissant
ABSCISĂ	ABSCÍS//Ă ~e	<i>f.</i>	Una dintre cele două linii care servesc la fixarea poziției unui punct pe un plan sau în spațiu, cealaltă numindu-se ordonată. [Sil. ab-sci-]	/<fr. abscisse, lat. abscissa
ABSCIZIUNE	ABSCIZIÚNE	<i>f. med.</i>	Înlăturare prin intervenție chirurgicală a unei părți sau a unui organ al corpului.	/<fr. abscission
ABSCONS	ABSCÓN//S ~să (~și, ~se)	<i>livr.</i>	Care este greu de înțeles; obscur. [Sil. ab-scons]	/<fr. abscons, lat. absconsus
ABSENT	ABSÉN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care lipsește.2) fig. Care este dus pe gânduri; distrat. Privire ~tă.	/<fr. absent, lat. absens, ~ntis
A ABSENTA	A ABSENT//Á ~éz	<i>intrans.</i>	A fi absent; a lipsi. ~ nemotivat.	/<lat. absentare, fr. [s']absenter
ABSENTEISM	ABSENTEÍSM	<i>n.</i>	1) Exploatare a unei proprietăți funciare de un intermediar în timpul absenței îndelungate a proprietarului.2) Absență frecventă dintr-un loc (de muncă).	/<fr. absentéisme
ABSENTEIST	ABSENTEÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Proprietar care își administrează proprietatea funciară printr-un intermediar.	/<fr. absentéiste
ABSENȚĂ	ABSÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Lipsă a unei persoane din locul unde ar trebui să fie.2) Semn ce marchează această lipsă.3) fig. Lipsă de interes; indiferență; neatenție; dezinteres.	/<fr. absence, lat. absentia
ABSIDĂ	ABSÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	Încăpere semicirculară în bisericile creștine, destinată altarului.	/<fr. abside, lat. absida

ABSINT	ABSÍNT ~uri	<i>n.</i>	Băutură alcoolică preparată din pelin, anason și alte plante aromatice.	/<fr. absinthe
ABSOLUT I	ABSOLÚT I	<i>n. filoz.</i>	Principiu de bază, identificat cu divinitatea, care este pus la baza universului; ceea ce există în sine și prin sine.	/<lat. absolutus
ABSOLUT II	ABSOLÚ//T II ~tă (~ți, ~te)		1) Care nu este limitat de nici un fel de condiții. Putere ~tă.2) Care corespunde tuturor cerințelor; lipsit de defecte; complet; ireproșabil; impecabil; perfect. Auz ~.3) Care este covârșitor. Majoritate ~tă.4) rar (despre corpuri, substanțe etc.) Care are o compoziție omogenă; fără impurități; pur; curat. Alcool ~.	/<lat. absolutus
ABSOLUT III	ABSOLÚT III	<i>adv.</i>	1) Cu desăvârșire; cu totul.2) Întru totul; exact.	/<lat. absolutus
ABSOLUTISM	ABSOLUTÍSM	<i>n.</i>	1) Formă de guvernământ bazată pe puterea absolută a unei singure persoane (monarh, duce etc.); autocrație.2) Concepție care stă la baza unei monarhii.	/<fr. absolutisme
ABSOLUTIST I	ABSOLUTÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de absolutism; propriu absolutismului.	/<lat. absolutista
ABSOLUTIST II	ABSOLUTÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al absolutismului.	/<lat. absolutista
A ABSOLUTIZA	A ABSOLUTIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A da caracter absolut; a considera (ceva) ca absolut.	/absolut + suf. ~iza
ABSOLUTORIU	ABSOLUTÓRI//U ~e		Care a absolvit un păcat, un delict etc.	/<lat. absolutionarius
ABSOLUȚIUNE	ABSOLUȚIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Iertare de pedeapsă a unui acuzat.2) Iertare a păcatelor (de către preot).	/<lat. absolutio, ~onis
ABSOLVENT	ABSOLVÉN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care a absolvit o formă de învățământ.	/<germ. Absolvent, lat. absolvens, ~ntis
A ABSOLVI I	A ABSOLV//Í I ~esc	<i>tranz.</i>	(instituții de învățământ) A termina cu bine.	/<germ. absolvieren, lat. absolvere
A ABSOLVI II	A ABSOLVÍ II absólv	<i>tranz.</i>	1) jur. (acuzări) A scuti de o pedeapsă; a ierta.2) rel. A elibera de păcate; a ierta.	/<germ. absolvieren, lat. absolvere
ABSORBANT	ABSORBÁN//T ~tă (~ți, ~te)		1) și substantival Care are proprietatea de a absorbi lichide sau vapori.2) fig. Care atrage în cel mai înalt grad. Ocupație ~tă.	/<fr. absorbant
A ABSORBI	A ABSORBÍ absórb	<i>tranz.</i>	1) (despre corpuri poroase) A atrage în sine; a lăsa să pătrundă în sine; a îmbiba.2) fig. A preocupa în întregime; a captiva.	/<fr. absorber, lat. absorbere
ABSORBȚIE	ABSÓRBȚI//E ~i	<i>f.</i>	Fenomen prin care un corp solid sau lichid încorporează o substanță oarecare din afară; absorbire. [G.-D. absorbției; Sil. -sorb-ți-e]	/<fr. absorption, lat. absorptio, ~onis
ABSTENȚIONISM	ABSTENȚIONÍSM	<i>n.</i>	Abținere demonstrativă de la exercitarea dreptului de vot.	/<fr. abstentionnisme
ABSTINENT	ABSTINÉN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	Care se abține de la excese; care este cumpătat la mâncare, băutură și alte necesități. Om ~. [Sil. ab-sti-]	/<fr. abstinent, lat. abstinens, ~ntis

ABSTRACT	ABSTRÁC//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și adverbial</i>	1) (în opoziție cu concret) Care rezultă dintr-un proces de abstracție; care cuprinde trăsăturile generale, detașându-se de raporturile concrete.2) Care este greu de înțeles din cauza lipsei elementelor concrete. • În ~ a) pe calea deducțiilor logice; b) rupt de realitate. [Sil. abs-tract]	/<lat. abstractus, germ. abstrakt
A ABSTRACTIZA	A ABSTRACTIZ//Á ~éz		1. tranz. A analiza printr-o abstracție.2. intrans. A trece de la concret la abstract. [Sil. abs-trac-]	/abstract + suf. ~iza
ABSTRACȚIE	ABSTRÁCTI//E ~i	<i>f.</i>	Proces al gândirii constând din desprinderea, menținerea și generalizarea însușirilor esențiale ale unor obiecte sau fenomene. • A face ~ de... a nu lua în considerare; a ignora. [G.-D. abstracției; Sil. abs-trac-ti-e]	/<fr. abstraction, lat. abstractio, ~onis
ABSTRACȚIONISM	ABSTRACȚIONÍSM	<i>n.</i>	Curent artistic contemporan, caracterizat prin reducția abstractă și incifrarea imaginii. [Sil. abs-trac-ți-o-]	/<fr. abstractionnisme
A ABSTRAGE	A ABSTRÁGE	<i>tranz.</i>	A considera izolat; a desprinde dintr-un ansamblu.	/<lat. abstrahere
ABSURD I	ABSÚRD I	<i>n.</i>	Calitatea a ceea ce este lipsit de rațiune. • Prin ~ prin admiterea unui raționament fals. Reducerea la ~ metodă de demonstrare a unui adevăr prin dovedirea că oricare alt punct de vedere duce la consecințe false.	/<lat. absurdus, fr. absurde
ABSURD II	ABSÚR//D II ~dă (~zi, ~de)		Care vine în contradicție cu gândirea logică; alogic; aberant.	/<lat. absurdus, fr. absurde
ABSURDITATE	ABSURDIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter absurd.2) Concepție, idee sau faptă absurdă.	/<fr. absurdité, lat. absurditas, ~atis
ABȚIBILD	ABȚIBÍLD ~uri	<i>n.</i>	Desen colorat aplicat prin lipire pe o suprafață netedă.	/<germ. Abzeihbild
A SE ABȚINE	A SE ABȚÍNE mă abțin	<i>intrans.</i>	1) A renunța voit (la ceva). ~ de la mâncăruri picante.2) A nu-și exprima părerea sau votul.	/<fr. [s']abstenir
ABULIE	ABULÍE	<i>f.</i>	Lipsă de voință manifestată în unele boli psihice; nehotărâre. [G.-D. abuliei]	/<fr. aboulie
A ABUNDA	A ABUNDÁ pers. 3 abúndă	<i>intrans.</i>	A fi din abundență; în cantități mari.2) A avea din abundență; a conține din belșug.	/<lat. abundare, fr. abonder
ABUNDENT	ABUNDÉN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre bunuri) Care este în cantitate mare; care abundă; bogat; îmbelșugat.	/<fr. abondant, lat. abundans, ~ntis
ABUNDENȚĂ	ABUNDÉNȚ//Ă	<i>f.</i>	Cantitate mare de bunuri care întrece mult necesitățile obișnuite; belșug; îndeșulare; bogăție. Din ~. [G.-D. abundenței]	/<lat. abundantia, fr. abondance
ABUR	ÁBUR ~i	<i>n.</i>	1) pl. Vaporii de apă.2) Ceață rară.3) fig. Suflare ușoară (de vânt); boare.4) fig. rar Cantitate foarte mică. Un ~ de...	/ Cuv. autoht.
A ABURCA	A ABURCÁ abúrc	<i>tranz.</i>	1) A face să se aburce.2) (greuțăți mari) A ridica, depunând eforturi mari. ~ sacul plin în spate.	/Orig. nec.
A SE ABURCA	A SE ABURCÁ mă	<i>intrans.</i>	A se urca cu greu; a se cățăra. ~ în copac.	/Orig. nec.
A ABURI	A ABUR//Í ~esc		1. tranz. A face să se aburească.2. intrans. 1) A scoate aburi. Câmpia ~ește.2) rar (despre vânt) A sufla lin; a adia.	/Din abur
A SE ABURI	A SE ABUR//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A se acoperi cu aburi; a asuda.2) fig. (despre față, obraji) A se înroși ușor; a se îmbujora; a se rumeni.	/Din abur

ABUZ	ABŪZ ~uri	<i>n.</i>	1) Lipsă de măsură; tot ce depășește limitele normale; exces. ~ de medicamente.2) jur. Încălcare a legalității; faptă ilegală. • ~ de putere faptă săvârșită de cineva prin depășirea împuternicirilor sale. Prin ~ în mod abuziv.	/<fr. abus, lat. abusus
A ABUZA	A ABUZ//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A face abuz; a folosi cu exces.2) A comite un abuz.	/<fr. abuser
ABUZIV	ABUZÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care întrece măsura; excesiv.2) Care este săvârșit prin abuz de putere; ilegal.	/<lat. abusivus, fr. abusif
AC	AC áce	<i>n.</i>	1) Obiect mic de metal, ascuțit la un capăt și prevăzut la celălalt cu o gaură, prin care trece ața, care servește la cusut. • ~ țigănesc ac mare, pentru cusut pânză groasă. A sta (sau a șede) ca pe ace a fi foarte nerăbdător. A călca ca pe ace a umbla încet pentru a nu face zgomot. A scăpa ca prin urechile ~ului a scăpa cu mare greutate. A găsi (a avea) ~ de cojocul cuiva a-i veni cuiva de hac.2) Obiect asemănător cu această piesă alungită, având diferite întrebuințări. ~ de siguranță. ~ de păr. ~ul ceasornicului.3) Organ de apărare la unele insecte și animale. ~ul albinei.4) Frunză subțire și ascuțită a coniferelor.5) Șină mobilă pentru dirijarea vehiculelor de cale ferată de pe o linie pe alta; macaz.6): ~-de-mare pește marin în formă de andrea.	/<lat. acus
ACADEA	ACAD//EÁ ~éle	<i>f.</i>	Bomboană preparată din zahăr topit. [Art. acadeaua; G.-D. acadelei]	/<turc. akede, akiide
ACADEMIC	ACADÉMI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de academie; propriu academiei.2) Care are caracter pur teoretic. Discuție ~că.	/<lat. academicus, fr. académique
ACADEMICIAN	ACADEMICI//ÁN	<i>m.</i>	Membru al unei academii. [Sil. -ci-an]	/<fr. académicien
ACADEMIE	ACADEMÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Societate formată din oameni de știință și de cultură.2) Instituție de învățământ superior. ~ economică. [G.-D. academiei]	/<lat. academia, fr. académie
ACADEMISM	ACADEMÍSM	<i>n.</i>	Curent artistic constând în limitarea servilă a modelelor artei clasice sau antice.	/<fr. académisme, germ. Akademismus
ACADEMIST	ACADEMÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Adept al academismului.	/<fr. académiste
ACALMIE	ACALMÍE	<i>f.</i>	1) Perioadă de liniștire temporară a valurilor.2) fig. Răstimp de liniște într-o perioadă de frământări. [G.-D. acalmiei]	/<fr. accalmie
ACALORIC	ACALÓRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care este lipsit de calorii.	/<fr. acalorique
ACANTA	ACÁNT//A ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee decorativă cu frunze mari și cu flori albe sau roz grupate în formă de spic; talpa-ursului.	/<fr. acanthe, lat. acanthus
ACANTOCEFAL	ACANTOCEFÁL ~i	<i>m.</i>	1) pl. Clasa de viermi inferiori, care parazitează în intestinale porcilor, ale păsărilor înotătoare, ale peștilor.2) Vierme din această clasă.	/<fr. acanthocéphale
A ACAPARA	A ACAPAR//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(pământ, putere etc.) A-și însuși (cu forța) în întregime.	/<fr. accaparer
A CAPPELLA	A CAPPELLA	<i>adv.</i>	(despre o compoziție muzicală sau despre o formație corală) Fără acompaniament instrumental.	/Cuv. it.

ACAR I	ACÁR I ~e	<i>n.</i>	Cutiută de păstrat ace, ață și alte obiecte necesare la cusut; acarniță.	/ac + suf. ~ar
ACAR II	ACÁR II ~i	<i>m.</i>	Muncitor la calea ferată care manipulează acele; macagiu.	/ac + suf. ~ar
ACARET	ACARÉT ~uri	<i>n.</i>	Construcție auxiliară care ține de o clădire, de o gospodărie individuală.	<turc. acaret
ACARIAN	ACARI//ÁN ~eni	<i>m.</i>	1) la pl. Ordin de arahnide mici transmițătoare de boli grave.2) Arahnidă din acest ordin. [Sil. -ri-an]	<fr. acariens
ACARICID	ACARICÍD ~e	<i>n.</i>	Substanță otrăvitoare, care ucide acarienii.	<fr. acaricide
ACARINATĂ	ACARINÁT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Clasa de păsări alergătoare cu sternul lipsit de carenă și cu aripi reduse (reprezentant: struțul).2) Pasăre din această clasă.	<lat. acarinatus
ACARIOZĂ	ACARIÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Dermatoză la om și la animale, provocată de acarienii.	<fr. acariose
ACARNIȚĂ	ACÁRNIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Cutiută de păstrat ace, ață și alte obiecte necesare la cusut; acar.2) Perniță în care se înfig acele.	/ac + suf. ~arniță
ACASĂ	ACÁSĂ	<i>adv.</i>	1) În casa în care locuiești. • Cei de ~ cei apropiați. Acum (sau așa) mai vii de ~ așa te mai înțeleg; așa mai merge. A nu-i fi cui va boii ~ a fi prost dispus.2) fig. În locul natal; în patrie.3) Spre casa în care locuiești. Mă duc ~.	/a + casă
ACATIST	ACATÍST ~e	<i>n.</i>	bis. Slujbă bisericească în cinstea fecioarei Maria sau a altor sfinți. • A da ~e (sau un ~) a cere preotului să se roage pentru realizarea unor dorințe.	<sl. akatistu
ACAT	ACÁT ~i	<i>m.</i>	reg. Arbore cu tulpina înaltă, cu coroană rară și ramuri spinoase, cu frunze compuse și flori albe sau galbene grupate în ciorchine; salcâm.	<ung. akác
ACĂȚĂRII	ACĂȚERII	<i>adj. invar. pop.</i>	1) (despre obiecte) Care are calități corespunzătoare destinației; bun. • Mai ~ deosebit.2) (despre persoane) Care este de treabă; cumsecade.	/Orig. nec.
A ACCEDE	A ACCÉDE accéd	<i>intrans.</i>	1) A avea acces; a pătrunde.2) A fi de acord; a consimți.	<lat. accedere, fr. accéder
A ACCELEA	A ACCELER//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(acțiuni, procese tehnice) A face să se desfășoare într-un ritm mai rapid (uneori nejustificat); a pripri; a grăbi; a zori; a precipita.	<fr. accélérer, lat. accelerare
ACCELERANDO	ACCELERÁNDO	<i>adv. muz.</i>	Din ce în ce mai repede.	/Cuv. it.
ACCELERAT	ACCELERÁ//T ~tă (~ți, ~te)		v. A ACCELEA. • (Tren) ~ tren cu viteză mare (care se oprește numai la găurile importante).	/v. a accelera
ACCELERATOR	ACCELERAT//ÓR ~oare	<i>n.</i>	1) Mecanism care permite mărirea vitezei unui motor.2) Pedală care pune în mișcare acest mecanism. • ~ de particule aparat folosit pentru a mări viteza particulelor elementare în scopul realizării unor reacții nucleare.3) Substanța care grăbește o reacție chimică sau un proces fizico-chimic.	<fr. accélérateur
ACCELEAȚIE	ACCELERÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Variație a vitezei unui corp într-o unitate de timp. [G.-D. accelerației; Sil. -ți-e]	<fr. accélération, lat. acceleratio, ~onis
ACCELEROGRAF	ACCELEROGRÁF ~e	<i>n.</i>	Accelerometru înregistrator.	<fr. accélérographe
ACCELEROMETRU	ACCELEROMÉTR//	<i>n.</i>	Aparat cu care se măsoară accelerațiile.	<fr. accélérometre

ACCENT	ACCÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Pronunțare mai intensă a unei silabe sau a unui cuvânt.2) Semn deasupra unei litere sau silabe, care indică locul și felul accentuării.3) Mod specific de a vorbi o limbă. Vorbește cu un ~ străin.	/<fr. accent, lat. accentus
A ACCENTUA	A ACCENTU//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (silabe, cuvinte, propoziții) A evidenția prin accent.2) fig. A scoate în evidență în mod deosebit; a sublinia. [Sil. -tu-a]	/<fr. accentuer
A SE ACCENTUA	A SE ACCENTU//Á se ~eáză	<i>intranz.</i>	(despre procese, fenomene) A se desfășura într-un mod din ce în ce mai energetic; a deveni mai intens; a se intensifica; a se adânci. [Sil. -tu-a]	/<fr. accentuer
ACCEPT	ACCÉPT ~e	<i>n.</i>	Act prin care cineva se obligă să achite o datorie la scadență.	/<germ. Akzept, lat. acceptus
A ACCEPTA	A ACCEPTÁ accépt	<i>tranz.</i>	1) (cadouri, propuneri) A primi în mod voit.2) fin. (conturi, polițe etc.) A primi în vederea achitării.	/<fr. accepter, lat. acceptare
ACCEPTABIL	ACCEPTÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi acceptat; convenabil. Condiții ~e.	/<fr. acceptable, lat. acceptabilis
ACCEȚIE	ACCÉȚI//E ~i	<i>f.</i>	Sens pe care îl are un cuvânt; semnificație. [G.-D. acceȚiei; Sil. -Ți-e]	/<fr. acception, lat. acceptio, ~onis
ACCES I	ACCÉS I ~uri	<i>n.</i>	Posibilitate sau drept de a ajunge, de a pătrunde sau de a intra undeva.	/< lat. accessus, fr. acces
ACCES II	ACCÉS II ~e	<i>n.</i>	1) Manifestare violentă a unei boli; criză; atac. ~ de nervi.2) fig. Manifestare violentă a unei stări sufletești. ~ de furie.	/<lat. accessus, fr. acces
A ACCESA	A ACCES//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face funcțional; a folosi.	/Din acces
ACCESIBIL	ACCESÍBIL ~ă (~i, ~e)		1) La care se poate ajunge ușor; de care se poate apropia ușor. Persoană ~ă.2) Care este convenabil pentru toți. Prețuri ~e.3) Care poate fi ușor înțeles. Expunere ~ă.	/<fr. accessible, lat. accessibilis
ACCESIBILITATE	ACCESIBILITÁTE	<i>f.</i>	Caracter accesibil.	/<fr. accessibilité, lat. accessibilitas, ~atis
ACCESORIU I	ACCESÓRI//U I ~e (~i)		Care însoțește un element principal; suplimentar. [Sil. -riu]	/<lat. accessorius, fr. accessoire
ACCESORIU II	ACCESÓRI//U II ~i	<i>n.</i>	mai ales la pl. 1) Piese anexe ale unei mașini sau ale unui aparat. ~i de automobil.2) Obiecte mărunte (de îmbrăcăminte, de mobilier etc.). [Sil. -riu]	/<lat. accessorius, fr. accessoire
ACCIDENT	ACCIDÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Întâmplare neprevăzută, care duce la o nenorocire; avarie. ~ de circulație.2) Defect în funcționarea unei mașini, a unei instalații etc.3) Neregularitate a unui teren.	/<fr. accident, lat. accidens, ~ntis
A ACCIDENTA	A ACCIDENT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se accidenteze.	/Din accident
A SE ACCIDENTA	A SE ACCIDENT//Á mă ~éz	<i>intranz.</i>	A suferi un accident.	/Din accident
ACCIDENTAL	ACCIDENTÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care este întâmplător; neprevăzut; cazual.2) Care este neesențial, secundar.	/<fr. accidentel
ACCIDENTAT	ACCIDENTÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) și substantival Care a suferit un accident.2) (despre teren, relief etc.) Care prezintă neregularități.	/v. a (se) accidenta

ACCIDENȚE	ACCIDĚŢE	<i>f.</i>	pl. Lucrări tipografice care folosesc o bogată varietate de litere și de ornamente.	/<germ. Akzidenz
ACCIZĂ	ACCÍZ//Ă ~e	<i>n.</i>	Impozit indirect asupra unor bunuri și servicii.	/<fr. accise
ACE	ACE [pr.: eis]	<i>n.</i>	(la tenis) Lovitură prin care se obține punct direct din serviciu.	/<eng. ace
ACEFAL	ACEFÁL ~ă (~i, ~e)		(despre unele animale inferioare) Care nu are cap.	/<fr. acéphale, lat. acephalus
ACEFALIE	ACEFALÍE	<i>f.</i>	1) zool. Absență a capului, specifică unor animale inferioare.2) med. Monstruoșitate congenitală care constă în lipsa capului la făt.	/<fr. acéphalie
ACEL	ACÉL aceea (acéi, acéle)	<i>dem.</i>	(se folosește pentru a indica pe cineva sau ceva care este relativ depărtat de subiectul vorbitor). ~ băiat.	/<lat. ecce-illu, ecce-illa
ACELAACELAȘI	ACÉLA aceea (acéia, acélea)	<i>pron. dem.</i>	(indică pe cineva sau pe ceva mai depărtat de subiectul vorbitor) Cine e acela? • De aceea din această cauză. Drept aceea prin urmare; deci; așadar.	/<lat. ecce-illu, ecce-illa
ACERACEE	ACÉLAȘI aceeași (acéiași, acéleași)	<i>adj. dem.</i>	Tot acela; chiar acela.	/acela + și
ACERB	ACERACÉE ~	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de plante lemnoase, cu frunze opuse, cu flori grupate în inflorescențe și cu fructe aripate (reprezentant: arțarul).2) Plantă din această familie.	/<fr. acéracées
ACEST	ACÉRB ~ă (~i, ~e)		Care acționează cu dârzenie sporită; agresiv; caustic; necruțător; înversunat. Critică ~ă.	/<fr. acerbe, lat. acerbus
ACESTA	ACÉST această (acéști, acéste)	<i>adj. dem.</i>	1) (se folosește pentru a indica pe cineva sau ceva relativ apropiat de subiectul vorbitor) ~ elev. Această carte.2) Care este în curs; curent; prezent.	/<lat. ecce-istu, ecce-ista
ACETAT	ACÉSTA aceăsta (acéstia, acéstea)	<i>dem.</i>	(indică pe cineva sau pe ceva mai apropiat de subiectul vorbitor) Ce e aceasta? • Cu toate acestea totuși. (În) afară de (sau pe lângă) aceasta în plus.	/<lat. ecceistu, ecce-ista
ACETIC	ACETÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Sare sau ester al acidului acetic. • ~ de celuloză acetat folosit la fabricarea unor materiale plastice.	/<fr. acétate
A ACETIFICA	ACÉTI//C ~că (~ci, ~ce):		Acid ~ lichid incolor, cu miros înțepător, folosit în industria farmaceutică. Fermentație ~că fermentație care dă naștere oțetului.	/<fr. acétique
ACETIL	A ACETIFICĂ pers. 3 se acetifică	<i>tranz.</i>	(alcool etilic) A transforma în acid acetic.	/<fr. acétifier
ACETILENA	ACÉTÍL ~i	<i>m. chim.</i>	Radical organic monovalent, derivat de la acidul acetic.	/<fr. acétyle
ACETOBACTER	ACÉTILÉNA	<i>f.</i>	Gaz incolor, folosit în industria chimică, la iluminat și la sudură. Lampă cu ~. [G.-D. acetilenei]	/<fr. acétylene
ACETONĂ	ACETOBACTÉR	<i>n.</i>	Bacterie care transformă vinul în oțet.	/<fr. acétobacter
ACETONEMIE	ACETÓN//Ă ~e	<i>f.</i>	Lichid incolor, volatil, folosit ca dizolvant în industria de lacuri și vopsele.	/<fr. acétone
ACETONURIE	ACETONEMÍE	<i>f.</i>	Prezență a acetonei în sânge (întâlnită în diabet).	/<fr. acétonémie

ACHENĂ	ACETONURIE	<i>f.</i>	Prezență a acetonei în urină (întâlnită în diabet, în stările de inanție etc.).	/<fr. acétonurie
ACHINEZIE	ACHÉN//Ă ~e	<i>f.</i>	Fruct uscat al unor plante care nu se deschide la coacere, având, de obicei, o singură sămânță.	/<fr. akene
A ACHIPUI	ACHINEZIE	<i>f. med.</i>	Imposibilitate de a face mișcări; imobilitate.	/<fr. akinésie
A ACHITAA SE ACHITA	A ACHIPUI achípu	<i>tranz. pop.</i>	(persoane, obiecte) A atinge ușor cu degetele (pentru a se convinge că există); a pipăi.	/Orig. nec.
ACHIZITOR	A ACHITÁ achít	<i>tranz.</i>	1) (mărfuri, pierderi, datorii etc.) A compensa în bani sau în natură; a plăti.2) (persoane) A declara ca fiind nevinovat (printr-o decizie judiciară).3) fam. A lipsi de viață (premeditat sau întâmplător); a ucide; a omorâ.	/<fr. acquitter
ACHIZIȚIE	A SE ACHITÁ mă	<i>intrans.</i>	A se elibera (de o obligație materială sau morală). ~ de o datorie.	/<fr. acquitter
A ACHIZIȚIONA	ACHIZITÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană care se ocupă cu achiziționarea de produse și de materiale.	/achizi[ție] + suf. ~tor
ACICLIC	ACHIZÍȚIE ~i	<i>f.</i>	1) Formă de comerț care constă în procurarea de produse și materiale pe baza unor contracte speciale; colectare.2) Procurare de obiecte rare.3) Obiect dobândit astfel. • A face o ~ a procura un obiect de valoare. [G.-D. achizitiei; Sil. -ți-e]	/<fr. acquisition, lat. acquisitio, ~onis
ACICULAR	A ACHIZIȚION//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(produse, obiective rare etc.) A obține prin achiziție. [Sil. -ți-o-]	/achiziție + suf. ~ona
ACID I	ACÍCLI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre substanțe chimice) Care nu conține atomi legați de cicluri.	/<fr. acyclique
ACID II	ACICULÁR ~ă (~i, ~e)		Care are forma unui ac; aciform. Frunze ~e.	/<fr. aciculaire
A ACIDIFICA	ACÍ//D I ~zi	<i>m.</i>	Substanță chimică cu gust acru și miros înțepător, care înroșește hârtia albastră de turnesol, iar în combinație cu un metal formează o sare.	/<fr. acide, lat. acidus
ACIDITATE	ACÍ//D II ~dă (~zi, ~de)		Care are gust acru și înțepător. Băutură ~dă.	/<fr. acide, lat. acidus
ACIDOZĂ	A ACIDIFICÁ pers. 3 acidifică	<i>tranz.</i>	A transforma în acid.	/<fr. acidifier
A ACIDULA	ACIDITÁTE	<i>f.</i>	Caracter acid. • ~ gastrică cantitate de acid din sucul gastric. [G.-D. acidității]	/<fr. acidité, lat. aciditas, ~atis
ACINOS	ACIDÓZĂ	<i>f.</i>	Creștere patologică a acidității în sânge.	/<fr. acidose
ACIPENSERID	A ACIDUL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(soluții) A amesteca cu un acid slab; a acri ușor. ~ laptele.	/<fr. aciduler
A ACIUA	ACIN//ÓS ~oásă (~oși, ~oáse)	<i>anat.</i>	(despre unele glande) Care are forma unor boabe de strugure.	/<fr. acineux
A SE ACIUA	ACIPENSERÍ//D ~zi	<i>m.</i>	1) la pl. Ordin de pești răpitori, de talie mare, cu scheletul cartilaginos și cu corpul fără solzi, pescuiți pentru carnea și pentru icrele lor negre (reprezentanți: morunul, nisetrul, păstruga etc.); sturioni.2) Pește din acest ordin.	/cf. lat. acipenser
A ACLAMA	A ACIU//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se acieueze; a adăposti; a oploși.	/<fr. accubiliare

ACLAMAȚIE	A SE ACIU//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	(despre ființe pribege) A-și găsi adăpost; a se pripăși; a se oploși. [Sil. -ciu-a]	/<fr. accubiliaire
A ACLIMATIZA	A ACLAMÁ aclám	<i>trans.</i>	A primi prin aclamații; a susține prin strigăte de aprobare; a ovaționa. [Sil. a-cla-]	/<fr. acclamer, lat. acclamare
A SE ACLIMATIZA	ACLAMÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Manifestare publică entuziastă a admirației însoțită de strigăte de aprobare; ovație. [G.-D. aclamației; Sil. a-cla-ma-ți-e]	/<fr. acclamation, lat. acclamatio, ~onis
ACLINIC	A ACLIMATIZ//Ă ~éz	<i>trans.</i>	A face să se aclimatizeze; a adapta; a acomoda. [Sil. a-cli-]	/<germ. akklimatisieren
ACNEE	A SE ACLIMATIZ//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre plante, animale) A se obișnui cu un climat nou; a se adapta; a se acomoda.2) fig. (despre persoane) A se obișnui cu noi condiții de viață; a se adapta; a se acomoda.	/<germ. akklimatisieren
ACOLADĂ	ACLÍNI//C ~că (~ci,		(despre boli) Care nu prezintă manifestări clinice.	/<fr. acclinique
ACOLIT	ACNÉE	<i>f.</i>	Boală de piele, manifestată prin apariția coșurilor. [Art. acneea; G.-D. acneei; Sil. ac-ne-e]	/<fr. acné
ACOLO	ACOLÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	Semn grafic în formă de arc, care unește într-un grup mai multe cuvinte, formule, cifre.	/<fr. accolade
ACOMERCIAL	ACOLÍ//T ~ți	<i>m.</i>	1) Persoană care urmează sau care ajută pe cineva într-o acțiune.2) Persoană care participă sau contribuie la realizarea unor fapte reprobabile; complice.3) Ajutor al preotului catolic.	/<fr. acolyte
A ACOMODA	ACÓLO	<i>adv.</i>	(în opoziție cu aici) În acel loc. De ~. Pe ~. • Fugi de ~! ce tot spui? vorbă să fie! da de unde!	/<lat. eccum[i]lloc
A SE ACOMODA	ACOMERCIÁL ~ă (~i, ~e)		(despre manifestări, acțiuni etc.) Care este lipsit de spirit comercial.	/a + comercial
A ACOMPANIA	A ACOMOD//Ă ~éz	<i>trans.</i>	A face să se acomodeze; a adapta; a aclimatiza.	/<fr. accommoder, lat. accommodare
ACOMPANIAMENT	A SE ACOMOD//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre plante, animale) A se obișnui cu climatul nou; a se adapta; a se aclimatiza.2) fig. (despre persoane) A se obișnui cu noi condiții de viață; a se adapta; a se aclimatiza.	/<fr. accommoder, lat. accommodare
ACOMPANIATOR	A ACOMPANI//Ă ~éz	<i>trans.</i>	1) (interpreți sau melodii) A susține printr-un acompaniament.2) (persoane) A urma în calitate de însoțitor; a însoți; a întovărăși; a conduce.	/<fr. accompagner
ACONIT	ACOMPANIAMÉNT ~e	<i>n.</i>	Însoțire instrumentală sau vocală a melodiei principale.	/<fr. accompagnement
ACONT	ACOMPANIATÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană care acompaniază pe cineva.	/<fr. accompagnateur
A ACONTA	ACONÍ//T ~ți	<i>m.</i>	1) la pl. Gen de plante erbacee otrăvitoare, cu flori albastre-violete sau galbene, folosite în medicină.2) Plantă din acest gen; omag.	/<fr. aconit
ACOPERĂMÂNT	ACÓNT ~uri	<i>n.</i>	Sumă de bani plătită sau încasată anticipat (cu garanție); avans.	/<it. acconto, fr. acompte
A ACOPERI	A ACONT//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(sume de bani) A plăti printr-un acont.	/Din acont

A SE ACOPERI	ACOPERĂM//ÂNT ~înte	<i>n.</i>	1) Obiect care servește la acoperit.2) Parte de deasupra a unei clădiri, care o acoperă; acoperiș.	/a acoperi + suf. ~ământ
ACOPERIRE	A ACOPERÍ acópăr	<i>tranz.</i>	1) (obiecte, ființe) A înzestra cu un înveliș exterior (în scop protector sau decorativ).2) mil. (trupe, obiective etc.) A apăra, luând asupra sa atacurile inamicului.3) (lucruri, persoane) A pune într-un loc ferit; a tăinui; a ascunde; a dosi.4) (zgomote, melodii etc.) A face să nu se audă depășind în intensitate; a astupa.5) (datorii bănești, cheltuieli etc.) A compensa în bani sau în natură; a achita.6) sport (distanțe) A străbate de la un capăt la altul; a parcurge. • ~ terenul a fi în permanență activ pe tot terenul de joc.	/<lat. acco[o]perire
ACOPERIȘ	A SE ACOPERÍ se acóperă	<i>intrans.</i>	1) A corespunde perfect; a se potrivi întocmai; a coincide.2) fig. A fi cuprins total; a se umple. ~ de glorie. ~ de rușine.	/<lat. acco[o]perire
ACORD	ACOPERÍR/E ~i	<i>f.</i>	1) v. A ACOPERI și A SE ACOPERI.2) Plată a unei obligații bănești; lichidare a unui deficit.3) Fond care asigură această operație.	/v. a acoperi
A ACORDA I	ACOPERÍȘ ~uri	<i>n.</i>	Parte de deasupra a unei clădiri care o acoperă; acoperământ. ~ de tablă.	/a acoperi + suf. ~iș
A ACORDA II	ACÓRD ~uri	<i>n.</i>	1) Înțelegere între două sau mai multe persoane (juridice sau fizice) din care decurg anumite drepturi și îndatoriri. ~ internațional. ~ comercial.2) Comunitate de vederi asupra unui lucru; consimțământ; înțelegere. • De comun ~ în înțelegere deplină. A fi (sau a cădea) de ~ a se învoi cu...; a accepta. De ~! mă învoiesc! bine! Muncă în ~ muncă normată, renumerată în raport cu rezultatele obținute.3) Concordanță de număr, gen, caz și persoană între cuvintele care se află în anumite raporturi sintactice.4) Potrivire perfectă a mai multor sunete muzicale (cel puțin trei), produse în același timp; armonie.5) Garnitură de coarde pentru un instrument muzical.	/<fr. accord, it. accordo
ACORDABIL	A ACORDÁ I acórd	<i>tranz.</i>	1) A pune la dispoziție (prin acord); a oferi.2) (părți de propoziție) A uni prin acord gramatical.	/<fr. accorder
ACORDAJ	A ACORD//Á II ~éz	<i>tranz.</i>	1) (instrumente muzicale) A regla stabilind tonalitatea necesară.2) (sisteme tehnice) A regla egalând frecvența.	/<fr. accorder
ACORDEON	ACORDÁBIL ~ă (~i,		Care poate fi acordat.	/<fr. accordable
ACORDEONIST	ACORDÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Acordare a unui instrument muzical.2) Raport între înălțimile unei serii de sunete.	/<fr. accordage
ACORDICĂ	ACORDE//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Instrument muzical portativ cu butoane. [Sil. -de-on]	/<fr. accordeon, germ. Akkordeon
ACORDOR I	ACORDEONÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care cântă la acordeon. [Sil. -de-on]	/<fr. accordéoniste, germ. Akkordeonist
ACORDOR II	ACÓRDI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Disciplină care se ocupă cu studiul acordurilor muzicale.	/Din acord
ACORIE	ACORD//ÓR I ~oäre	<i>n.</i>	Unealtă pentru acordarea instrumentelor muzicale.	/<fr. accordoir
ACOSMISM	ACORDÓR II ~i	<i>m.</i>	Persoană care acordează și repară instrumente muzicale.	/<fr. accordeur

A ACOSTA	ACORÍE	<i>f. med.</i>	Anomalie constând în absența congenitală a pupilei.	/<fr. acorie
ACOSTAMENT	ACOSMÍSM	<i>n. filoz.</i>	Teorie conform căreia lumea nu există ca realitate independentă de Dumnezeu.	/<fr. acosmisme
ACOTILEDONAT	A ACOST//Ă ~éz		1. intranz. (despre nave) A trage la țarm; a aborda.2. tranz. (persoane, de obicei, necunoscute) A opri (în mod brutal) pentru a i se adresa.	/<fr. accoster
ACOTILEDONATĂ	ACOSTAMÉNT ~e	<i>n.</i>	Fiecare dintre cele două fâșii laterale de-a lungul unei șosele, situate între partea carosabilă și șanț.	/<fr. accotement
ACRANIAT	ACOTILEDONÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>bot.</i>	Care are embrionul lipsit de cotiledoane. Plante ~te.	/<fr. acotylédoné
ACRANIE	ACOTILEDONÁT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Clasă de plante care se înmulțesc prin spori. (reprezentanți: mușchii, feriga etc.)2) Plantă din această clasă.	/<fr. acotylédoné
ACREALĂ	ACRANIÁT ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Subîncregătură de animale marine, lipsite de craniu.2) Animal din această subîncregătură. [Sil. -cra-ni-at]	/<fr. acraniate
A ACREDITA	ACRANÍE	<i>f. med.</i>	Lipsă completă sau parțială a craniului.	/<fr. acranie
ACREDITARE	ACREÁLĂ acréli	<i>f.</i>	1) Gust acru; acrime.2) Mâncare sau băutură acră.3) fig. Stare sufletească apăsătoare; acrime; amărăciune. [G.-D. acrelii; Sil. a-crea-]	/a acri + suf. ~eală
ACREDITIV	A ACREDIT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A investi cu drepturi de reprezentant diplomatic.2) rar A face să dispună de un acreditiv.	/<fr. accréditer, it. accreditare
ACRESCENT	ACREDIT//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	v. A ACREDITA. • Scrisoare de ~ document oficial prin care se confirmă împuternicirea unui agent diplomatic de a reprezenta un stat în relațiile cu alt stat.	/v. a acredita
A ACRI	ACREDITÍV ~e	<i>n.</i>	Document prin care o instituție de credit dă altei instituții dispoziția de a plăti o sumă de bani beneficiarului.	/<fr. accreditif, germ. Akkreditiv
A SE ACRI	ACRESCÉN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>bot.</i>	(despre un organ) Care are tendința de a crește mereu. [Sil. a-cres-]	/<fr. accrescent
ACRIBIE	A ACR//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	A face să se acrească.	/ Din acru
ACRILAT	A SE ACR//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	1) A deveni acru.2) (despre unele alimente) A pierde proprietățile pozitive sub influența agenților exteriori; a se strica; a se descompune; a se altera.3) fig. (despre persoane) A deveni posac. [Sil. a-cri]	/Din acru
ACRIMONIE	ACRIBÍE	<i>f. livr.</i>	Exactitate, rigurozitate în cercetarea științifică. [G.-D. acribiei; Sil. a-cri-bi-e]	/<fr. acribie
ACRINIE	ACRILÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Material plastic sintetic, folosit în stomatologie pentru confecționarea protezelor, a diferitelor aparate și suporturi dentare etc.	/<fr. acrylate
ACRITURĂ	ACRIMONÍ//E ~i	<i>f.</i>	Atitudine plină de ironie sarcastică.	/<fr. acrimonie
ACRIU	ACRINÍE	<i>f. med.</i>	Lipsă de secreție sau excreție a unei glande.	/<fr. acrinie
ACROBAT	ACRITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Aliment acru (fructe, murături etc.).	/a acri + suf. ~tura
ACROBATIC	ACR//ÍU ~ie (~ii)		Care este cam acru; acrișor; mistreț. [Sil. a-criu]	/acru + suf. ~iu
ACROBAȚIE	ACROBÁ//T ~ți	<i>m.</i>	1) Gimnast specializat în acrobație.2) fig. Persoană inconsecventă în atitudini, în păreri. [Sil. a-cro-]	/<fr. acrobate

ACROCEFAL	ACROBÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de acrobație; privitor la acrobație.	/<fr. acrobatique
ACROCEFALIE	ACROBAȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Exercițiu dificil de gimnastică, de echilibristică.2) Ocupația sau arta acrobatului.3) fig. Inconsecvență în atitudini, în păreri.4) la pl. Sfortări pentru a ieși dintr-o situație dificilă prin metode neobișnuite. [G.-D. acrobației]	/<fr. acrobatie
ACROFOBIE	ACROCEFÁL ~ă (~i,		Care are craniul înalt și ținut.	/<fr. acrocéphale
ACROLEINĂ	ACROCEFALÍE	<i>f.</i>	Deformație congenitală a craniului caracterizată prin aspectul ascuțit, conic al cutiei craniene.	/<fr. acrocéphalie
ACROMAT	ACROFOBÍE	<i>f. med.</i>	Teamă patologică de locurile înalte.	/<fr. acrophobie
ACROMATIC	ACROLEÍNĂ	<i>f.</i>	Lichid volatil, incolor, otrăvitor, obținut prin deshidratarea glicerinei.	/<fr. acroléine
ACROMATISM	ACROMÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care nu poate distinge culorile.	/<fr. achromat, germ. Akromat
ACROMATOPSIE	ACROMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre lentile, sticlă) Care nu descompune raza de lumină în culorile ei componente; care nu dă irizații.	/<fr. achromatique
ACROMEGALIE	ACROMATÍSM	<i>n.</i>	Proprietate a unui sistem optic de a fi acromatic.	/<fr. achromatisme
ACROMIE	ACROMATOPSÍE	<i>f. med.</i>	Defect al vederii constând în incapacitatea de a deosebi culorile.	/<fr. achromatopsie
ACRONIC	ACROMEGALÍE	<i>f. med.</i>	Boală endocrină caracterizată prin creșterea exagerată a capului și a membrelor datorită hipersecreției hipofizei.	/<fr. acromégalie
ACROSTIH	ACROMÍE	<i>f. med.</i>	Decolorare a pielii din cauza lipsei de pigment.	/<fr. achromie
A ACROȘA	ACRÓNI//C ~că (~ci,		Care nu are legătură cu trecerea timpului; atemporal.	/<fr. acronique
ACRU I	ACROSTÍH ~uri	<i>n.</i>	Poezie în care literele inițiale ale versurilor, citite vertical, formează un cuvânt sau o propoziție.	/<ngr. akróstichon, fr. acrostiche
ACRU II	A ACROȘ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(obiecte) A prinde în (sau de) ceva, lăsând să atârne în jos; a agăța; a anina; a suspenda; a atârna; a spânzura.	/<fr. accrocher
ACRUM	ÁCR//U I ~ă (~i, ~e)		1) (despre alimente, substanțe) Care are gustul caracteristic oțetului, borșului, lămâii, murăturilor. Lapte ~.2) și adverbial fig. (despre persoane) Care vădește nemulțumire; cuprins de rea dispoziție; amărât; mâhnit; posomorât; ursuz; posac; morocănos.	/<lat. acrus
ACT	ÁCR//U II ~i	<i>m.</i>	Unitate de măsură pentru suprafețe de teren (egală cu aproximativ 4047 m ²).	/<fr. acre
ACTINIE	ACRÚM	<i>n.</i>	Boală la sugaci care se manifestă prin apariția de bășicuțe albe pe limbă și în gât.	/< ngr. akrumi
ACTINOLOGIE	ACT ~e	<i>n.</i>	1) Document oficial care adevărește un fapt. • ~ de acuzare încheiere scrisă asupra anchetării unei cauze penale, folosită ca bază la dezbaterile unui proces.2) Manifestare a activității omului; faptă; acțiune. ~ de curaj. • A lua ~ de ceva a afla, a lua cunoștință de ceva. A face ~ de prezență a apărea undeva din politețe sau fiind obligat.3) Diviziune a unei opere dramatice. Comedie în trei ~e.	/<lat. actum, fr. acte

ACTINOMETRU	ACTÎNI//E ~i	f.	Animal marin cu corpul de formă cilindrică, având gura înconjurată de tentacule frumos colorate, care trăiește fixat pe stânci. [G.-D. actiniei]	/<fr. actinie, lat. actinia
ACTINOMICETĂ	ACTINOBILOGÍE	f.	Știință care studiază acțiunea și efectul radiațiilor asupra organismelor.	/<fr. actinobiologie
ACTINOMORF	ACTINOMÉTR//U ~e	n.	fiz. Aparat pentru măsurarea intensității radiațiilor solare din atmosferă.	/<fr. actinometre
ACTINOTERAPIE	ACTINOMICÉT//Ă ~e	f.	1) la pl. Grup de microorganisme având caracter intermediar între ciupercile inferioare și bacterii.2) Microorganism din acest grup.	/<fr. actinomycetes
ACTINOTROPISM	ACTINOMÓRF ~ă		(despre flori) Care are simetrie radială.	/< fr. actinomorphe
ACTIV I	ACTINOTERAPIÉ	f.	Tratament cu raze ultraviolete sau infraroșii, produse de lămpi cu cuarț.	/<fr. actinothérapie
ACTIV II	ACTINOTROPÍSM	n.	Tendință de orientare a plantelor în direcția razelor de lumină.	/<fr. actinotropisme
A ACTIVA	ACTÍV I ~ă (~i, ~e)		1) și adverbial Care participă intens la o acțiune; energic; harnic. • Militar ~ militar care este cu serviciul efectuat. Membru ~ membru al unei organizații sau instituții cu drepturi și îndatoriri permanente. Vocabular ~ vocabular uzual.2) chim. (despre substanțe) Care intră ușor în reacție.3) fin. Care se soldează cu profit. Cont ~.4) gram. Care arată că acțiunea este săvârșită de subiect. Diateză ~ă.	/<fr. actif, lat. activus
A SE ACTIVA	ACTÍV II ~e	n.	1) Totalitate a bunurilor care aparțin unei întreprinderi sau instituții; parte.2) Parte a bilanțului unde se înscriu aceste bunuri. • A avea ceva la ~ul său a fi autorul unei acțiuni.	/<fr. actif, lat. activus
ACTIVANT	A ACTIV//Ă ~éz		1. intranz. A desfășura o activitate (asiduă). ~ în domeniul științei.2. tranz. (proces, acțiuni etc.) A face să devină (mai) intens; a intensifica; a activa; a întări.	/<fr. activer
ACTIVIST	A SE ACTIV//Ă mă	intranz.	A intra în cadrele active ale armatei.	/< fr. activer
ACTIVITATE	ACTIVÁN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre substanțe) Care intensifică activitatea unui catalizator, a unui material etc.	/a activa + suf.~ant
A ACTIVIZA	ACTIVÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	m. și f.	Membru activ al unei organizații de masă.	/rus. aktivist
ACTOR	ACTIVIT//ÁTE ~ăți	f.	1) Ansamblu de acțiuni fizice sau spirituale în vederea obținerii unui rezultat. ~ pedagogică. ~ științifică.2) fiziol. Funcție a unui organ.3): ~ solară totalitate a fenomenelor care au loc în păturile exterioare ale Soarelui. [G.-D. activității]	/<fr. activité, lat. activitas, ~atis
ACTORICESC	A ACTIVIZ//Ă ~éz	tranz.	1) (persoane) A face să devină (mai) activ.2) (proces, acțiuni etc.) A face să devină (mai) intens; a activa; a intensifica; a întări.	/activ + suf. ~iza
ACTORIE	ACTÓR ~i	m.	Persoană care interpretează roluri în piese de teatru sau în filme. ~ de comedie.	/<fr. acteur, lat. actor
ACTRIȚĂ	ACTORIC//ÉSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru actori; propriu actorilor.	/actor + suf. ~icesc
ACTUAL	ACTORÍE	f.	Profesie de actor. [G.-D. actoriei]	/actor + suf. ~ie

ACTUALITATE	ACTRÎȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Femeie care interpretează roluri în piese de teatru sau în filme. [G.-D. actriței]	/<fr. actrice
A ACTUALIZA	ACTUÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care are loc în momentul de față.2) Care este important pentru vremea de față; de actualitate. Problemă ~ă. [Sil. ac-tu-al]	/<lat. actualis, fr. actuel
ACTUALMENTE	ACTUALIT//ÁTE ~ăȚi	<i>f.</i>	1) Timpul de față.2) Caracter actual.3) pl. Evenimente curente. • De ~ ceea ce se petrece sau are importanță în prezent. [G.-D. actualității; Sil. -tu-a-]	/<fr. actualité, lat. actualitas, ~atis
A ACȚIONA	A ACTUALIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să devină actual; a (re)aduce în actualitate.	/<fr. actualiser
ACȚIONAR	ACTUALMÉTE	<i>adv.</i>	În prezent; acum. [Sil. -tu-al-]	/<fr. actuellement
ACȚIUNE	A ACȚION//Á ~éz		1. intranz. 1) A întreprinde o acțiune.2) A influența (asupra cuiva sau a ceva), producând un efect.2. tranz. 1) (mașini, instalații) A pune în acțiune; a face să funcționeze.2): ~ (pe cineva) în judecată a da pe cineva în judecată. [Sil. -ți-o-]	/<fr. actionner
ACU	ACȚIONÁR ~i	<i>m.</i>	Posesor de acțiuni.	/<fr. actionnaire
ACUARELĂ	ACȚIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Desfășurare a unei activități. A trece la ~. ~ armată.2) Exercițiu a unei forțe asupra cuiva sau ceva.3) Desfășurare a evenimentelor într-o operă literară. ~ea romanului.4) gram. Proces sau stare exprimată de un verb.5) jur. Act prin care se cere deschiderea unui proces. A intenta o ~.6) Hârtie de valoare care adevărește participarea deținătorului la capitalul unei societăți și în virtutea căreia primește dividende. [G.-D. acțiunii; Sil. -ți-u-]	/<fr. action, lat. actio, ~onis
ACUARELIST	ACÚ	<i>adv.</i>	v. ACUM. • ~i ~ a sosit momentul decisiv.	lat. eccum modo
ACUITATE	ACUARÉL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Vopsea solidă care, dizolvată în apă, se folosește în pictură.2) Pictură executată cu o astfel de vopsea. Portret în ~. [G.-D. acuarele; Sil. a-cua-re-lă]	/<fr. aquarelle
ACULEATĂ	ACUARELÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Pictor care lucrează în acuarelă.	/<fr. aquarelliste
ACULTURAȚIE	ACUITÁTE	<i>f.</i>	Caracter acut; agerime. ~ auditivă. [G.-D. acuității; Sil. -cu-i-]	/<fr. acuité
ACUM	ACULEÁT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Grup de insecte himenoptere prevăzute cu un ac (veninos) (reprezentanți: albină, viespea etc.).2) Insectă din acest grup.	/<fr. aculéates, lat. aculeatus
A ACUMULA	ACULTURÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Totalitate a transformărilor culturale pe care le suferă un grup social în contact cu altul mai mare.	/< engl. acculturation, germ. Akkulturation
ACUMULARE	ACÚM	<i>adv.</i>	1) În momentul de față; în prezent. • De ~ înainte de azi înainte.2) Nu demult; adineaori. ~ s-a dus.3) Înainte cu... ~ un an. [Var. acuma]	/<lat. eccum modo
ACUMULATOR	A ACUMUL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A aduna treptat, sporind mereu cantitatea; a înmagazina. ~ bogăție. ~ cunoștințe.	/<fr. accumuler, lat. accumulare
ACUPUNCTURĂ	ACUMUL//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A ACUMULA.2) Proces economic prin care o parte din venitul societății se folosește pentru lărgirea producției. ~ bugetară.3) geogr. Depunere a materialului detritic transportat de ape, de vânturi, de ghetari, etc.	/v. a acumula

ACURATEȚE	ACUMULAT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Aparat care înmagazinează energie electrică sub diferite forme. [Pl. și acumulatori]	/<fr. accumulateur
ACUSTIC	ACUPUNCTŪRĂ	<i>f.</i>	Tratament medical care constă în introducerea unor ace în anumite regiuni ale corpului. [G.-D. acupuncturii; Sil. -punc-tu-]	/<fr. acupuncture
ACUSTICĂ	ACURATÉȚE	<i>f.</i>	Atenție deosebită în executarea unui lucru; exactitate. [G.-D. acurateței]	/<it. accuratezza
ACUSTICIAN	ACÚSTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de acustică; privitor la acustică.2) Care emite, propaga sau recepționează sunete. Aparat ~.	/<fr. acoustique
ACUSTOMAT	ACÚSTICĂ	<i>f.</i>	1) Ramură a fizicii care se ocupă cu studiul sunetelor.2) Calitate a unui local de a asigura o bună propagare și percepere a sunetelor. [G.-D. acusticii]	/<fr. acoustique
ACUȘI	ACUSTICI//ÁN ~éni	<i>m.</i>	Specialist în acustică.	/<fr. acousticien
ACUT	ACUSTOMÁT ~e	<i>n.</i>	Dispozitiv adaptor electronic la un magnetofon pentru pornirea și oprirea automată a aparatului.	/<germ. Akustomat
A SE ACUTIZA	ACÚȘI	<i>adv. pop.</i>	Imediat; îndată; chiar acum. ~ isprăvesc scrisoarea. [Var. acúșa]	/acu + ~și
A ACUZA	ACÚ//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care este pătrunzător; ascuțit. Durere ~tă.2) (despre boli) Care a ajuns la o stare critică. Apendicită ~tă.3) Care necesită o rezolvare urgentă.4) muz. Care este înalt; ascuțit. Registru ~.	/<lat. acutus, it. acuto
ACUZARE	A SE ACUTIZ//Á pers. 3 se ~eáză	<i>intrans.</i>	A deveni acut; a se ascuți.	/acut + suf. ~iza
ACUZAT	A ACUZĂ acúz	<i>trans.</i>	(persoane) A considera vinovat; a învinui; a învinováți. ~ de furt.	/<fr. accuser, lat. accusare
ACUZATIV	ACUZ//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A ACUZA.2) Persoană care acuză la un proces.	/v. a acuza
ACUZATOR	ACUZÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care este acuzată de infracțiune și este parte într-un proces penal; inculpat. A ancheta un ~.	/v. a acuza
ACVACULTURĂ	ACUZATÍV ~e	<i>n. gram.</i>	Caz în care stau complementul direct, complementul indirect, cel circumstanțial și unele attribute precedate de prepoziții.	/<lat. accusativus, fr. accusatif
ACVAFORTE	ACUZAT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>și substantiv</i>	Care acuză; care învinuiește. • ~ public persoană care susține învinuirea în procesele penale.	/<fr. accusateur
ACVAMARIN	ACVACULTŪRĂ	<i>f.</i>	Creștere a plantelor și animalelor acvatice în scopul comercializării lor.	/<fr. aquaculture
ACVANAUT	ACVAFÓRTE	<i>f.</i>	1) Procedeu de gravare a unei imagini pe o placă de cupru sau de zinc cu ajutorul acidului azotic.2) Gravură obținută prin acest procedeu.	/<it. aquaforte
ACVAPLAN	ACVAMARÍN	<i>n.</i>	Piatră prețioasă de culoare albastră-verzuie.	/<it. acquamarina
ACVAPLANARE	ACVANAÚ//T ~ți	<i>m.</i>	Persoană specializată în cercetări subacvatice. [Sil. -na-ut]	/<fr. aquanaute
ACVARIOFIL	ACVAPLÁN ~e	<i>n.</i>	Planșă de lemn, remorcată de o barcă cu motor, folosită în sportul nautic pentru alunecare pe apă.	/<fr. aquaplane
ACVARIOFILIE	ACVAPLAN//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	Stare de plutire a unui automobil care se deplasează cu viteză mare pe un strat de apă.	/acvaplan + suf. ~are
ACVARIST	ACVARIOFÍL ~i	<i>m.</i>	Persoană care practică acvariofilia.	/<fr. aquariophile
ACVARIU	ACVARIOFILÍE	<i>f.</i>	Creștere în acvariu a peștilor de ornament.	/<fr. aquariophilie
ACVATIC	ACVARÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Persoană care crește viețuitoare de acvariu.	/<germ. Aquarist

ACVATINTĂ	ACVÁRI//U ~i	<i>n.</i>	1) Vas sau bazin cu apă în care se țin pești și plante acvatice.2) Sală în care se află astfel de bazine. [Sil. -riu]	/<lat. aquarium
ACVATIE	ACVÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care trăiește în apă. Plantă ~că.2) Care este format din apă. Mediu ~.	/<lat. aquaticus, fr. aquatique
ACVIFER	ACVATÍNTĂ	<i>f.</i>	1) Procedeu de gravare cu acid azotic care imită desenul în tuș.2) Gravură obținută prin acest procedeu.	/<it. acquatinta
ACVILĂ	ACVATÍPIE	<i>f. poligr.</i>	Procedeu de tipar care imită pictura în acuarelă.	/<germ. Aquatypie
ACVILIDĂ	ACVIFÉR ~ă (~i, ~e)		Care conține apă. Strat ~.	/<fr. aquifere
ACVILIN	ÁCVIL//Ă ~e	<i>f.</i>	Pasăre răpitoare, de talie mare, cu gheare lungi și ascuțite, cioc puternic și încovoiat la vârf, răspândită în regiuni montane; pajură. [G.-D. acvilei]	/<lat. aquila
ADAGIO I	ACVILÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de păsări răpitoare, de talie mare, cu gheare lungi și tăioase, cu cioc încovoiat (reprezentant: acvilă).2) Pasăre din această familie.	/<fr. aquilidés
ADAGIO II	ACVILÍN ~ă (~i, ~e)		Care amintește de acvilă. • Nas ~ nas coroiat. Privire ~ă privire ageră.	/<lat. aquilinus, fr. aquilin
ADAOS	ADÁGIO I	<i>adv. muz.</i>	În tempo lent, rar.	/<it. adagio
A ADAPTA	ADÁGIO II	<i>n. muz.</i>	Parte dintr-o compoziție muzicală care se execută în tempo lent. [Sil. -gi-o]	/<it. adagio
A SE ADAPTA	ADÁOS ~uri	<i>n.</i>	Parte care se adaugă la ceva în vederea completării; supliment; anexă. ~ la o circulară. [Sil. -da-os]	/v. a adăuga
ADAPTABIL	A ADAPT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se potrivească; a potrivi.2) (opere literare) A transpune dintr-un gen în altul.3) A face să se adapteze.	/<fr. adapter, lat. adaptare
ADAPTABILITATE	A SE ADAPT//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre plante, animale) A se obișnui cu climatul nou; a se aclimatiza; a se acomoda.2) (despre persoane) A se obișnui cu noi condiții de viață; a se acomoda; a se aclimatiza.	/<fr. adapter, lat. adaptare
ADAPTOR	ADAPTÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi adaptat.	/<fr. adaptable
A ADĂPA	ADAPTABILITATE	<i>f.</i>	Caracter adaptabil. [G.-D. adaptabilității]	/adaptabil + suf. ~itate
A SE ADĂPA	ADAPT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Dispozitiv care permite folosirea unui aparat prin modificarea unor caracteristici.	/<fr. adapteur
ADĂPĂTOARE	A ADĂPÁ adăp	<i>tranz.</i>	(animale) A face să se adape. ~ caii.	/<lat. adquare
ADĂPOST	A SE ADĂPÁ se adăpă	<i>intrans.</i>	(despre animale) A bea apă.	/<lat. adquare
A ADĂPOSTI	ADĂPÁT//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	1) Loc unde se adapă animalele.2) Vas făcut din scânduri ori scobit într-un trunchi de copac sau în piatră, folosit pentru adăpatul vitelor; igheab; uluc. ~ automată.	/a adăpa + suf. ~ătoare
A SE ADĂPOSTI	ADĂPÓST ~uri	<i>n.</i>	1) Loc ferit sau construcție special făcută unde se poate refugia cineva în caz de ploaie, vânt etc. • A se pune la ~ a) a se adăposti; b) a se feri de o neplăcere.2) Încăpere special amenajată contra bombelor. ~ antiaerian.	/<lat. ad appos[i]tum
A ADĂUGA	A ADĂPOST//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	(ființe) A face să se adăpostească; a pripăși; a oploși.	/Din adăpost
ADÂNC I	A SE ADĂPOST//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	A-și găsi adăpost; a se aciuia; a se oploși; a se pripăși.	/Din adăpost

ADÂNC II	A ADĂUGĂ adăug		1. tranz. 1) A mai pune la ceea ce este. ~ zahăr în ceai.2) A completa în scris sau verbal. ~ un vers.3) A alătura la ceva (pentru a face mai lung, mai larg etc.).2. intrans. A deveni mai mare (în volum, număr sau intensitate); a spori. ~ în greutate. [Sil. -dă-u-]	/<lat. adaugere
ADÂNC III	ADÂNC I	<i>adv.</i>	1) Spre interior. A săpa ~.2) Cu intensitate; afund; tare. A dormi ~. A suspina ~.3) Cu respect. A se închina ~.4) În mod amănunțit; detaliat. A cerceta ~.	/<lat. aduncus
A ADÂNCI	ADÂN//C II ~că (~ci)		1) Care are fundul departe de suprafață. Apă ~că. Farfurie ~că.2) Care se află sau se extinde departe. Rădăcină ~că.3) Care se caracterizează prin intensitate mai mare. Liniște ~că. Somn ~. Suspin ~.4) (despre voce, timbru, ton) Care se caracterizează prin profunzime; grav; jos.	/<lat. aduncus
A SE ADÂNCI	ADÂNC III ~uri	<i>n.</i>	Loc situat la adâncime; străfund. • Din ~ul inimii din toată inima.	/<lat. aduncus
ADÂNCIME	A ADÂNC//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) A face mai adânc. ~ o fântână.2) A cerceta profund; a studia serios; a aprofunda. ~ o teză.3) (idei, teorii etc.) A completa cu idei noi; a aprofunda; a dezvolta.	/Din adânc
ADÂNCITOR	A SE ADÂNC//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A intra în adâncime; a înainta spre interior. ~ în livadă. ~ în pământ.2) fig. A se lăsa cuprins (de ceva); a se cufunda. ~ în lectură. ~ în amintiri.3) fig. A se desfășura din ce în ce mai energic; a deveni mai intens; a se intensifica; a se accentua. Vrajba se ~ește.	/Din adânc
ADÂNCITURĂ	ADÂNCÍM//E ~i	<i>f.</i>	1) Distanța de la suprafață (de la gură, margine) până la fund sau până la un punct anumit spre fund. La o ~ de 10 metri. ~ea peșterii.2) fig. Putere de manifestare; profunzime. ~ea unui sentiment.	/adânc + suf. ~ime
ADDENDA	ADÂNCIT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Sculă așchiitoare cu care se prelucrează suprafețele plane, conice, profilate ale găurilor.	/a adânci + suf. ~tor
ADECVAT	ADÂNCITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Parte adâncă sau concavă a unei suprafețe.	/a adânci + suf. ~itură
ADEFAGIE	ADDÉNDÁ	<i>f.</i>	Adaos la o lucrare.	/Cuv. lat.
A ADEMENI	ADECVÁ//T ~tă (~ți, ~te)		Care corespunde situației, scopului; potrivit; corespunzător. Cuvinte ~te.	/<lat. adaequatus, fr. adéquat
ADEMENITOR	ADEFAGÍE	<i>f.</i>	Poftă exagerată de mâncare.	/<fr. adéphagie
ADENITĂ	A ADEMEN//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) A atrage prin calitățile sale deosebite.2) (persoane, mai ales femei) A determina la relații sexuale prin promisiuni false; a seduce; a înșela.3) rar A face să se amăgească, recurgând la diverse mijloace necinstite; a păcăli; a înșela; a amăgi.4) fig. A atrage de partea sa prin șiretlicuri; a prinde în mreje; a capta; a captiva.	/cf. ung. adomány
ADENOID	ADEMENIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care ademenește; care atrage; care farmecă. Propunere ~oare.	/a ademeni + suf. ~tor
ADENOIDITĂ	ADENÍTÁ	<i>f.</i>	Boală care constă în inflamarea ganglionilor limfatici.	/<fr. adénite

ADENOM	ADENOÍ//D ~dă (~zi, ~de)		Care are aspectul unui țesut glandular; privitor la țesutul glandular.	/<fr. adénod'de
ADENOPATIE	ADENOIDÍTĂ	<i>f.</i>	Boală, mai ales la copii, care constă în inflamarea țesutului glandular din regiunea nazofaringiană.	/<fr. adénod'dite
ADEPT	ADEN//ÓM ~oáme	<i>n.</i>	Tumoare benignă a unei glande.	/<fr. adénome
A ADERA	ADENOPATÍE	<i>f.</i>	Boală a glandelor sau a ganglionilor limfatici care provoacă creșterea în volum a acestora. [G.-D. adenopatiei]	/<fr. adénopathie
ADERENT	ADÉP//T ~ți	<i>m.</i>	Persoană care aderă la o doctrină, la o idee sau care împărtășește convingerile cuiva.	/<fr. adeptes
ADERENȚĂ	A ADERÁ adér	<i>intrans.</i>	1) A deveni adeptul unei mișcări, al unui curent ideologic, împărtășindu-i ideile; a se alătura.2) tehn. A se lipi strâns.	/<fr. adhérer, lat. adhaerere
ADESEA	ADERÉN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care se ține lipit de ceva. Membrană ~tă.3) și substantival Care aderă la o mișcare, la un partid, la un curent.	/<fr. adhérent, lat. adhaerens, ~ntis
ADEVĂR	ADERÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Fenomen care se produce între roțile unui vehicul și calea de rulare, realizându-se astfel mișcarea vehiculului.2) mai ales la pl. Lipire patologică a două organe în urma unei intervenții chirurgicale.3) Țesut rezultat în urma acestui proces.4) constr. Element de legătură între beton și oțel în construcțiile de beton armat.	/<fr. adhérence
ADEVĂRAT I	ADÉSEA	<i>adv.</i>	În repetate rânduri; de multe ori; des; deseori. [Sil. a-de-sea]	/a + des
ADEVĂRAT II	ADEVĂR ~uri	<i>n.</i>	1) Ceea ce corespunde realității. A spune ~ul. • Într-adevăr sau în ~ de fapt; în realitate.2) filoz. Reflectare fidelă a realității obiective în conștiința omului. • ~ obiectiv reflectare a realității existente, independent de conștiința omului. ~ relativ reflectare justă, dar limitată, aproximativă a realității.	/<lat. ad de verum
A ADEVERI	ADEVĂRÁT I	<i>adv.</i>	În conformitate cu adevărul; just.	/Din adevăr
ADEVERINȚĂ	ADEVĂRÁ//T II ~tă (~ți, ~te)		1) Care este în concordanță cu adevărul și cu realitatea; drept; just. Știre ~tă.2) Care este veritabil, nefalsificat. Iscălitură ~tă. • Cu ~ într-adevăr; drept.3) (despre persoane) Care acționează în conformitate cu adevărul; drept. Prieten ~. Om ~.	/Din adevăr
ADEVERITOR	A ADEVER//Í ~esc	<i>trans.</i>	(fapte, afirmații, ipoteze etc.) A susține ca fiind autentic; a confirma; a corobora.	/Din adevăr
ADEZIUNE	ADEVERÍNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Dovadă scrisă prin care se adevărește un drept, un fapt. ~ de salariat.	/a adeveri + suf. ~ință
ADEZIV I	ADEVERIT//ÓR ~oäre (~óri, ~oäre)		Care adevărește ceva.	/a adeveri + suf. ~tor
ADEZIV II	ADEZIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Faptul de a adera la ceva. • A-și da ~ea a-și da consimțământul.2): Forță de ~ forță de atracție moleculară, care se exercită între două corpuri în contact. [G.-D. adeziunii; Sil. -zi-u-]	/<fr. adhésion, lat. adhaesio, ~onis
AD-HOC	ADEZÍV I	<i>m.</i>	Produs cu care se lipește ceva.	/<fr. adhésif
A ADIA	ADEZÍV II ~ă (~i, ~e)		Care este strâns lipit de ceva; care aderă. Țesut ~.	/<fr. adhésif
ADIABATIC	AD-HÓC	<i>adv.</i>	Anume pentru acest scop. Adunare ~.	/Cuv. lat.

ADIACENT	A ADIÁ pers. 3 adie	<i>intrans.</i>	1) (despre vânt) A sufla lin; a aburi.2) (despre mirosuri, miresme) A se răspândi câte puțin.3) fig. (melodii, cântece) A cânta încet și fără cuvinte, ca pentru sine; a fredona; a murmura; a îngâna.4) reg. A aminti printre altele; a pomeni. [Sil. -di-a]	/<lat. adiliare
ADIATOR	ADIABÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre fenomene) Care se produce fără schimb de căldură cu exteriorul.	/<fr. adiabatique
ADICĂ	ADIACÉN//T ~tă (~ți, ~te)		Care este alăturat prin natura lui; legat prin ceva comun; contiguu. Noțiuni ~te. • Unghiuri ~te unghiuri care au același vârf și o latură comună. [Sil. -dia-]	/<fr. adjacen, lat. adjacens, ~ntis
ADIDAS	ADIAT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Aparat pentru efectuarea operațiilor de adunare și scădere.	/<germ. Addiator
ADIERE	ADÍCĂ	<i>adv.</i>	1) Cu alte cuvinte; și anume.2) Înseamnă că; prin urmare; așadar; deci. • La o ~ a) la nevoie; b) la drept vorbind. [Acc. și ádică]	/Orig. nec.
ADIMENSIONAL	ADÍDA//S ~și	<i>m.</i>	mai ales la pl. Pantofi pentru sport.	/Din Adidas n. pr.
ADINAMIE	ADIÉR//E	<i>f.</i>	Suflare ușoară de vânt; boare. ~ea primăverii.	/v. a adia
ADINEAURI	ADIMENSIONÁL ~ă (~i, ~e)		Care este fără dimensiuni.	/a + dimensional
AD-INTERIM	ADINAMÍE	<i>f. livr.</i>	Scădere accentuată a forței fizice; slăbiciune.	/<fr. adynamie
ADIO I	ADINEÁURI	<i>adv.</i>	Cu puțin (timp) înainte; nu demult; de curând. Până ~. De ~. [Sil. -nea-uri; Var. adineaori]	/<lat. ad de in illam horam
ADIO II	AD-ÍTERIM	<i>adj. invar.</i>	Care exercită o funcție temporară; provizoriu; interimar.	/Cuv. lat.
ADIPOS	ADÍO I	<i>interj.</i>	1) (se spune când cineva își ia rămas bun pentru totdeauna sau pentru un timp îndelungat) Rămâi cu bine.2) iron. S-a zis cu...; s-a terminat cu...; gata.	/<fr. adieu, it. addio
ADIPOZITATE	ADÍO II	<i>n.</i>	Rămas bun pentru totdeauna sau pentru un timp îndelungat. Spectacol de ~.	/<fr. adieu, it. addio
ADIPSIE	ADIP//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		Care conține grăsime; de grăsime; gras. • Țesut ~ țesut care înmagazinează grăsimea.	/<fr. adipeux
ADITIV I	ADIPOZITÁTE	<i>f.</i>	Îngrămădire patologică de grăsimi în țesutul unui organ.	/<fr. adiposité
ADITIV II	ADIPSÍE	<i>f.</i>	Lipsă a senzației de sete.	/<fr. adipsie
ADITIE	ADITÍV I ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	mat. Care se referă la operația de adunare.	/<fr. additif
A ADIȚIONA	ADITÍV II ~e	<i>n.</i>	Substanță care se adaugă în proporții mici la un ulei mineral pentru a-i ameliora proprietățile.	/<fr. additif
ADIȚIONAL	ADÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Adaos de lucruri de același fel; adăugare. • Reacție de ~ reacție chimică prin care se introduc atomi sau molecule într-o moleculă cu caracter nesaturat.2) mat. Operație de adunare a două sau mai multe numere.	/<lat. additio, ~onis, fr. addition
ADJECTIV	A ADIȚION//Á ~éz	<i>trans.</i>	mat. rar A supune unei operații de adunare; a aduna; a suma.	/<fr. additionner
A ADJECTIVA	ADIȚIONAL ~ă (~i, ~e)	<i>livr.</i>	Care se adaugă ca supliment; adăugător; suplimentar. Articol de lege ~. Taxe ~e.	/<fr. additionnel
A SE ADJECTIVA	ADJECTÍV ~e	<i>n.</i>	Parte de vorbire flexibilă care indică însușiri ale obiectelor și ființelor.	/<lat. adjectivum, fr. adjectif
ADJECTIVAL	A ADJECTIV//Á ~éz	<i>trans.</i>	A face să se adjectiveze.	/Din adjectiv

A ADJUDECA	A SE ADJECTIV//Ă se ~eáză	<i>intrans.</i>	A transforma în adjectiv.	/Din adjectiv
ADJUDECATAR	ADJECTIVÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care este exprimat printr-un adjectiv.2): Articol ~ articol care însoțește un adjectiv (de exemplu cel, cea etc.).3) Care are funcție de adjectiv. Locuțiune ~ă.	/<fr. adjectival
ADJUDECĂTOR	A ADJUDECÁ adjúdec	<i>trans.</i>	(bunuri) A atribui persoanei care în cadrul unei licitații oferă o sumă mai mare.	/<lat. adjudicare
ADJUNCT	ADJUDECATÁR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f. jur.</i>	Persoană căreia i se adjudecă un bun.	/<fr. adjudicataire
ADJUTANT	ADJUDECĂT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face adjudecare la o licitație publică.	/<fr. adjudicateur
ADJUVANT	ADJÚNC//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	Care are funcția imediat subordonată conducătorului unei instituții. Director ~.	/<lat. adjunctus
AD LITTERAM	ADJUTÁN//T ~ți	<i>m.</i>	Ofițer de pe lângă un comandant militar, însărcinat cu transmiterea ordinelor și conducerea lucrărilor de birou.	/<fr. adjudant
A ADMINISTRA	ADJUVÁN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre substanțe) Care este capabil să activeze acțiunea unui medicament.	/<fr. adjuvant
ADMINISTRATIV	AD LÍTTERAM	<i>adv.</i>	Literă cu literă, întocmai ca în textul original; textual.	/Cuv. lat.
ADMINISTRATOR	A ADMINISTR//Á ~éz	<i>trans.</i>	1) (întreprinderi, instituții etc.) A conduce în calitate de administrator.2) (medicamente) A introduce în organism (în scopuri curative).	/<fr. administrer, lat. administrare
ADMINISTRAȚIE	ADMINISTRATÍV ~ă (~i, ~e)		Care ține de administrație; privitor la administrație. Organe ~e.	/<fr. administratif, lat. administrativus
A ADMIRA	ADMINISTRATÓR ~i	<i>m.</i>	Conducător al unui serviciu de administrație.	/<fr. administrateur, lat. administrator
ADMIRABIL	ADMINISTRÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Totalitate a organelor care administrează un stat. ~ centrală.2) Organ de conducere al unei întreprinderi sau al unei instituții; direcție; cărmuire.3) Totalitate a puterilor de guvernământ asupra unui teritoriu fără a avea dreptul de a dispune de acesta. [G.-D. administrației; Sil. -ți-e]	/<fr. administration, lat. administratio, ~onis
ADMIRATIV	A ADMIRÁ admír	<i>trans.</i>	A privi cu multă plăcere și bucurie. ~ natura.	/<fr. admirer, lat. admirari
ADMIRATOR	ADMIRÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care este plin de farmec; care este vrednic de admirat; încântător; fermecător; adorabil.	/<lat. admirabilis, fr. admirable
ADMIRAȚIE	ADMIRATÍV ~ă (~i, ~e)	<i>și adverbial</i>	Care exprimă admirație.	/<fr. admiratif, lat. admirativus
ADMISIBIL	ADMIRATÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană care admiră pe cineva sau ceva.	/<fr. admirateur, lat. admirator
ADMISIUNE	ADMIRÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Sentiment de încântare, de înaltă prețuire și de respect față de cineva sau de ceva. Cuprins de ~. [G.-D. admirației; Sil. -ți-e]	/<fr. admiration, lat. admiratio, ~onis
ADMITANT	ADMISÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi admis.	/<fr. admissible
A ADMITE	ADMISIÚN//E ~i	<i>f. tehn.</i>	Pătrundere a agentului motor în cilindrul unui motor cu ardere internă. [G.-D. admisiunii; Sil. -si-u-]	/<fr. admission, lat. admissio, ~onis

ADMITERE	ADMITÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care participă la un concurs de admitere.	/a admite + suf. ~ant
A ADMONESTA	A ADMÍTE admit	<i>tranz.</i>	1) A considera ca fiind adevărat sau posibil.2) A accepta provizoriu, în calitate de simplă ipoteză.3) (cereri, doleanțe, reclamații) A considera ca fiind valabil.4) (candidați la examene, la un concurs etc.) A permite să participe.	/<lat. <i>admittere</i> , fr. <i>admettre</i>
ADMONITIV	ADMÍTER//E ~i	<i>f.</i>	v. A ADMITE. • Examen de ~ examen de primire într-o instituție de învățământ. Comisie de ~ comisie care se ocupă cu primirea candidaților la examen.	/v. a admite
A ADNOTA	A ADMONEST//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane) A muștra cu severitate în mod oficial.	/<fr. <i>admonester</i>
ADNOTARE	ADMONITÍV ~ă (~i,		Care admonestează; care cenzurează.	/<fr. <i>admonitif</i>
ADOGMATIC I	A ADNOT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (lucrări scrise, texte) A prevedea cu note explicative.2) (lucrări scrise) A prezenta succint.	/<lat. <i>adnotare</i> , fr. <i>annotare</i> , fr. <i>annoter</i>
ADOGMATIC II	ADNOT//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A ADNOTA.2) Notă, însemnare pe marginea unui text pe care îl explică sau îl întregește.3) Rezumat al unei lucrări, indicând tematica și categoria de cititori.	/v. a adnota
ADOGMATISM	ADOGMÁTI//C I ~că (~ci, ~ce)		Care ține de adogmatism; referitor la adogmatism.	/<fr. <i>adogmatique</i>
ADOLESCENT	ADOGMÁTI//C II ~ci	<i>m.</i>	Adept al adogmatismului.	/<fr. <i>adogmatique</i>
ADOLESCENTIN	ADOGMATÍSM	<i>n.</i>	Sistem de gândire care este împotriva dogmelor.	/<fr. <i>adogmatisme</i>
ADOLESCENȚĂ	ADOLESCÉN//T ~ți	<i>m.</i>	Persoană ajunsă la vârsta adolescenței.	/<fr. <i>adolescent</i> , lat. <i>adolescens</i> , ~ntis
ADONIS	ADOLESCENTÍN ~ă (~i, ~e)		Care ține de adolescenți; propriu adolescenților.	/cf. it. <i>adolescentino</i>
A ADOPTA	ADOLESCÉNȚĂ	<i>f.</i>	Vârstă de trecere de la copilărie la tinerețe (în general, între 14 și 17 ani). [G.-D. adolescenței]	/<fr. <i>adolescence</i> , lat. <i>adolescentia</i>
ADOPTIV	ADÓNIS	<i>m.</i>	iron. Tânăr de o frumusețe rară.	/Din <i>Adonis</i> n. pr.
ADOPTIE	A ADOPTÁ adópt	<i>tranz.</i>	1) (copii) A primi în familie cu drept de copil legitim; a lua de suflet; a înfia.2) (părerii, idei, metode etc.) A accepta considerând valabil și urmând.3) (legi, hotărâri) A aproba prin vot.	/<fr. <i>adopter</i> , lat. <i>adoptare</i>
A ADORA	ADOPTÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care a fost înfiat. Copil ~.2) Care a înfiat un copil. Părinți ~i.	/<fr. <i>adoptif</i> , lat. <i>adoptivus</i>
ADORABIL	ADÓPTI//E ~i	<i>f.</i>	Faptul de a adopta; luare de suflet; înfiere. [G.-D. adopției; Sil. -ți-e]	/<fr. <i>adoption</i> , lat. <i>adoptio</i> , ~onis
ADORATOR	A ADORÁ adór	<i>tranz.</i>	1) A iubi cu patimă.2) (persoane, ființe sau lucruri) A trata cu dragoste sau admirație exagerată; a respecta în mod deosebit; a venera; a idolatriza; a zeifica; a diviniza.	/<fr. <i>adorer</i> , lat. <i>adorare</i>
ADORAȚIE	ADORÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care este plin de farmec; fermecător; încântător; admirabil.	/<fr. <i>adorable</i> , lat. <i>adorabilis</i>
A ADORMI	ADORAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care adoră (pe cineva sau ceva).	/<fr. <i>adornateur</i> , lat. <i>adorator</i>

ADORMIT	ADORÁȚIE	<i>f.</i>	1) v. A ADORA.2) Iubire nemărginită.3) Manifestare a încântării și a respectului. [G.-D. adorației; Sil. -ți-e]	/<fr. adoration, lat. adoratio, ~onis
ADORMITOR	A ADORMÍ adórm		1. intranz. 1) A trece din starea de veghe la cea de somn.2) bis. A înceta de a mai trăi; a se stinge din viață; a muri; a răposa; a deceda; a se sfârși.2. tranz. 1) A face să treacă de la starea de veghe la cea de somn. ~ un copil.2) fig. A aduce în stare de liniște; a liniști; a potoli; a alina. ~ setea.	/<lat. addormire
ADRENALINĂ	ADORMÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care doarme.2) fig. Care vădește încetineală; molatic; greoi.3) fig. Care este liniștit; netulburat de nimic; tihnit.4) și substantival: ~ întru Domnul, ~ de veci mort.	/v. a adormi
A ADRESA	ADORMIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		Care provoacă somn; care adoarme. Un praf ~.	/a adormi + suf. ~tor
A SE ADRESA	ADRENALÍNĂ	<i>f.</i>	Hormon secretat de glandele suprarenale sau produs pe cale sintetică și folosit ca medicament. [G.-D. adrenalinei]	/<fr. adrénaline
ADRESANT	A ADRES//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (scrisori, plicuri, pachete etc.) A prevedea cu adresă.2) (cereri, solicitări etc.) A trimite direct; a orienta către cineva.	/<fr. adresser
ADRESĂ	A SE ADRES//Á mă ~éz	<i>intranz.</i>	1) A se îndrepta cu vorba către cineva (pentru a întreba, a cere o explicație etc.).2) A înainta o adresă (o cerere, o scrisoare oficială etc.).	/<fr. adresser
ADSORBANT	ADRESÁN//T ~ți	<i>m.</i>	Persoană căreia i se adresează ceva (o scrisoare, un colet etc.); destinatar. [Sil. a-dre-]	/<germ. Adressant
ADSORBAT	ADRÉS//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Date privind locul (strada, numărul casei, apartamentului) unde este domiciliat cineva. A schimba ~a. Birou de ~e instituție care comunică la cerere adresa persoanelor dintr-o localitate.2) Indicație pe scrisori, colete etc. cuprinzând numele și domiciliul destinatarului.3) Scrisoare oficială. ~ de salut urare omagială din partea unei organizații, unui colectiv etc. [G.-D. adresei]	/<fr. adresse
A ADSORBI	ADSORBÁN//T ~ți	<i>m.</i>	Corp solid pe suprafața căruia se pot fixa substanțe prin absorbție.	/<fr. adsorbant
A SE ADSORBI	ADSORBÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Substanță rezultată dintr-un adsorbant și substanța adsorbită.	/<fr. adsorbat
ADSORBȚIE	A ADSORBÍ adsób	<i>tranz.</i>	A face să se adsoarbă.	/<fr. absorber
ADSTRAT	A SE ADSORBÍ pers.3 se adsoárbe	<i>intranz.</i>	(despre substanțe) A se fixa (de un corp) prin adsorbție.	/<fr. adsorber
ADUCĂTOR	ADSÓRBȚIE	<i>f.</i>	Fixare a moleculelor unui gaz sau al unui lichid pe suprafața unui corp solid. [G.-D. adsorbției; Sil. ad-sorb-ție]	/<fr. adsorption
A ADUCE	ADSTRÁT ~uri	<i>n.</i>	Totalitate a elementelor dintr-o limbă străină care se adaugă unui idiom după constituirea lui.	/<fr. adstrat, germ. Adstrat
ADUCERE	ADUCÁT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>și substantiv</i>	Care aduce ceva. Nori ~ori de ploaie.	/a aduce + suf. ~ător

ADUCTOR	A ADÚCE adúc		1. tranz. I. 1) (persoane sau lucruri) A lua ducând cu sine (unde va sau la cineva).2) A apropia de corp sau de o parte a corpului. ~ mâna la cap.3) A face să capete o anumită direcție sau înclinație. ~ vorba (despre ceva sau despre cineva) a pomeni (despre ceva sau despre cineva).4) A face să se producă; a provoca; a pricinui; a cauza. ~ câștig. Norii negri aduc ploaie.5) A face să ajungă într-o anumită stare sau situație. ~ (pe cineva) la sapă de lemn a sărăci cu totul pe cineva.6) A înfățișa spre examinare. ~ un argument. II. (împreună cu unele substantive formează locuțiuni verbale, având sensul substantivului cu care se îmbină): ~ la cunoștință a înștiința. ~ mulțumiri a mulțumi. ~ jertfă a jertfi. A-și ~ aminte a-și aminti.2. intrans. 1) pop. (urmat de un substantiv precedat de prepoziția cu) A avea trăsături comune; a fi deopotrivă; a se potrivi; a semăna; a se asemana.2) (urmat de un determinant precedat de prepoziția a) A emana un miros specific (de obicei, neplăcut). ~ a mucegai. ~ a degera	/<lat. adducerre
ADUCȚIE	ADÚCER//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A ADUCE.2): ~ aminte reproducere în minte a ceea ce s-a păstrat în memorie.	/v. a aduce
A ADULA	ADUCTÓR ~i	<i>adj.</i>	(despre mușchi) Care apropie un membru de corp sau un organ de altul.	/<fr. adducteur
ADULATOR	ADÚCTI//E ~i	<i>f.</i>	1) tehn. Construcție hidrotehnică pentru conducerea unui fluid de la locul de colectare până la punctul de folosire. ~ de apă potabilă.2) anat. Mișcare a unui mușchi aductor. [G.-D. aducției; Sil. -ți-e]	/<fr. adduction, lat. aductio, ~onis
ADULAȚIE	A ADUL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane) A lăuda în mod exagerat (pentru a căpăta o favoare); a măguli; a linguși; a flata.	/<fr. aduler, lat. adulari
A ADULMECA	ADULAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane și despre manifestările lor) Care adulează pe cineva; lingușitor.	/<fr. adulateur, lat. adulator
ADULT	ADULÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Lingușire servilă. [G.-D. adulației; Sil. -ți-e]	/<fr. adulation, lat. adulatio, ~onis
ADULTER I	A ADULMECÁ adúlmecc	<i>tranz.</i>	1) (hrană, persoane etc.) A simți prezența cu ajutorul mirosului.2) fig. (persoane) A încerca să afle.	/Orig. nec.
ADULTER II	ADÚL//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	Care se află în stare de dezvoltare deplină; ajuns în faza de maturitate; matur.	/<fr. adulte, lat. adultus
A ADULTERA	ADÚLTER I ~ă (~i, ~e)		(despre soți) Care a încălcat fidelitatea conjugală.	/<fr. adultere, lat. adulterium
ADULTERIN	ADÚLTER II ~e	<i>n.</i>	Încălcare a fidelității conjugale.	/<fr. adultere, lat. adulterium
A ADUMBRI	A ADULTER//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(un text) A prezenta altfel decât în realitate; a falsifica; a denatura.	/<fr. adultérer
A SE ADUMBRI	ADULTERÍN ~ă (~i, ~e)		Care este născut din adulter.	/<fr. adultérin, lat. adulterinus
A ADUNA	A ADUMBR//Î ~ésc	<i>tranz.</i>	A ține în umbră; a umbri.	/<lat. adumbrare

A SE ADUNA	A SE ADUMBR//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	A sta la umbră; a se afla sub umbră; a se umbri.	/<lat. adumbrare
ADUNARE	A ADUNĂ adún	<i>trans.</i>	1) A face să se adune.2) A aduce din mai multe părți punând laolaltă; a strânge. ~ lemne. ~ mere.3) (bani, avere) A dobândi prin muncă asiduă (punând deoparte); a agonisi; a strânge.4) mat. (numere) A supune operației de adunare.	/<lat. adunare
ADUNĂTURĂ	A SE ADUNĂ se adúna	<i>intrans.</i>	(despre ființe) A veni din toate părțile, întâlnindu-se în același loc; a se strânge.	/<lat. adunare
ADUS	ADUN//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A ADUNA și A SE ADUNA.2) Întrunire a mai multor persoane pentru a discuta unele probleme de interes comun și a hotărât ceva; reuniune. ~ deschisă. ~ generală.3) Operație aritmetică prin care două sau mai multe numere se totalizează într-un singur. [G.-D. adunării]	/v. a aduna
ADVECȚIE	ADUNĂȚUR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Ceea ce a fost adunat de pe unde s-a putut, fără nici un discernământ; strânsură.2) depr. Mulțime de oameni adunați întâmplător. ~ de gurăcască.	/a aduna + suf. ~ătură
ADVENTISM	ADŪ//S ~să (~și, ~se)		1) v. A ADUCE.2) Care este îndoit; încovoiat. Nas ~. • ~ de spate gârbovit.	/v. a aduce
ADVENTIST I	ADVÉCȚI//E ~i	<i>f.</i>	Mișcare a aerului în plan orizontal.	/<fr. advection, lat. advecto, ~onis
ADVENTIST II	ADVENTÍSM	<i>n.</i>	Doctrină religioasă care propagă credința în „a doua venire“ a lui Hristos pe Pământ.	/<germ. Adventismus, engl. adventism
ADVENTIV	ADVENTÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de adventism; privitor la adventism. Predicator ~.	/<engl. adventist, fr. adventiste
ADVERB	ADVENTÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al adventismului.	/<engl. adventist, fr. adventiste
ADVERBIAL	ADVENTÍV ~ă (~i, ~e)		1) (despre plante) Care se răspândește undeva fără a fi cultivat.2) (despre rădăcini) Care se dezvoltă pe diferite părți ale plantei.	/<fr. adventif
A ADVERBIALIZA	ADVÉRB ~e	<i>n.</i>	Parte de vorbire, neflexibilă, care arată o caracteristică a unei acțiuni, a unei stări sau a unei însușiri. ~ de timp. ~ de loc. ~ de mod.	/<lat. adverbium, fr. adverbe
A SE ADVERBIALIZA	ADVERBIÁL ~ă (~i, ~e)		(despre cuvinte sau construcții gramaticale) Care are valoare de adverb. Locuțiune ~ă. [Sil. -bi-al]	/<lat. adverbialis, fr. adverbial
ADVERS	A ADVERBIALIZ//Ă	<i>trans.</i>	A face să se adverbializeze.	/<fr. adverbialiser
ADVERSAR	A SE ADVERBIALIZ//Ă se	<i>intrans.</i>	A transforma în adverb.	/<fr. adverbialiser
ADVERSATIV	ADVÉR//S ~să (~și, ~se)		1) Care este așezat în față; opus; contrar. • Parte ~să adversar într-un proces, afacere etc.2) fig. Care se află în opoziție totală; opus. Elemente ~se.	/<fr. adverse, lat. adversus
AER I	ADVERSÁR ~i	<i>m.</i>	Persoană care aspiră în concurență cu alta în atingerea aceluiași scop; concurent; rival.	/<fr. adversaire, lat. adversarius

AER II	ADVERSATÍV ~ă (~i, ~e):		Propoziție ~ă propoziție care exprimă o opoziție față de coordonata ei. Conjunție ~ă conjuncție care introduce o propoziție adversativă.	/<lat. adversativus, fr. adversatif
A AERA	ÁER I ~e	<i>n.</i>	1) Amestec de gaze care îl respiră vietățile aerobice; atmosferă. • În ~ liber sub cerul liber; afară. A lua ~ a se plimba la aer.2) Expresie specifică a feței; mină; înfățișare; aspect. • A-și da ~e (a umbla cu ~e) a-și da importanță; a o face pe grozavul.	/<lat. aer
AERAJ	ÁER II ~e	<i>n.</i>	bis. Bucată de pânză pe care este țesută imaginea lui Iisus Hristos mort; epitaf.	/<gr. aer, sl. airu
AERAT	A AER//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(lichide sau materiale granulare) A trata cu aer (pentru a îmbunătăți callitatea sau pentru a păstra). [Sil. a-e-ra]	/<fr. aérer
AERATOR	AERÁJ	<i>n.</i>	Totalitate a operațiilor de primire a aerului (într-o mină, într-o sală de spectacole etc.).	/<fr. aérage
AERAȚIE	AERÁT ~ă (~i, ~e)		1) (despre lichide, materiale granuloase etc.) Care este tratat prin introducere de aer.2) (despre pagini scrise) Care are spațiu alb.	/v. a aera
AERIAN	AERAT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Dispozitiv folosit pentru aerație; afănător.	/<fr. aérateur
AERIFER	AERÁTIE	<i>f.</i>	Răcire a cerealelor depozitate într-un siloz cu ajutorul aerului.	/<fr. aération
AERIFORM	AERI//ÁN ~ână (~eni, ~éne)		1) Care se află în aer.2) Care se produce în aer. Luptă ~ână.3) Care ține de aviație; propriu aviației. Cale ~ână.4) fig. Care este gingaș, diafan; transparent. Ființă ~ână.5) fig. Care este lipsit de simțul realității; cu capul în nori. [Sil. a-e-ri-an]	/<fr. aérien
A AERISI	AERIFÉR ~ă (~i, ~e)		Care conduce aerul.	/<fr. aérifere
A SE AERISI	AERIFÓRM ~ă (~i, ~e)		Care seamănă cu aerul.	/<fr. aériforme
AEROAMFIBIU	A AERIS//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) (încăperi, spații închise) A curăța de aerul viciat, lăsând să pătrundă aer proaspăt.2) (obiecte de îmbrăcăminte, așternuturi etc.) A scoate la aer.3) A face să se aerisească.	/<ngr. aérisa
AEROAUTOMOBIL	A SE AERIS//Í mă	<i>intrans.</i>	A ieși afară la aer.	/<ngr. aérisa
AEROB	AEROAMFÍBIU	<i>adj.</i>	(despre vehicule) Care este adaptat la navigația pe apă și aeriană.	/<fr. aéroamphibie
AEROBIC	AEROAUTOMOBÍL ~e	<i>n.</i>	Vehicul care se poate deplasa deasupra solului cu ajutorul unei perne de aer.	/aero- + automobil
AEROBIOTIC	AERÓB ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre microorganisme) Care se dezvoltă numai în prezența aerului; aerobiotic.	/<fr. aérobe
AEROBIOZĂ	AERÓBI//C ~că (~ci, ~ce):		Gimnastică ~că gimnastică de întreținere executată pe un fond muzical.	/<fr. aérobie
AEROBUZ	AEROBIÓTI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre microorganisme) Care se dezvoltă numai în prezența aerului; aerob.	/<fr. aérobiotique
AEROCABLU	AEROBIÓZĂ	<i>f. biol.</i>	Formă de viață a microorganismelor aerobe.	/<fr. aérobiose
AEROCARTOGRAF	AEROBÚZ ~e	<i>n.</i>	Avion de pasageri care zboară pe distanțe medii.	/<fr. aérobus
AEROCARTOGRAFIE	AEROCÁBLU ~ri	<i>n. tehn.</i>	Transport aerian folosit pe șantieri.	/aero- + cablu
AEROCLUB	AEROCARTOGRÁF ~e	<i>n. tehn.</i>	Aparat pentru întocmirea hărților și a planurilor topografice după fotografierea din avion.	/<fr. aérocartographe

AERODINAM	AEROCARTOGRAFÍE	<i>f. tehn.</i>	Metodă de întocmire a hărților și a planurilor topografice pe baza fotogramelor aeriene; aerofotogrammetrie.	/<fr. aérocartographie
AERODINAMIC	AEROCLÚB ~uri	<i>n.</i>	Asociație sportivă în care sunt încadrați cei care practică sau simpatizează aviația.	/<fr. aéro-club
AERODINAMICĂ	AERODINÁM ~uri	<i>n.</i>	Tren rapid automotor, cu formă aerodinamică.	/Din aerodinamic
AERODROM	AERODINÁMI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de aerodinamică; propriu aerodinamicii.2) (despre vehicule) Care este construit în așa fel, încât să înfrunte ușor rezistența aerului.	/<fr. aérodynamique
AEROFAGIE	AERODINÁMICĂ	<i>f.</i>	Ramură a mecanicii care se ocupă cu studiul mișcării corpurilor solide într-un mediu gazos (mai ales în aer). [G.-D. aerodinamicii]	/<fr. aérodynamique
AEROFAR	AERODRÓM ~uri	<i>n.</i>	Teren special amenajat pentru decolarea, aterizarea și staționarea avioanelor. [Sil. a-e-ro-drom]	/<fr. aérodrome
AEROFOBIE	AEROFAGÍE	<i>f. biol.</i>	Proces, prin care odată cu alimentele pătrunde în stomac și o cantitate de aer. [G.-D. aerofagiei]	/<fr. aérophagie
AEROFOTOGRAFIE	AEROFÁR ~uri	<i>n.</i>	Instalație de semnalizare prevăzută cu o sursă luminoasă, care servește ca punct de reper pentru avioane în zbor.	/<fr. aérophare
AEROFOTOGRAMMETRI	AEROFOBÍE	<i>f.</i>	Teamă patologică de curenți de aer.	/<fr. aérophobie
AEROGARĂ	AEROFOTOGRAFÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Tehnica fotografierii unei zone de la bordul unui avion.2) Fotografie astfel obținută.	/<fr. aérophotographie
AEROGEN	AEROFOTOGRAMMETRÍE	<i>f.</i>	Tehnica întocmirii hărților și a planurilor topografice pe baza fotografierii din avion; aerocartografie.	/<fr. aérophotogrammétrie
AEROGEOLOGIE	AEROG//ÁRĂ ~ări	<i>f.</i>	Ansamblu de clădiri unde sunt instalate serviciile unui aeroport. [G.-D. aerogării]	/<fr. aérogare
AEROGRAF	AEROGÉN ~ă (~i, ~e)	<i>med.</i>	Care se produce prin intermediul aerului atmosferic.	/<fr. aérogene
AEROGRAFIE	AEROGEOLOGÍE	<i>f.</i>	Procedeu de culegere a informației geologice din avion.	/<germ. Aerogeologie
AEROGRAMĂ	AEROGRÁF ~e	<i>n.</i>	Instrument cu care se pulverizează culorile lichide peste un desen.	/<fr. aérographe
AEROLIT	AEROGRAFÍE	<i>f.</i>	Ramură a științei care se ocupă cu studiul aerului și proprietățile lui.	/<fr. aérographie
AEROLITIC	AEROGRÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	Comunicare transmisă prin poșta aerină pe un format special.	/<fr. aérogramme
AEROLOGIE	AEROLÍ//T ~ți	<i>m.</i>	Bucată dintr-un corp cosmic care, traversând atmosfera, cade pe suprafața Pământului; meteorit.	/<fr. aérolithe
AEROMECHANICĂ	AEROLÍTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de aerolit; propriu aeroliților.	/Din aerolit
AEROMETRIE	AEROLOGÍE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul straturilor superioare ale atmosferei.	/<fr. aérologie
AEROMETRU	AEROMECHANICĂ	<i>f.</i>	Ramură a mecanicii care se ocupă cu studiul echilibrului și mișcării gazelor; mecanica gazelor. [G.-D. aeromecanicii]	/<fr. aéromecanique
AEROMOBIL	AEROMETRÍE	<i>f.</i>	Ramură a fizicii care se ocupă cu studiul proprietăților fizice ale aerului și măsoară efectele lui mecanice.	/<fr. aérométrie
AEROMODEL	AEROMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument pentru determinarea densității aerului.	/<fr. aérometre

AEROMODELISM	AEROMOBÍL ~ă (~i,		(despre corpuri) Care se poate menține și mișca în aer.	/<fr. aéromobile
AEROMODELIST	AEROMODEL ~e	<i>n.</i>	Model de avion de dimensiuni reduse care zboară fără pilot.	/<fr. aéromodele
AEROMOTOR	AEROMODELÍSM	<i>n.</i>	1) Ramură a tehnicii care se ocupă cu studiul, proiectarea și construcția aeromodelelor.2) Sport aviatic care constă în conducerea aeromodelor.	/<fr. aéromodelisme
AERON I	AEROMODELÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care se ocupă cu aeromodelismul.	/ aeromodel + suf. ~ist
AERON II	AEROMOT//ÓR	<i>n.</i>	Motor acționat de vânt; motor eolian.	/<fr. aéromoteur
AERONAUT	AERÓN I	<i>n.</i>	Aliaj ușor și dur de aluminiu, cupru și silex, folosit în construcția aparatelor de zbor.	
AERONAUTIC	AERÓN II	<i>n.</i>	Medicament contra răului în timpul zborului cu avionul sau împotriva răului de mare.	
AERONAUTICĂ	AERONAÚ//T ~ți	<i>m.</i>	Persoană care conduce o aeronavă.	/<fr. aéronaute
AERONAVAL	AERONAÚTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de aeronautică; propriu aeronauticii.	/<fr. aéronautique
AERONAVĂ	AERONAÚTICĂ	<i>f.</i>	1) Tehnica construirii și a conducerii aeronavelor.2) Știință care se ocupă cu studiul navigației aeriene. [G.-D. aeronauticii]	/<fr. aéronautique
AERONAVIGAȚIE	AERONAVÁL ~ă (~i,		Care ține de aviație și marină; propriu aviației și marinei.	/<fr. aéronaval
AEROPLANCTON	AERONÁVĂ	<i>f.</i>	Vehicul care se poate deplasa în aer; vehicul aerian. [G.-D. aeronavei]	/aero- + navă
AEROPORT	AERONAVIGÁȚIE	<i>f.</i>	Navigație aeriană.	/cf. germ. Aeronavigation
AEROPOȘTAL	AEROPLANCT//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Totalitate a microflorei și microfaunei care plutește în aerul atmosferic.	/<germ. Aeroplankton
AEROPURTAT	AEROPÓRT ~uri	<i>n.</i>	Ansamblu construit din terenuri, clădiri, instalații și servicii necesare traficului aerian.	/<fr. aéroport
AEROSALON	AEROPOȘTÁL ~ă (~i,		Care ține de poșta aeriană; propriu poștei aeriene.	/<fr. aéropostal
AEROSANIE	AEROPURTÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre trupe) Care se transportă cu aeronavele. Divizie ~tă.	/aero- + purtat
AEROSCOPI	AEROSAL//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Expoziție unde se demonstrează modele de avioane.	/aero- + salon
AEROSOL	AEROS//ÁNIE ~anii	<i>f.</i>	Sanie propulsată de o elice.	/aero- + sanie
AEROSOLOTERAPIE	AEROSC//ÓP ~oápe	<i>n.</i>	Aparat cu care se colectează praful din aer pentru a fi examinat la microscop.	/<fr. aéroscopie
AEROSONDAJ	AEROSÓL ~i	<i>m.</i>	mai ales la pl. Particule medicamentoase dispersate în aer, care se folosesc la tratarea unor afecțiuni ale căilor respiratorii sau la combaterea dăunătorilor în agricultură.	/<fr. aérosol
AEROSPAȚIAL	AEROSOLOTERAPÍ E	<i>f.</i>	Tratament constând din introducerea sub formă de aerosoli a medicamentelor pe căile respiratorii.	/aerosol + terapie
AEROSTAT	AEROSONDÁJ	<i>n.</i>	Sondaj al straturilor superioare ale atmosferei prin intermediul balonului meteorologic.	/<fr. aérosondage
AEROSTATIC	AEROSPAȚIÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de tehnica zborurilor în spațiul aerian și extraterestru. [Sil. a-e-ro-spa-ți-al]	/<fr. aérospatial

AEROSTATICĂ	AEROSTÁT ~e	<i>n.</i>	Balon umplut cu un gaz mai ușor decât aerul, care îi permite ascensiunea în atmosferă. [Sil. a-e-ro-stat]	/<fr. aérostat
AEROSTAȚIE	AEROSTÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de aerostatică; propriu aerostaticii.	/<fr. aérostatique
AEROTEHNICĂ	AEROSTÁTICĂ	<i>f.</i>	1) Ramură a mecanicii care se ocupă cu studiul echilibrului gazos, precum și a mișcării corpurilor în diferite medii gazoase.2) Tehnica construirii și dirijării aerostatelor. [G.-D. aerostaticii]	/<fr. aérostatique
AEROTERAPIE	AEROSTÁȚIE	<i>f.</i>	1) Ramură a aeronauticii care se ocupă cu studiul construcției și zborului aerostatelor.2) Stație de vehicule aeriene mai ușoare decât aerul. [G.-D. aerostației]	/<fr. aérostation
AEROTERESTRU	AEROTÉHNICĂ	<i>f.</i>	Disciplină care se ocupă cu studiul și cu construcția aeronavelor.	/<fr. aérotechnique
AEROTERMĂ	AEROTERAPÍE	<i>f.</i>	Tratament al bolilor pulmonare prin cură de aer. [G.-D. aeroterapiei]	/<fr. aérothérapie
AEROTOPOGRAFIE	AEROTERÉ//STRU ~stră (~ștri, ~stre)		Care ține de forțele militare terestre și aeriene.	/<fr. aéroterrestre
AEROTRANSPORT	AEROTÉRM//Ă ~e	<i>f.</i>	Aparat electric de încălzire cu aer cald.	/<fr. aérotherme
AFABIL	AEROTOPOGRAFÍE	<i>f.</i>	Tehnică a măsurătorilor terestre cu ajutorul fotografiilor aeriene.	/<engl. aerotopography
AFABILITATE	AEROTRANSPÓRT	<i>n.</i>	Transport pe calea aerului; transport aerian.	/<fr. aérotransport
AFACERE	AFÁBIL ~ă (~i, ~e)		(despre persoane sau despre manifestările lor) Care vădește politețe și bunăvoință cordială; tandru. Ton ~.	/<lat. affabilis, fr. affable
AFACERISM	AFABILITÁTE	<i>f.</i>	Caracter afabil. A răspunde cu ~.	/<fr. affabilité, lat. affabilitas, ~atis
AFACERIST	AFACER//E ~i	<i>f.</i>	1) fam. Activitate cu care se ocupă cineva; ocupație; îndeletnicire; treabă.2) Tranzacție comercială sau financiară (bazată de obicei pe speculă). [G.-D. afacerii]	/a + facere
AFAGIE	AFACERÍSM	<i>n.</i>	Realizare (abuzivă) de profituri pe baza situației profesionale sau sociale.	/afacere + suf. ~ism
AFARĂ	AFACERÍ/ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care practică afacerismul.	/afacere + suf. ~ist
AFAZIC	AFAGÍE	<i>f.</i>	Incapacitate de a înghiți.	/<fr. aphagie
AFAZIE	AFÁRĂ	<i>adv.</i>	Dincolo de limitele unui spațiu închis; dincolo de anumite limite; în exterior. • ~ de cu excepția. A da ~ a) a exclude; a elimina; b) a concedia dintr-un post. Din cale~ peste măsură; neobișnuit de...	/<lat. ad foras
A AFÂNA	AFÁZI//C ~că (~ci,		Care ține de afazie; propriu afaziei.	/<fr. aphasique
AFÂNĂTOR	AFAZÍ//E ~i	<i>f.</i>	Tulburare a sistemului nervos superior care constă în pierderea totală sau parțială a facultății de a vorbi. [G.-D. afaziei; Sil. -zi-e]	/<fr. aphasie
AFEBRIL	A AFÂN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(sol, materiale granulare etc.) A face mai puțin compact; a înfoia.	/<lat. affenare
APECT	AFÂNĂT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Mașina folosită pentru executarea lucrărilor de afânare.	/ a afâna + suf. ~tor
A AFECTA I	AFEBRÍL ~ă (~i, ~e)		Care este fără febră.	/<fr. afébrile

A AFECTA II	AFÉCT ~e	<i>n.</i>	1) Stare emoțională puternică cu evoluție violentă și de scurtă durată.2) Stare sau reacție afectivă.	/<germ. Affekt, lat. affectus
A FECTIV	A AFECT//Ă I ~éz	<i>tranz.</i>	(sume de bani, bunuri materiale) A destina unui scop anumit; a aloca; a asigna.	/<fr. affecter
A FECTIVITATE	A AFECT//Ă II ~éz		1. tranz. 1) (persoane) A supune unui afect întristând.2) (stări sufletești) A prezenta cu fapt real, recurgând la înșelăciuni; a simula.2. intranz. A crea impresie falsă (pentru a induce în eroare); a se preface.	/<fr. affecter
A FECTUOS	A FECTÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de afectivitate; privitor la afectivitate; sentimental.	/<fr. affectif, lat. affectivus
A FECȚIUNE	A FECTIVITÁTE	<i>f.</i>	Totalitate a stărilor și fenomenelor care țin de viața psihică a omului (de emoții, sentimente, pasiune etc.). [G.-D. afectivității]	/<fr. affectivité
A FELIU	A FECTU//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		(despre persoane și despre manifestările lor) Care manifestă afecțiune; plin de afecțiune. Primire ~oasă. [Sil. -tu-os]	/<fr. affectueux, lat. affectuossus
A FEMEIAT	A FECȚIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Atitudine de dragoste, prietenie și atașament față de cineva.2) med. Alterare de natură organică sau funcțională a stării normale a unui organism (uman sau animal); boală; maladie. [G.-D. afecțiunii; Sil. -ți-u-]	/<fr. affection, lat. affectio, ~onis
A FERAT	A FÉLIU	<i>n.</i>	Punctul cel mai îndepărtat de Soare de pe orbita unei planete. [Sil. -li-u]	/<fr. aphélie, germ. Aphelium
A FERENT	A FEMEIA/T ~ți	<i>adj. și substantiv</i>	Care umblă după femei; căruia îi place să facă curte femeilor. Bărbat ~.	/femeie + suf. ~at
A FEREZĂ	A FERÁ/T ~tă (~ți,		(despre persoane) Care este sau vrea să pară foarte ocupat.	/<fr. affaire
A FET	A FERÉN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care decurge din ceva; în legătură cu ceva; dependent de ceva.2): Vase ~te vase care se varsă în altele sau care pătrund într-un organ.3) jur. Care revine cuiva prin lege. Parte ~tă dintr-o moștenire.	/<fr. afférent
A FGAN I	A FERÉZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Suprimare a unui sunet sau a unui grup de sunete la începutul unui cuvânt.	/<fr. aphérese, lat. aphaeresis
A FGAN II	A FÉT ~uri	<i>n.</i>	Support pe care se fixează țeava la unele arme de foc (tun, aruncătoare de mine etc.).	/<germ. Laffette, fr. l'affut
A FGANĂ	A FGÁN I ~ă (~i, ~e)		Care aparține Afganistanului sau populației lui; din Afganistan	/<fr. afghan
A FIL	A FGÁN II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Afganistanului sau este originară din Afganistan.	/<fr. afghan
A SE AFILIA	A FGÁNĂ	<i>f.</i>	mai ales art. Limba afganilor.	/<fr. afghan
A FIN	A FÍL ~ă (~i, ~e)		Care este fără frunze.	/<fr. aphylle
A FIN	A SE AFILI//Ă mă ~éz	<i>intranz.</i>	(despre organizații, instituții, societăți) A se alătura altei organizații, instituții sau societăți, subordonându-i-se. [Sil. -li-a]	/<fr. affilier
A AFINA	A FÍN ~i	<i>m. jur.</i>	Rudă prin alianță.	/<lat. affinis
A FINATĂ	ÁFIN ~i	<i>m.</i>	Arbust din regiunile de munte cu frunze ovale-alungite, flori roz-deschise și cu fructe comestibile de culoare neagră-albăstruie.	/Orig. nec.
A FINĂ	A AFIN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (impurități) A separa în timpul topirii dintr-o masă metalică.2) (fire de bumbac, de lână etc.) A subția făcând (mai) fin.	/<fr. affiner, it. affinare

AFINIȘ	AFINĂTĂ	<i>f.</i>	Băutură alcoolică preparată din afine. [G.-D. afinatei]	/afină + suf. ~ată
AFINITATE	ÁFIN//Ă ~e	<i>f.</i>	Fructul afinului. [G. D. afinei]	/Din afin
AFINOR	AFINIȘ ~uri	<i>n.</i>	Pădurice, desiș de afini.	/afin + suf. ~iș
A AFIRMA	AFINIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Atracție și simpatie între persoane, datorită asemănării de păreri, caracter, gusturi; potrivire. ~ sufletească.2) chim. Proprietate a unor substanțe de a se combina unele cu altele.3) Înrudire prin alianță.	/<fr. affinité, lat. affinitas, ~atis
A SE AFIRMA	AFINÓR ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în operații de afinare.	/<fr. affineur
AFIRMATIV	A AFIRMĂ afirm	<i>tranz.</i>	1) A declara în mod ferm.2) A susține ca fiind adevărat./<fr. affirmer, lat. affirmare	
AFIRMAȚIE	A SE AFIRMĂ mă afirm	<i>intrans.</i>	(despre persoane și despre manifestările lor) A se manifesta în mod deosebit; a se impune; a se ilustra; a se remarca; a se distinge; a excela; a se evidenția; a bria.	/<fr. affirmer, lat. affirmare
AFIȘ	AFIRMATÍV ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care conține o afirmație; care are un sens pozitiv. Propoziție ~ă. • În caz ~ dacă se va întâmpla așa.	/<fr. affirmatif, lat. affirmativus
A AFIȘA	AFIRMĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Declarație prin care se spune sau se susține ceva.2) la pl. Spusele cuiva (care exprimă un adevăr). [G.-D. afirmației; Sil. -ți-e]	/<fr. affirmation, lat. affirmatio, ~onis
A SE AFIȘA	AFÍȘ ~e	<i>n.</i>	Anunț public, de obicei tipărit, uneori și ilustrat, cuprinzând diferite informații.	/<fr. affiche
AFIȘAJ	A AFIȘ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face cunoscut printr-un afiș.2) (atitudini, poziții etc.) A manifesta ostentativ, în mod public.3) (afișe) A așeza la vedere.	/<fr. afficher
AFIȘIER	A SE AFIȘ//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	fam. A apărea în public acompaniat de cineva pentru a face impresie.	/<fr. afficher
AFIȘOR I	AFIȘÁJ ~e	<i>n.</i>	1) v. A AFIȘA.2) Punere în evidență a datelor și a rezultatelor.	/<fr. affichage
AFIȘOR II	AFIȘIÉR ~e	<i>n.</i>	Vitrină, panou sau construcție specială pe care se lipesc sau se fixează diferite afișe.[Sil -și-er]	/afiș + suf. ~ier
AFIX	AFIȘÓR I ~i	<i>m.</i>	Persoană care se ocupă cu lipirea afișelor.	/<fr. afficheur
A AFLA	AFIȘ//ÓR II ~oăre	<i>n.</i>	Dispozitiv pe a cărui suprafață apar caractere alfanumerice comandate electric.	/<fr. afficheur
A SE AFLA	AFÍX ~e	<i>n. gram.</i>	Nume generic pentru prefixe, sufixe și infixes.	/<fr. affixe, lat. affixus
AFLOGISTIC	A AFLÁ áflu		1. intrans. A căpăta informații curente (despre ceva sau despre cineva); a auzi.2. tranz. 1) (vești, noutăți etc.) A cunoaște pe baza unor informații căpătate (de la cineva sau de undeva); a auzi.2) A scoate la iveală, căutând sau din întâmplare; a găsi; a descoperi. [Sil. a-fla]	/<lat. afflare
AFLORIMENT	A SE AFLÁ mă áflu	<i>intrans.</i>	A se găsi într-o anumită situație. • Cum nu se mai află nemaipomenit; extraordinar. ~ în treabă a) a fi ocupat; b) a se amesteca într-o acțiune, fără a fi necesar.	/<lat. afflare
AFLUENT	AFLOGÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre substanțe sau corpuri) Care este neinflamabil.	/<fr. aphlogistique

AFLUENȚĂ	AFLORIMENT ~e	<i>n.</i>	Loc unde apar la suprafața Pământului unele roci mai vechi datorită eroziunii.	/<fr. affleurement
A AFLUI	AFLUENȚ/T ~ți	<i>m.</i>	Apă curgătoare mai mică care se varsă într-un curs de apă mai mare. [Sil. a-flu-]	/<fr. affluent, lat. affluens, ~ntis
AFLUX	AFLUENȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Mulțime de oameni care se îndreaptă spre un anumit loc; aflux. ~ de spectatori.2) Cantitate mare; abundență; belșug. ~ de mărfuri. [G.-D. afluenței]	/<fr. affluence, lat. affluentia
AFON	A AFLUI pers. 3 afluieste	<i>intrans.</i>	A se deplasa (în număr mare); a curge spre un anumit loc.	/<lat. affluere, fr. affluer
AFONIE	AFLUX ~uri	<i>n.</i>	1) Acumulare a unui lichid (mai ales a sângelui) într-o anumită parte a corpului.2) Mulțime de oameni care se îndreaptă într-un anumit loc; afluentă. ~ de vizitatori. [Sil. a-flux]	/<fr. afflux, lat. affluxus
AFORISM	AFÓN ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	. Care cântă fals; care nu are voce (sau auz muzical).2) Care nu are sonoritate. • Consonantă ~ă consonantă surdă.	/<fr. aphone
AFORISTIC	AFONIE	<i>f.</i>	1) Pierdere patologică a vocii.2) Lipsă a sonorității.	/<fr. aphonie
A AFRETA	AFORISM ~e	<i>n.</i>	1) Formulă lapidară conținând o cugetare sau un gând adânc; maximă; sentință.2) Enunț care sugerează un adevăr teoretic.	/<fr. aphorisme, lat. aphorismus
AFRICAN I	AFORISTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care conține aforisme; alcătuit din aforisme.2) Care este în formă de aforisme.	/<fr. aphoristique
AFRICAN II	A AFRET//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(nave maritime sau fluviale) A închiria în vederea transportului de mărfuri. [Sil. -fre-ta]	/<fr. affréter
AFRICANOLOG	AFRICÁN I ~ă (~i, ~e)		Care aparține Africii sau populației ei; din Africa. Pustiu ~. [Sil. a-fri-]	/<lat. africanus, fr. africain
AFRICANOLOGIE	AFRICÁN II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Africii sau este originar din Africa.	/<lat. africanus, fr. africain
AFRICAT	AFRICANOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în africanologie.	/<fr. africanologue
AFRIKAANS	AFRICANOLOGIE	<i>f.</i>	Ramură a științei care se ocupă cu studiul limbilor și civilizațiilor africane.	/Din Africa n. pr.
AFRIKANDER	AFRICÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre sunete) Care începe cu o ocluziune și se termină cu o fricțiune.	/<fr. affriqué, lat. affricatus
AFRONT	AFRIKÁANS	<i>n.</i>	Varietate a limbii olandeze vorbite de albi din sudul Africii.	/<fr. afrikaans
AFTĂ	AFRIKÁNDER ~i	<i>m.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Africii de Sud sau este originară din Africa de Sud; bur.	/<engl. afrikander
AFTER-SHAVE	AFRÓNT ~uri	<i>n.</i>	Insultă adusă cuiva în public; ofensă. A suferi un ~. [Sil. a-front]	/<fr. affront
AFTOS	ÁFT//Ă ~e	<i>f.</i>	Ulceratie dureroasă pe mucoasa gurii sau a faringelui.	/<fr. aphte, lat. aphtae
A AFUMA	AFTER-SHAVE [pr.: áfter-šov]	<i>n.</i>	Loțiune folosită după bărbierit.	/Cuv. engl.
A SE AFUMA	AFT//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse):		Febră ~oasă boală infecțioasă specifică animalelor rumegătoare, caracterizată prin febră și erupții localizate pe mucoasa bucală și între unghii, care poate fi transmisă și omului.	/<fr. aphteuse

AFUMĂTOARE	A AFUMÁ afúm		1. tranz. 1) (alimente) A expune la fum în vederea conservării.2) (încăperi, spații închise) A umple cu fum pentru a distruge sau pentru a alunga anumite vietăți.3) A face să se afume.2. intranz. (despre sobe, plite etc.) A scoate fum.	/<lat. affumare
AFUMĂTOR	A SE AFUMÁ mă afúm	<i>intranz.</i>	1) (despre pereți, vase etc.) A se acoperi cu un strat de fum.2) (despre mâncăruri) A căpăta gust și miros neplăcut de fum (în timpul preparării la foc).3) fig. fam. (despre persoane) A se îmbăta ușor; a se ameti; a se chercheli; a se aghesmui.	/< lat. affumare
FUMĂTORIE	AFUMĂT//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	1) Instrument care produce fum fără flăcări servind la liniștirea albinelor când se lucrează la stup.2) Instalație pentru afumarea cârnii sau a altor alimente; afumătorie. ~ de carne.	/a afuma + suf. ~ [toare
AFUMĂTURĂ	AFUMĂTÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană care afumă.	/a afuma + suf. ~tor
AFUND I	FUMĂTORÍ//E ~i	<i>f.</i>	Instalație pentru afumarea cârnii sau a altor alimente; afumătoare. [G.-D. afumătoriei]	/ afumător + suf. ~ie
AFUND II	AFUMĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Produs alimentar conservat prin expunere la fum.	/a afuma + suf. ~ătură
AFUND III	AFÚND I	<i>adv.</i>	Cu intensitate; adânc; tare; greu. A dormi ~.	/a + fund
A AFUNDA	AFÚN//D II ~dă (~zi,		Care are fundul depărtat (mult) de suprafață; adânc. Apă ~dă.	/a + fund
A SE AFUNDA	AFÚND III ~uri	<i>n.</i>	Loc ascuns, depărtat. ~ în pădure.	/a + fund
A AFURISI	A AFUNDÁ afúnd	<i>tranz.</i>	A face să se afunde; a cufunda.	/<lat. affundare
A SE AFURISI	A SE AFUNDÁ mă afúnd	<i>intranz.</i>	1) A se lăsa la fund; a intra cu totul (într-un lichid, într-o substanță moale etc.); a se cufunda.2) A pătrunde adânc cu mintea.3) fig. A se face nevăzut; a dispărea; a se cufunda.	/<lat. affundare
AFURISIT	A AFURIS//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	rel. (persoane) A exclude dintr-o comunitate religioasă; a supune unei anateme; a anatemiza.	/<ngr. aphorizo, sl. aforisati
AGABARITIC	A SE AFURIS//Í mă ~ésc	<i>intranz.</i>	A se lega prin jurământ pentru a confirma unele afirmații; a se jura.	/<ngr. aphorizo, sl. aforisati
AGALACTIE	AFURISÍ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	1) Care este osândit de biserică.2) Care este în stare să comită fapte nedemne; nemernic; ticălos; josnic; mârșav; afect.	/v. a afurisi
AGALE	AGABARÍTII//C ~că (~ci, ~ce)		Care depășește gabaritul standard.	/a + gabaritic
AGAM	AGALACTÍE	<i>f.</i>	Lipsă patologică a laptelui la femeia care a născut. [G.-D. agalactiei]	/<fr. agalactie, agalaxie
AGAMIE	AGÁLE	<i>adv.</i>	Fără grabă; pe îndelete; alene; lin; domol; încet.	/<ngr. agalia
AGAPĂ	AGÁM ~ă (~i, ~e)		(despre unele plante și animale inferioare) Care se înmulțește pe cale asexuată.	/<fr. agame
AGAR-AGAR	AGAMÍE	<i>f.</i>	Înmulțire asexuată care nu implică fecundația.	/<fr. agamie
AGARICACEE	AGÁP//Ă ~e	<i>f.</i>	Masă prietenească; masă colegială.	/<fr., lat. agape
A AGASA	AGÁR-AGÁR	<i>n.</i>	Substanță gelatinoasă extrasă din anumite alge marine și folosită în industria alimentară, farmaceutică și textilă.	/<fr. agar-agar
AGASANT	AGARICACÉE	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de ciuperci comestibile, care au pălăria cu numeroase lamele (reprezentanți: rășcovul, pânișoara etc.).2) Ciupercă din această familie.	/<fr. agaricacées

AGAT	A AGAS//Ă ~éz	tranz. livr.	(persoane) A irita în mod intenționat, îndemnând la acțiuni dușmănoase; a zădări; a întârâta; a incita; a stârni; a hărțui; a instiga; a provoca; a ațâța.	/<fr. agacer
AGAVĂ	AGASÁN//T ~tă (~ți,		Care agasează; care supără; enervant; supărător; iritant.	/<fr. agaçant
AGĂ	AGÁT ~e	n.	Mineral dur, de diferite culori, utilizat ca piatră semiprețioasă și în tehnică.	/<fr. agate
A AGĂȚA	AGÁV//Ă ~e	f.	Plantă erbacee exotică cu frunze lungi, late și groase din care se scot fibre folosite în țesătorie.	/<fr. agave
A SE AGĂȚA	ÁGĂ agi	m. inv.	1) Ofițer din armata otomană.2) Dregător domnesc care avea în funcție siguranța publică. [G.-D. agăi; Var. aga]	/<turc. aga
AGĂȚĂTOARE	A AGĂȚĂ agăt	tranz.	1) (obiecte) A prinde în/sau de ceva, lăsând să cadă liber în jos; a anina; a suspenda; a spânzura; a atârna. ~ paltonul în cui.2) (obiecte de îmbrăcăminte, țesături etc.) A prinde întâmplător într-un obiect ascuțit, rupând sau găurind; a anina; a prinde.3) fig. fam. (persoane, de obicei, necunoscute) A opri (în mod brutal) pentru a i se adresa; a acosta.	/<lat. accaptiare
AGĂȚĂTOR	A SE AGĂȚĂ mă agăt	intrans.	1) (despre ființe) A se apuca strâns; a se anina; a se prinde.2) (mai ales despre obiecte de îmbrăcăminte) A se rupe prinzându-se într-un obiect ascuțit. Mi s-au agătat ciorapii.	/<lat. accaptiare
AGENDĂ	AGĂȚĂT//OÁRE ~óri	f.	Lănțișor mic sau șiret cusut la gulerul unei haine, servind la agățarea acestuia în cuier. [G.-D. agățătorii]	/v. a agăța
AGENT	AGĂȚĂT//ÓR ~oare (~óri, ~oare)		(mai ales despre plante) Care se agată.	/v. a agăța
AGENTURĂ	AGÉND//Ă ~e	f.	1) Carnet în care se notează, pe zile, lucrările ce trebuie executate.2) Ordine de zi. ~a conferinței.3) Carte cu îndrumări practice într-un domeniu oarecare. ~a inginerului. [G.-D. agendei]	/<lat. agenda
AGENȚIE	AGÉN//T ~ți	m.	1) Reprezentant oficial al unui stat, al unei organizații sau instituții care are anumite însărcinări. • ~ diplomatic persoană trimisă de un stat cu misiunea de a-l reprezenta în relațiile politice cu alt stat.2) Persoană care face spionaj; spion.3) Factor activ care dă naștere unei acțiuni. ~ chimic. ~ fizic.4) lingv.: Nume de ~ numele care indică autorul acțiunii unui verb.	/<fr. agent, lat. agens, ~ntis
AGER	AGENTÚR//Ă ~i	f.	1) Serviciu de spionaj aflat în slujba altui stat. ~ secretă.2) Casă de comerț, condusă de un agent.	/<germ. Agentur
AGERIME	AGENTÍ//E ~i	f.	1) Reprezentanță, sucursală sau birou care reprezintă interesele unei instituții sau întreprinderi.2) Instituție de informație. ~ de presă. ~ de voiaj. [G.-D. agenției]	/<it. agenzia
AGEST	ÁGER ~ă (~i, ~e)		1) Care vădește ușurință în mișcări; sprinten; iute; vioi.2) Care este isteț la minte; inteligent.3) (despre ochi) Care te străpunge; pătrunzător; săgetător.	/<lat. agilis
A AGESTI	AGERÍM//E ~i	f.	1) Caracter ager.2) Putere de pătrundere (în esența lucrurilor, fenomenelor etc.).	/ager + suf. ~ime

A SE AGESTI	AGĖST	<i>n.</i>	Îngrămădire de bușteni, crengi, vreascuri, aduse de puhoaiile de apă. [Var. agestru]	/<lat. aggestum
AGHEASMĂ	A AGEST//Î ~ésc	<i>tranz.</i>	rar (ape curgătoare) A opri la o cotitură cu ajutorul unui agest.	/Din agest
A AGHESMUI	A SE AGEST//Î mă ~ésc	<i>intrans.</i>	1) (despre bușteni, crengi etc.) A forma un agest; a se îngrămădi la cotitura unei ape.2) fig. A se stabili undeva sau pe lângă cineva; a se aciuia; a se oploși; a se pripăși.	/Din agest
A SE AGHESMUI	AGHEASMĂ	<i>f.</i>	Apă sfințită. • Vrei, nu vei, bea, Grigore, ~ se spune când cineva trebuie să facă ceva fiind constrâns. [G.-D. aghesmei; Sil. a-gheas-]	/<sl. agiazma, ngr. agiásma
AGHIUȚĂ	A AGHESMU//Î ~iésc	<i>tranz.</i>	1) bis. A stropi cu agheasmă.2) fig. reg. A bate tare; a chelfăni.	/ agheasmă Șsuf. ~ui
AGIE	A SE AGHESMU//Î mă ~iésc	<i>intrans.</i>	fam. A se îmbăta ușor; a se chercheli.	/agheasmă + suf. ~ui
AGIL	AGHIUȚĂ	<i>m. pop.</i>	Ființă imaginară, considerată drept spirit al răului; dușman principal al lui Dumnezeu; drac; diavol; satană. [Sil. a-ghi-u-]	/<ngr. aghios
AGILITATE	AGĖ agii	<i>f. inv.</i>	1) Funcția de agă.2) Organ administrativ condus de un agă. [G.-D. agiei]	/agă + suf. ~ie
AGIOTAJ	AGĖL ~ă (~i, ~e)		Care este iute în mișcări; ager; sprinten; vioi.	/<fr. agile, lat. agilis
A AGITA I	AGILITATE	<i>f.</i>	Caracter agil; ușurință în mișcări; vioiciune; iuteală; sprinteneală. ~ de acrobat. [G.-D. agilității]	/<fr. agilité, lat. agilitas, ~atis
A AGITA II	AGIOTĂJ ~e	<i>n.</i>	Speculație de bursă. [Sil. -gi-o-]	/<fr. agiotage
A SE AGITA	A AGITĂ I agít	<i>tranz.</i>	(persoane) 1) A convinge făcând agitație.2) A convinge de justețea unui lucru, atrăgând de partea sa.	/<fr. agiter, lat. agitare
AGITATOR I	A AGITĂ II agít	<i>tranz.</i>	1) A face să se agite.2) (substanțe, lichide) A amesteca, clătinașd vasul, pentru a dizolva.	/<fr. agiter, lat. agitare
AGITATOR II	A SE AGITĂ mă agít	<i>intrans.</i>	1) A se mișca neregulat într-o parte sau în alta; a se clătina. Frunzele se agită.2) fam. (despre persoane) A se mișca grăbit încolo și înoace; a nu-și găsi locul; a se zvârcoli; a se frământa.3) A fi cuprins de agitație; a se neliniști; a se îngrijora; a se frământa.4) (despre ape) A se mișca în valuri; a se tulbura; a se zbugiuma.	/<fr. agiter, lat.agitare
AGITATORIC	AGITATÓRI ~i	<i>m.</i>	Persoană care face agitație.	/<fr. agitateur
AGITAȚIE	AGITAT//ÓRII ~oăre	<i>n.</i>	Dispozitiv pentru omogenizarea unui amestec de substanțe.	/<fr. agitateur
AGLICĂ	AGITATÓRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de agitație; propriu agitației. Activitate ~că.	/agitator + suf. ~ic
A AGLOMERA	AGITAȚIE	<i>f.</i>	1) Stare de neliniște sufletească; îngrijorare.2) Activitate de mobilizare a maselor în scopul atragerii lor la realizarea unor idealuri. [G.-D. agitației; Sil. -ți-e]	/<fr. agitation, lat. agitatio, ~onis
A SE AGLOMERA	AGLĖ//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Plantă erbacee care crește prin pajiști și pășuni, cu flori albe sau roz, foarte parfumate, și fructe capsule. [Sil. a-gli-]	/<bulg. aglica, sb. jaglika
AGLOMERANT	A AGLOMER//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se aglomereze.2) (materiale în formă de granule, fire etc.) A uni cu un liant încât să formeze un tot omogen. [Sil. a-glo-]	/<fr. agglomérer, lat. agglomerare

AGLOMERAT	A SE AGLOMER//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A se aduna într-un loc în număr mare; a se îngrămădi.	/<fr. agglomérer, lat. agglomerare
AGLOMERATOR	AGLOMERÁN//T ~ți	<i>m.</i>	Substanță care leagă între ele particulele unui material; liant.	/<fr. agglomérant
AGLOMERAȚIE	AGLOMERÁT ~e	<i>n.</i>	Rocă formată prin acumularea de materiale provenite din explozii vulcanice.	/v. a aglomera
AGLOSIE	AGLOMERAT//ÓR	<i>n.</i>	Instalație sau mașină folosită pentru aglomerarea minereurilor.	/<fr. agglomérateur
A SE AGLUTINA	AGLOMERÁȚIE	<i>f.</i>	Îngrămădire mare de oameni. [G.-D. aglomerației]	/<fr. agglomération
AGLUTINANT I	AGLOSIE	<i>f.</i>	Lipsă congenitală a limbii.	/<fr. aglosie
AGLUTINANT II	A SE AGLUTIN//Ă pers. 3 se ~ează		1) (despre particulele unor materiale) A se uni prin adeziune formând un tot.2) lingv. (despre afixe, cuvinte) A se alipi la alt cuvânt formând o unitate nouă. [Sil. a-glu-]	/<fr. agglutiner, lat. agglutinare
AGLUTININĂ	AGLUTINÁN//T I ~tă (~ți, ~te)		Care aglutinează. Substanță ~tă. • Limbă ~tă limbă în care raporturile gramaticale se exprimă prin atașarea afixelor la rădăcina cuvântului.	/<fr. agglutinant, lat. agglutinans, ~ntis
AGLUTINOGEN	AGLUTINÁN//T II ~ți	<i>m.</i>	Substanță vâscoasă care se adaugă la pasta de imprimat pentru a păstra desenul pe țesătură.	/<fr. agglutinant, lat. agglutinans, ~ntis
AGNATĂ	AGLUTINÍNĂ	<i>f.</i>	Anticorp care se formează în sânge în urma vaccinării.	/<fr. agglutinine
AGNAȚIUNE	AGLUTINOGEN	<i>n.</i>	Substanță de natură proteică care, introdusă în organism, stimulează aglutinina.	/<fr. agglutinogene
AGNOSTIC I	AGNÁT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Clasă de vertebrate acvatice lipsite de maxilarul inferior.2) Animal din această clasă.	/<fr. agnathes
AGNOSTIC II	AGNAȚIÚNE	<i>f.</i>	Legătură de rudenie civilă în raport cu înrudirea naturală.	/<fr. agnation, lat. agnatio, ~onis
AGNOSTICISM	AGNÓSTI//C I ~că (~ci, ~ce)		Care ține de agnosticism; propriu agnosticismului.	/<fr. agnostique
AGNOZIE	AGNÓSTI//C II ~că (~ci, ~ce)	<i>m. și f.</i>	Adept al agnosticismului.	/<fr. agnostique
AGONIE	AGNOSTICÍSM	<i>n.</i>	Doctrină filozofică care neagă posibilitatea cunoașterii realității obiective.	/<fr. agnosticisme
A AGONISI	AGNOZÍE	<i>f.</i>	Tulburare manifestată prin pierderea capacității de recunoaștere a celor văzute, auzite, pipăite.	/<fr. agnosie
A AGONIZA	AGONÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Stare patologică a organismului care precedă moartea. • În ~ pe moarte.2) fig. Frământare sufletească; zbucium. [G.-D. agoniei]	/<fr. agonie, lat. agonia
AGORAFOBIE	A AGONIS//Í ~esc	<i>trans.</i>	(bani, avere) A dobândi prin muncă asiduă (punând deoparte); a aduna; a strânge.	/<gr. agonizo
AGRAFĂ	A AGONIZ//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	A fi în agonie.	/<fr. agoniser, lat. agonisari
AGRAFIE	AGORAFOBÍE	<i>f.</i>	Frică patologică obsesivă de a traversa locuri deschise (piețe, spații largi etc.).	/<fr. agoraphobie

AGRAMAT	AGRÁF//Ă ~e	<i>f.</i>	Obiect de metal sau din alt material care servește la fixarea părului, a unei haine, a hârtiei, a două piese tehnice.[G.-D. agrafei]	/<fr. agrafe, germ. Agraffe
AGRAMATISM	AGRAFÍE	<i>f.</i>	Afecțiune patologică manifestată prin pierderea sau tulburarea capacității de a-și exprima gândurile în scris.	/<fr. agraphie
AGRAR	AGRAMÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) și substantival (despre persoane) Care face greșeli elementare de gramatică.2) (despre ceva scris) Care conține greșeli elementare de gramatică și de ortografie.	/<lat. agrammatos
AGRARIAN	AGRAMATÍSM	<i>n.</i>	Necunoaștere a scrierii și a vorbirii corecte; incultură.	/<germ. Agrammatismus, fr. agrammatisme
A AGRAVA	AGRÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de proprietatea funciară și de problemele legate de ea. Reformă ~ă.2) În care predomină agricultura; agricol. Țară ~ă. [Sil. a-grar]	/<fr. agraire, lat. agrarius
A SE AGRAVA	AGRARI//ÁN ~ână (~éni, ~éne)		1) Care se referă la agricultură și la legislația agricolă.2) Care are în vedere agricultura sau pe agricultori. Partid ~. [Sil. -gra-ri-an]	/<fr. agrarien
AGRAVANT	A AGRAV//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se agraveze; a înrăutăți; a complica; a înăspri. ~ situația.	/<fr. aggraver, lat. aggravare
A AGREA	A SE AGRAV//Á pers. 3 se ~ează	<i>intrans.</i>	A deveni mai grav, mai dificil; a se înrăutăți; a se complica; a se înăspri. Boala se ~ează.	/<fr. aggraver, lat. aggravare
AGREABIL	AGRAVÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care agravează. Circumstanțe ~te.	/<fr. aggravant, lat. aggravans, ~ntis
A SE AGREGA	A AGRE//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A trata cu bunăvoință; a simpatiza. [Sil. a-gre-a]	/<fr. agréer
AGREGAT	AGREÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care este plăcut; care inspiră simpatie. Înfățișare ~ă.[Sil. -gre-a-]	/<fr. agréable
AGREMENT	A SE AGREGÁ pers. 3 se agrégă	<i>intrans.</i>	(despre particule solide) A se îmbina formând un tot; a se uni.	/<fr. agréger, lat. aggregare
A AGREMENTA	AGREGÁT ~e	<i>n.</i>	1) Grup de mașini cuplate pentru a lucra ca un tot unitar. ~ agricol.2) Material inert (nisip, pietriș etc.) care, fiind amestecat cu ciment și apă, se folosește la prepararea mortarului, a betonului.	/<fr. agrégat
A AGRESA	AGREMENT ~e	<i>n.</i>	1) Petrecere plăcută a timpului; divertisment; amuzament; distracție. Călătorie de ~.2) Consimțământ dat de un stat la numirea reprezentanților diplomați ai altui stat.	/<fr. agrément
AGRESIUNE	A AGREMENT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face mai agreabil, mai plăcut (prin adăugarea unor accesorii).	/<fr. agrémenter
AGRESIV	A AGRES//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A supune unei agresiuni; a ataca.	/<fr. agresser
AGRESIVITATE	AGRESIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Atac armat al unui stat împotriva altui stat sau altor state.2) Atac neprovocat împotriva unei persoane. [G.-D. agresiunii; Sil. a-gre-si-u-]	/<fr. aggression, lat. aggressio, ~onis
AGRESOR	AGRESÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care atacă fără a fi provocat; care are caracter de agresiune.2) fig. Care caută prilej de ceartă; provocator. Comportare ~ă.3) (despre substanțe) Care atacă un corp cu care vine în contact.	/<fr. agressif
AGRICOL	AGRESIVÍTÁTE	<i>f.</i>	Caracter agresiv.	/<fr. agressivité

AGRICULTOR	AGRES//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	și substantiv	Care săvârșește sau pune la cale o agresiune.	/<fr. agresseur, lat. aggressor
AGRICULTURĂ	AGRÍCOL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de agricultură; care se folosește în agricultură. Lucrări ~e. Tehnică ~ă.2) Care se ocupă cu agricultura. Muncitor ~.3) (despre o regiune sau o țară) În care predomină agricultura; agrar.	/<fr. agricole
AGRIMENSOR	AGRICULTÓR ~i	m.	Persoană care se ocupă cu agricultura.	/<fr. agriculteur, lat. agricultor
AGRIMENSURĂ	AGRICULTÚR//Ă ~i	f.	Ramură a economiei naționale care cuprinde cultivarea pământului și creșterea animalelor.[G.-D. agriculturii]	/<fr. agriculture, lat. agricultura
AGRIȘ	AGRIMENSÓR ~i	m.	Specialist în agrimensură.	/<it. agrimensore, lat. agrimensor
AGRIȘĂ	AGRIMENSÚRĂ	f.	Tehnica măsurătorilor topografice și cadastrale ale terenurilor agricole.[G.-D. agrimensurii]	/<it., lat. agrimensura
AGROALIMENTAR	ÁGRIS ~i	m.	Arbust cu ramuri ghimpoase și cu fructe comestibile dulci-acrișoare, de culoare verde-gălbui. [Sil. a-gris]	/<ung. egres
AGROBIOLOG	ÁGRIS//Ă ~e	f.	Fructul agrișului. [G.-D. agrișei]	/agriș + suf. ~ă
AGROBIOLOGIC	AGROALIMENTÁR ~ă (~i, ~e)		Care se referă la producția de cereale și alimente.	/agro- + alimentar
AGROBIOLOGIE	AGROBIOLÓ//G ~gi	m.	Specialist în agrobiologie. [Sil. -gro-bi-o-]	/<fr. agrobiologue
AGROCHIMIC	AGROBIOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de agrobiologie; propriu agrobiologiei.	/<fr. agrobiologique
AGROCHIMIE	AGROBIOLOGÍE	f.	Știință care se ocupă cu studiul acțiunii legilor biologice asupra culturii plantelor și creșterii animalelor. [G.-D. agrobiologiei; Sil. a-gro-bi-o-]	/agro- + biologie
AGROCHIMIST	AGROCHÍMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de agrochimie; propriu agrochimiei.	/<fr. agrochimique
AGROGEOLOG	AGROCHIMÍE	f.	Știință care se ocupă cu studiul proceselor chimice și biochimice ce au loc în sol și în plante.	/agro- + chimie
AGROGEOLOGIC	AGROCHIMÍ//ST ~ști	m.	Specialist în agrochimie.	/<fr. agrochimiste
AGROGEOLOGIE	AGROGEOLÓ//G ~gi	m.	Specialist în agrogeologie.	/<fr. agrogéologue
AGROINDUSTRIAL	AGROGEOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de agrogeologie; propriu agrogeologiei./<fr. agrogéologique	
AGROLOGIE	AGROGEOLOGÍE	f.	Știință care se ocupă cu studiul rocilor pe care s-au format soluri arabile.	/<fr. agrogéologie
AGROMETEOROLOG	AGROINDUSTRIÁL ~ă (~i, ~e)		Care se referă la producția agricolă prelucrată industrial.	/agro- + industrial
AGROMETEOROLOGIC	AGROLOGÍE	f.	Știință care se ocupă cu studiul structurii solului și cu influența acestuia asupra plantelor.	/<fr. agrologie
AGROMETEOROLOGIE	AGROMETEOROLÓ //G ~gi	m.	Specia-list în agrometeorologie.	/<fr. agrométéorologue

AGRONOM	AGROMETEOROLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de agrometeorologie; propriu agrometeorologiei.	/<fr. agrométéorologique
AGRONOMIC	AGROMETEOROLÓGIE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul condițiilor meteorologice în scopul folosirii lor în agricultură.	/<fr. agrométéorologie, germ. Agrometeorologie
AGRONOMIE	AGRONOM ~i	<i>m.</i>	Specialist în agronomie.	/<fr. agronome
AGROSILVIC	AGRONÓMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de agronomie; propriu agronomiei.	/<fr. agronomique
AGROTEHNIC	AGRONOMÍE	<i>f.</i>	Știință care înglobează cunoștințe referitoare la cultivarea sistematică a pământului. [G.-D. agronomiei]	/<fr. agronomie
AGROTEHNICĂ	AGROSÍLVI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de agricultură și silvicultură; propriu agriculturii și silviculturii.	/agro- + silvic
AGROTEHNICIAN	AGROTÉHNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de agrotehnică; propriu agrotehnicii. Metode ~ce.	/<rus. agrotehnika
AGROZOOTEHNIC	AGROTÉHNICĂ	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul relațiilor dintre factorii de vegetație, sol și plantele cultivate. [G.-D. agrotehnicii]	/<rus. agrotehnika
AGROZOOTEHNICĂ	AGROTEHNICI//ÁN ~éni	<i>m.</i>	Specialist în agrotehnică.	/agrotehnica + suf. ~ian
AGROZOOTEHNICIAN	AGROZOOTÉHNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de agrozootehnică; propriu agrozootehnicii [Sil. -gro-zo-o-]	/agro- + zootehnic
AGROZOOTEHNIE	AGROZOOTÉHNICĂ	<i>f.</i>	v. AGROZOOTEHNIE.	/agro- + zootehnică
AGUD	AGROZOOTEHNICI//ÁN ~éni	<i>m.</i>	Specialist în agrozootehnică.	/agrozootehnică + suf. ~ian
AGUDĂ	AGROZOOTEHNÍE	<i>f.</i>	Tehnica cultivării plantelor furajere și creșterea animalelor domestice. [G.-D. agrozootehniei; Sil. -zo-o-]	/agro- + zootehnie
AGURIDĂ	AGŰ//D ~zi	<i>m. pop.</i>	Pom cu lemn tare, cu fructe mici, cărnoase, comestibile, ale cărui frunze sunt folosite ca hrană pentru viermii-de-mătase; dud.	/ Din agudă
AGURIJOARĂ	AGŰD//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	Fructul agudului; dudă.	/<sl. agoda
AH	AGURÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	Strugure acru, necopt. [G.-D. aguridei]	/< ngr. agurída
AHA	AGURIJOÁR//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee decorativă, cu flori mari albe, galbene sau roz, care se desfac numai la soare; portulacă.	/aguridă + suf. ~ioară
AHO	AH	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a exprima o durere fizică sau diferite sentimente: de teamă, de admirație, de bucurie etc.).	/Onomat.
AHT	AHÁ	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a exprima o apreciere sau satisfacția cuiva că s-a lămurit sau că a găsit răspunsul căutat).	/Onomat.
A SE	AHÓ	<i>interj.</i>	1) (se folosește pentru a opri din mers boii înjugați).2) (se folosește la începutul urăturii plugușorului).3) reg. (se folosește pentru a opri pe cineva să facă ceva).	/Onomat.
AHTIA	AHT ~uri	<i>n.</i>	Sunet nearticulat care exprimă un dor, o suferință; oftat; geamăt.	/<ngr. ahti
AHTIAT	A SE AHTI//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A avea o dorință puternică (de a face ceva).2) A manifesta lăcomie (față de ceva).	/Din aht

AI	AHTIÁ//T ~tă (~ți, ~te)		Care este stăpânit de o dorință puternică; dornic de ceva; setos. [Sil. -ti-at]	/v. a ahtia
AICI	AI	<i>interj.</i>	1) (se folosește pentru a exprima durere, mirare, spaimă, necaz, amenințare etc.).2) fam. (se folosește la sfârșitul unei propoziții interogative).	/Onomat.
AIDOMA	AÍCI	<i>adv.</i>	1) În acest loc. • De pe ~ de prin părțile acestea. Până ~! ajunge! încetează! Pe ~ ți-i drumul! pleacă! șterge-o!2) În acest moment; acum. • ~i ~ acum e momentul decisiv.3) fam. În acest caz; în asemenea situație. ~ nu ai dreptate. [Sil. a-ici; Var. aicea]	/<lat. ad-hicce
AIEVEA I	AÍDOMA	<i>adv.</i>	1) La fel; întocmai; egal. A fi ~ la chip.2) În realitate; aievia; într-adevăr.	/a + sl. vidomu
AIEVEA II	AIÉVEA I	<i>adv.</i>	În realitate; aidoma. E mai frumoasă decât este ~.	/a + sl. javé
AIISBERG	AIÉVEA II	<i>adj. invar.</i>	Care este real./a + sl. java	
A AIURA	AÍISBERG ~uri	<i>n.</i>	Bloc mare de gheață plutitor, care se întâlnește în apele din jurul polilor. [Sil. ais-berg]	/<engl. iceberg
AIUREA	A AIUR//Á ~éz	<i>intrans.</i>	1) A vorbi fără înțeles din cauza tulburărilor conștiinței; a fi în delir; a delira.2) A spune lucruri absurde; a vorbi fără sens. [Sil. a-iu-]	/Din aiurea
AJUN	AIÚREA	<i>adv.</i>	1) Altfel decât trebuie; anapoda.2) și adjectival Contrar regulilor moralei; rău; anapoda. [Sil. a-iu-rea]	/<lat. aliubi + re + a
A AJUNA	AJÚN ~uri	<i>n.</i>	Zi sau perioadă de timp care precedă un eveniment. • În ~ a) cu o zi sau cu o seară înainte; b) cu puțin timp înainte.	/v. a ajuna
A AJUNGE	A AJUN//Á ~éz	<i>intrans.</i>	1) rel. A ține post complet; a se abține cu totul de la mâncare. ~ vinerea.2) A îndura foame; a nu mânca nimic.	/<lat. adjungere
A SE AJUNGE	A AJÚNGE ajúng		1. intrans. I. 1) A fi într-un anumit loc după parcurgerea unei distanțe; a sosi; a veni. ~ la serviciu. ~ la gară. • A-i ~ cuiva cuțitul la os a nu mai putea răbda o stare de lucruri. ~ departe a obține multe succese în viață. ~ la mal (sau la liman) a atinge scopul dorit, înfruntând multe greutăți.2) A atinge o limită în timp. ~ până la iarnă. ~ la bătrânețe.3) A atinge un anumit nivel. Temperatura ajunge până la 300 sub zero.4) A se răspândi, venind de departe; a parveni.5) A fi în cantitate suficientă. Ajunge umezeală pentru grâne.6) A începe să fie; a deveni. ~ actor.7) depr. A obține pe căi necinstite o situație materială nemeritată; a se căpătui; a parveni. • ~ de râsul lumii a se face de batjocură. ~ de pomină a-și face reputație proastă. ~ la sapă de lemn a săraci complet. ~ pe drumuri a) a pierde orice sursă de existență; b) a rămâne fără adăpost; c) a rămâne orfan. ~ pe mâinile cuiva a ajunge la discreția cuiva.II. (împreună cu unele substantive precedate de prepoziția la formează locuțiuni verbale având sensul substantivului <i>ajungere</i> sau <i>ajungere</i>). La <i>concluzie</i> a <i>concluza</i> . La <i>convinsă</i> a <i>convince</i> .	/<lat. adjungere
AJUNS	A SE AJÚNGE mă ajúng	<i>intrans.</i>	(despre ființe, obiecte în mișcare) A trece concomitent prin același loc, continuându-și drumul în direcții opuse; a se întâlni.	/<lat. adjungere

AJUR	AJÚN//S ~să (~și, ~se)		1) v. A AJUNGE.3) și substantival Care s-a îmbogățit; parvenit. • ~ de (sau la cap) om priceput, isteț, deștept. Bun ~! bun sosit! bine ați venit!	/v. a ajunge
A AJURA	AJÚR ~uri	<i>n.</i>	1) Broderie artistică pe o țesătură rărită.2) arhit. Ornament cu perforații prin care pătrunde lumina.3) Ornament perforat pe pereții unui vas de lut sau într-o placă de metal.	/<fr. ajour
A AJUSTA	A AJUR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A ornamenta cu un ajur.	/<fr. ajourer
AJUSTABIL	A AJUST//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) tehn. (piese) A prelucra pentru a-i da formă.2) (elemente vestimentare) A face să se potrivească pe corp.	/<fr. ajuster
AJUSTAJ	AJUSTÁBIL ~ă (~i,		Care poate fi ajustat.	/a ajusta + suf. ~bil
AJUSTOR	AJUSTÁJ ~e	<i>n.</i>	1) tehn. Potrivire a două piese care se assemblează prin întrepătrundere.2) Mărime care exprimă exactitatea contactului între două suprafețe.	/<fr. ajustage
A AJUTA	AJUSTÓR ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în ajustarea pieselor pentru mașini.	/<fr. ajusteur
A SE AJUTA	A AJUTÁ ajút		1. tranz. A susține printr-un ajutor. ~ un prieten. • A-l ~ mintea (sau capul) a fi capabil.2. intranz. A fi de folos; a servi; a folosi. ~ în muncă.	/<lat. adjutare
AJUTAJ	A SE AJUTÁ mă ajút	<i>intranz.</i>	1) A face uz; a se servi; a se folosi. ~ de un baston.2) A face (concomitent) schimb de ajutor (cu cineva).	/<lat. adjutare
AJUTĂTOR	AJUTÁJ ~e	<i>n.</i>	Tub adaptat la locul de scurgere a unor fluide, pentru a regla debitul.	/fr. ajoutage
AJUTOR I	AJUTĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care ajută; auxiliar. Discipline ~oare.	/a ajuta + suf. ~ător
AJUTOR II	AJUTÓR I ~i	<i>m.</i>	Persoană care ajută pe cineva într-o situație dificilă.	/<lat. adjutorium, adjutor, ~is
AL	AJUT//ÓR II ~oăre	<i>n.</i>	Susținere materială sau morală; sprijin; reazem. A da ~. • A da o mână de ~ a ajuta pe cineva.	/<lat. adjutorium, adjutor, ~is
ALA-BALA	AL a (ai, ale)	<i>art.</i>	(se folosește: a) înaintea unui substantiv în genitiv sau înaintea unui pronume posesiv; b) înaintea numeralelor ordinale) Tovarăș al copilăriei mele. Al meu. Al doilea.	/<lat. illum, illam
ALABASTRU	ÁLA-BÁLA	<i>f. invar.</i>	: Ce mai ~? ce atâta discuție?	/Onomat.
ALAC	ALABÁSTRU	<i>n.</i>	Ghips alb microgranulos, cu aspect de marmură, din care se fac obiecte de artă și ornamentații.	/<it. alabastro, lat. alabastrum
ALAH	ALÁ//C ~ce	<i>n.</i>	Specie de grâu care se cultivă în regiunile de munte.	/cf. ung. alakor
ALAI	ALÁH	<i>m.</i>	Divinitate musulmană; Dumnezeu; zeu.	/<turc. Allah
ALALTĂIERI	ALÁ//I ~iuri	<i>n.</i>	Grup de persoane care însoțește o ceremonie sau un demnitar; suită; cortegiu; escortă; convoi. • ~ domnesc suită care întâmpină sau petrece un domnitor. Cu (mare) ~ cu pompă; cu fast. [Sil. a-lai]	/<turc. alay
ALALTĂSEARĂ	ALÁLTĂIERI	<i>adv.</i>	În ziua care o precedă pe cea de ieri. • Mai ~ zilele trecute. Doar nu sunt de ieri, de ~ nu sunt un novice; sunt om cu experiență.	/alaltă + ieri
ALAMĂ	ALÁLTĂSEARĂ	<i>adv.</i>	În seara zilei de alaltăieri. • Mai ~ una din serile trecute. [Sil. -sea-]	/alaltă + seară

ALAMBIC	ALÁMĀ alāmuri	<i>f.</i>	1) Aliaj de cupru și zinc, maleabil și dur, utilizat în tehnică.2) la pl. Obiecte din acest aliaj. Vas de ~. [G.-D. alamei]	/cf. it. lama
ALANDALA	ALAMBÍC ~uri	<i>n.</i>	Aparat pentru distilare, folosit mai ales pentru fabricarea spirtului.	/<fr. alambic
A ALARMA	ALANDÁLA	<i>adv.</i>	În dezordine; anapoda; pe dos; fără noimă. Îmbrăcat ~. A vorbi ~.	/<ngr. alla and ^e alla
A SE ALARMA	A ALARM//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se alarmeze; a alerta.2) A pune în stare de alarmă; a da alarma.	/<fr. alarmer
ALARMANT	A SE ALARM//Á mă	<i>intrans.</i>	A fi cuprins de alarmă; a se neliniști; a se alerta.	/<fr. alarmer
ALARMĂ	ALARMÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care alarmează; care îngrijorează. Situație ~tă.	/<fr. alarmant
ALARMIST I	ALÁRM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Semnal prin care se anunță apropierea unui pericol iminent; alertă. A da (sau a suna) ~a.2) Sentiment de neliniște, de îngrijorare la apropierea unei primejdii. [G.-D. alarimei]	/<fr. alarme
ALARMIST II	ALARMÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		(despre știri) Care produce panică; care alarmează. Zvonuri ~ste.	/<fr. alarmiste
ALAUN	ALARMÍ//ST II ~ști	<i>m.</i>	1) Persoană care se alarmează ușor și exagerează primejdia.2) Persoană care împrășteie intenționat știri alarmante, adesea inventate, pentru a produce panică.	/<fr. alarmiste
ALĂMAR	ALAÚN	<i>m.</i>	1) Sare a sulfatului de aluminiu cu diferite elemente bazice.2) Sulfat dublu de aluminiu și potasiu folosit în tăbăcărie, farmaceutică etc.; piatră-acră.	/<germ. Alaun
A ALĂMI	ALĂMÁR ~i	<i>m.</i>	Persoană care face sau vinde obiecte din alamă.	/alamă + suf. ~ar
A ALĂPTA	A ALĂM//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	(obiecte) A acoperi cu un strat de alamă.	/Din alama
A ALĂTURA	A ALĂPT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(nou-născuți) A face să sugă lapte din mamelă; a hrăni cu piept.	/a + lapte
A SE ALĂTURA	A ALĂTURÁ alătur	<i>tranz.</i>	1) A face să se alăture.2) A mai pune la ceea ce este; a adăuga.3) fig. A examina simultan sau succesiv pentru a stabili similitudinile și diferențele; a confrunța; a compara.	/Din alături
ALĂTURI	A SE ALĂTURÁ mă alătur	<i>intrans.</i>	1) A se așeza alături; a se apropia mult (de ceva sau de cineva); a se alipi.2) A deveni adeptul unei mișcări, al unui curent ideologic, împărtășindu-i ideile; a adera. ~ la părerea generală.	/Din alături
ALB I	ALETURI	<i>adv.</i>	Lângă cineva sau ceva. A se așeza ~. • A fi ~ de cineva a acorda cuiva un sprijin; a fi solidar cu cineva. ~ cu drumul fără judecată; fără chibzuință. [Sil. -turi; Var. alătura]	/a + lature
ALB II	ALB I	<i>n.</i>	1) Culoare obținută prin suprapunerea tuturor componentelor spectrului luminii zilei; albeață. • A semna în ~ a semna un document înainte de a fi completat. (E scris) negru pe ~ nu poate fi contestat; e clar.2) Obiect sau substanță de această culoare. ~ul dinților. • ~ul ochiului sclerotică.	/<lat. albus

ALBANEZ I	ALB II ~ă (~i, ~e)		1) Care are culoarea zăpezii. • Carne ~ă carne de pasăre (din regiunea pieptului) sau de pește (răpitor). Noapte ~ă noapte de nesomn. Versuri ~e versuri fără rimă. Săptămâna ~ă săptămâna care precede postul mare când se mănâncă lactate. Ziua ~ă timpul când s-a luminat de-a binelea.	/< lat. albus
ALBANEZ II	ALBANÉZ I ~ă (~i, ~e)		Care aparține Albaniei sau populației ei; din Albania.	/<fr. albanais, it. albanese
ALBANEZĂ	ALBANÉZ II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Albaniei sau este originară din Albania.	/<fr. Albanais, it. albanese
ALBANISTICĂ	ALBANÉZĂ	<i>f.</i>	mai ales art. Limba albanezilor. [G.-D. albanezei]	/<fr. albanais, it. albanese
ALBASTRU I	ALBANÍSTICĂ	<i>f.</i>	Totalitate a științelor sociale care se ocupă cu studiul limbii, istoriei și culturii albaneze.	/<germ. Albanistik
ALBASTRU II	ALBÁSTRU I	<i>n.</i>	1) Culoare a spectrului solar care se află între violet și verde, având nuanța cerului senin.2) Colorant cu această culoare. Verdele se obține combinând ~ cu galben. [Sil. -bas-tru]	/<lat. albaster
ALBATROS	ALBÁ//STRU II ~stră (~ștri, ~stre)		Care are culoarea cerului senin. • Inimă ~stră tristețe, melancolie.	/<lat. albaster
ALBĂSTREALĂ	ALBATRÓ//S ~și	<i>m.</i>	Pasăre palmipedă marină din emisfera australă, asemănătoare cu pescărușul, dar mult mai mare decât acesta. [Sil. -ba-tros]	/<fr. albatros
A ALBĂSTRI	ALBĂSTR//EÁLĂ ~éli	<i>f.</i>	Substanță de culoare albastră, folosită pentru a da o nuanță sinilie unor obiecte (lenjerie, var etc.); sineală. [G.-D. albăstrelii]	/a albăstri + suf. ~eală
A SE ALBĂSTRI	A ALBĂSTR//Í ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se albăstrească; a face să fie albastru.	/Din albastru
ALBĂSTRIME	A SE ALBĂSTR//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) (despre obiecte) A deveni albastru; a căpăta culoarea albastră.2) rar (despre persoane) A deveni vânat de mânie; a se învineți.	/Din albastru
ALBĂSTRITĂ	ALBĂSTRÍM//E	<i>f.</i>	1) Culoare a spectrului solar care se află între violet și verde; albastru.2) Întindere de culoare albastră; spațiu albastru. ~ea mării.3) fig. înv. Oameni îmbrăcați orășenește.	/albastru + suf. ~ime
ALBĂSTRIU	ALBĂSTRÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu flori albastre, care crește prin culturi de cereale. ~ de câmp.	/albastru + suf. ~iță
ALBEAȚĂ	ALBĂSTR//ÍU ~ie (~ii)		Care bate în albastru.	/albastru + suf. ~iu
A ALBI	ALBEÁȚ//Ă	<i>f.</i>	1) Culoare albă. ~a zăpezii.2) Stare patologică constând în apariția pe cornela ochiului a unor pete albe; leucom. [G.-D. albeții; Sil. -bea-]	/alb + suf. ~eață
A SE ALBI	A ALB//Í ~esc		1. tranz. A face să se înălbească.2. intrans. A se vedea alb (pe un fond închis); a bate în alb.	/Din alb
ALBICIOS	A SE ALB//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A deveni alb; a căpăta culoare albă.2) A pierde culoarea inițială sub acțiunea unor factori externi (soare, ploi).3) fig. (ființe) A face să devină cărunți; a încărunti.	/Din alb
ALBIE	ALBICI//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		Care bate în alb; cu nuanță albă.	/alb + suf. ~icios

ALBILIȚĂ	ÁLBI//E ~i	f.	1) Vas lunguiet, de lemn sau de metal, folosit la spălatul rufelor, scăldatul copiilor etc.2) Făgaș al unei ape curgătoare; matcă. ~a unui râu. [G.-D. albiei; Sil. -bi-e]	/<lat. alvea
ALBINAR	ALBILÍȚ//Ă ~e	f.	Fluture alb a cărui larvă se dezvoltă pe frunzele de varză și este foarte dăunătoare.	/alb + suf. ~iliță
ALBINA	ALBINÁR ~i	m.	Persoană care se ocupă cu albinăritul; prisăcar; stupar; apicultor.	/albină + suf. ~ar
ALBINĂREL	ALBÍN//A ~e	f.	Insectă care trăiește în roiuri și produce miere și ceară, având picioarele din urmă adaptate pentru strângerea polenului și un ac veninos în partea posterioară a abdomenului. ~ă lucrătoare.	/<lat. alvina
ALBINĂRIT	ALBINĂRÉ//L ~i	m.	Pasăre migratoare de talie medie, cu pene pestrițe, cu cioc subțire și alungit, care se hrănește cu insecte, mai ales cu albine și viespi; prigorie.	/albinar + suf. ~el
ALBINISM	ALBINĂRÍT	n.	1) Ocupația albinarului; stupărit; prisăcărit.2) înv. Impozit care se plătea pentru stupi; stupărit; prisăcărit.	/albină + suf. ~ărit
ALBIȘOARĂ	ALBINÍSM	n.	1) Lipsă congenitală totală sau parțială a pigmentilor (din piele, păr, pene etc.).2) Anomalie care constă în decolorarea frunzelor unor plante din cauza lipsei de coloranți.	/<fr. albinisme
ALBIT I	ALBIȘOÁR//Ă ~e	f.	Pește mic dulcicol de talie mică, cu solzi mărunți, argintii, având gura oblică; obleț; sorean.	/alb + suf. ~ișoară
ALBIT II	ALBÍT I	m.	Mineral incolor, verzui sau roșiatic folosit în ceramică.	/<fr. albite
ALBITURĂ	ALBÍ//T II ~tă (~ți,		(despre părul oamenilor) Care este cărunt. ~ de necazuri.	/v. a albi
ALBUM	ALBITÚR//Ă ~i	f.	1) mai ales la pl. Totalitate a rufelor de corp sau de pat; lenjerie; rufărie.2) Nume dat mai multor specii de pești mici (plătică, babușcă).3) poligr. Piese de plumb care se pun între cuvinte și rânduri pentru a completa spațiile albe.4) Spațiu alb dintre cuvinte și rânduri.	/alb + suf. ~itură
ALBUMEN	ALBŮM ~e	n.	Caiet cartonat în care se păstrează fotografii, timbre sau se scriu versuri, citate.	/<fr., lat. album
ALBUMINĂ	ALBUMÉN	n.	Rezervă nutritivă care se găsește în semințele unor plante și servește embrionului ca hrană în timpul germinării.	/<fr., lat. albumen
ALBUMINOID I	ALBUMÍN//Ă ~e	f.	Substanță organică din grupul proteinelor, care intră în compoziția sângelui și a altor lichide organice. [G.-D. albuminei]	/<fr. albumine
ALBUMINOID II	ALBUMINOÍD I ~e	n.	la pl. Compus organic din grupul proteinelor, care constituie o parte importantă a materiei vii.	/<fr. albuminod'de
ALBUMINOMETRU	ALBUMINOÍ//D II ~dă (~zi, ~de)		Care are aspect de albumină; asemănător albuminei.	/<fr. albuminod'de
ALBUMINOS	ALBUMINOMÉTR//U	n.	Aparat pentru determinarea albuminei în urină.	/<fr. albuminometre
ALBUMINURIE	ALBUMIN//ÓS ~oásă (~óși, ~oăse)		Care conține albumină.	/<fr. albumineux
ALBURN	ALBUMINURÍE	f.	Prezență a albuminei în urină, întâlnită la unele boli de rinichi.	/<fr. albuminurie
ALBUȘ	ALBŮRN ~uri	n.	Strat lemnos care se află între coaja de copac și inima acestuia.	/<lat. alburnum, it. alburno

ALCAIC	ALBŪȘ ~uri	<i>n.</i>	Parte componentă a oului, compusă dintr-o substanță vâscoasă, transpa-rentă, care înconjoară gălbenușul.	/alb + suf. ~uș
ALCALIN	ALCÁI//C ~că (~ci, ~ce):		Vers ~ vers iambic, armonios, format din cinci picioare în versificația latină și greacă.	/ <i><lat. alcaicus, fr. alcad'que</i>
A ALCALINIZA	ALCALÍN ~ă (~i, ~e)		(despre substanțe) Care are proprietăți specifice bazelor. Reacție ~ă.	/ <i><fr. alcalin</i>
ALCALIU	A ALCALINIZI//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(substanțe) A face să capete proprietăți alcaline.	/ <i><fr. alcaliniser</i>
ALCALOID	ALCÁLI//U ~i	<i>n.</i>	mai ales la pl. Compus chimic caustic care albăstrește hârtia roșie de turnesol și care, în combinație cu un acid, formează o sare; bază.	/ <i><fr. alcali</i>
ALCALOZĂ	ALCALOÍ//D ~zi	<i>m.</i>	Substanță organică toxică, de origine vegetală, folosită în doze mici ca medicament.	/ <i><fr. alcalod'de</i>
A ALCĂTUI	ALCALÓZĂ	<i>f.</i>	Creștere anormală a rezervei alcaline din sânge.	/ <i><fr. alcalose</i>
A SE ALCĂTUI	A ALCĂTU//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	1) A face să ia ființă și să capete formă definitivă; a întocmi; a elabora. ~ un plan. ~ o instrucțiune.2) (totalități, ansambluri etc.) A forma prin reunire; a constitui; a compune.	/ <i><ung. alkotni</i>
ALCĂTUITOR	A SE ALCĂTU//Í se ~iește	<i>intrans.</i>	A fi format; a consta; a se consista; a se compune; a se constitui.	/ <i><ung. alkotni</i>
ALCHIMIC	ALCĂTUIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care intră în componența unui lucru; care face parte din ceva. Elemente ~oare.	/a alcătui + suf. ~itor
ALCHIMIE	ALCHÍMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de alchimie; propriu alchimiei.	/ <i><fr. alchimique</i>
ALCHIMIST	ALCHIMÍE	<i>f.</i>	(în evul mediu) Știință ocultă care își propunea prefacerea metalelor ordinare în aur și aflarea elixirului vieții. [G.-D. alchimiei]	/ <i><fr. alchimie, lat. alchemia</i>
ALCOOL I	ALCHIMÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Persoană care practica alchimia.	/ <i><fr. alchimiste</i>
ALCOOL II	ALCOÓL I ~i	<i>m.</i>	Lichid incolor volatil, ușor inflamabil, obținut prin distilarea unor substanțe zaharoase fermentate, folosit la prepararea băuturilor spirtoase, ca dezinfectant etc. ~ etilic. [Sil. -co-ol]	/ <i><fr. alcool</i>
ALCOOLAT	ALCOÓL II ~uri	<i>n.</i>	Băutură spirtoasă; spirt. Sortiment de ~uri.	/ <i><fr. alcool</i>
ALCOOLIC I	ALCOOLÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Derivat obținut prin combinarea unui alcool cu un metal.	/ <i><fr. alcoolate</i>
ALCOOLIC II	ALCOÓLI//C I ~ci	<i>m.</i>	Persoană care face abuz de băuturi alcoolice; bețiv.	/ <i><fr. alcoolique</i>
ALCOOLISM	ALCOÓLI//C II ~că (~ci, ~ce)		1) Care conține alcool; spirtos. Băuturi ~ce.2) Care este cauzat de alcool. Intoxicație ~că. Delir ~.	/ <i><fr. alcoolique</i>
A ALCOOLIZA	ALCOOLÍSM	<i>n.</i>	1) Abuz continuu de băuturi spirtoase.2) Intoxicație cu alcool, provocată de abuzul de băuturi spirtoase; beție. [Sil. -co-o-]	/ <i><fr. alcoolisme</i>
A SE ALCOOLIZA	A ALCOOLIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(soluții) A trata cu alcool.	/ <i><fr. alcooliser</i>
ALCOOLMETRU	A SE ALCOOLIZ//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	A consuma sistematic băuturi alcoolice; a deveni alcoolic.	/ <i><fr. alcooliser</i>
ALCOOLOMETRIE	ALCOOLMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru determinarea cantității de alcool dintr-o soluție. [Sil. -co-ol-]	/alcool + metru
ALCOV	ALCOOLOMETRÍE	<i>f.</i>	Ansamblu de procedee cu ajutorul cărora se determină gradul de concentrație a alcoolului dintr-o soluție.	/ <i><fr. alcoolométrie</i>

ALDĂMAȘ	ALCÓV ~uri	<i>n.</i>	Nișă în peretele dormitorului unde este așezat patul (de obicei în dosul unei perdele).	/<fr. alcôve
ALDE	ALDĂMÁȘ ~uri	<i>n.</i>	Cinste oferită cuiva cu ocazia vânzării sau cumpărării unui lucru sau a închirierii unei tranzacții. • Ești (bun) de ~ se spune cuiva care a reușit într-o acțiune.	/<ung. áldomás
ALDEHIDĂ	ÁLDE	<i>art. pop.</i>	Dintre, de felul. Alde astea.	/al + de
ALDIN	ALDEHÍD//Ă ~e	<i>f. chim.</i>	Compus organic obținut prin oxidarea unor alcooli, folosit în industria farmaceutică.	/<fr. aldéhyde
ALDOSTERON	ALDÍN ~ă (~i, ~e)		(despre litere de tipar) Care are liniile mai groase decât cele obișnuite.	/<it. aldino
ALEAN	ALDOSTERÓN	<i>m. biol.</i>	Hormon al glandelor suprarenale care regulează schimbul de substanțe minerale în organism.	/<fr. aldostérone
ALEATORIU	ALEÁN ~uri	<i>n.</i>	1) Suferință, durere sufletească; amar; durere.2) Sentiment de melancolie produs de dorința de a revedea pe cineva sau ceva drag; nostalgie; dor. [Sil. -lean]	/<ung. ellen
ALEE	ALEATÓR//IU ~ie (~ii)	<i>jur.</i>	Care depinde de un eveniment nesigur; supus întâmplării. Câștig ~. [Sil. -le-a-, -riu]	/<fr. aléatoire, lat. aleatorius
A ALEGA	ALÉ//E ~i	<i>f.</i>	1) Drum într-un parc sau într-o grădină publică.2) Stradă îngustă și scurtă mărginită de arbori. [G.-D. aleii; Sil. -le-e]	/<fr. allée
ALEGAȚIE	A ALEGÁ pers. 3 aleghează	<i>tranz. jur.</i>	(părerii, teorii etc.) A invoca pentru a sprijini o afirmație sau pentru a justifica o acțiune.	/<fr. alléguer, lat. allegare
ALEGĂTOR	ALEGÁȚI//E ~i	<i>f. jur.</i>	Invocare a unei păreri pentru a justifica ceva sau pentru a sprijini o afirmație.	/<fr. allegation, lat. alegatio, ~onis
A ALEGE	ALEGĂTÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană care votează, care are drept de vot; elector; votant.	/a alege + suf. ~ător
A SE ALEGE	A ALÉGE alég	<i>tranz.</i>	1) (ființe, lucruri, situații) A considera ca fiind mai acceptabil (în raport cu altceva sau cu altceva); a prefera.2) (persoane) A desemna prin vot; a vota.3) pop. A deosebi dintre alții; a distinge.4) A separa de restul masei. ~ sămânța. ~ untul din zară.5) A curăța prin selecție.6) rar A admite cu fermitate; a hotărî; a decide. • Urma alege (sau va alege) la sfârșit se va vedea rezultatul.7) A face să se aleagă.	/<lat. allegere
ALEGERE	A SE ALÉGE mă alég	<i>intrans.</i>	1) A se reuni într-un grup; a se grupa.2) A rămâne cu ceva (de pe urma unei acțiuni, a unei împrejurări etc.).3) A ajunge într-o situație (de obicei, defavorabilă). • ~ numai praful (din cineva sau ceva) a se distruge complet.	/<lat. allegere
ALEGORIC	ALÉGER//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A ALEGE și A SE ALEGE. • La ~ la discreție; după plac.2) la pl. Desemnare prin vot a unei persoane pentru un anumit post în organele puterii de stat sau în alte organe.	/v. a alege
ALEGORIE	ALEGÓRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de alegorie; propriu alegoriei. Scriere ~că. • Car ~ vehicul prevăzut cu o platformă pe care se reprezintă o scenă simbolică și cu care se defilează la unele sărbători.	/<fr. allégorique, lat. allegoricus

ALEGORISM	ALEGORÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Procedeu artistic constând în exprimarea unei idei printr-o imagine.2) Operă artistică în care se folosește acest procedeu.3) Figură de stil constituită dintr-un șir de metafore, comparații și personificări.4) Compoziție muzicală care face impresia că urmărește desfășurarea unei povestiri imaginare. [G.-D. alegoriei]	/<fr. allégorie, lat. allegoria
ALEI	ALEGORÍSM	<i>n.</i>	Abuz de alegorii.	/<fr. allégorisme
ALELEI	ALÉI	<i>interj. pop.</i>	v. ALELEI.	
ALELUIA	ALELÉI	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a exprima mirare, ciudă, mânie sau părere de rău). [Sil. -lei]	/Orig. nec.
ALENE	ALELÚIA	<i>interj.</i>	(se folosește în cântări bisericești ca refren de laudă pentru Dumnezeu). • A cânta cuiva aleluia a înmormânta pe cineva.	/<sl. aleluija
A ALERGA	ALÉNE	<i>adv.</i>	Fără grabă; pe îndelete; încet; domol; agale; lin. A merge ~.	/a + lene
ALERGARE	A ALERGÁ alérg	<i>intrans.</i>	1) A se deplasa cu viteză, repezind corpul înainte prin pași bruști; a fugi. • ~ într-un suflet a veni foarte repede.2) fig. A se mișca foarte repede. Mașina aleargă.3) A căuta insistent să obțină; a umbla. ~ după bani. • ~ (sau a umbla) cu limba scoasă după ceva a dori foarte mult ceva.4) A umbla grăbit după treburi.5) A merge din loc în loc fără scop precis; a umbla; a hoinări; a vagabonda.6) A recurge (la cineva) pentru ajutor.7) sport A participa la probele de alergări.	/<lat. allargare
ALERGĂTOARE	ALERG//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A ALERGA.2) Probă athletică constând din fuga pe anumite distanțe. ~ări de viteză. ~ări cu obstacole.3) Curse de cai.	/v. a alerga
ALERGĂTOR I	ALERGĂT//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	Unealtă pe care se pun mosoarele cu fire pentru a face urzeala.	/a alerga + suf. ~ătoare
ALERGĂTOR II	ALERGĂTÓR I ~i	<i>m.</i>	1) Sportiv care participă la probe de alergări. ~ pe distanțe lungi. ~ pe distanțe scurte.2) Cal de curse.	/a alerga + suf. ~ător
ALERGĂTURĂ	ALERGĂT//ÓR II ~oáre (~óri, ~oáre)		Care aleargă. • Pas ~ fugă. (Păsări) ~oare păsări de talie mare, din țările calde, cu aripi nedezvoltate deplin, dar având picioarele lungi adaptate la alergare. Piatră ~oare piatră de moară care se învârtă, măcinând boabele.	/a alerga + suf. ~ător
ALERGEN	ALERGÁTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) v. A ALERGA.2) Mișcare istovitoare dintr-un loc în altul (adesea fără rost) după diverse treburi.	/a alerga + suf. ~ătură
ALERGIC	ALERGÉN ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care provoacă alergie.	/<fr. allergene
ALERGIE	ALÉRGII//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de alergie; propriu alergiei.3) și substantival (despre persoane) Care suferă de o alergie.	/<fr. allergique
ALERGOLOGIE	ALERGÍ/E ~i	<i>f.</i>	Reacție modificată a organismului față de un agent microbial chimic introdus pe cale bucală sau prin căile respiratorii. [G.-D. alergiei]	/<fr. allergie
A ALERTA	ALERGOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul bolilor alergice.	/<fr. allergologie
A SE ALERTA	A ALERT//Á ~éz	<i>trans.</i>	A face să se alerteze; a alarma; a neliniști.	/<fr. alerter
ALERTĂ	A SE ALERT//Á mă	<i>intrans.</i>	A fi cuprins de alertă; a se alarma; a se neliniști.	/<fr. alerter

ALES I	ALÉRT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Semnul prin care se anunță apropierea unui pericol iminent; alarmă.2) geofiz. Semnal convențional prin care se atrage atenția specialiștilor asupra unor fenomene cerești, evoluția cărora trebuie urmărită.	/<fr. alerte
ALES II	ALÉ//S I ~și	<i>m.</i>	1) Persoană care a fost desemnată prin vot. ~șii poporului.2) Persoană preferată. ~sul inimii.	/v. a alege
ALESĂTURĂ	ALÉS II aleasă (aléși, alése)		1) v. A ALEGE și A SE ALEGE.2) Care este mai bun între mai multe lucruri sau persoane. Opere alese. • Mai ~ îndeosebi; în special.2) Care este distins, remarcabil; deosebit; rar; scump. Oameni aleși. Mâncăruri alese.	/v. a alege
ALEURIT	ALESĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Modele pe o țesătură de casă.2) Țesătură astfel ornamentată.	/<ales + suf. ~ătură
ALEUOMETRU	ALEURÍT ~e	<i>f.</i>	mai ales la pl. Rocă sedimentară, alcătuită din granule mici de minerale și roci (praf, măr etc.).	/<fr. aleurite
ALEURONĂ	ALEUROMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru determinarea cantității de gluten din făină.	/<fr. aleurometre
ALEVIN	ALEURÓNĂ	<i>f.</i>	Substanță proteică prezentă în semințele unor plante leguminoase, cerealiere și oleaginoase.	/<fr. aleurone
ALEVINAJ	ALEVÍN ~i	<i>m.</i>	Pește în stadiul premergător formării solzilor; larvă de pește.	/<fr. alevin
ALEXANDRIN	ALEVINÁJ	<i>n.</i>	Îngrijire a puietului de pește.	/<fr. alevinage
ALEXIE	ALEXANDRÍN ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de cultura elenistică din Alexandria; propriu acestei culturi. Artă ~ă.2): Vers ~ vers iambic de douăsprezece silabe, cu cezura după silaba a șasea. • Poezie ~ă poezie rafinată, uneori ezoterică, proprie epocii alexandrine.	/<fr. alexandrin, lat. alexandrinus
A ALEZA	ALEXÍE	<i>f.</i>	Boală manifestată prin pierderea capacității de a înțelege limbajul scris.	/<fr. alexie
ALEZAJ	A ALEZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(interiorul unei piese cilindrice sau conice) A prelucra fin, dând dimensiunile necesare.	/<fr. aléser
ALEZAN	ALEZÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Operație de lărgire prin așchiere a interiorului cilindric sau conic al unei piese de metal.2) Diametru interior al unui cilindru de motor.	/<fr. alésage
ALEZOR	ALEZÁN ~ă (~i, ~e)		(despre cai) Care este de culoare roșcată; roib.	/<fr. alezan
ALFA	ALEZ//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Sculă folosită pentru a aleza.	/<fr. alésoir
ALFABET	ÁLFA	<i>m. invar.</i>	1) Nume dat primei litere a alfabetului grecesc. • De la ~ și omega de la început până la sfârșit. A fi ~ la omega a fi factorul principal.2) fiz.: Particulă ~ particulă care constă din doi protoni și doi neutroni.	/<ngr. álfa
ALFABETAR	ALFABÉT ~e	<i>n.</i>	Totalitate a literelor folosite în scrierea unei limbi, așezate într-o ordine anumită. • ~ul Morse alfabet folosit în telegrafie, literele fiind reprezentate prin linii și puncte.	/<fr. alphabet, lat. alphabetum
ALFABETIC	ALFABETÁR ~e	<i>n.</i>	Set de litere (și de silabe) folosit ca material didactic pentru formarea cuvintelor.	/alfabet + suf. ~ar
A ALFABETIZA	ALFABÉTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de alfabet. În ordine ~că.	/<fr. alphabétique

ALGĂ	A ALFABETIZ//Ă ~éz	tranz.	1) (persoane analfabetice) A învăța să citească și să scrie.2) A pune în ordine alfabetică. ~fișele.	/alfabet + suf. ~iza
ALGEBRĂ	ÁL//GĂ ~ge	f.	Plantă inferioară acvatică de culoare verde, roșie sau brună, utilizată ca materie primă în industrie și ca nutreț în agricultură.	/<fr. algae, lat. alga
ALGEBRIC	ALGÉBRĂ	f.	Ramură a matematicii care se ocupă cu studiul operațiilor aritmetice independent de valorile lor numerice. ~ superioară. [G.-D. algebrei; Sil. -ge-bră]	/<fr. algebre, lat. algebra
ALGERIAN I	ALGÉBRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de algebră; caracteristic algebrei. Operație ~că.	/<fr. algébrique
ALGERIAN II	ALGERI//ÁN I ~ănă (~éni, ~éne)		Care aparține Algeriei sau populației ei; din Algeria.	/<fr. algérien
ALGIDITATE	ALGERI//ÁN II ~ănă (~éni, ~éne)	m. și f.	Persoană care face parte din populația de bază a Algeriei sau este originară din Algeria.	/<fr. Algérien
ALGOFILIE	ALGIDITÁTE	f.	Scădere treptată a temperaturii corpului în cazul unor afecțiuni.	/<fr. algidité
ALGOFOBIE	ALGOFILÍE	f.	Predispoziție pentru senzații dureroase.	/<fr. algophilie
ALGOL	ALGOFOBÍE	f.	Frică patologică de durere.	/<fr. algophobia
ALGOLOGIC	ALGÓL	n.	Limba utilizat în programarea automată.	/<engl. algol
ALGOLOGIE	ALGOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de algologie; propriu algologiei.	/<fr. algologique
ALGORITM	ALGOLOGÍE	f.	Ramură a botanicii care se ocupă cu studiul algelor.	/<fr. algologie, germ. Algologie
ALGORITMIC	ALGORÍTM ~i	m.	Sistem de reguli, simboluri și operații pentru efectuarea de calcule. • ~ de traducere totalitate a regulilor cu ajutorul cărora se face o traducere automată.	/<fr. algorithme
A ALIA	ALGORÍTMII//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de algoritm; bazat pe algoritm.	/<fr. algorithmique
A SE ALIA	A ALI//Ă ~éz	tranz.	1) (metale sau metale și metaloizi) A combina prin topire (în vederea obținerii unui aliaj).2) A face să se alieze. [Sil. -li-a]	/<fr. allier
ALIAJ	A SE ALI//Ă mă ~éz	intrans.	1) (despre state, popoare, grupări politice etc.) A încheia un tratat de alianță.2) (despre persoane) A se înrudi prin căsătorie.	/<fr. allier
ALIANȚĂ	ALIÁJ ~e	n.	Produs metalic obținut prin topirea mai multor metale cu metaloizi. ~ de fier. [Sil. -li-aj]	/<fr. alliage
ALIAT	ALIÁNT//Ă ~e	f.	1) Înțelegere între două sau mai multe state pe baza unui tratat. ~ politică.2) Legătură între două sau mai multe grupuri sociale în vederea unor acțiuni comune.3) Legătură de rudenie care se stabilește între două familii prin contractarea unei căsătorii. Rudă prin ~. [G.-D. aliantei; Sil. -li-an-]	/<fr. alliance
ALIBI	ALIÁ//T ~tă (~ți, ~te)	și substantiv	1) Care este unit printr-o alianță. State ~te.2) (despre metale) Căruia i s-a adăugat (prin topire) un alt element.	/v. a alia
ALICĂ	ALIBÍ ~uri	n.	Probă prin care un inculpat dovedește justiției că în momentul săvârșirii infracțiunii se afla în altă parte.	/<fr. alibi
A ALICI	ALÍ//CĂ ~ce	f.	mai ales la pl. Proiectil mic, rotund, de plumb, cu care se încarcă cartușele unei arme de vânătoare.	/<ngr. haliki

ALIDADĂ	A ALIC//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A răni cu alic.	/Din alică
A ALIENA	ALIDÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	Riglă, prevăzută cu un dispozitiv de vizare, folosită în topografie la trasarea și măsurarea unghiurilor.	/<<fr. alidade, lat. alidada
A SE ALIENA	A ALIEN//Ă ~éz	<i>tranz. jur.</i>	(proprietăți, bunuri, drepturi etc.) A face să intre în posesia altcuiva prin cedarea oficială a dreptului de proprietate; a înstrăina. [Sil. -li-e-]	/<<fr. aliéner, lat. alienare
ALIENABIL	A SE ALIEN//Ă mă ~éz	<i>intranz.</i>	1) A pierde facultatea de a judeca normal; a-și ieși din minți; a înnebuni; a se scrânti.2) A deveni străin (sufletește); a se înstrăina.	/<<fr. aliéner, lat. alienare
ALIENAT	ALIENÁBIL ~ă (~i,		(despre un lucru) Care poate fi înstrăinat. Bunuri ~e.	/<<fr. aliénable
ALIENAȚIE	ALIENÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	Care suferă de o boală mintală; dement; nebun. Spital de ~ți. [Sil. -li-e-]	/<<fr. aliéne, lat. alienatus
ALIFIE	ALIENÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Stare a unei persoane alienate; demență; nebunie.2) Manifestare de om alienat; demență; nebunie. Simptom de ~. [G.-D. alienației; Sil. -li-e-na-ți-e]	/<<fr. aliénation, lat. alienatio, ~onis
ALIGATOR	ALIFÍ//E ~i	<i>f.</i>	Preparat medicinal sau cosmetic în formă de pastă, destinat aplicării externe. ~ pentru mâini. [G.-D. alifiei]	/<<ngr. alifi
ALIGOTE	ALIGATÓR ~i	<i>m.</i>	Crocodil lung de 4-5 m, cu botul turtit și lat, care trăiește în fluviile Americii.	/<<fr. alligator
A ALIMBA	ALIGOTÉ	<i>n.</i>	1) Varietate de viță de vie altoită având struguri cu boabe mici, rotunde, albe-verzui, dulci.2) Vin obținut din acest soi de struguri.	/<<fr. aligoté
ALIMENT	A ALIMB//Ă pers. 3 ~eáză	<i>tranz.</i>	(nave încărcate) A descărca o parte din marfă pentru a face posibilă navigația în ape de mică adâncime.	/Din limb
A ALIMENTA	ALIMÉNT ~e	<i>n.</i>	mai ales la pl. Produs în stare naturală sau prelucrat, care servește ca hrană.	/<<fr. aliment, lat. alimentum
ALIMENTAR	A ALIMENT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (ființe, plante) A trata cu alimente, pentru a menține existența; a întreține cu hrană; a hrăni.2) (mașini, instalații, întreprinderi etc.) A asigura cu cele necesare pentru funcționare sau pentru activitate; a aproviziona. ~ cu combustibil.	/<<fr. alimenter
ALIMENTARĂ	ALIMENTÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de alimente; propriu alimentelor. Regim ~. Produse ~e. • Pensie ~ă sumă de bani pe care o plătește cineva unei persoane pe care este obligat s-o întrețină.	/<<fr. alimentaire, lat. alimentarius
ALIMENTATOR	ALIMENTÁR//Ă ~e	<i>f.</i>	Magazin în care se vând produse alimentare.	/<<fr. alimentaire, lat. alimentarius
ALIMENTAȚIE	ALIMENTAT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	1) Dispozitiv care servește la alimentarea unei mașini cu combustibil sau cu materie primă.2) Mic transformator de curent continuu pentru aparate de radio.	/<<fr. alimentateur
A ALINA	ALIMENTÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Asigurare a organismului cu hrană; hrănire. ~ publică.2) Aprovizionare cu energie și combustibil a unei mașini, necesare pentru funcționare. [G.-D. alimentației; Sil. -ti-e]	/<<fr. alimentation
A SE ALINA	A ALINÁ alín	<i>tranz.</i>	A face să se aline; a liniști; a calma; a potoli. ~ durerea.	/<<lat. allenare
ALINĂTOR	A SE ALINÁ mă alín	<i>intranz.</i>	A ajunge la o stare de liniște; a se liniști; a se calma; a se potoli.	/<<lat. allenare

ALINEAT	ALINĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care alină; care liniștește. Medicament ~.	/a alina + suf. ~ător
A ALINIA	ALINEÁT ~e	<i>f.</i>	1) Rând dintr-un text care începe mai la dreapta decât celelalte.2) Fragment de text cuprins între două rânduri de felul acesta.3) Pasaj al unui articol de lege. [Sil. -ne-at]	/<fr. alinéa
A SE ALINIA	A ALINI//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (traseul unei străzi) A aranja în linie dreaptă.2) (construcții) A amplasa după o anumită linie.3) A face să se alinieze. [Sil. -ni-a]	/a + linie
ALINIAMENT	A SE ALINI//Á mă ~éz	<i>intranz.</i>	1) (despre persoane) A se așeza într-o linie dreaptă; a se aranja.2) A se conforma cu fidelitate. ~ la principiile politice ale unui partid.3) (despre țări) A se asocia într-o grupare pe baza unui tratat.	/a + linie
ALINIERE	ALINIAMENT ~e	<i>n.</i>	Poziție a mai multor puncte de-a lungul unei linii. ~ de teren. [Sil. -ni-a-]	/<fr. alignement
ALINT	ALINIÉR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A ALINIA și A SE ALINIA.2) Linie dreaptă formată de oameni aliniați sau de clădirile unei străzi drepte.3) art. Comandă (dată militarilor, sportivilor etc.) de a se alinia.	/v. a alinia
A ALINTA	ALÍNT ~uri	<i>n. livr.</i>	1) v. A ALINTA.2) Vorbă sau gest pline de dragoste; mângâiere.	/v. a alinta
A SE ALINTA	A ALINTÁ alínt	<i>tranz.</i>	1) (mai ales copii) A netezi ușor cu palma în semn de dragoste; a dezmierda; a mângâia.2) A numi cu cuvinte drăgăstoase; a dezmierda.3) A face să se alinte.	/<lat. allentare
ALINTAT	A SE ALINTÁ mă alínt	<i>intranz.</i>	(mai ales despre copii) A se comporta prea liber (simțind o dragoste exagerată din partea celor din jur).	/<lat. allentare
ALIOR	ALINTÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(mai ales despre copii) Care este răsfățat; care este tratat cu tandrețe exagerată; căruia i se satisfac orice capricii.	/v. a alinta
A ALIPI	ALIÓR ~i	<i>m.</i>	1) Familie de plante erbacee care conțin un suc lăptos, caustic și otrăvitor (reprezentanți: laptele-cucului, laptele-câinelui etc.).2) Plantă din această familie.	/<lat. aureolus
A SE ALIPI	A ALIP//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	A face să se alipească; a alătura.	/a + lipi
ALISMATACEE	A SE ALIP//Í mă ~ésc	<i>intranz.</i>	A se apropia mult (de ceva sau de cineva); a se alătura.	/a + lipi
ALITERAȚIE	ALISMATACÉE ~	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de plante acvatice cu frunze dispuse în rozetă.2) Plantă din această familie.	/<fr. alismacées
ALIVANCĂ	ALITERÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Figură de stil constând în repetarea aceluiași sunet în cuvinte care se succed.	/<fr. aliteration
ALIZARINĂ	ALIV//ÁNCĂ ~énci	<i>f.</i>	Preparat culinar din făină de porumb amestecată cu lapte acru, ouă, și copt în cuptor cu unt sau cu smântână.	/Orig. nec.
ALIZEU	ALIZARÍNĂ	<i>f.</i>	Colorant roșu extras din rădăcina unei plante numită roibă, azi obținut pe cale sintetică. Galben de ~.	/<fr. alizarine
ALLEGRO I	ALIZÉ//U ~e	<i>n.</i>	mai ales la pl. Vânt regulat care suflă în timpul anului în regiunile tropicale și este îndreptat spre ecuator.	/<fr. alizés
ALLEGRO II	ALLÉGRO I	<i>adv. muz.</i>	Repede, vioi. [Sil. al-le-gro]	/Cuv. it
ALMA	ALLÉGRO II	<i>n.</i>	Arie în tempo vioi. [Sil. al-le-gro]	/Cuv. it.
MATER	ÁLMA MÁTER	<i>f.</i>	1) (la romani) Epitet pentru patrie.2) fig. Nume dat universităților.	/Cuv. lat.

ALMANAH	ALMANÁH ~uri	<i>n.</i>	1) Publicație periodică, de obicei anuală, pentru un anumit domeniu. ~ literar. ~ medical.2) Calendar care inserează date de popularizare din diferite domenii ale științei, precum și beletristică.	/<fr. almanach, lat. almanachus
ALMANDIN	ALMANDÍN	<i>n.</i>	Granat de culoare roșie-brună cu nuanță violetă, folosit ca piatră semiprețioasă și ca abraziv.	/<fr. almandin
ALMEE	ALMÉE	<i>f. invar.</i>	Cântăreață și dansatoare la egipteni.	/<fr. almée
ALO	ALÓ	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a chema sau a răspunde la telefon).	/<fr. alló
A ALOCA	A ALOCÁ alóc	<i>tranz.</i>	(sume de bani, bunuri materiale) A destina unui scop anumit.	/Din alocație
ALOCAȚIE	ALOCÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Sumă de bani alocată de către stat sau de către o instituție pentru un scop anumit.2) Ajutor în bani acordat unei persoane în anumite condiții. ~ de invaliditate. [G.-D. alocației; Sil. ți-e]	/<fr. allocation
ALOCURI	ALÓCURI	<i>adv.</i>	: Pe ~ în unele locuri; pe ici, pe colo. [Var. alocurea]	/a + locuri
ALOCUȚIUNE	ALOCUȚIUN//E ~i	<i>f.</i>	Scurtă cuvântare ocazională. [G.-D. alocuțiunii; Sil. -ți-u-]	/<fr. allocution, lat. allocutio, ~onis
ALOE	ALÓE	<i>f.</i>	Plantă exotică cu flori mari galbene sau roșii, cu frunze cărnoase, din care se extrage un suc folosit în medicină. [G.-D. aloei]	/<fr. aloes, lat aloe
ALOFON	ALOF//ÓN ~oáne	<i>n. livr.</i>	Variantă a aceluiași sunet sau fonem.	/<fr. allophone
ALOGAMIE	ALOGAMÍE	<i>f.</i>	Polenizare a unei plante cu polen de la alte plante din aceeași specie.	/<fr. allogamie, germ. Allogamie
ALOGEN	ALOGÉN ~ă (~i, ~e)		Care se deosebește (prin natură și origine) de mediul în care se află. Corp ~.	/<fr. allogene
ALOGIC	ALÓGI//C ~că (~ci,		Care este lipsit de logică; absurd; aberant.	/<fr. alogique
ALOGISM	ALOGÍSM	<i>n.</i>	1) Judecată care contrazice logica.2) Negare a gândirii logice ca mijloc de cunoaștere a adevărului, preconizată de adepții unor concepții filozofice.	/<germ. Alogismus
ALOHTON	ALOHTÓN ~ă (~i,~e)		(despre formații geologice) Care a suferit deplasări în rezultatul proceselor geologice.	/<fr. allochtone
ALONJĂ	ALÓNJ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Piesă demontabilă pentru prelungirea unor obiecte.2) Mișcare rapidă de întindere a brațului (mai ales în tehnica boxului).3) Lungime a brațului unui boxer. [G.-D. alonjei]	/<fr. allonge
ALOPATIC	ALOPÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de alopatie; propriu alopatiei.	/<fr. allopathique
ALOPATIE	ALOPATÍE	<i>f.</i>	Tratament medical bazat pe mijloace contrare naturii bolii.	/<fr. allopathie
ALOPECIE	ALOPECÍE	<i>f.</i>	Cădere prematură a părului.	/<fr. alopecie
ALOTROPIC	ALOTRÓPI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de alotropie; propriu alotropiei.	/<fr. allotropique
ALOTROPIE	ALOTROPÍE	<i>f.</i>	Proprietate a unor elemente chimice de a avea mai multe forme cu proprietăți fizice diferite.	/<fr. allotropie
ALPACA I	ALPACÁ I	<i>f.</i>	Aliaj inoxidabil de cupru, nichel și zinc, din care se fac diferite obiecte (tacâmuri, instrumente medicale, optice etc.). [G.-D. alpacalei]	/<germ. Alpaka

ALAPACA II	ALAPACÁ II ~le	<i>f.</i>	1) Mamifer rumegător din America de Sud, cu lână lungă și fină, de culoare albă sau neagră.2) Stofă din lâna acestui animal. [Art. alpacaua; G.-D. alpacalei]	/<fr. alpaca, alpaga
ALPENȘTOC	ALPÉNȘTOC ~uri	<i>n.</i>	Baston cu vârf metalic ascuțit, folosit la ascensiunea în munți.	/<germ. Alpenstock
ALPESTRU	ALPÉ//STRU ~stră (~ștri, ~stre)		Care ține de munții Alpi și de regiunile muntoase înalte; alpin. Regiune ~stră. [Sil. -pes-tru]	/<fr. alpestre
ALPIN	ALPÍN ~ă (~i, ~e)		Care ține de munții Alpi și de regiunile muntoase înalte. Pășuni ~e. Sport ~.	/<fr. alpin, lat. alpinus
ALPINISM	ALPINÍSM	<i>n.</i>	Sport constând în ascensiunea pe culmi muntoase greu accesibile.	/<fr. alpinisme
ALPINIST	ALPINÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care practică alpinismul.	/<fr. alpiniste
ALT	ALT álta (alți, alte)		Care nu este același (lucru sau ființă) cu cel de față sau cu cel despre care este vorba. • Pe de altă parte, din ~ punct de vedere, cu alte cuvinte altfel zis. Câte alte multe.	/<lat. alt[e]rum
ALTAR	ALTÁR ~e	<i>n.</i>	1) Parte într-o biserică în care preotul oficiază liturghia.2) Masă de cult pe care se oficiază liturghia în biserica creștină.3) (în antichitate) Loc ridicat sau masă pe care se aduceau jertfe zeilor.	/<lat. altarium
ALTĂDATĂ	ÁLTĂDATĂ	<i>adv.</i>	1) Înainte vreme; pe vremuri; cândva; odinioară. • De ~ din alte timpuri.2) În viitor; a doua oară.	/altă + dată
ALTCAREVA	ÁLTCAREVA	<i>pron.</i>	Altă persoană; un altul; altcineva. [Sil. alt-]	/alt + careva
ALTCEVA	ÁLTCEVA	<i>pron.</i>	Lucru diferit; alt lucru. • Asta-i ~ acum te mai înțeleg.	/alt + ceva
ALTCINEVA	ÁLTCINEVA	<i>pron.</i>	Altă persoană; un altul; altcareva.	/alt + cineva
ALTCUMVA	ÁLTCUMVA	<i>adv.</i>	În alt mod; altfel; altminteri.	/alt + cumva
ALTEORI	ÁLTEORI	<i>adv.</i>	În alte rânduri; câte odată. [Sil. -te-ori]	/alte + ori
A ALTERA	A ALTER//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se altereze.2) (acte, texte etc.) A prezenta drept veritabil prin denaturare intenționată; a falsifica.3) A produce o alterație.	/<fr. altérer, lat. alterare
A SE ALTERA	A SE ALTER//Á se ~ează	<i>intrans.</i>	1) A pierde proprietățile pozitive sub acțiunea factorilor externi; a se strica; a se înăcri; a se descompune. Peștele se ~ează repede.2) (despre sunete) A-și modifica calitatea.	/<fr. altérer, lat. alterare
ALTERABIL	ALTERÁBIL ~ă (~i,		Care se poate altera ușor.	/<fr. altérable
ALTERAȚIE	ALTERÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A ALTERA și A SE ALTERA.2) muz. Modificare a înălțimii unui sunet cu ajutorul accidenturilor muzicali. [G.-D. alterației]	/<fr. altération
ALTERCAȚIE	ALTERCÁȚI//E ~i	<i>f. livr.</i>	Schimb de insulte; dispută violentă; ceartă; sfadă. [G.-D. altercației; Sil. -ți-e]	/<fr. altercation, lat. altercatio, ~onis
ALTER EGO	ÁLTER ÉGO	<i>m.</i>	1) Un alt eu, interior.2) Persoană care se aseamănă până la identificare cu o alta.3) Persoană în care poți avea încredere ca în tine însuși.	/Cuv. lat.

ALTERN	ALTĚRN ~ă (~i, ~e)		1) (despre unghiuri) Care sunt formate în interiorul (sau în exteriorul) a două drepte paralele întretăiate de o secantă.2) (despre frunze, flori) Care crește de o parte și de alta a tulpinii sau a ramurii la niveluri diferite.3): Sistem ~ sistem care se bazează pe alternarea culturilor.	/<fr. alterne, lat. alternus
A ALTERNA	A ALTĚRN//Ă ~éz		1. tranz. A face să se succedă regulat.2. intrans. 1) A se succede regulat. Ziua ~ează cu noaptea.2) (despre sunetele vorbirii) A se schimba prin alternanță.	/<fr. alterner, lat. alternare
ALTERNANȚĂ	ALTĚRNĂNȚĂ//Ă ~e	f.	1) Caracter alternativ.2) lingv. Proces care constă din schimbarea regulată a unui sunet din tema unui cuvânt în formele flexionare sau în familia unui cuvânt. ~ vocalică. ~ consonantică.	/<fr. alternance
ALTERNATIV I	ALTĚRNĂTIV I ~ă (~i, ~e)		Care alternează. • Curent ~ curent electric care își schimbă, la intervale regulate, sensul și intensitatea.	/<fr. alternatif
ALTERNATIV II	ALTĚRNĂTIV II	adv.	Când unul, când altul; rând pe rând.	/<fr. alternatif
ALTERNATIVĂ	ALTĚRNĂTIV//Ă ~e	f.	1) Posibilitate de a alege între două soluții, căi sau variante, care se exclud.2) Situație în care se află cineva, care are de făcut această alegere. [G.-D. alternativei]	/<fr. alternative
ALTERNATOR	ALTĚRNĂTOR//ÓR	n.	Generator electric de curent alternativ.	/<fr. alternateur
ALTEȚĂ	ALTĚȚĂ//Ă ~e	f.	Titlu dat principilor și principeselor. [G.-D. alteței]	/<it. altezza, fr. altesse
ALTFEL	ÁLTFEL	adv.	1) În alt mod; altminteri; altcumva. • ~ de de altă natură.2) Dacă nu...; în caz contrar...	/alt + fel
ALTHORN	ÁLTHORN ~uri	n.	Instrument de suflat de alamă, folosit în fanfară.	/<germ. Althorn
ALTIGRAF	ALTIGRÁF ~e	n.	Altimetru care înregistrează înălțimea avionului când acesta zboară.	/<fr. altigraphe
ALTIMETRIC	ALTIMĚTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de altimetrie; propriu altimetriei.	/<fr. altimétrique
ALTIMETRIE	ALTIMĚTRÍE	f.	Ramură a topografiei care se ocupă cu stabilirea altitudinii punctelor caracteristice de pe scoarța terestră.	/<fr. altimétrie
ALTIMETRU	ALTIMĚTR//U ~e	n.	Instrument pentru măsurarea altitudinii.	/<fr. altimetre
ALTIST	ALTÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)		1) Cântăreț cu voce de alto.2) Muzicant care cântă la violă.	/<germ. Altist, fr. altiste
ALTITELEMETRU	ALTITELEMĚTR//U	n.	Aparat pentru măsurarea altitudinii înălțimilor inaccesibile.	/<fr. altitélémetre
ALTITUDINE	ALTITÚDIN//E ~i	f.	Înălțime a unui punct de pe suprafața Pământului în raport cu nivelul mării. ~ absolută.	/<lat. altitudo, ~inis, fr. altitude
ALTITĂ	ALTÍTĂ//Ă ~e	f.	Broderie care se face pe umerii iilor.	/cf. sb. latica
ALTMINTERI	ALTMÍNTERI	adv.	1) În alt mod; altfel; altcumva.2) Dacă nu...; în caz contrar.3) De altfel; încolo. [Var. altminterea]	/<lat. alteramente
ALTO	ÁLTO	m.	1) Voce de femeie sau de copil cu timbru grav, situată, ca registru, între sopran și tenor.2) Instrument de suflat a cărui scară corespunde vocii menționate.3) Instrument muzical asemănător cu vioara, având dimensiuni mai mari și sunete mai grave; violă.	/<it., fr. alto

ALTOCUMULUS	ALTOCÚMULUS	<i>n.</i>	Formație de nori situată la o altitudine medie de 4000 m, cu aspect de pățuri de culoare albă sau cenușie.	/<fr. altocumulus
ALTOI	ALT//ÓI ~oáie	<i>n.</i>	1) Bucată mică de ramură, detașată de la planta-mamă și folosită la altoire.2) Plantă cultivată pentru altoire.3) Plantă altoită.	/<ung. oltvány
A ALTOI	A ALTO//Í ~iész	<i>tranz.</i>	1) (plante) A trata cu altoi.2) fig. fam. A supune unei lovituri; a lovi.3) fig. (sentimente, relații) A consolida în mod sistematic; a inspira cu regularitate; a cultiva.	/<ung. oltani
ALTORELIEF	ALTORELIÉF	<i>n.</i>	Sculptură cu relief puternic ieșit în afară.	/<it. alto-relievo
ALTOSTRATUS	ALTOSTRÁTUS	<i>n.</i>	Formație de nori situată la o altitudine medie de 6000 m, cu aspect de strat uniform de culoare cenușie sau albăstruie.	/<fr. altostratus
ALTRUISM	ALTRUÍSM	<i>n.</i>	Atitudine binevoitoare și dezinteresată manifestată în folosul altora. [Sil. al-tru-]	/<fr. altruisme
ALTRUIST	ALTRUÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>și substantiv</i>	Care acționează dezinteresat în favoarea altcuiva; care manifestă altruism.	/<fr. altruiste
ALTUL	ÁL//TUL ~ta (~ții, ~tele)	<i>pron. nehot.</i>	(ține locul unui nume de ființă sau de lucru care nu este aceeași sau același cu ființa sau cu lucrul despre care s-a vorbit sau care este de față). • Unul ca ~ la fel; deopotrivă. Până una ~ta deocamdată. Nici unul, nici ~ nimeni.	/<lat. alter
ALTUNDEVA	ÁLTUNDEVA	<i>adv.</i>	fam. În altă parte. A pleca ~.	/alt + undeva
ALUAT	ALUÁT ~uri	<i>n.</i>	Pastă obținută prin amestecarea făinei cu apă, uneori și cu diferite adaosuri (lapte, zahăr, grăsime, ouă etc.) din care se prepară produse de panificație sau de patiserie; cocă.[Sil. -lu-at]	/<lat. allevatum
ALUMINIFER	ALUMINIFÉR ~ă (~i,		Care conține aluminiu.	/<fr. alumifere
ALUMINIU	ALUMÍNIU	<i>n.</i>	Metal ușor, ductil și maleabil, folosit sub formă de aliaje la fabricarea pieselor de metal ușoare, în aeronautică și electrotehnică. Vas de ~. [Sil. -niu]	/<fr., lat. aluminium
A ALUMINIZA	A ALUMINIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(suprafața unui metal) A acoperi cu un strat protector de aluminiu.	/aluminu + suf. ~iza
ALUMINOS	ALUMIN//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) (despre substanțe) Care conține compuși de aluminiu.2) (despre materiale) Care conține aluminiu.	/<fr. alumineux
ALUN	ALÚN ~i	<i>m.</i>	Arbust cu frunze păroase ovale, ascuțite la vârf și cu fructe comestibile de formă sferică sau ovoidală.	/Din alună
ALUNAR	ALUNÁR ~i	<i>m.</i>	1) Pasăre sedentară de munte, cu cioc puțin încovoiat spre vârf, cu coadă lungă și cu pene negre, care se hrănește cu alune, ghindă, semințe de conifere și insecte; gaiță-de-munte.2) Specie de șoareci de pădure care se hrănesc cu alune.	/aluna + suf. ~ar
ALUNĂ	ALÚN//Ă ~e	<i>f.</i>	Fructul alunului.	/<lat. abellona
A ALUNECA	A ALUNECÁ alunec	<i>intrans.</i>	1) A călca (din neatenție) pe o suprafață lucioasă, pierzându-și echilibrul (și căzând).2) A se mișca lin.3) (despre două corpuri în contact) A se deplasa tangențial unul față de celălalt fără rostogolire. • ~ printre degete a) a fi greu de prins; b) a scăpa de sub supraveghere.4) fig. A încălca anumite norme, principii; a greși.	/<lat. lubricare

ALUNECARE	ALUNEC//ĂRE ~ări	f.	1) v. A ALUNECA.2): ~ de teren deplasare a terenului aflat în pantă sub acțiunea apelor în special după ploi îndelungate.	/v. a aluneca
ALUNECĂTOR	ALUNECĂT//ŎR ~oăre	n.	Piesă metalică la unele mașini, care se mișcă prin alunecare.	/a aluneca + suf. ~ător
ALUNECOS	ALUNEC//ŎS ~oasă (~ôși, ~oăse)		1) (despre suprafețe) Pe care se alunecă ușor. Parchet ~.2) Care alunecă. Teren ~.	/a aluneca + suf. ~os
ALUNEL	ALUNÉ//L ~i	m.	mai ales art. 1) Dans popular pentru copii cu mișcări vioaie.2) Melodie după care se execută acest dans.	/alun + suf. ~el
A ALUNGA	A ALUNGĂ alung	tranz.	1) (ființe) A forța să plece (în altă parte); a da afară; a fugări; a goni; a izgoni.2) (ființe) A face să părăsească un loc, urmărind.3) fig. (gânduri, stări sufletești etc.) A da la o parte; a înlătura.	/<lat. allongare
ALUNICĂ	ALUN//ÎCĂ ~ele	f.	(diminutiv de la alună) Mic semn de culoare întunecată pe piele. [Var. alunea]	/alună + suf. ~ică
ALUNIȘ	ALUNIȘ ~uri	n.	Desiș de aluni.	/alun + suf. ~iș
A ALUNIZA	A ALUNIZ//Ă pers. 3~căză	intrans.	(despre nave cosmice) A coborî lent pe suprafața Lunii; a lua contact cu Luna; a aseleniza.	/<fr. alunir
ALURĂ	ALŬR//Ă ~uri	f.	1) Fel de a merge; umblet; mers.2) Ritm al unei competiții sportive. [G.-D. alurii]	/<fr. allure
ALUVIONAR	ALUVIONĂR ~ă (~i,		Care este format din aluviuni. [Sil. -vi-o-]	/<fr. alluvionnaire
ALUVIONARE	ALUVIONĂRE	f.	1) Proces care constă în depunere de aluviuni.2) Metodă de concentrare a minereurilor și a cărbunelui cu ajutorul unui curent de apă, fiecare material depunându-se conform greutatei sale specifice.	/<fr. alluvionnement
ALUVIU	ALŬVIU	n.	geol. Ultima epocă a perioadei cuaternare; holocen.	/<lat. alluvium
ALUVIUNE	ALUVIŬN//E ~i	f.	Material (nisip, pietriș, măr, bolovani etc.) adus de apele curgătoare și depus pe fundul albiei. [G.-D. aluviunii; Sil. vi-u-]/<fr. alluvion, lat. alluvio, ~onis	
ALUZIE	ALŬZI//E ~i	f.	Cuvânt, expresie sau frază prin care se face indirect referire la cineva sau ceva. ~ discretă. [G.-D. aluziei; Sil. -zi-e]	/<fr. allusion, lat. allusio, ~onis
ALUZIV	ALUZÎV ~ă (~i, ~e)		Care conține o aluzie; care face aluzie. Exprimare ~ă.	/<fr. allusif
ALVEOLAR	ALVEOLĂR ~ă (~i, ~e)		Care ține de alveolele dentare; propriu alveolelor dentare. Nervi ~i. Consoană ~ă. [Sil. -ve-o-]	/<fr. alvéolaire
ALVEOLĂ	ALVEÓL//Ă ~e	f.	1) Cavități în maxilar în care este fixat dinte. • ~ pulmonară mică cavități de la capătul bronhiilor.2) Fiecare din cavitățile unui fagure; celulă. [G.-D. alveolei; Sil. -ve-o-]	/<fr. alvéole
ALVIȚĂ	ALVÎȚĂ	f.	Produs de cofetărie, fabricat din zahăr, miere, nuci și amidon sau albuș de ou.	/halva + suf. ~iță
AMABIL	AMÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care manifestă bunăvoință și serviabilitate; politicos. Om ~.	/<lat. amabilis, fr. aimable
AMABILE	AMÁBILE	adv. muz.	În mod grațios; plăcut.	/Cuv. it.
AMABILITATE	AMABILIT//ÁTE ~ăți	f.	1) Caracter amabil.2) Faptă, vorbă amabilă; politețe. [G.-D. amabilității]	/<fr. amabilité, lat. amabilitas, ~atis

AMALGAM	AMALGÁM ~e	<i>n.</i>	1) Aliaj de mercur cu alte metale.2) fig. Amestec de elemente diverse; talmeș-balmeș.	/<fr. amalgame, lat. amalgáma
A AMALGAMA	A AMALGAM//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (mercur) A alia cu metale, pentru a obține un amalgam.2) (elemente eterogene) A combina, formând un amestec.	/<fr. amalgamer
AMAN	AMÁN	<i>interj. inv.</i>	(se folosește pentru a exprima rugămintea de a ierta) Iertare; îndurare. • A zice aman a cere iertare. A fi (sau a ajunge) la aman a fi în impas. A lăsa pe cineva la aman a părăsi pe cineva la nevoie.	/<turc. aman
AMANDINĂ	AMANDÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Cremă de migdale.2) Prăjitură din această cremă (sau dintr-o compoziție asemănătoare).	/<fr. amandine
AMANET	AMANÉT ~e	<i>n.</i>	Obiect de valoare lăsat sau luat drept garanție; gaj; zălog. A pune ~. A da ~.	/<turc. emenet, ngr. amanáti
A AMANETA	A AMANET//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (obiecte) A da ca amanet; a zălogi.2) (obiecte) A lua ca amanet; a zălogi.	/Din amanet
AMANT	AMÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care întreține relații intime cu cineva în afara căsătoriei.	/<fr. amant, lat. amans, ~ntis
AMAR I	AMÁR I ~ă (~i, ~e)		1) Care are gustul pelinului, al fierii, al chininei. Cireșe ~e.2) fig. Care produce amărăciune; chinuitor; trist; necăjit. • Pâine ~ă existența câștigată cu trudă.	/<lat. amarus
AMAR II	AMÁR II ~uri	<i>n.</i>	1) Stare de tristețe; jale. • Cu ~ a) jalnic; b) greu.2) Senzație de suferință; chin; necaz. • A-și vărsa ~ul a-și spune necazul. A-și înghiți ~ul a suferi în tăcere.3) Cantitate mare; număr mare; mulțime. ~ de muncă.	/<lat. amarus
A AMARA	A AMAR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (nave) A lega de țărm sau de o altă navă.2) (obiecte aflate pe o navă) A fixa, pentru a împiedica deplasarea în timpul navigației.	/<fr. amarrer
AMARANT	AMARÁN//T ~ți	<i>m.</i>	1) Plantă erbacee cu inflorescență în formă de spic, cu flori mici roșii, galbene sau albe catifelte.2) Colorant roșu-albăstrui obținut din această plantă.	/<fr. amarante, lat. amarantus
AMARANTACEE	AMARANTACÉE	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de plante erbacee apetale, cu frunze verzi, roșii sau pestițe și flori grupate în inflorescențe lungi (reprezentanți: știrul, creasta-cocoșului).2) Plantă din această familie.	/<fr. amarantacées
AMARĂ	AMÁR//Ă ~e	<i>f.</i>	Cablu care servește la amararea diferitelor ambarcații și nave.	/<fr. amarre
AMARILIDACEE	AMARILIDACÉE	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de plante cu flori colorate, de obicei cu bulb și ovar inferior (reprezentanți: ghiocelul, narcisa etc.).2) Plantă din această familie.	/<fr. amaryllidacées
AMARILIS	AMARÍLI//S ~și	<i>m.</i>	Plantă erbacee cu bulb și cu flori mari, de culoare portocalie sau roz.	/<fr. amaryllis
AMARNIC I	AMÁRNIC I	<i>adv.</i>	Extrem de intens, de violent, de tare. Roțile scârțâiau ~.	/amar + suf. ~nic
AMARNIC II	AMÁRNI//C II ~că (~ci, ~ce)		1) Care este crunt; strașnic; grozav. ~ căldură.2) iron. Care este avan; aprig. Om ~ la treabă.	/amar + suf. ~nic
A AMARTIZA	A AMARTIZ//Á pers. 3 ~eáză	<i>intrans.</i>	(despre nave cosmice) A coborî lent pe suprafața planetei Marte; a lua contact cu planeta Marte.	/Din Marte n. pr.

AMATOR	AMATÓR ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care manifestă o predilecție pentru ceva. ~ de fotbal.2) Persoană care se ocupă cu o artă sau cu o meserie fără a fi profesionist. Pictor ~.	/<fr. amateur, lat. amator
AMATORISM	AMATORÍSM	<i>n.</i>	Practicare a unui sport, a unei arte sau a unei meserii ca amator.	/<fr. amateurisme
AMAUROTIC	AMAURÓTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de amauroză; propriu amaurozei.3) și substantival Care este bolnav de amauroză.	/<fr. amaurotique
AMAUROZĂ	AMAURÓZĂ	<i>f.</i>	Stare patologică caracterizată prin slăbirea sau pierderea vederii, cauzată de atrofierea nervului optic.	/<fr. amaurose
AMAZOANĂ	AMAZOÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Femeie războinică (aparținând unui trib legendar).2) Femeie care poartă un costum special de călărie (și practică acest sport).	/<fr. amazone
AMĂGEALĂ	AMĂG//EÁLĂ ~éli	<i>f.</i>	Mijloc folosit pentru a înșela buna-credință a cuiva; escrocherie. • A umbal cu ~eli a umbla cu înșelăciuni; a avea obișnuința de a amăgi. [G.-D. amăgelii]	/a amăgi + suf. ~eală
A AMĂGI	A AMĂG//Î ~ésc		1. tranz. 1) (persoane) A face să se amăgească (recurgând la diverse mijloace necinstite); a înșela; a păcăli.2) (persoane) A atrage prin promisiuni false (profitând de încredere).2. intranz. fam. A spune minciuni; a minti.	/<lat. ammagire
A SE AMĂGI	A SE AMĂG//Î mă	<i>intrans.</i>	A lua un neadevăr drept adevăr; a se înșela; a se păcăli.	/<lat. ammagire
AMĂGIRE	AMĂGÍR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A AMĂGI și A SE AMĂGI.2) Vorbă sau faptă înșelătoare; iluzie.	/v. a amăgi
AMĂNUNT	AMĂNÚNT ~e	<i>n.</i>	Element neesențial dintr-un ansamblu; parte secundară a unui lucru; detaliu. • (Cu) de ~ul în cele mai mici detalii. Cu ~ul cu bucata.	/a + mănunt
A AMĂNUNȚI	A AMĂNUNȚ//Î ~ésc	<i>tranz. rar</i>	1) A pre-face în bucăți mărunte; a mărunți.2) A expune cu lux de amănunte; a detalia.	/Din amănunt
AMĂNUNȚIT I	AMĂNUNȚÍT I	<i>adv.</i>	Până la cele mai mici amănunte; cu de amănuntul; în amănunt. A povesti ~.	/v. a amănunți
AMĂNUNȚIT II	AMĂNUNȚÍT//T II ~tă (~ți, ~te)		Care cuprinde amănunte; detaliat. Expunere ~tă.	/v. a amănunți
AMĂRĂCIUNE	AMĂRĂCIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Stare sufletească apăsătoare. ~ea despărțirii.2) Gust amar; amăreală. [G.-D. amărăciunii]	/amar + suf. ~ăciune
AMĂRĂLUȚĂ	AMĂRĂLÚȚ//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	Plantă erbacee cu frunze ascuțite și cu flori mici, galbene, amare.	/amăreală + suf. ~uță
AMĂRÂT	AMĂRÂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A AMĂRÎ și A SE AMĂRÎ.2) fig. Care este într-o stare sufletească apăsătoare; trist; mahnit.	/v. a amări
AMĂREALĂ	AMĂR//EÁLĂ ~éli	<i>f.</i>	Gust amar.	/a amări + suf. ~eală
A AMĂR	A AMĂR//” ~ăsc	<i>tranz.</i>	A face să se amărăscă.	/<lat. amarire
A SE AMĂR}	A SE AMĂR//Î mă ~ăsc	<i>intrans.</i>	1) A deveni (mai) amar.2) fig. A deveni amărât; a se întrista; a se scârbi.	/< lat. amarire
AMĂRUI	AMĂR//ÚI ~úie	<i>adj.</i>	Care are gust ușor amar. Lichid ~.	/amar + suf. ~ui
A AMÂNA	A AMÂNÁ amân	<i>tranz.</i>	1) A lăsa pentru altă dată. ~ adunarea. ~ plecarea.2) (persoane) A purta cu vorba.	/a + mâine
AMÂNDOI	AMÂNDÓ//I ~uă	<i>num.</i>	Și unul și altul; ambii.	/<lat. amindoi

A AMBALA	A AMBAL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(obiecte, mărfuri, produse) A pune într-un ambalaj; a prevedea cu ambalaj; a împacheta.	/<fr. emballer
A SE AMBALA	A SE AMBAL//Ă mă ~éz	<i>intranz.</i>	1) (despre cai) A trece la fugă în galop.2) (despre motoare) A depăși turația normală.3) (despre persoane) A căpăta tot mai mult suflet; a se umple de elan; a se însufleți; a se înflăcăra; a se anima; a se antrena.	/< fr. emballer
AMBALAJ	AMBALÁJ ~e	<i>n.</i>	Material (hârtie, carton, masă plastică etc.) în care se ambalează ceva pentru a fi păstrat sau transportat. ~ de placaj.	/<fr. emballage
AMBARCADER	AMBARCADÉR ~e	<i>n.</i>	Loc pe unde se face îmbarcarea mărfurilor și pasagerilor pe un vapor.	/<fr. embarcadere
AMBARCAȚIE	AMBARCÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Vas plutitor de dimensiuni mici, cu motor, cu vele sau cu vâsle.2) Încărcătură de pe un astfel de vas. [G.-D. ambarcației; Sil. -ți-e]	/<fr. embarcation
AMBARDEE	AMBARDÉE	<i>f.</i>	Schimbare bruscă și necontrolabilă a cursului unei nave cauzată de vânt sau de curenți marini.	/<fr. embardée
AMBASADĂ	AMBASÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Reprezentanță di-plomatică a unei țări, condusă de un ambasador.2) Clădirea în care își are sediul această reprezentanță.3) Funcția de ambasador. [G.-D. ambasadei]	/<fr. ambassade
AMBASADOR	AMBASADÓR ~i	<i>m.</i>	1) Reprezentant di-plomatic cu rangul cel mai înalt.2) Persoană cu o misiune specială pe lângă un stat sau un for internațional. ~ al păcii.	/<fr. ambassadeur
AMBIANT	AMBIÁN//T ~tă (~ți,		Care se află în jur; din apropiere; înconjurător. [Sil. -bi-ant]	/<fr. ambiant
AMBIANȚĂ	AMBIÁNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Ansamblu de circumstanțe materiale sau morale care înconjoară o persoană; anturaj; climat; mediu; cadru. ~ culturală. [G.-D. ambianței; Sil. -bi-an-]	/<fr. ambiance
AMBIDEXTRU	AMBIDÉXTR//U ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care se folosește cu aceeași îndemânare de ambele mâini. [Sil. -dex-tru]	/<fr. ambidextre
AMBIENT	AMBIÉNT ~e	<i>n.</i>	Mediu înconjurător; ambianță.	/<fr. ambient
AMBIENTAL	AMBIENTÁL ~ă (~i,		Care ține de ambient; propriu ambientului.	/<fr. ambiental
AMBIGEN	AMBIGÉN ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	rar: (Gen) ~ (gen) neutru.	/<lat. ambigenus
AMBIGUITATE	AMBIGUIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter ambiguu.2) Cuvânt sau expresie ambiguă. A vorbi fără ~ăți. [Sil. -gu-i-]	/<fr. ambiguïté, lat. ambiguitas, ~atis
A AMBIGUIZA	A AMBIGUIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să devină ambiguu.	/ambiguu + suf. ~iza
AMBIGUU	AMBÍGU//U ~ă (~i, ~e)	<i>livr.</i>	(despre cuvinte, enunțuri etc.) Care are mai multe înțelesuri; neclar; echivoc. [Sil. -gu-u]	/<lat. ambiguus
AMBI	ÁMB//II ~ele	<i>num.</i>	Și unul și altul; amândoi.	/<lat. ambo, ~ae, it. ambe
AMBIȚIE	AMBÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	Dorință puternică de a realiza ceva (de a dobândi glorie, onoruri etc.). Om lipsit de ~. • A-și pune ~a a-și pune în gând să facă ceva cu orice preț. A pune pe cineva la ~ a ambiționa pe cineva. [G.-D. ambiției; Sil. -ti-e]	/<fr. ambition, lat. ambitio, ~onis

A AMBITIONA	A AMBITION//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se ambiționeze.	/<fr. ambitionner
A SE AMBITIONA	A SE AMBITION//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A avea ambiție; a fi stăpânit de ambiție.2) A stăruia cu ambiție într-o acțiune sau într-o atitudine (mai ales, nesănătoasă); a se încăpățâna; a se îndărătnici.	/< fr. ambitionner
AMBIȚIOS	AMBIȚI//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)	<i>și substantiv</i>	1) Care ține de ambiție; propriu ambiției.2) Care este încăpățânat. [Sil. -ți-os]	/<fr. ambitieux, lat. ambitiosus
AMBIVALENT	AMBIVALÉN//T ~tă (~ți, ~te)		Care ține de ambivalență; propriu ambivalenței.	/<fr. ambivalent
AMBIVALENȚĂ	AMBIVALÉNȚĂ	<i>f.</i>	Coexistență simultană a două aspecte (total) diferite sau opuse.	/<fr. ambivalence
AMBLIOP	AMBLI//ÓP ~oápă (~ópi, ~ oápe)	<i>și substantiv</i>	Care suferă de ambliopie.	/< fr. amblyope
AMBLIOPIE	AMBLIOPIÉ	<i>f.</i>	Stare patologică caracterizată prin slăbirea vederii, cauzată de o boală, de bătrânețe sau de excese.	/<fr. amlbyopie
A AMBOSA	A AMBOS//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(nave) A fixa la țărm (încât să nu-și mai poată schimba poziția).	/<fr. embosser
AMBRANȘAMENT	AMBRANȘAMENT ~e	<i>n.</i>	Ramificație secundară a unei linii de cale ferată, a unei conducte de canalizare etc.	/<fr. embranchement
AMBRASĂ	AMBRÁS//Ă ~e	<i>f.</i>	Cordon cu care se leagă strâns mijlocul unei draperii.	/<fr. embrasse
AMBRAZURĂ	AMBRAZÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Deschizătură în peretele unei fortificații prin care se trage cu armele de foc.2) Loc gol lăsat într-un perete pentru a monta uși sau ferestre. [Sil. am-bra-]	/<fr. embrasure
AMBRĂ	ÁMBR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Substanță ceroasă, cu miros de mosc, care se formează în intestinul cașalotului, folosită în parfumerie.2): ~ galbenă chihlimbar.	/<fr. ambre
A AMBREIA	A AMBRE//IĂ ~iéz	<i>tranz.</i>	(motoare) A cupla un mecanism care urmează a fi pus în mișcare cu ajutorul unui ambreiaj. [Sil. -bre-ia]	/<fr. embrayer
AMBREIAJ	AMBREIÁJ ~e	<i>n.</i>	Organ de mașină care asigură cuplarea sau decuplarea unui mecanism în timpul funcționării. [Sil. -bre-iaj]	/<fr. embrayage
AMBROZIE	AMBRÓZI//E ~i	<i>f.</i>	1) (în mitologia greacă) Hrană a zeilor care le dădea tinerețe veșnică și nemurire.2) Băutură sau mâncare delicioasă. [G.-D. ambroziei; Sil. -zi-e]	/<lat. ambrosia
AMBULANT	AMBULÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care se deplasează din loc în loc. Negustor ~.	/<fr. ambulant, lat. ambulans, ~ntis
AMBULANȚĂ	AMBULÁNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Formație sanitară militară, care dă răniților primul ajutor.2) Vehicul pentru transportul la spital al accidentaților și bolnavilor.	/<fr. ambulance
AMBULATORIU I	AMBULATÓRI//U I ~e (~i)		Care nu necesită spitalizare. Tratament ~.	/<lat. ambulatorius, fr. ambulatorie
AMBULATORIU II	AMBULATÓRI//U II ~i	<i>n.</i>	1) Instituție medicală care acordă asistență bolnavilor fără a-i spitaliza.2) Clădire în care se află această instituție.	/<lat. ambulatorius, fr. ambulatoire
AMBUSCADĂ	AMBUSCÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Loc ascuns de unde inamicul este pândit pentru a-l ataca prin surprindere.2) Acțiune de luptă constând în atacarea dușmanului prin surprindere. [G.-D. ambuscadei]	/<fr. ambushade
AMBUȘURĂ	AMBUȘÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Parte a unui instrument de suflat, pe unde se suflă aerul cu gura.	/<fr. embouchure
AMBUTEIAJ	AMBUTEIÁJ ~e	<i>n.</i>	Blocare a circulației rutiere.	/<fr. embouteillage

A AMBUTISA	A AMBUTIS//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(foi de metal) A prelucra, la rece sau la cald, prin deformare plastică, pentru a obține anumite obiecte (cutii, capace etc.).	/<fr. emboutir
A AMELIORA	A AMELIOR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se amelioreze; a îndrepta; a îmbunătăți. ~ solul. [Sil. -li-o-]	/<fr. améliorer
A SE AMELIORA	A SE AMELIOR//Á se ~eáză	<i>intranz.</i>	A deveni mai bun sau a reveni la calitatea de mai înainte; a se îmbunătăți; a se îndrepta. [Sil. -li-o-]	/< fr. améliorer
AMELIORARE	AMELIOR//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A AMELIORA și A SE AMELIORA.2) Ramură a geneticii care se ocupă cu îmbunătățirea soiurilor de plante și a raselor de animale existente sau cu crearea unor soiuri și rase noi.	/v. a ameliora
AMELIORATOR	AMELIORAT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		(despre substanțe, persoane etc.) Care ameliorează.	/<fr. améliorateur
AMELORAȚIE	AMELORÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A AMELIORA și A SE AMELIORA.2) la pl. Îmbunătățire a fertilității unor terenuri degradate sau neproductive.	/<fr. amélioration
A AMENAJA	A AMENAJ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (terenuri, case, interioare etc.) A face mai confortabil.2) (proces de producție) A organiza în așa fel, încât să se poată obține o productivitate optimă.	/<fr. aménager
AMENAJAMENT	AMENAJAMÉNT ~e	<i>n.</i>	: ~ silvic a) sistem de măsuri, menite să studieze și să organizeze procesul de amenajare forestieră; b) lucrare tehnică prin care se organizează și se conduce economic gospodăria silvică.	/<fr. aménagement
AMENAJARE	AMENAJ//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A AMENAJA.2): ~ hidraulică sistem de lucrări având ca scop prevenirea acțiunilor dăunătoare ale unui curs de apă și valorificarea resurselor lui potențiale. [G.-D. amenajării]	/v. a amenaja
A AMENDA I	A AMEND//Á I ~éz	<i>tranz.</i>	A supune unei amenzi.	/Din amendă
A AMENDA II	A AMEND//Á II ~éz	<i>tranz.</i>	1) (legi, texte) A ameliora printr-un amendament.2) (soluri) A îmbunătăți introducând anumite substanțe; a trata cu medicamente.	/Din amendă
AMENDABIL	AMENDÁBIL ~ă (~i,		Care se poate amenda sau îndrepta.	/<fr. amendable
AMENDAMENT	AMENDAMÉNT ~e	<i>f.</i>	1) Modificare la un proiect de lege sau de tratat prin adăugiri și precizări.2) Substanță care îmbunătățește solul.	/<fr. amendement
AMENDĂ	AMÉN//DĂ ~zi	<i>f.</i>	Sanctiune constând în obligația de a plăti o sumă de bani. A scuti de ~. [G.-D. amenzii]	/<fr. amende
A AMENINȚA	A AMENINȚÁ améninț	<i>tranz.</i>	1) (fii) A speria cu o pedeapsă printr-o vorbă sau printr-un gest (pentru a intimida sau pentru a obține ceva).2) A avertiza cu un gest asupra eventualelor consecințe.3) A pune în primejdie; a face să fie în primejdie.4) A fi gata să...; a fi pe punctul de...5) înv. A semnaliza prin sine însuși; a prevesti.	/<lat. amminaciare
AMENINȚĂTOR	AMENINȚĂT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>și adverbial</i>	Care amenință; care sperie; care îngrozește. Privire ~oare.	/a amenința + suf. ~ător
AMENOREE	AMENORÉE	<i>f.</i>	Absență a ciclului menstrual la femeia adultă. [Art. amenoreea; G.-D. amenoreliei; Sil. -re-e]	/<fr. aménorrhée
AMENT	AMÉN//T ~ți	<i>m.</i>	(la nuc, alun, salcie) Inflorescență cu flori foarte mici, dispuse pe o axă, care atârână ca un ciucure; mâțisor.	/<lat. amentum, it. amento

AMENTACEE	AMENTACÉE ~	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de plante lemnoase cu florile dispuse în amenți (reprezentanți: alunul, plopul, salcia etc.).2) Plantă din această familie.	/<fr. amentacées
AMERICAN I	AMERICÁN I ~ă (~i, ~e)		1) Care aparține S.U.A. sau populației lor; din S.U.A.2) rar Care aparține oricărui stat al Americii.	/Din America n. pr. + suf. ~an
AMERICAN II	AMERICÁN II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a S.U.A. (ori a altui stat din America) sau este originară din S.U.A. (ori din alt stat al Americii).	/Din America n. pr. + ~an
AMERICANISM	AMERICANÍSM ~e	<i>n.</i>	1) Fel de a fi al americanilor.2) Cuvânt sau expresie proprie americanilor.	/<fr. americanisme
AMERICANIST	AMERICANÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Specialist în americanistică.	/<fr. américaniste
AMERICANISTICĂ	AMERICANÍSTICĂ	<i>f.</i>	Ramură a științelor sociale care se ocupă cu studiul culturii, istoriei, limbilor și literaturii continentului american.	/<germ. Amerikanistik
AMERICANIZA	AMERICANIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se americanizeze.	/american + suf. ~iza
A SE AMERICANIZA	A SE AMERICANIZ//Ă mă	<i>intrans.</i>	A începe să semene cu America sau cu americanii.	/american + suf. ~iza
AMERICIU	AMERÍCIU	<i>n.</i>	Element chimic radioactiv obținut pe cale sintetică.	/<fr. americium, engl. americium
AMERINDIAN I	AMERINDI//ÁN I ~ănă (~éni, ~éne)		Care aparține Americii din perioada anterioară descoperirii ei de către europeni sau populației autohtone din America. Arta ~ănă.	/<fr. amérindien
AMERINDIAN II	AMERINDI//ÁN II ~éni	<i>m.</i>	Persoană care face parte din populația autohtonă, de rasă mongoloidă, a Americii.	/<fr. Amérnidien
A AMERIZA	A AMERIZ//Ă pers. 3 ~eáză	<i>intrans.</i>	(despre hidroavioane, nave cosmice) A coborî pe suprafața apei.	/<fr. amerrir
AMERIZOR	AMERIZ//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Dispozitiv al unui hidroavion care permite amerizarea.	/a ameriza + suf. ~or
AMESTEC	AMESTEC ~uri	<i>n.</i>	1) Complex format din lucruri diferite; amestecătură.2) chim. Produs obținut prin amestecarea a două sau mai multe substanțe.3) Intervenție (necerută sau forțată) în treburile altora. • A nu avea nici un ~ a nu avea nici o legătură cu ceva sau cu cineva.	/v. a amesteca
A AMESTECA	A AMESTECÁ améstec	<i>tranz.</i>	1) (elemente, lucruri eterogene) A face să se amestece.2) (lucruri) A supune unei dezordini; a încurca între ele.3) fam. (persoane) A antrena în mod conștient (într-o chestiune sau într-o situație nedorită); a implica.	/<lat. ammixticare
A SE AMESTECA	A SE AMESTECÁ mă améstec	<i>intrans.</i>	1) A se îmbina formând un amestec.2) (despre grupuri de ființe deosebite) A pătrunde unele printre altele (făcându-se nevăzute).3) A interveni nefiind solicitat. ~ în discuție. ~ în joacă.	/<lat. ammixticare
AMESTECĂTOR	AMESTECĂT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Aparat folosit pentru amestecarea unor materiale în vederea obținerii unui produs omogen.	/a amesteca + suf. ~ător
AMESTECĂTURĂ	AMESTECĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Îngrămadire de lucruri sau de ființe în neorânduială.	/a amesteca + suf. ~ătură

AMETIST	AMETÍST ~e	<i>n.</i>	Piatră semiprețioasă (varietate de cvart) transparentă, de culoare violetă.	/<fr. améthyste, lat. amethystus
AMETROPIE	AMETROPIE	<i>f.</i>	Anomalie constând în tulburarea vederii (miopie, astigmatism), datorită unui viciu de refracție a ochiului.	/<fr. amétropie
AMEȚEALĂ	AMEȚ//EĂLĂ ~eli	<i>f.</i>	Stare patologică caracterizată prin pierderea echilibrului. A avea ~eli. [G.-D. amețelii]	/a ameți + suf. ~eală
A AMEȚI	A AMEȚ//Î ~esc		1. tranz. 1) A face să fie cuprins de amețală.2) A face să se amețească.2. intranz. 1) A fi cuprins de amețală.2) fig. A deveni buimatic; a se năuci; a se buimăci; a se ului; a se zăpăci; a se pierde.	/<lat. ammattire
A SE AMEȚI	A SE AMEȚ//Î mă	<i>intranz.</i>	A se îmbăta ușor; a se chercheli.	/<lat. ammattire
AMEȚITOR	AMEȚIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care provoacă amețală. Succes ~.	/a ameți + suf. ~itor
AMFIBIAN	AMFIBI//ÁN ~eni	<i>m.</i>	1) la pl. Clasa de animale vertebrate care pot trăi în apă și pe uscat; batracieni.2) Animal din această clasă.	/<fr. amphibien
AMFIBIU	AMFÍBI//U ~e (~i)		1) și substantival (despre animale) Care poate avea viață terestră și acvatică.2) (despre vehicule) Care se deplasează pe uscat și pe apă.3) (despre avioane) Care poate ateriza și ameriza. [Sil. -biu]	/<fr. amphibie
AMFIBOL	AMFIBÓL ~i	<i>m.</i>	Mineral cristalizat care intră în componența unor roci eruptive și metamorfice.	/<fr. amphibole
AMFIBOLOGIC	AMFIBOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de amfibologie; propriu amfibologiei.	/<fr. amphibologique
AMFIBOLOGIE	AMFIBOLOGÍE	<i>f.</i>	Construcție stilistică defectuoasă care face fraza echivocă, ambiguă.	/<lat. amphibologia, fr. amphibologie
AMFIBRAH	AMFIBRÁH ~i	<i>m.</i>	Picior de vers format din trei silabe, prima și ultima fiind scurte (neaccentuate).	/<lat. amphibrachus, fr. amphibraque
AMFIPOD	AMFIPÓD ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Clasă de crustacee cu două feluri de picioare, unele servindu-le la sărit și altele la înot.2) Crustaceu din această clasă.	/<fr. amphipodes
AMFITEATRU	AMFITEÁTR//U ~e	<i>n.</i>	1) (în antichitatea greco-romană) Edificiu circular pentru jocurile publice cu arenă în mijloc.2) Sală (de curs) cu locurile așezate în plan înclinat.3) Configurare a unor terenuri deluroase sau muntoase în formă de etaje circulare. [Sil. -tea-tru]	/<lat. amphitheatrum, fr. amphithéâtre
AMFITRION	AMFITRIÓN ~i	<i>m.</i>	Stăpân al casei considerat în raport cu oaspeții sau chiriașii săi; gazdă. [Sil. -fi-tri-on]	/<fr. amphitryon
AMFOTER	AMFOTÉR ~ă (~i, ~e)		(despre unele substanțe) Care reacționează atât ca acid, cât și ca bază.	/<fr. amphotere
AMIABIL	AMIÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care este prietenos, binevoitor.2) jur. Care este rezolvat prin negociere, pe cale diplomatică. • Pe cale ~ă prin discuții, prin tratative.	/<fr. amiable

AMIAZĂ	AMÍÁZ//Ă amiézi	<i>f.</i>	1) Mijlocul zilei, când soarele se ridică la înălțimea maximă pe cer. • Ziua-n ~a mare a) în toiul zilei; b) în văzul tuturor.2) art. Odihna de după masă. • A face ~a a dormi puțin după masă. [G.-D. amiezii; Sil. -mia-]	/<lat. ad meridiem
AMIBĂ	AMÍB//Ă ~e	<i>f.</i>	Animal unicelular, care se mișcă cu ajutorul pseudopodelor și își schimbă mereu forma.	/<fr. amibe, germ. Amöbe
AMIC	AMÍ//C ~că (~ci, ~ce)	<i>m. și f.</i>	Fiecare dintre persoanele legate printr-un sentiment de simpatie, stimă și atașament reciproc; prieten.	/<lat. amicus
AMICAL	AMICÁL ~ă (~i, ~e)	<i>și adverbial</i>	Care este caracteristic pentru amic; de amici; prietenesc.	/<fr. amical, lat. amicalis
AMICIȚIE	AMICIȚÍ//E ~e	<i>f.</i>	Sentiment, de obicei durabil, propriu relațiilor dintre amici; prietenie. [G.-D. amicitiei]	/<lat. amicitia, it. amicizia
AMICROBIAN	AMICROBI//ÁN ~ână (~éni, ~éne)		Care nu conține microbi.	/<fr. microbien
AMIDĂ	AMÍDĂ	<i>f.</i>	Derivat al amoniacului, folosit în industrie.	/<fr. amide
AMIDOL	AMIDÓL	<i>n.</i>	Substanță folosită în fotografie ca dezvoltator.	/<fr. amidol
AMIDON	AMIDÓN	<i>n.</i>	Substanță organică, aflată în grăunțele de cereale, în tubercule, în fructe, care, extrasă, se folosește în industria alimentară, farmaceutică, chimică.	/<fr. amidon
AMIDOPIRINĂ	AMIDOPIRÍNĂ	<i>f.</i>	Preparat medicamentos cu acțiune febrifugă și analgezică, care se administrează pe cale bucală; piramidon.	/<fr. amidopyrine
AMIGDALĂ	AMIGDÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	Formație anatomică în formă de migdală, situată în fundul gurii de o parte și de alta a omușorului. [G.-D. amigdalei]	/<fr. amygdale
AMIGDALECTOMIE	AMIGDALECTOMÍE	<i>f.</i>	Extirpare chirurgicală a amigdalelor.	/<fr. amygdalectomie
AMIGDALITĂ	AMIGDALÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare patologică caracterizată prin inflamarea amigdalelor.	/<fr. amygdalite
AMIGDALOID	AMIGDALOÍ//D ~dă (~zi, ~de)		Care este în formă de migdală.	/<fr. amygdalod'de
AMILACEU	AMILACÉ//U ~e (~i,		Care conține sau care este constituit din amidon.	/<fr. amylacé
AMILAZĂ	AMILÁZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Ferment care transformă amidonul în componente asimilabile.	/<fr. amylase
AMIN	AMÍN	<i>interj.</i>	1) (se folosește ca formulă de încheiere în textele religioase, în rugăciuni etc.) Adevărat; așa să fie.2) fam. S-a terminat!; adio!	/<sl. aminu
AMINĂ	AMÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Substanță cu proprietăți de amoniac (care este folosită în industria coloranților, a maselor plastice etc.).2) Combustibil folosit la avioanele cu reacție.	/<fr. amine
AMINOACID	AMINOACÍ//D ~zi	<i>m.</i>	Acid organic, constituent principal al materiei vii, intrând în compoziția proteinelor. [Sil. -no-a-]	/<fr. aminoacide
AMINTE	AMÍNTE	<i>adv.</i>	: A(-și) aduce ~ a(-și) aminti. Aducere ~ amintire. Cu luare ~ cu atenție. A lua ~ a ține seama de ceva. A lua ~ la ceva a fi atent la ceva.	/a + minte

A AMINTI	A AMINT//Í ~esc		1. tranz. 1) (ființe, lucruri, fapte din trecut etc.) A face să apară în minte.2) A aduce vorba în treacăt despre cineva sau despre ceva; a pomeni; a menționa.2. intrans. A-i reveni în minte; a-și rememora.	/Din aminte
AMINTIRE	AMINTÍR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A AMINTI.2) Imagine păstrată în memorie. În ~ea cuiva. A lăsa o ~.3) Obiect (dăruit sau procurat) care amintește de cineva sau de ceva; suvenir.4) la pl. Scriere în care sunt cuprinse memorii. [G.-D. amintirii]	/v. a aminti
AMIRAL I	AMIRÁL I ~i	<i>m.</i>	Militar cu cel mai înalt grad în forțele militare maritime.	/<fr. amiral
AMIRAL II	AMIRÁL II ~i	<i>m.</i>	Flutură de zi, mare, frumos colorat, ale cărui larve se dezvoltă pe urzici.	/<fr. amiral
AMIRALITATE	AMIRALIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Comandament suprem al forțelor militare maritime.2) Local în care își are sediul acest comandament.	/<it. ammiralita, germ. Admiralität
AMNAR I	AMNÁR I ~e	<i>n.</i>	Bucată de oțel care, lovită de cremene, produce scânteii.	/a + mânar[e]
AMNAR II	AMNÁR II ~e	<i>n.</i>	1) Fiecare dintre stâlpii care se pun la colțurile caselor țărănești pentru a susține acoperișul.2) Mâner de lemn cu care se fixează și se învârtesc sulul războiului de țesut.3) Unealtă cu care se ridică sau se coboară fierul lat al plugului.	/a + mânar[e]
AMNESTIC	AMNÉSTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	(despre substanțe) Care provoacă amnezie.	/<fr. amnésique
AMNEZIC	AMNÉZI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	Care suferă de amnezie.	/<fr. amnésique
AMNEZIE	AMNEZÍ//E ~i	<i>f.</i>	Boală care constă în pierderea totală sau parțială a memoriei. [G.-D. amneziei]	/<fr. amnésie
AMNIOS	AMNIÓS ~uri	<i>n.</i>	Membrană plină cu lichid care protejează fătul. [Sil. -ni-os]	/<fr. amnios
AMNIOTIC	AMNIÓTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de amnios; propriu amniosului. • Lichid ~ lichidul din amnios în care plutește fătul.	/<fr. amniotique
A AMNISTIA	A AMNISTI//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (deținuți) A elibera printr-o amnistie.2) fig. (persoane) A scuti de o pedeapsă; a ierta; a scuza.	/<fr. amnistier
AMNISTIE	AMNISTÍ//E ~i	<i>f.</i>	Act al puterii de stat care anulează răspunderea penală pentru o infracțiune. ~ generală. [G.-D. amnistiei]	/<fr. amnistie, germ. Amnestie
AMOFOS	AMOFÓS	<i>n.</i>	Îngrășământ mineral, ușor solubil, constând din anhidridă fosforică și azot.	/cf. fr. ammophos, germ. Ammophos
AMONIA	AMONIÁC	<i>n.</i>	Gaz incolor, sufocant, solubil în apă, cu miros înțepător, obținut din combinarea hidrogenului cu azotul și întrebuințat la fabricarea de îngrășăminte și de explozive. [Sil. -ni-]	/<fr. ammoniacque, germ. Ammoniak
AMONIAL	AMONIACÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care conține amoniac. Apă ~ă.2) Care ține de amoniac; propriu amoniacului.	/<fr. ammoniacal
AMONIT	AMONÍ//T ~ți	<i>m.</i>	Moluscă cefalopodă fosilă, cu cochilia în spirală, împărțită în compartimente.	/<fr. ammonite
AMONIU	AMÓNIU	<i>n.</i>	Radical monovalent care, în compuși, se comportă ca un metal alcalin, formând săruri de amoniu. [Sil. -niu]	/<fr., lat. ammonium
AMONIURIE	AMONIURÍE	<i>f. med.</i>	Stare patologică caracterizată prin prezența amoniului în urină.	/<fr. ammoniurie

AMONTE	AMÓNTE	<i>n.</i>	Loc de unde izvorăște un curs de apă. • În ~ în susul apei.	/<it. a monte
AMOR	AMÓR ~uri	<i>n.</i>	Sentiment de afecțiune față de o persoană de sex opus; iubire; dragoste. • ~ propriu prețuire exagerată a propriilor calități; mândrie.	/<lat. amor, it. amore
AMORAL	AMORÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de amoralitate; propriu amoralității. Purtare ~ă.	/<fr. amoral
AMORALISM	AMORALÍSM	<i>n.</i>	Concepție care preconizează o atitudine de negare sau de indiferență față de principiile moralității.	/<fr. amoralism
AMORALITATE	AMORALITÁTE	<i>f.</i>	Lipsă de moralitate.	/<fr. amoralité
AMORAȘ	AMORÁȘ ~i	<i>m.</i>	(diminutiv de la amor) (în artele plastice) Reprezentare a zeului amorului ca un copil gol cu aripi, înarmat cu arc și cu săgeți.	/amor + suf. ~aș
AMOREZ	AMORÉZ ~i	<i>m.</i>	fam. Persoană care întreține relații de dragoste cu o persoană de sex opus. • Prim ~ actor care joacă pe scenă rolul unui tânăr îndrăgostit.	/Din amoreză
A SE AMOREZA	A SE AMOREZ//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A prinde dragoste (față de o persoană de sex opus); a se înamora; a se îndrăgosti.	/Din amorez
AMOREZĂ	AMORÉZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Femeie care întreține relații de dragoste cu un bărbat.	/<fr. amoureuse
AMORF	AMÓRF ~ă (~i, ~e)		1) (despre substanțe) Care nu are structură cristalină. Fosfor ~.2) fig. Care este neorganizat, nediferențiat.	/<fr. amorphe
AMORFISM	AMORFÍSM	<i>n.</i>	Lipsă de formă.	/<fr. morphisme
AMOROS	AMOR//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) Care este plin de dragoste.2) Care ține de dragoste; propriu dragostei.	/amor + suf. ~os
A AMORSA	A AMORS//Ă ~éz	<i>tranz. tehn.</i>	(fenomene) A face să se producă printr-o acțiune exterioară. ~ o explozie. ~ o reacție chimică.	/<fr. amorcer
AMORSĂ	AMÓRS//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Nadă pentru pești.2) Dispozitiv de aprindere a unei încărcături de exploziv.3): ~a drumului porțiune de drum la intrarea în oraș cu lățimea mai mare decât restul traseului.	/<fr. amorce
AMORTISMENT	AMORTISMÉNT ~e	<i>n.</i>	Operație financiară care constă în stringerea treptată a unei datorii.	/<fr. amortissement
A AMORTIZA	A AMORTIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (zgomote, șocuri etc.) A face să se amortizeze.2) fin. (datorii, credite) A stinge treptat prin plăți succesive.3) (valoarea mijloacelor fixe) A scădea treptat ca urmare a uzării în perioada de utilizare.	/<fr. amortir
A SE AMORTIZA	A SE AMORTIZ//Ă se ~eáză	<i>intrans. tehn.</i>	(despre zgomote, șocuri etc.) A deveni mai puțin intens; a scădea în intensitate; a se dilua; a se estompa; a se atenua; a slăbi.	/<fr. amortir
AMORTIZOR	AMORTIZ//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Dispozitiv care reduce amplitudinea unei oscilații, a unei lovituri, a unui șoc etc. ~ de sunete.	/<fr. amortisseur
AMORȚEALĂ	AMORȚ//EĂLĂ ~éli	<i>f.</i>	Insensibilitate trecătoare a corpului sau a unei părți a lui; stare a celui amorțit. [G.- D. amorțelii]	/a amorți + suf. ~eală

A AMORTI	A AMORTÍ/Í ~esc		1. intranz. (despre ființe, despre corpul sau părți ale corpului lor) A-și pierde (temporar) capacitatea de a reacționa la excitanți exteriori; a deveni insensibil; a înțepeni.2) fig. (despre procese, suferințe fizice etc.) A deveni mai puțin intens; a slăbi; a se atenua.3) rar (despre unele animale) A intra în perioada de hibernare; a hiberna.4) (despre sol, apă etc.) A îngheța la suprafață.2. tranz. A face să devină insensibil.	/<lat. ammortire
AMOVIBIL	AMOVÍBIL ~ă (~i, ~e)		1) (despre funcționari) Care poate fi concediat, înlocuit, revocat.2) (despre organe de mașini) Care este detașabil.	/<fr. amovible
AMPATAMENT	AMPATAMÉNT ~e	<i>n.</i>	Distanță dintre axele osiilor extreme ale unui vehicul.	/<fr. empattement
AMPELIDACEE	AMPELIDACÉE ~	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de plante lemnoase, agățătoare (reprezentant: vița de vie).2) Plantă din această familie.	/<fr. ampélidacée
AMPELOGRAFIE	AMPELOGRAFÍE	<i>f.</i>	Disciplină care se ocupă cu studiul speciilor și soiurilor de viță de vie.	/<fr. ampélographie
AMPENAJ	AMPENÁJ ~e	<i>n.</i>	Dispozitiv care servește la stabilizarea și la schimbarea direcției de zbor a avionului.	/<fr. empennage
AMPER	AMPÉR ~i	<i>m.</i>	Unitate de măsură a intensității curentului electric.	/<fr. ampere
AMPERAJ	AMPERÁJ ~e	<i>n.</i>	Intensitate a unui curent electric exprimată în amperi.	/<fr. amperage
AMPERMETRU	AMPERMÉTR//U ~e	<i>m.</i>	Aparat pentru măsurarea intensității curentului electric. [Sil. -me-tru]	/<fr. ampere metre
AMPER-ORĂ	AMPÉR-ÓR//Ă ~e	<i>f.</i>	Unitate de măsură pentru cantitatea de curent electric care străbate un conductor în decursul unui interval de timp, când curentul are intensitate de un amper.	/<fr. ampere-heure
AMPICILINĂ	AMPICILÍNĂ	<i>f.</i>	Antibiotic cu acțiune împotriva unor coci sau bacili.	/<engl. ampicillin
A AMPLASA	A AMPLAS//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(instalații, mașini, construcții etc.) A așeza într-un anumit loc. [Sil. am-pla-]	/Din amplasament
AMPLASAMENT	AMPLASAMÉNT ~e	<i>n.</i>	Loc pe care este așezată o construcție, o instalație a unui dispozitiv.	/<fr. emplacement
A AMPLIFICA	A AMPLIFICÁ amplific	<i>tranz.</i>	1) A face să se amplifice.2) (valori electrice, acustice, optice) A spori în intensitate; a intensifica; a înțeți; a mări. [Sil. am-pli-]	/<lat. amplificare, fr. amplifier
A SE AMPLIFICA	A SE AMPLIFICÁ se amplifică	<i>intranz.</i>	(despre procese, fenomene) A deveni mai puternic; a crește în intensitate; a se intensifica; a înțeți; a se mări.	/<lat. amplificare, fr. amplifier
AMPLIFICATOR	AMPLIFICAT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Aparat care amplifică valorile unei mărimi, folosind energie de la o sursă separată. ~ de curent. ~ de tensiune. ~ de putere.	/<fr. amplificateur
AMPLITUDINE	AMPLITÚDIN//E ~i	<i>f.</i>	1) Lungime a distanței dintre pozițiile extreme ale unui corp care oscilează.2) mat. Distanța dintre punctele extreme ale unui arc.3) fig. Desfășurare largă; amploare; proporție.	/<fr. amplitude, lat. amplitudo, ~inis
AMPLOARE	AMPLOÁR//E	<i>f.</i>	Caracter amplu; extindere. În toată ~ea. [G.-D. amplorii; Sil. am-ploa-]	/<fr. ampleur
AMPLU	ÁMPL//U ~ă (~i, ~e)		Care este desfășurat larg; întins; vast. [Sil. am-plu]	/<fr. ample, lat. amplus

AMPRENTĂ	AMPRENT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Urmă lăsată de un obiect pe o suprafață plastică. • ~e digitale urme lăuate de neregularitățile pielii de pe buricele degetelor.2) fig. Urmă lăsată de o idee, de o stare psihică, de o boală. ~a timpului. [G.-D. amprente; Sil. am-pren-]	/<fr. empreinte
AMPULĂ	ÁMPUL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Organ pentru mers la echinoderme.2) Extremitate dilatată a unui canal secretor.3) Flacon mic de sticlă închis ermetic, în care se păstrează medicamente (injectabile); fiolă.	/<fr. ampoule, lat. ampulla
A AMPUTA	A AMPUT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (membre ale corpului) A tăia pe cale chirurgicală.2) fig. (o parte dintr-o operă, dintr-un text etc.) A elimina fără discernământ; a scurta; a reduce.	/<fr. amputer, lat. amputare
AMULETĂ	AMULÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Obiect mic căruia i se atribuie puterea magică de a aduce noroc; talisman.	/<fr. amulette, lat. amuletum
AMURG	AMÚRG ~uri	<i>n.</i>	1) Perioadă de timp dintre apusul Soarelui și lăsarea nopții; crepuscul; înserare. • În ~ când înserează.2) fig. Sfârșitul vieții; bătrânețe. În ~ul vieții.	/a + murg
A AMURGI	A AMURG//Í pers. 3	<i>intrans.</i>	A se lăsa amurgul; a însera.	/Din amurg
AMUȘI	AMÚȘI	<i>adv.</i>	fam. Fără întârziere; imediat; degrabă; îndată.	/amu pop. + și
A AMUȚI	A AMUȚ//Í ~ésc	<i>intrans.</i>	1) A pierde facultatea de a vorbi; a deveni mut. ~ de frică.2) fig. A înceta de a se manifesta; a tăcea. Vocile ~esc.	/<lat. ammutire
AMUȚIRE	AMUȚÍR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A AMUȚI.2) lingv. Fenomen fonetic constând în pronunțarea din ce în ce mai slabă a unui sunet, până la dispariția lui totală.	/v. a amuți
A AMUZA	A AMUZÁ amúz	<i>tranz.</i>	A face să se amuze; a înveseli; a distra.	/<fr. amuser
A SE AMUZA	A SE AMUZÁ mă	<i>intrans.</i>	A fi cuprins de amuzament; a se înveseli; a se distra.	/<fr. amuser
AMUZAMENT	AMUZAMÉNT ~e	<i>n.</i>	Petrecere plăcută a timpului; distracție; divertisment; agrement.	/<fr. amusement
AMUZANT	AMUZÁN//T ~tă (~ți,		Care amuză; plin de haz; hazliu; comic; nostim. Lectură ~tă.	/<fr. amusant
AMVON	AMV//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Mic balcon în biserică de unde se citește evanghelia și se predică.	/<sl. amuvonu
AN I	AN I	<i>adv. pop.</i>	Anul trecut. • ~ vară, ~ iarnă etc. vara, iarna etc. trecută. • Mai ~ cu câțiva ani în urmă.	/<fr. annus
AN II	AN II ~i	<i>m.</i>	Perioadă de timp cuprinzând 12 luni, în care Pământul face o revoluție în jurul Soarelui. • ~ bisect (sau bisectil) an având 366 de zile. An-lumină unitate de măsură egală cu distanța străbătută de lumină în vid într-un an. Pe ~ în cursul unui an. ~ agricol perioadă de timp de la o toamnă la alta, cât ține ciclul de lucrări agricole. Cu ~ii a) timp îndelungat; b) cu trecerea anilor. ~i de zile ani în șir. Din ~ în paste foarte rar.	/<lat. annus
ANABAPTISM	ANABAPTÍSM	<i>n.</i>	Doctrină religioasă care preconizează botezul la o vârstă matură.	/<fr. anabaptisme, germ. Anabaptismus
ANABAPTIST	ANABAPTÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Adept al anabaptismului.	/<fr. anabaptiste
ANABIOZĂ	ANABIÓZĂ	<i>f.</i>	Reluare de către unele organisme a funcțiilor vitale după hibernare.	/<fr. anabiose

ANABOLIC	ANABÓLI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de anabolism; propriu anabolismului.	/<fr. anabolique
ANABOLISM	ANABOLÍSM	<i>n.</i>	Totalitate a proceselor biochimice din organism, care asigură producerea substanțelor necesare vieții; asimilație.	/<fr. anabolisme
ANACARD	ANACÁRD	<i>n.</i>	Fructul anacardierului.	/<fr. anacarde
ANACARDIER	ANACARDIÉR ~i	<i>m.</i>	Arbust tropical, din al cărui fruct comestibil se extrage o substanță vâscoasă, folosită la lustruirea mobilelor.	/<fr. anacardier
ANACOLUT	ANACOLÚT ~e	<i>n.</i>	Greșeală de stil constând în întreruperea construcției gramaticale începute și continuarea frazei cu altă construcție.	/<lat. anacoluthon, fr. anacoluthe
ANACONDĂ	ANACÓND//Ă ~e	<i>f.</i>	Șarpe semiacvatic, neveninos din America de Sud și Centrală, lung până la 9 metri, care se hrănește cu păsări și animale.	/<fr., sp. anaconda
ANACREONTIC	ANACREÓNTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care este scris în genul poeziilor de dragoste ale poetului grec antic Anacreon. Versuri ~ce.	/<lat. anacreonticus, fr. anacréontique
ANACRONIC	ANACRÓNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care conține un anacronism; propriu anacronismului.	/<fr. anachronique
ANACRONISM	ANACRONÍSM ~e	<i>n.</i>	1) Eroare la fixarea unei date.2) Fapt, obicei, opinie sau idee perimată. [Sil. -na-cro-]	/<fr. anachronisme
ANAEROB	ANAERÓB ~ă (~i, ~e)		1) (despre microorganisme) Care poate trăi fără aer. Bacterii ~e.2) (despre procese biochimice) Care au loc într-un mediu fără aer. [Sil. an-a-e-]	/<fr. anaérobe
ANAEROBIOZĂ	ANAEROBIÓZĂ	<i>f.</i>	Mod de viață al organismelor anaerobe.	/<fr. anaérobiose
ANAFORĂ	ANAFÓR//Ă ~e	<i>f.</i>	Figură de stil care constă în repetarea aceluiași cuvânt la începutul a mai multor versuri, propoziții sau fraze.	/<ngr. anaforá
ANAFORIC	ANAFÓRI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre un cuvânt) Care reia o idee, o noțiune deja exprimată.	/<fr. anaphorique
ANAFURĂ	ANÁFURĂ	<i>f.</i>	Bucăți mici de prescură, care se împart credincioșilor după liturghie. [G.-D. anafurei]	/<sl. [a]nafora
ANAGENEZĂ	ANAGENÉZĂ	<i>f.</i>	Proces de regenerare a țesuturilor vii distruse într-un accident.	/<fr. anagenese
ANAGRAMĂ	ANAGRÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Schimbare a ordinii literelor unui cuvânt sau a cuvintelor în frază cu scopul de a obține alt cuvânt sau altă frază.2) Cuvânt sau frază astfel obținută. [G.-D. anagramei; Sil. -na-gra-]	/<fr. anagramme
ANAL	ANÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de anus; propriu anusului.	/<fr. anal
ANALE	ANÁLE	<i>f. pl.</i>	1) Lucrare cu caracter istoric în care evenimentele sunt consemnate an de an; letopisetz; cronică.2) Publicație științifică periodică.	/<lat., fr. annales
ANALEPTIC	ANALÉPTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv al livr.</i>	(despre medicamente) Care întărește organismul; cu proprietăți de a întări organismul; reconfortant; tonifiant; fortifiant; întăritor; tonic.	/<fr. analeptique
ANALFABET	ANALFABÉ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	Care nu știe a scrie și a citi; neștiutor de carte.	/<fr. alphabete, lat. alphabetus
ANALFABETISM	ANALFABETÍSM	<i>n.</i>	Stare a unei persoane sau a unei colectivități analfabete; neștiință de carte.	/<fr. alphabetisme

ANALGEZIC	ANALGÉZI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	Care calmează durerea; sedativ; calmant.	/<fr. analgésique
ANALGEZIE	ANALGÉZIE	<i>f.</i>	Stare patologică caracterizată prin pierderea sensibilității la durere.	/<fr. analgésie
ANALIST	ANALÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Specialist în analiza matematică sau psihologică.	/<fr. analyste
ANALITIC	ANALÍTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care este bazat pe analiză. • Chimie ~că parte a chimiei care studiază compoziția chimică a substanțelor. Limbă ~că limbă în care raporturile gramaticale sunt explicate prin cuvinte izolate.2) mat. fiz. Care folosește calculul algebric și infinitezimal.	/<lat. analyticus, fr. analytique, germ. analytisch
ANALITISM	ANALITÍSM	<i>n.</i>	Caracter analitic.	/<fr. analytisme
A ANALIZA	A ANALIZI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A supune unei analize; a cerceta; a studia; a investiga.2) chim. (structura unor substanțe) A determina prin analiză.	/<fr. analyser
ANALIZATOR	ANALIZAT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	1) Instrument care servește la determinări analitice.2) Aparat al sistemului nervos care culege, transmite și analizează senzațiile.	/a analiza + suf. ~ator
ANALIZĂ	ANALÍZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Metodă științifică de cercetare a realității bazată pe descompunerea proceselor, a obiectelor în părți componente. • În ultimă ~ în concluzie.2) chim. Procedeu de stabilire a compoziției chimice a unei substanțe.3): ~ gramaticală descompunere a cuvintelor și propozițiilor în elemente alcătuitoare și determinarea valorii lor gramaticale. [G.-D. analizei]	/<lat. analysis, fr. analyse
ANALIZOR	ANALIZ//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Aparat sau instrument cu care se efectuează o analiză. ~ de sunete.	/<fr. analyseur
ANALOG	ANAL//ÓG ~oágă (~ógi, ~oáge)		Care prezintă o analogie; asemănător.	/<lat. analogus, fr. analogue
ANALOGIC	ANALÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care are la bază o analogie.	/<lat. analogicus, fr. analogique
ANALOGIE	ANALOGÍ//E ~i	<i>f.</i>	Similitudine între două sau mai multe situații, fenomene, noțiuni, obiecte; asemănare. Prin ~. [G.-D. analogiei]	/<lat. analogia, fr. analogie
ANAMNEZĂ	ANAMNÉZĂ	<i>f.</i>	Descriere a antecedentelor unei boli de care a suferit un bolnav.	/<fr. anamnese
ANAMORFOZĂ	ANAMORFÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Imagine deformată care pare normală când este privită dintr-un anumit punct.2) Deformare a imaginilor într-o oglindă concavă sau convexă.	/<fr. anamorphose
ANANAS	ANANÁ//S ~și	<i>m.</i>	1) Plantă erbacee exotică cu frunze lungi și tulpina scurtă, ale cărei fructe comestibile sunt foarte gustoase și aromate.2) Fructul acestei plante.	/<fr. ananas
ANANDRIE	ANANDRÍE	<i>f. biol.</i>	Absență sau pierdere a caracterelor sexuale masculine.	/<fr. anandrie
ANANGHIE	ANÁNGHIE	<i>f.</i>	Situație (materială) grea; nevoie; strâmtoare. • A fi (sau a se afla) la (mare) ~ a fi sau a se afla într-o situație grea. [G.-D. ananghie; Sil. -ghi-e]	/<ngr. anánki
ANAPEST	ANAPÉ//ST ~ști	<i>m.</i>	Picior de vers din două silabe scurte (neaccentuate) și una lungă (accentuată).	/<fr. anapeste, lat. anapaestus

ANAPLASTIE	ANAPLASTÍE	<i>f.</i>	Operație chirurgicală prin care se redă forma normală unui organ mutilat folosind materialul luat de la același individ.	/<fr. anaplastie
ANAPODA I	ANÁPODA I	<i>adv.</i>	1) De-a-ndoaaselea; altfel decât trebuie; pe dos. Treburile merg ~.2) La întâmplare; orbește.	/<ngr. anápoda
ANAPODA II	ANÁPODA II	<i>adj. invar.</i>	Care șochează prin felul său de a fi; ciudat; bizar; neobișnuit; straniu. Om ~.	/<ngr. anápoda
ANARHIC	ANÁRHI//C ~că (~ci,		Care ține de anarhie; propriu anarhiei.	/<fr. anarchique
ANARHIE	ANARHÍ//E ~i	<i>f.</i>	Stare de dezorganizare; dezordine generală; haos; indisciplină. ~ în producție. [G.-D. anarhiei]	/<fr. anarchie
ANARHISM	ANARHÍSM	<i>n.</i>	Doctrină care preconizează suprimarea statului.	/<fr. anarchisme
ANARHIST I	ANARHÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de anarhism; propriu anarhismului.	/<fr. anarchiste
ANARHIST II	ANARHÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al anarhismului.	/<fr. anarchiste
ANARTRIE	ANARTRÍE	<i>f.</i>	Stare patologică caracterizată prin imposibilitatea de a articula cuvintele, în cazul unor boli nervoase.	/<fr. anarthrie
ANASON	ANASÓN	<i>m.</i>	1) Plantă erbacee aromatică, cu flori mici albe, cultivată pentru fructele sale, care conțin ulei eteric întrebuințat în farmaceutică și în industria alimentară.	/<truc. anason
ANASTIGMATISM	ANASTIGMATÍSM	<i>n.</i>	Proprietate a unui sistem optic de a fi lipsit de astigmatisme.	/<fr. anastigmatisme
ANASTOMOTIC	ANASTOMÓTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de anastomoză; propriu anastomozei.	/<fr. anastomotique
ANASTOMOZĂ	ANASTOMÓZĂ	<i>f.</i>	Stabilire pe cale chirurgicală a legăturii dintre două cavități, două vase sau două fibre musculare.	/<fr. anastomose
ANASTROFĂ	ANASTRÓF//Ă ~e	<i>f.</i>	Procedeu stilistic care constă în inversarea ordinii obișnuite a cuvintelor într-o propoziție.	/<fr. anastrophe
ANATEMĂ	ANATÉM//Ă ~e	<i>f.</i>	bis. Pedeapsă dată cuiva de către biserică; excludere din sânul bisericii; afurisenie. [G.-D. anatemei; Acc. și anátemă]	/<ngr. anathéma
A ANATEMIZA	A ANATEMIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	rel. (persoane) A supune unei anateme; a excomunica; a afurisi; a blestema.	/anatemă + suf. ~iza
ANATOMIC	ANATÓMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de anatomie; propriu anatomiei.	/<fr. anatomique
ANATOMIE	ANATOMÍE	<i>f.</i>	1) Știință care se ocupă cu studiul structurii organismelor vii. ~ comparată. ~ patologică.2) Structură a unui organism sau organ. [G.-D. anatomiei]	/<fr. anatomie, lat. anatomia
ANATOMIST	ANATOMÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Specialist în anatomie.	/<fr. anatomiste
ANATOMOPATOLOG	ANATOMOPATOLÓ//G ~gi	<i>m.</i>	Specialist în anatomopatologie.	/cf. fr. anatomopathologiste
ANATOMOPATOLOGIC	ANATOMOPATOLÓ GI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de anatomopatologie; propriu anatomopatologiei.	/<fr. anatomo-pathologique

ANATOMOPATOLOGIE	ANATOMOPATOLOGIE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul modificărilor organice provocate de boli.	/<fr. anatomopathologie
ANATOXINĂ	ANATOXINĂ	<i>f.</i>	Toxină microbială care creează imunitatea organismului prin vaccinare.	/<fr. anatoxine
ANCADRAMENT	ANCADRAMÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Cadru decorativ la o ușă sau la o fereastră.2) Ansamblu de clădiri sau de plantații care înconjoară o piață.	/<fr. encadrement
ANCESTRAL	ANCESTRÁL ~ă (~i,		Care provine din timpuri străvechi; strămoșesc. [Sil. -ces-tral]	/<fr. ancestral
A ANCHETA	A ANCHET//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane) A supune unei anchete.	/Din anchetă
ANCHETATOR	ANCHETATÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană care conduce sau face o anchetă. ~ penal.	/a ancheta + suf. ~ators
ANCHETĂ	ANCHÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Cercetare făcută de un organ de stat pentru a clarifica împrejurările în care a avut loc un fapt ilegal și a stabili făptașii. ~ judecătorească.2) Cercetare științifică efectuată pe teren (prin chestionare). ~ dialectală. [G.-D. anchetei]	/<fr. enquête
ANCHILOSTOM	ANCHILOSTÓM ~i	<i>m.</i>	Vierme care parazitează în intestinul omului.	/<fr. ankylostome
ANCHILOSTOMIAZĂ	ANCHILOSTOMIÁZĂ	<i>f.</i>	Boală provocată de anchilostom, caracterizată prin inflamarea mucoasei intestinelor și scăderea hemoglobinei.	/<fr. ankylostomiasis
A ANCHILOZA	A ANCHILOZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se anchilozeze.	/<fr. ankyloser
A SE ANCHILOZA	A SE ANCHILOZ//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A se îmbolnăvi de anchiloză; a căpăta anchiloză.2) fig. A pierde agerimea minții; a deveni rutinar.	/<fr. ankyloser
ANCHILOZĂ	ANCHILÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Întepenire (totală sau parțială) a unei articulații. [G.-D. anchilozei]	/<fr. ankylose
ANCIE	ÁNCI//E ~i	<i>f.</i>	Lamă elastică așezată la gura unor instrumente muzicale de suflat pentru a produce un anumit fel de sunete. [G.-D. anciei; Sil. -ci-e]	/<it. ancia
A ANCLANȘA	A ANCLANȘ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(un circuit electric) A închide cu ajutorul unui dispozitiv mecanic.	/<fr. enclencher
A ANCORA	A ANCOR//Ă ~éz		1. intrans. 1) (despre persoane) A scufunda ancora pentru a opri nava din deplasare; a arunca ancora.2) (despre nave sau corpuri plutitoare) A imobiliza cu ajutorul unei ancore.3) fig. A ajunge definitiv (unde).2. tranz. (sisteme tehnice, elemente de construcție) A fixa de pământ (sau de alt sistem tehnic) un element de construcție.	/Din ancoră
ANCORAJ	ANCORÁJ ~e	<i>n.</i>	1) v. A ANCORA.2) Ansamblu de obiecte (ancoră, lanț etc.) care servesc pentru ancorare.3) Loc de ancorare.4) Totalitate a cablurilor care fixează o construcție înaltă, un stâlp.	/<fr. ancrage, it. ancoraggio
ANCORATOR	ANCORAT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Dispozitiv pe navele cu vele, folosit pentru coborârea ancorei.	/a ancora + suf. ~tor
ANCORĂ	ÁNCOR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Piesă grea de metal cu câteva brațe în formă de gheare cu care se imobilizează o navă.2) Cablu cu care se fixează un element de construcție.3) Undiță cu trei cârlige folosită la pescuitul unor pești răpitori. [G.-D. ancorei]	/<it., lat. ancora
A ANCRASA	A ANCRAS//Ă pers. 3 ~eáză	<i>intrans.</i>	A se încălca cu reziduuri, cu praf etc. care împiedică funcționarea normală.	/<fr. encrasser

ANCRASARE	ANCRAS//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	Depunere de praf, de ulei ars și de alte impurități pe detaliile unui sistem tehnic, împiedicând funcționarea lui normală.	/v. a ancrașa
ANDANTE	ANDÁNTE	<i>adv. muz.</i>	În tempo rar; moderat.	/Cuv. it.
ANDEZIT	ANDEZÍT ~e	<i>n.</i>	Rocă vulcanică de culoare închisă, folosită în construcții și ca piatră de pavaj.	/ <i><fr.</i> andésite
ANDIVĂ	ANDÍV//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee, foarte ramificată, cu flori albastre și cu frunze cărnoase comestibile; cicoare de grădină.	/ <i><fr.</i> endive
A ANDOCA	A ANDO//CĂ ~chéz	<i>tranz.</i>	(nave) A ridica pe suportii unui doc pentru a repara.	/ <i><germ.</i> eindocken
A ANDOSA	A ANDOS//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	fin. (cambii, cecuri etc.) A prevedea pe verso cu numele persoanei împuternicite să încaseze suma înscrisă.	/ <i><fr.</i> endosser
ANDREA	ANDR//EĂ ~éle	<i>f.</i>	Ac lung și gros, folosit la împletit (obiecte de lână, de bumbac etc.). [Art. andreaua; G.-D. andrelei]	/Orig. nec.
ANDROCEU	ANDROCÉ//U ~e	<i>n.</i>	Totalitate a staminelor la o floare.	/ <i><fr.</i> androcée
ANDROFILIE	ANDROFILÍE	<i>f.</i>	Simpatie față de bărbați.	/ <i><fr.</i> androphilie
ANDROFOBIE	ANDROFOBÍE	<i>f.</i>	Aversiune față de bărbați.	/ <i><fr.</i> androphobie
ANDROGENEZĂ	ANDROGENÉZĂ	<i>f.</i>	Proces de dezvoltare a unui organism dintr-o celulă care posedă numai material genetic patern.	/ <i><fr.</i> androgenese
ANDROGIN	ANDROGÍN ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre ființe sau plante) Care are caractere specifice ambelor sexe; hermafrodit; bisexual.	/ <i><fr.</i> androgyne
ANDROMEDIDĂ	ANDROMEDÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	Ploaie periodică de meteoriți pornită din direcția constelației Andromeda.	/ <i><fr.</i> andromédides
ANDROPAUZĂ	ANDROPÁUZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Diminuare a activității sexuale la bărbat, începând cu o anumită vârstă; climacteriu masculin. [Sil. an-dro-pa-u-]	/ <i><fr.</i> andropause
ANECDOTĂ	ANECDÓT//Ă ~e	<i>f.</i>	Scurtă povestioară cu poantă hazlie și cu un final neașteptat.	/ <i><fr.</i> anecdote
ANECDOTIC	ANECDÓTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de anecdotă; propriu anecdotei.	/ <i><fr.</i> anecdotique
ANELID	ANELÍD ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Încrengătură de viermi inelați cu corpul cilindric (reprezentanți: râmă, lipitoarea). 2) Vierme din această încrengătură.	/ <i><fr.</i> annelides
A ANEMIA	A ANEMI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se anemieze. [Sil. -mi-a]	/ <i><fr.</i> [s']anémier
A SE ANEMIA	A SE ANEMI//Ă mă	<i>intrans.</i>	A ajunge în stare de anemie; a deveni anemic. [Sil. -mi-a]	/ <i><fr.</i> [s']anémier
ANEMIC	ANÉMI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care suferă de anemie. 2) fig. Care este slab, vlăguit.	/ <i><fr.</i> anémique
ANEMIE	ANEMÍ//E ~i	<i>f.</i>	Boală determinată de scăderea globulelor roșii și a hemoglobinei din sânge. [G.-D. anemie]	/ <i><fr.</i> anémie
ANEMOCOR	ANEMOCÓR ~ă (~i, ~e)		(despre plante) Ale cărei semințe sunt răspândite de vânt.	/ <i><fr.</i> anémochore
ANEMOFIL	ANEMOFÍL ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre plante) Care ține de anemofolie; propriu anemofiliei.	/ <i><fr.</i> anémophile
ANEMOFILIE	ANEMOFILÍE	<i>f.</i>	Polenizare cu ajutorul vântului.	/ <i><fr.</i> anémophilie
ANEMOGRAF	ANEMOGRÁF ~e	<i>n.</i>	Anemometru înregistrator.	/ <i><fr.</i> anémographe
ANEMOMETRIE	ANEMOMETRÍE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul măsurării vitezei curenților de aer.	/ <i><fr.</i> anémométrie
ANEMOMETRU	ANEMOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument de măsurat viteza vântului, a gazelor într-o conductă, sau viteza unui avion în raport cu aerul.	/ <i><fr.</i> anémometre

ANEMONĂ	ANEMÓN//Ă ~e	f.	Plantă erbacee cu frunze păroase și cu flori mari de diferite culori, spontană sau cultivată ca plantă decorativă.	/<fr. anémone, lat. anemona
ANEMOSCOPI	ANEMOSC//ÓP ~oápe	n.	Instrument care indică direcția vântului.	/<fr. anémoscope
ANEMOSTAT	ANEMOSTÁT ~e	n.	Aparat pentru difuzarea aerului cald de la o instalație de încălzire centrală la încăperi.	/<fr. anémostat
ANEMOTROP	ANEMOTR//ÓP	n.	Motor acționat de vânt; motor eolian.	/<fr. anémotrophe
ANERGIE	ANERGÍE	f.	Lipsă de reacție a organismului față de agenții nocivi.	/<fr. anergie
ANEROID	ANEROÍD ~e	adj. și substantiv	Care se folosește pentru măsurarea presiunii atmosferice; barometru metalic.	/<fr. anerod'de
A ANESTEZIA	A ANESTEZI//Á ~éz	tranz.	(ființe, părți ale corpului lor) A supune anesteziei. [Sil. -zi-a]	/<fr. anesthésier
ANESTEZIC	ANESTÉZI//C ~că (~ci, ~ce)	și substantiv	Care ține de anestezie; propriu anesteziei.	/<fr. anesthésique
ANESTEZIE	ANESTEZI//E ~i	f.	Suprimare temporară a sensibilității corpului cu ajutorul unor substanțe. ~ locală. [G.-D. anesteziei]	/<fr. anesthésie
ANESTEZIST	ANESTEZI//ST ~ști	m.	Specialist în anestezie.	/<fr. anesthésiste
ANEVOIE	ANEVOÍE	adv.	Cu greu; abia.	/a + nevoie
ANEVOIOS	ANEVOI//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		Care prezintă dificultăți; obositor.	/anevoie + os
ANEVRIISM	ANEVRIŚM ~e	n.	Boală care constă în dilatarea patologică a unui vas sangvin.	/<fr. anévrisme
ANEX	ANÉ//X ~xă (~cși, ~xe)		Care ține de anexă; propriu anexei.	/<fr. annexe
A ANEXA	A ANEX//Á ~éz	tranz.	1) A alătura în calitate de anexă.2) fig. (teritorii străine, țări) A alipi cu forța.	/<fr. annexer
ANEXĂ	ANÉX//Ă ~e	f.	Element secundar alăturat la un lucru principal în vederea completării; adaos; supliment.	/<fr. annexe, lat. annexus
ANEXIONISM	ANEXIONÍSM	n.	Politică de anexiune.	/<fr. annexionisme
ANEXIONIST	ANEXIONÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	și substantiv	Care ține de anexionism; propriu anexionismului.	/<fr. annexionniste
ANEXIUNE	ANEXIÚN//E ~i	f.	Alipire cu forța a unui teritoriu străin. [G.-D. anexiunii; Sil. -xi-u-]	/<fr. annexion, lat. annexio, ~onis
ANFILADĂ	ANFILÁD//Ă ~e	f.	Șir de clădiri, de coloane, așezate în linie dreaptă, formând un ansamblu arhitectural.	/<fr. enfilade
A ANGAJA	A ANGAJ//Á ~éz	tranz.	1) A lua la lucru pe bază de contract.2) A face să se angajeze.3) A lua cu chirie; a închiria. ~ un vehicul.4) A înscrie în efectivul armatei; a încorpora; a înrola.5) sport (mingea sau pucul) A pune în joc.	/<fr. engager
A SE ANGAJA	A SE ANGAJ//Á mă ~éz	intrans.	1) A intra în slujbă (în schimbul unei plăți); a se tocmi.2) A se încadra într-o acțiune.3) A-și asuma o obligație; a-și lua un angajament.4) A o apuca într-o anumită direcție.	/<fr. engager
ANGAJAMENT	ANGAJAMÉNT ~e	n.	1) Obligație luată de cineva pentru efectuarea unui lucru.2) Angajare a cuiua la un loc de muncă.3) Contract de muncă.4) (la hochei și la baschet) Punere a pucului sau a mingii în joc.	/<fr. engagement
ANGAJANT	ANGAJÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care angajează pe cineva într-o acțiune.	/a angaja + suf. ~ant

ANGAJAT	ANGAJĂ//T ~ți	<i>m.</i>	1) Persoană încadrată la un loc de muncă; salariat.2) Militar încadrat în armată pe baza unui angajament voluntar.	/v. a angaja
ANGELIC	ANGÉLI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de îngeri; îngeresc.	/<fr. angélique, lat. angelicus
ANGELICĂ	ANGELÍCĂ	<i>f.</i>	1) Plantă erbacee aromatică cu tulpina ramificată și cu flori albe-verzui, a cărei rădăcină se folosește în farmaceutică.2) Băutură alcoolică preparată din această plantă. [Var. anghelică]	/<lat. angelika, fr. angélique
ANGHINARE	ANGHINÁRE	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu frunze mari, spinoase, cu flori roșii-violete, care este folosită în alimentație și în industria farmaceutică. [G.-D. anghinarei]	/<ngr. ankinára
ANGHINĂ	ANGHÍNĂ	<i>f.</i>	Inflamație a faringelui și a amigdalelor. • ~ pectorală boală care se manifestă prin dureri în regiunea inimii și prin accese de sufocare. [G.-D. anghinei; Var. angină]	/<fr. angine, lat. angina
ANGIOCOLITĂ	ANGIOCOLÍTĂ	<i>f.</i>	Inflamație a căilor biliare.	/<fr. angiocholite
ANGIOLOGIE	ANGIOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a anatomiei umane care se ocupă cu studiul vaselor sangvine și limfatice.	/<fr. angiologie
ANGIOM	ANGI//ÓM ~oáme	<i>n.</i>	Tumoare benignă a vaselor sangvine sau limfatice.	/<fr. angiome
ANGIOSPERM	ANGIOSPÉRM ~ă (~i, ~e)		(despre plante) Care are sămânța închisă în fruct. [Sil. -gi-o-sperm]	/<fr. engiosperme
ANGIOSPERMĂ	ANGIOSPÉRM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Încrengătură de plante ale căror semințe sunt închise în fructe.2) Plantă din această încrengătură.	/<fr. engiosperme
ANGLICAN	ANGLICÁN ~ă (~i, ~e)		Care ține de anglicanism; propriu anglicanismului. Biserică ~ă.	/<fr. anglican
ANGLICANISM	ANGLICANÍSM	<i>n.</i>	1) Religia de stat a Angliei.	/<fr. anglicanisme
ANGLICISM	ANGLICÍSM ~e	<i>n.</i>	Cuvânt sau expresie specifică limbii engleze.2) Împrumut din limba engleză.	/<fr. anglicisme
A ANGLICIZA	A ANGLICIZ//Ă ~éz	<i>tranz. fam.</i>	1) A face să se anglicizeze.2) (limbi, idiomuri, graiuri) A împestrița cu cuvinte și expresii engleze.	/<fr. angliciser
A SE ANGLICIZA	A SE ANGLICIZ//Ă mă ~éz	<i>tranz.</i>	A adopta limba, cultura și obiceiurile englezilor.	/<fr. angliciser
ANGLOFIL	ANGLOFÍL ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care iubește tot ce este englez; angloman.	/<fr. anglophile
ANGLOFILIE	ANGLOFILÍE	<i>f.</i>	Admirație a tot ce este englez; anglomanie.	/<fr. anglophilie
ANGLOFOB	ANGLOFÓB ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care urăște tot ce este englez.	/<fr. anglophobe
ANGLOFOBIE	ANGLOFOBÍE	<i>f.</i>	Atitudine ostilă față de tot ce este englez.	/<fr. anglophobie
ANGLOMAN	ANGLOMÁN ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care ține de anglomanie; propriu anglomaniei; anglofil.	/<fr. anglomane
ANGLOMANIE	ANGLOMANÍE	<i>f.</i>	rar Admirație exagerată pentru tot ce este englez; anglofilie.	/<fr. anglomanie
ANGOASĂ	ANGOÁS//Ă ~e	<i>f. livr.</i>	Stare de neliniște; (adesea patologică); tulburare; îngrijorare. [G.-D. angoasei]	/<fr. angoisse
ANGOBĂ	ANGÓB//Ă ~e	<i>f.</i>	Pastă ceramică folosită la finisarea produselor ceramice.	/<fr. engobe
ANGOLEZ I	ANGOLÉZ I ~ă (~i,		Care aparține Angolei sau populației ei; din Angola.	/<fr. angolais

ANGOLEZ II	ANGOLÉZ II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Angolei sau este originară din Angola.	/<fr. Angolais
ANGORA	ANGÓRA	<i>f.</i>	1) Specie de animale (pisică, iepure, capră) cu păr lung și mătăsos.2) Păr al acestor animale folosit în industria textilă.	/<fr. angora
A ANGRENA	A ANGREN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (roți dințate) A uni făcând ca dinții să intre unii în alții.2) A face să se angreneze. [Sil. an-gre-]	/<fr. engrener
A SE ANGRENA	A SE ANGREN//Ă mă	<i>intransz.</i>	A se antrena într-o acțiune prin forța împrejurărilor. [Sil. an-gre-]	/<fr. engrener
ANGRENAJ	ANGRENĂJ ~e	<i>n.</i>	1) Mecanism constituit din două sau mai multe roți dințate, îmbucare una în alta pentru a transmite mișcarea.2) fig. Concurs de împrejurări strâns legate unele de altele.	/<fr. engrenage
ANGRO	ANGRÓ	<i>adv.</i>	În cantitate mare; cu ridicata; cu toptanul. Vânzare ~. [Sil. an-gro]	/<fr. en gros
ANGROSIST	ANGROSÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face comerț angro.	/angro + suf. ~ist
ANHIDRIDĂ	ANHIDRÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Substanță care, combinată cu apa, formează un acid.2) Combinație chimică apărută la deshidratarea unui acid.	/<fr. anhydride
ANHIDRIT	ANHIDRÍT ~e	<i>n.</i>	Sulfat natural de calciu, alb sau ușor colorat, sticlos, întrebuițat la fabricarea cimenturilor, în industria chimică și a hârtiei.	/<fr. anhydrite
ANHIDROZĂ	ANHIDRÓZĂ	<i>f.</i>	Stare patologică a organismului cauzată de încetarea secreției sudorale.	/<fr. anhydrose
ANHIDRU	ANHÍDR//U ~ă (~i, ~e)		(despre materiale sau substanțe) Care este complet lipsit de apă.	/<fr. anhydre
A ANIHILA	A ANIHIL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(activități, acțiuni, efecte etc.) A reduce la nimic.	/<fr. annihiler, lat. annihilare
ANILINĂ	ANILÍNĂ	<i>f.</i>	Lichid incolor, uleios, toxic, extras din gudroanele de ulei, folosit la fabricarea coloranților și a medicamentelor.	/<fr. aniline, germ. Anilin
A ANIMA	A ANIMÁ aním	<i>tranz.</i>	A face să se anime; a însufleți; a electriza; a entuziasma; a înflăcăra.	/<fr. animer, lat. animare
A SE ANIMA	A SE ANIMÁ mă aním	<i>intransz.</i>	A căpăta tot mai mult suflet; a se umple de elan; a se însufleți; a se electriza; a se entuziasma; a se înflăcăra.	/<fr. animer, lat. animare
ANIMAL I	ANIMÁL I ~ă (~i, ~e)		Care ține de animale; propriu animalelor. Regn ~.	/<lat. animal, animalis, fr. animal
ANIMAL II	ANIMÁL II ~e	<i>n.</i>	1) Ființă înzestrată cu facultatea de a simți și de a se mișca; vietate; viețuitoare. ~ de pradă.2) fig. Om grosolan, stăpânit de instincte animale.	/< lat. animal, animalis, fr. animal
ANIMALIC	ANIMÁLI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de animale; propriu animalelor. Instincte ~ce.2) Care este de natură pur fiziologică.3) fig. Care vădește violență în comportare și lipsă de inteligență; brutal. Porniri ~ce.	/<germ. animalisch
ANIMALIER	ANIMALIÉR ~ă (~i, ~e)		1) Care este caracteristic pentru animale; de animal. Produse ~e.2) (despre opere de artă) Care reprezintă animale.Tablou cu motive ~e. [Sil. -li-er]	/<fr. animalier
ANIMALITATE	ANIMALITÁTE	<i>f.</i>	1) Comportare brutală; atitudine de animal.2) Lipsă de bun-simț, de omenie; dobitocie.	/<fr. animalité
A ANIMALIZA	A ANIMALIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se animalizeze.	/<fr. animaliser

A SE ANIMALIZA	A SE ANIMALIZ//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A deveni animal; a se degrada; a se abrutiza.	/<fr. animaliser
ANIMAT	ANIMĂ//T ~tă (~ți, ~te)		v. A ANIMA și A SE ANIMA. • Film cu desene ~te film constituit dintr-o suită de desene a căror proiecție dă impresia de mișcare.	/v. a (se) anima
ANIMATO	ANIMÁTO	<i>adv. muz.</i>	În ritm vioi; cu căldură; cu însuflețire.	/Cuv. it.
ANIMATOR	ANIMAT//ÓR ~oáre (~ori, ~oáre)	<i>și substantiv</i>	Care are proprietatea de a anima; însuflețitor. Exemplu ~.	/<fr. animateur
ANIMAȚIE	ANIMÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Mișcare vie și gălăgioasă într-un loc public; însuflețire; vioiciune. [G.-D. animației; Sil. -ți-e]	/<fr. animation, lat. animatio, ~onis
ANIMISM	ANIMÍSM	<i>n.</i>	1) Credință primitivă potrivit căreia obiectele și fenomenele naturii au suflet.2) Personificare a forțelor și fenomenelor naturii.	/<fr. animisme
ANIMIST I	ANIMÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de animism; propriu animismului.	/<fr. animiste
ANIMIST II	ANIMÍ//ST II ~ști	<i>m.</i>	Adept al animismului.	/<fr. animiste
ANIMOZITATE	ANIMOZIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	Atitudine ostilă față de cineva; dușmănie; ură. ~ în discuții.	/<fr. animosite, lat. animositas, ~atis
A ANINA	A ANINÁ anín	<i>tranz.</i>	1) (obiecte) A prinde în sau de ceva, lăsând să atârne liber în jos; a agăța; a suspeda; a spânzura; a atârna. ~ geanta în cui.2) (obiecte de îmbrăcăminte, țesături etc.) A prinde întâmplător într-un obiect ascuțit, rupând sau găurind; a agăța; a prinde.3) fig. (persoane) A deranja căutând motiv de ceartă.	/<lat. anninare
A SE ANINA	A SE ANINÁ mă anín	<i>intrans.</i>	(despre ființe) A se apuca strâns (cu mâinile, cu ghearele sau cu labele); a se agăța; a se prinde.	/<lat. anninare
ANION	ANIÓN ~i	<i>m. chim.</i>	Ion cu sarcină negativă. [Sil. an-i-on]	/<fr. anion
A ANIVERSA	A ANIVERS//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(evenimente importante) A sărbători cu ocazia împlinirii unui număr de ani.	/Din aniversar
ANIVERSAR	ANIVERSAR ~ă (~i, ~e)		Care ține de aniversare; propriu aniversării.	/<fr. anniversaire, lat. anniversarius
ANIVERSARE	ANIVERS//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A ANIVERSA.2) Zi în care se aniversează un eveniment. ~area zilei de naștere. [G.-D. aniversării]	/v. a aniversa
ANOD	ANÓ//D ~zi	<i>m.</i>	Electrod pozitiv.	/<fr. anode
ANODIN	ANODÍN ~ă (~i, ~e)		1) Care este lipsit de importanță.2) Care nu produce nimănui nici un rău; fără consecințe; inofensiv. Remediul ~.	/<fr. anodine
ANOFEL	ANOFÉL ~i	<i>adj.</i>	: Țânțar ~ gen de țânțar care transmite microbul malariei.	/<fr. anophele
ANOFELOGEN	ANOFELOGÉN ~ă (~i, ~e)		(despre bălți, terenuri) Care constituie un focar de înmulțire și dezvoltare a țânțarilor anofeli.	/<fr. anophélogene
ANOFTALMIE	ANOFTALMÍE	<i>f.</i>	Lipsă congenitală a unuia sau a ambilor ochi.	/<fr. anophtalmie
ANOMALIE	ANOMALÍ//E ~i	<i>f.</i>	Abatere de la regula obișnuită: deviere de la starea normală. [G.-D. anomaliei]	/<fr. anomalie
ANOMIE	ANOMÍE	<i>f.</i>	Stare a societății caracterizată prin lipsă de legi sau prin existența unor norme contradictorii care fac dificilă orientarea individului în colectivitate.	/<fr. anomie

ANONIM	ANONÍM ~ă (~i, ~e)		1) și substantival (despre persoane) Care nu-și indică numele; al cărui nume rămâne necunoscut.2) (despre opere, texte) Al cărui autor nu este cunoscut. • Societate (anonimă) pe acțiuni întreprindere formată prin asocierea mai multor acționari.	/<fr. anonyme, lat. anonymus
ANONIMAT	ANONIMÁT	<i>n.</i>	Situație a unei persoane anonime. • A ieși din ~ a se face cunoscut prin ceva.	/<fr. anonymat
ANONIMĂ	ANONÍM//Ă ~e	<i>f.</i>	Scrisoare fără semnătură.	/<fr. anonyme, lat. anonymus
ANONIMITATE	ANONIMITÁTE	<i>f.</i>	Caracter anonim.	/<germ. Anonymität
ANOREXIE	ANOREXÍE	<i>f. med.</i>	Lipsă a poftei de mâncare. [G.-D. anorexiei]	/<fr. anorexie
ANORGANIC	ANORGÁNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care este de origine minerală. Chimie ~că. [Sil. an-or-]	/<fr. anorganique
ANORMAL	ANORMÁL ~ă (~i, ~e)		Care se abate de la normal. Dezvoltare ~ă.	/<lat. anormalis, fr. anormal
ANOSMIE	ANOSMÍE	<i>f. med.</i>	Stare patologică care constă în pierderea (parțială sau totală) a simțului mirosului.	/<fr. anosmie
ANOST	ANÓ//ST ~stă (~ști,		Care este lipsit de interes; plictisitor. [Acc. și ánost]	/<ngr. ánostos
ANOTIMP	ANOTÍMP ~uri	<i>m.</i>	Fiecare dintre cele patru diviziuni în care se împarte anul (primăvara, vara, toamna și iarna).	/an + timp
ANOXIE	ANOXÍE	<i>f.</i>	Stare patologică provocată de lipsa cantității necesare de oxigen în țesuturile organismului.	/<fr. anoxie
ANSAMBLU	ANSÁMBLU ~ri	<i>n.</i>	1) Unitate rezultată din suma părților componente; tot unitar; totalitate. ~ de măsuri. • În ~ în general; în mare.2) Colectiv artistic. ~ de estradă.	/<fr. ensemble
ANSERIFORMĂ	ANSERIFÓRM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Ordin de păsări înotătoare cu gâtul lung și cu picioare palmate (reprezentanți: gâsca, rața etc.); palmipede.2) Pasăre din acest ordin.	/<fr. ansériformes
ANTABLAMENT	ANTABLAMÉNT ~e	<i>n.</i>	Element de arhitectură care susține acoperișul unei construcții. [Sil. -ta-bla-]	/<fr. entablement
ANTAGONIC	ANTAGÓNI//C ~că (~ci, ~ce)		v. ANTAGONIST.	/<fr. antagonique
ANTAGONISM	ANTAGONÍSM ~e	<i>n.</i>	1) Opoziție, rivalitate, luptă între două forțe contrare; opoziție de idei sau de atitudini.2) fiziol. Activitate a organelor care au funcții opuse.	/<fr. antagonisme, lat. antagonismus
ANTAGONIST	ANTAGONÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)		1) Care ține de antagonism; propriu antagonismului.2) Care acționează în sens opus. Mușchi ~ști.	/<fr. antagoniste, lat. antagonista, antagonistus
ANTANAGOGA	ANTANAGÓGA	<i>f.</i>	(în retorică) Răspuns la o acuzație, la un argument.	/<fr. antanagoge
ANTARCTIC	ANTÁRCTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de polul sud; propriu polului sud. Climă ~că.	/<fr. antarctique, lat. antarcticus
ANTEBELIC	ANTEBÉLI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de perioada de dinainte de război.	/ante- + lat. bellicus

ANTEBRĂȚ	ANTEBRĂȚ ~e	<i>n.</i>	Parte a brațului, cuprinsă între cot și încheietura mâinii. [Sil. -te-braț]	/ante- + braț
ANTECEDENT	ANTECEDÉN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv al</i>	(despre fenomene, întâmplări) Care precedă ceva în timp; anterior; premergător; precedent. • ~e penale fapte ilegale din trecutul unui inculpat.	/<fr. antécédent, lat. antecedens, ~entis
ANTECESOR	ANTECESÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană care a precedat pe cineva într-o funcție, într-un domeniu de activitate; predecesor; premergător.	/<it. antecessore, lat. antecessor
A ANTEDATA	A ANTEDAT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(scrisori, acte etc.) A prevedea cu o dată anterioară celei reale.	/ante- + a data
ANTEDATĂ	ANTEDÁT//Ă ~e	<i>f.</i>	Dată anterioară celei considerate ca prezentă sau a unei date reale.	/ante- + dată
ANTEDILUVIAN	ANTEDILUVI//ÁN ~ână (~éni, ~éne)		1) Care ține de o epocă străveche a omenirii dinaintea glaciației cuaternară. Animale ~ene.2) fig. rar Care este învechit, perimat. Concepții ~ene. [Sil. -vi-an]	/<fr. antédiluvien
ANTEMERIDIAN	ANTEMERIDI//ÁN ~ână (~éni, ~éne)		Care are loc în cursul dimineții; de dinaintea de amiază. La ora opt ~. [Sil. -di-an]	/<lat. antemeridianus
ANTENĂ	ANTÉN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Organ de simț și de miros la unele insecte și crustacee.2) Dispozitiv de transmitere sau de captare din spațiu a undelor electromagnetice. ~ emițătoare. [G.-D. antenei]	/<fr. antenne, lat. antenna
ANTENUPTIAL	ANTENUPTIÁL ~ă (~i, ~e)		Care precedă nunta.	/<fr. anténuptial
ANTEPENULTIM	ANTEPENÚLTIM ~ă (~i, ~e)		Care este al treilea de la sfârșit. Silaba ~ă.	/<fr. antépénultieme, lat. antepaenultimus
ANTEPORT	ANTEPÓRT ~uri	<i>n.</i>	Loc de staționare scurtă a navelor la intrarea într-un port; avanport.	/ante- + port
ANTEPROIECT	ANTEPROIÉCT ~e	<i>n.</i>	Proiect sumar, în prima redactare, care urmează să fie definitivat.	/ante- + proiect
A ANTEPUNE	A ANTEPÚNE	<i>tranz.</i>	A pune înaintea.	/ante- + a pune
ANTERĂ	ANTÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Sac mic cu polen la capătul de sus al staminei.	/<fr. anthere
ANTERIDIE	ANTERÍDI//E ~i	<i>f.</i>	Organ de înmulțire al unor plante (mușchi, alge), în care se formează celulele sexuale masculine.	/<fr. anthéridie
ANTERIOR	ANTERI//ÓR ~oară (~óri, ~oăre)	<i>și adverbial</i>	1) Care a avut loc înainte; precedent; premergător.2) Care se găsește în față; dinaintea. Partea ~oară a corpului. [Sil. -ri-or]	/<fr. antérieur, lat. anterior
ANTERIU	ANTERÍ//U ~e	<i>n.</i>	1) Haină lungă preoțească, încheiată cu nasturi de sus până jos.2) Haină lungă boierească.3) Haină lungă, purtată, în trecut, de lăutari.	/<turc. anteri
ANTEROZOID	ANTEROZOÍ//D ~zi	<i>m.</i>	Celulă sexuală masculină a unor plante (mușchi, alge) care se formează în anteridie.	/<fr. anthérozoïde
ANTESTEPĂ	ANTESTÉP//Ă ~e	<i>f.</i>	Regiune intermediară între zona de pădure și zona de stepă; silvostepă.	/<fr. avant-steppe
ANTET	ANTÉT ~uri	<i>n.</i>	Indicație tipărită în partea de sus a unei foi de hârtie sau a unui plic, conținând numele și adresa unei întreprinderi sau a unei persoane.	/<fr. en-tête

ANTETITLU	ANTETÍTĹLU ~ri	<i>n.</i>	Text înainte de titlul unei cărți, indicând denumirea instituției sub auspiciile căreia a apărut cartea.	/ante- + titlu
ANTETREN	ANTETRÉN ~uri	<i>n.</i>	Vehicul cu două roți așezat la partea dinainte a unui tun, a unei mașini agricole etc. pentru a le transporta.	/ante- + tren
ANTEVORBITOR	ANTEVORBITÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană care a vorbit la o adunare înainte de altor persoane.	/ante- + vorbitor
ANTIACADEMIC	ANTIACADÉMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care respinge principiile academice.	/<fr. antiacadémique
ANTIAERIAN	ANTIAERI//ÁN ~ână (~éni, ~éne)		Care are menirea să combată atacurile aeriene. Artilerie ~ână.	/<fr. antiaérien
ANTIALCOOLIC	ANTIALCOÓLI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	Care ține de antialcoolism; propriu antialcoolismului. Remediul ~. [Sil. -ti-al-co-o-]	/<fr. antialcoolique
ANTIALCOOLISM	ANTIALCOOLÍSM	<i>n.</i>	Măsurile luate pentru a combate alcoolismul.	/<fr. antialcoolisme
ANTIALERGIC	ANTIALÉRGI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	(despre medicamente) Care se folosește contra stărilor alergice.	/<fr. antiallergique
ANTIPOPLECTIC	ANTIPOPLÉCTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	Care se folosește contra apoplexiei.	/cf. fr. antiapoplectique
ASTHMATIC	ASTHMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	Care se folosește contra astmei.	/<fr. antiasthmatic
ANTIATOM	ANTIATÓM ~i	<i>m.</i>	Atom constituit dintr-un antinucleu în jurul căruia se află pozitroni.	/<fr. antiatome
ANTIATOMIC	ANTIATÓMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care are destinația să combată atacurile atomice. [Sil. -ti-a-]	/<fr. antiatomique
ANTIBACTERIAN	ANTIBACTERI//ÁN ~ână (~éni, ~éne)		Care combate acțiunea bacteriilor.	/anti- + bacterian
ANTIBIOGRAMĂ	ANTIBIOGRÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	Analiză a sângelui prin care se determină antibioticul cel mai indicat pentru a trata o infecție microbiană.	/<fr. antibiogramme
ANTIBIOTIC	ANTIBIÓTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	Care distruge sau oprește dezvoltarea microbilor într-un organism. [Sil. -bi-o-]	/<fr. antibiotique
ANTIBURGHEZ	ANTIBURGHÉZ ~ă (~i, ~e)		Care este împotriva burgheziei.	/anti- + burghez
ANTIC I	ANTÍ//C I ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de antichitate; propriu antichității. 2) Care ține de istoria și cultura popoarelor din antichitate. Istorie ~că.	/<fr. antique, lat. antiquus
ANTIC II	ANTÍ//C II ~ci	<i>m.</i>	Persoană care a trăit în antichitate.	/<fr. antique, lat. antiquus
ANTICAMERĂ	ANTICÁMER//Ă ~e	<i>f.</i>	Cameră de așteptare la intrarea într-un cabinet (pentru a fi primit în audiență). • A face ~ a aștepta mult înainte de a fi primit de o persoană oficială. [G.-D. anticamerei]	/<it. anticamera
ANTICANCEROS	ANTICANCER//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		Care se folosește contra cancerului.	/<fr. anticancéreux
ANTICANONIC	ANTICANÓNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care este împotriva canoanelor.	/anti- + canonic
ANTICAR I	ANTICÁR I ~i	<i>m.</i>	1) Negustor de cărți vechi; buchinar. 2) Persoană care colecționează antichități.	/<lat. antiquarius, fr. antiquaire

ANTICAR II	ANTICÁR II	<i>adj. invar.</i>	Care este folosit împotriva tancurilor; antitanc. Tun ~.	/anti- + car
ANTICARIAT	ANTICARIÁT ~e	<i>n.</i>	1) Librărie în care se vând și se cumpără cărți vechi și de ocazie.2) Comerț cu cărți vechi. [Sil. -ri-at]	/ <i><germ. Antiquariat</i>
ANTICHIMIC	ANTICHÍMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care este destinat protecției împotriva armelor chimice.	/anti- + chimic
ANTICHITATE	ANTICHIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) la sing. Epocă a vechilor civilizații, în special a celei greco-romane.2) la pl. Obiecte antice. Muzeu de ~ăți. [G.-D. antchității]	/ <i><fr. antiquité, lat. antiquitas, ~atis</i>
ANTICICLON	ANTICICL//ÓN ~oâne	<i>n.</i>	Regiune în care presiunea atmosferică crește de la periferie spre centru, caracterizată prin timp frumos. [Sil. -ci-clon]	/ <i><fr. anticyclone</i>
A ANTICIPA	A ANTICIPÁ anticíp		1. tranz. A realiza înainte de termenul prevăzut; a devansa.2. intranz. A efectua sau a spune un lucru înainte de timp. [Și anticipez]	/ <i><fr. anticiper, lat. anticipare</i>
ANTICLERICAL	ANTICLERICÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de anticlericalism; propriu anticlericalismului.	/ <i><fr. anticléréal</i>
ANTICLERICALISM	ANTICLERICALÍSM	<i>n.</i>	Mișcare îndrep-tată împotriva clerului și a bisericii.	/ <i><fr. anticléréalisme</i>
ANTICOAGULANT	ANTICOAGULÁN//T	<i>n.</i>	Substanță care împiedică coagularea sângelui. [Sil. -co-a-]	/ <i><fr. anticoagulant</i>
ANTICOLONIALISM	ANTICOLONIALÍSM	<i>n.</i>	Mișcare îndrep-tată împotriva colonialismului.	/ <i><fr. anticolonialisme</i>
ANTICOLONIALIST I	ANTICOLONIALÍ//S T I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de anticolonialism; propriu anticolonialismului.	/anti- + colonialist
ANTICOLONIALIST II	ANTICOLONIALÍ//S T II ~ști	<i>m.</i>	Adept al anticolonialismului.	/anti- + colonialist
ANTICOMUNISM	ANTICOMUNÍSM	<i>n.</i>	Totalitate a teoriilor care dovedesc ineficiența orânduirii socialiste și demască politica și scopurile totalitare ale partidelor comuniste.	/ <i><fr. anticommunisme</i>
ANTICOMUNIST I	ANTICOMUNÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de anticomunism; propriu anticomunismului.	/ <i><fr. anticommuniste</i>
ANTICOMUNIST II	ANTICOMUNÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al anticomunismului.	/ <i><fr. anticommuniste</i>
ANTICONCEPȚIONAL	ANTICONCEPȚION ÁL ~ă (~i, ~e)		(despre medicamente, mijloace) Care împiedică fecundarea ovulului.	/ <i><fr. anticonceptionnel</i>
ANTICONSTITUȚIONAL	ANTICONSTITUȚIO NÁL ~ă (~i, ~e)		Care este contra constituției; care contravine constituției; care încalcă prevederile constituției.	/ <i><fr. anticonstitutionnel</i>
ANTICOROSIV	ANTICOROSÍV ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care micșorează sau împiedică coroziunea.	/ <i><fr. anticorrosif</i>
ANTICORP	ANTICÓRP ~i	<i>m.</i>	Substanță produsă de organism ca răspuns la pătrunderea unui antigen.	/ <i><fr. anticorps</i>
ANTICREȘTIN	ANTICREȘTÍN ~ă (~i, ~e)		Care este contrar religiei creștine.	/anti- + creștin
ANTICRIPTOGAMIC	ANTICRIPTOGÁMI// C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	Care protejează plantele împotriva bolilor cauzate de ciuperci.	/ <i><fr. anticryptogamique</i>
ANTICULTURAL	ANTICULTURÁL ~ă (~i, ~e)		Care este împotriva culturii.	/anti- + cultural

ANTIDEMOCRATIC	ANTIDEMOCRÁTI// C ~că (~ci, ~ce)		Care este împotriva democrației. [Sil. -mo-cra-]	/<fr. antidémocratique
ANTIDERAPANT	ANTIDERAPÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care împiedică deraparea autovehiculelor.	/<fr. antidérapant
ANTIDIFTERIC	ANTIDIFTÉRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care se folosește contra difteriei.	/<fr. antidiptérique
ANTIDOPING	ANTIDÓPING	adj. invar.	1) (despre teste) Care depistează dopajul.2) (despre măsuri, atitudini etc.) Care este împotriva dopingului.	/Cuv. engl.
ANTIDOT	ANTIDÓT ~uri	m.	Substanță care neutralizează acțiunea unei otrăvi sau a unui virus din corp; contraotravă.	/<fr. antidote
ANTIDROG	ANTIDRÓG	adj. invar.	(despre măsuri, atitudini etc.) Care este împotriva drogurilor.	/<fr. antidroque
ANTIDUMPING	ANTIDUMPING [pr.: antidámping]	n.	Măsură de apărare împotriva unui dumping străin.	/<fr. antidumping
ANTIELECTRON	ANTIELECTRÓN ~i	m.	Particulă elementară cu sarcină electronică pozitivă și cu masa egală cu a electronului; pozitron.	/<fr. antiélectron
ANTIEMETIC	ANTIEMÉTI//C ~că (~ci, ~ce)	și substantiv	(despre medicamente) Care oprește vărsăturile; antivomitiv.	/<fr. antiémétique
ANTIEPIDEMIC	ANTIEPIDÉMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care combate epidemiile. Centru ~.	/anti- + epidemic
ANTIESTETIC	ANTIESTÉTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care este contrar regulilor esteticii.	/anti- + estetic
ANTIFASCISM	ANTIFASCÍSM	n.	Mișcare social-politică orientată împotriva fascismului.	/anti- + fascism
ANTIFEBRIL	ANTIFEBRÍL ~ă (~i,		Care combate febra.	/<fr. antifièvre
ANTIFEBRINĂ	ANTIFEBRÍNĂ	f.	Medicament febrifug și analgezic.	/<fr. antifebrine
ANTIFERMENT	ANTIFERMÉN//T ~ți	m.	Substanță care oprește acțiunea fermentilor.	/<fr. antiferment
ANTUFEUDAL	ANTUFEUDÁL ~ă (~i,		Care este împotriva feudalismului.	/anti- + feudal
ANTIFON	ANTIF//ÓN ~oăne	n.	Obiect plastic mic care se introduce în ureche pentru a o apăra de zgomote mari.	/<fr. antiphone
ANTIFONIC	ANTIFÓNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care este executat alternativ de un solist și de cor sau de două părți ale corului.	/<fr. antiphonique
ANTIFURT	ANTIFÚRT	n.	Dispozitiv care semnalizează tentativele de furt.	/<it. antifurto
ANTIGAZ	ANTIGÁZ	adj. invar.	reg. Care apără de acțiunea gazelor toxice. Mască ~.	/<it. antigas
ANTIGEL	ANTIGÉL ~uri	m.	Soluție care coboară temperatura înghețării lichidului din motoarele cu ardere internă.	/<fr. antigel
ANTIGEN	ANTIGÉN	n.	Substanță care, introdusă în organism, determină apariția anticorpilor.	/<fr. antigene
ANTIGRIPAL	ANTIGRIPÁL ~ă (~i,		Care previne sau combate gripa.	/<fr. antigrippal
ANTIGUVERNAMENTAL	ANTIGUVERNAMEN TÁL ~ă (~i, ~e)		Care este împotriva guvernului.	/<fr. antigouvernemental
ANTIHORMON	ANTIHORMÓN ~i	m.	Substanță de apărare pe care o produce organismul în cazul unui tratament îndelungat cu preparate hormo-albuminoase.	/<fr. antihormone
ANTIHRIST	ANTIHRÍ//ST ~ști	m.	1) Antipodul lui Iisus Hristos, care, după scriptură, va veni pe pământ înainte de sfârșitul lumii.2) fig. Om rău.	/<sl. antihristu

ANTIIMPERIALISM	ANTIIMPERIALÍSM	<i>n.</i>	Mișcare social-politică orientată împotriva imperialismului.	/anti- + imperialism
ANTIINTELECTUALISM	ANTIINTELECTUALÍSM	<i>n.</i>	Concepție filozofică care neagă posibilitatea de a cunoaște adevărul cu ajutorul rațiunii.	/ <i><fr.</i> anti-intellectualisme, <i>rus.</i> antiintellektualizm
ANTIINTELECTUALIST I	ANTIINTELECTUALÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de antiintelectualism; propriu antiintelectualismului.	/ <i><rus.</i> antiintellektualist
ANTIINTELECTUALIST II	ANTIINTELECTUALÍ//ST II ~ști	<i>m.</i>	Adept al antiintelectualismului.	/ <i><rus.</i> antiintellektualist
ANTILOPĂ	ANTILOP//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Mamifer rumegător sprinten, cu picioare lungi și subțiri, care trăiește în țările calde.2) Piele prelucrată a acestui animal. Pantofi de ~.	/ <i><fr.</i> antilope
ANTIMALARIC	ANTIMALÁRI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	Care se folosește contra malariei; antipaludic.	/ <i><fr.</i> antimalarique
ANTIMATERIE	ANTIMATÉRIE	<i>f.</i>	Substanță ipotetică formată din antiparticule. [G.-D. antimateriei; Sil. -ri-e]	/ <i><fr.</i> antimatiere
ANTIMILITARISM	ANTIMILITARÍSM	<i>n.</i>	Mișcare internațională de masă contra militarismului.	/ <i><fr.</i> antimilitarisme
ANTIMISĂ	ANTIMÍS//Ă ~e	<i>f.</i>	Pânză pe care este reprezentat chipul lui Iisus Hristos în sicriu.	/ <i><sl.</i> antimisu, <i>gr.</i> antimision
ANTIMONARHIC	ANTIMONÁRHI//C ~că (~ci, ~ce)		Care este împotriva monarhiei. Mișcare ~că.	/ <i><fr.</i> antimonarchique
ANTIMONIU	ANTIMÓNIU	<i>n.</i>	Metaloid alb-cenușiu, casant, folosit în industrie, în componența unor aliaje, în poligrafie, în industria cauciucului; stibiu. [Sil. -niu]	/ <i><lat.</i> antimonium
ANTIMONOPOLIST	ANTIMONOPOLÍ//S T ~stă (~ști, ~ste)		Care este împotriva monopolurilor.	/anti- + monopolist
ANTINAȚIONAL	ANTINAȚIONAL ~ă (~i, ~e)		Care este îndreptat împotriva intereselor națiunii.	/ <i><fr.</i> antinational
ANTINEFRETIC	ANTINEFRÉTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	(despre medicamente) Care calmează durerile de rinichi.	/ <i><fr.</i> antinéphritique
ANTINEVRALGIC	ANTINEVRÁLGI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	(despre medicamente) Care calmează nevralgiile. [Sil. -nev-ral-]	/ <i><fr.</i> antinévralgique
ANTINOMIE	ANTINOMÍ//E ~i	<i>f.</i>	Contradicție între două teze care se exclud reciproc și care sunt considerate la fel de adevărate. [G.-D. antinomiei]	/ <i><lat.</i> antimonía, <i>fr.</i> antimonie
ANTIOXIDANT	ANTIOXIDÁN//T ~ți	<i>m.</i>	Substanță care împiedică procesul de oxidare.	/ <i><fr.</i> antioxydant
ANTIPALUDIC	ANTIPALÚDI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	Care se folosește contra malariei; antimalaric.	/ <i><fr.</i> antipaludique
ANTIPARAZITAR	ANTIPARAZITÁR ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care se folosește contra paraziților animalii sau vegetali.	/ <i><fr.</i> antiparasitaire
ANTIPARLAMENTAR	ANTIPARLAMENTÁR ~ă (~i, ~e)		Care este împotriva principiilor parlamentului.	/ <i><fr.</i> antiparlamentaire
ANTIPARTICULĂ	ANTIPARTÍCUL//Ă ~e	<i>f.</i>	Particulă elementară care se deosebește de altă particulă prin semnul sarcinii electrice și prin unele proprietăți fizice.	/ <i><fr.</i> antiparticule

ANTIPATIC	ANTIPÁTÍ//C ~că (~ci, ~ce)		Care inspiră antipatie; repulsiv; dezgustător. O persoană ~că.	/<fr. antipathique
ANTIPATIE	ANTIPATÍ//E ~i	<i>f.</i>	Sentiment sau senzație de neplăcere față de cineva sau ceva; repulsie; aversiune; silă; scârbă. [G.-D. antipatiei]	/<fr. antipathie, lat. antipathia
A ANTIPATIZA	A ANTIPATIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane) A trata cu antipatie.	/antipat[ie] + suf. ~iza
ANTIPATRIOTIC	ANTIPATRIÓTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care este îndreptat împotriva propriei patrii.	/anti- + patriotic
ANTIPIRETIC	ANTIPIRÉTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	(despre medicamente) Care coboară temperatura; febrifug.	/<fr. antipyrétique
ANTIPIRINĂ	ANTIPIRÍNĂ	<i>f.</i>	Medicament antipiretic și calmant.	/<fr. antipyrine
ANTIPOD	ANTIPOÓ//D ~zi	<i>m.</i>	1) Loc de pe globul pământesc diametral opus altui loc.2) mat. Pereche de puncte diametral opuse pe o sferă.3) Persoană sau lucru diametral opus unei alte persoane sau unui alt lucru.	/<fr. antipode
ANTIPOLUANT	ANTIPOLUÁN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre dispozitive, substanțe etc.) Care este folosit împotriva poluării.	/anti- + poluant
ANTIPOPULAR	ANTIPOPULÁR ~ă (~i, ~e)		Care este îndreptat împotriva poporului.	/anti- + popular
ANTIPROTON	ANTIPROTÓN ~i	<i>m.</i>	Particulă a protonului, având aceeași masă, dar sarcină electrică negativă egală cu a electronului.	/<fr. antiproton
ANTIRABIC	ANTIRÁBI//C ~că (~ci, ~ce)		Care combate turbarea. Vaccinare ~că.	/<fr. antirabique
ANTIRACHETĂ	ANTIRACHÉTĂ	<i>adj. invar.</i>	Care distruge rachetele înainte de a atinge ținta.	/anti- + rachetă
ANTIRECLAMĂ	ANTIRECLÁM//Á ~e	<i>f.</i>	Reclamă cu efect contrar scopurilor publicitare.	/anti- + reclamă
ANTIRELIGIOS	ANTIRELIGI//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		(despre persoane) Care este împotriva religiei.	/<fr. antireligieux
ANTIREPUBLICAN	ANTIREPUBLICÁN ~ă (~i, ~e)		(despre persoane) Care este împotriva ideilor republicane.	/<fr. antirépublicain
ANTIREUMATIC	ANTIREUMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	Care combate reumatismul.	/anti- + reumatic
ANTIREVOLUȚIONAR	ANTIREVOLUȚIONÁR ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care se opune revoluției sau ideologiei ei.	/<fr. antirévolutionnaire
ANTIROMÂNESC	ANTIROMÂN//ÉSC ~ească (~ești)		Care este îndreptat împotriva românilor, a limbii și a culturii lor.	/anti- + românesc
ANTISEISMIC	ANTISEÍSMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care este rezistent la cutremur.	/anti- + seismic
ANTISEMIT	ANTISEMÍ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	Care practică sau admite antisemitismul.	/<fr. antisémite
ANTISEMITIC	ANTISEMÍTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de antisemitism; propriu antisemitismului.	/<fr. antisémitique
ANTISEMITISM	ANTISEMITÍSM	<i>n.</i>	Concepție și atitudine dușmănoasă față de evrei.	/<fr. antisémitisme
ANTISEPSIE	ANTISEPSÍE	<i>f.</i>	Totalitate a măsurilor menite să combată dezvoltarea microbilor.	/<fr. antisepsie

ANTISEPTIC	ANTISÉPTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	Care ține de antisepsie; propriu antisepsiei.	/<fr. antiseptique
ANTISOCIAL	ANTISOCIÁL ~ă (~i,		Care încalcă normele de convenție socială. [Sil. -ci-al]	/<fr. antisocial
ANTISTATAL	ANTISTATÁL ~ă (~i,		Care este îndreptat împotriva intereselor statului.	/anti- + statal
ANTISTATIC	ANTISTÁTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	Care împiedică electrizarea țesăturilor sintetice.	/<fr. anti - statique
ANTISUBSTANȚĂ	ANTISUBSTÁŇĂ	<i>f.</i>	Substanță care este compusă din antiparticule (antimaterie).	/< fr. antisubstance
ANTIȘOC	ANTIŠÓC	<i>adj. invar.</i>	(despre materiale sau dispozitive) Care amortizează șocurile.	/<fr. antichoc
ANTIȘTIINȚIFIC	ANTIŠTIŇÍFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care este contrar adevărului științific și progresului.	/anti- + științific
ANTITANC	ANTITÁNC	<i>adj. invar.</i>	Care se folosește în lupta contra tancurilor; anticar. ȘaŇt ~.	/<fr. antitank
ANTITERMIC	ANTITÉMI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	(despre medicamente) Care scade febra; antifebril; febrifug.	/<fr. antithermique
ANTITETIC	ANTITÉTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de antiteză; propriu antitezei.	/<fr. antithétique
ANTITEZĂ	ANTITÉZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Opoziție între două sau mai multe idei, noțiuni, acțiuni; contrast.2) log. Judecată opusă tezei.3) Figură de stil bazată pe contrastul dintre două cuvinte, noțiuni, personaje.4) (în filozofia lui Hegel) A doua etapă a triadei.	/<lat. antithesis, fr. antithese
ANTITOXIC	ANTITÓXI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de antitoxină; propriu antitoxinelor. Ser ~.	/<fr. antitoxique
ANTITOXINĂ	ANTITOXÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Substanță pe care o produce organismul pentru a neutraliza acțiunea toxinelor.	/<fr. antitoxine
ANTIUMAN	ANTIUMÁN ~ă (~i,		Care contravine atitudinii umane; lipsit de omenie.	/anti- + uman
ANTIUMANISM	ANTIUMANÍSM	<i>n.</i>	Curent în filozofie și artă, ostil valorilor umane, care reprezintă omul ca pe o mașină sau ca pe un animal stăpânit exclusiv de instincte.	/anti- + umanism
ANTIUMANITAR	ANTIUMANITÁR ~ă (~i, ~e)		Care este contra sentimentelor, drepturilor și libertăților omului.	/anti- + umanitar
ANTIVENERIC	ANTIVENÉRI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre medicamente) Care se folosește la tratamentul bolilor venerice.	/anti- + veneric
ANTIVIRAL	ANTIVIRÁL ~ă (~i,		Care distruge virusii.	/<engl., fr. antiviral
ANTIVIRUS	ANTIVÍRUS	<i>n.</i>	Substanță care împiedică dezvoltarea virusurilor.	/anti- + virus
ANTIVOMITIV	ANTIVOMITÍV ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre medicamente) Care oprește vărsăturile; antiemetic.	/anti- + vomitiv
ANTOFITOZĂ	ANTOFITÓZĂ	<i>f.</i>	Boală a plantelor provocată de unele plante parazite sau semiparazite.	/<fr. anthophythose
ANTOLOGIC	ANTOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de antologie; propriu antologiei. Pagini ~ce.	/<fr. anthologique
ANTOLOGIE	ANTOLOGÍ//E ~i	<i>f.</i>	Culegere de texte reprezentative, alese din unul sau din mai mulți autori; florilegiu. ~a poeziei românești. [G.-D. antologiei]	/<fr. anthologie
ANTONIM	ANTONÍM ~e	<i>n.</i>	lingv. Cuvânt cu sens opus altui cuvânt.	/<fr. antonyme

ANTONIMIC	ANTONÍMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de antonime; propriu antonimelor.	/<germ. antonymisch
ANTONIMIE	ANTONIMÍ//E ~i	f.	Corelație între două cuvinte cu sens opus. [G.-D. antonimiei]	/<fr. antonymie
ANTONOMAJ	ANTONOMÁJ	n.	Operație de stârpire a gărgărițelor care trăiesc în florile de măr.	/<fr. anthonomage
ANTONOMAZĂ	ANTONOMÁZ//Ă ~e	f.	Figură de stil, constând în folosirea unui nume propriu în locul unui nume comun și invers.	/<fr. anthonomase
ANTRACIT	ANTRACÍT	n.	Cărbune de pământ de calitate superioară, negru-lucios, bogat în carbon. [Sil. an-tra-]	/<fr. anthracite
ANTRACNOZĂ	ANTRACNÓZĂ	f.	Boală a plantelor provocată de ciuperci parazite, care se manifestă prin apariția de pete brune pe frunze și pe fructe.	/<fr. anthracnose
ANTRACOTERIU	ANTRACOTÉRIU	m.	Mamifer din care s-a dezvoltat porcul mistreț.	/<lat. anthracotherium
ANTRACNOZĂ	ANTRACÓZĂ	f.	Boală de plămâni provocată de inspirarea prafului de cărbune.	/<fr. anthracose
ANTRACT	ANTRÁCT ~e	n.	1) Pauză între două acte ale unei reprezentații.2) Piesă muzicală executată între actele unui spectacol. [Sil. an-tract]	/<fr. entracte
ANTRAX	ÁNTRAX ~uri	n.	Boală infecțioasă a vitelor (transmisibilă și omului), manifestată prin abcese pulmonare, gastrointestinale și prin simptome de colaps. [Sil. an-trax; Pl. și antraxe]	/<fr. anthrax
A ANTRENA	A ANTREN//Á ~éz	tranz.	1) (persoane, echipe, animale) A pregăti prin exerciții speciale, pentru a obține performanță sportivă.2) (mașini sau organe de mașină) A pune în mișcare.3) A determina prin diverse mijloace să participe la o acțiune; a atrage. ~ într-o afacere nesăbuită.4) A face să se antreneze.	/<fr. entrainer
A SE ANTRENA	A SE ANTREN//Á	intranș.	A se pregăti pentru o activitate sportivă.	/<fr. entrainer
ANTRENAMENT	ANTRENAMÉNT ~e	n.	1) Proces complex de antrenare a unui sportiv sau a unei echipe sportive în scopul obținerii unei performanțe.2) Exercițiu metodic la care este supus un organ sau întregul organism în scopul obținerii unor performanțe superioare.	/<fr. entraînement
ANTRENANT	ANTRENÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care atrage; care stimulează într-o activitate. Joc ~.	/<fr. entrainant
ANTRENOR I	ANTREN//ÓR I ~oăre	n.	Utilaj care servește pentru antrenarea unui organ de mașină sau a unei mașini.	/<fr. entraîneur
ANTRENOR II	ANTREN/ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)	m. și f.	Persoană calificată care antrenează sportivi.	/<fr. entraîneur
ANTREPOZIT	ANTREPÓZIT ~e	n.	Magazie unde se depozitează mărfuri și materiale (mai ales pentru import-export).	/<fr. entrepôt
ANTREPRENOR	ANTREPRENÓR ~i	m.	Persoană care conduce o antrepriză. [Sil. an-tre-pre-]	/<fr. entrepreneur
ANTREPRIZĂ	ANTREPRÍZ//Ă ~e	f.	1) Sistem de organizare și executare a unor lucrări de construcții pe bază de contract de către o întreprindere specializată.2) Întreprindere care execută aceste lucrări.3) Lucrare executată de o astfel de întreprindere. [G.-D. antrepeizei; Sil. an-tre-pri-]	/<fr. entreprise
ANTRESOL	ANTRESÓL ~uri	n.	Etaj mai scund situat între parter și primul etaj; mezanin.	/<fr. entresol

ANTRETOAZĂ	ANTRETOÁZ//Ă ~e	f.	Legătură între grinzile transversale ale unei construcții, care face mai rigid ansamblul construcției.	/<fr. entretoise
ANTREU	ANTREÚ ~ri	n.	Prima încăpere a unei locuințe în care se intră direct de afară; vestibul. [Sil. an-treu]	/<fr. entrée
ANTRICOT	ANTRIC//ÓT ~oáte	n.	1) Bucată de carne de vită sau de porc provenită din regiunea intercostală; costiță; cotlet.2) Friptură din această carne; cotlet. [Sil. an-tri-]	/<fr. entrecôte
ANTROPOCENTRISM	ANTROPOCENTRÍS M	n.	Concepție filozofică idealistă potrivit căreia omul este centrul și scopul unievrului. [Sil. an-tro-]	/<fr. anthropocentrisme
ANTROPOFAG	ANTROPOFÁ//G ~gă (~gi, ~ge)	și substantiv al	Care se hrănește cu carne de om; canibal.	/<fr. anthropophage, lat. anthropophagus
ANTROPOGENETIC	ANTROPOGENÉTII// C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de antropogeneză; propriu antropogenezei.	/<fr. anthropogénétique
ANTROPOGENEZĂ	ANTROPOGENÉZĂ	f.	Știință care se ocupă cu studiul originii și evoluției omului. [G.-D. antropogenezei]	/<fr. anthropogenese, germ. Anthropogenese
ANTROPOGEOGRAFIE	ANTROPOGEOGRA FÍE	f.	Ramură a geografiei care se ocupă cu studiul populației și al așezărilor omenești. [G.-D. antropogeografiei; Sil. -ge-o-gra-]	/<fr. anthropogéographie
ANTROPOID I	ANTROPOÍ//D I ~dă (~zi, ~de)		(despre maimuțe) Care este asemănător cu omul; antropomorf.	/<fr. anthropod'de
ANTROPOID II	ANTROPOÍD II ~e	n.	1) la pl. Specie de maimuțe superioare, lipsite de coadă, care se aseamănă cu omul (reprezentanți: gibbonul, urangutanul, cimpanzeul, gorila); antropomorf.2) Maimuță din această specie.	/<fr. anthropod'de
ANTROPOLOG	ANTROPOLÓ//G ~gi	m.	Specialist în antropologie.	/<fr. anthropologue
ANTROPOLOGIC	ANTROPOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de antropologie; propriu antropologiei.	/<fr. anthropologique
ANTROPOLOGIE	ANTROPOLOGÍE	f.	Știință care se ocupă cu studiul originii, evoluției și varietății biologice a omului. [G.-D. antropologiei]	/<fr. anthropologie, lat. anthropologia
ANTROPOLOGISM	ANTROPOLOGÍSM	n.	Concepție filozofică care consideră omul ca parte a naturii fără a ține seama de mediul social-istoric al dezvoltării lui.	/<fr. anthropologisme
ANTROPOMETRIC	ANTROPOMÉTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de antropometrie; propriu antropometriei.	/<fr. anthropométrie
ANTROPOMETRIE	ANTROPOMETRÍE	f.	Ramură a antropologiei care se ocupă cu tehnica măsurării corpului uman și a părților lui.	/<fr. anthropométrie
ANTROPOMORF I	ANTROPOMÓRF I ~ă (~i, ~e)		1) (despre maimuțe) Care este asemănător cu omul; antropoid.2) Care ține de antropomorfism; propriu antropomorfismului.3) (despre obiecte de artă) Care are formă de ființă omenească.	/<fr. anthropomorphe
ANTROPOMORF II	ANTROPOMÓRF II ~e	n.	1) la pl. Specie de maimuțe superioare, lipsite de coadă, care se aseamănă cu omul (reprezentanți: gibbonul, urangutanul, cimpanzeul, gorila); antropoid.2) Maimuță din această specie.	/<fr. anthropomorphe

ANTROPOMORFISM	ANTROPOMORFÍS M	<i>n.</i>	Concepție care atribuie lucrurilor, animalelor, fenomenelor naturii, precum și divinităților forme și particularități omenești.	/<fr. anthropomorphisme
ANTROPOMORFIST I	ANTROPOMORFÍ//S T I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de antropomorfism; propriu antropomorfismului.	/<fr. anthropomorphiste
ANTROPOMORFIST II	ANTROPOMORFÍ//S T II ~ști	<i>m.</i>	Adept al antropomorfismului.	/<fr. anthropomorphiste
A ANTROPOMORFIZA	A ANTROPOMORFIZ//	<i>tranz.</i>	(lucruri, fenomene etc.) A înzestra cu însușiri omenești.	/<fr. anthropomorphiser
ANTROPONIM	ANTROPONÍM ~ă (~i, ~e)		v. ANTROPONIMIC I.	/<fr. anthroponyme
ANTROPONIMIC I	ANTROPONÍMI//C I ~că (~ci, ~ce)		Care ține de antroponimie; propriu antroponimiei.	/<fr. anthroponymique
ANTROPONIMIC II	ANTROPONÍMI//C II ~ce	<i>n.</i>	Nume de persoană.	/<fr. anthroponymique
ANTROPONIMIE	ANTROPONIMÍE	<i>f.</i>	1) Ramură a lingvisticii care se ocupă cu studiul antroponimicelor.2) Totalitate a numelor de oameni dintr-o limbă, regiune, localitate. [G.-D. antroponimiei]	/<fr. anthroponymie
ANTROPONOMASTIC	ANTROPONOMÁSTI //C ~că (~ci, ~ce)		v. ANTROPONIMIC I.	/<fr. anthroponomastique
ANTROPONOMASTICĂ	ANTROPONOMÁSTI CĂ	<i>f.</i>	v. ANTROPONIMIE.	/<fr. anthroponomastique
ANTROPOPITEC	ANTROPOPITÉ//C ~ci	<i>m.</i>	Maimuță fosilă considerată precursor al omului.	/<fr. anthropopitheque
ANTUM	ANTÚM ~ă (~i, ~e)		(despre opere literare) Care este publicat în timpul vieții autorului.	/<fr. anthume
ANTURAJ	ANTURÁJ ~e	<i>n.</i>	Ansamblu de circumstanțe materiale sau morale care înconjoară o persoană; mediu; cadru; climat.	/<fr. entourage
ANȚĂRT	ÁNTĂRT	<i>adv. pop.</i>	Acum doi ani. • Mai ~ cam doi ani în urmă. [Acc. și anțart]	/<lat. anno tertio
ANUAL	ANUÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care are loc o dată pe an sau în fiecare an. Revistă ~ă.2) Care trăiește sau durează un an. Plantă ~ă.3) Care corespunde unui an. Venit ~. [Sil. -nu-al]	/<fr. annuel, lat. annualis
ANUAR	ANUÁR ~ă (~i, ~e)		1) Publicație anuală care prezintă activitatea unei întreprinderi, instituții etc.2) Publicație periodică anuală a unei instituții științifice. [Sil. nu-ar]	/<fr. annuaire
ANUITATE	ANUIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	Suma vărsată în fiecare an pentru a lichida treptat o datorie. [Sil. -nu-i-]	/<fr. annuité, lat. annuitas, ~atis
A ANULA	A ANUL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (legi, dispoziții oficiale etc.) A declara nul printr-un ordin; a aboli; a abroga; a contramanda; a revoca.2) (expresii matematice) A egala cu zero.	/<fr. annuler, lat. annulare
ANUME I	ANÚME I	<i>adj. invar.</i>	Care se face sau se spune în mod special. O vorbă ~.	/a + nume

ANUME II	ANŪME II	<i>adv.</i>	1) (se folosește pentru a preciza ceva) ~ așa. ~ atât. ~ el.2) (înaintea unei enumerări precedat de și) Iată care; adică.3) În mod intenționat; înadins; special. A spus ~ ca să audă și alții.4) Care corespunde întru totul adevărului; în totală conformitate; exact; precis. Unde ~? Cine ~? • Un ~ un oarecare.	/a + nume
ANUMIT	ANUMÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care a fost hotărât; cunoscut; știut. La ~te ore.2) Care este deosebit; special. Într-un ~ mod.3) la pl. Indiferent care; o parte din; unii. ~ți oameni.	/anume + suf. ~it
ANUNȚ	ANŪNȚ ~uri	<i>n.</i>	Înștiințare, de obicei scrisă și expusă public, cuprinzând informații de interes general; aviz.	/v. a anunța
A ANUNȚA	A ANUNȚĂ anunț	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A aduce la cunoștință printr-un anunț; a înștiința; a vesti; a informa.2) (numele unei persoane sosite) A vesti sosirea rostind cu voce tare.3) A semnaliza ca urmând să se producă în viitor.5) (știri, vești, informații) A aduce; la cunoștință publicului larg; a transmite; a comunica; a relata; a emite; a difuza.	/<fr. annoncer, lat. annuntiare
ANURĂ	ANŪR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Ordin de amfibieni fără coadă și cu picioarele adaptate pentru sărit (reprezentant: broasca).2) Animal din acest ordin.	/<fr. anoures
ANURIE	ANURÍ//E ~i	<i>f.</i>	Stare patologică care constă în încetarea secretării urinei de către rinichi. [G.-D. anuriei]	/<fr. anurie
ANUS	ÁNUS ~uri	<i>n.</i>	Orificiu la extremitatea intestinului gros, prin care sunt eliminate materiile fecale.	/<fr., lat. anus
ANVELOPĂ	ANVELÓP//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Înveliș protector din cauciuc al camerei cu aer a unei roți de vehicul.2) Înveliș exterior al unei mingi de fotbal, de volei etc.3) Învelitoare de carte; supracopertă. [G.-D. anvelopei]	/<fr. enveloppe
ANVERGURĂ	ANVERGŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Distanță dintre extremitățile aripilor unui avion sau ale unei păsări.2) Importanță a unei acțiuni; amploare. • De mare ~ de mare amploare.	/<fr. envergure
ANXIETATE	ANXIETÁTE	<i>f.</i>	Stare de neliniște, de teamă nedeterminată (însoțită de tulburări fiziologice). [G.-D. anxietății; Sil. -xi-e-]	/<fr. anxiété, lat. anxietas, ~atis
ANXIOS	ANXI//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		Care este neliniștit; îngrijorat. [Sil. -xi-os]	/<fr. anxieux
AOLEU	AOLÉU	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a exprima mirare, frică, dor, senzație de durere etc.). [Sil. a-o-leu; Var. auleu]	/Onomat.
AORIST	AORÍST	<i>n.</i>	Timp trecut indefinit (în conjugarea verbală din unele limbi).	/<fr. aoriste, lat. aoristus
AORTĂ	AÓRT//Ă ~e	<i>f.</i>	Artera principală care duce sângele oxigenat de la inimă la tot corpul. [G.-D. aortei; Sil. a-or-]	/<fr. aorte
AORTIC	AÓRTI//C ~că (~ci,		Care ține de aortă; propriu aortei.	/<fr. aortique
AORTITĂ	AORTÍTĂ	<i>f.</i>	Stare patologică care constă în inflamarea aortei.	/<fr. aortite
APANAJ	APANÁJ ~e	<i>n.</i>	1) (în evul mediu) Domeniu feudal acordat de suverani pentru întreținerea membrilor familiei regale.2) Bun material (sau/și spiritual) atribuit cuiva sau acaparat de cineva.	/<fr. apanage

APARAT	APARÁT ~e	<i>n.</i>	1) Sistem tehnic care servește la executarea anumitor operații (tehnice, mecanice, electrice etc.). ~ de radio. ~ fotografic. • ~ de gimnastică ansamblu de instalații care servesc la efectuarea de exerciții gimnastice.2) Totalitate a organelor care îndeplinesc o funcție în organism. ~ circulator. ~ digestiv.3) Totalitate a serviciilor și a personalului dintr-o instituție, dintr-un stat. ~ administrativ. • ~ critic explicațiile care însoțesc un text.	/<germ. Apparat, lat. apparatus
APARATAJ	APARÁTÁJ ~e	<i>n.</i>	Totalitate a aparatelor folosite într-un anumit domeniu.	/aparát + suf. ~aj
APARATURĂ	APARATŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	Ansamblu de aparate care asigură funcționarea unei instalații, mașini etc.	/<germ. Apparatur
APARENT I	APARÉNT I	<i>adv.</i>	În aparență.	/<fr. apparent, lat. apparens, ~ntis
APARENT II	APARÉN//T II ~tă (~ți, ~te)		Care pare altfel decât este în realitate.	/<fr. apparent, lat. apparens, ~ntis
APARENȚĂ	APARÉNTÏ//Ă ~e	<i>f.</i>	Înfățișare exterioară înșelătoare a unui lucru. • În ~ judecând după exterior. A salva ~ele a da unei situații un aspect agreabil pentru a ascunde esența neplăcută. După toate ~ele după cum pare. [G.-D. aparentei]	/<fr. apparence, lat. apparentia
APARIȚIE	APARÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A APĂREA.2) Moment inițial al unui proces; naștere. ~a scrisului.3) Ieșire de sub tipar; publicare. [G.-D. apariției]	/<fr. apparition, lat. apparitio, ~onis
APARTAMENT	APARTAMÉNT ~e	<i>n.</i>	Grup de (două sau mai multe) camere și dependințele necesare, care formează o locuință într-un bloc de locuit.	/<fr. appartement
APARTE I	APÁRTE I	<i>adv.</i>	1) În mod separat. A locui ~.2) teatru Spus ca pentru sine, dar să fie auzit de public.	/Din parte
APARTE II	APÁRTE II	<i>adj. invar.</i>	Care are caracter izolat; individual; particular.	/Din parte
APARTENENȚĂ	APARTENÉNTÏ//Ă ~e	<i>f.</i>	Faptul de a aparține, de a fi legat de cineva sau de ceva. [G.-D. apartenenței]	/<fr. appartenance
APARTHEID	APÁRTHEID	<i>n.</i>	Politică de discriminare rasială. [Sil. -part-heid]	/<engl., ol. apartheid
A APARȚINE	A APARȚÍNE aparțin	<i>intrans.</i>	1) A fi al cuiva în virtutea unui drept.2) A face parte dintr-un întreg. Aparține unei familii de intelectuali.3) A constitui drept apanaj; a fi propriu.	/<fr. appartenir
APATIC	APÁTI//C ~că (~ci,		Care este stăpânit de apatie.	/<fr. apathique
APATIE	APATÍE	<i>f.</i>	Stare de totală indiferență. [G.-D. apatiei]	/<fr. apathie, lat. apathia
APATIT	APATÍT	<i>n. chim.</i>	Amestec natural de fosfat și fluorură de claciu, întrebuințat ca îngrășământ agricol.	/<fr. apatite
APATRID	APATRÍ//D ~dă (~zi, ~de)	<i>și substantiv</i>	Care nu are cetățenie; lipsit de patrie. [Sil. -pa-trid]	/<fr. apatride

APĂ	ÁP//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Lichid transparent, incolor, fără gust și fără miros, fiind o combinație de oxigen și hidrogen. ~ potabilă. ~ dură. • ~ chioară se spune despre supe, vinuri etc. care conțin prea multă apă și nu au nici un gust. ~ de ploaie vorbe goale, fără conținut.2) Masă de lichid (mare, râu, lac etc.). • ~ curgătoare apă care curge pe o albie și se varsă în altă apă. ~ stătătoare apă care se adună în depresiuni (lacuri, bălți).3) fig. Joc de culori; sclipiri ale unor obiecte lucioase (pietre prețioase, mătăsuri, metale).4) Denumire a unor soluții, a unor preparate. ~ de colonie. ~ de trandafir. ~ de var. • ~ tare numele popular al acidului azotic. ~ regală amestec de acid clorhidric și acid azotic, care dizolvă toate metalele. ~ oxigenată amestec de perhidrol cu apă, incolor sau albastru, cu proprietăți dezinfectante și decolorante.5) Secreție a organismului (lacrimi, salivă, sudoare etc.). ~ la plămâni. • ~ la cap hidrocefalie. A fi numai ~ a fi transpirat. A-i lăsa cuiva gura ~ a avea poftă de ceva. [G.-D. ape]	/<lat. aqua
A APĂRA	A APĂRÁ ápär	<i>tranz.</i>	1) (cauze, argumente etc.) A susține acordând ajutor împotriva unei acțiuni ostile.2) A avea în pază; a lua sub ocrotire; a ocroti; a proteja; a supraveghea; a veghea; a păzi.3) A pune la adăpost; a feri; a păzi. ~ de înghețuri.4) A menține prin luptă. ~ o cetate.5) A susține în fața unei instanțe judecătorești.6) fig. A susține respingând obiecțiile aduse. ~ o cauză. ~ o idee.7) sport A feri de atacurile adversarului.	/<lat. apparare
A SE APĂRA	A SE APĂRÁ mă apär	<i>intrans.</i>	A-și demonstra nevinovăția, aducând argumentele necesare.	/<fr. apparare
APĂRARE	APĂR//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A APĂRA și A SE APĂRA.2) Formă de luptă care constă în respingerea atacurilor inamicului, menținând pozițiile ocupate.3) Totalitate a măsurilor luate pentru oprirea ofensivei inamicului.4) Parte care apără cauza cuiva în fața unei instanțe judecătorești.5) Totalitate a jucătorilor dintr-o echipă sportivă care apără poarta proprie. [G.-D. apărării]	/v. a (se) apăra
APĂRĂTOARE	APĂRĂT//ÓARE ~óri	<i>f.</i>	1) Obiect sau dispozitiv cu rol protector. ~oarea roților trăsurii.2) reg. Plantă erbacee cu frunze ovale și cu flori mari roșii, cultivată pentru semințele ei mici, negre sau cenușii, închise într-o capsulă și folosite în alimentație; mac; somnișor. [G.-D. apărătorii]	/a (se) apăra + suf. ~ătoare
APĂRĂTOR I	APĂRĂT//ÓR I ~oäre (~óri, ~oäre)		Care apără sau protejează (pe cineva sau ceva).	/a (se) apăra + suf. ~ător
APĂRĂTOR II	APĂRĂTÓR II ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care apără sau protejează (pe cineva sau ceva); protector.2) Persoană care apără cauza în fața justiției sau care acordă asistență juridică; avocat.3) sport Jucător dintr-o echipă care apără poarta.	/a (se) apăra + suf. ~tor
A APĂREA	A APĂREÁ apär	<i>intrans.</i>	1) A-și face brusc apariția; a se lăsa văzut pe neașteptate; a se ivi; a se arăta; a se isca.2) A lua naștere. Astfel a apărut lumea vegetală.3) (despre publicații) A ieși de sub tipar.	/<lat. apparere

APĂRIE	APĂRIE	<i>f.</i>	Cantitate mare de apă (pe podea, pe stradă etc.).	/apă + suf. ~ărie
A APĂSA	A APĂSĂ apăs		1. tranz. 1) (obiecte, organe etc.) A supune unei greutăți. ~ un buton.2) fig. (colectivități și persoane) A lipsi de drepturi prin abuz de putere; a oprima; a împila; a asupri.3) fig. (despre stări fizice sau sufletești ale unei persoane) A copleși, făcând să sufere.4) fig. (cuvinte, fraze etc.) A accentua în procesul vorbirii.2. intrans. A exercita o greutate asupra a ceva. ~ cu degetul pe rană.	/<lat. appensare
APĂSAT	APĂSĂ//T ~ță (~ți, ~te)	<i>și adverbial</i>	1) (despre mers, pași etc.) Care este pătruns de energie; cu încredere în sine; energic; sigur.2) fig. (despre modul de a vorbi) Care este clar și hotărât; răspicat. A vorbi ~.	/v. a apăsa
APĂSĂTOR	APĂSĂT//ÓR ~oare (~óri, ~oare)		1) Care apasă chinuitor. Gânduri ~oare.2) Care asuprește; asupritor; împilator; opresor.	/a apăsa + suf. ~ător
APEDUCT	APEDŪCT ~e	<i>n.</i>	Sistem de conducte care transportă apa de la locul ei de captare până la punctul de destinație.	/<lat. aquaeductus
APEL	APÉL ~uri	<i>n.</i>	1) Rostire succesivă a numelor unor persoane pentru a verifica prezența lor într-un anumit loc.2) Chemare adresată maselor.3) Rugămintă adresată cuiva.4) Chemare la distanță printr-un semnal sonor sau luminos, folosit în telefonie și telegrafie.	/<fr. appel
A APELA	A APEL//Á ~éz	<i>intrans.</i>	A face apel (la cineva sau la ceva); a se adresa pentru susținere; a recurge.	/<fr. appeler
APELANT	APELÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f. jur.</i>	Persoană care face un apel împotriva unei sentințe judecătorești.	/<fr. appellant
APELATIV	APELATÍV ~e	<i>n.</i>	Substantiv comun; cuvânt, nume, calificativ.	/<fr. appellatif, lat. appellativus
APENDICE	APÉNDICE ~	<i>n.</i>	1) Mică prelungire a tubului intestinal în partea de jos a cecului.2) Parte suplimentară la o publicație; anexă.3) Ceea ce constituie o completare a unui lucru, a unui organ sau a unei acțiuni principale.	/<fr. appendice, lat. appendix, ~icis
APENDICITĂ	APENDICÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare patologică care constă în inflamarea apendicelui intestinal.	/<fr. appendicite
APENDICUL	APENDÍCUL ~e	<i>n.</i>	Apendice mic.	/<fr. appendicule
APENDICULAR	APENDICULÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de apendice; propriu apendicelui.	/<fr. appendiculaire
APEPSIE	APEPSÍE	<i>f.</i>	Digestie defectuoasă, cauzată de insuficiența secreției gastrice.	/<fr. aepsie
APERCEPTIV	APERCEPTÍV ~ă (~i, ~te)		Care ține de apersepsie; propriu apersepsiei.	/<fr. aperceptif
APERCEPȚIE	APERCÉPȚI//E ~i	<i>f.</i>	Integrare a percepției în experiența cognitivă anterioară. [G.-D. apersepsiei]	/<fr. aperception
APERIODIC	APERIÓDI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>fig.</i>	Care nu variază periodic în timp.	/<fr. apériodique
APERITIV	APERITÍV ~e	<i>n.</i>	1) Gustare care se ia înainte de masă (pentru a stimula pofta de mâncare).2) Băutură alcoolică consumată înainte de masă.	/<fr. apéritif, lat. aperitivus

APERTURĂ	APERTŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Loc liber prin care se poate pătrunde sau privi în interior; deschizătură; deschidere.2) anat. Grad de deschidere a unei cavități.3) lingv. Grad de deschidere a gurii la articulația unui sunet.	/<lat. apertura, fr. aperture
APETAL	APETÁL ~ă (~i, ~e)		(despre flori) Care nu are petale.	/<fr. apétale
APETALE	APETÁLE	<i>f.</i>	pl. Clasă de plante dicotiledonate cu flori reduse, fără petale.	/<fr. apétale
APETENȚĂ	APETÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Înclinație naturală spre ceea ce poate satisface. [G.-D. apetenței]	/<fr. appétence, lat. appetentia
APETISANT	APETISÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care trezește pofta de mâncare (prin aspect, miros, modul de a fi servit etc.).	/<fr. appétisant
APETIT	APETÍT ~uri	<i>n.</i>	1) Pofță de mâncare.2) rar Stare sufletească a celui care dorește ceva; dorință; doleanță.	/<fr. appétit, lat. appetitus
APICAL	APICÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care este situat în vârful unui organ anatomic.2) (despre consonante) Care se articulează cu vârful limbii.	/<fr. apical, germ. apikal
APICOL	APÍCOL ~ă (~i, ~e)		Care ține de apicultură; propriu apiculturii.	/<fr. apicole
APICULAT	APICULÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre frunze, fructe) Care are vârful scurt și ascuțit.	/<fr. apiculé
APICULTOR	APICULTÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană care se ocupă cu apicultura; prisăcar; stupar.	/<fr. apiculteur
APICULTURĂ	APICULTŪRĂ	<i>f.</i>	Ramură a zootehniei care se ocupă cu studiul creșterii albinelor; albinărit. [G.-D. apiculturii]	/<fr. apiculture
APIDĂ	APÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de insecte cu aparatul bucal adaptat pentru supt, iar picioarele posterioare adaptate pentru strângerea polenului (reprezentanți: albina, bondarul etc.).2) Insectă din această familie.	/<fr. apides
APITERAPIE	APITERAPÍ//E ~i	<i>f.</i>	Terapie cu produse apicole.	/<fr. apithérapie
A APLANA	A APLAN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (conflicte, ciocniri, neînțelegeri etc.) A face să dispară.2) (terenuri, drumuri etc.) A face să devină neted; a netezi; a nivela; a îndrepta; a egala. [Sil. a-pla-]	/<fr. aplanir
A APLATIZA	A APLATIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(obiecte) A face să devină plat.	/<fr. aplatir
A APLAUDA	A APLAUDÁ apláud		1. intranz. A produce aplauze (în semn de satisfacție, admirație, aprobare etc.).2. tranz. (persoane) A întâmpina sau a susține prin aplauze. [Sil. -pla-u-]	/<fr. applaudir, lat. applaudere
APLAUZE	APLÁUZE	<i>f.</i>	pl. Bătăi din palme în semn de aprobare sau de admirație.	/<it. applauso, lat. applausus
APLAZIE	APLAZÍE	<i>f.</i>	Stare patologică care constă în atrofierea unui țesut sau a unui organ.	/<fr. aplasie
A APLECA	A APLECÁ apléc	<i>tranz.</i>	1) A face să se aplece.2) pop. (nou-născuți) A face să sugă lapte din mamelă; a hrăni cu piept; a alăpta. [Sil. a-ple-]	/<lat. applicare
A SE APLECA	A SE APLECÁ mă apléc	<i>intrans.</i>	1) A se înclina spre pământ.2) fig. A se pune în dependență totală față de cineva; a se supune.3) A i ~ a-i veni greață (din cauza mâncării).	/<lat. applicare

A APLICA	A APLICÁ aplic	<i>tranz.</i>	1) (lucruri, piese etc.) A uni pentru a face un corp comun. ~ un sigiliu.2) (metode, teorii, legi etc.) A pune în practică; a folosi; a întrebuința; a utiliza.3) (principii generale) A raporta la un caz particular. [Sil. a-plic-]	/<fr. appliquer, lat. applicare
APLICABIL	APLICÁBIL ~ă (~i,		Care poate sau trebuie să fie aplicat.	/<fr. applicable
APLICABILITATE	APLICABILITÁTE	<i>f.</i>	Faptul de a putea fi aplicat.	/<fr. applicabilité
APLICAT	APLICÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A APLICA.2) (despre științe) Care are aplicare nemijlocită în practică. Fizică ~tă.3) Broderie ~tă broderie care se execută aplicând bucățele de stofă, fixându-le.	/v. a aplica
APLICATIV	APLICATÍV ~ă (~i, ~e)		(despre științe, cercetări științifice etc.) Care ține nemijlocit de practică; cu aplicație imediată.	/<fr. applicatif
APLICAȚIE	APLICÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Punere în practică.2) Dantelă sau bucată de stofă care se aplică ca ornament pe o haină.3) fig. Atracție înăscută pentru o anumită activitate; aptitudine; înclinație; vocație; predispoziție. [G.-D. aplicatiei; Sil. a-plic-ca-ți-e]	/<lat. applicatio, ~onis, fr. application
APLICĂ	APLÍ//CĂ ~ce	<i>f.</i>	1) Ornament (de obicei metalic) care se poate fixa pe suprafața unui obiect (vas, mobilă, carte etc.).2) Lampă de perete cu unul sau mai multe brațe.	/<fr. applique
APLOMB	APLÓMB	<i>n.</i>	Prezență de spirit; siguranță accentuată în felul de a se purta și de a vorbi; îndrăzneală. [Sil. a-plomb]	/<fr. aplomb
APNEE	APNÉE	<i>f.</i>	Înterupere temporară a respirației, voită sau cauzată de o boală. [Art. apneea; G.-D. apneii; Sil. a-pne-e]	/<fr. apnée
APOCALIPS	APOCALÍPS	<i>n.</i>	Una dintre cărțile Noului Testament, conținând prorocii despre sfârșitul lumii și judecata de apoi.	/<gr., lat. apocalypsis, fr. apocalypse
APOCALIPTIC	APOCALÍPTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de apocalips; propriu apocalipsului.2) Care înspăimântă; care provoacă groază; înspăimântător.	/<fr. apocalyptique
APOCINACEE	APOCINACÉE ~	<i>f.</i>	1) pl. Familie de plante erbacee sau lemnoase care conțin un suc din care se extrage cauciucul.2) Plantă din această familie.	/<fr. apocynacées
APOCOPĂ	APOCÓP//Ă ~e	<i>f.</i>	Cădere a unui sunet sau a unui grup de sunete de la sfârșitul unui cuvânt.	/<fr. apocope, lat. apocopa
APOCRIF I	APOCRÍF I ~ă (~i, ~e)		(despre documente, scrieri) Care este atribuit unui autor fals; neautentic. [Sil. -po-crif]	/<fr. apocryphe, lat. apocryphus
APOCRIF II	APOCRÍF II ~e	<i>n.</i>	Carte religioasă nerecunoscută de biserică. [Sil. -po-crif]	/<fr. apocryphe, lat. apocryphus
APOD	APÓ//D ~dă (~zi, ~de)		(despre unele animale) Care sunt lipsite de picioare.	/<fr. apode
APODICTIC	APODÍCTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) (despre judecăți, raționamente) Care exprimă raporturi și legături necesare între lucruri sau între fenomene.2) Care exclude posibilitatea unei opoziții.	/<lat. apodicticus, gr. apodeiktikos
APODIE	APODÍE	<i>f.</i>	Lipsă congenitală a picioarelor.	/<fr. apodie
APODOZĂ	APODÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	A doua parte a unei perioade condiționale, care exprimă consecința primei părți.	/<fr. apodose, lat. apodosis
APOETIC	APOÉTI//C ~că (~ci,		Care nu este poetic; fără valoare poetică.	/a + poetic

APOFIZĂ	APOFÍZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Proeminență pe suprafața unui os.2) Ramură a unei roci eruptive.	/<fr. apophyse, lat. apophysis
APOGAMIE	APOGAMÍE	<i>f. biol.</i>	Formare a embrionului la unele plante prin fecundare.	/<fr. apogamie
APOGEU	APOGÉ//U ~e	<i>n.</i>	1) Punct de pe orbita unui astru situat la cea mai mare depărtare de Pământ.2) fig. Punct culminant în evoluția unui fenomen, a unei situații sau a unei acțiuni; culme.	/<fr. apogée
APOGIATURĂ	APOGIATÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Ornament melodic constituit dintr-o notă scurtă care precedă o notă principală de altă înălțime.	/<it. appoggiatura
APOI	APÓI	<i>adv.</i>	1) După aceea; pe urmă.2) În cazul acesta; dacă e așa; atunci.3): Și--? și pe urmă? C-apoi în caz contrar. D-apoi doar; parcă. ~ de! ~ dă! ce să-i faci!	/<lat. ad post
APOLITIC	APOLÍTÍ//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	Care ține de apolitism; propriu apolitismului.	/<it. apolitico, fr. apolitique
APOLITISM	APOLITÍSM	<i>n.</i>	Atitudine de indiferență față de viața și activitatea politică.	/apolit[ic] + suf. ~ism
APOLOG	APOLOG ~uri	<i>n.</i>	Povestire scurtă care conține o învățătură morală, prezentată în formă alegorică.	/<fr. apologue, lat. apologus
APOLOGET	APOLOGÉ//T ~ți	<i>m.</i>	Persoană care apără în mod exagerat o idee, o învățătură, o politică, un sistem.	/<germ. Apologet
APOLOGETIC	APOLOGÉTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de apologie; propriu apologiei.	/<fr. apologétique, lat. apologeticus
APOLOGETICĂ	APOLOGÉTICĂ	<i>f.</i>	Ramură a teologiei, care are ca obiect apărarea religiei creștine. [G.-D. apologeticii]	/<fr. apologétique, lat. apologeticus
APOLOGIE	APOLOGÍ//E ~i	<i>f.</i>	Laudă exagerată, ridicare în slăvi, susținere servilă și interesată a cuiva sau a ceva. [G.-D. apologiei]	/<fr. apologie, lat. apologia
APOMETRU	APOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Contor de apă.	/apă + metru
APONEVROTIC	APONEVRÓTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de aponevroză; propriu aponevrozei.	/<fr. aponévrotique
APONEVROZĂ	APONEVRÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Membrană fibroasă albă, rezistentă, care învelește și susține mușchii.	/<fr. aponévrose
APOPLECTIC	APOPLÉCTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de apoplexie; propriu apoplexiei.	/<fr. apoplectique
APOPLEXIE	APOPLEXÍ//E ~i	<i>f.</i>	Stare patologică care constă în pierderea bruscă a cunoștinței, cauzată de o hemoragie cerebrală. [G.-D. apoplexiei; Sil. -po-ple-]	/<fr. apoplexie, lat. apoplexia
APORIE	APORÍ//E ~i	<i>f.</i>	(în filozofia antică) Problemă greu sau imposibil de rezolvat.	/<lat., gr. aporia
APORT I	APÓRT I	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a îndemna câinii să aducă vânatul sau un lucru aruncat).	/<fr. apporte
APORT II	APÓRT II ~uri	<i>n.</i>	Contribuție adusă de cineva la realizarea unei acțiuni comune.	/<fr. apport
A APORTA	A APORT//Ă pers. 3 ~ează	<i>intrans.</i>	(despre câini) A aduce vânatul sau obiecte aruncate special; a face aport.	/<fr. apporter
APOS	AP//ÓS ~oasă (~oși, ~oase)		1) Care conține (prea multă) apă.2) Care seamănă cu apa. • Umoare ~oasă lichid care se găsește între corneea și cristalinul ochiului.	/<lat. aquosus

APOSTAT	APOSTÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Persoană care a săvârșit o apostazie.	/<fr. apostat, lat. apostata
APOSTAZIE	APOSTAZÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Renunțare în public la o religie.2) fig. Renunțare la convingerile de mai înainte; renegare a unei doctrine sau a unei concepții. [G.-D. apostaziei]	/<fr. apostasie, lat. apostasia
APOSTERIORI	APOSTERIÓRI	<i>adv.</i>	Dobândit în urma experienței; din experiență.	/Cuv. lat.
APOSTERIORISM	APOSTERIORÍSM	<i>n.</i>	Teorie conform căreia omul capătă toate cunoștințele în timpul vieții, după naștere.	/<fr. aposteriorisme
APOSTILĂ	APOSTÍL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Rezoluție notată pe o petiție, pe o cerere, pe un raport etc.2) Adaos pe marginea unei scrieri.	/<fr. apostille
APOSTOL	APÓSTOL ~i	<i>m.</i>	1) (în religia creștină) Nume dat fiecăruia dintre cei doisprezece ucenici ai lui Isus Hristos.2) fig. Propagator al unei idei, al unei cauze, al unei doctrine.	/<sl. apostolu
APOSTOLAT	APOSTOLÁT ~e	<i>n.</i>	Misiune de apostol.	/<fr. apostolat, lat. apostolatus
APOSTOLIC	APOSTÓLI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de apostoli; propriu apostolilor.2) Care ține de reședința papală.	/<fr. apostolique, lat. apostolicus
APOSTROF	APOSTRÓF ~uri	<i>n.</i>	Semn ortografic, în formă de virgulă, care marchează dispariția accidentală a unui sunet. [Sil. -pos-trof]	/<fr. apostrophe, lat. apostrophus
A APOSTROFA	A APOSTROF//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane) A supune unei apostrofe; a întrerupe brutal făcând o observație aspră.	/<fr. apostropher
APOSTROFĂ	APOSTRÓF//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Figură retorică prin care un vorbitor sau un scriitor se adresează direct cuiva.2) Cuvinte de reproș (adresate cuiva pe un ton aspru).	/<fr. apostrophe, lat. apostropha
APOTEMĂ	APOTÉM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Segment de dreaptă dus din centrul unui poligon regulat pe oricare dintre laturile acestuia.2) Perpendiculară coborâtă din vârful unei piramide regulate pe mijlocul oricăreia dintre laturile bazei.	/<fr. apotheme
APOZIȚIE	APOZÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	Atribut substantival la cazul nominativ sau, mai rar, la cazul în care stă cuvântul determinat. [G.-D. apozității]	/<fr. apposition, lat. appositio, ~onis
APOZIȚIONAL	APOZIȚIONÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de apozitie; propriu apozității.	/<fr. appositionnel
APPASSIONATO	APPASSIONÁTO	<i>adv. muz.</i>	Cu însuflețire; cu pasiune.	/Cuv. it.
APRAXIE	APRAXÍE	<i>f. med.</i>	Incapacitate de a face mișcări coordonate în urma unor leziuni ale creierului.	/<fr. apraxie
A APRECIA	A APRECI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (bunuri destinate vânzării) A examina cantitativ și calitativ, determinând prețul sau valoarea; a prețui; a estima; a evalua.2) (persoane) A trata cu considerație (pentru anumite calități, merite); a prețui.3) A prețui printr-o judecată favorabilă; a considera; a socoti. [Sil. a-pre-ci-a]	/<fr. apprécier
APRECIABIL	APRECIÁBIL ~ă (~i,		Care se impune prin cantitate sau număr mare; considerabil.	/<fr. appréciable
APRECIATIV	APRECIATÍV ~ă (~i,		Care reprezintă sau conține o apreciere; estimativ.	/<fr. appréciatif

APRECIATOR	APRECIAT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>și</i> <i>substantiv</i>	Care apreciază.	/a aprecia + suf. ~tor
APRET	APRÉT ~uri	<i>n.</i>	1) Preparat cu care se tratează țesăturile textile pentru a le da anumite calități (rigiditate, luciu, asprime).2) Substanță care se aplică pe suprafața pieilor în timpul operației de finisare. [Sil. a-pret]	/<fr. apprêt
A APRETA	A APRÉT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (rufe, țesături sau fire textile) A clăti cu apret, pentru a da rigiditate și aspect; a scrobi.2) (piei tăbăcite) A trata cu apret.	/<fr. apprêter
APRETOR	APRETÓR ~i	<i>m.</i>	Lucrător specializat în operații de apretare.	/<fr. apprêteur
APRETURĂ	APRETÚR//Á ~i	<i>f.</i>	1) v. A APRETA.2) Totalitate a operațiilor la care este supus un material textil pentru a capăta aspectul dorit.3) Secție dintr-o întreprindere textilă în care se execută apretarea.	/<germ. Appretur
APRIG	ÁPRI//G ~gă (~gi, ~ge)		1) Care manifestă o activitate sporită; înfocat; înflăcărat.2) Care este aspru; fără milă.3) Care este lacom. ~ la câștig. [Sil. a-prig]	/Orig. nec.
APRILIE	APRÍLIE	<i>m.</i>	A patra lună a anului; prier. [G.-D. lui aprilie; Sil. a-pri-li-e]	/<sl. aprílí
A APRINDE	A APRÍNDE aprínd	<i>tranz.</i>	1) A face să ardă. ~ focul. • A-și ~ paie în cap a-și pricinui singur neplăceri.2) înv. (arme de foc) A face să ia foc.3) (surse de lumină) A face să lumineze. ~ lanterna.4) și fig. A face să se aprindă. [Sil. a-prin-]	/<lat. apprehendere
A SE APRINDE	A SE APRÍNDE mă aprínd	<i>intrans.</i>	1) A începe să ardă; a lua foc. Paiele s-au aprins.2) fig. (despre persoane) A manifesta o activitate sporită; a se înfierbânta; a se înflăcăra; a se înfoca; a se întărâta.3) fig. (despre persoane) A se înroși la față (din cauza unei emoții).4) fig. A începe brusc și cu violență; a se stârni; a se declanșa; a izbucni.5) (despre cereale, plante furajere, făină etc.) A-și pierde calitățile inițiale (din cauza umezelii, a îngrămădirii etc.), căpătând gust neplăcut; a se încinge.	/<lat. apprehendere
APRINDERE	APRÍNDER//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A APRINDE și A SE APRINDE.2) (la motoare termice) Încăperea arderii combustibilului în camera de combustie. • ~ de plămâni congestie pulmonară. ~ de creieri meningită.	/v. a (se) aprinde
APRINS I	APRÍNS I	<i>n.</i>	: La (sau pe la) ~ul lumânărilor pe înserate. La ~ul zorilor spre ziuă.	/v. a (se) aprinde
APRINS II	APRÍN//S II ~să (~și, ~se)		1) v. A APRINDE și A SE APRINDE.2) (despre o sursă de lumină) Care luminează.3) (despre culori) Care are o nuanță vie. Roșu ~. [Sil. a-prins]	/v. a (se) aprinde
APRINZĂTOR	APRINZĂT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	1) Dispozitiv care aprinde fitilul unei încărcături explozive.2) Instrument (electric) cu care se aprinde flacăra la aragaz.	/aprinz (a aprinde) + suf. ~ător
A APRIORI	A APRIÓRI	<i>adv.</i>	Înainte de orice experiență; în mod aprioric.	/<Cuv. lat.
APRIORIC	APRIÓRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care nu este bazat pe experiență; anterior oricărei experiențe; bazat numai pe rațiune. [Sil. a-pri-o-]	/<germ. apriorisch
APRIORISM	APRIORÍSM	<i>n.</i>	Concepție filozofică care consideră timpul, spațiul, cauzalitatea etc. ca forme anterioare experienței și independente de aceasta.	/<germ. Apriorismus

APROAPE I	APROÁPE I	<i>adv.</i>	1) La o distanță mică; nu prea departe.2) Cu aproximație; cam; aproximativ. ~ nimeni.3) Peste puțină vreme. [Sil. a-proa-]	/<lat. adprope
APROAPE II	APROÁPE II	<i>m.</i>	Orice om (în raport cu ceilalți). [Art. aproapele]	/<lat. adprope
A APROBA	A APROBÁ aprób	<i>tranz.</i>	1) (părerii, propuneri etc.) A susține, exprimându-și acordul; a consimți; a încuviința.2) (cereri, propuneri) A soluționa în mod favorabil.3) (proiecte, manuscrise etc.) A consimți în mod oficial printr-un act autentic. [Sil. a-pro-]	/<lat. approbare
APROBARE	APROB//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A APROBA.2) Act prin care se aprobă ceva. [G.-D. aprobării]	/v. a aproba
A APROFUNDA	A APROFUND//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A cerceta profund; a studia serios; a adânci. ~ o problemă.2) (idei, teorii etc.) A completa cu idei noi; a adânci; a dezvolta.	/<fr. approfondir
A APROPIA	A APROPIÁ aprópii	<i>tranz.</i>	1) A face să se apropie.2) A muta mai aproape (de ceva sau de cineva). ~ mașina de poartă. [Sil. a-pro-pi-a]	/<lat. appropriare
A SE APROPIA	A SE APROPIÁ mă aprópii	<i>intrans.</i>	1) A se deplasa sau a se situa mai aproape (de cineva sau de ceva). ~ de foc. • A nu se putea apropia de ceva a fi inaccesibil ceva pentru cineva. A nu se putea apropia de cineva a nu putea găsi limbă comună cu cineva; a nu se putea înțelege cu cineva.2) A veni în curând; a fi aproape; a cădea. Vara se apropie.3) A ajunge aproape de un anumit moment; a fi pe punctul de atingere. ~ de rezultatul scontat.4) fig. (despre persoane) A stabili relații apropiate; a deveni prieten (cu cineva); a se împrieteni.5) fig. A avea trăsături comune; a fi deopotrivă; a se asemana; a semăna; a se potrivi.	/<lat. appropriare
APROPIAT	APROPIÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A APROPIA și A SE APROPIA.2) Care se află în relații de prietenie; care se bucură de încrederea deplină a cuiva.	/v. a (se) apropia
APROPO I	APROPÓ I	<i>adv.</i>	Fiindcă a venit vorba; bine că mi-am adus aminte. [Sil. a-pro-]	/<fr. í propos
APROPO II	APROPÓ II ~uri	<i>n.</i>	mai ales la pl. Aluzii (adesea răutăcioase) la adresa cuiva. [Art. apopoul; Sil. -pro-; Var. apopou]	/<fr. á-propos
A APROPRIA	A APROPRI//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(mașini, instalații, întreprinderi etc.) A asigura cu proviziile necesare pentru funcționare sau pentru activitate; a alimenta.	/<fr. approprier, lat. appropriare
A APROVIZIONA	A APROVIZION//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(mașini, instalații, întreprinderi etc.) A asigura cu proviziile necesare pentru funcționare sau pentru activitate; a alimenta. [Sil. a-pro-vi-zi-o-]	/<fr. approvisionner
APROVIZIONARE	APROVIZION//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A APROVIZIONA.2) Secție, serviciu care se ocupă cu procurarea unor materiale, bunuri de consum etc.	/v. a aproviziona
A APROXIMA	A APROXIM//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(valorile unei mărimi) A determina cu aproximație.	/<fr. approximer, lat. approximare
APROXIMATIV I	APROXIMATÍV I	<i>adv.</i>	Cu aproximație; în jur de...; cam; aproape. [Sil. a-pro-]	/<fr. approximatif
APROXIMATIV II	APROXIMATÍV II ~ă (~i, ~e)		Care este făcut cu aproximație; aproape adevărat.	/<fr. approximatif
APROXIMAȚIE	APROXIMÁȚI/E ~i	<i>f.</i>	Evaluare care este aproape de cea exactă. • Cu ~ aproximativ. [G.-D. aproximației]	/<fr. approximation, lat. approximatio, ~onis

APT	APT áptă (apți, ápte)		1) Care este bun sau potrivit pentru...2) Care este în stare a săvârși ceva; capabil. ~ pentru muncă.	/<fr. apte, lat. aptus
APTER	APTÉR ~ă (~i, ~e)		(despre unele insecte) Care nu are aripi.	/<fr. aptere
APTERIGOTĂ	APTERIGÓT //Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Subclasă de insecte inferioare, lipsite de aripi.2) Insectă din această subclasă.	/<fr. aptérygotes
APTITUDINE	APTITÚDIN //E ~i	<i>f.</i>	Atracție înăscută (spre o anumită activitate); dispoziție firească; înclinație; vocație; facultate; capacitate.	/<fr. aptitude, lat. aptitudio, ~inis
A APUCA	A APUCÁ apúc		1. tranz. 1) A lua (cu mâna, cu dinții etc.) ținând. ~ de mânecă. ~ o creangă. • ~ de gât (pe cineva) a sili pe cineva să facă ceva.2) (lucruri, obiecte etc. aflate la îndemână) A lua la repezeală.3) fig. (despre stări fizice sau sufletești) A pune stăpânire; a cuprinde. • Ce te-a apucat? ce ți-a trăsnet prin cap?4) (persoane sau vehicule gata de plecare) A găsi în ultimul moment; a prinde.5) A ajunge să trăiască. ~ vremuri grele.2. intranz. 1) A primi ceva (un obiect, o deprindere etc.) prin tradiție. Așa am apucat de la părinți.2) A lua direcția; a face; a se îndrepta. • Care pe unde apucă care unde nimerește.	/<lat. aucupare
A SE APUCA	A SE APUCÁ mă apúc	<i>intrans.</i>	1) (despre ființe) A se prinde strâns (de ceva sau de cineva); a se agăța. • ~ de capul cuiva a supune unui control sever; a ține din scurt pe cineva. ~ la rămășag a încheia un pariu; a paria.2) A fi pe punctul de a face ceva. ~ de citit.	/<lat. aucupare
APUCAT	APUCÁ //T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A APUCA și A SE APUCA. • Pe ~te în fugă; în grabă.3) și substantival (în superstiții) Care este muncit de diavol.3) Care nu este în toate mințile; smintit.	/v. a (se) apuca
APUCĂTOR	APUCĂT //ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		1) și substantival Care apucă.2) fig. (despre persoane) Care este lacom; hrăpăreț.	/a (se) apuca + suf. ~ător
APUCĂTURĂ	APUCĂTÚR //Ă ~i	<i>f.</i>	1) Cuprindere cu mâna.2) fig. Deprindere rea.	/a (se) apuca + suf. ~ătură
A APUNE	A APÚNE pers. 3 apúne	<i>intrans.</i>	1) (despre aștri) A se lăsa spre sau după orizont; a asfinți; a coborî; a scăpăta.2) fig. A ajunge într-o stare inferioară celei precedente; a fi în declin; a decădea; a degenera; a regresa.3) fig. A înceta de a mai trăi; a se stinge din viață; a muri; a deceda; a răposa; a se sfârși.	/<lat. apponere
A APUNTA	A APUNT //Á pers. 3 ~eáză	<i>intrans.</i>	(despre avioane) A se așeza pe puntea unui portavion.	/Din punte
APUNTAMENT	APUNTAMÉNT ~e	<i>n.</i>	Punte de-a lungul unui mal pentru acostarea navelor.	/<fr. appontement
A APUPA	A APUPÁ pers. 3 apúpă	<i>intrans.</i>	(despre nave) A se înclina longitudinal spre pupă (ca urmare a încărcării neuniforme).	/<fr. appouper, it. appoppare
APUS I	APÚ //S I ~să (~și, ~se)		1) v. A APUNE.2) Care a trecut, a dispărut. Vremuri demult ~se.	/v. a apune

APUS II	APŪS II ~uri	<i>n.</i>	1) v. A APUNE.2) Timpul zilei când apune Soarele; asfințit.3) Parte a orizontului; vest; asfințit.4) Punct cardinal care corespunde acestei părți a orizontului; asfințit; vest.5) Spațiu geografic situat în această parte a orizontului; asfințit; vest; occident.6) fig. Sfârșitul a ceva (al vieții, al unei activități etc.).	/v. a apune
APUSEAN	APUS//EÁN ~cănă (~éni, ~éne)		1) (în opoziție cu răsăritean) Care se află la apus; vestic.2) Care ține de apus; din apus; din occident; occidental.	/apus + suf. ~ean
AR	AR ~i	<i>m.</i>	Unitate de măsură pentru suprafețe de teren, egală cu 100 de metri pătrați.	/<fr. are
A ARA	A ARÁ ar	<i>tranz.</i>	(solul) A tăia în brazde cu plugul (în vedere cultivării).	/<lat. arare
ARAB I	ARÁB I ~ă (~i, ~e)		Care aparține țărilor semitice din Orientul Apropiat și din Africa de Nord sau populației acestora.	/<fr. arabe, lat. arabus
ARAB II	ARÁB II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a unor țări din Orientul Apropiat și din Africa de Nord sau este originară din aceste țări.	/<fr. Arabe, lat. arabus
ARABĂ	ARÁBĂ	<i>f.</i>	mai ales art. Limba arabilor.	/<fr. arabe, lat. arabus
ARABESC	ARABÉSC ~uri	<i>m.</i>	1) Ornamentație specifică artei arabe (constând dintr-un amestec de linii, frunze, forme geometrice etc.).2) Linie sinuoasă, formată din curbe.3) Figură de balet (inspirată din dansul oriental).	/<fr. arabesque
ARABIL	ARÁBIL ~ă (~i, ~e)		(despre pământ) Care poate fi arat și cultivat; bun pentru arat și cultivat.	/<fr. arable, alt. arabilis
ARABISM	ARABÍSM ~e	<i>n.</i>	1) Împrumut din limba arabă.2) Influență exercitată de cultura arabă asupra altor popoare.	/<fr. arabisme
ARABIST	ARABÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Specialist în arabistică.	/<germ. Arabist, it. arabista
ARABISTICĂ	ARABÍSTICĂ	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul limbii, culturii, literaturii și artei arabe.	/<germ. Arabistik
ARAC	ARÁ//C ~ci	<i>m.</i>	Par lung și subțire folosit pentru susținerea viței de vie sau a unor plante agățătoare.	/<ngr. haráki
ARAGAZ	ARAGÁZ ~uri	<i>n.</i>	1) Gaz lichefiat întrebuințat drept combustibil pentru uz casnic.2) Mașină de gătit care folosește acest combustibil.	/A.R. (Astra Română) + gaz
ARAGONIT	ARAGONÍT	<i>n.</i>	Mineral alcătuit din carbonat de calciu cristalizat, folosit la confecționarea obiectelor ornamentale.	/<fr. aragonite
ARAHIDĂ	ARAHÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Plantă tropicală al cărei fruct comestibil se formează în sol și este foarte bogat în ulei.2) Fructul acestei plante; alună de pământ; alună americană. [G.-D. arahidei]	/<fr. arachide
ARAHNIDĂ	ARAHNÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Clasă de animale nevertebrate din încrengătura artropodelor (reprezentanți: păianjenul, scorpionul etc.).2) Animal din această clasă.	/<fr. arachnide
ARAHNOIDĂ	ARAHNOÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	Membrană mijlocie (din cele trei) care învelește creierul și măduva spinării.	/<fr. arachnod'de
ARAHNOIDITĂ	ARAHNOIDÍTĂ	<i>f.</i>	Stare patologică care constă în inflamarea arahnoidei.	/<fr. arachnod'dite

ARAMĂ	ARĂM//Ă arămuri	<i>f.</i>	1) Metal de culoare roșiatică, maleabil, ductil, bun conducător de căldură și de electricitate, întrebuințat în industrie; cupru. • A-și da ~a pe față (sau a-și arăta ~a) a-și arăta adevăratul caracter, adevărata fire (rea).2) la pl. Obiecte făcute din aramă. [G.-D. aramei]	/<lat. aramen
A ARANJA	A ARANJ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A pune într-o anumită ordine; a ordona; a orându-i; a dispune; a așeza. ~ lucrurile.2) (aparate, mecanisme, automobile etc.) A face să funcționeze în condiții bune.3) (afaceri, probleme etc.) A aduce la condițiile cerute printr-un acord mutual.4) (persoane) A pune la punct.5) (persoane) A desemna într-un post sau într-o funcție bună; a așeza.6) (fapte, stări de lucruri etc.) A satisface în toate privințele.7) (piese muzicale) A prelucra pentru a fi interpretat de instrumente sau pentru voce.8) A face să se aranjeze.	/<fr. arranger
A SE ARANJA	A SE ARANJ//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A-și potrivi toaleta.2) A-și face un rost în viață.3) (despre persoane) A se așeza pe o linie dreaptă; a se alinia.	/<fr. arranger
ARANJAMENT	ARANJAMÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Modul în care este aranjat ceva.2) Înțelegerea dintre două sau mai multe părți; acord; învoială.3) Prelucrare a unei bucăți muzicale pentru instrumente sau pentru voce.4) mat. Totalitate a posibilităților de așezare a unui număr dat de obiecte în grupe.	/<fr. arrangement
ARANJOR	ARANJ//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face un aranjament muzical.	/<fr. arrangeur
ARAR	ARĂR	<i>adv.</i>	1) La intervale de timp mai mari decât cele obișnuite; rar.2) pop. Fără grabă; încet. A păși ~. A vorbi ~.	/a + rar
ARAREORI	ARÁREORI	<i>adv.</i>	(Numai) din când în când; arar; rareori; rar. [Sil. -re-ori]	/<a + rar + ~ori
ARĂBESC	ARĂB//ÉSC ~ească (~ești)		v. ARAB I.	/arab + suf. ~esc
ARĂBEȘTE	ARĂBÉȘTE	<i>adv.</i>	1) În felul arabilor; cum obișnuiesc arabii; ca arabii.2) În limba arabilor.	/arab + suf. ~ește
A ARĂCI	A ARĂC//Í ~esc	<i>tranz.</i>	(plante agățătoare, mai ales vița de vie) A pune pe araci.	/Din arac
ARĂMAR	ARĂMĂR ~i	<i>m.</i>	Persoană care face sau vinde obiecte din aramă.	/aramă + suf. ~ar
ARĂMĂRIE	ARĂMĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Meseria de arămar.2) Magazin sau raion într-un magazin unde se vând obiecte de aramă.3) Mulțime de obiecte de aramă.	/arămar + suf. ~ie
A ARĂMI	A ARĂM//Í ~esc	<i>tranz.</i>	(obiecte de metal) A acoperi cu un strat subțire de aramă.	/Din aramă
ARĂMIU	ARĂMÍ//U ~e (~i)		Care este de culoarea aramei; galben-portocaliu.	/aramă + suf. ~iu
ARĂRIEL	ARĂRIÉL	<i>m.</i>	reg. Plantă erbacee cu frunze verzi-albicioase acoperite cu puf și cu flori roșii-închise (rar albe), care răspândește un miros greu.	/Orig. nec.

A ARĂTA	A ARĂTĂ arăt		1. tranz. 1) (ființe, obiecte etc.) A expune intenționat vederii; a lăsa să se vadă.2) (lucruri, valori etc.) A face să fie văzut printr-un gest, semn etc.; a indica. ~ greșelile de punctuație. ~ cărarea. Termometrul arată zero grade. • ~ cu degetul pe cineva a) a desconsidera; b) a vorbi de rău în mod direct despre cineva. ~ ușa cuiva a da afară dintr-un local pe cineva.3) fam. A pune în față; a prezenta; a înfățișa. ~ legitimația. ~ un bolnav medicului.4) A face să înțeleagă; a explica; a lămuri. ~ cum se rezolvă problema.5) A adevăra prin raționamente sau prin fapte concrete; a dovedi; a demonstra; a proba. El vrea să arate ce știe. A-și ~ curajul. • Ți-oi arăta eu! te-oi învăța eu minte!6) A face să se arăte.2. intranz. A avea o anumită înfățișare. ~ bine. ~ cam bolnav.	/<lat. arrectare
A SE ARĂTA	A SE ARĂTĂ mă arăt	<i>intrans.</i>	1) A-și face brusc apariția; a se lăsa văzut pe neașteptate; a se ivi; a apărea; a se isca. Un nor negru s-a arătat.2) A avea aparență; a fi în aparență; a părea. Vara se arată a fi călduroasă. • Pe (sau după) cât se arată după cum pare.3) (despre persoane) A apărea (într-un anumit fel) în fața unei colectivități; a se manifesta.4) pop. A i se părea ca real (ceea ce, de fapt, nu există); a (i) se năzări; a (i) se năluci.	/<lat. arrectare
ARĂTARE	ARĂT//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A ARĂTA și A SE ARĂTA.2) (în superstiții) Chip ireal, creat de fantezie, care provoacă spaimă; nălucă; vedenie; fantomă.	/v. a (se) arăta
ARĂTĂTOR	ARĂTĂT//ŎR ~oăre	<i>n.</i>	1) Indicator de la instrumentele de măsurat care arată direcția, greutatea, tensiunea sau timpul.2) Degetul al doilea de la mână (cu care se arată).	/a arăta + suf. ~tor
ARĂTOS	ARĂT//ŎS ~oasă (~oși, ~oăse)		Care are un aspect plăcut; aspectuos; prezentabil.	/a arăta + suf. ~os
ARĂTURĂ	ARĂTŬR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) v. A ARA. ~ de toamnă.2) Pământ arat.	/a ara + suf. ~ătură
A ARBITRA	A ARBITR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (litigii, diferende etc.) A soluționa în calitate de arbitru.2) (competiții sportive) A conduce în calitate de arbitru. [Sil. -bi-tra]	/<fr. arbitrer
ARBITRAJ	ARBITRĂJ ~e	<i>n.</i>	1) Rezolvare a unui litigiu (a unei neînțelegeri) prin arbitru.2) Conducere a unei competiții sportive.	/<fr. arbitrage
ARBITRAL	ARBITRĂL ~ă (~i, ~e)		1) jur. Care este hotărât de un arbitru. Sentință ~ă.2) Care este alcătuit din arbitri. Colegiu ~. Comisie ~ă.	/<fr. arbitral
ARBITRAR	ARBITRĂR ~ă (~i, ~e)		1) (despre oameni) Care acționează după bunul plac, neluând în seamă pe nimeni.2) Care este făcut la întâmplare. [Sil. -bi-trar]	/<fr. arbitraire, lat. arbitrarius
ARBITRU	ARBÍTR//U ~i	<i>m.</i>	1) Persoană autorizată să soluționeze un litigiu.2) Persoană calificată, însărcinată să arbitreze o competiție sportivă.	/<fr. arbitre, lat. arbiter
A ARBORA	A ARBOR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (steaguri, drapele, pavilioane) A instala la o anumită înălțime; a înălța.2) (catarge) A monta pe bordul unei nave.3) fig. (atitudini, gesturi etc.) A afișa în mod ostentativ.	/<fr. arborer
ARBORADĂ	ARBORĂD//Ă ~e	<i>f.</i>	Totalitate a catargelor și a vergilor unei nave.	/arbore + suf. ~ada

ARBORE	ÁRBOR//E ~i	<i>m.</i>	1) Plantă lemnoasă cu tulpina înaltă și cu crengi ramificate, pe care se află frunzele, formând o coroană; copac. • ~ de cacao plantă lemnoasă tropicală cultivată pentru semințe comestibile. ~ de cafea plantă lemnoasă tropicală din care se obține cafeaua și cofeina. ~ de cauciuc plantă lemnoasă tropicală din scoarța căreia se extrage un suc, prin coagularea căruia se obține cauciucul brut. ~ de chinchină plantă lemnoasă tropicală din a cărei scoarță se extrage chinina. ~ de pâine plantă lemnoasă exotică având fructe mari, sferice, cu gust de pâine, care se consumă fierte și coapte. ~ genealogic figură în formă de copac reprezentând ramificațiile unei familii și filiația membrilor ei. ~ele vieții a) arbore exotic cu tulpina înaltă, cu coroana deasă, foarte rămuroasă, și cu frunze mici solzoase, cultivată ca plantă decorativă; tuia; b) formă a unei figuri reprezentând evoluția omului de-a lungul vieții sale.2) Organ de mașină care transmite o mișcare prin rotire în jurul axei sale.3) Stâlp de lemn sau de metal fixat vertical pe o navă pentru a susține pânzele și instalațiile de semnalizare; catarg.	/<lat. arbor, ~oris
ARBORESCENT	ARBORESCÉN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre plante) Care seamănă cu un arbore (ca aspect, însușire etc.).	/<fr. arborescent, lat. arborescens
ARBORET	ARBORÉT ~uri	<i>n.</i>	Totalitate a arborilor de același soi care cresc pe o porțiune de pădure.	/<lat. arboretum, it. arboretto
ARBORICOL	ARBORÍCOL ~ă (~i,		(despre vietăți) Care trăiește în arbori.	/<fr. arboricole
ARBORICULTOR	ARBORICULTÓR ~i	<i>m.</i>	Specialist în arboricultură.	/<fr. arboriculteur
ARBORICULTURĂ	ARBORICULTÚRĂ	<i>f.</i>	Ramură a agriculturii care se ocupă cu creșterea arborilor, arbuștilor ornamentali și a pomilor fructiferi.	/<fr. arboriculture
ARBUST	ARBŪ//ST ~ști	<i>m.</i>	Plantă lemnoasă de dimensiuni mai mici ca ale arborelui, având mai multe tulpini ramificate de la rădăcină. ~ fructifer. ~ ornamental.	/<fr. arbuste, lat. arbustum
ARC I	ARC I ~uri	<i>n.</i>	1) Armă primitivă folosită la aruncarea săgeților, formată dintr-o vergea flexibilă, ale cărei capete curbate sunt ținute de o coardă. A trage cu ~ul.2) Element de rezistență al unei construcții. • ~ de triumf construcție în formă de portic, înălțată în amintirea unui eveniment important.3) Piesă elastică de oțel fixată între corpul unui vehicul și osiile roților acestuia, care servește pentru amortizarea șocurilor; resort. ~ de automobil.4): ~ electric descărcare electrică între doi electrozi prin care circulă un curent de mare intensitate.5) Ceea ce are forma unui segment din circumferința cercului. ~ul sprâncenei.	/<lat. arcus
ARC II	ARC II árce	<i>n.</i>	mat. Porțiune dintr-o curbă cuprinsă între două puncte ale acesteia.	/<lat. arcus

ARCADĂ	ARCĂD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Element arhitectonic format din unul sau mai multe arcuri și din elemente care îl susțin (coloane, stâlpi, ziduri etc.).2) Formație anatomică în formă de arc. ~a ochiului. [G.-D. arcadei]/<fr. arcade	
ARCAN	ARCĂN ~e	<i>n.</i>	Laț pentru prinderea sau prionirea vitelor. • A prinde cu ~ul a lua și duce pe cineva cu forța.	/<tat. arkan
ARCAȘ	ARCĂȘ ~i	<i>m.</i>	1) arh. Ostaș înarmat cu arc.2) Persoană care trage cu arcul.3) la sing. art. pop. Constelație din emisfera astrală; Săgetătorul. • Zodia ~ului unul din cele douăsprezece sectoare ale zodiacului.	/arc + suf. ~aș
ARCATURĂ	ARCATÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Element arhitectural alcătuit dintr-o succesiune de arcade mici care servesc drept ornament pe suprafața unui zid.	/<fr. arcature
ARCĂ	ÁRCĂ árce	<i>f.</i>	Vas mare cu pânze, folosit, în trecut, la transport. • Arca lui Noe corabia legendară a lui Noe, supraviețuitorul potopului biblic.	/<lat., it. arca
ARCER	ARCÉR ~e	<i>n. pop.</i>	Piatră naturală cu care se ascute briciul, coasa etc.; cute; gresie.	/Orig. nec.
ARCTIC	ÁRCTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de Arctica sau de Polul Nord; propriu Arcticii sau Polului Nord; boreal. Faună ~că.2) Care se află în regiunea Arcticii sau Polului Nord; de la Polul Nord. [Sil. arc-tic]	/<fr. arctique, lat. arcticus
A ARCUI	A ARCU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	A face să se arcuiască; a curba; a coroaia; a încovoia; a cambra; a curba.	/arc + suf. ~ui
A SE ARCUI	A SE ARCU//Î mă ~iesc	<i>intrans.</i>	A căpăta formă de arc; a se curba; a se coroaia; a se încovoia; a se cambra.	/arc + suf. ~ui
ARCUȘ	ARCÚȘ ~uri	<i>n.</i>	Vergea de lemn, între capetele căreia sunt întinse fire de păr de cal și cu care se cântă la instrumentele cu coarde.	/arc + suf. ~uș
A ARDE	A ÁRDE ard		1. intrans. 1) (despre foc) A fi aprins.2) (despre obiecte, lucruri etc.) A se distruge prin foc; a se preface în cenușă. Pădurea arde.3) A emite lumină; a lumina. Lampa arde.4) (despre surse de căldură) A emana radiații calorice; a răspândi căldură foarte mare; a frige; a dogorî; a pârjoli; a pârlî; a pâli. Soba arde.5) fig. (despre persoane sau despre părți ale corpului lor) A avea temperatură ridicată.6) fig. (despre față, obraji) A se înroși din cauza unei stări emotive.7) A fi cuprins de un sentiment puternic. ~ de ru-șine.8) A avea mare dorință (de ceva). A-i ~ de plecare.2. tranz. I. 1) A distruge prin foc; a preface în cenușă. ~ o scrisoare.2) A consuma dând la foc. ~ toate lemnele.3) (mâncăruri) A face să-și piardă calitățile, expunând prea mult acțiunii focului.4) (cărămidă, obiecte de ceramică etc.) A supune acțiunii focului în procesul de fabricație.5) (instrumente) A trece prin foc în vederea dezinfectării.6) (țesuturi bolnave) A distruge cu cauterul; a cauteriza.7) (ființe sau părți ale corpului lor) A face să suporte o durere fieră (ținând de foc sau de oarecare ființă) a frige.8) Fig. A fi	/<lat. ardere
A SE ARDE	A SE ÁRDE mă ard	<i>intrans.</i>	1) (despre oameni sau despre corpul lor) A se bronză prea tare.2) fig. A suferi un eșec; a rămâne păgubaș; a se frige; a se pârlî.	/<lat. ardere

ARDEI	ARDÉI ~	<i>m.</i>	1) Plantă legumicolă cultivată pentru fructul ei cărnos, bogat în vitamine, cu gust dulce sau iute.2) Fructul acestei plante. ~ borcănos. ~ dulce. • Iute ca ~ul a) care se irită ușor; supărăcios; b) care este sprinten, harnic. A da cuiva cu ~ pe la nas a supăra cu vorba pe cineva; a întepa; a irita.	/a arde + suf. ~ei
A ARDEIA	A ARDE//IĂ ~iéz	<i>tranz.</i>	(mâncăruri, alimente) A prepara cu ardei iute; a iuți. [Sil. -de-ia]	/Din ardei
A SE ARDEIA	A SE ARDE//IĂ mă ~iéz	<i>intrans.</i>	fam. (despre oameni) A deveni din ce în ce mai nervos; a se irita; a se enerva.	/Din ardei
ARDELEAN I	ARDEL//EÁN I ~eănă (~éni, ~éne)		Care aparține Ardealului sau populației lui; transilvănean.	/Ardeal n. pr. + suf. ~ean
ARDELEAN II	ARDEL//EÁN II ~eănă (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația Ardealului sau este originară din Ardeal; transilvănean.	/Ardeal n. pr. + suf. ~ean
ARDELEANCĂ	ARDEL//EÁNCĂ ~énce	<i>f.</i>	Femeie care face parte din populația Ardealului sau este originară din Ardeal; transilvăneană. [G.-D. ardelenței]	/ardelean + suf. ~că
ARDELENESC	ARDELEN//ÉSC ~ească (~éști)		Care aparține Ardealului sau populației lui.	/ardelean + suf. ~esc
ARDELENEȘTE	ARDELENÉȘTE	<i>adv.</i>	În felul ardelenilor; cum obișnuiesc ardelenii.	/ardelean + suf. ~ește
ARDENT	ARDÉN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>Plin de ardoare; înfocat.</i>	/<fr. ardent	
ARDERE	ÁRDER//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A ARDE și A SE ARDE.2) chim. Reacție rapidă de combinare a unei substanțe cu oxigenul în timpul căreia se degajă căldură și lumină; combustie.3) mai ales la pl. biol. Proces de descompunere prin oxidare a unor substanțe din organism.	/v. a arde
ARDEZIE	ARDÉZI//E ~i	<i>f.</i>	Rocă argilaoasă care se desface în foi și se folosește la acoperitul clădirilor și la fabricarea plăcilor izolante. [G.-D. ardeziei; Sil. -zi-e]	/<it. ardesia
ARDOARE	ARDOÁRE	<i>f.</i>	Imbold lăuntric puternic care înlesnește realizarea unei acțiuni; exaltare; avânt; elan. [G.-D. ardorii]	/<fr. ardeur, lat. ardor, ~oris
AREAL	AREÁL ~e	<i>n.</i>	1) Suprafață de răspândire a unei specii, a unui gen, a unei familii de plante sau de animale.2) Zonă de răspândire a unui fenomen sau a unui fapt de limbă; arie (de răspândire). [Sil. -re-al]	/<germ. Areal
ARENĂ	ARÉN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (în antichitate) Spațiu circular aflat în centrul unui amfiteatru special amenajat pentru reprezentații.2) Spațiu din mijlocul unui circ în care se desfășoară reprezentațiile.3) Teren de sport înconjurat de tribune, pentru spectatori.4) fig. Sferă, domeniu și loc de desfășurare a unei anumite activități sau a unui proces. ~ internațională. ~ politică.	/<fr. arene, lat. arena
A ARENDA	A AREND//Ă ~éz	<i>tranz. (bunuri)</i>	1) A da în arendă.2) A lua în arendă.	/Din arendă
ARENDAȘ	ARENDÁS ~i	<i>m.</i>	Persoană care ia un bun în arendă.	/arendă + suf. ~aș

ARENDĂ	AREN//DĂ ~zi	<i>f.</i>	1) Exploatare a unui bun material (imobil, teren etc.) pe un timp determinat în schimbul unei plăți.2) Suma plătită de arendaș proprietarului pentru folosirea acestui bun. A plăti ~da. [G.-D. arenzii; Pl. și arende]	/<pol., rus. аренда
AREOLĂ	AREÓL//Ă ~e	<i>f.</i>	Suprafață inelară pe piele care diferă prin culoare de cea a tegumentelor din jur	/<fr. aréole, lat. areola
AREOMETRIE	AREOMETRÍE	<i>f.</i>	Ramură a fizicii care se ocupă cu studiul măsurării densității lichidelor. [Sil. -re-o-]	/<fr. aréométrie
AREOMETRU	AREOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument pentru măsurarea densității unor lichide.	/<fr. aréometre
AREOPAG	AREOPÁG ~uri	<i>n.</i>	1) (în Atena antică) Organ suprem de judecată.2) fig. Adunare de persoane eminente (savanți, scriitori, pictori etc.). [Sil. -re-o-]	/<fr. aréopage, lat. areopagus
AREST	ARÉST ~uri	<i>n.</i>	1) Deținere sub pază legală a unei persoane care este bănuită sau chiar a comis o încălcare de lege. A se afla sub ~. • ~ la domiciliu măsură de prevenire constând în interdicția de a părăsi domiciliul.2) Loc unde sunt ținuti cei arestați.	/<germ. Arrest
A ARESTA	A AREST//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane) A reține prin arest; a pune la arest.	/Din arest
ARESTAT	ARESTÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	Care se află în stare de arest; deținut.	/v. a aresta
ARGAT	ARGÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care muncește la stăpân în schimbul unei plăți; slugă; rânduș; servitor.	/<ngr. argátis
A ARGĂSI	A ARGĂS//Í ~esc	<i>tranz.</i>	(piei de animale) A trata cu tananți (pentru a da însușirile necesare); a dubi; a tăbăci.	/<ngr. árgasa
ARGĂSITOR	ARGĂSIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	Care argăsește.	/a argăsi + suf. ~tor
ARGENTAN	ARGENTÁN	<i>n.</i>	Varietate de alpaca de culoarea argintului.	/<fr. argentan
ARGENTIFER	ARGENTIFÉR ~ă (~i,		Care conține argint; argintos. Teren ~.	/<fr. argentifere
ARGENTIN	ARGENTÍN	<i>n.</i>	Praf de staniu folosit în industria textilă și la fabricarea hârtiei.	/<fr. argentine
ARGENTINIAN I	ARGENTINI//ÁN I ~ână (~éni, ~éne)		Care aparține Argentinei sau populației ei; din Argentina.	/Argentina n. pr. + suf. ~ian
ARGENTINIAN II	ARGENTINI//ÁN II ~ână (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Argentinei sau este originară din Argentina.	/Argentina n. pr. + suf. ~ian
ARGENTIT	ARGENTÍT	<i>n.</i>	Minereu de argint.	/<fr. argentit, germ. Argentit
ARGILĂ	ARGÍL//Ă ~e	<i>f.</i>	Rocă sedimentară, care, în contact cu apa, devine plastică, folosită în construcție, sculptură, olărit. Vas de ~. [G.-D. argilei]	/<fr. argile, lat. argilla
ARGILOS	ARGIL//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		Care conține multă argilă; lutos.	/<fr. argileux, lat. argillosus
ARGINT	ARGÍN//T	<i>n.</i>	Metal prețios de culoare albă strălucitoare, meleabil și ductil, cu mare conductibilitate electrică și calorică, având diferite întrebuințări (la baterea monedelor, în giuvaiergie, în fotografie etc.). Bani de ~. • Nuntă de ~ aniversare a douăzeci și cinci de ani de la căsătorie. ~ viu a) mercur; b) om iute, plin de energie.	/<lat. argentum

A ARGINTA	A ARGINT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(obiecte de metal) A acoperi cu un strat subțire de argint (în scop protector sau decorativ).	/Din argint
ARGINTAR	ARGINTÁR ~i	<i>m.</i>	Persoană care face sau vinde obiecte de argint.	/argint + suf. ~ar
ARGINTĂRIE	ARGINTĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Mulțime de obiecte de argint.2) Magazin în care se vând obiecte de argint. [G.-D. argintăriei]	/argint + suf. ~ărie
ARGINTIU	ARGINTÍ//U ~ie (~îi)		1) Care este de culoarea argintului. Vulpe ~e.2) fig. (despre voce, sunete etc.) Care se aude bine; cu o sonoritate deosebită; cristalin; limpede.	/argint + suf. ~iu
ARGINTOS	ARGINT//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		Care conține argint.	/argint + suf. ~os
ARGIRISM	ARGIRÍSM	<i>n. med.</i>	Stare patologică care constă în intoxicația cu săruri de argint.	/<fr. argyrisme
ARGON	ARGÓN	<i>n.</i>	Gaz nobil, incolor, fără miros, care se găsește în atmosferă și se folosește la umplerea becurilor și a tuburilor luminescente.	/<fr. argon
ARGONAUT I	ARGONAÚ//T I ~ți	<i>m.</i>	1) mit. Erou antic grec care a călătorit împreună cu alți navigatori (pe corabia Argo) din Tesalia spre Colhida, ca să aducă „lâna de aur“.2) fig. Navigator îndrăzneț.	/<fr. argonaute
ARGONAUT II	ARGONAÚ//T II ~ți	<i>m.</i>	Moluscă cefalopodă, răspândită în mările calde.	/<fr. argonaute
ARGOTIC	ARGÓTI//C ~că (~ci,		Care ține de argou; propriu argoului.	/<fr. argotique
ARGOU	ARGÓU ~ri	<i>n.</i>	Limba convențional, folosit în mod conștient de către vorbitorii unui grup social sau profesional, pentru a nu fi înțeleși de ceilalți. ~ al elevilor. ~ al vânătorilor.	/<fr. argot
ARGUMENT	ARGUMÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Raționament folosit pentru a susține sau a respinge o afirmație. ~ concludent. ~e pro și contra.2) mat. Variabilă independentă a unei funcții.	/<lat. argumentum, fr. argument
A ARGUMENTA	A ARGUMENT//Á ~éz	<i>intrans.</i>	A dovedi prin argumente.	/<lat. argumentari, fr. argumenter
ARGUMENTAȚIE	ARGUMENTÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Totalitate de argumente aduse pentru a demonstra ceva. [G.-D. argumentației]	/<lat. argumentatio, ~onis, fr. argumentation
ARHAIC	ARHÁI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de trecutul (foarte) îndepărtat; care este dintr-o epocă (foarte) îndepărtată.2) (despre cuvinte, expresii, construcții etc.) Care era folosit într-o epocă îndepărtată; ieșit din uzul curent; învechit. [Sil. -ha-ic]	/<fr. archad'que
ARHAISM	ARHAÍSM ~e	<i>n.</i>	Cuvânt, expresie, formă fonetică sau gramaticală învechită, ieșită din uz.	/<fr. archad'sme
ARHAIZANT	ARHAIZÁN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre cuvinte, stil) Care are aspect arhaic; ieșit din uz.	/<fr. archad'sant
ARHANGHEL	ARHÁNGHEL ~i	<i>m.</i>	bis. Căpetenie a îngerilor.	/<sl. arhangelu
ARHEGON	ARHEGÓN	<i>n. bot.</i>	Organ feminin de reproducere, caracteristic pentru mușchi, ferigi, gimnosperme, alge, în care se formează oosfera.	/<fr. archégone
ARHEOLOG	ARHEOLÓ//G ~gi	<i>m.</i>	Specialist în arheologie. [Sil. -he-o-]	/<fr. archéologue
ARHEOLOGIC	ARHEOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de arheologie; propriu arheologiei.	/<fr. archéologique

ARHEOLOGIE	ARHEOLOGÍE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul vestigiilor materiale ale trecutului istoric, descoperite prin săpături. [G.-D. arheologiei]	/<fr. archéologie
ARHETIP	ARHETÍP ~uri	<i>n.</i>	Tip, model inițial după care se execută o lucrare, mai ales manuscris original după care se fac copii.	/<fr. archétype
ARHICUNOSCUȚ	ARHICUNOSCÚ//T ~tă (~ți, ~te)		Care este foarte cunoscut.	/arhi- + cunoscut
ARHIDIACON	ARHIDIÁCON ~i	<i>m.</i>	(folosit și ca titlu pe lângă numele respectiv) Primul diacon de pe lângă episcop.	/sl. arhidijakonu
ARHIDUCAT	ARHIDUCÁT ~e	<i>n.</i>	Ținut aflat în stăpânirea unui arhiduce.	/<lat. archiducatus, fr. archiduché
ARHIDUCE	ARHIDÚC//E ~i	<i>m.</i>	Titlu dat prinților din fosta casă domnitoare a Austriei.	/<fr. archiduc, lat. archidux
ARHIEPISCOP	ARHIEPÍSCOP ~i	<i>m.</i>	(folosit și ca titlu pe lângă numele respectiv) Episcop superior. [Sil. -hi-e-]	/<sl. arhiepiskopu
ARHIEPISCOPAL	ARHIEPISCOPÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de un arhiepiscop sau de o arhiepiscopie; propriu unui arhiepiscop sau unei arhiepiscopii.	/<lat. archiepiscopalis, fr. archiépiscopal
ARHIEPISCOPIE	ARHIEPISCOPIÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Eparhie condusă de un arhiepiscop.2) Funcție de arhiepiscop.3) Reședință a unui arhiepiscop.	/<sl. arhiepiskopija
ARHIERARH	ARHIERÁRH ~i	<i>m.</i>	Ierarh superior.	/arhi- + ierarh
ARHIERESC	ARHIER//ÉSC ~ească (~ești)		Care ține de arhieru; propriu arhierelor.	/arhieru + suf. ~esc
ARHIEREU	ARHIERÉ//U ~i	<i>m.</i>	Nume generic pentru gradele superioare ale clerului (episcop, arhiepiscop, mitropolit). [Sil -hi-e-]	/<sl. arhierai
ARHIERIE	ARHIERÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Rangul de arhieru; arhipăstorie.2) Eparhie condusă de un arhieru.3) Reședință a unui arhiepiscop.	/<ngr. arhieria
ARHIMANDRIT	ARHIMANDRÍ//T ~ți	<i>m.</i>	(folosit și ca titlu pe lângă numele respectiv) Stareț al unei mănăstiri mari.	/<sl. arhimandritu
ARHIMILIONAR	ARHIMILIONÁR ~i	<i>m.</i>	Persoană care posedă o avere de multe milioane; om extrem de bogat.	/<fr. archimillionaire
ARHIPELAG	ARHIPELÁG ~uri	<i>n.</i>	Grup de insule dintr-un ocean sau dintr-o mare.	/<ngr. arhipélagos
ARHIPLIN	ARHIPLÍN ~ă (~i, ~e)		Care este foarte plin; peste măsură de plin. [Sil. -hi-plin]	/ arhi- + plin
ARHITECT	ARHITÉC//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Specialist în arhitectură.	/<fr. architecte, lat. architectus
ARHITECTONIC	ARHITECTÓNÍ//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de arhitectură; propriu arhitecturii; arhitectural.	/<fr. architectonique, lat. architectonicus
ARHITECTONICĂ	ARHITECTÓNÍ//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Îmbinare artistică a elementelor constitutive ale unei construcții. [G.-D. arhitectonicii]	/<fr. architectonique, lat. architectonicus
ARHITECTURAL	ARHITECTURÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de arhitectură; propriu arhitecturii; arhitectonic.	/<fr. architectural

ARHITECTURĂ	ARHITECTÚRĂ	<i>f.</i>	1) Știința și arta de a proiecta și a construi clădiri.2) Stilul, caracterul distinctiv al unei construcții.3) fig. Aspectul compozițional, structura armonioasă a unei lucrări, a unei opere.	/<fr. architecture, lat. architectura
ARHITRAVĂ	ARHITRÁV//Ă ~e	<i>f.</i>	Element de construcție (caracteristic arhitecturii clasice) care se sprijină pe capitelul coloanelor sau pe zid. [Sil. -hi-tra-]	/<fr. architrave
ARHIVAR	ARHIVÁR ~i	<i>m.</i>	Funcționar însărcinat cu păstrarea fondurilor unei arhive.	/arhivă + suf. ~ar
ARHIVĂ	ARHÍV//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Totalitate a actelor sau a documentelor unei instituții, a unui oraș etc. care se referă la activitatea lor trecută.2) Instituțiile (încăpere, cameră) unde se păstrează asemenea acte. [G.-D. arhivei]	/<fr. archives, germ. Archiv
ARHIVIST	ARHIVÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Specialist în arhivistică.	/<fr. archiviste
ARHIVISTIC	ARHIVÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de arhivă; propriu arhivei.	/<fr. archivistique
ARHIVISTICĂ	ARHIVÍSTICĂ	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul conservării documentelor, cu stabilirea valorii lor istorice, precum și cu organizarea arhivelor. [G.-D. arhivisticii]	/<fr. archivistique
ARHIVOLTĂ	ARHIVÓLT//Ă ~e	<i>f.</i>	Detaliu ornamental deasupra unei arcade, a unei ferestre, a unei uși.	/<fr. archivolt
ARICEALĂ	ARICEÁLĂ	<i>f.</i>	1) Boală a vitelor (mai ales la cai) caracterizată prin inflamarea pielii de la încheietura piciorului, deasupra copitei.2) Boală a viței de vie care se manifestă prin apariția unor umflături pe partea lemnoasă.	/arici + suf. ~eală
ARICI	ARÍCI ~	<i>m.</i>	1) Mamifer insectivor cu botul ascuțit, cu corpul gros și acoperit cu ghimpi. • ~-de-mare animal de mare cu corpul sferic, acoperit cu țepi.2) mil. Obstacol din pari sau din bare așezate cruciș împotriva tancurilor sau infanteriei.	/<lat. ericius
ARICIOAICĂ	ARICIOÁIC//Ă ~ce	<i>f.</i>	Femelă a ariciului.	/arici + suf. ~oaică
ARID	ARÍ//D ~dă (~zi, ~de)		1) (despre sol) Care nu este roditor; steril; sterp.2) (despre climă) Care se caracterizează printr-o umiditate scăzută.3) fig. (despre texte și scrieri) Care este sărac în idei, în imagini.	/<fr. aride, lat. aridus
ARIDITATE	ARIDITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter arid; sterilitate.2) fig. Incapacitate spirituală; sărăcie de idei. [G.-D. aridității]	/<fr. aridité, lat. ariditas, ~atis
ARIE I	ÁRI//E I ~i	<i>f.</i>	1) Loc special amenajat unde se adună și se treieră cerealele; fățare.2) Orice suprafață plană.3) Mărime a unei suprafețe (exprimată în unități de măsură). ~a cercului.4) Teritoriu ocupat în permanență de anumite ființe sau plante.5) Loc (de răspândire) al anumitor fenomene, activități; domeniu. ~a preocupărilor. [G.-D. ariei; Sil. -ri-e]	/<lat. area
ARIE II	ÁRI//E II ~i	<i>f.</i>	1) Compoziție muzicală vocală cu caracter liric, reprezentând un fragment dintr-o operă, dintr-o operetă sau dintr-un oratoriu.2) Piesă instrumentală cantabilă. [G.-D. ariei; Sil. -ri-e]	/<lat. area
ARIERAT	ARIERÁ//T ~tă (~ți,		Care este înapoiat mintal.	/<fr. arriéré

ARIERATE	ARIERÁTE	<i>f.</i>	pl. Datorii bănești neachitate la timp.	/<fr. arriéré
ARIERGARDĂ	ARIERG//ÁRDĂ ~ărzi	<i>f.</i>	Unitate militară de siguranță care se deplasează în urma forțelor principale, pentru a le apăra de un eventual atac de la spate. [G.-D. ariergărzii; Sil. -ri-er-]	/<fr. arriere-garde
A ARIMA	A ARIM//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(încărcături pe bordul unei nave) A aranja și a fixa pentru a asigura un echilibru normal.	/<fr. arrimer
ARIN	ARÍN ~i	<i>m.</i>	Arbore sau arbust ce crește în locuri umede și are frunze ovale, dințate, flori verzui-roșietice, dispuse în amenți.	/<lat. alninus
ARINIȘTE	ARINÍȘT//E ~i	<i>f.</i>	1) Pădure mică de arini.2) Loc unde cresc arini. [Acc. și ariniște]	/arin + suf. ~iște
ARIPAT	ARIPÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre fructe și semințe) Care este prevăzut cu un apendice în formă de aripă.	/v. aripă
ARIPĂ	ARÍP//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Organ al păsărilor, al unor insecte și al unor mamifere care servește la zbor. A bate din ~i. • A căpăta (sau a prinde) ~i a deveni ferm, încrezut în forțele sale; a prinde curaj. A tăia cuiva ~ile a face pe cineva să-și piardă curajul.2) fig. Luare sub protecție; ocrotire; apărare. • A lua pe cineva sub ~a sa a ocroti pe cineva.3) iht. Organ de înot; înotătoare.4) Fiecare dintre planurile de susținere ale unui avion.5) Parte a unei construcții care se prezintă ca o prelungire laterală.6) mil. Fiecare dintre cele două părți laterale ale unor trupe așezate în poziție de luptă; flank. ~a dreaptă. ~a stângă.7) Parte a caroseriei unui vehicul așezată deasupra fiecăreia dintre roți.8) Fiecare dintre lopețile unei mori de vânt.9) fig. Grupare extremă (de dreapta sau de stânga) în cadrul unei organizații sau partid. [G.-D. aripii; Acc. și áripă]	/<lat. alapa
ARIPIOARĂ	ARIPIOÁR//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la aripă) 1) Organ exterior la pești, balene etc. care servește la înot; înotătoare.2) Parte mobilă a aripii unui avion; eleron. [Sil. -pioa-]	/aripă + suf. ~ioară
ARISTOCRAT	ARISTOCRÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care aparține aristocrației. [Sil. -to-crat]	/<fr. aristocrate
ARISTOCRATIC	ARISTOCRÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de aristocrație; propriu aristocrației.	/<fr. aristocratique
ARISTOCRATISM	ARISTOCRATÍSM	<i>n.</i>	Atitudine, concepție aristocratică.	/aristocrat + suf. ~ism
ARISTOCRAȚIE	ARISTOCRAȚÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Pătură socială privilegiată datorită situației sale economice și originii sociale; nobilime.2) fig. Vârfurile privilegiate ale unei clase, ale unui grup social. [G.-D. aristocrației]	/<fr. aristocratie, gr. aristokratia
ARITMETIC	ARITMÉTÍ//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de aritmetică; propriu aritmeticii. Calcul ~. Progresie ~că.	/<fr. arithmétique, lat. arithmeticus
ARITMETICĂ	ARITMÉTÍ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Ramură a matematicii care se ocupă cu studiul numerelor și al operațiilor ce se pot efectua cu ele. [G.-D. aritmeticii]	/<lat. arithmetica, germ. Arithmetik
ARITMIC	ARÍTMI//C ~că (~ci,		Care este lipsit de ritm; fără ritm.	/<fr. arythmique

ARITMIE	ARITMÍE	<i>f.</i>	Boală caracterizată prin tulburarea ritmului normal al inimii. [G.-D. aritmiei]	/<fr. arythmie
ARITMOGRAF	ARITMOGRÁF ~e	<i>n.</i>	Aritmometru înregistrator.	/<fr. arithmograph
ARITMOGRIF	ARITMOGRÍF ~e	<i>n.</i>	Joc de cuvinte încrucișate, constând în substituirea cu cifre a literelor unor cuvinte.	/<germ. Aritmogriph
ARITMOMETRU	ARITMOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru efectuarea automată a operațiilor aritmetice elementare.	/<fr. arithmometre
ARIVIST	ARIVÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care caută să obțină o situație materială pe căi necinstite și fără a o merita.	/<fr. arriviste
ARLECHIN I	ARLECHÍN I ~i	<i>m.</i>	Personaj comic din vechea comedie italiană.	/<fr. arlequin, it. arlecchino
ARLECHIN II	ARLECHÍN II ~e	<i>n.</i>	Fiecare dintre extremitățile laterale, din față, ale unei scene.	/<fr. arlequin, it. arlecchino
A ARMA	A ARM//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (arme de foc) A pregăti pentru tragere.2) v. A ÎNARMA.3) (elemente de construcții, mine) A întări cu armătură.4) (nave) A echipa cu cele necesare pentru a ieși în mare.	/<fr. armer, lat. armare
ARMADĂ	ARMÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	(la spanioli) Flotă de mari proporții.	/<fr., sp. armada
ARMAMENT	ARMAMÉNT ~e	<i>n.</i>	Totalitate a mijloacelor de luptă ale unei unități militare, ale unei țări etc.; arme.	/<fr. armament, lat. armamentum
ARMAȘ	ARMÁȘ ~i	<i>m.</i>	(în Moldova medievală și în Țara Românească) Dregător domnesc având misiuni administrative și judiciare.	/armă + suf. ~aș
ARMAT	ARMÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre conflicte militare) Care se efectuează cu armele; însoțit de acțiuni militare. • Forță (sau putere) ~tă armată.2) Care este prevăzut cu armătură. • Beton ~ beton în masa căruia se integrează bare de oțel, care îi dau o mai mare rezistență.	/v. a arma
ARMATĂ	ARMÁT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Totalitate a forțelor militare ale unui stat; oaste; oștire. • A face ~a a executa serviciul militar.2) Formație militară operativă alcătuită din mai multe unități tactice.3) Colectivitate care acționează în vederea unui scop comun.4) pop. Mulțime de indivizi; grămadă. [G.-D. armatei]	/<it. armíta
ARMATOR	ARMATÓR ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care echipează și exploatează o navă.2) Proprietar al unei nave.	/<fr. armateur, it. armatore
ARMATURĂ	ARMATÚR//Ă ~i	<i>f. muz.</i>	Totalitate a semnelor de alterație puse la începutul unui portativ care indică tonalitatea lucrării muzicale; armură.	/<fr. armature, it. armatura

ARMĂ	ÁRM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Unealtă sau mașină care servește pentru atac, pentru apărare, la vânat sau în unele probe sportive. ~ atomică. ~ chimică. • ~ albă armă destinată luptei corp la corp (de exemplu: baioneta, cuțitul, pumnalul, sabia etc.). ~ de foc armă pentru încărcarea căreia se folosește pulbere explozivă (de exemplu: pușca, tunul, revolverul etc.). A fi (sau a se afla) sub ~e a face serviciul militar. A depune ~ele a) a se preda dușmanului; a se declara învins; b) a se lăsa bătut; a ceda.2) Unitate de trupe specializate pentru un anumit fel de luptă.3) fig. Mijloc pus în serviciul unui scop. • A bate pe cineva cu propriile lui ~e a învinge pe cineva cu propriile lui argumente. [G.-D. armei]	/<lat. arma, fr. arme
ARMĂȘAR	ARMĂȘĂR ~i	<i>m.</i>	Cal mascul necastrat.	/<lat. admissarius
ARMĂTURĂ	ARMĂTŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Ansamblu de bare metalice, care întăresc o construcție de beton armat.2) Ansamblul elementelor de susținere a unei lucrări miniere subterane.3) Totalitate a pieselor metalice ale unor instalații alcătuite din țevi, conducte etc.4) Totalitate a aparatelor de control (de comandă, de siguranță etc.), montate la o instalație sau la o mașină.5) Îmbrăcăminte metalică de protecție a unui cablu electric.6) Fiecare dintre conductoarele unui condensator electric. [G.-D. armăturii]	/<lat. armatura, fr. armature
ARMEAN I	ARM//EÁN I ~eănă (~éni, ~éne)		Care aparține Armeniei sau populației ei; din Armenia. [Sil. -mean]	/<sl. armaninu
ARMEAN II	ARM//EÁN II ~eănă (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Armeniei sau este originară din Armenia. [Sil. -mean]	/<sl. armaninu
ARMEANĂ	ARMEĂNĂ	<i>f.</i>	mai ales art. Limba armenilor.	/<sl. armaninu
ARMEANCĂ	ARM//EĂNCĂ ~énce	<i>f.</i>	Femeie care face parte din populația de bază a Armeniei sau este originară din Armenia.	/armean + suf. ~că
ARMENESC	ARMEN//ESC ~ească (~éști)		Care aparține Armeniei sau populației ei; din Armenia.	/armean + suf. ~esc
ARMENEȘTE	ARMENÉȘTE	<i>adv.</i>	1) În felul armenilor; cum obișnuiesc armenii.2) În limba armeană. • A vorbi ~ a vorbi în limba armeană.	/armean + suf. ~ește
ARMINDEN	ÁRMINDEN ~i	<i>m. folc.</i>	1) Denumire populară a zilei de 1 mai, considerată ca început al primăverii.2) Sărbătoare ținută, de obicei, la această dată.3) Pom sau crengi verzi care se pun la poartă sau la ferestrele caselor cu ocazia acestei sărbători. [Var. armíndeni]	/<sl. Iereminu-děni
ARMISTIȚIU	ARMISTÍȚI//U ~i	<i>n.</i>	Înțelegere dintre părțile beligerante de a înceta temporar operațiile militare. A încheia un ~. [Sil. -țiu]	/<lat. armisititium, fr. armistice
ARMONIC	ARMÓNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de armonie; propriu armoniei.	/<fr. harmonique, lat. harmonicus
ARMONICĂ	ARMÓNI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Instrument muzical asemănător cu acordeonul, dar de dimensiuni mai mici, acționat de butoane. • ~ de gură muzicuță. • A (se) face ~ a (se) încreți; a (se) turti.	/<germ. [Zeih]harmonika, it. armonica

ARMONIE	ARMONÍ/E ~i	f.	1) Potrivire perfectă a elementelor unui întreg; acord.2) Înțelegere bună între două persoane sau colectivități.3) muz. Ramură a teoriei muzicii care se ocupă cu studiul acordurilor în compoziție.4): ~ vocalică potrivire de timbru a vocalelor dintr-un cuvânt. [G.-D. armoniei]	/<lat. harmonia, fr. harmonie
ARMONIOS	ARMONI//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		Care are armonie; care se caracterizează prin armonie; plin de armonie. [Sil. -ni-os]	/<fr. harmonieux
ARMONIST	ARMONÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	m. și f.	Persoană care cântă la armonică.	/<fr. harmoniste
ARMONIU	ARMÓNI//U ~i	n.	Instrument muzical de suflat, cu claviatură, asemănător cu orga.	/<fr. harmonium, germ. Harmonium
A ARMONIZA	A ARMONIZ//Á ~éz		1. tranz. 1) (acompaniamentul unei melodii) A compune în conformitate cu legile armoniei.2) A face să se armonizeze.2. intrans. A fi în armonie.	/<fr. harmoniser
A SE ARMONIZA	A SE ARMONIZ//Á mă ~éz	intrans.	1) A deveni armonios.2) A se afla în armonie; a fi în concordanță deplină; a cadra; a se asorta; a se potrivi; a concorda.	/<fr. harmoniser
ARMURĂ	ARMÚR//Ă ~i	f.	1) Îmbrăcămintă metalică de protecție folosită de războinici în trecut.2) Împletire a firelor de urzeală cu cele de bătătură.3) Înveliș protector la cablurile electrice.4) muz. Totalitate a semnelor de alterație puse la începutul unui portativ care indică tonalitatea lucrării muzicale: armatură. [G.-D. armurii]	/<fr. armure
ARMURIER	ARMURIÉR ~i	m.	Persoană care fabrică, repară sau vinde arme de foc. [Sil. -ri-er]	/<fr. armurier
ARNĂUT	ARNĀŪT	n.	Grâu de primăvară cu spicul lung, cu bobul de culoare galbenă-deschisă, din care de obține făina de calitate superioară.	/<turc. arnavud
ARNICĂ	ÁRNICĂ	f.	Plantă erbacee cu flori galbe-ne-portocalii și cu fructe negricioase achene, cu întrebuințări medicinale.	/<lat. arnica, germ. Arnika
ARNICI	ÁRNICI	n.	Ață de bumbac răsucită, vopsită în diferite culori și folosită la brodat.	/cf. sb. jarenica
A AROGA	A AROGÁ aróg	tranz.	(drepturi, calități) A-și atribui cu de la sine putere.	/<fr. (s')arroger, lat. arrogare
AROGANT	AROGÁN//T ~tă (~ți, ~te)	și substantiv	Care este fudul, înfumurat; care se poartă cu aroganță; îngâmfat; înfumurat.	/<fr. arrogant, lat. arrogans, ~ntis
AROGANȚĂ	AROGÁNȚĂ	f.	Atitudine de trufie și de dispreț față de cei din jur; purtare sfidătoare, obraznică. [G.-D. aroganței]	/<fr. arrogance, lat. arrogantia
AROMAT I	AROMÁ//T I ~tă (~ți, ~te)		Care are sau răspândește aromă; cu aromă; aromatic.	/aromă + suf. ~at
AROMAT II	AROMÁ//T II ~te	n.	Substanță cu miros puternic, plăcut; mirodenie.	/<sl. aromatu, ngr. aroma, arómatos, fr. aromate
AROMATIC	AROMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care are sau răspândește aromă; aromat; parfumat.2) Care conține aromate.	/<fr. aromatique, lat. aromaticus, germ. aromatisch
A AROMATIZA	A AROMATIZ//Á ~éz	tranz.	A trata cu aromate. ~ o băutură.	/<fr. aromatiser, lat. aromatisare

AROMĂ	ARÓM//Ă ~e	<i>f.</i>	Miros plăcut pătrunzător; mireasmă; parfum. [G.-D. aromei]	/<fr. arôme, lat. aroma
AROMÂN I	AROMÂN I ~ă (~i, ~e)		Care aparține populației de origine romanică din sudul Peninsulei Balcanice; referitor la această populație; macedoromân.	/Din armân înv.
AROMÂN II	AROMÂN II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de origine romanică din sudul Peninsulei Balcanice sau este originară de acolo; macedoromân.	/Din armân înv.
AROMÂNĂ	AROMÂNĂ	<i>f.</i>	mai ales art. Dialect al limbii române vorbit de aromâni.	/Din armân înv.
AROMÂNCĂ	AROMÂN//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Femeie care face parte din populația de origine romanică din sudul Peninsulei Balcanice sau este originară de acolo. [G.-D. aromâncei]	/aromân + suf. ~că
A AROMI	A AROM//Î ~esc		1. tranz. A fi cuprins de un somn ușor; a ațipi.2. intranz. 1) (ființe) A ameți cu un miros puternic.2) fig. (ființe) A face să ajungă la o stare de liniște; a liniști; a ogoi; a potoli; a calma.	/Din aromă
AROMITOR	AROMIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care răspândește un miros plăcut.2) Care creează o stare de somnolență plăcută.	/a aromi + suf. ~tor
A ARONDA	A AROND//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (teritorii, suprafețe etc.) A împărți în zone locale în vederea unei mai bune administrări.2) (cartiere sau populația lor) A repartiza la un anumit centru de distribuire a unor bunuri (produse, mărfuri etc.).	/<fr. arrondir
ARPACĂȘ	ARPACÁȘ	<i>n.</i>	Crupe obținute prin decorticarea boabelor de grâu, de orz sau de mei.	/<ung. árpakása
ARPAGIC	ARPAGÍC	<i>n.</i>	Ceapă mică obținută din sămânță, care, fiind răsădită, dă ceapă obișnuită.	/<turc. arpacik, bulg. arpalik
ARPEGIU	ARPÉGI//U ~i	<i>n. muz.</i>	Executare succesivă a notelor unui acord. [Sil. -giu]	/<it. arpeggio
ARPENTAJ	ARPENTÁJ	<i>n.</i>	Tehnică a măsurării pe teren a parcelelor cadastrale.	/<fr. arpentage
ARPENTOR	ARPENTÓR ~i	<i>m.</i>	Specialist care se ocupă cu arpentajul.	/<fr. arpenteur
ARSEN	ARSÉN	<i>n.</i>	Metaloid cristalizat, de culoare cenușie, ai cărui compuși, foarte otrăvitori, sunt folosiți în medicină și ca raticid.	/<germ. Arsen
ARSENAL	ARSENÁL ~e	<i>n.</i>	1) Întreprindere în care se produce, se repară sau se depozitează armament.2) fig. Totalitate de mijloace și de posibilități de care dispune cineva în realizarea unui scop sau în practicarea unei profesii.	/<fr. arsenal, germ. Arsenal
ARSENIAT	ARSENIÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Sare a acidului arsenic.	/<fr. arséniate
ARSENIC	ARSÉNIC	<i>adj.</i>	: Acid ~ acid rezultat din combinarea arsenului cu oxigenul.	/<fr. arsenic, lat. arsenicum
ARSENIURĂ	ARSENIÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Combinație a arseniului cu un metal. ~ de nichel.	/<fr. arséniure

ARSURĂ	ARSŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Parte a unui obiect sau a unui țesut expusă acțiunii focului.2) Rană provocată de foc, de căldură, de un agent chimic.3) Senzație dureroasă cauzată de o boală, de sete etc.4) Strat de oxid format pe suprafața unui metal în timpul încălzirii acestuia la temperaturi înalte.5) pop. Căldură puternică specifică zilelor de vară; caniculă; arsită.	/<lat. arsura
ARȘIC	ARȘÍ//C ~ce	<i>n.</i>	1) (la vite) Os al articulației piciorului care se află deasupra copitelor.2) Os al articulației genunchiului la picioarele de dinapoi ale mieilor sau caprelor.3) la pl. Joc de copii la care se folosesc aceste oase.	/<turc. aşik
ARȘIN	ARȘÍN ~i	<i>m.</i>	Veche unitate de măsură pentru lungime, egală cu 0,711 m.	/<rus. arşin
ARȘIȚĂ	ĂRȘIȚĂ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Căldură puternică specifică zilelor de vară; caniculă.2) pop. Temperatură ridicată la un bolnav; febră. [G.-D. arșiței]	/<lat. arscia
ARTĂ	ĂRT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Formă a activității umane care oglindește realitatea prin imagini expresive. ~ populară. ~ poetică.2) Totalitate a operelor dintr-o epocă, dintr-o țară, care aparțin acestei activități.3) Fiecare dintre modalitățile de exprimare a frumosului, a esteticului. ~ cinematografică. ~ teatrală. ~e plastice.4) Totalitate de cunoștințe și de priceperi, necesare pentru activitatea într-un anumit domeniu. ~ oratorică. • ~ militară ramură a științei militare care se ocupă cu teoria și tactica acțiunilor de luptă [G.-D. artei]	/<fr. art, lat. ars, artis
ARTERĂ	ARTÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Vas sangvin care conduce sângele de la inimă la organe și țesuturi.2) Cale importantă de comunicație.3) Conductă hidraulică sau linie electrică principală.	/<fr. artere
ARTERIAL	ARTERIAL ~ă (~i, ~e)		Care ține de artere; propriu arterei. Tensiune ~ă. [Sil. -ri-al]	/ <fr. artériel
ARTERIOSCLEROZĂ	ARTERIOSCLERÓZĂ	<i>f.</i>	Boală caracterizată prin îngroșarea pereților arterelor. [G.-D. arteriosclerozei; Sil. -ri-o-scle-]	/<fr. artériosclérose
ARTEZIAN	ARTEZI//ĂN ~ănă (~éni, ~éne):		Izvor ~ (sau fântână ~ănă) izvor (sau fântână) din care apa țâșnește cu presiune. [Sil. -zi-an]	/<fr. artésien
ARTICOL	ARTÍCOL ~e	<i>n.</i>	1) Expunere scrisă de proporții reduse și tipărită într-o publicație (ziar, revistă, culegere etc.). • ~ de fond articol de ziar, de revistă etc. în care se tratează o problemă importantă de actualitate.2) Diviziune într-un document (lege, tratat, regulament etc.) marcat printr-o cifră. ~ bugetar. ~ contabil. ~ de cheltuieli. ~ de venituri.3) Obiect de comerț. ~ de larg consum.4) lingv. Parte de vorbire flexibilă, care se alătură unui substantiv (sau unui echivalent al lui) pentru a individualiza obiectul desemnat de acesta. ~ enclitic. ~ proclitic.	/<lat. articulus, fr. article
A ARTICULA	A ARTICUL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (sunete, silabe, cuvinte etc.) A emite cu ajutorul organelor vorbirii; a rosti; a pronunța.2) (substantive) A prevedea cu articol.	/<fr. articuler, lat. articulare
A SE ARTICULA	A SE ARTICUL//Ă se ~eáză	<i>intrans.</i>	(despre sunete) A se uni prin articulație.	/<fr. articuler, lat. articulare

ARTICULAR	ARTICULÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de articulația corpului; care se produce la articulațiile corpului. Reumatism ~.	/<fr. articulaire, lat. articularis
ARTICULAȚIE	ARTICULÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Legătură mobilă între două sau mai multe oase și locul acestei legături; încheietură.2) tehn. Legătură între două sau mai multe corpuri solide, care permite mișcare relativă a acestora.3) lingv. Mod de pronunțare a sunetelor cu ajutorul organelor de vorbire. [G.-D. articulației]	/<fr. articulation, lat. articulatio, ~onis
ARTIFICIAL	ARTIFICIÁL ~ă (~i, ~e)		1) (în opoziție cu natural) Care nu este natural; făcut de om după modele naturale. Flori ~e. Mătase ~ă.2) (despre persoane și despre manifestările lor) Care vădește lipsă de naturalețe; lipsit de sinceritate; prefăcut; nesincer; fals; fățarnic; ipocrit.3) Care este făcut după criterii subiective, arbitrare. [Sil. -ci-all]	/<fr. artificiel, lat. artificialis
ARTIFICIALITATE	ARTIFICIALITÁTE	<i>f.</i>	Caracter artificial; lipsă de naturalețe; prefăcătorie; falsitate.	/artificial + suf. ~itate
A ARTIFICIALIZA	A ARTIFICIALIZ//Á	<i>tranz.</i>	A face să se artificializeze.	/ artificial + suf. ~iza
A SE ARTIFICIALIZA	A SE ARTIFICIALIZ//Á mă	<i>intrans.</i>	A deveni artificial.	/artificial + suf. ~iza
ARTIFICIER	ARTIFICIÉR ~i	<i>m.</i>	Specialist în mânăuirea materialelor explozive. [Sil. -ci-er]	/<fr. artificier
ARTIFICIU	ARTIFÍCI//U ~i	<i>n.</i>	1) Mijloc ingenios de a modifica ceva.2) la pl. Amestec de substanțe chimice (colorate) și carburanți, folosit, prin aprindere, la semnalizare luminoasă sau în scopuri decorative. Foc de ~i. [Sil. -ciu]	/<fr. artifice, lat. artificium
ARTILERIE	ARTILÉRI//E ~i	<i>f.</i>	1) Totalitate a armelor de foc, care servesc la aruncarea proiectilelor grele la diferite distanțe. ~ grea. ~ antiaeriană.2) Unitate militară înzestrată cu aceste arme. [G.-D. artileriei; Sil. -ri-e]	/<fr. artillerie, germ. Artillerie
ARTILERIST	ARTILERÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Militar din trupele de artilerie.	/<germ. Artillerist, rus. artillerist
ARTIODACTIL	ARTIODACTÍL ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Încrengătură de mamifere mari copitate, având la fiecare picior un număr egal de degete (reprezentanți: boul, porcul, hipopotamul).2) Mamifer din această încrengătură.	/<fr. artiodactyles
ARTIST	ARTÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care activează în mod creator într-un domeniu al artei. ~ de circ. ~ de operă. ~ de estradă.2) Persoană cu aptitudini deosebite într-o meserie.	/<fr. artiste, lat. artista
ARTISTIC	ARTÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	Care ține de artă; propriu artei.	/<fr. artistique
ARTISTISM	ARTISTÍSM	<i>n. livr.</i>	Măiestrie în artă; virtuozitate.	/artist + suf. ~ism
ARTIZAN	ARTIZÁN ~i	<i>m.</i>	Persoană care execută produse de artizanat.	/<fr. artisan
ARTIZANAL	ARTIZANÁL ~ă (~i, ~e)		Care se referă la artizani sau la artizanat; propriu artizanilor sau artizanatului.	/<fr. artisanal
ARTIZANAT	ARTIZANÁT ~e	<i>n.</i>	1) Meșteșug practicat cu artă. • Obiecte de ~ obiecte lucrate artistic de către meșteșugari (în stilul creației populare).2) Magazin în care se vând produse de acest fel.	/<fr. artisanat

ARTRITĂ	ARTRÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Boală manifestată prin dureri în regiunile articulare (uneori și prin inflamarea acestora).	/<fr. arthrite, lat. arthritis
ARTRITIC I	ARTRÍT//C I ~că (~ci, ~ce)		Care ține de artrită; propriu artritei.	/<fr. arthritique
ARTRITIC II	ARTRÍT//C II ~ci	<i>m.</i>	Persoană care suferă de artrită.	/<fr. arthritique
ARTROLOGIE	ARTROLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a anatomiei care se ocupă cu studiul structurii articulațiilor.	/<fr. arthrologie
ARTROPATIE	ARTROPATÍE	<i>f.</i>	Boală care afectează diferite articulații (a umărului, a genunchiului etc.).	/<fr. arthropathie
ARTROPOD	ARTROPÓD ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Încrengătură de animale nevertebrate, cu schelet chitinos, segmentat și articulat (reprezentanți: racul, furnica, păianjenul, cărăbușul). 2) Animal din această încrengătură. [Sil. ar-tro-]	/<fr. arthropodes
ARTROZĂ	ARTRÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Boală articulată reumatică caracterizată prin evoluție cronică și deformarea extremităților osoase.	/<fr. arthrose
ARȚAG	ARȚÁG ~uri	<i>n. pop.</i>	Pornire spre ceartă; chef de ceartă.	/<ung. harcag
ARȚAR	ARȚÁR ~i	<i>m.</i>	Arbore cu frunze late, ovale și adânc dințate, cu lemnul alb și rezistent, cu fructe aripate.	/<lat. arcium
ARȚĂGOS	ARȚĂG//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		Care are arțag; care este dispus spre ceartă; gâlcevitor; certăreț; scandalagiu; buclucaș.	/arțag + suf. ~os
A ARUNCA	A ARUNCÁ arúnc		1. tranz. 1) A face să ajungă, printr-o mișcare bruscă, la o oarecare depărtare; a azvârli. ~ o piatră. ~ flori pe scenă. • ~ (ceva) în aer a distruge ceva printr-o explozie. ~ vorbele (sau cuvintele) a vorbi fără chibzuială. A-și ~ ochii (sau privirea) a) a privi în grabă; b) a examina superficial. ~ (cuiva) mănua a chema pe cineva la duel; a provoca. 2) A îndepărta, considerând inutil; a azvârli. 3) A face să iasă din interiorul său. Vulcanul aruncă lavă. 4) fig. (persoane) A face să ajungă într-o anumită situație (de obicei defavorabilă). • ~ în (sau la) închisoare a întemnița. 5) (obiecte de îmbrăcăminte) A pune pe corp în grabă. 6) fig. (mai ales bani) A folosi în mod nechibzuit; a cheltui; a irosi; a risipi; a pierde. 2. intranz. A da cu ceva (în cineva sau în ceva); a azvârli. ~ cu pietre în geam. • ~ din copite a azvârli.	/<lat. eruncare
A SE ARUNCA	A SE ARUNCÁ mă arúnc	<i>intranz.</i>	1) (despre ființe) A se desprinde brusc din loc, deplasându-se într-o anumită direcție. ~ în apă. 2) A se repezi cu scop agresiv; a sări; a ataca. Câinele s-a aruncat la el. • ~ în partea cuiva (sau la cineva) a semăna cu cineva (la înfățișare, la caracter).	/<lat. eruncare
ARUNCARE	ARUNC//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A ARUNCA și A SE ARUNCA. 2) Probă de atletism care constă în azvârlirea la distanță a discului, suliței, greutății etc. 3) Procedeu tehnic de azvârlire a mingii la baschet, handbal etc.	/v. a (se) arunca
ARUNCĂTOR I	ARUNCÁTÓR I ~i	<i>m.</i>	Sportiv specializat în probele de aruncare (a discului, suliței, greutății etc.).	/a arunca + suf. ~ător

ARUCĂTOR II	ARUCĂT//ÓR II ~oări	<i>n.</i>	Armă cu ajutorul căreia se lansează proiecte, mine etc. la distanțe mari. • ~ de flăcări armă cu care se proiectează un jet de flăcări la o anumită distanță.	/a arunca + suf. ~ător
ARUNCĂTURĂ	ARUNCĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) v. A ARUNCA.2) Distanță la care ajunge un obiect aruncat. • O ~ de băț foarte aproape. Dintr-o ~ de ochi dintr-o privire; dintr-o dată; repede.	/a arunca + suf. ~ătură
ARZĂTOR I	ARZĂT//ÓR I ~oări (~óri, ~oări)		1) Care arde; care dogorește; fierbinte. Nisip ~.2) fig. Care cere o soluție imediată. Problemă ~oare.	/arz (a arde) + suf. ~ător
ARZĂTOR II	ARZĂTÓR II ~i	<i>m.</i>	Muncitor care aprinde cuptoarele la fabrici.	/arz (a arde) + suf. ~ător
ARZĂTOR III	ARZĂT//ÓR III ~oări	<i>n.</i>	Aparat care amestecă un combustibil cu aerul pentru a ușura arderea.	/arz (a arde) + suf. ~ător
AS	AS ași	<i>m.</i>	1) Carte de joc cu valoarea cea mai mare între cărțile de aceeași culoare.2) fig. Persoană care se evidențiază în mod deosebit într-un domeniu oarecare.	/ <i><</i> fr. as, lat. as, assis
ASALT	ASÁLT ~uri	<i>n.</i>	1) mil. Atac violent cu caracter decisiv în cucerirea unui obiectiv. • A lua cu ~ a cucerii printr-un atac violent.2) fig. Acțiune hotărâtoare; ritm grăbit în activitate.	/ <i><</i> it. assalto
A ASALTA	A ASALT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A lua cu asalt.2) fig. (persoane) A copleși cu insistențe. ~ cu rugăminți.	/ <i><</i> it. assaltare
A ASAMBLA	A ASAMBL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(piese, mecanisme etc.) A reuni formând un sistem tehnic. [Sil. -sam- bla]	/ <i><</i> fr. assembler
ASAMBLAJ	ASAMBLÁJ ~e	<i>n.</i>	Sistem format din două sau mai multe piese îmbinate sau articulate.	/ <i><</i> fr. assemblage
ASAMBLOR I	ASAMBLÓR I ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în operații de asamblare.	/ <i><</i> fr. assembleur
ASAMBLOR II	ASAMBLÓR II	<i>n.</i>	inform. Program special care asigură traducerea limbajului simbolic în limbajul calculatorului.	/ <i><</i> fr. assembleur
A ASANA	A ASAN//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (terenuri, mlaștini, râuri etc.) A face să rămână sec; a seca; a deseca; a usca.2) (ape stătătoare) A face să devină salubru.3) fig. A readuce la starea normală; a redresa; a reface; a restabili.	/ <i><</i> fr. assainir, germ. assanieren
ASANARE	ASAN//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A ASANA.2) la pl. Lucrări hidrotehnice executate pentru înlăturarea apelor în exces dintr-o regiune.	/v. a asana
ASANATOR	ASANAT//ÓR ~oări (~óri, ~oări)	<i>și substantiv</i>	Care asanează.	/a asana + suf. ~tor
ASASIN	ASASÍN ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care săvârșește un asasinat; ucigaș; criminal.	/ <i><</i> fr. assassin
A ASASINA	A ASASIN//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A ucide printr-un asasinat.	/ <i><</i> fr. assassiner
ASASINAT	ASASINÁT ~e	<i>n.</i>	Crimă cu premeditare.	/ <i><</i> fr. assassinat
ASCARID	ASCARÍ//D ~zi	<i>m.</i>	Vierme parazit lung de 15-30 cm care trăiește mai ales în intestinul subțire al omului și al unor animale; limbric.	/ <i><</i> fr. ascaride, lat. ascarida
ASCARIDIOZĂ	ASCARIDIÓZ//Á ~e	<i>f.</i>	Boală parazitară frecventă mai ales la copii, cauzată de ascarizi.	/ <i><</i> fr. ascaridiose
ASCĂ	ÁS//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Celulă în care se formează sporii la unele ciuperci.	/ <i><</i> fr. asque

ASCENDENT I	ASCENDÉN//T I ~tă (~ți, ~te)		1) Care urcă; suitor.2) fig. Care se dezvoltă; care progresează; în dezvoltare; progresiv. • Linie ~tă linie genealogică ce urcă de la copii la părinți, la bunici etc.	/<lat. ascendens, ~ntis, fr. ascendant
ASCENDENT II	ASCENDÉN//T II ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	1) Rudă în linie directă care face parte dintr-o generație anterioară.2) mai ales la pl. Persoană care aparține generațiilor anterioare; străbun.	/<lat. ascendens, ~ntis, fr. ascendant
ASCENDENȚĂ	ASCENDÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Apartenență socială sau etnică; origine; obârșie; proveniență. [G.-D. ascendenței]	/<fr. ascendance, it. ascendenza
ASCENSIUNE	ASCENSIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Mișcare de jos în sus (a unui corp); suire; urcare.2) fig. Dezvoltare progresistă; mișcare spre progres. A fi în ~. [G.-D. ascensiunii; Sil. -si-u-]	/<lat. ascensio, ~onis, fr. ascension
ASCENSIV	ASCENSÍV ~ă (~i, ~e)		Care urcă; ascendent.	/<it. ascensivo
ASCENSOR	ASCENS//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Cabină sau platformă pentru transportul pe verticală a persoanelor sau a diferitelor greutateți (într-o clădire cu mai multe etaje); lift.	/<fr. ascenseur, lat. ascensor
ASCET	ASCÉ//T ~ți	<i>m. rel.</i>	1) Călugăr care s-a retras într-un loc ferit de lume, petrecându-și viața în post și rugăciuni; sihastru; schimnic; pustnic.2) fig. Persoană care duce o viață austeră și retrasă.	/<fr. ascete
ASCETIC	ASCÉTI//C ~că (~ci,		Care ține de ascet; propriu asceților. Viață ~că.	/<fr. ascétique
ASCETISM	ASCETÍSM	<i>n.</i>	1) Doctrină religioasă care preconizează renunțarea la plăceri și reducerea la strictul necesar al satisfacerii necesităților materiale.2) fig. Mod de viață austeră și retrasă pe care și-o impune cineva.	/<fr. ascétisme
ASCEZĂ	ASCÉZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Viață austeră, impusă benevol. [G.-D. ascezei]	/<fr. ascese
ASCIDIE	ASCÍDI//E ~i	<i>f.</i>	1) la pl. Clasă de animale marine inferioare, cu corpul în formă de sac, care trăiesc fixate pe stânci.2) Animal din această clasă.	/<fr. ascidie
ASCITĂ	ASCÍTĂ	<i>f. med.</i>	Stare patologică care constă în acumularea de lichid în peritoneu.	/<fr. ascite
ASCOMICETE	ASCOMICÉTE	<i>f.</i>	la pl. Clasă de ciuperci care se înmulțesc prin spori produși de ască.	/<fr. ascomycetes
A ASCULTA	A ASCULTĂ ascúlt		1. tranz. 1) (vorbe, cântece, zgomote etc.) A percepe încordându-și auzul. • Ascultă! se folosește pentru a atrage atenția cuiva la ceea ce i se va spune.2) (elevi sau studenți) A supune unui examen oral; a întreba; a interoga; a examina.3) jur. (martori) A audia în vederea soluționării unui proces.4) med. (organe interne, mai ales inima, plămânii) A examina ascultând cu urechea sau cu stetoscopul în vederea stabilirii diagnosticului; a ausculta.5) (sfaturi, rugăminți, dorințe etc.) A lua în considerație.2. intranz. A se supune din proprie inițiativă; a se conforma. ~ de cei mai în vârstă.	/<lat. ascultare
ASCULTARE	ASCULT//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	v. A ASCULTA. • A da ~ a asculta. A fi sub ~area cuiva a se afla (a fi) în slujba cuiva; a se afla sub autoritatea cuiva.	/v. a asculta

ASCULTĂTOR I	ASCULTĂT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care ascultă; docil. Copil ~.	/a asculta + suf. ~ător
ASCULTĂTOR II	ASCULTĂTOR II ~i	<i>m.</i>	Persoană care ascultă (un concert, o conferință, un curs etc.); auditor.	/a asculta + suf. ~ător
A ASCUNDE	A ASCÚNDE ascúnd	<i>tranz.</i>	1) A face să se ascundă; a dosi.2) (bunuri străine) A pune într-un loc ferit, pentru a sustrage ulterior; a dosi; a tăinu.3) fig. (gânduri, fapte, emoții etc.) A face să rămână absolut necunoscut; a tăinu.	/<lat. abscondere
A SE ASCUNDE	A SE ASCÚNDE mă ascúnd	<i>intrans.</i>	A se pune într-un loc ferit pentru a nu fi văzut; a se dosi.	/<lat. abscondere
ASCUNS	ASCÚN//S ~să (~și, ~se)		1) v. A ASCUNDE și A SE ASCUNDE.2) fig. Care este încă descoperit; nevalorificat.3) (despre fapte, gânduri, intenții) Care nu este dezvăluit nimănui; care este ținut în taină; secret; tainic.	/v. a (se) ascunde
ASCUNZĂTOARE	ASCUNZĂT//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	Loc în care se ascunde cineva sau ceva. A ieși din ~.	/ascunz (a ascunde) + suf. ~ătoare
ASCUNZIȘ	ASCUNZÎȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Loc în care se ascunde cineva sau ceva; ascunzătoare.2) fig. Fapt care este ținut în taină.	/ascunz (a ascunde) + suf. ~iș
A ASCUȚI	A ASCUȚÍ ascút	<i>tranz.</i>	1) (obiecte tăioase) A face să devină (mai) ascuțit. ~ cuțitul.2) A prevedea cu vârf. ~ un creion. ~ un bețișor.3) A face să se ascută. • A-și ~ urechile a deveni foarte atent; a-și încorda auzul.	/<lat. excotire
A SE ASCUȚI	A SE ASCUȚÍ se ascúte	<i>intrans.</i>	1) (despre minte, privire etc.) A deveni (mai) pătrunzător.2) rar A deveni (mai) intens; a crește în intensitate; a se intensifica; a se întări; a se întări.	/<lat. excotire
ASCUȚIME	ASCUȚÍME	<i>f.</i>	fig. Agerime a minții; putere de pătrundere.	/a ascuți + suf. ~ime
ASCUȚIȘ	ASCUȚÎȘ ~uri	<i>n.</i>	Parte ascuțită a unui obiect de tăiat; tăiș; buză.	/a ascuți + suf. ~iș
ASCUȚIT	ASCUȚÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care are muchie sau vârf tăios. Cuțit ~. • Unghi ~ unghi mai mic de 90°.2) fig. Care vădește spirit de pătrundere în esența lucrurilor; ager. • ~ la minte deștept; inteligent.3) (despre senzații, sentimente) Care se caracterizează prin profunzime; intens.4) fig. (despre privire, vorbă) Care parcă te străpunge sau te taie; tăios.5) (despre sunete) Care are timbrul înalt; subțire; strident.6) (despre ciocniri, conflicte) Care s-a întetit: înversunat.	/v. a (se) ascuți
ASCUȚITOARE	ASCUȚIT//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	Unealtă cu care se ascut unele obiecte. [G.-D. ascuțitorii]	/a ascuți + suf. ~toare
ASCUȚITOR	ASCUȚITÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană care ascute obiecte tăioase; tocilar.	/a ascuți + suf. ~tor
ASEARĂ	ASEARĂ	<i>adv.</i>	În seară zilei precedente; ieri seară.	/a + seară
A ASEDIA	A ASEDII//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(cetăți, fortificații) A supune unui asediu. [Sil. -di-a]	/<it. assediare
ASEDIATOR	ASEDIAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	Care asediază. Armată ~oare.	/a asedia + suf. ~itor

ASIDIU	ASÍDI//U ~i	<i>n.</i>	mil. Încercuire cu forțe armate a unei fortificații pentru a o cucerii. • A ridica ~ul a înceta asediul. Stare de ~ regim special de constrângere, impus de împrejurări excepționale, acordând drepturi excesive organelor de poliție și autorităților militare. [Sil. -diu]	/<it. assedio
ASEISMIC	ASEÍSMI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre unele regiuni ale Pământului) În care nu se produc cutremure.	/<fr. aséismique
ASEISMICITATE	ASEISMICITÁTE	<i>f.</i>	Caracter aseismic.	/<fr. aséismicité
A ASELENIZA	A ASELENIZ//Á pers. 3 ~eáză	<i>intrans.</i>	(despre nave cosmice) A coborî pe suprafața Lunii; a lua contact cu Luna; a aluniza.	/Din Selene n. pr.
A ASEMĂNA	A ASEMĂNÁ asémăn	<i>tranz.</i>	A face să se asemene; a asemui.	/<lat. assimilare
A SE ASEMĂNA	A SE ASEMĂNÁ mă asémăn	<i>intrans.</i>	1) A avea trăsături comune; a fi deopotrivă; a se potrivi; a semăna; a se asemui.2) A se considera la fel (cu altul); a se asemui.	/<lat. assimilare
ASEMĂNARE	ASEMĂN//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A ASEMĂNA și A SE ASEMĂNA.2) Similitudine între lucruri sau între acțiuni; analogie. • Fără ~ extraordinar, incomparabil.3) mat. Corespondență între punctele a două figuri, astfel încât raportul lungimilor segmentelor omoloage să fie constant.	/v. a (se) asemăna
ASEMĂNĂTOR	ASEMĂNĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care seamănă cu cineva sau cu ceva; care are ceva comun (cu...); asemenea. Un caz ~.	/a (se) asemăna + suf. ~ător
ASEMENE A I	ASEMENE A I	<i>adj. invar.</i>	1) Care seamănă cu cineva sau cu ceva; asemănător.2) (despre figuri geometrice) Care au unghiurile corespunzătoare egale cu laturile corespunzătoare proporționale.3) Care este astfel de...; atare; așa. ~ om.	/<lat. assimile
ASEMENE A II	ASEMENE A II	<i>adv.</i>	1) Tot așa; în același fel; deopotrivă.2) Pe lângă aceasta; încă; mai.	/<lat. assimile
A ASEMUI	A ASEMUI//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	1) A face să se asemuie.2) A identifica comițând o confuzie; a confunda. ~ pe cineva cu un cunoscut.	/a + seamă + suf. ~ui
A SE ASEMUI	A SE ASEMÚI mă asémui	<i>intrans.</i>	1) A avea trăsături comune; a fi deopotrivă; a se potrivi; a semăna; a se asemăna.2) A se considera la fel (cu altul); a se asemăna.	/a + seamă + suf. ~ui
ASENTIMENT	ASENTIMÉNT	<i>n.</i>	Act prin care cineva aderă în mod voluntar la o opinie, la o poziție sau acceptă o propunere; învoire; consimțământ. • A-și da ~ul a consimți; a-și da consimțământul. A fi în ~ul cuiva a proceda în conformitate cu părerea sau cu dorința cuiva.	/<fr. assentiment
ASEPSIE	ASEPSÍE	<i>f.</i>	1) Operație de sterilizare a instrumentelor și utilajelor chirurgicale cu ajutorul căldurii, ultrasunetelor etc.2) Absență a microbilor în urma aplicării acestei operații.	/<fr. asepsie
ASEPTIC	ASEPTI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre instrumente medicale, pansamente etc.) Care este lipsit de microorganisme, de microbi; sterilizat. Mediu ~.	/<fr. aseptique
A ASEPTIZA	A ASEPTIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să fie aseptice; a steriliza.	/<fr. aseptiser

ASERTORIC	ASERTÓRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de aserțiune; propriu aserțiunii. Judecată ~că.	/<germ. assertorisch
ASERȚIUNE	ASERȚIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Propunere înaintată și susținută de cineva ca fiind adevărată; afirmație. [G.-D. aserțiunii; Sil. -ți-u-]	/<lat. assertio, ~onis, germ. Assertion
A ASERVI	A ASERV//Î ~esc	<i>tranz.</i>	(popoare, țări etc.) A lua în stăpânire (prin putere armată); a aduce în stare de serv; a subjuga; a înrobi; a îngenunchea; a supune.	/<fr. asservir
ASESOR	ASESÓR ~i	<i>m.</i>	Ajutor de judecător.	/<lat. assesor, fr. assesseur
ASEXUAT	ASEXUÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre plante și animale) Care este fără sex. • Reproducere ~tă reproducere prin spori sau prin diviziune. [Sil. -xu-at]	/<fr. asexué
A ASEZONA	A ASEZON//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(mâncăruri, alimente) A trata cu ingrediente.	/<fr. assai-sonner
ASFALT	ASFÁLT ~uri	<i>n.</i>	1) Rocă sedimentară brună-neagră, constituită din hidrocarburi rășinoase și compuși ai sulfului și azotului.2) Amestec de bitum cu materiale minerale, întrebuințat la acoperirea suprafeței drumurilor; îmbrăcăminte rutieră.	/<fr. asphalte, lat. asphaltus
A ASFALTA	A ASFALT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(terenuri, străzi, trotuare etc.) A acoperi cu asfalt.	/<fr. asphalter
ASFALTIC	ASFÁLTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care conține sau este impregnat cu bitum.	/<fr. asphaltique
ASFALTOR	ASFALTÓR ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în operații de asfaltare.	/<fr. asphalteur
A ASFINȚI	A ASFINȚ//Î pers. 3 ~ește	<i>intrans.</i>	(despre aștri) A se lăsa după orizont; a apune; a scăpăta; a coborî.	/a + sfânt
ASFINȚIT	ASFINȚÍT	<i>n.</i>	1) v. A ASFINȚI.2) Parte a orizontului unde apune Soarele; apus; vest.3) Timpul zilei când apune Soarele; apus.4) fig. Partea cu care se termină sau se încheie ceva; declin; sfârșit.5) Punct cardinal care corespunde acestei părți a orizontului; apus; vest; occident.6) Spațiu geografic situat în această parte a orizontului; apus; vest; occident.	/v. a asfinți
A ASFIXIA	A ASFIXI//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se asfixieze; a înăbuși; a sufoca. [Sil. -xi-a]	/<fr. asphyxier
A SE ASFIXIA	A SE ASFIXI//Á mă	<i>intrans.</i>	A suferi o asfixie; a se înăbuși; a se sufoca. [Sil. -xi-a]	/<fr. asphyxier
ASFIXIANT	ASFIXIÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care asfixiază; sufocant. Gaz ~. [Sil. -xi-ant]	/<fr. asphyxiant
ASFIXIE	ASFIXÍ//E ~i	<i>f.</i>	Oprire a respirației datorită otrăvirii cu gaze, înecului sau strangulării; sufocare. [G.-D. asfixiei]	/<fr. asphyxie
ASIATIC I	ASIÁTI//C I ~că (~ci, ~ce)		Care aparține Asiei sau populației ei; din Asia. Popoare ~ce. [Sil. -si-a-]	/<fr. asiatique, lat. asiaticus
ASIATIC II	ASIÁTI//C II ~că (~ci, ~ce)		Persoană care face parte din populația de bază a Asiei sau este originară din Asia. [Sil. -si-a-]	/<fr. asiatique, lat. asiaticus
A ASIBILA	A ASIBIL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se asibileze.	/<fr. assibiler, lat. assibilare
A SE ASIBILA	A SE ASIBIL//Á se ~eáză	<i>intrans.</i>	(despre sunete) A căpăta caracterele altei consoane (în special, ale consoanei „S“).	/<fr. assibiler, lat. assibilare

ASIDUITATE	ASIDUITÁTE	f.	1) Efort (fizic sau intelectual) în realizarea unui lucru, în atingerea unui scop; sârguință; perseverență; străduință. A lucra cu ~.2) Neclintire în susținerea unei păreri sau în realizarea unei acțiuni; perseverență; stăruință; tenacitate; insistență. [G.-D. asiduității; Sil. -du-i-]	/<fr. assiduité, lat. assiduitas, ~atis
ASIDUU	ASÍDU//U ~ă (~i, ~e)		Care se străduie; străduitor; sârguincios; perseverent. Activitate ~ă. [Sil. -du-u]	/<lat. assiduus, fr. assidu
A ASIGNA	A ASIGN//Ă ~éz	tranz.	(sume de bani, bunuri materiale) A destina unui scop anumit; a aloca; a afecta.	/<fr. assigner
A ASIGURA	A ASIGURÁ asígur	tranz.	1) A adevăra printr-o garanție; a garanta. ~ pacea în țară. ~ funcționarea neîntreruptă a uzinei.2) A ajunge să fie sigur; a căpăta siguranță; a încredința.3) A face să se asigure.4) (elemente ale unui sistem tehnic) A pune într-o poziție fixă; a face să nu se desfacă sau să nu se deplaseze.	/a + sigur
A SE ASIGURA	A SE ASIGURÁ mă asígur	intrans.	1) A încheia un contract de asigurare.2) A lua măsurile necesare de precauție.	/a + sigur
ASIGURARE	ASIGUR//ÁRE ~ări	f.	1) v. A ASIGURA și A SE ASIGURA.2) Raport juridic în baza căruia cel asigurat are dreptul la o despăgubire din partea asiguratorului în caz de accident, incendiu etc. ~ de bunuri. ~ de stat. • ~ări sociale sistem de ocrotire materială a oamenilor muncii, prin acordare de pensii, ajutoare materiale etc., în caz de pierdere temporară sau definitivă a capacității de muncă.	/v. a (se) asigura
ASIGURAT	ASIGURÁ//T ~ți	m.	Persoană fizică sau juridică care a încheiat un contract de asigurare.	/v. a (se) asigura
ASIGURĂTOR	ASIGURĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	și substantiv	(despre persoane sau despre instituții) Care face asigurări.	/a (se) asigura + suf. ~ător
ASIMETRIC	ASIMÉTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care este lipsit de simetrie.	/<fr. asymétrique
ASIMETRIE	ASIMETRÍ//E ~i	f.	Lipsă de simetrie. [G.-D. asimetriei; Sil. -me-tri-]	/<fr. asymétrie
A ASIMILA	A ASIMIL//Ă ~éz	tranz.	1) (substanțe nutritive) A transforma în materie proprie.2) (cunoștințe) A dobândi prin învățătură; a însuși.3) (produse, tehnologii noi etc.) A introduce în procesul de fabricație.5) A face să se asimileze.	/<fr. assimiler, lat. assimilare
A SE ASIMILA	A SE ASIMIL//Ă mă ~éz	intrans.	1) (despre grupuri naționale sau sociale) A se integra în alt grup național sau social, pierzând trăsăturile proprii.2) (despre sunet) A deveni asemănător cu altul, modificându-și proprietățile fonetice.	/<fr. assimiler, lat. assimilare
ASIMILAȚIE	ASIMILÁȚI//E ~i	f.	1) fiziol. Proces metabolic în cursul căruia substanțele nutritive digerate sunt transformate în substanțe proprii organismului.2) lingv. Modificare a unui sunet sub influența altui sunet din apropiere. [G.-D. asimilației]	/<lat. assimilatio, ~onis, fr. assimilation
ASIMPTOMATIC	ASIMPTOMÁȚI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre boli) Care nu prezintă simptom clinic.	/<fr. asymptomatique

ASIMPTOTĂ	ASIMPTÓT//Ă ~e	<i>f.</i>	mat. Dreaptă de care se apropie o curbă, fără a o atinge în spațiul finit.	/<fr. asymptote
ASIN	ASÍN ~i	<i>m.</i>	Animal domestic din familia calului, dar mai mic decât acesta, cu păr de culoare cenușie, cu capul mare și urechi lungi, cu coamă bogată, folosit ca animal de povară și de tracțiune; măgar.	/<lat. asinus
ASINCRON	ASINCRÓN ~ă (~i, ~e)		Care nu se face, nu se petrece în același timp. • Motor ~ motor electric de curent alternativ, a cărui viteză depinde de sarcina pe care o are, iar nu de frecvența curentului. [Sil. -sin-cron]	/<fr. asynchrone
ASINCRONIC	ASINCRÓNI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre fenomene, mișcări etc.) Care nu se face în același timp.	/<fr. asynchrone
ASINET	ASINÉT	<i>n.</i>	Figură de stil care constă în suprimarea conjuncțiilor copulative pentru a da dinamism frazei. [Var. asindeton]/<lat. asyndetus, fr. asyndète	
A ASISTA	A ASISTĂ asíst		1. intranz. A lua parte; a se afla prezent (pentru a vedea, a asculta). ~ la ședință.2. tranz. (persoane) A susține aflându-se alături.	/<fr. assister, lat. assistare
ASISTENT I	ASISTÉN//T I ~tă (~ți, ~te)		Care este de față la ceva; care asistă.	/<germ. Assistent, fr. assistant
ASISTENT II	ASISTÉN//T II ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care asistă pe cineva pentru a-i da ajutor.2) Grad în învățământul superior, inferior lectorului.3) Persoană care deține acest grad. Post de ~.	/<germ. Assistent, fr. assistant
ASISTENȚĂ	ASISTÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Totalitate a persoanelor care asistă la o activitate (conferință, spectacol etc.); auditoriu. Întreaga ~ a aplaudat.2) Ajutor, sprijin acordat cuiva. ~ medicală. • ~ juridică activitate pe care o desfășoară apărătorul în exercitarea obligațiilor sale.	/<fr. assistance, germ. Assistenz
ASISTOLIE	ASISTOLÍE	<i>f. med.</i>	1) Stare patologică caracterizată prin stabilirea contracțiilor inimii.2) Boală care constă în insuficiență cardiacă.	/<fr. asystolie
ASIZĂ	ASÍZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Strat orizontal al unei zidării (de cărămidă, piatră, blocuri de beton etc.).	/<fr. assise
A ASMUȚI	A ASMUȚÍ asmút	<i>tranz.</i>	1) (câini) A îndemna să se năpustească asupra cuiva.2) fig. (persoane) A aduce în mod intenționat într-o stare de agitație; a zădări; a incita; a stârni; a instiga; a atăța.	/Orig. nec.
A ASOCIA	A ASOCI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (idei, imagini, reprezentări) A uni în baza unei asociații.2) A face să se asocieze. [Sil. -ci-a]	/<fr. associer, lat. associare
A SE ASOCIA	A SE ASOCI//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	(despre persoane) 1) A deveni asociat; a se face membru al unei asociații.2) A acționa alături de altcineva (la realizarea unui lucru; a unei acțiuni); a lua parte; a participa. [Sil. -ci-a]	/<fr. associer, lat. associare
ASOCIAL	ASOCIÁL ~ă (~i, ~e)		(despre oameni) Care nu este adaptat mediului social.	/<fr. asocial
ASOCIAT	ASOCIÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care s-a unit cu cineva formând o asociație. [Sil. -ci-at]	/v. a asocia

ASOCIATIV	ASOCIÁTIV ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de asociație; propriu asociațiilor.2) (despre memorie) Care evocă imagini prin asociație.3) (despre operații matematice) Care duce la același rezultat, independent de ordinea termenilor (factorilor).	/<fr. associatif
ASOCIAȚIE	ASOCIÁȚII //E ~i	<i>f.</i>	1) Uniune constituită printr-un statut în vederea atingerii unui scop comun; societate. ~ sportivă.2) Proprietate a psihicului de a lega între ele mai multe imagini senzoriale sau idei.3) Legătură între două sau mai multe imagini ori idei.4): ~ moleculară reunire a două sau mai multe molecule identice. ~ de stele grupuri rare de stele care au aceeași origine. [G.-D. asociatiei; Sil. -ci-a-ti-e]	/<fr. association, lat. associatio, ~onis
ASOCIAȚIONISM	ASOCIAȚIONÍSM	<i>n.</i>	Teorie în psihologie care explică viața psihică prin asociațiile dintre diverse stări și fenomene psihice elementare.	/<fr. associationnisme
A ASOLA	A ASOL //Á ~éz	<i>tranz.</i>	(pământul) A cultiva folosind asolamentul.	/<fr. assoler
ASOLAMENT	ASOLAMÉNT ~e	<i>n.</i>	Sucesiune a culturilor pe același teren (însoțită de lucrări corespunzătoare), cu scopul de a păstra fertilitatea solului. ~ de nutreț.	/<fr. assolement
A ASOMA	A ASOM //Á ~éz	<i>tranz.</i>	(animale la abator) A ameuți înainte de sacrificare.	/<fr. assommer
ASONANȚĂ	ASONÁNȚ //Ă ~e	<i>f.</i>	Rimă imperfectă formată numai din identitatea vocalei accentuate.	/<fr. assonance
A ASORTA	A ASORT //Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se asorteze; a armoniza; a potrivi.2) (magazine) A aproviziona cu mărfuri variate.	/<fr. assortir
A SE ASORTA	A SE ASORT //Á se ~eáză	<i>intrans.</i>	(despre obiecte, culori variate, haine etc.) A se afla în armonie perfectă; a fi în concordanță deplină; a se armoniza; a se potrivi; a cadra; a concorda.	/<fr. assortir
ASORTIMENT	ASORTIMÉNT ~e	<i>n.</i>	Varietate de mărfuri sau de produse de aceeași categorie, dar de forme și de calități diferite. ~ de stufe.	/<fr. assortiment
ASPARAGUS	ASPARÁGUS	<i>m.</i>	Plantă erbacee ornamentală, cultivată pentru frunzele ei foarte subțiri.	/<lat., fr. asparagus
ASPECT	ASPEĆT ~e	<i>n.</i>	1) Fel în care se prezintă cineva sau ceva; înfățișare. • Sub ~ul din punctul de vedere... ; sub raportul... Sub toate ~ele din toate punctele de vedere.2) gram. Categorie gramaticală, caracteristică anumitor limbi, care arată durata de realizare a acțiunii exprimate de un verb.	/<fr. aspect, lat. aspectus
ASPECTOMAT	ASPECTOMÁT ~e	<i>n.</i>	Aparat de proiecție cu mecanism de schimbare automată a dispozitivelor.	/<germ. Aspectomat
ASPECTUOS	ASPECTU //ÓŠ ~oásă (~óși, ~oáse)		Care are un aspect plăcut; prezentabil; arătos. [Sil. -tu-os]	/aspect + suf. ~os
ASPERITATE	ASPERIT //ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	Proprietate a unor corpuri de a fi aspre.	/<fr. asperité, lat. asperitas, ~atis
ASPERSIUNE	ASPERSIÚNE	<i>f.</i>	Stropire a unei culturi agricole cu apă (sau cu alt lichid) sub formă de ploaie artificială. [G.-D. aspersiunii; Sil. -si-u-]	/<fr. aspersion, lat. aspersio, ~onis
ASPERSOR	ASPERS //ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Dispozitiv de irigare prin aspersiune.	/<fr. aspersoir

ASPIC	ASPÍC	<i>n.</i>	Produs alimentar preparat din carne, oase și cartilaje, fierte timp îndelungat în zeamă, care, după răcire, se încheagă, devenind gelatinos. Mușchi în ~.	/<fr. aspic
A ASPIRA	A ASPIRÁ aspir		1. tranz. 1) (în special aer) A trage în plămâni în procesul respirației; a inspira.2) (despre aparate, pompe etc.) A trage în sine (lichid, praf, gaz etc.).2. intranz. fig. A-și orienta activitatea spre atingerea unui scop (fiind stăpânit de o dorință puternică); a tinde; a năzui.	/<fr. aspirer, lat. aspirare
ASPIRANT	ASPIRÁN//T ~tă (~ți,	<i>m. și f.</i>	Persoană care aspiră la ceva.	/<fr. aspirant
ASPIRATOR	ASPIRAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	(despre aparate, apă, praf etc.) Care aspiră (aer, apă, praf etc.).	/<fr. aspirateur
ASPIRAȚIE	ASPIRÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A ASPIRA.2) fig. Dorință puternică; năzuință; tendință. ~ de pace.3) tehn. Deplasare a unui fluid printr-o conductă datorită micșorării aerului din ea.4) lingv. Zgomot produs de curentul de aer la trecerea lui prin laringe. [G.-D. aspiratiei; Sil. ti-e]	/<fr. aspiration, lat. adspiratio, ~onis
ASPIRINĂ	ASPIRÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Medicament febrifug și calmant.	/<germ. Aspirin, fr. aspirine
A ASPRI	A ASPR//Í ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se asprească. [Sil. as-pri]	/Din aspru
A SE ASPRI	A SE ASPR//Í se ~ește	<i>intranz.</i>	A deveni (mai) aspru. [Sil. as-pri]	/Din aspru
ASPRIME	ASPRÍM//E ~i	<i>f.</i>	1) Caracter aspru. ~ea pielii.2) fig. Comportament aspru; duritate de caracter; severitate. ~ea comandantului. [G.-D. asprimii]	/aspru + suf. ~ime
ASPRU I	ÁSPR//U I ~ă (~i, ~e)		1) Care are suprafața zgrunțuroasă; cu asperități.2) (despre perii, păr etc.) Care are firele tari, țepoase.3) (despre apă) Care conține săruri peste limita admisă; dur.4) (despre făină) Care nu este măcinată mărunț.5) Care se suportă greu; care întrece măsură obișnuită. Ger ~. Vânt ~.6) (despre persoane) Care se caracterizează prin lipsă de indulgență; fără indulgență; dur; exigent; sever. [Sil. as-pru]	/<lat. asper
ASPRU II	ÁSPR//U II ~i	<i>m.</i>	Monedă turcească care a circulat și în țările române în sec. XV—XIX. [Sil. as-pru]	/<ngr. áspron
ASTĂZI	ÁSTĂZI	<i>adv.</i>	1) În ziua de față; azi.2) În epoca prezentă; în zilele noastre; acum. [Sil. as-tăzi]	/<lat. ista die
ASTÂMPĂR	ASTÂMPĂR	<i>n.</i>	(folosit de obicei în construcții negative cu verbele a avea, a găsi etc.) Liniște sufletească; odihnă; tihnă; pace. • Fără ~ a) neastâmpărat; b) neîncetat; neconținut. Ai ~ fii cuminte.	/v. a (se) astâmpăra
A ASTÂMPĂRA	A ASTÂMPĂRÁ astâmpăr	<i>tranz.</i>	A face să se astâmpere.	/<lat. ex-temperare
A SE ASTÂMPĂRA	A SE ASTÂMPĂRÁ mă astâmpăr	<i>intranz.</i>	1) A avea astâmpăr; a ajunge în stare de liniște; a se domoli; a se potoli; a se alina; a se calma.2) A deveni cuminte; a se face ascultător; a se cuminti.3) (despre fenomene ale naturii, manifestări ale oamenilor etc.) A scădea în intensitate. Vântul s-a astâmpărat.	/<lat. ex-temperare

ASTENIC I	ASTÉNI//C I ~că (~ci, ~ce)		Care ține de astenie; propriu asteniei.	/<fr. asthénique
ASTENIC II	ASTÉNI//C II ~că (~ci, ~ce)	<i>m. și f.</i>	Persoană care suferă de astenie.	/<fr. asthénique
ASTENIE	ASTENÍ//E ~i	<i>f.</i>	Stare patologică manifestată prin oboseală intensă și slăbiciune; lipsă de putere fizică și psihică. [G.-D. asteniei]	/<fr. asthénie
A ASTENIZA	A ASTENIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se astenizeze.	/astenie + suf. ~iza
A SE ASTENIZA	A SE ASTENIZ//Ă mă	<i>intrans.</i>	A căpăta astenie; a se îmbolnăvi de astenie.	/astenie + suf. ~iza
ASTERIDĂ	ASTERÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Clasă de animale echinoderme care au corpul în formă de stea (reprezentant: steaua-de-mare).2) Animal din această clasă.	/<fr. astérides
ASTERIE	ASTERÍE	<i>f.</i>	Animal marin având cinci brațe radiare; stea-de-mare.	/<fr. astérie
ASTERISC	ASTERÍSC ~uri	<i>n.</i>	Semn în formă de steluță prin care se trimite la o notă la subsol sau se marchează un cuvânt neatestat și reconstituit.	/<fr. astérisque, lat. asteriscus
ASTEROID	ASTEROÍ//D ~zi	<i>m.</i>	Mică planetă din sistemul solar, puțin strălucitoare, cu orbita cuprinsă între orbitele lui Marte și Jupiter.	/<fr. astéroïde
ASTERONIM	ASTERONÍM ~e	<i>n.</i>	Grup de asteriscuri (urmând după o majusculă) care înlocuiește numele autorului sau al unui personaj.	/<fr. astéronyme
ASTFEL	ÁSTFEL	<i>adv.</i>	1) În modul acesta; în felul acesta; așa.2) Prin urmare; așadar; deci. [Sil. ast-fel]	/ast + fel
ASTIGMATIC I	ASTIGMÁTI//C I ~că (~ci, ~ce)		Care ține de astigmatism; propriu astigmatismului.	/<germ. astigmatisch
ASTIGMATIC II	ASTIGMÁTI//C II ~ci	<i>m.</i>	Persoană care suferă de astigmatism.	/<germ. astigmatisch
ASTIGMATISM	ASTIGMATÍSM ~e	<i>n.</i>	1) fiz. Aberație a unui sistem optic care dă o imagine deformată.2) Defect al vederii, cauzat de inegalitatea curbării corneei sau a cristalinului. [Sil. a-stig-]	/<fr. astigmatisme
ASTMATIC I	ASTMÁTI//C I ~că (~ci, ~ce)		Care ține de astmă; propriu astmei. Tuse ~că. [Sil. ast-ma-]	/<fr. asthmatique, lat. asthmaticus
ASTMATIC II	ASTMÁTI//C II ~ci	<i>m.</i>	Persoană care suferă de astmă. [Sil. ast-ma-]	/<fr. asthmatique, lat. asthmaticus
ASTMĂ	ÁSTMĂ	<i>f.</i>	Boală caracterizată prin accese repetate de sufocare, prin respirație grea și prin nevoia intensă de aer. [G.-D. astmei; Sil. ast-mă; Var. astm]	/<fr. asthme, lat. asthma
ASTRAGAL	ASTRAGÁL ~e	<i>n.</i>	Fiecare dintre cele șapte oase care formează tarsul. [Sil. as-tra-]	/<fr. astragale, lat. astragalus
ASTRAHAN	ASTRAHÁN	<i>n.</i>	1) Blănă cu părul mătășos și buclat, obținută de la mieii de rasă caracul.2) Haină confecționată din astefl de pielicele.	/Din Astrahan n. pr.
ASTRAL	ASTRÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de aștri; propriu aștrilor; stelar; sideral.2) Care provine de la aștri; sideral.	/<fr. astral, lat. astralis
ASTRALIT	ASTRALÍT	<i>n.</i>	Exploziv detonat de siguranță, folosit în mine, în cariere. [Var. astralită]	/<fr. astralite
ASTRINGENT	ASTRINGÉN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre substanțe) Care contractează țesuturile organismului. [Sil. as-trin-]	/<fr. astringent, lat. astringens, ~ntis

ASTRINGENTĂ	ASTRINGENTĂ	<i>f.</i>	Caracter astringent.	/<fr. astringence
ASTROBIOLOGIE	ASTROBIOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a biologiei care se ocupă cu studiul formelor de viață extraterestră; exobiologie.	/<fr. astrobiologie
ASTROBUSOLĂ	ASTROBUSÓL//Ă ~e	<i>f.</i>	Aparat de orientare după poziția stelelor.	/astro- + busolă
ASTROFIZICĂ	ASTROFÍZICĂ	<i>f.</i>	Ramură a astronomiei care se ocupă cu studiul descrierii astrilor. [G.-D. astrofizicii; Sil. as-tro-]	/<fr. astrophysique
ASTROGRAF	ASTROGRÁF ~e	<i>n.</i>	Aparat cu ajutorul căruia se determină poziția astrilor.	/<fr. astrographe
ASTROGRAFIE	ASTROGRAFÍE	<i>f.</i>	Ramură a astronomiei care se ocupă cu studiul descrierii astrilor.	/<fr. astrographie
ASTROLOG	ASTROLÓ//G ~gi	<i>m.</i>	Persoană care practică astrologia.	/<fr. astrologue, lat. astrologus
ASTROLOGIC	ASTROLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de astrologie; propriu astrologiei. Carte ~că.	/<fr. astrologique, lat. astrologicus
ASTROLOGIE	ASTROLOGÍE	<i>f.</i>	Pseudoștiință care pretinde a prezice viitorul după poziția și mișcarea astrilor. [G.-D. astrologiei]	/<fr. astrologie, lat. astrologia
ASTROMETRIC	ASTROMÉTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de astrometrie; propriu astrometriei.	/<fr. astrométrie
ASTROMETRIE	ASTROMETRÍE	<i>f.</i>	Ramură a astronomiei care se ocupă cu stabilirea poziției și a coordonatelor geografice ale astrilor, precum și cu determinarea timpului pe cale astronomică.	/<fr. astrométrie
ASTRONAUT	ASTRONAÚ//T ~ți	<i>m.</i>	. Membru al echipajului unei nave cosmice.	/<fr. astronaute, engl. astronaut
ASTRONAUTICĂ	ASTRONAÚTICĂ	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul zborurilor cosmice; cosmonautică. [G.-D. astronauticii]	/<fr. astronautique
ASTRONAVĂ	ASTRONÁV//Ă ~e	<i>f.</i>	Navă destinată zborului în spațiul cosmic; cosmonavă.	/astro- + navă
ASTRONOM	ASTRONÓM ~i	<i>m.</i>	Specialist în astronomie.	/<fr. astronome, lat. astronomus
ASTRONOMIC	ASTRONÓMI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de astronomie; propriu astronomiei. Observații ~ce.2) fig. Care este foarte mare; extraordinar de mare; gigantic; enorm; uriaș; colosal. Cifra ~că.	/<fr. astronomique, lat. astronomicus
ASTRONOMIE	ASTRONOMÍE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul corpurilor cerești, a legilor mișcării lor și a Universului. [G.-D. astronomiei]	/<fr. astronomie, lat. astronomia
ASTROSCOP	ASTROSC//ÓP ~oápe	<i>n.</i>	Telescop astronomic folosit pentru cercetarea parțială a mișcării astrilor dintr-o anumită zonă.	/<fr. astroscope
ASTRU	ÁSTRU aștri	<i>m.</i>	Corp ceresc care poate fi observat datorită luminii pe care o emite sau o reflectă. [Sil. as-tru]	/<lat. astrum, fr. astre
A ASTUPA	A ASTUPÁ astúp	<i>tranz.</i>	1) (găuri, crăpături, adâncituri etc.) A face să nu se vadă (acoperind cu ceva sau aplicând ceva).2) (uși, ferestre, vase) A face să nu mai aibă deshzătură. • A-și ~ urechile a nu vrea să audă ceva. ~ cuiva gura a face pe cineva să tacă. ~ cuiva ochii a nu lăsa pe cineva să vadă realitatea.3) (zgomote, melodii, sunete etc.) A face să nu se audă, depășind în intensitate; a acoperi.4) fig. (urme) A face să dispară.	/<lat. astuppare

A SE ASTUPA	A SE ASTUPĂ se astúpă	<i>intrans.</i>	(despre șanțuri, conducte etc.) A se închide prin depuneri (de noroi, de nisip etc.); a se înfunda.	/<lat. asstuppere
ASTUPĂTOARE	ASTUPĂT//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	Obiect cu care se astupă ceva.	/a astupa + suf. ~ătoare
A ASUDA	A ASUDĂ asúd	<i>intrans.</i>	1) A elimina sudoare; a transpira.2) (despre obiecte de sticlă, pereți etc.) A se acoperi cu aburi; a se aburi.3) fig. A obosi muncind; a se trudi.	/<lat. assudare
A ASUMA	A ASUMĂ asúm	<i>tranz.</i>	A lua asupra sa.	/<fr. assumer, lat. assumare
ASUPRA	ASÚPRA	<i>prep.</i>	1) (exprimă un raport spațial, concretizând direcția desfășurării unei acțiuni) În direcția; înspre; spre; către. S-a năpustit asupra lui. S-a aplecat asupra bolnavului. • A avea asupra sa a purta ceva cu sine.2) (exprimă un raport temporal, concretizând apropierea în timp a unui fenomen) Aproape de; în preajma; înspre; spre; către. A sosit asupra nopții.3) (exprimă un raport completiv) Împotriva; contra. A început a vicleni asupra lui.4) (exprimă un raport relativ) Cu privire la; referitor la; privind. Referință asupra articolului. [Sil -su-pra]	/<lat. ad-supra
A ASUPRI	A ASUPR//Î ~esc	<i>tranz.</i>	(colectivități sau persoane) A lipsi de drepturi prin abuz de putere; a oprima; a împila. [Sil. -su-pri]	/Din asupra
ASUPRITOR	ASUPRIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care asuprește; opresor; împilator; exploatare.	/a asupri + suf. ~tor
A ASURZI	A ASURZ//Î ~esc		1. intrans. A-și pierde auzul; a deveni surd.2. tranz. 1) A face să devină surd.2) (despre sunete puternice, zgomote) A buimăci, făcând să nu deslușească nimic.	/<lat. assurdire
ASURZITOR	ASURZIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		(despre un zgomot, un sunet) Care asurzește; intens; puternic.	/a asurzi + suf. ~itor
AȘA I	AȘĂ I	<i>adv.</i>	1) În felul acesta; în modul acesta; astfel. • ~-zis sau ~-numit convențional numit astfel; pretins; fals; aparent; impropriu. Și ~, și ~ și într-un fel, și într-altul. Ori ~, ori ~ sau într-un fel, sau într-altul. ~ și ~ nu prea bine; potrivit. Azi ~, mâine ~ mereu în felul acesta.2) În același fel; în același mod.3) Întru totul; întocmai; exact. O faptă ~ de frumoasă.	/<lat. eccum-sic
AȘA II	AȘĂ II	<i>adj. invar.</i>	(precedat de un substantiv) Astfel de ...; atât de (mare, de mult, de frumos); asemenea. • ~ ceva un astfel de lucru.	/<lat. eccum-sic
AȘADAR	AȘADĂR	<i>adv.</i>	Prin urmare; astfel; deci.	/așa + dar
A AȘCHIA	A AȘCHI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A tăia în așchii.2) (obiecte, mai ales lemn) A prelucra prin desprindere de așchii. [Sil. -chi-a]	/Din așchie
AȘCHIE	ĂȘCHI//E ~i	<i>f.</i>	Bucată mică și subțire desprinsă dintr-un corp (mai ales dintr-un lemn sau os). [G.-D. așchiei; Sil. -chi-e]	/<lat. ascla
AȘCHIETOR	AȘCHIET//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care așchiază; care prelucurează prin așchiere. Scule ~oare.	/a așchia + suf. ~tor

AȘCHIOS	AȘCHI//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		Care are proprietatea de a se desface în așchii.	/așchie + suf. ~os
A AȘEZA	A AȘEZÁ așéz	<i>tranz.</i>	1) A face să se așeze.2) A pune într-o anumită ordine; a ordona; a orândui; a dispune; a aranja. ~ cărțile pe poliță.3) A desemna într-un post sau într-o funcție bună; a aranja.4) fam. (persoane) A pune la punct; a aranja.5) pop. A găti din timp; a pune la cale. ~ o petrecere.	/<lat. assediare
A SE AȘEZA	A SE AȘEZÁ mă așéz	<i>intrans.</i>	1) A se instala (pe ceva) pentru a ședea.2) A se pune într-o anumită ordine.3) (despre păsări sau insecte) A se lăsa din zbor (pe ceva).4) A se aranja cu traiul într-un loc; a se restabili; a se statornici.5) (despre substanțe pulverulente) A se lăsa pe o suprafață, formând un strat; a se așterne; a se depune.6) (despre lichide în fermentație) A deveni limpede.7) A ajunge în stare de liniște; a se liniști.	/<lat. assediare
AȘEZARE	AȘEZ//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A AȘEZA și A SE AȘEZA.2) Loc unde s-a stabilit o comunitate umană; grup de locuințe; localitate. ~ omenească.	/v. a (se) așeza
AȘEZAT	AȘEZÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A AȘEZA și A SE AȘEZA.2) (despre oameni și despre manifestările lor) Care este serios, cumpătat și chibzuit. • ~ la minte chibzuit.	/v. a (se) așeza
AȘEZĂMÂNT	AȘEZĂM//ÂNT ~inte	<i>f.</i>	Instituție creată pentru o activitate de interes obștesc. • ~ cultural instituție pentru propagarea științei și culturii.	/a așeza + suf. ~[ă]mânt
AȘIJDEREA	AȘÍJDEREA	<i>adv. pop.</i>	De asemenea; tot așa. [Var. așijderi]	/ași + zde + re + a
A AȘTEPTA	A AȘTEPTÁ aștept		1. tranz. 1) A întâmpina stând pe loc un anumit timp. • La sfântu-așteaptă niciodată.2) (persoane) A lăsa să beneficieze de răgazul necesar.3) A dori nădăjduind cu încredere. Aștept să vii.4) și fig. A pândi cu răbdare. ~ ocazia. ~ un moment potrivit.2. intrans. A sta în expectativă.	/<lat. ad-spectare
A SE AȘTEPTA	A SE AȘTEPTÁ mă aștept	<i>intrans.</i>	A spera (la ceva) cu încredere. M-am așteptat la un rezultat mai bun.	/<lat. ad-spectare
A AȘTERNE	A AȘTERNE aștern	<i>tranz.</i>	1) A întinde pe o suprafață. ~ covorul. ~ o pânză. ~ asfalt.2) (patul) A pregăti pentru culcare, aranjând așternutul. • Cum îți vei așterne așa vei dormi ce acțiuni vei întreprinde așa rezultate vei obține.3) (masa) A înzestra cu cele necesare pentru a mânca.4) (gânduri, idei etc.) A exterioriza în scris.5) A face să se aștearnă.	/<lat. asternere
A SE AȘTERNE	A SE AȘTERNE mă aștern	<i>intrans.</i>	1) A se lăsa (pe o suprafață) formând un strat. Frunzele s-au așternut pe sub copaci.2) (despre ființe) A se întinde pe jos; a se culca la pământ.3) fig. A se apuca serios de ceva. ~ pe scris. ~ la vorbă. • ~ la drum a porni la drum lung.4) A se întinde în fața ochilor; a se deschide; a se desfășura.	/<lat. asternere

AȘTERNUT	AȘTERNŪT ~uri	<i>n.</i>	1) v. A AȘTERNE și A SE AȘTERNE.2) Totalitate de obiecte (pernă, plapumă, cearșaf etc.) cu care se pregătește patul (locul) pentru culcare.3) Pat pregătit pentru culcare.4) Culcuș din paie, gunoaie etc. pentru animale.	/v. a așterne
ATAC	ATÁC ~uri	<i>n.</i>	1) Acțiune de luptă ofensivă. ~ aerian. ~ chimic.2) Agresiune împotriva cuiva.3) art. Semnal de trompetă, care se dă la începutul luptei.4) fig. Acțiune hotărâtă împotriva unei păreri, teorii, concepții. ~ vehement.5) Inițiativă într-un joc sportiv.6) Jucătorii care formează linia ofensivă a unei echipe.7) Apariție bruscă și puternică a unei boli. ~ de cord.8): Cale de ~ mijloc prin care o hotărâre judecătorească este revizuită de o instanță superioară sau de instanța care a pronunțat-o.	/<fr. attaque
A ATACA	A ATACÁ atác		1. tranz. 1) (armate, adversari etc.) A lovi pornind un atac.2) sport (adversari) A supune unui atac.3) fig. (teorii, concepții, situații existente sau adepții acestora) A combate cu vehemență.4) fig. (chestiuni, probleme) A aborda cu îndrăzneală.5) A supune unor acțiuni nocive. Fumatul atacă sănătatea.6) (bucăți muzicale) A executa pentru prima dată.2. intranz. 1) A începe atacul.2) A se repezi cu scop agresiv; a sări; a se arunca.	/<fr. attaquer
ATACANT	ATACÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care atacă.2) Jucător din linia de atac a unei echipe sportive.	/<fr. attaquant
ATARAXIC	ATARÁXI//C ~ce	<i>n.</i>	Medicament cu puternică acțiune calmantă a sistemului nervos central.	/<fr. ataraxique
ATARAXIE	ATARÁXIE	<i>f.</i>	1) Stare de liniște sufletească absolută.2) Boală care se manifestă prin pasivitatea unui organ sau a unei funcții.	/<fr. ataraxie, gr. ataraxia
ATARE	ATÁRE	<i>adj. invar.</i>	Astfel de...; asemenea. • Ca ~ deci, prin urmare.	/<lat. eccum-talem
ATAȘ	ATÁȘ ~e	<i>n.</i>	Anexă de metal, prinsă de un vehicul (mai ales de motocicletă) și destinată transportului de persoane sau de încărcături.	/<fr. attache
A ATAȘA	A ATAȘ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se atașeze.	/<fr. attacher
A SE ATAȘA	A SE ATAȘ//Á mă ~éz	<i>intranz.</i>	1) A se alătura temporar.2) A se apropia sufletește; a se lega printr-un atașament.	/<fr. attacher
ATAȘABIL	ATAȘÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care poate fi atașat.2) fig. Care este sociabil, prietenos.	/a atașa + suf. ~bil
ATAȘAMENT	ATAȘAMÉNT	<i>n.</i>	Afecțiune (puternică și durabilă) față de cineva sau de ceva.	/<fr. attachement
ATAȘAT	ATAȘÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Cel mai mic rang dintre membrii unei reprezentanțe diplomatice. • ~ special consilier al șefului unei reprezentanțe diplomatice într-o problemă de specialitate.	/v. a atașa
ATAVIC	ATÁVI//C ~că (~ci,		Care ține de atavism; propriu atavismului.	/<fr. atavique
ATAVISM	ATAVÍSM	<i>n.</i>	Apariție la unele vietăți a unor caractere neobișnuite pe care le-a posedat un strămoș îndepărtat.	/<fr. atavisme
ATAXIE	ATAXÍE	<i>f. med.</i>	Boală a măduvei spinării caracterizată prin incapacitatea de a coordona mișcările.	/<fr. ataxie

A ATÂRNA	A ATÂRNĂ atârġn		1. intranz. 1) A sta suspendat fiind prins sau agăġat de ceva.2) A se apleca spre pămġnt (din cauza unei greutăġi sau a lipsei de putere).3) A fi ġn stare de dependenă (faă de ceva sau de cineva).2. tranz. A prinde ġn/sau de ceva, lăsġnd să cadă liber ġn jos; a anina; a agăġa; a suspenda; a spġnzura.	/a + târn
ATÂT I	ATÂT I	<i>adv.</i>	1) ġn asemenea măsură; așă.2) Pentru ultima oară; mai mult nu. ~ a mai văzut-o! • Tot ~! este totuna! degeaba! Cu ~ mai bine (sau mai rău) se spune când se creează o situaġie mai favorabilă (sau mai nefavorabilă) pentru cineva. [Var. atăta]	/<lat. eccum-tantum
ATÂT II	ATÂ//T II ~tă (~ġi, ~te)	<i>pron. nehot.</i>	(mai ales ġn forma atăta) 1) (se folosește pentru a ġnlocui un nume sau o propoziġie, care exprimă un număr, o măsură, o cantitate etc.). • ~ta-ġi trebuie! numai ġncearcă! (că va fi rău de tine).2) Numai aceasta. ~ ne mai lipsea!	/<lat. eccum-tantum
ATÂT III	ATÂ//T III ~tă (~ġia, ~tea)	<i>adj. nehot.</i>	1) Care este așă de mult, de tare. ~ta lume.2) Numai acesta. ~ta băiat avea. • ~ta pagubă! nu are importană. Ce mai ~ta vorbă la ce să lungim vorba. De ~tea ori de nenumărate ori; foarte des.	/<lat. eccum-tantum
ATEBRINĂ	ATEBRĲNĂ	<i>f.</i>	Medicament folosit ġn profilaxia și tratamentul malariei.	/<fr. atėbrine
ATEISM	ATEĲSM	<i>n.</i>	Concepġie care respinge religia și existenăa oricărei divinităġi.	/<fr. athėisme
ATEIST I	ATEĲ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de ateism; propriu ateismului. Propagandă ~stă.	/<fr. athėiste
ATEIST II	ATEĲ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al ateismului; ateu.	/<fr. athėiste
ATELAJ	ATELĂJ ~e	<i>n.</i>	1) Animalele de tracġiune ġmpreună cu harnașamentul necesar.2) Echipament de legătură ġntre două vehicule.	/<fr. attėlage
ATELĂ	ATEĲ//Ă ~e	<i>f.</i>	Piesă cu care se imobilează ġn mod provizoriu un membru fracturat.	/<fr. attelle
ATELIER	ATELIĲR ~e	<i>n.</i>	1) Local ġnzestrat cu utilaj special ġn care se confecționează produse sau se fac reparaġii. ~ de lemărie.2) ġncăpere de lucru a unui pictor, sculptor, fotograf. [Sil. -li-er]	/<fr. atelier
ATEMPORAL	ATEMPORĂL ~ă (~i,		Care nu este determinat de timp; care nu depinde de timp.	/a + temporal
ATENEU	ATENĲ//U ~e	<i>n.</i>	Clădire publică, ġn care au loc diferite manifestaġii cultural-artistice.	/<fr. athėnee
ATENIAN I	ATENI//ĂN I ~ănă (~ėni, ~ėne)		Care aparține Atenei sau locuitorilor ei; din Atena.	/Atena n. pr. + suf. ~an
ATENIAN II	ATENI//ĂN II ~ănă (~ėni, ~ėne)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populaġia de bază a Atenei sau este originară din Atena.	/Atena n. pr. + suf. ~an
ATENT	ATEĲ//T ~tă (~ġi, ~te)		1) Care urmărește un lucru cu atenġie.2) și adverbial Care este făcut cu atenġie.3) Care manifestă voină și amabilitate.	/<lat. attentus
A ATENTA	A ATENT//Ă ~ėz	<i>intrans.</i>	A comite un atentat.	/<lat. attentare
ATENTAT	ATENTĂT ~e	<i>n.</i>	1) Tentativă criminală contra unei persoane (mai ales șef de stat sau de guvern).2) Atac ilegal asupra unor bunuri sau drepturi colective.3) Tentativă de răsturnare a ordinii sociale sau politice a unui stat.	/<fr. attentat

ATENTATOR	ATENTAT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care săvârșește un atentat.	/a atenta + suf. ~tor
ATENȚIE	ATĚŢI//E	<i>f.</i>	1) Concentrare a conștiinței într-o anumită direcție, asupra unui anumit lucru. ~ dispersată. • A da (sau a acorda) ~ (unei probleme) a considera ca important. A fi în centrul ~ei a fi considerat ca important; a trezi un interes general. A nu da ~ a nu lua în seamă.2) Atitudine binevoitoare, amabilă. • A da cuiva ~ a fi amabil cu cineva.3) Obiect primit sau oferit fără plată în semn de prietenie, ca ajutor etc.: dar: cadou. [G.-D. atenție]	/<fr. attention, lat. attentio, ~onis
A ATENȚIONA	A ATENȚION//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A face să-și concentreze atenția (asupra a ceva sau a cuiva).2) A face în prealabil atent asupra consecințelor unei acțiuni; a preveni; a preîntâmpina; a avertiza.3) (persoane) A lua în seamă, oferind un dar. [Sil. -ti-o-]	/Din atenție
A ATENUA	A ATENU//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se atenueze; a amortiza; a slăbi; a dilua. ~ durerea. [Sil. -nu-a]	/<fr. atténuer, lat. attenuare
A SE ATENUA	A SE ATENU//Á se ~eáză	<i>intrans.</i>	(despre procese, acțiuni, fenomene etc.) A deveni mai puțin intens; a scădea în intensitate; a se amortiza; a slăbi; a dilua. [Sil. -nu-a]	/<fr. atténuer, lat. attenuare
ATENUANT	ATENUÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care atenuează. • Circumstanțe ~te împrejurări care ușurează vina unui inculpat. [Sil. -nu-ant]	/<fr. atténuant
A ATERIZA	A ATERIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (despre nave aeriene) A se așeza pe pământ.2) sport A lua contact cu solul după o săritură.3) (despre nave maritime) A lua contact vizual cu uscatul.	/<fr. atterir
ATERIZAJ	ATERIZÁJ	<i>n.</i>	1) Coborâre din zbor a unei nave aeriene pe pământ; aterizare.2) Loc unde o navă poate acosta.	/<fr. atterrissage
ATERIZARE	ATERIZ//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A ATERIZA.2) Operații efectuate de o navă pentru a ajunge în raza de vizibilitate a unui reper de pe uscat.	/v. a ateriza
ATERIZOR	ATERIZ//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Ansamblu de dispozitive cu ajutorul cărora un avion rulează pe pământ; tren de aterizare.	/<fr. atterrisseur
ATERMAL	ATERMÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de apele minerale reci; propriu apelor minerale reci.	/a + termal
ATERMAN	ATERMÁN ~ă (~i, ~e)		(despre corpuri) Care nu permite trecerea căldurii. Mediu ~.	/<fr. athermane
ATERMIC	ATÉRMI//C ~că (~ci, ~ci)	<i>fiz.</i>	(despre transformări) Care nu degajă și nu absoarbe căldură.	/<fr. athermique
ATEROM	ATER//ÓM ~oáme	<i>n. med.</i>	Depunere de substanțe grase pe pereții vaselor sangvine.	/<fr. athérome
ATEROSCLEROZĂ	ATEROSCLERÓZĂ	<i>f.</i>	Depunere de grăsimi și colesterol pe peretele intern al arterelor, ducând la sclerozarea acestora. [G.-D. aterosclerozei; Sil. -ro-scle-]	/<fr. athérosclérose
A ATESTA	A ATESTÁ atést	<i>tranz.</i>	1) A dovedi prin raționamente sau prin fapte concrete; a arăta; a proba; a demonstra. ~ semnătura.2) A întâlni într-un text.3) (cadre didactice, cercetători științifici etc.) A confirma într-o funcție sau într-un post, stabilind gradul de pregătire profesională.	/<fr. attester, lat. attestari
ATESTAT	ATESTÁT ~e	<i>n.</i>	Act prin care se atestă ceva; diplomă; certificat de studii.	/<germ. Attestat

ATETOZĂ	ATETÓZĂ	<i>f. med.</i>	Stare patologică caracterizată prin mișcări lente, involuntare, localizate mai ales la mâini și picioare, observate în unele boli nervoase.	/<fr. athétoze
ATEU	ATÉ//U ~e (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Adept al ateismului; ateist.	/<fr. athée, lat. atheus
ATIC	ÁTIC	<i>n.</i>	1) Parte a unei construcții situată deasupra cornișei pentru a masca acoperișul.2) Etaj scund situat imediat sub acoperiș.	/<fr. attique, lat. atticus
ATICISM	ATICÍSM	<i>n.</i>	Caractere stilistice specifice scriitorilor din Atena antică.	/<fr. atticisme, lat. atticismus
A ATINGE	A ATÍNGE atíng	<i>tranz.</i>	1) A face să se atingă.2) A lovi ușor.3) fig. A supune unei acțiuni nocive ușoare. Înghețul a atins mugurii.4) fig. A înjosi prin vorbe sau purtare nedemnă; a jigni; a insulta; a ofensa.5) A face să trăiască anumite emoții, sentimente; a mișca.6) A aminti printre altele. ~ o problemă.7) (limite, distanțe, nivele etc.) A ajunge printr-un efort.	/<lat. attingere
A SE ATINGE	A SE ATÍNGE mă	<i>intrans.</i>	A lua contact (cu ceva sau cu cineva).	/<lat. attingere
ATIPIC	ATÍPI//C ~că (~ci, ~ce)		Care nu este tipic.	/<fr. atypique
ATITUDINE	ATITÚDIN//E ~i	<i>f.</i>	1) Poziție a corpului; fel de a-și ține corpul; ținută; poză; postură.2) Fel de a fi sau de a se comporta; comportare. • A lua ~ a-și manifesta punctul de vedere cu fermitate; a-și manifesta poziția. [G.-D. atitudinii]	/<fr. attitude, it. attitudine
ATLANT	ATLÁN//T ~ți	<i>n.</i>	Statuie reprezentând un bărbat, folosită ca element de susținere în locul unei coloane.	/<fr. atlante
ATLANTIC	ATLÁNTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de Oceanul Atlantic sau de ținuturile din jurul lui; propriu Oceanului Atlantic sau ținuturilor din jurul lui. [Sil. a-tlan-]	/<fr. atlantique
ATLAS	ATLÁS ~e	<i>n.</i>	1) anat. Prima vertebră a gâtului.2) Lucrare conținând hărți geografice ale unei țări, ale unui continent etc. • ~ lingvistic colecție de hărți în care se reprezintă răspândirea teritorială a diferitelor fapte de limbă. [Sil. a-tlas]	/<fr. atlas
ATLAZ	ATLÁZ ~uri	<i>n.</i>	Țesătură cu o față lucioasă, folosită la căptușirea hainelor groase.	/<turc. atlas
ATLET	ATLÉ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	1) Sportiv care practică atletismul.2) fig. Persoană cu o constituție robustă. [Sil. a-tlet]	/<lat. athleta, fr. athlete
ATLETIC	ATLÉTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de atletism; propriu atletismului. Exerciții ~ce.	/<fr. athlétique, lat. athleticus
ATLETICĂ	ATLÉTICĂ	<i>f. pop.</i>	: ~ ușoară atletism. ~ grea sport cu haltere.	/<fr. athletique
ATLETISM	ATLETÍSM	<i>n.</i>	Ramură a sportului care cuprinde probe la alergări, de marș, de sărituri și de aruncări sau probe combinate. [Sil. a-tle-]	/<fr. athlétisme

ATMOSFERĂ I	ATMOSFÉRĂ I	<i>f.</i>	1) Înveliș gazos care înconjură Pământul; aer; cer; văzduh.2) Amestec de gaze care îl respiră vietățile aerobice; aer.3) fig. Stare de spirit care se creează în jurul cuiva sau a ceva; mediu social. ~ apăsătoare. • A face ~ a crea o anumită stare de spirit. [G.-D. atmosferei; Sil. -mo-sfe-]	/<fr. atmosphere, gr. atmosphaira
ATMOSFERĂ II	ATMOSFÉR//Ă II ~e	<i>f.</i>	fiz. Unitate de măsură pentru presiune.[G.-D. atmosferei; Sil. -mo-sfe-]	/<fr. atmosphere, gr. atmosphaira
ATMOSFERIC	ATMOSFÉRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de atmosferă; propriu atmosferei. Presiune ~că.	/<fr. atmosphérique, it. atmosferico
ATOL	ATÓL ~i	<i>m.</i>	Insulă de corali în formă de inel.	/<fr., engl. atoll
ATOM	ATÓM ~i	<i>m.</i>	Cea mai mică parte dintr-un element chimic formată din nucleu și electroni, cu o structură caracteristică complexă.	/<fr. atome, gr. atomos
ATOMIC	ATÓMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de atomi; propriu atomilor. • Energie ~că energie nucleară. Armă ~că armă de nimicire în masă a cărei forță de distrugere e bazată pe energia nucleară.	/<fr. atomique
ATOMISM	ATOMÍSM	<i>n.</i>	Concepție materialistă potrivit căreia materia este formată din atomi.	/<fr. atomisme
ATOMIST I	ATOMÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de atomism; propriu atomismului. Teorie ~stă.	/<fr. atomiste
ATOMIST II	ATOMÍ//ST II ~ști	<i>m.</i>	1) filoz. Adept al atomismului.2) Specialist în energia atomică.	/<fr. atomiste
A ATOMIZA	A ATOMIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (lichide) A transforma în particule foarte fine prin pulverizare.2) (lichide) A pulveriza într-un vas cu aer supraîncălzit.	/<fr. atomiser
ATOMIZATOR	ATOMIZAT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Aparat pentru pulverizarea fină a unor lichide; pulverizator.	/a atomiza + suf. ~tor
ATOMOELECTRIC	ATOMOELECTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care se referă la electricitatea bazată pe energia atomică. • Centrală ~că centrală care produce energie electrică cu ajutorul reactoarelor nucleare.	/<fr. atomoélectrique
ATON	ATÓN ~ă (~i, ~e)		1) (despre vocale, silabe) Care nu este accentuat.2) med. (despre țesuturi) Care suferă de atonie.	/<fr. atone
ATONALISM	ATONALÍSM	<i>n.</i>	Tehnică în compoziția muzicală modernă bazată pe renunțarea la legile tonalității și armoniei clasice a sunetelor.	/<fr. atonalisme
ATONIC	ATÓNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de atonie; propriu atoniei; aton.	/<fr. atonique
ATONIE	ATONÍE	<i>f.</i>	Stare patologică care constă în slăbirea elasticității țesuturilor; lipsă de putere; slăbiciune fizică. ~ a mușchilor.	/<fr. atonie
ATOTCUPRINZĂTOR	ATOTCUPRINZĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care cuprinde tot (aspecte variate și numeroase ale unei probleme). Activitate ~oare.	/atot- + cuprinzător
ATOTPUTERNIC I	ATOTPUTÉRNI//C I ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	Care are putere nelimitată; care poate să facă orice.	/atot- + puternic
ATOTPUTERNIC II	ATOTPUTÉRNIC II	<i>m. art.</i>	Ființă supranaturală considerată de credincioși a fi creatoare și stăpână a lumii; Dumnezeu.	/atot- + puternic

ATOTȘTIUTOR	ATOTȘTIUT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		(despre persoane) Care știe tot; care știe foarte mult.	/atot- + știutor
ATOXIC	ATÓXI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre substanțe) Care este lipsit de toxicitate; neotrăvitor; inofensiv.	/ <fr. atoxique
ATTRACTIV	ATTRACTÍV ~ă (~i, ~e)		Care atrage; atrăgător; captivant. Carte ~ă. [Sil. a-trac-]	/ <fr. attractif, lat. attractivus
ATRAȚIE	ATRÁCTI//E ~i	<i>f.</i>	1) fiz. Proprietate a corpurilor de a se atrage reciproc. Forță de ~ magnetică. • ~ universală proprietate a tuturor corpurilor din univers de a se atrage reciproc; gravitație.2) Afecțiune (puternică și durabilă) pentru o anumită activitate sau pentru o persoană; interes nestăvilat față de cineva sau de ceva. ~ pentru pictură. [G.-D. atracției; Sil. a-trac-ti-e]	/ <fr. attraction, lat. attractio, ~onis
A ATRAGE	A ATRÁGE atrág	<i>tranz.</i>	1) A trage spre sine; a face să vină spre sine (printr-o acțiune materială). Magnetul atrage fierul.2) A face să adere (la ceva sau la cineva).3) A determina prin diverse mijloace să participe la o acțiune; a antrena. • ~ atenția (cuiva) a) a face pe cineva să-și concentreze atenția asupra cuiva sau a ceva; b) a face în prealabil atent; a preveni.4) A face să simtă o atracție. Pictura îl atrage mult.5) fig. A face să fie cuprins de uimire și admirație; a fermeca; a fascina; a încânta; a vrăji. Marea mă atrage mereu.6) A avea drept consecință. [Sil. a-tra-]	/a + a trage
ATRĂGĂTOR	ATRĂGĂT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		Care atrage; care stimulează interesul și curiozitatea; atractiv. Tânăr ~.	/a atrage + suf. ~ător
ATREPSIE	ATREPSÍE	<i>f. med.</i>	Stare patologică manifestată prin gravă tulburare de nutriție specifică unor sugaci.	/ <fr. athrepsie
A ATRIBUI	A ATRIBUÍ atribui	<i>tranz.</i>	A considera ca fiind propriu; a acorda. [Sil. a-tri-]	/ <fr. attribuer
ATRIBUT	ATRIBÚT ~e	<i>n.</i>	1) Însușire esențială a unui obiect; semn distinctiv. ~e ale puterii de stat.2) Parte secundară de propoziție care determină un substantiv sau un echivalent al acestuia.	/lat. attributum, fr. attribut
ATRIBUTIV	ATRIBUTÍV ~ă (~i, ~e)		Care are funcție de atribut. • Propoziție ~ă propoziție care îndeplinește funcția de atribut pe lângă un cuvânt din regentă.	/ <lat. attributivus, fr. attributif
ATRIBUȚIE	ATRIBÚȚI//E ~i	<i>f.</i>	Sferă de activitate sau de competență a cuiva sau a ceva. ~a instanței de judecată. [G.-D. atribuției; Sil. a-tri-bu-ți-e]	/ <fr. attribution, lat. attributio, ~onis
ATROCE	ATRÓCE	<i>adj. invar. și adverbial</i>	1) Care este de o cruzime excesivă; extrem de crud. Crimă ~.2) Care este foarte greu de suportat; insuportabil. Suferinți ~. [Sil. a-tro-]	/ <lat. atrox, ~ocis, it. atroce
ATROCITATE	ATROCIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter atroce; ferocitate.2) Faptă atroce.	/ <lat. atrocitas, ~atis, fr. atrocité
A SE ATROFIA	A SE ATROFI//Á pers. 3 se ~ază	<i>intrans.</i>	(despre țesuturi, organe) A suferi o atrofie. [Sil. a-tro-fi-a]	/ <fr. atrophier
ATROFIE	ATROFÍE	<i>f.</i>	Degenerare morfologică și funcțională a unui țesut sau organ, cauzată de tulburări de nutriție sau de inactivitate. ~a nervului optic.	/ <lat. atrophia, fr. atrophie

ATROPINĂ	ATROPÍNĂ	<i>f.</i>	Substanță toxică extrasă din mătrăgună, folosită împotriva spasmelor și ca dilatant al pupilei. [G.-D. atropinei]	/<fr. atropine
ATU I	ATÚ I atále	<i>n.</i>	Carte de joc de o anumită culoare, cu cea mai mare valoare. [Art. atuul]	/<fr. atout
ATU II	ATÚ II ~uri	<i>n.</i>	Situație, fapt care oferă cuiva un avantaj într-o anumită împrejurare. [Art. atuul]	/<fr. atout
ATUNCI	ATÚNCI	<i>adv.</i>	1) (temporal) În momentul acela; pe vremea aceea.2) (concesiv) Numai în acest caz.3) (cu rol de conjuncție) În cazul acesta. Dacă pleci, ~ treci pe la mine. [Sil. a-tunci; Var. atunci]	/<lat. ad-tuncce
AȚĂ	ÁȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Fir textil subțire folosit la cusut și la țesut. ~ de bumbac. • Cusut cu ~ albă care nu corespunde adevărului; fals. Din fir până în ~ de la început până la sfârșit; complet; în întregime. Nici un capăt de ~ absolut nimic. Viață cusută cu ~ viață grea. A întinde ~a a întrece măsura.2): ~-de-mare a) plantă acvatică cu tulpina foarte ramificată și cu flori verzui; b) pește marin cu corpul subțire și coada transformată într-un organ apucător. [G.-D. aței]	/<lat. acia
A AȚĂȚA	A AȚĂȚĂ ațât	<i>tranz.</i>	1) A face să ardă; a aprinde. • ~ focul a) a aprinde focul; b) a face ca o acțiune, un sentiment să devină mai intens (având urmări serioase).2) fig. (ființe) A aduce în mod intenționat într-o stare de iritare, determinând la acțiuni dușmănoase; a incita; a instiga; a stârni; a întărâta; a agasa; a hărtui. ~ spiritele.	/<lat. attitiare
AȚĂȚĂTOR	AȚĂȚĂȚ//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	1) Care ațâță (pe cineva); instigator; provocator.2) Care stârnește poftă, dorinți; excitant.	/a ațâța + suf. ~ător
AȚICĂ	ATÍCĂ	<i>f.</i>	Pânză de bumbac, rară și subțire. Rochie din ~.	/ață + suf. ~ică
A AȚINE	A AȚINE ațin	<i>tranz.</i>	(persoane) A opri pentru scurt timp cu un scop premeditat.	/<lat. attenere
A SE AȚINE	A SE AȚINE mă ațin	<i>intrans.</i>	1) A sta în cale.2) A merge mereu în imediata apropiere (a cuiva sau a ceva); a se ține.3) A sta gata pentru a prinde ceva. • Aține-te! păzește-te!	/<lat. attenere
A AȚINTI	A AȚINT//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) A privi insistent. ~ privirea.2) înv. (arme) A îndrepta spre țință; a ochi.	/a + a ținti
A AȚIPI	A AȚIP//Í ~esc	<i>intrans.</i>	A fi cuprins de un somn ușor; a aromi.	/<lat. atepire
AȚOS	AȚÓS ațoasă (ațoși, ațoase)		1) (despre plante sau despre pășunile acestora) Care are în structura sa fibre.2) fig. (despre oameni) Care vădește lipsă de supunere; îndărătnic; încăpățânat.	/ață + suf. ~os
AU	AU	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a exprima durere, mirare, bucurie, nepăsare etc.).	/<lat. aut
AUCȚIUNE	AUCȚIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Vânzare la licitație a unor bunuri.	/<germ. Auction, lat. auctio, ~onis
A AUDIA	A AUDI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) jur. (martori) A asculta în vederea soluționării unui proces.2) (cursuri, prelegeri, înregistrări muzicale) A urmări cu atenție. [Sil. a-u-dia]	/Din audiență
AUDIBILITATE	AUDIBILÍTÁTE	<i>f.</i>	Caracter auditiv. [G.-D. audibilității]	/<fr. audibilité

AUDIENT	AUDIÉNT//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care audiază cursurile unei școli (superioare), fără a fi înscrisă printre elevii sau studenții ordinari și fără a susține examene.	/<lat. audiens, ~ntis
AUDIENȚĂ	AUDIÉNTȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Întrevedere oficială acordată unui solicitator de către un demnitar cu post de răspundere. Zi de ~.2) Atenție, înțelegere manifestată de auditoriu. Cursul s-a bucurat de o mare ~. [G.-D. audienței; Sil. a-u-di-en-]	/<lat. audientia, fr. audience
AUDIO	AÚDIO	<i>adj. invar.</i>	Care servește la perceperea auditivă. [Sil. a-u-di-o]	/<fr. audio
AUDIOFRECVENȚĂ	AUDIOFRECVENTȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Frecvență a unei unde sonore, perceptibilă de urechea umană.	/<fr. audiofréquence
AUDIOGRAMĂ	AUDIOGRÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	Înregistrare grafică care indică capacitatea auditivă a unei persoane.	/<fr. audiogramme
AUDIOMETRIC	AUDIOMÉTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de audiometrie; propriu audiometriei.	/<fr. audiométrique
AUDIOMETRIE	AUDIOMETRÍE	<i>f.</i>	Metodă de măsurare a acuității auditive a unei persoane cu ajutorul audiometrului.	/<fr. audiometre
AUDIOMETRU	AUDIOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru determinarea acuității auditive.	/<fr. audiometre
AUDIOPROTECTOR	AUDIOPROTECT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Dispozitiv care protejează urechile de zgomotele prea puternice.	/<it. audioprotettore
AUDIOVIDEO	AUDIOVÍDEO	<i>adj. invar.</i>	Care se efectuează prin radiodifuziune și televiziune. [Sil. a-u-di-o-vi-de-o]	/<lat. audio + video
AUDIOVIZUAL	AUDIOVIZUÁL ~ă (~i, ~e)		1) (despre mijloace de comunicare și informare) Care se bazează pe perceperea auditivă și vizuală.2) și substntival Totalitate a mijloacelor de comunicare și informare în masă bazate pe acest fel de percepere. [Art. audiovizualul; Sil. a-u-di-o-vi-zu-al]	/<fr. audiovisuel
AUDITIV	AUDITÍV ~ă (~i, ~e)		Care ține de auz; propriu auzului. Canal ~.	/<fr. auditif
AUDITOR	AUDIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care ascultă un curs, o conferință; un concert; ascultător. [Sil. a-u-]	/<fr. auditoire
AUDITORIU	AUDITÓRI//U ~i	<i>n.</i>	1) Totalitate de persoane care ascultă un curs, o conferință; un concert; totalitate de auditori; asistență.2) Sală de conferințe într-o instituție de învățământ (superior).	/<lat. auditorium
AUDIȚIE	AUDÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	Ascultare a unei bucăți muzicale. • Primă ~ prezentare a unei bucăți muzicale pentru prima dată în public. [G.-D. audiției; Sil. a-u-di-ți-e]	/<lat. auditio, ~onis, fr. audition
A AUGMENTA	A AUGMENT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	rar A face mai mare; a mări; a spori; a majora. [Sil. aug-]	/<fr. augmenter, lat. augmentare
AUGMENTATIV	AUGMENTATÍV ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care exprimă ideea de creștere a dimensiunilor unui obiect. Sufix ~.	/<fr. augmentatif
AUGUR	AUGÚR ~e	<i>n.</i>	1) Prevestire a viitorului.2) Semn căruia i se atribuia rolul de a prevesti ceva. • A fi de bun (sau rău) ~ a fi semn bun (sau rău). [Var. auguriu]	/<lat. augurium, fr. augure
AUGUST	ÁUGUST	<i>m.</i>	A opta lună a anului; gustar. [G.-D. lui august.; Sil au-]	/<lat. augustus

AUGUST	AUGÚ//ST ~stă (~ști, ~ste)		1) (în adresări către un monarh, un principe etc.) Care este cu renume; preamărit; slăvit.2) Care trezește admirație. Imagine ~stă.	/<lat. augustus
AUL	AÚL ~e	<i>n.</i>	Sat la unele popoare din Asia Mijlocie și Caucazul de Nord.	/<rus. aul
AULĂ	ÁUL//Ă ~e	<i>f.</i>	Sală mare într-o instituție de cultură sau de învățământ. ~a universității. [Sil. a-u-]	/<lat. aula, germ. Aula
AULIC	AÚLI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de curtea unui suveran; de la curtea unui suveran.	/<lat. aulicus
AUR	ÁUR	<i>n.</i>	1) Metal nobil, galben, strălucitor, maleabil și ductil, din care se fac obiecte de podoabă. Inel de ~. • ~ negru cărbune de pământ. Epocă de ~ perioadă de înflorire.2) fig. Lucru de mare preț (bani, avere, bogăție). • A înota în ~ a fi foarte bogat. A cântări cu ~ a plăti foarte scump pentru un lucru. [Sil. a-ur]	/<lat. aurum
AURAR	AURÁR ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care extrage aur din mine sau din râuri.2) Meșter care lucrează obiecte de aur.	/aur + suf. ~ar
AURĂRIE	AURĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Obiecte de aur.2) pop. Loc de unde se scoate aurul.	/aur + suf. ~ărie
A AUREOLA	A AUREOL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A înconjura cu o aureolă.2) fig. A releva meritul cuiva; a glorifica.	/<fr. auréoler
AUREOLAT	AUREOLÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care este înconjurat cu o aureolă.2) fig. Care a devenit celebru. ~ de glorie. [Sil. a-u-re-o-]	/<fr. auréolé
AUREOLĂ	AUREÓL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (în pictura religioasă) Cerc luminos desenat de pictori în jurul capului unor persoane divine; nimb.2) fig. Totalitate de calități care impresionează, trezind respect și admirație; strălucire.3) Zonă mai puțin luminoasă din jurul unei flăcări sau al unui bec electric. [G.-D. aureolei; Sil. a-u-re-o-]	/<fr. auréole, lat. aureola, it. aureola
AUREOMICINĂ	AUREOMICÍNĂ	<i>f.</i>	Substanță chimică sub formă de pulbere galbenă-aurie folosită ca antibiotic.	/<fr. auréomycine
A AURI	A AUR//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) (obiecte) A acoperi cu un strat subțire de aur.2) fig. A face să strălucească ca aurul; a face să pară de aur.	/Din aur
A SE AURI	A SE AUR//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	(în basme) A deveni de aur.	/Din aur
AURICUL	AURÍCUL ~e	<i>n.</i>	Fiecare dintre cele două despărțituri superioare ale inimii, care comunică cu ventriculele. [Sil. a-u-]	/<fr. auricule
AURICULAR	AURICULÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de ureche; propriu urechilor. Nerv ~.2) Care ține de auricul; propriu auriculului.	/<fr. auriculaire, it. auricolare
AURICULĂ	AURÍCUL//Ă ~e	<i>f.</i>	Parte externă a urechii; pavilionul urechii.	/<lat. auricula, fr. auricule
AURIFER	AURIFÉR ~ă (~i, ~e)		(despre minereuri, soluri, râuri, roci etc.) Care conține aur. Nisip ~.	/<fr. aurifère, lat. aurifer
AURINĂ	AURÍNĂ	<i>f.</i>	Colorant auriu, întrebuințat la vopsirea hârtiei.	/<fr. aurine
AURIU	AUR//ÍU ~ie (~ii)		Care are culoarea (și strălucirea) aurului. Bucle ~ii.	/aur + suf. ~iu
AUROLAC	AUROLÁC	<i>n.</i>	Produs industrial de culoare aurie, folosit în vopsitorie.	/Denumire comercială

AURORĂ	AURÓR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Lumină roșie-portocalie care apare la orizont și vestește răsăritul soarelui.2) Interval de timp, înainte de răsăritul soarelui, când pe cer apare o asemenea strălucire; zori de zi. • ~a boreală lumină difuză roșie sau verde care colorează cerul în timpul nopții în regiunile polare.3) fig. Moment sau perioadă de început. ~a reformei. ~a vieții. [G.-D. aurorei; Sil. a-u-]	/<lat. aurora, fr. aurore
A AUSCULTA	A AUSCULTÁ auscúlt	<i>tranz. med.</i>	(organe interne, mai ales inima, plămâni) A examina ascultând cu urechea sau cu stetoscopul în vederea stabilirii diagnosticului; a asculta. ~ un bolnav. [Sil. aus-]	/<fr. ausculter, lat. auscultare
AUSPICIU	AUSPÍCI//U ~i	<i>n.</i>	(în antichitatea romană) Prevestire făcută de auguri. • Sub ~ile (cuiva) sub protecția sau sprijinul (cuiva); cu susținerea și cu ajutorul (cuiva). [Sil. a-us-pi-ciu]	/<lat. auspiciu
AUSTER	AUSTÉR ~ă (~i, ~e)		1) (despre oameni și despre manifestările lor) Care vădește cumpătare; cu simțul măsurii; sobru.2) Care nu admite nici o abatere de la normele sau regulile stabilite; sever.3) fig. (despre lucruri) Care conține strictul necesar de ornamente; lipsit de ornamente inutile; sever; sobru. Rochie ~ă. Stil ~. [Sil. a-us-]	/<fr. austere, lat. austerus
AUSTERITATE	AUSTERITÁT//E	<i>f.</i>	Character auster; sobrietate; cumpătare. ~ea vieții. [G.-D. austerității]	/<lat. austeritas, ~atis, fr. austérité
AUSTRAL	AUSTRÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de polul sud; propriu polului sud. Emisferă ~ă. Pământuri ~e. [Sil. a-us-tral]	/<fr. austral, lat. australis
AUSTRALIAN I	AUSTRALI//ÁN I ~ănă (~eni, ~ene)		Care aparține Australiei sau populației din Australia. [Sil. a-us-tra-li-an]	/<fr. australien
AUSTRALIAN II	AUSTRALI//ÁN II ~ănă (~eni, ~ene)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Australiei sau este originară din Australia. [Sil. a-us-tra-li-an]	/<fr. Australien
AUSTRALOID	AUSTRALOÍ//D ~dă (~zi, ~de)	<i>și substantiv</i>	Care ține de rasa neagră răspândită în Australia și Oceania; propriu rasei negre din Australia și Oceania.	/<fr. austroloïde
AUSTRALOPITEC	AUSTRALOPITÉC	<i>m.</i>	Maimuță fosilă din era terțiară, fiind cea mai apropiată de om.	/<fr. australopitheque
AUSTRIAC I	AUSTRIÁ//C I ~că (~ci, ~ce)		Care aparține Austriei sau populației din Austria. [Sil. a-us-tri-ac]	/<lat. austriacus
AUSTRIAC II	AUSTRIÁ//C II ~că (~ci, ~ce)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Austriei sau este originară din Austria. [Sil. a-us-tri-ac]	/<lat. Austriacus
AUSTRU	AÚSTRU	<i>n.</i>	Vânt secetos care bate din sud-vest. [Sil. aus-tru; Acc. și áustru]	/<lat. auster, ~tri
AUȘEL	AUȘÉ//L ~i	<i>m.</i>	Pasăre migratoare, de talie mică, cu pene măslinii pe spate și cenușii pe burtă, asemănătoare prin colorit cu sticleții.	
AUT I	ÁUT I	<i>adv.</i>	sport În afara terenului de joc.	/<engl. out
AUT II	ÁUT II ~uri	<i>n.</i>	sport Situație când mingea iese în afara terenului de joc.	/<engl. out
AUTARHIC	AUTÁRHI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de autarhie; propriu autarhiei.	/<fr. autarchique, it. autarchico
AUTARHIE	AUTARHÍE	<i>f.</i>	Politică de izolare economică a unei țări sau a unei regiuni.	/<it. autarchia, fr. autarchie, gr. autarkeia

AUTENTIC	AUTÉNTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care este conform cu adevărul, cu realitatea; veridic; veritabil. Fapte ~ce.2) (despre acte) Care a fost întocmit prin respectarea tuturor formelor legale. Un testament ~. [Sil. a-u-]	/<lat. authenticus, gr. authentikós
A AUTENTIFICA	A AUTENTIFICÁ autentic	<i>tranz.</i>	(acte, scrisori, semnături) A califica drept autentic (aplicând o șampilă); a face să fie valabil; a certifica; a legaliza.	/<fr. authentifier, germ. authentifizieren
AUTISM	AUTÍSM	<i>n. med.</i>	Stare patologică caracterizată prin pierderea contactului psihic cu realitatea și trăirea intensivă a unei vieți interioare.	/<fr. autisme
AUTO	ÁUTO	<i>adj. invar.</i>	Care ține de automobil; propriu automobilului. [Sil. a-u-]	/<fr. auto
A SE AUTOADMINISTRA	A SE AUTOADMINISTR// Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	A se administra prin mijloace proprii.	/auto- + a administra
AUTOAMFIBIU	AUTOAMFÍBI//U ~i	<i>n.</i>	Automobil pentru deplasarea atât pe uscat, cât și pe apă.	/<it. autoanfíbio
AUTOANALIZĂ	AUTOANALÍZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Analiză a gândurilor, a sentimentelor proprii.	/auto + analiză
AUTOAPĂRARE	AUTOAPĂRÁRE	<i>f.</i>	Apărare prin mijloace proprii. [G.-D. autoapărării]	/auto- + apărare
AUTOATELIER	AUTOATELIÉR ~e	<i>n.</i>	Atelier mobil folosit la depanarea sau la reparații curente necesare vehiculelor.	/auto- + atelier
AUTOBASCULANTĂ	AUTOBASCULÁNT//Ă ~e	<i>f.</i>	Autocamion prevăzut cu benă basculantă.	/auto + basculantă
AUTOBAZĂ	AUTOBÁZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Întreprindere de exploatare, de garare și de reparare a autovehiculelor. [G.-D. autobazei]	/auto- + baza
AUTOBETONIERĂ	AUTOBETONIÉR//Ă	<i>f.</i>	Betonieră montată pe un automobil.	/auto- + betonieră
AUTOBIOGRAFIC	AUTOBIOGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de autobiografie; propriu autobiografiei. Însemnări ~ce.	/<it. autobiografico, fr. autobiographique
AUTOBIOGRAFIE	AUTOBIOGRAFÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Biografie a unei persoane scrisă de ea însăși.2) Lucrare literară în care autorul își descrie viața. [G.-D. autobiografiei; Sil. a-u-to-bi-o-gra-]	/<it. autobiografia, fr. autobiographie
AUTOBLINDAT	AUTOBLINDÁT ~e	<i>n.</i>	mil. Automobil blindat, folosit, mai ales, pentru misiuni de recunoaștere, de siguranță.	/auto- + blindat
AUTOBUZ	AUTOBÚZ ~e	<i>n.</i>	Autovehicul cu caroseria închisă, folosit pentru transportul în comun al pasagerilor.	/<germ. Autobus, fr. autobus
AUTOCAMION	AUTOCAMI//ÓN ~oâne	<i>n.</i>	Autovehicul cu caroserie deschisă, prevăzut cu o platformă, folosit pentru transportul diferitelor încărcături; camion.	/auto + camion
AUTOCAMIONETĂ	AUTOCAMIONÉT//Ă	<i>f.</i>	Autocamion de dimensiuni mici.	/auto- + camionetă
AUTOCAPTOR	AUTOCAPT//ÓR ~oäre	<i>n.</i>	Aparat cu ajutorul căruia se iau probe de aer din lucrările miniere subterane.	/auto- + captor
AUTOCAR	AUTOCÁR ~e	<i>f.</i>	Autobuz folosit, mai ales, pentru excursii.	/<fr. autocar
AUTOCEFAL	AUTOCEFÁL ~ă (~i, ~e)		(despre biserica ortodoxă) Care ține de autocefalie; propriu autocefaliei.	/<fr. autocéphale
AUTOCEFALIE	AUTOCEFALÍE	<i>f.</i>	Conducere de sine stătătoare a unei biserici ortodoxe naționale.	/<fr. autocéphalie
AUTOCISTERNĂ	AUTOCISTÉRN//Ă ~e	<i>f.</i>	Autovehicul prevăzut cu o cisternă pentru transportul lichidelor.	/auto- + cisternă

AUTOCLAVĂ	AUTOCLÁV//Ă ~e	<i>f.</i>	Vas închis ermetic, folosit la sterilizări sub presiune. [Sil. a-u-to-cla-]	/<fr. autoclave
AUTOCOMANDĂ	AUTOCOM//ÂNDĂ	<i>f.</i>	Comandă automată.	/<fr. autocommande
AUTOCORĂ	AUTOCÓR//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă care își împrășteie semințele prin deschiderea bruscă a fructelor.	/<fr. autochore, germ. Autochore
AUTOCRAT	AUTOCRÁ//T ~ți	<i>m.</i>	și adjectival Conducător al unui stat cu putere nelimitată; monarh absolut. [Sil. a-u-to-crat]	/<fr. autocrate, it. autocrata
AUTOCRATIC	AUTOCRÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de autocrație; propriu autocrației. Putere ~că.	/<fr. autocratique, it. autocratico
AUTOCRAȚIE	AUTOCRAȚÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Formă de guvernământ în care puterea este concentrată în mâna unei singure persoane; absolutism. 2) Stat cu asemenea formă de guvernământ. [G.-D. autocrației; Sil. a-u-to-cra-]	/<fr. autocratie, it. autocrazia
AUTOCRITIC	AUTOCRÍTÍ//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de autocritică; propriu autocriticiei. În spirit ~.	/auto + critic
AUTOCRITICĂ	AUTOCRÍTÍ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Analiză critică a propriei activități.	/<fr. autocritique
A SE AUTODECLANȘA	A SE AUTODECLANȘ//Ă	<i>intrans.</i>	A se declanșa automat.	/auto- + a (se) declanșa
A SE AUTODEMASCA	A SE AUTODEMAS//CĂ	<i>intrans.</i>	A se demasca singur.	/auto- + a (se) demasca
A SE AUTODEPĂȘI	A SE AUTODEPĂȘ//Î mă ~ésc	<i>intrans.</i>	A-și depăși propriile realizări.	/auto- + a (se) depăși
A SE AUTODETERMINA	A SE AUTODETERMIN//Ă mă autodetérmin	<i>intrans.</i>	A aplica principiul autodeterminării.	/auto- + a (se) determina
AUTODETERMINARE	AUTODETERMIN//Ă RE ~ări	<i>f.</i>	Principiu politic conform căruia un stat sau o națiune își alege singură regimul economic, politic, social și cultural. [G.-D. autodeterminării]	/auto- + determinare
AUTODIDACT	AUTODIDÁC//T ~ți	<i>m.</i>	și adjectival Persoană care și-a însușit un anumit bagaj de cunoștințe singură, fără profesor.	/<fr. autodidacte
AUTODROM	AUTODRÓM ~uri	<i>n.</i>	Teren amenajat special pentru cursele de automobile. [Sil. a-u-to-drom]	/<fr. autodrome
AUTODRUM	AUTODRÚM ~uri	<i>n.</i>	rar Șosea cu mare capacitate de transport, rezervată exclusiv circulației autovehiculelor; autostradă.	/auto- + drum
AUTODUBĂ	AUTODÚB//Ă ~e	<i>f.</i>	Autovehicul prevăzut cu o dubă, folosit la transportul materialelor fragile, a produselor alimentare, a mobilei etc.	/auto- + dubă
AUTOEXCITAȚIE	AUTOEXCITÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Excitație magnetică a unui generator electric produsă chiar de același generator.	/<fr. auto-excitation
AUTOEXIGENȚĂ	AUTOEXIGÉNȚĂ	<i>f.</i>	Exigență manifestată față de propria persoană.	/auto- + exigență
AUTOFECUNDARE	AUTOFECUND//Ă RE ~ări	<i>f.</i>	Fecundare prin sine însăși care are loc la unele viețuitoare inferioare.	/auto- + fecundare
A SE AUTOFINANȚA	A SE AUTOFINANT//Ă mă	<i>intrans.</i>	A se finanța din fondurile proprii.	/auto- + a (se) finanța

A SE AUTOFLAGELA	A SE AUTOFLAGEL//Á mă	<i>intrans.</i>	(despre adepții unor secte religioase) A se supune benevol unor torturi fizice pentru ispășirea păcatelor. [Sil. a-u-to-fla-]	/<fr. autoflageller
AUTOFURGON	AUTOFURG//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Autovehicul închis folosit pentru transportul de mărfuri (mai ales materiale fragile, produse alimentare etc.).	/auto- + furgon
AUTOGAMIE	AUTOGAMÍE	<i>f.</i>	Fecundare a florii unor plante prin polenul produs în aceeași floare.	/<fr. autogamie
AUTOGARĂ	AUTOG//ÁRĂ ~ări	<i>f.</i>	Gară pentru autobuze și autocamioane. [G.-D. autogării]	/auto- + gară
AUTOGEN	AUTOGÉN ~ă (~i, ~e)		Care este creat sau existent prin sine însuși. • Sudură ~ă sudare cu ajutorul unui metal topit la o flacără oxiacetilenică.	/<fr. autogene
AUTOGESTIONAR	AUTOGESTIONÁR ~ă (~i, ~e)		Care are gestiune sau administrare proprie.	/auto- + gestionar
AUTOGIR	AUTOGÍR ~e	<i>n.</i>	Aeronavă cu elice de susținere care se rotește în jurul unui ax vertical și permite aterizarea și decolarea în plan vertical.	/<fr. autogire
AUTOGOL	AUTOGÓL ~uri	<i>n.</i>	Gol bătut de un jucător în propria poartă.	/<fr. autogoal
AUTOGRAF	AUTOGRÁF ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre semnături sau texte) Care este scris cu mâna autorului. [Sil. a-u-to-graf]	/<fr. autographe, it. autografa
AUTGREDER	AUTGRÉDER ~e	<i>n.</i>	Greder autopropulsat cu comenzi mecanice.	/auto- + greder
A SE AUTOGUVERNA	A SE AUTOGUVERN//Á	<i>intrans.</i>	(despre state) A se guverna singur, fără amestec străin.	/auto- + a (se) guverna
AUTOHALTĂ	AUTOHÁLT//Ă ~e	<i>f.</i>	Haltă pentru autobuze.	/aută- + haltă
AUTOHTON	AUTOHTÓN ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv al</i>	(despre persoane, popoare etc.) Care face parte din populația originară a unei țări sau a unei regiuni; aborigen; indigen; bășinaș.	/<fr. autochtone
A AUTOHTONIZA	A AUTOHTONIZ//Á ~éz	<i>trans.</i>	A face să se autohtonizeze.	/<it. autochtonizzare
A SE AUTOHTONIZA	A SE AUTOHTONIZ//Á mă	<i>intrans.</i>	A căpăta caracter autohton.	/<it. autochtonizzare
AUTOIMPUNERE	AUTOIMPÚNER//E ~i	<i>f.</i>	Contribuție benevolă în bani sau în muncă cu care o colectivitate participă la executarea unor lucrări locale de interes obștesc. [G.-D. autoimpunerii]	/auto- + impunere
AUTOINDUCȚIE	AUTOINDÚCTI//E ~i	<i>f.</i>	Inducție electromagnetică proprie.	/<fr. autoinduction
AUTO}NCĂRCĂTOR	AUTOÎNCĂRCĂT//ÓR ~oáne	<i>n.</i>	Mașina care încarcă/descarcă automat și transportă la distanțe scurte diferite materiale.	/auto- + încărcător
AUTOMACARA	AUTOMACARÁ ~le	<i>f.</i>	Macara montată pe un autocamion, folosită de obicei la lucrări de depanare.	/auto- + macara
AUTOMAGAZIN	AUTOMAGAZÍN ~e	<i>n.</i>	Magazin instalat într-un autovehicul.	/auto- + magazin
AUTOMAT I	AUTOMÁT I ~tă (~ți, ~te)	<i>și adverbial</i>	1) (despre mașini sau aparate) Care efectuează anumite operații fără intervenția omului. 2) (despre operații) Care se efectuează mecanic, prin acțiunea unui dispozitiv. 3) fig. Care se face fără participarea voinței sau a conștiinței; mecanic; mașinal; instinctiv; involuntar; inconstient.	/<fr. automate, germ. Automat

AUTOMAT II	AUTOMÁT II ~e	<i>n.</i>	1) Aparat sau mașină care efectuează anumite operații fără intervenție exterioară.2) fig. Persoană lipsită de voință și de inițiativă proprie.3) Armă automată cu țeavă scurtă și cu bătaie mică; pistol-mitralieră.	<fr. automate, germ. Automat
AUTOMATICĂ	AUTOMÁTICĂ	<i>f.</i>	Ramură a științei și a tehnicii care se ocupă cu studiul metodelor și mijloacelor de automatizare a proceselor de producție. [G.-D. automaticii]	<fr. automatique
AUTOMATISM	AUTOMATÍSM	<i>n.</i>	1) Caracter automat.2) Proces fiziologic care se desfășoară fără participarea conștiinței.	<fr. automatisme
AUTOMATIST	AUTOMATÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Specialist în automatică.	<fr. automatiste
A AUTOMATIZA	A AUTOMATIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (procese de lucru, operații) A face să se efectueze automat.2) (întreprinderi, sisteme tehnice etc.) A înzestra cu utilaj automat.	<fr. automatiser
A SE AUTOMATIZA	A SE AUTOMATIZ//Ă se	<i>intrans.</i>	(despre mișcări, gesturi etc.) A se produce în mod automat, fără participarea conștiinței.	<fr. automatiser
AUTOMOBIL I	AUTOMOBÍL I ~ă (~i, ~e)		Care se mișcă prin el însuși.	<fr. automobile, germ. Automobil
AUTOMOBIL II	AUTOMOBÍL II ~e	<i>n.</i>	Vehicul cu motor propriu, folosit pentru transportul de pasageri și de încărcături.	<fr. automobile, germ. Automobil
AUTOMOBILISM	AUTOMOBILÍSM	<i>n.</i>	Sport practicat cu automobilul.	<fr. automobilisme
AUTOMOBILIST	AUTOMOBILÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Sportiv care practică automobilismul.	<fr. automobiliste
AUTOMOBILISTIC	AUTOMOBILÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de automobilism; propriu automobilismului.	<it. automobilistico
AUTOMODELISM	AUTOMODELÍSM	<i>n.</i>	Ramură sportivă care se ocupă cu construirea de automodele.	<fr. automodélisme
AUTOMODELIST	AUTOMODELÍ//ST	<i>m.</i>	Sportiv care practică automodelismul.	<fr. automodéliste
AUTOMOTOR	AUTOMOT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Vehicul feroviar prevăzut cu motor propriu, folosit pentru transportul de pasageri și de mărfuri.	<fr. automoteur
AUTONOM	AUTONÓM ~ă (~i, ~e)		Care ține de autonomie; propriu autonomiei. Regiune ~ă.	<fr. autonome, lat. autonomus
AUTONOMIE	AUTONOMÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Drept de autoguvernare (al unei regiuni, națiuni, minorități naționale etc.) în cadrul unui stat condus de o putere centrală.2) Drept al unei persoane de a dispune liber propria voință; libertate. [G.-D. autonomiei]	<fr. autonomie, lat. autonomia
A SE AUTONOMIZA	A SE AUTONOMIZ//Ă mă	<i>intrans.</i>	A deveni autonom.	<fr. autonomiser
AUTOPLASTIE	AUTOPLASTÍ//E ~i	<i>f.</i>	Refacere pe cale chirurgicală a unui țesut prin transplantarea unei grefe de la același individ.	<fr. autoplastie
AUTOPOMPĂ	AUTOPÓMP//Ă ~e	<i>f.</i>	Pompă montată pe un camion și acționată de motorul acestuia.	<fr. autopompe
AUTOPORTRET	AUTOPORTRÉT ~e	<i>n.</i>	Portret al unui artist zugrăvit de el însuși. [Sil. a-u-to-por-tret]	<fr. autoportrait
AUTOPROPULSAT	AUTOPROPULSÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre vehicul) Care este deplasat de propria sa energie. Proiectil ~. [Sil. a-u-to-pro-]	<fr. autopropulsé

AUTOPROPULSIE	AUTOPROPŪLSIE	<i>f.</i>	Propulsie a unui vehicul realizată cu mijloace proprii.	/<fr. autopropulsion
AUTOPSIE	AUTOPSÍ//E ~i	<i>med.</i>	Disecare și examinare a unui cadavru pentru a stabili cauza morții. [G.-D. autopsiei; Sil. a-u-top-]	/<fr. autopsie
AUTOR	AUTÓR ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care creează o operă literară, artistică, științifică etc. ~ul romanului.2) Persoană care a inventat sau a produs ceva. ~ al unei noi doctrine.3) jur. Persoană care a săvârșit în mod nemijlocit o infracțiune. ~ul crimei.	/<lat. auctor, it. autore, fr. auteur
AUTOREFERAT	AUTOREFERÁT ~e	<i>n.</i>	Scurtă expunere făcută de autor asupra unei lucrări proprii (în vederea susținerii tezei de doctorat).	/<germ. Autoreferat
A AUTOREGLA	A AUTOREGL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se autoregleze.	/<fr. autorégler
A SE AUTOREGLA	A SE AUTOREGL//Ă se ~eáză	<i>intrans.</i>	A se regla în mod automat.	/<fr. autorégler
AUTORITAR	AUTORITÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care își impune voința, autoritatea. Ton ~. Persoană ~ă.	/<fr. autoritaire, it. autoritario
AUTORITATE I	AUTORITÁTE I	<i>f.</i>	1) Drept, putere de a da dispoziții, de a impune cuiva ascultare.2) Influență, prestigiu unanim recunoscut. A avea ~. A se bucura de ~. [G.-D. autorității]	/<fr. autorité, lat. auctoritas, ~atis
AUTORITATE II	AUTORIT//ÁTE II ~ăți	<i>f.</i>	1) Persoană care se impune prin prestigiu, prin cunoștințele sale. O mare ~ în chimie.2) Organ sau instituție de stat care reprezintă puterea politică și administrativă. ~ățile locale. [G.-D. autorității]	/<fr. autorité, lat. auctoritas, ~atis
A AUTORIZA	A AUTORIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A investi cu autorizație (pentru a săvârși ceva în numele cuiva); a împuternici.2) (fondarea unei organizații) A permite în mod oficial.	/<fr. autoriser, it. autorizzare
AUTORIZAȚIE	AUTORIZÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Permisie dată de un organ al administrației de stat pentru exercitarea unui drept sau pentru săvârșirea unui act; împuternicire.2) Document prin care cineva este împuternicit să realizeze acest drept. [G.-D. autorizatiei]	/<fr. autorisation, it. autorizzazione
AUTOSANITARĂ	AUTOSANITÁR//Ă ~e	<i>f.</i>	Autovehicul amenajat și dotat pentru acordarea asistenței medicale de urgență.	/auto- + sanitară
AUTOSERVICE	AUTOSERVICE [pr.: autosérvis]	<i>n.</i>	Stație de întreținere (și reparare) a autoturismelor.	/Cuv. engl.
AUTOSERVIRE	AUTOSERVÍRE	<i>f.</i>	Servire în magazine speciale sau în localuri de alimentație publică în care clientul se servește singur. [G.-D. autoservirii]	/auto- + servire
AUTOSPORT	AUTOSPÓRT	<i>n.</i>	Sport practicat cu autoturisme cu motor puternic, care realizează viteze mari.	/auto- + sport
AUTOSTOP	AUTOSTÓP ~uri	<i>n.</i>	1) Instalație de semnalizare luminoasă la intersecția străzilor pentru reglementarea circulației.2) Instalație de oprire automată a unui tren, când linia nu este liberă.3) Oprire a unui automobilist de către pieton pentru a-i solicita transportarea. [Sil. a-u-to-stop]	/<fr. auto-stop
AUTOSTOPIST	AUTOSTOPÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care practică autostopul.	/<it. autostopista

AUTOSTRADĂ	AUTOSTR//ĂDĂ ~ăzi	<i>f.</i>	Șosea cu mare capacitate de transport, rezervată exclusiv circulației autovehiculelor. [G.-D. autostrăzii; Sil. a-u-to-stra-]	/<it. autostrada, fr. autostrade
AUTOȘENILĂ	AUTOȘENÎL//Ă ~e	<i>f.</i>	Autovehicul echipat cu șenile, destinat transportului pe terenuri accidentate.	/<fr. autochenille
AUTOȘENILETĂ	AUTOȘENILÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Autocamion echipat cu roți în față și cu două șenile propulsare în locul roților din spate.	/Din autoșenilă
AUTOTAXARE	AUTOTAX//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	Compostare, de către călători, a biletelor de călătorie în autovehicule.	/auto- + taxare
AUTOTERAPIE	AUTOTERAPIÉ	<i>f.</i>	Vindecare a unei boli pe cale naturală.	/<fr. autothérapie
AUTOTIPIE	AUTOTIPIÉ	<i>f.</i>	Procedeu fotochimic de executare a unui clișeu prin reproducerea imaginilor cu ajutorul unor puncte de diferite mărimi.	/<fr. autotypie
AUTOTOMIE	AUTOTOMÍE	<i>f.</i>	Automutilare la care recurg unele nevertebrate (de exemplu șopârla) pentru a scăpa de un pericol.	/< fr. autotomie
AUTOTOXINĂ	AUTOTOXÍNĂ	<i>f.</i>	Toxină pe care o produce corpul însuși.	/<fr. autotoxine
AUTOTRACTOR	AUTOTRACT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Autovehicul cu mare putere de tracțiune (montat pe roți sau pe șenile), de care este legată de obicei o remorcă.	/<fr. autotracteur
AUTOTRACTIUNE	AUTOTRACTIÚNE	<i>f.</i>	Tracțiune care se face cu mijloace auto.	/<fr. autotraction
AUTOTRANSFORMATOR	AUTOTRANSFORM AT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Transformator electric folosit pentru reglarea automată a tensiunii în rețelele mari.	/<fr. autotransformateur
AUTOTRANSPORT	AUTOTRANSPÓRT	<i>n.</i>	Transport efectuat cu autocamionul.	/auto- + transport
AUTOTREN	AUTOTRÉN ~uri	<i>n.</i>	Ansamblu format dintr-un autovehicul și una sau mai multe remorci.	/auto- + tren
AUTOTROF	AUTOTRÓF ~ă (~i, ~e)		(despre plante și unele bacterii) Care își produce singur substanțele de care are nevoie. [Sil. a-u-to-trof]	/<fr. autotrophe
AUTOTROFIE	AUTOTROFÍE	<i>f.</i>	Mod de nutriție al organismelor autotrofe.	/<fr. autotrophie
AUTOTURISM	AUTOTURÍSM ~e	<i>n.</i>	Autovehicul folosit pentru transportul unui număr redus de persoane.	/auto- + turism
AUTOTURN	AUTOTÚRN ~uri	<i>n.</i>	Autovehicul echipat cu o platformă care se poate înălța, folosit pentru a efectua lucrări la înălțime.	/auto- + turn
AUTOVACCIN	AUTOVACCÍN ~uri	<i>n. med.</i>	Vaccin preparat din germeni luați chiar de la bolnavul căruia urmează să-i fie administrat.	/<fr. autovaccin
A AUTOVACCINA	A AUTOVACCIN//Ă	<i>tranz.</i>	(persoane) A imuniza printr-un autovaccin.	/<fr. autovacciner
AUTOVEHICUL	AUTOVEHÍCUL ~e	<i>n.</i>	Vehicul autopropulsat folosit pentru transportul de pasageri sau de materiale.	/<fr. autovéhicule
AUTUMNAL	AUTUMNÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de toamnă; tomnatic. [Sil. au-]	/<lat. autumnalis, fr. autumnal
AUXILIAR	AUXILIÁR ~ă (~i, ~e)		Care are o funcție secundară; ajutor. Material ~. • Verb ~ verb cu ajutorul căruia de formează timpurile și modurile verbal compuse. [Sil. a-u-xi-li-ar]	/<fr. auxiliaire, lat. auxiliaris
AUXINĂ	AUXÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Substanță hormonală vegetală care stimulează procesele de creștere a plantelor.	/<fr. auxine

AUZ	AÚZ ~uri	<i>n.</i>	Simț cu ajutorul căruia se percep sunetele. ~ muzical. • A-i lua cuiva ~ul a asurzi pe cineva. În ~ul tuturor spus tare (ca să audă toți); în public.	/v. a auzi
A AUZI	A AUZÍ aúd		1. tranz. 1) A percepe cu ajutorul auzului. ~ un zgomot. • Să mă (te...) audă Dumnezeu! să mi (ți...) se împlinească cele dorite.2) (vești, noutăți etc.) A cunoaște pe baza unor informații căpătate; a afla. • A nu (mai) voi să audă de cineva a rupe relațiile cu cineva. Să (ne) auzim de bine formulă de rămas bun.3) (mai ales interogativ) A pătrunde cu mintea; a înțelege; a pricepe.2. intranz. 1) A avea simțul auzului.2) A căpăta informații curente (despre ceva sau despre cineva): a afla	/<lat. audire
A SE AUZI	A SE AUZÍ se aúde	<i>intrans.</i>	A se răspândi în calitate de zvon; a se zvoni. Nu te lua după ce se aude.	/<lat. audire
AVAL	AVÁL	<i>n.</i>	: În ~ în josul apei; în direcția cursului; spre vărsare.	/<fr. aval
AVALANȘĂ	AVALÁNŞ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Masă de zăpadă care se rostogolește de pe un munte, ducând cu sine tot ce se întâlnește în cale; lavină.2) fig. Cantitate mare (de ceva). ~ de cuvinte. [G.-D. avalanșei]	/<fr. avalanche
AVAN	AVÁN ~ă (~i, ~e)	<i>pop.</i>	1) Care este iute la mânie.2) Care este căinos la inimă; plin de răutate; rău.3) Care este grozav; cumplit de rău, de crud etc. Un vânt ~.	/<turc. avvan
AVANCRONICĂ	AVANCRÓNÍ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Cronică care ia în discuție o manifestare artistică înainte de premieră. [Sil. -van-cro-]	/<fr. avant-chronique
AVANGARDĂ	AVANG//ÁRDĂ ~ărzi	<i>f.</i>	Unitate sau subunitate militară care se deplasează înaintea forțelor principale pentru a le asigura securitatea. • De ~ principal; de frunte. [G.-D. avangărzii]	/<fr. avant-garde
AVANGARDISM	AVANGARDÍSM	<i>n.</i>	1) Concepție și atitudine care se caracterizează prin îndrăzneală, prin măsuri aventuriste.2) Mișcare literar-artistică interbelică, care, respingând total canoanele artei tradiționale, recurge la formule îndrăznețe, excentrice.	/ avangardă + suf. ~ism
AVANGARDIST I	AVANGARDÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de avangardism; propriu avan-gardismului.	/<fr. avant-gardiste
AVANGARDIST II	AVANGARDÍ//ST II	<i>m.</i>	Adept al avangardismului.	/<fr. avant-gardiste
AVANPORT	AVANPÓRT ~uri	<i>n.</i>	Loc de staționare scurtă a navelor la intrarea într-un port.	/<fr. avant-port
AVANPOST	AVANPÓST ~uri	<i>n.</i>	Detașament de siguranță situat înaintea unor trupe care staționează pe o poziție.	/<fr. avant-poste
AVANPREMIERĂ	AVANPREMIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Reprezentare generală a unui spectacol înainte de premieră. [G.-D. avanpremierei; Sil. -van-pre-mi-e-]	/<fr. avant-premiere
AVANS	AVÁNS ~uri	<i>n.</i>	1) Sumă de bani plătită anticipat; acout. • A-i face cuiva ~uri a căuta să câștige simpatia cuiva prin lingușiri, concesi etc.2) Interval de timp, distanță cu care cineva sau ceva se află înaintea altcuiva sau a ceva.	/<fr. avance

A AVANSA	A AVANS//Ă ~éz		1. intranz. 1) A se mișca înainte (în spațiu sau în timp); a înainta.2) A trece printr-o serie de schimbări spre o treaptă superioară; a face progrese; a progresa; a propăși; a înainta; a evolua; a se dezvolta.3) A se ridica pe o treaptă superioară (într-un post, într-un grad științific); a înainta.2. tranz. 1) (sume de bani, bunuri materiale) A plăti cu anticipație drept avans.2) (persoane) A ridica într-un post sau grad mai înalt; a înainta; a promova.	/<fr. avancer
AVANSAT	AVANSĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A AVANSA.2) Care a ajuns la o treaptă de dezvoltare înaintată. Tehnică ~tă.	/v. a avansa
AVANSCENĂ	AVANSCÉN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Partea anterioară a scenei dintre rampă și cortină.2) Fiecare dintre primele două loji, situate de o parte și de alta a cortinei. [G.-D. avanscenei; Sil. -van-sce-]	/<fr. avant-scene
AVANTAJ	AVANTÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Venit material sau spi-ritual; beneficiu; folos; câștig; profit.2) Superioritate a unei persoane față de alta, datorită unor împrejurări mai favorabile.3) Drept acordat unui individ sau unei colectivități, pe care ceilalți membri ai societății nu-l posedă; privilegiu.	/<fr. avantage, it. vantaggio
A AVANTAJA	A AVANTAJ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A susține acordând avantaje (adesea nemotivat și în detrimentul altora); a favoriza; a privilegia; a părtini; a proteja.2) (acțiuni, fenomene, evenimente etc.) A înlesni, creând condiții favorabile; a avantaja.3) (calități fizice ale cuiva) A scoate în relief.	/<fr. avantager, it. avvantaggiare
AVANTAJOS	AVANTAJ//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		Care aduce avantaje; convenabil; favorabil. Situație ~oasă.	/<fr. avantageux
AVAR	AVÁR ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care face economii exagerate; zgârcit; calic.	/<fr. avare, lat. avarus
A AVARIA	A AVARI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se avarieze; a strica; a deregla; a defecta; a deteriora. ~ un avion. [Sil. -ri-a]	/<fr. avarier
A SE AVARIA	A SE AVARI//Ă se ~eáză	<i>intranz.</i>	(despre sisteme tehnice) A suferi o avarie; a ieși din funcțiune; a nu mai funcționa normal; a se defecta; a se strica; a se deteriora.	/<fr. avarier
AVARIE	AVARÍ//E ~i	<i>f.</i>	Deteriorare suferită de o navă, de un vehicul sau de o construcție. [G.-D. avariei]	/<fr. avarie, it. avaria
AVARIȚIE	AVARÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	Character avar; zgârcenie. [G.-D. avariției]	/<fr. avarice, lat. avaritia
AVAT	AVÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Pește răpitor dulcicol, cu corpul alungit, verzui pe spinare.	/<turc. avat
AVĂ	ÁV//Ă ~e	<i>f.</i>	Mreajă de prins pește.	/<turc. av
AVÂNT	AVÂNT ~uri	<i>n.</i>	1) Energie în mișcare; vioiciune; însuflețire. • A-și lua ~ a se pregăti pentru săritură; a se avânta. A-i tăia cuiva ~ul a descuraja pe cineva.2) Dezvoltare rapidă; progres. • A lua ~ a se dezvolta rapid.3) Îmbold lăuntric, puternic care înlesnește realizarea unei acțiuni; elan; entuziasm; exaltare; ardoare.	/v. a (se) avânta

A AVÂNTA	A AVÂNTĂ avânt	<i>tranz.</i>	1) A face să se avânte.2) A împinge cu energie înainte (pe cineva sau ceva).	/a + vânt
A SE AVÂNTA	A SE AVÂNTĂ mă avânt	<i>intrans.</i>	1) A se repezi înainte (spre cineva sau ceva) cu avânt.2) A-și lua avânt; a se angaja cu îndrăzneală într-o acțiune; a se lansa. ~ în lucru.	/a + vânt
A AVEA	A AVEĂ am	<i>tranz.</i>	I. 1) A ține în posesiune; a stăpâni; a poseda; a deține. ~ casă. Câți bani ai? ~ profesie bună. • ~ la dispoziție a utiliza după bunul plac; a dispune. Ce-am avut și ce-am pierdut puțin îmi pasă.2) A conține în sine. Odaia are două ferestre. Cartea are trei capitole. Butoiul are 100 de litri. • ~ o anumită vârstă a fi de o anumită vârstă.3) A duce cu sine. Avea în mână o geantă. • ~ numele (sau porecla, titlul) a purta numele (sau porecla, titlul). ~ ceva cu cineva a purta pică cuiva.4) A percepe cu ajutorul simțurilor.5) (urmat de un verb la infinitiv, conjunctiv sau supin) A fi necesar. Am de transcris un text. • N-are (n-am, ...) decât mă (te, îl...) privește.6) rar (urmat de o propoziție complementară) A pătrunde cu mintea; a ști. Are cum să iasă din încurcătură.7) rar A se afla în realitate; a fi; a exista. Are cine mă ajuta. Are cine vorbi.II. (în îmbinări) 1) (sugerează ideea de suferință, durere fizică sau morală) Are ulcer stomacal. Are mare necaz. • Ce ai? a) ce ți s-a întâmplat? b) ce te doare? N-are nimic! a) nu i s-a întâmplat nimic; b) nu are nimic important.2) (sugerează ideea de disprețuire) A avea în față; a avea în față.	/<lat. habere
AVEN	AVÉN ~e	<i>f.</i>	Prăpastie circulară în regiunile calcaroase, în care se scurg apele de suprafață.	/<lat. avena
A SE AVENTURA	A SE AVENTUR//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A întreprinde o aventură; a iniția o acțiune nehibzuită și riscantă.	/<fr. aventurer, it. avventurare
AVENTURĂ	AVENTŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Acțiune îndrăzneată și riscantă. A se lansa într-o ~.2) Legătură amoroasă întâmplătoare; intrigă amoroasă.	/<fr. aventure, it. avventura
AVENTURIER	AVENTURIÉR ~i	<i>m.</i>	Persoană care caută aventuri. [Sil. -ri-er]	/<fr. aventurier, it. avventuriero
AVENTURIN	AVENTURÍN	<i>n.</i>	geol. Varietate de cuarț având numeroase foițe de mică care reflectă intens lumina.	/<fr. aventurine
AVENTUROS	AVENTUR//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		Care ține de aventură; propriu aventurilor.	/<fr. aventureux, it. avventuroso
AVERE	AVÉR//E ~i	<i>f.</i>	1) Totalitate a bunurilor care aparțin cuiva; avut.2) Sumă mare de bani. A face ~. [G.-D. averii]	/v. a avea
AVERS	AVÉRS ~uri	<i>n.</i>	(în opoziție cu revers) Fața unei monede sau a unei medalii.	/<fr. avers
AVERSĂ	AVÉRS//Ă ~e	<i>f.</i>	Ploaie abundentă, de scurtă durată.	/<fr. averse
AVERSIUNE	AVERSIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Sentiment de antipatie sau dezgust față de cineva sau de ceva; repulsie; scârbă. [G.-D. aversiunii; Sil. -si-u-]	/<fr. aversion, lat. aversio, ~onis
AVERTISMENT	AVERTISMÉNT ~e	<i>f.</i>	1) Preîntâmpinare asupra unui risc, a unei primejdii; prevenire.2) Sancțiune administrativă pentru o abatere disciplinară. Mustrare aspră cu ~.3) sport Sancțiune prin care un arbitru avertizează un jucător pentru comportare nereglementară.	/<fr. avertissement

A AVERTIZA	A AVERTIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane) A înștiința în prealabil printr-un avertisment; a preveni; a atenționa; a preîntâmpina. ~ incendiu.	/<fr. avertir
AVIATIC	AVIÁȚI//C ~că (~ci,		Care ține de aviație; propriu aviației. [Sil. -vi-a-]	/<germ. aviatisch
AVIATOR	AVIAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care pilotează un avion sau care face parte din echipajul unui avion.	/<fr. aviateur
AVIAȚIE	AVIÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Totalitate a navelor aeriene de care dispune o țară, o societate de transport etc. ~ civilă.2) Ramură a științei și tehnicii care se ocupă cu studiul navigației aeriene. [G.-D. aviației; Sil. -vi-a-ți-e]	/<fr. aviation, it. aviazione
AVICOL	AVÍCOL ~ă (~i, ~e)		Care ține de avicultură; propriu aviculturii. Gospodărie ~ă.	/<fr. avicole
AVICULTOR	AVICULT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care se ocupă cu avicultura.2) Specialist în avicultură.	/<fr. aviculteur
AVICULTURĂ	AVICULTŪRĂ	<i>f.</i>	1) Ramură a zootehniei care se ocupă cu creșterea păsărilor domestice.2) Ramură a științei care se ocupă cu studiul creșterii păsărilor domestice. [G.-D. aviculturii]	/<fr. aviculture
AVID	AVÍ//D ~dă (~zi, ~de)		1) Care este stăpânit de dorința de a cunoaște cât mai mult; plin de interes, de pasiune (pentru lucruri folositoare). ~ după cunoștințe.2) peior. Care este lacom, nesățios. ~ după bani.	/<fr. avide, lat. avidus
AVIDITATE	AVIDITÁTE	<i>f.</i>	Caracter avid; lăcomie.	/<fr. avidité, lat. aviditas, ~atis
AVION	AVI//ÓN ~oăne	<i>n.</i>	Aparat de zbor mai greu decât aerul, cu aripi de sustentăție, cu motoare și elece sau cu reactoare, care îi asigură propulsia. ~ de călători. [Sil. -vi-on]	/<fr. avion
AVIONETĂ	AVIONÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Avion mic (pentru sport, turism etc.).	/<fr. avionnette
AVIOSONDAJ	AVIOSONDÁJ	<i>n.</i>	Sondaj meteorologic din avion.	/avio[n] + sondaj
AVITAMINOZĂ	AVITAMINÓZĂ	<i>f.</i>	Boală cauzată de lipsa vitaminelor în alimentație. [G.-D. avitaminozei]	/<fr. avitaminose
A AVIVA	A AVIV//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(țesături sau piei) A trata cu coloranți pentru a da o nuanță de culoare mai vie.	/<fr. aviver
AVIZ	AVÍZ ~e	<i>n.</i>	1) Document prin care se anunță ceva; înștiințare. ~ de plată.2) Părere competentă emisă de cineva asupra unei probleme în discuție. ~ favorabil.	/<fr. avis, it. avviso
A AVIZA	A AVIZ//Ă ~éz		1. tranz. (persoane) A înștiința printr-un aviz; a preveni; a preîntâmpina.2. intranz. A-și da avizul; a-și spune părerea.	/<fr. aviser, it. avisare
AVIZO	AVIZÓ ~uri	<i>n.</i>	Navă de mic tonaj cu viteză mare, dotată cu armamentul necesar și folosită pentru paza coastelor.	/<fr. aviso
AVOCAT	AVOCÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Specialist în drept care apără acuzații în fața justiției și care acordă asistență juridică celor interesați; apărător.	/<fr. avocat, lat. advocatus, germ. Advokat
AVOCATURĂ	AVOCATŪRĂ	<i>f.</i>	Profesiunea de avocat. [G.-D. avocaturii]	/<germ. Advokatur, it. avvocatura
AVOCĂȚESC	AVOCĂȚ//ÉSC ~ească (~ești)		Care ține de avocat; propriu avocaților.	/avocat + suf. ~esc
AVORT	AVÓRT ~uri	<i>n.</i>	Întrerupere spontană sau provocată a gravidității.	/v. a avorta

A AVORTA	A AVORT//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	A pierde fătul prin avort.	/<fr. avorter
AVORTON	AVORTÓN ~i	<i>m.</i>	1) Animal născut înainte de termen.2) fig. Ființă insuficient dezvoltată din punct de vedere fizic; stârpitură.	/<fr. avorton
AVRĂMEASĂ	AVRĂMEÁSA	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu flori albe sau trandafirii, folosită contra tusei, malariei și a unor boli de stomac; veninăriță.	/<bulg. avran + suf. ~ească
AVUT I	AVÚ//T I ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care are avere; care este bogat.	/v. a avea
AVUT II	AVÚT II ~uri	<i>n.</i>	Totalitate a bunurilor care aparțin cuiva; avere.	/v. a avea
AVUȚIE	AVUȚÍ//E ~i	<i>f.</i>	Avere mare; bogăție. • ~ națională totalitate a valorilor materiale și spirituale de care dispune un popor. [G.-D. avuției]	/avut + suf. ~ie
AX	AX ~e	<i>n.</i>	Organ de mașină care susține diferite fusuri ce se rotesc.	/<fr. axe, germ. Achse
A AXA	A AXÁ axéz	<i>trans.</i>	1) tehn. (piese) A regla după o axă; a fixa sau a amplasa în centru; a centra. ~ un disc.2) fig. A centra într-o singură direcție; a orienta într-un anumit sens.	/<fr. axer
AXĂ	ÁX//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Dreaptă reală sau închipuită care trece prin centrul unui corp. ~a pământului.2) Dreaptă care delimitează părți simetrice pe o suprafață, pe un corp.	/<fr. axe, lat. axis, germ. Achse
AXIAL	AXIÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de axă; propriu axei. [Sil. -xi-al]	/<fr. axial
AXILĂ	AXÍL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Partea de deasupra a încheieturii brațului cu umărul; subsuoară.2) Loc unde se unește o ramură cu trunchiul sau o frunză cu ramura.	/<lat. axilla, fr. axile
AXILIFLOR	AXILIFLÓR ~ă (~i, ~e)		(despre plante) Care are flori axiale.	/<fr. axilliflore
AXIOLOGIC	AXIOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de axiologie; propriu axiologiei.	/<fr. axiologique, germ. axiologisch
AXIOLOGIE	AXIOLOGÍE	<i>f.</i>	Disciplină filozofică care studiază valorile; teorie generală a valorilor. [G.-D. axiologiei; Sil. -xi-o-]	/<fr. axiologie, germ. Axiologie
AXIOMATIC	AXIOMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de axiomă; propriu axiomei.	/<fr. axiomatique
AXIOMĂ	AXIÓM//Ă ~e	<i>f. și fig.</i>	1) Adevăr fundamental care nu trebuie demonstrat.2) Enunț primar pe baza căruia se formulează o teoremă. [G.-D. axiomei; Sil. -xi-o-]	/<lat., gr. axioma, germ. Axiom
AXIOMETRU	AXIOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Dispozitiv montat pe o navă, care indică unghiul cu cârmă.	/<fr. axiometre
AYATOLAH	AYATOLÁH	<i>m.</i>	Șef al religiei musulmane šiite.	/<fr. ayatollah
AZALEE	AZALÉE ~	<i>f.</i>	Arbust ornamental exotic cu flori roșii, roz sau albe. [G.-D. azaleei; Sil. -le-e]	/<fr. azalée
AZBEST	AZBÉST ~uri	<i>n.</i>	Mineral fibros, rezistent la căldură, întrebuințat în industrie, în special ca izolan.	/<fr. asbeste
AZBOCIMENT	AZBOCIMENT	<i>n.</i>	Material de construcție obținut dintr-un amestec de azbest și ciment, întrebuințat la acoperirea clădirilor, ca pereți despărțitori etc.	/<rus. azboțement
AZBUCHE	ÁZBUCHE	<i>f.</i>	Denumirea alfabetului chirilic. • A lua (sau a începe) de la ~ a o lua de la început.	/<sl. azu + buki

AZEOTROPIC	AZEOTRÓPI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de azeotropism; propriu azeotropismului.	/<fr. azéotrope
AZEOTROPISM	AZEOTROPÍSM	<i>n.</i>	Proprietatea unui amestec de substanțe lichide de a fierbe la o temperatură constantă și de a nu păstra proprietățile inițiale ale substanțelor, ceea ce împiedică separarea prin distilare.	/<fr. azéotropisme
AZER I	AZÉR I ~ă (~i, ~e)		Care aparține Azerbaidjanului sau populației lui; din Azerbaidjan	/Prescurtare de la Azerbaidjan n. pr.
AZER II	AZÉR II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Azerbaidjanului sau care este originară din Azerbaidjan.	/Prescurtare de la Azerbaidjan n. pr.
AZERBAIDJAN I	AZERBAIDJ//ÁN I ~ănă (~éni, ~éne)		Care aparține Azerbaidjanului sau populației lui; din Azerbaidjan.	/Din Azerbaidjan n. pr.
AZERBAIDJAN II	AZERBAIDJ//ÁN II ~ănă (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Azerbaidjanului sau este originară din Azerbaidjan.	/Din Azerbaidjan n. pr.
AZI	AZI	<i>adv.</i>	1) În ziua în care ne aflăm. ~ noaptea în noaptea precedentă. ~-dimineața în dimineața acestei zile. În ziua de ~ în prezent. ~-măine în zilele apropiate. Ba ~, ba mâine se zice când vrem să exprimăm ideea de amânare la nesfârșit. A trăi de ~ pe mâine a trăi în lipsuri, în sărăcie.2) În timpul sau în vremea de acum: în prezent.	/<lat. hai die
AZIL	AZÍL ~uri	<i>n.</i>	1) Așezământ filantropic în care sunt ținuti copiii (orfani), bătrânii, invalizii.2) fig. Loc de refugiu. ~ politic.Drept de ~ acordare de către un stat a dreptului de stabilire pe teritoriul altei țări a unor persoane urmărite în țara lor din motive politice.	/<fr. asile, lat. asylum
AZILANT	AZILÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care a cerut azil, fiind luată în evidențele unui stat înainte de a obține statutul de refugiat.	/<germ. Asylant
AZIMĂ	ÁZIM//Ă ~e	<i>f.</i>	Turtă din aluat nedospit coaptă pe vatră sau pe spuză (folosită de catolici la împărțășanie).	/<ngr. ázima
AZIMUT	AZIMÚT ~uri	<i>n.</i>	Unghi format de planul meridianului unui loc cu planul vertical care trece prin locul respectiv.	/<fr. azimuth
AZIMUTAL	AZIMUTÁL ~ă (~i,		Care ține de azimut; propriu azimutului.	/<fr. azimuthal
AZOIC	AZÓI//C ~că (~ci, ~ce)		1) (despre locuri) Care este lipsit de animale; fără animale.2) (despre soluri) Care este lipsit de fosile.	/<fr. azod'que
AZOT	AZÓT	<i>n.</i>	Element chimic gazos care intră în componența aerului în proporție de aproape 80%; nitrogen.	/<fr. azote
AZOTAT	AZOTÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Sare a acidului azotic; nitrat. ~ de potasiu.	/<fr. azotat
AZOTIC	AZÓTI//C ~ci	<i>adj.</i>	: Acid ~ acid oxigenat al azotului, folosit la fabricarea explozivelor, fibrelor artificiale, îngrășămintelor; acid nitric.	/<fr. azotique
AZOTOS	AZOT//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		Care conține azot. Acid ~ acid oxigenat al azotului.	/<fr. azoteux
AZUR	AZÚR ~uri	<i>n.</i>	1) Culoare albastru-deschisă.2) Albastrul cerului.	/<fr. azur, it. azzurro
AZURIT	AZURÍT	<i>n.</i>	Carbonat natural de cupru, de culoare albastră, folosit ca piatră de ornament.	/<fr. azurite
AZURIU	AZUR//ÍU ~ie (~ii)		Care este de culoarea cerului; albastru-deschis; ca azurul; bleu.	/azur + suf. ~iu

A AZVÂRLI	A AZVÂRLÍ azvârl		1. tranz. 1) A face să ajungă printr-o mișcare bruscă la o oarecare depărtare; a arunca. ~ mingea.2) A îndepărta considerând inutil; a arunca. Paharul s-a stricat și l-am azvârlit.2. intranz. 1) A da cu ceva (în cineva sau în ceva); a arunca. ~ cu bolovani în gard.2) (mai ales despre cai) A lovi cu picioarele (din urmă); a da cu copita.	/v. a zvârli
A SE AZVÂRLI	A SE AZVÂRLÍ mă azvârl	<i>intranz.</i>	rar A se arunca cu lăcomie sau cu violență; a se repezi; a se năpusti; a năvăli; a năpădi; a tăbări.	/v. a zvârli
AZVÂRLITURĂ	AZVÂRLITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Distanță până la care ajunge un obiect aruncat. La o ~ de băț nu departe; aproape.	/a azvârli + suf. ~tură
BA I	BA I	<i>conj.</i>	(folosit în cuplu corelativ, uneori urmat de că, exprimă un raport disjunctiv) Când...; sau...; ori...; aci. Ba una, ba alta.	/<bulg., sb. ba
BA II	BA II	<i>adv.</i>	1) Nicidecum; nu. Ai fost la școală? — Ba.2): Ba bine că nu evident că da; se înțelege că da.	/<bulg., sb. ba
BA III	BA III	<i>adv.</i>	(accentuează sensul cuvintelor pe care le însoțește) Chiar. Nu-mi pare rău, ba îmi pare bine.	/<bulg., sb. ba
BABA	BABÁ ~le	<i>f.</i>	Piesă cilindrică, de metal sau de beton, fixată pe puntea unei corăbii sau pe chei de care se leagă parâmele la ancorare. ~ mică.	/<turc. babá
BABACĂ	BABÁ//CĂ ~ci	<i>m. pop.</i>	1) (folosit și ca formulă de adresare a copilului către părintele său) Bărbat considerat în raport cu copiii săi; tată; taică. • Trai neneacă cu banii ~căi se spune despre cineva care duce o viață fără de griji, trăind din banii tatei sau ai altcuiva.2) la pl. fam. Tata și mama. [Var. babac]	/<ngr. babákas
BABALÂC	BABALÂ//C ~ci	<i>m.</i>	depr. Persoană lipsită de vigoare fizică și intelectuală (din cauza vârstei înaintate); bătrân neputincios și urât; boșorog.	/<turc. babalik
BABĂ	BÁB//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Femeie de o vârstă înaintată; femeie bătrână. • Zilele ~ei (sau ~ele) primele două săptămâni din luna martie, care se caracterizează prin timp schimbător. (De-a) ~a-oarba joc de copii în care unul dintre ei, legat la ochi, trebuie să-i prindă pe ceilalți jucători. (De-a) ~a-gaia joc de copii în care unul dintre ei o face pe cloșca care își apără puii, iar altul pe gaia, care vrea să-i fure.2) înv. Femeie bătrână care pretinde că ar putea vindeca bolile cu ajutorul mijloacelor empirice (descânțece, vrăji, buruieni).	/<sl. baba
BABETĂ	BABÉT//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	rar Femeie bătrână; babă.	/babă + suf. ~etă
BABILONIAN I	BABILONI//ÁN I ~ână (~éni, ~éne)		Care aparținea Babilonului sau populației lui; propriu Babilonului.	/<fr. babylonien
BABILONIAN II	BABILONI//ÁN II ~ână (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Persoană care făcea parte din populația de bază a statului Babilon sau era originară din Babilon.	/<fr. babylonien
BABILONIE	BABILÓNI//E ~i	<i>f.</i>	rar 1) Exprimare (orală sau scrisă) confuză și încurcată.2) Învălmășeală mare; dezordine generală. [Art. babilonia; G.-D. babiloniei; Sil. -ni-e]	/Din Babilon n. pr. + suf. ~ie

BABIȚĂ	BÁBITȚ//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	1) Pasăre migratoare acvatică, de talie mare, cu cioc lung și gros, cu o pungă sub maxilarul inferior, în care își depozitează hrana; pelican.2) (nume generic) Ciupercă care crește pe copaci și din care se prepară iasca.	/<bulg., sb. babica
BABOI	BABÓI ~	<i>m.</i>	1) Pește dulcicol, de talie mică, având corpul de culoare cenușie-cafenie, cu cap mare și turtit.2) Orice pește dulcicol mărunț. [Sil. ba-boi]	/<bulg. baboj
BABORD	BABÓRD ~uri	<i>n.</i>	Partea din stânga a unei nave (maritimă sau aeriană) în raport cu direcția mersului acesteia.	/<fr. bâbord
BABORNITĂ	BABÓRNIT//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	Babă urâtă și rea; cotoroanță. [G.-D. baborniței]	/babă + bahorniță
BABUIN	BABUÍN ~i	<i>m.</i>	Maimuță cinocefală, făcând parte din grupul catarinienilor. [Sil. -bu-in]	/<fr. babouin
BABUȘCĂ	BABÚȘ//CĂ ~te	<i>f.</i>	1) Pește dulcicol, de talie medie, cu corpul turtit lateral, având înotătoarele și ochii roșii; ocheană; roșioară.	/<bulg. babuška
BAC	BAC ~uri	<i>n.</i>	Ambarcație plutitoare de formă plată pentru transportul de oameni, vehicule etc. de la un mal al unei ape la celălalt; pod umblător. ~ cu motor.	/<fr. bac
BACALAUREAT I	BACALAUREÁT I ~e	<i>n.</i>	1) Examen general, susținut la absolvirea liceului.2) Titlu obținut în urma acestui examen. [Sil. -la-u-re-at]	/<fr. baccalaureat
BACALAUREAT II	BACALAUREÁ//T II ~tă, (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care a susținut examenul de absolvire și a obținut diploma pentru gradul respectiv. [Sil. -la-u-re-at]	/<fr. baccalaureat
BACANALĂ	BACANÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	mai ales la pl. 1) (în Roma antică) Sărbătoare cu dansuri și jocuri, închinată zeului vinului Bachus.2) fig. Petrecere zgomotoasă și indecentă; orgie; saturnalii. [G.-D. bacanalei]	/<lat. Bacchanalia, fr. bacchanale
BACANTĂ	BACÁNT//Ă ~e	<i>f.</i>	mai ales la pl. 1) (în Roma antică) Preoteasă a zeului Bachus, care celebra bacanalele.2) fig. Femeie desfrânată, de moravuri ușoare.	/<fr. bacchante
BACARA I	BACARÁ I	<i>f.</i>	1) Cristal de calitate superioară.2) Obiect fabricat din astfel de cristal. Veselă din ~. [Art. bacaraua; G.-D. bacaralei]	/<fr. baccarat
BACARA II	BACARÁ II ~le	<i>f.</i>	Nume dat unui joc de cărți; banc; maca. [Art. bacaraua; G.-D. bacaralei]	/<fr. baccara
BACĂ	BÁCĂ báce	<i>f.</i>	Fruct cărnos cu miezul suculent, în care se află una sau mai multe semințe (reprezentanți: agrișa, coacăza). [G.-D. bacei]	/<it., lat. bacca
BACCEA	BACC//EÁ ~éle	<i>f.</i>	depr. Bătrân (ramolit) cu idei perimate, retrograde. [Art. bacceaua; G.-D. bacelei; Sil. bac-cea]	/Orig. nec.
BACHELITĂ	BACHELÍTĂ	<i>f.</i>	Masă plastică obținută din rășină sintetică, utilizată la confecționarea obiectelor electrotehnice sau de uz casnic. [G.-D. bachelitei]	/<fr. bakélite
BACI	BACI ~	<i>m.</i>	Cioban care conduce o stână. [Monosilabic]	/Orig. nec.
BACIL	BACÍL ~i	<i>m.</i>	Bacterie patogenă în formă de bastonaș. ~ul lui Koch.	/<lat. bacillus, fr. bacille
BACILAR	BACILÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de bacili; propriu bacililor.2) (despre boli) Care este provocat de bacili.	/<fr. bacillaire

BACILEMIE	BACILEMÍ//E ~i	<i>f. med.</i>	Infecție provocată de pătrunderea bacililor în sânge. [Art. bacilemia; G.-D. bacilemiei; Sil. -mi-e]	/<fr. bacillemie
BACILIFORM	BACILIFÓRM ~ă (~i,		Care are formă de bacil; în formă de bacil.	/<fr. bacilliforme
BACILOZĂ	BACILÓZĂ	<i>f.</i>	Boală provocată de bacili.	/<fr. bacillose
BACLAVA	BACLAVÁ ~le	<i>f.</i>	Preparat culinar din foi de plăcintă, miez de nucă sau de migdale, stropit cu sirop de miere sau de zahăr. [Art. baclavaua; G.-D. baclavalei; Sil. ba-cla-]	/<turc. baklava, paklava
BACON	BACON [pr.: béicon]	<i>n.</i>	Varietate de șuncă, preparată din carne grasă de porc.	/Cuv. engl.
BACȘIȘ	BACȘÍȘ ~uri	<i>n.</i>	Sumă de bani dată cuiva, peste plata cuvenită, pentru un serviciu personal.	/<turc. bahşiş
BACTERIAN	BACTERI//ÁN ~ână (~éni, ~éne)		Care ține de bacterii; propriu bacteriilor. Cultură ~ână.[Sil. -ri-an]	/<fr. bactérien
BACTERICID	BACTERICÍ//D ~dă (~zi, ~de)	<i>și substantiv</i>	(despre substanțe, agenți) Care distruge bacteriile; cu proprietatea de a distruge bacteriile.	/<fr. bactéricide
BACTERIE	BACTÉRI//E ~i	<i>f.</i>	Microorganism unicelular microscopic, de natură vegetală, care provoacă unele boli infecțioase. [Art. bacteria; G.-D. bacteriei; Sil. -ri-e]	/<fr. bactérie
BACTERIOFAG	BACTERIOFÁ//G ~gi	<i>m.</i>	Microorganism care are proprietatea de a distruge bacteriile. [Sil. -ri-o-]	/<fr. bactériophage
BACTERIOLOG	BACTERIOLÓ//G ~ga (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în bacteriologie. [Sil. -ri-o-]	/<fr. bactériologue
BACTERIOLOGIC	BACTERIOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de bacteriologie; propriu bacteriologiei. Analiză ~că. • Armă ~că armă de distrugere în masă, bazată pe bacterii. [Sil. -ri-o-]	/<fr. bactériologique
BACTERIOLOGIE	BACTERIOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a biologiei care se ocupă cu studiul bacteriilor. [Art. bacteriologia; G.-D. bacteriologiei; Sil. -gi-e]	/<fr. bactériologie
BACTERIOSTATIC	BACTERIOSTÁTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	(despre substanțe, factori etc.) Care împiedică dezvoltarea bacteriilor. Mediu ~. [Sil -ri-o-]	/<fr. bactériostatique
BACTERIOZĂ	BACTERIÓZĂ	<i>f.</i>	Boală infecțioasă provocată de bacterii.	/<fr. bactérieuse
BADE	BÁDE	<i>m.</i>	1) (termen politicos de adresare a unei persoane tinere către un bărbat mai în vârstă) Nene.2) pop. (termen de adresare a unei tinere femei de la țară bărbatului iubit) Nene; iubit. [Art. badea; G.-D. badei]	/Orig. nec.
BADIAN	BADIÁN ~i	<i>m.</i>	Arbust cultivat pentru frunzele, florile și fructele sale, care conțin substanțe aromatice și care se utilizează în industria farmaceutică și la producerea unor lichioruri. [Sil. -di-an]	/<fr. badiane
A BADIJONA	A BADIJON//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (organe sau părți bolnave ale corpului) A unge cu o soluție medicamentoasă (în scopuri curative sau preventive).2) (trunchiul pomilor) A unge cu o soluție specială contra insectelor.3) (suprafețele deteriorate ale unei șosele asfaltate) A acoperi cu un strat subțire de bitum.	/<fr. badigeonner
BADMINTON	BADMINTON [pr.: bédminton]	<i>n.</i>	sport Joc asemănător cu tenisul, practicat cu o minge mică și ușoară, prevăzută cu pene, care este lovită cu o rachetă.	/Cuv. engl.

BAEDEKER	BAEDEKER [pr.: bedécher]	<i>n.</i>	Gid turistic.	/Din Baedeker n. pr.
BAFTĂ	BÁFT //Ă ~e	<i>f.</i>	fam. Concurs de împrejurări favorabile; noroc. A avea ~.	/<turc. baht
BAGA	BAGÁ	<i>f.</i>	Material obținut din carapacea broaștelor-țeptoase și folosit la confecționarea pieptenilor, brățarilor, mânerelor, tabacherelor. Ochelari de ~. [Art. bagaua; G.-D. bagalei]	/<turc. bała
BAGAJ	BAGÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Totalitate a lucrurilor luate într-o călătorie. ~ de mână. • A-și face ~ele a se pregăti de plecare. 2) fig. Totalitate a cunoștințelor dobândite de o persoană. ~ intelectual.	/<fr. bagage
BAGATELĂ	BAGATÉL //Ă ~e	<i>f.</i>	1) Compoziție muzical-instrumentală de proporții mici, scrisă pe o temă neînsemnată. 2) Lucru sau fapt lipsit de importanță; fleac. [G.-D. bagatele]	/<it. bagattella, fr. bagatelle
A BAGATELIZA	A BAGATELIZ //Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(lucruri, fapte, persoane, idei etc.) A aprecia sub valoarea reală (ca pe o bagatelă); a subaprecia; a subestima; a subevalua.	/Din Bagatel[ă] + suf. ~iza
BAGDADIE	BAGDADÍ //E ~i	<i>f. pop.</i>	Suprafață (orizontală) care formează partea superioară a unei încăperi; plafon; pod; tavan. [Art. bagdadia; G.-D. bagdadiei; Sil. -di-e]	/<turc. bałdadi
BAGHETĂ	BAGHÉT //Ă ~e	<i>f.</i>	Vergea mică, subțire și flexibilă (cu diferite întrebuințări). • ~a arcușului vergea pe care este întins părul arcușului. ~ele toboșarului fiecare dintre cele două bastonașe cu care se bate toba mică și triunzul. ~a dirijorului bețișor subțire și ușor cu care dirijorii conduc un ansamblu muzical. ~ magică bețișor de care se servește iluzionistul. Sub ~a (cuiva) sub conducerea dirijorală (a cuiva).	/<fr. baguette
BAHIC	BÁHI //C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de zeul Bachus; propriu zeului Bachus; dionisiac. 2) (despre creații literare) Care exprimă bucuriile vieții; cu conținut optimist. • Cântec ~ cântec de pahar.	/<lat. bacchicus, fr. bachique
BAHNĂ	BÁHN //Ă ~e	<i>f.</i>	Loc mlăștinos, acoperit cu iarbă sau cu stuf; smârc; mocirlă.	/<ucr. bahno
BAIADERĂ	BAIADÉR //Ă ~e	<i>f.</i>	Dansatoare indiană. [Sil. ba-ia-]	/<fr. bayadere

BAIE	BÁIE băi	<i>f.</i>	1) Cufundare a corpului în apă (caldă), în alt lichid sau într-o substanță pulverulentă (cu scop igienic, curativ sau din plăcere). A face ~.2) Apă (sau alt lichid) folosită pentru îmbăiat; scăldătoare. • ~ de sânge a) cantitate mare de sânge, pierdută de cineva; b) vărsare de sânge; măcel.3) Clădire sau încăpere special amenajată pentru îmbăiat. ~ publică.4) Vas mare pentru îmbăiat; cadă. A se spăla în ~.5) Expunere a corpului (gol) la acțiunea diferitor factori externi (în scopuri curative). ~ de aer. ~ de soare.6) la pl. Localitate având izvoare cu ape termale sau minerale bune pentru tratamentul diferitelor boli; stațiune balneară. A pleca la băi.7) Recipient servind la efectuarea diferitelor operații tehnice sau chimice cu ajutorul unor lichide și soluții.8) Lichid sau soluție chimică folosite pentru efectuarea unor asemenea operații. ~ de galvanizare. ~ de dezvoltare. [Art. baia; G.-D. băii; Sil. ba-ie]	/<sl. banja
BAIERĂ	BÁIERĂ băieri	<i>f.</i>	Sfoară sau cureauă prinsă la un obiect pentru a-l putea transporta, atârna sau lega. • A i se rupe (cui) băierile inimii a avea o mare durere sufletească. A ofta din băierile inimii a ofta foarte tare, adânc. A strânge băierile pungii a face economii (de nevoie). [G.-D. băierii; Sil. ba-ie-; Pl. și baiere]	/<lat. bajulus, bajula
BAIONETĂ	BAIONÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Armă albă ascuțită, care se fixează la țeava puștii și este folosită în luptele corp la corp. [Sil. ba-io-]	/<fr. bad'onnette
BAIRAC	BAIRÁ//C ~ce	<i>n.</i>	1) înv. Drapel de dimensiuni foarte mari, confecționat din mătase.2) (în Principatele Dunărene) Unitate militară (de voluntari) care servea sub acest drapel. [Sil. bai-rac; Pl. și bairacuri]	/<turc. bairak
BAIRAM	BAIRÁM ~uri	<i>n.</i>	1) (nume generic) Două mari sărbători la musulmani.2) fam. Petrecere mare; chef. [Sil. bai-ram]	/<turc. bayram
BAIȚ	BAIȚ ~uri	<i>n.</i>	Colorant folosit în tâmplărie, tăbăcărie, industria textilă etc. pentru a colora sau a curăța suprafața unui obiect. [Monosilabic]	/<germ. Beize
BAL I	BAL I ~uri	<i>n.</i>	Petrecere publică cu dansuri, organizată, mai ales, seara sau noaptea. Costum de ~. • ~ mascat petrecere la care participanții poartă măști.	/<fr. bal, it. ballo
BAL II	BAL II ~uri	<i>n. înv.</i>	Pachet mare de mărfuri (mai ales de textile), ambalate în pânză sau în hârtie; balot. ~ de tutun.	/<fr. balle
BALADĂ	BALÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Creație epică (populară sau cultă) în formă liberă sau în versuri, având ca subiect o acțiune eroică, un fapt istoric, o legendă etc.2) Creație muzicală cu caracter narativ care ilustrează textul unei asemenea creații epice. [G.-D. baladei]	/<fr. ballade
BALADESC	BALADÉ//SC ~scă		Care are caracter de baladă; în stil de baladă.	/baladă + suf. ~esc

BALALAICĂ	BALALÁI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Instrument muzical popular rusesc având o cutie de rezonanță de formă triunghiulară și trei coarde, care emit sunete prin ciupire. [G.-D. balalaicii; Sil. -lai-că]	/<rus. balalaika
BALAMA	BALAMÁ ~le	<i>f.</i>	1) Dispozitiv metalic constând din două plăci unite între ele, care, prinse respectiv de un cadru fix și de un panou mobil, fac posibilă închiderea și deschiderea panoului; țâțână.2) la pl. pop. Legătură mobilă între două oase și locul acestei legături; înche-ietură; articulație. • A scoate (pe cineva) din ~le a enerva (pe cineva). A-și ieși (sau a sări) din ~le a se enerva tare; a-și ieși din fire. A-i tremura (cuiva) ~lele a avea frică; a se teme. [Art. balamaui; G.-D. balamalei]	/<turc. baglama
BALAMUC	BALAMÚC ~uri	<i>n.</i>	1) pop. Spital pentru alienați mintali; casă de nebuni; ospiciu.2) fig. fam. Gălăgie mare, însoțită de dezordine.	/Din Malamuc n. pr.
BALANG	BALÁNG	<i>interj.</i>	(se folosește, de obicei repetat, pentru a reda sunetul unui clopot) [Var. balanga]	/Onomat.
BALANGĂ	BALÁNGĂ bălăngi	<i>f.</i>	Clopot ce atârână la gâtul vitelor; talancă.	/Din balang
BALANS	BALÁNS ~uri	<i>n.</i>	Mișcare oscilatorie; oscilație; pendulare; legănare.	/v. a balansa
A BALANSA I	A BALANS//Á I ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se balanseze.2) (părțile unei balanțe, ale unui cont etc.) A face egal; a aduce în stare de echilibru; a echilibra.	/<fr. balancer
A BALANSA II	A BALANS//Á II ~éz	<i>intrans.</i>	1) A se mișca ușor dintr-o parte în alta; a se legăna; a se clătina; a se agita.2) fig. (despre persoane) A nu se putea hotărî; a sta la îndoială; a ezita; a șovăi; a oscila; a pendula.	/<fr. balancer
A SE BALANSA	A SE BALANS//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	(despre corpuri) A face o mișcare alternativă dintr-o parte în alta; a pendula; a oscila. ~ într-un scaun.	/<fr. balancer
BALANSIER	BALANSIÉR ~e	<i>n.</i>	1) Piesă a unui mecanism, care reglează prin mișcările sale oscilatorii funcționarea acestuia. ~ cu brațe egale.2) Bară lungă și subțire de care se servesc acrobații pentru a-și menține echilibrul.3) biol. Fiecare dintre cele două organe de echilibru pentru zbor la insectele diptere. [Sil. -si-er]	/<fr. balancier
BALANSOAR	BALANSOÁR ~e	<i>n.</i>	Fotoliu cu tălpi curbate, care se poate balansa. [Sil. -lan-soar]	/<fr. balançoire

BALANȚĂ	BALÁNTŢ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Instrument pentru măsurarea greutateii (masei) corpurilor, format dintr-un mecanism cu pârghie și două talere, care se echilibrează cu greutateți etalonate; cântar; cumpănă. • ~ de precizie (sau analitică) balanță care asigură un înalt grad de precizie a cântăririi. ~ romană balanță cu brațe inegale, având la un capăt al pârghiei o greutate etalonată, iar la celălalt capăt un taler în care se pun obiectele de cântărit.2) fin. Raport dintre diferiți indicatori economici care trebuie corelați sau echilibrați. • ~ de verificare operație contabilă prin care se controlează exactitatea înregistrărilor în conturi la o anumită dată. ~ comercială raportul dintre valoarea generală a importului și a exportului unei țări într-o anumită perioadă.3) la sing. Constelație din emisfera australă. • Zodia ~ei unul din cele douăsprezece sectoare ale zodiacului. [G.-D. balanței]	/<fr. balance
BALAST	BALÁST ~uri	<i>n.</i>	1) Încărcătură specială din material greu (saci de nisip sau pietriș) care asigură echilibrul unei nave; lest.2) Amestec de pietriș și nisip, utilizat ca material de construcție.3) Strat de pietriș pe care se așază traversele de cale ferată.4) fig. Povară sau umplutură nedorită și inutilă.	/<fr. ballast
A BALASTA	A BALAST//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(șosele, terenuri, terasamentul căilor ferate etc.) A acoperi cu balast.	/<fr. ballaster
BALASTIERĂ	BALASTIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Carieră de nisip sau de pietriș. [G.-D. balastierei; Sil. -ti-e-]	/<fr. ballastiere
BALASTOR	BALAST//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Mașină folosită în operații de balastare.	/a balasta + suf. ~or
BALAU	BALÁUR ~i	<i>m. folc.</i>	Monstru fantastic care întruhidează răul, imaginat ca un șarpe uriaș cu mai multe capete. ~ cu șapte capete. [Sil. -la-ur]	/Cuv. autoht.
BALĂ	BÁL//Ă ~e	<i>f. folc.</i>	Fiară înspăimântătoare; monstru; dihanie.	/Orig. nec.
BALCANIC	BALCÁNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de regiunea Balcani sau de populația ei; din regiunea Balcani. Peninsula ~că.	/<fr. balkanique
BALCANISM	BALCANÍSM ~e	<i>n.</i>	1) Cuvânt sau expresie specifică uneia dintre limbile balcanice.2) Ansamblu de mentalități, de deprinderi, de manifestări etc. (considerate a fi) specifice locuitorilor din Peninsula Balcanică.	/Din Balcani n. pr. + suf. ~ism
BALCON	BALC//ÓN ~oăne	<i>n.</i>	1) Platformă cu balustradă, fixată la pereții exterior al unei clădiri, comunicând cu interiorul printr-o ușă.2) Parte a unei săli de spectacole sau conferințe, așezată deasupra parterului.	/<fr. balcon
BALDACHIN	BALDACHÍN ~e	<i>n.</i>	1) Acoperământ decorativ din stoffe scumpe (fix sau mobil), instalat drept podoabă deasupra unui pat, tron, catafalc etc.2) Lucrare arhitecturală care imită acest acoperământ decorativ.3) Acoperământ din pânză, purtat deasupra capului unui demnitar (laic sau bisericesc) la anumite procesiuni.	/<fr. baldaquin, it. baldacchino
BALE	BÁLE	<i>f. pl.</i>	1) Salivă groasă și spumoasă care se prelinge din gură. • A-i curge cuiva ~le după ceva a dori ceva foarte mult.2) Materie mucoasă lăsată de melci în urma lor.	/<lat. baba

BALEIAJ	BALEIÁJ ~e	<i>n.</i>	Evacuare forțată a gazelor arse din cilindrul unui motor cu ardere internă. [Sil. -le-iaj]	/<fr. balayage
BALENĂ	BALÉN//Ă ~e	<i>f.</i>	Mamifer acvatic, de talie mare, cu corpul lung de până la 30 m, care trăiește în oceane. ~ albă. [G.-D. balenei]	/<lat. balaena, fr. baleine
BALENIERĂ	BALENIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Navă ușoară și rapidă special echipată pentru vânătoarea de balene.2) Navă ușoară care servește la salvarea naufragiaților. ~ de salvare. [G.-D. balenierei; Sil. -ni-e-]	/<fr. baleiniere
BALER	BALÉR ~e	<i>n. pop.</i>	1) Vas de mare capacitate, cu capetele mai înguste decât mijlocul, făcut din doage cercuite și folosit pentru păstrarea diferitelor lichide, în special a vinului; butoi; poloboc.2) Conținutul unui asemenea vas.	/<ucr. barilo
BALERCĂ	BALÉR//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Butoi de dimensiuni medii în care se păstrează diferite băuturi.2) Conținutul unui asemenea butoi.	/<ucr. barilka
BALERIN	BALERÍN ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Artist de balet.	/<fr. ballerine
BALET	BALÉT ~e	<i>n.</i>	1) Gen de dans artistic, constând din figuri executate de una sau mai multe persoane după o anumită compoziție muzicală.2) Compoziție muzicală după care se execută aceste dansuri.3) Spectacol teatral, constând din asemenea dansuri.4) Ansamblu de balerini și balerine.	/<fr. ballet, it. balletto
BALETIST	BALETÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	v. BALERIN.	/balet + suf. ~ist
BALIE	BÁLI/E ~i	<i>f.</i>	reg. Vas mare făcut, mai ales, din doage și folosit la spălatul rufelor. [Art. balia; G.-D. baliei; Sil. ba-li-e]	/<ucr. balija
BALIGĂ	BÁLI//GĂ ~gi	<i>f.</i>	Excrement de animale mari. [G.-D. baligii]	/Orig. nec.
BALISTĂ	BALÍST//Ă ~e	<i>f.</i>	(în antichitate) Mașină de război pentru aruncarea de bolovani, sulite, proiectile etc. asupra dușmanului; catapultă.	/<lat. ballista, fr. baliste
BALISTIC	BALÍSTII//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de balistică; propriu balisticii. Experiment ~. • Curbă ~că traiectorie a unui proiectil. Rachetă ~că rachetă care se deplasează în conformitate cu legile balisticii.	/<fr. balistique, it. balistica
BALISTICĂ	BALÍSTICĂ	<i>f.</i>	Ramură a mecanicii teoretice, care se ocupă cu studiul mișcării corpurilor grele (proiectile, rachete, sateliți etc.) lansate în spațiu. ~ interioară. [G.-D. balisticii]	/<fr. balistique, it. balistica
BALIVERNĂ	BALIVÉRN//Ă ~e	<i>f.</i>	Vorbă goală; afirmație neserioasă; brașoavă; palavră. A spune ~e.	/<fr. baliverne
A BALIZA	A BALIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(terenuri, suprafețe) A marca prin balize; a prevedea cu balize.	/<fr. baliser
BALIZAJ	BALIZAJ	<i>n.</i>	1) Semnalizare cu ajutorul balizelor.2) Grup de balize instalate într-un anumit loc.	/<fr. balisage
BALIZĂ	BALÍZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Obiect special instalat pe apă sau pe uscat pentru a indica navigatorilor sau piloților locurile primejdioase pentru navigație sau limitele terenului de aterizare. ~ plutitoare.2) Indicator destinat să semnaleze prezența unui obstacol sau accident de teren pe o cale de comunicație.3) Reper care indică poziția unui punct topografic. [G.-D. balizei]	/<fr. balise

BALMOȘ	BÁLMOȘ	<i>n.</i>	Mâncare preparată, de obicei, din caș dulce, amestecat cu puțină făină de porumb și fiert în lapte de oaie.	/<ung. bálmós
BALNEAR	BALNEÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de băile curative; propriu băilor curative. Tratament ~. [Sil. -ne-ar]	/<fr. balnéaire, lat. balnearius
BALNEOCLIMATERIC	BALNEOCLIMATÉR I//C ~că (~ci, ~ce)		Care este balnear și climateric. Factori ~ci. [Sil. -ne-o-cli-]	/balneo- + climateric
BALNEOLOG	BALNEOLÓ //G ~ga, ~gi, ~ge	<i>m. și f.</i>	Medic specializat în balneologie. [Sil. -ne-o-]	/Din balneologie
BALNEOLOGIC	BALNEOLÓGI //C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de balneologie; propriu balneologiei. Clinică ~că. [Sil. -ne-o-]	/<fr. balnéologique
BALNEOLOGIE	BALNEOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care studiază acțiunea profilactică și curativă a apelor minerale sau termale și a nămolurilor. Institut de ~. [Art. balneologia; G.-D. balneologiei; Sil. -ne-o-, -gi-e]	/<fr. balnéologie
BALNEOTERAPIE	BALNEOTERAPIE	<i>f.</i>	Tratament balnear. [Art. balneoterapia; G.-D. balneoterapiei; Sil. -ne-o-, -pi-e]	/<fr. balnéothérapie
BALOGRAF	BALOGRÁF ~e	<i>n.</i>	Instrument pentru măsurarea vitezei proiectilelor.	/<germ. Ballograph
BALON	BAL //ÓN ~oáne	<i>f.</i>	1) Obiect de zbor fără mijloace de propulsie proprii, alcătuit dintr-un înveliș impermeabil de formă sferică, umplut cu un gaz mai ușor decât aerul, la care se atașează o nacelă; aerostat. ~ de sondaj. ~-pilot. • A lua în ~ (pe cineva) a lua în răs (pe cineva); a-și bate joc (de cineva).2) Jucărie constând dintr-o membrană elastică subțire, care, fiind umplută cu aer, este folosită ca jucărie sau pentru a practica anumite jocuri sportive sau distractive; minge.4) Vas de sticlă de formă sferică, folosit în laborator pentru anumite operații chimice. ~ cu fund plat.5): ~ de săpun bășică obținută prin suflare din clăbuci de săpun.6): ~ de oxigen rezervor de oxigen prevăzut cu o mască sau cu o sondă nazală și folosit la reanimarea unui bolnav.	/<fr. ballon, it. ballone
A BALONA	A BALON //Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se baloneze.	/<fr. balonner
A SE BALONA	A SE BALON //Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A căpăta forma unui balon; a se umfla ca un balon.2) (despre ființe) A se umfla la burtă (din cauza acumulării de gaze în intestine).	/<fr. balonner
BALONZAI	BALONZÁID ~e	<i>n.</i>	1) Țesătură impermeabilă de bumbac sau de mătase.2) Pardesiu de ploaie confecționat dintr-o astfel de țesătură. [Sil. -zaid]	/<germ. Ballonseide
BALOT	BALÓT ~uri	<i>n.</i>	Pachet mare de mărfuri (mai ales de textile), ambalate în pânză sau în hârtie. ~ de postav.	/<fr. ballot
A BALOTA	A BALOT //Á ~éz	<i>tranz.</i>	(obiecte, produse, mărfuri) A pune într-un balot (în vederea transportării, depozitării etc.); a împacheta; a ambala.	/Din balot
BALOTAJ	BALOTÁJ ~e	<i>n.</i>	Situație creată în timpul unor alegeri, când nici unul dintre candidați nu obține la primul tur numărul necesar de voturi, ceea ce determină repetarea alegerilor.	/<fr. ballottage

BALSAM	BALSÁM ~uri	<i>n.</i>	1) Substanță mirositoare, secretată de anumite plante și utilizată în farmaceutică, parfumerie, pictură etc.2) Preparat mirositor, folosit la îmbălsămarea cadavrelor.3) fig. Ceea ce calmează o durere morală; alinare; mângâiere.	/<lat. balsamum, it. balsamo
BALSAMIC	BALSÁMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de balsam; propriu balsamului.	/<fr. balsamique
BALSAMINĂ	BALSAMÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă decorativă cu flori albe-roșietice sau pestrițe, așezate la subsuoara frunzelor.	/<fr. balsamine
BALTAG	BALTÁ//G ~ge	<i>n.</i>	1) Topor mic, de obicei cu două tășuri și cu coadă lungă, folosit în trecut și ca armă (mai ales de către ciobani).2) Lovitură aplicată cu o asemenea armă. [Pl. și baltaguri]	/<turc. balta
BALTĂ	BÁLTĂ bălți	<i>f.</i>	1) Întindere de apă stătătoare, de adâncime mică, cu vegetație și cu faună specifică. • A lăsa (ceva) ~ a) a părăsi (ceva) fără a duce la bun sfârșit; b) a nu se mai interesa (de ceva).2) Apă adunată într-o adâncitură în urma unei ploi mari sau a revărsării unui râu.3) Cantitate mare de lichid vărsat pe jos. [G.-D. bălți]	/<sl. blato
BALUSTRADĂ	BALUSTRÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	Element de construcție în formă de îngrăditură joasă, destinat să mărginească ceva (un balcon, o terasă etc.); parapet; parmaclăc. ~ la o scară. [G.-D. balustradei]	/<fr. balustrade
BALUSTRU	BALÚ//STRU ~ștri	<i>m.</i>	1) Stâlp de forma unei coloane de dimensiuni mici, rotunjit în partea sa medie, care susține partea superioară a unei balustrade.2) Compas special, folosit la trasarea cercurilor foarte mici. [Sil. -lus-tru]	/<fr. balustre
BAMĂ	BÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Plantă legumicolă anuală, cultivată pentru fructele sale de forma unei capsule, folosite în alimentație.2) Fructul acestei plante.	/<turc. bamya
BAMBUS	BÁMBU//S ~și	<i>m.</i>	Plantă exotică arborescentă, cu tulpina dreaptă cilindrică, goală în interior, folosită la fabricarea mobilei, undițelor etc. Baston de ~.	/<germ. Bambus
BAN I	BAN I ~i	<i>m.</i>	1) Marfă îndeplinind funcția socială de echivalent general al tuturor mărfurilor în procesul de schimb.2) Monedă sau bancnotă, îndeplinind funcția socială de mijloc de schimb și de plată (a mărfurilor). • A plăti în ~i gheață (sau lichizi) bani în numerar (plățiți pe loc). ~i de buzunar bani destinați cheltuielilor mărunte.3) la pl. Avere în formă de monede sau bancnote; parale. • A fi doldora de ~i a fi foarte bogat; a avea mulți bani. A arunca ~i pe fereastră a cheltui fără nici o socoteală. A pune ~i la ciorap a) a strânge bani; b) a fi foarte zgârcit. A face ~i buni a) a câștiga bine; b) a avea valoare; a fi de preț.4) Subunitate monetară egală cu a suta parte dintr-un leu.	/Orig. nec.
BAN II	BAN II ~i	<i>m.</i>	1) Titlu și funcție de mare dregător în Țara Românească după sec. XV.2) Persoană care deținea acest titlu.	/<ung. bán, sb. ban

BANAL	BANÁL ~ă (~i, ~e)		Care nu se deosebește prin nimic; lipsit de originalitate; ordinar; comun; obișnuit; trivial; vulgar.	/<fr. banal, it. banale
BANALITATE	BANALIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter banal.2) la pl. Lucruri banale; vorbe banale. A spune ~ăți. [Art. banalitatea; G.-D. banalității]	/<fr. banalité
A BANALIZA	A BANALIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se banalizeze; a trivializa.2) A trata în mod simplist; a vulgariza; a trivializa.	/<fr. banaliser
A SE BANALIZA	A SE BANALIZ//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	A deveni banal; a căpăta caracter banal; a se trivializa.	/<fr. banaliser
BANANĂ	BANÁN//Á ~e	<i>f.</i>	Fructul bananierului. [G.-D. bananei]	/<fr. banane
BANANIER	BANANIÉR ~i	<i>m.</i>	Arbore tropical înalt, cu frunze mari și cu fructe comestibile de formă alungită, dispuse în ciorchini. [Sil. -ni-er]	/<fr. bananier
BANC I	BANC I ~uri	<i>n.</i>	1) Îngrămădire de diverse materiale (nisip, pietriș, nămol) formată pe fundul mărilor sau al fluviilor care, ajungând la suprafața apei, periclitează navigația; prag.2) Când mare de scoici sau de pești (de obicei, de aceeași specie) care se deplasează dintr-un loc în altul. ~ de scrumbii.	/<fr. banc
BANC II	BANC II ~uri	<i>n.</i>	Masă (sau platformă) special amenajată într-un atelier pentru efectuarea unor lucrări ce țin de exercitarea profesiilor manuale. ~ de tâmplărie.	/<fr. banc
BANC III	BANC III ~uri	<i>n.</i>	1) Nume dat unui joc de cărți; bacara; maca.2) pop. Istorieară scurtă. A face ~uri.	/<germ. Bank
BANCAR	BANCÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de bancă; propriu băncii. Operație ~ă. Control ~.	/<it. bancario, fr. bancaire
BANCĂ I	BÁNCĂ I bănci	<i>f.</i>	1) Scaun lung (cu sau fără spetează) pentru mai multe persoane. ~ de lemn.2) Scaun cu pupitru în față pentru școlari. • De pe băncile școlii din anii de școală. [G.-D. băncii]	/<fr. banc
BANCĂ II	BÁNC//Á II bănci	<i>f.</i>	1) Instituție financiară care efectuează operații de plată și de credit. ~ agricolă.2) Clădire unde se află această instituție. ~a națională se află în centrul orașului.3): ~ de date ansamblu de date dintr-un anumit domeniu, organizate în scopul optimizării folosirii lor. [G.-D. băncii]	/<fr. banque, it. banca
BANCHER	BANCHÉR ~i	<i>m.</i>	1) Proprietar sau mare acționar al unei bănci.2) (la unele jocuri de cărți) Jucător care conduce jocul și dispune de o sumă mare de bani, suficientă pentru a acoperi mizele celorlalți jucători.	/<fr. banquier, it. banchier
BANCHET	BANCHÉT ~e	<i>n.</i>	Masă solemnă fastuoasă, care reunește mai multe persoane, invitate cu ocazia unui eveniment. A da un ~.	/<fr. banquet
BANCHETĂ	BANCHÉT//Á ~e	<i>f.</i>	1) Bancă mică, capitonată (cu sau fără spetează), montată în unele vehicule.2) Porțiune orizontală, în formă de treaptă, de-a lungul unui terasament.	/<fr. banquette
BANCHIZĂ	BANCHÍZ//Á ~e	<i>f.</i>	Îngrămădire de ghețari plutitori, formată de-a lungul țărmurilor mării în regiunile polare. ~ în derivă.	/<fr. banquise
BANCNOTĂ	BANCNÓT//Á ~e	<i>f.</i>	Hârtie de valoare cu acoperire în aur, emisă de către stat și folosită ca mijloc de plată; bilet de bancă. [Sil. banc-no-]	/<germ. Banknote, fr. banknote

BANCO	BÁNCO	<i>n.</i>	(la jocul de cărți) Totalitate a mizelor depuse de jucători. • A face ~ a susține singur miza jocului contra băncii.	/<it., fr. banco
A BANCUTA	A BANCUT//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	A suferi o bancrută; a da faliment. [Sil. banc-ru-]	/<germ. bankrottieren
BANCUTAR	BANCUTÁR ~i	<i>m.</i>	Persoană care a suferit o bancrută. ~ fraudulos. [Sil. banc-ru-]	/banc-rută + suf. ~ar
BANCUTĂ	BANCÚT//Ă ~e	<i>f.</i>	ec. Stare a unui debitar care nu-și poate plăti datoriile sau nu-și poate respecta angajamentele; faliment. ~ simplă. • ~ frauduloasă bancrută datorată unei gestionări incorecte. [Sil. banc-ru-]	/<fr. banqueroute, germ. Bankrotte
BANDAJ	BANDÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Fâșie de tifon sau de pânză cu care se leagă o rană sau se imobilizează un organ vătămat. ~ elastic.2) Bandă de oțel sau de cauciuc care se îmbracă pe obada roții unui vehicul (pentru a o proteja de degradare).	/<fr. bandage
A BANDAJA	A BANDAJ//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(răni sau organe vătămate) A aplica un bandaj; a pansa. ~ mâna.	/Din bandaj
BANDĂ I	BÁND//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Grup de oameni întovărășiți în vederea unui scop reprobabil; șleahță; gașcă; clică; clan. ~ de jefuitori.2) Ceață de prieteni. ~ veselă.3) Trupă de muzicanți. [G.-D. bandei]	/<fr. bande, germ. Bande
BANDĂ II	BÁNDĂ II benzi	<i>f.</i>	1) Fâșie (lungă și îngustă) din diferite materiale, cu care se înfășoară, se leagă sau se împodobește ceva; ștraif. • ~ izolatoare fâșie îngustă de material, acoperită pe una din fețe cu un strat de cauciuc lipicios, folosită la izolarea legăturilor electrice. ~ magnetică fâșie magnetizată, îngustă și lungă, destinată înregistrării magnetice a semnalelor electrice. ~ de magnetofon fâșie de material plastic, acoperită cu un strat de material magnetic, care se folosește la înregistrarea și reproducerea sunetelor cu ajutorul magnetofonului. ~ rulantă fâșie mobilă, acționată mecanic, care servește la transportarea materialelor sau fabricatelor într-o întreprindere producătoare.2) Parte îngustă și lungă din componența a ceva. • ~ de circulație fâșie dintr-o șosea, rezervată circulației vehiculelor în același sens. [G.-D. benzii]	/<fr. bande
BANDERILĂ	BANDERÍL//Ă ~e	<i>f.</i>	Suliță mică, ornată cu bande multicolore, pe care toreadorul o înfige în grumazul taurului pentru a-l atașa.	/<fr. banderille
BANDEROLĂ	BANDERÓL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Bucată de hârtie cu care se înfășoară un ambalaj sau o carte (în scopul asigurării integrității acestora).2) Bandă din pânză (purând o inscripție), care se pune în jurul brațului ca semn al unei anumite însărcinări; brasardă.	/<fr. banderole
BANDIERĂ	BANDIÉR//Ă ~e	<i>f. inv.</i>	1) Piesă de stofă atașată pe un suport purtând culorile, emblemele unei națiuni, ale unui stat, ale unei organizații, servind ca semn distinctiv al acestora; steag; drapel; stindard; flamură.2) Steguleț folosit de marinari pentru semnalizări. [Sil. -di-e-]	/<it. bandiera

BANDIT	BANDÍ//T ~ți	<i>m.</i>	1) Persoană care face parte dintr-o bandă; tâlhar. ~ de drumul mare.2) fig. Persoană lacomă și fără scrupule; nemernic; ticălos; netrebnic.	/<fr. bandit, it. bandito
BANDITESC	BANDIT//ÉSC ~ească (~éști)		Care este caracteristic pentru bandiți; propriu bandiților; tâlhăresc. Atac ~.	/bandit + suf. ~esc
BANDITEȘTE	BANDITÉȘTE	<i>adv.</i>	În felul bandiților; în mod banditesc; ca bandiții; tâlhărește.	/bandit + suf. ~ește
BANDITISM	BANDITÍSM	<i>n.</i>	Comportare de bandit; faptă banditească; tâlhărie.	/<fr. banditisme
BANDULĂ	BANDÚL//Ă ~e	<i>f.</i>	Greutate fixată la capătul unei frânghii care se aruncă pe țarm pentru a lega și a trage parâmele de acostare.	/<it. bandola
BANDULIERĂ	BANDULIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Bandă de stofă sau de piele, trecută peste umăr de-a curmezișul pieptului pentru a susține o armă (sabia, pistolul etc.). [Sil. -li-e-]	/<fr. bandouliere
BANDURĂ	BANDÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Instrument muzical popular ucrainean, prevăzut cu coarde care emit sunete prin ciupire.	/<ucr. bandura
BANDURIST	BANDURÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Persoană care cântă la bandură.	/bandur[ă] + suf. ~ist
BANG	BANG	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda sunetul produs de un clopot).	/Onomat.
BANIȚĂ	BÁNIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) înv. Unitate de măsură cu capacitatea între 20 și 30 l, folosită la măsurarea cerealelor; dimerlie.2) Vas din doage, având o asemenea capacitate. • Cu ~a foarte mult. [G.-D. baniței]	/<bulg. banica
BANJO	BANJÓ ~uri	<i>n.</i>	Instrument muzical, originar din nordul Africii, având cutia de rezonanță din piele, un gât lung și 5-9 coarde care emit sunete prin ciupire. [Art. banjoul]	/<fr. banjo
BANTĂ	BÁNTĂ benți	<i>f.</i>	1) v. BANDĂ II.2) (în portul popular) Fâșie de pânză, cusută pe marginea gulerului și a mânecii cămășii. [Pl. și bente]	/<rus. bant[a]
BANTUSTAN	BANTUSTÁN ~e	<i>n.</i>	Teritoriu rezervat unei populații de altă etnie (rasă) în cadrul unui stat.	/<engl. bantustan
BAOBAB	BAOBÁB ~i	<i>m.</i>	Arbore tropical de dimensiuni uriașe, cu fructe lunguiete, comestibile. [Sil. ba-o-]	/<fr. baobab
BAPTISM	BAPTÍSM	<i>n.</i>	1) Credință creștină, care nu admite botezul decât la o vârstă conștientă.2) Sectă care practică această credință.	/<fr. baptisme
BAPTIST I	BAPTÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de baptism; propriu baptismului.	/<fr. baptiste
BAPTIST II	BAPTÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al baptismului.	/<fr. baptiste
BAPTISTERIU	BAPTISTÉRI//U ~i	<i>n.</i>	Capelă anexă a unei catedrale catolice, unde se fac botezurile. [Sil. -te-riu]	/<lat. baptisterium
BAR I	BAR I ~i	<i>m.</i>	Unitate de măsură a presiunii atmosferice, egală cu presiunea exercitată de o megadină pe o suprafață de un centimetru pătrat.	/<fr., engl. bar
BAR II	BAR II ~uri	<i>n.</i>	1) Local public, unde consumatorii stau în picioare sau așezați pe niște scaune înalte în fața tejghelei.2) Local luxos de noapte cu program muzical-distractiv; cabaret.3) Dulap special sau compartiment al unui dulap, unde se păstrează sticle cu băuturi alcoolice.	/<fr. bar

A BARA	A BAR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (căi, drumuri, accese) A închide cu ajutorul unei bare; a bloca.2) (torente de apă) A opri cu ajutorul unui baraj; a stăvili; a zăgăzui; a îndigui.3) (texte, cifre) A face o linie pentru a anula.	/<fr. barrer
BARABOI	BARABÓI ~	<i>m.</i>	Plantă erbacee cu tulpina înaltă și cu rădăcina comestibilă în formă de bulb. [Art. baraboiul; Sil. -ra-boi]	/<bulg. baraboj
BARABULĂ	BARABÚL//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	Soi de cartofi de calitate inferioară folosiți pentru hrana animalelor (în special a porcilor).	/<ucr. barabolja
BARACAMENT	BARACAMÉNT ~e	<i>n.</i>	Ansamblu de barăci de pe un șantier.	/<fr. baraquement
BARACĂ	BAR//ĂCĂ ~ăci	<i>f.</i>	Construcție provizorie (din scânduri, blocuri demontabile etc.) care se folosește ca locuință provizorie, magazie, depozit de materiale etc. [G.-D. barăcii]	/<fr. baraque
BARAJ	BARÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Construcție făcută transversal pe cursul unei ape (pentru a o opri sau a regla nivelul); zăgaz; stăvilă. ~ de beton.2) mil. Lucrare de fortificație făcută cu scopul de a întârzia sau de a opri înaintarea inamicului. ~ de fum.3) Obiect material care împiedică libera trecere; obstacol; stavilă.4) fig. Factor care împiedică realizarea unei acțiuni; obstacol; piedică; impediment; stavilă; barieră.	/<fr. barrage
BARĂ	BÁR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Bucată lungă și rigidă de lemn sau de metal având diferite întrebuințări în construcție, tehnică etc.2) Fiecare dintre cele trei elemente constitutive ale porții la unele jocuri sportive (hochei, fotbal, polo, handbal). A trimite balonul în ~. • ~ fixă aparat de gimnastică format dintr-o vergea groasă de metal, fixată între doi stâlpi. ~e paralele aparat de gimnastică constând din două vergele paralele fixate între doi stâlpi la aceeași înălțime.3) jur. Loc rezervat avocaților într-o sală de judecată pentru a ține pledoaria.4) Linie care separă anumite părți în interiorul unui text.5) muz. Linie verticală cu care se separă măsurile pe portativ.6) Prag subacvatic de nisip care barează intrarea într-un fluviu sau într-un port. [G.-D. barei]	/<fr. barre
BARBACANĂ	BARBACÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (în arhitectura medievală) Deschizătură înaltă și îngustă făcută în zidul unui turn, coridor etc. pentru a permite pătrunderea aerului și luminii.2) Deschizătură mică lăsată într-un zid de sprijin, în zidăria unui baraj etc. pentru a permite scurgerea apelor colectate în spatele acestora.	/<fr. barbacane
BARBAR I	BARBÁR I ~ă (~i, ~e)		1) și adverbial Care ține de barbari; propriu barbarilor. Triburi ~e.3) și substantival (despre persoane) Care este lipsit de milă; crud; nemilos; sălbatic. Purtare ~ă.3) și substantival fig. Care vădește lipsa de respect față de cultură și civilizație; sălbatic.	/<lat. barbarus, fr. barbare

BARBAR II	BARBÁR II ~i	<i>m.</i>	1) (în antichitate) Nume dat de greci și de romani celor care aparțineau unei populații străine.2) la pl. Nume dat popoarelor migratoare care au invadat Europa la începutul evului mediu.3) Individ care aparținea unui asemenea popor.4) fig. Persoană care se comportă în mod necivilizat.	/<lat. barbarus, fr. barbare
BARBARIE	BARBARÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Stare de înapoiere social-economică și culturală a unui popor.2) Comportare de barbar; sălbăticie.3) Crimă odioasă, născută din ură și dispreț față de cultură și civilizație. [Art. barbaria; G.-D. barbariei; Sil. -ri-e]	/<fr. barbarie, lat. barbaria
BARBARISM	BARBARÍSM ~e	<i>n.</i>	Element de limbă împrumutat fără necesitate (și neasimilat de limba care l-a împrumutat).	/<fr. barbarisme, lat. barbarismus
BARBĂ	BÁRB//Ă bărbî	<i>f.</i>	1) Păr care crește (la bărbați) pe bărbie și pe obraji. A-și lăsa ~. • A râde în ~ a râde pe ascuns, numai pentru sine. A vorbi în ~ a spune ceva încet; a vorbi numai pentru sine. Câți peri în ~ în număr foarte mare.2) v. BĂRBIE.3) Smoc de păr care crește la unele animale sub bot.4) Totalitate a țepilor unui spic de cereale. • ~a-împăratului plantă erbacee, cultivată mai ales în scopuri decorative, având flori de diferite culori și rădăcini cu proprietăți purgative. ~a-caprei a) plantă erbacee, având frunze lungi și înguste, flori galbene și fructe achene de formă lunguiată; b) ciupercă comestibilă sub forma unor ace <i>suculente</i> [G.-D. bărbii]	/<lat. barba
BARBET	BARBÉ//T ~ți	<i>m.</i>	1) Specie de câini asemănătoare cu prepelicarul, dresată special pentru vânătoarea de baltă.2) Câine aparținând acestei specii.	/<fr. barbet
BARBETĂ	BARBÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	mai ales la pl. Barbă lăsată special să crească de o parte și de alta a feței (de la tâmpile până la bărbie); favorit. A purta ~.	/<it. barbetta
BARBIȘON	BARBIȘ//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Barbă mică și ascuțită, lăsată să crească numai pe vârful bărbiei; cioc.	/<fr. barbichon
BARBITURIC	BARBITŪRI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	(despre substanțe, medicamente) Care are proprietăți calmante asupra sistemului nervos central.	/<fr. barbiturique
BARBOTARE	BARBOTÁRE	<i>f.</i>	Proces chimic, constând în trecerea unui gaz printr-un lichid (pentru a-l curăța de impurități solide).	/<fr. barboter
BARBUN	BARBÚN ~i	<i>m.</i>	Pește de talie mică, cu două fire lungi în formă de mustăți sub bărbie, având corpul roșiatic și înotătoare galbene, apreciat pentru carnea sa delicioasă.	/<ngr. barbuni
BARBUT	BARBÚT	<i>n.</i>	Joc de hazard cu zaruri.	/<turc. barbut
BARCAGIU	BARCAGÍ//U ~i	<i>m.</i>	Persoană care conduce o barcă; luntraș.	/barcă + suf. ~agiu
BARCANĂ	BARCÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	Dună de nisip caracteristică periferiei deșerturilor, având formă de potcoavă cu convexitatea în bătaia vântului.	/<fr. barkhane
BARCAROLĂ	BARCARÓL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Cântec al gondolierilor venețieni.2) Piesă muzicală lirică, imitând legănatul valurilor și cadența bățăilor de vâsle.	/<it. barcarola, fr. barcarole
BARCAZ	BARCÁZ ~uri	<i>n.</i>	Barcă pescărească mare, cu pânze sau cu motor, folosită la pescuit sau pentru transportul de materiale. ~-motor.	/<rus. barkas

BARCĂ	BÁRCĂ bărci	<i>f.</i>	Ambarcație de dimensiuni mici, fără punte, cu vâsle, cu pânze sau cu motor, destinată transporturilor la distanțe mici; luntre. [G.-D. bărcii]	/<it. barca
BARD	BAR//D ~zi	<i>m.</i>	1) (la celți) Poet care cânta eroii și faptele lor vitejești.2) Poet național.	/<lat. bardus, fr. barde
BARDĂ	BÁRDĂ bărzi	<i>f.</i>	Unealtă, constând dintr-un corp de oțel cu tăiș lat și curbat, cu o coadă scurtă de lemn tare, folosită, mai ales, la cioplitul lemnului; toporișcă. [G.-D. bărzii]	/<ung. bard
BAREM	BÁREM	<i>adv.</i>	(atribuie celor spuse o ultimă restricție admisibilă) Cel puțin; măcar; încălta. ~ în ultimul moment.	/<bulg., sb. barem
BAREM	BARÉM ~uri	<i>n.</i>	1) Registru conținând calcule gata făcute sau valori ale unor elemente, care pot fi consultate și folosite rapid; tabele de calcul.2) Normă care trebuie realizată (de sportivi) pentru a se putea califica într-o competiție.	/<fr. bareme
BARETĂ I	BARÉT//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Curelușă îngustă (de piele, de pânză etc.) cu care se încheie un pantof.2) Ornament de metal, în formă de lamelă îngustă, fixată transversal pe un obiect (medalie, tabacheră etc.).3) Semn distinctiv al unei decoratii, care se poartă în locul acesteia.	/<fr. barette, it. baretta
BARETĂ II	BARÉT//Ă II ~e	<i>f.</i>	Pălărie purtată de cardinali.	/<fr. barette
BARHET	BÁRHET	<i>n.</i>	Țesătură de bumbac (cu sau fără desene), flanelată pe una din fețe, folosită pentru confecționarea hainelor. Cămașă de ~. [Acc. și barhét]	/<germ. Barchent
BARIC	BÁRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de presiunea atmosferică; propriu presiunii atmosferice.	/<fr. barique
A BARICADA	A BARICAD//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(căi de acces) A închide, ridicând o baricadă. ~ o poartă.	/<fr. barricader
A SE BARICADA	A SE BARICAD//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A se adăposti în dosul unei baricade.	/<fr. barricader
BARICADĂ	BARICÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	Întăritură improvizată prin îngrămădire de materiale și obiecte diverse, pentru a se pune la adăpost în timpul luptelor de stradă, al unei insurecții etc. • A fi de cealaltă parte a ~ei a fi în tabăra opusă. A muri pe ~ a muri, luptând până la capăt pentru o idee. [G.-D. baricadei]	/<fr. barricade
BARICENTRU	BARICÉNTR//U ~e	<i>n.</i>	1) fiz. Centru de greutate.2) Punct în care se întâlnesc medianele unui triunghi.	/<fr. barycentre
BARIE	BÁRI//E ~i	<i>f.</i>	Unitate de măsură a presiunii, egală cu presiunea unei forțe de o dină pe un centimetru pătrat. [Art. baria; G.-D. bariei; Sil. -ri-e]	/<fr. barye
BARIERĂ	BARIÉR//Ă ~	<i>f.</i>	1) Bară mobilă cu care se închide temporar un drum, o trecere peste calea ferată etc.2) Loc de întretăiere a unei șosele cu o linie de cale ferată.3) Loc de unde începe o alergare de cai.4) Loc de intrare într-un oraș, servind odinioară și drept punct de încasare a taxelor pentru mărfurile aduse spre vânzare.5) fig. Factor care împiedică realizarea unei acțiuni; obstacol; piedică; stavilă; impediment; baraj. [G.-D. barierei; Sil. -ri-e-]	/<fr. barriere

BARIL	BARÍL ~i	<i>m.</i>	Unitate de măsură a capacității, egală aproximativ cu 160 l, folosită, mai ales, în S.U.A. și în Anglia, pentru produsele petroliere.	/<fr. baril
BARISFERĂ	BARISFÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	geol. Porțiune din centrul globului pământesc alcătuită din elemente cu densitate mare; centrosferă.	/<fr. barysphere
BARIȘ	BARÍȘ ~e	<i>n.</i>	1) Țesătură fină și subțire de lână pură, folosită pentru confecționarea îmbrăcăminții. Rochie de ~.2) Broboadă făcută din asemenea țesătură.	/<fr. barege
BARITON I	BARIT//ÓN I ~oáne	<i>n.</i>	1) Voce de bărbat cu registrul intermediar între tenor și bas.2) Instrument muzical de suflat folosit în fanfară, al cărui registru corespunde acestui fel de voce. [Acc. și baríton]	/<it. baritono, fr. baryton
BARITON II	BARITÓN II ~i	<i>m.</i>	Cântăreț care are vocea cu registrul intermediar între tenor și bas. [Acc. și baríton]	/<it. baritono, fr. baryton
BARIU	BÁRIU	<i>n.</i>	Metal moale, alb-argintiu, folosit sub formă de compuși în industria vopselelor, a sticlei, în medicină etc. [Sil. ba-riu]	/<fr. baryum
BARMAN	BÁRMAN ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care servește consumatorii într-un bar.2) Proprietar al unui bar.	/<fr., engl. barman
BARMANIȚĂ	BÁRMANIȚĂ ~e	<i>f.</i>	1) Femeie care servește consumatorii într-un bar.2) Proprietară a unui bar.	/barman + suf. ~iță
BAROANĂ	BAROÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	v. BARONEASĂ.	/<fr. baronne
BAROC I	BARÓC I	<i>n. arhit.</i>	Stil artistic caracterizat prin libertatea formelor, prin exces de ornamentație, prin tendința spre monumentalism și o anumită bizarerie.	/<fr. baroque
BAROC II	BARÓ//C II ~că (~ci, ~ce)		1) Care se distinge printr-o neregularitate bizară; de un caracter șocant; ieșit din comun (prin felul său de a fi); ciudat; straniu; bizar. O idee ~că.2) (despre construcții, obiecte de artă etc.) Care este realizat în stilul dominant de la sfârșitul perioadelor clasice. Mobilier ~.	/<fr. baroque
BAROGRAF	BAROGRÁF ~e	<i>n.</i>	Barometru înregistrator.	/<fr. barographe
BAROMETRIC	BAROMÉTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de barometru; propriu barometrului. Maxim ~. [Sil. -metric]	/<fr. barométrique
BAROMETRU	BAROMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	1) Aparat pentru măsurarea presiunii atmosferice. ~ cu mercur. ~ metalic.2) fig. Ceea ce este sensibil la variații și permite aprecierea lor. Presa este ~ul opiniei publice. [Sil. -me-tru]	/<fr. barometre
BARON	BARÓN ~i	<i>m.</i>	1) Mare senior feudal, posesor al unui domeniu.2) Titlu de noblețe în ierarhia feudală, superior cavalerului și inferior vicontelui.3) Persoană care deținea acest titlu.	/<fr. baron
BARONEASĂ	BARON//EÁȘĂ ~ése	<i>f.</i>	Soție a baronului.2) Fiică de baron.	/baron + suf. ~easă
BAROS	BAR//ÓS ~oáse	<i>n.</i>	Ciocan mare și greu, folosit, mai ales, în lucrările de fierărie.	/<fig. baros
BAROSAN	BAROSÁN ~ă (~i, ~e)		1) fam. Care este foarte mare și greu.3) și substantival fig. (despre persoane) Care se bucură de influență (datorită bogăției de care dispune); cu pondere; influent.	/baros + suf. ~an

BAROSCOP	BAROSC//ÓP ~oápe	<i>n.</i>	Instrument folosit pentru detectarea și măsurarea presiunii atmosferice.	/<fr. baroscope
BAROTERMOMETRU	BAROTERMOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat compus dintr-un barometru și un termometru, servind la măsurarea concomitentă a presiunii și a temperaturii aerului.	/barothermometre
BAROU	BARÓU ~ri	<i>n.</i>	1) Organizație profesională a avocaților.2) Sediul acestei organizații.	/<fr. barreau
BARZĂ	BÁRZĂ bérze	<i>f.</i>	Pasăre migratoare, de talie mare, cu cioc roșu, cu gât și picioare lungi, cu penaj alb, având doar vârfurile aripilor negre; cocostârc. [G.-D. berzei]	/Cuv. autoht.
BAS I	BAS I ~uri	<i>n.</i>	1) Voce de bărbat cu registru grav.2) Instrument muzical, al cărui registru într-o orchestră corespunde acestui fel de voce.	/<it. basso, fr. basse
BAS II	BA//S II ~și	<i>m.</i>	Cântăreț care are vocea în registru grav.	/<it. basso, fr. basse
BASAMAC	BASAMÁ//C ~ce	<i>n.</i>	1) Rachi de calitate inferioară, obținut în condiții casnice.2) la pl. Sorturi ale acestei băuturi.	/<turc. basamak
BASARABEAN I	BASARAB//EÁN I ~eănă (~éni, ~éne)		Care aparține Basarabiei sau populației ei; propriu Basarabiei.	/Basarabia n. pr. + suf. ~ean
BASARABEAN II	BASARAB//EÁN II ~éni	<i>m.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Basarabiei sau este originară din Basarabia.	/Basarabia n. pr. + suf. ~ean
BASARABEANCĂ	BASARAB//EÁNCĂ ~énce	<i>f.</i>	Femeie care face parte din populația de bază a Basarabiei sau este originară din Basarabia.	/Basarabia n. pr. + suf. ~eancă
BAȘCĂ	BÁȘCĂ băști	<i>f.</i>	Acoperământ pentru cap, confecționat dintr-un material moale, de obicei din lână, având formă rotundă și plată, cu marginile îndoite înăuntru; beretă. [G.-D. băştii]	/<fr. basque
BASCHET I	BÁSCHET I	<i>n.</i>	v. BASCHETBAL.	/<fr. basket
BASCHET II	BÁSCHE//T II ~ți	<i>m.</i>	mai ales la pl. Ghet pentru baschetbal.	/<fr. basket
BASCHETBAL	BÁSCHETBAL	<i>n.</i>	Joc sportiv, practicat între două echipe a câte cinci jucători, care tind să introducă mingea cu mâna într-un coș fixat pe un stâlp de pe terenul echipei adverse.	/<engl., fr. basket-balle
BASCHETBALIST	BASCHETBALÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Sportiv care practică baschetbalul; jucător de baschetbal.	/baschetbal + suf. ~ist
A BASCULA I	A BASCUL//Á I ~éz	<i>intrans.</i>	(despre corpuri) A face mișcări de basculă; a oscila ca o basculă; a balansa.	/<fr. basculer
A BASCULA II	A BASCUL//Á II ~éz	<i>trans.</i>	1) (corpuri) A se roti parțial în jurul unei axe orizontale.2) (materiale) A descărca (dintr-un camion, dintr-o remorcă) prin înclinarea platformei.	/<fr. basculer
BASCULANT	BASCULÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care basculează; cu proprietate de basculare. • Autocamion (camion, vagon) ~ autocamion (camion, vagon) a cărui benă se ridică, permițând descărcarea materialelor transportate; autobasculantă.	/<fr. basculant
BASCULATOR	BASCULAT//ÓR ~oăre	<i>n. tehn.</i>	Instalație mecanică, servind la înclinarea unor recipiente sau vehicule încărcate, mai ales, cu materiale friabile, în vederea descărcării lor.	/basculă + suf. ~tor

BASCULĂ	BASCŪL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Balanță pentru cântăritul corpurilor grele cu ajutorul unor greutăți etalon mici.2) Scândură sau pârgie mobilă, așezată în echilibru pe un suport (pivot). Joc de ~. [G.-D. basculei]	/<fr. bascule
BASSE-BALLE	BASSE-BALLE [pr.: béizbol]	<i>n.</i>	Joc sportiv nord-american, practicat între două echipe de câte nouă persoane (jucători), foarte asemănător cu oina.	/Cuv. engl.
BASET	BASÉ//T ~ți	<i>m.</i>	1) Specie de câini de vânătoare, cu corpul lung și cu picioarele scurte, folosit pentru a scoate vulpile sau bursucii din vizuină.2) Câine din această specie.	/<fr. basset
BASIST	BASÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	1) v. BAS II.2) Muzicant care cântă la contrabas sau la un instrument cu registru de bas.	/<fr. bassiste
BASM	BASM ~e	<i>n.</i>	1) Creație populară epică, în care se redau întâmplări fantastice cu personaje imaginare aflate în luptă cu forțe nefaste ale naturii sau ale societății; poveste.2) fig. Vorbe plăsmuite special și puse în circulație cu rea-voință; născocire; scornire.	/<sl. basni
BASMA	BASMA ~le	<i>f.</i>	1) Bucată de țesătură (uni sau pestrițată) având formă pătrată sau triunghiulară și folosită, mai ales de femei, pentru a-și acoperi capul; batic. • A scoate (pe cineva) ~ curată a scoate (pe cineva) nevinovat dintr-o afacere (murdară). A ieși (sau a scăpa) ~ curată a ieși (a scăpa) cu bine dintr-o încurcătură.2) pop. Bucată mică de pânză, folosită pentru a șterge nasul sau fața; batistă. [Art. basmau; G.-D. basmalei]	/<turc. basma
BASORELIEF	BASORELIÉF ~uri	<i>n.</i>	Lucrare de sculptură, executată în relief pe un fond cu care face corp comun. [Sil. -li-ef]	/<it. bassorilievo, fr. bas-relief
BASTA	BÁSTA	<i>interj.</i>	fam. (se folosește pentru a declara sau a cere încetarea unei activități) Ajunge; destul; gata; am terminat. Și cu asta ~!	/<it. basta
BASTARD	BASTÁR//D ~dă (~zi, ~de)	<i>m. și f.</i>	1) Copil născut în afara căsătoriei; copil nelegitim.2) Organism provenit din încrucișarea a două specii diferite; hibrid; corcitură.	/<it. basttardo
A BASTARDA	A BASTARD//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	rar (organisme de specii diferite) A face să procreeze, obținând un bastard (cu calități superioare); a încrucișa; a hibrida.	/Din bastard
BASTIMENT	BASTIMÉNT ~e	<i>n.</i>	Navă maritimă militară de mare tonaj. ~ de escortă.	/<it. bastimento
BASTION	BASTI//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) mil. Fortificație de formă cilindrică sau poliedrică, construită la colțurile unei fortărețe.2) fig. Centru de rezistență a ceva (al unei organizații, al unei teorii, doctrine etc.). ~onul radicalismului. [Sil. -ti-on]	/<fr. bastion
BASTON	BAST//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Băț lung și subțire, de obicei curbat la un capăt, care servește ca sprijin în timpul mersului. • ~ de mareșal baston purtat de un mareșal ca semn al demnității.2) Lovitură dată cu un astfel de băț. I-a ars câteva ~oane.	/<it. bastone
BASTONADĂ	BASTONÁD//Ă ~e	<i>f. livr.</i>	Mulțime de lovituri date cuiva cu bastonul.	/<fr. bastonnade
BAȘBUZUC	BAȘBUZŪ//C ~ci	<i>m.</i>	1) (în evul mediu) Voluntar fără soldă, în armata turcească, care trăia din jaf.2) fig. Om care încalcă în mod grosolan legile de conviețuire socială.	/<turc. başı bozuc

BAȘTINĂ	BÁȘTINĂ	<i>f.</i>	Loc unde s-a născut și trăiește (tot timpul) cineva; pământ natal; patrie. • De ~ a) de loc; originar; b) autohton; moștenit din moși-strămoși. Locuitor de ~ băștinaș; localnic. [G.-D. baștinei]	/<bulg., sb. baština
BATAL	BATÁL ~i	<i>m.</i>	Berbec castrat în scopul îmbunătățirii calității cărnii și a lânii.	/<turc. battal
BATALION	BATALI//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) mil. Subunitate de infanterie constând din două sau mai multe companii. ~ de geniu.2) Mulțime (organizată) de persoane. [Sil. -li-on]	/<it. battaglia, fr. bataillon
BATANT	BATÁN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre uși, ferestre etc.) Care se închide și se deschide printr-o mișcare de rotație în jurul unei axe verticale fixate la una dintre margini; cu proprietate de a se închide și a se deschide singur.	/<fr. battant
BATARD	BATÁR//D ~dă (~zi, ~de)		1) (despre scriere, litere) Care este intermediar între scrierea rondă și cea cursivă.2) (despre penițe) Care servește la acest fel de scriere.	/<fr. bâlard
BATARDOU	BATARDÓU ~ri	<i>n.</i>	1) Construcție hidrotehnică subacvatică, având forma unei incinte cu pereți etanși, care, fiind evacuată de apă, permite executarea în interiorul ei a unor lucrări.2) Dig provizoriu construit pe un râu pentru a opri sau a abate apele, în vederea efectuării în albie a unor lucrări de construcție.	/<fr. bâtardeau
BATAT	BATÁ//T ~ți	<i>m.</i>	1) Plantă erbacee perenă asemănătoare cartofului, cultivată pentru rădăcinile sale comestibile, bogate în vitamine, amidon și zahăr; cartof dulce.2) Tubercul al acestei plante.	/<sp., port., it. batata
BATĂ	BÁTĂ bête	<i>f.</i>	1) Fâșie îngustă de stofă, aplicată în partea de sus a fustei sau a pantalonilor (pentru ajustare); betelie.2) mai ales la pl. Cingătoare îngustă și lungă, țesută din lână de diferite culori și împodobită cu ciucuri, mărgele și alte podoabe. [G.-D. betei]	/<lat. bitta
BATĂR	BÁTĂR	<i>adv.</i>	reg. Cel puțin; măcar; barem.	/<ung. bátor
BATCĂ I	BÁT//CĂ I ~ce	<i>f.</i>	reg. Nicovală (mică) pe care se bate coasa pentru a o ascuți. [G.-D. batcei]	/<ucr. babka
BATCĂ II	BÁT//CĂ II ~ce	<i>f. pop.</i>	Capcană specială folosită la prinderea șoarecilor. [G.-D. batcei]	/Orig. nec.
BATCĂ III	BÁT//CĂ III ~ce	<i>f.</i>	Pește dulcicol asemănător cu plătica, având spatele verde-albăstrui și abdomenul argintiu. [G.-D. batcei]	/<ucr. babka

A BATE	A BÁTE bat		1. tranz. 1) A da lovituri (cu palma, cu pumnul, cu bățul, cu biciul etc.) unui om sau unui animal. ~ calul să meargă. ~ peste obraji. • ~ măr a bate foarte tare (pe cineva). ~ palma cu cineva a da mâna cu cineva pentru a cădea de acord într-o tranzacție. Bătut în cap prost, ținut. ~ capul cuiva (sau ~ pe cineva la cap) a cicăli; a necăji întruna pe cineva. A-și ~ capul cu ceva a-și frământa mintea. ~ la ochi a atrage atenția; a fi suspect. A-și ~ gura degeaba (sau în vânt) a vorbi în zadar. A-și ~ joc de cineva a necinsti pe cineva; a batjocori pe cineva. A-l ~ pe cineva gândul (sau mintea) a se gândi insistent la ceva.2) A lovi repetat un obiect, un material cu un instrument în diverse scopuri (pentru a-l prelucra, a-l ascuți, a-l înfige în ceva etc.). ~ frișca. • Bate fierul până-i (sau cât îi) cald acționează până nu-i târziu. ~ bani a fabrica monede.3) A înfrânge într-o luptă sau într-o întrecere; a birui; a învinge.4) A lovi ușor cu palma umărul, spatele cuiva, pentru a-i atrage atenția sau pentru a-i arăta bunăvoința.5) (taba, țesătură etc.) A face să răsună. • taba a răsunând și zvonuri a nu răsună.	/<lat. batt[u]jere
A SE BATE	A SE BÁTE mă bat	<i>intrans.</i>	1) A se lovi repetat (și concomitent) unul pe altul; a se lua la bătaie. • A se da bătut a se lăsa învins; a ceda. ~ cap în cap a se contrazice; a fi diametral opus. ~ cu pumnii în piept a) a se mândri; a se fuduli; b) a se lovi în piept în semn de supărare sau de pocăință.2) A se lupta cu arme; a se război.	/<lat. batt[u]jere
BATERIE	BATERÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) mil. Subunitate de artilerie, utilată cu tunuri sau cu aruncătoare de mine. ~ antiaeriană.2) tehn. Grup de elemente (aparate, piese, dispozitive) identice sau asemănătoare, care îndeplinesc aceeași funcție. • ~ electrică ansamblu de acumulatori electrice, legate în serie.3) Vas cu gheață, în care se pun la răcire sticle cu băuturi.4) muz. Ansamblul instrumentelor de percuție dintr-o orchestră (mai ales de muzică ușoară sau de jazz). [Art. baterie; G.-D. bateriei]	/<fr. batterie
BATIALĂ	BATIALĂ	<i>adj.</i>	: Regiune (sau zonă) ~ regiune sau zonă din mări sau oceane, cu adâncime de 2000-2500 m. [Sil. -ti-a-]	/<fr. bathyale
BATIC	BATÍC ~uri	<i>n.</i>	1) Bucată de țesătură (uni sau pestrițată) având forma pătrată sau triunghiulară și folosită, mai ales de femei, pentru a-și acoperi capul; basma.2) Țesătură colorată și imprimată după un procedeu special.	/<fr. batik
BATIGRAF	BATIGRÁF ~e	<i>n.</i>	Batimetru înregistrator.	/<fr. bathygraphe
BATIMETRIE	BATIMÉTRIE	<i>f.</i>	Tehnică de măsurare a adâncimii apei în mări și oceane. [Art. batimetria; G.-D. batimetriei; Sil. -tri-e]	/<fr. bathymétrie
BATIMETRU	BATIMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru măsurarea adâncimii apei în mări, lacuri și râuri.	/<fr. bathymetre
BATIR	BATÍR ~e	<i>n.</i>	Fir de bumbac format din câteva fire simple, întrebuințat la înșăilat.	/Orig. nec.
BATISCAF	BATISCÁF ~e	<i>n.</i>	Aparat submarin (în formă de navă) folosit pentru studii subacvatice la adâncimi mari. [Sil. -ti-scaf]	/<fr. bathyscaphe

BATISFERĂ	BATISFÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Cabină metalică etanșă, de formă sferică, înzestrată cu echipament special, care, fiind suspendată de o navă, permite cercetări submarine la mari adâncimi. [Sil. -ti-sfe-]	/<fr. bathysphere
BATIST	BATÍST ~uri	<i>n.</i>	1) Țesătură fină și subțire de bumbac sau de in, folosită pentru confecționarea unor obiecte de îmbrăcăminte ușoară și de lenjerie.2) la pl. Varietăți ale unei astfel de țesături.	/<fr. batiste
BATISTĂ	BATÍST//Ă ~e	<i>f.</i>	Bucată mică de pânză, folosită pentru a șterge nasul sau fața.	/<fr. batiste
BATJOC	BATJÓC ~uri	<i>n. inv.</i>	Bătaie de joc.	/a bate + joc
A BATJOCORI	A BATJOCOR//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) A trata cu vorbe de batjocură; a ocări; a certa.2) A pune într-o situație de inferioritate, lezând demnitatea cuiva; a face de batjocură; a umili; a înjosi.3) A supune actului sexual prin violență; a silui; a necinști; a viola.	/Din batjocură
BATJOCORITOR	BATJOCORIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care batjocorește; de batjocură. Cuvinte ~oare. Vorbă ~oare.2) Care vădește batjocură; cu batjocură. Atitudine ~oare.	/a batjocori + suf. ~tor
BATJOCURĂ	BATJÓCUR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Atitudine obraznică și disprețuitoare; sfruntare.2) Mustrare umilitoare; bătaie de joc; ocară. • A fi (sau a ajunge, a se face) de ~ (sau de ~a cuiva) a fi, a ajunge sau a se face de râs.	/Din batjocuri
BATOG	BATÓG ~uri	<i>n.</i>	1) Produs alimentar preparat din spinare de morun sau nisetru, sărată și afumată.2) Carne de pește, sărată și afumată.	/<sb. batok, rus. batog
BATOJIT	BATOJÍ//T ~tă (~ți, ~te)		fig. Care este fără putere (din cauza bătrâneții); stors de puteri; istovit.	/<rus. batojit
BATOMETRU	BATOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat cu care se iau probe de apă de la diferite adâncimi, pentru a determina aluviunile transportate de râuri.	/<fr. bathometre
BATON	BAT//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Bucată (dintr-un produs oarecare) în formă de baston. ~ de ciocolată. ~ de salam.	/<fr. bâton
BATOZĂ	BATÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Mașină agricolă pentru treieratul cerealelor; treierătoare. [G.-D. batozei]	/<fr. batteuse
BATRACIAN	BATRACI//ÁN ~éni	<i>m.</i>	1) la pl. Clasă de animale vertebrate, care pot trăi atât în apă, cât și pe uscat (reprezentant: broasca).2) Animal din această clasă. [Sil. -ci-an]	/<fr. batracien
BAUXITĂ	BAUXÍTĂ	<i>f.</i>	Rocă sedimentară de culoare roșiatică, exploatată ca minereu de aluminiu. [Sil. ba-u-]	/<fr. bauxite
BAVETĂ	BAVÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Șorț mic (de pânză, de mușama sau de material plastic) care se leagă la gâtul copiilor mici când mănâncă; bărbiță. [G.-D. bavetei]	/<fr. bavette
A BAZA	A BAZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(teorii, argumente) A face să aibă drept bază; a fonda. ~ argumentarea pe date concrete.	/<fr. baser
A SE BAZA	A SE BAZ//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A pune bază; a se întemeia; a se sprijini; a se bizui; a conta. ~ pe fapte.	/<fr. baser
BAZACONIE	BAZACÓNI//E ~i	<i>f.</i>	1) Faptă sau vorbă nesocotită cu urmări neplăcute, dar lipsite de gravitate; năzbâtie; poznă; boroboată; șotie.2) Lucru bizar. [Art. bazaconia; G.-D. bazaconiei; Sil. -ni-e]	/<sl. bezu-zakonije
BAZALT	BAZÁLT ~uri	<i>n.</i>	min. Rocă vulcanică de culoare cenușie sau neagră-albăstruie, folosită la construcții și pavaje.	/<fr. basalte, lat. basalt

BAZALTIC	BAZÁLTII//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care conține bazalt; cu bazalt în componență. Zăcămintă ~ce.2) Care constă din bazalt; format din bazalt. Coloane ~ce.	/<fr. bazaltique
BAZAOCHI	BAZA//ÓCHI ~oáche	<i>adj. rar</i>	1) (despre ochi, privire) Care este orientat cruciș; încrucișat; sașiu.2) fam. (despre persoane) Care se ține de nebunii; pus pe șotii; nebunatic; șotios.	/<ucr. bezokij
BAZAR	BAZÁR ~uri	<i>n.</i>	1) Loc special amenajat pentru vânzarea și cumpărarea diferitelor obiecte, mai ales mărunțișuri.2) Desfacerea sau achiziționarea de mărfuri în acest loc; piață. ~ de cărți.	/<fr. bazar
BAZĂ	BÁZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Totalitate a elementelor de rezistență pe care se sprijină o construcție; temelie; fundament. ~a coloanei.2) Linie dreaptă sau plan, de obicei în poziție orizontală, de la care se măsoară perpendicular înălțimea unui corp geometric. ~a triunghiului.3) Loc special amenajat de concentrare a unor rezerve (de oameni, materiale, instalații etc.) necesare unei activități. ~ de aprovizionare. ~ sportivă. • ~ navală port militar. ~ militară loc de staționare pe teritoriul unui stat a unor trupe dotate cu mijloace de luptă pentru război.4) chim. Compus chimic al unor metale care albăstrește hârtia roșie de turnesol și intră în combinație cu acizii, formând săruri.5) la pl. fig. Element de importanță primordială, pe care se ține, se întemeiază ceva; principiu fundamental. ~ele unui acord. • Fără ~ neîntemeiat; inconsistent. A pune ~ele (a ceva) a întemeia; a funda. ~ economică (a societății) totalitate a relațiilor de producție într-o etapă determinată a dezvoltării sociale.6) anat. : ~a craniului parte a craniului, care închide cutia cranială spre ceafă.7) lingv.: ~ de articulație mod, posibilitate de articu	/<fr. base
BAZIC	BÁZI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre substanțe) Care are proprietăți de bază; cu proprietăți de bază; alcalin. Acid ~.	/<fr. basique
BAZILICĂ	BAZÍLI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) (la romani) Edificiu public servind drept loc de judecată sau de adunări, având interiorul împărțit în trei sau cinci părți egale prin șiruri de coloane.2) Biserică sau catedrală (catolică) impunătoare, cu coloane în interior. [G.-D. bazilicei]	/<fr. basilique
BAZIN	BAZÍN ~e	<i>n.</i>	1) Rezervor mare deschis, construit special pentru colectarea unui lichid, în special a apei, destinat unor operații tehnice sau practicării înotului.2) Regiune din care își colectează afluenții un râu sau un fluviu. ~ul Dunării.3) Regiune bogată în zăcămintă naturale. ~ carbonifer.4) mar.: ~ portuar parte a unui port amenajată special pentru staționarea navelor.5) anat. Parte a scheletului omenesc situată la baza trunchiului formată din oasele iliace; pelvis.	/<fr. bassin
BAZINET	BAZINÉT ~e	<i>n.</i>	1) anat. Parte superioară a căilor urinare, cuprinzând tuburile urinare.2) Vas special, întrebuințat mai ales în spitale, pentru necesitățile de evacuare, la persoanele care nu se pot ridica și umbla.	/< fr. bassin

BAZON	BAZ//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Bucată de stofă sau de piele, aplicată pe turul pantalonilor bărbătești sau a chiloților pentru a-i întări.	/Orig. nec.
A BAZONA	A BAZON//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(pantaloni, chiloți etc.) 1) A întări, aplicând un bazon.2) A cârpi cu bazoane.	/Din bazon
BĂBAICĂ	BĂB//ĂICĂ ~ăici	<i>f. pop.</i>	Unealtă din lemn constând dintr-o coadă lungă cu terminație plată, folosită pentru a conduce o ambarcație; vâslă; lopată. [Sil. ba-bai-că]	/ <i><ucr. babajka</i>
BĂBESC	BĂB//ÉSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru babe; propriu babelor. • Leacuri ~ești mijloace empirice de vindecare a bolilor.	/babă + suf. ~esc
BĂBEȘTE	BĂBÉȘTE	<i>adv.</i>	Ca babele; în felul babelor. • A socoti ~ a socoti în mod simplist.	/babă + suf. ~ește
BĂCAN I	BĂCÁN I ~i	<i>m.</i>	1) Arbore exotic cu lemn roșiatic din care se extrage un colorant roșu, folosit în industria textilă.2) Lemnul acestui arbore.3) Vopsea naturală de culoare roșie, extrasă din acest lemn.	/ <i><turc. bakam</i>
BĂCAN II	BĂCÁN II ~i	<i>m.</i>	1) Proprietar al unei băcănii.2) Vânzător într-o băcănie.	/ <i><turc. bakal</i>
BĂCĂNIE	BĂCĂNÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Magazin mic sau raion într-un magazin, unde se vând produse alimentare.2) Ocupația băcanului.3) mai ales la pl. inv. Ingredient care se adaugă în cantități mici în alimente, pentru a le da gust sau miros plăcut; mirodenie; condiment. [Art. băcănia; G.-D. băcăniei; Sil. -ni-e]	/băcan + suf. ~ie
BĂCÎȚĂ	BĂCÎȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) rar Femeie care conduce o stână.2) Soția baciului.	/baci + suf. ~iță
A BĂCIUI	A BĂCIU//Î ~iesc	<i>intrans.</i>	1) A fi baci.2) rar A se afla timp îndelungat într-un loc izolat.	/baci + suf. ~ui
A BĂDĂDĂI	A BĂDĂDĂ//Î ~iesc	<i>intrans.</i>	A umbla fără rost; a hoinări.	/Onomat.
BĂDĂRAN	BĂDĂRÁN ~i	<i>m.</i>	fam. Persoană care vădește lipsă de educație; om cu apucături grosolane; mitocan; moji; mârlan.	/cf. ung. badaró
BĂDĂRĂNIE	BĂDĂRĂNÍ//E ~i	<i>f. fam.</i>	1) Comportare de bădăran.2) Manifestare de bădăran. [Art. bădărănia; G.-D. bădărăniei; Sil. -ni-e]	/bădăran + suf. ~ie
BĂDĂRĂNOS	BĂDĂRÁN//ÓS ~oásă (~ósi, ~oáse)		1) Care are calități și purtări de bădăran.2) Care se aseamănă cu bădăranii; ca bădăranii.	/bădăran + suf. ~os
BĂDIȚĂ	BĂDÍȚĂ	<i>m.</i>	(diminutiv de la bade) 1) Termen de adresare, la țară, pentru un frate mai mare.2) Termen dezmiardător (de adresare) pentru bărbatul iubit.	/bade + suf. ~iță

A BĂGA	A BĂGÁ bag	<i>tranz.</i>	1) A face să intre (înăuntru); a introduce; a vârî. • ~ (ceva) în cap a ține minte; a memora. ~ (ceva) în gură a mânca. ~ (cuiva) mințile în cap a cuminti (pe cineva). A(-i) ~ cuiva în cap a) a face pe cineva să fie preocupat de ceva; b) a face pe cineva să înțeleagă ceva complicat, inaccesibil. ~ (cuiva) frica în oase a speria foarte tare (pe cineva). ~ (pe cineva) în sân a apropia mult (pe cineva); a trata cu atenție și cu dragoste. ~ mâna în buzunarul cuiva a jecmăni (pe cineva).2) A pune într-o situație neplăcută. • ~ (pe cineva) în boală (sau în boale) a înspăimânta (pe cineva). ~ (pe cineva) în draci (sau în toți dracii) a speria tare (pe cineva); b) a mânia tare (pe cineva). ~ (pe cineva) în păcat a face (pe cineva) să comită o faptă condamabilă. ~ (pe cineva) în nevoi a face să aibă neplăceri. ~ (pe cineva) la apă a pune în mare încurcătură. ~ în mormânt a pricinui moartea cuiva.3) A face să îmbrățișeze o slujbă, o meserie; a plasa. ~ la școala de meserii.4): ~ de seamă a fi atent la ceva; a avea grijă.	/Orig. nec.
A SE BĂGA	A SE BĂGÁ mă bag	<i>intrans.</i>	fam. A intra în mod obraznic (undeva). • ~ sub pielea cuiva a căuta să câștige bunăvoința sau încrederea cuiva pe diferite căi (chiar necinstite). ~ în sufletul cuiva a) a săcăi pe cineva cu rugăminți; b) a nu slăbi cu dovezi de simpatie (în anumite scopuri). ~ în ochii cuiva a căuta să atragă cu orice preț atenția cuiva. ~ în vorbă a interveni, a se amesteca, nepoftit într-o discuție.	/Orig. nec.
BĂGĂREȚ	BĂGĂR//ÉȚ ~eăță (~ėti, ~éte)	<i>și substantiv</i>	fam. Care are obiceiul de a se băga undeva nepoftit; predispus să se amestece în toate.	/a (se) băga + suf. ~ăreț
BĂGĂTOR	BĂGĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre):		~ de seamă a) care acționează cu atenție deosebită; b) care este fără un rol definit într-o acțiune.	/a (se) băga + suf. ~tor
BĂHNIT	BĂHNÍ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>pop.</i>	(despre ape) Care stă neîmprospătat de mult timp, căpătând un miros greu (ca de bahnă); cu miros de bahnă; bâhlit; stătut.	/bahnă + suf. ~it
BĂIAȘ	BĂIÁȘ băieși	<i>m.</i>	Lucrător însărcinat cu deservirea clienților într-o baie publică.	/baie + suf. ~aș
BĂIAT	BĂIÁT băieți	<i>m.</i>	1) Copil de sex masculin. • Bun ~, ~ de treabă se spune, cu o nuanță afectivă, despre o persoană, indiferent de vârstă.2) mai ales la pl. Persoană de sex masculin neajunsă încă la maturitate; tânăr.3) Persoană de sex masculin, luată în raport cu părinții săi; fecior; fiu.4) înv. Tânăr angajat ca servitor la o casă boierească; valet.	/Orig. nec.
BĂIEȘ	BĂIÉȘ ~i	<i>m.</i>	Muncitor care lucrează într-o mină (de aur).	/baie + suf. ~aș
BĂIEȘIȚĂ I	BĂIEȘÍT//Ă I ~e	<i>f.</i>	Femeie care servește la o baie publică.	/băiaș + suf. ~iță
BĂIEȘIȚĂ II	BĂIEȘÍT//Ă II ~e	<i>f.</i>	1) Muncitoare care lucrează într-o mină (de aur).2) Soție a băieșului.	/băieș + suf. ~iță
BĂIETAN	BĂIETÁN ~i	<i>m.</i>	fam. Băiat aflat la vârsta de trecere de la copilărie la adolescență; copilandru.	/băiat + suf. ~an

BĂIEȚEL	BĂIEȚĂ//L ~i	<i>m.</i>	la pl. (diminutiv de la băiat) Plantă erbacee cu frunze păroase și flori albastre grupate, care crește prin fânețe și prin pășuni.	/băiat + suf. ~el
BĂIEȚESC	BĂIEȚĂ//ESC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru băieți; de băiat. Îmbrăcăminte ~ească.	/băiat + suf. ~esc
BĂIEȚEȘTE	BĂIEȚEȘTE	<i>adv.</i>	Ca băieții; în felul băieților.	/băiat + suf. ~ește
A BĂIȚUI	A BĂIȚU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	(suprafața unor obiecte) A acoperi cu un strat de baiț. [Sil. băi-ți-i]	/baiț + suf. ~ui
BĂJENAR	BĂJENĂR ~i	<i>m. înv.</i>	Persoană nevoită să se retragă undeva pentru a-și garanta securitatea; refugiat.	/a băjeni + suf. ~ar
A BĂJENI	A BĂJEN//Î ~esc	<i>intrans.</i>	rar A se afla în situația de băjenar; a fi băjenar.	/Din băjenie
A SE BĂJENI	A SE BĂJEN//Î mă	<i>intrans.</i>	rar A pleca în băjenie; a pribegie.	/Din băjenie
BĂJENIE	BĂJENI//E ~i	<i>f.</i>	1) Fugă în masă a populației, cauzată de năvălirea dușmanilor, de persecuții politice etc.; pribegie. • Vremuri de ~ vremuri de restriște.2) Timp petrecut în situația de băjenar; pribegie.3) Mulțime de băjenari. [Art. bejenia; G.-D. băjeniei; Sil. -ni-e]	/<sl. bažanije
BĂL	BĂL ~ă (~i, ~e)	<i>reg.</i>	(despre oi) Care este alb pe tot corpul sau numai pe bot.	/<sl. baļu
BĂLAI	BĂL//ĂI ~aie	<i>adj.</i>	1) (despre păr) Care este de culoare deschisă; blond; gălbui, gălbior.2) (despre persoane) Care are părul și tenul de culoare deschisă; blond.3) și substantival (despre animale) Care are părul sau lâna de culoare albă-gălbuie sau albă-cenușie. • A întârcat ~aia s-a sfârșit cu posibilitatea de a trage foloase nemeritate.	/băl + suf. ~ai
BĂLĂBĂNEALĂ	BĂLĂBĂN//EĂLĂ ~eli	<i>f.</i>	Mers nesigur, legănat și poticnit.	/a se bălăbăni + suf. ~eală
A SE BĂLĂBĂNI	A SE BĂLĂBĂN//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) (despre persoane) A merge nesigur, legănându-se și poticnindu-se; a se clătina.2) rar A se certa ușor pentru lucruri mărunte; a se ciorovăi; a se ciondăni.	/Orig. nec.
A SE BĂLĂCĂRI	A SE BĂLĂCĂR//Î mă ~esc	<i>intrans. pop.</i>	(despre persoane) A face schimb de vorbe de ocară (unul cu altul); a se certa; a se gălcevi; a se sfădi.	/<sb. balakati
A SE BĂLĂCI	A SE BĂLĂC//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	A face mișcări (cu mâinile și cu picioarele), jucându-se prin apă în timpul scăldatului.	/<bulg. balakam
A BĂLĂNGĂNI	A BĂLĂNGĂN//Î mă	<i>intrans.</i>	(despre clopote) A suna tare; a scoate sunete stridente.	/balang + suf. ~ăni
A SE BĂLĂNGĂNI	A SE BĂLĂNGĂN//Î mă ~esc	<i>intrans. pop.</i>	(despre persoane) A merge nesigur, legănându-se și poticnindu-se; a se bălăbăni.	/balang + suf. ~ăni
BĂLĂRIE	BĂLĂRI//E ~i	<i>f.</i>	1) Buruiană mare și stufoasă, care crește pe terenuri necultivate.2) Loc năpădit de asemenea buruieni. [Art. bălăria; G.-D. bălăriei]	/Orig. nec.
A BĂLIGA	A BĂLIGĂ pers. 3	<i>tranz. pop.</i>	A murdări cu (sau de) baligă; a umplea de baligă.	/Din baligă
A SE BĂLIGA	A SE BĂLIGĂ pers. 3 se báligă	<i>intrans.</i>	(despre animale) A-și evacua baliga.	/Din baligă
BĂLIGAR I	BĂLIGĂR I ~e	<i>n.</i>	1) v. BALIGĂ.2) Amestec de baligă cu paie (folosit ca îngrășământ natural după putrezire); gunoi de grajd.	/baligă + suf. ~ar

BĂLIGAR II	BĂLIGĂR II ~i	<i>m.</i>	Gândac de culoare neagră-albăstruie, care trăiește prin gunoaie și se hrănește cu baligă; gândac de baligă.	/baligă + suf. ~ar
A BĂLMĂJI	A BĂLMĂJ//Î ~esc	<i>intrans.</i>	A vorbi incoerent, încet și nedeslușit; a bodogăni; a mormăi; a bombăni; a boscorodi.	/Din balmoș
BĂLOS	BĂL//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) Care are bale; cu bale; plin de bale.2) (despre moare sau alte lichide) Care are aspect de bale; asemănător cu balele.	/bale + suf. ~os
BĂLOȘEL	BĂLOȘÉ//L ~i	<i>m.</i>	Ciupercă necomestibilă cu pălăria galbenă-roșiatică, cu miros neplăcut, care secretă un suc vâscos.	/bale + suf. ~el
A SE BĂLOȘI	A SE BĂLOȘ//Î mă	<i>intrans.</i>	(despre moare sau alte lichide) A deveni bălos; a face bale.	/Din bălos
BĂLTĂREȚ I	BĂLTĂR//ÉT I ~eăță (~éti, ~éte)		Care este caracteristic pentru regiunile băltoase; din regiunile băltoase.	/baltă + suf. ~ăreț
BĂLTĂREȚ II	BĂLTĂREȚ II	<i>m. art.</i>	Vânt cald și umed, care suflă dinspre miazăzi.	/baltă + suf. ~ăreț
A SE BĂLTI	A SE BĂLT//Î se ~ește	<i>intrans.</i>	rar (despre apă) A stagna, formând o baltă; a face o baltă.	/Din baltă
BĂLTOACĂ	BĂLTOÁ//CĂ ~ce	<i>f.</i>	1) Baltă mică, cu apă stătută și mocirloasă.2) Adunătură de apă (de ploaie) murdară, formată prin gropile de pe drumurile nepavate.3) Cantitate mare de lichid, vărsată pe jos. [G.-D. băltoacei]	/baltă + suf. ~oacă
BĂLTOS	BĂLT//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		(despre terenuri) Care este acoperit cu (multe) bălți; mlăștinos.	/baltă + suf. ~os
BĂLȚAT	BĂLȚĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre părul sau penajul animalelor) Care are pete sau dungi de altă culoare; tărcat.2) (despre animale) Care are asemenea păr; tărcat.3) fam. (despre haine, stofe, țesături etc.) Care este colorat fără gust, în prea multe culori tipătoare. Basma ~tă. • A umbla după boi ~ți a umbla fără rost.	/<lat. balteatus
BĂLȚĂTURĂ	BĂLȚĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Pată sau dungă de altă culoare (de obicei mai deschisă) pe care o au unele animale pe corp.2) Obiect bălțat.	/bălțat + suf. ~ură
BĂNAT	BĂNÁT ~uri	<i>n. pop.</i>	Dispoziție rea; indispoziție; supărare. • A nu-i fi (cuiva) cu ~ a nu-i fi (cuiva) cu supărare; a nu lua în nume de rău.	/<ung. bánat
BĂNĂȚEAN I	BĂNĂȚ//EÁN I ~eănă (~éni, ~éne)		1) Care aparține Banatului sau populației lui; propriu Banatului.2) Care provine din Banat.	/Banat n. pr. + suf. ~ean
BĂNĂȚEAN II	BĂNĂȚ//EÁN II ~éni	<i>m.</i>	Persoana care face parte din populația de bază a Banatului sau este originară din Banat.	/Banat n. pr. + suf. ~ean
BĂNĂȚEANCĂ	BĂNĂȚ//EÁNCĂ ~énce	<i>f.</i>	Femeie care face parte din populația de bază a Banatului sau este originară din Banat. [G.-D. bănățencei]	/bănățean + suf. ~că
BĂNESC	BĂN//ÉSC ~ească (~éști)		1) Care ține de bani; propriu banilor. Capital ~.2) Care constă din bani. Ajudor ~.	/ban + suf. ~esc
BĂNET	BĂNÉT	<i>n. pop.</i>	Cantitate mare de bani; bani mulți.	/ban + suf. ~et
BĂNICĂ	BĂNÍ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu flori albastre, dispuse în inflorescențe rotunde, răspândită în regiunile alpine.	/Orig. nec.
BĂNOS	BĂN//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) (despre ocupații) Care aduce mulți bani.2) (despre persoane) Care are avere în bani; cu mulți bani.	/<ban + suf. ~os

A BĂNUI	A BĂNU//Î ~iESC		1. tranz. 1) A admite ca adevărat sau ca posibil; a presupune.2) (persoane) A considera drept vinovat de o acțiune condamnabilă.2. intrans. pop. 1) A înainta pretenții (cuiva).2) A fi cuprins de regret.	/<ung. bănni
BĂNUIALĂ	BĂNU//IALĂ ~iEli	<i>f.</i>	1) pop. Păreră bazată numai pe fapte aparente; presupunere; prezumpție; supoziție.2) Atitudine care denotă neîncredere în autenticitatea unui lucru sau în onestitatea unei persoane; suspiciune.3) Dezaprobare verbală, adresată cuiva în semn de nemulțumire pentru fapte sau vorbe reprobabile; reproș; imputare. [G.-D. bănuiei]i]	/<a bănui + suf. ~eală
BĂNUIELNIC	BĂNUIÉLNI//C ~că (~ci, ~ce)		v. BĂNUIITOR.	/bănuială + suf. ~nic
BĂNUIITOR	BĂNUI//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) (despre persoane) Care manifestă bănuieli; plin de bănuieli; suspicios.2) (despre manifestări ale oamenilor) Care vădește bănuială. Privire ~oare.	/a bănui + suf. ~tor
BĂNUȚ	BĂNÚȚ ~i	<i>m.</i>	(diminutiv de la ban) 1) Germene (fecundat) al unui ou.2) Plantă erbacee decorativă asemănătoare cu margaretele, cultivată pentru florile sale rotunde, plate, de culoare albă sau roz; părăluță.	/ban + suf. ~uț
BĂRĂGAN	BĂRĂGÁN ~uri	<i>n.</i>	Loc neted și întins, situat la o altitudine mică, prezentând caractere de stepă. [Pl. și bărăgane]	/Din Bărăgan n. pr.
BĂRBAT I	BĂRBÁ//T I ~tă (~ți, ~te)	<i>rar</i>	1) Care este înzestrat cu forță fizică și curaj.2) rar Care muncește mult și cu folos; harnic; laborios; vrednic.	/<lat. barbatus
BĂRBAT II	BĂRBÁ//T II ~ți	<i>m.</i>	1) Persoană adultă de sex masculin.2) Persoană plină de energie și de fermitate; om în toată firea. • ~ de stat persoană marcantă, aflată într-un post de conducere important.3) Persoană de sex masculin căsătorită, considerată în raport cu femeia ce i-a devenit soție; soț.	/<lat. barbatus
BĂRBĂTESC	BĂRBĂT//ÉSC ~ească (~ești)		1) Care este caracteristic pentru bărbați; propriu bărbaților. Costum ~.2) Care vădește bărbă-ție; în felul bărbaților. Faptă ~ească.	/bărbat + suf. ~esc
BĂRBĂTEȘTE	BĂRBĂTÉȘTE	<i>adv.</i>	Ca bărbații; în felul bărbaților. A lupta ~.	/bărbat + suf. ~ește
BĂRBĂTOS	BĂRBĂT//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)	<i>fig. fam.</i>	Care are calități (pronunțate) de bărbat; cu trăsături de bărbat.	/bărbat + suf. ~os
BĂRBĂTUȘ	BĂRBÁTUȘ ~i	<i>m.</i>	1) Mascul al unor animale sau al unor păsări.2) Nume dat masculului unor animale sau unor păsări, care nu au denumiri speciale pentru reprezentanții fiecărui sex.	/bărbat + suf. ~uș
BĂRBĂȚIE	BĂRBĂȚIE	<i>f.</i>	1) Vârstă matură a bărbatului.2) Totalitate de caractere fizice și sexuale ale bărbatului.3) Forță fizică proprie bărbaților; vigoare de bărbat.4) Comportare sau atitudine de om curajos; îndrăzneală; cutezanță. [Art. bărbăția; G.-D. bărbăției; Sil. -ți-e]	/bărbat + suf. ~ie

BĂRBÂNȚĂ	BĂRBÂNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) înv. Vas din doage, de forma unui butoiuș, folosit pentru păstrarea diferitelor produse (lapte, brânză, miere etc.). • Când e brânză, nu-i ~ când este una, lipsește alta.2) ist. Dare în natură, măsurată cu un asemenea vas.	/<ung. berbencé
BĂRBIE	BĂRBÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Parte inferioară a feței aflată sub buza de jos, formând o proeminență rotunjită de sub bărbia unor persoane grase; gușă.2) Parte cărnoasă de sub falca de jos a unor animale sau păsări. ~a cocoșului.3) muz. Dispozitiv concav aplicat în partea de jos a viorii, menit să sprijine bărbia violonistului. [Art. bărbia; G.-D. bărbiei; Sil. -bi-e]	/barbă + suf. ~ie
BĂRBIER	BĂRBIÉR ~i	<i>m.</i>	Persoană specializată în bărbierit, tuns și ondulat părul; frizer. [Sil. -bi-er]	/<ngr. barbérís
A BĂRBIERI	A BĂRBIER//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) (părul, mustățile) A tăia de la rădăcină (cu briciul sau cu o mașină de bărbierit); a rade.2) (persoane) A lipsi de păr (cu ajutorul briciului); a rade. [Sil. -bi-e-]	/Din bărbier
A SE BĂRBIERI	A SE BĂRBIER//Í mă ~ésc	<i>inrtanz. fam.</i>	A relata lucruri inventate; a se lăuda peste măsură cu lucruri ireale. [Sil. -bi-e-]	/Din bărbier
BĂRBIȚĂ	BĂRBIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Șorț mic (de pânză, de mușama sau de material plastic etc.) care se leagă la gâtul copiilor mici (sub bărbie) când mănâncă; bavetă.	/barbă + suf. ~iță
BĂRBOASĂ	BĂRBOÁS//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee, cu frunze păroase și flori roșii, verzi sau violete dispuse în spice cilindrice.	/barbă + suf. ~oasă
BĂRBOS	BĂRB//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) și substantival Care are barbă (mare); cu barbă (mare).2) fam. Care nu este bărbierit de mai multe zile; nebărbierit.	/barbă + suf. ~os
BĂRDAC	BĂRDÁ//C ~ci	<i>m.</i>	reg. Varietate de prun, cu fructe lunguiete, puțin strangulată spre coadă, de culoare roz-vânătă și cu pulpa zemoasă.	/Din bārdaca
BĂRDACĂ	BĂRDÁ//CĂ ~ce	<i>f.</i>	1) Fructul bārdacului.2) pop. Cană mică (de lemn sau de lut), strâmtă la gură, folosită pentru băut.	/<turc. bardak
A BĂRDUI	A BĂRDUI//Í ~iésc	<i>tranz.</i>	rar (lemn sau obiecte de lemn) A lucra cu barda.	/Din bardă
BĂRZĂUN	BĂRZĂÚN ~i	<i>m.</i>	Insectă mare care bâzâie și are ac veninos; bondar.	/Onomat.
BĂȘCĂLIE	BĂȘCĂLÍE	<i>f. pop.</i>	: A lua pe cineva în ~ a-și bate joc de cineva. [Art. bășcălia; G.-D. bășcăliei; Sil. -li-e]	/Orig. nec.
A BĂȘICA	A BĂȘICÁ bășic	<i>tranz.</i>	A face să se bășice.	/Din bășică
A SE BĂȘICA	A SE BĂȘICÁ mă	<i>intrans.</i>	A face bășici; a se acoperi cu bășici.	/Din bășică
BĂȘICAT	BĂȘICÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>pop.</i>	Care are formă de bășică; în formă de bășică.	/a (se) bășica + suf. ~at

BĂȘICĂ	BĂȘI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) pop. Organ intern având forma unei pungi membranoase în care se depozitează unele secreții ale organismului, pentru a fi ulterior eliminate; vezică. • ~ca udului (sau urinară) rezervor membranos în care se înmagazinează urina venită de la rinichi, pentru a fi ulterior eliminată prin uretră; vezică urinară.2) Organ intern membranos la pește, umplut cu un amestec de gaze, care înlesnește înotul.3) Umflătură mică, plină cu aer, formată la suprafața unor lichide. Ploaie cu ~ci.4) Umflătură mică pe piele conținând o materie lichidă. [G.-D. bășiciu]	/<lat. bessica
BĂȘTINAȘ	BĂȘTINĂȘ ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv al</i>	(despre persoane) Care face parte din populația de bază a unei țări (regiuni) sau este originar din această țară (regiune); de baștină; autohton; indigen; aborigen.	/baștină + suf. ~aș
BĂTAIE	BĂTĂ//IE bătai	<i>f.</i>	1) Lovitură cauzată de un corp (sau de o ființă) care bate.2) Zgomot caracteristic produs de un asemenea corp sau ființă. ~ în ușa.3) Lovituri repetate (cu mâna sau cu un obiect) date sau primite de cineva. • ~ de cap a) lucru mintal intens; frământare a minții; b) muncă grea și istovitoare; trudă. ~ de joc batjocură. A se lua la ~ a se bate (cu cineva); a se încăiera. A da ~ a se pune pe treabă; a zori. A pune (ceva) la ~ a pune (ceva) la dispoziție cu generozitate (pentru a fi consumat). ~ia peștilor depunere și fecundare a icrelor.4) pop. Luptă de proporții între două forțe armate; bătălie; război. Pe câmpul de ~.5) Sunet alternativ și ritmic (produs de inimă); zvâcnire.6) Zgomot anormal produs de o mașină cu funcționare defectuoasă.7) Distanță până la care o armă poate arunca un proiectil. În ~ia puștii.8) Fond sonor sub forma unor sunete ritmice produse de un mecanism în funcțiune.9) reg. Sunete (repetate) caracteristice speciei, scoase de câine; lătrat; hămăit.10) Acțiune luminoasă sau termică. ~ia lunii. ~ia soarelui.11) muz. Mișcare (a mâinii sau a baghetei) prin care se indică	/<lat. batt[u]alia
BĂTĂIOS	BĂTĂI//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		1) Care este predispus (mereu) la bătaie; gata de bătaie.2) fig. Care își susține ideile cu vehemență. [Sil. -tă-ios]	/bătaie + suf. ~os
BĂTĂLIE	BĂTĂLÍ//E ~i	<i>f. pop.</i>	1) Luptă de mari proporții între două state sau două forțe armate ostile; război. ~ decisivă.2) fig. Efort depus pentru îndeplinirea unui scop. [Art. bătălia; G.-D. bătăliei; Sil. -li-e]	/<ngr. batália
BĂTĂTOARE	BĂTĂT//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	1) Lopată mică cu care se bat rufe sau pânza la spălat sau la înălbit.2) Mașină pentru bătut bumbacul sau cânepa (în scopul destrămării firelor și curățării lor de impurități).	/<lat. batt[u]atorium
BĂTĂTOR I	BĂTĂT//ÓR I ~oăre	<i>n.</i>	1) Obiect cu care se bat covoarele; palmă.2) Parte a putineiului în formă de băț, prevăzut cu o scândură mică găurită la un capăt, cu care se bate smântâna pentru a alege untul.3) Parte a bătătoarei sau a meliței pe care se așază cânepa sau inul pentru a fi bătute sau melițate.	/<lat. batt[u]atorium

BĂTĂTOR II	BĂTĂT//ÓR II ~oáre (~óri, ~oáre):		~ la ochi care apare ca evident și incontestabil în ochii tuturor; flagrant; izbitor.	/a bate + suf. ~ător
A BĂTĂTORI	A BĂTĂTOR//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) (terenuri) A îndesa (pentru a face drept și neted); a transforma în bătătură; a bătuci; a tăpși; a bate.2) (terenuri cultivate sau acoperite cu vegetație) A călca pe toată suprafața, distrugând plantele.3) (pielea oamenilor și a animalelor) A face să se bătătorească; a bătuci.	/Din bătătură
A SE BĂTĂTORI	A SE BĂTĂTOR//Í se ~éște	<i>intrans.</i>	(despre pielea oamenilor și a animalelor) A se îngroșa întărindu-se sub acțiunea unor factori externi nocivi; a face bătăături; a se bătuci.	/Din bătătură
BĂTĂTURĂ	BĂTĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Loc bătătorit din fața caselor (țărănești), unde nu crește iarbă; curte.2) Porțiune de piele (pe corpul omului sau al animalelor) întărită și îngroșată sub acțiunea unor factori externi nocivi. Palme pline de ~i. • A călca (pe cineva) pe ~ a atinge (pe cineva) unde-l doare; a supăra tare.3) Firele care se introduc cu suveica prin rostul urzelii pentru a obține țesătura: băteală. ~ de lână.	/<lat. battitura,
BĂTĂUȘ	BĂTĂUȘ ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care caută (mereu) motiv de bătaie; pus (mereu) pe bătaie.	/a bate + suf. ~uș
BĂTEALĂ	BĂTEĂLĂ bătéli	<i>f.</i>	1) Capcană specială, folosită la prinderea șoarecilor; batcă. • A sta cu șoarecele în ~ a fi într-o situație incomodă, neplăcută.2) Firele care se introduc cu suveica prin rostul urzelii pentru a obține țesătura; bătătură. [Sil. -tea-lă]	/a bate + suf. ~eală
BĂTRÂN I	BĂTRÂN I ~ă (~i, ~e)		1) și substantival (despre ființe) Care trăiește de mult timp; ajuns la o vârstă înaintată. Om ~.2) fig. Care are caracterele fizice sau morale ale unei persoane de vârstă înaintată. • Fată ~ă fată care a trecut de vremea măritişului, rămânând nemăritată. Lup ~ om cu multă experiență de viață; om încercat în viață.3) rar (despre lucruri) Care este făcut de mult timp; care este în întrebuințare de mult timp; vechi. [Sil. bă-trân]	/<lat. veteranus
BĂTRÂN II	BĂTRÂN II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană ajunsă la o vârstă înaintată. • Din ~i din vremuri de demult; din moși-strămoși.2) mai ales la pl. fam. Tata și mama; părinți. ~ii mei. [Sil. bă-trân]	/<lat. veteranus
BĂTRÂNCIOS	BĂTRÂNCI//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		Care are aspect de bătrân; îmbătrânit înainte de timp.	/bătrân + suf. ~icios
BĂTRÂNEȘC	BĂTRÂN//ESC ~ească (~éști)		1) Care este caracteristic pentru bătrâni; de bătrâni.2) Care vine din vechime; rămas din bătrâni; de demult; vechi; strămoșesc; străbun. • Cântec ~ baladă populară.	/bătrân + suf. ~esc
BĂTRÂNEȘTE	BĂTRÂNEȘTE	<i>adv.</i>	Ca bătrânii; în felul bătrânilor.	/bătrân + suf. ~ește
BĂTRÂNEȚE	BĂTRÂNEȚ//E ~i	<i>f.</i>	1) Ultima perioadă în evoluția unei ființe, caracterizată prin slăbirea funcțiilor fiziologice; vârstă înaintată; senectute.2) Stare de om bătrân. [G.-D. bătrâneții]	/bătrân + suf. ~ețe
BĂTRÂNIȘ	BĂTRÂNIȘ	<i>n.</i>	Plantă erbacee, cu tulpina înaltă, cu flori albe-gălbui, cultivată ca plantă ornamentală, fiind folosită și în parfumerie.	/bătrân + suf. ~iș

A BĂTUCI	A BĂTUC//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (terenuri) A îndesa pentru a face drept și neted; a transforma în bătătură; a tăpși.2) (pielea oamenilor și a animalelor) A face să se bătucescă; a bătători.	/a bate + suf. ~uc[i]
A SE BĂTUCI	A SE BĂTUC//Î se ~ește	<i>intrans.</i>	1) (despre pielea oamenilor și a animalelor) A se îngroșa întărindu-se sub acțiunea unor factori externi nocivi; a face bătăături; a se bătători.2) (despre fructe, legume) A-și pierde integritatea și calitățile prin lovire sau îndesare; a se năsădi.	/a bate + suf. ~uc[i]
BĂTUT	BĂTÚ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A BATE. • A se da ~ a se lăsa convins; a ceda. Lapte ~ lapte ușor fermentat, cu gust acrișor; lapte prins. Bani ~ți bani în numerar; bani disponibili; bani gheață.2) (despre flori) Care are petale multe și dese; bogat în petale.3) (despre struguri) Care are bobite multe și strâns lipite una de alta.4) (despre drumuri, cărări) Care este supus unei circulații intense: umblat: bătătorit.	/v. a bate + suf. ~ut
BĂTUTĂ	BĂTÚTĂ	<i>f. art.</i>	1) Dans popular executat în perechi după o melodie vioaie.2) Melodie după care se execută acest dans.	/v. a bate
BĂȚ	BĂȚ béte	<i>n.</i>	1) Bucată de lemn lungă și subțire (cu diferite întrebuințări). • A pune (cuiva) bețe în roate a crea greutate pentru a zădărnici realizarea unor planuri; a pune piedici. A rămâne cu traista în ~ a ajunge pe drumuri; a se ruina; a fi falit.2) Lovitură dată cu asemenea bucată de lemn.	/Orig. nec.
BĂȚOS	BĂȚ//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		1) Care este lipsit de elasticitate; inflexibil; rigid; țeapăn.2) fig. (despre persoane sau despre manifestările lor) Care vădește atitudine arogantă; îngâmfat; înfumurat. Purtare ~oasă.3) (despre plante) Care are tulpină lemnoasă. Cânepă ~oasă.	/băț + suf. ~os
BĂUT	BĂÚ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A BEA.2) (despre persoane) Care a consumat sau este sub efectul alcoolului; în stare de ebrietate; beat; turmentat. [Sil. bă-ut]	/v. a bea
BĂUTOR I	BĂUT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care bea. ~ de ceai.	/a bea + suf. ~tor
BĂUTOR II	BĂUT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	rar Persoană care consumă (abuziv) băuturi alcoolice; bețiv; alcoolic.	/a bea + suf. ~tor
BĂUTURĂ	BĂUTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Lichid folosit pentru potolirea setei sau în alte scopuri; lichid care se bea. ~i răcoritoare.2) pop. Lichid cu conținut alcoolic. [G.-D. băuturii; Sil. bă-u-]	/<lat. bibitura
A SE BĂHLI	A SE BĂHL//Î se ~ește	<i>intrans.</i>	1) (despre ape stătute) A căpăta miros greu (din cauza putrezirii materiilor organice).2) (despre produse) A-și perde proprietățile, căpătând un miros greu.	/Din bahnă
A BĂIGUI	A BĂIGUÍ băigui	<i>intrans.</i>	A vorbi incoerent și confuz. [Sil. băi-gu-i]	/<ung. bolyo[n]gni
A BĂJBÂI	A BĂJBÂÍ băjbâi		1. intrans. A merge fără siguranță, pipăind prin întuneric.2. tranz. A căuta, pipăind (prin întuneric); a dibui.	/Onomat.
A BÂLBÂI	A BÂLBÂÍ bâlbâi	<i>tranz.</i>	(cuvinte, sunete) A rosti nedeslușit și împiedicat (din cauza unui defect de vorbire, a emoțiilor etc.); a gângăvi.	/cf. lat. balbus

A SE BÂLBÂI	A SE BÂLBÂI mă bâlbâi	<i>intrans.</i>	A vorbi încurcat și cu greutate, repetând silabele (din cauza unui defect de vorbire, a unor emoții etc.); a se gângăvi.	/cf. lat. balbus
BÂLCI	BÂLCI ~uri	<i>n.</i>	1) Târg mare organizat în anumite perioade ale anului sau cu anumite ocazii; iarmaroc.2) fig. Tulburare însoțită de gălăgie și scandal; hărmălaie; tărațoi; tevatură.	/<ung. bolcsu
BÂLDÂBÂC	BÂLDÂBÂC	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda zgomotul produs de căderea bruscă a unui corp în apă) Știobâlc.	/Onomat.
A BÂNTUI	A BÂNTUI băntuie	<i>intrans.</i>	(despre epidemii, fenomene ale naturii etc.) A se desfășura cu o mare putere, luând amploare (cauzând pierderi).	/<ung. bántani
BÂR	BÂR	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a îndemna oile la mers).	/Onomat.
A BÂRÂI	A BÂRÂI bârâi fam.		1. tranz. (persoane) A deranja mereu, reproșând sau cerând diferite lucruri; a bate (la cap); a cicăli; a morocăni.2. intrans. A vorbi mult și fără rost; a trâncăni; a flecări; a pălăvrăgi.	/bâr + suf. ~âi
BÂRCOACE	BÂRCOACE	<i>f.</i>	Arbust cu flori și fructe roșii, răspândit în pădurile muntoase.	/Orig. nec.
BÂRFĂ	BÂRF //Ă ~e	<i>f.</i>	fam. v. BÂRFEALĂ.	/v. a bârfi
BÂRFEALĂ	BÂRF //EĂLĂ ~eli	<i>f.</i>	Vorbă de ocară lipsită de veracitate; vorbă defăimătoare.	/a bârfi + suf. ~eală
A BÂRFI	A BÂRF //Î ~esc		1. tranz. 1) A vorbi de rău; a calomnia; a cleveti; a blama; a huli; a ponosi; a detracta; a ponegri; a defăima.2) A vorbi mult și fără rost; a pălăvrăgi; a trâncăni; a flecări.2. intrans. A spune vorbe multe și fără rost; a trâncăni; a pălăvrăgi.	/Orig. nec.
A SE BÂRFI	A SE BÂRF //Î se ~esc	<i>intrans.</i>	A face schimb (concomitent) de bârfeli (unul cu altul); a se ponegri.	/Orig. nec.
BÂRFITOR	BÂRFIT //ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care bârfește; obișnuit să bârfească.	/a bârfi + suf. ~tor
A BÂRLIGA	A BÂRLIGĂ bârligă	<i>tranz.</i>	(despre animale) A ridica coada în sus (îndoină-o în formă de cârlig).	/Orig. nec.
BÂRLIGAT	BÂRLIGĂ //T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A BÂRLIGA.2) fam. (despre nas) Care are vârful întors în sus; cârn.	/v. a bârliga
BÂRLOG	BÂRLOG ~uri	<i>n.</i>	1) Adăpost săpat în pământ de unele animale (urs, bursuc etc.); vizuină.2) fig. Locuință mizerabilă (ferită de ochii lumii).	/<sl. brulogu
BÂRNĂ	BÂRN //Ă ~e	<i>f.</i>	1) Grindă cioplită din trunchiul unui copac (cojit), folosită, mai ales, în construcții.2) sport Aparat pentru exercițiile de echilibru constând dintr-o grindă lungă și îngustă, dispusă orizontal la o anumită înălțime.	/<sl. bruvino
BÂRSAN	BÂRSÁN ~ă (~i, ~e)		1) și substantival (despre oi) Care are lână lungă și aspră; țurcan.2) (despre lâna oilor) Care are firul lung și aspru; țurcan.	/Bârsă n. pr. + suf. ~an
BÂRSĂ	BÂRS //Ă ~e	<i>f.</i>	Parte a plugului pe care se montează brăzdarul, cormana și plazul.	/Cuv. autoht.
BÂRZOI	BÂRZÓI	<i>adv.</i>	Ridicat în sus. A ține coada ~.	/Orig. nec.
A SE BÂRZOIA	A SE BÂRZO //IĂ mă ~iez	<i>intrans. pop.</i>	1) (despre persoane) A-și da importanță; a se umfla în pene; a se semeți; a se împăuna; a se înfumura.2) A-și manifesta nemulțumirea printr-o atitudine rezervată sau ostilă. [Sil. -zo-ia]	/Din bârzoii

BĂȚĂ	BĂȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Băț lung și gros, cu sau fără măciulie la capăt; măciucă; ghioagă; ciomag.	/<sl. butu
BĂTLAN	BĂTLÁN ~i	<i>m.</i>	Pasăre de baltă, asemănătoare cu barza, de talie mare, cu penaj cenușiu și cu un moț negru la ceafă. [Sil. bă-tlan]	/<bulg. batlan
BĂȚ	BĂȚ	<i>interj.</i>	(se folosește, adesea repetat, pentru a imita o mișcare rapidă).	/Onomat.
A BĂȚĂI	A BĂȚĂÎ băȚâi	<i>intrans.</i>	(despre animale) A mișca repede din coadă; a da din coadă.	/băț + suf. ~âi
A SE BĂȚĂI	A SE BĂȚĂÎ mă băȚâi	<i>intrans.</i>	fam. (despre persoane) A face mișcări neorganizate și nervoase (cu mâinile și cu picioarele).	/băț + suf. ~âi
BĂZ	BĂZ	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a exprima zgomotul produs de unele insecte în zbor).	/Onomat.
A BĂZĂI	A BĂZĂÎ băzâi		1. intrans. 1) (despre insecte) A produce sunete prelungi caracteristice speciei (în timpul zborului); a face „bâz“; a zumzăi. 2) fig. fam. (despre copii) A plânge prefăcut, fără lacrimi, cu glas înăbușit; a scânci. 2. tranz. fam. (persoane) A deranja mereu, reproșând sau cerând diferite lucruri; a bate la cap; a cicăli; a morocăni; a bârâi.	/bâz + suf. ~âi
BĂZĂIT	BĂZĂÎȚ	<i>n.</i>	Zgomot produs de unele insecte în zbor.	/v. a bâzâi
BĂZĂITOARE	BĂZĂIT//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	Jucărie care produce un sunet asemănător cu bâzâitul insectelor. [Sil. -zâ-i-]	/a bâzâi + suf. ~toare
A BEA	A BEÁ beáu		1. tranz. 1) (un lichid) A consuma, înghițind (pentru a-și potoli setea). • ~ paharul până la fund a îndura un necaz sau o suferință până la capăt. ~ în sănătatea (sau în cinstea) cuiva a închina un pahar de băutură în cinstea celui sărbătorit. 2) (bani, avere) A cheltui până la epuizare. • A-și ~ și mințile a bea până la inconștiență. 3) pop. : ~ tutun a fuma, trăgând fumul în plămâni. 2. intrans. A consuma băuturi alcoolice în mod abuziv; a avea patima beției.	/<lat. bibere
BEAT	BEÁT ~ă (beți, béte)		1) Care a consumat sau este sub efectul alcoolului; atins de băutură; în stare de ebrietate; băut. ~ turtă. 2) fig. Care este într-o stare sufletească foarte plăcută (din cauza unei emoții puternice). ~ de fericire.	/<lat. bibitus
A BEATIFICA	A BEATIFICÁ beatific	<i>tranz.</i>	(persoane decedate) A trece în rândul „fericiților“ bisericii catolice (pentru că a respectat cu sfințenie canoanele bisericii în timpul vieții). [Sil. be-a-]	/<lat. beatificare
BEATITUDINE	BEATITÚDINE	<i>f.</i>	Stare de fericire deplină; euforie; extaz. [G.-D. beatitudinii; Sil. be-a-]	/<lat. beatitudo, ~inis
BEBE	BEBÉ	<i>m.</i>	Copil mic; copilaș. [Var. bébi]	/<fr. bébé
BEC	BEC ~uri	<i>n.</i>	1) Balon mic de sticlă având în interior un filament, care devine incandescent când este străbătut de un curent electric. 2) Lampă alcătuită dintr-un soclu și dintr-un astfel de balon. • ~ de sudură piesă la aparatele de sudură, prin care iese amestecul de gaz combustibil și oxigen, arzând cu flacără. 3) inv. Partea din interior a unei lămpi cu gaz, unde se formează flacăra.	/<fr. bec

BECAR	BECĂR ~i	<i>m. muz.</i>	Semn care anulează un bemol sau un diez anterior, redând notei tonul natural.	/<fr. bécarre
BECĂȚĂ	BECĂȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Pasăre migratoare, de talie mică, cu cioc lung și cu penaj pestriț, care tră-iește prin locuri mlăștinoase și este vânată pentru carnea ei. ~ mare. [G.-D. becaței]	/<ngr. becátsa, fr. bécasse
BECĂȚINĂ	BECĂȚIN//Ă ~e	<i>f.</i>	v. BECĂȚĂ.	/<fr. bécassine
BECHER	BECHÉR ~i	<i>m.</i>	fam. Bărbat adult necăsătorit; flăcău tomnatic; holtei; burlac; celibatar.	/<turc. bekâr
BECHIE	BECHÍ//E ~i	<i>f.</i>	Dispozitiv montat la partea inferioară a cozii unui avion pentru rezemarea acestuia pe pământ. [Art. bechia; G.-D. bechiei; Sil. -chi-e]	/<fr. béquille
BECI	BECI ~uri	<i>n.</i>	1) Construcție subterană (aparte sau la subsolul unei clădiri) în care se păstrează alimentele; pivniță.2) Închisoare în subsolul unei clădiri.	/Orig. nec.
BECISNIC	BECÍSNI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv al</i>	(despre persoane) 1) Care este lipsit de putere fizică; fără vigoare; neputincios; slăbănog.2) Care este lipsit de individualitate și de inteligență; cu capacități intelectuale reduse.	/<sl. bečistiniku
BECISNICIE	BECISNICÍE	<i>f.</i>	1) Stare de becisnic; lipsă de putere; neputință.2) Faptă de becisnic. [Art. becisnicia; G.-D. becisniciei; Sil. -ci-e]	/becisnic + suf. ~ie
BEDREAG	BEDREÁG ~uri	<i>n. pop.</i>	Butuc sau scaun de lemn, care, așezat vertical, servește drept suport de lucru lemnarului, rotarului, cizmarului. [Sil. be-dreag]	/Orig. nec.
BEDUIN I	BEDUÍN I ~ă (~i, ~e)		Care aparține unei populații arabe nomade din Peninsula Arabă și din nordul Africii. [Sil. -du-i-]	/<fr. bédouin
BEDUIN II	BEDUÍN II ~i	<i>m.</i>	Persoană care face parte dintr-o populație arabă nomadă din Peninsula Arabă și din nordul Africii; arab nomad. [Sil. -du-i]	/<fr. bédouin
BEGONIE	BEGÓNI//E ~i	<i>f.</i>	Plantă erbacee ornamentală cu flori frumoase și cu frunze mari, divers colorate. [Art. begonia; G.-D. begoniei; Sil. -ni-e]	/<fr. bégonia, lat. begonia
BEHAVIORISM	BEHAVIORÍSM	<i>n.</i>	Curent în psihologie, care consideră drept obiect exclusiv al acestei științe comportamentul exterior al individului, eliminând conștiința.	/<fr. béhaviorism
BEHAVIORIST I	BEHAVIORÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de behaviorism; propriu behaviorismului. [Sil. -vi-o-]	/<fr. béhavioriste
BEHAVIORIST II	BEHAVIORÍ//ST II ~stă, ~ști, ~ste	<i>m. și f.</i>	Adept al behaviorismului. [Sil. -vi-o-]	/<fr. béhavioriste
A BEHĂI	A BEHĂÍ béhăie	<i>intrans.</i>	1) (despre oi și capre) A scoate strigăte caracteristice speciei; a face „behe(he)“; a zbiera.2) fig. fam. (despre persoane) A cânta urât.	/Onomat.
BEI	BEI ~	<i>m. inv.</i>	1) Titlu nobiliar, purtat în țările din Orientul Apropiat și cel Mijlociu.2) Guvernator al unui oraș sau al unei provincii din fostul Imperiu Otoman.3) Titlu dat de turci dom-nitorilor din Principatele Dunărene.	/<turc. bey
BEILERBEI	BEILERBÊI ~	<i>m.</i>	Guvernator al unei provincii din fostul Imperiu Otoman. [Sil. bei-ler-bei]	/<turc. beylerbeyi

BEILIC	BEILÍC ~uri	<i>n. înv.</i>	1) Conac în care erau găzduiți înalții demnitari, trimiși de Poarta Otomană în Principatele Dunărene.2) Vânzare forțată de oi făcută în Principatele Dunărene la porunca sultanului turc, pe preț de nimic. [Sil. bei-lic]	/<turc. beylik
BEIZADEA	BEIZAD//EÁ ~éle	<i>m. înv.</i>	Fiu de domnitor. [Art. beizadeaua; G.-D. beizadelei; Sil. bei-za-dea]	/<turc. beyzadé
BEJ	BEJ	<i>adj. invar.</i>	Care este de culoarea laptelui cu cafea; cafeniu-deschis.	/<fr. beige
BEL	BEL ~i	<i>m.</i>	Unitate de măsură a intensității sunetelor.	/<fr. bel
BELADONĂ	BELADÓN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Plantă erbacee otrăvitoare, cu flori brune-violete și cu fructe negre lucioase, întrebuințate în medicină; mătrăgună.2) Preparat farmaceutic, obținut din această plantă. Extract de ~. [G.-D. beladonei]	/<fr. belladone
BELCANTO	BELCÁNTO	<i>n.</i>	Stil tradițional italian de interpretare în muzică vocală, caracterizat prin frumusețea sunetului emis și prin virtuozitate.	/<it. belcanto
BELCIUG	BELCIÚ//G ~ge	<i>n.</i>	Verigă de metal, fixată cu o scoabă sau cu un șurub (pe o ușă, pe o poartă, pe un ușor etc.), prin care se trece un lacăt, o frânghie sau un lanț etc. • A pune (sau a atârna) cuiva ~gul la nas a pune stăpânire pe cineva; a lua pe cineva în mâini.	/<sl. balițugu
BELCIUGAT	BELCIUGÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre coarnele animalelor) Care este încovoiat (în formă de belciug); adus unul spre altul.	/belciug + suf. ~at
BELEA	BEL//EÁ ~éle	<i>f.</i>	fam. Situație complicată și neplăcută; bucluc; încurcătură. A intra într-o ~. • A-și găsi ~eua (a da de ~) a o păți (rău). [Art. beleaua; G.-D. belelei; Sil. be-lea]	/<turc. belá
BELE-ARTE	BELE-ÁRTE	<i>f.</i>	la pl. Arte frumoase (pictură, sculptură etc.). Academia de ~.	/<it. belle arte
BELEMNIT	BELEMNÍ//T ~ți	<i>m.</i>	paleont. Moluscă cefalopodă fosilă, care a trăit în mezozoic.	/<fr. bélemnite
BELETRIST	BELETRÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Autor de beletristică.	/<germ. Belletrist
BELETRISTIC	BELETRÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre scrieri) Care ține de beletristică; propriu beletristicii. Literatură ~că. [Sil. -le-tris-]	/<germ. Belletristik, belletristisch
BELETRISTICĂ	BELETRÍSTICĂ	<i>f.</i>	Totalitate a operelor literare; literatură artistică. [G.-D. beletristicii; Sil. -le-tris-]	/<germ. Belletristik
BELFER	BÉLFER ~i	<i>m. rar</i>	1) Învățător lipsit de valoare; învățătorăș; dascălaș.2) Persoană care trăiește în lux și bogăție; om care se lăfăiește în bine.	/<idiș Belfer
A BELI	A BEL//Í ~ésc	<i>tranz. pop.</i>	1) (animale sacrificate) A curăța de piele; a jumuli; a despuia; a jupui.2) (copaci, ramuri) A curăța de coajă; a coji; a jupui. • ~ ochii a face ochii mari, privind prostește cu mirare.	/<sl. baliiti
A SE BELI	A SE BEL//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	A se uita cu prea multă curiozitate.	/<sl. baliiti
BELIGERANT	BELIGERÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre state, popoare etc.) Care este în stare de război (unul cu altul); aflat în război (ca adversar). Armate ~te.	/<fr. belligérant
BELIGERANȚĂ	BELIGERÁNȚĂ	<i>f.</i>	1) Situație de beligerant.2) Stare de război.	/<fr. belligerance
BELINOGRAF	BELINOGRÁF ~e	<i>n.</i>	Aparat folosit pentru a transmite imagini fixe prin telegrafie. [Sil. -no-graf]	/<fr. bélinographe
BELINOGRAMĂ	BELINOGRÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	Imagine transmisă cu ajutorul belinografului. [Sil. -no-gra-]	/<fr. bélinogramme
BELOTĂ	BELÓTĂ	<i>f.</i>	Joc de cărți care constă în acumulare de puncte.	/<fr. belotte

BELȘIȚĂ	BELȘÎȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee ornamentală cu frunze mari, verzi sau purpurii, și cu flori mari, roșii sau galbene, dispuse sub formă de spic în vârful plantei.	/Orig. nec.
BELȘUG	BELȘŪG ~uri	<i>n.</i>	Cantitate de bunuri care întrece cu mult necesitățile obișnuite; abundență; îndestulare. • Din ~ a) în cantitate mare; mult; b) din plin; cu prisosință.	/<ung. bölség
BELVEDERE	BELVEDÉRE	<i>n.</i>	Foișor construit pe un loc ridicat, de unde se deschide vederii o priveliște încântătoare.	/<fr. belvédere
BEMBERG	BÉMBERG	<i>n.</i>	Țesătură de mătase artificială, din care se confecționează lenjerie.	/<fr. bemberg
BEMOL	BEMÓL ~i	<i>m. muz.</i>	Semn convențional care arată că după el nota sau șirul de note trebuie coborâte cu un semiton.	/<fr. bémol, it. bemolle
BENĂ	BÉN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Parte a unui autocamion, în formă de cutie, în care se pune încărcătura; coș. ~ basculantă.2) Cupă a elevatorului sau a excavatorului; căuș. ~ cu gheare.	/<fr. benne
BENCHET	BENCHÉT ~e	<i>n. pop.</i>	Petrecere mare cu oaspeți mulți (și lăutari); chef; ospăț.	/<ucr. benket
A BENCHETUI	A BENCHETU//Î ~iesc	<i>intrans.</i>	A petrece la un benchet; a chefuli. [Sil. -che-tu-i]	/benchet + suf. ~ui
BENEDICTIN	BENEDICTÎN ~i	<i>m.</i>	Călugăr care face parte din ordinul întemeiat de către Benedict de Nursia, în sec. VI, în Italia.	/<fr. bénédictin
BENEFIC	BENÉFI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre circumstanțe, împrejurări etc.) Care face bine; cu efect pozitiv; binefăcător; prielnic; favorabil; propice.	/<fr. bénéfique
A BENEFICIA	A BENEFICI//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	A se folosi, având un beneficiu; a se bucura. ~ de un tratament medical. [Sil. -fi-ci-a]	/<fr. bénéficiere
BENEFICIAR	BENEFICIÁR ~i	<i>m.</i>	Persoană fizică sau juridică în folosul căreia se realizează o acțiune. [Sil. -fi-ci-ar]	/<lat. beneficiarius, fr. bénéficiaire
BENEFICIU	BENEFÍCI//U ~i	<i>n.</i>	1) Venit material sau spiritual; avantaj; câștig; folos; profit. • În ~ul cuiva în folosul cuiva.2) Venit net realizat într-o întreprindere industrială sau comercială. • Sub ~ de inventar în mod provizoriu; sub rezerva unei verificări ulterioare. [Sil. -fi-ciu]	/<lat. beneficium, fr. bénéfice
BENEVOL	BENEVÓL ~ă (~i, ~e)		Care se face din proprie dorință și gratuit; făcut de bunăvoie. Contribuție ~ă.	/<fr. bénévolé
BENGAL	BENGÁL ~ă (~i, ~e):		Foc ~ foc de artificii.	/<fr. (feu de) Bengale
BENGHI	BENGHI ~uri	<i>n. pop.</i>	Pată mică de culoare neagră pe obraz sau pe corp.	/<turc. benek
BENIGN	BENÍGN ~ă (~i, ~e)		1) (despre boli, tumori etc.) Care nu prezintă gravitate; fără consecințe grave.2) fig. Care este lipsit de gravitate, de intensitate; ușor; inofensiv.	/<lat. benignus
BENOAR	BENOÁR ~e	<i>n.</i>	Lojă situată la nivelul parterului într-o sală de spectacole.	/<fr. baignoire
BENTONIC	BENTÓNI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre plante, animale) Care trăiește pe fundul apelor; adaptat la mediul acvatic.	/<fr. benthonique
BENTONIT	BENTONÍT	<i>n.</i>	geol. Rocă sedimentară argiloasă cu pronunțate proprietăți absorbante, folosită în industrie ca decolorant, dezodorizant etc.	/<fr. bentonite
BENTOS	BÉNTOS	<i>n.</i>	Totalitate a organismelor care trăiesc fixate pe fundul apelor.	/<fr. benthos

BENZEN	BENZÉN ~i	<i>m.</i>	Hidrocarbură lichidă incoloră, extrasă din gudronul de ulei și din petrol, având diferite întrebuințări în industria chimică, farmaceutică, a parfumurilor etc.	/<fr. benzene
BENZENIC	BENZÉNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de benzen; propriu benzenului.2) Care conține benzen; cu benzen. Nucleu ~.	/<fr. benzenique
BENZINĂ	BENZÍNĂ	<i>f.</i>	Amestec lichid de hidrocarburi, ușor inflamabil, cu miros caracteristic, obținut prin distilarea petrolului sau produs prin sinteză și folosit, mai ales, drept combustibil pentru motoarele cu explozie.	/<fr. benzine
BENZOIC	BENZÓI//C ~că (~ci, ~ce):		Acid ~ substanță cristalină albă, extrasă din unele rășini naturale sau produsă pe cale sintetică și folosită în industria farmaceutică, alimentară, în cea a coloranților etc. [Sil. -zo-ic]	/<fr. benzoïque
BENZOPURPURINĂ	BENZOPURPURÍNĂ	<i>f.</i>	Colorant roșu folosit la vopsirea bumbacului.	/<fr. benzopurpurine
BERAR	BERÁR ~i	<i>m.</i>	1) Lucrător specializat în producerea berii.2) Vânzător de bere.	/bere + suf. ~ar
BERĂRIE	BERĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Local unde se consumă bere.2) rar Fabrică de bere. [Art. berăria; G.-D. berăriei; Sil. -ri-e]	/bere + suf. ~ărie
BERBANT	BERBÁN//T ~ți	<i>m. înv.</i>	Bărbat ușuratic care se ține de chefuri amoroase; afemeiat; crai; craidon.	/<ngr. berbantis
BERBEC	BERBÉ//C ~ci	<i>m.</i>	1) Masculul oii.2) la sing. art. Constelație din emisfera boreală. • Zodia ~cului unul din cele douăsprezece sectoare ale zodiacului.3) înv. Mașină de război, folosită la spargerea zidurilor și a porților.4) Mașină înzestrată cu o greutate mare, care, prin cădere repetată, servește la baterea pilonilor, la spargerea unor materiale dure etc.	/<lat. berbex, ~ecis
BERBECAR	BERBECÁR ~i	<i>m.</i>	rar Păstor de berbeci.	/berbec + suf. ~ar
BERBECAT	BERBECÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>rar</i>	1) (despre capul unor animale) Care are fruntea bombată și proeminentă ca la berbec.2) (despre botul sau fruntea unui animal) Care se caracterizează prin profil convex.	/berbec + suf. ~at
BERBELEAC	BERBELEÁC	<i>n. art.</i>	: De-a ~ul de-a rostogolul peste cap.	/Din berbec
BERC	BERC beárcă (berci, bérc)		1) (despre animale) Care are coadă scurtă sau tăiată; cu coada scurtă sau fără coadă.2) (despre căciuli) Care nu are vârf; fără țugui; turtit; teșit.	/Orig. nec.
BERE	BÉR//E ~i	<i>f.</i>	Băutură alcoolică slabă, spumoasă, obținută prin fermentarea unei infuzii de malț și flori de hamei. O halbă de ~. [G.-D. berii]	/<germ. Bier
BERECHET I	BERECHÉT I	<i>n. pop.</i>	1) și adverbial Cantitate de bunuri care întrece cu mult necesitățile obișnuite; belșug; bogăție; abundență; îndestulare. A avea timp ~.2) Situație înfloritoare (provenită pe neașteptate); prosperitate.	/<turc. bereket
BERECHET II	BERECHÉ//T II ~ți	<i>m. pop.</i>	Persoană care umblă cu șiretlicuri și înșelăciuni; om șiret și viclean.	/<turc. bereket

BEREGATĂ	BEREGÁT//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	1) Parte superioară a traheii, unde se află coardele vocale; laringe.2) Cavități interioară a gâtului, unde se află organele aparatului digestiv, respirator și articulator; gâtleej. • A lua pe cineva de ~ a) a trage pe cineva la răspundere; b) a forța pe cineva să accepte ceva.	/<sb. berikat
BERETĂ	BERÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Acoperământ pentru cap, confecționat dintr-un material moale, de obicei din lână, având formă rotundă și plată, cu marginile îndoită înăuntru; bască.	/<fr. béret
BERGAMOTĂ	BERGAMÓT//Ă ~e	<i>f.</i>	Varietate de pere rotunde, galbene, zemoase și aromate. [Var. pergamută]	/<fr. bergamote
BERI-BERI	BÉRI-BÉRI	<i>n.</i>	Boală provocată de lipsa în organism a vitaminei „B” și manifestată prin tulburări nervoase, cardiovasculare, respiratorii.	/<fr. béri-béri
BERIL	BERÍL ~uri	<i>n.</i>	Mineral reprezentând un silicat natural de beriliu și aluminiu, divers colorat, folosit, în funcție de culoare, ca piatră scumpă (smarald, acvamarin, heliodor etc.).	/<fr. béryl, lat. beryllus
BERILIU	BERÍLIU	<i>n.</i>	Metal dur de culoare albă, întrebuințat în aliajele de aluminiu, de fier și de cupru, pentru a le mări duritatea.	/<fr. béryllium
BERNARDIN I	BERNARDÍN I ~i	<i>m.</i>	1) Specie de câini de talie mare, de culoare albă cu pete roșcate, dresat pentru a descoperi drumeții rătăciți (iarna) în munți.2) Câine din această specie.	/<germ. Bernhardiner
BERNARDIN II	BERNARDÍN II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Călugăr (călugăriță) catolic din ordinul înființat, în sec. X, de Bernard.	/<fr. bernardin
BERNĂ	BÉRNĂ	<i>f.</i>	Pavilion (sau drapel) în ~ pavilion sau drapel național coborât pe jumătate, în semn de doliu.	/<fr. berne
BERNEVECI	BERNEVÉCI	<i>m. la pl.</i>	Pantaloni țărănești largi, confecționați din pânză groasă.	/<bulg. bernevici
BERTĂ	BÉRT//Ă ~e	<i>f.</i>	reg. Broboadă croșetată din lână, cu ciucuri, purtată de femei pe cap sau pe umeri.	/<fr. berthe
BESACTEA	BESACT//EÁ ~éle	<i>f. inv.</i>	Cutie mică (din lemn sau din alt material) frumos ornamentată, care servea pentru a păstra bijuterii, obiecte de cusut, tutun etc. [Art. besacteaua; G.-D. besactelei]	/<ngr. bestahtas
BESCHIE	BÉSCHI//E ~i	<i>f.</i>	1) Ferăstrău alcătuit dintr-o pânză lată cu muchia tăietoare curbată, prevăzut cu mânere la ambele capete și folosit, în special, la tăiatul buștenilor. [Art. beschia; G.-D. beschiei; Sil. -chi-e]	/<bulg. bičkija
BESTIAL	BESTIÁL ~ă (~i, ~e)		(despre persoane) Care este asemănător cu bestiiile; cu manifestări de bestie.2) (despre manifestări ale persoanelor) Care este propriu bestiiilor; (ca) de bestie. O furie ~ă. Cu purtări ~e. [Sil. -ti-al]	/<lat. bestialis, fr. bestial
BESTIALITATE	BESTIALIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter bestial.2) Manifestare bestială; comportare de om bestial. [Sil. -ti-a-li-]	/<fr. bestialité
A SE BESTIALIZA	A SE BESTIALIZ//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	rar A deveni bestial. [Sil. -ti-a-]	/<fr. bestialiser

BESTIAR I	BESTIÁR I ~i	<i>m.</i>	(în Roma antică) Gladiator care luptă cu fiarele în spectacole publice, pe arenele amfiteatrelor.	/<lat. bestiarius
BESTIAR II	BESTIÁR II ~uri	<i>n. inv.</i>	Luptă între oameni și bestii, practică pe arena circului.	/<lat. bestiarius
BESTIE	BÉSTI//E ~i	<i>f.</i>	1) Animal sălbatic de talie mare; fiară.2) fig. Om crud, nemilos. [Art. bestia; G.-D. bestiei; Sil. -ti-e]	/<lat. bestia
BEST-SELLER	BEST-SELLER [pr.: bestsélăr]	<i>n.</i>	1) Lucrare (literară) care deține recordul la vânzare.2) Autor popular al unei lucrări (beletristice) de mare succes.3) Articol sau produs foarte căutat la un moment.	/Cuv. engl.
BEŞLEAGĂ	BEŞL//EÁGĂ ~égi	<i>m.</i>	1) ist. Căpitan de beşlii.2) fig. fam. Bătrân neputincios şi urât; babalâc; boşorog. [Sil. -lea-gă]	/<turc. beşli alasi
BEŞLIU	BEŞLÍ//U ~i	<i>m. ist.</i>	1) Soldat (turc sau tătar) de cavalerie, care făcea serviciul de curier domnesc sau de jandarm.2) la pl. Corp de cavalerie, constând din asemenea soldaţi. [Sil. beş-liu]	/<turc. beşli
A BEŞTELI	A BEŞTEL//Í ~esc	<i>tranz.</i>	fam. A trata cu vorbe ofensatoare; a batjocori; a dezonora.	/Orig. nec.
BETA	BÉTA	<i>m. invar.</i>	1) Numele celei de-a doua litere a alfabetului grecesc.2): Particule ~ electron emis de unele substanţe radioactive.	/<fr. bêta
BETATRON	BETATR//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	fiz. Accelerator de particule, folosit pentru producerea unor electroni cu o mare energie cinetică.	/<fr. bétatron
BETEAG	BET//EÁG ~eágă (~égi, ~ége)	<i>pop.</i>	1) şi substantival (despre fiinţe) Care are o parte a corpului mutilată sau deformată; schilod; infirm; calic. A fi ~ de o mână.2) (despre membre) Care este ciuntit sau deformat; schilod.	/<ung. beteg
BETEALĂ	BETEÁLĂ	<i>f.</i>	Mănunchi de fire metalice lungi, lucioase (argintii sau aurii), cu care se împodobesc miresele. [G.-D. betelii; Sil. -tea-lă]	/<ngr. petali
A BETEJI	A BETEJ//Í ~esc	<i>tranz. pop.</i>	A face să se betejească.	/Din beteag
A SE BETEJI	A SE BETEJ//Í mă	<i>intrans.</i>	A deveni beteag.	/Din beteag
BETELIE	BETELÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Fâşie îngustă de stofă, aplicată în partea de sus a fustei sau a pantalonilor (pentru ajustare); bată.2) Tivitură făcută în partea de sus a fustei sau a pantalonilor, prin care se trece o gumă, un şiret etc. în scopul ajustării. [Art. betelia; G.-D. beteliei; Sil. -li-e]	/Din bată
BETEŞUG	BETEŞŪG ~uri	<i>n.</i>	1) Neajuns fizic; infirmitate.2) fig. Defect care împiedică buna funcţionare a unei maşini, a unui aparat sau a unui mecanism.3) fig. Proces patologic care tulbură echilibrul normal al organismului; boală.	/<ung. betegség
BETON	BETÓN betoáne	<i>n.</i>	Material de construcţie obţinut dintr-un amestec de pietriş, nisip, ciment şi apă care, întărindu-se, devine rezistent. • ~ armat amestec de astfel de material turnat peste o armătură.	/<fr. béton
A BETONA	A BETON//Á ~éz		1. tranz. A acoperi cu beton (pentru a face rezistent).2. intrans. A turna beton moale în cofrajele unei construcţii.	/<fr. bétonner
BETONIERĂ	BETONIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Maşină pentru prepararea betonului. ~ automată. [G.-D. betonierei; Sil. -ni-e-]	/<fr. bétonniere
BETONIST	BETONÍ//ST ~stă (~şti, ~ste)	<i>m. şi f.</i>	Muncitor specializat în lucrări de beton.	/beton + suf. ~ist

BETULACEE	BETULACÉE	f.	1) la pl. Familie de plante lemnoase cu flori unisexuate, grupate în amenți, care se polenizează prin intermediul vântului (reprezentanți: mesteacănul, alunul etc.).2) Plantă din această familie.	/<fr. bétulacées
BEȚIE	BEȚÍ//E ~i	f.	1) Stare provocată de consumul excesiv de alcool; ebrietate. • ~ rece (sau cu stupefiante) stare de intoxicație a organismului, provocată de consumarea unor stupefiante.2) Patimă pentru băuturile alcoolice. A suferi de ~3) Petrecere cu multă băutură.4) fig. Stare de uitare de sine, provocată de un anumit factor; exaltare cauzată de un factor, în special pozitiv.5) fig. Cantitate foarte mare (de ceva), care vădește lipsă de măsură; exces. ~ de cuvinte. [Art. beția; G.-D. beției; Sil. -ți-e]	/beat + suf. ~ie
BEȚIV	BEȚÍV ~ă (~i, ~e)	și substantiv	(despre persoane) Care face abuz de băuturi alcoolice; care are patima beției; alcoolic.	/beție + suf. ~iv
BETIVAN	BETIVÁN ~i	m.	peior. v. BEȚIV.	/bețiv + suf. ~an
BETIVANCĂ	BETIVÁN//CĂ ~ce	f.	peior. Femeie care face abuz de băuturi alcoolice.	/bețivan + suf. ~că
BEZEA I	BEZ//EÁ I ~éle	f.	fam. Sărut trimis cuiva cu vârful degetelor. [Art. bezeaua; G.-D. bezelei; Sil. be-zea]	/<fr. baiser
BEZEA II	BEZ//EÁ II ~éle	f.	Prăjitură preparată din albuș de ou bătut cu zahăr. [Art. bezeaua; G.-D. bezelei; Sil. be-zea]	/<fr. baiser
BEZMETIC	BEZMÉTI//C ~că (~ci, ~ce)	și adverbial	Care și-a pierdut temporar capacitatea de a judeca limpede (din cauza fricii, a unei mari neplăceri, a somnului etc.); lipsit de rațiune (pentru un scurt timp); zăpăcit; buimac; năuc. A umbla ~. • Stup ~ stup fără matcă.	/<ucr. bezmatok
A BEZMETICI	A BEZMETIC//Í ~ésc	tranz.	A face să se bezmeticească.	/Din bezmetic
A SE BEZMETICI	A SE BEZMETIC//Í mă ~ésc	intrans.	A deveni bezmetic.	/Din bezmetic
BEZNĂ	BÉZN//Ă ~e	f.	1) Întuneric de nepătruns. A plecat în ~a nopții.2) fig. Adâncime fără capăt; abis; prăpastie. [G.-D. beznei]	/<sl. bezduna
BIANUAL	BIANUÁL ~ă (~i, ~e)		Care are loc de două ori pe an; produs de două ori pe an. Revistă ~ă. [Sil. bi-a-nu-al]	/bi- + anual
BIARTICULAT	BIARTICULÁ//T ~tă (~ți, ~te)	anat.	Care are două articulații; cu două articulații. [Sil. bi-ar-ti-]	/bi- + articulat
BIATLON	BIATL//ÓN ~oáne	n.	Probă sportivă complexă, constând din alergare pe schiuri și tragere cu arma la țintă. [Sil. bi-a-]	/<rus. biatlon
BIATOMIC	BIATÓMI//C ~că (~ci, ~ce)		v. DIATOMIC. [Sil. bi-a-]	/<fr. biatomique
BIAXIAL	BIAXIÁL ~ă (~i, ~e)		Care are două axe; cu două axe. [Sil. bi-a-]	/<fr. biaxial
BIBAN	BIBÁN ~i	m.	Pește dulcicol răpitor, de talie medie, cu solzi mărunți și cu dungi negre transversale pe laturile corpului, având carnea albă și gustoasă.	/<bulg. biban
BIBAZIC	BIBÁZI//C ~că (~ci, ~ce):		Acid ~ acid care conține în moleculă doi atomi de hidrogen, ce pot fi înlocuiți prin atomi de metal; acid biacid.	/<fr. bibasique

BIBELOU	BIBELÓU ~ri	<i>n.</i>	Obiect decorativ mic, folosit pentru împodobirea interioarelor. [Sil. -be-lou]	/<fr. bibelot
BIBER	BÍBER ~i	<i>m.</i>	1) Mamifer rozător semiacvatic, cu blană prețioasă, care trăiește în colonii; castor.2) Blana prelucrată a acestui animal. Guler de ~.	/<germ. Biber
BIBERON	BIBER//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Sticlă mică prevăzută cu o tetină, servind la alăptarea artificială a sugacilor.	/<fr. biberon
BIBIC	BIBÍ//C ~ci	<i>m.</i>	Pasăre migratoare de baltă, de talie mică, cu moț și cu penaj colorat; nagăț.	/<ung. bibic
BIBILICĂ	BIBILÍ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Pasăre domestică de talie medie, având penajul cenușiu, împestrițat cu alb, și o proeminență cornoasă mai sus de cioc.	/cf., bulg., sb. biba
BIBILOI	BIBILÓI ~	<i>m.</i>	Bărbătușul bibilicii.	/bibil[ică] + suf. ~oi
BIBILURI	BIBÍLURI	<i>n.</i>	la pl. Dantelă lucrată cu acul sau cusătură cu zimți, aplicată ca garnitură la marginea obiectelor de lenjerie.	/<ngr. bibila
BIBLIC	BÍBLI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care țin de Biblie; propriu Bibliei. Nume ~.2) Care se referă la timpul evocat de Biblie. [Sil. bi-blic]	/<fr. biblique
BIBLIE	BÍBLI//E ~i	<i>f.</i>	1) Scriere bisericească care cuprinde Vechiul și Noul Testament; Sfânta Scriptură.2) fig. Carte voluminoasă.3) fig. Carte fundamentală (a unei literaturi, științe, organizații etc.). [Art. biblia; G.-D. bibliei; Sil. -li-e]	/<lat. biblia
BIBLIOFAG	BIBLIOFÁ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>și substantiv</i>	(despre insecte) Care se hrănește cu celuloza din hârtie. [Sil. -bli-o-]	/<fr. bibliophage
BIBLIOFIL	BIBLIOFÍL ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care are pasiunea de a colecționa cărți (rare și prețioase). [Sil. -bli-o-]	/<fr. bibliophile
BIBLIOFILIE	BIBLIOFILÍE	<i>f.</i>	1) Interes deosebit pentru cărți rare și prețioase.2) Ramură a bibliologiei care se ocupă cu studiul cărților rare și prețioase. [Art. bibliofilia; G.-D. bibliofiliei; Sil. -fi-li-e]	/<fr. bibliophilie
BIBLIOFOB	BIBLIOFÓB ~i	<i>m.</i>	Persoană care urăște cărțile; dușman al cărților. [Sil. -bli-o-]	/<germ. Bibliophobe
BIBLIOFOBIE	BIBLIOFOBÍE	<i>f.</i>	Ură împotriva cărților. [Art. bibliofobia; G.-D. bibliofobiei; Sil. -bi-e]	/<germ. Bibliophobie
BIBLIOGRAF	BIBLIOGRÁF ~i	<i>m.</i>	Specialist în bibliografie. [Sil. -bli-o-]	/<fr. bibliographe
BIBLIOGRAFIC	BIBLIOGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de bibliografie; propriu bibliografiei. Indice ~. Informație ~că. [Sil. -bli-o-]	/<fr. bibliographique
BIBLIOGRAFIE	BIBLIOGRAFÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Disciplină care se ocupă cu descrierea și sistematizarea textelor imprimate pentru a înlesni folosirea lor de către cititori.2) Listă (cu indicațiile de rigoare) a scrierilor care tratează aceeași problemă; material informativ asupra unei probleme.3) Listă (exhaustivă sau selectivă) a lucrărilor unui autor.4) Publicație (periodică) care include titluri de tipărituri recent apărute. [Art. bibliografia; G.-D. bibliografiei; Sil. -fi-e]	/<fr. bibliographie
BIBLIOLOG	BIBLIOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în bibliologie.	/<fr. bibliologie

BIBLIOLOGIE	BIBLIOLOGÍE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul cărților sub aspectul publicării, difuzării și comercializării lor. [Art. bibliologia; G.-D. bibliologiei; Sil. -bli-o-lo-gi-e]	/<fr. bibliologie
BIBLIOMAN	BIBLIOMÁN ~i	<i>m.</i>	Persoană stăpănită de bibliomanie; colecționar pasionat de cărți (rare și prețioase); bibliofil. [Sil. -bli-o-]	/<fr. bibliomane
BIBLIOMANIE	BIBLIOMANÍE	<i>f.</i>	Pasiune exagerată pentru cărți. [Art. bibliomania; G.-D. bibliomaniei; Sil. -bli-o-ma-ni-e]	/<fr. bibliomanie
BIBLIORAFT	BIBLIORÁFT ~uri	<i>n.</i>	Mapă în care se păstrează corespondența, actele clasate; clasor. [Sil. -bli-o-]	/biblio[tecă] + raft
BIBLIOTECAR	BIBLIOTECÁR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care se ocupă cu îngrijirea și administrarea unei biblioteci.2) Lucrător la o bibliotecă.3) Specialist în biblioteconomie. [Sil. -bli-o-]	/<fr. bibliothécaire
BIBLIOTECĂ	BIBLIOTÉ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Colecție (publică sau particulară) de cărți, publicații periodice, manuscris etc., clasificate și aranjate într-o anumită ordine pentru a facilita utilizarea lor de către cititori.2) Instituție care adăpostește o asemenea colecție, punând-o la dispoziția cititorilor.3) Mobilă cu rafturi pentru păstrarea cărților.4) Colecție de publicații cu o anumită tematică, scoasă de o editură în volume identice ca format și ca aspect. [G.-D. bibliotecii; Sil. -bli-o-]	/<lat. bibliotheca, fr. bibliothèque
BIBLIOTECONOMIE	BIBLIOTECONOMÍE	<i>f.</i>	Ramură a bibliografiei care studiază modul de organizare și de administrare a bibliotecilor. [Art. biblioteconomia; G.-D. biblioteconomiei; Sil. -bli-o-]	/<fr. bibliothéconomie
BICAMERAL	BICAMERÁL ~ă (~i, ~e)		(despre organul legislativ al unui stat) Care are două camere legislative.	/<fr. bicaméral
BICARBONAT	BICARBONÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Sare a acidului carbonic, rezultată din înlocuirea unui atom de hidrogen printr-un metal. • ~ de sodiu sare pulverulentă de culoare albă, folosită în farmaceutică și în bucătărie.	/<fr. bicarbonate
BICEFAL	BICEFÁL ~ă (~i, ~e)		(despre ființe) Care are două capete; cu două capete.	/<fr. bicéphale
BICENTENAR I	BICENTENÁR I ~ă (~i, ~e)		1) Care a împlinit două sute de ani; bisecular.2) Care durează de două sute de ani.	/<fr. bicentenaire
BICENTENAR II	BICENTENÁR II ~e	<i>n.</i>	Marcare a două sute de ani (de la un eveniment).	/<fr. bicentenaire
BICEPS	BÍCEP//S ~și	<i>m.</i>	Mușchi cu două ligamente între umăr și cot.	/<lat., fr. biceps
BICI	BICI bice	<i>n.</i>	1) Obiect constând dintr-o curea sau dintr-o împletitură de curele, legată de un băț, cu care se îndeamnă vitele la mers.2) Lovitură dată cu un astfel de obiect.3) fig. Întâmplare nefastă, care aduce mari pierderi și suferințe; nenorocire. [Monosilabic]	/<sl. biți
BICICLETĂ	BICICLÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Vehicul cu două roți egale acționate cu picioarele prin intermediul a două pedale. [Sil. -ci-cle-]	/<fr. bicyclette
BICICLIST	BICICLÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care merge cu bicicleta; ciclist. Un grup de zece ~ști. [Sil. -ci-clist]	/<fr. bicycliste

BICICLU	BICÍCL//U ~e	<i>n.</i>	Vehicul acționat cu picioarele prin intermediul a două pedale, având două roți inegale, dintre care prima este roata motoare. [Sil. -ci-clu]	/<fr. bicycle
A BICIUI	A BICIU//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	1) A lovi cu biciul.2) A da lovituri ca de bici, producând usturime.3) fig. A supune unei critici aspre; a flagela.	/Din bici
A SE BICIUI	A SE BICIU//Í mă	<i>intrans.</i>	A face (concomitent) schimb de lovituri cu biciul (unul cu altul).	/Din bici
BICIUITOR	BICIUIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și fig.</i>	Care biciuiește. Vânt ~. Critică ~oare.	/a biciui + suf. ~tor
BICIUȘCĂ	BICIÚȘ//CĂ ~ti	<i>f.</i>	1) Bici scurt și subțire.2) Vargă flexibilă din piele sau îmbrăcată în piele, folosită la călărie; cravașă.	/bici + suf. ~ușcă
BICOLOR	BICOLÓR ~ă (~i, ~e)		Care are două culori; cu două culori.	/<fr. bicolore
BICONCAV	BICONCÁV ~ă (~i, ~e)		(despre lentile, sticle etc.) Care are două fețe concave opuse; cu două fețe concave opuse.	/<fr. biconcave
BICONVEX	BICONVÉ//X ~xă (~cși, ~xe)		(despre lentile, sticle) Care are două fețe convexe opuse; cu două fețe convexe opuse.	/<fr. biconvexe
BICORN	BICÓRN ~uri	<i>n.</i>	Pălărie bărbătească de uniformă cu două prelungiri în formă de corn, purtată, în trecut, de către ofițeri și jandarmi.	/<fr. bicorne
BICROMAT	BICROMÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Sare obținută din tratarea cromatului unui metal cu un acid.	/<fr. bichromate
BIDEU	BIDÉU ~ri	<i>n.</i>	Vas pentru toaleta intimă.	/<fr. bidet
BIDINEA	BIDIN//EÁ ~ele	<i>f.</i>	Perie mare, de obicei rotundă, cu coadă lungă, folosită la văruiul pereților. [Art. bidineaua; G.-D. bidinelei; Sil. -di-nea]	/<turc. badana
BIDIVIU	BIDIVÍ//U ~i	<i>m.</i>	Cal tânăr, iute și frumos, folosit, mai ales, la călărie. [Sil. -di-viu]	/<turc. bedevî
BIDON	BID//ÓN ~oăne	<i>n.</i>	1) Recipient (de metal sau din mase plastice) cu capac, folosit pentru păstrarea și transportarea lichidelor.2) Ploscă căptușită pe din afară cu postav sau cu piele, folosită pentru a păstra băutura în condiții de campanie.	/<fr. bidon
BIDONVIL	BIDONVÍL ~uri	<i>n.</i>	Cartier sărăcăcios, cu locuințe improvizate, la periferia marilor orașe.	/<fr. bidonville
BIEF	BIÉF ~uri	<i>n.</i>	Porțiune a unui curs de apă (râu, canal), cuprinsă între două baraje sau ecluze. [Sil. bi-ef]	/<fr. bief
BIELĂ	BIÉL//Ă ~e	<i>f.</i>	Organ de mașină în formă de bară, care transmite mișcarea unei alte piese. [G.-D. bielei; Sil. bi-e-]	/<fr. bielle
BIELORUS I	BIELORÚ//S I ~să (~și, ~se)		Care aparține Bielorusiei sau populației ei. [Sil. bie-lo-]	/<rus. belorus
BIELORUS II	BIELORÚ//S II ~să (~și, ~se)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Bielorusiei sau este originară din Bielorusia. [Sil. bie-lo-]	/<rus. belorus
BIELORUSĂ	BIELORÚSĂ	<i>f.</i>	mai ales art. Limba bielușilor. [Sil. bie-lo-]	/<rus. belorus
BIENAL	BIENÁL ~ă (~i, ~e)		1) (despre manifestații) Care are loc o dată la doi ani. Expoziție ~ă.2) (despre procese, activități etc.) Care durează doi ani; de doi ani. Rotație ~ă.3) (despre plante) Care înflorește și fructifică la doi ani; cu ciclu vital de doi ani. [Sil. bi-e-]	/<fr. biennial

BIET	BIET biătă (bieți, biéte)	<i>și substantiv al</i>	1) Care trezește compasiune; vrednic de milă; sărman; sărac; nenorocit.2) (despre morți) De care îți pare rău că nu mai există; regretat.3) Care nu prezintă nici o importanță; demn de dispreț. [Monosilabic]	/<sl. bādinu
A BIFA	A BIF//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(cuvinte, cifre dintr-un text, registru, nume dintr-o listă etc.) A marca printr-un semn (în formă de „v”) pentru a pune în evidență în anumite scopuri.	/<fr. biffer
BIFILAR	BIFILĂR ~ă (~i, ~e)		(despre circuite) Care este format din două fire; cu două fire.	/<fr. bifilaire
BIFTEC	BIFTEC ~uri	<i>n.</i>	Bucată de mușchi de vită friptă la grătar sau în tigaie.	/<fr. bifteck
A SE BIFURCA	A SE BIFURCĂ pers. 3 se bifúrcă	<i>intrans.</i>	(despre drumuri, cursuri de apă etc.) A se divide în două (în formă de furcă).	/<fr. bifurquer
BIGAM	BIGĂM ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care încheie o nouă căsătorie, fără a desface legal prima; căsătorit concomitent cu două persoane.	/<lat. bigamus, fr. bigame
BIGAMIE	BIGAMÍ//E ~i	<i>f.</i>	Situație de bigam. [Art. bigamia; G.-D. bigamiei; Sil. -mi-e]	/<fr. bigamie
BIGĂ	BÍ//GĂ ~gi	<i>f.</i>	Macara de construcție specială, folosită pentru încărcări și descărcări, mai ales la bordul navelor.	/<fr. bigue
BIG BANG	BIG BANG			/Cuv. engl.
BIGOT	BIGÓ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care respectă cu strictețe prescripțiile religiei; habotnic; bisericos.	/<fr. bigot
BIGOTISM	BIGOTÍSM	<i>n.</i>	Comportament de bigot; habotnicie.	/<fr. bigotisme
BIGUDIU	BIGUDÍU ~ri	<i>n.</i>	Obiect de toaletă feminină în formă de tub mic (de metal sau de masă plastică), prevăzut cu elastic, servind la ondularea părului. [Sil. -gu-diu]	/<fr. bigoudi
BIHUNCĂ	BIHÚN//CĂ ~ci	<i>f. inv.</i>	Trăsură ușoară de curse, trasă de un singur cal.	/<ucr. bihunki
BIJUTERIE	BIJUTERÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Obiect confecționat din metal nobil sau din piatră scumpă folosit ca podoabă; giuvaier.2) la pl. Magazin în care se vând (și se confecționează) asemenea obiecte.3) fig. Lucrare de proporții și forme relativ mici care se impune prin eleganță și prin minuțiozitatea detaliilor. [Art. bijuteria; G.-D. bijuteriei; Sil. -ri-e]	/<fr. bijouterie
BIJUTIER	BIJUTIER ~i	<i>m.</i>	1) Lucrător specializat în confecționarea bijuteriilor; giuvaiergiu.2) Vânzător de bijuterii; giuvaiergiu. [Sil. -ti-er]	/<fr. bijoutier
BIKINI	BIKÍNI	<i>n.</i>	Costum de baie feminin, compus din două piese de dimensiuni reduse.	/Cuv. engl.
BILABIAL	BILABIÁL ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	lingv. (despre sunetele vorbirii) Care se articulează cu amândouă buzele. Consoană ~ă. [Sil. -bi-al]	/<fr. bilabial
BILABIAT	BILABIÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre flori) Care are sepelele și petalele unite, astfel încât se aseamănă cu o gură. [Sil. -bi-at]	/<fr. bilabié
BILANȚ	BILÁNT ~uri	<i>n.</i>	1) fin. Act contabil din care rezultă activul și pasivul activității unei întreprinderi într-o anumită perioadă.2) fig. Rezultat global al unei activități desfășurate într-o perioadă de timp.	/<germ. Bilanz

BILATERAL	BILATERÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care are două laturi; cu două laturi (opuse).2) Care ține concomitent de două aspecte opuse ale unui întreg.3) (despre frunze) Care este așezat simetric față de un ax.4) (despre convenții, contracte etc.) Care obligă în egală măsură ambele părți contractante.	/<fr. bilatéral
BILĂ I	BÍLĂ I	<i>f. anat.</i>	1) Lichid galben-verzui, amar, care este secretat de ficat și contribuie la digestie; fiere.2) Veziculă în care se depozitează acest lichid; fiere. [G.-D. bilei]	/<fr. bile, lat. bilis
BILĂ II	BÍL //Ă II ~e	<i>f.</i>	1) Obiect sferic (din metal, lemn, os, sticlă, mase plastice etc.) cu diverse întrebuințări (în tehnică, la unele jocuri etc.).2) (într-un sistem de vot) Semn prin care se aprobă sau se respinge ceea ce a fost pus la vot. ~ albă. ~ neagră. [G.-D. bilei]	/<fr. bille
BILET	BILÉT ~e	<i>n.</i>	1) Bucată mică de hârtie sau de carton imprimat, care, fiind procurat contra unei plăți, atestă dreptul de a beneficia de ceva. ~ de teatru. ~ de loterie. • ~ de voie hârtie prin care unui militar i se permite de a ieși în oraș. ~ de bancă hârtie de valoare, emisă de o bancă.2) Scrisoare scurtă.	/<fr. billet
BILIAR	BILIÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de bilă; propriu bilei. Veziculă ~ă. [Sil. -li-ar]	/<fr. biliaire
BILIARD	BILIÁRD ~e	<i>n.</i>	1) Joc cu bile, care sunt lovite cu tacul, după anumite reguli.2) Masă specială pe care se practică acest joc. [Sil. -li-ard]	/<fr. biliard
BILINGV	BILÍNGV ~ă (~i, ~e)		1) și substantival (despre persoane) Care cunoaște și vorbește în mod curent două limbi.2) Care este făcut în două limbi. Învățămant ~. Dicționar ~.3) (despre medii sociale) Care are două limbi de comunicare; cu două limbi de comunicare.	/<fr. bilingue
BILINGVISM	BILINGVÍSM	<i>n.</i>	Situație de bilingv; cunoaștere și folosire curentă a două limbi.	/<fr. bilinguisme
BILION	BILI //ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Număr egal cu o mie de miliarde (în unele țări) sau cu un miliard (în alte țări). [Sil. -li-on]	/<fr. billion
BILIOS	BILI //ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		(despre persoane) Care are secreție biliară excesivă. • Ten ~ ten galben. [Sil. -li-os]	/<fr. bilieux
BILIRUBINĂ	BILIRUBÍNĂ	<i>f.</i>	Pigment biliar, derivat al hemoglobinei, prezent în sânge.	/<fr. bilirubine
BILUNAR	BILUNÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care are loc de două ori pe lună; bimensual. Seminar ~.2) (despre publicații periodice) Care apare de două ori pe lună; bimensual. Buletin ~.	/bi- + lunar
BIMAN	BIMÁN ~ă (~i, ~e)		Care are două mâini; cu două mâini.	/<fr. bimane
BIMBAȘĂ	BIMBÁŞ //Ă ~i	<i>m.</i>	ist. Comandant în vechea armată turcească care avea în subordinea sa o mie de ostași.	/<turc. binbaşı
BIMENSUAL	BIMENSUÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care are loc de două ori pe lună; bilunar.2) (despre publicații periodice) Care apare de două ori pe lună; bilunar. [Sil. -su-al]	/<fr. bimensuel
BIMETAL	BIMETÁL ~e	<i>n.</i>	Produs obținut prin unirea mecanică a două straturi de metale sau de aliaje, pentru a căpăta alt produs cu proprietăți deosebite.	/<fr. bimétal
BIMETALIC	BIMETÁLI //C ~că (~ci, ~ce)		1) Care constă din două metale; format din două metale.2) (despre sisteme monetare) Care este bazat pe bimetalism.	/<fr. bimétallique

BIMETALISM	BIMETALÍSM	<i>n.</i>	Sistem monetar cu un dublu etalon metalic (de obicei, aurul și argintul).	/<fr. bimétallisme
BIMILENAR	BIMILENÁR ~ă (~i, ~e)		1) (despre procese) Care durează două milenii. Dezvoltare ~ă.2) Care are o vechime de două milenii. Inscripție ~ă. Cultură ~ă.	/<fr. bimillénaire
BIMOTOR	BIMOT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	(mai ales despre avioane) Care are două motoare; cu două motoare.	/<fr. bimoteur
BINA	BINÁ ~le	<i>f.</i>	1) Clădire în curs de construcție sau de reparație.2) la pl. Obiecte de tâmplărie (uși, ferestre etc.) destinate unei construcții. Atelier de ~le. [Art. binaua; G.-D. binalei]	/<turc. bina
BINAR	BINÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care constă din două elemente; cu două elemente în componență. Compus ~. Aliaj ~.2) (despre plante) Care are organele dispuse în perechi simetrice.3) mat. Care are drept bază numărul doi. • Relație ~ă relație dintre doi termeni.	/<fr. binaire
BINE I	BÍNE I	<i>adv.</i>	1) În mod favorabil; în mod prielnic. • A(-i) prinde ~ cuiva ceva a(-i) fi de folos. A(-i) veni cuiva ~ (să...) a(-i) veni cuiva la îndemână.2) Așa cum se cere; după toate regulile. A lucra ~.3) În mod corect și frumos. A scrie ~. A cânta ~.4) În concordanță deplină cu realitatea; cu precizie; exact. A ști ~. • Că ~ zici ai dreptate. A ști prea ~ ceva a) a fi convins de ceva; b) a ști ceva dinainte.5) Plin de sănătate; sănătos.6) În cantitate îndestulătoare; destul; îndeajuns; suficient. A mânca ~. • Mult și ~ foarte mult.7) De tot; pe deplin. E beat ~.8) (cu sensul unei propoziții aprobative) Îmi convine; de acord. • Ei ~! fie! Ba ~ că nu! desigur; se înțelege.	/<lat. bene
BINE II	BÍNE II	<i>n.</i>	1) Ceea ce este pozitiv (util, favorabil, prielnic etc.); faptă bună. • Cu ~le cu blândețe și cu bunăvoință. A-i face cuiva ~ a ajuta pe cineva. A-i face cuiva ~ cu ceva a împrumuta pe cineva cu ceva.2) Stare de satisfacție. A ajunge la ~.	/<lat. bene
BINECRESCUT	BINECRESCÚ//T ~tă (~ți, ~te)		Care a primit o educație bună; cu purtări cuviincioase. [Sil. -cres-cut]	/bine + crescut
A BINECUVÂNTA	A BINECUVÂNT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se bucure de fericire, revărsând harul divin; a blagoslovi.2) (despre preoți) A ajuta să beneficieze de harul divinității prin invocare; a blagoslovi.3) fig. A susține, exprimându-și acordul; a aproba; a încuviința; a consimți.	/bine + a cuvânta
BINEFACERE	BINEFÁCER//E ~i	<i>f.</i>	Ajutor acordat (cuiva) la un moment greu. [G.-D. binefacerii]	/bine + facere
BINEFĂCĂTOR I	BINEFÁCÁT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care face bine; cu efect pozitiv; prielnic; favorabil; propice; benefic. Remediul ~. Climă ~oare.	/bine + făcător
BINEFĂCĂTOR II	BINEFÁCÁTÓR II ~i	<i>m.</i>	Persoană care a făcut un bine (cuiva); om care a acordat cu generozitate un ajutor (cuiva). ~ul meu.	/bine + făcător
BINETE	BINÉTE	<i>f. pop.</i>	: A(-și) da ~ a (se) saluta.	/Din bine ați (venit)
BINEÎNTELES	BINEÎNTELÉS	<i>adv.</i>	Se înțelege; fără îndoială; desigur; firește.	/bine + înteles

BINEVENIT	BINEVENÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care bucură prin venirea sa; venit la momentul oportun.2) Care se produce la locul și la timpul potrivit; adecvat unei situații; oportun.	/bine + venit
A BINEVOI	A BINEVO//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	A voi, depășind anumite ambiții sau convenții; a avea bunăvoință, bunătațe să...	/bine + a voi
BINEVOITOR	BINEVOIT//ÓR ~oare (~óri, ~oare)	<i>și substantiv al</i>	(despre persoane și despre manifestările lor) Care vădește bunăvoință (față de cineva sau de ceva); predispus să înțeleagă situația grea în care se află cineva; înțelegător; amabil. Atitudine ~oare. [Sil. -vo-i-]	/a binevoi + suf. ~tor
BINIȘOR I	BINIȘÓR I	<i>adv.</i>	(diminutiv de la bine) 1) Destul de bine; satisfăcător. A se simți ~.2) Cum se cuvine; cum trebuie. • Șezi ~ stai cum trebuie; fii cuminte.	/bine + suf. ~ișor
BINIȘOR II	BINIȘÓR II	<i>n.</i>	: A lua cu ~ul (pe cineva) a trata cu blândețe; a lua cu binele.	/bine + suf. ~ișor
BINOCLU	BINÓCLU ~ri	<i>n.</i>	1) Instrument optic format din două lunete paralele, folosit pentru a observa obiectele situate la distanță.2) Fel de pansament, care acoperă ambii ochi; pansament binocular. [Sil. -no-clu]	/ <i><</i> fr. binocle
BINOCULAR	BINOCULÁR ~ă (~i, ~e)		1) (despre aparate optice) Care are două oculare; cu două oculare.2) Care este prevăzut pentru ambii ochi.	/ <i><</i> fr. binoculaire
BINOM	BIN//ÓM ~oame	<i>n.</i>	Expresie algebrică, alcătuită din suma sau diferența a două monoame.	/ <i><</i> fr. binôme
BIOBIBLIOGRAFIC	BIOBIBLIOGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de biobibliografie; propriu biobiblio-grafiei. [Sil. bi-o-bi-bli-o-]	/bio- + bibliografic
BIOBIBLIOGRAFIE	BIOBIBLIOGRAFÍ//E ~i	<i>f.</i>	Studiu care include biografia și lista lucrărilor unui autor. [Art. biobibliografia; G.-D. biobibliografiei; Sil. -fi-e]	/ <i><</i> fr. biobibliographie
BIOCENOLOGIE	BIOCENOLOGÍE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul biocenozelor. [Art. biocenologia; G.-D. biocenologiei; Sil. -gi-e]	/ <i><</i> fr. biocénologie
BIOCENOZĂ	BIOCENÓZĂ	<i>f.</i>	Totalitate a organismelor vii, care populează un anumit mediu, formând cu el un tot unitar. [Sil. bi-o-]	/ <i><</i> fr. biocénose
BIOCHIMIE	BIOCHIMÍE	<i>f.</i>	Ramură a biologiei care se ocupă cu studiul compoziției chimice a materiei vii în corelație cu procesele ei biologice; chimie biologică. [Art. biochimia; G.-D. biochimiei; Sil. -mi-e]	/ <i><</i> fr. biochimie
BIOCHIMIST	BIOCHIMÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Specialist în biochimie.	/ <i><</i> fr. biochimiste
BIOCICLU	BIOCÍCLU ~ri	<i>n.</i>	Ciclu de viață al unui organism. [Sil. bi-o-ci-clu]	/ <i><</i> fr. biocycle
BIOCURENT	BIOCUREN//T ~ți	<i>m.</i>	mai ales la pl. Energie electrică care se produce în țesuturile și organele ființelor vii.	/bio- + curent
BIODERMĂ	BIODÉRM//Ă ~e	<i>f.</i>	Strat de organisme sedentare (alge, bureți, moluște etc.) care acoperă părțile scufundate în apă ale obiectelor și plantelor aflate în apă.	/ <i><</i> fr. bioderme
BIODINAMICĂ	BIODINÁMICA	<i>f.</i>	Ramură a biofizicii care se ocupă cu studiul proceselor vitale ce se petrec în organisme. [Sil. bi-o-]	/bio- + dinamică

BIOFILTRU	BIOFÍLTR//U ~e	<i>n.</i>	Instalație de epurare pe cale biologică a apei poluate; filtru bacterian. [Sil. bi-o-fil-tru]	/<fr. biofiltre
BIOFIZIC	BIOFÍZI//C ~că (~ci,		Care ține de biofizică; propriu biofizicii. [Sil. bi-o-]	/<fr. biophysique
BIOFIZICĂ	BIOFÍZICĂ	<i>f.</i>	Ramură a biologiei care se ocupă cu studiul proceselor biologice din punct de vedere fizic. [Sil. bi-o-]	/<fr. biophysique
BIOGAZ	BIOGÁZ ~e	<i>n.</i>	Gaz obținut în urma procesului de descompunere a substanțelor organice. [Sil. bi-o-]	/<germ. Biogas
BIOGENETIC	BIOGENÉTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de biogeneză; propriu biogenezei. [Sil. bi-o-]	/<fr. biogénétique
BIOGENEZĂ	BIOGENÉZĂ	<i>f.</i>	Teorie potrivit căreia orice ființă a luat naștere din altă ființă. [Sil. bi-o-]	/<fr. biogenese
BIOGEOGRAFIE	BIOGEOGRAFÍE	<i>f.</i>	Ramură a geografiei care se ocupă cu studiul răspândirii animalelor și plantelor pe glob. [Sil. bi-o-ge-o-gra-fi-e]	/<fr. biogéographie
BIOGRAF	BIOGRÁF ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Autor de biografii.	/<fr. biographe
BIOGRAFIC	BIOGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de biografie; propriu biografiei. Date ~ce. Crochiu ~. [Sil. bi-o-]	/<fr. biographique
BIOGRAFIE	BIOGRÁFÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Expunere (orală sau scrisă) despre viața și activitatea unei persoane.2) Lucrare care conține istoria unei vieți particulare. [Art. biografia; G.-D. biografiei; Sil. bi-o, -fi-e]	/<fr. biographie
BIOLOG	BIOLÓ//G ~gă (~gi,	<i>m. și f.</i>	Specia-list în biologie.	/<germ. Biolog
BIOLOGIC	BIOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de biologie; propriu biologiei.2) Care provine din materie organică vie.	/<fr. biologique
BIOLOGIE	BIOLOGÍE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul naturii vii și al legilor de dezvoltare a vieții organice. [Art. biologia; G.-D. biologiei; Sil. -gi-e]	/<fr. biologie
BIOLOGISM	BIOLOGÍSM	<i>n.</i>	Teorie care transpune în mod mecanic legile biologice în viața societății, reducând procesul social la factorii biologici. [Sil. bi-o-]	/<fr. biologisme
BIOLOGIST I	BIOLOGÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de biologism; propriu biologismului.	/<fr. biologiste
BIOLOGIST II	BIOLOGÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al biologismului.	/<fr. biologiste
BIOLUMINESCENȚĂ	BIOLUMINESCÉNTĂ	<i>f.</i>	Luminescență biologică proprie unor organisme vii (bacterii, pești, insecte), datorită proceselor chimice din corpul lor. [Sil. bi-o-lu-mi-nes-cen-ță]	/<fr. bioluminescence
BIOMAGNETISM	BIOMAGNETÍSM	<i>n.</i>	Magnetism generat de structurile biologice.	/<fr. biomagnétisme
BIOMASĂ	BIOMÁSĂ	<i>f.</i>	Densitate a organismelor vii pe o unitate de masă.	/<fr. biomasse
BIOMETEOROLOGIE	BIOMETEOROLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a meteorologiei care se ocupă cu studiul influenței stărilor meteorologice asupra biosferei.	/<fr. biométéorologique
BIONICĂ	BIÓNICĂ	<i>f.</i>	Ramură a ciberneticii care se ocupă cu aplicarea principiilor de funcționare a sistemelor vii în electronică. [Sil. bi-o-]	/<fr. bionique
BIOPOLITICĂ	BIOPOLÍTICĂ	<i>f.</i>	Politică rasială care încearcă să aplice în practică biosociologia.	/<germ. Biopolitik

BIOPSIE	BIOPSÍE	<i>f.</i>	Extragere pe cale chirurgicală a unei porțiuni de țesut viu pentru a fi studiat la microscop. [Art. biopsia; G.-D. biopsiei; Sil. -psi-e]	/<fr. biopsie
BIORITM	BIORÍTM	<i>n.</i>	Ritm al proceselor biologice, cu durată diferită de la un proces la altul.	/<engl. biorhythm
BIOSFERĂ	BIOSFÉRĂ	<i>f.</i>	Înveliș al Pământului, în care se dezvoltă viața. [G.-D. biosferei; Sil. bi-o-]	/<fr. biosphere
BIOSISTEM	BIOSISTÉM ~e	<i>n. biol.</i>	Grup de indivizi din specii diferite care conviețuiesc.	/<fr. biosysteme
BIOSOCIOLOGIE	BIOSOCIOLOGÍE	<i>f.</i>	Concepție neștiințifică care explică dezvoltarea socială prin factori biologici, reduși la noțiunea de rasă.	/<fr. biosociologie
BIOSPEOLOGIE	BIOSPEOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a speologiei care se ocupă cu studiul biosferei din peșteri și din apele subterane. [Sil. bi-o-spe-o-]	/<fr. biospéléologie
BIOTERAPIE	BIOTERAPIÉ	<i>f.</i>	Terapie a unor boli cu ajutorul produselor biologice. [Sil. bi-o-te-ra-pi- ie]	/<fr. biothérapie
BIOTIC	BIÓTI//C ~că (~ci,		Care ține de viață; propriu vieții. [Sil. bi-o-]	/<fr. biotyque
BIOTOP	BIOTÓP ~uri	<i>n. biol.</i>	Mediu geografic în care trăiește un grup de plante și de animale în condiții omogene.	/<fr. biotope
BIOXID	BIOXÍ//D ~zi	<i>m.</i>	v. DIOXID.	/<fr. byoxyde
BIPARTID	BIPARTÍ//D ~dă (~zi, ~de):		Sistem ~ formă de organizare politică a societății, caracterizată prin succesiunea la putere a două partide principale.	/bi- + partid
BIPARTIT	BIPARTÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care cuprinde două părți; din două părți.2) (despre acorduri, contracte, înțelegeri) Care implică prezența a două părți; realizat cu participarea a două părți.	/<fr. biparti
BIPED	BIPÉ//D ~dă (~zi, ~de)	<i>și substantiv</i>	(despre ființe) Care umblă în două picioare; cu două picioare.	/<fr. bipede
BIPLAN	BIPLÁN ~e	<i>n.</i>	Avion cu două rânduri de aripi suprapuse.	/<fr. biplan
BIPOLAR	BIPOLÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care are doi poli; cu doi poli.2) (despre aparate, mașini) Care are doi poli magnetici sau electrici.3) (despre unele organisme marine) Care se poate întâlni simultan la cei doi poli și în zonele temperate ale emisferelor Pământului.	/<fr. bipolaire
BIPOLARITATE	BIPOLARITÁTE	<i>f.</i>	Caracter bipolar.	/<fr. bipolarité
BIR	BIR ~uri	<i>n.</i>	1) (în evul mediu) Impozit perceput de la țărani și orășeni.2) ist. Dare (în bani) încasată de către domnitor pentru Poarta Otomană; tribut. • A da ~ cu fugiții a fugi de undeva; a se face nevăzut.	/<ung. bér
BIREFRINGENT	BIREFRINGÉN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre cristale sau alte medii optice) Care produce birefrință; cu birefrință.	/<fr. biréfringent
BIREFRINGENȚĂ	BIREFRINGÉNȚĂ	<i>f.</i>	1) Fenomen optic care se produce la trecerea razei de lumină dintr-un mediu în altul, constând în descompunerea razei în două.2) Proprietate a unor corpuri transparente de a diviza razele de lumină, când acestea le penetrează.	/<fr. birefringence
BIRJAR	BIRJÁR ~i	<i>m. inv.</i>	Vizitiu (și posesor) al unei birje.	/birjă + suf. ~ar
BIRJĂ	BÍRJ//Ă ~e	<i>f. inv.</i>	Trăsură specială amenajată pentru transportul pasagerilor în oraș. [G.-D. birjei]	/<rus. birža

BIRJĂRESC	BIRJĂR//ESC ~ească (~ești)		1) înv. Care este caracteristic pentru birjari; de birjar.2) fig. rar Care vădește grosolănie.	/birjar + suf. ~esc
BIRJĂREȘTE	BIRJĂRÊȘTE	<i>adv.</i>	1) În felul birjarilor; ca birjarii.2) fig. Care vădește lipsă de pudoare; obscen; trivial.	/birjar + suf. ~ește
BIRLIC	BIRLÍ//C ~ci	<i>m.</i>	Carte de joc cu cea mai mare valoare între cărțile de aceeași culoare; as.	/ <i><</i> turc. birlik
BIRNIC	BÍRNI//C ~ci	<i>m. înv.</i>	Persoană obligată să plătească bir.	/bir + suf. ~nic
BIROCRAT	BIROCRÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Funcționar care practică birocratismul. [Sil. -ro-crat]	/ <i><</i> fr. bureaucrate
BIROCRATIC	BIROCRÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de birocrăți; propriu birocrăților. Stil ~. • Regim ~ regim bazat pe birocratism. [Sil. -cra-tic]	/ <i><</i> fr. bureaucratique
BIROCRATISM	BIROCRATÍSM	<i>n.</i>	v. BIROCRĂȚIE.	/birocrat + suf. ~ism
A BIROCRATIZA	A BIROCRATIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A face să se birocrațizeze.2) (chestiuni) A trata în mod birocratic.	/ <i><</i> fr. bureaucratiser
A SE BIROCRATIZA	A SE BIROCRATIZ//Ă mă	<i>intrans.</i>	A deveni birocrat; a căpăta însușiri de birocrat.	/ <i><</i> fr. bureaucratiser
BIROCRĂȚIE	BIROCRĂȚIE	<i>f.</i>	1) Atitudine caracterizată printr-o respectare exagerată a formalităților sau a regulilor scrise; formalism.2) Totalitate a birocrăților. [Art. birocrăția; G.-D. birocrăției; Sil. -cra-ți-e]	/ <i><</i> fr. bureaucratie
BIROU	BIRÓU ~ri	<i>n.</i>	1) Masă de scris (cu sertare).2) Cameră într-o instituție, unde este instalată masa de scris și mobilierul necesar și unde lucrează funcționarul acestei instituții; cabinet. ~l directorului.3) Secție administrativ-cancelărească a unei instituții.4) Instituție cu caracter gospodăresc și financiar, care prestează anumite servicii populației.5) Organ electiv de conducere al unor organizații politice, de masă, obștești. [Sil. bi-rou]	/ <i><</i> fr. bureau, rus. biuro
BIROTICĂ	BIRÓTICĂ	<i>f.</i>	Ansamblu de tehnici de informatică ce țin de activitatea administrativă, de secretariat.	/ <i><</i> fr. bureautique
BIRT	BIRT ~uri	<i>n. rar înv.</i>	Restaurant particular, mic și modest.	/ <i><</i> sb. birt
BIRTAȘ	BIRTÁȘ ~i	<i>m. înv.</i>	Stăpân al unui birt.	/birt + suf. ~aș
A BIRUI	A BIRUÍ birui	<i>tranz.</i>	1) (dușmani, adversari etc.) A înfrânge într-o luptă sau într-o întrecere; a bate; a învinge.2) rar (acțiune greu de realizat) A duce la bun sfârșit; a scoate la capăt; a isprăvi; a termina; a sfârși; a încheia.3) fig. (stări, sentimente) A face să nu se manifeste; a învinge. ~ frica. [Sil. -ru-i]	/ <i><</i> ung. birni
BIRUINȚĂ	BIRUÍNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Succes deplin obținut printr-un efort deosebit (într-o luptă, într-o competiție sportivă, într-un domeniu de activitate etc.); victorie; izbândă. [G.-D. biruinței; Sil. -ru-in-ță]	/a birui + suf. ~ință
BIRUITOR	BIRUIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	Care ține de biruinți; propriu biruinței; învingător; victorios; triumfător. Armată ~oare. [Sil. -ru-i-]	/a birui + suf. ~tor
BIS I	BIS I	<i>adj. invar.</i>	(precedat de un număr) Care se repetă a doua oară; repetat a doua oară.	/ <i><</i> lat. bis

BIS II	BIS II	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a exprima dorința spectatorilor de a repeta un număr dintr-un program, o arie etc.).	/<lat. bis
A BISA	A BIS//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (despre spectatori) A aclama cu strigăte de „bis“.2) (numere dintr-un program artistic) A repeta la cererea spectatorilor.	/<fr. bisser
BISCUIT	BISCUÍ//T ~ți	<i>m.</i>	Produs alimentar făcut din făină, ouă și zahăr, copt în diferite forme. [Sil. -cu-it]	/<fr. biscuit
BISECT	BISÉC//T ~ți	<i>adj.</i>	: An ~ an având 366 de zile.	/<fr. bissexe
BISECTOARE	BISECTOÁRE ~	<i>f.</i>	Dreaptă care trece prin vârful unui unghi și îl împarte în două părți egale. [Sil. -toa-re]	/<fr. bissecteur
BISECTOR	BISECT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		Care împarte în două părți egale. • Plan ~ plan care, traversând un diedru, îl împarte în două diedre egale.	/<fr. bissecteur
BISECULAR	BISECULÁR ~ă (~i,		Care a împlinit două sute de ani; bicentenar.	/<fr. biséculaire
BISERICĂ	BISÉRI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Edificiu construit și amenajat special pentru celebrarea cultului creștin. • A nu fi ușă de ~ a) a nu respecta morala creștină; b) a nu fi corect. A nu fi dus (de multe ori) la ~ a neglija conveniențele sociale.2) mai ales art. Instituția creștinismului în ansamblu.3) Comunitate religioasă de adepți ai aceluiași cult. [G.-D. bisericii]	/<lat. basilica
BISERICESC	BISERIC//ÉSC ~ească (~éști)		Care ține de biserică; propriu bisericii; ecleziastic.	/biserică + suf. ~esc
BISERICOS	BISERIC//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		Care respectă cu strictețe prescripțiile bisericii; bigot; habotnic.	/biserică + suf. ~os
BISEXUAT	BISEXUÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre plante și animale) Care are caractere specifice ambelor sexe; hermafrodit; androgin. [Sil. -xu-at]	/<fr. bissexué
BISILABIC	BISILÁBI//C ~că (~ci, ~ce)		Care constă din două silabe.	/bi- + silabic
BISMUT	BISMÚT	<i>n.</i>	Metal sfărâmiș, de culoare albă-cenușie cu reflexe roșietice, întrebuințat, sub formă de combinații, în medicină și în industrie. [Acc. și bismut]	/<fr. bismuth
BISTROU	BISTRÓU ~ri	<i>n.</i>	Restaurant modest, unde se consumă băuturi alcoolice.	/<fr. bistro
BISTURIU	BISTURÍU ~ri	<i>n.</i>	Instrument în formă de cuțit, folosit pentru operații chirurgicale; cuțit de disecție. [Sil. -stu-riu]	/<fr. bistouri
BISULFAT	BISULFÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Sare a acidului sulfuric.	/<fr. bisulfate
BISULFURĂ	BISULFÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Sulfură constând din molecule cu doi atomi de sulf.	/<fr. bisulfure
BIȘNIȚAR	BIȘNIȚÁR ~i	<i>m.</i>	fam. Persoană care se ocupă cu afaceri mărunte (și necinstite); găinar.	/bișniță + suf. ~ar
BIȘNIȚĂ	BÍȘNIȚ//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	Afacere mărunță (și necinstită); găinărie. [G.-D. bișniței]	/<engl. business
BIT	BIT biți	<i>m.</i>	Unitate de măsură a cantității de informație, exprimată în sistemul binar.	/<engl. bi[nary digi]t
BITUM	BITÚM	<i>n.</i>	Produs solid de culoare neagră, obținut din reziduurile de petrol (folosit ca izolanț hidrofug, ca material de pavare etc.).	/<fr. bitume

A BITUMA	A BITUM//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (mase granulare) A amesteca cu bitum.2) (șosele) A acoperi cu bitum.3) (rostrile dintre pavelele sau dintre dalele de beton ale unei șosele) A umple cu o masă bituminoasă.	/<fr. bitumer
BITUMAJ	BITUMÁJ	<i>n.</i>	Proces tehnic constând în acoperirea suprafeței unei șosele cu un strat de pietriș stropit cu bitum.	/<fr. bitumage
BITUMEN	BITÚMEN	<i>n.</i>	Material bogat în hidrocarburi, provenit din transformarea naturală în pământ a resturilor organice.	/<lat. bitumen
BITUMINOS	BITUMIN//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		1) Care conține bitumen; cu bitumen. Calcar ~.2) Care ține de bitumen; propriu bitumenului.	/<fr. bitumineux
BIURETĂ	BIURÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Tub de sticlă gradat, folosit în lucrări de laborator, în special la analiza volumetrică. [Sil. bi-u-]	/<fr. burette
BIVALENT	BIVALÉN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre elemente sau radicali chimici) Care are valența doi; cu valența doi.	/<fr. bivalent
BIVALV	BIVÁLV ~ă (~i, ~e)		1) (despre animale) Care are două valve.2) bot. (despre capsule) Care este format din două părți.	/<fr. bivalve
BIVOL	BÍVOL ~i	<i>m.</i>	1) Animal domestic rumegător, asemănător cu boul, având părul aspru, de culoare neagră (sau albă), și coarnele inelate, întoarse spre spate.2) fig. fam. Persoană opulentă și greoaie.	/<sl. byvolu
BIVOLIȚĂ	BÍVOLIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Femela bivolului. [G.-D. bivoliței]	/<bulg. bivolica
BIVUAC	BIVUÁC ~uri	<i>n. mil.</i>	1) Popas temporar (în corturi sau sub cerul liber) al unor trupe aflate în marș; tabără; cantonament.2) rar Popas al unor grupe de oameni (turiști, vânători, sportivi etc.); tabără; cantonament; campament. [Sil. vu-ac]	/<fr. bivouac
A BIVUACA	A BIVUA//CĂ ~chéz	<i>intrans.</i>	(despre unități militare) A se afla în bivuac. [Sil. -vu-a-]	/<fr. bivuaquer
BIZANTIN	BIZANTÍN ~ă (~i, ~e)		Care ține de Bizanț; propriu Bizanțului. Stil ~.	/<fr. byzantin
BIZANTINISM	BIZANTÍNISM	<i>n.</i>	1) Tendință de a discuta chestiuni subtile dar lipsite de rost.2) Mod de acțiune în viața publică și politică, caracterizat prin corupție și dezorganizare.	/<fr. byzantinisme
BIZANTINOLOG	BIZANTINOLO//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în bizantinologie.	/Din bizantinologie
BIZANTINOLOGIE	BIZANTINOLOGÍE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul istoriei, literaturii și artei bizantine. [Art. bizantinologia; G.-D. bizantinologiei; Sil. -gi-e]	/<fr. byzantinologie
BIZAR	BIZÁR ~ă (~i, ~e)		Care șochează prin felul său de a fi; ciudat; straniu; neobișnuit.	/<fr. bizarre
BIZARERIE	BIZARERÍ//E ~i	<i>f.</i>	Caracter bizar; ciudățenie.	/<fr. bizarrerie
BIZON	BIZÓN ~i	<i>m.</i>	1) Mamifer de talie mare, asemănător cu zimbriul, cu părul cafeniu-închis, fruntea mare, bombată și coarnele scurte.2) Pielea acestui animal.	/<fr. bison
A SE BIZUI	A SE BIZUI mă bízui	<i>intrans.</i>	A pune temei; a se baza; a se sprijini.	/<ung. bizni
BLACHEU	BLACHÉU ~ri	<i>n.</i>	Placă mică de metal, care se aplică pe vârful sau pe tocul încălțăminteii pentru a le proteja de tocare. [Sil. bla-cheu]	/Orig. nec.
A BLAGOSLOVI	A BLAGOSLOV//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) A face să se bucure de fericire, revărsând harul divin; a binecuvânta.2) (despre preoți) A ajuta să beneficieze de harul divinității prin invocare; a binecuvânta.	/<sl. blagosloviti

BLAGOVEȘTENIE	BLAGOVEȘTĚNIE	<i>f.</i>	reg. Sărbătoare creștină, marcată la 25 martie, închinată vestirii nașterii lui Isus Hristos; Buna-Vestire.	/<sl. blogovaštenije
BLAJIN	BLAJÍN ~ă (~i, ~e)		1) (despre persoane) Care are multă bunătate; bun la suflet; blând; pașnic.2) (despre manifestări ale persoanelor) Care vedește bunătate și căldură sufletească; blând. Privire ~ă.	/<sl. blažanu
BLAM	BLAM ~uri	<i>n.</i>	1) Dezaprobare categorică publică a cuiva.2) Opinie defavorabilă despre ceva sau cineva. • Vot de ~ sancțiune prin care o colectivitate, o organizație etc. dezaprobă activitatea unui conducător sau a unui împuternicit.	/<fr. blâme
A BLAMA	A BLAM//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A supune unui blam; a condamna în mod public; a stigmatiza; a înfiera; a osândi.2) A vorbi de rău; a calomnia, a cleveti; a huli; a ponosi; a detracta; a defăima.	/<fr. blâmer
BLANĂ I	BLÁNĀ I blāni	<i>f.</i>	1) Strat (des) de păr sau de lână, care crește pe pielea unui animal.2) Piele de animal cu păr cu tot, prelucrată. [G.-D. blānii]	/<bulg. blana
BLANĂ II	BLÁNĀ II blāni	<i>f. pop.</i>	Scândură groasă. [G.-D. blānii]	/<bulg. blana
BLANĂ III	BLÁNĀ III blānuri	<i>f.</i>	Haină confecționată din piele de animal prelucrată. [G.-D. blānii]	/<bulg. blana
BLANCHETĂ	BLANCHĚT//Ă ~e	<i>f.</i>	Formular folosit pentru telegrame, mandate poștale, polițe.	/<germ. Blankett
BLANȘARE	BLANȘĀRE	<i>f.</i>	Proces tehnologic constând în opărirea legumelor și fructelor pregătite pentru conservare.	/<fr. blanchir
BLANȘIRUIRE	BLANȘIRUĪRE	<i>f.</i>	Proces tehnologic constând în curățarea de resturi de carne a pieilor tăbăcite pentru a le conferi un aspect plăcut.	/<fr. blanchir
BLASFEMIE	BLASFEMĪE	<i>f. livr.</i>	1) Cuvânt prin care se ultragiază o divinitate.2) Act de defăimare a lucrurilor considerate sfinte (sau demne de un respect deosebit); profanare; sacrilegiu; pângărire. [Art. blasfemia; G.-D. blasfemiei; Sil. -mi-e]	/<lat. blasphemia
BLASTULĂ	BLASTŪLĀ	<i>f.</i>	A doua fază în dezvoltarea embrionară a metazoarelor.	/<fr. blastule
A BLAZA	A BLAZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se blazeze.	/<fr. blaser
A SE BLAZA	A SE BLAZ//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	(despre persoane) A deveni indiferent; a se dezgusta.	/<fr. blaser
BLAZAT	BLAZĀ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre persoane) Care a devenit incapabil de a trăi sentimente sau emoții puternice.	/v. a (se) blaza
BLAZER	BLAZER [pr.: bléizăr]	<i>n.</i>	Jachetă bărbătească din stofă, catifea etc. (cu buzunare aplicate).	/<engl., fr. blazer
BLAZON	BLAZ//ÓN ~oăne	<i>n.</i>	1) Semn simbolic al unui stat sau al unui oraș (zugrăvit pe drapele, monede etc.); stemă; herb.2) Marcă de noblețe a unei familii sau a unei dinastii; stemă; herb.	/<fr. blason
BLĂNAR	BLĀNĀR ~i	<i>m.</i>	1) Lucrător specializat în prelucrarea blănurilor și/sau în confecționarea unor articole din blană.2) Vânzător de articole de acest fel.	/blană + suf. ~ar
BLĂNĂRIE I	BLĀNĀRĪ//E I ~i	<i>f.</i>	1) Meseria de blănar.2) Atelierul blănarului.3) Magazin (sau secție într-un magazin) unde se vând blănuri sau articole de blană. [Art. blănăria; G.-D. blănăriei; Sil. -ri-e]	/blănar + suf. ~ărie
BLĂNĂRIE II	BLĀNĀRĪE II	<i>f.</i>	(cu sens colectiv) Cantitate mare de blănuri sau de articole de blană. [Art. blănăria; G.-D. blănăriei; Sil. -ri-e]	/blană + suf. ~ărie

BLĂNOS	BLĂN//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)	<i>rar</i>	(despre animale sau despre articole de blană) Care are blană deasă și lungă; cu blană bogată.	/blană + suf. ~os
BLÂND	BLÂN//D ~dă (~zi, ~de)		1) (despre persoane) Care are multă bunătate; bun la suflet; blajin; clement.2) (despre manifestări ale oamenilor) Care vădește bunătate și căldură sufletească; blajin.3) (despre animale) Care nu se teme de oameni.4) (despre animale) Care nu face rău oamenilor; neagresiv.5) (despre fenomene ale naturii) Care nu provoacă senzații violente sau dezagreabile: domol.	/<lat. blandus
BLÂNDĂ	BLÂND//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	Erupție de natură alergică, sub forma unor bășici roșii sau albe, însoțite de mâncărime.	/<lat. blandus
BLÂNDEȚE	BLÂNDÉȚE	<i>f.</i>	1) Caracter blând.2) Atitudine de om blând. [Art. blândețea; G.-D. blândeții]	/<lat. blandities
BLEANDĂ	BLEÁNDĂ blénde	<i>f. pop.</i>	1) Sperietoare de păsări.2) Pasăre molâie, jigărită.3) Izbitură violentă; îmbrâncitură. • A da blende a îmbrânci.	/Orig. nec.
BLEAȘC	BLEÁȘC	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a imita zgomotul umbletului prin băltoace) Fleașc.	/Onomat.
BLEFARITĂ	BLEFARÍTĂ	<i>f.</i>	Boală de ochi, care se manifestă prin inflamarea pleoapelor.	/<fr. blépharite
BLEG	BLEG bleágă (blegi, blége)		1) (despre animale) Care are urechi mari, lăsate în jos; clăpăug.2) (despre urechi) Care este moale și atârână în jos; pleoștit.3) fig. fam. (despre persoane) Care vădește lipsă de inteligență; prost; neghiob; nătărău; netot; nerod; stupid; năuc; tont; nătâng.	/cf. sb. bleka
A SE BLEGI	A SE BLEG//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) (despre persoane) A deveni bleg.2) (despre urechi) A se face bleg; a se lăsa în jos sau într-o parte (pierzându-și poziția sau forma); a se pleoști; a se bleoști.	/Din bleg
BLENDĂ	BLÉNDĂ	<i>f.</i>	Sulfură de zinc în stare naturală.	/<germ. Blende, fr. blende
BLENORAGIE	BLENORAGÍE	<i>f.</i>	Boală venerică contagioasă, caracterizată prin inflamarea organelor genitale, însoțită de scurgeri purulente; gonoree. [Art. blenoragia; G.-D. blenoragiei; Sil. -gi-e]	/<fr. blennorragie
A BLEOJDI	A BLEOJD//Î ~esc	<i>tranz. pop.</i>	(ochii) A face să se bleojească.	/Orig. nec.
A SE BLEOJDI	A SE BLEOJD//Î se ~esc	<i>intrans.</i>	(despre ochi) A deschide larg (de spaimă, de nedumerire sau de mirare); a se holba; a se zgâi.	/Orig. nec.
BLESTEM	BLESTÉM ~e	<i>n.</i>	1) Invocare a urgiei divine asupra cuiva; imprecăție.2) Cuvinte prin care se invocă abaterea unei nenorociri asupra cuiva; imprecăție; maledicție.3) Rău fatal, pus pe seama furiei divine, care se pare că planează în permanență deasupra cuiva; maledicție.	/v. a blestema
A BLESTEMA	A BLESTEMÁ bléstem		1. tranz. A supune unui blestem; a condamna la nenorocire.2. intrans. A rosti blesteme la adresa cuiva.	/<lat. blastemare
BLESTEMAT	BLESTEMÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) (în superstiții) Care a fost ajuns de un blestem; lovit de blestem.3) și substantival fam. (despre persoane) Care comite fapte nedemne; ticălos; mârșav; netrebnic; infam; josnic; abject.	/v. a blestema
BLEU	BLEU [pr.: blō]	<i>adj. invar.</i>	Care este de culoarea azurului; albastru-deschis. [Art. bleu]	/<fr. bleu

BLEUMARIN	BLEUMARIN [pr.: blömarín]	<i>adj. invar.</i>	Care este de culoare albastru-închisă. [Art. bleumarinul]	/<fr. bleumarine
BLID	BLID ~e	<i>n. pop.</i>	1) Vas (de lut, de metal etc.) adâncit, de diferite forme și cu diferite întrebuințări. ~ de bucătărie. • A mânca dintr-un ~ (cu cineva) a fi în relații de strânsă prietenie (cu cineva).2) Conținutul unui asemenea vas. • Un ~ de linte plată, de obicei neînsemnată, pentru care cineva se angajează să comită o josnicie.3) la pl. Totalitate a recipientelor folosite la pregătirea sau la servirea mâncării; veselă; vase. • A intrat nora în ~e se spune despre o persoană cu mișcări stângace, în special când aceasta face zgomot cu vasele sau le sparge.	/<sl. bliudu
BLIDAR	BLIDÁR ~e	<i>n.</i>	Dulap de bucătărie (cu sau fără uși), prevăzut cu polițe pentru blide.	/blid + suf. ~ar
A BLINDA	A BLIND //Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(sisteme tehnice, mașini de luptă) A acoperi cu blindaj.	/<fr. blinder
BLINDAJ	BLINDÁJ ~e	<i>n.</i>	Înveliș metalic care protejează un aparat, o mașină de luptă.	/<fr. blindage
BLINDAT	BLINDÁ //T ~tă (~ți, ~te)		1) Care are blindaj; acoperit cu blindaj. Tren ~.2) (despre unități militare) Care este dotat cu mașini de luptă cu blindaj.	/v. a blinda
BLITZ	BLITZ [pr.: bliț]	<i>n.</i>	Sursă de lumină intensă și de scurtă durată, având forma unei lămpi (electrice), cu care este prevăzut un aparat de fotografiat.	/<germ. Blitz (licht)
BLOC I	BLOC I ~uri	<i>n.</i>	1) Bucată mare dintr-o materie solidă și grea. ~ de piatră.2) Ansamblu de elemente grupate, care formează un tot omogen. • ~ de desen mapă cu foi de hârtie, prinse împreună și folosite la desen. În ~ împreună; fără a despărți; în totalitate; laolaltă; global.	/<fr. bloc
BLOC II	BLOC II ~uri	<i>n.</i>	Clădire mare cu multe etaje. A locui la ~.	/<germ. Blockhaus
BLOC III	BLOC III ~uri	<i>n.</i>	Înțelegere între diferite părți (state, partide, grupări etc.) în vederea realizării unor scopuri comune.	/<fr. blocus
A BLOCA	A BLO //CĂ ~chéz	<i>tranz.</i>	1) (state, orașe, porturi) A izola prin blocadă; a supune unei blocade.2) (căi de acces, mișcarea vehiculelor sau a persoanelor) A închide într-un blocaj; a bara.3) (folosirea unor produse sau fonduri) A interzice în mod legal pentru o anumită perioadă de timp.4) (completarea unor posturi vacante) A întrerupe ca fiind suficient.5) sport A neutraliza printr-un blocaj.6) A face să se blocheze.	/<fr. bloquer
A SE BLOCA	A SE BLO //CĂ se ~chează	<i>intrans.</i>	1) (despre organe sau mașini) A se opri brusc (din cauza unei defecțiuni).2) (despre organe ale corpului) A înceta să mai funcționeze (din cauza unei maladii).	/<fr. bloquer
BLOCADĂ	BLOCÁD //Ă ~e	<i>f.</i>	Sistem de măsuri (politice, economice, militare), aplicat față de un stat sau de un oraș cu scopul de a-l izola de lumea înconjurătoare, silindu-l să accepte anumite condiții.	/<germ. Blockade
BLOCAJ	BLOCÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Fundație de drum constând dintr-un strat de piatră așezat pe un pat de nisip.2) sport Procedeu tactic de apărare sau de oprire a unei acțiuni a adversarului.	/<fr. blocage

BLOCHAUS	BLOCHÁUS ~uri	<i>rar</i>	Clădire mare cu multe etaje; bloc.	/<germ. Blockhaus
BLOCNOTES	BLOCNÓTES ~uri	<i>n.</i>	Carnet pentru însemnări curente.	/<fr. blocnotes
BLOND	BLON//D ~dă (~zi, ~de)		1) (despre păr, ten) Care este de culoare deschisă; gălbui; bălai.3) și substantival (despre persoane) Care are părul și tenul de culoare deschisă. • Bere ~dă bere de culoare deschisă, gălbuie.	/<fr. blond
BLONDIN	BLONDÍN ~ă (~i, ~e)		v. BLOND.	/<fr. blondin
BLUES	BLUES [pr.: bluz]	<i>n.</i>	1) Cântec popular nostalgic al negrilor din America, devenit mai târziu piesă de jaz.2) Dans care se execută după această melodie.	/Cuv. engl.
BLUF	BLUF [pr.: blöf] ~uri	<i>n. livr.</i>	Șiretlic prin care cineva este speriat sau indus în eroare; faptă sau acțiune neizbutită (menită să deruteze sau să intimideze un adversar).	/<engl. bluff
BLUE-JEANS	BLUE-JEANS [pr.: blu-gins]	<i>m.</i>	Pantaloni confecționați dintr-un material special din bumbac rezistent, cu buzunarele și cusăturile întărite prin tigheluri și ținte.	/Cuv. engl.
BLUM	BLUM ~uri	<i>n.</i>	Lingou de oțel obținut prin laminare.	/<fr. bloom
BLUMING	BLÚMING ~uri	<i>n.</i>	Laminor pentru obținerea blumurilor.	/<engl. blooming
BLUZĂ	BLÚZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Obiect de îmbrăcăminte (mai ales femeiască) care acoperă corpul până la brâu. ~ de mătase.2) Haină de protecție purtată de anumite categorii de muncitori în timpul lucrului.	/<fr. blouse
BOA	BÓA	<i>m.</i>	Șarpe tropical mare, lung până la 4 m, neveninos, care își omoară victima încolăcind-o. [Sil. bo-a]	/<lat., fr. boa
BOABĂ	BOÁB//Ă ~e	<i>f.</i>	Fruct cărnos al unor plante, având în mijloc una sau mai multe semințe. • A nu ști (sau a nu pricepe) nici o ~ a nu ști (sau a nu pricepe) nimic. [Sil. boa-bă]	/Din boabe
BOACĂN	BOÁCĂN ~ă (~i, ~e)	<i>fam.</i>	Care vădește lipsă de inteligență; absurd; stupid; prostesc. • A o face ~ă a face ceva cu totul nepotrivit; a proceda în mod prostesc. [Sil. boa-căn]	/Orig. nec.
BOAITĂ	BOÁIT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Vită slabă.2) fig. fam. Om care comite fapte nedemne, reprobabile; nemernic; mârșav; ticălos; netrebnic. [Sil. boai-tă]	/<ung. bojti
BOALĂ	BOÁL//Ă boli	<i>f.</i>	1) Tulburare a stării normale a unui organism (uman sau animal); maladie; afecțiune. ~ infecțioasă. ~ epidemică. ~ de piele. • ~a copiilor (sau neagră) epilepsie. ~ de zahăr diabet. Boli profesionale boli care survin în urma exercitării unei profesii. ~ mintală psihoză. A băga pe cineva în ~e a) a băga groaza în cineva; a speria pe cineva de moarte; b) a supăra tare pe cineva.2) fig. Obişnuință anormală, nederijată de voință și de rațiune; înclinație excesivă și condamabilă; viciu; patimă. [G.-D. bolii; Sil. boa-lă; Pl. și boale (în expresii)]	/<sl. boli
BOARE	BOÁRE	<i>f.</i>	Suflare ușoară de vânt; adiere; briză. [Art. boarea; G.-D. boarei; Sil. boa-re]	/<lat. bareas

BOARFĂ	BOÁRF//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	1) Haină veche și zdrențuită; buleandră; tearfă.2) la pl. Obiecte de uz personal (sau casnic), în special de îmbrăcăminte, lipsite de valoare; bulendre.3) fam. Femeie de moravuri ușoare; târfă. [Sil. boar-fă]	/Orig. nec.
BOARTĂ	BOÁRT//Ă ~e	<i>f.</i>	Pește dulcicol, de talie mică, care își depune icrele în scoici. [Sil. boar- tă]	/Orig. nec.
BOB I	BOB I ~i	<i>m.</i>	1) Plantă leguminoasă cu fructul păstaie, cu semințe mari, ovale și plate.2) Sămânța acestei plante.3) (cu sens colectiv) Cantitate mare de semințe ale acestei plante. • A da (sau a ghici) în ~i a prezice viitorul cuiva după felul cum se aranjează bobii aruncați de către ghicitor. ~ cu ~ amănunțit, luând fiecare element în parte; fir cu fir. Din ~ în ~ fără grabă și foarte atent. ~ numărat exact; întocmai.	/<sl. bobu
BOB II	BOB II boábe	<i>n.</i>	1) Fiecare dintre părțile componente (asemănătoare cu un grăunte) ale unei totalități de elemente omogene; fir. ~ de nisip.2) Obiect mic, de formă rotundă, separat dintr-o cantitate mare de obiecte identice. ~ de mărgăritar.	/Orig. nec.
BOB III	BOB III ~uri	<i>n.</i>	1) Sanie sportivă pentru mai multe persoane, dirijată cu un volan sau cu două cabluri.2) Sport practicat cu această sanie.	/<engl. bob[sleigh]
BOBÂRNAC	BOBÂRNÁ//C ~ce	<i>n.</i>	Lovitură dată cu degetul mijlociu, desprins brusc și cu putere de sub degetul mare.	/Orig. nec.
A BOBINA	A BOBIN//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(fire, cabluri etc.) A înfășura pe o bobină.	/<fr. bobiner
BOBINAJ	BOBINÁJ ~e	<i>n.</i>	Totalitate a bobinelor dintr-o mașină sau dintr-un aparat (electric).	/<fr. bobinage
BOBINATOARE	BOBINAT//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	Mașină de bobinat. [Sil. -toa-re]	/bobină + suf. ~toare
BOBINATOR	BOBINAT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Muncitor specializat în operațiile de bobinare.	/bobină + suf. ~tor
BOBINĂ	BOBÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Suport (cilindric) care servește la înfășurarea diferitelor fire, cabluri, benzi.2) Ansamblu compus din această piesă și spirele înfășurate pe ea. • ~ electrică element al unui circuit electric, constituit din mai multe spire conductoare.	/<fr. bobine
BOBOC	BOBÓ//C ~ci	<i>m.</i>	1) Pui de găscă sau de rață. • Toamna se numără ~cii rezultatul unei munci se apreciază la sfârșit. A paște (sau a păzi) ~cii a pierde timpul în zadar.2) fig. Floare care abia începe să se deschidă.3) fig. Persoană care abia face primii pași într-un domeniu de activitate; novice; începător; debutant.	/<ngr. bubúki
BOBOT	BÓBOT ~e	<i>n.</i>	: În ~e fără noimă; într-o doară. A vorbi (sau a umbla) în ~e a vorbi (sau a umbla) fără rost.	/<bulg., sb. bobot
BOBOTEAZĂ	BOBOTEÁZĂ	<i>f.</i>	rel. Sărbătoarea botezului lui Isus Hristos. • Gerul Bobotezei ger mare. [Sil. -tea-ză]	/(a)pă + botează
A BOBOTI	A BOBOT//Í ~ésc	<i>intrans.</i>	(despre foc) A arde în văpăi, trosnind.	/Din bobot
A SE BOBOTI	A SE BOBOT//Í mă	<i>intrans.</i>	(despre răni) A se umfla și a se infecta.	/Din bobot

BOBSLEI	BÓBSLEI	<i>n.</i>	v. BOB III.	/<engl. bobsleigh
BOC	BOC	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda zgomotul produs la căderea sau la lovirea cu ceva a unui obiect).	/Onomat.
BOCANC	BOCÁN//C ~ci	<i>m.</i>	mai ales la pl. Gheată confecționată din material brut și durabil, având talpa groasă și grea.	/<ung. bakancs
A BOCĂNI	A BOCĂN//Í ~ésc	<i>intrans.</i>	A produce un zgomot prin lovire repetată (într-un obiect tare); a ciocăni.	/Din boc
BOCCEA	BOCC//EÁ ~éle	<i>f.</i>	Legătură făcută dintr-o bucată de pânză în care se duc diferite obiecte. [Art. bocceaua; G.-D. boccelei; Sil. boc-cea]	/<turc. bohça
BOCCEAGIU	BOCCEAGÍ//U ~i	<i>m. înv.</i>	Vânzător (ambulant) de mărfuri mărunte; coropcar; marchitan.	/<turc. bohçaci
BOCET	BÓCET ~e	<i>n.</i>	1) Plâns sfâșietor, însoțit de vaiete, strigăte, tânguiri.2) Specie a liricii populare, constând din versuri sau cuvinte improvizate, cântate pe o melodie lamentată la înmormântări; cântec funebru.	/a boci + suf. ~et
A BOCI	A BOCÍ bocésc		1. tranz. (morți) A deplânge prin bocete, conform ritualului; a jeli.2. intrans. 1) A plânge în hohote și cu vaiete.2) A plânge un mort; a jeli.	/<lat. boace
BOCITOARE	BOCIT//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	Femeie care îndeplinește ritualul bocitului la înmormântări.	/a boci + suf. ~toare
BOCNĂ	BÓCNĂ	<i>f.</i>	fam.: A se face (sau a îngheța) ~ a) a îngheța tare; b) a se face tare ca piatra prin îngheț.	/Orig. nec.
BODEGĂ	BODÉ//GĂ ~gi	<i>f.</i>	Local mic, destinat consumului de aperitive și de băuturi alcoolice.	/<germ. Bodega
A BODOGĂNI	A BODOGĂN//Í ~ésc	<i>intrans.</i>	(despre persoane) A vorbi incoerent, încet și nedeslușit (în semn de nemulțumire); a bombăni; a balmăji; a boscorodi.	/Orig. nec.
BOEM I	BOÉM I ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Boemiei (Cehia) sau este originară din Boemia. [Sil. bo-em]	/Din Boemia n. pr.
BOEM II	BOÉM II ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care duce o viață dezordonată și fără griji.	/Din Boemia n. pr.
BOEMĂ	BOÉM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Mediu în care trăiesc boemii; lume a boemilor.2) Fel de viață caracteristic boemilor. [G.-D. boemei]	/Din Boemia n. pr.
BOGASIER	BOGASIÉR ~i	<i>m. înv.</i>	Vânzător de articole de manufactură, în special de pânzeturi fine.	/bogasiu + suf. ~ar
BOGASIU	BOGASIŪ ~ri	<i>n.</i>	1) Stofă fină importată în trecut din Orient și folosită mai ales pentru căptușeli.2) la pl. Sorturi ale acestei țesături.	/<turc. bogasi
BOGAT	BOGÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) și substantival (mai ales despre persoane) Care posedă mijloace materiale multe și mari; cu avere mare; avut. Țară ~tă.2) Care are aparență de lucru scump; de mare valoare; somptuos; fastuos; luxos. Un covor ~.3) (despre bunuri) Care este în cantitate mare; abundent; îmbelșugat. Un aliment ~ în vitamine.4) Care conține elemente importante din abundență. O limbă ~tă. Pământ ~.5) (despre flori) Care are petale multe și dese; bățut.	/<sl. bogatu
BOGĂTAȘ	BOGÁTÁȘ ~i	<i>m.</i>	Persoană care posedă multe bunuri materiale; om (foarte) bogat.	/bogat + suf. ~aș

BOGĂȚIE	BOGĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Cantitate de bunuri care întrece cu mult necesitățile obișnuite; belșug; îndestulare; abundență.2) Situație de om bogat.3) Mulțime de bunuri materiale (în natură sau în bani); avuție.4) Cantitate mare de valori spirituale; abundență. ~ de idei. ~ de mijloace de expresie.5) Aparență de lucru bogat; caracter bogat; fastuozitate; somptuozitate. ~a unui decor. [Art. bogăția; G.-D. bogăției; Sil. -ți-e]	/bogat + suf. ~ie
BOGDAPROSTE	BOGDAPRÓSTE	<i>interj. pop.</i>	(se folosește pentru a mulțumi unei persoane care dă de pomană) Mulțumesc. • De ~ a) care este cerut de pomană; b) care este căpătat pe degeaba. Ca un pui de ~ se spune despre cineva care are o înfățișare nenorocită. [Sil. -da-pros-]	/<bulg. bog da prosti
BOGHET	BOGHÉ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>pop.</i>	(despre găini) Care are moț; cu moț; moțat. • Ochi ~ți ochi mari și frumoși.	/Orig. nec.
BOGLARI	BOGLÁRI ~	<i>m.</i>	Plantă erbacee otrăvitoare cu flori mici, galbene, care crește în locuri mocirloase. [Sil. -glari]	/<ung. boglár
BOGOMILIC	BOGOMÍLI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de bogomilism; propriu bogomilismului.	/Bogomil n. pr. + suf. ~ic
BOGOMILISM	BOGOMILÍSM	<i>n.</i>	(în evul mediu) Doctrină creștină dualistă, care nu recunoștea biserica ortodoxă și autoritatea statului.	/Bogomil n. pr. + suf. ~ism
BOI	BOI ~uri	<i>n. pop.</i>	Înălțime a corpului la om; talie; statură. [Monosilabic]	/<turc. boy
A BOI	A BO//Í ~iesc	<i>tranz. pop.</i>	1) A acoperi cu vopsea; a vopsi.2) (un colorant) A introduce într-o soluție pentru a da culoare; a vopsi.3) A da cu fard; a vopsi; a farda; a machia. [Sil. bo-i]	/Din boia
BOIA	BO//IÁ ~iele	<i>f. pop.</i>	1) Substanță colorantă cu care se acoperă diferite obiecte în scop decorativ sau de protecție; vopsea; culoare.2) fam. Produs cosmetic care se aplică în special pe față pentru a-i modifica aspectul natural; fard.3) Condiment sub formă de praf roșu, obținut din ardei iute pisat. [Art. boiaua; G.-D. boielii; Sil. bo-ia]	/<turc. boya
BOIANGERIE	BOIANGERÍ//E ~i	<i>f. inv.</i>	1) Ocupația boiangiului.2) Atelier sau întreprindere pentru vopsitul materialelor textile; vopsitorie.3) Prăvălie de vopsele. [Art. boiangeria; G.-D. boiangeriei; Sil. bo-ian-ge-ri-e]	/boiangiu + suf. ~ărie
BOIANGIU	BOIANGÍ//U ~i	<i>m. inv.</i>	Persoană specializată în vopsitul materialelor textile; vopsitor.	/<turc. boyaci
BOICOT	BOICÓT ~uri	<i>n.</i>	Metodă de luptă politică sau economică, constând în sistarea organizată a relațiilor cu o persoană (fizică sau juridică) în semn de represalii.	/v. a boicota
A BOICOTA	A BOICOT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A supune unui boicot. [Sil. boi-co-]	/<fr. boycotter
BOIER	BOIÉR ~i	<i>m.</i>	1) (folosit și ca titlu de noblete pe lângă numele respectiv) Mare proprietar de pământ (care deținea și o funcție înaltă în stat). • ~ de divan mare demnitar care făcea parte din divanul domnesc. ~ mare boier de prim rang. ~ mic boier de rang inferior.2) fig. fam. Persoană cu atitudini și maniere de aristocrat. • A face pe ~ul a) a se feri de munca fizică; b) a aștepta să fie servit. A trăi ca un ~ a trăi fără griji, fiind îndestulat. [Sil. bo-ier]	/<sl. boljarinu

BOIERESC I	BOIERĚSC I	<i>n.</i>	(în evul mediu) Muncă neplătită, pe care țăranii erau obligați s-o presteze pe moșiile boierilor în folosul acestora; clacă. [Sil. bo-ie-]	/boier + suf. ~esc
BOIERESC II	BOIER//ĚSC II ~ească (~ești)		1) Care ține de boieri; propriu boierilor. Moravuri ~ești.2) Care aparține boierilor; de boier. Conac ~. [Sil. bo-ie-]	/boier + suf. ~esc
BOIEREȘTE	BOIERĚȘTE	<i>adv.</i>	1) În felul boierilor; ca boierii.2) fig. Foarte bine. A trăi ~. [Sil. bo-ie-]	/boier + suf. ~ește
A BOIERI	A BOIER//Î ~esc	<i>tranz. înv.</i>	A conferi titlul de boier; a face boier. [Sil. bo-ie-]	/Din boier
A SE BOIERI	A SE BOIER//Î mă ~esc	<i>intrans. fam.</i>	(despre persoane) 1) A căpăta apucături de boier.2) A se comporta ca un boier; a o face pe boierul. [Sil. bo-ie-]	/Din boier
BOIERIE	BOIERÎ//E ~i	<i>f.</i>	(în societatea feudală) 1) Rang de boier.2) Situație de boier.3) Funcție înaltă în ierarhia administrativă a statului.4) fig. fam. Comportare ca de boier. [Art. boieria; G.-D. boieriei; Sil. bo-ie-ri-e]	/boier + suf. ~ie
BOIERIME	BOIERÎME	<i>f.</i>	(colectiv de la boier) 1) Totalitate a boierilor; pătură socială a boierilor.2) Mulțime de boieri. [Sil. bo-ie-]	/boier + suf. ~ime
BOIERNAȘ	BOIERNĂȘ ~i	<i>m.</i>	Boier de rang inferior.	/ <i><</i> rus. boiarin + suf. ~aș
BOIEROAICĂ	BOIEROÁI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	1) Mare proprietară de pământ; moșiereasă.2) fig. fam. Femeie cu atitudini și maniere de aristocrat.3) Soție a boierului. [Sil. bo-ie-roai-că]	/boier + suf. ~oaică
BOIEROS	BOIER//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) Care are purtări de boier; ca boierul.2) Care are pretenții mari (ca un boier). [Sil. bo-ie-]	/boier + suf. ~os
BOILER	BÓILER ~e	<i>n.</i>	Recipient metalic închis, folosit pentru încălzirea apei în clădirile netermoficate centralizat. [Sil. boi-ler]	/ <i><</i> germ. Boiler
BOIȘTE	BÓIȘT//E ~i	<i>f.</i>	1) Proces de depunere și de fecundare a icrelor.2) Loc unde are loc acest proces; bătaia peștilor. [Sil. bo-iș-]	/ <i><</i> bulg. boište, sb. bojište
BOIȘTEAN	BOIȘT//EÁN ~eni	<i>m.</i>	Pește dulcicol, de talie mică, având spatele și laturile de culoare verde-închisă și pânțele alb-argintiu. [Sil. bo-iș-]	/boiște + suf. ~an
BOJDEUCĂ	BOJDĚU//CĂ ~ci	<i>m. pop.</i>	Casă mică, veche și sărăcăcioasă; cocioabă. [G.-D. bojdeucii; Sil. -deu-că]	/Orig. nec.
BOJOC	BOJÓ//C ~ci	<i>m. pop.</i>	Fiecare dintre cele două organe de respirație la om și la animale, așezate în cavitatea toracică; plămân; pulmon.	/Orig. nec.
BOL	BOL ~uri	<i>n.</i>	: ~ alimentar cocoloș de alimente rezultat al masticăției.	/ <i><</i> fr. bol
A BOLBOROSI	A BOLBOROS//Î ~esc	<i>intrans.</i>	1) A vorbi incoerent, încet și nedeslușit; a bodogăni; a balmăji; a boscorodi.2) A vorbi într-o limbă neînțeleasă de ascultători.3) (despre lichide) A produce un zgomot asemănător cu cel al apei care fierbe; a gălgâi.	/Onomat.
BOLD	BOLD ~uri	<i>n. pop.</i>	1) Ac scurt cu gămălie la capăt.2) Obiect de metal în formă de agrafă, cu vârf ascuțit, folosit pentru a fixa ceva.3) Băț ascuțit cu care se îndeamnă vitele la mers.4) Împunsătură cu un asemenea băț.	/ <i><</i> sl. bodli

BOLDEI	BOLDEI ~	<i>m.</i>	1) Specie de câini de vânătoare cu corpul lung și cu picioarele scurte, folosit pentru a scoate vulpile sau bursucii din vizuină; baset.2) Câine din această specie. [Sil. bol-dei]	/bold + suf. ~ei
A BOLDI	A BOLD//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) v. A ÎMBOLDI.2) (ochii) A deschide larg, privind încordat; a zgâi; a holba.	/Din bold
A SE BOLDI	A SE BOLD//Î mă ~esc	<i>intranz.</i>	A se uita cu ochii larg deschiși și ațintiți într-un punct fix.	/Din bold
BOLERO	BOLERÓ ~uri	<i>n.</i>	1) Dans popular spaniol, cu un ritm moderat, executat sub acompaniament de chitară și castaniete.2) Melodie după care se execută acest dans. [Art. boleroul; Sil. -ro-ul]	/<sp. bolero
BOLEROU	BOLERÓU ~ri	<i>n.</i>	Obiect de îmbrăcăminte femeiască, fără mâneci, scurt până deasupra taliei, purtat peste bluză.	/<fr. boléro
BOLFĂ	BÓLF//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	Umflătură sub piele, provenită, de obicei, în urma unei lovituri sau a unei boli; tumoare dură; nod.	/cf. ucr. bol'fa
BOLFOS	BOLF//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		(despre persoane) Care are obraji mari și groși (ca niște bolfe).	/bolfă + suf. ~os
A BOLI	A BOL//Î ~esc	<i>intranz.</i>	A siferi de o boală; a fi bolnav timp mai îndelungat.	/<sl. bolați
BOLID	BOLÍ//D ~zi	<i>m.</i>	1) Meteorit care cade pe Pământ cu viteză mare, aprinzându-se. • Ca un ~ a) foarte repede; b) brusc; pe neașteptate.2) fig. Vehicul de mare viteză.	/<fr. bolide, lat. bolis, ~idis
BOLNAV	BOLNÁV ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre ființe) Care suferă de o boală; afectat de o boală; suferind.	/<bulg. bolnav
BOLNĂVICIOS	BOLNĂVICI//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		1) Care se îmbolnăvește ușor; cu sănătatea șubredă. Copil ~.2) (despre stări, înfățișare, înclinații etc.) Care denotă o boală; malativ. Paloare ~oasă.3) fig. (despre reacții, atitudini) Care nu este normal; ieșit cu totul din comun; anormal. O curiozitate ~oasă.	/bolnav + suf. ~icios
BOLOVAN	BOLOVÁN ~i	<i>m.</i>	Bucată mare și compactă, dintr-un material solid (piatră, pământ etc.).	/<bulg. balvan
A BOLOVĂNI	A BOLOVĂN//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A bate cu pietre, cu bolovani.	/Din bolovan
A SE BOLOVĂNI	A SE BOLOVĂN//Î se ~esc	<i>intranz.</i>	(despre nori) A se strânge grămadă (ca niște bolovani).	/Din bolovan
BOLOVĂNOS	BOLOVĂN//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		(despre terenuri, arături, drumuri) Care are (mulți) bolovani; cu (mulți) bolovani.	/bolovan + suf. ~os
BOLȘEVIC I	BOLȘEVÍ//C I ~că (~ci, ~ce)		Care ține de bolșevism; propriu bolșevismului.	/<rus. bol'shevíc
BOLȘEVIC II	BOLȘEVÍ//C II ~că (~ci, ~ce)	<i>m. și f.</i>	1) Adept al bolșevismului.2) Membru al Partidului Comunist din Rusia.	/<rus. bol'shevíc
BOLȘEVISM	BOLȘEVÍSM	<i>n.</i>	Doctrină leninistă despre revoluția proletară.2) Regim dictatorial instaurat în Rusia după lovitura de stat din 1917.	/<rus. bol'shevizm
A BOLȘEVIZA	A BOLȘEVIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se bolșevizeze.	/bolșevic + suf. ~iza
A SE BOLȘEVIZA	A SE BOLȘEVIZ//Ă mă ~éz	<i>intranz.</i>	A deveni bolșevic.	/bolșevic + suf. ~iza

BOLTĂ	BÓL//TĂ ~ți	<i>f.</i>	1) Parte interioară, boltită cu baza circulară a acoperișului unui edificiu; cupolă.2) Încăpere cu tavanul concav. • ~ta cerească (sau ~ta cerului) cerul. ~ta palatină palatul, cerul gurii.3) Construcție specială din vergele de lemn sau de metal, îndoite în formă de arc, care servește drept sprijin pentru plantele agățătoare. [G.-D. bolții]	/<sb. bolta, ung. bolt
A BOLTI	A BOLT//Î ~esc	<i>tranz.</i>	(construcții) A face să capete formă de boltă.	/Din boltă
A SE BOLTI	A SE BOLT//Î se ~ește	<i>intrans.</i>	1) A căpăta formă de boltă.2) A avea formă de boltă.	/Din boltă
BOLȚ	BOLȚ ~uri	<i>n.</i>	Organ de mașină de formă cilindrică, servind la asamblarea diferitelor elemente de utilaj.	/<germ. Bolz
BOLȚAR	BOLȚĂR ~i	<i>m.</i>	Bucată de piatră sau de beton, cu formă determinată, folosită în construcții.	/boltă + suf. ~ar
A BOMBA	A BOMB//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	A face să se bombeze.	/<fr. bomber
A SE BOMBA	A SE BOMB//Ă mă	<i>intrans.</i>	A căpăta formă concavă sau convexă.	/<fr. bomber
BOMBAJ	BOMBÁJ ~e	<i>n.</i>	Deformare a unei plăci, având o suprafață convexă.	/<fr. bombage
BOMBAMENT	BOMBAMÉNT	<i>n.</i>	Convexitate a părții carosabile a unei șosele, realizată pentru scurgerea apelor.	/<fr. bombement
A BOMBARDA	A BOMBARD//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (state, localități etc.) A supune unui bombardament; a ataca, lansând bombe sau obuze.2) fig. (persoane chestionate) A ataca vehement (cu întrebări).3) fig. A deranja mereu cu insistențe.4) fiz. (nuclee atomice) A acționa cu particule elementare (pentru a declanșa reacții nucleare).	/<fr. bombarder
BOMBARDAMENT	BOMBARDAMÉNT ~e	<i>n.</i>	Atac masiv (al unui obiect) constând în lansarea de bombe, proiectile sau rachete, efectuată de către aviație sau artilerie.	/<fr. bombardement
BOMBARDĂ	BOMBÁRD//Ă ~e	<i>f. inv.</i>	1) Mașină de război cu care se lansau bolovani asupra fortificațiilor.2) Tun de calibru mare cu care se lansau bombe.	/<fr. bombarde
BOMBARDIER I	BOMBARDIÉR I ~e	<i>n.</i>	Avion de bombardament. [Sil. -di-er]	/<fr. bombardier
BOMBARDIER II	BOMBARDIÉR II ~i	<i>m.</i>	Membru al echipajului unui avion militar, având funcția de a dirija bombardamentul. [Sil. -di-er]	/<fr. bombardier
BOMBARDON	BOMBARD//ÓN	<i>n. muz.</i>	Instrument de suflat care scoate sunete grave ca de contrabas.	/<fr. bombardon
BOMBASTIC	BOMBÁSTI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre stil, vorbire) Care are caracter artificial; care este afectat și emfatic.	/germ. bombastisch
BOMBAT	BOMBÁ//T ~tă (~ti,		Care este curbat în afară; convex. Frunte ~tă.	/v. a bomba
BOMBĂ	BÓMB//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Proiectil cu încărcătură, folosit la bombardamentele de aviație. ~ atomică. ~ cu hidrogen. • ~ vulcanică bucată de lavă, aruncată în atmosferă, mai ales la începutul erupției vulcanice.2) fig. fam. Știre senzațională, sosită pe neașteptate. • A cădea ca o ~ a veni pe neașteptate.3) sport Șut de minge.4) med. Recipient pentru gaze sau substanțe radioactive. [G.-D. bombe]	/<fr. bombe
A BOMBĂNI	A BOMBĂN//Î ~esc		1. intrans. 1) (despre persoane) A vorbi încet și nedeșluit (în semn de nemulțumire); a bodogăni; a boscorodi.2) (despre copii mici) A vorbi nearticulat.2. tranz. (persoane) A deranja, manifestându-și nemulțumirea prin vorbe spuse încet și confuz.	/Onomat.

BOMBEU	BOMBÉU ~ri	<i>n.</i>	Partea bombată și întărită, care formează vârful încălțăminteii.	/<fr. bombé
BOMBOANĂ	BOMBOÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	Produs de cofetărie, de diferite forme și consistențe, preparat din caramel sau din ciocolată aromatizat (și colorat). [G.-D. bomboanei; Sil. -boa-nă]	/<fr. bonbon
BOMBONERIE	BOMBONERÍ//E ~i	<i>f.</i>	Magazin de bomboane. [Art. bombonerie; G.-D. bomboneriei; Sil. -ri-e]	/<fr. bonbonnerie
BOMBONIERĂ	BOMBONIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Vas mic sau cutie în care se servesc sau se păstrează bomboane. [G.-D. bombonierei; Sil. -ni-e-]	/<fr. bonboniere
BOMFAIER	BOMFÁIER ~e	<i>n.</i>	Ferăstrău de mână pentru tăiatul metalelor. [Sil. -fa-ier]	/<germ. Bogenfeilen
BOMPRES	BOMPRÉS ~e	<i>n.</i>	Catarg mic și înclinat aproape orizontal, montat la prora unei veliere. [Sil. bom-pres]	/<it. bompreso
BON	BON ~uri	<i>n.</i>	1) Document care dă deținătorului dreptul să primească suma indicată pe el sau să procure anumite lucruri.2) Notă (de plată) cu care se achită sau se ridică marfa într-un magazin.3) fin. Hârtie de valoare, emisă de stat sau de o instituție bancară. • ~ de tezaur obligație emisă de stat pentru a obține împrumuturi (cu dobândă) de la cetățeni sau de la bănci.	/<fr. bon
BONAPARTISM	BONAPARTÍSM	<i>n.</i>	Formă de guvernământ, instaurată în Franța sub conducerea lui Napoleon Bonaparte.	/<fr. bonapartisme
BONAPARTIST I	BONAPARTÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de bonapartism; propriu bonapartismului.	/<fr. bonapartiste
BONAPARTIST II	BONAPARTÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al bonapartismului.	/<fr. bonapartiste
BONĂ	BÓN//Ă ~e	<i>f. inv.</i>	Femeie angajată într-o familie bogată pentru a se ocupa de educația și îngrijirea copiilor.	/<fr. bonne, germ. Bonne
A BONCĂLUI	A BONCĂLU//Í ~iește	<i>intrans.</i>	(despre animale erbivore mari) A rage prelung, chemător și puternic (în perioada de rut, în timpul unei lupte etc.).	/Orig. nec.
BOND	BOND ~uri	<i>n.</i>	Salt al avionului la o aterizare incorectă.	/<fr. bond
BONDAR	BONDÁR ~i	<i>m.</i>	1) Insectă mare din ordinul himenopterelor, care bâzâie și are un ac veninos; bărzăun.2) Orice insectă mare care bâzâie.	/Onomat.
BONDOC	BOND//ÓC ~oacă (~oci, ~oáce)		(mai ales despre persoane) Care este mic de statură și gros; îndesat.	/<turc. bunduk
BONETĂ	BONÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Acoperământ pentru cap, confecționat din pânză sau stofă, fără boruri, cu două panglici care se leagă sub bărbie. ~ de noapte. ~ pentru sugaci.2) Tichie din pânză albă, de formă cilindrică sau conică, purtată mai ales de personalul medical și de bucătari, în scopuri igienice.3) Chipiu fără cozoroc, de formă lunguiață, purtat de militari.	/<fr. bonnet
BONIER	BONIÉR ~e	<i>n.</i>	Carnet de bonuri. [Sil. -ni-er]	/bon + suf. ~ier
A BONIFICA	A BONIFICÁ bonífic	<i>tranz.</i>	1) (sume de bani) A scădea din valoarea unei facturi ca despăgubire.2) (prețuri) A micșora prin rabat.	/<fr. bonifier

A SE BONIFICA	A SE BONIFICĂ se bonifică	<i>intrans.</i>	A deveni superior din punct de vedere calitativ; a se ameliora; a se îmbunătăți.	/<fr. bonifier
BONITARE	BONIT//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	1) Determinare a calității pe baza unor criterii stabilite.2) Apreciere a calității unui animal în vederea selecției.	/<germ. Bonitierung
BONITATE	BONITĂTE	<i>f.</i>	1) Capacitate de plată și de credit a unei persoane sau instituții; solvabilitate.2) Capacitate a unei ape, a unui teren etc. de a da producție bună prin exploatare.	/<germ. Bonität
BONJUR	BONJŪR	<i>interj.</i>	Bună ziua!	/<fr. bonjour
BONJURISM	BONJURÍSM	<i>n.</i>	1) Atitudine de bonjurist.2) Manifestare de bonjurist.	/bonjur + suf. ~ism
BONJURIST	BONJURÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	(în secolul trecut) Nume folosit (adesea ironic) pentru tinerii (cu idei progresiste) care, întorși după studiile făcute în Franța, aveau obiceiul de a saluta prin „bonjur“.	/bonjur + suf. ~ist
BONOM	BONÓM ~i	<i>m. livr.</i>	Persoană care vădește blândețe și simplitate; om bun.	/<fr. bonhomme
BONOMIE	BONOMÍE	<i>f. livr.</i>	Caracter bonom.	/<fr. bonhomme
BONT	BONT boántă (bonți, boánte)		1) Care are vârful rotunjit sau retezat; cu vârful tocit.2) (despre degete, mâini, picioare) Care este scurt și gros.	/Orig. nec.
BONZ	BONZ ~i	<i>m.</i>	1) Slujitor al cultului budist.2) iron. Persoană influentă într-un partid politic; lider.	/<fr. bonze
BOR I	BOR I	<i>n.</i>	Metaloid de culoare neagră-cenușie, răspândit în natură numai sub formă de combinații cu oxigenul.	/<fr. bore
BOR II	BOR II ~uri	<i>n.</i>	Margine circulară, răsfrântă a unei pălării.	/<fr. bord
BORA	BÓRA	<i>n. invar.</i>	Vânt puternic, uscat și rece, care bate pe coastele nord-estice ale mărilor Adriatică și Neagră.	/<it., fr. bora
BORANGIC	BORANGÍC ~uri	<i>n.</i>	1) Fir de mătase naturală, obținut din gogoșile viermilor-de-mătase.2) Pânză țesută din asemenea fir, folosită pentru confecționarea fețelor de masă, a cuverturilor și a obiectelor de îmbrăcăminte ușoară.3) la pl. Varietăți ale unei astfel de pânze.	/<turc. bürüncük
BORAT	BORÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Sare a acidului boric.	/<fr. borate
BORAX	BÓRAX	<i>n.</i>	Sare a acidului boric, rezultată din combinarea lui cu sodiul; borat de sodiu.	/<fr. borax
BORCAN	BORCÁN ~e	<i>n.</i>	1) Vas de formă cilindrică (de sticlă sau din plastic), fără torți și larg la gură, folosit pentru păstrarea diferitelor produse.2) Conținutul unui asemenea vas.	/<bulg. burkan
BORCĂNAT	BORCĂNÁ//T ~tă (~ți, ~te)		Care este mare și bombat (ca un borcan); asemănător cu un borcan.	/borcan + suf. ~at
BORCĂNOS	BORCĂN//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		v. BORCĂNAT.	/borcan + suf. ~os
BORCEAG	BORCEÁG ~uri	<i>n.</i>	Nutreț constând dintr-un amestec de leguminoase și cereale.	/<bulg. borçak
BORD	BORD ~uri	<i>n.</i>	1) mar. Fiecare dintre cele două părți laterale ale punții unei nave.2) Fiecare dintre cele două margini ale aripilor unui avion. • De ~ referitor la navigație. La ~ pe puntea unei nave (sau într-un avion). A arunca peste ~ a părăsi, a renunța la ceva ca fiind nefolositor; a înlătura.	/<fr. bord, germ. Bord

BORDAJ	BORDÁJ ~e	<i>f.</i>	Perete exterior al unei nave.	/<fr. bordage
BORDEI	BORDÉ//I ~ie	<i>n.</i>	1) Locuință rudimentară, săpată (pe jumătate) în pământ și acoperită cu pământ, paie sau stuf.2) fig. pop. Căsuță săracăcioasă și neîngrijită, intrată pe jumătate în pământ. • Câte ~ie, atâtea obiceiie fiecare cu obiceiul său.	/Orig. nec.
BORDEL	BORDÉL ~uri	<i>n.</i>	Casă de prostituție.	/<fr. bordel, it. bordello
BORDEROU	BORDERÓU ~ri	<i>n.</i>	Tabel sau listă în care se înregistrează sumele unui cont, materialele dintr-un depozit, documentele și hârtiile dintr-un dosar etc.	/<fr. bordereau
BORDO	BORDÓ	<i>adj. invar.</i>	Care este de culoarea vișinei coapte; roșu-închis.	/<fr. bordeaux
A BORDURA	A BORDUR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(marginile unui obiect din tablă, plăci etc.) A răsfrânge în scopul întăririi sau asamblării cu alt obiect.	/Din bordură
BORDURĂ	BORDÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Margine (a unui obiect), făcută din alt material pentru protejare sau pentru înfrumusețare.2) Bandă îngustă din blocuri de piatră, care mărginește trotuarele. [G.-D. bordurii]	/<fr. bordure
BOREAL	BOREÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de polul nord; propriu polului nord; nordic; arctic. • Auroră ~ă fenomen luminos care se produce în ionosferă deasupra regiunilor polare. [Sil. -re-al]	/<fr. boréal, lat. borealis
BORFAȘ	BORFÁȘ ~i	<i>m.</i>	Persoană care fură boarfe; hoț de haine și lucruri mărunte.	/boarfă + suf. ~aș
BORHOT	BORHÓT ~uri	<i>n.</i>	Resturi rămase de la fructele sau cerealele fermentate după ce s-a extras alcoolul sau alți componenți utili (folosite uneori ca hrană pentru animale). ~ de prune. ~ de orez.	/Orig. nec.
BORIC	BÓRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care conține bor; cu bor în componență. Compus ~. • Acid ~ substanță albă, cristalină, inodoră, solubilă în apă, folosită în medicină și în tehnică.	/<fr. borique
A BOR"	A BOR//'' ~ăsc	<i>l. tranz. pop.</i>	(alimentele) A da afară pe gură; a vomita; a vărsa; a deborda.2. intrans. A da afară pe gură alimentele din stomac.	/Orig. nec.
BORMAȘINĂ	BORMAȘÍN//Ă ~i	<i>f.</i>	Mașină de găurit (materiale dure), prevăzută cu un burghiu rotitor (acționat de un motor electric). [G.-D. bormașinii]	/<germ. Bohrmaschine
A BORNA	A BORN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(terenuri, drumuri) A prevedea cu borne.	/<fr. border
BORNĂ	BÓRN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Stâlp de beton, piatră sau alt obiect care servește drept semn de marcaj pe marginea unei șosele, de-a lungul unei frontiere, a unei proprietăți funciare etc.2) Piesă metalică montată la capătul unui fir care realizează legătura unei mașini sau a unui aparat la rețeaua electrică.	/<fr. borne
BOROANĂ	BOROÁN//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	Unealtă agricolă în formă de grătar cu colți mari de fier, folosită pentru mărunțirea, afânarea și nivelarea arăturii; grapă. [Sil. -roa-nă]	/<ucr. borona
BOROBOAȚĂ	BOROBOÁT//Ă ~e	<i>f.</i>	Faptă nesocotită cu urmări neplăcute, dar lipsită de gravitate; poznă; năzbâtie; bazaconie; șotie. [Sil. -boa-ță]	/Orig. nec.
A BORONI	A BORON//Î ~ésc	<i>tranz.</i>	(solul arat) A prelucra cu boroana; a grăpa.	/Din boroană

BORȘ	BORȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Lichid cu gust acru, obținut prin fermentarea în apă a tărațelor de grâu opărite.2) Fel de mâncare lichid, constând din fiertură de carne sau/și de legume, înăcrită cu acest lichid (sau cu alt fel de acreală). • A mânca (la) ~ a minți. A sufla în ~ul cuiva a se amesteca nedorit în treburile cuiva.	/<rus., ucr. boršt
A SE BORȘI	A SE BORȘ//Î se ~ește	<i>intrans. pop.</i>	1) A deveni acru (ca borșul); a se acri.2) (despre alimente, mâncăruri, fructe) A pierde proprietățile pozitive (sub acțiunea factorilor externi); a se strica; a se altera; a se descompune; a se înăcri.	/Din borș
BORT	BORT	<i>n.</i>	Diamant de calitate inferioară, folosit ca abraziv.	/<fr. bort
BORTĂ	BÓRT//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	Spărtură sau scobitură (într-un corp sau într-un material) naturală sau făcută special; gaură.	/<ucr. bort
A BORTELI	A BORTEL//Î ~esc	<i>tranz. pop.</i>	A acoperi cu borți; a găuri.	/bortă + a sfredeli
BORT	BORT ~uri	<i>f. pop.</i>	Pântece de femeie gravidă.	/Orig. nec.
BORTOS	BORT//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		1) pop. fam. Care are pântece mare (ca un bort); burtos; bârdâhănos; pântecos.2) Care are bort; cu bort.	/bort + suf. ~os
BOSCAR	BOSCĂR ~i	<i>m. pop.</i>	Actor de circ care face scamatorii; scamator; iluzionist.	/Bosco n. pr. + suf. ~ar
BOSCHET	BOSCHÉT ~e	<i>n.</i>	Grup de arbori sau de arbuști, plantați într-o grădină pentru umbră sau în scop decorativ.	/<fr. bosquet
A BOSCORODI	A BOSCOROD//Î ~esc		1. intrans. A vorbi încet și nedeslușit (ca pentru sine); a bodogăni; a bolborosi; a bombăni; a bălmăji.2. tranz. (persoane) A deranja mereu, reproșând diferite lucruri; a cicăli; a morocăni.	/cf. ucr. božkorodity
BOS	BOS boși	<i>m.</i>	1) (în S.U.A.) Supraveghetor la o întreprindere.2) fig. Persoană care se află la conducere; șef; conducător; cap.	/<engl. boss
BOSTAN	BOSTÁN ~i	<i>m.</i>	1) reg. Plantă erbacee cu tulpina târătoare, cu fructe comestibile mari, rotunde sau lunguiețe, folosite în alimentația omului și a animalelor; dovleac. ~ turcesc. ~ alb.2) Plantă erbacee cu frunzele adânc crestate, cu fructul mare, sferic, având coaja verde și miezul roșu, dulce și foarte zemos; harbuz; pepene verde.3) fig. pop. Cap de om (prost).	/<turc. bostan
BOSTĂNAR	BOSTĂNĂR ~i	<i>n. pop.</i>	1) Paznic al unei bostănării.2) Cultivator de bostani.3) Vânzător de bostani.	/bostan + suf. ~ar
BOSTĂNĂRIE	BOSTĂNĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	Loc unde se cultivă în special bostani; pepenărie. • Frica păzește ~a se spune despre cineva care se abține de la o faptă rea numai de frică. [Art. bostănăria; G.-D. bostănăriei; Sil. -ri-e.	/bostan + suf. ~ărie
BOSTON	BOSTÓN	<i>n.</i>	1) Dans lent, asemănător cu valsul, caracterizat prin mișcări separate.2) Melodie după care se execută acest dans. [Acc. și bóston]	/<fr. boston
A SE BOSUMFLA	A SE BOSUMFLÁ mă bosúmflu	<i>intrans.</i>	A deveni ursuz ca urmare a nemulțumirii de acțiunile sau vorbele cuiva.	/Orig. nec.
BOȘ	BOȘ boășe	<i>n. pop.</i>	Glandă sexuală pereche care produce spermatozoizi și hormoni masculini; testicul.	/Orig. nec.

BOȘOROG	BOȘOR//ÓG ~oágă (~ógi, ~oáge)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care suferă de vătămătură; bolnav de hernie.2) pop. Bătrân neputincios și urât; babalâc.	/Din boș
A SE BOȘOROGI	A SE BOȘOROG//Í mă ~ésc	<i>intrans. pop.</i>	1) A se îmbolnăvi de hernie; a se vătăma.2) A pierde vigoarea fizică și/sau intelectuală (în special din cauza vârstei înaintate); a se hârbui; a se ramoli; a se rablagi; a se rebegi.	/Din boșorog
BOȘTINĂ	BOȘTÍN//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	1) Masă rămasă din fagure după ce s-a stors mierea și ceara.2) Masă rămasă din struguri după ce aceștia au fost trași la teasc; hoștină; tescovină.	/<sl. voština
BOT	BOT ~uri	<i>n.</i>	1) Partea anterioară a capului unor mamifere, cuprinzând gura și nasul. • A bea la ~ul calului a bea ultimul pahar, în picioare, înainte de plecare.2) depr. Cavități a capului omului în care se află limba și dinții și care servește ca organ al alimentației și al vorbirii; gură. • A pune (pe cineva) cu ~ul pe labe a pune (pe cineva) la punct; a obliga la tăcere (pe cineva). A se șterge pe ~ de ceva a fi nevoit să renunțe la ceva de mult râvnit. A se întâlni (cu cineva) ~ în ~ a se întâlni (cu cineva) pe neașteptate, față în față. A se pupa în ~ cu cineva a fi în mare prietenie cu cineva. A face ~ a se bosumfla.3) Partea din față (ascuțită) a unui obiect. ~ul automobilului. ~ul pantofului.	/Orig. nec.
BOTANIC	BOTÁNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de botanică; propriu botanicii. • Grădină ~că instituție de cercetări științifice, care dispune de o grădină cu plante vii cultivate (în condiții naturale sau în seră).	/<fr. botanique
BOTANICĂ	BOTÁNICĂ	<i>f.</i>	Ramură a biologiei care se ocupă cu studiul plantelor. [G.-D. botanicii]	/<fr. botanique
BOTANIST	BOTANÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Specialist în botanică.	/<fr. botaniste
A BOTANIZA	A BOTANIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(plante) A colecționa în scopuri științifice.	/<fr. botaniser
BOTĂ I	BÓT//Ă I ~e	<i>f.</i>	Lovitură de scrimă dată cu floreta sau cu sabia.	/<ung. bot
BOTĂ II	BÓT//Ă II ~e	<i>f.</i>	Vas din doage, înfundat la ambele părți, având o mică deschizătură la capac, folosit pentru transportarea și păstrarea lichidelor.	/Orig. nec.
BOTEZ	BOTÉZ ~uri	<i>n.</i>	1) Ritual creștin de primire în rândul credincioșilor a unui nou-născut, constând în afundarea lui în apă sfințită și în atribuirea unui prenume. • Nume de ~ nume dat unui copil la botez. ~ul focului prima participare la o luptă.2) Apă folosită pentru săvârșirea acestui ritual.3) Petrecere organizată cu prilejul acestui ritual; cumetrie.	/v. a boteza
A BOTEZA	A BOTEZÁ botéz	<i>tranz.</i>	1) A supune botezului.2) A înzestra cu nume de botez.3) A participa la botez în calitate de nașă sau de naș.4) fig. pop. (vin, lapte) A falsifica, adăugând apă.5) pop. A denumi printr-un supranume calificativ.	/<lat. baptizare
BOTFOR	BOTFÓR ~i	<i>m.</i>	Cizmă de vânătoare sau de călărie, având tureatca tare și încrețită. [Acc. și bótfor]	/<rus. botfor

BOTGROS	BOTGRÓ//S ~și	<i>m.</i>	Pasăre sedentară, de talie mică, cu penajul brun-roșiatie, cu cioc scurt și gros; ciresar; sâmburar.	/bot + gros
BOTINĂ	BOTÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Gheată înaltă (pentru dame sau copii), ajustată pe picior. ~ cu șireturi.	/<fr. bottine
BOTNIȚĂ	BÓTNIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Apărătoare care se leagă pe botul unor animale (câini, viței etc.) pentru a le împiedica să sugă, să pască sau să muște.	/bot + suf. ~niță
BOTOS	BOT//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)	<i>depr.</i>	1) (despre persoane) Care are gura mare (ca un bot).2) Care își manifestă nemulțumirea, bosumflându-se.3) fig. Care nesocotește buna cuviință, amestecându-se în treburile altora.	/bot + suf. ~os
BOTRIOCEFAL	BOTRIOCEFÁL ~i	<i>m.</i>	Vierme lung de 8-12 m, care trăiește parazitar în intestinalele omului și ale unor animale. [Sil. -tri-o-]	/<fr. botriocéphale
BOTRIOCEFALOZĂ	BOTRIOCEFALÓZĂ	<i>f. med.</i>	Boală parazitară la om și la unele animale, provocată de botriocefal și manifestată prin anemie și prin tulburări digestive. [Sil. -tri-o-]	/<fr. bothriocéphalose
BOTROȘ	BOTRÓȘ ~i	<i>m.</i>	Pasăre sedentară cântătoare, de talie mică, cu cioc foarte scurt și rotunjit, cu penaj viu colorat.	/bot + roș
BOTULISM	BOTULÍSM	<i>n. med.</i>	Intoxicație alimentară gravă, provocată de toxina unui bacil întâlnit în carnea și în fructele conservate.	/<fr. bothulisme
BOȚ	BOȚ ~uri	<i>n.</i>	1) Bucată sferică de dimensiuni reduse dintr-o materie; cocoloș. ~ de mămăligă. • A face ~ a) a da formă rotundă unui lucru; b) a face să-și piardă integritatea; a mototoli.2) Bulgăre de făină sau de mălai, rămas nefiert într-o mâncare; cocoloș; bulz; bol.	/Orig. nec.
A BOȚI	A BOȚ//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	A face să se boțească; a mototoli; a șifona.	/Din boț
A SE BOȚI	A SE BOȚ//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	A-și pierde netezimea; a se mototoli; a se șifona.	/Din boț
BOȚITURĂ	BOȚITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Loc unde un obiect este boțit.2) Obiect boțit.	/a boți + suf. ~tură
BOU	BO//U ~i	<i>m.</i>	1) Taur castrat, folosit ca animal de tracțiune și, mai ales, pentru carne. • A lucra ca un ~ a lucra mult și din greu. A scoate (pe cineva) din ~ii lui a scoate (pe cineva) din fire; a enerva. ~ii ară, caii mănâncă se spune în cazul când unii muncesc, iar alții trag foloase. A-și băga (sau a-și pune) ~ii în jug (sau în plug) cu cineva a colabora cu cineva.2) fig. depr. Bărbat prost.3): ~-de-baltă (sau -de-apă) a) specie de broaște cu pete roșii sau galbene pe pânțe; b) specie de bătlan cu gâtul alb și cu penajul galben-verzui pe spate și negru pe cap. ~-de-mare pește marin, de talie mică, de culoare cafenie sau cenușie-închisă. ~-de-noapte bufniță. ~ul-domnului a) rădașcă; b) buburuză. [Monosilabic]	/<lat. bovis
BOUR	BÓUR ~i	<i>m.</i>	1) Taur sălbatic, strămoș direct al vitelor cornute mari, care trăia odinioară și pe meleagul nostru.2) Stema veche a Moldovei, reprezentând capul acestui animal.3) Partea de dinainte a tălpii de la sanie, întoarsă în sus (în forma coarnelor acestui animal). [Sil. bo-ur]	/<lat. bubalus
BOUREL	BOUR//ÉL ~eá (~éi, ~éle)		1) Care are coarne asemănătoare cu ale bourului; ca de bour.2) fig. (despre sâni) Care este tare la pipăit și are o formă frumoasă.	/bour + suf. ~el

BOURESC	BOUR/ÉSC ~ească (~ești)		(despre coarnele melcului) Care se aseamănă cu ale bourului; ca de bour. [Sil. bo-u-]	/bour + suf. ~esc
BOVIDĂ	BOVÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de rumegătoare care include bovinele, ovinele, caprinele etc.2) Animal din această familie.	/<fr. bovidés
BOVIN	BOVÍN ~ă (~i, ~e)		Care ține de specia boului; propriu boului. Rasă ~ă.	/<lat. bovinus, fr. bovin
BOVINĂ	BOVÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Subfamilie de rumegătoare din care fac parte vitele cornute mari (reprezentant: boul).2) Animal din această subfamilie.	/<lat. bovinus, fr. bovin
BOX I	BOX I	<i>n.</i>	Gen de luptă sportivă între doi atleți care se bat cu pumnii îmbrăcați în mănuși speciale, respectând strict anumite reguli; pugilism.	/<fr. boxe, engl. box
BOX II	BOX II	<i>n.</i>	Piele de bovine special tăbăcită, folosită pentru confecționarea fețelor la încălțăminte.	/<fr., engl. box
A BOXA	A BOX//Ă ~éz		1. intranz. 1) A practica boxul.2) A fi angajat într-o luptă de box.2. tranz. fam. A lovi cu pumnii ca la box.	/<fr. boxer
BOXĂ	BÓX//Ă ~e	<i>f.</i>	Compartiment de dimensiuni reduse îngrădit sau izolat în interiorul unui local.	/<fr. boxe
BOXER	BOXÉR ~i	<i>m.</i>	Sportiv care practică boxul; pugilist.	/<fr. boxeur
BOZ	BOZ boji	<i>m.</i>	Plantă erbacee umbeliformă, toxică, cu miros neplăcut, cu flori albe și cu fructe negre.	/<ucr., bulg. boz
BOZIE	BÓZI//E ~i	<i>f.</i>	v. BOZ.	/boz + suf. ~ie
BRAC I	BRA//C I ~ci	<i>m.</i>	Rasă de câini mari, cu urechile lăsate în jos și cu părul scurt, folosiți, mai ales, la vânatul de prepelițe și de potârniche; prepelicar.2) Câine din această rasă.	/<fr. braque
BRAC II	BRAC II ~uri	<i>n.</i>	Deșeuri rezultate la fabricarea hârtiei.	/<rus. brak
A BRACONA	A BRACON//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	A face braconaj; a fi braconier.	/<fr. braconner
BRACONAJ	BRACONÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Vânătoare sau pescuit ilegal.2) Delict constând în încălcarea legii despre interzicerea vânatului sau a pescuitului.	/<fr. braconnage
BRACONIER	BRACONIÉR ~i	<i>m.</i>	Persoană care practică braconajul; om care vânează sau pescuiește fără permisiune. [Sil. -ni-er]	/<fr. braconnier
BRACTEE	BRACTÉE ~	<i>f.</i>	Frunzuliță verde sau divers colorată, aflată la baza florii.	/<fr. bractée, lat. bractea
BRAD	BRA//D ~zi	<i>m.</i>	1) Arbore conifer înalt, cu tulpina dreaptă, cu frunze persistente aciculare, cu semințe în formă de con și cu lemn moale, elastic, folosit în scopuri ornamentale și industriale. • ~argintiu varietate de brad cu frunze moi, de culoare verde-albicioasă. ~roșu (sau ~negru) varietate de brad cu frunzele în patru muchii; molid.2) Lemnul acestui arbore.3) Nume dat oricărui arbore cu frunze aciculare persistente și cu fruct în formă de con.4) Arbore de acest fel, de obicei mic, tăiat și împodobit cu prilejul Crăciunului sau al Anului Nou.	/Cuv. autoht.

BRAGAGERIE	BRAGAGERÍ//E ~i	<i>f. înv.</i>	Local unde se prepara și se vindea bragă. [Art. bragageria; G.-D. bragageriei; Sil. -ri-e]	/bragagiu + suf. ~ărie
BRAGAGIU	BRAGAGÍ//U ~i	<i>m. înv.</i>	1) Lucrător specializat în prepararea brăgii.2) Vânzător de bragă.	/bragă + suf. ~agiu
BRAGĂ	BRÁGĂ brăgi	<i>f.</i>	Băutură răcoritoare cu gust acrișor, preparată din făină fiartă și fermentată sau din bucățele de pâine fermentate în apă.	/ <i><rus. braga</i>
BRAHIAL	BRAHIÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de brațe; propriu brațelor. Arteră ~ă. [Sil. -hi-al]	/ <i><fr. brachial, lat. brachialis</i>
BRAHICEFAL	BRAHICEFÁL ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care are craniul aproape rotund.	/ <i><fr. brachycéphale</i>
BRAHICEFALIE	BRAHICEFALÍE	<i>f.</i>	Constituție brahicefală.	/ <i><fr. brachycéphalie</i>
BRAHIOLOGIE	BRAHIOLOGÍE	<i>f.</i>	lingv. Elipsă constând în evitarea repetării unui element al frazei exprimat anterior.	/ <i><fr. brachylogie</i>
BRAHIPOD	BRAHIOPÓD ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Clasă de nevertebrate marine, caracterizate prin prezența unei cochilii calcaroase bivalve și a două brațe de ambele părți ale gurii.2) Animal din această clasă.	/ <i><fr. brachyopodes</i>
BRAHMAN I	BRAHMÁN I ~ă (~i, ~e)		v. BRAHMANIC.	/ <i><fr. brahmane</i>
BRAHMAN II	BRAHMÁN II ~i	<i>m.</i>	1) Membru al primei caste sacerdotale (din cele patru) din India.2) Preot al lui Brahma.	/ <i><fr. brahmane</i>
BRAHMANIC	BRAHMÁNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de brahmani; propriu brahmanilor. • Religie ~că brahmanism.	/ <i><fr. brahmanique</i>
BRAHMANISM	BRAHMANÍSM	<i>n.</i>	Religie originară din India, având drept divinitate supremă pe zeul Brahma.	/ <i><fr. brahmanisme</i>
BRAMBURA	BRÁMBURA	<i>adv.</i>	fam. Fără rost; fără noimă; aiurea. A umbla ~.	/Orig. nec.
BRANCARDĂ	BRANCÁRD//Ă ~e	<i>f.</i>	Pat portativ constând dintr-o pânză tare, bine întinsă și fixată pe două bare paralele de lemn sau de metal, folosit pentru transportul bolnavilor și al răniților; targă.	/ <i><fr. brancard</i>
BRANCARDIER	BRANCARDIÉR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care transportă răniții sau bolnavii cu brancarda. [Sil. -di-er]	/ <i><fr. brancardier</i>
BRAND	BRAND ~uri	<i>n.</i>	1) Aruncător de proiectile.2) Proiectil aruncat cu această armă.	/Din Brandt n. pr.
BRANDENBURG	BRANDENBÚRG ~uri	<i>n.</i>	Sfoară de bumbac, lână sau mătase folosită, ca podoabă, la obiectele de îmbrăcăminte sau de mobilă; ceapraz; șnur; găitan; șiret.	/ <i><fr. brandenbourg</i>
BRANDY	BRANDY [pr.: bréndi]	<i>n.</i>	Băutură alcoolică preparată din vin; coniac.	/Cuv. engl.
BRANHIATĂ	BRANHIÁT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Subclasă de animale acvaticе, prevăzute cu branhiile.2) Animal din această subclasă. [Sil. -hi-a-]	/ <i><fr. branchiés</i>
BRANHIE	BRÁNHI//E ~i	<i>f.</i>	Organ de respirație extern sau intern, prezent la numeroase animale acvaticе. [Art. branchia; G.-D. branhiiei; Sil. -hi-e]	/ <i><lat. branchiae, fr. branchies</i>
BRANIȘTE	BRÁNIȘT//E ~i	<i>f.</i>	1) Pădure rară (cu copaci bătrâni), în care este interzisă tăierea arborilor; pădure (bătrână) rezervată pentru păstrare.2) înv. Pământ moșieresc, rezervat pentru pășune și fâneață. [Art. braniștea; G.-D. braniștii]	/ <i><bg. braniște</i>
BRANȘAMENT	BRANȘAMÉNT ~e	<i>n.</i>	Porțiune de conductă care leagă o conductă principală de una secundară.	/ <i><fr. branchement</i>

BRANȘĂ	BRĂNȘ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Diviziune a unei discipline științifice sau a unei activități practice; ramură; specialitate. • De ~ de meserie. [G.-D. branșei]	/<fr. branche
BRANȚ	BRANȚ ~uri	<i>n.</i>	Bucată de material (piele, carton, plută etc.) care se aplică în interiorul încălțăminteii peste talpă.	/cf. germ. Brandsohle
BRAS	BRAS	<i>n.</i>	Stil de înot constând în executarea în plan orizontal a unor mișcări simultane largi cu brațele și cu picioarele.	/<fr. brasse
BRASARDĂ	BRASÁRD//Ă ~e	<i>f.</i>	Bandă de pânză (purând o inscripție) care se pune în jurul brațului ca semn al unei anumite însărcinări; banderolă. [G.-D. brasardei]	/<fr. brassard
BRASERIE	BRASERÍ//E ~i	<i>f.</i>	Local în care se servesc preparate culinare, de cofetărie și de patiserie, și diferite băuturi. [Art. braseria; G.-D. braseriei; Sil. -ri-e]	/<fr. brasserie
BRASIERĂ	BRASIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Cămașă mică și scurtă pentru nou-născuți, care acoperă pieptul.2) Obiect de lenjerie pentru femei, care susține sânii; sutien. [Sil. -si-e]	/<fr. brassiere
BRASIST	BRASÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Înotător în stil bras.	/<fr. brassiste
BRAȘOAVĂ	BRAȘOÁV//Ă ~e	<i>f. mai ales la pl. pop.</i>	Vorbă goală; afirmație neserioasă; balivernă; palavă; fleac. [Sil. -șoa-vă]	/Din Brașov n. pr.
BRAȚ	BRAȚ ~e	<i>n.</i>	1) Parte a mâinii, cuprinsă între umăr și cot.2) Membru superior al corpului omenesc; mână. A ține în ~e. A prinde în ~e. • A strânge în ~e a îmbrățișa. A duce de ~ (pe cineva) a sprijini (pe cineva). A sta cu ~ele încrucișate a nu face nimic; a sta degeaba. A primi (pe cineva) cu ~ele deschise a primi (pe cineva) cu mare bucurie și plăcere. A fi ~ul drept al cuiva a fi omul de încredere al cuiva. ~e de muncă totalitate a persoanelor care dispun de capacitate de muncă.3) Cantitate (de ceva) care poate fi dusă de un om cu brațele. Un ~ de fân.4) Parte a unui obiect, a unei unelte, mașini etc., care se aseamănă prin formă și funcție cu brațul. ~ul unei macarale. ~ele unui fotoliu.5) Ramificație a unui curs de apă.	/<lat. brachium
BRAV	BRAV ~ă (~i, ~e)		Care dă dovadă de bărbăție și curaj; îndrăzneț; cutezător; curajos; viteaz.	/<fr. brave, it. bravo
A BRAVA	A BRAV//Á ~éz		1. tranz. (primejdii) A depăși cu bărbăție; a înfrunta fără frică.2. intranz. A o face pe bravul; a manifesta ambiția de a se evidenția ca fiind viteaz.	/<fr. braver
BRAVADĂ	BRAVÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Faptă sau vorbă prin care cineva sau ceva este bravat; sfidare.2) Expunere fără rost la risc.	/<fr. bravade
BRAVISIMO	BRAVÍSIMO	<i>interj.</i>	fam. v. BRAVO.	/<it. bravissimo
BRAVO	BRÁVO	<i>interj.</i>	(exclamație de laudă, de apreciere, care însoțește, de regulă, aplauzele) Foarte bine; extraordinar; excelent.	/<fr., it. bravo
BRAVURĂ	BRAVÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Caracter brav; vitejie.2) Faptă de om brav; manifestare de curaj.	/<fr. bravure

BRAZDĂ	BRĂZD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Fâșie de pământ tăiată și răsturnată cu plugul.2) Urmă lungă care rămâne în linie dreaptă după răsturnarea pământului cu brăzdarul. • A da (sau a se da) la ~ a se îndrepta; a se schimba în bine; b) a se acomoda; a se deprinde cu ceva. Din (sau de) ~ vite înjugate la plug dinspre brazdă; din dreapta.3) Bucată de pământ, de obicei de formă paralelipipedică, desprinsă cu iarbă cu tot de pe un teren pentru a fi răsădită în alt loc (ca ornament, drept protecție etc.).4) Fâșie de iarbă sau de cereale cosite, având lățimea unei apucături de coasă sau de cositoare; polog.5) fig. Încrêțitură a pielii (mai ales la față); rid; creț; zbârcitură; cută.6) fig. Urmă longitudinală lăsată pe o suprafață. [G.-D. brazdei]	/<sl. brazda
BRĂDET	BRĂDÉT ~uri	<i>n.</i>	1) Pădure de brazi.2) Desiș de brazi.	/brad + suf. ~et
BRĂDIȘ	BRĂDÎȘ ~uri	<i>n.</i>	v. BRĂDET.	/brad + suf. ~iș
BRĂDIȘOR	BRĂDIȘÓR ~i	<i>m.</i>	(diminutiv de la brad) Plantă erbacee perenă, cu tulpina culcată și ramificată, cu frunze mici aciculate, răspândită în pădurile montane; pedicuță.	/brad + suf. ~ișor
BRĂȚARĂ	BRĂȚ//ĂRĂ ~ări	<i>f.</i>	1) Podoabă (din metal prețios sau alte materiale) în formă de verigă, purtată de femei la încheietura mâinii sau pe braț.2) tehn. Piesă de metal constând din două sau mai multe bucăți care se strâng în jurul altor piese pentru a le asambla.3) Piesă inelară de metal, care servește la fixarea pe zid a unor țevi, burlane, cabluri și a altor piese suspendate.4) arhit. Element decorativ inelar în relief, care înconjoară o coloană: brâu. [G.-D. brățării]	/<lat. brachiale
A BRAZDA	A BRĂZD//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (pământul) A lucra cu plugul, trăgând brazde.2) A traversa, lăsând urme.3) A face să se brăzdeze.	/Din brazdă
A SE BRAZDA	A SE BRĂZD//Ă se ~eáză	<i>intrans.</i>	fig. (despre piele) A se acoperi cu brazde; a face riduri; a se zbârci; a se cuta; a se rida.	/Din brazdă
BRĂZDAR	BRĂZDÁR ~e	<i>n.</i>	Parte a plugului, care taie brazda în plan orizontal.	/brazdă + suf. ~ar
BRÂNCĂ I	BRÂNC//Ă I	<i>f.</i>	1) Boală contagioasă, specifică porcilor, caracterizată prin apariția unor pete vinete, umflarea gâtului și lipsa poftei de mâncare.2) pop. Boală infecțioasă, manifestată prin inflamarea și înroșirea pielii, prin dureri și stare febrilă; erizipel; orbalț.3) Plantă erbacee fără frunze, având flori albe-verzui, dispuse în spic. • ~a-porcului plantă erbacee meliferă, având tulpina și frunzele acoperite cu peri moi.	/Probabil cuv. autoht.
BRÂNCĂ II	BRÂN//CĂ II ~ci	<i>f. pop.</i>	1) Fiecare dintre cele două membre superioare ale corpului omenesc; mână. • Pe (sau în) ~ci târându-se pe mâini și pe picioare. A cădea în (sau pe) ~ci a) a cădea sprijinindu-se cu mâinile pe pământ; b) a nu mai putea (de oboseală); a fi mort (de oboseală).2) mai ales la pl. Izbitură bruscă cu mâinile; îmbrâncitură. • A da ~ci a îmbrânci. A-i da inima ~ci a-l îndemna (pe cineva) inima (să facă ceva).	/<lat. branca

BRÂNDUȘĂ	BRÂNDUȘ//Ă ~e	<i>f.</i>	Specie de plante cu rădăcina un bulb și cu flori de diferite culori, în formă de pâlnie. [G.-D. brândușei]	/<bulg. brenduška, sb. brnduša
BRÂNZĂ	BRÂNZ//Ă	<i>f.</i>	Produs alimentar, preparat din lapte coagulat separat de zer prin scurgere. ~ de vacă. • A nu face nici o ~ a) a nu realiza nimic; b) a nu fi bun de nimic; a nu valora nimic. A alege ~a (sau urda) de zer a separa binele de rău. A strica ~a (cu cineva) a rupe relațiile, a se certa (cu cineva). A nu face ~ cu cineva a nu putea ajunge la vreo înțelegere cu cineva. ~ bună în burdof de câine se spune despre o persoană care posedă multe calități, dar nu le folosește în scopuri bune. Frate, frate, dar ~a-i cu (sau pe) bani în chestiuni de afaceri nu se ține cont de relațiile de rudenie sau de prietenie. Zgârie~~ om zgârcit. [G.-D. brânzei]	/Orig. nec.
BRÂNZĂRIE	BRÂNZĂRI//E ~i	<i>f.</i>	1) Loc (la o stână) unde se prepară brânza.2) Magazin de brânzeturi.3) rar Cantitate mare de brânză. [Art. brânzăria; G.-D. brânzăriei; Sil. -ri-e]	/brânză + suf. ~ărie
BRÂNZET	BRÂNZÉT ~uri	<i>n.</i>	1) Cantitate mare de brânză.2) mai ales la pl. Varietăți de brânză.	/brânză + suf. ~et
A SE BRÂNZI	A SE BRÂNZ//Î se ~ește	<i>intrans.</i>	(despre lapte) A se face brânză; a căpăta aspect de brânză (la fierbere); a se corăsi.	/Din brânză
BRÂNZOaică	BRÂNZOAI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Plăcintă cu brânză, făcută din aluat dospit. [G.-D. brânzoacei; Sil. -zoai-că]	/brânză + suf. ~oaică
BRÂNZOS	BRÂNZ//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		1) Care conține (multă) brânză.2) Care are aspect de brânză; asemănător cu brânza.	/brânză + suf. ~os
BRÂU I	BRÂ//U I ~ie	<i>n.</i>	1) Fâșie din piele sau din alt material care servește la încins sau la ajustat îmbrăcămintea; cingătoare; curea; centură; cordon. • A fi cu cuțitul la ~ a fi foarte bătăuș.2) Fâșie lată, confecționată, de obicei, din lână colorată, făcând parte din costumul național.3) Fâșie lată purtată de preoți, servind drept indice al gradului în ierarhia bisericească.4) Parte a corpului omenesc dintre șolduri și coaste; mijloc; talie; cingătoare. • A sta cu mâinile în ~ a sta degeaba; a nu face nimic.5) arhit. Element decorativ inelar, în relief, care înconjoară o coloană: brătară [Monosilabic]	/Cuv. autoht.
BRÂU II	BRÂU II ~ri	<i>n.</i>	mai ales art. 1) Dans popular executat în cerc de către dansatori, care se prind unul de brâul altuia.2) Melodie după care se execută acest dans. [Monosilabic]	/Cuv. autoht.
BRE	BRE	<i>interj. fam.</i>	1) (se folosește pentru a atrage atenția persoanei căreia i se adresează) Măi.2) (folosit repetat sau pronunțat prelung exprimă mirare).	/<turc. bre
BREABĂN	BREÁBĂN brébeni	<i>m.</i>	1) Plantă erbacee perenă din familia cruciferelor, înaltă, cu flori roșii-purpurii, reunite în raceme, răspândită, mai ales, în pădurile umbroase.2) v. BREBENEL. [Sil. brea-băn]	/Orig. nec.

BREASLĂ	BREÁSLĂ brésle	<i>f.</i>	1) (în orânduirea feudală) Asociație de meșteșugari din aceeași branșă, creată în scopul unirii forțelor în lupta contra exploatării feudale sau pentru limitarea concurenței de piață; corporație; isnaș.2) fig. Diviziune a unei discipline științifice sau a unei activități practice; branșă; specialitate; ramură. [G.-D. breslei; Sil. breas-lă]	/<sl. bratistvo
BREAZ	BREAZ ~ă (breji, bréze)		1) (despre animale, mai ales despre cai) Care are o pată albă sau o dungă albă pe bot. • A cunoaște pe cineva ca pe un cal ~ a cunoaște pe cineva foarte bine.2) fam. Care se impune prin agerimea minții; isteț. • A (nu) fi mai ~ decât alții a nu se deosebi de alții; a (nu) fi mai presus decât alții. [Monosilabic]	/<bulg. breaz
BREAZĂ	BREÁZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) mai ales art. Dans popular, cu ritm sincopat, răspândit în zona subcarpatică și în Transilvania.2) Melodie după care se execută acest dans. [Sil. brează]	/Din Breaza n. pr.
BREBENEL	BREBENÉ//L ~i	<i>m.</i>	1) mai ales la pl. Specie de plante erbacee de pădure, din familia papaveraceelor, având frunze ovale și flori purpurii, albe sau galbene, care înfloresc primăvara.2) Plantă din această specie.	/Din breabăn + suf. ~el
BREC	BREC ~uri	<i>n. inv.</i>	Trăsură ușoară, de obicei descoperită, prevăzută cu două banchete lungi laterale, folosită pentru transportul de pasageri.	/<engl. break
BRECIE	BRÉCI//E ~i	<i>f.</i>	geol. Rocă sedimentară tare, constituită din bucăți colțuroase de alte roci sau minerale dure. [Art. breția; G.-D. breției; Sil. -ci-e]	/<germ. Breccie
BREI	BREI ~	<i>m.</i>	Plantă erbacee perenă cu frunze opuse, flori verzui și fructul capsulă, răspândită în locuri umbroase. [Monosilabic]	/<bulg. brei
BRELOC	BRELÓC ~uri	<i>n.</i>	Podoabă de dimensiuni mici, purtată la gât, la brățară sau la ceasornic.	/<fr. breloque
BRESLAȘ	BRESLÁȘ ~i	<i>m. inv.</i>	1) Membru al unei bresle.2) Persoană care practică o meserie; meseriaș.	/breaslă + suf. ~aș
BREȘĂ	BRÉȘ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Spărtură făcută într-o fortificație inamică (cu scopul de a o cuceri).2) Spărtură făcută într-o îngrăditură sau într-un dig.3) fig. Punct slab al unui lucru, prezentând pericol pentru existența lui.	/<fr. breche
BRETEA	BRET//EÁ ~éle	<i>f.</i>	1) Fiecare dintre cele două bande înguste de material textil, aplicate la unele obiecte de îmbrăcăminte pentru a le susține pe umeri.2) la pl. Piesă vestimentară, în special bărbătească, constând din două fâșii înguste (de elastic sau de piele) fixate la pantaloni și petrecute peste umeri pentru a-i susține. [Art. breteaua; G.-D. bretelei; Sil. -tea]	/<fr. bretelles
BRETELĂ	BRETÉL//Ă ~e	<i>f.</i>	Sistem de ramificație de cale ferată, care unește două linii și permite trecerea vehiculelor feroviare de pe o linie pe alta în ambele sensuri.	/<fr. bretelle
BRETON I	BRET//ÓN I ~oáne	<i>n.</i>	Păr lăsat pe frunte și retezat scurt în linie dreaptă.	/<fr. bretonne
BRETON II	BRETÓN II ~ă (~i, ~e)		Care aparține Bretoniei (Franța) sau populației ei; din Bretonia.	/<fr. breton
BRETON III	BRETÓN III ~ă, ~i, ~e	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Bretoniei (Franța) sau este originară din Bretonia.	/<fr. breton

BRETONĂ I	BRETÓNĀ I	<i>f.</i>	mai ales art. Limba bretonilor.	/<fr. breton
BREVET	BREVĚT ~e	<i>n.</i>	Document oficial care permite deținătorului să exercite anumite funcții. ~ de studii. • ~ de invenție document prin care un organ de stat competent conferă autorului unei invenții dreptul exclusiv de exploatare; patent.	/<fr. brevet
A BREVETA	A BREVET//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(invenții, descoperiri etc.) A recunoaște în mod oficial (prin acordare de brevet); a patenta.	/<fr. breveter
BREVIAR	BREVIÁR ~e	<i>n.</i>	1) rel. Carte de rugăciuni citite de preoții și călugării catolici la diferite ore ale zilei.2) Lucrare care conține informația indispensabilă unui anumit domeniu de activitate. [Sil. -vi-ar]	/<lat. breviarium, fr. bréviaire
BREZĂTURĂ	BREZĀTÚR//Ă ~i	<i>f. rar</i>	1) Pată albă pe care unele animale (vacă, cai) o au pe frunte.2) Pată de pe pereții unei case, formată din lutul cu care se astupă crăpăturile înainte de a vărui; cârpitură.	/a breza + suf. ~tură
A BRIA	A BRI//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	(despre persoane) A se manifesta în mod deosebit; a excela; a se afirma; a se distinge; a străluci; a se impune; a se remarca; a se evidenția. [Sil. bri-a]	/<fr. briller
BRIANTINĂ	BRIANTÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Produs cosmetic uleios și parfumat, folosit pentru a da strălucire părului. [G.-D. briantinei; Sil. bri-an-]	/<fr. brillantine
BRIC	BRIC ~uri	<i>n. inv.</i>	Corabie (militară sau comercială), prevăzută cu două catarge, cu pânze pătrate și, uneori, cu motor.	/<fr. brick
BRICEAG	BRIC//EÁG ~ége	<i>n.</i>	Cuțit de buzunar, cu una sau mai multe limbi pliante, care încap între plăsele; cuțitaș. [Sil. bri-ceag]	/<turc. biciak
A BRICHETA	A BRICHET//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(materiale mărunte sau pulverulente) A face brichete (prin presare); a comprima în formă de brichetă.	/<fr. briqueter
BRICHETĂ I	BRICHĚT//Ă I ~e	<i>f.</i>	Aparat (de buzunar) care produce foc și servește, mai ales, la aprinsul țigărilor. ~ cu gaz. ~ cu benzină.	/<fr. briquet
BRICHETĂ II	BRICHĚT//Ă II ~e	<i>f.</i>	Produs de formă geometrică regulată, obținut prin presarea unor materiale mărunte sau pulverulente.	/<fr. briquette
BRICI	BRIC//I ~e	<i>n.</i>	Instrument de bărbierit, având forma unui cuțit cu mâner și cu o lamă de oțel ascuțită.	/<sl. briči
BRIDĂ	BRÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Bentiță (din stofă sau din ață) prin care se trece cordonul sau cingătoarea.2) tehn. Piesă metalică de formă circulară, folosită pentru solidarizarea unor piese.	/<fr. bride
BRIDGE	BRIDGE [pr.: brigi]	<i>n.</i>	Joc de cărți care se joacă în patru (doi contra doi).	/<engl., fr. bridge
BRIEFING	BRIEFING [pr.: brífing]	<i>n.</i>	Reuniune informativă între persoane în vederea îndeplinirii unei acțiuni comune.	/Cuv. engl.
BRIGADĂ	BRIG//ADĂ ~ăzi	<i>f.</i>	1) Formație militară amplă, superioară regimentului.2) Formație de lucru, compusă, în special, din muncitori sau din țărani, adesea împărțiți în echipe, în vederea realizării anumitor sarcini de producție. • ~ silvică subunitate a ocolului silvic, care îngrijește anumite suprafețe de pădure. [G.-D. brigăzii]	/<fr. brigade, rus. brigada
BRIGADIER	BRIGADIĚR ~i	<i>m.</i>	1) Conducător al unei brigăzi.2) mil. inv. Comandant al unei brigăzi; general de brigadă. [Sil. -di-er]	/<fr. brigadier

BRIGAND	BRIGÁN//D ~zi	<i>m.</i>	1) Persoană care comite jafuri, făcând uz de forță; hoț de drumul mare; tâlhar.2) Om necinstit.	/<fr. brigand
BRIGANDAJ	BRIGANDÁJ	<i>n.</i>	Faptă de brigand; tâlhărie.	/<fr. brigandage
BRIGANTINĂ	BRIGANTÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Corabie de dimensiuni mici, prevăzută cu două catarge, cu pânze și cu o singură punte.	/<fr. brigantine
BRIGHIDEU	BRIGHID//EU ~ăie	<i>n. pop.</i>	Parte a putineiului, în formă de băț, prevăzut cu o scândurică găurită la un capăt, cu care se bate smântâna pentru a alege untul; bătător.	/<ung. fergetyü
BRILANT	BRILIÁNT ~e	<i>n.</i>	Diamant mic, șlefuit, cu numeroase fațete care accentuează reflexul luminii, folosit ca piatră prețioasă, la bijuterii. [Sil. -li-ant]	/<fr. brillant
BRILANTIN	BRILIANTÍN ~ă (~i, ~e)	<i>înv.</i>	Care are strălucire de diamant; strălucitor ca diamantul. [Sil. -li-an-]	/Din brillant
BRIO	BRÍO	<i>n. muz.</i>	Tehnică înaltă de execuție muzicală. • Cu ~ a) cu multă vioiciune; însuflețit; vioi; b) cu mult succes; în mod strălucit; excepțional.	/<it., fr. brio
BRIOȘĂ	BRÍOȘ//Ă ~e	<i>f.</i>	Produs de patiserie făcut în formă de gogoasă. [G.-D. brișei; Sil. bri-o-]	/<fr. brioche
BRISTOL	BRISTÓL	<i>n.</i>	Carton alb, lucios, de calitate superioară, folosit în special pentru coperte de cărți.	/<fr. bristol
BRIȘCAR	BRIȘCÁR ~i	<i>m. înv.</i>	1) Meșter de briști.2) Vânzător de briști.3) Persoană care mâna caii la o brișcă.	/brișcă + suf. ~ar
BRIȘCĂ	BRÍȘ//CĂ ~ti	<i>f.</i>	Trăsură ușoară și neacoperită, cu două roți, trasă de un cal; șaretă.	/<rus. бричка
BRITANIC I	BRITÁNI//C I ~că (~ci, ~ce)		Care aparține Marii Britanii sau populației ei; din Marea Britanie.	/<fr. britannique
BRITANIC II	BRITÁNI//C II ~că (~ci, ~ce)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Marii Britanii sau este originară din Marea Britanie.	/<fr. britannique
BRIZANT I	BRIZÁN//T I ~tă (~ți, ~te)		(despre proiectile, bombe) Care se sparge în multe bucăți într-un timp scurt (ca urmare a combustiei extrem de rapide); cu proprietatea de a se sparge rapid în multe bucăți.	/<fr. brisant
BRIZANT II	BRIZÁN//T II ~ți	<i>m.</i>	1) mai ales la pl. Val care se sparge în apropierea țărmului, producând spumă și semnalând adâncimea redusă a apei sau prezența unui banc.2) Obstacol de care se sparg valurile, izbindu-se.	/<fr. brisant
BRIZANTĂ	BRIZÁNT//Ă ~e	<i>f.</i>	Caracter brizant al unor explozive.	/<fr. brizance
BRIZĂ	BRÍZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Vânt ușor, regulat, care suflă la țărmul mării, ziua înspre uscat, iar noaptea înspre mare.2) fig. Suflare ușoară, răcoroasă și plăcută (de vânt); boare; adiere.	/<fr. brise
BRIZBIZ	BRIZBÍZ ~e	<i>n.</i>	Perdeluță (transparentă) care acoperă partea de jos a ferestrei. [Pl. și brizbizuri]	/<fr. brise-bise
BROAJBĂ	BROÁJB//Ă ~e	<i>f.</i>	reg. Plantă legumicolă, cultivată pentru rădăcinile sale cărnoase comestibile; nap.	/<sb. broskva

BROASCĂ I	BROĂ//SCĂ I ~ște	<i>f.</i>	1) Animal amfibiu, fără coadă, cu gura largă și ochii bulbucați, cu picioarele din urmă mai lungi, adaptate pentru sărit. • ~ râioasă broască nocturnă cu pielea acoperită cu negi, din care, la primejdie, se elimină un lichid iritant. ~ verde brotac. ~-țestoasă reptilă (terestră și acvatică), având corpul acoperit cu o carapace osoasă, sub care își poate trage capul și picioarele în caz de primejdie. Ochi de ~ ochi bulbucați. (A fi) plin de noroc ca ~sca de păr se spune despre cineva, căruia nu-i merge în viață. Când a face ~ păr nicicând; niciodată.2) pop. Umflătură sub pielea gâtului; scrofulă. [G.-D. broaștei; Sil. broas-că]	/<lat. broscă
BROASCĂ II	BROĂ//SCĂ II ~ște	<i>f.</i>	Încuietoare montată la o ușă, la un sertar etc., care se încuie și se descuie cu ajutorul unei chei. [G.-D. broaștei; Sil. broas-că]	/<lat. broscă
BROASCĂ III	BROĂ//SCĂ III ~ște	<i>f.</i>	Plantă decorativă exotică, cu frunze groase și cu flori mari, galbene. [G.-D. broaștei; Sil. broas-că]	/<lat. broscă
BROBOADĂ	BROBOÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	Basma mare de lână folosită, mai ales de femei, pentru a-și acoperi capul.	/<bulg. podbradka
BROBOANĂ	BROBOÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	Picătură mare (de sudoare). [Sil. -boa-nă]	/<bulg. brăbonka
A BROBONI	A BROBON//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se brobonească.	/Din broboană
A SE BROBONI	A SE BROBON//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	A se acoperi cu broboane.	/Din broboană
BROCARD	BROCÁRT ~uri	<i>n.</i>	1) Țesătură de calitate superioară ornamentată, mai ales cu fir de aur, folosită pentru draperii și îmbrăcăminte de gală.2) la pl. Varietăți ale unei astfel de țesături.	/<fr. brocart
A BRODA	A BROD//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (țesături) A orna cu broderii.2) fig. A crea în imaginație în mod arbitrar; a ticlui; a izvodii; a născoci; a inventa.	/<fr. broder
BRODAT	BRODÁT	<i>n.</i>	1) v. A BRODA.2) Îndeletnicire a brodezei.	/v. a broda
BRODEALĂ	BROD//EÁLĂ ~éli	<i>f.</i>	v. A BRODI. • La ~ la nimereală; la întâmplare. [Sil. -dea-lă]	/a brodi + suf. ~eală
BRODERIE	BRODERÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Cusătură decorativă, efectuată în relief pe o țesătură, cu fire din același material sau cu fire speciale.2) Țesătură împodobită cu motive decorative brodate.3) Arta de a broda. [Art. broderia; G.-D. broderiei; Sil. -ri-e]	/<fr. broderie
BRODEZĂ	BRODÉZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Lucrătoare specializată în arta brodatului.2) Femeie care posedă arta de a broda.	/<fr. brodeuse
A BRODI	A BROD//Î ~esc	<i>tranz. pop.</i>	1) A termina cu succes; a scoate cu bine la capăt. • A o brodi a face o gafă; a o încurca.2) (planuri, acțiuni, treburi etc.) A pune la cale; a aranja.3) (persoane) A întâlni din întâmplare și pe neașteptate.	/<sl. broditi
A SE BRODI	A SE BROD//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	rare A se afla din întâmplare; a se întâmpla; a se nimeri.	/<sl. broditi
BROM	BROM	<i>n.</i>	Metaloid lichid toxic, de culoare roșie-închisă, cu miros pătrunzător neplăcut, folosit în industria chimică, în farmaceutică și în fotografie.	/<fr. brome
BROMAT	BROMÁT	<i>n.</i>	Sare a acidului bromic. ~ de potasiu.	/<fr. bromate

BROMHIDRIC	BROMHÍDRI//C ~că (~ci, ~ce):		Acid ~ gaz incolor format din combinarea bromului cu hidrogenul, întrebuințat la obținerea bromurilor.	/<fr. bromhydrique
BROMIC	BRÓMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care conține brom; cu brom în componență. Compus ~. • Acid ~ acid oxigenat al bromului, având proprietăți oxidante.	/<fr. bromique
BROMURĂ	BROMÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Sare a acidului bromhidric.	/<fr. bromure
BRONHIAL	BRONHIÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de bronhii; propriu bronhiilor. [Sil. -hi-al]	/<fr. bronchial
BRONHIC	BRÓNHI//C ~că (~ci, ~ce)		v. BRONHIAL.	/<fr. bronchique
BRONHIE	BRÓNHI//E ~i	<i>f.</i>	mai ales la pl. Fiecare dintre cele două ramificații ale traheii, prin care trece aerul în plămâni. [G.-D. bronhie; Sil. -hi-e]	/<fr. bronche, lat. bronchia
BRONHIOGRAFIE	BRONHIOGRAFÍ//E ~i	<i>f.</i>	Radiografie a bronhiilor.	/<fr. bronchographie
BRONHOSCOPIE	BRONHOSC//ÓP	<i>n.</i>	Instrument medical care servește la examinarea bronhiilor.	/<fr. bronchoscope
BRONHOSCOPIE	BRONHOSCOPIÍ//E ~i	<i>f.</i>	Examinare vizuală a bronhiilor cu ajutorul bronhoscopului.	/<fr. bronchoscopie
BRONHOTOMIE	BRONHOTOMÍ//E ~i	<i>f.</i>	Intervenție chirurgicală constând în secționarea unei bronhii.	/<fr. bronchotomie
BRONȘITĂ	BRONȘÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Inflamație (acută) a bronhiilor, manifestată prin tuse puternică și prin stare febrilă.	/<fr. bronchite
BRONTOZĂUR	BRONTOZÁUR ~i	<i>m.</i>	Reptilă gigantică din era secundară. [Sil. -za-ur]	/<germ. Brontosaurus, fr. brontosaure
BRONZ	BRONZ ~uri	<i>n.</i>	1) Aliaj de cupru cu alte metale (aluminu, plumb, staniu etc.), rezistent la coroziune, cu diverse utilizări în tehnică. • Epoca de ~ perioadă din istoria omenirii caracterizată prin descoperirea bronzului și prin folosirea uneltelor și a armelor din acest metal.2) Obiect (de artă) turnat din acest aliaj. • Caracter de ~ caracter dâr și neclintit.	/<fr. bronze
A BRONZA	A BRONZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (obiecte sau piese de metal) A acoperi cu un strat subțire de bronz; a spoi cu bronz.2) A face să se bronzeze; a pârl; a înnegri.	/<fr. bronzer
A SE BRONZA	A SE BRONZ//Ă mă	<i>intrans.</i>	A se înnegri la soare; a se pârl.	/<fr. bronzer
BROSCĂRIȚĂ	BROSCĂRÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee acvatică, cu tulpina subțire, cu frunze lungi pețiolate, pelloase și cu flori albe-verzui; limba-apei; notătoare.	/broască + suf. ~ăriță
BROSCĂRIE	BROSCĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	Loc unde sunt adunate multe broaște. [Art. broscăria; G.-D. broscăriei; Sil. -ri-e]	/broască + suf. ~ărie
BROSCĂRIME	BROSCĂRÍME	<i>f.</i>	Mulțime de broaște.	/broască + suf. ~ărime
BROSCOI	BROSCÓI ~	<i>m.</i>	(augmentativ de la broască) 1) Masculul broaștei.2) fam. Copil mic dolofan, cu ochii mari.	/broască + suf. ~oi
A BROȘA	A BROȘ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (coli sau foi) A uni cosând într-o copertă; a lega.2) (piese de metal) A prelucra cu broșa.	/<fr. brocher
BROȘĂ	BRÓȘ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Bijuterie, prevăzută cu un ac pentru a putea fi fixată la o haină (rochie, bluză etc.).2) Unealtă cu care se prelucurează suprafețele pieselor metalice.3) med. Tijă specială, folosită în ortopedie pentru imobilizarea fracturilor. [G.-D. broșei]	/<fr. broche

BROȘURĂ	BROȘÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Lucrare tipărită cu un număr redus de pagini, legate într-o copertă subțire și moale.	/<fr. brochure
BROTAC	BROTÁ//C ~ci	<i>m.</i>	Broască mică, de culoare verde, care trăiește vara în iarba umedă din apropierea bălților, iar iarna în apă; buratic.	/<lat. brotacus
BROWNING	BROWNING [pr.: bráuning] ~uri	<i>n.</i>	Revolver automat cu încărcătorul în mâner.	/Cuv. engl.
BRUCELOZĂ	BRUCELÓZĂ	<i>f.</i>	Boală contagioasă a vitelor, transmisibilă prin alimente și omului, caracterizată la om prin febră, dureri de cap, iar la animale prin avort și sterilitate.	/<fr. brucellose
BRUDIU	BRUDÍ//U ~e (~i)	<i>pop.</i>	Care este prea tânăr; necopt la minte; fără experiență. [Sil. bru-diu; Acc. și brúdiu]	/Orig. nec.
A BRUFTUI	A BRUFTU//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	1) (pereți, ziduri etc.) A acoperi cu tencuială (prin aruncare cu ajutorul mistriei).2) pop. (persoane) A trata cu asprime; a repezi; a brusca.	/Orig. nec.
A BRUIA	A BRU//IÁ ~iez	<i>tranz.</i>	(recepția unor emisiuni radiofonice sau a unor semnale electromagnetice) A perturba prin producerea unor semnale parazite cu lungime de undă identică. [Sil. bru-ia]	/<fr. brouiller
BRUION	BRU//IÓN ~ioáne	<i>n.</i>	Variantă inițială a unei lucrări, care urmează să fie definitivată și trecută pe curat; lucrare în prima redacție; ciornă. [Sil. bru-ion]	/<fr. brouillon
BRUIOR	BRU//IÓR ~ioáre	<i>n.</i>	Emitător pentru bruierea emisiunilor radiofonice.	/<fr. brouilleur
A BRUMA	A BRUM//Á ~eáză		1. intrans. rar A cădea brumă.2. tranz. A acoperi cu brumă.	/Din brumă
BRUMAR	BRUMÁR	<i>m. pop.</i>	A unsprezecea lună a anului; noiembrie.	/brumă + suf. ~ar
BRUMATIC	BRUMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre vânt, timp etc.) Care prevestește frig și brumă; aducător de brumă.	/brumă + suf. ~atic
BRUMĂ	BRÚM//Ă ~e	<i>f.</i>	Strat subțire care se depune pe pământ, pe plante și pe alte obiecte din natură, constând din cristale mici de zăpadă formate în nopțile reci (de toamnă) prin înghețarea vaporilor de apă din atmosferă. • Bătut de ~ a) înghețat în urma brumei; b) albit; încărunțit.2) Strat fin alburiu care acoperă unele fructe sau unele plante.3) fig. Cantitate mică (de ceva); pic. ~ de învățătură. [G.-D. brumei]	/<lat. bruma
BRUMĂREA	BRUMĂR//EÁ ~éle	<i>f.</i>	pl. Plantă erbacee decorativă, cultivată pentru florile sale roșii-violete, plăcut mirositoare; scânțieiuțe.	/brumă + suf. ~ărea
BRUMĂREL	BRUMĂRÉL	<i>m. pop.</i>	A zecea lună a anului; octombrie.	/brumar + suf. ~el
BRUMĂRIU	BRUMĂRÍ//U ~e (~i)		1) (mai ales despre oi, miei, lână, pielele) Care este de culoarea brumei.2) Prune ~i varietate de prune, acoperite cu un praf albicios asemănător cu bruma.	/brumă + suf. ~ăriu
BRUMOS	BRUM//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)	<i>rar</i>	1) Care este acoperit cu brumă.2) (despre timp) Care se caracterizează prin cer ușor înnourat.	/<fr. brumeux, lat. brumosus
BRUN I	BRUN I	<i>n.</i>	Culoare cafenie-închisă.	/<fr. brun
BRUN II	BRUN II ~ă (~i, ~e)		1) Care este de culoare cafenie-închisă.2) (despre persoane) Care are tenul și părul întunecat; negricios; smeard; smolit.	/<fr. brun

A BRUNA	A BRUN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(obiecte sau piese de metal) A acoperi cu un strat subțire de oxizi de culoare brună (pentru a proteja de coroziune).	/<fr. brunir
BRUNET	BRUNĖ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) v. BRUN II.	/<fr. brunet
BRUSC	BRU//SC ~scă (~ști, ~ște)	<i>și adverbial</i>	1) Care se produce repede și pe neașteptate; fără pregătire prealabilă; neașteptat; subit.2) (despre persoane și despre manifestările lor) Care este fără menajamente; cu brutalitate; brutal. A întrerupe ~ pe cineva.	/<fr. brusque
A BRUSCA	A BRUS//CĂ ~chéz	<i>tranz.</i>	1) A trata cu cuvinte aspre; a repezi.2) (desfășurarea unor acțiuni) A accelera în mod forțat.	/<fr. brusquer
BRUSCHETE	BRUSCHĖȚE	<i>f.</i>	Comportare de om brutal; lipsă de delicatețe; grosolănie. [Art. bruschetea; G.-D. bruschetei; Sil. -che-te]	/<it. bruschetta
BRUSTURE	BRÚSTUR//E ~i	<i>m.</i>	Plantă erbacee, având frunze mari și late și flori purpurii sau violete, folosită, mai ales, în scopuri medicinale.	/Orig. nec.
BRUT	BRU//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre materiale) Care n-a fost încă prelucrat; netransformat încă în produs finit; în stare naturală. Petrol ~.2) (despre greutatea unor mărfuri) Care constă din greutatea propriu-zisă și greutatea ambalajului și/sau a vehiculului de transport.3) (despre venituri) Care este evaluat fără a scădea impozitul sau cheltuielile aferente.4) fig. Care nu a fost supus unor operații intelectuale. Fapte ~te.	/<lat. brutus, fr. brut
BRUTAL	BRUTÁL ~ă (~i, ~e)		1) (despre persoane) Care vădește violență în comportare și lipsă de inteligență; animalic.2) (despre manifestări ale oamenilor) Care vădește lipsă de delicatețe; fără menajamente; (ca) de brută; grosolan.	/<fr. brutal
BRUTALITATE	BRUTALIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter brutal.2) Manifestare de om brutal; grosolănie; animalitate; dobitocie.	/<fr. brutalité
A BRUTALIZA	A BRUTALIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane) A trata în mod brutal; a maltrata.	/<fr. brutaliser
BRUTAR	BRUTÁR ~i	<i>m.</i>	1) Lucrător specializat în fabricarea pâinii.2) Vânzător într-o brutărie.3) Proprietar al unei brutării.	/brut + suf. ~ar
BRUTĂ	BRÚT//Ă ~e	<i>f.</i>	Om cu manifestări de animal; persoană care vădește violență în comportare și lipsă de inteligență.	/<fr. brute
BRUTĂREASĂ	BRUTÁR//EÁSĂ ~ése	<i>f.</i>	1) Lucrătoare specializată în fabricarea pâinii.2) Vânzătoare într-o brutărie.3) Soția brutarului.	/brutar + suf. ~easă
BRUTĂRIE	BRUTÁRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Îndeletnicire de brutar.2) Local unde se coace și/sau se vinde pâine. [Art. brutăria; G.-D. brutăriei; Sil. -ri-e]	/brutar + suf. ~ie
BRUTO	BRÚTO	<i>adv.</i>	1) În total; fără a scădea impozitele sau cheltuielile.2) Cu totul; fără a scădea ambalajul.	/<germ. Brutto
BUBALINĂ	BUBALÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Specie de vite cornute având părul negru, corpul mare și coarnele în formă de semilună.2) Animal din această specie.	/<fr. bubalines
BUBAT I	BUBÁT I	<i>n. pop.</i>	Boală contagioasă, caracterizată prin apariția pe suprafața pielii a unor bubulițe purulente, care, după vindecare, pot lăsa urme definitive; variolă; vărsat.	/bubă + [vărs]at

BUBAT II	BUBÁ//T II ~tă (~ți,	<i>pop. rar</i>	v. BUBOS.	/bubă + [vărs]at
BUBĂ	BÚB//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Umflătură purulentă, provocată de o infecție a țesutului celular subcutanat. • ~-neagră boală molipsitoare a vitelor (transmisibilă și omului), manifestată prin abcese pulmonare, gastrointestinale și prin simptome de colaps; antrax; cărbune. ~e-dulci bubulițe contagioase, care apar la copii în jurul gurii și pe cap. S-a spart ~a s-au dat toate la iveală; au ieșit toate la suprafață.2) fam. Vătămare locală a unui țesut organic, cauzată de o traumă; rană; plagă; leziune.3) fig. fam. Punct dificil și delicat al unei discuții, probleme, situații etc. [G.-D. bubei]	/<ucr. buba
BUBERIC	BUBERÍ//C ~ci	<i>m.</i>	Plantă erbacee cu miros neplăcut, cu frunze dințate, cu flori brune și verzi, care crește prin locuri umede.	/<bulg. bubrek
BUBOI	BUB//ÓI ~oáie	<i>n. pop.</i>	(augmentativ de la bubă) Inflamație locală a pielii și a țesutului subcutanat din vecinătate, cu acumulare de puroi; abces; furuncul.	/bubă + suf. ~oi
BUBOS	BUB//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		1) (despre persoane) Care are multe bube; cu bube.2) (de-spre plante) Care are multe excrescențe; cu multe excrescențe.	/bubă + suf. ~os
A BUBUI	A BUBUÍ búbuie	<i>intrans.</i>	(despre tunete, arme, surse de zgomot) A produce un zgomot înfundat și puternic, cu răsunet repetat (din cauza ecoului).	/Onomat.
BUBUIT	BUBUÍT	<i>n.</i>	1) v. A BUBUI.2) Zgomot puternic și înfundat, cu răsunet repetat, produs de o sursă oarecare (tunet, armă de foc, explozie etc.). [Sil. -bu-it]	/v. a bubui
BUBUITOR	BUBUIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		Care bubuie; producător de bubuituri. [Sil. -bu-i-]	/a bubui + suf. ~tor
BUBURUZĂ	BUBURÚZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Insectă mică, având corpul emisferic și aripi de culoare roșie, punctate cu negru; paparudă.	/Orig. nec.
BUC	BU//C ~ci	<i>m.</i>	1) mai ales la pl. Scamă rămasă după prelucrarea unor materiale textile (in, cânepă etc.).2) Pleavă rămasă de la vânturatul sau măcinatul semințelor de in, cânepă sau cereale.	/Cuv. autoht.
BUCAL	BUCÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de gură; propriu gurii.	/<fr. bucal
BUCATĂ	BUC//ÁTĂ ~ăți	<i>f.</i>	1) Parte separată (prin rupere, tăiere, sfărâmare etc.) dintr-un întreg. ~ de pâine. ~ de stofă. • ~ de drum porțiune (de drum). ~ de timp (sau vreme) interval de timp; perioadă.2) Unitate făcând parte dintr-o serie de obiecte de același fel; exemplar. ~ de săpun. ~ de zahăr. • A vinde cu ~ata a vinde cu amănuntul; en detail. A-i face cuiva ~ata a-i face cuiva neplăceri. Om dintr-o ~ om foarte cumsecade.3) Creație artistică (muzicală sau literară) de dimensiuni reduse sau fragment de creație artistică. [G.-D. bucății]	/<lat. buccata
BUCATE	BUCÁTE	<i>f.</i>	pl. Feluri de mâncare; mâncăruri. • Listă de ~ meniu.	/<lat. buccata

BUCĂ	BÚ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) fam. Fiecare dintre cele două părți cărnoase ale feței omului (sau ale botului animalelor) de la tâmplă în jos; obraz.2) Fiecare dintre cele două părți cărnoase și rotunjite, care se află în partea dorsală a corpului omului și a unor animale; fesă.	/<lat. bucca
BUCĂLAIE	BUCĂL//ÁIE ~ăi	<i>f. și substantiv</i>	(despre oi) Care are lână albă, iar botul și extremitățile membrelor negre.	/bucă + laie
BUCĂLAT	BUCĂLÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>fam. Care are obrajii grăsuți; cu obrajii</i>	/cf. bucă	
BUCĂTAR	BUCĂTÁR ~i	<i>m.</i>	1) Bărbat care se ocupă cu gătitul bucatelor.2) Lucrător specializat în gătitul bucatelor (într-un local de alimentație).3) rar Persoană care pregătește mâncăruri gustoase.	/bucate + suf. ~ar
BUCĂTĂREASĂ	BUCĂTÁR//EÁSĂ ~ése	<i>f.</i>	1) Femeie care se ocupă cu gătitul bucatelor.2) Lucrătoare specializată în gătitul bucatelor (într-un local de alimentație).3) Femeie care pregătește mâncăruri gustoase.	/bucătar + suf. ~easa
BUCĂTĂRIE	BUCĂTÁRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Încăpere prevăzută cu toate cele necesare pentru gătitul bucatelor. • de campanie instalație ambulantă, prevăzută cu toate cele necesare pentru pregătirea hranei calde unităților militare aflate în marș.2) Arta de a pregăti bucate.3) fig. Totalitate a lucrărilor și problemelor mărunte care preced realizarea unei lucrări de mari proporții.	/bucătar + suf. ~ie
A BUCĂȚI	A BUCĂȚ//Í ~esc	<i>tranz.</i>	(ființe sau obiecte) A tăia la nimereală în bucăți mărunte; a ciopârți; a ciocârți.	/Din bucată
BUCEA	BUC//EÁ ~ele	<i>f.</i>	1) Manșon metalic montat între două piese asamblate; bucșă.2) Piesă metalică cilindrică, montată în interiorul unui butuc de roată (de căruță. de camion etc.).3) Scobitură făcută într-o piesă (de lemn sau de metal), în care intră capul altei piese cu care se îmbină; bucșă. [G.-D. bucele; Sil. bu-cea]	/<lat. buccella
BUCENTAUR	BUCENTÁUR ~i	<i>m.</i>	mit. Centaur cu corp de taur. [Sil. -ta-ur]	/<fr. bucentaure
BUCE	BÚCH//E ~i	<i>f.</i>	1) A doua literă din alfabetul chirilic.2) Fiecare dintre semnele grafice, care alcătuiesc un alfabet; literă. • A se ține de ~ea legii a face totul în conformitate cu legea. A nu ști (o) ~ a nu ști nimic; a nu avea idee de nimic.3) Cunoștințe elementare de scris și de citit.	/<sl. buky
BUCHER	BUCHÉR ~i	<i>m.</i>	1) înv. Persoană care abia învață buchiile; începător în ale învățaturii.2) fam. Persoană care învață ceva în mod mecanic, fără a pătrunde în esența celor învățate; tocilar.	/buche + suf. ~ar
A BUCHERI	A BUCHER//Í ~esc	<i>tranz. fam.</i>	1) (texte) A citi cu greu, pronunțând pe litere sau pe silabe; a silabisi.2) A învăța mecanic, citind de multe ori; a toci.	/Din bucher

BUCHET	BUCHÉT ~e	<i>n.</i>	1) Grup de plante (flori, frunze etc.) tăiate și aranjate în mănunchi cu cozile într-o direcție.2) Totalitate de obiecte omogene, unite împreună într-un ansamblu.3) Aromă specifică a unor vinuri, coniacuri, lichioruri de calitate superioară.	/<fr. bouquet
BUCHETIERĂ	BUCHETIÉR//Ă ~e	<i>f. înv.</i>	Vânzătoare de flori; florăreasă.	/<fr. bouquetiere
BUCHINIST	BUCHINÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Negustor de cărți vechi; anticar.	/<fr. bouquiniste
A BUCHISI	A BUCHIS//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) v. A BUCHERI.2) A realiza încet, cu multă migală; a lucra fără spor.3) A bate îndelung și înăbușit cu pumnii; a buși.	/cf. buche
A BUCIARDA	A BUCIARD//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(pietre de construcție, tencuieli) A prelucra cu buciarda. [Sil. -ci-ar-]	/<fr. boucharder
BUCIARDĂ	BUCIÁRD//Ă ~e	<i>f.</i>	Ciocan prevăzut cu zimți piramidali, folosit pentru a imprima adâncituri (regulate) pe fața pietrelor de construcție sau pe tencuieli.	/<fr. boucharde
BUCIUM	BÚCIUM ~e	<i>n.</i>	Instrument muzical de suflăt, având forma unui tub conic, lung de aproape 3 m, confecționat din coajă de tei sau din lemn, folosit (mai ales de ciobanii de la munte) pentru chemări sau semnale. [Sil. -cium]	/<lat. bucinum
A BUCIUMA	A BUCIUMÁ búcium	<i>intrans.</i>	1) A scoate sunete de bucium, suflând; a cânta din bucium.2) fig. fam. A aduce o informație la cunoștința tuturor; a răspândi o știre la toată lumea; a trâmbița. [Sil. -ciu-ma]	/<lat. bucinare
BUCIUMAȘ	BUCIUMÁȘ ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care buciumă.2) Muzicant care cântă din bucium. [Sil. -ciu-maș]	/bicum + suf. ~aș
BUCIUMĂTOR	BUCIUMĂT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>rar</i>	Care (parcă) buciumă. Ecou ~. [Sil. -ciu-mă-]	/a buciuma + suf. ~tor
A BUCLA	A BUCL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(părul) A face să se bucleze; a cârlionța; a se ondula; a se încreți. [Sil. bu-cla]	/<fr. boucler
A SE BUCLA	A SE BUCL//Ă se ~eáză	<i>intrans.</i>	(despre păr) A se răsuci, căpătând formă de buclă; a se cârlionța; a se ondula; a se încreți. [Sil. bu-cla]	/<fr. boucler
BUCLAJ	BUCLÁJ	<i>n.</i>	Totalitate a buclelor de pe suprafața unei pielicele de miel. [Sil. bu-claj]	/<fr. bouclage
BUCLĂ	BÚCL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Șuviță de păr, răsucită în spirală; cârlionț; zulf.2) Îndoitură în formă de laț a firului din care este alcătuit ochiul unui tricot.3) Porțiune a albiei unui curs de apă, având forma unei curbe foarte pronunțate.4) tehn. Piesă metalică pe care se fixează capătul unui cablu. [Sil. bu-clă]	/<fr. boucle
BUCLEU	BUCLÉ//U ~e	<i>n.</i>	Material textil cu aspect buclat. [Sil. bu-cleu]	/<fr. bouclé
BUCLUC	BUCLÚC ~uri	<i>n.</i>	1) Situație complicată și neplăcută; încurcătură.2) Ciocnire de păreri sau de interese; neînțelegere; discordie.3) la pl. pop. Obiecte de valoare neînsemnată aflate în posesia unei persoane (și constituind bagajul acesteia). [Sil. bu-cluc]	/<turc. bokluk
BUCLUCAȘ	BUCLUCÁȘ ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv al</i>	(despre persoane) Care caută bucluc cu orice preț; pus pe ceartă; certăreț; gâlcevitor; arțăgos; scandalagiu. [Sil. bu-clu-caș]	/bucluc + suf. ~aș

BUCOAVNĂ	BUCOÁVN//Ă ~e	<i>f. inv.</i>	1) Manual pentru învățarea scrisului și a cititului; abecedar (cu caractere chirilice).2) Orice carte tipărită cu alfabet chirilic. [Sil. bu-coav-]	/<sl. azubukovino
BUCOLIC	BUCÓLI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de viața de la țară; caracteristic vieții de la țară; câmpenesc; rustic; pastoral. Peisaj ~. Poezie ~că.	/<fr. bucolique, lat. bucolica
BUCOLICĂ	BUCÓLI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Creație artistică de proporții reduse, în care sunt idealizate frumusețile vieții rurale (în special, a păstorilor); eglogă; idilă; pastorală.	/<fr. bucolique
BUCOVINEAN I	BUCOVIN//EÁN I ~eână (~éni, ~éne)		Care aparține Bucovinei sau populației ei; din Bucovina.	/Bucovina n. pr. + suf. ~ean
BUCOVINEAN II	BUCOVIN//EÁN II ~eână (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația Bucovinei sau este originară din Bucovina.	/Bucovina n. pr. + suf. ~ean
BUCOVINEANCĂ	BUCOVIN//EÁNCĂ ~ence	<i>f.</i>	Femeie care face parte din populația de bază a Bucovinei sau este originară din Bucovina.	/<bucovinean + suf. ~că
BUCȘĂ	BÚCȘ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Manșon metalic montat între două piese asamblate; bucea.2) Scobitură făcută într-o piesă (de lemn sau de metal), în care intră capul piesei cu care se îmbină; bucea. [G.-D. bușei]	/<ucr. bukša
A BUCȘI	A BUCȘ//Í ~esc	<i>tranz.</i>	reg. (obiecte) A vâri cu forța într-un spațiu (ca să încapă mai mult); a îndesa; a înghesui.	/Orig. nec.
A BUCURA	A BUCURÁ búcur	<i>tranz.</i>	A face să se bucure.	/Cuv. autoht.
A SE BUCURA	A SE BUCURÁ mă búcur	<i>intrans.</i>	1) A fi cuprins de bucurie; a avea bucurie.2) A manifesta bucurie; a-și arăta bucuria.3) A dispune trăgând foloase, a avea parte; a beneficia. ~ de drepturi. ~ de libertate.	/Cuv. autoht.
BUCURIE	BUCURÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Exaltare sufletească intensă provocată de emoții puternice; mulțumire sufletească. • A nu (mai) putea de ~ a fi nespun de bucuos.2) Factor extern care provoacă o asemenea stare sufletească. [Art. bucuria; G.-D. bucuriei; Sil. -ri-e]	/a (se) bucura + suf. ~ie
BUCUROS I	BUCURÓS I	<i>adv.</i>	Cu bucurie; cu plăcere; din toată inima.	/a (se) bucura + suf. ~os
BUCUROS II	BUCUR//ÓS II ~oasă (~óși, ~oáse)		Care are bucurie; cuprins de bucurie; jovial; voios; vesel.2) Care vădește bucurie; plin de bucurie; vesel, jovial; voios.	/a (se) bucura + suf. ~os
BUDEI	BUDÉ//I ~ie	<i>n. pop.</i>	1) Vas de dimensiuni reduse, din doage, având forma unui con tăiat la vârf și folosit pentru păstrarea diferitelor băuturi sau pentru transportul bucatelor în câmp.2) Uluc de fântână, făcut dintr-un trunchi de copac scobit.	/<ung. bödöny
BUDINCĂ	BUDÍN//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Preparat culinar, făcut din făină (sau din paste făinoase), orez, brânză, amestecate cu ouă, lapte, unt etc. și copt la cuptor. [G.-D. budincii]	/<engl. pudding
BUDISM	BUDÍSM	<i>n.</i>	Religie întemeiată în India în sec. VI-V î. e. n. de către Buddha, propovăduind pasivitatea și supușenia în fața destinului, scufundarea în neființă (nirvana) și renunțarea la plăcerile vieții.	/<fr. bouddhisme
BUDIST I	BUDÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de budism; propriu budismului.	/<fr. bouddhiste

BUDIST II	BUDÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al budismului.	/<fr. bouddhiste
BUDOAR	BUDOÁR ~e	<i>n.</i>	Odaie intimă a unei femei. [Sil. bu-doar]	/<fr. boudoir
BUF I	BUF I	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda zgomotul puternic și înfundat, produs de un obiect greu la cădere, de o lovitură, de o explozie etc.).	/Onomat.
BUF II	BUF II ~ă (~i, ~e)		1) (despre opere muzicale sau dramatice) Care are un caracter comic exagerat.2) (despre actori) Care este angajat în roluri comice.	/<fr. bouffe
BUFANT	BUFÁN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre articole vestimentare sau despre părți ale acestora) Care are bufe; cu bufe.	/<fr. bouffant
BUFĂ	BÚF//Ă ~e	<i>f.</i>	Fald la un obiect vestimentar.	/<it. buffa
BUFET	BUFÉT ~e	<i>n.</i>	1) Dulap în care se păstrează vesela, tacâmurile și lenjeria de masă.2) Local (mic) sau cameră într-un local, în care se servesc mâncăruri (reci), patiserie, băuturi.3) Totalitate a mâncărilor și a băuturilor care se servesc într-un asemenea local.	/<fr. buffet
BUFETIER	BUFETIÉR ~ă, ~i, ~e	<i>m. și f.</i>	1) Proprietar al unui bufet.2) Persoană care servește într-un bufet. [Sil. -ti-er]	/<fr. buffetier
BUFEU	BUFÉU ~ri	<i>n.</i>	1) Răbufnire temporară a febrei.2) Enervare, palpitații etc. provocate de tulburări organice.3) Aer care iese pe gură.4) Mișcare bruscă.	/<fr. bouffée
BUFNĂ	BÚFN//Ă ~e	<i>f.</i>	v. BUFNIȚĂ.	/Onomat.
A BUFNI	A BUFN//Î ~ésc		1. intranz. 1) A face „buf”; a produce un zgomot puternic și înfundat (prin cădere, lovire, explozie). • ~ în (sau de) râs (sau de plâns) a începe să râdă (sau să plângă) brusc și năvalnic.2) A bombăni supărat.3) A intra (undeva) pe neașteptate și cu repeziciune; a da buzna.2. tranz. A izbi cu violență, făcând să producă zgomot; a trânti.	/Din buf
BUFNIȚĂ	BÚFNIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Pasăre răpitoare nocturnă, sedentară, de talie medie, cu penaj brun-ruginiu, cu cap mare și cu ochi rotunzi, foarte apropiați unul de altul, cu smocuri lungi de pene la urechi.2) fig. fam. Femeie (sau fată) urâcioasă și rea. [G.-D. bufniței]	/bufnă + suf. ~iță
BUFON I	BUFÓN I ~ă (~i, ~e)	<i>rar</i>	Care provoacă râsul; pasibil de râs (și de batjocură); caraghios; ridicol.	/<fr. bouffon
BUFON II	BUFÓN II ~i	<i>m.</i>	1) Personaj comic, angajat la curțile medievale să distreze un suveran sau un senior; măscărici.2) fig. Persoană care amuză prin glume sau prin gesturile sale ridicole.	/<fr. bouffon
BUFONADĂ	BUFONÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	rar v. BUFONERIE.	/<it. buffonata
BUFONERIE	BUFONERÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Caracter bufon.2) Vorbă sau gest de bufon. [Art. bufoneria; G.-D. bufoneriei; Sil. -ri-e]	/<fr. bouffonnerie
BUFT	BUFT ~uri	<i>n. pop.</i>	Stomac de vită sau de porc.	/Orig. nec.

BUGED	BÚGE//D ~dă (~zi, ~de)	<i>pop.</i>	1) (despre obraji) Care este moale și umflat (de beție, somn, boală).2) (despre persoane) Care are față cu asemenea obraji; buhăit.	/<lat. buccidus
BUGET	BUGÉT ~e	<i>n.</i>	1) Plan de perspectivă a veniturilor și cheltuielilor unui stat, a unei întreprinderi, instituții etc. pentru o anumită perioadă de timp (de regulă, pentru un an).2) Totalitate a veniturilor și cheltuielilor unei persoane într-o anumită perioadă de timp.	/<fr. budget, germ. Budget
BUGETAR	BUGETÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de buget; propriu bugetului.2) Care se conține în buget; prevăzut de buget. • An (sau exercițiu) ~ perioadă (de un an), în care se efectuează operațiile prevăzute într-un buget. Instituție ~ă instituție întreținută de stat, care își varsă integral veniturile în bugetul statului.	/<fr. budgétaire
BUGLĂ	BÚGL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Trompetă din piele.2) la pl. Nume dat instrumentelor muzicale de suflat din alamă.	/<fr., engl. bugle
BUH	BUH	<i>n. pop.</i>	: A-i merge (cuiva) ~ul a ajunge de pomină (pentru anumite fapte reprobabile); a-i merge (cuiva) vestea.	/Onomat.
BUHAI I	BUHÁI I ~	<i>m. pop.</i>	1) Mascul reproducător al vitelor cornute mari; taur.2) fig. fam. Om brutal. [Sil. bu-hai]	/<ucr. buhaj
BUHAI II	BUHÁ//I II ~iuri	<i>n.</i>	Instrument muzical popular folosit de urători la Anul Nou, confecționat dintr-o putinică cu unul dintre funduri din piele, prin care trece un smoc de păr de cal care, fiind tras cu degetele umezite, produce sunete asemănătoare cu mugetul taurului. [Sil. bu-hai]	/<ucr. buhaj
BUHĂ	BÚH//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	v. BUFNIȚĂ.	/Onomat.
A SE BUHĂI	A SE BUHÁ//Í mă ~iesc	<i>intrans. pop.</i>	(despre persoane) A se umfla la față (de boală, de somn, de băutură etc.); a deveni buged. [Sil. -hă-i]	/Din buhai
BUIAC	BU//IÁC ~iacă (~iéci, ~iéce)	<i>pop.</i>	1) (despre plante) Care crește foarte repede și mare.2) (despre ființe) Care este foarte vesel și energic; neastâmpărat. [Sil. bu-iac]	/<sl. bujaku
BUIESTRAȘ	BUIESTRÁȘ ~i	<i>m.</i>	Cal care merge în buiestru. [Sil. bu-ies-]	/buiestru + suf. ~aș
BUIESTRU	BUIÉSTRU	<i>n.</i>	Mers al unor animale, în special al calului, când calcă deodată cu ambele picioare de pe aceeași parte. [Sil. bu-ies-]	/Orig. nec.
BUIMAC	BUIMÁ//C ~că (~ci, ~ce)		(despre persoane) Care și-a pierdut temporar capacitatea de a judeca limpede (din cauza somnului, băuturii, fricii etc.); năuc; zăpăcit; bezmetic. [Sil. bui-mac]	/Orig. nec.
A BUIMĂCI	A BUIMĂC//Í ~esc	<i>trans.</i>	A face să se buimăcească; a zăpăci; a năuci; a ului.	/Din buimac
A SE BUIMĂCI	A SE BUIMĂC//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	A deveni buimac; a nu mai ști de sine; a se năuci; a se ului; a se zăpăci; a se pierde.	/Din buimac
BUJENIȚĂ	BÚJENIȚ//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	Mușchi (de căprioară sau de iepure) afumat.	/<ucr. buženica

BUJIE	BUJÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Dispozitiv al unui motor cu explozie, prevăzut cu doi electrozi, între care se produce scânteia electrică necesară pentru aprinderea amestecului carburant din cilindru.2) Preparat farmaceutic în formă de cartuş, din unt de cacao, în care se încorporează substanţa activă. [Art. bugia; G.-D. bugiei; Sil. -gi-e]	/<fr. bougie
BUJOR	BUJÓR ~i	<i>m.</i>	1) Specie de plante erbacee decorative, cultivate pentru florile lor mari roşii, roz sau albe.2) Floare a acestor plante. • ~de-munte arbust exotic de munte, cu flori roşii sau roz mirositoare; smirdar; trandafir-de-munte.3) fig. Copil frumos. Un ~ de fată.4) fig. Roşeaţă naturală a obraţilor.	/<bulg. božur
BULĂ I	BÚL//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Băşică de aer sau de un alt gaz prezentă într-un lichid sau în masa unui corp.2) Obiect sferic de metal sau de sticlă, gol pe dinăuntru.	/<lat. bulla, fr. bulle
BULĂ II	BÚL//Ă II ~e	<i>f.</i>	1) (în antichitate şi în evul mediu) Pecete (de aur, argint sau plumb) care se aplica pe un act oficial pentru a-l autentifica.2) Act care purta o astfel de pecete. • ~ papală act oficial, emis de papă.	/<lat. bulla, fr. boule
BULB	BULB ~i	<i>m.</i>	Tulpină subterană a unor plante, de formă sferică, alcătuită dintr-un înveliș uscat şi din mai multe foi cărnoase. ~ de ceapă. • ~ul ochilor globul ochilor. ~ rahidian prelungire a măduvei spinării, care asigură legătura între creier şi măduva spinării.	/<lat. bulbus, fr. bulbe
BULBIFER	BULBIFÉR ~ă (~i, ~e)		(despre plante) Care produce bulbi; cu bulbi; bulbos.	/<fr. bulbifere
BULBIFORM	BULBIFÓRM ~ă (~i,		Care are forma unui bulb; de forma bulbului.	/<fr. bulbiforme
BULBIL	BULBÍL ~i	<i>m.</i>	Lăstar mic, cu frunzişoare ca nişte solzi, format lângă rădăcină sau pe tulpina unei plante.	/<fr. bulbille
BULBOANĂ	BULBOÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	Loc unde o apă formează vârtejuri; vârtej de apă; volbură; vârtoare. [G.-D. bulboanei; Sil. -boa-nă]	/bulb[uc] + suf. ~oană
BULBOS	BULB//ÓS ~oasă (~oşi, ~oăse)		1) (despre plante) Care are bulb.2) Care are aspect de bulb; asemănător cu un bulb; ca un bulb.	/bulb + suf. ~os
BULBUC I	BULBÚ//C I ~ci	<i>m.</i>	1) Băşică (de aer) care se formează la suprafaţa lichidelor şi a unor materii semilichide sau vâscoase (aluat, var etc.) sub acţiunea anumitor factori.	/v. a bulbuca
BULBUC II	BULBÚ//C II ~ci	<i>m.</i>	mai ales la pl. Plantă erbacee toxică, cu flori mari, galbene-verzui, răspândită în regiunile muntoase.	/v. a bulbuca
A BULBUCA	A BULBUCÁ bulbúc	<i>tranz. pop.</i>	(ochii) A face să se bulbuce.	/<lat. volvicare
A SE BULBUCA	A SE BULBUCÁ se bulbúcă	<i>intrans.</i>	(despre ochi) A ieşi din orbite (de frică, groază, furie etc.).	/<lat. volvicare
BULBUCAT	BULBUCÁ//T ~tă (~ţi, ~te)		1) (despre ochi) v. A BULBUCA şi A SE BULBUCA.2) rar (despre suprafeţe, obiecte etc.) Care este rotunjit în afară, formând o proeminenţă.	/v. a (se) bulbuca
BULBUCĂTURĂ	BULBUCĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Loc bulbucă de pe suprafaţa unui obiect; proeminenţă rotunjită.	/a (se) bulbuca + suf. ~ătură

BULDOG	BULDÓ//G ~gi	<i>m.</i>	1) Rasă de câini cu capul mare, cu botul scurt și turtit și cu labele scurte și groase; mops.2) Câine din această rasă.	/<fr. bouledogue
BULDOZER	BULDÓZER ~e	<i>m.</i>	Mașină rutieră pe șenile, având în față o lamă curbată de oțel, folosită la nivelarea pământului și la deszăpezirea drumurilor.	/<engl., fr. bulldozer
BULDOZERIST	BULDOZERÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Muncitor specializat în conducerea buldozerului; conducător de buldozer.	/buldozer + suf. ~ist
BULEANDRĂ	BULEÁNDRĂ buléndre	<i>f. pop.</i>	1) Haină veche și zdrențuită; tearfă.2) la pl. Obiecte de uz personal, în special de îmbrăcăminte, lipsite de valoare; boarfe.3) fig. fam. Femeie desfrânată; târfă; târătură; prostituată. [Sil. bu-lean-]	/Orig. nec.
BULETIN	BULETÍN ~e	<i>n.</i>	1) Document oficial, prin care se consemnează sau se confirmă ceva. • ~ (de identitate) act oficial care atestă identitatea unei persoane.2) Informație oficială despre evenimente sau chestiuni de actualitate și de interes public. ~ meteorologic. ~ de știri.3) Publicație periodică oficială, cuprinzând legi, decrete, dispoziții.4) Publicație periodică care cuprinde dări de seamă, studii scurte și informații dintr-un anumit domeniu de activitate.5): ~ de vot imprimat pe care se scrie lista candidaților la o alegere și prin care alegătorii își exercită dreptul de vot	/<fr. bulletin
BULEVARD	BULEVÁRD ~e	<i>n.</i>	Stradă urbană largă și dreaptă, de mare circulație, mărginită, de obicei, de arbori. • De ~ care este de valoare dubioasă; boulevardier; ușor.	/<fr. boulevard
BULEVARDIER I	BULEVARDIÉR I ~ă (~i, ~e)		1) rar Care este propriu bulevardelor; de bulevard.2) fig. (despre spectacole, reprezentații, publicații etc.) Care este de valoare dubioasă; de bulevard; ușor. [Sil. -di-er]	/<fr. boulevardier
BULEVARDIER II	BULEVARDIÉR II ~i	<i>m.</i>	fam. v. BULEVARDIST. [Sil. -di-er]	/<fr. boulevardier
BULEVARDIST	BULEVARDÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	fam. Persoană care umblă mult și fără rost, neavând o ocupație stabilă; om care bate bulevardele; haimana.	/bulevard + suf. ~ist
BULFEU	BULFÉ//U ~e	<i>n.</i>	Fiecare dintre cele două chingi laterale paralele, care leagă partea de sus a jugului cu cea de jos. [Sil. bul-feu]	/<ung. bélfá
BULGAR I	BULGÁR I ~ă (~i, ~e)		Care aparține Bulgariei sau populației ei; din Bulgaria.	/<sl. bugarinu
BULGAR II	BULGÁR II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Bulgariei sau este originară din Bulgaria.	/<sl. bugarinu
BULGARĂ	BULGÁRĂ	<i>f. art.</i>	Limba bulgarilor.	/<sl. bugarinu
BULGĂRE	BÚLGĂR//E ~i	<i>m.</i>	Bucată mare și compactă, de obicei de formă sferică, dintr-un material solid (pământ, zăpadă etc.); bolovan. [Var. bulgăr]	/Orig. nec.
BULGĂREASCĂ	BULGĂREÁSCĂ ~ești	<i>f.</i>	mai ales art. 1) Dans popular.2) Melodie după care se execută acest dans.	/bulgar + suf. ~ească
BULGĂRESC	BULGĂR//ÉSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru bulgari; propriu bulgarilor.	/bulgar + suf. ~esc
BULGĂREȘTE	BULGĂREȘTE	<i>adv.</i>	1) Ca bulgarii; în stilul (sau în felul) bulgarilor.2) În limba bulgară. A vorbi ~.	/bulgar + suf. ~ește

A BULGĂRI	A BULGĂR//Î ~esc	<i>tranz. pop.</i>	1) A împroșca cu bulgări.2) (scheletul de nuiele al unei construcții) A lipi cu lut.	/Din bulgăre
BULGĂROAICĂ	BULGĂROÁI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Femeie care face parte din populația de bază a Bulgariei sau este originară din Bulgaria.	/bulgar + suf. ~oaică
BULGĂROS	BULGĂR//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		(despre terenurii, arături, drumuri etc.) Care are (mulți) bulgări; cu (mulți) bulgări; plin de bulgări; bolovănos.	/bulgăre + suf. ~os
BULGUR	BULGÚR	<i>n. pop.</i>	1) Crupe de grâu, obținute prin măcinare, rășnire sau pisare.2) Mâncare gătită din astfel de crupe.	/<turc. bulgur
BULIBAȘĂ	BULIBÁŞ//Ă ~i	<i>m.</i>	Conducător al unei șatre sau al unui sălaș de țigani.	/<turc. bölük-başı
BULICHER	BULICHÉR ~e	<i>n. pop.</i>	1) Cuțit mare și lung.2) fig. Cuțit care nu taie; cuțit tocit.	/cf. ung. buggyli
BULIMIE	BULIMÍE	<i>f.</i>	Stare patologică manifestată prin senzație de foame exagerată. [Art. bulimia; G.-D. bulimiei; Sil. -mi-e]	/<fr. boulimie
BULINĂ	BULÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Îneliș (solubil) în care se pun anumite medicamente cu gust neplăcut, pentru a putea fi înghițite mai ușor; capsulă; casetă.2) Bucătică de hârtie de formă rotundă, unsă pe una din fețe cu gumă arabică, folosită pentru a lipi plicuri, scrisori, dosare.3) mai ales la pl. Desen în formă de cerc plin, imprimat pe o tesătură.	/<fr. bouline
BULION	BULIÓN ~uri	<i>n.</i>	1) Pastă (sau zeamă) din pătlăgele roșii fierte.2) Supă din carne fiartă, mai ales din pasăre, preparată fără zarzavaturi sau paste făinoase.3): ~ de cultură fiertură de carne sau de vegetale, folosită ca mediu de cultură pentru microorganisme. [Sil. -li-on]	/<fr. bouillon
BULON	BUL//ÓN ~oáne	<i>n. tehn.</i>	Tijă cilindrică, filetată la un capăt, folosită pentru îmbinarea a două piese.	/<fr. boulon
BULUC I	BULÚC I	<i>adv.</i>	1) În număr foarte mare; în masă; cu grămada.2) Unul peste altul, înghesuindu-se.	/<turc. bölük
BULUC II	BULÚC II ~uri	<i>n.</i>	1) Mulțime mare de oameni, strânși la un loc în dezordine; droaie; gloată.2) (în evul mediu) Unitate militară formată din mercenari, având aproximativ efectivul unei companii.	/<turc. bölük
BULUCBAȘĂ	BULUCBÁŞ//Ă ~i	<i>m. înv.</i>	Comandant al unui buluc.	/<turc. bölük-başı
A SE BULUCI	A SE BULUC//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	(despre ființe) A se aduna buluc; a se îngrămădi în număr mare într-un spațiu restrâns, împingându-se în dezordine; a se îmbulzi; a se înghesui.	/Din buluc
A BULVERSA	A BULVERS//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A aduce în mare dezordine (printr-o acțiune violentă); a întoarce pe dos.2) (persoane) A face să fie cuprins de emoții puternice și necontrolate; a tulbura.	/<fr. bouleverser
BULZ	BULZ ~i	<i>m.</i>	1) Bulgăre de făină sau de mălai, rămas nefiert într-o mâncare; boț; cocoloș; bol.2) Boț de mămăligă fierbinte, în care s-a pus brânză de oi; cocoloș.	/Orig. nec.
BUM	BUM	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a imita zgomotul înfundat, produs de un corp la cădere, de o armă etc.).	/Onomat.

BUMB	BUMB ~i	<i>m. pop.</i>	Piesă mică (de os, sidef, metal etc.) de obicei rotundă, folosită la încheiatul unor obiecte de îmbrăcăminte sau ca podoabă; nasture. • A se juca cu țara în ~i a nu-și da seama de seriozitatea lucrurilor.	/<ung. gomb
BUMBAC	BUMBÁC	<i>m.</i>	1) Plantă industrială din regiunile calde, cu flori mari galbene și cu fructe în formă de capsulă.2) Puf extras din fructele acestei plante; vată. • A avea ~ în urechi a fi (sau a se preface) surd.3) Fibră textilă, obținută din puful de pe semințele acestei plante, întrebuințată în industria textilă; ață. Urzeală de ~. • ~ mercerizat bumbac care a fost tratat cu o soluție de sodă caustică pentru a-i da luciu și a-i mări rezistența.4) Țesătură din aceste fibre, folosită pentru confecționarea hainelor lenieriei etc	/<sb. bumbak, bulg. bubak
BUMBĂCAR	BUMBĂCĂR ~i	<i>m.</i>	1) Cultivator de bumbac.2) Lucrător specializat în prelucrarea bumbacului.3) înv. Negustor de articole de bumbac.	/bumbac + suf. ~ar
BUMBĂCĂRIȚĂ	BUMBĂCĂRIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Specie de plante erbacee cu flori brune-roșietice sau verzi-negricioase, cu fructul acoperit cu peri lungi și mătăsoși, răspândite în mlaștini.2) Plantă din această specie.	/bumbac + suf. ~ăriță
BUMBĂCĂRAIE	BUMBĂCĂRÁIE	<i>f.</i>	(cu sens colectiv) Cantitate mare de țesături de bumbac sau de obiecte confecționate din aceste țesături.	/bumbac + suf. ~ăraie
BUMBĂCĂRIE	BUMBĂCĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Plantație de bumbac.2) Ocupație de bumbăcar.3) Întreprindere de prelucrare industrială a bumbacului.4) Magazin (sau raion într-un magazin) unde se vând țesături sau obiecte de bumbac. [Art. bumbăcăria; G.-D. bumbăcăriei; Sil. -ri-e]	/bumbac + suf. ~ărie
BUMBĂCEL	BUMBĂCÉL	<i>n.</i>	Ață de bumbac mercerizat, folosită pentru brodat.	/bumbac + suf. ~el
BUMERANG	BUMERÁNG ~uri	<i>n.</i>	1) Armă confecționată dintr-o bucată de lemn curbat, care, fiind aruncată la distanță, revine la locul inițial, dacă nu a atins ținta.2) fig. Acțiune ostilă orientată împotriva cuiva, care însă se întoarce împotriva acelei persoane care a inițiat-o.	/<fr. boumerang
BUN I	BUN I	<i>adv.</i>	Așa să fie; de acord; bine.	/<lat. bonus

BUN II	BUN II ~ă (~i, ~e)		1) (despre persoane) Care se deosebește prin calități morale pozitive; care face bine altora; binevoitor; blând. ~ la inimă. • Fii ~! fii drăguț; fii amabil. Oameni ~i! formulă de adresare către mai mulți ascultători.2) Care manifestă aptitudini în domeniul său de activitate; priceput; înzestrat. Scriitor ~. Șofer ~.3) (despre manifestări ale oamenilor) Care este demn de laudă; corect; cinstit. Faptă ~ă. • A fi sau a ajunge pe (sau în) mâini ~e a nimeri în condiții favorabile. A privi pe (a se uita la) cineva cu ochi ~i a simpatiza pe cineva. A pune o vorbă ~ă pentru cineva a interveni în favoarea cuiva; a susține pe cineva într-o chestiune. A fi în toane ~e a avea dispoziție bună.4) (referitor la lucruri sau noțiuni abstracte) Care se distinge prin calitate. Stofă ~ă. Traducere ~ă. Marfă ~ă.5) (despre mâncăruri) Care are gust plăcut; gustos. • Poamă ~ă (~ă poamă) calificativ negativ la adresa unei persoane cu apucături rele.6) (despre recoltă) Care este în cantitate mare; din belșug; bogat; îmbelșugat. Roadă ~ă.7) Care se caracterizează prin echilibru moral. A duce viață ~ă cu cineva.8) Care	/<lat. bonus
BUN III	BUN III ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană luată în raport cu nepoții săi; tată al tatălui sau al mamei în raport cu nepoții; bunel; bunic.	/<lat. bonus
BUN IV	BUN IV ~uri	<i>n.</i>	1) Valoare materială de care dispune cineva; avut; proprietate. ~uri mobile și imobile.2) Obiect sau valoare care are importanță socială, economică sau culturală.	/<lat. bonus
BUNA-VESTIRE	BÚNA-VESTÍRE	<i>f.</i>	rel. Sărbătoare creștină, marcată la 25 martie, închinată vestirii nașterii lui Isus Hristos; Blagoveștenie.	/bună + vestire
BUNĂOARĂ	BUNĂOĂRĂ	<i>adv.</i>	De exemplu; spre exemplu; de pildă.	/bună + oară
BUNĂSTARE	BUNĂST//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	Situație materială prosperă. [G.-D. bunăstării]	/bună + stare
BUNĂTATE	BUNĂT//ĂTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter bun.2) Atitudine plină de bunăvoință; amabilitate. • Ai ~atea fii amabil.3) pl. Faptă bună; binefacere. • Fă-mi ~atea fă-mi serviciul.4) pl. Obiect de calitate bună.5) pl. Mâncăruri și băuturi gustoase. [G.-D. bunăătății]	/<lat. bonitas, ~atis
BUNĂVOIE	BUNĂVOÍE	<i>f.</i>	: De ~ din proprie inițiativă; nesilit de nimeni; de la sine. [G.-D. bunăvoiei]	/bună + voie
BUNĂVOINȚĂ	BUNĂVOÍNȚĂ	<i>f.</i>	1) Atitudine binevoitoare (față de cineva); dispoziție favorabilă; îngăduință.2) rar Străduință deosebită; râvnă; zel. [G.-D. bunăvoinței]	/bună + voință
BUNDĂ	BÚND//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Cojocel scurt, fără mâneci, din piele de miel, împodobit cu ornamente din piele sau cu broderie realizată cu fire de lână colorată; cojocel.2) Cojoc lung și mișos, confecționat din piei de oaie cu lână în afară; burcă. [G.-D. bundei]	/<ung. bunda
BUNDESTAG	BUNDESTÁG	<i>n.</i>	Adunare legislativă în Germania.	/Cuv. germ.
BUNEL	BUNÉ//L ~i	<i>m. pop.</i>	v. BUNIC.	/bun + suf.~el
BUNGET	BÚNGET ~uri	<i>n. pop.</i>	Pădure sau porțiuni de pădure deasă și întunecoasă; desiș.	/Cuv. autoht.

BUNIC	BUNÍ//C ~ci	<i>m.</i>	1) (folosit și drept cuvânt de adresare) Bărbat luat în raport cu nepoții săi; tatăl tatălui sau al mamei; tata-mare.2) la pl. Părinții părinților.3) la pl. Persoană care aparține generațiilor precedente; strămoș; străbun.	/bun + suf. ~ic
BUNICĂ	BUNÍ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) (folosit și drept cuvânt de adresare) Femeie luată în raport cu nepoții săi; mama tatălui sau a mamei; mama-mare. • De (sau pe) când era ~ca fată (mare) de demult. [G.-D. bunicăi/bunicii/bunichii]	/bun + suf. ~ică
BUNIȘOR	BUNIȘ//ÓR ~oără (~óri, ~oăre)		(diminutiv de la bun) Care este aproape bun; mai bun decât rău.	/bun + suf. ~ișor
BUNKER	BUNKER [pr.: búncăr] ~e	<i>n.</i>	1) Recipient (de oțel, beton, lemn etc.) de dimensiuni mari, montat pe un schelet de susținere și destinat depozitării temporare a unor materiale granulare (cărbuni, minereuri).2) mar. Compartiment special amenajat pentru depozitarea combustibilului pe o navă.3) mil. Adăpost blindat de dimensiuni reduse.	/<germ. Bunker
A BURA I	A BUR//Á I pers. 3	<i>intrans.</i>	A ploua mărunț și des; a burnița; a cerne.	/v. bură
A BURA II	A BUR//Á II ~éz	<i>trans.</i>	1) (găuri de mine după introducerea unui exploziv) A astupa cu un material inert (nisip, lut etc.).2) (balastul de sub traversele unei linii de cale ferată) A apăsa cu forță (pentru a întări).	/<fr. bourrer
BURAT	BURÁT ~e	<i>n.</i>	Sită centrifugă, folosită în industria morăritului pentru a cerne făina.	/<fr. burat
BURATIC	BURÁTI//C ~ci	<i>m.</i>	Broască mică, de culoare verde, care trăiește vara în iarba umedă din apropierea bălților, iar iarna în apă; brotac. • Verde ca ~cul (fruct) care este foarte verde și acru.	/bură + brotac
BURĂ	BÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Ploaie mărunță și deasă; ploaie ciobănească; burniță.	/<sb. bura
BURCĂ	BÚR//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Manta bărbătească de postav, lungă și largă.2) Cojoc lung și mișos, confecționat din piei de oaie cu lână în afară; bundă.	/<ucr. burka
BURDUF	BURDÚF ~uri	<i>n.</i>	1) Sac făcut din piele netăbăcită sau din stomacul unor animale (oi, capre), folosit pentru păstratul sau transportul diferitelor produse (brânză, făină, apă, vin etc.). • A fi ~ de carte a fi foarte învățat; a avea multă carte; a fi tobă de carte. A lega (pe cineva) ~ a lega strâns încât să nu poată face nici o mișcare; a imobiliza complet; a lega fedeleș; a lega cobză. A se face ~ (de mâncare) a mânca foarte mult; a se ghiftui; a se face bute de mâncare.2) Sac special, făcut din piele de miel sau de ied, folosit drept depozit pentru aer la unele instrumente aerofone (cimpoi, armonică etc.).3) Învelitoare din piele, pentru picioare, special amenajată în trăsurile deschise.4) Perete elastic pliant, din piele sau din pânză cauciucată, care se montează pe laturile pasajului de comunicație între vagoanele de cale ferată.5) pop. Stomac al animalelor erbivore; burduhan.	/Orig. nec.
BURDUHAN	BURDUHÁN ~e	<i>n. pop.</i>	1) Stomac al animalelor erbivore; burduf.2) Burtă mare.	/burduf + suf. ~an

BURDUHĂNOS	BURDUHĂN//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		v. BURDUHOS.	/burduhan + suf. ~os
BURDUHOS	BURDUH//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) Care are burduf mare; cu burduful mare; borțos; burtos; pântecos.2) Care are formă de burduf; asemănător cu un burduf; bombat; pântecos.	/burduf + suf. ~os
A BURDUȘI	A BURDUȘ//Í ~esc	<i>tranz. pop.</i>	1) (lucruri) A vârî cu forța într-un spațiu restrâns ca să încapă mai mult; a înghesui; a îndesa; a ticsi.2) (spații limitate) A umple până la refuz; a ticsi.3) A face să se burdușească.4) fig. fam. (persoane) A snopi în bătaie; a bate zdravăn.	/Din înv. burduș (burduf)
A SE BURDUȘI	A SE BURDUȘ//Í se ~ește	<i>intrans.</i>	1) (despre tencuială sau varul de pe pereți, despre placajul unei mobile etc.) A se desprinde (de pe o suprafață) prin umflare; a se coșcovi; a se coși; a se scoroji.2) (despre ape) A-și ridica nivelul; a ieși din maluri; a se revărsa; a irupe; a deborda.	/Din înv. burduș (-burduf)
BURET	BURÉT	<i>n.</i>	1) Fibră textilă groasă și neuniformă, obținută din deșeurile de mătase naturală.2) Tesătură din asemenea fibre.	/<fr. bourette
BURETE	BURÉ//TE ~ți	<i>m.</i>	1) Specie de ciuperci. ~alb. ~pucios. • Doar n-am mâncat ~ți doar n-am înnebunit.2): ~de-mare animal marin, nevertebrat, având scheletul format dintr-o rețea de fibre elastice, care își duce viața în colonii masive, prins de stâncile subacvatice.3) Obiect spongios, făcut din scheletul acestui animal (sau din cauciuc poros), servind la spălat, la sters tabla și în alte scopuri.	/<lat. boletis
BURETIERĂ	BURETIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Obiect mic având un burete (ud) în interior. [Sil. -ti-e-]	/burete + suf. ~ieră
BURETOS	BURET//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)	<i>rar</i>	Care are aspect de burete; asemănător cu buretele; spongios.	/burete + suf. ~os
BURG	BURG ~uri	<i>n. înv.</i>	Oraș medieval fortificat, având un statut special; cetate.	/<fr. bourg
BURGHEZ I	BURGHEZ I ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de burghezie; propriu burgheziei.2) Care face parte din burghezie.	/<it. borghese
BURGHEZ II	BURGHEZ II ~i	<i>m.</i>	Persoană care face parte din burghezie; reprezentant al burgheziei. • Mic~ a) persoană care aparține micii burghezii; b) persoană cu viață spirituală redusă; filistin.	/<it. borghese
BURGHEZIE	BURGHEZÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Clasă socială dominantă, care stăpânește principalele mijloace de producție, în societatea capitalistă. • Marea ~ pătură a clasei burghezilor, care stăpânește întreprinderile industriale mari și băncile. Mica ~ categorie socială intermediară între burghezie și proletariat, formată din micii producători și din comercianți.2) înv. (în societatea feudală) Populație de la orașe; orășenime. [Art. burghezia; G.-D. burgheziei; Sil. -zi-e]	/<it. borghesia
BURGHEZIME	BURGHEZÍME	<i>f.</i>	(colectiv de la burghez) 1) Totalitate a burghezilor; pătură socială a burghezilor.2) Mulțime de burghezi.	/burghez + suf. ~ime
BURGHIU	BURGHÍ//U ~e	<i>n.</i>	Unealtă constând dintr-o tijă de oțel spiralată, cu muchii ascuțite, cu care se pot face, prin rotație, găuri cilindrice într-un material solid; sfredel. ~ de foraj. ~ pentru pământ. [Sil. -ghiu]	/<turc. burgu

BURIC	BURÍ//C ~ce	<i>n.</i>	1) Cicatrice rămasă la mijlocul abdomenului (la om și la mamifere) după tăierea cordonului ombilical; ombilic.2) fig. Loc sau parte a unui lucru, a unui spațiu sau a unei suprafețe situată la o distanță egală de marginile sau capetele periferice; centru; mijloc. • ~cul pământului centrul pământului.3) fig. Organ, persoană, instituție etc. cu rol decisiv în ceva; centru. • A se crede ~cul pământului a se considera cel mai important dintre toți.4) Cordon ombilical prin care fetusul este integrat în organismul mamei și primește de la ea hrană. • Copilul cu multe moașe rămâne cu ~cul netăiat când se apucă prea mulți de o treabă, nu se realizează nimic.5): ~cul degetului partea bombată de la vârful degetului.	/<lat. umbilicus
BURLAC	BURLÁ//C ~ci	<i>m.</i>	Bărbat adult necăsătorit; celibatar; holtei.	/<rus., ucr. burlak
BURLAN	BURLÁN ~e	<i>n.</i>	1) Tub de tinichea, prin care se scurge apa de ploaie de pe acoperișurile caselor.2) Tub (de tinichea sau de olane) prin care trece fumul din sobă spre coș.3) rar Țeavă prin care se scurge apa dintr-un izvor; șipot; țurloi.4) Tub din materiale de mare rezistență (oțel, fontă, beton) care se introduce în găurile sondelor pentru susținerea pereților acestora.	/cf. turc. buru
BURLĂCESC	BURLĂC//ÉSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru burlaci; propriu burlacilor.	/a burlăci + suf. ~esc
A BURLĂCI	A BURLĂC//Í ~esc	<i>intrans.</i>	1) A fi burlac; a holtei.2) A trăi ca burlacii; a duce viață de burlac; a holtei.	/Din burlac
BURLĂCIE	BURLĂCÍE	<i>f.</i>	1) Viață de burlac.2) Stare socială de burlac.3) Perioadă de timp cât un bărbat este burlac; holteie. [Art. burlăcia; G.-D. burlăciei; Sil. -ci-e]	/burlac + suf. ~ie
BURLESC	BURLÉ//SC ~scă (~ști)		1) Care este de un comic extravagant; foarte comic și vulgar. Film ~.2) Care este foarte ridicol și absurd; grotesc. O idee ~scă.	/<fr. burlesque
BURLESCĂ	BURLÉ//SCĂ ~ști	<i>f.</i>	Compoziție muzicală de proporții mici, cu caracter umoristic.	/<fr. burlesque
BURLET	BURLÉT ~uri	<i>n.</i>	Căptușeală constând dintr-o fâșie groasă de stofă sau din alt material (cauciuc, burete etc.), care se aplică la uși și la ferestre pentru a împiedica pătrunderea aerului rece.	/<fr. bourrelet
BURLUI	BURLÚ//I ~ie	<i>n. pop.</i>	1) Urcior (de lut) cu gâtul înalt și îngust.2) Gâtul unei pâlnii. [Sil. bur-lui]	/Orig. nec.
A BURNIȚA	A BURNIȚ//Ă pers. 3 ~căză	<i>intrans.</i>	A cădea burniță; a ploua mărunț și des; a bura; a cerne.	/Din burniță
BURNIȚĂ	BÚRNIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Ploaie mărunță și deasă; ploaie ciobănească; bură.	/Din bură
BURNIȚOS	BURNIȚ//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		(despre timp) Care se caracterizează prin burniță (de lungă durată).	/burniță + suf. ~os
BURNUZ	BURNÚZ ~uri	<i>n.</i>	1) Manta de lână, cu glugă, purtată de arabi.2) pop. Haină scurtă de obicei îmblănită, purtată, mai ales, de femeile de la țară; scurteică; cațaveică.	/<turc. burnuz, fr. burnous

BURSĂ I	BÚRS//Ă I ~e	<i>f.</i>	Ajutor bănesc, acordat de stat, de o organizație etc. unui elev sau unui student. [G.-D. bursei]	/<fr. bourse
BURSĂ II	BÚRS//Ă II ~e	<i>f.</i>	1) Reuniune periodică a unor persoane pentru a negocia hârtii de valoare și valute străine sau pentru a încheia tranzacții de mărfuri.2) Instituție unde au loc asemenea reuniuni. • ~ neagră comerț clandestin. ~a muncii instituție care înregistrează șomerii și mijlocește angajarea lor la lucru. [G.-D. bursei]	/<fr. bourse
BURSIER I	BURSIÉR I ~ă (~i, ~e)		Care ține de bursă; propriu bursei. Operații ~e. [Sil. -si-er]	/<fr. boursier
BURSIER II	BURSIÉR II ~i	<i>m.</i>	Persoană care beneficiază de o bursă. [Sil. -si-er]	/<fr. boursier
BURSIER III	BURSIÉR III ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care participă la o bursă. [Sil. -si-er]	/<fr. boursier
BURSUC	BURSÚ//C ~ci	<i>m.</i>	1) Animal carnivor, cu corpul greoi, cu picioarele scurte și cu botul lunguiet, asemănător cu al porcului; viezure.2) fig. fam. Persoană mică de statură, îndesată și greoaie.3) fig. fam. Persoană ursuză; om nesociabil.	/<turc. borsuk
BURSUCĂ	BURSÚ//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Plantă erbacee de înălțime mică, cu flori de culoare violet-închisă, dispuse în spic la vârful tulpinii, și cu fructe capsule.	/Din bursuc
BURTĂ	BÚR//TĂ ~ți	<i>f. pop.</i>	1) Parte a corpului, la om și la animale, dintre torace și bazin, în care se află stomacul, intestinele și alte organe interne; pânțe; abdomen. • A sta cu ~ta la soare a sta degeaba; a trândăvi. A-și face ~ta tobă a mânca mult, fără măsură.2) fig. Parte proeminentă (a unui obiect); pânțe. [G.-D. burtii]	/Orig. nec.
BURTEA	BÚRTEA	<i>m. invar.</i>	fam. Poreclă dată unei persoane grase, cu burtă mare.	/burtă + suf. ~ea
BURTIERĂ	BURTIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Corset care strânge burta și șoldurile. [Sil. -ti-e-]	/burtă + suf. ~ieră
BURTOS	BURT//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		Care are burtă mare; cu burta mare; pântecos.	/burtă + suf. ~os
BURUIANĂ	BURU//IĂNĂ ~iéni	<i>f.</i>	1) Orice plantă erbacee necultivată, care crește pe terenuri cultivate și dăunează culturilor agricole.2) reg. Nume generic dat mai multor plante erbacee comestibile cultivate; verdeață. • ~ de leac buruiiană folosită în medicina populară și în farmaceutică; plantă medicinală. [G.-D. buruienii; Sil. -ru-ia-]	/<bulg. burjan
BURUIENIȘ	BURUIENÍȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Loc unde cresc (numai) buruieni; teren invadat de buruieni.2) Mulțime de buruieni; desiș de buruieni.	/buruiiană + suf. ~iș
BURUIENOS	BURUIEN//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		(despre terenuri) Care este năpădit de buruieni; cu (multe) buruieni.	/buruiiană + suf. ~os
A BURZULUI	A BURZULU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	A face să se burzuluiească.	/<ung. borzolni
A SE BURZULUI	A SE BURZULU//Î mă ~iesc	<i>intrans.</i>	1) înv. A se ridica la luptă (împotriva nedreptăților sociale și economice); a face răsccoală; a se răscula; a se răzvrăti; a se revolta.2) pop. A se mânâia brusc.3) pop. (despre timp) A se schimba în rău; a deveni nefavorabil; a se strica.4) pop. (despre păr) A se face vâlvoi; a se zbârli; a se ciufuli.	/<ung. borzolni
BUSCULADĂ	BUSCULÁD//Ă ~e	<i>f. rar</i>	1) Îngrămădire de lucruri sau de ființe în neorânduială; învâlmășeală.2) Forfotă a unei mulțimi de oameni; învâlmășeală.	/<fr. bousculade

BUSINESS	BUSINESS [pr.: bíznis] ~uri	<i>n.</i>	Afacere (dubioasă) care oferă perspectiva unei îmbogățiri ușoare.	/Cuv. engl.
BUSINESSMAN	BUSINESSMAN [pr.: bíznismen] ~i	<i>m.</i>	Persoană care se ocupă cu businessul; om de afaceri.	/Cuv. engl.
BUSOLĂ	BUSÓL //Ă ~e	<i>f.</i>	1) Instrument de orientare, constând dintr-un cadran și un ac magnetic mobil, care indică direcția nord; compas. • A-și pierde ~a a) a-și pierde dreapta judecată; a se zăpăci; a se buimăci; a se năuci; b) a pierde simțul măsurii; a-și ieși cu totul din fire.2) fig. Principiu călăuzitor (în viață sau într-un domeniu de activitate).	/<fr. boussole
BUST	BUST ~uri	<i>n.</i>	1) Partea superioară a corpului omenesc, de la cap până la brâu.2) Sculptură care reprezintă această parte a corpului omenesc.	/<fr. buste, it. busto
BUSUIOACĂ	BUSUIOĂ //CĂ ~ce	<i>f.</i>	Varietate de viță de vie cu aromă de busuioc. [Sil. -su-ioa-]	/Din busuioc
BUSUIOC I	BUSU //IÓC I ~ioacă (~ióci, ~ioáce)		: Pere ~ioace varietate de pere vâratice cu aromă plăcută. [Sil. bu-su-ioc]	/<sb. bosilijak, bulg. bosilek
BUSUIOC II	BUSU //IÓC II ~ioáce	<i>n.</i>	mai ales art. 1) Dans popular executat în cerc, mai ales într-un tempo lent.2) Melodie după care se execută acest dans. [Sil. bu-su-ioc]	/<sb. bosilijak, bulg. bosilek
BUSUIOC III	BUSU //IÓC III ~ióci	<i>m.</i>	Plantă erbacee, înaltă, cu frunze mici, lunguiețe și cu flori dispuse în spic, albe sau trandafirii, plăcut mirositoare, folosite în parfumerie, medicină, industria conservelor. [Sil. bu-su-ioc]	/<sb. bosilijak, bulg. bosilek
BUȘEALĂ	BUȘ //EĂLĂ ~éli	<i>f.</i>	1) v. A BUȘI.2) Bătaie înfundată cu pumnii.	/a buși + suf. ~eală
BUȘI	BUȘI ~	<i>m. la pl.</i>	1): În patru ~ în patru labe.2): De-a bușilea târându-se pe brânci.	/v. a buși
A BUȘI	A BUȘ //Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) A bate îndelung și înăbușit cu pumnii; a buchisi.2) fam. A izbi brusc (cu mâinile); a împinge cu putere; a îmbrânci.	/<bulg. buša, sb. bušiti
BUȘON	BUȘ //ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Dop prevăzut cu filet.2) Piesă cilindrică (de porțelan), care, făcând parte din dispozitivul de siguranță al unui circuit electric, conține firul fuzibil al acestuia.	/<fr. bouchon
BUȘTEAN	BUȘ //EÁN ~éni	<i>m.</i>	1) Tulpină a unui copac curățată de crengi; trunchi.2) Bucată groasă de lemn de foc; butuc; buturugă.3) fig. fam. Persoană lipsită de pricepere și de simțire; om nepriceput și nesimțit. • A dormi ~ a dormi adânc, fără simțire; a dormi bute. A (se) lămuri ~ a da (sau a primi) o explicație neclară; a lăsa (sau a rămâne) nelămurit.	/Orig. nec.
A BUȘUMA	A BUȘUM //Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(cai) A freca cu un mănunchi de paie (pentru a șterge de transpirație, de spumă).	/Orig. nec.
BUT I	BUT I ~uri	<i>n.</i>	1) Coapsă de dinapoi a unui animal rumegător (sacrificat).2) Bucată (mare) de carne din această parte a corpului, folosită ca aliment.	/<turc. but
BUT II	BUT II ~uri	<i>n.</i>	Stâlp de țință de pe terenul de rugbi.	/<fr. but

BUTAC	BUTĂ//C ~că (~ci, ~ce)	<i>pop.</i>	1) și substantival (despre animale cornute) Care are coarne scurte și groase.2) fig. fam. (despre persoane) Care vădește lipsă de inteligență; greu de cap; neghiob; netot; nătâng; nătărău; năuc; nerod; prost; tâmp; tont.	/<ung. buta
BUTADĂ	BUTĂD//Ă ~e	<i>f.</i>	rar Vorbă spirituală cu subtext, de obicei ironic. [G.-D. butadei]	/<fr. boutade
BUTADIENĂ	BUTADIÉN//Ă ~e	<i>f.</i>	Hidrocarbură derivată, mai ales din butan, sub formă de gaz incolor, cu diferite întrebuințări (la prepararea cauciucurilor sintetice, a lacurilor etc.). [Sil. -di-e-]	/<fr. butadiene
BUTAFORIC	BUTAFÓRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de butaforie; propriu butaforiei.	/<rus. butaforski
BUTAFORIE	BUTAFORÍE	<i>f.</i>	Ansamblu de obiecte cu caracter imitativ, confecționate din carton presat și din alte materiale, folosite la realizarea decorurilor în teatru și în cinematografie. [Art. butaforia; G.-D. butaforiei; Sil. -ri-e]	/<rus. butaforiia
BUTAN	BUTÁN	<i>n.</i>	Hidrocarbură incoloră, extrasă din gazele de sondă, folosită în stare lichefiată drept combustibil, mai ales pentru mașinile de gătit.	/<fr. butane
BUTAȘ	BUTĂȘ ~i	<i>m.</i>	Porțiune din tulpina, din rădăcina, ramurile sau frunzele unei plante, detașată de la planta-mamă și sădită în pământ pentru a obține o plantă nouă. ~ de viță de vie.	/<ung. bujtás
A BUTĂȘI	A BUTĂȘ//Í ~esc	<i>tranz.</i>	(plante) A înmulți prin butași.	/Din butaș
BUTE	BÚTE buți	<i>f.</i>	1) rar Vas de mare capacitate, cu capetele mai înguste decât mijlocul, făcut din doage cercuite și folosit pentru păstrarea diferitelor lichide, în special a vinului. • A lega (pe cineva) ~ a lega strâns, încât să nu poată face nici o mișcare; a imobiliza complet; a lega burduf; a lega cobză; a lega fedeleș. A se face ~ (de mâncare) a mânca foarte mult; a se ghiftui; a se face burduf de mâncare.2) Conținutul unui asemenea recipient.3) mai ales la pl. Stâlp care susține tavanul unui tunel în construcție.4) Rezervor de combustibil la lămpile speciale, folosite în mine. [G.-D. buții]	/<lat. buttis
BUTELCĂ	BUTÉL//CĂ ~ci	<i>f. pop.</i>	1) v. BUTELIE.2) Vas din lut ars, cu gâtul strâmt, folosit pentru păstrarea lichidelor, în special a băuturilor alcoolice.	/<ucr. butelka
BUTELIE	BUTÉLI//E ~i	<i>f.</i>	1) Vas (de sticlă, metal sau material plastic), de diferite forme, mai ales cilindrică, folosit pentru păstrarea și transportarea unor materiale fluide, granulare sau pulverulente.2) Recipient cilindric de metal rezistent, în special de oțel, folosit pentru păstrarea gazelor comprimate.3) Conținutul unor asemenea recipiente. [Art. butelia; G.-D. buteliei; Sil. -li-e]	/<fr. bouteille
BUTEROLĂ	BUTERÓL//Ă ~e	<i>f.</i>	Unealtă folosită la operațiile de nituire, pentru a turti capul bombat al niturilor.	/<fr. bouterolle
BUTIC	BUTÍC ~uri	<i>n.</i>	Magazin mic și luxos (cu mărfuri de serie mică).	/<fr. boutique

BUTILIC	BUTÍLI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre substanțe) Care are molecule ce conțin un radical obținut prin îndepărtarea unui atom de hidrogen din molecula butanului.	/<fr. butylique
BUTIRAT	BUTIRÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Sare sau ester al acidului butiric, cu miros de flori sau de fructe, utilizate în industria alimentară și în parfumerie.	/<fr. butyrate
BUTIRIC	BUTÍRI//C ~că (~ci, ~ce):		Acid ~ acid organic din componența grăsimilor animale (mai ales a untului), folosit în industria chimică.	/<fr. butyrique
BUTIRINĂ	BUTIRÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Ester rezultat din combinarea glicerinei cu acidul butiric, constituind unul din componenții de bază ai grăsimilor.	/<fr. butyrine
BUTIROMETRU	BUTIROMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument pentru măsurarea procentului de grăsime din lapte.	/<fr. butyrometre
BUTNAR	BUTNÁR ~i	<i>m.</i>	reg. Meșter care face (sau repară) vase din doage (butoaie, căzi, putini etc.); dogar.	/<germ. Büttner
BUTNĂRIE	BUTNĂRÍ//E ~i	<i>f. pop.</i>	1) Meseria butnarului.2) Atelierul butnarului. [Art. butnăria; G.-D. butnăriei; Sil. -ri-e]	/butnar + suf. ~ie
BUTOI	BUT//ÓI ~oăie	<i>n.</i>	1) Vas de mare capacitate, cu capetele mai înguste decât mijlocul, făcut din doage cercuite și folosit pentru păstrarea diferitelor lichide, în special a vinului; bute; poloboc. • A aduce a ~ a mirosi a butoi. A vorbi ca din ~ a vorbi răgușit. ~ fără fund se spune despre o persoană care (poate) bea mult.2) Conținutul unui asemenea recipient. Un ~ de vin. [Sil. bu-toi]	/bute + suf. ~oi
BUTON I	BUT//ÓN I ~oăne	<i>n.</i>	Piesă de forma unui disc mic, care, fiind apăsă sau învârtit, asigură contactul pentru un circuit electric sau declanșează o acțiune mecanică.	/<fr. bouton
BUTON II	BUTÓN II ~i	<i>m.</i>	Piesă vestimentară mică, de obicei rotundă (din metal, sidef, mase plastice etc.), având funcție decorativă sau servind la asamblarea părților îmbrăcăminte (încheierea manșetelor la cămășile bărbățești sau la bluze, a gulerelor etc.).	/<fr. bouton
BUTONIERĂ	BUTONIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Tăietură mică, făcută într-un obiect de îmbrăcăminte sau de lenjerie, cu marginile întărite, prin care se trece un nasture sau un buton.2) Parte a reverului unei haine, unde se înfige o floare sau un mic obiect de podoabă. [G.-D. butonierei; Sil. -ni-e-]	/<fr. boutonniere
BUTUC	BUTÚ//C ~ci	<i>m.</i>	1) Bucată dintr-un trunchi de copac tăiat.2) Bucată groasă de lemn de foc; buștean; buturugă. • A dormi ~ a dormi adânc, fără simțire; a dormi bute; a dormi buștean. A-i trage cuiva ~cul a păcăli pe cineva.3) Bucată din tulpina unui copac gros, destinat efectuării diferitelor operații (despicatul lemnurilor de foc, tăiatul cărnii la măcelarie etc.); trunchi.4) înv. Trunchi de lemn, prevăzut cu găuri, în care se prindeau mâinile, picioarele și gâtul arestaților și prizonierilor.5) fig. Om prost și needucat.6) Partea de jos, mai groasă, a tulpinei viței de vie.7) Partea centrală a unei roți în care se montează snitele	/Orig. nec.
BUTUCĂNOS	BUTUCĂN//ÓS ~oăsă (~óși, ~oăse)		Care are aspect de butuc; asemănător cu un butuc.	/butuc + suf. ~ănos

BUTURUGĂ	BUTURÚ//GĂ ~gi	<i>f.</i>	1) Partea de la pământ a unui trunchi (cu tot cu rădăcină), rămasă după ce s-a tăiat copacul. • ~ga mică răstoarnă carul mare un lucru de mică importanță poate (uneori) duce la transformări importante.2) Bucată groasă de lemn de foc; buștean; butuc.3) Bucată de lemn groasă și noduroasă. [G.-D. buturugii]	/Orig. nec.
BUZAT	BUZĂ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	fam. (mai ales despre persoane) Care are buze mari și cărnoase; cu buze mari și groase.	/buză + suf. ~at
BUZĂ	BÚZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Fiecare dintre cele două părți cărnoase, proeminente care mărginesc gura din exterior. • ~ de iepure buză ușor despicață (ca la iepure), constituind o anomalie congenitală. A întoarce ~a pe dos a se supăra tare, mai ales fără motiv; a se bosumfla. A-și linge ~ele după ceva a dori ceva foarte tare; a râvni ceva. A-și mușca ~ele a regreta amarnic. A rămâne cu ~ele umflate a rămâne dezamăgit; a fi decepționat de ceva.2) Linie care mărginește suprafața unor vase, obiecte, organe etc.; margine. ~a urciului. ~a unei răni.3) Partea ascuțită a unui obiect de tăiat; ascuțiș; tăiș. ~a toporului. [G.-D. buzei]	/Cuv. autoht.
BUZDUGAN	BUZDUGÁN ~e	<i>n.</i>	1) Măciucă sau ghioagă cu măciulie ținută, folosită în trecut ca armă de luptă.2) (în Moldova feudală) Simbol al puterii domnești.	/<turc. bozdogan
A BUZDUGĂNI	A BUZDUGĂN//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) înv. A lovi puternic cu buzduganul.2) pop. (persoane) A bate crunt; a ciomăgi; a cetlui; a îmblăți; a melestui.	/Din buzdugan
BUZILĂ	BUZÍLĂ	<i>m.</i>	1) fam. Poreclă dată unui om buzat.2) folc. Personaj fantastic, cu buzele mari, întâlnit în basmele populare.	/buză + suf. ~il(ă)
BUZNA	BÚZNA	<i>adv.</i>	: A da ~ a se repezi cu violență (undeva).	/<ung. buszma
BUZUNAR	BUZUNÁR ~e	<i>n.</i>	Săculeț cusut la o haină, mai ales pe partea ei interioară, pentru a ține diferite obiecte mici de uz personal (batistă, pieptene, portmoneu etc.) sau în scopuri decorative. • De ~ care încape în buzunar; de dimensiuni reduse. Carte de ~ carte de format mic. Ceas de ~ ceas care se poartă în buzunar. Bani de ~ bani pentru cheltuielile individuale ale unei persoane. Hoț de ~e hoț de lucruri mărunte. A da (sau a pune, a plăti) din ~ a plăti din banii proprii o pagubă pentru care nu ești vinovat. A avea (sau a băga) pe cineva în ~ a avea pe cineva în puterea sa. A sta cu mâinile în ~ a sta degeaba; a nu face nimic	/<ngr. buzunari
A BUZUNĂRI	A BUZUNĂR//Í ~esc	<i>tranz. pop.</i>	(despre persoane) 1) A prăda, sustrăgând din buzunar.2) A căuta prin buzunare.	/Din buzunar
BYTE	BYTE [pr.: bait]	<i>m.</i>	inform. Ansamblu de opt biți folosit pentru exprimarea capacității de memorie.	/Cuv. engl.

CA I	CA I	<i>adv.</i>	1) (exprimă un raport comparativ) Asemănător cu; similar cu; de felul; de tipul. Negru ca tăciunele.2) (exprimă un raport temporal) Cireșele s-au copt anul acesta mai devreme ca de obicei. • Ca mâine, poimâine în curând. Ca ieri (alaltăieri) de puțin timp.3) (exprimă un raport relațional) Privitor la...; în ce privește. Ca valoare, lucrarea lasă de dorit.4) (exprimă un raport de suplinire) În calitate de...; fiind. Ca pedagog, era neîntrecut.5) (exprimă un raport de similitudine) Băiatu-i ca băiatul.6) (exprimă un raport dubitativ în diferite îmbinări stabile) Toate ca toate	/<lat. quam
CA II	CA II	<i>conj.</i>	I. (urmat de să) 1) (exprimă un raport final) Pentru ca; așa ca. Pleacă repede, ca să nu întârzie.2) (exprimă un raport modal) A vorbit așa, ca să fie înțeles.3) (exprimă un raport completiv) Dorește ca să se reîntoarcă.4) (exprimă un raport consecutiv) Încât. Prea mare e groapa, ca să o poți sări. II (în locuțiune, exprimă un raport temporal de posterioritate) Înainte de. A ajuns acasă înainte ca să înceapă ploaia	/<lat. qu[i]a
CABALĂ	CABÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (în evul mediu) Doctrină iudaică constând în interpretarea mistico-alegorică a Vechiului Testament.2) fig. Acțiune reprobabilă uneltită pentru a stârni vrajbă sau a zădărnici ceva; intrigă; uneltire.	/<fr. cabale, germ. Kabale
CABALIN	CABALÍN ~ă (~i, ~e)		Care ține de cai; propriu cailor. Rasă ~ă.	/<lat. caballinus
CABALINĂ	CABALÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de mamifere de talie mare, domestice (reprezentant: calul).2) Animal din această familie.	/<lat. caballinus
CABALIST	CABALÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al cabalei.	/<fr. cabaliste, germ. Kabalist
CABALISTIC	CABALÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de cabală; propriu cabalei.2) fig. Care conține o taină; greu de priceput; misterios; mistic; enigmatic; tainic. Teorie ~că.	/<fr. cabalistique
CABANĂ	CABÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	Casă (de lemn) construită la munte pentru adăpostirea turiștilor și a vânătorilor.	/<fr. cabane
CABANIER	CABANIÉR ~i (~ă, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care administrează o cabană. [Sil. -ni-er]	/cabană + suf. ~ier
CABANOS	CABANÓ//S ~și	<i>m.</i>	Cârnăcior subțire uscat, preparat din carne de viță și de porc.	/<pol. kabános
CABARDINCĂ	CABARDÍNCĂ	<i>f.</i>	mai ales art. 1) Dans popular caucazian, executat într-un tempo vioi.2) Melodie după care se execută acest dans.	
CABARET	CABARÉT ~e	<i>n.</i>	Local luxos de noapte cu program de varietăți; bar.	/< fr. cabaret
CABERNET	CABERNET [pr.: cabernéi]	<i>n.</i>	1) Soi de viță de vie având struguri cu bobite mici, de culoare neagră-albăstrie.2) Varietate de vin roșu, obținut din acest soi de viță.	/< fr. cabernet
CABESTAN	CABESTÁN ~e	<i>n.</i>	Dispozitiv de ridicat și de deplasat greutatea pe distanțe relativ scurte, fiind folosit, mai ales, pe nave sau pe autovehicule grele.	/<fr. cabestan

CABINĂ	CABÎN//Ă ~e	<i>f.</i>	Încăpere mică (într-o clădire, într-un vehicul, la bordul unui vas, pe plajă etc.) amenajată în concordanță cu destinația. ~a șoferului. ~ telefonică. • ~ spațială parte a unei nave cosmice în care se află cosmonauții în timpul zborului. [G.-D. cabinei]	/< fr. cabine
CABINET	CABINÉT ~e	<i>n.</i>	1) Încăpere destinată pentru diverse lucrări de specialitate. ~ de proceduri. ~ de muzică.2) Birou al unei persoane de răspundere. ~ul unui ministru.3) Încăpere dintr-un muzeu sau dintr-o bibliotecă în care sunt păstrate diferite colecții. ~ de filatelie.4) (în unele țări) Consiliu de miniștri: guvern.	/<fr. cabinet
CABINIER	CABINIÉR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care are în grijă o cabină. [Sil. -ni-er]	/<fr. cabinier
A CABLA	A CABL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (locuințe, instituții etc.) A prevedea cu cabluri (de telecomunicații); a face legătura cu un cablu de telecomunicații.2) (fire metalice) A asambla prin răsucire sau împletire într-un singur cablu; a transforma în cablu, răsucind sau împletind.	/< fr. câbler
CABLAJ	CABLĂJ	<i>n.</i>	1) v. A CABLA.2) Totalitate a cablurilor care realizează legăturile electrice într-un aparat sau într-o instalație de telecomunicații.	/< fr. câblage
CABLIER	CABLIÉR ~e	<i>n.</i>	Navă de transport folosită în lucrările de așezare a cablurilor submarine. [Sil. -bli-er]	/<fr. câblrier
CABLOGRAMĂ	CABLOGRĂM//Ă ~e	<i>f.</i>	Telegramă transmisă prin cablu submarin.	/<fr. câblogramme
CABLU	CÁBLU ~ri	<i>n.</i>	1) Frânghie groasă din fire vegetale sau metalice răsucite, folosită la tracțiune sau la ridicat greutăți. ~ de acostare. ~ de remorcare.2) Conductor electric format din fire metalice izolate.3) Unitate de măsură a lungimii (egală cu o zecime de milă marină) folosită în navigație.	/<fr. câble
CABOTAJ	CABOTÁJ ~e	<i>n.</i>	nav. Navigație comercială de-a lungul coastei mărilor, între porturi apropiate.	/<fr. cabotage
CABOTIER	CABOTIÉR ~e	<i>n.</i>	Navă de tonaj redus destinată cabotajului. [Sil. -ti-er]	/<fr. cabotier
CABOTIN	CABOTÍN ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	1) (în trecut, în Franța) Actor ambulant.2) Actor mediocru; comediant fără talent.3) fig. Persoană care caută să obțină succes prin mijloace ieftine.	/<fr. cabotin
A CABRA	A CABR//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (în special despre cai) A se ridica pe picioarele de dinapoi.2) (despre avioane) A se înălța brusc cu partea anterioară.	/<fr. cabrer
CABRIOLETĂ	CABRIOLÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Trăsură cu două roți, înaltă și neacoperită, trasă, de un singur cal; brișcă; șaretă. [Sil. -bri-o-]	/<fr. cabriolet
CACADU	CACADÚ	<i>m.</i>	1) Specie de papagali cu penajul de obicei alb și cu un moț viu colorat. 2) Papagal din această specie.	/<germ. Kakadu
CACAO	CACÁO	<i>f. invar.</i>	1) Sămânță extrasă din fructele cacaotierului.2) Produs alimentar sub formă de pulbere obținut prin măcinarea unor asemenea semințe. • Unt (sau ulei) de ~ substanță grasă extrasă din pulberea de cacao, folosită în industria alimentară, în industria farmaceutică și în cosmetică.3) Băutură preparată din acest produs. [Art. cacaua; Sil. -ca-o]	/<fr. cacao

CACAOTIER	CACAOTIER ~i	<i>m.</i>	Arbore cultivat în regiunile tropicale, ale cărui fructe conțin semințe întrebuințate în alimentație. [Sil. -ca-o-ti-er]	/<fr. cacaotier
CACEALMA	CACEALMÁ ~le	<i>f.</i>	1) (la jocul de cărți) Inducere în eroare a adversarului prin crearea impresiei de a avea cărți valoroase.2) Prezentare a unui neadevăr drept adevăr; înșelătorie; păcăleală. [Art. cacealmaua; G.-D. cacealmalei; Sil. -ceal-ma]	/<turc. kaçirma
CACIUR	CÁCIUR ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv al</i>	(despre miei) Care are blană de culoare neagră pe corp și brumărie pe bot, urechi, coadă și extremitățile picioarelor. [Sil. ca-ciur; Acc. și caciúr]	/Orig. nec.
CACOFONIC	CACOFÓNÍ//C ~că (~ci, ~ce)		Care produce o cacofonie.	/<fr. cacophonique
CACOFONIE	CACOFONÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Asociație sau repetare neplăcută de sunete în vorbire.2) muz. Amestec discordant de sunete; lipsă de armonie. [G.-D. cacofoniei; Sil. -ni-e]	/<fr. cacophonie
CACOGRAFIE	CACOGRAFÍ//E ~i	<i>f.</i>	Ortografie greșită.	/<fr. cacographie
CACOLOGIE	CACOLOGÍ//E ~i	<i>f.</i>	Îmbinare greșită de cuvinte. [Sil. -gi-e]	/<fr. cacologie
CACOM I	CACÓM I ~i	<i>m. inv.</i>	Mamifer carnivor de talie mică, având corp alungit și subțire, picioare scurte și blană fină, albă iarna și brună vara; hermină; helge.	/<turc. kakim
CACOM II	CACÓM II ~uri	<i>n. inv.</i>	Blană de hermină.	/<turc. kakim
CACOSMIE	CACOSMÍE	<i>f. med.</i>	Percepere a unui miros urât, care poate fi subiectivă (în afara unei excitații senzoriale) sau provocată de o afecțiune (nazală, bucală etc.).	/<fr. cacosmie
CACTACEE	CACTACÉE ~	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de plante exotice dicotiledonate, adaptate la climă uscată, cu tulpini cărnoase și frunze în formă de țepi, răspândite în regiunile calde ale Americii (reprezentant: cactusul).2) Plantă din această familie. [Art. cactacea; G.-D. cactaceei; Sil. -ce-e]	/<fr. cactacées
CACTUS	CÁCTU//S ~și	<i>m.</i>	Plantă exotică, adaptată la secetă, cu tulpina cărnoasă și grasă, plină cu suc apos sau lăptos, și cu frunze în formă de spini, cultivată la noi ca plantă ornamentală.	/<fr. cactus
A CADAstra	A CADAstr//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A înscrie într-un cadastru (determinând din punct de vedere cantitativ). ~ bunurile materiale.	/<fr. cadastrer
CADASTRAL	CADAstrÁL ~ă (~i,		Care ține de cadastru; propriu unui cadastru.	/<fr. cadastral
CADASTRU	CADÁstr//U ~e	<i>n.</i>	1) Totalitate a lucrărilor tehnice pentru identificarea, delimitarea, măsurarea și reprezentarea grafică a suprafețelor funciare.2) Registru în care sunt incluse datele obținute în urma unor asemenea lucrări.	/<fr. cadastre
CADAVERIC	CADAVÉRI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de cadavru; propriu cadavrului. Toxină ~că.2) Care are aspect de cadavru; asemănător unui cadavru. Paliditate ~că.	/<fr. cadavérique
CADAVRU	CADÁVR//U ~e	<i>n.</i>	Corp al unui om sau al unui animal mort; trup neînsuflit. • A călca peste ~e a fi lipsit de orice scrupule pentru atingerea unui scop. ~ ambulant om extrem de slăbit și cu aspect bolnăvicios.	/<fr. cadavre, lat. cadaver

CADĂ	CÁDĂ căzi	<i>f.</i>	1) Vas mare pentru îmbăiat; baie.2) Vas mare din doage, în formă de trunchi de con, în care se strivesc strugurii și se lasă să fermenteze.3) Recipient mare, deschis (din lemn, metal, beton etc.) pentru lichide, folosit în diverse operații tehnologice. [G.-D. căzii]	/<sl. kadi
CADÂNĂ	CADÂN//Ă ~e	<i>f. înv.</i>	1) Femeie din haremurile turcești; odaliscă.2) Soție de turc; odaliscă.	/<turc. kadin
A CADENȚA	A CADENȚĂ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (frază, melodii) A reliefa prin elemente de cadență; a ritma.2) (mișcări) A pune în acord cu o cadență.	/<fr. cadencer
CADENȚAT	CADENȚĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A CADENȚA.2) și adverbial Care se execută în cadență; care are ritm; ritmic.	/v. a cadența
CADENȚĂ	CADENȚĂ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Repetare regulată și uniformă a unei mișcări. • A ține ~a a păstra ritmul în timpul mersului într-o coloană. În ~ cu mișcări repetate la intervale egale.2) Succesiune regulată și armonioasă a unor unități poetice sau muzicale.3) Grad de iuțală în sistemul de producție. ~ înaltă.4) Fragment dintr-un concert instrumental interpretat fără acompaniament.	/<fr. cadence, it. cadenza
CADET	CADÉ//T ~ți	<i>m. înv.</i>	1) Elev al unei școli militare; iuncher.2) Fiu de nobil sau de ofițer care se pregătea pentru cariera militară.3) (în Rusia țaristă) Membru al partidului constituțional-democrat.4) Sportiv între 14 și 16 ani.	/<fr. cadet, rus. kadet
CADIU	CADÍ//U ~i	<i>m. înv.</i>	Judecător musulman care exercita funcții civile și religioase. [Sil. ca-diu]	/<turc. kade
CADMIU	CÁDMIU	<i>n.</i>	Metal moale de culoare alb-argintie, folosit, mai ales, pentru obținerea unor aliaje. [Sil. cad-miu]	/<fr. cadmium
CADOU	CADÓU ~ri	<i>n.</i>	Obiect primit de la cineva sau oferit cuiva în semn de prietenie, atenție; dar. [Sil. ca-dou]	/<fr. cadeau
A CADRA	A CADR//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	A fi în concordanță deplină; a se afla în armonie perfectă; a se potrivi; a se armoniza; a concorda; a se asorta.	/<fr. cadrer
CADRAN	CADRÁN ~e	<i>n.</i>	1) (la ceasuri, la aparate și instrumente de măsurat) Suprafață plană, divizată și gradată, pe care se deplasează un ac indicând o anumită valoare (de timp, de presiune, de viteză, de diferență de potențial etc.). • ~ solar dispozitiv constând dintr-un ansamblu de linii trasate pe o anumită suprafață pe care se proiectează umbra unei tijă, poziția și lungimea căreia indică ora solară.2) mat. Arc reprezentând un sfert de cerc.	/<fr. cadran
CADRIL	CADRÍL ~uri	<i>n.</i>	1) Dans de origine franceză, executat de patru perechi într-un tempo lent, în timpul căruia partenerii se schimbă între ei.2) Melodie după care se execută acest dans.	/<fr. quadrille
A CADRILA	A CADRIL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(sfori, covoare) A țese făcând uzoare în formă de pătrate sau de romburi colorate.	/<fr. quadriller
CADRILAT	CADRILĂ//T ~tă (~ți,		(despre țesături) Care are desene în formă de carouri contigue.	/<fr. quadrillé

CADRU	CÁDR//U ~e	<i>n.</i>	1) Ramă în care se fixează un tablou sau o fotografie.2) Tablou sau fotografie dispusă într-o astfel de ramă.3) Pervaz al unei uși sau ferestre.4) Desen care mărginește o hartă, un text sau o fotografie. 5) Spațiu care cuprinde o imagine pe o peliculă fotografică sau cinematografică.6) Schelet din diferite materiale, întrebuintat în construcții (la poduri, galerii etc.) ca suport de rezistență; osatură; carcas.7) Ansamblu de circumstanțe materiale sau morale care înconjoară o persoană; ambianță; climat; mediu; anturaj.8) fig. Limită (prevăzută sau impusă) a unei probleme sau acțiuni.9) mai ales la pl. Efectiv de bază care include oamenii dintr-o întreprindere, instituție sau organizație.10) Persoană care face parte dintr-un astfel de efectiv.11) (în armată) Personal de conducere și de comandă.	/<fr. cadre, rus. kadri
CADUC	CADÚ//C ~că (~ci, ~ce)		1) (despre frunze) Care cade de timpuriu.2) fig. Care nu este veșnic; sortit pieirii.3) (despre acte juridice) Care a căzut în desuetudine; fără putere legală.	/< fr. caduc, lat. caducus
CADUCEU	CADUCÉ//U ~e	<i>n.</i>	Sceptru al zeului grec Hermes, constând dintr-un baston cu două aripioare în vârful și înconjurat de doi șerpi. [Sil. -du-ceu]	/<lat. caduceum, fr. caducée
CAFE	CAFE	<i>n.</i>	: ~concert [pr.: cafê-consér] 1) Mu-zică instrumentală de largă accesibilitate, executată într-un restaurant.2) Spectacol de gen ușor, conținând numere recreative (dansuri, acrobații, cântece); spectacol de revistă; varieteu.	/ Cuv. fr.
CAFE-FRAPPEE	CAFE-FRAPPÉE [pr.: cafê frapé]		Cafea rece cu înghețată, frișcă, eventual și alcool.	/Cuv. fr.
CAFEA	CAF//EÁ ~ele	<i>f.</i>	1): Arbore de ~ arbore sau arbust tropical cultivat pentru semințele lui comestibile; cafeu.2) Sămânță a cafeului.3) Praf obținut prin măcinarea semințelor de cafeu.4) Băutură preparată din acest praf (sau dintr-un surogat). ~ neagră. [Art. cafeaua; G.-D. cafelei]	/<turc. kahve, ngr. kafes, fr. café
CAFEGIOAICĂ	CAFEGIOAÍ//CĂ ~ce	<i>f. înv.</i>	1) Proprietară a unei cafenele sau a unui magazin de cafea.2) Soție de cafegiu.3) fam. Amatoare de cafea. [Sil. -gioai-că]	/cafegiu + suf. ~oaică
CAFEGIU	CAFEGÍ//U ~i	<i>m.</i>	1) înv. Proprietar al unei cafenele sau al unui magazin de cafea. 2) înv. Dregător la curtea domnească care prepara și servea cafeaua.3) fam. Amator de cafea.	/<turc. kahveci
CAFEINĂ	CAFEÍNĂ	<i>f.</i>	Substanță alcaloidă extrasă din cafea (sau din frunze de ceai), folosită în medicină ca stimulent. [G.-D. cafeinei; Sil. -fe-i-; Var. cofeină]	/<fr. caféine
CAFEISM	CAFEÍSM	<i>n. med.</i>	Intoxicație acută cu cafea.	/<turc. caféisme
CAFELUȚĂ	CAFELÚȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la cafea) Specie de plante erbacee, din familia leguminoaselor, cu flori dispuse în vârful tulpinii, cultivate pentru nutreț, iar unele varietăți fiind folosite ca plante ornamentale.	/cafea + suf. ~eluță

CAFENEA	CAFEN//EÁ ~ele	<i>f.</i>	Local public unde se consumă cafea, ceai, băuturi alcoolice și prăjituri. • De ~ lipsit de seriozitate. [Sil. -fe-nea]	/<turc. kahvehane
CAFENIU	CAFENÍ//U ~e (~i)		Care are culoarea cafelei; maro. • ~-deschis bej. ~-închis brun. [Sil. -fe-niu]	/cafea + suf. ~iu
CAFETIERĂ	CAFETIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Aparat pentru prepararea cafelei.2) Serviciu de cafea.3) Vas pentru păstrarea cafelei. [Sil. -ti-e-]	/<fr. cafetiere
CAFEU	CAFÉU	<i>m.</i>	1) Specie de arbori tropicali ale căror fructe conțin boabe de cafea.2) Arbore din această specie. [Sil. ca-feu]	/<it. caffè
CAFTAN	CAFTÁN ~e	<i>n. inv.</i>	Veșmânt lung și larg, uneori împodobit cu fir de aur, purtat de domnitorii și boierii români. • A îmbrăca ~ul a deveni domn sau a căpăta o funcție boierească.	/<turc. kaftan
CAGULĂ	CAGÚL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Partea din cauciuc a unei măști de gaze.2) Mantie cu glugă purtată de călugări.3) Glugă închisă, cu orificii în dreptul ochilor.	/<fr. cagoule
CAHLĂ	CÁHL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Placă de metal folosită pentru a opri trecerea căldurii din sobă în hodgeag. • A-l bate ~a a se intoxica cu oxid de carbon.2) Placă de ceramică sau de faianță folosită la fățuirea sobelor sau a șemineelor.	/<ucr. cahlja
CAIA	CAIÁ caiéle	<i>f.</i>	Cui cu ajutorul căruia se prinde potcoava de copita calului sau a altor animale de tracțiune. [Sil. ca-ia]	/<turc. kayar
CAIAC	CAIÁ//C ~ce	<i>n.</i>	1) Ambarcație pentru o singură persoană, construită din piele și oase de focă.2) Luntre sportivă ascuțită la ambele capete, acționată cu ajutorul pedalelor.3) Sport nautic practicat cu această ambarcație. [Sil. ca-iac]	/<turc. kayak
CAIACIST	CAIACÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care practică sportul cu caiacul. [Sil. -ia-cist]	/caiac + suf. ~ist
CAIAFĂ	CAIÁF//Ă ~e	<i>f.</i>	Persoană fățarnică. • A trimite (pe cineva) de la Ana la Caiafa a purta cu vorba. [Sil. ca-ia-]	/Din Caiafa n. pr.
CAIC	CAÍ//C ~ce	<i>n.</i>	1) Ambarcație îngustă, cu capetele ascuțite și cu două catarge.2) Luntre (pescărească) ușoară, lungă și îngustă, încovoiată la capete. [Sil. ca-ia-]	/<turc. kayik
CAID I	CAÍD I ~uri	<i>n. inv.</i>	Caiet gros de format mare în care se includeau diferite date sau însemnări cu caracter administrativ; registru; catastif; condică. [Sil. ca-id]	/<turc. kayd
CAID II	CAÍ//D II ~zi	<i>m.</i>	(în trecut, în statele musulmane ale Africii de Nord) Guvernator al unei provincii sau al unui oraș care deținea și funcțiile de judecător și de șef al poliției. [Sil. -ca-id]	/<fr. cad'de
CAIER	CÁIER ~e	<i>n.</i>	Mănunchi de lână, de in sau de cânepă care se pune în furcă pentru a fi tors. [Sil. ca-ier]	/<lat. caiulus
CAIET	CAIÉT ~e	<i>n.</i>	1) Fascicul de foi de hârtie (albă) legate, folosit, mai ales, pentru scris sau pentru desenat.2) Publicație periodică cuprinzând diverse studii, note sau informații dintr-un anumit domeniu de activitate. ~e filozofice. [Sil. ca-iet]	/<fr. cahier

CAIMAC	CAIMÁC ~uri	<i>n.</i>	1) Strat subțire de grăsime care se formează la suprafața laptelui. • A lua ~ul a-și însuși partea cea mai bună.2) Spumă care se formează la suprafața cafelei în urma fierberii. [Sil. cai-mac]	/<turc. kaymak
CAIMACAM	CAIMACÁM ~i	<i>m.</i>	(în evul mediu, în Țara Românească și în Moldova) Locțiitor al domnitorului.	/<turc. kaymakam
CAIMAN	CAIMÁN ~i	<i>m.</i>	Crocodil având lungimea de până la 6 m, cu botul lat și cu corpul acoperit cu plăci osoase, a cărui piele se folosește în marochinărie; aligator. [Sil. cai-man]	/<fr. cad'man
CAINOZOIC	CAINOZÓIC	<i>n.</i>	Eră geologică, care cuprinde timpul de la sfârșitul mezozoicului până în zilele noastre; neozoic. [Sil. ca-i-]	/<fr. caenozod'que, engl. cainozoic
CAIS	CAÍ//S ~și	<i>m.</i>	Pom fructifer care înflorește de timpuriu, având fructe rotunde, zemoase, de culoare portocalie și cu sâmbure mare. [Sil. ca-is]	/Din caisă
CAISĂ	CAÍS//Ă ~e	<i>f.</i>	Fructul caisului. [G.-D. caisei; Sil. ca-i-]	/<ngr. kaisi
CAL	CAL cai	<i>m.</i>	1) Animal domestic erbivor cu copita nedespăcată, folosit la tracțiune și la călărie. ~ pursânge. ~ șarg. • ~ de bătaie a) persoană hărțuită de toți; b) problemă de care se ocupă multă lume și care revine mereu pe primul plan. A fi (sau a ajunge) ~ de poștă a fi întrebuințat la toate; a alerga mult. A face (sau a ajunge) din ~ măgar a face să ajungă într-o situație mai rea de cum a fost. La paștele cailor niciodată. A spune cai verzi pe pereți a povesti lucruri nerealabile. O fugă (sau o alergătură) de ~ o distanță (destul de) mică. ~ul râios găsește copacul scorțos cine se aseamănă, se adună. ~ul bun se vinde din grajd lucrul bun nu are nevoie de reclamă. ~ul are patru picioare și tot se poticnește pot greși și cei deștepți. ~ul de dar nu se caută la dinți (sau în gură) lucrurile primite în dar se iau așa cum sunt, fără să se mai țină seama de defecte. A cunoaște ca pe un ~ breaz a cunoaște foarte bine pe cineva. Vrei, ~ule, orz? nu e nevoie să mai întrebi când vrei să-i faci cuiva bine.2): ~-de-apă, ~ul-popii, ~ul-dracului libelulă. ~-de-mare pește mare, având capul asemănător cu cel al calului.2): ~ puterea unității de	/<lat. caballus
A CALA	A CAL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (vehicule sau roțile lor) A imobiliza, cu ajutorul unei cale.2) (piese mecanice) A pune în poziție fixă.	/<fr. caler
CALABALÂC	CALABALÂC ~uri	<i>n. fam.</i>	1)	Grămadă de obiecte casnice în dezordine; catrafuse. 2) Bagaj cu care se mută sau cu care călătorește cineva.
CALAFAT	CALAFÁT	<i>n.</i>	Material alcătuit din câlți sau cârpe destrămate și îmbibate cu smoală, cu care se etanșează bărcile și punțile navelor.	/<turc. kalafat
CALAICAN	CALAICÁN	<i>n. pop.</i>	Substanță cristalină de culoare verde-deschisă, având diferite întrebuințări (în combaterea dăunătorilor în agricultură, ca materie colorantă etc.); sulfat de fier. [Sil. -lai-]	/<ngr. kalakánthi

CALAJ	CALÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Potrivire și fixare a unui organ sau a unei piese de mașină.2) Așezare la orizontală a suportului unui aparat topografic de vizare.3) Postament de grinzi pe care se sprijină navele în timpul construcției sau al reparației.4) Adâncime la care se cufundă în apă o navă în raport cu linia de plutire; pescaj.	/< fr. calage
CALAMANDROS	CALAMANDRÓS	<i>n.</i>	reg. Lipsă de ordine; dezordine; debandadă; harababură.	/Orig. nec.
CALAMBUR	CALAMBŪR ~uri	<i>n.</i>	Joc de cuvinte bazat pe asemănarea sonoră a unor cuvinte cu sens diferit.	/<fr. calembour
CALAMBURIST	CALAMBURÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Autor de calambururi.	/calambur + suf. ~ist
CALAMINĂ	CALAMÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Reziduu provenit din arderea combustibilului într-un motor cu ardere internă.	/<fr. calamine
CALAMITAT	CALAMITÁ//T ~tă (~ți, ~te)		Care a suferit de pe urma unei calamități.	/Din calamitate
CALAMITATE	CALAMIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	Nenorocire mare, care se abate asupra unei colectivități; catastrofă de mari proporții; dezastru; urgie; flagel; prăpăd. [G.-D. calamității]	/<lat. calamitas, ~atis, fr. calamité
A CALANDRA	A CALANDR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(materiale) A trece printr-un calandru (în vederea finisării).	/<fr. calandrer
CALANDRU	CALÁNDR//U ~e	<i>n.</i>	1) Mașină cu cilindri rotitori prin care se trece un material flexibil pentru a-l subția, a-l netezi, a-l imprima.2) tipogr. Presă pentru imprimarea în relief a matrițelor (de stereotipie) și pentru satinarea hârtiei.	/<fr. calandre
CALAPER	CALAPER	<i>m.</i>	reg. Plantă erbacee perenă, aromatică, având tulpină catifelată, frunze ovale și flori galbene, cultivată și în scop decorativ; calomfir.	/<sb. kaloper
CALAPOD	CALAP//ÓD ~oáde	<i>n.</i>	1) Piesă de lemn, de forma labei piciorului, pe care se lucrează încălțăminte sau pe care se pune încălțăminte pentru a nu se deforma.2) Formă de lemn pe care se întind căciulile sau pălăriile (în procesul de confecționare); calup.3) Model după care se reproduc obiecte identice; tipar; șablon. • Pe același ~ la fel; identic.	/<ngr. kalapódi
CALĂ I	CÁL//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Încăpere sub puntea unei nave, rezervată pentru încărcături.2) Platformă înclinată spre apă unde se construiesc sau se repară nave. ~ de construcție. ~ plutitoare.	/<fr. cale
CALĂ II	CÁL//Ă II ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee perenă, din familia araceelor, având flori mari, albe, răsucite în formă de cornet, cultivată în scopuri decorative.	/< germ. Kalla, lat. calla
CALĂ III	CÁL//Ă III ~e	<i>f.</i>	1) Piesă în formă de trunchi de piramidă, care se așază în fața roții unui vehicul, pentru a-l imobiliza.2) Piesă folosită în construcția de mașini pentru măsurarea dimensiunilor.	/<fr. cale

CALC	CALC ~uri	<i>n.</i>	1): Hârtie de ~ hârtie transparentă folosită pentru reproducerea desenelor.2) Copie a unui desen tehnic executată pe această hârtie.3) lingv. Fenomen de limbă constând în formarea unor cuvinte sau expresii noi cu mijloace lingvistice proprii după modelul altei limbi sau în atribuirea de sensuri noi, după un model străin, unor cuvinte și expresii existente în limbă.	/<fr. calque
CALCAN I	CALCÁN I ~i	<i>m.</i>	Pește marin comestibil, având corpul turtit și ambii ochi pe aceeași parte a capului; cambulă.	/<turc. kalkan
CALCAN II	CALCÁN II ~e	<i>n.</i>	Perete fără ferestre din dosul unei case, de care se alipește o altă casă.	/<turc. kalkan
CALCANEU	CALCANÉ//U ~e	<i>n.</i>	Unul dintre oasele care formează călcâiul. [Sil. -ca-neu]	/<lat. calcaneum, fr. calcanéum
CALCAR	CALCÁR ~e	<i>n.</i>	Rocă sedimentară de diferite culori, formată din carbonat de calciu, având diverse întrebuințări, mai ales ca material de construcții; piatră-de-var. [Acc. și călcar]	/<lat. calcarius, fr. calcaire
CALCAROS	CALCAR//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		Care conține calcar; format din calcar.	/calcar + suf. ~os
CALCE I	CÁLC//E I	<i>f.</i>	: ~ea calului plantă erbacee perenă, toxică, având tulpină ramificată la bază, flori mari galbene și frunze groase lucitoare, care crește prin bălți și locuri umede.	/<lat. calx, calcis
CALCE II	CÁLCE II	<i>f.</i>	1) Var nestins.2) Material refractar obținut prin calcinarea calcarului.	/<lat. calx, calcis
CALCEDONIE	CALCEDÓNIE	<i>f.</i>	Varietate de silice naturală, translucidă, divers colorată, dură, folosită ca piatră semiprețioasă și ca abraziv.	/<lat. chalcidionius, fr. calcédoine
CALCEMIE	CALCEMÍ//E ~i	<i>f. med.</i>	Prezență a calciului în sânge; cantitate de calciu prezentă în sânge. [Art. calcemia; G.-D. calcemie; Sil. -mi-e]	/<fr. calcémie
A CALCHIA	A CALCHI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (desene sau schițe tehnice) A copia cu ajutorul hârtiei de calc; a decalca.2) lingv. (cuvinte, sensuri, expresii etc.) A forma prin calc lingvistic; a decalca. [Sil. -chi-a]	/<fr. calquer
CALCICOL	CALCÍCOL ~ă (~i, ~e)	<i>bot.</i>	Care crește pe un sol bogat în calcar.	/<fr. calcicole
CALCIFER	CALCIFÉR ~ă (~i, ~e)		(despre roci, soluri etc.) Care conține calciu.	/<fr. calcifere
A SE CALCIFICA	A SE CALCIFICÁ pers. 3 se calcifică	<i>intrans.</i>	1) (despre țesuturi) A se întări prin depunere de calciu.2) (despre substanțe) A acumula carbonat de calciu.	/Din calciu
A CALCINA	A CALCIN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(substanțe chimice) A supune acțiunii unei temperaturi înalte (în vederea eliminării apei, a unor compuși volatili etc.).	/<fr. calciner
CALCINATOR I	CALCINAT//ÓR I ~oăre	<i>n.</i>	Instalație care recuperează căldura gazelor de ardere din cuptoarele rotative pentru ciment.	/<fr. calcinateur
CALCINATOR II	CALCINAT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Muncitor specializat în operații de calcinare a minereurilor.	/a calcina + suf. ~tor
CALCINĂ	CALCÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Substanță pulverulentă de culoare galbenă, folosită în prepararea unor emailuri sau ca abraziv.	/<fr. calcin
CALCINOZĂ	CALCINÓZĂ	<i>f. med.</i>	Boală caracterizată prin depunerea sărurilor de calciu în țesuturi și în organe.	/<fr. calcinose

CALCIO	CÁLCIO	<i>n.</i>	: ~-vécchio n. tencuială ornamentală cu suprafața zgrunțuroasă, care se aplică pe ziduri pentru a le da un aspect de vechime. [Sil. -ci-o]	/Cuv. it.
CALCIPENIE	CALCIPÉNI//E ~i	<i>f. med.</i>	Stare a organismului provocată de lipsa de calciu în țesuturi și în umori. [Art. calcipenia; G.-D. calcipeniei; Sil. -ni-e]	/<fr. calcipénie
CALCIT	CALCÍT	<i>n.</i>	Varietate de carbonat natural de calciu, transparent, incolor, utilizat în industria optică și ca material de construcție.	/<fr. calcite
CALCIU	CÁLCIU	<i>n.</i>	Metal de culoare albă-argintie, răspândit în natură sub formă de compuși, având diferite întrebuințări în construcții, în industrie, în medicină etc. [Sil. -ciu]	/<fr. calcium
CALCOCLOROZĂ	CALCOCLORÓZĂ	<i>f.</i>	Boală a plantelor manifestată prin îngălbenirea frunzelor sau a altor organe verzi, provocată de lipsa fierului asimilabil din solurile calcaroase.	/<fr. chalcoclorose
CALCOGRAF	CALCOGRÁF ~i	<i>m.</i>	Muncitor specialist în calcografie.	/<fr. chalcographe
CALCOGRAFIE	CALCOGRAFÍE	<i>f.</i>	Procedeu de reproducere grafică a unor imagini cu ajutorul clișeeilor gravate în adâncime; tipar adânc. [Art. calcografia; G.-D. calcografiei; Sil. -fi-e]	/<fr. chalcographie
CALCOPIRITĂ	CALCOPIRÍTĂ	<i>f.</i>	Sulfură naturală de cupru și fier, de culoare galbenă-verzuie.	/<fr. chalcopyrite
CALCUL I	CÁLCUL I ~e	<i>n.</i>	1) Totalitate a operațiilor aritmetice efectuate în vederea determinării valorii unei mărimi; socoteală.2) mat. Succesiune de operații efectuate cu ajutorul unor simboluri ce reprezintă anumite valori.3) fig. Ansamblu de reflecții realizate în scopul de a obține un avantaj sau de a realiza ceva.	/<lat. calculus, fr. calcul
CALCUL II	CÁLCUL II ~i	<i>m.</i>	Concrețiune formată în unele organe interne ale omului ca urmare a depunerii de săruri minerale conținute în organism; piatră. ~ renal.	/<lat. calculus, fr. calcul
A CALCULA	A CALCUL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A supune unui calcul; a determina prin calcul; a socoti.2) (planuri, proiecte) A elabora din timp.	/<lat. calculare, fr. calculer
CALCULABIL	CALCULÁBIL ~ă (~i,		Care poate fi calculat; în măsură de a fi calculat.	/<fr. calculable
CALCULAT	CALCULÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A CALCULA.2) (despre persoane) Care își determină acțiunile în funcție de un scop personal; chibzuit.	/v. a calcula
CALCULATOR I	CALCULAT//ÓR I ~oare (~óri, ~oare)	<i>m. și f.</i>	Persoană specializată în calcule (mai ales economice).	/<lat. calculator, fr. calculateur
CALCULATOR II	CALCULAT//ÓR II ~oare	<i>n.</i>	1) Mașină sau instalație cu care se efectuează automat operații matematice și logice; computer; ordinator.2) Tabel cuprinzând rezultatele unor calcule și folosit în operațiile matematice.3) Broșură înzestrată cu un astfel de tabel.	/<lat. calculator, fr. calculateur
CALCULAȚIE	CALCULÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A CALCULA. 2) Ansamblu de calcule efectuate în scopul determinării unor indicatori. [Art. calculația; G.-D. calculației; Sil. -ți-e]	/<lat. calculatio, ~onis
CALCULOZĂ	CALCULÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare patologică manifestată prin formarea de calculi într-un organ sau într-un canal excretor; litiază.	/<fr. calculose

CALD I	CAL//D I ~dă (~zi, ~de)		(în opoziție cu rece) 1) Care are o temperatură ridicată; care produce o senzație de căldură. Aer ~. Sobă ~dă. • Nici ~, nici rece așa și așa.2) Care este făcut de curând; proaspăt. Pâine ~dă. • A le spune ~de a spune minciuni, a spune brașoave. Bate fierul cât îi ~ nu scăpa prilejul.3) (despre obiecte de îmbrăcăminte) Care ține căldură; călduros.4) fig. Care pornește din inimă. Discuție ~dă. • Bun ca pâinea ~dă bun la suflet; mărinimos.5) fig. Care are o intensitate deosebită: fierbinte. Sărut ~	/<lat. caldus
CALDARÂM	CALDARÂM ~uri	<i>n.</i>	1) Strat de blocuri (din lemn, din piatră etc.) cu care se acoperă un drum sau un teren; pavaj.2) Drum sau teren acoperit cu un astfel de strat; pavaj.	/<turc. kaldirim
CALDEIRĂ	CALDEÍR//Ă ~e	<i>f.</i>	Adâncitură circulară în partea superioară a unui con vulcanic. [Sil. -de-i-]	/<fr. caldeira
CALE	CÁL//E căi	<i>f.</i>	1) Fâșie de teren special amenajată pentru circulația oamenilor, a vehiculelor sau a animalelor. • Din ~ -afară peste măsură. ~ea vieții cursul vieții. A-și face ~ (sau drum) a) a-și crea posibilități de pătrundere undeva; b) a căuta pretext pentru a vizita pe cineva. A găsi cu ~ a socoti că este nimerit. A face cuiva ~ a lăsa să treacă. A sta în ~ea cuiva a împiedica pe cineva să-și ajungă ținta. A-i ține ~ea cuiva a) a urmări pe cineva în mod insistent pentru a-i câștiga bunăvoința; b) a pândi trecerea cuiva. A pune țara la ~ a discuta multe și de toate. A fi pe ~ de a... a fi gata de a...; a fi pe punctul să... A-și pune gura (sau burta) la ~ a mânca pe săturate. ~ bună! urare făcută la plecarea cuiva; călătorie plăcută! A face ~ întoarsă a se întoarce din drum. ~ea-valea fie; treacă-meargă. Ce mai ~ea-valea ce să mai lungim vorba!; ce mai încolo-încoace!2) inv. Stradă care servea drept arteră principală de circulație într-un oraș.3) Linie de comunicație. ~ ferată. ~ aeriană. Pe ~ea aerului.4) la pl.: Căi respiratorii sistem de organe care asigură respirația; aparatul respirator.5) Element al unui sistem de	/<lat. callis
CALEIDOSCOP	CALEIDOSC//ÓP ~oápe	<i>n.</i>	1) Dispozitiv optic constând dintr-un tub cilindric opac, înzestrat cu mai multe fragmente de oglinzi, care, prin rotire, produce o înfinitate de combinații de imagini multicolore (folosit ca jucărie).2) fig. Succesiune rapidă de senzații sau de impresii vii și variate; amestec de senzații și impresii disparate.3) Rubrică în presa periodică sau în programul emisiunilor de radio și televiziune cuprinzând informații extrem de variate. [Sil. -lei-]	/<fr. caléidoscope

CALENDAR	CALENDAR ~e	<i>n.</i>	1) Sistem de împărțire a timpului în ani, luni și zile, având la bază diferite fenomene periodice legate de mișcarea corpurilor cerești. ~ iulian. ~ gregorian. • ~ solar calendar bazat pe durata anului tropic.2) Indicator (carte, agendă etc.) al succesiunii lunilor, săptămânilor și zilelor unui an. ~ de birou. ~ de perete. • A se uita ca mâța (sau ca pisica)-n ~ a se uita la ceva fără să priceapă nimic. A face cuiva capul ~ a supraîncărca pe cineva cu informații inutile.3) Publicație anuală cuprinzând cronologia zilelor anului și informații cu caracter enciclopedic	/<lat. <i>calendarium</i>
CALENDARISTIC	CALENDARÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de calendar; propriu unui calendar.2) Care este întocmit în conformitate cu calendarul; conform calendarului. • An ~ an socotit de la 1 ianuarie până la 31 decembrie. Plan de muncă ~ plan de muncă alcătuit după zile și săptămâni.	/calendar + suf. ~istic
CALENDE	CALÉNDE	<i>f.</i>	pl. (în Roma antică) Prima zi a fiecărei luni. • La ~le grecești niciodată.	/<lat. <i>calendae</i> , fr. <i>calendes</i>
CALFĂ	CÁLF//Ă ~e	<i>f. inv.</i>	Muncitor calificat care, după o perioadă de ucenicie, era obligat să mai lucreze un timp în atelierul patronului.	/<turc. <i>kalfa</i>
A CALIBRA	A CALIBR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (piese sau semifabricate metalice) A prelucra mecanic în vederea obținerii unui anumit calibru.2) (produse alimentare) A măsura pentru a determina calibrul.3) (instrumente) A grada cu precizie în vederea efectuării unor măsurări.4) (produse agricole, puieti etc.) A sorta după mărime.	/<lat. <i>caliber</i>
CALIBROR I	CALIBR//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		(despre un instrument, o mașină) Care calibrează.	/<fr. <i>calibreur</i>
CALIBROR II	CALIBR//ÓR II ~oăre	<i>n.</i>	1) Instrument pentru măsurarea diametrului puietilor. 2) Aparat sau mașină pentru sortarea fructelor după mărime.	/<fr. <i>calibreur</i>
CALIBRU	CALÍBR//U ~e	<i>n.</i>	1) Diametru interior al țevii unei arme de foc. ~ul unui tun. ~ul unui revolver.2) Diametru al unui cilindru sau al unui obiect sferic.3) Instrument de precizie cu care se verifică dimensiunile unei piese fabricate.4) fig. Valoare relativă a unei persoane sau a unui lucru. • De același ~ la fel; de același soi.	/<fr. <i>calibre</i>
CALIC	CALÍ//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv al</i>	1) (despre persoane) Care are o parte a corpului mutilată sau deformată; schilod; infirm.2) Care este foarte sărac; care cerșește; cerșetor; milog.3) Care face economii exagerate; avar; zgârcit.	/<ucr. <i>kalika</i>
A CALICI	A CALIC//Í ~ésc		1. tranz. A face să se calicească.2. intranz. rar A umbla cu cerșitul; a cerși.	/Din <i>calic</i>
A SE CALICI	A SE CALIC//Í mă ~ésc	<i>intranz.</i>	1) A deveni calic; a-și pierde integritatea fizică; a se schilodi; a se mutila; a se schilăvi.2) A deveni sărac; a-și pierde averea; a săraci; a se ruina; a scăpa.3) A manifesta zgârcenie; a se scumpi; a se zgârci.	/Din <i>calic</i>

CALICIE	CALICÍE	<i>f.</i>	1) Stare a celui calic.2) Caracterul de a fi zgârcit; zgârcenie; avariție.3) Sărăcie extremă; mizerie. [Art. calicia; G.-D. calicie; Sil. -ci-e]	/calic + suf. ~ie
CALICIME	CALICÍME	<i>f.</i>	(colectiv de la calic) 1) Totalitate a calicilor (dintr-o țară sau dintr-o localitate).2) Multime de calici.	/calic + suf. ~ime
CALICIU	CALÍCI//U ~i	<i>n.</i>	Înveliș verde al florilor, constând din sepale separate sau unite între ele.	/<fr. calice, lat. calyx, ~cis
CALICO	CALICÓ	<i>n.</i>	Pânză care imită pielea, folosită în legătoria de cărți.	/<engl. calico, fr. calicot
CALIF	CALÍF ~i	<i>m.</i>	(la unele popoare musulmane) Conducător politic și religios al statului, considerat drept succesor al lui Mahomed.	/<fr. calife
CALIFAT	CALIFÁT ~e	<i>n.</i>	1) (în unele țări musulmane) Teritoriu supus autorității unui calif.2) Durată de domnie a unui calif sau a unei dinastii musulmane.3) Demnitate de calif.	/<fr. califat
A CALIFICA	A CALIFICÁ calífic	<i>tranz.</i>	1) A face să se califice.2) (persoane) A desemna printr-un calificativ (de obicei depreciativ); a numi; a face; a taxa; a eticheta.	/<lat. calificare, fr. qualifier
A SE CALIFICA	A SE CALIFICÁ mă calífic	<i>intrans.</i>	1) A obține calificare; a căpăta cunoștințe într-un domeniu de activitate; a se specializa.2) A obține dreptul de a concura la o etapă superioară a unei competiții (sportive, culturale etc.).	/<lat. calificare, fr. qualifier
CALIFICARE	CALIFIC//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A CALIFICA. 2) Pregătire teoretică și practică într-un anumit domeniu de activitate profesională.3) Etapă eliminatorie într-un concurs sau într-o competiție sportivă, în care se selectează concurenții.	/v. a (se) califica
CALIFICAT	CALIFICÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A CALIFICA și A SE CALIFICA.2) (despre infracțiuni) Care este comis în circumstanțe agravante; săvârșit în împrejurări speciale. Crimă ~tă.	/v. a (se) califica
CALIFICATIV I	CALIFICATÍV I ~ă (~i, ~e)		Care califică. Adjectiv ~ .	/<fr. qualificatif
CALIFICATIV II	CALIFICATÍV II ~e	<i>n.</i>	1) Termen prin care o persoană sau un lucru se include într-o anumită categorie pe baza trăsăturilor proprii.2) Sistem de notare a sârguinței la învățătură și a conduitei elevilor și studenților.3) Fiecare dintre indicațiile („exceptional“, „foarte bine“, „bine“, „suficient“, „insuficient“) specifice acestui sistem de notare.	/<fr. qualificatif
CALIFORNIU	CALIFÓRNIU	<i>n.</i>	Element chimic radioactiv, transuranic, obținut pe cale artificială.	/<engl., fr. californium
CALIGRAF	CALIGRÁF ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care scrie frumos și citeț.2) înv. Persoană care se ocupa cu copierea artistică a cărților și a manuscriselor.	/<fr. calligraphe
A CALIGRAFIA	A CALIGRAFI//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(litere, caractere) A scrie caligrafic. [Sil. -fi-a]	/<fr. calligraphier
CALIGRAFIC	CALIGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de caligrafie; propriu caligrafiei.	/<fr. calligraphique

CALIGRAFIE	CALIGRAFÍE	<i>f.</i>	1) Artă de a scrie citeț și frumos.2) Scris citeț și frumos.3) Fel de a scrie al unei persoane. [Art. caligrafia; G.-D. caligrafiei; Sil. -fi-e]	/<fr. calligraphie
CALIMERA	CALIMÉRA	<i>f. art. fam.</i>	: A se schimba ~ a se schimba situația. A întoarce ~ a-și schimba atitudinea față de cineva. A strica ~ a strica relațiile de prietenie cu cineva.	/<ngr. kaliméra
CALIN	CALÍN ~ă (~i, ~e)		Care (se) alintă; mângâietor; dezmiardător.	/<fr. câlin
CALITATE	CALIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Totalitate a însușirilor și a laturilor esențiale în virtutea cărora un lucru se deosebește de celelalte.2) Însușire caracteristică (de obicei pozitivă) a unei persoane sau a unui lucru. ~atea mărfurilor. • De ~ superior; de valoare; valoros.3) Titlu, poziție sau situație, pe care o are cineva conferindu-i un anumit drept. [Art. calitatea; G.-D. calității]	/<lat. qualitas, ~atis, fr. qualité
CALITATIV	CALITATÍV ~ă (~i, ~e)	<i>și adverbial</i>	Care ține de calitate; propriu calității. • Analiză ~ă determinarea naturii chimice a unei substanțe; identificare a componentelor unei substanțe.	/<lat. qualitativus, fr. qualitatif
CALM I	CALM I ~ă (~i, ~e)		1) (despre natură) Care se caracterizează prin lipsă de agitație; care se află în stare de liniște deplină.2) (despre persoane) Care își stăpânește sentimentele și acțiunile; stăpân pe sine.3) (despre sentimente și manifestări ale oamenilor) Care denotă stăpânire de sine; caracterizat prin cumpănire.	/<fr. calme
CALM II	CALM II	<i>n.</i>	1) Lipsă de agitație în natură; stare de liniște în atmosferă.2) Lipsă de nervozitate; stăpânire de sine; sânge rece.	/<fr. calme
A CALMA	A CALM//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se calmeze.	/<fr. calmer
A SE CALMA	A SE CALM//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	A deveni calm; a ajunge în stare de liniște; a se liniști; a se potoli; a se astâmpăra; a se alina.	/<fr. calmer
CALMANT I	CALMÁN//T I ~tă (~ti, ~te)		Care are proprietatea de a calma; liniștitor. Atmosferă ~tă.	/<fr. calmant
CALMANT II	CALMÁNT II ~e	<i>n.</i>	Medicament care are proprietatea de a calma durerea sau excitațiile nervoase; analgezic; sedativ.	/<fr. calmant
CALMAR	CALMÁR ~i	<i>m.</i>	1) Moluscă marină comestibilă, cu corpul alungit, înzestrată cu înotătoare triunghiulare și tentacule scurte în jurul gurii.	/<fr. calmar
CALOFIL I	CALOFÍL I ~ă (~i, ~e)		(despre stil) Care ține de calofilism; propriu calofilismului.	/<gr. kallos + philos
CALOFIL II	CALOFÍL II ~i	<i>m.</i>	Adept al calofilismului.	/<gr. kallos + philos
CALOFILISM	CALOFILÍSM	<i>n.</i>	(în opere de artă) Tendință de a cultiva frumosul decorativ, adesea gratuit, în detrimentul conținutului.	/calofil + suf. ~ism
CALOIAN	CALO//IÁN ~ieni	<i>m. folc.</i>	Obiect de ritual, confecționat din lut sau din lemn, având chip de om, care, în timp de secetă, se îngroapă sau se aruncă în apă cu scopul de a invoca ploaia. [Sil. -lo-ian]	/cf. sl. kalenu
CALOMEL	CALOMÉL	<i>n.</i>	Substanță albă pulverulentă, insolubilă în apă, inodoră, folosită în medicină ca antiseptic și ca purgativ.	/<fr. calomel
CALOMFIR	CALOMFÍR ~i	<i>m.</i>	Plantă erbacee perenă aromatică, având tulpina catifelată, frunze ovale și flori galbene, cultivată și în scop decorativ.	/<bulg. kalofer

A CALOMNIA	A CALOMNI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A ataca cu calomnii; a vorbi de rău; a defăima; a denigra; a blama; a bârfi; a cleveti; a huli; a ponosi; a ponegri; a detracta. [Sil. -ni-a]	/<fr. calomnier, lat. calumniari
CALOMNIATOR I	CALOMNIAT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care ține de calomnie; propriu calomniei; calomnios; clevetitor.	/<fr. calomniateur, lat. calumniator
CALOMNIATOR II	CALOMNIAT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care calomniază; clevetitor; bârfitor; ponegritor; defăimător; denigrator; detractor.	/<fr. calomniateur, lat. calumniator
CALOMNIE	CALOMNÍ//E ~i	<i>f.</i>	Afirmație mincinoasă făcută cu scopul de a discredita pe cineva; bârfeală; defăimare; ponegrire; clevetire. [Art. calomnia; G.-D. calomniei; Sil. -ni-e]	/<lat. calumnia, fr. calomnie
CALOMNIOS	CALOMNI//ÓS ~oásă (~ósi, ~oáse)		v. CALOMNIATOR I. [Sil. -ni-os]	/<lat. calumniosus, fr. calomnieux
CALONET	CALONÉT ~i	<i>m.</i>	Unealtă în formă de scândură netedă și subțire, folosită la împletitul plaselor pescărești.	/Orig. nec.
CALORIC	CALÓRI//C ~că (~ci,		Care ține de căldură; propriu căldurii. Putere ~că. Agent ~.	/<fr. calorique
CALORIE	CALORÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) fiz. Unitate de măsură a energiei termice, egală cu căldura necesară pentru a ridica temperatura unui gram de apă distilată de la 19,5° la 20,5°C la presiune normală. 2) Unitate de măsură care indică energia furnizată organismului de un aliment. [Art. caloria; G.-D. caloriei; Sil. -ri-e]	/<fr. calorie
CALORIFER I	CALORIFÉR I ~ă (~i,		Care ține de transportul căldurii; pentru transportul căldurii.	/<fr. calorifere
CALORIFER II	CALORIFÉR II ~e	<i>n.</i>	1) Sistem de încălzire a încăperilor printr-o sursă producătoare de căldură. 2) Bloc al unui astfel de sistem, care constă din tuburi sau coloane tubulare; radiator.	/<fr. calorifere
CALORIFERIST	CALORIFERÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Muncitor specializat în instalarea și întreținerea caloriferelor.	/calorifer + suf. ~ist
CALORIFIC	CALORÍFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care produce sau transportă căldură; calorigen. Raze ~ce.	/<lat. calorificus, fr. calorifique
CALORIFUG	CALORIFÚ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>și substantiv</i>	(despre materiale) Care este rău conducător de căldură.	/<fr. calorifuge
CALORIGEN	CALORIGÉN ~ă (~i,		Care produce sau transportă căldură; calorigenic.	/<fr. calorigene
CALORIMETRIC	CALORIMÉTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de calorimetrie; propriu calorimetriei.	/<fr. calorimétrique
CALORIMETRIE	CALORIMETRÍE	<i>f.</i>	Ramură a fizicii care se ocupă cu studiul metodelor de măsurare a cantității de căldură emanate sau absorbite de un corp. [Art. calorimetria; G.-D. calorimetriei; Sil. -ri-e]	/<fr. calorimétrie
CALORIMETRU	CALORIMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument pentru măsurarea cantității de căldură emanată sau absorbită de un corp.	/<fr. calorimetre
CALORIZATOR	CALORIZAT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Dispozitiv care schimbă căldura folosită pentru încălzirea lichidelor de difuzie la fabricile de zahăr.	/<fr. calorisateur
CALOS	CAL//ÓS ~oásă (~ósi, ~oáse)		Care ține de calozitate; propriu calozității. Corp ~.	/<fr. calleux, lat. callosus

CALOSOMĂ	CALOSÓM//Ă ~e	<i>f.</i>	Insectă carnivoră de culoare verde sau negricioasă, care distruge omizile.	/<lat. calosoma
CALOTĂ	CALÓT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Parte a unei sfere obținută prin secționarea acesteia cu un plan; emisferă.2) Boltă cu suprafața interioară în formă de semicerc. • ~ craniană partea superioară a cutiei craniene. ~ glaciară masă de gheață care acoperă suprafețe mari din regiunile polare.3) Parte a unei pălării care acoperă creștetul capului și este mărginită de boruri.4) Bonetă mică care acoperă numai vârful capului; tichie.	/<fr. calotte
CALOZITATE	CALOZIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) (la om și la unele animale) Porțiune de piele întărită și îngroșată sub acțiunea unor factori externi nocivi; bătătură.2) (la plante) Proeminență dură pe suprafața frunzelor, semințelor etc.	/<fr. callosité, lat. callositas, ~atis
CALP	CALP ~ă (~i, ~e)	<i>rar</i>	1) (despre bani, monede) Care nu este veritabil; cu autenticitate aparentă; fals.2) fig. Care este lipsit de sinceritate; prefăcut; simulat.	/<turc. kalp
CALPAC	CALPÁ//C ~ci	<i>n. inv.</i>	Căciulă mare din piele, de formă sferică sau cilindrică, tivită cu blană scumpă și purtată de domn sau de boierii mari.	/<turc. kalpak
CALTABOȘ	CALTABÓȘ ~i	<i>m.</i>	rar Cârnaț de casă făcut din măruntaie de porc, orez și ingrediente.	/Orig. nec.
CALȚAVETĂ	CALȚAVÉT//Ă ~e	<i>f. inv.</i>	Accesoriu de îmbrăcăminte, în formă de bandă elastică, care ține ciorapul întins pe picior; jartieră.	/<ngr. kaltsodéta
CALUP	CALÚP ~uri	<i>n. pop.</i>	1) Model după care se reproduc obiecte identice; calapod; tipar. ~ pentru cizme. ~ de pălărie.2) Bucată dintr-un material de formă paralelipipedică. Un ~ de săpun. • A pune (sau a trage) cuiva ~ul a înșela pe cineva.	/<turc. kalip
CALUS	CÁLUS ~uri	<i>n.</i>	1) Țesut osos nou care sudează oasele fracturate.2) Țesut vegetal care apare pe rănille plantelor, cicatrizându-le.	/<fr. callus
CALVADOS	CALVÁDOS	<i>n.</i>	Rachiu din cidru.	/<fr. calvados
CALVAR	CALVÁR ~uri	<i>n.</i>	Suferință fizică sau morală grea; chin îndelungat și dureros.	/<lat. calvarium, fr. calvaire
CALVIN I	CALVÍN I ~ă (~i, ~e)		Care ține de calvinism; propriu calvinismului.	/Din Calvin n. pr.
CALVIN II	CALVÍN II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Adept al calvinismului.	/Din Calvin n. pr.
CALVINESC	CALVIN//ÉSC ~ească (~ești)		v. CALVIN I.	/Calvin + suf. ~esc
CALVINISM	CALVINÍSM	<i>n.</i>	Doctrină religioasă întemeiată de reformatorul Calvin în sec. XVI, care a dat naștere protestantismului în Franța.	/<fr. calvinisme
CALVINIST I	CALVINÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		v. CALVIN I.	/<fr. calviniste
CALVINIST II	CALVINÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	v. CALVIN II.	/<fr. calviniste
CALVIȚIE	CALVÍȚIE	<i>f.</i>	Cădere definitivă a părului de pe cap, provocată de diferite boli; pleșuvie; chelie. [Art. calviția; G.-D. calviției; Sil. -ți-e]	/<fr. calvitie, lat. calvities

CAM	CAM	<i>adv.</i>	1) La vreo; aproximativ; aproape. ~ la doi kilometri.2) Într-o măsură oarecare; întrucâtva; oarecum. ~ bolnav. Vremea este ~ rece.	<lat. quam magis
CAMAIEU	CAMAIÉU	<i>n.</i>	Pictură executată în aceeași culoare, cu o mare diversitate de nuanțe. [Sil. -ma-ieu]	<fr. camad'eu
CAMAMBERT	CAMAMBÉRT	<i>n.</i>	Varietate de brânză preparată din lapte de vacă după o rețetă franceză de la Camembert.	<fr. camembert
CAMARAD	CAMARÁ//D ~dă (~zi, ~de)	<i>m. și f.</i>	Tovarăș de arme, de clasă, de studii.	<fr. camarade
CAMARADERESC	CAMARADER//ÉSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru camarazi; propriu camarazilor.	/camaraderie + suf. ~esc
CAMARADEREȘTE	CAMARADERÉȘTE	<i>adv.</i>	În felul camarazilor.	/camaraderie + suf. ~ește
CAMARADERIE	CAMARADERÍ//E ~i	<i>f.</i>	rar Sentiment, de obicei durabil, specific relațiilor dintre camarazi. [Art. camaraderia; G.-D. camaraderiei; Sil. -ri-e]	<fr. camaraderie
CAMARILĂ	CAMARÍL//Ă ~e	<i>f. inv.</i>	Grup de favoriți din entourage-ul unui rege care influențau în interes personal politica statului.	<fr. camarilla
CAMĂ	CÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	Proeminență pe suprafața unui ax sau a unui disc care servește la deplasarea periodică a unui organ.	<fr. came
CAMĂNĂ I	CÁMÂN//Ă I ~e	<i>f.</i>	Odgon la năvoade sau la unelte de pescuit de care se prind greutatea pentru a putea pescui pe fundul apei.	<sl. kameni
CAMĂNĂ II	CÁMÂN//Ă II ~e	<i>f. inv.</i>	Impozit anual plătit domniei de proprietarii de cărciume.	<sl. kameni
CAMĂTĂ	CÁM//ĂTĂ ~ete	<i>f. inv.</i>	Dobândă (excesivă) încasată de cămătar.	<sl. kamata
CAMBIAL	CAMBIÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de cambie; propriu cambiei. Drept ~. [Sil. -bi-al]	<it. cambiale, fr. cambial
CAMBIE	CÁMBI//E ~i	<i>f.</i>	Document financiar prin care semnatarul se obligă să achite necondiționat, la un anumit termen, o sumă de bani. [Art. cambia; G.-D. cambiei; Sil. -bi-e]	<it. cambio
CAMBIU	CÁMBIU	<i>n.</i>	Țesut vegetal tânăr care asigură creșterea, în grosime, a tulpinii și a rădăcinii plantelor.	<fr. cambium, germ. Kambium
A CAMBRA	A CAMBR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se cambreze; a arcui; a curba; a coroaia; a încovoia.	<fr. cambrer
A SE CAMBRA	A SE CAMBR//Ă mă	<i>intrans.</i>	A căpăta formă de arc; a se arcui; a se curba; a se încovoia.	<fr. cambrer
CAMBRIAN I	CAMBRI//ÁN I ~ănă (~éni, ~éne)		Care ține de era paleozoică; propriu erei paleozoice. [Sil. -bri-an]	<fr. cambrien
CAMBRIAN II	CAMBRIÁN II	<i>n.</i>	Prima perioadă a erei paleozoice. [Sil. -bri-an]	<fr. cambrien
CAMBRURĂ	CAMBRÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Loc unde un obiect este cambrat.	<fr. cambrure
CAMBULĂ	CÁMBUL//Ă ~e	<i>f.</i>	Pește marin comestibil, având corpul turtit și ambii ochi pe aceeași parte a capului; calcan.	/cf. bulg. kambala
CAMBUZĂ	CAMBÚZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Magazie de alimente la bordul unei nave.	<fr. cambuse
CAMBUZIER	CAMBUZIÉR ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care administrează o cambuză.2) Chelner pe vapor. [Sil. -zi-er]	<fr. cambusier
CAMEE	CAMEÉ ~	<i>f.</i>	Obiect de podoabă din piatră fină, cu o figură sau cu un motiv decorativ în relief. [Art. cameea; G.-D. cameei; Sil. -me-e]	<fr. camee

CAMELEON	CAMELEÓN ~i	<i>m.</i>	1) Reptilă arboricolă și insectivoră din regiunea tropicală, având proprietatea de a-și schimba culoarea pielii potrivit mediului înconjurător.2) fig. Persoană care își schimbă ușor părerile și convingerile în funcție de împrejurări. [Sil. -le-on]	/<fr. caméléon, lat. camaeleon
CAMELEONIC	CAMELEÓNII//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de cameleon; propriu cameleonului. [Sil. -me-le-o-]	/cameleon + suf. ~ic
CAMELEONISM	CAMELEONÍSM	<i>n.</i>	1) Proprietate a unor animale de a-și schimba culoarea pielii conform mediului înconjurător, folosită ca mijloc de apărare.2) fig. Schimbare a convingerilor unei persoane în funcție de circumstanțe. [Sil. -le-o-]	/cameleon + suf. ~ism
CAMELID	CAMELÍD ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Familie de mamifere erbivore rumegetoare, de talie mare, adaptate la viața din pustiuri și stepe uscate (reprezentanți: cămila, dromaderul, lama etc.).2) Animal din această familie.	/<fr. camélidés
CAMELIE	CAMELÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Plantă ornamentală tropicală, având frunze veșnic verzi și flori mari, divers colorate.2) Floare a acestei plante. [Art. camelia; G.-D. cameliei; Sil. -li-e]	/<fr. caméllia, lat. camellia
CAMELINĂ	CAMELÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă cu tulpină dreaptă, cu flori galbene și fructe mici din care se extrage ulei, folosit în pictură și la fabricarea săpunului.	/<fr. caméline
CAMELOTĂ	CAMELÓT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Marfă de valoare mică.2) Lucru de cârpaci; obiect de calitate proastă.	/<fr. camelote
CAMERAL	CAMERÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de camera reprezentativă; propriu camerei reprezentative.	/<fr. caméral, engl. cameral
CAMERAMAN	CAMERAMÁN ~i	<i>m.</i>	1) Asistent al operatorului de imagine.2) Operator (secund) de imagine care mănuieste aparatul de filmat.	/<engl., fr. cameraman
CAMERA	CÁMER//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Încăpere în interiorul unei case; odaie. ~ mobilată. • Muzică de ~ compoziție muzicală, executată de un număr redus de instrumente.2) Încăpere cu destinație specială. ~ de comandă.3) Încăpere specială din care se efectuează în mod automat controlul și conducerea funcționării unei centrale sau stațiuni electrice.4) Spațiu dintr-un dispozitiv, instalație asemănătoare cu o odaie sau însăși instalația, în care se produce un proces tehnic. ~ de luat vederi. ~ de combustie.5) Tub de cauciuc în care se introduce aer sub presiune, având diferite întrebuințări. ~a unei mingi. ~ de bicicletă.6) Organ legislativ al parlamentului	/<it. camera, engl. camera, fr. caméra
CAMERIER	CAMERIÉR ~i	<i>m. inv.</i>	Servitor care avea în grijă dormitorul și îmbrăcămintea stăpânului. [Sil. -ri-er]	/<fr. camérier
CAMERIST	CAMERÍ//ST ~ștă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană ce are în grijă camerele dintr-o instituție.	/<fr. camériste
CAMERTON	CAMERTÓN ~uri	<i>n.</i>	Instrument format din unul sau mai multe tuburi sonore, folosit la acordarea instrumentelor muzicale și la darea tonului.	/<germ. Kammerton
CAMFOR	CÁMFOR	<i>n.</i>	Substanță organică cristalizată, incoloră, cu miros caracteristic și gust amar, folosită în medicină și în industria celuloidului.	/<ngr. kámfora

CAMFORAT	CAMFORÁ//T ~tă (~ți, ~te)		Care conține camfor. Alcool ~.	/camfor + suf. ~at
CAMGARN	CÁMGARN	<i>n.</i>	1) Lână cu fir lung care capătă, după pieptănare, o uniformitate deosebită.2) Stofă fină confecționată din astfel de fire.	/ <i><germ.</i> Kammgarn
CAMILAFCĂ	CAMILÁF//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Potcap acoperit cu un văl, de obicei negru, care atârna pe spate, purtat la solemnități de călugări și înalți demnitari ortodocși.	/ <i><sl.</i> kamilavka
CAMINĂ	CÁMINĂ	<i>f. inv.</i>	Impozit anual pe băuturile spirtoase.	/ <i><sl.</i> kameni
CAMION	CAMI//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Autovehicul prevăzut cu caroserie deschisă, folosit pentru transportarea încărcăturilor; autocamion.2) <i>inv.</i> Vehicul cu tracțiune animală, prevăzut cu platformă și folosit la transportul mărfurilor. [Sil. -mi-on]	/ <i><fr.</i> camion
CAMIONAGIU	CAMIONAGÍ//U ~i	<i>m.</i>	Persoană care transportă încărcături cu un camion. [Sil. -mi-o-na-giu]	/camion + suf. ~agiu
CAMIONAJ	CAMIONÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Transport de mărfuri cu camionul.2) Întreprindere sau serviciu care efectuează astfel de transport. [Sil. -mi-o-naj]	/ <i><fr.</i> camionnage
CAMIONAR	CAMIONÁR ~i	<i>m.</i>	<i>v.</i> CAMIONAGIU. [Sil. -mi-o-]	/camion + suf. ~ar
CAMIONETĂ	CAMIONÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Autocamion de dimensiuni mici. [Sil. -mi-o-]	/ <i><fr.</i> camionnette
CAMIZOL	CAMIZÓL ~e	<i>n. inv.</i>	Îmbrăcăminte scurtă, cu mâneci, purtată de femeii prin casă.	/ <i><fr.</i> camisole
A CAMPA	A CAMP//Á pers. 3 se ~eáză	<i>intrans.</i>	rar (despre unități militare, turiști) A se stabili într-un campament.	/ <i><fr.</i> camper
CAMPAMENT	CAMPAMÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Popas al unor grupe de oameni (turiști, vânători, sportivi etc.).2) Popas într-o localitate a unei trupe militare în marș; cantonament; bivouac; tabără; lagăr.3) Inventar folosit pentru o asemenea staționare.	/ <i><fr.</i> campement
CAMPANIE	CAMPÁNI//E ~i	<i>f.</i>	1) Ansamblu de operații militare efectuate pe câmpul de luptă, într-o anumită perioadă de timp. Plan de ~.2) Acțiune întreprinsă din timp, după un anumit plan, pentru realizarea unor sarcini politice sau sociale. ~ electorală. ~ agricolă.3) Timpul cât durează această acțiune. [Art. campania; G.-D. campaniei; Sil. -ni-e]	/ <i><fr.</i> campagne, rus. kampanija
CAMPANULACEE	CAMPANULACÉE ~	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de plante erbacee, tropicale, având frunze alterne simple și flori albastre-violete în formă de clopoțel (reprezentant: campanula).2) Plantă din această familie. [Art. campanulaceea; G.-D. campanulaceei; Sil. -ce-e]	/ <i><fr.</i> campanulacées
CAMPANULĂ	CAMPANÚL//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee, având tulpina dreaptă și înaltă și flori albastre sau violete în formă de clopot; clopoțel.	/ <i><fr.</i> campanule
CAMPESTRU	CAMPÉ//STRU ~stră (~ștri, ~stre)		Care este caracteristic câmpului; de câmp.	/ <i><lat.</i> campester
CAMPING	CAMPING [pr.: chémpingî ~uri	<i>n.</i>	Teren amenajat pentru campament.	/Cuv. engl.
CAMPION	CAMPI//ÓN ~óana (~óni, ~óane)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană sau echipă care cucerește primul loc într-un campionat. • ~ absolut sportiv plasat pe locul întâi la toate probele sportive din cadrul unui campionat.2) fig. Luptător de frunte pentru o idee, pentru o cauză. [Sil. -pi-on]	/ <i><it.</i> campione, fr. champion

CAMPIONAT	CAMPIONÁT ~e	<i>n.</i>	Competiție sportivă oficială, organizată pentru evidențierea învingătorilor într-o anumită probă sportivă. ~ul țării. ~ al Jocurilor Olimpice. [Sil. -pi-o-]	/<it. campionato
CAMPUS	CÁMPUS ~uri	<i>n.</i>	Teren pe care este amplasată o instituție de învățământ superior cu toate dotările pentru cercetare, locuit, agrement etc.	/<engl., fr. campus
A CAMUFLA	A CAMUFL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se camufleze.2) (surse de lumină) A acoperi pentru a nu străbate în timpul nopții afară. 3) (obiective militare) A ascunde de inamic, prin diverse procedee.	/<fr. camoufler
A SE CAMUFLA	A SE CAMUFL//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A se ascunde pentru a nu fi descoperit de inamic. 2) A se ascunde sub aparențe înșelătoare (cu scopul de a induce în eroare); a se masca; a se deghiza; a se travesti.	/<fr. camoufler
CAMUFLAJ	CAMUFLÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Ansamblu de procedee și de metode pentru a camufla tehnica, obiectivele și trupele militare.2) Material folosit pentru camuflare.	/<fr. camouflage
CANABINACEE	CANABINACÉE ~	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de plante dicotiledonate apetalate (reprezentant: cânepa).2) Plantă din această familie.	/<fr. cannabinacées
CANABINĂ	CANABÍNĂ	<i>f.</i>	Substanță rășinoasă extrasă din cânepa de India.	/cf. lat. cannabis
CANABIS	CANÁBIS	<i>m.</i>	Stupefiant extras din cânepa indiană.	/<fr., engl. cannabis
CANADIAN I	CANADI//ÁN I ~ână (~éni, ~éne)		Care aparține Canadei sau populației ei; din Canada. [Sil. -di-an]	/<fr. canadien
CANADIAN II	CANADI//ÁN II ~ână (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Canadei sau este originară din Canada. [Sil. -di-an]	/<fr. Canadien
CANADIANĂ	CANADI//ÁNĂ ~éne	<i>f.</i>	1) Femeie care face parte din populația de bază a Canadei sau este originară din Canada.2) Haină scurtă confecționată dintr-un material impermeabil și folosită pe timp de vânt. [G.-D. canadienei; Sil. -di-a-]	/<fr. canadienne
CANAF	CANÁF ~uri	<i>n.</i>	Element ornamental, constând dintr-un mănunchi de fire legate sau împletite, cu care se împodobesc diferite obiecte; ciucure.	/<ung. kanaf
CANAFAS	CANAFÁS	<i>n.</i>	Pânză rară foarte apretată folosită ca furnitură la confecționarea îmbrăcămintei și la legarea cărților.	/<germ. Kanevas, Kannefas
CANAL I	CANÁL I ~uri	<i>n.</i>	1) Albie artificială care leagă diferite cursuri sau rezervoare de apă. ~ de navigație. ~ de irigație.2) (în așezările de pe malul mărilor sau al fluviilor) Arteră de circulație navigabilă.3) Porțiune de mare între două țărmuri apropiate.	/<lat. canalis, fr. canal
CANAL II	CANÁL II ~e	<i>n.</i>	1) Conductă prin care se transportă apă sau alte lichide. ~ de scurgere.2) Formație organică în formă de tub prin care circulă diferite substanțe în organismele animale sau vegetale. ~ lacrimogen.3) Cale de transmisiune unilaterală a programelor sonore sau vizuale. • ~ de televiziune canal de radiocomunicații destinat transmiterii unui program de televiziune.4) Cale de acces a informațiilor ~ diplomatic.	/<lat. canalis, fr. canal
CANALAGIU	CANALAGÍ//U ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în instalarea și îngrijirea sistemului de canalizație.	/canal + suf. ~agiu

CANALE	CANÁLE ~	<i>f.</i>	Plantă erbacee anuală decorativă, având flori divers colorate și frunze dințate.	/Orig. nec.
CANALICUL	CANALÍCUL ~e	<i>n. biol.</i>	Canal mic aflat într-un țesut organic.	/<fr. canalicule
CANALIE	CANÁLI//E ~i	<i>f.</i>	Persoană care săvârșește fapte reprobabile; mișel. [Art. canalia; G.-D. canaliei; Sil. -li-e]	/<it. canaglia
A CANALIZA	A CANALIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (cursuri de apă) A îndrepta pe un canal.2) (localități, terenuri etc.) A înzestra cu canalizație.3) fig. (acțiuni, activități) A orienta într-o anumită direcție.	/<fr. canaliser
CANALIZABIL	CANALIZÁBIL ~ă (~i,		Care se poate canaliza.	/<fr. canalisable
CANALIZATOR I	CANALIZAT//ÓR I ~oáre (~óri, ~oáre)		Care canalizează.	/<fr. canalisateur
CANALIZATOR II	CANALIZAT//ÓR II ~oáre	<i>n.</i>	(într-o carieră) Mașină folosită la tăierea blocurilor de piatră.	/<fr. canalisateur
CANALIZAȚIE	CANALIZÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Sistem de canale și conducte folosit la colectarea, epurarea și evacuarea apelor reziduale sau a apei de ploaie din perimetrul unei localități.2) Instalație care servește la transportul și distribuirea energiei electrice prin canale. [Art. canalizația; G.-D. canalizației; Sil. -ti-e]	/<fr. canalisation
CANAPEA	CANAP//EÁ ~éle	<i>f.</i>	Mobilă în formă de pat lung, cu spătar și cu brațe, de obicei capitonate, pe care se poate șede sau dormi. [Art. canapeaua; G.-D. canapelei; Sil. -na-pea]	/<fr. canapé, germ. Kanapee, ngr. kanapés
CANAR	CANÁR ~i	<i>m.</i>	Pasăre cântătoare, de talie mică, cu penajul viu colorat, originară din Insulele Canare.	/<fr. canari
A CANARISI	A CANARIS//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	(nave) A înclina pe o coastă pentru a curăța sau a repara carena; a carena.	/Orig. nec.
A SE CANARISI	A SE CANARIS//Í se ~éște	<i>intrans.</i>	(despre nave) A se înclina transversal din cauza dezechilibrului sau a unei spărturi.	/Orig. nec.
CANASTĂ	CANÁST//Ă ~e	<i>f.</i>	Joc de cărți care constă în realizarea de serii de șapte cărți de aceeași valoare.	/<fr. canasta
CANAT I	CANÁT I ~uri	<i>n.</i>	Fiecare dintre părțile mobile din care sunt alcătuite ușile, ferestrele etc. Ușă cu două ~uri.	/<turc. kanat
CANAT II	CANÁT II ~e	<i>n.</i>	Fiecare dintre cele două părți ale unei piei de animal tăiate de-a lungul spinării.	/<turc. kanat
CANAVA	CANAVÁ ~le	<i>f.</i>	1) Țesătură de bumbac rară și tare, cu pătrățele regulate, pe care se brodează.2) fig. Planul schițat al unei lucrări literare. [Art. canavaua; G.-D. canavalei]	/<bulg. kanava, fr. canevas
CANĂ	CÁNĂ căni	<i>f.</i>	1) Vas cu toartă care servește la băut sau la scos lichide din alt vas mai mare.2) Conținutul unui astfel de vas. O ~ de apă. [G.-D. cănii]	/<bulg. kana, germ. Kanne
CANCAN I	CANCÁN I	<i>n.</i>	1) Dans excentric de cabaret, executat numai de femei.2) Melodie după care se execută acest dans.	/<fr. cancan
CANCAN II	CANCÁN II ~uri	<i>n.</i>	Vorbe calomnioase spuse la adresa cuiva.	/<fr. cancan
CANCANIER	CANCANIÉR ~ă (~i,		Care ține de cancan; propriu cancanului. [Sil. -ni-er]	/<fr. cancanier

CANCELAR	CANCELÁR ~i	<i>m.</i>	1) (în Austria și în Germania) Șef al guvernului; prim-ministru.2) (în evul mediu) Șef al cancelariei și al arhivei regale sau imperiale.	/<lat. cancellarius, germ. Kanzler
CANCELARIAT	CANCELARIÁT ~e	<i>n.</i>	1) Funcție de cancelar.2) Reședință a unui cancelar. [Sil. -ri-at]	/<fr. cancellariat
CANCELARIE	CANCELÁRI//E ~i	<i>f.</i>	1) Secție a unei instituții destinată lucrărilor administrative.2) Local unde își exercită funcțiile o asemenea secție. [Art. cancelaria; G.-D. cancelariei; Sil. -ri-e]	/<it. cancellaria
CANCELARIST	CANCELARÍ//ST ~ștă (~ști, ~ște)	<i>m. și f.</i>	Persoană care lucrează într-o cancelarie.	/cancelarie + suf. ~ist
CANCELARISTIC	CANCELARÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>depr.</i>	Care ține de cancelarie; propriu cancelariei.	/cancelarist + suf. ~ic
CANCER	CÁNCER	<i>n.</i>	1) Tumoare malignă constând din înmulțirea excesivă a celulelor cu distrugerea țesuturilor vecine normale; neoplasm; rac. ~ stomacal.2) Boală a plantelor provocată de anumite ciuperci și bacterii parazite. ~ul sfeclei.3) fig. Nenorocire mare care se abate asupra cuiva sau a ceva. ~ul scepticismului.4) Semn zodiacal, situat pe locul al patrulea și corespunzând calendaristic perioadei dintre 22 iunie și 22 iulie.	/<lat., fr. cancer
CANCERIGEN	CANCERIGÉN ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care provoacă sau favorizează apariția cancerului.	/<fr. cancérigene
CANCEROFOBIE	CANCEROFOBÍE	<i>f.</i>	Teamă morbidă de cancer.	/<fr. cancérophobie
CANCEROLOG	CANCEROLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Medic specializat în cancerologie; oncolog.	/<fr. cancérologue
CANCEROLOGIE	CANCEROLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu studierea și tratarea cancerului; oncologie. [Art. cancerologia; G.-D. cancerologiei; Sil. -gi-e]	/<fr. cancérologie
CANCEROS I	CANCER//ÓS I ~oásă (~óși, ~oáse)		Care ține de cancer; propriu cancerului. Tumoare ~oasă.	/<fr. cancéreux, it. canceroso
CANCEROS II	CANCER//ÓS II ~óși	<i>m.</i>	Persoană bolnavă de cancer.	/<fr. cancéreux, it. canceroso
CANCIOC	CANCIÓC ~uri	<i>n.</i>	Unealtă din metal în formă de lingură, de care se folosesc zidarii pentru a lua mortarul. [Sil. -can-cioc]	/<ung. kancsó
CANDEL	CÁNDEL	<i>n.</i>	Zahăr în cristale transparente.	/<germ. Kandel[zucker]
CANDELABRU	CANDELÁBR//U ~e	<i>n.</i>	Suport frumos ornamentat, cu mai multe brațe pentru lumânări sau becuri electrice, suspendat de plafon; lustră; policandru.	/<fr. candélabre, lat. candelabrum
CANDELĂ	CÁNDEL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Lampă mică cu ulei care se aprinde la icoane sau la morminte. 2) Unitate de măsură pentru intensitatea fluxului de lumină.3) Stâlp de lemn menit să susțină bolta unui tunel până la turnarea betonului.	/<sl. kanudilo, ngr. kandila
CANDID	CANDÍ//D ~dă (~zi, ~de)		1) Care este plin de candoare; nevinovat; neprihănit; inocent.2) (despre manifestări ale oamenilor) Care exprimă candoare; caracterizat prin candoare. Privire ~dă.	/<fr. candide, lat. candidus

A CANDIDA	A CANDID//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A fi propus candidat.2) A-și înainta candidatura.3) A se prezenta la un concurs pentru a obține un post, o funcție.	/Din candidat
CANDIDAT	CANDIDĂ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care participă la un concurs, în alegeri, pentru a obține un post, un titlu etc.	/<lat. candidatus, fr. candidat
CANDIDATURĂ	CANDIDATÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Starea de a fi candidat. A propune ~a cuiva.2) fam. v. CANDIDAT. [G.-D. candidaturii]	/<fr. candidature, germ. Kandidatur
CANDIDOZĂ	CANDIDÓZĂ	<i>f.</i>	Infecție a pielii provocată de anumite ciuperci.	/<fr. candidose
CANDOARE	CANDOÁRE	<i>f.</i>	Curățenie sufletească; nevinovăție; neprihănire; inocență. [G.-D. candorii]	/<fr. candeur, lat. candor, ~oris
CANDRIU	CANDRÍ//U ~e (~i) rar		1) Care nu este în toate mințile; ținut; smintit.2) Care este amețit de băutură; cherschelit; afumat; aghesmuit.	/cf. țig. kand
CANEA	CAN//EÁ ~éle	<i>f.</i>	Țeavă de lemn prevăzută cu un robinet, fixată într-un vas pentru a scoate lichidul. [Art. caneaua; G.-D. canelei]	/<ngr. kanélla
A CANELA	A CANEL//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(piese, coloane) A prevedea cu caneluri.	/<fr. canneler
CANELURĂ	CANELÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) arhit. Adâncitură îngustată, făcută pe corpul unor obiecte (coloane, vase etc.) în scopuri decorative.2) tehn. Șanț pe suprafața unei peise, care servește la îmbucarea acestora cu altă piesă; nut.3) Dungă longitudinală pe tulpina unui copac. [G.-D. canelurii]	/<fr. cannelure
CANETĂ	CANÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Țeavă pe care se înfășoară firele în suveică.	/<fr. canette
CANEVAS	CANEVÁS ~e	<i>n.</i>	1) Plan redus care conține o vedere de ansamblu a unei lucrări; schiță. 2) Rețea de linii (meridiane și paralele) trasate în vederea alcătuirii unei hărți.	/<fr. canevas
CANGE	CÁNGE căngi	<i>f.</i>	1) Prăjină prevăzută cu un cârlig la vârf, utilizată la apucarea sau îndepărtarea unor obiecte aflate la distanță. ~ de incendiu.2) Gheară ascuțită la unele păsări răpitoare. [G.-D. căngii]	/<turc. kanca
A SE CANGRENA	A SE CANGREN//Ă pers. 3 se ~căză	<i>intrans.</i>	(despre țesuturi) A contracta o cangrenă; a deveni cangrenos.	/<fr. gangrener
CANGRENĂ	CANGRÉN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Alterare a unui țesut din organism (ca urmare a unei infecții, a unui traumatism, a unor tulburări circulatorii etc.).2) fig. Stare de descompunere morală, de corupție etc. [G.-D. cangrenei]	/<fr. gangrene, lat. gangraena
CANGRENOS	CANGREN//ÓS ~oasă (~ôși, ~oăse)		Care ține de cangrenă; propriu cangrenei.	/<fr. gangreneux
CANGUR	CÁNGUR ~i	<i>m.</i>	Animal marsupial din Australia, erbivor, având coadă lungă și labelle anterioare scurte, care se deplasează prin salturi.	/<fr. kangourou
CANIBAL	CANIBÁL ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care se hrănește cu carne de om; antropofag.2) fig. Persoană care vădește cruzime excesivă.	/<fr. cannibale
CANIBALIC	CANIBÁLI//C ~că (~ci, ~ce)		Care este caracteristic canibalului; de canibal; antropofag.	/canibal + suf. ~ic
CANIBALISM	CANIBALÍSM	<i>n.</i>	1) Obişnuință de a folosi drept hrană carnea de om; antropofagie. 2) fig. Lipsă de omenie; cruzime; ferocitate.	/<fr. cannibalisme
CANICULAR	CANICULÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de caniculă; propriu caniculei; arzător; dogoritor. Zile ~e.	/<fr. caniculaire, lat. canicularis

CANICULĂ	CANÍCUL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Perioadă ce corespunde intervalului de timp de la 22 iulie și până la 23 august, caracterizată prin temperaturi înalte.2) Căldură mare și dogoritoare specifică zilelor de vară; arșiță. [G.-D. caniculei]	/<fr. canicule, lat. canicula
CANICULTURĂ	CANICULTÚRĂ	<i>f.</i>	Ramură a zootehniei care se ocupă cu creșterea și dresajul câinilor.	/<fr. caniculture
CANID	CANÍD ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Familie de mamifere carnivore, de talie medie, având patru degete la picioarele dinainte și cinci la cele din spate (reprezentanți: lupul, vulpea, șacalul etc.). 2) Animal din această familie.	/<fr. canidés
CANIN I	CANÍN I ~ă (~i, ~e)		Care este caracteristic câinilor; de câine. Rasă ~ă.	/<lat. caninus, fr. canin
CANIN II	CANÍN II ~i	<i>m.</i>	Dinte ascuțit și lung, aflat între dinții incisivi și măsele, foarte dezvoltat la animalele carnivore; dinte câinesc.	/<lat. caninus, fr. canin
CANION	CANI//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Vale adâncă și strâmtă, cu versanți abrupti (pe fundul căreia curge un râu). [Sil. -ni-on]	/<fr. cañon; germ. Cañon
CANISTRĂ	CANÍSTR//Ă ~e	<i>f.</i>	Bidon cu închidere etanșă, servind la transportul sau păstrarea lichidelor.	/<germ. Kanister
CANIȘ	CANÍȘ	<i>m.</i>	1) Rasă de câini cu părul creț, folosită mai ales la vânătoria pe baltă.2) Câine din această rasă.	/<fr. caniche
CANIȘĂ	CANÍȘ//Ă ~e	<i>f.</i>	Loc special amenajat unde se cresc câinii; crescătorie de câini.	/<fr. caniche
CANIȚIE	CANÍȚIE	<i>f.</i>	Încărunțire parțială sau totală a părului. [Art. caniția; G.-D. caniției; Sil. -ți-e]	/<fr. canitie, lat. canities
CANOE	CANÓE ~	<i>f.</i>	1) Luntre sportivă ușoară, cu proră și pupă, condusă cu o pagaie.2) Sport nautic practicat cu această ambarcație.3) Ambarcație îngustă și lungă, făcută dintr-un trunchi de copac scobit, din scoarță de copac sau din piei cusute; pirogă. [Sil. -no-e]	/<fr. canoë
CANOIST	CANOÍ//ST ~stă (~ști ~ste)	<i>m. și f.</i>	Sportiv care practică canoea.	/canoe + suf. ~ist
CANON	CAN//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Dogmă religioasă.2) Sancțiune aplicată de cler pentru încălcarea unei astfel de dogme; penitență.3) fig. Suferință fizică sau morală foarte puternică; caznă; tortură; supliciu.4) Principiu în arta unei epoci care se cere a fi urmat cu strictețe. ~ al artei clasice.5) fig. Regulă rigidă, bazată pe principii formale.6) Compoziție muzicală în care două sau mai multe voci execută succesiv aceeași melodie. A cânta un ~	/<sl. kanonu, germ. Kanon
CANONADĂ	CANONÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	Bombardament de artilerie, de scurtă durată, executat de mai multe tunuri.	/<fr. canonnade
CANONARH	CANONÁRH ~i	<i>m.</i>	Călugăr care orân-duiește slujba în strană la mănăstirile și catedralele ortodoxe.	/<ngr. kanonarhis
A CANONI	A CANON//Í ~ésc	<i>tranz. pop.</i>	A face să se canonească; a supune unui canon; a chinui; a căzni.	/Din canon

A SE CANONI	A SE CANON//Î mă ~esc	<i>intrans. pop.</i>	1) A se supune unui canon; a se căzni; a se chinui.2) A depune eforturi susținute; a se strădui din răputeri; a se căzni; a se munci; a se chinui; a se necăji; a se osteni; a se obosi.	/Din canon
CANONIC I	CANÓNI//C I ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de canon; propriu canonului. • Drept ~ drept bisericesc.2) Care este bazat pe canoane; în conformitate cu canoanele.3) Care corespunde cerințelor bisericii; recunoscut de biserică.	/<lat. canonicus, fr. canonique
CANONIC II	CANÓNI//C II ~ci	<i>m.</i>	(la catolici) 1) Preot care face parte din consiliul episcopal.2) Șeful unei catedrale.	/<lat. canonicus, fr. canonique
CANONIERĂ	CANONIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Navă militară mică înzestrată cu mijloace necesare pentru escortare, patrulare și pentru serviciul de pază. [Sil. -ni-e-]	/<fr. canonniere
A CANONIZA	A CANONIZ//Ă ~éz	<i>trans.</i>	rel. (persoane decedate) A trece în rândul sfinților; a ridica la rang de sfânt; a sfinți; a sanctifica; a sacraliza.	/<fr. canoniser, lat. canonizare
CANOTAJ	CANOTÁJ ~e	<i>n.</i>	Sport nautic practicat cu diferite ambarcații cu vâsle. ~ academic.	/<fr. canotage
CANOTIER	CANOTIÉR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Sportiv care practică canotajul. [Sil. -ti-er]	/<fr. canotier
CANOTIERĂ	CANOTIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Pălărie de paie cu fundul și borurile drepte. [Sil. -ti-e-]	/<fr. (chapeau) canotier
CANOTOR	CANOT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	v. CANOTIER.	/<fr. canoteur
CANT	CANT ~uri	<i>n.</i>	1) Margine îngustă a unui obiect, a unei suprafețe; muchie. ~ul cărții. ~ul schiurilor.2) Margine a reverului unei haine întărită cu un șiret.	/<germ. Kante
CANTABIL	CANTÁBIL ~ă (~i, ~e)	<i>livr.</i>	Care se poate cânta; care produce sunete placute auzului; melodios.	/<lat. cantabilis, it. cantabile
CANTABILE	CANTÁBILE	<i>adv. muz.</i>	În mod clar și expresiv.	/Cuv. it.
CANTALUP	CANTALÚP ~i	<i>m.</i>	Varietate de pepene galben, având coaja groasă, brăzdată în felii, și cu miezul dulce, aromat.	/<fr. cantaloup
CANTARAGIU	CANTARAGÍ//U ~i	<i>m.</i>	Lucrător specializat în operațiile de cântărire a produselor.	/<turc. kantarci
CANTARIDĂ	CANTARÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	Insectă, având culoare verde-aurie și miros caracteristic, din al cărei corp uscat se extrage o substanță folosită în industria farmaceutică; gândacul-frasinului.	/<fr. cantharide, lat. cantharis, ~idis
CANTARIDINĂ	CANTARIDÍNĂ	<i>f.</i>	Substanță toxică extrasă din cantaridă și folosită în industria farmaceutică.	/<fr. cantharidine
CANTATĂ	CANTÁT//Ă ~e	<i>f.</i>	Piesă muzicală de mari proporții, cu caracter solemn sau liric, executată de cor, soliști și orchestră.	/<it. cantata
CANTAUTOR	CANTAUT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Cântăreț care își scrie singur muzica și textele cântecelor interpretate/	/<it. cantautore
CANTILENĂ	CANTILÉN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (în evul mediu) Piesă muzicală cu subiect sentimental și grav. 2) Compoziție muzicală simplă cu ritm uniform.	/<it. cantilena, fr. cantilene
CANTINĂ	CANTÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Local de alimentație publică într-o întreprindere, instituție etc. ~ studențească.	/<fr. cantine
CANTINIER	CANTINIÉR ~a (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care administrează o cantină. [Sil. -ni-er]	/<fr. cantinier

CANTITATE	CANTIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Însușire a obiectelor determinată prin numărare, măsurare sau calculare.2) Proprietate care poate fi reprezentată printr-o mărime obținută prin numărare sau prin măsurare.3) lingv. Durată de pronunțare a sunetelor. [Art. cantitatea; G.-D. cantității]	/<fr. quantité, lat. quantitas, ~atis
CANTITATIV	CANTITATÍV ~ă (~i,		Care ține de cantitate; propriu cantității. Analiză ~ă.	/<fr. quantitatif
CANTO	CÁNTO	<i>n.</i>	Piesă muzicală vocală. Clasă de ~.	/<it. canto
CANTON	CANT//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Clădire înzestrată cu utilaj necesar pentru supravegherea și întreținerea unei căi de comunicație și în care locuiește cantonierul.2) Subdiviziune silvică condusă de un pădurar.3) Locuință a pădurarului aflată pe teritoriul acestei subdiviziuni.4) (în unele țări) Unitate administrativ-teritorială.	/<fr. canton
A CANTONA	A CANTON//Á ~éz		1. intranz. (despre militari) A se stabili într-un cantonament. 2. tranz. (militari) A instala temporar într-o localitate; a caza; a încartirui.	/<fr. cantonner
CANTONAL	CANTONÁL ~ă (~i,		Care se referă la canton; propriu unui canton.	/<fr. cantonal
CANTONAMENT	CANTONAMÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Popas într-o localitate a unei trupe militare în marș; campament; tabără; bivuac; lagăr.2) Loc unde sunt cantonate trupele; cartier.3) Loc de cazare a sportivilor în timpul antrenamentelor speciale. ~ de alpiști.	/<fr. cantonnement
CANTONIER	CANTONIÉR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Lucrător însărcinat cu întreținerea și supravegherea unei căi de comunicație și care locuiește într-un canton. [Sil. -ni-er]	/<fr. cantonnier
CANTONIERIȚĂ	CANTONIERÍȚ//Ă ~e	<i>f. rar</i>	1) Lucrătoare însărcinată cu întreținerea și supravegherea unei căi de comunicație și care locuiește într-un canton.2) Soție a cantonierului.	/cantonier + suf. ~iță
CANTOR	CÁNTOR ~i	<i>m. pop.</i>	1) Cântăreț în biserică; psalt; dascăl; diac.2) (în evul mediu) Solist și maestru de cor bisericesc.	/<lat. cantor, germ. Kantor
CANTUS	CÁNTUS	<i>n.</i>	Unghiul (comisura) pleoapelor.	/<fr. canthus
CANȚONĂ	CANȚÓN//Ă ~e	<i>f. inv.</i>	1) (în evul mediu și în epoca Renașterii) Poezie lirică consacrată iubirii cavalește.2) (în epoca Renașterii) Melodie pe mai multe voci, asemănătoare cântecului popular italian.	/<it. canzone
CANȚONETĂ	CANȚONÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Cântec popular italian.2) Poezie lirică italiană formată din versuri scurte.3) Cântec scurt.	/<it. canzonetta
CANȚONIER	CANȚONIÉR ~e	<i>n.</i>	Culegere de canțone. ~ul lui Petrarca. [Sil. -ni-er]	/<it. canzoniere
CANULĂ	CANŪLĂ	<i>f. med.</i>	Tub special care se folosește la efectuarea diferitelor spălături interne sau în diferite operații chirurgicale.	/<lat. cannula, fr. canule
CANURĂ	CÁNURĂ	<i>f.</i>	Fibre scurte rămase după dărăcit și folosite la confecționarea țesăturilor groase. ~ de lână. ~ de cânepă.	/<lat. cannula
CAOLIN	CAOLÍN	<i>n.</i>	Rocă argiloasă de culoare albă, insolubilă, folosită în industria ceramicii, la fabricarea porțelanului, faianței etc., având anumite întrebuințări și în medicină. [Sil. ca-o-]	/<fr. kaolin
CAOLINIT	CAOLINÍT	<i>n.</i>	Silicat natural de aluminiu, component al caolinului. [Sil. ca-o-]	/<fr. kaolinite

CAP I	CAP I ~ete	<i>n.</i>	1) Parte a corpului la om și animale, unde se află creierul, principalele organe de simț și cavitatea bucală. • Cu ~ul gol cu capul descoperit. Din ~ până-n picioare de sus până jos. Cu noaptea-n ~ foarte devreme. Cu ~ul plecat rușinat; învins. Cu un ~ mai sus superior. Bătut în ~ tâmpit; prost. A da la ~ (cuiva) a) a bate pe cineva; b) a împiedica succesele cuiva. A umbla cu ~ul în traistă a fi distrat. A-și lua lumea-n ~ a pleca departe, rătăcind prin lume. A cădea pe ~ul cuiva a sosi pe neașteptate (și fără a fi dorit). A-și aprinde paie în ~ a-și cauza neplăceri. A se bate ~ în ~ a fi diametral opus. A-și face de ~ a) a fi obraznic; b) a duce o viață amorală.2) Judecată sănătoasă; minte. • Cu ~ deștept, cu minte. Fără ~ necugetat, nesocotit. Cu scaun la ~ cu judecată sănătoasă. A nu avea ~ a nu avea minte. A fi greu la ~ a fi prost. A umbla cu ~ul în nori a fi distrat.3) înv. Existență umană; viață. A plăti cu ~ul.4) Partea extremă cu care începe sau cu care se termină ceva (un obiect, un instrument etc.). ~ul scării. • ~ de pod ~~partiu de teren aflat pe teritoriul inamici, dincolo de un curs de apă~~	/<lat. caput
CAP II	CAP II ~i	<i>m.</i>	Persoană care se află la conducere; conducător; șef. • ~ul familiei persoană care asigură traiul unei familii pe care o reprezintă juridic. ~ încoronat rege.	/<lat. caput
CAP III	CAP III ~uri	<i>n.</i>	Fâșie de uscat ce înaintează mult în mare; promontoriu.	/<fr. cap
CAPABIL	CAPÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) (urmat de determinări introduse prin prepoziția de) Care este în stare a săvârși ceva; apt. ~ de acțiune. 2) Care posedă calități deosebite; dotat cu calitățile necesare.	/<fr. capable, lat. capabilis
CAPAC	CAPÁ//C ~ce	<i>n.</i>	Parte care acoperă sau închide un vas, o ladă etc. • Friptură la ~ friptură pregătită într-un vas închis. A pune cuiva ~ la gură a face pe cineva să tacă.	/<turc. kapak
CAPACITATE	CAPACIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Cantitate care poate încăpea într-un recipient.2) tehn. Proprietate pe care o are un corp sau un sistem de a acumula o cantitate de materie sau de energie. ~ termică. ~ electrică.3) Posibilitate de a realiza ceva într-un domeniu de activitate; aptitudine; facultate. ~ de muncă.4) Proprietate de pătrundere în esența lucrurilor; competență. [G.-D. capacității]	/<fr. capacité, lat. capacitas, ~atis
CAPACITATIV	CAPACITÁIV ~ă		Care ține de capacitatea electrică; propriu capacității electrice.	/<fr. capacitatif
CAPAMA	CAPAMÁ ~le	<i>f. inv.</i>	Carne de miel sau de pasăre înăbușită cu stafide.	/<turc. kapama
CAPĂ	CÁP//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Dispozitiv de protecție contra accidentelor, aplicat la unele unelte sau mașini.2) înv. Pelerină scurtă, de blană sau de stofă (pentru femei).3) mar. Orientare a unei nave pentru a rezista pe timp neprielnic. [G.-D. capei]	/<fr. cape

CAPĂT	CÁP//ĂT ~ete	<i>n.</i>	1) Extremitate a ceva (corp, suprafață, lucru, stare, perioadă de timp etc.); margine; extremă. ~atul podului. • Fără ~ fără sfârșit. De la ~ de la început. Până la ~ până la sfârșit. A pune ~ a face să înceteze. A da de ~ a duce la bun sfârșit.2) Parte a ceva rămasă neconsumată sau neutilizată; rămașiță; rest. Un ~ de lumânare.	/<lat. capita
CAPCANĂ	CAPCÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	Dispozitiv de diferite forme pentru prinderea unor animale și păsări; cursă. ~ de lupi. ~ de șoareci. • A cădea în ~ a intra într-o încurcătură grea.	/<turc. kapkan
A CAPELA	A CAPEL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	mar. (cabluri, parâme) A fixa de un catarg.	/<fr. capeler
CAPELAN	CAPELÁN ~i	<i>m.</i>	(la catolici) Preot care slujește într-o capelă.	/<it. cappellano
CAPELĂ I	CAPÉL//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Ansamblu coral care întrunește un număr mare de coriști.2) Orchestră de proporții reduse. [G.-D. capelei]	/<it. capella, germ. Kapelle
CAPELĂ II	CAPÉL//Ă II ~e	<i>f.</i>	1) Biserică mică dintr-un cimitir; paraclis.2) Loc într-o încăpere rezervat pentru rugăciuni; paraclis.	/<it. cappella
CAPELĂ III	CAPÉL//Ă III ~e	<i>f. inv.</i>	Șapcă militară de postav cu cozoroc moale.	/<ngr. kapéllo, it. cappello
CAPELINĂ	CAPELÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (în evul mediu) Coif de metal purtat de militarii pedestrași.2) med. Bonetă sau bandă circulară folosită ca bandaj chirurgical.	/<fr. capeline
CAPELMAISTRU	CAPELMÁI//STRU ~ștri	<i>m.</i>	1) Dirijor al unei orchestre mici.2) Dirijor al unei fanfăre militare.	/<germ. Kapellmeister
CAPER	CÁPER ~i	<i>m.</i>	Arbust mediteranean, spinos, având frunze veșnic verzi, flori albe sau roșietice și fructe comestibile.	/<it. cappero
CAPERĂ	CÁPER//Ă ~e	<i>f.</i>	Mugur al caperului folosit drept condiment.	/Din caper
CAPIE	CÁPIE	<i>f. pop.</i>	(mai ales la oi) Boală a animalelor domestice, provocată de larva teniei și localizată în creier, manifestată prin amețeli, convulsii și mișcări dezordonate; cenuroză. [Sil. ca-pi-e]	/<sl. capija
CAPILAR	CAPILÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care este mic, foarte îngust și subțire. • Vase ~e vase sangvine de dimensiuni mici, care alimentează țesuturile corpului și care fac legătura între vene și artere.2) Care ține de capilaritate; propriu capilarității. • Tub ~ tub îngust în care se manifestă fenomenul de capilaritate.	/<fr. capillaire, lat. capillaris
CAPILARITATE	CAPILARITÁTE	<i>f.</i>	Proprietate a lichidelor de a urca și a coborî prin tuburi înguste fără intervenții externe.	/<fr. capillarité
CAPILARITĂ	CAPILARÍTĂ	<i>f. med.</i>	Boală provocată de inflamația vaselor capilare.	/<fr. capillarite
CAPILAROSCOPIE	CAPILAROSCOPIÉ	<i>f.</i>	Metodă de cercetare a capilarelor sangvine din țesuturile vii. [Art. capilaroscopia; G.-D. capilaroscopiei; Sil. -pi-e]	/<fr. capillaroscopie
CAPIȘON	CAPIȘ//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Glugă cu unul sau două colțuri care protejează capul de intemperii.	/<fr. capuchon
CAPIȘTE	CÁPIȘT//E ~i	<i>f.</i>	1) inv. Templu dedicat zeităților antice.2) Construcție decorativă în formă de templu antic.3) fig. rar Loc considerat demn de cinste și de închinare.	/<sl. kapište

CAPITAL I	CAPÍTÁL I ~ă (~i, ~e)		Care este de mare importanță; fundamental; esențial. • Literă ~ă literă majusculă. Pedepsă ~ă pedeapsă cu moartea.	/<fr. capital, germ. Kapital
CAPITAL II	CAPÍTÁL II ~uri	<i>n.</i>	1) Ansamblu de bunuri posedate în bani sau în natură.2) Totalitate a resurselor bănești investite într-o afacere. ~ industrial.3) fig. Totalitate de bunuri intelectuale, spirituale sau morale.	/<fr. capital
CAPITALĂ	CAPÍTÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	Oraș principal, unde își au reședința organele supreme ale puterii de stat. [G.-D. capitalei]	/<fr. capitale
CAPITALBAND	CAPITALBÁND	<i>n.</i>	Șiret cu care se întărește cotorul unei cărți legate.	/<germ. Kapitalband
CAPITALISM	CAPITALÍSM	<i>n.</i>	Regim economic și social bazat pe proprietatea individuală asupra capitalurilor.	/<fr. capitalisme
CAPITALIST I	CAPITALÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de capitalism; propriu capitalismului. Orânduire ~stă.	/<fr. capitaliste
CAPITALIST II	CAPITALÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care posedă capital.	/<fr. capitaliste
A CAPITALIZA	A CAPITALIZ//Ă ~éz		1. tranz. A transforma în capital.2. intranz. A acumula capital.	/<fr. capitaliser
CAPITAT	CAPÍTÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>bot.</i>	Care se termină cu o măciulie.	/<fr. capité
CAPITAȚIE	CAPITÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	(în evul mediu) Impozit perceput sub formă de cote fixe pe fiecare cap de locuitor. [Art. capitația; G.-D. capitației; Sil. -ți-e]	/<lat. capitatio, ~onis, fr. capitation
CAPITĂLUȚĂ	CAPITĂLÚȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	tipogr. Literă majusculă de tipar, având aceleași dimensiuni ca și litera mică din corpul respectiv.	/(literă) capitală + suf. ~uță
CAPITEL	CAPITÉL ~uri	<i>n. arhit.</i>	Partea de sus (ornamentală) a unei coloane pe care se sprijină arhitrava.	/<lat. capitellum
CAPITOL	CAPÍTOL ~e	<i>n.</i>	1) Fiecare dintre compartimentele în care este împărțită o lucrare (științifică, literară etc.).2) fig. Parte dintr-o acțiune, dintr-o desfășurare. ~ din viață.	/<it. capitolo, lat. capitulum
CAPITOLIN	CAPITOLÍN ~ă (~i, ~e)		Care ține de Capitoliu; propriu Capitoliului.	/<it. capitolinus, fr. capoline
CAPITOLIU	CAPÍTÓLIU	<i>m.</i>	1) (în Roma antică) Colină unde se află cetatea cu templul lui Zeus.2) (în unele țări) Edificiu public care servește drept centru al vieții municipale și politice. [Sil. -to-liu]	/<lat. capitolio
A CAPITONA	A CAPITON//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (obiecte de mobilier) A căptuși cu materiale speciale (stofă, piele etc.); a tapisa.2) (uși, pereți) A acoperi cu un material izolator de zgomote.	/<fr. capitonner
CAPITOS	CAPIT//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)	<i>rar</i>	(despre băuturi alcoolice) Care turmentează repede.	/<fr. capiteux
CAPITUL I	CAPÍTUL I ~i	<i>m.</i>	1) Corpul canonicilor de la o catedrală catolică.2) Adunare a canonicilor sau a altor catolici.3) Loc unde are loc o astfel de adunare.	/<it. capitolo, lat. capitulum
CAPITUL II	CAPÍTUL II ~e	<i>n.</i>	Inflorescență cu numeroase flori apropiate unele de altele, reunite într-un receptacul în formă de taler.	/<lat. capitulum, fr. capitule

A CAPITULA	A CAPITUL//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre armate, țări beligerante) A se preda inamicului, acceptând condițiile acestuia.2) fig. A ceda în fața greutăților; a renunța la părerile sale.	/<lat. capitulare, fr. capituler
CAPITULANT	CAPITULÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care capitulează ușor.2) fig. Om laș care evită acțiunile fățișe.	/<fr. capitulant
CAPITULAȚIE	CAPITULĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	Convenție internațională prin care un stat asigură supușilor altui stat anumite privilegii. [Art. capitulația; G.-D. capitulației; Sil. -ți-e]	/<fr. capitulation
CAPIU	CÁPI//U ~e (~i)		1) (despre animale domestice) Care este bolnav de capie. Oaie ~e. 2) fig. (despre persoane) Care este zăpăcit; smintit; năuc. [Sil. ca-piu]	/Din capie
CAPÎNTORTURĂ	CAPÎNTÓRTUR//Ă ~i	<i>f.</i>	Pasăre călătoare din familia ciocănititorilor, de culoare brună-cenușie, care își răsuște des capul; vârtecar.	/<cap + întort („întors”) + suf. ~ură
CAPLAMA	CAPLAMÁ ~le	<i>f.</i>	(la un perete, un acoperiș etc.) Mod de prindere a scândurilor astfel încât fiecare scândură să acopere scândura precedentă pe o lățime de 2 cm.	/<turc. kaplama
CAPOC	CAPÓC	<i>n.</i>	Material alcătuit din fibre vegetale obținute din fructele unui arbore exotic și folosit ca umplutură pentru saltele, perne etc.	/<fr., engl. kapok
CAPODOPERĂ	CAPODÓPER//Ă ~e	<i>f.</i>	Creație (artistică) de valoare excepțională. [G.-D. capodoperei]	/<it. capo d'opera
CAPON	CAP//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Suport situat în afara bordului unei nave, care servește la susținerea ancorei.	/<fr. capon
CAPORAL	CAPORÁL ~i	<i>m.</i>	1) Grad militar imediat inferior celui de sergent.2) Militar care are acest grad.	/<fr. caporal
CAPOT	CAP//ÓT ~oáte	<i>n.</i>	1) Haină comodă, lungă și largă, care se poartă în casă; halat.2) Înelitoare de pânză cu care se acoperă diferite obiecte pe puntea unei nave.	/<fr. capot
A CAPOTA	A CAPOT//Ă pers. 3 ~eáză	<i>intrans.</i>	1) (despre automobile) A se accidenta, răsturnându-se peste capotă.2) (despre avioane) A se prăbuși, intrând cu partea anterioară în pământ.	/<fr. capoter
CAPOTAJ	CAPOTÁJ ~e	<i>n.</i>	Accident survenit prin capotare.	/<fr. capotage
CAPOTĂ	CAPÓT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Capac care acoperă și protejează motorul la automobile.2) Acoperiș pliabil pentru autovehicule.3) Înelitoare pentru angrenaje în vederea protejării lor.	/<fr. capote

CAPRĂ	CÁPŔ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Gen de mamifere rumegătoare, paricopitate, cu coarne mari, păr lung și neted, crescute pentru lapte, lână și carne.2) Animal din acest gen. ~ de Angora. • A scăpa ~a în grădină a acorda încredere unei persoane necinstite. A împăca și ~a și varza a îmbina două interese opuse.3) art. Obicei popular practicat de Anul Nou, constând în executarea unor dansuri și figuri comice de o persoană mascată în chip de capră. 4) Personaj mascat astfel.5) Suport cu patru picioare încrucișate pe care se pun lemnele pentru a fi tăiate cu ferăstrăul.6) Scaun pe care șade vizitiul într-o trăsură.7) Aparat de gimnastică constând dintr-un suport capitonat și patru picioare cu înălțime reglabilă.8) Joc de copii, unde unul stă aplecat, iar alții sar peste el. [G.-D. caprei]	/<lat. capra
CAPREOLAT	CAPREOLĂ//T ~tă (~ti, ~te)	<i>bot.</i>	1) (despre un organ) Care are aspect de cârcel. 2) (despre plante) Care are cârcei. [Sil. -pre-o-]	/<lat. capreolus
CAPRICCIOSO	CAPRICCIÓSO	<i>adv.</i>	Mod de interpretare a unei lucrări muzicale cu schimbări neașteptate de ritm, de nuanțe etc.	/<Cuv. it.
CAPRICIOS	CAPRICI//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) (despre persoane) Care are capricii; cu capricii; mofturos; năzuros. Copil ~.2) fig. (despre timp) Care se schimbă des și pe neașteptate; instabil. Vreme ~oasă.3) rar (despre obiecte) Care se distinge prin caracterul său neobișnuit; ciudat, bizar.	/<fr. capricieux, it. capriccioso
CAPRICIU	CAPRÍCI//U ~i	<i>n.</i>	1) Dispoziție de moment neașteptată și, adesea, stranie, manifestată cu încăpățănare; naz; toană; moft. • ~ile modei caracter schimbător al modei.2) Compoziție muzicală instrumentală sau vocală de formă liberă, având caracter de improvizație. [Sil. -pri-ciu]	/<fr. caprice, it. capriccio
CAPRICORN	CAPRICÓRN	<i>n.</i>	1) Constelație din emisfera australă. • Zodia ~ului unul dintre cele douăsprezece sectoare ale zodiacului.	/<fr. capricorne, lat. capricornus
CAPRIFOI	CAPRIFÓI	<i>m.</i>	Specie de arbuști cu flori divers colorate, cultivată în scopuri decorative. [Sil. -pri-foi]	/<lat. caprifolium
CAPRIFOLIACEE	CAPRIFOLIACÉE	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de plante gamopetale cultivate în scopuri decorative (reprezentanți: caprifoiul, lianele etc.).2) Plantă din această familie.	/<fr. caprifoliacées
CAPRIN	CAPRÍN ~ă (~i, ~e)		Care este caracteristic caprelor; referitor la capre.	/<fr. caprin, lat. caprinus
CAPRINĂ	CAPRÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Subdiviziune de mamifere rumegătoare, paricopitate, din familia bovinelor (reprezentant: capra). 2) Animal din această subdiviziune.	/<fr. caprin, lat. caprinus
CAPROLACTAMĂ	CAPROLACTĂMĂ	<i>f. chim.</i>	Compus organic folosit la obținerea fibrelor sintetice de relon, capron etc.	/<fr. caprolactame
CAPRON	CAPRÓN	<i>n.</i>	Fibră sintetică foarte rezistentă și elastică, obținută din policaprolactamă și utilizată la fabricarea țesăturilor.	/<rus. kapron

A CAPSA	A CAPS//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (obiecte, foi) A prinde cu o capsă.2) (cartușe) A prevedea cu o capsă.	/Din capsă
CAPSAT	CAPSÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A CAPSA. 2) fig. Pornit, furios, înverșunat pe cineva sau pe ceva.	/v. a capsa
CAPSATOR	CAPSAT//ÓR ~oare	<i>n.</i>	Dispozitiv de birou folosit pentru capsarea hârtiilor.	/a capsă + suf. ~tor
CAPSĂ	CÁPS//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Dispozitiv alcătuit din piese care se îmbucă una în alta, utilizat la încheierea unor obiecte de îmbrăcăminte. 2) Inel de metal cu care se întăresc marginile unei găuri pentru șireturi.3) Dispozitiv pentru aprinderea unei încărcături explozive. ~ detonantă.4) Piesă din sârmă răsucită care servește la fixarea mai multor hârtii împreună.5) el. Rondelă izolată de soclul becului, care face legătura cu unul dintre capetele filamentului	/<lat. capsă, germ. Kapsel
CAPSOMAN	CAPSOMÁN ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f. depr.</i>	1) Persoană care nu se lasă convinsă; îndărătnic.2) Persoană care vădește lipsă de inteligență; prost.	/Orig. nec.
A CAPSULA	A CAPSUL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(sticle) A închide ermetic cu o capsulă.	/<fr. capsuler, lat. capsulare
CAPSULAR	CAPSULÁR ~ă (~i, ~e)		1) bot. Care ține de capsulă; propriu capsulei.2) (despre proiectile) Care este înzestrat cu capsă.	/<fr. capsulaire
CAPSULĂ	CAPSÚL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Fruct dehiscent cu învelitoarea uscată și dură în care se dezvoltă și se păstrează semințele unor plante; măciulie. ~ de mac. ~ de bumbac.2) Înveliș al unor organisme inferioare. ~ bacteriană.3) Înveliș solubil în care se pun unele medicamente în formă de praf, cu gust neplăcut, pentru a fi înghițite mai ușor; bulin; cașetă.4) Vas de laborator pentru evaporarea unor soluții. 5) anat. Înveliș conjunctiv al unui organ sau al unei articulații.6) Cutie metalică plată, cu capac deformabil, care constituie partea sensibilă a diferitelor tipuri de manometre. • ~ telefonică cutie de dimensiuni mici care conține microfonul sau receptorul aparatului.7) Capac de metal cu care se astupă sticlele.8) Cilindru mic de metal care conține bioxid de carbon sub presiune, folosit la prepararea unei băuturi gazoase speciale.9): ~ cosmică sau spațială aparat cosmic de formă sferică capabil să se desprindă de restul vehiculului și să efectueze o coborâre pe planeta-țintă. [G.-D. capsulei]	/<fr. capsule, lat. capsula
CAPSULIFER	CAPSULIFÉR ~ă (~i, ~e)		(despre plante) Care are fructul în formă de capsulă.	/<fr. capsulifere
A CAPTA	A CAPT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (lichide, gaze) A colecta într-un recipient special.2) (emisiuni de radio, mesaje) A intercepta, urmărind anumite scopuri.3) fig. (persoane) A atrage de partea sa prin șiretlicuri; a prinde în mreji; a ademeni; a captiva.	/<lat. captare, fr. capter
CAPTALAN	CAPTALÁN ~i	<i>m.</i>	Plantă erbacee cu frunze mari, late, și cu flori purpurii, folosită în medicină.	/<ung. káptalan

CAPTATOR	CAPTAT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Dispozitiv care servește pentru a capta. • ~ de curent dispozitiv montat la extremitatea unui troleu pentru a realiza un contact mobil cu firul electric.	/a capta + suf. ~tor
CAPTIV	CAPTÍV ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care este lipsit de libertate; prizonier. • Balon ~ balon legat de sol printr-un cablu.	/<fr. captif, lat. captivus
A CAPTIVA	A CAPTIV//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face captiv; a lua în prizonierat; a captura.2) A preocupa în întregime; a absorbi.3) A atrage de partea sa prin șiretlicuri; a prinde în mreji; a ademeni; a capta.	/<fr. captiver, lat. captivare
CAPTIVANT	CAPTIVÁN//T ~tă (~ti, ~te)		Care captivează; cuceritor.	/<fr. captivant
CAPTIVITATE	CAPTIVIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	Stare a celui captiv; prizonierat. [Art. captivitatea; G.-D. captivității]	/<fr. captivité, lat. captivitas, ~atis
CAPTOR	CAPT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	telec. Dispozitiv pentru transformarea semnalelor acustice și optice în semnale electrice.	/<fr. capteur
A CAPTURA	A CAPTUR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (unități militare, militari) A face prizonier; a lua în prizonierat; a captura.2) (bunuri materiale aparținând inamicului) A lua în posesie prin luptă.3) (persoane vinovate de o încălcare de lege) A reține, privând de libertate; a prinde.4) (animale sălbatice) A lua în stăpânire folosind diferite mijloace: a prinde.	/<fr. capturer
CAPTURĂ	CAPTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Bunuri materiale capturate de la inamic; pradă de război; trofeu. 2) fiz. Proces prin care un nucleu captează un electron din exterior.	/<lat. captura, fr. capture
CAPUCHEHAIE	CAPUCHEHÁIE	<i>f.</i>	ist. Diplomat român la Poarta Otomană. [Sil. -ha-ie]	/<turc. kapikâhayasi
CAPUCIN	CAPUCÍN ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(în biserica catolică) Care ține de ordinul călugărilor franciscani.	/<it. cappuccino
CAPUȚINER	CAPUȚÍNER ~e	<i>n. inv.</i>	Cafea neagră preparată cu puțin lapte.	/<germ. Kapuziner
CAR I	CAR I ~e	<i>n.</i>	1) Vehicul cu patru roți tras, de obicei, de boi, folosit pentru transportarea încărcăturilor mari. • ~ funebru vehicul cu care sunt duși morții la cimitir; dric. A pune ~ul înaintea boilor a face ceva altfel decât este normal; a fi nepriceput.2) Cantitate de material care încapă într-un asemenea vehicul. Un ~ de fân.3) (în antichitate) Trăsură cu două roți, trasă de cai și folosită la festivități și ceremonii. ~ de triumf.4) fig. Cantitate mare de ceva; grămadă; mulțime. Un ~ de ani. • Cu ~ul în cantitate mare; cu grămada; din belșug.5): ~ul-Mare constelație alcătuită din șapte stele ce reprezintă un car cu oiște; Ursa-Mare. ~ul-Mic constelație asemănătoare cu Carul-Mare, dar cu distanța dintre stele mai mică; Ursa-Mică.	/<lat. carrus
CAR II	CAR II ~i	<i>m.</i>	1) la pl. Specie de insecte mici, dăunătoare, având corpul păros și picioare scurte, care trăiesc în lemn și se hrănesc cu acesta.2) Insectă din această specie.	/<lat. carius
CAR III	CAR III ~uri	<i>n.</i>	Piesă mobilă și glisantă a unor mașini. ~ul mașinii de scris.	/<fr. chariot

CARAB	CARÁB ~i	<i>m.</i>	Insectă coleopteră, cu corpul alungit, cu picioare lungi și de culoare aurie sau roșie bronzată, care se hrănește cu viermi, larve și melci.	/<fr. carabe, lat. carabus
CARABAN	CARABÁN ~i	<i>m.</i>	Gândac de talie mare, de culoare castanie, cu un corn întors spre spate; nasicorn.	/cf. alb. karabishte
CARABIDĂ	CARABÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de insecte coleoptere care se hrănesc cu viermi, omizi etc. (reprezentant: carabul).2) Insectă din această familie.	/<fr. carabidés
CARABINĂ	CARABÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Pușcă ușoară cu țeavă scurtă.2) Cârlig închis printr-un arc de care se prind diferite obiecte. [G.-D. carabinei]	/<fr. carabine
CARABINIER	CARABINIÉR ~a (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	1) Ostaș din trupele de interne, înarmat cu o carabină.2) (în Italia) Ostaș care face serviciul la jandarmerie. [Sil. -ni-er]	/<fr. carabinier
CARACAL	CARACÁL ~i	<i>m.</i>	1) Specie de pisică sălbatică, cu blana roșcată și urechi negre.2) Blana acestui animal.	/<fr. caracal
CARACATIȚĂ	CARACÁTIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Moluscă marină, de talie mare, având corpul rotund și opt brațe puternice, prevăzute cu ventuze.2) fig. Persoană lacomă și hrăpăreață.	/<rus. karakatița
CARACTER	CARACTÉR ~e	<i>n.</i>	1) Felul de a fi al unui individ; fire; natură. ~ dârz.2) Ansamblu de dispoziții înăscute, care constituie structura psihică a unui individ. ~ flegmatic.3) Proprietate morală care se manifestă prin perseverență, vigurozitate și corectitudine. A avea ~.4) Personalitate care demonstrează asemenea calități. ~ puternic.5) Erou literar dotat cu proprietăți psihice și morale complexe. 6) Semn particular al unui lucru sau al unei persoane; proprietate; calitate; trăsătură; particularitate. ~ ereditar.7) Semn convențional. ~ algebric.8) Semn grafic; ansamblu de semne de scriere sau de tipuri de imprimare. ~ gros. ~ roman.9) Semnal sau element de informație folosit în codul unui calculator	/<fr. caractere, lat. character
CARACTERIAL	CARACTERIÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de caracter; propriu caracterului. [Sil. -ri-al]	/<fr. caractériel
CARACTERISTIC	CARACTERÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care întrunește trăsături ce individualizează; tipic; specific; distinctiv; propriu.	/<fr. caractéristique
CARACTERISTICĂ	CARACTERÍSTI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Trăsătură predominantă proprie unei ființe sau unui lucru, fenomen etc.; însușire tipică; semn distinctiv.2) mat. Parte întreagă a unui logaritm.3) fiz. Reprezentare grafică a dependenței unei mărimi în funcție de o anumită variabilă.	/<fr. caractéristique
A CARACTERIZA	A CARACTERIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (persoane, lucruri) A descrie, indicând trăsăturile caracteristice.2) (persoane) A prezenta ca fiind caracteristic. Îl ~ează bunăvoința.	/<fr. caractériser
CARACTERIZABIL	CARACTERIZÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi caracterizat.	/a caracteriza + suf. ~bil
CARACTERIZATOR	CARACTERIZAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>rar</i>	Care caracterizează; specific.	/a caracteriza + suf. ~tor

CARACTEROLOG	CARACTEROLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	1) Specialist în caracterologie.	/<fr. caractérologue
CARACTEROLOGIC	CARACTEROLÓGI// C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de caracterologie; propriu caracterologiei.	/<fr. caractérologique
CARACTEROLOGIE	CARACTEROLOGÍE	<i>f.</i>	Disciplină științifică care studiază structura și dezvoltarea caracterelor. [Art. caracterologia; G.-D. caracterologiei; Sil. -gi-e]	/<fr. caractérologie
CARACUDĂ	CARACÚD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Pește dulcicol din familia crapilor, de culoare gălbuie-aurie, având corp plat și cap mic; caras.2) Nume dat oricărui pește mărunț.3) fig. Persoană fără valoare.	/<bulg. karakuda
CARACUL	CARACÚL	<i>n.</i>	1) Rasă de oi, originară din Asia Centrală (orașul Karakul), ai căror miei au o blană buclată.2) Blană de miel din această rasă, din care se fac paltoane, căciuli etc.	/<fr. caracul
CARAGANĂ	CARAGÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	Arbust, originar din Asia, cu flori galbene și cu frunze compuse, cultivat în scopuri decorative.	/<fr. caragan
CARAGAȚĂ	CARAGÁȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) reg. Pasăre din familia corvidelor, de talie mică, cu aripi scurte și cu coadă lungă, foarte gălăgioasă și hrăpăreață; coțofană.2) fig. Femeie vorbăreată.	/<ngr. karakáxa
CARAGHIOS	CARAGHI//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		Care provoacă râsul; ridicol.	/<turc. karagöz
CARAGHIOSLÂC	CARAGHIOSLÂC	<i>n.</i>	Vorbă sau acțiune care provoacă râsul.	/<turc. karagözlük
CARAMBOL	CARAMBÓL ~uri	<i>n.</i>	1) (la jocul de biliard) Atingere cu bila proprie a două bile străine.2) fig. fam. Situație încurcată; neînțelegere; încurcătură; zăpăceală.	/<fr. carambole
CAMEL	CARAMÉL	<i>n.</i>	Produs obținut prin topirea zahărului și folosit în cofetărie, la colorarea unor băuturi sau alimente.	/<fr. caramel
CAMELĂ	CARAMÉL//Ă ~e	<i>f.</i>	Bomboană făcută din caramel, cu adaos de substanțe aromatice și colorante. [G.-D. caramelei]	/<fr. caramel, germ. Karamelle
A CAMELIZA	A CAMELIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (zahăr) A face să se caramelizeze.2) (apă sau alte lichide) A amesteca cu caramel.	/<fr. caraméliser
A SE CAMELIZA	A SE CAMELIZ//Ă se ~căză		(despre zahăr) A se transforma în caramel.	/<fr. caraméliser
CARANTINĂ	CARANTÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Izolare preventivă a unei persoane sau a unei colectivități care a fost în contact cu un bolnav contagios sau care vine dintr-o regiune bântuită de o epidemie.2) Punct sanitar de control al persoanelor, mărfurilor, vehiculelor etc. care vin dintr-o regiune contaminată. [G.-D. carantinei]	/<rus. karantin, fr. quarantine
CARAPACE	CARAPÁCE ~	<i>f.</i>	Înveliș tare (chitinos, calcaros, osos) care protejează corpul unor animale (raci, broaște-țestoase etc.). [G.-D. carapacei]	/<fr. carapace
CARAS	CARÁ//S ~și	<i>m.</i>	Pește dulcicol din familia crapilor, de culoare gălbuie-aurie, având corp plat și cap mic; caracudă.	/<rus. karas'
CARAT	CARÁT ~e	<i>n.</i>	1) Cantitate de aur curat conținută într-un aliaj egală cu a 24-a parte din masa totală. Aur de 18 ~e.2) Unitate de măsură pentru masa pietrelor prețioase, egală cu 0,2 g.	/<fr. carat

CARAULĂ	CARAÚL//Ă ~e	<i>f. inv.</i>	1) Supraveghere menită să păstreze neschimbată o stare de lucruri; pază; strajă; gardă.2) Soldat sau grup de soldați care asigură paza unui obiectiv; pază; strajă; gardă; santinelă. [Sil. -ra-u-]	/<rus., bulg. karaul
CARAVANĂ	CARAVÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Convoi de oameni și de animale de transport (de obicei cămile) care transportă bagaje și persoane prin deșerturi.2) Convoi de vehicule și de persoane, cu același itinerar și destinație. ~ sportivă. ~ sanitară. ~ cinematografică. [G.-D. caravanei]	/<fr. caravane
CARAVANSERAI	CARAVANSERÁ//I	<i>n.</i>	(la popoarele orientale) Han mare unde fac popas caravanele.	/<fr. caravansérail
CARAVĂ	CARÁV//Ă ~e	<i>f.</i>	Unealtă de pescuit cu care se prind plăci și șalăi.	/Orig. nec.
CARAVELĂ	CARAVÉL//Ă ~e	<i>f.</i>	(în sec. XIII–XVI) Corabie ușoară cu vele, folosită de spanioli și portughezi în călătorii de lungă durată.	/<it. caravella, fr. caravelle
CARÂMB	CARÂMB ~i	<i>m.</i>	1) rar Parte a cizmei care acoperă piciorul de la gleznă până la genunchi; tureată.2) Fiecare dintre cele două bare paralele ale loitrei.3) Fiecare dintre cele două bare paralele ale scării.	/<lat. calamulus
CARBID	CARBÍD	<i>n.</i>	Carbură de calciu întrebuințată la fabricarea acetilenei.	/<fr. carbide
CARBOAVĂ	CARBOÁV//Ă ~e	<i>f.</i>	Veche unitate monetară rusească (de argint sau de hârtie), echivalentă în valoare cu o rublă.	/<rus. karbovet
CARBOGAZOASĂ	CARBOGAZOÁS//Ă	<i>adj.</i>	: Apă ~ apă minerală care conține bioxid de carbon.	/carbo[n] + gazoasă
CARBOGEN	CARBOGÉN	<i>n.</i>	Amestec de bioxid de carbon și oxigen, folosit ca stimulent al căilor respiratorii.	/<fr. carbogene
CARBOLIC	CARBÓLI//C ~că (~ci, ~ce):		Acid ~ dezinfectant puternic; fenol.	/<fr. carbolique
CARBOLINEUM	CARBOLINÉUM	<i>n.</i>	Produs obținut prin distilarea cărbunelui de pământ, folosit ca insecticid, la impregnarea lemnului etc. [Sil. -ne-um]	/<fr. carbolineum
CARBOLIT	CARBOLÍT	<i>m.</i>	Masă plastică folosită la fabricarea nasturilor, cataramelor și a altor obiecte de galanterie.	/<fr. carbolit
CARBOLOY	CARBOLOY [pr.: carbolói]	<i>n.</i>	Aliaj cu duritate mare, obținut din compușii wolframului și cobalt.	/Cuv. engl.
CARBOMETRU	CARBOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru detectarea bioxidului de carbon în minele de cărbune.	/<fr. carbometre
CARBON	CARBÓN	<i>n.</i>	Metaloid, foarte răspândit în natură (sub formă de grafit), în zăcămintele fosile (cărbune de pământ și bitumuri) și în bioxidul de carbon, component de bază al tuturor substanțelor organice vegetale și animale. ~ primar.	/<fr. carbon, lat. carbo, ~onis
CARBONADO	CARBONÁDO	<i>n.</i>	Varietate dură de diamant, de culoare neagră, folosit la utilajele de foraj, ca abraziv, la confecționarea briliantelor etc.	/<fr. carbonado
CARBONAR	CARBONÁR ~i	<i>m.</i>	(în Italia la începutul sec. XIX) Membru al organizației revoluționare „Carbonia” care lupta pentru eliberarea și unificarea țării.	/<it. carbonaro
CARBONAT I	CARBONÁ//T I ~tă (~ți, ~te)		Care ține de carbon; propriu carbonului. Hidrogen ~.	/<fr. carbonate
CARBONAT II	CARBONÁ//T II ~ți	<i>m.</i>	Sare a acidului carbonic ~ de calciu.	/<fr. carbonate

A CARBONATA	A CARBONAT//Ă pers. 3 ~ează	<i>tranz.</i>	A transforma în carbonat.	/<fr. carbonater
CARBONIC	CARBÓN//C ~că (~ci, ~ce)		Care conține (mult) carbon. • Acid ~ acid slab oxigenat al carbonului, folosit în industria alimentară.	/<fr. carbonique
CARBONIER	CARBONIÉR ~ă (~i, ~e)		Care ține de cărbune; propriu cărbunelui. Industrie ~ă. [Sil. -ni-er]	/cărbune + suf. ~ier
CARBONIFER I	CARBONIFÉR I ~ă (~i, ~e)		1) (despre terenuri sau regiuni) Care conține zăcămintă de cărbuni. Bazin ~.2) Care se referă la extracția și prelucrarea cărbunelui. Industrie ~ă.	/<fr. carbonifere
CARBONIFER II	CARBONIFÉR II ~e	<i>n.</i>	Perioadă din era paleozoică caracterizată prin depuneri mari de zăcămintă de cărbuni.	/<fr. carbonifere
A CARBONIZA	A CARBONIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se carbonizeze.	/<fr. carboniser
A SE CARBONIZA	A SE CARBONIZ//Ă pers. 3 se ~ează	<i>intrans.</i>	1) (despre substanțe) A se transforma în carbon.2) (despre lemne) A se preface în cărbuni (prin ardere).3) (despre materii organice) A se descompune sub acțiunea unei surse puternice de căldură.	/<fr. carboniser
CARBONIZATOR	CARBONIZAT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Aparat transportabil pentru carbonizarea lemnului.	/a carboniza + suf. ~tor
CARBORUNDUM	CARBORÚNDUM	<i>n. tehn.</i>	Carbură de siliciu folosită ca abraziv sau ca material refractar.	/<fr. carborundum
CARBOXILAZĂ	CARBOXILÁZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Enzimă care catalizează eliberarea bioxidului de carbon din unii acizi.	/<fr. carboxylase
A CARBURA	A CARBUR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (fier sau aliaje feroase) A trata cu carbon (în vederea preparării oțelului).2) (carburanți) A amesteca cu aer.	/Din carbură
CARBURANT	CARBURÁN//T ~ți	<i>m.</i>	Combustibil lichid volatil, care, în amestec cu aerul, este folosit la alimentarea motoarelor cu ardere internă.	/<fr. carburant
CARBURATOR	CARBURAT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Aparat în care se formează carburantul pentru motoarele cu ardere internă.	/<fr. carburateur
CARBURAȚIE	CARBURÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	v. A CARBURA. • Cameră de ~ parte a carburatorului în care se realizează amestecul combustibilului cu aerul.	/<fr. carburation
CARBURĂ	CARBÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Compus al carbonului cu un metal sau cu unele metaloide. • ~ de calciu combinație a carbonului cu calciul, care în reacție cu apa dă acetilena; carbid.	/<fr. carbure
CARCALETE	CARCALÉ//TE ~ți	<i>m.</i>	Băutură preparată din vin, sirop și sifon.	/Orig. nec.
CARCASĂ	CARCÁS//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Totalitate a elementelor care constituie baza unei construcții, a unei mașini etc.; osatură; schelet.2) Învăloaie de protecție a unui sistem tehnic; cutie de protecție.3) rar Sistemul osos al unui animal; schelet. [G.-D. carcăsei]	/<fr. carcasse
CARCERĂ	CÁRCER//Ă ~e	<i>f.</i>	(în închisori, cazărmi etc.) Încăpere folosită pentru izolarea temporară a unei persoane sub regim aspru. [G.-D. carcerei]	/<lat. carcer, it. carcere
CARCINOLOGIE	CARCINOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a oncologiei care se ocupă cu studiul carcinomelor. [Art. carcinologia; G.-D. carcinologiei; Sil. -gi-e]	/<fr. carcinologie
CARCINOM	CARCIN//ÓM ~oáme	<i>n.</i>	Tumoare malignă a țesutului epitelial.	/<fr. carcinome

A CARDA	A CARD//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(materiale textile fibroase) A prelucra cu carda (în vederea pregătirii pentru tors); a da la cardă.	/<fr. carder
CARDAMA	CARDAMÁ ~le	<i>f.</i>	Plantă erbacee mică, cu tulpina târătoare și cu flori mici albe.	/<ngr. kárdamon
CARDAN	CARDÁN ~e	<i>n.</i>	Sistem de suspensie sau de articulație care permite deplasarea în toate direcțiile, indiferent de mișcările suportului ei.	/<fr. cardan
CARDANIC	CARDÁNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de cardan; propriu cardanului.	/cardan + suf. ~ic
CARDĂ	CÁRD//Ă ~e	<i>f.</i>	Mașină pentru destrămarea, curățarea și uniformizarea unui material textil.	/<fr. carde
CARDIAC I	CARDIÁ//C I ~că (~ci, ~ce)		Care ține de inimă; propriu inimii. Mușchi ~. [Sil. -di-ac]	/<fr. cardiaque, lat. cardiacus
CARDIAC II	CARDIÁ//C II ~că (~ci, ~ce)	<i>m. și f.</i>	Persoană care suferă de inimă. [Sil. -di-ac]	/<fr. cardiaque, lat. cardiacus
CARDIALGIE	CARDIALGÍE	<i>f.</i>	Durere acută localizată în regiunea cardiei. [Art. cardialgia; G.-D. cardialgiei; Sil. -di-al-gi-]	/<fr. cardialgie
CARDIE	CÁRDIE	<i>f.</i>	Orificiu superior al stomacului care comunică cu esofagul și este situat aproape de inimă. [Sil. -di-e]	/<fr. cardia
CARDIGAN	CARDIGÁN ~e	<i>n.</i>	rar Jachetă bărbătească tricotată, cu mâneci lungi, încheiată cu nasturi în față.	/<fr. cardigan
CARDINAL I	CARDINÁL I ~ă (~i, ~e)		1) Care este deosebit de important; principal; esențial; fundamental; substanțial; primordial. Schimbări ~e.2): Punct ~ fiecare din cele patru direcții principale ale orizontului, care servesc drept punct de reper pentru orientarea în spațiu.3): Numeral ~ numeral care exprimă un număr întreg sau un număr determinat de obiecte.	/<germ. Kardinal, fr. cardinal
CARDINAL II	CARDINÁL II ~i	<i>m.</i>	1) Titlu în ierarhia bisericii catolice care urmează imediat după papă.2) Persoană care are acest titlu.	/<lat. cardinalis, fr. cardinal
CARDINAL III	CARDINÁL III	<i>n.</i>	1) Soi de viță de vie, cultivată pentru struguri de masă.2) Struguri din acest soi de viță de vie.	/<lat. cardinalis, fr. cardinal
CARDIOFOBIE	CARDIOFOBÍ//E ~i	<i>f. med.</i>	Teamă patologică de a se îmbolnăvi de inimă. [Sil. -di-o-]	/<fr. cardiophobie
CARDIOGRAF	CARDIOGRÁF ~e	<i>n.</i>	Aparat care înregistrează bătăile inimii. [Sil. -di-o-]	/<fr. cardiographie
CARDIOGRAFIC	CARDIOGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de cardiografie; propriu cardiografiei. [Sil. -di-o-]	/<fr. cardiographique
CARDIOGRAFIE	CARDIOGRAFÍ//E ~i	<i>f.</i>	Înregistrare a activității inimii cu ajutorul cardiografului. [Art. cardiografia; G.-D. cardiografiei; Sil. -fi-e]	/<fr. cardiographie
CARDIOGRAMĂ	CARDIOGRÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	Curbă obținută prin înregistrarea bătăilor inimii cu ajutorul cardiografului. [Sil. -di-o-]	/<fr. cardiogramme
CARDIOIDĂ	CARDIOÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	mat. Linie curbă asemănătoare cu conturul inimii. [Sil. -di-o-i-]	/<germ. Kardoide
CARDIOLOG	CARDIOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Medic specializat în cardiologie. [Sil. -di-o-]	/<fr. cardiologue
CARDIOLOGIC	CARDIOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de cardiologie; propriu cardiologiei. [Sil. -di-o-]	/<fr. cardiologique

CARDIOLOGIE	CARDIOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul inimii și al sistemului cardiovascular. [Art. cardiologia; G.-D. cardiologiei; Sil. -di-o-lo-]	/<fr. cardiologie
CARDIOMEGALIE	CARDIOMEGALÍE	<i>f.</i>	Mărire exagerată a volumului inimii.	/<fr. cardiomégalie
CARDIOPATIE	CARDIOPATÍ//E ~i	<i>f.</i>	Boală de inimă. [Art. cardiopatia; G.-D. cardiopatiei; Sil. -ti-e]	/<fr. cardiopathie
CARDIOSCOP	CARDIOSC//ÓP	<i>n.</i>	Aparat cu care se examinează activitatea inimii. [Sil. -di-o-]	/<fr. cardioscope
CARDIOSCOPIE	CARDIOSCOPÍ//E ~i	<i>f.</i>	Examinare a activității inimii cu ajutorul cardioscopului. [Art. cardioscopia; G.-D. cardioscopiei; Sil. -pi-e]	/<fr. cardioscopie
CARDIOVASCULAR	CARDIOVASCULÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de inimă și vasele sangvine. • Sistem ~ aparat circulator. [Sil. -di-o-]	/<fr. cardiovasculaire
CARDITĂ	CARDÍTÁ		Inflamație a inimii.	/<fr. cardite
CARE I	CÁRE I	<i>pron. interog.</i>	(se folosește pentru a obține informații despre un obiect necunoscut) ~ carte?, ~i acolo? • ~ alta? ce altceva? ~ pe ~? cine din doi va reuși?	/<lat. qualis
CARE II	CÁRE II	<i>pron.</i>	rel. (se folosește pentru a indica un obiect neidentificat) Ce. Câinele ~ latră nu mușcă. • ~ va să zică prin urmare. Să nu ~ cumva nu cumva să.	/<lat. qualis
A CARENA	A CAREN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (nave) A înclina pe o coastă pentru a curăța sau a repara carena; a canarisi.2) (vehicule de mare viteză) A acoperi cu un carenaj.	/<fr. caréner, it. carenare
CARENAJ	CARENÁJ ~e	<i>n.</i>	Înveliș exterior din tablă, placaj sau mase plastice destinat să reducă rezistența pe care o opune unui corp fluidul (aerul, apa) în care se mișcă.	/<fr. carénage
CARENAT	CARENÁT ~tă (~ți,	<i>bot.</i>	Care ține de carenă; propriu carenei.	/<fr. caréné
CARENATĂ	CARENÁT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Subclasă de păsări, având sternul prevăzut cu carenă. 2) Pasăre din această subclasă.	/<fr. carinates
CARENĂ	CARÉN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (la păsări) Proeminență alungită în formă de creastă a sternului pe care sunt fixați mușchii pieptului și care acționează aripile.2) bot. Porțiune din corola leguminoaselor care ia naștere din concreșterea a două petale inferioare.3) Parte exterioară a unei nave care se află sub linia de plutire.	/<fr. carene, it. carena
CARENT	CARÉN//T ~tă (~ți,	<i>rar</i>	Care ține de carență; propriu carenței.	/Din carență
CARENȚĂ	CARÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Neajuns al unui lucru; lipsă; deficiență; cusur; imperfecțiune.	/<fr. carence, lat. carentia
CARENȚIAL	CARENȚIÁL ~ă (~i,		Care ține de carență; propriu carenței. [Sil. -ți-al]	/<fr. carentiel
CARET	CARÉ//T ~ți	<i>m.</i>	Broască-țestoasă marină comestibilă, din carapacea căreia se obține bagaua.	/<fr. caret
CARETAȘ	CARETÁȘ ~i	<i>m. înv.</i>	Meșter care făcea carete.	/caretă + suf. ~aș
CAREȚĂ	CARÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Trăsură de lux acoperită, cu patru roți.	/<rus. kareta
CARETE	CARÉ//TE ~ți	<i>m.</i>	Viermi mici care apar pe unele alimente.	/car + suf. ~ete

CAREU	CAREŪ ~ri	<i>n.</i>	1) Suprafață cu patru unghiuri drepte și cu patru laturi rectilinii egale.2) Trupă dispusă în formă de pătrat pentru a putea respinge atacul inamicului din patru părți.3) Grup de persoane sau de obiecte dispuse în formă de pătrat.4) (la unele jocuri sportive) Suprafață delimitată cu linii albe, în care se aplică unele reguli speciale.5) (pe navele maritime) Cameră comună unde ofițerii iau masa.6) (la jocul de pocher) Grup de patru cărți de aceeași culoare ținute într-o singură mână	/<fr. carré
CAREVA	CAREVÁ	<i>pron.</i>	Indiferent care; cineva; vreunul; oricare.	/care + va
CARGOBOT	CARGOBŌT ~uri	<i>n.</i>	Navă maritimă pentru transportarea încărcăturilor la distanțe mari; cargou.	/<fr. cargo-boat
CARGOU	CARGŌU ~ri	<i>n.</i>	v. CARGOBOT.	/<fr. cargo
A SE CARIA	A SE CARIÁ pers. 3 se ~ză	<i>intrans.</i>	(despre dinți) A face carii. [Sil. -ri-a]	/<fr. carier
CARIATIDĂ	CARIATĪD//Ă ~e	<i>f.</i>	Statuie ce reprezintă o femeie care susține o coloană. [Sil. -ca-ri-a-]	/<fr. cariatide, lat. caryatides
CARIC	CARĪC	<i>n.</i>	Încărcătură utilă a unei nave comerciale.	/<it. carico
CARICATURAL	CARICATURÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de caricatură; propriu caricaturii.	/<fr. caricatural
CARICATURĂ	CARICATŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Imagine a unei persoane sau a unei situații în care se exagerează în mod intenționat unele trăsături (de obicei negative) în scop satiric sau umoristic.2) Imitație nereușită sau denaturată a unui original; parodie.3) fig. Persoană sau obiect cu înfățișare ridicolă.	/<fr. caricature
CARICATURISM	CARICATURĪSM	<i>n.</i>	rar Mod caricatural de reprezentare a lucrurilor.	/caricatură + suf. ~ism
CARICATURIST	CARICATURĪ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Pictor specializat în caricaturi.	/<fr. caricaturiste
CARICATURISTIC	CARICATURĪSTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de caricatură; propriu caricaturii.	/caricatură + suf. ~istic
A CARICATURIZA	A CARICATURIZ//Ă	<i>tranz.</i>	A prezenta printr-o caricatură.	/<fr. caricaturiser
CARIDĂ	CARĪD//Ă ~e	<i>f.</i>	Animal marin comestibil, asemănător cu racul, cu carnea gustoasă; crevetă.	/<ngr. gharidha
CARIE	CÁRI//E ~i	<i>f.</i>	1) Leziune a dinților care, prin evoluție, formează o cavitate, provocând distrugerea smalțului și a dentinei.2) metal. Defect al pieselor turnate, provocat de gaze. [G.-D. cariei; Sil. -ri-e]	/<fr. carie, lat. caries
CARIERĂ I	CARIÉR//Ă I ~e	<i>f.</i>	Exploatare minieră la suprafața solului de unde se extrage material de construcție (piatră, marmură, roci etc.). [G.-D. carierei; Sil. -ri-e-]	/<fr. carriere
CARIERĂ II	CARIÉR//Ă II ~e	<i>f.</i>	1) Activitate de muncă bazată pe anumite cunoștințe teoretice și pe deprinderi practice; profesiune. ~ militară.2) Avansare rapidă pe treptele scării sociale. • A face ~ a-și asigura o situație bună în societate. [G.-D. carierei; Sil. -ri-e-]	/<fr. carriere

CARIERISM	CARIERÍSM	<i>n.</i>	Activitate profesională sau socială care urmărește numai satisfacerea ambițiilor personale; tendință de a-și face o carieră. [Sil. -ri-e-]	/carieră + suf. ~ism
CARIERIST I	CARIERÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de carierism; propriu carierismului. [Sil. -ri-e-]	/<fr. carriériste
CARIERIST II	CARIERÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care folosește orice mijloace pentru a face carieră. [Sil. -ri-e-]	/<fr. carriériste
CARIOCA I	CARIOCA I	<i>f.</i>	1) Dans popular din America Latină, cu mișcări moderate.2) Melodie după care se execută acest dans.3) Instrument muzical de percuție, folosit la acompanierea ritmică a dansului. [Sil. -ri-o-]	/<port., sp. carioca
CARIOCA II	CARIOCA II	<i>f.</i>	Instrument pentru scris în formă de creion, având în interior o fâșie de pâslă îmbibată cu tuș. [Sil. -ri-o-]	/Denumire comercială.
CARIOCHINEZĂ	CARIOCHINÉZ//Ă ~e	<i>f. biol.</i>	rar Mod de înmulțire a celulelor, caracterizat prin apariția cromozomilor. [Sil. -ri-o-]	/<germ. karyokinese
CARIOFILACEE	CARIOFILACÉE ~	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de plante dicotiledonate, cu noduri pronunțate pe tulpini, cu frunze înguste, cu flori divers colorate, dispuse în inflorescențe, cu fructe capsule (reprezentant: garoafa).2) Plantă din această familie. [Sil. -ri-o-fi-la-ce-e]	/<fr. caryophyllacées
CARIOLĂ	CARIOL//Ă ~e	<i>f.</i>	Trăsură ușoară pe arcuri, cu două roți, trasă de un cal. [Sil. -ri-o-]	/<fr. cariole
CARIOLOGIE	CARIOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a citologiei care studiază nucleul celei. [Sil. -ri-o-lo-gi-e]	/<fr. caryologie
CARIOMETRIE	CARIOMETRÍE	<i>f.</i>	Măsurare a diametrului nucleelor celulare cu ajutorul microscopului. [Sil. -ri-o-me-tri-e]	/<fr. caryométrie
CARIOPSĂ	CARIOPS//Ă ~e	<i>f.</i>	Fruct uscat, indehiscenț, caracteristic cerealelor. [Sil. -ri-o-]	/<fr. caryopse
CARITABIL	CARITÁBIL ~ă (~i,	<i>livr.</i>	Care ține de caritate; referitor la caritate; filantropic.	/<fr. charitable
CARITATE	CARITÁTE	<i>f. livr.</i>	Binefacere în folosul celor săraci; filantropie. • Soră de ~ infirmieră.	/<fr. charité, lat. caritas, ~atis
CARLINGĂ	CARLÍN//GĂ ~gi	<i>f.</i>	1) Cabină de avion unde stă pilotul și unde se găsesc comenzile de zbor.2) mar. Piesă de legătură care unește diferite părți ale unei nave pentru a spori rezistența.	/<fr. carlinque
CARMAC	CARMÁ//C ~ce	<i>n. pop.</i>	Unealtă de pescuit fără nadă, alcătuită din mai multe șiruri de cârlige mari, pentru pescuitul la diferite adâncimi.	/<rus. karmak
CARMANIOLĂ	CARMANIÓL//Ă ~e	<i>f. ist. rar</i>	1) Cântec popular francez, cântat pe timpul revoluției burgheze (1789).2) Dans executat după această melodie.3) Vestă scurtă purtată în timpul revoluției franceze. [Sil. -ni-o-]	/<fr. carmagnole
CARMELIT	CARMELÍ//T ~tă (~ti, ~te)	<i>m. și f.</i>	(în Palestina în sec. XII) Membru al unui ordin călugăresc catolic.	/<fr. carmélite
CARMIN	CARMÍN	<i>n.</i>	1) Colorant roșu-aprins de proveniență vegetală sau animală, folosit în medicină, parfumerie, pictură etc.; cârmâz.2) Culoare roșie-aprinsă.	/<fr. carmin, lat. carminium
CARNABAT	CARNABÁT	<i>m.</i>	Rasă de oi cu lână semifină, crescute pentru carnea lor fără miros caracteristic.	/<bulg. karnabat

CARNAJ	CARNÁJ ~e	<i>n. livr.</i>	Omor în masă al unor persoane lipsite de apărare; măcel; masacru.	/<fr. carnage
CARNAL	CARNÁL ~ă (~i, ~e)	<i>livr.</i>	1) Care se referă la carne; de carne.2) Care ține de plăcerile trupului; truesc; senzual.	/<lat. carnalis
CARNASIER	CARNASIÉR ~ă (~i, ~e)	<i>rar</i>	v. CARNIVOR. [Sil. -si-er]	/<fr. carnassier
CARNASIERĂ	CARNASIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Fiecare dintre cele patru măsele mari și ascuțite ale unor animale carnivore. [Sil. -si-e-]	/<fr. carnassier
CARNAȚIE	CARNÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	rar Coloritul și structura pielii omului. [Art. carnația; G.-D. carnației; Sil. -ți-e]	/<fr. carnation
CARNAVAL	CARNAVÁL ~uri	<i>n.</i>	1) (în unele țări) Perioadă care precedă postul când au loc petreceri populare cu deghizări și focuri de artificii.2) Petrecere populară cu deghizări, dansuri, jocuri distractive etc. care are loc cu diferite ocazii.	/<fr. carnaval, it. carnavalesque
CARNAVALESC	CARNAVAL//ESC ~ească (~ești)	<i>rar</i>	Care ține de carnaval; propriu carnavalului.	/<fr. carnavalesque
CARNE	CÁRN//E cărnuri	<i>f.</i>	1) Țesut muscular la oameni și animale. • A tăia în ~ vie a acționa drastic. În ~ și oase în persoană; în realitate. ~ din ~ea cuiva descendent direct al cuiva. A prinde la ~ a se îngrășa. ~ de tun militari trimiși special spre a fi masacrați în război.2) Produs alimentar constând din Țesutul muscular al animalelor sau al păsărilor. ~ de porc.3) rar Parte moale a unui fruct sau a unei legume; miez; pulpă. [G.-D. cărnii]	/<lat. caro, carnis
CARNEFICE	CARNEFÍCE	<i>m. livr.</i>	Persoană care execută osândiții la moarte.	/<fr. carnefice
CARNET	CARNÉT ~e	<i>n.</i>	1) Caiet de format mic, folosit pentru diferite însemnări. ~ de note. 2) Document oficial care atestă apartenența posesorului la o organizație.	/<fr. carnet
CARNIVOR I	CARNIVÓR I ~ă (~i, ~e)		Care folosește drept hrană carnea. • Plante ~e grup restrâns de plante care, pe lângă nutriția normală, au însușirea de a se hrăni cu animale mici (insecte, viermi etc.).	/<fr. carnivore, lat. carnivorus
CARNIVOR II	CARNIVÓR II ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Ordin de mamifere care se hrănesc cu carne (reprezentanți: lupul, vulpea, hiena, pantera, leul, tigru etc.).2) Animal din acest ordin.	/<fr. carnivore, lat. carnivorus
CARO	CAR//Ó ~ăle	<i>n.</i>	(la cărțile de jos) Culoare roșie reprezentată printr-un romb. [Art. caroul]	/<fr. carreau
CAROI AJ	CAROIÁJ ~e	<i>n.</i>	Rețea de pătrățele înscrise pe desen, pentru a servi la reproducerea acestuia la o altă scară. [Sil. -ro-iaj]	/<fr. carroyage
CAROSABIL	CAROSÁBIL ~ă (~i, ~e)		(despre drumuri, șosele etc.) Care este destinat circulației vehiculelor rutiere. Parte ~ă a străzii.	/<fr. carrossable
CAROSERIE	CAROSERÍ//E ~i	<i>f.</i>	Parte superioară a unui vehicul care servește la transportul oamenilor sau al încărcăturilor. Camion cu ~. [Art. caroseria; G.-D. caroseriei; Sil. -ri-e]	/<fr. carrosserie
CAROTAJ	CAROTÁJ ~e	<i>n.</i>	Determinare a structurii scoarței terestre bazate pe analiza carotelor. ~ radioactiv. ~ magnetic.	/<fr. carottage

CAROTĂ I	CARÓTĂ I	<i>f. livr.</i>	Varietate de morcovi timpurii, cu rădăcini scurte de culoare galbenă-roșcată.	/<fr. carotte
CAROTĂ II	CARÓT//Ă II ~e	<i>f.</i>	1) Probă de rocă extrasă prin foraj în vederea verificării proprietăților terenului. 2) Probă de material luată din betonul unei șosele, în vederea determinării proprietății fizico-mecanice a acesteia. 3) Poziție dificilă la jocul de biliard, lăsată în mod intenționat adversarului.	/<fr. carotte
CAROTEN	CAROTÉN	<i>n.</i>	Pigment roșu-portocaliu care se găsește în unele țesuturi vegetale și animale.	/<fr. carotene, germ. Karotin
CAROTENOIDĂ	CAROTENOÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	Materie colorantă, de origine vegetală, folosită în alimentație și în industria textilă. [Sil. -no-i-]	/<fr. caroténod'de
CAROTIDĂ	CAROTÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	Fiecare dintre cele două artere principale, situate de o parte și de alta a gâtului, care duc sângele oxigenat de la inimă spre cap. [G.-D. carotidei]	/<fr. carotide
CAROTIDIAN	CAROTIDIÁN ~ă (~i, ~e):		Canal ~ canal în osul tâmpelor prin care trece carotida. [Sil. -di-an]	/<fr. carotidien
CAROTIERĂ	CAROTIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Dispozitiv de foraj folosit pentru extragerea la suprafață a carotelor din sonde. [Sil. -ti-e-]	/<fr. carottiere
CAROU	CARÓU ~ri	<i>m.</i>	la pl. Pătrățel imprimat sau țesut pe o stofă, format din dungi de altă culoare decât fondul. Costum din stofă în ~ri.	/<fr. carreau
CARP	CARP ~uri	<i>n.</i>	Grup de opt oase mici care alcătuiesc articulația dintre antebrăț și palmă.	/<fr. carpe, lat. carpus
CARPATIC	CARPÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de munții Carpați; propriu munților Carpați. Peisaj ~.	/<fr. carpathique
CARPATIN	CARPATÍN ~ă (~i, ~e)		v. CARPATIC.	/<fr. carpathin
CARPELĂ	CARPEL//Ă ~e	<i>f.</i>	Frunză modificată situată în centrul florii, în care se găsesc ovulele.	/<fr. carpelle
CARPEN	CÁRPEN ~i	<i>m.</i>	Arbore înalt cu frunze ovale și dințate, cu flori în amenți, fructul o samară, cu lemnul alb și rezistent, folosit în construcții.	/<lat. carpinus
CARPETĂ	CARPÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Covor mic care se așterne pe podea.	/<fr. carpeite
CARP	CÁRP ~i	<i>m.</i>	Populație geto-dacă care a trăit în sec. II-III e.n. pe teritoriul românesc la est de munții Carpați.	/<lat. Carpes
CARPOFAG	CARPOFÁ//G ~gă (~gi, ~ge)		Care se hrănește cu fructe.	/<fr. carpophage
CARPOFOR	CARPOFÓR ~i	<i>m.</i>	Peduncul care susține fructul.	/<fr. carpophore
CARPOLOGIE	CARPOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a botanicii care se ocupă cu studiul fructelor.	/<fr. carpologie
CARST	CARST ~uri	<i>n.</i>	Formă de relief rezultată în urma eroziunii și dizolvării rocilor de către apele subterane și de suprafață.	/<germ. Karst
CARSTIC	CÁRSTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de carst; propriu carstului. Regiune ~că.	/<fr. karstique
CART I	CART I ~uri	<i>n.</i>	Serviciu de patru ore (inițial de șase ore) pe care îl face în schimburi personalul unei nave. Marinar de ~.	/<fr. quart
CART II	CART II ~uri	<i>n.</i>	sport Automobil cu un singur loc, cu caroseria și partea mecanică simplificate.	/<fr., engl. kart

A CARTA	A CART//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (detalii ale unui teren) A transpune pe o hartă topografică prin anumite semne convenționale.2) (corespondență poștală) A distribui după adresele destinatarilor.	/Din cartă
CARTATOR	CARTAT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Persoana care cartează corespondența.	/a carta + suf. ~tor
CARTĂ	CÁRT//Ă ~e	<i>f. livr.</i>	1) (în evul mediu) Act emis de un suveran în care erau consemnate anumite drepturi și libertăți.2) Program care stă la baza unei organizații sau a unui institut internațional. ~a ONU. ~a de la Paris.3) Document prin care mai multe state stabilesc anumite principii pe care se obligă să le aplice în relațiile reciproce și în relațiile cu alte state. [G.-D. carte]	/<fr. charte, lat. charta
CARTE	CÁRT//E cărți	<i>f.</i>	1) Scriere tipărită, legată sau broșată în volum. • ~ de căpătâi lucrare preferată de cineva, absolut indispensabilă într-un domeniu de activitate.2) fig. Bagaj de cunoștințe pe care le posedă cineva; învățătură; studii. • A face ~ a însuși cunoștințe. A ști ~ a fi om învățat. A vorbi ca din ~ a vorbi ca un om învățat. A lega ~ea de gard a renunța la învățătură.3) Document oficial, cu date personale care confirmă drepturile unei persoane; carnet. ~ de muncă.4) Bucată de carton de dimensiuni mici, care conține diferite însemnări și servește la anumite scopuri. ~ de vizită. ~ poștală. ~ de joc.5) înv. Comunicare în scris trimisă cuiva; scrisoare; răvaș. A trimite ~.6) înv. Caiet unde se fac diferite însemnări cu caracter administrativ; registru. ~ de imobil. [G.-D. cărți]	/<lat. charta
CARTEL	CARTÉL ~uri	<i>n.</i>	1) ec. Uniune economică în cadrul căreia întreprinderile participante stabilesc în comun planul de colaborare, păstrându-și totodată independența de producție.2) înv. Convenție între state cu privire la schimbul sau la răscumpărarea prizonierilor.3) Coaliție politică între două sau mai multe partide.	/<engl. cartel
CARTELĂ	CARTÉL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Carnet cu bonuri detașabile în baza cărora se eliberează produse raționalizate. ~ de aliment.2) Suport informațional de carton, de hârtie sau de material plastic. ~ magnetică.3): ~ perforată fișă folosită la păstrarea și prelucrarea codificată a informației la calculator. [G.-D. cartelei]	/<it. cartella
CARTER	CÁRTER ~e	<i>n.</i>	Înveliș metalic de protecție a unui sistem tehnic. ~ul motorului.	/<fr. carter
CARTEZIAN I	CARTEZI//ÁN I ~ână (~éni, ~éne)		Care ține de cartezianism; propriu cartezianismului. [Sil. -zi-an]	/<fr. cartésien
CARTEZIAN II	CARTEZI//ÁN II ~ână (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Adept al cartezianismului. [Sil. -zi-an-]	/<fr. cartésien
CARTEZIANISM	CARTEZIANÍSM	<i>n.</i>	Concepție filozofică a lui Descartes și a adepților săi, caracterizată prin raționalism, mecanicism și dualism. [Sil. -zi-a-]	/<fr. cartésianisme

CARTIER	CARTIÉR ~e	<i>n.</i>	1) Diviziune a unui oraș care formează o unitate organică și se caracterizează prin anumite particularități specifice. ~ muncitoresc. • ~ satelit cartier mic, care depinde de altul mai mare.2) Organ de conducere militară, care include personalul de deservire și mijloacele de transmisiuni.3) Loc de cantonare a trupelor; cantonament. [Sil. -ti-er]	/<fr. quartier
CARTILAGINOS I	CARTILAGIN//ÓS I ~oasă (~óși, ~oáse)		Care ține de cartilaj; propriu cartilajului. Țesut ~.	/<fr. cartilagineux, lat. cartilaginosus
CARTILAGINOS II	CARTILAGIN//ÓS II ~óși	<i>m.</i>	1) la pl. Clasă de pești cu schelet format din cartilaj, cu gura prevăzută cu două rânduri de dinți și cu branhii ce se deschid în exterior.2) Pește din această clasă.	/<fr. cartilagineux, lat. cartilaginosus
CARTILAJ	CARTILÁJ ~e	<i>n.</i>	Țesut conjunctiv, rezistent și elastic, care se găsește la articulațiile oaselor.	/<fr. cartilage
CARTING	CÁRTING	<i>n.</i>	Sport practicat cu cartul.	/<fr., engl. karting
CARTISM	CARTÍSM	<i>n.</i>	(în Anglia în sec. XIX) Mișcare politică a proletariatului cu scopul de a obține satisfacerea unor revendicări economice și politice.	/<engl. chartism
CARTNIC	CÁRTNI//C ~ci	<i>m.</i>	1) Ofițer care face serviciul de cart pe o navă.2) Grad corespunzător celui de caporal în marina militară.3) Militar care are acest grad.	/cart + suf. ~nic
CARTODROM	CARTODRÓM ~uri	<i>m.</i>	Teren amenajat pentru carting.	/cart + -drom
CARTOF	CARTÓF ~i	<i>m.</i>	1) Plantă erbacee cu flori albe sau violete și cu tulpina subterană terminată în tuberculi comestibili.2) Tuberculul comestibil al acestei plante.	/<germ. Kartoffel
CARTOFOR	CARTOFÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană pasionată excesiv de jocul de cărți.	/<ngr. kartophóros
CARTOGRAF	CARTOGRÁF ~ă (~i, ~ă și f.	<i>m. și f.</i>	Specialist în cartografie.	/<fr. cartographe
A CARTOGRAFIA	A CARTOGRAFI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(hărți sau planuri topografice) A întocmi, reprezentând pe plan suprafețe ale scoarței terestre. [Sil. -fi-a]	/Din cartografie
CARTOGRAFIC	CARTOGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de cartografie; propriu cartografiei.	/<fr. cartographique
CARTOGRAFIE	CARTOGRAFÍE	<i>f.</i>	Disciplină care se ocupă de arta și tehnica întocmirii, redactării și editării hărților și a planurilor topografice. [Art. cartografia; G.-D. cartografiei; Sil. -fi-e]	/<fr. cartographie
CARTOGRAMĂ	CARTOGRÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	Reprezentare grafică a unor date statistice, repartizate teritorial.	/<fr. cartogramme
CARTOMANȚIE	CARTOMANȚÍE	<i>f.</i>	Ghicitul în cărți.	/<it. cartomanzia
CARTOMETRIE	CARTOMETRÍE	<i>f.</i>	Subdiviziune a cartografiei care studiază metodele și instrumentele cu care se determină precizia hărților. [Art. cartometria; G.-D. cartometriei; Sil. -tri-e]	/<fr. cartométrie
CARTON	CART//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Hârtie groasă, compactă, rigidă, având diferite întrebuințări. • ~ gudronat carton din fibre textile impregnat cu bitum și utilizat ca material izolan.2) Schiță inițială a unui tablou; crochiu; desen; eboșă. ~oanele lui I. Vieru.3) Tub de hârtie la capătul unei țigări.	/<fr. carton

A CARTONA	A CARTON//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(cărți, caiete, registre etc.) A înzestra cu o copertă de carton (de pânză, de piele etc.).	/<fr. cartonner
CARTONAJ	CARTONÁJ ~e	<i>n.</i>	1) v. A CARTONA. 2) Atelier unde se confecționează obiecte din carton.	/<fr. cartonnage
CARTOTECĂ	CARTOTÉ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Totalitate de fișe sistematizate și clasificate după anumite criterii; fișier. A completa ~ca.2) Dulap cu lădițe speciale unde se păstrează fișele; fișier.	/<germ. Kartothek, rus. kartoteka
CARTUȘ I	CARTÚȘ I ~e	<i>n.</i>	1) Tub de metal sau de carton care conține încărcătura unei arme de foc portative.2) Exploziv de diferite forme, folosit în exploatările miniere.3) Ambalaj de carton care conține un anumit număr de pachete de țigări.4): ~ filtrant dispozitiv pentru filtrarea aerului, care se anexează la o mască antigaz.	/<fr. cartouche
CARTUȘ II	CARTÚȘ II ~e	<i>n.</i>	1) Ornament sculptat, gravat sau desenat în formă de sul desfăcut parțial, având la mijloc diferite inscripții. 2) Text încadrat de pe o pagină.3) Chenar care încadrează un text tipărit.	/<fr. cartouche
CARTUȘIERIE	CARTUȘIERÍ//E ~i	<i>f.</i>	Secție dintr-un arsenal unde se fabrică și se depozitează cartușe. [Sil. - și-e-]	/Din cartuș
CARTUȘIERĂ	CARTUȘIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Cutie mică din metal sau din piele pentru cartușe care se fixează de centură.2) Centură având cuiburi în formă de tub, în care se pun cartușele. [G.-D. cartușierei]	/<fr. cartouchiere
CARUSEL	CARUSÉL ~e	<i>n.</i>	1) Instalație distractivă pentru copii, prevăzută cu mai mulți căluți de lemn (alte animale, vehicule), care se învâртеște în jurul unei axe verticale; călușei.2) fig. Mișcare continuă a unor oameni, animale sau lucruri în diverse scopuri.	/<fr. carrousel
A CASA	A CAS//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (sentințe ale unei instanțe judecătorești inferioare) A anula în urma unui recurs sau a unui apel.2) (lucruri vechi, mașini, aparate deteriorate etc.) A scoate din uz; a da la reformă; a reforma.3) rar (obiecte fragile) A face să-și piardă integritatea (prin ciocnire, lovire, apăsare etc.).	/<fr. casser
CASABIL	CASÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) v. CASANT. 2) jur. Care poate fi casat.	/<fr. cassable
CASANT	CASÁN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre obiecte) Care se sparge, se rupe sau se sfărâmă ușor; fragil.	/<fr. cassant
CASAP	CASÁP ~i	<i>m. pop.</i>	1) Lucrător specializat în tăierea animalelor pentru consum; măcelar. 2) fig. Persoană care dă dovadă de cruzime excesivă.	/<turc. kasap
CASATĂ	CASÁT//Ă ~e	<i>f.</i>	Produs de cofetărie preparat din mai multe feluri de înghețată consistentă dispusă în straturi.	/<it. cassata, fr. cassate

CASĂ I	CÁS//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Construcție servind ca locuință pentru oameni. • De ~ produs în condiții casnice. A avea ~ și masă a fi îndestulat.2) Totalitate a bunurilor ce constituie averea unei persoane; gospodărie.3) Încăpere cu destinație specială într-o clădire. ~a ascensorului. • ~a mare odaie în casele țărănești destinată oaspeților.4) Totalitate a persoanelor înrudite care locuiesc împreună; familie. • A face ~ cu cineva a trăi în înțelegere; a trăi cu cineva în căsnicie.5) Nume dat unor instituții, așezăminte, firme comerciale etc. ~ de cultură. ~ de odihnă. ~a scriitorilor.6) Unitate economică (de producție, de comerț sau de servicii sociale), care are o conducere unică; întreprindere. [G.-D. casei]	/<lat. casa
CASĂ II	CÁS//Ă II ~e	<i>f.</i>	1) Dulap sau lădiță specială în care se păstrează bani, hârtii de valoare, documente etc.; seif.2) Loc special amenajat într-un magazin unde se achită costul cumpărăturilor.3) Încăpere într-o instituție unde se fac încasările și plățile; casierie.4) Sumă de bani în numerar de care dispune casieria unei întreprinderi, organizații etc. • A face ~a a face bilanțul încasărilor și plăților unei zile. [G.-D. casei]	/<it. cassa; germ. Kasse
CASĂ III	CÁSĂ III		Boală a vinurilor pe care acestea o capătă când ajung în contact cu aerul și care se caracterizează prin tulburare și prin schimbarea culorii.	/<fr. casse
CASÂNCĂ	CASÂN//CĂ ~ci	<i>f. reg.</i>	Brooadă înflorată și împodobită pe la margini cu franjuri.	/<rus. kosânka
CASCADĂ	CASCĂD//Ă ~e	<i>f.</i>	Cădere naturală de apă pe cursul unui fluviu, provocată de o ruptură în pantă; cataractă. • ~ de râs râs zgomotos și sacadat. [G.-D. cascadei]	/<fr. cascade
CASCADOR	CASCAD//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	1) Actor de cinema special antrenat care dublează protagonistul în secvențele periculoase.2) Actor de circ specializat în exhibiții spectaculoase.	/<fr. cascadeur
CASCĂ	CÁSCĂ căști	<i>f.</i>	1) Acoperământ de protecție pentru cap, purtat de unele persoane (militari, pompieri, sportivi, mineri etc.).2) Aparat electric în formă de căciulă, care servește la uscarea părului.3) Receptor electroacustic, compus din una sau două capsule telefonice, care se pun la ureche pentru a asculta unele transmisiuni radiofonice. [G.-D. căștii]	/<fr. casque
CASCHETĂ	CASCHÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Șapcă de stofă cu fundul lat și rotund.2) Acoperământ de protecție pentru cap folosit de înotători.	/<fr. casquette
CASEROLĂ	CASERÓL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Capsulă de porțelan, cu coadă, folosită pentru topirea unor substanțe în condiții de laborator.2) Cratiță adâncă cu coadă și cu fundul plat, folosită în bucătărie.	/<fr. casserole

CASETĂ	CASÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Cutie mică în care se păstrează anumite obiecte de valoare.2) Cutie folosită pentru protejarea diverselor mecanisme sau dispozitive.3) Cutie opacă în care se află montate pelicule fotosensibile, benzi magnetice etc. ~ video.4): ~ tehnică (sau tipografică) notă a editurii sau a tipografiei care conține date tehnice despre o publicație. [G.-D. casetei]	<it. cassetta, fr. cassette
CASETOFON	CASETOF//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Magnetofon (portabil) de proporții reduse, cu benzile magnetice închise în casete.	/casetă + [magneto]fon
CASH	CASH [pr.: keș]:		Bani cash bani în numerar.	/ Cuv. engl.
CASIER	CASIÉR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Lucrător specializat în efectuarea operațiilor de casă. ~-controlor. [Sil. -si-er]	<it. cassiere
CASIERIE	CASIERÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Serviciu într-o întreprindere care efectuează încasările și plățile; casă.2) Încăpere unde își are sediul acest serviciu. [Art. casieria; G.-D. casieriei; Sil. -si-e-ri-e]	/casier + suf. ~ie
CASIERIȚĂ	CASIERÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Lucrătoare specializată în efectuarea operațiilor de casă.	/casier + suf. ~iță
CASIU	CASIÚ ~ri	<i>n.</i>	Rigolă largă, pavată, pentru scurgerea apelor în șanțurile laterale.	<fr. cassis
CASNIC I	CÁSNÍ//C I ~că (~ci,		Care ține de casă; propriu casei; gospodăresc. Aparat de uz ~.	/casă + suf. ~nic
CASNIC II	CÁSNÍ//C II ~că (~ci, ~ce)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care locuiește într-o casă cu alți membri ai familiei.2) Persoană nesalarizată care se ocupă numai cu gospodăria.	/casă + suf. ~nic
CASOLEȚĂ	CASOLÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Vas inoxidabil în care se sterilizează pansamentul și instrumentele medicale.2) rar Recipient în care se ard parfumuri și mirodenii.	<fr. cassolette
CAST	CAST ~ă (caști, ~e)		Care este cinstit și neprihănit; pur.	<lat. castus
CASTAN	CASTÁN ~i	<i>m.</i>	Arbore având frunze simple, dințate, flori albe sau galbene și fructe comestibile sau necomestibile (după specie). ~ bun. ~ sălbatic. ~ porcesc.	<ngr. kastanon
CASTANĂ	CASTÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Fructul castanului. • A scoate ~ele din foc cu mâna altuia a folosi pe altcineva în situații dificile pentru interese personale.2) Fiecare dintre micile formații cornoase de pe fața interioară a picioarelor calului.	/Din castan
CASTANIETĂ	CASTANIÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Instrument de acompaniament pentru muzică și dans, format din două plăci (de lemn sau de fildeș) prinse de degete care, lovite una de alta, produc sunete în ritm. [Sil. -ni-e-]	<sp. castañeta, fr. castagnettes
CASTANIU	CASTANÍ//U ~e (~i)		Care are culoarea castanelor. [Sil. -ta-niu]	/castană + suf. ~iu
CASTĂ	CÁST//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (în India și în alte state orientale) Clasă socială delimitată prin origine, ocupații și privilegii comune.2) Grup social închis cu privilegii și cu spirit exclusivist.	<fr. caste
CASTEL	CASTÉL ~e	<i>n.</i>	1) (în evul mediu) Construcție fortificată, prevăzută cu turnuri și creneluri, în care locuiau seniorii feudali.2) Casă mare și luxoasă, construită în stil medieval. • ~ de apă rezervor pentru acumularea și distribuirea apei.	<lat. castellum
CASTELAN	CASTELÁN ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care stăpânește sau locuiește într-un castel.2) Persoană care administrează un castel.	<lat. castellanus, it. castellano

CASTOR I	CÁSTOR I ~i	<i>m.</i>	1) Mamifer rozător semiacvatic, cu blană prețioasă, care trăiește în colonii; biber.2) Blana acestui mamifer; biber.	/<lat., fr. castor
CASTOR II	CÁSTOR II	<i>n.</i>	Postav confecționat din părul acestui animal.	/<lat., fr. castor
CASTORINĂ	CASTORÍNĂ	<i>f.</i>	Stofă confecționată din păr de castor amestecat cu lână.	/castor + lână
A CASTRA	A CASTR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(animale) A lipsi de glande sexuale (pe cale terapeutică), făcând incapabil de a procrea; a jugăni; a scopi; a steriliza.	/<lat. castrare, fr. castrer
CASTRAVETE	CASTRAVÉ//TE ~ți	<i>m.</i>	1) Plantă leguminoasă, având tulpina târătoare, frunze mari acoperite cu peri aspri, flori galbene și fruct verde alungit.2) Fructul comestibil al acestei plante.3): ~-de-mare animal marin nevertebrat, cu corpul moale și alungit; holoturie.	/<bulg. krastavec
CASTRON	CASTR//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Vas adânc în care, de obicei, se servesc la masă supele; supieră.	/<pol. kastrol
CASTRU	CÁSTR//U ~e	<i>n.</i>	(la romani) Lagăr militar fortificat, construit de-a lungul căilor de comunicație sau în punctele strategice importante.	/<lat. castra, ~orum
CAȘ	CAȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Produs alimentar obținut din lapte (de oaie) încheșat și stors de zer. 2) Substanță gălbuie care se formează în colțurile ciocului la puii de păsări. • A fi cu ~ la gură a fi tânăr și fără experiență.	/<lat. caseus
CAȘA	CAȘÁ	<i>f.</i>	Stofă de lână cu tușeul moale, vopsită în culori deschise.	/Orig. nec.
A CAȘA	A CAȘ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(substanțe) A aplica pe țesături pentru a le conferi un tușeu moale.	/cf. cașá
CAȘALOT	CAȘALÓ//T ~ți	<i>m.</i>	Mamifer marin, având cap masiv și dinți pe maxilarul inferior, a cărui grăsime se folosește în industria parfumurilor.	/<fr. cachalot
CAȘĂ	CÁȘ//Ă ~e	<i>f.</i>	reg. Mâncare preparată din crupe și apă (sau lapte) cu multă grăsime.	/<rus. kaša
CAȘCAVAL	CAȘCAVÁL	<i>n.</i>	Specie de brânză fină, preparată, de obicei, din lapte de oaie.	/<turc. kaşkaval
CAȘECTIC	CAȘÉCTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	Care suferă de cașexie.	/<fr. cachectique
CAȘETĂ	CAȘÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Înveliș solubil în care se pun unele medicamente cu gust neplăcut, pentru a fi înghițite mai ușor; capsulă; bulin.	/<fr. cachet
CAȘEXIE	CAȘEXÍE	<i>f.</i>	Istovire generală a organismului cauzată de boli cronice.	/<fr. cachexie, lat. cachexia
CAȘMIR	CAȘMÍR ~uri	<i>n.</i>	1) Rasă de capre, origine din Cașmir și Tibet, crescute pentru lâna moale și mătăsoasă.2) Țesătură confecționată din lâna acestor capre.	/<fr. cachemire
CAT	CAT ~uri	<i>n.</i>	Totalitate a încăperilor de pe același planșeu al unei clădiri; nivel; etaj. Bloc cu trei ~uri. • ~ul de jos parter.	/<turc. kat
CATABOLISM	CATABOLÍSM	<i>n.</i>	fiziol. Proces de transformare a unor substanțe organice asimilate de organism în produse mai simple, care sunt eliminate; dezasimilație.	/<fr. catabolisme
CATACLAZĂ	CATACLÁZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Zdrobire și deformare a minereurilor unei roci sub acțiunea forțelor tectonice.	/<fr. cataclase, germ. Katakklase

CATACLISM	CATACLÍSM ~e	<i>n.</i>	1) Schimbare bruscă de mare intensitate, provocată de dezlănțuirea unor fenomene naturale; dezastru; calamitate.2) fig. Nenorocire mare în viața socială; dezastru; catastrofă; calamitate; urgie; flagel; prăpăd.	/<fr. cataclysm, lat. cataclysmus
CATACOMBĂ	CATACÓMB//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (la primii creștini) Galerie subterană naturală care servea drept loc de refugiu, de cult sau de înmormântare.2) Orice fel de galerie cu ramificații lungi și înguste. [G.-D. catacombei]	/<fr. catacombe, lat. catacumba
A CATADICSI	A CATADICS//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	fam. (urmat de un conjunctiv sau de un infinitiv) A găsi de cuviință. ~ să discute.	/<ngr. katadéhomai
CATAFALC	CATAFÁLC ~uri	<i>n.</i>	Postament înalt pe care se așază sicriul unui mort sau urna până la înmormântare.	/<fr. catafalque, germ. Katafalk
CATAFAZIE	CATAFAZÍE	<i>f.</i>	Tulburare a vorbirii constând în repetarea mecanică a aceleiași fraze sau acelorași cuvinte.	/<fr. cataphasie
CATAHREZĂ	CATAHRÉZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Figură de stil care constă în folosirea unui cuvânt cu alt sens decât cel obișnuit.	/<fr. catachrese
CATAIF	CATAÍF ~uri	<i>n.</i>	Prăjitură preparată din două straturi de tăieței prăjiți și însiropați, între care se pune un strat de frișcă. [Sil. -ta-if]	/<turc. kataif, ngr. kataifi
CATALEPSIE	CATALEPSÍE	<i>f.</i>	Stare patologică a organismului caracterizată printr-o rigidizare bruscă a mușchilor și o tulburare a funcțiilor cerebrale. [Art. catalepsia; G.-D. catalepsiei; Sil. -si-e]	/<fr. catalepsie, lat. catalepsis
CATALIG	CATALÍ//G ~ge	<i>n.</i>	1) Fiecare din cele două prăjini perechi, prevăzute cu câte un suport, care servește pentru a înălța piciorul la umblat; piciorong. A umbla pe ~ge.2) la pl. fig. Picioare lungi și subțiri; piciorong.	/<bulg. katarjaga
A CATALIZA	A CATALIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(reacții chimice) A supune unei catalize.	/<fr. catalyser
CATALIZATOR	CATALIZATÓR ~i	<i>m.</i>	1) Substanță care modifică viteza unei reacții chimice fără a participa la reacție. ~ pozitiv.2) fig. Fapt care grăbește desfășurarea unei acțiuni sau a unui eveniment.	/a cataliza + suf. ~tor
CATALIZĂ	CATALÍZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Proces de modificare a vitezei reacțiilor chimice cu ajutorul unui catalizator.	/<fr. catalyse
CATALOG	CATAL//ÓG ~oáge	<i>n.</i>	1) Fișier sau listă care conține o înșirare metodică de nume, obiecte sau ființe. ~album. ~ de prețuri.2) Registru special în care sunt înscrși elevii dintr-o clasă, cu rubrici pentru note.	/<fr. catalogue, lat. catalogus
A CATALOGA	A CATALO//GÁ ~ghéz	<i>tranz.</i>	1) (cărți, tablouri etc.) A înregistra într-un catalog.2) fig. (idei, fapte, evenimente) A număra sau a expune pe rând; a enumera; a înșira.3) (persoane) A aprecia într-o manieră definitivă (incluzând într-o anumită categorie); a categorisi; a clasa.	/<fr. cataloguer
CATALOGRAFIE	CATALOGRAFÍE	<i>f.</i>	1) Ramură a biblioteconomiei care studiază principiile și metodele de întocmire a cataloagelor.2) (în bibliotecă, în muzeu etc.) Tehnică de alcătuire a cataloagelor.	/<fr. catalographie
CATAMARAN	CATAMARÁN ~e	<i>n.</i>	Ambarcație cu vele alcătuită din două corpuri cuplate între ele printr-o punte.	/<fr. catamaran
CATAMNEZĂ	CATAMNÉZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Stadiul evoluției unei boli după ieșirea bolnavului din spital.	/<fr. catamnese

CATAPETEASĂ	CATAPET//EĂSMĂ ~ésme	<i>f.</i>	(în biserica ortodoxă) Perete împodobit cu icoane, care desparte altarul de restul bisericii; iconostas. [G.-D. catapetesmei]	/<ngr. katapétasma
CATAPLASĂ	CATAPLÁSM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Pastă medicinală, întinsă pe o bucată de pânză și aplicată drept remediu pe partea bolnavă a corpului.2) Pânză sau bandaj pe care se întinde această pastă. [G.-D. cataplasmei]	/<fr. cataplasme
A CATAPULTA	A CATAPULT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(corpuri, avioane) A lansa cu ajutorul catapulței.	/<fr. catapulte
CATAPULTĂ	CATAPÚLT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (în antichitate) Mașină de război cu care se aruncau la distanță pietre, butoaie cu substanțe inflamabile etc. asupra inamicului.2) Dispozitiv pentru lansarea avioanelor de pe bordul unui portavion.3) Mecanism pentru lansarea pilotului din avion în vederea parașutării lui în caz de pericol. [G.-D. catapulței]/<fr. catapulte, lat. catapulta	
CATAR	CATÁR ~uri	<i>n.</i>	Inflamație a mucoasei unui organ, însoțită de secreție abundentă. ~ nazal.	/<fr. catarrhe, lat. catarrhus
CATARACTĂ I	CATARÁCT//Ă I ~e	<i>f.</i>	Boală de ochi caracterizată prin opacitatea cristalinului și pierderea (parțială sau totală) a vederii. [G.-D. cataractei]	/<fr. cataracte, lat. cataracta
CATARACTĂ II	CATARÁCT//Ă II ~e	<i>f.</i>	Cădere naturală de apă pe cursul unui fluviu, provocată de o ruptură în pantă; cascadă. [G.-D. cataractei]	/<fr. cataracte, lat. cataracta
CATARAL	CATARÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de catar; propriu catarului.	/<fr. catarrhal
CATARAMĂ	CATARÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	Piesă cu care se încheie o cingătoare sau este folosită ca obiect decorativ. • Prieteni la ~ prieteni foarte buni. [G.-D. cataramei]	/<săș. kattenramen
CATARG	CATÁR//G ~ge	<i>n.</i>	Stâlp vertical montat pe o navă pentru a susține velele și instalațiile de semnalizare; arbore.	/<ngr. katárti
CATARINIAN	CATARINI//ÁN ~éni	<i>m.</i>	1) la pl. Grup de maimuțe superioare cu nările apropiate și coadă scurtă (reprezentanți: cercopitecul, cimpanzeul).2) Maimuță din acest grup. [Sil. -ni-an]	/<fr. catarhiniens
CATASTIF	CATASTÍF ~e	<i>f. inv.</i>	Caiet gros de format mare în care se notau diferite date sau însemnări cu caracter administrativ; registru; condictă. • A trece pe cineva la ~ a ține evidența faptelor cuiva având intenții rele.	/<ngr. katástihon
CATASTROFAL	CATASTROFÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de catastrofă; propriu catastrofei; dezastruos.	/catastrofă + suf. ~al
CATASTROFĂ	CATASTRÓF//Ă ~e	<i>f.</i>	Eveniment tragic de mari proporții, survenit pe neașteptate, cu urmări dezastruoase.2) (în tragediile antice) Punctul culminant al acțiunii. [G.-D. catastrofei]	/<fr. catastrophe, lat. catastropha
CATASTROFISM	CATASTROFÍSM	<i>m.</i>	Teorie care susține că în istoria Pământului ar interveni periodic mari catastrofe, urmate de schimbări calitative și cantitative în lumea organică și anorganică.	/<fr. catastrophisme
CATATERMOMETRU	CATATERMOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Termometru special, utilizat la măsurarea căldurii pierdute de corpul omenesc sub influența mediului ambiant.	/<fr. catathermometre
CATÂR	CATÂR ~i	<i>m.</i>	1) Animal domestic, rezultat din încrucișarea măgarului cu iapa, folosit ca animal de tracțiune.2) fig. Om încăpățânat.	/<turc. katir
CATÂRCĂ	CATÂR//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Femela catârului.	/catâr + suf. ~că

CATCH	CATCH [pr.: checî]	<i>n.</i>	sport Gen de lupte libere în care concurenții pot prinde orice parte a corpului adversarului.	/Cuv. engl.
CATEDRALĂ	CATEDRÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	Biserică centrală într-un oraș, unde serviciul divin este oficiat, de obicei, de un episcop; sobor. [G.-D. catedralei]	/<fr. cathédrale, lat. cathedralis
CATEDRĂ	CATÉDR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Masă specială înălțată pe o estradă, de unde vorbesc oratorii, profesorii etc.2) Unitate de bază din învățământul superior în cadrul căreia se desfășoară munca pedagogică și științifică la o disciplină. ~ de filologie.	/<lat. cathedra
CATEGORIAL	CATEGORIÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de categorie; propriu categoriei. [Sil. -ri-al]	/ categorie + suf. ~al
CATEGORIC I	CATEGÓRI//C I ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de categorie; propriu categoriei.2) Care nu admite nici un fel de condiții. Un refuz ~.	/<fr. catégorique, lat. categoricus
CATEGORIC II	CATEGÓRIC II	<i>adv.</i>	În mod hotărât; fără șovăieli. L-a refuzat ~.	/<fr. catégorique, lat. categoricus
CATEGORIE	CATEGORÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Noțiune fundamentală (cu sferă deosebit de largă) care reflectă trăsăturile și relațiile generale și esențiale ale obiectelor și fenomenelor realității. ~ filozofică.2) Ansamblu de persoane, de obiecte sau de fenomene care prezintă proprietăți distinctive comune.3) sport Grup special în care sunt clasați sportivii sau echipele după anumite proprietăți (greutate, vârstă, sex etc.).4) Grup de ființe sau de obiecte caracterizate printr-o anumită însușire; specie; gen; soi; fel. [Art. categoria; G.-D. categoriei; Sil. -ri-e]	/<fr. catégorie, lat. categoria
A CATEGORISI	A CATEGORIS//Í ~esc	<i>tranz. fam.</i>	1) (mărfuri, produse, obiecte etc.) A repartiza pe categorii sau în clase; a clasa; a tria.2) fig. (persoane) A aprecia într-o formă definitivă (incluzând într-o anumită categorie); a clasa; a cataloga.	/<ngr. katigórisa
CATEHISM	CATEHÍSM ~e	<i>n.</i>	1) Carte în care sunt expuse principiile bisericii creștine (în formă de întrebări și răspunsuri).2) fig. Lucrare care conține expunerea concisă a unei doctrine sau a unei concepții.	/<ngr. katéhismos
CATEHUMEN	CATEHÚMEN ~a (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	(în creștinismul primitiv) Persoană adultă pregătită pentru primirea botezului într-o nouă religie.	/<fr. catéchumene
CATENĂ	CATÉN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) chim. Lanț de atomi uniți între ei prin valențe.2) Șir de încrețituri ale scoarței pământeste formate sub influența unei presiuni laterale. ~ muntoasă.	/<lat. catena
CATERINCĂ	CATERÍN//CĂ ~ci	<i>f. inv.</i>	Orgă portativă acționată de o manivelă și folosită de muzicanți ambulanți; flașnetă.	/<ucr. katernka
A CATERISI	A CATERIS//Í ~esc	<i>tranz.</i>	bis. A scoate din funcția de preot; a răspopi.	/<ngr. kathero
CATERPILAR	CATERPILÁR ~e	<i>n.</i>	Tractor pe șenile, folosit, în special, la lucrări rutiere.	/<fr. caterpillar
CATETĂ	CATÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	mat. Fiecare dintre laturile unghiului drept al unui triunghi dreptunghic.	/<fr. cathete, lat. cathetus
CATETER	CATÉTER ~e	<i>n.</i>	Instrument medical tubular cu care se examinează un canal sau o cavitate; sondă.	/<fr. cathéter

CATETOMETRU	CATETOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	fiz. Dispozitiv pentru măsurarea exactă a distanțelor pe verticală între două nivele.	/<fr. cathétometre
CATGUT	CÁTGUT	<i>n.</i>	Fir fabricat din intestinalele unor animale, folosit pentru suturi chirurgicale.	/<fr. catgut
CATIFEA	CATIF//EÁ ~éle	<i>f.</i>	1) Stofă având fața acoperită cu fire scurte și dese.2) la pl. Varietăți ale unei astfel de stoffe. [Art. catifeaua; G.-D. catifelei]	/<turc. katifé, ngr. katifés
CATIFELAT	CATIFELÁ//T ~tă (~ti, ~te)		1) Care ține de catifea; propriu catifelei.2) fig. (despre voce, sunete) Care este plăcut și armonios.	/catifea + suf. ~at
CATIFELUȚĂ	CATIFELÚȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Plantă erbacee decorativă, cultivată pentru florile ei cu petale mici, catifelate, divers colorate; pansea. 2) Floare a acestei plante.	/catifele + suf. ~uță
CATIHET	CATIHÉ//T ~ti	<i>m. înv.</i>	Persoană care preda catehismul.	/<ngr. katihitis
CATIHETIC	CATIHÉTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de catihet; propriu catihetului.	/<ngr. katehetikós
CATION	CATIÓN ~i	<i>m. chim.</i>	Ion cu sarcină electrică pozitivă. [Sil. -ti-on]	/<fr. cation
CATIONIC	CATIÓNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de cation; propriu cationului. [Sil. -ti-o-]	/<fr. cationique
CATOD	CATÓD//D ~zi	<i>m.</i>	1) Electrode negativ al unei surse de curent continuu.2) Electrode al unui tub electronic care emite electroni.	/<fr. cathode
CATODIC	CATÓDI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de catod; propriu catodului. Lampă ~că.	/<fr. cathodique
CATOLIC I	CATÓLI//C I ~că (~ci, ~ce)		Care ține de catolicism; propriu catolicismului. Biserică ~că. • A fi mai ~ decât papa a fi mai zelos decât se cere.	/<lat. catholicus, fr. catholique
CATOLIC II	CATÓLI//C II ~că (~ci, ~ce)	<i>m. și f.</i>	Adept al catolicismului.	/<lat. catholicus, fr. catholique
CATOLICISM	CATOLICÍSM	<i>n.</i>	Confesiune creștină care recunoaște primatul Papei de la Roma.	/<fr. catholicisme
CATRAFUSE	CATRAFÚSE	<i>f. pl. pop.</i>	Obiecte de uz personal, în special de îmbrăcăminte, lipsite de valoare; buleandră; boarfă. • A-și lua ~le a) a-și aduna lucrurile, pregătindu-se de plecare; b) a pleca repede și pe furiș de undeva; a o șterge.	/Orig. nec.
CATRAN	CATRÁN	<i>n. pop.</i>	1) Lichid vâscos de culoare închisă, cu miros specific, obținut prin distilarea uscată a petrolului; gudron.2) fig. Necaz mare; venin. • A se face ~ a se mânia tare; a se supăra foc.	/<turc. katran
CATREN	CATRÉN ~e	<i>n.</i>	Strofă din patru versuri.	/<fr. quatrain
CATRINȚĂ	CATRÍNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	(în portul național femeiesc) Obiect de îmbrăcăminte constând dintr-o bucată dreptunghiulară de țesătură cu alesături, purtată în loc de fustă.	/<ung. katrinca
CAȚA	CÁȚA	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a imita strigătul coțofenei).	/Onomat.
CAȚAVEICĂ	CATÁVÉI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Haină țărănească (îmblănită) scurtă până la talie, cu mâneci lungi, purtată, mai ales, de femei; scurteică.	/<ucr. kacavejka
CAȚĂ I	CÁTȚ//Ă I ~e	<i>f. pop.</i>	Unealtă constând dintr-un băț lung cu cârlig la vârf, cu care ciobanii prind oile.	/v. a agăța
CAȚĂ II	CÁTȚ//Ă II ~e	<i>f. pop.</i>	Persoană răutăcioasă și săcâitoare.	/Din cața
CAUC	CAŪ//C ~ce	<i>n. înv.</i>	Acoperământ pentru cap confecționat din păslă, purtat de boieri.	/<turc. kavuk

CAUCAZIAN I	CAUCAZI//ÁN I ~ánă (~éni, ~éne)		Care aparține munților Caucaz sau populației din Caucaz. [Sil. ca-u-ca-zi-an]	/Caucaz n. pr. + suf. ~ian
CAUCAZIAN II	CAUCAZI//ÁN II ~ánă (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Caucazului sau este originară din Caucaz. [Sil. ca-u-ca-zi-an]	/Caucaz n. pr. + suf. ~ian
CAUCIUC	CAUCIÚC ~uri	<i>n.</i>	1) Produs industrial elastic și rezistent, obținut din latexul unor arbori tropicali sau fabricat pe cale sintetică, având diferite întrebuințări. ~ sintetic.2) Anvelopă pentru roțile vehiculelor. [Sil. ca-u-ciuc]	/<fr. caoutchouc, rus. kauciuk
CAUCIUCA	CAUCIU//CÁ ~chéz	<i>tranz.</i>	A acoperi cu un strat de cauciuc sau a impregna cu cauciuc.	/Din cauciuc
CAUCIUCAT	CAUCIUCÁ//T ~tă (~ti, ~te)		Care este acoperit cu cauciuc. [Sil. ca-u-ciu-]	/v. a cauciuca
CAUDAL	CAUDÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de coadă; propriu cozii. [Sil. ca-u-]	/<fr. caudal, it. caudale
CAUDAT	CAUDÁT ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Ordin de vertebre din clasa amfibienilor cu coadă.2) Animal din acest ordin. [Sil. ca-u-]	/<fr. caudates
CAUDIFER	CAUDIFÉR ~ă (~i, ~e)	<i>rar</i>	Care are coadă; care poartă coadă.	/<fr. caudifere
CAUDINE	CAUDÍNE	<i>adj.</i>	: A trece pe sub furcile ~ a) a impune învinsului condiții umilitoare; b) a supune unei critici severe. [Sil. ca-u-]	/<lat. (fouces) Caudinae
CAULIFLORIE	CAULIFLORÍE	<i>f.</i>	Proprietate a unor arbori tropicali de a produce flori direct pe tulpină. [Sil. ca-u-li-flo-ri-e]	/<fr. cauliflorie
CAUSTIC	CAÚSTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) (despre substanțe chimice) Care are proprietatea de a ataca și de a descompune țesuturile vegetale și animale.2) fig. Care lezează sentimentele unei persoane; batjocoritor; sarcastic. Vorbă ~că.	/<it. caustico, lat. causticus
CAUSTOBIOLIT	CAUSTOBIOLÍT	<i>n.</i>	Rocă de origine organică cu proprietatea de a arde. [Sil. ca-us-, -bi-o-]	/<germ. Kaustobiolithe
CAUTER	CAUTÉR ~e	<i>n.</i>	Instrument medical folosit pentru a cauteriza. [Sil. ca-u-]	/<fr. cauter
A CAUTERIZA	A CAUTERIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(țesuturi patologice) A distruge cu ajutorul cauterului sau al unei substanțe caustice.	/<fr. cautériser
CAUȚIUNE	CAUȚIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Obiect de valoare sau sumă de bani depusă drept garant pentru îndeplinirea de către debitor a unei obligații.2) jur. (în unele legislații) Sumă de bani depusă pentru eliberarea temporară a infractorului pe timpul procesului penal. [Art. cauțiunea; G.-D. cauțiunii; Sil. ca-u-ți-u-]	/<fr. caution, lat. cautio, ~onis
A CAUZA	A CAUZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se producă; a provoca; a pricinui; a aduce; a produce. [Sil. ca-u-]	/<fr. causer
CAUZAL	CAUZÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de cauză; propriu cauzei. [Sil. ca-u-]	/<lat. causalis, fr. causal
CAUZALGIE	CAUZALGÍ//E ~i	<i>f. med.</i>	Senzație acută de arsură provocată de lezarea nervilor simpatici. [Art. cauzalgia; G.-D. cauzalgiei; Sil. -gi-e]	/<fr. causalgie
CAUZALITATE	CAUZALIT//ÁTE	<i>f.</i>	Categorie filozofică care exprimă dependența reciprocă dintre cauză și efect. Principiul ~ății. [Sil. ca-u-]	/<fr. causalité

CAUZATIV	CAUZATÍV ~ă (~i, ~e)	<i>gram.</i>	: Verb ~ verb factitiv. [Sil. ca-u-]	/<it. causativo, lat. causativus
CAUZATOR	CAUZAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care ține de cauză; propriu cauzei.	/cauză + suf. ~tor
CAUZĂ	CÁUZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Fenomen care provoacă sau determină apariția efectului; motiv; temei; pricină. ~ principală. ~ obiectivă.2) jur. Acțiune pentru care cineva apare în fața judecătii; proces. • A avea câștig de ~ a câștiga un proces judiciar. A (nu) fi în ~ a (nu) fi implicat într-o acțiune.3) Problemă socială, de mare importanță, care preocupă o colectivitate de oameni și pentru a cărei apărare se duce o luptă. ~a păcii. [G.-D. cauzei: Sil. ca-u-]	/<lat. causa, fr. cause
CAV	CAV ~ă (~i, ~e)		Care ține de cavitate; propriu cavității. • Vână ~ă vână care transportă sângele la inimă.	/<fr. cave
CAVAL	CAVÁL ~e	<i>n.</i>	Instrument muzical, asemănător cu fluierul, dar mai mare ca acesta, făcut din lemn de paltin sau de alun.	/<turc. kaval
CAVALCADĂ	CAVALCÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Plimbare călare în grup; alergare de cai.2) Grup de călăreți care se plimbă.	/<fr. cavalcade
CAVALER	CAVALÉR ~i	<i>m.</i>	1) (în evul mediu) Titlu de nobil conferit (inițial pentru fapte de arme) de rege sau de un reprezentant al lui.2) (în Roma antică) Membru al ordinului ecvestru.3) Membru al unui ordin cavaleresc laic sau religios.4) (în unele țări) Posesor al unei decorații importante.5) rar Persoană călare; călăreț.6) Bărbat care respectă cu strictețe eticheta; om cu purtare curtenitoare; gentilom.7) Tânăr neînsurat; fecior; flăcău. • ~ de onoare tânăr necăsătorit care-i însoțește pe miri la cununie și la nuntă; vornicel.8) Băr-bat care însoțește o doamnă.	/<rus. kavalier
CAVALERESC	CAVALER//ÉSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru cavaleri; de cavaler. Gest ~.	/cavalier + suf. ~esc
CAVALEREȘTE	CAVALERÉȘTE	<i>adv.</i>	În felul cavalerilor; cum obișnuiesc cavalerii.	/cavalier + suf. ~ește
CAVALERIE I	CAVALÉRI//E I ~i	<i>f.</i>	1) Ansamblu de trupe constând din soldați călări; călărime; cavalerime.2) Grup de soldați făcând parte din acest ansamblu de trupe. [Art. cavaleria; G.-D. cavaleriei; Sil. -ri-e]	/<rus. kavalerija, it. cavalleria
CAVALERIE II	CAVALÉRI//E II ~i	<i>f.</i>	1) ist. Ordin al cavalerilor.2) înv. Distincție militară; ordin în gradul de cavalier.	/<it. cavalleria, fr. cavalerie
CAVALERIME	CAVALERÍME	<i>f.</i>	rar Ansamblu de trupe constând din soldați călări; cavalerie; călărime.	/cavalier + suf. ~ime
CAVALERISM	CAVALERÍSM	<i>n.</i>	1) Comportare de cavalier; amabilitate; galanterie.2) Atitudine atentă și curtenitoare față de femei; galanterie.	/cavalier + suf. ~ism
CAVALERIST	CAVALERÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Militar din trupele de cavalerie.	/<rus. kavalerist
CAVATINĂ	CAVATÍN//Ă ~e	<i>f. muz.</i>	Arie lirică de proporții reduse din cadrul unei opere.	/<it. cavatina

CAVERNĂ	CAVERN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Cavitare subterană naturală cu ieșire la suprafață; peșteră; grotă.2) Cavitare patologică formată într-un organ (în special plămâni).	/<fr. caverne, lat. caverna
CAVERNICOL	CAVERNÍCOL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de peșteri; propriu peșterilor. Condiții ~e.2) (despre plante și animale) Care trăiește sau crește în peșteră; de peșteră.	/<fr. cavernicole
CAVERNOS	CAVERN//ÓS ~oasă (~ôși, ~oăse)		1) Care are (multe) caverne; cu (multe) peșteri. Regiune ~oasă.2) med. (mai ales despre plămâni) Care este (plin) cu caverne. 3) fig. (despre voci, sunete) Care este produs de oscilații cu frecvență joasă; ios; grav; gros.	/<fr. caveux, lat. cavernosus
CAVIAR	CAVIÁR	<i>n.</i>	Icre negre sărate. [Sil. -vi-ar]	/<fr. caviar
CAVITATE	CAVIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Spărtură sau adâncitură naturală ori făcută special într-un corp solid. • ~ rezonanță cutie care produce rezonanță.2) (la om sau la animale) Spațiu gol, în care sunt situate diverse organe. [G.-D. cavității]	/<fr. cavité, lat. cavitas, ~atis
CAVITAȚIE	CAVITÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	(la instalațiile hidraulice) Fenomen ce constă în apariția unor viduri într-un curent de lichid, care provoacă deteriorarea pieselor tehnice. [Art. cavitația; G.-D. cavitației; Sil. -ți-e]	/<fr. cavitation
CAVOU	CAVÓU ~ri	<i>n.</i>	Construcție (subterană) într-un cimitir sau într-o biserică în care se înmormântează morții; criptă. [Sil. ca-vou]	/<fr. caveau
CAZ I	CAZ I ~uri	<i>n.</i>	1) Stare de lucruri; realitate concretă; situație. • ~ de conștiință situație în care cineva șovăie între sentimentul datoriei și un interes propriu. A admite ~ul că... a presupune că...2) Lucru petrecut în mod incidental; situație neașteptată; întâmplare; accident. • ~ de forță majoră situație în care cineva este nevoit să acționeze altfel de cum ar vrea. A face ~ de ceva a acorda prea multă importanță unui lucru.3) (urmat, de obicei, de determinări introduse prin prepoziția de) Fenomen imprevizibil în evoluția unei boli; accident; îmbolnăvire; boală.4) Acțiune definită prin lege penală. ~ grav.	/<lat. casus, fr. cas
CAZ II	CAZ II ~uri	<i>n. gram.</i>	1) Categorie gramaticală a numelui care exprimă raporturile logice dintre nume și părți ale propoziției, indicând funcțiile sintactice ale acestuia.2) Formă concretă a numelui care corespunde unei funcții sintactice determinate în propoziție.	/<lat. casus, fr. cas
A CAZA	A CAZI//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A stabili într-o locuință.2) (unități militare sau militari) A instala temporar într-o localitate; a încartirui; a cantona.	/<fr. caser
CAZAC	CAZÁ//C ~că (~ci, ~ce)	<i>m. și f.</i>	1) Membru al comunității militare-agricole de coloniști privilegiați de la periferia statului rus, care participau activ la apărarea hotarelor.2) Țăran urmaș al acestor coloniști în unele regiuni din sudul Rusiei.3) Militar din unitățile de cavalerie formate din cetățeni recrutați din aceste regiuni.	/<rus. kazak
CAZACĂ	CAZÁ//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Bluză lungă, având mâneci largi, încheiată la gât într-o parte.	/<fr. casaque

CAZACIOC	CAZACIÓC ~uri	<i>n.</i>	1) Dans popular ucrainean executat într-un tempo lent la început și foarte iute spre sfârșit cu multe figuri acrobatice.2) Melodie după care se execută acest dans.	/<rus. kazaciok
CAZACLIU	CAZACLI//U ~i	<i>m. înv.</i>	Negustor cazac care făcea negoț (cu vinuri, cu blănuri etc.) între Ucraina și Moldova. [Sil. -za-cliu]	/<turc. kazakli
CAZAN	CAZÁN ~e	<i>n.</i>	1) Vas mare de metal, folosit în gospodărie la încălzit sau la fiert.2) Rezervor metalic în care se introduce apa pentru a fi încălzită sau transformată în aburi ce servesc ca forță motrice sau ca mijloc de încălzire. ~ de aburi. ~ de baie.3) Instalație pentru distilarea alcoolului.4) geol. Depresiune circulară apărută în urma acțiunii factorilor naturali: căldare.	/<turc. kazan
CAZANGERIE	CAZANGERÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Atelier de reparat și de construit cazane sau alte utilaje din tablă groasă de oțel.2) Meseria cazangiuului. 3) Instalație de încălzire a unei sau a mai multor clădiri. [Art. cazangeria; G.-D. cazangeriei; Sil. -ri-e]	/cazangiu + suf. ~ărie
CAZANGIU	CAZANGÍ//U ~i	<i>m.</i>	1) Muncitor specializat în construirea și repararea cazanelor.2) Fochist la o instalație de încălzire.	/<turc. kazanci
CAZANIE	CAZÁNI//E ~i	<i>f.</i>	1) Cuvântare rostită de un slujitor al cultelor în biserică la sfârșitul liturghiei și care conține îndrumări morale; predică.2) Carte religioasă care cuprinde tălmăciri și comentarii ale textelor biblice. [Art. cazania; G.-D. cazaniei; Sil. -ni-e]	/<sl. kazanije
CAZARMAMENT	CAZARMAMÉNT	<i>n.</i>	Inventar al efectelor de pat (saltea, pernă, cearșaf etc.) pe care le primește un militar în cazarmă.	/cazarmă + [echipă]ment
CAZARMĂ	CAZÁRMĂ cazărmi	<i>f.</i>	Clădire sau ansamblu de clădiri și instalații în care sunt cazate unitățile militare. [G.-D. cazărmii]	/<rus. kazarma
CAZEINĂ	CAZEÎNĂ	<i>f.</i>	Proteină din lapte care contribuie la coagularea acestuia, constituind cel mai important component al brânzeturilor. [Sil. -ze-i-]	/<fr. cazéine
CAZEMATĂ	CAZEMÁT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Construcție militară, de obicei din beton armat, care protejează de proiectile și bombe și în care sunt instalate tunuri sau mitraliere.2) Încăpere blindată pe o navă, înzestrată cu tunuri.	/<fr. casemate, germ. Kasematte
CAZIC	CAZÍ//C ~ci	<i>m.</i>	Țăruș de lemn, înfipt în malul unei ape pentru a lega ambarcațiile.	/Orig. nec.
CAZIER	CAZIÉR ~e	<i>n.</i>	1) Dulap compartimentat în care se păstrează diverse documente. • ~ judiciar fișă de evidență a antecedentelor penale ale unei persoane.2) Dulap în care se păstrează casetele cu litere sau formele gata pentru tipar. [Sil. -zi-er]	/<fr. casier
CAZINOU	CAZINÓU ~ri	<i>n.</i>	Local public, prevăzut cu restaurant, cu săli de dans, de spectacole, în care sunt autorizate jocurile de noroc. [Sil. -zi-nou]	/<fr. casino

CAZMA	CAZMÁ ~le	<i>f.</i>	1) Unealtă pentru săpat pământul formată dintr-o lamă metalică ascuțită, fixată într-o coadă de lemn; hârleț.2) reg. Unealtă pentru desfundarea pământurilor tari sau pentru spargerea rocilor constând dintr-o bară de oțel, ascuțită la un capăt și lată la celălalt, prinsă într-o coadă de lemn; târnăcop. • ~ pneumatică ciocan pneumatic folosit la tăierea cărbunilor; ciocan de abataj. [Art. cazmaua; G.-D. cazmalei]	/<turc. kazma
CAZNĂ	CÁZN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Suferință fizică sau/și morală foarte puternică; tortură; supliciu. 2) Efort (fizic sau intelectual) deosebit pentru realizarea unui lucru sau pentru atingerea unui scop; osteneală; străduință; silință; sânguință.	/<sl. kazni
CAZON	CAZÓN ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de cazarmă; propriu cazărmii; milităresc.2) fig. depr. Care exclude abaterile de la normă; în deplină conformitate cu anumite prevederi; aspru; sever; dur.	/<rus. kazënnyi
CAZUAL I	CAZUÁL I ~ă (~i, ~e)		Care ține de un caz concret; cu caracter întâmplător; accidental. [Sil. -zu-al]	/<lat. casualis
CAZUAL II	CAZUÁL II ~ă (~i, ~e)	<i>lingv.</i>	Care indică cazul gramatical; cu valoare de caz. Desinență ~ă. [Sil. -zu-al]	/<lat. casualis
CAZUALISM	CAZUALÍSM	<i>n.</i>	Concepție filozofică care susține că dezvoltarea este supusă hazardului.	/<fr. casualisme
CAZUAR	CAZUÁR ~i	<i>m.</i>	Pasăre mare din Noua Guinee și Australia, asemănătoare cu struțul, având o creastă cornoasă pe frunte și pene negre, întrebuințate ca podoabe. [Sil. -zu-ar]	/<fr. casoar, it. casuaro
CAZUIST	CAZUÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	1) Teolog care rezolva problemele morale aplicând metodele cazuisticii.2) Persoană care, în susținerea unor teze îndoielnice, recurge la argumente sofistice. [Sil. -zu-ist]	/<fr. casuiste
CAZUISTICĂ	CAZUÍSTICĂ	<i>f.</i>	1) Parte a teologiei scolastice și a eticii, care recomandă soluționarea cazurilor de conștiință prin dispute.2) fig. Argumentare subtilă, sofistică în susținerea unor teze (morale) îndoielnice.	/<fr. casuistique
CĂ	CĂ	<i>conj.</i>	I. (cu funcție subordonatoare) 1) (exprimă un raport cauzal) Fiindcă; căci; pentru că; deoarece.2) (exprimă un raport consecutiv) Încât; de.3) (exprimă un raport concesiv) Deși; cu toate că; măcar că. El, că-i străin, și tot are grijă...II. (cu funcție coordonatoare) 1) (exprimă un raport copulativ) Și. Numai porunci, că totul era făcut.2) (exprimă un raport adversativ) Dar; însă. Va veni, numai că mai târziu.	/<lat. quod
CĂCI	CĂCI	<i>conj.</i>	(exprimă un raport cauzal) Fiindcă; pentru că; deoarece.	/că + ce
CĂCIULAR	CĂCIULÁR ~i	<i>m.</i>	Meșter care coase căciuli. [Sil. că-ciu-]	/caciulă + suf. ~ar

CĂCIULĂ	CĂCIUL//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Acoperământ pentru cap confecționat din blană de miel sau de alt animal; cușmă. • A schimba ~a a-și schimba atitudinea. A se simți cu musca pe ~ a se simți vinovat.2) fam. Persoană considerată ca unitate particulară, distinctă față de toate celelalte persoane; individ; ins. • De ~ de fiecare persoană.3) Obiect în forma unui astfel de acoperământ. [G.-D. căciulii]	/Cuv. autoht.
A SE CĂCIULI	A SE CĂCIUL//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	A se închina cu umilință (scoțând căciula) pentru a obține o favoare.	/Din căciulă
A CĂDEA	A CĂDEĂ cad	<i>intrans.</i>	I. 1) A se mișca de sus în jos sub acțiunea forței de gravitație; a pica.2) A-și pierde poziția verticală (răsturnându-se jos); a înceta de a mai sta drept; a pica; a se răsturna; a se prăvăli. • ~ la pat a se îmbolnăvi grav. ~ din picioare a fi extrem de obosit. ~ în genunchi a) a se așeza în genunchi în față cuiva, pentru a cere ceva; b) a manifesta umilință.3) A se lăsa în jos, fără a se desprinde; a atârna. Părul cade pe spate.4) (despre fenomene ale naturii) A veni în curând; a fi aproape; a se apropia.5) pop. (despre sărbători, date) A avea loc.6) (despre ostași) A muri în luptă.7) (despre orașe, fortificații etc.) A ajunge în mâna adversarului; a fi cucerit.8) fig. A avea insucces; a nu reuși. ~ la examen.9) (despre guverne) A înceta de a fi la putere.10) A ajunge pe neașteptate (într-un loc sau într-o situație); a nimeri; a se pomeni; a se trezi; a pica. • ~ pe mâna (sau în mâinile) cuiva a ajunge la discreția cuiva. A-i ~ cuiva drag (sau la inimă) a-i deveni drag cuiva.11) A fi cuprins în întregime. ~ în delir.12) A se situa pe un anumit loc. A ceptul cade pe prima silabă II. (Împreună cu unele cubet	/<lat. cadere
A SE CĂDEA	A SE CĂDEĂ se căde	<i>intrans.</i>	1) (despre sarcini, bunuri materiale etc.) A aparține în mod firesc; a reveni; a se impune; a incumba; a se cuveni.2) A fi dator (din obligație morală); a se cuveni. • Cum se cade cum se cere; cum trebuie.	/<lat. cadere
A CĂDELNIȚA	A CĂDELNIȚĂ ~éz	<i>trans.</i>	1) bis. A tămâia cu cădelnița.2) rar (persoane) A lăuda în mod exagerat (pentru a căpăta o favoare); a măguli; a linguși; a flata; a adula.	/Din cadelniță
CĂDELNIȚĂ	CĂDELNIȚĂ ~e	<i>f.</i>	Vas de metal, susținut de trei lăntișoare, în care se arde tămâie în timpul slujbei religioase. • A-i da cuiva cu ~a pe la nas a-i cânta cuiva ditirambi.	/<sl. kadilnica
A CĂFTĂNI	A CĂFTĂN//Î ~esc	<i>trans.</i>	1) (domnitori) A urca în tron (dăruind un caftan ca semn distinctiv).2) (înalți demnitari) A pune în posesia unui rang de boierie; a face mare boier.3) fig. (persoane) A bate tare peste spate.	/Din caftan
A SE CĂI	A SE CĂ//Î mă ~iesc	<i>intrans.</i>	A fi cuprins de regret; a-i părea rău; a regreta.	/<sl. kajati
CĂIMĂCĂMIE	CĂIMĂCĂMII//E ~i	<i>f. înv.</i>	(în Țara Românească și în Moldova) Formă de guvernare provizorie în lipsa domnitorului.	/caimacam + suf. ~ie
A CĂINA	A CĂIN//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(persoane) A trata cu compasiune; a compătimi; a deplora; a deplânge; a jeli; a jelui. [Sil. că-i-]	/<sl. kajanu

A SE CĂINA	A SE CĂIN//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A-și împărtăși neplăcerile, plângându-se cuiva; a se tângui; a se plânge; a se jeli; a se jelui. [Sil. că-i-]	/<sl. kajanu
CĂINȚĂ	CĂINȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Păreră de rău cauzată de o nereușită sau de o faptă nesocotită; muștrare de cuget; remușcare; regret. [Sil. că-in-]	/a (se) căi + suf. ~ință
CĂLARE	CĂLĂRE	<i>adv.</i>	Încălecat pe cal, pe alt animal sau pe un obiect. A merge ~.	/<lat. caballaris
A CĂLĂFĂTUI	A CĂLĂFĂTU//Î ~iesc	<i>trans.</i>	(punți sau bordaje ale navelor) A astupa pe la încheieturi sau prin rosturi cu calafat.	/calafat + suf. ~ui
CĂLĂRAȘ	CĂLĂRĂȘ ~i	<i>m.</i>	1) înv. Ostaș de la cavalerie; cavalerist.2) Coardă de rod la vița de vie, scurtată și plantată peste o coardă mai veche (de doi ani).	/călare + suf. ~aș
CĂLĂREȚ	CĂLĂRÉȚ ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care merge călare pe cal.2) Sportiv care practică sportul numit călărie.	/<lat. caballarius
A CĂLĂRI	A CĂLĂR//Î ~esc		1. intrans. A merge călare.2. tranz. (caii) A mâna stând călare.	/Din călare
CĂLĂRIE	CĂLĂRIE	<i>f.</i>	1) Acțiunea și arta de a călări.2) Sport constând din exerciții de alergări, sărituri și dresaj cu calul.	/călare + suf. ~ie
CĂLĂRIME	CĂLĂRÍME	<i>f. înv.</i>	(colectiv de la călăraș) 1) Totalitate a ostașilor călare; trupe de cavalerie; cavalerime.2) Multime de călărași.	/călare + suf. ~ime
CĂLĂTOR I	CĂLĂT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care călătorește; care este în călătorie.2) (despre păsări) Care pleacă să ierneze în țările calde; migrator.3) (despre popoare) Care migrează.	/cale + suf. ~ător
CĂLĂTOR II	CĂLĂT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care călătorește.	/căle + suf. ~ător
A CĂLĂTORÍ	A CĂLĂTOR//Î ~esc	<i>intrans.</i>	1) A se afla în călătorie.2) A fi la drum.	/Din călător
A SE CĂLĂTORI	A SE CĂLĂTOR//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	reg. A înceta de a mai fi; a se sfârși; a dispărea. Vara se ~ește.	/Din călător
CĂLĂTORIE	CĂLĂTORÍ//E ~i	<i>f.</i>	Drum pe care îl face cineva într-un loc mai îndepărtat. [Art. călătoria; G.-D. călătoriei; Sil. -ri-e]	/a călători + suf. ~ie
CĂLEU	CĂLE//U ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care execută condamnării la moarte.2) fig. Om crud; om plin de răutate. [Sil. că-lău]	/<fig. kalo
CĂLĂUZĂ I	CĂLĂÚZ//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Persoană care conduce un grup de turiști sau de vizitatori, dând explicațiile necesare; ghid.2) fig. Îndrumător (persoană, învățătură, teorie etc.) în viață sau într-un domeniu de activitate. [G.-D. călăuzei; Sil. -lă-u-]	/<turc. kilavuz, ngr. kalaúzis
CĂLĂUZĂ II	CĂLĂÚZ//Ă II ~e	<i>f.</i>	fig. Lucrare în care se dau îndrumări într-un domeniu; îndreptar; îndrumar; ghid. [Sil. -lă-u-]	/<turc. kilavuz, ngr. kalaúzis
A CĂLĂUZI	A CĂLĂUZ//Î ~esc	<i>trans.</i>	1) A însoți în calitate de călăuză.2) fig. A susține cu sfaturi, cu recomandări; a îndruma; a povățui; a sfătui; a învăța. [Sil. -lă-u-]	/Din călăuză
A SE CĂLĂUZI	A SE CĂLĂUZ//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	A avea în imediată apropiere, conformându-se; a se conduce; a se orienta. [Sil. -lă-u-]	/Din călăuză
CĂLĂUZITOR	CĂLĂUZIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care călăuzește, îndrumază; care servește drept călăuză. [Sil. -lă-u-]	/a călăuzi + suf. ~tor

A CĂLCA	A CĂLCĂ calc		1. intranz. 1) A pune piciorul pe ceva sau undeva. • ~ (sau a păși) cu stângul a) începe rău ceva; b) a fi prost dispus. ~ (sau a păși) cu dreptul a) începe cu succes ceva.2) A parcurge o distanță; a păși. • ~ în străchini a) a fi stângaci; b) a face gafe. ~ (sau a păși) în vârful degetelor a merge atent, fără zgomote. ~ strâmb (sau alături de drumul) a urma o cale greșită. ~ pe urmele cuiva a avea comportarea cuiva, reluându-i apucăturile.2. tranz. 1) A trece cu pasul; a păși. ~ o groapă. • A nu-i (mai) călca pragul cuiva a nu (mai) veni pe la cineva.2) pop. (despre persoane) A veni pentru o vizită scurtă.3) A strivi, apăsând cu picioarele. • ~ (pe cineva sau ceva) în picioare a) a distruge, călcând cu picioarele; b) a desconsidera. ~ (pe cineva) pe coadă a provoca supărarea cuiva.4) (pământ, terenuri, iarbă etc.) A bătători cu picioarele.5) pop. (despre bărbătușii păsărilor) A face să procreze; a fecunda.6) rar (țări, regiuni, drumuri etc.) A parcurge de la un capăt la altul; a străbate; a traversa.7) (teritorii) A încălca, ~~peșdând ei suptind 8) fig. (dispozitii legale) A neclitii, comitând o abo~~	/<lat. calcare
CĂLCĂTOR I	CĂLCĂT//ÓR I ~oăre	<i>n.</i>	1) Perniță pe care se calcă hainele.2) Pedală la stativ pe care se apasă pentru a schimba ițele.3) Mecanism la mașinile de cusut care apasă pe placa mașinii materialul ce se lucrează, pentru a putea fi fixat și deplasat mai ușor.	/a călca + suf. ~ător
CĂLCĂTOR II	CĂLCĂT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care calcă hainele într-un atelier de confecții, într-o spălătorie etc.	/a călca + suf. ~ător
CĂLCĂTOREASĂ	CĂLCĂTOR//EĂSĂ ~ése	<i>f.</i>	Muncitoare care calcă hainele într-un atelier de confecții, într-o spălătorie etc.	/călcător + suf. ~easă
CĂLCĂTORIE	CĂLCĂTORÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) rar Atelier unde se calcă rufe, haine.2) Secție într-o fabrică de confecții, în care se calcă produsele textile. [Art. călcătoria; G.-D. călătoriei; Sil. -ri-e]	/călcător + suf. ~ie
CĂLCĂTURĂ	CĂLCĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Mod de a merge (al cuiva); fel de a umbla; mers; umblet; alură. 2) Locul unde a călcat cineva cu piciorul; urmă.	/a călca + suf. ~ătură
CĂLCĂI	CĂLCĂ//I ~ie	<i>n.</i>	1) Partea din spate a tălpii piciorului.2) Partea de dinapoi mai ridicată a tălpii la încălțăminte; toc. • A fi sub ~iul cuiva a fi sub dominația totală a cuiva. A se învărti într-un ~ a fi iute, a face totul repede. A i se aprinde cuiva ~iele după cineva a se îndrăgosti de cineva. Fuge de-i scapără (sau de-i sfârâie) ~iele fuge foarte repede.3) Partea de dinapoi sau de jos a unor obiecte.4) Bucată de pâine tăiată de la margine.	/<fr. calcaneum
CĂLDARE	CĂLD//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	1) Vas de metal sau de material plastic, cu toartă, în care se aduce sau se păstrează apa; găleată.2) Conținutul unui asemenea vas.3) geol. Depresiune circulară apărută în urma acțiunii factorilor naturali; cazan. [G.-D. căldării]	/<lat. caldaria
CĂLDĂRAR	CĂLDĂRĂR ~i	<i>m.</i>	Meșter care face căldări și alte vase.	/căldare + suf. ~ar
CĂLDĂRUȘĂ	CĂLDĂRÚȘ//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la căldare) Plantă ornamentală cu flori albastre, violete și roșii, cultivată în parcuri și grădini.	/căldare + suf. ~ușă

CĂLDURĂ	CĂLDŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Stare de încălzire a unui corp.2) Senzație produsă de corpurile calde.3) Timp călduros.4) fiz. Formă de mișcare a materiei, care se exprimă în calorii. ~ de evaporare.5) la pl. Temperatură ridicată a corpului; febră.6) fig. Manifestare de entuziasm; înfocare; ardoare; patimă. A vorbi cu ~.7) fig. Manifestare de bunăvoință, de amabilitate, de prietenie. A primi pe cineva cu ~. [G.-D. căldurii]	/<lat. caldura
CĂLDUROS	CĂLDUR//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) (despre case, haine) Care păstrează căldura.2) fig. Care este plin de căldură; afectuos. Primire ~oasă.	/căldură + suf. ~os
A CĂLI	A CĂL//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) (metale sau aliaje metalice) A face dur și rezistent supunând unei operații consecutive de încălzire puternică și de răcire bruscă.2) (persoane) A face să se călească.3) (mai ales legume) A prăji în (multă) grăsime.	/<sl. kaliti
A SE CĂLI	A SE CĂL//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	(despre persoane) 1) A supune organismul unui sistem de proceduri (băi de apă, aer, soare) pentru a-i mări rezistența față de unele condiții nefavorabile ale mediului.2) fig. A deveni puternic și rezistent prin adaptarea la diferite greutăți; a se oțeli.	/<sl. kaliti
CĂLIFAR	CĂLIFÁR ~i	<i>m.</i>	Pasăre migratoare acvatică asemănătoare cu rața. ~ roșu. ~ alb.	/<bulg. kalefar
CĂLIMARĂ	CĂLIM//ÁRĂ ~ări	<i>f.</i>	Vas mic (de sticlă, de porțelan etc.) pentru cerneală. [G.-D. călimării]	/<ngr. kalamári
CĂLIN	CĂLÍN ~i	<i>m.</i>	Arbust care crește prin păduri, cu flori albe și cu fructe roșii, acrișoare la gust, dispuse în ciorchini.	/Din călină
CĂLINĂ	CĂLÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Fructul călinului.	/<bulg. kalina
CĂLUGĂR	CĂLŪGĂR ~i	<i>m.</i>	Bărbat care face parte dintr-o comunitate mănăstirească; monah.	/<sl. kalugeru
CĂLUGĂRESC	CĂLUGĂR//ĚSC ~ească (~ești)		Care ține de călugări; propriu călugărilor; monahal.	/călugăr + suf. ~esc
A CĂLUGĂRI	A CĂLUGĂR//Í ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se călugărească.	/Din călugăr
A SE CĂLUGĂRI	A SE CĂLUGĂR//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	A trece în tagma călugărilor; a deveni călugăr.	/Din călugăr
CĂLUGĂRIE	CĂLUGĂRÍE	<i>f.</i>	Viață de călugăr. [Art. călugăria; G.-D. călugăriei; Sil. -ri-e]	/călugar + suf. ~ie
CĂLUGĂRIME	CĂLUGĂRÍME	<i>f.</i>	(colectiv de la călugăr) 1) Totalitate a călugărilor; tagmă călugărească.2) Mulțime de călugări.	/călugar + suf. ~ime
CĂLUGĂRIȚĂ	CĂLUGĂRÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Femeie care face parte dintr-o comunitate mănăstirească; maică.2) Insectă carnivoră mare, de culoare verde-cafenie.	/călugar + suf. ~iță
CĂLUȘ	CĂLŪȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Bucată de lemn care se pune între dinții unui animal pentru a-l forța să țină gura deschisă.2) Bucată de cârpă făcută boț, care se introduce în gura unei persoane ca să nu strige. • A pune (cuiva) ~ în gură a împiedica pe cineva să vorbească.3) Plăcuță de lemn care servește ca suport pentru coarde la instrumentele muzicale cu arcuș; scaun.4) Suport de lemn pe care pictorul fixează pânza când pictează; sevalet 5) v. CĂLUSAR.	/cal + suf. ~uș

CĂLUȘAR	CĂLUȘĂR ~i	<i>m.</i>	1) la pl. art. Dans popular executat de bărbați, care se joacă în săptămâna rusaliilor.2) Fiecare dintre flăcăii care execută acest dans.	/caluș + suf. ~ar
CĂLUȘEL	CĂLUȘÊ//L ~i	<i>m.</i>	la pl. Instalație distractivă pentru copii, prevăzută cu mai mulți căluți de lemn (alte animale, vehicule), care se învâртеște în jurul unei axe verticale; carusel.	/cal + suf. ~uș + suf. ~el
CĂLUȚ	CĂLÚȚ ~i	<i>m.</i>	(diminutiv de la cal) 1): ~de- mare pește marin având capul asemănător cu cel al calului.2) Insectă din familia lăcustei.	/cal + suf. ~uț
CĂMARĂ	CĂM//ĂRĂ ~ări	<i>f.</i>	Încăpere mică (răcoroasă) unde se păstrează alimente.	/ <i><ngr.</i> kamara
CĂMAȘĂ	CĂM//ĂȘĂ ~ăși	<i>f.</i>	1) Îmbrăcăminte care se poartă pe piele acoperind partea de sus a corpului. • A lua și ~așa de pe cineva a-i lua cuiva totul; a lăsa pe cineva fără nimic. Își dă și ~așa de pe el se spune despre cineva foarte darnic.2) Membrană sau înveliș subțire care acoperă unele materii sau corpuri.3) Îmbrăcăminte exterioară sau interioară a unei piese de mașină. [G.-D. cămășii]	/ <i><lat.</i> camisa
A CĂMĂȘUI	A CĂMĂȘU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	(elemente de construcție) A acoperi cu beton, metal etc.	/cămașă + suf. ~ui
CĂMĂȘUIALĂ	CĂMĂȘU//IALĂ ~ieli	<i>f.</i>	1) Pojghiță care acoperă unele materii și obiecte.2) Căptușeală interioară a unui tunel. [Sil. -șu-ia-]	/Din cămașa
CĂMĂȚAR	CĂMĂȚĂR ~i	<i>m.</i>	Persoană care dă bani cu camătă.	/camătă + suf. ~ar
CĂMĂȚĂRESC	CĂMĂȚĂR//ESC ~ească (~ești)		Care ține de camătar; propriu cămătarului.	/cămătar + suf. ~esc
CĂMĂȚĂREȘTE	CĂMĂȚĂREȘTE	<i>adv.</i>	În felul cămătarilor; ca cămătarii.	/cămătar + suf. ~ește
CĂMĂȚĂRIE	CĂMĂȚĂRÎ//E ~i	<i>f.</i>	1) Acordare de împrumuturi bănești cu camătă.2) Ocupația cămătarului. [Art. cămățaria; G.-D. cămățariei; Sil. -ri-e]	/cămătăr + suf. ~ie
CĂMILAR	CĂMILĂR ~i	<i>m.</i>	Conducător de cămile.	/cămilă + suf. ~ar
CĂMILĂ	CĂMIL//Ă ~e	<i>f.</i>	Mamifer rumegător cu una sau două cocoșe, folosit la cărat poveri în zona pustiurilor.	/ <i><sl.</i> kamili
CĂMIN I	CĂMÍN I ~uri	<i>n.</i>	1) Sobă joasă zidită lângă perete cu vatra larg deschisă.2) Încăpere subterană, acoperită cu capac de fontă, pe traseul conductelor (de apă) pentru a avea acces la acestea.	/ <i><sl.</i> kamina
CĂMIN II	CĂMÍN II ~e	<i>n.</i>	1) Casa părintească; vatră.2) Bloc de locuit pentru studenți, cursanți etc. în timpul învățaturii; internat.	/ <i><sl.</i> kamina
CĂMINAR	CĂMINĂR ~i	<i>m.</i>	(în Țara Românească și în Moldova) Slujitor care strângea camăta.	/cămină + suf. ~ar
CĂMINIST	CĂMINÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Student care locuiește într-un cămin.	/cămin + suf. ~ist
CĂNEALĂ	CĂN//EALĂ ~eli	<i>f.</i>	Vopsea (neagră), în special, pentru păr.	/a căni + suf. ~eală
A CĂNI	A CĂN//Î ~esc	<i>tranz. pop.</i>	(mai ales părul) A vopsi în negru.	/cf. turc. kina
CĂPESTRU	CĂP//ESTRU ~estre	<i>f.</i>	Parte de harnășament care se îmbracă pe capul calului pentru a-l lega sau a-l duce undeva.	/ <i><lat.</i> capistrum
A CĂPĂȚA	A CĂPĂȚĂ căpăt	<i>tranz.</i>	1) A obține în urma unui efort; a dobândi; a contracta.2) A primi în dar.	/ <i><lat.</i> capitare

CĂPĂȚĂI	CĂPĂȚĂ//I ~ie	<i>n.</i>	1) Parte a patului pe care se pune capul. • A sta la ~iul cuiva a veghea lângă un bolnav.2) Obiect sub formă de sac scurt și larg umplut cu pene, lână sau vată, care se pune sub cap în timpul somnului; pernă. • Fără ~ fără casă; fără rost în viață. Carte de ~ a) carte fundamentală într-un domeniu; b) carte de care nu te poți despărți.	/<lat. capitaneum
A CĂPĂȚUI	A CĂPĂȚUI//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	A face să se căpățuiască.	/capăt + suf. ~ui
A SE CĂPĂȚUI	A SE CĂPĂȚUI//Î ma ~iesc	<i>intrans.</i>	A obține pe căi necinstite o situație materială nemeritată; a parveni.	/capăt + suf. ~ui
CĂPĂȚÂNĂ	CĂPĂȚÂN//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Cap de animal tăiat sau mort.2) iron. Cap mare (de om).3) Partea sferică a unor plante. ~ de varză. ~ de usturoi. [G.-D. căpățânii]	/<lat. capitina
CĂPĂȚĂȚANOS	CĂPĂȚĂȚÂN//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		1) rar Care are capul mare.2) fig. Care are cap bun; căpos.	/căpățână + suf. ~os
CĂPCĂUN	CĂPCĂȚUN ~i	<i>m.</i>	1) folc. Ființă fabuloasă mitologică despre care se crede că mănâncă oameni.2) fig. Om crud, rău; om fără suflet.	/cap + câine
CĂPETENIE	CĂPETÊNI//E ~i	<i>f. pop.</i>	Persoană care se află în fruntea unui grup. • De ~ de primă importanță, de frunte; principal. [Art. căpetenia; G.-D. căpeteniei; Sil. -ni-e]	/cap + suf. ~enie
CĂPEȚEA	CĂPEȚ//EĂ ~ele	<i>f.</i>	Parte a frâului constând din curelele de care sunt prinse inelele zăbalei.	/Din căpețel
CĂPEȚEL	CĂPEȚÊL ~é	<i>n.</i>	1) Bucată mică din ceva; capăt.2) Colac mare care se duce la biserică pentru pomenirea morților.	/<lat. capitellum
A CĂPIA	A CĂPI//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre animale) A se îmbolnăvi de capie.2) fam. (despre persoane) A pierde facultatea de a judeca normal; a-și ieși din minți; a înnebuni; a se scrânti; a se țicni; a se sminti; a se trăsnii; a se aliena. [Sil. -pi-a]	/Din capiu
CĂPITAN	CĂPITÂN ~i	<i>m.</i>	1) Ofițer cu grad inferior celui de maior.2) Comandant al unei nave. • ~ de rangul întâi (doi, trei) grad în marina militară corespunzător colonelului (locotenent-colonelului, maiorului) din trupele de uscat.3) Conducător al unei echipe sportive.4) v. CĂPETENIE.	/<it. capitano, rus. kapitân
CĂPITĂȚIE	CĂPITĂȚÎ//E ~i	<i>f.</i>	1) Conducere administrativă a unui port.2) Sediul acestei conduceri. [Art. căpităția; G.-D. căpităției; Sil. -ni-e]	/căpitan + suf. ~ie
CĂPIȚĂ	CĂPIȚÎ//Ă ~e	<i>f.</i>	Grămadă mare și înaltă de fân sau de alte plante de nutreț (sau cereale) în formă de con; stog; claie.	/<bulg. kopica
A CĂPIȚI	A CĂPIȚÎ//Î ~esc	<i>tranz.</i>	(plante cosite) A aduna în căpițe.	/Din căpiță
CĂPOS	CĂP//ÓS ~oăse (~oși, ~oăse)	<i>reg.</i>	Care are cap bun; cu cap.	/cap + suf. ~os
CĂPRAR I	CĂPRĂR I ~i	<i>m. pop.</i>	Grad militar imediat inferior celui de sergent; caporal.	/<ung. káprár, germ. Kapral
CĂPRAR II	CĂPRĂR II ~i	<i>m. rar</i>	Persoană care paște caprele.	/<lat. caprarius
CĂPRĂRIE	CĂPRĂRÎ//E ~i	<i>f. inv.</i>	Unitate mică de soldați, condusă de un căprar.	/căprar + suf. ~ie

CĂPRESC	CĂPR//ESC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru capre; propriu caprelor.	/capră + suf. ~esc
CĂPREȘTE	CĂPREȘTE	<i>adv.</i>	Cum fac caprele; în felul caprelor.	/capră + suf. ~ește
CĂPRIOARĂ	CĂPRIOĂR//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la capră) Mamifer erbivor rumegător, de talie mijlocie, cu picioarele subțiri, coadă scurtă și corpul zvelt. [G.-D. căprioarei; Sil. -pri-oa-]	/<lat. capriola
CĂPRIOR	CĂPRIÓR ~i	<i>m.</i>	1) Masculul căprioarei. 2) Fiecare dintre bârnele puse câte două și împreunate la capătul de sus, care sprijină acoperișul unei construcții. [Sil. că-pri-]	/<lat. capriolus
CĂPRUI	CĂPRÚ//I ~ie (~i)		(despre culoarea ochilor) Care este cafeniu-deschis.	/capră + suf. ~ui
CĂȘUN	CĂȘÚN ~i	<i>m.</i>	Plantă erbacee târătoare cu frunze trifoliolate, cu flori albe și cu fructul mustos, dulce și parfumat.	/Din cășună
CĂȘUNĂ	CĂȘÚN//Ă ~e	<i>f.</i>	Fructul cășunului. [G.-D. cășuneii]	/cap + suf. ~uș + suf. ~ună
CĂPTUȘEALĂ	CĂPTUȘ//EĂLĂ ~éli	<i>f.</i>	1) Material textil care se aplică în interiorul obiectelor de îmbrăcăminte sau de încălțăminte. 2) Strat rezistent (de lemn, de metal, de cărămidă etc.) cu care se acoperă un obiect (pe dinăuntru sau pe dinafară) pentru a-l proteja. [G.-D. căptușelii]	/a căptuși + suf. ~eală
A CĂPTUȘI	A CĂPTUȘ//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (obiecte de îmbrăcăminte sau de încălțăminte) A înzestra cu căptușeală. 2) (sisteme tehnice) A acoperi cu un material protector sau/și izolator. 3) fam. A apuca brusc și cu putere; a înhăța; a înșfăca.	/<germ. Kapptuch
CĂPUȘĂ	CĂPÚȘ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Insectă parazită din clasa arahnidelor care se înfige în pielea animalelor sau a oamenilor și se hrănește cu sânge. 2) fam. Mugur de viță de vie; ochi.	/Cuv. autoht.
A CĂPUTA	A CĂPUT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(încălțăminte uzată) A înzestra cu căpute noi.	/Din căpută
CĂPUTĂ	CĂPÚT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Parte a piciorului de la gleznă până la degete. 2) Parte a încălțăminteii care acoperă această porțiune a piciorului.	/Orig. nec.
A CĂRA	A CĂRÁ car	<i>tranz.</i>	(obiecte sau ființe) A duce dintr-un loc în altul. • ~ apă cu ciurul a munci fără nici un rost.	/<lat. carrare
A SE CĂRA	A SE CĂRÁ mă car	<i>intrans.</i>	A pleca de undeva (repede și pe furiș); a se cărăbăni.	/<lat. carrare
CĂRARE	CĂR//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	Drum îngust pe care se merge pe jos; potecă. • A-i tăia (sau a-i închide) cuiva ~ările a-i închide cuiva calea. A-i scurta cuiva ~ările a-l omorî pe cineva. A umbla pe două ~ări a umbla clătînându-se datorită consumului de alcool. Pe toate ~ările peste tot. [G.-D. cărării]	/<lat. carraria
CĂRAT	CĂRÁT	<i>n.</i>	1) v. A CĂRA și A SE CĂRA. 2) rar Timpul când se cară recolta.	/v. a (se) căra
A CĂRĂBĂNI	A CĂRĂBĂN//Î ~esc	<i>tranz. pop.</i>	A căra în cantități mari.	/<turc. cek arabayi
A SE CĂRĂBĂNI	A SE CĂRĂBĂN//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	pop. A pleca de undeva (repede și pe furiș); a se căra.	/<turc. cek arabayi
CĂRĂBUȘ	CĂRĂBÚȘ ~i	<i>m.</i>	Insectă din ordinul coleopterelor dăunătoare culturilor agricole, cu aripi dure de culoare castanie, care apare la începutul lunii mai.	/carab + suf. ~uș

CĂRĂMIDAR	CĂRĂMIDĂR ~i	<i>m.</i>	Persoană care face sau vinde cărămizi. [G.-D. cărămizii]	/cărămidă + suf. ~ar
CĂRĂMIDĂ	CĂRĂMÎ//DĂ ~zi	<i>f.</i>	Material de construcție de forma unui paralelipiped, obținut prin arderea argilei. [G.-D. cărămizii]	/ <i><ngr. keramidi</i>
CĂRĂMIDĂRIE	CĂRĂMIDĂRÎ//E ~i	<i>f.</i>	Fabrică de cărămizi.	/cărămida + suf. ~ărie
CĂRĂMIZIU	CĂRĂMIZÎ//U ~e (~i)		Care are culoarea cărămizii; roșiatic.	/cărămida + suf. ~iu
CĂRĂUȘ	CĂRĂUȘ ~i	<i>m.</i>	Persoană care transportă cu căruța pasageri sau greutăți; căruțaș.	/a căra + suf. ~uș
CĂRĂUȘIE	CĂRĂUȘÎ//E ~i	<i>f.</i>	Ocupația cărăușului. [Art. cărăușia; G.-D. cărăușiei; Sil. -ră-u-și-e]	/cărăuș + suf. ~ie
CĂRBUNAR	CĂRBUNĂR ~i	<i>m.</i>	1) înv. Muncitor care lucra la producerea cărbunelui din lemn. 2) Persoană care vinde cărbuni. 3) rar Muncitor la o exploatare de cărbuni.	/ <i><lat. carbonaris</i>
CĂRBUNĂRIE	CĂRBUNĂRÎ//E ~i	<i>f.</i>	Loc unde se fac cărbuni din lemn. [Art. carbunăria; G.-D. carbunăriei; Sil. -ri-e]	/cărbune + suf. ~ărie
CĂRBUNE	CĂRBŪN//E ~i	<i>m.</i>	1) Rocă sedimentară de culoare gălbuie sau brună până la neagră, folosită drept combustibil și ca materie primă în metalurgie și în industria chimică. ~ de pământ. ~ de piatră. 2) Lemn carbonizat. A stinge ~ii. 3) Bucată de lemn în stare incandescentă; jărat. • A sta (ca) pe ~i a fi foarte nerăbdător. 4) Creion negru și foarte moale, folosit în pictură. 5) Boală a unor cereale (porumb, grâu), caracterizată prin apariția unei pulberi negre, cauzată de o ciupercă parazită; tăciune. 6) Boală molipsitoare a vitelor (transmisibilă și omului) manifestată prin abcese pulmonare, gastrointestinale și prin simptome de colaps; antrax; bubă-neagră.	/ <i><lat. carbo, ~onis</i>
CĂRNĂRIE	CĂRNĂRIE	<i>f.</i>	Cantitate mare de carne.	/carne + suf. ~ărie
CĂRNOS	CĂRN//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) Care are multă carne. 2) pop. Care are mușchi mari; musculos. Coapse ~oase. 3) (despre fructe) Care are miezul mare. Cireșe ~oase.	/ <i><lat. carnosus</i>
CĂRPĂNOS	CĂRPĂN//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)	<i>și substantiv al depr.</i>	Care este zgârcit; avar.	/Orig. nec.
CĂRPĂNOȘIE	CĂRPĂNOȘIE	<i>f.</i>	depr. Fel de a fi al celui cărpănos; zgârcenie; avariție. [Art. cărpănoșia; G.-D. cărpănoșiei; Sil. -și-e]	/cărpănos + suf. ~ie
CĂRPINIȘ	CĂRPINÎȘ ~uri	<i>n.</i>	Pădurice de carpeni.	/carpen + suf. ~iș
CĂRTURAR	CĂRTURĂR ~i	<i>m.</i>	Om învățat.	/ <i><ngr. hartulários</i>
CĂRTURĂREASĂ	CĂRTURĂR//EĂSĂ ~ése	<i>f. pop.</i>	rar Femeie care se îndeletnicește cu ghicitul în cărți.	/cărturar + suf. ~easă
CĂRTURĂRESC	CĂRTURĂR//ESC ~ească (~ești)		1) Care ține de cărturari; propriu cărturarilor. 2) (despre cuvinte, expresii) Care este folosit numai în cărți și în limbajul oamenilor culti; livresc.	/cărturar + suf. ~esc

CĂRTURĂREȘTE	CĂRTURĂREȘTE	<i>adv.</i>	În felul cărturarilor; ca cărturarii.	/cărturar + suf. ~ește
CĂRTURĂRIE	CĂRTURĂRIE	<i>f. rar</i>	Cunoștințe vaste. [Art. cărturăria; G.-D. cărturăriei; Sil. -ri-e]	/cărturar + suf. ~ie
CĂRUCEAN	CĂRUC//EÁN ~éne	<i>n.</i>	1) Cărucior de copii.2) v. CĂRUȚ.	/căruț + suf. ~ean
CĂRUCIOR	CĂRUCI//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	1) Trăsură mică în care sunt purtați copiii.2) Vehicul de dimensiuni reduse, care se deplasează pe calea ferată sau suspendat pe cablu.3) Dispozitiv al unei mașini-unelte care transportă piesa de prelucrat sau unealta prelucrătoare.	/căruț + suf. ~ior
CĂRUNT	CĂRÚN//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre păr) Care a început să albească; sur.2) (despre oameni) Care are fire albe în păr; sur. • Munți ~ți munți cu vârfurile înzăpezite.	/<lat. canutus
CĂRUNTETE	CĂRUNTETE	<i>f.</i>	1) Stare a celui cărunț. 2) Vârstă înaintată; bătrânețe; senectute.	/cărunț + suf. ~ete
CĂRUȚ	CĂRÚȚ ~uri	<i>n.</i>	(diminutiv de la car) 1) Cărucior împins cu mâna, folosit pentru poveri ușoare.2) Cărucior de copii.3) Partea mobilă a unor mașini care lunecă sau se mișcă pe roțițe.	/car + suf. ~uț
CĂRUȚAȘ	CĂRUȚAȘ ~i	<i>m.</i>	Persoană care transportă cu căruța pasageri sau greutăți; cărăuș.	/caruță + suf. ~aș
CĂRUȚĂ	CĂRÚȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Vehicul de transport mai mic și mai ușor decât carul, tras mai ales de cai. • A rămâne de ~ a pierde ocazia.2) Cantitate de material care se poate încărca într-un asemenea vehicul. O ~ de lemne. [G.-D. cărutei]	/car + suf. ~uță
CĂRVUNAR	CĂRVUNÁR ~i	<i>m.</i>	(în Moldova și în Țara Românească) Participant la mișcarea reformatoare ce reprezenta interesele boierimii liberale și ale negustorilor.	/cf. it. carbonaro
A CĂSĂPI	A CĂSĂP//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) A tăia în bucăți. ~ carnea.2) (ființe) A omori în mod barbar și în număr mare (prin tăiere); a măcelări.	/Din casap
A CĂSĂTORI	A CĂSĂTOR//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	A face să se căsătorească.	/Din înv. căsător
A SE CĂSĂTORI	A SE CĂSĂTOR//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	(despre bărbați sau femei) A se uni prin căsătorie cu o persoană de sex opus.	/Din înv. căsător
CĂSĂTORIE	CĂSĂTORÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Convenție încheiată printr-un act de stare civilă între un bărbat și o femeie, care și-au luat obligația să întemeieze o familie. A lua în ~. A da în ~.2) Trai în comun al soților; căsnicie. [Art. căsătoria; G.-D. căsătoriei; Sil. -ri-e]	/a (se) căsători + suf. ~ie
A CĂSCA	A CĂSCÁ casc		1. tranz. (gura) A desface despreunând buzele și fălcile (pentru a mânca, a vorbi etc.); a deschide. • ~ gura (la ceva sau la cineva) a) a privi cu curiozitate sau mirare naivă la ceva sau la cineva; b) a umbla fără nici o treabă (uitându-se în toate părțile). ~ ochii a) a face ochi mari (de mirare, de spaimă etc.); a se holba; b) a băga de seamă; a fi atent. Cască-gură (sau gură-cască) calificativ atribuit unei persoane care umblă fără nici un rost.2. intrans. A deschide larg gura printr-o mișcare reflexă, inspirând adânc și expirând prelung (din cauza somnului, oboselei etc.)	/<lat. cascare
A SE CĂSCA	A SE CĂSCÁ se căscă	<i>intrans.</i>	(despre obiecte) A forma crăpături, lăsând să se vadă în interior.	/<lat. cascare

CĂSCAT	CĂSCĂ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv al</i>	1) (despre persoane) Care este distrat; neatent. • A rămâne (sau a privi) cu gura ~tă a privi sau a rămâne mirat, uluit de ceva.2) Care prezintă o deschizătură sau o crăpătură.3) (despre ochi) Care este larg deschis; holbat.	/v. a (se) căsca
CĂSNICIE	CĂSNICÍ//E ~i	<i>f.</i>	Trai în comun al soților; viață conjugală. [Art. căsnicia; G.-D. căsnicie; Sil. -ci-e]	/casnic + suf. ~ie
CĂSOAIE	CĂSOÁIE ~	<i>f.</i>	(augmentativ de la casă) Construcție auxiliară într-o curte țărănească, în care se țin lucrurile de gospodărie. [G.-D. căsoaiei; Sil. -soa-ie]	/casă + suf. ~oaie
CĂSUȚĂ	CĂSÚȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la casă) 1) Compartiment într-o casetă tipografică în care se păstrează un singur fel de litere.2): ~ poștală compartiment special unde se păstrează scrisorile pe care le ridică personal adresantul.	/casă + suf. ~uță
CĂȘĂRIE	CĂȘĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	Parte a stânei unde se face cașul.	/caș + suf. ~ărie
A CĂȘUNA	A CĂȘUN//Ă ~éz		1. intranz. 1) A-i veni un gând neașteptat și ciudat; a se năzări.2) A prinde necaz (pe cineva sau ceva).2. tranz. A face să se producă; a cauza; a pricinui; a provoca; a produce. ~ mânia.	/ <i><</i> lat. occasionare
CĂTANĂ	CĂTÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	reg. Persoană care își îndeplinește serviciul militar sau care face parte din armată; soldat; ostaș.	/ <i><</i> ung. katona
CĂTARE	CĂT//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	Piesă metalică mică, fixată pe capătul țevei unei arme de foc, prin care se ocheste.	/v. a căuta
A CĂTĂNI	A CĂTĂN//Í ~ésc	<i>pop.</i>	1. intranz. A face serviciul militar; a face cătănie.2. tranz. A înscrie în efectivul armatei.	/Din cătană
CĂTĂNIE	CĂTĂNÍ//E ~i	<i>f. inv.</i>	Serviciu militar; militărie. [Art. cătănia; G.-D. cătăniei; Sil. -ni-e]	/cătană + suf. ~ie
CĂTINĂ	CĂTÍN//Ă ~i	<i>f.</i>	Arbust spinos cu frunze înguste și fructe lunguiețe galbene-roșietice, cultivat ca gard viu.	/ <i><</i> lat. catena
CĂTINEL	CĂTINÉL	<i>adv. pop.</i>	Încetișor și atent.	/ <i><</i> lat. cautelinus
CĂTINIȘ	CĂTINIȘ ~uri	<i>n.</i>	Desiș de cătină.	/cătină + suf. ~iș
A CĂTRĂNI	A CĂTRĂN//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) A da cu catran (în scop protector).2) fig. (persoane) A face să se cătrănească.	/Din catran
A SE CĂTRĂNI	A SE CĂTRĂN//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	1) A se supăra foarte tare.2) fig. A deveni trist; a se întrista; a se mâhni; a se amări; a se scârbi.	/Din catran
CĚTRE	CĚTRE	<i>prep.</i>	1) (indică direcția, locul) Înspre; asupra; spre. S-au pornit ~ sat.2) (indică o aproximare temporală) Pe la; aproape de; asupra; înspre. ~ ziuă.3) (indică destinația) Față de; la. Adresare ~ popor.4) (indică situația, anturajul) De față cu; față de. A făcut aceasta ~ mine.	/ <i><</i> lat. cantra
CĂTUN	CĂTÚN ~e	<i>n.</i>	1) Localitate (mai mică decât un sat) care nu constituie o unitate administrativă.	/Cuv. autoht.
CĂTUȘĂ	CĂTÚȘ//Ă ~e	<i>f.</i>	Fiecare dintre cele două inele de fier, unite între ele cu un lanț, cu ajutorul cărora se imobilizează mâinile sau picioarele celor arestați. [G.-D. cătușei]	/ <i><</i> lat. catta

CĂTUȘNICĂ	CĂTÚȘNI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Plantă erbacee meliferă, din familia labiatelor, cu flori roșii și miros plăcut, care conține uleiuri eterice și substanțe tanante.	/cătușă + suf. ~nică
A SE CĂȚĂRA	A SE CĂȚĂRĂ mă cățăr	<i>intrans.</i>	1) (despre ființe) A se sui cu greu, prinzându-se. 2) (despre plante) A se ridica, agățându-se (de ziduri, de ramuri etc.); a se urca; a se sui.	/v. a se agăța
CĂȚĂRĂTOR	CĂȚĂRĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		(despre plante, păsări) Care se cațără.	/a (se) cățara + suf. ~ător
CĂȚEA	CĂȚ//EĂ ~ele	<i>f.</i>	1) Femela câinelui. 2) fig. Femeie rea; femeie desfrânată. [Art. căteaua; G.-D. cătelei]	/<lat. cattella
CĂȚEL	CĂȚÉ//L ~i	<i>m.</i>	1) Pui de câine. • Cu ~ (și) cu purcel cu toți ai casei; cu toate catrafusele. 2) Pui de animal sălbatic asemănător câinelui. 3): ~ de usturoi fiecare dintre bucățelele de usturoi care formează căpățâna.	/<lat. cattellus
CĂȚELANDRU	CĂȚELÁNDR//U ~i	<i>m.</i>	1) Cățel de câteva luni. 2) Pui mare de animal sălbatic (asemănător câinelui).	/cățel + suf. ~andru
CĂȚUIE	CĂȚÚIE cățúi	<i>f.</i>	Vas de metal sau de lut în care se arde tămâie. [Sil. -țu-ie]	/<ngr. katsi + suf. ~uie
CĂUȘ	CĂÚȘ ~e	<i>n.</i>	1) Vas de lemn în formă de lingură mare, folosit în gospodărie pentru a lua sau a încărca materiale pulverulente, grăunțe și, rar, lichide. • A-și face mâna (sau mâinile) ~ a apropia degetele și a adânci palma în formă de lingură. 2) Cantitate de materiale care încap într-un astfel de vas. 3) Cupa excavatorului; benă. [Sil. că-uș]	/<lat. cau + suf. ~uș
A CĂUTA	A CĂUTĂ căut		1. tranz. 1) A încerca să găsească. ~ o carte. ~ prietenul. ~ izvorul. • ~ cu ochii (pe cineva sau ceva) a încerca să descopere pe cineva sau ceva (într-o mulțime). ~ pe dracul a) a fi imprevizibil; b) a-și provoca neplăceri. N-ai ce căuta (unde sau la cineva) nu există motiv pentru a pleca unde sau la cineva. 2) A încerca cu insistență să obțină. ~ bani. ~ slavă. ~ ajutor. • ~ pricină a căuta motiv de ceartă. 3) (urmat, de obicei, de un verb la modul conjunctiv) A depune eforturi; a face tot posibilul. Caută să te întorci mai repede. 4) A privi cu atenție; a examina; a cerceta. 5) A avea în grijă; a îngriji. ~ un bolnav. 6) (mai ales în construcții negative) A lua în considerare. Nu căuta că-s tânăr. 2. intrans. 1) A-și îndrepta ochii (pentru a vedea); a se uita; a privi. • ~ (cuiva) în coarne a răsfăța; a intra în voie. 2) A manifesta interes; a se interesa. ~ de sănătate. 3) A avea grijă; a îngriji. ~ de un bolnav. 4) pop. (în superstiții) A prezice viitorul (dând în cărți, în bobi etc.); a ghici. 5) (mai ales la pasiv sau reflexiv pasiv) A solicita cu insistență; a întreba. <i>Marfa cerută este gătită. 6) (mai ales în conativ)</i>	/<lat. cautare
A SE CĂUTA	A SE CĂUTĂ mă căut	<i>intrans.</i>	A ține la sănătatea sa.	/<lat. cautare
CĂUTARE	CĂUT//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A CĂUTA. 2) Cercetare a locului cu scopul de a găsi pe cineva sau ceva. 3) Îngrijire medicală. 4): A avea ~ a se bucura de considerație; a avea trecere.	/v. a cauta

CĂUTĂTOR	CĂUTĂTOR ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care caută, cercetează ceva greu de găsit. ~ de aur.	/a căuta + suf. ~ător
CĂUTĂTURĂ	CĂUTĂTUR//Ă ~i	<i>f.</i>	Felul de a se uita al cuiva; expresie a ochilor; privire. [Sil. că-u-]	/v. a cauta
CĂUZAȘ	CĂUZAȘ ~i	<i>m.</i>	(în trecut, în Țara Românească) Nume dat participanților la Revoluția de la 1848. [Sil. că-u-]	/cauză + suf. ~aș
CĂZĂCEASCA	CĂZĂCEÁSCA	<i>f.</i>	1) Dans popular căzăcesc.2) Melodie după care se execută acest dans.	/cazac + suf. ~ească
CĂZĂCESC	CĂZĂC//ÉSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru cazaci.	/cazac + suf. ~esc
CĂZĂCEȘTE	CĂZĂCÉȘTE	<i>adv.</i>	În felul cazacilor; cum obișnuiesc cazacii.	/cazac + suf. ~ește
CĂZĂCIME	CĂZĂCÍME	<i>f.</i>	(colectiv de la cazac) 1) Totalitate a cazacilor.2) Mulțime de cazaci.	/cazac + suf. ~ime
CĂZĂTOR	CĂZĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care cade. • Stea ~oare meteorit care arde când străbate atmosfera Pământului.	/a cădea + suf. ~ător
CĂZĂTURĂ	CĂZĂTUR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) v. A CĂDEA.2) la pl. Parte care rămâne de la prelucrarea unei materii prime; deșeuri.3) Om (sau animal) bătrân și ramolit.4) fig. Om degradat moralicește.	/a cădea + suf. ~ătură
A CĂZNI	A CĂZN//Í ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se căznească; a supune unei cazne; a chinui.	/Din caznă
A SE CĂZNI	A SE CĂZN//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A se supune unei cazne; a se chinui.2) A depune eforturi susținute; a se strădui din răputeri; a se chinui; a se necăji; a se osteni; a se obosi; a se munci.	/Din caznă
CĂZUT	CĂZÚ//T ~ți	<i>adj.</i>	: Ochi ~ți ochi înfundați în cap.	/v. a cădea
CĂINE	CĂÎN//E ~i	<i>m.</i>	1) Mamifer carnivor de talie mijlocie, din familia canidelor, domesticit și folosit la pază, vânătoare etc. • Nici ~ nici ogar se spune despre omul care nu are o poziție bine determinată. A tăia frunze la ~i a se ocupa cu nimicuri. A trăi ca ~ele cu pisica (a se mânca ca ~ii) a fi în relații rele; a se dușmăni. (Undeva) umblă ~ii cu colaci în coadă se spune când cineva crede, că undeva se trăiește foarte bine. Nu-i numai un ~ scurt de coadă mai sunt oameni sau situații de felul acesta.2) fig. Om rău, câinos. • Porc de ~ om ticălos. Coadă de ~ om de nimic.3): ~ele-Mare constelație boreală în care intră și Sirius. ~le-Mic constelație boreală între Hydra și Orion. ~de-mare rechin din Marea Neagră de talie mică și culoare albastră-cenușie.	/<lat. canis
CĂINESC	CĂÎN//ÉSC ~ească (~ești)		1) Care este caracteristic pentru câini; propriu câinilor. 2) Care este greu de suportat. Frig ~. Viață ~ească.	/câine + suf. ~esc
CĂINEȘTE	CĂÎNÉȘTE	<i>adv.</i>	1) Ca un câine; precum câinii. • A înota ~ a înota dând din mâini și din picioare.2) Cu dușmănie; dușmănos. 3) În mod chinuitor; greu. • Câine~~ a) cu chiu cu vai; foarte greu; b) de mântuială.	/câine + suf. ~ește
CĂINOS	CĂÎN//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		1) (despre persoane) Care este rău la inimă; fără suflet; hain; crud.2) (despre timp) Care este greu de suportat; aspru.	/câine + suf. ~os
CÂLȚI	CÂLȚI	<i>m.</i>	pl. Deșeuri, sub formă de fire scurte și groase, rămase după dărăcitul cânepei sau inului din care se țese pânză de saci, se fac funii etc.	/<sl. kluku

CĂLȚOS	CĂLT//ÓS ~oăsă (~óși, ~oáse)		Care seamănă cu câlții. Păr ~.	/câlți + suf. ~os
CÂMP	CÂMP ~uri	<i>n.</i>	1) Întindere vastă de pământ cu suprafața uniformă fără accidente însemnate de teren; câmpie; șes. • A lua (sau a apuca) ~ii a se duce unde-l duc ochii; a pleca orbește (de disperare, de supărare etc.). A bate ~ii a o lua razna; a spune lucruri neverosimile.2) Întindere de pământ în afara unei localități. În plin ~.3) Teren semănat cu culturi agricole.4) Loc unde se desfășoară o anumită activitate. ~ de luptă. ~ de observație.5) Fondul unui tablou, a unei țesături etc.6) Spațiu în care se exercită acțiuni de forță asupra corpurilor. ~ magnetic. ~ electric. [Pl. și câmpi în expresii]	/<lat. campus
CÂMPEAN	CÂMP//EÁN ~éni	<i>m.</i>	Locuitor de la câmp.	/câmp + suf. ~ean
CÂMPENESC	CÂMPEN//ESC ~ească (~ești)		Care ține de viața de la țară; propriu vieții de la țară; de la câmp; pastoral; rustic; bucolic.	/câmpian + suf. ~esc
CÂMPESC	CÂMP//ESC ~ească (~ești)		v. CÂMPENESC.	/câmp + suf. ~esc
CÂMPIE	CÂMPÍ//E ~i	<i>f.</i>	Întindere vastă de pământ, situată la o altitudine mică; șes; câmp. [Art. câmpia; G.-D. câmpiei; Sil. -pi-e]	/câmp + suf. ~ie
CÂND I	CÂND I	<i>adv.</i>	1) (în propoziții interogative) În care timp? În ce moment? ~ ai venit? • ~ și ~ câteodată; rar; uneori. Din ~ în ~ din timp în timp.2) (introduce propoziții condiționale) Dacă; de. Cum să te justifici ~ ești vinovat.	/<lat. quando
CÂND II	CÂND II conj.		1) După ce. ~ voi termina, atunci voi veni.2) În timp ce. ~ merge îl doare piciorul. • De ~ (sau de pe ~) din timpul când. Pe ~ în timpul în care. Ca și ~ de parcă.	/<lat. quando
CÂNDVA	CÂNDVÁ	<i>adv.</i>	1) (indică un moment imprecis din trecut) Înainte vreme; pe vremuri; odinioară; altădată.2) (indică un moment imprecis din viitor) Vreodată.	/când + va
CÂNEPAR	CÂNEPÁR ~i	<i>m.</i>	Pasăre cântătoare, mai mică decât vrabia, cu pene roșii pe cap, albe pe aripi și cafenii pe spate, care se hrănește cu semințe de cânepă.	/cânepă + suf. ~ar
CÂNEPĂ	CÂNEP//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee anuală, cu tulpina dreaptă și cu frunzele dințate, care se cultivă pentru fibrele textile, din care se fac țesături groase, și pentru semințele din care se extrage ulei folosit la prepararea lacurilor.	/<lat. canepa
CÂNEPĂRIE	CÂNEPĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Teren semănat cu cânepă.2) Cânepă multă, adunată la un loc. [Art. cânepăria; G.-D. cânepăriei; Sil. -ri-e]	/cânepă + suf. ~ărie
CÂNEPIȘTE	CÂNEPIȘT//E ~i	<i>f.</i>	Teren semănat cu cânepă; cânepărie.	/cânepă + suf. ~iște
CÂNEPIU	CÂNEPÍ//U ~e (~i)		Care are culoarea seminței de cânepă; cenușiu.	/cânepă + suf. ~iu
CÂNT	CÂNT ~uri	<i>n.</i>	1) v. CÂNTEC.2) Ciripit de păsări.3) Diviziune a unui poem epic sau a unei epopei.	/v. a cânta

A CÂNȚA	A CÂNȚĂ cânt		1. intrans. 1) A emite cu vocea sau cu un instrument un șir de sunete muzicale organizate într-o melodie. ~ frumos. ~ la nai.2) (despre unele păsări sau insecte) A scoate sunete melodioase, caracteristice speciei.3) fam. A vorbi mult și fără rost; a îndruga; a trâncăni; a flecări; a pâlăvrăgi.2. tranz. 1) (piese muzicale) A produce cu vocea sau cu un instrument; a interpreta; a executa; a zice.2) A trata cu elogii (în versuri); a ridica în slăvi (printr-o poezie); a elogia; a slăvi; a glorifica; a exalta	/<lat. cantare
CÂNTAR	CÂNTĂR ~e	<i>n.</i>	Instrument pentru determinarea greutateii unui corp constând dintr-o pârghie cu brațe egale și două talere, care echilibrează cu greutate etalonate; balanță; cumpănă. • A trage la ~ a) a avea greutate; b) a conta; a avea importanță.	/<turc. kantar
CÂNTARE	CÂNTĂRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A CÂNȚA.2) v. CÂNTEC.3) Lucrare literară în care se aduce laudă cuiva sau se glorifică ceva.	/v. a cânta
CÂNTAT	CÂNTĂT	<i>n.</i>	(mai ales despre păsări) v. CÂNTEC. • La (sau pe la, spre) ~ul cocoșilor pe la miezul nopții sau în zorii zilei.	/v. a cânta
CÂNTĂREȚ	CÂNTĂR/ĂREȚ ~eăță (~eți, ~ețe)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care are darul de a cânta; artist care cântă din gură. ~ de operă.2) Persoană care cântă viața în versuri; poet.3) (în biserică) Slujitor care citește sau cântă anumite pasaje în timpul serviciului divin; dascăl; psalt.	/a cânta + suf. ~ăreț
A CÂNTĂRI	A CÂNTĂR/ĂRI ~esc		1. tranz. 1) (obiecte, ființe etc.) A pune pe cântar (pe balanță etc.) pentru a determina greutatea. • ~ din ochi a) a stabili greutatea la vedere (fără a pune pe cântar); b) a examina atent cu privirea, pentru a determina calitățile.2) fig. (acțiuni, situații etc.) A judeca, luând în considerație toate posibilitățile; a chibzui; a cumpăni. • A-și ~ vorbele a se gândi bine înainte de a vorbi ceva.2. intrans. 1) A avea greutate.2) fig. A reprezenta o anumită valoare; a face; a valora; a pretui	/Din cântar
CÂNTĂTOR	CÂNTĂTOR ~oăre (~óri, ~oăre)		(despre persoane sau despre păsări) Care cântă frumos; care are darul de a cânta.	/a cânta + suf. ~ător
CÂNTEC	CÂNTEC ~ce	<i>n.</i>	1) Șir de sunete melodioase, emise din gură sau produse de un instrument muzical; cânt.2) Sunete scoase de păsări și de unele insecte; ciripit. • ~cul lebedei ultima operă a unui artist.3) Piesă de muzică vocală sau instrumentală.4) Poezie lirică care se execută însoțită de melodie. ~ popular. ~ de leagăn. ~ de dor. ~ de lume. • Așa-i ~cul asta e situația.	/<lat. canticum
CÂR	CÂR	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda sunetul pe care-l scoate găina sau cioara). • Că-i ~, că-i mâr se spune când cineva se încurcă în explicații contradictorii.	/Onomat.

A CÂRÂI	A CÂRÂÎ cârâi		1. intrans. 1) (mai ales despre găini) A scoate sunete scurte, guturale și repetate caracteristice speciei; a face „câr-câr”; a chirâi.2) fig. depr. (despre oameni) A vorbi pe un ton strident.2. tranz. fig. (persoane) A deranja reproșând și creând diferite lucruri; a cicăli; a morocăni.	/câr + suf. ~âi
CÂRÂIT I	CÂRÂÎT I	<i>n.</i>	1) A CÂRÂI.2) Sunet gutural caracteristic, scos de unele păsări (găini, ciori etc.).	/v. a cârâi
CÂRÂIT II	CÂRÂÎ//T II ~tă (~ți,		1) v. A CÂRÂI. 2) (despre voce, sunete) Care nu este melodios.	/v. a cârâi
CÂRÂITURĂ	CÂRÂITŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	Țipăt al unor păsări (găini, ciori etc.).	/cârâit + suf. ~ură
CÂRC	CÂRC	<i>interj.</i>	: A nu zice nici ~ a tăcea chitic; a nu scoate nici o vorbă.	/Onomat.
CÂRCĂ	CÂRCĂ	<i>f.</i>	: În ~ în spinare. A duce (sau a lua) în ~ a duce sau a lua în spinare.	/<sb. krke
CÂRCĂIAC	CÂRCĂ//IAC ~iéci	<i>m.</i>	Miriapod insectivor veninos, de talie medie, care trăiește în locuri umede și întunecoase. [Sil. -că-iac]	/<turc. kirkayak
CÂRCÂIT	CÂRCÂÎT ~uri	<i>n.</i>	Sunet caracteristic pe care îl produc unele păsări (în special găinile).	/Onomat.
CÂRCEIE	CÂRCÉIE ~	<i>f.</i>	Obiect de lemn sau de metal cu care se leagă tânjala de proțap, când se înjugă a doua pereche de boi.	/Din cârcel
CÂRCEL	CÂRCÉ//L ~i	<i>m.</i>	1) Contracție involuntară a mușchilor însoțită de o durere acută.2) Organ vegetal al unor plante cu ajutorul căruia aceasta se prinde de obiectele din apropiere.	/cf. sb. krț + suf. ~el
CÂRCIUMAR	CÂRCIUMĂR ~i	<i>m.</i>	Persoană care ține o cârciumă. [Sil. câr-ciu-]	/cârciumă + suf. ~ar
CÂRCIUMĂ	CÂRCIUM//Ă ~e	<i>f.</i>	Local (la sat sau la periferia orașului) unde se consumă băuturi alcoolice. [Sil. -ciu-mă; G.-D. cârciumei]	/<sl. kruřima
CÂRCIUMĂREASĂ	CÂRCIUMĂR//EĂSĂ ~ése	<i>f.</i>	1) Femeie care ține o cârciumă.2) Soție a cârciumarului.3) Plantă decorativă anuală cu flori roșii, albe sau galbene.	/cârciumar + suf. ~easă
CÂRCIUMĂRIȚĂ	CÂRCIUMĂRIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Femeie care ține o cârciumă.2) Soție a cârciumarului.	/cârciumar + suf. ~ăriță
CÂRCOTAȘ	CÂRCOTĂȘ ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv al pop.</i>	Care este permanent nemulțumit; care caută mereu gâlceavă, ceartă.	/cârcotă + suf. ~aș
CÂRCOTĂ	CÂRCOT//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	Schimb de cuvinte tari (între două sau mai multe persoane); sfadă; ceartă. • A intra (sau a se băga) în ~ cu cineva a se certa cu cineva.	/v. a cârcoti
A CÂRCOTI	A CÂRCOT//Î ~esc	<i>intrans. pop.</i>	1) A căuta motiv de ceartă.2) A-și manifesta mereu nemulțumirea, bombănind.	/Din cârc
CÂRD	CÂRD ~uri	<i>n.</i>	1) Grup mare de animale (de păsări, de pești) de același fel care umblă împreună.2) Grup de oameni adunați la un loc sau care merg împreună; ceată; droaie. • A intra (sau a se pune) în ~ cu cineva a se întovărăși cu cineva.3) Timp nedelimitat; multă vreme. De un ~ de ani.	/<sb. krd
CÂRDĂȘIE	CÂRDĂȘI//E ~i	<i>f.</i>	Întovărășire în scopuri condamnabile. [G.-D. cârdășiei]	/<turc. cardaș + suf. ~ie

CÂRJĂ	CÂRJ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Baston cu partea de sus bifurcată, care servește drept sprijin oamenilor cu picioarele bolnave. A umbla în ~e.2) Baston încovoiat la capătul de sus, servind drept sprijin în mers. [G.-D. cârjei]	/<sl. kruži
CÂRLAN	CÂRLÁN ~i	<i>m.</i>	1) Miel întărcat.2) reg. Mânz sau cal tânăr până la trei ani.	/Orig. nec.
CÂRLIG	CÂRLÍ//G ~ge	<i>n.</i>	1) Piesă de metal îndoită la un capăt, care servește pentru a atârna, a prinde sau a agăța un obiect.2) Parte componentă a undiței, având forma unui ac îndoit, în care se pune momeala.3) Unealtă de împletit, în formă de ac lung, având la un capăt o îndoitură; croșetă; igliță.4) Prăjină încovoiată la un capăt, cu ajutorul căreia se scoate căldarea din fântână sau se apleacă ramurile copacilor.5) Piesă mică cu arc, cu ajutorul căreia se prind rufe pe frânghie.6) Încuietore la ușă în formă de cui lung, încovoiat la un capăt, care se agață într-un belciug.7) rar Porțiune dintr-o mlădiță de viță de vie care se răsădește în pământ; butaș.	/<bulg. kărlík
A CÂRLIGA	A CÂRLIGÁ cârlíg	<i>tranz. pop.</i>	A face să se răstoarne; a răsturna.	/Din cârlig
A SE CÂRLIGA	A SE CÂRLIGÁ mă cârlíg	<i>intrans. pop.</i>	A se deplasa din poziția normală, căzând pe o parte sau întorcându-se cu susul în jos; a se răsturna.	/Din cârlig
CÂRLIONȚ	CÂRLIÓNȚ ~i	<i>m.</i>	Șuviță de păr în formă de spirală; buclă; zulf. [Sil. -li-onȚ]	/Orig. nec.
A CÂRLIONȚA	A CÂRLIONȚÍ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se cârlionteze; a ondula. [Sil. -li-on-]	/Din cârlionț
A SE CÂRLIONȚA	A SE CÂRLIONȚÍ//Ă se ~eáză	<i>intrans.</i>	A se răsuci în inele; a se face cârlionț; a se ondula; a se încreți; a se bucla. [Sil. -li-on-]	/Din cârlionț
CÂRMACI	CÂRMÁCI ~	<i>m.</i>	1) Persoană care stă la cârma unei nave; timonier.2) fig. v. CÂRMUITOR.	/<bulg. kărmať
CÂRMĂ	CÂRM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Piesă mobilă care servește la manevrarea navelor maritime sau aeriene.2) fig. Conducere a unei activități sociale; cârmuire; guvernare. ~a statului. [G.-D. cârmei]	/<sl. kruma
CÂRMÂZ I	CÂRMÂZ I ~i	<i>m.</i>	Plantă erbacee cu flori albe-roș și fructe roșii sau negre folosite drept colorant.	/<turc. kırmiz
CÂRMÂZ II	CÂRMÂZ II ~uri	<i>n.</i>	Colorant roșu extras din gogoșile de coșenilă, folosit în medicină, în parfumerie etc.; carmin.	/<turc. kırmiz
CÂRMÂZIU	CÂRMÂZÍ//U ~e (~i)		Care are culoarea cârmăzului; roșu-aprins.	/cârmâz + suf. ~iu
A CÂRMI	A CÂRM//Í ~esc	<i>intrans.</i>	1) A-și schimba direcția inițială luând-o într-o parte; a întoarce; a coti.2) fig. A încerca să se eschiveze de la îndeplinirea unei hotărâri.	/<sl. krumiti
A CÂRMUI	A CÂRMU//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	(state, popoare, instituții etc.) A dirija, stând la cârmă; a guverna.	/cârma + suf. ~ui
CÂRMUIRE	CÂRMUIR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A CÂRMUI.2) Organ de conducere al unei întreprinderi sau al unei instituții; direcție; administrație. [Art. cârmuirea; G.-D. cârmuirii; Sil. -mu-i-]	/v. a cârmui
CÂRMUITOR	CÂRMUIȚ//OR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care cârmuiește. [Sil. -mu-i-]	/a cârmui + suf. ~tor

CÂRN	CÂRN ~ă (~i, ~e)		1) (despre nas) Care este scurt și cu vârful ridicat în sus.3) și substantival (despre oameni) Care are nasul mic și ridicat în sus.3) ist. Care are nasul tăiat (ca pedeapsă).4) fig. (despre obiecte) Care are vârful adus în sus sau strâmbat.	/<sl. krunu
CÂRNAT	CÂRNÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Produs alimentar preparat din carne tocată și condimente introduse în intestin de porc sau într-un înveliș artificial. [Var. cârnaț]	/<lat. carnacius
CÂRNĂCIOR	CÂRNĂCIÓR ~i	<i>m.</i>	(diminutiv de la cârnaț) mai ales la pl. 1) Cârnați mici, fripiți la grătar.2) Cârnați subțiri, preparați din carne tocată fin, care se mănâncă fierbinți.	/cârnat + suf. ~ior
CÂRNĂȚAR	CÂRNĂȚĂR ~i	<i>m. înv.</i>	Persoană care face sau vinde cârnați și alte mezeluri.	/cârnat + suf. ~ar
CÂRNĂȚĂRIE	CÂRNĂȚĂRI//E ~i	<i>f.</i>	1) Magazin de mezeluri.2) Cantitate mare de cârnați. [Art. cârnățăria; G.-D. cârnățăriei; Sil. -ri-e]	/cârnat + suf. ~ărie
CÂRNELEAGĂ	CÂRNEL//EĂGĂ ~égi	<i>f.</i>	(în religia ortodoxă) Penultima săptămână din cășlegile Crăciunului, când credincioșii nu postesc miercurea și vinerea.	/<lat. carnem ligat
A CÂRNI	A CÂRN//Î ~esc		1. intranz v. A CÂRMII. • ~ din nas a-și manifesta nemulțumirea (dezaprobarea, disprețul etc.) printr-o grimasă.2. tranz. (viță de vie, tomate, bumbac etc.) A supune unei operații de înlăturare a vârfurilor la lăstarii principali sau la ramurile laterale.	/Din cârn
CÂRNITURĂ	CÂRNITÚR//Ă ~i	<i>f. pop.</i>	Loc unde un drum sau o apă își schimbă direcția; cot; cotitură.	/a cârni + suf. ~tură
A CÂRNOSI	A CÂRNOS//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) rar A rupe în bucăți (cu mâinile, cu colții, cu ghearele etc.); a sfâșia; a sfărteca.2) (piei de animale) A pregăti pentru tăbăcit, înlăturând rămășițele de carne.	/Orig. nec.
CÂRPACI	CÂRPÁCI ~	<i>m.</i>	1) Meseriaș care repară obiecte de îmbrăcăminte și încălțăminte. 2) depr. Meseriaș care lucrează rău.	/<bulg. kărpaț
CÂRPĂ	CÂRP//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Bucată de material textil folosită la șters praful, vasele etc.; petică. ~ de praf.2) Obiect de îmbrăcăminte vechi.3) depr. Om lipsit de caracter; om de nimic. [G.-D. cârpei]	/<bulg. kărpa, sb. krpa
A CÂRPĂCI	A CÂRPÁC//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (obiecte, haine, încălțăminte etc.) A repara prin aplicarea unor cârpeli; a cârpi; a petici.2) A face în grabă, superficial.	/Din cârpaci
CÂRPEALĂ	CÂRP//EĂLĂ ~éli	<i>f.</i>	1) Reparație prin aplicarea unor petice; peticeală.2) Bucată de material care se coase deasupra unei rupturi a hainei.	/a cârpi + suf. ~eală
A CÂRPI	A CÂRP//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (obiecte, haine, încălțăminte etc.) A repara prin aplicarea unor cârpeli; a cârpăci; a petici. • Cu ochii ~iți de somn cu ochii semideschiși din cauza somnului.2) fig. pop. A lovi cu mâna.3) (minciuni) A plăsmui la moment.	/<sl. krupiti
CÂRPITURĂ	CÂRPITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) v. CÂRPEALĂ.2) Loc unde a fost pusă o cârpeală.	/a cârpi + suf. ~tură
CÂRTEALĂ	CÂRT//EĂLĂ ~éli	<i>f.</i>	Manifestare de nemulțumire.	/a cârti + suf. ~eală
A CÂRTI	A CÂRT//Î ~esc	<i>intrans.</i>	A-și manifesta nemulțumirea (bombănind).	/Orig. nec.
CÂRTIȚĂ	CÂRTIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Mamifer insectivor de talie mică, cu blană neagră prețioasă, cu ochii ascunși sub o membrană și labele anterioare adaptate la săpat, care trăiește în pământ; sobol. [G.-D. cârtitei]	/<bulg. cârtica, sb. krtica
CÂȘ	CÂȘ	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a alunga păsările domestice).	/Onomat.

CÂȘLEGI	CÂȘLĚGI	<i>f.</i>	pl. Interval de timp între două posturi, când creștinii mănâncă de frupt.	/<lat. caseum ligat
CÂȘTIG	CÂȘTÍG ~uri	<i>n.</i>	Ceea ce câștigă cineva. • A fi în ~ (asupra cuiva) a avea avantaj (față de cineva). A avea ~ de cauză a ieși biruitor într-un conflict, într-o confruntare de idei etc.	/v. a câștiga
A CÂȘTIGA	A CÂȘTIGÁ câștig		1. tranz. 1) (bani sau bunuri materiale) A dobândi prin muncă (sau prin alte mijloace).2) fig. A obține prin muncă sau prin luptă susținută. ~ simpatia publicului. ~ bunăvoința colegilor.3) (lupte, partide, procese etc.) A obține înregistrând victorie.2. intrans. 1) A avea un câștig.2) A-și spori valoarea (sau conținutul, greutatea etc.).	/<lat. castigare
CÂȘTIGĂTOR	CÂȘTIGĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) și substantival Care câștigă.2) Care dă dreptul la câștig. Bilet ~.	/a câștiga + suf. ~ător
CÂT I	CÂT I	<i>adv.</i>	1) (exprimă ideea de cantitate nedeterminată sau ideea de superlativ) Foarte mult; în măsură mare; mult de tot.2): ~ coala nu departe; în apropiere. ~ colo foarte departe. ~ de ~ măcar puțin; măcar un pic. ~ de colo de departe. ~ (e) lumea (și pământul) niciodată.	/<lat. quantus
CÂT II	CÂT II	<i>conj.</i>	1) (introduce propoziții modale, temporale, atributive etc.). • Cu cât... cu atât pe măsură ce...; tot mai mult. Atât... cât și... nu numai... ci și...2) (introduce propoziții complementive directe) Am dat cât a cerut.	/<lat. quantus
CÂT III	CÂT III	<i>prep.</i>	(introduce complemente circumstanțiale de mod, de măsură sau atribut) Ca. Mănâncă cât șapte. • Cât despre, cât pentru în ceea ce privește.	/<lat. quantus
CÂT IV	CÂT IV ~uri	<i>n. mat.</i>	Număr care rezultă dintr-o împărțire.	/<lat. quantus
CÂT V	CÂT V câtă (câți, câte)		1) (cu valoare de numeral nehotărât): Câte în lună și în stele fel de fel de lucruri; multe de toate.2) (cu valoare de adjectiv nehotărât) ~ timp. • Câtă frunză și iarbă în număr foarte mare. Câte și mai câte (câte și mai multe) tot felul de lucruri; de tot soiul; multe și mărunte. Nu știu ~ (sau câtă, câți, câte) foarte mult.3) (cu valoare de pronume interogativ) ~ e ora?	/<lat. quantus
CÂTE	CÂTE	<i>prep.</i>	(formează cu cuvintele pe care le introduce circumstanțiale de măsură) Au declamat câte o poezie. • Unul câte unul pe rând; unul după altul.	/<lat. cata
CÂTELEA	CÂTELEA câta	<i>num. nehot.</i>	(precedat de articolul al, a se folosește în propoziții interogative pentru a afla ce loc ocupă cineva sau ceva într-o serie) Al ~ copil este el în familie?	/câte + le + a
CÂTEODATĂ	CÂTEODÁTĂ	<i>adv.</i>	Când și când; uneori.	/câte + o + dată
CÂTIME	CÂTÍM//E ~i	<i>f.</i>	rare Ceea ce se poate măsura sau număra; mărime.	/cât + suf. ~ime
CÂTUȘI	CÂTUȘI	<i>adv.</i>	: ~ de puțin a) oricât de puțin; cât de cât; b) absolut; defel; deloc; c) măcar un pic.	/cât(u) + și

CÂTVĂ	CÂTVĂ câtvă (câtivă, câteva)	<i>num. nehot.</i>	O cantitate mică; un număr mic. ~ timp. Câtăva vreme. Câțiva oameni.	/cât + va
CÂȚ	CÂȚ	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a alunga pisica).	/Onomat.
CE I	CE I	<i>pron. interog.</i>	1) (se folosește pentru a obține informații despre un obiect necunoscut) Care (anume) obiect? Ce a căzut? Ce duci?2) pop. (se folosește pentru a obține informații despre cauza unei acțiuni, unei stări etc.) Din care cauză? Pentru care motiv? De ce? De ce ești trist?3) pop. (se folosește pentru a obține informații despre o valoare sau o cantitate) Cât? Ce te costă?4) (se folosește în întrebări retorice) Ce este mai scump decât libertatea?5) (fiind însoțit de o intonație exclamativă, exprimă supărare, indignare, surpriză etc.) Ce spui?! Ce faci?!	/<lat. quid
CE II	CE II	<i>pron.</i>	rel. (se folosește pentru a înlocui numele unui obiect și a introduce o propoziție subordonată) Ceea ce; care. • Se știe ce și cum a cunoaște amănunțit, în detalii. Din ce în ce mai în mod ascendent sau descendent (în timp). Cât pe ce mai-mai; gata-gata. Cu mare ce cu mare greutate. Te miri ce ceva neînsemnat; un fleac. De ce din care cauză. O dată ce întrucât; deoarece. În timp (sau în vreme) ce în perioada cât.	/<lat. quid
CEA	CEA	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a îndemna boii spre dreapta). • Bou de ~ bou care se înjugă în partea dreaptă.	/Onomat.
CEACÂR	CEACÂR ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv al</i>	1) (despre ființe) Care are ochii de diferite culori.2) (despre persoane) Care se uită cruciș; sașiu; încrucișat; zbanghiu.3) (despre ochi sau privire) Care este orientat cruciș; încrucișat; sașiu; zbanghiu; ponciș.	/<turc. çakir
CEAFĂ	CEÁF//Ă céfe	<i>f.</i>	Partea posterioară a gâtului; grumaz; cerbice. • Gros în ~ a) gras, obez; b) care posedă mari resurse materiale. Când ți-i vedea ~a niciodată. A-i da cuiva la ~ a-l bate pe cineva. [G.-D. cefe]	/Cuv. autoht.
CEAHLEU	CEAHLE//U ~i	<i>m.</i>	Pasăre răpitoare care trăiește în zona muntoasă, făcându-și cuibul pe stânci inaccesibile.	/<ung. csaholó
CEAI	CEÁI ~uri	<i>n.</i>	1) Arbust cu frunze persistente, cultivat pentru frunzele lui, care sunt folosite la prepararea unei băuturi tonice.2) Produs alimentar obținut din frunzele uscate și special prelucrate ale acestui arbust. ~ verde. ~ presat.3) Băutură aromată excitantă și tonică preparată prin macerarea sau decoctia acestui produs alimentar (sau a unor plante medicinale). ~ tare. ~ slab.4) Masa când se servește această băutură; micul dejun.5) Întrunire colegială, la care se servește această băutură. • ~ dansant serată organizată, la care se servește și ceai. [Monosilabic]	/<rus. čaj
CEAINĂRIE	CEAINĂRI//E ~i	<i>f.</i>	Local de alimentație publică unde se servește ceai. [Sil. ceai-nă-]	/<rus. ceainaLjia + suf. ~ărie

CEAINIC	CEÁINI//C ~ce	<i>n.</i>	1) Vas de bucătărie, prevăzut cu toartă, cioc și capac, în care se pregătește ceaiul sau se fierbe apă.2) Conținutul unui asemenea vas. [Sil. ceai-nic]	/<rus. čajnik
CEAIR	CEÁIR ~uri	<i>n.</i>	1) Teren, de regulă împrejmuit, din apropierea unei ape, folosit pentru pășunat.2) Teren necultivat din apropierea unei ape.	/<turc. çair
CEALMA	CEALMÁ ~le	<i>f.</i>	(în unele țări orientale) Acoperământ pentru cap format dintr-o fâșie de stofă care se înfășoară în jurul capului.	/<turc. çalma
CEAM	CEAM ~uri	<i>n.</i>	Navă fluvială remorcată, fără punte, destinată pentru transportul încărcăturilor (mai ales piatră, nisip etc.).	/<turc. çam
CEAMUR	CEAMÚR ~uri	<i>n.</i>	Material de construcție alcătuit din lut frământat cu paie (sau pleavă) și folosit ca element de legătură la tencuitul pereților.	/<turc. çamur
CEAPĂ	CEÁP//Ă cépe	<i>f.</i>	1) Plantă erbacee legumicolă, comestibilă, cu tulpina subterană în formă de bulb, la exterior cu frunze lungi tubulare, având flori albe dispuse în inflorescențe dese. ~ verde.2) Bulbul acestei plante folosit în alimentație. • ~ de sămânță arpagică. A nu face nici (cât) o ~ degerată a nu valora nimic. ~a-ciorii plantă erbacee perenă, cu tulpina subterană în formă de bulb, cu frunze lanceolate și flori divers colorate. [G.-D. cenei: Sil. cea-nă]	/<lat. caepa
CEAPCÂN	CEAPCÂN ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv al pop. rar</i>	Care vădește viclenie; viclean. Cal ~.	/<turc. çapkin
CEAPRAZ I	CEAPRÁZ I ~uri	<i>n.</i>	Sfoară de mătase sau de fir, folosită ca podoabă pentru obiectele de îmbrăcăminte sau de mobilă; șnur; găitan; brandenburg; fireț.	/<turc. çapraz
CEAPRAZ II	CEAPRÁZ II ~uri	<i>n.</i>	1) Înclinare alternativă a dinților ferăstrăului.2) Instrument pentru ascuțit ferăstraiele; dințar; zimțar.	/<turc. çapraz
CEAPRAZAR	CEAPRAZÁR ~i	<i>m.</i>	1) Meșteșugar care confecționează ceaprazuri.2) înv. Negustor de ceaprazuri.	/ceapraz + suf. ~ar
CEAPRAZĂRIE I	CEAPRAZĂRÍ//E I ~i	<i>f. înv.</i>	1) Atelier în care se confecționează ceaprazuri.2) Magazin (sau raion într-un magazin) unde se vând ceaprazuri.3) Ramură a industriei textile care produce ceaprazuri.4) rar Meserie de ceaprazar.	/ceaprazar + suf. ~ie
CEAPRAZĂRIE II	CEAPRAZĂRÍ//E II ~i	<i>f.</i>	1) Sortiment de ceaprazuri.2) Cantitate mare de ceaprazuri.	/ceapraz + suf. ~ărie
A CEAPRĂZUI	A CEAPRĂZU//Í ~iESC	<i>tranz.</i>	(dinții ferăstrăului) A înclina pentru a realiza rostul.	/ceapraz + suf. ~ui
CEARĂ	CEÁR//Ă	<i>f.</i>	1) Substanță amorfă, de culoare gălbuie, produsă de albine, care se obține prin topirea fagurilor. • Galben ca ~a foarte palid.2) Substanță solidă de diferite origini (animală, vegetală, minerală sau sintetică) folosită în industria farmaceutică, electronică, cosmetică etc. Lumânare de ~. • ~ de parchet amestec de ceară sintetică și parafină, folosit la lustruirea parchetului. ~ roșie amestec de colofoniu cu ulei de terebentină, folosit la aplicarea sigiliilor. ~ de pământ ceară minerală; ozocherită.3) Substanță ceroasă, care se formează în canalul extern al urechii; cerumen. [G.-D. cerii]	/<lat. cera

CEARCĂN	CEÁRCĂN ~e	<i>n.</i>	1) Dungă vânăată care se formează în jurul ochilor unui om obosit sau bolnav.2) pop. Cerc luminos din jurul unui astru sau al unei surse de lumină; țarcălan. [Sil. cear-căn]	/<lat. circinus
CEARDAȘ	CEÁRDAȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Dans popular maghiar, executat de perechi, întâi într-un tempo lent, apoi tot mai rapid.2) Melodie după care se execută acest dans. [Sil. cear-daș]	/<ung. csárdás
CEARȘAF	CEARȘÁF ~uri	<i>n.</i>	Obiect de rufărie pentru pat, confecționat din pânză, care se așterne peste saltea sau cu care se îmbracă plapuma. [Sil. cear-șaf]	/<turc. çarşaf
CEARTĂ	CEÁRTĂ cérturi	<i>f.</i>	1) Schimb de vorbe răstite (adesea ofensatoare) între două sau mai multe persoane; sfadă; gâlceavă. • Bun de ~ căruia îi place să se certe; certăreț.2) Situație care reflectă o dezbinare de interese. [G.-D. certe; Sil. cear-tă]	/v. a (se) certa
CEAS I	CEAS I ~uri	<i>n.</i>	1) Unitate de măsură a timpului (egală cu a douăzeci și patra parte dintr-o zi); oră. Un ~ și jumătate.2) Interval (scurt) de timp. • Cu ~urile (sau cu ~ul) foarte mult timp. ~ul morții momentul de sfârșit al vieții. ~ul încercărilor moment în care cineva trebuie să dea dovadă de tărie de caracter și de prezență de spirit. Într-un ~ rău (sau greu) într-un moment neprielnic, nefast. Într-un ~ bun într-un moment prielnic. Din ~ în ~ foarte curând. În ~ul al doisprezecelea în ultima clipă.3) Lecție predată timp de 45 de minute într-o instituție de învățământ; oră. ~ academic.4) Aparat care măsoară și indică timpul; ceasornic. ~ de mână. ~ de masă. ~ de buzunar. ~ de perete. • A merge ca ~ul a funcționa foarte bine	/<sl. ʒasi
CEAS II	CEAS II	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a liniști vaca în timpul mulsului).	/Onomat.
CEASLOV	CEASL//ÓV ~oáve	<i>n.</i>	Carte care cuprinde rugăciuni și cântări religioase pentru diferite ceasuri ale zilei.	/<sl. ʒasoslovu
CEASORNIC	CEASÓRNI//C ~ce	<i>n.</i>	Aparat care măsoară și indică timpul; ceas. ~ de aur.	/<bulg. sb. ʒasovnik
CEASORNICAR I	CEASORNICÁR I ~i	<i>m.</i>	1) Meșter care face sau repară ceasuri.2) înv. Negustor de ceasuri.	/ceasornic + suf. ~ar
CEASORNICAR II	CEASORNICÁR II ~i	<i>m.</i>	Insectă dăunătoare care face galerii în lemn și produce zgomote asemănătoare cu tic-tacul ceasornicului.	/ceasornic + suf. ~ar
CEASORNICĂRIE I	CEASORNICĂRIE I ~i	<i>f.</i>	1) Atelier în care se repară ceasuri.2) Magazin (sau raion într-un magazin) în care se vând ceasuri.	/ceasornic + suf. ~ărie
CEASORNICĂRIE II	CEASORNICĂRÍ//E II	<i>f.</i>	rar Meserie de ceasornicar.	/ceasornicar + suf. ~ie
CEASTUȘCĂ	CEASTÚȘ//CĂ ~te	<i>f.</i>	Scurt cântec popular rus, cu caracter umoristic.	/<rus. ceastuški
CEAȘCĂ	CEÁȘCĂ cești	<i>f.</i>	1) Vas (de diferite forme și dimensiuni) prevăzut cu toartă, care servește la băut.2) Conținut al unui asemenea vas. O ~ de cafea. [G.-D. ceștii; Sil. ceaș-că]	/<rus. ceaška
CEATAL	CEATÁL	<i>n.</i>	Porțiune de uscat în formă de triunghi care produce difluență fluvială.	/Orig. nec.

CEATĂ	CEÁTĂ cété	<i>f.</i>	1) Grup (mare) de oameni care urmăresc același scop. O ~ de copii. 2) (în evul mediu) Unitate militară cu efectiv redus; pâlc. [G.-D. cetei; Sil. cea-tă]	/<sl. țeta
CEATLEU	CEATLE//U ~ie	<i>n. pop.</i>	1) Băț gros; ciomag; bătă.2) Lovitură dată cu un astfel de băț.3) Bucată de lemn cu care se strânge prin răsucire legătura unei sarcini (de lemne, de paie etc.).4) Bară de lemn, prinsă de inima căruței, la care se înhamă încă un cal. [Sil. cea-tlău]	/<ung. csatló
CEAȚĂ	CEÁTĂ céturi	<i>f.</i>	1) Fenomen meteorologic care constă dintr-o aglomerație de particule de apă, ce plutesc în atmosferă (reducând vizibilitatea). • A vedea ca prin ~ a nu vedea limpede.2) fig. rar Abureală apărută pe o sticlă. [G.-D. cetii; Sil. cea-tă]	/<lat. caecia
CEAUN	CEAŪN ~e	<i>n.</i>	1) Vas (din fontă) în formă emisferică, prevăzut cu două torți, în care se pregătesc bucate. ~ pentru mămligă.2) Conținut al unui asemenea vas. Un ~ de sarmale. • Negru ca ~ul (sau negru ca fundul ~ului) expresie folosită pentru a reda nuanța cea mai închisă de negru. [Sil. cea-un]	/<tăt. ța(h)un
CEAUȘ	CEAŪȘ ~i	<i>m. înv.</i>	1) Slujbaș de rang inferior care îndeplinea diferite funcții la curte. 2) Servitor la sinagogă. [Sil. cea-uș]	/<turc. şavuş
CEBARE	CEBÁRE cebări	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu tulpină erectă, cu frunze penat-divizate și cu flori verzi-roșietice.	/<ung. csábaire
CEC I	CEC I ~uri	<i>n.</i>	1) Document oficial prin care posesorul unui cont curent dispune plata unei sume de bani, din disponibilul său, prezentatorului.2) Chitanță în care se indică suma plătită de cumpărător sau primită de la acesta pentru marfa cumpărată.	/<engl. check, fr. chèque
CEC II	CEC II ~uri	<i>n. anat.</i>	Parte inițială a intestinului gros, situată între intestinul subțire și colon.	/<fr. caecum
CECITATE	CECITÁTE	<i>f. med.</i>	Lipsă a vederii; ablepsie; orbire. ~ nocturnă. • ~ psihică boală caracterizată prin incapacitatea bolnavului de a recunoaște obiectele cu ajutorul văzului. ~ verbală incapacitatea de a citi sau de a înțelege cele scrise; alexie.	/<fr. cec'dté, lat. caecitas, ~atis
CECOGRAF	CECOGRÁF ~e	<i>n.</i>	Instrument de care se servesc orbii pentru a scrie.	/<fr. cécographe
A CEDA	A CED//Á ~éz		1. tranz. 1) (bunuri aflate în proprietatea cuiva) A da (benevol) din propria posesiune. ~ un teritoriu. • ~ poziția (sau pozițiile) a se retrage.2) (mărfuri, mai ales deficitare) A trece prin vânzare în posesia altei persoane; a abandona în schimbul unei despăgubiri.2. intranz. 1) A înceta de a mai opune rezistență (fizică sau morală); a se recunoaște învins. ~ într-o luptă.2) (despre lucruri, construcții, piese etc.) A nu mai rezista la acțiunea unor factori externi. Podul ~at.3) (despre boli, dureri etc.) A scădea în intensitate.	/<fr. céder
CEDENT	CEDÉN//T ~ți	<i>m.</i>	Creditor care, printr-un contract de cesiune, transmite altuia dreptul său de creanță.	/<lat. cedens

CEDRU	CÉDR//U ~i	<i>m.</i>	1) Arbore exotic uriaș, cu ramuri dispuse orizontal și cu lemnul foarte rezistent. ~ de Liban.2) Lemn al acestui arbore, folosit în industrie (construcții navale, sculptură etc.). Mobilă de ~. [Sil. ce-dru]	/fr. cedre, lat. cedrus
CEFALEE	CEFALÉE	<i>f.</i>	Durere de cap, difuză sau localizată, care însoțește unele boli. [G.-D. cefaleei]	/<fr. céphalée
CEFALIC	CEFÁLI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de cap; caracteristic capului. Arteră ~că.	/<fr. céphalique, lat. cephalicus
CEFALOGRAF	CEFALOGRAF ~e	<i>n.</i>	Cefalometru înregistrator.	/<fr. céphalographie
CEFALOMETRU	CEFALOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument pentru măsurarea dimensiunilor craniului.	/<fr. céphalometre
CEFALPOD	CEFALOPÓD ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Clasă de moluște marine răpitoare, având în jurul gurii tentacule prevăzute cu ventuze (reprezentanți: sepia, calmarul, caracatița etc.).2) Moluscă din această clasă.	/<fr. céphalopode
CEFALORAHIDIAN	CEFALORAHIDI//ÁN ~ână (~éni, ~éne)		Care se referă la cap și la coloana vertebrală. Lichid ~. [Sil. -di-an]	/<fr. céphalo-rachidien
CEFALOSCOPI	CEFALOSC//ÓP	<i>n.</i>	Aparat pentru efectuarea cefaloscopiei.	/<fr. céphaloscope
CEFALOSCOPIE	CEFALOSCOPI//E ~i	<i>f.</i>	Examinare a cutiei craniene. [Art. cefaloscopia; G.-D. cefaloscopiei; Sil. -pi-e]	/<fr. céphaloscopie
CEFALOTORACE	CEFALOTORÁCE ~	<i>n.</i>	(la arahide și la crustacee) Parte a corpului formată prin unirea capului cu toracele.	/<fr. céphalothorax
CEFAR	CEFÁR ~e	<i>n.</i>	Bara de deasupra jugului, care se pune pe ceafa boilor.	/ceafă + suf. ~ar
CEFEIDĂ	CEFEÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Clasă de stele cu strălucire variabilă.2) Stea din această clasă. [Sil. -fe-i-]	/<fr. céphéide
CEFERIST	CEFERÍ//ST ~stă (~sti, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Lucrător din serviciul căilor ferate române.	/Din C F.. R. + suf. ~ist
CEGĂ	CÉGĂ cegi	<i>f.</i>	Pește dulcicol cu botul alungit și cu o serie de plăci osoase pe laturi, prețuit pentru carnea lui. [G.-D. cegii]	/<sb. țiȝa
CEH I	CEH I ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Cehiei sau este originară din Cehia.	/<ceh. țech
CEH II	CEH II ~ă (~i, ~e)		Care aparține Cehiei sau populației ei; din Cehia.	/<ceh. țech
CEHĂ	CÉHĂ	<i>f.</i>	mai ales art. Limba cehilor.	/<ceh. țech
CEL I	CEL I cea (cei, céle)	<i>pron. dem. pop.</i>	v. ACEL. • Cel ce persoana sau obiectul care. Toate cele (sau celea) tot ce e necesar. Cel de sus Dumnezeu. Cel cu coarne dracul.	/Din acel, aceea
CEL II	CEL II cea (cei, céle)	<i>art.</i>	1) (leagă un substantiv de determinativul lui) Băiatul cel frumos. Ștefan cel Mare.2) (realizează substantivarea adjectivelor) Cel harnic este apreciat. Cei trei au plecat.3) (servește la formarea superlativului relativ) Cel mai isteț. • Cel puțin minimum; măcar; barem. Cel mult a) maximum; b) în cel mai bun caz. Cel din urmă ultimul. În cele din urmă în sfârșit; în fine. (Toate) cele bune formulă de salut, rostită la despărțire.	/Din acel, aceea
CELA	CÉLA céea (cei, célea)	<i>pron. dem. pop.</i>	v. ACEL. • Vorba ceea după cum se spune (în asemenea cazuri). Pe ceea lume în lumea, care se crede că ar exista după moarte.	/Din acel, aceea

CELAR	CELÁR ~e	<i>n.</i>	reg. Încăpere mică într-o casă țărănească, unde se păstrează alimentele și unele obiecte casnice.	/<lat. cellarium
CELĂLALT	CELĂLÁLT cealáltă (ceilálți, celelálte)	<i>pron. dem.</i>	1) Cel care urmează sau precedă. Cealaltă zi.2) la pl. Cei rămași dintr-o mulțime (după ce a fost separată o parte).	/cel + alalt
A CELEBRA	A CELEBR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (acte publice sau private) A înfăptui cu solemnitate; a oficia.2) (evenimente importante, zile memorabile) A marca în mod solemn; a serba; a sărbători. ~ ziua declarării suveranității republicii.	/<fr. célébrer, lat. celebrare
CELEBRITATE	CELEBRIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter celebru.2) Reputație celebră. A-și câștiga ~atea.3) Persoană celebră. E o ~ a ecranului. [Art. celebritatea; G.-D. celebrității; Sil. -le-bri-]	/<fr. célébrité, lat. celebritas, ~atis
CELEBRU	CELÉBR//U ~ă (~i, ~e)		1) Care este foarte vestit prin calitățile sale, prin realizările sale; ilustru. Cântăreț ~. [Sil. -le-bru]	/<fr. célèbre, lat. celebris
CELETERAT	CELETERÁT ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Încrengătură de animale inferioare acvatice cu corpul în forma de săculeț sau de clopot (reprezentanți: coralul, meduza, hidra etc.).2) Animal din această încrengătură.	/<fr. coelentérés
CELERIMETRU	CELERIMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru măsurarea turației motoarelor sau a unor piese tehnice; tahometru.	/<fr. célérimetre
CELEST	CELÉ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>livr. poet.</i>	1) Care ține de cer; propriu cerului; ceresc. Spațiu ~.2) fig. Care este uimitor de frumos; splendid; divin.	/<fr. céleste, lat. celestis
CELESTĂ	CELÉST//Ă ~e	<i>f.</i>	Instrument muzical de percuție, cu claviatură, care produce sunete prin lovirea cu ciocănele căptușite cu pâslă a unor plăci metalice.	/<fr. célesta
CELESTINĂ	CELESTÍNĂ	<i>f.</i>	Mineral natural semitransparent sau ușor colorat, întrebuințat ca materie primă la prepararea sărurilor de stronțiu și în industria farmaceutică.	/<fr. célestine
CELIBAT	CELIBÁT	<i>n.</i>	Stare civilă a celibatarului; burlăcie.	/<fr. célibat, lat. caelebatus
CELIBATAR	CELIBATÁR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană (mai ales bărbat) necăsătorită; burlac; holtei; flăcău.	/<fr. célibataire
CELOFAN	CELOFÁN	<i>n.</i>	Foaie subțire de celuloză, transparentă și impermeabilă folosită mai ales ca ambalaj.	/<fr. cellophane
CELOFIBRĂ	CELOFÍBR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Fibră textilă artificială, obținută din celuloză și folosită ca materie primă; ștapel.2) Țesătură fabricată din astfel de fibră; ștapel. [G.-D. celofibre]	/<fr. cellofibre
CELOLÂNĂ	CELOLÂNĂ	<i>f.</i>	1) Fibră textilă artificială, folosită ca înlocuitor al lânăii.2) Țesătură fabricată din astfel de fibră.	/celo[fibră] + lână
CELOM	CELÓM ~uri	<i>n.</i>	Cavitate la animalele cu mezoderm, situată între peretele corpului și organe.	/<fr. coelome
CELOSTAT	CELOSTÁT ~e	<i>n.</i>	Instrument cu ajutorul căruia este urmărită mișcarea diurnă a astrilor de pe o anumită porțiune a bolții cerești.	/<fr. coelostat
CELT	CEL//T ~tă (~ti, ~te)	<i>m. și f.</i>	ist. Persoană care făcea parte din triburile răspândite în Europa apuseană și centrală.	/<fr. Celte
CELTIC	CÉLTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care aparține celților; privitor la celți. Limbi ~ce.	/<fr. celtique

CELULAR	CELULÁR ~ă (~i, ~e)	<i>biol.</i>	1) Care este format din celule.2) Care ține de celulă; care aparține celulei. Nucleu ~.3) Care este asemănător cu celula; de tipul celulei.	/<fr. cellulaire
CELULĂ	CELŪL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) biol. Sistem anatomic elementar (constituit din membrană, citoplasmă și nucleu) care stă la baza structurii și activității vitale a organismelor vii. ~ vegetală.2) Fiecare dintre cavitățile unui fagure; alveolă.3) Încăpere mică într-o închisoare, destinată detenției izolate a celor întemnițați.4) Cameră mică de locuit într-o mănăstire; chilie.5) tehn. Fiecare dintre părțile similare sau identice ale unui sistem tehnic. ~ de radiator	/<fr. cellule, lat. cellula
CELULITĂ	CELULÍTĂ	<i>f.</i>	Inflamație a țesutului celular subcutanat.	/<fr. cellulite
CELULOID	CELULOÍD	<i>n.</i>	Produs industrial plastic, flexibil, ușor inflamabil, obținut din celuloză, care are diferite întrebuințări. [Sil. -lo-id]	/<fr. cellulod'd
CELULOZĂ	CELULÓZĂ	<i>f.</i>	Substanță organică existentă în membrana celulelor vegetale, care are diferite întrebuințări în industrie (la fabricarea hârtiei, a fibrelor sintetice, a lacurilor, a maselor plastice, a explozivilor etc.). [G.-D. celulozei]	/<fr. cellulose
CELULOZIC	CELULÓZI//C ~că (~ci, ~ce)		Care conține sau este constituit din celuloză. Membrană ~că.	/<fr. cellulosique
CEMENT	CEMÉNT	<i>n.</i>	1) Aliaj care servește la cementarea pieselor de oțel.2) biol. Substanță care face legătura între celule.	/<fr. ciment
A CEMENTA	A CEMENT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(piese de oțel) A trata termochimic, introducând în stratul de la suprafață anumite elemente (crom, carbon etc.), pentru a mări rezistența și durabilitatea.	/<fr. cémenter
CENACLIST	CENACLÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Membru al unui cenaclu.	/<fr. cenaclu + suf. ~ist
CENACLU	CENÁCLU ~ri	<i>n.</i>	1) Grup de oameni (de artă) legați printr-un program estetic unic. ~ literar.2) Întrunire periodică a unui astfel de grup, când se citește și se discută creația membrilor săi.	/<fr. cénacle, lat. cenaculum
CENESTEZIE	CENESTEZÍE	<i>f.</i>	1) Senzație vagă pe care o are o persoană despre existența propriilor organe corporale, care în stare normală nu intră în sfera atenției sau preocupării psihice.2) psih. Reacție senzorială la receptarea unui fapt de viață, a unei opere de artă etc. [Art. cenestezia; G.-D. cenesteziei; Sil. -zi-e]	/<fr. cénesthésie
CENOBIT	CENOBI//T ~ți	<i>m.</i>	1) Călugăr care trăiește într-un cenobiu.	/<fr. cénobite, lat. coenobita
CENOBIU	CENÓBIU	<i>n. livr.</i>	Mănăstire în care călugării au viața organizată în comun.	/<it. cenobio
CENOTAF	CENOTÁF ~e	<i>n.</i>	Monument funerar înălțat în memoria unei persoane dispărute sau decedate în altă parte; mormânt gol.	/<fr. cénotaphe, lat. cenotaphium

CENS	CENS ~uri	<i>n.</i>	1) (în Roma antică) Recensământ periodic al cetățenilor și al averii lor, pentru repartizarea în categorii fiscale.2) (în evul mediu) Rentă plătită de țărani seniorului pentru folosirea pământului.3) (în unele state occidentale) Condiție prin care se limitează exercitarea anumitor drepturi ale cetățenilor. ~ de vârstă.	/<lat. census, fr. cens
CENT	CEN//T ~ți	<i>m.</i>	(în S.U.A., Canada, Olanda, etc.) Monedă divizionară egală cu a suta parte dintr-un dolar, dintr-un florin, dintr-o coroa-nă etc.	/<engl., fr. cent
CENTAUR	CENTÁUR ~i	<i>m.</i>	1) (în mitologia greacă) Ființă imaginară cu chip de cal și bust de bărbat.2) art. sing. Constelație din emisfera australă. [Sil. -ta-ur]	/<lat. centaurus
CENTENAR I	CENTENÁR I ~e	<i>n.</i>	1) Aniversare de o sută de ani.2) Solemnitate consacrată unei asemenea aniversări.	/<lat. centenarius
CENTENAR II	CENTENÁR II ~ă (~i, ~e)		Care are o sută de ani; de o sută de ani; secular. Arbore ~.	/<lat. centenarius, fr. centenaire
CENTEZIMAL	CENTEZIMÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de divizarea unui întreg în o sută de părți egale. Scară ~ă.2) Care constituie a suta parte dintr-un întreg. Grad ~. • Secunda ~ă a suta parte dintr-un minut.	/<fr. centésimal
CENTIAR	CENTIÁR ~i	<i>m.</i>	1) Unitate de măsură a suprafeței (egală cu a suta parte dintr-un ar sau cu un metru pătrat).2) Suprafață de pământ de această mărime. [Sil. -ti-ar]	/<fr. centiare
CENTIGRAD I	CENTIGRÁD I ~e	<i>n.</i>	Unitate de măsură a temperaturii (egală cu a suta parte dintr-un grad).	/<fr. centigrade
CENTIGRAD II	CENTIGRÁ//D II ~dă (~zi, ~de)		1) Care este divizat într-o sută de grade.2) Care ține de o scară împărțită într-o sută de grade; propriu unei scări de o sută de grade.	/<fr. centigrade
CENTIGRAM	CENTIGRÁM ~e	<i>n.</i>	Unitate de măsură a greutateii (egală cu a suta parte dintr-un gram).	/<fr. centigramme
CENTILITRU	CENTILÍTR//U ~i	<i>m.</i>	Unitate de măsură a capacității (egală cu a suta parte dintr-un litru).	/<fr. centilitre
CENTIMĂ	CENTÍM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Monedă franceză divizionară egală cu a suta parte dintr-un franc. 2) înv. Monedă măruntă egală cu a suta parte dintr-un leu. • A nu avea nici o ~ a nu avea nici un ban.	/<fr. centime
CENTIMETRU I	CENTIMÉTR//U I ~e	<i>n.</i>	Panglică din diferite materiale împărțită în diviziuni zecimale și folosită la măsurat (în croitorie, în lemnărie etc.).	/<fr. centimetre
CENTIMETRU II	CENTIMÉTR//U II ~i	<i>m.</i>	Unitate de măsură a lungimii (egală cu a suta parte dintr-un metru). • ~ pătrat (cm ²) unitate subdivizionară de măsură a suprafeței, egală cu aria unui pătrat ale cărui laturi au lungimea de un centimetru. ~ cub (cm ³) unitate subdivizionară de măsura a volumului, egală cu volumul unui cub ale cărui laturi au lungimea de un centimetru.	/<fr. centimetre
CENTIRON	CENTIR//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Centură militară purtată peste uniformă (de care se atârnă sabia sau baioneta).	/<fr. ceinturon

CENTON	CENT//ÓN ~oáne	<i>n. livr.</i>	1) Poezie alcătuită din versurile luate din diferiți autori.2) Operă lipsită de originalitate.	/<fr. centon
A CENTRA	A CENTR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A fixa sau a amplasa în centru (pe o axă sau într-o poziție corectă); a regla după o axă; a axa. ~ o piesă.2) fig. A amplasa în centru. ~ un desen.3) fig. (elemente răzlețe) A dispune în jurul unui nucleu.4) sport (mingi) A trimite de la marginea terenului spre centru.	/<fr. centrer
CENTRAL	CENTRÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care se află în centru; situat în centru. Străzile ~e ale orașului. Cartier ~.2) (despre instituții, organe, foruri etc.) Care conduce activitatea într-un anumit domeniu; cu rol conducător. Putere ~ă.3) fig. Care are valoare de esență; principal; fundamental. Idee ~ă.	/<fr. central, lat. centralis
CENTRALĂ	CENTRÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Ansamblu de instalații tehnice care produc și furnizează un anumit tip de energie. ~ hidroelectrică. ~ termoelectrică.2) Stație de bază prin care se efectuează toate legăturile dintr-o rețea de telecomunicații. ~ telefonică. [G.-D. centralei]	/<fr. centrale
CENTRALISM	CENTRALÍSM	<i>n.</i>	Sistem de organizare și de conducere centralizată a vieții social-politice conform căruia organele locale se află în subordinea celor centrale.	/<fr. centralisme
CENTRALIST I	CENTRALÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de centralism; propriu centralismului.	/<fr. centraliste
CENTRALIST II	CENTRALÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care lucrează într-o centrală (telefonică).	/<fr. centraliste
A CENTRALIZA	A CENTRALIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A concentra într-un singur centru. ~ puterea de stat.2) A face să depindă de un singur centru. ~ un stat.3) (date) A înscrie într-un centralizator.	/<fr. centraliser
CENTRALIZATOR I	CENTRALIZAT//ÓR I ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>și substantiv</i>	Care centralizează. Organ ~.	/<fr. centralisateur
CENTRALIZATOR II	CENTRALIZAT//ÓR II ~oáre	<i>n.</i>	Document în care se centralizează date.	/<fr. centralisateur
CENTRIFUG	CENTRIFÚ//G ~gă (~gi, ~ge)		Care are tendința de a se îndepărta de centru. Mișcare ~gă. • Forță ~gă forță datorită căreia un corp, aflat în mișcare circulară, tinde să se depărteze de centrul de rotație. Pompă ~gă mașină rotativă bazată pe efectul forței centrifuge, folosită la pomparea unor lichide.	/<fr. centrifuge
A CENTRIFUGA	A CENTRIFU//GĂ	<i>tranz.</i>	A supune unei mișcări centrifuge.	/<fr. centrifuger
CENTRIFUGAL	CENTRIFUGÁL ~ă (~i, ~e)		Care are tendința de a se îndepărta de centru; centrifug.	/<fr. centrifugal
CENTRIFUGĂ	CENTRIFÚ//GĂ ~ge	<i>f.</i>	Instalație de înaltă turație, folosită pentru separarea prin centrifugare a componentelor unui amestec. ~ de miere. [G.-D. centrifugei]	/<fr. centrifuge

CENTRIPET	CENTRIPÉ//T ~tă (~ți, ~te)		Care are tendința de a se apropia de centru. • Forță ~tă forță datorită căreia un corp, aflat în mișcare circulară, tinde să se apropie de centrul lui de rotație.	/<fr. centripete
CENTRIPETAL	CENTRIPETÁL ~ă	<i>rar</i>	Care are tendința de a se apropia de centru; centripet.	/<fr. centripétal
CENTROSFERĂ	CENTROSFÉRĂ	<i>f.</i>	Porțiune din centrul globului pământesc, compusă din elemente cu densitate mare; barisferă.	/<fr. centrosphere
CENTROZOM	CENTROZÓM ~i	<i>m.</i>	Element intracelular situat lângă nucleu, care servește la reproducerea indirectă a celulei.	/<fr. centrosome
CENTRU I	CÉNTR//U I ~e	<i>n.</i>	1) mat. Punct interior situat la distanțe egale în raport cu toate punctele unei linii sau suprafețe exterioare; mijloc. ~ al unui corp.2) fiz. Punct în care acționează rezultanta unui sistem de forțe. ~ de gravitație. ~ de atracție.3) Loc, punct sau parte a unui lucru (a unui spațiu sau a unei suprafețe) situată la egală depărtare de marginile sau capetele periferice; mijloc. ~ul orașului.4) Loc (sau localitate) unde este concentrată o anumită activitate. ~ cultural. ~ administrativ.5) Instituție unde sunt concentrate forțe în stare să efectueze un volum mare de muncă specializată. ~ de programare.6) fig. Punct în care sunt concentrate anumite forțe. ~ul răului.	/<fr. centre, lat. centrum
CENTRU II	CÉNTR//U II ~i	<i>m.</i>	1): ~ nervos grup de celule nervoase care reglează funcțiile organismului.2) Jucător care se află în mijlocul liniei de atac sau de apărare la unele jocuri sportive.	/<fr. centre, lat. centrum
CENTURĂ	CENTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Cingătoare militară purtată peste uniformă (de care se atârna sabia sau baioneta); centiron.2) Fâșie din piele sau din alt material, care servește la încins sau la ajustat îmbrăcămintea; brâu; cingătoare; cordon; cureaua. ~ la rochie. • ~ de gimnastică cingătoare care susține corpul în timpul executării exercițiilor de gimnastică. ~ ortopedică dispozitiv care servește la menținerea corpului în poziție optimă pentru tratarea sistemului osos vătămat. ~ de salvare echipament care servește la menținerea unei persoane pe suprafața apei. ~ de siguranță echipament de protecție pentru muncitorii care lucrează la înălțimi mari sau pentru pasagerii unor vehicule.3) Bandaj confecționat dintr-un material elastic și folosit la susținerea abdomenului. • ~ antiseismică brâu de beton pe care se fixează planșeul clădirilor pentru a le proteja în timpul cutremurelor.4) Porțiune dintr-un spațiu care se caracterizează prin anumite particularități; zonă. • ~ verde ansamblu de parcuri și de grădini aflate în jurul unui oraș. ~ de fortificație totalitate a fortificațiilor construite în jurul unei localități.5)	/<fr. ceinture
CENTURIE	CENTÚRI//E ~i	<i>f.</i>	(în antichitatea romană) 1) Subunitate militară cuprinzând o sută de soldați.2) Subdiviziune politico-administrativă cuprinzând o sută de cetățeni. [Art. centuria; G.-D. centuriei; Sil. -ri-e]	/<lat. centuria

CENTURION	CENTURIÓN ~i	<i>m.</i>	(în armata romană) Comandant al unei centurii. [Sil. -ri-on]	/<lat. centurio, ~onis
CENUR	CENŪR ~i	<i>m.</i>	Larvă a teniei care se dezvoltă în organismul animal.	/<fr. cénure
CENUROZĂ	CENURÓZĂ	<i>f.</i>	(mai ales la oi) Boală a animalelor domestice, provocată de cenuri și localizată în creier, manifestată prin amețeli, convulsii și mișcări dezordonate; capie.	/<fr. cénurose
CENUȘAR I	CENUȘÁR I ~e	<i>n.</i>	1) Cavități în partea de jos a unei sobe, unde cade cenușa.2) Bazin cu o soluție specială de var, în care se pun pieile pentru a îndepărta părul și epiderma.3) Vas în care se păstrează cenușa unui mort după incinerare; urnă cinerară; urnă funerară.4) înv. Vas de diferite forme și dimensiuni, în care se scutură scrumul sau se aruncă mucerile de țigară: <i>cenuserniță; scrumieră.</i>	/cenușă + suf. ~ar
CENUȘAR II	CENUȘÁR II ~i	<i>m. înv.</i>	peior. Copist necalificat într-o cancelarie.	/cenușă + suf. ~ar
CENUȘĂ	CENŪȘ//Ă	<i>f.</i>	Masă pulverulentă reziduală, rezultată din arderea completă a unui corp (organic). • ~ vulcanică pulbere fină aruncată de un vulcan în erupție. A preface în scrum și ~ a distruge complet (prin ardere). A nu avea nici ~ în vatră a fi foarte sărac. A-i lua cuiwa și ~a din vatră a-i lua tot ce are. A-și pune ~ pe (sau în) cap a-și recunoaște vina. [G.-D. <i>cenusii</i>]	/<lat. cinusia
CENUȘĂREASĂ	CENUȘÁR//EÁSĂ ~ése	<i>f.</i>	1) Personaj din poveste închipuit ca o fată persecutată de mama vitregă.2) fig. Persoană nedreptățită în familie, pusă la muncile cele mai grele.	/cenușar + suf. ~easă
A CENUȘARI	A CENUȘÁR//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	(piei de animale) A trata cu soluție de lapte de var și leșie (pentru a îndepărta părul și epiderma).	/Din cenușă
CENUȘERNIȚĂ	CENUȘÉRNIȚ//Ă ~e	<i>f. înv.</i>	Vas de diferite forme și dimensiuni, în care se scutură scrumul sau se aruncă mucerile de țigară; scrumieră.	/cenușă + suf. ~erniță
CENUȘIU	CENUȘÍ//U ~e (~i)	<i>și substantiv</i>	1) Care este de culoarea cenușii; sur; gri.2) fig. Care nu se remarcă prin nimic; inexpresiv. [Sil. -nu-șiu]	/cenușă + suf. ~iu
CENUȘOS	CENUȘ//ÓŠ ~oásă (~óși, ~oáse)	<i>pop. rar</i>	Care are (multă) cenușă; plin de cenușă; acoperit de cenușă.	/cenușă + suf. ~os
CENZITAR	CENZITÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de cens; bazat pe cens. • Sistem (electoral) ~ sistem electoral în care drepturile de vot ale cetățenilor depind de averea lor.	/<fr. censitaire
CENZOR	CÉNZOR ~i	<i>m.</i>	1) Persoană oficială care efectuează cenșura.2) (în Roma antică) Magistrat care efectua recensământul cetățenilor, controla finanțele și supraveghea moravurile.3) Persoană care verifică gestiunea unei întreprinderi comerciale, a unei societăți etc.	/<fr. censeur, lat. censor
A CENZURA	A CENZUR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(publicații, emisiuni, însărcinări etc.) A supune cenșurii.	/<fr. censurer
CENZURABIL	CENZURÁBIL ~ă (~i,		Care poate fi cenșurat; care poate fi supus cenșurii.	/<fr. censurable
CENZURĂ	CENZŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Control (de stat) efectuat asupra presei, radioului, televiziunii, spectacolelor și corespondenței.2) Organ oficial care exercită acest control.3) (în Roma antică) Funcție de cenșor. [G.-D. <i>cenșurii</i>]	/<lat. censura, fr. censure

CEP	CEP ~uri	<i>n.</i>	1) Dop de lemn cu care se astupă gaura de scurgere la un butoi.2) Gaură mică într-un butoi care se astupă cu un astfel de dop. • A da ~ a începe un butoi (cu vin).3) Proeminență a unei piese care se îmbucă cu scobitura făcută în altă piesă.4) Coardă de viță de vie, cu 1-3 ochi.	/<lat. cippus
CEPĂRIE	CEPĂRI//E ~i	<i>f.</i>	Loc unde se cultivă ceapa. [Art. cepăria; G.-D. cepăriei; Sil. -ri-e]	/ceapă + suf. ~ărie
CEPELEAG	CEPEL//EĂG ~eăgă (~égi, ~ége)	<i>și adverbial</i>	Care rostește cu greu și neclar unele consoane; peltic. Copil ~.	/<rus., ucr. šepeljavy
CEPOI	CEPÓI ~	<i>m.</i>	(augmentativ de la ceapă) Ceapă care înfloarește și face sămânță. [Sil. ce-poi]	/ceapă + suf. ~oi
CEPUIT	CEPUÍT	<i>n.</i>	Tăiere a crengilor de pe trunchiurile copacilor pentru a ușura sortarea și manipularea lor. [Sil. -pu-it]	/Din cep
CER I	CER I ~uri	<i>n.</i>	1) Spațiu infinit de deasupra pământului, ce pare a avea formă emisferică; bolta cerească; firmament. ~ plin de stele. • Sub ~ pe pământ. În înălțul ~ului la o înălțime foarte mare. Sub ~ul liber în aer liber; afară. A fi departe ca ~ul de pământ (sau ca ~ul și pământul) a constitui un contrast izbitor; a se deosebi foarte mult; a contrasta. A cădea (sau a pica) din ~ a) a veni pe neașteptate; b) a nu fi la curent cu ceea ce se petrece în jur. Nu pică din ~ nu se obține fără eforturi, fără muncă. A făgădui (sau a promite, a jurui) ~ul și pământul a făgădui lucruri irealizabile. Cât îi ~ul și pământul niciodată. ~ul gurii peretele superior al cavității gurii; palatul bucal.2) Înveliș gazos care înconjoară Pământul; atmosferă; aer; văzduh. • ~ senin atmosferă fără nouri. A ridica pe cineva până la ~ (sau în slava ~ului) a lăuda foarte mult pe cineva; a proslăvi; a glorifica. A fi (sau a se crede) în al șaptelea (sau în al nouălea) ~ a avea o bucurie foarte mare; a fi foarte fericit.3) (în credințele religioase) Lăcaș al lui Dumnezeu. • A se ruga cu ~ul cu pământul a ruga foarte tare (din tot suflatul); a implora. Împușca ~ul a împușca dintr-o armă foarte puternică.	/<lat. caelum
CER II	CER II ~i	<i>m.</i>	Arbore mare, înrudit cu stejarul, având scoarță groasă, frunze crestate și fructul o ghindă, folosit drept combustibil.	/<lat. cerrus
CERAMBICID	CERAMBICÍD ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Familie de insecte cu corpul alungit și cu antene foarte lungi, care trăiesc pe arbori, deteriorând scoarța și lemnul lor (reprezentant: croitorul).2) Insectă din această familie.	/<fr. cérambycidés, lat. cerambicidae
CERAMIC	CERÁMI//C ~că (~ci,		Care ține de ceramică; propriu ceramicii. Produse ~ce.	/<fr. céramique
CERAMICĂ	CERÁMICĂ	<i>f.</i>	1) Artă și tehnică de fabricare a obiectelor prin modelarea și arderea argilelor.2) Material obținut prin modelarea și arderea argilelor.3) Obiect produs din asemenea material. [G.-D. ceramicii]	/<fr. céramique, germ. Keramik
CERAMIST	CERAMÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană specializată în confecționarea obiectelor de ceramică.2) Specialist în arta ceramicii.	/<fr. céramiste
CERAT	CERÁ//T ~tă (~ti, ~te)		Care este acoperit sau impregnat cu ceară. Hârtie ~tă.	/ceară + suf. ~at
CERB I	CERB I ~i	<i>m.</i>	Mamifer erbivor rumegător, de talie mare, cu corpul zvelt, cu coarne lungi, ramificate, și cu coadă scurtă. ~ lopătar.	/<lat. cervus

CERB II	CERB II ~i	<i>m.</i>	mai ales art. rar Vechi dans de ritual care simbolizează primăvara.	/<lat. cervus
CERBER	CÉRBER ~i	<i>m.</i>	1) (în mitologia greacă) Ființă imaginară reprezentată în chip de câine cu trei capete, care păzește poarta infernului.2) fig. Paznic sever și intransigent.	/<lat. cerberus, fr. cerbere
CERBICE	CERBÍC//E ~i	<i>f.</i>	Partea posterioară a gâtului; ceafă; grumaz. • Tare de ~ neclintit în poziția pe care o ocupă. A frânge cuiva ~ea a forța pe cineva să renunțe la ambiția sa. [Art. cerbicea; G.-D. cerbicii]	/<lat. cervix, ~icis
CERBICIE	CERBICÍE	<i>f. inv.</i>	Atitudine plină de perseverență și de încăpățănare.	/cerbice + suf. ~ie
CERBOAICĂ	CERBOÁI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Femelă a cerbului; ciută.	/cerb + suf. ~oaică
CERC	CERC ~uri	<i>n.</i>	1) Linie curbă închisă ale cărei puncte sunt egal depărtate de un punct fix, numit centru. Suprafața ~ului. • ~ polar paralelă care marchează limita zonelor polare ale Pământului. ~ diurn cerc descris de aștri în timpul mișcării lor aparente în jurul Pământului.2) Figură geometrică plană formată de o astfel de linie.3) Obiecte de forma acestei figuri geometrice. ~ de butoi. ~ la roata unei căruțe.4) Figură, desen, mișcare în formă de inel.5): ~ vicios greșală de logică care constă în demonstrația unei teze cu ajutorul alteia ce este la rândul ei demonstrată cu ajutorul celei dintâi.6) fig. Grup de persoane unite prin interese și activități comune. În ~ul familiei. ~ politic.7) fig. Limită de cunoștințe sau de preocupări; sferă; domeniu. ~ de atribuții.	/<lat. circus
A CERCA	A CERCÁ cerc	<i>tranz. pop.</i>	1) v. A ÎNCERCA.2) A cerceta cu atenție; a examina; a studia.3) A supune unor încercări. 4) (despre stări sufletești) A cuprinde pe un timp scurt (și de repetate ori).	/<lat. circare
CERCAR	CERCÁR ~i	<i>m.</i>	Formă larvară a gâlbezii care trăiește în apă și care devine adultă în organismul vitelor cornute, unde pătrunde o dată cu hrana.	/<fr. cercaire
CERCEL	CERCÉ//L ~i	<i>m.</i>	mai ales la pl. 1) Obiect de podoabă pentru femei, care se poartă prins de ureche. • ~ii-doamnei arbust ornamental cu lăstari arcuiți, frunze compuse și cu flori grupate în raceme.2) Excrescență carnoasă ce atârână la gâtul unor animale (oi, capre, porci etc.).	/<lat. circellus
CERCELUȘ	CERCELÚȘ ~i	<i>m.</i>	(diminutiv de la cercel) Plantă erbacee ornamentală cu frunze alungit-ovale, cu flori divers colorate, care atârână ca niște cercei; fuxie.	/cercel + suf. ~uș
A CERCETA	A CERCET//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A supune unei analize; a studia; a investiga; a analiza; a considera. ~ locurile. ~ problema.2) A privi cu atenție; a examina; a studia.3) jur. A supune unei anchete (pentru a afla ceva); a ancheta. ~ un martor.	/<lat. circitare
CERCETARE	CERCET//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A CERCETA. 2) Studiu amanunțit efectuat în mod sistematic cu scopul de a cunoaște ceva; investigație. O ~ valoroasă.3) mil. Acțiune de culegere a informațiilor despre inamic; recunoaștere. ~ări secrete. [G.-D. cercetării]	/v. a cerceta

CERCETAȘ	CERCETAȘ ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	1) Militar care execută o cercetare pe pozițiile inamicului; iscoadă.2) Persoană care culege informații secrete din alte țări.	/a cerceta + suf. ~aș
CERCETĂTOR I	CERCETĂT//ŌR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care ține de cercetare; care cercetează; scrutător. Privire ~oare.	/a cerceta + suf. ~ător
CERCETĂTOR II	CERCETĂT//ŌR II ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană specializată în cercetări științifice; om de știință; investigator. ~ științific.	/a cerceta + suf. ~ător
CERCEVEA	CERCEV//EÁ ~ele	<i>f.</i>	Cadru în care se fixează geamul la fereastră sau la o ușă; ramă. [Art. cercevea; G.-D. cercevelei; Sil. -ce-vea]	/<turc. çerçeve
CERCI	CERCI	<i>m.</i>	pl. (la unele insecte) Pereche de appendice cu rol senzorial.	/<fr. cerque
CERCOPITEC	CERCOPITÉ//C ~ci	<i>m.</i>	Maimuță africană de talie mică, cu blana viu și variat colorată și cu coada lungă.	/<fr. cercopitheque
A CERCUI	A CERCUI//Í ~iesc		1. tranz. (butoaie, roți etc.) A strânge cu cercul.2. intranz. A se așeza în formă de cerc; a face roată.	/cerc + suf. ~ui
CERCUITOR	CERCUITŌR ~i	<i>m.</i>	Persoană care face sau pune cercuri la vasele cu doage. [Sil. -cu-i-]	/a cercui + suf. ~tor
CERDAC	CERDÁ//C ~ce	<i>n.</i>	1) Terasă cu balustradă și cu acoperișul susținut de stâlpi (uneori închisă cu geamuri) situată în fața intrării principale a unei case; pridvor.2) înv. Construcție izolată, făcută pe o ridicătură de pământ sau pusă pe stâlpi, servind ca post de observație.3) Acoperiș făcut deasupra unei fântâni. [Pl. și cerdacuri]	/<turc. çardak
A CERE	A CÉRE cer	<i>tranz.</i>	1) A se adresa cuiva pentru a obține ceva; a-și manifesta dorința de a avea ceva. ~ o carte. ~ un sfat. ~ un ajutor. • ~ mâna (unei fete) a propune căsătorie (unei fete).2) A pretinde, pornind de la prevederile legii; a revendica; a reclama. ~ un drept. • ~ cuiva socoteală a cere lămuriri de la cineva.3) A face să fie necesar; a necesita; a reclama; a comporta; a pretinde. Copilul mic cere multă atenție.	/<lat. quaerere
A SE CERE	A SE CÉRE mă cer	<i>intranz.</i>	A solicita permisiunea.	/<lat. quaerere
CEREALĂ	CEREÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Grup de plante graminee cu tulpini neramificate și cu fructele cariopse, cultivate pentru boabele folosite ca hrană pentru om, ca nutreț pentru animale, ca materie primă pentru industrie etc. (reprezentanți: grâul, secara, orzul etc.).2) Plantă din acest grup. [G.-D. cerealei; Sil. -re-a-]	/<fr. céréale, lat. cerealis
CEREALIER	CEREALIÉR ~ă (~i, ~e)		Care ține de producția cerealelor; propriu cerealelor. Bază ~ă. [Sil. -re-a-li-er]	/<fr. céréalier
CEREALIST	CEREALÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Negustor de cereale. [Sil. -re-a-]	/<fr. céréaliste
CEREBEL	CEREBÉL ~e	<i>n. anat.</i>	Parte a creierului situată la extremitatea din spate a cutiei craniale; creierul mic.	/<lat. cerebellum

CEREBRAL	CEREBRÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de creier; propriu creierului. Congestie ~ă. 2) Care ține de spirit; bazat pe intelect; spiritual.3) (despre persoane) Care se conduce numai de rațiune; preocupat în exclusivitate de gândirea abstractă.4) Care se bazează, mai ales, pe rațiune; realizat pe principiile rațiunii.	/<fr. cérébral
CEREBROSPINAL	CEREBROSPINÁL ~ă (~i, ~e)		Care este caracteristic pentru creier și pentru măduva spinării.	/<fr. cérébro-spinal
CEREBROZIDĂ	CEREBROZÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	mai ales la pl. Substanță organică complexă prezentă, mai ales, în țesuturile nervoase.	/<fr. cérébroside
CEREMONIAL	CEREMONIÁL ~e	<i>n.</i>	Ansamblu de ritualuri după care se desfășoară o ceremonie. Conform ~ului. [Sil. -ni-al; Pl. și ceremonialuri]	/<fr. cérémonial, lat. caerimonialis
CEREMONIE	CEREMONÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Sărbătoare solemnă; solemnitate. ~ nupțială. • ~ religioasă serviciu divin.2) Eveniment solemn care se desfășoară după anumite reguli.3) Respectare exagerată a conveniențelor; etichetă excesivă. Ținută de ~. • Cu ~i în mod prea festiv. Fără ~i simplu; familiar. [Art. ceremonia; G.-D. ceremoniei; Sil. -ni-e]	/<fr. cérémonie, lat. caerimonia
CEREMONIOS	CEREMONI//ÓS ~oasă (~oși, ~oase)	<i>și adverbial</i>	1) Care ține de ceremonii; propriu ceremoniilor.2) (despre persoane sau despre manifestările lor) Care vădește o politețe exagerată; reverentios. [Sil. -ni-os]	/<fr. cérémonieux
CERENȚEL	CERENȚÉ//L ~i	<i>m.</i>	Plantă erbacee cu tulpina erectă, păroasă, cu flori galbene-aurii și cu frunze mari, crestate, foarte răspândită prin păduri.	/<lat. cerinthe + suf.~el
CERERE	CÉRER//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A CERE.2) Solicitare scrisă sau orală, adresată unei oficialități. ~ea lui a fost satisfăcută. • La ~ la solicitare. 3) ec. Cantitate de bunuri necesare consumului. • ~ și ofertă raport dintre cantitatea de mărfuri propuse consumatorilor și posibilitățile lor de cumpărare. [G.-D. cererii]	/v. a cere
CERESC	CER//ESC ~ească (~ești)		1) Care ține de cer; propriu cerului; celest. Corp ~. Boltă ~ească.2) (în concepțiile religioase) Care vine din cer; dumnezeiesc; divin. Dar ~.3) fig. Care încântă prin calități deosebite; fermecător; minunat. Voce ~ească.	/cer + suf. ~esc
CERET	CERÉT ~uri	<i>n.</i>	Loc unde cresc ceri.	/cer + suf. ~et
CERGĂ	CÉR//GĂ ~gi	<i>f.</i>	Țesătură confecționată din lână colorată, cu lațe și cu desene, având diverse întrebuințări. [G.-D. cergii]	/<turc. çerge
CERINȚĂ	CERÍNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Fapt care este indispensabil pentru satisfacerea unor necesități curente. ~ de bază.2) Sarcină care trebuie îndeplinită neapărat; exigentă. ~a epocii noastre. ~ele oamenilor.	/a cere + suf. ~ința
CERITICĂ	CERITȚ//ÍCĂ ~ele	<i>f. pop.</i>	Plantă erbacee cu tulpina erectă, cu frunze sesile lucioase și cu flori mărunte, galbene, care crește pe marginea drumurilor; pidosnic; somnoroasă.	/ Orig. nec.
CERIU	CÉRIU	<i>n.</i>	Metal moale, lucios, întrebuințat în aliaje, la fabricarea pietrelor de brichetă, a gloanțelor și proiectilelor trasoare etc. [Sil. ce-riu]	/<fr. cérium

A CERNE	A CÉRNE cern		1. tranz. 1) (substanțe granuloase și pulverulente) A trece prin sită sau prin ciur (pentru a curăța sau a sorta). ~ făină. ~ nisip.2) fig. (persoane, lucruri) A alege după un anumit criteriu; a selecționa.2. intrans. A ploua mărunț și des; a bura; a burnița.	/<lat. cernere
CERNEALĂ	CERN//EÁLĂ ~éli	<i>f.</i>	1) Lichid de diferite culori, întrebuințat la scris sau la tipărit. ~ roșie.2) înv. Vopsea neagră; negreală. Pată de ~. [G.-D. cernelii; Sil. -nea-lă]	/<sl. trunilo
A CERNI	A CERN//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	A face să devină negru; a înnegri.	/<sl. truniti
A SE CERNI	A SE CERN//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	1) A se îmbrăca în haine negre în semn de doliu. 2) fig. A fi cuprins de un sentiment apăsător (de tristețe, de durere, de jale etc.).	/<sl. truniti
CERNOZIOM	CERNOZIÓM ~uri	<i>n.</i>	Sol de culoare închisă, având o fertilitate naturală ridicată, format din vegetație ierboasă, în condiții de climă temperată. [Sil. -no-ziom]	/<rus. țernožëm
CERNUȘCĂ	CERNÚȘ//CĂ ~ti	<i>f.</i>	1) Plantă erbacee cu tulpina erectă, păroasă, cu flori divers colorate, cu frunze adânc crenate și cu fructul o capsulă, semințele negre și aromatice fiind folosite drept condiment; chimen-negru; negrilică.2) Plantă erbacee cu tulpina erectă, netedă, cu frunze penate, flori albe și cu fructe capsule, pline de semințe negre, care crește prin semănături; negrușcă.3) Sămânța acestor plante.	/<ucr., rus. țernuška
CEROPLASTICĂ	CEROPLÁSTICĂ	<i>f.</i>	Arta de a modela în ceară.	/<fr. céroplastique
CEROS	CER//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) Care are (multă) ceară; bogat în ceară.2) Care are aspect de ceară; asemănător cu ceara.	/ceară + suf. ~os
CERȘETOR	CERȘET//ÓR ~oäre (~óri, ~oäre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care cerșește; calic; milog.	/a cerși + suf. ~tor
A CERȘETORI	A CERȘETOR//Í ~ésc		1. intrans. 1) A fi cerșetor.2) A trăi ca un cerșetor.2. tranz. A cere de pomană; a cerși.	/Din cerșetor
A CERȘI	A CERȘ//Í ~ésc		1. intrans. A umbla cu cerutul; a se milogi.2. tranz. 1) A cere de pomană.2) fig A cere cu umilință (ca un cerșetor).	/v. a cere
CERȘIT	CERȘÍT	<i>n.</i>	v. A CERȘI. • A umbla cu ~ul a duce o viață mizeră.	/v. a cerși
CERT	CER//T ~tă (~ți, ~te)		Care este lipsit de îndoială; fără îndoială; neîndoielnic; sigur. Succes ~.	/<lat. certus
A CERTA	A CERTÁ cert	<i>tranz.</i>	1) A trata cu vorbe de ocară; a batjocori; a ocări.2) (persoane) A face să se certe; a sfădi.	/<lat. certare
A SE CERTA	A SE CERTÁ mă cert	<i>intrans.</i>	1) A face (concomitent) schimb de vorbe de ocară (unul cu altul); a se sfădi; a se gâlcevi.2) A rupe relațiile de prietenie; a se sfădi. • A fi certat cu morala a se abate în mod sistematic de la regulile moralei.	/<lat. certare
CERTĂREȚ	CERTĂR//ÉT ~eăță (~éti, ~éte)	<i>și substantiv</i>	Care caută ceartă; căruia îi place cearta; gâlcevitor; arțăgos; scandalagiu; buclucaș.	/ceartă + suf. ~ăreț
A CERTIFICA	A CERTIFICÁ certífic	<i>tranz.</i>	(acte, scrisori, semnături) A califica drept autentic (aplicând o ștampilă); a face să fie valabil; a legaliza; a autentifica.	/<fr. certifier, lat. certificare

CERTIFICAT	CERTIFICÁT ~e	<i>n.</i>	1) v. A CERTIFICA. 2) Document oficial prin care se atribuie anumite drepturi sau se certifică ceva. ~ de naștere.	/<fr. certificat, lat. certificatum
CERTITUDINE	CERTITÚDIN//E ~i	<i>f.</i>	Caracter cert; convingere fermă; siguranță. ~ea că va veni.	/<lat. certitudo, ~inis
A CERUI	A CERU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	(fire, scânduri etc.) A acoperi cu un strat subțire de ceară. • ~ parchetul a lustrui parchetul cu ceară.	/ceară + suf. ~ui
CERUMEN	CERÚMEN	<i>n.</i>	Substanță ceroasă care se formează în canalul extern al urechii; ceară.	/<lat. cerumen, fr. cérumen
CERUZĂ	CERÚZĂ	<i>f.</i>	1) Carbonat bazic de plumb întrebuințat, mai ales, la prepararea unor vopsele albe.2) Alb de plumb.	/<lat. cerussa, fr. céruse
CERUZIT	CERUZÍT	<i>n.</i>	Carbonat natural de plumb, prezent sub formă de cristale albe cu luciu diamantin.	/<fr. cérusite
CERVICAL	CERVICÁL ~ă (~i,~e)		Care este caracteristic pentru partea posterioară a gâtului; din regiunea cefei. Vertebre ~e.	/<fr. cervical
CERVID	CERVÍD ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Familie de mamifere paricopitate rumegătoare, cu coarne (ramificate), cu picioare lungi și cu coadă scurtă (reprezentanți: cerbul, elanul etc.). 2) Mamifer din această familie.	/<fr. cervidés
CERVIN	CERVÍN ~ă (~i,~e)	<i>rar</i>	Care este de tipul cerbului; care seamănă cu cerbul.	/<fr. cervin
CERVONET	CERVÓNET ~i	<i>m.</i>	1) înv. Monedă rusească de aur (egală cu 3 ruble).2) pop. Bancnotă rusească de 10 ruble (cu circulație între anii 1922-1947).	/<rus. țervonți
A CESIONA	A CESION//Ă ~éz	<i>tranz. jur.</i>	(drepturi sau bunuri materiale) A transmite altei persoane printr-o cesiune. [Sil. -si-o-]	/Din cesiune
CESIONAR	CESIONÁR ~ă (~i,~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care beneficiază de o cesiune. [Sil. -si-o-]	/<fr. cessionnaire
CESIU	CÉSIU	<i>n.</i>	Metal alcalin moale, de culoare albă, folosit la fabricarea elementelor fotoelectrice. [Sil. ce-siu]	/<fr. césium
CESIUNE	CESIÚN//E ~i	<i>f. jur.</i>	1) Transmitere de către o persoană altei persoane un drept de creanță în baza unui contract.2) Drept sau bun material cesionat. ~ea bunurilor. [Sil. -si-u-]	/<fr. cession, lat. cessio, ~onis
CESTOD	CESTÓD ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Clasă de viermi paraziți intestinali în formă de panglică, care se întâlnesc la om și la animalele vertebrate. 2) Vierme din această clasă.	/<fr. cestodes
CESTODOZĂ	CESTODÓZĂ	<i>f.</i>	(nume generic) Boală parazitară cauzată de prezența cestodelor în organism, care se manifestă prin tulburări gastrointestinale și ale sistemului nervos.	/<fr. cestodose
CETACEU	CETACÉ//U ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Ordin de mamifere, de talie foarte mare, având corpul asemănător unui pește cu o singură pereche de înotătoare (reprezentanți: balena, cașalotul, delfinul etc.).2) Mamifer din acest ordin. [Sil. -ta-ceu]	/<fr. cétacés
CETACEUM	CETACÉUM	<i>n.</i>	Grăsime cu aspect de ceară, extrasă din craniul unor cetacee și întrebuințată în industria farmaceutică și cosmetică, la fabricarea lumânărilor; spermanțet. [Sil. -ce-um]	/<lat. caetaceum
CETAȘ	CETÁȘ ~i	<i>m.</i>	1) Membru al unei cete. 2) Căpitan al unei cete de haiduci.	/ceată + suf. ~aș

CETATE	CET//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Edificiu întărit printr-un sistem de fortificații. ~ inexpugnabilă. 2) Oraș (sau parte de oraș) înzestrat cu un astfel de sistem de fortificații. • ~ de scaun capitală. [G.-D. cetăți]	/<lat. civitas, ~atis
CETĂȚEAN	CETĂȚ//EÁN ~eănă (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care face parte din populația stabilă a unui stat, având toate drepturile și obligațiile prevăzute de lege. ~ cu drepturi egale. 2) fam. Persoană considerată ca unitate particulară distinctă față de alte persoane; individ; ins.	/cetate + suf. ~ean
CETĂȚEANCĂ	CETĂȚ//EÁNCĂ ~énce	<i>f.</i>	Femeie care face parte din populația stabilă a unui stat, având toate drepturile și obligațiile prevăzute de lege.	/cetățean + suf. ~că
CETĂȚENESC	CETĂȚEN//ÉSC ~ească (~éști)		Care ține de cetățeni; propriu cetățenilor; civic. Datorie ~ească.	/cetățean + suf. ~esc
CETĂȚENEȘTE	CETĂȚENEȘTE	<i>adv.</i>	În felul cetățenilor; cum obișnuiesc cetățenii; ca cetățenii.	/cetățean + suf. ~ește
CETĂȚENIE	CETĂȚENIE	<i>f.</i>	Drept juridic de cetățean; calitatea de a fi cetățean. A acorda ~. A dobândi ~. • Dublă ~ stare de a fi cetățean a două state. [Art. cetățenia; G.-D. cetățeniei; Sil. -ni-e]	/cetățean + suf. ~ie
A CETERA	A CETERÁ céter	<i>pop.</i>	1. intrans. înv. A cânta din ceteră (sau din alt instrument cu coarde). 2. tranz. pop. 1) (persoane) A deranja întruna și insistent cu același lucru; a pisa; a necăji; a plictisi. 2) (hăituri, colinde etc.) A spune pe de rost, expresiv și cu intonație adecvată; a declama; a recita.	/Din ceteră
CETERAȘ	CETERÁȘ ~i	<i>m. pop.</i>	1) Muzicant care cântă la ceteră; viorist; lăutar; scripcar. 2) folc. Persoană care ceteră urătura.	/ceteră + suf. ~aș
CETERĂ	CÉTER//Ă ~e	<i>f.</i>	reg. Instrument muzical alcătuit dintr-o cutie de rezonanță, pe care sunt întinse patru coarde, ce vibrează când sunt atinse cu arcușul (sau sunt ciupite); scripcă; vioară.	/<lat. cithera
CETINĂ	CÉTIN//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Creangă de conifer. 2) rar Arbust sau arbore conifer. • ~-de-negi arbust rășinos, ornamental, cu tulpina culcată, bogat ramificată, și cu frunze mici, solzoase persistente. [G.-D. cetinii]	/<bulg., sb. țetina
CETINIȘ	CETINÍȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Loc unde cresc conifere. 2) Desiș de conifere.	/cetină + suf. ~iș
A CETLUI	A CETLU//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	1) A lega strâns. 2) pop. A bate tare (cu ceatlăul); a zdrobi în băți; a ciomăgi; a îmblăți; a melestui.	/<ung. csatolni
A SE CETLUI	A SE CETLU//Í mă	<i>intrans.</i>	A face (concomitent) schimb de băți (cu cineva).	/<ung. csatolni
CETONĂ	CETÓN//Ă ~e	<i>f.</i>	Grup de compuși organici, cu miros caracteristic, întrebuințați în sinteza unor substanțe organice.	/<fr. cétone
CETOS	CET//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) (despre timp) Care se caracterizează prin ceață; neguros. 2) Care este învăluit de ceață. Cer ~. 3) (despre ochi, privire) Care vădește lipsă de luciditate; împăienjenit; tulbure; neguros. 4) și adverbial fig. (despre stil, mod de exprimare) Care este lipsit de claritate; neclar; nebulos. Fraze ~oase.	/ceată + suf. ~os
CEUCĂ	CÉU//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Pasăre de talie mică, cu ciocul scurt, puțin curbat, cu coadă lungă și cu penaj negru-cenușiu; stancă. [Sil. ceu-că]	/<bulg., sb. țavka
CEVA I	CEVÁ I	<i>adv.</i>	Puțin. ~ mai mult. Măcar ~. • ~~~ măcar puțin; măcar un pic.	/ce + va

CEVA II	CEVÁ II	<i>adj.</i>	Care este în cantitate mică; puțin; câtva. Mai are ~ treabă. ~ bani. • Mai ~ mai bun; mai frumos.	/ce + va
CEVA III	CEVÁ III	<i>pron. nehot.</i>	Un obiect oarecare, neînsemnat, necunoscut, neidentificat. Am adus ~. • Așa ~ a) un astfel de lucru; b) aproximativ așa.	/ce + va
CEVIANĂ	CEVIÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	mat. Dreaptă care unește un vârf al unui triunghi cu un punct de pe latura opusă. [Sil. -vi-a-]	/<fr. céviene
CEZAR	CEZÁR ~i	<i>m.</i>	1) (în Roma antică; folosit și ca titlu pe lângă numele respectiv) Conducător absolut al țării; suveran; monarh; rege; rigă.2) Moștenitor imperial.	/<lat. caesar
CEZARIAN	CEZARI//ÁN ~ână (~éni, ~éne)		1) rar Care ține de epoca de guvernare a împăraților romani.2): Operație ~ână intervenție chirurgicală în regiunea abdominală pentru a extrage fătul din uter în caz de naștere grea; cezaratomie. [Sil. -ri-an]	/<fr. césarien
CEZAROTOMIE	CEZAROTOMÍ//E ~i	<i>f. med.</i>	Operație cezariană. [Art. cezaratomie; G.-D. cezaratomiei; Sil. -mi-e]	/<fr. césaratomie
CEZURĂ	CEZÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Pauză ritmică în interiorul unui vers, care-l împarte în două emisihuri, pentru a susține cadența poeziei.2) Pauză scurtă între două fragmente ale unei lucrări muzicale.	/<lat. caesura, fr. césure
CHA-CHA-CHA	CHA-CHA-CHA [pr.: cea-cea-ceái]	<i>n.</i>	1) Dans modern de origine afrocubaneză, executat într-un tempo vioi.2) Melodie după care se execută acest dans.	/Cuv. span.
CHAMOIS	CHAMOIS [pr.: șamoái]	<i>n.</i>	Piele naturală (de căprioară, de miel etc.) tăbăcită printr-un procedeu special, având diferite întrebuințări (ca filtru de benzină).	/Cuv. fr.
CHARDONNAY	CHARDONNAY [pr.: șardonéi]	<i>n.</i>	1) Soi de viță de vie, originar din Franța, cu ciorchinii mici, cilindrici, cu boabe alb-verzui, care produce vinuri dulci.2) Vin din acest soi de viță de vie.	/Cuv. fr.
CHARLESTON	CHARLESTON [pr.: cearlstóni]	<i>n.</i>	1) Dans de salon, de origine americană, executat într-un tempo rapid.2) Melodie după care se execută acest dans.	/Cuv. engl.
CHEAG	CHEAG ~uri	<i>n.</i>	1) Ferment extras din sucii gastric al rumegătoarelor tinere și folosit ca coagulant pentru închegarea laptelui. 2) Una dintre cele patru despărțituri ale stomacului rumegătoarelor.3) fig. Avere sau capital inițial care a stat la baza unei averi mai mari. • A avea ~ a fi bogat; a avea bani. A prinde ~ a se îmbogăți.	/<lat. clagum
CHEC	CHEC ~uri	<i>n.</i>	Preparat culinar făcut din aluat, ouă, zahăr, lapte, stafide etc. și copt în forme speciale.	/<engl. cake
CHEF	CHEF ~uri	<i>n.</i>	1) Petrecere mare cu oaspeți mulți (și lăutari); ospăț. Un ~ de pomină. 2) Dispoziție bună a omului puțin băut. A fi cu ~.3) Dorință de a avea sau de a face ceva; poftă; gust. A nu avea ~.	/<turc. ke[yi]f
CHEFAL	CHEFÁL ~i	<i>m.</i>	Pește marin cu corpul alungit, cu gura obtuză și cu solzi mari, care trăiește în ape dulci sau salmastre.	/<ngr. kéfalos
CHEFIR	CHEFÍR	<i>n.</i>	Produs lactat acidulat, preparat din lapte dulce.	/<fr. kéfir, képhir
CHEFLIU	CHEFLÍ//U ~e (~i)		Care are chef; cu chef; bine dispus; vesel. [Sil. che-fliu]	/<turc. keyfli

A CHEFNI	A CHEFN//Î pers. 3 ~ește	<i>intrans.</i>	(despre câinii de vânatoare) A lătra sacadat și agitat urmărind vânatul.	/Onomat.
A CHEFUI	A CHEFU//Î ~iESC	<i>intrans.</i>	A face un chef; a benchetui.	/chef + suf. ~ui
CHEHAIA	CHEHA//IA ~iele	<i>f. inv.</i>	1) Slujbaş la vamă sau la poștă.2) Persoană care administra curtea unui vizir sau a unui pașă.3) Reprezentant al domnilor români pe lângă Poarta Otomană.	<turc. kehaya
CHEI	CHEI ~uri	<i>n.</i>	1) Construcție amenajată pe malul unei ape navigabile, servind la acostarea, încărcarea și descărcarea navelor și, totodată, la consolidarea malului.2) Stradă de-a lungul unei asemenea construcții; splai.3) Platformă construită special de-a lungul unei linii de cale ferată pentru a ușura încărcarea-descărcarea vagoanelor. [Monosilabic]	<fr. quai
CHEIAJ	CHEIÁJ	<i>n.</i>	Staționare la chei a unei nave. [Sil. che-iaj]	/chei + suf. ~aj
CHEIE	CHEÍ//E chei	<i>f.</i>	1) Obiect de diferite forme care servește la încuierea-descuierea unui lacăt sau a unei broaște. • A da ~ile pe mâna cuiva a încredința cuiva averea. La ~ bun pentru a fi dat în exploatare; complet finisat. 2) Instrument cu care se strânge ori se desface un șurub sau o piuliță. ~ universală.3) muz. Semn convențional pus la începutul portativului pentru a indica poziția unei note. ~ fa-major.4) Unealtă pentru acordarea instrumentelor muzicale; acordor.5) Mic instrument cu care se răsucesc resortul unui ceas sau al altor mecanisme.6) fig. Procedeu prin care se poate soluționa ceva; explicație; dezlegare. ~ ia unui cifru. • Poziție~~ poziție de primă importanță (din punct de vedere strategic, economic etc.).7) pl. Vale îngustă între doi munți abrupti.8): ~ de boltă a) piatră din mijlocul unei bolți care asigură sprijinirea celorlalte pietre; b) element de bază care explică sau rezolvă o problemă. [Art. cheia; G.-D. cheii; Sil. che-ie]	<lat. clavis
CHEIROPTERE	CHEIROPTÉRE	<i>n.</i>	1) Ordin de mamifere adaptate la zbor, cu aripi formate dintr-o membrană întinsă între corp, membre și coadă (reprezentanți: liliacul, vampirul etc.).2) Animal din acest ordin. [Sil. -che-i-]	<fr. chéiropteres
CHEIȚĂ	CHEÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la cheie) 1) Cusătură care întărește locurile mai solicitate la obiectele de îmbrăcăminte.2) Cheotoare subțire făcută din ată. [Sil. che-i-]	/cheie + suf. ~iță
CHEL	CHEL cheálă (chei,		Care are chelie; pleșuv.	<turc. kel
CHELAR	CHELÁR ~i	<i>m. inv.</i>	Dregător care avea în grijă pivnițele și cămările boierești.	<sl. kelaru
A CHELĂLĂI	A CHELĂLĂ//Î ~iEște	<i>intrans.</i>	1) (despre câini) A scoate sunete ascuțite și tânguitoare; a scheuna.2) fig. pop. (mai ales despre copii) A plânge cu sunete dese. [Sil. -lă-i]	/Onomat.
CHELBAȘ	CHELBÁȘ ~ă (~i, ~e)	<i>reg.</i>	Care are chelbe.	<turc. kelbaşlı
CHELBE	CHEÍLBE	<i>f.</i>	Stare patologică a organismului care provoacă căderea parțială a părului de pe cap; peladă.	/Din chelbaş

CHELBOȘ	CHELBOȘ // ŌȘ ~oășă (~ôși, ~oășe)	<i>reg.</i>	Care are chelbe.	/chelbe + suf. ~os
CHELFĂNEALĂ	CHELFĂN // EĂLĂ ~éli	<i>f. pop.</i>	Bătaie zdravănă. [Sil. -nea-lă]	/a chelfăni + suf. ~eală
A CHELFĂNI	A CHELFĂN // Î ~ésc	<i>tranz.</i>	1) pop. A bate tare; a aghesmui.2) fig. A musta cu asprime.	/Orig. nec.
A CHELI	A CHEL // Î ~ésc	<i>intrans.</i>	A pierde părul de pe cap; a deveni chel; a pleșuvi.	/Din chel
CHELICER	CHELICÉR ~e	<i>m.</i>	Apendice al arahnidelor cu care prind hrana.	/<fr. chélicere
CHELIE	CHELÎ // E ~i	<i>f.</i>	1) Cădere totală sau parțială a părului de pe cap, provocată de diferite boli; pleșuvie; calviție.2) Porțiune a capului de pe care a căzut definitiv părul; pleșuvie. [Art. chelia; G.-D. cheliei; Sil. -li-e]	/chel + suf. ~ie
CHELNER	CHÉLNER ~i	<i>m.</i>	Lucrător însărcinat cu deservirea consumatorilor într-un local de alimentație publică; ospătar.	/<germ. Kellner
CHELNERIȚĂ	CHÉLNERIȚĂ // Ă ~e	<i>f.</i>	Lucrătoare care deservește consumatorii într-un local de alimentație publică. [G.-D. chelneriței]	/chelner + suf. ~iță
CHELOID	CHELOÍD ~e	<i>n.</i>	Formație fibroasă a pielii, care apare pe locul unei cicatrici. [Sil. -lo-id]	/<fr. chéloïde
CHELONIAN	CHELONI // ÂN ~éni	<i>m.</i>	1) la pl. Subclasă de reptile cu corpul protejat de o carapace osoasă (reprezentant: broasca-țestoasă).2) Animal din această subclasă. [Sil. -ni-an]	/<fr. chéloniens
A CHELTUI	A CHELTU // Î ~iésc	<i>tranz.</i>	1) (bani) A folosi în calitate de contravaloare (pentru mărfuri, servicii prestate etc.).2) (bani, avere) A folosi în mod nechibzuit; a risipi; a irosi.3) (bunuri materiale) A întrebuința pentru a-și satisface cerințele proprii sau pentru a obține alte produse; a consuma.	/<ung. költeni
A SE CHELTUI	A SE CHELTUÍ mă	<i>intrans.</i>	A-și risipi forțele intelectuale sau fizice.	/<ung. költeni
CHELTUIALĂ	CHELTU // IALĂ ~iéli	<i>f.</i>	1) Consum de bani, de bunuri materiale, de muncă etc. pentru satisfacerea necesităților de producție sau individuale.2) Rubrică dintr-un registru contabil unde se înscriu sumele cheltuite. [G.-D. cheltuielii; Sil. -tu-ia-]	/a cheltui + suf. ~eală
CHELTUITOR	CHELTUIT // ŌR ~oăre (~ôri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	Care cheltuie mult și fără rost; risipitor. [Sil. -tu-i-]	/a cheltui + suf. ~tor
A CHEMA	A CHEMÁ chem	<i>tranz.</i>	1) A cere să vină mai aproape sau undeva (rostind numele celui poftit).2) A impune (în mod oficial) să se prezinte într-un anumit loc. • ~ la ordine a cere respectarea disciplinei.3) (persoane, colectivități) A determina printr-o chemare (să efectueze o acțiune). • ~ sub arme (sau sub drapel) a mobiliza.4) (fapte, evenimente din trecut) A aduce în memorie; a evoca.	/<lat. clamare
A SE CHEMA	A SE CHEMÁ mă	<i>intrans.</i>	A purta un nume; a se numi.	/<lat. clamare
CHEMARE	CHEM // ĂRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A CHEMA. 2) Text oficial care conține un îndemn la o acțiune; proclamație.3) fig. Atitudine deosebită pentru un domeniu anumit de activitate.	/v. a chema
CHEMAT	CHEMÁ // T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A CHEMA.2) Care întrunește condițiile necesare pentru o anumită activitate.	/v. a chema

CHEMBRICĂ	CHEMBRÎ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Țesătură subțire bine apretată, vopsită într-o singură culoare, având diferite întrebuițări (în legătorie, la confecționarea îmbrăcăminte de vară).	/<engl. cambric
CHEMIGRAFIE	CHEMIGRAFÎE	<i>f.</i>	Tehnică a gravării clișeele tipografice pe cale chimică. [Art. chemigrafia; G.-D. chemigrafiei; Sil. -fi-e]	/<fr. chémigraphie
CHENAF	CHENÁF ~i	<i>m.</i>	Plantă anuală cu tulpina înaltă, acoperită cu țepi, frunze palmat-compuse, flori mari, galbene cu pete roșietice la bază, din care se extrag fibre textile.	/Orig. nec.
CHENAR	CHENÁR ~e	<i>f.</i>	1) Element (decorativ) care încadrează un obiect (fereastră, covor etc.). 2) Broderie cusută pe marginea unei țesături.	/<turc. kenar
A CHENĂRUI	A CHENĂRU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	(obiecte) A prevedea cu un chenar.	/chenar + suf. ~ui
CHENZINAL	CHENZINÁL ~ă	<i>rar</i>	Care ține de chenzină; propriu chenzinei.	/chenzină + suf. ~al
CHENZINĂ	CHENZÍN//Ă ~e	<i>f. rar</i>	1) Retribuția unui salariat pe cincisprezece zile. 2) Perioadă de timp pentru care se plătește această retribuire. [G.-D. chenzinei]	/<fr. quinzaine
CHEOTOARE	CHEOT//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	1) Mic ochi (de ață, de șiret, de stofă etc.) la un obiect de îmbrăcăminte prin care se trece nasturele pentru a încheia haina. 2) Tăietură mică pe reverul unei haine. [G.-D. cheotorii; Sil. che-o-toa-]	/<lat. clautoria
CHEPENG	CHEPÉNG ~uri	<i>n.</i>	1) Ușă sau capac orizontal sau ușor înclinat în podeaua unei încăperi sau în puntea unei nave; trapă. 2) înv. Oblon rulant la ușa sau la fereastra unui magazin.	/<turc. kepenk
CHERAMZIT	CHERAMZÍT	<i>n.</i>	Material poros obținut prin arderea unor argile speciale și folosit la fabricarea betonurilor ușoare.	
CHERATINĂ	CHERATÍNĂ	<i>f.</i>	Substanță proteică solidă care intră în componența părului, a penelor, a unghiilor etc.	/<fr. kératine
CHERATITĂ	CHERATÍ//TĂ ~te	<i>f.</i>	Stare patologică a organismului care provoacă o inflamație acută sau cronică a corneei ochiului.	/<fr. kératite
CHERATOPLASTIE	CHERATOPLASTÍE	<i>f.</i>	Operație chirurgicală de înlocuire a corneei bolnave printr-o cornee normală. [Art. cheratoplastia; G.-D. cheratoplastiei; Sil. -ti-e]	/<fr. kératoplastie
CHERATOSCOPI	CHERATOSC//ÓP	<i>n.</i>	Aparat pentru măsurarea astigmatismului vizual.	/<fr. kératoscope
A CHERCHELI	A CHERCHEL//Î ~esc	<i>tranz. pop.</i>	A face să se cherchelească; a ameți; a afuma; a aghesmui.	/cf. ung. kérkedni
A SE CHERCHELI	A SE CHERCHEL//Î mă ~esc	<i>intrans. pop.</i>	A se îmbăta ușor; a se ameți; a se afuma; a se aghesmui.	/cf. ung. kérkedni
CHERCI	CHERCI	<i>m.</i>	Denumire comercială dată scrumbiei sărate și conservate.	/<rus. керта
CHEREM	CHERÉM	<i>n. pop.</i>	: A fi la ~ul cuiva a fi la dispoziția cuiva.	/<turc. kerem
CHERESTEA	CHEREST//EÁ ~éle	<i>f.</i>	1) Material lemnos semiprelucrat folosit în construcții. 2) Partea lemnoasă care constituie scheletul unei construcții; lemnărie. 3) fig. rar Structura sistemului osos al unei persoane. [G.-D. cherestei]	/<turc. keresté
CHERESTEGERIE	CHERESTEGERÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Depozit de cherestea. 2) Comerț cu cherestea. [Art. cherestegeria; G.-D. cherestegeriei; Sil. -ri-e]	/cherestegiu + suf. ~ărie

CHERESTEGIU	CHERESTEGÍ//U ~i	<i>m.</i>	1) Muncitor specializat în prelucrarea cherestelei.2) înv. Negustor de cherestea.	/<turc. keresteci
CHERHANA	CHERHANÁ ~le	<i>f.</i>	rar Construcție specială pe malul unei ape, destinată prelucrării și depozitării temporare a peștelui. [Art. cherhanaua; G.-D. cherhanalei]	/<turc. kerhané
CHERMESĂ	CHERMÉS//Ă ~e	<i>f. livr. rar</i>	Serbare la aer liber cu muzică și dans.	/<fr. kermesse
CHERSIN	CHERSÍN ~e	<i>n. pop.</i>	Covată mică în care se frământă aluatul pentru pâine.	/<turc. kersene
CHERVAN	CHERVÁN ~e	<i>n. înv.</i>	1) Car mare pentru transportarea mărfurilor și a persoanelor. 2) Caravană de care.	/<turc. kervan
CHESON	CHES//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Construcție specială, în formă de cutie, folosită la executarea de fundații sub apă sau la repararea unor nave sub linia de plutire. ~ cu compartimente. 2) Trăsură de artilerie prevăzută cu compartimente în care se transportă munițiile.	/<fr. caisson
CHESONIER	CHESONIÉR ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în executarea lucrărilor la cheson. [Sil. -ni-er]	/cheson + suf. ~ier
A CHESTIONA	A CHESTION//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A determina să răspundă (asupra unei probleme); a întreba; a interoga.2) (martori, inculpați) A supune unui interogatoriu; a interoga.3) rar (elevi sau studenți) A supune unui examen oral; a întreba; a asculta; a interoga; a examina. [Sil. -ti-o-]	/<fr. questionner
CHESTIONAR	CHESTIONÁR ~e	<i>n.</i>	1) Serie de întrebări puse după o anumită metodă în vederea realizării unei anchete.2) Formular în care este înscrisă această serie de întrebări. [Sil. -ti-o-]	/<fr. questionnaire
CHESTIUNE	CHESTIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Afacere care necesită rezolvare; treabă; problemă.2) Obiect al unei preocupări.3) Întrebare pusă de un examinator unui elev, student sau candidat.4) fam. Fapt divers; întâmplare. [G.-D. chestiunii; Sil. -ti-u-]	/<fr. question, lat. quaestio, ~onis
CHETĂ	CHÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Adunare, prin contribuție benevolă, a unor sume de bani pentru un anumit scop.	/<fr. quête
CHEZAȘ	CHEZÁȘ ~i	<i>m. pop.</i>	1) Persoană care garantează cu averea sa pentru cineva; garant.2) Persoană care își asumă responsabilitatea morală pentru altul.	/<ung. kezes
CHEZĂȘIE	CHEZĂȘÍ//E ~i	<i>f. înv.</i>	1) Obligație în virtutea căreia cineva asigură cuiva posibilitatea de a beneficia de un lucru, de un drept sau îl protejează pe cineva de o primejdie oarecare; garanție.2) Mijloc prin care se asigură executarea unei asemenea obligații; garanție.3) Obiect care servește drept asigurare a îndeplinirii unui angajament; garanție. [Art. chezășia; G.-D. chezășiei; Sil. -și-e]	/chezaș + suf. ~ie
A CHEZĂȘUI	A CHEZĂȘU//Í ~iesc	<i>tranz. înv.</i>	1) A asigura în calitate de chezaș; a garanta.2) A asigura printr-o chezășie.	/chezaș + suf. ~ui
CHIABUR	CHIABŪR ~i	<i>m. înv.</i>	Țăran bogat, care posedă pământ și importante mijloace de producție.	/<turc. kibar

CHIAR I	CHIAR I	<i>adv.</i>	1) Tocmai; întocmai; anume; exact. ~ el. ~ acum.2) Până și; încă și. Și-ar da ~ și viața.3) Într-adevăr; cu adevărat; în realitate. ~ pleacă!4) Încă. ~ din prima zi.5) (precedat de nici) Nici măcar. Nici ~ părinții n-au ce-i face.6) (urmat de o propoziție concesivă introdusă prin dacă) Și dacă. Intru ~ dacă nu mă poartă nimeni.	/<lat. clarus
CHIAR II	CHIAR II ~ă (~i, ~e)	<i>înv.</i>	(despre apă, lumină etc.) Care este lipsit de impurități; limpede; străveziu.	/<lat. clarus
CHIASM	CHIÁSM ~e	<i>n.</i>	Figură de stil care constă în reluarea inversată a două cuvinte sau expresii pentru a forma o antiteză. [Sil. chi-asm]	/<fr. chiasme
CHIBIȚ	CHIBÍȚ ~i	<i>m.</i>	Persoană care asistă, fără să joace, la o partidă de table, la jocul de cărți etc. [Acc. și chibiț]	/<germ. Kiebitz
A CHIBIȚA	A CHIBIȚ//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	A avea îndeletnicirea de chibiț; a fi chibiț.	/Din chibiț
CHIBRIT	CHIBRÍT ~uri	<i>n.</i>	Bețisor de lemn cu gămălie din material inflamabil, care servește la aprins focul.	/<turc. kibrit
CHIBRITELNIȚĂ	CHIBRITÉLNIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Suport în care se fixează cutia de chibrituri.	/chibrit + suf. ~elniță
A CHIBZUI	A CHIBZU//Í ~iesc		1. tranz. 1) (acțiuni, situații etc.) A judeca luând în considerare eventualele posibilități; a cumpăni; a cântări.2) (acțiuni) A prevedea din timp, elaborând un plan; a planifica.2. intrans. 1) A gândi adânc; a cugeta; a medita; a reflecta.2) A sta pe gânduri.	/<ung. képezni
A SE CHIBZUI	A SE CHIBZU//Í mă	<i>intrans.</i>	A se consulta (unul cu altul), pentru a lua o decizie.	/<ung. képezni
CHIBZUINȚĂ	CHIBZUÍNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Analiză atentă a situației.2) Judecată cumpănită.	/a chibzui + suf. ~ință
CHICĂ	CHÍCĂ chici	<i>f. pop.</i>	(mai ales la bărbați) Părul de pe cap, lung, lăsat pe umeri sau pe spate; plete. • A face cuiva chica topor a trage de păr; a bate zdravăn pe cineva. [G.-D. chicii]	/<sl. kyka
CHICHERIȚĂ	CHÍCHERIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Insectă care parazitează pe corpul oilor, hrănindu-se cu sângele lor.	/cf. bulg. kekerica
CHICHINEAȚĂ	CHICHIN//EÁȚĂ ~éte	<i>f. pop.</i>	Casă mică și săracăcioasă. [Sil. -nea-ță]	/cf. coteneață
CHICHION	CHICHI//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	rar Situație complicată și neplăcută; necaz. [Sil. chi-chi-on]	/<ngr. kikeón
CHICINETĂ	CHICINÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	(în unele apartamente) Încăpere mică, servind ca bucătărie.	/<engl. kitchen + suf. ~etă
CHICIURĂ	CHÍCIURĂ	<i>f.</i>	Strat subțire din cristale de gheață care se formează iarna pe ramurile copacilor și pe obiecte; promoroacă. [G.-D. chiciurii; Sil. chi-ciu-]	/<bulg. kițur
CHICLAZ	CHICLÁZ ~uri	<i>n. pop.</i>	Sulfat de fier de culoare verde, folosit în agricultură pentru combaterea dăunătorilor și în industrie drept colorant.	/cf. ung. kék
CHICOT	CHÍCOT ~e	<i>n.</i>	Izbucnire de râs înfundat.	/<bulg., sb. kikot
A CHICOTI	A CHICOT//Í ~esc	<i>intrans.</i>	A râde pe ascuns sau înfundat; a produce chicote.	/Din chicot

CHIETISM	CHIETÍSM	<i>m.</i>	1) Concepție etico-religioasă, condamnată de biserică, care preconizează contemplația mistică și neagă importanța practicilor rituale.2) Concepție care recomandă dobândirea liniștii sufletești prin adoptarea unei atitudini pasive și contemplative față de lume. [Sil. chi-e-]	/<fr. quiétisme, lat. quietismus
CHIFLĂ	CHÍFL//Ă ~e	<i>f.</i>	Produs de panificație de formă rotundă, preparat din făină albă de grâu. [G.-D. chiflei]	/<germ. Kipfel
CHIFTEA	CHIFT//EÁ ~éle	<i>f.</i>	Preparat culinar de formă rotundă, făcut din carne tocată și prăjit în grăsime. [G.-D. chiftelei; Sil. chif-tea]	/<turc. köfte
CHIFTERIȚĂ	CHÍFTERIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	reg. Insectă dăunătoare plantelor, cu corpul greoi, cu picioarele anterioare ca niște lopeți, care trăiește în pământ și se hrănește cu rădăcinile lor; coropișniță.	/v. coropișniță
A CHIFTI	A CHIFT//Í ~ésc	<i>intrans.</i>	1) (despre lichide) A ieși la suprafață la o apăsare ușoară.2) (despre obiecte, alimente îmbibate cu lichid) A elimina lichid sub acțiunea unei presiuni mici.	/Onomat.
CHIH LIMBAR	CHIH LIMBÁR ~e	<i>n.</i>	Rășină fosilă transparentă, divers colorată, provenită din unele specii de pini și folosită la fabricarea obiectelor de podoabă.	/<turc. kehlíbar
CHIH LIMBARIU	CHIH LIMBARÍ//U ~e (~i)		Care este de culoarea chihlimbarului; galben.	/chihlimbar + suf. ~iu
CHIL	CHIL	<i>n. anat.</i>	Lichid albicios vâscos, rezultat din digestia intestinală și resorbit pe cale limfatică în circulația generală. ~ intestinal.	/<lat. chylus, fr. chyle
CHILĂ I	CHÍL//Ă I ~e	<i>f. inv.</i>	Unitate de măsură pentru capacitate egală cu 430 de litri în Moldova și cu 680 de litri în Țara Românească.	/<turc. kilé
CHILĂ II	CHÍL//Ă II ~e	<i>f.</i>	Element principal din osatura unei nave, dispus pe fundul acesteia în plan longitudinal.	/<fr. quille
CHILDURI	CHÍLDURI	<i>f. pl. pop.</i>	: A vorbi în ~ a vorbi cu subînțelesuri.	/Orig. nec.
CHILIASM	CHILIÁSM	<i>n.</i>	Credință mistică într-o împărăție de o mie de ani a lui Hristos pe pământ, proprie unor secte (advențiști, martorii lui Iehova etc.). [Sil. chi-li-]	/<fr. chilikasme
CHILIE	CHILÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Cameră mică de locuit în-tr-o mănăstire.2) fig. Odaie de dimensiuni mici. [Art. chilia; G.-D. chilie; Sil. -li-e]	/<sl. keliija
CHILIFER	CHILIFÉR ~ă (~i, ~e):		Vase ~e vase limfatice care transportă chilul din intestin în circulația generală.	/<fr. chyliifere
CHILIM	CHILÍM ~uri	<i>n.</i>	1) Covor cu două fețe. 2) Broderie lucrată cu lână sau mătase pe etamină sau canava.	/<turc. kilim
CHILIPIR	CHILIPÍR ~uri	<i>n.</i>	1) Profit fără prea multă osteneală.2) Marfă luată cu preț foarte mic.	/<turc. kelepír
CHILIPIRGIU	CHILIPIRGÍ//U ~i	<i>m.</i>	Persoană care umblă după chilipiruri.	/<turc. kelepírci
CHILNĂ	CHÍLN//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	1) Ladă sau scândură într-o trăsură care servește drept scaun vizitiului.2) Partea din spate, mobilă, care închide coșul unui car sau al unei căruțe; codârlă. [Var. chelnă]	/<pol. kielnia
CHILOȚI	CHILÓȚI	<i>m.</i>	pl. Obiect de lenjerie sau de sport care acoperă corpul de la talie în jos până mai sus de genunchi.	/<fr. culotte

CHIMEN	CHÍMEN ~i	<i>m.</i>	1) Plantă erbacee umbeliferă, având frunze penate și flori mici, ale cărei semințe aromatice se folosesc ca mirodenii și în medicină.2) Semințele acestei plante; chimion.	/<ngr. kiminon
CHIMIC	CHÍMI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de chimie; propriu chimiei. Reacție ~că.2) Care aplică chimia și metodele ei. Curățătorie ~că. • Creion ~ creion care, pe umed, lasă urme foarte pronunțate ce se șterg greu.	/<fr. chimique
CHIMICALE	CHIMICÁLE	<i>f.</i>	pl. Nume generic dat produselor chimice folosite în gospodărie.	/<germ. Chemikalien
CHIMIE	CHIMÍE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul compoziției, structurii și al proprietăților substanțelor, precum și al transformărilor lor. ~ anorganică. ~ organică. [Art. chimia; G.-D. chimiei; Sil. chi-mi-e]	/<fr. chimie, lat. chimia
CHIMION	CHIMIÓN	<i>m.</i>	1) Plantă erbacee umbeliferă, având frunze penate și flori mici, ale cărei semințe aromatice se folosesc ca mirodenii și în medicină.2) Semințele acestei plante; chimen. [Sil. -mi-on]	/<turc. kimyon
CHIMIOTERAPIC	CHIMIOTERÁPI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de chimioterapie.	/<fr. chimiothérapique
CHIMIOTERAPIE	CHIMIOTERAPÍE	<i>f.</i>	Tratament al unor boli cu ajutorul substanțelor chimice. [Art. chimioterapie; G.-D. chimioterapiei; Sil. -pi-e]	/<fr. chimiothérapie
CHIMIR	CHIMÍR ~uri	<i>n.</i>	(în portul popular bărbătesc) Cingătoare lată din piele (ornamentată) prevăzută cu buzunare; șerpar. • A avea la ~ a avea bani.	/<turc. kemer
CHIMISM	CHIMÍSM	<i>n.</i>	Totalitate a reacțiilor chimice ce se produc în organism.	/<fr. chimisme
CHIMIST	CHIMÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Specialist în chimie. ~biolog.	/<fr. chimiste
A CHIMIZA	A CHIMIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (sol, materiale industriale etc.) A supune prelucrării chimice.2) (agricultura, industria) A înzestra cu mijloace chimice.	/<fr. chimiser
CHIMONOU	CHIMONÓU ~ri	<i>n.</i>	1) Croială de îmbrăcăminte în care mâneca este dintr-o singură bucată cu corsajul. Rochie ~.2) (în portul național japonez) Îmbrăcăminte croită astfel, purtată atât de bărbați, cât și de femei.	/<fr. kimono
CHIMVAL	CHIMVÁL ~e	<i>n. muz.</i>	Vechi instrument de percuție format din două talere de aramă care se lovesc unul de altul.	/<sl. kimvalu
CHIN	CHIN ~uri	<i>n.</i>	Suferință fizică sau morală intensă; durere. A îndura multe ~uri.	/<ung. kin
CHINCHINĂ	CHINCHÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Arbore exotic din coaja căruia se extrage chinină; arbore de chinină.	/<fr. quinquina
CHINDIE	CHINDÍ//E ~i	<i>f. pop.</i>	1) Perioadă de timp cuprinsă între amiază și apusul soarelui. Pe la ~i.2) Loc pe bolta cerească unde se află Soarele în această perioadă de timp.3) art. Dans popular asemănător cu sârba.4) Melodie după care se execută acest dans. [Art. chindia; G.-D. chindiei; Sil. -di-e]	/<turc. ikindi
CHINESTEZIC	CHINESTÉZI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de chinestezie; propriu chinesteziei.	/<fr. kinesthésique
CHINESTEZIE	CHINESTEZÍE	<i>f.</i>	Totalitate a simțurilor corpului omenesc, bazate pe sensibilitate, fără participarea văzului.	/<fr. kinesthésie

CHINEZ I	CHINÉZ I ~ă (~i, ~e)		Care aparține Chinei sau populației ei; din China.	/China n. pr. + suf. ~ez
CHINEZ II	CHINÉZ II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Chinei sau este originară din China.	/China n. pr. + suf. ~ez
CHINEZĂ	CHINÉZĂ	<i>f. art.</i>	Limba chinezilor.	/China n. pr. + suf. ~ez[ă]
CHINEZESC	CHINEZ//ÉSC ~ească (~ești)		Care ține de China; propriu Chinei. • Zid ~ a) zid construit în antichitate la hotarele de nord ale Chinei pentru a o apăra de invazii; b) factor care împiedică realizarea unei acțiuni.	/chinez + suf. ~esc
CHINEZEȘTE	CHINEZÉȘTE	<i>adv.</i>	1) În felul chinezilor; ca chinezii.2) În limba chineză.	/chinez + suf. ~ește
CHINEZOAICĂ	CHINEZOÁI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Femeie care face parte din populația de bază a Chinei sau este originară din China. [G.-D. chinezoacei]	/chinez + suf. ~oaică
CHINGĂ	CHÍN//GĂ ~gi	<i>f.</i>	1) Curea cu care se fixează șaua pe cal. • A strânge pe cineva în ~gi a constrânge pe cineva.2) Bară folosită pentru a uni părțile componente ale unei construcții, ale unui obiect etc. ~ la căpriori.3) tehn. Bandă lată care servește la fixarea mai multor piese. [G.-D. chingii]	/ <i>lat. clinga</i>
CHININĂ	CHINÍNĂ	<i>f.</i>	Substanță albă, cu gust amar, extrasă din coajă de chinchină și folosită ca medicament febrifug.	/ <i>fr. quinine</i>
CHINOROZ	CHINORÓZ	<i>n.</i>	Funingine foarte fină folosită la fabricarea unor vopsele, a cernelii de tipar etc.	/ <i>germ. Kienruss</i>
CHINOVAR	CHINOVÁR	<i>n.</i>	Colorant roșu folosit în pictură și în medicină; cinabru.	/ <i>bulg. kinovar</i>
CHINOVIAL	CHINOVÍAL ~ă		Care ține de chinovie; propriu chinoviei. [Sil. -vi-al]	/chinovie + suf. ~al
CHINOVIE	CHINÓVI//E ~i	<i>f. inv.</i>	Mănăstire mică unde călugării duceau o viață în comun.	/ <i>sl. kinovija</i>
CHINTAL	CHINTÁL ~e	<i>n.</i>	Unitate de măsură a greutateii (egală cu o sută de kilograme) folosită pentru cântărirea, mai ales, a cerealelor.	/ <i>fr. quintal</i>
CHINTĂ	CHÍNT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) muz. Interval dintre două sunete ale gamei la distanță de cinci trepte.2) (la jocul de cărți) Formație de cinci cărți consecutive și de aceeași culoare.	/ <i>it. quinta, fr. quinte</i>
CHINTESENȚĂ	CHINTEŚŃȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Parte care constituie esențialul a ceva (concepție, lucru, operă etc.).2) rar Substanță considerată de alchimiști drept al cincilea material al lumii (pe lângă pământ, aer, apă și foc). [G.-D. chintesentei]	/ <i>fr. quintessence, germ. Quintessenz</i>
A CHINUI	A CHINU//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) A face să se chinuie; a supune unui chin; a căzni.2) A supune unor necazuri; a necăji; a supăra. [Sil. -nu-i]	/chin + suf. ~ui
A SE CHINUI	A SE CHINUÍ mă chinui	<i>intrans.</i>	1) A se supune unui chin; a se căzni.2) A depune eforturi susținute; a se strădui din răputeri; a se căzni; a se munci; a se necăji; a se osteni; a se obosi. [Sil. -nu-i]	/chin + suf. ~ui
CHINUITOR	CHINUIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care ține de chin; propriu chinului; apăsător. O durere ~oare. [Sil. -nu-i-]	/a chinui + suf. ~tor
CHIOMP	CHIOMP chioámpă (chiompi, chioámpe)	<i>reg.</i>	1) Care nu vede bine.2) Care vedește lipsă de inteligență; nătărău; netot; prost. [Monosilabic]	/Orig. nec.

CHIOR	CHIOR chioară (chiori, chioáre)	<i>și substantiv al</i>	1) Care vede numai cu un ochi; care are numai un ochi teafăr.2) reg. Care nu vede deloc; orb. • A da ~ peste cineva a se lovi de cineva.3) Care vede rău la distanță; miop. 4) Care se uită cruciș; sașiu.5) fig. (despre surse de lumină) Care nu dă lumină suficientă.6) (despre lumină) Care nu luminează bine; slab.7): Apă chioară a) mâncare sau băutură rară și fără nici un gust; b) vorbărie goală. A nu avea para chioară a nu avea nici un ban.	/<turc. kör
A CHIORĂI	A CHIORĂI pers. 3 chiórăie	<i>intrans.</i>	(despre intestine) A produce un zgomot caracteristic mișcării gazelor din interior; a face „chior-chior“. [Var. a ghiorăi]	/Onomat.
CHIORĂȘ	CHIORĂȘ	<i>adv.</i>	: A se uita (sau a privi) ~ a) a se uita cruciș; b) a se uita rău, cu dușmănie la cineva. A da ~ prin ceva a merge (grăbit) fără a observa unde calcă.	/a chiorî + suf. ~aș
A CHIOR”	A CHIOR//” ~ăsc		1. intrans. 1) A-și pierde un ochi; a deveni chior.2) A vedea slab (temporar).3) (despre surse de lumină) A răspândi o lumină slabă.2. tranz. 1) A face să-și piardă un ochi; a face să devină chior.2) A face să vadă slab (temporar).3) fig. (persoane) A încerca să înșele.	/Din chior
A SE CHIORÎ	A SE CHIOR/Î mă	<i>intrans.</i>	A se uita cu atenție și cu prea multă curiozitate.	/Din chior
CHIOȘC	CHIOȘC ~uri	<i>n.</i>	1) Construcție mică pe stradă, în gări, pe stadioane, prevăzută cu o fereastră, prin care se vinde marfa (ziare, reviste, țigări etc.); gheretă.2) Mic pavilion într-un parc sau într-o grădină publică.	/<turc. köşk
CHIOȘCAR	CHIOȘCĂR ~i	<i>m.</i>	Vânzător într-un chioșc.	/chioșc + suf. ~ar
CHIOT	CHÍOT ~e	<i>n.</i>	Strigăt puternic și prelung care exprimă bucurie, izbândă etc. [Sil. chi-ot]	/chiu + suf. ~ot
A CHIOTI	A CHIOT/Í ~ésc	<i>intrans.</i>	(despre oameni) A scoate un strigăt ascuțit puternic și prelung (de bucurie, de chemare etc.); a produce chiote; a chiui; a hăuli. [Sil. chi-o]	/Din chiot
CHIP I	CHIP I ~uri	<i>n.</i>	1) Partea de dinainte a capului la om; față; obraz. Frumos la ~.2) Ansamblu de trăsături specifice feței; fizionomie; figură. Un ~ trist.3) Imagine a unei persoane redată prin desen, sculptură etc.; portret. 4) Formă particulară de a fi (a cuiva sau a ceva); mod; fel.	/<ung. kép
CHIP II	CHIP II	<i>adv.</i>	Ca să zic așa; vorba vine. ~urile a plecat. [Var. chipurile]	/<ung. kép
CHIPAROASĂ	CHIPAROÁS//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee decorativă cultivată pentru florile ei mari, albe sau roz, foarte mirositoare; tuberoză. [G.-D. chiparoasei; Sil. -roa-să]	/Din chiparos
CHIPAROS	CHIPARÓ//S ~și	<i>m.</i>	Arbore exotic, având frunzele veșnic verzi, lemn rezistent și puternic parfumat, folosit în scopuri decorative și în industrie; cipru.	/<ngr. kyparissi
CHİPEȘ	CHÍPEȘ ~ă (~i, ~e)	<i>pop.</i>	Care are aspect plăcut; chipos; arătos; prezentabil; aspectuos.	/<ung. képes
CHİPIU	CHİPÍ//U ~e	<i>n.</i>	Acoperământ pentru cap, asemănător cu o șăpcă rotundă, prevăzut cu cozoroc și purtat de ostașii anumitor unități militare. [Sil. chi-piu; Pl. și chipiuri]	/<fr. képi
CHİPOS	CHIP//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)	<i>pop.</i>	Care are aspect plăcut; chipeș; arătos; prezentabil; aspectuos.	/chip + suf. ~os

CHIR	CHIR	<i>m. înv.</i>	(titlu de politețe folosit în adresări) Domn, jupân.	/<ngr. kyr[ios]
CHIRALEISA	CHIRALÉISA	<i>interj.</i>	(se folosește ca formulă liturgică rostită de cei care însoțesc preotul la sărbătorile Bobotezei). [Sil. -lei-sa]	/<ngr. kyrie eléison
A CHIRĂI	A CHIRĂÍ pers. 3 chirăie	<i>intrans. pop.</i>	1) (mai ales greieri) A scoate sunete repetate și ascuțite caracteristice speciei.2) (despre găini) A scoate sunete guturale scurte și repetate caracteristice speciei; a face „câr-câr”; a cârâi.3) fig. depr. (despre persoane) A vorbi pe un ton strident. [Sil. chi-ră-i]	/Onomat.
A CHIRCI	A CHIRC//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	A face să se chircească. [Sil. chir-ci]	/Orig. nec.
A SE CHIRCI	A SE CHIRC//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	1) A-și micșora statura, ghemuindu-se; a se face ghem; a se ghemui.2) (despre ființe, plante) A se opri din dezvoltare, rămânând sau devenind mic; a degenera din punct de vedere biologic (din cauza unor condiții neprielnice); a se pipernici; a se prizări. [Sil. chir-ci]	/Orig. nec.
CHIRCITURĂ	CHIRCITŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	rar Ființă dezvoltată insuficient din punct de vedere fizic.	/a (se) chirci + suf. ~tură
CHIRIAC	CHIRI//ÁC ~éci	<i>m. pop.</i>	Insectă având corpul scurt și gros, de culoare neagră, antene lungi și subțiri, picioare adaptate la sărit, care emite un sunet pătrunzător prin frecarea picioarelor posterioare de elitre; greier. [Sil. -ri-ac]	/Onomat.
CHIRIAȘ	CHIRIÁȘ ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană (fizica sau juridică) care închiriază o locuință. [Sil. -ri-aș]	/chirie + suf. ~aș
CHIRIE	CHIRÍ//E ~i	<i>f.</i>	Sumă plătită pentru folosirea unui lucru închiriat (locuință, obiecte etc.). A da ceva cu ~. [Art. chiria; G.-D. chiriei; Sil. -ri-e]	/<bulg., sb. kirija
CHIRIGHIȚĂ	CHIRIGHÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Pasăre călătoare, de talie mică, cu ciocul și coada drepte, care trăiește pe lângă râuri și bălți și se hrănește cu pește.	/cf. caragață
CHIRIGIU	CHIRIGÍ//U ~i	<i>m. înv.</i>	Persoană care se îndeletnicea cu cărăușia; cărăuș; căruțaș.	/<turc. kiraci
CHIRILIC	CHIRÍLI//C ~că (~ci, ~ce):		Alfabet ~ vechi alfabet slav compus de călugărul Chiril în sec. IX.	/Chiril n. pr. + suf. ~ic
CHIROGRAFIC	CHIROGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de chirografie; propriu chirografiei.	/<fr. chirographique
CHIROGRAFIE	CHIROGRAFÍE	<i>f.</i>	Studiul liniilor și semnelor palmare și digitale ale mâinii. [Art. chirografia; G.-D. chirografiei; Sil. -fi-e]	/<fr. chirographie
CHIROMANT	CHIROMÁN//T ~tă (~ti, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care practică chiromanția.	/<it. chiromante
CHIROMANTIC	CHIROMÁNTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de chiromanție; propriu chiromanției.	/chiromant + suf. ~ic
CHIROMANȚIE	CHIROMANȚÍE	<i>f.</i>	Practică superstițioasă care pretinde că poate determina caracterul și prezice viitorul unei persoane prin interpretarea liniilor din palmă. [Art. chiromanția; G.-D. chiromanției; Sil. -ți-e]	/<it. chiromanzia
CHIRPICI	CHIRPÍCI	<i>m.</i>	Material de construcție în formă de cărămidă, făcut din lut și paie, uscat la soare și nears.	/<turc. kerpiç

CHIRURG	CHIRŪR//G ~gi	<i>m.</i>	Medic specializat în chirurgie.	/<lat. chirurgus, germ. Chirurg
CHIRURGICAL	CHIRURGICÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de chirurgie; propriu chirurgiei; operatoriu. Intervenție ~ă.	/<lat. chirurgicālis, fr. chirurgical
CHIRURGIE	CHIRURGÍE	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu tratamentul bolilor prin intervenții operatorii. • ~ estetică chirurgie care are drept scop să repare unele defecte neopatologice. [Art. chirurgia; G.-D. chirurgiei; Sil. -gi-e]	/<lat. chirurgia, fr. chirurgie
CHISEA I	CHIS//EÁ I ~éle	<i>f.</i>	Vas special în care se ține dulceața. [Art. chiseaua; G.-D. chiselei; Sil. chi-sea]	/<turc. kâse
CHISEA II	CHIS//EÁ II ~éle	<i>f. pop.</i>	Pungă în care se ține tutunul. [Art. chiseaua; G.-D. chiselei; Sil. chi-sea]	/<turc. kesé
CHISELIȚĂ	CHÍSELIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Fiertură din diferite fructe.2) Amestec de produse fierte, a cărui componență nu mai poate fi stabilită; terci. • A face pe cineva ~ a bate tare pe cineva. [G.-D. chiselitei]	/<bulg., sb. kiselica
CHISNOVAT	CHISNOVÁ//T ~tă (~ti, ~te)	<i>pop.</i>	Care face glume; căruia îi place șaga; glumeț.	/cf. ceh. kysny
CHIST	CHIST ~uri	<i>n.</i>	1) Tumoare benignă apărută în urma unor procese patologice.2) Înveliș protector pe care îl au unele animale inferioare aflate în condiții nefavorabile.3) Perioada larvară a teniei.	/<fr. kyste
CHISTIC	CHÍSTI//C ~că (~ci,		Care ține de chist; propriu chistului.	/<fr. kystique
CHIȘCAR	CHIȘCÁR ~i	<i>m.</i>	Pește dulcicol, de talie mică sau medie, având corpul lung și subțire, asemănător cu al șarpelui; țipar.	/cf. rus. piščar
CHIȘCĂ	CHÍȘ//CĂ ~te	<i>f. pop.</i>	1) Cârnăț de casă preparat din carne tocată și crupe.2) Tub flexibil prin care se transportă fluidele la distanțe mici.	/<ucr. kyška
CHIȘINĂUIAN I	CHIȘINĂU//IÁN I ~iână (~iéni, ~iéne)		Care aparține orașului Chișinău sau populației lui; din Chișinău.	/Chișinău n. pr. + suf. ~ian
CHIȘINĂUIAN II	CHIȘINĂU//IÁN II ~iână (~iéni, ~iéne)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația orașului Chișinău sau este originară din Chișinău.	/Chișinău n. pr. + suf. ~ian
CHIȘINĂUIANCĂ	CHIȘINĂU//IÁNCĂ ~iénce	<i>f.</i>	Femeie care face parte din populația orașului Chișinău sau este originară din Chișinău.	/chișinăuian + suf. ~că
CHIȘIȚĂ I	CHÍȘIȚ//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) (la animale copitate) Parte a piciorului situată între gleznă și coroană.2) Moțul de păr situat deasupra copitei.	/<bulg. kittica, sb. kitica
CHIȘIȚĂ II	CHÍȘIȚ//Ă II ~e	<i>f. inv.</i>	Pensulă pentru vopsit, confecționată dintr-un smoc de păr.	/<bulg. kitica
CHIȘLEAG	CHIȘLEÁG	<i>n.</i>	Produs lactat obținut prin fermentarea naturală a laptelui; lapte prins; lapte covășit; iaurt.	/<ucr. kisljak
CHIȘMIȘ	CHIȘMÍȘ	<i>n.</i>	Soi de struguri din care se fac stafide.	/<turc. kişmiş
CHIȘTOC I	CHIȘT//ÓC I ~oáce	<i>n.</i>	Muc de țigară.	/Orig. nec.
CHIȘTOC II	CHIȘTÓ//C II ~ci	<i>m.</i>	fig. Copil mic; prichindel; puradel.	/Orig. nec.
CHIT I	CHIT I	<i>adv. pop.</i>	: A fi ~ cu cineva a se achita cu cineva. ~ că... cu toate că...	/<fr. quitte

CHIT II	CHIT II ~uri	<i>n.</i>	Pastă formată dintr-un amestec de praf mineral și un aglomerant care se întărește la aer, având diferite întrebuințări în construcții (la fixarea geamurilor în cercevele, pentru astuparea găurilor din lemn în vederea vopsirii).	/<germ. Kitt
CHITANȚĂ	CHITÁNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Dovadă care atestă recepționarea sau restituirea a ceva (sume de bani, bunuri materiale etc.); recipisă. [G.-D. chitanței]	/<fr. quittance
CHITANȚIER	CHITANȚIÉR ~e	<i>n.</i>	Carnet cu foi detașabile pentru chitanțe. [Sil. -ți-er]	/chitanță + suf. ~ier
CHITARĂ	CHITĂR//Ă ~e	<i>f.</i>	Instrument muzical cu coarde, care emite sunete prin lovire sau ciupire cu degetele. [G.-D. chitarei]	/<it. chitarra
CHITARIST	CHITARÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Muzicant care cântă la chitară.	/chitară + suf. ~ist
CHITĂ	CHÍT//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	1) Mănunchi de flori; buchet.2) Mănunchi format din douăsprezece fuioare de in sau de cânepă.	/<sb. kita, ucr. kyta
A CHITI I	A CHIT//Í I ~esc	<i>tranz. pop.</i>	1) A prevede din timp, elaborând un plan; a planifica; a chibzui.2) A găsi de cuviință; a socoti; a crede; a gândi; a considera.3) (lucruri sau ființe) A face să devină (mai) frumos, adăugând elemente decorative; a împodobi; a înfrumuseța.	/<sb. kititi
A CHITI II	A CHIT//Í II ~esc	<i>tranz. reg.</i>	1) A lua drept țință (pentru armă); a ținți; a ochi.2) A alege din ochi; a arunca o privire.	/<sb. hititi
CHITIC	CHITÍ//C ~ci	<i>m.</i>	1) Denumire dată mai multor varietăți de pești mărunți.2) Pui de pește; peștișor. • A tăcea ~ a păstra tăcerea.	/cf. pitic
CHITINĂ	CHITÍNĂ	<i>f.</i>	Substanță organică din care este format scheletul exterior al unor insecte și crustacee.	/<fr. chitine
CHITINOS	CHITIN//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)	<i>biol.</i>	Care conține chitină; format din chitină.	/<fr. chitineux
CHITONAG	CHITONÁG	<i>n.</i>	Pastă consistentă obținută din gutui.	/cf. fr. cognac
CHITONOG	CHITON//ÓG ~oáge	<i>n.</i>	Unealtă în formă de țărș, folosită la săditul răsadului.	/Orig. nec.
CHITRĂ	CHÍTR//Ă ~e	<i>f.</i>	Fructul chitrului din care se face dulceață.	/Din chitru
CHITRU	CHÍTR//U ~i	<i>m.</i>	Arbore exotic spinos, cu flori mari de culoare albă și cu fructe comestibile, asemănătoare cu lămâile.	/<ngr. kitron
A CHITUI	A CHITU//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	1) (geamuri) A lipi cu chit, fixând de rama ferestrei.2) (suprafețe, tavane, pereți) A da cu chit (pentru a face neted).3) (găuri, crăpături etc.) A astupa cu chit (pentru a nivela cu restul suprafeței).	/chit + suf. ~ui
CHIT	CHIT	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda sunetul caracteristic emis de șoareci).	/Onomat.
A CHIȚĂI	A CHIȚĂÍ pers. 3 chítăie	<i>intrans.</i>	(despre șoareci, șobolani etc.) A scoate sunete stridente și repetate, caracteristice speciei.	/chiț + suf. ~ăi
A CHIȚCĂI	A CHIȚCĂÍ pers. 3 chítcăie	<i>intrans.</i>	(despre greieri, căței etc.) A scoate sunete prelungi și ascuțite.	
CHIȚCAN	CHIȚCÁN ~i	<i>m.</i>	Mamifer insectivor, asemănător cu șoarecele, având botul alungit, ochi mici și urechi ascunse în blană, care trăiește în păduri.	/a chițcăi + suf. ~an

CHIȚIBUȘ	CHIȚIBUȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Obiect lipsit de importanță; fleac; mărunțiș.2) pop. Manevră iscusită prin care se maschează realitatea; șiretlic; truc; tertip; stratagemă.	/Orig. nec.
CHIȚIBUȘAR	CHIȚIBUȘĂR ~ă (~i,	<i>m. și f.</i>	Persoană care dă importanță chițibușurilor.	/chițibuș + suf. ~ar
CHIȚIBUȘĂRIE	CHIȚIBUȘĂRI//E ~i	<i>f.</i>	Manifestare de chițibușar. [Art. chițibușăria; G.-D. chițibușăriei; Sil. -ri-e]	/chițibușar + suf. ~ie
CHIȚORAN	CHIȚORÁN ~i	<i>m.</i>	Șoarece mare de câmp.	/chiț[can] + suf. ~or- + suf. ~an
CHIU	CHIU	<i>n.</i>	: Cu ~, cu vai cu mare greutate. [Monosilabic]	/Onomat.
A CHIUI	A CHIUI chiui	<i>intrans.</i>	(despre oameni) 1) A scoate un strigăt ascuțit, puternic și prelung (de bucurie); a hăuli; a chioti.2) A declama chiuituri în timpul dansului; a striga. [Sil. chi-u-]	/Din chiu
CHIUITURĂ	CHIUITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) v. A CHIUI.2) Versuri glumețe sau satirice, strigate în timpul dansurilor populare; strigătură. [Sil. chi-u-i-]	/a chiui + suf. ~tură
CHIUL	CHIUL ~uri	<i>n. pop.</i>	Sustragere nemotivată de la muncă. • A trage ~ul a lipsi nemotivat de la lucru. A-i trage cuiva ~ul a-i juca cuiva festa; a păcăli pe cineva.	/<fr. cul
CHIULANGIU	CHIULANGÍ//U ~i	<i>m. pop.</i>	Persoană care trage chiulul.	/chiul + suf. ~angiu
A CHIULI	A CHIUL//Í ~esc	<i>intrans.</i>	A nu-și îndeplini conștiințios obligațiile. [Sil. chiu-]	/Din chiul
CHIUP	CHIUP ~uri	<i>n.</i>	Vas mare de lut, cu două torți, în care se păstrează alimente (miere, untură etc.).	/<turc. kúp
A CHIURETA	A CHIURET//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(formații sau țesuturi organice) A îndepărta cu ajutorul chiuretei în scop diagnostic sau terapeutic.	/<fr. cureter
CHIURETAJ	CHIURETÁJ ~e	<i>n. med.</i>	Intervenție chirurgicală constând în curățarea cu chiureta a unei mucoase (în special a uterului) de țesuturi bolnave. [Sil. chiu-]	/<fr. curetage
CHIURETĂ	CHIURÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Instrument chirurgical folosit la chiuretaj.	/<fr. curette
CHIUVEȚĂ	CHIUVÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Vas de metal smălțuit, de faianță sau de porțelan, care se fixează sub un robinet servind la spălat.2) Vas folosit pentru dezvoltarea clișeelelor fotografice. [Sil. chiu-ve-]	/<fr. cuvette
CHIVĂRĂ	CHÍV//ĂRĂ ~ere	<i>f. inv.</i>	Acoperământ pentru cap în formă de chipiu înalt, purtat de ostașii anumitor unități militare.	/<rus. kiver
CHIVERNISEALĂ	CHIVERNIS//EÁLĂ ~eli	<i>f. pop.</i>	1) Administrare a unei gospodării.2) Avere chivernisită de cineva. [Sil. -sea-lă]	/a chivernisi + suf. ~eală
A CHIVERNISI	A CHIVERNIS//Í ~esc	<i>trans. pop.</i>	1) A conduce în calitate de administrator.2) (avere, bunuri materiale) A dobândi prin muncă și sârguință; a aduna; a strânge; a agonisi. 3) A face să se chivernisească.	/<ngr. kyvérnisa
A SE CHIVERNISI	A SE CHIVERNIS//Í mă ~esc	<i>intrans. pop.</i>	1) A-și crea o situație materială bună în viață (fără a o merita); a se procopsi.2) A ajunge îndestulat.	/<ngr. kyvérnisa
CHIVOT	CHÍVOT ~uri	<i>n. bis.</i>	Cutie unde se păstrează cuminecătura. [Pl. și chivote]	/<sl. kivotu
CHIX	CHIX ~uri	<i>n. rar</i>	Rezultat negativ al unei acțiuni; eșec; insucces; nereușită. • A da ~ a da greș.	/<germ. Kicks
CI	CI	<i>conj.</i>	(exprimă un raport adversativ între două propoziții, de obicei negative) Dar; da; însă. Nu tăcea, ci răspunde o dată.	/<lat. quid

CIAN	CIÁN	<i>n. chim.</i>	Gaz incolor, foarte toxic, lacrimogen, cu miros de migdale amare, întrebuintat în sinteza organică. [Sil. ci-an]	/<fr. cyan, germ. Cyan
CIANHIDRIC	CIANHÍDRIC	<i>adj.</i>	: Acid ~ lichid volatil, foarte toxic, cu miros de migdale amare, folosit la combaterea dăunătorilor agricoli; acid prusic. [Sil. ci-an-]	/<fr. cyanhydrique
CIANOZĂ	CIANÓZĂ	<i>f.</i>	Colorație albastră a pielii sau a mucoaselor, apărută la unele boli cardiace sau pulmonare, datorită insuficienței de oxigen în sânge. [Sil. ci-a-]	/<fr. cyanose
CIANURĂ	CIANÚR//Ă ~i	<i>f. chim.</i>	Sare sau ester al acidului cianhidric; prusiat. ~ de potasiu. [Sil. ci-a-]	/<fr. cyanure
CIBERNETIC	CIBERNÉTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de cibernetică; propriu ciberneticii.2) Care se bazează pe principiile ciberneticii.	/<fr. cybernétique
CIBERNETICĂ	CIBERNÉTICĂ	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul matematic al sistemelor complexe de dirijare și de comunicație, precum și cu metodele de prelucrare a informației. [G.-D. ciberneticii]	/<fr. cybernétique, engl. cubernetics
CIBERNETICIAN	CIBERNETICI//ÁN ~ână (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Specialist în cibernetică. [Sil. -ci-an]	/<fr. cybernéticien
CICADĂ	CICÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	Insectă de talie medie, cu aripi străvezii, mai lungi decât corpul, care produce un țârâit strident și monoton; cicoare.	/<lat. Cicada
CICALĂ	CICÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	Persoană căreia îi place să cicălească; om cicălit.	/cf. it. cicalo
CICATRICE	CICATRÍC//E ~i	<i>f.</i>	1) Urmă lăsată pe piele de o rană.2) fig. Urmă lăsată de o suferință morală, de o durere mare. [G.-D. cicatricei]	/<lat. cicatrix, ~icis, fr. cicatrice
A CICATRIZA	A CICATRIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se cicatrizeze.	/<fr. cicatriser, lat. cicatrizare
A SE CICATRIZA	A SE CICATRIZ//Ă pers. 3 se ~căză	<i>intrans.</i>	1) (despre răni) A se strânge la loc, formând o cicatrice.2) fig. (despre dureri sufletești) A înceta să se mai manifesteze.	/<fr. se cicatriser, lat. cicatrizare
CICATRIZANT	CICATRIZÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre substanțe, medicamente, factori etc.) Care cicatrizează; care face ca o rană să se cicatrizeze.	/<fr. cicatrisant
CICĂ	CÍCĂ	<i>adv. pop.</i>	1) (atribuie celor spuse nesiguranță, îndoială etc.) Se zice că; se vorbește că. ~ era odată.2) Chipurile; vine vorba. ~ a înțeles totul.	/[zi]ce + că
A CICĂLI	A CICĂL//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	A deranja mereu cerând și reproșând diferite lucruri; a bate la cap; a morocăni; a bârâi; a sâcăi.	/Din cicală
CICĂLITOR	CICĂLIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care cicălește; sâcăitor.	/a cicăli + suf. ~tor
CICĂRÂC	CICĂRĂ//C ~ce	<i>n. pop.</i>	1) Unealtă casnică de depănat firele pe țevă (pentru războiul de țesut); sucală; rodan.2) Dispozitiv, alcătuit dintr-un val cu mâner, cu care se scoate apă din fântână.	/<ture. çikrik
CICERO	CÍCERO	<i>m.</i>	1) Garnitură de caractere tipografice (de 12 puncte).2) Corp de literă din această garnitură.	/<fr. cicéro
CICERONE	CICERÓN//E ~i	<i>m.</i>	Persoană care însoțește pe cineva (vizitatori, turiști, călători etc.) și dă explicații necesare; ghid; călăuză.	/<it. cicerone, fr. cicérone

CICLAMĂ	CICLĂM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Plantă erbacee decorativă, cu frunze dispuse în rozetă, cultivată pentru florile ei divers colorate și plăcut mirositoare.2) Floare a acestei plante. [G.-D. ciclamei]	/<it. ciclamino, fr. cyclamen
CICLIC	CÍCLI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care se produce în ciclu; cu proprietatea de a se realiza la intervale regulate; periodic. Criză ~că.2) (despre compuși chimici) Care este constituit din molecule ce formează un ciclu închis.3) (despre opere muzicale sau literare) Care conține câteva părți independente.	/<fr. cyclique
CICLICITATE	CICLICIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	Caracter ciclic. [Art. ciclicitatea; G.-D. ciclicității]	/ciclic + suf. ~itate
CICLISM	CICLÍSM	<i>n.</i>	Sport practicat cu biciclete speciale.	/<fr. cyclisme
CICLIST I	CICLÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de ciclism; propriu ciclismului. Cursă ~stă.	/<fr. cycliste
CICLIST II	CICLÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care merge cu bicicleta; biciclist.2) Sportiv care practică ciclismul.	/<fr. cycliste
CICLOBAL	CICLOBÁL	<i>n.</i>	Probă sportivă desfășurată între două echipe de cicliști, pe un teren special amenajat, constând în introducerea mingii în poarta adversarului lovind-o de pe bicicletă sau cu bicicleta.	/<fr. cycloball
CICLOCROS	CICLOCROS ~uri	<i>n.</i>	Cros cu bicicletele; cursă ciclistă.	/<fr. cyclocross
CICLOFAZOTRON	CICLOFAZOTR//ÓN ~oâne	<i>n.</i>	Instalație folosită ca ciclotron și ca fazotron.	/<fr. cyclophasotron
CICLOHEXAN	CICLOHEXÁN	<i>n. chim.</i>	Hidrocarbură ciclică saturată, cu șase atomi de carbon în moleculă, întrebuințată ca solvent, mai ales, la fabricarea fibrelor sintetice.	/<fr. cyclohexane
CICLOID	CICLOÍ//D ~dă (~zi, ~e)		Care este asemănător unui cerc. [Sil. -clo-id]	/<fr. cycloïde
CICLOIDAL	CICLOIDÁL ~ă (~i, ~e)	<i>geom.</i>	1) Care este caracteristic pentru o cicloidă.2) Care are forma unei cicloide. Curbă ~ă. [Sil. -clo-i-]	/<fr. cycloïdal
CICLOIDĂ	CICLOÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	geom. Linie curbă plană, descrisă de un punct al unui cerc, care se rostogolește (fără alunecare) pe o dreaptă fixă situată în planul cercului. [Sil. -clo-i-]	/<fr. cycloïde
CICLON	CICL//ÓN ~oâne	<i>n.</i>	1) Vânt foarte puternic, caracteristic, mai ales, zonelor tropicale, cu mișcare giratorie a aerului, însoțit de ploi torențiale; taifun; uragan.2) Aparat pentru separarea particulelor dispersate în aer sau într-un gaz cu ajutorul forței centrifuge.	/<fr. cyclone
CICLOP	CICLÓP ~i	<i>m.</i>	1) (în mitologia greacă) Ființă imaginară reprezentată în chip de monstru cu un singur ochi în frunte.2) biol. Gen de crustaceu dulcicol cu două antene înotătoare și cu un singur ochi.	/<fr. cyclope, lat. cyclops, ~opis
CICLOPIC	CICLÓPI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de ciclopi; propriu ciclopilor.	/ciclop + suf. ~ic
CICLOTIMIE	CICLOTIMÍ//E ~i	<i>f.</i>	Boală psihică care se manifestă prin trecerea bruscă și inexplicabilă de la veselie la depresiune. [Art. ciclotimia; G.-D. ciclotimiei; Sil. -mi-e]	/<it. cyclothymie
CICLOTRON	CICLOTR//ÓN ~oâne	<i>n.</i>	fiz. Instalație pentru accelerarea mișcării particulelor elementare în reacțiile nucleare.	/<fr. cyclotron

CICLOTURISM	CICLOTURÍSM	<i>n.</i>	Gen de turism în care deplasarea se face cu bicicleta.	/<fr. cyclotourisme
CICLOTURIST	CICLOTURÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care practică cicloturismul.	/<fr. cyclotouriste
CICLOTURISTIC	CICLOTURÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de cicloturism; propriu cicloturismului.	/cicloturist + suf. ~ic
CICLU	CÍCLU ~ri	<i>n.</i>	1) Ansamblu de fenomene care se produc în evoluția unui proces și care constituie un cerc închis. ~ de ardere. ~ anual de rotație a Pământului. • ~ geografic schimb succesiv al etapelor de dezvoltare a reliefului scoarței Pământului. ~ vital totalitate a fazelor de dezvoltare, prin care trece un organism pentru a deveni matur și capabil de a se reproduce.2) Succesiune de manifestări având o temă comună. ~ de conferințe. ~ de concerte.3) Lanț închis de atomi în molecula unor compuși chimici.4) Grupare a claselor în învățământ. ~ primar.5) Hemoragie fiziologică la femei, care se produce lunar; menstruație.	/<fr. cycle, lat. cyclus
CICOARE I	CIC//OÁRE I ~óri	<i>f.</i>	1) Plantă erbacee medicinală cu tulpina erectă și ramificată, cu frunze adânc și neregulat crestate și cu flori albastre.2) Surogat de cafea preparat din rădăcina acestei plante. [G.-D. cicorii; Sil. ci-coa-]	/<lat. cichoria
CICOARE II	CIC//OÁRE II ~óri	<i>f.</i>	Insectă de talie medie, cu aripi străvezii, mai lungi decât corpul, care produce un țârâit strident și monoton; cicadă.	/<lat. cicala
CICONIIFORMĂ	CICONIIFÓRM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Ordin de păsări de talie mare, cu ciocul conic, gâtul și picioarele lungi (reprezentanți: barza, ibisul, țigănușul, stârcul etc.).2) Pasăre din acest ordin. [Sil. -ni-i-]	/<fr. ciconiiformes
CIDRU	CÍDRU	<i>n.</i>	Băutură alcoolică slabă obținută prin fermentarea sucului de mere (sau a altor fructe).	/<fr. cidre
CIFOZĂ	CIFÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Proeminență patologică pe spate, care deformează trunchiul; cocoșă; gheb; gibozitate.	/<fr. cyphose
A CIFRA	A CIFR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (texte) A transpune într-un sistem de semne convenționale, folosind un cifru; a coda. ~ un mesaj.2) (indici economici, financiari etc.) A nota cu cifre; a evalua în cifre.	/<fr. chiffrer
CIFRATOR	CIFRATÓR ~i	<i>m.</i>	Lucrător specializat în cifrare.	/a cifrô + suf. ~tor
CIFRĂ	CÍFR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Semn convențional folosit pentru reprezentarea grafică a numerelor. 2) Cantitate exprimată numeric. ~ de afaceri. [G.-D. cifrei]	/<it. cifra, lat. cifra, fr. chiffre
CIFRIC	CÍFRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de cifre; exprimat prin cifre; numeric. Sistem ~.	/cifră + suf. ~ic
CIFRU	CÍFRU ~ri	<i>n.</i>	1) Sistem de semne convenționale, folosit pentru transmiterea unor informații secrete; cod.2) Combinație de semne (litere sau cifre), care permite deschiderea unei încuietori secrete. ~l seifului.	/<fr. chiffre
CIGHIR	CIGHÍR ~i	<i>m. pop.</i>	Fel de mâncare preparat din măruntaie (de porc, de miel etc.) tocate și înfășurate în prapur; drob.	/<turc. çeger

CIL	CIL ~i	<i>m.</i>	(la bacterii, infuzorii, alge etc.) Formație filiformă mobilă care servește la deplasarea sau la vehicularea unor secreții. ~ vibratil.	/<fr. cil
CILIAR	CILIÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care are formă de cil.2) Care este asemănător cu un cil; de tipul cilului. Mușchi ~. [Sil. li-ar]	/<fr. ciliaire
A CILIBI	A CILIB//Í ~esc	<i>tranz.</i>	reg. (mai ales bărbați) A găti, manifestând o grijă exagerată față de aspectul exterior; a ferechezui.	/Din cilibiu
CILIBIU	CILIBÍ//U ~e (~i)	<i>înv.</i>	(despre persoane) Care manifestă politețe; galant; politicos.	/<turc. çelevi
A CILINDRA	A CILINDR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (îmbrăcăminte rutieră, terasamente etc.) A îndesa, nivelând cu un compresor sau cu un tăvălug.2) (obiecte) A face să ia formă de cilindru.	/<fr. cylindrer
CILINDRIC	CILÍNDRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care are forma unui cilindru. Suprafață ~că.	/<fr. cylindrique
CILINDRIFORM	CILINDRIFÓRM ~ă (~i, ~e)		Care are forma unui cilindru; cilindric.	/<fr. cylindriforme
CILINDRU I	CILÍNDR//U I ~e	<i>n.</i>	Pălărie înaltă, de formă cilindrică, cu boruri înguste, purtată la ceremonii de bărbați; joben.	/<fr. cylindre, lat. cylindrus
CILINDRU II	CILÍNDR//U II ~i	<i>m.</i>	1) Suprafață descrisă de o dreaptă ce se mișcă paralel cu ea însăși, sprijinindu-se pe o curbă închisă.2) Corp geometric mărginit de o astfel de suprafață și de două plane paralele. Volumul ~ului. • ~ circular drept cilindru ale cărui baze sunt cercuri perpendiculare pe generatoare.3) Piesă sau organ de mașină având o asemenea formă, care se poate roti în jurul axei sale; sul. ~ cu aburi. • ~ de motor piesă tubulară în care se deplasează pistonul unui motor.	/<fr. cylindre, lat. cylindrus
CIMĂ	CÍM//Ă ~e	<i>f.</i>	Inflorescență a cărei axă principală se termină cu o floare.	/<fr. cyme
CIMBRIȘOR	CIMBRIȘÓR ~i	<i>m.</i>	Plantă erbacee aromatică cu flori divers colorate și cu frunze înguste, folosită în medicină.	/cimbru + suf. ~ișor
CIMBRU	CÍMBR//U ~i	<i>m.</i>	Plantă erbacee aromatică (uneori cultivată) cu tulpina erectă, foarte ramificată, cu frunze înguste și cu flori liliachii sau roz, punctate în roșu, folosită drept condiment.	/cf. gr. thymbra
CIMENT	CIMÉNT ~uri	<i>n.</i>	Substanță pulverulentă, obținută prin măcinarea clincherului, întrebuințată în lucrările de construcție ca liant. ~ artificial.	/<it. cemento, fr. ciment
A CIMENTA	A CIMENT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A acoperi cu un strat de mortar (pentru a lega trainic, pentru a face durabil etc.). ~ o construcție.2) fig. A face să se cimenteze.	/Din ciment
A SE CIMENTA	A SE CIMENT//Á se ~căză	<i>intrans.</i>	A se uni mai strâns; a deveni durabil; a se întări; a se consolida. Colectivul s-a cimentat.	/Din. ciment
CIMENTIST	CIMENTÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Muncitor care lucrează la o fabrică de ciment.	/ciment + suf. ~ist
A CIMILI	A CIMIL//Í ~esc		1. intrans. pop. A spune o cimilitură; a da de ghicit (o ghicitoare).2. tranz. (cuvinte) A transpune într-o cimilitură.	/Orig. nec.
CIMILITURĂ	CIMILITÚR//Ă ~i	<i>f. pop.</i>	Creație populară, uneori în versuri, cu caracter alegoric și metaforic, care cere identificarea unui obiect sau a unei ființe; ghicitoare.	/a cimili + suf. ~tură

CIMIȘIR	CIMIȘÎR ~i	<i>m.</i>	Arbore sau arbust ornamental, cu frunze ovale, veșnic verzi și cu flori galbene-verzui.	/<turc. çimişir
CIMITIR	CIMITÎR ~e	<i>n.</i>	Loc special unde se îngroapă morții; țințirim. ~ul eroilor. • ~ de mașini loc rezervat pentru depozitarea vehiculelor ieșite din uz.	/<ngr. kimitirion, it. cimitero
CIMOTIE	CIMÓTI//E ~i	<i>f. pop.</i>	Persoană înrudită prin alianță cu altă persoană; membru al aceleiași familii; rudă; neam. • Cu toată ~a cu toți ai casei; cu toată familia. [Art. cimotia; G.-D. cimotiei; Sil. -ti-e]	/<ung. csimota
CIMPANZEU	CIMPANZÉ//U ~i	<i>m.</i>	Maimuță antropoidă, de talie medie, cu membrele anterioare lungi, cu blana și pielea de culoare neagră și cu coada scurtă.	/<fr. chimpanzé
CIMPOI	CIMP//ÓI ~oáie	<i>n.</i>	Instrument muzical de suflat, alcătuit dintr-un burduf și din mai multe fluieri, care produc sunete la trecerea prin ele sub presiune a aerului din burduf. [Sil. cim-poi]	/<ung. csimpolya
CIMPOIAȘ	CIMPOIÁȘ ~i	<i>m.</i>	v. CIMPOIER.	/cimpoi + suf. ~aș
CIMPOIER	CIMPOIÉR ~i	<i>m.</i>	Persoană care cântă la cimpoi. [Sil. -po-ier]	/cimpoi + suf. ~ar
CIN	CIN ~uri	<i>n. inv.</i>	Treaptă într-o ierarhie (administrativă, diplomatică sau militară); stare socială; rang.	/<sl. cinu
A CINA	A CIN//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	A lua cina.	/<lat. cenare
CINABRU	CINÁBRU	<i>n.</i>	1) chim. Sulfură naturală de mercur sau de antimoniu, de culoare roșie, întrebuințată la prepararea vopselelor; vermillon.2) Colorant roșu, întrebuințat în pictură și în medicină; chinovar.	/<fr. cinabre
CINĂ	CÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Masă luată seara.2) Mâncare pregătită pentru masa de seară.3) Timp când se servește masa de seară. [G.-D. cinei]	/<lat. cena
A CINĂTUI	A CINĂTU//Î ~iesc	<i>tranz. reg.</i>	1) (păsări sau pește) A curăța (de pene, de solzi și de măruntaie) pentru a pune la fiert sau la fript. 2) fam. A bate foarte tare; a stâlci în bătaie.	/<ung. csinált
CINCANTIN	CINCANTÍN	<i>m.</i>	Varietate de porumb timpuriu, cu tulpina scurtă și cu bobul mărunț, portocaliu.	/<it. quintantino
CINCAR	CINCÁR ~i	<i>m. pop.</i>	Cal de cinci ani.	/cinci + suf. ~ar
A SE CINCHI	A SE CINCH//Î mă	<i>intrans.</i>	A sta în genunchi sau pe vine.	/Orig. nec.
CINCI I	CINCI I	<i>m.</i>	1) Număr constând din cinci unități. Adunați ~ cu ~.2) Cifra 5 sau V. 3) Obiect marcat cu cifra dată.	/<lat. cinque
CINCI II	CINCI II	<i>num. card.</i>	1) Patru plus unu. ~ case.2) (cu valoare de num. ord.) Al cincilea; a cincea.	/<lat. cinque
AL CINCILEA	AL CÍN//CILEA a ~cea	<i>num.</i>	ord. Care ocupă locul indicat de numărul cinci în ordinea numărării; care vine după al patrulea.	/cinci + le + a
CINCIME	CINCÍM//E ~i	<i>f.</i>	Fiecare dintre părțile egale ale unui întreg împărțit în cinci; a cincea parte din ceva.	/cinci + suf. ~ime
CINCINAL I	CINCINÁL I ~e	<i>n.</i>	Perioadă de cinci ani.	/<lat. quinquennalis, fr. quinquennal
CINCINAL II	CINCINÁL II ~ă (~i, ~e)		Care durează cinci ani; prevăzut pentru cinci ani.	/<lat. quinquennalis, fr. quinquennal

CINCISPREZECE I	CÍNCISPREZECE I	<i>m.</i>	1) Număr constând din cincisprezece unități. Adunați ~ cu cinci.2) Cifra 15 sau XV.3) Obiect marcat cu cifra dată.	/cinci + spre + zece
CINCISPREZECE II	CÍNCISPREZECE II	<i>num. card.</i>	1) Paisprezece plus unu. ~ cărți.2) (cu valoare de num. ord.) Al cincisprezecelea; a cincisprezecea.	/cinci + spre + zece
AL CINCISPREZECELEA	AL CÍNCISPREZE//CELEA a ~cea	<i>num.</i>	ord. Care ocupă locul indicat de numărul cincisprezece în ordinea numărării; care vine după al paisprezecelea. Ediția a ~cea.	/cincisprezece + le + a
CINCIZECI I	CINCIZÉCI I	<i>m.</i>	1) Număr constând din cincizeci de unități. Adunați ~ cu cinci.2) Cifra 50 sau L.3) Obiect marcat cu cifra dată.	/cinci + zece
CINCIZECI II	CINCIZÉCI II	<i>num. card.</i>	1) Patruzeci plus zece. ~ de scaune.2) (cu valoare de num. ord.) Al cincizecelea; a cincizecea.	/cinci + zece
AL CINCIZECILEA	AL CINCIZÉ//CILEA a ~cea	<i>num.</i>	ord. Care ocupă locul indicat de numărul cincizeci în ordinea numărării; care vine după al patruzeci și nouălea. A ~cea zi.	/cincizeci + le + a
CINE I	CÍNE I	<i>pron.</i>	interog. (se folosește pentru formularea unei întrebări) Care (anume)? ~ cântă? ~ vine? [G.-D. cui]	/<lat. quene
CINE II	CÍNE II	<i>pron.</i>	rel. (se folosește pentru a indica o persoană neidentificată) Cel care; cel ce. ~ știe carte are patru ochi. [G.-D. cui]	/<lat. quene
CINEAST	CINEÁ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Specialist în turnarea filmelor cinematografice. ~ amator. [Sil. -ne-ast]	/<fr. cinéaste
CINEFIL	CINEFÍL ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care iubește filmele cinematografice (și tot ce e legat de ele).	/<fr. cinéophile
CINEGETIC	CINEGÉTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>livr.</i>	Care ține de vânătoare; caracteristic vânătorii; vânătoresc. Artă ~că.	/<fr. cinématique
CINEL:	CINÉL: ~cinél	<i>interj.</i>	(expresie care se folosește drept formulă stereotipă la începutul unor ghicitori).	/Orig. nec.
CINEMA	CINEMÁ	<i>n.</i>	v. CINEMATOGRAF. Actori de ~.	/<fr. cinéma[tographe]
CINEMASCOP	CINEMASCÓP	<i>n.</i>	1) Procedeu de proiecție a filmelor pe un ecran lat.2) Film realizat prin acest procedeu.	/<fr. cinémascope
CINEMATECĂ	CINEMATÉ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Colecție de filme; filmotecă.2) Încăpere special amenajată pentru păstrarea și vizionarea filmelor vechi; filmotecă.	/<fr. cinémathèque
CINEMATIC	CINEMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de cinematică; caracteristic cinematografiei.	/<fr. cinématique
CINEMATICĂ	CINEMÁTIC//Ă	<i>f.</i>	Ramură a fizicii care se ocupă cu studiul mișcării corpurilor, indiferent de cauzele care produc mișcarea lor. ~a mecanismelor. [G.-D. cinematicii]	/<fr. cinématique
CINEMATOGRAF	CINEMATOGRÁF ~e	<i>n.</i>	1) Local special pentru demonstrarea publică a filmelor; cinema. ~ cu ecran lat.2) v. CINEMATOGRAFIE.	/<fr. cinématographe
A CINEMATOGRAFIA	A CINEMATOGRAFI//	<i>tranz.</i>	(imagini) A înregistra într-o anumită succesiune pe o peliculă (în vederea proiectării pe ecran); a filma; a ecraniza. [Sil. -fi-a]	/<fr. cinématographier
CINEMATOGRAFIC	CINEMATOGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de cinematografie; propriu cinematografiei. Industrie ~că.	/<fr. cinématographique

CINEMATOGRAFIE	CINEMATOGRAFÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Artă și tehnică filmării unor secvențe din realitate și a proiectării lor pe ecran, creând impresia unei realități vii; film.2) Ramură a culturii și a economiei naționale care se ocupă cu producția de filme. [Art. cinematografia; G.-D. cinematografiei; Sil. -fi-e]	/<fr. cinématographie
CINERAMĂ	CINERÁMĂ	<i>f.</i>	Procedeu de proiecție a filmelor panoramice pe un ecran semicircular.	/<fr. cinérama
CINERARĂ	CINERÁR//Ă ~e	<i>adj.</i>	: Urnă ~ vas în care se păstrează cenușa unui mort după incinerare; cenușar.	/<fr. cinéraire, lat. cinerarius
CINERARIA	CINERÁRIA	<i>f.</i>	1) Plantă erbacee ornamentală, cu frunze mari și cu flori divers colorate, adunate în capitule mari.2) Floare a acestei plante. [G.-D. cinerariei; Sil. -ri-a]	/<lat. cinéraria
CINEREPORTAJ	CINEREPORTÁJ ~e	<i>n.</i>	Reportaj cinematografic.	/<fr. cinématographique + reportage
CINESCOP	CINESC//ÓP ~oápe	<i>n. tehn.</i>	Tub electronic cu ajutorul căruia se realizează imaginile televizate.	/<fr. cinéscope
CINETEHNICĂ	CINETÉHNICĂ	<i>f.</i>	1) Ramură a tehnicii care se ocupă cu mijloacele de producere a filmelor.2) Tehnică cinematografică.	/<fr. cinématographique + technique
CINETIC	CINÉTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>fiz.</i>	Care ține de cinetică; propriu cineticii. • Energie ~că energie dezvoltată de un corp în mișcare.	/<fr. cinétique
CINETICĂ	CINÉTICĂ	<i>f.</i>	Ramură a fizicii care studiază legile mișcării corpurilor, ținând cont de forțele care acționează asupra lor. ~ chimică.	/<fr. cinétique
CINETOTERAPIE	CINETOTERAPÍE	<i>f.</i>	Terapie prin masaj efectuat cu ajutorul unor aparate și dispozitive speciale. [Art. cinetoterapia; G.-D. cinetoterapiei; Sil. -pi-e]	/<fr. cinétique + thérapie
CINEVA	CINEVÁ	<i>pron. nehot.</i>	1) O persoană necunoscută, neidentificată; careva. A venit ~. 2) fig. Om de vază. Vrea să fie ~.	/<fr. ciné + va
CINGĂTOARE	CINGĂT//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	1) Fâșie dintr-un material (pânză, piele etc.) care servește la încins sau la ajustat îmbrăcăminte; brâu; curea; cordon; centură.2) pop. Parte a corpului situată între șolduri și coaste; mijloc; talie; brâu.	/a [în]cinge + suf. ~ătoare
CINIC	CÍNI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv al</i>	Care ține de cinism; propriu cinismului. Om ~. • Filozofie ~că doctrină filozofică antică care propovăduia revenirea la natură, respingând normele și convențiile sociale și morale.	/<fr. cynique, lat. cynicus
CINISM	CINÍSM ~e	<i>f.</i>	1) Atitudine de ignorare ostentativă a moralei și a conveniențelor sociale general acceptate.2) înv. Concepție filozofică, care avea la bază o asemenea atitudine față de societate.	/<fr. cynisme, lat. cynismus
CINOCEFAL	CINOCEFÁL ~i	<i>m.</i>	1) la pl. Specie de maimuțe de talie mică, cu bot și coadă lungă (reprezentanți: babuinul, mandrilul etc.). 2) Maimuță din această specie.	/<fr. cynocéphale, lat. cynocephalus
CINOVNIC	CINÓVNI//C ~ci	<i>m. înv.</i>	Persoană angajată într-o funcție administrativă (având un rang inferior).	/<rus. tinovnik

CINOVNICESC	CINOVNIC//ESC ~ească (~ești)	<i>înv.</i>	Care ține de cinovnici; propriu cinovnicilor.	/cinovnic + suf. ~esc
CINSTE	CINST//E	<i>f.</i>	1) Calitate morală și sentiment al demnității, dreptății și conștiinciozității, care servesc drept călăuză în conduita omului; caracter onest; onestitate; probitate; integritate. E de o ~ ireproșabilă.2) Sentiment de înalt respect față de o persoană; considerație; deferență; condescendență. • Cu ~ a) așa cum se cuvine; b) în mod conștiincios. A trăi cu ~ a) a trăi fiind stimat; b) a trăi cinstit. A da ~ea pe rușine a-și pierde reputația; a se compromite. ~ și slavă formulă folosită pentru a sublinia stima deosebită de care se bucură cineva sau ceva. Pe ~ea mea!, pe cuvânt de ~ formule folosite pentru a întări o afirmație.3) Statornicie în sentimente și în obligații; fidelitate.4) Stare a unei persoane virgine; feciorie; virginitate.5) Semn distinctiv care se acordă cuiva pentru merite recunoscute; onoare. • Cu ~ cu onoare. De ~ care face cuiva onoare. În ~ea cuiva (sau a ceva) în onoarea, spre lauda cuiva sau a ceva. A avea ~ea să... a avea fericita ocazie. A-i face cuiva ~ a face ca cineva să fie demn de respect, de laudă.6) pop. Totalitate a regulilor respectate în cursul unei ceremonii. A fost primit cu multă ~.7) Onorarea a cuiva (în cererea de căsătorie). A fost primit cu multă ~.7) Onorarea a cuiva (în cererea de căsătorie).	/<sl. țisti
CINSTEȚ	CINSTÉȚ	<i>m.</i>	Plantă erbacee cu tulpina înaltă și cleioasă, cu frunze opuse și cu flori galbene punctate în brun.	/<ucr. țystec
A CINSTI	A CINST//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (persoane sau valori umane) A trata cu cinste maximă (izvorâtă dintr-un sentiment de apreciere deosebită).2) fam. (persoane) A trata (în semn de prețuire, de prietenie), mai ales, cu băutură.3) (băuturi alcoolice) A consuma fără a abuza.4) înv. (persoane) A răsplăti cu un dar sau cu un bacsis.	/<sl. țistiti
CINSTIT	CINSTÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A CINSTI.2) Care este corect și de bună-credință; onest; integru. Om ~.3) Care manifestă un atașament constant; care vădește statornicie în convingeri și sentimente; devotat; fidel.	/v. a cinsti
CINTEZ	CÍNTEZ ~i	<i>m.</i>	Bărbătușul cintezei.	/Din cintează
CINTEZĂ	CÍNTEZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Pasăre sedentară de talie mică, cu ciocul conic, scurt, și cu penajul cenușiu-verzui, cu o dungă albă de-a curmezișul aripilor.	/Orig. nec.
CINTEZOI	CINTEZÓI	<i>m.</i>	(augmentativ de la cinteze) v. CİNTEZ.	/cinteze + suf. ~oi
CINTRU	CÍNTR//U ~e	<i>n. arhit.</i>	1) Parte concavă interioară a unei bolți sau a unui arc.2) Cofraj care servește drept bază la construirea unei bolți sau a unui arc.	/<fr. cindre
CINZEACĂ	CINZ//EĂCĂ ~eci	<i>f.</i>	1) Veche unitate de măsură pentru lichide egală cu 0,16 litri. 2) Vas de sticlă cu această capacitate.	/Din cincizeci
CIOANDĂ	CIOÁND//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	Schimb de vorbe răstite, adesea ofensatoare, între două sau mai multe persoane; ceartă; sfadă. [Sil. cioan-dă]	/v. a se ciondăni

CIOARĂ	CIOĂR//Ă ciori	<i>f.</i>	Pasăre sedentară, de talie medie, cu cioc mare, puternic și cu penaj cenușiu sau negru. ~ gulerată. • Cât ~a în par o clipă; foarte puțin. Ce (sau cum) ciorile! ce (cum) naiba! A-l râde și ciorile se spune despre cineva, care a ajuns de râsul tuturor. [G.-D. ciorii; Sil. cioa-ră]	/Cuv. autoht.
CIOARSĂ	CIOĂRS//Ă ~e	<i>f.</i>	reg. Unealtă cu tăișul uzat, care taie rău. [G.-D. cioarsei]	/cf. ucr. țersati
CIOB	CIOB ~uri	<i>n.</i>	Bucată dintr-un vas spart; hârb. ~uri de oglindă. [Monosilabic]	/<turc. çöp
CIOBACĂ	CIOBĂ//CĂ ~ce	<i>f. inv.</i>	Luntre pescărească făcută dintr-un trunchi de copac scobit. [Sil. cio-ba-]	/<ucr. Țobak
CIOBAN	CIOBĂN ~i	<i>m.</i>	Persoană care are în grijă oile; păstor; oier; ovicultor. • Steaua ~ului a) luceafărul de seară; b) steaua polară. ~ul-cu-Oile denumire populară a constelației Lira; Oierul. [Sil. cio-ban]	/<turc. çoban
CIOBĂNAȘ	CIOBĂNAȘ ~i	<i>m.</i>	mai ales art. (diminutiv de la cioban) 1) Dans popular care redă scene din viața pastorală, executat de bărbați, în cerc, într-un tempo moderat și însoțit de strigături.2) Melodie după care se execută acest dans.	/cioban + suf. ~aș
CIOBĂNEASCĂ	CIOBĂNEĂSCĂ	<i>f.</i>	mai ales art. 1) Dans popular executat de bărbați, fiecare din ei ținând o bătă în mână, și însoțit de strigături; mocănească.2) Melodie după care se execută acest dans.	/cioban + suf. ~ească
CIOBĂNESC	CIOBĂN//ĂSC ~ească (~ești)		Care ține de ciobani; propriu ciobanilor; păstoresc. Câine ~.	/cioban + suf. ~esc
CIOBĂNEȘTE	CIOBĂNEȘTE	<i>adv.</i>	În felul ciobanilor; cum obișnuiesc ciobanii; ca ciobanii.	/cioban + suf. ~ește
A CIOBĂNI	A CIOBĂN//Ă ~esc		1. intranz. A practica ocupația de cioban; a fi cioban.2. tranz. A face să se ciobănească.	/Din cioban
A SE CIOBĂNI	A SE CIOBĂN//Ă mă	<i>intrans.</i>	A deveni cioban.	/Din cioban
CIOBĂNIE	CIOBĂNIE	<i>f.</i>	1) Ocupație a ciobanului; oierit.2) Stare de cioban. [Art. ciobănia; G.-D. ciobăniei; Sil. -ni-e]	/cioban + suf. ~ie
CIOBĂNIȚĂ	CIOBĂNÎȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Femeie care are în grijă oile; păstoriță; ovicultoare.2) Soție de cioban.	/cioban + suf. ~iță
A CIOBI	A CIOB//Ă ~esc	<i>tranz.</i>	(obiecte casante) 1) A prefăce în cioburi; a sparge în bucăți.2) A face să piardă o parte din margine; a știrbi.	/Din ciob
CIOC I	CIOC I	<i>interj.</i>	(se folosește, de obicei repetat, pentru a reda zgomotul produs de loviturile scurte, sacadate într-un obiect tare).	/Onomat.
CIOC II	CIOC II ~uri	<i>n.</i>	1) (la păsări) Formație cornoasă care constituie o prelungire a gurii; plisc; clant. • ~ul-berzei plantă erbacee mirositoare, cu tulpina erectă, cu frunze digitat-lobate și cu fructul o capsulă. ~întors pasăre migratoare acvatică, de talie mare, cu plisc subțire, întors în sus, cu picioare lungi și cu penaj alb-negru.2) fig. Parte terminală alungită și ascuțită a unui obiect; vârf.3) Barbă mică și ascuțită, lăsată să crească numai pe vârful bărbiei; barbișon; Țăcălie. Om care poartă ~.4) Gură subțiată și alungită a unui vas.5) depr. Gură a omului.	/Cuv. autoht.

CIOCAN I	CIOCĂN I ~e	<i>n.</i>	1) Unealtă formată dintr-un corp greu (de metal, de lemn etc.) de diferite forme, fixat pe un mâner, cu care se lucrează prin lovire. ~ de cizmărie. ~ de mână. • A fi (sau a se afla) între ~ și nicovală a fi la mare strâmtoare; a fi între două focuri.2) Mașină-unealtă folosită la prelucrarea unor materiale prin lovire. ~ mecanic.3) Unealtă care servește la lipirea pieselor metalice cu cositor sau cu alt aliaj. ~ de lipit.4) Instrument sportiv format dintr-o sferă de metal prinsă de un cablu de sârmă, folosit pentru probe de aruncare.5) înv. Dispozitiv instalat la o poartă, cu ajutorul căruia își anunțau venirea vizitatorii.	/<sl. ȝekanu
CIOCAN II	CIOCĂN II ~e	<i>n. pop.</i>	(la fructe și legume) Mijlocul tare; cocean; cotor. ~ de varză.	/<sl. ȝokan
CIOCĂLEU	CIOCĂLE//U ~i	<i>m.</i>	reg. Știulete cu sau fără boabe.	/<ung. csukló
CIOCĂNAR	CIOCĂNĂR ~i	<i>m.</i>	1) Muncitor specializat în manipularea unui ciocan, executând diferite operații (de nituire, de foraj etc.).2) peior. Muncitor necalificat.	/ciocan + suf. ~ar
CIOCĂNAȘ	CIOCĂNAȘ ~i	<i>m. înv.</i>	(diminutiv de la ciocan) Muncitor care sparge cu ciocanul sarea în ocină.	/ciocan + suf. ~aș
CIOCĂNEL	CIOCĂNÉL ~e	<i>n. muz.</i>	(diminutiv de la ciocan) Bețșor pentru producerea sunetelor la unele instrumente muzicale, prin lovirea coardelor.	/ciocan + suf. ~el
A CIOCĂNI	A CIOCĂN//Î ~ésc		1. intranz. 1) A bate cu ciocanul (sau cu un alt obiect).2) A produce un zgomot prin lovirea repetată (într-un obiect tare); a bocăni. ~ la ușă.2. tranz. 1) med. A examina prin lovituri ușoare cu degetul (sau cu un instrument).2) (persoane) A deranja întruna și insistent cu același lucru; a pisa; a plictisi; a necăji.3) (mai ales copii) A bate ușor.	/Din ciocan
CIOCĂNIT	CIOCĂNÍT ~uri	<i>n.</i>	1) v. A CIOCĂNI. 2) Zgomot caracteristic produs de o ființă sau de un obiect care ciocănește.	/v. a ciocăni
CIOCĂNITOARE	CIOCĂNIT//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	Pasăre sedentară, de talie mijlocie, cu cioc puternic și cu penaj viu colorat, care ciocănește coaja copacilor în căutarea viermilor cu care se hrănește; ghionoaie. [G.-D. ciocănitarii]	/a ciocăni + suf. ~toare
CIOCĂRLAN	CIOCĂRLÁN ~i	<i>m.</i>	1) Pasăre sedentară de talie mică, cu un moț pe cap, cu picioare lungi și cu penaj brun-cenușiu.2) reg. Bărbătușul ciocărliei.	/cioc + îrlă + suf. ~an
CIOCĂRLIE I	CIOCĂRLÍ//E I ~i	<i>f.</i>	Pasăre cântătoare de câmp, sedentară, de talie mică, cu penajul pestriț, al cărei zbor se caracterizează prin înălțări și coborâri precipitate. [Sil. cio-câr-li-e]	/cioc + îrlă + suf. ~ie
CIOCĂRLIE II	CIOCĂRLÍ//E II	<i>f.</i>	mai ales art. 1) Cântec popular care imită trilarile păsării cu același nume.2) Dans popular, executat după melodia acestui cântec. [Art. ciocărlia; G.-D. ciocărliei; Sil. -li-e]	/cioc + îrlă + suf. ~ie
A CIOCĂRTI	A CIOCĂRT//Î ~ésc	<i>tranz.</i>	1) (un obiect) A tăia la nimereală în bucăți mărunte; a bucăți; a ciopârți.2) (lemn, pietre etc.) A tăia desprinzând așchii sau bucăți (pentru a da o anumită formă); a ciopli.	/v. a ciopârți

CIOCHINĂ	CIOCHÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Partea dindărăt a șeii (de obicei, bifurcată), de care se poate atârna un bagaj. • A lega (a atârna) la ~ a lăsa în voia soartei.2) pop. Os rotund de la glezna piciorului. [Sil. cio-chi-]	<turc. çikin
CIOCLEJ	CIOCLÉJ ~i	<i>m. reg.</i>	1) Tulpină de porumb cu tot cu frunze (și cu pănuși), după culegerea, știuleților; hlujan; strujan.2) rar Parte dinspre rădăcina porumbului sau a florii-soarelui, care rămâne după recoltare. [Sil. cio-clej]	/Orig. nec.
CIOCLOVINĂ	CIOCLOVÍN//Ă ~e	<i>f. inv.</i>	depr. Om al stăpânirii, parvenit, arogant și îngâmfat.	/Orig. nec.
CIOCLU	CIÓCL//U ~i	<i>m.</i>	Persoană care transportă morții la cimitir.	/cf. bulg. tokla
CIOCNET	CIÓCNET ~e	<i>n.</i>	Zgomot apărut ca urmare a interacțiunii dintre corpuri tari. ~ de pahare. [Sil. cioc-net]	/a ciocni + suf. ~et
A CIOCNI	A CIOCNI//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (obiecte) A lovi ușor, producând zgomot; a izbi ușor. • ~ paharele a atinge ușor paharele, închinându-le în sănătatea sau în cinstea cuiva.2) (obiecte fragile) A face să crape, să plesnească.3) A face să se ciocnească.	/cf. bulg. tukna, ucr. koknuti
A SE CIOCNI	A SE CIOCNI//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) (despre obiecte tari, vehicule etc.) A se lovi, venind din direcții opuse; a se tampona.2) fig. (despre interese, idei etc.) A fi în contradicție; a se bate cap în cap; a se contrazice.3) fig. A intra în conflict. Armatele s-au ciocnit.	/cf. bulg. tukna, ucr. koknuti
CIOCNIȚ	CIOCNIȚ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A CIOCNI și A SE CIOCNI.2) fig. iron. Care nu este în toate mințile; țicnit. A fi cam ~.	/v. a (se)ciocni
CIOCNIȚURĂ	CIOCNIȚÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) v. A CIOCNI. 2) Urmă rămasă pe un obiect fragil în rezultatul unei ciocniri.	/a (se) ciocni + suf. ~tură
CIOCOI	CIOCÓI	<i>m. inv.</i>	1) peior. Persoană bogată, provenită din rândul arendașilor sau al vătafilor; boier parvenit.2) Persoană slugarnică cu intenții de parvenire.	/cioc + suf. ~oi
A SE CIOCOI	A SE CIOCO//Î mă ~iesc	<i>intrans.</i>	1) inv. A deveni ciocoi; a se boieri.2) A se comporta ca un ciocoi.3) fig. A căuta să câștige bunăvoința cuiva prin vorbe măgulitoare; a se linguși. [Sil. cio-co-i]	/Din ciocoi
CIOCOIESC	CIOCO//IÉSC ~iască (~iști)		Care ține de ciocoi; propriu ciocoilor. [Sil. cio-co-iesc]	/ciocoi + suf. ~esc
CIOCOIME	CIOCOÍME	<i>f. inv.</i>	peior. (colectiv de la ciocoi) 1) Totalitate a ciocoilor (dintr-o țară sau dintr-o localitate).2) Mulțime de ciocoi. [Sil. cio-co-i-]	/ciocoi + suf. ~ime
CIOCOISM	CIOCOÍSM	<i>n. inv.</i>	1) Comportare de ciocoi.2) Atitudine a celui care este slugarnic; slugărnicie; servilism.	/ciocoi + suf. ~ism
CIOCOLATĂ	CIOCOLÁT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Produs în formă de pastă solidificată, obținut din pulbere de cacao, zahăr și ingrediente.2) Băutură dulce, pregătită din acest produs. O ceașcă de ~. • Unt de ~ unt amestecat cu ciocolată. [Sil. cio-co-]	<it. ciocolata
CIOCOLATIU	CIOCOLATÍ//U ~e (~i)		Care este de culoarea ciocolatei; cafeniu-închis. [Sil. cio-co-la-tiu]	/ciocolată + suf. ~iu

CIOFLINGAR	CIOFLINGĂR ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care nu are preocupări serioase; om de nimic; pierde-vară; târâie-brâu.2) înv. peior. Țăran care purta haine (sărăcăcioase) orășenești; pantalonar.	/cf. germ. Schuhflicker
CIOHODAR	CIOHODĂR ~i	<i>m.</i>	(în Moldova medievală) 1) Dregător la curtea domnească care avea în grijă încălțăminte domnului.2) Slugă la turci care însoțea pe demnitari. [Sil. cio-ho-]	/<turc. çuhadar
CIOINAG	CIOINĂ//G ~ge	<i>n. înv.</i>	Cuțit cu lama scurtă și încovoiată la vârf, folosit în viticultură și în pomicultură; cosor. [Sil. cioi-nag]	/Orig. nec.
CIOLAC	CIOLĂ//C ~că (~ci, ~ce)	<i>în.</i>	1) (despre mâini) Care este retezat; ciunt.2) (despre persoane) Care are o mână retezată; care nu are o mână.	/<turc. çolak
CIOLAN	CIOLÂN ~e	<i>n.</i>	1) Os de animal tăiat. • A da (cuiva) un ~ de ros a promova pe cineva într-un post avantajos, din care se poate trage anumite foloase. A scăpa ~ul din mână a pierde o situație privilegiată. A umbla după ~e a căuta venituri ușoare.2) Parte a corpului omenesc; mădular; membru.3) Parte constitutivă a scheletului; os. • A-și odihni ~ele a se întinde pentru odihnă. A-i trece (cuiva) ~ prin ~ a fi foarte obosit. A i se muia ~ele a se slei de puteri. A-i rupe (sau a-i muia, a-i frânge) (cuiva) ~ele a bate foarte tare (pe cineva). A-i putrezi ~ele a fi mort de mult timp. A-i rămâne ~ele (pe undeva) a muri prin străini.	/<sl. tlanu
CIOLĂNOS	CIOLĂN//ÓS ~oasă (~ôși, ~oăse)		(despre persoane sau despre corpul lor) Care are ciolane mari; cu articulații proeminente; osos. Mână ~oasă.	/ciolan + suf. ~os
CIOLPAN	CIOLPÂN ~i	<i>m. pop.</i>	1) Trunchi de arbore uscat, rămas în pământ.2) Arbore bătrân.	/Orig. nec.
CIOLTAR	CIOLTĂR ~e	<i>n. înv.</i>	Bucată de postav împodobită cu cusături, care se punea pe spinarea calului sub șa; valtrap.	/<turc. çultari
CIOMAG	CIOM//ĂG ~ége	<i>n.</i>	1) Băț lung și gros cu măciulie la unul dintre capete; băță; măciucă; ghioagă.2) Lovitură dată cu un astfel de băț.	/<turc. çomak
CIOMĂGAR	CIOMĂGĂR ~i	<i>m. pop.</i>	Persoană înclinată spre bătaie (cu ciomagul).	/ciomag + suf. ~ar
A CIOMĂGI	A CIOMĂG//Î ~ésc	<i>tranz.</i>	A bate tare (cu ciomagul); a zdrobi în băți; a cetlui; a îmblăți; a melestui.	/Din ciomag
A SE CIOMĂGI	A SE CIOMĂG//Î mă	<i>intrans.</i>	A face (concomitent) schimb de lovituri (cu cineva).	/Din ciomag
A SE CIONDĂNI	A SE CIONDĂN//Î mă ~ésc	<i>intrans.</i>	fam. A se certa ușor (pentru lucruri mărunte); a se ciorovăi; a se clănțâni.	/cf. sâs. schänden
A CIOPÂRȚI	A CIOPÂRȚ//Î ~ésc	<i>tranz.</i>	1) (un obiect) A tăia la nimereală în bucăți mărunte; a bucăți; a ciocârți.2) (un material, o piesă etc.) A lucra rău, inestetic, dând dovadă de neîndemânare.	/Din reg. ciopartă
A CIOPLI	A CIOPL//Î ~ésc	<i>tranz.</i>	1) (lemn, pietre etc.) A tăia desprinzând așchii sau bucăți (pentru a da o anumită formă); a ciocârți. 2) fig. (texte) A îmbunătăți prin redactare minuțioasă; a cizela; a șlefui.3) A face să se cioplească.	/<bulg. toplja, topljiti
A SE CIOPLI	A SE CIOPL//Î mă ~ésc	<i>intrans.</i>	(despre persoane) A-și forma deprinderi de comportare politicoasă; a deveni manierat; a se șlefui; a se cizela; a se civiliza.	/<bulg. toplja, topljiti

CIOPLITOR I	CIOPLIT//ÓR I ~oáre	<i>n.</i>	1) Rindea cu talpa curbată, folosită pentru cioplirea lemnului.2) Unealtă de oțel în formă de pană folosită la cioplit; daltă.3) Unealtă cu care se curăță copita calului.	/a ciopli + suf. ~tor
CIOPLITOR II	CIOPLIT//ÓR II ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Muncitor specializat în lucrări de cioplire (în piatră, în lemn etc.).	/a ciopli + suf. ~tor
CIOPLITURĂ	CIOPLITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Obiect făcut prin cioplire.2) Așchie desprinsă prin cioplire. 3) col. Mulțime de așchii, rezultate din cioplire.	/a ciopli + suf. ~tură
CIOROR	CIOR//ÓR ~oáre	<i>n. inv.</i>	1) Grup mare de animale de același fel care umblă împreună; turmă; cârd. Un ~ de oi.2) fig. peior. Mulțime neorganizată de oameni; gloată. [Sil. cio-por]	/<ung. csoport(t)
CIORAP	CIORÁP ~i	<i>m.</i>	mai ales la pl. Obiect de îmbrăcăminte tricotat care se îmbracă pe picior. ~i pentru bărbați. ~i de mătase. ~i de damă. • ~i medicinali ciorapi elastici folosiți pentru combaterea varicelor. [Sil. cio-rap]	/<turc. çorap
CIORĂPĂREASĂ	CIORĂPĂR//EĂSĂ ~ése	<i>f.</i>	Lucrătoare specializată în confecționarea ciorapilor.	/ciorap + suf. ~ăreasă
CIORĂPĂRIE	CIORĂPĂRIE	<i>f.</i>	(colectiv de la ciorap) 1) Sortiment de ciorapi.2) Magazin (sau raion într-un magazin) în care se vând ciorapi.2) Ramură a industriei textile care produce ciorapi. [Art. ciorăpăria; G.-D. ciorăpăriei; Sil. -ri-e]	/ciorap + suf. ~ărie
CIORBĂ	CIÓRB//Ă ~e	<i>f.</i>	Fel de mâncare lichidă, pregătită din legume (uneori cu carne sau pește) și acrită cu borș. ~ de știucă. ~ de pui. • ~ lungă a) ciorbă cu mult lichid; ciorbă subțire; b) vorbărie multă, dar fără conținut; pălăvrăgeală. A se amesteca în ~a altuia a se amesteca în treburi străine. [G.-D. ciorbei; Sil. cior-bă]	/<turc. çorba
CIORCHINE	CIORCHÍN//E ~i	<i>m.</i>	1) Inflorescență cu flori grupate pe o axă centrală. ~ de vâzdoagă.2) (mai ales la vița de vie) Grup de fructe dezvoltate dintr-o inflorescență; strugure. ~ de fragă. [Sil. cior-chi-]	/<lat. circ[u]lină
A CIORDI	A CIORD//Í ~ésc	<i>tranz. fam.</i>	(lucruri mărunte) A fura cu abilitate; a șterpeli; a șterge.	/<fig. cior
CIORESC	CIOR//ÉSC ~ească		Care este caracteristic pentru ciori; propriu ciorilor.	/cioră + suf. ~esc
CIORNĂ	CIÓRN//Ă ~e	<i>f.</i>	Variantă inițială a unei lucrări; lucrare în primă redacție; schiță; concept. [G.-D. ciornei; Sil. cior-nă]	/<rus. ciornyj
CIOROI	CIORÓI ~	<i>m.</i>	Bărbătușul ciorii.	/cioră + suf. ~oi
A SE CIOROVĂI	A SE CIOROVĂ//Í mă ~iésc	<i>intrans. fam.</i>	A se certa ușor pentru lucruri mărunte; a se ciondăni; a se clănțani. [Sil. -vă-i]	/Orig. nec.
CIORPAC	CIORPÁ//C ~ce	<i>n.</i>	1) Căuș cu coadă lungă.2) Lingură mare de lemn.3) Unealtă de pescuit alcătuită dintr-un săculeț de plasă prins de capătul unui băț; minciog.	/<rus. țerpak
A CIORSĂI	A CIORSĂ//Í ~iésc	<i>tranz. reg.</i>	1) A tăia greu cu o cioarsă.2) (obiecte) A freca unul de altul. • ~ pereții a umbla de colo până colo fără rost. [Sil. cior-să-i]	/Din cioarsă
CIORSĂIT	CIORSĂIT ~uri	<i>n. pop.</i>	1) v. A CIORSĂI.2) Zgomot caracteristic produs de două corpuri în frecare.	/v. a ciorsăi
CIORTAN	CIORTÁN ~i	<i>m. pop.</i>	Crap de talie mijlocie. [Sil. cior-tan]	/<turc. çortan
CIORTOCRAP	CIORTOCRÁP ~i	<i>m.</i>	Crap de talie mare.	/ciortan + crap

A SE CIOȘMOLI	A SE CIOȘMOL//Î mă ~esc	<i>intrans. pop.</i>	1) A se suci în toate părțile (de neastâmpăr); a nu sta locului; a se zvârcoli; a se frământa; a se agita. ~ în pat.2) A sta în cumpănă; a nu se putea hotărî; a șovăi; a se codi; a se foi; a pendula; a ezita; oscila.	/Orig. nec.
CIOT	CIÓT ~uri	<i>n.</i>	1) v. CIOTCĂ.2) Porțiune rotundă, compactă și foarte tare dintr-o bucată de lemn; nod.3) Porțiune rotundă, compactă și foarte tare rămasă dintr-o scândură sau dintr-o bucată de lemn, după ce restul a fost tăiat, rupt sau consumat. ~ de creion. [Monosilabic]	/cf. it. ciotto
CIOTCĂ	CIÓT//CĂ ~ce	<i>f. reg.</i>	Parte din tulpina unui arbore care rămâne după tăierea acestuia. • A sta (a șede) ~ a) a sta (a șede) strâns lipiți unul de altul; b) a sta grămadă.	/cf. ung. csutka
CIOTUROS	CIOTUR//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) Care are (multe) cioturi; noduros. Arbore ~.2) fig. Care are articulații proeminente; noduros. Mâini ~oase.	/ciot + suf. ~os
CIOVICĂ	CIOVÍ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Pasăre marină sedentară, de talie mică, cu picioare lungi și cu coadă ca la rândunică; ciovică-de-mare. 2) Pasăre răpitoare, nocturnă, sedentară, asemănătoare cu bufnița, dar de talie mai mică.3) reg. Pasăre de baltă, migratoare, de talie mică, cu moț și cu penaj colorat; nagât; bibic. [Sil. cio-vi-]	/Onomat.
CIOZVÂRTĂ	CIOZVÂRT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) A patra parte dintr-un animal tăiat.2) Bucată mare de carne; halcă; hartan. [Sil. cioz-vâr-tă]	/<bulg. cetvârt
CIPERACEE	CIPERACÉE ~	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de plante erbacee cu tulpina în trei muchii, frunze pețiolate, cu flori mici și fructe achene (reprezentanți: câprișorul, pipirigul, rogozul etc.).2) Plantă din această familie. [Sil. -ce-e]	/<fr. cypéracées
CIPIC	CIPÍ//C ~ci	<i>m.</i>	mai ales la pl. 1) Obiect de încălțăminte fără tocuri, confecționat din postav sau din lână.2) Papuc de casă.	/<bulg. țepik
CIPOLIN	CIPOLÍN	<i>n.</i>	geol. Marmură albă, conținând și straturi de alte minerale.	/<it. cipolino
CIPRINICULTURĂ	CIPRINICULTÚRĂ	<i>f.</i>	Ramură a pisciculturii care se ocupă cu creșterea crapului.	/<fr. cypriniculture
CIPRINID	CIPRINÍD ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Familie de pești dulcicoli cu corpul alungit și cu gura fără dinți, majoritatea având mustăți (reprezentanți: crapul, linul, plătica etc.).2) Pește din această familie.	/<fr. cyprinidés
CIPRU	CÍPR//U ~i	<i>m.</i>	Arbore exotic, cu frunze veșnic verzi, cu lemn rezistent și parfumat, folosit în industrie și în scopuri decorative; chiparos.	/<lat. cypros
CIR	CIR ~uri	<i>n.</i>	reg. Parte lichidă din conținutul mămăligii care fierbe; mămăligă foarte moale; terci.	/cf. ucr. țyr
CIRAC	CIRÁ//C ~ci	<i>m. inv.</i>	1) Adept și continuator al cuiva într-un anumit domeniu; discipol; elev; ucenic.2) peior. Persoană servilă, care împărtășește fără rezerve părerile cuiva.	/<turec. çirac

CIRC	CIRC ~uri	<i>n.</i>	1) Gen de artă care cuprinde numere de acrobație, iluzionism, momente comice și prezentare de animale dresate. 2) Construcție prevăzută cu arenă și locuri pentru spectatori dispuse în amfiteatru, unde se dau spectacole de acest fel. 3) (în Roma antică) Loc destinat curselor de care și procesiunilor triumfale. 4) Adâncitură rotundă. • ~ glaciar adâncitură formată în sol ca rezultat al acțiunii unui ghețar; căldare glaciară. ~ lunar adâncitură circulară pe suprafața Lunii; crater lunar	/<lat. circus, fr. cirque
CIRCA	CÍRCA	<i>adv.</i>	(atribuie celor spuse o notă de aproximație) Cam vreo; la vreo; aproximativ. ~ trei mii de lei.	/<lat. circa
CIRCORAMĂ	CIRCORÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Sistem de filmare și de proiectare cinematografică pe un ecran circular instalat într-o sală rotundă. 2) Cinematograf cu un asemenea sistem.	/<rus. ʈirkorama
CIRCUIT	CIRCUÍT ~e	<i>n.</i>	1) Mișcare pe un cerc închis cu revenire la punctul inițial • ~ul capitalului mișcare a capitalului industrial în sfera producției (bani—marfă—bani). 2) Sistem de medii sau de conducte prin care circulă ceva (lichide, vapori, gaze, electricitate etc.). • ~ul apei în natură proces continuu de circulație a apei în diferitele ei stări. ~ electric ansamblu de fire, bune conducătoare de electricitate, care constituie un traseu închis pentru circulația unui curent.	/<fr. circuit, lat. circuitus
A CIRCULA	A CIRCULÁ cîrcul	<i>intrans.</i>	1) (despre pietoni, vehicule etc.) A se mișca (continuu) într-un anumit sens; a se deplasa încolo sau încoace (pe căile de comunicație). 2) (despre gaze, aer, lichide etc.) A se mișca (continuu) într-un circuit; a se schimba în permanență prin mișcare. 3) (despre bani) A fi în uz; a trece din mână în mână. 4) (despre zvonuri, vorbe, informații etc.) A trece de la unul la altul; a deveni cunoscut unui cerc larg de persoane.	/<fr. circuler, lat. circulari
CIRCULANT	CIRCULÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care circulă; aflat în circulație. Capital ~.	/<fr. circulant
CIRCULAR	CIRCULÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care are formă de cerc sau a unei sfere. Un spațiu ~. 2) (despre mișcări) Care descrie un cerc; giratoriu; rotativ. Corpul descrie o mișcare ~ă.	/<fr. circulaire, lat. circularis
CIRCULARĂ	CIRCULÁR//Ă ~e	<i>f.</i>	Dispoziție scrisă a unui organ superior, multiplicată și expediată organelor din subordine.	/<fr. circulaire
CIRCULATOR	CIRCULAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care ține de circulația sângelui; propriu circulației sângelui. • Aparat ~ totalitate a organelor care asigură circulația sângelui în organism; sistem cardiovascular.	/<fr. circulatoire, lat. circulatorius

CIRCULAȚIE	CIRCULĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A CIRCULA. 2) Mișcare circulară. ~a sevei în plante. • ~a banilor (sau mărfurilor) trecere a valorilor materiale de la un posesor la altul; schimb de valori. A pune (sau a introduce) în ~ a pune (sau a introduce) în uz. A scoate din ~ a scoate din uz. De mare ~ foarte răspândit. A fi în ~ a se afla în uz.3) Deplasare (a oamenilor sau a vehiculelor) pe o cale de comunicație; mișcare rutieră. Drum cu ~ intensă. [Art. circulația; G.-D. circulației; Sil. ți-e]	/<fr. circulation, lat. circulatio, ~onis
A CIRCUMCIDE	A CIRCUMCÍDE circumcíd	<i>tranz.</i>	A supune unei circumcizii.	/<lat. circumcidere
CIRCUMCIZIE	CIRCUMCÍZI//E ~i	<i>f.</i>	(la unele popoare semite) Ritual religios care constă în tăierea împrejur a prepuțului. [Art. circumcizia; G.-D. circumciziei; Sil. -zi-e]	/<lat. circumcisio, ~onis
CIRCUMFERINȚĂ	CIRCUMFERÍNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) geom. Linie curbă închisă, ale cărei puncte sunt egal depărtate de un punct fix numit centru; cerc. 2) Lungime a unui cerc.3) Linie care înconjoară un corp de formă relativ rotundă. ~a unui trunchi de copac. [G.-D. circumferinței]	/<lat. circumferentia, fr. circonférence
CIRCUMFLEX	CIRCUMFLÉ//X ~xă (~cși, ~xe)		: Accent ~ semn diacritic folosit în unele limbi pentru a însemna vocalele lungi.	/<lat. circumflexus, fr. circonflexe
CIRCUMLOCUȚIE	CIRCUMLOCÚȚI//E ~i	<i>f.</i>	lingv. Redare indirectă a unei idei.	/<lat. circumlocutio, ~onis
CIRCUMLUNAR	CIRCUMLUNÁR ~ă (~i, ~e)		Care se află sau se petrece în jurul Lunii; circumselenar. Spațiu cosmic ~.	/circum- + lunar
CIRCUMPOLAR	CIRCUMPOLÁR ~ă (~i, ~e)		Care se petrece în jurul polilor.	/<fr. circumpolaire
A CIRCUMSCRIE	A CIRCUMSCRÍ//E ~u	<i>tranz.</i>	1) (probleme, discuții etc.) A restrânge la un anumit cadru (delimitând de rest).2) (figuri geometrice) A construi în jurul altei figuri, atingându-i limitele în anumite puncte. ~ un cerc în interiorul pătratului.	/<lat. circumscribere
CIRCUMSCRIPTIE	CIRCUMSCRÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	Subdiviziune teritorială a unei localități. ~ medicală. [Art. circumscripția; G.-D. circumscripției; Sil. ți-e]	/<lat. circumscriptio, ~onis, fr. circonscription
CIRCUMSELENAR	CIRCUMSELENÁR ~ă (~i, ~e)		Care se află sau se petrece în jurul Lunii; circumlunar.	/circum- + selenar
CIRCUMSPECT	CIRCUMSPÉC//T ~tă (~ți, ~te)	<i>livr.</i>	Care dă dovadă de prudență; prevăzător; prudent; precaut.	/<lat. circumspectus, fr. circonspect
CIRCUMSPECȚIE	CIRCUMSPÉȚI//E ~i	<i>f.</i>	Caracter circumspect; precauție; prudență. [Art. circumspecția; G.-D. circumspecției; Sil. ți-e]	/<lat. circumspectio, ~onis, fr. circonspection

CIRCUMSTANȚĂ	CIRCUMSTĂNȚĂ ~e	<i>f.</i>	1) Concurs de împrejurări în care se produce un fenomen; junctură; context. A profita de ~e. • ~e atenuante (sau agravante) împrejurări în care s-a comis o infracțiune și care, fiind luate în considerație, pot micșora sau, respectiv, mări vina și pedeapsa unui inculpat. De ~ numai pentru o anumită ocazie; de formă. 2) Eveniment particular. [G.-D. circumstanței]	/<lat. circumstantia, fr. circonstance
CIRCUMSTANȚIAL	CIRCUMSTANȚIÁL ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	lingv. Care exprimă anumite circumstanțe. Complement ~. Propoziție ~ă. [Sil. -ți-al]	/<fr. circonstantiel
CIRCUMTERESTRU	CIRCUMTERÉ//STR U ~stră (~stri, ~stre)		1) Care cuprinde Pământul de jur împrejur. Orbită ~stră.2) Care se efectuează în jurul Pământului. Zbor ~.	/<fr. circumterrestre
CIRCUMVOLUȚIE	CIRCUMVOLÚȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Cută sinuoasă a scoarței cerebrale.2) Rotire în jurul unui punct sau a unei axe. ~a Pământului. [Art. circumvoluția; G.-D. circumvoluției; Sil. -ți-e]	/<lat. circonvolution
CIREADĂ	CIR//EÁDĂ ~ézi	<i>f.</i>	1) (mai ales de vite cornute) Grup de animale de același fel care umblă împreună; turmă; cârd. O ~ de vaci.2) peior. Mulțime neorganizată de persoane; gloată. [G.-D. cirezii; Sil. -rea-dă]	/<sl. trȕda
CIREAȘĂ	CIR//EÁȘĂ ~éșe	<i>f.</i>	Fructul cireșului. ~eșe amare. [G.-D. cireșei; Sil. -rea-șă]	/<lat. ceresia
CIREȘ	CIRÉȘ ~i	<i>m.</i>	Pom fructifer cu frunze ovale și flori albe, cultivat pentru fructele sale mici, cărnoase și pentru lemnul care este folosit în industria mobilei.	/<lat. ceresius
CIREȘAR I	CIREȘÁR I ~i	<i>m. pop.</i>	1) A șasea lună a anului; iunie.2) Pom fructifer cu frunze ovale și flori albe, cultivat pentru fructele sale mici, cărnoase și pentru lemnul care este folosit în industria mobilei; cireș.	/cireășă + suf. ~ar
CIREȘAR II	CIREȘÁR II ~i	<i>m.</i>	Pasăre sedentară de talie mică, cu penaj brun-roșiatic și cu cioc scurt și gros (care se hrănește în special cu cireșe); botgros; sâmburar.	/cireășă + suf. ~ar
CIREȘIU	CIREȘÍ//U ~e (~i)	<i>rar</i>	Care este de culoarea cireșelor coapte; roșu-aprins.	/cireășă + suf. ~iu
CIREZAR	CIREZÁR ~i	<i>m. pop.</i>	Proprietar al unei cirezi de vite.	/cireadă + suf. ~ar
CIRIP	CIRÍP	<i>interj.</i>	(se folosește, de obicei repetat, pentru a imita sunetele scoase de unele păsări).	/Onomat.
A CIRIPI	A CIRIP//Í ~ésc	<i>intrans.</i>	1) (despre păsări) A scoate sunete ascuțite și zgomotoase, caracteristice speciei; a face „cip-cirip“.2) fig. fam. (despre femei sau copii) A vorbi cu glas subțire și melodios.	/Din cirip
CIRIPIT	CIRIPÍT ~uri	<i>n.</i>	1) v. A CIRIPI.2) Sunet caracteristic produs de o pasăre care cîrpește.	/v. a ciripi
CIRIPITOR	CIRIPIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care cîrpește. Pasăre ~oare.	/a ciripi + suf. ~tor
CIRITEL	CIRITÉ//L ~i	<i>m.</i>	1) Desiș de arbuști sau de copaci.2) la pl. Arbuști sau copaci care alcătuiesc un desiș.	/ceret + suf. ~el
CIRITIȘ	CIRITÍȘ ~uri	<i>n.</i>	Mulțime de ciritel.	/ciritel + suf. ~iș
CIROCUMULUS	CIROCÚMULUS	<i>m.</i>	Nori situați la mare altitudine, care par ca o pătură albă, adesea ondulatorie, formați din cristale mici de gheață.	/<fr. cirrocumulus

CIROSTRATUS	CIROSTRÁTUS	<i>m.</i>	Nori situați la mare altitudine, având culoare albă-lăptoasă, formați din cristale mici de gheață.	/<fr. cirro-stratus
CIROTIC	CIRÓTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	Care ține de ciroza.	/<fr. cirrhotique
CIROZĂ	CIRÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare patologică constând în distrugerea celulelor funcționale ale unor organe (ficat, plămâni, rinichi) și înlocuirea acestora cu un țesut conjunctiv. ~ biliară. ~ infecțioasă. [G.-D. cirozei]	/<fr. cirrhose
CIRUS	CÍRUS	<i>m.</i>	Nori de culoare albă formați la mare altitudine din cristale de gheață.	/<fr. cirrus
CISALPIN	CISALPÍN ~ă (~i, ~e)		(în opoziție cu transalpin) Care este situat dincoace de munții Alpi (în raport cu Roma); din nordul Italiei.	/<lat. cisalpinus, it. cisalpino, fr. cisalpin
CISLĂ	CÍSL//Ă ~e	<i>f. înv.</i>	1) Cotă-parte de impozit repartizată proporțional de obștea satului. ~ a căraușilor.2) Adunare obștească pentru stabilirea părții de impozit ce revenea fiecărei persoane. • A face ~ a ține sfat.	/<sl. țislo
A CISLUI	A CISLU//Î ~iesc		1. tranz. 1) înv. A supune unui impozit.2) A considera vinovat; a învinui; a acuza.2. intranz. pop. A vorbi mult și pe îndelete (despre lucruri mărunte); a sta la taifas; a tăifăsu; a sporovăi.	/<cislă + suf. ~ui
CISTERNĂ	CISTÉRN//Ă ~e	<i>f.</i>	Recipient de mare capacitate folosit la transportarea sau la păstrarea unor lichide. Vagon~. [G.-D. cisternei]	/<lat. cisterna, it. cisterna
CISTICERC	CISTICÉR//C ~ci	<i>m.</i>	Larvă a teniei, care se dezvoltă în țesuturile organismelor infectate (în special la mamifere), producând cisticercoza.	/<fr. cysticerque
CISTICERCOZĂ	CISTICERCÓZĂ	<i>f.</i>	(la animale, mai rar la om) Boală cauzată de acțiunea patogenă a cisticercilor și manifestată prin dureri musculare, febră și tulburări digestive; măzărliche; trichinoză.	/<fr. cysticercose
CISTITĂ	CISTÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Boală caracterizată prin inflamarea vezicii urinare în urma unei infecții.	/<fr. cystite
CISTOSCOPI	CISTOSC//ÓP ~oápe	<i>n. med.</i>	Aparat pentru examinarea cavității vezicii urinare.	/<fr. cystoscope
CISTOSCOPIE	CISTOSCOPI//E ~i	<i>f.</i>	Examinare a vezicii urinare cu ajutorul cistoscopului. [Art. cistoscopia; G.-D. cistoscopiei; Sil. pi-e]	/<fr. cystoscopie
CIȘMEA	CIȘM//EÁ ~ele	<i>f.</i>	1) Izvor amenajat pentru a bea apă.2) Instalație prevăzută cu o pompă sau cu un robinet, prin care se ridică apa ce vine dintr-o conductă sau dintr-un izvor natural. În curte este instalată o ~. [Art. cișmeaua; G.-D. cișmelei; Sil. ciș-mea]	/<turc. çeşme
CIT	CIT ~uri	<i>n. pop.</i>	1) Țesătură subțire de bumbac, cu desene colorate, folosită pentru confecționarea îmbrăcăminte de vară și a lenjeriei de pat; stambă. Haine de ~.2) la pl. Varietăți ale unei astfel de țesături.	/<turc. çit
A CITA	A CIT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (cele scrise sau spuse) A reproduce textual (indicând sursa).2) jur. (persoane) A chema să se prezinte în fața unei instanțe judecătorești. ~ ca martor.3) (fapte, întâmplări etc.) A aduce ca dovadă, ca argument. ~ un exemplu.	/<fr. citer, lat. citare

CITADELĂ	CITADĚL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) înv. Fortăreață în interiorul unui oraș, care servea ca loc de refugiu sau ca rezistență pentru cei atacați.2) Cetate de apărare situată în preajma unui oraș.3) fig. Sprijin de nădejde. ~a culturii. [G.-D. citadelei]	/<fr. citadelle, it. cittadella
CITADIN I	CITADÍN I ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f. livr.</i>	Locuitor al unui oraș; orașean.	/<fr. citadin, it. cittadino
CITADIN II	CITADÍN II ~ă (~i, ~e)	<i>livr.</i>	Care ține de oraș; propriu orașului; orașenesc; urban. Construcții ~e.	/<fr. citadin, it. cittadino
CITANIE	CITÁNI//E ~i	<i>f.</i>	1) înv. Citire a cărților bisericești în fața credincioșilor.2) Citire monotonă.	/<sl. țitenije, țetanije
CITAT	CITÁT ~e	<i>n.</i>	Fragment dintr-o scriere, reprodus exact (cu indicarea sursei), pentru a ilustra sau a confirma o idee.	/v. a cita
CITAȚIE	CITÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Act oficial prin care o persoană este invitată în fața unei instanțe judecătorești. [G.-D. citației; Sil. -ți-e]	/<fr. citation, lat. citatio, ~onis
CITEȚ I	CITĚȚ I ~i	<i>m. înv.</i>	Slujitor bisericesc care citește texte religioase în timpul serviciului divin.	/<sl. țitici
CITEȚ II	CIT//ĚȚ II ~eăță (~ėti, ~éte)		(despre scris, texte etc.) Care se poate citi ușor; lizibil.	/a citi + suf. ~eț
A CITI	A CIT//Í ~esc		1. tranz. 1) (texte, scrieri etc.) A reproduce în glas sau în gând (pentru a lua cunoștință de cele scrise). ~ o povestire. ~ fugitiv.2) fig. (gânduri, sentimente, intenții etc.) A înțelege din expresia feței sau din atitudine. • ~ printre rânduri a pricepe și ceea ce nu este exprimat direct într-un text. ~ în stele a) a prevesti viitorul, destinul cuiva după poziția stelelor; b) a susține ceva fără nici un temei.3) (partituri, hărți, indicații ale unor aparate etc.) A descifra cu ajutorul văzului.4) rar A însuși prin instruire; a studia. ~ istoria.2. intranz. A deveni cult; a-și îmbogăți cunoștințele; a se cultiva.	/<sl. țitati, țisti
CITIRE	CITÍR//E ~i	<i>f.</i>	v. A CITI. • A da ~ a citi în fața publicului. Carte de ~ manual pentru clasele primare.	/v. a citi
CITIT	CITÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A CITI.2) (despre persoane) Care a citit mult; instruit.	/v. a citi
CITITOR I	CITIT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care citește. Rubrica ~orilor. • ~ în (sau de) stele (~ de zodii) persoană care practică astrologia; astrolog; zodiac.	/a citi + suf. ~tor
CITITOR II	CITIT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)		Care citește. Public ~.	/a citi + suf. ~tor
CITOBIOLOGIE	CITOBIOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a citologiei care se ocupă cu biologia celulară. [Art. citobiologia; G.-D. citobiologiei; Sil. gi-e]	/<fr. cytobiologie
CITOCHIMIE	CITOCHIMÍE	<i>f.</i>	Ramură a biochimiei care se ocupă cu studiul reacțiilor chimice din interiorul celulei. [Art. citochimia; G.-D. citochimiei; Sil. mi-e]	/<fr. cytochimie
CITOCINEZĂ	CITOCINÉZ//Ă ~e	<i>f. biol.</i>	Proces de separare a celor două celule provenite dintr-o celulă-mamă, după diviziunea nucleului.	/<fr. cytokinese
CITOGENETICĂ	CITOGENÉTICĂ	<i>f.</i>	Ramură a geneticii care studiază fenomenele ereditare la nivelul nucleului celular.	/<fr. cytogénétique

CITOGENETICIAN	CITOGENETICI//ÂN ~ănă (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Specialist în citogenetică. [Sil. -ci-an]	/<fr. cytogénéticien
CITOLOG	CITOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în citologie.	/Din citologie
CITOLOGIE	CITOLOGÍ//E ~i	<i>f.</i>	Ramură a biologiei care se ocupă cu studiul celulelor. [Art. citologia; G.-D. citologiei; Sil. gi-e]	/<fr. cytologie
CITOMORFOLOGIE	CITOMORFOLOGÍ// E ~i	<i>f.</i>	Ramură a citologiei care se ocupă cu studiul structurii celulei și a componentilor ei.	/<fr. cytomorphologie
CITOPLASMĂ	CITOPLÁSMĂ	<i>f.</i>	Element principal al protoplasmei constituit din celule vegetale și animale.	/<fr. cytoplasme
CITOPLASMIC	CITOPLÁSMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de citoplasmă; propriu citoplasmei. Ereditate ~că.	/<fr. cytoplasmique
CITOSTATIC	CITOSTÁTI//C ~ce	<i>n.</i>	Medicament care inhibă înmulțirea celulelor, folosit în tratamentul cancerului.	/<fr. cytostatique
CITRAT	CITRÁ//T ~ți	<i>m. chim.</i>	Sare a acidului citric. ~ de magneziu.	/<fr. citrate
CITRIC	CÍTRI//C ~că (~ci, ~ce):		Acid ~ acid organic care se găsește, mai ales, în suc de lămâie și de portocale, având diferite întrebuințări (în industria alimentară, în medicină etc.). • Culturi ~ce familie de arbori și arbuști cu fructe bogate în vitamine, uleiuri eterice etc. (reprezentanți: lămâiul, portocalul, mandarinul etc.). Fructe ~ce fructe ale acestor culturi.	/<fr. citrique
CITRONADĂ	CITRONÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	Băutură răcoritoare, pregătită din suc de lămâie (sau alte fructe), zahăr și apă gazoasă; limonadă. [G.-D. citronadei]	/<fr. citronnade
CIUBER	CIUB//ER ~ére	<i>n.</i>	Vas din doage cercuite, prevăzut cu torți și folosit la păstrarea sau la transportarea lichidelor; hârdău.	/<bulg. cebăr
CIUBEICĂ	CIUBÉI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	reg. Pipă scurtă (improvizată).	/ciub[uc] + suf. ~eică
CIUBOTAR	CIUBOTÁR ~i	<i>m. pop.</i>	Meșter care confecționează sau repară încălțăminte; cizmar; pantofar.	/ciubotă + suf. ~ar
CIUBOTĂ	CIUBÓT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) pop. Obiect de încălțăminte cu carâmbul înalt până la genunchi; cizmă. • Fiecare știe unde-l strânge ~a fiecare își cunoaște nevoile sau defectele proprii.2) (în Moldova medievală) Taxă percepută de slujitorii domnești de la împricinați pentru uzura încălțăminte, în legătură cu deplasarea lor până la aceștia acasă.	/<ucr. ґоботы
CIUBOTĂRESC	CIUBOTÁR//ÉSC ~ească (~ești)	<i>pop.</i>	1) Care ține de ciubotari; propriu ciubotarilor; cizmăresc. Scule ~ești.2) Care ține de ciubotărie; specific ciubotăriei.	/ciubotar + suf. ~esc
A CIUBOTĂRI	A CIUBOTÁR//Í ~ésc	<i>intrans.</i>	rar A practica meseria de ciubotar; a fi ciubotar.	/Din ciubotar
CIUBOTĂRIE	CIUBOTÁRÍ//E ~i	<i>f. pop.</i>	1) la sing. Meseria de ciubotar; cizmărie.2) Atelier unde se repară (sau se confecționează) încălțăminte; cizmărie.3) la sing. rar Reparație (sau confecționare) a încălțăminte. [Art. ciubotăria; G.-D. ciubotăriei; Sil. ri-e]	/ciubotar + suf. ~ie

CIUBOȚICĂ	CIUBOȚ//ÎCĂ ~ele	<i>f.</i>	(diminutiv de la ciubotă): ~ica-cucului plantă erbacee cu tulpina erectă, cu frunze ovale, dispuse în rozetă, cu flori galbene-închise, plăcut mirositoare, și cu fructul o capsulă.	/ciubotă + suf. ~ică
CIUBUC I	CIUBÚC I ~uri	<i>n. pop.</i>	Câștig obținut fără muncă; venit ilicit; bacșiș. A da ~. A face ~uri.	/<turc. çubuk
CIUBUC II	CIUBÚ//C II ~ce	<i>n.</i>	1) Pipă de tip oriental cu tub lung. • A trage din ~ a fuma. 2) Ornament în relief la un perete sau la o fereastră.	/<turc. çubuk
CIUBUCAR I	CIUBUCÁR I ~e	<i>n.</i>	1) Rindea de formă specială folosită pentru confecționarea ciubucelor. 2) Unealtă de zidărie cu care se trag ciubuce pe pereți.	/cubuc + suf. ~ar
CIUBUCAR II	CIUBUCÁR II ~i	<i>m. pop.</i>	Persoană care caută ciubucuri; șperțar.	/cubuc + suf. ~ar
CIUBUCCIU	CIUBUCCÍ//U ~i	<i>m.</i>	Slujitor care avea însărcinarea să umple și să aprindă ciubucul domnului sau al boierilor.	/<turc. çubukçu
CIUCĂ	CIÚCĂ ciuci	<i>f. reg.</i>	1) Vârf de munte (de formă rotundă). 2) Capăt îngroșat și rotunjit al unui obiect; gămlie; măciulie. [Sil. ciu-că]	/Orig. nec.
CIUCIULETE	CIUCIULÉ//TE ~ți	<i>m.</i>	1) Ciupercă comestibilă cu pălăria zbârcită și cu piciorul alburui, gol înăuntru; zbârciog. 2) Bucată (nu prea mare) sferică dintr-un material; cocoloș. • Ud ~ ud complet; ud learcă. [Sil. ciu-ciu-]	/a se ciuciuli + suf. ~ete
A SE CIUCIULI	A SE CIUCIUL//Î mă	<i>intrans.</i>	A se face ciuciulete; a se strânge ghem; a se ghemui; a se chirci.	/<cf. ung. csücsülni
CIUCURAȘ	CIUCURÁȘ ~i	<i>m.</i>	(diminutiv de la ciucure) Plantă erbacee cu tulpina erectă, cu frunze late, în formă de inimă, și cu flori dispuse în inflorescențe umbeliforme, care crește în regiuni montane.	/ciucure + suf. ~aș
CIUCURE	CIÚCUR//E ~i	<i>m.</i>	1) Ornament constând dintr-un mănunchi de fire legate sau împletite, cu care se împodobește marginea unor obiecte; canaf. • Plin ~ încărcat peste măsură. 2) Fiecare dintre ornamentele de cristal sau de sticlă, care atârna la o lustră. 3) pop. Țurțur de gheață.	/cf. lat. cicculum
CIUCUȘOARĂ	CIUCUȘOÁR//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu tulpina erectă, cu frunze liniare și cu flori albe-gălbui. [Sil. -șoa-ră]	/Orig. nec.
CIUDAT	CIUDÁ//T ~tă (~ți, ~te)		Care șochează prin felul său de a fi; neobișnuit; straniu; bizar; anapoda. Un om ~. Ornament ~. [Sil. ciu-dat]	/<bulg. ъдат
CIUDĂ	CIÚD//Ă	<i>f.</i>	1) Sentiment puternic de insatisfacție cauzat de o perspectivă ratată. A fierbe de ~. 2) Pornire ascunsă (împotriva cuiva); necaz. A avea ~ pe cineva. • În ~a cuiva a) cu intenția de a provoca supărare cuiva; b) nesocotind voința cuiva, înfruntând pe cineva. În ~a faptului că cu toate că; măcar că; deși. 3) Sentiment de nemulțumire egoistă provocat de situația în societate sau de calitățile cuiva; pizmă; invidie. [G.-D. ciudei; Sil. ciu-dă]	/<sl. ъудо
CIUDĂȚENIE	CIUDĂȚÉNI//E ~i	<i>f.</i>	1) Comportament ciudat. 2) Caracter ciudat; bizarerie. Multe ~i a mai văzut! [Sil. -ni-e]	/ciudat + suf. ~enie
A SE CIUDI	A SE CIUD//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) pop. A fi cuprins de ciudă; a se în-ciuda. 2) înv. A fi cuprins de neliniște; a intra în griji; a se îngrijora; a se neliniști; a se frământa; a se agita. 3) înv. A fi cuprins de mirare (sau de admirație); a rămâne mirat; a se mira; a se minuna; a se uimi.	/<sl. ъудити

CIUDOS	CIUD//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		Care are ciudă; în ciudat.	/ciuda + suf. ~os
CIUF I	CIUF I ~uri	<i>n.</i>	1) Smoc de păr zbârlit (care atârână pe frunte). A apuca de ~.2) glum. Ființă cu păr zbârlit.	/ <i><ung. csuf</i>
CIUF II	CIUF II ~i	<i>m.</i>	Pasăre răpitoare nocturnă din familia bufnițelor.	/ <i><ung. csuf</i>
A CIUFULI	A CIUFUL//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) (părul) A face vâlvoi; a zbârli.2) (ființe) A supune unei acțiuni de dezordonare a părului; a zbârli.3) rar (persoane) A bate trăgând de păr; a părui; a floca.	/Din ciuf
CIUGULEALĂ	CIUGULEÁL//Ă ~éli	<i>f.</i>	1) v. A CIUGULI și A SE CIUGULI.2) Ceea ce se ciugulește.	/v. a (se) ciuguli
A CIUGULI	A CIUGUL//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	(boabe, fărâme etc.) A mânca apucând (cu mâna, cu gura, cu ciocul) în cantități mici; a ciupi.	/Orig. nec.
A SE CIUGULI	A SE CIUGUL//Í mă ~ésc intranz	<i>pop.</i>	(despre ființe) A face (concomitent) schimb de semne de afecțiune; a se giugiuli; a se drăgosti; a se mângâia.	/Orig. nec.
CIUHĂ	CIÚH//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	Sperietoare pentru păsări; matahală; momâie.	/cf. ciuf
CIUIN	CIUÍN ~i	<i>m.</i>	Plantă erbacee cu tulpina înaltă, erectă, cu flori albe și frunze alungite, a cărei rădăcină are diferite întrebuințări (în industria textilă, în farmaceutică etc.); săpunariță; colăgaci. [Sil. ciu-in]	/ <i><turc. çöven</i>
CIUL I	CIUL I ~i	<i>m.</i>	Insectă care își depune larvele pe materii în putrefacție și în rănile animalelor.	/Orig. nec.
CIUL II	CIUL II ~ă (~i, ~e)	<i>pop. (despre</i>	1) Care nu are una sau amândouă urechile. 2) Care are urechi anormal de scurte.	/ <i><sb. ȕula</i>
CIULAMA	CIULAMÁ ~le	<i>f.</i>	Fel de mâncare pregătită din carne (mai ales de pasăre) sau din ciuperci cu sos (alb). • A face (pe cineva) ~ a bate crunt; a distruge (în bătaie) pe cineva. [Art. ciulamaua; G.-D. ciulamalei; Sil. ciu-la-]	/ <i><turc. ȕulama</i>
CIULEANDRA	CIULEÁNDRA	<i>f. art.</i>	1) Dans popular românesc cu ritm progresiv accelerat.2) Melodie după care se execută acest dans. [Sil. ciu-lean-]	/Orig. nec.
A CIULI	A CIUL//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	: ~ urechile a) a ridica urechile în sus pentru a auzi mai bine; b) a-și încorda auzul.	/ <i><sb. ȕuljiti</i>
CIULIN	CIULÍN ~i	<i>m.</i>	1) Plantă erbacee cu tulpina târătoare și ramificată, cu frunze adânc crestate și cu flori roșii, ce crește pe terenuri necultivate.2) Fruct ghimpos al acestei plante.	/cf. rus. ȕilim
CIUMAȘ	CIUMÁȘ ~ă (~i, ~e)	<i>înv.</i>	1) (despre persoane bolnave) Care poate contamina pe alții; contagios.2) (despre boli) Care se transmite de la un individ la altul; molipsitor; infecțios; contagios; pestilential.	/ciumă + suf. ~aș
CIUMAT	CIUMÁ//T ~tă (~ȕi, ~te)	<i>și substantiv</i>	Care este molipsit sau bolnav de ciumă; ciumos.	/ciumă + suf. ~at
CIUMĂ	CIÚM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Boală contagioasă și epidemică, foarte gravă, cauzată de o infecție bacteriană, manifestată prin febră, astenie, delir etc.; pestă.2) fig. Ființă nesuferită care inspiră groază. • A fi pentru unii mumă și pentru alții ~ se spune despre cei care sunt buni cu unii și răi cu alții.3) fig. Nenorocire grea care se abate asupra cuiva; năpastă; urgie. [G.-D. ciumei]	/ <i><lat. cyma</i>

CIUMĂFAIE	CIUMĂF//ĂIE ~ăi	<i>f.</i>	Plantă erbacee medicinală, foarte toxică, cu tulpina înaltă și ramificată, cu flori albe și frunze ovale, cu fructul capsulă, care se termină la vârf cu un ghimpe; laur. [Sil. -fa-ie]	/cf. ung. csudafa
CIUMĂREA	CIUMĂR//EĂ ~éle	<i>f.</i>	Plantă erbacee medicinală, cu tulpina ramificată, cu frunze alterne și cu flori violete, grupate în racem, și cu fructe păstăi.	/cf. ciumă
CIUMIZĂ	CIUMÍZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu tulpina înaltă, cu frunze late și cu inflorescența un panicul, folosită ca furaj. [Sil. ciu-mi-]	/Orig. nec.
CIUMOS	CIUM//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)	<i>rar</i>	1) Care provoacă ciumă.3) și substantival Care este molipsit sau bolnav de ciumă; ciumat.	/ciumă + suf. ~os
CIUNG	CIUN//G ~gă (~gi, ~ge)		1) (despre mâini) Care a fost retezat; supus retăzării; ciunt. 2) (despre plante) Care are părți rupte sau tăiate; ciunt.3) și substantival (despre persoane) Care este lipsit de o mână; fără o mână.	/cf. it. cionco
CIUNT	CIUN//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre părți ale corpului) Care a fost retezat sau rupt; supus ciuntirii; ciung.3) și substantival (despre ființe) Care este lipsit de o parte a corpului; fără o parte a corpului.3) (despre plante) Care are părți rupte sau tăiate; ciung.	/Contaminare dintre ciot + ciung
A CIUNTI	A CIUNT//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A face să devină ciunt; a lipsi de o parte a corpului.2) (plante) A scurta prin tăierea crengilor, vârfurilor.	/Din ciunt
CIUPERCĂ	CIUPÉR//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) la pl. Încrengătură de plante inferioare, fără clorofilă, care se înmulțesc prin spori.2) Plantă din această încrengătură, cu corpul cărnos, în formă de pălărie și cu picior. ~ci otrăvitoare. ~ci comestibile. • ~ de fermentare microorganism în formă de ciupercă folosit ca ferment. Doar n-am mâncat ~ci doar nu mi-am ieșit din minți. A răsări ca ~cile (după ploaie) a apărea în număr mare și în timp scurt.3) Obiect din lemn de formă specială pe care se îmbracă ciorapul când se țese sau se cârpește.4) fig. iron. Pălărie sau căciulă veche și mototolită.5): ~ca șinei partea de sus mai largă a unei șine de cale ferată, pe care rulează roțile trenului. [G.-D. ciupercii]	/<bulg. țepurca, sb. pețurka
CIUPERCĂRIE	CIUPERCĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Cultură de ciuperci comestibile.2) Încăpere amenajată pentru o astfel de cultură.	/ciupercă + suf. ~ărie
A CIUPI	A CIUP//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) (boabe, fărâme etc.) A mânca apucând (cu mâna, cu gura, cu ciocul) în cantități mici; a ciuguli.2) (ființe) A apuca de piele cu vârful degetelor strângând (și provocând durere); a pișca.3) (despre păsări) A mușca cu ciocul.4) fig. A înțepa cu vorba; a critica ușor; a pișca.5) fam. A fura în cantități neînsemnate și pe nesimțite; a pișca.6) (bucăți mici, vârfuri, margini etc.) A înlătura câte puțin prin rupere sau prin tăiere; a pișca.7) (coardele instrumentelor muzicale) A apuca cu vârful degetelor, făcând să vibreze; a pișca.	/cf. bulg. țupja, sb. țupati
CIUPIT	CIUPÍ//T ~tă (~ți, ~te)		v. A CIUPI. • ~ de vărsat cu urme de variolă pe față; stricat de vărsat.	/v. a ciupi

CIUPITOR	CIUPIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>și substantiv</i>	Care ciupește.	/a ciupi + suf. ~tor
CIUPITURĂ	CIUPITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Loc de unde s-a ciupit. O ~ pe braț.2) Parte mică desprinsă din ceva prin ciupire.3) Urmă rămasă pe față de la variolă.	/a ciupi + suf. ~tură
CIUR	CIUR ~uri	<i>n.</i>	1) Unealtă de cernut materiale formată dintr-o rețea de sârmă sau dintr-o bucată de tablă perforată, fixată pe o ramă. • Ochi de ~ ochi foarte mici. A face ~ a găuri peste tot; a ciurui. Cât duce ~ul apă nimic.2) Mașină folosită la sortarea ma-terialelor pulverulente.3) Una dintre cele patru secțiuni ale stomacului la rumegătoare.4) înv. Gherghef mic pentru brodat.	/<lat. cibrum
CIURAR	CIURÁR ~i	<i>m.</i>	1) înv. Meșter care făcea ciururi.2) înv. Negustor de ciururi.3) Persoană specializată în operații de ciuruire. [Sil. ciu-rar]	/ciur + suf. ~ar
CIURDĂ	CIÚRD//Ă ~e	<i>f. rar</i>	1) (mai ales despre vite mari cornute) Grup de animale de același fel care umblă împreună; cireadă; turmă; cârd.2) peior. Multime neorganizată de persoane; gloată. [G.-D. ciurdei]	/<ung. csorda
CIUREC	CIURÉC ~uri	<i>n. înv.</i>	Plăcintă cu brânză. [Pl. și ciurechi]	/<turc. çörek
CIURECAR	CIURECÁR ~i	<i>m. înv.</i>	1) Lucrător specializat în prepararea ciurecurilor.2) Vânător de ciurecuri.	/ciurec + suf. ~ar
CIURLAN	CIURLÁN ~i	<i>m.</i>	Plantă erbacee cu tulpina ramificată și cu frunze mărunte, lungite, terminate cu un spin la vârf; sâricică.	/Orig. nec.
CIURUC	CIURÚC ~uri	<i>n.</i>	1) Obiect fără valoare; rămășiță bună de aruncat.2) depr. Om de nimic, demn de dispreț.	/<turc. çürük
A CIURUI	A CIURU//Í ~iesc		1. tranz. 1) A trece prin ciur (pentru a curăța sau a sorta); a cerne cu ciurul. ~ secara.2) A face să se ciuruiască.2. intrans. (despre lichide) A curge ca prin ciur, făcând un zgomot ușor și continuu.	/ciur + suf. ~ui
A SE CIURUI	A SE CIURUÍ se	<i>intrans.</i>	A se găuri în mai multe locuri. Sacul s-a ciuruit.	/ciur + suf. ~ui
CIUȘ	CIUȘ	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a îndemna măgarii să meargă sau să se oprească).	/Onomat.
CIUȘCĂ	CIÚȘ//CĂ ~te	<i>f.</i>	reg. Ardei mărunți și iute.	/<bulg. țiuška
CIUT	CIUT ciútă (ciuți, ciúte)	<i>și substantiv</i>	(despre animale cornute) Care este lipsit de coarne; fără coarne.	/Cuv. autoht.
CIUTAC	CIUTÁ//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	rar (despre animale) Care are coarne foarte scurte; aproape ciut.	/ciut + suf. ~ac
CIUTĂ	CIÚT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Femelă a cerbului; cerboaică. ~ cenușie.2) fig. Femeie suplă și elegantă.	/Cuv. autoht.
CIUTURĂ	CIÚTUR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Vas din doage cercuite, cu care se scoate apă din fântână; găleată de lemn.2) Conținut al unui asemenea vas. O ~ de apă. [G.-D. ciuturii]	/<lat. cytola
CIVIC	CÍVI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>livr.</i>	Care ține de cetățeni; propriu cetățenilor; cetățenesc. Conștiință ~că. Educație ~că.	/<fr. civique, lat. civicus

CIVIL	CIVÍL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de cetățenii unui stat și raporturile juridice dintre ei. Drept ~. Acțiune ~ă. • Stare ~ă situație a unui cetățean în raport cu familia. Război ~ luptă armată pentru putere dintre diferite grupuri sociale în cadrul aceleiași țări. Căsătorie ~ă căsătorie oficiată de organele puterii de stat (fără participarea bisericii).3) și substantival Care nu este militar sau preot; care este în afara vieții militare sau bisericești. Parte ~ă. Haine ~e.	/<fr. civil, lat. civilis
CIVILIST	CIVILÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Jurist specializat în dreptul civil.	/<fr. civiliste
CIVILISTICĂ	CIVILÍSTICĂ	<i>f.</i>	Ramură a dreptului care se ocupă cu studiul dreptului civil.	/civil + suf. ~istică
CIVILITATE	CIVILITÁTE	<i>f.</i>	1) pop. Caracter civil.2) livr. rar Comportament politicos; atitudine amabilă; curtuazie; politețe.	/<lat. civilitas, ~atis, fr. civilité
A CIVILIZA	A CIVILIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se civilizeze.	/<fr. civiliser
A SE CIVILIZA	A SE CIVILIZ//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre colectivități) A atinge un nivel înalt de dezvoltare (materială și spirituală); a deveni dezvoltat sub toate aspectele.2) (despre persoane) A căpăta deprinderi de comportare politicoasă; a deveni manierat; a se ciopli; a se șlefui; a se cizela.	/<fr. civiliser
CIVILIZABIL	CIVILIZÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi civilizat.	/a (se) civiliza + suf. ~bil
CIVILIZATOR	CIVILIZAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care civilizează; care răspândește civilizația. Curent ~.	/<fr. civilisateur
CIVILIZAȚIE	CIVILIZÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Nivel de dezvoltare materială și spirituală, atins de o formație social-economică. ~ antică.2) Nivel înalt de dezvoltare a societății. [Art. civilizația; G.-D. civilizației; Sil. -ți-e]	/<fr. civilisation
CIVISM	CIVÍSM	<i>n. livr.</i>	Sentiment profund de dragoste și de devotament civic; patriotism.	/<fr. civisme
A CIZELA	A CIZEL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (mai ales piese metalice) A aduce la condițiile dorite, perfecționând prin anume operații; a definitiva; a finisa.2) fig. (texte) A îmbunătăți prin redactare minuțioasă; a șlefui.3) A face să se cizeleze.	/<fr. ciseler
A SE CIZELA	A SE CIZEL//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	(despre persoane) A căpăta deprinderi de comportare politicoasă; a deveni manierat; a se ciopli; a se șlefui; a se civiliza.	/<fr. se ciseler
CIZMAR	CIZMÁR ~i	<i>m.</i>	Meșter care face sau repară încălțăminte; ciubotar; pantofar.	/cizmă + suf. ~ar
CIZMĂ	CÍZM//Á ~e	<i>f.</i>	Obiect de încălțăminte cu carâmbul înalt până la genunchi. [G.-D. cizmei]	/<ung. csizma
CIZMĂREASĂ	CIZMÁR//EÁSĂ ~ése	<i>f.</i>	Muncitoare care face sau repară încălțăminte.	/cizmar + suf. ~easă
CIZMĂRESC	CIZMÁR//ESC ~ească (~ești)		1) Care ține de cizmari; propriu cizmarilor.2) Care ține de cizmărie; propriu cizmăriei.	/cizmar + suf. ~esc
A CIZMĂRI	A CIZMÁR//Í ~esc	<i>intrans.</i>	A practica ocupația de cizmar; a fi cizmar.	/Din cizmă

CIZMĂRIE	CIZMĂRI//E ~i	<i>f.</i>	1) la sing. Meserie de cizmar.2) Atelier în care se repară (sau se confecționează) încălțăminte.3) la sing. rar Reparație (sau confecționare) a încălțăminte. [Art. cizmăria; G.-D. cizmăriei; Sil. -ri-e]	/cizmă + suf. ~ărie
CIZMĂRIȚĂ	CIZMĂRIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	rar Muncitoare care face sau repară încălțăminte.	/cizmar + suf. ~iță
CLAC	CLAC ~uri	<i>n. inv.</i>	Pălărie bărbătească care se purta la marile ceremonii.	/<fr. claque
A CLACA	A CLA//CĂ ~ chéz		1. tranz. (mai ales despre sportivi) A provoca o leziune prin întinderea ori ruperea tendoanelor sau ligamentelor de la un picior.2. intranz. (despre cai) A contracta o inflamație la tendoanele picioarelor din față.	/<fr. claquer
CLACAJ	CLACĂJ ~e	<i>n.</i>	1) Distensie a fibrelor musculare datorită unui efort fizic.2) Boală a cailor manifestată prin umflarea tendoanelor, mai ales la picioarele din față.	/<fr. claquage
CLACĂ	CLĂCĂ clăci	<i>f.</i>	1) inv. Muncă gratuită pe care țăranii iobagi erau obligați s-o presteze în folosul proprietarului; boieresc. • Lucru de ~ muncă făcută de mântuială. Vorbă de ~ vorbă neserioasă.2) Muncă colectivă benevolă organizată de săteni pentru a se ajuta reciproc, urmată uneori de o mică petrecere.	/<bulg. tlaka
CLADĂ	CLĂD//Ă ~e	<i>f.</i>	rar Grămadă de obiecte sau de materiale de același fel; morman.	/<bulg., sb. klada
CLADOCER	CLADOCÉR ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Subordin de crustacee inferioare care populează apele dulci și servesc drept hrană pentru puietul de pește.2) Animal din acest subordin.	/<fr. cladoceres
CLAIE	CLĂIE clăi	<i>f.</i>	1) (din snopi de cereale, fân etc.) Grămadă mare și înaltă, clădită în formă conică; stog; căpiță.2) fig. (din obiecte, ființe etc.) Grămadă mare în dezordine. • ~ peste grămadă la întâmplare; în dezordine. [G.-D. clăii; Sil. cla-ie]	/<bulg., sb. kladnja
CLAMĂ	CLĂM//Ă ~e	<i>f.</i>	Piesă de metal, de diferite forme și dimensiuni, cu care se prind unele obiecte (foi de hârtie, rufe pe frânghii, perdele la fereastră etc.). [G.-D. clamei]	/<germ. Klammer
CLAMP	CLAMP	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda zgomotul produs de lovirea a două obiecte dure, în special, de închiderea violentă a unei uși sau a unui capac).	/Onomat.
CLAMPĂ	CLĂMP//Ă ~e	<i>f.</i>	Mâner care, prin apăsare, face să acționeze mecanismul de închidere/deschidere a ușii; clanță. • A fi (beat) ~ a fi într-o stare înaintată de ebrietate.	/v. a clămpăni
CLAN	CLAN ~uri	<i>n.</i>	1) (în comuna primitivă) Comunitate formată din persoane legate prin relații de rubedenie și de limbă.2) fig. depr. Grup de oameni întovărășiți în vederea unui scop reprobabil; clică; bandă; șleahță; gască.	/<fr. clan
CLANC	CLANC	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda zgomotul produs de lovirea a două obiecte).	/Onomat.
CLANCĂȚ	CLĂNCĂȚ ~e	<i>n.</i>	Zgomot provocat de lovirea a două obiecte.	/clanc + suf. ~ăt

CLANDESTIN	CLANDESTÍN ~ă (~i, ~e)		Care există (sau acționează) în taină; ilegal; conspirativ. Organizație ~ă.	/<fr. clandestin, lat. clandestinus
CLANDESTINITATE	CLANDESTINITÁTE	<i>f.</i>	Caracter clandestin; ilegalitate. [Art. clandestinitatea; G.-D. clandestinității]	/<fr. clandestinité
CLANȚ I	CLANȚ I ~uri	<i>n.</i>	1) (la păsări) Organ cornos care constituie o prelungire a gurii; cioc; plisc.2) depr. Organ al vorbirii; gură. • A-și ține ~ul a-și închide gura; a tăcea.	/Onomat.
CLANȚ II	CLANȚ II	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda zgomotul produs de lovirea dinților de sus de cei de jos, de foarfece la închidere sau la deschidere etc.).	/Onomat.
CLANȚĂ	CLÁNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Mâner care, prin apăsare, face să acționeze mecanismul de închidere/deschidere a ușii; clampă.2) fig. depr. Organ al vorbirii; gură. • Ține-ți ~a! taci! nu mai vorbi! [G.-D. clantei]	/Din clanț
CLAP	CLAP	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda un sunet înfundat produs de lovirea a două obiecte).	/Onomat.
CLAPĂ	CLÁP//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (la instrumente muzicale, la mașini de scris, de calcul etc.) Fiecare din elementele mobile ce alcătuiesc claviatura.2) Placă articulată care servește la închiderea sau deschiderea unui orificiu.3) Piesă din stofă care acoperă deschizătura unui buzunar.4) Fiecare din cele două bucăți laterale ale unei căciuli ce protejează urechile de frig.	/<germ. Klappe
CLAPON	CLAPÓN ~i	<i>m.</i>	Cocoș castrat care se îngrașă ușor și are carne multă.	/<pol. kaplon
CLAR	CLAR ~ă (~i, ~e)		1) (despre imagini) Care se vede bine.2) (despre aer, cer) Prin care se distinge bine.3) (despre sunete, voce) Care se aude bine; care răsună distinct; deslușit. 4) (despre lichide) Care este limpede; transparent.5) (despre idei, gânduri etc.) Care este ușor de înțeles; ușor de identificat. Semne ~e de boală.	/<lat. clarus, fr. claire
A CLARIFICA	A CLARIFICÁ clarífic	<i>tranz.</i>	1) A face să se clarifice.2) (probleme, chestiuni, situații confuze) A face clar; a lămuri; a limpezi; a desluși; a elucida.	/<lat. clarificare, fr. clarifier
A SE CLARIFICA	A SE CLARIFICÁ mă clarífic	<i>intrans.</i>	1) (despre persoane) A ajunge să înțeleagă clar; a se lămuri; a se edifica.2) (despre lichide) A deveni clar; a se face limpede; a se limpezi.	/<lat. clarificare, fr. clarifier
CLARIFICATOR	CLARIFICAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>rar</i>	Care clarifică; lămuritor.	/a clarifica + suf. ~tor
CLARINET	CLARINÉT ~e	<i>n.</i>	Instrument muzical de suflat, de forma unui tub lărgit la un capăt, având găuri laterale cu clape, muștiuc și ancie.	/<fr. clarinette, germ. Klarinette
CLARINETIST	CLARINETÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Muzicant care cântă la clarinet.	/<fr. clarinettiste, germ. Klarinettist
CLARITATE	CLARITÁTE	<i>f.</i>	Caracter clar; transparență. • Cu ~ limpede; deslușit.	/<lat. claritas, ~atis, fr. clarté
CLAROBSCUR	CLAROBSCÚR	<i>n.</i>	1) (în pictură și grafică) Procedeu de distribuire gradată a luminii și a umbrelor pentru a obține efectul dorit. 2) Gravură în lemn realizată în mai multe nuanțe ale aceleiași culori.	/clar + obscur

CLARVĂZĂTOR	CLARVĂZĂT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		Care prevede clar modul de desfășurare (în viitor) a unei acțiuni.	/clar + văzător
CLARVIZIUNE	CLARVIZIÚNE	<i>f.</i>	Capacitate de a fi clarvăzător. [G.-D. clarviziunii; Sil. -zi-u-]	/clar + viziune
A CLASA	A CLAS//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (mărfuri, produse, obiecte etc.) A repartiza în clase sau în categorii; a categorisi; a tria.2) (obiecte) A așeza într-o anumită ordine; a aranja; a ordona; a orându; a dispune; a așeza.3) (procese penale) A considera ca fiind încheiat din lipsă de dovezi.4) (materiale) A scoate din uz ca urmare a degradării sau a învechirii.5) fig. (persoane) A aprecia într-o formă definitivă (incluzând într-o clasă); a categorisi; a cataloga	/<fr. classer
A SE CLASA	A SE CLAS//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A obține un anumit loc într-un clasament.	/<fr. classer
CLASAMENT	CLASAMÉNT ~e	<i>n.</i>	Ordine în care sunt clasati participanții la o competiție conform rezultatelor obținute.	/<fr. classement
CLASĂ	CLÁS//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Grup de obiecte, fenomene sau ființe cu însușiri comune.2): ~ socială grup de oameni constituit istoric care se deosebește de alte grupuri prin situația economică.3) biol. Categorie sistematică superioară ordinului și inferioară încrengăturii. ~a flagelatelor.4) mat. Fiecare dintre grupurile a câte trei cifre ale unui număr cu mai multe cifre. ~a unităților.5) Unitate organizatorică de învățământ compusă dintr-un număr de elevi de aceeași vârstă. Elev în ~a a doua.6) Sală de studii într-o școală. ~laborator.7) Grup de elevi care studiază același obiect sub conducerea unui specialist. ~ de pian.8) Categorie ce se atribuie unor compartimente de tren, de navă etc. conform gradului de confort. Cupeu de ~a întâi.9) Rang, categorie în care este încadrat cineva potrivit funcției deținute. [G.-D. clasei]	/<fr. classe, lat. classis
CLASIC	CLÁSI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de clasicism; propriu clasicismului. Literatură ~că.2) (despre opere literare, științifice etc.) Care servește ca model de perfecțiune. Operă ~că.3) (despre scriitori, artiști etc.) A cărei operă își păstrează valoarea de-a lungul veacurilor. Scriitor ~.4) Care are loc în mod obișnuit.	/<fr. classique, lat. classicus
CLASICISM	CLASICÍSM	<i>n.</i>	1) Ansamblu de trăsături proprii marilor opere literare și artistice ale antichității greco-romane, bazate pe un ideal de frumusețe armonioasă, echilibrată și senină.2) Curent în arta și cultura europeană, apărut în sec. XVIII în Franța, caracterizat prin cultul pentru cultura greco-romană, prin căutarea perfecțiunii în formă, prin respectul pentru măsură, prin gustul pentru analiza psihologică, prin ordine, echilibru și claritate.3) Ansamblu de producții literare și artistice al autorilor care țin de acest curent	/<fr. classicisme
CLASICIST	CLASICÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Specialist în filologia și cultura clasică.	/germ. Klassizist
A CLASICIZA	A CLASICIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se clasicizeze.	/clasic + suf. ~iza

A SE CLASICIZA	A SE CLASICIZ//Ă se ~eáză	<i>intrans.</i>	A căpăta caracter clasic.	/clasic + suf. ~iza
CLASICIZANT	CLASICIZÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care imită clasicismul; cu caracter clasic.	/clasic + suf. ~izant
A CLASIFICA	A CLASIFICÁ clasific	<i>trans.</i>	1) A repartiza sistematic în clase sau în categorii. 2) (persoane) A face să se clasifice.	/<fr. classifier, germ. Klassifizieren
A SE CLASIFICA	A SE CLASIFICÁ mă clasific	<i>intrans.</i>	(despre persoane) A se plasa pe un anumit loc pe baza rezultatelor obținute în cadrul unui concurs sau examen.	/<fr. se classifier, germ. Klassifizieren
CLASIFICATOR	CLASIFICAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	Care clasifică; care servește la clasificare.	/<fr. classificateur
CLASOR	CLAS//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	1) Obiect (dulap, cutie, mapă etc.) în care se păstrează diferite lucruri clasate. 2) tehn. Aparat pentru clasarea anumitor materiale. ~ mecanic.	/<fr. classeur
A CLAUSTRA	A CLAUSTR//Ă ~éz	<i>trans.</i>	A face să se claustreze. [Sil. cla-us-]	/<fr. claustrer
A SE CLAUSTRA	A SE CLAUSTR//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre persoane) A se retrage într-o mănăstire. 2) fig. A se îndepărta de tumultul vieții, trăind în singurătate; a se retrage; a se închide; a se pustnici; a se izola. [Sil. cla-us-]	/<fr. se claustrer
CLAUSTROFOBIE	CLAUSTROFOBÍE	<i>f. med.</i>	Teamă patologică de spații închise.	/<fr. claustrophobie
CLAUZĂ	CLÁUZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Dispoziție (specială) prevăzută într-un act juridic. • ~a națiunii celei mai favorizate clauză prin care, într-un acord internațional, părțile contractante se angajează să-și acorde reciproc condiții și înlesniri economice echivalente celor pe care le-au acordat sau le vor acorda oricărui alt stat. [G.-D. clauzei; Sil. cla-u-]	/<fr. clause, lat. clausa
CLAUZULĂ	CLAUZÚL//Ă ~e	<i>f.</i>	Organizare ritmică (și armonioasă) a silabelor de la sfârșitul unui vers. [Sil. cla-u-]	/<lat. clausula
CLAVECIN	CLAVECÍN ~e	<i>n.</i>	Instrument muzical cu coarde și cu claviatură, asemănător pianului.	/<fr. clavecin
CLAVECINIST	CLAVECINÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Muzicant care cântă la clavecin.	/<fr. claveciniste
CLAVIATURĂ	CLAVIATÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) (la unele instrumente muzicale, aparate, mașini de scris etc.) Ansamblu de clape și de butoane. 2) Totalitate a butoanelor de comandă care pun în funcțiune un mecanism, o mașină etc. [G.-D. claviaturii; Sil. -vi-a-]	/<germ. Klaviatur
CLAVICORD	CLAVICÓRD ~uri	<i>n. inv.</i>	Instrument muzical cu coarde și claviatură ce produce sunete prin lovirea clapelor cu un știft special.	/<fr. clavicorde, lat. clavicordium
CLAVICULAR	CLAVICULÁR ~ă (~i,		Care ține de claviculă; propriu claviculei.	/<fr. claviculaire
CLAVICULĂ	CLAVÍCUL//Ă ~e	<i>f.</i>	Fiecare dintre cele două oase anterioare ce se articulează cu omoplații și cu sternul. [G.-D. claviculei]	/<lat. clavicula, fr. clavicule
CLAVIOLINĂ	CLAVIOLÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Instrument muzical electronic care poate reproduce timbrul tuturor instrumentelor unei orchestre. [Sil. -vi-o-]	/<fr. clavioline

CLAVIR	CLAVÍR ~e	<i>n.</i>	rar Instrument muzical de percuție constând dintr-o cutie mare de rezonanță (așezat pe trei picioare) și dintr-un sistem de coarde metalice, dispuse orizontal, care produc sunete, când sunt lovite de niște ciocănele, acționate cu ajutorul clapelor; pian. [Pl. și claviruri]	/<germ. Klavier
CLAXON	CLAX//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Dispozitiv de semnalizare sonoră, folosit mai ales la autovehicule.	/<fr. claxon
A CLAXONA	A CLAXON//Á ~éz	<i>intrans.</i>	A semnala cu claxonul.	/<fr. klaxonner
CLĂBUC	CLĂBŪ//C ~ci	<i>n.</i>	mai ales la pl. 1) Spumă de săpun.2) Spumă la suprafața unor lichide agitate. • ~ci de ouă spumă obținută din albușul de ou bătut. A face ~ci (sau spume) la gură a vorbi foarte repede și agitat. 3) Sudoare care apare pe corpul animalelor (mai ales al cailor) din cauza efortului sau a căldurii.4) Salivă spumoasă, care apare, mai ales, la cai.5) la pl. Succesiune de rotocoale de fum sau de aburi.	/<bulg. klabuk, sb. klobuk
A CLĂBUCI	A CLĂBUC//Í ~ésc		1. tranz. A face să se clăbucească.2. intrans. 1) (despre lichide, mai ales despre ape) A face clăbuci în urma fierberii, a unei mișcări rapide sau a unei reacții.2) (mai ales despre cai) A se umple cu clăbuci la gură; a spumega.	/Din clăbuc
A SE CLĂBUCI	A SE CLĂBUC//Í se	<i>intrans.</i>	A se acoperi cu clăbuci.	/Din clăbuc
CLĂCAȘ	CLĂCÁȘ ~i	<i>m.</i>	1) (în Moldova feudală) Țăran obligat să facă clacă pe moșia feudalului.2) Persoană care participă la o clacă.	/clacă + suf. ~aș
CLĂCĂȘESC	CLĂCĂȘ//ÉSC ~ească (~ești)	<i>înv.</i>	Care este caracteristic pentru clăcași; de clăcași.	/clăcaș + suf. ~esc
CLĂDĂRIE	CLĂDĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	Grămadă de lucruri puse la întâmplare, unul peste altul. [Art. clădăria; G.-D. clădăriei; Sil. -ri-e]	/cladă + suf. ~ărie
A CLĂDI	A CLĂD//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) (case, ziduri etc.) A realiza prin lucrări de construcție; a construi; a zidi; a ridica; a înălța; a dura; a edifica. • ~ ceva pe nisip a) a întreprinde acțiuni sortite eșecului din cauza lipsei unei baze trainice; b) a face un lucru zadarnic.2) (obiecte omogene) A așeza în mod sistematic unul peste altul.	/<sl. kladon
CLĂDIRE	CLĂDÍR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A CLĂDI.2) Construcție destinată pentru adăpostirea oamenilor, a animalelor sau a bunurilor materiale. [Art. clădirea; G.-D. clădirii]	/v. a clădi
A CLĂMPĂNI	A CLĂMPĂN//Í ~ésc	<i>intrans.</i>	1) (despre uși, capace etc.) A produce un clămpănit, a face „clamp-clamp“.2) (despre berze) A bate din cioc scoțând un sunet caracteristic.3) fig. A vorbi mult și fără rost; a flecări; a pălăvrăgi; a trăncăni.	/clamp + suf. ~ăni
CLĂMPĂNIT	CLĂMPĂNÍT ~uri	<i>n.</i>	Zgomot produs prin lovirea a două obiecte dure.	/v. a clămpăni
A CLĂNCĂI	A CLĂNCĂÍ pers. 3 clăncăie	<i>intrans.</i>	A produce un clăncăit; a face „clanc-clanc“.	/clanc + suf. ~ăi
CLĂNCĂIT	CLĂNCĂÍT ~uri	<i>n.</i>	Sunet caracteristic produs prin lovirea limbii de cerul gurii.	/v. a clăncăi

A CLĂNȚANI	A CLĂNȚĂN//Î ~esc	<i>intrans.</i>	1) (despre dinți) A se ciocni repetat și cu zgomot unul de altul (de frig, de frică etc.).2) (despre obiecte metalice sau de sticlă) A produce un clănțanit; a face „clanț-clanț”.3) fig. A vorbi mult și fără rost; a clămpăni; a flecări; a pălăvrăgi; a trăncăni.	/clanț + suf. ~ăni
A SE CLĂNȚANI	A SE CLĂNȚĂN//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	A se certa ușor pentru lucruri mărunte; a se ciondăni; a se ciorovăi.	/clanț + suf. ~ăni
CLĂNȚANIT	CLĂNȚĂNÍT	<i>n.</i>	Zgomot produs de ciocnirea ritmică a dinților, a unor obiecte de metal etc.	/v. a clănțăni
CLĂNȚAU	CLĂNȚĂ//U ~i	<i>m.</i>	Persoană vorbăreată și agresivă.	/clanț + suf. ~ău
CLĂPĂUG	CLĂPĂÚ//G ~gă (~gi, ~ge)		1) (despre animale) Care are urechi mari și lăsate în jos; urecheat.2) (despre urechi) Care sunt mari și atârnă în jos.3) fig. (despre oameni) Care vădește lipsă de inteligență și de caracter; prostănac. [Sil. -pă-ug]	/<ucr. klapo-uchy
A SE CLĂPĂUGI	A SE CLĂPĂUG//Î se ~ește	<i>intrans.</i>	(despre urechi) A se lăsa în jos (din cauza mărimilor lor); a se pleoști. [Sil. -pă-u-]	/Din clăpăug
A CLĂȚI I	A CLĂȚ//Î I ~esc	<i>tranz.</i>	(rufe, veselă etc.) A spăla ușor într-o ultimă apă curată; a trece printr-o apă curată.	/<sl. klatiti
A CLĂȚI II	A CLĂȚ//Î II ~esc	<i>tranz. inv. pop.</i>	A face să se clătească.	/<sl. klatiti
A SE CLĂȚI	A SE CLĂȚ//Î mă ~esc	<i>intrans. inv.</i>	1) pop. A se mișca ușor dintr-o parte în alta; a se clătina; a se legăna.2) (despre ape, valuri) A se lovi cu putere; a se izbi.	/<sl. klatiti
A CLĂȚINA	A CLĂȚINĂ clătín	<i>tranz.</i>	A face să se clatine.	/v. a clăti
A SE CLĂȚINA	A SE CLĂȚINĂ mă clătín	<i>intrans.</i>	1) A se mișca ușor dintr-o parte în alta; a se legăna; a se agita; a se cumpăni; a se cutremura.2) A merge cu pași nesiguri, împleticindu-se (de slăbiciune, de băutură etc.); a șovăi.3) fig. A nu se putea hotărî; a sta în cumpănă; a șovăi; a ezita; a se foi.	/v. a se clăti
CLĂȚITĂ	CLĂȚÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Produs alimentar, făcut din foi subțiri de aluat, umplute cu dulceață, marmeladă, carne sau brânză, rulate și prăjite în grăsime.	/v. a clăti
CLEAN	CLEAN cleni	<i>m.</i>	Pește răpitor dulcicol, având corp gros, acoperit cu solzi mari, și bot rotunjit.	/<bulg. kljan
A CLEFĂI	A CLEFĂÍ cléfăi	<i>intrans.</i>	1) A mânca lacom făcând zgomot cu limba și cu buzele; a plescăi.2) A plesni din buze (în semn de plăcere sau de uimire); a plescăi.3) fig. A vorbi nedeslușit, producând un zgomot urât la pronunțarea cuvintelor.	/Onomat.
CLEFĂIT	CLEFĂÍT ~uri	<i>n.</i>	1) v. A CLEFĂI.2) Sunet caracteristic produs de cel care clefăie; plescăit.	/v. a clefăi
CLEI	CLEI ~uri	<i>n.</i>	1) Soluție vâscoasă cu proprietăți adezive care servește la lipitul diverselor materiale.2) Suc gros ce se scurge din scoarța unor copaci. ~ de prun. • A fi ~ a) a nu fi pregătit la obiect; b) a fi foarte beat.	/<sl. klej
CLEIONAJ	CLEIONĂJ ~e	<i>n.</i>	Împletitură din nuiiele cu care se consolidează un terasament, o coastă de deal etc. [Sil. cle-io-]	/<fr. clayonnage

CLEIOS	CLEI//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		1) (despre substanțe) Care are proprietăți adezive; clisos.2) (despre sol) Care conține multă argilă; clisos.3) (despre ouă) Care este fiert puțin.	/clei + suf. ~os
CLEIRE	CLEÍRE	<i>f.</i>	Operație de limpezire a băuturilor alcoolice cu ajutorul substanțelor coloidale. [Sil. cle-i-]	/Din clei
CLEMATITĂ	CLEMATÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu tulpină dreaptă și înaltă, având flori mari albe sau violete în formă de clopoței; clopoțel.	/<fr. clématite
CLEMĂ	CLÉM//Ă ~e	<i>f. tehn.</i>	Dispozitiv pentru asamblarea a două sau mai multe obiecte. [G.-D. clemei]	/<germ. Klemme
CLEMENT	CLEMÉN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>livr.</i>	Care ține de clementă; propriu clementei.	/<fr. clément, lat. clemens, ~ntis
CLEMENTĂ	CLEMÉNȚ//Ă ~e	<i>f. livr.</i>	Atitudine plină de blândețe și de înțelegere.	/<lat. clementia, fr. clémence
CLEMPUȘ	CLEMPÚȘ ~uri	<i>n.</i>	Scoabă pe care se sprijină clampa când se închide ușa.	/clampă + suf. ~uș
CLENCI	CLENCI ~uri	<i>n. pop.</i>	1) Creangă pe ale cărei ramuri bifurcate se poate atârna ceva.2) (la cerbi) Bifurcație a coarnelor.3) Cârlig la ușă sau la fereastră.4) fig. Motiv pentru ceartă.5) Sens profund ascuns; tâlc; noimă.	/<bulg. klințe
CLENCIUROS	CLENCIUR//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		Care are clenciuri; cu clenciuri. [Sil. -ciu-ros]	/clenci + suf. ~os
CLEPSIDRĂ	CLEPSÍDR//Ă ~e	<i>f.</i>	Instrument cu ajutorul căruia, în trecut, se măsura timpul după cantitatea de nisip (sau apă) scurs dintr-un recipient în altul.	/<lat. clepsydra, fr. clepsydre
CLEPTOMAN	CLEPTOMÁN ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care suferă de cleptomanie.	/<fr. cleptomane
CLEPTOMANIE	CLEPTOMANÍE	<i>f.</i>	Tendință patologică pentru furt fără urmărirea unui profit.	/<fr. cleptomanie
CLER	CLER	<i>n.</i>	Totalitate a preoților unui cult; preoțime.	/<lat. clerus
CLERIC	CLÉRI//C ~ci	<i>m.</i>	Persoană care face parte din cler.	/<lat. clericus
CLERICAL	CLERICÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de cleric; propriu clericului; ecleziastic; preoțesc.	/<fr. clérical, lat. clericalis
CLERICALISM	CLERICALÍSM	<i>n.</i>	Curent politic care tinde să instaureze hegemonia bisericii și clerului în viața socială, politică și culturală a unei țări.	/<fr. cléricalisme
CLEȘTAR I	CLEȘTÁR I ~e	<i>n.</i>	1) Sticlă de calitate superioară, de fabricație specială, folosită în optică și la fabricarea veselei etc.; cristal. 2) poet. Cristal natural.	/<ung. kristály
CLEȘTAR II	CLEȘTÁR II ~i	<i>m.</i>	1) Specie de organisme mici, având aparatul bucal adaptat pentru înțepat și supt.2) Mic animal din clasa arahnidelor, care se hrănește cu făina cerealelor depozitate în magazii.	/clește + suf. ~ar
CLEȘTAR III	CLEȘTÁR III ~e	<i>n.</i>	Unealtă de dogărie cu care se trag cercurile vaselor; clește.	/clește + suf. ~ar
CLEȘTE	CLÉȘT//E ~i	<i>m.</i>	1) Unealtă alcătuită din două piese încrucișate și articulate între ele, folosită la apucarea, transportarea etc. unor obiecte. ~ pentru cărbuni. • A-i scoate cui va vorba (din gură) cu ~ele a depune eforturi pentru a face pe cineva să vorbească.2) Fiecare din picioarele anterioare la unele crustacee; foarfece. ~ de rac. [Pl. și clește]	/<sl. klešta
CLEȘTIȚĂ	CLEȘTÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	tipogr. Unealtă cu care se scot literele căzute între rânduri.	/clește + suf. ~ița

A CLEVETI	A CLEVET//Í ~esc	<i>tranz.</i>	(persoane) A vorbi de rău; a ponegri; a huli; a ponosi; a denigra; a defăima; a calomnia; a blama; a detracta; a bârfi.	/<sl. klevetati
CLEVETITOR	CLEVETIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>și substantiv</i>	Care clevetește; calomniator; defăimător; denigrator; detractor; ponegritor; bârfitor.	/<cleveti + suf. ~tor
CLIC I	CLIC I	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a imita un zgomot sec, scurt).	/Onomat.
CLICĂ	CLÍCĂ clici	<i>f.</i>	depr. Grup de oameni întovărășiți în vederea unui scop reprobabil; clan; bandă; șleahță; gașcă; coterie. [G.-D. clicii]	/<fr. clique
CLICHET	CLICHÉT ~e	<i>n.</i>	Pârghie oscilantă care servește la oprirea mișcărilor unor roți dințate.	/<fr. cliquet
CLIENT	CLIÉN//T ~tă (~ti, ~te)	<i>m. și f.</i>	1) Cumpărător sau consumator (permanent) într-un magazin, într-un local public.2) Persoană care apelează la serviciul cuiva (medic, avocat etc.), luată în raport cu acesta.3) (în Roma antică) Plebeu aflat sub protecția morală și materială a unui aristocrat, căruia i se supunea complet. [Sil. cli-ent]	/<fr. client, lat. cliens, ~ntis
CLIENTELAR	CLIENTELÁR ~ă (~i,		Care ține de clientelă; propriu clientelei. [Sil. cli-en-]	/<clientelă + suf. ~ar
CLIENTELĂ	CLIENTÉL//Ă ~e	<i>f.</i>	(colectiv de la client) 1) Totalitate a clienților.2) Mulțime de clienți. [Sil. cli-en-]	/<fr. clientele, lat. clientela
CLIMACTERIU	CLIMACTÉRIU	<i>n.</i>	Perioadă care marchează încetarea secreției interne a glandelor genitale la femei sau bărbați, caracterizată și printr-un ansamblu de modificări fiziologice și psihice. [Sil. -te-riu]	/<germ. Klimakterium
CLIMAT	CLIMÁT ~e	<i>n.</i>	1) Totalitate a proceselor și fenomenelor meteorologice caracteristice unei regiuni geografice; climă.2) fig. Ansamblu de circumstanțe morale sau materiale care înconjoară o persoană; ambianță; atmosferă; cadru; anturaj; mediu.	/<fr. climat
CLIMATERIC	CLIMATÉRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de climă; propriu climei; climatic. • Stațiune ~că localitate cu climă potrivită pentru odihnă și tratament.	/<fr. climatérique
CLIMATIC	CLIMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de climă; propriu climei.	/<fr. climatique
A CLIMATIZA	A CLIMATIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (spații, încăperi) A asigura cu o temperatură agreabilă. 2) (aparate) A adapta la acțiunea climatului extern.	/<fr. climatiser
CLIMATOGRAMĂ	CLIMATOGRÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	Reprezentare grafică a principalelor date meteorologice pentru o regiune.	/cf. fr. climogramme
CLIMATOLOG	CLIMATOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în climatologie.	/<fr. climatologue
CLIMATOLOGIC	CLIMATOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de climatologie; propriu climatologiei.	/<fr. climatologique
CLIMATOLOGIE	CLIMATOLOGÍÉ	<i>f.</i>	1) Ramură a meteorologiei care se ocupă cu studierea climei. 2): ~ medicală ramură a medicinei care studiază influența factorilor climaterici asupra organismului. [Art. climatologia; G.-D. climatologiei; Sil. -gi-e]	/<fr. climatologie
CLIMATOPATOLOGIE	CLIMATOPATOLOGÍ//E ~i	<i>f.</i>	Ramură a științei care studiază acțiunea patogenă a climatului asupra organismului. [Art. climatopatologia; G.-D. climatopatologiei; Sil. -gi-e]	/<fr. climatopathologie

CLIMATOTERAPIC	CLIMATOTERÁPI// C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de climatoterapie; propriu climatoterapiei.	/<fr. climatotherapique
CLIMATOTERAPIE	CLIMATOTERAPIÉ	<i>f.</i>	Folosire a factorilor climaterici în scopuri curative. [Art. climatoterapia; G.-D. climatoterapiei; Sil. -pi-e]	/<fr. climatothérapie
CLIMAX I	CLÍMAX I	<i>n.</i>	Figură de stil care constă în desfășurarea ascendentă a ideilor unei opere.	/<fr. climax
CLIMAX II	CLÍMAX II ~uri	<i>n. biol.</i>	Fază finală a unei succesiuni ecologice, caracterizată prin stabilitatea relativă a biocenozei și prin corespondența acesteia cu clima și solul.	/<fr. climax
CLIMĂ	CLÍM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Totalitate a proceselor și fenomenelor meteorologice caracteristice unei regiuni geografice; climat. ~ maritimă. 2) Regiune privită sub raportul condițiilor atmosferice caracteristice. [G.-D. climei]	/<lat. clima, germ. Klima
CLIN I	CLIN I ~i	<i>m.</i>	(în croitorie) Bucată de stofă triunghiulară sau trapezoidală folosită ca parte componentă la un obiect de îmbrăcăminte. • A nu avea nici în ~, nici în mânecă a nu avea nici o legătură cu cineva sau cu ceva.	/<sl. klinu
CLIN II	CLIN II ~uri	<i>n.</i>	Lot de pământ (de pădure) având formă de triunghi sau de trapez.	/<sl. klinu
CLINCHER	CLÍNCHER	<i>n. tehn.</i>	Material de construcție dur, constituind componentul de bază la fabricarea cimentului și folosit la pavaje, pardoseli etc.	/<germ. Klinker, fr. clinker
CLINCHET	CLÍNCHET ~e	<i>n.</i>	Sunet caracteristic produs de zurgălăi sau de ciocnirea unor obiecte de sticlă.	/Din clinc + suf. ~et
CLING	CLING	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda sunetul produs de zurgălăi sau de ciocnirea unor obiecte de sticlă).	/Onomat.
CLINGHERIT	CLINGHERÍT	<i>n.</i>	Material izolan obținut din amestec de azbest și cauciuc, rezistent la temperaturi și presiuni înalte.	/<germ. Klingerit
CLINIC	CLÍNI//C ~că (~ci,		Care ține de clinică; propriu clinicii.	/<fr. clinique
CLINICĂ	CLÍNI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Unitate spitalicească folosită ca loc de tratament, de cercetări științifice sau pentru învățământul practic de specialitate al studenților. [G.-D. clinicii]	/<fr. clinique
CLINICIAN	CLINICI//ÁN ~ână (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Medic care lucrează într-o clinică.	/<fr. clinicien
CLINOGRAF	CLINOGRÁF ~e	<i>n.</i>	Instrument care servește la determinarea grafică a înclinării unui teren.	/<fr. clinographe
CLINOMETRU	CLINOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	(în navigație, geodezie etc.) Instrument cu care se determină înclinarea unui obiect față de planul orizontal.	/<fr. clinometre
CLINOTERAPIC	CLINOTERÁPI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de clinoterapie; propriu clinoterapiei.	/<fr. clinothérapie
CLINOTERAPIE	CLINOTERAPIÉ	<i>f. med.</i>	Tratament al unor boli pulmonare, neuropsihice etc. prin repaus la pat.	
A CLINTI	A CLINT//Í ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se clinească.	/Orig. nec.

A SE CLINTI	A SE CLINT//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A se mișca (puțin) din loc; a se urni.2) fig. A se abate de la convingerile și deciziile anterioare.	/Orig. nec.
CLIP	CLIP ~uri	<i>n.</i>	Film scurt video, care ilustrează o melodie.	/ <i><fr. clip</i>
CLIPĂ	CLÍP//Ă ~e	<i>f.</i>	Interval de timp foarte scurt; moment; clipită; secundă. • În orice ~ oricând; în orice moment. Din ~ în ~ din moment în moment.	/v. a clipi
CLIPER	CLÍPER ~e	<i>n.</i>	Velier rapid, de dimensiuni mari, cu trei sau patru catarge, care servește mai ales la transportul cerealelor.	/ <i><engl. clipper</i>
A CLIPI	A CLIP//Î ~esc	<i>intrans.</i>	A mișca repede și ritmic pleoapele. • Cât ai ~ din ochi foarte repede.	/ <i><sl. klepati</i>
CLIPITĂ	CLIPÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Interval de timp foarte scurt; moment; clipă; secundă. • Într-o ~ imediat; foarte repede.	/v. a clipi
CLIPOCEALĂ	CLIPOC//EĂLĂ ~ eli	<i>f.</i>	reg. Stare intermediară între somn și trezire; piroteală; moțăială; somnolență; picoteală. [Sil. -cea-lă]	/a clipoci + suf. ~eală
A CLIPOCI I	A CLIPOC//Î I ~esc	<i>intrans. reg.</i>	1) A clipi des din pleoape pentru a alunga somnul. 2) A ațipi repetat, la intervale scurte, șezând sau stând în picioare; a moțâi; a picoti; a picura; a dormita; a piroti.	/ <i><bulg. klepať</i>
A CLIPOCI II	A CLIPOC//Î II pers. 3 ~ește	<i>intrans.</i>	(despre ape curgătoare) A produce un zgomot lin, continuu și plăcut; a murmura; a susura; a șopoti.	/Onomat.
CLIPS	CLIPS ~uri	<i>n.</i>	1) Obiect de podoabă care se prinde de urechi cu un fel de clapă.2) Piesă formată din două elemente, care se assemblează și se desfac cu ușurință.	/ <i><germ. Klips</i>
CLIRING	CLÍRING	<i>n.</i>	Sistem interstatal sau interbancar de decontări fără numerar.	/ <i><engl. clearing</i>
CLIRONOM	CLIRONÓM ~i	<i>m. înv.</i>	Persoană care deține o clironomie.	/ <i><ngr. klironómos</i>
CLIRONOMIE	CLIRONOMÍ//E ~i	<i>f. înv.</i>	Drept de moștenire a bunurilor unei persoane decedate; moștenire.	/ <i><ngr. klironomia</i>
A CLIRONOMISI	A CLIRONOMIS//Î	<i>tranz. înv.</i>	(drepturi, bunuri materiale) A căpăta prin clironomie; a moșteni.	/ <i><ngr. klironomo</i>
CLISĂ	CLÍS//Ă ~e	<i>f.</i>	Pământ argilos îmbibat cu apă, împreună cu care formează o pastă cleioasă.	/ <i><bulg. klisa</i>
CLISMĂ	CLÍSM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Curățare curativă a intestinului gros efectuată prin introducerea pe cale rectală a unor lichide.2) Aparat cu ajutorul căruia se efectuează această operație; clistir; irigator.	/ <i><ngr. klysmă</i>
CLISOS	CLIS//ÓS ~oasă (~oși, ~oase)		1) (despre sol) Care ține de clisă; propriu clisei; cleios.2) Care se lipește; cleios.	/clisă + suf. ~os
CLISTIR	CLISTÍR ~e	<i>n. înv.</i>	Aparat cu ajutorul căruia se efectuează curățarea carativă a intestinului gros; clisma; irigator.	/ <i><ngr. klistír</i>
A CLIȘEIZA	A CLIȘEIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se clișeizeze. [Sil. -șe-i-]	/clișeu + suf. ~iza
A SE CLIȘEIZA	A SE CLIȘEIZ//Ă se ~eáză	<i>intrans.</i>	A deveni clișeu; a se transforma într-un șablon. [Sil. -șe-i-]	/clișeu + suf. ~iza
CLIȘEU	CLIȘÉ//U ~e	<i>n.</i>	1) Imagine fotografică negativă.2) tipogr. Placă pe care s-a reproduș un relief sau s-a gravat o imagine pentru a fi imprimată. ~ de zinc.3) fig. Expresie stereotipă și banală utilizată frecvent; șablon.	/ <i><fr. cliché</i>

CLIT	CLIT ~uri	<i>n. pop.</i>	Grămadă de obiecte omogene în care elementele constitutive sunt așezate ordonat unele peste altele; teanc.	/<ucr. klit
CLIVAJ	CLIVÁJ ~e	<i>n.</i>	Proprietate a unor minerale, roci, cristale etc. de a se desface în foi sau plăci cu suprafețe plane.	/<fr. clivage
CLOACAL	CLOACÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de cloacă; referitor la cloacă. [Sil. cloa-cal]	/Din cloacă + suf. ~al
CLOACĂ	CLOÁ//CĂ ~ce	<i>f.</i>	1) Galerie subterană unde se varsă murdăriile dintr-un oraș. 2) Masă de apă murdară și fetidă. 3) fig. Mediu social vicios; mocirlă. 4) fig. Loc cu reputație proastă. 5) (la amfibii, reptile, păsări etc.) Orificiu comun al canalelor urinare și genitale. [G.-D. cloacei; Sil. cloa-că]	/<fr. cloaque, lat. cloaca
CLOANȚĂ	CLOÁNT//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	depr. Femeie bătrână, urâtă și răutăcioasă. • Baba~~a personaj folcloric cu chip de vrăjitoare urâtă și răutăcioasă.	/Din clonț
CLOASMĂ	CLOÁSM//Ă ~e	<i>f.</i>	Pigmentație a pielii provocată de sarcină sau de anumite boli (hepatite, anemii etc.). [Sil. clo-as-mă]	/<fr. chloasme
CLOAZON	CLOAZ//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	mar. Perete care desparte compartimentele unei nave. [Sil. cloa-zon]	/<fr. cloison
CLOBANȚ	CLOBÁNT ~uri	<i>n. reg.</i>	1) (la păsări) Organ cornos care constituie o prelungire a gurii; clanț; cioc; plisc. 2) Cârlig de care se prinde ciutura la fântână.	/cf. clanț
A CLOCI	A CLOC//Í ~ésc		1. intranz. 1) (despre păsări) A sta pe ouă (un anumit timp) pentru a scoate pui. 2) pop. A-și trece vremea fără nici un rost; a lenevi; a trândăvi; a lenoși. 2. tranz. 1) (ouă) (despre păsări) A încălzi (un anumit timp) pentru a scoate pui din ele. 2) fig. (acțiuni dușmănoase) A pune la cale în taină; a întreprinde pe ascuns; a urzi; a unelti; a țese.	/<bulg. kloți
A SE CLOCI	A SE CLOC//Í se ~ésc	<i>intranz.</i>	rar (despre substanțe lichide) A-și pierde proprietățile pozitive (sub influența căldurii, umezelii etc.); a se strica; a se altera.	/<bulg. kloți
CLOCITOARE I	CLOCITOÁRE I ~	<i>adj.</i>	(despre păsări) Care clocește; bună de clocit. Găină ~.	/a cloci + suf. ~toare
CLOCITOARE II	CLOCIT//OÁRE II ~óri	<i>f.</i>	Instalație pentru clocirea artificială a ouălor; incubator. [G.-D. clocitorii]	/a cloci + suf. ~toare
CLOCOT	CLÓCOT ~e n		1) Mișcare zgomotoasă a lichidelor provocată de fierbere. • A da în ~ a începe să fiarbă. 2) Agitație zgomotoasă a mărilor, a râurilor, provocată de anumite fenomene naturale (vânt, furtună); vuiet.	/<sl. klokotu
A CLOCOTI	A CLOCOT//Í ~ésc	<i>intranz.</i>	1) (despre lichide) A fierbe cu clocote. 2) (despre ape) A se agita puternic și zgomotos. 3) (despre oameni) A fi stăpânit de emoții puternice evidente. 4) (despre sentimente, gânduri etc.) A se manifesta foarte puternic; a fi gata să se dezlănțuie. 5) fig. (despre activități) A se afla în deplină desfășurare; a fi în toi. 6) fig. (despre spații) A răsună de sunete puternice și prelungi; a vui.	/<sl. klokotati

CLOCOTIȘ I	CLOCOTÍȘ I	<i>m.</i>	Arbust din familia stafiloceelor având numeroase ramificații, frunze compuse și flori albe, ale cărui semințe conțin ulei.	/clocot + suf. ~iș
CLOCOTIȘ II	CLOCOTÍȘ II	<i>n.</i>	v. CLOCOT.	/clocot + suf. ~iș
CLOISONNE	CLOISONNÉ [pr.: cloazoné]	<i>n.</i>	1) Tehnică de lucrare a emailului, care constă în turnarea acestuia în mici despărțituri metalice, în funcție de motivul decorativ.2) Obiect astfel realizat.	/Cuv. fr.
CLON	CLON ~i	<i>n.</i>	Totalitate a organismelor identice multiplicat pe cale asexuată din aceeași celulă sau din același grup de celule.	/<fr. clone
A CLONA	A CLON//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(indivizi, organisme) A izola din clon pentru a deveni cap de serie pentru noi generații.	/Din clon
CLONĂ	CLÓNĂ	<i>f.</i>	Generație a unei plante de cultură, obținută prin înmulțire vegetativă.	/<fr. clone
CLONC	CLONC	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda sunetul caracteristic produs de cloșcă).	/Onomat.
A CLONCĂNI	A CLONCĂN//Î ~ește	<i>intrans.</i>	(despre cloști) A scoate sunete scurte și repetate; a face „clonc-clonc“.	/clonc + suf. ~ăni
CLONCĂNIT	CLONCĂNÍT ~uri	<i>n.</i>	Sunet caracteristic scos de cloșcă.	/v. a cloncăni
CLONDIR	CLONDÍR ~e	<i>n. inv.</i>	Vas de sticlă cu gât scurt și îngustat folosit pentru păstrarea băuturilor alcoolice.	/<bulg. krondir
CLONȚ	CLONȚ ~uri	<i>n. pop.</i>	v. CLANȚ. • A-și ține ~ul a-și închide gura; a tăcea.	/<bulg. kljunec
CLONȚAR	CLONȚÁR ~i	<i>m.</i>	reg. Pasăre sedentară, de talie mică, cu ciocul scurt și gros și cu penajul viu colorat; cireșar; botgros; sâmburar.	/clonț + suf. ~ar
CLONȚOS	CLONȚ//ÓS ~oasă (~ôși, ~oăse)		1) (despre păsări) Care are clanț mare; cu clanțul mare.2) fig. (despre oameni) Care este ascuțit la limbă; rău de gură; certăreț; arțăgos.	/clonț + suf. ~os
CLOPOT	CLÓPOT ~e	<i>n.</i>	1) Instrument de percuție, de obicei din bronz, în formă de pară, cu o limbă mobilă care, la lovire, produce sunete. • A trage ~ul a divulga un secret.2) Obiect cu asemenea formă având întrebuințări tehnice diverse. • ~ scufundător cameră de lucru alimentată cu aer comprimat și folosită la lucrările subacvatice.	/<sl. klopotu
CLOPOTAR	CLOPOTÁR ~i	<i>m.</i>	Persoană care trage clopotele.	/clopot + suf. ~ar
CLOPOTNIȚĂ	CLOPÓTNIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Turn de biserică sau construcție specială în care sunt instalate clopotele. [G.-D. clopotniței]	/clopot + suf. ~niță
CLOPOȚEL	CLOPOȚÉ//L ~i	<i>m.</i>	(diminutiv de la clopot) Plantă erbacee, având tulpina dreaptă și înaltă, flori mari albe sau violete în formă de clopot.	/clopot + suf. ~el
CLOR	CLOR	<i>n.</i>	Gaz de culoare galbenă-verzuie, cu miros înțepător, sufocant și foarte toxic, folosit în industria chimică și ca decolorant sau dezinfectant.	/<fr. chlore
CLORAL	CLORÁL	<i>n. chim.</i>	Substanță lichidă uleioasă, folosită în farmacie ca antiseptic și calmant.	/<fr. chloral
CLORAT	CLORÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Sare a acidului cloric cu proprietăți oxidante și explozive. ~ de potasiu.	/<fr. chlorate, germ. Chlorat

CLORHIDRIC	CLORHÍDRI//C ~ci	<i>adj.</i>	: Acid ~ acid al clorului cu miros înțepător, având diverse întrebuințări în industria chimică.	/<fr. chlorhydrique
CLORIC	CLÓRI//C ~că (~ci,		Acid ~ acid oxigenat al clorului.	/<fr. chlorique
A CLORIZA	A CLORIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(apă potabilă) A trata cu clor în vederea dezinfectării.	/Din clor
CLOROFILĂ	CLOROFÍLĂ	<i>f.</i>	Pigment verde al plantelor, cu rol principal în fotosinteză, având diferite întrebuințări în industria parfumurilor și în medicină. [G.-D. clorofilei]	/<fr. chlorophylle
CLOROFILIAN	CLOROFILI//ĂN ~ână (~éni, ~éne)		Care se produce în prezența clorofilei; realizat cu ajutorul clorofilei. • Asimilație ~ană proces fiziologic de sinteză a substanțelor organice sub influența luminii solare absorbi-te de clorofilă; fotosinteză.	/<fr. chlorophyllien
CLOROFORM	CLOROFÓRM	<i>n.</i>	Compus organic al clorului, lichid incolor, volatil, cu miros caracteristic, întrebuințat în medicină ca narcotic și anestezic.	/<fr. chloroforme
CLOROMETRU	CLOROMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru determinarea cantității de clor dintr-un lichid.	/<fr. chlorometre
CLOROPICRINĂ	CLOROPICRÍNĂ	<i>f.</i>	Substanță toxică sufocantă și lacrimogenă, folosită ca insecticid și fungicid.	/<fr. cloropicine
CLOROTIC	CLORÓTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care este bolnav de cloroză; anemic.2) fig. rar Care are o constituție lipsită de vigoare; plăpând; firav; gingaș.	/<fr. chlorotique
CLOROZĂ	CLORÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Stare de slăbire a organismului provocată de schimbarea cantitativă sau calitativă a globulelor roșii din sânge; anemie.2) (despre plante verzi) Boală a plantelor cauzată de lipsa de clorofilă, care se manifestă prin îngălbenire.	/<fr. chlorose
A CLORURA	A CLORUR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(molecule ale unor compuși organici) A trata cu atomi de clor.	/<fr. chlorurer
CLORURĂ	CLORÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Sare a acidului clorhidric. • ~ de sodiu (natriu) sare de bucătărie.	/<fr. chlorure
CLOSET	CLOSÉT ~e	<i>n.</i>	Încăpere specială pentru satisfacerea nevoilor fiziologice; latrină; privată.	/<engl., fr. closet
CLOȘ	CLOȘ ~uri	<i>n.</i>	1) și adjectival Croială specială a hainelor în formă de clopot, cu falduri sau evazată. Fustă ~. Pantaloni ~.2) Haină croită în acest fel.	/<fr. cloche
CLOȘCĂ	CLÓȘ//CĂ ~ti	<i>f.</i>	1) Pasăre care clocește ouă sau îngrijește puii. • A fura ouăle de sub ~ (sau ~ca de pe ouă) a fi un hoț abil. A sta (sau a șede) ~ a) a sta fără lucru; a trândăvi; b) a nu se mișca din loc; a sta nemișcat.2) fig. Om leneș, inactiv.3): ~ artificială instalație pentru încălzirea puilor de incubator.4): ~ca-cu-Pui constelație din emisfera boreală; Găinușa. [G.-D. clostii]	/<bulg. kločka
CLOȘNIȚĂ	CLÓȘNIȚ//Ă ~e	<i>f. rar</i>	Cuibar în care șed pe ouă cloștile.	/Din cloșcă
CLOVN	CLOVN ~i	<i>m.</i>	Actor de circ care evoluează pe arenă cu un program excentric și amuzant.	/<fr., engl. clown
CLOVNERIE	CLOVNERÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Comportare de clovn.2) Vorbă sau acțiune plină de haz. [Art. clovneria; G.-D. clovneriei; Sil. -ri-e]	/<fr. clownerie

CLUB	CLUB ~uri	<i>n.</i>	1) Instituție culturală, cu scopuri educative și recreative.2) Local în care își desfășoară activitatea o astfel de instituție.3) Asociație care reunește persoane cu interese comune, pentru a-și petrece timpul liber sau pentru contacte de ordin politic, științific, sportiv etc.	/<fr., engl. club
CLUCER	CLUCÉR ~i	<i>m.</i>	(în Moldova și în Muntenia medievală) Boier care se ocupa cu aprovizionarea curții domnești.	/<sl. kljuțaru
CLUPĂ	CLÚP//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Unealtă manuală pentru filetat.2) Instrument silvic pentru măsurarea diametrului arborilor; compas forestier.	/<germ. Kluppe
CNEAZ	CNEAZ cneji	<i>m. inv.</i>	1) Întemeietor și șef al unui stat.2) Conducător al unei provincii în vechea Rusie.	/<rus. kneaz, ucr. knjaz
CNEZAT	CNEZÁT ~e	<i>n. inv.</i>	Teritoriu stăpânit de un cneaz; stat condus de un cneaz.	/cneaz + suf. ~at
CNOCAUT	CNÓCAUT ~uri	<i>n.</i>	Scoatere din luptă a boxerului care, în urma loviturii aplicate de adversar, nu se poate ridica de jos timp de zece secunde. [Sil. cno-ca-ut]	/<fr., engl. knock-out
CNOCDAUN	CNÓCDAUN ~uri	<i>n.</i>	Situație în care boxerul trântit la pământ se ridică înainte ca arbitrul să numere până la zece.	/<fr., engl. knock-dawn
A COABITA	A COABIT//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	A locui împreună; a conviețui; a conlocui. [Sil. co-a-]	/<lat. cohabitare, fr. cohabiter
COACĂZ	COÁCĂZ ~i	<i>m.</i>	Arbust, ramificat de la bază, cu flori galbene-verzi, cultivat pentru fructele lui în formă de bobite mici roșii, negre sau galbene, dispuse în ciorchini. [Sil. coa-căz]	/Din coacăză
COACĂZĂ	COÁCĂZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Fructul coacăzului.	/Cuv. autoht.
A COACE	A COÁCE coc		1. tranz. 1) (alimente) A prepara prin supunere la acțiunea unei temperaturi înalte (în cuptor). ~ plăcinte. ~ mere.2) fig. (acțiuni dușmănoase) A întreprinde pe ascuns; a pune la cale în taină; a urzi; a țese; a unelti. • A-i ~ cuiva turta a încerca să-i facă cuiva pe neașteptate un rău.2. intrans. (despre răni, abcese) A face puroi; a colecta.	/<lat. cocere
A SE COACE	A SE COÁCE mă coc	<i>intrans.</i>	1) (despre plante, fructe, semințe) A ajunge la maturitate (devenind bun pentru recoltare).2) fig. (despre persoane) A ajunge în faza de dezvoltare completă; a deveni matur; a se maturiza.3) (despre ființe) A se înfierbânta tare (de căldură).	/<lat. cocere
COACUZAT	COACUZÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Persoană care este acuzată împreună cu altcineva în același proces. [Sil. co-a-]	/<fr. coaccusé

COADĂ	COÁD//Ă cozi	<i>f.</i>	1) (la animale) Parte terminală a coloanei vertebrale. • A da din ~ a se linguși pe lângă cineva. A-și vârî (sau a-și băga) ~a a) a se amesteca în treburile altora; b) a se strecura peste tot. A călca pe cineva pe ~ a trezi mânia cuiva; a supăra. A pune ~a pe spinare a fugi de răspundere; a pleca lăsând toate în voia soartei. A pleca (sau a fugi sau a se duce) cu ~a între picioare (sau între vine) a pleca rușinat, fără a obține nimic. A scăpa scurt de ~ a ieși dintr-o încurcătură cu urmări neplăcute. A-i atârna cuiva ceva de ~ a-i atribui cuiva o vină; a-l acuza (pe nedrept) de ceva. A trage mîța de ~ a o duce greu; a trăi în sărăcie. Minciună cu ~ minciună mare. A umbla (sau a se ține) ~ după cineva a fi nedespărțit de cineva.2) (la păsări) Smoc de pene de pe prelungirea coloanei vertebrale. • A căuta ~a prepeliței a căuta ceea ce nu există.3) (la pești, șerpi etc.) Partea posterioară a corpului.4) Păr lung și des, împletit; cosiță. • A împleti ~ (sau cosiță) albă a rămâne fată bătrână, nemăritată.5) (la flori, fructe sau frunze) Formație vegetală prin care floarea sau fructul se leagă de ramură; pedunculul.	/<lat. coda
A COAFA	A COAF//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (părul) A aranja în coafură.2) (persoane, mai ales, femei) A-i aranja părul în coafură. [Sil. coa-fa]	/<fr. coiffer
COAFEZĂ	COAFÉZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Femeie specializată în aranjarea părului în coafură. [G.-D. coafezei; Sil. coa-fe-]	/<fr. coiffeuse
COAFOR	COAFÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană specializată în aranjarea părului în coafură. [Sil. coa-for]	/<fr. coiffeur
COAFURĂ	COAFÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Aranjament al părului; mod de dispunere a părului. [G.-D. coafurii; Sil. coa-fu-]	/<fr. coiffure
COAGUL	COÁGUL ~i	<i>m.</i>	Masă de substanță (sânge, lapte etc.) închegată. [Sil. co-a-]	/<lat., fr. coagulum
A COAGULA	A COAGUL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se coaguleze.	/<fr. coaguler, lat. coagulare
A SE COAGULA	A SE COAGUL//Ă se ~eáză	<i>intrans.</i>	(despre substanțe organice lichide) A căpăta un grad mai mare de densitate (intermediar între starea lichidă și cea solidă); a se închea; a se conglutina; a se prinde. [Sil. co-a-]	/<fr. se coaguler, lat. coagulare
COAGULABIL	COAGULÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care are proprietatea de a se coagula; care se poate coagula. [Sil. co-a-gu-]	/<fr. coagulable
COAGULANT	COAGULÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre substanțe, medicamente etc.) Care contribuie la coagulare; cu proprietatea de a coagula. [Sil. co-a-gu-]	/<fr. coagulant
COAJĂ	COÁJĂ coji	<i>f.</i>	1) Strat exterior care acoperă tulpinile și ramurile plantelor lemnoase; scoarță. ~ de tei.2) Învelișul exterior al fructelor, legumelor, semințelor etc. ~ de nucă. ~ de lămâie.3) Învelișul tare și calcaros al oului.4) Strat format prin solidificare sau uscare la suprafața unor corpuri moi; crustă. • ~ de pâine bucată de pâine uscată. A prins mămăliga ~ a deveni îndrăzneț; a prinde curaj.5) Strat exterior, întărit, format pe o rană care se cicatrizează; crustă. [G.-D. cojii; Sil. coa-jă]	/<sl. koža

COALĂ	COÁLĂ coli	<i>f.</i>	1) Foaie dreptunghiulară de hârtie, de carton etc. de dimensiuni diferite.2) Unitate de măsură pentru volumul producției editoriale și tipografice, egală cu 16 pagini tipărite. ~ de autor. ~ editorială. [G.-D. colii; Sil. coa-lă]	/<ngr. kólla
COALIȚIE	COALÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	Reuniune temporară între state, forțe, partide sau persoane în vederea realizării unor scopuri comune. ~ defensivă. ~ agresivă. [G.-D. coaliției; Sil. co-a-li-ți-e]	/<fr. coalition
A SE COALIZA	A SE COALIZ//Ă mă	<i>intrans.</i>	A se uni printr-o coaliție; a face o coaliție. [Sil. co-a-]	/<fr. coaliser
COAMĂ	COĂM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (la unele animale) Păr lung și aspru pe partea superioară a gâtului sau de-a lungul șirei spinării.2) Părul lung și aspru al unui om.3) Partea cea mai înaltă a unui deal sau munte; creastă; vârful; culme; spinare; creștet; pisc.4) Linie de intersecție a versantelor unui acoperis.5) fig. Coroana deasă a unui copac. [Sil. coa-mă]	/<lat. coma
COAPSĂ	COÁPȘ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (la oameni) Parte a piciorului cuprinsă între șold și genunchi.2) (la animale) Parte superioară a membrelor posterioare, cuprinsă între crupă și gambă. [G.-D. coapsei; Sil. coap-să]	/<lat. coxa
COAPȚAȚIE	COAPTÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Așezare a unui os în articulația lui; plasare în poziție normală a unui os fracturat. [Sil. co-ap-ta-ți-e]	/<fr. coaptation
COARBĂ	COÁRB//Ă ~e	<i>f.</i>	Unealtă manuală cu ajutorul căreia se pune în mișcare de rotație un sfredel. [Sil. coar-bă]	/<ucr. korba
COARDĂ I	COÁRD//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Fir elastic, flexibil, care, fiind fixat la instrumente muzicale (vioară, pian etc.), produce oscilații acustice; strună. ~ de chitară. • Orchestră de ~e orchestră alcătuită din instrumente muzicale cu coarde. A întinde ~a până se rupe a întrece măsura în ceva.2) Segment de dreaptă care unește două puncte ale unei curbe plane, fără a o intersecta.3) Sfoară care leagă brațele unui ferăstrău cu rama, pentru a ține întinsă pânza.4) Sfoară având la capete două mânere, cu care se joacă copiii sărind peste ea sau se folosește în unele exerciții sportive.5) pop. Țesut conjunctiv, membranos, alb-sidefiu, rezistent, care leagă mușchii de oase; tendon. • ~ele vocale cele două membrane simetrice ale laringelui, a căror vibrație produce vocea.6) Curbura gâtului la cal (acoperită de coamă).7) Ramură din tulpina viței de vie.8) Șuviță de sirop de zahăr sau de dulceață prea tare legat. [G.-D. coardei; Sil. coar-dă]	/<lat. chorda
COARDĂ II	COÁRDĂ II corzi	<i>f.</i>	1) Grindă de susținere a tavanului la o casă țărănească.2) pl. Cele trei frânghii întinse pe laturile ringului de box. [G.-D. corzii; Sil. coar-dă]	/<lat. chorda
COARNĂ I	COÁRNĂ I	<i>f.</i>	1) Varietate de viță de vie având struguri dulci, cu boabe alungite și coa-ja tare. ~-neagră.2) Strugurii acestei varietăți de viță de vie.	/<lat. corna
COARNĂ II	COÁRN//Ă II ~e	<i>f.</i>	Fructul cornului.	/<lat. corna

COASĂ	COÁS//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Unealtă agricolă manuală, formată dintr-o lamă ascuțită de oțel, fixată de o coadă lungă de lemn, folosită la cositul plantelor furajere, cerealelor etc.2) Perioada cositului. Timpul ~ei.3) Cantitate de iarbă cosită. Trei ~e pe an. [G.-D. coasei; Sil. coa-să]	/<sl. kosa
A COASE	A COÁSE cos	<i>tranz.</i>	1) (bucăți de țesătură, piese de îmbrăcăminte, de încălțăminte etc.) A prinde printr-o cusătură. ~ nasturii. ~ mâneca.2) (obiecte de îmbrăcăminte, de încălțăminte, de rufărie) A confecționa dintr-un material textil cu ajutorul unui ac cu ață.3): ~ la gherghet a orna cu broderii. 4) med. (marginile unei plăgi) A împreuna cu un fir special. [Sil. coa-se]	/<lat. cosere
COASOCIAT	COASOCIÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Fiecare dintre doi sau mai mulți asociați în raport unul față de altul. [Sil. co-a-so-ci-at]	/<fr. coassocié
COASTĂ	COÁST//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Fiecare dintre oasele arcuite care unesc coloana vertebrală cu sternul, formând toracele.2) Fiecare dintre cele două laturi ale corpului omenesc, de la umăr până la șold; rână. • Slab de-i poți număra ~ele extrem de slab; numai pielea și oasele. A-i rupe (sau a-i frânge) cuiva ~ele a bate zdravăn pe cineva. A-i pune cuiva sula (sau sulița) în ~e a) a cere îndeplinirea neîntârziată a unui angajament; a zori; b) a constrânge pe cineva.3) Porțiune de teren cu suprafața înclinată; versant; costișă; povârniș; pantă.4) Linia de contact între uscat și apa mării sau a oceanului; țărm; litoral. ~a Mării Negre. Vas de ~. Navigație de ~. [G.-D. coastei; Sil. coas-tă]	/<lat. costa
COAUTOR	COAUTÓR ~i	<i>m.</i>	1) Fiecare dintre cei doi sau mai mulți autori ai unei lucrări (realizări) în raport unul față de celălalt.2) jur. Persoană care a comis un delict împreună cu altă persoană. [Sil. co-a-u-]	/<fr. coauteur
COBAI	COBÁI ~	<i>m.</i>	1) Mamifer din ordinul rozătoarelor, cu blana diferit colorată, foarte prolific, folosit în medicina experimentală.2) fig. Subiect de experimentare. [Sil. co-bai]	/<fr. cobaye
COBAIE	COB//ÁIE ~ăi	<i>f. rar reg.</i>	1) Pasăre domestică de talie medie, cu cioc conic, crescută pentru carne și ouă; orătanie; găină.2) la pl. Păsări domestice; orătânii. [Sil. -ba-ie]	/cobe + suf. ~aie
COBALT	CÓBALT	<i>n.</i>	Metal dur, de culoare alb-argintie, întrebuințat în tehnică, la fabricarea unor aliaje, la colorarea sticlei, porțelanurilor etc. [Acc. și cobált]	/<fr. cobalt, germ. Kobalt
COBĂIT	COBÁI//T ~tă (~ți, ~te)	<i>pop.</i>	1) (despre păsări) Care are cobe; cu cobe.2) fig. (despre persoane) Care se supără ușor; supărăcios; țănos. [Sil. co-bă-it]	/Din cobe
COBE	CÓBE ~	<i>f.</i>	1) (la păsările domestice) Boală manifestată prin apariția unei excrescențe sub limbă.2) Pasăre care suferă de această boală.3) pop. (în superstiții) Ființă (sau lucru) care prevestește o nenorocire; piază rea.	/<sl. kobi, bulg. koba
COBELIGERANT	COBELIGERÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(mai ales despre state, armate etc.) Care participă la război împreună cu un aliat împotriva unui inamic comun.	/<fr. cobelligérant

A COBI	A COB//Í ~esc		1. intranz. pop. (în superstiții) A prevesti ceva rău.2. tranz. (nenorociri) A stabili din timp prin deducție sau prin intuiție.	/<bulg. kobja, sb. kobiti
COBILĂ	COBÍL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Suport de lemn, în formă de potcoavă, pe care se sprijină plugul în timpul transportului.2) Suport pe care se așază roțile în timpul lucrării lor de către rotar.	/<sl. kobyła
COBILIȚĂ	CÓBILIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Bucată de lemn curbată, cu cârlige sau creștături la capete, care se poartă pe umeri și servește, de obicei, la transportul găleților cu apă sau a coșurilor; coromâslă.	/<bulg., sb. kobilica
COBITOR	COBIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>pop.</i>	(în superstiții) Care cobește; care crede că prevestește o nenorocire.	/a cobî + suf. ~tor
COBLIZAN	COBLIZÁN ~i	<i>m. pop.</i>	Tânăr înalt și voinic; vlăjgan.	/Orig. nec.
COBOC	COB//ÓC ~oăce	<i>n. pop.</i>	1) Strachină de lemn pentru mușei.2) Vârșă din nuielă.	/<rus. kuboku
COBOL	COBÓL	<i>n.</i>	inform. Limbaj simbolic folosit în programarea automată, orientat pe probleme de gestiune economică.	/<engl., fr. cobol
COBORĂȘ	COBORĂȘ ~uri	<i>n.</i>	Teren care coboară (unind două puncte situate la altitudini diferite).	/a coborî + suf. ~ăș
COBORĂTOR I	COBORÂT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care coboară; care descrește; care se află în scădere. Accent ~.	/a coborî + suf. ~tor
COBORĂTOR II	COBORÂTÓR II ~i	<i>m.</i>	Persoană care descinde dintr-un anumit neam sau dintr-o familie oarecare; urmaș; descendent.	/a coborî + suf. ~tor
A COBORÎ	A COBORÎ cobór		1. intranz. 1) v. A SE COBORÎ.2) (despre aștri) A se lăsa spre sau după orizont; a se apropia de asfințit; a asfinți; a apune; a scăpa.3) fig. (despre întuneric, liniște etc.) A se manifesta prin primele semne caracteristice; a cădea; a veni; a se apropia.4) (despre voci, tonuri etc.) A trece la note mai grave; a scădea în intensitate.5) (despre parametri fizici sau despre aparate pentru măsurarea lor) A avea sau a indica valori mai scăzute; a scădea; a descrește. Presiunea atmosferică coboară. Termometrul ~.6) A fi de o anumită origine; a-și avea obârșia; a proveni.2. tranz. 1) A muta într-un loc jos; a pune mai jos. ~ sacul din căruță.2) (forme de relief înalt, scări etc.) A parcurge de sus în jos. ~ dealul.3) (voce, ton, glas etc.) A face să fie mai puțin intens. • ~ ochii (sau privirea) a se uita în jos (de rușine, de sfială etc.). ~ tonul (sau glasul) a vorbi cu blândețe.4) (valori ale unor mărimi) A face să scadă.	/cf. pogori
A SE COBORÎ	A SE COBOR" mă cobór	<i>intrans.</i>	1) A se deplasa spre un loc mai jos; a se da jos (dintr-un loc ridicat sau dintr-un vehicul).2) (despre păsări, avioane) A se îndrepta în jos; a zbura spre pământ.3) A adopta în mod voit o atitudine de inferioritate; a se umili; a se înjosi.	/cf. pogori
COBRĂ	CÓBR//Ă ~e	<i>f.</i>	Șarpe veninos care, fiind iritat, își ridică partea anterioară a corpului și își umflă gâtul; șarpe-cu-ochelari.	/<fr. cobra
COBUR	COBÚR ~i	<i>m. pop.</i>	Toc de piele în care se poartă revolverul sau pistolul.	/<turc. kubur, ucr., bulg. kobur

COBUZ	COBÚZ ~e	<i>n.</i>	1) Varietate de fluier sau de caval.2) Instrument muzical cu coarde, asemănător cu cobza.	/<turc. copuz, cobuz
COBZAR	COBZÁR ~i	<i>m.</i>	Muzicant care cântă la cobză.	/cobză + suf. ~ar
COBZĂ	CÓBZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Instrument muzical cu coarde constând dintr-o cutie de rezonanță foarte bombată, care produce sunete prin ciupire. • A lega pe cineva ~ a lega pe cineva strâns (de mâini și de picioare). A duce pe cineva cu ~a a înșela pe cineva; a minți.	/<rus., ucr., pol. kobza
COC I	COC I ~uri	<i>n.</i>	Pieptănătură femeiască realizată prin strângerea și răsucirea părului la ceafă sau în creștetul capului.	/<fr. coque
COC II	COC II coci	<i>m.</i>	mai ales la pl. Bacterie sferică sau ovală răspândită în sol, apă, aer, precum și în organisme.	/<fr. coccus
COCA	CÓCA	<i>m.</i>	Arbust exotic ale cărui frunze conțin cocaină.	/<fr. coca
COCA-COLA	COCA-CÓLA	<i>f.</i>	Băutură răcoritoare preparată din fructe, din frunze și semințe de cola.	/Cuv. engl.
COCAINĂ	COCAÍNA	<i>f.</i>	Substanță toxică obținută din frunzele arbustului coca, folosită în medicină ca anestezic. [G.-D. cocainei; Sil. -ca-i-]	/<fr. cocad'ne
COCAINOMAN	COCAINOMÁN ~i	<i>m.</i>	Bolnav care suferă de cocainomanie. [Sil. -ca-i-]	/<fr. cocad'nomane
COCAINOMANIE	COCAINOMANÍE	<i>f.</i>	Stare patologică rezultată din introducerea excesivă în organism a cocainei. [Sil. -ca-i-no-ma-ni-e]	/<fr. cocad'nomanie
COCARDĂ	COCÁRD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Emblemă în relief prinsă pe partea de dinainte a chipiurilor sau a șepcilor de uniformă ca semn distinctiv. 2) Insignă cu culorile naționale purtată la anumite ocazii.3) înv. Floare de ceară albă purtată de nuntași la piept. [G.-D. cocardei]	/<fr. cocarde
COCĂ I	CÓCĂ I	<i>f.</i>	1) Pastă obținută prin frământarea făinii cu apă și cu diferite adausuri (lapte, zahăr, ouă etc.), din care se prepară produse de panificație sau de patiserie; aluat.2) Pastă cleioasă preparată din făină și apă folosită la lipit hârtie; pap. • A se face ~ a se îmbăta foarte tare. Minte de ~ minte greoaie. [G.-D. cocii]	/Orig. nec.
COCĂ II	CÓCĂ II coci	<i>f.</i>	1) Ansamblu format din schelet și înveliș exterior al unei nave. 2) Fuzelaj în formă de barcă care asigură plutirea hidroavioanelor. [G.-D. cocii]	/<fr. coque
COCĂ III	CÓCĂ III	<i>f. pop.</i>	1) Copil mic; creatură infantilă.2) Jucărie care înfățișează un copil mic; păpușă. [G.-D. cocii]	/cf. sb. koka, it. cucco
COCĂZAR	COCĂZÁR ~i	<i>m.</i>	1) rar Arbust exotic de munte, cu flori roșii sau roz, aromate; smirdar; rododendron.2) Arbust de munte cu frunze persistente, cu flori albe sau roșii și cu fructe mărunte de culoare roșie, comestibile; merișor.	/Din coacăză
A COCÂRJA	A COCÂRJ//Ă ~éz	<i>tranz. pop.</i>	A face să se cocârjească; a gârbovi; a cocoșa.	/Din cârjă
A SE COCÂRJA	A SE COCÂRJ//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A-și încovoia spatele (de bătrânețe, greutate etc.); a se gârbovi; a se cocoșa.	/Din cârjă
COCÂRLĂ	COCÂRL//Ă ~e	<i>f.</i>	Mică ciupercă comestibilă, cu pălăria galbenă-roșcată, cu gust și miros de usturoi.	/Orig. nec.
COCÂRTIȚĂ	COCÂRTIȚĂ	<i>f. pop.</i>	Mâncare ciobănească făcută din caș dulce amestecat cu jintiță.	/Orig. nec.

COCCIDIE	COCCÍDI//E ~i	<i>f.</i>	1) la pl. Ordin de animale parazite monocelulare care au forma sferică sau ovală.2) Animal din acest ordin.	/<fr. coccidies
COCCIDIOZĂ	COCCIDIÓZĂ	<i>f.</i>	Boală parazitara a animalelor domestice cu localizare în tractul digestiv, provocată de coccidii. [Sil. -di-o-]	/<fr. cocci-diose
COCCIGIAN	COCCIGI//ÁN ~ănă (~éni, ~éne)		Care ține de coccis; propriu coccisului. [Sil. -gi-an]	/<fr. coccygien
COCCIS	CÓCCIS ~uri	<i>n.</i>	Os de formă triunghiulară situat în partea terminală a coloanei vertebrale.	/<fr. coccyx
COCEAN	COC//EÁN ~éni	<i>m.</i>	1) Tulpină de porumb folosită ca nutreț.2) Știulete de porumb eliberat de boabe, folosit drept combustibil; ciocălău.3) (la fructe și legume) Mijloc tare; cotor. [Sil. co-cean]	/<bulg., sb. koťan
COCHER	CÓCHER ~i	<i>m.</i>	Rasă de câini de vânătoare cu părul lung și cu urechile lăsate în jos.	/<engl., fr. cocker
COCHET	COCHÉ//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre persoane) Care cochetează; preocupat de ideea de a plăcea unei persoane de sex opus. 2) (despre manifestări ale oamenilor) Care denotă eleganță; cu purtare plăcută. Gest ~. Zâmbet ~.3) (despre obiecte) Care se caracterizează prin eleganță; cu aspectul plăcut. Mobilier ~. Interior ~. Vilă ~tă.	/<fr. coquet
A COCHETA	A COCHET//Á ~éz	<i>intrans.</i>	A fi cochet; a face cochetării.	/<fr. coqueter
COCHETĂRIE	COCHETĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Comportament cochet.2) Dorința de a plăcea prin originalitatea exteriorului și a comportării. [Art. cochetăria; G.-D. cochetăriei; Sil. -ri-e] /<fr. coquetterie	
COCHILIAJ	COCHILIÁJ	<i>n.</i>	1) Animal cu cochilie.2) În-veliș protector calcaros al unor specii de nevertebrate; cochilie.3) Motiv decorativ alcătuit din cochilii.	/<fr. coquillage
COCHILIE	COCHÍLI//E ~i	<i>f.</i>	1) Înveliș protector calcaros al unor specii de nevertebrate. 2) Formă de metal folosită la turnarea pieselor din aliaje. [Art. cochilia; G.-D. cochiliei; Sil. -li-e]	/<fr. coquille
COCINĂ	CÓCIN//Ă ~e	<i>f.</i>	Adăpost din scânduri sau din piatră pentru păsări, porci etc.; coteț. [G.-D. cocinii]	/<bulg., sb. koťina
COCIOABĂ	COCIOÁB//Ă ~e	<i>f.</i>	Casă de locuit foarte mică, sărăcăcioasă și dărăpănată. [Sil. -cioa-]	/Orig. nec.
COCIORVĂ	COCIÓRV//Ă ~e	<i>f.</i>	Unealtă alcătuită dintr-o placă de metal, fixată într-o coadă lungă, folosită pentru a trage jarul sau cenușa din cuptor. [Sil. co-cior-]	/<rus. koťerga, ucr. koťerha
COCLAURI	COCLÁURI	<i>n.</i>	pl. Locuri pustii și prăpăstioase. • A umbla pe ~ a umbla fără rost; a vagabonda.	/Orig. nec.
COCLEALĂ	COCL//EÁLĂ ~éli	<i>f.</i>	1) Strat verde și toxic, care se formează pe suprafața obiectelor de cupru, de alamă etc. sub influența umezelii.2) Oxidare a vaselor de cupru sau din alte metale, în care se prepară sau se păstrează alimente.3) Gust specific neplăcut al alimentelor preparate sau păstrate în vase coclite.	/a cocli + suf. ~eală
COCLEȚ	COCLÉȚ ~e	<i>n.</i>	1) Fiecare dintre firele iței cu un ochi la mijloc prin care trece firul de urzeală.2) Ochiul de pe acest fir.	/Orig. nec.

A SE COCLI	A SE COCL//Î pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	1) (despre obiecte de aramă) A se acoperi cu un strat de cocleală.2) (despre mâncăruri) A căpăta un gust specific neplăcut, fiind ținut într-un vas de aramă nespoit; a avea cocleală.	/cf. bulg. kotljasvam
COCOAȘĂ	COCOÁȘ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Protuberanță pe spinarea unor animale formată din grăsime; gheb. Cămilă cu două ~e.2) Proeminență patologică a coloanei vertebrale care deformează trupul; gheb; cifoază; gibozitate. [G.-D. cocoașei]	/cf. gogoasă
A COCOLI	A COCOL//Î ~esc	<i>trans. pop. fam.</i>	1) (mai ales copii) A îmbrăca cu haine multe și groase (pentru a feri de frig); a cocoloși; a încotoșmăna; a înfofoli.2) (ființe) A îngriji peste măsură.	/Orig. nec.
A SE COCOLI	A SE COCOL//Î mă	<i>intrans.</i>	A se alinta peste măsură; a se răsfăța.	/Orig. nec.
COCOLOȘ	COCOL//ÔȘ ~oășe	<i>n.</i>	1) Bucată nu prea mare sferică dintr-un material; boț; ciuculete. ~ de hârtie. ~ de lut.2) Bulgăre de făină sau crupe, rămas nefiert într-o mâncare; bol; bulz.3) Boț de mămăligă fierbinte în care s-a pus brânză de oi; bulz.	/Onomat.
A COCOLOȘI	A COCOLOȘ//Î ~esc	<i>trans.</i>	1) A face să se cocoloșească.2) (fapte reprobabile) A tăinui în mod intenționat, prezentând într-o lumină favorabilă; a mușamaliza.3) (mai ales copii) A îmbrăca în haine multe și groase (pentru a feri de frig); a înfofoli; a încotoșmăna.	/Din cocoloș
A SE COCOLOȘI	A SE COCOLOȘ//Î se ~ește	<i>intrans.</i>	A se face cocoloș.	/Din cocoloș
COCON	COCÓN ~i	<i>m.</i>	Înveliș de protecție al larvelor și nimfelor unor insecte, făcut dintr-o secreție proprie sub formă de fire foarte subțiri; gogoasă.	/<fr. cocon
COCONAR	COCONÁR ~i	<i>m.</i>	1) Arbore tropical din familia coniferelor care are o coroană în formă de disc.2) la pl. Semințele comestibile ale acestui arbore asemănătoare la gust cu alunele.	/<ngr. kukunári
COCOR	COCÓR ~i	<i>m.</i>	Pasăre migratoare, cu gâtul și picioarele lungi, de culoare cenușie, cu o pată roșie pe cap și cu penele în formă de seceră la vârful aripilor.	/Orig. nec.
COCOS	CÓCOS	<i>m.</i>	: Nucă de ~ fruct comestibil al cocotierului. Lapte de ~ suc lăptos extras din fructul cocotierului. Ulei de ~ substanță grasă extrasă din fructul cocotierului și folosită la fabricarea săpunurilor de toaletă.	/<germ. Kokos
COCOSTÂRC	COCOSTÂR//C ~ci	<i>m.</i>	Pasăre migratoare din ordinul picioroangelor, cu ciocul, gâtul și picioarele lungi și cu penele albe, vârfurile aripilor fiind negre; barză.	/cocor + stârc

COCOȘ	COCÓȘ ~i	<i>m.</i>	1) Pasăre domestică cu o creastă roșie pe cap, cu penele cozii lungi și arcuite și cu pinteni tari la picioare; masculul găinii. • La (pe la sau spre) cântatul ~ilor în zori de zi. Basmul (sau povestea) cu ~ul roșu istorie fără sfârșit sau neadevărată.2) pop. Mascul al unor păsări. ~ul potârnichei.3) Cio-cănel care lovește percutorul la armele de foc.4) Miezul de la harbuz, mai dulce și fără sâmburi; inimă.5) la pl. Grăunțe de porumb coapte în sare sau în nisip înfierbântat și desfăcute în formă de floricele; cocoșei.6): ~ de vânt figură de metal, reprezentând un cocoș, instalată pe acoperișul casei, care, fiind mobilă, arată dincotro bate vântul; giruetă. • A fi ~ de vânt a se da după împrejurări; a fi conformist	/<sl. kokoši
A COCOȘA	A COCOȘ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se cocoșeze; a gârbovi; a gheboșa. • ~ (pe cineva) în bătaie a bate tare pe cineva.	/Din cocoașă
A SE COCOȘA	A SE COCOȘ//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A-și încovoia spatele (de bătrânețe, de greutate etc.); a căpăta cocoașă; a se gârbovi; a se gheboșa.	/Din cocoașă
COCOȘAR	COCOȘÁR ~i	<i>m.</i>	Pasăre de pădure de mărimea unui graur, cu pene sure pe spate și castanii pe restul corpului.	/<bulg. kokosar
COCOȘEL	COCOȘÉ//L ~i	<i>m.</i>	(diminutiv de la cocoș) 1) mai ales la pl. Grăunțe de porumb coapte în sare sau în nisip înfierbântat și desfăcute în formă de floricele; cocoș.2) inv. Monedă franceză (de aur) în valoare de 20 de franci, pe care este gravat un cocoș.	/cocoș + suf. ~el
COCOȘESTE	COCOȘÉȘTE	<i>adv.</i>	În felul cocoșilor; ca un cocoș. A cânta ~.	/cocoș + suf. ~ește
COCOTĂ	COCÓT//Ă ~e	<i>f.</i>	Femeie de moravuri ușoare; prostituată.	/<fr. cocotte
COCOTIER	COCOTIÉR ~i	<i>m.</i>	Palmier cu trunchiul lung, în vârf având un fascicul de frunze, cu fructe comestibile. [Sil. -ti-er]	/<fr. cocotier
A COCOTĂ	A COCOTĂ cocot	<i>tranz.</i>	A face să se cocoțe.	/Orig. nec.
A SE COCOTĂ	A SE COCOTĂ mă cocot	<i>intrans.</i>	1) A se urca pe un loc (mai) înalt.2) A avansa într-un post sau la o situație fără a merita.	/Orig. nec.
COCS	COCS ~uri	<i>n.</i>	Produs solid obținut prin carbonizarea la temperaturi înalte a cărbunelui de pământ sau a produselor petroliere și întrebuințat în metalurgie, în industria chimică etc. ~ de gudron. ~ metalurgic. ~ de petrol.	/<germ. Koks
COCSAGÂZ	COCSAGÂZ ~i	<i>m.</i>	Plantă erbacee perenă asemănătoare cu pălămida, din a cărei rădăcină se extrage un latex folosit la fabricarea cauciucului.	/<rus. koksagâz
COCSERIE	COCSERÍ//E ~i	<i>f.</i>	Totalitate a instalațiilor destinate fabricării cocsului. [Art. cocseria; G. D. cocseriei; Sil. -cse-ri-e]	/cocs + suf. ~erie
A COCSIFICA	A COCSIFICÁ	<i>tranz.</i>	(cărbune de pământ, reziduuri de petrol) A transforma în cocs.	/Din cocs
COCTEIL	COCTÉIL ~uri	<i>n.</i>	1) Băutură obținută dintr-un amestec de alcool cu sirop.2) Recepție cu un număr redus de participanți (la care se servește această băutură).	/<fr., engl. cocktail
COCTIUN//E	COCTIUN//E ~i	<i>f.</i>	Digestie a alimentelor în stomac.	/<fr. coction

COD	COD ~uri	<i>n.</i>	1) Ansamblu de reguli, de precepte sau de prescripții referitoare la conduită. ~ de onoare. ~ul vieții.2) Culegere de reguli juridice dintr-o anumită ramură a dreptului; codice ~ul muncii. ~ penal.3) Sistem de simboluri, care are destinația de a reprezenta și a transmite o informație; cifru. ~ secret.4) Culegere de simboluri, care are destinația de a reprezenta și a transmite informație secretă; cifru. ~ internațional.5) Sistem riguros de relații structurale între semne și ansambluri de semne. ~ lingvistic. ~ grafic. • ~ poștal sistem de cifre, indicând localitatea și numărul oficiului poștal al destinatarului, care se înscrie pe trimerile poștale, pentru a fi cartate cu ajutorul tehnicii automate. ~ genetic sistem de înregistrare, conservare și de transmitere a înfor-mației ereditare.	/<fr. code
A CODA	A COD//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(texte, informații) A transforma într-un sistem de semne convenționale, folosind un cod; a cifra.	/<fr. coder
CODALB I	CODÁLB I ~ă (~i, ~e)		1) (despre animale) Care are coadă albă; cu coadă albă.2) (despre persoane) Care are păr blond; cu păr blond; bălai.	/coadă + alb[ă]
CODALB II	CODÁLB II ~i	<i>m.</i>	Pasăre răpitoare, de talie mare, cu coadă albă, care vânează ziua.	/coadă + alb[ă]
CODANĂ	CODÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	Fată tânără (cu cozi); fetișcană. /coadă + suf. ~ană	/coadă + suf. ~aş
CODAȘ	CODÁȘ ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care rămâne în urma altora într-un domeniu de activitate; care se află printre ultimii.	
CODAT	CODÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre animale) Care are coadă lungă și stufoasă; cu coadă lungă și stufoasă.2) (despre ochi) Care are formă alungită și subțiată spre tâmpile; migdalat.	/coadă + suf. ~at
CODĂLBITĂ	CODÁLBÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Pasăre insectivoră cu penetul multicolor.	/codalb + suf. ~iță
CODÂRLĂ	CODÂRL//Ă ~e	<i>f.</i>	Partea din spate, mobilă, a coșului unei căruțe sau a unui car.	/coadă + suf. ~ârlă
CODEBITOR	CODEBITÓR ~i	<i>m.</i>	Fiecare dintre cei doi sau mai mulți debitori în raport unul față de celălalt.	/<fr. codébiteur
CODEINĂ	CODEÍNA	<i>f.</i>	Alcaloid extras din opiu și fo-losit ca medicament contra tusei. [Sil. -de-i-]	/<fr. codeine
CODEX	CÓDEX ~uri	<i>n. înv.</i>	v. CODICE.	/<lat. codex
A SE CODI	A SE COD//Í mă ~ésc	<i>intrans. pop.</i>	A nu se putea hotărî; a sta în cumpănă; a șovăi; a ezita; a se foi; a pendula; a oscila.	/Din coadă
CODICE	CÓDICE ~	<i>n.</i>	1) Culegere de legi; cod.2) Culegere de texte vechi manuscrise.	/<lat. codex, ~icis
CODICIL	CODICÍL ~e	<i>n. jur.</i>	Parte suplimentară a unui testament, adăugată după legalizarea acestuia.	/<fr. codicille lat. codicillus
A CODIFICA	A CODIFICÁ codific	<i>tranz.</i>	(norme, dispoziții legislative) A reuni într-un cod.	/<fr. codifier
CODINĂ	CÓDINA	<i>f.</i>	1) Lână de calitate inferioară, tunsă de pe capul, coada sau picioarele oilor.2) Grâu de calitate inferioară.	/coadă + suf. ~ină
CODIRIȘTE	CODIRÍȘT//E ~i	<i>f.</i>	Coada biciului.	/coadă + toporiște
CODITĂ	CODÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la coadă) fig. Completare la ceva; adaus.	/coadă + suf. ~iță
CODOBATURĂ	CODOBÁTUR//Ă ~i	<i>f.</i>	Pasăre migratoare de talie mică, cu corpul zvelt și coadă lungă, pe care o mișcă întruna. ~ albă. ~ galbenă. [G.-D. codobaturii]	/<lat. codobatulla

CODOBELC	CODOBÉL//C ~ci	<i>m.</i>	(în limbajul copiilor) Moluscă cu corpul moale, vâscos, având pe spinare o cochilie în formă de spirală, iar pe cap patru tentacule sensibile; melc.	/Orig. nec.
CODOȘ	CODÓȘ ~i	<i>m. pop.</i>	Persoană care înlesnește practicarea prostituției; proxenet.	/<turc. kodoș
CODOȘCĂ	CODÓȘ//CĂ ~te	<i>f. pop.</i>	Femeie care înlesnește practicarea prostituției; proxenetă.	/codoș + suf. ~că
CODREAN	CODR//EÁN ~eănă (~éni, ~éne)		1) Care ține de regiunea codrilor; propriu codrilor.3) și substantival Care trăiește în regiunea codrilor.	/codru + suf. ~ean
CODROȘ	CODRÓȘ ~i	<i>m.</i>	Pasăre migratoare de talie mică, cu coada lungă de culoare roșie-aprinsă.	/coadă + roșu
CODRU	CÓDR//U ~i	<i>m.</i>	1) Pădure mare și bătrână. • A lua drumul ~ului a deveni haiduc. A țipa ca în ~ a vorbi foarte tare, ignorând mediul în care se află.2) Bucată mare dintr-un produs alimentar (pâine, mămligă, brânză etc.).	/<lat. quodrum
COECIPIER	COECIPIÉR ~i	<i>m.</i>	Fiecare din cei doi sau mai mulți echipieri în raport unul față de celălalt. [Sil. -pi-er]	/<fr. coéquipier
COEFICIENT	COEFICIÉN//T ~ți	<i>m.</i>	1) Număr care multiplică un termen dintr-o expresie algebrică.2) Factor numeric (constant) de pe lângă o expresie algebrică sau mărime variabilă.3) fiz. Mărime care indică proprietatea constantă a unui corp în anumite condiții. [Sil. -ci-ent]	/<fr. coefficient
COERCIBIL	COERCÍBIL ~ă (~i, ~e)		(despre gaze) Care poate fi supus comprimării și păstrării într-un spațiu închis. [Sil. co-er-]	/<fr. coercible
COERCITIV	COERCITÍV ~ă (~i, ~e)	<i>jur.</i>	Care are puterea, dreptul sau menirea de a constrânge. Măsuri ~e. [Sil. co-er-]	/<fr. coercitif
COERCIȚIE	COERCÍȚIE	<i>f. jur.</i>	Măsură de constrângere asupra unei persoane pentru a o sili să-și facă datoria sau să îndeplinească prescripțiile autorităților. [G.-D. coerciției; Sil. -ci-ți-e]	/<fr. coercion
COEREDE	COERÉ//DE ~zi	<i>m.</i>	Persoană care moștenește ceva împreună cu alții; comoștenitor. [Sil. co-e-re-]	/<lat. coheres, ~edis
COERENT	COERÉN//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre un întreg) Care constă din elemente strâns legate între ele; încheșat; armonios.2) (despre componenții unui întreg) Care este strâns legat de celelalte elemente constitutive.	/<fr. cohérent, lat. cohaerens, ~ntis
COERENȚĂ	COERÉNT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Legătură internă strânsă; caracter coerent; unitate; coeziune. 2) Relație armonioasă între idei; lipsă de contradicții. [Sil. co-e-ren-]	/<lat. cohaeren-tia, fr. cohérence
A COEXISTA	A COEXISTÁ coexist	<i>intrans.</i>	A exista simultan împreună cu altcineva sau cu altceva. [Sil. co-e-]	/<fr. coexister
COEXISTENȚĂ	COEXISTÉNT//Ă ~e	<i>f.</i>	Existență simultană. • ~ pașnică principiu potrivit căruia statele renunță la aplicarea forței, pledând pentru soluționarea tuturor litigiilor pe calea tratativelor. [G.-D. coexistenței]	/<fr. co-existence
COEZIUNE	COEZIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Forță care unește părțile componente ale unei substanțe materiale; atracție moleculară.2) fig. Legătură internă strânsă; caracter unitar; coerență; unitate. [G.-D. coeziunii; Sil. co-e-zi-u-]	/<fr. cohésion

COFĂ	CÓF//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Vas din doage cercuite, cu o singură toartă, având formă de cilindru sau de trunchi de con, în care se păstrează apă. • A pune (sau a băga) în ~ pe cineva a) a pune în încurcătură pe cineva; a dezorienta; b) a-și demonstra superioritatea față de cineva într-un domeniu de activitate. Plouă (sau toarnă) cu ~a plouă tare.2) (în Moldova medievală) Unitate de măsură pentru lichide egală cu <u>aproximativ 1.288 l.</u>	/cf. bulg., sb. kofa
COFETAR	COFETÁR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care produce sau vinde produse de cofetărie.	/cofet + suf. ~ar
COFETĂRIE	COFETĂRI//E ~i	<i>f.</i>	Local în care se vând și se consumă dulciuri. [Art. cofetăria; G.-D. cofetăriei; Sil. -ri-e]	/cofet[uri] + suf. [rie]
COFETURI	COFÉTURI	<i>f.</i>	pl. Produse de cofetărie; dulciuri; zaharicale.	/<ngr. ko[n]féta
COFRAJ	COFRAJ ~e	<i>n.</i>	Tipar de lemn sau de metal în care se toarnă betonul pentru a se întări în forma prevăzută.	/<fr. coffrage
COFRET	COFRÉT ~e	<i>n.</i>	1) Cutie închisă în care sunt montate siguranțele unei instalații electrice.2) Firidă în peretele unei fortificații sau tranșee în care se țin muniții, medicamente etc.	/<fr. coffret
COGÂLT	COGÂLT	<i>interj.</i>	(se folosește, uneori repetat, pentru a reda zgomotul produs la înghițirea unor alimente).	/Onomat.
COGEAMITE	COGEÁMITE	<i>adj. invar. pop.</i>	Foarte mare; destul de mare; coșcogeamite.	/<sb. kóðzamiti
COGNITIV	COGNITÍV ~ă (~i, ~e)		Care ține de cunoaștere; propriu cunoașterii.	/<fr. cognitif
COGNOSCIBIL	COGNOSCÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi cunoscut; în măsură de a fi cunoscut.	/<lat. cognoscibilis, fr. cognoscible
COGNOSCIBILITATE	COGNOSCIBILITÁT	<i>f.</i>	Caracter cognoscibil.	/<fr. cognoscibilité
COHORTĂ	COHÓRT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (în armata romană) Unitate de infanterie, egală cu a zecea parte dintr-o legiune.2) fig. Grup mare de oameni.	/<lat. cohors, ~tis
COIF	COIF ~uri	<i>n.</i>	1) înv. Acoperământ de metal pentru protecția capului în timpul luptei. 2) Caschetă de hârtie folosită pentru a proteja capul de soare.	/<lat. cofea
A COINCIDE	A COINCÍDE pers. 3 coincide	<i>intrans.</i>	1) (despre acțiuni, evenimente, fenomene) A se produce simultan; a avea loc în același timp.2) (despre scopuri, sarcini etc.) A se potrivi întocmai; a corespunde exact.3) (de-spre figuri geometrice) A se suprapune perfect. [Sil. co-in-]	/<fr. cođncider, it. coincidere
COINCIDENTĂ	COINCIDÉNT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Caracter coincident; concordantă; congruență. ~a figurilor.2) Eveniment care se produce întâmplător împreună cu altul; concurs de circumstanțe. Prin ~. ~ curioasă. [G.-D. coincidenței; Sil. co-in-]	/<fr. cođncidence
A COINTERESA	A COINTERES//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(persoane) A interesa (prin recompense materiale sau morale) să participe împreună cu alții la realizarea unei acțiuni. [Sil. co-in-]	/<fr. cođn-téresser
COJEALĂ	COJ//EÁLĂ ~eli	<i>f.</i>	1) v. A COJI.2) Mate-rial ce rezultă din cojire.	/a coji + suf. ~eală
A COJI	A COJ//Í ~esc	<i>trans.</i>	(copaci, ramuri) A curăța de coajă; a jupui.	/Din coajă

A SE COJI	A SE COJ//Î se ~ește	<i>intrans.</i>	1) (despre epidermă, răni cicatrizate) A pierde coaja.2) (despre vopsea, var, tencuială) A se desprinde (de pe o suprafață) prin umflare; a se coșcovi; a se scoroji; a se coși	/Din coajă
COJITOARE	COJIT//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	Mașină care îndepărtează cojile de pe lemnele rotunde.	/a coji + suf. ~toare
COJOC	COJ//ÔC ~oáce	<i>n.</i>	Haină țărănească de iarnă, lungă, făcută din piele de oaie cu mițele înăuntru. • A-și teme ~ocul a nu întreprinde nimic riscant; a manifesta prudență. A-și întoarce ~ocul pe dos (sau pe partea cealaltă) a) a exprima păreri contrare celor de mai înainte; b) a trata pe cineva cu asprime (nu cu bunăvoința de altădată). A avea (sau a găsi) ac de ~ocul cuiva a dispune de mijloace sau a afla calea pentru a pune la <u>punct pe cineva</u>	/ <i><sl.</i> kožuha
COJOCAR	COJOCĂR ~i	<i>m.</i>	Persoană care lucrează sau vinde cojoace sau căciuli și alte obiecte din blană.	/cojoc + suf. ~ar
COJOCĂREASĂ	COJOCĂR//EĂSĂ ~ése		1) Femeie care lucrează sau vinde cojoace și alte obiecte din blană.2) Sotie de cojocar.	/cojocar + suf. ~easă
COJOCĂRESC	COJOCĂR//ÊSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru cojocari; de cojocar.	/cojocar + suf. ~esc
COJOCĂRIE	COJOCĂRÎ//E ~i	<i>f.</i>	1) Meseria de cojocar.2) Atelier unde se confecționează cojoace și alte obiecte de blană.3) Totalitate a confecțiilor produse de cojocari. [Art. cojocăria; G.-D. cojocăriei; Sil. -ri-e]	/cojocar + suf. ~ie
COJOCEL	COJOCÉL ~e	<i>n.</i>	(diminutiv de la cojoc) Cojoc scurt, fără mâneci, din piele de miel, împodobit cu ornamente din piele sau brodat cu fire de lână colorată; bundă.	/cojoc + suf. ~el
COL	COL ~uri	<i>n.</i>	Parte mai îngustă a unui organ sau a unui os.	/ <i><fr.</i> col
COLA	CÓLA	<i>m.</i>	1) Arbore tropical cu fructe în formă de nucă care conțin cofeină și substanțe tanante.2) Fructul acestui arbore.3) Băutură răcoritoare preparată din fructul acestui arbore.	/ <i><fr.</i> cola, kola
A COLABORA	A COLABOR//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A lucra împreună; a participa la elaborarea unei opere sau la realizarea unei acțiuni comune; a coopera; a conlucra.2) A scrie materiale pentru o publicație periodică.	/ <i><fr.</i> collaborer
COLABORATOR	COLABORAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care colaborează.2) Per-soană care participă în calitate de autor de articole, studii etc. la o publicație periodică. ~ la un ziar.3) Persoană care lucrează într-o instituție științifică sau de cultură. ~ științific.	/ <i><fr.</i> collaborateur
COLABORAȚIONISM	COLABORAȚIONÍS M	<i>n.</i>	1) Colaborare cu ocupanții fasciști în cursul celui de-al doilea război mondial.2) Colaborare cu cotropitorii străini în dauna propriei țări; trădare de patrie.	/Din colaboraționist
COLABORAȚIONIST	COLABORAȚIONÍ//S T ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al colaboraționismului. [Sil. -ți-o-]	/ <i><fr.</i> collaborationniste

COLAC	COLÁ//C ~ci	<i>m.</i>	1) Pâine albă în formă de inel, împletit din două sau mai multe vițe de aluat. • A se face ~ a sta culcat cu corpul încovoiat. Omul nu fuge de ~, ci de ciomag fiecare se ferește de rău, nu de bine. A aștepta pe cineva cu ~ci calzi a-i face cuiva o primire cordială. ~ peste pupăză la un necaz se adaugă altul. La cel bogat vine și dracul cu ~ celui norocos îi merge bine întotdeauna. Cum e sfântul și ~cul după cum e omul, așa este și atitudinea față de el.2) Obiect de formă inelară având diferite întrebuințări. • ~ de salvare cerc de plută sau de cauciuc (umflat cu aer sau cu alt material ușor), folosit pentru a ține la suprafața apei un naufragiat. ~ de fum rotocol de fum de țigară.3) Îngrăditură de piatră sau de lemn a unei fântâni; ghizd.	/<sl. kolați
COLAGEN I	COLAGÉN I ~ă (~i, ~e)		(despre corpuri organice) Care este folosit la prepararea gelatinei. Țesut ~.	/<fr. collagene
COLAGEN II	COLAGÉN II ~i	<i>n.</i>	Substanță proteică ce intră în componența țesutului conjunctiv, cartilagos și osos, care prin fierbere se transformă în gelatină.	/<fr. collagene
COLAJ	COLÁJ ~e	<i>n.</i>	Procedeu în arta modernă care constă în compunerea unui tablou prin lipirea a unor elemente eterogene, în scopul obținerii unui efect de ansamblu.	/<fr. collage
COLAN	COLÁN ~e	<i>n.</i>	1) Podoabă purtată în jurul gâtului; salbă; colier.2) Salbă cu decorații purtată la gât.3) Cingătoare împodobită purtată mai ales de femei.	/<turc. kolan
COLAPS	COLÁPS ~uri	<i>n.</i>	Scădere bruscă a funcțiilor vitale, însoțită de pierderea cunoștinței, datorită unei insuficiențe circulatorii.	/<lat., fr. collapsus
COLAPSOTERAPIE	COLAPSOTERAPIE	<i>f.</i>	Comprimare chirurgicală a plămânului pentru a grăbi cicatrizarea cavernelor apărute mai ales în caz de tuberculoză. [Sil. -pi-e]	/<fr. collapsothérapie
COLARGOL	COLARGÓL	<i>n.</i>	Soluție apoasă de argint coloidal, folosită ca antiseptic.	/<fr. collargol
COLATERAL	COLATERÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care, din punct de vedere al importanței, se situează pe al doilea plan; de importanță mai mică; secundar.2) (despre grade de rudenie) Care nu este în linie dreaptă.3) fig. Care are tangență cu ceva. Chestie ~ă.	/<fr. collatéral, lat. collateralis
A COLAȚIONA	A COLAȚION//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(manuscrite, copii etc.) A compara pentru a stabili exactitatea sau pentru a constata asemănările și deosebirile. [Sil. -ți-o-]	/<fr. collationer
COLĂCAR	COLĂCÁR ~i	<i>m. pop.</i>	Persoană din alaiul de nuntă care duce colacii nașilor sau spune orația tradițională.	/colac + suf. ~ar
COLĂCĂRIE	COLĂCĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Local unde se fabrică sau se vând colaci.2) pop. Ocupația colăcarului. [Sil. -ri-e]	/colac + suf. ~ărie
COLĂCEL	COLĂCÉ//L ~i	<i>m.</i>	(diminutiv de la colac) la pl. Plantă erbacee cu frunze rotunde, cu flori mici roz-deschise sau albe și cu fructul capsulă.	/colac + suf. ~el
COLB	COLB	<i>n. reg.</i>	Material solid transformat în particule foarte mici; praf; pulbere; pudră. • ~ de făină scuturătură de făină. A bate pe cineva (de) să-i meargă ~ul a trage cuiva o bătaie zdravănă. A face ~ a face gălăgie.	/Orig. nec.

COLBACI	COLBÁCI ~	<i>m. rar</i>	Obiect în formă de lopătică, confecționat, de obicei, din vergi de salcie împletite, cu care se scutură praful din covoare; palmă; băător.	/Din colb
A COLBĂI	A COLBĂ//Î ~iesc	<i>tranz. reg.</i>	A face să se colbăiască; a prăfui. [Sil. -bă-i]	/colb + suf. ~ăi
A SE COLBĂI	A SE COLBĂ//Î mă	<i>intrans.</i>	A se acoperi cu colb; a se prăfui.	/colb + suf. ~ăi
COLBĂRAIE	COLBĂRAIE	<i>f.</i>	Cantitate mare de colb. [Sil. -bă-ra-ie] /colb + suf. ~ăraie	
A COLCĂI	A COLCĂI pers. 3 cólcăie	<i>intrans. rar</i>	1) (despre lichide) A fierbe cu clocote; a clocoti.2) (despre ființe) A se mișca fără întrerupere, grăbit și haotic (pe același loc); a foi; a mișuna; a forfoti; a fosgăi; a furnica; a roi; a viermui; a foșni.	/Onomat.
COLECIST	COLECÍST ~uri	<i>n. anat.</i>	Organ în formă de punguță care colectează secrețiile bilei; veziculă biliară.	/<fr. cholécyste
COLECISTITĂ	COLECISTÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Inflamație a colecistului (a veziculei biliare). ~ acută. ~ cronică.	/<fr. cholécystite
COLECISTOGRAFIE	COLECISTOGRAFIE	<i>f.</i>	Radiografie a colecistului (veziculei biliare).	/<fr. cholé-cystographie
A COLECTA	A COLECT//Ă ~éz		1. tranz. 1) (obiecte, materiale) A aduna după anumite principii și cu un anumit scop; a strânge, formând o colecție; a colecționa.2) (produse agricole) A achiziționa în mod organizat, în conformitate cu prevederile unui plan, unui contract. ~ fructe.3) (fluide) A aduna într-un recipient.2. intrans. (despre abcese, răni) A face puroi; a coace.	/<fr. collecter
COLECTĂ	COLÉCT//Ă ~e	<i>f.</i>	Strângere de mijloace materiale, date benevol, în vederea acordării unui ajutor.	/<fr. collecte
COLECTIV I	COLECTÍV I ~ă (~i, ~e)		1) Care se face împreună; realizat prin participarea mai multor persoane; comun. Muncă ~ă. Operă ~ă. Contract ~.2) Care aparține tuturor; aflat în posesiunea tuturor; comun; obștesc. Proprietate ~ă.3) Care exprimă noțiunea de totalitate, de colectivitate. • Substantiv ~ substantiv care numește o pluralitate de obiecte de același fel, luate ca un tot întreg.	/<fr. collectif, lat. collectivus
COLECTIV II	COLECTÍV II ~e	<i>n.</i>	Grup de persoane antrenate într-o activitate comună. ~ artistic. ~ științific.	/<fr. collectif, lat. collectivus
COLECTIVISM	COLECTIVÍSM	<i>n.</i>	Teorie socială care susține desființarea proprietății particulare și dominația statului.	/<rus. kollektivizm, fr. collectivisme
COLECTIVITATE	COLECTIVIT//ÁTE	<i>f.</i>	Grup de oameni (cu îndeletniciri comune).	/<fr. collectivité
A COLECTIVIZA	A COLECTIVIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (mijloace de producție, pământuri) A trece din proprietate particulară în proprietate colectivă prin naționalizare sau expropriere.2) (țărani individuali) A uni proprietățile agricole și a determina să lucreze în comun pământul.	/<fr. collectiviser
COLECTOR I	COLECT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		(despre recipiente) În care se colectează fluide. • Canal ~ canal central în care se adună apele colectate de întreaga rețea de canale, spre a le conduce într-un anumit loc.	/<fr. collecteur
COLECTOR II	COLECT//ÓR II ~oăre	<i>n.</i>	1) Recipient sau conductă pentru colectarea și conducerea fluidelor. ~ de abur. ~ de apă.2) Organ al rotorului unor mașini electrice.	/<fr. collecteur

COLECTOR III	COLECT//ÓR III ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care colectează sau achiziționează mărfuri, produse, bani pentru stat.	/<fr. col-lecteur
COLECTURĂ	COLECTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Oficiu de colectare a cărților pentru aprovizionarea bibliotecilor.	/<germ. Kollektur
COLECȚIE	COLECȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Ansamblu de obiecte clasate după anumite principii și colectate din curiozitate, din intenții estetice sau științifice. ~ de monede. ~ de insecte.2) Serie de publicații formând o unitate, apărute în cadrul unei edituri.3) Acumulare de puroi într-un organ, într-un țesut sau într-o cavitate a organismului. [Art. colecția; G.-D. colecției; Sil. -ți-e]	/<fr. collection, lat. collectio, ~onis
A COLECȚIONA	A COLECȚION//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(materiale, obiecte) A aduna după anumite principii și cu un anumit scop, formând o colecție; a colecta.	/<fr. collectionner
COLECȚIONAR	COLECȚIONÁR ~a (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Per-soană care face colecții; posesor al unei colecții.	/<fr. collectionneur
COLEDOC	COLEDÓC	<i>adj. anat.</i>	: Canal ~ canal prin care fierea se scurge în duoden.	/<fr. cholé-doque, lat. choledochus
COLEDOCITĂ	COLEDOCÍTĂ	<i>f. med.</i>	Inflamație a canalului coledoc.	/<fr. cholédocite
COLEG	COLÉ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Persoană care învață sau activează împreună cu altele, considerată în raport cu acestea; confrate. ~ de școală. ~ de studii. ~ de muncă.	/<fr. collegue
COLEGATAR	COLEGATÁR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Fiecare dintre moștenitorii (legatarii) unei averi, lăsate prin testament, în raport unul față de altul.	/<fr. colégataire
COLEGIAL	COLEGIÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de colegi; propriu colegilor. Relații ~e.2) Care se face în colectiv; exercitat în comun. Conducere ~ă. Convenție ~ă.	/<fr. collégial
COLEGIALITATE	COLEGIALITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter colegial.2) Comportament colegial. [Sil. -gi-a-li-]	/colegial + suf. ~itate
COLEGIAN	COLEGI//ÁN ~éni	<i>m.</i>	Elev la un colegiu. [Sil. -gi-an]	/<fr. collégien
COLEGIU	COLÉGI//U ~i	<i>n.</i>	1) Instituție de învățământ mediu sau superior.2) Organ de conducere colectivă. ~ redacțional. ~ul ministerului de cultură.3) Reuniune de persoane cu funcție identică. ~ de avocați.	/<lat. collegium, fr. college
COLEMIE	COLEMÍE	<i>f. med.</i>	Acumulare în sânge și în țesuturi a componentilor fierii.	/<fr. cholémie
COLENCIM	COLENCÍM	<i>n.</i>	Țesut de susținere a organelor tinere la plantele în creștere.	/<fr. collenchyme
COLEOPTER	COLEOPTÉR ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Ordin de insecte cu o pereche de aripi tari (elitre), care acoperă o altă pereche de aripi subțiri și membranoase (reprezentanți: cărăbușul, buburuza).2) Insectă din acest ordin. [Sil. -le-o-]	/<fr. coléopteres
COLEOPTIL	COLEOPTÍL ~e	<i>n.</i>	Frunză care învelește mugurul embrionului la graminee. [Sil. -le-o-]	/<fr. coléoptile
COLERETĂ	COLERÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Guler din țesătură fină sau din dantelă, încrețit sau plisat.	/<fr. colle-rette
COLEREZĂ	COLERÉZĂ	<i>f. fiziol.</i>	Proces de secreție a fierii de către celulele hepatice.	/<fr. cholé-rese
COLERIC	COLÉRIC ~ă (~i, ~e)		(despre persoane) Care se caracterizează prin dese manifestări de mânie; care se supără ușor. • Temperament ~ temperament caracterizat prin impulsivitate, nestăpânire.	/<fr. cholérique

COLESTEROL	COLESTERÓL	<i>n.</i>	Compus organic care se găsește în structura celulelor animale, mai ales, în sânge, și care, la dereglarea meta-bolismului, se depune pe pereții vaselor sangvine sau sub formă de calculi.	/<fr. cholestérol
COLET	COLÉT ~e	<i>n.</i>	Pachet expediat destinatarului prin poștă.	/<fr. colis
COLHOZ	COLHÓZ ~uri	<i>n.</i>	Formă sovietică de asociere prin desființarea silită a proprietății individuale în agricultură.	/<rus. kolhoz
COLHOZNIC I	COLHÓZNI//C I ~că (~ci, ~ce)		Care ține de colhoz; propriu colhozurilor. Orânduire ~că.	/colhoz + suf. ~nic
COLHOZNIC II	COLHÓZNI//C II ~că (~ci, ~ce)	<i>m. și f.</i>	Membru al unui colhoz.	/colhoz + suf. ~nic
COLIBACIL	COLIBACÍL ~i	<i>m.</i>	Bacil intestinal inofensiv care în anumite condiții poate deveni patogen.	/<fr. colibacille
COLIBACILOZĂ	COLIBACILÓZĂ	<i>f.</i>	Boală infecțioasă provocată de colibacili patogeni.	/<fr. colibacillose
COLIBAȘ	COLIBÁȘ ~i	<i>m. înv.</i>	Țăran dependent.	/colibă + suf. ~aș
COLIBĂ	COLÍB//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Construcție provizorie, în formă de piramidă sau con, folosită ca adăpost împotriva intemperiilor. 2) Locuință primitivă.	/<sl. koliba
COLIBRI	COLIBRÍ	<i>m. invar.</i>	1) Subordin de păsări din regiunile tropicale, de dimensiuni foarte mici, cu penaj viu colorat. 2) Pasăre din acest subordin; pasăre-muscă.	/<fr. colibri
COLICĂ	CÓLI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Durere acută cu caracter spasmodic în cavitatea abdominală. [G.-D. colicii]	/<fr. colique, lat. colica
COLIER	COLIÉR ~e	<i>n.</i>	1) Podoabă (de mărgel, de pietre scumpe etc.) purtată în jurul gâtului; salbă; colan. 2) Cingătoare împodobită purtată de femei; colan.	[Sil. -li-er] /<fr. collier
COLILIE	COLILÍ//E ~i	<i>f.</i>	Plantă erbacee din familia gramineelor, cu tulpină subțire, erectă, cu peri albi în vârful semințelor. [Art. colilia; G.-D. colilie; Sil. -li-e]	/cf. sb. kovilje
COLILIU	COLILÍ//U ~e (~i)		Care este alb ca colilia; de culoarea coliliei. • Părul alb~ părul alb de tot; complet cărunț. [Sil. -li-liu]	/<sb. kovilje
COLIMATOR	COLIMAT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	1) Dispozitiv optic care transformă un fascicul de raze divergent sau convergent într-unul paralel. 2) Instrument optic pentru determinarea unei direcții. • A lua în ~ a supraveghea; a avea în atenție.	/<fr. collimateur
COLIN	COLÍN ~i	<i>m. rar</i>	Lăstar sau cracă crescută din rădăcina unui copac.	/Orig. nec.
COLINĂ	COLÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Ridicătură mică de teren de formă alungită și cu pante line, mai mică decât dealul; colnic.	/<fr. colline
A COLINDA	A COLINDÁ colínd		1. intranz. A umbla de la casă la casă în ajunul Crăciunului, cântând colinde. 2. tranz. 1) (persoane) A felicita, în seara din ajunul Crăciunului, cântând colinde. 2) fig. (teritorii, orașe, țări etc.) A străbate în lung și în lat; a cutreiera.	/Din colindă
COLINDĂ	COLÍND//Ă ~e	<i>f. folc.</i>	Cântec tradițional cântat de cete de copii (flăcăi sau adulți) pe la casele oamenilor cu prilejul sărbătorilor de Crăciun.	/<sl. kolenda

COLINDĂTOR	COLINDĂTOR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care umblă cu colinda.	/a co-linda + suf. ~tor
COLINDEȚ	COLINDEȚ ~e	<i>n.</i>	1) pop. Colăcel care se dă în dar colindătorilor.2) la pl. Daruri strânse de colindători.	/colind + suf. ~eț
COLINIAR	COLINIAR ~ă (~i, ~e)	<i>mat.</i>	(despre puncte) Care este situat pe aceeași dreaptă. [Sil. -ni-ar]	/co- + liniar
COLIR	COLÍR	<i>n.</i>	Preparat medicamentos folosit în tratamentul unor boli de ochi.	/<fr. collyre
COLITĂ	COLÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Inflamație a mucoasei intestinului gros. ~ acută. ~ cronică.	/<fr. colite
COLIVĂ	COLÍV//Ă ~e	<i>f.</i>	Preparat din grâu fiert, amestecat cu zahăr și nuci pisate, care se împarte ca pomană. • A mânca ~a cuiva a supraviețui cuiva.	/<sl. kolivo
COLIVIE	COLIVÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Cușcă mică din vergele de metal sau de lemn în care sunt ținute păsările cântătoare sau decorative.2) Construcție de metal folosită pentru transportul personalului și materialelor în mină.3): ~a scării spațiul închis rezervat scării unei clădiri; casa scării. [Art. colivia; G.-D. coliviei; Sil. -vi-el]	/<sl. kulivija
COLIZIUNE	COLIZIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Ciocnire bruscă și violentă între două corpuri în mișcare; șoc.2) livr. Dispută contradictorie; lipsă de acord. [Art. coliziunea; G.-D. coliziunii; Sil. -zi-u-]	/<fr. collision, lat. collisio, ~onis
COLLIGATUM	COLLIGÁTUM	<i>n.</i>	Volum alcătuit din două sau mai multe lucrări diferite legate împreună.	/Cuv. lat.
COLNIC	COLNÍ//C ~ce	<i>n.</i>	1) Ridicătură de teren de formă alungită și cu pante line, mai mică decât dealul; deal mic; colină.2) Drum îngust care trece peste un asemenea deal sau printr-o pădure.3) Teren fără copaci (acoperit cu iarbă și flori) într-o pădure; poiană; luminis.	/<bulg., sb. kolnic
COLO	CÓLO	<i>adv.</i>	În locul acela; acolo. • Din ~ din partea aceea; dintr-acolo. Pe ~ prin partea aceea; pe acolo. Ici (și) ~ din loc în loc; pe alocuri. De ~ până ~ dintr-un loc în altul; încoace și încolo. Cât ~ la o depărtare considerabilă. Când ~ în realitate; în loc de aceasta.	/Din acólo
COLOANĂ	COLOÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Stâlp înalt, cilindric, servind pentru susținere sau ca ornament al frontonului sau al părților interioare ale unui edificiu.2) fig. Masă a unui fluid, care este închisă într-un tub cilindric sau care țâșnește dintr-o conductă. ~ de mercur.3) tehn. Aparat alcătuit dintr-o manta verticală cilindrică, conținând materiale absorbante, filtrante etc.4) poligr. Fragment vertical al unei pagini tipărite, despărțit printr-o linie verticală sau printr-un spațiu alb.5) Rubrică într-un re-gistru etc.6) Șir de oameni sau de mașini care merg succedându-se. ~ de manifestanți. ~ de tractoare.7) Formație a trupelor dis-puse în adâncime. ~ de marș.8): ~ sonoră ansamblul de cuvinte și muzică ce însoțește imaginile unui film.9): ~ vertebrală totali-tate a vertebrelor care formează axul scheletului; șira spinării. [G.-D. coloanei; Sil. co-loa-]	/<fr. colonne
COLOCATAR	COLOCATÁR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Fiecare din persoanele care locuiesc în același spațiu locativ, fără a face parte din aceeași familie, în raport unul față de celălalt.	/<fr. coloca-taire

COLOCVIU	COLÓCVI//U ~i	<i>n.</i>	1) Discuție pe o temă științifică. 2) Formă de verificare a cunoștințelor acceptată mai ales în instituțiile de învățământ superior, constând în discuții, lucrări practice sau lucrări de laborator. [Sil. -viu]	/<lat. colloquium
COLODIU	COLÓDIU	<i>n.</i>	Soluție eteroalcoolică de nitroceluloză folosită pe larg în medicină și în tehnică.	/<fr. collodion, lat. collodium
COLOFON	COLOF//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Notă la sfârșitul unei publicații sau pe verso foi de titlu, cuprinzând datele editoriale.	/<fr. colophon
COLOFONIU	COLOFÓNIU	<i>n.</i>	Produs care rămâne după înlăturarea terebentinei din rășina coniferelor și care are întrebuințare industrială; sacâz. [Sil. -fo-niu]	/<ngr. kolofónion
COLOID	COLOÍ//D ~dă (~zi, ~de)	<i>și substantiv</i>	(despre unele materii) Care constă din particule fine dispersate într-un mediu omogen. [Sil. -lo-id-]	/<fr. colod'del
COLOIDAL	COLOIDÁL ~ă (~i, ~e)		Care are proprietăți de coloid; asemănător coloidului. [Sil. -lo-i-]	/<fr. colod'dal
COLOMBINĂ	COLOMBÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Personaj comic fe-minin din farsele populare italiene.	/<it. colombina
COLON	COLÓN	<i>n.</i>	Partea finală a intestinului gros.	/<fr. cōlon, lat. colon
COLONADĂ	COLONÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	Serie de coloane, aran-jate în unul sau în mai multe rânduri, formând un ansamblu arhitectural. [G.-D. colonadei]	/<fr. colonnade
COLONCIFRĂ	COLONCÍFR//Ă ~e	<i>f. poligr.</i>	Cifră plasată în partea de sus sau de jos a unei foi tipărite, care indică numărul de ordine al paginii în cadrul publicației date.	/<fr. colonne-chiffre
COLONEL	COLONÉ//L ~i	<i>m.</i>	1) Grad de ofițer superior, între locotenent-colonel și general. 2) Persoană care are acest grad.	/<fr. colonel
COLONETĂ	COLONÉT//Ă ~e	<i>f. arhit.</i>	Coloană mică și subțire.	/<fr. colonnette
COLONIAL	COLONIAL ~ă (~i, ~e)		Care ține de colonie; provenit din colonie. Politică ~ă. [Sil. -ni-al]	/<fr. colonial
COLONIALISM	COLONIALÍSM	<i>n.</i>	Politică constând în subjugarea economică și politică a unor țări și în transformarea lor în colonii. [Sil. -ni-a-]	/<fr. colonialisme
COLONIALIST I	COLONIALÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de colonialism; propriu colonialismului. Regim ~.	/<fr. colonialiste
COLONIALIST II	COLONIALÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al colonialismului.	/<fr. colonialiste
COLONIE	COLONÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) (la fenicieni și la grecii antici) Cetate sau oraș, întemeiat în scopuri militare sau comerciale, pe un teritoriu străin. 2) Țară, de obicei slab dezvoltată, aflată sub dominația politică și economică a altui stat. 3) Grup compact de persoane de aceeași naționalitate, care locuiesc într-o țară străină sau în alt oraș. 4) Așezământ pentru reeducarea prin muncă. ~ de copii. 5) Grup de animale din aceeași specie care trăiesc în comun. ~ de corali. [Art. colonia; G.-D. coloniei; Sil. -ni-e]	/<fr. colonie, lat. colonia
COLONIE	COLÓNIE	<i>f.</i>	: Apă de ~ soluție din esențe aromate și alcool întrebuințată ca articol de cosmetică.	/<fr. [eau de] Cologne n. pr.
COLONIST	COLONÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană originară dintr-o metropolă și stabilită într-o colonie.	/<germ. Kolonist

A COLONIZA	A COLONIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (teritorii, țări) A transforma în colonii.2) (țări, regiuni cucerite) A popula cu coloniști.3) (regiuni, ținuturi slab populate sau depopulate) A popula cu oameni din alte regiuni sau ținuturi.	/<fr. coloniser
COLONIZATOR I	COLONIZAT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		(despre persoane, state, popoare) Care exploatează o colonie; cu posesiuni coloniale. Națiune ~oare.	/<fr. colonisateur
COLONIZAT//OR II	COLONIZAT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Realizator al unei colonizări; organizator de colonizări.	/<fr. colonisateur
COLONTITLU	COLONTÍTLU ~ri	<i>n. poligr.</i>	Titlu de coloană așezat, de regulă, în partea de sus a unei pagini de text și cules cu caractere mai mari, care cuprinde numele autorului și denumirea materialului.	/<fr. colonne-titre
COLOR	COLÓR	<i>adj. invar.</i>	(despre filme) Care este realizat în culori; tehnicolor.	/<engl. color
A COLORA	A COLOR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (obiecte, materiale) A vopsi (cu ajutorul creioanelor colorate, a coloranților etc.) dând anumite culori.2) fig. A varia prin nuanțe vii, expresive. ~ stilul.	/<fr. colorer, lat. colorare
COLORANT	COLORÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	Care colorează; cu proprietatea de a colora. Materie ~tă. Șampon ~. Substanță ~tă.	/<fr. colorant
COLORATURĂ	COLORATŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) muz. Virtuozitate tehnică în interpretarea vocală, manifestată prin triluri, rulate și cadențe. • Soprană de ~ soprană care execută ușor și liber piese conținând triluri, cadențe etc.2) Varietate de culori.3) Aspect particular de culoare. ~ a pielii.	/<it. coloratura
COLORAȚIE	COLORÁȚI/E ~i	<i>f.</i>	Procedeu de cercetare microscopică constând în tratarea preparatelor cu coloranți bazici. [Art. colorația; G.-D. colorăției; Sil. -ți-e]	/<fr. coloration
COLORIMETRIC	COLORIMÉTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de colorimetrie; propriu colorimetriei.	/<fr. colorimétrie
COLORIMETRIE	COLORIMÉRIE	<i>f.</i>	Analiză cantitativă a substanțelor colorate într-o soluție cu ajutorul unui colorimetru.	/<fr. colorimétrie
COLORIMETRU	COLORIMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat folosit pentru determinarea concentrației unei soluții colorate.	/<fr. colorimetre
COLORIST	COLORÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Pictor care se distinge prin îmbinarea artistică a culorilor.	/<fr. coloriste
COLORIT	COLORÍT ~uri	<i>n.</i>	1) Nuanță delicată și agreabilă a culorilor.2) Artă de folosire a culorilor.3) Efect care rezultă din îmbinarea armonioasă a culorilor unui tablou.4) Totalitate de culori ale unui obiect sau tablou; cromatică.5) fig. (despre stil, opere literare) Nuanță expresivă; varietate de imagini. ~ local. ~ al epocii.	/<fr. coloris, it. colorito
COLOS	COLÓ//S ~și	<i>m.</i>	1) Statuie de proporții enorme. ~sul din Rhodos.2) Obiect sau ființă de mărime neobișnuită.3) fig. Persoană dotată cu capacități neobișnuite. ~ al literaturii.	/<fr. colosse, lat. colossus
COLOSAL I	COLOSÁL I ~ă (~i, ~e)		Care ține de colos; extraordinar de mare; uriaș; gigantic; enorm; imens. Importanță ~ă.	/<fr. colossal
COLOSAL II	COLOSÁL II	<i>adv.</i>	Extrem de bine.	/<fr. colossal

COLOSTRU	COLÓSTRU	<i>n.</i>	Lapte matern secretat timp de câteva zile după nașterea copilului, care formează prima hrană a sugarului.	/<lat., fr. colostrum, it. colostro
COLPITĂ	COLPÍT//Ă ~e	<i>f. med.</i>	Inflamație a colului uterin.	/<fr. colpите
A COLPORTA	A COLPORT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) înv. (cărți) A realiza prin intermediul vânzătorilor ambulanți.2) fig. (știri, noutăți, zvonuri false) A transmite unui cerc larg de persoane.	/<fr. colporter
COLPORTAJ	COLPORTÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Realizare a cărților prin vânzători ambulanți.2) Distribuie a publicațiilor la abonați. Serviciu de ~.	/<fr. colportage
COLPORTOR	COLPORTÓR ~i	<i>m.</i>	1) Vânzător ambulant de cărți.2) fig. Persoană care răspândește zvonuri (de obicei false).	/<fr. colporteur
COLTUC	COLTÚ//C ~ce	<i>n. pop.</i>	1) Pernă mică servind drept căpătâi; perniță.2) Pernă mică în care se înfig acele pentru a nu se pierde; pernuță.3) Bucată de la margine a unei pâini; călcâi.	/<turc. koltuk
COLȚ I	COLȚ I ~uri	<i>n.</i>	1) Loc unde se întâlnesc două laturi sau două muchii ale unui obiect. ~ul mesei. ~ul batistei. • ~ul gurii fiecare din cele două extremități ale gurii unde se întâlnesc buzele. ~ de pâine bucata de la margine a unei pâini; călcâi. ~ de stradă unghi format de două străzi care se întretaie.2) Parte a unei încăperi, unde se unesc doi pereți alăturați; ungher. • A da din ~ în ~a face eforturi disperate pentru a scăpa de ceva.3) (în publicistică) Rubrică rezervată unei anumite specialități. ~ satiric.4) Loc, departe de ochii lumii, care servește drept refugiu pentru cineva. • ~ de țară loc retras. În (sau din) toate ~urile (lumii) în (sau din) toate părțile; (de) pretutindeni. La ~ de țară și la mijloc de masă într-un loc ferit, dar avantajos.5) Broboadă subțire în formă de triunghi	/<bulg. kolec, sb. kolac
COLȚ II	COLȚ II ~i	<i>m.</i>	1) Dinte cu vârf ascuțit, situat între dinții incisivi și măsele; dinte canin. ~i de morsa. ~i de elefant. • A-și arăta ~ii a-și da pe față firea agresivă. A fi la ~i cu cineva a trăi rău cu cineva; a nu se putea înțelege.2) Bucată rămasă dintr-un dinte rupt.3) Fiecare dintre piesele în formă de cui ale unei unelte agricole; dinte. ~i de greblă. ~ de furcă.4) Cui cu gămălia mare și crestată, care se aplică pe talpa încălțăminte de sport sau de iarnă pentru a împiedica alunecarea.5) Vârful unei plante, mai ales al ierbii, când răsare din pământ. • A da (sau a scoate, a prinde) ~i a încolți.6) Proeminență cu vârf ascuțit. ~ de stâncă.7) Fiecare dintre tăieturile triunghiulare făcute pe marginea unei stoffe; zimț.8) Floare-de-~ mică plantă erbacee, cu frunze albicioase, pufoase și ascuțite, care crește pe crestele stâncoase ale munților; floarea-doamnei; albumeală; edelvais.	/<bulg. kolec, sb. kolac
COLȚAN	COLȚÁN ~i	<i>m. pop.</i>	Vârf masiv de stâncă.	/colț + suf. ~an

COLȚAR	COLȚĂR ~e	<i>n.</i>	1) Dulap mic sau poliță fixată în colțul unei camere.2) Instrument în formă de triunghi dreptunghic, folosit la trasarea unghiurilor drepte sau a liniilor perpendiculare; echer.3) Piesă de metal sau de lemn în formă de unghi drept, folosită la confecționarea unei îmbinări.4) Dispozitiv metalic prevăzut cu o serie de colți, care se prinde de talpa încălțăminte, ca să nu alunece pe gheață, pe stânci etc.	/colț + suf. ~ar
COLȚAT	COLȚĂ//T ~tă (~ți,		v. COLȚUROS.	/colț + suf. ~at
COLȚIȘOR	COLȚIȘÓR ~i	<i>m.</i>	(diminutiv de la colț) Plantă erbacee cu flori violete-alburii ori gălbui, dispuse în inflorescențe umbeliforme.	/colț + suf. ~ișor
COLȚOS	COLȚ//ÓS ~oáse (~óși, ~oáse)		1) Care are colți; cu dinți mari și ascuțiți.2) fig. Care este rău de gură.3) fig. (despre oameni) Care are oase mari, cu articulații proeminente; osos; ciolănos.	/colț + suf. ~os
COLȚUN	COLȚÚN ~i	<i>m.</i>	mai ales la pl. fam. Piesă de îmbrăcăminte tricotată care se îmbracă pe picior; ciorap.	/ <i><ngr.</i> kaltsúni
COLȚUNAȘ	COLȚUNÁȘ ~i	<i>m.</i>	Preparat culinar din foi mici de aluat umplute cu brânză, cartofi, carne etc. și fierte în apă.	/colțun + suf. ~aș
COLȚUROS	COLȚUR//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		(de-spre pietre, bolovani etc.) Care are multe colțuri; cu muchii și vârfuluri ascuțite.	/colț[uri] + suf. ~os
COLUMBACĂ	COLUMBÁ//CĂ ~ce	<i>adj.</i>	: Muscă ~ muscă dipteră a cărei înțepătură veninoasă este mortală pentru vite.	/ <i><sb.</i> Kolumbaci <i>n. pr.</i>
COLUMBAR	COLUMBÁR ~e	<i>n.</i>	Construcție funerară pe lângă un crematoriu, sub formă de perete cu nișe, în care se zidesc urnele cu cenușă după incinerare.	/ <i><lat., fr.</i> columbarium
CUMBOFIL	CUMBOFÍL ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care iubește porumbeii și se ocupă cu creșterea lor.	/ <i><fr.</i> colombophile
CUMBELĂ	CUMBÉL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Axă a cochiliei melcului.2) arhit. Coloană funerară de proporții mici.	/ <i><fr.</i> columelle
CUMNĂ	CUMN//Ă ~e	<i>f.</i>	ist. Monument în formă de coloană izolată, ridicată în cinstea unui eveniment istoric important. ~a lui Traian.	/ <i><lat.</i> columna
COLUN	COLÚN ~i	<i>m. înv.</i>	Măgar sălbatic. u	/ <i><sl.</i> kolun
COLUVIU	COLÚVIU	<i>n.</i>	Material rezultat din fărâmițarea rocilor sub acțiunea factorilor externi și sedimentat la baza coastelor abrupte. [Sil. -lu-viu]	/ <i><fr.</i> colluvium
A COMANDA	A COMANDÁ cománd	<i>tranz.</i>	1) (armate, trupe, detașamente etc.) A conduce, exercitându-și autoritatea printr-o comandă.2) (acțiuni) A anunța printr-o comandă sau printr-un semnal.3) (urmat de o propoziție complementară) A cere în mod autoritar și oficial; a porunci; a ordona; a dispune.4) (îmbrăcăminte, încălțăminte, obiecte, lucruri) A cere să producă la comandă; a porunci.5) (mâncare, băuturi) A solicita, făcând comandă într-un local de consum.	/ <i><fr.</i> commander
COMANDAMENT	COMANDAMÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Organ de conducere militară. • ~ suprem cel mai înalt organ de conducere militară în timp de război.2) Sediul al acestui organ de conducere. ~ul diviziei.3) fig. Ordin scurt.	/ <i><fr.</i> comman-dement

COMANDANT	COMANDÁN//T ~ți	<i>m.</i>	1) Persoană la post de comandă.2) Conducător al unei unități militare.	/<fr. commandant
COMANDĂ	COM//ĂNDĂ ~énzi	<i>f.</i>	1) Dispoziție, scrisă sau orală, emisă de o autoritate sau de o persoană oficială, spre a fi îndeplinită de cei vizați; ordin; poruncă. A da ~. • Ton de ~ ton poruncitor. La ~ la cererea și după dorința unui superior.2) Funcție de conducere militară. • A lua ~anda a fi numit la conducerea unei acțiuni militare.3) Cerere prin care se solicită livrarea unui produs, executarea unei lucrări sau prestarea unui serviciu.4) Marfă comandată.5) Operație prin care se manevrează un sistem tehnic. ~ programată. ~ manuală.6) Element al unui mecanism care asigură funcționarea ansamblului. • Semnal de ~ semnal transmis de dispozitivele automate pentru a determina desfășurarea unui proces tehnic. Panou (sau tablou) de ~ placă pe care sunt centralizate toate dispozitivele de comandă. [G.-D. comenzii]	/<fr. commande
A COMANDITA	A COMANDIT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(fonduri) A pune la dispoziție prin comandită unei întreprinderi (comerciale, industriale etc.).	/<fr. commanditer
COMANDITAR	COMANDITĂR ~i	<i>m.</i>	(în unele țări) Persoană care comanditează.	/<fr. commandi-taire
COMANDITĂ	COMANDÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	(în unele țări) Contract de asociere comercială, în care unii asociați răspund de datoriile societății față de creditorii ei cu întreaga lor avere, iar alții, numai în limitele capitalului investit.	/<fr. commandite
COMANDO	COMÁNDÓ comandóuri	<i>n.</i>	Corp de trupe organizat și antrenat în mod special pentru acțiuni deosebite.	/<fr. commando
COMANDOR	COMANDÓR ~i	<i>m.</i>	1) Gradul cel mai înalt în ordinul cavalerilor.2) Cavaler care avea acest grad.3) (în aviație și marină) Grad de ofițer corespunzător gradului de colonel din armata terestră.4) Ofițer care avea acest grad.	/<fr. commandeur
COMARNIC	COMÁRNI//C ~ce	<i>n.</i>	1) Construcție primitivă în care locuiesc ciobanii la stână.2) Poliță la stână pe care se pune cașul la uscat.	/<bulg. komarnik
A COMASA	A COMAS//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(terenuri, întreprinderi, instituții etc.) A uni în vederea obținerii unui randament mai mare.	/<germ. kommassieren, lat. comassare
COMAT	COMÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>rar</i>	Care are coamă mare. • Stea ~tă cometă.	/Din coamă
COMATI	COMÁTI	<i>m.</i>	la pl. Nume dat de romani dacilor de rând.	/<lat. comati
COMĂ I	CÓM//Ă I ~e	<i>f.</i>	Pierdere a cunoștinței în timpul unei boli grave, provocată de o reprimare a funcțiilor sistemului nervos central. ~ diabetică. ~ apoplectică. • A fi în ~ a fi în agonie. [G.-D. comei]	/<fr. coma
COMĂ II	CÓM//Ă II ~e	<i>f. muz.</i>	Cel mai mic interval muzical perceput de auz.	/<germ. Komma, fr. comma

COMĂNAC	COMĂNĂ//C ~ce	<i>n.</i>	1) Acoperământ pentru cap, de formă cilindrică fără boruri, asemănător cu potcapul, pe care-l poartă călu-gării. • A-și pune capul sub ~ a se duce la călugărie.2) Acoperământ pentru cap de mătase sau de stofă scumpă, purtat, în trecut, de bărbații și de femeile din păturile nobile.	/Orig. nec.
COMÂND	COMÂND ~uri	<i>n. pop.</i>	1) v. COMÂNDARE.2) Totalitate a celor adunate și păstrate de bătrâni pentru înmormântare.	/v. a comânda
A COMÂNDA	A COMÂND//Ă ~éz	<i>tranz. pop.</i>	A da în calitate de comand.	/<lat. commandare
COMÂNDARE	COMÂND//ĂRE ~ări	<i>f. pop.</i>	Masă închinată pomenirii unui decedat; praznic.	/v. a comânda
COMBATANT	COMBATÂN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substan- tival</i>	1) Care ia parte la lupte; participant la război.2) fig. Care luptă activ pentru o cauză; luptător înfocat; militant.	/<fr. combattant
A COMBATE	A COMBĂTE combăt	<i>tranz.</i>	1) (idei, teorii, atitudini sau persoane care le susțin) A respinge, aducând contrargumente.2) (calamități naturale, epidemii, maladii) A face să dispară, depunând eforturi și utilizând procedee corespunzătoare.	/<fr. combattre
COMBATIV	COMBATÎV ~ă (~i, ~e)		1) Care luptă cu dârzenie și cu perseverență; caracterizat prin luptă activă și dârză. Poezie ~ă.	/<fr. combatif
COMBATIVITATE	COMBATIVITĂTE	<i>f.</i>	Caracter combativ.	/<fr. combativité
A COMBINA	A COMBINĂ combín	<i>tranz.</i>	1) (lucruri, elemente eterogene) A uni într-o anumită ordine.2) (planuri, intenții, idei etc.) A reprezenta în minte; a urzi; a plăsmui; a plămădi.3) A face să se combine.	/<fr. combiner, lat. combinare
A SE COMBINA	A SE COMBINĂ se combină	<i>intrans.</i>	(despre atomi, molecule sau radicali ai unor substanțe) A se uni printr-o reacție chimică, formând un compus.	/<fr. se combiner, lat. combinare
COMBINAT I	COMBINĂT I ~e	<i>n.</i>	Unitate economică care reunește mai multe întreprinderi cu activitate de producție interdependentă; com-plex. ~ metalurgic. ~ chimic. ~ de vinuri.	/<rus. kombinat, fr. combinat
COMBINAT II	COMBINĂ//T II ~tă (~ți, ~te)		Care este format prin combinarea mai multor elemente; realizat prin reuniunea unor componente diferite.	/v. a combina
COMBINATOR I	COMBINAT//ÓR I ~oăre	<i>n.</i>	Mecanism care combină circuitele și realizează combinații de asociație tehnică.	/<rus. kombinator, fr. combineur
COMBINATOR II	COMBINATÓR II ~i	<i>m.</i>	Persoană care se ocupă cu lucruri necinstite.	/<rus. kombinator
COMBINAȚIE	COMBINĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Asamblare a elementelor într-o ordine determinată; reuniune combinativă a elementelor. ~a culorilor. 2) Reacție chimică dintre două sau mai multe substanțe simple.3) Substanță compusă obținută din această reacție; compus. [Art. com-binația; G.-D. combinației; Sil. -ti-e]	/<lat. combinatio, ~onis
COMBINĂ	COMBÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Mașină complexă care îndeplinește într-un proces tehnologic mai multe operații. • ~ agricolă mașină care execută simultan mai multe lucrări agricole (secerat, treierat etc.). ~ minieră agregat care execută simultan tăierea, spargerea și încărcarea minereurilor și rocilor. [G.-D. combinei]	/<engl. combine
COMBINER	COMBINÉR ~i	<i>m.</i>	Muncitor calificat care conduce o combină.	/combină + suf. ~ar

COMBINEZON	COMBINEZ//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Articol de lenjerie pentru femei purtat sub rochie, împodobit cu dantelă sau cu aplicații; furou. 2) Îmbrăcăminte de lucru, constând dintr-o vestă unită cu pantalonii, purtată peste hai-nele obișnuite pentru a le proteja de murdărie; salopetă.	/<fr. combinaison
COMBURANT	COMBURÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	Care face să ardă; care înlesnește arderea.	/<fr. comburant
COMBUSTIBIL	COMBUSTÍBIL ~a (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre materiale) Care are proprietatea de a arde. Materie ~ă. ~ solid. ~ gazos. ~ nuclear.	/<fr. combustible
COMBUSTIBILITATE	COMBUSTIBILITÁT	<i>f.</i>	Caracter combustibil.	/<fr. combustibilité
COMBUSTIE	COMBÚSTI//E ~i	<i>f.</i>	Reacție chimică rapidă de combinare a unei substanțe cu oxigenul din aer, însoțită de degajare de căldură și lumină; ardere. [Art. combustia; G.-D. com-bustiei; Sil. -ti-e]	/<fr. combustion; lat. com-bustio, ~onis
COMEDIANT	COMEDIÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	1) înv. Actor de comedie. 2) înv. Actor de circ sau de bâlci cu înfățișare caraghioasă, care prezintă exerciții acrobatice ușoare; măscărici; saltimbanc; paiață; pehlivan. 3) Artist lipsit de talent. 4) fig. Persoană prefăcută, care simulează sentimente pe care nu le are; om fătarnic, ipocrit. [Sil. -di-ant]	/<germ. Komödiant, it. commediante
COMEDIE	COMEDÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Piesă de teatru destinată să producă râsul. 2) Ansamblu de acțiuni care provoacă râsul. 3) Gen literar care este bazat pe comicul situațiilor și caracterelor. ~ lirică. [Art. comedia; G.-D. comediei; Sil. -di-e]	/<fr. comédie, lat. comoedia
COMEDIE	COMÉDI//E ~i	<i>f.</i>	1) pop. Întâmplare sau situație ciudată; poznă. 2) Acțiune sau lucru surprinzător și dezagreabil. Mare ~. [Art. comedia; G.-D. comediei; Sil. -di-e]	/<turc. komedyä
COMEDIOGRAF	COMEDIOGRÁF ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Autor de comedii. [Sil. -di-o-]	/<it. comme-diografe, lat. comoediographus
COMEDON	COMED//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Mică formație de substanțe sebacee cu extremitate neagră care apare de obicei pe față.	/<fr. comédon
A COMEMORA	A COMEMOR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(personalități, evenimente importante) A aduce în memorie printr-o ceremonie.	/<fr. commémorer
COMEMORABIL	COMEMORÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care se pretează la comemorări; demn de a fi comemorat.	/<fr. commémorable
COMEMORARE	COMEMOR//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A COMEMORA. 2) Ceremonie solemnă prin care se comemorează amintirea unei persoane sau a unui eveniment.	/v. a comemora
COMEMORATIV	COMEMORATÍV ~ă (~i, ~e)		Care comemorează un eveniment sau o personalitate; destinat să comemoreze. Monument ~. Placă ~ă.	/<fr. commémoratif
COMENDUIRE	COMENDUÍR//E ~i	<i>f.</i>	Organ militar care supraveghează păstrarea ordinii și disciplinei într-o unitate militară, într-o localitate. [Sil. -du-i-]	/v. a comendui (a comanda)
COMENSUALISM	COMENSUALÍSM	<i>n.</i>	Conviețuire a două specii de animale sau plante dintre care una trăiește pe seama celeilalte (fără a-i pricinui daune esențiale). [Sil. -su-a-]	/<germ. Kommensalismus, fr. commensalisme

COMENSURABIL	COMENSURÁBIL ~ă (~i, ~e)	mat.	(despre mărimi) Care are o unitate de măsură comună; în stare de a fi măsurat cu aceeași unitate de măsură. Linii ~e. Numere ~e.	/<fr. commensurable, lat. commensurabilis
COMENSURABILITATE	COMENSURABILITÁTE	f.	Caracter comensurabil.	/<fr. commensurabilité
A COMENTA	A COMENT//Á ~éz	tranz.	1) (fenomene, evenimente, fapte, întâmplări) A expune, a atribui o semnificație personală; a interpreta.2) (texte, acte etc.) A explica, clarificând locurile obscure; a prevedea cu comentariile necesare; a interpreta.	/<fr. commenter
COMENTARIU	COMENTÁRI//U ~i	n.	1) Ansamblu de note scrise sau de remarci orale prin care se comentează un text.2) Expozeu critic de noutăți sau de informații.3) Material public care conține un astfel de expozeu. [Sil. -ta-riu]	/<fr. commentaire, lat. commentarium
COMENTATOR	COMENTAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	m. și f.	1) Autor de comentarii literare, istorice sau juridice.2) Persoană care comentează știri de actualități (la radio, la televiziune, în presă).	/<fr. commentateur, lat. commentator, ~oris
COMERAJ	COMERÁJ ~e	n. rar	Defăimare verbală; bârfeală.	/<fr. commérage
COMERCIAL	COMERCIÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de comerț; propriu comerțului; negustoresc. Tratat ~. Navă ~ă. [Sil. -ci-al]	/<fr. commercial, lat. commercialis
A COMERCIALIZA	A COMERCIALIZ//Á ~éz	tranz.	(mărfuri, bunuri materiale) A pune în circulație în calitate de obiect de comerț. [Sil. -ci-a-]	/<fr. commercialiser
COMERCIANT	COMERCIÁN//T ~tă (~ti, ~te)	m. și f.	Persoană care face comerț privat; negustor. [Sil. -ci-ant]	/<it. commerciante, fr. commerçant
COMERȚ	COMÉȚ ~uri	n.	1) Activitate economică de valorificare a mărfurilor prin procesul de vânzare-cumpărare; negoț.2) Ramură a economiei naționale în care se realizează circulația mărfurilor.	/<fr. commerce, lat. commercium
COMESEAN	COMES//EÁN ~eănă (~éni, ~éne)	m. și f.	Fiecare dintre două sau mai multe persoane care stau la masă împreună, considerate în raport una față de alta.	/co- + mesean
COMESTIBIL	COMESTÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate servi drept aliment pentru om; bun de mâncat. Ciuperci ~e.	/<lat. comestibilis, fr. comestible
COMETĂ	COMÉT//Ă ~e	f.	Astru nebulos care descrie în jurul Soarelui o elipsă alungită și care este însoțit de un appendice luminos; stea cu coadă. [G.-D. cometei]	/<fr. comete, lat. cometa
COMIC I	CÓMIC I	n.	1) Categorie estetică care include în sfera sa motivele și situațiile care provoacă râsul.2) Factor care provoacă râsul.	/<fr. comique, lat. comicus
COMIC II	CÓMI//C II ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de comedie; propriu comediei. Stil ~. Piesă ~că.2) Care provoacă râsul; plin de haz; hazliu; nostim; amuzant. Situație ~că. Față ~că. Gând ~.	/<fr. comique, lat. comicus
COMIC III	CÓMI//C III ~ci	m.	1) Actor de comedie.2) Autor de comedii.	/<fr. comique, lat. comicus
COMICĂRIE	COMICĂRÍ//E ~i	f.	Vorbă sau acțiune plină de haz.	/comic + suf. ~ărie
COMICS	CÓMICS ~uri	n.	Ansamblu de desene seriale, însoțite de texte scurte, având un subiect distractiv.	/<engl. comics

COMIS I	CÓMI//S I ~și	<i>m. înv.</i>	Dregător care avea în grijă sa caii și grajdurile curții domnești.	/<ngr. kómis
COMIS II	CÓMIS II ~și	<i>m.</i>	: Comis-voiajor agent comercial ambulant care se deplasează dintr-un loc în altul în căutarea de beneficii sau furnizori.	/<fr. commis-voyageur
COMISAR	COMISÁR ~i	<i>m.</i>	1) Persoană investită de către o autoritate superioară cu împuterniciri speciale.2) Șeful unui comisariat de poliție.	/<fr. commissaire, rus. komissar
COMISARIAT	COMISARIÁT ~e	<i>f.</i>	1) Organ de conducere social-politică, administrativă etc. • ~ militar organ de conducere militară locală de pe lângă fiecare unitate administrativă, ale cărei funcții de bază sunt recrutarea și încorporarea celor supuși serviciului militar, precum și evidența situației militare a cetățenilor.2) Localul unui astfel de organ de conducere.3) (în unele țări) Secție a poliției orășenești condusă de un comisar.4) Lo-calul secției orășenești de poliție. [Sil. -ri-at]	/<fr. commissariat, rus. komissariat
COMISIE	COMÍSI//E ~i	<i>f.</i>	Organ permanent sau temporar alcătuit dintr-un grup de persoane cu împuterniciri speciale pe lângă o instituție sau o organizație. ~ electorală. ~ de admitere. ~ de conducere. [Art. comisia; G.-D. comisie; Sil. -si-e]	/<rus. komissija, fr. com-mission
COMISION	COMISI//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Sarcină dată unei persoane constând în procurarea sau transmiterea unui obiect.2) Plată în bani care revine persoanei care a îndeplinit o astfel de sarcină. [Sil. -si-on]	/<fr. commission
A COMISIONA	A COMISION//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(mărfuri, bunuri etc.) A obține prin intermediul unui comisionar. [Sil. -si-o-]	/<fr. commissioner
COMISIONAR	COMISIONÁR ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care mijlocește o operație comercială; intermediar; samsar.2) Persoană care se ocupă de transmiterea scrisorilor și a pachetelor pe cale particulară. [Sil. -si-o-]	/<fr. commissionnaire
COMISORIU	COMISÓRI//U ~e (~i)	<i>jur.</i>	Care duce la anularea unui contract. [Sil. -so-riu]	/<fr. commissoire, lat. commissorius
COMISURĂ	COMISÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Loc unde se unesc două părți ale unei formații anatomice. ~a buzelor. ~a pleoapelor.	/<fr. commissure
COMITAT	COMITÁT ~e	<i>n.</i>	ist. (în unele țări) Unitate administrativ-teritorială condusă de un comite; district; ținut.	/<germ. Komitat
A COMITE	A COMÍTE comít	<i>tranz.</i>	(greșeli, fapte reprobabile) A face să aibă loc; a transpune în fapt; a săvârși; a făptui.	/<lat. committere
COMITE	CÓMI//TE ~ți	<i>m.</i>	ist. Persoană administrativă care stătea în fruntea unui comitat.	/<lat. comens, ~itis
COMITENT	COMITÉN//T ~ți	<i>m.</i>	Persoană care în-mânează cuiva un mandat prin care se acordă dreptul la anumite acțiuni juridice.	/<it. commettente, lat. commitens, ~ntis
COMITET	COMITÉT ~e	<i>n.</i>	Organ de conducere colectivă a unor organizații politice, obștești, de stat etc. ~ sindical. ~ părintesc.	/<rus. komitet, fr. comité
COMMODO	COMMÓDO	<i>adv. muz.</i>	Într-un ritm lent.	/Cuv. it.
COMOARĂ	COM//OÁRĂ ~óri	<i>f.</i>	1) Cantitate mare de bani sau de obiecte prețioase.2) Totalitate a bunurilor care se află în posesia cuiva; avere; avut.3) fig. Lucru sau ființă foarte prețuită și dragă; odor. [G.-D. comorii]	/<sl. komora

COMOD	COMÓ//D ~dă (~zi, ~de)	<i>și adverbial</i>	1) Care poate fi folosit sau mânuit cu ușurință; potrivit la utilizare; practic.2) (despre persoane) Care nu este în stare sau evită să facă eforturi; indolent.	/<fr. commode, lat. com-modus
COMODĂ	COMÓD//Ă ~e	<i>f.</i>	Dulap jos, cu sertare mari suprapuse, în care se păstrează lenjeria; scrin.	/<fr. commode
COMODITATE	COMODIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Stare comodă.2) Atitudine comodă.3) la pl. Ansamblu de obiecte care formează o stare de confort. Locuință cu toate ~ățile.	/<fr. commodité, lat. commoditas, ~atis
COMOS	COM//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		Care are coamă lungă și deasă.	/coamă + suf. ~os
COMOȚIE	COMÓȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Traumă a organismului sau a unei părți a acestuia cauzată de un șoc brusc și violent. ~ cerebrală.2) fig. Emoție violentă. [Art. comoția; G.-D. comoției; Sil. -ți-e]	/<fr. commotion
COMPACITATE	COMPACITÁTE	<i>f.</i>	1) Raport dintre greutatea volumetrică și greutatea specifică a unui material.2) Caracter compact.	/<fr. com-pacité
COMPACT	COMPÁC//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care este format din elemente coerente; constituit din elemente strâns legate între ele.2) (despre mulțimi, grupuri de oameni) Care este format din multe persoane strânse la un loc. Populație ~tă. În rânduri ~te.3) fig. (despre întuneric) Care este lipsit de lumină; care nu are nici un loc luminos.	/<fr. compact, lat. compactus
A COMPACTA	A COMPACT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (materiale, sol etc.) A face să devină compact; a presa pentru a reduce volumul.2) reg. (foi tipărite) A uni, cosând într-o copertă; a broșa; a lega.	/Din compactor
COMPACTIBILITATE	COMPACTIBILITÁT	<i>f.</i>	Caracter compact.	/<fr. compactibilité
COMPACTOMETRU	COMPACTOMÉTR//	<i>n.</i>	Aparat care determină gradul de îndesare a solului.	/<fr. compactometre
COMPACTOR I	COMPACT//ÓR I ~oáre	<i>n.</i>	Utilaj pentru îndesarea și nivelarea straturilor de materiale așternute pe o șosea; mașină de compactat; compresor.	/<fr. compacteur, lat. compactor
COMPACTOR II	COMPACTÓR II ~i	<i>m.</i>	Persoană specializată în legatul cărților; legător de cărți.	/<fr. compacteur, lat. compactor
COMPANIE	COMPÁNI//E ~i	<i>f.</i>	Subunitate militară mai mare decât plutonul și mai mică decât batalionul (sub ordinele unui căpitan). [Art. compania; G.-D. companiei; Sil. -ni-e]	/<fr. compagnie
COMPANIE	COMPANÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Grup de persoane unite prin relații de prietenie.2) Reuniune de persoane care își petrec timpul liber împreună; societate.3) Întreprindere comercială sau industrială cu un statut propriu; societate. [Art. compania; G.-D. companiei; Sil. -ni-e]	/<fr. compagnie, engl. company
COMPANION	COMPANIÓN ~i	<i>m.</i>	Fiecare dintre două sau mai multe persoane cu interese comune, luate în raport una față de alta; tovarăș. [Sil. -ni-on]	/<fr. compagnon
A COMPARA	A COMPARÁ compár	<i>tranz.</i>	(ființe, obiecte, fenomene) A examina simultan sau succesiv, pentru a stabili similitudinile și diferențele; a confrunta.	/<fr. comparer, lat. comparare
COMPARABIL	COMPARÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi comparat; care se pretează la comparații.	/<fr. comparable, lat. comparabilis

COMPARATIV I	COMPARATÍV I	<i>adv.</i>	Prin comparație.	/<fr. comparatif, lat. comparativus
COMPARATIV II	COMPARATÍV II ~ă (~i, ~e)		Care ține de comparație; propriu comparației. • Metodă ~ă metodă de cercetare în lingvistică, constând în reconstituirea faptelor de limbă din trecut, neatestate, prin compararea unor fapte corespunzătoare de mai târziu din două sau din mai multe limbi.	/<fr. comparatif, lat. comparativus
COMPARATOR I	COMPARAT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care face o comparație.	/<fr. compareur
COMPARATOR II	COMPARAT//ÓR II ~oăre	<i>n.</i>	Instrument de măsură al cărui principiu de funcționare este bazat pe comparația unor mărimi date cu un etalon.	/<fr. compareur
COMPARAȚIE	COMPARÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Alăturare a unor lucruri sau ființe pentru a stabili asemănările și deosebirile dintre ele.2) Figură de stil care constă în confruntarea a două elemente dintr-un enunț cu scopul de a reliefa anumite însușiri specifice asemănătoare.3): Grade de ~ categorie gramaticală specifică pentru adjectiv (și adverb), având trei aspecte: pozitiv, comparativ și superlativ. [Art. com-parația; G.-D. comparației; Sil. -ți-e]	/<lat. comparatio, ~onis
COMPARS	COMPÁR//S ~și	<i>m.</i>	1) Figurant (mut) pe scena teatrului.2) fig. Om lipsit de perso-nalitate, de însemnătate.	/<fr. comparse
COMPARTIMENT	COMPARTIMÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Cabină într-un vagon de cale ferată având banchete pentru mai multe persoane; cupeu.2) Diviziune dintr-o încăpere sau dintr-o mobilă.3) Domeniu de activitate; sector.4) Porțiune a unei lucrări scrise; parte.	/<fr. compartiment
A COMPARTIMENTA	A COMPARTIMENT//Á	<i>tranz.</i>	A diviza în compartimente.	/<fr. comparti-menter
COMPAS	COMPÁS ~uri	<i>n.</i>	1) Instrument pentru trasarea cercurilor regulate de diferite mărimi sau pentru măsurarea distanțelor pe desene. ~ de desen. ~ proporțional.2) Instrument de orientare, format dintr-o cutie cu un cadran, în mijlocul căruia se află un ac magnetic, care indică direcția nord-sud; busolă.	/<fr. compas, germ. Kompass
COMPASIUNE	COMPASIÚN//E ~i	<i>f. livr.</i>	Sentiment de înțelegere și de compătimire față de suferințele și nenorocirile cuiva; milă; compătimire; milostenie. [G.-D. compasiunii; Sil. -si-u-]	/<fr. compassion
COMPATIBIL	COMPATÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate exista sau activa împreună cu altceva; în stare să existe sau să activeze împreună cu altceva.	/<fr. compatibles
COMPATIBILITATE	COMPATIBILITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter compatibil.2) log. Raport între două enunțuri care nu se exclud reciproc.3) mat. Proprietate a părților unui sistem de a nu se exclude reciproc.	/<fr. compatibilité
COMPATRIOT	COMPATRIÓ//T ~ți	<i>m.</i>	Persoană care este originară din aceeași țară cu alta. [Sil. -tri-ot]	/<fr. compatriote, lat. compatriota
A COMPĂREA	A COMPĂREÁ compár	<i>intranz.</i>	(despre inculpați, martori) A apărea personal (în fața unui organ judiciar); a-și face apariția personal; a se înfățișa; a se prezenta.	/<fr. compa-raître

A COMPĂTIMI	A COMPĂTIM//Î ~esc		1. tranz. (persoane) A trata cu compasiune; a deplânge; a deplora; a jeli; a jelui; a căina.2. intranz. A fi cuprins de compasiune față de suferințele cuiva; a suferi împreună.	/con- + a pătimi
COMPĂTIMITOR	COMPĂTIMIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care exprimă compătimire; plin de compătimire. Atitudine ~oare.	/a compătimi + suf. ~tor
COMPENDIU	COMPÉNDI//U ~i	<i>n.</i>	1) Prezentare concisă a unei concepții sau teorii.2) Prezentare scurtă a conținutului unei lucrări; rezumat; conspect.3) Publicație cuprinzând o expunere rezumativă. [Sil. -pen-diu]	/<lat., fr. compendium
A COMPENSA	A COMPENS//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (pierderi, lucruri consumate sau cheltuite) A acoperi printr-o compensație.2) (daune, prejudicii) A plăti atât cât costă, acoperind paguba; a despăgubi; a răsplăti.3) (efectul unor forțe) A neutraliza în mod reciproc.4) (organisme) A face să se compenseze.	/<fr. compenser, lat. compensare
A SE COMPENSA	A SE COMPENS//Á se ~ează	<i>intranz.</i>	A-și restabili echilibrul funcțional; a reveni la starea de funcționare normală.	/<fr. compenser, lat. compensare
COMPENSABIL	COMPENSÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi compensat.	/<fr. compensable
COMPENSATOR I	COMPENSAT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care compensează. Pendul ~.	/<fr. compen-sateur
COMPENSATOR II	COMPENSAT//ÓR II ~oăre	<i>n.</i>	Dispozitiv sau instalație care efectuează o compensare a anumitor dereglări dintr-un sistem tehnic, asigurându-i un regim normal de funcționare. • ~ electric instalație folosită în rețelele de curent alternativ pentru compensarea puterii. ~ optic dispozitiv pentru măsurarea diferenței de drum optic a două raze de lumină.	/<fr. compensateur
COMPENSAȚIE	COMPENSÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Ceea ce compensează o pierdere.2) Operație financiară de reglare a vânzărilor și cumpărărilor prin virament reciproc. [Art. compensația; G.-D. compensației; Sil. -ți-e]	/<fr. compensation, lat. compensatio
COMPETENT	COMPETÉN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care dispune de informație vastă; cu cunoștințe profunde.2) Care poate să se ocupe de o anumită problemă; în drept să studieze o afacere. Autoritate ~tă. Judecată ~tă.	/<fr. compétent
COMPETENȚĂ	COMPETÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Caracter competent.2) Ansamblu de informații teoretice și practice. A avea ~. A studia cu ~.3) Per-soană competentă. A consulta o ~. [G.-D. competenței]	/<fr. compétence
COMPETITIV	COMPETITÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care poate suporta o concurență.2) Unde se poate concura; în care concurența este posibilă.	/<fr. compétitif
COMPETIT//OR	COMPETIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care aspiră la un grad științific, pregătindu-și teza fără întrerupere a lucrului de bază.2) Persoană care candidează (la un premiu, la un grad sau titlu științific); candidat la ceva.	/<fr. compétiteur, lat. competitor
COMPETIȚIE	COMPETÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Luptă între două sau mai multe persoane sau state, organizații, care urmăresc același avantaj sau același rezultat; concurs; concurență; întrecere. 2) Reuniune constând din lupta pentru întâietate în una sau în mai multe probe sportive; întrecere sportivă; concurs. [Art. competitia; G.-D. competiției; Sil. -ti-e]	/<fr. compétition

COMPETIȚIONAL	COMPETIȚIONAL ~ă (~i, ~e)		Care ține de competiție; propriu competiției.	/com-petiție + suf. ~al
A COMPILA	A COMPIL //Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(idei, date, etc.) A aduna din lucrări străine, reunind și elaborând o lucrare lipsită de originalitate.	/<fr. compiler, lat. compilare
COMPILAT//OR	COMPILAT //ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care compilează; autor de lucrări lipsite de idei originale.	/<fr. compilateur, lat. compilator
COMPILAȚIE	COMPILĂȚI //E ~i	<i>f.</i>	Lucrare (operă) lipsită de originalitate, conținând idei extrase din diverse surse. [Art. compilația; G.-D. compilației; Sil. -ți-e]	/<fr. compilation, lat. compilatio, ~onis
A SE COMPLĂCEA	A SE COMPLĂCEĂ mă complác	<i>intrans.</i>	1) A avea satisfacție; a găsi plăcere. 2) A fi mulțumit de o anumită situație (de obicei, nesatisfăcătoare), fără a căuta să o depășească.	/con- + a plăcea
COMPLEMENT	COMPLÉMENT ~e	<i>n.</i>	1) Parte secundară a propoziției care determină un verb, un adjectiv sau un adverb. ~ direct. ~ indirect. 2) Substanță proteică prezentă în componența serului sanguin.	/<fr. complément, lat. com-plementum
COMPLEMENTAR	COMPLEMENTÁR ~ă (~i, ~e)		Care complinește; care completează ceva; complinitor. • Unghiuri ~e unghiuri a căror sumă este 900. Culi ~e culori care, prin suprapunere, dau culoarea albă.	/<fr. complémentaire
COMPLEMENTARITATE	COMPLEMENTARIT ÁTE	<i>f.</i>	Caracter complementar.	/<fr. complémentarité
COMPLET I	COMPLÉ //T I ~tă (~ți, ~te)		1) Care include toate elementele necesare; desăvârșit; întreg; total; deplin. Serviciu ~. Opere ~te. Echipaj ~. 2) (despre recipiente, săli, vehicule de transport în comun) Care are toate locurile ocupate; fără locuri libere. 3) (despre persoane) Care are toate facultățile dezvoltate; fără lacune în dezvoltare.	/<fr. complet, lat. completus
COMPLET II	COMPLÉT II ~uri	<i>n.</i>	1) Obiect de îmbrăcăminte din două (sau din trei) piese asortate. 2) Totalitate de obiecte de același gen cu destinație specială; garnitură. ~ de scule. ~ de reviste.	/<fr. complet, lat. completus
COMPLET III	COMPLÉT III	<i>adv.</i>	În întregime; cu desăvârșire; completamente; radical.	/<fr. complet, lat. completus
A COMPLETA	A COMPLET //Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să fie complet (adăugând ceea ce lipsește); a întregi; a complini.	/<fr. compléter
COMPLETAMENTE	COMPLETAMÉnte	<i>adv. livr.</i>	În întregime; cu desăvârșire; complet; radical.	/<it. completamente, fr. completement
COMPLETIV	COMPLÉTÍV ~ă (~i, ~e):		Propoziție ~ă propoziție secundară care determină un verb din altă propoziție.	/<fr. complétif, lat. completivus
COMPLEX I	COMPLÉ //X I ~xă (~cși, ~xe)		Care conține mai multe elemente diferite; format din mai multe părți; complicat. Frază ~xă. Personaj ~.	/<fr. complexe, lat. complexus

COMPLEX II	COMPLÉX II ~e	<i>n.</i>	1) Unitate economică care reunește mai multe întreprinderi cu activitate de producție interdependentă; combinat. • ~ agroindustrial unitate agricolă care se ocupă cu producerea și prelucrarea industrială a materiei prime.2) Ansamblu de construcții reunite în funcție de utilitatea lor. ~ turistic. ~ sportiv.3) Ansamblu de sentimente, de tendințe și de stări de spirit inconștiente, formate în copilărie, care condiționează comportamentul ulterior al unei persoane. • A avea ~e a fi timid. Fără ~e care acționează în mod firesc; fără ezitare. ~ de inferioritate sentiment de neîncredere în forțele proprii. ~ul Edip atașament erotic față de un părinte de sex opus.	/<fr. complexe, lat. complexus
COMPLEXITATE	COMPLEXITÁT//E	<i>f.</i>	Caracter complex. ~ea situației. ~ de calcul.	/<fr. complexité
COMPLEXIUNE	COMPLEXIÚN//E ~i	<i>f.</i>	rar Totalitate a trăsăturilor psihofizice care caracterizează o persoană. [Art. complexiunea; G.-D. com-plexiunii; Sil. -xi-u-]	/<fr. complexion
COMPLEZENT	COMPLEZÉN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>livr.</i>	Care face cu plăcere un serviciu; care este gata oricând să servească pe cineva; serviabil.	/<fr. complaisant
COMPLEZENȚĂ	COMPLEZÉNȚ//Ă ~e	<i>f. livr.</i>	Caracter complezent; serviabilitate. • Din ~ din politețe.	/<fr. complaisance
A COMPLICA	A COMPLICÁ	<i>tranz.</i>	A face să se complice.	/<fr. compliquer
A SE COMPLICA	A SE COMPLICÁ se complică	<i>intranz.</i>	(despre stări de lucruri, situații) A deveni mai dificil, mai grav; a se înrăutăți; a se înăspri; a se agrava.	/<fr. compliquer
COMPLICAȚIE	COMPLICÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Factor care complică ceva.2) Agravare a unei boli, prin apariția de fenomene patologice noi. [Art. complicația; G.-D. complicației; Sil. -ți-e]	/<fr. complication
COMPLICE I	COMPLÍC//E I ~i	<i>m.</i>	Persoană care participă sau contribuie la realizarea unei fapte reprobabile; acolit. ~ele asasinului.	/<fr. complice
COMPLICE II	COMPLÍCE II	<i>adj. invar.</i>	Care favorizează săvârșirea unei acțiuni reprobabile. Ton ~. Tăcere ~. Surâs ~.	/<fr. complice
COMPLICITATE	COMPLICITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter complice.2) Acord tacit, spontan și deseori inexprimat între persoane. Zâmbet de ~.	/<fr. complicité
COMPLIMENT	COMPLIMÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Cuvânt de laudă, de respect, de măgulire la adresa cuiva. A face un ~.2) la pl. Urări de bine comunicate unei persoane prin cineva. A transmite ~e. • Fără ~ fără intenția de a măguli pe cineva.	/<fr. compliment
A COMPLINI	A COMPLIN//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	A face să fie complet, plin (adăugând cea ce lipsește); a completa; a întregi.	/con- + a (îm)plini
COMPLINITOR	COMPLINIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care complinește; care completează ceva; complementar.	/a complini + suf. ~tor
COMPLOT	COMPLÓT ~uri	<i>n.</i>	Proiect elaborat în secret, prin care un grup de persoane uneltește împotriva statului sau a unei persoane; conspirație; conjurație.	/<fr. complot
A COMPLOTA	A COMPLÓT//Á ~éz	<i>intranz.</i>	A urzi un complot; a unelti; a conspira; a conjura.	/<fr. comploter
COMPLOTIST	COMPLÓTÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care participă la un complot; om care complotază; conjurat; conspirator.	/complot + suf. ~ist

COMPONENT I	COMPONÉN//T I ~tă (~ți, ~te)		Care intră în compoziția unui ansamblu; aflat în compoziția unui corp. Parte ~tă. Element ~. Forță ~tă.	/<germ. Komponente, it. componente
COMPONENT II	COMPONÉN//T II ~ți	<i>m.</i>	1) Element din structura unui corp.2) Substanță care face parte dintr-un compus chimic.3) Element integrat dintr-un sistem tehnic.	/<germ. Komponente, it. componente
COMPONENTĂ	COMPONÉŢ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Modalitate de structurare internă a elementelor componente ale unui întreg; compoziție.2) Ansamblu de elemente componente; compoziție.	/com-pon[ent] + suf. ~ență
COMPONISTIC	COMPONÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de o compoziție muzicală; propriu unei compoziții muzicale.	/componist + suf. ~ic
A COMPORTA	A COMPORTĂ compórt	<i>tranz.</i>	1) A include în sine; a însuma; a conține; a întruni; a îngloba; a cuprinde.2) A face să fie necesar; a cere; a necesita; a pretinde; a reclama.	/<fr. comporter
A SE COMPORTA	A SE COMPORTĂ mă compórt	<i>intrans.</i>	A avea un anumit fel de conduită; a se purta.	/<fr. se comporter
COMPORTAMENT	COMPORTAMÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Mod de a se purta; ținută; conduită; manieră.2) Totalitate a modalităților de reacție a organismului față de mediul înconjurător; atitudine organică; comportare. ~ neadecvat.	/<fr. comportement
COMPOST	COMPÓST ~uri	<i>n.</i>	Îngrășământ obținut în urma fermentării unui amestec de substanțe organice de origine vegetală și animală, la care se adaugă și componente minerale.	/<fr. compost
A COMPOSTA	A COMPOST//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(bilete, chitanțe etc.) A viza cu compostorul.	/<fr. composter
COMPOSTOR	COMPOST//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Dispozitiv, portativ sau fix, pentru confirmarea valabilității unui document (bilet de călătorie, chitanță etc.) prin aplicarea unei vize perforate.	/<fr. composteur
COMPOT	COMPÓT ~uri	<i>n.</i>	Produs alimentar preparat din fructe proaspete sau uscate fierte în apă cu zahăr.	/<fr. compote
COMPOTIERĂ	COMPOTIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Vas în care se aduce compotul la masă. [Sil. -ti-e-]	/<fr. compotier
COMPOZEE	COMPOZÉE ~	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de plante dicotiledonate, cu frunze de obicei alterne, cu flori mici dispuse în inflorescențe în formă de capitule (reprezentanți: păpădia, romanița etc.).2) Plantă din această familie. [Sil. -ze-e]	/<fr. composées
COMPOZIT I	COMPOZÍ//T I ~tă (~ți, ~te)		Care constă din elemente de natură diferită.	/<fr. compo-sités, lat. compositus
COMPOZIT II	COMPOZÍT II ~e	<i>n.</i>	Ordin arhitectonic din antichitate care se caracterizează prin îmbinarea elementelor ionice cu cele co-rintiene.	/<fr. composités, lat. compositus
COMPOZITOR	COMPOZIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Autor de lucrări muzicale; persoană care compune muzică.	/<fr. compositeur

COMPOZIȚIE	COMPOZÍȚI/E ~i	<i>f.</i>	1) Totalitate a elementelor componente ale unui întreg; constituție; structură; factură; componență.2) Operă artistică (mai ales muzicală).3) Artă de a crea motive muzicale; studiul regulilor după care se compune muzica. Clasă de ~.4) Mod de aranjare a elementelor unei imagini.5) rar Lucrare pe o temă literară sau liberă scrisă de un elev cu scopul verificării cunoștințelor lui; compunere.6) Aliaj de cositor cu destinație specială. [Art. compoziția; G.-D. compoziției; Sil -ti-e]	/<fr. composition, lat. compositio, ~onis
COMPOZIȚIONAL	COMPOZIȚIONÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de compoziție; propriu compoziției. Element ~. Motiv ~. [Sil. -ti-o-]	/<it. composizionale
COMPREHENSIBIL	COMPREHENSÍBIL ~ă (~i, ~e)	<i>livr.</i>	Care poate fi înțeles; ușor de înțeles; clar; limpede; inteligibil; accesibil.	/<fr. compré-hensible, lat. comprehensibilis
COMPREHENSIBILITATE	COMPREHENSIBILITÁTE	<i>f.</i>	1) livr. Caracter comprehensibil.2) Capacitate de a pătrunde cu ușurință în esența lucrurilor; comprehensiune.	/<fr. compréhensibilité
COMPREHENSIONE	COMPREHENSIONE	<i>f. livr.</i>	Capacitate de a pătrunde cu ușurință în esența lucrurilor; comprehensibilitate. [Sil. -si-u-]	/<fr. compréhension, lat. comprehensio, ~onis
COMPREHENSIV	COMPREHENSÍV ~ă (~i, ~e)	<i>livr.</i>	Care manifestă agerime a minții; care înțelege cu ușurință lucrurile; inteligent.	/<fr. compré-hensif, lat. comprehensivus
COMPRES	COMPRES ~e	<i>n.</i>	Text cules compact fără spații mari între rânduri.	/<germ. Kompress
COMPRESĂ	COMPRES//Ă ~e	<i>f.</i>	Bandaj aplicat cu scop curativ pe o regiune a corpului. ~ uscată. ~ medicamentoasă. [G.-D. compresei]	/<fr. compresse
COMPRESIBIL	COMPRESÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi comprimat; în stare de a fi comprimat; comprimabil.	/<fr. compressible
COMPRESIBILITATE	COMPRESIBILITÁT	<i>f.</i>	Caracter compresibil.	/<fr. compressibilité
COMPRESIUNE	COMPRESIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Proces de micșorare a volumului unui corp sub acțiunea unei forțe externe; comprimare. [Sil. -si-u-]	/<fr. compression, lat. compressio, ~onis
COMPRESIV	COMPRESÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care servește pentru a crea o presiune din afară. 2) fig. Care restrânge; care comprimă.	/<fr. compressif
COMPRESOR	COMPRES//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	1) Instalație care servește la comprimarea unui gaz. 2) Mașină cu tăvălugi folosită pentru îndesarea și nivelarea materialelor așternute pe șosele; compactor.3) Dispozitiv care comprimă plantele în timpul secerării.4) Instrument cu care se strâng capetele vaselor sangvine în timpul intervențiilor chirurgicale.	/<fr. compresseur
A COMPRIMA	A COMPRIMÁ comprím	<i>tranz.</i>	1) (corpuri, obiecte etc.) A reduce în volum prin presiune.2) fig. (sentimente, stări sufletești) A stăvili printr-un efort de voință; a înăbuși; a înfrîna.3) (personalul unei întreprinderi) A face mai mic ca urmare a limitării statelor.4) (texte) A micșora prin reducerea numărului de cuvinte; a prescurta.	/<fr. comprimer

COMPRIMABIL	COMPRIMÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi comprimat; în stare să fie comprimat; compresibil.	/<fr. comprimable
COMPRIMAT I	COMPRIMÁT I ~e	<i>n.</i>	Preparat farmaceutic, dozat, solid, de forma unui disc, care se administrează pe cale bucală; pastilă; tabletă; pilulă. ~ de vitamina C. ~ de mentă.	/< a comprima
COMPRIMAT II	COMPRIMÁ//T II ~tă (~ți, ~te)		Care a fost supus comprimării; cu volum redus. Aer ~.	/v. a comprima
COMPROMIS I	COMPROMÍ//S I ~să (~și, ~se)		1) (despre persoane) Care este cu reputația pătată; discreditat; dezonorat.2) (despre acțiuni, planuri) Care este pus în pericol; aflat în primejdie; primejduit; zădărnicit. Recoltă ~să.	/v. a compromite
COMPROMIS II	COMPROMÍS II ~uri	<i>n.</i>	1) Acord obținut prin cedări reciproce; concesiune.2) Convenție prin care părțile cointerestate apelează la un arbitru în vederea rezolvării unui litigiu dintre ele.	/<fr. compromis
A COMPROMITE	A COMPROMÍTE compromít	<i>tranz.</i>	1) (persoane, cauze etc.) A face să se compromită; a discredita.2) A expune unui pericol; a primejdi; a periclita.	/<fr. compromettre, lat. compromittere
A SE COMPROMITE	A SE COMPROMÍTE mă compromít	<i>intranz.</i>	A-și pierde buna reputație, admitând un compromis; a se discredita.	/<fr. se compromettre, lat. compromittere
COMPROMIȚĂTOR	COMPROMIȚĂT//Ó R ~oăre (~óri, ~oăre)		Care compromite; în stare să compromită. Opinie ~oare. Scrisoare ~oare. Om ~. Relații ~oare.	/a compromite + suf. ~ător
A COMPUNE	A COMPÚNE compún	<i>tranz.</i>	1) (ansambluri, grupări, totalități etc.) A forma prin reunire; a constitui; a alcătui.2) (opere artistice) A produce în urma unui efort susținut; a plăsmui; a crea; a realiza.	/<lat. componere
A SE COMPUNE	A SE COMPÚNE se compúne	<i>intranz.</i>	A fi format; a consta; a se alcătui.	/<lat. componere
COMPUNERE	COMPÚNER//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A COMPUNE.2) lingv. Procedeu sintactico-morfologic de formare a unui cuvânt nou prin reunirea a două sau a mai multor cuvinte.3) mat. Operație de determinare a rezultantei a doi sau mai mulți vectori.4) Lucrare pe o temă literară sau liberă scrisă de un elev cu scopul verificării cunoștințelor lui.5) înv. Rezultat al unui proces de creație artistică; compoziție. [G.-D. compunerii]	/v. a compune
COMPUS I	COMPÚ//S I ~să (~și, ~se)		Care constă din mai multe elemente; format din mai multe părți componente. Frunză ~să.	/v. a compune
COMPUS II	COMPÚ//S II ~și	<i>m. chim.</i>	Substanță rezultată din unirea a două sau a mai multor elemente chimice; combinație. ~și organici. ~și metalici.	/v. a compune
COMPUT	COMPÚT ~uri	<i>n.</i>	Calcul al timpului pentru stabilirea datei Paștilor și pentru scoaterea calendarului bisericesc.	/<fr. comput, lat. computus
COMPUTER	COMPÚTER ~e	<i>n.</i>	Calculator electronic; ordinator.	/<engl. computer
A COMPUTERIZA	A COMPUTERIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A prelucra cu ajutorul computerului. ~ o informație.2) (întreprinderi, sisteme tehnice etc.) A înzestra cu computere.	/<engl. computerize
COMSOMOL	COMSOMÓL	<i>n.</i>	Organizație de masă, care a activat între anii 1917-1990 în rândurile tineretului din U.R.S.S., având drept scop propagarea idealurilor comuniste.	/<rus. komsomol

COMSOMOLIST I	COMSOMOLÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ținea de comsomol; propriu comsomolului. Adunare ~stă.	/comsomol + suf. ~ist
COMSOMOLIST II	COMSOMOLÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Membru al organizației comsomoliste.	/comsomol + suf. ~ist
COMUN	COMŪN ~ă (~i, ~e)		1) Care aparține mai multor persoane. Casă ~ă. Pământ ~. 2) Care se face împreună; realizat de mai multe persoane; colectiv. Muncă ~ă. Operă ~ă. Acțiune ~ă. 3) Care aparține tuturor; aflat în posesiunea tuturor; obștesc; colectiv. Bun ~. Interes ~. Voință ~ă. Drept ~. 4) Care nu se deosebește prin nimic; lipsit de originalitate; obișnuit; ordinar; banal; trivial; vulgar. Metodă ~ă. Figură ~ă. Stil ~. Manieră ~ă. • În ~ împreună. A ieși din ~ a se deosebi; a se distinge.	/<fr. commun, lat. communis
COMUNAL	COMUNÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de o comună; referitor la o comună. Școală ~ă.	/<fr. communal, lat. communalis
COMUNARD	COMUNÁR//D ~zi	<i>m.</i>	Participant la Comuna din Paris.	/<fr. communard
COMUNĂ	COMŪN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Colectiv de persoane care s-au unit pentru a munci și a duce o viață în comun. ~ de muncă. • ~ primitivă prima formație social-economică omenească. 2) ~a din Paris guvern revoluționar, creat de muncitorii parizieni în 1871. 3) Diviziune administrativ-teritorială rurală compusă din unul sau mai multe sate și condusă de un primar. 4) (în evul mediu în Europa Occidentală) Oraș care a obținut independența față de stăpânul unui domeniu feudal. [G.-D. comunei]	/<fr. commune
A COMUNICA	A COMUNICÁ comúnic		1. tranz. (știri, vești, informații) A aduce la cunoștința publicului larg; a transmite; a relata; a anunța; a emite; a difuza. 2. intranz. (despre persoane, comunități sociale) A întreține relații permanente; a fi în legături de prietenie.	/<fr. communiquer
COMUNICANT	COMUNICÁN//T ~tă (~ți, ~te):		Vase ~te recipiente care comunică între ele în așa fel încât un lichid turnat într-unul din ele se ridică în celelalte la același nivel.	/<fr. communicant
COMUNICARE	COMUNIC//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A COMUNICA. 2) Referat științific de proporții reduse. A face o ~.	/v. a comunica
COMUNICAT	COMUNICÁT ~e	<i>n.</i>	1) Înștiințare oficială, emisă de un organ în drept, referitoare la un eveniment important. 2) (în vreme de război) Buletin informativ despre mersul operațiilor militare.	/<fr. communiqué
COMUNICATIV	COMUNICATÍV ~ă (~i, ~e)		1) (despre persoane) Care comunică ușor; capabil să stabilească ușor relații cu oamenii; sociabil. Spirit ~. 2) (despre manifestări ale oamenilor) Care se comunică cu ușurință; care se trans-mite ușor de la o persoană la alta. Privire ~ă. Râs ~.	/<fr. communicatif, lat. communicativus
COMUNICAȚIE	COMUNICÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Mijloc de comunicare între diferite puncte; legătură. Căi de ~. Linie de ~. Mijloace de ~. 2) Sistem tehnic prin care comunică persoanele. 3) Mesaj comunicat prin acest sistem tehnic; anunț; avis. [Art. comunicatia; G.-D. comu-nicației; Sil. -ti-e]	/<fr. communication

COMUNISM	COMUNÍSM	<i>n.</i>	1) Teorie care prezice înlocuirea capitalismului printr-o societate fără clase sociale diferențiate prin proprietate.2) Formație social-economică care se bazează pe proprietate comună asupra mijloacelor de producție. • ~ primitiv comună primitivă.	/<fr. communisme
COMUNIST I	COMUNÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de comunism; propriu comunismului. Partid ~. Societate ~stă.	/<fr. communiste
COMUNIST II	COMUNÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Membru al partidului comunist.	/<fr. communiste
COMUNITATE	COMUNIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter comun. ~ de limbă. ~ de interese.2) Grup social al cărui membri trăiesc împreună sau posedă bunuri materiale, au interese comune; colectivitate.3) Totalitate de persoane care trăiesc în aceeași localitate.4) Ansamblu de state, unite prin interese economice, politice și culturale comune.	/<fr. communauté, lat. communitas, ~atis
COMUNIUNE	COMUNIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Legătură trainică între oameni; coeziune internă durabilă. [Sil. -ni-u-]	/<fr. communion
A COMUTA	A COMUTÁ comút	<i>tranz.</i>	1) jur. (pedepse grele) A înlocui printr-o pedeapsă mai ușoară.2) (conexiuni ale unui circuit electric) A modifica succesiv.3) (unități de limbă) A substitui succesiv.	/<lat. commutare. fr. commuter
COMUTABIL	COMUTÁBIL ~ă (~i,		Care poate fi comutat; în stare să fie comutat.	/<fr. commutable
COMUTATOARE	COMUTATOÁRE ~	<i>f.</i>	Mașină electrică care transformă curentul alternativ în continuu și invers.	/a comuta + suf. ~toare
COMUTATOR	COMUTAT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	1) Dispozitiv care permite comutarea unui circuit electric sau a conexiunilor între circuite; întrerupător. ~ automat.2) Stație de telefoane care face legătură între numerele ce se află în cadrul ei.	/<fr. commutateur
COMUTAȚIE	COMUTÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Totalitate a operațiilor efectuate în vederea realizării unei legături telefonice.2) Proces de schimbare a intensității și sensului curentului la mașinile electrice cu colector. [Art. comutația; G.-D. comutației; Sil. -ți-e]	/<fr. commutation
CON	CON ~uri	<i>n.</i>	1) Corp geometric rezultat din rotirea unui triunghi dreptunghic în jurul catetei.2) Obiect cu o astfel de formă. • ~ vulcanic partea din afară a unui vulcan înălțată deasupra pământului.3) Fructul coniferelor. ~ de brad.4): ~ în trepte mecanism pentru schimbarea vitezei de rotație.	/<fr. cône, lat. conus
CONAC	CONÁ//C ~ce	<i>n. inv.</i>	Casă boierească la țară, pe o moșie.	/<turc. konak
CONAȚIONAL	CONAȚIONAL ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care face parte din aceeași națiune. [Sil. -ți-o-]	/co- + național
CONĂCAR	CONĂCĂR ~i	<i>m.</i>	Flăcău care, în ziua nunții, însoțește mirele la casa miresei și rostește conăcăria.	/cf. colăcar
A CONĂCĂRI	A CONĂCĂR//Í ~esc	<i>intrans.</i>	A fi conăcar; a practica ocupația de conăcar.	/Din conăcar
CONĂCĂRIE	CONĂCĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	Orație de nuntă rostită de conăcari în cinstea mirilor și a oaspeților. [Art. conăcăria; G.-D. conăcăriei; Sil. -ri-e]	/conăcar + suf. ~ie
A CONCASA	A CONCAS//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(piatră, cărbuni, minereuri etc.) A sparge în bucăți mici; a fărâmița.	/<fr. concasser

CONCASOR	CONCAS//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Mașină folosită pentru a concasa materiale dure.	/<fr. con-casseur
CONCAV	CONCÁV ~ă (~i, ~e)		Care este curbat înăuntru; a cărui suprafață prezintă o adâncitură sferică. Lentilă ~ă. Oglină ~ă.	/<fr. concave, lat. concavus
CONCAVITATE	CONCAVIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter concav.2) Scobitură, adâncitură a unui corp concav.	/<fr. concavité
A CONCEDE	A CONCÉDE concéd	<i>tranz. livr.</i>	(drepturi, privilegii) A acorda în calitate de favoare.	/<fr. concéder
A CONCEDIA	A CONCEDII//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A da afară dintr-o funcție, dintr-un post ca fiind ne-corespunzător; a elibera; a scoate; a destitui. [Sil. -di-a]	/<fr. congédier
CONCEDIU	CONCÉDI//U ~i	<i>n.</i>	Perioadă de timp în care salariații sunt scutiți în mod legal de muncă, fiind remunerați în mod corespunzător. ~ de odihnă. ~ medical. [Sil. -ce-diu]	/<fr. congé
A CONCENTRA	A CONCENTR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se concentreze.2) (rezerviști) A mobiliza în timp de pace din diverse motive (pentru instrucție, pentru perfecționarea pregătirii militare etc.).3) (trupe militare) A aduna într-un singur loc în scopuri strategice.4) (auzul, atenția etc.) A aplica cu un efort într-o singură direcție.5) chim. (soluții, lichide) A face să aibă o concentrație mai mare.	/<fr. concentrer
A SE CONCENTRA	A SE CONCENTR//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A se strânge în cantitate mare (într-un singur loc).2) A-și încorda atenția (într-o singură direcție).	/<fr. concentrer
CONCENTRAT	CONCENTRÁT ~e	<i>n.</i>	1) Produs alimentară cu volum redus, având un procent ridicat de substanțe hrănitoare.2) Produs industrial brut bogat în materii prime utile.3) chim. Substanță obținută prin flotație.4) Furaj de origine vegetală sau animală cu valoare nutritivă ridicată.	/v. a concentra
CONCENTRAȚIE	CONCENTRÁȚI//E ~i	<i>f. chim.</i>	Raport dintre cantitatea de substanță dizolvată și cantitatea de solvent sau de soluție obișnuită. [Art. concentrația; G.-D. concentrației; Sil. -ți-e]	/<fr. concentration
CONCENTRIC	CONCÉTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care au centrul comun.	/<fr. concentrique
A CONCEPE	A CONCÉPE concép		1. tranz. 1) A elabora printr-un concept.2) A pătrunde cu mintea; a înțelege; a sesiza; a pricepe.2. intrans. A rămâne însărcinată; a purcede grea.	/<lat. concipere
CONCEPT	CONCÉPT ~e	<i>n.</i>	1) log. Idee generală despre o clasă de obiecte sau de fenomene din realitatea înconjurătoare; noțiune.2) Variantă inițială schematică a unei lucrări; ciornă; schiță.	/<fr. concept
CONCEPTACUL	CONCEPTÁCUL ~e	<i>n. bot.</i>	(la unele criptogame) Cavități mică în care se formează gameții.	/<lat. conceptaculum, fr. conceptacle
CONCEPTUAL	CONCEPTUÁL ~ă (~i,		Care ține de concepte; propriu conceptelor. [Sil. -tu-al]	/<fr. conceptuel
A CONCEPTUALIZA	A CONCEPTUALIZ//Á	<i>tranz.</i>	(teorii) A transpune în concepție.	/<fr. conceptualiser

CONCEPȚIE	CONCÉPTII//E ~i	<i>f.</i>	1) Mod de a concepe.2) Ansamblu de idei generale; sistem de concepte. • ~ despre lume ansamblu de idei despre lumea înconjurătoare și modul de interpretare a acesteia.3) Proces de apariție a unei ființe ca urmare a fecundării. [Art. concepția; G.-D. concepției; Sil. -ti-e]	/<fr. conception, lat. conceptio, ~onis
CONCERN	CONCÉRN ~e	<i>n.</i>	Organizație complexă care reunește mai multe întreprinderi din diferite ramuri ale economiei, sub o conducere unică.	/<engl. concern
CONCERT	CONCÉRT ~e	<i>n.</i>	1) Interpretare în fața publicului a unor lucrări artistice.2) Compoziție muzicală amplă, scrisă pentru unul sau mai multe instrumente solistice cu acompaniament de orchestră.	/<fr. concert, it. concerto
A CONCERTA	A CONCERT//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	A da un concert.	/<it. concertare, fr. concerter
CONCERTANT	CONCERTÁN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care concertează.2) Care are caracter de concert. • Simfonie ~tă simfonie în care două sau mai multe instrumente au rol solistic în orchestră. Voce ~tă vocea solistică dintr-un ansamblu coral.	/<fr. concertant
CONCERTINĂ	CONCERTÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Instrument muzical asemănător cu acordeonul, dar de formă hexagonală.	/<fr. concertina
CONCERTINO	CONCERTÍNO	<i>n. muz.</i>	Compoziție muzicală de dimensiuni mai reduse decât concertul.	/Cuv. it.
CONCERTIST	CONCERTÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care susține concerte sau recitaluri.	/<fr. concertiste
CONCERTMAISTRU	CONCÉRTMAI//STR U ~ștri	<i>m.</i>	1) Violonist principal al unei orchestre simfonice.2) Conducător al unui grup orchestral.3) Pianist care acompaniază soliștii vocali.	/<germ. Konzertmeister
CONCESIE	CONCÉSI//E ~i	<i>f.</i>	1) Renunțare benevolă la un drept în folosul altuia.2) Acord obținut prin cedări reciproce; compromis. [Art. con-cesia; G.-D. concesiiei; Sil. -si-e]	/<fr. con-cession, lat. concessio, ~onis
A CONCESIONA	A CONCESION//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(bunuri materiale) A da în concesiune; a pune la dispoziție printr-un act oficial. [Sil. -si-o-]	/Din concesiune
CONCESIONAR	CONCESIONÁR ~i	<i>m.</i>	Persoană (fizică sau juridică) care beneficiază de o concesiune. [Sil. -si-o-]	/v. a concesiona
CONCESIUNE	CONCESIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Contract prin care unei persoane (fizice sau juridice) i se acordă dreptul de a exploata diferite servicii publice sau bunuri ale statului. [G.-D. concesiunii; Sil. -si-u-]	/<fr. concession, lat. concessio, ~onis
CONCESIV	CONCESÍV ~ă (~i, ~e)		Care ține de concesiie; propriu concesiiei. • Propoziție ~ă propoziție subordonată care arată că, deși există o piedică, acțiunea din propoziția regentă se realizează sau se poate realiza.	/<fr. concessif, lat. concessivus
CONCETĂȚEAN	CONCETĂȚ//EÁN ~eănă (~eni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Fiecare dintre doi sau mai mulți cetățeni ai aceluiași stat în raport unul față de celălalt.	/con- + cetățean
A CONCHIDE	A CONCHÍDE conchíd		1. tranz. A termina, trăgând o concluzie; a concluziona; a concludere.2. intrans. A evidenția principalul din cele făcute anterior; a trage o concluzie; a concluziona.	/<lat. concludere

CONCHISTADOR	CONCHISTADÓR ~i	<i>m. ist.</i>	Cuceritor spaniol care a participat la subjugarea aborigenilor din America, imediat după descoperirea acestui continent.	/<fr. conquistador
CONCHISTĂ	CONCHÍST//Ă ~e	<i>f.</i>	1) ist. Cucerire a pământurilor sud-americane de către spanioli (sec. XV-XVI).2) fig. Cucerire amoroasă.	/<it. conquista
CONCICLIC	CONCÍCLI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>mat.</i>	(despre puncte) Care este situat pe același cerc.	/con- + ciclic
A CONCILIA	A CONCILI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (opinii, interese etc.) A face să devină compatibil, înlăturând contradicțiile; a pune în armonie, făcând abstracție de divergențele existente.2) jur. (persoane) A împăca, aplanând un litigiu. [Sil. -ci-li-a]	/<fr. concilier
CONCILIABUL	CONCILIÁBUL ~e	<i>n. livr.</i>	Întrunire conspirativă. [Sil. -li-a-]	/<fr. conciliabul, lat. conciliabulum
CONCILIANT	CONCILIÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care cade de acord; înclinat spre cedări. [Sil. -li-ant-]	/<fr. conciliant
CONCILIATOR	CONCILIAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care conciliază; orientat spre concilierea unor părți opuse. Remediul ~.3) și substantival Care caută o soluție de compromis; cu caracter de compromis; împăciuitorist. Rol de ~. [Sil. -li-a-]	/<fr. conciliateur
CONCILIATORISM	CONCILIATORÍSM	<i>n. rar</i>	Atitudine conciliatoare; împăciuitorism. [Sil. -li-a-]	/con-ciliator + suf. ~ism
CONCILIAȚIE	CONCILIÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	(în dreptul internațional) Procedură de împăcare a părților adverse urmărind înlăturarea conflictelor; conciliere. [Art. conciliația; G.-D. conciliației; Sil. -ți-e]	/<fr. conciliation, lat. conciliato, ~onis
CONCILIU	CONCÍLI//U ~i	<i>n.</i>	For suprem al bisericii catolice, care rezolvă probleme de dogmă și de morală. [Sil. -ci-liu]	/<lat. concilium
CONCINĂ	CONCÍN//Ă ~e	<i>f. rar</i>	Joc de cărți la care sunt folosite toate cărțile.	/<ngr. kotsina
CONCIS	CONCÍ//S ~să (~și, ~se)		(despre modul de exprimare) Care constă din puține cuvinte; exprimat în puține cuvinte; succint; laconic; lapidar. Expunere ~să.	/<lat. concisus, fr. concis
CONCIZIE	CONCÍZIE	<i>f.</i>	Caracter concis; exprimare laconică; laconism. [Art.	concizia; G.-D. conciziei; Sil. -zi-e] /<fr. concision
CONCLAV	CONCLÁV ~e	<i>n.</i>	1) Întrunire a cardinalilor în vederea alegerii unui nou papă.2) Sală în care are loc o astfel de întrunire.3) iron. Adunare care își propune să rezolve false probleme.	/<fr., lat. conclave
A CONCLUDE	A CONCLUDE	<i>tranz. rar</i>	A termina, trăgând o concluzie; a conchide; a concluziona.	/<lat. concludere
CONCLUDENT	CONCLUDÉN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și adverbial</i>	1) Care convinge; care aduce o confirmare; bazat pe probe convingătoare; confirmativ. Experiență ~tă. Rezultat ~.2) Care concludere; exprimat în calitate de concluzie; conclusiv. Decizie ~tă.	/<lat. concludens, ~ntis
CONCLUSIV	CONCLUSÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care concludere; exprimat în calitate de concluzie; concludent. Decizie ~ă.2) Propoziție ~ă propoziție care exprimă o concluzie. Conjunție ~ă conjuncție prin care se introduce o propoziție conclusivă.	/<fr. conclusif, lat. conclusivus

CONCLUZIE	CONCLÚZI//E ~i	f.	1) Consecință dedusă dintr-o serie de argumente sau de constatări; rezultat al unui raționament; deducție. A trage ~a.2) Parte finală a unei opere sau a unei expuneri, care cuprinde ideile esențiale. • În ~ în încheiere; la sfârșit. [Art. concluzia; G.-D. concluziei; Sil. -zi-e]	/<fr. conclusion, lat. conclusio, ~onis
A CONCLUZIONA	A CONCLUZION//Á ~éz		1. tranz. A termina, trăgând o concluzie; a conchide. 2. intranz. A evidenția principalul din cele făcute anterior; a trage o concluzie; a conchide.	/concluzie + suf. ~ona
CONCOMITENT	CONCOMITÉN//T ~tă (~ti, ~te)	și adverbial	Care se produce în același timp; care coincide în timp; simultan.	/<fr. concomitante
CONCOMITENȚĂ	CONCOMITÉNȚI//Ă ~e	f.	Caracter concomitent; înfăptuire simultană a două sau a mai multor acțiuni; simultaneitate.	/<fr. concomitance
A CONCORDA	A CONCORDÁ pers. 3 concórdă	intranz.	A fi în concordanță deplină; a se afla în armonie perfectă; a se potrivi; a se armoniza; a cadra; a se asorta.	/<fr. concordér, lat. concordare
CONCORDANT	CONCORDÁN//T ~tă (~ti, ~te)		Care concordă; cu proprietatea de a concorda. Versiuni ~te.	/<fr. concordant
CONCORDANȚĂ	CONCORDÁNȚI//Ă ~e	f.	Caracter concordant; coincidență; congruență. • ~a timpurilor corespondența timpurilor la verbele dintr-o frază.	/<fr. concordance
CONCORDAT	CONCORDÁT ~e	n.	1) Convenție privind relațiile dintre un stat și biserica catolică (reprezentată prin Vatican).2) jur. Contract legalizat între un comerciant și creditorii săi în vederea amânării sau reducerii plăților.	/<fr. concordat, lat. concordatum
CONCORDIE	CONCÓRDI//E	f.	Stare de bună înțelegere între membrii unui grup; acord; armonie. Aici domnește ~a. [Art. concordia; G.-D. concordiei; Sil. -di-e]	/<lat. concordia
CONCREMENT	CONCREMÉNT	n. med.	Depuneri nocive de săruri insolubile în țesuturi, organe, cavități.	/<germ. Konkrement
CONCRESCENȚĂ	CONCRESCÉNȚI//Ă ~e	f.	Unire patologică prin creștere a două țesuturi sau organe.	/<fr. concrecence, lat. concrecentia
A CONCREȘTE	A CONCRÉȘTE concréc	intranz.	(despre organe vegetale sau animale) A crește împreună, unindu-se într-un tot.	/<lat. con-crescere
CONCRET	CONCRÉ//T ~tă (~ti, ~te)	și substantiv al	1) Care există în realitate; cu proprietatea de a fi perceput cu simțurile; real; material; perceptibil; sesizabil.2) Care exprimă realitatea cu claritate; lipsit de confuzii. Spirit ~. Idee ~tă. Imagine ~tă.	/<fr. concret, lat. concretus
CONCRETETE	CONCRETÉT//E	f.	rar Caracter concret. ~ea lucrării.	/<it. concretezza
A CONCRETIZA	A CONCRETIZ//Á ~éz	tranz.	1) A prezenta în mod concret.2) A face să se concretizeze.	/<fr. concrétiser
A SE CONCRETIZA	A SE CONCRETIZ//Á se ~eáză	intranz.	A căpăta o formă concretă; a deveni material; a se materializa.	/<fr. concrétiser
A SE CONCREȚIONA	A SE CONCREȚION//Á se ~eáză	intranz.	(despre compuși metalici sau organici) A se transforma în concrețiune; a deveni solid ca urmare a unui tratament termic. [Sil. -ți-o-]	/<fr. concrétionner

CONCREȚIUNE	CONCREȚIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) tehn. Corp solid format din compuși metalici, ca rezultat al unui tratament termic.2) Agregat monomineral sau polimineral inclus într-o rocă sedimentară sau în sol; sediment constând din substanțe minerale, depuse în jurul unui corp străin. [Sil. -ți-u-]	/<fr. concretion, lat. concrecio, ~onis
CONCUBIN	CONCUBÍN ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care trăiește în concubinaj.	/<fr. concubine, lat. concubinus
CONCUBINAJ	CONCUBINÁJ ~e	<i>n.</i>	Conviețuire a unui bărbat și a unei femei, nefiind căsătoriți legal; căsătorie nelegitimă.	/<fr. concubinage
CONCUPISCENȚĂ	CONCUPISCÉNȚĂ	<i>f.</i>	Atracție puternică spre plăcerile trupești.	/<fr. concupiscence, lat. concupiscentia
A CONCURA	A CONCUR//Ă ~éz		1. intranz. 1) A participa la un concurs; a lua parte la o competiție.2) A tinde spre același rezultat.3) A fi în concurență.4) A lupta pentru întâietate; a se întrece.2. tranz. (persoane, întreprinderi etc.) A întrece în concurență.	/<fr. concourir, lat. concurrere
A SE CONCURA	A SE CONCUR//Ă mă ~éz	<i>intranz.</i>	A se lupta (unul cu altul), făcând concurență.	/<fr. concourir, lat. concurrere
CONCURENT I	CONCURÉN//T I ~tă (~ți, ~te)		1) Care concurează; aflat în concurență. Monopoluri ~te.2) Care tinde spre același rezultat; orientat spre același scop. Forțe ~te.	/<fr. concurrent, lat. concurrens, ~ntis
CONCURENT II	CONCURÉN//T II ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care concurează cu alta în vederea atingerii aceluiași scop; rival; adversar.2) Negustor sau comerciant aflat în concurență.	/<fr. concurrent, lat. concurrens, ~ntis
CONCURENȚĂ	CONCURÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Luptă între două sau mai multe persoane (state, organizații) care urmăresc același avantaj sau același rezultat; concurs; întrecere; competiție.2) Ra-port între doi sau mai mulți producători, comercianți etc. care luptă pentru acapararea pieței, a clientelei în vederea obținerii unui profit maxim.	[G.-D. concurenței] /<fr. concurrence
A CONCURGE	A CONCÚRGE concúrg	<i>intranz. înv.</i>	1) A se orienta spre un punct comun, venind din diferite direcții; a converge.2) A lucra împreună; a participa la elaborarea unei opere sau la realizarea unei acțiuni comune; a colabora; a conlucra; a coopera.	/<lat. concurrere
CONCURS	CONCÚRS ~uri	<i>n.</i>	1) Luptă între două sau mai multe persoane (state, organizații) care urmăresc același avantaj sau același rezultat; întrecere; concurență; competiție. 2) Examen prin care mai mulți candidați concurează pentru un număr limitat de locuri sau pentru admiterea într-o instituție de învățământ.3) Reuniune constând în lupta pentru întâietate în una sau mai multe probe sportive; întrecere sportivă; competiție.4) rar Susținere materială sau morală; ajutor; sprijin; reazem. • ~ de împrejurări ansamblu de împrejurări care influențează la un moment dat o serie de lucruri; coincidență de fapte.	/<fr. concurs, lat. concursus

CONCUSIUN/E	CONCUSIÚN/E ~i	f.	Abuz în administrarea banilor publici.	/<fr. concussion, lat. concussio, ~onis
A CONDAMNA	A CONDAMNĂ condámn	tranz.	1) (persoane culpabile) A pedepsi printr-o hotărâre judecătorească; a osândi.2) (fapte, acțiuni, persoane etc.) A blama cu asprime.3) (bolnavi) A considera ca fiind fără nici o speranță de salvare.4) A interzice în mod formal. Legea condamnă bigamia.5) înv. (uși, ferestre etc.) A astupa definitiv.	/<fr. condamner, lat. condemnare
CONDAMNABIL	CONDAMNÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi condamnat; în stare de a fi condamnat; reprobabil. Făptă ~ă.	/<fr. condamnable
CONDAMNARE	CONDAMN//ÁRE ~ări	f.	1) v. A CONDAMNA.2) Pedepsă aplicată unei persoane prin hotărâre judecătorească; osândă.	/v. a condamna
CONDAMNAT	CONDAMNÁ//T ~tă (~ți ~te)	m. și f.	Persoană supusă la o pedeapsă prin judecată; persoană care ispășește o pedeapsă.	/v. a con-damna
CONDEI	CONDÉ//I ~ie	n.	1) Unealtă de scris în formă de bețișor, prevăzut la capăt cu un dispozitiv special pentru peniță; toc.2) Creion special folosit la înnegrirea sprâncenelor.3) fig. Talent scriitoricesc.	/<ngr. kondíli
CONDEIER	CONDEIÉR ~i	m.	rar Autor de opere literare; scriitor. [Sil. -de-ier]	/condei + suf. ~ar
A CONDENSA	A CONDENS//Á ~éz	tranz.	1) A face să se condenseze; a comprima.2) fig. (texte) A micșora prin reducerea numărului de cuvinte; a prescurta.	/<fr. condenser, lat. condensare
A SE CONDENSA	A SE CONDENS//Á se ~eáză	intrans.	1) (despre vapori, gaze) A trece din stare gazoasă în stare lichidă; a se transforma în lichid.2) A deveni (mai) dens; a se densifica.	/<fr. condenser, lat. condensare
CONDENSABIL	CONDENSÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi condensat; în stare de a fi condensat. Gaze ~e.	/<fr. condensable
CONDENSAT	CONDENSÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A CONDENSA.2): Lapte ~ lapte prefăcut în pastă dulce și conservat în cutii.	/v. a condensa
CONDENSATOR	CONDENSAT//ÓR ~oăre	n.	1) Dispozitiv destinat condensării vaporilor de apă sau de alt lichid prin răcire la o anumită presiune. 2) Dispozitiv folosit pentru a acumula electricitate statică. ~ electric.	/<fr. condensateur
CONDENSOR	CONDENS//ÓR ~oăre	n.	(la unele aparate optice) Dispozitiv folosit pentru concentrarea luminii asupra unei suprafețe date. ~ de microscop.	/<fr. condenseur
CONDESCENDENT	CONDESCENDÉN//T ~tă (~ți, ~te)		Care manifestă bunăvoință; plin de respect; respectuos.	/<fr. condescendant
CONDESCENDENȚĂ	CONDESCENDÉNȚĂ	f.	1) Caracter condescendent.2) Sentiment de stimă înaltă față de o persoană; deferență; considerație; cinste.3) fig. Aere de superioritate.	/<fr. condescendance
CONDICAR	CONDICÁR ~i	m. înv.	Funcționar care avea în păstrare condicile și registrele; arhivar.	/condică + suf. ~ar
CONDICĂ	CÓNDI//CĂ ~ci	f.	1) Caiet gros de format mare în care sunt înscrise diferite date sau însemnări cu caracter administrativ; catastif; registru. • A trece (sau a pune) pe cineva la ~ a ține minte pe cineva (pentru o răfuială ulterioară).2) înv. Cod de legi.	/<ngr. kóntikas

CONDICUȚĂ	CONDICUȚ//Ă ~e	<i>f. înv.</i>	(diminutiv de la condică) Carte de muncă a personalului casnic angajat la persoane particulare.	/condică + suf. ~uță
CONDIL	CONDÍL ~i	<i>m.</i>	Proeminență osoasă. ~ fe-mural.	/<fr. condyle
CONDIMENT	CONDIMENT ~e	<i>n.</i>	Ingredient care se adaugă în cantități mici în alimente pentru a da gust plăcut și aromă; mirodenie.	/<fr. condiment, lat. condimentum
A CONDIMENTA	A CONDIMENT//Ă	<i>tranz.</i>	(mâncăruri, preparate culinare) A trata cu condimente.	/Din condiment
CONDIMENTAR	CONDIMENTĂR ~ă (~i, ~e)		Care ține de condimente; propriu condimentelor.	/<fr. condimentaire
CONDIȚIE	CONDÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Factor exterior de care depind ființele sau lucrurile.2) mai ales la pl. Concurs de împrejurări în care se produce un fenomen; context; conjunctură; circumstanță. În aceste ~i. În ~i favorabile. • ~i de existență totalitate a factorilor de mediu care asigură existența oamenilor.3) (despre acorduri, convenții etc.) Dispoziție suplimentară. ~ile unui armistițiu. ~i de pace.4) Situație socială; loc în societate. • De ~ care are calități morale înalte; nobil.5) Situație de moment. În ~a noastră.6) Situație juridică. ~a unei persoane. [Art. condiția; G.-D. conditiei: Sil. -ti-e]	/<fr. condition
A CONDIȚIONA	A CONDIȚION//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (fapte, fenomene etc.) A determina printr-o condiție.2) (acțiuni, stări de lucruri) A accepta cu anumite condiții.3) (valabilitatea unor acte) A supune unei condiții. [Sil. -ți-o-]	/<fr. conditionner
CONDIȚIONAL	CONDIȚIONAL ~ă (~i, ~e)		Care ține de o condiție; supus unei condiții; ipotetic. Eveniment ~. Consimțământ ~. • Propoziție ~ă propoziție secundară indicând o condiție de realizarea căreia depinde efectul acțiunii din propoziția regentă. Mod ~ mod personal care exprimă o acțiune a cărei realizare depinde de îndeplinirea unei condiții. [Sil. -ți-o-]	/<fr. conditionnel
CONDIȚIONARE	CONDIȚION//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A CONDIȚIONA.2) Determinare a raportului de dependență dintre fapte sau fenomene.3) Operație prin care parametrii unei substanțe sau ai unui obiect (umiditate, temperatură, puritate etc.) se aduc la anumite valori. ~area aerului. ~area cerealelor. [Sil. -ți-o-]	/Din a condiționa
CONDIȚIONAT	CONDIȚIONĂ/T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A CONDIȚIONA.2): Aer ~ aer trecut printr-un sistem special de ventilație în scopul păstrării proprietăților lui optime.3) psih.: Reflex ~ reflex dobândit în cursul vieții prin coincidența repetată a excitantilor. [Sil. -ți-o-]	/v. a condiționa
CONDOLEANȚE	CONDOLEÂNȚE	<i>f.</i>	pl. Mărturie verbală de participare la durerea unei persoane căreia i-a murit cineva apropiat. [Sil. -le-an-]	/<fr. condoléance
CONDOMINIU	CONDOMÍNIU	<i>n.</i>	(în dreptul internațional) 1) Administrare a unui teritoriu de către două sau de mai multe țări.2) Teritoriu administrat în comun de două sau de mai multe țări.	/<fr. condominium
CONDOR	CONDÓR ~i	<i>m.</i>	Specie de vultur, de talie mare, cu penaj negru, cu pete albe pe aripi, cu capul și gâtul golaș, mut, care trăiește în munții din America de Sud. [Acc. și cóndor]	/<fr. condor

CONDRITĂ	CONDRÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Inflație a cartilajului.	/<fr. condrite
CONDROM	CONDR//ÓM ~oáme	<i>n.</i>	Tumoare benignă a țesutului cartilaginios.	/<fr. condrome
CONDRUMET	CONDRUM//ÉT ~eătă (~éti, ~éte)	<i>m. și f.</i>	Fiecare dintre doi sau mai mulți drumeți în raport unul față de altul; tovarăș de drum.	/con- + drumeț
CONDUCĂTOR I	CONDUCĂT//ÓR I ~oäre (~óri, ~oäre)		Care conduce; de conducere. A avea un rol ~.	/a conduce + suf. ~ător
CONDUCĂTOR II	CONDUCĂT//ÓR II ~oäre (~óri, ~oäre)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care se află la conducere; șef; cap. ~ de guvern. ~ de șantier. ~ de gardă.2) Persoană sau organ care călăuzește, orientează; călăuzitor; îndrumător. ~ politic. ~ științific.3) Persoană care conduce un mijloc de transport pe o cale de comunicație terestră, subterană, aeriană sau acvatică. • ~ auto persoană care conduce un auto-mobil.	/a conduce + suf. ~ător
A CONDUCE	A CONDÚCE conduc	<i>tranz.</i>	1) (instituții, organizații, colectivități, activități) A îndruma în calitate de șef; a orienta, stând în frunte; a dirija.2) (persoane) A urma în calitate de însoțitor; a însoți; a întovărăși; a acompania.3) (persoane) A însoți pe parcursul unui drum (din politețe, pentru siguranță etc.); a petrece.4) (vehicule) A face să meargă într-o anumită direcție (printr-o acțiune continuă).5) fig. (discuții) A supraveghea în calitate de responsabil.	/<lat. conducere
A SE CONDUCE	A SE CONDÚCE mă conduc	<i>intrans.</i>	A avea în imediata apropiere, conformându-se; a se călăuzi; a se orienta. ~ de litera legii.	/<lat. conducere
CONDUCERE	CONDÚCER//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A CONDUCE.2) Persoană sau colectiv care conduce. ~ea institutului. ~ea adunării. [G.-D. conducerii]	/v. a conduce
CONDUCT	CONDÚCT ~e	<i>n.</i>	Formație anatomică asemănătoare cu un tub. ~ auditiv extern.	/<germ. Kondukt
CONDUCTANȚĂ	CONDUCTÁNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Mărime care definește capacitatea de conductibilitate electrică a unui corp sau a unui circuit.	/<fr. conductance
CONDUCTĂ	CONDÚCT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Țeavă sau ansamblu de țevi prin care se transportă fluide sau materiale pulverulente. ~ de petrol. ~ de gaz.2) Fir sau cablu prin care circulă un curent electric. ~ de înaltă tensiune.	/<lat. conductus
CONDUCTIBIL	CONDUCTÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate conduce, transmite ceva (electricitate, căldură, sunete etc.).	/<fr. conductible
CONDUCTIBILITATE	CONDUCTIBILÍTÁT	<i>f.</i>	Caracter conductibil.	/<fr. conductibilité
CONDUCTIVITATE	CONDUCTIVÍTÁTE	<i>f.</i>	Valoare a rezistenței specifice electrice a unui conductor.	/<fr. conductivité
CONDUCTOMETRIE	CONDUCTOMETRÍE	<i>f.</i>	Metodă electrochimică de analiză cantitativă a conducti-vității electrice a soluției cu ajutorul conductometrului.	/conduct[ivitate] + -metrie
CONDUCTOMETRU	CONDUCTOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru măsurarea conductivității electrice a apei sau a unei soluții.	/<fr. conductometre
CONDUCTOR I	CONDUCT//ÓR I ~oäre (~óri, ~oäre)	<i>și substantiv</i>	Care poate conduce o formă de energie. ~ electric. ~ termic.	/<fr. conducteur, lat. conductor
CONDUCT//OR II	CONDUCT//ÓR II ~oäre (~óri, ~oäre)	<i>m. și f.</i>	1) (în sistemul de transport în comun) Persoană care are sarcina de a vinde sau de a controla biletele călătorilor și de a menține ordinea în vagoane.2) înv. Persoană care conduce un străin, arătându-i drumul; călău-ză; ghid.	/<fr. conducteur, lat. conductor

CONDUITĂ	CONDUÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Mod de a se purta; manieră; comportament; ținută. [Sil. -du-i-]	/<fr. conduite
CONDUR	CONDŪR ~i	<i>m. înv.</i>	poet. Pantof femeiesc de stofă, cu toc înalt, împodobit cu broderii. • ~ul-doamnei plantă decorativă anuală, cu tulpină agățătoare, frunze verzi-albăstrui și flori mari portocalii.	/<turc. kundura
A CONECTA	A CONECT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (conduce electrice) A uni prin conexiune.2) (abonați ai unei rețele telefonice sau diferite posturi telegrafice) A pune în legătură directă.	/<fr. connecter, lat. connectere
CONECTARE	CONECT//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A CONECTA.2): Aparat de ~ aparat electric care stabilește legătura între părțile unui sistem; conector.	/v. a conecta
CONECTIV I	CONECTÍV I ~ă (~i, ~e)		1) Care poate fi conectat.2) Care conectează; care unește diferite elemente; conector.	/<fr. connectif, lat. connectivus
CONECTIV II	CONECTÍV II ~e	<i>n.</i>	1) bot. Parte a anterei care unește sacii polenici.2) mat. Legătură prin intermediul căreia din variabile separate iau naștere expresii.	/<fr. connectif, lat. con-nectivus
CONECTOR I	CONECT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care conectează; care unește diferite elemente; conectiv.	/<fr. connecteur
CONECTOR II	CONECT//ÓR II ~oăre	<i>n. tehn.</i>	Dispozitiv care stabilește legătura între părțile unui sistem; aparat de conectare. ~ electric.	/<fr. connecteur
CONEX	CONÉ//X ~xă (~cși, ~xe)	<i>livr.</i>	Care este alăturat prin natura sa; legat prin ceva comun; adiacent; contiguu. Discipline ~xe. Profesii ~xe.	/<fr. connexe, lat. connexus
A CONEXA	A CONEX//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(elemente concrete sau abstracte) A lega împreună; a uni; a împreuna.	/Din conexiune
CONEXIUNE	CONEXIÚN/E ~i	<i>f.</i>	1) Reuniune de obiecte sau de fenomene de aceeași natură; alăturare de elemente apropiate.2) fiz. Legătură între conducte electrice. [G.-D. conexiunii; Sil. -xi-u-]	/<fr. connexion, lat. connexio, ~onis
CONFABULAȚIE	CONFABULĂȚIE	<i>f.</i>	Stare psihică patologică, manifestată prin tendința de a prezenta drept reale unele fapte sau realități imaginare; mitomanie. [Sil. -ți-e]	/<fr. confabulation
CONFECȚIE	CONFÉCȚI/E ~i	<i>f.</i>	Articol vestimentar confecționat în serie după un anumit model. [Art. confecția; G.-D. confecției; Sil. -ți-e]	/<fr. confection, lat. confectio, ~onis
A CONFECȚIONA	A CONFECȚION//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (materiale sau semifabricate) A prelucra în vederea obținerii unui obiect.2) (obiecte de îmbrăcăminte, de încălțăminte etc.) A produce în serie (la o fabrică sau la o uzină); a fabrica. [Sil. -ți-o-]	/<fr. confectionner
CONFEDERATIV	CONFEDERATÍV ~ă (~i, ~e)		Care ține de o confederație; propriu unei confederații. Uniune ~ă.	/<fr. confédératif
CONFEDERAȚIE	CONFEDERÁȚI/E ~i	<i>f.</i>	1) Uniune de state asociate pe baza păstrării suveranității lor.2) Reuniune de organizații obștești în vederea apărării intereselor comune. [Art. confederația; G.-D. confederației; Sil. -ți-e]	/<fr. confédération, lat. confederatio, ~onis
A CONFERENȚIA	A CONFERENȚI//Ă	<i>intrans.</i>	(despre conferințe) A expune în mod public. [Sil. -ți-a]	/Din conferință
CONFERENȚIAR	CONFERENȚIAR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care ține o conferință.2) Persoană care predă într-o instituție de învățământ superior, deținând funcția intermediară între lector și profesor.	/<fr. conférencier

A CONFERI	A CONFERÍ confér		1. tranz. (premii, decorații, distincții, titluri etc.) A acorda drept recompensă pentru succesele obținute într-un domeniu de activitate; a decerna.2. intranz. A discuta asupra unei probleme importante.	/<fr. conférer
CONFERINȚĂ	CONFERÍNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Expunere în public a opiniilor asupra unei teme (științifice, politice etc.).2) Reuniune a reprezentanților unor state (organizații politice, obștești etc.) cu scopul de a face un schimb de păreri asupra unor probleme importante. ~ de pace. ~ internațională. • ~ de presă întâlnire în cadrul căreia o personalitate a vieții politice (sociale, culturale etc.) face o expunere și răspunde la întrebările reprezentanților presei. [G.-D. conferinței]	/<fr. conférence, lat. conferentia
A SE CONFESA	A SE CONFES//Ă mă ~éz	<i>intranz.</i>	A încredința o confesiune; a face confidențe; a se destăinui; a se spovedi.	/<fr. confesser
CONFESIONAL I	CONFESIONAL I ~ă (~i, ~e)		Care ține de o confesiune; de confesiune. [Sil. -si-o-]	/<fr. confessionnel
CONFESIONAL II	CONFESIONAL II ~e	<i>n.</i>	(în biserica catolică) Cabină amenajată special, unde preotul oficiază ritualul spovedaniei. [Sil. -si-o-]	/<fr. confessionnal, it. confesionale
CONFESIUNE	CONFESIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Comunicare a unor fapte sau gânduri ascunse; spovedanie; confidență.2) Ritual creștin constând în măr-turisirea păcatelor pentru a obține iertarea lor; spovedanie.3) Formă a conștiinței sociale, în care realitatea este reflectată și interpretată ca fiind dependentă de forțe și ființe supranaturale; religie; cult; credință.4) Scriere literară cu caracter autobiografic, în care autorul este de o sinceritate totală. [Art. confesiunea; G.-D. confesiunii; Sil. -si-u-]	/<fr. confession, lat. confessio, ~onis
CONFESOR	CONFESÓR ~i	<i>m.</i>	rel. Preot care oficiază ritualul spovedaniei; duhovnic.	/<fr. confes-seur, lat. confessor
CONFETI	CONFÉTI	<i>f.</i>	pl. Hârtie multicoloră, în formă de cerculețe sau de fâșii lungi, pe care participanții la baluri și la carnavaluri și le aruncă unii altora.	/<it., fr. confetti
A CONFIA	A CONFII//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) rar (lucruri, misiuni, persoane etc.) A lăsa în grijă; a da în primire (unei persoane de încredere); a încredința.2) (gânduri intime, frământări sufletești etc.) A comunica în mod confidențial; a încredința; a destăinui. [Sil. -fi-a]	/<fr. confier
A SE CONFIA	A SE CONFII//Ă mă ~éz	<i>intranz.</i>	A încredința o confesiune; a face confidențe; a se destăinui; a se confesa; a se spovedi. [Sil. -fi-a]	/<fr. se confier
CONFIDENT	CONFIDÉN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană aflată în relații confidențiale; per-soană care deține o confidență.	/<fr. confident, lat. confidens, ~ntis
CONFIDENȚĂ	CONFIDÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Comunicare a unor gânduri sau a unor fapte ascunse; spovedanie; confesiune.	/<fr. confidence, lat. confidentia
CONFIDENȚIAL I	CONFIDENȚIAL I ~ă (~i, ~e)		Care ține de confidență; propriu confidenței. Scrisoare ~ă. Convorbire ~ă. [Sil. -ți-al]	/<fr. confi-dentiel

CONFIDENȚIAL II	CONFIDENȚIAL II	adv.	În mod particular; în taină. A ruga ~ pe cineva. A comunica ~ ceva cuiva. [Sil. -ți-al]	/<fr. confidentiel
A SE CONFIGURA	A SE CONFIGUR//Ă pers.3 se ~ează	intrans.	A căpăta o anumită configurație; a lua o formă determinată.	/<fr. configurer, lat. configurare
CONFIGURAȚIE	CONFIGURĂȚI//E ~i	f.	1) Formă exterioară; aspect general; conformație; constituție.2) Ansamblu de relații externe între părțile componente ale unui complex. [Art. confî-gurația; G.-D. configurației; Sil. -ți-e]	/<fr. configuration, lat. configuratio, ~onis
A CONFIRMA	A CONFIRMĂ confirm	trans.	1) (fapte, afirmații, ipoteze etc.) A susține ca fiind autentic; a adevăra; a corobora.2) (decizii, sentințe ale unei instanțe inferioare) A susține ca fiind just.3) (persoane) A numi definitiv (într-un post sau într-o situație); a întări; a definitivă.4) (în biserica catolică) A unge cu mir; a supune confirmăției.	/<fr. confirmer, lat. confirmare
CONFIRMATIV	CONFIRMATIV ~ă (~i, ~e)		Care confirmă; bazat pe probe convingătoare; concludent.	/<fr. confirmatif
CONFIRMAȚIE	CONFIRMĂȚI//E ~i	f.	1) v. A CONFIRMA.2) (la catolici) Ritualul întăririi botezului pentru copiii trecuți de șapte ani. [Art. confirmația; G.-D. confirmației; Sil. -ți-e]	/<fr. confirmation, lat. confirmatio, ~onis
A CONFISCA	A CONFISCĂ confisc	trans.	(bunuri materiale) A lua cu forța și fără despăgubire în baza deciziei unui organ oficial.	/<fr. confisquer, lat. confiscare
CONFISCABIL	CONFISCABIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi confiscat; în stare de a fi confiscat.	/<fr. confiscable
CONFLAGRANT	CONFLAGRÂN//T ~tă (~ți, ~te)	livr.	(despre state) Care ia parte la o conflagrație.	/<it. conflagrante
CONFLAGRAȚIE	CONFLAGRĂȚI//E ~i	f.	Conflict armat (de mari proporții) în care sunt angajate mai multe state. [Art. conflagrația; G.-D. conflagrației; Sil. -ți-e]	/<fr. conflagration, lat. con-flagratio, ~onis
CONFLICT	CONFLÍCT ~e	n.	1) Ciocnire materială sau morală violentă; situație controversată; stare de dușmănie; divergență. ~ armat. ~ so-cial. ~ psihologic.2) Ciocnire între interesele sau între sentimentele personajelor, care stimulează desfășurarea acțiunii într-o operă artistică (literară).	/<lat. conflictus, fr. conflict
CONFLUENT	CONFLUÉN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre ape curgătoare) Care ține de confluență; propriu confluenței. • Străzi ~te străzi mici care unindu-se formează o stradă mare. [Sil. -flu-	/<fr. confluent, lat. confluens, ~ntis
CONFLUENȚĂ	CONFLUÉNȚ//Ă ~e	f.	Loc de unire a două ape curgătoare. ~a râurilor. [G.-D. con-fluenței; Sil. -flu-en-]	/<fr. confluence
CONFORM I	CONFÓRM I ~ă (~i, ~e)		1) (despre acte, documente etc.) Care are același conținut; cu același conținut; analog; identic. Copie ~ă.2) Care corespunde; în acord cu cerințele. Viață ~ă tradiției.	/<fr. conforme
CONFORM II	CONFÓRM II	adv.	În conformitate cu; după; potrivit.	/<fr. conforme
A CONFORMA	A CONFORM//Ă ~éz	trans.	A face să se conformeze; a adapta; a aclimatiza; a acomoda.	/<fr. conformer, lat. conformare
A SE CONFORMA	A SE CONFORM//Ă mă ~éz	intrans.	1) A deveni conform; a ajunge în stare de armonie.2) A se supune din proprie inițiativă (unor dispoziții sau prescripții).	/<fr. conformer, lat. conformare

CONFORMAȚIE	CONFORMĂȚI//E ~i	f.	Formă exterioară; aspect general; configurație; constituție. [Art. conformația; G.-D. conformației; Sil. -ți-e]	/<fr. conformation, lat. conformatio, ~onis
CONFORMISM	CONFORMÍSM	n.	1) Respect absolut și servil față de tradiție și față de uzanțele sociale.2) Atitudine pasivă.	/<fr. conformisme
CONFORMIST I	CONFORMÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)	și substantiv	Care ține de conformism; propriu conformismului. Spirit ~. Morală ~stă.	/<fr. conformiste
CONFORMIST II	CONFORMÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	m. și f.	Adept al conformismului.	/<fr. conformiste
CONFORMITATE	CONFORMITÁTE	f.	Caracter conform; acord total. • Pentru ~ formulă prin care o persoană confirmă autenticitatea unei copii sau a unui document. • În ~ (cu ceva) conform (cu ceva); potrivit cu...; la fel cu...	/<fr. conformité
CONFORT	CONFÓRT	n.	Ansamblu de condiții care constituie comoditatea vieții materiale. Cu tot ~ul.	/<fr. confort
CONFORTABIL	CONFORTÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care ține de confort; propriu confortului. Casă ~ă.	/<fr. comfortable
CONFRATE	CONFRÁ//TE ~ți	m.	Fiecare dintre două sau mai multe persoane care învață sau activează împreună, luate în raport una față de alta.	/con- + frate
CONFRERIE	CONFRERÍ//E ~i	f.	Asociație cu scopuri religioase sau caritabile. [Art. confreria; G.-D. confreriei; Sil. -ri-e]	/<fr. confrérie
A CONFRUNTA	A CONFRUNTÁ confrúnt	tranz.	1) (ființe, obiecte, fenomene) A examina simultan sau succesiv pentru a stabili similitudinile și diferențele; a compara.2) jur. (martori) A interoga concomitent pentru a verifica autenticitatea declarațiilor.	/<fr. confronter, lat. confruntare
A SE CONFRUNTA	A SE CONFRUNTÁ mă confrúnt	intrans.	A se afla în fața unei situații sau probleme dificile.	/<fr. se confronter, lat. confruntare
CONFUCIANISM	CONFUCIANÍSM	n.	Doctrină filozofică și social-politică bazată pe învățătura cugetătorului chinez Confucius. [Sil. -ci-a-]	/<fr. confucianisme
A CONFUNDA	A CONFUNDÁ confúnd	tranz.	(ființe, noțiuni, obiecte) A percepe în mod confuz; a identifica în mod greșit.	/<fr. confondre, lat. confundere
A SE CONFUNDA	A SE CONFUNDÁ mă confúnd	intrans.	(elemente concrete sau abstracte) A se uni, formând un tot; a se împreuna; a se îmbina; a se contopi.	/<fr. confondre, lat. confundere
CONFUZ	CONFÚZ ~ă (~i, ~e)		1) Care se distinge cu multă greutate; lipsit de claritate; vag. Murmur ~. Amintire ~ă.2) (despre persoane sau despre manifestările lor) Care este tulburat de sentimente; cuprins de zăpăceală; zăpăcit. Spirit ~.	/<fr. confus, lat. confusus
CONFUZIE	CONFÚZI//E ~i	f.	1) Caracter confuz; stare confuză; lipsă de claritate; încurcătură.2) Eroare rezultată din confirmarea lucrurilor sau a ființelor. • ~ mentală stare patologică pasageră sau persistentă constând în pierderea clarității gândirii. [Art. confuzia; G.-D. confuziei; Sil. -zi-e]	/<fr. confusion, lat. confusio, ~onis

A CONGELA	A CONGEL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (lichide) A solidifica prin răcire; a face să înghețe. 2) (produse alimentare) A supune acțiunii frigului în vederea conservării.	/<fr. congeler, lat. congelare
CONGELABIL	CONGELÁBIL ~ă (~i,		Care poate fi congelat; în stare de a fi congelat.	/<fr. con-gelable
CONGELATOR	CONGELAT//ÓR	<i>n.</i>	Instalație care servește la congelare.	/<fr. congelateur
CONGENITAL	CONGENITÁL ~ă (~i, ~e)		(despre proprietăți, trăsături, particularități) Care se trag din viața intrauterină; din naștere; înăscut. Malformație ~ă. Cretin ~.	/<fr. congénital
CONGESTIE	CONGÉSTI//E ~i	<i>f.</i>	1) Aflux excesiv de sânge într-o parte a corpului.2) Boală provocată de acest aflux. ~ cerebrală. ~ pulmonară. [Art. congestia; G.-D. congestiei; Sil. -ți-e]	/<fr. congestion, lat. congestio, ~onis
A SE CONGESTIONA	A SE CONGESTION//Ă mă	<i>intrans.</i>	1) A căpăta congestie.2) A se înroși la față (din cauza congestiei); a deveni roșu; a se îmbujora; a se rumeni. [Sil. -ti-o-]	/<fr. congestionner
CONGESTIV	CONGESTÍV ~ă (~i,		Care ține de congestii; propriu congestiilor.	/<fr. congestif
CONGLOMERAT	CONGLOMERÁT ~e	<i>n.</i>	1) Rocă sedimentară formată din fragmente ale unor roci mai vechi, cimentate cu calcar pe cale naturală.2) fig. Reunire de lucruri diferite; corp din elemente eterogene; amestec; amestecătură.	/<fr. conglomerat, lat. conglomeratus
CONGLOMERAȚIE	CONGLOMERÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	geol. Amestec de elemente eterogene într-o masă unică. [Art. conglomerăția; G.-D. conglomerăției; Sil. -ți-e]	/<lat. conglomeratio, ~onis, fr. conglomération
A CONGLUTINA	A CONGLUTIN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se conglutineze; a coagula; a închea.	/<fr. conglutiner, lat. conglutinare
A SE CONGLUTINA	A SE CONGLUTIN//Ă se ~eáză	<i>intrans.</i>	(despre substanțe organice lichide) A deveni vâcos; a căpăta un grad mai mare de densitate (intermediar între starea lichidă și cea solidă); a se închea; a se coagula; a se prinde.	/<fr. conglutiner, lat. conglutinare
CONGREGAȚIE	CONGREGÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	(la catolici) 1) Asociație a călugărilor care aparține aceluiași ordin.2) Departament în organizația centrală a Vaticanului, condus de un cardinal.3) Adunare a clericilor. [Art. congregația; G.-D. congregației; Sil. -ți-e]	/<fr. congrégation, lat. congregatio, ~onis
CONGREGAȚIONIST	CONGREGAȚIONÍ//S T ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Membru al unei congregații.	/<fr. congrégationniste
CONGRES	CONGRÉS ~e	<i>n.</i>	1) Întunire (națională sau internațională) la care se discută probleme de ordin politic, științific economic etc. ~ul cineaștilor.2) Organ suprem de conducere al unor partide politice, organizații de masă sau obștești.3) (în unele țări) Denumire a parlamentului; organ legislativ central.	/<fr. congrès, lat. congressus
CONGRESIST	CONGRESÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care ia parte la un congres.	/<fr. congressiste
CONGRESMAN	CONGRÉSM//AN ~eni	<i>m.</i>	Membru al congresului Statelor Unite ale Americii.	/<engl. congressman

CONGRUENT	CONGRUÉN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care concordă; cu proprietatea de a coincide; corespunzător; coincident; echivalent. Figuri ~te.2) (despre numere întregi) Care, fiind împărțite la un număr întreg, dau același rest. [Sil. -gru-ent]	/<fr. congruent, lat. congruens, ~ntis
CONGRUENȚĂ	CONGRUÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Caracter congruent; coincidență; concordanță. ~a figurilor. [Sil. -gru-en-]	/<fr. congruence, lat. congruentia
CONIAC	CONIÁC ~uri	<i>n.</i>	Băutură alcoolică tare preparată din distilat de vin și păstrată un timp anumit în butoaie de stejar. [Sil. co-niac]	/<fr. cognac
CONIC	CÓNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care are formă de con.	/<fr. conique
CONICĂ	CÓNI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Curbă geometrică rezultată din intersecția unui con circular cu un plan.	/<fr. conique
CONICITATE	CONICITÁTE	<i>f.</i>	rar Caracter conic.	/<fr. conicité
CONIFER	CONIFÉR ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Ordin de plante lemnoase, cu frunze persistente, în formă de ace sau solzi, cu fructe conice (reprezentanți: bradul, pinul etc.).2) Plantă din acest ordin.	/<fr. coniferes, lat. conifer
CONIMETRIE	CONIMETRÍE	<i>f.</i>	Metodă de laborator pentru determinarea concentrației prafului din atmosferă. [Art. conimetria; G.-D. conime-triei; Sil. -tri-e]	/<fr. conimétrie
CONIMETRU	CONIMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Dispozitiv cu ajutorul căruia se determină concentrația de praf din aer.	/<fr. conimetre
CONIVENȚĂ	CONIVÉNTȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	: De ~ (cu cineva) prin înțelegere tacită; în complicitate cu cineva.	/<fr. connivence, lat. conniventia
CONJECTURAL	CONJECTURÁL ~ă (~i, ~e)	<i>livr.</i>	Care ține de conjectură; propriu conjecturii.	/<fr. conjectural
CONJECTURĂ	CONJECTÚR//Ă ~i	<i>f. livr.</i>	1) Opinie fondată numai pe aparențe; prezumție.2) rar Restabilire ipotetică a unui text necitit.	/<fr. conjecture, lat. conjectura
A CONJUGA	A CONJUGÁ conjúg	<i>tranz.</i>	A face să se conjuge.	/<fr. conjuguer, lat. conjugare
A SE CONJUGA	A SE CONJUGÁ se conjúgă	<i>intrans.</i>	1) (despre verbe) A se modifica după cate-goriile gramaticale specifice (mod, timp, persoană, număr și diateză).2) fig. A se uni într-o anumită ordine.	/<fr. conjuguer, lat. conjugare
CONJUGABIL	CONJUGÁBIL ~ă (~i,		(despre verbe) Care poate fi conjugat; care se poate conjuga.	/<fr. conjugable
CONJUGAL	CONJUGÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de soți; legat de căsătorie; propriu soților.	/<fr. conjugal, lat. conjugalis
CONJUGARE	CONJUG//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A CONJUGA și A SE CONJUGA.2) Categorie la verbe cu aceeași terminație la infinitiv care se conjugă în mod asemănător.3) biol. (la infuzori, la unele alge) Mod de înmulțire bazat pe un schimb de substanță nucleară. ~ bacteriană.	/< a conjuga
CONJUGAT	CONJUGÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A CONJUGA.2) Care este unit, legat împreună; îmbinat prin împletire. • Frunze ~te frunze cu foliolele unite. Nervi ~ți nervi cu funcție identică. Focare ~te focare concentrate spre un punct comun.	/v. a conjuga

CONJUNCT	CONJÚNC//T ~tă (~ți, ~te)		Care este prescurtat. • Forme ~te forme scurte ale verbului a fi la indicativ prezent și forme neaccentuate ale pronumelui personal la dativ și acuzativ.	/<lat. conjunctus
CONJUNCTIV	CONJUNCTÍV ~ă (~i, ~e)		Care leagă; care unește ceva. • Țesut ~ țesut care leagă între ele celelalte țesuturi și organe. Mod ~ mod personal al verbului care exprimă o acțiune posibilă, realizabilă.	/<fr. conjonctif, lat. conjunctivus
CONJUNCTIVĂ	CONJUNCTÍV//Ă ~e	f.	Membrană mucoasă care acoperă suprafața internă a pleoapelor și suprafața anterioară a globului ocular (cu excepția corneei).	/<fr. conjonctive
CONJUNCTIVITĂ	CONJUNCTIVÍT//Ă ~e	f.	Boală contagioasă a ochilor, cauzată de o infecție virotică, care se manifestă prin inflamarea și înroșirea conjunctivei, mâncărime și secreție abundentă a glandelor lacrimogene. ~ catarală.	/<fr. conjonctivite
CONJUNCTOR	CONJUNCT//ÓR ~oăre	n.	el. Buton de contact; comutator; întrerupător. • ~disjunctor dispozitiv care închide și deschide automat un circuit electric.	/<fr. conjoncteur
CONJUNCTURĂ	CONJUNCTÚR//Ă ~i	f.	Concurs de împrejurări în care se produce un fenomen; condiție; circumstanță; context. [G.-D. con-juncturii]	/<fr. conjoncture
CONJUNCȚIE	CONJÚNCȚI/E ~i	f.	1) lingv. Parte de vorbire neflexibilă care leagă două propoziții sau două cuvinte, stabilind între ele un anumit raport. ~ copulativă. 2) astr. Poziție a două planete în momentul când longitudinea lor cerească coincide. [Art. conjuncția; G.-D. conjuncției; Sil. -ți-e]	/<fr. conjonction
CONJUNCȚIONAL	CONJUNCȚIONAL ~ă (~i, ~e)		Care ține de conjuncție; propriu conjuncției. Locuțiune ~ă. [Sil. -ți-e]	/<fr. conjonctionnel
A CONJURA	A CONJURÁ conjúr		1. tranz. (persoane) A ruga în mod stăruitor și cu umilință; a implora. 2. intrans. A urzi o conjurație; a unelti; a complota; a conspira.	/<fr. conjurer, lat. conjurare
CONJURAT	CONJURÁ//T ~tă (~ți, ~te)	m. și f.	Persoană care participă la o conjurație; com-plotist; conspirator.	/v. a conjura
CONJURAȚIE	CONJURÁȚI/E ~i	f.	rar Proiect, realizat în secret, prin care un grup de persoane uneltește împotriva statului sau a unei persoane; complot; conspirație. [Art. conjurația; G.-D. conjurației; Sil. -ți-e]	/<fr. conjuration, lat. conjuratio, ~onis
A CONLOCUI	A CONLOCUI//Í ~iesc	intrans.	A locui împreună; a conviețui; a coabita. [Sil. -cu-i]	/con- + a locui
CONLOCUITOR	CONLOCUIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	și substantiv	Care locuiesc împreună. [Sil. -cu-i-]	/a conlocui + suf. ~tor
A CONLUCRA	A CONLUCR//Ă ~éz	intrans.	A lucra împreună; a participa la elaborarea unei opere sau la realizarea unei acțiuni comune; a colabora; a coopera.	/con- + a lucra
CONLUCRĂTOR	CONLUCRĂ//ÓR ~óri	m. înv.	Fiecare dintre două sau mai multe persoane care lucrează împreună considerate în raport una față de alta; colaborator.	/a conlucra + suf. ~ător
CONOPIDĂ	CONOPÍD//Ă ~e	f.	1) Plantă erbacee legumicolă cu inflorescență în formă de căpățână cărnoasă, de culoare albă. 2) Inflorescența acestei plante. [G.-D. conopidei]	/<ngr. kunupidi
CONOSAMENT	CONOSAMÉNT ~e	n.	Document prin care se legalizează transportul mărfurilor pe un vas maritim.	/<germ. Konnossement

CONOTAȚIE	CONOTĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	Totalitate a sensurilor colaterale ale unui cuvânt în raport cu sensul lui principal. [Art. conotația; G.-D. conota-ției; Sil. -ți-e]	/<fr. connotation
CONOVAȚ	CONOV//ĂȚ ~ête	<i>n. inv.</i>	Funie întinsă pe țărâși de care se priponeau caii într-o tabără militară.	/<rus., ucr. konovjaz
A CONSACRA	A CONSACRĂ consăcru	<i>tranz.</i>	1) (opere proprii) A destina printr-o dedicație; a închina; a dedica.2) (viață, tinerețe etc.) A oferi în întregime; a dedica; a destina.3) (acte, hotărâri etc.) A recunoaște ca fiind valabil; a valida; a consfinți.4) A face să se consacre; a statornici; a consfinți; a încetățeni; a înrădăcina; a împământenii.	/<fr. consacrer, lat. consecrare
A SE CONSACRA	A SE CONSACRĂ mă consăcru	<i>intrans.</i>	1) (despre idei, obiceiuri etc.) A intra adânc în uz; a deveni obișnuit; a se statornici; a se încetățeni; a se împământenii; a se înrădăcina.2) A se pune la dispoziție în întregime; a se dedica; a se devota.	/<fr. consacrer, lat. consecrare
CONSACRAT	CONSACRĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A CONSACRA.2) (despre persoane) Care are merite deosebite într-un anumit domeniu; recunoscut ca fiind o autoritate într-un anumit domeniu.	/v. a consacra
CONSANGVIN	CONSANGVÎN ~ă (~i, ~e)		Care au același tată, dar nu și aceeași mamă.	/<fr. consanguin, lat. consanguineus
CONSANGVINITATE	CONSANGVINITĂTE	<i>f. jur.</i>	Caracter consangvin.	/<fr. consanguinité
CONSĂTEAN	CONSĂT//EĂN ~eănă (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Fiecare dintre două sau mai multe persoane care locuiesc sau sunt originare din același sat considerate în raport una față de alta.	/con- + sătean
CONSECINȚĂ	CONSECÎNȚĂ ~e	<i>f.</i>	Fapt ce rezultă dintr-o acțiune; urmare; rezultat; efect • În ~ a) reieșind din situație; în conformitate cu circumstanțele; b) prin urmare; așadar. [G.-D. consecinței]	/<fr. consequence, lat. consequentia
CONSECUTIV	CONSECUTÎV ~ă (~i, ~e)		Care urmează neîntrerupt unul după altul; cu proprietatea de a se succeda; în raport de succesiune; succesiv. • Propoziție ~ă propoziție secundară prin care se exprimă urmarea acțiunii din regentă. Conjunție ~ă conjuncție prin care se leagă de regentă o propoziție consecutivă.	/<fr. consécutif
CONSECVENT	CONSECVÉN//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre persoane) Care acționează în conformitate cu principiile proprii; credincios convingerilor sale.2) (despre fenomene) Care se produce în mod logic; produs ca urmare firească.	/<fr. conséquent, lat. consequense, ~ntis
CONSECVENȚĂ	CONSECVÉNȚĂ ~e	<i>f.</i>	Caracter consecvent. [G.-D. consecvenței]	/<fr. con-séquence, lat. consequentia
CONSEMN	CONSÉMÎN ~e	<i>n.</i>	1) Ansamblu de obligații stricte, date unui militar în timpul executării serviciului de pază.2) Sarcină imperativă, scrisă sau orală, emisă de o autoritate. 3) Sancțiune disciplinară constând în interzicerea ieșirii militarilor pentru un anumit timp din cazarmă sau din navă.	/con- + semn

A CONSEMNA	A CONSEMN//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (mențiuni din cadrul unui proces juridic) A reda într-un proces verbal.2) (fapte, evenimente, note etc.) A fixa în scris; a înscrie; a înregistra; a nota.3) (militari) A supune unui consemn.4) (sume de bani) A pune la păstrare la o instituție bancară; a depune.	/con- + a semna
CONSEMNĂȚIUNE	CONSEMNĂȚIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Operație prin care o persoană fizică sau juridică depune o sumă de bani pe numele și la dispoziția altei persoane la o instituție autorizată în acest scop. [Sil. -ți-u-]	/<fr. consignation
CONSENS	CONSENS ~uri	<i>n.</i>	Stare care rezultă din comunitatea sau coincidența de sentimente, idei, intenții etc. ale unor persoane sau ale unor comunități; stare caracterizată de concepții comune asupra unor chestiuni; înțelegere.	/<lat. consensus
CONSENSUAL	CONSENSUÁL ~ă (~i, ~e):		Contract ~ contract care se încheie pe bază de înțelegere mutuală. [Sil. -su-al]	/<fr. consensuel
A CONSERVA	A CONSERVÁ consérv	<i>tranz.</i>	1) (alimente) A prelucra în vederea păstrării îndelungate; a preface în conserve.2) A face să se conserve.	/<fr. conserver, lat. conservare
A SE CONSERVA	A SE CONSERVÁ mă consérv	<i>intranz.</i>	1) (despre persoane) A-și păstra sănătatea și forțele; a avea grijă de sine; a se menaja. 2) A rămâne neschimbat (în timp); a se păstra; a se menține. Tradițiile s-au ~t.	/<fr. conserver, lat. conservare
CONSERVABIL	CONSERVÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi conservat; în stare de a fi conservat.	/a conserva + suf. ~bil
CONSERVANT I	CONSERVÁN//T I ~tă (~ti, ~te)		Care conservă; care păstrează.	/a conserva + suf. ~ant
CONSERVANT II	CONSERVÁN//T II ~e	<i>n.</i>	Substanță întrebuințată pentru a împiedica descompunerea produselor organice. ~ alimentar.	/a conserva + suf. ~ant
CONSERVARE	CONSERV//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	v. A CONSERVA. • Instinct de ~ instinct de apărare pe care îl manifestă omul și animalele în scopul menținerii ființei proprii.	/v. a conserva
CONSERVATISM	CONSERVATÍSM	<i>n.</i>	Atașament față de formele vechi ale vieții sociale, politice, economice și culturale, manifestat în tendința de a le menține și de a se opune față de tot ce e nou.	/<fr. conservatisme
CONSERVATIV	CONSERVATÍV ~ă (~i, ~e)		1) v. CONSERVATOR I.2) fiz. (despre câmpuri de forță) Care conservă energia; cu proprietatea de a conserva energia.	/<fr. conservatif
CONSERVATOR I	CONSERVAT//ÓRI ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv al</i>	1) Care conservă alimente; cu proprietatea de a conserva alimente. Produs ~.2) (despre persoane, partide) Care susține conservatismul; atașat de conservatism.	/<fr. conservateur, lat. conservator
CONSERVATOR II	CONSERVATÓR II ~i	<i>m.</i>	Persoană însărcinată cu păstrarea și administrarea unui bun public. ~ de muzeu. ~ de bibliotecă.	/<fr. conservateur, lat. conservator
CONSERVATOR III	CONSERVAT//ÓRII ~oăre	<i>n.</i>	Instituție de învățământ superior în care se pregătesc compozitori, interpreți vocali și instrumentali, dirijori, muzicologi, profesori de muzică.	/<fr. conservatoire, germ. Konservatorium
CONSERVĂ	CONSERV//Ă ~e	<i>f.</i>	Produs alimentar care, în urma unui tratament termic, poate fi păstrat nealterat în borcane sau în cutii închise ermetic. ~e de pește.	[G.-D. conservei] /<fr. conserve

A SE CONSFĂTUI	A SE CONSFĂTU//Î mă ~iesc	<i>intrans.</i>	A face schimb de sfaturi (cu cineva); a se consulta.	/con- + a sfătui
CONSFĂTUIRE	CONSFĂTUÎR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A SE CONSFĂTUI.2) Adunare consacrată discutării unor probleme de interes comun. [Art. consfătuirea; G.-D. consfătuirii; Sil. -tu-i-]	/con- + a sfătui
A CONSFINȚI	A CONSFINȚ//Î ~esc	<i>trans.</i>	1) (idei, obiceiuri etc.) A face să intre adânc în uz; a consacra; a încetățeni; a statornici; a înrădăcina; a împământenii.2) (acte, hotărâri etc.) A recunoaște ca fiind valabil; a valida; a con-sacra.3) (relații, atitudini etc.) A face să capete caracter legal; a legaliza; a oficializa.	/con- + a sfinți
A CONSIDERA	A CONSIDERĂ consider	<i>trans.</i>	1) (de obicei, urmat de o propoziție complementară) A găsi de cuviință; a gândi; a crede; a socoti. • Considerând că... având în vedere că... 2) A aprecia printr-o judecată; a socoti; a crede. Considerăm acest fapt drept o încălcare flagrantă a legii.3) (persoane) A desemna printr-un calificativ, de obicei depreciativ; a califica; a numi; a face; a taxa; a eticheta.4) (persoane) A trata cu considerație; a prețui; a aprecia.5) A supune unei analize; a analiza; a cerceta; a studia; a investiga	/<fr. considérer, lat. considerare
CONSIDERABIL	CONSIDERÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care merită să fie luat în seamă; de importanță deosebită; remarcabil; notabil. Personalitate ~ă. Poziție ~ă.2) Care se impune prin cantitate sau prin număr mare; apreciabil. Depășire ~ă. Sumă ~ă. Muncă ~ă.	/<fr. con-sidérable
CONSIDERAȚIE	CONSIDERÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Sentiment de stimă înaltă față de o persoană; deferență; condescendență. • A avea (sau a lua) în ~ a avea în vedere; a ține cont. [Art. con-siderația; G.-D. considerației; Sil. -ți-e]	/<fr. considération, lat. consideratio, ~onis
CONSIDERENT	CONSIDERÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Argument logic.2) Poziție intelectuală; punct de vedere asupra unui lucru sau asupra unei persoane; părere; judecată; opinie.3) jur. Factor care motivează o decizie a unui organ de jurisdicție.	/<fr. considérant
CONSIGNATAR	CONSIGNATÁR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care primește obiecte de valoare în consignație.	/<fr. consignataire
CONSIGNAT//OR	CONSIGNAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care depune obiecte de valoare în consignație (pentru păstrare sau vânzare).	/<fr. consignateur
CONSIGNAȚIE	CONSIGNÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Depunere a unui obiect spre păstrare sau vânzare la un magazin specializat.2) Magazin specializat în care se vând sau se păstrează obiecte depuse de persoane particulare. [Art. consignația; G.-D. consignației; Sil. -ți-e]	/<fr. consignation
A CONSILIA	A CONSILI//Á ~éz	<i>trans. livr.</i>	A da sfaturi; a sfătui. [Sil. -li-a]	/<fr. conseiller, lat. consiliari
CONSILIER	CONSILIÉR ~i	<i>m.</i>	1) Persoană cu care se sfătuiește un conducător de țară în probleme de conducere; sfetnic.2) fig. Persoană care dă sfaturi; sfetnic; povățuitor; sfătuitor.3) Membru al unui consiliu. [Sil. -li-er]	/<fr. conseiller

CONSILIU	CONSILI//U ~i	<i>n.</i>	1) Organ de conducere constituit dintr-un grup de persoane care au sarcina de a dezbate și de a-și spune părerea asupra unor probleme sociale sau particulare.2) Organ executiv superior de stat sau politic.3) Organ colegial de conducere. ~ pedagogic. [Sil. -si-liu]	/<lat. consilium, fr. conseil
CONSIMȚĂMÂNT	CONSIMȚĂM//ÂNT ~inte	<i>n.</i>	1) Act prin care se consimte o propunere; acord între persoane; asentiment.2) Aprobare benevolă; adeziune.	/a consimți + suf. ~ământ
A CONSIMȚI	A CONSIMȚÍ consimt		1. tranz. (părerii, propuneri etc.) A susține exprimându-și consimțământul; a încuviința; a aproba.2. intranz. A-și da consimțământul; a fi de acord.	/con- + a simți
A CONSISTA	A CONSISTÁ pers. 3 consistă	<i>intranz.</i>	1) A fi format; a consta; a se alcătui; a se compune.2) A se manifesta ca esență; a consta; a rezida.	/<fr. consister, lat. consistere
CONSISTENT	CONSISTÉN//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre corpuri) Care este în stare de pastă; cu fluiditate redusă; solid; vârtos.2) (despre hrană) Care conține multe substanțe nutritive; bogat în substanțe nutritive; substanțial.	/<fr. consistant
CONSISTENȚĂ	CONSISTÉNȚĂ	<i>f.</i>	1) Caracter consistent; soliditate; densitate.2) fig. Spirit ferm; fermitate.	/<fr. consistance
CONSISTOMETRU	CONSISTOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru determinarea gradului de consistență a substanțelor coloidale.	/<fr. consistometre
CONSISTORIAL	CONSISTORIÁL ~ă (~i, ~e)	<i>bis.</i>	Care ține de consistoriu; propriu consistoriului. [Sil. -ri-al]	/<fr. consistorial
CONSISTORIU	CONSISTÓRI//U ~i	<i>n.</i>	1) Organ administrativ și disciplinar în conducerea unor biserici.2) Adunare de cardinali, convocată de Papa de la Roma. [Sil. -to-riu]	/<lat. consistorium, fr. consistoire
CONSOANĂ	CONSOÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Sunet al vorbirii produs la trecerea curentului de aer prin canalul fonator, în care întâmpină obstacole.2) Semn grafic care notează un asemenea sunet. [G.-D. consoanei]	/<fr. consonne, lat. consona
CONSOARTĂ	CONSOÁRT//Ă ~e	<i>f.</i>	fam. Femeie căsătorită în raport cu soțul ei; soție; nevastă.	/<lat. consors, ~tis
A CONSOLA	A CONSOL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se consoleze. /<fr. consoler, lat. consolari	
A SE CONSOLA	A SE CONSOL//Ă mă ~éz	<i>intranz.</i>	A-și alina o durere sufletească; a se mângâia sufletește.	/<fr. se consoler, lat. consolari
CONSOLABIL	CONSOLÁBIL ~ă (~i,		Care poate fi consolat; în stare să fie consolat.	/<fr. conso-lable
CONSOLANT	CONSOLÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>rar</i>	Care consolează; capabil să consoleze; consolator; calmant. Noutate ~tă. Gând ~.	/<fr. consolant
CONSOLATOR	CONSOLAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	Care consolează; capabil să consoleze; consolant; calmant.	/<fr. consolateur
CONSOLĂ	CONSÓL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) arhit. Element de construcție cu un capăt ieșit în afara construcției folosit pentru susținerea altor elemente (balcoane, arcade etc.).2) Poliță sau masă mică rezemată de perete pe care se pune o statueta, un vas cu flori etc.	/<fr. console
A CONSOLIDA	A CONSOLID//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se consolideze. /<fr. consolider, lat. consolidare	

A SE CONSOLIDA	A SE CONSOLID//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A deveni solid; a se întări.2) A deveni stabil, durabil. Economia țării se ~ează. 3) (despre colectivități, organizații etc.) A se uni mai strâns; a se întări; a se cimenta.	/<fr. consolider, lat. consolidare
CONSOLIDANT	CONSOLIDÁN//T ~tă (~ți, ~te)		v. CONSOLIDATOR.	/<fr. consolidant
CONSOLIDATOR	CONSOLIDAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care consolidează. /a consolida + suf. ~tor	
CONSOMME	CONSOMMÉ	<i>n.</i>	Supă care se prepară prin fierberea înceată și îndelungată a carni de vită..	/Cuv. fr
CONSONANT	CONSONÁN//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre acorduri) Care produce consonanțe; format din consonanțe; armonios. Acord ~. Interval ~. Fraze ~te.2) (despre cuvinte) Care are o terminație asemănătoare cu a altui cuvânt.	/<lat. consonans, ~ntis, fr. consonant
CONSONANTIC	CONSONÁNTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de consoane; propriu consoanelor. Grup ~.	/<germ. konsonantisch
CONSONANTISM	CONSONANTÍSM	<i>n.</i>	Sistem al sunetelor consoane proprii unei limbi.	/<fr. consonan-tisme, germ. Konsonantismus
CONSONANȚĂ	CONSONÁNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Ansamblu de sunete armonioase.2) Uniformitate de sunete finale a două sau a mai multor cuvinte.3) Succesiune de sunete.	/<fr. consonance
CONSORT	CONSÓR//T ~ți	<i>m.</i>	fam. rar Bărbat căsătorit în raport cu soția lui; soț. • Prinț~~ soțul reginei.	/<fr. consort, lat. consors, ~tis
CONSORTIAL	CONSORTÍÁL ~ă (~i,		Care ține de un consorțiu; propriu unui consorțiu. [Sil. -ți-al]	/<fr. consortial
CONSORȚIU	CONSÓRȚI//U ~i	<i>n.</i>	Asociere a câtorva bănci sau societăți comerciale mari pentru efectuarea în comun a unor operații financiare. [Sil. -sor-țiu]	/<lat., fr. consortium, germ. Konsortium
CONSPECT	CONSPEĆT ~e	<i>n.</i>	1) Redare succintă a conținutului unei expuneri sau al unei lucrări. ~ul lecției.2) (într-o lucrare) Privire generală asupra unor probleme; trecere în revistă a unor chestiuni.	/<lat. conspectus, germ. Konspekt
A CONSPECTA	A CONSPECT//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(expuneri, lucrări) A reda printr-un conspect.	/Din conspect
CONSPECTIV	CONSPECTÍV ~ă (~i, ~e)		Care are caracter de conspect; concis; rezumativ. Expunere ~ă.	/a conspecta + suf. ~iv
A CONSPIRA	A CONSPIRÁ conspir	<i>intrans.</i>	1) A urzi o conspirație; a unelti; a complota; a conjura.2) fig. A lucra în vederea atingerii unui scop comun.	/<fr. conspirer, lat. conspirare
CONSPIRATIV	CONSPIRATÍV ~ă (~i, ~e)		Care ține de conspirație; propriu conspirației; ilegal; clandestin. Organizație ~ă. Locuință ~ă.	/<fr. conspirativ
CONSPIRAT//OR	CONSPIRAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care participă la o conspirație; complotist; conjurat.2) Persoană care urzește ceva în taină.	/<fr. conspirateur
CONSPIRAȚIE	CONSPIRÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Proiect, elaborat în secret, prin care un grup de persoane uneltește împotriva statului sau a unei persoane; complot; conjurație. [Art. conspirația; G.-D. conspirației; Sil. -ți-e]	/<fr. conspiracy, lat. conspiratio, ~onis
A CONSTA	A CONSTÁ pers. 3 constă	<i>intrans.</i>	1) A fi format; a consta; a se compune; a se alcătui.2) A se manifesta ca esență; a consta; a rezida.	/<lat. constare

CONSTANT	CONSTÁN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care persistă într-o anumită stare; existent într-o stare neschimbată.2) (despre persoane) Care are convingeri neschimbate; caracterizat prin consecvență în convingeri; statornic.	/<fr. constant, lat. constans, ~ntis
CONSTANTAN	CONSTANTÁN	<i>n.</i>	Aliaj de cupru și nichel, cu rezistență specifică mare și constantă, întrebuințat la confecționarea rezistențelor electrice.	/<fr. constantan
CONSTANTĂ	CONSTÁNT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Mărime care nu-și schimbă valoarea. ~a gazelor. ~ radioactivă.2) med. Indice care consemnează starea normală a organismului.3) log. Expresie a cărei semnificație este socotită fixă.	/<fr. constante
CONSTANȚĂ	CONSTÁNȚĂ	<i>f.</i>	Caracter constant.	/<fr. constance, lat. constantia
A CONSTATA	A CONSTATÁ constát	<i>tranz.</i>	(adevărul, realitatea) A identifica prin experiență directă ca fiind real sau adevărat; a stabili.	/<fr. constater
CONSTATABIL	CONSTATÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care pare a fi (ușor) constatat.	/<fr. constatable
CONSTELAȚIE	CONSTELÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Ansamblu aparent de stele care prezintă o figură convențională și stabilă.2) fig. Grup de persoane ilustre unite în activitatea lor prin idei și scopuri comune; pleiadă. [Art. constelația; G.-D. constelației; Sil. -ți-e]	/<fr. constella-tion, lat. constelatio, ~onis
A CONSTERNA	A CONSTERN//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane) A uimi brusc, provocând mâhnire, amestecată cu indignare.	/<fr. consterner, lat. consternare
A CONSTIPA	A CONSTIPÁ	<i>tranz.</i>	A face să se constipe; a încuia.	/<fr. constiper
A SE CONSTIPA	A SE CONSTIPÁ mă constíp	<i>intrans.</i>	A căpăta constipație; a se încuia.	/<fr. se constiper
CONSTIPANT	CONSTIPÁN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre alimente sau medicamente) Care produce constipație.	/<fr. constipant
CONSTIPAT	CONSTIPÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A CONSTIPA și A SE CONSTIPA.2) fig. Care nu este capabil de efort creator; cu capacități creatoare reduse.	/v. a constipa
CONSTIPAȚIE	CONSTIPÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Stare patologică caracterizată prin dificultatea sau imposibilitatea de eliminare a materialelor fecale.	/<fr. constipation
CONSTITUANT	CONSTITUÁN//T ~tă (~ți, ~te)		v. CONSTITUTIV. • Adunare ~tă reuniune a reprezentanților aleși în vederea adoptării sau modificării unei constituții. [Sil. -tu-ant]	/<fr. constituant
CONSTITUENT	CONSTITUÉN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	, v. CONSTITUTIV. [Sil. -tu-ent]	/<fr. constituant
A CONSTITUI	A CONSTITUI constítui	<i>tranz.</i>	1) A forma prin reunire; a compune; a alcătui. 2) A însemna prin sine; a reprezenta. [Sil. -ti-tu-i]	/<fr. constituer, lat. constituere
A SE CONSTITUI	A SE CONSTITUI pers. 3 se constítuie	<i>intrans.</i>	A fi format; a consta; a consista; a se compune. [Sil. -ti-tu-i]	/<fr. constituer, lat. constituere
CONSTITUTIV	CONSTITUTÍV ~ă (~i,		Care constituie un întreg. Elemente ~e.	<fr. constitutif

CONSTITUȚIE I	CONSTITUȚII//E I ~i	<i>f.</i>	1) Mod de constituire a elementelor unui întreg; structură; factură; compoziție; componență.2) Ansamblu de particularități morfologice, funcționale și psihologice ale unui om.3) Aspect general; formă exterioară; confirmare; configurație. ~a corpului. [Art. constituția; G.-D. consti-tutiei; Sil. -ti-e]	/<fr. constitution, lat. constitutio, ~onis
CONSTITUȚIE II	CONSTITUȚII//E II ~i	<i>f.</i>	1) Lege fundamentală a unui stat care determină forma de guvernământ, structura social-economică și politică, modul de organizare și de funcționare a organelor de stat, drepturile esențiale și obligațiile cetățenilor.2) Broșură care cuprinde această lege. [Art. constitutia; G.-D. constitutiei; Sil. -ti-e]	/<fr. constitution, lat. constitutio, ~onis
CONSTITUȚIONAL	CONSTITUȚIONAL ~ă (~i, ~e)		1) Care este în conformitate cu constituția; bazat pe constituție. Lege ~ă.2) Care ține de constituție; referitor la constituție. Drept ~. Consiliu ~.3) Care este supus unei constituții; limitat de constituție. Monarhie ~ă. [Sil. -ti-o-]	/<fr. constitutionnel
CONSTITUȚIONALISM	CONSTITUȚIONALISM	<i>n.</i>	Regim sau concepție de guvernare bazată pe existența unei constituții. [Sil. -ti-o-]	/<fr. constitutionnalisme
CONSTITUȚIONALIST I	CONSTITUȚIONALIST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de constituționalism; propriu constituționalismului. [Sil. -ti-o-]	/constituțional + suf. ~ist
CONSTITUȚIONALIST II	CONSTITUȚIONALIST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al constituționalismului. [Sil. -ti-o-]	/constituțional + suf. ~ist
CONSTITUȚIONALITATE	CONSTITUȚIONALITATE	<i>f.</i>	Caracter constituțional. [Sil. -ti-o-]	/<fr. constitution-nalité
CONSTRÂNGĂTOR	CONSTRÂNGĂTOR ~oare (~ori, ~oare)		Care constrânge; care limitează acțiunile cuiva.	/a constrânge + suf. ~ător
A CONSTRÂNGE	A CONSTRÂNGE constrâng	<i>tranz.</i>	(persoane) A pune cu forța să facă ceva; a sili; a obliga; a forța; a impune.	/con- + a strânge
CONSTRICȚIV	CONSTRICȚIV ~ă (~i, ~e)		(despre consoane) Care se articulează prin îngustarea canalului fonator, astfel încât se produce un zgomot de fricțiune.	/<fr. constrictif, lat. con-strictivus
CONSTRICȚOR	CONSTRICȚOR ~oare (~ori, ~oare)		Care se contractă; care se restrânge. • Mușchi ~ori mușchi care, prin contractare, închid un orificiu. Boa~ șarpe tropical care strânge mortal victima încolăcind-o.	/<fr. constricteur
CONSTRICȚIE	CONSTRICȚII//E ~i	<i>f.</i>	fiziol. Fenomen de îngustare a unei formațiuni anatomice ca urmare a contracției mușchilor constrictori. ~ vasculară. ~ maxilară. [Art. constricția; G.-D. constricției; Sil. -ti-e]	/<fr. constrict-ion, lat. constrictio, ~onis
CONSTRUCTIV	CONSTRUCTIV ~ă (~i, ~e)		1) Care construiește; destinat să construiască.2) fig. Care servește la elaborarea unei soluții pozitive; capabil să elaboreze o soluție bună; creator. Spirit ~. Critică ~ă.	/<fr. constructif
CONSTRUCTIVISM	CONSTRUCTIVISM	<i>n.</i>	Curent artistic care concepe creația artistică ca o construcție arbitrară din forme lipsite de conținut emotiv.	/<fr. constructivisme
CONSTRUCT//OR	CONSTRUCT//OR ~oare (~ori, ~oare)	<i>m. și f.</i>	Persoană angajată în lucrări de construcție.	/<fr. constructeur, lat. constructor

CONSTRUCȚIE	CONSTRUCȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Proces de construire.2) Obiectiv care se construiește.3) Obiectiv construit.4) Ansamblu al tehnologiilor care permit construirea diferitelor obiective.5) Industrie care se ocupă de construirea diferitelor obiective.6) lingv. Grup stabil de cuvinte.7) Mod de eșalonare a cuvintelor în propoziții și a propozițiilor în fraze. [Art. construcția; G.-D. construcției; Sil. -ți-e]	/<fr. construction, lat. constructio, ~onis
A CONSTRUI	A CONSTRUI//Î ~iESC	<i>tranz.</i>	1) (case, ziduri etc.) A realiza prin lucrări de construcție; a zidi; a clădi; a ridica; a înălța; a dura; a edifica.2) (mașini) A face după un anumit proiect.3) (figuri geometrice) A desena pe baza dimensiunilor date.4) fig. A înfăptui printr-un efort creator. ~ o viață nouă.5) (enunțuri, fraze, propoziții) A forma selectând și așezând cuvintele în conformitate cu regulile gramaticale sau cu efectul stilistic scontat. [Sil. -stru-i]	/<fr. construire, lat. construere
CONSUEȚUDINE	CONSUEȚUDIN//E ~i	<i>f. livr.</i>	Obişnuință dobândită cu timpul prin practică și devenită trăsătură caracteristică; obicei; deprindere; obişnuință. [Sil. -su-e-]	/<lat. consuetudo, ~inis
CONSUL	CÓNSUL ~i	<i>m.</i>	1) ist. (în Roma antică, în Franța) Titlu dat magistraților care dețineau puterea executivă supremă.2) Agent diplomatic cu misiunea de a apăra interesele compatrioților săi din străinătate și a statului pe care îl reprezintă.	/<lat., fr. consul
CONSULAR	CONSULÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de consul sau de consulat. • Corp ~ totalitate a consulilor dintr-o țară.	/<fr. consulaire, lat. consularis
CONSULAT	CONSULÁT ~e	<i>n.</i>	1) Funcția de consul.2) Durată cât cineva ocupă această funcție. 3) Reprezentanță permanentă, prezidată de un consul.4) Sediul acestei reprezentanțe.	/<fr. consulat, lat. consulatus
CONSULT	CONSÚLT ~uri	<i>n.</i>	Examinare a unui bolnav de către un medic sau de către o comisie medicală, pentru stabilirea diagnosticului și indicarea tratamentului.	/<fr. consultum
A CONSULTA	A CONSULTÁ consúlt	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A întreba pentru a obține un sfat sau o părere. ~ un expert. ~ un medic.2) (texte, lucrări științifice) A examina pentru a se documenta.	/<fr. consulter, lat. consultare
A SE CONSULTA	A SE CONSULTÁ consúlt	<i>intrans.</i>	A face schimb de sfaturi (cu cineva); a se consfătui.	/<fr. consulter, lat. consultare
CONSULTANT	CONSULTÁN//T ~ți	<i>m.</i>	Persoană care activează într-o instituție, având misiunea de a da consultații într-un anumit domeniu.	/<fr. consultant
CONSULTATIV	CONSULTATÍV ~ă (~i, ~e)		Care este constituit pentru a da consultații; cu caracter de consultație. Comitet ~. • Vot ~ vot care indică opinia celui care votează fără a fi luat în considerație când se adoptă o hotărâre.	/<fr. consultatif

CONSULTAȚIE	CONSULTĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Indicație dată în legătură cu anumite probleme de specialitate.2) Examinare a unui pacient de către medic în vederea stabilirii diagnosticului și a indicării tratamentului.3) Formă de consolidare a cunoștințelor elevilor, studenților etc., constând în dezbaterile unor probleme teoretice sau practice, împreună cu profesorul sau cu conducătorul științific. [Art. consultația; G.-D. consultației; Sil. -ți-e]	/<fr. consultation
CONSUM	CONSÚM ~uri	<i>n.</i>	1) Folosire a produselor naturale sau industriale.2) Cantitate de materiale, alimente, materii prime, energie etc. consumate în procesul de satisfacere a necesităților umane sau economice. Mărfuri de larg ~.	/v. a consuma
A CONSUMA I	A CONSUMÁ I consúm	<i>tranz.</i>	1) (bunuri materiale, mărfuri) A întrebuința în procesul de consum; a folosi pentru a-și satisface cerințele proprii sau pentru a obține alte produse.2) (produse alimentare) A întrebuința în calitate de hrană; a mânca.3) (băuturi) A bea în mod sistematic.4) (combustibil, energie etc.) A folosi în mod curent.5) (probleme, teme, discuții etc.) A trata sub toate aspectele. 6) A face să se consume; a epuiza; a extenua; a istovi; a sfârși.	/<fr. consommer
A CONSUMA II	A CONSUMÁ II consúmă	<i>tranz.</i>	(despre foc, flăcări) A nimici prin ardere.	/<fr. con-sumer, lat. consumere
A SE CONSUMA	A SE CONSUMÁ mă consúm	<i>intrans.</i>	(despre persoane) A pierde toată forța și energia, ajungând într-o stare de slăbiciune totală; a nu mai avea puteri; a se epuiza; a se extenua; a se sfârși; a se istovi.	/<fr. consumer, lat. consumere
CONSUMABIL	CONSUMÁBIL ~ă (~i,		Care poate fi consumat; în stare să fie consumat.	/<fr. consumable
CONSUMAT//OR	CONSUMAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care consumă bunuri materiale pentru satisfacerea necesităților sale.2) Client care consumă mâncare sau băutură într-un local public.	/<fr. consommateur
CONSUMAȚIE	CONSUMÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Proces de consumare a bunurilor naturale sau industriale. 2) Totalitate a alimentelor consumate de o persoană într-un local public. [Art. consu-mația; G.-D. consumației; Sil. -ți-e]	/<fr. consommation, lat. consummatio, ~onis
CONSUMPTIBIL	CONSUMPTÍBIL ~ă (~i, ~e)		(despre bunuri) Care dispare sau care își schimbă substanța de la prima întrebuințare.	/<fr. con-somptible
CONSUMPTIV	CONSUMPTÍV ~ă (~i, ~e)		(despre unele boli grave) Care este însoțit de scăderea forței musculare și de epuizarea țesuturilor.	/<fr. consomptif
CONSUMPȚIE	CONSÚMPȚI//E ~i	<i>f. med.</i>	Slăbire accentuată și progresivă; scădere a forței musculare și epuizare a țesuturilor.	/<fr. consommation
A CONSUNA	A CONSUNÁ pers. 3 consúnă	<i>intrans.</i>	(despre sunete muzicale) A produce o consonanță.	/<fr. consonner
CONȘTIENT	CONȘTIÉN//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre persoane) Care are conștiință; caracterizat prin existența conștiinței.2) (despre manifestări ale oamenilor) Care denotă conștiință; bazat pe conștiință. [Sil. -ști-ent]	/<fr. conscient

A CONȘTIENTIZA	A CONȘTIENTIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se conștientizeze. [Sil. -ști-en-]	/conștient + suf. ~iza
A SE CONȘTIENTIZA	A SE CONȘTIENTIZ//Ă mă	<i>intrans.</i>	A deveni conștient. [Sil. -ști-en-]	/conștient + suf. ~iza
CONȘTIINCIOS	CONȘTIINCI//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) (despre persoane) Care își face datoria în mod serios și corect.2) (despre acțiuni) Care este făcut cu conștiință; executat cu conștiință. [Sil. -ști-in-]	/<fr. consciencieux
CONȘTIINCIOZITATE	CONȘTIINCIOZITĂT E	<i>f.</i>	Caracter conștiincios; corectitudine; scrupulozitate. [G.-D. conștiinciozității; Sil. -ști-in-ci-o-]	/conștiincios + suf. ~itate
CONȘTIINȚĂ	CONȘTIINȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Formă de reflectare psihică a realității, proprie oamenilor, produs al activității creierului uman.2) Capacitate de înțelegere; simț de răspundere; cuget. • ~ morală capacitate de autocontrol și de autoapreciere din punct de vedere moral a acțiunilor săvârșite. Muștrare de ~ părere de rău; remușcare. A fi fără ~ a nu avea scrupule.3) Libertate de ~ dreptul de a se bucura de o deplină libertate în ceea ce privește convingerile religioase, filozofice etc. [G.-D. conștiinței; Sil. -ști-in-]	/<fr. conscience, lat. conscientia
CONT	CONT ~uri	<i>n.</i>	1) Ansamblu de operații constând din debit și credit, care exprimă valoric existența și mișcarea unui mijloc sau proces economic într-o anumită perioadă de timp. ~ bugetar. ~ curent. ~ personal. 2) Registru care conține astfel de operații. • A glumi (sau a face spirite) pe ~ul cuiva a lua în râs pe cineva; a-și bate joc. A ține ~ de ceva a ține seama de ceva; a lua în considerație. A da cuiva ~ de ceva a da cuiva socoteală de ceva; a se îndreptăți. Pe ~ pro-priu din proprie inițiativă și pe răspunderea sa; din mijloace materiale personale.3) Listă în care este trecut prețul unei consumații într-un local public.4) Sumă de bani depusă la o casă de economii de o persoană.	/<fr. compte
A CONTA	A CONT//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A pune temei; a se sprijini; a se fonda; a se baza.2) A reprezenta o anumită valoare; a se impune prin calitățile sale; a valora; a prețui; a face; a consta.	/<fr. compter, it. contare
CONTABIL I	CONTÁBIL I ~ă (~i, ~e)		Care ține de contabilitate; referitor la contabilitate. Plan ~. Chitanță ~ă. Evidență ~ă.	/<fr. comptable, it. contabile
CONTABIL II	CONTÁBIL II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană specializată în lucrări de contabilitate.	/<fr. comptable, it. contabile
CONTABILICESC	CONTABILIC//ESC ~ească (~ești)	<i>rar</i>	Care ține de contabilitate; propriu contabilității.	/contabil + suf. ~icesc
CONTABILITATE	CONTABILIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Ansamblu de operații constând din înregistrarea și din evidența fondurilor materiale și financiare ale unei întreprinderi sau instituții; totalitate de conturi.2) Secție a unei întreprinderi sau instituții unde se fac aceste operații.3) Știință care se ocupă de teoria și de practica înregistrării și evidenței fondurilor materiale și financiare. [G.-D. contabilității]	/<fr. comptabilité

A CONTABILIZA	A CONTABILIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(operații economice sau financiare) A înscrie la contabilitate; a înregistra în contabilitate; a înregistra în conturi.	/<fr. comptabiliser
CONTACT	CONTACT ~e	<i>n.</i>	1) Poziție a unor corpuri care se ating.2) Conexiune între două conductoare de curent.3) Piesă care servește la realizarea acestei conexiuni.4) Relație între persoane.	/<fr. contact, lat. contactus
A CONTACTA	A CONTACT//Á ~éz	<i>intranz.</i>	A lua contact (cu cineva).	/Din contact
CONTACTOR	CONTACT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Aparat care, sub acțiunea unei comenzi, închide un circuit electric și îl menține închis numai cât durează comanda.	/<fr. contacteur
A CONTAGIA	A CONTAGI//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane) A face să se contagieze; a infecta; a contamina; a molipsi; a umple.	/<fr. contagier
A SE CONTAGIA	A SE CONTAGI//Á mă ~éz	<i>intranz.</i>	A se îmbolnăvi, venind în contact cu o sursă de infecție; a contacta o boală; a se infecta; a se contamina; a se molipsi; a se umple.	/<fr. contagier
CONTAGIOS	CONTAGI//ÓS ~oasă (~ósi, ~oăse)		1) (despre boli) Care contagiază; cu proprietatea de a se transmite de la un individ la altul; molipsitor; infecțios; pestilențial.2 și substantival (despre persoane) Care poate contagia pe alții; susceptibil să transmită o boală. 3) Care favorizează o contagiune; cu proprietatea de a contribui la o contagiune. Agent ~. Miasmă ~oasă. [Sil. -gi-os]	/<fr. conta-gieux, lat. contagiosus, ~onis
CONTAGIOZITATE	CONTAGIOZITÁTE	<i>f.</i>	Caracter contagios. ~ moderată. [Sil. -gi-o-]	/<fr. contagiosité
CONTAGIUNE	CONTAGIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Transmitere a unei boli prin contact direct sau printr-un agent intermediar. [Sil. -gi-u-]	/<fr. contagion, lat. contagio, ~onis
A CONTAMINA	A CONTAMIN//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se contamineze; a contagia; a infecta; a molipsi; a umple.	/<fr. contaminer, lat. contaminare
A SE CONTAMINA	A SE CONTAMIN//Á mă ~éz	<i>intranz.</i>	A se îmbolnăvi, venind în contact cu o sursă de infecție; a contracta o infecție; a se contagia; a se infecta; a se molipsi; a se umple.	/<fr. contaminer, lat. contaminare
CONTAMINABIL	CONTAMINÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi contaminat; în stare să fie contaminat.	/<fr. contaminable
CONTAMINANT	CONTAMINÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>rar</i>	Care contaminează; contagios.	/a contamina + suf. ~ant
CONTAMINARE	CONTAMIN//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A CONTAMINA.2) Contopire a două cuvinte sau construcții gramaticale datorită asemănării lor semantice.	/v. a contamina
CONTĂȘ	CÓNTĂȘ ~e	<i>n. inv.</i>	1) Haină lungă de iarnă, îmblănită cu piei scumpe, purtată în trecut de boieri.2) Haină bărbătească scurtă, de obicei îmblănită, purtată în trecut de țărani.	/<bulg. kontos, pol. kontusz
CONTE	CÓNTE conți	<i>m.</i>	1) (în Europa Occidentală din evul mediu) Conducător al unei provincii, având funcții militare și administrative. 2) Nobil cu titlu ereditar, intermediar între viconte și marchiz.	/<fr. comte
CONTAINER	CONTEÍNER ~e	<i>n.</i>	1) Cutie sau ladă de dimensiuni standardizate, folosită pentru transportul de mărfuri sau materiale.2) Recipient destinat încărcăturii utile a unei rachete. [Sil. -tei-]	/<engl. container

CONTEMPERAȚIE	CONTEMPERĂȚI//E ~i	f.	Impuls către săvârșirea unui fapt considerat a fi generat de grația divină.	/<fr. contemplation, lat. contemplatio, ~onis
A CONTEMPLA	A CONTEMPLĂ contemplu		1. tranz. (viața, natura etc.) A privi lung și cu admirație.2. intrans. A gândi mult și profund (asupra unui lucru); a cugeta; a medita; a reflecta; a chibzui.	/<fr. contempler, lat. contemplari
CONTEMPLARE	CONTEMPL//ĂRE ~ări	f.	1) v. A CONTEMPLA.2) Atitudine de observație pasivă a fenomenelor, opusă atitudinii active.	/v. a contempla
CONTEMPLATIV	CONTEMPLATIV ~ă (~i, ~e)		1) Care contemplă; înclinat spre contemplare; meditativ. Spirit ~.2) Care se reduce la contemplare; limitat de contemplare. Viață ~ă.	/<fr. contemplatif
CONTEMPLATOR	CONTEMPLAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	m. și f.	Persoană care contemplă; om înclinat spre simpla contemplare a vieții.	/<fr. contemplateur, lat. contemplator
CONTEMPLAȚIE	CONTEMPLĂȚI//E ~i	f.	Stare a celui care contemplă; atitudine admirativă și visătoare.	/<fr. contemplation, lat. contemplatio, ~onis
CONTEMPORAN	CONTEMPORÁN ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de timpurile noastre; propriu epocii noastre; modern. Limbă ~ă.3) și substantival (despre persoane) Care trăiește în aceeași epocă; din aceeași epocă.	/<fr. contemporain, lat. contemporaneus
CONTEMPORANEITATE	CONTEMPORANEIT ĂTE	f.	1) Epocă contemporană.2) Caracter contemporan. [Sil. -ne-i-]	/<fr. contemporanéité
A CONTENI	A CONTEN//Î ~esc		1. intrans. (despre procese, fenomene etc.) A-și opri desfășurarea; a înceta. Ninsoarea ~ește.2. tranz. (acțiuni) A face să nu se mai producă; a înceta.	/<lat. continere
CONTESĂ	CONTÉS//Ă ~e	f.	Soție sau fiică de conte.	/<fr. comtesse, it. contessa
A CONTESTA	A CONTESTĂ contést	tranz.	(adevăruri, fenomene, fapte) A declara ca fiind neadevărat; a tăgădui; a nega.	/<fr. contester, lat. contestari
CONTESTABIL	CONTESTÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi contestat; în stare să fie contestat. Fapt ~. Argument ~.	/<fr. contestable
CONTESTAȚIE	CONTESTÁȚI//E ~i	f.	Plângere îndreptată împotriva unei hotărâri. [Art. contestația; G.-D. contestației; Sil. -ți-e]	/<fr. contestation, lat. contestatio, ~onis
CONTEXT	CONTEXT ~e	n.	1) Parte a unui text în care se găsește un cuvânt sau o frază, care determină semnificația sau valorile acestora. 2) Concurs de împrejurări în care se produce un fenomen; condiție; conjunctură; circumstanță.	/<fr. contexte, lat. contextus
CONTEXTURĂ	CONTEXTŪR//Ă ~i	f.	1) Mod în care sunt îmbinate elementele unui întreg.2) Ansamblu de elemente care definesc modul de alcătuire al unei țesături.	/<fr. texture
CONTIGUITATE	CONTIGUITATE	f. livr.	Caracter contiguu; vecinătate. [Sil. -gu-i-]	/<fr. contiguïté
CONTIGUU	CONTÍGU//U ~ă (~i, ~e)	livr.	Care are puncte de contact cu altceva; adiacent; conex. [Sil. -gu-u]	/<fr. contigu, lat. contiguus

CONTINENT	CONTINÉNT ~e	<i>n.</i>	Suprafață vastă de pământ limitată total sau parțial de mări sau de oceane.	/<fr. continent, lat. continens, ~ntis
CONTINENTAL I	CONTINENTÁL I ~ă (~i, ~e)		Care ține de continent; aflat pe continent. • Climă ~ă climă uscată cu variații mari de temperatură.	/<fr. continental
CONTINENTAL II	CONTINENTÁL II ~i	<i>m.</i>	Persoană care locuiește pe continent.	/<fr. continental
CONTINENȚĂ	CONTINÉNȚĂ ~e	<i>f. livr.</i>	Autoimpunere a unor anumite restricții; înfrânare a dorințelor în virtutea unor principii; abținere.	/<fr. continence, lat. continentia
CONTINGENT I	CONTINGÉNT I ~e	<i>n.</i>	1) Totalitate de persoane născute în același an și luate la evidența comisariatelor militare.2) Efectiv de recruți încorporați în același an pentru serviciul militar.3) An de recrutare; leat.4) Grup omogen de persoane.	/<fr. contingent, lat. contingens, ~ntis
CONTINGENT II	CONTINGÉN//T II ~tă (~ti, ~te)	<i>rar</i>	Care se produc printr-o întâmplare; caracterizat prin realizare imprevizibilă; accidental; întâmplător.	/<fr. contingent, lat. contingens, ~ntis
CONTINGENȚA	CONTINGÉNȚĂ ~e	<i>f.</i>	Stare a elementelor contingente.	/<fr. contingence, lat. con-tingentia
A CONTINUA	A CONTINUĂ contínuu		1. intranz. 1) (despre acțiuni, fenomene etc.) A se desfășura înainte (în timp); a ține; a dura; a se prelungi. Ploaia continuă.2) (despre localități, lanuri, drumuri etc.) A se întinde mai departe; a se prelungi.2. tranz. 1) (acțiuni începute) A duce mai departe.2) (linii, rute) A lungi în spațiu; a prelungi. [Sil. -nu-a]	/<fr. continuer, lat. continuare
CONTINUAT//OR	CONTINUAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care continuă o acțiune începută de altul. [Sil. -nu-a-]	/<fr. continueur
CONTINUITATE	CONTINUIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	Caracter conti-nuu; permanență. [Sil. -nu-i-]	/<fr. continuité, lat. continuitas, ~atis
CONTINUU	CONTÍNU//U ~ă (~i, ~e)		1) Care se produce fără întrerupere; neîntrerupt; neîncetat; persistent. Mișcare ~ă. Efort ~2) Care se prelungește fără întrerupere; constituit din părți neseperate. Linie ~ă. Funcție ~ă.	/<fr. continu, lat. continuus
A CONTOPI	A CONTOP//Í ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se contopească; a împreuna; a îmbina.	/con- + a (se) topi
A SE CONTOPI	A SE CONTOP//Í mă ~esc	<i>intranz.</i>	A se uni, formând un tot organic; a se împreuna; a se îmbina; a se confunda.	/con- + a (se) topi
CONTOR	CONT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Aparat care măsoară și indică cantitatea de energie electrică, de apă sau de gaze, consumată într-un interval de timp.	/<fr. comptoir, germ. Kontor
A CONTORIZA	A CONTORIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (apă, gaz etc.) A măsura cu ajutorul contorului.2) (lo-cuințe, întreprinderi etc.) A prevedea cu contor.	/contor + suf. ~iza
A CONTORSIONA	A CONTORSION//Á	<i>tranz.</i>	A face să se contorsioneze. [Sil. -si-o-]	/<fr. contor-sionner
A SE CONTORSIONA	A SE CONTORSION//Á se	<i>intranz.</i>	(despre articulații, părți ale corpului) A contracta o contorsiune. [Sil. -si-o-]	/<fr. contorsionner
CONTORSIUNE	CONTORSIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Contractie involuntară și violentă a mușchilor; crispație. [Art. contorsiunea; G.-D. contorsiunii; Sil. -si-u-]	/<lat. contorsio, ~onis, fr. contorsion
CONTRA I	CÓNTRA I	<i>prep.</i>	1) (exprimă un raport opozițional) Împotriva; asupra. Luptători contra fascismului. Merge contra vântului.2) (exprimă un raport de substituție) În schimbul. Se alimentează contra plată.	/<fr. contre, lat., it. contra

CONTRA II	CÓNTRA II	adv.	Împotrivă; cu totul altfel.	/<fr. contre, lat., it. contra
A CONTRA	A CONTR//Á ~éz		1. tranz. 1) (persoane) A întrerupe, exprimând o opinie contrară; a contrazice.2) sport (adversari) A supune unei contre.2. intranz. (la bridge) A se opune, cerând o amendă dublă.	/<fr. contrer
A SE CONTRA	A SE CONTR//Á mă ~éz	intranz.	(despre adepții unor opinii, teze etc.) A discuta în contradictoriu (cu cineva); a se contrazice.	/<fr. contrer
CONTRAALIZEU	CONTRAALIZÉ//U ~e	n.	Vânt de periodicitate constantă, care se formează în zonele tropicale la înălțimi mari și bate în direcția contrară alizeelor. [Sil. -a-li-zeu]	/<fr. contre-alizé
CONTRAAMIRAL	CONTRAAMIRÁL ~i	m.	Grad de ofițer în marina militară, corespunzând gradului de general-maior din trupele de uscat. [Sil. -tra-a-]	/<fr. contre-amiral
A CONTRAARGUMENTA	A CONTRAARGUMEN T//Á ~éz	tranz.	A respinge prin argumente contrare. ~ o teorie. [Sil. -tra-ar]	/<fr. contre-argumenter
CONTRAATAC	CONTRAATÁC ~uri	n.	Atac realizat prin trecerea de la defensivă la ofensivă. [Sil. -tra-a-]	/<fr. contre-attaque
A CONTRAATACA	A CONTRAATACÁ contraatác	tranz.	1) (inamici) A lovi printr-un contraatac.2) sport (adversari) A respinge printr-un contraatac. [Sil. -tra-a-]	/<fr. contre-attaquer
A CONTRABALANSA	A CONTRABALÁNS//Á	tranz.	1) (corpuri) A aduce în stare de echilibru; a echilibra; a cumpăni.2) fig. (acțiuni) A compensa prin altă acțiune.	/<fr. contrebalancer
CONTRABANDĂ	CONTRABÁND//Á ~e	f.	1) Trecere clandestină a unor mărfuri peste graniță. • Prin ~ pe ascuns; în mod ilegal.2) Marfă trecută peste granița unui stat în acest fel.	/<fr. con-trebande
CONTRABANDIST	CONTRABANDÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	m. și f.	Persoană care face contrabandă.	/con-trabandă + suf. ~ist
CONTRABAS I	CONTRABÁS I ~uri	n.	Instrument muzical cu coarde și arcuș, care produce sunete din cel mai jos registru.	/<fr. contrebasse
CONTRABAS II	CONTRABÁ//S II ~și	m.	Persoană care cântă la contrabas.	/<fr. contrebasse
CONTRABASIST	CONTRABASÍ//ST	m.	v. CONTRABAS II.	/<fr. contrebassiste
CONTRABATERIE	CONTRABATERÍ//E ~i	f.	Tip de artilerie îndreptată împotriva bateriilor de artilerie ale inamicului aflate în poziții de tragere. [Art. contrabateria; G.-D. contrabateriei; Sil. -ri-e]	/<fr. contrebatterie
CONTRACALIBRU	CONTRACALÍBR//U ~e	n.	Piesă cu ajutorul căreia se efectuează și se controlează operația de calibrare. ~ de control pentru filet.	/<fr. contrecalibre
CONTRACANDIDAT	CONTRACANDIDÁ//T ~tă (~ți, ~te)	m. și f.	Persoană care candidează împotriva alteia pentru ocuparea aceleiași funcții sau demnități.	/contra- + candidat
A CONTRACARA	A CONTRACAR//Á ~éz	tranz.	(acțiuni, planuri, uneltiri) A face să eșueze; a zădărnici; a împiedica; a dejuca.	/<fr. contrecarrer
CONTRACT	CONTRÁCT ~e	n.	1) Acord stabilit între două persoane sau între două grupuri sociale; convenție.2) Tratat internațional cu caracter bilateral sau multilateral; convenție.	/<fr. contract, lat. contractus

A CONTRACTA I	A CONTRACT//Á I ~éz	<i>tranz.</i>	(acorduri, tratate, convenții, obligații etc.) A adopta printr-un contract; a consimți să respecte printr-o înțelegere reciprocă; a încheia. • ~ o datorie a se îndatora.	/<fr. contracter, lat. contractare
A CONTRACTA II	A CONTRACT//Á II ~éz	<i>tranz.</i>	1) (maladii) A prinde, venind în contact cu o sursă de infecție.2) (deprinderi, sentimente) A căpăta prin anumite eforturi; a obține; a dobândi; a căpăta.	/<fr. contracter, lat. contractare
A CONTRACTA III	A CONTRACTÁ III contráct	<i>tranz.</i>	A face să se contracte.	/<fr. contracter, lat. contractare
A SE CONTRACTA	A SE CONTRACTÁ se contráctă	<i>intranz.</i>	(despre corpuri) A-și reduce dimensiunile sau volumul sub acțiunea unor factori fizici sau chimici. Mușchii se contractă.	/<fr. contracter, lat. contractare
CONTRACTANT	CONTRACTÁN//T ~tă (~ti, ~te)		Care participă la un contract; care contractează; contractor.	/<fr. contractant
CONTRACTARE	CONTRACT//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A CONTRACTA.2) Împrumut de bani cu îndeplinirea formelor legale.	/v. a (se) contracta
CONTRACTIL	CONTRACTÍL ~ă (~i,		Care este capabil de a se contracta.	/<fr. contractile
CONTRACTILITATE	CONTRACTILITÁTE	<i>f.</i>	Proprietate a unor țesuturi vii (în special musculare) de a răspunde la stimulări prin contracție. ~ neuromusculară.	/<fr. contractilité
CONTRACTOR	CONTRACT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		Care contractează; contractant. Mușchi ~.	/<fr. contracteur
CONTRACTUAL	CONTRACTUÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de un contract; care se referă la un contract. [Sil. -tu-al]	/<fr. contractuel
CONTRACTURĂ	CONTRACTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Contracție involuntară și repetată a unui mușchi datorată unor cauze patologice.	/<fr. contracture
CONTRACȚIE	CONTRÁCTI//E ~i	<i>f.</i>	1) Scurtare a unui mușchi sub influența unei excitații. ~ musculară.2) Diminuare a volumului unui corp în urma unui proces fizico-chimic sau tehnologic. [Art. contracția; G.-D. contracției; Sil. -ți-e]	/<fr. contraction, lat. contractio, ~onis
CONTRACURENT	CONTRACUREN//T	<i>m. fiz.</i>	Curgere în sens opus; curent contrar.	/<fr. contre-courant
CONRADANS	CONRADÁNS ~uri	<i>n.</i>	Dans vioi asemănător cadrilului.	/<fr. contredanse
CONTRADICTORIU	CONTRADICTÓRI// U ~e (~i)		1) Care conține o contradicție; caracterizat prin contradicție. Afirmatie ~e.2) Care se află în relații de excludere reciprocă. Tendință ~e.	/<fr. contradictoire, lat. contradictorius
CONTRADICȚIE	CONTRADÍCȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Situație dintre fenomene, idei, expresii etc., care se contrazic reciproc.2) Relație dintre obiectele și fenomenele din natură și societate constând în existența unor opoziții reciproce.3) Lipsă de armonie; caracter opus. [Art. contradicția; G.-D. contradicției; Sil. -ți-e]	/<fr. contradiction, lat. contradictio, ~onis
CONTRAEXPERTIZĂ	CONTRAEXPERTÍZ// /Ă ~e	<i>f. jur.</i>	Expertiză efectuată la cererea părții nemulțumite și destinată să verifice pe cea precedentă.	/<fr. contre-expertise
A CONTRAFACE	A CONTRAFÁCE contrafác	<i>tranz.</i>	(acte, adevăruri, obiecte de preț etc.) A denatura în mod intenționat, prezentând ca fiind autentic; a falsifica.	/contra- + a face
CONTRAFAGOT	CONTRAFAGÓT ~uri	<i>n. muz.</i>	Fagot de dimensiuni mari, având registrul mai grav cu o octavă decât cel obișnuit.	/<it. contrafagotto

CONTRAFIȘĂ	CONTRAFÍȘ//Ă ~e	f.	(la poduri, tuneluri etc.) Bară de lemn sau de metal care transmite forțele de la elementele orizontale la cele verticale asigurând rigiditatea sistemului de contracție.	/<fr. contre-fiche
CONTRAFORT	CONTRAFÓRT ~uri	n.	Întăritură din piatră sau beton alăturată unui zid înalt pentru a-l consolida.	/<fr. contrefort
A SE CONTRAGE	A SE CONTRÁGE se contrág	intrans.	lingv. (despre vocale alăturate) A se uni, formând o singură emisiune vocalică.	/<lat. con-trahere
CONTRAGREUTATE	CONTRAGREUT//ÁT E ~ăți	f.	Greutate folosită într-un sistem tehnic pentru echilibrarea unei forme sau a unei greutateți în mișcare. ~ de macara. [Sil. -gre-u-]	/contra- + greutate
A CONTRAINDICA	A CONTRAINDICÁ conraindic	trans.	1) (unei persoane) A interzice ceva.2) A da o indicație contrară.	/<fr. contre-indiquer
CONTRAINDICAT	CONTRAINDICÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre remedii, alimente etc.) Care este dăunător pentru sănătate; nociv. Medicament ~. [Sil. -tra-in-]	/<fr. contre-indiqué
CONTRAINDICAȚIE	CONTRAINDICÁȚI//E ~i	f.	1) Indicație contrară celei primite anterior.2) med. Împrejurare care interzice aplicarea unui tratament sau folosirea unui remediu, regim alimentar etc. [Art. contraindicația; G.-D. contraindicației; Sil. -ți-e]	/<fr. contre-indication
CONTRALOVITURĂ	CONTRALOVITÚR//Ă ~i	f.	mil. Respingere a ofensivei inamicului pentru restabilirea pozițiilor inițiale.	/contra- + lovitură
CONTRALTO	CONTRÁLTO	n.	Voce feminină cu registrul cel mai de jos.	/<it. contralto
A CONTRAMANDA	A CONTRAMAND//Á ~éz	trans.	(legi, dispoziții oficiale etc.) A declara nul printr-un ordin; a aboli; a abroga; a revoca; a anula; a infirma.	/<fr. contremander
CONTRAMARCĂ	CONTRAM//ÁRCĂ ~ărcei	f.	Parte a unui bilet de spectacol care rămâne la spectator ca dovadă a dreptului său de a ocupa locul indicat.	/<fr. contremarque
CONTRAMARȘ	CONTRAMÁRȘ ~uri	n.	Marș sau manevră executată de o unitate militară, când își schimbă direcția sau frontul.	/<fr. contremarche
CONTRAMINĂ	CONTRAMÍN//Ă ~e	f.	mil. Lucrare subterană făcută cu scopul de a descoperi și a distruge minele.	/<fr. contre-mine
CONTRAOFENSIVĂ	CONTRAOFENSÍV//Ă ~e	f.	Trecere de la apărare la ofensivă în scopul nimicirii inamicului aflat până atunci în ofensivă. [G.-D. contraofensivei]	/<fr. contre-offensive
CONTRAORDIN	CONTRAÓRDIN ~e	n.	Ordin prin care se anulează un ordin dat anterior. [Sil. -tra-or-]	/contra- + ordin
CONTRAOTRAVĂ	CONTRAOTR//ÁVĂ ~ăvuri	f. med.	Sub-stanță care neutralizează acțiunea unei otrăvi; antidot. [Sil. -tra-o-]	/contra- + otravă
CONTRAPAGINĂ	CONTRAPÁGIN//Ă ~i	f.	A doua față a unei foi de hârtie (scrise); verso.	/contra- + pagină
CONTRAPANTĂ	CONTRAPÁNT//Ă ~e	f.	Pantă opusă unei pante date.	/<fr. contre-pente
CONTRAPARTIDĂ	CONTRAPARTÍD//Ă ~e	f.	(în contabilitate) Exemplarul al doilea al unui registru sau al unui cont, folosit pentru verificare.	/<fr. contrepartie
CONTRAPIULIȚĂ	CONTRAPIULÍȚ//Ă ~e	f.	Piuliță de siguranță, înșurubată peste piulița de bază pentru a împiedica deșurubarea acesteia. [Sil. -pi-u-]	/contra- + piuliță
CONTRAPLACAJ	CONTRAPLÁCAJ ~e	n.	Placă confecționată din mai multe foi de furnir suprapuse, lipite sub presiune și folosită în industria mobilei.	/<fr. contre-placage
CONTRAPONDERE	CONTRAPÓNDER//E ~i	f.	Mărime menită să restabilească un echilibru sau să neutralizeze o forță.	/contra- + pondere

CONTRAPUNCT	CONTRÁPŮNCT ~e	<i>n.</i>	1) Tehnică muzicală de suprapunere a două sau a mai multor melodii, având fiecare un caracter independent, dar care împreună pot forma un tot organic.2) Melodie cu înțeles expresiv propriu, cântată în cadrul unei lucrări muzicale concomitent cu tema ei de bază.3) Știință care studiază regulile combinării melodiilor în cadrul unei compoziții.	/<it. contrappunto
A CONTRAPUNE	A CONTRÁPŮNE contrapún	<i>tranz.</i>	(ființe, lucruri, acțiuni etc.) A pune față în față (pentru a evidenția deosebirea dintre ele, pentru a demonstra incompatibilitatea lor); a opune.	/<contra- + a pune
CONTRAR I	CONTRÁR I ~ă (~i, ~e)		Care se află în opoziție totală; advers; opus. Afirmatie ~ă.	/<fr. contraire, lat. contrarius
CONTRAR II	CONTRÁR II	<i>prep.</i>	Contra; împotriva.	/<fr. contraire, lat. contrarius
CONTRAR III	CONTRÁR III ~i	<i>n.</i>	mai ales la pl. Ansamblu de trăsături, tendințe ale obiectelor opuse unele altora. A susține ~ul.	/<fr. contraire, lat. contrarius
A CONTRARIA	A CONTRARI//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane) A surprinde neplăcut prin vorbe și prin fapte neașteptate și nedorite. [Sil. -ri-a]	/<fr. contrarier
CONTRARIETATE	CONTRARIETÁTE	<i>f.</i>	1) Sentiment de nemulțumire provocat de o contradicție, de o atitudine neașteptată și nedorită.2) log. Raport între două noțiuni, care se exclud reciproc. [Sil. -ri-e-]	/<fr. contrariété
A CONTRASEMNA	A CONTRASEMN//Á	<i>tranz.</i>	(acte, documente) A semna după o persoană mai înaltă în grad.	/<contra- + a semna
CONTRASEMNĂTURĂ	CONTRASEMNÁTŮR//Á ~i	<i>f.</i>	Semnătură pusă pe un act semnat în prealabil de un organ ierarhic superior.	/<contra + semnătură
CONTRASPIONAJ	CONTRASPIONÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Activitate de urmărire și de contracarare a actelor de spionaj.2) Organ al securității statului, însărcinat cu combaterea spionajului. [Sil. -spi-o-]	/<contra- + spionaj
CONTRAST	CONTRÁST ~e	<i>n.</i>	1) Opoziție puternică între două sau mai multe lucruri, stări, acțiuni.2) Diferență dintre înnegrirea maximă și înnegrirea minimă a unei imagini fotografice sau televizate.	/<fr. contraste
A CONTRASTA	A CONTRAST//Á ~éz	<i>intrans.</i>	A fi în contrast (cu cineva sau cu ceva); a se opune în mod izbitor.	/<fr. contraster
CONTRASTANT	CONTRASTÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care contrastează; care este în contrast cu cineva sau cu ceva.	/<fr. contrastant
CONTRAȘINĂ	CONTRAȘÍN//Á ~e	<i>f.</i>	Șină montată paralel cu linia principală a căii ferate, în special la curbe, pentru a evita deraierile, și la treceri de nivel, pentru a ridica terasamentul șoselei.	/<contra- + șină
CONTRATIMP	CONTRATÍMP ~i	<i>m.</i>	1) muz. Notă care ocupă timpul slab al unei măsuri (timpul tare fiind ocupat de o pauză).2): În ~ la un moment nepotrivit; în mod inoportun.	/<it. contratempo
CONTRAVALOARE	CONTRAVAL//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	Echivalent (bănesc) al unei valori. [G.-D. contravalorii]	/<fr. contre-valeur
A CONTRAVENI	A CONTRAVENÍ contravín	<i>intrans.</i>	A constitui o încălcare. Propunerea lui contravine regulamentului.	/<fr. contravenir

CONTRAVENTIENT	CONTRAVENTIÉN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care a comis o contravenție. [Sil. -ni-ent]	/<germ. Kontravenient
CONTRAVENȚIE	CONTRAVÉNȚI//E ~i	<i>f. jur.</i>	1) Infracțiune reglementară, care nu este pedepsită de legea penală, ci este sancționată pe cale administrativă.2) Amendă pentru comiterea unei astfel de infracțiuni. [Art. contravenția; G.-D. contravenției; Sil. -ți-e]	/<fr. contravention
CONTRAVIZITĂ	CONTRAVÍZIT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) A doua vizită în cursul aceleiași zile, făcută de un medic unui bolnav (mai ales în condiții de spital).2) Vizită de răspuns.	/<fr. contre-visite
A CONTRAZICE	A CONTRAZÍCE contrazíc	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A întrerupe, exprimând o opinie contrară; a contra.2) (declarații, fapte, fenomene) A pune la îndoială; a considera ca fiind discutabil.	/contra- + a zice
A SE CONTRAZICE	A SE CONTRAZÍCE mă contrazíc	<i>intranș.</i>	1) A emite idei contrare celor afirmate anterior.2) (despre adepții unor opinii, teze etc.) A discuta în contradictoriu; a se contra. 3) (despre opinii, afirmații etc.) A fi în contradicție; a se bate cap în cap; a se ciocni.	/contra- + a zice
CONTRĂ	CÓNTR//Ă ~e	<i>f.</i>	(la box, scrimă, luptă etc.) Lovitură de răspuns a unui sportiv, realizată fulgerător pentru a anihila inițiativa adversarului.	/<fr. contre
CONTRIBUABIL	CONTRIBUÁBIL ~a (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană obligată să plătească anumite impozite. [Sil. -bu-a-]	/<fr. contribuable
A CONTRIBUI	A CONTRIBUÍ contribui	<i>intranș.</i>	A-și aduce contribuția; a lua parte. [Sil. -bu-i]	/<lat. contribuere, fr. contribuer
CONTRIBUTIV	CONTRIBUTÍV ~ă (~i, ~e)	<i>rar</i>	Care ține de o contribuție; propriu contribuției.	/<fr. contributif
CONTRIBUȚIE	CONTRIBÚȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Parte cu care contribuie cineva la o acțiune sau la o cheltuială comună. • A pune la ~ a folosi; a utiliza.2) Plată obligatorie stabilită prin lege, pe care cetățenii, instituțiile etc. o varsă din venitul lor în bugetul statului în conformitate cu anumite norme de impunere; impozit. [Art. contribuția; G.-D. contribuției; Sil. -ți-e]	/<fr. contribution, lat. contributio, ~onis
CONTROL	CONTR//ÓL ~oále	<i>f.</i>	1) Examinare a unei activități pentru a asigura buna ei desfășurare. A ține sub ~. • Lucrare de ~ lucrare scrisă prin care se verifică periodic cunoștințele elevilor sau ale studenților.2) Organ care are însărcinarea de a controla. • Punct de ~ loc unde organele autorizate supraveghează îndeplinirea formalităților legale.3) Verificare a propriilor manifestări: <u>autocontrol</u> .	/<fr. contrôle
A CONTROLA	A CONTROL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A supune unui control. ~ camera. ~ caietul.2) A ține sub control; a avea în dominație. Statul ~ează forțele armate.3) (emoții, reacții, pasiuni etc.) A stăvili printr-un efort de voință; a înfrâna; a înăbuși.	/<fr. contrôler
A SE CONTROLA	A SE CONTROL//Ă mă ~éz	<i>intranș.</i>	(despre persoane) A-și înfrâna pornirile; a se stăpâni; a se reține.	/<fr. contrôler
CONTROLABIL	CONTROLÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi controlat; în stare să fie controlat.	/<fr. contrôlable

CONTROLOR	CONTROL//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană însărcinată cu efectuarea unor operații de control.2) Aparat, adesea automatizat, care servește la controlarea modului de funcționare a unei mașini sau instalații.	/<fr. contrôleur
CONTROVERSAT	CONTROVERSÁ//T ~tă (~ți, ~te)		Care formează obiectul unei controverse; în privința căruia există o controversă.	/v. a controversa
CONTROVERSĂ	CONTROVÉRS//Ă ~e	<i>f.</i>	Discuție în contradictoriu (asupra unei probleme); polemică. [G.-D. controversei]	/<fr. controverse
CONTUMACIE	CONTUMACÍE	<i>f. jur.</i>	Absență nejustificată de la un proces penal a inculpatului. A fi condamnat în ~. [Art. contumacia; G.-D. contumaciei; Sil. -ci-e]	/<fr. contumace, lat. contumacia
CONTUR	CONTÚR ~uri	<i>n.</i>	Linie închisă care mărginește o suprafață sau un obiect. ~urile munților. • Hartă de ~ hartă geografică pe care sunt însemnate numai liniile care delimitează uscatul și bazinele de apă.	/<fr. contour
A CONTURA	A CONTUR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (obiecte, lucruri) A prezenta în contur.2) (planuri, proiecte etc.) A elabora (din timp) în linii mari; a schița.3) fig. A face să se contureze; a profila; a desena; a zugrăvi.	/Din contur
A SE CONTURA	A SE CONTUR//Á se ~eáză	<i>intrans.</i>	A se închea în contururi precise; a căpăta forme distinctive; a se profila; a se desena; a se zugrăvi. Imaginea satului se ~ează.	/Din contur
A CONTURBA	A CONTURBÁ	<i>tranz.</i>	(persoane) A face să fie cuprins de emoții puternice; a tulbura.	/<lat. conturbare
CONTUZIE	CONTÚZI//E ~i	<i>f.</i>	Leziune fără manifestare exterioară produsă de un șoc. ~ cerebrală. [Art. contuzia; G.-D. contuziei; Sil. -zi-e]	/<fr. contusion, lat. contrusio, ~onis
A CONTUZIONA	A CONTUZION//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane sau părți ale corpului lor) A supune unei contuzii; a trauma, provocând o contuzie. [Sil. -zi-o-]	/<fr. contusionner
A CONȚINE	A CONȚINE conțin	<i>tranz.</i>	1) (despre recipiente) A avea în interior.2) (despre texte, cărți etc.) A include în sine; a cuprinde; a comporta; a întruni; a însuma; a îngloba.	/<fr. contenir, lat. continere
CONȚINUT	CONȚINÚT ~uri	<i>n.</i>	1) Substanță care se găsește în interiorul unui recipient sau în alt spațiu limitat. ~ul sticlei.2) filoz. Totalitate a elementelor care constituie esența lucrurilor; fond.3) Latura conceptuală a unei lucrări artistice. ~ul cărții.4) lingv. Planul intern (semantic, conceptual, noțional) la unele unități lingvistice.	/v. a conține
CONȚOPIST	CONȚOPI//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	depr. Funcționar care efectuează lucrări mărunte de cancelarie.	/<germ. Konzipist
CONURBAȚIE	CONURBÁȚIE	<i>f.</i>	Așezare urbană formată dintr-un oraș cu rol de centru spre care gravitează alte localități mai mici.	/<fr. conurbation
CONVALESCENT	CONVALESCÉN//T ~tă, (~ți, ~te)	<i>și substantiv al</i>	Care ține de convalescență; pe cale de însănătoșire.	/<fr. convalescent, lat. convalescens, ~ntis
CONVALESCENȚĂ	CONVALESCÉNȚĂ	<i>f.</i>	Perioadă de tran-ziție între starea activă și revenirea la sănătate. Bolnav în ~. A intra în ~. [G.-D. con-valescenței]	/<fr. convalescence, lat. convalescentia
CONVECTOR	CONVECT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Aparat de încălzire centrală cu apă sau cu abur. • ~ de climatizare aparat de condiționare locală a aerului dintr-o încăpere.	/<fr. convecteur

CONVECȚIE	CONVÉCTI//E ~i	<i>f.</i>	1) fiz. Transfer de căldură sau de curent electric care are loc într-un mediu lichid sau gazos, prin deplasarea substanței respective. ~ forțată. ~ naturală.2) Mișcare pe verticală a aerului. ~ în atmosferă. [Art. convecția; G.-D. con-vecției; Sil. -ți-e]	/<fr. convection, lat. convector, ~onis
CONVEIER	CONVÉIER ~e	<i>n.</i>	1) Sistem tehnic cu mișcare continuă, care acționează mecanic, servind la transportarea diferitelor obiecte. ~ cu bandă.2): ~ verde sistem de aprovizionare continuă a animalelor cu nutreț proaspăt. [Sil. -ve-ier]	/<engl. conveyer
CONVENABIL	CONVENÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care convine; care poate fi acceptat; acceptabil. Moment ~. Salariu ~.	/<fr. convenable
A CONVENI	A CONVENÍ convín		1. intranz. 1) A fi conform anumitor dorințe, gusturi sau posibilități.2) A ajunge la o înțelegere; a cădea de acord; a se înțelege.2. tranz. A recunoaște ca fiind adevărat sau posibil; a admite.	/<fr. convenir, lat. convenire
CONVENIENȚĂ	CONVENIÉNTI//Ă ~e	<i>f.</i>	Regulă de purtare impusă într-o societate. • Căsătorie de ~ căsătorie bazată pe interese materiale. [Sil. -ni-en-]	/<it. convenienza, fr. convenance
CONVENTICUL	CONVENTÍCUL ~e	<i>n.</i>	rar Mică adunare secretă.	/<fr. conventicule
CONVENȚIE	CONVÉNTI//E ~i	<i>f.</i>	1) Acord stabilit între două persoane sau între două grupuri sociale; contract.2) Tratat internațional cu caracter bilateral sau multilateral; contract.3) Principiu admis în mod tacit și ipotetic pentru comoditatea descrierii sistematice.4) mai ales la pl. Obiect statornicit pe bază de experiență (mai mult sau mai puțin îndelungată); practică uzuală; uzanță. [Art. convenția; G.-D. convenției; Sil. -ți-e]	/<fr. convention, lat. conventio, ~onis
CONVENȚIONAL	CONVENȚIONAL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de convenție; propriu unei convenții. Valoare ~ă. Limbă ~ă. Semn ~.2) Care corespunde unei convenții sociale învechite; în conformitate cu o convenție perimată. Politețe ~ă. Purtare ~ă.3) (despre fire, caractere etc.) Care conține o prefăcătorie; lipsit de naturalețe; prefăcut; artificial. • Armament ~ armament care nu include arme atomice. Mijloace ~e mijloace clasice. [Sil. -ți-o-]	/<fr. conventionnel, lat. conventionalis
CONVENȚIONALISM	CONVENȚIONALÍS M	<i>n.</i>	1) Caracter convențional. ~ul ideilor.2) Procedu convențional. A face uz de ~.3) Curent în filozofia matematicii, conform căruia noțiunile și teoriile științifice reprezintă numai simboluri și convenții stabilite de savanți în mod arbitrar. [Sil. -ți-o-]	/<fr. conventionalisme
A CONVERGE	A CONVÉRGE pers. 3 pl. convérg	<i>intrans.</i>	1) A se orienta spre un punct comun, venind din diferite direcții; a concurge.2) fig. A tinde spre același rezultat; a concura.	/<fr. converger, lat. convergere
CONVERGENT	CONVERGÉN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care converge; orientat în aceeași direcție. Linie ~tă. • Lentilă ~tă lentilă care adună toate razele într-un singur focar. Foc ~ tir de artilerie care vizează același punct.2) (despre acțiuni, fenomene, procese) Care tinde spre același rezultat; orientat spre același scop. Efort ~.	/<fr. convergent, lat. convergens, ~ntis

CONVERGENȚĂ	CONVERGENT //Ă ~e	<i>f.</i>	1) Caracter convergent. ~a liniilor ~a eforturilor.2) fig. Orientare spre același scop; tendință de contopire.3) mat. Proprietate a unei serii, suma termenilor căreia este un număr finit.4) Distanță focală inversă a unei lentile, exprimată în dioptrii.5) Asemănare la unele organisme care fac parte din diferite clase, ca rezultat al adaptării lor la condiții de viață relativ identice.	/<fr. convergence
A CONVERSA	A CONVERS //Ă ~éz	<i>intrans.</i>	A ține o conversație; a sta de vorbă; a convorbi; a discuta; a disputa.	/<fr. converser
CONVERSAȚIE	CONVERSĂȚI //E ~i	<i>f.</i>	1) Schimb de vorbe sau de idei pe cale orală; discuție; convorbire; dialog.2) Manieră de a conversa.3) Tratatative purtate în vederea încheierii unui acord sau a unei convenții; negociere. ~ secretă. ~ diplomatică. [Art. conversația; G.-D. con-versației; Sil. -ți-e]	/<fr. conversation, lat. conversatio, ~onis
CONVERSIUNE	CONVERSIUN //E ~i	<i>f.</i>	1) Modificare a condițiilor unui împrumut prin micșorarea dobânzii și prelungirea termenului de plată.2) Schimbare a unei sume de bani în alta (aparținând altui stat).3) Trecere la altă credință. ~ea unui eretic la creștinism.4) Modificare a esenței unui lucru. ~ea metalelor.5) lingv. Procedeu de formare a cuvintelor prin trecerea lor dintr-o categorie gramaticală în alta fără schimbarea formei. [Art. conversiunea; G.-D. conversiunii; Sil. -si-u-]	/<fr. conversion, lat. conversio, ~onis
A CONVERTI	A CONVERT //Î ~esc	<i>trans.</i>	1) A face să se convertească.2) (bani de hârtie, avere) A transforma în aur sau în devize.	/<fr. convertir, lat. convertere
A SE CONVERTI	A SE CONVERT //Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	A trece de bună voie la o altă convingere (religioasă).	/<fr. convertir, lat. convertere
CONVERTIBIL	CONVERTÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi convertit; în stare să fie convertit. Monedă ~ă.	/<fr. convertible, lat. convertibilis
CONVERTIZOR	CONVERTIZ //ÓR ~oare	<i>n.</i>	1) Cuptor în care se produce oxidarea unui produs metalurgic topit.2) Mașină electrică care schimbă tensiunea, numărul de faze, frecvența sau felul curentului electric.3) Mașină cu valțuri pentru prefacerea grișului în făină de griș.	/<fr. convertisseur
CONVERTOPLAN	CONVERTOPLÁN ~e	<i>n.</i>	Aparat de zbor care decolează și aterizează vertical ca un elicopter.	/Orig. nec.
CONVEX	CONVÉ //X ~xă (~cși, ~xe)		Care este cur-bat în afară; bombat. • Lentilă ~xă lentilă care împrășteie razele.	/<fr. convexe, lat. convexus
CONVEXITATE	CONVEXITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter convex. 2) Formă convexă; proeminență; protuberantă; ridicătură.	/<fr. convexité, lat. convexitas, ~atis
A CONVIEȚUI	A CONVIEȚU //Î ~iesc	<i>intrans.</i>	A viețui împreună; a conlocui; a coabita. [Sil. -țu-i-]	/con- + a viețui
CONVIEȚUITOR	CONVIEȚUIT //ÓR ~oare (~óri, ~oare)	<i>și substantiv</i>	Care trăiește împreună cu altele; care își duce viața în comun cu alții. [Sil. -vie-tu-i-]	/a conviețui + suf. ~tor
CONVINGĂTOR	CONVINGĂT //ÓR ~oare (~óri, ~oare)	<i>și adverbial</i>	Care convinge; cu putere de convingere. Argument ~. Faptă ~oare.	/a convinge + suf. ~tor
A CONVINGE	A CONVÍNGE	<i>trans.</i>	(persoane) A face să se convingă.	/<lat. convincere

A SE CONVINGE	A SE CONVÍNGE mă convíng	<i>intrans.</i>	A ajunge să fie sigur (de ceva); a-și da seama; a se încredința.	/<lat. convincere
CONVINS	CONVÍN//S ~să (~și, ~se)		1) v. A CONVINGE.2) Care are convingeri nestrămutate; încredințat. Celibatar ~.	/v. a convinge
CONVIV	CONVÍV ~i	<i>m. livr.</i>	Fiecare dintre persoanele care stau la aceeași masă în raport una față de alta; comesean.	/<fr. convive, lat. conviva
A CONVOCA	A CONVOCÁ convóc	<i>tranz.</i>	(persoane) A chema (oficial) la o reuniune.	/<fr. convoquer, lat. convocare
CONVOCARE	CONVOC//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A CONVOCA.2) Înștiințare oficială prin care cineva este convocat.	/v. a convoca
CONVOI	CONV//ÓI ~oăie	<i>n.</i>	1) Grup de vehicule care fac aceeași rută.2) Grup de persoane care însoțește o ceremonie sau o personalitate; suită; alai; cortegiu; escortă. [Sil. con-voi]	/<fr. convoi
A CONVORBI	A CONVORB//Í ~esc	<i>intrans.</i>	rar A ține o convorbire; a sta de vorbă; a conversa; a discuta; a disputa.	/con- + a vorbi
CONVORBIRE	CONVORBÍR//E ~i	<i>f.</i>	Schimb de vorbe sau de idei pe cale orală; discuție; conversație; dialog. ~ aprinsă. • ~ telefonică comunicație bilaterală prin telefon. [Art. convorbirea; G.-D. convorbirii; Sil. -bi-re]	/v. a convorbi
CONVULSIE	CONVÚLSI//E ~i	<i>f.</i>	Contractie violentă, involuntară și sacadată a mușchilor; spasm; crampă.2) fig. Agitație violentă; tulburare bruscă. [Art. convulsia; G.-D. convulsiei; Sil. -si-e]	/<fr. convulsion, lat. convulsio, ~onis
A SE CONVULSIONA	A SE CONVULSION//Á mă	<i>intrans.</i>	A fi cuprins de convulsii; a avea convulsii. [Sil. -si-o-]	/<fr. convulsionner
CONVULSIV	CONVULSÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care produce convulsii; caracterizat prin convulsii; spasmodic. Maladie ~ă. Tuse ~ă.2) Care are caracter de convulsie. Agitație ~ă. Mișcare ~ă. Râs ~. Gest ~.	/<fr. convulsif
A COOPERA	A COOPER//Á ~éz	<i>intrans.</i>	A opera împreună; a participa la elaborarea unei opere sau la realizarea unei acțiuni comune; a colabora; a conlucra. [Sil. co-o-]	/<fr. coopérer, lat. cooperari
COOPERATIST	COOPERATÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de cooperație; propriu cooperației. Organizație ~stă. [Sil. co-o-]	/Din cooperație
COOPERATIVĂ	COOPERATÍV//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Unitate economică constituită prin asocierea, pe baza liberului consimțământ, a unui grup de meseriași, mici producători etc. pentru producerea, cumpărarea sau desfăcerea în comun a unor produse, pentru prestarea unor servicii etc. 2) înv. Unitate comercială în care mărfurile se păstrează, se expun și se vând direct consumatorilor; magazin. [Sil. co-o-]	/<fr. coope-rative
COOPERAT//OR	COOPERAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Membru al unei cooperative.	/<fr. coopérateur
COOPERAȚIE	COOPERÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Formă de organizare colectivă a muncii; sistem cooperativ. [Art. cooperația; G.-D. cooperației; Sil. -ți-e]	/<fr. coopération
A COOPTA	A COOPT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane) A primi într-o colectivitate cu consimțământul membrilor acesteia (în vederea colaborării). [Sil. co-op-]	/<fr. coopter, lat. cooptare

A COORDONA	A COORDON//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A pune de acord în vederea obținerii unui ansamblu coerent.2) (activități, acțiuni) A orienta pentru a obține rezultatul scontat. [Sil. co-or-]	/<fr. coordoner
COORDONARE	COORDON//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A COORDONA.2) gram. Relație stabilită între propoziții sau părți de propoziție legate între ele, fără ca una să depindă de alta din punct de vedere sintactic.	/v. a coordona
COORDONATĂ	COORDONÁT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) mat. Fiecare dintre numerele care precizează poziția unui punct față de un sistem de referință dat. 2): ~e geografice mărimi care determină poziția unui punct pe suprafața Pământului (latitudinea, longitudinea și înălțimea în raport cu nivelul mării).3): ~e astronomice numere cu ajutorul cărora se determină poziția unui astru. [Sil. co-or-]	/<fr. coordonnée
COORDONATOR I	COORDONAT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv al</i>	Care coordonează mai multe acțiuni sau activități. • Conjuncție ~oare conjuncție care leagă două părți de propoziție sau propoziții de același fel. [Sil. co-or-]	/<fr. coordonnateur
COORDONATOR II	COORDONAT//ÓR II ~oăre	<i>n.</i>	Aparat care indică pilotului poziția avionului în spațiu și distanța parcursă. [Sil. co-or-]	/<fr. coor-donnateur
COPAC	COPÁ//C ~ci	<i>m.</i>	Plantă lemnoasă cu tulpina înaltă și coroana formată din crengi; arbore. /Cuv. autoht.	
COPAIE	COP//ÁIE ~ăi	<i>f. reg.</i>	1) Vas de lemn, de formă alungită, folosit la plămăditul pâinii, spălatul rufelor etc.; albie; covată.2) Ladă de lemn în care curge făina la moară. [Art. copaia; G.-D. copăii; Sil. -pa-ie]	/<bulg., sb. kopanja
COPĂRTAȘ	COPĂRTÁȘ ~i	<i>m.</i>	Fiecare din două sau mai multe persoane care împreună participă la o afacere.	/co- + pârtaș
COPĂCEL	COPĂCÉ//L ~i	<i>m.</i>	(diminutiv de la copac) Copac tânăr. • A sta (sau a merge, a umbla, a se ține) ~ a sta (sau a merge, a umbla, a se ține) în picioare.	/copac + suf. ~el
COPCĂ I	CÓP//CĂ I ~ci	<i>f.</i>	Piesă de metal constând din două elemente (un cârlig și un inel) care servește pentru a încheia o haină. [G.-D. copcii]	/<bulg. kopța
COPCĂ II	CÓP//CĂ II ~ci	<i>f.</i>	1) Gaură pe suprafața înghețată a unei ape, făcută pentru a prinde pește sau pentru a lua apă. • A se duce pe ~ a) a dispărea fără urmă; a se duce fără întoarcere; b) a o păți.2) Scobitură mică făcută într-un mal, servind drept treaptă pentru urcuș. [G.-D. copcii]	/<bulg. kopka
COPCĂ III	CÓP//CĂ III ~ci	<i>f.</i>	rar Salt făcut de un animal în timpul fugii.	/<bulg. kopka
COPEICĂ	COPÉI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Monedă rusească egală cu a suta parte dintr-o rublă. [Sil. -pei-]	/<rus. kopejka
A COPERTA	A COPERT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(cărți, caiete, registre etc.) A înzestra cu copertă.	/<it. co-pertare
COPERTĂ	COPÉRT//Ă ~e	<i>f.</i>	Înveliș protector de carton sau de hârtie groasă care se pune la o carte sau la un caiet. [G.-D. copertei; Pl. și coperti]	/<it. coperta

A COPIA	A COPI//Ă ~éz		1. tranz. 1) (texte scrise) A reproduce în scris cu exactitate; a transcrie.2) (opere de artă sau științifice) A reproduce integral sau parțial, prezentând drept creație proprie; a plagia.3) (felul de a fi, de a gândi și de a acționa al cuiva) A lua drept model; a adopta în mod servil în calitate de exemplu; a imita.4) (gesturile, felul de a vorbi sau de a cânta al cuiva) A reproduce cu măiestrie (provocând efecte comice); a imita.2. intranz. (despre elevi, studenți) A scrie o lucrare, folosind pe furis lucrarea unui coleg sau alte surse (notițe, manuale etc.). [Sil. -pi-a]	/<fr. copier
COPIE	CÓPI//E ~i	<i>f.</i>	1) Reproducere exactă a ceea ce este făcut într-un singur exemplar. • ~ legalizată copie pe care un organ de stat o atestă ca fiind conformă cu originalul. 2) depr. Imitație lipsită de originalitate și de valoare.3) Înscriș care reproduce întocmai un alt înscris, constatat al unui act juridic. [Art. copia; G.-D. copiei; Sil. -pi-e]	/<fr. copie, lat. copia
COPIER	COPIÉR ~e	<i>n.</i>	rar Condică în care sunt înregistrate copiile unor documente importante. [Sil. -pi-er]	/<germ. Kopier[buch]
COPIL	COPÍ//L ~i	<i>m.</i>	1) Băiat (sau fată) în perioada de la naștere până la adolescență. ~ mic. ~ de școală. • De mic ~ din copilărie. A ajunge (sau a cădea) în mintea ~ilor a avea manifestări copilărești. ~ de casă fecior de boier care slujea ca paj la curtea domnească sau la un boier mare. ~ de trupă copil (orfan) crescut și educat de o unitate militară.2) Persoană de orice vârstă luată în raport cu părinții săi.3) fig. Persoană matură care dă dovadă de naivitate și lipsă de experiență.	/Cuv. autoht.
COPIL	CÓPIL ~e	<i>n.</i>	Cui special fixat în stâlpul ușii sau al porții, pe care se îmbracă țâțna.	/Cuv. autoht.
COPILANDRU	COPILÁNDR//U ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Băiat (fată) aflat la vârsta de trecere de la copilărie la adolescență.	/copil + suf. ~andru
COPILĂ	COPÍL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Fată în perioada de la naștere până la adolescență.2) fig. Persoană de sex feminin lipsită de experiența vieții.	/Din copil
COPILĂRESC	COPILĂR//ÉSC ~ească (~ești)		1) Care ține de copii; propriu copiilor; pueril; infantil.2) fig. Care manifestă lipsă de seriozitate; neserios; copilăros; naiv; pueril; infantil. Purtare ~ească. Minte ~ească.	/copil + suf. ~ăresc
COPILĂREȘTE	COPILĂRÉȘTE	<i>adv.</i>	În felul copiilor; cum obișnuiesc copiii; ca niște copii.	/copil + suf. ~ărește
A COPILĂRI	A COPILĂR//Í ~esc	<i>intranz.</i>	A petrece anii de copilărie; a crește.	/Din copilărie
COPILĂRIE	COPILĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) (la oameni) Fază a vieții cuprinzând perioada de la naștere până la adolescență.2) Vorbă sau faptă de copil.3) fig. Perioadă inițială; etapă de început. [G.-D. copilăriei]	/copil + suf. ~ărie
COPILĂROS	COPILĂR//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		v. COPILĂRESC.	/copil + suf. ~ăros

COPILEȚ	COPILEȚ ~i	<i>m.</i>	Lăstar care crește de la rădăcină sau de la subsuoara frunzei unei plante.	/copil + suf. ~eț
A COPILI	A COPIL//Î ~esc	<i>tranz.</i>	(plante) A curăța de copileți.	/Din copil
COPIOS	COPI//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		Care abundă; în cantitate mare; abundant; îmbelșugat; bogat. Masă ~oasă. [Sil. -pi-os]	/ <i><fr. copieux, lat. copiosus</i>
COPIST	COPI//ST ~ști	<i>m. inv.</i>	1) Persoană care se ocupa cu copierea actelor, manuscriselor și a notelor muzicale.2) Funcționar inferior.	/ <i><fr. copiste</i>
COPITAT	COPITÁT ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Grup de mamifere erbivore, având degetele acoperite cu copite (reprezentanți: calul, boul etc.).2) Animal din acest grup.	/copită + suf. ~at
COPITĂ	COPÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Formație cornoasă care acoperă capetele degetelor la mamiferele copitate.	/ <i><sl. kopyto</i>
COPLANAR	COPLANÁR ~ă (~i,		(despre figuri geometrice) Care sunt situate în același plan.	/ <i><fr. coplanaire</i>
COPLEȘ	COPLÉȘ ~i	<i>m. pop.</i>	Băiat (fată) în perioada de la naștere până la adolescență; copil.	/cf. copilaș
A COPLEȘI	A COPLEȘ//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (despre stări sufletești sau fizice) A cuprinde brusc și cu putere; a năpădi; a năvăli.2) (despre ființe) A înconjura în număr mare.3) (persoane) A emoționa puternic.	/ <i><lat. complexire</i>
COPLEȘITOR	COPLEȘIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care copleșește; în stare să copleșească; covârșitor.	/a copleși + suf. ~tor
COPOI	COPÓI ~	<i>m.</i>	1) Rasă de câini de vânătoare de talie mare, care urmărește vânatul după miros.2) Câine din această rasă.3) Câine polițist folosit la urmărirea infractorilor.4) depr. Agent de poliție.	/ung. kopó
COPORÂIE	COPORÂ//IE ~i	<i>f. pop.</i>	Coadă coasei. [Sil. -râ-ie]	/ <i><ung. kaparó</i>
COPREȘEDINTE	COPREȘEDÍN//TE ~ți	<i>m.</i>	Fiecare dintre două sau mai multe persoane care îndeplinesc funcția de președinte.	/co- + președinte
COPRODUCȚIE	COPRODÚCȚI//E ~i	<i>f.</i>	Film realizat prin colaborarea studiourilor cinematografice din două sau din mai multe țări.	/ <i><fr. coproduc-tion</i>
COPROLOGIE	COPROLOGIE	<i>f.</i>	Studiu biologic al materialelor fecale, în vederea examinării digestiei și a determinării componentelor chimici și bacterieni.	/ <i><fr. coprologie</i>
COPROPRIETAR	COPROPRIETÁR ~i	<i>m.</i>	Fiecare dintre două sau mai multe persoane care stăpânesc o proprietate. [Sil. -pri-e-]	/ <i><fr. copropriétaire</i>
COPROPRIETATE	COPROPRIET//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	Stăpânire în comun de către mai multe persoane a unui bun indivizibil.	/ <i><fr. copropriété</i>
COPT	COPT coáptă (copți, coápte)		1) (despre alimente) Care este pregătit pentru mâncare prin încălzirea în cuptor.2) (despre fructe sau despre plante) Care a ajuns în ultima fază de dezvoltare naturală; bun pentru consum. Măr ~. Cireșe coapte. • Mort~ în orice condiții; cu orice preț.3) fig. (despre oameni) Care are suficientă experiență de viață; ajuns la maturitate; matur. • Om ~ la minte om cu bună judecată; om serios.4) (despre stări de lucruri) Care este de acum gata de ceva; ajuns în faza superioară de dezvoltare.5) (de-spre abcese) Care a făcut puroi și este gata să se spargă	/ <i><lat. coctus</i>
COPTURĂ	COPTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Produs alimentar pregătit din aluat și copt în cuptor.2) pop. Rană cu puroi; bubă coaptă; abces.	/ <i><lat. coctura</i>

COPULATIV	COPULATÍV ~ă (~i, ~e)		1): Conjunție ~ă conjuncție care leagă părți de propoziție sau propoziții de același fel.2): Verb ~ verb lipsit de funcție semantică independentă, care, împreună cu numele predicativ, formează predicatul nominal al propoziției; verb de legătură; copulă.3) Care are câteva subiecte pe lângă un singur predicat.	/<fr. copulatif, lat. copulativus
COPULAȚIE	COPULÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Unire a două celule de sex opus.2) Actul împerecherii a doi indivizi de sex opus. [Art. copulația; G.-D. copulației; Sil. -ți-e]	/<fr. copulation, lat. copulatio, ~onis
COPULĂ	CÓPUL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) lingv. Cuvânt de legătură.2) log. Cuvânt care face legătura dintre subiect și predicat.	/<fr. copule, lat. copula
COPYRIGHT	COPYRIGHT [pr.: cópirait]	<i>n.</i>	Drept rezervat autorului sau editorului de a reproduce și de a vinde o operă literară sau științifică.	/Cuv. engl.
COR	COR ~uri	<i>n.</i>	1) Formație de cântăreți organizați după criteriul vocilor, care execută o piesă muzicală vocală. • În ~ la unison; împreună.2) Compoziție muzicală destinată pentru un astfel de ansamblu.3) (în teatrul antic) Grup de actori care simboliza în cadrul unui spectacol un personaj colectiv, întruchipând prin cântece, dansuri, gesturi opinia publică.4) (în biserica catolică) Parte a bisericii unde stau cântăreții.	/<lat. chorus
CORABIE	COR//ÁBIE ~ăbii	<i>f.</i>	(în trecut) Navă cu pânze folosită pentru transport și pentru acțiuni militare. • A i se îneca ~ăbiile a fi foarte întristat, amărât. [Art. corabia; G.-D. corabiei; Sil. -bi-e]	/<sl. korabli
CORAI	CORÁI	<i>adj. invar. și</i>	Care este de culoare roșie cu nuanțe de galben.	[Sil. -rai] /<fr. corail
CORAL I	CORÁL I ~e	<i>n.</i>	(în biserica protestantă) Cântec religios pentru cor.	/<fr. choral
CORAL II	CORÁL II ~ă (~i, ~e)		Care este destinat co-rului; pentru cor. Cântec ~. Muzică ~ă.	/<fr. choral
CORAL III	CORÁL III ~i	<i>m.</i>	1) Animal care trăiește în colonii în mările calde, cu schelet calcaros de culoare roșie sau albă; mărgean.2) Bijuterie confecționată din scheletul acestui animal; mărgean.	/<germ. Koralle, lat. corallus
CORALIAN	CORALI//ÁN ~ánă (~éni, ~éne)		Care ține de corali; propriu coralilor. [Sil. -li-an]	/<fr. corallien
CORALIER I	CORALIÉR I ~i	<i>m.</i>	v. CORAL III. [Sil. -li-er]	/<fr. coralliaires
CORALIER II	CORALIÉR II ~ă (~i, ~e)		v. CORALIAN. [Sil. -li-er]	/<fr. coralliaires
CORALIFER	CORALIFÉR ~ă (~i, ~e)		Care conține corali; care constă din corali.	/<fr. corallifere
CORALIGEN	CORALIGÉN ~ă (~i, ~e)	<i>geol.:</i>	Calcar ~ calcar rezultat din acumularea scheletelor coloniilor de corali.	/<fr. coralligene
CORAN	CORÁN	<i>n.</i>	1) Carte care conține dogmele și tezele religiei musulmane.2) fig. Carte de câpătâi.	/<fr. coran, germ. Koran
CORAPORT	CORAP//ÓRT ~oărte	<i>n.</i>	Raport care completează un raport principal, prezentat de altă persoană.	/co- + raport
CORAPORTOR	CORAPORTÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană care prezintă un coraport.	/co- + raportor
CORASLĂ	CORÁSLĂ	<i>f.</i>	Laptele mamiferelor în primele zile după fătare, având o compoziție deosebită de cea a laptelui obișnuit.	/<lat. colastra

CORĂBEASCĂ	CORĂBEÁSCĂ	<i>f. art.</i>	1) Dans popular executat de bărbați.2) Melodie după care se execută acest dans.	/corabie + suf. ~ească
CORĂBIER	CORĂBIÉR ~i	<i>m. înv.</i>	1) Marinar pe o corabie; navigator.2) Proprietar al unei corăbii. [Sil. -bi-er]	/corabie + suf. ~ar
CORĂBIERIE	CORĂBIERÍE	<i>f. înv.</i>	1) Meseria de corăbier.2) Tehnica construirii și a conducerii corăbiilor. [Sil. -bi-e-ri-e]	/corăbier + suf. ~ie
A SE CORĂSLI	A SE CORĂSL//Í pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	(despre lapte) A se face la fierbere consistent (ca și corasla); a se brânzi.	/Din coraslă
CORB	CORB ~i	<i>m.</i>	Pasăre sedentară asemănătoare cu cioara, dar de dimensiuni mai mari, cu penaj negru, cu ciocul și cu picioarele puternice. • Negru ca pana ~ului negru lucios; foarte negru.	/<lat. corvus
CORBIU	CORBÍ//U ~e (~i)		Care are culoarea penelor de corb; negru ca pana corbului. [Sil. -biu]	/corb + suf. ~iu
CORBOAICĂ	CORBOÁI//CĂ ~ce	<i>f. pop.</i>	Femela corbului.	/corb + suf. ~oaică
CORCAN	CORCÁN ~i	<i>m. pop.</i>	Ramură groasă (uscată) la un butuc de viță de vie.	/Orig. nec.
CORCI	CORCI ~	<i>m.</i>	v. CORCITURĂ.	/<ung. korcs
A SE CORCI	A SE CORC//Í se ~ește	<i>intrans.</i>	(despre plante sau despre animale de diferite specii) A se încrucișa căpătând însușiri noi.	/Din corci
CORCITURĂ	CORCITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Organism provenit din încrucișarea a două specii diferite; hibrid; bastard.	/a se corci + suf. ~tură
CORCODEL	CORCODÉ//L ~i	<i>m.</i>	reg. Pasăre acvatică de mărimea raței, cu penele castanii pe spate și albe pe burtă, având în jurul gâtului un „gulerăș“ de pene; cufundar.	/Orig. nec.
CORCODUȘ	CORCODÚȘ ~i	<i>m.</i>	Soi de prun cu flori albe, solitare, și cu fructe drupe, de formă sferică, comestibile.	/Orig. nec.
CORCODUȘĂ	CORCODÚȘ//Ă ~e	<i>f.</i>	Fructul corcodușului. [G.-D. corcodușei]	/Din corcoduș
CORD I	CORD I ~uri	<i>n.</i>	Organ central al aparatului circulator, situat în partea stângă a toracelui, care asigură circulația sângelui în organism; inimă. Atac de ~.	/<lat. cor, ~dis
CORD II	CORD II	<i>n.</i>	1) Țesătură subțire și rară cu urzeală din fire răsucite și foarte rezistente.2) Țesătură specială folosită la fabricarea anvelopelor, curelelor de transmisie etc.	/<fr. corde
CORD III	CORD III ~uri	<i>n.</i>	Cuțit special folosit în pielărie pentru operațiile de depilare.	/Orig. nec.
CORDAJ	CORDÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Totalitate a funiilor, otgoanelor și parâmelor unei corăbii.2) min. Deplasare a unei colivii de extracție de la un capăt al corzii la celălalt.	/<fr. cordage
CORDAR	CORDÁR ~e	<i>n.</i>	1) (la unele instrumente muzicale) Piesă neagră de lemn de care sunt prinse coardele.2) (la ferăstrăul cu ramă) Pană de lemn care, prin învârtire, slăbește sau întinde pânza de tăiat.	/coardă + suf. ~ar

CORDEA	CORD//EÁ ~éle	<i>f.</i>	1) Fâșie îngustă de material textil, folosită de femei ca podoabă (la îmbrăcăminte, în păr etc.); panglică. 2) Vierme plat și foarte lung care parazitează în intestinul subțire al mamiferelor și al omului; tenie; panglică. 3) Pește teleostian marin în formă de panglică. [Art. cordeaua; G.-D. cordelei; Sil. cor-dea]	/<ngr. kordélla
CORDELAT	CORDELÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>rar</i>	1) Care este împodobit cu cordele. 2) Care are formă de cordea.	/Din cordea
CORDENCI	CORDÉNCI ~uri	<i>n. pop.</i>	1) (la războiul de țesut) Bucată alungită de lemn, cu creștături pe una din margini, care împiedică răsucirea sulurilor în sens opus. 2) (la meliță) Piesă (zimțată) cu care se rup tulpinele de cânepă.	/coardă + suf. ~enci
CORDIAL	CORDIÁL ~ă (~i, ~e)	<i>și adverbial</i>	Care pornește din inimă; plin de afecțiune. Manieră ~ă. Sentiment ~. [Sil. -di-al]	/<fr. cordial
CORDIALITATE	CORDIALITÁTE	<i>f.</i>	Caracter cordial. [Sil. -di-a-]	/<fr. cordialité
CORDIFORM	CORDIFÓRM ~ă (~i, ~e)		Care are formă de inimă.	/<fr. cordiforme
CORDITĂ	CORDÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Exploziv preparat din nitroglicerină și nitroceluloză.	/<fr. cordite
CORDON	CORD//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Fâșie din piele sau din alt material care servește la încins sau la ajustat îmbrăcăminte; cingătoare; centură; curea; brâu. 2) Panglică lată de mătase purtată diagonal pe piept, pe care sunt prinse decorațiile. 3): ~ ombilical organ care face legătura între placenta fetală și corpul mamei. 4) Succesiune de elemente omogene; serie; rând; șir. 5) înv. Linie de demarcație care desparte diferite țări; graniță; frontieră: hotar	/<fr. cordon
CORECT	COREĆ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și adverbial</i>	1) Care corespunde normelor; în conformitate cu normele; conform; exact; fidel. Copie ~tă. Frază ~tă. 2) Care corespunde uzanțelor sociale; în concordanță cu morala; decent. Ținută ~tă. 3) (despre persoane) Care respectă conveniențele sociale; caracterizat prin respect pentru principiile moralei sociale.	/<fr. correct, lat. correctus
A CORECTA	A CORECT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (greșeli, defecte, note etc.) A modifica în bine; a îndrepta; a corija. 2) A face să se corecteze.	/Din corect
A SE CORECTA	A SE CORECT//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	(despre persoane) A deveni mai bun; a reveni la starea normală de comportare; a se îndrepta; a se corija.	/Din corect
CORECTITUDINE	CORECTITÚDINE	<i>f.</i>	1) Caracter corect; conștiinciozitate; scrupulozitate. 2) Ținută corectă. 3) Comportament corect.	/corect + suf. ~itudine
CORECTIV	CORECTÍV ~e	<i>n.</i>	Vorbă sau faptă prin care se corectează ceva.	/<fr. correctif
CORECT//OR	COREĆT//OR ~ori	<i>m.</i>	Persoană care face corectura unui text.	/<fr. correcteur, lat. corrector
CORECTOR	CORECT//ÓR ~oáne	<i>n.</i>	Dispozitiv pentru reglarea automată a funcționării unui sistem tehnic.	/<fr. correcteur, lat. corrector
CORECTURĂ	CORECTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Confruntare a imprimatului tipografic cu textul original în vederea înlăturării greșelilor de tipar. 2) Text tipărit pe care s-au semnalat greșelile de tipar.	/<germ. Korrektur, lat. correctura

CORECȚIE	CORECȚII/E ~i	<i>f.</i>	1) Valoare care se adună sau se scade dintr-o mărime pentru compensarea greșelilor de observație, măsurare sau calcul.2) Pedepsă corporală; bătaie. • Casă de ~ instituție unde își ispășesc pedeapsa infractorii minori. [Art. corecția; G.-D. corec-ției; Sil. -ți-e]	/<fr. correction, lat. correctio, ~onis
CORECȚIONAL	CORECȚIONAL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de o acțiune calificată drept delict; referitor la o infracțiune. Pedepsă ~ă.2) Care reprimă infracțiunile; însărcinat cu reprimarea infracțiunilor. Poliție ~ă. Tribunal ~. [Sil. -ți-o-]	/<fr. correctionnel
COREE	CORÉE	<i>f.</i>	Boală a sistemului nervos caracterizată de obicei prin mișcări involuntare și necoordonate. [Sil. -re-e]	/<fr. chorée
COREFERAT	COREFERÁT ~e	<i>n.</i>	Referat suplimentar care dezvoltă unele teze expuse în referatul principal.	/co- + referat
COREFERENT	COREFERÉN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care prezintă un coreferat.2) Fiecare dintre persoanele care au participat la scrierea unui referat comun, considerate în raport una față de alta.	/co- + referent
COREGENT	COREGÉN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Fiecare dintre două sau mai multe persoane care guvernează provizoriu o monarhie, luate în raport una față de alta.	/<fr. corégent
COREGRAF	COREGRÁF ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Pedagog în arta dansului și a baletului.	/<fr. chorégraphe
COREGRAFIC	COREGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de coregrafie; propriu coregrafiei.	/<fr. chorégraphique
COREGRAFIE	COREGRAFÍE	<i>f.</i>	Artă a dansului și a baletului.	/<fr. chorégraphie
A CORELA	A COREL//Á ~éz		1. tranz. A pune în corelație; a face să fie în legătură reciprocă. 2. intranz. A fi în corelație; a se afla în legătură reciprocă.	/Din corelație
CORELATIV	CORELATÍV ~ă (~i, ~e)		Care corelează; în corelație.	/<fr. corrélatif
CORELATIVITATE	CORELATIVITÁTE	<i>f.</i>	Caracter corelativ.	/corelativ + suf. ~itate
CORELAȚIE	CORELÁȚII/E ~i	<i>f.</i>	1) Relație reciprocă; reciprocitate.2) Dependență reciprocă; interdependență; corespondență.	/<fr. corrélation
CORELIGIONAR	CORELIGIONÁR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Fiecare dintre adepții aceleiași religii în raport unul față de altul. [Sil. -gi-o-]	/<fr. coreligionnaire
COREOFRAZIE	COREOFRAZÍE	<i>f. med.</i>	Tulburare de limbaj care se manifestă prin emiterea unor fraze fără sens.	/<fr. choréophrasie
COREPETITOR	COREPETIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Pianist care acompaniază un vocalist sau un instrumentist; repetitor.	/co- + repetitor
A CORESPONDA	A CORESPOND//Á ~éz	<i>intrans.</i>	A întreține relații prin corespondență.	/<germ. korrespondieren, fr. correspondre
CORESPONDENT I	CORESPONDÉN//T I ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	1) Colaborator la o publicație periodică sau la un centru de informații care furnizează știri din localitatea în care se află.2) Persoană care întreține relații epistolare cu cineva.	/<fr. correspondant

CORESPONDENT II	CORESPONDĚN//T II ~tă (~ți, ~te):		Membru ~ membru al unei academii sau instituții științifice cu drept de vot consultativ.2): Unghiuri ~te unghiuri formate de două drepte paralele tăiate de o secantă și situate de aceeași parte a secantei, unul fiind intern, iar altul extern.	/<fr. correspondant
CORESPONDENȚĂ	CORESPONDĚŢ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Schimb de scrisori. ~ oficială. • A învăța prin ~ a învăța fără a-și întrerupe activitatea în câmpul muncii.2) Totalitate de scrisori primite sau expediate.3) Cronică realizată într-o publicație periodică de un corespondent.4) Dependență reciprocă; interdependență; corelație. [G.-D. corespondentei]	/<fr. correspondance
A CORESPUNDE	A CORESPŮNDE corespŭnd	<i>intrans.</i>	1) A fi potrivit; a coincide prin calități.2) A fi în raport de simetrie; a fi pe același plan.	/<fr. correspondre, lat. correspondere
CORESPUNZĂTOR	CORESPUNZĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care corespunde situației, scopului; adecvat; nimerit; potrivit.	/a corespunde + suf. ~ător
CORHAN	CORHÁN ~i	<i>m. pop.</i>	Insectă nocturnă brun-roșcată, care trăiește mai ales prin bucătării și se hrănește cu produse alimentare; gândac de bucătărie; șvab; libarcă.	/Orig. nec.
CORHANĂ	CORHÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	Coastă de deal abruptă.	/<ucr. kurhan
CORI	CORI	<i>m. pop.</i>	Boală de copii contagioasă care se manifestă prin apariția de pete roșii pe piele; rujeolă; pojar.	/<rus. kori
CORIANDRU	CORIÁNDR//U ~i	<i>m.</i>	Plantă erbacee anuală ale cărei semințe se întrebuințează drept condiment în industria alimentară și în farmaceutică. [Sil. -ri-an-]	/<ngr. koriandron
CORIDĂ	CORÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	(în Spania, sudul Franței) Luptă cu tauri.	/<sp., fr. corrida
CORIDOR	CORID//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	1) Încăpere lungă și îngustă de-a lungul unei serii de camere care servește ca loc de trecere și legătură între acestea; culoar.2) Porțiune îngustă de teren care leagă două puncte, trecând printr-un teritoriu străin.	/<fr. corridor, germ. Korridor
CORIFEU	CORIFĚ//U ~i	<i>m.</i>	1) (în tragedia și în comedia greacă antică) Conducător de cor. 2) fig. (în știință, artă etc.) Personalitate de frunte.	/<fr. coryphée, lat. coryphaeus
CORIGENT	CORIGĚN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Elev care, la încheierea anului școlar, nu a obținut nota de trecere la una sau mai multe discipline, urmând să fie reexaminat toamna.	/<lat. corrigens, ~ntis
CORIGENȚĂ	CORIGĚŢ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Situație de corigent.2) Examen susținut de un corigent.	/Din corigent
CORIGIBIL	CORIGÍBIL ~ă (~i,		Care poate fi corijat; în stare să fie corijat.	/<fr. corrigible
A CORIJA	A CORIJ//Ă ~éz	<i>trans.</i>	1) (greșeli, lacune, note etc.) A modifica în bine; a îndrepta; a corecta.2) A face să se corijeze.	/<fr. corriger
A SE CORIJA	A SE CORIJ//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A deveni mai bun; a reveni la starea normală de comportare; a se îndrepta; a se îmbunătăți.	/<fr. se corriger
CORINDON	CORIND//ÓN ~oăne	<i>n.</i>	Mineral foarte dur, transparent sau colorat, folosit ca abraziv, unele din varietățile căruia sunt folosite ca pietre prețioase.	/<fr. corindon
CORIST	CORÍ//ST ~stă (~ști,	<i>m. și f.</i>	Persoană care cântă într-un cor.	/<fr. choriste
CORIZĂ	CORÍZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Inflamație acută a mucoasei nazale, provocată de viruși și manifestată prin strănuturi, secreție de mucozități; guturai.	/<fr. coryza

CORLATĂ	CORLÁT//Ă ~e	<i>f. reg.</i>	1) Îngrăditură care împrejmuește ceva.2) Poliță în jurul cuptorului din casele țărănești pe care se țin vase de bucătărie și alte obiecte casnice; prichici.3) Grătar pentru nutreț fixat deasupra ieslei, la peretele grajdului.	/<ung. korlát
CORLĂ	CÓRL//Ă ~e	<i>f.</i>	Pasăre acvatică, de talie mijlocie, care trăiește în stufărișuri; găinușă-de-baltă.	/Orig. nec.
CORMANĂ	CORMÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	Parte a plugului care răstoarnă brazda.	/<ung. kormány
CORMORAN	CORMORÁN ~i	<i>m.</i>	Pasăre acvatică cu penaj negru și cu cioc lung, încovoiat.	/<fr. cormoran
CORN I	CORN I coárne	<i>n.</i>	1) Excreșcență dură de diferite forme, pară sau impară, care crește pe capul unor mamifere. • Cu coarne care iese din cadrele firescului; de necrezut. A-și arăta coarnele a) a se posta în poziție de apărare; a se pune în gardă; b) a-și da pe față firea rea. A fi mai cu coarne a se crede mai deștept, mai răsărit. A se lua în coarne cu cineva a intra în conflict, a se încăiera cu cineva. A pune cuiva funia în coarne a-l face pe cineva să acționeze contrar voinței sale; a-l supune. A pune coarne a înșela (în căsnicie).2) Substanță osoasă din care sunt constituite excreșcențele de pe capul unor mamifere. Pieptene de ~.3) Fiecare dintre cele două antene de pe capul unor vietăți mici. Coarnele melcului. Coarnele cărăbușului.4) mai ales la pl. Obiecte sau părți ale acestora care au formă de semicerc. • De la coarnele plugului de la țară; din pătura țărănească.	/<lat. cornu
CORN II	CORN II ~uri	<i>n.</i>	1): ~ul abundenței (sau belșugului) corn cu fructe și flori simbolizând belșugul.2) Franzeluță în formă de semicerc.3):~ul lunii luna în prima și în ultima fază, când se aseamănă cu o seceră.4) :~ul-secarei ciupercă parazită la unele cereale.	/<lat. cornu
CORN III	CORN III ~i	<i>m.</i>	Instrument muzical de suflat constând dintr-o combinație de tuburi cilindrice și conice de metal. • ~ englez instrument muzical de suflat asemănător cu oboiul.	/<lat. cornu
CORN IV	CORN IV ~i	<i>m.</i>	Arbust (mai rar arbore mic) cu lemnul foarte tare, cu flori galbene și cu fructe roșii, comestibile. /<lat. cornus	
CORNACEE	CORNACÉE ~	<i>f.</i>	1) pl. Familie de plante angiosperme, răspândite în regiunile temperate și subtropicale, cu frunze opuse, flori mici, galbene sau albe, grupate în umbel, și fructe drupe, roșii sau negre.2) Plantă din această familie. [Sil. -ce-e]	/<fr. cornacées
CORNACI	CORNÁC//I ~e	<i>adj.</i>	rar (despre animale) Care are coarne mari.	/corn + suf. ~aci
CORNAJ	CORNÁJ ~e	<i>n.</i>	(mai ales la cai) Sforăială care se produce în căile respiratorii inflamate.	/<fr. cornage
CORNALINĂ	CORNALÍNĂ	<i>f.</i>	min. Varietate de agat de culoare roșie-închisă, translucidă, folosită la confecționarea bijuteriilor.	/<fr. cornaline, lat. cornalina
CORNĂȚAR	CORNĂȚÁR ~i	<i>m.</i>	Insectă mică de baltă, cu picioare dinainte în formă de cornițe.	/cornut + suf. ~ar
CORNEE	CORNÉE ~	<i>f.</i>	Membrană anterioară, transparentă a ochiului. [G.-D. corneei; Sil. -ne-e]	/<fr. cornée

CORNER	CÓRNER ~e	<i>n.</i>	1) (în fotbal) Lovitură de pedeapsă executată din colțul terenului; lovitură de colț.2) ec. Achiziționare a unor mărfuri cu scopul comercializării acestora la preț de monopol.	/<engl. corner
CORNET I	CORNÉT I ~e	<i>n.</i>	1) Pachet de hârtie în formă de corn; fișic.2): ~ acustic aparat în formă de pavilion, destinat să amplifice sunetele, folosit de persoanele cu auzul slab. 3): ~ nazal ansamblu de șase lame osoase care sunt situate pe pereții laterali ai foselor nazale.4) Instrument muzical de suflat din alamă, asemănător cu trompeta, dar de dimensiuni mai mici, cu registru intermediar între cel al cornului și cel al trompetei.5) Produs de patiserie cu cremă, în formă de corn.	/<fr. cornet
CORNET II	CORNÉ//T II ~ți	<i>m. înv.</i>	1) Ofițer inferior de cavalerie.2) Portdrapel de cavalerie.	/<rus. kornet
CORNIERĂ	CORNIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	constr. Bară de metal cu profilul lateral în formă de unghi drept. ~ cu aripi egale. [Sil. -ni-e-]	/<fr. corniere
A CORNIFICA	A CORNIFICĂ	<i>tranz.</i>	A face să se cornifice.	/corn + suf. ~ifica
A SE CORNIFICA	A SE CORNIFICĂ pers. 3 se cornifică	<i>intrans.</i>	A se transforma în țesut cornos.	/corn + suf. ~ifica
CORNIST	CORNÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Muzicant care cântă la corn.	/fr. corniste
CORNIȘ	CORNÍȘ ~e	<i>n.</i>	reg. Pădure de corni.	/corn + suf. ~iș
CORNIȘĂ	CORNÍȘ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Partea de sus a pereților unei clădiri, de obicei decorativă, care susține acoperișul și împiedică prelingerea apei de ploaie pe suprafața pereților.2) Profil liniar decorativ care încadrează în partea superioară o ușă, o fereastră, un dulap etc. 3) Drum paralel cu marginea unei pante abrupte. [G.-D. cornisei]	/<fr. corniche
CORNIȘOR	CORNIȘ//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	(diminutiv de la corn) Plantă erbacee asemănătoare cu cetina de brad, care crește pe stânci și prin pădurile de munte.	/corn + suf. ~ișor
CORNIȚĂ	CORNÍȚĂ	<i>f.</i>	Soi de viță de vie cu bobite mici și lunguiete, de culoare neagră-roșiatică.	/coarnă + suf. ~iță
CORNOS	CORN//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		Care are consistența cornului; cu consistență de corn. Piele ~oasă. Strat ~.	/corn + suf. ~os
CORNUT	CORNÚ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	Care are coarne.	/<lat. cornutus
CORNUȚ	CORNÚȚ ~i	<i>m.</i>	Plantă erbacee târătoare, având fructe de forma unor capsule cilindrice.	/corn + suf. ~uț

COROANĂ	COROÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Cerc împletit din flori sau frunze, care servește drept podoabă pentru cap.2) Cunună de flori care se pune la mormântul cuiva.3) Podoabă în formă de cerc, făcută din metal prețios, împodobită cu pietre scumpe și purtată pe cap de monarhi, ca semn al demnității lor.4) fig. Formă monarhică de guvernământ; monarhie.5) Totalitate a ramurilor unui copac.6) Partea vizibilă a dintelui la om.7) Înveliș de metal sau din alt material, în care se îmbracă un dinte cariat după ce a fost tratat.8) Marginea superioară a copitei la cal.9) mat. Suprafața cuprinsă între două cercuri concentrice.10) (în unele țări) Unitate monetară.11) : ~ solară partea exterioară incandescentă a Soarelui, care se vede ca o aureolă în timpul eclipselor totale.12) : ~ boreală constelație din emisfera nordică.	/<lat. corona
COROBANĂ	COROBÁN//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	Trunchi de copac găunos; scorbură de copac.	/Orig. nec.
A COROBORA	A COROBOR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(fapte, afirmații, ipoteze etc.) A susține ca fiind autentic; a adevăra; a confirma.	/<fr. corroborer, lat. corroborare
COROBORANT	COROBORÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>livr.</i>	Care coroborează ceva.	/<fr. corroborant
A CORODA	A COROD//Ă pers. 3 corodează	<i>tranz.</i>	1) (materiale, metale) A distruge lent și progresiv printr-o reacție chimică.2) (țesături) A trata cu mordanți în vederea obținerii unor desene.3) (clișee) A confecționa, tratând o placă metalică cu o soluție corosivă.	/<fr. corroder
COROI	CORÓI ~	<i>m. pop.</i>	Pasăre sedentară de pradă, de talie medie, cu cioc scurt, încovoiat, cu aripi lungi, cu gheare curbate, ascuțite, și cu coadă lungă în formă de furcă; șoim. [Sil. -roi]	/<ung. karvaly
A COROIA	A CORO//IĂ ~iéz	<i>tranz.</i>	A face să se coroieze; a arcui; a încovoia; a cambra; a curba. [Sil. -ro-ia]	/Din coroiat
A SE COROIA	A SE CORO//IĂ pers. 3 se ~iáză	<i>intrans.</i>	A căpăta formă de arc; a se încovoia; a se arcui; a se curba; a se cambra. [Sil. -ro-ia]	/Din coroiat
COROIAT	COROIÁ//T ~tă (~ți,		Care este încovoiat cu vârful în jos; curbat.	/coroi + suf. ~at
COROIDĂ	CORÓID//Ă ~e	<i>f.</i>	Membrană pigmentată, situată între sclerotică și retina globului ocular, care determină culoarea ochilor. [Sil. -ro-i-]	/<fr. chorod'de
COROIDITĂ	COROIDÍTĂ	<i>f. med.</i>	Inflamație a coroidelor caracterizată prin diminuarea acuității vizuale. [Sil. -ro-i-]	/<fr. chorod'dite
COROLAR	COROLÁR ~e	<i>n.</i>	1) mat. Concluzie care se deduce direct dintr-o teoremă demonstrată.2) Idee care derivă din alta.	/<fr. corollaire, lat. corollarium
COROLĂ	CORÓL//Ă ~e	<i>f.</i>	Totalitate a petalelor unei flori.	/<fr. corolle
COROMÂSLĂ	COROMÂSL//Ă ~e	<i>f.</i>	reg.1) Bucată curbată de lemn, prevăzută la ambele capete cu cârlige sau cu creștături, de care se atârnă căldările sau coșurile și care se poartă pe umeri; cobiliță.2) Pârghia balanței.	/<ucr. koromyslo
CORONAL	CORONÁL ~ă (~i, ~e):		Os ~ os care formează partea anterioară a craniului; osul frontal.	/<fr. coronal, lat. coronalis

CORONAMENT	CORONAMENT ~e	<i>n.</i>	1) arhit. Partea superioară, de obicei ornată, a unui edificiu.2) Element de sprijin al unui zid, dig sau baraj, executat, de obicei, din piatră fățuită.3) Ornament care încununează o clădire, o poartă.4) Coroana unui copac.	/<fr. couro-nnement
CORONAR	CORONÁR ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre vasele sangvine) Care are formă de coroană (în jurul unui organ).	/<fr. coronaire
CORONARIAN	CORONARI//ÁN ~ănă (~éni, ~éne)		Care ține de arterele coronare; propriu arterelor coronare. [Sil. -ri-an]	/<fr. coronarien
CORONIȘTE	CORONÍȘTE	<i>f.</i>	Plantă erbacee din familia leguminoaselor, cu fructul în formă de păstaie, cu flori albe sau roșietice, folosită ca nutreț.	/coroană + suf. ~iște
CORONOGRAF	CORONOGRAF ~e	<i>n.</i>	Telescop destinat cercetării coroanei solare.	/<fr. coronographe
COROPCAR	COROPCÁR ~i	<i>m.</i>	1) înv. Negustor ambulant de mărfuri mărunte, care își purta marfa în coropci; bocceangiu; marchitan.2) fam. Persoană care se deplasează fără încetare și fără rost; hoinar; vagabond.	/coropcă + suf. ~ar
COROPCĂ	CORÓP//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) înv. Ladă portativă cu mai multe despărțituri, în care își puneau marfa negustorii ambulante și pe care o purtau în spate.2) pop. Cutie de tinichea sau de carton.	/<ucr. korobka
COROPȘNIȚĂ	COROPÍȘNIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Insectă dăunătoare plantelor, cu corpul greoi, cu picioarele din față ca niște lopeți, care trăiește în pământ și se hrănește cu rădăcini. [G.-D. coropișniței]	/<bulg. konopištica
COROSIV	COROSÍV ~ă (~i, ~e)		1) și substantival (despre substanțe, medii, agenți) Care corodează; cu proprietatea de a coroda.2) fig. (despre persoane sau despre manifestările lor) Care exprimă aluzii răutăcioase; mușcător; înțepător; urzicător; usturător; pișcător. Inteligență ~ă.	/<fr. corrosif, lat. corrosivus
COROVATIC	COROVÁTIC	<i>m.</i>	Plantă erbacee cu flori mărunte, de culoare roșie-violetă, dispuse în spic.	/Orig. nec.
COROZIUNE	COROZIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Proces de distrugere a suprafeței obiectelor de metal sub influența diferitor factori naturali sau artificiali.2) Eroziune a rocilor sub acțiunea chimică a apei. [Art. corozionea; G.-D. corozionii; Sil. -zi-u-]	/<fr. corrosion

CORP I	CORP I ~uri	<i>n.</i>	1) Organism considerat ca un tot anatomic și funcțional; trup. • ~ neînsuflețit cadavru. Luptă ~ la ~ luptă în care adversarii se află față în față. A face ~ comun cu cineva (sau cu ceva) a se asocia, a se solidariza cu cineva.2) Parte a organismului omenesc fără cap și membre; trunchi; trup.3) Partea principală a unui obiect, a unei construcții sau mașini. ~ul navei. • ~ de case ansamblu de clădiri, reunite prin ceva comun.4) : ~ ceresc element al universului; astru.5): ~ geometric corp, mărginit de fețe definite geometric.6) : ~ delict dovadă materială a încălcării legii.7) Unitate cu care se măsoară, în tipografie, mărimea literelor. ~ de literă.8) Grup de persoane care formează o unitate profesională. ~ didactic. ~ diplomatic.9) Mare unitate militară formată din mai multe divizii. ~ de infanterie.10) Totalitate a volumelor unei colecții de materiale referitoare la un anumit domeniu; corpus. ~ de legi.	/<fr. corps, lat. corpus
CORP II	CORP II ~i	<i>m.</i>	: ~i străini element de altă origine decât substanța în care este încorporat.	/<fr. corps, lat. corpus
CORPOLENT	CORPOLÉN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre oameni) Care are corp mare și gras; cu corp mare și gras; trupeș; planturos.	/<fr. corpulent, lat. corpulentus
CORPOLENȚĂ	CORPOLÉNȚĂ	<i>f.</i>	Caracter corpulent; configurație viguroasă; trupeșie.	/<fr. corpulence
CORPORAL	CORPORÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de corp; propriu corpului; trupesc. • Percheziție ~ă control efectuat asupra unei persoane pentru a descoperi dacă nu ascunde ceva în haine sau sub ele. Pedepsă ~ă sancțiune prin care vinovatul era bătut sau torturat.	/<fr. corporel, lat. corporalis
CORPORATIV	CORPORATÍV ~ă (~i, ~e)		Care ține de corporații; propriu corporației.	/<fr. corporatif
CORPORAȚIE	CORPORÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) (în feudalism) Asociație de meseriași, grupați în vederea apărării intereselor lor; breaslă; isnaș.2) Societate pe acțiuni. [Art. corporația; G.-D. corporației; Sil. -ți-e]	/<fr. corporation
CORPUS	CÓRPUS ~uri	<i>n.</i>	1) Corp de literă de zece puncte tipografice.2) livr. Totalitate a volumelor unei colecții de materiale referitoare la un anumit domeniu; corp.	/<lat. corpus
CORPUSCUL	CORPÚSCUL ~i	<i>m.</i>	1) Corp de dimensiuni foarte mici; porțiune mică de materie.2) Particulă elementară care provine din dezintegrarea unui atom.	/<fr. corpuscule, lat. corpusculum
CORPUSCULAR	CORPUSCULÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de corpusculi; propriu corpusculilor. Radiație ~ă.	/<fr. corpusculaire
CORSAJ	CORSÁJ ~e	<i>n.</i>	Parte a unei rochii de la talie în sus.	/<fr. corsage
CORSAR	CORSÁR ~i	<i>m.</i>	1) Căpitan al unei nave particulare care, fiind autorizat de guvern, jefuia și captura navele ce aparțineau altor state.2) Hoț de mare; pirat. /<it. corsaro, fr. corsaire	/<fr. corset
CORSET	CORSÉT ~e	<i>n.</i>	Centură (elastică) lată, care servește la strângerea taliei. • ~ medical centură făcută din ghips, care servește la imobilizarea coloanei vertebrale.	
CORSO	CÓRSO	<i>n.</i>	Stradă din centrul unui oraș care servește ca loc de plimbare.	/Cuv. it.

CORT	CORT ~uri	<i>n.</i>	Adăpost portativ și demontabil, constând dintr-o pânză rezistentă și impermeabilă, fixat pe o carcasă și folosit de turiști, militari, nomazi. • A umbla cu ~ul a nu avea locuință stabilă; a se muta mereu; a vagabonda. (A se certa) ca la ușa ~ului (a se certa) în mod grosolan, fără rușine.	/<ngr. kórti
CORTEGIU	CORTÉGI//U ~i	<i>n.</i>	Grup de persoane care însoțește o ceremonie sau o personalitate; alai; suită; convoi; escortă. • ~ funebru grup de oameni care conduc un mort spre cimitir. [Sil. -te-giu]	/<it. corteggio, fr. cortege
CORTEX	CÓRTEX ~uri	<i>n.</i>	1) bot. Țesut vegetal care servește drept înveliș exterior al unor organe la plante.2) anat. Scoarța cerebrală.	/<fr., lat. cortex
CORTICAL	CORTICÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de cortex; propriu cortexului.	/<fr. cortical
CORTINĂ	CORTÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Perdea de stofă sau de catifea care închide și deschide scena într-o sală de spectacole. A ridica ~a. • ~ de fier a) perdea de metal care desparte sala de spectacol de scenă, folosită în caz de incendiu; b) barieră de netrecut, care separa statele comuniste europene de democrațiile occidentale.	/<it. cortina
CORTURAR	CORTURÁR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Țigan nomad care trăiește în cort.	/cort + suf. ~ar
CORUPĂTOR	CORUPĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	Care corupe; înclinat spre corupție. Spectacol ~.	/a corupe + suf. ~ător
A CORUPE	A CORÚPE corúp	<i>tranz.</i>	1) A modifica în rău; a deforma; a perverti. ~ datinile.2) A face să se corupă.	/<lat. corrumpere
A SE CORUPE	A SE CORÚPE mă corúp	<i>intrans.</i>	1) A ajunge în stare de declin moral; a se declasa; a degenera; a degrada; a se vicia; a se perverti; a decădea.2) (despre idei, sentimente, fenomene sociale etc.) A pierde integritatea sau puritatea inițială.	/<lat. corrumpere
CORUPTIBIL	CORUPTÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi corupt; în stare să fie corupt.	/<fr. corruptible, lat. corruptibilis
CORUPTIBILITATE	CORUPTIBILITÁTE	<i>f.</i>	Caracter corupt.	/<fr. corruptibilité
CORUPȚIE	CORÚPTI//E ~i	<i>f.</i>	Abatere de la moralitate; decădere; declasare; degenerare. [Art. corupția; G.-D. corupției; Sil. -ți-e]	/<fr. corruption, lat. corruptio, ~onis
CORVADĂ	CORV//ÁDĂ ~ézi	<i>f.</i>	1) ist. Muncă gratuită pe care o prestau țăranii în folosul moșierilor sau al statului.2) fig. Obligație grea și neplăcută; sarcină impusă cu forță. [G.-D. corvezii; Var. corvoadă]	/<lat. corvada, fr. corvée
CORVETĂ	CORVÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) înv. Vas militar cu trei catarge, prevăzut cu artilerie ușoară, intermediar între fregată și bric.2) Navă militară mică cu mare mobilitate, echipată cu armament special, folosită împotriva submarinelor sau în escortare.	/<fr. corvette
CORVID	CORVÍD ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Familie de păsări omnivore, variate ca mărime și colorit al penajului (reprezentanți: corbul, cioara, stanca, coțofana etc.).2) Pasăre din această familie.	/<fr. corvidés
COSAC	COSÁ//C ~ci	<i>m.</i>	Pește dulcicol din familia ciprinidelor, cu corpul alungit, turtit lateral, cu solzi mici, negri-albăstrui.	/<bulg. kosak
COSAȘ I	COSÁȘ I ~i	<i>m.</i>	Persoană care cosește.	/coasă + suf. ~aș

COSAȘ II	COSÁȘ II ~i	<i>m.</i>	1) la pl. Familie de insecte din ordinul ortopterelor, asemănătoare cu lăcustele, care prin mișcarea elitrelor produc sunete caracteristice (reprezentant: cosașul-verde).2) Insectă din această familie.	/coasă + suf. ~aș
COSECANTĂ	COSECÁNT//Ă ~e	<i>f.</i>	mat. Funcție trigonometrică a unui unghi, egală cu secanta trigonometrică a unghiului complementar.	/<fr. cosécante
A COSI	A COSI//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) (cereale, plante de nutreț) A tăia de la rădăcină cu coasa.2) (persoane) A omorî în masă (în urma unui război, unor epidemii etc.); a zeciui; a decima.	/<sl. kositi
A SE COSI	A SE COSI//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A lovi în mers picior de picior.2) (despre manșeta pantalonilor) A se roade în timpul mersului.	/<sl. kositi
COSIE	CÓSI//E ~i	<i>f.</i>	Coadă de coasă. [Art. cosia; G.-D. cosiei; Sil. -si-e]	/a cosi + suf. ~ie
COSINUS	CÓSINUS ~uri	<i>n.</i>	Funcție trigonometrică a unui unghi, egal cu sinusul unghiului complementar. ~ hiperbolic.	/<fr. cosinus
COSINUSOIDĂ	COSINUSOÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	Curbă care reprezintă variația periodică a cosinusului în funcție de unghi. [Sil. -so-i-]	/<fr. cosinusod'de
COSIT	COSÍT	<i>n.</i>	1) v. A COSI.2) Vremea coasei; timpul secerișului.	/v. a cosi
COSITOARE	COSIT//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	Mașină agricolă pentru cositul plantelor erbacee. [G.-D. cositorii]	/a cosi + suf. ~toare
COSITOR I	COSITÓR I	<i>n.</i>	Metal moale, alb-argintiu, maleabil și ductil, întrebuințat la acoperirea altor metale, pentru a le feri de coroziune, și la fabricarea tinichelei; staniu.	/<sl. kositeru
COSITOR II	COSIT//ÓR II ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>și substantiv</i>	Care cosește.	/a cosi + suf. ~tor
A COSITORI	A COSITOR//Í ~esc	<i>tranz.</i>	(mai ales vase de metal) A acoperi cu un strat de cositor (în scop protector).	/Din cositor
COSITURĂ	COSITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Suprafață de teren de pe care s-a cosit iarba.2) Cantitate de iarbă cosită, uscată și gata spre a fi depozitată ca nutreț.3) Julitură făcută prin izbirea, în timpul mersului, a unui picior de altul.	/a cosi + suf. ~tură
COSIȚĂ	COSÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Păr lung împletit în (trei) șuvițe; coadă. • A împleti ~ albă a rămâne necăsătorită.	/<bulg. kosica
COSIȚEL	COSIȚÉ//L ~i	<i>m.</i>	Plantă erbacee de mlaștină din familia umbeliferelor, cu frunze mici dințate, și cu flori albe, dispuse în inflorescență.	/cosiță + suf. ~el
COSMETIC	COSMÉTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	Care ține de cosmetică; propriu cosmeticii.	/<fr. cosmétique
COSMETICĂ	COSMÉTICĂ	<i>f.</i>	1) Artă și practică de îngrijire igienică a feței și a părului cu ajutorul unor metode și preparate speciale.2) Ocu-pație a cosmeticianului.3) Ramură a industriei care se ocupă cu fabricarea produselor cosmetice. [G.-D. cosmeticii]	/<fr. cosmétique
COSMETICIAN	COSMETICI//ÁN ~ănă (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Persoană care se ocupă de cosmetică. [Sil. -ci-an]	/cosmetică + suf. ~ian
COSMETOLOGIE	COSMETOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a dermatologiei care se ocupă cu probleme de estetică biologică. [Sil. -gi-e]	/<fr. cosmétologie

COSMIATRIE	COSMIATRÍE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu înfrumusețarea fizică a corpului omenesc cu ajutorul medicinei estetice și a culturii fizice. [Sil. -mi-a-tri-e]	/<fr. cosmiatrie
COSMIC	CÓSMI//C ~că (~ci,		Care ține de cosmos; propriu cosmosului. Spațiu ~.	/<fr. cosmique
COSMOBIOLOGIE	COSMOBIOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a biologiei care studiază acțiunea factorilor cosmici asupra organismelor vii. [Sil. -bi-o-lo-gi-e]	/<fr. cosmobiologie
COSMOCHIMIC	COSMOCHÍMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de cosmochimie; propriu cosmochimiei.	/<fr. cosmochimique
COSMOCHIMIE	COSMOCHIMÍE	<i>f.</i>	Ramură a astrofizicii care studiază compoziția chimică a corpurilor cerești și a mediului interplanetar, răspândirea elementelor chimice și reacțiile nucleare din cosmos. [Art. cosmochimia; G.-D. cosmochimiei; Sil. -mi-e]	/<fr. cosmochimie
COSMOCHIMIST	COSMOCHIMÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Specialist în cosmochimie.	/cosmochimie + suf. ~ist
COSMODROM	COSMODRÓM ~uri	<i>n.</i>	Teren cu instalații pentru asamblarea, pregătirea și lansarea rachetelor cosmice și a sateliților artificiali ai Pământului.	/<fr. cosmodrome
COSMOGONIC	COSMOGÓNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de cosmogonie; propriu cosmogoniei. Teorie ~că.	/<fr. cosmogonique
COSMOGONIE	COSMOGONÍE	<i>f.</i>	Compartiment al astronomiei care studiază formarea și evoluția corpurilor cerești.	/<fr. cosmogonie
COSMOGRAF	COSMOGRÁF ~ă (~i,	<i>m. și f.</i>	Specialist în cosmografie.	/<fr. cosmographe
COSMOGRAFIC	COSMOGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de cosmografie; propriu cosmografiei. Hartă ~că.	/<fr. cosmographique
COSMOGRAFIE	COSMOGRAFÍ//E ~i	<i>f.</i>	Compartiment al astronomiei care studiază universul și fenomenele cosmice. [Art. cosmografia; G.-D. cosmografiei; Sil. -fi-e]	/<fr. cosmographie
COSMOLOG	COSMOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în cosmologie.	/<fr. cosmologue
COSMOLOGIC	COSMOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de cosmologie; propriu cosmologiei.	/<fr. cosmologique
COSMOLOGIE	COSMOLOGÍE	<i>f.</i>	Compartiment al astronomiei care se ocupă de cercetarea legilor generale ce guvernează universul, a structurii și a evoluției universului.	/<fr. cosmologie
COSMONAUT	COSMONAÚ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană, cu pregătire specială, care pilotează o navă cosmică sau care face parte din echipajul acesteia; astronaut. Pilot~. Medic~.	/<fr. cosmonaute, engl. cosmonaut
COSMONAUTICĂ	COSMONAÚTICĂ	<i>f.</i>	Știință care se ocu-pă cu studiul zborurilor cosmice; astronautică.	/<fr. cosmonautique
COSMONAVĂ	COSMONÁV//Ă ~e	<i>f.</i>	Navă destinată zborurilor cosmice; astronavă.	/cosmo- + navă
COSMOPOLIT I	COSMOPOLÍ//T I ~tă (~ți, ~te)		1) Care ține de cosmopolitism; propriu cosmopolitis-mului. Concepție ~tă.2) Care cuprinde per-soane originare din toate țările; populat de naționalități diferite. Oraș ~.	/<fr. cosmopo-lite

COSMOPOLIT II	COSMOPOLÍ//T II ~tă (~ti, ~te)	<i>m. și f.</i>	Adept al cosmopolitismului.	/<fr. cosmopolite
COSMOPOLITISM	COSMOPOLITÍSM	<i>n.</i>	Concepție politică care preconizează indiferența față de locul natal, manifestând admirație pentru locuri străine.	/<fr. cosmopolitisme
COSMOS	CÓSMOS	<i>n.</i>	1) Lume considerată ca un tot organizat; întreaga existență; univers. 2) Spațiu extraterestru.	/<gr. kósmos
COSOR I	COS//ÓR I ~oăre	<i>n.</i>	Cuțit cu lama scurtă și încovoiat la vârf, folosit în viticultură și pomicultură.	/<sl. kosori
COSOR II	COSÓR II ~i	<i>m.</i>	Specie de plante acvatice cu tulpina foarte lungă, servind drept hrană animalelor din lacuri și bălți.	/<sl. kosori
A COSORI	A COSOR//Í ~ăsc	<i>tranz.</i>	(viță de vie) A curăța cu cosorul.	/Din cosor
COSOROABĂ	COSOROÁB//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	1) Element al unei construcții, făcut din lemn, oțel sau beton, folosit ca piesă de rezistență; grindă.2) fig. Vită slabă. [Sil. -roa-bă]	/<ung. koszori
COST	COST ~uri	<i>n.</i>	Sumă de bani cheltuită pentru cumpărarea, producerea, extragerea unui produs sau pentru prestarea unui serviciu. • Preț de ~ totalitate a cheltuielilor făcute pentru poducerea și desfacerea unui produs.	/v. a costa
A COSTA	A COSTÁ pers. 3 cóstă		1. intranz. 1) A avea un anumit cost; a reprezenta o anumită valoare (bănească); a valora; a face; a prețui.2) A avea un preț mare; a fi scump.2. tranz. A obliga la anumite eforturi (sau cheltuieli) fizice sau morale. Reîntoarcerea în țară l-a costat mult. • Ce mă costă? nu-mi cere nici un efort; e foarte ușor.	/<it. costare
COSTAL	COSTÁL ~ă (~i, ~e)	<i>anat.</i>	Care se referă la regiunea coastelor.	/<fr. costal
COSTELIV	COSTELÍV ~ă (~i, ~e)		Care are corp format numai din mușchi și oase; uscățiv.	/<bulg. kosteliv
A COSTISI	A COSTISÍ pers. 3 costiséște	<i>intranz.</i> <i>înv.</i>	A avea o valoare în bani; a avea un preț.	/a costa + suf. ~isi
COSTISITOR	COSTISIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care costă mult; cu preț ridicat; scump.	/a costisi + suf. ~tor
COSTIȘ	COSTÍȘ ~ă (~i, ~e)	<i>și</i>	Care se află în unghi față de orizontală; pieziș; oblic.	/coastă + suf. ~iș
COSTIȘĂ	COSTÍȘ//Ă ~e	<i>f.</i>	Porțiune de teren cu suprafață înclinată față de un plan orizontal; povârniș; pantă; versant; coastă.	/coastă + suf. ~ișă
COSTIȚĂ	COSTÍTÍ//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la coastă) 1) Bucată din coasta unui animal cu tot cu carne.2) Friptură făcută din asemenea carne; antricot.	/coastă + suf. ~iță
COSTOTOM	COSTOT//ÓM ~oáme	<i>n.</i>	Instrument chi-rurgical pentru tăierea coastelor.	/<fr. costotome
COSTRĂȘ	CÓSTRĂȘ ~i	<i>m. pop.</i>	Pește răpitor dulcicol, de culoare verde-cenușie, cu dungă negre transversale pe laturile corpului; biban.	/<sb. kostreš
COSTREI	COSTRÉI	<i>m.</i>	Plantă erbacee anuală din familia gramineelor, cu flori purpurii și rădăcini târătoare, puternice, dăunătoare pentru culturile agricole.	/cf. bulg. kostrjava
COSTROMA	COSTRÓMA	<i>f. invar.</i>	1) Rasă de vite cornute crescute pentru lapte și carne.2) Vită din această rasă.	/Din Kostroma n. pr.

COSTUM	COSTÚM ~e	<i>n.</i>	1) Ansamblu de îmbrăcăminte, compus din haină și pantaloni (la bărbați) și din fustă (sau pantaloni) și jachetă (la femei). • În ~ul lui Adam în pielea goală.2) Îmbrăcăminte confecționată special pentru anumite ocazii. ~ de cosmonaut. • ~ național îmbrăcăminte tradițională a unui popor sau a unei regiuni; port.	/<fr. costume
A COSTUMA	A COSTUM//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se costumeze; a îmbrăca cu un costum.	/<fr. costumer
A SE COSTUMA	A SE COSTUM//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre persoane) A îmbrăca un costum special pentru bal mascat.2) (despre actori) A îmbrăca un costum corespunzător rolului dat.	/<fr. se costumer
COSTUMIER	COSTUMIÉR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană însărcinată cu confecționarea și păstrarea costumelor la un teatru.	/<fr. costumier
COȘ I	COȘ I ~uri	<i>n.</i>	1) Obiect împletit din papură, nuiiele etc., cu sau fără torți, de diferite forme și mărimi, servind la transportarea sau păstrarea unor obiecte. • A arunca (sau a da) ceva la ~ a se debarasa de ceva netrebuincios; a arunca ceva ca fiind lipsit de valoare.2) Conținutul unui obiect de acest fel. Un ~ de mere.3) Îngrăditură din nuiiele pentru prins pește; coteț.4) Parte a unui autocamion, în formă de cutie, în care se pune în-cărcătura; benă. ~ul camionului.5) (la casele de locuit, fabrici, vapoare etc.) Canal vertical de evacuare a fumului sau a gazelor din sobe sau din cuptoare, ridicat la o anumită înălțime. ~ul locomotivei. ~ul navei.6) (la trăsurile) Acoperământ pliabil care se întinde pentru a feri pasagerii de intemperii.7) (la mori) Ladă în care se toarnă grăunțele de măcinat.8) (la batoze) Pâlnie în care se introduc snopii pentru a fi treierate.9) (la teascuri) Îngrăditură din stîngii rare în care se încarcă strugurii zdrobiți.10) (la baschet) Plasă fixată pe un cerc metalic, prin care trebuie trecut mingea.11) anat. Cavități a corpului în care se află principalele organe ale sistemului respirator și circulator.	/<sl. koši
COȘ II	COȘ II ~uri	<i>n.</i>	Bubă purulentă care se formează uneori pe față sau pe corp, ca urmare a inflamației glandei sebacee.	/<lat. cossus
COȘAR I	COȘĂR I ~e	<i>n.</i>	1) Loc îngrădit pentru închiderea animalelor; ocol; țarc.2) Construcție cu pereții din nuiiele împletite sau din scânduri bătute rar, pentru păstrarea porumbului în știuleți; pățul; porumbar; sâsâiac; leasă.	/<bulg., sb. košara
COȘAR II	COȘĂR II ~i	<i>m.</i>	Lucrător specializat în curățarea coșurilor de funingine.	/coș + suf. ~ar
COȘAR III	COȘĂR III ~i	<i>m.</i>	Persoană care face coșuri.	/coș + suf. ~ar
COȘARCĂ	COȘ//ĂRCĂ ~arci	<i>f.</i>	Coș mare împletit din nuiiele.	/coșar + suf. ~că
COȘAVĂ	COȘĂV//Ă ~e	<i>f.</i>	Vânt rece care bate, cu viteză mare, primăvara, dinspre munții Alpii.	/Orig. nec.
COȘAVERAJ	COȘĂVERĂJ ~e	<i>n.</i>	Raport între punctele marcate și cele primite la jocul de baschet.	/Orig. nec.
COȘĂRIE	COȘĂRIE	<i>f. rar</i>	1) Meseria coșarului. 2) Loc unde se fac sau se vând coșuri.	/coș + suf. ~ărie
COȘCIUG	COȘCIÚ//G ~e	<i>n.</i>	Ladă de formă specială în care se pune mortul pentru a fi înmormântat; raclă; sicriu.	/<sl. kovuțegu
COȘCODAN	COȘCODÁN ~i	<i>m. rar</i>	1) Specie de maimuțe cu coadă lungă.2) iron. Om urât.	/<ucr. kořkodan

COȘCOGEA	COȘCOGEĂ	<i>adj. invar. pop.</i>	Care este foarte mare; coșcogeamite.	/<turc. koskoca
COȘCOGEAMITE	COȘCOGEĂMITE	<i>adj. invar. pop.</i>	Care este foarte mare; coșcogea.	/<bulg. koš-kołamiti
COȘCOV	CÓȘCOV ~ă (~i, ~e)		(despre pereți) Care are tencuială cojită; cu tencuiala cojită.	/cf. rus. koțkovaty
COȘCOVEALĂ	COȘCOV//EĂLĂ ~eli	<i>f.</i>	Parte coșcovită a unei suprafețe.	/a se coșcovi + suf. ~eală
A SE COȘCOVI	A SE COȘCOV//Î pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	(despre vopsea, tencuială, furnire de pe mobilă etc.) A se desprinde (de pe o suprafață) prin umflare; a se scoroji; a se coji; a se coși.	/Din coșcov
COȘENILĂ	COȘENÎL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Insectă din care se extrage carminul sau cârmăzul.2) Materie colorantă, de un roșu-intens, obținută din gogoșile acestei insecte; carmin; cârmăz.	/<fr. cochenille
A SE COȘI	A SE COȘ//Î se ~ește	<i>intrans. pop.</i>	1) (despre piele) A se bășica în urma unei lovituri.2) (despre vopsea, tencuială etc.) A se desprinde (de pe o suprafață) prin umflare; a se scoroji; a se coji; a se coșcovi.	/Din coș
COȘMAR	COȘMĂR ~uri	<i>n.</i>	1) Vis urât și apăsător.2) fig. Grijă mare și obsedantă.	/<fr. cauchemar
COȘNIȚĂ	CÓȘNIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Coș de dimensiuni mijlocii, cu o toartă sau două, folosit pentru cumpărături sau alte lucruri mărunte. • Bani de (sau pentru) ~ bani prevăzuți pentru cumpărături alimentare zilnice.2) Stup primitiv împletit din lozie, papură sau paie.	/<sl. košinica
COȘOLINĂ	COȘOLÍN//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	Hrană pentru vite, constând din cereale (ovăz, orz etc.) cosite de verzi.	/<ucr. košelyna
COȘTEREAȚĂ	COȘTER//EĂȚĂ ~ește	<i>f.</i>	Adăpost pentru gaini, porci.	/cf. rus. kušta, ucr. kuța
COT I	COT I coâte	<i>n.</i>	1) Articulație dintre braț și antebraț.2) Parte exterioară a acestei articulații. • ~ la ~ cu cineva alături de cineva; împreună. A da din coate a) a împinge pe cei din jur pentru a-și asigura trecerea; b) a acționa energic, dar fără scrupule, pentru a-și atinge scopul. A-și da coate (sau a-și da cu ~ul) unul altuia a împinge cu cotul pentru a atrage atenția asupra unui lucru sau a unei vorbe.3) Partea din afară a mânecii care acoperă această articulație. • A-și roade coatele (pe băncile școlii) a-și face timp îndelungat învățătura.	/<lat. cubitus
COT II	COT II ~uri	<i>n.</i>	1) (la drumuri, ape curgătoare etc.) Loc unde se face o schimbare de direcție; cotitură. ~ul gârlei. • A vorbi fără ~uri a spune fără ocolișuri. A ști toate ~urile a cunoaște toate subtilitățile.2) Partea încovoiată a unei țevi sau a unui burlan.	/<lat. cubitus
COT III	COT III coți	<i>m. înv.</i>	Veche unitate de măsură pentru lungimi egală cu aproximativ 60 cm. • A scoate limba de-un ~ a) a se sufoca de oboseală; b) a depune eforturi ce depășesc propriile puteri.	/<lat. cubitus

A COTA	A COT//Ă ~éz		1. tranz. 1) A însemna cu cote; a numerota conform unei anumite ordini.2) (cursul la bursă al acțiunilor, titlurilor de creanță etc.) A stabili pornind de la valoarea reală și de la valoarea de piață.3) fig. (persoane) A trata cu considerație; a aprecia; a considera; a respecta; a stima; a prețui.4) (dimensiuni ale unor obiecte) A marca pe un desen tehnic.2. intranz. (despre hârtii de valoare, acțiuni etc.) A avea o anumită valoare la bursă.	/<fr. coter
COTANGENTĂ	COTANGÉNT//Ă ~e	<i>f.</i>	mat. Funcție trigonometrică a unui unghi, egală cu tangenta unghiului complementar.	/<fr. cotangente
COTAR	COTÁR ~i	<i>m.</i>	Specie de fluturi ale căror omizi distrug pomii fructiferi.	/cot + suf. ~ar
COTARLĂ	COTÁRL//Ă ~e	<i>f.</i>	fam. Câine jigărit care trezește milă și repulsie; potaie; javră; jigodie; jigăraie.	/Orig. nec.
COTĂ	CÓT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Contribuție bănească la o acțiune comună; cotizație.2) Cifra care indică o dimensiune pe un desen sau o diferență de nivel dintre două puncte.3) mat. A treia coordonată carteziană.4) topogr. Altitudine indicată pe o hartă. ~ absolută. ~ relativă. • ~a apelor nivelul unei ape curgătoare.5) Indice în litere sau în cifre care arată locul ocupat de o carte, revistă, document etc. într-o bibliotecă. [G.-D. cotei]	/<fr. cote
COTCODAC	COTCODÁC	<i>interj.</i>	(se folosește, de obicei repetat, pentru a imita strigătul găinii după ce s-a ouat).	/Onomat.
A COTCODĂCI	A COTCODĂC//Î ~ésc	<i>intrans.</i>	1) (despre găini) A scoate sunete caracteristice speciei (după ce s-au ouat); a face „cotcodac-cotcodac”.2) fig. (despre persoane) A vorbi mult și fără rost; a pălăvrăgi; a trăncăni; a flecări.	/Din cotcodac
COTEI	COTÉI ~	<i>m.</i>	Câine de talie mică, cu picioarele scurte. • A umbla ca un ~ a intra în voie la toți.	/<sl. koteli
COTENEATĂ	COTENEÁȚ//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	Adăpost pentru păsări, porci sau câini făcut din scânduri.	/cot[et] + suf. ~eneată
COTERIE	COTERÍ//E ~i	<i>f.</i>	Grup de persoane unite în scopuri reprobabile; clică; gașcă. Spirit de ~.	/<fr. coterie
COTET	COTÉT ~e	<i>n.</i>	1) Adăpost, din scânduri sau din piatră, pentru păsări, porci etc.2) Îngrăditură din nuiele pentru prins pește.	/<sl. kotici
A COTI	A COT//Î ~ésc		1. intranz. 1) (despre ape curgătoare, drumuri etc.) A face un cot; a lua altă direcție.2) (despre ființe sau vehicule) A-și schimba direcția inițială, luând-o într-o parte; a face o cotitură; a întoarce; a cârni.2. tranz. 1) A îndrepta în altă direcție.2) (persoane) A conduce pe un drum cu multe cotituri.3) rar A înghionti cu cotul pentru a-și face loc.	/Din cot
A SE COTI	A SE COT//Î mă ~ésc	<i>intrans.</i>	rar A-și face semn (concomitent) cu cotul.	/Din cot
COTIDIAN I	COTIDI//ÁN I ~ănă (~éni, ~éne)		Care se face în fiecare zi; de fiecare zi; zilnic; curent. [Sil. -di-an]	/<fr. quotidien, lat. quotidianus
COTIDIAN II	COTIDI//ÁN II ~éne	<i>n.</i>	Gazetă care apare în fiecare zi. [Sil. -di-an]	/<fr. quotidien, lat. quotidianus

COTIGAR	COTIGĂR ~i	<i>m.</i>	Persoană care transportă greutatea cu cotiga.	/cotigă + suf. ~ar
COTIGĂ	COTÍ//GĂ ~gi	<i>f.</i>	1) Cărucior (cu două roți) folosit pentru transportul unor încărcături ușoare; telegă.2) Ansamblu tehnic constând din două roți inegale pe care se sprijină grindeiul plugului.3) înv. Car de război. [G.-D. cotigii]	/<ucr. kotyha
COTILEDON	COTILED//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Parte componentă a embrionului plantelor cu semințe, care servește la hrănirea plantei imediat după încolțire.2) anat. Fiecare dintre cei doi lobi ai placentei.	/<fr. cotylédone
COTILEDONAT	COTILEDONÁ//T ~tă (~ti, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre plante) Care are cotiledoane.	/<fr. cotylédoné
COTILEȚ	COTILÉȚ ~i	<i>m. reg.</i>	1) Material de construcție, în formă de paralelipiped, făcut din lut amestecat cu paie; chirpici.2) Bloc de piatră moale tăiat în carieră și folosit la construcții.	
A COTILI	A COTIL//Í ~ésc	<i>tranz. reg.</i>	1) A da de-a rostogolul; a rostogoli.2) A umbla prin locuri cu multe coturi.	/<sb. kotyljati
A SE COTILI	A SE COTIL//Í mă	<i>intrans.</i>	reg. (despre ființe) A merge agale, legănându-se.	/<sb. kotyljati
COTILION	COTILI//ÓN ~oáne	<i>n. inv.</i>	1) Dans de bal cu ritm de marș și figuri variate.2) Melodie după care se execută acest dans. [Sil. -li-on]	/<fr. cotillon
COTITURĂ	COTITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) (la drumuri, ape curgătoare etc.) Loc unde se face o schimbare de direcție; cot.2) fig. Transformare esențială în desfășurarea unei acțiuni, a unui eveniment etc. Moment de ~.	/a coti + suf. ~tură
A COTIZA	A COTIZ//Á ~éz	<i>intrans.</i>	A plăti o cotizație.	/<fr. cotiser
COTIZAȚIE	COTIZĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Sumă fixă de bani, plătită periodic de membrii unei organizații sau asociații.2) Contribuție bănească la o acțiune comună; cotă. [Art. cotizația; G.-D. cotizației; Sil. -ti-e]	/<fr. cotisation
COTLET	COTLÉT ~e	<i>n.</i>	1) Bucată de carne de vită sau de porc, tăiată din regiunea intercostală; antricot; costiță.2) Friptură din asemenea carne.	/<fr. côtelette
COTLON	COTL//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Cuptor țărănesc de vară.2) Adâncitură, special făcută în pereții caselor țărănești, care servește ca loc de păstrare a obiectelor de uz casnic; ocnită; cotruță. 3) Loc dosit; ascunziș.4) Gaură în malul unui râu sub nivelul apei.5) Scobitură orizontală săpată de oameni într-un mal de lut.	/<ung. katlan
COTOI	COTÓI ~	<i>m.</i>	Mascul al pisicii; motan; pisoi; cotoșman. • A avea ochi de ~ a avea privirea vicleană. A umbla ca un ~ a nu se ocupa cu nimic serios; a hoinări. [Sil. co-toi]	/cot + suf. ~oi
COTONOG	COTON//ÓG ~oágă (~ógi, ~oáge)	<i>și substantiv</i>	(despre ființe) Care este infirm de un picior; care merge șchiopătând; șchiop; șontorog.	/<ucr. kuternoha
A COTONOGI	A COTONOG//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	(ființe) A face să devină cotonog; a lovi tare peste picioare.	/Din cotonog
COTOR	COT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	1) (la plante) Tulpină care susține frunzele, florile și fructele.2) Partea de jos a tulpinii. ~orul viței de vie.3) (la chitanțiere) Parte rămasă după ruperea foilor detașabile.4) (la cărți, registre, caiete etc.) Parte laterală unde se leagă foile.5) (la fructe, legume) Mijloc tare; cocean.	/Orig. nec.

COTORÂT	COTORÂT ~uri	<i>n.</i>	Operație agrotehnică constând în înlăturarea sistematică a rădăcinilor și a lăstarilor porniți din tulpina subterană a butucului de viță de vie.	/a coborî + suf. ~ât
A COTORÎ	A COTOR// ~ăsc	<i>tranz.</i>	(butuci de viță de vie) A săpa în jur și a tăia rădăcinile superficiale.	/Din cotor
COTOROANȚĂ	COTOROÂNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Babă urâtă și rea; baborniță.2) folc. Babă care se ocupă cu vrăjitul; vrăjitoare.	/Orig. nec.
A COTROBĂI	A COTROBĂ//Î ~iesc	<i>intrans.</i>	A răscoli peste tot, căutând cu râvnă; a scotoci; a scociori; a scormoni. [Sil. -bă-i]	/Orig. nec.
A COTROPI	A COTROP//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (teritorii, țări) A ocupa prin violență; a lua în stăpânire cu forța; a invada.2) fig. A cuprinde din toate părțile; a învălui; a învălura; a împresura; a înfășura.	/Orig. nec.
COTROPITOR	COTROPIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	Care cotropește; năvălitor; inva-dator.	/a cotropi + suf. ~tor
COTRUȚĂ	COTRÚȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Vatră mică.2) Adâncitură special făcută în pereții caselor țărănești care servește ca loc de păstrare a obiectelor de uz casnic; ocnită; nișă; cotlon.	/<ung. kotroc
COTURN	COTÚRN ~i	<i>m.</i>	Încălțăminte cu talpă groasă de lemn, purtată de actorii teatrului antic grecesc și roman.	/<fr. cothurne, lat. cothurnus
COȚCAR	COȚCÁR ~i	<i>m.</i>	Persoană necinstită, care înșală pe alții, profitând de naivitatea și credulitatea lor; potlogar; șarlatan; escroc; impostor.	/coțcă + suf. ~ar
COȚCĂ	CÓȚCĂ	<i>f.</i>	reg. Faptă de coțcar; șarlatanie; potlogărie; escrocherie; impostură.	/<sb. kocka
COȚCĂRIE	COȚCĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	Faptă de coțcar; șarlatanie; potlogărie; escrocherie; impostură. [Art. coțcăria; G.-D. coțcăriei; Sil. -ri-e]	/coțcar + suf. ~ie
COȚOFANĂ	COȚOF//ÁNĂ ~éne	<i>f.</i>	Pasăre cu aripi scurte și coadă lungă, cu pene negre pe piept și albe pe aripi, foarte gălăgioasă și hrăpăreață.	/cf. ucr. kucohvostyp
COVALENȚĂ	COVALÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Legătură chimică realizată de una sau de mai multe perechi de electroni.	/<germ. Kovalenz, fr. covalence
COVAȘĂ	COVÁȘĂ	<i>f. inv.</i>	Mâncare pregătită din făină de porumb sau de secară, muiată cu apă caldă și lăsată să dospească.	/<sl. kvaša
COVATĂ	COV//ÁTĂ ~éți	<i>f.</i>	1) reg. Vas lunguiet de lemn folosit la plămăditul pâinii, spălatul rufelor etc.; albie; copaie. • A băga pe cineva sub ~ a-și demonstra superioritatea asupra cuiva; a întrece net pe cineva.2) Ladă de lemn în care curge făina la moară.	/<turc. kovata, kuvata
COVĂSEALĂ	COVÁS//EÁLĂ ~éli	<i>f.</i>	Lapte prins sau covăsit întrebuințat pentru fermentarea laptelui dulce.	/a covăsi + suf. ~eală
A COVĂSI	A COVÁS//Î ~esc	<i>tranz.</i>	(lapte dulce) A face să fermenteze, adăugând smântână sau lapte prins.	/<bulg. kvasja, sb. kvasiti
A COVÂRȘI	A COVÂRȘ//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) A depăși cu mult (din punctul de vedere al dimensiunii, cantității etc.).2) rar A bate într-o luptă sau într-o întrecere; a birui; a învinge; a bate.	/cu + vârf

COVÂRȘITOR	COVÂRȘIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		Care covârșește; mai mare ca număr sau ca forță; copleșitor. Eveniment ~.	/a covârși + suf. ~tor
COVELINĂ	COVELÍNĂ	<i>f.</i>	Sulfură naturală de cupru.	/ <i><fr. covelline, it. covellina</i>
COVERCOT	COVERCÓT ~uri	<i>n.</i>	Stofă cu țesătura dea-să și legătura în diagonală, întrebuințată pen-tru confecționarea hainelor.	/ <i><engl. cover-coat</i>
COVERTĂ	COVÉRT//Ă ~e	<i>f.</i>	Punte superioară a unei nave; punte de manevră.	/Orig. nec.
COVILTIR	COVILTÍR ~e	<i>n.</i>	Acoperiș de căruță constând dintr-un schelet de nuiele peste care se întinde o rogojină sau o pânză groasă.	/ <i><fr. couverture</i>
COVOR	COV//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	1) Țesătură groasă, confecționată din fibre naturale sau sintetice, cu desene multicolore, cu care se împodobesc încăperile sau care se așterne pe podea.2) Strat superficial de asfalt aplicat peste un pavaj; îmbrăcămintă rutieră.	/ <i><ucr. kovior, rus. kover</i>
COVRIG	COVRÍ//G ~gi	<i>m.</i>	Produs de panificație în formă de inel. • A se face ~ a se încovoia (de frig, de durere etc.). A ajunge (sau a ieși) la ~gi a sărăci peste măsură. A scoate pe cineva la ~gi a ruina pe cineva; a-l aduce la sapă de lemn.	/ <i><bulg. kovrig</i>
COVRIGAR	COVRIGÁR ~i	<i>m.</i>	1) Persoană specializată în prepararea covrigilor.2) Vânzător de covrigi.3) depr. pop. Persoană cu ocupație neserioasă.	/covrig + suf. ~ar
COVRIGĂRIE	COVRIGĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Brutărie unde se fac covrigi.2) Magazin de covrigi.3) depr. pop. Acțiune neserioasă și necinstită. [Art. covrigăria; G.-D. covrigăriei; Sil. -ri-e]	/covrig + suf. ~ărie
COVRU	CÓVRU ~ri	<i>n. reg.</i>	1) Adăpost subteran, pe care și-l sapă unele animale sălbatice; vizuină, bârlog.2) fig. Locuință primitivă; colibă.	/cf. rus. krov
COW-BOY	COW-BOY [pr.: cáu-	<i>m.</i>	Păzitor de vite din fermele americane.	/Cuv. engl.
COXAL	COXÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de coapse; propriu coapselor. • Os ~ care formează scheletul șoldului; os iliac.	/ <i><fr. coxal</i>
COXALGIE	COXALGÍE	<i>f.</i>	1) Tuberculoză a articulației șoldului.2) Durere localizată în regiunea șoldului.	/ <i><fr. coxalgie</i>
COZ	COZ	<i>m.</i>	reg. (la jocul de cărți) Carte de joc care, conform convenției stabilite de jucători, are o valoare mai mare decât toate celelalte cărți; atu. • Frumoasă ~ deosebit de frumoasă; de o frumusețe fără pereche.	/ <i><turc. koz</i>
COZERIE	COZERÍ//E ~i	<i>f. livr.</i>	1) Conversație familiară, amicală.2) Expunere simplă a gândurilor. [Art. cozeria; G.-D. cozeriei; Sil. -ri-e]	/ <i><fr. causerie</i>
COZEUR	COZEUR [pr.: cozór]	<i>m.</i>	Persoană care știe să întrețină o conversație plăcută.	/ <i><fr. causeur</i>
COZONAC	COZONÁ//C ~ci	<i>m.</i>	Produs alimentar din aluat dospit, frământat cu lapte, ouă, unt, zahăr și mirodenii.	/cf. bulg. kuzunak
COZOROC	COZOR//ÓC ~oáce	<i>n.</i>	Partea anterioară a unui chipiu sau a unei șepci, care umbrește ochii și fața. • A ține mâna ~ a face mâna streășină la ochi.	/ <i><rus. kuzyriok</i>
CRAB	CRAB ~i	<i>m.</i>	Crustaceu marin cu zece picioare și carapacea aproape rotundă.	/ <i><fr. crabe</i>

CRAC	CRAC ~i	<i>m. pop.</i>	1) Piciorul omului de la coapsă până la călcâi.2) Fiecare dintre cele două părți ale pantalonilor.3) Fiecare braț al unui obiect ramificat.	/<bulg. krak
CRACAUER	CRACÁUER	<i>n.</i>	Salam semiafumat din carne de vită și de porc (cu slănină).	/<germ. Krakauer
CRACĂ	CRÁC//Ă crăci	<i>f.</i>	Ramură de copac; creangă. • A-și tăia ~a de sub picioare a-și crea singur o situație periculoasă printr-o acțiune nechibzuită.	/Din crac
CRACHELURĂ	CRACHELÚR//Ă ~i	<i>n.</i>	mai ales la pl. 1) Crăpătură fină care se ivește cu timpul pe suprafața tablourilor.2) Defect de glazură pe ceramica smălțuită.	/<fr. craquelure
CRAH	CRAH ~uri	<i>n.</i>	1) Criză economică acută manifestată prin devalorizarea banilor, căderea cursului acțiunilor, insolvabilitatea debitorilor etc.2) fig. Eșec complet; nereușită totală; fiasco; faliment.	/<germ. Krach
CRAI	CRAI ~	<i>m.</i>	1) înv. (în unele state feudale) Conducător absolut al țării; rigă; rege; monarh; suveran; împărat.2) fig. Bărbat ușuratic, care se ține de chefuri și de aventuri amoroase; craidon.3) reg. (la jocul de cărți) Figură care are imprimată pe ea chipul unui bărbat cu coroană; rege; popă.	/<sl. krali
CRAIDON	CRAIDÓN ~i	<i>m.</i>	Bărbat ușuratic, care se ține de chefuri și de aventuri amoroase; crai. [Sil. crai-don]	/Din crai
CRAILÂC	CRAILÂC ~uri	<i>n. pop.</i>	Comportare caracteristică unui crai; desfrânare.	/crai + suf. ~lâc
CRAINIC	CRÁINI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>m. și f.</i>	1) înv. Persoană care aducea la cunoștința mulțimii poruncile suveranului sau ale autorităților; vestitor.2) Persoană care citește informațiile, comunicările oficiale, anunță programul la un post de radio sau de televiziune; spicher.	/<ucr. krajnik
GRAMĂ	CRÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	Clădire la o vie, unde se prepară și se păstrează vinul și uneltele de lucru.	/cf. sb. krama
CRAMPĂ I	CRÁMP//Ă I ~e	<i>f. med.</i>	1) Contracție violentă, involuntară și sacadată a mușchilor; spasm; convulsie.2) la pl. Durere gastrică provocată de contracția mușchilor pereților stomacali. [G.-D. crampei]	/<fr. crampe
CRAMPĂ II	CRÁMP//Ă II ~e	<i>f.</i>	Unealtă în formă de târnăcop folosită de mineri.	/<fr. crampe
CRAMPON	CRAMP//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Cui de oțel cu care se fixează pe traverse șinele de cale ferată.2) Bucată mică de piele, cauciuc, lemn sau cuie de metal fixate pe talpa unor bocanci de sport pentru a împiedica alunecarea.3) Rădăcină adventivă a plantelor agățătoare, cu ajutorul căreia se agață de corpurile din apropiere.	/<fr. crampon
A SE CRAMPONA	A SE CRAMPON//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A se agața cu putere (ținându-se ca un crampon).2) fig. A sta cu fermitate pe aceleași poziții, fără a ceda.	/<fr. se cramponner
CRANIAN	CRANI//ÁN ~ână (~éni, ~éne)		Care ține de craniu; referitor la craniu. Os ~. [Sil. -ni-an]	/<fr. cranien
CRANIOMETRU	CRANIOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument cu care se măsoară dimensiunile cutiei craniene. [Sil. -ni-o-]	/<fr. craniometre
CRANIOTE	CRANIÓTE	<i>f.</i>	pl. Animale care au craniu. [Sil. -ni-o-]	/Din craniu
CRANIOTOM	CRANIOTÓM ~e	<i>n.</i>	Instrument chirurgical folosit la operațiile de craniotomie. [Sil. -ni-o-]	/<fr. craniotome

CRANIOTOMIE	CRANIOTOMÍE	<i>f.</i>	Disecție a craniului.	/<fr. craniotomie
CRANIU	CRÁNI//U ~i	<i>n.</i>	(la om și la animalele vertebrate) 1) Ansamblu de oase ale capului; țeastă.2) Schelet al capului descărnat.	/<lat. cranium, fr. crâne
CRANȚ	CRANȚ	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda zgomotul produs la strivirea unui obiect sau corp tare).	/Onomat.
CRAP	CRAP ~i	<i>m.</i>	Pește mare dulcicol cu corpul lat și gros, având culoare brună-verzuie și două perechi de mustăți în jurul gurii. ~ oglindă. ~ solzos.	/<bulg., sb. krap
CRAS	CRA//S ~să (~și, ~se)	<i>livr.</i>	Care este sub orice nivel; extrem (în sens negativ). Prostie ~să. Ipocrizie ~să.	/<fr. crasse
CRATER	CRÁTER ~e	<i>n.</i>	1) Depresiune situată în partea superioară a unui vulcan, prin care se revarsă lava în timpul erupțiilor.2) Adâncitură circulară pe suprafața unor planete. ~ lunar. [Acc. și cratér]	/<fr. cratere
CRATIMĂ	CRÁTÍM//Ă ~e	<i>f.</i>	Semn grafic folosit pentru a marca pronunțarea împreună a două cuvinte sau împărțirea cuvintelor în silabe; liniuță de unire. [G.-D. cratimei]	/<ngr. kratima
CRATIȚĂ	CRÁTIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Vas de metal, de formă rotundă, cu două toarte, în care se fierbe sau se prăjește mâncarea. [G.-D. cratiței]	/Orig. nec.
CRAUL	CRÁUL	<i>n.</i>	Stil rapid de înot, cu fața în apă, mișcarea de rotație a brațelor fiind însoțită de o mișcare forfecată a picioarelor.	/<engl., fr. crawle
A CRAVAȘA	A CRAVAȘ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A bate cu cravașa.	/<fr. cravacher
CRAVAȘĂ	CRAVÁȘ//Ă ~e	<i>f.</i>	Vărguță flexibilă de piele sau îmbrăcată în piele cu care călăreții îndeamnă caii la mers; biciușcă.	/<fr. cravache
CRAVATĂ	CRAVÁT//Ă ~e	<i>f.</i>	Accesoriu de îmbrăcăminte confecționat dintr-o bucată de țesătură mai lată la un capăt și mai îngustă la celălalt, care se înnoadă la gât.	/<fr. cravate
CRĂCANĂ I	CRĂCÁN//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Băț lung, bifurcat la un capăt, având diferite întrebuințări.2) Ra-mă de fier, în formă de cerc, având trei picioare pe care se pune ceva la fiert; pirostrie.3) Unealtă improvizată din trei bețe lungi, unite sus, așezate în formă de piramidă, de care se atârnă deasupra focului un vas în care se fierbe ceva.4) Capră de tăiat lemne.	/crac + suf. ~ană
CRĂCANĂ II	CRĂCÁN//Ă II ~e	<i>f.</i>	1) Varietate de viță de vie, având struguri cu boabe mari, albe sau negre.2) Vin din astfel de struguri.	/crac + suf. ~ană
A SE CRĂCĂNA	A SE CRĂCÁN//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	(despre ființe) A-și desface picioarele în lături (luând o poziție neestetică).	/Din crăcană
CRĂCĂNAT I	CRĂCĂNÁT I	<i>adv.</i>	Cu picioarele desfăcute. A merge ~.	/v. a se crăcăna
CRĂCĂNAT II	CRĂCĂNÁ//T II ~tă (~ți, ~te)	<i>pop.</i>	1) v. A SE CRĂCĂNA.2) Care are picioarele curbate în afară.3) (despre picioare) Care sunt curbate în afară.	/v. a se crăcăna
CRĂCIUN	CRĂCIÚN ~uri	<i>n.</i>	1) Sărbătoare creștină, simbolizând nașterea lui Isus Hristos.2): Moș Crăciun personaj mitic despre care copiii cred că le aduce daruri în noaptea acestei sărbători.	/<lat. creatio, ~onis

CRĂCOS	CRĂC//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		Care are multe crăci; crengos; rămuros.	/cracă + suf. ~os
CRĂIASĂ	CRĂ//IĂSĂ ~iése	<i>f. inv.</i>	Sotie de crai; îm-părăteasă. [G.-D. crăiesei; Sil. cră-ia-]	/crai + suf. ~easă
CRĂIE	CRĂ//E ~i	<i>f. inv. folc.</i>	Stat condus de un crai; împărăție. [Sil. cră-i-e]	/crai + suf. ~ie
CRĂIESC	CRĂ//IÉSC ~iască		Care ține de crai; propriu crailor. [Sil. cră-iesc]	/crai + suf. ~esc
CRĂIEȘTE	CRĂIEȘTE	<i>adv. folc.</i>	În felul crailor.	/crai + suf. ~ește
CRĂIȘOR	CRĂIȘOR ~i	<i>m.</i>	(diminutiv de la crai) Fiu de crai. [Sil. cră-i-]	/crai + suf. ~ișor
CRĂIȚĂ	CRĂIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la crăiasă) 1) Fiică a craiului.2) Plantă erbacee din familia compozitelor, cu flori galbene-portocalii, cu miros puternic; vâzdoagă.3) Ciupercă comestibilă cu pălăria purpurie pe deasupra și galbenă-aurie pe dedesubt. [Sil. cră-i-]	/crai + suf. ~iță
A CRĂNȚANI	A CRĂNȚĂN//Î ~esc	<i>intrans.</i>	A produce un sunet caracteristic fărâmițind cu dinții ceva tare și uscat.	/cranț + suf. ~ăni
A CRĂPA	A CRĂPĂ crăp		1. tranz. 1) (obiecte) A desface printr-o tăietură adâncă și lungă; a spinteca.2) (uși, ferestre, ochii etc.) A deschide puțin.2. intrans. 1) (despre învelișuri, textile, haine) A se rupe parțial prin întindere; a pocni; a plesni.2) (despre obiecte de piele, buze etc.) A căpăta crăpături (din cauza gerului, vântului, căldurii etc.); a plesni. • Crapă lemnele (sau pietrele) de ger e ger mare. A-i crăpa (sau plesni) cuiva obrazul de rușine a fi cuprins de o rușine mare; a-i fi foarte rușine.3) (despre muguri, boboci) A începe să se desfacă; a se despica.4) depr. A înceta de a mai trăi; a se stinge din viață; a muri; a răposa; a deceda.5) pop. A mânca repede și cu lăcomie; a înfuleca.	/<lat. crepare
A SE CRĂPA	A SE CRĂPĂ se crăpă	<i>intrans.</i>	: ~ de ziuă a se ivi zorile; a se zori.	/<lat. crepare
CREPĂT	CREPĂT	<i>n. pop.</i>	depr. Preparat culinar care servește drept hrană.	/v. a crăpa
CRĂPĂTURĂ	CRĂPĂTŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Plesnătură în-gustă; fisură.2) Spațiu îngust între o fereastră sau o ușă și tocul ei.	/<lat. crepatura
CRĂPĂCIOS	CRĂPĂCI//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)	<i>pop.</i>	Care are suprafața crăpată.	/a crăpa + suf. ~ăcios
A CRĂCNI	A CRĂCN//Î ~esc	<i>intrans.</i>	A-și exprima nemulțumirea cu voce slabă și nedeslușit; a protesta murmurând.	/cârc + suf. ~ni
CRÂMPEI	CRÂMPÉ//I ~ie	<i>n.</i>	Bucată dintr-un întreg; frântură; fragment. ~ de frază. [Sil. crâm-pei]	/sl. kronpu
A CRÂMPOȚI	A CRÂMPOT//Î ~esc	<i>tranz. reg.</i>	1) (obiecte) A tăia la nimereală în bucăți mărunte; a ciopârți; a ciocârți.2) A mânca puțin, luând de ici, de colo câte o bucatăică.	/Orig. nec.
CRÂNCEN I	CRÂNCEN I	<i>adv.</i>	Cu violență.	/<sl. krontina
CRÂNCEN II	CRÂNCEN II ~ă (~i, ~e)		Care este caracterizat prin înverșunare, prin cruzime; plin de violență; violent; crunt.	/<sl. krontina
CRÂNG	CRÂNG ~uri	<i>n.</i>	1) Pădurice tânără.2) Loc acoperit cu tufe.	/<sl. krongu
A CRÂȘCA	A CRÂȘCĂ crâșc	<i>intrans. pop.</i>	1) A con-tracta cu putere fălcile, producând cu dinții un scârțait specific; a scrâșni.2) (despre zăpada înghețată) A produce un zgomot ascuțit și strident la apăsare (sub picioare); a scârțâi.	/Onomat.

A CREA	A CREÁ creéz	<i>tranz.</i>	1) A realiza prin efort fizic sau intelectual; a face.2) A produce în urma unui efort (intelectual sau fizic) susți-nut; a plăsmui; a realiza. • ~ un rol a inter-pretă cu multă pricepere și originalitate un rol. [Sil. cre-a]	/<fr. créer, lat. creare
CREANGĂ	CREÁNGĂ crengi	<i>f.</i>	1) Ramură de copac; cracă.2) fig. Ramură a unei familii. [G.-D. crengii]	/<bulg. granka
CREANȚĂ	CREÁNTȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Drept al creditorului de a cere debitorului executarea unei obligații.2) Act care certifică acest drept. [G.-D. crean-ței; Sil. cre-an-]	/<fr. créance
CREANTIER	CREANȚIÉR ~i	<i>m.</i>	Persoană care are de primit bani de la un datornic. [Sil. -ți-er]	/creanță + suf. ~ier
CREASTĂ	CREÁST//Ă créste	<i>f.</i>	1) Excrescență cornoașă roșie sau smoc de pene de pe capul unor păsări.2) Partea cea mai de sus a unui munte, a unei case, a unui val de apă etc. ~a dealului. [G.-D. crestei; Sil. creas-]	/<lat. crista
CREATINĂ	CREATÍNĂ	<i>f.</i>	(la om și la animale) Substanță proteică care intră în componența mușchilor, având rol important în metabolismul contracției musculare. [Sil. cre-a-ti-]	/<fr. créatine
CREATIVITATE	CREATIVITÁTE	<i>f.</i>	Capacitate de a crea, de a produce valori. [Sil. cre-a-]	/<fr. créativité
CREATOR I	CREAT//ÓR I ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>și substantiv</i>	Care creează; care plăsmuiește ceva. Muncă ~oare. Spirit ~. [Sil. cre-a-]	/<fr. créateur, lat. creator
CREATOR II	CREATÓR II ~i	<i>m.</i>	(în religia creștină) Ființă înzestrată cu puteri supranaturale care a creat lumea; Dumnezeu; demiurg; divini-tate. [Sil. cre-a-]	/<fr. créateur, lat. creator
CREATURĂ	CREATÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) peior. Ființă înzestrată cu facultatea de a simți și de a se mișca; vietate; făptură; viețuitoare; animal.2) fam. Persoană care trezește neîncredere; om suspect; individ. [Sil. cre-a-]	/<fr. créature, lat. creatura
CREAȚIE	CREÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Proces de a crea. 2) Obiect creat. ~ artistică. ~ literară. • ~ populară operă artistică creată de popor. [Art. creația; G.-D. creației; Sil. -ți-e]	/<fr. création, lat. creatio, ~onis
CREAȚIONISM	CREAȚIONÍSM		Concepție teologică potrivit căreia lumea a fost creată de Dumnezeu.	/<fr. créationisme
A CREDE	A CRÉDE cred		1. tranz. 1) A accepta ca fiind adevărat sau posibil. ~ cele spuse. • Cred și eu se înțelege de la sine.2) (de regulă, urmat de o completivă) A găsi de cuviință; a socoti; a considera; a gândi.3) A prețui printr-o judecată favorabilă; a considera; a socoti; a aprecia. Acest semn îl credem de bun augur.4) (persoane) A trata cu îngăduință, cunoscând situația; a înțelege.2. intranz. 1) A avea (toată) nădejdea; a se încrede.2) A avea o anumită credință religioasă; a fi credincios.	/<lat. credere
A SE CREDE	A SE CRÉDE mă cred	<i>intrans.</i>	A avea o părere exagerată despre calitățile proprii; a fi încrezut.	/<lat. credere
CREDIBIL	CREDÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care pare a fi adevărat și inspiră încredere; verosimil; plauzibil.	/<lat. credibilis
CREDINCIOS	CREDINCI//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		1) Care manifestă un atașament constant; caracterizat prin statornicie în convingeri; fidel; devotat; cinstit.3) și substantival Care crede în Dumnezeu.	/credință + suf. ~os

CREDINȚĂ	CREDÎNȚĂ ~e	<i>f.</i>	1) Încredere deplină în adevărul unui lucru; convingere adâncă. ~ în succes. • Om de (bună) ~ persoană pe care te poți bizui; om în care poți avea încredere. A-și pune ~a în cineva (sau a se lăsa în ~a cuiva) a se încrede în cineva; a se bizui pe cineva. A-și mânca ~a a pierde încrederea tuturor.2) Devotament față de cineva sau ceva; fidelitate. A jura ~. ~ conjugală. 3) Formă a conștiinței sociale în care realitatea este reflectată și interpretată ca fiind dependentă de ființe și forțe supranaturale; confesiune; cult; religie. [G.-D. credinței]	/<lat. credentia
CREDIT	CRÉDIT ~e	<i>n.</i>	1) Operație bănească prin care creditorul acordă un împrumut debitorului.2) Sumă de bani acordată prin această operație.3) Parte din dreapta a unui cont unde se înregistrează sumele de bani.4) fig. Considerație de care se bucură cineva; trecere.	/<fr. crédit
A CREDITA	A CREDIT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (sume de bani, bunuri materiale) A da pe credit; a acorda prin credit.2) (sume de bani) A da pentru un timp (cu condiția restituirii); a împrumuta.3) (mărfuri) A vinde pe credit.4) (sume de bani, materiale) A înscrie în creditul unui cont.	/<fr. créditer
CREDITOR	CREDIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care ține de credite; propriu creditelor.3) și substantival Care dă credit.	/<fr. créateur
CREDO	CRÉDO	<i>n.</i>	1) Partea a treia a liturghiei catolice.2) Simbolul credinței creștine; crez.	/Cuv. lat.
CREDUL	CREDÚL ~ă (~i, ~e)		Care crede cu ușurință orice; naiv.	/<fr. crédule, lat. credulus
CREDULITATE	CREDULITÁTE	<i>f.</i>	Fel de a fi al omului credul.	/<fr. crédulité, lat. credulitas, ~atis
CREIER	CRÉIER ~i	<i>m.</i>	1) Organ central al sistemului nervos la om și la animale, aflat în cutia craniană; encefal. • ~ul mare parte a creierului care se află în regiunea anterioară și superioară a craniului. ~ul mic parte a creierului care se află în regiunea posterioară și inferioară a craniului; cerebel. A-și zbura (sau a-i zbura cuiva) ~ii a-și trage (sau a-i trage cuiva) un glonte în cap.2) Facultatea de a gândi; minte; judecată; rațiune; intelect.3) fig. Forță organizatorică și conducătoare a unei acțiuni.4): ~ii (sau ~ul) munților locurile centrale, înalte și greu accesibile ale munților [Sil. cre-ier]	/<lat. crebrum
CREIERAȘ	CREIERÁȘ ~i	<i>m. pop.</i>	(diminutiv de la creier) Creierul mic; cerebel. [Sil. cre-ie-]	/creier + suf. ~aș
CREION	CREI//ÓN ~oăne	<i>n.</i>	1) Bețișor de grafit sau plumbagină, închis, de obicei, într-un înveliș de lemn, într-un tub de metal sau de plastic, care servește la scris sau la desenat.2) Preparat cosmetic sau farmaceutic în formă de bețișor. [Sil. cre-ion]	/<fr. crayon
A CREIONA	A CREION//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (desene, ta-blouri, chipuri etc.) A executa în prealabil în linii generale (cu creionul).2) (portrete, personaje) A prezenta sumar, prin câteva trăsături caracteristice. [Sil. cre-io-]	/<fr. crayonner
CREIONAJ	CREIONÁJ ~e	<i>f.</i>	Desen în creion. [Sil. cre-io-]	/<fr. crayonnage

CREM	CREM	<i>adj. invar.</i>	Care este de culoarea untului; alb-gălbui.	/<fr. creme
CREMALIERĂ	CREMALIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Bară dințată care se angrenează cu o roată cilindrică dințată, folosită pentru transformarea mișcării circu-lare în mișcare rectilinie și invers. [Sil. -li-e-]	/<fr. crémailliere
CREMATORIU	CREMATÓRI//U ~i	<i>n.</i>	1) Construcție specială destinată incinerării morților.2) Cuptor pentru arderea gunoaielor. [Sil. -to-riu]	/<fr. crématoire
CREMAȚIUNE	CREMAȚIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Arderea morților în crematoriu; incinerare.2) Ardere, prefacere în cenușă. [Art. cremațiunea; G.-D. crema-țiunii; Sil. -ți-u-]	/<lat. crematio, ~onis
CREMĂ	CRÉM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Preparat culinar obținut printr-un amestec de lapte, ouă, zahăr, unt, vanilie și alte ingrediente, folosit ca desert sau la prepararea prăjiturilor.2) Produs cosmetic obținut din grăsimi, uleiuri și ingrediente; alifie.3): ~ de ghetă produs industrial pentru îngrijirea încălțămintei de piele.4) fig. Partea mai bună, mai de valoare din ceva: frunte.	/<fr. creme
CREMENE	CRÉMEN//E ~i	<i>f.</i>	1) Varietate de piatră foarte dură care, lovită cu un obiect de oțel, produce scântei.2) Bucată din această piatră folosită la scăpărat cu amnarul.	/<bulg. kremeni
CREMOMETRU	CREMOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument cu care se măsoară cantitatea de grăsimi din lapte.	/<fr. crémometre
CREMONĂ	CREMÓN//Ă ~e	<i>f.</i>	Dispozitiv metalic fixat la uși sau la ferestre servind la închiderea acestora.	/<fr. crémone
CREMOS	CREM//ÓS ~oasă (~ôși, ~oăse)		Care conține prea multă cremă.	/cremă + suf. ~os
CRENEL	CRENĚL ~uri	<i>n.</i>	1) Deschizătură îngustă în partea superioară a zidului unei cetăți sau a unui turn de apărare prin care se urmăreau mișcările dușmanilor și se trăgeau proiectile asupra lor.2) Deschizătură îngustă în parapetul unei tranșee sau în zidul unei fortificații, prin care se execută trageri cu arme automate.	/<engl. crenel, fr. créneau
CRENELAT	CRENELĂ//T ~tă (~ti,		(despre ziduri, clădiri) Care are creneluri; cu creneluri.	/<fr. crénelé
CRENGĂRIE	CRENGĂRIE	<i>f. rar</i>	1) Desiș de crengi.2) Mulțime de crengi. [Sil. -ri-e]	/creangă + suf. ~ărie
CRENGOS	CRENG//ÓS ~oasă (~ôși, ~oăse)		Care are multe crengi; rămușor; crăcos.	/creangă + suf. ~os
CRENVURȘT	CRENVŪRȘT ~i	<i>m.</i>	mai ales la pl. Cârnăcior subțire care se mănâncă fiert.	/<germ. Krenwürstchen
CREOFAG	CREOFÁ//G ~gă (~gi, ~ge)		Care se hrănește cu carne. [Sil. -cre-o-]	/<fr. créophage
CREOFAGIE	CREOFAGÍE	<i>f.</i>	Obişnuință de a se hrăni cu carne. [Sil. cre-o-fa-gi-e]	/<fr. créophagie
CREOL	CREÓL ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană albă născută în America Latină sau în alte colonii, urmașă a primilor colonizatori.2) Persoană născută din părinți de rase diferite. [Sil. cre-ol]	/<fr. créole
CREOLĂ	CREÓLĂ	<i>f.</i>	mai ales art. Limbă rezultată din contactul spaniolei, portughezei sau francezei cu un idiom indigen din America Latină, din Africa sau din altă parte a lumii. [Sil. cre-o-]	/<fr. créole

CREOLINĂ	CREOLÍNĂ	<i>f. chim.</i>	Lichid uleios obținut la distilarea cărbunelui de pământ, folosit ca antiseptic. [Sil. cre-o-]	/<fr. créoline
CREOZOT	CREOZÓT	<i>n. chim.</i>	Produs uleios obținut prin distilarea gudroanelor de lemn și folosit în industrie și medicină. [Sil. cre-o-]	/<fr. créosote
CREP I	CREP I	<i>n.</i>	1) Țesătură fină de lână sau de mătase, ușor încrețită. 2) Bucată din această stofă, de culoare neagră, care se prinde la haine în semn de doliu.	/<fr. crepe
CREP II	CREP II	<i>n.</i>	Cauciuc natural, alb-gălbui, din care se confecționează tălpi la încălțăminte.	/<fr. crepe
CREPDEȘIN	CREPDEȘIN	<i>n.</i>	Țesătură fină de lână sau de mătase, ușor încrețită; crep.	/<fr. crepe de Chine
CREPIDĂ	CREPÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	(la vechii greci și romani) Încălțăminte în formă de sandale.	/<fr. crépide, lat. crepida
CREPINĂ	CREPÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Placă metalică cu găuri care se fixează la capătul conductelor servind ca filtru.	/<fr. crepine
CREPITAȚIE	CREPITÁȚI//E ~i	<i>f. med.</i>	Zgomot produs de frecarea capetelor unor oase fracturate sau de pătrunderea aerului în plămânii bolnavi. [Art. crepitația; G.-D. crepitației; Sil. -ți-e]	/<fr. crépitation
CREPON	CREPÓN ~uri	<i>n.</i>	Țesătură cu crețuri sau cu bobite în relief.	/<fr. crépon
CREPONAT	CREPONÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre țesături sau hârtie) Care are aspect de crepon.	/crepon + suf. ~at
CREPUSCUL	CREPÚSCUL ~e	<i>n.</i>	1) Perioadă de timp dintre apusul soarelui și lăsarea nopții; amurg. 2) Lumină difuză care se răspândește înainte de răsăritul sau după asfințitul soarelui (când se îngână ziua cu noaptea); auroră. 3) fig. Perioadă de declin.	/<fr. crépuscule, lat. crepusculum
CREPUSCULAR	CREPUSCULÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de crepuscul; propriu crepusculului.	/<fr. crépusculaire
CRESCĂT//OR I	CRESCÁT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană, întreprindere sau gospodărie care se ocupă cu creșterea animalelor. ~ de porci.	/a crește + suf. ~ător
CRESCĂTOR II	CRESCÁT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)		Care crește. Numere ~oare.	/a crește + suf. ~ător
CRESCĂTORIE	CRESCĂTORÍ//E ~i	<i>f.</i>	Gospodărie, fermă specializată în creșterea anumitor specii de animale. ~ avicolă. [Art. crescătoria; G.-D. crescătoriei; Sil. -ri-e]	/crescător + suf. ~ie
CRESCENDO I	CRESCÉNDÓ I	<i>n.</i>	Creștere progresivă a intensității sunetelor produse de voce sau de instrumente muzicale.	/Cuv. it.
CRESCENDO II	CRESCÉNDÓ II	<i>adv. muz.</i>	Din ce în ce mai tare.	/Cuv. it.
CRESON	CRESÓN	<i>m.</i>	Plantă erbacee legumicolă cu frunze încrețite și cu flori albe mici, crescută pentru frunzele folosite ca salată sau condiment.	/<fr. cresson
A CRESTA	A CREST//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (obiecte) A însemna printr-o tăietură pe suprafață. • ~ pe răboj a) a nota, făcând o tăietură pe răboj; b) a ține minte; a memoriza. 2) (obiecte din lemn) A înzestra cu creștături (în scop decorativ).	/Din creastă

CRESTĂTURĂ	CRESTĂTŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Tăietură puțin adâncă făcută pentru a însemna ceva.2): ~ în lemn meșteșug popular constând în împodobirea obiectelor de lemn cu ornamente prin crestare.	/a cresta + suf. ~ătură
CRESTOMAȚIE	CRESTOMATȚI//E ~i	<i>f.</i>	Culegere de texte selecționate conform programelor școlare. [Art. crestomația; G.-D. crestomației; Sil. -ți-e]	/<fr. chrestomathie
CREȘĂ	CRÊȘ//Ă ~e	<i>f.</i>	Instituție în care sunt îngrijiți copiii până la vârsta de trei ani. [G.-D. creșei]	/<fr. creche
A CREȘTE	A CRÊȘTE cresc		1. intranz. 1) (despre ființe, plante sau părți ale organismului lor) A se mări treptat și continuu; a se dezvolta. • Să crești mare! formulă de răspuns la salut sau de mulțumire, adresată, mai ales, copiilor. ~ văzând cu ochii a crește foarte repede.2) (despre un organism sau despre părți ale lui) A reveni la condiția inițială; a se regenera; a se reface; a se restabili.3) fig. (despre persoane) A trece printr-o serie de schimbări spre o treaptă superioară; a progresa; a propăși; a evolua; a se dezvolta; a avansa; a înainta.4) A petrece anii de copilărie; a copilări.5) (despre aluat) A se transforma într-o masă afânată sub acțiunea drojdiilor (sau a altor fermenți); a dospi.6) (despre ape) A-și mări volumul, depășind limitele normale; a se umfla.7) A lua proporții (ca număr, volum, intensitate etc.); a se dezvolta. • A-i ~ cuiva inima în piept (sau sufletul) (de bucurie) a simți un sentiment de satisfacție deplină.2. tranz. 1) (copii) A avea în grijă asigurând cu cele necesare și educând (până la vârsta maturității).2) (animale, păsări) A îngriji făcând ca să se înmulțească.2) (plante) A cămăni, a îngriji și a recolta.	/<lat. crescere
CREȘTET	CRÊȘTET ~e	<i>n.</i>	1) Vârful capului. • Din ~ până-n tălpi din cap până-n picioare.2) Partea cea mai înaltă a unui munte sau deal; creastă; culme; pisc; vârful; coamă; spinare.	/a crește + suf. ~et
CREȘTIN I	CREȘTÎN I ~ă (~i, ~e)		Care ține de creștinism; propriu creștinismului.	/<lat. christianus
CREȘTIN II	CREȘTÎN II ~i	<i>m.</i>	Adept al creștinismului.	/<lat. christianus
A CREȘTINA	A CREȘTIN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se creștineze.	/Din creștin
A SE CREȘTINA	A SE CREȘTIN//Ă mă	<i>intranz.</i>	A deveni creștin; a se boteza în religia creștină.	/Din creștin
CREȘTINĂTATE	CREȘTINĂTĂTE	<i>f.</i>	Lumea creștină.	/creștin + suf. ~ătate
CREȘTINESC	CREȘTIN//ESC ~ească (~ești)		Care ține de creștinism sau de creștini; propriu creștinismului sau creștinilor.	/creștin + suf. ~esc
CREȘTINEȘTE	CREȘTINÊȘTE	<i>adv.</i>	În felul creștinilor; cum procedează creștinii.	/creștin + suf. ~ește
CREȘTINISM	CREȘTINÍSM	<i>n.</i>	Religie bazată pe Vechiul și Noul Testament.	/creștin + suf. ~ism
CRETACEU	CRETACÉ//U ~e (~i,		(despre roci) Care este alcătuit din cretă; format din cretă.	/<fr. crétacé
CRETACIC	CRETÁCIC	<i>n.</i>	Ultima perioadă a erei mezozoice, caracterizată prin depuneri masive de calcar.	/<fr. crétacé
CRETĂ	CRÊT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Rocă de culoare albă, formată prin depozitarea cochiliilor unor animale marine.2) Obiect confecționat din astfel de rocă cu care se scrie pe tablă.	/<lat. creta

CRETIN	CRETÍN ~i	<i>m.</i>	1) Om bolnav de cretinism.2) fig. Persoană lipsită de inteligență; nătărău; nătâng; neghiob; nerod; tâmp; tont; năuc; prost.	/<fr. crétin
CRETINISM	CRETINÍSM	<i>n.</i>	1) Boală care se manifestă prin insuficiență mentală și dezvoltare fizică anormală.2) fig. Lipsă de inteligență; tâmpenie; neghiobie.	/<fr. crétinisme
CRETON	CRETÓN	<i>n.</i>	Țesătură rezistentă, de bumbac sau de în, folosită la mobilă.	/<fr. cretonne
CREȚ I	CREȚ I ~uri	<i>n.</i>	1) Șuviță de păr buclat; cârlionț.2) Încrețitură la un obiect de îmbrăcăminte.3) Încrețitură a pielii (mai ales pe față); cută; rid; zbârcitură.	/Orig. nec.
CREȚ II	CREȚ II creătă (creți, créte)		1) (despre păr) Care este răsucit în inele; buclat; cârlionțat.2) (despre oameni sau despre animale) Care are părul răsucit în inele; cârlionțat.3) (despre haine și despre țesături) Care este încrețit.	/Orig. nec.
CREȚIȘOARĂ	CREȚIȘOĂR//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee perenă din familia rozaceelor, cu flori mărunte, de culoare verde-gălbui, răspândită în regiunile montane.	/creț + suf. ~ișoară
CREȚUȘCĂ	CREȚUȘ//CĂ ~te	<i>f.</i>	Plantă erbacee pe-renă din familia rozaceelor, cu flori albe, folo-sită în medicina populară și răspândită în regi-unile montane.	/creț + suf. ~ușcă
CREUZET	CREUZÉT ~e	<i>n. tehn.</i>	1) Bazin din partea de jos a cuptoarelor metalurgice în care se adună materialul topit.2) Recipient făcut din material refractar, folosit în industrie pentru topirea metalelor, aliajelor sau a sticlei la temperaturi înalte.3) Vas făcut dintr-un metal rezis-tent la căldură, folosit pentru reacții chimice. [Sil. cre-u-]	/<fr. creuset
CREVETĂ	CREVÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Crustaceu marin, asemănător cu racul, dar de dimensiuni mai mici, cu carnea gustoasă.	/<fr. crevette
CREZ	CREZ	<i>n.</i>	1) Totalitate a principiilor pe care se întemeiază opiniile sau ideile cuiva; convingere.2) Expunere concisă a principiilor fundamentale ale religiei creștine; simbolul credinței creștine; credo.	/v. a crede
CREZARE	CREZ//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	Sentiment de convingere; lipsă de îndoială; încredere. • A da ~ a crede ceea ce spune cineva.	/a crede + suf. ~are
CREZĂMÂNT	CREZĂMÂNT	<i>n.</i>	1) v. CREZARE.2) Înțelegere față de nevoile cuiva. • A da ~ a da crezare.	/a crede + suf. ~ământ
CREZOL	CREZÓL ~i	<i>m. chim.</i>	Lichid extras din gudronul de cărbune și de lemn, folosit ca antiseptic, la fabricarea unor explozive.	/<fr. crésol
CRI	CRI	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a imita cântecul greierului).	/Onomat.
CRIBLURĂ	CRIBLÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Piatră dură fărâmițată mărunț și folosită ca îmbrăcăminte rutieră.	/<fr. criblure
CRIC	CRIC ~uri	<i>n.</i>	Instrument folosit pentru ridicarea unor greutăți mari la înălțime mică.	/<fr. cric
CRICHET	CRICHÉT	<i>n.</i>	Joc sportiv între două echipe în care fiecare dintre jucători se străduie să plaseze mingea în poarta adversarilor, servindu-se de un baston de lemn.	/<engl., fr. cricket
CRIJMĂ	CRÍJM//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	Bucată de pânză nouă, în care nașa învelește copilul la botez, după ce a fost scos din cristelniță.	/<ucr. križmo
CRIMĂ	CRÍM//Ă ~e	<i>f.</i>	Infracțiune gravă periculoasă din punct de vedere social.	/<fr. crime

CRIMINAL I	CRIMINÁL I ~ă (~i, ~e)		Care ține de cri-mă; propriu crimei.	/<fr. criminal, lat. criminalis
CRIMINAL II	CRIMINÁL II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care a săvârșit o crimă.	/<fr. criminal, lat. criminalis
CRIMINALIST	CRIMINALÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Specialist în criminalistică.	/<fr. criminaliste
CRIMINALISTICĂ	CRIMINALÍSTICĂ	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul mijloacelor și metodelor folosite pentru descoperirea și prevenirea crimelor.	/<germ. Kriminalistik
CRIMINALITATE	CRIMINALITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter criminal.2) Totalitate a infracțiunilor săvârșite într-un interval de timp pe un teritoriu dat.	/<fr. criminalité
CRIMINOGEN	CRIMINOGEN ~ă (~i, ~e)		Care generează crime.	/<fr. criminogene
CRIMINOLOG	CRIMINOLO//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în criminologie.	/<fr. criminologue
CRIMINOLOGIC	CRIMINOLOGÍ/C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de criminologie; propriu criminologiei.	/criminologie + suf. ~ic
CRIMINOLOGIE	CRIMINOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a dreptului care studiază criminalitatea și metodele de combatere a ei.	/<fr. criminologie
CRIN	CRIN ~i	<i>m.</i>	1) Plantă erbacee perenă, cu tulpina erectă, cu flori albe, strălucitoare, în formă de pâlnie, cu miros puternic.2): ~de-mare animal marin în formă de floare, care trăiește fixat în zonele abisale.	/<sl. krinu
CRINOID	CRINOÍD ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Clasă de animale echinoderme în formă de floare (reprezentant: crinul-de-mare).2) Animal din această clasă. [Sil. -no-id]	/<fr. crinod'des
CRINOLINĂ	CRINOLÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	(în trecut) Fustă lungă și largă în formă de clopot, susținută în interior de arcuri subțiri de oțel.	/<fr. crinoline
CRIOANESTEZIE	CRIOANESTEZÍE	<i>f. med.</i>	Anestezie prin frig. [Sil. cri-o-]	/<fr. cryoanesthésie
CRIOBIOLOGIE	CRIOBIOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a biologiei care se ocupă cu studiul efectelor temperaturilor joase asupra organismelor.	/<engl. cryo-biology
CRIOCAUTER	CRIOCAUTÉR ~e	<i>f.</i>	Instrument medical pentru cauterizare cu ajutorul temperaturilor joase. [Sil. cri-o-ca-u-]	/<fr. cryocautere
CRIOGEN	CRIOGÉN ~ă (~i, ~e)		(despre soluții refrigerante) Care produce frig.	/<fr. cryogene
CRIOGENIE	CRIOGENÍE	<i>f.</i>	Producere a temperaturilor foarte joase.	/<fr. cryogénie
CRIOLIT	CRIOLÍT	<i>n.</i>	Fluorură naturală de aluminiu și sodiu, folosită în metalurgie și la producerea sticlei.	/<fr. cryolithe
CRIOLOGIE	CRIOLOGÍE	<i>f.</i>	1) Disciplină care se ocupă cu studiul legilor de congelare a soluțiilor. 2) Ramură a fizicii care se ocupă cu studiul proceselor de obținere a temperaturilor joase.	/<fr. cryologie
CRIOSCOPIE	CRIOSCÓPI/C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de crioscopie; propriu crioscopiei.	/<fr. cryo-scopique
CRIOSCOPIE	CRIOSCOPIE	<i>f.</i>	Metodă de determinare a greutatei moleculare a unei substanțe.	/<fr. cryoscopie
CRIOTERAPIE	CRIOTERAPIE	<i>f.</i>	Tratament prin folosirea zăpezii carbonice.	/<fr. cryothérapie

CRIPTĂ	CRÍPT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Construcție subterană într-un templu antic (pentru păstrarea obiectelor de cult, a tezaurului etc.).2) Boltă subterană construită sub o biserică sau sub un monument, folosită ca loc de înmormântare; cavou.	/<fr. crypte, lat. crypta
CRIPTIC	CRÍPTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>livr.</i>	1) Care este ținut în taină; ascuns; secret; tainic.2) Care este greu de înțeles.3) Care prezintă focare de microbi.	/<fr. cryptique
CRIPTOGAMĂ	CRIPTOGÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Grup de plante inferioare care se înmulțesc prin spori (reprezentanți: algele, mușchii, ciupercile, lichenii); sporofite.2) Plantă din această încrengătură; sporofit.	/<fr. cryptogame
CRIPTOGAMIC	CRIPTOGÁMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de cryptogame; propriu cryptogamelor.	/<fr. cryptogamique
CRIPTOGAMIE	CRIPTOGAMÍE	<i>f.</i>	1) Stare a plantelor cryptogame.2) Ramură a botanicii care se ocupă cu studiul cryptogamelor.	/<fr. crypto-gamie
CRIPTOGENETIC	CRIPTOGENÉTI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre boli) Care are cauze nedeterminate.	/<fr. cryptogénétique
CRIPTOGRAF	CRIPTOGRÁF ~i	<i>m.</i>	Specialist în criptografie.	/<fr. cryptographe
CRIPTOGRAFIC	CRIPTOGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de criptografie; propriu criptografiei.	/<fr. cryptographique
CRIPTOGRAFIE	CRIPTOGRAFÍE	<i>f.</i>	Scriere secretă, bazată pe un cod de semne convenționale.	/<fr. cryptographie
CRIPTOGRAMĂ	CRIPTOGRÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	Text scris cu caractere secrete, care se poate descifra numai cu ajutorul unui cod.	/<fr. cryptogramme
CRIPTOLOGIC	CRIPTOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de criptologie; propriu criptologiei.	/<fr. cryptologique
CRIPTOLOGIE	CRIPTOLOGÍE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul scrierilor cifrate.	/<fr. cryptologie
CRIPTONIM	CRIPTONÍM ~e	<i>m.</i>	1) Nume fictiv pe care îl poartă cineva; pseudonim.2) Scriere semnată cu un nume fictiv.	/<fr. cryptonyme
CRISOGRAF	CRISOGRÁF ~i	<i>m.</i>	Copist care scrie manuscrise cu litere de aur.	/<fr. chrysographe
CRISOGRAFIC	CRISOGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de crisografie; propriu crisografiei.	/<fr. chrysographique
CRISOGRAFIE	CRISOGRAFÍE	<i>f.</i>	Scriere cu litere de aur.	/<fr. chrysographie
CRISOTERAPIE	CRISOTERAPÍE	<i>f.</i>	Tratament al reumatismului cronic prin acțiunea sărurilor de aur.	/<fr. chrysothérapie
A CRISPA	A CRISP//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se crispeze.	/<fr. crisper, lat. crispere
A SE CRISPA	A SE CRISP//Á se ~eáză	<i>intranz.</i>	(despre față, degete etc.) A se contracta involuntar (din cauza unei convulsii).	/<fr. crisper, lat. crispere
CRISPAȚIE	CRISPÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Contractie involuntară și violentă; crispere; contractare; contorsiune. [Art. crispația; G.-D. crispației; Sil. -ți-e]	/<fr. crispation
CRISTAL I	CRISTÁL I ~e	<i>n.</i>	Corp solid, transparent și incolor, cu fețe plane și cu o formă geometrică de poliedru. • ~de-stâncă varietate in-coloră, transparentă, de cuarț.	/<fr. cristal, lat. cristallus
CRISTAL II	CRISTÁL II ~uri	<i>n.</i>	1) Sticlă de calitate superioară, de fabricație specială, incoloră, folosită în optică și pentru fabricarea unor obiecte.2) Obiect fabricat din această sticlă.	/<fr. cristal, lat. cristallus

CRISTALIN I	CRISTALÍN I ~ă (~i, ~e)		1) Care este transparent, curat sau limpede ca cristalul.2) (despre sunete, voce) Care este cu sonoritate plăcută.	/<fr. cristallin
CRISTALIN II	CRISTALÍN II ~e	<i>n.</i>	Parte a ochiului, de forma unei lentile transparente, biconvexe, situată în spatele irisului.	/<fr. cristallin
A CRISTALIZA	A CRISTALIZ//Á ~éz		1. tranz. A face să se cristalizeze.2. intranz. A trece în stare cristalină.	/<fr. cristaliser
A SE CRISTALIZA	A SE CRISTALIZ//Á mă ~éz	<i>intranz.</i>	1) A se transforma în cristale; a deveni cristal.2) fig. (despre gânduri, idei etc.) A apărea ca ceva distinct; a se închea.	/<fr. cristaliser
CRISTALOGENEZĂ	CRISTALOGENÉZĂ	<i>f.</i>	1) Știință care se ocupă cu studiul condițiilor de formare a cristalelor.2) Formare a cristalelor în natură; cristalogenie.	/cf. fr. cristallogénie
CRISTALOGRAF	CRISTALOGRÁF ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Specialist în cristalografie.	/<fr. cristallographe
CRISTALOGRAFIC	CRISTALOGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de cristalografie; propriu cristalografiei.	/<fr. cristallographique
CRISTALOGRAFIE	CRISTALOGRAFÍE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul cristalelor.	/<fr. cristallographie
CRISTALOID	CRISTALOÍ//D ~dă (~zi, ~de)		Care are aspect de cristal. [Sil. -lo-id]	/<fr. cristalloïde
CRISTALOMETRIC	CRISTALOMÉTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de cristalometrie; propriu cristalometriei.	/<fr. cristallométrique
CRISTALOMETRIE	CRISTALOMETRÍE	<i>f.</i>	Ramură a fizicii care se ocupă cu studiul formelor și proprietăților fizice ale cristalelor. [Art. cristalometria; G.-D. cristalometriei; Sil. -ri-e]	/<fr. cristallométrie
CRISTEI	CRISTÉI ~	<i>m.</i>	Pasăre călătoare cu penajul brun-roșcat, brăzdat de dungi deschise, care trăiește în câmp și în stuărișul din apropierea bălților. ~-roșu. ~-de-baltă. [Var. cristel]	/<sl. krastali
CRISTELNIȚĂ	CRISTÉLNIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	(în ritualul bisericii ortodoxe) Vas cu apă în care preotul afundă copilul la botez.	/<sl. krustilnica
CRITERIU	CRITÉRI//U ~i	<i>n.</i>	Principiu pe baza căruia se face o apreciere, o clasificare, o definire.	/<fr. critérium, lat. criterium
CRITIC I	CRÍTÍ//C I ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de critică; propriu criticii.2) Care conține critică. Articol ~.3) Care este specific perioadelor de criză. Stare ~că.	/<fr. critique, lat. criticus
CRITIC II	CRÍTÍ//C II ~ci	<i>m.</i>	Specialist care studiază, interpretează și apreciază operele de artă (literare sau artistice).	/<fr. critique, lat. criticus
A CRITICA	A CRITICÁ critic	<i>tranz.</i>	1) (persoane, stări de lucru) A examina evidențiind defectele și cauzele apariției, indicând și mijloacele de înlăturare.2) (opere de artă) A aprecia critic, subliniind valorile etice și artistice.3) (persoane) A condamna cu răutate, inventând defecte și greșeli.	/<fr. critiquer
CRITICABIL	CRITICÁBIL ~ă (~i,		Care poate fi criticat.	/<fr. critiquable

CRITICĂ	CRÍTII//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Analiză conținând interpretarea și aprecierea operelor artistice sau științifice.2) Dezvăluirea neajunsurilor și a greșelilor unor persoane sau instituții cu scopul de a le înlătura. • Sub orice ~ la un nivel foarte scăzut. Mai presus de orice ~ la un nivel foarte înalt.3) Totalitate a studiilor care apreciază creația literară și artistică. [G.-D. criticii]	/<lat. criticus, fr. critique
CRIȚĂ	CRÍȚĂ	<i>f. reg. inv.</i>	Metal foarte dur; oțel. • A avea inimă de ~ a fi neînduplecat. Beat ~ amețit complet de băutură.	/<ucr. kryc'a
CRIVĂȚ	CRÍVĂȚ	<i>n.</i>	Vânt rece, puternic, care suflă iarna dinspre nord-est.	/<bulg. krivéc
CRIZANTEMĂ	CRIZANTÉM//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee perenă din familia compozitelor, care înfloarește toamna târziu, cultivată pentru florile ei de diferite culori.	/<fr. chrysantheme
CRIZĂ	CRÍZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Fază primejdioasă și hotărâtoare în viața socială, constând într-o manifestare violentă a contradicțiilor economice, politice și sociale. • ~ de guvern perioadă când un guvern a demisionat iar altul încă nu este format.2) Moment critic în evoluția unei boli, după care urmează schimbarea în bine sau în rău.3) Agravarea bruscă a unei boli cronice.4) Lipsă acută a ceva necesar vieții materiale sau spirituale.5) fig. Tensiune zbucium sufletesc.	/<fr. crise, lat. crisis
CROAZIERĂ	CROAZIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Călătorie (turis-tică) pe mare.2) Voiaj al unei nave militare, cu intrarea în mai multe porturi. [G.-D. croazierei; Sil. cro-a-zi-e-]	/<fr. croisiere
CROBIZI	CROBÍZI	<i>m.</i>	pl. Populație de neam tracic, așezată la sud de Dunăre, în apropierea Mării Negre.	/Orig. nec.
CROCANT	CROCÁN//T ~tă (~ți,		(despre alimente) Care crăntănește când este mestecat.	/<fr. croquant
CROCHET	CROCHÉT	<i>n.</i>	Joc sportiv în aer liber, cu bile de lemn, care, lovite de un ciocan cu coadă lungă, trebuie să treacă prin niște porțițe instalate pe terenul de joc.	/<fr. croquet
CROCHETĂ	CROCHÉT//Ă ~e	<i>n.</i>	mai ales la pl. Prepa-rat culinar (din griș, aluat, zarzavat) în formă de bastonașe sau turtișoare, prăjite în ulei.	/<fr. croquettes
CROCHIU	CROCHÍU ~ri	<i>n.</i>	1) Schiță inițială (a unui desen, plan etc.); carton; eboșă.2) reg. Concepție sumară a unei lucrări științifice sau a unei opere literare. [Sil. cro-chiu]	/<fr. croquis
CROCODIL	CROCODÍL ~i	<i>m.</i>	1) Reptilă mare cu corpul acoperit de plăci osoase și cu cap alungit, care trăiește în apele din țările tropicale. • Lacrimi de ~ lacrimi prefăcute; plâns de ochii lumii.2) Clemă de conectare cu fălcile dințate pentru legături electrice provizorii.	/<fr. crocodile, lat. crocodilus
A CROI	A CRO//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	1) (obiecte de îmbrăcăminte, încălțăminte etc.) A tăia dintr-un material după anumite forme și dimensiuni în vederea confecționării.2) (drumuri, cărări etc.) A deschide înlăturând obstacolele. • ~ planuri a face planuri pentru viitor. ~ o minciună a ticlui o minciună.3) fig. (lucrări, acțiuni etc.) A pregăti luând măsurile necesare în vederea realizării.4) fig. pop. (oameni, animale) A supune unei lovituri puternice. [Sil. cro-i]	/<sl. krojiti

CROIALĂ	CRO//IÁLĂ ~iéli	<i>f.</i>	1) Felul în care este croită o haină.2) fig. Fel de a fi al omului; caracter; fire; natură. [G.-D. croielii; Sil. cro-ia-]	/a croi + suf. ~eală
CROITOR	CROITÓR ~i	<i>m.</i>	1) Meșter care coase haine.2) Insectă mare, cu antene lungi, care trăiește în tulpina stejarului. [Sil. cro-i-]	/a croi + suf. ~tor
CROITOREASĂ	CROITOR//EÁSĂ	<i>f.</i>	Femeie care croește și coase haine. [Sil. cro-i-to-rea-]	/croitor + suf. ~easă
CROITORIE	CROITORÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Meseria croitorului.2) Atelier în care se confecționează obiecte de îmbrăcăminte. [Art. croitoria; G.-D. croitoriei; Sil. -ri-e]	/croitor + suf. ~ie
CROM	CROM	<i>n.</i>	Metal alb-cenușiu, dur, asemănător cu fierul, foarte rezistent la agenții chimici, folosit la fabricarea oțelului inoxidabil, în arta vopsitului și în tăbăcărie.	/<fr. chrome
A CROMA	A CROM//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(obiecte sau piese de metal) A acoperi cu un strat de crom.	/Din crom
CROMAL	CROMÁL	<i>n.</i>	Aliaj de fier, crom și aluminiu.	/<fr. chromal
CROMATIC	CROMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de culori; propriu culorilor. • Aberație ~că defect produs de lentile, care formează irizații pe marginea imaginilor.2) muz. Care se compune din semitonuri consecutive. • Gamă ~că gamă formată dintr-o serie succesivă de semitonuri.	/<fr. chromatique
CROMATICĂ	CROMÁTICĂ	<i>f.</i>	1) Arta de a prepara și a întrebuința culorile.2) Ansamblul culorilor unui tablou sau obiect; colorit.	/<fr. chromatique
CROMATINĂ	CROMATÍNĂ	<i>f. biol.</i>	Substanță din com-ponența nucleului celular, care constituie baza acestuia.	/<fr. chromatine
CROMATISM	CROMATÍSM	<i>n.</i>	Însușire a razelor albe de a se descompune în raze de toate culorile spectrului.	/<fr. chromatisme
CROMATOFOR	CROMATOFÓR ~i	<i>m.</i>	Celulă care conține pigment.	/<fr. chromatophore
CROMATOGEN	CROMATOGÉN ~ă (~i, ~e)		1) Care colorează.2) Care produce materii colorante.	/<fr. chromatogene
CROMATOGRAFIE	CROMATOGRAFÍE	<i>f.</i>	Metodă de separare a unor substanțe dintr-un amestec, bazată pe trecerea acestuia printr-un absorbant.	/<fr. chromatographie
CROMATOMETRU	CROMATOMÉTR//U	<i>n.</i>	Aparat pentru măsurarea intensității culorilor.	/<fr. chromatometre
CROMOLITOGRAFIE	CROMOLITOGRAFÍE	<i>f.</i>	1) Procedeu tipografic de imprimare în mai multe culori.2) Reproducere obținută prin acest procedeu.	/<fr. chromolithographie
CROMOPSIE	CROMOPSÍ//E ~i	<i>f. med.</i>	Tulburare a vederii care constă în perceperea în culori a obiectelor necolorate.	/<fr. chromopsie
CROMOSFERĂ	CROMOSFÉRĂ	<i>f.</i>	Strat incandescent de gaze, de culoare roz, care se află în jurul Soarelui și care se vede în timpul eclipselor totale.	/<fr. chromosphere
CROMOSFERIC	CROMOSFÉRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de cromosferă; propriu cromosferei.	/<fr. chromosphérique
CROMOTERAPIE	CROMOTERAPÍE	<i>f.</i>	Tratare a unor boli prin utilizarea luminii colorate.	/<fr. chromothérapie
CROMOTIPIE	CROMOTIPÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Procedeu tipografic de imprimare în culori pe cale fotochimică.2) Imagine în culori obținută pe această cale.	/<fr. chromotypie
CROMOZOM	CROMOZÓM ~i	<i>m. biol.</i>	Element structural al nucleului celular la plante și la animale, care deține informația ereditară specifică.	/<fr. chromosome
CRONC	CRONC	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a imita sunetele scoase de corb, cioară).	/Onomat.

A CRONCĂNI	A CRONCĂN//Î ~esc	<i>intrans.</i>	1) (despre ciori, corbi etc.) A scoate sunete aspre și guturale, caracteristice speciei; a face „cronc-cronc”.2) fig. (despre persoane) A vorbi articulând cuvintele în mod dezagreabil și nedes-lușit.	/cronc + suf. ~ăni
CRONCĂNITOR	CRONCĂNIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care croncănește.	/a croncăni + suf. ~tor
CRONIC	CRÓNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) (despre boli) Care durează de mult timp; cu evoluție lentă și de durată.2) fig. Care se prelungește multă vreme; de lungă durată.	/<fr. chronique
CRONICAR	CRONICÁR ~i	<i>m.</i>	1) ist. Autor de cronici sau de letopisește.2) Jurnalist care scrie sau redactează cronici.	/cronică + suf. ~ar
CRONICĂ	CRÓNI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Lucrare cu caracter istoric în care evenimentele sunt expuse în ordine cronologică; letopiseț; anale.2) Scurtă comunicare (în ziar, la radio, televiziune) care comentează evenimentele la ordinea zilei. [G.-D. cronicii]	/<fr. chronique, lat. chronica
A SE CRONICIZA	A SE CRONICIZ//Ă pers. 3 se ~căză	<i>intrans.</i>	(despre boli) A deveni cronic.	/cronic + suf. ~iza
CRONOGRAF I	CRONOGRÁF I ~e	<i>n.</i>	Scriere cu caracter popular în care se expune istoria universală (pe bază de izvoare istorice, legende religioase, laice, etc.).	/<ngr. chronographos
CRONOGRAF II	CRONOGRÁF II ~e	<i>n.</i>	1) Aparat înregistrator al timpului folosit în fizică, aviație, sport etc.2) Aparat pentru verificarea funcționării ceasornicelor și a cronometrelor.	/<fr. chronographos
CRONOGRAFIC	CRONOGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de cronografie, propriu cronografiei.	/<fr. chronographique
CRONOGRAFIE	CRONOGRAFÍE	<i>f.</i>	Totalitate a scrierilor în care evenimentele sunt redată în ordine cronologică. [Art. cronografia; G.-D. cronogra-fiei; Sil. -fî-e]	/<ngr. chronographia
CRONOGRAMĂ	CRONOGRAM//Ă ~e	<i>f.</i>	Inscripție în care literele, cu semnificația cifrelor romane, indică data.	/<fr. chronogramme
CRONOLOGIC I	CRONOLÓGIC I	<i>adv.</i>	În ordinea succesiunii în timp.	/<fr. chronologique
CRONOLOGIC II	CRONOLÓGI//C II ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de cronologie; propriu cronologiei. Date ~ce.2) Care este aranjat în ordinea succesiunii în timp.	/<fr. chronologique
CRONOLOGIE	CRONOLOGÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Disciplină auxiliară a istoriei care are ca obiect de studiu stabilirea epocilor, datelor istorice și succesiunea lor în timp.2) Succesiune în timp a evenimentelor.3) Tabel, listă care cuprinde o astfel de succesiune. [Art. cronologia; G.-D. cronologiei; Sil. -gi-e]	/<fr. chronologie
A CRONOMETRA	A CRONOMETR//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(durata unei acțiuni, a unui proces sau fenomen) A măsura cu ajutorul cronometrului.	/<fr. chronométrer
CRONOMETRIC	CRONOMÉTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care se măsoară cu cronometrul; de cronometru. Precizie ~că.	/<fr. chronométrique
CRONOMETRIE	CRONOMETRÍE	<i>f.</i>	Parte a fizicii care se ocupă cu studiul măsurării timpului.	/<fr. chronométrie
CRONOMETRU	CRONOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	1) Instrument de precizie folosit pentru măsurarea inter-valelor de timp.2) Ceas de precizie.	/<fr. chronometre
CRONOSCOPI	CRONOSC//ÓP ~oápe	<i>n.</i>	Instrument pentru măsurarea unui interval scurt de timp.	/<fr. chronoscope

CRONȚ	CRONȚ	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda sunetul produs la sfârâmarea în dinți a ceva tare sau uscat).	/Onomat.
CROS I	CROS I ~uri	<i>n.</i>	Probă sportivă de alergare pe teren variat (cu sau fără obstacole).	/<fr., engl. cross
CROS II	CROS II ~uri	<i>n.</i>	1) v. CROȘEU 2) Lovitură de-a curmezișul terenului de tenis.	/<engl. cross
CROSĂ	CRÓS//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Baston având la un capăt o curbătură cu care se lovește pucul sau mingea la hochei, polo, golf.2) Patul puștii sau al pistolului.3) Cârjă episcopală. [G.-D. crosei]	/<fr. crosse
CROȘET	CROȘÉT ~e	<i>n.</i>	Ornament arhitectural în formă de frunză curbată.	/<fr. crochet
A CROȘETA	A CROȘET//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(dantele, obiecte de îmbrăcăminte etc.) A împleti cu croșeta.	/<fr. crocheter
CROȘETĂ	CROȘÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Unealtă de împletit în formă de ac lung, având o îndoitură la vârf; cârlig; igliță.2) poligr. Paranteză dreaptă.	/<fr. crochet
CROȘEU	CROȘÉ//U ~e	<i>n.</i>	sport Lovitură de box laterală scurtă, dată cu brațul îndoit. [Sil. cro-șeu]	/<fr. crochet
CROTAL	CROTÁL ~i	<i>m.</i>	Șarpe veninos din America tropicală; șarpe-cu-clopoței.	/<fr. crotal
CROTALI//E	CROTÁLI//E ~i	<i>f.</i>	Marcă metalică aplicată la ureche unei animal pentru a fi recunoscut.	/<ngr. krótalón
CROV	CROV ~uri	<i>n.</i>	Mică depresiune de teren, de formă alungită sau circulară.	/<sb. krov
CRUCE	CRÚC//E ~i	<i>f.</i>	1) (în antichitate) Instrument de tortură, pe care erau pironiți osândiții la moarte. Hristos a murit pe ~.2) Obiect de cult, făcut din două bucăți de lemn, din piatră sau din metal așezate perpendicular una peste alta, constituind simbolul creștinismului.3) Simbol al creștinismului, constând dintr-un gest făcut cu degetele mâinii drepte, care este dusă de la frunte la piept și de la un umăr la altul. • Fă-ți ~! dă-ți seama ce spui!4) v. RĂSCRUCE.5) Obiect în formă de cruce folosit în unele mecanisme. ~ea căruței.6) (la cărțile de joc) Semn distinctiv având forma unei frunze de trifoi; treflă. Damă de ~. [G.-D. crucii]	/<lat. crux, ~cis
A SE CRUCI	A SE CRUC//Î mă ~ésc	<i>intrans.</i>	(despre persoane) A se mira foarte tare (făcându-și semnul crucii).	/Din cruce
CRUCIADĂ	CRUCIÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	ist. Fiecare din cele opt expediții cu caracter militar, întreprinse în Orientul apropiat de feudalii din Europa, care, sub pretextul eliberării mormântului lui Isus Hristos, urmăreau cucerirea de noi teritorii. [G.-D. cruciadei; Sil. ci-a-]	/<fr. croisade, it. crociata
CRUCIAL	CRUCIÁL ~ă (~i, ~e)		(refăcut după cruce) Care are o importantă capitală. [Sil. -ci-al]	/<fr. crucial
CRUCIAT	CRUCIÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Participant la o cruciadă. [Sil. -ci-at]	/<fr. croisé
CRUCIFER	CRUCIFÉR ~ă (~i, ~e)		Care are petalele și sepalele dispuse în formă de cruce.	/<fr. crucifere
CRUCIFERĂ	CRUCIFÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de plante dicotiledonate, ale căror flori, formate din patru petale și patru sepale, sunt așezate în formă de cruce.2) Plantă din această familie.	/<fr. crucifere
A CRUCIFICA	A CRUCIFICÁ crucífic	<i>tranz.</i>	1) înv. (osândiți) A executa prin pironire pe cruce; a pune pe cruce; a răstigni.2) fig. A supune la chinuri groaznice; a răstigni; a tortura.	/<fr. crucifier

CRUCIFIX	CRUCIFÍX ~e	<i>n.</i>	Obiect de cult în formă de cruce cu imaginea în relief a lui Isus Hristos. [Pl. și crucifixuri]	/<fr. crucifix, lat. crucifixus
CRUCIFORM	CRUCIFÓRM ~ă (~i,		Care are forma unei cruci; în formă de cruce.	/<fr. cruciforme
CRUCIȘ I	CRUCÍȘ I	<i>adv.</i>	1) În cruce; întretându-se în formă de cruce. • (Și) în ~ și în curmeziș în toate direcțiile.2) Cu dușmănie.	/cruce + suf. ~iș
CRUCIȘ II	CRUCÍȘ II ~ă (~i, ~e)		1) (despre persoane) Care se uită încrucișat; sașiu; ceacâr.2) (despre ochi) Care este orientat în cruce; sașiu; ceacâr; zbanghiu; ponciș; încrucișat. 3) Care se încrucișează. Drumuri ~e.	/cruce + suf. ~iș
CRUCIȘĂTOR	CRUCIȘĂT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Navă militară rapidă, cuirasată, înzestrată cu tunuri și rachete, folosită drept avangardă a unei escadre în misiunile de recunoaștere.	/a (în)crucișa + suf. ~ător
CRUCIULIȚĂ	CRUCIULÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la cruce) Plantă erbacee din familia compozeelor cu flori galbene sau portocalii.	/cruce + suf. ~uliță
CRUD	CRU//D ~dă (~zi, ~de)		1)(despre fructe și legume) Care încă nu este copt; neajuns la maturitate; crud; agurid; necopt; verde. 2) (despre alimente) Care nu este copt, fiert sau fript.3) (despre ființe) Care este prea tânăr.4) (despre materiale) Care nu a fost prelucrat; brut.5) fig. Care este lipsit de milă; fără milă; nemilos; barbar; sălbatic.6) fig. (despre ființe și despre manifestările lor) Care denotă lipsă de milă; nemilos; barbar; sălbatic.	/<lat. crudus
CRUDITATE	CRUDIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) la sing. Starea a ceea ce este crud.2) la pl. Fructe și legume crude, proaspete.3) fig. Vorbă sau expresie grosolană; grosolănie.	/<fr. crudité
CRUNT	CRUN//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre persoane) Care provoacă suferințe grave; extrem de crud; atroce; feroce.2) (despre lupte, bătălii) Care se caracterizează prin înverșunare, prin cruzime; crâncen.3) Care este plin de sânge; însângerat.	/<lat. cruentus
CRUP	CRUP	<i>n.</i>	Afecțiune a laringelui la copii, caracterizată prin respirație zgomotoasă și printr-o tuse răgușită.	/<fr. croup
CRUPADĂ	CRUPÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	Săritură a calului cu picioarele dinainte strânse la burtă. /<fr. croupade	
CRUPĂ	CRÚP//Ă ~e	<i>f.</i>	Partea de dinapoi și de sus a corpului unor mamifere (de la șale până la coadă).	/<fr. croupe
CRUPE	CRÚPE	<i>f.</i>	pl. Produs alimentar obținut prin măcinarea mare a cerealelor (grâului, porumbului etc.).	/<ucr. krupy
CRUPIER	CRUPIÉR ~i	<i>m.</i>	Persoană care conduce jocurile de noroc, adună banii câștigați și plătește câștigurile. [Sil. -pi-er]	/<fr. croupier
CRUPON	CRUP//ÓN ~oăne	<i>n.</i>	1) Partea de la mijloc, mai groasă și mai rezistentă, a pielii tăbăcite.2) Placă de cauciuc din care se fac tălpi pentru încălțăminte.	/<fr. croupon
CRURAL	CRURÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de regiunea superioară a coapsei; din regiunea superioară a coapsei.	/<fr. crural

CRUSTACEU	CRUSTĂCÉ//U ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Clasă de animale nevertebrate cu corpul acoperit cu o crustă chitinoasă (reprezentanți: racul, crabul, langusta).2) Animal din această clasă. [Sil. -ta-ceu]	/<fr. crustacé
CRUSTĂ	CRŪST//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Pojghiță formată la suprafața unor corpuri moi; coajă.2) Strat anatomic protector, care se formează pe o rană când aceasta începe să se cicatrizeze; coajă.3) Strat solid de săruri depuse pe pereții unui recipient sau al unei țevi, în care se află sau prin care curge un lichid.4) Înveliș impregnat cu săruri de calciu la unele animale nevertebrate.	/<lat. crusta
CRUȘĂȚEA	CRUȘĂȚ//EĂ ~ele	<i>f.</i>	Plantă erbacee din familia cruciferelor cu flori galbene și cu frunze amărui, comestibile. [Sil. -șă-tea]	/Orig. nec.
CRUȘÂN	CRUȘÂN ~i	<i>m.</i>	Arbust melifer din a cărui scoarță se prepară o băutură laxativă, iar din lemn se obține cărbune din care se face praful de pușcă.	/<ucr. krušyna
CRUȘON	CRUȘ//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Băutură preparată din vin, coniac, rom, sirop de zahăr și fructe aromate proaspete.	/<fr. cruchon
CRUTON	CRUT//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Bucată mică de pâine prăjită, care se pune în supă.	/<fr. crouton
A CRUȚA	A CRUȚĂ cruț	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A scuti de o pedeapsă; a scuti iertând greșelile. • ~ viața cuiva a lăsa în viață pe cineva după ce a fost osândit la moarte.2) (persoane) A trata cu înțelepciune; a menaja.3) (bani, provizii etc.) A consuma cu economie; a economisi.4) (obiecte) A folosi cu moderație, pentru a avea pe mai mult timp.5) (sănătatea, eforturi etc.) A păstra cu grijă.	/Cuv. autoht.
CRUȚĂTOR	CRUȚĂT//ÓR ~oáne (~óri, ~oáne)		1) Care cruță; care manifestă milă; îndurător; milos.2) Care nu face risipă; care este econom.	/a cruța + suf. ~ător
CRUZIME	CRUZÍM//E ~i	<i>f.</i>	Character crud; faptă sau purtare crudă. [Art. cruzimea; G.-D. cruzimii]	/crud + suf. ~ime
CTITOR	CTÍTÓR ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care suportă cheltuielile pentru ridicarea unui locaș sfânt.2) fig. Fondator al unei instituții, asociații.	/<sl. ktitoru
A CTITORI	A CTITOR//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) (biserici, mănăstiri) A întemeia suportând cheltuielile; a fonda fiind ctitor.2) fig. (instituții, așezăminte etc.) A face să ia ființă; a întemeia; a înființa; a fonda.	/Din ctitor
CTITORICESC	CTITORI//CÉSC ~ească (~ești)		Care ține de un ctitor sau de o ctitorie; propriu unui ctitor sau unei ctitorii.	/ctitor + suf. ~icesc
CTITORIE	CTITORÍ//E ~i	<i>f.</i>	Locaș sfânt sau instituție laică, fondată de un ctitor. [Art. ctitoria; G.-D. ctitoriei]	/ctitor + suf. ~ie
CU	CU	<i>prep.</i>	1) (introduce un atribut sau un complement indirect) Zi cu soare.2) (introduce complemente circumstanțiale) Plânge cu jale.3) (introduce un element al subiectului multiplu și indică asocierea) Unu și cu unu fac doi.4) (intră în alcătuirea prepozițiilor compuse și a locuțiunilor prepoziționale și conjuncționale) O dată cu... În raport cu... La fel cu...	/<lat. cum

CUANTĂ	CUÁNT//Ă ~e	<i>f.</i>	fiz. Unitate structurală de bază a câmpurilor fizice. • ~ de energie cantitate determinată și finită de energie care poate fi emanată sau absorbită de un sistem atomic, molecular. [Sil. cu-an-]	/<fr. quanta
CUANTIC	CUÁNTI//C ~că (~ci,		Care ține de cuantă; propriu cuantei. [Sil. cu-an-]	/<fr. quantique
CUANTUM	CUÁNTUM	<i>n.</i>	Mărime, cantitate (neprecizată) la care se ridică o cheltuială, un credit etc. [Sil. cu-an-]	/<fr., lat. quantum
CUARTET	CUARTÉT ~e	<i>n.</i>	1) Compoziție muzicală pentru patru voci sau patru instrumente. 2) Formație alcătuită din patru cântăreți sau patru instrumentiști. • ~ de coarde formație fundamentală a muzicii de cameră (două viori, violă, violoncel). [Var. cvartet]	/<it. quartetto, fr. quartette
CUARȚ	CUÁRȚ ~uri	<i>n.</i>	Mineral divers colorat sub formă de cristale, folosit în industria optică și în radiotehnică.	/<germ. Quarz, fr. quartz
CUARȚIT	CUARȚÍT ~e	<i>n.</i>	Rocă metamorfică formată prin recristalizarea cuarțului, utilizată în construcții, ceramică, industria sticlei etc.	/<fr. quartzite, germ. Quarzit
CUATERNAR	CUATERNÁR ~ă (~i, ~e)	<i>geol.:</i>	Perioadă ~ă ultima perioadă din istoria geologică a Pământului, caracterizată prin apariția omului.	/<fr. quaternaire, it. quaternario, lat. quaternarius
CUB I	CUB I ~uri	<i>n.</i>	1) Corp geometric care are șase pătrate egale. 2) Puterea a treia a unui număr sau a unei expresii matematice.	/<fr. cube, lat. cubus
CUB II	CUB II ~i	<i>adj.</i>	: Metru (sau centimetru, decimetru etc.) ~ unitate de măsură pentru volume, egală cu volumul unui corp de formă cubică având latura cât dimensiunea liniară respectivă.	/<fr. cube, lat. cubus
CUBAJ	CUBÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Stabilirea volumului unui corp în unități cubice. 2) Volum al unui corp sau al unei încăperi, exprimat în metri cubi.	/<fr. cubage
CUBIC	CÚBI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care are formă de cub. 2) Care ține de cub; propriu cubului.	/<fr. cubique, lat. cubicus
CUBILOU	CUBILÓU ~ri	<i>n.</i>	Cuptor vertical, în formă de cilindru, căptușit cu materiale refractare, folosit pentru fuziunea metalului sau pentru topirea și turnarea lui în forme.	/<fr. cubilot
CUBISM	CUBÍSM	<i>n.</i>	Curent în arta plastică care reprezintă obiectele din natură prin cele mai simple figuri geometrice (cuburi, linii, cercuri etc.).	/<fr. cubisme
CUBIST	CUBÍ//ST ~stă (~ști,		Care ține de cubism; propriu cubismului.	/<fr. cubiste
CUBITAL	CUBITÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de cubitus.	/<fr. cubital
CUBITUS	CÚBITUS	<i>n.</i>	Osul dintre cot și umăr.	/<fr., lat. cubitus
CUC	CUC cuci	<i>m.</i>	Pasăre migratoare cu penele cenușii, având coada lungă cu pete albe, care își depune ouăle în cuiburile altor păsări, cunoscută după strigătul său caracteristic. • De flori de ~ în zadar; degeaba. I-a cântat ~ul din față se spune despre cineva care prosperă. Așa are să-i cânte ~ul se spune despre cineva care nu se va întoarce niciodată.	/< lat. cucus
CUCĂ	CÚ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	rar Femela cucului.	/Din cuc

A CUCERI	A CUCER//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) A lua în stăpânire cu forță armată; a ocupa.2) A capta prin însușiri deosebite (pentru a câștiga simpatia, dragostea sau bunăvoința).3) A obține prin luptă sau prin muncă susținută.	/<lat. conquiere
CUCERITOR I	CUCERITÓR I ~i	<i>m.</i>	1) Persoană (țară, popor etc.) care a cucerit (popoare, teritorii etc.).2) Persoană care a reușit să câștige dra-gostea unei persoane de sex opus.	/a cuceri + suf. ~tor
CUCERITOR II	CUCERIT//ÓR II ~oare (~óri, ~oare)		Care cucerește; captivant.	/a cuceri + suf. ~tor
CUCERNIC	CUCÉRNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care respectă cu strictețe prescripțiile religiei; cuvios; religios; evlavios; pios.	/a cuceri + suf. ~nic
CUCERNICIE	CUCERNICÍE	<i>f.</i>	Sentiment religios manifestat prin îndeplinirea scrupuloasă a practicilor bisericești; pietate; cuvioșie; evlavie; religiozitate; smerenie. [Art. cucernicia; G.-D. cucernicie]	/cucernic + suf. ~ie
CUCOANĂ	CUCOÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Termen de politețe sau de respect pentru o femeie măritată. 2) depr. Femeie căreia nu-i place să muncească. [G.-D. cucoanei; Sil. -coa-nă]	/cf. ngr. kokkóna
CUCONET	CUCONÉT ~uri	<i>n. pop.</i>	Mulțime de cucoane.	/cucoană + suf. ~et
A CUCONI	A CUCON//Í ~esc	<i>tranz.</i>	(persoane) A numi cu termenul de „cucoană” sau „cucoane”.	/Din cucoană
A SE CUCONI	A SE CUCON//Í mă ~esc	<i>intranz.</i>	1) A căpăta maniere de cucon sau de cucoană. 2) A se comporta ca un cucon sau ca o cucoană.	/Din cucoană
A SE CUCOȘI	A SE CUCOȘ//Í mă ~esc	<i>intranz. pop.</i>	A se adresa cuiva pe un ton ridicat, gesticulând și dându-și importanță; a se rățoi; a se strofoli.	/Din cucos
CUCU	CÚCU	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda cântecul cucului).	/Onomat.
CUCUI	CUCÚ//I ~ie	<i>n.</i>	1) Umflătură care iese pe cap provocată de o lovitură.2) Moț de pene pe capul unor păsări. [Sil. -cui]	/<lat. cucullus
A CUCUI	A CUCUÍ cúcuie	<i>intranz.</i>	(despre cucui) A scoate sunete înfundate, scurte și repetate; a face „cu-cu” [Sil. -cu-i]	/Din cuc
CUCUIAT	CUCUIÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre păsări) Care are un moț în vârful capului; moțat.2) (despre animale cornute tinere) Căroră încep să le răsără coarnele. [Sil. -cuiat]	/cucui + suf. ~at
CUCULĂ	CUCÚL//Ă ~e	<i>f.</i>	Veșmânt din stofă groasă cu glugă, purtat de călugării catolici.	/<fr. cuculle, lat. cucullus
CUCURĂ I	CÚCUR//Ă I ~e	<i>f.</i>	Piesă de lemn sau de fier, care leagă între ele brăzdarul, cormana și plazul.	/<ngr. kukora
CUCURĂ II	CÚCUR//Ă II ~e	<i>f. inv.</i>	Tolbă de săgeți.	/<ung. kúkuron
CUCURBITACEE	CUCURBITACÉE ~	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de plante dicotiledonate, târătoare sau agăță-toare, cu frunze mari și fructul cărnos, cu coaja tare (reprezentanți: dovleacul, pepenele etc.).2) Plantă din această familie.	/<fr. cucurbitacée
CUCURIGU	CUCURÍGU	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda cântecul cocoșului).	/Onomat.
CUCURUZ	CUCURÚZ ~i	<i>m.</i>	Fructul coniferelor sub solzii căruia sunt semințele; con.	/<sb. kukuruz
CUCUTĂ	CUCÚT//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee din familia umbeliformelor, cu rădăcina și fructele toxice, folosită în farmaceutică.	/<lat. cucuta

CUCUVEA	CUCUV//EÁ ~éle	<i>f.</i>	Pasăre răpitoare de noapte, cu pene brune-cenușii, cu ochi mari rotunzi și galbeni, înconjurați de rozete de pene, care-și face cuibul în locuri ferite (prin podurile caselor părăsite, prin scorburi etc.). [Art. cucuveaua; G.-D. cucuvelei; Sil. -cu-vea]	/<ngr. kukkuvághia
CUFĂR	CÚF//ĂR ~ere	<i>n. inv.</i>	Ladă cu încuietore folosită pentru păstrarea și transportarea diferitelor obiecte (mai ales de îmbrăcăminte).	/<pol., ucr. kufer
A CUFUNDA	A CUFUNDÁ cufúnd	<i>tranz.</i>	A face să se cufunde.	/<lat. confundare
A SE CUFUNDA	A SE CUFUNDÁ mă cufúnd	<i>intransz.</i>	1) A intra cu totul (într-un lichid, într-o substanță moale etc.); a se lăsa la fund; a se afunda.2) fig. A se lăsa cuprins (de ceva); a se adânci. ~ în vise.3) fig. A se face nevăzut; a dispărea; a se afunda.4) (despre pământ) A se lăsa în jos, formând o adâncitură.	/<lat. confundare
CUFUNDAR	CUFUNDÁR ~i	<i>m.</i>	1) Pasăre de apă mai mare decât rața, cu ciocul ascuțit și cu penele negre, cu puncte albe pe spate.2) Pasăre înotătoare de mărimea raței, cu penele castanii pe spate și albe pe burtă, având în jurul gâtului un „guleras” de pene.	/a se cufunda + suf. ~ar
CUFUNDĂTURĂ	CUFUNDĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) v. A CUFUNDA.2) Loc cufundat; adâncitură.	/a se cufunda + suf. ~ătură
CUGET	CÚGET ~e	<i>n.</i>	1) Capacitatea de a gândi; gândire.2) Sentimentul responsabilității morale; conștiință. • A-l muștra pe cineva ~ul, a avea muștrări de ~ a fi chinuit de remușcări.3) Facultate a omului de a gândi și de a înțelege sensul și legătura fenomenelor; intelect; minte; rațiune; judecată.	/v. a cugeta
A CUGETA	A CUGETÁ cúget		1. intransz. 1) A gândi adânc; a chibzui; a medita; a reflecta.2) rar A sta pe gânduri.2. tranz. A avea în vedere. Cuget că va trebui să pleci.	/<lat. cogitare
CUGETĂTOR	CUGETĂTÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană care studiază problemele fundamentale ale naturii și societății; gânditor. • Liber~ persoană care nu crede în Dumnezeu; ateu.	/a cugeta + suf. ~ător
CUGUAR	CUGUÁR ~i	<i>m.</i>	Mamifer exotic carnivor din familia felinei cu blană de culoare galbenă-roșcată; pumă. [Sil. -gu-ar]	/<fr. cougar
CUI	CUI ~e	<i>n.</i>	1) Obiect de metal sau de lemn, ascuțit la un capăt și turtit la celălalt, cu care se fixează două piese împreună sau care se bate în perete, servind de cuier. • A-și pune pofta-n ~ a renunța la ceva.2) Piesă metalică asemănătoare cu acest obiect. • ~ de siguranță știft de siguranță. ~ de bujie electrod central de aprindere. [Monosilabic]	/<lat. cuneus

CUIB	CUIB ~uri	<i>n.</i>	1) Culcuș pe care și-l fac păsările pentru a depune ouă și a scoate pui.2) fig. Casa, încăpere în care trăiește cineva; locuință. • A-și face ~ a-și face casă; a se stabili cu traiul.3) fig. depr. Loc unde se uneltește ceva. ~ de tâlhari.4) Groapă mică în pământ în care se seamănă legume sau alte plante. ~ de cartofi.5) Mușuroi care se face cu sapa la rădăcina unor cereale (porumb, floarea-soarelui, etc.).6) Grup de fer-menți care produc acrirea laptelui, oțetului, a borșului.7) Parte dintr-un minereu în care sunt concentrate minereuri folositoare.8): ~ de mitralieră (de armă automată, de foc) loc adăpostit și amenajat pentru tragere.9): ~ fosilifer îngrămadire de animale și plante fosile. [Monosilabic]	/<lat. cubium
A CUIBA	A CUIB//Ă pers. 3	<i>intrans.</i>	A-și face sau a avea cuib. [Sil. cui-]	/Din cuib
CUIBAR	CUIBĂR ~e	<i>n.</i>	1) Cuib pregătit de păsările domestice pentru a depune ouăle și a scoate pui.2) v. CUIB.3) Ou care stă permanent în cuibarul, în care se ouă păsările domestice.4) Instalație specială în crescătoriile de păsări, unde acestea își depun ouăle. [Sil. cui-bar]	/cuib + suf. ~ar
A CUIBĂRI	A CUIBĂR//Î ~esc		1. tranz. (unele plante, mai ales cartoful, porumbul) A înconjura cu pământ la rădăcină (asemenea unui cuib) pentru a favoriza dezvoltarea; a mușuroi. 2. intrans. (despre păsări) A face cuib (și a scoate pui). Pescărușul cuibărește pe stânci.	/cuib + suf. ~ări
A SE CUIBĂRI	A SE CUIBĂR//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) (despre păsări) A-și face cuib.2) (despre păsări) A-și face loc în cuibar; a se așeza în cuib.3) fig. (despre ființe) A se instala cât mai comod.4) fig. (despre ființe pribege) A-și găsi adăpost; a se aciuia; a se opoși; a se pripăși; a se adăposti.	/cuib + suf. ~ări
CUIER	CUIÉR ~e	<i>n.</i>	Suport de lemn sau de metal, fixat de perete sau mobil, prevăzut cu cârlige sau cu brațe, pe care se atârnă obiectele de îmbrăcăminte. [Sil. cu-ier]	/cui + suf. ~er
CUIRASAT	CUIRASĂ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>rar și substantiv</i>	Care este acoperit cu cuirasă; blindat.	/<fr. cuirassé
CUIRASĂ	CUIRÁS//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Îneliș de oțel cu care se blindează corpul navelor mari de luptă pentru a rezista proiectilelor.2) ist. Pieptar din plăci de metal, care se îmbraca pentru a proteja pieptul și spatele luptătorului; platoșă.3): ~ toracică aparat în formă de pieptar cu ajutorul căruia se face respirația artificială. [Sil. cu-i-]	/<fr. cuirasse
CUIRASIER	CUIRASIÉR ~i	<i>m.</i>	Soldat din cavaleria grea franceză, care purta cuirasă și cască. [Sil. cu-i-ra-si-er]	/<fr. cuirassier
CUIȘOR	CUIȘ//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	la pl. (diminutiv de la cui) Muguri aromatici ai unui arbore exotic, păstrați prin uscare și folosiți drept condiment. [Sil. cu-i-]	/cui + suf. ~ișor
CUJBĂ	CÚJB//Ă ~e	<i>f.</i>	1) reg. Împletitură din nuiete pârлите la foc, folosită în loc de frânghie.2) Băț pe care se atârnă ceaunul deasupra focului.	/<sb. gužba
CULAC	CULĂ//C ~ci	<i>m.</i>	reg. Țăran înstărit care, în timpul conducerii comuniste, a fost deposedat de toate bunurile și persecutat; chiabur.	/<rus. kulak

CULANT	CULÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>livr.</i>	Cu care te poți înțelege ușor; caracterizat prin bunăvoință; binevoitor.	/<fr. coulant
CULATĂ	CULÁT//Ă ~e	<i>f.</i>	Parte posterioară a țevei unei arme de foc.	/<it. culatta
CULBEC	CULBĚ//C ~ci	<i>m.</i>	reg. Moluscă cu corpul moale, vâscos, având pe spinare o scoică în spirală, iar pe cap patru tentacule sensibile; melc.	/Orig. nec.
A CULCA	A CULCÁ culc	<i>tranz.</i>	1) A face să se culce.2) (obiecte, corpuri) A așeza întinzându-l sau răsturnându-l. • ~ la pământ a) a doborî; b) a omorî.3) A adăposti peste noapte; a primi cu dormitul.	/<lat. collocare
A SE CULCA	A SE CULCÁ mă culc	<i>intrans.</i>	1) A se întinde pentru a se odihni sau a dormi. 2) pop. A avea relații sexuale (cu cineva).3) (despre semănături, iarbă etc.) A se apleca la pământ luând o poziție (aproape) orizontală (din cauza vântului sau a ploii); a se poligni; a se pologi; a se pătuli.	/<lat. collocare
CULCUȘ	CULCÚȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Loc unde se culcă păsările sau animalele.2) Loc improvizat de dormit sau de odihnă pentru oameni; adăpost.	/a se culca + suf. ~uș
CULEE	CULĚE ~	<i>f.</i>	1) Fiecare dintre cele două picioare ale unui pod situate pe malurile opuse.2) Canal prin care metalul topit se scurge din forme. [Sil. -le-e]	/<fr. culée
CULEGAR	CULEGÁR ~e	<i>n. poligr.</i>	Placă metalică în care zețarul așază una câte una literele în rânduri egale, formând textul care urmează să fie tipărit; vingalac.	/a culege + suf. ~ar
CULEGĂTOR	CULEGĂTÓR ~i	<i>m.</i>	1) Lucrător care culege recolta.2) tipogr. Muncitor specializat în culegerea literelor tipografice după manuscris; zețar.3) rar Persoană care adună obiecte pentru colecție; colecționar.	/a culege + suf. ~ător
A CULEGE	A CULÉGE culég	<i>tranz.</i>	1) (legume, fructe, flori etc.) A strânge, rupând de pe tulpină sau de pe ramuri. • ~ de pe drumuri (pe cineva) a scoate pe cineva dintr-o stare de mizerie, oferindu-i mijloace de trai.2) fig. A obține în urma unui efort; a dobândi; a căpăta. ~ multe laude.3) A aduce, din mai multe părți, punând laolaltă; a aduna; a strânge. ~ pietricele de pe malul mării.4) tipogr. (texte) A pregăti pentru tipar, alegând caracterele tipografice și așezându-le în culegar; a zețui.	/<lat. colligere
CULEGERE	CULĚGER//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A CULEGE.2) Publicație care cuprinde mai multe lucrări de același fel. ~ de poezii.	/v. a culege
CULES	CULĚS	<i>n.</i>	1) Strângerea recoltei.2) Timpul când se strânge recolta.	/v. a culege
CULI	CÚLI	<i>m. invar.</i>	Muncitor necalificat asiatic sau african care lucrează cu ziua.	/<fr., engl. coolee
CULIC	CULÍ//C ~ci	<i>m.</i>	1) la pl. Gen de păsări de mlaștină cu ciocul lung și arcuit în jos, cu penajul brun-închis sau brun-ruginiu.2) Pasăre din acest gen.	/<rus. kuliku
CULINAR	CULINÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de pregătirea bucatelor. • Artă ~ă iscusită, pricepere de a pregăti mâncăruri.	/<fr. culinaire, lat. culinarius
A CULISA	A CULIS//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	(despre piese mobile) A aluneca pe o culisă.	/<fr. coulisser

CULISĂ	CULÍS//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Partea de scenă aflată în spatele decorurilor de unde intră actorii în scenă.2) fig. Ceea ce se ascunde îndărătul unui fapt; dedesubt; mașinație. • În ~e pe ascuns.3) Scobitură rectilinie în care alunecă o piesă mobilă.4) Piesă care alunecă în această scobitură.	/<fr. coulisse
CULISOR	CULIS//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Piesă prin intermediul căreia un mecanism culisează pe un element de ghidare.	/Din culisă
CULME	CÚLM//E ~i	<i>f.</i>	1) Partea cea mai înaltă a unui munte sau a unui deal; coamă; creastă; spinare; creștet; vârf; pisc.2) Punctul cel mai înalt față de orizont din drumul parcurs de un astru pe bolta cerească.3) fig. Punct culminant în evoluția unui fenomen, a unei situații sau a unei acțiuni; apogeu. În ~ea fericirii. • (Asta-i) ~ea! ~ea culmilor! asta întrece orice măsură; e nemaipomenit.4) Băț lung sprijinit de grinzi într-o casă țărănească, pe care se atârână haine. [G.-D. culmii]	/<lat. culmen
A CULMINA	A CULMIN//Ă pers. 3 ~ează	<i>intrans.</i>	1) (despre aștri) A ajunge la apogeu.2) fig. A ajunge la culme; a atinge punctul culminant.	<lat. coulminare, fr. culminer
CULMINANT	CULMINÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care culminează; aflat la nivelul maximal. • Punct ~ momentul de vârf în evoluția unui eveniment.	<fr. culminant
CULMINAȚIE	CULMINĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	Moment când un astru trece deasupra meridianului unui loc. • Punct de ~ a) punctul cel mai înalt pe care îl atinge un astru în mișcarea sa pe bolta cerească; b) moment de maximă încordare a conflictului dintr-o operă literară. [Art. culminația; G.-D. culminației; Sil. -ți-e]	/<fr. culmination
CULOAR	CULOÁR ~e	<i>n.</i>	1) Încăpere lungă și îngustă de-a lungul unei serii de camere, care servește ca loc de trecere și de legătură între acestea; coridor.2) Loc de trecere într-un vagon de-a lungul compartimentelor.3) Fiecare dintre spațiile înguste, delimitate în lungul unei piste de atletism, de canotaj sau al unui bazin de înot, în care concurează un singur sportiv sau o singură echipă.4): ~ depresionar depresiune între două masive sau culmi de dealuri și munți. [Sil. -lo-ar]	/<fr. couloir
CULOARE	CUL//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	1) Totalitate a radiațiilor luminoase de diferite frecvențe, pe care le reflectă corpurile și care creează asupra ochiului o senzație vizuală specifică. • De ~ care aparține rasei negre sau galbene.2) Substanță folosită în arta vopsitului sau în pictură; colorant.3) Fiecare dintre cele patru categorii în care se împart cărțile de joc. [G.-D. culorii; Sil. -loa-re]	/<lat. color, ~oris, fr. couleur
CULPABIL	CULPÁBIL ~ă (~i, ~e)	<i>jur.</i>	Care a săvârșit un delict; vinovat.	/<fr. coupable, lat. culpabilis
CULPABILITATE	CULPABILITÁTE	<i>f. jur.</i>	Situația unei persoane care a săvârșit un delict; vinovăție.	/<fr. culpabilité
A CULPABILIZA	A CULPABILIZ//Ă	<i>trans.</i>	A considera culpabil; a face să se simtă vinovat.	/<fr. culpabiliser

CULPĂ	CŪLP//Ă ~e	<i>f. jur.</i>	Vină constând din săvârșirea unei fapte ilicite cu consecințe păgubitoare.	/<lat. culpa
CULT I	CULT I ~tă (~ți, ~te)		Care are un înalt nivel de cultură. Om ~.	/<lat. cultus
CULT II	CULT II ~e	<i>n.</i>	1) Formă a conștiinței sociale în care realitatea este reflectată și interpretată ca fiind independentă de forțe și ființe supranaturale; confesiune; credință; religie.2) Totalitate a ritualurilor unei religii.3) fig. Sentiment de admirație, de dragoste față de cineva sau de ceva.	/<lat. cultus
CULTISM	CULTÍSM ~e	<i>n.</i>	1) Cuvânt introdus în limbă pe cale cultă.2) Greșeală de limbă generată de dorința de a se exprima exagerat de literar; hiperliterarizare.	/<fr. cultisme
A CULTIVA I	A CULTIVÁ I cultív	<i>tranz.</i>	1) (pământ) A lucra pentru a produce plante folositoare.2) (plante agricole) A semăna, a îngriji și a recolta (în vederea obținerii unui venit).	/<fr. cultiver, lat. cultivare
A CULTIVA II	A CULTIVÁ II cultív	<i>tranz.</i>	1) A face să se cultive; a instrui.2) (sentimente, relații etc.) A consolida în mod sistematic; a inspira cu regularitate.3) (spiritul, gustul, memoria) A dezvolta prin lectură sau prin experiență.	/<fr. cultiver, lat. cultivare
A SE CULTIVA	A SE CULTIVÁ mă cultív	<i>intrans.</i>	A deveni cult; a-și îmbogăți cunoștințele; a se instrui.	/<fr. cultiver, lat. cultivare
CULTIVABIL	CULTIVÁBIL ~ă (~i,		(despre pământ) Care poate fi cultivat.	/<fr. cultivable
CULTIVATOR I	CULTIVATÓR I ~i	<i>m.</i>	Persoană care cultivă pământul, plante agricole.	/<fr. cultivateur
CULTIVATOR II	CULTIVAT//ÓR II ~oăre	<i>n.</i>	Mașină agricolă folosită pentru distrugerea buruienilor, precum și pentru afânarea și nivelarea solului.	/<fr. cultivateur
CULTIVAȚIE	CULTIVÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Lucrare a solului la suprafață. [Art. cultivația; G.-D. cultivației; Sil. -ți- e]	/v. a cultiva
CULTURAL	CULTURÁL ~ă (~i,		Care ține de cultură; propriu culturii.	/<fr. culturel
A CULTURALIZA	A CULTURALIZ//Á	<i>tranz.</i>	A face să se culturalizeze.	/cultural + suf. ~iza
A SE CULTURALIZA	A SE CULTURALIZ//Á mă	<i>intrans.</i>	A deveni cultural; a-și ridica nivelul cultural.	/cultural + suf. ~iza
CULTURĂ	CULTŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Totalitate a valorilor materiale și spirituale create de omenire pe parcursul istoriei.2) fig. Cunoștințe vaste în diferite domenii, pe care le posedă cineva. 3) arheol. Totalitate a vestigiilor materiale și spirituale, descoperite în urma săpăturilor arheologice, caracteristice pentru un anumit areal, într-o anumită epocă.4) agr. Ansamblu de lucrări agrotehnice necesare plantelor agricole.5) Teren cultivat cu un anumit fel de plante.6) Creștere a unor animale. ~a viermilor de mătase.7): ~ de bacterii creștere în laborator a bacteriilor; colonie de bacterii obținută în laborator pentru scopuri științifice.8): ~ fizică ansamblu de metode și sisteme de educație fizică care contribuie la dezvoltarea armonioasă a corpului omenesc. [G.-D. culturii]	/<fr. culture, lat. cultura
CULTURISM	CULTURÍSM	<i>n.</i>	Sistem de exerciții de gim-nastică și de atletism, care contribuie la formarea unui corp armonios.	/<fr. culturisme

CULTURIST	CULTURÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care practică culturismul.	/<fr. culturiste, engl. culturist
CULTUROLOG	CULTUROLOÓ//G ~gi	<i>m.</i>	Specialist în culturologie.	/Din culturologue
CULTUROLOGIE	CULTUROLOGÍE	<i>f.</i>	Știință generală care se ocupă cu studiul culturii și civilizației.	/<engl. culturology
CUM I	CUM I	<i>adv.</i>	(cu sens interogativ) 1) În ce mod? în ce fel? în ce chip? ~ ai venit? • ~ și în ce fel (~ și în ce chip?) se spune când cineva reușește să facă ceva greu de realizat. (Da) ~ să (sau de) nu! se spune atunci când interlocutorul nu este de acord cu ceea ce spune cel care vorbește. Apoi (păi) ~ se spune atunci când totul este foarte clar; desigur; se înțelege!2) Este adevărat? ~, nu v-ați întâlnit?3) Ce? Poftim? Ce ai spus?4) Cu ce preț? ~ dai marfa?	/<lat. quomo (do)
CUM II	CUM II	<i>conj.</i>	(introduce propoziții subordonate) Am procedat cum ai zis.	/<lat. quomo (do)
CUMARINĂ	CUMARÍNĂ	<i>f.</i>	Substanță mirositoare extra-să din sămânța unui arbore exotic sau preparată sintetic, folosită pentru parfumuri, esențe și la aromatizarea tutunurilor.	/<fr. cumarine
CUMETRU	CUM//ETRU ~ătră (~étri, ~étre)	<i>m. și f.</i>	1) Nașul (nașă) în raport cu părinții copilului botezat.2) Termen de adresare la țară între femei și bărbați de aceeași vârstă.	/<sl. kumotra
CUMÂS	CUMÂS	<i>n.</i>	Produs lactat obținut prin fer-mentarea laptelui de iapă sau de cămilă, folosit și în medicină.	/<rus. kumâs
A SE CUMETRI	A SE CUMETR//Í mă	<i>intrans.</i>	A deveni cumătru (unul cu altul).	/Din cumătru
CUMETRIE	CUMETRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Petrecere, ospăț care se organizează după botez.2) Relații de rudenie între cumetri. • A strica ~a cu cineva a se supăra cu cineva. [Art. cumetria; G.-D. cumetriei; Sil. -tri-e]	/cumătru + suf. ~ie
A CUMINECA	A CUMINECÁ cumínec	<i>tranz.</i>	(credincioși, creștini) A supune ritualului de cuminecătură; a împărtăși; a griji.	/<lat. commi-nicare
A SE CUMINECA	A SE CUMINECÁ mă cumínec	<i>intrans.</i>	A primi cuminecătura; a se împărtăși; a se griji.	/<lat. communicare
CUMINECĂTURĂ	CUMINECĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Ritual creștin care constă în gustarea de către credincioși a pâinii și a vinului sfințite de preot, simbolizând trupul și sângele lui Isus Hristos; împărtășanie; grijanie.2) Vinul și pâinea sfințite în acest scop; împărtășanie.	/a cuminica + suf. ~ătură
CUMINTE	CUMÍN//TE ~ți	<i>adj. și substantiv al</i>	1) (despre copii) Care se poartă bine; cu purtări bune. • Fii ~, stai ~! șezi binișor! astâmpăra-te.2) Care are judecată sănătoasă; care este echilibrat.	/cu + minte
CUMINȚENIE	CUMINȚÉNIE	<i>f.</i>	1) Comportare a copilului sau a omului cuminte.2) Judecată sănătoasă; deșteptăciune.	/a (se) cuminți + suf. ~enie
A CUMINȚI	A CUMINȚ//Í ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se cumintească.	/Din cuminte
A SE CUMINȚI	A SE CUMINȚ//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A deveni cuminte; a se face ascultător; a se astâmpăra.2) A deveni (mai) serios și (mai) cumpătat.	/Din cuminte
CUMINȚIE	CUMINȚÍE	<i>f.</i>	v. CUMINȚENIE.	/cuminte + suf. ~ie
CUMNAT	CUMNÁ//T ~tă (~ți,	<i>m. și f.</i>	Fratele (soră) unuia dintre soți în raport cu celălalt soț.	/<lat. cognatus

CUMPĂNĂ	CÚMP//ĂNĂ ~ene	<i>f.</i>	1) Instalație simplă de scos apa, constând dintr-o bârnă fixată în furca unui stâlp, având la un capăt o căldare, iar la celălalt capăt o greutate.2) Instrument pentru măsurarea greutății constând dintr-o pârghie cu brațe egale și două talere, care se echilibrează cu greutăți etalonate; cântar; balanță. • A trage (greu) în ~ a avea valoare. A sta în ~ a șovăi; a ezita.3) Simbol al justiției reprezentat printr-o balanță.4) Instrument folosit la verificarea poziției verticale sau orizontale. • ~ăna apelor, ~ de ape linia de despărțire a două bazine hidrografice. ~ăna nopții miezul nopții.5) Stare a omului care se ține bine pe picioare. A-și pierde ~ăna.6) Încercare grea la care este supus cineva. Am avut o ~.7) art. A noua dintre cele 12 constelații ale zodiacului, reprezentată printr-o balanță.	/<sl. konpona
A CUMPĂNI	A CUMPĂN//Î ~esc		1. tranz. 1) înv. (obiecte) A pune pe cumpănă, pentru a stabili greutatea; a cântări cu cumpănă.2) (obiecte) A aprecia cantitativ și calitativ. • ~ din ochi a evalua (ceva) la prima vedere.3) fig. A judeca, luând în considerație eventualele posibilități; a chibzui; a cântări. • A-și ~ vorbele a chibzui înainte de a spune ceva. 4) A face să se cumpănească.2. intranz. (despre persoane) A sta în cumpănă; a nu se putea hotărî; a ezita; a oscila; a pendula; a șovăi; a balansa.	/Din cumpănă
A SE CUMPĂNI	A SE CUMPĂN//Î mă ~esc	<i>intranz.</i>	1) A ajunge în stare de cumpănă; a se echilibra.2) A se mișca ușor dintr-o parte în alta; a se legăna; a se clătina; a se agita; a se cutremura.	/Din cumpănă
A CUMPĂRA	A CUMPĂRĂ cumpăr	<i>tranz.</i>	1) (obiecte, lucruri) A obține contra plată.2) (persoane) A câștiga de partea sa, dând mită; a mitui.	/<lat. comparare
CUMPĂRĂTOR	CUMPĂRĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care cumpără ceva, care face o cumpărătură.	/a cumpăra + suf. ~ător
CUMPĂRĂTURĂ	CUMPĂRĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Faptul de a cumpăra.2) Obiect cumpărat.	/a cumpăra + suf. ~ătură
CUMPĂT	CÚPĂT	<i>n.</i>	Stăpânire de sine; echilibru sufletesc; sânge rece. • A-și pierde ~ul a se pierde cu firea. A-și ține ~ul a-și păstra sângele rece.	/<lat. compitus
CUMPĂTARE	CUMPĂTÁRE	<i>f.</i>	Simț al măsurii; sobrietate; austeritate.	/Din cumpăt
CUMPĂTAT	CUMPĂTÁ//T ~tă (~ți, ~te)		Care vedește cumpătare; cu simțul măsurii; sobru; auster.	/Din cumpătat
CUMPLIT I	CUMPLÍT I	<i>adv.</i>	Foarte tare; strașnic.	/<lat. complere
CUMPLIT II	CUMPLÍ//T II ~tă (~ți, ~te)		1) pop. (despre oameni) Care este crud; nemilos; feroce. 2) (despre fenomene, acțiuni etc.) Care impresionează prin proporții, tărie, intensitate. Iarnă ~tă. Dor ~.	/<lat. complere
CUMSECADE	CUMSECÁDE	<i>adj. invar.</i>	1) (despre persoane) Care este de treabă; de ispravă.2) rar (despre obiecte) Care are calități corespunzătoare destinației; bun.	/cum + se + cade

CUMSECĂDENIE	CUMSECĂDÉNIE	<i>f.</i>	Fel de a fi al omului cumsecade.	/cumsecade + suf. ~enie
CUMUL	CÚMUL ~uri	<i>n.</i>	1) Deținere concomitentă (de către o persoană) a mai multor funcții remunerate.2): ~ de infracțiuni situație în care, printr-o acțiune, se săvârșesc mai multe infracțiuni.	/<fr. cumul
A CUMULA	A CUMUL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (posturi, funcții remunerate) A deține prin cumul; a avea în stăpânire în același timp.2) (acțiuni, situații, sume de bani etc.) A uni formând o totalitate; a aduna la un loc pentru a face un tot.	/<fr. cumuler
CUMULARD	CUMULÁR//D ~zi	<i>m.</i>	Persoană care deține mai multe posturi.	/<fr. cumulard
CUMULATIV	CUMULATÍV ~ă (~i, ~e)		Care se face prin cumulare; care se caracterizează prin efectuarea de acțiuni concomitente; care presupune un cumul.	/<fr. cumulatif
CUMULUS	CÚMULUS	<i>m.</i>	Nori groși, albi, în formă de grămezi izolate, care prevestesc timp frumos.	/<fr., lat. cumulus
CUMVA	CUMVÁ	<i>adv.</i>	1) Într-un fel oarecare. • Nu ~? oare nu? (Să) nu (care) ~ în nici un caz.2) pop. Ocazional; întâmplător; poate. Nu ~ să încerci să...	/cum + va
CUNEIFORM	CUNEIFÓRM ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv al</i>	Care este în formă de cui. Literă~ă. • Scriere ~ă sistem de scriere, la unele popoare din Orientul antic, cu litere în formă de cuie. [Sil. -ne-i-]	/<fr. cunéiforme
CUNICULICULTURĂ	CUNICULICULTÚR	<i>f.</i>	Creșterea iepurilor de casă.	/<fr. cuniculiculture
A CUNOAȘTE	A CUNOÁȘTE cunósc	<i>tranz.</i>	1) (aspecte ale vieții materiale sau spirituale) A poseda în memorie pe baza experienței sau a studiului; a ști. ~ orașul. ~ o limbă. ~ opera unui scriitor. • ~ viața (sau lumea) a avea mare experiență de viață.2) (persoane) A ști din diferite puncte de vedere. Îl cunosc de mic copil. • A nu ~ moarte a) a fi durabil; b) a lăsa o amintire vie.3) (ființe, lucruri) A deosebi de altele de același fel (după anumite semne); a recunoaște.4) A pătrunde cu mintea; a înțelege; a ști; a pricepe. Cunosc intențiile lui	/<lat. connoscere
A SE CUNOAȘTE	A SE CUNOÁȘTE mă cunósc	<i>intrans.</i>	A fi cunoscut (unul cu altul); a deține informații unul despre altul; a se ști.	/<lat. connoscere
CUNOSCĂTOR	CUNOSCÁT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>și substantiv</i>	1) Care are cunoștințe speciale, temeinice într-un domeniu oarecare.2) Care are gust rafinat.	/a cunoaște + suf. ~ător
CUNOȘTINȚĂ	CUNOȘTÍNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Posedare a unor informații speciale. • A lua ~ de ceva a se pune la curent cu ceva. A aduce la ~ a informa pe cineva despre ceva. În ~ de cauză cu competență.2) la pl. Totalitate a informațiilor pe care le deține cineva. ~e vaste.3) Persoană cunoscută. • A face ~ a cunoaște pe cineva. [G.-D. cunoștinței]	/a cunoaște + suf. ~ință
A CUNUNA	A CUNUNÁ cunún	<i>tranz.</i>	1) (mirii) A declara căsătorii, așezând cununa pe cap. 2) A asista la o cununie în calitate de naș.	/<lat. coronare
A SE CUNUNA	A SE CUNUNÁ mă	<i>intrans.</i>	A-și consfinți căsătoria prin cununie.	/<lat. coronare

CUNUNĂ	CUNÚN//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Cerc împletit din flori sau frunze, care se pune pe cap drept podoabă; coroană. • ~ de lauri coroană cu care erau încununati în antichitate învingătorii (în război, la concursuri sportive sau literare). 2) Coroană care se ține deasupra capetelor mirilor în timpul oficializării cununiei. 3): ~ de munți, de păduri lanț de munți, de păduri dispuse în formă de cerc. 4): ~ de ceapă, de usturoi ceapă sau usturoi cu coada uscată împletită în formă de funie. [G.-D. cununii]	/<lat. corona
CUNUNIE	CUNUNÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Ceremonie religioasă cu ocazia căsătoriei. 2) Cunună care se ține deasupra capetelor mirilor în timpul ceremoniei religioase. [Art. cununia; G.-D. cunu-niei; Sil. -ni-e]	/a cununa + suf. ~ie
CUNUNIȚĂ	CUNUNÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la cunună) Arbust înalt din familia rozaceelor cu flori albe, dispuse în inflorescență, ce crește pe stânci în regiunile muntoase.	/cunună + suf. ~iță
CUPAJ	CUPÁJ	<i>n.</i>	1) Combinare a două sau a mai multor varietăți de vin pentru a obține buchetul și gustul dorit. 2) Combinare a mai multor sucuri pentru a obține gustul și aroma dorite.	/<fr. coupage
CUPĂ I	CÚP//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Pahar de metal sau de sticlă, cu picior, lărgit în partea superioară. 2) Conținutul unui astfel de pahar. 3) Trofeu ce constă dintr-un vas de metal care li se dă câștigătorilor unei competiții sportive. 4) Competiție sportivă desfășurată pentru a câștiga un astfel de trofeu. 5) tehn. Căuș metalic montat la un elevator sau la o altă mașină, care servește pentru încărcarea sau ridicarea unor materiale (nisip, pământ, ciment etc.). ~a excavatorului	/<fr. cuppa
CUPĂ II	CÚP//Ă II ~e	<i>f.</i>	Una dintre cele patru culori ale cărților de joc, reprezentând o figură în formă de inimă de culoare roșie.	/<ngr. kupa
CUPELAȚIE	CUPELÁȚIE	<i>f.</i>	Procedeu industrial de separare a aurului și argintului din minereurile bogate în plumb, prin oxidarea acestuia.	/<fr. coupellation
CUPELĂ	CUPĚL//Ă ~e	<i>f.</i>	Vas făcut din material refractar în care se face extragerea metalelor prin cupelație.	/<fr. coupelle
CUPEU	CUPĚU ~ri	<i>n.</i>	1) Cabină într-un vagon de cale ferată, având banchete pentru mai multe persoane; compartiment. 2) înv. Trăsură de lux, închisă, capra vizitiului fiind în exteriorul caroseriei; caretă. [Sil. cu-peu]	/<fr. coupé
CUPID	CUPÍ//D ~dă (~zi, ~de)	<i>livr.</i>	Care caută să ia cât mai mult; lacom; hrăpăreț.	/<fr. cupide, lat. cupidus
CUPIDITATE	CUPIDITÁTE	<i>f. livr.</i>	Caracter cupid; lăcomie; aviditate.	/<fr. cupidité, lat. cupiditas, ~atis
A CUPLA	A CUPL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (aparate electrice) A uni între ele pentru a face un transfer de energie. 2) (piese, forțe motrice) A uni două câte două pentru a acționa solidar și simultan.	/<fr. coupler
A SE CUPLA	A SE CUPL//Ă mă ~éz	<i>intransz.</i>	fig. (de-spre persoane) A se uni (unul cu altul), alcătuind un cuplu; a forma o pereche; a se împerechea.	/<fr. coupler

CUPLAJ	CUPLÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Dispozitiv demontabil care servește pentru legarea a două elemente ale unui sistem tehnic.2) Legătură între câteva circuite electrice prin bobine, rezistoare sau prin intermediul câmpului electromagnetic variabil.3) Program sportiv alcătuit din două meciuri care se desfășoară în continuare, pe același teren.	/<fr. couplage
CUPLĂ	CÚPL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Dispozitiv cu care se face cuplarea vagoanelor de tren.2) Dispozitiv demontabil servind pentru legarea a două vehicule sau a două elemente ale unui sistem tehnic.	/<fr. couple
CUPLĂTOR	CUPLĂTÓR ~i	<i>m.</i>	Muncitor la calea ferată, care cuplează vagoanele.	/a cupla + suf. ~ător
CUPLET	CUPLET ~e	<i>n.</i>	Poezie umoristică sau satirică cu refren.	/<fr. couplet
CUPLETIST	CUPLETÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	1) Autor de couplete.2) Cântăreț sau recitator de couplete.	/cuplet + suf. ~ist
CUPLU	CÚPLU ~ri	<i>n.</i>	1) Reunire de două persoane de sex opus, aflate într-o anumită legătură; pereche. ~ de dansatori.2) fiz. Sistem compus din două forțe egale și de sens opus, care acționează asupra aceluiași corp.	/<fr. couple
CUPOLĂ	CUPÓL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Partea interioară, boltită, cu baza circulară a acoperișului unui edificiu; boltă.2) Structură anatomică în formă de boltă.	/<fr. coupole
CUPON	CUP//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Bon al unei hârtii de valoare care se decupează și care servește pentru a încasa dividende la scadență.2) Parte detașabilă a unei chitanțe, a unui bilet, care dă deținătorului anumite drepturi.3) Bucată, rămasă dintr-un val de stofă sau din oricare alt material.	/<fr. coupon
A CUPRA	A CUPR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(obiecte de metal) A acoperi cu un strat de cupru.	/Din cupru
CUPRESACEE	CUPRESACÉE ~	<i>f. pl.</i>	1) Familie de plante rășinoase (arbori și arbuști) cu frunze persistente și cu flori unisexuate mici (reprezentanți: chiparosul, ienupărul etc.).2) Plantă din această familie.	/<fr. cupressacées
CUPRIFER	CUPRIFÉR ~ă (~i, ~e)		Care conține cupru.	/<fr. cuprifere
A CUPRINDE	A CUPRÍNDE cuprind	<i>tranz.</i>	1) A înconșura cu brațele; a îmbrățișa. • ~ cu ochii a îmbrățișa cu privirea. Cât cuprinzi (sau vezi) cu ochii pe întinderi foarte mari.2) fig. A acoperi din toate părțile; a învălui; a în-vălura; a cotorpi; a înfășura.3) fig. A lua în stăpânire; a cuceri; a ocupa.4) fig. (despre gânduri, sentimente, mișcări sociale etc.) A pune stăpânire; a apuca. L- a cuprins un dor mare.5) (despre recipiente) A avea în interior.6) (spații, terenuri etc.) A umple cu volumul sau cu dimensiunile sale. Livezile cuprind tot terenul cultivat al gospodăriei.7) (despre texte, cărți etc.) A include în sine; a conține; a comporta; a însuma; a întruni; a îngloba.8) (despre epoci) A avea ca durată.	/<lat. comprehendere
A SE CUPRINDE	A SE CUPRÍNDE mă cuprind	<i>intrans.</i>	1) A se strânge (concomitent) în brațe (cu cineva); a se îmbrățișa.2) mat. (despre numere) A intra de mai multe ori în alt număr.	/<lat. comprehendere

CUPRINS	CUPRÎNS ~uri	<i>n.</i>	1) Fond de idei al unui text; conținut.2) Listă a materialelor pe care le include o carte, o revistă; tablă de materie.3) Spațiu larg; întindere. Pe tot ~ul țării.	/v. a cuprinde
CUPRINZĂTOR	CUPRINZĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care cuprinde mult; care este bogat în conținut. • Scurt și ~ în puține cuvinte, cuprinzând esențialul.	/a cuprinde + suf. ~ător
CUPRISM	CUPRÍSM	<i>n.</i>	Otrăvire cauzată de consumarea mâncării pregătite în vase de cupru.	/<fr. cuprisme
CUPRU	CÚPRU	<i>n.</i>	Metal roșiatic, maleabil și ductil, bun conducător de căldură și de electricitate, cu numeroase întrebuințări în industria electrotehnică și în alte domenii; aramă.	/<lat. cuprum
CUPTOR	CUPT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	1) Construcție pentru copt pâinea și alte produse de panificație. 2) Cantitate de pâine, de plăcinte etc. care se coc odată.3) Parte de deasupra a acestei construcții, care se încălzește. • A sta (sau a dormi) pe ~ a fugi de lucru; a lenevi. A aduce noră pe ~ a se însura.4) Despărțitura de jos la mașina de gătit, în care se coc prăjituri sau alte preparate.5) Instalație industrială pentru topirea metalului sau pentru alte operații tehnice. • ~ de var instalație unde se arde piatra de var; varniță.6) fig. Căldură mare și dogoritoare; caniculă. • Luna lui ~ luna iulie	/<lat. coctorium
CUPTORAR	CUPTORÁR ~i	<i>m.</i>	Muncitor la un cuptor industrial.	/cuptor + suf. ~ar
CUPTORAȘ	CUPTORÁȘ ~e	<i>n.</i>	(diminutiv de la cuptor) Plită de vară, în curte, construită din lut.	/cuptor + suf. ~aș
CUPULĂ	CÚPUL//Ă ~e	<i>f.</i>	Organ al unei plante, în formă de cupă, care acoperă partea de jos a fructului (la ghindă, alună etc.).	/<fr. cupule, lat. cupula
CUPURĂ	CUPÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Articol, parte dintr-un articol sau anunț tăiat dintr-o publicație.	/<fr. coupure
A CURA	A CUR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(bolnavi, maladii) A supune unei cure; a trata printr-un regim curativ.	/<germ. kurieren
CURABIL	CURÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi vindecat.	/<fr. curable, lat. curabilis
CURAJ I	CURÁJ I	<i>n.</i>	Trăsătură de caracter care-l caracterizează pe omul fără teamă; îndrăzneț. Act de ~.	/<fr. courage
CURAJ II	CURÁJ II	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a îmbărbăta pe cineva).	/<fr. courage
CURAJOS	CURAJ//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		Care este plin de curaj; fără teamă; îndrăzneț; brav; cutezător.	/<fr. courageux
CURANT	CURÁN//T ~ți	<i>adj.</i>	: Medic ~ medic care îngrijește un bolnav.	/<it. curante
CURARA	CURÁRA	<i>f.</i>	Substanță foarte toxică extrasă din unele plante exotice, folosită în farmaceutică.	/<fr. curare
CURAT I	CURÁT I	<i>n.</i>	: A scrie (a trece sau a copia) pe ~ a scrie (a trece sau a copia) un text de pe ciornă într-o formă îngrijită.	/cf. lat. curare
CURAT II	CURÁT II	<i>adv.</i>	1) Întru totul; exact; precis; întocmai; chiar. ~ vorba ceea: șezi binișor, nu-mi da pace.2) Bine; cu măiestrie. A scrie ~. A spăla ~.3) (construit cu verbul a spune) Pe înțeles; limpede; deslușit.	/cf. lat. curare

CURAT III	CURÁ//T III ~tă (~ți, ~te)		1) Care nu este murdar; care nu are pete. • A scăpa cu obrazul ~ a ieși nepătat dintr-o situație dubioasă.2) Care iubește curățenia.3) fig. Căruia nu i se poate reproșa nimic; fără prihană; cinstit.4) (despre cer) Care este senin.5) (despre apă, pietre prețioase) Care este fără impurități; limpede; străveziu.6) (despre aer) Care nu este viciat; proaspăt.7) (despre glas) Care este sonor; cristalin.8) Care nu este amestecat cu nimic; pur. Aur ~. • Nu-i lucru ~ este ceva la mijloc; <u>ceva nu este în ordine</u> .	/cf. lat. curare
CURATELĂ	CURATÉL//Ă ~e	<i>f.</i>	Instituție legală care administrează și ocrotește interesele unui minor sau ale unui adult incapabil. • A pune (pe cineva) sub ~ a încredința pe cineva unui curator.	/<fr. curatelle, lat. curatela
CURATIV	CURATÍV ~ă (~i, ~e)		Care vindecă; care lecuiește.	/<fr. curatif
CURATOR	CURATÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană care are anumite obligații, stabilite prin curatelă, față de cineva.	/<fr. curateur, lat. curator
CURĂ	CÚR//Ă ~e	<i>f.</i>	Tratament medical constând din folosirea unor metode terapeutice.	/<fr. cure, lat. cura
A CURĂȚA	A CURĂȚĂ cūrăt	<i>tranz.</i>	1) A face să se curățe. ~ o haină. ~ un iaz.2) (fructe, legume, ouă etc.) A lipsi de stratul de deasupra (coajă, piele, puf).3) pop. A lipsi de viață; a omorî; a ucide.	/Din curat
A SE CURĂȚA	A SE CURĂȚĂ mă cūrăt	<i>intrans.</i>	1) A deveni (mai) curat prin înlăturarea murdăriei sau a impurităților.2) fig. (despre persoane) A deveni (mai) curat moralicește; a se purifica.3) pop. A rămâne fără nici un ban; a se lefteri.4) fig. A înceta din viață; a deceda; a muri.	/Din curat
CURĂȚĂTORIE	CURĂȚĂTORÍ//E ~i	<i>f.</i>	Atelier unde se cu-răță chimic obiecte de îmbrăcăminte, covoare etc. [G.-D. curățătoriei]	/curățat + suf. ~ărie
CURĂȚENIE	CURĂȚÉNI//E ~i	<i>f.</i>	1) Stare a ceea ce este curat; calitatea de a fi curat. • A face ~ a deretice.2) fig. Însușirea de a fi curat sufletește; cinste; puritate; sinceritate.3) pop. Medicament care are calitatea de a curăța tubul digestiv; purgativ.	/curat + suf. ~enie
CURĂȚITOARE	CURĂȚIT//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	Mașină sau instalație pentru înlăturarea corpurilor stră-ine dintr-un material (granular, pulverulent etc.).	/a curăța + suf. ~toare
CURĂȚITOR I	CURĂȚIT//ÓR I	<i>n.</i>	Aparat care servește la curățare. ~ de parafină.	/a curăța + suf. ~tor
CURĂȚITOR II	CURĂȚIT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)		Care curăță.	/a curăța + suf. ~tor
CURÂND	CURÂND	<i>adv.</i>	Peste puțin timp; repede. • În ~ nu peste mult timp. De ~ nu de mult; recent.	/<lat. currendo
CURB	CURB ~ă (~i, ~e)		(despre linii) Care are formă de arc; încovoiat.	/<fr. courbe, lat. curbus
A CURBA	A CURB//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se curbeze; a arcui; a coroa; a încovoia; a cambra.	/<fr. courber
A SE CURBA	A SE CURB//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A căpăta formă de curbă; a se arcui; a se cambra; a se coroa; a se încovoia.	/<fr. courber
CURBATURĂ	CURBATÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Durere musculară care survine la începutul unor boli contagioase sau după o oboseală fizică mare.	/<fr. courbature

CURBĂ	CÚRB//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Linie în formă de arc; linie arcuită.2) Linie care reprezintă grafic fazele succesive, variabile, caracteristice unui fenomen.3) Cotitură în formă de arc (a unui râu, a unui drum). • A lua ~a a face un viraj. ~ de nivel curbă care unește pe o hartă punctele aflate la aceeași altitudine.	/<fr. courbe
CURBETĂ	CURBÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Săritură a calului cu picioarele din față ridicate.	/<fr. courbette
CURBILINIU	CURBILÍNI//U ~e (~i)		Care are formă de curbă; care este alcătuit din linii curbe. [Sil. -li-niu]	/curbă + linie
CURBIMETRU	CURBIMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument cartografic pentru măsurarea lungimii curbelor.	/curbă + metru
CURBURĂ	CURBÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Îndoitură în formă de arc.	/<fr. courbure
CURCAN	CURCÁN ~i	<i>m.</i>	Pasăre domestică, de talie mare, cu coada lată care se desface în evantai, crescută pentru carnea ce posedă valoroase calități dietetice. • A se umfla în pene ca un ~ a-și da aere.	/curcă + suf. ~an
CURCĂ	CÚR//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Femela curcanului. • A sta (sau a șede, a umbla) ca o ~ plouată a fi, a umbla trist, abătut, fără chef. Râd și ~cile e din cale-afară de ridicol; caraghios.	/<bulg. kurka
CURCĂNIE	CURCĂNÍ//E ~i	<i>f. pop.</i>	Furt de lucruri mărunte; găinărie.	/curcan + suf. ~ie
CURCUBETĂ	CURCUBÉT//Ă ~e	<i>f. pop. rar</i>	1) Plantă târătoare cu fructe mari, rotunde sau lun-guiete; dovleac; bostan.2) depr. Cap de om; tigvă.	/<lat. cucurbita
CURCUBEU	CURCUBÉ//U ~e	<i>n.</i>	Fenomen optic având aspectul unui arc multicolor, care se produce în atmosferă datorită refracției luminii solare în picăturile de apă dispersate în aer, după ploaie.	/<lat. curcus + bibit
CUREA	CUR//EÁ ~éle	<i>f.</i>	1) Fâșie lungă de piele sau din alte materiale având diferite întrebuințări.2) Fâșie din piele sau din alt material, care servește la încins sau la ajustat îmbrăcămintea; cingătoare; brâu; cordon; centură. • A (nu)-l ține ~eua a (nu) se simți în stare să...3): ~ de transmisie bandă continuă de piele sau de pânză rezistentă, care servește pentru transmiterea mișcării de rotație de la un ax la altul. [Art. cureaua; G.-D. curelei; Sil. cu-real]	/<lat. corrigia
CURECHI	CURÉCHI	<i>n.</i>	reg. Plantă legumicolă, cu frunze groase și ondulate care, acoperindu-se unele pe altele, formează o căpățână compactă; varză.	/<lat. coliculus
CURECHIU	CURECHÍ//U ~e (~i)		Care este de culoarea curechiului; verde-deschis. [Sil. -re-chiu]	/curechi + suf. ~iu
CURELAR	CURELÁR ~i	<i>m.</i>	Meșter care face obiecte din piele (curele, hamuri etc.).	/curea + suf. ~ar
CURELĂRIE	CURELĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Atelier unde se lucrează articole de piele.2) Magazin unde se vând astfel de articole.3) Meseria curelarului.4) Obiecte confecționate din piele.	/curelar + suf. ~ie
CURRENT I	CURÉN//T I ~ți	<i>m.</i>	1) Mișcare a apei în direcția pantei. • ~ marin deplasare de apă în mări și oceane, provocată de marea, de înclinarea nivelului mării, de vânturi etc. 2) Mișcare de aer cauzată de diferența de temperatură. • A-l trage pe cineva ~tul a răci fiind expus la un flux de aer în interiorul unei clădiri.3) fiz. Sarcină electrică aflată în mișcare. ~ continuu. ~ alternativ.	/<fr. courant

CURENT II	CURÉŃ/T II ~tă (~ți, ~te)		1) (despre unități de timp) Care este în curs; în care ne aflăm. Anul ~.2) Care are loc în mod obișnuit; de fiecare zi; zilnic; cotidian. Chestiuni ~te. • Cont ~ cont la o bancă unde sumele se depun și se ridică la necesitate.3) (despre prețuri) Care există în timpul de față; în curs; actual. • Monedă ~tă monedă care circulă; monedă valabilă.4) (despre vorbire) Care se produce ușor, fără efort; curgător; fluent; cursiv.5) Apă ~tă apă care vine prin țevi la robinete și poate fi folosită în orice moment	/<fr. courant
CURENT III	CURÉŃ III ~e	<i>n.</i>	Ansamblu de teorii, idei, opinii (politice, științifice, artistice etc.) care își găsesc un număr mare de adepți. • A pune (sau a ține pe cineva) la ~ a informa pe cineva asupra unei chestiuni. A fi (sau a se pune sau a se ține) la ~ a se informa despre mersul unui lucru.	/<fr. courant
CURENT IV	CURÉŃ IV	<i>adv.</i>	Liber, fără efort. A vorbi o limbă ~.	/<fr. courant
A CURENTA	A CURENT//Ă ~éz		1. tranz. 1) (despre conductori electrici) A expune curentului electric prin atingere, producând un șoc.2) (ființe) A expune curentului de aer dintr-o încăpere.2. intranz. A provoca un șoc fiind expus acțiunii curentului electric sau de aer.	/Din curent
A SE CURENTA	A SE CURENT//Ă mă	<i>intranz.</i>	A se atinge de un conductor electric, contractând un șoc.	/Din curent
CURGĂTOR I	CURGĂTOR I	<i>adv.</i>	(despre felul de a vorbi) Ușor, fără efort. A vorbi ~.	/a curge + suf. ~ător
CURGĂTOR II	CURGĂT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)		1) (despre ape) Care curge neconținut; care nu este stătătoare.2) fig. (despre vorbire, stil) Care se caracterizează prin lipsă de efort; care se desfășoară natural și fluent; cursiv.	/a curge + suf. ~ător
A CURGE	A CÚRGE pers. 3 cúrge	<i>intranz.</i>	1) (despre ape) A se mișca neconținut la vale. • ~ gărlă a veni cu prisosință.2) fig. (despre ființe sau vehicule) A se deplasa în lanț; a veni într-un șuvoi permanent.3) fig. (despre viață, unități de timp) A se consuma treptat; a se scurge; a trece. • Va curge încă multă apă pe râu (sau pe gărlă, pe Dunăre etc.) va trece încă multă vreme.4) (despre ploaie) A cădea din belșug.5) (despre învelitori, acoperișuri, poduri) A lăsa să pătrundă apa (sau alte lichide).6) (despre lacrimi, sudoare etc.) A ieși prelingându-se.7) (despre sânge) A se mișca continuu într-un anumit sens și într-un anumit spațiu.8) (despre recipiente) A lăsa să iasă lichidul dinăuntru.9) pop. (despre bube, răni) A elimina puroi; a supura; a puroia.10) A se desprinde din ceva, căzând câte puțin și succesiv. Grâul curge din sac. • A-i ~ peticele a fi îmbrăcat în haine zdrențăroase.11) A atârna liber în jos. Părul curge pe spate.12) fig. (despre cuvinte, expresii etc.) A se înșira cu ușurință.	/<lat. currere
CURIE I	CÚRI//E I ~i	<i>f.</i>	1) Subdiviziune religioasă, militară și politică a tribului primitiv la romani.2) Senatul municipiilor.3) Admini-strația pontificală a bisericii romano-catolice. ~ papală. [Sil. -ri-e]	/<lat. curia

CURIE II	CURIE II [pr.: chiuri]	<i>m.</i>	Unitate de măsură a radioactivității.	/<fr. Curie n. pr.
CURIEPUNCTURĂ	CURIEPUNCTŪRĂ	<i>f. med.</i>	Metodă de tratare a cancerului prin introducerea unor ace radioactive în țesutul canceros. [Sil. -ri-e-]	/<fr. curiepuncture
CURIER	CURIÉR ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care duce corespondența unei instituții. • ~ diplomatic lucrător la ministerul de externe care transportă poșta diplomatică.2) înv. Buletin informativ tipărit periodic, care cuprinde infor-mații dintr-un domeniu oarecare. [Sil. -ri-er]	/<fr. courrier
CURIETERAPIE	CURIETERAPIE [pr.: chiuriterapie]	<i>f.</i>	Tratament cu raze radioactive (de radium, de toriu etc.).	/<fr. curiethérapie
CURION	CURIÓN ~i	<i>m.</i>	1) Șeful curiei romane. 2) Preot al unei curii romane, care oficia sacrificiile. [Sil. -ri-on]	/<fr. curion, lat. curio, ~onis
CURIOS	CURI//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		1) Care manifestă curiozitate.2) Care este indiscret.3) Care iese din comun. [Sil. -ri-os]	/<fr. curieux, lat. curiosus
CURIOZITATE I	CURIOZITĂTE I	<i>f.</i>	1) Dorință de a cunoaște, de a ști, de a afla ceva nou, necunoscut. 2) Interes meschin pentru orice, mai ales pentru chestiuni care privesc pe alții. [G.-D. curiozității; Sil. -ri-o-]	/<fr. curiosité, lat. curiositas, ~atis
CURIOZITATE II	CURIOZIT//ĂTE II ~ăți	<i>f.</i>	mai ales la pl. Caracter ciudat al unei persoane, al unui lucru sau al unui fenomen. [G.-D. curiozității; Sil. -ri-o-]	/<fr. curiosité, lat. curiositas, ~atis
CURIU	CÚRIU	<i>n.</i>	Element radioactiv sintetic.	/<fr. curium
A CURMA	A CURMÁ curm	<i>tranz.</i>	1) A strânge tare pătrunzând. Legătură era prea strânsă, îi curma brațul.2) rar (lemne) A desface de-a lungul prin tăiere; a despica.3) fig. A face să înceteze (pentru un timp). ~ o discuție.4) A face să se curme.	/Cuv. autoht.
A SE CURMA	A SE CURMÁ mă curm	<i>intrans.</i>	1) A se rupe în două sau în mai multe bucăți (prin îndoire, lovire etc.); a se frânge.2) rar A se îndoi de mijloc; a se apleca tare; a se frânge.3) fig. A se opri brusc; a se frânge.4) A ajunge la sfârșit; a se termina. Viata i s-a curmat.	/Cuv. autoht.
CURMAL	CURMÁL ~i	<i>m.</i>	Arbore din familia palmierilor, care crește în regiunile calde, cu fructe ovale sau sferice, succulente și hrănitoare.	/Din curmală
CURMALĂ	CURMÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	Fructul curmalului.	/<ngr. kurmás, turc. kurma
CURMĂTURĂ	CURMĂTŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	Depresiune pe culmea unui deal sau a unui munte.	/a curma + suf. ~ătură
CURMEI	CURMÉ//I ~ie	<i>n.</i>	Capăt de frânghie, folosit la legat sau la încins. • A lega tei de ~ (sau teie de ~ie) a căuta subterfugii. A găsi tei de ~ a găsi pretexte. [Sil. -mei]	/a curma + suf. ~ei
CURMEZIȘ	CURMEZÍȘ	<i>adv.</i>	În lat; de-a latul; transversal. • În lungiș și-n ~ în lung și-n lat. A se pune în ~ a se opune categoric; a se pune în calea cuiva. A se pune în cruciș și în ~ a încerca prin toate mijloacele; a-și da toată silința.	/a curma + suf. ~iș
CURPEN	CÚRPEN ~i	<i>m.</i>	Tulpina unor plante târâtoare. ~ de bostan. • ~ de cartofi tulpina aeriană a cartofului.	/Cuv. autoht.

CURS I	CURS I ~uri	<i>n.</i>	1) Mișcare a unei ape curgătoare în direcția pantei.2) Întindere a unei ape de la izvoare până la vărsare. ~ul inferior. ~ul superior.3) fig. Interval, durată de timp. • În ~ de... în timp de...4) Desfășurare a unui eveniment. În ~ul pregătirilor... • Lucrări în ~ lucrări care se înfăptuiesc. A da ~ unei cereri a înainta cererea spre rezolvare.5) fin. Prețul care se stabilește la bursă (pentru valută, hârtii de valoare, polițe etc.).6) fin. Prețul unei unități bănești străine, exprimat în unități bănești naționale	/<lat. cursus, fr. cours
CURS II	CURS II ~uri	<i>n.</i>	1) Expunere a unei materii de studiu sub forma unui ciclu de lecții sau de prelegeri.2) Totalitatea orelor de program destinate acestei expuneri.3) Carte cuprinzând un ciclu de lecții sau prelegeri.4) la pl. Formă de învățământ (ridicare a calificării, reprofilare etc.) de scurtă durată. ~uri serale.	/<fr. cours
CURSANT	CURSÂN//T ~ți	<i>m.</i>	Persoană care urmează un curs (special).	/<germ. Kursant
CURSĂ I	CÚRS//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Drum parcurs regulat de un vehicul.2) Vehicul care parcurge regulat acest drum (autobuz, tren).3) Drum parcurs de un piston în cilindru într-o mișcare rectilinie alternativă.4) la pl. Alergare de cai.5) Probă sportivă în care mai mulți concurenți parcurg o anumită distanță.6): ~a înarmărilor militarizare intensă a industriei; pregătire de război. [G.-D. cursei]	/<fr. course
CURSĂ II	CÚRS//Ă II ~e	<i>f.</i>	1) Dispozitiv pentru prinderea unor animale și păsări sălbatice; capcană.2) fig. Mijloc viclean de a prinde, de a demasca sau de a se răfui cu cineva, punându-l într-o situație fără ieșire. • A-i întinde cuiva o ~ a ademeni pe cineva cu scopul de a-l pune într-o situație fără ieșire. A cădea (sau a se prinde) în ~ a nimeri într-o situație fără ieșire. [G.-D. cursei]	/Cuv. autoht.
CURSIST	CURSÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	v. CURSANT.	/<germ. Kursist
CURSIV I	CURSÍV I ~e	<i>n.</i>	Text cules cu litere aplecate spre dreapta, imitând scrisul de mână.	/<fr. cursif, lat. cursivus
CURSIV II	CURSÍV II	<i>adv.</i>	(despre stil sau vorbire) Fără efort; fluent; curent; curgător.	/<fr. cursif, lat. cursivus
CURSIV III	CURSÍV III ~ă (~i, ~e)		(despre stil sau vorbire) Care se caracterizează prin fluentă, lipsă de efort; curgător; curent; fluent.	/<fr. cursif, lat. cursivus
CURSIVITATE	CURSIVITÁTE	<i>f.</i>	Însușire, calitate a vorbirii sau a stilului de a fi cursiv. [G.-D. cursivității]	/cursiv + suf. ~tate
CURSOR	CURS//ÓR ~oăre	<i>n. tehn.</i>	Mică piesă mo-bilă care alunecă pe o riglă sau pe o tijă gra-dată, indicând gradațiile.	/<fr. curseur, lat. cursor
A CURTA	A CURT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(femei) A trata cu atenție deosebită pentru a câștiga favoarea, simpatia sau dragostea.	/Din curte

CURTE	CÚR//TE ~ți	<i>f.</i>	1) Loc îngrădit în jurul unei clădiri, al unei case; ogradă. • De ~ care trăiește pe lângă om; de casă; domestic. 2) Casa moșierului; conac. ~ boierească.3) Palat de reședință al unui suveran.4) Instanță judecătorească sau administrativă. ~ de apel. ~ de casație. ~ marțială.5) Atenție deosebită acordată unei femei cu scopul de a-i câștiga simpatia sau dragostea. [G.-D. curtii]	/<lat. curtis
CURTEAN	CURT//EÁN ~eănă (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	1) Nobil care avea anumite servicii la curtea unui suveran sau care făcea parte din suita aces-tuia.2) (în Moldova medievală) Oștean care primea de la domnie un lot de pământ în schimbul serviciului militar.	/curte + suf. ~ean
CURTEANCĂ	CURT//EÁNCĂ ~énce	<i>f.</i>	Femeie de viță nobilă care avea anumite servicii la curtea unui suveran sau făcea parte din suita acestuia.	/curtean + suf. ~că
A CURTENI	A CURTEN//Í ~ésc	<i>tranz. înv.</i>	(femei) A face curte; a curta.	/Din curtean
CURTENITOR I	CURTENITÓR I	<i>adv.</i>	Cu amabilitate; în mod politicos.	/a curteni + suf. ~tor
CURTENITOR II	CURTENIT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)		Care este amabil, atent, galant (față de femei).	/a curteni + suf. ~tor
CURTEZAN	CURTEZÁN ~i	<i>m.</i>	Bărbat care face curte unei femei.	/<fr. courtisan
CURTEZANĂ	CURTEZÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	Femeie elegantă și spirituală, dar de moravuri ușoare, care trăia la curtea unui suveran sau a unui nobil.	/<fr. courtisane
CURTIER	CURTIÉR ~i	<i>m.</i>	Persoană care se ocupă cu mijlocirea tranzacțiilor de bursă. [Sil. -ti-er]	/<fr. courtier
CURTOAZIE	CURTOAZÍE	<i>f.</i>	Purtare plină de amabilitate; atitudine binevoitoare; curtenie. [G.-D. curtoaziei; Sil. -toa-zi-e]	/<fr. courtoisie
CUSĂTOREASĂ	CUSĂTOR//EÁSĂ ~ése	<i>f.</i>	rar Femeie care coase rochii sau lenjerie.	/cusător (rar) + suf. ~easă
CUSĂTORIE	CUSĂTORÍ//E ~i	<i>f.</i>	rar Atelier unde se cos rufe, haine, lenjerie.	/a coase + suf. ~ie
CUSĂTURĂ	CUSĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) v. A COASE.2) Linia unde sunt unite prin cusut două bucăți de pânză.3) Ornament brodat pe o pânză. 4) Model după care se coase.5) med. Loc cusut după o intervenție chirurgicală.6) Loc unde au fost unite prin sudare sau prin alte metode elementele metalice ale unui obiect. [G.-D. cusăturii]	/a coase + suf. ~ătură
CUSCRĂ	CÚSCR//Ă ~e	<i>f.</i>	Mama unuia dintre soți în raport cu părinții celui alt soț.	/<lat. consocra
CUSCRIE	CUSCRÍ//E ~i	<i>f.</i>	Legătură de rudenie prin alianță între părinții a doi soți.	/cuscru + suf. ~ie
CUSCRU	CÚSCR//U ~i	<i>m.</i>	Tatăl unuia dintre soți în raport cu părinții celui alt soț.	/<lat. consoc(e)rum
CUSCUTĂ	CUSCÚT//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă fără frunze și fără clorofilă, care parazitează, mai ales, pe trifoi și pe lucernă.	/<fr. cuscute
CUSTODE	CUSTÓ//DE ~zi	<i>m.</i>	1) Persoană însărcinată cu paza sau păstrarea unor bunuri (mobile).2) Persoană însărcinată cu paza obiectelor sechestrate.3): ~ de bibliotecă lucrător la bibliotecă, care eliberează cărți cititorilor, îi îndrumă etc.	/<fr. custode, lat. custos, ~odis
CUSTODIE	CUSTODÍE	<i>f.</i>	Păstrare sau pază a unor obiecte puse sub sechestru. [Art. custodia; G.-D. custodiei; Sil. -di-e]	/<lat. custodia

CUSTURĂ	CUSTŪR//Ă ~i	<i>f. pop.</i>	1) Parte metalică și tăioasă a unui instrument; lamă.2) Cuțit rudimentar, fără plăsele.	/cutit + suf. ~tură
CUSUR	CUSŪR ~uri	<i>n.</i>	1) Latură negativă a caracterului sau defect al fizicului cuiva; meteahnă; neajuns.2) Defect al unui lucru; neajuns.	/ <i><</i> turc. kusur
CUSURGIU	CUSURGÍ//U ~i	<i>m. pop.</i>	Persoană care caută cusururi în toate.	/cusur + suf. ~giu
CUȘCĂ	CŪȘ//CĂ ~ti	<i>f.</i>	1) Adăpost, în formă de căsuță sau de cutie de lemn, pentru unele animale sau păsări.2) Cutie făcută din vergele în care se țin păsări cântătoare sau decorative; colivie.3) Cutie mare din gratii de fier, în care se țin fiarele sălbătice.4) Încăpere mică sub scena unui teatru, unde stă sufleurul.5) fig. Locuință sau odaie mică. [G.-D. cuștii]	/ <i><</i> ucr. kuška
CUȘER	CŪȘER	<i>adj. invar.</i>	(despre mâncăruri, la mozaici) Care este pregătit conform prescripțiilor ritualului.	/ <i><</i> ebr. kâscher
CUȘETĂ	CUȘÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Pat pentru o persoană în vagoanele de dormit sau în cabinele de vapor.	/ <i><</i> fr. couchette
CUȘMĂ	CŪȘM//Ă ~e	<i>f.</i>	reg. Acoperământ pentru cap confecționat din blană de miel sau de alt animal; căciulă. • A umbla cu ~a-n mână după cineva a se umili în fața cuiva cerșind ceva.	/ <i><</i> ucr. kuțma
A CUTA	A CUT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (rochii, fuste, țesături) A înzestra cu cute; a plisa.2) A face să se cuteze.	/Din cută
A SE CUTA	A SE CUT//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre produse textile, confecții etc.) A face cute. 2) (despre scoarța terestră) A se deforma în cute sub acțiunea proceselor interne.3) (despre piele, față etc.) A căpăta cute; a se încreți; a se zbârci; a se rida.	/Din cută
CUTANAT	CUTANÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care ține de piele; care se referă la piele.2) (despre tratamente medicale) Care se aplică pe piele. Fricțiuni ~te.	/ <i><</i> fr. cutané
CUTARE	CUTÁRE	<i>pron. nehot.</i>	(înlocuiește numele unei persoane atunci când nu vrem sau nu este necesar s-o numim).	/ <i><</i> lat. eccutalis
CUTĂ	CŪT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Îndoitoră la un material textil sau la un obiect de îmbrăcăminte. 2) Încrețitură a pielii (mai ales pe față); rid; zbârcitură; creț.3) Încrețitură a scoarței pământeste, apărută sub acțiunea forțelor tectonice.	/ <i><</i> bulg. kuta
CUTE	CŪTE ~	<i>f.</i>	Bucată de rocă dură (piatră) folosită pentru ascuțit obiecte tăioase; gresie.	/ <i><</i> lat. cos, cotis
CUTER I	CŪTER I ~e	<i>n.</i>	Navă mică de lemn cu un singur catarg, cu pânze sau cu motor, folosită la pescuit sau la sport.	/ <i><</i> engl., fr. cutter
CUTER II	CŪTER II ~e	<i>n.</i>	Mașină de tocat carne, folosită la fabricarea mezelurilor.	/ <i><</i> engl., fr. cutter
A CUTEZA	A CUTEZÁ cutéz	<i>tranz.</i>	A risca biruind frica sau jena; a îndrăzni; a se încumeta.	/ <i><</i> lat. cottizare
CUTEZANȚĂ	CUTEZÁNȚĂ	<i>f.</i>	Comportare sau atitudine de om cutezător; îndrăzneală; bărbăție.	/a cuteza + suf. ~anță
CUTEZĂTOR	CUTEZĂT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		Care dă dovadă de curaj; curajos; îndrăzneț; brav; viteaz.	/a cuteza + suf. ~ător
CUTICULAR	CUTICULÁR ~ă (~i,		Care ține de cuticulă; propriu cuticulei.	/cuticulă + suf. ~ar

CUTICULĂ	CUTÍCUL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Strat rezistent care acoperă suprafața ce vine în contact cu mediul înconjurător al celulelor epiteliale. ~ dentară.2) Strat seros care acoperă fructele și frunzele.	/<fr. cuticule, lat. cuticula
CUTIE	CUTÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Obiect (de lemn, de metal, de carton etc.) gol pe dinăuntru, în care se păstrează sau se transportă diferite obiecte. • Scos ca din ~ îmbrăcat elegant.2): ~ craniană oasele care înconjoară creierul; craniu; țeastă.3): ~ toracică scheletul din regiunea toracelui unde se află inima, plămâni etc.4): ~ de rezonanță cutie care amplifică sunetele.5): ~ de viteze cutie la automobil unde se află mecanismul schimbătorului de viteză. [Art. cutia; G.-D. cutiei; Sil. -ti-e]	/<turc. kutu, ngr. kuti
CUTRĂ	CÚTR//Ă ~e	<i>f.</i>	Om fățarnic; secătură, lichea.	/<ngr. kutra
A CUTREIERA	A CUTREIERĂ cutréier	<i>tranz.</i>	(teritorii, orașe, țări etc.) A străbate în lung și în lat; a colinda. [Sil. -tre-ie-]	/<lat. contribulare
CUTREMUR	CUTRÉMUR ~e	<i>n.</i>	1) Mișcare bruscă și puternică a scoarței pământului, cauzată de dislocări tectonice, erupții vulcanice etc.; seism.2) fig. Zguduire nervoasă; înfiorare.	/v. a cutremura
A CUTREMURA	A CUTREMURĂ cutrémur	<i>tranz.</i>	A face să se cutremure.	/<lat. contremulare
A SE CUTREMURA	A SE CUTREMURĂ mă cutrémur	<i>intrans.</i>	1) A se zguduî sub acțiunea unui cutremur.2) A se mișca ușor dintr-o parte în alta; a se clătina; a se legăna.3) fig. (despre persoane) A fi cuprins de fiori; a se speria tare; a se înfiora; a se înspăimâta.	/<lat. contre-mulare
CUTREMURĂTOR	CUTREMURĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care impresionează profund; care zguduie.	/a cutremura + suf. ~ător
CUTUMĂ	CUTÚM//Ă ~e	<i>f.</i>	Normă de drept nescrisă, consfințită prin tradiție; obiceiul pământului.	/<fr. coutume
CUTUMIAR	CUTUMIÁR ~ă (~i,		Care ține de cutumă; propriu cutumei; tradițional. [Sil. -mi-ar]	/<fr. coutumier
CUȚIT	CUȚÍT ~e	<i>n.</i>	1) Instrument de tăiat constând dintr-o lamă ascuțită și un mâner. • A fi la ~e cu cineva a fi dușman neîmpăcat cu cineva. A-i ajunge cuiva ~ul la os a nu mai putea suporta ceva. A avea pâinea și ~ul în mână a avea la dispoziție toate mijloacele pentru a face ceva. A pune cuiva ~ul la (sau în) gât a forța pe cineva să facă ceva. A fi pe muchie de ~ a se afla în situație critică.2) Piesă care taie la diverse mașini sau unelte.	/<lat. cotitus
CUȚITAR	CUȚITÁR ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care face sau vinde cuțite.2) fam. Scandalagiu gata oricând să scoată cuțitul și să lovească.	/cuțit + suf. ~ar
CUȚITAȘ	CUȚITÁȘ ~e	<i>n.</i>	(diminutiv de la cuțit) 1) Cuțit cu lamă mică folosit, mai ales, în lucrările de gravare.2) Cuțit de buzunar cu una sau mai multe limbi pliante, care se închid în plăsele.	/cuțit + suf. ~aș
CUȚITĂRIE	CUȚITĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Atelier sau magazin specializat unde se ascut sau se vând cuțite.2) Tot felul de cuțite.	/cuțit + suf. ~ărie

CUȚITOAI	CUȚITOÁIE ~	<i>f.</i>	Instrument format din-tr-o lamă de oțel cu două mânere, folosit (de tâmplari, dogari, tăbăcari etc.) la cioplit sau la răzuit. [Sil. -toa-ie]	/cuțit + suf. ~oai
CUȚU	CÚȚU	<i>interj.</i>	(se folosește, deseori repetat, pentru a chema un câine, un cățel).	/cf. bulg., sb. kuțe, ung. kuszi
CUVĂ	CÚV//Ă ~e	<i>f. tehn.</i>	Recipient folosit pentru diferite operații tehnice și de laborator.	/<fr. cuve
CUVÂNT	CUV//ÂNT ~înte	<i>n.</i>	1) Unitate de bază a vocabularului constând dintr-un sunet sau un complex de sunete cărora le corespund unul sau mai multe sensuri. • Într-un ~ în rezumat; pe scurt. Cu alte ~inte a) altfel spus; b) în concluzie. Joc de ~inte echivoc creat prin asocierea cuvintelor apropiate după formă, dar diferite din punct de vedere al conținutului. 2) Gânduri, idei exprimate prin vorbe; spusă. • A pune un ~ bun a faceo intervenție pentru cineva. ~ introductiv text plasat la începutul unei cărți, în care se fac anumite comentarii la carte; prefață; cuvânt înainte. A lua ~ântul a vorbi în fața unui public. 3) Angajament pe care și-l ia cineva; făgăduială; promisiune. • A-și ține ~ântul (sau a se ține de ~) a îndeplini o promisiune făcută. Om de ~ om ce nu face promisiuni deșarte. 4) Punct de vedere particular; judecată; poziție; considerent; opinie; părere. A-și spune ~ântul. 5) Temei al unei acțiuni. • Sub ~ că... pentru motivul că... Cu drept ~ pe bună dreptate.	/<lat. conventus
A CUVÂNTA	A CUVÂNTÁ cuvânt		1. tranz. 1) rar A reda prin cuvinte; a exprima prin grai; a zice; a spune. 2) (discursuri) A prezenta în fața unui public. 2. intranz. A fi în stare să-și exprime gândurile prin cuvinte; a avea facultatea de a exprima prin viu grai.	/<lat. conventare
CUVÂNTARE	CUVÂNT//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	Expunere oratorică făcută în fața unui public; discurs.	/v. a cuvânta
CUVÂNTĂTOR I	CUVÂNTĂTÓR I ~i	<i>m.</i>	rar Persoană care vorbește frumos și liber în fața unui public; orator; vorbitor.	/a cuvânta + suf. ~tor
CUVÂNTĂTOR II	CUVÂNTĂT//ÓR II ~oare (~óri, ~oare)		Care are darul vorbirii; vorbitor. Ființă ~oare.	/a cuvânta + suf. ~tor
A SE CUVENI	A SE CUVENÍ pers. 3 se cuvîne	<i>intranz.</i>	1) (despre sarcini, bunuri materiale sau spirituale) A aparține în mod firesc; a reveni; a se impune; a incumba; a se cădea. 2) A fi dator (din obligație morală); a se cădea. • Cum se cuvine cum se cere; cum trebuie.	/<lat. convenire
CUVERTĂ	CUVERTÁ	<i>f.</i>	Email transparent cu care se acoperă obiectele de ceramică și faianță.	/<fr. couverte
CUVERTURĂ	CUVERTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Învelitoare pentru pat, masă sau cu care se învelește cineva când doarme.	/<fr. couverture
CUVIINCIOȘ	CUVIINCI//ÓȘ ~oasă (~óși, ~oăse)		Care respectă buna-cuviință; decent. [Sil. -vi-in-]	/cuiință + suf. ~ios

CUVIINȚĂ	CUVIÎNȚĂ ~e	<i>f.</i>	Conduită unanim acceptată; purtare cuviincioasă. • A găsi (a crede, a socoti) de ~ a crede că este potrivit. După ~ după cum se cuvine. Bună~ atitudine cuviincioasă; decentă. [G.-D. cuviinței; Sil. -vi-in-]	/<lat. <i>convenientia</i>
CUVIOS I	CUVI//ÓS I ~oasă (~óși, ~oáse)		Care respectă cu strictețe prescripțiile religiei; evla-vios; cucernic. [Sil. -vi-os]	/a se cuveni + suf. ~os
CUVIOS II	CUVI//ÓS II ~óși	<i>m.</i>	Calificativ pus înaintea numelui călugărilor. [Sil. -vi-os]	/a se cuveni + suf. ~os
CUVIOȘIE	CUVIOȘI//E ~i	<i>f.</i>	1) Sentiment religios manifestat prin îndeplinirea scrupuloasă a practicilor bisericești; cucernicie; pietate; smerenie; evlavie.2) (urmat de pronume posesive) Cuvânt de adresare către slujitorii bisericii. [Sil. -vi-o-și-e]	/cuvios + suf. ~ie
CUZINET	CUZINÉ//T ~ți	<i>m. tehn.</i>	Piesă cilindrică (uneori formată din două părți semicilindrice) care căptușește un lagăr și servește ca sprijin pentru fusul unui arbore sau al unui ax.	/<fr. <i>coussinet</i>
CVADRIGĂ	CVADRÍ//GĂ ~ge	<i>f.</i>	(în Roma antică) Car pe două roți, tras de patru cai, folosit la cur-sele de circ și la triumfuri.	/<lat. <i>quadriga</i>
CVADRIPARTIT	CVADRIPARTÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care este format din patru părți.2) La care parti-cipă reprezentanții a patru țări. Conferință ~tă.	/<fr. <i>quadrupartite</i>
CVADRIPOL	CVADRIPÓL ~uri	<i>n.</i>	Rețea electrică cu două borne de intrare și cu două borne de ieșire.	/<fr. <i>quadripôle</i>
A CVADRUPLA	A CVADRUPL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se cvadrupeze.	/<fr. <i>quadrupler</i> , lat. <i>quadruplare</i>
A SE CVADRUPLA	A SE CVADRUPL//Ă se ~eáză	<i>intranz.</i>	A deveni de patru ori mai mare; a se mări de patru ori.	/<fr. <i>quadrupler</i> , lat. <i>quadruplare</i>
CVARTAL	CVARTÁL ~e	<i>n.</i>	1) Parte a unui oraș (inițial a patra parte) care are anumite trăsături specifice; cartier.2) Interval de timp egal cu trei luni.	/<germ. <i>Quartal</i>
CVARTĂ	CVÁRT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) muz. Interval dintre două sunete ale gamei la distanță de patru trepte.2) sport Poziția a patra de apărare la scrimă.3) Sistem de conducte folosit pentru cablurile telefonice.	/<it. <i>quarto</i> , fr. <i>quarte</i>
CVAS	CVAS ~uri	<i>n.</i>	Băutură acrișoară răcoritoare, preparată din fructe fermentate sau din pâine, apă și malt.	/<rus. <i>kvass</i>
CVER	CVER	<i>n.</i>	Ansamblu de linii orizontale dintr-o tabelă sau dintr-un formular.	/<germ. <i>Querstellung</i>
CVINTET	CVINTÉT ~e	<i>n.</i>	1) Formație compusă din cinci interpreți care execută împreună o compoziție muzicală.2) Compoziție scrisă pentru un astfel de ansamblu.	/<it. <i>quintetto</i> , fr. <i>quintette</i>
CVORUM	CVÓRUM	<i>n.</i>	Număr minim de participanți care este necesar, potrivit legii, pentru ca o adunare să poată lua o hotărâre valabilă.	/<lat. <i>quorum</i>
DA I	DA I	<i>adv.</i>	1) (atribuie celor spuse valoare afirmativă) Exact; de acord; întocmai; așa este. • Vodă da, iar Hâncu ba îi spui una, iar el îți răspunde alta.2) (cu sens interogativ se folosește pentru a căpăta răspuns la o alternativă) Așa sau altfel? Da ori ba?3) (la	/< bulg., rus., sl. <i>da</i>

DA II	DA II	<i>conj</i>	v. DAR I.	/<bulg., rus., sl. da
A DA	A DA dau		1. tranz. I. 1) A pune în posesie. ~ un caiet. ~ o bomboană. • ~ bună ziua (sau bună dimineața, bună seara) cuiva a saluta pe cineva.2) A pune la dispoziție; a oferi. ~ locul său. • ~ în judecată a deferi unei instanțe judecătorești. ~ la școală a trimite	/<lat. dare
A SE DA	A SE DA mă dau	<i>intrans.</i>	1) (urmat de un complement circumstanțial de loc) A se apropia de un anumit loc. ~ lângă masă.2) (despre ființe) A se arunca cu lăcomie sau cu violență; a năpădi; a se năpusti; a se repezi.3) (urmat de participii) A nu mai opune rezistență; a ceda. ~ învi	/<lat. dare
DAC I	DA//C I ~că (~ci, ~ce)	<i>ist.</i>	Care aparținea Daciei sau populației ei; din Dacia.	/<lat. Dacus
DAC II	DA//C II ~că (~ci, ~ce)	<i>m. și f.</i>	ist. Persoană care făcea parte din populația de bază a Daciei.	/<lat. Dacus
DA CAPO	DA CĂPO loc.	<i>adv.</i>	1) muz. De la început. • ~ al fine repetare integrală a unei lucrări muzicale.2) Din nou; iarăși; încă o dată.	/Cuv. it.
DACĂ I	DĂCĂ I	<i>f.</i>	mai ales art. ist. Limba dacilor.	/<lat. Dacus
DACĂ II	DĂCĂ II conj.		1) (exprimă un raport condițional) În caz că. Dacă va ploua, vom avea roadă.2) (exprimă un raport cauzal) Fiindcă; precum că; deoarece; pentru că; dat fiind că; întrucât; de vreme ce; o dată ce. Dacă nu știa singur, umbla de la unul la altul.3) (exprimă u	/ de + ca
DACIC	DĂCI//C ~că (~ci, ~ce)		v. DAC I.	/<lat. dacicus
DACIT	DACÍT	<i>n.</i>	Rocă magmatică, de culoare cenușie, folosită ca piatră de construcție.	/<fr. dacite
DACITĂ	DACÍTĂ	<i>f.</i>	Exploziv folosit în mine și în cariere.	/<fr. dacite
DACOROMÂN I	DACOROMÂN I ~ă (~i, ~e)		Care aparținea populației romanice din nordul Dunării.	/ dac + român
DACOROMÂN II	DACOROMÂN II ~i	<i>m.</i>	mai ales la pl. ist. Termen folosit pentru a denumi populația romanică din nordul Dunării.	/ dac + român
DACOROMÂNĂ	DACOROMÂNĂ	<i>f.</i>	mai ales art. Limba dacoromânilor.	/ dac + română
DACRIOCISTITĂ	DACRIOCISTÍTĂ	<i>f.</i>	Inflamație a canalului și a sacului lacrimal.	/<fr. dacryocystite
DACTIL	DACTÍL ~i	<i>m.</i>	1) (în versificația antică) Picior de vers format dintr-o silabă lungă și două scurte.2) (în versificația modernă) Picior de vers format dintr-o silabă accentuată, urmată de două neaccentuate.	/<fr. dactyle, lat. dactylus.
DACTILIC	DACTÍLI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre versuri) Care constă din dactili; format din dactili. Hexamtru ~. • Metru ~ sistem de versificație având ca unitate metrică dactilul.	/<fr. dactylique
DACTILITECĂ	DACTILITÉ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Colecție de inele sau de pietre prețioase.2) Sipeț în care se pastrează o astfel de colecție. [Sil. -li-o-]	/< germ. Daktyliothek
DACTILOGRAF	DACTILOGRÁF ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care practică dactilografia.	/<fr. dactylographe
A DACTILOGRAFIA	A DACTILOGRAFI//Ă		1. tranz. (texte) A bate la mașina de scris.2. intrans. rar A se ocupa cu dactilografia; a fi dactilograf. [Sil. -fi-a]	/<fr. dactilographier
DACTILOGRAFIC	DACTILOGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de dactilografie; propriu dactilografiei.	/<fr. dactylographique

DACTILOGRAFIE	DACTILOGRAFÍE	<i>f.</i>	1) Tehnica de a scrie la mașina de scris.2) Profesia de a scrie la mașina de scris.	/<fr. dactylographie
DACTILOGRAMĂ	DACTILOGRÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Text dactilografiat.2) Document conținând reproducerea unei amprente digitale. [Sil. -gra-]	/<fr. dactylogramme
DACTILOLOGIE	DACTILOLOGÍE	<i>f.</i>	Mijloc de comunicare între surdomuți, constând din semne convenționale făcute cu ajutorul degetelor.	/<fr. dactylologie
DACTILOSCOPIC	DACTILOSCÓPI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de dactiloscopie; propriu dactiloscopiei.	/<fr. dactyloscopique
DACTILOSCOPIE	DACTILOSCOPÍE	<i>f.</i>	Metodă de identificare a persoanelor pe baza examinării amprentelor digitale, aplicată, mai ales, în criminalistică.	/<fr. dactyloscopie
DADA	DADÁ	<i>n.</i>	v. DADAISM.	/<fr. [l' école] dada
DADAISM	DADAÍSM	<i>n.</i>	Curent în literatură și artă, apărut în Europa occidentală, după primul război mondial, caracterizat prin negarea legăturii dintre gândire și expresie și prin ridicarea hazardului la rang de principiu de creație.	/<fr. dadad'sme
DADAIST I	DADAÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de dadaism; propriu dadaismului.	/<fr. dadad'ste
DADAIST II	DADAÍ//ST II ~ști	<i>m.</i>	Adept al dadaismului.	/<fr. dadad'ste
DAFIN	DÁFIN ~i	<i>m.</i>	Arbust tropical înalt cu frunze persistente, lucioase și mirositoare, folosite drept condiment; laur.	/< sb. dafina
DAFNIE	DÁFNI//E ~i	<i>f.</i>	Crustaceu dulcicol de talie foarte mică; purice-de-apă.	/<fr. daphnie
DAGHEREOTIP	DAGHEREOTÍP ~uri	<i>n.</i>	1) Aparat de fotografiat, bazat pe daghereotipie.2) Ima-gine obținută prin daghereotipie.	/<fr. daguerréotype
DAGHEREOTIPIE	DAGHEREOTIPÍE	<i>f.</i>	Vechi procedeu de reproducere a imaginii obiectelor pe o placă de cupru argintată, sensibilizată cu vapori de iod. [Sil. -re-o-]	/<fr. daguerréotypie
DAIBOJ	DAIBÓJ	<i>m. pop.</i>	fam.: Pe ~ fără plată; pe degeaba. A umbla cu ~ul a cerși; a umbla cu cerutul.	/< bulg. daj bože
DAIREA	DAIR//EÁ ~éle	<i>f.</i>	Instrument muzical de percuție oriental, constând dintr-o tobă portativă de dimensiuni mici, cu pielea întinsă pe o singură parte, prevăzut de jur împrejur cu plăci de metal sau cu zurgălăi; tamburină. [Sil. dai-rea]	/< turc. daire
DAJDIE	DÁJDIE dăjdii	<i>f. inv.</i>	Plată obligatorie(în bani sau în natură) vărsată de cetățeni în bugetul statului; dare; impozit.	/<sl. dažda
DAJNIC	DÁJNI//C ~ci	<i>m. inv.</i>	Persoană obligată să plătească dajdie.	/dajdie + suf. ~nic
DALAC I	DALÁ//C I ~ce	<i>n. pop.</i>	Boală molipsitoare a vitelor (transmisibilă și omului) manifestată prin abcese pulmonare, gastrointestinale și prin simptome de colaps; antrax.	/<turc. dalak
DALAC II	DALÁ//C II ~ci	<i>m.</i>	Plantă erbacee otră-vitoare din familia liliaceelor, de talie mică, ale cărei frunze se folosesc în medicina populară la tratarea dalacului.	/< turc. dalak
DALAI-LAMA	DÁLAI-LÁMA	<i>m. invar.</i>	Conducătorul suprem al lamaismului; marele lama.	/<fr. dalad'-lama
DALĂ	DÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	Placă (de piatră, de marmură, de ceramică etc.) folosită la pardositul și căptușitul zidurilor.	/<fr. dalle

DALB	DALB ~ă (~i, ~e)		1) poet. Care este de culoare albă imaculată. • Florile ~e formulă care apare în refrenele colindelor.2) Care răspândește lumină; luminos; strălucitor.3) Care desfată ochiul; încântător.	/de + alb
DALIE	DÁLI//E ~i	<i>f.</i>	Plantă erbacee decorativă, cu flori în capitule mari, de diferite culori; gherghină. [Art. dalia; G.-D. daliei; Sil. -li-e]	/<fr. dahlia
DALMATĂ	DALMÁTĂ	<i>adj. și substantiv</i>	: Limba ~ limbă romanică vorbită până la începutul sec. XIX în fosta provincie romană Dalmația.	/Din Dalmația n. pr.
DALMATIC	DALMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv al</i>	1) Care ține de Dalmația; propriu Dalmației. Port ~.2) (despre țărni) Care constă din fiorduri (ca urmare a pătrunderii apelor maritime în depresiunile montane în regiunile litoralului); format din fiorduri.	/<fr. dalmatique
DALMAȚIAN	DALMAȚI//ÁN ~éni	<i>m.</i>	1) Specie de câini cu părul scurt, de culoare albă cu pete mici negre sau maro.2)Câine din această specie.	/<fr. dalmatien
DALTĂ	DÁLTĂ dălți	<i>f.</i>	Unealtă de oțel în formă de pană, folosită la cioplit, în lemn sau în piatră; cioplitor. [G.-D. dălții]	/<sl. dlata
DALTONISM	DALTONÍSM	<i>n.</i>	Stare patologică constând în incapacitatea de a deosebi unele culori de altele (mai ales roșul de verde); cecitate cromatică.	/<fr. daltonisme
DALTONIST	DALTONÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care suferă de daltonism.	/<fr. daltoniste
DAMASC	DAMÁSC	<i>n.</i>	Țesătură cu desene în relief, folosită, mai ales, pentru confecționarea fețelor de masă și a cuverturilor.	/<it. damasco, lat. damascus
A DAMASCHINA	A DAMASCHIN//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A tapisa cu damasc.2) (obiecte de oțel sau de fier) A încrusta cu firicele de aur sau de argint.	/<fr. damasquiner
DAMĂ	DÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) înv. Femeie (de obicei de la oraș) aparținând păturilor privilegiate; cucoană. • De ~ femeiesc; pentru femei.2) Parteneră de dans.3) peior. Femeie de moravuri ușoare; prostituată.4) (la jocul de cărți) Carte pe care este înfățișată figura unei femei. ~	/<fr. dame, it. dama
DAMBLA	DAMBLÁ ~le	<i>f. pop.</i>	1) Stare patologică constând în afectarea sistemului nervos, manifestată prin incapacitatea de a face mișcări voluntare; paralizie.2) Acces de mânie nestăvilită; năbădăi.3) fam. Dorință (nestăvilită) de a avea sau de a face ceva; chef; gust; poftă. • A-și	/<turc. dambla
A DAMBLAGI	A DAMBLAG//Í ~ésc	<i>intrans.</i>	A avea dambla; a fi bolnav de dambla.	/Din damblagiu
A SE DAMBLAGI	A SE DAMBLAG//Í mă ~ésc	<i>intrans. pop.</i>	(despre ființe) A fi lovit de dambla.	/Din damblagiu
DAMBLAGIU	DAMBLAGÍ//U ~i	<i>m. pop.</i>	Persoană care suferă de dambla; paralic.	/dambla + suf. ~giu
DAMF	DAMF ~uri	<i>n.</i>	Miros dezagreabil (de alcool) care se răspândește de la cineva sau ceva.	/<germ. Dampf
DAMIGEANĂ	DAMIG//EÁNĂ ~éne	<i>f.</i>	Vas mare de sticlă, bombat, cu gât scurt, de obicei îmbrăcat într-o împletitură de nuiele, papură sau din material plastic, folosit pentru a păstra sau a transporta lichide. [Sil. -gea-nă]	/<it. damigiana
A DAMNA	A DAMN//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) ist. rel. A condamna la chinurile infernului.2) A supune unui blestem; a blestema.	/<fr. damner, lat. damnare

DAMNAȚIUNE	DAMNAȚIÚN//E ~i	<i>f. livr.</i>	(în mitologia greacă și în credința creștină) Osândire la chinurile infernului. [Sil. -Ți-u-]	/ <fr. damnation, lat. damnatio, ~onis
DANAIDĂ	DANAÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) mit. Numele fiecă-reia dintre fiicele lui Danaos, regele Argosului.2) Tub calibrat, montat la capătul unei conducte pentru a asigura un anumit debit constant al fluidului din conductă. [Sil. -na-i-]	/ <fr. Danað'des
DANĂ	DÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Loc într-un port special amenajat pentru acostarea navelor în vederea încărcării și descărcării lor.2) Depozit de mărfuri în porturi sau în vămile mari.3) Fiecare dintre vasele care formează un convoi.	/ <ngr. dana
DANCING	DANCING [pr.: dânsing] ~uri	<i>n.</i>	Local public pentru petreceri și dansuri.	/ <fr., engl. dancing
DANDANA	DANDANÁ ~le	<i>f.</i>	1) pop. Gălăgie mare; tămbălău; tălălău.2) fam. Situație complicată, fără ieșire; belea; încurcătură; daraveră; bucluc. [Art. dandanaua; G.-D. dandanalei]	/ <turc. tantana
DANDI	DANDI [pr.: déndi]	<i>m. invar.</i>	1) Tânăr elegant, cu maniere rafinate, îmbrăcat după ultima modă.2) fam. depr. Bărbat de o eleganță exagerată, ridicolă.	/ <fr., engl. dandy
DANG	DANG	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda sunetul produs de clopot la o mișcare bruscă).	/ Onomat.
DANGA	DANGÁ ~le	<i>f.</i>	Semn făcut cu fierul înroșit pe pielea cailor sau a vitelor pentru a le putea recunoaște.	/ <turc. danga
DANGĂT	DÁNGĂT ~e	<i>n.</i>	Sunet (repetat) produs de un clopot la o mișcare bruscă; dăngănit.	/ dang + suf. ~ăt
DANIE	DÁNI//E ~i	<i>f.</i>	1) înv. Obiect dăruit unei biserici sau mănăstiri.2) rar Obiect oferit cuiva sau primit de la cineva fără plată în semn de prietenie, de dragoste, de respect etc.; cadou; dar; atenție. [Art. dania; Sil. -ni-e]	/ <sl. danije
DANS	DANS ~uri	<i>n.</i>	1) Mijloc artistic de exprimare a unui mesaj printr-o succesiune de mișcări ritmice, plastice și expresive ale corpului, executate în ritmul unei melodii.2) Tehnică de executare a unor astfel de mișcări. Lecții de ~.3) Muzică după care se execută astfel d	/ <fr. danse, germ. Tanz
A DANSA	A DANS//Á ~éz		1. intranz. 1) A executa un dans.2) A poseda bine tehnica dansului.3) fig. poet. (despre fulgi, frunze și alte obiecte ușoare) A face mișcări ca de dans (prin aer); a pluti ușor (în aer), săltând ca într-un dans.2. tranz. 1) (anumite feluri de dans) A exe	/ <fr. danser
DANSANT	DANSÁN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care dansează; în dans.2) Care se dansează; bun pentru dans. Muzică ~tă.3) (despre petreceri, serate) Care este însoțit de dans; cu dans. Serată ~tă.	/ <fr. dansant
DANSATOR	DANSAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care dansează.2) Persoană care profesază dansul.	/ a dansa + suf. ~tor
A DANTELA	A DANTEL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (obiecte de metal, lemn) A cresta pe margine, dând aspect de dantelă.2) (batiste, pânze, fețe de masă, piese vestimentare) A garnisi cu dantelă.	/ <fr. denteler

DANTELĂ	DANTEL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Împletitură sau țesă-tură subțire cu desene ajurate, folosită pentru garnisirea obiectelor de îmbrăcăminte, mai ales femeiască; horbotă.2) la pl. Varietăți ale unei astfel de țesături sau împletituri.	/<fr. dentelle
DANTELĂRIE	DANTELĂRI//E ~i	<i>f.</i>	1) Totalitate a dantelelor.2) v. DANTELURĂ.	/dantelă + suf. ~ărie
DANTELURĂ	DANTELÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Ornament arhitectural sau sculptural constând din cres-tături și zimți (ca dantela).2) Totalitate a creștăturilor și zimților de pe marginea unei frunze.3) Contur sinuos al unui obiect, asemănător cu o dantelă.	/<fr. dentelure
A DANTURA	A DANTUR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(roți) A înzestra cu dantură (cu ajutorul unei freze speciale).	/Din dantură
DANTURĂ	DANTÚRĂ	<i>f.</i>	1) Totalitate a dinților (din gură); dentiție. • ~ falsă proteză dentară.2) Fel în care sunt aranjați dinții pe maxilar; dentiție.3) tehn. Ansamblul dinților unei roți. [G.-D. danturii]	/<fr. denture
DANUBIAN	DANUBI//ÂN ~ănă (~éni, ~éne)		1) Care ține de Dunăre; propriu Dunării; dunărean.2) Care se află pe malurile Dunării; din apropierea Dunării; de pe Dunăre; dunărean. [Sil. -bi-an]	/<fr. danubien
DAR I	DAR I conj.		1) (exprimă un raport adversativ și leagă două propoziții sau două părți de propoziție) Da; însă; iar. El are dorință de a lucra, dar nu are condiții.2) (exprimă un raport conclusiv și leagă propoziții sau fraze) Deci. Vom încerca, dar să solutionăm probl	/Orig. nec.
DAR II	DAR II ~uri	<i>n.</i>	1) Obiect oferit cuiva sau primit de la cineva fără plată în semn de prietenie, de dragoste, de respect etc.; cadou; atenție.2) Aptitudine deosebită cu care este înzestrat cineva; talent.3) Deprindere rea. A avea ~ul betiei.4) bis. Gratie divină acordată	/<sl. daru
DARA	DARÁ	<i>f.</i>	Greutate a recipientului, ambalajului sau a vehiculului în care este cântărită, păstrată sau transportată o marfă. • Mai mare ~ua decât ocaua (sau nu face ocaua cât ~ua) mai mare efortul decât câștigul. [Art. daraua; G.-D. daralei]	/<turc. dara
DARABANĂ	DARABÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	Tobă mică. • A bate ~ în (sau pe) ceva a bate cadențat cu degetele în ceva (cu nervozitate sau de nerăbdare). A bate ~a a) a divulga un secret; b) a răspândi știri neverificate.	/<ucr., pol. taraban
DARAC	DARÁ//C ~ce	<i>n.</i>	Pieptene pentru scărmanat, pieptănat sau destrămat lână, cânepa sau inul; dărăcitor. • A da la ~ a dărăci.	/<turc. darak
DARADAICĂ	DARADÁI//CĂ ~ce	<i>f. pop.</i>	fam. Vehicul vechi și foarte deteriorat. [Sil. -dai-că]	/<ucr. maradajka
DARAVERĂ	DARAVÉR//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	Situație complicată, fără ieșire; belea; încurcătură; bucluc. [G.-D. daraverii]	/ dare + avere
DARĂMITE	DĂRĂMITE	<i>conj.</i>	Mai mult decât atâta; dar; dar încă. [Var. darmite]	/dar(ă) + mi + te
DARE	DÁRE dări	<i>f.</i>	1) v. DA. • ~ de seamă raport asupra unei activități pentru o anumită perioadă. ~ pe față (sau în vileag) divulgare. Cu ~ de mână înstărit; avut; bogat.2) inv. Plată obligatorie (în bani sau în natură) vărsată de cetățeni în bugetul statului; dajdie; impo	/v. a da
DARN	DARN	<i>adv. inv.</i>	: În ~ zadarnic; degeaba; în zadar.	/<it. indarno

DARNIC	DÁRNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care are plăcerea de a oferi daruri; mereu dispus să ajute material în mod dezinteresat pe alții; mărinimos; generos; galanton.2) (despre terenuri, soluri) Care dă rod mare; roditor; mănos; fertil; fecund; bogat.	/dar + suf. ~nic
DARWINISM	DARWINÍSM	<i>n.</i>	Concepție despre legile de dezvoltare a naturii vii, întemeiată de Ch. Darwin, care explică originea și evoluția speciilor de plante și de animale prin interacțiunea mai multor factori, dintre care rolul definitoriu îi revine selecției naturale.	/<fr. darwinisme
DARWINIST I	DARWINÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de darwinism; propriu darwinismului.	/<fr. darwiniste
DARWINIST II	DARWINÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al darwinismului.	/<fr. darwiniste
DASCĂL	DÁSCĂL ~i	<i>m.</i>	1) Cântăreț în biserică; psalt.2) înv. Invățător (la țară).3) fig. Îndrumător într-un anumit domeniu.4) fig. Propagator al unei concepții, învățăături.	/< bulg., sl. daskal
DAT I	DAT I dată (dăți, date)		v. A DA. • ~ dracului a) foarte isteț; ager; b) șmecher. La un moment ~ la un moment oarecare; dintr-o dată. În cazul ~ în cazul de față. ~ fiind (că...) având în vedere; deoarece; întrucât. ~ uitării părăsit; uitat.	/ v. a da
DAT II	DAT II ~uri	<i>n.</i>	1) Fapt real servind ca punct de plecare în procesul de cunoaștere.2) reg. Forță supranaturală despre care se crede că determină desfășurarea evenimentelor; soartă; ursită; fatalitate; destin.	/ v. a da
A DATA	A DAT//Ă ~éz		1. tranz. 1) (evenimente, fapte din trecut) A localiza în timp, stabilind data exactă.2) (scrisori, acte) A prevedea cu data de realizare.2. intrans. A avea începutul; a-și trage existența.	/<fr. datez
DATĂ I	DÁT//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Timpul precis când s-a produs sau urmează să se producă un fapt, un eveniment. ~ istorică.2) Indicație a acestui timp pe un act.3) la pl. Fapte concrete cunoscute care servesc drept punct de plecare pentru cercetarea unei probleme sau pentru a trage o	/<fr. date
DATĂ II	DÁT//Ă II dăți	<i>f.</i>	Fiecare dintre cazurile când se produce o întâmplare sau un fapt care se repetă; oară. O singură ~. • De altă ~ din trecut; de cândva. O ~ pentru totdeauna definitiv; categoric. De fiecare ~ de câte ori are loc. De ~a aceasta în cazul de față.	/<fr. date
DATINĂ	DÁTIN//Ă ~i	<i>f.</i>	Obişnuință de viață colectivă, tradițională, devenită lege nescrisă a unui popor sau a unei comunități omenești. [G.-D. datinei]	/<sl. đadina
DATIV	DATÍV ~e	<i>n.</i>	lingv. Caz al declinării care exprimă, de obicei, destinația acțiunii unui verb, îndeplinește, mai ales, funcția de obiect indirect și răspunde la întrebarea «cui?».	/<fr. datif, lat. dativus

DATOR	DAT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		1) Care datorează ceva; care are obligația de a restitui o datorie (bănească). • A socoti (pe cineva) ~ a pretinde cuiva o datorie în mod neîntemeiat. ~ vândut care este încurcat în datorii bănești.2) Care are obligația morală sau materială de a acționa î	/<lat. debitorius
A DATORA	A DATOR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A avea de restituit (cuiva).2) A avea în posesie purtând obligația morală de recunoștință (cuiva). ~ cuiva viața. [Var. a datori]	/Din dator
A SE DATORA	A SE DATOR//Á se ~eáză	<i>intrans.</i>	A avea drept cauză; a fi urmarea. Succesul său se ~ează hazardului. [Var. a se datori]	/Din dator
DATORAT	DATORÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre un împrumut) Care trebuie înapoiat.2) Care se cuvine; necesar de a fi îndeplinit; cuvenit. [Var. datorit]	/ v. a datora
DATORIE	DATORÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Bun datorat cuiva. • A se îngloda în ~i a avea datorii mari.2) Sarcină morală sau materială obligatorie; îndatorire; angajament; obligație. • A-și face ~a a se achita (față de cineva). La ~ acolo unde este obligat să fie. A fi de ~a cuiva a ține de obl	/dator + suf. ~ie
DATORITĂ	DATORÍTĂ	<i>prep.</i>	1) (exprimă un raport instrumental) Cu ajutorul; prin intermediul.2) (exprimă un raport causal) Din cauza; din motivul; mulțumită; grație.	/ v. a datora
DATORNIC	DATÓRNI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care are de plătit o datorie; debitor.	/ dator + suf. ~nic
DAUNĂ	DÁUN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Factor care provoacă cuiva pierderi morale sau materiale2) mai ales la pl. Pierdere (morală sau materială) cauzată cuiva; pagubă; stricăciune; prejudiciu. • În ~a (cuiva) în detrimentul (cuiva); în paguba (cuiva).3) la pl. Despăgubire pentru un prejudi	/<lat. damnum
DĂDACĂ	DĂDÁ//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Femeie angajată într-o casă sau într-o instituție preșcolară pentru a îngriji copiii mici. • A face pe ~ca a manifesta o grijă exagerată față de cineva. A-i sta cuiva ~ pe cap a copleși pe cineva cu povețe.	/<ngr. dada, turc. dadi
A DĂDĂCI	A DĂDĂC//Í ~ésc		1. tranz. 1) (copii) A îngriji în calitate de dădacă.2) fam. (persoane) A trata cu grijă exagerată (ca o dădacă), dând sfaturi insistente la fiecare pas.2. intrans. A practica ocupația de dădacă; a fi dădacă.	/Din dădacă
A DĂINUI	A DĂINU//Í ~iésc	<i>intrans.</i>	1) A-și perpetua existența; a continua să fie; a dura; a stăru; a persista.2) rar (despre ființe) A se mai afla în viață; a viețui; a trăi; a exista. [Sil. dăi-nu-i]	/<sl. dano vati
DĂINUITOR	DĂINUIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		Care dăinuiește; persistent; peren. [Sil. dăi-nu-i-]	/a dăinui + suf. ~tor
DĂLCĂUC	DĂLCĂŪ//C ~ci	<i>m. rar</i>	1) Persoană care nu are o ocupație bine definită și umblă pe drumuri fără rost; haimana.2) și adjectival fam. Persoană care face scandal; scandalagiu.	/<turc. dalkavuk
A DĂLTUI	A DĂLTU//Í ~iésc	<i>tranz.</i>	(obiecte, mate-riale) 1) A lucra cu dalta, fasonând.2) A lucra cu multă migală, cu grijă. [Sil. -tu-i]	/daltă + suf. ~ui

DĂLTUITOR	DĂLTUIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Meșter specializat în lucrări de dăltuire.	/a dăltui + suf. ~itor
DĂNDĂNAIE	DĂNDĂN//ĂIE ~ăi	<i>f. reg.</i>	1) Faptă care trezește mirare; bazaconie.2) Gălăgie mare; tămbălău; tălălău. [Sil. -na-ie]	/dandana + suf. ~aie
A DĂNGĂLUI	A DĂNGĂLU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	(vite) A însemna cu o danga. [Sil. -gă-lu-i]	/Din danga
A DĂNGĂNI	A DĂNGAN//Î ~esc	<i>intrans.</i>	(despre clopote) A produce dangăte; a face «dang»; a bate.	/Din dang
DĂNGĂNIT	DANGĂNÍT	<i>n.</i>	Sunet produs de clopot la mișcare bruscă; dangăt; bătaie.	/v. a dăngăni
A DĂNȚUI	A DĂNȚU//Î ~iesc	<i>intrans. pop.</i>	v. A DANSA. • Isaia ~iește cântare bisericească care se cântă la sfârșitul cununiei. [Sil. -țu-i]	/dans + suf. ~ui
DĂNȚUITOR	DĂNȚUITÓR ~i	<i>m. pop.</i>	v. DANSATOR. [Sil. -țu-i-]	/a dănțui + suf. ~tor
A DĂRĂCI	A DĂRĂC//Î ~esc	<i>tranz.</i>	(fibre de lână, in, cânepă) A prelucra cu daracul; a da la darac.	/Din dărac
DĂRĂCITOR I	DĂRĂCIT//ÓR I ~oăre	<i>n.</i>	Pieptene pentru scărmanat, pieptănat sau pentru destrămat lână, cânepa sau inul; darac.	/a dărăci + suf. ~tor
DĂRĂCITOR II	DĂRĂCIT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană specializată în lucrările de dărăcire.	/a dărăci + suf. ~tor
DĂRĂCITURĂ	DĂRĂCITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Material dărăcit.	/a dărăci + suf. ~tură
A SE DĂRĂPĂNA	A SE DĂRĂPĂNĂ pers.3 se dărăpână	<i>intrans. pop.</i>	(despre construcții) A se prefăce în ruine; a se ruina; a se dărâma; a se distruge.	/<lat. derapinare
DĂRĂPĂNĂTURĂ	DĂRĂPĂNĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Construcție dărăpănată.	/a se dărăpâna + suf. ~tură
A DĂRÂMA	A DĂRÂMĂ dărâm	<i>tranz.</i>	A face să se dărâme.	/<lat. deramare
A SE DĂRÂMA	A SE DĂRÂMĂ pers. 3 se dărâmă	<i>intrans.</i>	1) (despre construcții) A se deteriora, căzând la pământ (sub acțiunea anumitor factori dăunători); a se distruge; a se ruina.2) (despre terenuri, maluri) A se desprinde de masiv, alunecând la vale; a se năru; a se surpa; a se pono.	/<lat. deramare
DĂRÂMĂTURĂ	DĂRÂMĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Rămășiță de construcție dărâmată; ruină.2) la pl. Crengi uscate căzute din copaci; vreascuri; uscături.3) fig. fam. depr. Ființă lipsită de vigoare.	/a dărâma + suf. ~ătură
DĂRNICIE	DĂRNICIE	<i>f.</i>	1) Caracter darnic; gene-rozitate; mărinimie.2) Manifestare de om darnic.3) fig. Caracter darnic; fertilitate; fecunditate; rodnicie. ~a gliei. [Art. dărnicia; G.-D. dărnice; Sil. -ci-e]	/darnic + suf. ~ie
A DĂRUI	A DĂRU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	(bunuri materiale) A aduce în dar; a dona; a da. [Sil. -ru-i]	/<sl. darovati
DĂRUIALĂ	DĂRU//IĂLĂ ~ieli	<i>f.</i>	v. A DĂRUI. • De ~ dat sau primit în dar; de dar. [Sil. -ru-ia-]	/v. a dărui
DĂRUITOR	DĂRUIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	rar Persoană care dăruiește; om care face un dar.	/ a dărui + suf. ~tor
DĂSCĂLESC	DĂSCĂL//ESC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru dascăli; de dascăl.	/dascăl + suf. ~esc
DĂSCĂLEȘTE	DĂSCĂLEȘTE	<i>adv.</i>	În felul dascălilor; ca dascălii.	/ dascăl + suf. ~ește
A DĂSCĂLI	A DĂSCĂL//Î ~esc		1. tranz. 1) înv. (persoane) A face să capete anumite cunoștințe și deprinderi; a învăța; a instrui.2) (persoane) A trata cu dojeni; a mustra; a probozi.3) fam. A trata cu povețe; a sfătui; a îndruma; a povătu; a învăța.2. intrans. A practica ocupația de	/Din dascăl

DĂSCĂLIE	DĂSCĂLÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) la sing. Funcție de dascăl.2) la sing. Durata de exercitare a unei astfel de funcții.3) înv. Învățătură care călăuzește pe cineva în diverse situații; îndrumare; povață; sfat. [Art. dascălia; G.-D. dascăliei; Sil. -li-e]	/ dascăl + suf. ~ie
DĂSCĂLIME	DĂSCĂLÍME	<i>f. înv.</i>	(colectiv de la das-căl) 1) Totalitate a dascălilor.2) Mulțime de dascăli.	/dascăl + suf. ~ime
DĂSCĂLIȚĂ	DĂSCĂLÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	fam. Învățătoare de la țară.2) Soție a dascălului.	/dascăl + suf. ~iță
DĂTĂTOR	DĂTĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care dă ceva. Băutură ~oare de viață.	/dat + suf. ~ător
A DĂUNA	A DĂUN//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	A cauza o dau-nă (cuiva); a aduce daune. [Sil. dă-u-]	/Din daună
DĂUNĂTOR	DĂUNĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	Care dăunează; în stare să dăuneze; păgubitor. [Sil. dă-u-]	/ a dăuna + suf. ~tor
DĂMB	DĂMB ~uri	<i>n.</i>	1) Formă de relief mai mică decât dealul; delușor; colină.2) Ridicătură (mică) de pământ la marginea unei gropi sau a unui șanț.	/<ung. domb
DÂNSUL	DÂNSUL dânsa (dânșii, dânsale)	<i>pron.</i>	pers. (întrebuințat mai ales la nominativ și acuzativ) El, ea (ei, ele). [G.-D. dânsului, dânsei, dânselor]	/de + însul
DĂRĂ	DĂR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Urmă neîntreruptă lăsată de un obiect târât (pe pământ, pe nisip, pe zăpadă), de un lichid ce se scurge etc.2) Șir de urme lăsate de un om sau de un animal (pe pământ, pe nisip sau pe zăpadă).3): ~ de lumină rază de lumină proiectată în întuneric de o	/<sl. dira
A DÂRDÂI	A DÂRDÂÍ dârdâi	<i>intrans.</i>	1) A tremura de frig, de frică etc.2) pop. A avea vibrații (producând sunete).	/ Onomat.
DÂRDÂIALĂ	DÂRDÂ//IALĂ ~ieli	<i>f.</i>	1) v. A DÂRDÂI.2) pop. Zgomot produs de un obiect care vibrează. [Sil. -ia-lă]	/a dârdâi + suf. ~ială
DÂRDORĂ	DÂRDOR//Ă	<i>f. pop.</i>	1) Punct culminant (în desfășurarea unei acțiuni); toi. În ~a jocului.2) Situație complicată și neplăcută; bucluc; belea; încurcătură.	/<bulg. dârdorja
DÂRLOAGĂ	DÂRLOÁ//GĂ ~ge	<i>f. pop.</i>	Cal bătrân, slab și neputincios; mârtoagă; gloabă. [Sil. -loa-ga]	/Orig. nec.
DÂRLOG	DÂRLÓ//G ~gi	<i>m.</i>	mai ales la pl. 1) Cu-reaua frâului pentru călărie, cu ajutorul căreia se conduce animalul.2) Ștreang legat de căpăstru, pe care îl ține în mână cel ce merge alături de cal.	/Orig. nec.
DÂRMON	DÂRM//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Unealtă de cernut formată dintr-o rețea de sârmă sau dintr-o bucată de tablă, prevăzută cu găuri mai mari ca la ciur, fixată pe o ramă (de obicei circulară) și folosită pentru separarea cerealelor de pleavă. • A fi trecut prin ciur și prin ~ a fi trecut p	/<ngr. dromoni, bulg. dârmon
DÂRMOZ	DÂRMÓ//Z ~ji	<i>m.</i>	Arbust cu frunze ovale, cu flori albe și fructe în formă de boabe roșii-negricioase, răspândit în regiunile deluroase.	/Orig. nec.
DÂRSTAR	DÂRSTÁR ~i	<i>m. înv.</i>	Persoană care bate dimia în dârste.	/dârstă + suf. ~ar
DÂRSTĂ	DÂRST//Ă ~e	<i>f. înv.</i>	Piuă primitivă cu ciocane de lemn, acționată de curentul unei ape curgătoare, în care se băteau dimia și alte țesături de casă.	/cf. bulg. drăstja

DÂRVALĂ	DÂRVĂLĂ	<i>f.</i>	Muncă grea și istovitoare; corvoadă. • De ~ care nu prezintă valoare și poate fi folosit pentru orice. A face pe cineva de ~ a face pe cineva de două parale; a batjocori.	/Orig. nec.
DÂRZ	DÂR//Z ~ză (~ji, ~ze)		1) Care vădește îndrăzneală și curaj. Fire ~ză.2) Care nu renunță la convingerile sau la principiile sale; neînduplecat; neclintit.3) rar Care are o părere exagerată despre sine; mândru; fudul; încrezut; țăntoș; semet; îngâmfat; înfumurat; măret.	/<sl. druzu
DÂRZENIE	DIRZÉNIE	<i>f.</i>	1) Caracter dârz.2) Comportare de om dârz; mândrie; fudulie; semetie; fală; măreție. [Art. dârzenia; G.-D. dârzeniei; Sil. -ni-e]	/dârz + suf. ~enie
DE I	DE I conj.		1) (exprimă un raport condițional) Dacă; în caz că. De voi prinde a cânta, munții toți s-or legăna.2) (exprimă un raport concesiv) Cu toate că; deși.3) (exprimă un raport completiv) Că. Se întâmplă de pleacă mai înainte.4) Si. Pleacă de-ti fă datoria.5) O	/cf. alb. de
DE II	DE II	<i>prep.</i>	1) (exprimă un raport calificativ, indicând apartenența, calitatea, proveniența, timpul, locul, originea, destinația, posesorul etc.) Un pahar de apă. Voce de bărbat. O felie de pâine. Moară de vânt. Mașină de spălat. Lucru de mână. Schimb de păreri. Cole	/<lat. de
DE III	DE III	<i>interj.</i>	1) (se folosește pentru a exprima o atitudine de neîncredere, nedumerire, șovăială, nepăsare etc.) De, ce să faci.2) (se folosește pentru a îndemna caii la mers).	/Onomat.
DEAL	DEAL ~uri	<i>n.</i>	1) Ridicătură de teren mai joasă decât muntele, având înălțimea între 200 și 800 metri. • Ce mai la ~ la vale a) la ce bun atâta vorbă; b) să discutăm la obiect, spunând lucrurilor pe nume. La ~ în sus; înspre culme.2) fam. Teren arabil din împrejurimile	/<sl. dǫlu
DEALER	DEALER [pr.: diler] ~i	<i>m.</i>	Persoană (fizică sau juridică) împuternicită să acționeze ca intermediar în operațiuni comerciale și de schimb, cumpărând și vânzând valori.	/Cuv. engl.
DEASUPRA	DEASÚPRA	<i>adv.</i>	1) Într-un loc situat la o înălțime mai mare decât altul; sus.2) Peste ceva. • Pe ~ a) în plus la ceva; b) superficial; fără a intra în amănunte.3) În direcție verticală; în înălțime; sus.	/de + asupra
DEBANDADĂ	DEBANDÁDĂ	<i>f.</i>	1) Lipsă de ordine; harababură; dezordine.2) Lipsă de organizare, de disciplină.	/<fr. débandade
DEBARA	DEBARÁ ~le	<i>f.</i>	Încăpere accesorie într-o locuință în care sunt păstrate obiecte (folosite mai rar). [Art. debaraua; G.-D. debaralei]	/<fr. débarras
A DEBARASA	A DEBARAS//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se debaraseze; a descotorosi; a dezbăra.	/<fr. débarrasser
A SE DEBARASA	A SE DEBARAS//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A reuși să se elibereze (de ceva sau de cineva care incomodează); a scăpa; a se descotorosi; a se dezbăra.	/<fr. débarrasser
DEBARASOR	DEBARAS//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care eliberează mesele (de tacâmurile folosite, de resturi alimentare etc.) într-un local de alimentație publică.	/<fr. débarasseur
A DEBARCA	A DEBARCÁ debárc		1. intrans. 1) A părăsi o navă; a coborî pe mal de pe o navă.2) A ieși din tren sau din alt vehicul.3) glum. A se așeza cu traiul pentru mai mult timp.2. tranz. 1) A face să iasă de pe o navă.2) fam. (persoane) A da afară dintr-un post de conducere; a sco	/<fr. débarquer

DEBARCADER	DEBARCADÉR ~e	<i>n.</i>	Loc pe malul unei ape sau într-un port special amenajat pentru îmbarcarea și debarcarea călătorilor sau a mărfurilor.	/<fr. débarcadere
A DEBAVURA	A DEBAVUR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(piese meta-lice matrițate, turnate sau laminate) A curăța de bavuri (prin diferite operații).	/des- + bavură
DEBIL	DEBÍL ~ă (~i, ~e)		1) (despre ființe, organisme) Care are o constituție lipsită de vigoare; firav; slab; plâpând.3) și substantival (despre persoane) Care se caracterizează prin slabe capacități mintale; înapoiat mintal.	/<fr. débile, lat. debilis
A DEBILITA	A DEBILIT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se debilizeze.	/<fr. débiliter, lat. debilitare
A SE DEBILITA	A SE DEBILIT//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	A deveni debil.	/<fr. débiliter, lat. debilitare
DEBILITATE	DEBILIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Stare de debil; slăbiciune fizică extremă.2) Stare de insuficiență mintală; înapoiere mintală.	/<fr. débilité, lat. debilitas, ~atis
DEBIT I	DÉBIT I ~e	<i>n. cont.</i>	1) Sumă pe care cineva o datorează unei persoane (mai ales juridice) creditoare.2) Rubrică din partea stângă a unui registru contabil, unde se înscriu veniturile și reducerile de pasiv (cheltuielile).3) Suma înscrisă în această rubrică.	/<fr. débit
DEBIT II	DÉBIT II ~e	<i>n.</i>	1) Cantitate de fluid care trece într-o unitate de timp prin secțiunea unui canal, a unei conducte sau printr-o albie.2) Vânzare permanentă a mărfurilor cu bucată.3) înv. Local unde se vindeau mărfuri cu amănuntul.4) fig. Vorbire rapidă; șuvoi verbal.	/<fr. débit
A DEBITA I	A DEBIT//Á I ~éz	<i>tranz.</i>	1) (mărfuri) A vinde prin debit; a realiza cu amănuntul.2) (fluide, materiale, energie) A pune la dispoziție în mod sistematic; a furniza.3) fig. A reda prin cuvinte multe (și plictisitoare).4) (bușteni) A tăia la gater pentru a obține cherestea.	/<fr. debiter
A DEBITA II	A DEBIT//Á II ~éz	<i>tranz.</i>	(sume de bani, materiale) A înscrie în coloana de debit.	/<fr. débiter
DEBITANT I	DEBITÁN//T I ~tă (~ți, ~te)		Care debitează; aflat în debit.	/<fr. débitant
DEBITANT II	DEBITÁN//T II ~ți	<i>m.</i>	1) Persoană care deține un debit; proprietar al unui debit.2) înv. Vânzător care desface marfa cu amănuntul.	/<fr. débitant
DEBITMETRU	DEBITMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument pentru măsurarea debitului unui fluid care trece printr-o conductă într-o unitate de timp.	/<fr. débitmètre
DEBITOR I	DEBIT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		1) (despre sume de bani) Care este trecut la debitul unui cont.2) (despre persoane fizice sau juridice) Care are de plătit o datorie; datornic. Întreprindere ~oare.	/<fr. débiteur, lat. debitor
DEBITOR II	DEBITÓR II ~i	<i>m.</i>	1) Persoană (fizică sau juridică) care are de întors o datorie; datornic.2) jur. Persoană obligată să facă ceva în baza unui raport juridic.	/<fr. débiteur, lat. debitor
DEBLEU	DEBLÉU ~ri	<i>n.</i>	constr. Săpătură făcută sub nivelul terenului în vederea amenajării unei căi de comunicație. [Sil. -bleu]	/<fr. déblai

A DEBLOCA	A DEBLO//CÁ ~chéz	<i>tranz.</i>	1) (artere de comunicație) A elibera de obstacole (pentru a repune în circulație); a degaja.2) tehn. (mașini, instalații blocate) A repune în funcțiune.3) ec. (sume de bani sau valori bănești blocate) A repune în circulație.	/<fr. débloquer
A DEBORDA	A DEBORD//Á ~éz		1. intranz. (despre ape curgătoare) A ieși din albie; a trece peste maluri; a se revărsa; a irupe.2. tranz. (alimente) A da afară din stomac pe gură; a vomita; a vărsa.	/<fr. déborder
DEBOȘĂ	DEBÓŠ//Ă ~e	<i>f.</i>	Uz excesiv de mâncare și de băutură.	/<fr. débauche
A DEBREIA	A DEBRE//IÁ ~iéz	<i>tranz. tehn.</i>	(legătura dintre motor și roți) A întrerupe prin scoaterea ambreiajului. [Sil. -bre-ia]	/<fr. débrayer
DEBREIAJ	DEBREIÁJ	<i>n.</i>	Operație tehnică constând în întreruperea legăturii dintre două mecanisme, prin scoaterea ambreiajului. [Sil. -bre-iaj]	/<fr. débrayage
DEBURBAJ	DEBURBÁJ	<i>n.</i>	1) Proces de limpezire a mustului înainte de fermentare.2) Operație tehnică de curățare a unui minereu prin spălare.	/<fr. débourbage
A DEBURSA	A DEBURS//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(sume de bani) A cheltui din buzunarul propriu.	/<fr. déboursier
A DEBUSOLA	A DEBUSOL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	fam. A face să se debusoleze; a dezorienta.	/<fr. débousoler
A SE DEBUSOLA	A SE DEBUSOL//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	A pierde simțul orientării; a se dezorienta.	/<fr. débousoler
DEBUȘEU	DEBUȘÉU ~ri	<i>n.</i>	1) Mijloc eficace de a asigura larga desfacere a mărfurilor.2) Regiune care servește ca piață de desfacere ușoară și pe scară largă a mărfurilor.3): ~ul podului debit maxim de apă care poate trece pe sub un pod nepunându-l în pericol.	/<fr. débouché
DEBUT	DEBÚT ~uri	<i>n.</i>	1) Primă încercare, pe care o face cineva într-un anumit domeniu de activitate (în special, literară și artistică); început de carieră.2) Lucrare care marchează intrarea cuiva într-o profesiune.	/<fr. début
A DEBUTA	A DEBUT//Á ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre persoane) A-și face debutul.2) (despre acțiuni) A se manifesta prin primele semne caracteristice.	/<fr. débiter
DEBUTANT	DEBUTÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care debutează (într-un domeniu de activitate); novice; începător.	/<fr. debutant
DECADĂ	DECÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Perioadă de zece zile consecutive (consacrată unor manifestări speciale sau unui eveniment deosebit).2) Perioadă de zece ani consecutivi; deceniu.3) tehn. Grupare de zece elemente omogene ale unui sistem.	/<fr. decade
DECADENT I	DECADÉN//T I ~tă (~ți, ~te)		1) Care manifestă decadență; în decadență.2) Care ține de decadentism; propriu decadentismului. Atitudine ~tă.	/<fr. décadent
DECADENT II	DECADÉN//T II ~ți	<i>m.</i>	Adept al decadentismului.	/<fr. décadent
DECADENTISM	DECADENTÍSM	<i>n.</i>	Curent în literatura și arta de la sfârșitul sec. XIX și începutul sec. XX, caracterizat prin misticism, formalism, individualism excesiv și prin cosmopolitism.	/<fr. décadentisme
DECADENȚĂ	DECADÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Proces de trecere de la o stare superioară la una inferioară; regres; declin; decădere.	/<fr. décadence, lat. decadentia
DECAEDRU	DECAÉDR//U ~e	<i>n.</i>	Poliedru cu zece fețe. [Sil. -ca-e-]	/<fr. décaedre

A DECAFEINIZA	A DECAFEINIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(cafeaua boabe) A supune unor operații de extragere a cafeinei; a lipsi de cafeină. [Sil. -fe-i-]	/<fr. décafeiner
DECAGON	DECAG//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Poligon cu zece laturi.	/<fr. décagone
DECAGONAL	DECAGONÁL ~ă (~i, ~e)		1) (despre suprafețe) Care are forma unui decagon; în formă de decagon.2) (despre corpuri geometrice) Care are drept bază un decagon; cu baza în formă de decagon.	/<fr. décagonal
DECAGRAM	DECAGRÁM ~e	<i>n.</i>	Unitate de măsură a greutatei egală cu zece grame.	/<fr. décagramme
A DECALA	A DECAL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se decaleze.2) (două sau mai multe sisteme tehnice) A distanța pentru a asigura condiții optime de funcționare.	/<fr. décaler
A SE DECALA	A SE DECAL//Á pers. 3 se ~eáză	<i>intrans.</i>	1) (despre obiecte, fenomene) A se distanța în spațiu sau în timp.2) A înceta de a mai coincide; a nu se mai potrivi.	/<fr. décaler
DECALAJ	DECALÁJ ~e	<i>n.</i>	1) v. A DECALA și A SE DECALA.2) fig. Nepotrivire între situații, stări de lucruri, atitudini; lipsă de armonie.	/<fr. décalage
DECALC	DECÁLC ~uri	<i>n.</i>	1) Desen obținut prin decalcomanie.2) lingv. v. CALC.	/<fr. décalque
A DECALCA	A DECALCÁ decálc	<i>tranz.</i>	1) (desene sau schițe tehnice) A copia cu ajutorul hârtiei de calc; a calchia.2) (cuvinte, expresii, senzori etc.) A forma prin calc lingvistic; a calchia.	/<fr. décalquer
A DECALCIFIA	A DECALCIFI//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se decalcificeze.[Sil. -ci-fi-a]	/<fr. decalcifier
A SE DECALCIFIA	A SE DECALCIFI//Á pers. 3 se ~áză	<i>intrans.</i>	(despre organisme, țesuturi osoase etc.) A pierde (total sau parțial) sărurile de calciu din componență. [Sil. -ci-fi-a]	/<fr. decalcifier
DECALCIFIANȚ	DECALCIFIANȚ ~e	<i>n.</i>	1) Substanță care are proprietatea de a decalcifica apa.2) Substanță folosită la decalcifierea pielilor. [Sil. fi-ant]	/<fr. décalcifiant
DECALCOMANIE	DECALCOMANÍ//E ~i	<i>f.</i>	Procedeu tehnic de transpunere a unui desen în culori de pe hârtie pe sticlă, pe porțelan etc. [Art. decalcomania; G.-D. decalcomaniei; Sil. -ma-ni-e]	/<fr. décalcomanie
A SE DECALIBRA	A SE DECALIBR//Á pers. 3 se ~eáză	<i>intrans.</i>	(despre țeava armelor de foc) A-și deforma calibrul lărgindu-se (din cauza uzurii sau a unui accident).	/des- + calibru
DECALITRU	DECALÍTR//U ~i	<i>m.</i>	Unitate de măsură a capacității egală cu zece litri.	/<fr. décalitre
DECALOG	DECALÓG	<i>n.</i>	rel. Serie de zece porunci morale cuprinse în Vechiul Testament.	/<fr. décalogue
DECALVANT	DECALVÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care provoacă căderea părului.	/<fr. décalvant
DECAMERON	DECAMER//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Operă literară epică care conține povestiri narate pe parcursul a zece zile."Decameronul" lui Boccaccio.	/<fr. décameron
DECAMETRU				
DECAN	DECAMÉTR//U ~i	<i>m.</i>	1) Unitate de măsură a lungimii egală cu zece metri.2) Panglică sau lanț cu o astfel de lungime, folosită la măsurări pe teren.	/<fr. décametre
DECANAT	DECÁN ~i	<i>m.</i>	1) (într-o instituție de învățământ superior) Conducător al unei facultăți.2) Conducător al unei societăți sau al unei instituții.3) Membru al unei colectivități cu cea mai mare vechime în funcție.4) (în biserica anglicană) Conducător ecleziastic.5) ist.	/<lat. decanus, germ. Decan
A DECANTA	DECANÁT ~e	<i>n.</i>	1) Funcția de decan.2) Totalitate a birourilor unde lucrează decanul și personalul auxiliar.3) Organ de conducere al unei facultăți în fruntea căruia se află un decan.	/<fr. décanat, lat. decanatus

DECANTOR	A DECANT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (lichide) A separa de impurități prin scurgere (după sedimentare).2) fig. (lucruri, idei etc.) A face înțeles (după anumite reflecții); a clarifica; a limpezi; a lămurii; a elucida.	/<fr. décanter
A DECAPA	DECANT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Instalație pentru decantarea lichidelor.	/<fr. décanteur
DECAPANT	A DECAP//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) teh. (suprafața unor piese metalice) A curăța de grăsimi și oxizi (în vederea unor operații ulterioare).2) (terenuri, drumuri etc.) A săpa ușor la suprafață, nivelând și curățând de un strat subțire de pământ.3) (piei sau blănuri) A trata cu soluții s	/<fr. decaper
A DECAPITA	DECAPÁNT ~e	<i>n.</i>	Substanță folosită pentru a decapa (piese metalice, piei etc.).	/<fr. décapant
DECAPOD	A DECAPIT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (condam-nați) A executa prin tăierea capului.2) (bovine) A tăia, înlăturând capul.	/<fr. décapiter, lat. decapitare
DECAPOTABIL	DECAPÓD ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Ordin de crustacee superioare cu zece picioare.2) Animal din acest ordin.	/<fr. décapodes
A DECAPSULA	DECAPOTÁBIL ~ă (~i, ~e)		(despre autovehicule) Care are o capotă ce poate fi ridicată sau detașată după necesitate.	/<fr. décapotable
DECAPSULATOR	A DECAPSUL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (tulpina de in) A separa de capsule.2) (organe, în special rinichi) A separa de învelișul membranos pe cale chirurgicală.	/<fr. décapsuler
DECAR	DECAPSULAT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Mașină pentru decapsularea inului.	/a decapsula + suf. ~tor
A DECARBURA	DECÁR ~i	<i>m.</i>	1) Unitate de măsură a suprafeței egală cu zece ari.2) (la cărțile de joc) Carte marcată cu zece semne de aceeași culoare.	/<ngr. dekári
DECASILAB	A DECARBUR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(aliaje de fier) A face să-și reducă cantitatea de carbon din componentă.	/<fr. décarburer
DECASILABIC	DECASILÁB ~i	<i>m.</i>	Vers de zece silabe.	/<fr. decasyllabe
DECASTER	DECASILÁBI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre versuri, ritmuri) Care este alcătuit din zece silabe; format din zece silabe.	/<fr. decasyllabique
A DECATA	DECASTÉR ~i	<i>m.</i>	Unitate de măsură egală cu zece steri, folosită la cubajul lemnului.	/<fr. décastere
DECATLON	A DECAT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(țesături) A prelucra cu aburi sau cu apă fierbinte (pentru a fixa forma inițială).	/<fr. décatir
DECATLONIST	DECATL//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	sport Complex de zece probe atletice care se desfășoară pe durata a două zile consecutive.	/<fr. décathlon
A DECAVA	DECATLONÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Sportiv care practică decatlonul.	/<decatlon + suf. ~ist
A SE DECAVA	A DECAV//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	fam. A face să se decaveze.	/<fr. décaver
A DECĂDEA	A SE DECAV//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	fam. (despre persoane) A pierde toți banii (la jocurile de noroc); a deveni sărac.	/<fr. décaver
DECÂT I	A DECĂDEÁ decád	<i>intrans.</i>	1) A ajunge într-o stare inferioară celei precedente; a fi în declin; a regresa.2) A ajunge în stare de declin moral; a degrada; a se perverti; a se declasa; a se corupe; a se vicia; a degenera.	/de + a cădea
DECÂT II	DECÂT I	<i>prep.</i>	(exprimă raporturi comparative) Ca. Acolo e mai bine decât aici. S-a ridicat mai sus decât casa.	/de + cât

DECÂT III	DECÂT II	<i>conj.</i>	(exprimă raporturi comparative de excepție) Mai mult vorbește decât lucrează. Nu vreau decât să-l văd.	/de + cât
A DECEDA	DECÂT III	<i>adv.</i>	1) (exprimă o restricție) Numai. • N-are ~ a) poate s-o face; b) puțin îmi pasă.2) (exprimă o comparație de inegalitate) E mai bine ~ credeam.	/de + cât
DECEDAT	A DECED//Ă pers. 3 ~eáză	<i>intrans.</i>	(despre persoane) A înceta de a mai trăi; a se stinge din viață; a se sfârși; a muri; a răposa; a sucomba.	/<fr. déceder, lat. decedere
A DECELA	DECEDĂ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care a încetat din viață; mort; răposat; defunct.	/v. a deceda
DECELERAȚIE	A DECEL//Ă ~éz	<i>trans.</i>	1) (procese, fenomene ascunse) A scoate la iveală; a pune în evidență; a evidenția; a reliefa; a remarca; a releva.2) (substanțe în cantități foarte mici) A demonstra ca având existență reală.	/<fr. déceler
DECEMBRIE	DECELERĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	Scădere a vitezei unui mobil; accelerație negativă.	/<fr. décélération
DECEMBRIST	DECÉMBRIE	<i>m.</i>	A douăsprezecea și ultima lună a anului. [Sil. -bri-e]	/<lat. december, ~bris
DECEMVIR	DECEMBRÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Revoluționar rus participant la răscoala armată de la Petersburg, din decembrie 1825, împotriva iobăgiei și a autocrației țariste.	/decembrie + suf. ~ist
DECEMVIRAL	DECEMVÍR ~i	<i>m.</i>	ist. (în Roma antică) Fiecare dintre cei zece magistrați care în anii 451-450 î.e.n. au întocmit codul de legi, cunoscut sub numele de «cele 12 table».	/<lat. decemvir, fr. décmvir
DECEMVIRAT	DECEMVIRÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de decemviri; propriu decemvirilor. Colegiu ~.	/<lat. decemviralis, fr. décmviral
DECENAL	DECEMVIRÁT ~e	<i>m. ist.</i>	1) Demnitatea de decemvir.2) Durata de exercitare a acestei demnități.3) Colegiu de decemviri.	/<lat. decemviratus, fr. décmvirat
DECENIU	DECENÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care durează un deceniu.2) și adverbial Care are loc o dată la un deceniu; din zece în zece ani.3) Care este prevăzut pentru un deceniu. Plan ~.	/<fr. décennal, lat. decennalis
DECENT	DECÉNI//U ~i	<i>n.</i>	1) Unitate de măsură a timpului egală cu zece ani.2) Perioadă de zece ani consecutivi; decadă. [Sil. -ce-niu]	/<lat. decennium, it. decennio
DECENȚĂ	DECÉN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre persoane și despre manifestările lor) Care este în conformitate cu decența; plin de decență; cuviincios.	/<fr. décent, lat. decens, ~ntis
DECEPTIE	DECÉNȚĂ	<i>f.</i>	1) Atitudine de respectare a regulilor de bună purtare, a conveniențelor și a moralei; bună-cuviință.2) Comportare care vădește o asemenea atitudine. [G.-D. decenței]	/<fr. décence, lat. decentia
A DECEPȚIONA	DECÉPȚI//E ~i	<i>f.</i>	Pierdere a iluziilor; înșelare a speranțelor; dezamăgire; deziluzie. [Art. decepția; G.-D. decepției; Sil. -ți-o-]	/<fr. deception, lat. deceptio, ~onis
A SE DECEPȚIONA	A DECEPȚION//Ă ~éz	<i>trans.</i>	A face să se decepționeze; a deziluziona; a dezamăgi. [Sil. -ți-o-]	/Din decepție
DECEPȚIONISM	A SE DECEPȚION//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A cădea în decepție; a ajunge în stare de decepție; a se deziluziona; a se dezamăgi. [Sil. -ți-o-]	/Din decepție
DECEPȚIONIST	DECEPȚIONÍSM	<i>n.</i>	Fenomen în literatura și arta sec. XIX, manifestat printr-o atitudine pesimistă față de viață, prin dezamăgire și neîncredere în forțele progresului. [Sil. -ți-o-]	/decepție + suf. ~ism

A DECERNA	DECEPȚIONÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de decepționism; propriu decepționismului. [Sil. -ți-o-]	/decepție + suf. ~ist
DECES	A DECERN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(premii, decorații, distincții, titluri etc.) A acorda drept recompensă pentru succesele obținute într-un domeniu de activitate; a conferi.	/<fr. décerner, lat. decernere
DECI I	DECĖS ~e	<i>n.</i>	Încetare din viață (a unui om); moarte (naturală). Caz de ~.	/<fr. décès, lat. decessus
DECI II	DECI I	<i>conj.</i>	(introduce propoziții care exprimă o condiție) Așadar; prin urmare; în consecință.	/de + aici
DECIBEL	DECI II	<i>adv.</i>	Înseamnă că; prin urmare; așadar; adică.	/de + aici
A DECIDE	DECIBÉL ~i	<i>m.</i>	Unitate de măsură a intensității sunetelor egală cu a zecea parte dintr-un bel.	/<fr. décibel.
A SE DECIDE	A DECÍDE decíd	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A face să se decidă.2) (despre persoane) A alege cu fermitate; a hotărî; a dispune.	/<fr. décider, lat. decidere
DECIGRAM	A SE DECÍDE mă decíd	<i>intranz.</i>	(despre persoane) A lua o decizie; a se hotărî.	/<fr. décider, lat. decidere
DECILITRU	DECIGRÁM ~e	<i>n.</i>	Unitate de măsură a greutateii egală cu a zecea parte dintr-un gram.	/<fr. décigramme
A DECIMA	DECILÍTR//U ~i	<i>m.</i>	Unitate de măsură a capacității egală cu a zecea parte dintr-un litru.	/<fr. décilitre
DECIMAL I	A DECIM//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (despre răz-boaie, epidemii etc.) A omorî în proporții mari: a cosi; a zecui.2) (unități militare din Roma antică și evul mediu) A pedepsi, executând pe fiecare al zecelea soldat.	/<fr. décimer, lat. decimare
DECIMAL II	DECIMÁL I ~ă (~i,		v. ZECIMAL. • Balanță ~ă basculă.	/<fr. décimal
DECIMETRU	DECIMÁL II ~e	<i>n.</i>	Basculă în care echi-librarea greutateii corpurilor se realizează cu greutateți etalon de zece ori mai mici.	/<fr. décimal
DECIS	DECIMÉTR//U ~i	<i>m.</i>	Unitate de măsură a lungimii egală cu a zecea parte dintr-un metru.	/<fr. décimetre
DECISIV	DECÍ//S ~să (~și, ~se)		1) v. A DECIDE și A SE DECIDE.2) (despre persoane) Care nu ezită la luarea unor decizii; hotărât; neșovăielnic.3) Care este ferm în principii și în convingeri.4) (despre evenimente, acțiuni) Care a fost stabilit din timp.	/v. a decide
DECISTER	DECISÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care decide; în măsură să decidă ceva; determinant; hotărâtor.2) Care exclude posibilitatea de a fi revăzut; fără posibilitate de revenire; definitiv; hotărât; irevocabil.	/<fr. décisif, lat. decisivus
DECIZIE	DECISTÉR ~i	<i>m.</i>	Unitate de măsură a volumului (folosită la cubajul lemnului) egală cu a zecea parte dintr-un ster.	/<fr. décister
DECIZIONAL	DECÍZI//E ~i	<i>f.</i>	1) Atitudine cu caracter determinant, adoptată după o serie de deliberări; hotărâre.2) Sentință proclamată de o instanță judecătorească asupra unui recurs.3) rar Caracter decis; îndrăzneală în acțiuni; hotărâre; fermitate. [Art. decizia; G.-D. deciziei; S	/<fr. décision, lat. decisio, ~onis

A DECLAMA	DECIZIONAL ~ă (~i, ~e)		1) Care decide; în drept să ia o decizie.2) Care are caracter de decizie.3) Care ține de o decizie; pro-priu unei decizii. [Sil. -ci-zi-o-]	/<fr., engl. decizional
DECLAMATOR I	A DECLAMĂ declám	<i>tranz.</i>	1) (texte, mai ales în versuri) A spune pe de rost, expresiv și cu intonație adecvată; a recita.2) (cuvinte, propoziții) A pronunța cu un ton retoric și emfatic.	/<fr. déclamer, lat. declamare
DECLAMATOR II	DECLAMAT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		1) și substantival Care declamă.2) fig. (despre stil, ton, vorbire) Care vădește afect și artificialitate; plin de emfază; bombastic.	/<fr. déclamateur, déclamatoire
DECLAMAȚIE	DECLAMAT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care declamă texte (de obicei în versuri).	/<fr. déclamateur, déclamatoire
A DECLANȘA	DECLAMĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Arta de a declama.2) Vorbire cu ton și gesturi teatrale, emfatice. [Art. declamația; G.-D. declamației; Sil. -ți-e]	/<fr. déclamation
A SE DECLANȘA	A DECLANȘ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se declanșeze.	/<fr. déclencher
DECLANȘATOR	A SE DECLANȘ//Ă pers. 3 se ~ează	<i>intrans.</i>	1) (despre acțiuni, stări, fenomene ale naturii) A începe brusc și cu violență; a se stârni; a se dezlănțui; a se declara; a irupe; a izbucni.2) (despre mecanisme sau dispozitive) A începe să funcționeze brusc, înlăturând o piedică.	/<fr. déclencher
DECLANȘOR	DECLANȘAT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Dispozitiv pentru declanșarea unui mecanism; declic.	/a declanșa + suf. ~tor
A DECLARA	DECLANȘ//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	v. DECLAN-ȘATOR.	/<fr. déclencheur
A SE DECLARA	A DECLARĂ declár	<i>tranz.</i>	1) A aduce la cunoștință (pe cale orală sau scrisă).2) (intenții, acțiuni) A comunica în mod oficial.3) (sentimente, atașamente, atitudini) A face să fie cunoscut; a mărturisii.4) (persoane) A califica, având la bază anumite circumstanțe sau motive.5) (per	/<fr. déclarer, lat. declarare
DECLARATIV	A SE DECLARĂ mă declár	<i>tranz.</i>	1) A lua o atitudine; a-și expune o părere; a se pronunța (pentru sau contra ceva).2) (despre procese, fenomene) A începe brusc și cu violență; a se stârni; a se dezlănțui; a izbucni; a se declanșa; a irupe.	/<fr. déclarer, lat. declarare
DECLARAȚIE	DECLARATÍV ~ă (~i, ~e)		Care are caracter de declarație; bazat numai pe declarații. • Ton ~ ton ferm, categoric.	/<fr. déclaratif
A DECLASA	DECLARÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Expunere orală sau scrisă prin care se face cunoscut ceva. ~ de dragoste.2) Document oficial prin care se comunică ceva în mod public; comunicat; notificare.3) Expunere în fața instanțelor judecătorești a unor fapte săvârșite de cineva; mărturie; depoz	/<fr. déclaration, lat. declaratio, ~onis
A SE DECLASA	A DECLAS//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(sportivi, echi-pe) A deplasa într-o categorie inferioară.	/<fr. déclasser
DECLIC	A SE DECLAS//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A ajunge în stare de declin moral; a se degrada; a degenera; a decădea; a se perverti; a se corupe; a se vicia.	/<fr. déclasser
A DECLIMATA	DECLÍC ~uri	<i>n.</i>	Dispozitiv pentru declanșarea unui mecanism; declanșator.	/<fr. déclic
DECLIN	A DECLIMAT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(animale, plante) A scoate din condițiile climaterice obișnuite.	/<fr. déclimater
A DECLINA I	DECLÍN ~uri	<i>n.</i>	1) Mișcare de coborâre a unui astru pe bolta cerească înspre orizont; apus; asfințit.2) fig. Proces de trecere de la o stare superioară la una inferioară; decădere; decadență; regres. ~ul unei civilizații.	/<fr. déclin, lat. declinare

A DECLINA II	A DECLINĂ I declîn	<i>tranz.</i>	1) (substantive, adjective, pronume, numere, articole) A trece prin cazuri și numere schimbând forma.2) înv. (nume de persoană) A face să fie cunoscut; a prezenta; a recomanda.3) (sarcini, propuneri) A supune unei soluționări negative; a respinge.4) (fu	/<fr. décliner, lat. decli-nare
DECLINABIL	A DECLINĂ II pers. 3 declînă	<i>intranz.</i>	(despre aștri) A se lăsa spre sau după orizont; a asfinți; a apune; a scăpăta; a coborî.	/<fr. décliner, lat. declinare
DECLINARE	DECLINĂBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi declinat.	/<fr. déclinable, lat. declinabilis
DECLINATOR	DECLIN//ĂRE ~ări	<i>f. gram.</i>	1) Schimbare a unui substantiv, adjectiv, pronume, numeral sau articol după cazuri și numere.2) Clasă de substantive care se declină după același model. [G.-D. declinării]	/v. a declina
DECLINATORIU I	DECLINAT//ÓR	<i>n.</i>	Busolă folosită în topografie.	/<fr. déclinateur
DECLINATORIU II	DECLINATÓRI//U I ~e (~i)		Care declină recunoașterea unei jurisdicții. [Sil. -to-riu]	/<fr. déclinoire
DECLINAȚIE	DECLINATÓRI//U II ~i	<i>n. jur.</i>	: ~ de competență hotărâre prin care o instanță își recunoaște incompetența, adresând cauza la o instanță competentă.[Sil. -to-riu]	/<fr. declinoire
DECLIV	DECLINĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	astr. Coordonată exprimată prin mărimea unghiului format de ecuatorul ceresc cu raza imaginată care duce spre un astru sau spre un punct de pe bolta cerească. • ~ magnetică unghi format de meridianul magnetic al unui loc și de meridianul geografic. [Art.	/<fr. declination, lat. declinatio, ~onis
DECLIVITATE	DECLÍV ~ă (~i, ~e)		(despre terenuri, căi ferate, șosele etc.) Care coboară în pantă.	/<fr. déclive
A DECLORIZA	DECLIVIT//ĂTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Unghi ascuțit format de o dreaptă înclinată (sau de un plan) cu o dreaptă sau cu un plan orizontal; pantă.2) geogr. Stare declivă a unei suprafețe de teren; înclinare. [Art. declivitatea; G.-D. declivității]	/<fr. déclivite, lat. declivitas, ~atis
DECOCT	A DECLORIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(ape clorizate) A curăța de clor.	/<fr. déchloriser
DECOȚIE	DECÓCT ~uri	<i>n.</i>	Soluție (apoasă) obținută prin fierberea unor plante (medicinale sau alimentare) în vederea extragerii principiilor active ale acestora.	/<germ. Dekoct, lat. decoctum
A DECODA	DECÓCTI//E ~i	<i>f.</i>	1) Operație de obținere a unui decoct.2) v. DECOCT. [Art. decoctia; G.-D. decoctiei; Sil. -ți-e]	/<fr. décoction, lat. decoctio, ~onis
A DECODIFICA	A DECOD//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(mesaje codificate) A transpune în limbaj natural, pe baza unui cod; a descifra; a decodifica.	/<fr. décoder
A DECOFRA	A DECODIFICĂ decodific	<i>tranz.</i>	(mesaje codificate) A transpune în limbaj natural, pe baza unui cod; a descifra; a decoda.	/de + a codifica
A DECOLA	A DECOFR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(piese sau construcții de beton) A elibera de cofraj.	/<fr. décoffrer
A DECOLMATA	A DECOL//Ă pers. 3 ~eáză	<i>intranz.</i>	(despre aeronave) A se ridica în aer; a-și lua zborul.	/<fr. décoller
A DECOLONIZA	A DECOLMAT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(canale, bazine etc.) A curăța de materialul aluvionar depus de apele curgătoare.	/<fr. décolmater

A DECOLORA	A DECOLONIZ//Ă	<i>tranz.</i>	(state coloniale) A elibera de sub regimul colonial.	/<fr. décoloniser
A SE DECOLORA	A DECOLOR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se decoloreze.	/<fr. décolorer, lat. decolorare
DECOLORANT	A SE DECOLOR//Ă pers. 3 se ~ează	<i>intranz.</i>	1) (despre obiecte colorate) A-și pierde culoarea inițială (sub acțiunea unor factori nefavorabili); a se spăla; a se șterge.2) (despre culori) A deveni mai puțin intens.	/<fr. décolorer, lat. decolorare
DECOLORAT	DECOLORÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre substanțe, agenți fizici etc.) Care decolorează; cu proprietatea de a decolora.	/<fr. décolorant
A DECOLTA	DECOLORÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A DECOLORA și A SE DECOLORA.2) fig. (mai ales despre stil) Care este lipsit de expresie; inexpressiv; palid; șters; fad.	/v. a decolora
DECOLTAT	A DECOLT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(haine) A prevedea cu decolteu.	/<fr. décolleter
DECOLTEU	DECOLTÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre obiecte de îmbrăcăminte) Care are decolteu (mare).2) (despre persoane) Care este îmbrăcat în haine cu decolteu (mare).3) fig. Care este lipsit de decență; nerușinat; impudic; indecent. Glumă ~tă.	/v. a decolta
A DECOMANDA	DECOLTÉU ~ri	<i>n.</i>	1) Răscroială adâncită în jurul gâtului (la o haină femeiască).2) Parte a corpului care rămâne descoperită datorită răscroielii adâncite din jurul gâtului la o haină.	/<fr. décolleté
DECOMANDATE	A DECOMANDÁ decománd	<i>tranz.</i>	rar (dispoziții oficiale, legi, comenzi etc.) A declara nul printr-un ordin; a aboli; a abroga; a revoca; a anula; a contramanda; a infirma.	/<fr. décommander
A DECOMPENSA	DECOMANDÁTE	<i>adj.</i>	pl.:Camere de comandate camere cu intrări separate.	/<fr. décommandé
A SE DECOMPENSA	A DECOMPENS//Ă	<i>tranz.</i>	A face să se decompenseze.	/<fr. décompenser
DECOMPOZIȚIE	A SE DECOMPENS//Ă mă	<i>intranz. med.</i>	A pierde echilibrul funcțional (din cauza îmbolnăvirii unui organ); a-și reduce resursele funcționale.	/<fr. décompenser
DECOMPRESIUNE	DECOMPOZÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	Procedeu de determinare prin analiză sau prin calcul a caracteristicilor tehnice ale materiei prime folosite la confecționarea unui obiect dintr-o țesătură sau dintr-un tricot.	/<fr. décomposition
A DECONCERTA	DECOMPRESIÚN//E ~i	<i>f. tehn.</i>	Procedeu de reducere a presiunii din cilindrul unui motor sau dintr-un recipient prin stabilirea comunicației cu mediul exterior.	/<fr. décompression
A SE DECONCERTA	A DECONCERT//Ă	<i>tranz.</i>	A face să se deconcerteze.	/<fr. déconcerter
A DECONECTA	A SE DECONCERT//Ă mă	<i>intranz.</i>	A-și pierde echilibrul moral sau mintal; a se descumpăni; a se dezechilibra; a se dezaxa.	/<fr. déconcerter
A SE DECONECTA	A DECONNECT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(aparate, mașini electrice etc.) A face să se deconec-teze.	/<fr. déconnecter
DECONECTANT	A SE DECONNECT//Ă mă ~éz	<i>intranz.</i>	1) (despre curentul electric) A înceta să alimenteze un consumator, fiind întrerupt.2) fig. (despre persoane) A deveni puțin încordat; a se destinde; a se relaxa.	/<fr. déconnecter
A DECONGELA	DECONNECTÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre medicamente) Care calmează sistemul nervos; calmant.	/<fr. déconnectant
A DECONSILIA	A DECONGEL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(corpuri congelate) A readuce în starea de până la congelare.	/<fr. décongeler
A DECONSPIRA	A DECONSILI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane) A sfătui să renunțe (la o intenție); a disuada.	/<fr. déconseiller
DECONT	A DECONSPIRÁ deconspír	<i>tranz.</i>	(conspirații, secrete etc.) A face cunoscut (tuturor); a da în vileag.	/des- + a conspira

A DECONTA	DECÓNT ~uri	<i>n. ec.</i>	1) Justificare a consumării unei sume primite, făcută prin descompunerea acesteia în elemente de detaliu și prin prezentarea documentelor.2) Formular folosit în acest scop.	/<fr. décompte
A DECONTAMINA	A DECONT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(sume de bani, cheltuieli, bunuri materiale) A motiva printr-un decont.	/<fr. décompter
A DECOPERTA	A DECONTAMIN//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(obiec-te, spații etanșe) A curăța de substanțe radioactive (prin spălare sau prin alte mijloace); a dezactiva.	/des- + a contamina
DECOR	A DECOPERT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (case, clădiri etc.) A lipsi de acoperiș.2) (zăcăminte minerale) A dezveli pentru a fi exploatat la suprafață.	/des- + a coperta.
A DECORA I	DECÓR ~uri	<i>n.</i>	1) Totalitate a obiectelor și a pânzelor pictate, folosite pentru a crea cadrul necesar desfășurării acțiunii într-un spectacol sau film.2) fig. Ansamblu de împrejurări în care se desfășoară o acțiune.3) Ansamblu de elemente care servesc pentru a împodobi	/<fr. décor
A DECORA II	A DECOR//Á I ~éz	<i>tranz.</i>	(săli, clădiri etc.) A împodobi cu decoruri; a înzestra cu elemente ornamentale; a orna.	/<fr. décorer, lat. decorare
DECORATIV	A DECOR//Á II ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane) A menționa cu o decorație.	/<fr. décorer, lat. decorare
DECORATIVISM	DECORATÍV ~ă (~i, ~e)		Care ser-vește ca element de decor; destinat să decoreze; ornamental. • Artă ~ă arta de a decora exteriorul și interiorul unor obiecte (case, mobilier, costume etc.).3) fig. Care produce efecte de suprafață, exterioare, superficiale.	/<fr. décoratif
DECORATOR	DECORATIVÍSM	<i>n.</i>	1) Tendința spre elemente pur decorative.2) Exces de ornamente.	/<fr. décorativisme
DECORAȚIE I	DECORAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	1) Specialist în decorarea clădirilor, interioarelor etc.2) Persoană care face decoruri pentru spectacole sau filme.	/<fr. decorateur
DECORAȚIE II	DECORÁȚI/E I ~i	<i>f.</i>	1) Arta executării decorurilor.2) rar v. DECOR. [Art. decorația; G.-D. decorației; Sil. -ți-e]	/<fr. décoration, lat. decoratio, ~onis
A DECORTICA	DECORÁȚI/E II ~i	<i>f.</i>	Însemn (medalie, ordin, insignă etc.) conferit cuiva pentru o faptă eroică sau pentru merite deosebite într-o activitate. [Art. decorația; G.-D. decorației; Sil. -ți-e]	/<fr. décoration, lat. decoratio, ~onis
DECORTICATOR	A DECORTI//CÁ ~chéz	<i>tranz.</i>	1) (se-mințe) A curăța de coajă (în vederea consumului sau prelucrării ulterioare); a rășlui.2) (arbori) A curăța de coajă (în scopul nimicirii insectelor vătămătoare).3) med. (creier, rinichi) A dezveli de învelișul cortical prin intervenție chirurgicală	/<fr. decortiquier, lat. decorticare
DECOVIL	DECORTICAT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Mașină pentru decortizarea boabelor de cereale.	/a decortica + suf. ~tor
DECREPIT	DECOVÍL ~e	<i>n.</i>	Cale ferată cu ecartament îngust, folosită la exploatare locale și temporare.	/<fr. décauville
DECREPITUDINE	DECREPÍ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>livr.</i>	Care și-a pierdut vigoarea fizică din cauza vârstei înaintate; atins de decrepitudine; ramolit.	/<fr. décrépît, lat. decrepitis
DECRESCENDO I	DECREPITÚDIN/E ~i	<i>f.</i>	Lipsă de vigoare fizică (și intelectuală), provocată de bătrânețe înaintată; slăbiciune extremă. [Art. decrepitudinea; G.-D. decrepitudinii]	/<fr. décrépitude

DECRESCENDO II	DECRESCENDO I	<i>adv. muz.</i>	Descrescând treptat în intensitate; din ce în ce mai încet.	/Cuv. it.
DECRET	DECRESCENDO II	<i>n. invar.</i>	1) Mod de interpretare a muzicii, constând în scăderea progresivă a intensității sunetelor.2) Bucată muzicală cântată în acest mod.	/Cuv. it.
A DECRETA	DECRÉT ~e	<i>n.</i>	Act oficial emis de organele superioare de stat, conținând o decizie prin care se reglementează situații generale sau individuale concrete.	/ <i><fr. décret, lat. decretum</i>
A DECROMA	A DECRET//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A stabili prin decret.2) fig. A declara în mod categoric; a exprima cu ton sentențios.	/ <i><fr. décréter</i>
A DECROȘA	A DECROM//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(forme de tipar) A curăța de stratul de crom depus.	/de[s] + a croma
DECUBIT	A DECROȘ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(obiecte agățate sau prinse) A desprinde, a scoate din cârlig (sau din cui), detașând. ~ un tablou suspendat. ~ receptorul telefonic.	/ <i><fr. décrocher</i>
A DECUPA	DECÚBIT	<i>n.</i>	1) Poziție a corpului când este întins pe orizontală.2) Rană cangrenată care apare uneori la bolnavii siliți să stea mult timp culcați.	/ <i><fr. décubitus, lat. decubitus</i>
DECUPAJ	A DECUP//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (figuri, desene) A tăia după un anumit model sau contur desenat pe hârtie sau pe stofă.2) (părți, bucăți). A tăia dintr-un întreg.	/ <i><fr. découper</i>
A DECUPLA	DECUPÁJ ~e	<i>n.</i>	1) v. A DECUPA.2) Operație de împărțire a unui scenariu de film în scene și secvențe.3) Scenariu astfel împărțit.	/ <i><fr. découpage</i>
A DECURGE	A DECUPL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(sisteme tehnice) A scoate din cuplaj.	/ <i><fr. découpler</i>
DECURIE	A DECÚRGE pers. 3 decúrge	<i>intrans.</i>	1) A avea drept rezultat; a proveni; a rezulta; a reieși.2) (despre evenimente, acțiuni etc.) A avea loc (într-un anumit mod); a-și urma cursul; a se desfășura; a evolua.	/de + a curge
DECURION	DECÚRI//E ~i	<i>f.</i>	1) (la romani) Subdiviziune formată din zece soldați.2) Conducere constând din zece persoane. [Art. decuria; G.-D. decuriei; Sil. -ri-e]	/ <i><lat. decuria</i>
DECURS	DECURIÓN ~i	<i>m.</i>	Conducător al unei decurii; decan. [Sil. -ri-on]	/ <i><lat. decurio, ~onis</i>
A DECUVA	DECÚRS	<i>n.</i>	: În ~ de (sau în ~ul a ...) în timp de ...; pe durata ...; în răstimp ...	/v. a decurge
A SE DEDA	A DECUV//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(vin) A trage din cadă în butoaie (după fermentare).	/ <i><fr. decouver</i>
DEDENȚIE	A SE DEDÁ mă ~u	<i>intrans.</i>	1) A se da din obișnuință.2) A prinde poftă de ceva (rău); a se năvăli.	/ <i><lat. dedere</i>
DEDERON	DEDENTÍȚIE	<i>f. med.</i>	Proces de pierdere a dinților (la bătrânețe). [Art. dedentiția; G.-D. dedenției; Sil. -ți-e]	/ <i><fr. dédentition</i>
DEDESUBT I	DEDERÓN	<i>n.</i>	1) Varietate de fibre sintetice asemănătoare cu cele de capron.2) Țesătură din asemenea fibre folosită la confecționarea ciorapilor și a lenjeriei.	
DEDESUBT II	DEDESÚBT I	<i>adv.</i>	1) În partea de jos.2) Sub ceva.	/de + de + subt
A DEDICA	DEDESÚBT II ~uri	<i>n.</i>	1) Partea cea mai de jos a ceva.2) fig. Parte ascunsă a unui lucru sau a unei afaceri.	/de + de + subt

A SE DEDICA	A DEDICÁ <i>dedíc</i>	<i>tranz.</i>	1) (opere proprii) A destina printr-o dedicație; a închina; a consacra.2) (viață, tinerețe etc.) A oferi în întregime; a destina; a consacra.	/<lat. dedicare
DEDICAȚIE	A SE DEDICÁ <i>mă</i>	<i>intranz.</i>	A se pune la dispoziție în întregime; a se devota; a se consacra.	/<lat. dedicare
DEDIȚEL	DEDICÁȚI // <i>E ~i</i>	<i>f.</i>	1) v. A DEDICA.2) Inscriptie omagială făcută pe o carte sau pe o operă de artă. [Art. dedicația; G.-D. dedicației; Sil. -ți-e]	/<lat. dedicatio, ~onis
A DEDUBLA	DEDIȚÉ // <i>L ~i</i>	<i>m.</i>	Plantă erbacee toxică, cu flori mari, divers colorate, cu proprietăți colorante și farmaceutice.	/<sl. dedica
A SE DEDUBLA	A DEDUBL // <i>Ă ~éz</i>	<i>tranz.</i>	A face să se dedubleze.	/<fr. dédoubler
A DEDUCE	A SE DEDUBL // <i>Ă mă ~éz</i>	<i>intranz.</i>	A căpăta simultan sau succesiv două aspecte sau două forme distincte.	/<fr. dédoubler
DEDUCTIV	A DEDŪCE <i>dedúc</i>	<i>tranz.</i>	(concluzii) A desprinde prin deducție.	/<lat. deducere
DEDUCȚIE	DEDUCTÍV <i>~ă (-i, ~e)</i>		1) Care operează cu deducții.2) Care constă din deducții; bazat pe deducții.	/<fr. déductif
A SE DEDULCI	DEDŪCTI // <i>E ~i</i>	<i>f.</i>	1) Formă de raționament prin care, pornindu-se de la idei generale, se ajunge la concluzii particulare.2) Raționament obținut în procesul unor operații mintale; rezultat al deducției. [Art. deducția; G.-D. deducției; Sil. -ți-e]	/<fr. déduction, lat. deductio, ~onis
A DEDURIZA	A SE DEDULCI // <i>Î mă ~ésc</i>	<i>intranz.</i>	fam. A prinde gustul unor lucruri plăcute, dar puțin accesibile tuturor; a se deprinde (cu ceva bun).	/de + dulce
A DEFALCA	A DEDURIZ // <i>Ă ~éz</i>	<i>tranz. tehn.</i>	(apă) A face să-și reducă duritatea prin operația de îndepărtare a excesului de săruri de calciu și de magneziu din componentă.	/de[s] + dur + suf. ~iza
DEFAVOARE	A DEFAL // <i>CĂ ~chéz</i>	<i>tranz.</i>	1) (părți componente) A desprinde dintr-un tot.2) (sume bănești) A da la o parte dintr-un cont.3) (proiecte, lucrări etc.) A repartiza pe etape sau la diferiți executanți.4) (terenuri) A împărți în loturi.	/<fr. défalquer, lat. defalcare
DEFAVORABIL	DEFAVOÁR // <i>E</i>	<i>f.</i>	: În ~ea (cuiva) în dezavantajul (cuiva); în dauna (cuiva).	/<fr. défaveur
A DEFAVORIZA	DEFAVORÁBIL <i>~ă (~i, ~e)</i>		Care nu este favorabil; nefavorabil; neprielnic; dezavantajos.	/<fr. défavorable
A DEFAZA	A DEFAVORIZ // <i>Ă ~éz</i>	<i>tranz.</i>	(persoane) A pune în dezavantaj; a dezavantaja; a frustra.	/<fr. défavoriser
DEFAZAJ	A DEFAZ // <i>Ă ~éz</i>	<i>tranz.</i>	(circuite electrice) A prevedea cu un defazaj.	/Din defazaj
A DEFĂIMA	DEFAZÁJ	<i>n.</i>	Diferență dintre fazele a două mărimi alternative de aceeași frecvență, raportate la un element comun.	/<fr. déphasage
DEFĂIMĂTOR	A DEFĂIM // <i>Ă ~éz</i>	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A vorbi de rău; a poneri; a cleveti; a calomnia; a denigra; a blama; a bârbi; a huli; a ponosi.2) A pune într-o situație de inferioritate, lezând demnitatea; a umili; a înjosi. [Sil. -făi-ma]	/<lat. difamare
A DEFECA	DEFĂIMĂT // <i>ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)</i>	<i>și substantiv</i>	Care defăimează; ponegritor; denigrator; detractor; calomniator; clevetitor; bârfitor.	/a defăima + suf. ~tor
DEFECT I	A DEFE // <i>CĂ ~chéz</i>	<i>tranz.</i>	1) (lichide) A limpezi, provocând sedimentarea substanțelor dizolvate.2) (soluții) A purifica prin sedimentarea albuminelor cu ajutorul unui reactiv chimic.3) (materii fecale) A evacua din intestine.	/<fr. déféquer, lat. defaecare

DEFECT II	DEFĖC//T I ~tă (~ți, ~te)		Care prezintă imperfecțiuni; cu neajunsuri.	/<lat. defectus, germ. Defekt
A DEFECTA	DEFĖCT II ~e	<i>n.</i>	1) Lipsă a unei însușiri fizice sau morale; neajuns; cusur; deficiență; meteahnă.2) Deranjament care nu permite unui sistem tehnic să funcționeze normal; defecțiune.3) Lipsă de integritate anatomică sau funcțională a unui organ; deficiență.	/<lat. defectus, germ. Defect
A SE DEFECTA	A DEFECT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(sisteme tehnice) A face să se defecteze; a strica; a deteriora; a deregla; a avaria.	/Din defect
DEFECTIV	A SE DEFECT//Ă pers. 3 se ~ează	<i>intrans.</i>	(despre sisteme tehnice) A căpăta un defect; a ieși din funcțiune; a nu funcționa normal; a se deteriora; a se strica; a se deregla; a se avaria; a degrada.	/Din defect
DEFECTOLOG	DEFECTÍV ~ă (~i, ~e)		(despre cuvinte flexibile) Care nu are toate formele gramaticale; lipsit de unele forme gramaticale.	/<fr. défectif, lat. defectivus
DEFECTOLOGIE	DEFECTOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în defectologie.	/Din defectologie
DEFECTOSCOPI	DEFECTOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a pedagogiei care are drept obiect de studiu metodele de educație a copiilor cu defecte fizice sau intelectuale. [Art. defectologia; G.-D. defectologiei; Sil. -gi-e]	/<rus. defektologhiia
DEFECTUOS	DEFECTOSC//ÓP ~oápe	<i>n. tehn.</i>	Aparat pentru examinarea pieselor metalice și a unor materiale în vederea detectării unor eventuale defecte.	/<fr. défectoscope
DEFECTUOZITATE	DEFECTU//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		Care are (multe) defecte; cu defecte. [Sil. -tu-os]	/<fr. défectueux, lat. defectuosus
DEFECTIUNE	DEFECTUOZIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter defectuos.2) Stare cauzată de prezența unui defect. [Art. defectuozitatea; G.-D. defectuozității; Sil. -tu-o-]	/<fr. défectuosité, lat. defectuositas, ~atis
DEFEL	DEFECTÍUN//E ~i	<i>f.</i>	Deranjament care nu permite unui sistem tehnic să funcționeze normal; defect. [Art. defecțiunea; G.-D. defecțiunii; Sil. -ți-u-]	/<fr. defection, lat. defectio, ~onis
A DEFEMINIZA	DEFĖL	<i>adv.</i>	Nici într-un fel; deloc; nicidecum.	/de + fel
A SE DEFEMINIZA	A DEFEMINIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se defeminizeze.	/<fr. déféminiser
DEFENDOR	A SE DEFEMINIZ//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A-și pierde calitățile de femeie.	/<fr. déféminiser
DEFENSIV	DEFENDÓR ~i	<i>m. jur.</i>	rar Persoană chemată să se apere în fața justiției; pârât.	/<fr. défendeur
DEFENSIVĂ	DEFENSÍV ~a (~i, ~e)		Care este destinat pentru apărare; făcut pentru apărare; de apărare.	/<fr. défensif
DEFENSOR	DEFENSÍV//Ă ~e	<i>f.</i>	(în opoziție cu ofensivă) Formă de luptă care are ca scop de a rezista atacurilor inamice; apărare.	/<fr. défensive
DEFERENT	DEFENSÓR ~i	<i>m. jur.</i>	rar Persoană oficială care apără cauza unui acuzat în fața justiției; apărător; avocat.	/<fr. défenseur, lat. defensor
DEFERENȚĂ	DEFERÉN//T ~tă (~ți, ~te)		Care denotă deferență; plin de deferență; respectuos; condescendent.	/<fr. déférent, lat. deferens, ~ntis
A DEFERI	DEFERÉNȚĂ	<i>f.</i>	Sentiment de stimă înaltă față de o persoană; respect; cinste; considerație; condescendență.	/<fr. déference

A DEFERIZA	A DEFERÍ defér	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A trimite spre judecare. ~ justiției un acuzat. • ~ jurământ a depune jurământ (în fața judecății).2) rar (distingții, onoruri) A acorda drept recompensă pentru succesele obținute într-un domeniu de activitate; a conferi.	/<fr. déférer, lat. deferre
A DEFERTILIZA	A DEFERIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(ape feruginoase) A epura excesul de fier în vederea consumării.	/<fr. déferriser
A SE DEFERTILIZA	A DEFERTILIZ//Á	<i>tranz.</i>	(solul) A face să se defertilizeze.	/<fr. défertiliser
DEFERVESCENTĂ	A SE DEFERTILIZ//Á pers. 3 se ~ează	<i>intrans.</i>	(despre sol) A deveni nefertil; a pierde fertilitatea.	/<fr. défertiliser
DEFETISM	DEFERVESCENȚĂ	<i>f.</i>	1) Perioadă în decursul unei boli când febra scade sau dispare, anunțând convalescența.2) chim. Proces de diminuare a efervescenței unei reacții.	/<fr. défervescence
DEFETIST I	DEFETÍSM	<i>n.</i>	Atitudine de neîncredere în reușita unei acțiuni sau în justețea unei cauze.	/<fr. défaitisme
DEFETIST II	DEFETÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de defetism; propriu defetismului.	/<fr. défaitiste
A DEFIBRA	DEFETÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care împărtășește defetismul.	/<fr. défaitiste
DEFIBRATOR	A DEFIBR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (materiale) A desface în fibre.2) (lemnul) A transforma în fibre în vederea obținerii pastei din care se fabrică hârtia sau în vederea obținerii plăcilor fibrolemnoase.	/<fr. défibrer
DEFICIENT I	DEFIBRAT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Mașină pentru defibrare.	/a defibra + suf. ~tor
DEFICIENT II	DEFICIÉN//T I ~tă (~ți, ~te)		1) Care vădește deficiențe (organice sau mintale); cu deficiențe. Organism ~. Inteligență ~tă.2) Care se caracterizează prin deficit; cu deficit. Recoltă ~tă. [Sil. -ci-ent]	/<fr. déficient
DEFICIENȚĂ	DEFICIÉN//T II ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care are deficiențe. [Sil. -ci-ent]	/<fr. déficient
DEFICIT	DEFICIÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Lipsă a unei însușiri fizice sau morale; neajuns; cusur; defect; meteahnă.2) Lipsă a integrității anatomice sau funcționale a unui organ; defect. [G.-D. deficienței; Sil. -ci-en-]	/<fr. déficiences, lat. deficiencia
DEFICITAR	DEFICÍT ~e	<i>n.</i>	1) Absență a unui lucru sau a unei însușiri strict necesare.2) Stare în care cheltuielile depășesc veniturile. ~ bugetar. • A fi în ~ a fi în pierdere.3) Sumă de bani, reprezentând diferența cu care cheltuielile întrec veniturile. • ~ de casă lipsă de num	/<fr. déficit
A DEFILA	DEFICITÁR ~ă (~i,		Care este în deficit. Întreprindere ~ă.	/<fr. déficitaire
DEFILÉU	A DEFIL//Á ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre grupe sau coloane organizate de oameni) A trece în pas cadențat în coloană de marș (prin fața unui comandant sau a unei autorități) cu o anumită ocazie (paradă, inspecții, demonstrație, serbare).2) fig. (despre persoane, cortegii) A trece în și	/<fr. défiller
A DEFINI	DEFILÉU ~ri	<i>n.</i>	Vale îngustă și adâncă, cu versanți abrupti, constituind o cale naturală de trecere între munți; trecătoare; pas. [Sil. -fi-leu]	/<fr. défilé

A SE DEFINI	A DEFIN//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (concepte, noțiuni) A determina printr-o formulă concisă, indicând ansamblul de caractere specifice; a prevedea cu o definiție.2) A stabili cu exactitate; a preciza; a delimita; a determina.3) (cuvinte) A descrie, stabilind sensurile.4) (persoane, lucr	/<fr. définir, lat. definire
DEFINIT	A SE DEFIN//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	(despre persoane) A se caracteriza pe sine însuși.	/<fr. définir, lat. definire
DEFINITIV	DEFINI//T ~tă (~ți,		1) v. A DEFINI.2) gram. : Articol ~ articol hotărât.	/v. a defini
A DEFINITIVA	DEFINITIV ~ă (~i, ~e)	<i>și adverbial</i>	Care exclude posibilitatea de a fi revăzut; fără posibilitatea de revenire; decisiv; hotărât; irevocabil. • În ~ în cele din urmă; la urma urmelor.	/<fr. définitif, lat. definitivus
DEFINITIVAT	A DEFINITIV//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (obiecte, lucruri etc.) A aduce la o formă definitivă; a face să capete formă finală; a finisa.2) (persoane) A numi definitiv (într-un post sau într-o funcție); a confirma; a întări.	/Din definitiv
DEFINITORIU	DEFINITIVĂT	<i>n.</i>	Examen pe care îl susține un profesor pentru a obține numire definitivă în învățământul elementar sau mediu.	/v. a definitiva
DEFINIȚIE	DEFINITÓRI//U ~e		Care constituie o definire, o caracterizare. [Sil. -to-riu]	/<fr. définitoire
DEFLAGRANT	DEFINIȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Operație logică prin care se determină conținutul unui concept sau al unei semnificații, enumerând particularitățile lor de bază.2) Frază prin care se exprimă rezultatul unei asemenea operații. • Prin ~ prin însăși esența lucrurilor. [Art. definiția; G	/<fr. définition
DEFLAGRAȚIE	DEFLAGRÁN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre explozive) Care provoacă deflagrație; provocator de deflagrație.	/<fr. déflagrant
DEFLAȚIE	DEFLAGRÁȚI//E ~i	<i>f. tehn.</i>	Ardere însoțită de explozie și de degajare de căldură. [Art. deflagrația; G.-D. deflagrației; Sil. -ți-e]	/<fr. déflagration, lat. deflagratio, ~onis
DEFLECTOR I	DEFLÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Ansamblu de măsuri economice și financiare luate pentru a soluționa o criză de inflație. [Art. deflația; G.-D. deflației; Sil. -ți-e]	/<fr. déflation
DEFLECTOR II	DEFLECT//ÓRI ~oăre (~óri, ~oăre)		Care produce deflexiune; producător de deflexiune.	/<fr. déflecteur
DEFLEXIUNE	DEFLECT//ÓRII ~oăre	<i>n.</i>	1) Dispozitiv pentru deflexiune.2) Sistem de ventilare naturală a clădirilor.	/<fr. déflecteur
A DEFLORA	DEFLEXIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Deviere a unui flux de electroni sau a unui curent de fluide de la direcția inițială. [Art. deflexiunea; G.-D. deflexiunii; Sil. -xi-u-]	/<fr. deflexion
A DEFOLIA	A DEFLORE//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să-și piardă virginitatea; a dezvirginiza.	/<fr. déflorer
A DEFORMA	A DEFOLI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(plante) A lipsi de frunze (înainte de vreme) cu ajutorul unor substanțe chimice, în scopul de a urgenta coacerea sau de a mecaniza recoltarea. [Sil. -li-a]	/<lat. defoliare
A SE DEFORMA	A DEFORM//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se deformeze.2) fig. (adevărul, realitatea) A prezenta în mod inexact.	/<fr. déformer, lat. deformare
DEFORMANT	A SE DEFORM//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A-și modifica forma primară; a-și pierde forma inițială.	/<fr. déformer, lat. deformare

DEFORMARE	DEFORMÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care deformează; cu proprietatea de a deforma.	/<fr. déformant
A DEFRAUDA	DEFORM//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A DEFORMA și A SE DEFORMA. • ~ profesională deprindere câpătată prin exercitarea unei profesii, folosită abuziv.2) tehn. Operație de modificare a formei volumului sau suprafeței unui material. [G.-D. deformării]	/v. a deforma
DEFRAUDAT	A DEFRAUD//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(bani publici) A sustrage prin fraudă; a delapida. [Sil. -fra-u-]	/<lat. defraudare
DEFRAUDATOR	DEFRAUDÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A DEFRAUDA.2) (despre persoane sau despre instituții) Care a suferit de pe urma unei fraude. [Sil. -fra-u-]	/v. a defrauda
A DEFRIȘA	DEFRAUDATÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană care defraudează; om care comite o fraudă; delapidator. [Sil. -fra-u-]	/a defrauda + suf. ~tor
DEFUNCT	A DEFRIȘ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(terenuri) A lipsi de arbori și arbuști prin tăiere sau prin ardere, spre a face bun pentru agricultură, construcții sau pentru reîmpădurire; a despăduri.	/<fr. défricher
A DEGAJA	DEFŪNC//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Om care a încetat din viață; mort; decedat; răposat.	/<lat. defunctus
A SE DEGAJA	A DEGAJ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se degajeze; a exala; a emana.2) (gaze) A elimina dintr-o combinație chimică.3) (artere de comunicație) A elibera de obstacole (pentru a repune în circulație); a debloca.4) (persoane) A scuti de o obligațiune.5) (terenuri, piese) A elibera de	/<fr. dégager
DEGAJAMENT	A SE DEGAJ//Á se degájă	<i>intrans.</i>	(despre lumină, căldură, sunete, mirosuri etc.) A cuprinde spații tot mai mari; a se răspândi; a se propaga.	/<fr. dégager
DEGAJAT	DEGAJAMÉNT ~e	<i>n.</i>	Încăpere servind ca spațiu de comunicare între odăile unui apartament sau între părțile unei clădiri publice.	/<fr. dégagement
A DEGAZA	DEGAJÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre persoane) Care vădește libertate în mișcări și în comportament; dezinvolt.	/v. a degaja
DEGAZATOR I	A DEGAZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(spații închise, suprafețe gazate) A curăța de gaze sau de substanțe toxice prin ventilație sau cu ajutorul unor procedee speciale.	/de + a gaza
DEGAZATOR II	DEGAZAT//ÓR I ~oăre	<i>n.</i>	Substanță folosită la degazarea spațiilor închise sau a suprafețelor gazate.	/a degaza + suf. ~tor
A DEGAZIFICA	DEGAZATÓR II ~i	<i>m.</i>	Persoană specializată în lucrări de degazare.	/a degaza + suf. ~tor
A DEGAZOLINA	A DEGAZIFICÁ degazific	<i>tranz.</i>	1) (cărbuni de pământ) A curăța de substanțe volatile.2) (lichide, corpuri solide) A elibera de gaze.	/de + a gazifica
DEGAZOR	A DEGAZOLIN//Á	<i>tranz.</i>	(gaze provenite din exploatarea petroliere) A separa de gazolină.	/<fr. dégazoliner
DEGEABA	DEGAZ//ÓR ~oăre	<i>n. tehn.</i>	Aparat pentru degazarea apei care alimentează cazanele de abur sau rețelele termice.	/<fr. dégazeur
A DEGENERA	DEGEÁBA	<i>adv.</i>	1) În zadar; fără rost; zadarnic.2) Fără plată; pe gratis.	/de + geaba
DEGENERATIV	A DEGENER//Á ~éz	<i>intrans.</i>	1) A pierde (total sau parțial) însușirile naturale caracteristice speciei sau genului.2) A ajunge într-o stare inferioară celei precedente; a fi în declin; a regresa; a decădea.3) fig. A ajunge în stare de declin moral; a se degrada; a decădea; a se perv	/<fr. dégénérer, lat. degenerare

DEGENERESCENTĂ	DEGENERATIV ~ă (~i, ~e)		Care degenerază; care produce degenerare.	/<fr. dégénératif
A DEGERA	DEGENERESCENȚĂ ~e	<i>f.</i>	1) Tendință de degenerare.2) med. Modificare regresivă a unui țesut sau a unui organ, susținută de perturbarea funcțiilor acestora.	/<fr. dégénérescence
DEGERAT	A DEGERÁ déger	<i>intrans.</i>	1) (despre ființe) A căpăta iritații sau leziuni din cauza gerului.2) (despre părți ale corpului) A deveni insensibil din cauza gerului; a amorți de frig; a îngheța.3) (despre plante, legume) A-și pierde calitățile și puterea de germinare, fiind atins de	/<lat. degelare
DEGERĂTURĂ	DEGERÁ/T ~tă (~ți, ~te)		v. A DEGERA. • A nu face (sau a nu plăti) nici (sau cât) o ceapă ~tă a nu avea nici o valoare; a nu valora nimic.	/v. a degera
A DEGERMINA	DEGERÁTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Leziune provocată de acțiunea gerului.	/a degera + suf. ~ătură
DEGET	A DEGERMIN//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(semințe de cereale) A separa de embrion (în procesul de obținere a făinii sau a crupelor).	/de + a germina
DEGETAR	DÉGET ~e	<i>n.</i>	1) (la om) Fiecare dintre prelungirile mobile cu care se sfârșesc mâinile și picioarele. • A arăta (pe cineva) cu ~ul a semnala (pe cineva) batjocurii pulbice (incriminându-l); a compromite (pe cineva). A-și mușca ~ele a regreta; a se căi. A juca (sau a î	/<lat. digitus
DEGETARIȚĂ	DEGETÁR ~e	<i>n.</i>	Unealtă de croitorie, având formă de căpăcel care se îmbracă pe degetul cu care se împunge acul în cusătură pentru a-l proteja.	/deget + suf. ~ar
DEGETEL	DEGETÁRIȚĂ ~e	<i>f.</i>	1) Plantă erbacee veninoasă, cu flori galbene, care crește prin păduri; degetel.2) Plantă erbacee cu tulpina înaltă, cu flori roșii-purpuri, cu punctații în interior, din care se extrage digitalină; degetel-roșu.	/degetar + suf. ~iță
A DEGHIZA	DEGETÉL ~e	<i>n.</i>	1) Plantă erbacee veninoasă, cu flori galbene, care crește prin păduri; degetariță.2): ~ roșu plantă erbacee cu tulpina înaltă, cu flori roșii-purpuri, cu punctații în interior, din care se extrage digitalina; degetariță.	/deget + suf. ~el
A SE DEGHIZA	A DEGHIZ//Ă ~éz	<i>trans.</i>	A face să se deghizeze; a travesti.	/<fr. déguiser
A DEGIVRA	A SE DEGHIZ//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A-și schimba îmbrăcămintea (pentru a nu putea fi recunoscut); a se travesti.2) A se ascunde sub aparențe înșelătoare (cu scopul de a induce în eroare); a se camufla; a se travesti.	/<fr. déguiser
DEGIVROR	A DEGIVR//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(suprafețe care vin în contact cu aerul umed la temperaturi joase) A curăța de stratul de givraj.	/<fr. dégivrer
DEGLUTIȚIE	DEGIVR//ÓR ~oare	<i>n.</i>	Dispozitiv folosit în aviație pentru a preveni sau pentru a înlătura givrajul.	/<fr. dégivreur
A DEGOMA	DEGLUTÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	Act fiziologic care constă în înghițirea unui aliment. [Art. deglutiția; G.-D. deglutiției; Sil. -ți-e]	/<fr. deglutition
DEGRABĂ	A DEGOM//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(fire de mătase naturală) A curăța de stratul de sericină.	/<fr. dégommer
A DEGRADA	DEGRÁBĂ	<i>adv.</i>	1) În curând; repede.2) De timpuriu; devreme. • Mai ~ mai ușor.	/de + grabă

A SE DEGRADA	A DEGRAD//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(militari) A lipsi de grad sau a coborî în grad.	/<fr. dégrader, lat. degradare
DEGRADANT	A SE DEGRAD//Ă mă ~éz	<i>intranz.</i>	1) A ajunge în stare de declin moral; a decădea; a se corupe; a se perverti; a se vicia; a se declasa; a degenera.2) (despre sisteme tehnice sau obiecte materiale) A înceta să funcționeze normal; a se deteriora; a se strica.3) (despre terenuri agricole) A	/<fr. dégrader, lat. degradare
DEGRADATOR	DEGRADÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care degradează (pe cineva); în stare să degradeze.	/<fr. dégradant
DEGRADE	DEGRADAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		v. DEGRADANT.	/<fr. dégradeur
A DEGRESA	DEGRADÉ ~uri	<i>n.</i>	Descreștere treptată a intensității unei culori.	/<fr. dégradé
DEGRESANT	A DEGRES//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (haine) A curăța de pete de grăsime.2) (alimente grase) A separa de grăsime (în scopuri dietetice).3) tehn. (piese metalice) A curăța de grăsimi în vederea prelucrării ulterioare.	/<fr. dégraisser
DEGRESIV	DEGRESÁNT ~e	<i>n.</i>	Substanță care are proprietatea de a degresa unele obiecte.	/<fr. dégraissant
DEGRESOR I	DEGRESÍV ~ă (~i, ~e)		Care descreește treptat.	/<fr. dégressif
DEGRESOR II	DEGRES//ÓR I ~oăre	<i>n.</i>	Aparat folosit în operațiile de degresare.	/<fr. dégraisseur
A DEGREVA	DEGRESÓR II ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în operațiile de degresare.	/<fr. dégraisseur
DEGRINGOLADĂ	A DEGREV//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane sau instituții) A scuti de anumite sarcini sau obligații.	/<fr. dégrever
A DEGROȘA	DEGRINGOLÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Cădere bruscă (a unui obiect masiv); prăbușire.2) fig. Decădere rapidă.	/<fr. dégringolade
A DEGUDRONA	A DEGROȘ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(piese brute) A prelucra prin așchiere, atribuind o formă apropiată de cea definitivă.	/<fr. dégrossir
A DEGUSTA	A DEGUDRON//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(cărbune distilat) A separa de gudron.	/<fr. degoudronner
A DEHIDROGENA	A DEGUSTÁ degúst	<i>tranz.</i>	(băuturi sau alimente) A gusta (pe îndelete) pentru a aprecia calitatea.	/<fr. déguster, lat. degustare
DEHISCENT	A DEHIDROGEN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(molecule ale compușilor organici) A elibera de atomii de hidrogen pe cale termică sau catalitică.	/<fr. déshydrogénéer
DEHISCENȚĂ	DEHISCÉN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre fructe, antere) Care se caracterizează prin dehiscență.	/<fr. déhiscent, lat. dehiscens, ~ntis
DEICTIC	DEHISCÉNȚĂ	<i>f. bot.</i>	Proprietate a unor fructe, a unor antere sau a unor sporangi de a se deschide când ajung la maturitate.	/<fr. déhiscence
A DEIFICA	DEÍCTI//C ~că (~ci,		(despre elemente de limbă) Care întărește un sens.	/<fr. déictique
DEISM	A DEIFICÁ deífic	<i>tranz.</i>	1) (ființe sau lucruri) A trata cu dragoste sau admirație exagerată; a iubi ca pe un zeu; a adora; a zeifica; a diviniza; a idolatriza; a venera.2) (ființe) A trece în rândul zeităților; a diviniza; a zeifica; a idolatriza. [Sil. de-i-]	/<lat. deificare, fr. déifier
DEIST I	DEÍSM	<i>n.</i>	Concepție filozofică religioasă care admite existența lui Dumnezeu drept creator al universului, negând intervenția lui în dezvoltarea naturii și a societății. [Sil. de-ism]	/<fr. déisme
DEIST II	DEÍ//ST I ~stă (~ști,		Care ține de deism; propriu deismului. [Sil. de-ist]	/<fr. déiste
DEÎMPĂRȚIT	DEÍ//ST II ~stă (~ști,	<i>m. și f.</i>	Adept al deismului. [Sil. de-ist]	/<fr. déiste
DEÎNMULȚIT	DEÎMPĂRȚÍT	<i>m.</i>	Număr care se împarte la alt număr numit împărțitor.	/de + împărțit

DEJA	DEÎNMULȚÍT	<i>m.</i>	Număr care se înmulțește cu alt număr numit înmulțitor.	/de + înmulțit
DEJALEN	DEJÁ	<i>adv.</i>	1) În acest moment; de acum. E ~ mare.2) În momentul acela; de pe atunci.	/ <i><fr. déjř</i>
DEJECTIE	DEJALÉN ~uri	<i>n.</i>	1) Țesătură fină de bumbac din care se confecționează cămăși bărbătești, bluze și alte obiecte de îmbrăcăminte.2) la pl. Varietăți ale acestei țesături.	/cf. engl. delaine
A DEJUCA	DEJÉCȚIE	<i>f.</i>	1) Evacuare a materiilor fecale din organism.2) Apă murdară provenită din industrie, care poluează apele naturale în care se scurge. [Art. dejectia; G.-D. dejectiei; Sil. -ți-e]	/ <i><fr. dejection, lat. dejectio, ~onis</i>
A DEJUGA	A DEJUCÁ dejóc	<i>tranz.</i>	(acțiuni, planuri, uneltiri) A face să devină zadarnic; a face să eșueze; a zădărnici; a împiedica; a contracara.	/de[s] + a juca
DEJUN	A DEJUGÁ dejúg		1. tranz. (boii) A eli-bera din jug.2. intranz. A se opri cu carul (într-un loc oarecare).	/ <i><lat. disjugare</i>
A DEJUNA	DEJÚN ~uri	<i>n.</i>	1) Masa de la amiază; prânz. • Micul ~ gustare frugală de dimineată.2) Timp când se ia această masă.	/v. a dejuna
A DELABORA	A DEJUN//Á ~éz	<i>intranz.</i>	A lua dejunul; a mânca de amiază; a prânzi.	/ <i><fr. déjeuner</i>
DELAOLALTĂ	A DELABOR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(instalații, mașini, muniții considerate inutile sau periculoase) A demonta dintr-un loc.	/ <i><lat. delaborare</i>
A DELAPIDA	DELAOLÁLTÁ	<i>adv.</i>	1) La un loc; împreună.2) Fără alegere; la rând. [Sil. -la-o-]	/de + laolaltă
DELAPIDARE	A DELAPID//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(bani sau bunuri materiale) A sustrage din avutul statului; a defrauda.	/ <i><fr. délapider, lat. delapidare</i>
DELAPIDATOR	DELAPID//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A DELAPIDA.2) Infracțiune care constă în însușirea sau traficearea unei sume de bani sau a altor bunuri din proprietatea statului, aflate în administrarea cuiva.	/v. a delapida
DELATOR	DELAPIDATÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană care delapidează; om care comite o delapidare; defraudator.	/ <i><fr. dilapideur</i>
DELAȚIUNE	DELATÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană care face o delațiune; denunțator; pârător.	/ <i><fr. délateur, lat. delator</i>
A SE DELĂSA	DELAȚIÚN//E ~i	<i>f. livr.</i>	Denunțare făcută cu rea intenție; denunț; pâră. [G.-D. delațiunii; Sil. -ți-u-]	/ <i><fr. delation, lat. delatio, ~onis</i>
DELEATUR	A SE DELĂSÁ mă delás	<i>intranz.</i>	1) A deveni nepăsător față de propria sa persoană.2) A manifesta nepăsare față de o lucrare începută.	/ <i><fr. délaisser</i>
A DELECTA	DELEÁTUR ~e	<i>n.</i>	Semn de corectură prin care se indică o suprimare (a unei litere, a unui cuvânt etc.).	/Cuv. lat.
A SE DELECTA	A DELECT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se delecteze; a desfăta; a fermeca; a fascina; a vrăji; a încânta.	/ <i><fr. délecter, lat. delectare</i>
A DELEGA	A SE DELECT//Á mă ~éz	<i>intranz.</i>	A fi cuprins de uimire și de plăcere; a se desfăta.	/ <i><fr. délecter, lat. delectare</i>
DELEGAT	A DELEGÁ delég	<i>tranz.</i>	(persoane) 1) A însărcina cu o delegație.2) A numi temporar responsabil de efectuarea sau de organizarea unor lucrări.	/ <i><fr. déléguer, lat. delegare</i>
DELEGATAR	DELEGÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană împuternicită cu o misiune specială; trimis.2) Reprezentant al unei organizații politice sau obștești la o întrunire.	/v. a delega

DELEGAȚIE	DELEGATĂR ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care dă o delegație.	/<fr. <i>délégataire</i>
A DELEXICALIZA	DELEGĂȚI //E ~i	<i>f.</i>	1) Misiune dată cuiva de a acționa sau de a vorbi în numele unui colectiv sau al unei instituții.2) Grup de persoane oficiale trimis undeva pentru îndeplinirea unei misiuni speciale.3) Document oficial prin care este delegat cineva. [Art. delegația; G.-D.	/<fr. <i>délégation</i> , lat. <i>delegatio</i> , ~onis
A SE DELEXICALIZA	A DELEXICALIZ //Ă	<i>tranz.</i>	A face să se delexicalizeze.	/de + a lexicaliza
DELFIN I	A SE DELEXICALIZ //Ă se	<i>intrans.</i>	lingv. A-și pierde sensul lexical.	/de + a se lexicaliza
DELFIN II	DELFIN I ~i	<i>m.</i>	1) Mamifer carnivor marin, care trăiește în grupuri, având corp alungit și cap care se prelungește cu un fel de cioc.2) Stil de înot caracterizat prin mișcarea simultană și simetrică a brațelor dinainte spre înapoi și prin bătaia ale picioarelor în plan ve	/<lat. <i>delphinus</i> , it. <i>delfino</i>
DELFINARIU	DELFIN II ~i	<i>m.</i>	ist. (folosit și ca titlu) Fiul cel mai mare al regilor Franței, moștenitor prezumtiv al tronului.	/Din delfin
A DELIBERA	DELFINĂRI //U ~i	<i>n.</i>	Bazin în care se țin (și/sau se dresază) delfinii. [Sil. -na-riu]	/delfin + suf. ~ariu
DELIBERANT	A DELIBER //Ă ~éz		1)intrans. A examina sub toate aspectele pentru a lua o hotărâre.2) tranz. (probleme, chestiuni) A examina în detaliu, oferind o soluție; a rezolva; a dezlega; a soluționa.	/<fr. <i>délibérer</i> , lat. <i>deliberare</i>
DELIBERAT	DELIBERĂN //T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	Care deliberează; participant la deliberare.	/<fr. <i>délibérant</i>
DELIBERATIV	DELIBERĂ //T ~tă (~ți, ~te):		În mod ~ în urma unor dezbateri preliminare.	/v. a delibera
DELICAT I	DELIBERATIV ~ă (~i, ~e)		(în opoziție cu consultativ) Care deliberează; în drept să ia anumite decizii. • Vot ~ vot cu caracter decisiv și rezultat obligatoriu.	/<fr. <i>délibératif</i> , lat. <i>deliberativus</i>
DELICAT II	DELICĂ //T I ~tă (~ți, ~te)		1) Care este plin de grație.2) (despre constituția fizică) Care este lipsit de vigoare, de rezistență; plâpând; slab; gingaș; firav.3) (despre oameni sau despre manifestările lor) Care vădește multă bunăvoință și amabilitate în relațiile cu alți oameni; p	/<fr. <i>délicat</i> , lat. <i>delicatus</i>
DELICATESĂ	DELICĂT II	<i>adv.</i>	Cu multă bunăvoință.	/<fr. <i>délicat</i> , lat. <i>delicatus</i>
DELICATEȚE	DELICATÉS //Ă ~e	<i>f.</i>	mai ales la pl. Produs alimentară fin și delicios.	/<germ. <i>Delikatesse</i>
DELICIOS	DELICATÊȚE	<i>f.</i>	1) Caracter delicat; finețe.2) Atitudine delicată, binevoitoare.3) Comportare reținută și plină de tact; discreție. [Art. delicatețea; G.-D. delicateței]	/<fr. <i>délicatesse</i>
DELICIU	DELICI //ÓS ~oasă (~oși, ~oase)		1) (despre mâncăruri, băuturi etc.) Care provoacă deliciu; cu un gust plăcut; delicat; succulent; ales; savuros.2) fig. Care cucerește prin calitățile sale; fermecător. [Sil. ci-os]	/<fr. <i>délicieux</i> , lat. <i>deliciosus</i>
DELICT	DELÍCI //U ~i	<i>n.</i>	1) Plăcere mare și aleasă; desfătare; încântare.2) fig. Lucru sau ființă încântătoare. [Sil. -li-ciu]	/<lat. <i>delicium</i> , fr. <i>délice</i>

DELICTUOS	DELÍCT ~e	<i>n.</i>	1) Încălcare a legii, pedepsită cu amendă penală sau cu închisoare corecțională; infracțiune de gravitate medie. • Corp ~ dovadă materială de violare a legii.2) Act nepermis de lege și sancționat printr-o pedeapsă corecțională. • In flagrant ~ în momentul	/<fr. délit, lat. delictum
DELICVESCENT	DELICTU//ÓS ~oasă (~ôși, ~oăse)		1) Care are caracter de delict.2) Care ține de delict; propriu delictului. [Sil. -tu-os]	/<fr. délictueux
DELICVESCENTĂ	DELICVESCÉN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre substanțe) Care manifestă delicvescență; în stare să absoarbă umiditatea atmosferică, lichefiindu-se.	/<fr. déliquescent, lat. deliquescens, ~ntis
A DELIMITA	DELICVESCÉNȚĂ	<i>f.</i>	1) Proprietate a unor substanțe solide de a se lichefia lent, absorbind umiditatea atmosferică.2) Stare a corpurilor lichefiate ca urmare a absorbirii umidității atmosferice.3) fig. Decadență completă.	/<fr. déliquescence
A SE DELIMITA	A DELIMIT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A determina prin trasarea anumitor limite; a demarca; a țărături.2) A reduce la anumite limite; a restrânge; a limita.3) A stabili cu exactitate; a preciza; a determina; a defini.	/<fr. délimiter, lat. delimitare
DELIMITATIV	A SE DELIMIT//Ă se ~eáză	<i>intrans.</i>	A căpăta limite precise; a se închea în contururi precise; a se profila; a se contura; a se zugrăvi; a se desena.	/<fr. déli-miter, lat. delimitare
DELINCVENT	DELIMITATÍV ~ă (~i, ~e)	<i>rar</i>	Care delimitează.	/a delimita + suf. ~ativ
DELINCVENȚĂ	DELINCVÉN//T ~ți	<i>m.</i>	Persoană care a comis un delict; infractor.	/<lat. delinquens, ~ntis
DELIR	DELINCVÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Fenomen social constând în săvârșirea de delikte.2) Ansamblu de delikte comise dintr-un anumit mediu pe parcursul unei perioade.	/<fr. délinquance
A DELIRA	DELÍR ~uri	<i>n.</i>	1) Stare a unui bolnav (mental sau cu febră mare), caracterizată prin tulburarea conștiinței, halucinații și aiureală.2) fig. Stare de exaltare, cauzată de emoții sau pasiuni puternice; entuziasm exuberant.	/<fr. délire
DELIRANT	A DELIR//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	A vorbi fără înțeles din cauza tulburării conștiinței; a fi în delir; a aiura.	/<fr. délirer, lat. delirare
DELIU I	DELIRÁN//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre persoane) Care delirează; aflat în stare de delir.2) Care provoacă delir. Temperatură ~tă.3) fig. Care vâdește o pasiune foarte puternică; cu o exaltare de delir.	/<fr. délirant
DELIU II	DELÍ//U I ~e (~i)	<i>înv.</i>	Care vâdește îndrăzneală și curaj; viteaz; brav; cutezător; îndrăzneț; curajos. [Sil. de-liu]	/<turc. deli
DELOC	DELÍ//U II ~i	<i>m.</i>	1) înv. (la turci) Ostaș dintr-un corp de cavalerie ușoară.2) la pl. (în perioada fanariotă) Garda domnească alcătuită din arnăuți. [Sil. de-liu]	/<turc. deli
DELOIAL	DELÓC	<i>adv.</i>	Nici într-un fel; defel; nicidecum.	/de + loc

DELTA	DELOIÁL ~ă (~i, ~e)		(despre persoane sau despre manifestările lor) Care vine în contradicție cu buna-cuviință; contrar bunului simț; deplasat. [Sil. -lo-ial]	/de + loial
DELTAPLAN	DÉLTA	<i>m. invar.</i>	1) Numele celei de-a patra litere a alfabetului grecesc, având forma unui triunghi.2) fig. Simbol al adevărului.	/Cuv. gr.
DELTAPLANISM	DELTAPLÁN ~e	<i>n.</i>	Aparat de zbor foarte ușor (asemănător la formă cu litera grecească delta), care planează în curentul dinamic de pantă sau plutește în curentul termic ascensional.	/<fr. deltaplan
DELTAPLANIST	DELTAPLANÍSM	<i>n.</i>	Gen de sport constând din probe de zbor cu deltaplanul.	/<fr. deltaplanisme
DELTĂ	DELTAPLANÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Sportiv care practică deltaplanismul.	/<fr. deltaplaniste
DELTOID I	DÉLT//Ă ~e	<i>f.</i>	Formă de relief care se formează prin acumularea de aluviuni în zona de vărsare a unei ape curgătoare într-un lac, într-o mare sau într-un ocean.	/<fr. delta
DELTOID II	DELTOÍ//D I ~dă (~zi, ~de)		Care are formă triunghiulară; asemănător cu litera grecească delta. [Sil. -to-id]	/<fr. deltod'de
DELUROS	DELTOÍ//D II ~zi	<i>m. anat.</i>	Mușchi triunghiular din regiunea umărului, care asigură rotirea brațului. [Sil. -to-id]	/<fr. deltod'de
DELUVIU	DELUR//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		(despre relief) Care are (multe) dealuri.	/deal + suf. ~uros
DELUZORIU	DELÚVI//U ~i	<i>n.</i>	Material sedimentar, provenit din dezagregarea unor roci și transportat de ape pe pantele unor versanți. [Sil. -lu-viu]	/<lat. diluvium
A DEMACHIA	DELUZÓRI//U ~e (~i)	<i>livr.</i>	Care induce în eroare; înșelător; iluzoriu. [Sil. -zo-riu]	/<fr. délusoire, lat. delusorius
A DEMAGNETIZA	A DEMACHI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(fața, ochii etc.) A șterge de machiaj sau de fard. [Sil. -chi-a]	/<fr. démaquiller
A SE DEMAGNETIZA	A DEMAGNETIZ//Ă	<i>tranz.</i>	(corpuri magnetizate) A face să se demagnetizeze.	/<fr. démagnétiser
DEMAGOG	A SE DEMAGNETIZ//Ă	<i>intrans.</i>	A-și pierde magnetismul.	/<fr. démagnétiser
DEMAGOGIC	DEMAGÓ//G ~gi	<i>m.</i>	Persoană care folosește demagogia; om care face demagogie.	/<fr. démagogue
DEMAGOGIE	DEMAGÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de demagogie; propriu demagogiei.	/<fr. démagogique
A DEMARA	DEMAGOGÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Metodă de înșelare a publicului, practică de politicieni, prin promisiuni mincinoase și discursuri bombastice.2) Atitudine de om care folosește o astfel de metodă. [Art. demagogia; G.-D. demagogiei; Sil. -gi-e]	/<fr. démagogie
A DEMARCA	A DEMAR//Ă ~éz		1. intrans. 1) (despre autovehicule) A se pune în mișcare; a porni.2) sport A porni cu avânt; a se avânta.2. tranz. (corăbii) A elibera de parâme (în vederea plecării).	/<fr. démarrer
A SE DEMARCA	A DEMAR//CĂ ~chéz	<i>tranz.</i>	A determina trasând anumite limite; a delimita; a țărături.	/<fr. démarquer
DEMARCAJ	A SE DEMAR//CĂ pers. 3 se ~chează	<i>intrans.</i>	(despre jucători de fotbal, handbal etc.) A ieși de sub supravegherea unui adversar.	/<fr. démarquer
DEMARCAȚIE	DEMARCÁJ ~e	<i>n.</i>	1) v. A DEMARCA.2) Prezentare a unei lucrări străine (artistice sau științifice) drept creație personală.	/<fr. démarquage

DEMAROR	DEMARCĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	v. A DEMARCA. • Linie de ~ linie care desparte două suprafețe de teren, două zone ale unui teritoriu etc. [Art. demarcația; G.-D. demarcației; Sil. -ți-e]	/<fr. démarcation
A DEMASCA	DEMAR//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Dispozitiv pentru punerea în mișcare a unui mecanism.	/<fr. démarreur
A SE DEMASCA	A DEMASCĂ demâsc	<i>tranz.</i>	A face să se demaște.	/<fr. démasquer
DEMASCATOR	A SE DEMASCĂ mă demâsc	<i>intrans.</i>	1) A-și scoate masca.2) fig. A-și arăta adevăratele intenții.3) (despre inamic, obiective militare) A se descoperi din cauza nerespectării cerințelor de mascare.	/<fr. démasquer
A DEMASCULINIZA	DEMASCAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	Care demască; în stare de a demasca.	/a demasca + suf. ~tor
A SE DEMASCULINIZA	A DEMASCULINIZ//Ă	<i>tranz.</i>	A face să se demasculinizeze.	/des- + a masculiniza
A DEMATERIALIZA	A SE DEMASCULINIZ//Ă	<i>intrans.</i>	A-și pierde calitățile de bărbat.	/des- + a se masculiniza
A SE DEMATERIALIZA	A DEMATERIALIZ//Ă	<i>tranz.</i>	A face să se dematerializeze. [Sil. -ri-a-]	/<fr. dématérialiser
DEMÂNCARE	A SE DEMATERIALIZ//Ă	<i>intrans.</i>	A pierde caracteristicile materiale. [Sil. -ri-a-]	/<fr. dématérialiser
DEMENT	DEMÂNCĂRE	<i>f. pop.</i>	Ceea ce servește la alimentarea unui organism viu; hrană; nutriment.	/de + mâncare
DEMENTĂ	DEMÉN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre oameni) Care are tulburări psihice grave; ieșit din minți; nebun; alienat.	/<fr. dément, lat. demens, ~ntis
DEMENTIAL	DEMÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Stare a unei persoane demente; alienație; nebunie.2) Manifestare de om dement.	/<fr. démence, lat. dementia
DEMERIT	DEMENTIAL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de demență, propriu demenței. Stare ~ă.2) (despre manifestări ale oamenilor) Care vădește demență; contrar logicii și bunului simț; nebunesc. Faptă ~ă. [Sil. -ți-al]	/<fr. démentiel
DEMERS	DEMÉRÍ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	Care și-a pierdut stima și considerația.	/de- + merit
A DEMILITARIZA	DEMÉRS ~uri	<i>n.</i>	1) Intervenție făcută pe lângă o persoană sau pe lângă o administrație cu scopul de a obține ceva.2) Operație, acțiune pentru a realiza ceva. ~ științific.	/de + mers
A DEMINA	A DEMILITARIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (țări, regiuni) A elibera de forțe armate și de instalațiile aferente; a dezarma.2) (instituții militarizate) A face să capete statut civil.	/<fr. démilitariser
A DEMINERALIZA	A DEMIN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(terenuri, su-prafete) A curăța de mine explozive.	/<fr. déminer
A SE DEMINERALIZA	A DEMINERALIZ//Ă	<i>tranz.</i>	(substanțe organice) A face să se demineralizeze.	/<fr. déminéraliser
DEMISIE	A SE DEMINERALIZ//Ă se	<i>intrans.</i>	(despre substanțe organice) A pierde sărurile minerale proprii.	/<fr. déminéraliser
A DEMISIONA	DEMÍSI//E ~i	<i>f.</i>	1) Declarație (scrisă) prin care o persoană renunță la un post sau la o funcție (benevol sau prin constrângere).2) Act care conține o asemenea declarație. [Art. demisia; G.-D. demisiei; Sil. -si-e]	/<fr. demission
DEMISIONAR	A DEMISION//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	A-și da demisia.	/<fr. démissionner

DEMISOL	DEMISIONĂR ~ă (~i,		Care demisionează sau a demisionat recent.	/<fr. démissionnaire
A DEMISTIFICA	DEMISÓL ~uri	<i>n.</i>	Parte a clădirii situată pe jumătate sub nivelul solului.	/<fr. demisol
A DEMITE	A DEMISTIFICĂ demistific	<i>tranz.</i>	1) (lucruri, idei etc.) A face să-și piardă caracterul mistificator.2) (mituri, erori etc.) A face să nu mai existe; a demitiza; a spulbera; a risipi.	/<fr. démystifier
A DEMITIZA	A DEMÍTE demít	<i>tranz.</i>	(persoane) A forța să-și dea demisia.	/<fr. démettre, lat. demittere
DEMIU	A DEMITIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (lucruri, idei etc.) A face să-și piardă caracterul mitic.2) (mituri, prejudecăți etc.) A face să nu mai existe; a risipi; a spulbera; a demistifica.	/<it. demitizzare
DEMIURG	DEMÍU ~ri	<i>n.</i>	Palton subțire și ușor care se poartă primăvara și toamna; pardesiu. [Sil. de-miu]	/<fr. demi
DEMIURGIC	DEMIÚR//G ~gi	<i>m.</i>	1) Forță supranaturală, creatoare și cârmuitoare a lumii; divinitate; Dumnezeu.2) fig. Forță creatoare; principiu activ. [Sil. -mi-urg]	/<lat. demiurgus, fr. demiurge
A DEMIXTA	DEMIÚRGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de demiurg; propriu demiurgului. Efort ~.	/<fr. demiurgique
DEMN	A DEMIXT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(clase, școli) A împărți în două, separând fetele de băieți.	/de + mixt
DEMNITAR	DEMN ~ă (~i, ~e)		1) Care merită (ceva); vrednic (de ceva); destoinic. O persoană ~ă de admirație.2) Care corespunde, după anumite criterii, cu ceva sau cuiva; pe măsura cuiva sau a ceva. O operă ~ă de un mare compozitor.3) (despre oameni și despre manifestările lor) Care	/<lat. dignus
DEMNITATE	DEMNITĂR ~i	<i>m.</i>	Persoană care deține o demnitate; înalt funcționar de stat.	/<fr. dignitaire
A DEMOBILIZA	DEMNIT//ATE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter demn; destoinicie.2) Atitudine demnă.3) Comportare demnă.4) Înaltă funcție de stat. [Art. demnitatea; G.-D. demnității]	/<lat. dignitas, ~atis
A SE DEMOBILIZA	A DEMOBILIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (persoane mobilizate) A lăsa la vatră; a elibera din efectivul activ al armatei; a desconcentra.2) A face să se demobilizeze.	/<fr. démobiliser
DEMOBILIZANT	A SE DEMOBILIZ//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre militari) A se retrage din armată.2) fig. (despre persoane) A slăbi forța, combativitatea, vigilența sau tenacitatea în realizarea unui scop.	/<fr. démobiliser
DEMOBILIZAT	DEMOBILIZÁN//T ~tă (~ți, ~te)		v. DEMOBILIZATOR.	/a demobiliza + suf. ~ant
DEMOBILIZATOR	DEMOBILIZÁ//T ~ți	<i>m.</i>	rar Persoană întoarsă la vatră după terminarea serviciului militar.	/v. a demobiliza
DEMOCRAT I	DEMOBILIZAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care demobilizează; în stare să demobilizeze. Acțiune ~oare.	/a demobiliza + suf. ~tor
DEMOCRAT II	DEMOCRÁ//T I ~tă (~ți, ~te)		v. DEMOCRATIC.	/<fr. démocrate
DEMOCRATIC	DEMOCRÁ//T II ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Adept al democrației.	/<fr. démocrate
DEMOCRATISM	DEMOCRÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de democrație; propriu democrației.	/<fr. démocratique

A DEMOCRATIZA	DEMOCRATISM	<i>n.</i>	1) Ansamblu de principii care exprimă și garantează libertățile democratice.2) Recunoaștere și aplicare în practică a principiilor democratice.3) Ca-racter democratic.	/<fr. démocratisme
A SE DEMOCRATIZA	A DEMOCRATIZ//Ă	<i>tranz.</i>	(state, instituții) A reorganiza pe principii democratice.	/<fr. démocratiser
DEMOCRAȚIE	A SE DEMOCRATIZ//Ă mă	<i>intrans.</i>	A deveni democrat.	/<fr. démocratiser
A SE DEMODA	DEMOCRAȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Formă de organizare și de conducere politică a societății, care proclamă suveranitatea poporului.2) Formă de guvernare a statului, bazată pe separația puterilor și pe votul universal.3) Stat căruia îi este proprie o astfel de organizare.4) Metodă de co	/<fr. démo-cratie
DEMOGRAF	A SE DEMOD//Ă mă	<i>intrans.</i>	A înceta să corespundă modei; a iesi din modă; a se învechi.	/<fr. démoder
DEMOGRAFIC	DEMOGRAF ~i	<i>m.</i>	Specialist în demografie.	/<fr. démographe
DEMOGRAFIE	DEMOGRAFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de demografie; propriu demografiei. • Explozie ~că creștere bruscă a populației unei regiuni într-o perioadă de timp relativ scurtă.	/<fr. démographique
A DEMOLA	DEMOGRAFI//E ~i	<i>f.</i>	Știință care studiază numărul, repartitia geografică, structura și mișcarea populației umane (de pe glob, din state sau din zone aparte). [Art. demografia; G.-D. demografiei; Sil. -fi-e]	/<fr. démographie
DEMON	A DEMOL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(construcții) A dărâma, desfăcând piesă cu piesă (în scopul amplasării unei construcții noi sau al realizării unei amenajări).	/<fr. démolir
A DEMONETIZA	DÉMON ~i	<i>m.</i>	1) (în credințe politeiste din antichitate) Ființă divină (bună sau rea); spirit; duh.2) (în creștinism) Ființă imaginară considerată ca simbol al răului și ca dușman al lui Dumnezeu și al omenirii; diavol: satană.3) fig. Ființă cu apucături rele; satană.	/<ngr. démonas
A SE DEMONETIZA	A DEMONETIZ//Ă	<i>tranz.</i>	(monede) A retrage din circulație.	/<fr. démonétiser
DEMONIC	A SE DEMONETIZ//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre semne bănești) A pierde din valoare; a se devaloriza.2) fig. A-și reduce valoarea; a deveni trivial; a se trivializa; a se vulgariza; a se banaliza.	/<fr. démonétiser
DEMONISM	DEMÓNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de demoni; propriu demonilor; diabolic; diavolesc; satanic; drăcesc.	/<lat. demonicus
DEMONOLATRIE	DEMONÍSM	<i>n.</i>	1) Credință în demoni.2) fig. Atitudine de demon.	/<fr. démonisme
A DEMONSTRA I	DEMONOLATRIE	<i>f.</i>	Adorare a demonilor. [Art. demonolatria; G.-D. demonolatriei; Sil. -tri-e]	/<fr. démonolâtrie
A DEMONSTRA II	A DEMONSTR//Ă I ~éz	<i>tranz.</i>	A adevăra prin raționament sau prin fapte concrete; a dovedi; a proba; a atesta; a arăta.	/<fr. démontrer, lat. demonstrare
DEMONSTRANT	A DEMONSTR//Ă II ~éz	<i>intrans.</i>	A participa la o demonstrație.	/<fr. démontrer, lat. demonstrare
DEMONSTRATIV	DEMONSTRÁN//T ~tă (~ti, ~te)	<i>m. și f.</i>	Participant la o demonstrație; manifestant.	/<rus. demonstrant

DEMONSTRAȚIE	DEMONSTRATÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care demonstrează ceva; servind la demonstrația unor lucruri.2): Pronume ~ pronume care arată raporturi spațiale între persoana vorbitoare și obiectul sau persoana despre care este vorba. Adjectiv ~ adjectiv care arată depărtarea sau apropierea unui ob	/<fr. démonstratif, lat. demonstrativus
A DEMONTA	DEMONSTRÁȚI//E ~i f.		1) Operație de dovedire, pe bază de argumente și de exemple, a evidenței unui fapt.2) Raționament prin care se dovedește adevărul unei teoreme sau al unei judecăți.3) Metodă intuitivă de învățământ constând în explicarea unui fenomen prin prezentarea sau	/<fr. démonstration; lat. demonstratio, ~onis
DEMONTABIL	A DEMONT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (mecanisme, aparate, instalații) A desface în părțile componente.2) fig. (persoane) A face să piardă siguranța în forțele proprii; a descuraja.	/<fr. démonter
A DEMORALIZA	DEMONTÁBIL ~ă (~i,		Care se poate demonta.	/<fr. démontable
A SE DEMORALIZA	A DEMORALIZ//Á	<i>tranz.</i>	A face să se demoralizeze; a descuraja.	/<fr. démoraiser
DEMORALIZANT	A SE DEMORALIZ//Á mă	<i>intrans.</i>	A pierde siguranța în forțele proprii; a se descuraja.	/<fr. démoraiser
DEMORALIZATOR	DEMORALIZÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care demoralizează; care este în măsură să demoralizeze; descurajant.	/<fr. démoralisant
DEMOS	DEMORALIZAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		v. DEMORALIZANT.	/<fr. démoralisateur
A DEMULA	DÉMOS	<i>n.</i>	(în Grecia antică) Parte a populației libere, cu drepturi politice depline, care nu făcea parte din aristocrație.	/Cuv. gr.
DEMULT	A DEMUL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(obiecte mulate) A scoate din formă sau din matriță.	/<fr. démouler
A DEMULTIPLICA	DEMÚLT	<i>adv.</i>	1) Cu mult timp în urmă.2) De multă vreme. • Mai ~ mai de multă vreme. În vremuri de ~ într-un trecut îndepărtat.	/de + mult
DEMULTIPLICATOR	A DEMULTIPLICÁ demúltiplic	<i>tranz.</i>	(mișcări de rotație) A transforma în altă mișcare de rotație mai înceată cu ajutorul unui angrenaj.	/<fr. démultiplier
A DEMUTIZA	DEMULTIPLICAT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Sistem de transmisie care asigură realizarea demultiplicării mișcărilor de rotație.	/<fr. démultiplicateur
DENATALITATE	A DEMUTIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(surdomuți) A învăța limbajul oral.	/<fr. démutiser.
A DENATURA	DENATALITÉ	<i>f.</i>	Reducere a natalității.	/<fr. dénatalite
DENATURANT I	A DENATUR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (sub-stanțe, produse) A amesteca cu substanțe străine, modificându-i natura; a falsifica.2) fig. (sensul unor cuvinte, conținutul unor idei etc.) A schimba în mod intenționat (mai ales în scopuri necinstite); a răstălmăci.	/<fr. dénaturer
DENATURANT II	DENATURÁN//T I ~tă (~ți, ~te)		Care denaturează; în stare să denatureze.	/<fr. dénaturant
DENATURAT	DENATURÁNT II ~e	<i>n.</i>	Substanță care are proprietatea de a denatura unele produse sau substanțe.	/<fr. dénaturant
A DENAȚIONALIZA	DENATURÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A DENATURA.2) (despre oameni) Care este lipsit de sentimente firești. Fiu ~.3): Spirt ~ alcool destinat folosirii în scopuri tehnice, fiind otrăvitor pentru consumație.	/v. a denatura

DENDRITĂ	A DENAȚIONALIZ//Ă	<i>tranz.</i>	(bunuri materiale) A trece din patrimoniul național în proprietate privată. [Sil. -ți-o-]	/<fr. dénationaliser
DENDRITIC	DENDRÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) anat. Prelungire protoplasmică a celulelor nervoase.2) la pl. geol. Depuneri de minerale în formă de arbori.	/<fr. dendrite
DENDROLOG	DENDRÍTII//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de dendrită; propriu dendritei.2) geol. (despre roci) Care conține dendrite; cu dendrite în componență.	/<fr. dendritique
DENDROLOGIC	DENDROLÓ//G ~gi	<i>m.</i>	Specialist în dendrologie.	/<germ. Dendrolog
DENDROLOGIE	DENDROLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de dendrologie; propriu dendrologiei.	/<fr. dendrologique
DENDROMETRIE	DENDROLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a botanicii care se ocupă cu studiul arborilor. [Art. dendrologia; G.-D. dendrologiei; Sil. -gi-e]	/<fr. dendrologie
DENDROMETRU	DENDROMETRÍE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul procedeelor de măsurare a volumului arborilor. [Art. dendrometria; G.-D. dendrometriei; Sil. -tri-e]	/<fr. dendrométrie
A DENEGA	DENDROMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru măsurarea volumului arborilor netăiați de la distanță.	/<fr. dendromètre
DENEGARE	A DENEGÁ denég	<i>tranz. înv.</i>	1) (fapte, fenomene, afirmații) A declara ca neadevărat; a tăgădui; a nega; a contesta; a dezminți.2) (drepturi ale unei persoane) A pune la îndoială.	/<lat., it. denegare, fr. dénier
A DENICOTINIZA	DENEG//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	v. A DENEGA. • ~ de dreptate refuz fără temei legal al unui organ jurisdicțional de a soluționa o pricină încredințată lui spre rezolvare.	/v. a denega
DENIE	A DENICOTINIZ//Ă	<i>tranz.</i>	(tutun, țigări) A lipsi (total sau parțial) de nicotină.	/<fr. dénicotiniser
A DENIGRA	DÉNI//E ~i	<i>f.</i>	Slujbă religioasă de seară (în săptămâna de dinaintea Paștilor). [Art. denia; G.-D. deniei; Sil. -ni-e]	/<sl. budanije
DENIGRATOR	A DENIGR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane) A vorbi de rău; a huli; a ponegri; a ponosi; a blama; a defăima; a cleveti; a calomnia; a bârfi.	/<fr. dénigrer, lat. denigrare
DENITRIFICARE	DENIGRAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care denigrează; ponegritor; defăimător; calomniator; detractor; bârfitor; clevetitor.	/<lat. denigrator, ~oris
A SE DENIVELA	DENITRIFICÁRE	<i>f.</i>	Proces de reducere a nitraților din sol datorită unor bacterii.	/<fr. dénitrification
A SE DENOMINALIZA	A SE DENIVEL//Ă se ~căză	<i>intrans.</i>	(despre șosele, pavaje, terenuri etc.) A-și pierde netezimea prin formare de gropi și de ridicături; a deveni hopuros.	/<fr. déniveler
DENOMINALIZARE	A SE DENOMINALIZ//Ă	<i>intrans.</i>	(despre însemne bănești) A se reduce valoarea nominală.	/de + a nominaliza
DENOMINATIV	DENOMINALIZÁRE	<i>f.</i>	ec. Operație de reducere a valorilor nominale a semnelor bănești, efectuată în perioadele critice.	/v. a se denominaliza
DENOMINAȚIE	DENOMINATÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care denumește.3) și substantival (despre cuvinte) Care derivă de la un nume (adjectiv sau substantiv).	/<fr. dénominatif, lat. denominativus
A DENOTA	DENOMINÁȚIE	<i>f.</i>	Operație de atribuire a numelor; denumire. [Art. denominația; G.-D. denominației; Sil. -ti-e]	/<fr. dénomination
DENOTATIV	A DENOTÁ pers. 3 denótă	<i>tranz.</i>	1) A arăta printr-o trăsătură caracteristică.2) A exprima un sens, o semnificație.	/<fr. dénoter, lat. denotare
DENOTAȚIE	DENOTATÍV ~ă (~i,		Care este lipsit de conotații; obișnuit; obiectiv. Stil ~.	/<fr. dénotatif

DENS	DENOTĂȚI/E ~i	<i>f.</i>	1) log. Numire a unui obiect prin mijlocirea unui concept.2) lingv. Semnificație lexicală curentă; sens lexical. [Art. denotație; G.-D. denotației; Sil. -ți-e]	/<fr. denotation
A DENSIFICA	DEN//S ~să (~și, ~se)		1) (despre corpuri, substanțe) Care se caracterizează printr-un grad înalt de concentrație; care este foarte compact; des. Ceață ~să.2) Care constă din multe elemente dispuse într-un spațiu restrins. Populație ~să.	/<fr. dense, lat. densus
A SE DENSIFICA	A DENSIFICĂ	<i>tranz.</i>	A face să se densifice.	/Din dens
DENSIMETRIE	A SE DENSIFICĂ pers. 3 se densifică	<i>intrans.</i>	A deveni (mai) dens; a se condensa.	/Din dens
DENSIMETRU	DENSIMETRÎE	<i>f.</i>	Totalitate a metodelor de măsurare a densității substanțelor. [Art. densimetria; G.-D. densimetriei; Sil. -tri-e]	/<fr. densimétrie
DENSITATE	DENSIMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru măsurarea densității lichidelor sau a gazelor.	/<fr. densimetre
DENTAL	DENSIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter dens; desime.2) Raport dintre masa și volumul unui corp.3) Cantitatea de elemente omogene pe o unitate de spațiu. ~atea populației. [Art. densitatea; G.-D. densității]	/<fr. densité, lat. densitas, ~atis
DENTAR	DENTÁL ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre consoane) Care se articulează prin apropierea vârfului limbii de dinții incisivi.	/<fr. dental
DENTICUL	DENTÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de dinți; propriu dinților. Nerv ~.2) Care ține de dentist; propriu dentistului. Cabinet ~.	/<fr. dentaire
DENTIFORM	DENTÍCUL ~e	<i>n.</i>	1) Dinte foarte mic.2) Element de ornamentație în formă de dinte, folosit la decorarea cornişelor.	/<fr. denticule
DENTINĂ	DENTIFÓRM ~ă (~i,		Care are forma unui dinte; în formă de dinte.	/<fr. dentiforme
DENTIST	DENTÍNĂ	<i>f.</i>	Substanță organică din care este formată masa principală a dintelui; ivoriu.	/<fr. dentine
DENTISTICĂ	DENTÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Medic specializat în boli de dinți; stomatolog.	/<fr. dentiste
DENTIȚIE	DENTÍSTICĂ	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul bolilor cavității bucale și ale dinților; stomatologie.	/dentist + suf. ~ică
A DENUCLARIZA	DENTÍȚIE	<i>f.</i>	1) (la copii și la puii de mamifere) Proces de formare și de apariție a dinților.2) Totalitate a dinților (din gură); sistem dentar; dantură.3) Fel în care sunt aranjați dinții pe maxilar; dantură. [Art. dentiția; G.-D. dentiției; Sil. -ți-e]	/<fr. dentition, lat. dentitio, ~onis
A DENUDA	A DENUCLARIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(state, zone etc.) A face să renunțe la producerea, stocarea, experimentarea și folosirea armei nucleare. [Sil. -cle-a-]	/des- + nuclear + suf. ~iza
DENUDAȚIE	A DENUD//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A lăsa nud; a lipsi de ceea ce acoperă. A-și ~ sânii.	/<fr. dénuder, lat. denudare
A DENUMI	DENUDĂȚI/E ~i	<i>f.</i>	geol. Proces de dezagregare și de transformare a rocilor, cauzat de agenți naturali externi. [Art. denudația; G.-D. denudației; Sil. -ți-e]	/<fr. dénudation, lat. denudatio, ~onis
DENUNȚ	A DENUM//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) A înzestra cu un nume; a numi.2) A indica printr-un nume.	/de + a numi
A DENUNȚA	DENÚNȚ ~uri	<i>n.</i>	Informare a unui organ sau a unei persoane în drept despre comiterea unei infracțiuni; pâră.	/v. a denunța

DENUNȚĂTOR	A DENUNȚĂ <i>denúnt</i>	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A învinui printr-un denunț; a pârî; a declara.2) (tratate, acte etc.) A declara în mod unilateral ca încetând de a fi în vigoare.	/<fr. dénoncer, lat. denunciare
DENUTRIȚIE	DENUNȚĂT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care denunță; pârător; delator.	/ a denunța + suf. ~ător
DEOARECE	DENUTRÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	Stare a unui țesut sau a unui organism viu în care predomină dezasimilația, manifestată prin scădere considerabilă în greutate. [Art. denutriția; G.-D. denutriției; Sil. -ți-e]	/<fr. denutrition
DEOCAMDATĂ	DEOÁRECE	<i>conj.</i>	(exprimă raporturi cauzale) Fiindcă; întrucât; pentru că; din cauză că. ~ plouă, vom rămâne pe loc. [Sil. de-oa-]	/de + oare + ce
A DEOCHEA	DEOCAMDÁTĂ	<i>adv.</i>	Până la momentul dat; până acum; încă; pentru moment. ~ doarme. ~ n-a plecat.	/de + o + cam + dată
A SE DEOCHEA	A DEOCHEÁ <i>deóchi</i>	<i>tranz.</i>	A face să se deoache. [Sil. de-o-chea]	/Din deochi
DEOCHEAT	A SE DEOCHEÁ <i>mă deóchi</i>	<i>intrans.</i>	(în superstiții) A se îmbolnăvi de deochi. [Sil. de-o-chea]	/Din deochi
DEOCHI	DEOCHEÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A DEOCHEA și A SE DEOCHEA.2) fig. (despre persoane) Care are o reputație proastă; compromis.3) fig. (despre glume, vorbe) Care depășește limitele bunei-cuviințe; indecent. [Sil. de-o-cheat]	/v. a deochea
DEODATA	DEÓCHI	<i>n. pop.</i>	(în superstiții) Boală pricinuită de privirea admirativă, învidioasă sau răutăcioasă a unor persoane, care se crede că dispune de o putere magică.	/de + ochi
DEODORANT	DEODÁTA	<i>adv.</i>	1) Pe neașteptate; brusc; subit.2) În același timp; concomitent.	/de + o + dată
DEONTOLOGIE	DEODORÁN//T ~tă (~ți, ~te)		v. DEZODORIZANT.	/<fr. déodorant
DEOPARTE	DEONTOLOGÍE	<i>f.</i>	1) Compartiment al eticii care se ocupă cu studiul normelor și obligațiilor specifice unei activități profesionale.2) Ansamblu al normelor de conduită și de obligațiuni pe care trebuie să le respecte un medic. [Art. deontologia; G.-D. deontologiei; Sil. -	/<fr. déontologie
DEOPOTRIVĂ	DEOPÁRTE	<i>adv.</i>	Într-o parte; la o par-te; izolat.	/de + o + parte
A DEOSEBI	DEOPOTRÍVĂ	<i>adv.</i>	1) În mod egal; în aceeași măsură.2) La fel de; egal; aidoma.	/de + o + potrivă
A SE DEOSEBI	A DEOSEB//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) (ființe, lucruri) A identifica după anumite semne caracteristice (de altele de același fel); a distinge; a discerne; a desluși; a desprinde.2) A face să se deosebească.	/de + sl. osebiti
DEOSEBIRE	A SE DEOSEB//Í <i>mă ~ésc</i>	<i>intrans.</i>	1) A fi diferit (de cineva sau de ceva).2) A se impune prin trăsături distincte; a se diferenția; a diferi; a se reliefa. [Sil. de-o-]	/de + sl. osebiti
DEOSEBIT	DEOSEBÍR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A DEOSEBI și A SE DEOSEBI.2) Lipsă de asemănare; diferență; distincție. • Cu ~ mai ales; în special. Spre ~ de... în opoziție cu...	/v. a (se) deosebi
A DEPANA	DEOSEBÍT	<i>adv.</i>	1) În mod separat; despărțit (de alții); aparte.2) Extrem de; tare; foarte.3) Afară de...; pe lângă...	/v. a (se) deosebi
DEPANATOR	A DEPAN//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(autovehicule, mașini) A repune în funcțiune, înlăturând o pană; a repara.	/<fr. dépanner

DEPANOR	DEPANĂTOR ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în repararea tehnicii aflate în pană.	/a depăna + suf. ~tor
A DEPARAFINA	DEPAN//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Aparat pentru detectarea panelor unui vehicul.	/<fr. dépanneur
A DEPARAZITA	A DEPARAFIN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(uleiuri, minerale, petrol brut, pereții tuburilor de sondă) A curăța în vederea extragerii parafinei.	/<fr. déparaffiner
A DEPARTAJA	A DEPARAZIT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(încăperi, plante, animale) A curăța de microorganisme dăunătoare și de organisme parazite.	/de + parazit
DEPARTAMENT	A DEPARTAJ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A selecta și a separa (făcând distincte opinii, metode etc.).2) A arbitra între două opinii, două situații (punând capăt unui balotaj).	/<fr. départager
DEPARTAMENTAL	DEPARTAMÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Sector administrativ care revine unui ministru.2) Subdiviziune a unui minister.3) (în unele state) Unitate administrativ-teritorială, condusă de un prefect.4) (în unele țări) Ramură importantă a administrației de stat.	/<fr. département
DEPARTE	DEPARTAMENTÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de un departament; propriu unui departament. Comisie ~ă.	/<fr. départemental
A DEPAVA	DEPÁRTE	<i>adv.</i>	1) La mare distanță; într-un loc îndepărtat. • De ~ din depărtare. Mai ~ mai încolo, mai la distanță. Nici pe ~ câtuși de puțin; deloc. Pe ~ pe ocolite; indirect. A ajunge ~ a) a dobândi succes; b) a trece granițele permise.2) Într-un moment care a preced	/de + parte
A DEPĂNA	A DEPAV//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A elibera de pavaj.	/<fr. dépaver
A SE DEPĂNA	A DEPÂNÁ dépân		1. tranz. 1) (firul de pe un scul sau de pe un fus) A desfășura, înfășurând pe un mosor sau făcând ghem.2) (firul unui ghem sau fus) A face scul.3) A face să se depene.2. intranz. : ~ din picioare a merge miscând repede picioarele.	/<lat. depanare
DEPÂNĂTOARE	A SE DEPÂNÁ pers. 3 se deápănă	<i>intransz.</i>	fig. (despre gânduri, amintiri etc.) A trece prin memorie.	/<lat. depanare
DEPÂNĂTOR I	DEPÂNÁT//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	1) Mașină de depănat.2) Dispozitiv pe care se instalează sculurile (la mașina de depănat).	/a depăna + suf. ~ătoare
DEPÂNĂTOR II	DEPÂNÁT//ÓR I ~oăre	<i>n.</i>	(la mașina de cusut) Dispozitiv care servește la depă-narea aței pe mosorelul suveicii.	/a depăna + suf. ~ător
A DEPĂNUȘA	DEPÂNÁT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Muncitor specializat în operațiile de depănare.	/a depăna + suf. ~ător
DEPĂNUȘĂTOR	A DEPĂNUȘ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(știuleții de porumb) A curăța de pănuși.	/des- + pănușă
DEPĂRTARE	DEPĂNUȘÁT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Mașină agricolă pentru depănușarea porumbului.	/a depănușa + suf. ~ător
A DEPĂȘI	DEPÁRT//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A DEPĂRTA.2) Interval dintre două puncte în spațiu; distanță. • Din ~ de departe; dintr-un loc îndepărtat.3) Loc situat departe de vorbitor.	/v. a depărta
DEPĂȘIT	A DEPĂȘ//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) A lăsa în urmă; a întrece; a dovedi; a devansa.2) (limite, norme, măsuri, niveluri) A întrece sub aspect cantitativ.3) A întrece din punct de vedere al componenței.	/<fr. dépasser

DEPENDENT	DEPĂȘI//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A DEPĂȘI.2) (despre teorii, concepții) Care nu mai corespunde cerințelor vremii; care nu mai este actual; învechit; perimat.	/v. a depăși
DEPENDENȚĂ	DEPENDÉN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care depinde (de ceva sau de cineva); în stare de dependență; subordonat.2) (despre state, teritorii) Care este lipsit de autonomie (economică sau politică); lipsit de independență.	/<fr. dépendent
DEPENDINȚĂ	DEPENDENȚĂ	<i>f.</i>	1) Situație de dependent.2) Relație reciprocă; reciprocitate; corelație. [G.-D. dependenței]	/<fr. dépendance
A DEPERSONALIZA	DEPENDÍNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	mai ales la pl. 1) Ansamblu de încăperi accesorii (baie, bucătărie etc.) ale unei locuințe.2) Ansamblu de construcții care constituie accesoriile unei clădiri.	/<fr. dépendance
A SE DEPERSONALIZA	A DEPERSONALIZ//Ă	<i>tranz.</i>	A face să se depersonalizeze.	/<fr. dépersonnaliser
A DEPESA	A SE DEPERSONALIZ//Ă	<i>intrans.</i>	A pierde personalitatea; a deveni impersonal.	/<fr. dépersonnaliser
DEPEȘĂ	A DEPES//Ă ~éz	<i>tranz. livr.</i>	(cadavre) A ciopârți pentru a împiedica identificarea.	/<fr. dépêcher
A SE DEPIGMENTA	DEPÊȘ//Ă ~e	<i>f. inv.</i>	Comunicare transmisă rapid; telegramă.	/<fr. dépêche
A DEPILA	A SE DEPIGMENT//Ă pers. 3 se ~ează	<i>intrans.</i>	(despre piele sau despre păr) A se decolora ca urmare a dispariției sau micșorării conținutului de pigment melanic.	/<fr. dépigmenter
DEPILATOR	A DEPIL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (piei pentru tăbăcit) A curăța de păr.2) (părți ale corpului) A lipsi de păr în scopuri igienice sau estetice.3) (părul de pe picioare, față etc.) A îndepărta în scopuri igienice sau estetice.	/<fr. dépiler, lat. depilare
A DEPINDE	DEPILAT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>și substantiv</i>	(despre substanțe) Care depilează părul omului.	/<fr. dépilatoire
A DEPISTA	A DEPÍNDE depínd	<i>intrans.</i>	1) A fi în dependență; a ține.2) A se afla în subordine; a fi subordonat.	/<fr. dependre, lat. dependere
A DEPLANTA	A DEPIST//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(obiecte tăinu-ite) A identifica și a scoate la iveală.	/<fr. dépister
A DEPLASA	A DEPLANT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(copaci, arbuști plantați) A scoate dintr-un loc pentru a planta în altă parte.	/<fr. déplanter
A SE DEPLASA	A DEPLAS//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (persoane, obiecte) A scoate dintr-o anumită stare sau poziție; a schimba dintr-un loc în altul; a muta.2) A face să se deplaseze.	/<fr. déplacer
DEPLASABIL	A SE DEPLAS//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre persoane) A pleca în altă localitate (în interes de serviciu).2) (despre terenuri, obiecte) A-și schimba poziția inițială; a se deplasa; a aluneca.	/<fr. déplacer
DEPLASAMENT	DEPLASÁBIL ~ă		Care poate fi deplasat; mutabil.	/<fr. déplacable
DEPLASAT	DEPLASAMÉNT ~e	<i>n.</i>	Greutatea volumului de apă dezlocuit de o navă.	/<fr. déplacement
A DEPLÂNGE	DEPLASÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A DEPLASA și A SE DEPLASA.2) fig. Care nu este potrivit cu situația sau cu momentul dat; nepotrivit.3) fig. Care vine în contradicție cu buna-cuviință; contrar bunului-simț; deloial. Vorbe ~te.	/v. a deplasa
DEPLIN I	A DEPLÂNGE deplâng	<i>tranz.</i>	(oameni, situații, destine etc.) A trata cu compasiune; a compătimi; a deplora; a jeli; a căina.	/de + a plânge.

DEPLIN II	DEPLÍN I ~ă (~i, ~e)		1) Care include toate elementele necesare; desăvârșit; total; complet; întreg. Putere ~ă.2) fig. Care este cât se poate de mare; total.	/de + plin
DEPLINĂTATE	DEPLÍN II	<i>adv.</i>	În întregime; cu desăvârșire; de tot; complet. Pe ~ vindecat.	/de + plin
A DEPLORA	DEPLINĂTATE	<i>f.</i>	Caracter deplin; plenitudine; plinătate.	/deplin + suf. ~ătate
DEPLORABIL	A DEPLORÁ deplór	<i>tranz.</i>	(persoane) A trata cu compasiune; a compătimi; a deplânge; a jeli; a căina.	/<fr. déplorer
A DEPOLARIZA	DEPLORÁBIL ~ă (~i,		Care este vrednic de plâns; jalnic.	/<fr. déplorable
A SE DEPOLARIZA	A DEPOLARIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se depolarizeze.	/<fr. dépolariser
DEPOLARIZANT I	A SE DEPOLARIZ//Ă se ~eáză	<i>intrans.</i>	(despre electrozi, fascicule de lumină) A pierde capacitatea de polarizare.	/<fr. dépolariser
DEPOLARIZANT II	DEPOLARIZÁN//T I ~tă (~ti, ~te)		Care depolarizează; cu proprietatea de a depolariza.	/<fr. dépolarisant
DEPOLARIZATOR	DEPOLARIZÁN//T II	<i>m.</i>	v. DEPOLARIZATOR.	/<fr. dépolarisant
A DEPOLITIZA	DEPOLARIZATÓR ~i	<i>m.</i>	Substanță care împiedică polarizarea electrozilor.	/ a depolariza + suf. ~tor
A SE DEPOLITIZA	A DEPOLITIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se depolitizeze.	/de + a politiza
A DEPOLUA	A SE DEPOLITIZ//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A pierde caracterul politic.	/de + a politiza
DEPOLUANT	A DEPOLU//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(apa, solul, atmosfera etc.) A dezinfecta de substanțe poluante; a curăța, înlăturând poluarea sau sursele care o provoacă. [Sil. -lu-a]	/<fr. dépolluer
DEPONENT I	DEPOLUÁN//T ~ti	<i>m.</i>	Care depoluează; cu proprietatea de a depolua. [Sil. -lu-ant]	/de + poluant
DEPONENT II	DEPONÉN//T I ~tă (~ti, ~te)	<i>gram.</i>	(despre unele verbe și forme verbale din latină) Care are formă pasivă și sens activ; cu formă pasivă și sens activ.	/<lat. deponens, ~ntis
A DEPOPULA	DEPONÉN//T II ~tă (~ti, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care a depus sau depune spre păstrare bani sau hârtii de valoare; depunător.	/<fr. deponent, lat. deponens, ~ntis
A DEPORTA	A DEPOPUL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(teritorii, regiuni) A lipsi de populație în mod violent.	/<lat. depopulare
DEPORTAT	A DEPORT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane) A trimite forțat într-o regiune îndepărtată ca măsură represivă; a trimite în exil; a exila; a surghiuni.	/<fr. deporter, lat. deportare
A DEPOSEDA	DEPORTÁ//T ~tă (~ti, ~te)	<i>și substantiv</i>	Care este trimis forțat într-o regiune îndepărtată; exilat; surghiunit.	/v. a deporta
DEPOU	A DEPOSED//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane) A lipsi de ceva; a priva.	/<fr. déposséder
DEPOZIT	DEPÓU ~ri	<i>n.</i>	Construcție special amenajată pentru adăpostirea și reparația locomotivelor și vagoanelor de tren sau de tramvai. [Sil. de-pou]	/<fr. dépôt
A DEPOZITA	DEPÓZIT ~e	<i>n.</i>	1) Loc sau construcție special amenajată pentru păstrarea mărfurilor, obiectelor de valoare, diferitelor materiale etc.; magazie.2) Totalitate a materialelor, obiectelor etc. depuse pentru păstrare într-o astfel de construcție.3) Contract prin care o pers	/<lat. depositum
A SE DEPOZITA	A DEPOZIT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (materiale, produse, mărfuri etc.) A pune în depozit; a înmagazina.2) (lucruri) A pune la păstrare.	/Din depozit

DEPOZITAR	A SE DEPOZIT//Ă pers. 3 se ~ează	<i>intrans.</i>	(despre substanțe solide) A forma un depozit; a se separa dintr-o soluție, așezându-se la fund; a se depune; a se sedimenta; a se precipita.	/Din depozit
DEPOZIȚIE	DEPOZITĂR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană căreia i se lasă ceva pentru păstrare, în baza unui contract.	/<fr. dépositaire
A SE DEPRAVA	DEPOZÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	Declarație făcută de un martor în fața organelor de anchetă sau a instanței judecătorești, conținând fapte cunoscute de el, care pot contribui la lămurirea cauzei; mărturie. [Art. depoziția; G.-D. depozitiei; Sil. -ți-e]	/<fr. déposition, lat. depositio, ~onis
DEPRAVAT	A SE DEPRAV//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A duce o viață de plăceri ușoare; a trăi în desfrâu; a se desfrâna; a se destrăbăla; a se strica.	/<fr. dépraver, lat. depravare
A DEPRECIA	DEPRAVĂ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care s-a depravat; datat desfrâului; desfrânat; destrăbălat.	/v. a deprava
A SE DEPRECIA	A DEPRECI//Ă ~éz	<i>trans.</i>	1) (persoane sau lucruri) A aprecia sub valoarea reală; a subaprecia; a subestima; a subevalua.2) A face să se deprecieze. [Sil. -ci-a]	/<fr. déprécier
DEPRECIATIV	A SE DEPRECIĂ pers. 3 se ~ză	<i>intrans.</i>	(despre monede, hârtii de valoare) A-și reduce valoarea; a se devaloriza; a se demonetiza. [Sil. -ci-a]	/<fr. déprécier
A DEPRESA	DEPRECIATÍV ~ă (~i, ~e)		Care vădește dispreț; conținând o notă de batjocură. [Sil. -ci-a]	/<fr. dépréciatif
DEPRESAJ	A DEPRES//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(piese strâns îmbinate sau contacte forțate) A separa cu ajutorul unei prese.	/<fr. dépresser
DEPRESIONAR	DEPRESĂJ	<i>n.</i>	Operație de rărire a puieților dintr-o pepinieră.	/<fr. dépressage
DEPRESIUNE	DEPRESIONĂR ~ă (~i, ~e):		Zonă ~ă zonă aeriană care se caracterizează printr-o presiune atmosferică scăzută, favorizând formarea ciclonilor. [Sil. -si-o-]	/depresiune + suf. ~ar
DEPRESIV	DEPRESIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) geogr. Formă de relief concavă, aflată la un nivel mai jos în comparație cu regiunile din jur; adâncitură a reliefului. • ~ atmosferică zonă atmosferică cu presiune scăzută, favorabilă formării ciclonilor.2) fig. Stare (patologică) de apăsare sufleteas	/<fr. dépression, lat. depressio, ~onis
A DEPRESURIZA	DEPRESIV ~ă (~i, ~e)		Care provoacă depresiune sau scădere a tensiunii arteriale.	/<fr. dépressif
A DEPRIMA	A DEPRESURIZ//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(presiunea dintr-un spațiu ermetic) A egaliza cu presiunea exterioară.	/<fr. dépressuriser
DEPRIMANT	A DEPRIMĂ deprím	<i>trans.</i>	(persoane) A aduce în stare de depresiune; a dezola.	/<fr. déprimer
A DEPRINDE	DEPRIMÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care deprimă; în stare să deprime; dezolant.	/<fr. déprimant
A SE DEPRINDE	A DEPRÍNDE deprínd	<i>trans.</i>	1) A face să se deprindă.2) (activități, procese etc.) A însuși treptat.	/<lat. depre[he]ndere
DEPRINDERE	A SE DEPRÍNDE mă deprínd	<i>intrans.</i>	(urmat de determinări introduse prin pre-poziția cu) A căpăta anumite deprinderi; a se obișnui. ~ cu lucrul nou.	/<lat. depre[he]ndere
DEPUNĂTOR	DEPRÍNDER//E ~i	<i>f.</i>	1) Însușire dobândită cu timpul prin practică și devenită trăsătură caracteristică; obicei; obișnuință.2) Pricepere căpătată prin repetarea aceleiași activități; obișnuință.	/v. a (se) deprinde
A DEPUNCTA	DEPUNĂT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care a depus sau care depune bani sau hârtii de valoare la păstrare; deponent.	/a depune + suf. ~tor

A DEPUNE	A DEPUNCT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(candidați sau concurenți la o competiție, la un examen etc.) A lipsi de un anumit număr de puncte în dependență de erorile comise.	/des- + a puncta
A SE DEPUNE	A DEPÚNE depún	<i>tranz.</i>	1) (obiecte) A lăsa din mâini, punând într-un anumit loc.2) (bani, hârtii de valoare etc.) A pune pentru păstrare la o instituție bancară; a consemna.3) (acte, cereri, memorii etc.) A înainta (unui for competent) spre examinare. • ~ mandatul a renunța la	/<lat. deponere
DEPUNERE	A SE DEPÚNE pers. 3 se ~	<i>intranș.</i>	(despre materii, substanțe aflate în suspensie) A se așeza la fund sub formă de sediment; a se sedimenta.	/<lat. deponere
DEPURATIV	DEPÚNER//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A DEPUNE și A SE DEPUNE.2) Sumă de bani depusă pentru păstrare.	/v. a (se) depune
DEPURAȚIE	DEPURATÍV ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre medicamente) Care purifică organismul, favorizând eliminarea toxinelor și otrăvurilor.	/<fr. dépuratif
DEPUTAT	DEPURĂȚIE	<i>f.</i>	Operație constând în curățarea organismului cu ajutorul unui depurativ. [Art. depurația; G.-D. depurației; Sil. -ți-e]	/<fr. dépuration
DEPUTĂȚIE	DEPUTÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană aleasă pentru a face parte dintr-un organ reprezentativ al statului.2) înv. Persoană împuternicită cu o misiune specială; delegat; sol; trimis.	/<fr. députe
A DERAIA	DEPUTĂȚÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Funcție de deputat.2) Durata de exercitare a unei astfel de funcții.3) înv. Grup de persoane trimis undeva pentru îndeplinirea unei misiuni; delegație; solie. [Art. deputăția; G.-D. deputației; Sil. -ți-e]	/deputat + suf. ~ie
DERANJ	A DERA//IĂ ~iéz	<i>intranș.</i>	1) (despre trenuri, tramvaie) A sări de pe șine.2) (despre persoane) A se abate de la subiect.3) fig. A pierde facultatea de a judeca normal; a-și ieși din minți; a se țicni; a se scrânti; a se sminti; a înnebuni. [Sil. -ra-ia]	/<fr. dérailler
A DERANJA	DERÁNJ ~uri	<i>n.</i>	1) Lipsă de ordine; dezordine; debandadă; harababură.2) fig. Tulburare a liniștii (cuiva).	/v. a deranja
A SE DERANJA	A DERANJ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (lucruri, încăperi etc.) A supune unui deranj, unei dezordini.2) (persoane) A face să se deranjeze.	/<fr. déranger
DERANJAMENT	A SE DERANJ//Ă mă ~éz	<i>intranș.</i>	1) (în formule de politețe) A depune eforturi; a se obosi; a se strădui.2) A-și tulbura liniștea sau activitatea.3) fig. A avea diaree.	/<fr. déranger
A DERAPA	DERANJAMÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Dereglare a funcționării normale a unei mașini, a unei instalații sau a unui aparat.2) fam. Indispoziție cauzată de tulburarea digestiei; indigestie.	/<fr. dérangement
DERAPAJ	A DERAP//Ă pers. 3 ~eáză	<i>intranș.</i>	(despre roți de cauciuc sau despre vehicule cu astfel de roți) A aluneca pe sol din cauza aderenței reduse.	/<fr. dérapar
A DERATIZA	DERAPÁJ ~e	<i>n.</i>	Alunecare într-o parte în raport cu direcția de înaintare.	/<fr. dérapage
DERATIZANT	A DERATIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(spații, încă-peri) A debarasa de șoareci sau de șobolani.	/<fr. dératiser
DERÂDERE	DERATIZÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre substanțe, medicamente etc.) Care deratizează; cu proprietatea de a deratiza.	/a deratiza + suf. ~ant

DERBEDEU	DERÂDERE	<i>f.</i>	: A lua (pe cineva) în ~ a lua în răs (pe cineva); a lua în bătaie de joc (pe cineva).	/de + râdere
DERBI	DERBEDÉ//U ~i	<i>m.</i>	Om de nimic; pușlama; secătură.	/ <i><</i> turc. derbeder
DERDELUȘ	DÉRBI ~uri	<i>n.</i>	1) Cursă anuală de cai în vârstă de trei ani.2) Întrecere sportivă de mare importanță.	/ <i><</i> engl., fr. derby
A DEREGLA	DERDELUȘ ~uri	<i>n.</i>	Loc în pantă unde se dau copiii cu săniuța; săniuș.	/Orig. nec.
A SE DEREGLA	A DEREGL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se deregleze; a strica; a deteriora; a avaria; a defecta.	/ <i><</i> fr. déregler
A DERETICA	A SE DEREGL//Ă pers. 3 se ~eáză	<i>intrans.</i>	(despre sisteme tehnice) A ieși din funcțiune; a nu mai funcționa normal; a se strica; a se defecta; a se deteriora; a se avaria.	/ <i><</i> fr. dérégler
A DERIVA	A DERETICĂ derétic	<i>intrans.</i>	A face ordine și curățenie în casă.	/ <i><</i> lat. deradicare
DERIVAT I	A DERIVÁ deriv		1. intrans. 1) A fi de origine; a se trage dintr-un neam oarecare; a proveni.2) (despre cuvinte) A fi format prin afixare.3) (despre vase plutitoare sau avioane) A se abate de la direcția dată sub influența vânturilor sau a curenților; a devia.2. tranz. 1	/ <i><</i> fr. dériver, lat. derivare
DERIVAT II	DERIVÁ//T I ~te	<i>n.</i>	1) gram. Cuvânt format prin derivare de la alt cuvânt.2) Produs industrial obținut dintr-o materie primă.	/v. a deriva
DERIVATĂ	DERIVÁ//T II ~ți	<i>m.</i>	Substanță preparată din altă substanță păstrând structura de bază a acesteia.	/v. a deriva
DERIVATIV	DERIVÁT//Ă ~e	<i>f.</i>	mat. Limită a raportului dintre creșterea unei funcții și creșterea variabilei, când aceasta tinde spre zero.	/ <i><</i> fr. dérivée
DERIVAȚIE	DERIVATÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care abate ceva în altă parte.3) și substantival (despre medicamente) Care are proprietatea de a evacua surplusuri de sânge dintr-un organ bolnav sau de a elimina substanțele toxice din organism.	/ <i><</i> fr. dérivatif, lat. derivativus
DERIVĂ	DERIVÁȚI/E ~i	<i>f.</i>	1) v. A DERIVA.2) Ramificație secundară a unui curs de apă, a unei căi de comunicație sau a unui circuit electric.3) Deviere a unui proiectil de la linia de tragere cauzată de rotația în jurul axei sale. [Art. derivatia; G.-D. derivației; Sil. -ti-e]	/ <i><</i> fr. dérivation, lat. derivatio, ~onis
DERIVOMETRU	DERÍV//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Deviere a unei nave sau a unui avion sub acțiunea vântului sau a curenților marini. • A merge în ~ a naviga în voia vântului și a valurilor.2) mil Unghi format de planul de tragere indirectă a unei arme cu planul de ochire.3) Parte anterioară, fixă, a	/ <i><</i> fr. dérive
DERIVOR	DERIVOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat de bord pentru determinarea unghiului de derivă.	/ <i><</i> fr. dérivometre
DERIZIUNE	DERIV//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Dispozitiv fixat sub chila unei ambarcații cu pânze pentru a nu-i permite deplasarea laterală.	/ <i><</i> fr. dériveur
DERIZORIU	DERIZIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Luare în răs; luare în derâdere.2) Lucru derizoriu; obiect neînsemnat. [Art. deriziunea; G.-D. deriziunii; Sil. -zi-u-]	/ <i><</i> fr. dérision, lat. derisio, ~onis
DERMATINĂ	DERIZÓRI//U ~e (~i)		1) (despre prețuri, valori) Care este foarte scăzut; de nimic; ridicol.2) Care merită să fie luat în răs (prin lipsa sa de importanță). Argument ~. [Sil. -zo-riu]	/ <i><</i> fr. dérisoire, lat. derisorius
DERMATITĂ	DERMATÍNĂ	<i>f.</i>	Înlocuitor al pielii obți-nut prin aglomerarea fibrelor de piele naturală, rezultată din deșeuri, cu ajutorul unui liant.	/ <i><</i> fr. dermatine

DERMATOGRAF	DERMATÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) med. Inflamație a pielii, provocată de agenți externi.2) Boală de piele la cai, manifestată prin apariția în timp de vară a unor răni.	/<fr. dermatite
DERMATOLOG	DERMATOGRÁF ~e	<i>adj.</i>	: Creion ~ creion colorat folosit la machiajul ochilor.	/<fr. dermatographe
DERMATOLOGIC	DERMATOLÓ//G ~gi	<i>m.</i>	Specialist în dermatologie.	/<fr. dermatologue
DERMATOLOGIE	DERMATOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de dermatologie; propriu dermatologiei.	/<fr. dermatologique
DERMATOZĂ	DERMATOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul bolilor de piele. [Art. dermatologia; G.-D. dermatologiei; Sil. -gi-e]	/<fr. dermatologie
DERMĂ	DERMATÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Boală de piele.	/<fr. dermatose
DERMIC	DÉRMĂ	<i>f.</i>	Strat mijlociu al pielii, care se află sub epidermă.	/<fr. derme
A SE DEROBA	DÉRMİ//C ~că (~ci,		Care ține de dermă; propriu dermei. Inflamație ~că.	/<fr. dermique
A DEROGA	A SE DEROB//Ă pers. 3 se ~eáză	<i>intrans.</i>	1) (despre cai) A-și schimba brusc direcția impusă de călăreț din cauza unui obstacol apărut ce nu-l poate trece; a se întoarce în loc.2) fig. (despre persoane) A ocoli îndeplinirea unei obligații, recurgând la viclenii; a se eschiva; a se sustrage.	/<fr. dérober
DEROGATORIU	A DEROGÁ deróg	<i>intrans.</i>	A se abate în mod excepțional pe baza unei permisiuni speciale. ~ de la lege.	/<fr. déroger, lat. derogare
A DERULA	DEROGATÓRI//U ~e (~i)		(despre acțiuni, acte, norme) Care derogă; care constituie o derogare. [Sil. -to-riu]	/<fr. dérogatoire, lat. derogatorius
A SE DERULA	A DERUL//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(materiale textile, fire rulate etc.) A face să se deruleze.	/<fr. dérouler
DERULATOR	A SE DERUL//Ă pers. 3 se ~eáză	<i>intrans.</i>	(despre materiale textile, fire, pelicule rulate etc.) A se desfășura de pe un rulou.	/<fr. dérouler
DERULOR	DERULAT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Dispozitiv pentru derularea peliculei cinematografice sau fotografice.	/a derula + suf. ~tor
A DERUTA	DERUL//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Mașină pentru derularea foilor de furnir.	/a derula + suf. ~or
DERUTANT	A DERUT//Ă ~éz	<i>trans.</i>	A face să-și piardă siguranța în modul de a acționa; a aduce în stare de zăpăceală; a zăpăci; a dezorienta.	/<fr. dérouter
DERUTĂ	DERUTÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care derutează; în stare să deruteze.	/<fr. déroutant
DERVIȘ	DERŪT//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare de zăpăceală, de dezorientare.	/<fr. déroute
DES I	DERVÍŞ ~i	<i>m.</i>	Călugăr (cerșetor) la musulmani.	/<turc. derviş
DES II	DES I deasă (deși, dese)		1) (despre corpuri compuse din elemente de același fel) Care are părțile componente foarte apropiate unul de altul. Pădure deasă. Pieptene ~2) (despre mulțimi, populații) Care este numeros într-un spațiu restrâns.3) (despre țesături) Care este țesut strâ	/<lat. densus
A DESACRALIZA	DES II	<i>adv.</i>	1) În repetate rânduri; de multe ori; deseori; adesea.2) La distanțe mici.	/<lat. densus
A SE DESACRALIZA	A DESACRALIZ//Ă	<i>trans.</i>	A face să se desacralizeze.	/<fr. désacraliser
DESAGĂ	A SE DESACRALIZ//Ă mă	<i>intrans.</i>	A-și pierde caracterul sacru.	/<fr. désacraliser
A DESALINIZA	DESÁ//GĂ ~gi	<i>f.</i>	1) Sac format din două părți (fiecare semănând cu o traistă), unite între ele, care se poartă pe umeri sau pe șa.2) Fiecare din părțile acestui sac. [Var. desag]	/<ngr. disakki[on], bulg. disagi

A SE DESALINIZA	A DESALINIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se desalinizeze; a desăra.	/cf. fr. dessaler
DESANT	A SE DESALINIZ//Ă pers. 3 se ~căză	<i>intrans.</i>	(despre ape) A deveni mai puțin sărat; a se desăra.	/cf. fr. dessaler
A DESANTA	DESĂNT ~uri	<i>n.</i>	Subdiviziune militară, transportată pe calea aerului sau pe mare și lansată în spatele frontului inamic în vederea îndeplinirii unor misiuni de luptă.	/<fr. descente, rus. desant
A DESĂRA	A DESANT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(trupe, echi-pamente etc.) A coborî cu parașuta; a lansa.	/Din desant
A SE DESĂRA	A DESĂR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se desăreze; a desaliniza.	/des- + a săra
A DESĂRCINA	A SE DESĂR//Ă pers. 3 se ~căză	<i>intrans.</i>	A deveni mai puțin sărat; a se desaliniza.	/des- + a săra
A DESĂVÂRȘI	A DESĂRCIN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane) A elibera de o sarcină sau dintr-o funcție.	/des- + [în]sărcina
A SE DESĂVÂRȘI	A DESĂVÂRȘ//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) A face să se desăvârșească; a perfecționa.2)(acțiuni) A duce la bun sfârșit.	/de + a savârși
DESĂVÂRȘIT	A SE DESĂVÂRȘ//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A deveni mai bun din punct de vedere calitativ; a se perfecționa.2) (despre acțiuni) A căpăta formă definitivă.	/de + a savârși
A DESCALIFICA	DESĂVÂRȘI//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A DESĂVÂRȘI și A SE DESĂVÂRȘI.2) fig. Care este cât se poate de mare; total; deplin.	/v. a (se) desăvârși
A SE DESCALIFICA	A DESCALIFICĂ descălic	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A face să se descălice.2) (sportivi sau echipe sportive) A exclude dintr-o competiție pentru purtare nedemnă sau pentru încălcarea regulamentului.	/des- + a califica
A DESCĂLECA	A SE DESCALIFICĂ mă descălic	<i>intrans.</i>	1) A deveni nedemn de stima altora (ca urmare a unei fapte reprobabile).2) A-și pierde calificarea profesională.	/des- + a (se) califica
DESCĂLECAT	A DESCĂLECĂ descălec	<i>intrans.</i>	1) A se da jos de pe cal.2) A se stabili definitiv într-un loc, punând începuturile unei țări.3) înv. A se opri pentru odihnă în cursul unui drum; a face un popas; a poposi.	/<lat. discabalicare
DESCĂLECĂTOR	DESCĂLECĂT	<i>n.</i>	1) v. A DESCĂLECA.2) ist. (la cronicari) Statornicire pentru a întemeia o țară; întemeiere a unei țări.	/v. a descăleca
A DESCĂLȚA	DESCĂLECĂTÔR ~i	<i>m. înv.</i>	Întemeietor de țară. ~ul Moldovei.	/a descăleca + suf. ~ător
DESCĂLȚAT	A DESCĂLȚĂ descălț	<i>tranz.</i>	1) (încăl-țăminte) A scoate din picioare.2) (persoane) A elibera de încălțăminte, trăgând-o din picioare.	/<lat. discalciare
A DESCĂRCA	DESCĂLȚĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A DESCĂLȚA.2) Care nu are încălțăminte în picioare; cu picioarele goale; desculț.	/v. a descălța
A SE DESCĂRCA	A DESCĂRCĂ descărc	<i>tranz.</i>	1) (mij-loace de transport, recipiente) A elibera de materialele încărcate.2) A elibera de încărcătură.3) (arme de foc) A pune în acțiune, efectuând o împușcătură.4) (piese, instalații etc.) A ușura, micșorând sau suprimând forțele care acționează.5) (cor	/<lat. discarricare
DESCĂRCARE	A SE DESCĂRCĂ mă descărc	<i>intrans.</i>	1) (despre corpuri încărcate cu electricitate) A-și pierde încărcătura electrică.2) fig. (despre persoane) A se ușura sufletește împărtășind cuiva un sentiment, un gând, o suferință; a se răcori.3) (despre trăsnet) A se produce brusc.	/<lat. discarricare

DESCĂRCĂTOR I	DESCĂRC//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	v. A DESCĂRCA și A SE DESCĂRCA. • ~ electrică fenomen constând în micșorarea sau în pierderea capacității electrice a unui corp ~ări atmosferice fenomene electrice produse în atmosferă.	/v. a descărca
DESCĂRCĂTOR II	DESCĂRCĂT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care descarcă diverse materiale. Dispozitiv ~.2) Care descarcă de răspundere; care eliberează de responsabilitate. Act ~.	/a descărca + suf. ~tor
DESCĂRCĂTOR III	DESCĂRCĂT//ÓR II ~oăre	<i>n.</i>	1) Ma-șină pentru descărcarea diverselor materiale.2) Aparat de protecție a instalațiilor electrotehnice în caz de supratensiune.	/a descărca + suf. ~tor
DESCĂRCĂTURĂ	DESCĂRCĂT//ÓR III ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Muncitor specializat în lucrările de descărcare a vehiculelor.	/a descărca + suf. ~tor
A DESCĂRNA	DESCĂRCĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Cantitate de materiale ce se descarcă dintr-un vehicul.2) Descărcare a unei arme de foc; împușcătură.	/a descărea + suf. ~ătură
A SE DESCĂRNA	A DESCĂRN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (piei de tăbăcit) A curăța de carne.2) (persoane) A face să se descărneze.	/des- + carne
A DESCĂTĂRĂMA	A SE DESCĂRN//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	rare A deveni foarte slab; a se usca.	/des- + carne
A SE DESCĂTUȘA	A DESCĂTĂRĂM//Ă	<i>tranz.</i>	(îm-brăcămintă, obiecte etc.) A desprinde din cataramă.	/des- + cătără
DESCĂZUT	A SE DESCĂTUȘ//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A se elibera din cătușă, din fiare sau din lanțuri.2) fig. A deveni liber; a redobândi libertatea; a se elibera.3) fig. A scăpa de o constrângere morală sau de un complex interior.	/des- + cătușă
A DESCÂLCI	DESCĂZÚT ~uri	<i>n.</i>	mat. Primul termen al unei operații de scădere din care se scade un al doilea termen numit scă-zător.	/de + scăzut
A SE DESCÂLCI	A DESCÂLC//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) (fire de ață, de păr etc. încălcite) A desface separând urml de altul; a descurca.2) (probleme, gânduri etc.) A face să devină clar, limpede; a clarifica; a limpezi.	/des- + a [în]călci
A DESCÂNTA	A SE DESCÂLC//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	(despre persoane) A ajunge să înțeleagă; a se limpezi, a se descurca.	/des- + a [în]călci
DESCÂNTEC	A DESCÂNTĂ descânt		1. intrans. A fi descântător; a se ocupa cu descântecul.2. tranz. (persoane) 1) A supune acțiunii unui descântec.2) pop. A trata cu vorbe de ocară; a ocări; a certa; a batjocori.	/ <i><</i> lat. discantare
DESCÂNTĂTOR	DESCÂNTE//C ~ce	<i>n.</i>	1) v. A DESCÂNTA.2) Text magic (de obicei în versuri) care, fiind rostit (și însoțit de anumite gesturi), se crede că lecuiește de o anumită boală sau dezleagă un farmec.	/des- + cântec
DESCENDENT I	DESCÂNTĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	Care se ocupă cu descântecul.	/a descânta + suf. ~ător
DESCENDENT II	DESCENDÉN//T I ~tă (~ți, ~te)		Care coboară; în coborâre; coborător. Accent ~.	/ <i><</i> fr. descendant, lat. descendens, ~ntis
DESCENDENȚĂ	DESCENDÉN//T II ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care descinde (dintr-un anumit neam sau dintr-o anumită familie); rudă în linie directă; coborător; urmaș.	/ <i><</i> fr. descendant, lat. descendens, ~ntis

A DESCENTRA	DESCENDÉŢ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Legătură de rudenie în linie dreaptă între generații; filiație.2) Totalitate de descendenți; ansamblu de urmași; posteritate. [G.-D. descendenței]	/<fr. descendance
A SE DESCENTRA	A DESCENTR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se descentreze.	/des- + centru
A DESCENTRALIZA	A SE DESCENTR//Ă se ~căză	<i>intrans.</i>	(despre piese, organe ale unui aparat, ale unei mașini etc.) A-și pierde poziția simetrică față de centru.	/des- + centru
A DESCHEIA	A DESCENTRALIZ//Ă	<i>tranz.</i>	(organe de stat centralizate) A face să nu mai depindă de un singur centru, acordând autonomie administrativă.	/<fr. décentraliser
A SE DESCHEIA	A DESCHEIĂ deschéi	<i>tranz.</i>	1) (nasturi) A scoate din butonieră.2) (obiecte de îmbrăcăminte, încălțăminte încheiate) A desprinde din nasturi (butoni, copci etc.).3) (obiecte alcătuite din mai multe bucăți) A face să se descheie. [Sil. des-cheia]	/<lat. disclavare
A DESCHIDE	A SE DESCHEIĂ pers. 3 se deschéie	<i>intrans.</i>	(despre obiecte alcătuite din mai multe bucăți) A se desprinde de la încheieturi. [Sil. des-cheia]	/<lat. disclavare
A SE DESCHIDE	A DESCHÍDE deschíd		1. tranz. 1) (uși, ferestre, porți) A da în lături lăsând liber accesul (într-o încăpere, într-un spațiu etc.). • ~ cuiva ochii a face pe cineva să înțeleagă anumite lucruri. A-și ~ sufletul (sau inima) a-și exterioriza sentimentele; a-și mărturisi tainel	/<lat. disculdere
DESCHIDERE	A SE DESCHÍDE mă deschíd	<i>intrans.</i>	1) (despre răni) A se desprinde, începând să supureze.2) (despre pământ sau formații ale lui) A crăpa, căpătând fisuri adânci; a se despica.3) (despre flori, boboci) A-și răsfira petalele; a se desface; a se desfoia.4) (despre culori) A deveni mai puțin i	/<lat. disculdere
DESCHIS	DESCHÍDER//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A DES-CHIDE și A SE DESCHIDE.2) Loc liber lăsat într-un perete (în vederea iluminării, aerisirii etc.). • În ~ în primul meci dintr-un cuplaj sportiv.3) tehn. (la uneltele de prindere sau de fixare) Distanța dintre fălci. ~ea clestelui.4) ~ geologi	/v. a (se) deschide
DESCHIZĂTOR I	DESCHÍ//S ~să (~și, ~se)		1) v. A DE SCHIDE și A SE DESCHIDE. • Scrisoare ~să text polemic în formă de scrisoare sau sensibilizare destinată publicității. Vot ~ vot prin ridicare de mâini. Mână ~să a) mână cu degetele întinse; b) bun la suflet; darnic; mărinimos.2) Care este întin	/v. a (se) deschide
DESCHIZĂTOR II	DESCHIZĂTÓR I ~i	<i>m.</i>	Persoană care deschide. • ~ de drumuri persoană care începe să activeze într-un domeniu neexplorat, deschizând căi noi spre progres.	/a deschide + suf. ~ător
DESCHIZĂTURĂ	DESCHIZĂT//OR II ~oăre	<i>n.</i>	Ustensilă pentru deschiderea borcanelor sau a sticlelor închise ermetic; destupător.	/a deschide + suf. ~ător
A DESCIFRA	DESCHIZĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Spațiu liber prin care se poate vedea sau prin care se poate pătrunde sau ieși.2) Distanță dintre două direcții care pornesc dintr-un punct. ~a compasului.	/a deschide + suf. ~ătură
DESCIFRABIL	A DESCIFR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (mesaje, texte cifrate sau scrise într-o limbă străină) A transpune în limbaj natural pe baza unui cifru; a decoda; a decodifica.2) (texte scrise într-o limbă străină) A face să poată fi înțeles; a desluși.3) (texte necitite) A citi în urma unui efort.	/des- + cifră

A DESCINDE	DESCIFRÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi (ușor) descifrat.	/a descifra + suf. ~bil
A DESCINGE	A DESCÍNDE descínd	<i>intrans.</i>	1) A avea descendență; a se trage.2) A se da jos.3) (despre drumeți, călători etc.) A se opri pentru odihnă; a poposi.4) (despre organele în drept) A se deplasa la fața locului pentru a cerceta sau pentru a percheziționa.	/<lat. descendere, fr. descendre
A DESCINTRA	A DESCÍNGE descíng	<i>trans.</i>	1) (cin-gători, brâie, curele) A desface, eliberând mijlocul.2) (persoane sau mijlocul lor) A elibera de o cingătoare, de un brâu sau de o curea.	/<lat. discingere
A DESCLEIA	A DESCINTR //Á ~éz	<i>trans.</i>	(bolți, arcuri) A elibera de cintrul folosit la construire.	/<fr. decintrer
A SE DESCLEIA	A DESCLE //IÁ ~iéz	<i>trans.</i>	1) A face să se descleieze.2) (țesături) A curăța de apret sau de substanțe cleioase. [Sil. -cle-ia]	/des- + clei
A DESCLEȘTA	A SE DESCLE //IÁ pers. 3 se ~iáză	<i>intrans.</i>	A se desprinde din locul în care a fost lipit cu o substanță cleioasă; a se dezlipi. [Sil. -cle-ia]	/des- + clei
A SE DESCLEȘTA	A DESCLEȘT //Á ~éz	<i>trans.</i>	A face să se descleșteze.	/des- + a [în]cleșta
A DESCOASE	A SE DESCLEȘT //Á se ~eáză	<i>intrans.</i>	A se desface desprinzându-se dintr-o strânsoare.	/des- + a [în]cleșta
A SE DESCOASE	A DESCOÁSE descós	<i>trans.</i>	1) A face să se descoase.2) fig. (probleme, situații etc.) A analiza amănunțit pentru a înțelege mai bine.3) (persoane) A întreba cu insistență, recurgând la vicleșuguri, în vederea aflării unui secret; a ispiti; a iscodi.	/des- + a coase
A DESCOJI	A SE DESCOÁSE pers. 3 se descoáse	<i>intrans.</i>	(despre obiecte cusute) A se desface din cusături.	/des- + a coase
A DESCOLĂCI	A DESCOJ //Í ~ésc	<i>trans.</i>	(semințe) A curăța de coajă; a răslui.	/des- + a coji
A SE DESCOLĂCI	A DESCOLĂC //Í ~ésc	<i>trans.</i>	A face să se descolăcească.	/des- + a [în]colăci
A DESCOMPLETEA	A SE DESCOLĂC //Í se ~éște	<i>intrans.</i>	A se desface din jurul unui obiect.	/des- + a [în]colăci
A SE DESCOMPLETEA	A DESCOMPLET //Á	<i>trans.</i>	A face să se descompleteze.	/des- + a completa
A DESCOMPUNE	A SE DESCOMPLET //Á mă	<i>intrans.</i>	A deveni incomplet.	/des- + a completa
A SE DESCOMPUNE	A DESCOMPÚNE descompún	<i>trans.</i>	A face să se descompună; a dezagrega; a desface; a disocia; a dezasambla.	/des- + compus
DESCOMPUNERE	A SE DESCOMPÚNE mă descompún	<i>intrans.</i>	1) (despre corpuri) A se separa în elementele constitutive; a se desface; a se disocia; a se dezagrega; a se dezasambla.2) fig. (despre comunități) A-și pierde coeziunea internă; a se dezmembra; a se dezagrega; a se destrăma; a se dezarticula.3) (despre s	/des- + compus
A DESCONCENTRA	DESCOMPÚNER //E ~i	<i>f.</i>	1) v. A DESCOMPUNE și A SE DESCOMPUNE.2) Reacție chimică în procesul căreia dintr-o substanță cu structură moleculară mai complexă se obțin mai multe substanțe având structură moleculară mai simplă.	/a (se) descompune
A DESCONGESTIONA	A DESCONCENTR //Á ~éz	<i>trans.</i>	(militari concentrați) A lăsa la vatră; a elibera din efectivul activ al armatei; a demobiliza.	/des- + a concentra

A SE DESCONGESTIONA	A DESCONGESTION//	<i>tranz.</i>	A face să se descongeseze.	/des- + a congestiona
A DESCONSIDERA	A SE DESCONGESTION// Á pers. 3 se ~eáză	<i>intrans.</i>	1) (despre organe sau părți ale corpului) A se elibera de o congestie.2) (despre localități, regiuni) A se elibera de surplusuri de populație.3) (despre căi de comunicație) A deveni mai puțin aglomerat; a dezaglomera.	/des- + a (se) congestiona
DESCONSIDERAȚIE	A DESCONSIDERÁ desconsíder	<i>tranz.</i>	(persoane) A trata cu desconsiderație; a supune unei atitudini lipsite de considerație; a ignora; a disprețui.	/des- + a considera
A DESCOPERI	DESCONSIDERÁȚIE	<i>f.</i>	Lipsă de considerație. [Art. desconsiderația; G.-D. desconsiderației; Sil. -ți-e]	/<fr. déconsidération
A SE DESCOPERI	A DESCOPERÍ descópăr	<i>tranz.</i>	1) (obiecte, ființe) A lipsi de ceea ce acoperă lăsând să se vadă. ~ o căldare. ~ o casă.2) A scoate la iveală (căutând sau din întâmplare); a găsi; a afla.3) (lucruri, fenomene etc. necunoscute) A face pentru prima dată.4) fig. A arăta așa cum este; a da	/<lat. disco[o]perire
DESCOPERIRE	A SE DESCOPERÍ mă descópăr	<i>intrans.</i>	A-și scoate acoperământul de pe cap (pălăria, căciula etc.).	/<lat. disco[o]perire
DESCOPERIT	DESCOPERÍR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A DESCOPERI.2) Obiect, fenomen descoperit.	/v. a (se) descoperi
DESCOPERITOR	DESCOPERÍ/T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A DESCOPERI și A SE DESCOPERI.2) fig. Care este fără acoperire legală.	/v. a (se) descoperi
A DESCOTOROSI	DESCOPERIT//ÓR ~oare (~óri, ~oare)	<i>m. și f.</i>	Persoană care descoperă; om care face o descoperire.	/a descoperi + suf. ~tor
A SE DESCOTOROSI	A DESCOTOROS//Í	<i>tranz.</i>	A face să se descotorosească.	/des- + a cotorosi
A DESCOTOȘMĂNI	A SE DESCOTOROS//Í mă	<i>intrans.</i>	A reuși să se elibereze de ceva sau de cineva care incomodează; a se dezbrăa; a scăpa; a se debarasa.	/des- + a cotorosi
A DESCOVOIA	A DESCOTOȘMĂN//Í ~esc	<i>tranz.</i>	A dezbrăca de hainele prea multe și prea groase.	/des- + a [în]cotoșmăni
A SE DESCOVOIA	A DESCOVOIÁ	<i>tranz.</i>	A face să se descovoiaie; a dezdoi; a îndrepta. [Sil. -vo-ia]	/des- + [în]covoia
DESCREIERAT	A SE DESCOVOIÁ se descovoáie	<i>intrans.</i>	A-și recăpăta forma sau poziția inițială; a se dezdoi; a se îndrepta. [Sil. -vo-ia]	/des- + [în]covoia
DESCRESCĂTOR	DESCREIERÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre oameni) Care și-a pierdut facultatea de a judeca normal; ieșit din minți; smintit; scrântit; țicnit. [Sil. -cre-ie-]	/des- + creier + suf. ~at
A DESCREȘTE	DESCRESCÁT//ÓR ~oare (~óri, ~oare)		Care descrește; care se află în descreștere. Intonație ~oare.	/a descrește + suf. ~ător
A DESCREȚI	A DESCREȘTE descrésc	<i>intrans.</i>	A deveni mai mic ca număr, dimensiune sau intensitate; a se micșora; a scădea; a se reduce; a se diminua; a împuțina.	/des- + a crește
A SE DESCREȚI	A DESCREȚ//Í ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se descrețească.	/des- + a [în]creți
A DESCRIE	A SE DESCREȚ//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) (despre păr) A deveni drept, fără cârlionți.2) (despre țesături, piele, hârtie etc.) A se întinde desfăcându-și încrețiturile.3) (despre pielea omului) A deveni netedă, fără zbârcituri.4) fig. A-și recăpăta buna dispoziție; a se însenina.	/des- + a [în] creți

DESCRIERE	A DESCRÍE descriú	<i>tranz.</i>	1) (aspecte din realitate) A reprezenta în scris sau oral, enumerând detaliile.2) (curbe, arcuri etc.) A marca printr-o linie subțire; a trasa.3) (traectorii) A lăsa în formă de urmă ca rezultat al mișcării. [Sil. -cri-e]	/<fr. décrire
DESCRIPTIV	DESCRÍER//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A DESCRIE.2) Lucrare sau pasaj dintr-o lucrare în care se descrie ceva. [G.-D. descrierii]	/v. a descrie
DESCRIPTIVISM	DESCRIPTÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care descrie; cu caracter de descriere.2) Care conține o descriere.	/<fr. descriptif, lat. descriptivus
A DESCRUCIȘA	DESCRIPTIVÍSM	<i>n.</i>	Curent în lingvistică bazat pe descrierea limbilor din punct de vedere formal și fiziologic (fără a ține cont de istoria lor).	/descriptiv + suf. ~ism
A DESCRUNTA	A DESCRUCIȘ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	rar A face să nu mai fie așezat cruciș.	/des- + a [în]crucișa
A SE DESCRUNTA	A DESCRUNTĂ	<i>tranz.</i>	rar (sprâncenele, fruntea) A face să se descrunte.	/des- + a [în]crunta
A SE DESCUAMA	A SE DESCRUNTĂ mă descrúnt	<i>tranz.</i>	A exprima mulțumire, având o mină destinsă.	/<des- + a [în]crunta
A DESCUIA	A SE DESCUAM//Ă pers. 3 se ~căză	<i>intranz.</i>	(despre epidermă) A pierde coaja (din cauza unei boli contagioase sau de piele); a se coji. [Sil. -cu-a-]	/<fr. desquamer, lat. desquamare
DESCULȚ	A DESCUIĂ descúii	<i>tranz.</i>	(uși, camere etc.) A deschide cu cheia. [Sil. -cu-ia]	/<lat. discuneare
A DESCUMPĂNI	DESCÚȚ ~ă(~i, ~e)		Care nu are încălțăminte în picioare; cu picioarele goale; descălțat.	/<lat. disculceus
A SE DESCUMPĂNI	A DESCUMPĂN//Í	<i>tranz.</i>	A face să se descumpănească; a dezechilibra; a deconcerta.	/des- + a cumpăni
A DESCURAJA	A SE DESCUMPĂN//Í mă ~ésc	<i>intranz.</i>	A-și pierde echilibrul moral sau mintal; a se dezechilibra; a se deconcerta; a se dezaxa.	/des- + a cumpăni
A SE DESCURAJA	A DESCURAJ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se descurajeze; a demoraliza; a demonta.	/<fr. decourager
DESCURAJANT	A SE DESCURAJ//Ă mă ~éz	<i>intranz.</i>	A-și pierde curajul, siguranța în forțele proprii; a se demoraliza.	/<fr. décourager
DESCURAJATOR	DESCURAJÁN//T ~tă (~ți, ~te)		v. DESCURAJATOR.	/a descuraja + suf. ~ant
A DESCURCA	DESCURAJAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care descurajează; în stare să descurajeze; demoralizant. Factor~.	/a descuraja + suf. ~tor
A SE DESCURCA	A DESCURCĂ descúrc	<i>tranz.</i>	(fire de ață, de păr etc. încurcate) A desface separând unul de altul; a descâlci.	/des- + a [în]curca
DESCURCĂREȚ	A SE DESCURCĂ mă descúrc	<i>intranz.</i>	1) (despre persoane) A ajunge să înțeleagă; a se descâlci.2) A ieși dintr-o încurcătură.	/des- + a [în]curca
DESEARĂ	DESCURCĂR//ÉT ~eătă (~éti, ~éte)		Care se descurcă ușor; în stare să iasă din orice încurcătură; abil.	/a descurca + suf. ~ăreț
A DESECA	DESEARĂ	<i>adv.</i>	Astăzi seara. [Sil. -sea-ră; Var. diseară]	/de + seară
A DESEMNA	A DESECĂ deséc	<i>tranz.</i>	1) (terenuri mlăștinoase) A lipsi de surplusul de apă (în vederea valorificării sau în scopuri sanitare); a face sec.2) (materiale) A lipsi (complet sau parțial) de apă; a deshidrata.	/de + a seca
DESEN	A DESEMN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A numi în vederea exercitării unei activități ori a ocupării unei funcții sau demnități.2) (lucruri, scopuri etc.) A indica printr-un gest sau printr-un semn.	/<fr. designer, lat. designare

A DESENA	DEŚĖN ~e	<i>n.</i>	1) Reprezentare grafică pe o suprafață a unor obiecte sau a unor ființe. • ~ liber desen făcut cu mâna liberă, fără instrumente. ~ tehnic desen care reprezintă la scară planul unei construcții, al unei piese sau al unui organ de mașină.2) Arta sau tehnica	/<fr. dessin
A SE DESENA	A DESEN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A reprezenta prin desen.2) A face să se deseneze; a profila; a contura; a zugrăvi; a schița.	/<fr. dessiner
DESEATOR	A SE DESEN//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A se închea în contururi precise; a căpăta forme distinctive; a se profila; a se contura; a se zugrăvi; a se delimita.	/<fr. dessiner
A SE DESENSIBILIZA	DESENĂTOR ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care desenează.2) Artist specializat în desen.	/<fr. dessinateur
DESENSIBILIZARE	A SE DESENSIBILIZ//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre persoane) A pierde sensibilitatea față de anumite medicamente, vaccinuri sau seruri.2) (despre emulsii fotografice) A-și reduce sensibilitatea la acțiunea luminii.	/<fr. désensibiliser
DESEORI	DESENSIBILIZ//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	Metodă terapeutică de înlăturare (totală sau parțială) a sensibilității unei persoane față de anumite medicamente, vaccinuri sau seruri.	/v. a desensibiliza
DESERT	DĖSEORI	<i>adv.</i>	De multe ori; în repetate rânduri; des; adesea. [Sil. -se-ori]	/des + oară
A DESERVI I	DESĖRT ~uri	<i>n.</i>	1) Fel de mâncare constând de obicei din fructe sau dulciuri și servit la sfârșitul mesei.2) Moment al mesei când se servește acest fel de mâncare.	/<fr. dessert
A DESERVI II	A DESERV//Í I ~ésc	<i>tranz.</i>	(persoane) A face să suporte un serviciu rău; a prejudicia.	/<fr. desservir
DESERVICIU	A DESERV//Í II ~ésc	<i>tranz.</i>	1) (persoane, colectivități) A servi cu mult zel.2) (mașini, agregate) A supraveghea în timpul funcționării.	/<fr. desservir, lat. deservire
DESETINĂ	DESERVÍCI//U ~i	<i>n.</i>	Faptă care dezavantajează pe cineva. [Sil. -vi-ciu]	/des- + serviciu
A DESFACE	DESETÍN//Ă ~e	<i>f. inv.</i>	1) Unitate de măsură pentru suprafețe egală cu 1,09 hectare.2) Impozit anual în natură egal cu a zecea parte din produsul obținut; zeciuiială; dijmă.	/<bulg., sb. desetina
A SE	A DESFĂCE desfác		1. tranz. 1) A face să se desfacă.2) (contracte, tranzacții) A declara nul, fără efect.3) (obiecte închise) A face să aibă o deschizătură, înlăturând piesa corespunzătoare. ~ un plic. ~ un pachet.4) (obiecte strânse, împăturate) A desfășura întinzând; a d	/<lat. disfacere
DESFACE	A SE DESFĂCE pers. 3 se desfáce	<i>intrans.</i>	1) A se separa în elementele constitutive; a se descompune; a se dezagrega; a se disocia; a se dezasambla.2) A se desprinde din locul sau din legătura în care a fost prins. Nodul s-a desfăcut.3) (despre flori, boboci) A-și răsfira petalele; a se deschide;	/<lat. disfacere
A DESFĂȘA	A DESFĂȘĂ desfăș	<i>tranz.</i>	(copii mici) A desface din fașă sau din scutece.	/<lat. dis fasciare
A DESFĂȘURA	A DESFĂȘURĂ desfășór	<i>tranz.</i>	1) A face să se desfășoare.2) (acțiuni de amploare) A realiza în etape succesive.3) (subiecte, idei etc.) A expune în mod amănunțit; a reda pe larg; a dezvolta.	/<lat. dis fasciolare
A SE DESFĂȘURA	A SE DESFĂȘURĂ se desfășoără	<i>intrans.</i>	1) (despre ghemuri sau ață înfășurată pe un ghem) A se desface într-un fir lung și continuu; a se deșira.2) (despre unități militare) A se aranja în vederea unei acțiuni de luptă.3) (despre evenimente, acțiuni etc.) A avea loc (într-un anumit mod); a-și urm	/<lat. dis fasciolare

DEFĂȘURAT	DEFĂȘURĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A DEFĂȘURA și A SE DEFĂȘURA.2) Care este expus în mod amănunțit; detaliat. • Plan (de muncă) ~ plan (de muncă) repartizat pe etape.	/a (se) desfășura
A DEFĂTA	A DEFĂTĂ desfăt	<i>tranz.</i>	A face să se desfete; a delecta; a fascina; a încânta; a vrăji; a fermeca.	/ Orig. nec.
A SE DEFĂTA	A SE DEFĂTĂ mă desfăt	<i>intrans.</i>	1) A fi cuprins de plăcere și de admirație; a se răsfăța; a se delecta.2) A-și petrece timpul în distracții; a se deda plăcerilor lumești; a se veseli; a se distra; a se amuza.	/ Orig. nec.
DEFĂTĂTOR	DEFĂTĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care desfătă; încântător; fermecător.	/a desfăta + suf. ~ător
A DEFĂTUI	A DEFĂTU//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	(persoane) A sfătui să renunțe (la o intenție); a disuada. [Sil. -tu-i]	/des- + a sfătui
A DEFĂTA	A DEFĂTĂ desfăt	<i>tranz.</i>	(perne, pla-pume) A dezbrăca de fețe (murdare).	/des- + a [în]făta
A DEFERECĂ	A DEFERECĂ	<i>tranz.</i>	A face să se desferece.	/des- + a fereca
A SE DEFERECĂ	A SE DEFERECĂ mă desferec	<i>intrans.</i>	1) (despre roți, car) A-și pierde șinele de fier.2) (despre persoane) A se elibera din fiare, din cătușe sau din lanțuri; a se descătușa.3) (despre pietre de moară) A-și toci zimții care zdrobesc boabele.	/des- + a fereca
A DEFIDE	A DEFÍDE desfíd	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A provoca la o acțiune, știind că nu va fi în stare s-o realizeze.2) (persoane) A declara ca fiind incapabil la o activitate concretă.3) (persoane, acțiuni periculoase, lucruri etc.) A înfrunta cu dispret; a sfida.	/<fr. défier, lat. diffidere
A DESFIGURA	A DESFIGUR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A urâți (mai ales la față) printr-o acțiune fizică brutală; a poci.2) (realități, fapte etc.) A prezenta denaturat, fals.	/<fr. défigurer
A DESFIINȚA	A DESFIINȚ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să înceteze existența; a dizolva.2) (legi, contracte, decrete, convenții) A declara nul printr-o dispoziție oficială; a abroga; a aboli; a anula; a revoca. [Sil. -fi-in-]	/des- + a [în]ființa
A DESFIRA	A DESFIRÁ desfír	<i>tranz.</i>	rar A face să se desfîre.	/<lat. desfilare
A SE DESFIRA	A SE DESFIRÁ pers. 3 se desfíră	<i>intrans.</i>	rar (despre obiecte din fire) A se desface fir de fir.	/<lat. desfilare
A DESFOIA	A DESFOIÁ desfói	<i>tranz.</i>	1) (flori) A lipsi de petale.2) (copaci) A lipsi de frunze; a desfrunzi. [Sil. -fo-ia]	/des- + [în]foia
A SE DESFOIA	A SE DESFOIÁ pers. 3 se desfoáie	<i>intrans.</i>	(despre flori, boboci) A-și răsfîra petalele; a se deschide; a se desface. [Sil. -fo-ia]	/des- + [în]foia
A SE DESFRÂNA	A SE DESFRÂN//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	A duce o viață de plăceri ușoare; a trăi în desfrâu; a se deprava; a se destrăbăla; a se strica.	/des- + a [în]frâna
DEFRÂNAT	DEFRÂNĂ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care s-a datat desfrâului; depravat; destrăbălat.	/v. a se desfrâna
DEFRÂU	DEFRÂU ~ri	<i>n.</i>	Viață de plăceri ușoare.	/des- + frâu
A DESFRUNZI	A DESFRUNZ//Í ~esc	<i>tranz.</i>	(copaci) A lipsi de frunze; a desfoia.	/des- + a [în]frunzi
A SE DESFRUNZI	A SE DESFRUNZ//Í pers. 3 se ~esc	<i>intrans.</i>	(despre arbori, arbuști) A-și lepăda frunzișul; a rămâne fără frunze; a se dezgoli; a se despuia.	/des- + a [în]frunzi

A DESFUNDA	A DESFUNDÁ desfúnd	<i>tranz.</i>	1) (butoaie) A deschide scoțând fundul sau dând cep.2) (sticle sau borcane închise ermetic) A deschide scoțând dopul sau capacul; a destupa.3) (canale, conducte etc. înfundate) A curăța de depuneri (nisip, gunoi etc.); a destupa; a despotmoli.4) (drumuri)	/des- + a [în]funda
A SE DESFUNDA	A SE DESFUNDÁ pers. 3 se desfúndă	<i>intranz.</i>	(despre drumuri) A deveni noroios și impracticabil (din cauza ploilor, revărsărilor de ape etc.).	/des- + a [în]funda
DESFUNDĂTURĂ	DESFUNDÁTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Loc, teren desfundat (din cauza ploilor).	/a desfunda + suf. ~ătură
A DESHĂMA	A DESHĂMÁ <i>deshám</i>	<i>tranz.</i>	(cai) A scoate din ham.	/des- + a [în]hăma
A DESHIDRATA	A DESHIDRAT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se deshidrateze; a deseca.	/<fr. déshydrater
A SE DESHIDRATA	A SE DESHIDRAT//Ă pers. 3 se ~ează	<i>intranz.</i>	A pierde (parțial sau total) apa din componență.	/<fr. déshydrater
DESCHIDRATANT	DESCHIDRATÁNT ~e	<i>n.</i>	Substanță care are proprietatea de a deshidrata.	/a deshidrata + suf. ~ant
DESCHIDRATOR	DESCHIDRAT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Instalație pentru uscarea fructelor și legumelor prin deshidratare.	/a deshidrata + suf. ~tor
A DESHUMA	A DESHUM//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(cadavre, oseminte) A scoate din mormânt, din humă; a dezgropa; a exhumă.	/des- + a [în]huma
A DESIGILA	A DESIGIL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(încăperi, uși, obiecte sigilate) A deschide scoțând sigiliul; a despecetlui. ~ un pachet.	/des- + a sigila.
DESIGN	DESIGN [pr: dizáin]	<i>n.</i>	1) Domeniu interesat de factorii (social-economici, funcționali, tehnici, estetici etc.) care determină aspectul și calitatea produsului în serie.2) Forma, aspectul exterior al unui obiect elaborat în conformitate cu legile esteticii.	/<engl., fr. design
DESIGNER	DESIGNER [pr: dizáiner] ~i	<i>m.</i>	Persoană specializată în design.	/<engl., fr. designer
DESIGUR	DESÍGUR	<i>adv.</i>	Fără îndoială; cu siguranță; bineînțeles.	/de + sigur
DESIME	DESÍM//E ~i	<i>f.</i>	1) Caracter dens; densitate.2) Loc acoperit cu mulți arbuși, tufari și ierburi; desiș.	/des + suf. ~ime
DESINENȚĂ	DESINÉNT//Ă ~e	<i>f.</i>	lingv. Element morfologic variabil, care se adaugă la tema cuvintelor flexibile pentru a exprima formele unei paradigme flexionare; terminație.	/<fr. désinence
DESIȘ	DESÍȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Loc acoperit cu mulți arbuști, tufari și ierburi; desime.2) Pădure tânără și deasă.	/des + suf. ~iș
A DESLUȘI	A DESLUȘ//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) (ființe, lucruri, sunete) A identifica după anumite semne caracteristice (de altele de același fel); a distinge; a discerne; a deosebi; a desprinde; a diferenția.2) (probleme, chestiuni, situații confuze) A face clar; a lămurii; a limpezi; a clarifica;	/<bulg. doslušam
DESLUȘIT	DESLUȘÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. DESLUȘI.2) și adverbial Care se aude sau se vede bine; clar; distinct.	/v. a desluși
A SE DESOLIDARIZA	A SE DESOLIDARIZ//Á mă	<i>intranz.</i>	A înceta de a mai fi solidar; a rupe relațiile de solidaritate.	/<fr. désolidariser

DESORBTIE	DESÓRBTI//E ~i	<i>f.</i>	Proces de îndepărtare de pe suprafața unui corp a unei substanțe absorbite. [Art. desorbția; G.-D. desorbției; Sil. -ți-e]	/<fr. désorption
A DESPACHETA	A DESPACHET//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(obiecte) A scoate dintr-un pachet; a face să se vadă înlăturând ambalajul; a dezveli.	/des- + a [îm]pacheta
A DESPĂDURI	A DESPĂDUR//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) (locurile) A lipsi de pădure prin tăierea nerațională a acestora.2) (terenuri) A lipsi de arbori și de arbuști prin tăierea sau arderea lor; a face bun pentru agricultură, pentru construcții sau pentru reîmpădurire; a defrișa.	/des- + a [îm]păduri
A DESPĂGUBI	A DESPĂGUB//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	(daune, prejudicii) A plăti atât cât costă, acoperind o pagubă; a răsplăti; a compensa; a repara.	/des- + a păgubi
DESPĂGUBIRE	DESPĂGUBÍR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A DESPĂ-GUBI.2) Plată în bani sau în obiecte pentru paguba pricinuită. • ~i de război sumă pe care un stat învins (și vinovat de declanșarea războiului) o plătește statului învingător pentru a-i compensa pagubele suferite. [G.-D. despăgubirii]	/v. a despăgubi
A SE DESPĂIENJENI	A SE DESPĂIENJEN//Í	<i>intrans.</i>	(despre ochi, vedere) A-și recăpăta limpezimea; a deveni limpede. [Sil. -pă-ien-]	/des- + a [îm]păienjeni
A DESPĂRȚI	A DESPĂRȚÍ despárt	<i>tranz.</i>	1) (persoane sau obiecte aflate laolaltă sau în același loc) A face să se despartă; a separa.2) A desface în două sau în mai multe părți; a împărți.	/<lat. dispartire
A SE DESPĂRȚI	A SE DESPĂRȚÍ mă despárt	<i>intrans.</i>	1) A înceta de a mai fi laolaltă sau în același loc; a se separa.2) fig. A se detașa sufletește (de cineva sau de ceva).3) A desface căsătoria în mod legal; a rupe relațiile de căsătorie printr-un divorț; a divorța.	/<lat. dispartire
DESPĂRȚIRE	DESPĂRȚÍR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A DESPĂRȚI și A SE DESPĂRȚI.2) Timplul când două sau mai multe persoane sunt despărțite.	/v. a (se) despărți
DESPĂRȚITOR	DESPĂRȚÍT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		Care desparte. Zid ~.	/a despărți + suf. ~tor
DESPARȚITURĂ	DESPARȚITÚR//Á ~i	<i>f.</i>	1) Spațiu limitat obținut prin divizarea unei suprafețe plane; compartiment.2) Construcție improvizată care separă ceva.	/a des-părți + suf. ~tură
A DESPĂTURI	A DESPĂTUR//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	(obiecte strânse, împăturate) A desfășura, întinzând; a desface.	/des- + a [îm]pături
A DESPECETLUI	A DESPECETLU//Í ~iésc	<i>tranz.</i>	(în-căperi, uși, obiecte sigilate) A deschide, scoțând pecetea; a desigila.	/des- + a pecetlui
A DESPERA	A DESPERÁ despér		1. intrans. A-și pierde speranța; a ajunge în stare de deznădejde; a deznădăjdui.2. tranz. A face să-și piardă speranța; a aduce în stare de deznădejde; a deznădăjdui. [Var. a dispera]	/<lat. disperare
DESPERANT	DESPERÁN//T ~tă (~ți, ~te)		v. DEZESPERANT.	/a despera + ~ant
DESPERARE	DESPER//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	Stare de apăsare sufletească cauzată de pierderea speranței; deznădejde. [G.-D. desperării; Var. disperare]	/v. a despera
DESPERAT	DESPERÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A DESPERA.2) (despre manifestări, atitudini) Care vădește disperare; deznădăjduit. [Var. disperat]	/v. a despera
A DESPERECHEA	A DESPERECH//EÁ ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se desperecheze.	/des- + a [îm]perechea

A SE DESPERECHEA	A SE DESPERECH//EÁ mă	<i>intrans.</i>	1) A înceta de a mai forma o pereche; a-și pierde perechea.2) A deveni incomplet; a se descompleta.	/des- + a [îm]perechea
A DESPICA	A DESPICÁ despíc	<i>trans.</i>	1) (obiecte) A desface de-a lungul (prin tăiere, lovire etc.) în două sau în mai multe bucăți. • ~ firul de păr în patru (sau în șapte) a examina ceva cu prea multă sârguință.2) A face să se despice.3) (spații compacte) A străbate cu o viteză deosebită; a	/<lat. despicare
A SE DESPICA	A SE DESPICÁ pers. 3 se despícă	<i>intrans.</i>	1) A se rupe pe o anumită porțiune prin întindere; a crăpa; a plesni; a pocni.2) (despre pământ sau formații ale lui) A se crăpa, căpătând fisuri adânci; a se deschide.3) (despre muguri, boboci) A începe să se desfacă; a crăpa.	/<lat. despicare
DESPICĂTURĂ	DESPICĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Loc despicat.2) Bucată despicată dintr-un întreg.	/a despica + suf. ~ătură
A DESPIEDICA	A DESPIEDICÁ despiédic	<i>trans.</i>	1) (animale) A elibera scoțând piedica.2) (roțile unui vehicul, un vehicul) A permite să se miște, înlăturind piedica. [Sil. -pie-di-]	/des- + a [îm]piedica
A DESPLETI	A DESPLET//Í ~ésc	<i>trans.</i>	A face să se despletească.	/des- + a [îm]pleti
A SE DESPLETI	A SE DESPLET//Í se ~éște	<i>intrans.</i>	(despre părul împletit sau obiecte din fire împletite) A se desface din împletitură.	/des- + a [îm]pleti
DESPLETIT	DESPLETÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A DESPLETI și A SE DESPLETI.2) (despre femei) Care este cu părul neîmpletit.	/v. a despleti
A DESPODOBI	A DESPODOB//Í ~ésc	<i>trans.</i>	A lipsi de podoabe.	/des- + a [îm]podobi
DESPOT	DESPÓ//T ~ți	<i>m.</i>	1) Suveran care guvernează în mod absolut și arbitrar; tiran; potentat; dictator.2) fig. Persoană care exercită o autoritate tiranică; tiran; satrap; dictator. [Acc. și déspot]	/<ngr. despotis, fr. despote
A DESPOTCOVI	A DESPOTCOV//Í	<i>trans.</i>	(cai) A elibera de potcoave.	/des- + a potcovi
A SE DESPOTCOVI	A SE DESPOTCOV//Í pers. 3 se ~éște	<i>intrans.</i>	(despre cai) A-și pierde potcoavele; a rămâne fără potcoave.	/des- + a potcovi
DESPOTIC	DESPÓTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de despoți; propriu despoților. Regim ~.	/<fr. despotique
DESPOTISM	DESPOTÍSM	<i>n.</i>	1) Formă de guvernământ în care puterea de stat se află în mâinile unui despot; tiranie.2) Atitudine sau comportare de despot.	/<fr. despotisme
A DESPOTMOLI	A DESPOTMOL//Í ~ésc	<i>trans.</i>	1) (vehicule, ființe etc. împotmolite) A scoate din nisip, zăpadă, noroi etc., înlesnind înaintarea.2) (canale, conducte etc. înfundate) A curăța de depuneri (gunoi, nisip etc.); a desfunda; a destupa.	/des- + a (îm)potmoli
DESPOTIE	DESPOTÍ//E ~i	<i>f. rar</i>	1) v. DESPOTISM.2) Țară condusă de un despot. [Art. despoția; G.-D. despoției; Sil. -ți-e]	/despot + suf. ~ie
DESPRE	DÉSPRE	<i>prep.</i>	1) (exprimă raporturi deliberative, relevând obiectul de referire) De; cu privire la; în legătură cu; referitor la; privitor la. A vorbi despre istoria neamului.2) (exprimă un raport temporal, indicând apropierea de un anumit moment) Aproape de; cam spre;	/de + spre
A DESPREJMUI	A DESPREJMU//Í ~iésc	<i>trans.</i>	(terenuri, curți etc. împrejmuite) A deschide, scoțând gardul. [Sil. -mu-i]	/des- + a [îm]prejmui.

A DESPRESURA	A DESPRESURÁ despresór	<i>tranz.</i>	(obiective militare, forțe armate etc.) A scoate din încercuire, alungând armata inamică.	/des- + a [îm]presura
A SE DESPRIMĂVĂRA	A SE DESPRIMĂVĂR//Á	<i>intranz.</i>	A se face primăvară.	/des- + primăvară
DESPRIMĂVĂRAT	DESPRIMĂVĂRÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A SE DESPRIMĂVĂRA.2) Care aduce a primăvară; cu semnele caracteristice primăverii.	/v. a se desprimăvăra
A DESPRINDE	A DESPRÍNDE desprínd	<i>tranz.</i>	1) A face să se desprindă.2) (animale înjugate sau înhămate) A scoate din jug sau din ham.3) (fiițe, lucruri, sunete) A identifica după anumite semne caracteristice (de altele de același fel); a distinge; a deosebi; a desluși; a discerne.	/des- + a prinde
A SE DESPRINDE	A SE DESPRÍNDE mă desprínd	<i>intranz.</i>	1) (despre obiecte lipite, legate, prinse etc.) A se separa de locul unde a fost fixat.2) (despre fiițe) A înceta de a fi laolaltă sau în același loc; a se separa.3) fig. (despre concluzii, învățăminte etc.) A decurge în mod firesc; a reieși; a rezulta;	/des- + a prinde
A DESPRIPONI	A DESPRIPON//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	(animale priponite) A elibera, dezlegând de la pripon.	/des- + a priponi
A DESPROPRIETĂRI	A DESPROPRIETĂR//Í	<i>tranz.</i>	(persoane) A lipsi în mod oficial de o proprietate.	/des- + a [îm]proprietări
A DESPUIA	A DESPUIÁ despói	<i>tranz.</i>	1) A face să se despoaie.2) (persoane) A deposea de tot ce are, cu forța; a prăda; a jefui; a jecmăni; a jupui.3) (animale moarte) A curăța de piele; a jumuli; a ecarisa; a jupui.4) rar (arbori, plante etc.) A curăța de coajă; a coji; a jupui.5) (materia	/<lat. dispoliare
A SE DESPUIA	A SE DESPUIÁ mă despói	<i>intranz.</i>	1) (despre persoane) A se dezbrăca în pielea goală; a scoate toate hainele; a se dezgoli.2) (despre arbori, arbuști) A-și lepăda frunzișul; a rămâne fără frunze; a se desfrunzi; a se dezgoli.	/<lat. dispoliare
A DESTABILIZA	A DESTABILIZ//Á	<i>tranz.</i>	A face să se destabilizeze.	/des- + a stabiliza
A SE DESTABILIZA	A SE DESTABILIZ//Á mă ~éz	<i>intranz.</i>	A-și pierde caracterul stabil; a deveni instabil.	/des- + a stabiliza
A DESTĂINUI	A DESTĂINUÍ destăinui	<i>tranz.</i>	1) (gânduri intime, frământări sufletești etc.) A comunica în mod confidențial; a încredința; a confia.2) (persoane) A arăta așa cum este; a da pe față; a trăda. Ochii l-au destăinuit.3) (secrete oficiale) A aduce la cunoștința generală; a da în vileag; a	/des- + a tăinui
A SE DESTĂINUI	A SE DESTĂINUÍ mă destăinui	<i>intranz.</i>	A încredința o confesiune; a face confidențe; a se confesa; a se confia; a se spovedi. [Sil. -tăi-nu-i]	/des- + a tăinui
DESTIN	DESTÍN ~e	<i>n.</i>	1) Forță supranaturală care determină în mod irevocabil cursul evenimentelor; fatalitate; ursită; soartă.2) Ansamblu de evenimente consecutive care au loc independent de voința unui om și care compun viața lui.	/<fr. destin
A DESTINA	A DESTIN//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A stabili dinainte prin destin.2) (desfășurarea unor evenimente) A fixa din timp; a meni.3) A prepara din timp și temeinic.4) (viață, tinerețe etc.) A oferi în întregime; a dedica; a consacra.5) v. A PREDESTINA.	/<fr. destiner, lat. destinare
DESTINATAR	DESTINATÁR ~a (~i,	<i>m. și f.</i>	Persoană căreia i se destinează ceva; adresant.	/<fr. destinataire

DESTINAȚIE	DESTINĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Întrebuintare dinainte stabilită (a unui lucru sau a unei persoane).2) Loc către care se îndreaptă cineva sau unde se trimite ceva. [Art. destinația; G.-D. destinației; Sil. -ți-e]	<fr. destination, lat. destinatio, ~onis
A DESTINDE	A DESTÍNDE destínd	<i>tranz.</i>	A face să se destindă.	/des- + a [în]tinde
A SE DESTINDE	A SE DESTÍNDE mă destínd	<i>intrans.</i>	1) A deveni mai puțin încordat; a se relaxa.2) (despre nervi sau stări de spirit) A reveni la starea normală; a pierde tensiunea.3) (despre persoane) A se întinde în toată lungimea în scopul relaxării.	/des- + a [în]tinde
DESTINDERE	DESTÍNDER//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A DESTINDE și A SE DESTINDE.2) Slăbire și înlăturare treptată a tensiunii unor relații internaționale. [G.-D. destinderii]	/v. a (se) destinde
A DESTITUI	A DESTITUÍ destitúi	<i>tranz.</i>	A da afară dintr-o funcție sau dintr-un post ca fiind necorespunzător; a elibera; a concedia; a scoate. ~ din postul de director. [Sil. -tu-i]	<fr. destituer, lat. destituere
DESTOINIC	DESTÓINI//C ~că (~ci, ~ce)		Care merită (ceva); vrednic (de ceva); demn.	<sl. dostod'niku
DESTOINICIE	DESTOINICÍE	<i>f.</i>	Caracter destoinic; demnitate. [Art. destoinicia; G.-D. destoiniciei; Sil. -ci-e]	/destoinic + suf. ~ie
A SE DESTRĂBĂLA	A SE DESTRĂBĂL//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A duce o viață de petreceri ușoare; a trăi în desfrâu; a se strica; a se desfrâna; a se deprava.	/Din destrăbălat
DESTRĂBĂLAT	DESTRĂBĂLÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv al</i>	(despre persoane) 1) Care s-a destrăbălat; dedat desfrâului; desfrânat; depravat.2) (despre persoane sau despre manifestările lor) Care denotă imoralitate. Purtare ~tă.	/Orig. nec.
A DESTRĂMA	A DESTRĂMÁ destrám	<i>tranz.</i>	1) A face să se destrame.2) (materiale textile fibroase) A desface îndepărtând fir de fir în vederea unei prelucrări ulterioare.	/des- + fr. trame
A SE DESTRĂMA	A SE DESTRĂMÁ pers. 3 se destrámă	<i>intrans.</i>	1) (despre materiale textile fibroase sau obiecte din astfel de materiale) A se zdrențui (prin uzare), în special pe la margini, prin desprinderea firelor unul de altul.2) (despre comunități) A-și pierde coeziunea internă; a se dezmembra; a se dezagrega.	/des- + fr. trame
DESTRĂMATURĂ	DESTRĂMATÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Parte destrămată dintr-o țesătură sau dintr-o împletitură.2) Obiect de îmbrăcăminte vechi și destrămat.	/a destrăma + suf. ~ătură
A DESTROIENI	A DESTROIEN//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	(drumuri, locuri etc.) A curăța de troiene; a dezăpezi. [Sil. -tro-ie-]	/des- + a [în]troieni
DESTRUCTIBIL	DESTRUCTÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi distrus; pasibil la distrugere.	<fr. destructible
DESTUL I	DESTÚL I	<i>adv.</i>	1) Într-o măsură satis-făcătoare; atât cât trebuie; de ajuns.2) (cu valoare de interjecție) Ajunge! Stop!3) Cu prisosință; peste măsură. A bate ~ la cap. A muncit ~ o viață întreagă.	/de + sătul
DESTUL II	DESTÚL II ~ă (~i, ~e)		1) Care satisface cerințele; în cantitate îndestulătoare; suficient.2) Care este în număr sau în cantitate mare; mult.3) Care este mai mult decât trebuie.4) și adverbial De ajuns ...; suficient de...	/de + sătul

A DESTUPA	A DESTUPÁ destúp	<i>tranz.</i>	1) (sticle sau borcane închise ermetic) A deschide, scoțind dopul sau capacul; a desfunda.2) (deschizături) A elibera de ceva care acoperă. ~ fereastra. • A-și ~ urechile a asculta cu atenție.3) (canale, conducte înfundate) A curăța de depuneri (nisip, gu	/des- + a [a]stupa
DESTUPĂTOR	DESTUPĂT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Ustensilă pentru destuparea borcanelor sau a sticlelor închise ermetic; deschizător.	/a destupa + suf. ~ător
A DEȘTELENI	A DEȘTELEN//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	(terenuri înțelenite) A ara adânc (în vederea unor plantații); a desfunda.	/des- + a [în]țeleni
A DESUCI	A DESUC//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	A suci în direcție opusă. [Sil. -su-ci]	/des- + a suci
DESUET	DESUÉ//T ~tă (~ți, ~te)		Care nu mai corespunde timpului actual; dintr-o epocă veche; perimat. Pictură ~tă. [Sil. -su-et]	/<fr. désuet, lat. desuetus
DESUETUDINE	DESUETÚDINE	<i>f.</i>	: A cădea în ~ a ieși din uz; a fi părăsit; a se învechi. [Sil. -su-e-]	/<fr. désuetude, lat. desuetudo, ~inis
A DESULFITA	A DESULFIT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(vin) A cu-răța de bioxid de sulf.	/des- + a sulfita
A DESZÁPEZI	A DESZÁPEZ//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	(drumuri, locuri etc.) A curăța de zăpadă; a distruge.	/des- + a [în]zăpezi
DEȘANT	DEȘÁNT	<i>adv.</i>	: A-i fi (sau a-i părea) ~ a-i părea curios; a-i fi de mirare.	/Orig. nec.
A SE DEȘANȚA	A SE DEȘÁNT//Á mă ~éz	<i>intrans. pop. și</i>	A deveni neglijent, dezordonat; a se dezamăța.	/Din deșanțat
DEȘANȚAT	DEȘÁNTÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) pop. și fam. v. A SE DEȘANȚA.2) reg. Care iese din comun (prin felul său de a fi); ciudat; straniu; bizar.3) pop. Care este lipsit de decență; indecent; nerușinat.	/Orig. nec.
A DEȘELA	A DEȘELÁ deşél	<i>tranz.</i>	(persoane sau animale de tracțiune) A face să se deșele; a speti.	/des- + șale
A SE DEȘELA	A SE DEȘELÁ mă deşél	<i>intrans.</i>	(despre persoane sau animale de tracțiune) A-și vătăma șalele din cauza unor eforturi excesive; a se speti.	/des- + șale
DEȘERT I	DEȘ//ÉRT I ~ártă (~érți, ~árte)		1) (despre recipient, încăperi) Care nu are nimic în interior; gol.2) (despre fructe, legume, semințe) Care este lipsit de miez.3) fig. Care nu are conținut; fără sens. Minte ~artă.4) fig. Care nu poate fi realizat; de nerealizat; imposibil; irealizabil.	/<lat. desertum, fr. désert
DEȘERT II	DEȘÉRT II ~uri	<i>n.</i>	1) Spațiu gol. • A ieși cu ~ul a ieși cuiva înainte cu căldarea goală. În ~ a) în gol; b) fără rost; zadarnic.2) Regiune întinsă nisipoasă (aproape) lipsită de vegetație din cauza aridității solului; pustiu.3) pop. (la om și la animale) Parte a corpului d	/<lat. desertum, fr. désert
A DEȘERTA	A DEȘERTA deşért	<i>tranz. pop.</i>	(recipient, spații etc.) A lipsi de conținut prin consumare sau scoatere; a goli. • ~ paharul a bea paharul până la fund. ~ sacul a spune tot.	/Din deșert
A SE DEȘERTA	A SE DEȘERTÁ mă deşért	<i>intrans. pop.</i>	1) A deveni deșert; a se goli.2) (despre ființe) A evacua fecalele sau urina din organism; a se goli.	/Din deșert
DEȘERTĂCIUNE	DEȘERTÁCIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Lipsă de valoare sau de importanță; nimicnicie.2) Lucru fără rost; nimicnicie; zădărnici.3) Ambiție deșartă. [Art. deșertăciunea; G.-D. deșertăciunei; Sil. -ciu-ne]	/deșert + suf. ~ăciune
DEȘERTIC	DEȘÉRTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de deșert; propriu deșertului. Plantă ~că.	/deșert + suf. ~ic

DEȘEU	DEȘÉU ~ri	<i>n.</i>	mai ales la pl. Partea care rămâne la prelucrarea unei materii prime. [Sil. de-șeu]	/<fr. déchet
A DEȘEUA	A DEȘEU//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(animale de călărie) A elibera de șa. [Sil. -șe-ua]	/des- + a [în]șeua
DEȘI	DEȘÍ	<i>conj.</i>	(exprimă un raport concesiv) Măcar că; cu toate că; chiar dacă. Deși s-a grăbit, totuși a întârziat.	/de + și
A DEȘIRA	A DEȘIRÁ deșír	<i>tranz.</i>	A face să se deșire.	/<lat. diserrare
A SE DEȘIRA	A SE DEȘIRÁ mă deșír	<i>intranz.</i>	1) (despre obiecte înșirate pe ață, mai ales despre mărgele) A ieși de pe ață (împrăștiindu-se).2) (despre gheme sau ață înfășurată pe ghem) A se desface într-un fir lung și continuu; a se desfășura.3) (despre obiecte împletite) A se desface, îndepărtându	/<lat. diserrare
DEȘIRAT	DEȘIRÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A DEȘIRA și A SE DEȘIRA.2) (despre gânduri, stil etc.) Care este lipsit de concizie; dezlânat.3) (despre persoane) Care este înalt și slab.	/v. a (se) deșira
A DEȘOCA	A DEȘOCÁ deșóc	<i>tranz.</i>	A scoate dintr-o stare de șoc.	/des- + a șoca
DEȘTEPT	DEȘT//ÉPT ~căptă (~épti, ~épte)		1) și substantival Care vădește deșteptăciune; cu capacități intelectuale deosebite; inteligent.2) iron. Care se orientează cu pricepere în orice situație, trăgând foloase; hâtru; viclean; șiret; smecher.3) rar Care nu doarme; treaz.	/<lat. deexcitus
A DEȘTEPTA	A DEȘTEPTÁ deșépt	<i>tranz.</i>	A face să se deștepte.	/<lat. deexcitare
A SE DEȘTEPTA	A SE DEȘTEPTÁ mă deșept	<i>intranz.</i>	1) (despre persoane) A trece de la starea de somn la cea de veghe; a se trezi; a se scula.2) A reveni (dintr-o stare de letargie, de reverie etc.) la starea de sesizare conștientă a vieții; a se trezi.3) (despre natură) A începe un nou ciclu de vegetație;	/<lat. deexcitare
DEȘTEPTARE	DEȘTEPT//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A DEȘTEPTA și A SE DEȘTEPTA.2)(în cazărmi, internate, cămine) Semnal care anunță scularea dimineța.	/v. a (se) deștepta
DEȘTEPTĂCIUNE	DEȘTEPTĂCIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Facultatea de a înțelege ușor și profund fenomenele, lucrurile; agerime a minții; inteligență.2) Faptă sau vorbă de om deștept. [Art. deșteptăciunea; G.-D. deșteptăciunii; Sil. -ciu-ne]	/deștept + suf. ~ăciu-ne
DEȘTEPTĂTOR I	DEȘTEPTÁT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care deșteaptă; care trezește din somn.	/a deștepta + suf. ~ător
DEȘTEPTĂTOR II	DEȘTEPTÁT//ÓR II ~oăre	<i>n.</i>	Ceasornic prevăzut cu un mecanism special, care sună automat la ora dorită pentru a deștepta pe cineva din somn.	/a deștepta + suf. ~ător
A DEȘTERNE	A DEȘTÉRNE deșétern	<i>tranz.</i>	(cuverturi, covoare etc. așternute) A da la o parte (intenționat sau întâmplător).	/des- + a așterne
DEȘUCHEAT	DEȘUCHEÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv al fam.</i>	1) Care nu este obișnuit cu ordinea; dezordonat; neglijent.2) Care și-a pierdut facultatea de a judeca normal; ieșit din minți; țicnit; smintit; trăsnit. [Sil. -cheat]	/des- + șucheat
A DEȘURUBA	A DEȘURUB//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (șuruburi) A scoate prin învârtire din locul de înșurubare.2) (obiecte înșurubate) A desprinde din șuruburi.	/des- + a [în]șuruba
A DETALIA	A DETALI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A cerceta în detaliu.2) A expune cu lux de amănunte. [Sil. -li-a]	/<fr. détailler
DETALIAȚ	DETALIÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și</i>	Care pune în evidență cele mai mici detalii; în detaliu; amănunțit.	/v. a detaliza
DETALIST	DETALÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	rar Negustor care vinde în detaliu (cu bucata, cu amănuntul).	/<fr. detalliste

DETALIU	DETÁLI//U ~i	<i>n.</i>	Element (neesențial) dintr-un ansamblu; parte (secundară) a unui lucru; amănunt. • În ~ până la cele mai mici elemente; amănunțit. A vinde în ~ a vinde în cantități mici. [Sil. -ta-liu]	/<fr. détail
A DETAȘA	A DETAȘ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se detașeze.2) (militari sau unități militare) A trimite cu o misiune specială.	/<fr. detacher
A SE DETAȘA	A SE DETAȘ//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A înceta de a fi într-un tot sau într-un grup; a se separa; a se despărți.2) (despre sportivi) A se desprinde de concurenți (într-o competiție), depășindu-i cu mult.3) A ieși în evidență.4) (despre sluibasi) A se transfera temporar.	/<fr. détacher
DETAȘABIL	DETAȘÁBIL ~ă (~i,		Care poate fi detașat.	/<fr. détachable
DETAȘAMENT	DETAȘAMÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Grup de oameni conduși de un șef, care au scopuri comune și îndeplinesc o acțiune comună.2) Grup de militari reuniți pentru a îndeplini o misiune specială.	/<fr. détachement
A DETECTA	A DETECT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(gaze, substanțe radioactive, mine etc.) A identifica descoperind prezența.	/<fr. détecter
DETECTIV	DETECTÍV ~i	<i>m.</i>	(în unele state) Agent secret aflat în serviciul poliției sau al unei persoane particulare.	/<fr. détective
DETECTOR	DETECT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Aparat pentru detectarea gazelor, substanțelor radioactive, minelor etc. ~ de semnale radioelectronice.	/<fr. détecteur
DETECȚIE	DETÉCȚI//E ~i	<i>f.</i>	Identificare a prezenței unui semnal util într-o recepție de unde electromagnetice. [Art. detecția; G.-D. detecției; Sil. -ți-e]	/<fr. détection
DETENTĂ	DETÉNT//Á ~e	<i>f.</i>	1) fig. Expansiune (bruscă) a volumului unui gaz.2) sport Capacitatea de a porni brusc într-o probă sportivă.	/<fr. détente
DETENȚIUNE	DETENȚIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Stare de arest.2) Perioadă cât durează această stare.3) Pedepsă constând în privațiune de libertate. [Art. detențiunea; G.-D. detențiunii; Sil. -ți-u-]	/<fr. detention, lat. detentio, ~onis
DETERGENT	DETERGÉN//T ~ți	<i>m.</i>	Produs chimic care are proprietatea de a curăța obiectele la spălat, dezinfectându-le.	/<fr. detergent
A DETERIORA	A DETERIOR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se deterioreze; a defecta; a strica; a avaria; a deregla. [Sil. -ri-o-]	/<fr. détériorer, lat. deteriorare
A SE DETERIORA	A SE DETERIOR//Á pers. 3 se ~eáză	<i>intrans.</i>	(despre sisteme tehnice) A ieși din funcțiune; a nu mai funcționa normal; a se defecta; a se degrada; a se strica; a se deregla. [Sil. -ri-o-]	/<fr. détériorer, lat. deteriorare
A DETERMINA	A DETERMINÁ detérmin	<i>tranz.</i>	1) A face să se producă în mod necesar; a provoca; a genera.2) (timp, date, termene etc.) A fixa printr-o înțelegere prealabilă; a stabili; a hotărî.3) (corpuri, plante etc.) A stabili (pe baza trăsăturilor specifice) ca aparținând la o clasă sau la o spe	/<fr. déterminer, lat. determinare
DETERMINABIL	DETERMINABIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi determinat.	/<fr. déterminable
DETERMINANT I	DETERMINÁN//T I ~tă (~ți, ~te)		1) Care determină; în măsură să determine; hotărâtor; decisiv.3) și substantival (despre elemente ale limbii) Care determină un cuvânt sau o propoziție; determinativ.	/<fr. déterminant

DETERMINANT II	DETERMINÁN//T II ~ți	<i>m.</i>	1) Fapt care determină alt fapt.2) mat. Expresie algebrică care servește la formularea simplă și concisă, după anumite legi, a regulilor de rezolvare a ecuațiilor.	/<fr. déterminant
DETERMINAT	DETERMINÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre cuvinte, propoziții) Care este precizat, lămurit de alte cuvinte sau grupuri de cuvinte.	/v. a determina
DETERMINATIV	DETERMINATÍV ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre elemente ale limbii) Care determină un cuvânt sau o propoziție; determinant.	/<fr. déterminatif
DETERMINISM	DETERMINÍSM	<i>n. filoz.</i>	Teorie filozofică conform căreia fenomenele universului se află în interdependență (și sunt determinate de legități naturale).	/<fr. déterminisme
DETERMINIST I	DETERMINÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de determinism; propriu determinismului.	/<fr. déterministe
DETERMINIST II	DETERMINÍ//ST II ~sta (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al determinismului.	/<fr. déterministe
A DETESTA	A DETESTÁ detést	<i>tranz.</i>	A trata cu dispreț, cu ură.	/<fr. détester, lat. detestari
A SE DETESTA	A SE DETESTÁ mă detést	<i>intrans.</i>	A se disprețui profund (unul cu altul).	/<fr. détester, lat. detestari
A DETONA	A DETON//Á ~éz		1. tranz. (bombe, proiectile) A face să producă detonație; a exploda.2. intrans. A produce detonație; a exploda.	/<fr. détoner
DETONANT	DETONÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care poate să detoneze; cu proprietatea de a detona. Amestec ~.	/<fr. détonant
DETONATOR	DETONAT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	1) Substanță care are proprietatea de a detona un exploziv.2) Dispozitiv care produce detonația unei încărcături explozive.	/<fr. détonateur
DETONAȚIE	DETONÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Reacție chimică (de ardere) care are loc într-un spațiu închis, producând o explozie puternică și un zgomot asurzitor.2) Zgomot produs de o astfel de explozie. [Art. detonația; G.-D. detonației; Sil. -ți-e]	/<fr. détonation
A SE DETRACA	A SE DETRA//CÁ pers. 3 se ~chează	<i>intrans. livr.</i>	1) A pierde facultatea de a judeca normal; a-și ieși din minți; a se sminti; a se scrânti; a înnebuni; a se țicni; a se trăsnii.2) rar (despre sisteme tehnice) A ieși din funcțiune (prin uzare sau ca urmare a unui accident); a înceta să funcționeze normal;	/<fr. detraquer
A DETRACTA	A DETRACT//Á ~éz	<i>tranz. livr.</i>	(persoane) A vorbi de rău; a ponegri; a ponosi; a huli; a denigra; a defăima; a blama; a calomnia; a cleveti; a bârfi.	/<fr. detracter
DETRACTOR	DETRACT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care detractează; ponegrior; denigrator; defăimător; calomniator; clevetitor; bârfitor.	/<fr. detracteur
DETRIMENT	DETRIMENT	<i>n.</i>	: În ~ul cuiva (sau a ceva) în dauna cuiva (sau a ceva); în paguba...; în dezavantajul...	/<fr. détriment, lat. detrimentum
DETRITIC	DETRÍTI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre substanțe minerale) Care ține de detritus; propriu detritusului.	/<fr. détritique
DETRITUS	DETRÍTUS	<i>n.</i>	1) Substanță minerală provenită din sfărâmarea rocilor sub acțiunea agenților externi.2) Material mărunț rezultat din uzura pavajului datorită circulației.3) Sediment calcaros care se depune pe suprafața dintilor; tartru dentar.	/<fr. détrit, lat. detritus

A DETRONA	A DETRON//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A depozeda de tron; a scoate din domnie.2) A înlătura dintr-o funcție sau dintr-o demnitate; a destitui; a elibera; a concedia; a scoate.	/<fr. détrôner
A DETUNA	A DETUNĂ detún		1. intranz. 1) A se produce un tunet (în urma unei descărcări electrice în atmosferă); a trăsni.2) A produce un zgomot puternic; a se auzi un vuiet mare; a bubui; a trăsni.3) (despre arme defoc) A se descărca cu zgomot; a bubui; a trăsni.2. tranz. 1) (per	/<lat. detonare
DETUNĂTOR I	DETUNĂT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care detună; bubuitor.	/a detuna + suf. ~ător
DETUNĂTOR II	DETUNĂT//ÓR II ~oăre	<i>n.</i>	Parte a armei de foc unde se retrage tubul cartuşului.	/a detuna + suf. ~ător
DETUNĂTURĂ	DETUNĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Zgomot puternic produs de o explozie sau de o armă de foc la descărcare.	/a detuna + suf. ~ătură
A DETURNA	A DETURN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (bunuri materiale, fonduri băneşti etc.) A folosi în alte scopuri decât cele prevăzute legal.2) (avioane) A face să-şi schimbe direcția de zbor (în scopuri de şantaj sau ca act de piraterie aeriană).	/<fr. détourner
DEȚINĂTOR	DEȚINĂTÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană care deține ceva; posesor. ~ul unui manuscris vechi.	/a deține + suf. ~ător
A DEȚINE	A DEȚÍNE dețin	<i>tranz.</i>	1) (bunuri materiale) A avea în posesie; a stăpâni; a poseda.2) (premii, recorduri, posturi etc.) A avea în stăpânire (în mod legitim sau ca rezultat al unui efort).3) (persoane) A ține sub arest (pentru cercetări).	/<fr. détenir
DEȚINUT	DEȚINÚ//T ~ți	<i>m.</i>	Persoană care se află în detențiune; om ținut în stare de arest; arestat.	/<fr. détenu
DEUNĂZI	DEÚNĂZI	<i>adv.</i>	Acum câteva zile; zilele trecute; cu câteva zile în urmă. [Sil. de-u-]	/de + ună + zi
DEUTERIU	DEUTÉRIU	<i>n.</i>	Compus al hidrogenului, folosit drept combustibil în reactoarele nucleare. [Sil. de-u-]	/<engl. deuterium, fr. deutérium
DEUX-PIECES	DEUX-PIECES [pr.: dō-piēs]	<i>n.</i>	Îmbrăcăminte feminină constând dintr-o fustă și o jachetă.	/Cuv. fr.
DEVALE	DEVÁLE	<i>adv.</i>	(Mai) în jos; (mai) la vale.	/de + vale
A DEVALORIZA	A DEVALORIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se devalorizeze.	/<fr. dévaloriser
A SE DEVALORIZA	A SE DEVALORIZ//Ă pers. 3 se ~căză	<i>intranz.</i>	(despre monede, hârtii de valoare) A-și reduce valoarea; a se deprecia; a se demonetiza.	/<fr. dévaloriser
A DEVANSA	A DEVANS//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A lăsa în urmă; a întrece; a depăși.2) A face să se devanseze.	/<fr. devancer
A SE DEVANSA	A SE DEVANS//Ă pers. 3 se ~căză	<i>intranz.</i>	A se produce înainte de timpul prevăzut sau cel normal.	/<fr. devancer
A DEVASTA	A DEVAST//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (teritorii, localități, case etc.) A transforma în pustiu prin distrugere; a pustii; a ruina.2) (persoane, ținuturi etc.) A depozeda cu forța de bunuri, de avere; a prăda; a jefui; a despuia.	/<fr. dévaster, lat. devastare

DEVASTATOR	DEVASTAT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>și</i> <i>substantiv</i>	Care devastează; pustiitor.	/<fr. dévastateur
DEVĂLMAȘ	DEVĂLMĂȘ ~i	<i>m.</i>	1) înv. Persoană care stăpânea împreună cu alții o parte din hotarul satului; membru al unei devălmășii.2) Persoană care ia parte la o acțiune comună; părtaș.	/de-a valma + suf. ~as
DEVĂLMĂȘIE	DEVĂLMĂȘÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) (în obștea satească) Formă de stăpânire în comun a unei părți din hotarul satului.2) Activitate desfășurată în comun. [Art. devălmășia, G.-D. devălmășiei; Sil. -și-e]	/devălmaș + suf. ~ie
A DEVELOPA	A DEVELOP//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (pelicule, plăci, hârtii fotografice) A trata cu un reactiv chimic special pentru a obține imaginea; a revela.2) (scrisori cifrate) A trata cu o soluție specială pentru a putea citi.	/<fr. développer
DEVELOPATOR	DEVELOPAT//ÓR	<i>n.</i>	Soluție chimică folosită pentru developare; revelator.	/<fr. développateur
A DEVENI	A DEVENÍ devín	<i>intrans.</i>	1) A căpăta o altă formă sau un alt conținut; a se transforma; a se prefăce; a se preschimba; a se modifica; a se schimba.2) A începe să fie; a ajunge; a se face. ~ cărunt. ~ medic.	/<fr. devenir
DEVENIRE	DEVENÍRE	<i>f.</i>	v. A DEVENI. • În ~ în curs de transformare; în evoluție.	/v. a deveni
DEVER	DÉVER	<i>n.</i>	Volum al vânzărilor de mărfuri exprimat în valori bănești.	/<turc. devir
DEVERBAL	DEVERBÁL ~e	<i>adj. și</i> <i>substantiv</i>	(despre cuvinte) Care derivă de la verb.	/<fr. verbal
A DEVERSA	A DEVERS//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (surplusul de apă) A scurge dintr-un bazin, dintr-un lac etc. până la nivelul normal.2) (lichide reziduale) A face să se scurgă într-o apă naturală.	/<fr. déverser
DEVERSOR	DEVERS//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	1) Instalație așezată într-un curs de apă pentru a menține nivelul constant de scurgere.2) Deschizătură în partea superioară a unui baraj prin care se scurge surplusul de apă.	/<fr. deversoir
A DEVIA	A DEVI//Á ~éz	<i>intrans.</i>	1) A se abate de la direcția dată (sub influența vântului sau a curenților). Mingea ~at.2) A se abate de la calea bună (comițând fapte reprobabile).3) fig. A se îndepărta de la subiectul discuției. [Sil. -vi-a]	/<fr. dévier, lat. deviare
DEVIATOR	DEVIATÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană care deviază prin vederile sale politice de la linia general adoptată.[Sil. -vi-a-]	/<fr. déviateur
DEVIERE	DEVIÉR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A DEVIA.2) Aba-tere a unei persoane sau a unui grup de persoane din cadrul unui partid de la vederile politice general adoptate. ~ de dreapta. ~ de stânga.3) Abatere a unui curs de apă în vederea executării unor lucrări în albia acestuia. [Art. devi	/v. a devia
DEVIOMETRU	DEVIOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru măsurarea deviației frecvenței undelor. [Sil. -vi-o-]	/<fr. déviomètre
DEVIZ	DEVÍZ ~e	<i>n.</i>	Situație întocmită în prea-labil, în care se prezintă detaliat cheltuielile în vederea realizării unei lucrări.	/<fr. devis
DEVIZĂ	DEVÍZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Formulă care exprimă concis ideea călăuzitoare în comportarea și activitatea cuiva.	/<fr. devise
DEVIZE	DEVÍZE	<i>f.</i>	pl. Hârtii de valoare emise într-o țară, acceptate ca mijloc de plată în relațiile internaționale (sau de transfer a capitalurilor în altă țară).	/<fr. devises

DEVOLUȚIUNE	DEVOLUȚIÚN//E ~i	<i>f.</i>	: ~ succesorală transmitere a unei averi moștenitorilor. [Art. devoluțiunea; Sil. -ți-u-]	/<fr. dévolution
DEVON	DEVÓN ~i	<i>m.</i>	Obiect strălucitor (de metal), de forma unui peștișor, înzestrat cu cârlige, care se folosește pentru momirea peștilor răpitori; nălucă.	/<fr. devon
A DEVORA	A DEVOR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (despre ani-male) A mânca sfâșiind cu dinții.2) (despre persoane) A mânca repede și cu lăcomie (înghițind fără a mesteca).3) (despre flăcări) A arde până la temelie; a mistui.4) fig. A citi repede și cu aviditate.	/<fr. dévorer, lat. devorare
DEVORANT	DEVORÁN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care devorează; cu proprietatea de a devora.2) fig. Care mistuie; în stare să devoreze; mistuitor. Sentiment ~.	/<fr. dévorant
A SE DEVOTA	A SE DEVOT//Ă mă	<i>intrans.</i>	A se pune la dispoziție în întregime; a se dedica; a se consacra.	/<lat. devotare
DEVOTAMENT	DEVOTAMÉNT	<i>n.</i>	Atașament sincer și total față de o persoană sau față de o anumită cauză.	/<fr. dévouement
DEVOȚIUNE	DEVOȚIÚNE	<i>f.</i>	Sentiment religios ma-nifestat prin îndeplinirea cu râvnă a practicilor bisericești; pietate.	/<fr. dévotion
DEVREME	DEVREME	<i>adv.</i>	Din timp.	/de + vreme
DEXTER	DÉXTER ~ă (~i, ~e)		(despre persoane sau despre manifestările lor) Care vădește pricepere și îndemânare; îndemânatic; abil; iscusit; dibaci.	/<lat. dexter
DEXTERITATE	DEXTERITÁTE	<i>f.</i>	Caracter dexter; calitate de a face totul cu ușurință și pricepere; îndemânare; iscusință; dibăcie; abilitate; măiestrie.	/<fr. dextérité, lat. dexteritas, ~atis
DEXTRINĂ	DEXTRÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Substanță preparată din amidon, folosită, mai ales, la apretarea țesăturilor.	/<fr. dextrine
DEXTROZĂ	DEXTRÓZĂ	<i>f.</i>	Glucoză solubilă în apă, având diverse întrebuințări în industria alimentară.	/<fr. dextrose
DEZABIE	DEZABIÉ ~uri	<i>n.</i>	Îmbrăcămintă ușoară (elegantă), purtată de femei în casă.	/<fr. déshabille
A DEZABONA	A DEZABON//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se dezaboneze.	/dez- + a abona
A SE DEZABONA	A SE DEZABON//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A-și anula un abonament.	/dez- + a abona
DEZACORD	DEZACÓRD ~uri	<i>n.</i>	1) Lipsă de acord (între puncte de vedere, concepții etc.); disensiune; diferend.2) muz. Lipsă de armonie între sunete.	/<fr. désaccord
A DEZACORDA	A DEZACORD//Ă ~éz		1. tranz. (instrumente muzicale cu coarde) A face să se dezacordeze; a discorda.2. intrans. A fi în dezacord; a discorda; a distona.	/<fr. désaccorder
A SE DEZACORDA	A SE DEZACORDÁ pers. 3 se dezacórdă	<i>intrans.</i>	(despre instrumente muzicale cu coarde) A-și pierde acordul; a se discorda.	/<fr. désaccorder
A DEZACTIVA	A DEZACTIV//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (spații, etanșe, obiecte etc.) A curăța de substanțe radioactive (prin spălare sau prin alte mijloace); a decontamina.2) (particule de substanțe radioactive) A face inactiv.	/<fr. désactiver
A SE DEZACTUALIZA	A SE DEZACTUALIZ//Ă	<i>intrans.</i>	A-și pierde caracterul actual.	/dez- + a se actualiza
A DEZAERA	A DEZAER//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(conduce, cazane de abur, rezervoare) A lipsi de aer prin evacuarea acestuia. [Sil. -a-e-]	/dez- + a aera

A DEZAGLOMERA	A DEZAGLOMER//Ă	<i>tranz.</i>	A face mai puțin aglomerat; a desconggestiona.	/dez- + a aglomera
DEZAGREABIL	DEZAGREÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care displace; în stare să producă un sentiment de neplăcere; neplăcut.	/<fr. désagréable
A DEZAGREGA	A DEZAGREGÁ	<i>tranz.</i>	A face să se dezagrege; a dezintegra.	/<fr. désagréger
A SE DEZAGREGA	A SE DEZAGREGÁ pers. 3 se dezagrégă	<i>intranz.</i>	1) (despre corpuri) A se separa în elementele constitutive; a se descompune; a se disocia; a se dezasambla; a se desface.2) (despre nuclee aomice) A se transforma spontan în alte nuclee atomice; a se dezintegra.3) (despre comunități) A-și pierde coeziune	/<fr. désag-réger
DEZAGREMENT	DEZAGREMÉNT ~e	<i>n. livr.</i>	Sentiment de neplăcere.	/<fr. désagrément
A DEZAMĂGI	A DEZAMĂG//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se dezamăgească; a deziluziona; a decepționa.	/des- + a amăgi
A SE DEZAMĂGI	A SE DEZAMĂG//Î mă ~esc	<i>intranz.</i>	A cădea în deziluzie; a se ajunge în stare de deziluzie; a se deziluziona; a se decepționa.	/des- + a amăgi
DEZAMĂGIRE	DEZAMĂGIR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A DEZA-MĂGI și A SE DEZAMĂGI.2) Pierdere a iluziilor; înșelare a speranțelor; deziluzie; decepție.	/v. a (se) dezamăgi
DEZAMĂGITOR	DEZAMĂGIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care dezamăgește.	/a dezamăgi + suf. ~tor
A DEZAMBALA	A DEZAMBAL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (obiect-te, produse ambalate) A scoate dintr-un ambalaj.2) (motoare ambalate) A face să revină la viteza nominală.	/<fr. désemballer
A DEZAMORSA	A DEZAMORS//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (pro-iectile) A lipsi de amorsă, pentru a împiedica explozia.2) (aparate) A face să-și întrerupă funcționarea.3) fig. (stări conflictuale) A face să piardă din intensitate; a potoli; a ogoi.	/<fr. désamorcer
A DEZANEXA	A DEZANEX//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	rar (teritorii) A da celui de la care a fost luat; a retroceda; a reîntoarce.	/<fr. désannexer
A DEZANGAJA	A DEZANGAJ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A eli-bera de un angajament.2) A face să se dezangajeze.	/<fr. désengager
A SE DEZANGAJA	A SE DEZANGAJ//Ă mă ~éz	<i>intranz.</i>	1) (despre forțe armate adverse) A înceta o stare de încordare sau o ciocnire.2) A părăsi un domeniu de activitate sau o funcție; a se retrage.	/<fr. désengager
DEZANGAJARE	DEZANGAJÁRE	<i>f.</i>	1) v. A DEZANGAJA și A SE DEZANGAJA.2) Situație de încetare a tensiunii și a conflictelor dintre forțele armate adverse.	/v. a (se) dezangaja
A DEZAPROBA	A DEZAPROBÁ dezaprób	<i>tranz.</i>	(acți-uni, fapte, afirmații) A considera ca fiind inacceptabil sau reprobabil; a găsi rău.	/<fr. désapprouver
A DEZARMA	A DEZARM//Ă ~éz		1. tranz. 1) (persoane) A lipsi de arme; a sili să depună armele.2) A lipsi de un instrument sau de un obiect necesar.3) fig. (persoane) A face incapabil să riposteze (combătându-i argumentele).2. intranz. (despre state) A lichida (total sau parțial) arma	/<fr. désarmer
DEZARMANT	DEZARMÁN//T ~tă (~ti, ~te)		Care dezarmează; în stare să dezarmeze.	/<fr. désarmant
DEZARMARE	DEZARMÁRE	<i>f.</i>	1) v. A DEZARMA.2) Ansamblu de măsuri luate în vederea lichidării sau reducerii armamentului și forțelor armate ale unor state.	/v. a dezarma

A DEZARTICULA	A DEZARTICUL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (membre) A scoate din articulație (printr-o operație chirurgicală).2) A desface în părțile componente; a dezmembra.	/<fr. désarticuler
A SE DEZARTICULA	A SE DEZARTICUL//Ă mă ~éz	<i>intranz.</i>	1) (despre membre) A ieși din articulație; a se disloca; a se luxa; a se scrânti.2) (despre comunități) A pierde coeziunea internă; a se dezagrega; a se dezmembra; a se descompune; a se destrăma; a se dezgina.	/<fr. désarticuler
DEZARTICULAȚIE	DEZARTICULĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	rar Traumatism constând în deplasarea unui os din articulație; luxație; scrântitură. [Art. dezarticulația; G.-D. dezarticulației; Sil. -ți-e]	/<fr. dezarticulation
A DEZASAMBLA	A DEZASAMBL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se dezasambleze; a dezagrega; a descompune; a disocia.	/<fr. désassembler
A SE DEZASAMBLA	A SE DEZASAMBL//Ă se	<i>intranz.</i>	(asamblaje) A se separa în elementele constitutive; a se dezagrega; a se descompune; a se desface; a se dispia.	/<fr. désassembler
DEZASIMILAȚIE	DEZASIMILĂȚIE	<i>f.</i>	Proces de transformare a unor substanțe organice, asimilate de organism, în produse mai simple, care sunt eliminate; catabolism. [Art. dezasimilația; G.-D. dezasimilației; Sil. -ți-e]	/<fr. désassimilation
A DEZASORTA	A DEZASORT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(magazine) A lipsi de sortimente variate de mărfuri.	/<fr. désassortir
DEZASTRU	DEZÁSTR//U ~e	<i>n.</i>	Nenorocire mare care se abate asupra unei colectivități; catastrofă de mari proporții; flagel; urgie; calamitate.	/<fr. désastre
DEZASTRUOS	DEZASTRU//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		Care ține de dezastru; propriu dezastrului; catastrofal. [Sil. -tru-os]	/<fr. desastreux
DEZAVANTAJ	DEZAVANTÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Situație nefavorabilă pentru cineva (în raport cu altcineva).2) Împrejurare care cauzează o astfel de situație.	/<fr. désavantage
A DEZAVANTAJA	A DEZAVANTAJ//Ă	<i>tranz.</i>	(persoane) A pune în dezavantaj; a defavoriza.	/<fr. désavantager
DEZAVANTAJOS	DEZAVANTAJ//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		Care aduce dezavantaj; neprielnic; nefavorabil; defavorabil.	/<fr. désavantageux
A DEZAVUA	A DEZAVU//Ă ~éz	<i>tranz. livr.</i>	1) (acți-uni, vorbe) A declara ca fiind neplauzibil; a dezaproba.2) A refuza să recunoască pentru sine. [Sil. -vu-a]	/<fr. désavouer
A DEZAXA	A DEZAX//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se dezaxeze.	/<fr. désaxer
A SE DEZAXA	A SE DEZAX//Ă mă ~éz	<i>intranz.</i>	1) (despre obiecte fixe) A-și schimba poziția, deplasând poziția normală a axei.2) fig. (despre persoane) A-și pierde echilibrul moral sau mintal; a se dezechilibra.	/<fr. désaxer
A DEZBATE I	A DEZBÁTE I dezbát	<i>tranz.</i>	(obiecte fixate) A desprinde din cuie.	/dez- + a bate
A DEZBATE II	A DEZBÁTE II dezbát	<i>tranz.</i>	1) (probleme, chestiuni) A supune unei discuții ample; a discuta pe larg.2) (cazuri, procese) A examina într-o instanță judecătorească.	/dez- + a bate
A DEZBĂIERA	A DEZBĂIER//Ă ~éz	<i>tranz. pop.</i>	A des-prinde din băieri. [Sil. -bă-ie-]	/dez- + a [îm]băiera
A SE DEZBĂRA	A SE DEZBÁRÁ mă dezbár	<i>intranz.</i>	1) A pierde un obicei rău; a scăpa.2) A reuși să se elibereze de ceva sau de cineva care incomodează; a se debarasa; a scăpa; a se descotorosi.	/Orig. nec.
A DEZBĂTA	A DEZBÁTÁ dezbăt	<i>tranz.</i>	reg. A face să se dezbete.	/dez- + a [îm]băta
A SE DEZBĂTA	A SE DEZBÁTÁ mă dezbăt	<i>intranz. reg.</i>	1) A-și reveni din beție; a înceta de a mai fi beat.2) fig. A-și da seama de adevăr; a se trezi; a se dumeri; a pricepe.	/dez- + a se [îm]băta

A DEZBÂRNA	A DEZBÂRNĂ	<i>tranz.</i>	reg. A face să se dezbârne.	/dez- + bârnă
A SE DEZBÂRNA	A SE DEZBÂRNĂ pers. 3 se dezbârănă	<i>intrans.</i>	reg. A se desprinde fără a cădea. I s-a dezbârnat unghia.	/dez- + bârnă
A DEZBINA	A DEZBINĂ dezbin	<i>tranz.</i>	A face să se dezbine.	/ <i><lat. disglut[i]nare</i>
A SE DEZBINA	A SE DEZBINĂ mă dezbin	<i>intrans.</i>	1) (despre două sau mai multe persoane) A trăi în vrajbă; a se afla în relații de dușmănie; a se vrăjmași; a se învrăjbi; a se urî.2) (despre comunități) A-și pierde coeziunea internă; a se dezmembra; a se dezarticula; a se descompune; a se dezagrega.3) (	/ <i><lat. disglut[i]nare</i>
DEZBINĂTOR	DEZBINĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care dezbină; în stare să dezbine.	/a dezbină + suf. ~ător
A DEZBOBINA	A DEZBOBIN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(fire, sârmă) A desfășura de pe o bobină.	/dez- + bobină
A DEZBRĂCA	A DEZBRĂCĂ dezbrác	<i>tranz.</i>	1) (hai-ne) A scoate de pe corp. ~ rochia. ~ pantalonii.2) (persoane) A lăsa fără de îmbră-cămințe, scoțând-o de pe corp.3) fig. A lipsi (complet) de avere; a prăda; a jefui; a despuia.	/ <i><lat. disbracare</i>
DEZBRĂCAT	DEZBRĂCĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care nu are nici o haină pe el; complet fără îmbrăcăminte; gol; nud; neîmbrăcat.3) și substantival rar Care este lipsit de mijloace de trai; sărac.	/v. a dezbrăca
A DEZBROBODI	A DEZBROBODÍ dezbróbod	<i>tranz.</i>	1) (capul) A descoperi, scoțând broboada (sau alt acoperământ de acest fel).2) (persoane) A lăsa fără broboadă, scoțând-o de pe cap.	/dez- + a [îm]brobodi
A DEZBUMBA	A DEZBUMBĂ dezbúmb	<i>tranz.</i>	reg. (obiecte de îmbrăcăminte) A desprinde din bumbi; a descheia.	/dez- + a [îm]bumba
A DEZDOI	A DEZDOÍ dezdói	<i>tranz.</i>	A face să se dezdoie; a descovoia; a îndrepta. [Sil. -do-i]	/dez- + a [în]doi
A SE DEZDOI	A SE DEZDOÍ mă dezdói	<i>intrans.</i>	A-și recăpăta forma sau poziția inițială; a se descovoia; a se îndrepta. [Sil. -do-i]	/dez- + a [în]doi
A DEZECHILIBRA	A DEZECHILIBR//Ă	<i>tranz.</i>	A face să se dezechilibreze.	/ <i><fr. déséquilibrer</i>
A SE DEZECHILIBRA	A SE DEZECHILIBR//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre obiecte) A pierde echilibrul; a ieși din echilibru.2) fig. A-și pierde echilibrul moral sau mintal; a se dezaxa.3) (despre buget) A ajunge la dezechilibru între venituri și cheltuieli.	/ <i><fr. déséquilibrer</i>
DEZECHILIBRU	DEZECHILÍBR//U ~e	<i>n.</i>	1) Lipsă de echilibru; instabilitate.2) Stare psihică caracterizată prin lipsă de judecată clară; tulburare mintală.	/ <i><fr. déséquilibre</i>
A DEZECHIPA	A DEZECHIP//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(trupe, militari, vase de război) A lipsi de echipament.	/dez- + a echipa
A DEZERTA	A DEZERT//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A părăsi serviciul militar fără permisiune (uneori trecând de partea inamicului).2) A adera la adversarul politic, ideologic sau de clasă.3) fig. A abandona în mod nejustificat locul sau obligațiile.	/ <i><fr. désertar</i>
DEZERTOR	DEZERT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	1) Militar care a dezertat.2) fig. Persoană care trădează (o cauză, un prieten etc.).	/ <i><fr. déserteur</i>
DEZESPERANT	DEZESPERÁN//T ~tă (~ti, ~te)	<i>livr.</i>	Care duce la desperare; care provoacă desperare.	/ <i><fr. désespérant</i>
A DEZEȘUA	A DEZEȘU//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(nave eșuate) A repune în stare de plutire. [Sil. -e-șu-a]	/dez- + a eșua
A DEZGÂRDINA	A DEZGÂRDIN//Ă	<i>tranz.</i>	(fundul unui butoi) A scoate din gardină.	/dez- + gardină

DEZGHET	DEZGHÉT ~uri	<i>n.</i>	Fenomen care se produce (la o temperatură mai mare de zero grade) și se manifestă prin topirea gheții sau zăpezii.	/v. a dezgheța
A DEZGHETA	A DEZGHETÁ	<i>tranz.</i>	A face să se dezghețe.	/<lat. disglaciare
A SE DEZGHETA	A SE DEZGHETÁ mă dezgheț	<i>intranz.</i>	1) (despre gheață, zăpadă) A trece din stare solidă în stare lichidă (la o temperatură mai mare de zero grade); a se topi.2) (despre corpuri înghețate) A se muia din cauza temperaturii mai mari de zero grade.3) (despre persoane sau despre părți ale corpul	/<lat. disglaciare
A DEZGHIOCA	A DEZGHIOCÁ dezghióc	<i>tranz.</i>	1) (păștii) A desface pentru a scoate boabele.2) (prune, caise etc.) A desprinde de pe sămbure.3) (știuleți de porumb) A curăța de grăunțe.	/<lat. disglubicare
A DEZGOLI	A DEZGOL//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	(corpul sau părți ale lui) A descoperi, lăsând gol.	/dez- + a goli
A SE DEZGOLI	A SE DEZGOL//Í mă ~ésc	<i>intranz.</i>	1) (despre persoane) A se dezbrăca în pielea goală; a scoate toate hainele; a se despuia.2) (despre arbori, arbuști) A-și lepăda frunzișul; a rămâne fără frunze; a se desfrunzi; a se despuia.	/dez- + a goli
A DEZGROPA	A DEZGROPÁ dezgróp	<i>tranz.</i>	1) (obiecte, plante îngropate) A scoate din groapă (prin săpături); a aduce la suprafață.2) (cadavre, oseminte) A scoate din mormânt; a deshuma; a exhuma.3) fig. A readuce în memorie; a scoate din uitare; a dezgropă.	/dez- + a [în]gropa
DEZGUST	DEZGÚST	<i>n.</i>	Sentiment sau senzație de neplăcere față de ceva sau de cineva; repulsie; silă; aversiune; antipatie; scârbă.	/dez- + gust
A DEZGUSTA	A DEZGUSTÁ dezgúst	<i>tranz.</i>	A face să se dezguste.	/dez- + a gusta
A SE DEZGUSTA	A SE DEZGUSTÁ mă dezgúst	<i>intranz.</i>	A avea dezgust (față de ceva sau de cineva).	/dez- + a gusta
DEZGUSTĂTOR	DEZGUSTÁT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		Care dezgustă; care provoacă dezgust; respingător; repulsiv; antipatic; nesuferit.	/a dezgusta + suf. ~ător
A DEZICE	A DEZÍCE dezic	<i>tranz.</i>	(adevăruri, fapte, fenomene) A pune la îndoială.	/<fr. dédire
A SE DEZICE	A SE DEZÍCE mă	<i>intranz.</i>	A-și retrace cele spuse sau scrise anterior.	/<fr. dédire
DEZIDERAT	DEZIDERÁT ~e	<i>n.</i>	1) Ceea ce este dorit; dorință.2) Cerință exprimată în mod oficial; doleanță.	/<lat. desideratum
DEZILUZIE	DEZILÚZI/E ~i	<i>f.</i>	Pierdere a iluziilor; înșelare a speranțelor; dezamăgire; decepție. [Sil. -zi-e]	/<fr. désillusion
A DEZILUZIONA	A DEZILUZION//Á	<i>tranz.</i>	A face să se deziluzioneze; a dezamăgi; a decepționa. [Sil. -zi-o-]	/<fr. désillusioner
A SE DEZILUZIONA	A SE DEZILUZION//Á mă	<i>intranz.</i>	A cădea în deziluzie; a ajunge în stare de deziluzie; a se dezamăgi; a se decepționa. [Sil. -zi-o-]	/<fr. désillusioner
A DEZINCRUSTA	A DEZINCRUST//Á	<i>tranz.</i>	(instalații termice) A curăța, înlăturând crusta de pe pereți.	/<fr. désincruster
DEZINCRUSTANT	DEZINCRUSTÁNT~e	<i>n.</i>	Substanță care are proprietatea de a dezincrusta sau de a împiedica încrustarea pietrei pe pereții instalațiilor termice.	/<fr. désincruster
A DEZINFECTA	A DEZINFECT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(spații, suprafețe, produse alimentare etc.) A trata cu un dezinfectant.	/<fr. désinfecter
DEZINFECTANT	DEZINFECTÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre substanțe) Care dezinfectează; cu proprietatea de a dezinfecta.	/<fr. désinfectant

DEZINFECȚIE	DEZINFECȚI/E ~i	<i>f.</i>	Operație constând în distrugerea agenților patogeni (cu ajutorul unui dezinfectant). [Art. dezinfectia; G.-D. dezinfecției; Sil. -ți-e]	/<fr. désinfection
A DEZINFORMA	A DEZINFORM//Ă	<i>tranz.</i>	(persoane) A induce în eroare cu o informație falsă.	/dez- + a informa
DEZINFORMAȚIE	DEZINFORMĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A DEZ-INFORMA.2) Informație falsă. [Art. dez-informația; G.-D. dezinformației; Sil. -ți-e]	/dez- + informație
DEZINSECȚIE	DEZINSÉCȚI//E ~i	<i>f.</i>	Operație de distrugere a insectelor dăunătoare cu ajutorul unui insecticid. [Art. dezinsecția; G.-D. dezinsecției; Sil. -ți-e]	/<fr. désinsection
A DEZINTEGRA	A DEZINTEGR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se dezintegreze; a dezagrega.	/<fr. désintégrer
A SE DEZINTEGRA	A SE DEZINTEGR//Ă se ~ează	<i>intranș.</i>	(despre nuclee atomice) A se transforma spontan în alte nuclee atomice; a se dezagrega.	/<fr. désintégrer
DEZINTERES	DEZINTERÉS	<i>n.</i>	1) Lipsă de interes; nepăsare; indiferență.2) Atitudine indiferentă; indiferență.	/v. a dezinteresa
A SE DEZINTERESA	A SE DEZINTERES//Ă mă	<i>intranș.</i>	A manifesta dezinteres; a vădi lipsă de interes.	/<fr. désintéresser
DEZINTERESAT	DEZINTERESĂ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și adverbial</i>	Care nu urmărește nici un interes sau un folos personal.	/v. a se dezinteresa
A DEZINTOXICA	A DEZINTOXICĂ dezintóxic	<i>tranz.</i>	A face să se dezintoxice.	/<fr. désintoxiquer
A SE DEZINTOXICA	A SE DEZINTOXICĂ mă dezintóxic	<i>intranș.</i>	A se vindeca de o intoxicație.	/<fr. désintoxiquer
DEZINVOLT	DEZINVÓL//T ~tă (~ți, ~te)		Care manifestă libertate în mișcări și în comportament; degajat.	/<fr. désinvolt
DEZINVOLTURĂ	DEZINVOLTÚRĂ	<i>f.</i>	1) Caracter dezinvolt.2) Comportare dezinvoltă.	/<fr. désinvolture
DEZIRABIL	DEZIRÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care merită să fie dorit; care provoacă dorință.	/<fr. désirable
A DEZLĂNȚUI	A DEZLANȚUI dezlănțui	<i>tranz.</i>	A face să se dezlănțuie.	/dez- + lanț + suf. ~ui
A SE DEZLĂNȚUI	A SE DEZLANȚUI pers. 3 se dezlănțuie	<i>intranș.</i>	(despre acțiuni, stări, fenomene ale naturii) A începe brusc și cu violență; a se stârni; a se declanșa; a izbucni; a irupe.	/dez- + lanț + suf. ~ui
A DEZLÂNA	A DEZLÂN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se dezlâneze.	/dez- + lână
A SE DEZLÂNA	A SE DEZLÂN//Ă pers. 3 se ~ează	<i>intranș.</i>	1) (despre fire textile sau obiecte formate din astfel de fire) A forma scamă la suprafață; a se scămoșa.2) (despre obiecte împletite din lână) A se desface îndepărtându-se fir de fir; a se deșira; a se răsfira.3) fig. (despre gânduri, stil etc.) A-și pie	/dez- + lână
A DEZLEGA	A DEZLEGĂ dezlég	<i>tranz.</i>	1) A face să se dezlege. • ~ punga a) a cheltui; b) a da bani. ~ sacul a spune tot ce are de spus.2) A scuti de o obligație.3) rel. (persoane) A ierta de păcate.4) (probleme) A examina amănunțit, oferind o soluție; a rezolva; a delibera; a soluționa.5) (g	/<lat. disligare
A SE DEZLEGA	A SE DEZL//EGĂ pers. 3 se ~eagă	<i>intranș.</i>	1) A se desface dintr-o legătură; a se desprinde din locul unde a fost legat. • A i se ~ cuiva limba a) a începe să vorbească; b) a se destăinui.2) (despre animalele legate) A se elibera dintr-o legătură.	/<lat. disligare
A DEZLIPI	A DEZLIP//Î ~ésc	<i>tranz.</i>	A face să se dezlipsească.	/dez- + a lipi

A SE DEZLIPI	A SE DEZLIP// Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) (despre obiecte lipite) A se desprinde din locul unde a fost lipit cu o substanță cleioasă; a se descleia.2) A se deplasa la o anumită distanță (față de ceva sau de cineva); a se îndepărta.	/dez- + a lipi
A DEZLOCUI	A DEZLOCUI// Î ~iesc	<i>trans.</i>	fiz. (lichide) A scoate de la locul pe care îl ocupă fiind înlocuit de un corp solid.	/dez- + a [în]locui
DEZMĂȚ	DEZMĂȚ ~uri	<i>n.</i>	1) Viață de plăceri ușoare; purtare desfrânată.2) fig. Stare de dezordine; debandadă.	/Din dezvățat
A SE DEZMĂȚA	A SE DEZMĂȚĂ mă dezvăț	<i>intrans.</i> <i>rar</i>	1) A duce o viață de plăceri ușoare; a trăi în dezvăț; a se desfrâna; a se destrăbăla; a se strica; a se deprava.2) A deveni neglijent, dezordonat; a se deșanta.	/Din dezvățat
DEZMĂȚAT	DEZMĂȚA//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care este lipsit de bună cuviință; depravat.2) Care este neglijent; dezordonat.	/dez- + mațe + suf. ~at
A DEZMEMBRA	A DEZMEMBR// Ă ~éz	<i>trans.</i>	A face să se dezmembreze; a dezarticula; a dezbină; a descompune; a dezagrega.	/ <i><</i> fr. démembrer
A SE DEZMEMBRA	A SE DEZMEMBR// Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	(despre comunități) A-și pierde coeziunea internă; a se dezarticula; a se descompune; a se dezagrega: a se dezbină; a se destrăma.	/ <i><</i> fr. démembrer
A DEZMETICI	A DEZMETIC// Î ~esc	<i>trans.</i>	A face să se dezmeticească.	/ <i><</i> lat. dismaticire
A SE DEZMETICI	A SE DEZMETIC// Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	A-și reveni după o emoție puternică; a-și veni în fire.	/ <i><</i> lat. dismaticire
A DEZMIERDA	A DEZMIERDĂ dezmiérd	<i>trans.</i>	1) (mai ales copii) A netezi ușor cu palma în semn de dragoste; a mângâia; a alina.2) A numi cu cuvinte drăgăstoase; a alina. [Sil. -mier-da]	/ <i><</i> lat. dismerdare
DEZMIERDARE	DEZMIERD// ĂRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A DEZ-MIERDA.2) Vorbă sau comportare plină de afecțiune.	/v. a dezmierda
DEZMIERDĂTOR	DEZMIERDĂT// ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) (despre persoane) Care dezmiardă; alintător; mângâietor. Mamă ~oare.2) (despre manifestări ale oamenilor) Care vădește dragoste și căldură sufletească; mângâietor; alintător.	/a dezmierda + suf. ~ător
A DEZMINȚI	A DEZMINȚI dezminț	<i>trans.</i>	1) (fapte, afirmații etc.) A declara ca neadevărat; a tăgădui; a contesta; a nega.2) (opinii împărtășite anterior) A înceta de a mai susține; a retrage; a retracta.	/dez- + a minți
A SE DEZMINȚI	A SE DEZMINȚI mă dezminț	<i>intrans.</i>	(despre persoane) A se arăta altfel decât este.	/dez- + a minți
DEZMINȚIRE	DEZMINȚIR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A DEZMINȚI și A SE DEZMINȚI.2) Declarație prin care se dezmințe ceva.	/v. a (se) dezminți
A DEZMIRIȘTI	A DEZMIRIȘT// Î ~esc	<i>trans.</i>	(pământul) A ara superficial îndată după recoltarea grânelor, răsturnând miriștea.	/dez- + miriște
DEZMIRIȘTITOR	DEZMIRIȘTIT// ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Unealtă agricolă folosită pentru dezmiriștirea terenurilor. Plug ~.	/dez- + miriște + suf. ~tor
A DEZMORMÂNȚA	A DEZMORMÂNȚ //Ă ~éz	<i>trans.</i>	1) (cadavre, oseminte) A scoate din mormânt; a dezgropa; a deshuma; a exhuma.2) fig. A readuce în memorie; a scoate din uitare; a dezgropa. ~ un subiect vechi.	/dez- + a [în]mormâta
A DEZMORTI	A DEZMORT// Î ~esc	<i>trans.</i>	A face să se dezmoștească.	/dez- + a amorți

A SE DEZMORTI	A SE DEZMORTI//I mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) (despre persoane sau părți ale corpului lor) A reveni din starea de amorțeală; a se dezgheța.2) (despre pământ) A se muia din cauza temperaturii mai ridicate de zero grade.3) fig. A ieși din starea de inerție.4) (despre natură) A se trezi la viață; a r	/dez- + a amorți
A DEZMOȘTENI	A DEZMOȘTENI//I	<i>trans.</i>	A lipsi (prin testament) de moștenire.	/dez- + a moșteni
DEZMOȘTENIT	DEZMOȘTENI//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A DEZMOȘTENI.3) și substantival fig. (despre persoane) Care se află în stare de sărăcie; lipsit (total) de bunuri materiale.3) fig. Care este privat (total) de drepturi.	/v. a dezmoșteni
A DEZNAȚIONALIZA	A DEZNAȚIONALIZ//Ă	<i>trans.</i>	1) A face să se deznăționalizeze.2) (întreprinderi, instituții naționalizate) A înapoia vechilor stăpâni. [Sil. -ți-o-]	/<fr. dénationaliser
A SE DEZNAȚIONALIZA	A SE DEZNAȚIONALIZ//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A pierde particularitățile naționale. [Sil. -ți-o-]	/<fr. dénationaliser
A DEZNĂDĂJDUI	A DEZNĂDAJDU//I ~iesc		1. intrans. A ajunge în stare de deznădejde; a-și pierde speranța; a despera.2. trans. A aduce în stare de deznădejde; a face să-și piardă speranța; a despera.	/dez- + a nădăj-dui
DEZNĂDĂJDUI	DEZNĂDĂJDU//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A DEZNĂDĂJDUI.2) (despre sentimente, manifestări) Care vădește dez-nădejde; provocat de deznădejde; desperat.	/v. a deznădăjdui
DEZNĂDEJDE	DEZNADÉJDE	<i>f.</i>	Stare de apăsare sufletească cauzată de pierderea oricărei speranțe; desperare.	/dez- + nădejde
A DEZNODA	A DEZNODÁ deznód	<i>trans.</i>	1) A face să se deznoade.2) rar (probleme, chestiuni, situații confuze) A face clar; a lămuri; a limpezi, a elucida; a desluși.	/dez- + a [în]noda
A SE DEZNODA	A SE DEZNODÁ pers. 3 se deznoadă	<i>intrans.</i>	1) (despre ață, sfoară etc. înnodată) A se dezlega dintr-un nod (sau din mai multe).2) (despre obiecte legate și înnodate) A se desface dintr-o legătură cu nod.	/dez- + a [în]noda
DEZNODAT	DEZNODÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A DEZNODA și A SE DEZNODA.2) fam. (despre persoane) Care este înalt și slab; deșirat.3) fig. (despre gânduri, stil etc.) Care este lipsit de concizie; dezlânat.	/v. a (se) deznoda
DEZNODĂMÂNT	DEZNODĂM//ÂNT ~înte	<i>n.</i>	1) Mod de soluționare a unei situații încurcate, a unui conflict.2) lit. Parte finală a unei opere (literare, epice sau dramatice), care soluționează intriga. ~ tragic.	/a deznoda + suf. ~amânt
A DEZOBIȘNUI	A DEZOBIȘNU//I	<i>trans.</i>	A face să se dezobișnuiască.	/dez- + a obișnui
A SE DEZOBIȘNUI	A SE DEZOBIȘNU//I mă ~iesc	<i>intrans.</i>	A-și pierde obișnuința (de a face ceva); a se dezvăța. ~ să povestească.	/dez- + a se obișnui
A DEZODORIZA	A DEZODORIZ//Ă	<i>trans.</i>	(obiecte, spații închise) A trata cu un dezodorizant.	/<fr. désodoriser
DEZODORIZANT	DEZODORIZÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre substanțe) Care înde-părtază mirosurile neplăcute.	/<fr. désodorisant
A DEZOLA	A DEZOL//Ă ~éz	<i>trans.</i>	1) A mâhni profund.2) A aduce în stare de dezolare; a deprima.	/<fr. désoler
DEZOLANT	DEZOLÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care dezolează; în stare să dezoleze; deprimant.	/<fr. désolant
DEZOLARE	DEZOL//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	Stare de apăsare sufletească profundă și persistentă; de-presiune; deprimare.	/v. a dezola
DEZONOARE	DEZONOÁRE	<i>f.</i>	Lipsă de onoare; si-tuație umilitoare.	/<fr. déshonneur

A DEZONORA	A DEZONOR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se dezonoreze; a necinsti.	/<fr. désho-norer
A SE DEZONORA	A SE DEZONOR//Á mă ~éz	<i>intranz.</i>	A-și pierde onoarea; a se face de rușine.	/<fr. déshonorer
DEZONORANT	DEZONORÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Ca-re dezonorează; în stare să dezonoreze; infamant.	/<fr. déshonorant
DEZORDINE	DEZÓRDIN//E ~i	<i>f.</i>	1) Lipsă de ordine; debandadă; harababură.2) Acțiune violentă împotriva unei ordini prestabilite; revoltă; rebeliune; răzvrătire. [Art. dezordinea; G.-D. dezordinii]	/dez- + ordine
DEZORDONAT	DEZORDONÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre persoane sau despre manifestările lor) Care nu este obișnuit cu ordinea; neglijent.2) (despre lucruri, încăperi etc.) Care se află în dezordine.	/<fr. desordonne
A DEZORGANIZA	A DEZORGANIZ//Á	<i>tranz.</i>	A face să se dezorganizeze.	/<fr. désorganiser
A SE DEZORGANIZA	A SE DEZORGANIZ//Á mă	<i>intranz.</i>	A pierde buna organizare.	/<fr. désorganiser
A DEZORIENTA	A DEZORIENT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se dezorienteze. [Sil. -ri-en-]	/dez- + a orienta
A SE DEZORIENTA	A SE DEZORIENT//Á mă ~éz	<i>intranz.</i>	1) A pierde simțul orientării; a se debusola.2) fig. A pierde siguranța în modul de a acționa sau de a cugeta. [Sil. -ri-en-]	/dez- + a orienta
A DEZOSA	A DEZOS//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(carne) A des-prinde de pe oase.	/dez- + oase
A DEZOXIDA	A DEZOXID//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(sub-stanțe, corpuri) A lipsi de oxigen.	/<fr. dezoxider
DEZOXIDANT	DEZOXIDÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre substanțe) Care dezoxidează; cu proprietatea de a dezoxida sau de a împiedica oxidarea.	/<fr. désoxidant
DEZOXIRIBONUCLEIC	DEZOXIRIBONUCL EIC		: Acid ~ Acid nucleic care conține și transmite informația genetică în mecanismul ereditar al organismelor vii.	/<fr. désoxyribonucleique
A DEZRĂDĂCINA	A DEZRĂDĂCIN//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (copaci, plante) A scoate din pământ cu rădăcină cu tot.2) fig. (idei, deprinderi etc.) A face să nu mai existe; a distruge complet; a stârpi; a extirpa; a extermina.	/dez- + rădăcină
DEZRĂDĂCINAT	DEZRĂDĂCINÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A DEZRĂDĂCINA.2) (despre persoane) Care și-a părăsit locul de naștere și nu se poate adapta la noile condiții de trai.	/v. a dezrădăcina
A DEZRĂSUCI	A DEZRĂSUC//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	(ațe, frânghii, sârme etc. răsucite) A face să nu mai fie răsucit.	/dez- + a răsuci
A DEZROBI	A DEZROB//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) A face să se dezrobească.2) (popoare, state etc. înrobite) A elibera de sub o ocupație străină; a asigura independența.	/dez- + a robi
A SE DEZROBI	A SE DEZROB//Í mă ~ésc	<i>intranz.</i>	1) A se elibera din robie.2) A deveni independent, eliberându-se de conveniențele morale și sociale; a se emancipa.	/dez- + a robi
DEZROBITOR	DEZROBIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	Care dezrobește; care aduce dezrobire; eliberator.	/a dezrobi + suf. ~tor
A DEZUMANIZA	A DEZUMANIZ//Á	<i>tranz.</i>	A face să se dezumanizeze.	/<fr. déshumaniser
A SE DEZUMANIZA	A SE DEZUMANIZ//Á mă ~éz	<i>intranz.</i>	A pierde caracteristicile umane.	/<fr. déshumaniser
A DEZUMFLA	A DEZUMFLÁ	<i>tranz.</i>	A face să se dezumfle.	/dez- + a umfla
A SE DEZUMFLA	A SE DEZUMFLÁ mă dezumflu	<i>intranz.</i>	1) A reveni la volumul normal; a ajunge la dimensiunile obișnuite.2) fig. (despre persoane) A se calma, revenind de la o stare de exaltare; a se tempera.	/dez- + a (se) umfla

A DEZUNI	A DEZUNÍ <i>dezunesc</i>	<i>tranz.</i>	rar A face să se dezunească.	/dez- + a uni
A SE DEZUNI	A SE DEZUNÍ <i>mă dezunesc</i>	<i>intransz. rar</i>	1) (despre obiecte unite) A se desprinde unul de altul sau dintr-un tot.2) (despre comunități) A-și pierde coeziunea internă; a se dezmembra; a se dezarticula; a se descompune; a se destrăma; a se dezagrega.3) (despre două sau mai multe persoane) A trăi î	/dez- + a uni
A DEZVĂLUI	A DEZVĂLUÍ <i>dezvălui</i>	<i>tranz.</i>	1) (gânduri intime, frământări sufletești) A comunica în mod confidențial; a încredința; a destăinui; a confia.2) (secrete de stat) A aduce la cunoștința generală; a da în vileag; a divulga; a destăinui. [Sil. -lu-i]	/dez- + a [în]vălui
A SE DEZVĂLUI	A SE DEZVĂLUÍ <i>pers. 3 se dezvăluie</i>	<i>intransz.</i>	A ieși în evidență; a se face vizibil; a apărea; a se arăta. [Sil. -lu-i]	/dez- + a [în]vălui
DEZVĂȚ	DEZVEȚ	<i>n.</i>	Pierdere a unei deprinderi; debarasare de o obișnuință; dezobișnuință.	/v. a dezvăța
A DEZVĂȚA	A DEZVĂȚĂ <i>dezvăț</i>	<i>tranz.</i>	A face să se dezvețe.	/dez- + a învăța
A SE DEZVĂȚA	A SE DEZVĂȚĂ <i>mă dezvăț</i>	<i>intransz.</i>	A-și pierde obișnuința (de a face ceva); a se dezobișnui. ~ să citească.	/dez- + a învăța
A DEZVÂRTI	A DEZVÂRT//Í <i>~ésc</i>	<i>tranz.</i>	reg. A face să se dezvârtască.	/dez- + a [în]vârti
A SE DEZVÂRTI	A SE DEZVÂRT//Í <i>mă ~ésc</i>	<i>intransz.</i>	reg. A se învârti în direcție opusă.	/dez- + a [în]vârti
A DEZVELI	A DEZVEL//Í <i>~ésc</i>	<i>tranz.</i>	1) A descoperi, dând la o parte o învelitoare.2) (obiecte) A face să se vadă scoțând din ambalaj.3) (casa) A lipsi de înveliș.4) (monumente, statui) A inaugura cu solemnitate în fața publicului (îndepărtând învelitoarea).5) fig. A face să se vadă; a arăta	/dez- + a [în]veli
A SE DEZVELI	A SE DEZVEL//Í <i>se ~éște</i>	<i>intransz.</i>	rar (despre boboci, muguri) A-și răsfira petalele; a se desface; a se desfoia.	/dez- + a [în]veli
A DEZVINOVĂȚI	A DEZVINOVĂȚ//Í <i>~ésc</i>	<i>tranz.</i>	A recu-noaște ca fiind nevinovat; a dezvinui; a justifica; a disculpa.	/dez- + a [în]vinovăți
A SE DEZVINOVĂȚI	A SE DEZVINOVĂȚ//Í <i>mă ~ésc</i>	<i>intransz.</i>	A-și demonstra nevinovăția; a se disculpa; a se dezvinui; a se justifica.	/dez- + a [în]vinovăți
A DEZVINUI	A DEZVINU//Í <i>~iésc</i>	<i>tranz.</i>	A recunoaște ca fiind nevinovat; a justifica; a dezvinovăți; a disculpa. [Sil. -nu-i]	/dez- + a [în]vinui
A SE DEZVINUI	A SE DEZVINU//Í <i>mă ~iésc</i>	<i>intransz.</i>	A-și demonstra nevinovăția; a se dez-vinovăți; a se disculpa; a se justifica. [Sil. -nu-i]	/dez- + a [în]vinui
A DEZVIRGINA	A DEZVIRGIN//Ă <i>~éz</i>	<i>tranz.</i>	A face să-și piardă virginitatea; a deflora.	/dez- + virgin
A DEZVOLTA	A DEZVOLTĂ <i>dezvólt</i>	<i>tranz.</i>	1) A face să se dezvolte.2) (doctrină, teorii etc.) A completa cu idei noi; a aprofunda; a adânci.3) (subiecte, idei etc.) A expune în mod amănunțit; a reda pe larg; a desfășura.4) (căldură, energie etc.) A face să se producă; a produce.	/Orig. nec.
A SE DEZVOLTA	A SE DEZVOLTĂ <i>mă dezvólt</i>	<i>intransz.</i>	1) A trece printr-o serie de schimbări spre o treaptă superioară; a face progrese; a avansa; a înainta; a progresa; a propăși; a evolua.2) A lua proporții (ca număr, intensitate etc.); a crește.3) (despre ființe, plante) A se mări treptat și continuu; a c	/Orig. nec.
DI	DI	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a îndemna caii la mers).	/Onomat.

DIABET	DIABÉT	<i>n.</i>	Boală provocată de mărirea cantității de zahăr în sânge și în urină. [Sil. di-a-]	/<fr. diabète
DIABETIC	DIABÉTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de diabet; propriu diabetului. Comă ~că.3) și substantival Care suferă de diabet; bolnav de diabet. [Sil. di-a-]	/<fr. diabétique
DIABOLIC I	DIABÓLI//C I ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de diavol; propriu diavolului; satanic; diavolesc; drăcesc; demonic. Putere ~că.2) Care vădește răutate și viclenie; mefistofelic. Invenție ~că. [Sil. di-a-]	/<fr. diabolique, lat. diabolicus
DIABOLIC II	DIABÓLIC II	<i>adv.</i>	Cu răutate; cu cruzime excesivă. [Sil. di-a-]	/<fr. diabolique, lat. diabolicus
DIAC	DIÁC diéci	<i>m.</i>	1) (în Moldova și în Muntenia medievală) Slujbaș în cancelaria domnească, însărcinat cu scrierea uricelor; uricar; grămatic.2) Persoană care conduce un cor bisericesc. [Sil. di-ac]	/<sl. dijaku
DIACLAZĂ	DIACLÁZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Crăpătură formată în roci prin presiune sau prin răcire și care uneori se umple cu depuneri minerale din soluții. [Sil. di-a-]	/<fr. diaclose
DIACON	DIÁCON ~i	<i>m.</i>	Slujitor al cultului aflat pe prima treaptă a ierarhiei preoțești. [Sil. di-a-]	/<sl. dijakonu
DIACRITIC	DIACRÍTI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre semne grafice) Care, fiind pus deasupra sau dedesubtul unei litere, imprimă o valoare distinctă; cu proprietatea de a imprima o valoare specială. [Sil. di-a-]	/<fr. diacritique
DIACRONIC	DIACRÓNI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre metode de cercetare sau concepții științifice) Care ține de diacronie; propriu diacroniei. Studiu ~. [Sil. di-a-]	/<fr. diachronique
DIACRONIE	DIACRONÍE	<i>f.</i>	Desfășurare istorică; evoluție a unui fenomen. [Art. diacronia; G.-D. diacroniei; Sil. -ni-e]	/<fr. diachronie
DIADEMĂ	DIADÉM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Podoabă în formă de cunună, confecționată din metal prețios și împodobită cu pietre scumpe, purtată pe cap de suverani sau de unele fețe bisericești.2) Obiect de podoabă în formă de cunună, purtat de femei pe cap sau pe frunte (la anumite ocazii). [Sil	/<fr. diadème, lat. diadema
DIADOH	DIADÓH ~i	<i>m.</i>	1) Nume dat marilor comandanți de oști ai lui Alexandru Macedon.2) (în Grecia modernă) Moștenitor al tronului. [Sil. di-a-]	/<fr. diadoque, germ. Diadoche
DIAFAN	DIAFÁN ~ă (~i, ~e)		1) (despre materiale sau corpuri) Care lasă să pătrundă prin sine razele de lumină fără a permite să se distingă clar forma obiectelor; translucid. Pânză ~ă.2) fig. Care este foarte gingaș; transparent; aerian. Piele ~ă. Mâini ~e. [Sil. di-a-]	/<fr. diaphane
DIAFANOMETRU	DIAFANOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	1) Aparat pentru determinarea gradului de tulburare a apei.2) Aparat care determină transparența hârtiei. [Sil. di-a-]	/<fr. diaphanomètre
DIAFILM	DIAFÍLM ~e	<i>m.</i>	Film fotografic care cuprinde o serie de diapozitive (însoțite de text explicativ) ce se proiectează pe ecran cu ajutorul unui aparat mic, portativ. [Sil. di-a-]	/<rus. diafilm
DIAFIZĂ	DIAFÍZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Corpul unui os lung, aproape cilindric, cuprins între cele două extremități numite epifize. [Sil. di-a-]	/<fr. diaphyse

DIAFONIE	DIAFONIE	<i>f.</i>	Recepționare simultană a unor semne (convorbiri) de pe mai multe circuite de telecomunicații. [Art. diafonia; G.-D. diafoniei; Sil. di-a-]	/<fr. diaphonie
DIAFORETIC	DIAFORÉTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	(despre substanțe, medicamente) Care provoacă transpirație; cu proprietăți de activizare a procesului de transpirație. [Sil. di-a-]	/<fr. diaphoretique
DIAFOREZĂ	DIAFORÉZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Transpirație abundentă (fiziologică sau gatologică). [Sil. di-a-]	/<fr. diaphorese
DIAFRAGMĂ	DIAFRÁGM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Mușchi care desparte cavitatea toracică de cea abdominală.2) Cartilaj care desparte nările nasului.3) (la unele aparate acustice) Membrană elastică care produce sunetele prin vibrație.4) (la aparate optice) Disc opac cu un orificiu reglabil, care lasă	/<fr. diaphragme, lat. diaphragma
DIAGENEZĂ	DIAGENÉZĂ	<i>f.</i>	Totalitate a proceselor de transformare a sedimentelor în roci sedimentare. [Sil. di-a-]	/<fr. diagenése
DIAGNOSTIC	DIAGNÓSTI//C ~ce	<i>n. med.</i>	Identificare a unei boli după simptome sau după rezultatele examenului de laborator; diagnoză. [Sil. di-ag-]	/<fr. diagnostic
A DIAGNOSTICA	A DIAGNOSTI//CĂ	<i>tranz.</i>	(boli) A recunoaște punând diagnosticul. [Sil. di-ag-]	/<fr. diagnostiquer
DIAGNOSTICIAN	DIAGNOSTICI//ÁN ~ână (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Medic specializat în stabilirea diagnosticului. [Sil. di-ag-nos-ti-ci-an]	/diagnostic + suf. ~ian
DIAGNOZĂ	DIAGNOZ//Ă ~e	<i>f. med.</i>	Identificare a unei boli după simptome sau după rezultatele examenului de laborator; diagnostic. [Sil. di-ag-]	/<fr. diagnose
DIAGONAL	DIAGONÁL ~ă (~i,		Care ține de diagonală; propriu diagonalei. [Sil. di-a-]	/<fr. diagonal
DIAGONALĂ	DIAGONÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Dreaptă care unește două vârfuri nealăturate ale unui poligon sau ale unui poliedru. • În ~ de-a curmezișul.2) Cureaua purtată de-a curmezișul pieptului la unele uniforme militare.3) Ramificație de cale ferată care permite trecerea trenurilor de pe o lin	/<fr. diagonal
DIAGRAMĂ	DIAGRÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Reprezentare geometrică sumară a părților unui ansamblu și a dispoziției lor unele în raport cu altele.2) Reprezentare grafică a desfășurării și variațiilor unui fenomen. [Sil. di-a-]	/<fr. diagramme
DIALECT	DIALÉCT ~e	<i>n.</i>	Ramificație teritorială a unei limbi cu trăsături specifice (fonetice, lexicale, gramaticale) față de alte ramificații similare și față de limba literară. [Sil. di-a-]	/<fr. dialecte, lat. dialectus
DIALECTAL	DIALECTÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de dialect; propriu unui dialect. Elemente ~e. Forme ~e. Pronunție ~ă. [Sil. di-a-]	/<fr. dialectal
DIALECTIC	DIALÉCTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de dialectică; propriu dialecticii. Metodă ~că.2) (în filozofia antică) Care recurge la teze și antiteze pentru a demonstra un adevăr; bazat pe teze și antiteze. Discurs ~. [Sil. di-a-]	/<fr. dialectique, lat. dialecticus
DIALECTICĂ	DIALÉCTICĂ	<i>f.</i>	1) (în opoziție cu metafizică) Știință care se ocupă cu studiul celor mai generale legi de dezvoltare a naturii, societății și gândirii.2) Teorie și metodă generală de cercetare a realității, care privește fenomenele ca fiind în strânsă legătură și în con	/<fr. dialectique, lat. dialecticus
DIALECTICIAN	DIALECTICI//ÁN ~ână (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Adept al dialecticii. [Sil. di-a-]	/<fr. dialecticien

DIALECTISM	DIALECTÍSM ~e	<i>n.</i>	Cuvânt, expresie, forma gramaticală ce ține de un dialect, dar folosite și în limba literară (mai ales în operele artistice).	/cf. it. dialectissimo
DIALECTOLOG	DIALECTOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în dialectologie. [Sil. di-a-]	/<fr. dialectologue
DIALECTOLOGIC	DIALECTOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de dialectologie; propriu dialectologiei. [Sil. di-a-]	/<fr. dialectolo-gique
DIALECTOLOGIE	DIALECTOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a lingvisticii care se ocupă cu studiul dialectelor și a graiurilor unei limbi. [Art. dialectologia; G.-D. dialectologiei; Sil. -gi-e]	/<fr. dialectologie
DIALELĂ	DIALÉL//Ă ~e	<i>f.</i>	Definire a unei noțiuni prin ea însăși. [Sil. di-a-]	/<fr. dialléle
DIALIPETAL	DIALIPETÁL ~ă (~i, ~e)		1) (despre flori sau despre corola lor) Care are petale separate; cu petale neconcescute.2) (despre plante) Care are flori de acest fel. [Sil. di-a-]	/<fr. dialypétale
DIALISEPAL	DIALISEPÁL ~ă (~i, ~e)		1) (despre flori sau despre caliciul lor) Care are sepalele depărtate; cu sepale neconcescute.2) (despre plante) Care are flori de acest fel. [Sil. di-a-]	/<fr. dialisépal
DIALIZĂ	DIALÍZ//Ă ~e	<i>f. chim.</i>	Trecere a unei substanțe dizolvate printr-o membrană care separă soluția dizolvată de substanța pură. [Sil. di-a-]	/<fr. dialyse
DIALIZOR	DIALIZ//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Aparat pentru efectuarea dializei. [Sil. di-a-]	/<fr. dialyseur
DIALOG	DIALÓG ~uri	<i>n.</i>	1) Schimb de vorbe sau de idei pe cale orală (între două persoane); discuție; convorbire.2) Formă de convorbire între personajele unei opere literare. [Sil. di-a-]	/<fr. dialoguer
A DIALOGA	A DIALO//GÁ ~ghéz	<i>intrans.</i>	A întreține un dialog. [Sil. di-a-]	/<fr. dialoguer
DIAMAGNETIC	DIAMAGNÉTI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre corpuri) Care ține de diamagnetism; propriu diamagnetismului. [Sil. di-a-]	/<fr. diamagneétique
DIAMAGNETISM	DIAMAGNETÍSM	<i>n.</i>	fiz. Capacitate a unor substanțe de a se retrage din zonele puternice ale unui câmp magnetic spre cele mai slabe. [Sil. di-a-]	/<fr. diamagnétisme
DIAMANT	DIAMÁNT ~e	<i>n.</i>	1) Piatră scumpă transparentă, foarte strălucitoare și foarte dură2) Instrument de tăiat sticlă, având la un capăt o lamă din astfel de piatră. [Sil. di-a-]	/<fr. diamant
DIAMANTIFER	DIAMANTIFÉR ~ă		Care conține diamante. Minereu ~. [Sil. di-a-]	/<fr. diamantifere
DIAMANTIN	DIAMANTÍN ~ă (~i, ~e)		Care are proprietăți asemănătoare cu ale diamantului; ca diamantul. [Sil. di-a-]	/<fr. diamantin
DIAMETRAL I	DIAMETRÁL I	<i>adv.</i>	Cu desăvârșire; în întregime; absolut; total. • ~ opus a) în opoziție totală; b) de neîmpăcat. [Sil. di-a-]	/<fr. diamétral
DIAMETRAL II	DIAMETRÁL II ~ă (~i, ~e)		Care ține de diametru; propriu diametrului. • Plan ~ plan care trece prin centrul unui corp sferic, sferoidal sau cilindric. [Sil. di-a-]	/<fr. diamétral
DIAMETRU	DIAMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	1) Segment de dreaptă care trece prin centrul unei sfere sau al unui cerc, unind două puncte opuse de pe circumferința acestora.2) Lungimea acestui segment. [Sil. di-a-]	/<fr. diametre, lat. diameter

DIAPAZON	DIAPAZ//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Instrument acustic, constînd dintr-o bară de oțel îndoită în formă de potcoavă, care, la lovire, emite un sunet muzical de o anumită frecvență și este folosit pentru acordarea instrumentelor cu coarde.2) Interval de sonoritate caracteristic pentru o vo	/<fr. diapason
DIAPLEGIE	DIAPLEGÍ//E ~i	<i>f.</i>	Paralizie totală. [Art. diaplegia; G.-D. diaplegiei; Sil. -gi-e]	/<fr. diaplegie
DIAPOZITIV	DIAPOZITÍV ~e	<i>n.</i>	Imagine fotografică pozitivă făcută pe peliculă sau pe o placă fotografică transparentă, care poate fi proiectată pe ecran. [Sil. di-a-]	/<fr. diapositive
DIAREE	DIARÉE	<i>f.</i>	Stare patologică manifestată prin eliminarea frecventă de materii fecale cu consistență moale sau apoasă. [Art. diareea; G.-D. diareei; Sil. di-a-re-e]	/<fr. diarrhée, lat. diarrhoea
DIAREIC	DIARÉI//C ~că (~ci,		Care ține de diaree; propriu diareii. Acces ~. [Sil. di-a-re-ic]	/<fr. diarrhéique
DIASCOP	DIASC//ÓP ~oápe	<i>n.</i>	Aparat pentru proiecția diapozitivelor.	/<fr. diascop
DIASPORĂ	DIÁSPOR//Ă	<i>f.</i>	Grup etnic aflat în afara granițelor țării de origine. ~a românească din Canada. [Sil. di-as-]	/<fr. diaspora
DIATAZĂ	DIASTÁZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Substanță organică care îndeplinește rolul de catalizator în reacțiile biochimice din organismul animalelor și plantelor, înlesnind procesele metabolice; enzimă; ferment.2) med. Despărțire accidentală a două oase articulate (prin lovire, printr-un efor	/<fr. diastase
DIASTOLĂ	DIÁSTOL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Dilatare ritmică a mușchilor inimii în momentul aflului de sânge.2) lingv. Lungire a unei silabe scurte. [Sil. di-as-]	/<fr. diastole
DIASTOLIC	DIASTÓLI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de diastolă; propriu diastolei. [Sil. di-as-]	/<fr. diastolique
DIASTROFISM	DIASTROFÍSM	<i>n.</i>	geol. Totalitate a deformărilor și dislocărilor pe care le suferă straturile din scoarța terestră sub acțiunea mișcărilor tectonice. [Sil. di-as-]	/<fr. diastrophisme
DIATĂ	DIÁT//Ă ~e	<i>f. inv.</i>	Document în care o persoană își fixează dispozițiile (în special cu privire la avere), care urmează să fie îndeplinite după moartea acesteia; testament. [Sil. di-a-]	/<ngr. dieta
DIATERMAN	DIATERMÁN ~ă (~i,		(despre corpuri, medii etc.) Care conduce căldura. [Sil. di-a-]	/<fr. diathermane
DIATERMIC	DIATÉRMII//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de diatermie; propriu diatermiei.[Sil. di-a-]	/<fr. diathermique
DIATERMIE	DIATERMÍE	<i>f.</i>	Tratare a unor boli interne cu ajutorul curenților alternativi de înaltă frecvență. [Art. diatermia; G.-D. diatermiei; Sil. -mi-e]	/<fr. diathermie
DIATEZĂ I	DIATÉZ//Ă I ~e	<i>f.</i>	lingv. Categorie gramaticală verbală care exprimă raportul dintre subiect și acțiune. [Sil. di-a-]	/<fr. diathese
DIATEZA II	DIATÉZ//A II ~e	<i>f. med.</i>	Predispoziție a organismului pentru anumite boli. [Sil. di-a-]	/<fr. diathese
DIAOME	DIATOMÉE ~	<i>f.</i>	1) la pl Clasă de alge monocelulare microscopice cu corpul închis între două valve silicioase, având un rol deosebit în formarea depozitelor de diatomit.2) Algă din această clasă. [G.-D. diatomeei; Sil. di-a-to-me-e]	/<fr. diatomée

DIATOMIC	DIATÓMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care conține doi atomi; cu doi atomi în componență. [Sil. di-a-]	/<fr. diatomique
DIATOMIT	DIATOMÍT	<i>n.</i>	Rocă silicioasă, ușoară și poroasă, formată prin depuneri de diatomee și utilizată în industrie; chiselgur; tripoli. [Sil. di-a-]	/<fr. diatomite
DIATON	DIATÓN ~uri	<i>n.</i>	Interval care separă două tonuri succesive.	/<fr. diaton
DIATONIC	DIATÓNI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>muz.</i>	Care constă din tonuri și semitonuri consecutive; format dintr-o succesiune de tonuri și semitonuri.	/<fr. diatonique, lat. diatonicus
DIATRIBĂ	DIATRÍB//Ă ~e	<i>f. livr.</i>	Creție publicistică cu caracter acut satiric, în proză sau în versuri, în care sunt aspru criticate aspectele negative din viața societății; pamflet. [Sil. di-a-]	/<fr. diatribe, lat. diatriba
DIAVOL	DIÁVOL ~i	<i>m.</i>	1) Ființă imaginată drept spirit al răului; dușman principal al lui Dumnezeu și al omenirii; drac; satană.2) fam. Persoană, mai ales copil, îndrăzneț, viori și obraznic. [Sil. di-a-]	/<sl. dijavolu
DIAVOLEȘTE	DIAVOLÉȘTE	<i>adv.</i>	În felul diavolilor; ca diavoli; drăcește. [Sil. di-a-]	/diavol + suf. ~ește
DIAVOLESC	DIAVOL//ESC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru diavoli; de diavoli; drăcesc; diabolic; satanic. [Sil. di-a-]	/diavol + suf. ~esc
DIAVOLIȚĂ	DIÁVOLIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Ființă feminină simbolizând răul; drăcoaică.2) fig. Femeia rea, afurisită; drăcoaică.3) fam. glumet. Fată sau femeie isteată, vioaie și ispititoare, care se ține de pozne; drăcoaică.	/diavol + suf. ~ița
DIAZEPAM	DIAZEPÁM	<i>n.</i>	Preparat farmaceutic tranchilizant.	/<fr. diazepam
DIBACI	DIBÁC//I ~e	<i>adj.</i>	(despre persoane și de-spre manifestările lor) Care vădește pricepere și îndemânare; îndemânatic; abil; iscusit.	/cf. sb. dibaci
A DIBĂCI	A DIBÁC//Í ~ésc	<i>tranz. pop.</i>	1) A potrivi cu dibacie.2) A studia cu insistență (pentru a cunoaște).3) A găsi după o căutare îndelungată; a descoperi.	/Din dibaci
DIBĂCIE	DIBĂCÍ//E ~i	<i>f.</i>	Caracter dibaci; pricepere; îndemânare; iscusință; dexteritate; abilitate. [Art. dibăcia; G.-D. dibăciei; Sil. -ci-e]	/dibaci + suf. ~ie
DIBLU	DÍBLU ~ri	<i>n.</i>	Pană de lemn sau de metal, care se introduce într-un zid pentru a putea fixa în ea un obiect cu ajutorul unui cui sau al unui șurub.	/<germ. Dübel
A DIBUI	A DIBU//Í ~iésc		1. intranz. 1) A merge șovăielnic, căutând un drum (prin întuneric).2) A căuta cu stăruință.2. tranz. 1) A căuta pipăind prin întuneric; a băjbâi.2) A descoperi după o căutare îndelungată; a găsi. [Sil. -bu-i]	/Orig. nec.
DIBUIALĂ	DIBU//IÁLĂ ~iéli	<i>f.</i>	1) v. A DIBUI.2) fig. (mai ales în literatură, artă) Încercare nesigură; lucrare de începător. [Sil. -bu-ia-]	/v. a dibui
DIBUIT	DIBUÍT	<i>n.</i>	1) v. A DIBUI.2): Pe ~e umblând și pipăind prin întuneric (căutând ceva).	/v. a dibui
DICASTERIE	DICASTÉRI//E ~i	<i>f. inv.</i>	Judecată bise-ricească care examina divorțurile.	/<ngr. dikastirion
DICHICI	DICHÍCI ~uri	<i>n.</i>	reg. Unealtă de cizmărie în formă de cuțit, folosită pentru a face desene pe căputa sau pe talpa încălțăminte.	/<ung. dikics
DICHIS	DICHÍS ~uri	<i>n.</i>	1) mai ales la pl. Obiecte mărunte necesare într-o activitate. • Cu tot ~ul cu toate cele necesare; cu grijă; ordonat.2) Obiect decorativ folosit ca podoabă.	/v. a dichisi

A DICHISI	A DICHIS//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) A face să se dichisească.2) (lucruri) A prevedea cu toate dichisurile.	/<ngr. diíkisa
A SE DICHISI	A SE DICHIS//Î mă ~esc	<i>intranz.</i>	1) A se îmbrăca cu dichis; a se găti frumos și curat.2) A se găti prea mult, manifestând o grijă exagerată față de aspectul exterior; a se ferchezui; a se spilcui; a se sclivisi.	/<ngr. diíkisa
DICHIU	DICHÍ//U ~i	<i>m. înv.</i>	Persoană care administra averea unei mănăstiri; econom. [Sil. di-chiu]	/<ngr. díkios
DICOTILEDONATĂ	DICOTILEDONÁT//Ă ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Clasă de plante angiosperme al căror embrion este format din două cotiledoane.2) Plantă din această clasă.	/<fr. dicotylédone
A DICTA	A DICT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (fraze, texte) A pronunța rar și deslușit pentru a fi scris.2) A impune printr-un dictat.3) fig. A îndemna la o acțiune.	/<fr. dicter, lat. dictare
DICTAFON	DICTAF//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Aparat pentru înregistrarea și reproducerea automată a vorbirii.	/<fr. dictaphone
DICTANDO	DICTÁNDO	<i>n.</i>	Scriere cursivă obișnuită (după dictare, pe caiete cu linii orizontale).	/<germ. diktando
DICTARE	DICT//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A DICTA.2) Lucrare școlară care constă în scrierea unui text dictat.	/v. a dicta
DICTAT	DICTÁT ~e	<i>n.</i>	Act prin care un stat sau mai multe state impun altui stat anumite condiții (politice, economice, militare etc.), forțându-l să le accepte.	/v. a dicta
DICTATOR	DICTATÓR ~i	<i>m.</i>	1) Suveran care guvernează în mod absolut și autoritar; despot; potentat; tiran.2) fig. Persoană care exercită o activitate tiranică; tiran; satrap; despot.3) (în Imperiul Roman) Conducător de armată ales de senat și investit cu puteri nelimitate pentru u	/<fr. dictateur, lat. dictator
DICTATORIAL I	DICTATORIÁL I ~ă (~i, ~e)		Care ține de dictat; propriu dictatului. Politică ~ă. [Sil. -ri-al]	/<fr. dictatorial
DICTATORIAL II	DICTATORIÁL II ~ă (~i, ~e)		Care ține de dictatori; propriu dictatorilor. Putere ~ă. [Sil. -ri-al]	/<fr. dictatorial
DICTATURĂ	DICTATŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Conducere a unui stat, în fruntea căreia stă un dictator.2) Putere despotică, tiranică.3) (în Imperiul Roman) Demnitate a unui dictator.4) Timpul cât acesta își exercita puterea.	/<fr. dictature
DICTON	DICT//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Expresie concisă care exprimă o povăț sau un gând înțelept.	/<fr. dicton
DICȚIONAR	DICȚIONÁR ~e	<i>n.</i>	Lucrare lexicografică care cuprinde cuvintele unei limbi sau ale unui domeniu de activitate, aranjate, de obicei, în ordine alfabetică și explicate în aceeași limbă sau traduse în altă limbă. [Sil. -ți-o-]	/<fr. dictionnaire, lat. dictionarium
DICȚIUNE	DICȚIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Mod de a rosti sunetele vorbirii.2) Arta de a pronunța corect și clar cuvintele și sunetele în procesul vorbirii. ~ oratorică. [Art. dicțiunea; G.-D. dicțiunii; Sil. -ți-u-]	/<fr. diction, lat. dictio, ~onis
DIDACTIC	DIDÁCTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de didactică; propriu didacticii. Literatură ~că. Principiu ~.2) Care participă la procesul de învățământ; încadrat în procesul de instruire și educație. Corp ~. Cadre ~ce.3) Care își asumă în mod pretentios dreptul de a da învățăminte; cu pr	/<fr. didactique

DIDACTICĂ	DIDÁCTICĂ	<i>f.</i>	Ramură a pedagogiei care se ocupă cu problemele învățământului și ale instruirii.	/<fr. didactique
DIDACTICISM	DIDACTICÍSM	<i>n.</i>	1) Folosire exagerată și aplicare pedantă a principiilor și metodelor de învățământ și de instruire.2) Tendință exagerată de a instrui și de a povățui cu orice preț.	/didactic + suf. ~ism
DIDACTICIST	DIDACTICÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de didacticism; propriu didacticismului.	/didactic + suf. ~ist
DIECEZĂ	DIECÉZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Unitate administrativă bisericească, condusă de un episcop; episcopie. [Sil. di-e-]	/<fr. diocese, lat. dioecesis
DIEDRU	DIÉDR//U ~e	<i>n.</i>	Figură geometrică formată în spațiu de două planuri care încep de la linia lor de intersecție. [Sil. di-e-]	/<fr. diedre
DIELECTRIC	DIELECTRI//C ~că (~ci, ~ce)		1) și substantival (despre substanțe, materiale) Care izolează curentul electric; cu proprietăți de izolare a curentului electric.2) (despre medii) Care conduce rău curentul electric; rău conducător de curent electric. [Sil. di-e-]	/<fr. diélectrique
DIEREZĂ	DIERÉZ//Ă ~e	<i>f.</i>	lingv. Disociere a unui diftong în elementele sale componente în timpul pronunției. [Sil. di-e-]	/<fr. diérese
DIESEL	DIESEL [pr.: dízel]	<i>n.</i>	: Motor ~ (sau ~) motor cu ardere internă la care combustibilul se aprinde datorită temperaturii înalte a aerului comprimat de piston.	/<fr. diesel, germ. Diesel
DIETĂ	DIÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Regim alimentar special, recomandat de medici în scopuri terapeutice sau pentru scăderea greutateii corpului. [Sil. di-e-]	/<fr. diete
DIETETIC	DIETÉTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de dietă; propriu dietei. Tratament ~. Regim ~. [Sil. di-e-]	/<fr. diététique
DIETETICĂ	DIETÉTICĂ	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul și stabilirea regimurilor alimentare. [Sil. di-e-]	/<fr. diététique.
DIETOTERAPIE	DIETOTERAPIÉ	<i>f.</i>	Terapie a unor boli cronice cu ajutorul dietei. [Sil. di-e-]	/dietă + terapie
DIEZ	DIÉZ ~i	<i>m. muz.</i>	Semn convențional care arată că nota care urmează trebuie ridicată cu un semiton. [Sil. di-ez]	/<fr. diese
A DIEZA	A DIEZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (sunete muzicale) A urca cu un diez.2) (note muzicale) A marca cu un diez. [Sil. di-e-]	/Din diez
DIFEREND	DIFERÉND ~e	<i>n.</i>	Neînțelegere cauzată de nepotrivirea unor interese sau păreri între două sau mai multe persoane; disensiune; dezacord.	/<fr. différend
DIFERENȚĂ	DIFERÉNTȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Lipsă de asemănare; deosebire; distincție. • ~ specifică caracter prin care o specie diferă de toate celelalte specii ale aceluiași gen.2) Rezultat al unei scăderi matematice; rest.	/<fr. difference, lat. différentia
A DIFERENȚIA	A DIFERENȚI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (ființe, lucruri) A delimita, stabilind diferența.2) mat. (funcții) A stabili prin calcul diferențial. [Sil. -ți-a]	/<fr. différencier
A SE DIFERENȚIA	A SE DIFERENȚI//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	(despre persoane) A se impune prin trăsături distincte; a se manifesta în mod deosebit; a se reliefa; a diferi; a se deosebi. [Sil. -ți-a]	/<fr. différencier

DIFERENȚIAL	DIFERENȚIÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care contribuie la diferențiere; care constituie o diferență. Semn ~.2) Care operează cu diferențe; care se bazează pe compararea unor diferențe. Studiu ~. • Calcul ~ parte a matematicii care studiază variațiile funcțiilor. Geometrie ~ă parte a geometriei	/<fr. différentiel
A DIFERI	A DIFERÍ diferă	<i>intrans.</i>	A se impune prin trăsături distincte; a se manifesta în mod deosebit; a se remarca; a se reliefa; a se diferenția; a se deosebi.	/<fr. différencier, lat. differre
DIFERIT I	DIFERÍ//T I ~tă (~ți, ~te)		1) (despre un întreg) Care constă din elemente eterogene; divers; felurit.2) (despre elemente) Care sunt de natură eterogenă.	/v. a diferi
DIFERIT II	DIFERÍ//T II	<i>adv.</i>	În alt mod; altfel.	/v. a diferi
DIFICIL	DIFICÍL ~ă (~i, ~e)		1) Care se face cu mari eforturi; greu de realizat.2) Care provoacă griji și incomodități. O situație ~ă. Poziție ~ă.3) (despre persoane) Care se împacă greu cu alții; greu de satisfăcut; capricios; năzuros; mofturos. Copil ~.	/<fr. difficile, lat. difficilis
DIFICULTATE	DIFICULT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter dificil.2) mai ales la pl. Factor care face ca ceva să fie dificil de realizat; greutate. • A face (sau a crea) ~ăți a pune piedică; a se opune. [Art. dificultatea; G.-D. dificultății]	/<fr. difficulté, lat. difficultas
DIFLUENȚĂ	DIFLUÉNT//Ă ~e	<i>f.</i>	Separare a unui curs de apă în două sau în mai multe brațe. [Sil. -flu-en-]	/<fr. diffluence
DIFORM	DIFÓRM ~ă (~i, ~e)		(mai ales despre ființe și părți ale corpului lor) Care nu are formă și proporții normale; cu anomalii; deformat.	/<fr. difforme, lat. difformis
DIFORMITATE	DIFORMIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	Caracter diform; abatere de la normă (a formei, a proporțiilor). [Art. diformitatea; G.-D. diformității]	/<fr. diformité
DIFOSGEN	DIFOSGÉN	<i>n.</i>	Substanță toxică ce se prezintă sub formă de lichid incolor, cu miros de fân putred.	/<fr. diphosgene
A DIFRACTA	A DIFRACT//Á ~éz	<i>trans.</i>	(raze de lumină, fascicule de radiație, unde acustice) A face să se difracte.	/<fr. diffracter
A SE DIFRACTA	A SE DIFRACTÁ pers. 3 se difrăctă	<i>intrans.</i>	(despre raze de lumină, fascicule de radiație, unde sonore) A suferi o difracție.	/<fr. diffracter
DIFRAȚIE	DIFRÁCTI//E ~i	<i>f.</i>	Deviere de la propagarea rectilinie a unei unde (luminoase, sonore etc.) atunci când întâlnește un obstacol sau când trece printr-un mediu neomogen. [Art. difracția; G.-D. difracției; Sil. -ți-e]	/<fr. diffraction
DIFTERIC	DIFÉRI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de difterie; propriu difteriei. Infecție ~că.3) și substantival Care suferă de difterie; bolnav de difterie.	/<fr. diphtérique
DIFTERIE	DIFERÍ//E ~i	<i>f.</i>	Boală infecțioasă provocată de bacilul difteric care, localizându-se în faringe, formează membrane false ce împiedică respirația și înghițirea alimentelor; anghină difterică. [Art. difteria; G.-D. difteriei; Sil. -ri-e]	/<fr. diphtérie
DIFTINĂ	DIFTÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Țesătură de bumbac, cu o față pufoasă, având diferite întrebuințări.2) la pl. Varietăți ale acestei țesături.	/<fr. duvetine

DIFTONG	DIFTÓN//G ~gi	<i>m.</i>	Grup de două sunete (vocală și semivocală) care se pronunță în aceeași silabă.	/<fr. diphtongue, lat. diphtongus
A DIFTONGA	A DIFTON//GÁ ~ghéz	<i>tranz.</i>	(vocale) A face să se diftongheze.	/<fr. diphtonguer
A SE DIFTONGA	A SE DIFTON//GÁ se ~gheáză	<i>intrans.</i>	(despre sunete vocale) A se transforma în diftong.	/<fr. diphtonguer
DIFUZ	DIFÚZ ~ă (~i, ~e)		1) Care este răspândit în toate direcțiile; împrăștiat; risipit. Lumină ~ă. Durere ~ă.2) fig. (despre persoane și manifestările lor) Care are gândirea incoerentă. Scriitor ~.	/<fr. diffus, lat. diffusus
A DIFUZA	A DIFUZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se difuzeze; a propaga; a răspândi; a transmite.2) (idei, știri) A aduce la cunoștința publicului larg; a transmite; a comunica; a emite; a anunța.3) (cărți, publicații etc.) A pune în vânzare; a vinde.	/<fr. diffuser
A SE DIFUZA	A SE DIFUZ//Á se ~eáză	<i>intrans.</i>	1) (despre lumină, căldură, sunete etc.) A deveni difuz; a cuprinde spații tot mai mari; a se împrăștia în toate părțile; a se răspândi; a se propaga; a se degaja.2) (despre moleculele unui corp) A pătrunde în masa altui corp.	/<fr. diffuser
DIFUZABIL	DIFUZÁBIL ~ă (~i,		Care poate fi difuzat.	/a difuza + suf. ~bil
DIFUZIBIL	DIFUZÍBIL ~ă (~i, ~e)		(despre fluide) Care se poate difuza.	/a se difuza + suf. ~bil
DIFUZIBILITATE	DIFUZIBILITÁTE	<i>f.</i>	Caracter difuzibil. [Art. difuzibilitatea; G.-D. difuzibilității]	/<fr. diffusibilité
DIFUZIUNE	DIFUZIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Dispersare a unui fascicul de lumină, a undelor de radio etc. care trec printr-un mediu translucid sau sunt reflectate de o suprafață neregulată. [Art. difuziunea; G.-D. difuziunii; Sil. -zi-u-]	/<fr. diffusion, lat. diffusio, ~onis
DIFUZIONISM	DIFUZIONÍSM	<i>n.</i>	Orientare în etnografie și arheologie conform căreia asemănările dintre culturile popoarelor se datoresc împrumuturilor, imitațiilor, migrației, independent de istoria lor.	/<fr. diffusionisme
DIFUZOR I	DIFUZÓR I ~i	<i>m.</i>	Persoană care difuzează publicațiile periodice.	/<fr. diffuseur
DIFUZOR II	DIFUZ//ÓR II ~oáre	<i>n.</i>	1) Aparat care transformă energia electrică în energie acustică, fiind întrebuințat în radiorecepție, la televizoare sau la instalațiile de amplificare a sunetelor.2) Dispozitiv pentru împrăștierea uniformă a luminii unei lămpi.3) Aparat întrebuințat la e	/<fr. diffuseur
DIG	DIG ~uri	<i>n.</i>	Construcție de piatră, beton sau pământ, făcută de-a lungul malului unei ape și menită să apere împrejurimile de năvălirea apei.	/<fr. digue
A DIGERA	A DIGERÁ digér	<i>tranz.</i>	1) (produse alimentare) A supune digestiei; a mistui.2) fig. (lucruri plictisitoare sau supărătoare) A suporta cu răbdare.	/<fr. digérer, lat. digerere
DIGERABIL	DIGERÁBIL ~ă (~i,		Care poate fi digerat; digestibil.	/<fr. digérable
DIGERABILITATE	DIGERABILITÁTE	<i>f.</i>	Caracter digerabil. [Art. digerabilitatea; G.-D. digerabilității]	/Din digerabil
DIGESTIBIL	DIGESTÍBIL ~ă (~i,		Care poate fi digerat; digerabil. Alimentație ușor ~ă.	/<fr. digestible
DIGESTIE	DIGÉSTI//E ~i	<i>f.</i>	Proces fiziologic constând în transformarea alimentelor ingerate în substanțe asimilabile. [Art. digestia; G.-D. digestiei; Sil. -ti-e]	/<fr. digestion, lat. digestio

DIGESTIV	DIGESTÍV ~ă (~i, -e)		1) Care ține de digestie; propriu digestiei. • Aparat (sau tub) ~ totalitate a organelor care participă la digestie.2) Care înlesnește digestia. Suc ~.	/<fr. digestif
DIGITAL	DIGITÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de degete; propriu degetelor. Nervi ~i. Amprente ~e.	/<fr. digital
DIGITALĂ	DIGITÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee veni-noasă, cu flori roșii-purpurii, din ale cărei frunze se extrage digitalina.	/<fr. digital
DIGITALINĂ	DIGITALÍNĂ	<i>f.</i>	Substanță extrasă din frunzele digitalei și folosită mai ales la tratarea bolilor de inimă.	/<fr. digitaline
DIGITAT	DIGITÁ/T ~tă (~ți, ~te)		(despre frunze) Care are foliole ce pornesc din același punct și sunt dispuse ca degetele unei mâini desfăcute.	/<fr. digité
DIGITAȚIE	DIGITÁȚIE	<i>f.</i>	Tehnica așezării degetelor pe clapele (coardele) unui instrument muzical ori pe clapele mașinii de scris pentru a obține un randament maxim. [Art. digitația; G.-D. digitației; Sil. -ți-e]	/<fr. digitation
DIGITIGRAD	DIGITIGRÁD ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Clasă de animale care calcă pe vârful degetelor (reprezentanți: câinele, pisica etc.).2) Animal din această clasă.	/<fr. digitigrade
DIGRESIUNE	DIGRESIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Abatere de la subiectul tratat (în cursul unei expuneri orale sau scrise), menită să înviorizeze și să varieze expunerea; divagație. [Art. digresiunea; G.-D. digresiunii; Sil. -si-u-]	/<fr. digression, lat. digressio, ~onis
DIHAI	DIHÁI	<i>adv.</i>	: Mai ~ mai ceva; mai strașnic.	/Orig. nec.
DIHANIE	DIH//ÁNIE ~ăanii	<i>f.</i>	1) Animal sălbatic; jigodie; jiganie; jivină; lighioană.2) Ființă imaginară de dimensiuni mari și neproporționate; namilă; monstru.3) pop. Ființă vie; vietate. [Art. dihania; G.-D. dihaniei; Sil. -ni-e]	/<sl. dyhanije
DIHONIE	DIHÓNI//E ~i	<i>f. pop.</i>	Neînțelegere violentă între persoane; dezbinare; discordie. [Art. dihonie; G.-D. dihoniei; Sil. -ni-e]	/<ngr. dihónia
DIHOR	DÍHOR ~i	<i>m.</i>	Mamifer carnivor de mări-mea unei pisici, cu corpul lung și subțire, cu picioarele scurte și blană de culoare cafenie.	/<sl. dyhoru
DIHOTOMIC	DIHOTÓMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de dihotomie; propriu dihotomiei.	/<fr. dichotomique
DIHOTOMIE	DIHOTOMÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Diviziune în două părți a unei noțiuni.2) bot. Mod de ramificare bifurcată a unor tulpini. [Art. dihotomia; G.-D. dihotomiei; Sil. -mi-e]	/<fr. dichotomie
DIJMAR	DIJMÁR ~i	<i>m.</i>	ist. Slujbaș care încasa dijmele.	/dijmă + suf. ~ar
DIJMAȘ	DIJMÁȘ ~i	<i>m.</i>	ist. Țăran iobag care era obligat să plătească dijmă.	/dijmă + suf. ~aș
DIJMĂ	DÍJM//Ă ~e	<i>f.</i>	(în evul mediu) Plată obligatorie, în natură, reprezentând a zecea parte din recoltă, pe care țăranii o dădeau boierilor; zeciuială; desetină.	/<sl. dizma
A DIJMUI	A DIJMU//Í ~iése	<i>tranz. ist.</i>	1) (țărani) A face să plătească dijmă; a zecui.2) fam. (bunuri străine) A-și însuși în mod abuziv, în baza unei situații privilegiate; a zecui.	/dijmă + suf. ~ui
A DILATA	A DILATÁ dilát	<i>tranz.</i>	A face să se dilate.	/<fr. dilater, lat. dilatare

A SE DILATA	A SE DILATĂ pers. 3 se dilată	<i>intrans.</i>	1) (despre corpuri) A-și mări volumul sau dimensiunile sub acțiunea căldurii.2) (despre unele organe sau unele părți de organe) A deveni mai mare.	/<fr. dilater, lat. dilatare
DILATABIL	DILATÁBIL ~ă (~i,		Care se poate dilata.	/<fr. dilatable
DILATATOR I	DILATAT//ÓR I ~oăre	<i>n.</i>	Instrument chirurgical folosit la dilatarea unei cavități, a unei incizii sau a unui orificiu.	/<fr. dilatateur, lat. dilatator
DILATATOR II	DILATAT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)		Care dilată; care contribuie la dilatare.	/<fr. dilatateur, lat. dilatator
DILATOGRAF	DILATOGRÁF ~e	<i>n.</i>	Dilatometru înregistrator.	/<fr. dilatographe
DILATOMETRIE	DILATOMETRÍE	<i>f.</i>	Ramură a fizicii care se ocupă de studiul metodelor și procedeele de măsurare a dilatației corpurilor. [Art. dilatometria; G.-D. dilatometriei; Sil. -tri-e]	/<fr. dilatométrie
DILATOMETRU	DILATOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	fiz. Instrument pentru măsurarea dilatației corpurilor.	/<fr. dilatometre
DILATORIU	DILATÓRI//U ~e (~i)	<i>fig.</i>	Care tinde spre amânarea, târăgănarea soluționării unui litigiu. [Sil. -to-riu]	/<fr. dilatoire, lat. dilatorius
DILEMATIC	DILEMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de dilemă; propriu dilemei.	/Din dilemă
DILEMĂ	DILÉM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) log. Judecată care conține două soluții contrare sau contradictorii ale uneia și aceleiași probleme, dintre care trebuie aleasă una, deși ambele duc la același rezultat.2) Situație în care se află cineva când trebuie să aleagă între două posibilități c	/<fr. dilemme, lat. dilemma
DILETANT	DILETÁN//T ~ți	<i>m.</i>	Persoană care se ocupă cu ceva (artă, știință, tehnică) numai din plăcere, fără a poseda cunoștințe profesionale corespunzătoare.	/<fr. dilettante
DILETANTISM	DILETANTÍSM	<i>n.</i>	1) Caracter sau atitudine de diletant.2) Lipsă de competență în exercitarea propriei specialități.	/<fr. dilettantisme
DILIGENȚĂ	DILIGÉNȚ//Ă ~e	<i>f. inv.</i>	Trăsură mare, cu multe locuri, care servea ca mijloc de transport pentru pasageri și poștă la distanțe mari; poștalion.	/<fr. diligence
DILOGIE	DILOGÍ//E ~i	<i>f.</i>	Operă dramatică care conține două acțiuni distincte, dar legate între ele prin temă, idei și personaje. [Art. dialogia; G.-D. dialogiei; Sil. -gi-e]	/<fr. dialogie
A DILUA	A DILU//Á ~éz	<i>trans.</i>	1) (lichide, soluții) A face să aibă o concentrație mai mică cu ajutorul unui diluant.2) fig. A face să se dilueze. [Sil. di-lu-a]	/<fr. diluer
A SE DILUA	A SE DILU//Á pers. 3 se ~eáză	<i>intrans.</i>	(despre procese, acțiuni etc.) A deveni mai puțin intens; a scădea în intensitate; a slăbi; a se atenua; a se estompa; a se amortiza. [Sil. di-lu-a]	/<fr. diluer
DILUANT	DILUÁN//T ~ți	<i>m.</i>	Substanță care are proprietatea de a dilua. [Sil. -lu-ant]	/<fr. diluant
DILUAT	DILUÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care a fost supus diluării.2) fig. (despre modul de exprimare) Lipsit de concizie; dezlânat. [Sil. -lu-at]	/v. a dilua
DILUȚIE	DILÚTI//E ~i	<i>f. chim.</i>	Raport dintre o cantitate de soluție și cantitatea de substanță dizolvată din această soluție. [Art. diluția; G.-D. diluției; Sil. -ți-e]	/<fr. dilution
DILUVIAN	DILUVI//ÁN ~ănă (~éni, ~éne)		1) Care ține de diluviu; propriu diluviului. Ape ~ene.3) și substantival (despre perioade istorice) Din timpul străvechi; pleistocen. [Sil. -vi-an]	/<fr. diluvien

DILUVIU	DILÚVI//U ~i	<i>n.</i>	1) Inundație de mari proporții, care îneacă totul; potop biblic.2) Perioadă glaciară din istoria omenirii; pleistocen. [Sil. -lu-viu]	/<fr. lat. diluvium
A DIMENSIONA	A DIMENSION//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (piese, aparate, mașini, construcții) A măsura pentru a stabili dimensiunile.2) (lucruri) A sorta pe dimensiuni. [Sil. -si-o-]	/<germ. dimensionieren
DIMENSIONAL	DIMENSIONÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de dimensiuni; propriu dimensiunilor. Caracteristici ~e. [Sil. -si-o-]	/<germ. dimensional, fr. dimensionnel
DIMENSIUNE	DIMENSIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Orice mărime care poate fi măsurată.2) fig. Număr care exprimă legătura dintre o unitate derivată și unitățile fundamentale din care derivă. • A patra ~ fapt inexistent, imposibil. [Art. dimensiunea; G.-D. dimensiunii; Sil. -si-u-]	/<fr. dimension, lat. dimensio, ~onis
DIMERLIE	DIMERLÍ//E ~i	<i>f. înv.</i>	Unitate de măsură a capacității, cu valoare variind între 20 și 30 kg, folosită la măsurarea cerealelor; baniță. [Art. dimirlia; G.-D. dimirliei; Sil. -li-e]	/cf. turc. demirli
DIMIE	DIMÍ//E ~i	<i>f. înv.</i>	1) Țesătură groasă de casă (de obicei din lână albă) folosită pentru haine; aba; pănură.2) la pl. Varietăți ale unei astfel de țesături. [Art. dimia; G.-D. dimiei; Sil. -mi-e]	/<turc. dimi
DIMINEAȚA	DIMINEÁȚA	<i>adv.</i>	În timpul dimineții; în fiecare dimineată. [Sil. -nea-]	/cf. it. domani, fr. demain
DIMINEAȚĂ	DIMIN//EÁȚĂ ~eți	<i>f.</i>	Interval de timp între zori și până la prânz; prima parte a zilei. • De ~ (de) la începutul zilei. Spre ~ înainte de a se zori. În faptul ~eții în zori de zi. Mai de ~ mai devreme. [Sil. -nea-]	/cf. it. domani, fr. demain
A DIMINUA	A DIMINU//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se diminueze; a micșora; a reduce; a împuțina; a scădea; a descrește. [Sil. -nu-a]	/<fr. diminuer, lat. diminuire
A SE DIMINUA	A SE DIMINU//Ă se ~eáză	<i>intrans.</i>	A deveni mai mic la număr, dimensiune sau intensitate; a se micșora; a se împuțina; a scădea; a se reduce; a descrește. [Sil. -nu-a]	/<fr. diminuer, lat. diminuire
DIMINUTIV	DIMINUTÍV ~e	<i>n.</i>	Cuvânt, format de obicei printr-un sufix, care exprimă ideea de mai mic, însoțită uneori de o nuanță afectivă sau peiorativă.	/<fr. diminutif
DIMINUTIVAL	DIMINUTIVÁL ~ă (~i, ~e)		1) (despre afixe) Care servește la formarea diminutivelor.2) (despre cuvinte) Care este format cu un astfel de afix.	/diminutiv + suf. ~al
DIMORF	DIMÓRF ~ă (~i, ~e)		Care ține de dimorfism; propriu dimorfismului.	/<fr. dimorphe
DIMORFISM	DIMORFÍSM	<i>n.</i>	1) biol. Existența a două tipuri structurale la aceeași specie de animale sau de vegetale.2) chim. Proprietate a unor substanțe de a cristaliza în două forme deosebite.	/<fr. dimorphisme
DIMPOTRIVĂ I	DIMPOTRÍVĂ I	<i>adv.</i>	Din contra; cu totul altfel; invers; viceversa.	/de + împotrivă
DIMPOTRIVĂ II	DIMPOTRÍVĂ II	<i>adj. invar.</i>	Care se află în partea opusă; din față; de vizavi.	/de + împotrivă
DIMPREJUR	DIMPREJÚR	<i>adv.</i>	Din împrejurimi; din jur.	/de + împrejur
DIMPREJURUL	DIMPREJÚRUL	<i>prep.</i>	(fiind urmată de un substantiv în genitiv, exprimă raporturi spațiale) Terenul ~ casei.	/de + împrejur[ul]

DIN	DIN	<i>prep.</i>	1) (exprimă un raport spațial) A coborî din mașină. A veni din sat.2) (exprimă un raport temporal) Producția din anul trecut. • Din când în când uneori; câte odată. Din an în an la interval de un an. Din clipă sau din moment în timpul cel mai apropiat.3)	/de + în
DINADINS	DINADÍNS	<i>adv.</i>	În mod intenționat; în mod special; cu un anumit scop; înadins; anume; special.	/de + înadins
DINAİNTE	DINAÍNTE	<i>adv.</i>	1) În spațiul aflat în față; înainte; anterior. • Pe ~ prin față. A nu-i trece cuiva pe ~ a nu îndrăzni să se arate în fața cuiva. A-l lua gura pe ~ a spune ceva ce nu ar fi vrut să spună.2) Dintr-o perioadă trecută; de mai demult; de mai înainte. Hotărât	/de + înainte
DINAİNTEA I	DINAÍNTEA I	<i>f.</i>	(despre corpul omului sau al animalelor, despre haine) Partea din față.	/de + înaintea
DINAİNTEA II	DINAÍNTEA II	<i>prep.</i>	1) (exprimă un raport spațial) În fața. ~ ușii.2) (exprimă un raport temporal) Înainte de... A fost în anii ~ războiului.	/de + înaintea
DINAM	DINÁM ~uri	<i>n.</i>	Generator electric de curent continuu.	/<fr. dynamo
DINAMIC	DINÁMI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de dinamică; propriu dinamicii. Electricitate ~că. Procedeu ~.2) Care vădește mișcare continuă; cu proprietatea de a se mișca permanent. Alternanță ~că.3) (despre persoane) Care manifestă multă forță vitală; cu spirit de acțiune pronunțat; ac	/<fr. dynamique
DINAMICĂ	DINÁMIC//Ă	<i>f.</i>	1) Ramură a mecanicii care se ocupă cu studiul mișcării corpurilor în raport cu forțele ce o condiționează.2) Proces de evoluție a unui fenomen; schimbare continuă. ~a relațiilor sociale.3) biol: ~a populației totalitate a schimbărilor cantitative suferit	/<fr. dynamique
DINAMISM	DINAMÍSM	<i>n.</i>	1) (în opoziție cu statism) Doctrină filozofică după care mișcarea este factorul primordial al existenței.2) Putere de acțiune și mișcare.	/<fr. dynamisme
A DINAMITA	A DINAMIT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A distruge cu ajutorul dinamitei sau al altui exploziv.2) (clădiri, poduri) A arunca în aer cu dinamită sau cu alt exploziv.	/<fr. dynamiter
DINAMITĂ	DINAMÍTĂ	<i>f.</i>	Exploziv detonant (obținut din nitroglicerina amestecată cu o substanță inertă sau activă), folosit în exploatarea miniere, la aruncarea în aer a obstacolelor naturale și în alte scopuri.	/<fr. dynamite
A DINAMIZA	A DINAMIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să devină mai dinamic.	/<fr. dynamiser
DINAMOGRAF	DINAMOGRAF ~e	<i>n.</i>	Dinamometru înregistrator.	/<fr. dynamographe
DINAMOMETRIC	DINAMOMÉTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de dinamometrie; propriu dinamometriei.	/<fr. dynamométrique
DINAMOMETRIE	DINAMOMETRÍE	<i>f.</i>	Procedeu de măsurare a forței de contracție musculară cu ajutorul dinamometrului. [Art. dinamometria; G.-D. dinamometriei; Sil. -tri-e]	/<fr. dynamométrie
DINAMOMETRU	DINAMOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument pentru măsurarea intensității forțelor.	/<fr. dynamometre
DINAPOI	DINAPÓI	<i>adv.</i>	În partea din spate; din urmă; dindărăt. • De ~ din spate; în partea din urmă. Pe ~ prin spate, pe la spate.	/de + înapoi

DINAPOIA I	DINAPÓIA I	<i>prep.</i>	(urmată de un substantiv în genitiv sau de un substituent al acestuia exprimă un raport spațial) Înapoia; în spatele; în urma.	/de + înapoi[a]
DINAPOIA II	DINAPÓIA II	<i>f.</i>	1) (la corpul omului) Partea din dos; latura dorsală.2) (la corpul animalelor) Jumătatea dindărăt; jumătatea din urmă.3) (la obiecte de îmbrăcăminte) Partea de la spate.	/de + înapoi[a]
DINAR	DINÁR ~i	<i>m.</i>	1) Monedă de argint în Roma antică.2) Monedă de aur sau de argint de origine arabă care, în evul mediu, a circulat și în unele țări din Europa, inclusiv și în Țara Moldovei.3) Unitate a sistemului monetar curent în Iugoslavia, Irak, Algeria, Tunisia etc.	/<ngr. dinárium, fr. dinar
DINASTIC	DINÁSTII//C ~că (~ci,		Care ține de dinastie; propriu unei dinastii. Tron ~.	/<fr. dynastique
DINASTIE	DINASTÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Familie de suverani (regi, împărați), ai cărei reprezentanți se succed consecutiv la cârma țării.2) Serie de suverani dintr-o astfel de familie; neam domnesc. ~a Mușatinilor. [Art. dinastia; G.-D. dinastiei; Sil. -ti-e]	/<fr. dinastie
DINĂ	DÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	fiz. Unitate de măsură a forței egală cu forța care imprimă unui corp cu masa de un gram o accelerație de un centimetru pe secundă la patrat.	/<fr. dyne
DINĂUNTRU I	DINĂÚNTRU I	<i>adv.</i>	În (sau din) interior; din mijloc.	/de + înăuntru
DINĂUNTRU II	DINAÚNTRU II	<i>adj.</i>	Care se află înăun-tru, în interior.	/de + înăuntru
DINCOACE	DÍNCOACE	<i>adv.</i>	În partea aceasta (dinspre vorbitor). • De ~ din partea unde se află vorbitorul. Pe ~ prin partea mai apropiată de vorbitor.	/de + încoace
DINCOLO	DÍNCOLO	<i>adv.</i>	În partea cealaltă (opusă vorbitorului). ~ de Nistru. • De ~ din partea opusă locului unde se află vorbitorul. Pe ~ prin partea cealaltă; pe ocolite. Așa și pe ~ într-un fel pe care vorbitorul nu vrea să-l precizeze; așa și așa.	/de + încolo
DINCOTRO	DINCOTRÓ	<i>adv.</i>	Din care parte; din ce direcție.	/de + încotro
DINDĂRĂT I	DINDĂRET I	<i>adv.</i>	În partea din spate; din urmă; dinapoi. • Pe ~ pe la spate.	/de + îndărăt
DINDĂRĂT II	DINDĂRET II	<i>adj. invar.</i>	Care se află în partea din spate; din spate; de dinapoi.	/de + îndărăt
DINDĂRĂTUL	DINDĂRETUL	<i>prep.</i>	(fiind urmată de un substantiv în genitiv, exprimă un raport spațial) De după. ~ ușii.	/de + îndărăt[ul]
DINEU	DINÉU ~ri	<i>n.</i>	1) Masă de seară; cină.2) Masă de gală oferită seara. [Sil. di-neu]	/<fr. diner
DINGO	DÍNGO	<i>m.</i>	1) Soi de câine sălbatic care nu latră, cu blană roșcată, răspândit în Australia.2) Câine din acest soi.	/<fr. dingo
DINOTERIU	DINOTÉRI//U ~i	<i>m.</i>	Mamifer fosil asemănător cu elefantul, dar de dimensiuni mai mari și cu fildeșii curbați în jos. [Sil. -te-riu]	/<fr. dinothérium
DINOZAU	DINOZÁUR ~i	<i>m.</i>	Reptilă fosilă uriașă din era mezozoică. [Sil. -za-ur]	/<fr. dinosaure, it. dinosauro
DINOZAURIAN	DINOZAURI//ÁN ~éni	<i>m.</i>	1) la pl. Ordin de reptilie din era mezozoică.2) Reptilă din acest ordin. [Sil. -za-u-ri-an]	/<fr. dinosauriens

DINSPRE	DÍNSPRE	<i>prep.</i>	1) (exprimă un raport spațial) Din partea; din direcția. Se luminează dinspre răsărit. Peretele dinspre nord.2) (exprimă un raport temporal) Spre; către. A ajuns dinspre ziuă.3) (exprimă un raport calificativ) După. Bunic dinspre tată.	/de + înspre
DINTE	DÍN//TE ~ți	<i>m.</i>	1) Formație osoasă fixată în maxilar care servește pentru a mușca, a rupe și a mesteca hrana sau ca mijloc de apărare. • ~ți de lapte primii dinți care le cresc copiilor (și care cad, fiind înlocuiți cu alții). Soare cu ~ți soare pe timp geros sau răcoros	/<lat. dens, ~ntis
DINTĂI I	DINTĂI I	<i>adj. invar.</i>	1) Care este primul (dintr-o serie de lucruri, de ființe etc. de același fel).2) Care este primul (ca valoa-re, ca importanță etc.).	/de + întâi
DINTĂI II	DINTĂI II	<i>adv.</i>	În primul moment; la început de toate; mai întâi.	/de + întâi
DINTRE	DÍNTRE	<i>prep.</i>	1) (exprimă un raport spațial) Distanța dintre două sate. Soa-rele a apărut dintre nori.2) (exprimă un raport relațional) Dragoste dintre părinți și copii.3) (exprimă un raport cantitativ) Din. O parte dintre ei vor lucra la uzină.4) (exprimă un raport te	/de + între
DINTRU	DÍNTRU	<i>prep.</i>	1) (exprimă un raport lo-cativ) Din; dinspre. A venit dintr-un sat străin.2) (exprimă un raport partitiv) Din. Câțiva dintr-un grup.3) (exprimă un raport transgresiv) Din. Și-a revenit dintr-o stare de leșin.4) (exprimă un raport modal) Din. A nimeri dint	/de + întru
A DINȚA	A DINȚ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(obiecte) A prevedea cu creștături în formă de dinți.	/Din dințat
DINȚAR	DINȚĂR ~e	<i>n.</i>	1) Instrument pentru reglarea dinților unui ferăstrău.2) Grătar așezat în fața scocului morii care oprește pătrunderea murdăriei ce vine pe apă.	/dinte + suf. ~ar
DINȚAT	DINȚĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A DINȚA.2) reg. (despre persoane) Căruia îi place să se certe; clonțos; certăreț.	/dinte + suf. ~at
DINȚĂRIT	DINȚĂRÍT	<i>n.</i>	1) înv. iron. Plată pe care, se spune, că o dădeau creștinii turcului care mânca în casa lor, pentru că și-a obosit dinții.2) Plată pe care cineva o cere în glumă de la persoana la care a mâncat pentru că și-a obosit dinții.	/dinte + suf. ~ărit
DIOCEZĂ	DIOCÉZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Fiecare din diviziunile administrative ale Imperiului Roman târziu.2) v. DIECEZĂ. [Sil. di-o-]	/<fr. diocese, lat. dioecesis
DIODĂ	DIÓD//Ă ~e	<i>f.</i>	Tub electronic cu doi electrozi, folosit în radiotehnică, energetică, electronică etc. [Sil. di-o-]	/<fr. diode
DIOIC	DIÓI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre plante unisexuate) Care are florile masculine și femele pe tulpini diferite ale aceleiași specii. [Sil. di-o-ic]	/<fr. diod'que
DIONISIAC	DIONISIÁ//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de Dionisos (Bachus), zeul vinului și al viței de vie; propriu lui Dionisos; bahic.2) Care este propriu inspirației, entuziasmului; care exprimă stări pasionale, zbucium sufletesc etc. Artă ~că. [Sil. -si-ac]	/<fr. dionisiaque
DIONISIACE	DIONISIÁCE	<i>f.</i>	pl. (în Grecia antică) Serbări organizate în cinstea zeului Dionisos. [Sil. di-o-ni-si-a-]	/<fr. dionisiaque
DIOPTRIC	DIÓPTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de dioptrică; propriu dioptricii. [Sil. di-op-]	/<fr. dioptrique

DIOPTRICĂ	DIÓPTRICĂ	<i>f.</i>	Ramură a fizicii care se ocupă cu studiul fenomenelor de refracție a luminii.	/<fr. dioptrique
DIOPTRIE	DIOPTRÍ//E ~i	<i>f.</i>	fiz. Unitate de măsură a puterii optice a lentilelor. [Art. dioptria; G.-D. dioptriei; Sil. -tri-e]	/<fr. dioptrie
DIOPTRU	DIÓPTRU	<i>m.</i>	Suprafață optică care separă două medii transparente inegal refractare. [Sil. di-op-]	/<fr. dioptre
DIORAMĂ	DIORÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Tablou de mari dimensiuni alcătuit din mai multe planuri, reprezentând, de obicei, o scenă istorică sau un peisaj, care, datorită unei iluminări speciale, dă spectacolului impresia realității.2) Reprezentare spațială a unui colț de natură în care se ex	/<fr. diorama
DIORIT	DIORÍT	<i>n.</i>	Rocă eruptivă granuloasă, de culoare cenușie, folosită ca material de construcție. [Sil. di-o-]	/<fr. diorite
DIOXID	DIOXÍ//D ~zi	<i>m.</i>	Oxid care conține doi atomi de oxigen în moleculă. [Sil. di-o-]	/<fr. dyoxide, engl. dioxide
DIPETAL	DIPETÁL ~ă (~i, ~e)		1) (despre flori sau despre corola lor) Care are două petale.2) (despre plante) Care are flori de acest fel.	/<fr. dipétal
DIPLEGIE	DIPLEGÍE	<i>f.</i>	Paralizie bilaterală a corpului.	/<fr. diplégie
DIPLOGRAF	DIPLOGRÁF ~e	<i>n.</i>	Mașină de scris cu două feluri de caractere, care pot fi folosite simultan.	/<fr. diplographe
DIPLOMAT I	DIPLOMÁ//T I ~tă (~ti, ~te)	<i>și substantiv</i>	Care a obținut o diplomă.	/<fr. diplôme
DIPLOMAT II	DIPLOMÁ//T II ~tă (~ti, ~te)		(despre persoane) Care știe să găsească soluții ingenioase pentru a-și atinge scopul în diferite situații.	/<fr. diplomate
DIPLOMAT III	DIPLOMÁ//T III ~tă (~ti, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană oficială care reprezintă un stat în relațiile cu alte state.	/<fr. diplomate
DIPLOMATIC	DIPLOMATÍ//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de diplomație; propriu diplomației. Corp ~.2) fig. Care vădește mult tact și iscusință în relațiile cu oamenii; cu tact și iscusință față de oameni. Răspuns ~.	/<fr. diplomatique
DIPLOMATICĂ	DIPLOMÁTICĂ	<i>f.</i>	Ramură a istoriei care se ocupă cu studiul diplomelor și documentelor oficiale vechi, cu originea, conținutul și autenticitatea lor.	/<fr. diplomatique, lat. diplomaticus
DIPLOMAȚIE	DIPLOMAȚÍE	<i>f.</i>	1) Totalitate a mijloacelor, metodelor și formelor de activitate a reprezentanților unui stat în alt stat.2) Totalitate a diplomaților unei țări; corp diplomatic.3) Funcție de diplomat.4) depr. Ansamblu de manevre la care recurge cineva pentru a-și atinge	/<fr. diplomatie
DIPLOMĂ	DÍPLOM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Document prin care se certifică faptul că o persoană are o calificare profesională ce îi dă dreptul să poarte un anumit grad sau titlu.2) Document de distincție pentru merite deosebite obținute de un participant la un concurs sau la o expoziție.3) ist.	/<fr. diplôme, lat. diploma
DIPLOPIE	DIPLOPÍE	<i>f. med.</i>	Stare patologică, care constă în vederea dublă a obiectelor.	/<fr. dipopie
DIPOD	DIPÓ//D ~dă (~zi, ~de)		(despre versuri) Care constă din două picioare.	/<fr. dipode

DIPOL	DIPÓL ~i	<i>m.</i>	1) Circuit electric cu două borne de acces care nu are alte cuplaje cu circuitele exterioare.2) Ansamblu al celor doi poli ai unui magnet.3) telecom. Antenă de emisie sau de recepție.	/<germ. Dipol, fr. dipôle
DIPSOMAN	DIPSOMÁN ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care suferă de dipsomanie.	/Din dipsomanie
DIPSOMANIE	DIPSOMANÍE	<i>f.</i>	Stare patologică constând în dorința nestăpânită de a consuma băuturi alcoolice. [Art. dipsomania; G.-D. dipsomaniei; Sil. -ni-e]	/<fr. dipsomanie
DIPTER	DIPTÉR ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Ordin de insecte cu o singură pereche de aripi (reprezentanți: țânțarii, muștele etc.).2). Insectă din acest ordin.	/<fr. diptere
DIPTIC	DIPTÍ//C ~ce	<i>n.</i>	1) Tablou alcătuit din două piese (plăci, panouri) legate între ele în așa fel, încât se pot închide și deschide ca niște coperte.2) Operă literară sau muzicală alcătuită din două părți.	/<fr. diptyque
DIRECT I	DIRÉC//T I ~tă (~ți, ~te)		1) Care duce la țintă fără cotituri sau ocoluri; drept. Linie ~tă.2) fig. Care se exprimă sau spune adevărul deschis, fără ascunzișuri.3) Care asigură o legătură nemijlocită. Comunicație ~tă.4) Care se face sau are loc fără trepte intermediare. Vot ~. Adr	/<fr. direct, lat. directus
DIRECT II	DIRÉCT II	<i>adv.</i>	1) Fără înconjur; de-a dreptul.2) În mod nemijlocit. • A fi ~ răspunzător a răspunde personal de anumite fapte.	/<fr. direct, lat. directus
DIRECTĂ	DIRÉCT//Ă ~e	<i>f.</i>	(în box) Lovitură aplicată adversarului prin întinderea mâinii drept înainte.	/<fr. direct, lat. directus
DIRECTIVĂ	DIRECTÍV//Ă ~e	<i>f.</i>	Indicație a unui organ de conducere celor în subordine după care trebuie să se orienteze în activitatea lor.	/<fr. directive
DIRECTOR	DIRECT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care dirijează un domeniu de activitate. Comitet ~.2) Care determină direcția. Semn ~.3) Care indică o linie de conduită. Idee ~oare.	/<fr. directeur, lat. director, ~oris
DIRECTOR	DIRÉCT//OR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care se află în fruntea unei instituții sau întreprinderii; conducător al unei instituții sau întreprinderi. ~ ge-neral. ~ul școlii. ~ul uzinei.	/<fr. directeur, lat. director, ~oris
DIRECTORAȘ	DIRECTORÁȘ ~i	<i>m.</i>	(diminutiv de la director) depr. Director lipsit de valoare.	/director + suf. ~aș
DIRECTORAT	DIRECTORÁT ~e	<i>n.</i>	1) Funcția de director.2) Perioadă de timp cât își exercită cineva funcția de director.3) Clădirea în care își are sediul conducerea unei instituții sau a unei întreprinderi; direcție.	/<fr. directorat
DIRECTORIAL	DIRECTORIÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care aparține unui director; propriu unui director. Fond ~. Birou ~.2) Care ține de direcție; propriu direcției. [Sil. -ri-al]	/<fr. directorial
DIRECȚIE I	DIRÉCTI//E I ~i	<i>f.</i>	1) Orientare a unei mișcări, a unui lucru; sens. În ~ opusă.2) mat. Proprietate comună tuturor dreptelor paralele cu o dreaptă fixă. [Art. direcția; G.-D. direcției; Sil. -ți-e]	/<fr. direction, lat. directio, ~onis
DIRECȚIE II	DIRÉCTI//E II ~i f		1) Organ de conducere a unei instituții sau a unei întreprinderi; administrație; cârmuire.2) (în sistemul organelor de conducere a statului) Instituție care dirijează o anumită ramură de activitate.3) Funcția de director; directorat. [Art. direcția; G.-D.	/<fr. direction, lat. directio, ~onis

A DIRECȚIONA	A DIRECȚION//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (obiec-te) A face să ia o anumită direcție.2) fig. (persoane, colective) A face să găsească soluția cea mai bună (într-o anumită împrejurare); a orienta.	/<fr. directioner
DIRECȚIONAL	DIRECȚIONAL ~ă (~i, ~e)		Care ține de o anumită direcție; propriu unei direcții. [Sil. -ți-o-]	/<fr. directionnel
DIRIGENȚIE	DIRIGENȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Funcția de diriginte.2) Durata acestei funcții. [Art. dirigenția; G.-D. dirigenției; Sil. -ți-e]	/diriginte + suf. ~ie
DIRIGINTE	DIRIGÍN//TE ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	1) Profesor care are obligația să supravegheze și să îndrumeze o clasă de elevi; conducător de clasă.2) înv. Director la o școală primară sătească.3) Conducător al unui oficiu postal sau vamal.	/<fr. dirigeant
A DIRIGUI	A DIRIGU//Î ~iesc	<i>tranz. înv.</i>	(instituții, organizații, colectivități, activități) A îndruma în calitate de diriguitor; a conduce; a dirija. [Sil. -gu-i]	/<lat. dirigere
DIRIGUITOR	DIRIGUIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	Care diriguiește; conducător. Idee ~oare.	/a dirigui + suf. ~tor
A DIRIJA	A DIRIJ//Ă ~éz		1. tranz. 1) (instituții, organizații, colectivități, activități) A îndruma în calitate de dirijor; a conduce.2) (orchestre, coruri etc.) A conduce în calitate de dirijor.2. intrans. A fi dirijor; a practica ocupația de dirijor.	/<fr. diriger
DIRIJABIL I	DIRIJÁBIL I ~ă (~i,		Care poate fi dirijat.	/<fr. dirigeable
DIRIJABIL II	DIRIJÁBIL II ~e	<i>n.</i>	Balon cu mijloace proprii de propulsie și de orientare.	/<fr. dirigeable
DIRIJOR	DIRIJÓR ~i	<i>m.</i>	1) Persoană (cu studii speciale) care dirijează o orchestră sau un cor.2) fig. Persoană care dirijează un grup de oameni într-o acțiune colectivă.	/a dirija + suf. ~or
DIRIJORAL	DIRIJORÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de dirijor; propriu dirijorului.2) Care ține de dirijare; de dirijare.	/dirijor + suf. ~al
DISC I	DISC I ~uri	<i>n.</i>	1) Obiect rotund și plat. • ~de plug piesă care înlocuiește brăzdarul la plug. ~ul lui Newton placă circulară împărțită în șapte sectoare ce reproduc culorile spectrului solar și care, prin rotație rapidă, pare albă, demonstrând sinteza luminii albe. ~ de	/<fr. disque, lat. discus
DISC II	DISC II ~uri	<i>n.</i>	Taler (circular) de metal prețios pe care se strâng în biserică, de la credincioși, bani pentru nevoile cultului și pe care se pun obiecte de cult, când se oficiază anumite ritualuri creștine.	/<sl. disk[os]u
DISCERNĂMÂNT	DISCERNĂMÂNT	<i>n.</i>	Facultatea de a pătrunde lucrurile, apreciindu-le la justa lor valoare; bun-simț.	/<fr. discernement
A DISCERNE	A DISCÉRNE discern	<i>tranz.</i>	1) (lucruri confundabile) A identifica după anumite semne caracteristice; a distinge; a desprinde; a desluși; a deosebi.2) (lucruri) A aprecia la justa valoare.	/<fr. discerner, lat. discernere
DISCHETĂ	DISCHÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Disc de format mic pentru înregistrarea informației la calculator.	/<fr. disquette
A DISCIPLINA	A DISCIPLIN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se disciplineze.	/<fr. discipliner
A SE DISCIPLINA	A SE DISCIPLIN//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	Ase obișnui cu disciplina; a căpăta spirit de disciplină.	/<fr. discipliner
DISCIPLINABIL	DISCIPLINÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi disciplinat.	/a disciplina + suf. ~bil

DISCIPLINAR	DISCIPLINÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de disciplină; propriu disciplinei. • Sancțiune ~ă pedeapsă pentru nerespectarea disciplinei.	/<fr. disciplinaire
DISCIPLINAT	DISCIPLINĂ/T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A DISCIPLINA și A SE DISCIPLINA.2) Care vădește spirit de disciplină.	/v. a (se) disciplina
DISCIPLINĂ I	DISCIPLÍN//Ă I	<i>f.</i>	1) Totalitate a regulilor de purtare obligatorii care asigură relații normale între membrii unei colectivități.2) Respectarea acestor reguli. ~a muncii.	/<fr. discipline, lat. disciplina
DISCIPLINĂ II	DISCIPLÍN//Ă II ~e	<i>f.</i>	Ramură a unei științe.	/<fr. discipline, lat. disciplina
DISCIPOL	DISCÍPOL ~i	<i>m.</i>	Adept și continuator al unei persoane într-un anumit domeniu; ucenic; elev.	/<lat. discipulus
DISC-JOCKEY	DISC-JOCKEY [pr.: disc-gióchei]	<i>m.</i>	Prezentator (într-o discotecă, la radio etc.) de muzică ușoară și de dans înregistrată.	/Cuv. engl.
DISCO	DISCO	<i>adj.</i>	(despre muzică) Care este de factură modernă și după care se dansează în discoteci.	/<engl., fr. disco
DISCOBOL	DISCOBÓL ~i	<i>m.</i>	Sportiv care participă la proba de aruncare a discului.	/<fr. discobole, lat. discobolus
DISCOFIL	DISCOFIL ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Amator de muzică înregistrată pe discuri; colecționar de discuri.	/<fr. discophile
DISCOGRAFIE	DISCOGRAFÍ//E ~i	<i>f.</i>	Totalitate a discurilor înregistrate de un cântăreț de o formație etc.	/<fr. discographie
DISCOIDAL	DISCOIDÁL ~ă (~i, ~e)		Care este de forma unui disc. [Sil. -co-i-]	/<fr. discod'dal
DISCONFORT	DISCONFÓRT	<i>n.</i>	1) Lipsă a confortului.2) Stare de nesiguranță, de insatisfacție.	/<engl. discomfort
DISCONTINUITATE	DISCONTINUIT//ÁT E ~ăți	<i>f.</i>	1) Lipsă de continuitate; intermitență.2) mat. fiz. Trecere bruscă de la o valoare la alta fără parcurgerea valorilor intermediare. [Art. discontinuitatea; G.-D. discontinuității; Sil. -nu-i-]	/<fr. discontinuité
DISCONTINUU	DISCONTÍNU//U ~ă(~i, ~e)		Care nu este continuu; cu întreruperi; lipsit de continuitate; intermitent. [Sil. -nu-u]	/<fr. discontinu, lat. discontinuus
A DISCORDA	A DISCORD//Á ~éz		1. intranz. A fi în discordanță; a distona; a dezacorda.2. tranz. (instrumente muzicale cu coarde) A face să se dezacordeze; a dezacorda.	/<fr. discorder, lat. discordare
A SE DISCORDA	A SE DISCORD//Á pers. 3 se ~eáză	<i>intranz.</i>	(despre instrumente muzicale) A-și pierde constanța tonurilor; a se dezacorda.	/<fr. discorder, lat. discordare
DISCORDANT	DISCORDÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care produce discordanță; producător de discordanță; aflat în discordanță; disonant; distonant. Caracter ~. Culori ~te. Notă ~tă. • Straturi ~te straturi terestre cu suprafața de stratificare, ce nu se suprapune celorlalte.	/<fr. discordant
DISCORDANȚĂ	DISCORDÁNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Nepotrivire între două sau mai multe obiecte sau fenomene; lipsă de armonie; distonanță; disonanță.	/<fr. discordance
DISCORDIE	DISCÓRDI//E ~i	<i>f.</i>	Neînțelegere violentă între persoane; dezbinare. [Art. discordia; G.-D. discordiei; Sil. -di-e]	/<lat., it. discordia

DISCOTECĂ	DISCOTÊ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Colecție de discuri muzicale aranjate într-o anumită ordine.2) Mobilă cu rafturi unde se păstrează aceste discuri.3) Încăpere specială pentru păstrarea și audierea discurilor.4) Petrecere cu dans (seara sau noaptea).5) Local unde are loc o asemenea pet	/<fr. discotheque
A DISCREDITA	A DISCREDIT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane, teorii, organizații etc.) A face să se discrediteze; a compromite.	/<fr. discréditer
A SE DISCREDITA	A SE DISCREDIT//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A-și pierde creditul, reputația; a se compromite.	/<fr. discréditer
DISCREPANT	DISCREPÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care provoacă discrepanță; provocator de discrepanță.	/<it. discrepante
DISCREPANȚĂ	DISCREPÂNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Deosebire între două lucruri, două aspecte sau două fenomene.	/<it. discrepanza, lat. discrepantia
DISCRET	DISCRÊ//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre persoane) Care manifestă reținere și neamestec în treburile cuiva.2) (despre persoane) Care știe să păstreze o taină.3) Care nu atrage atenția; nevădit la ochi. Aluzie ~tă. Bijuterii ~te.	/<fr. discret
DISCREȚIE	DISCRÊȚI//E	<i>f.</i>	1) Caracter discret.2) Comportare reținută și plină de tact; delicatețe. • La ~ cât dorește. A pune (sau a lăsa) la ~a cuiva a pune (a lăsa) la dispoziția cuiva. [Art. discreția; G.-D. discreției; Sil. -ți-e]	/<fr. discrétion, lat. discretio, ~onis
DISCREȚIONAR	DISCREȚIONÁR ~ă (~i, ~e)	<i>jur.</i>	: Puteri ~e puteri cu care este investită, în cazuri excepționale, o instanță sau un reprezentant al ei, de a lua, din proprie inițiativă, hotărâri sau măsuri care depășesc cadrul legii. [Sil. ti-o-]	/<fr. discrétionnaire
A DISCRIMINA	A DISCRIMIN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane) A lipsi de egalitate în drepturi; a limita în drepturi (în comparație cu ceilalți cetățeni).	/<lat., it. discriminare, fr. discriminer
DISCRIMINANT I	DISCRIMINÁN//T I ~tă (~ți, ~te)		Care discriminează, în stare să separe, să diferențieze.	/<fr. discriminant
DISCRIMINANT II	DISCRIMINÁN//T II ~ți	<i>m.</i>	mat. Expresie a coeficienților unei ecuații de gradul al doilea care indică existența și natura radicalului.	/<fr. discriminant
DISCRIMINATORIU	DISCRIMINATÓRI//U ~e (~i)		Care face discriminare; bazat pe discriminare. Legislație ~e. [Sil. -toriu]	/<lat. discriminator, -oris, fr. discriminatoire
A DISCUI	A DISCU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	(solul) A lucra mărunțind bulgării cu ajutorul plugului cu disc. [Sil. -cu-i]	/disc + suf. ~ui
A DISCULPA	A DISCULPÁ discúlp	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A face să se disculpe; a dezvinovăți; a dezvinui; a justifica.2) (acuzati) A scoate din culpă; a recunoaște ca fiind nevinovat; a dezvinovați; a dezvinui; a justifica.	/<fr. disculper
A SE DISCULPA	A SE DISCULPÁ mă discúlp	<i>intrans.</i>	A-și demonstra nevinovăția; a se dezvinovăți; a se dezvinui; a se justifica.	/<fr. disculper
DISCULPABIL	DISCULPÁBIL ~ă (~i,		Care poate fi disculpat.	/<fr. disculpable
DISCURS	DISCÚRS ~uri	<i>n.</i>	Expunere oratorică (mai ales politică), făcută în fața unui public; cuvântare.	/<fr. discours, lat. discursus

DISCURSIV	DISCURSÍV ~ă (~i, ~e)		Care se bazează pe raționament logic; dedus pe baza unei serii de judecăți succesive. Cunoaștere ~ă.	/<fr. discursif, lat. discursivus
DISCURSIVITATE	DISCURSIVITÁTE	<i>f.</i>	Caracter discursiv. [Art. discursivitatea; G.-D. discursivității]	/discursiv + suf. ~itate
A DISCUTA	A DISCUTÁ discút		1. intrans. 1) A purta o discuție; a sta de vorbă; a disputa; a conversa.2) A vorbi în contradictoriu; a disputa.2. tranz. (lucrări, proiecte, probleme etc.) A analiza într-un colectiv, printr-un schimb de păreri, în vederea luării unei hotărâri.	/<fr. discuter
DISCUTABIL	DISCUTÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi discutat; care dă de bănuț.	/<fr. discutabile
DISCUȚIE	DISCÚȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Schimb de păreri referitor la o chestiune în vederea unei hotărâri; dezbateri. • Fără ~ fără a se pune la îndoială; în mod obligatoriu.2) Schimb de vorbe sau de idei pe cale orală; dialog; convorbire.3) Schimb de păreri contradictorii. [Art. discutia; G	/<fr. discussion
DIS-DE-DIMINEAȚĂ	DIS-DE-DIMINEÁȚĂ	<i>adv.</i>	Foarte de dimineată; în zorii zilei.	/dis- + de + dimineată
A DISECA	A DISECÁ diséc	<i>tranz.</i>	1) (organisme animale sau vegetale) A supune unei diseccții; a diviza prin tăiere în părți componente pentru a studia structura.2) fig. A examina minuțios (pentru a descoperi proprietățile ascunse).	/<fr. disséquer, lat. dissecare
DISECȚIE	DISÉCȚI//E ~i	<i>f.</i>	Deschidere sau secționare prin mijloace chirurgicale a unui corp sau a unor părți ale lui, în scopul studierii lor anatomice sau pentru a efectua o operație. [Art. diseccția; G.-D. diseccției; Sil. -Ți-e]	/<fr. dissection, lat. dis-sectio
DISEMINARE	DISEMIN//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) bot. Răspândire naturală a semințelor.2) min. Felul cum sunt repartizate mineralele într-un zăcământ.3) med. Răspândire a agenților unei boli în organism.	/<fr. dissémination
DISENSIUNE	DISENSIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Neînțelegere cauzată de nepotrivirea unor interese sau păreri între două sau mai multe persoane; diferend; dezacord. [Art. disensiunea; G.-D. disensiunii; Sil. -si-u-]	/<fr. dissension, lat. dissensio, ~onis
DISEPAL	DISEPÁL ~ă (~i, ~e)		1) (despre flori sau caliciul lor) Care are două sepale.2) (despre plante) Care are flori de acest fel.	/<fr. disépale
DISERTAȚIE	DISERTÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Lucrare științifică susținută public pentru obținerea unui grad științific (de doctor în științe); teză.2) Expunere în care se tratează o problemă în mod științific pe baza argumentelor și datelor dobândite prin studiu. [Art. disertatia; G.-D. disertaț	/<fr. dissertation, lat. dissertatio
DISFUNȚIE	DISFÚNȚI//E ~i	<i>f.</i>	Tulburare funcțională a unui organ, aparat sau sistem.	/<germ. Dysfunktion
DISIDENT	DISIDÉN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	Care manifestă disidență.	/<fr. dissident, lat. dissidens, ~ntis

DISIDENȚĂ	DISIDÉNT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Stare a unei persoane sau a unui grup de persoane care încetează a se supune unei autorități sau care se separă de o comunitate.2) Grup de persoane care nu se mai supune unei autorități sau s-a separat de o comunitate.3) Sciziune într-o comunitate, pro	/<fr. dissidence, lat. dissidentia
A DISIMILA	A DISIMIL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(sunete ale vorbirii) A face să se disimileze.	/<fr. dissimiler
A SE DISIMILA	A SE DISIMIL//Ă se ~eáză	<i>intrans.</i>	(despre sunetele vorbirii) A suferi o disimilație.	/<fr. dissimiler
DISIMILAȚIE	DISIMILĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	lingv. Fenomen fonetic care constă în modificarea sau omisiunea unui sunet dintr-un cuvânt sub acțiunea altui sunet asemănător sau identic (din același cuvânt). [Art. disimilația; G.-D. disimilației; Sil. -ți-e]	/<fr. dissimulation
A DISIMULA	A DISIMUL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A prezenta într-o formă aparentă, ascunzând adevărul; a camufla; a masca.	/<fr. dissimuler, lat. dissimulare
DISIMULAT	DISIMULĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A DISIMULA.2) (despre persoane) Care are o fire ascunsă; puțin comunicativ.	/v. a disimula
DISJUNCTIV	DISJUNCTÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care separă; care deosebește.2): Propoziție ~ă propoziție care se opune prin conținut altei propoziții.3): Conjunție ~ă conjuncție care leagă propoziții sau părți de propoziții disjunctive.	/<fr. disjonctif, lat. disjunctivus
DISJUNCTOR	DISJUNCT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Dispozitiv acționat automat sau prin comandă și folosit la întreruperea unui circuit electric în caz de supratensiune sau de suprain tensitate.	/<fr. disjoncteur
DISJUNCȚIE	DISJÚNCȚI//E ~i	<i>f.</i>	Relație logică între două enunțuri exprimată prin termenii disjunctivi «sau», «ori» și «fie». [Art. disjuncția; G.-D. disjuncției; Sil. -ți-e]	/<fr. disjonction
A DISJUNGE	A DISJÚNGE disjúng	<i>tranz.</i>	1) jur. (pricini, procedee) A despărți în două pentru a cerceta și judeca în mod separat.2) (chestiuni) A separa în mod conștient.	/<lat. disjungere
DISLALIE	DISLALÍE	<i>f. med.</i>	Stare patologică care se manifestă prin greutatea de a articula cuvintele. [Art. dislalia; G.-D. dislaliei; Sil. -li-e]	/<fr. dyslalie
A DISLOCA	A DISLOCÁ dislóc	<i>tranz.</i>	1) A face să se disloce.2) (trupe) A muta din locul de staționare.3) lingv. (termeni ai unei construcții sintactice) A separa prin intercalarea altor elemente.4) (nave) A repartiza în porturi sau în baze maritime speciale.	/<fr. disloquer, lat. dislocare
A SE DISLOCA	A SE DISLOCÁ mă dislóc	<i>intrans.</i>	1) A se mișca din loc.2) (despre oase sau membre) A ieși din articulație; a se dezarticula; a se luxa; a se scrânti.3) (despre straturi geologice) A-și schimba poziția inițială (sub acțiunea mișcărilor tectonice); a se deplasa; a aluneca.	/<fr. disloquer, lat. dislocare
A DISOCIA	A DISOCI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (corpuri, substanțe) A face să se disocieze.2) (pro-bleme, idei) A despărți, făcând o delimitare riguroasă. [Sil. -ci-a]	/<fr. dissocier, lat. dissociare
A SE DISOCIA	A SE DISOCI//Ă se ~áză	<i>intrans.</i>	(de-spre corpuri, substanțe) A se separa în părțile asociate; a se desface în părțile componente; a se descompune; a se dezasambla; a se dezagrega; a se desface. [Sil. -ci-a]	/<fr. dissocier, lat. dissociare

DISOCIABIL	DISOCIÁBIL ~ă (~i,		Care poate fi disociat. [Sil. -ci-a-]	/<fr. dissociable
DISOCIATIV	DISOCIATÍV ~ă (~i,		Care disociază.	/v. a disocia
DISOLUȚIE	DISOLÚȚI //E ~i	<i>f. livr.</i>	Proces de descompunere, de dezagregare.	/<fr. dissolution, lat. dissolutio
DISONANT	DISONÁN //T ~tă (~ți,		Care produce o disonanță; discordant; distonant.	/<fr. dissonant
DISONANȚĂ	DISONÁNȚ //Ă ~e	<i>f.</i>	1) muz. Succesiune sau simultaneitate de sunete care disordează din punct de vedere al armoniei muzicale; discordanță; distonanță.2) lingv. Succesiune de sunete sau de silabe supărătoare auzului.3) Lipsă de acord, de proporții (între părțile componente).	/<fr. dissonance, lat. dissonantia
DISOPSIE	DISOPSÍE	<i>f. med.</i>	Stare patologică constând în slăbirea văzului. [Art. disopsia; G.-D. disopsiei; Sil. -si-e]	/<fr. dysopsie
DISOSMIE	DISOSMÍE	<i>f. med.</i>	Stare patologică con-stând în slăbirea simțului olfactiv. [Art. disosmia; G.-D. disosmiei; Sil. -mi-e]	/<fr. dysosmie
DISPARAT	DISPARÁ //T ~tă (~ți, ~te)		Care nu are legătură cu obiecte de același fel.	/<fr. disparate, lat. disparatus
DISPARENT	DISPARÉN //T ~tă (~ți, ~te)		Care se află pe cale de dispariție; în stare de dispariție.	/a dispărea + suf. ~ent
DISPARITATE	DISPARITÁTE	<i>f. livr.</i>	Lipsă de echivalență, de legătură între elemente; nepotrivire.	/<fr. disparité
DISPARIȚIE	DISPARÍȚI //E ~i	<i>f.</i>	Faptul de a dispărea (din viață din fața ochilor, din actualitate). [Art. dispariția; G.-D. dispariției; Sil. -ți-e]	/<fr. disparition
A DISPĂREA	A DISPĂREÁ dispár	<i>intrans.</i>	1) A se face nevăzut; a înceta să mai fie în câmpul vizual; a pieri.2) A se pierde fără urmă.3) fig. (despre ființe) A înceta de a mai trăi; a se stinge din viață; a se sfârși; a muri; a deceda; a răposa; a sucumba.	/<fr. disparaître
DISPECER	DISPÉCER ~i	<i>m.</i>	Slujbaș sau sistem automat, care urmărește și reglementează în permanență desfășurarea unui proces (tehnice sau de producție) sau a unei circulații rutiere.	/<engl., fr. dispatcher
DISPECERAT	DISPECERÁT ~e	<i>n.</i>	1) Funcție de dispecer.2) Încăpere în care funcționează serviciul de dispeceri.	/Din dispecer
A DISPENSA	A DISPENS //Ă ~éz	<i>trans.</i>	(persoane) A face să fie liber; a elibera.	/<fr. dispenser, lat. dispensare
A SE DISPENSA	A SE DISPENS //Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A înceta de a mai fi dornic. ~ de comodități.	/<fr. dispenser, lat. dispensare
DISPENSABIL	DISPENSÁBIL ~ă (~i,		De care se poate dispensa.	/<fr. dispensable
DISPENSAR	DISPENSÁR ~e	<i>n. med.</i>	Așezământ medico-sanitar, unde se acordă asistența medicală ambulatorie și consultații.	/<fr. dispensaire
A DISPENSARIZA	A DISPENSARIZ //Ă ~éz	<i>trans.</i>	(persoane) A trata într-un dispensar.	/dispensar + suf. ~iza
DISPENSA	DISPÉNS //Ă ~e	<i>f.</i>	Scutire de anumite obligații sociale.	/<fr. dispense
DISPEPSIE	DISPEPSÍ //E ~i	<i>f. med.</i>	Stare patologică constând în tulburarea funcțională a digestiei, care se manifestă prin diaree, vărsături, ridicarea temperaturii etc. [Art. dispepsia; G.-D. dispepsiei; Sil. -si-e]	/<fr. dispepsie, lat. dispepsia

DISPEPTIC	DISPÉPTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de dispepsie; propriu dispepsiei.3) și substantival Care suferă de dispepsie; bolnav de dispepsie. Pacient ~.	/<fr. dispeptique
DISPERS	DISPÉR//S ~să (~și, ~se):		Sistem ~ amestec eterogen de substanțe dintre care cel puțin una este divizată în particule foarte mici.	/<lat. dispersus
A DISPERSA	A DISPERS//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se disperseze.	/<fr. disperser
A SE DISPERSA	A SE DISPERS//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A se răspândi în diferite direcții sau pe un spațiu mai mare; a se împrăști; a se risipi.2) chim. (despre particule de substanțe) A produce o dispersie.3) chim. (despre substanțe) A fi în dispersie.4) fiz. (despre unde, radiații) A se descompune într-	/<fr. disperser
DISPERSAT	DISPERSĂ//T ~tă (~ți, ~te)		v. A DIS-PERSA și A SE DISPERSA. • Atenție ~tă a) atenție împrăștiată; b) lipsă de concentrare.	/v. a (se)dispersa
DISPERSIE	DISPÉRSI//E ~i	<i>f.</i>	1) Răspândire în diferite direcții; împrăștiere.2) chim. Stare de împrăștiere a unei substanțe sub formă de particule mici într-un mediu solid, lichid sau gazos. • ~a luminii descompunere, sub forma unui spectru, a unei radiații de lumină compuse, când tr	/<fr. dispersion, lat. dispersio, ~onis
DISPERSIV	DISPERSÍV ~ă (~i, ~e)		Care produce dispersia.	/<fr. dispersif
DISPERSOR	DISPERS//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	(la unele carburatoare) Dispozitiv pentru reglarea dozajului de amestec carburant.	/a dispersa + suf. ~or
DISPLAY	DISPLAY [pr.: displéi] ~uri	<i>n.</i>	1) Dispozitiv prin care informația este prezentată necodificat; dispozitiv de vizualizare al calculatorului.2) Caracter tipografic sau litera aldina cursivă.	/Cuv. engl.
A DISPLĂCEA	A DISPLĂCEĂ	<i>intrans.</i>	A înceta de a fi pe plac; a nu plăcea.	/<it. dispiacere
DISPNEE	DISPNÉE	<i>f. med.</i>	Stare patologică constând în tulburări respiratorii cauzate de insuficiențe cardiace sau de stări nervoase. [Art. dispneea; G.-D. dispneii; Sil. -ne-e]	/<fr. dispnée, lat. dyspnoea
DISPONIBIL	DISPONÍBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care poate fi folosit după bunul plac al cuiva; la dispoziția cuiva.2) (despre persoane) Care nu este ocupat; liber.	/<fr. disponible, lat. disponibilis
DISPONIBILITATE	DISPONIBILIT//ĂTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter disponibil.2) Situație a unui funcționar care nu este angajat și poate fi rechemat la serviciu. • A pune în ~ a concedia.3) mai ales la pl. Persoană sau obiect de care poate dispune cineva la nevoie; rezervă. [Art. disponibilitatea; G.-D. disp	/<fr. disponibilité
DISPOZITIV	DISPOZITÍV ~e	<i>n.</i>	1) Ansamblu de piese sau organe, legate între ele și dispuse în așa fel încât să poată îndeplini o anumită funcție într-un sistem tehnic.2) Ansamblu de mijloace și forțe militare, dispuse în conformitate cu un plan, în vederea unui anumit scop.	/<fr. dispositif
DISPOZIȚIE	DISPOZÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Aranjare a unor obiecte într-o anumită ordine.2) Precept obligatoriu (conținut într-un act normativ), emis de o persoană oficială sau de o instanță. • La ~ la îndemână. A fi (sau a sta) la ~a cuiva a aștepta ordinea cuiva, fiind gata să le îndeplineas	/<fr. disposition, lat. dispositio, ~onis
DISPREȚ	DISPRÉT	<i>n.</i>	Atitudine care denotă lipsă de considerație față de cineva sau de ceva.	/<it. disprezzo
A DISPREȚUI	A DISPREȚU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	A trata cu dispreț; a desconsidera. [Sil. -țu-i]	/dispreț + suf. ~ui

DISPREȚUITOR I	DISPREȚUIT//ÓR I ~oáre (~óri, ~oáre)		Care disprețuiește; care manifestă dispreț. Ton ~. [Sil. -țu-i-]	/a disprețui + suf. ~tor
DISPREȚUITOR II	DISPREȚUITÓR II	<i>adv.</i>	Cu lipsă totală de stimă și de interes; cu dispreț. [Sil. -țu-i-]	/a disprețui + suf. ~tor
DISPROPORȚIE	DISPROPÓRȚI//E ~i	<i>f.</i>	Lipsă de pro-porție între două sau mai multe lucruri, fenomene etc.; diferență mare între două sau mai multe lucruri. [Art. disproporția; G.-D. disproporției; Sil. -ți-e]	/<fr. disproportion
DISPROPORȚIONAT	DISPROPORȚIONÁ// T ~tă (~ți, ~te)		Care este lipsit de proporție; nepotrivit. [Sil. -ți-o-]	/<fr. disproportionné
A DISPUNE	A DISPÚNE dispún		1. tranz. 1) (soluții, persoane etc.) A alege cu fermitate; a hotări.2) A cere în mod autoritar și oficial; a porunci; a ordona; a comanda.3) (obiecte, ființe) A așeza într-o anumită ordine; a aranja; a orândui; a rându; a ordona.2. intranz. 1) A se folo	/<fr. disposer, lat. disponere
A SE DISPUNE	A SE DISPÚNE mă dispún	<i>intranz.</i>	A căpăta o bună dispoziție; a deveni vesel; a se înveseli.	/<fr. disposer, lat. disponere
DISPUS	DISPÚ//S ~să (~și, ~se)		Care este gata să facă ceva. • A fi (bine sau prost) ~ a) a avea bună (sau rea) dispoziție; b) a fi vesel, mulțumit (sau nemulțumit).	/v. a dispune
A DISPUTA	A DISPUTÁ dispút		1. tranz. (persoane, colectivități etc.) A pune în luptă pentru a căpăta în posesiune. ~ un premiu.2. intranz. 1) A purta o dispută; a discuta; a conversa.2) A vorbi în contradictoriu; a discuta.	/<fr. disputer, lat. disputare
A SE DISPUTA	A SE DISPUTÁ pers. 3 se dispútă	<i>intranz.</i>	(despre evenimente, fapte etc.) A avea loc; a se petrece; a se produce.	/<fr. disputer, lat. disputare
DISPUTĂ	DISPÚT//Ă ~e	<i>f.</i>	Discuție în contradictoriu asupra unei probleme în prezența unui auditoriu; dezbateri a unei chestiuni controversate.	/<fr. dispute
DISTANT	DISTÁN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre per-soane) Care ține la distanță pe cei din jur, afișând un aer de superioritate.	/<fr. distant
A DISTANȚA	A DISTANȚ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(lucruri) A îndepărta la o anumită distanță.	/<fr. distancer
A SE DISTANȚA	A SE DISTANȚ//Ă mă ~éz	<i>intranz.</i>	1) A se depărta tot mai mult. ~ de fruntea coloanei.2) fig. A se deosebi sub aspect calitativ în idei sau concepții.3) fig. A se distinge prin valoarea fizică sau intelectuală.	/<fr. distancer
DISTANȚĂ	DISTÁNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Interval dintre două puncte în spațiu; depărtare. • La ~ la o anumită depărtare. De la ~ dintr-un loc depărtat. A ține pe cineva la ~ a se purta rece, distant cu cineva.2) Interval de timp care desparte anumite evenimente.3) fig. Diferență de nivel soc	/<fr. distance, lat. distantia
DISTANȚIER	DISTANȚIÉR ~e	<i>n.</i>	1) Piesă care menține o anumită distanță între două părți ale unei mașini.2) Compas măsurător.3) Aparat pentru măsurarea distanței dintre nave. [Sil. -ți-er]	/distanță + suf. ~ier
DISTEN	DISTÉN	<i>n.</i>	Mineral (silicat natural de aluminiu) transparent, cu luciu de sidef, folosit în industria ceramicii.	/<fr. disthène
DISTENSIE	DISTÉNSI//E ~i	<i>f. med.</i>	Stare patologică constând în întinderea sau umflarea excesivă a unor organe. [Art. distensia; G.-D. distensiei; Sil. -si-e]	/<fr. distension, lat. distensio

DISTIH	DISTÍH ~uri	<i>n.</i>	Grup de două versuri, de obicei cu structură metrică diferită, care exprimă împreună un gând și alcătuiește o strofă.	/<fr. distique, lat. distichon
DISTIL	DISTÍL ~ă (~i, ~e)		(despre o clădire) A cărei fațadă are numai două coloane.	/<fr. distyle
A DISTILA	A DISTIL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(lichide) A cură-ța de substanțe străine prin evaporare și condensare succesivă.	/<fr. distiller, lat. distillare
DISTILATOR I	DISTILAT//ÓR I	<i>n.</i>	Aparat pentru distilare.	/<fr. distillateur
DISTILATOR II	DISTILAT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană specializată în operații de distilare.	/<fr. distillateur
DISTILERIE	DISTILERÍ//E ~i	<i>f.</i>	Întreprindere în care se efectuează distilarea. [Art. distileria; G.-D. distileriei; Sil. -ri-e]	/<fr. distillerie
DISTINCT	DISTÍNCI//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care se distinge de ceva sau de cineva apropiat sau analog; diferit.2) (despre voce, sunete etc.) Care se aude bine; deslușit; clar.	/<fr. distinct, lat. distinctus
DISTINCTIV	DISTINCTÍV ~ă (~i, ~e)		(despre semne, trăsături) Care distinge; caracteristic; tipic; propriu; specific.	/<fr. distinctif
DISTINCȚIE	DISTÍNCȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Caracter distinct; lipsă de asemănare; deosebire; diferență.2) Atitudine, comportare, înfățișare aleasă, deosebită.3) Diplomă sau titlu, care recompensează un merit al cuiva. [Art. distincția; G.-D. distinctiei; Sil. -ti-e]	/<fr. distinction, lat. distinctio, ~onis
A DISTINCE	A DISTÍNCE disting	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A investi pentru meritele deosebite. ~ pe cineva cu o medalie.2) (obiec-te, fenomene) A identifica după anumite semne distinctive; a discerne; a desluși; a desprinde; a deosebi.3) A face să se distingă.	/<fr. distinguer, lat. distinguere
A SE DISTINGE	A SE DISTÍNGE mă disting	<i>intrans.</i>	1) A se manifesta în mod deosebit; a se impune prin trăsături distincte; a se remarca; a se evidenția; a excela; a se afirma; a bria.2) A se afirma prin merite, rezultate sau realizări.	/<fr. distinguer, lat. distinguere
DISTINS	DISTÍN//S ~să (~și, ~se)		1) Care se impune prin anumite însușiri; remarcabil prin rangul sau meritele sale; eminent; deosebit; ilustru.2) Care are o atitudine de demnitate (exagerată); plin de distincție.	/v. a (se) distinge
A DISTONA	A DISTON//Á ~éz	<i>intrans.</i>	1) A fi în distonanță; a dezacorda; a discorda.2) (despre sunete) A suna fals.	/<it. distonare
DISTONANT	DISTONÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care distonează; cu proprietatea de a distona; discordant; disonant.	/a distona + suf. ~ant
DISTONANȚĂ	DISTONÁNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Stare distonantă; lipsă de armonie.2) muz. Succesiune sau simultaneitate de sunete care distonează din punct de vedere al armoniei muzicale; discordanță; disonanță.	/a distona + suf. ~anță
DISTONIE	DISTONÍ//E ~i	<i>f. med.</i>	Stare patologică constând în dereglarea funcțională a sistemului nervos vegetativ. [Art. distonia; G.-D. distoniei; Sil. -ni-e]	/<fr. distonie
DISTORSIUNE	DISTORSIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) med. Răsucire convulsivă a unei părți a corpului.2) Abatere de la forma inițială a unor semnale, imagini, oscilații. [Art. distorsiunea; G.-D. distorsiunii; Sil. -si-u-]	/<fr. distorsion, lat. distorsio, ~onis
A DISTRA	A DISTR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se distreze; a înveseli; a amuza.2) rar A abate de la o preocupare sau de la un gând; a sustrage; a distra.	/<fr. distraire

A SE DISTRA	A SE DISTR //Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A con-suma timpul în distracții; a se deda plăce-rilor lumești; a petrece; a se veseli; a se desfăta; a se amuza.	/<fr. distraire
DISTRATIV	DISTRACTÍV ~ă (~i,		Care distrează. Joc~.	/Din distracție
DISTRACȚIE	DISTRÁCȚI //E ~i	<i>f.</i>	1) Lipsă de atenție (obișnuită sau momentană); neatenție.2) Petrecere plăcută a timpului (de scurtă durată); divertisment; amuzament; agrement. [Art. distracția; G.-D. distracției; Sil. -ți-e]	/<fr. distraction, lat. distractio
A DISTRAGE	A DISTRÁGE distrág	<i>trans.</i>	A abate de la o preocupare sau de la un gând; a sustrage; a distra.	/<fr. distraire
DISTRAT	DISTRÁ //T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A DISTRA și A SE DISTRA.2) Care nu este atent la ceea ce se petrece în jurul său; cu gândul în altă parte; absent.	/v. a (se) distra
A DISTRIBUI	A DISTRIBUÍ distribui	<i>trans.</i>	(persoane sau obiecte) A împărți în mai multe locuri sau la mai multe persoane; a repartiza. [Sil. -bu-i]	/<fr. distribuer, lat. distribuere
DISTRIBUITOR I	DISTRIBUIT //ÓR I ~oăre	<i>n.</i>	Instalație sau aparat pentru distribuirea automată (de materiale, energie electrică, a mesajelor telegrafice etc.); repartizor. [Sil. -bu-i-]	/a distribui + suf. ~tor
DISTRIBUITOR II	DISTRIBUIT //ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care distribuie.	/a distribui + suf. ~tor
DISTRIBUTIV	DISTRIBUTÍV ~ă (~i, ~e)		1): Numeral ~ numeral care arată gruparea numerică a obiectelor.2) Care se caracterizează prin distributivitate.	/<fr. distributif, lat. distributivus
DISTRIBUTIVITATE	DISTRIBUTIVITÁTE	<i>f.</i>	Proprietate a unei operații matematice de a putea fi efectuată separat asupra diferiților termeni dintr-o expresie.	/<fr. distributivité
DISTRIBUȚIE	DISTRIBÚȚI //E ~i	<i>f.</i>	1) v. A DISTRIBUI.2) Mod în care sunt repartizate rolurile într-o piesă de teatru sau într-un film.3) Totalitate a actorilor care joacă într-o piesă de teatru sau într-un film.4) tehn. Totalitate a organelor unei mașini, care comandă automat efectuarea di	/<fr. distribution, lat. distributio
DISTRICT	DISTRÍCT ~e	<i>n.</i>	Unitate administrativ-teritorială în unele state.	/<fr. district, lat. districtus
DISTRICTUAL	DISTRICTUÁL ~ă (~i,		Care ține de district; propriu unui district.	/district + suf. ~al
DISTROFIC	DISTRÓFI //C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de distrofie; propriu distrofiei.3) și substantival Care suferă de distrofie; bolnav de distrofie.	/<fr. dystrophique
DISTROFIE	DISTROFÍ //E ~i	<i>f. med.</i>	Stare patologică constând în dereglarea funcțiilor organismului în urma tulburărilor de nutriție. [Art. distrofia; G.-D. distrofiei; Sil. -fi-e]	/<fr. dystrophie
DISTRUCTIV	DISTRUCTÍV ~ă (~i,		Care distruge; distrugător; nimicitor; zdrobitor; ucigător.	/<fr. destructif
DISTRUGĂTOR I	DISTRUGÁT //ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și fig.</i>	Care distruge; nimicitor; zdrobitor; distructiv; devastator; dezastruos.	/a distruge + suf. ~ător
DISTRUGĂTOR II	DISTRUGÁT //ÓR II ~oăre	<i>n.</i>	Navă militară foarte rapidă, de tonaj redus, echipată cu armament de artilerie, rachete și torpile, și folosită la urmărirea și distrugerea torpiloarelor.	/a distruge + suf. ~ător
A DISTRUGE	A DISTRÚGE destrúg	<i>trans.</i>	1) A face să se distrugă.2) (persoane, animale, plante, localități etc.) A face să nu mai existe; a șterge de pe fața pământului; a nimici; a prăpădi.	/<it. distruggere

A SE DISTRUGE	A SE DISTRÚGE mă distrúg	<i>intrans.</i>	1) (despre construcții) A se prefăce în ruine; a se dărâma; a se ruina.2) fig. (despre persoane) A deveni sărac; a-și pierde întreaga avere; a sărăci; a se ruina.3) A-și pierde sănătatea.	/<it. distruggere
A DISUADA	A DISUAD //Á ~éz	<i>trans. livr.</i>	(persoane) A sfătui să renunțe (la o intenție); a deconsilia.	/<fr. dissuader, lat. dissuadere
DITIRAMB	DITIRÁMB ~i	<i>m.</i>	1) Poem liric antic, dedicat zeului Dionisos și recitat la serbările dionisiace.2) Laudă exagerată adu-să cuiva; elogiu emfatic; panegiric.	/<fr. dithyrambe, lat. dithyrambus
DITIRAMBIC	DITIRÁMBI //C ~că (~ci, ~ce)		(despre vorbe, stil etc.) Care are caracter de ditiramb; plin de laude exagerate. A vorbi în termeni ~ci.	/<fr. dithyrambique, lat. dithyrambus
DIURETIC	DIURÉTI //C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	(despre substanțe, medicamente etc.) Care produce diureză; producător de diureză. [Sil. di-u-]	/<fr. diurétique, lat. diureticus
DIUREZĂ	DIURÉZ //Ă ~e	<i>f.</i>	1) Proces fiziologic de producere și eliminare a urinei.2) Secreție excesivă de urină. [Sil. di-u-]	/<fr. diurés, lat. diuresis
DIURN	DIÚRN ~ă (~i, ~e)		1) Care are loc în timpul zilei; de zi.2) Care durează o zi; de o zi; de 24 de ore.	/<fr. diurne, lat. diurnus
DIURNĂ	DIÚRN //Ă ~e	<i>f.</i>	Sumă de bani, plătită cuiva de către întreprinderea sau instituția unde lucrează, pentru acoperirea cheltuielilor zilnice, făcute în interes de serviciu într-o deplasare (delegație) în altă localitate. [Sil. di-ur-]	/<fr. diurne, lat. diurnus
DIURNIST	DIURNÍ //ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană angajată și plătită cu ziua; zilier.	/<it. diurnista
A DIVAGA	A DIVA //GÁ ~ghéz	<i>intrans.</i>	1) A face o divagație; a se abate de la tema luată în discuție.2) A vorbi aiurea; a bate câmpii.	/<fr. divaguer, lat. divagari
DIVAGAȚIE	DIVAGÁȚI //E ~i	<i>f.</i>	Abatere de la subiectul tratat (în cursul unei expuneri orale sau scrise), menită să înviorizeze și să varieze expunerea; digresiune. [Art. divagația; G.-D. divagației; Sil. -ti-e]	/<fr. divagation
DIVAN	DIVÁN ~e	<i>n.</i>	1) Canapea fără spătar, pe care se poate ședea sau dormi.2) (în Moldova și în Muntenia medievală) Sfat domnesc.3) Adunare, ședință a acestui sfat.	/<turc. divan
DIVANIST	DIVANÍ //ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>și substantiv al inv.</i>	Care făcea parte din divan.	/divan + suf. ~ist
DIVĂ	DIV //Ă ~e	<i>f.</i>	Cântăreață sau actriță celebră, foarte admirată.	/<fr., it. diva
A DIVERGE	A DIVERGE pers. 3 diverge	<i>intrans.</i>	(despre raze) A se răsfira plecând din același punct.	/<fr. diverger, lat. divergere
DIVERGENT	DIVERGÉN //T ~tă (~ți, ~te)		1) (în opoziție cu convergent) (despre linii, raze dintr-un fascicul) Care diverge; care, plecând din același punct, se depărtează în diverse direcții.2) (despre concepții, idei, atitudini etc.) Care diferă, care vin în contradicție.	/<fr. divergent, lat. divergens, ~ntis
DIVERGENȚĂ	DIVERGÉNȚ //Ă ~e	<i>f.</i>	1) Caracter divergent.2) Nepotrivire de păreri, concepții; contrazicere.	/<fr. divergence, lat. divergentia

DIVERS	DIVĚR//S ~să (~și, ~se)		Care constă din elemente diferite; variat; felurit. • (Fapte) ~se fapte care nu pot fi reunite la o rubrică specială și formează, de obicei, ultimul punct din ordinea de zi a unei întruniri. Fapt ~ întâmplare banală.	/<fr. divers, lat. diversus
A DIVERSIFICA	A DIVERSIFICĂ diversific	<i>tranz.</i>	A face să se diversifice.	/<fr. diversifier, lat. diversificare
A SE DIVERSIFICA	A SE DIVERSIFICĂ pers. 3 se diversifică	<i>intranz.</i>	A deveni divers; a căpăta forme multiple și variate.	/<fr. diversifier, lat. diversificare
DIVERSIONISM	DIVERSIONÍSM	<i>n.</i>	Atitudine sau manifestare diversionistă. [Sil. -si-o-]	/diversiune + suf. ~ism
DIVERSIONIST I	DIVERSIONÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care are caracter de diversiune. Acțiune ~stă. [Sil. -si-o-]	/diversiune + suf. ~ist
DIVERSIONIST II	DIVERSIONÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană implicată într-o diversiune.	/diversiune + suf. ~ist.
DIVERSITATE	DIVERSIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	Caracter divers; varietate. ~atea gusturilor. [Art. diversitatea; G.-D. diversității]	/<fr. diversité, lat. diversitas, ~atis
DIVERSIUNE	DIVERSIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Operație militară efectuată pentru a abate atenția inamicului de la zona în care urmează să fie atacat.2) Manevră politică întreprinsă pentru a abate atenția populației de la interesele vitale.3) Scoatere din circulație a unor obiecte militare sau econ	/<fr. diversion, lat. diversio, ~onis
DIVERTISMENT	DIVERTISMĚNT ~e	<i>n.</i>	1) Petrecere plăcută a timpului (de scurtă durată); distracție; amuzament; agrement.2) Compoziție muzicală instrumentală cu caracter distractiv.3) Suită muzicală, alcătuită dintr-o serie de bucăți muzicale cu caracter distractiv și variat.	/<fr. divertissement
A DIVIDE	A DIVÍDE divid	<i>tranz.</i>	A face să se dividă.	/<lat. dividere
A SE DIVIDE	A SE DIVÍDE pers. 3 se divide	<i>intranz.</i>	(despre obiecte integrale) A se desface în două sau mai multe părți; a se împărți; a se diviza.	/<lat. dividere
DIVIDEND	DIVIDĚND ~e	<i>n.</i>	Cotă-parte din profitul unei societăți pe acțiuni, revenind unui acționar, în raport cu valoarea acțiunilor pe care le posedă.	/<fr. dividendes, lat. dividendus
DIVIN	DIVÍN ~ă (~i, ~e)		1) (în concepțiile reli-gioase) Care se consideră că provine de la Dumnezeu sau de la zei; din cer; dumnezeiesc; cresc. Dar ~.2) Care este caracteristic pentru Dumnezeu și zeități; dumnezeiesc. Putere ~ă. Har ~.3) Care este menit să-l slăvească pe Dumnezeu	/<fr. divin, lat. divinus
DIVINAȚIE	DIVINÁȚI//E ~i	<i>f. livr.</i>	1) Putere magică de a ghici viitorul.2) Prezicere a viitorului prin practici superstițioase. [Art. divinația; G.-D. divinației; Sil. -ți-e]	/<fr. divination, lat. divinatio, ~onis
DIVINITATE	DIVINIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) (în concepțiile religioase) Forță supranaturală creatoare și cârmuitoare a lumii; Dumnezeu; demiurg.2) Natură, caracter dumnezeiesc; dumnezeire. [Art. divinitatea; G.-D. divinității]	/<fr. divinité, lat. divinitas
A DIVINIZA	A DIVINIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (ființe) A trece în rândul divinităților; a deifica; a idolatriza; a apoteoza; a zeifica.2) (persoane, ființe sau lucruri) A trata cu dragoste sau admirație exagerată (ca pe o divinitate); a respecta în mod deosebit; a adora; a venera; a deifica; a ido	/<fr. diviniser

A DIVIZA	A DIVIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se divizeze.2) mat. A supune operației aritmetice prin care se determină de câte ori un număr se cuprinde în altul; a împărți.3) (instrumente de măsură) A prevedea cu diviziuni.	/<fr. diviser
A SE DIVIZA	A SE DIVIZ//Ă pers. 3 se ~eáză	<i>intranz.</i>	1) (despre obiecte integrale) A se desface în două sau mai multe părți; a se împărți; a se divide.2) (despre mai multe persoane) A înceta de a se mai înțelege.	/<fr. diviser
DIVIZIBIL	DIVIZÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi divizat.	/<fr. divisible, lat. divisibilis
DIVIZIBILITATE	DIVIZIBILITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter divizibil.2) mat. Proprietate a două numere de a se împărți exact (fără rest) între ele. [Art. divizibilitatea; G.-D. divizibilității]	/<fr. divizibilité
DIVIZIE	DIVÍZI//E ~i	<i>f.</i>	1) Unitate militară constând din mai multe regimente.2) Categorie de calificare a echipelor sportive, care participă la o competiție cu caracter național. [Art. divizia; G.-D. diviziei; Sil. -zi-e]	/<rus. diviziia
DIVIZION	DIVIZI//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Subunitate a unui regiment de artilerie constituită din mai multe baterii. • ~ de nave unitate militară maritimă constând din mai multe nave de același tip. [Sil. -zi-on]	/<rus. divizion, fr. division
DIVIZIONAR	DIVIZIONÁR ~ă (~i, ~e)		1): Moneda ~ă monedă care reprezintă o fracțiune a unității bănești.3) și substantival (despre persoane) Care face parte dintr-o divizie. [Sil. -zi-o-]	/<fr. divisionaire
DIVIZIUNE	DIVIZIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A DIVIDE.2) Fragment obținut în urma unei împărțiri.3) Liniuță care corespunde unei anumite valori, marcată pe scara sau pe cadranul unui instrument de măsură. [Art. diviziunea; G.-D. diviziunii; Sil. -zi-u-]	/<fr. division, lat. divisio, ~onis
DIVIZOR	DIVIZÓR ~i	<i>m.</i>	Număr întreg prin care se împarte exact alt număr întreg; împărțitor.	/<fr. diviseur, lat. divisor
DIVORȚ	DIVÓRȚ ~uri	<i>n.</i>	Desfacere legală a unei căsătorii.	/<fr. divorce, lat. divortium
A DIVORȚA	A DIVORȚ//Ă ~éz		1. intranz. (despre soți) A rupe relațiile de căsătorie prin divorț; a desface căsătoria în mod legal; a se despărți.2. tranz. 1) A determina la divorț.2) A despărți printr-un proces civil de divorț.	/<fr. divorcer
A DIVULGA	A DIVULGÁ divúlg	<i>tranz.</i>	(taine, secrete) A aduce la cunoștința generală; a destăinui; a dezvălui.	/<fr. divulguer, lat. divulgare
DIVULGATOR	DIVULGAT//ÓR ~oäre (~óri, ~oäre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care divulgă.	/a divulga + suf. ~tor
DIXIELAND	DIXIELAND [pr.: díxilend]	<i>n.</i>	1) Stil de muzică ritmat în care predomină alămurile.2) Manieră de interpretare în acest stil.	/Cuv. engl.
DIZENTERIC	DIZENTÉRI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de dizenterie; propriu dizenteriei. Acces ~.3) și substantival Care suferă de dizenterie; bolnav de dizenterie. Pacient ~.	/<fr. dysentérique, lat. dysentericus
DIZENTERIE	DIZENTERÍ//E ~i	<i>f.</i>	Boală infecțioasă, caracterizată prin dureri acute, ulcerații intestinale și diaree cu sânge. [Art. dizenteria; G.-D. dizenteriei; Sil. -ri-e]	/<fr. dysenterie, lat. dysenteria

DIZEUR	DIZEUR [pr.: dizör] ~i	<i>m.</i>	Interpret de muzică ușoară.	/Cuv. fr.
DIZEUZĂ	DIZEUZ //Ă [pr.: dizöză] ~e	<i>f.</i>	Interpretă de muzică ușoară.	/Cuv. fr.
A DIZGRAȚIA	A DIZGRAȚI //Ă ~éz	<i>tranz. înv.</i>	A scoate din grații; a lipsi de favorurile acordate. [Sil. -ți-a]	/<fr. disgracier
DIZGRAȚIAT	DIZGRAȚIĂ //T ~tă (~ți, ~te)	<i>în v.</i>	1) v. A DIZGRAȚIA.2): ~ de natură pocit; diform.	/v. a disgrăția
DIZGRAȚIE	DIZGRĂȚI //E ~i	<i>f.</i>	Pierdere a favoarei, a bunăvoinței unui superior, a unei persoane influente. [Art. dizgrația; G.-D. dizgrației; Sil. -ți-e]	/<fr. disgrâce
DIZGRAȚIOS	DIZGRAȚI //ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		Care este lipsit de grație; fără grație. [Sil. -ți-os]	/<it. disgrazioso
A DIZOLVA	A DIZOLVÁ dizólv	<i>tranz.</i>	1) A face să se dizolve.2) A face să înceteze existența; a desființa.	/<lat. dissolvere
A SE DIZOLVA	A SE DIZOLVÁ se dizólvă	<i>intrans.</i>	(despre substanțe) A se dispersa într-o substanță lichidă, formându-se o soluție omogenă.	/<lat. dissolvere
DIZOLVANT	DIZOLVÁN //T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre substanțe) Care dizolvă; care are proprietatea de a dizolva.	/<fr. dissolvant
DO	DO	<i>m. invar.</i>	1) Prima notă muzicală din gamă.2) Sunetul corespunzător acestei note.	/<it. do
DOAGĂ	DOÁ //GĂ ~ge	<i>f.</i>	1) Fiecare din piesele de lemn de formă plată (sau ușor încovoiate), care constituie corpul unor vase (butoaie, ciubere, putini, vedre etc.). • A-i lipsi cuiva o ~ a nu fi în toate mințile; a fi smintit.2) Caracter straniu, sucit. • A cădea în ~ga cuiva a	/<lat. dogă
DOAMNĂ	DOÁMN //Ă ~e	<i>f.</i>	1)(folosit ca termen de politețe și de adresare, izolat sau înaintea numelui) Femeie căsătorită.2) Soție a domnului.3) înv. Stăpână a unei case boierești. • ~ mare plantă erbacee otrăvitoare, cu flori brune-violete și cu fructe negre, întrebuințată în med	/<lat. dom[i]na
DOAR	DOÁR	<i>adv.</i>	1) Numai. ~ tu ai venit.2) Cum se știe. ~ n-ai plecat!3) După cum se pare; poate; probabil. Va reuși ~ până la urmă! • Fără ~ și poate fără nici o îndoială; numaidecât; neapărat. Într-o ~ă la întâmplare. [Monosilabic]	/<lat. de-hora
DOBÂNDĂ	DOBÂN //DĂ ~zi	<i>f.</i>	1) Câștig câpătat din banii dați cu împrumut.2) fam. Câștig pe care îl are cineva din ceva.	/v. a dobândi
A DOBÂNDI	A DOBÂND //Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) (câștiguri) A obține în urma unui efort; a câpăta; a contracta; a obține.2) înv. (orașe, cetăți etc.) A lua în stăpânire prin luptă; a cuceri; a ocupa.	/<sl. dobyti
DOBERMAN	DÓBERMAN ~i	<i>m.</i>	1) Rasă de câini de talie mijlocie, cu părul scurt și lucios, de culoare neagră, maro sau gri.2) Câine din această rasă.	/<germ. Dobermann
DOBITOC I	DOBIT //ÓC I ~oáce	<i>n.</i>	Animal domestic (mai rar sălbatic).	/<sl. dobytucu
DOBITOC II	DOBITÓ //C II ~ci	<i>m.</i>	fig. Persoană lipsită de inteligență și de bun-simț.	/<sl. dobytuku
DOBITOCESC	DOBITOC //ÉSC ~ească (~éști)		1) Care este caracteristic pentru dobitoace; de dobitoc.2) fig. (despre persoane) Care este lipsit de inteligență.	/dobitoc + suf. ~esc
DOBITOCEȘTE	DOBITOCÉȘTE	<i>adv.</i>	1) În felul dobitoacelor; ca dobitoacele.2) fig. Ca proștii; prostește.	/dobitoc + suf. ~este

DOBITOCIE	DOBITOCÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Atitudine, purtare de dobitoc; animalitate; brutalitate.2) Stare a omului lipsit de inteligență și de bun-simț; animalitate. [Art. dobitocia; G.-D. dobitociei; Sil. -ci-e]	/dobitoc + suf. ~ie
A DOBORÎ	A DOBOR~ dobór	<i>tranz.</i>	(obiecte, ființe în poziție verticală) A culca la pământ; a prăvăli.	/<sl. do oboriti
DOBORĂTOR	DOBORÂT//ÓR ~oäre (~óri, ~oäre)		Care doboară.	/a doborî + suf. ~tor
A DOBZĂLA	A DOBZĂL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane) A bate foarte tare; a zdrobi în băți; a toropi; a tăbăci; a făcălui; a stropși; a snopi.	/cf. ung. dobzani
DOC I	DOC I	<i>n.</i>	Țesătură groasă de bumbac, din care se confecționează obiecte de îmbrăcăminte, salopete etc.; dril.	/<engl. duck
DOC II	DOC II dócuri	<i>n.</i>	1) Bazin vast, înconjurat de cheiuri și destinat încărcării/descărcării navelor.2) Construcție specială, situată pe malul unui asemenea bazin, destinată reparației și lansării pe apă a navelor.	/<engl., fr. dock
DOCAR	DOCÁR ~e	<i>n.</i>	Trăsură mică și ușoară, de obicei cu două roți, trasă de un singur cal.	/<engl., fr. dogcart
DOCENT	DOCÉN//T ~ți	<i>m.</i>	1) Grad didactic în învățământul superior, care precede imediat pe cel de profesor. • Doctor ~ titlu științific acordat doctorilor în științe care s-au distins printr-o activitate deosebită.2) Persoană cu acest grad didactic.	/<germ. Dozent
DOCENȚĂ	DOCÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Funcție de docent.2) Durata acestei funcții.	/docent + suf. ~ență
DOCHER	DOCHÉR ~i	<i>m.</i>	Muncitor care lucrează în docuri.	/<fr., engl. docker
DOCIL	DOCÍL ~ă (~i, ~e)		Care ascultă de cineva cu ușurință; ascultător.	/<fr. docile, lat. docilis
DOCILITATE	DOCILÍTÁTE	<i>f.</i>	Caracter docil.	/<fr. docilite, lat. docilitas, ~atis
DOCIMAZIE	DOCIMAZÍ//E ~i	<i>f.</i>	Examen de laborator (în medicina judiciară) care stabilește cauzele morții.	/<fr. docimasia, gr. dokimasia
DOCIMOLOGIE	DOCIMOLOGÍE	<i>f.</i>	Teorie a examinării și a notării elevilor.	/<fr. docimologie
DOCT	DOC//T ~tă (~ți, ~te)		Care posedă cunoștințe vaste și temeinice; cu orizont larg; erudit; savant.	/<fr. docte, lat. doctus
DOCTOR	DÓCTOR ~i	<i>m.</i>	1) Persoană, cu studii superioare de specialitate, care profesează medicina; medic.2) Grad științific superior.3) Persoană care posedă titlul științific superior. ~ în istorie. ~ în filologie.4) fam. Persoană care vădește cunoștințe profunde într-un domeniu	/<lat. doctor, fr. docteur
DOCTORAL	DOCTORÁL ~ă (~i, ~e)		(despre mani-festări ale persoanelor) Care vădește pretenții de erudiție și de superioritate; pedant. Ton ~. Aer ~.	/<fr. doctoral
DOCTORAND	DOCTORÁN//D ~dă (~zi, ~de)	<i>m. și f.</i>	Persoană care își pregătește teza de doctorat în cadrul unei instituții de învățământ superior sau de cercetări științifice.	/<germ. Doctorand
DOCTORAȘ	DOCTORÁȘ ~i	<i>m.</i>	(diminutiv de la doctor) 1) Doctor tânăr.2) depr. Doctor mediocru, lipsit de valoare.	/doctor + suf. ~aș

DOCTORANTURĂ	DOCTORANTURĂ	<i>f.</i>	1) Formă de pregătire a doctorilor în științe în instituțiile de învățământ sau de cercetări științifice.2) Perioadă de calificare științifică în vederea obținerii titlului de doctor; doctorat.	/Din doctorand
DOCTORAT	DOCTORÁT ~e	<i>n.</i>	1) Perioadă de calificare științifică în vederea obținerii titlului de doctor; doctorantură.2) Examen pentru obținerea titlului de doctor prin susținerea unei lucrări (teze).3) Titlu de doctor.	/<fr. doctorat, lat. doctoratus
DOCTOREASĂ	DOCTOR//EÁSĂ ~ése	<i>f. pop.</i>	v. DOCTORIȚĂ.	/doctor + suf. ~easă
A DOCTORI	A DOCTOR//Î ~esc		1. tranz. (bolnavi) A trata cu mijloace empirice.2. tranz. A fi doctor.	/Din doctor
A SE DOCTORI	A SE DOCTOR//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	(despre bolnavi) A se face sănătos în urma unui tratament.	/Din doctor
DOCTORICESC	DOCTORIC//ESC ~ească (~ești)	<i>fam.</i>	1) Care ține de doctori; propriu doctorilor.2) Care ține de medicină; propriu medicinei; medical.	/doctor + suf. ~icesc
A DOCTORICI	A DOCTORIC//Î ~esc	<i>tranz. pop.</i>	v. A DOCTORI.	/v. a doctori
DOCTORIE	DOCTORÍ//E ~i	<i>f. pop.</i>	Preparat folosit la tratarea (prevenirea, ameliorarea) unei boli; leac; medicament; remediu. [Art. doctoria; G.-D. doctoriei; Sil. -ri-e]	/doctor + suf. ~ie
DOCTORIȚĂ	DÓCTORIȚĂ ~e	<i>f. pop.</i>	1)Femeie cu studii superioare de specialitate, care profesează medicina.2) rar Soție a doctorului.	/doctor + suf. ~iță
DOCTRINAR I	DOCTRINÁR I ~ă (~i,		Care ține de o doctrină; care are la bază o doctrină.	/<fr. doctrinaire
DOCTRINAR II	DOCTRINÁR II ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care formulează sau susține o doctrină.2) Adept al unor păreri preconceptionale, dogmatice.	/<fr. doctrinaire
DOCTRINĂ	DOCTRÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Totalitate de principii, de idei fundamentale ale unui sistem filozofic, politic, științific etc.	/<fr. doctrine, lat. doctrina
DOCUMENT	DOCUMÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Act scris prin care se atestă un fapt (identitatea, nașterea, căsătoria etc.), se conferă sau se recunoaște un drept.2) Mărturie scrisă sau tipărită (text, inscripție, fotografie etc.) care servește la cunoașterea sau adevărarea unui fapt istoric.	/<fr. document, lat. documentum
A DOCUMENTA	A DOCUMENT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A argumenta pe bază de documente.	/<fr. documenter
A SE DOCUMENTA	A SE DOCUMENT//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A se pune la curent pe bază de materiale documentare; a se informa.	/<fr. documenter
DOCUMENTAR I	DOCUMENTÁR I ~ă (~i, ~e)		1) Care are caracter de document; care este bazat pe documente.2) Care servește la informarea precisă într-un document. Date ~e.	/<fr. documentaire
DOCUMENTAR II	DOCUMENTÁR II ~e	<i>n.</i>	1) Film care prezintă fapte autentice.2) Scriere în care se relatează sau se înregistrează evenimente din actualitate.	/<fr. documentaire
DOCUMENTARIST	DOCUMENTARÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care se ocupă cu documentarea științifică într-un anumit domeniu.2) Funcție ocupată de această persoană.3) Autor de filme documentare.	/<fr. documentariste
DOCUMENTAT	DOCUMENTÁ//T ~tă (~ti, ~te)		1) v. A DOCUMENTA.2) (despre persoane) Care este bine informat.	/v. a documenta.

DOCUMENTAȚIE	DOCUMENTĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	Ansamblu de documente referitoare la o problemă sau la un domeniu de activitate. [Art. documentația; G.-D. documentației; Sil. -ți-e]	/<fr. documentation
DODECAEDRIC	DODECAÉDRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de dodecaedru; propriu dodecaedrului. Figură ~că.	/<fr. dodécaédrique
DODECAEDRU	DODECAÉDR//U ~e	<i>n.</i>	1) Poliedru cu douăsprezece fețe.2) Cristal cu aspectul unui astfel de poliedru. [Sil. -ca-e-]	/<fr. dodécedre
DODECAGON	DODECAG//ÓN	<i>n.</i>	Poligon cu douăsprezece laturi.	/<fr. dodécagon
DODECAGONAL	DODECAGONÁL ~ă (~i, ~e)		1) (de-spre suprafețe) Care are forma unui dodecagon.2) (despre corpuri geometrice) Care are drept bază un dodecagon. Prismă ~ă.	/<fr. dodécagonal
DODECASILAB	DODECASILÁB ~i	<i>m.</i>	Vers din douăsprezece silabe.	/<fr. dodécasyllabe
DODECASILABIC	DODECASILÁBI//C ~că (~ci, ~ce)		Care constă din douăsprezece silabe; format din douăsprezece silabe. Vers ~.	/<fr. dodécasyllabique
DODII	DÓDII	<i>f.</i>	pl.: A vorbi în ~ a vorbi întraiurea. A umbla în ~ a umbla fără rost.	/Orig. nec.
DOG	DOG dogi	<i>m.</i>	1) Rasă de câini de talie mare, cu botul turtit, urechile aplecate, având blana cu părul scurt.2) Câine din această rasă.	/<fr. dogue, engl. dog
DOGAR I	DOGÁR I ~e	<i>n.</i>	Unealtă pentru con-fecționat doage.	/doagă + suf. ~ar
DOGAR II	DOGÁR II ~i	<i>m.</i>	Meșter care face vase cu doage (butoaie, putini, ciubere etc.).	/doagă + suf. ~ar
A DOGĂRI	A DOGÁR//Í ~esc	<i>intrans.</i>	A practica ocupația de dogar; a fi dogar.	/Din dogar
DOGĂRIE	DOGÁRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) la sing. Meserie de dogar.2) Atelier unde se fac obiecte din doage.3) rar Confecționare a doagelor și a obiectelor din doage. [Art. dogăria; G.-D. dogăriei; Sil. -ri-e]	/doagă + suf. ~ărie
DOGE	DÓGE dogi	<i>m.</i>	Titlu purtat în trecut de conducătorii politici ai unor republici italiene (Veneția și Genova); prim-magistrat.	/<it. doge
A DOGI	A DOG//Í ~esc	<i>trans.</i>	A face să se do-gească.	/Din doagă
A SE DOGI	A SE DOG//Í se ~ește	<i>intrans.</i>	1) (despre butoaie, putini etc.) A fi cu doagele desfăcute.2) (despre voce) A căpăta un tembru răgușit și înfundat; a suna ca din butoi (gol).	/Din doagă
DOGMATIC I	DOGMÁTI//C I ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de dogme; propriu dogmelor. Teologie ~că. Raționament ~.2) Care respectă fără discernământ dogmele; cu atitudine lipsită de discernământ față de dogme.	/<fr. dogmatique, lat. dogmaticus
DOGMATIC II	DOGMÁTI//C II ~că (~ci, ~ce)	<i>m. și f.</i>	Adept al dogmatismului.	/<fr. dogmatique, lat. dogmaticus
DOGMATICĂ	DOGMÁTICĂ	<i>f.</i>	Ramură a teologiei în care sunt expuse dogmele unei religii.	/<fr. dogmatique, lat. dogmaticus
DOGMATISM	DOGMATÍSM	<i>n.</i>	Mod de gândire care operează cu dogme, cu teze socotite valabile în orice condiții.	/<fr. dogmatisme
DOGMATIST	DOGMATÍ//ST ~sta (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al dogmatismului.	/<fr. dogmatiste.

A DOGMATIZA	A DOGMATIZ//Ă ~éz		1. tranz. (teorii, concepții etc.) A transforma în dogmă; a prezenta în calitate de dogmă.2. intranz. A-și exprima opiniile în formă de dogmă.	/<fr. dogmatiser
DOGMĂ	DÓGM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Principiu de bază al unei filozofii sau religii care este obligatoriu pentru adepții ei și contra căruia nu se admit obiecții.2) fig. Teză considerată imuabilă și acceptată fără rezervă în orice condiții.	/<fr. dogme, lat. dogma
DOGOARE	DOGOÁRE	<i>f.</i>	Căldură puternică produsă de un obiect foarte fierbinte. [Sil. -goa-re]	/v. a dogori
A DOGORI	A DOGOR//Í ~esc		1. intranz. 1) (despre surse de căldură) A emana radiații fierbinți, răspândind căldură foarte mare; a arde; a pârloli; a pârlî; a frige.2) (despre persoane sau despre părți ale corpului) A fi înfierbântat din cauza unei boli sau emoții; a avea fierbîntea	/<bulg. dogorja, sb. dogoreti
DOGORITOR	DOGORIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		Care dogorește; care radiază căldură excesivă; arzător; torid.	/a dogori + suf. ~tor
DOHOT	DÓHOT	<i>n. pop.</i>	Produs uleios și vâscos de culoare închisă, obținut prin distilarea unor materii vegetale și folosit în special pentru uns osiile la căruță.	/<ucr. dehoti
DOHOTAR	DOHOTÁR ~i	<i>m. inv.</i>	1) Persoană specializată în producerea dohotului.2) Negustor de dohot.	/dohot + suf. ~ar
DOHOTNIȚĂ	DOHÓTNIT//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	reg. Vas în care se ține dohotul.	/dohot + suf. ~niță
DOI I	DOI I	<i>m.</i>	1) Număr constând din două unități. ~ înmulțit cu ~.2) Cifra 2 sau II.3) Obiect marcat cu această cifră.	/<lat. dui, duae
DOI II	DOI II dóuă	<i>num. card.</i>	1) Unu plus unu. ~ copaci. Două mere. • În ~ timpi și trei mișcări foarte repede. Nu face nici două parale nu are nici o valoare. A nu scăpa cu una cu două a nu scăpa ușor. Din două una (sau una din două) ori una, ori alta; ori așa, ori așa. Nici una, nic	/<lat. dui, duae
DOICĂ	DÓI//CĂ ~ci	<i>f. inv.</i>	Femeie angajată să alăpteze și să îngrijească un copil străin. [Sil. doi-că]	/<bulg. dojka
A DOICI	A DOIC//Í ~esc	<i>intrans.</i>	reg. A fi doică. [Sil. doi-ci]	/Din doică
AL DOILEA	AL DÓILEA a doua	<i>num.</i>	ord. Care acupă locul indicat de numărul doi în ordinea numărării; care vine după primul. Rândul ~.	/doi + le + a
DOIME	DOÍM//E ~i	<i>f.</i>	1) Jumătate dintr-un întreg.2) muz. Jumătate dintr-o notă întreagă. [Sil. do-i-]	/doi + suf. ~ime
DOINAȘ	DOINÁȘ ~i	<i>m.</i>	Cântăreț de doine. [Sil. doi-naș]	/doină + suf. ~aș
DOINĂ	DÓIN//Ă ~e	<i>f.</i>	Cântec popular liric care exprimă diferite sentimente (de dor, jale, dragoste etc.). [Sil. doi-nă]	/Orig. nec.
DOINESC	DOIN//ÉSC ~ească		Care ține de doină; propriu doinei. [Sil. doi-nesc]	/doină + suf. ~esc
A DOINI	A DOIN//Í ~esc		1. tranz. (doina) A interpreta din gură, din fluier sau din frunză.2. intranz. A cânta o doină.	/Din doină
DOINITOR	DOINIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>și substantiv</i>	Care doinește; care cântă o doină.	/a doini + suf. ~tor

DOISPREZECE I	DÓISPREZECE I	<i>num. card.</i>	1) Unsprezece plus unu. ~ înși.2) (cu valoare de num. ord.) Al doisprezecelea; a douăsprezecea.	/doi + spre + zece
DOISPREZECE II	DÓISPREZECE II	<i>m.</i>	1) Număr constând din douăsprezece unități. Împărțiți ~ la șase.2) Cifra 12 sau XII.3) Obiect marcat cu această cifră.	/doi + spre + zece
AL DOISPREZECELEA	AL DÓISPREZECELEA a	<i>num.</i>	ord. Care ocupă locul indicat de numărul doisprezece în ordinea numărării; care vine după al unsprezecelea. Rândul ~.	/doisprezece + le + a
DOJANĂ	DOJÁNĂ dojéni	<i>f.</i>	Dezaprobare verbală adresată cuiva în semn de nemulțumire; reproș; bănuială; imputare; mustrare.	/v. a dojeni
A DOJENI	A DOJEN//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	A trata cu dojeni; a mostra.	/<sl. dognati, doženon
A SE DOJENI	A SE DOJEN//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	A se trata cu dojeni (unul cu altul).	/<sl. dognati, doženon
DOJENITOR	DOJENIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		Care dojenește; care exprimă o dojană; mustător. Ton ~. Privire ~oare.	/a dojeni + suf. ~tor
DOL	DOL ~uri	<i>n.</i>	Acțiune frauduloasă întreprinsă cu scopul de a determina pe cineva să săvârșească un act juridic dubios.	/<fr. dol, lat. dolus
DOLAR	DOLÁR ~i	<i>m.</i>	(în S.U.A., Canada, Australia etc.) Unitate a sistemului monetar.	/<engl., fr. dollar
DOLDORA	DÓLDORA	<i>adj. invar.</i>	1) Care este plin peste măsură; umplut până la refuz; arhiplin.2) (urmat de determinări cu prepoziția de) Care are o cantitate sau un număr mare (de ceva). Copac ~ de mere.	/<turc. doldur
DOLEANȚĂ	DOLEÁNTȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Stare sufletească a celui care dorește ceva; dorință.2) mai ales la pl. Cerințe exprimate în mod oficial; deziderat. [Sil. -le-an-]	/<fr. do-leance
DOLIE	DÓLI//E ~i	<i>f.</i>	1) Linie de intersecție a două versante de acoperiș.2) reg. Loc unde o apă (râu, fluviu) curge mai încet. [Art. dolia; G.-D. doliei; Sil. -li-e]	/<sl. dole
DOLIHOCÉFAL	DOLIHOCÉFÁL ~ă (~i, ~e)		1) (despre craniu) Care este alungit din față către spate.2) (despre persoane) Care are craniul cu această formă.	/<fr. dolicocéphale
DOLINĂ	DOLÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Adâncitură de teren cu aspect de pâlnie, rezultată din dizolvarea rocilor solubile de la suprafață.	/<sb. dolina
DOLIU	DÓLIU ~ri	<i>n.</i>	1) Durere adâncă provocată de moartea cuiva sau de o mare nenorocire comună. ~ național. • Zi de ~ zi care amintește de un eveniment tragic.2) Semn exterior consacrat (îmbrăcăminte sau bantă neagră) prin care cineva își exprimă această durere. A fi în ~.	/<lat. dolium
DOLMAN	DOLMÁN ~e	<i>n.</i>	1) Haină militară scurtă, îmblănită și împodobită cu brandenburguri, purtată de ofițeri.2) Haină bărbătească căptușită cu blană.	/<fr. dolman, germ. Dolman
DOLOFAN	DOLOFÁN ~ă (~i, ~e)		Care are forme pline și rotunjite; durduliu; rotofei.	/Orig. nec.
DOLOMITĂ	DOLOMÍTĂ	<i>f.</i>	1) Mineral constituit din carbonat de calciu și de magneziu.2) Rocă formată prin sedimentarea acestui mineral, utilizată ca material refractar, ca piatră de construcție.	/<fr. dolomite
DOLOMITIC	DOLOMÍTI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre minereuri, roci) Care conține dolomită; cu dolomită în componentă.	/<fr. dolomitique

DOLOSIV	DOLOSÍV ~ă (~i, ~e)		Care ține de dol; propriu dolului. Contract ~.	/<fr. dolosif
DOM	DOM ~uri	<i>n.</i>	1) Biserică monumentală cu cupolă mare, boltită.2) Cupolă înaltă deasupra unei clădiri monumentale.3) Structură geologică sau anatomică în formă de cupolă.4) tehn. Calotă montată deasupra cazanelor de aburi pentru a colecta vaporii.	/<fr. dôme
DOMENIAL	DOMENIÁL ~ă (~i,		Care aparține unui domeniu; referitor la un domeniu. [Sil. -ni-al]	/<fr. domanial
DOMENIU	DOMÉNI//U ~i	<i>n.</i>	1) (în evul mediu, în Europa apuseană) Proprietate funciară feudală; moșie foarte mare; latifundiu.2) Sferă de activitate (socială, economică, științifică, culturală). ~ științific.3) Loc de răspândire a anumitor fenomene, activități; arie. [Sil. -me-niu]	/<fr. demaine
DOMESTIC	DOMÉSTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) (despre animale) Care trăiește pe lângă casă, s-a deprins cu omul și este folosit în avantajul acestuia.2) rar Care se referă la casă sau la gospodărie; casnic; gospodăresc.	/<fr. domestique, lat. domesticus
A DOMESTICI	A DOMESTIC//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) (animale sălbatice) A face domestic; a îmblânzi.2) A face să se domesticească.	/Din domestic
A SE DOMESTICI	A SE DOMESTIC//Í pers. 3 se ~ește	<i>intranz.</i>	1) (despre animale) A deveni domestic.2) fig. (despre persoane) A deveni mai liniștit sau mai sociabil.	/Din domestic
A DOMICILIA	A DOMICILI//Á ~éz	<i>intranz.</i>	A-și avea domiciliu; a locui. [Sil. -li-a]	/<fr. domicilier
DOMICILIAR	DOMICILIÁR ~ă (~i,		Care ține de domiciliu; făcut la domiciliu. [Sil. -li-ar]	/<fr. domiciliare
DOMICILIU	DOMICÍLI//U ~i	<i>n.</i>	Loc în care locuiește cineva în permanență și în mod legal. [Sil. -ci-liu]	/<lat. domicilium, fr. domicile
A DOMINA	A DOMINÁ domín		1. tranz. 1) (persoane, idei, concepții) A ține în supremația sau în dominanța sa.2) (lucruri, împrejurimi) A depăși în mod considerabil prin înălțime.3) (emoții, reacții, pasiuni) A stăvili printr-un efort de voință; a înăbuși; a înfrâna; a controla.4) (	/<fr. dominer, lat. dominari
A SE DOMINA	A SE DOMINÁ mă domín	<i>intranz.</i>	A-și înfrâna pornirile; a se stăpâni; a se reține; a se controla.	/<fr. dominer, lat. dominari
DOMINANT	DOMINÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care domină ceva sau pe cineva.	/<fr. dominant
DOMINANTĂ	DOMINÁNT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Parte care domină; element caracteristic.2) muz. Sunet care domină în modul major sau în cel minor; treapta a cincea a gamei diatonice.3) Acord major plasat pe treapta a cincea a gamei diatonice.	/<fr. dominant
DOMINATOR	DOMINAT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		Care domină; care exprimă dominare.	/<fr. dominateur, lat. dominator
DOMINAȚIE	DOMINÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A DOMINA.2) Autoritate absolută; stăpânire nemărginită.3) Influență exercitată asupra cuiva sau a ceva. [Art. dominația, G.-D. dominației. Sil. -ți-e]	/<fr. domination, lat. dominatio
DOMINION	DOMINI//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Fiecare dintre statele care formau Uniunea Britanică, care duceau aceeași politică ca metropola și se bucurau de o anumită independență. [Sil. -ni-on]	/<fr. dominion

DOMINO	DOMINÓ ~uri	<i>n.</i>	1) Costum de bal mascat, constând dintr-o mantie lungă cu glugă.2) Persoană îmbrăcată în asemenea costum.3) Joc de societate, la care se folosesc 28 de piese plate dreptunghiulare, împărțite în două și având însemnate un număr de puncte (de la 0 la6).	/<fr. domino
DOMN	DOMN ~i	<i>m.</i>	1) (folosit ca termen de politețe și de adresare, izolat sau înaintea numelui) Persoană de sex masculin; bărbat, mai ales de la oraș.2) (în epoca feudală, în țările române; folosit și ca titlu pe lângă un nume) Conducător absolut al țării; domnitor; vodă.	/<lat. dom[i]nus
DOMNESC	DOMN//ESC ~ească (~ești)		1) Care este caracteristic pentru domni; de domn; voievodal.2) Care este caracteristic pentru păturile privilegiate; boieresc. • Măr ~ varietate de măr cu fructe mari, de culoare gălbuie-portocalie dungată cu roșu.	/domn + surf. ~esc
DOMNEȘTE	DOMNÊȘTE	<i>adv.</i>	În felul domnilor; ca domnii.	/domn + suf. ~ește
A DOMNI	A DOMN//Î ~esc	<i>intrans.</i>	1) A fi domn al unei țări.2) fig. A trăi ca un domn; a duce o viață din belșug; a huzuri; a se lăfăi.3) fig. (despre liniște, pace, ordine) A avea loc în exclusivitate.4) fig. (despre forme de relief, clădiri) A se înălța impunându-se prin proporții și mă	/v. a domni
DOMNIE	DOMNÎ//E ~i	<i>f.</i>	1) Funcția de domn; conducere a țării de un domn. A veni la ~. • A(-i) lua (cuiva) ~a a lipsi pe cineva de funcția de domn.2) Exercițiu a acestei funcții.3) art. (în componența locuțiunilor pronominale de reverență) Domnia-ta, domnia-lui, domnia-sa, domn	/domn + suf. ~ie
DOMNIȘOARĂ	DOMNIȘOĂR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (folosit și ca termen de adresare) Persoană de sex feminin până la căsătorie; fată; duduie. • ~ de onoare prietenă a miresei care are anumite obligații în cadrul ceremoniei nunții.2) înv. Tânără care făcea parte din păturile privilegiate. [Sil. -soară]	/doamnă + suf. ~ișoară
DOMNIȘOR	DOMNIȘÓR ~i	<i>m.</i>	(diminutiv de la domn) 1) (folosit și ca termen de adresare) Persoană de sex masculin până la căsătorie.2) înv. Tânăr care făcea parte din păturile privilegiate.	/domn + suf. ~ișor
DOMNITOR I	DOMNIT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care domnește; care se află în domnie.	/a domni + suf. ~tor
DOMNITOR II	DOMNITÓR II ~i	<i>m.</i>	(în epoca feudală; folosit și ca titlu pe lângă numele respectiv) Conducător absolut al țării; domn; voievod; vodă.	/a domni + suf. ~tor
DOMNIȚĂ	DOMNÎȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la doamnă) 1) fam. (folosit și ca termen de adresare) Femeie tânără.2) înv. Fiică de domn; prințesă; principesă.	/doamnă + suf. ~iță
DOMOL	DOM//ÓL ~oăle (~óli, ~oăle)		1) (despre persoane și despre manifestările lor) Care vădește lipsă de iuțeală, de repeziciune; încet; liniștit; blând; blajin.2) fig. (despre senzații, sentimente) Care este de o intensitate scăzută; moderat.3) (despre climă, vânt, atmosferă) Care nu pro	/a domoli
A DOMOLI	A DOMOL//Î ~esc	<i>trans.</i>	1) A face să se domolească; a potoli; a modera; a tempera.2) (cailor) A stăpâni cu ajutorul frâului; a struni; a înfrâna.	/<ucr. domolyty

A SE DOMOLI	A SE DOMOL//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A se mișca mai domol.2) (despre fenomene ale naturii) A pierde din intensitate (până la încetare); a se liniști; a se tempera; a se modera; a se potoli; a se ogoi.3) (despre persoane) A deveni calm, înfrânându-se; a se liniști; a se tempera; a se moder	/<ucr. domolyty
DOMRĂ	DÓMR//Ă ~e	<i>f.</i>	Instrument muzical cu coarde, având cutia de rezonanță rotundă, gâtul foarte lung, care produce sunete prin ciupire.	/<rus. domra
A DONA	A DON//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(bunuri materiale) A pune la dispoziție, printr-o donație; a aduce în dar; a dăru; a da.	/<fr. donner, lat. donare
DONATAR	DONATÁR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care primește un dar; om căruia i se face o donație.	/<fr. donataire, lat. donatarius
DONATĂ	DONÁT//Ă ~e	<i>f.</i>	Carte imprimată cu clișee gravate în lemn și acoperite cu cerneală.	/Din Donatus n. pr.
DONATOR	DONAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face o donație; om care donează ceva.	/<fr. donateur, lat. donator, ~oris
DONAȚIE	DONÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Act prin care o persoană transmite cu titlu gratuit și irevocabil un bun al său altei persoane.2) Bun (sumă de bani, obiecte etc.) transmis astfel. [Art. donația; G.-D. donației; Sil. -ți-e]	/<fr. donation, lat. donatio, ~onis
DONCHIHOTISM	DONCHIHOTÍSM	<i>n. livr.</i>	Eroism desert, manifestat printr-o bravare în depășirea unor obstacole care ar împiedica realizarea unor planuri.	/<fr. don-quichotisme.
A DONDĂNI	A DONDĂN//Î ~esc	<i>pop.</i>	1. intrans. 1) A vorbi încet și nedeslușit în semn de nemulțumire; a bombăni; a bodogăni; a mormăi.2) A vorbi mult și fără rost; a pălăvrăgi; a flecări; a trăncăni.2. tranz. (persoane) A deranja întruna repetând insistenț același lucru; a necăji; a plicti	/Onomat.
DONIȚĂ	DÓNIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Vas (din doage) cu gura mai largă decât baza, folosit pentru mulsul vacilor; șiștar.2) Cantitate de lichid cât încapă într-un astfel de vas.	/<sb. dojnica
DONJON	DONJ//ÓN ~oăne	<i>n.</i>	Turnul principal, cel mai bine fortificat, al unui castel medieval.	/<fr. donjon
DONJUAN	DONJUÁN ~i	<i>m.</i>	fam. Bărbat care umblă după aventuri amoroase; fante; craidon; crai. [Sil. -ju-an]	/<fr. Don Juan
DONOR	DONÓR ~i	<i>m. biol.</i>	Individ care cedează celule.	/<fr. donneur, engl. donor
DOP	DOP ~uri	<i>n.</i>	1) Bucată de plută (sticlă, cauciuc etc.) cu care se astupă gura îngustă a unui vas.2) fig. Om mic și îndesat.3) (la unele instrumente muzicale de suflat) Bucată de lemn care acoperă parțial deschizătura de sus, lăsând o gaură mică prin care se suflă.4) P	/<săs. dop
A DOPA	A DOP//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(stupefiante) A ad-ministra unei persoane (bolnave).	/<fr. doper
DOPING	DÓPING	<i>n.</i>	Substanță excitantă administrată pentru a obține temporar mărirea randamentului fizic peste cel normal.	/<fr., engl. doping

DOR	DOR ~uri	<i>n.</i>	1) Sentiment de melancolie produs de dorința de a vedea pe cineva sau ceva drag; alean; nostalgie. ~ de părinți.2) Suferință din dragoste; dorință de a revedea persoana iubită. A duce ~ul.3) Gust de mâncare (sau băutură); poftă. ~ de cireșe.4): În ~ul lel	/<lat. dolus
A DORI	A DOR//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) A fi stăpânit de dorința de a avea; a râvni; a năzui. • A lăsa de dorit a avea lipsuri; a nu satisface.2) A avea intenția; a vrea. Doresc o prăjitură. • Cum doriți (sau cum dorești) formulă prin care se lasa la <u>aprecierea interlocutorului luarea unei h</u>	/Din dor
DORIC	DÓRI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre stil în arhitectură) Care se caracterizează prin coloane robuste, fără bază și cu capitel lipsit de ornamente; simplu și sobru. Coloană ~că.	/<fr. dorique, lat. doricus
DORINȚĂ	DORINȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Stare sufletească a celui care dorește ceva; doleanță.2) Ceea ce este dorit; deziderat.3) Imbold erotic; iubire.	/a dori + suf. ~tor
DORITOARE	DORITOARE ~	<i>f.</i>	Plantă cu tulpina târătoare și cu flori mici, albastre sau liliachii.	/a dori + suf. ~toare
DORITOR	DORIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care dorește; care manifestă o dorință.	/a dori + suf. ~tor
DORMEZĂ	DORMÉZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Canapea fără spătar, de obicei cu căpătâi, pe care se poate dormi.	/<fr. dormeus
A DORMI	A DORMÍ dorm	<i>intranz.</i>	1) A se găsi în stare de somn; a fi adormit. • ~ pe (sau din) picioare a fi foarte obosit; b) a fi încet la muncă; a fi leneș.2) fig. A fi mort. Doarme somnul de veci.3) A rămâne peste noapte undeva; a mânea.	/<lat. dor-mire
A DORMITA	A DORMIT//Ă ~éz	<i>intranz.</i>	A ațipi repetat, la intervale scurte, șezând sau stând în picioare; a moțâi; a picoti; a picura; a somnola.	/<lat. dormitare
DORMITOR	DORMIT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	1) Cameră de dormit.2) Garnitură de mobilă specială pentru camera de dormit.	/<lat. dormitorium
DORN	DORN ~uri	<i>n.</i>	1) Unealtă de perforat prin lovire, constând dintr-o bară de oțel ușor ascuțită la unul dintre capete; priboi.2) Unealtă, de forma unei tije cilindrice, având multiple utilizări în tehnică (de prindere, de degajare, de deplasare etc. a unei piese).	/<germ. Dorn
DORNĂ	DÓRN//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	Loc pe cursul unei ape, unde curentul de apă capătă o mișcare de rotație, formând o adâncitură și antrenând tot ce întâlnește acolo; bulboană; vârtej; sorb.	/Orig. nec.
DORNIC	DÓRNI//C ~că (~ci,		Care dorește; care manifestă o dorință; doritor.	/dor + suf. ~nic
DOROBÂNȚ	DOROBÂNȚ ~i	<i>m. mil. înv.</i>	(în Moldova și în Muntenia) 1) la pl. Corp de ostași pedestri, care primeau leafă.2) Ostaș care făcea parte dintr-un astfel de corp.	/<ung. darabant
DORSAL	DORSÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de spate; propriu spatelui; de la spate. Mușchi ~.2) Care se află în regiunea spatelui; din regiunea spatelui. Parte ~ă.	/<fr. dorsal

DOS	DOS ~uri	<i>n.</i>	1) Partea de dindărăt a unui lucru sau a unei ființe care se opune feței. • În ~ul... în spatele; înapoia... Din ~ul din spatele; dinapoia. Pe din ~ a) prin intrarea din spate a unei case; b) pe ascuns; în taină. Pe de-a- ndoaselea a) altfel de cum trebuie	/<lat. dossum
DOSAR	DOSĂR ~e	<i>n.</i>	1) Totalitate a documentelor referitoare la o problemă sau la o persoană. • A încheie ~ul a înceta cercetările.2) Mapă în care se păstrează astfel de documente. • A pune la ~ a lăsa nerezolvat; a da uitării.	/<fr. dossier
DOSELNIC	DOSÉLNI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>rar</i>	Care se află într-un loc puțin umblat; dosnic; retras.	/dos + suf. ~elnic
A DOSI	A DOS//Î ~esc		1. tranz. 1) A face să se dosească; a ascunde.2) (bunuri străine) A pune la dos pentru a sustrage ulterior; a tăinu; a ascunde; a acoperi. • A o ~ a pleca grăbit și pe neobservate; a o șterge.	/Din dos
A SE DOSI	A SE DOS//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	A se pune la dos pentru a nu fi văzut; a se ascunde.	/Din dos
DOSNIC	DÓSNI//C ~că (~ci,		Care se află într-un loc puțin umblat; retras.	/dos + suf. ~nic
DOSPEALĂ	DOSP//EĂLĂ ~éli	<i>f.</i>	1) v. A DOSPI.2) Substanță fermentată folosită la creșterea aluatului. [Sil. -pea-lă]	/a dospî + suf. ~eală
A DOSPI	A DOSP//Î ~esc	<i>intrans.</i>	1) (despre alu-at) A se transforma într-o masă afânată sub acțiunea drojdiilor sau a altor fermenți; a crește.2) (despre substanțe lichide sau amestecuri) A fi în proces de transformare sub acțiunea fermenților; a fermenta; a fierbe.3) fig. pop. fam. (des	/<sb. dospeti
A DOTA	A DOT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (întreprinderi, instituții, laboratoare) A asigura (cu ceva) pentru a funcționa normal; a înzestra.2) (fete) A pune în posesia unei dote.3) fig. A prevedea în mod firesc (cu anumite avantaje spirituale).	/<fr. doter, lat. dotare
DOTAL	DOTĂL ~ă (~i, ~e)		Care ține de dotă; propriu unei dote. Bunuri ~e. • Foaie ~ă act de înregistrare a dotei unei fete sau unei femei tinere.	/<fr. dotal, lat. dotalis
DOTAȚIE	DOTĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A DOTA.2) Mijloace materiale acordate organizațiilor sau întreprinderilor pentru a asigura buna lor funcționare. [Art. dotația; G. D. dotației; Sil. -ți-e]	/<fr. dotation, lat. dotatio, ~onis
DOTĂ	DÓT//Ă ~e	<i>f.</i>	Avere sau sumă de bani care se dă unei fete când se mărită; zestre.	/<fr. dot, lat. dos, dotis
DOUĂZECI I	DOUĂZÉCI I	<i>num. card.</i>	1) Zece plus zece.2) (cu valoare de num. ord.) Al douăzecilea, a douăzecea. [Sil. do-uă-]	/două + zeci
DOUĂZECI II	DOUĂZÉCI II	<i>m.</i>	1) Număr constând din douăzeci de unități. ~ înmulțit cu trei.2) Cifra 20 sau XX.3) Obiect marcat cu această cifră. [Sil. do-uă-]	/două + zeci
AL DOUĂZECILEA	AL DOUĂZÉC//ILEA a ~ea	<i>num.</i>	ord. Care ocupă locul indicat de numărul douăzeci în ordinea numărării; care vine după al nouăsprezecilea. [Sil. do-uă-]	/douăzeci + le + a.
DOVADĂ	DOV//ĂDĂ ~ézi	<i>f.</i>	1) Argument care servește la demonstrarea unui adevăr; probă; mărturie. • Ca (sau drept) ~ pentru a demonstra că...2) Document prin care se confirmă un adevăr.	/v. a dovedi

A DOVEDI	A DOVED//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) A adevăra prin dovezi sau prin fapte concrete; a demonstra; a proba; a arăta; a atesta.2) pop. A înfrânge într-o luptă sau într-o întrecere; a învinge; a bate; a dispune; a birui.3) A lăsa în urmă; a întrece; a depăși.4) A duce până la capăt; a isprăvi	/<sl. dovesti
DOVEDITOR	DOVEDIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care dovedește; care servește drept dovadă. Argument ~.	/a dovedi + suf. ~tor
DOVLEAC	DOVL//EÁC ~eci	<i>m.</i>	1) Plantă târătoare cu fructe mari, rotunde sau lunguiețe, folosite în alimentația omului și a animalelor; bostan.2) Fructul acestei plante. [Sil. dov-leac]	/<turc. dövlek
A DOZA	A DOZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (substanțe sau materiale) A potrivi într-o doză justă, pentru a forma un amestec.2) (componentele unui tot) A distribui după o anumită doză.3) (lucruri, vorbe, acțiuni) A folosi în doze judicioase.	/<fr. doser
DOZAJ	DOZĂJ ~e	<i>n.</i>	1) v. A DOZA.2) Proporție dintre cantitățile de substanțe sau de materiale care intră într-un amestec.	/<fr. dosage
DOZATOR	DOZAT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Dispozitiv pentru dozare.	/a doza + suf. ~tor
DOZĂ I	DÓZ//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Cantitate anumită de o substanță oarecare.2) med. Cantitate de un medicament oarecare, care trebuie administrată o singură dată.	/<fr. dose
DOZĂ II	DÓZ//Ă II ~e	<i>f.</i>	Cutie din material izolan care servește la protecția unor contacte din instalațiile electrice.	/<fr. dose
DOZIMETRU	DOZIMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	1) Aparat pentru măsurarea dozelor de radiație.2) Aparat pentru măsurarea cantității de lumină, produsă de o sursă luminoasă într-un anumit interval de timp.	/<fr. dosimetre
DRAC	DRA//C ~ci	<i>m.</i>	(în religia creștină) Ființă imaginată drept spirit al răului; dușman principal al lui Dumnezeu și al omenirii; diavol; demon; satană. • A se teme ca ~cul de tămâie a se teme foarte tare de ceva sau de cineva. E tot un ~ e totuna; este același lucru. A fa	/<lat. draco
DRACILĂ	DRÁCIL//Ă ~e	<i>f.</i>	Arbust spinos cu flori galbene și cu fructe roșii în formă de boabe, cultivat pentru garduri vii.	/<sl. drați, dracije
DRACONIC	DRAĆONI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre legi, dispoziții, măsuri etc.) Care se caracterizează printr-o severitate excesivă; foarte aspru; drastic.	/<germ. drakonisch
DRAG I	DRAG I	<i>n.</i>	Sentiment de afecțiune față de cineva sau de ceva; dragoste; iubire; amor. • De ~ul... din dragoste pentru...	/<sl. dragu
DRAG II	DRA//G II ~gă (~gi)		1) și substantival (despre persoane) Care este (foarte) scump; la care cineva ține (foarte) mult; iubit. • A-i fi cuiva ~ ca ochii din cap a iubi pe cineva foarte mult. A-i fi ~ ca sarea-n ochi a nu putea suferi pe cineva. Când ți-e lumea mai ~gă când ți-	/<sl. dragu
A DRAGA	A DRA//GĂ ~ghéz	<i>tranz.</i>	1) (fundul unei ape) A săpa cu draga.2) (căi navigabile) A curăța de mine; a demina cu draga.	/<fr. draguer

DRAGĂ	DRÁ//GĂ ~ge	<i>f.</i>	1) Navă utilată cu instalații speciale pentru săparea sub apă, în vederea curățării sau adâncirii fundului unei ape.2) Instalație plutitoare, destinată exploatarea zăcămintelor aluvionare (de aur, wolfram, diamante etc.).3) Dispozitiv special pentru înlăt	/<fr. drague
DRAGHINĂ	DRÁGHIN//Ă ~i	<i>f.</i>	Fiecare dintre cele două bare de lemn de la loitra unui car sau a unei căruțe.	/<ucr. drabyna
DRAGLINĂ	DRAGLÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Excavator prevăzut cu o cupă atașată la un braț mobil, folosit la săpatul și încărcatul pământului în lucrările de construcție.	/<fr. dragline.
DRAGLINIST	DRAGLINÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Mecanic de draglină.	/draglină + suf. ~ist
DRAGOMAN	DRAGOMÁN ~i	<i>m. înv.</i>	(în Orient) Persoană care îndeplinea oficial funcția de interpret pe lângă o solie străină.	/<ngr. dragomános, dragumános
DRAGON I	DRAGÓN I ~i	<i>m. înv.</i>	Ostaș din trupele de cavalerie, care lupta atât călare, cât și pedestru.	/<fr. dragon
DRAGON II	DRAGÓN II ~i	<i>m.</i>	1) mit. Monstru cu aripi de vultur, gheare de leu și coadă de șarpe, care scoate foc pe gură.2) art. Constelație în emisfera nordică situată între Ursa Mare și Ursa Mică.	/<fr. dragon
DRAGOR I	DRAGÓR I ~i	<i>m.</i>	Mecanic pe o dragă.	/<fr. dragueur
DRAGOR II	DRAG//ÓR II ~oăre	<i>n.</i>	Navă maritimă înzestrată cu o dragă pentru deminarea căilor navigabile.	/<fr. dragueur
DRAGOSTE	DRÁGOST//E	<i>f.</i>	1) Sentiment de afecțiune și devotament față de cineva sau de ceva; iubire: amor; drag. • Cu multă ~ (sau cu toată ~ea) cu multă plăcere; foarte bucuros.2) Sentiment de afecțiune față de o persoană de sex opus: amor; iubire. • A prinde ~ față de cineva a	/<sl. dragosti
DRAIBĂR	DRÁIBĂR ~e	<i>n.</i>	Burghiu de tâmplărie.	/<germ. Treiblohrer
DRAHMĂ	DRÁHM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Monedă de argint în Grecia antică.2) Unitate a sistemului monetar în Grecia de azi.	/<ngr. drahmí, fr. drachme
DRAJEU	DRAJÉU ~ri	<i>n.</i>	1) Bomboană mică, de formă sferică, acoperită cu glazură de ciocolată sau cu zahăr.2) Medicament de o asemenea formă, acoperit cu zahăr sau cu ciocolată.	/<fr. dragée
DRAJON	DRAJ//ÓN ~oăne	<i>n.</i>	Lăstar crescut din rădăcină și din care se poate dezvolta o plantă nouă.	/<fr. drageon
DRAM	DRAM ~uri	<i>n.</i>	1) înv. Unitate de măsură a greutatei și a capacității, folosită în Moldova și în Muntenia.2) Cantitate foarte mică (din ceva); pic; strop; fărâmitură; picătură.	/<ngr. drami
DRAMATIC I	DRAMÁTI//C I ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de dramă; propriu dramei. Operă ~că. Conflict ~.2) (despre circumstanțe, situații etc.) Care vădește dramatism; cu manifestări de dramatism; zguduitor. Culminație ~că.	/<fr. dramatique, lat. dramaticus
DRAMATIC II	DRAMÁTIC II	<i>n.</i>	Caracter plin de dramatism al unei situații.	/<fr. dramatique, lat. dramaticus
DRAMATISM	DRAMATÍSM	<i>n.</i>	1) Moment încordat al acțiunii, al situației și al conflictului, ce caracterizează o operă dramatică.2) fig. Stare de spirit încordat la maximum, care poate duce la urmări nefaste.	/<fr. dramatisme

A DRAMATIZA	A DRAMATIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (opere epice) A transforma în dramă.2) fig. A face să devină dramatic.3) (situații, evenimente etc.) A prezenta cu un dramatism exagerat.	/<fr. dramatiser
DRAMATURG	DRAMATŪR//G ~gi	<i>m.</i>	Autor de opere dramatice.	/<fr. dramaturge
DRAMATURGIE	DRAMATURGÎE	<i>f.</i>	1) Totalitate a ope-relor dramatice ale unui scriitor, ale unei literaturi.2) Arta și teoria scrierii și punerii în scenă a operelor dramatice.	/<fr. dramaturgie
DRAMĂ	DRĂM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Piesă de teatru care oglindește viața reală într-un conflict complex și puternic.2) Situație de conflict intens; stare de lucruri zguduitoare. • sufletească conflict lăuntric. A face ~ din ceva a lua ceva prea în serios; a exagera gravitatea unei sit	/<fr. drame, lat. drama
DRANIȚĂ	DRĂNIȚ//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	Scândurică din lemn de brad, folosită pentru acoperirea caselor țărănești.	/<rus. dranița, ucr. dranyč'a
A DRAPA	A DRAP//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (ferestre, uși) A prevedea cu o draperie.2) (pereți, mobile) A acoperi cu stofă aranjată în pliuri.3) (elemente vestimentare) A prevedea cu pliuri dispuse artistic.4) (gersoane) A face să se drapeze.	/<fr. draper
A SE DRAPA	A SE DRAP//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A se îmbrăca cu un veșmânt larg, asemănător cu o draperie.	/<fr. draper
DRAPEL	DRAPÉL ~e	<i>n.</i>	Piesă de stofă atașată de un suport, purtând culorile, emblemele unui sat, ale unei unități railitare sau ale unei organizații, servind drept semn distinctiv al acestora; steag; stindard; flamură. ~ olimpic. • A fi sub ~ a-si face serviciul militar.	/<it. drapello
DRAPERIE	DRAPERÍ//E ~i	<i>f.</i>	Perdea grea de stofă groasă, cu falduri, așezată la o fereastră, la o ușă sau la o nișă. [Art. draperia; G.-D. draperiei; Sil. -ri-e]	/<fr. draperie
DRASTIC	DRÁSTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) (despre măsuri, legi, dispoziții) Care se caracterizează printr-o severitate excesivă; foarte aspru; draconic.2) (despre medicamente sau despre tratamente) Care are efect puternic și rapid; foarte efectiv.	/<fr. drastique
DRAVIDIAN	DRAVIDI//ÁN ~ănă (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Persoană de rasă intermediară (între negri și albi) care trăiește în unele regiuni din India, Sri Lanka și Pakistan. [Sil. -di-an]	/<fr. dravidien
DRĂCESC	DRĂC//ÉSC ~ească (~éști)		Care este caracteristic pentru draci; de drac; diavolesc; diabolic; satanic; demonic.	/drac + suf. ~esc
DRĂCEȘTE	DRĂCÉȘTE	<i>adv.</i>	În felul dracilor; ca dracii; diavolește.	/drac + suf. ~este
DRĂCIE	DRĂCÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Faptă sau vorbă nedemnă, rea.2) Faptă sau vorbă nesocotită, cu urmări neplăcute, dar lipsită de gravitate; năzbâtie; pozna; șotie; bazaconie; boroboată.3) Lucru curios, ieșit din comun; ciudățenie; minunăție. [Art. drăcia; G.-D. drăciei; Sil. -ci-e]	/drac + suf. ~ie
DRĂCIME	DRĂCÍME	<i>f.</i>	1) Totalitate a dracilor.2) Mulțime de draci.	/drac + suf. ~ie
DRĂCOAICĂ	DRĂCOÁI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	1) Ființă imaginară de sex feminin, simbolizând răul.2) fig. Femeie rea, afurisită, diavolița.3) fam. glumeț Fată sau femeie isteată, vioaie și ispititoare, care se ține de pozne, diavolița.	/drac + suf. ~oaică
DRĂCOS	DRĂC//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) Care se ține de drăcii; poznaș; năzbâțios; șotios; nebunatic.2) Care este plin de viață, de vioiciune.	/drac + suf. ~os

DRĂCOVENIE	DRĂCOVĚNI//E ~i	<i>f.</i>	fam. v. DRĂCIE.	/drac + suf. ~ovenie
A DRĂCUI	A DRĂCU//Ĭ ~iesc	<i>tranz.</i>	A înjura, pomenind de dracul. [Sil. -cu-i]	/drac + suf. ~ui
A SE DRĂCUI	A SE DRĂCU//Ĭ mă ~iesc	<i>intrans.</i>	A face schimb de vorbe de ocară (unul cu altul), pomenind de dracul. [Sil. -cu-i]	/drac + suf. ~ui
DRĂCUȘOR	DRĂCUȘÓR ~i	<i>m.</i>	(diminutiv de la drac) fig. Copil vioi, poznaș și neastâmpărat.	/drac + suf. ~ușor
DRĂGAICA I	DRĂGÁI//CA I ~ce	<i>f.</i>	1) la pl. pop. Sărbătoare religioasă la creștini, închinată coacerii grânelor; sânziene.2) Dans popular jucat în această zi de sărbătoare.3) Fiecare dintre fetele ce execută acest dans.4) la pl. folc. Ființă imaginară, având înfățișarea unor fete frumoase	/<bulg. dragaika
DRĂGAICĂ II	DRĂGÁI//CĂ II ~ce	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu tulpina erectă, cu frunze liniare și cu flori aromate, grupate în inflorescențe terminale; sânziană.	/<bulg. dragaika
DRĂGĂLĂȘENIE	DRĂGĂLĂȘÉNI//E ~i	<i>f.</i>	1) Atitudine plină de gingășie și atenție față de cineva; tandrețe.2) Manifestare de atașament ce denotă gingășie și tandrețe.	/drăgălaș + suf. ~enie
DRĂGĂLĂȘIE	DRĂGALĂȘÍE	<i>f.</i>	v. DRĂGĂLĂȘENIE.	/drăgălaș + suf. ~ie
DRĂGĂNELE I	DRĂGĂNÉLE I	<i>f.</i>	la pl. pop. Aspect atrăgător al unei femei; farmec; nuri.	/<sb. draganela, draganlija
DRĂGĂNELE II	DRĂGĂNÉLE II	<i>f. pl. pop.</i>	Soi de cireșe mari, cărnoase, dulci și plăcute la gust.	/<sb. draganela, draganlija
DRĂGĂSTOS I	DRĂGĂST//ÓS I ~oasă (~óși, ~oăse)		Care denotă (multă) dragoste; cu (multă) dragoste; amoroș.	/dragoste + suf. ~os
DRĂGĂSTOS II	DRAGĂSTÓS II	<i>adv.</i>	Cu dragoste.	/dragoste + suf. ~os
A DRĂGOSTI	A DRĂGOST//Ĭ ~esc	<i>tranz.</i>	A trata cu gesturi și cuvinte de dragoste.	/Din dragoste
A SE DRĂGOSTI	A SE DRĂGOST//Ĭ mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A se afla în relații de dragoste (unul cu altul); a se iubi.2) A face schimb de semne de afecțiune (conconutent); a se mângâia.	/Din dragoste
A DRĂMĂLUI	A DRĂMĂLU//Ĭ ~iesc	<i>tranz.</i>	v. A DRĂ-MUI.	/dram + suf. ~ălui
A DRĂMUI	A DRĂMU//Ĭ ~iesc	<i>tranz.</i>	1) (materiale, substanțe) A cântări, sau a împărți cu multă precizie sau cu multă minuțiozitate.2) fig. A cântări profund și amănunțit cu mintea; a cumpăni.	/dram + suf. ~ui
DRĂNICER	DRĂNICÉR ~i	<i>m.</i>	1) Meșter care face dranițe.2) Muncitor specializat în acoperirea clădirilor cu draniță.	/draniță + suf. ~ar
A DRĂNIȚI	A DRĂNIȚ//Ĭ ~esc	<i>tranz.</i>	(case, clădiri) A acoperi cu draniță.	/Din draniță
DRĂMBĂ	DRĂMB//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Instrument muzical popular în formă de potcoavă, prevăzut cu o lamă subțire și elastică de oțel care, ținut în gură și ciupit cu degetul, produce sunete specifice.2) depr. Scripcă veche și dezacordată. • Cântă din ~ se spune despre cineva care a rămas	/<ucr. drymba
DRĂMBOI	DRĂMBÓI	<i>adv. pop.</i>	: A sta ~ a sta supărat; bosumflat.	/drâmbă + suf. ~oi
DREAPTĂ	DREÁPTĂ drépte	<i>f.</i>	mat. Linie care reprezintă distanța cea mai scurtă dintre două puncte.	/<lat. directus
DREAVĂ	DREÁV//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Unealtă de lemn folosită de plăpumar pentru a bate lâna.2) Vergea pe care se pun mosoarele la urzitoare.	/<sl. dravo

DREGĂTOR	DREGĂTOR ~i	<i>m.</i>	(în Moldova și în Muntenia veche) Mare demnitar la curtea domnească, având atribuții administrative, militare și judecătorești.	/a drege + suf. ~ător
DREGĂTORESC	DREGĂTOR//ESC ~ească (~ești)	<i>înv.</i>	Care se referă la dregător; propriu dregătorilor.	/dregător + suf. ~esc
DREGĂTORIE	DREGĂTORI//E ~i	<i>f.</i>	Funcție de dregă-tor; rang înalt. [Art. dregătoria; G.-D. dregătoriei; Sil. -ri-e]	/dregător + suf. ~ie
A DREGE	A DRÉGE dreg	<i>tranz.</i>	1) (obiecte stricate, defectate) A repune în funcțiune; a repara; a tocmi. • A-și ~ gustul a lua ceva în gură pentru a face să dispară un gust neplăcut. A-și ~ glasul (vocea) a tuși ușor pentru a-și limpezi vocea.2) fig. A modifica în bine; a corecta; a c	/<lat. dirigere
DRELĂ	DRÉL//Ă ~e	<i>f.</i>	Ciupercă comestibilă de culoare întunecată care crește pe trunchiul unor arbori.	/<cf. ucr. drehli
DREN	DREN ~uri	<i>n.</i>	1) Conductă subterană cu pereți absorbantă sau canal deschis, folosită pentru colectarea și evacuarea excesului de apă din sol.2) med. Tub sau meșă de tifon care se aplică la o rană pentru a o curăța de puroi.	/<fr. drain
A DRENA	A DREN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (terenuri) A debarasa de excesul de apă cu ajutorul drenurilor.2) (râni) A curăța de puroi cu ajutorul drenului.	/<fr. drainer
DRENAJ	DRENÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Uscare a unui teren mlăștinos prin scurgerea excesului de apă din sol cu ajutorul unui dren.2) med. Scurgere a puroiului dintr-o rană cu ajutorul unui dren.	/<fr. drainage
DREPT I	DREP//T I dreăptă (~ți, ~te)		1) (în opoziție cu strâmb) Care unește un punct cu altul fără devieri sau oculuri; care nu se abate nici în stânga, nici în dreapta; direct. Linie dreaptă. Drum ~. • Unghe ~ unghi format din două drepte perpendiculare.2) (despre obiecte, ființe sau părți	/<lat. directus
DREPT II	DREPT II	<i>adv.</i>	1) Fără înconjur; direct. A merge ~ înainte.2) În conformitate cu adevărul; adevărat; just; cinstit. A spune ~.	/<lat. directus
DREPT III	DREPT III	<i>prep.</i>	1) (exprimă un raport, spațial) În față; alături de.2) (exprimă un raport final) Pentru; ca. Este întrebuințat drept obiect de studiu.3) (exprimă un raport de suplinire) Ca; în calitate de; în loc de. A slujit drept notar. • Drept care așa dar; prin urmar	/<lat. directus
DREPT IV	DREPT IV ~uri	<i>n.</i>	1) Ceea ce este conform cu legile rațiunii, cu legalitatea socială, cu tradițiile etc.; dreptate. L-a acuzat fără ~.2) Capacitate de a face sau de a nu face ceva. ~uri și datorii.3): ~urile omului totalitate a principiilor și prevederilor general admise p	/<lat. directus
DREPT V	DREPT V	<i>n.</i>	1) Știință care studiază regulile și legile conviețuirii în societate. Studiază ~ul.2) Totalitate a regulilor și normelor care reglementează relațiile într-o societate.3) Corp de legi. ~ul roman.	/<lat. directus
DREPTAR	DREPTÁR ~e	<i>n.</i>	Riglă lungă sau colțar care se folosește în construcție și în tâmplărie pentru trasare sau pentru verificarea suprafețelor plane.	/drept + suf. ~ar

DREPTATE	DREPT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Principiu moral și juridic care cere respectarea drepturilor fiecăruia; echitate. Act de ~. • A face (sau a da) ~ a îndreptăți. Pe bună ~ în mod întemeiat; pe drept cuvânt. A avea ~ a fi întemeiat în ceea ce (se) spune sau în ceea ce (se) face.2) la pl	/drept + suf. ~ate
DREPTUNGHI	DREPTÚNGHI ~uri	<i>n.</i>	Poligon cu patru laturi și cu toate unghiurile drepte.	/drept + unghi
DREPTUNGHIIC	DREPTÚNGHI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre figuri geometrice) Care are unul sau mai multe unghiuri drepte; cu mai multe unghiuri drepte. Trapez ~. Tri-unghi ~.	/dreptunghi + suf. ~ic
DREPTUNGHIULAR	DREPTUNGHIULÁR ~ă (~i, ~e)		Care este în formă de dreptunghi.	/Din dreptunghi
DRES	DRES ~uri	<i>n.</i>	1) Produs cosmetic care se aplică, în special, pe față pentru a-i modifica aspectul natural; fard; sulimeneală. • A-și pune ~uri (sau a se da cu ~uri) a se farda; a se sulemenii.2) la pl. Condimente care se adaugă în mâncare pentru a fi mai gustoasă.	/v. a drege
A DRESA I	A DRES//Á I ~éz	<i>tranz.</i>	1) (animale) A învăța să execute la poruncă, cu docilitate și regularitate, anumite figuri sau mișcări.2) fig. (persoane) A deprinde să se compare într-un mod prestabilit.	/ <i><fr.</i> dresser
A DRESA II	A DRES//Á II ~éz	<i>tranz.</i>	(acte, procese verbale) A întocmi în scris.	/ <i><fr.</i> dresser
DRESOR	DRESÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană specializată în dresarea animalelor.	/ <i><fr.</i> dresseur
DREZINĂ	DREZÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Vehicul pe roți de tren acționat manual sau cu motor, destinată curselor scurte de servicii pe calea ferată.	/ <i><fr.</i> draisine
DRIADĂ	DRIÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	mit. Nimfă a pădurilor. [Sil. dri-a-]	/ <i><fr.</i> dryade
A DRIBLA	A DRIBL//Á ~éz		1. intranz. (la fotbal, handbal, baschet, hochei) A conduce mingea sau pucul cu abilitate, ocolind adversarii.2. tranz. 1) (adversari) A depăși prin conducerea abilă a mingii sau a pucului.2) fam. (persoane) A face să ia un neadevăr drept adevăr; a păcăli	/ <i><fr.</i> dribler
DRIBLING	DRÍBLING ~uri	<i>n.</i>	sport Procedeu tehnic de înaintare cu mingea, constând în driblarea adversarului.	/ <i><engl.</i> dribbling
DRIC	DRIC ~uri	<i>n.</i>	1) Corp al unui car sau al unei căruțe, fără loitre și roți.2) Trăsură folosită la transportul mortului la cimitir; car mortuar; car funebru. • A fi pe ~ a) a fi pe patul de moarte; b) a fi pe punctul de a eșua.3) flg. Punct culminant al unui fenomen în d	/ <i><ung.</i> dërék
DRICAR	DRICÁR ~i	<i>m. inv.</i>	1) Stăpân al unui dric.2) Persoană care ducea morții la cimitir; cioclu.	/dric + suf. ~ar
DRIFTER	DRÍFTER ~e	<i>n.</i>	Navă maritimă înzestrată cu instalații speciale pentru pescuitul în larg.	/ <i><engl.</i> drifter
DRIL	DRIL ~uri	<i>n.</i>	Țesătură groasă de bumbac, din care se confecționează obiecte de îmbrăcăminte, salopete, prelate; doc.	/ <i><germ.</i> Drill
DRIȘCA	DRÍȘ//CA ~te	<i>n.</i>	Unealtă de zidărie folosită pentru netezirea tencuielii sau a betonului; fățuitoare.	/ <i><bulg.</i> drážka
A DRIȘCUI	A DRIȘCU//Í ~iésc	<i>tranz.</i>	(tencuială, asfalt sau beton) A netezi cu drișca.	/drișcă + suf. ~ui
DROAIE	DROÁIE	<i>f.</i>	Grup numeros (de ființe) neorganizat; grămadă; mulțime. [Sil. droa-ie]	/Cuv. autoht.

DROB I	DROB I ~i	<i>m.</i>	Bulgăre mare de sare.	/<bulg., sb. drob
DROB II	DROB II ~uri	<i>n.</i>	Fel de mâncare pregătită din măruntaie (de porc, de miel) tocate, cu adaus de condimente, înfășurate în prapur și date la cuptor.	/<bulg., sb. drob
DROB III	DROB III ~i	<i>m.</i>	Arbust din familia leguminoaselor având tulpina păroasă, frunze trifoliate, flori albe sau galbene și fructul în formă de păstaie.	/<rus., ucr. drok
DROG	DROG ~uri	<i>n.</i>	mai ales la pl. Substanță folosită la prepararea unor medicamente sau ca stupefiant.	/<fr. drogue
A DROGA	A DRO//GĂ ~ghéz	<i>tranz.</i>	A administra droguri (unui bolnav).	/<fr. droguer
DROGHERIE	DROGHERÍ//E ~i	<i>f.</i>	Magazin unde se vând produse de parfumerie, chimice, farmaceutice și articole de toaletă de primă necesitate. [Art. drogheria; G.-D. drogheriei; Sil. -ghe-ri-e]	/<fr. droguerie
DROGHIST	DROGHÍ//ST~ști	<i>m.</i>	1) Persoană specializată în prepararea drogurilor.2) Vânzător de droguri.3) Proprietar al unei drogherii.	/<fr. droguiste
DROJDIE	DRÓJDI//E ~i	<i>f.</i>	1) Colonie de ciuperci microscopice unicelulare care produc fermentația alcoolică sau dospirea aluatului.2) Preparat conținând asemenea microorganisme și folosit la dospirea alua-tului.3) Materie care se depune pe fundul unui vas când un lichid se află ma	/<sl. droždijen
DROMADER	DROMADÉR ~i	<i>m.</i>	Cămilă cu o singură cocoasă.	/<fr. dromadaire
DROPICĂ	DRÓPICĂ	<i>f. pop.</i>	Stare patologică constând în acumularea de lichid seros în țesuturi; hidropizie.	/<bulg. drópikas
DROPICOS	DROPIC//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		Care are dropică; care este bolnav de dropică.	/dropică + suf. ~os
DROPIE	DRÓPI//E ~i	<i>f.</i>	Pasăre de stepă de talie mare, cu gât lung, picioare puternice și cu penaj divers colorat. [Art. dropia; G.-D. dropiei; Sil. -pi-e]	/<bulg. droplia
DROPS	DROPS ~uri	<i>n.</i>	Caramelă cu aspect sticlos și acoperită cu un strat de zahăr cristalizat.	/<germ. Drop[s]
DROSOFILĂ	DROSOFÍL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) pl. Gen de musculițe ale căror larve trăiesc în materii aflate în stare de fermentație sau de putrefacție.2) Musculiță din acest gen.	/<fr. drosophile
DROȘCAR	DROȘCÁR ~i	<i>m. inv.</i>	1) Meșter care făcea droște.2) Persoană care mâna caii la o droșcă.	/droșcă + suf. ~ar
DROȘCĂ	DRÓȘ//CĂ ~te	<i>f. inv.</i>	Trăsură mică, descoperită, pe arcuri.	/<ucr. drozka
DROȘCĂRIE	DROȘCĂRÍ//E ~i	<i>f. inv.</i>	Atelier pentru confecționarea și repararea droștelor.2) Șopron în care se adăposteau droștele. [Art. droșcaria; G.-D. droșcăriei; Sil. -ri-e]	/droșcă + suf. ~ărie
DROT	DROT ~uri	<i>n.</i>	reg. Fir metalic având diferite întrebuințări; sârmă.	/<ung. drót
DRUG	DRU//G ~gi	<i>m.</i>	1) Bară (groasă) de fier sau de lemn folosită, mai ales, în construcții.2) Fiecare din cele două tălpi ale războiului de țesut cu ajutorul cărora se ridică și se coboară itele; tălpig.	/<sb. drug
DRUGĂ	DRŪ//GĂ ~gi	<i>f.</i>	Fus mare pentru tors firele de urzeală (pentru saci sau lăicere).	/<sb. drugă
DRUID	DRUÍ//D ~zi	<i>m.</i>	Preot la vechii celți sau gali.	/<fr. druide, lat. druidal

DRUM	DRUM ~uri	<i>m.</i>	1) Fâșie de pământ lungă și îngustă special rezervată și amenajată pentru circulație; cale. • ~ de țară drum nepietruit, neasfaltat. ~ de fier cale ferată. Peste ~ în față, vizavi. A pune pe cineva pe ~uri a face pe cineva să umble prin multe instanțe pen	/<sl. drumu
DRUMAR	DRUMÁR ~i	<i>m.</i>	rar Muncitor însărcinat cu supravegherea și întreținerea unui sector rutier.	/drum + suf. ~ar
DRUMET	DRUMÉT ~i	<i>m.</i>	Persoană care călătorește pe drum (fără mijloace de transport).	/drum + suf. ~eț
DRUMETIE	DRUMETÍE	<i>f.</i>	Călătorie făcută pe jos. [Art. drumeția; G.-D. drumeției; Sil. -ți-e]	/drumeț + suf. ~ie
A DRUMUI	A DRUMU//Í ~iesc		1. tranz. (suprafețe de teren) A compara cu triangulația geodezică respectivă.2. intranz. reg. A merge pe drum; a fi în drum.	/drum + suf. ~ui
DRUPĂ	DRÚP//Ă ~e	<i>f. bot.</i>	Tip de fruct cărnos cu un singur sâmbure tare (reprezentanți: caisa, pruna, măsline).	/<fr. drupe, lat. drupa
DRUȘCĂ	DRÚȘ//CĂ ~te	<i>f.</i>	Fată care însoțește mireasa și are anumite obligații în cadrul ceremoniei nunții; vornicică.	/<ucr. družka
DUAL	DUÁL	<i>n.</i>	Număr gramatical folosit în unele limbi când e vorba numai de două ființe sau lucruri. [Sil. du-al]	/<fr. duel, lat. dualis
DUALISM	DUALÍSM	<i>n.</i>	1) Concepție filozofică conform căreia la baza existenței ar sta două elemente opuse, materia și spiritul.2) Coexistență a două principii contradictorii. [Sil. du-al]	/<fr. dualisme
DUALIST I	DUALÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de dualism; propriu dualismului. Filozofie ~stă. [Sil. du-a-]	/<fr. dualiste
DUALIST II	DUALÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al dualismului. [Sil. du-a-]	/<fr. dualiste
DUALITATE	DUALITÁTE	<i>f.</i>	Caracter dublu. [Art. dualitatea; G.-D. dualității; Sil. du-a-]	/<fr. dualite, lat. dualitas
DUBAS	DUBÁS ~uri	<i>n.</i>	Luntre mare destinată pescuitului sau transportului.	/<rus. dubas
DUBĂ I	DÚB//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Vehicul închis, cu ferestre prevăzute cu gratii, folosit la transportul deținuților.2) fig. Instituție corecțională în care își ispășesc pedeapsa persoane private de libertate; pușcărie; temniță; penitenciar; închisoare.	/cf. sb. dubak
DUBĂ II	DÚB//Ă II ~e	<i>f. reg.</i>	1) Luntre pescărească de dimensiuni mici, confecționată dintr-un trunchi de copac (prin scobire).2) Butoi îngropat sau groapă căptușită cu lemn pentru tăbăcit piele.	/cf. ucr. dub
DUBĂLAR	DUBĂLÁR ~i	<i>m.</i>	reg. Muncitor specializat în operații de dubire; tăbăcar; argăsitor.	/dubeală + suf. ~ar
DUBĂLĂRIE	DUBĂLÁRÍ//E ~i	<i>f. reg.</i>	1) la sing. Meseria de dubălar; tabăcărie.2) Atelier, întreprindere în care se dubesc pieile; tăbăcărie.	/dubeală + suf. ~ie
DUBEALĂ	DUB//EÁLĂ ~eli	<i>f. reg.</i>	1) v. A DUBI.2) Amestec de substanțe pentru dubirea pieilor. [Sil. -bea-lă]	/a dubi + suf. ~eală
A DUBI	A DUB//Í ~esc	<i>tranz. reg.</i>	1) (piei de animale) A trata cu tananți pentru a da însușirile necesare; a tăbăci; a argăsi.2) fig. A bate foarte tare; a zdrobi în bătai; a snopi; a toropi; a stâlci; a stropși; a tăbăci; a făcălui; a ucide.3) (plante textile) A ține în apă pentru a sepa	/<ucr. dybyty

DUBIOS	DUBI//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		Care trezește dubiu; care dă de bănuț; echivoc; îndoielnic; suspect. [Sil. -bi-os]	/<lat. dubiosus
DUBITATIV	DUBITATÍV ~ă (~i, ~e)		Care exprimă o îndoială, o nehotărâre etc.	/<fr. dubitatif, lat. dubitativus
DUBIU	DÚBI//U ~i	<i>n.</i>	Lipsă de încredere. [Sil. du-biu]	/<lat. dubium
A DUBLA	A DUBL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se dubleze; a îndoii.2) (materiale) A pune în dublu; a uni două câte două.3) (opere, lucrări, obiecte) A face un exemplar similar cu altul, având scopuri identice.4) (titularul unui rol de teatru) A înlocui din diferite motive în interpretarea	/<fr. doubler
A SE DUBLA	A SE DUBL//Ă se	<i>intrans.</i>	A se mări de două ori; a deveni dublu.	/<fr. doubler
DUBLE	DUBLÉ	<i>n.</i>	Metal acoperit cu un strat subțire de aur sau de argint, folosit la confecționarea bijuteriilor.	/<fr. double
DUBLET	DUBLÉT ~te	<i>n.</i>	1) Copia (mai puțin valo-roasă) a unui obiect păstrat într-o colecție sau muzeu.2) lingv. Cuvinte cu funcție sau sens comun, dar cu aspecte fonetice diferite. ~e lexicale.	/<fr. doublet
DUBLU	DÚBL//U ~ă (~i, ~e)		1) Care se repetă de două ori.2) Care este de două ori mai mare; îndoit.3) Care este alcătuit din două elemente identice sau asemănătoare.	/<fr. double
DUBLURĂ	DUBLÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Actor care înlocuiește interpretul titular al rolului într-o piesă de teatru.2) Persoană care înlocuiește actorul de film în scenele periculoase; cascador.3) Căptușeală la o haină.	/<fr. doublure
DUCAL	DUCÁL ~ă (~i, ~e)		Care aparține unui duce; propriu unui duce. Palat ~. Coroană ~ă.	/<fr. ducal
DUCAT I	DUCÁ//T I ~ți	<i>m. inv.</i>	Monedă de aur sau de argint cu circulație în unele țări vest-europene.	/<it. ducato
DUCAT II	DUCÁT II ~e	<i>n.</i>	Teritoriu, provincie sau stat guvernat de un duce.	/<it. ducato
DUCĂ	DŪCĂ	<i>f.</i>	v. A SE DUCE. • A fi pe ~ a fi pe moarte.	/v. a se duce
DUCE	DŪC//E ~i	<i>m.</i>	(în feudalism) 1) Titlu nobiliar superior marchizului și inferior prințului.2) Persoană care purta acest titlu.	/<fr. duc, lat. dux, ~cis
A DUCE	A DŪCE duc		1. tranz. 1) (obiecte, ființe) A căra dintr-un loc în altul (mai ales cu ajutorul unui mijloc de locomotie); a transporta.2) (ființe) A însoți mergând alături sau din urmă. ~ copilul la școală. ~ vitele la păscut. • ~ pe cineva de nas (sau cu vorba, cu ză	/<lat. ducere
A SE DUCE	A SE DŪCE mă duc	<i>intrans.</i>	1) A se deplasa, a pleca undeva. ~ la școală. • ~ după cineva a se mărita. ~ drept (sau glonț, într-un suflet, fuga, pușcă) a merge repede și fără ocoliri. ~ pe copcă (sau pe gârlă, pe apa sâmbetei) a se pierde. Du-te-vino într-o parte și în alta.2) (desp	/<lat. ducere
DUCESĂ	DUCÉS//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Femeie care purta titlul nobiliar de duce.2) Soție a ducelui.	/<fr. duchesse
DUCTIL	DUCTÍL ~ă (~i, ~e)		(despre metale) Care poate fi tras în fire sau întins în foi subțiri.	/<fr. ductile, lat. ductilis
DUCTILITATE	DUCTILITÁTE	<i>f.</i>	Caracter ductil. [Art. ductilitatea; G.-D. ductilității]	/<fr. ductilite
DUD	DUD duzi	<i>m.</i>	Pom cu fructe mici, comestibile, mustoase și dulci ale cărui frunze sunt folosite la hrănirea viermilor de mătase; agud.	/<turc. dud
DUDĂ	DŪD//Ă ~e	<i>f.</i>	Fructul dudului; agudă.	/dud + suf. ~ă

DUDĂU	DUD//EU ~ăie	<i>n. pop.</i>	1) Loc năpădit de buruieni (mari); bălărie.2) Plantă erbacee înaltă cu tulpina erectă din familia umbeliferilor, cu rădăcina și fructele otrăvitoare, folosită în scopuri medicinale; cucută. [Sil. du-dău]	/cf. ung. dudva
A DUDUI	A DUDUÍ pers.3 dúduie	<i>intrans.</i>	1) (despre foc) A arde cu zgomot.2) (despre clădiri, ferestre) A se zgudui, a se cutremura cu putere din cauza unor lovituri, explozii repetate.3) (despre motoare, mașini) A produce un zgomot ritmic, sacadat. [Sil. -du-i]	/Onomat.
DUDUIE	DUDÚ//IE ~i	<i>f.</i>	(folosit și ca termen de adresare) Persoană de sex feminin până la căsătorie; fată; domnișoară. [Art. duduia; G.-D. duduie; Sil. -du-ie]	/cf. turc. dudu
DUECENTO	DUECÉNTO	<i>n.</i>	Denumire generală pentru arta și literatura italiană din sec. XIII.	/Cuv. it.
DUEL	DUÉL ~uri	<i>n.</i>	1) Luptă desfășurată după anumite reguli între două persoane înarmate, dintre care una cere rezolvarea unui diferend.2) fig. Schimb viu de opinii sau replici între două părți adverse (persoane sau publicații); polemică. [Sil. du-el]	/<fr. duel, lat. duellum
A DUELA	A DUEL//Á ~éz	<i>intrans.</i>	A lupta în duel. [Sil. du-e-]	/Din duel
A SE DUELA	A SE DUEL//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	A se lupta în duel (unul cu altul). [Sil. du-e-]	/Din duel
DUELGIU	DUELGÍ//U ~i	<i>m. înv.</i>	Persoană care are mania de a se duela; om pus pe dueluri. [Sil. du-el-]	/duel + suf. ~giu
DUELIST	DUELÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	rar Fiecare dintre persoanele care participă la un duel. [Sil. du-e-]	/<fr. duelliste
DUET	DUÉT ~e	<i>n.</i>	1) Ansamblu de doi cântăreți care cântă împreună o compoziție muzicală.2) Lucrare muzicală scrisă pentru un astfel de ansamblu. [Sil. du-et]	/<it. duetto
DUGHEANĂ	DUGHEÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	Prăvălie mică sără-căcioasă. [Sil. -ghea-nă]	/<turc. dükkân
DUGHENAR	DUGHENÁR ~i	<i>m. înv.</i>	Persoană care ține o dugheană; prăvăliaș.	/dugheană + suf. ~ar
DUGHIE	DUGHÍ//E ~i	<i>f.</i>	Plantă erbacee din familia gramineelor, cu frunze late și cu semințe ca ale meiului, cultivată pentru nutreț. [Sil. -ghi-e]	/Orig. nec.
DUGLAS	DÚGLA//S ~și	<i>m.</i>	1) Arbore din familia pinaceelor, cu lemnul tare, de culoare galbenă roșcată.2) Lemnul acestui arbore.	/<engl. douglas
DUGLIȘ	DÚGLIȘ ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	reg. Care nu vrea să muncească; care trândăvește; leneș; trândav; lenos; puturos.	/cf. ung. dög
DUH	DUH ~uri	<i>n.</i>	1) (în superstiții) Ființă imaginară, creată de fantezie, care provoacă spaimă; fantomă; spirit; vedenie; nălucă; arătare; stafie.2) Latura psihică a omului; suflet.3) Facultate mintală; minte. • Sărac cu ~ul naiv. Vorbă de ~ vorbă spirituală.4) înv. Proc	/<sl. duhu
A DUHNI	A DUHN//Í ~esc	<i>intrans.</i>	A răspândi duhoare.	/<sl. duhnonti
DUHOARE	DUH//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	1) Miros greu, neplăcut; putoare.2) Aer închis, greu de respirat; nădușală. [Sil. du-hoa-]	/duh + [put]oare
DUHOVNIC	DUHÓVNI//C ~ci	<i>m.</i>	Preot care oficiază ritualul spovedaniei; confesor.	/<sl. duhovniku
DUHOVNICESC	DUHOVNIC//ÉSC ~ească (~ești)		1) Care este caracteristic pentru duhovnici; de duhovnic.2) rar Care se referă la viața internă a omului; sufletesc; spiritual.	/duhovnic + suf. ~esc

A SE DUHOVNICI	A SE DUHOVNIC//Î mă ~esc	<i>intrans. înv.</i>	(despre credincioși creștini) A mărturisi unui duhovnic păcatele în vederea iertării lor; a se spovedi.	/Din duhovnic
DUIOS I	DUI//ÓS I ~oasă (~óși, ~oăse)		1) Care este plin de delicatețe. Voce ~ oasă.2) Care provoacă emoții puternice de melancolie; cu multă tristețe; răscolitor; tulburător. Melodie ~oasă. [Sil. du-ios]	/<lat. doliosus
DUIOS II	DUIÓS II	<i>adv.</i>	1) Cu duioșie.2) Cu multă tristețe. Cântă ~. [Sil. du-ios]	/<lat. doliosus
DUIOȘIE	DUIOȘÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Caracter duios; gingășie.2) Comportare de om duios. [Sil. du-io-șie]	/duios + suf. ~ie
DUIUM	DUIÚM	<i>n. pop.</i>	Mulțime mare, compactă de ființe sau lucruri. • Cu ~ul în număr mare; cu grămadă. [Sil. du-ium]	/<turc. doyum
DULAMĂ	DULÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Haină scurtă, îmblă-nită și împodobită cu garnituri din metale scumpe, purtată în trecut de domni și de boieri la diferite ceremonii.2) Haină lungă, de obicei îmblănită, purtată în trecut de țărani.	/<turc. dolama
DULAP	DULÁP ~uri	<i>n.</i>	Mobilă din lemn în care se păstrează diferite obiecte (haine, rufe, cărți, vase etc.).	/<turc. dolap
DULĂU	DULÉ//U ~i	<i>m.</i>	Câine mare; zăvod. [Sil. du-lau]	/<pol. dolaw
DULCE I	DÚLC//E I ~iuri	<i>n.</i>	1) Ceea ce produce plăcere și satisfacție deosebită. • A fl sătul de ~ a se sătura de bine. Până nu guști amarul, nu știi ce-i ~ ele până nu guști viața grea, n-o înțelegi pe cea bună.2): De ~ care, după ritualul bisericii crestine, nu se mănâncă în timp	/<lat. dulcis
DULCE II	DÚLC//E II ~i	<i>adj.</i>	1) Care are gustul zahărului sau al mierii. Struguri ~i.2) Care a fost îndulcit (cu zahăr sau cu miere).3): Lapte ~ lapte proaspăt.4): Apă ~ apă de izvor sau de râu.5): Caș ~ caș nesărat.6) fig. Care produce plăcere (vizuală, auditivă, olfactivă etc.). Ză	/<lat. dulcis
DULCEAG I	DULCEÁ//G I ~gă (~gi, ~ge)		1) Care este cam dulce; dulciu.2) fig. Care produce o impresie neplăcută de artificialitate; siropos.	/dulce + suf. ~eag
DULCEAG II	DULCEÁG II	<i>adv.</i>	Cu bunăvoință și amabilitate exagerată; mios.	/dulce + suf. ~eag
DULCEAȚĂ I	DULC//EÁȚĂ I ~éți	<i>f.</i>	1) Proprietate de a fi dulce; gust dulce.2) fig. Ceea ce produce plăcere, desfătare; senzație plăcută. ~eața somnului.	/dulce + suf. ~eață
DULCEAȚĂ II	DULC//EÁȚĂ II ~éturi	<i>f.</i>	Preparat produs din fructe sau din petale de flori fierte cu zahăr. ~ de vișine. ~ de trandafir.	/dulce + suf. ~eață
DULCEGĂRIE	DULCEGĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	Vorbă sau atitudine dulceagă. [Art. dulcegăria; G.-D. dilcegăriei; Sil. -ri-e]	/dulceag + suf. ~arie
DULCICOL	DULCÍCOL ~ă (~i, ~e)	<i>biol.</i>	Care trăiește în apele nesărate (dulci).	/Din dulce
DULCIU	DULCÍ//U ~e (~i)	<i>reg.</i>	Care este cam dulce; dulceag.	/dulce + suf. ~iu
DULCIURI	DÚLCIURI	<i>f.</i>	pl. Produse alimentare dulci; cofeturi; zaharicale.	/<lat. dulcis
DULGHER	DULGHÉR ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în confecționarea obiectelor din lemn; lemнар; tâmplar.	/<turc. dülger
A DULGHERI	A DULGHER//Î ~esc	<i>intrans.</i>	A practica ocupația de dulgher; a fi dulgher; a tâmplări.	/Din dulgher

DULGHERIE	DULGHERÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) la sing. Meserie de dulgher; lemnărie; tâmplărie.2) Atelier în care se prelucurează lemnul și se confecționează obiecte din lemn; tâmplărie.3) colect. rar Obiecte facute de dulgher; lemnărie; tâmplărie.4) la sing. rar Prelucrare a lemnului și confecțion	/dulgher + suf. ~ie
DULIE	DULÍ//E ~i	<i>f.</i>	Piesă, de formă cilindrică, în care se înșurubează un bec, pentru a-i face contact cu circuitul electric; fasung. [Art. dulia; G.-D. dului; Sil. -li-e]	/<fr. douille.
DULUȚĂ	DULÚȚĂ	<i>f.</i>	reg.: A se duce ~ a pleca urgent; a fugi în grabă mare: a-și lua tălpașita.	/Orig. nec.
DUMBRAVĂ	DUMBR//ĂVĂ ~ăvi	<i>f.</i>	1) Pădure de stejari.2) Pădure tânără și rară.	/<sl. donbrava
DUMBRAVNIC	DUMBRÁVNI//C ~ci	<i>m.</i>	Plantă erbacee perenă, medicinală și meliferă, cu frunze late și cu flori purpurii sau albe, având un miros plăcut.	/<sl. donbravinu
DUMBRĂVEAN	DUMBRĂV//EÁN ~eănă (~éni, ~éne)	<i>rar</i>	Care ține de dumbravă; propriu dumbrăvii.	/dumbravă + suf. ~ean
DUMBRĂVEANCA	DUMBRĂV//EÁNCA ~énce	<i>f.</i>	Pasăre migratoare, de talie medie, cu penajul albastruverziu, care trăiește de obicei prin dumbrăvi.	/dumbravă + suf. ~eancă
DUM-DUM	DUM-DUM	<i>n. invar.</i>	: Proiectil (glonț) ~ proiectil care explodează numai în momentul atingerii țintei, provocând distrugerii (răni) grave.	/<fr. dum-dum
A DUMERI	A DUMER//Í ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se dumerască.	/<bulg. domerja
A SE DUMERI	A SE DUMER//Í mă	<i>intrans.</i>	A-și da seama de o realitate, de un adevăr.	/<bulg. domerja
A DUMICA	A DUMICĂ dUmíc	<i>tranz. pop.</i>	1) A rupe în bucăți; a bucăți; a fărâma.2) (alimente) A sfărâma în gură cu dinții; a mesteca.3) reg. A tăia la nimereală în bucăți; a bucăți; a ciocârți.4) reg. A face să nu mai existe; a distruge; a nimici; a prăpădi.	/<lat. demicare
DUMICAT	DUMICĂ//T ~ți	<i>m. pop.</i>	Cantitate dintr-un aliment cât poate fi mușcată cu gura o dată; îmbucătură.	/v. a dumica
DUMINICA	DUMÍNICA	<i>adv.</i>	În fiecare zi de duminică.	/<lat. [dies]dominica
DUMINICAL	DUMINICÁL ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	1) Care are loc duminica; de duminică. Întâlnire ~ă. Meci ~.2) (despre publicații periodice) Care apare duminica. Revistă ~ă.	/duminică + suf. ~al
DUMINICĂ	DUMÍNI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	A șaptea zi a săptămânii.	/<lat. [dies]dominica
DUMITRIȚĂ	DUMITRÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu tulpină lemnoasă, cu frunze late, adânc crestate, cultivată pentru florile ei tomatice, divers colorate și plăcut mirositoare; tufănică; crizantemă.	/Dumitru n. pr. + suf. ~ița
DUMNEALUI	DUMNEALÚI dumneaí (dumnealór)	<i>pron.</i>	pers. Pronume de politețe pentru persoana a 3-a.	/domnia + lui (ei, lor)
DUMNEASA	DUMNEASÁ	<i>pron.</i>	pers. Pronume de politețe pentru persoana a 3-a singular.	/domnia + sa
DUMNEATA	DUMNEATÁ	<i>pron.</i>	pers. Pronume de politețe pentru persoana a 2-a singular.	/domnia + ta
DUMNEAVOASTRĂ	DUMNEAVOÁSTRĂ	<i>pron.</i>	pers. Pro-nume de politețe pentru persoana a 2-a (singular și plural).	/domnia + voastră

DUMNEZEIESC	DUMNEZE//IESC ~iască (~iești)		1) Care este considerat ca provenind de la Dumnezeu; divin2) fig. Care se caracterizează printr-un înalt grad de desăvârșire într-o ierarhie de valori.3) fig. Care este uimitor de frumos; splendid; celest. [Sil. -ze-iesc]	/Dumnezeu + suf. ~esc
DUMNEZEIEȘTE	DUMNEZEIÉȘTE	<i>adv.</i>	În mod desăvârșit.	/Dumnezeu + suf. ~este
DUMNEZEIRE	DUMNEZEÍRE	<i>f.</i>	1) Atribuire de calități dumnezeiești; divinizare.2) Natură, caracter dumnezeiesc; divinitate.	/Din Dumnezeu
DUMNEZEU	DUMNEZÉ//U ~i	<i>m.</i>	sing. (în concepțiile religioase) Forță supranaturală, creatoare și cârmuitoare a lumii; demiurg; divinitate; • Pentru (numele lui) ~! exclamație ce exprimă o rugămintă stăruitoare sau o dezaprobare categorică. Cum dă ~ la întâmplare. Bătut de ~ năpăstuit	/<lat. dom[i]nedeus
DUMPING	DÚMPING ~uri	<i>n.</i>	Export de mărfuri la prețuri mai scăzute decât cele de pe piața internă și mondială, cu scopul de a înlătura concurența și de a acapara piața.	/<fr. engl. dumping
DUNĂ	DÚN//Ă ~e	<i>f.</i>	Val sau colină de nisip, format de vânt pe malul unei mări sau într-un deșert.	/<fr. dune
DUNĂREAN	DUNĂR//EÁN ~eănă (~éni, ~éne)		1) Care ține de Dunăre; propriu Dunării; danubian.2) Care se află pe malurile Dunării; din regiunea Dunării; de pe Dunăre. Oraș ~.	/Dunăre n. pr. + suf. ~ean
DUNETĂ	DUNÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Construcție situată la pupa unei nave unde se află cabinele echipajului.	/<fr. dunette
DUNGAT	DUNGÁ//T ~tă (~ți,		Care are dungi; cu dungi; vârgat.	/dungă + suf. ~at
DUNGĂ	DÚN//GĂ ~gi	<i>f.</i>	1) Fâșie îngustă pe un fond de altă culoare. În ~gi.2) Încrețitură pe suprafața pielii (mai ales pe față); zbârcitură; creț; cută; rid.3) Margine a unui obiect.	/<sl. donga
DUODECIMAL	DUODECIMÁL ~ă (~i, ~e)		1) (despre sisteme de numerație) Care are drept bază numărul 12.2) Care se împarte la 12. [Sil. du-o-]	/<fr. duodécimal
DUODECIMĂ	DUODÉCIM//Ă ~e	<i>f. muz.</i>	Interval cu douăsprezece trepte.	/<it. duodeci ma
DUODEN	DUODÉN	<i>n.</i>	Prima parte a intestinului subțire de la stomac în jos.	/<fr. duodénum, lat. duodenum
DUODENAL	DUODENÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de duoden; propriu duodenului. Colică ~ă.2) Care se formează în duoden. Suc ~. [Sil. du-o-]	/<fr. duodénal
DUODENITĂ	DUODENÍTĂ	<i>f.</i>	Inflamație a mucoasei duodenului.	/<fr. duodénite
DUPĂ	DUPĂ	<i>prep.</i>	1) (exprimă un raport spațial) În spatele; în urma; dincolo de. A dispărut după deal.2) (exprimă un raport temporal de posterioritate) Pleacă după amiază. • An după an în fiecare an.3) (exprimă un raport modal) Conform cu; în conformitate cu; potrivit cu.	/<lat. de post
DUPLEX	DÚPLEX	<i>n. telec.</i>	1): Sistem ~ sistem care asigură comunicația simultană a mai multor transmisiuni.2) Mașină care imprimă pe ambele fețe ale unei țesături desene colorate care se suprapun.3) Carton format din două straturi de pastă lipită prin presare.	/<fr. duplex

A DUPLICA	A DUPLICÁ dúplic	<i>tranz. rar</i>	1) (acte oficiale) A copia pentru a realiza un duplicat.2) A mări de două ori; a deveni dublu; a dubla.	/<fr. dupliquer, lat. duplicare
DUPLICAT	DUPLICÁT ~e	<i>n.</i>	1) v. A DUPLICA.2) Exemplarul al doilea al unui document sau act.	/<germ. Duplikat
DUPLICITAR	DUPLICITÁR ~ă (~i,		Cu caracter de duplicitate; fățarnic; ipocrit; iezuitic.	/Din duplicitate
DUPLICITATE	DUPLICITÁTE	<i>f.</i>	Lipsă de sinceritate, camuflată de o franchețe falsă; fățarnicie; ipocrizie; falsitate.	/<fr. duplicité, lat. duplicitas, ~atis
DUR I	DUR I ~ă (~i, ~e)		1) (despre corpuri solide) Care nu se lasă a fi distrus cu ușurință; rezistent la acțiunea unor forțe din exterior; tare.2) Care este greu de suportat. Climă ~ă. Pedepsă ~ă.3) (despre apă) Care conține săruri peste limita admisă; aspru.4) Consoană ~ă co	/<fr. dur, lat. durus
DUR II	DUR II	<i>interj.</i>	reg. (se folosește pentru a reda zgomotul unui obiect ce se rostogolește) • Dur în jos, dur în sus (sau dur încoace, dur încolo) a) se spune despre o mișcare continuă dintr-o parte în alta, despre o agitație fără rost; b) se spune despre un schimb de părere	/Onomat.
DURA	DÚRA	<i>interj.</i>	v. DUR II. • De-a dura de-a rostogolul; de-a berbeleacul.	/Onomat.
A DURA I	A DUR//Á I ~éz	<i>tranz.</i>	1) (clădiri, case etc.) A realiza prin lucrări de construcție; a ridica; a clădi; a zidi; a înălța; a construi; a edifica.2) (stoguri, girezi, dăi) A ridica prin așezarea materialului în straturi; a clădi.3) (obiecte) A produce prin muncă.4) (foc) A face	/<lat. dolare
A DURA II	A DUR//Á II ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre acțiuni) A se desfășura în timp; a ține; a continua; a se prelungi.2) A-și perpetua existența; a continua să fie; a dăinui; a stărui; a persista.	/<fr. durer, lat. durare
DURABIL	DURÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care ține sau se păstrează multă vreme; trainic. Construcție ~ă.	/<fr. durable, lat. durabilis
DURABILITATE	DURABILITÁT//E	<i>f.</i>	1) Caracter durabil; trăinicie; rezistență. ~ea metalului.2) Perioadă de utilizare a unui bun. [Art. durabilitatea; G.-D. durabilității]	/<fr. durabilité, lat. durabilitas, ~atis
DURALUMINIU	DURALUMÍNIU	<i>n.</i>	Aliaj ușor și foarte rezistent, alcătuit din aluminiu, cupru și alte metale, folosit mai ales în aeronautică.	/dur + aluminiu.
DURA MATER	DURA MÁTER	<i>n. anat.</i>	Membrană externă, fibroasă și rezistentă a meningelui.	/<lat. dura-mater
DURAMEN	DURAMÉN	<i>n.</i>	Stratul central al tulpinilor la arbori și la arbuști, mai intens colorat decât restul straturilor.	/<fr. duramen
DURAN	DURÁN	<i>n. tehn.</i>	Sticlă rezistentă la schim-bările bruște de temperatură.	/<engl. duran, germ. Duran [glas]
DURATĂ	DURÁT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Interval de timp în care se petrece sau durează ceva; mărime.2) muz. Timpul cât ține executarea unei note muzicale.	/<fr. durée
DURATIV	DURATÍV ~ă (~i, ~e)		(despre verbe) Care arată o acțiune în desfășurare continuă.	/<fr. duratif
DURĂ	DŮR//Ă ~e	<i>f.</i>	Roată (sau roțiță) având numai gaura din centru.	/Din dur
A DURĂI	A DURĂÍ dúrăi	<i>intrans.</i>	A se rostogoli; a se da de-a dura.	/dură + suf. ~ăi
DURDĂ	DŮRD//Ă ~e	<i>f. inv.</i>	Armă de foc primitivă, cu țava lungă, cu cremene și cu fitil; flintă.	/Orig. nec.
DURDULIU	DURDULÍ//U ~e (~i)		Care are forme pline și rotungite; dolofan; grăsulean; rotofei.	/Orig. nec.

A DUREA	A DURÉA pers. 3 doare	<i>tranz.</i>	1) A produce o suferință fizică. Rana doare. Îl doare mâna.2) fig. A produce o suferință morală. Mă doare sufletul. • A atinge pe cineva unde îl doare a jigni pe cineva cu/sau fără intenție premeditată.	/<lat. dolere
DURERE	DURÉR//E ~i	<i>f.</i>	Suferință fizică sau morală intensă; chin. ~ de cap. ~ sufletească.	/v. a dura
DUREROS I	DURER//ÓS I ~oasă (~ôși, ~oăse)		Care produce durere.	/durere + suf. ~os
DUREROS II	DURERÓS II	<i>adv.</i>	Cu durere.	/durere + suf. ~os
A DURIFICA	A DURIFICĂ durific	<i>tranz.</i>	A face să se durifice.	/Din dur
A SE DURIFICA	A SE DURIFICĂ mă durific	<i>intrans.</i>	A deveni mai dur; a căpăta duritate.	/Din dur
DURILON	DURILÓN ~oăne	<i>n. med.</i>	Întăritură care se formează la mâini sau la picioare în urma îngroșării epidermei.	/<fr. durillon
DURIT	DURÍT	<i>n.</i>	Mineral organic amorf, care este unul din componenții principali ai cărbunelui.	/<fr. durit
DURITATE	DURIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	Caracter dur. [Art. duritatea; G.-D. durității]	/<fr. durité, lat. duritas, ~atis
DURLIGI	DURLÍGI	<i>f.</i>	pl. reg.: În sau cu ~ cu pi-cioarele goale; desculț.	/cf. turc. terlic
DURLOI	DURL//ÓI ~oăie	<i>n.</i>	reg. Fluier primitiv.	/Orig. nec.
DUROSCOP	DUROSC//ÓP ~oăpe	<i>n.</i>	Aparat pentru măsurarea durității metalelor.	/<fr. duroscope
A DURUI	A DURUI dúrui	<i>intrans. pop.</i>	1) (despre vehicule, motoare și obiecte în mișcare) A produce un zgomot asurzitor continuu; a hurui.2) A vorbi mult și fără rost; a flecări; a trănăni; a pălăvrăgi. [Sil. -ru-i]	/dur + suf. ~ui
DUS	DUS ~ă (duși, ~e)	<i>fig.</i>	Care denotă lipsă totală de atenție. • ~ pe gânduri îngândurat. Ochi duși în fundul capului ochi adânciți în orbite.	/v. a duce
DUȘ	DUȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Instalație de baie alcă-tuită dintr-un tub la capătul căruia este fixată o pâlnie închisă, prevăzută cu găuri dese, prin care țîșnește apa.2) Jet de apă, care țîșnește din astfel de instalație.3) fig. Vorbă sau veste neplăcută și neașteptată. • A-i fac	/<fr. douche
DUȘCĂ	DÚȘCĂ	<i>f.</i>	Cantitate de băutură alcoolică băută dintr-o singură înghițitură. A da de ~ a bea până la fund dintr-o înghițitură.	/<sb. dušak
DUȘEGUBINĂ	DUȘEGUBÍNĂ	<i>f.</i>	(în țara Românească și în Moldova medievală) Răscumpărare plătită de toți membrii obștii satești atunci când avea loc o crimă.	/de + șugubină
DUȘI	DUȘI	<i>m. la pl</i>	Stare sufletească (bună saurea); dispoziție.	/<lat. dusii
DUȘMAN I	DUȘMÁN I ~ă (~i, ~e)		1) v. DUȘMÁNOS.2) Care ține de dușman; propriu dușmanului.	/<turc. düşman
DUȘMAN II	DUȘMÁN II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	1) Fieca-re dintre persoanele care sunt legate printr-un sentiment de dușmănie reciprocă, privite în raport una față de alta; vrăjmaș; inamic. ~ de moarte.2) Fiecare dintre părțile beligerante implicate într-un conflict armat, privite în raport una față d	/<turc. düşman
DUȘMĂnesc	DUȘMÁN//ÉSC ~ească (~éști)		Care este caracteristic pentru dușmani; de dușman; vrăjmășesc; inamic.	/dușman + suf. ~esc
DUȘMĂNEȘTE	DUȘMĂNEȘTE	<i>adv.</i>	În felul dușmanilor; ca dușmanii.	/dușman + suf. ~este

A DUȘMĂNI	A DUȘMĂN//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A trata ca pe un dușman; a vrăjmăși.	/Din dușman
A SE DUȘMĂNI	A SE DUȘMĂN//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	A se afla în relații de dușmănie (unul cu altul); a trăi în vrajbă; a se vrăjmăși; a se uri; a se învrăjbi; a se dezbinda.	/Din duș-man
DUȘMĂNIE	DUȘMĂNIE	<i>f.</i>	Atitudine răuvoitoare, față de cineva; vrăjmășie; ostilitate; vrajbă; ură. [Art. dușmănia; G.-D. dușmăniei; Sil. -ni-e]	/dușman + suf. ~ie
DUȘMĂNOS	DUȘMĂN//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		Care manifestă dușmănie; care are o atitudine răuvoitoare; ostil; vrăjmaș.	/dușman + suf. ~os
DUȘUMEA	DUȘUM//EĂ ~ele	<i>f.</i>	Pardoseală de scânduri.	/<turc. döşeme
DUUMVIR	DUUMVÍR ~i	<i>m.</i>	(în Roma antică) Fiecare din cei doi magistrați care formau duumviratul. [Sil. du-um-]	/<lat. duumvir
DUUMVIRAT	DUUMVIRÁT ~e	<i>n.</i>	(în Imperiul Roman) 1) Formă de conducere a statului de către doi magistrați.2) Durata acestei conduceri. [Sil. du-um-]	/<lat. duumvirat
DUZĂ	DÚZ//Ă ~e	<i>f. tehn.</i>	1) Piesă tubulară folosită pentru reglarea presiunii sau a vitezei de scurgere la fluide.2) Piesă cu mai multe orificii prin care se trage mătasea în fire.	/<germ. Düse
DUZINĂ	DÚZIN//Ă ~i	<i>f.</i>	Grup de douăsprezece obiecte de același fel. • De ~ a) de calitate inferioară; b) cu capacități ordinare; mediocru.	/<ngr. duzina
E	E	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a exprima surpriză, admirație, enervare, reproș, indiferență etc.).	/Onomat.
EBEN	EBÉN	<i>n.</i>	rar Lemn de culoare neagră, obținut din arbori exotici, folosit la confecționarea mobilei de lux și a unor instrumente muzicale; abanos	/<fr. ébene, lat. ebenus
EBENACEE	EBENACÉE ~	<i>f.</i>	1) pl. Familie de arbori tropicali cu lemnul de culoare închisă, dur și foarte prețios.2) Arbore din această familie.	/<fr. ébénacée
EBENIN	EBENÍN ~ă (~i, ~e)		Care este de culoarea ebenului.	/<fr. ébénin, lat. ebeninus
EBENIST	EBENÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	1) Persoană care confecționează sau vinde obiecte din lemn de eben.2) Tâmplar specializat în confecționarea mobilei fine.	/<fr. ébeniste
EBONITĂ	EBONÍTĂ	<i>f.</i>	Produs solid electroizolant și anticorosiv, obținut prin vulcanizarea cauciucului natural cu sulf, având diferite întrebuințări în industrie. [G.-D. ebonitei]	/<fr. ébonite
A EBOȘA	A EBOȘ//Ă ~éz	<i>tranz. tehn.</i>	1) (metale) A prelucra la cald (prin așchiere, prin găurire etc.) pentru a obține eboșe.2)(opere de artă plastică) A realiza în primă formă.	/<fr. ébaucher
EBOȘĂ	EBÓȘ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Semifabricat obținut prin laminarea lingourilor.2) Schiță inițială (a unui desen, plan); carton; crochiu.	/<fr. ébauche
EBOȘOAR	EBOȘOÁR ~e	<i>n.</i>	1) Instrument folosit în sculptură pentru modelare.2) Daltă folosită în lucrări de olărie, dulgherie, fierărie. [Sil. -șoar]	/<fr. ébauchoir
EBOȘOR	EBOȘÓR ~ă (~i, ~e)		(despre piese, lingouri etc.) Care se prelucreează la cald (prin așchiere, prin găurire etc.).	
EBRAIC	EBRÁI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de vechii evrei; propriu vechilor evrei. Studiu ~. [Sil. e-bra-ic]	/<fr. hébraïque, lat. hebraicus

EBRAISM	EBRAÍSM ~e	<i>n.</i>	1) Particularitate a limbii ebraice.2) Element lexical sau gramatical propriu limbii ebraice.	/<fr. hébraďsme
EBRAIST	EBRAÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Specialist în ebraistică.	/<fr. hébraďste
EBRAISTICĂ	EBRAÍSTICĂ	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul limbii, istoriei și culturii ebraice.	/<fr. hébraďstique
EBRIETATE	EBRIETÁTE	<i>f.</i>	Stare provocată de consumul excesiv de alcool; beție. [G.-D. ebrietății; Sil. e-bri-e-ta-te]	/<fr. ébriété, lat. ebrietas, ~atis
EBULIOMETRIE	EBULIOMETRÍE	<i>f.</i>	Metodă fizico-chimică de determinare a concentrației de alcool din unele lichide prin stabilirea punctului de fierbere al acestora.	/<fr. ébulliométrie
EBULIOMETRU	EBULIOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat folosit în ebuliometrie.	/<fr. ébulliometre
EBULIȚIE	EBULÍȚIE	<i>f.</i>	Trecere treptată a lichidului în stare de vapori sub acțiunea căldurii; fierbere.	/<fr. ébullition, lat. ebullitio, ~onis
A ECARISA	A ECARIS//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (bușteni) A tăia, transformând în scânduri prismatice.2) (animale moarte) A lipsi de piele; a jupui; a jumuli; a despuia.	/<fr. équarrir
ECARISAJ	ECARISÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Strângerea și prelucrarea cadavrelor de animale și a resturilor de la abatoare în scopul transformării lor în produse industriale sau furajere.2) Stârpire a câinilor vagabonzi.	/<fr. équarrissage
ECART	ECÁRT ~uri	<i>n.</i>	1) Distanța care separă două obiecte ce pot fi îndepărtate sau care se îndepărtează; interval.2) fig. Îndepărtare de la regulile de conduită; abatere.	/<fr. écart
ECARTAMENT	ECARTAMÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Distanță dintre roțile situate pe aceeași osie ale unui vehicul.2) Distanță dintre șinele unei căi ferate.	/<fr. écartement
ECHER	ECHÉR ~e	<i>n.</i>	1) Instrument în formă de triunghi dreptunghic, folosit pentru construirea și verificarea unghiurilor drepte sau pentru trasarea dreptelor paralele cu o anumită direcție dată.2) Instrument folosit în topografie pentru trasarea anumitor unghiuri pe teren.	/<fr. équerre
ECHIDISTANT	ECHIDISTÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>mat.</i>	(despre puncte, drepte, planuri etc.) Care se află la aceeași distanță (în raport cu altul).	/<fr. équidistant, lat. aequidistans, ~ntis
ECHIDISTANȚĂ	ECHIDISTÁNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Diferență constantă de înălțime dintre cotele a două suprafețe de nivel.	/<fr. équidistance
ECHIDNĂ	ECHÍDN//Ă ~e	<i>f.</i>	Mamifer insectivor, lung de circa 25 cm, cu țepi pe corp și botul cornos, foarte ascuțit.	/<fr. échidné
ECHILATERAL	ECHILATERÁL ~ă (~i, ~e)		(despre figuri geometrice) Care are toate laturile egale.	/<fr. équilatéral, lat. aequilateralis
A ECHILIBRA	A ECHILIBR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se echilibreze; a aduce în stare de echilibru; a cumpăni.2) (valori, prețuri, bugete) A proporționa egal. [Sil. e-chi-li-bra]	/<fr. équilibrer
A SE ECHILIBRA	A SE ECHILIBR//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	A ajunge în stare de echilibru; a se cumpăni. [Sil. e-chi-li-bra]	/<fr. équilibrer

ECHILIBRAT	ECHILIBRÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care ține de echilibru; propriu echilibrului.2) Care se află în stare de echilibru.3) fig. (despre persoane sau despre manifestările lor) Care vedește cumpătare; sobru; auster; cumpătat.4) (despre valori, prețuri, bugete) Care este proporționat unul fa	/v. a echilibra
ECHILIBRIST	ECHILIBRÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Artist de circ care practică echilibristica.	/<fr. équilibriste
ECHILIBRISTICĂ	ECHILIBRÍSTICĂ	<i>f.</i>	1) Arta de a-și păstra echilibrul în situații neobișnuite.2) fig. peior. Posibilitatea de a se descurca ușor în situații dificile; totalitate a acțiunilor și mijloacelor folosite în acest scop. [G.-D. echilibristicii; Sil. -li-bris-]	/Din echilibrist
ECHILIBRU	ECHILÍBR//U ~e	<i>n.</i>	1) Stare a unui corp care este supus acțiunii unor forțe fără a-i schimba poziția.2) Poziție verticală sau atitudine stabilă a unui corp în spațiu.3) Concordanță între lucruri opuse sau diferite.4) fig. Stare de liniște sufletească. [Sil. -li-bru]	/<fr. équilibre, lat. aequilibrium
ECHIMOLECULAR	ECHIMOLECULÁR ~ă (~i, ~e)		Chim. (despre amestecuri) Care este alcătuit din soluții cu aceeași cantitate de molecule.	/<fr. équimoléculaire
ECHIMOZĂ	ECHIMÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Pată roșie-vineție care apare pe piele în urma unei lovituri; vânătaie.	/<fr. ecchymose
ECHINIDĂ	ECHINÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Clasă de animale marine cu corpul acoperit cu un schelet calcaros cu spini (reprezentanți: ariciul-de-mare, steaua-de-mare etc.).2) Animal din această clasă.	/<fr. échinide
ECHINOCOC	ECHINOCÓ//C ~ci	<i>m.</i>	1) Vierme parazit care trăiește în corpul unor animale (rumegătoare, porci etc.) sau al omului.2) Chist provocat de acest vierme în diferite organe ale animalelor sau ale omului.	/<fr. échinocoque
ECHINOCOCOZĂ	ECHINOCOCÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Boală parazitară comună omului și animalelor, provocată de echinococ.	/<fr. échinococcose
ECHINOCTIAL	ECHINOCTIAL ~ă (~i, ~e)		Care ține de echinocțiu; propriu echinocțiului. Furtună ~ă.	/<fr. équinoxial, lat. aequinoxialis
ECHINOCTIU	ECHINÓCTI//U ~i	<i>n.</i>	Fiecare dintre cele două date ale anului (21 martie și 23 septembrie), când ziua este egală cu noaptea. ~ de primăvară. ~ de toamnă. [Sil. e-chi-noc-țiu]	/<lat. aequinoctium, fr. équinoxe
ECHINODERM	ECHINODÉRM ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Încrengătură de animale marine nevertebrate cu un schelet extern calcaros.2) Animal din această încrengătură.	/<fr. échinodermes
A ECHIPA	A ECHIP//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (nave, avioane, trupe militare) A prevedea cu echipament în vederea realizării unei acțiuni.2) (întreprinderi, instalații etc.) A dota cu echipament.	/<fr. équiper
A SE ECHIPA	A SE ECHIP//Ă mă~éz	<i>intrans.</i>	A-și pune echipamentul necesar.	/<fr. équiper
ECHIPAJ	ECHIPÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Personal care deservește o navă, aeronavă sau un vehicul militar.2) înv. Trăsură luxoasă trasă de cai și personalul care o deservește.	/<fr. équipage

ECHIPAMENT	ECHIPÁMENT ~e	<i>n.</i>	1) Totalitate a obiectelor de îmbrăcăminte, încălțăminte și accesorii, care servesc pentru a dota o persoană (militari, excursioniști, sportivi etc.).2) Totalitate a dispozitivelor și a mecanismelor care asigură funcționarea unei mașini sau instalații.	/<fr. équipement
ECHIPĂ	ECHÍP//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Grup de oameni care îndeplinesc o acțiune comună sub conducerea unui șef. ~ de pompieri.2) Grup de sportivi care se antrenează și participă la competiții împreună. ~ de volei. [G.-D. echipei]	/<fr. équipe
ECHIPIER	ECHIPIÉR ~i	<i>m.</i>	Membru al unei echipe. [Sil. -pi-erî]	/<fr. équipier
ECHIPOLENT	ECHIPOLÉN//T ~tă (~ti, ~te)		1) Care este de valoare egală.2) (despre noțiuni sau judecăți) Care exprimă același sens în forme diferite.	/<fr. équipollent
ECHIPOTENȚIAL	ECHIPOTENȚIÁL ~ă (~i, ~e)		Care are potențial egal; cu potențial identic. [Sil. e-chi-po-ten-ți-al]	/<fr. équipotentiel
ECHIPROBABIL	ECHIPROBÁBIL ~ă (~i, ~e)		(despre evenimente) Care are șanse egale de a se produce cu ale altora.	/<fr. équiprobable
ECHITABIL	ECHITÁBIL ~ă (~i, ~te)		Care se bazează pe echitate.	/<fr. équitable
ECHITATE	ECHIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	Principiu moral sau juridic care cere respectarea drepturilor fiecăruia; dreptate. [G.-D. echității]	/<fr. équité, lat. aequitas, ~atis
A ECHIVALA	A ECHIVAL//Á ~éz		1. tranz. A face să fie egal.2. intrans. A fi egal; a avea valoare identică.	/<fr. équivaloir, lat. aequivalere
ECHIVALENT I	ECHIVALÉN//T I ~tă (~ti, ~te)		Care echivalează; cu valoare egală. Sume ~te.	/<fr. équivalent, lat. aequivalens, ~ntis
ECHIVALENT II	ECHIVALÉNT II ~e	<i>n.</i>	1) Mărime care indică echivalența a două forțe sau a două acțiuni.2) Marfă care poate servi la exprimarea valorii altei mărfi în procesul schimbului.	/<fr. équivalent, lat. aequivalens, ~ntis
ECHIVALENȚĂ	ECHIVALÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Egalitate cantitativă sau calitativă; proprietate a obiectelor de a fi egale (ca valoare, sens etc.).	/<fr. equivalence
ECHIVOC I	ECHIVÓ//C I ~că (~ci, ~ce)		1) (despre cuvinte, expresii etc.) Care are mai multe sensuri; cu posibilitatea de a interpreta în mai multe feluri; ambiguu.2) (despre acțiuni, purtări etc.) Care trezește îndoieli; care dă de bănuț; îndoielnic; dubios; suspect.	/<fr. équivoque, lat. aequivocus
ECHIVOC II	ECHIVÓC II ~uri	<i>n.</i>	1) Cuvânt sau expresie cu sens ambiguu.2) Lipsă de claritate, de precizie; ambiguitate.	/< fr. équivoque, lat. aequivocus
ECHIVOCITATE	ECHIVOCITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter echivoc.2) fig. Vorbă sau frază ambiguă.	/<it. equivocita
ECLAMPSIE	ECLAMPSÍ//E ~i	<i>f.</i>	Sindrom caracterizat prin accese convulsive (leșinuri, dureri de cap etc.), survenite la unele femei înainte sau după naștere. • ~ puerilă boală a copiilor, cauzată de funcționarea anormală a glandei tiroide.	/<fr. éclampsie
A ECLATA	A ECLAT//Á ~éz	<i>intrans.</i>	1) A străluci cu putere.2) fig. A se manifesta brusc și cu putere.	/<fr. éclater
ECLATANT	ECLATÁN//T ~tă (~ti, ~te)		Care produce o impresie puternică; care se manifestă cu o intensitate deosebită. Culoare ~tă. Voce ~tă. [Sil. e-cla-tant]	/<fr. éclatant, germ. eklatant

ECLATOR	ECLAT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Dispozitiv electrotehnic folosit pentru protecția instalațiilor electrice contra supratensiunilor.	/<fr. éclateur
ECLECTIC	ECLÉCTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de eclectism; propriu eclectismului. [Sil. e-clec-tic]	/<fr. éclectique, lat. eclecticus
ECLECTISM	ECLECTÍSM	<i>n.</i>	1) Îmbinare mecanică a mai multor idei sau concepții eterogene sau opuse.2) Lipsă de consecvență în convingeri sau idei.3) Curent filozofic care întrunește elemente din mai multe sisteme filozofice. [Sil. e-cle-]	/<fr. éclectisme
ECLER	ÉCLER ~e	<i>n.</i>	Prăjitură alungită cu cremă (și cu glazură).	/<fr. éclair
ECLERAJ	ECLERÁJ ~e	<i>n.</i>	Iluminare artificială puternică (în special în teatru, în film).	/<fr. éclairage
ECLEZIARH	ECLEZIÁRH ~i	<i>m.</i>	Cleric care are în grija sa oficierea serviciului religios. [Sil. e-cle-zi-arh]	/<fr. ecclésiarque
ECLEZIASTIC	ECLEZIÁSTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care aparține bisericii; propriu bisericii; bisericesc.2) Care aparține clerului; propriu clerului; clerical. [Sil. e-cle-zi-as-]	/<fr. ecclésiastique, lat. ecclesiasticus
ECLIMETRU	ECLIMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument folosit în topografie pentru măsurarea diferenței de nivel dintre două puncte. [Sil. e-cli-me-truî]	/<fr. éclimetre
A ECLIPSA	A ECLIPS//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (aștri) A pune în eclipsă.2) fig. A face să pălească (în fața altui lucru); a pune în umbră; a întuneca.3) (persoane) A depăși prin merite sau prin valoare. [Sil. e-clip-sa î]	/<fr. éclipser
A SE ECLIPSA	A SE ECLIPS//Á mă ~éz	<i>intranz.</i>	fam. A se face nevăzut; a înceta să mai fie în câmpul vizual; a dispărea; a pieri. [Sil. e-clip-sa î]	/<fr. éclipser
ECLIPSĂ	ECLÍPS//Á ~e	<i>f.</i>	1) Dispariție (totală sau parțială) a imaginii unui astru datorită interpunerii unui corp ceresc între el și locul de observare. ~ de Soare. ~ de Lună.2) fig. Trecere în umbră a unei persoane sau a unui lucru. [G.-D. eclipsei; Sil. e-clip-î]	/<lat. eclipsis, fr. éclipse
ECLIPTICĂ	ECLÍPTI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Orbită aparentă descrisă de Soare în timp de un an.	/<fr. écliptique
ECLISĂ	ECLÍS//Á ~e	<i>f.</i>	Piesă de lemn sau de metal care servește la înnodarea a două piese alăturate.	/<fr. éclipse
A ECLOZA	A ECLOZ//Á pers. 3 ~easă	<i>intranz.</i>	1) (despre pui) A ieși din găoace.2) (despre flori) A-și desface bobocii; a înflori	/<fr. éclore
ECLOZIUNE	ECLOZIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Ieșire a puilui din ou. [G.-D. ecloziunii; Sil. e-clo-zi-une; Var. ecluziune]	/<fr. éclosion
A ECLUZA	A ECLUZ//Á ~éz		1. tranz. (ape navigabile) A închide cu o ecluză.2. intranz. (despre nave) A trece printr-o ecluză.	/<fr. écluser
ECLUZĂ	ECLÚZ//Á ~e	<i>f.</i>	Construcție hidrotehnică pentru trecerea navelor pe un râu sau canal de la un nivel la altul. [G.-D. ecluzei; Sil. e-clu-]	/<fr. écluse
ECOFOBIE	ECOFOBÍE	<i>f.</i>	Teamă de a sta singur în casă	/<fr. écophobie
ECOGRAF	ECOGRAF ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru investigarea organelor interne, bazat pe ultrasunete. [Sil. e-co-graf]	/<fr. échographe
ECOLALIE	ECOLALÍE	<i>f.</i>	Simptom al unor boli nervoase care constă în repetarea (involuntară) a vorbelor auzite. [G.-D. ecolalii]	/<fr. écholalie
ECOLOG	ECOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în ecologie.	/<fr. écologue

ECOLOGIC	ECOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de ecologie; propriu ecologiei.	/<fr. écologique
ECOLOGIE	ECOLOGÍE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul interacțiunii dintre organisme și mediul lor de viață. [G.-D. ecologiei]	/<fr. écologie
ECOMETRU	ECOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat folosit pentru măsurarea nivelului unui lichid dintr-o sondă.	/<fr. échometre
ECOMIMIE	ECOMIMÍE	<i>f.</i>	Simptom al unei boli psihice caracterizat prin repetarea automată a gesturilor făcute de alții.	/<fr. échomimie
ECONOM	ECON//ÓM ~oámă (~ómi, ~oáme)		1) Care cheltuiește cu măsură; care face economii.2) depr. Care face economii exagerate evitând consumul chiar pentru cele mai stricte necesități.	/<fr. économe, ngr. oikonomos
ECONOMETRIE	ECONOMETRÍE	<i>f.</i>	Ramură a economiei care se ocupă cu studiul metodelor de analiză matematică și statistică a fenomenelor și proceselor economice.	/<fr. économétrie
ECONOMIC	ECONÓMI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de economie; propriu economiei. Colaborare ~că.2) Care necesită cheltuieli reduse; cu cheltuieli mici; economicos. Metodă ~că de prelucrare a lemnului.	/<fr. économique
ECONOMICESTE	ECONOMICÉȘTE	<i>adv.</i>	Din punct de vedere economic.	/economic + suf. ~ește
ECONOMICOS	ECONOMIC//ÓS ~oásă (~ósi, ~oáse)		Care permite economii; care poate aduce câștig; avantajos; rentabil; economic.	/<ngr. oikonomikós
ECONOMIE	ECONOMÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) la sing. Ansamblul elementelor care privesc producerea, distribuția și consumul bunurilor materiale. • ~ națională totalitate a ramurilor de producție dintr-o țară.2) la sing. Stare economică a unei ramuri de activitate umană. ~a industriei.3) la sing.	/<fr. économie, lat. economia
A ECONOMISI	A ECONOMIS//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	(resurse materiale, bunuri, bani etc.) A folosi în mod econom; a cruța; a menaja. ~ materia primă.	/<ngr. oikonomísa
ECONOMIST	ECONOMÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Specialist în economie.	/<fr. économiste
ECONOMIZOR	ECONOMIZ//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	1) Instalație de încălzire a apei înainte de a o introduce în cazanul cu aburi.2) Dispozitiv folosit pentru a reduce consumul de combustibil la un motor cu explozie.	/<fr. économiseur
ECORȘEU	ECORȘÉ//U ~e	<i>n.</i>	Reprezentare a corpului omenesc sau a unui animal jupuit de piele, în vederea unui studiu anatomic al musculaturii de către sculptori și pictori.	/<fr. écorché
ECOSEZ	ECOSÉZ	<i>adj. invar.</i>	(despre țesături) Care este în carouri de diferite culori.	/<fr. écosais
ECOSISTEM	ECOSISTÉM ~e	<i>n.</i>	Ansamblu format din biotop și biocenoză, în cadrul căruia se stabilesc relații strânse atât între organisme, cât și între acestea și factorii abiotici.	/<fr. écosystème, engl. ecosystem
ECOSONDĂ	ECOSÓND//Ă ~e	<i>f.</i>	Aparat pentru măsurarea adâncimilor mari oceanice.	/<fr. écosonde

ECOTIP	ECOTÍP ~uri	<i>n.</i>	1) Grup de plante din aceeași specie cu anumite însușiri ereditare proprii, formate datorită condițiilor de mediu, prin care se deosebesc de alte grupuri ale speciei date din alt mediu.2) zool. Rasă ecologică.	/<fr. écotype
ECOU	ECÓU ~ri	<i>n.</i>	1) Repetare a unui sunet datorită reflectării undelor sonore de un obstacol.2) fig. Efect produs de ceva asupra cuiva; răsunet; rezonanță.	/<fr. écho, lat. echo
ECRAN	ECRÁN ~e	<i>n.</i>	1) Suprafață (de obicei albă) pe care se proiectează imagini reale cu ajutorul unor aparate optice. ~ lat. • Micul ~ televizor.2) Perete sau înveliș de protecție contra unor acțiuni fizice (acustice, electrice, magnetice etc.) exterioare. [Sil. e-cran]	/<fr. écran
A ECRANA	A ECRAN//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A sustrage un anumit sistem fizic cu ajutorul unui ecran, a unei acțiuni exterioare.	/<fr. écraner
A ECRANIZA	A ECRANIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A înregistra pe o peliculă specială în vederea proiectării pe ecran; a filma; a cinematografia.2) (opere literare sau muzicale) A pune la baza creării unei opere cinematografice.	/ecran + suf. ~iza
ECRANIZARE	ECRANIZ//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	Adaptare cinematografică a unei opere literare sau muzicale.	/v. a ecraniza
ECRU	ECRÚ [pr.: ecrû]	<i>adj. invar.</i>	Care este de culoarea mătăsii naturale nealbite. [Sil. e-cru]	/<fr. écreu
A ECRUISA	A ECRUIS//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(metale, aliaje) A modifica proprietățile prin deformare (la rece).	/Din ecruisaj
ECRUISAJ	ECRUISÁJ ~e	<i>n.</i>	Modificare a proprietăților unui metal sau a unui aliaj prin deformări plastice.	/<fr. écrouissage
ECTAZIE	ECTAZÍ//E ~i	<i>f. med.</i>	Dilatare a unui vas tubular sau a unui vas sangvin.	/<fr. ectasie
ECTENIE	ECTÉNI//E ~i	<i>f.</i>	(în ritualul ortodox) Șir de rugăciuni rostite de preoți în timpul serviciului religios. [G.-D. ecteniei]	/<fr., ngr. ektenis
ECTIMĂ	ECTÍM//Ă ~e	<i>f.</i>	Boală infecțioasă de piele, constând în apariția unor pete mari roșii, purulente și ulceroase, care lasă cicatrice.	/<fr. ectyma
ECTODERM	ECTODÉRM ~e	<i>n.</i>	Înveliș extern al embrionului.	/<fr. ectoderme
ECTOFIT	ECTOFI//T ~tă (~ți, ~te)		(despre organisme vegetale) Care trăiește ca parazit la suprafața unei plante.	/<fr. ectophyte
ECTOPARAZIT	ECTOPARAZÍ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre purici, fânțari etc.) Care parazitează pe suprafața corpului unor organisme.	/<fr. ectoparasite
ECTOPIE	ECTOPIÉ	<i>f. med.</i>	Poziție anormală a unui organ.	/<fr. ectopie
ECU	ECU [pr.: échiu]	<i>m. invar.</i>	Unitate monetară a Comunității Europene.	/Din E[uropean] C[urrency] U[nit]
ECUATOR	ECUATÓR	<i>n.</i>	Cerc imaginar pe suprafața Pământului care împarte globul pământesc în două emisfere, nordică și sudică. [Sil. e-cu-a-tor]	/<fr. équateur, lat. equator
ECUATORIAL	ECUATORÍÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de ecuator; propriu ecuatorului. Climă ~ă.2) Care este situat în regiunea ecuatorului; din regiunea ecuatorului. Stat ~. • Zonă ~ă zonă a globului pământesc, care se întinde de o parte și de alta a ecuatorului. Coordonate ~e sistem de coordon	/<fr. équatorial

ECUAȚIE	ECUÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Relație matematică exprimată prin egalitatea între două expresii algebrice cu mărimi cunoscute și necunoscute, egalitatea fiind valabilă numai pentru anumite valori ale necunoscutelor. [G.-D. ecuației; Sil. e-cu-a-ți-e]	/<fr. équation, lat. aequatio, ~onis
ECUMENIC	ECUMÉNI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>rel.</i>	Care se extinde asupra întregii biserici creștine.	/<lat. oecumenicus, ngr. oikoumenikos
ECUMENISM	ECUMENÍSM	<i>n.</i>	Mișcare religioasă ce urmărește scopul de a unifica toate bisericile creștine.	/<fr. oecuménisme
ECUSON	ECUS//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Ornament împodobit cu inscripții, semne heraldice etc.2) Mică bucată de stofă cusută pe o uniformă (în special militară), care indică apartenența la o unitate sau la o organizație.	/<fr. écusson
ECVESTRU	ECVÉ//STRU ~stră (~stri, ~stre)		1) Care este călare; încălecat.2)(despre opere plastice) Care reprezintă o persoană călare. [Sil. ec-ves-tru]	/<fr. équestre, lat. equestris
ECVIDEU	ECVIDÉ//U ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Grup de mamifere imparicopitate erbivore, nerumegătoare (reprezentanți: calul, măgarul, zebra etc.).2) Mamifer din acest grup.	/<fr. équidés
ECZEMĂ	ECZÉM//Ă ~é	<i>f.</i>	Boală de piele caracterizată prin leziuni, însoțită de mâncărime și erupții. [G.-D. eczemei]	/<fr. eczéma, gr. ekzema
EDEC	EDÉC ~uri	<i>n.</i>	1) inv. Părâmbă cu ajutorul căreia se remorca de pe mal un vas împotriva cursului apei. • A fi la ~ul cuiva a depinde cu totul de cineva; a fi la dispoziția cuiva.2) Ca-blu de remorcare.3) Obiect de valoare care se găsește de multă vreme într-o casă, într-	/<tr. yedek
EDELVAIS	ÉDELVAIS	<i>m.</i>	Plantă erbacee cu frunze albicioase dispuse în jurul inflorescenței, care crește pe crestele munților; floare-de-colt.	/<germ. Edelweiss
EDEM	EDÉM ~e	<i>n. med.</i>	Umflătură nedureroasă rezultată prin acumulare de lichid seros în țesuturi.	/<fr. sdeme
EDEN	EDÉN	<i>n. livr.</i>	1) rel. Loc al fericirii supreme unde se crede că nimeresc după moarte sufletele celor evlavioși; rai; paradis.2) fig. Loc care încântă și desfătă; rai; paradis.3) fig. Stare de fericire absolută; rai; paradis.	/<fr. éden
EDENIC	EDÉNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de eden; propriu edenului. Grădină ~că.2) fig. Care este foarte frumos și foarte plăcut (ca în eden). Priveliște ~că.	/<fr. édénique
EDENTAT I	EDENTÁ//T I ~tă (~ti,		Care nu are dinți; fără dinți.	/<fr. édenté
EDENTAT II	EDENTÁ//T II ~ți	<i>n.</i>	1) la pl. Familie de mamifere lipsite de dinți (parțial sau total).2) Mamifer din această familie.	/<fr. édenté
EDICUL	EDÍCUL ~e	<i>n.</i>	1) Mic edificiu (chiosc, pavilion) ridicat într-un loc public.2) Construcție ușoară care apără de intemperii o lucrare de artă.	/<fr. édicule, lat. aediculum
A EDIFICA	A EDIFICÁ edific	<i>tranz.</i>	1) (clădiri, case, monumente etc.) A făuri prin lucrări de construcție; a zidi; a ridica; a înălța; a dura; a clădi; a construi.2) (persoane) A face să se edifice.	/<fr. édifier, lat. aedificare
A SE EDIFICA	A SE EDIFICÁ mă edific	<i>intrans.</i>	A ajunge să pătrundă clar cu mintea; a se clarifica; a se lămuri.	/<fr. édifier, lat. aedificare

EDIFICATOR	EDIFICAT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		Care edifică; în stare să lămurească ceva.	/<fr. édificateur, lat. aedificator, ~oris
EDIFICIU	EDIFÍCI//U ~i	<i>n.</i>	Construcție arhitecturală (de proporții) impunătoare (cu destinație publică). [Sil. e-di-fi-ciu]	/<fr. édifice, lat. aedificium
EDILITAR	EDILITÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de administrația sau de lucrările de gospodărire a unei localități.	/<fr. édilitaire
EDILITATE	EDILITÁTE	<i>f.</i>	Ansamblul lucrărilor de interes public dintr-o localitate, destinată asigurării unui mediu salubru pentru locuitorii acesteia.	/<fr. édilité, lat. aedilitas, ~atis
A EDITA	A EDIT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (cărți, reviste, broșuri, articole etc.) A face să apară pe calea tiparului; a publica; a tipări.2) (opere literare sau științifice) A pregăti pentru tipar, înzestrând cu adnotările și comentariile necesare.	/<fr. éditer
EDITOR	EDITÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană specializată în editarea publicațiilor (cărți, reviste etc.).	/<fr. éditeur, lat. editor, ~oris
EDITORIAL I	EDITORIÁL I ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de editură; propriu editurii.2) Care ține de editare; propriu editării. Cheltuieli ~e. [Sil. e-di-to-ri-al]	/<fr. éditorial
EDITORIAL II	EDITORIÁL II ~e	<i>n.</i>	Articol de ziar sau de revistă care exprimă punctul de vedere oficial al redacției într-o problemă actuală și importantă; articol de fond. [Sil. e-di-to-ri-al]	/<fr. éditorial
EDITORIALIST	EDITORIÁLÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care scrie editoriale (într-un ziar, revistă etc.).	/<fr. éditorialiste
EDITURĂ	EDITŪR//Á ~i	<i>f.</i>	Instituție specializată pentru editare (de cărți, periodice, compoziții muzicale etc.). [G.-D. editurii]	/a edita + suf. ~ură
EDIȚIE	EDÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Totalitate a exemplarelor unei lucrări tipărite cu același zaț tipografic. ~ completă. Prima ~.2) Competiție sportivă sau artistică care face parte dintr-o serie periodică stabilă. [G.-D. ediției; Sil. -ți-e]	/<fr. édition, lat. editio, ~onis
A EDUCA	A EDUCÁ educ	<i>tranz.</i>	(persoane) A forma prin educație.	/<fr. éduquer, lat. educare
EDUCAT	EDUCÁ//T ~tă (~ți, ~te)		Care a primit educație; manierat; politicos; civilizat.	/v. a educa
EDUCATIV	EDUCATÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de educație; propriu educației.2) Care contribuie la educație.	/<fr. éducatif
EDUCATOR	EDUCAT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Persoană cu pregătire specială care se ocupă de educația copiilor și a tineretului (în instituțiile preșcolare și școlare sau în cămine).	/<fr. éducateur, lat. educator, ~oris
EDUCAȚIE	EDUCÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Ansamblu de măsuri aplicate în mod sistematic și conștient în vederea formării și dezvoltării facultăților intelectuale, morale și fizice ale oamenilor (în special ale copiilor și tineretului). ~ în familie. ~ estetică. • ~ fizică ansamblu de măsuri care a	/<fr. éducation, lat. educatio, ~onis
EDUCAȚIONAL	EDUCAȚIONAL~ă (~i, ~e)		1) Care ține de educație; propriu educației.2) Care se înfăptuiește prin educație. [Sil. e-du-ca-ți-o-nal]	/<engl. educational, fr. éducationnel

EFFECT	EFÉCT ~e	<i>n.</i>	1) Fapt care rezultă dintr-o acțiune; rezultat; urmare; consecință. • A-și face ~ul a provoca urmările scontate.2) Impresie puternică produsă (de cineva sau de ceva) asupra cuiva.3) la pl. fin. Hârtii de valoare.	/<fr. effet, lat. effectus
EFFECTIV I	EFFECTÍV I ~ă (~i, ~e)		Care are un anumit efect; care se încununează cu rezultate reale.	/<fr. effectif, lat. effectivus
EFFECTIV II	EFFECTÍV II ~e	<i>n.</i>	Număr reglementar de oameni care constituie o colectivitate, mai ales, o unitate militară.	/<fr. effectif, lat. effectivus
EFFECTIVITATE	EFFECTIVÍTATE	<i>f.</i>	Caracter efectiv.	/<fr. effectivité
A EFECTUA	A EFECTU//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A transforma în fapt; a face să devină real; a înfăptui; a realiza.2) A face în conformitate cu prevederile; a aduce la efectul urmărit; a îndeplini. [Sil. -tu-a]	/<fr. effectuer, lat. effectuer
EFEDRINĂ	EFEDRÍNĂ	<i>f.</i>	Substanță de proveniență vegetală folosită în medicină pentru tratarea bolilor respiratorii. [G.-D. efedrinei; Sil. e-fe-dri-nă]	/<fr. éphédrine
EFEMER	EFEMÉR ~ă (~i, ~e)		Care trece foarte repede; de scurtă durată; trecător.	/<fr. éphémere
EFEMERIDĂ	EFEMERÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Ordin de insecte cu corp subțire și moale, care trăiesc în stare adultă câteva zile sau câteva ore; rusalie.2) Insectă din acest ordin.3) la pl. Note (de ziar, reviste, calendare, cărți) care indică evenimentele petrecute la aceeași dată în ani	/<fr. éphéméride, lat. ephemeris, ~idis
A EFEMERIZA	A EFEMERIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se efemerizeze.	/efemer + suf. ~iza
A SE EFEMERIZA	A SE EFEMERIZ//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A deveni efemer.	/efemer + suf. ~iza
EFEMINAT	EFEMINÁ//T ~tă (~ți, ~te)		Care prin felul său de a fi se aseamănă femeilor; cu caracter femeiesc.	/<fr. efféminé, lat. effeminatus
EFERENT	EFERÉN//T ~tă (~ți, ~te)		Care duce în afară. • Nerv ~ nerv prin care excitația trece de la centrul nervoși spre periferia corpului.	/<fr. efférent
EFERVESCENT	EFERVESCÉN//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre lichide) Care produce efervescență; producător de efervescență.2) fig. Care se manifestă cu efervescență; plin de efervescență. Pasiune ~tă.	/<fr. effervescent, lat. effervescens, ~ntis
EFERVESCENȚĂ	EFERVESCÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Degajare rapidă și zgomotoasă a unui gaz într-un lichid în procesul reacțiilor chimice sau fizice.2) fig. Stare de neliniște. ~a maselor.3) fig. Emoție vie, dar trecătoare. [G.-D. efervescenței]	/<fr. effervescence
EFICACE	EFICÁCE	<i>adj. invar.</i>	Care produce efectul dorit; cu acțiune pozitivă; eficient.	/<fr. efficace, lat. efficax, ~acis
EFICACITATE	EFICACITÁTE	<i>f.</i>	Caracter eficace; eficiență. [G.-D. eficacității]	/<fr. efficacité, lat. efficacias, ~atis
EFICIENT	EFICIÉN//T ~tă (~ți, ~te)		Care produce efect (așteptat); cu efect eficace. Remediul ~. [Sil. -ci-ent]	/<fr. efficient, lat. efficiens, ~ntis
EFICIENȚĂ	EFICIÉNȚĂ	<i>f.</i>	Caracter eficient; eficacitate. [G.-D. eficienței; Sil. e-fi-ci-en-ță]	/<fr. efficience, lat. efficiencia
EFIGIE	EFÍGI//E ~i	<i>f.</i>	Reprezentare în relief a figurii unei personalități pe o monedă sau pe o medalie. [G.-D. efigiei; Sil. -gi-e]	/<fr. effigie, lat. effigies
A EFLORA	A EFLOR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(o carte) A studia superficial; a frunzări. [Sil. e-flo-ra]	/<fr. effleurer

EFLORESCENT	EFLORESCÉN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care este în eflorescență; în stare de eflorescență. Plantă ~tă.2) (despre unele săruri) Care este în proces de trecere din stare cristalină în stare pulverulentă.3) fig. Care înflorește; în plină înflorire; înfloritor.4) Care este acoperit cu o sare î	/<fr. efflorescent, lat. efflorescens, ~ntis
EFLORESCENȚĂ	EFLORESCÉNȚ//Ă ~e f.		1) Perioadă de început a înfloririi plantelor.2) Transformare a unor săruri din stare cristalină în stare pulverulentă prin pierderea unei părți a apei de cristalizare, când vin în contact cu aerul.3) Substanță pulverulentă apărută prin trecerea unor săru	/<fr. efflorescence
EFLUENT	EFLÚEN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>tehn.</i>	Care iese dintr-o instalație.	/<fr. effluent
EFLUVIU	EFLÚVI//U ~i	<i>n.</i>	Emanație de gaze percepută cu ajutorul mirosului. [Sil. e-flu-viu]	/<fr. effluve, lat. effluvium
EFLUX	EFLÚX ~uri	<i>n.</i>	Scurgere de fluid dintr-o masă de fluid, care se află în stare de repaus sau în mișcare.	/<it. efflusso
EFORIE	EFORÍ//E ~i	<i>f.</i>	(în trecut) Instituție administrativă de folos public cu funcții social-culturale. [G.-D. eforiei]	/<ngr. eforía
EFORT	EFÓRT ~uri	<i>n.</i>	Încordare a forțelor fizice (sau intelectuale) pentru obținerea unui rezultat dorit.	/<fr. effort
EFRACTOR	EFRACT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Infractor care a comis o efracție.	/<fr. effracteur
EFRACȚIE	EFRÁCȚIE	<i>f.</i>	Fortăre a unei încuietori pentru a săvârși o infrafracțiune. [G.-D. efracției; Sil. e-frac-ți-e]	/<fr. effraction
EFUZIOMETRU	EFUZIOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru determinarea densității gazelor.	/<fr. effusiometre
EFUZIUNE	EFUZIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Manifestare puternică a unor sentimente nobile. [G.-D. efuziunii; Sil. -zi-u-]	/<fr. effusion, lat. effusio, ~onis
EFUZIV	EFUZÍV ~ă (~i, ~e)		Care ține de vulcan; propriu vulcanilor. Rocă ~ă.	/<fr. effusif
EFUZOR	EFUZ//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Tub pentru evacuarea gazelor dintr-un reactor, provenite din arderea unui carburant.	/Din efuziune
EGAL I	EGÁL I	<i>adv.</i>	În aceeași măsură; deopotrivă; la fel. A împărți ~. • A-i fi (cuiva) ~ a-i fi (cuiva) indiferent.	/<fr. égal
EGAL II	EGÁL II ~ă (~i, ~e)		1) Care este la fel cu altul sau cu altcineva în ceea ce privește anumiți parametri (cantitate, dimensiuni, calitate, valoare etc.).2) (despre persoane, state) Care are aceleași drepturi și îndatoriri; de același rang. • Fără ~ care nu are asemănare; fără	/<fr. égal
A EGALA I	A EGAL//Á I ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să fie egal.2) (suprafețe, terenuri) A face să devină neted; a netezi; a îndrepta; a nivela; a aplana.	/<fr. égalier
A EGALA II	A EGAL//Á II ~éz	<i>intranz.</i>	sport A face scor egal cu adversarul.	/<fr. égalier
A SE EGALA	A SE EGAL//Á mă ~éz	<i>intranz.</i>	A deveni egal (sub aspect calitativ sau cantitativ).	/<fr. égalier
EGALABIL	EGALÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi egalat.	/<fr. égalable
EGALITAR	EGALITÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de egalitatea civilă, socială, politică.	/<fr. égalitaire
EGALITARISM	EGALITARÍSM	<i>n.</i>	Concepție care egalează retribuirea muncii fără a ține cont de valoarea forței de muncă depusă.	/<fr. égalitarisme
EGALITARIST I	EGALITARÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de egalitarism; propriu egalitarismului.	/<fr. égalitariste

EGALITARIST II	EGALITARÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al egalitarismului.	/<fr. égalitariste
EGALITATE	EGALIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter egal; lipsă de diferență; identitate.2) mat. Relație între două mărimi egale.3) sport Situație în care mai mulți concurenți realizează același număr de puncte. A termina jocul la ~. [G.-D. egalității]	/<fr. égalité, lat. aequalitas, ~atis
A EGALIZA	A EGALIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(obiecte, mărimi, situații etc.) A face să fie egal.	/<fr. égaliser
EGALIZATOR I	EGALIZAT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care egalizează.	/<fr. égalisateur
EGALIZATOR II	EGALIZAT//ÓR II ~oăre	<i>n.</i>	1) Aparat care egalizează (valorile unor fenomene variabile).2) Substanță chimică folosită pentru egalizarea coloranților în soluție.	/<fr. égalisateur
EGHILET	EGHILÉ//T ~ți	<i>m.</i>	Șnur textil, folosit ca ornament la unele uniforme militare.	/<fr. aiguillette
EGIDĂ	EGÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	Putere care protejează și ajută la realizarea unor acțiuni (culturale, sociale, politice etc.); ocrotire. • Sub ~a (cuiva sau a ceva) cu ajutorul protector (al cuiva sau a ceva); sub auspiciile (cuiva). [G.-D. egidei]	/<fr. égide, lat. aegis, ~idis
EGIPTEAN I	EGIPT//EÁN I ~eănă (~éni, ~éne)		Care aparține Egiptului sau populației lui; din Egipt. [Sil. -gip-tean]	/Din Egipt n. pr. + suf. ~ean
EGIPTEAN II	EGIPT//EÁN II ~eănă (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Egiptului sau este originară din Egipt.	/Din Egipt n. pr. + suf. ~ean
EGIPTOLOG	EGIPTOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în egiptologie.	/<fr. égyptologue
EGIPTOLOGIE	EGIPTOLOGÍE	<i>f.</i>	Știință interdisciplinară, care se ocupă cu studiul istoriei, limbii și culturii Egiptului antic.	/<fr. égyptologie
EGLOGĂ	EGLÓ//GĂ ~ge	<i>f.</i>	Mic poem pastoral.	/<fr. églogue, lat. ecloga
EGOCENTRIC	EGOCÉTRI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de egocentrism; propriu egocentrismului.2) (despre manifestări ale oamenilor) Care vădește egocentrism.	/<fr. égocentrique
EGOCENTRISM	EGOCENTRÍSM	<i>n.</i>	1) Atitudine care pune interesele și sentimentele personale mai presus de toate.2) Concepție filozofică și etică care consideră individualul, „eul“ ca centru al întregii lumi. [Sil. -cen-trism]	/<fr. égocentrisme
EGOISM	EGOÍSM	<i>n.</i>	Trăsătură morală care pune mai presus de toate interesele personale; iubire excesivă de sine.	/<fr. égoïsme
EGOIST	EGOÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)		1) Care ține de egoism; propriu egoismului. Interese ~ste.3) și substantival Care este pătruns de egoism; plin de egoism.	/<fr. égoïste, lat. egoismus
EGOLATRIE	EGOLATRÍE	<i>f.</i>	Adorare a propriei persoane.	/Ego- + -latrie
EGOMISM	EGOMÍSM	<i>n.</i>	Recunoaștere numai a existenței propriului „eu“; egotism absolut.	/<fr. égomisme
EGOTISM	EGOTÍSM	<i>n.</i>	Păreră exagerată despre propria persoană, despre meritele și acțiunile proprii.	/<fr. égotisme
EGOTIST	EGOTÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)		Care este pătruns de egotism; plin de egotism.	/<fr. égotiste

A EGRENA	A EGREN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(semințe) A separa (cu ajutorul unei mașini speciale) din fibrele de bumbac pentru a obține puful curat. [Sil. e-gre-]	/<fr. égrener
EGRENOR	EGREN//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>și substantiv</i>	Care egrenează fructul unor culturi agricole	
EGRENOZĂ	EGRENÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Mașină agricolă care execută operația de egrenare	
EGRETĂ	EGRÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Gen de păsări migratoare de baltă, de culoare albă, care au pe spate un mănunchi de pene lungi.2) Pasăre din acest gen.3) Mănunchi de pene sau de fire albe purtat în trecut, ca ornament, la pălăriile și coafurile femeiești.	/<fr. aigrette
EGUMEN	EGÚMEN ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană căreia i s-a încredințat conducerea unei mănăstiri.	/<ngr. egúmenos
EGUMENIE	EGUMENÍE	<i>f.</i>	1) Funcție de egumen.2) Perioadă de timp în care un egumen își deține funcția; stărețenie.3) Sediul al egumenului; stărețenie.	/egumen + suf. ~ie
EGUTOR	EGUTÓR ~i	<i>m.</i>	(la mașina de fabricat hârtie) Cilindru care servește pentru egalizarea prealabilă a suprafeței pastei de hârtie și pentru imprimarea și desecarea filigranelor.	/<fr. égouttoir
EH	EH	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a exprima stări emoționale: părere de rău, necaz, neplăcere, dezamăgire, dispreț etc.).	/Onomat.
EHEI	EHÉI	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a exprima bucurie, admirație, regret, nostalgie etc.).	/Onomat.
EI	EI	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a exprima mirare, o poruncă, o întrebare sau pentru a întări un îndemn).	/Onomat.
EIDER	ÉIDER ~i	<i>m.</i>	Rată polară marină cu puf prețios.	/<fr. eider
EIDETISM	EIDETÍSM	<i>n.</i>	Anomalie (la copii) care constă în reprezenarea vie a obiectelor văzute anterior și care nu mai sunt prezente.	/<fr. eidétisme
EIDOFOR	EIDOF//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Instalație pentru proiecția imaginilor de televiziune pe un ecran cinematografic.	/<fr. eidophore, engl. eidofor
A EJACULA	A EJACUL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A elimina sperma.	/<fr. éjaculer
A EJECTA	A EJECT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(lichide, obiecte) A face să iasă; a elimina; a evacua	/<fr. éjecter
EJECTOR	EJECT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	1) Aparat pentru ejecție.2) Dispozitiv la armele de vânătoare care scoate și aruncă din țevă tubul cartușului.	/<fr. éjecteur
EJECȚIE	EJÉCTI//E ~i	<i>f.</i>	Evacuare cu mare viteză a unui fluid dintr-un rezervor, folosit pentru propulsie. [G.-D. ejectionei; Sil. -ți-e]	/<fr. éjection
EL	EL ea (ei, ele)	<i>pron. pers. 3</i>	1) (substituie numele persoanei despre care se vorbește) ~ învață. A fost și ~ la țară.2) Soț (respectiv soție).3) (forme de genitiv lui, ei, lor au valoare posesivă) Cartea lui. A lor a fost inițiativa.4) (forme de dativ lui, ei, îi, i, lor, le, li s	/<lat. illum, illa
A ELABORA	A ELABOR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (planuri, idei, texte, opere etc.) A face să ia ființă și să capete formă definitivă; a alcătui; a întocmi.2) (legi, decrete) A pune în vigoare în mod oficial; a emite.3) (aliaje, oțel) A obține ca urmare a efectuării unor operații speciale.	/<fr. élaborer, lat. élaborare
ELAGAJ	ELAGÁJ ~e	<i>n.</i>	Tăiere a crengilor din partea inferioară a tulpinii arborilor.	/<fr. élagage
ELAN I	ELÁN I ~i	<i>m.</i>	Mamifer erbivor, de talie mare, din familia cerbilor, cu coarne ramificate și lățițe, care trăiește în regiunile nordice.	/<fr. élan

ELAN II	ELÁN II ~uri	<i>n.</i>	1) Imbold lăuntric puternic, care înlesnește realizarea unei acțiuni; entuziasm; exaltare; înflăcărare; ardoare; avânt.2) sport Mișcare sau ansamblu de mișcări efectuate în scopul de a-și lua avânt.	/<fr. élan
ELASTIC I	ELÁSTI//C I ~că (~ci, ~ce)		1) Care poate fi ușor deformat sub acțiunea unor forțe exterioare; cu proprietatea de a se curba ușor; mlădios; flexibil.2) fig. (despre ființe și despre manifestările lor) Care vădește grație și eleganță; mlădios; suplu.3) fig. (despre persoane) Care se	/<fr. élastique, lat. elasticus
ELASTIC II	ELÁSTIC II	<i>n.</i>	Țesătură suplă, conținând fire de cauciuc, folosită la confecționarea diferitelor obiecte vestimentare.	/<fr. élastique, lat. elasticus
ELASTICITATE	ELASTICITÁTE	<i>f.</i>	Caracter elastic. [G.-D. elasticității]	/<fr. élasticité, lat. elasticitas, ~atis
ELASTINĂ	ELASTÍNĂ	<i>f.</i>	Substanță organică elastică care intră în compoziția tendoanelor, a vaselor sangvine, a pielii.	/<fr. élastine
ELEAGNACEE	ELEAGNACÉE ~	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de arbori și de arbuști cu solzi bruni sau argintii pe partea aeriană, cu flori apetală și rădăcinile cu nodozități (reprezentant: cătina albă).2) Plantă din această familie. [Sil. e-le-ag-na-ce-e]	/<fr. éléagnacées
ELEBOR	ELEBÓR ~i	<i>m.</i>	Plantă erbacee otrăvitoare cu tulpina erectă, bifurcată, cu frunze lungi și flori aplecate în jos, al cărei rizom este folosit în scopuri medicinale; spânz.	/<fr. ellébore
ELECTIV	ELECTÍV ~ă (~i, ~e)		Care este numit sau conferit prin alegeri; bazat pe alegeri. Organ ~.	/<fr. électif, lat. electivus
ELECTOR	ELECT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care participă la alegeri; persoană cu drept electiv; alegător.2) (în Germania feudală) Principe sau prelat care avea dreptul să aleagă pe împărat.3) (în trecut) Persoana care reușea să adune un anumit număr de voturi pentru partidul său.	/<fr. électeur, lat. elector, ~oris
ELECTORAL	ELECTORÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de alegeri; propriu alegerilor.	/<fr. électoral
ELECTORAT	ELECTORÁT ~e	<i>n.</i>	Totalitate a alegătorilor în cadrul unor alegeri generale.	/<fr. électorat germ. Elektorat
ELECTRIC	ELÉCTRI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de electricitate; propriu electricității. Energie ~că.2) Care produce electricitate; producător de electricitate. Generator ~.3) Care funcționează cu ajutorul electricității. Aparat ~. [Sil. -lec-tric]	/<fr. électrique, lat. electricus
ELECTRICIAN	ELECTRICI//ÁN ~ână (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Muncitor specializat în lucrări de construcție, instalare și reparare a mașinilor și aparatelor electrice. [Sil. -lec-tri-ci-an]	/<fr. électricien
ELECTRICITATE	ELECTRICITÁTE	<i>f.</i>	1) Formă de energie produsă de mișcarea și de interacțiunea unor particule purtătoare de sarcină electrică.2) Totalitate a fenomenelor electrice.3) Ramură a fizicii care se ocupă cu studiul fenomenelor electrice. [G.-D. electricității; Sil. -lec-tri-]	/<fr. électricité, lat. electricitas, ~atis
A ELECTRIFICA	A ELECTRIFICÁ electrific	<i>tranz.</i>	1) (regiuni, localități, ramuri ale economiei etc.) A asigura cu energie electrică.2) A face să funcționeze cu energie electrică. ~ calea ferată.	/<fr. électrifier

A ELECTRIZA	A ELECTRIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (corpuri) A încălca cu electricitate; a prevedea cu sarcină electrică.2) fig. (persoane) A face să se electrizeze; a anima; a înflăcăra; a însufleți; a ambala; a entuziasma. [Sil. e-lec-tri-za]	/<fr. électriser
A SE ELECTRIZA	A SE ELECTRIZ//Ă mă ~éz	<i>intranz.</i>	1) A căpăta sarcină electrică.2) fig. A fi cuprins de elan; a se anima; a se înflăcăra; a se entuziasma; a se însufleți; a se antrena; a se ambala.	/<fr. électriser
ELECTRIZABIL	ELECTRIZÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi electrizat.	/<fr. électrisable
ELECTRIZANT	ELECTRIZÁN//T ~tă (~ti, ~te)		1) Care electrizează.2) fig. Care provoacă un mare entuziasm.	/<fr. électrisant
ELECTROACUSTICĂ	ELECTROACÚSTICĂ	<i>f.</i>	Ramură a acusticii care se ocupă cu transformarea oscilațiilor acustice în oscilații electromagnetice și cu aplicațiile acestor transformări.	/<fr. électro-acoustique, germ. Elektroakustik
ELECTROBUZ	ELECTROBÚZ ~e	<i>n.</i>	Autobuz cu motor electric.	/<germ. Elektrobus, fr. électrobus
ELECTROCAR	ELECTROCÁR ~e	<i>n.</i>	Cărucior cu motor electric, folosit pentru transportul de materiale pe distanțe scurte (în gări, depozite, ateliere etc.). [Sil. -lec-tro-]	/Electro- + car
ELECTROCARDIOGRAFI E	ELECTROCARDIOGRAFÍE	<i>f.</i>	Metodă de examinare a funcției inimii prin înregistrarea electrică a activității mușchiului acesteia. [G.-D. electrocardiografiei; Sil. -lec-tro-car-di-o-gra-]	/<fr. électrocardiographie
ELECTROCARDIOGRAMĂ	ELECTROCARDIOGRAMÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	Grafic obținut prin înregistrarea curenților electrici care însoțesc activitatea musculară a inimii. [G.-D. electrocardiogramei]	/<fr. électrocardiogramme
ELECTROCASNIC	ELECTROCÁSNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care este folosit în gospodărie și acționat electric. Aparat ~ce.	/Electro- + casnic
ELECTROCAUTER	ELECTROCAUTÉR	<i>n.</i>	Cauter care acționează prin încălzire electrică.	/<fr. électrocautere
A ELECTROCAUTERIZA	A ELECTROCAUTERI Z//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(țesuturi patologice) A cauteriza cu ajutorul electrocauterului.	/<fr. électrocautériser
ELECTROCERAMICĂ	ELECTROCERÁMICĂ	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul materialelor ceramice folosite în electrotehnică.	/<fr. électrocéramique
ELECTROCHIMIE	ELECTROCHIMÍE	<i>f.</i>	Ramură a chimiei fizice care se ocupă cu studiul fenomenelor de transformare a energiei chimice în energie electrică și invers. [G.-D. electrochimiei]	/<fr. électrochimie
ELECTROCHIMISM	ELECTROCHIMÍSM	<i>n.</i>	Teorie care explică procesele chimice prin legile electricității.	
ELECTROCONDUCTOR	ELECTROCONDUCTÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		(despre corpuri sau materiale) Care prezintă conductibilitate electrică.	/Electro- + conductor
A ELECTROCUTA	A ELECTROCUT//Ă	<i>tranz.</i>	A face să se electrocuteze.	/<fr. électrocuter
A SE ELECTROCUTA	A SE ELECTROCUT//Ă mă	<i>intranz.</i>	A muri sub acțiunea curentului electric.	/<fr. électrocuter
ELECTROD	ELECTRÓ//D ~zi	<i>m.</i>	Conductor electric care realizează contactul între un mediu și o sursă sau un consumator de energie electrică. [Sil. e-lec-trod]	/<fr. électrode

ELECTRODINAMIC	ELECTRODINÁMI// C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de electrodinamică; propriu electrodinamicii.	/<fr. électrodynamique
ELECTRODINAMICĂ	ELECTRODINÁMIC Ă	f.	Ramură a fizicii care se ocupă cu studiul proprietăților electrice și magnetice ale materiei. [G.-D. electrodinamicii]	/<fr. électrodynamique
ELECTROENCEFALOGRAFIE	ELECTROENCEFAL OGRAFÍ//E ~i	f.	Metodă de înregistrare a biocurenților electrice, care însoțesc activitatea celulelor nervoase ale creierului. [G.-D. electroencefalografiei]	/<fr. électro- encéphalographie
ELECTROENCEFALOGRAMĂ	ELECTROENCEFAL OGRÁM//Ă ~e	f.	Diagramă a activității electrice a creierului.	/<fr. électro- encéphalogramme
ELECTROENERGETIC	ELECTROENERGÉT I//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de energia electrică; propriu energiei electrice.	/<fr. électro- énergetique
ELECTROFIZIOLOGIE	ELECTROFIZIOLOG ÍE	f.	Ramură a fiziologiei care se ocupă cu studiul fenomenelor electrice din organism și al influenței electricității asupra organismului.	/<fr. électrophysiologie
ELECTROGEN	ELECTROGÉN ~ă (~i, ~e)		Care produce energie electrică. • Grup ~ grup format dintr-un motor și un generator de curent electric.	/<fr. électrogène
ELECTROIZOLANT	ELECTROIZOLÁN// T ~tă (~ti, ~te)	și substantiv	(despre materiale) Care izolează de curentul electric; cu proprietate de a izola de curentul electric.	/<fr. electro-isolant
ELECTROLIT	ELECTROLÍ//T ~ți	m.	Compus chimic care, dizolvat sau în stare topită, se disociază în ioni, devenind bun conducător de electricitate.	/<fr. électrolyte
ELECTROLITIC	ELECTROLÍTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de electroliză; care se face prin electroliză.	/<fr. électrolytique
ELECTROLIZĂ	ELECTROLÍZ//Ă ~e	f.	Descompunere a unui electrolit sub acțiunea unui curent electric.	/<fr. électrolyse
ELECROLIZOR	ELECROLIZ//ÓR	n.	Aparat pentru obținerea unor produse chimice prin electroliză.	/<fr. électrolyseur
ELECTROMAGNET	ELECTROMAGNÉ//T ~ti	m.	Bucată de fier moale care se magnetizează sub influența unui curent electric.	/<germ. Elektromagnet
ELECTROMAGNETIC	ELECTROMAGNÉTI //C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de electromagnetism; propriu electromagnetismului. Efect ~. • Câmp ~ porțiune de spațiu în care interacționează concomitent un câmp electric și un câmp magnetic.	/<fr. électromagnétique
ELECTROMAGNETISM	ELECTROMAGNETÍ SM	n.	Ramură a fizicii care se ocupă cu studiul fenomenelor electrice și magnetice.	/<fr. électromagnétisme, germ. Elektromagnetismus
ELECTROMECHANIC I	ELECTROMECHANÍ// C I ~că (~ci, ~ce)		Care ține de electromecanică; propriu electromecanicii.	/<fr. électromécanique
ELECTROMECHANIC II	ELECTROMECHANÍ// C II ~ci	m.	Specialist în electromecanică.	/<fr. électromécanique
ELECTROMECHANICĂ	ELECTROMECHANÍC Ă	f.	Ramură a electrotehnicii care se ocupă cu studiul aplicațiilor tehnice ale mecanicii și ale electricității.	/<fr. électromécanique
ELECTROMETALURGIE	ELECTROMETALU RGÍE	f.	Domeniu al metalurgiei care folosește procedee electrice pentru rafinarea metalelor sau a aliajelor.	/<fr. électrométallurgie

ELECTROMETRIE	ELECTROMETRÍE	<i>f.</i>	1) Ramură a fizicii care se ocupă cu studiul metodelor de măsurare a diferențelor de potențial electric cu ajutorul electrometrului.2) Metodă de analiză chimică cantitativă, în cadrul căreia se folosește un electrod cufundat în soluție pentru a indica sfârșit	/<fr. électrométrie
ELECTROMETRU	ELECTROMÉTR//U	<i>n.</i>	Instrument pentru măsurarea diferențelor de potențial electric.	/<fr. électrometre
ELECTROMOTOR	ELECTROMOT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Motor electric.	/<fr. électromoteur
ELECTRON	ELECTRÓN ~i	<i>m.</i>	Particulă elementară cu cea mai mică sarcină electrică negativă, care intră în componență atomului. [Sil. e-lec-tron]	/<fr. électron
ELECTRONEGATIV	ELECTRONEGATÍV ~ă (~i, ~e)		(despre elemente chimice) Ai cărei atomi captează electroni, devenind ioni negativi.	/<fr. électronégatif
ELECTRONIC	ELECTRÓNÍ//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de electroni; propriu electronilor. Fizică ~că.2) Care ține de electronică; bazat pe electronică. Microscop ~. Calculator ~.	/<fr. électronique
ELECTRONICĂ	ELECTRÓNICĂ	<i>f.</i>	1) Știință care se ocupă cu studiul fenomenelor legate de mișcarea electronilor și ionilor în corpuri sau în câmpuri electrice și magnetice.2) Ramură a tehnicii care se ocupă cu aplicațiile practice ale fenomenelor electronice. [G.-D. electronicii]	/<fr. électronique
ELECTRONIST	ELECTRONÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Specialist în electronică.	/<it. elettronista
A ELECTRONIZA	A ELECTRONIZ//Ă	<i>tranz.</i>	(întreprinderi, instalații etc.) A dota cu mijloace electronice.	/Din electronică
ELECTRONVOLT	ELECTRONVÓL//T ~ti	<i>m.</i>	Unitate de măsură a energiei electrice egală cu energia dobândită de un electron accelerat la diferența de potențial de un volt.	/<fr. électron-volt
ELECTROPOZITIV	ELECTROPOZITÍV ~ă (~i, ~e)		(despre elemente chimice) Ai cărui atomi cedează electroni, devenind ioni pozitivi.	/<fr. électropositif
ELECTROSCOP	ELECTROSC//ÓP ~oáre	<i>n.</i>	Instrument pentru detectarea electrizării unui corp și aprecierea aproximativă a gradului de electrizare. [Sil. -lec-tro-scop]	/<fr. électroscope
ELECTROSCOPIE	ELECTROSCOPIÉ	<i>f.</i>	Disciplină care se ocupă cu studiul electroscopelor și al aplicării lor.	/<fr. électroscopie
ELECTROSTATICĂ	ELECTROSTÁTICĂ	<i>f.</i>	Ramură a fizicii care se ocupă cu studiul fenomenelor ce însoțesc sarcinile electrice în stare de repaus. [G.-D. electrostaticii]	/<fr. électrostatique
ELECTROSUDOR	ELECTROSUDÓR ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în operații de electrosudare.	/electro- + sudor
ELECTROSUDURĂ	ELECTROSUDÚRĂ	<i>f.</i>	Sudură efectuată cu ajutorul curentului electric.	/electro- + sudură
ELECTROTEHNIC	ELECTROTÉHNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de electrotehnică; propriu electrotehnicii.	/<fr. électrotechnique
ELECTROTEHNICĂ	ELECTROTÉHNICĂ	<i>f.</i>	Ramură a științei care se ocupă cu studiul fenomenelor electrice și magnetice din punct de vedere al aplicațiilor lor în tehnică. [G.-D. electrotehnicii]	/<fr. électrotechnique
ELECTROTHERAPIE	ELECTROTHERAPIÉ	<i>f.</i>	Tratament medical efectuat cu ajutorul curenților electrici. [G.-D. electroterapii]	/<fr. électrothérapie
ELECTROTOMIE	ELECTROTOMÍE	<i>f.</i>	Secționare a țesuturilor vii sub acțiunea curentului electric.	/<fr. électrotomie

ELECTROTROPISM	ELECTROTROPÍSM	<i>n.</i>	Orientare (într-o anumită direcție) a organismelor vii sub acțiunea curentului electric.	/<fr. électrotropisme
ELECTROVALENȚĂ	ELECTROVALÉNȚ// Ă ~e	<i>f.</i>	Legătură chimică între ioni cu sarcini electrice contrare; valență electrică.	/<fr. électrovalence
ELEFANT	ELEFÁN//T ~ți	<i>m.</i>	Mamifer de talie mare, cu nasul modificat într-o trompă lungă, mobilă, și cu colți lungi de fildeș.	/<fr. éléphant, lat. elephantus
ELEFANTIAZIS	ELEFANTIÁZIS	<i>n.</i>	Stare patologică caracterizată prin dezvoltarea exagerată a unor părți ale corpului.	/<fr. éléphantiasis
ELEGANT	ELEGÁN//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre persoane) Care se distinge prin exterior armonios și plăcut; cu grație.2) (despre îmbrăcăminte) Care este făcut cu gust și conferă persoanei un aspect frumos.3) (despre manifestări ale oamenilor, limbaj etc.) Care se distinge prin eleganță; car	/<fr. élégant, lat. elegans, ~ntis
ELEGANȚĂ	ELEGÁNȚĂ	<i>f.</i>	1) Caracter elegant.2) Modalitate de exprimare caracterizată prin stil distins.3) Distincție în comportare sau în felul de a se îmbrăca. [G.-D. eleganței]	/<fr. élégance, lat. elegantia
ELEGIAC	ELEGIÁ//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de elegie; propriu elegiei. Versuri ~ce.2) (despre poeți) Care scrie elegii sau lucrări cu caracter de elegie. [Sil. -gi-ac]	/<fr. élégiaque, lat. elegiacus
ELEGIE	ELEGÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Specie a poeziei lirice pătrunsă de tristețe, de jale, de melancolie.2) Compoziție muzicală cu caracter meditativ și melancolic. [G.-D. elegiei]	/<fr. élégie, lat. elegia
ELEMENT	ELEMÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Parte componentă a unui întreg. ~ele unei lucrări. • ~ de construcție piesă din ansamblul unei construcții.2) chim. Substanță simplă care nu se mai poate descompune pe cale chimică, dar care poate intra în componența altor substanțe.3) Persoană care fa	/<fr. élément, lat. elementum
ELEMENTAR	ELEMENTÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de esența unui lucru sau a unui fenomen, de principiile și noțiunile de bază ale unei discipline sau arte. Curs ~.2) Care reprezintă prima treaptă, primul nivel. Învățământ ~.3) Care este simplu de tot; primitiv; rudimentar.	/<fr. élémentaire, lat. elementarius
ELEN	ELÉN ~ă (~i, ~e)		Care aparține Greciei antice sau populației ei; din Grecia antică. [Var. elin]/	<ngr. Hellen, lat. Hellenes
ELENĂ	ELÉNĂ	<i>f.</i>	mai ales art. Limba greacă veche. [Var. elină]	/<ngr. Hellen, lat. Hellenes
ELENISM	ELENÍSM ~e	<i>n.</i>	Împrumut din limba elenă.	/<fr. hellénisme, germ. Hellenismus
ELENIST	ELENÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Specialist în limba și cultura elenă.	/<fr. helléniste, germ. Hellenist
ELENISTIC	ELENÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de elenism; propriu elenismului.	/<fr. hellénistique

ELEV	ELÉV ~ă (~e, ~i)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care învață într-o școală; școlar.2) Adept și continuator al unei persoane într-un anumit domeniu de activitate; discipol; ucenic.	/<fr. élève
ELEVAT	ELEVÁ/T ~tă (~ți, ~te)		(despre stil, limbaj etc.) Care vădește eleganță și corectitudine; rafinat.	/<fr. élevé
ELEVATOR	ELEVÁT//ÓR ~oăre, (~óri, ~oăre)		(despre dispozitive) Care contribuie la transportarea încărcăturilor pe verticală sau în direcție oblică. • Mușchi ~ori mușchi care servesc pentru a ridica unele părți ale corpului.	/<fr. élévateur, lat. elevator, ~oris
ELEVEZĂ	ELEVÉZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Aparat folosit pentru creșterea artificială a puilor și bobocilor.	/<fr. éleveuse
A ELIBERA	A ELIBER//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face liber.2) (persoane) A da afară (dintr-o funcție sau dintr-un post) ca fiind necorespunzător; a destitui; a scoate; a concedia.3) (adeverințe, acte oficiale) A pune la dispoziție ca urmare a unei solicitări. ~ unei persoane un act.4) (marfă) A pr	/<lat. eliberare
A SE ELIBERA	A SE ELIBER//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre popoare, state, regiuni etc.) A deveni liber; a dobândi libertate.2) A căpăta timp liber; a avea răgaz.3) A reuși să se izbăvească de ceva jenant. ~ de tutelă.4) (despre militari) A termina serviciul militar; a se retrage din armată.5) (despre	/<lat. eliberare
ELIBERATOR	ELIBERAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	Care eliberează; care aduce eliberare; dezrobitor.	/a elibera + suf. ~tor
ELICE	ELÍCE	<i>f.</i>	1) Organ de mașină rotitor, format din două sau mai multe pale dispuse simetric pe un butuc. ~ de avion. ~ de vapor.2) Curbă în spațiu în formă de șurub. [G.-D. elicei]	/<fr. hélice, lat. helix, ~icis
ELICOIDAL	ELICOIDÁL ~ă (~i,		Care are forma de elice. [Sil. -co-i-]	/<fr. hélicod'dal
ELICOPTER	ELICOPTÉR ~e	<i>n.</i>	Aeronavă propulsată de motor, susținută și mișcată de elice, care poate decola și ateriza pe verticală.	/<fr. hélicoptere
ELIGIBIL	ELIGÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi ales (într-o funcție, într-un organ de conducere sau reprezentativ).	/<fr. éligible, lat. eligibilis
ELIGIBILITATE	ELIGIBILITÁTE	<i>f.</i>	Caracter eligibil. [G.-D. eligibilității]	/<fr. éligibilité
A ELIMINA	A ELIMINÁ elimin	<i>tranz.</i>	1) (substanțe, materii, alternative etc.) A îndepărta printr-o selecție.2) A da afară; a nu admite; a exclude. ~ un elev din școală.3) A face să nu mai existe; a suprima; a lichida. ~ dificultățile. ~ o necunoscută.	/<fr. éliminer, lat. eliminare
ELIMINATORIU	ELIMINATÓRI//U ~e		Care atrage eliminare (dintr-un examen, dintr-un concurs etc.).	/<fr. éliminatoire
ELIPORT	ELIPÓRT ~uri	<i>n.</i>	Aeroport pentru elicoptere.	/<fr. héliport
ELIPSĂ	ELÍPS//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Curbă plană închisă, pentru care suma distanțelor oricărui punct al său la două puncte fixe este întotdeauna constantă.2) Omitere în vorbire sau în scris a unui sau a mai multor cuvinte dintr-o frază, care continuă să-și păstreze neschimbat sensul.3) m	/<fr. ellipse, lat. ellipsis
ELIPSOGRAF	ELIPSOGRÁF ~e	<i>n.</i>	Instrument pentru desenarea elipselor.	/<fr. ellipsographe
ELIPSOID	ELIPSOÍD ~e	<i>n.</i>	Suprafață închisă ale cărei secțiuni plane sunt elipse și care posedă trei plane de simetrie, perpendiculare două câte două.	/<fr. ellipsoid
ELIPSOIDAL	ELIPSOIDÁL ~ă (~i,		Care are forma de elipsoid. [Sil. -so-i-î]	/<fr. ellipsoid'dal

ELIPTIC	ELÍPTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) geom. Care are forma de elipsă; cu forma de elipsă. Orbită ~că.2) lingv. Care conține o elipsă. Frază ~că.	/<fr. elliptique
ELITĂ	ELÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Partea cea mai bună, mai de frunte. • De ~ cu calități deosebite; distins; ales.2) Grup de oameni privilegiați, care au pretenții de superioritate.	/<fr. élite
ELITISM	ELITÍSM	<i>n.</i>	Concepție care susține rolul determinant al elitei în viața socială.	/<fr. élitisme, engl. etilism
ELITRĂ	ELÍTR//Ă ~e	<i>f.</i>	Fiecare dintre cele două aripi chitinoase ale unor insecte. [Sil. -li-trâi]	/<fr. élytre
ELIXIR	ELIXÍR ~e	<i>n.</i>	1) Băutură cu proprietăți miraculoase, pe care tindeau s-o descopere alchimiștii din evul mediu.2) Preparat farmaceutic cu proprietăți terapeutice, reprezentând un amalgam de siropuri, uleiuri volatile și alcool.	/<fr. élixir
ELIZEU	ELIZÉ//U ~e	<i>n.</i>	Loc unde, conform credinței vechilor greci, se duc după moarte sufletele oamenilor virtuoși.	/<fr. élisée, lat. elysium
ELOCUȚIUNE	ELOCUȚIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Mod de exprimare a gândurilor (a ideilor) prin cuvinte.2) Parte a retoricii care tratează probleme de stil.	/<fr. élocution, lat. elocutio, ~onis
ELOCVENT I	ELOCVÉN//T I ~tă (~ți, ~te)		1) Care vorbește frumos și convingător. Orator ~.2) Care vorbește de la sine (fără a fi exprimat în cuvinte); cu semnificație vădită; semnificativ; grăitor. Gest ~.	/<fr. éloquent, lat. eloquens, ~ntis
ELOCVENT II	ELOCVÉN//T II	<i>adv.</i>	Cu semnificație vădită.	/<fr. éloquent, lat. eloquens, ~ntis
ELOCVENȚĂ	ELOCVÉNȚ//Ă	<i>f.</i>	1) Caracter elocvent. A avea multă ~.2) Artă de a convinge și de a influența prin limbaj. ~ politică.3) Expresivitate sugestivă. ~a mimicii. [G.-D. elocvenței]	/<fr. éloquence, lat. eloquentia
A ELOGIA	A ELOGI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A trata cu elogii; a ridica în slavă; a slăvi; a cânta; a glorifica; a exalta. [Sil. -gi-a]	/<fr. élogier
ELOGIOS	ELOGI//ÓS ~oasă (~oși, ~oase)		1) Care conține elogii.2) Care are caracter de elogiu. A vorbi în termeni ~oși. [Sil. -gi-os]	/<fr. élogieux
ELOGIU	ELÓGI//U ~i	<i>n.</i>	1) Discurs prin care este lăudat cineva sau ceva.2) fig. Laudă (exagerată) adusă cuiva; proslăvire neîntemeiată; panegiric; ditiramb.	/<fr. éloge, lat. elogium
ELONGAȚIE	ELONGÁȚI//E ~i	<i>f. med.</i>	Întindere (accidentală sau terapeutică) a unui ligament sau a unui nerv. [G.-D. elongației]	/<fr. élongation, lat. elongatio, ~onis
A ELUCIDA	A ELUCID//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(probleme, chestiuni, situații confuze) A face să devină clar; a clarifica; a lămuri; a limpezi; a desluși.	/<fr. élucider, lat. elucidare
ELUCUBRAȚIE	ELUCUBRÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	mai ales la pl. Combinație de idei haotice și absurde. [G.-D. elucubrației]	/<fr. élucubration, lat. elucubratio, ~onis
A ELUDA	A ELUD//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane, discuții etc.) A trece în mod conștient cu vederea; a înconjura în mod intenționat, ferindu-se; a evita; a ocoli. ~ o discuție.	/<fr. éluder, lat. eludere

ELUVIAL	ELUVIÁL ~ă (~i, ~e)		(despre soluri) Care s-a diferențiat datorită proceselor de aluvionare.	/<fr. éluvial
ELUVIONARE	ELUVION//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	Ridicare a substanțelor coloide din straturile inferioare ale solului către cele superioare.	/<fr. éluvionnement
ELUVIU	ELÚVI//U ~i	<i>n.</i>	Masă minerală constând din rămășițe provenite din dezagregarea rocilor, caracterizată prin lipsa stratificației și prin nesortarea componentilor.	/<fr. éluvium
ELUVIUNE	ELUVIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Proces de formare a eluviilor. [Sil. e-lu-vi-u-ne]	/<fr. éluvion
ELVEȚIAN I	ELVEȚI//ÁN I ~ănă (~éni, ~éne)		Care aparține Elveției sau populației ei; din Elveția. [Sil. -ți-an]	/Din Elveția n. pr. + suf. ~ean
ELVEȚIAN II	ELVEȚI//ÁN II ~ănă (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Elveției sau este originară din Elveția.	/Din Elveția n. pr. + suf. ~ean
EMACIERE	EMACIÉR//E ~i	<i>f.</i>	Slăbire foarte tare care apare, de obicei, după o boală îndelungată.	/<fr. émacier, lat. emacescere
EMAIL	EMÁIL ~uri	<i>n.</i>	1) Substanță sticloasă, colorată diferit, care se aplică pe suprafața unor obiecte metalice sau de ceramică, cu scopul de a le proteja și înfrumuseța; smalț.2) la pl. Obiecte emailate. [Sil. e-mail]	/<fr. émail
E-MAIL	E-MAIL	<i>n.</i>	Poștă electronică.	
A EMAILA	A EMAIL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(obiecte de metal sau de ceramică) A acoperi cu un strat subțire de email; a smălțui. [Sil. e-mai-la]	/<fr. émailler
EMAILOR	EMAILÓR ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în operații de emailare; smălțuitor.	/<fr. émailleur
A EMANA	A EMAN//Á emán		1. tranz. (mirosuri, gaze, vapori) A împrăști în toate părțile; a face să cuprindă spații tot mai largi; a degaja; a exala.2. intranz. A-și trage originea; a avea o anumită origine; a proveni; a deriva. Decretul emană de la guvern.	/<fr. émaner, lat. emanare
EMANAȚIE	EMANÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A EMANA.2) Produs al emanării. [G.-D. emanației; Sil. -ți-e]	/<fr. émanation, lat. emanatio, ~onis
A EMANCIPA	A EMANCIP//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A face să se emancipeze.2) A scoate de sub tutelă, având dreptul de a dispune de bunurile sale înainte de majorat.	/<fr. émanciper, lat. emancipare
A SE EMANCIPA	A SE EMANCIP//Á ~éz	<i>intranz.</i>	1) A deveni independent, eliberându-se de convențiile morale și sociale.2) (despre minori) A se comporta prea liber pentru vârsta pe care o are; a avea purtări libertine.	/<fr. émanciper, lat. emancipare
EMANCIPAȚIE	EMANCIPÁȚIE	<i>f.</i>	1) v. A EMANCIPA.2) Egalitate în drepturi.	/<fr. émancipation, lat. emancipatio, ~onis
EMARGINAT	EMARGINÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre frunze, petale) Care este ușor crestat pe margini (și la vârf).	/<fr. émarginé
EMBARGO	EMBARGÓ ~uri	<i>n.</i>	1) Interdicție statală asupra importului și exportului de mărfuri în/din alt stat ca sancțiune pentru încălcarea unor reguli sau drepturi internaționale sau ca mijloc de presiune politică.2) Reținere de către un stat a navelor străine ancorate în porturile	/<fr. embargo

EMBLEMĂ	EMBLÉM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Obiect sau imagine cărora li se atribuie o anumită semnificație; figură simbolizând ceva.2) Figură sau atribut, destinate să reprezinte ceva (o colectivitate, o autoritate, o meserie etc.). [G.-D. emblemei; Sil. em-ble-mă]	/<fr. embleme, lat. emblema
EMBOLIE	EMBOLÍ//E ~i	<i>f.</i>	Astupare bruscă a unei artere cu un embolus. [G.-D. emboliei]	/<fr. embolie
EMBOLUS	EMBÓLUS	<i>n.</i>	Chiag de sânge, celulă grasă sau corp străin care astupă un vas sangvin. [Var. embol]	/<fr. embolus
EMBRIOGENEZĂ	EMBRIOGENÉZĂ	<i>f.</i>	Proces de transformare a individului în dezvoltarea sa de la stadiul de ou sau de spor până la ecloziune sau naștere; dezvoltare embrionară.	/<fr. embryogenese
EMBRIOLOG	EMBRIOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în embriologie.	/<fr. embryologue
EMBRIOLOGIE	EMBRIOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a biologiei care se ocupă cu studiul embrionului (în dezvoltarea lui). [G.-D. embriologiei; Sil. em-bri-o-lo-gie]	/<fr. embryologie
EMBRION	EMBRIÓN ~i	<i>m.</i>	1) Fază inițială de dezvoltare a unui organism animal sau uman de la fecundarea ovulului până la formarea deplină a organelor.2) Germen al unei plante aflate în sămânță.3) fig. Începutul unui lucru, al unei acțiuni; prima fază a dezvoltării unui proces. [	/<fr. embryon
EMBRIONAR	EMBRIONÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de embrion; propriu embrionului. Dezvoltare ~ă.2) fig. Care este în faza inițială a dezvoltării sale; în germen. [Sil. em-bri-o-]	/<fr. embryonnaire
A EMENDA	A EMEND//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A supune corecturii; a corecta; a îndrepta.	/<fr. émender, lat. emendare
A EMERGE	A EMÉRGE emérg	<i>intranz.</i>	(despre radiații, corpuri etc.) A ieși dintr-un mediu după ce l-a traversat.	/<fr. émerger, lat. emergere
EMERGENT	EMERGÉN//T ~tă (~ti, ~te)		Care iese din mediul pe care l-a traversat.	/<fr. émergent, lat. emergens, ~ntis
EMERGENTĂ	EMERGÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Ieșire a unor raze (luminoase), a unor fluide sau a unei radiații din mediul în care se află.	/<fr. émergence
EMERIT	EMERÍ//T ~tă (~ti, ~te)		Care posedă cunoștințe profunde și experiență bogată într-un anumit domeniu.	/<fr. émérite, lat. emeritus
EMERS	EMÉR//S ~să (~și, ~se)		(despre plante) Care are organele dezvoltate la suprafața apei.	/<germ. emers
EMERSIUNE	EMERSIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Stare a unui corp plutitor cufundat parțial într-un lichid.	/<fr. éersion, lat. emersio, ~onis
EMETIC	EMETÍ//C ~ce	<i>n.</i>	Tartrat de antimoniu și potasiu, folosit la imprimatul și vopsitul textilelor, la prepararea lacurilor și în medicină, ca vomitiv.	/<fr. émétique, lat. emeticus
EMFATIC	EMFÁTI//C ~că (~ci, ~ci)		Care este plin de emfază.	/<fr. emphatique
EMFAZĂ	EMFAZĂ	<i>f.</i>	1) Lipsă de naturalețe și simplitate în comportare și în vorbire; atitudine nenaturală și pretențioasă, manifestată în vorbire și în comportare.2) Folosire abuzivă sau deplasată a tonului declamator și a stilului elevat.3) Tendință în limbă constând în ex	/<fr. emphase, lat. emphasis

EMFIZEM	EMFIZÉM ~e	<i>n.</i>	Stare patologică constând în umflarea unui țesut intern datorită infiltrării aerului în spațiul intercelular. • ~ pulmonar dilatare a alveolelor pulmonare, cauzată de pierderea elasticității țesutului.	/<fr. emphyseme
A EMIGRA	A EMIGR//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	A părăsi patria pentru a se stabili în altă țară; a se expatria. [Sil. e-mi-gra]	/<fr. émigrer, lat. emigrare
EMIGRANT	EMIGRÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	Care emigrează; care se află în emigrație. Populație ~tă. [Sil. -mi-grant]	/<fr. émigrant
EMIGRAȚIE	EMIGRÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Situație a celui ce emigrează.2) Durata situației de emigrant.3) Totalitate a persoanelor emigrate dintr-o țară în alta într-o anumită perioadă de timp. [G.-D. emigrației; Sil. -mi-gra-ți-e]	/<fr. émigration, lat. emigratio, ~onis
EMINAMENTE	EMINAMÉNTE	<i>adv.</i>	La cel mai înalt grad; în măsura cea mai mare; prin excelență.	/<fr. éminemment
EMINENT	EMINÉN//T ~tă (~ți, ~te)		Care se distinge prin calități (intellectuale) deosebite; excepțional; distins; deosebit. Student ~.	/<fr. éminent, lat. eminens, ~ntis
EMINENȚĂ	EMINÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Supremație intelectuală; spirit dominant.2) Formulă de adresare către cardinali și (în trecut) către episcopii catolici.	/<fr. éminence, lat. eminentia
EMINESCIAN	EMINESCI//ÁN ~ănă (~éni, ~éne)		Care ține de creația lui Mihail Eminescu; propriu creației lui Mihail Eminescu. [Sil. -ci-an]	/Din Eminescu n. pr. + suf ~ian
EMINESCOLOG	EMINESCOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în eminescologie.	/Din eminescologie
EMINESCOLOGIE	EMINESCOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a științei care se ocupă cu studiul vieții și operei lui Mihail Eminescu.	/Din Eminescu n. pr. + ~logie
EMIR	EMÍR ~i	<i>m.</i>	(în unele țări din Orient și din Africa; folosit și ca titlu pe lângă numele respectiv) Conducător al unei țări.	/<fr. émir
EMIRAT	EMIRÁT ~e	<i>n.</i>	Stat condus de un emir.	/<fr. émirat
EMISAR I	EMISÁR I ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care are o misiune secretă (neoficială) în altă țară.2) Persoană trimisă special pentru a aduce la îndeplinire o însărcinare dată de o instituție sau de o organizație.	/<fr. émissaire, lat. emissarius
EMISAR II	EMISÁR II ~e	<i>n.</i>	Bazin sau canal unde se colectează apele murdare, provenite de la întreprinderi industriale sau din centre populate.	/<fr. émissaire, lat. emissarius
EMISFERĂ	EMISFÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Jumătate de sferă.2) Fiecare din cele două jumătăți ale globului pământesc sau ale sferei cerești. ~ nordică. ~ sudică.3) : ~ cerebrală fiecare dintre cele două jumătăți ale creierului mare. [Sil. e-mi-sfe-ră]	/<fr. hémisphere, lat. hemisphaerium
EMISIUNE	EMISIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A EMITE.2) Producere a unei radiații (electromagnetice, acustice etc.) în mediul înconjurător.3) Program transmis prin radio sau prin televiziune.4) Punere în circulație (de către stat sau de către o bancă etc.) a banilor, a hârtiilor de valoare, sa	/<fr. émission, lat. emissio, ~onis
EMISTIH	EMISTÍH ~uri	<i>n.</i>	Fiecare dintre cele două jumătăți ale unui vers, despărțite de cezură. [Sil. -mi-stih]	/<fr. hémistiche, lat. hemistichium
A EMITE	A EMÍTE emít	<i>tranz.</i>	1) (ipoteze, teorii, opinii) A pune în circulație; a înainta; a promova.2) (legi, decrete) A pune în vigoare în mod oficial; a elabora.3)(bancnote, hârtii de valoare) A pune în circulație.4) (adeverințe, acte oficiale) A pune la dispoziție ca urmare a une	/<lat. emittere

EMITENT	EMITĚN//T ~tă (~ți, ~te)		Care emite (bancnote, hârtii de valoare etc.).	/<lat. emittens, ~ntis
EMIȚĂTOR	EMIȚĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	Care emite unde sonore sau electromagnetice. ~ de radio.	/a emite + suf. ~ător
EMOLIENT	EMOLIÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Medicament care are proprietatea de a muia pielea și mucoasele.2) Substanță grasă folosită la finisarea textilelor, dându-le moliciune, finețe și luciu. [Sil. e-mo-li-ent]	/<fr. émollient, lat. emolliens, ~ntis
A EMONDA	A EMOND//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(arbori) A curăța de ramuri pentru a stimula creșterea în înălțime.	/<fr. émonder
EMOTIV	EMOTÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de emoții; propriu emoțiilor; emoțional. Stare ~ă.2) (despre persoane) Care poate fi emoționat cu ușurință; predispus la emoții; impresionabil.	/<fr. émotif
EMOTIVITATE	EMOTIVÍTÁTE	<i>f.</i>	Caracter emotiv.	/<fr. émotivité
EMOȚIE	EMÓȚI//E ~i	<i>f.</i>	Stare afectivă intensă, de durată relativ scurtă, provocată de factori externi și caracterizată printr-o bruscă perturbație fizică și psihică. [G.-D. emoției; Sil. -ți-e]	/<fr. émotion
A EMOȚIONA	A EMOTION//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se emoționeze.	/<fr. émotionner
A SE EMOȚIONA	A SE EMOTION//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	A fi cuprins de o emoție.2) A ajunge în stare emotivă.	/<fr. émotionner
EMOȚIONAL	EMOȚIONÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de emoții; propriu emoțiilor; emotiv. Stare ~ă.2) Care se bazează pe emoții; care este provocat de emoții. Impresii ~e.3) (despre persoane) Care vădește emoții. Fire ~ă.	/Din emoție
EMOȚIONANT	EMOȚIONÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care emoționează puternic.	/<fr. émotionnant
EMPIRIC	EMPIRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care se bazează exclusiv pe experiență și pe simțuri.	/<fr. empirique, lat. empiricus
EMPIRIOCRITICISM	EMPIRIOCRITICÍS M	<i>n.</i>	Concepție filozofică bazată pe critica cunoașterii. [Sil. em-pi-ri-o-criti-cism]	/<rus. empiriokritițizm
EMPIRISM	EMPIRÍSM	<i>n.</i>	1) Concepție filozofică care consideră experiența senzorială ca unica sursă a cunoașterii.2) Tratare a unor probleme numai pe baza datelor experienței, fără a apela la teorie.	/<fr. empirisme
EMPIRIST I	EMPIRÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de empirism; propriu empirismului.	/<fr. empiriste
EMPIRIST II	EMPIRÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al empirismului.	/<fr. empiriste
EMPLASTRU	EMPLÁSTR//U ~e	<i>n.</i>	Fâșie de pânză acoperită cu un preparat farmaceutic lipicios, care se lipește pe piele spre a feri o rană de infecție sau pentru a fixa un pansament; plasture. [Sil. em-plas-tru]	/<lat. emplastrum
EMU	EMÚ	<i>m. invar.</i>	Pasăre originară din Australia, asemănătoare cu struțul, dar lipsită de creasta cornoasă de pe cap.	/<germ. Emu
EMUL	EMÚL ~i	<i>m.</i>	Persoană care se străduiește să egaleze sau să întrecă pe cineva.	/<fr. émule, lat. aemulus
A EMULA	A EMUL//Á ~éz	<i>intrans.</i>	A participa la un concurs; a concura; a rivaliza.	/<lat. aemulare

EMULAȚIE	EMULÁȚI//E ~i	<i>f. livr.</i>	Tendință de a egala sau de a întrece pe cineva într-un domeniu de activitate; întrecere. [G.-D. emulației]	/<fr. émulation, lat. aemulatio, ~onis
EMULGATOR	EMULGATÓR ~i	<i>m.</i>	1) Substanță folosită la prepararea unor emulsii stabile; emulsionant.2) Substanță folosită la îndepărtarea grăsimilor din produsele textile.	/<germ. Emulgator
EMULSIE	EMÚLSI//E ~i	<i>f.</i>	1) Amestec dispers din două lichide insolubile unul în celălalt. ~ de ulei în apă.2) Strat fotosensibil de pe hârtia sau filmele fotografice. [G.-D. emulsiei; Sil. -si-e]	/<fr. émulsion
A EMULSIONA	A EMULSION//Ă ~éz		1. tranz. 1) (substanțe) A transforma în emulsie.2) (suporturi fotografice) A acoperi cu o emulsie.2. intranz. (despre substanțe) A se transforma în emulsie.	/<fr. émulsionner
EMULSIONANT	EMULSIONÁN//T ~ți	<i>m.</i>	Substanță folosită la prepararea unor emulsii stabile; emulgator.	/<fr. émulsionnant
EMULSIV	EMULSÍV ~ă (~i, ~e)		(despre semințe) Din care se extrage ulei.	/<fr. émulsif
EMULSOR	EMULS//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Aparat pentru prepararea emulsiilor.	/<fr. émulseur
ENANTEM	ENANTÉM ~e	<i>n.</i>	Erupție apărută pe mucoase, provocată de unele boli contagioase.	/<fr. énantheme
ENANTIC	ENÁNTI//C ~că (~ci,	<i>livr.</i>	Care ține de vin; propriu vinului.	/<fr. oenanthique
ENCEFAL	ENCEFÁL ~e	<i>n.</i>	Parte a sistemului nervos central situată în cutia craniană; creier.	/<fr. encéphale
ENCEFALITĂ	ENCEFALÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Inflamare a encefalului.	/<fr. encéphalite
ENCEFALOGRAFIE	ENCEFALOGRAFÍ//E ~i	<i>f.</i>	Radiografie a encefalului.	/<fr. encéphalographie
ENCEFALOPATIE	ENCEFALOPATÍE	<i>f.</i>	Stare patologică a encefalului.	/<fr. encéphalopathie
ENCEFALOZĂ	ENCEFALÓZ//Ă ~e	<i>f. biol.</i>	Afecțiune cerebrală degenerativă.	/<fr. encéphalose
ENCICLICĂ	ENCÍCLI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Scrisoare papală adresată clerului catolic din lume sau dintr-o anumită țară. [Sil. en-ci-cli-că]	/<fr. encyclique
ENCICLOPEDIC	ENCICLOPÉDI//C ~că (~ci, ~ce)		Care are caracter de enciclopedie. [Sil. en-ci-clo-pe-dic]	/<fr. encyclopédique
ENCICLOPEDIE	ENCICLOPEDI//E ~i	<i>f.</i>	1) Lucrare lexicografică ce tratează sistematic și detaliat termeni de bază (nume comune și proprii), noțiuni din toate domeniile sau dintr-un anumit domeniu al cunoașterii. ~ agricolă.2) Ansamblu multilateral de cunoștințe omenești organizate metodic. [G	/<fr. encyclopédie
ENCICLOPEDISM	ENCICLOPEDIŚM	<i>n.</i>	1) Caracter enciclopedic.2) Totalitate a principiilor caracteristice enciclopediștilor (mai ales francezi din sec. XVIII).	/<fr. encyclopédisme
ENCICLOPEDIST I	ENCICLOPEDI//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de enciclopedism; propriu enciclopedismului.	/<fr. encyclopédiste
ENCICLOPEDIST II	ENCICLOPEDI//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	1) Autor de enciclopedii.2) Persoană care posedă cunoștințe enciclopedice.3) (în Franța sec. XVIII) Fiecare dintre cugetătorii care s-au unit în vederea elaborării unei enciclopedii.	/<fr. encyclopédiste
ENCLAVĂ	ENCLÁV//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Fragment de rocă de altă natură, înglobat în masa unei roci eruptive.2) Grup de populație străină izolat în mijlocul masei indigene. [G.-D. enclavei; Sil. en-cla-]	/<fr. enclave

ENCLITIC	ENCLÍTI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre unități de limbă) Care se atașează la un cuvânt precedent, formând împreună cu acesta o unitate. Articol ~. [Sil. en-cli-]	/<fr. enclitique, lat. encliticus
ENDECASILABIC	ENDECASILÁBI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre versuri) Care are unsprezece silabe.	/<fr. (h)endécasyllabique
ENDEMIC	ENDÉMI//C ~că (~ci, ~ce)		1) (despre boli) Care ține de endemie; propriu endemiei.2) (despre plante, animale etc.) Care trăiește în mod constant numai în anumite regiuni de pe Pământ.	/<fr. endémique
ENDEMIE	ENDEMÍ//E ~i	<i>f.</i>	Boală infecțioasă specifică unei regiuni, care se datorește condițiilor prielnice pentru păstrarea virulenței agenților patogeni.	/<fr. endémie
ENDEMISM	ENDEMÍSM ~e	<i>n.</i>	Particularitate a unor specii de animale sau de plante de a viețui numai într-un anumit loc de pe globul pământesc.	/<fr. endémisme, engl. endemism
ENDOCARD	ENDOCÁRD ~uri	<i>n.</i>	Membrană subțire care căptușește cavitățile inimii.	/<fr. endocarde
ENDOCARDITĂ	ENDOCARDÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare patologică constând în inflamarea endocardului.	/<fr. endocardite
ENDOCARP	ENDOCÁRP ~uri	<i>n.</i>	Țesut intern tare care acoperă și protejează sămânța unor fructe (prune, cireșe, caise etc.).	/<fr. endocarpe
ENDOCRIN	ENDOCRÍN ~ă (~i, ~e)		(despre glande) Care se caracterizează prin secreție internă. [Sil. en-do-crin]	/<fr. endocrine
ENDOCRINOLOG	ENDOCRINOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în endocrinologie.	/Din endocrinologie
ENDOCRINOLOGIE	ENDOCRINOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul bolilor glandelor endocrine.	/<fr. endocrinologie
ENDOCRINOTERAPIE	ENDOCRINOTERAPÍE	<i>f.</i>	Terapie a unor boli cu ajutorul substanțelor extrase din glandele endocrine.	/<fr. endocrinothérapie
ENDODERM	ENDODÉRM ~e	<i>n.</i>	1) Foiță interioară a embrionului la animalele superioare.2) Strat interior al scoarței tulpinii sau rădăcinii plantelor.	/<fr. endoderme
ENDOFIT	ENDOFÍ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre organisme vegetale și animale) Care trăiește în interiorul unor plante.	/<fr. endophyte
ENDOAMIE	ENDOGAMÍE	<i>f.</i>	(în societatea primitivă) Contractarea obligatorie a căsătoriilor în cadrul aceluiași trib. [G.-D. endogamiei]	/<fr. endogamie
ENDOGEN	ENDOGÉN ~ă (~i, ~e)		1) (despre fenomene geologice) Care este provocat de forțe din interiorul pământului.2) med. Care este produs în interiorul organismului.	/<fr. endogene
ENDOMETRITĂ	ENDOMETRÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare patologică constând în inflamarea mucoasei cavității uterine.	/<fr. endométrite
ENDOMORFISM	ENDOMORFÍSM	<i>n.</i>	Totalitate a schimbărilor care se produc în rocile eruptive în urma contactului cu alte roci sau prin asimilarea acestora.	/<fr. endomorphisme
ENDOPARAZIT	ENDOPARAZÍ//T ~ți	<i>m.</i>	Parazit care trăiește în interiorul țesutului vegetal sau în organele interne ale omului și ale animalelor, provocând boli grave.	/<fr. endoparasite
ENDOSCOP	ENDOSC//ÓP ~oápe	<i>n.</i>	Aparat pentru cercetarea cavității organelor interne.	/<fr. endoscope, germ. Endoskop

ENDOSCOPIE	ENDOSCOPIE	<i>f.</i>	Metodă de examinare cu ajutorul endoscopului.	/<fr. endoscopie, germ. Endoskopie
ENDOSPERM	ENDOSPÉRM ~e	<i>n.</i>	Țesut vegetal în care se află substanțele nutritive necesare dezvoltării embrionului. [Sil. -do-sperm]	/<fr. endosperme, germ. Endosperm
ENDOTERMIC	ENDOTÉRMI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre fenomene fizice și chimice) Care se produce absorbind căldura din mediul înconjurător; realizat prin absorbirea căldurii din mediul înconjurător.	/<fr. endothermique
ENEOLITIC	ENEOLÍTIC	<i>n.</i>	Ultima fază a neoliticului, caracterizată prin folosirea uneltelor de piatră și de os.	/<fr. énéolithique
ENERGETIC	ENERGÉTII//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de energie și de energetică; privitor la energie și la energetică. Bază ~că. Sistem ~.	/<fr. énergétique
ENERGETICĂ	ENERGÉTICĂ	<i>f.</i>	1) Știință care se ocupă cu studiul descoperirii și exploataării surselor de energie.2) Tehnica distribuirii și folosirii energiei sub diferitele ei forme.	/<fr. énergétique
ENERGETICIAN	ENERGETICI//ÂN ~ână (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Persoană specializată în energetică.	/<fr. énergéticien
ENERGIC I	ENÉRGII//C I ~că (~ci, ~ce)		1) (despre persoane și despre manifestările lor) Care vădește energie; plin de energie. Om ~.2) (despre medicamente) Care acționează imediat și eficient; cu efect imediat și eficient.	/<fr. énergique
ENERGIC II	ENÉRGIC II	<i>adv.</i>	Cu energie; cu fermitate.	/<fr. énergique
ENERGIE	ENERGÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Mărime egală cu capacitatea unui sistem material de a efectua un lucru mecanic în procesul de transformare dintr-o stare în alta. ~ mecanică. ~ termică. ~ atomică.2) Capacitate de a acționa efectiv, cu multă forță și fermitate; vitalitate fizică.3) Hot	/<fr. énergie, lat. energia
ENERGIZANT	ENERGIZÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care dă energie.	/<fr. énergisant
ENERGOFAG	ENERGOFÁ//G ~gă (~gi, ~ge)		Care este mare consumator de energie.	/energo- + ~fag
A ENERVA	A ENERV//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să-și piardă calmul.	/<fr. énerver
A SE ENERVA	A SE ENERV//Á mă	<i>intrans.</i>	A fi cuprins de nervozitate; a-și pierde calmul; a se irita.	/<fr. énerver
ENERVANT	ENERVÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care enervează; în stare să irite sau să enerveze; iritant; agasant; supărător.	/<fr. énervant
ENERVARE	ENERV//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A ENERVA și A SE ENERVA.2) Tensiune nervoasă manifestată prin neliniște; agitație; nerăbdare.	/v. a enerva
ENGINEERING	ENGINEERING [pr.: enginiring]	<i>n.</i>	Studiere a unui proiect industrial sub toate aspectele sale.	/Cuv. engl.
ENGLEZ I	ENGLÉZ I ~ă (~i, ~e)		Care aparține Angliei sau populației ei; din Anglia. [Sil. en-glez]	/<it. inglese
ENGLEZ II	ENGLÉZ II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Angliei sau este originară din Anglia.	/<it. inglese
ENGLEZĂ	ENGLÉZĂ	<i>f.</i>	mai ales art. Limba englezilor.	/<it. inglese
ENGLEZESC	ENGLEZ//ÉSC ~ească (~éști)		v. ENGLEZ I. [Sil. en-gle-]	/englez + suf. ~esc

ENGLEZEȘTE	ENGLEZÊȘTE	<i>adv.</i>	1) În felul englezilor; cum obișnuiesc englezii; ca englezii.2) În limba engleză.	/englez + suf. ~ește
ENGLEZOAICĂ	ENGLEZOÁI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Femeie care face parte din populația de bază a Angliei sau este originară din Anglia. [G.-D. englezoaicei; Sil. en-gle-zoai-că].	/englez + suf. ~oaică
ENIGMATIC	ENIGMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care are caracter de enigmă; greu de priceput; misterios; mistic; tainic.	/ <i><fr.</i> énigmatique, lat. aenigmaticus
ENIGMĂ	ENÍGM//Ă ~e	<i>f.</i>	Lucru, fenomen necunoscut sau greu de pătruns cu mintea omenească; mister; taină.	/ <i><fr.</i> énigme, lat. aenigma
ENOFIL	ENOFÍL ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care produce sau îmbunătățește vinurile. [Var. oenofil]	/ <i><it.</i> enofilo
ENOLOG	ENOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în enologie.	/ <i><fr.</i> oenologue
ENOLOGIE	ENOLOGÍE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul vinificației și al produselor vinicole. [G.-D. enologiei]	/ <i><fr.</i> oenologie
ENORIAȘ	ENORIÁȘ ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Credincios care aparține unei parohii. [Sil. -ri-aș]	/enorie + suf. ~aș
ENORIE	ENORÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Teritoriu în care își exercită atribuțiile un preot; parohie.2) Totalitate a locuitorilor de pe un astfel de teritoriu.	/ <i><ngr.</i> enoría
ENORM I	ENÓRM I	<i>adv.</i>	1) Foarte mult.2) (urmat de adjective cu prepoziția de) Extrem de...; din cale afară de...; nemaipomenit de... ~ de greu.	/ <i><fr.</i> énorme, lat. enormis
ENORM II	ENÓRM II ~ă (~i, ~e)		Care este de proporții foarte mari; extraordinar de mare; gigantic; uriaș; colosal; imens.	/ <i><fr.</i> énorme, lat. enormis
ENORMITATE	ENORMIT//ÁTE ~ăți	<i>f. rar</i>	1) Caracter enorm.2) fig. Faptă sau vorbă lipsită de sens.	/ <i><fr.</i> énormité, lat. enormitas, ~atis
ENOT	ENÓ//T ~ți	<i>m.</i>	Animal cu blană prețioasă, asemănător unui câine.	/Orig. nec.
ENOTEHNICĂ	ENOTÉHNICĂ	<i>f.</i>	Ramură a științei care se ocupă cu metodele de preparare și de conservare a vinurilor.	/ <i><fr.</i> oenotechnique
ENTERITĂ	ENTERÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare patologică care constă în inflamarea acută sau cronică a intestinului subțire.	/ <i><fr.</i> entérite
ENTEROBACTERIE	ENTEROBACTÉRI//E ~i	<i>f.</i>	Bacterie sporofită din flora intestinală care, prin înmulțire, provoacă diferite afecțiuni.	/ <i><fr.</i> entérobactérie
ENTEROCOLITĂ	ENTEROCOLÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare patologică constând în inflamarea acută sau cronică a intestinului subțire și a colonului.	/ <i><fr.</i> entérocolite
ENTEROHEMORAGIE	ENTEROHEMORAGÍE	<i>f.</i>	Hemoragie intestinală.	/ <i><fr.</i> entéro-hémorragie
ENTEROLOGIE	ENTEROLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul tractului intestinal.	/ <i><fr.</i> entérologie
ENTEROPATIE	ENTEROPATÍE	<i>f.</i>	Boală a intestinelor.	/ <i><fr.</i> entéropathie
ENTEROTOMIE	ENTEROTOMÍE	<i>f.</i>	Mică incizie a peretelui intestinal.	/ <i><fr.</i> entérotomie
ENTITATE	ENTIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	Existență delimitată ca întindere, importanță, valoare etc.	/ <i><fr.</i> entité, lat. entitas, ~atis
ENTOMOFAG	ENTOMOFÁ//G ~gă (~gi, ~ge)		(despre unele viețuitoare) Care se hrănește cu insecte; insectivor.	/ <i><fr.</i> entomophage
ENTOMOFILĂ	ENTOMOFÍL//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă la care polenizarea se face prin intermediul insectelor.	/ <i><fr.</i> entomophile
ENTOMOFILIE	ENTOMOFILÍE	<i>f.</i>	Polenizare cu ajutorul insectelor.	/ <i><fr.</i> entomophilie
ENTOMOLOG	ENTOMOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Persoană specializată în entomologie.	/ <i><it.</i> entomologo, germ. Entomologe

ENTOMOLOGIE	ENTOMOLOGÍE	f.	Ramură a zoologiei care se ocupă cu studiul insectelor. [G.-D. entomologiei]	/<fr. entomologie
ENTORSĂ	ENTÓRS//Ă ~e	f.	Traumatism constând în ruperea sau întinderea bruscă a ligamentelor.	/<fr. entorse
ENTOZOAR	ENTOZOÁR ~e	n.	1) la pl. Categorie de animale parazite care trăiesc în intestinul altor animale.2) Animal din această categorie. [Sil. -zo-ar]	/<fr. entozoaire
ENTROPIE	ENTROPÍ//E ~i	f.	Mărime fundamentală în teoria informației, raportată la un element al mesajului transmis. [G.-D. entropiei]	/<fr. entropie
ENTUZIASM	ENTUZIÁSM	n.	Îmbold lăuntric puternic care înlesnește realizarea unei acțiuni; exaltare; elan; avânt; înflăcărare; ardoare. [Sil. en-tu-zi-asm]	/<fr. enthousiasme
A ENTUZIASMA	A ENTUZIASM//Ă ~éz	tranz.	A face să se entuziasmeze; a anima; a pasiona; a însufleți; a înflăcăra. [Sil. -zi-as-]	/<fr. enthousiasmer
A SE ENTUZIASMA	A SE ENTUZIASM//Ă mă ~éz	intrans.	A fi cuprins de entuziasm; a se însufleți; a se înflăcăra; a se anima; a se antrena.	/<fr. enthousiasmer
ENTUZIAST	ENTUZIÁ//ST ~stă (~ști, ~ste)	și substantiv al	(despre persoane) 1) Care vădește entuziasm; plin de entuziasm.2) Care este foarte devotat unei cauze sau idei. [Sil. -zi-ast]	/<fr. enthousiaste
A ENUMERA	A ENUMERÁ enúmăr	tranz.	A număra sau a expune pe rând; a înșira.	/<fr. énumérer, lat. enumerare
ENUMERAȚIE	ENUMERÁȚI//E ~i	f.	1) v. A ENUMERA.2) Figură de stil, constând în numirea consecutivă a unor argumente și fapte referitoare la aceeași împrejurare sau la aceeași temă, pentru a reda ceva cu mai multă forță de convingere.	/<fr. énumération, lat. enumeratio, ~onis
ENUNȚ	ENÚŢ ~uri	n.	1) Propoziție care exprimă un sens; formă lingvistică de exprimare a unei judecăți.2) mat. Formulare a datelor unei probleme cu indicarea celor ce trebuie aflate.	/<fr. énoncé
A ENUNȚA	A ENUNȚÁ enunț	tranz.	(ipoteze, teorii, opinii) A pune în circulație; a lansa; a emite.	/<fr. énoncer, lat. enuntiare
ENUNȚIATIV	ENUNȚIATÍV ~ă (~i, ~e)		Care ține de enunț; propriu enunțului. • Propoziție ~ă propoziție prin care vorbitorul comunică ceva în legătură cu un obiect sau fenomen. [Sil. -ți-a-]	/<fr. énonciatif, lat. enuntiativus
ENZIMĂ	ENZÍM//Ă ~e	f.	Substanță organică care înlesnește procesele metabolice din organismul plantelor și animalelor; ferment; diastază.	/<fr. enzyme, germ. Enzyme
ENZIMOLOGIE	ENZIMOLOGÍE	f.	Ramură a biochimiei care se ocupă cu studiul enzimelor.	/<germ. Enzymologie, fr. enzymologie
EOCEN	EOCÉN	n.	Epoca a doua a perioadei paleogene, caracterizată prin anumite specii de numuliți, gasteropode, echinide și mamifere.	/<fr. éocène
EOLIAN	EOLI//ÁN ~ănă (~éni, ~éne)		Care se datorește acțiunii vântului. Energie ~ănă. [Sil. e-o-li-an]	/<fr. éolien
EOLITIC I	EOLÍTIC I	n.	Epoca pietrei cioplite.	/<fr. eolithique
EOLITIC II	EOLÍTI//C II ~că (~ci, ~ce)		Care ține de epoca pietrei cioplite; referitor la epoca pietrei cioplite.	/<fr. eolithique

EPANȘAMENT	EPANȘĂMĚNT ~e	<i>n.</i>	Acumulare a lichidului în alte țesuturi decât cele obișnuite ale organismului.	/<fr. épanchement
EPARHIE	EPARHÍ//E ~i	<i>f.</i>	Diviziune administrativă bisericească, condusă de un episcop; episcopie. [G.-D. eparhiei]	/<ngr. eparhia
A EPATA	A EPAT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A uimi peste măsură (prin puritate, atitudine sau ținută neobișnuită); a ului; a stupefia.	/<fr. épater
EPAVĂ	EPÁV//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Rest al unei nave naufragiate.2) fig. Persoană care a decăzut din punct de vedere fizic și moral. [G.-D. epavei]	/<fr. épave
EPENTEZĂ	EPENTÉZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Introducere a unui sunet nou într-un cuvânt.	/<fr. epenthese, lat. epenthesis
EPIC	ÉPI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care exprimă în versuri fapte eroice. Poem ~. • Gen ~ gen literar care include creațiile cu caracter narativ în proză sau în versuri.2) Care are proporții vaste, meritând a fi reflectate într-o epopee. Evenimente ~ce.	/<fr. épique, lat. epicus
EPICARD	EPICÁRD ~uri	<i>n.</i>	Membrană care învelește partea exterioară a inimii.	/<fr. épicarde
EPICARP	EPICÁRP ~uri	<i>n.</i>	Peliță care învelește partea exterioară a fructului unei plante.	/<fr. épicarpe
EPICEN	EPICÉN ~ă (~i, ~e)	<i>gram.</i>	(despre substantive nume de ființe) Care are aceeași formă pentru indicarea ambelor genuri.	/<fr. épicene, lat. epicoenus
EPICENTRU	EPICÉNTR//U ~e	<i>n.</i>	1) Punct de pe suprafața pământului, situat deasupra focarului unui cutremur de pământ, unde intensitatea zguduirii este maximă.2) Proiecție pe suprafața pământului a centrului unei explozii nucleare.3) fig. Parte esențială în procesul desfășurării unei a	/<fr. épicentre
EPICONTINENTAL	EPICONTINENTÁL ~ă (~i, ~e)		(despre mări, regiuni etc.) Care este situat la marginea sau în interiorul unui continent.	/<it. épicontinentale
EPIDEMIC	EPIDÉMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de epidemie; care are caracter de epidemie.	/<fr. épidémique
EPIDEMIE	EPIDEMÍ//E ~i	<i>f.</i>	Boală contagioasă violentă cu tendință de extindere rapidă.	/<fr. épidémie, lat. epidemia
EPIDEMIOLOG	EPIDEMIOLO//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Medic specializat în epidemiologie.	/Din epidemiologie
EPIDEMIOLOGIE	EPIDEMIOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul epidemiilor.	/<fr. épidémiologie
EPIDERMĂ	EPIDÉRM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Strat superior al pielii.2) Țesut exterior de protecție al plantelor. [G.-D. epidermei]	/<fr. épiderme, lat. epidermis
EPIDERMIC	EPIDÉRMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de epidermă; propriu epidermei. Țesut ~.	/<fr. épidermique
EPIDIASCOPI	EPIDIASC//ÓP ~oápe	<i>n.</i>	Aparat optic pentru proiectarea pe un ecran a imaginilor mărite (diafilme, fotografii etc.). [Sil. -di-a-]	/<fr. épidiastope
EPIFIZĂ	EPIFÍZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Glandă endocrină situată în interiorul craniului; glandă pineală.2) Extremitate lărgită și spongioasă a unui os tubular.	/<fr. épiphyse
EPIGASTRU	EPIGÁSTRU	<i>n.</i>	Parte superioară a abdomenului cuprinsă între coaste și ombilic. [Sil. -gas-tru]	/<fr. épigastre
EPIGON	EPIGÓN ~i	<i>n.</i>	Succesor al unor predecesori iluștri (scriitori sau artiști), care imită fără spirit creator ideile și metodele acestora.	/<lat. epigonus

EPIGRAF	EPIGRÁF~e	<i>n.</i>	1) Citat scurt pus la începutul unei opere sau al unui capitol pentru a sublinia ideea principală a scrierii; moto.2) (la grecii antici) Inscripție pe fațada unei clădiri sau a unui monument. [Sil. e-pi-graf]	/<fr. épigraphe
EPIGRAFIE	EPIGRAFÍ//E ~i	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul inscripțiilor vechi. [G.-D. epigrafiei; Sil. -pi-graf]	/<fr. épigraphie
EPIGRAFIST	EPIGRAFÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Specialist în epigrafie.	/<fr. épigraphiste
EPIGRAMATIC	EPIGRAMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de epigramă; propriu epigramei.2) Care conține o epigramă.	/<fr. épigrammatique, lat. epigrammaticus
EPIGRAMĂ	EPIGRÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	Poezie lirică de proporții reduse care satirizează trăsăturile morale negative ale unei persoane sau anumite stări de lucruri, terminându-se, de obicei, printr-o poantă ironică. [Sil. -pi-gra-]	/<fr. épigramme, lat. epigramma
EPIGRAMIST	EPIGRAMÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Autor de epigrame.	/<fr. épigrammiste
A EPILA	A EPIL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(părul) A îndepărta de pe piele; a depila.	/<fr. épiler
EPILATOR	EPILAT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Produs cosmetic sau aparat care epilează; depilator.	/<fr. épilatoir
EPILEPSIE	EPILEPSÍ//E ~i	<i>f.</i>	Boală a sistemului nervos central care se manifestă prin crize convulsive și prin pierderea cunoștinței. [G.-D. epilepsiei]	/<fr. épilepsie, lat. epilepsy
EPILEPTIC I	EPILEPTI//C I ~că (~ci, ~ce)		Care ține de epilepsie; propriu epilepsiei.	/<fr. épileptique, lat. epilepticus
EPILEPTIC II	EPILEPTI//C II ~că (~ci, ~ce)	<i>m. și f.</i>	Persoană care suferă de epilepsie.	/<fr. épileptique, lat. epilepticus
EPILOG	EPILOG ~uri	<i>n.</i>	1) Rezumat al unei lucrări literare, plasat la sfârșitul acesteia.2) fig. Deznodământ al unei acțiuni, al unei situații.	/<fr. épilogue, lat. epilogus
EPISCOP	EPÍSCOP ~i	<i>m.</i>	(folosit și ca titlu pe lângă numele respectiv) 1) Slujitor al cultului cu grad inferior celui de mitropolit.2) Conducător al unei eparhii. [Sil. e-pis-cop]	/<ngr. episkopos, lat. episcopus
EPISCOP	EPISC//ÓP ~oăpe	<i>n.</i>	1) Aparat optic pentru proiectarea pe un ecran a obiectelor opace.2) Dispozitiv optic folosit la tancuri pentru a face observări în câmpul de luptă. [Sil. e-pi-scop]	/<germ. Episkop
EPISCOPAL	EPISCOPÁL ~ă (~i, ~e)		Care aparține episcopului; de episcop. Mantie ~ă.2) Care ține de episcopie; propriu episcopiei.	/<fr. épiscopal, lat. episcopalis
EPISCOPAT	EPISCOPÁT ~e	<i>n.</i>	1) Funcția de episcop.2) Timpul cât este în funcție un episcop.	/<fr. épiscopat, lat. episcopatus
EPISCOPIE	EPISCOPI//E ~i	<i>f.</i>	1) Funcție de episcop; episcopat.2) Perioada de timp în care un episcop își deține funcția.3) Diviziune administrativă bisericească condusă de un episcop; eparhie.4) Sediul episcopului. [G.-D. episcopiei]	/<ngr. episkopía
EPISOD	EPIS//ÓD ~oåde	<i>n.</i>	1) Acțiune secundară într-o operă artistică (film, piesă, roman etc.) menită să varieze expunerea.2) Întâmplare de mică importanță din viața unui om.	/<fr. épisode

EPISODIC I	EPISÓDI//C I ~că (~ci, ~ce)		Care ține de episod; caracteristic unui episod.	/<fr. épisodique
EPISODIC II	EPISÓDIC II	<i>adv.</i>	Din când în când; cu intermitențe.	/<fr. épisodique
EPISTEMOLOGIE	EPISTEMOLOGÍE	<i>f.</i>	Parte a gnoseologiei care studiază procesul cunoașterii umane în cadrul diferitelor științe; teorie a cunoașterii științifice. [G.-D. epistemologiei]	/<fr. épistémologie
EPISTOLAR	EPISTOLÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de epistole. Relații ~e.2) Care are caracter de epistolă; realizat sub formă de epistolă. Stil ~.	/<fr. épistolaire, lat. epistolaris
EPISTOLĂ	EPÍSTOL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Comunicare în scris, transmisă cuiva (de obicei, prin poștă); scrisoare; răvaș.2) Specie literară în care se tratează un subiect filozofic, moral, artistic sub formă de scrisoare. [G.-D. epistolei]	/<lat. epistola
EPITAF	EPITÁF ~uri	<i>n.</i>	1) Inscripție funerară făcută pe placa de la mormântul cuiva.2) Poezie scrisă cu prilejul morții cuiva.3) bis. Bucată de stofă, pe care este reprezentată imaginea lui Isus Hristos mort; aer.	/<ngr. epitaphion, fr. épitaphe
EPITELIU	EPITÉLI//U ~i	<i>n.</i>	Țesut care formează învelișul extern al corpului sau al cavităților sale interne.	/<fr. épithélium, lat. epithelium
EPITET	EPITÉT ~e	<i>n.</i>	1) Cuvânt lămuritor cu funcție expresivă, care determină un substantiv sau un verb.2) Calificativ elogios sau injurios dat cuiva.	/<fr. épithète, lat. epitheton
EPITROP	EPÍTROP ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care tutează pe cineva; om care are grijă de o persoană incapabilă de a acționa independent (minor, bătrân ș. a.) și administrează bunurile ei materiale; tutore.2) înv. Administrator al unor bunuri, mai ales bisericești. [Sil. e-pi-trop]	/<ngr. epitropos
EPIU	EPÍU ~ri	<i>n.</i>	Dig de piatră sau de nuiele construit împotriva eroziunii.	/<fr. épi
EPIZOOTIE	EPIZOOTÍ//E ~i	<i>f.</i>	Răspândire în masă și pe teritorii mari a unei boli contagioase la animale.	/<fr. épizootie
EPIZOOTOLOGIE	EPIZOOTOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a medicinei veterinare, care se ocupă cu studiul epidemiilor la animale.	/epizootie + -logie
EPOCAL	EPOCÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de o epocă; care constituie o epocă. Transformări ~e.2) Care este de importanță deosebită; cu rezonanță mare. Eveniment ~.	/epocă + suf. ~al
EPOCĂ	ÉPO//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Perioadă de timp din dezvoltarea istorică a omenirii sau a universului, marcată de anumite evenimente importante sau caracterizată printr-o anumită stare de lucruri; eră. ~ca bronzului.2) Timp marcat de un anumit eveniment sau de anumite fenomene carac	/<fr. époque
EPOLET	EPOLÉ//T ~ți	<i>m.</i>	Fâșie de stofă prinsă pe umerii uniformelor militare, pe care se indică gradul și genul de arme.	/<fr. épaulette
EPONJ	EPÓNJ	<i>n.</i>	Țesătură moale cu fire buclate din care se fac prosoape și unele obiecte de îmbrăcăminte.	/<fr. éponge

EPOPEE	EPOPÉ//E ~i	<i>f.</i>	1) Poem epic de mari proporții, în care se relatează fapte de eroism (legendare sau istorice) de o deosebită importanță pentru viața unui popor.2) Șir de fapte eroice, glorioase. [Art. epopeea; G.-D. epopeii; Sil. e-po-pe-e]	/<fr. épopée
EPOS	ÉPOS ~uri	<i>n.</i>	1) Ansamblu de motive epice majore proprii unei culturi.2) Poem epic în versuri, de mari proporții, în care se povestesc fapte eroice.	/<germ. Epos
EPRUBETĂ	EPRUBÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Vas de sticlă în formă de tub, închis la un capăt, folosit în laboratoare pentru experiențe. ~ gradată. [G.-D. eprubetei; Sil. e-pru-]	/<fr. éprouvette
EPRUVETĂ	EPRUVÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Obiect de probă supus unor încercări în vederea determinării proprietății materialului respectiv. [Sil. e-pru-ve-tă]	/<fr. éprouvette
A EPUIZA	A EPUIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se epuizeze; a istovi; a slei; a extenua; a consuma.2) (probleme, teme, discuții etc.) A trata sub toate aspectele; a cerceta din toate punctele de vedere. [Sil. e-pu-i-za]	/<fr. épuiser
A SE EPUIZA	A SE EPUIZ//Ă mă ~éz		1. intranz. 1) (despre bunuri materiale) A se termina prin folosire; a fi folosit până la sfârșit; a se istovi; a se consuma.2) (despre persoane) A pierde forța și energia; a se obosi peste măsură; a se istovi; a se slei; a se extenua; a se consuma. [Sil.	/<fr. épuiser
EPUIZANT	EPUIZÁN//T ~tă (~ți,		Care epuizează; extenuant; istorvitor. [Sil. -pu-i-]	/<fr. épuisant
A EPURA	A EPUR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (amestecuri, soluții, substanțe) A face pur prin eliminarea corpurilor străine.2) (personalul unei întreprinderi) A reduce, dând afară.3) (moravuri, limba, biblioteci etc.) A curăța de lucruri inutile sau dăunătoare.	/<fr. épurer
EPURATOR	EPURAT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Aparat folosit pentru epurare; purificator.	/<fr. épurateur
A ERADICA	A ERADI//CĂ ~chéz	<i>tranz.</i>	A smulge din rădăcini; a dezrădăcina.	/<lat. eradicare
ERATĂ	ERÁT//Ă ~e	<i>f.</i>	Listă anexată la sfârșitul unei cărți care conține rectificarea greșelilor observate.	/<fr., lat. errata
ERATIC	ERÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care vădește lipsă de stabilitate. • Bloc (sau stâncă) ~ bucată mare de piatră, adusă de ghețari, a cărei structură geologică diferă radical de cea a terenului din jur. Teren ~ acumulare de materiale de altă natură decât a solului din jur.	/<fr. erratique, lat. erraticus
ERĂ	ÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Perioadă de timp îndelungată care pornește de la un anumit eveniment sau fapt, constituind punctul de la care începe numărătoarea anilor.2) Perioadă de timp din dezvoltarea istorică a omenirii sau a universului, marcată de anumite evenimente importante	/<fr. ère, lat. aera
ERBACEE	ERBACÉE ~	<i>adj.</i>	(despre plante) Care are tulpina subțire, fragedă, moale (ca iarba) și, de obicei, verde; ierbos. [Sil. er-ba-ce-e]	/<fr. herbacé, lat. herbaceus
ERBICID	ERBICÍD ~e	<i>n.</i>	Substanță care distruge ierburile dăunătoare plantelor de cultură.	/<fr. herbicide
A ERBICIDA	A ERBICID//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(un teren agricol) A trata cu erbicide.	/Din erbicid

ERBIVOR	ERBIVÓR ~e	<i>n. și adjectival</i>	1) la pl. Ordin de mamifere care se hrănesc în special cu ierburi.2) Animal din acest ordin.	/<fr. herbivore
ERECT	ERÉC//T ~tă (~ți, ~te)		(despre tulpina unor plante) Care are poziție verticală; ridicat în sus.	/<lat. erectus
ERECTOR	ERECT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Mașină folosită pentru ridicarea și așezarea unor piese grele.	/<fr. érecteur
ERECȚIE	ERÉCȚI//E ~i	<i>f.</i>	Schimbare a volumului unor țesuturi sau organe (în special genitale) sub influența afluxului de sânge. [G.-D. erecției]	/<fr. érection, lat. erectio, ~onis
EREDITAR	EREDITÁR ~ă (~i, ~e)		1) (despre particularități fizice sau psihice) Care este transmis prin ereditate. Boală ~ă.2) Care este transmis prin moștenire; moștenit; strămoșesc.	/<fr. héréditaire, lat. hereditarius
EREDITATE	EREDIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Proprietate a materiei vii de a transmite urmașilor caracteristicile sale morfologice, fiziologice și biochimice.2) jur. Transmitere a unei averi, moșii sau a unui titlu pe cale de moștenire.	/<fr. hérédité, lat. hereditas, ~atis
EREMIT	EREMÍ//T ~ți	<i>m. livr.</i>	Călugăr care s-a retras într-un loc ferit de lume, petrecându-și viața în post și rugăciuni; pustnic; sihastru; ascet; schimnic.	/<lat. eremita, gr. eremites
ERETE	ERÉ//TE ~ți	<i>m.</i>	Pasăre sedentară răpitoare de talie medie, cu cioc scurt și coroiat, cu gheare lungi și aripi late; uliu.	/Orig. nec.
ERETIC I	ERÉTI//C I ~că (~ci, ~ce)		Care propovăduiește sau susține o erezie.	/<fr. hérétique, lat. haeretikos
ERETIC II	ERÉTI//C II ~că (~ci, ~ce)	<i>m. și f.</i>	Adept al unei erezii.	/<fr. hérétique, lat. haeretikos
EREZIE	EREZÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Doctrină sau credință religioasă născută ca opoziție în sânul bisericii și persecutată de aceasta.2) fig. Neconcordanță dintre percepție și realitate; viziune greșită. [G.-D. ereziei]	/<fr. hérésie, lat. haeresis
ERG	ER//G ~gi	<i>m.</i>	fiz. Unitate de măsură a energiei, egală cu lucrul mecanic dezvoltat cu o forță de o dină, când aceasta își deplasează punctul de aplicație pe distanța de un centimetru.	/<fr. erg
ERGOGRAF	ERGOGRÁF ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru înregistrarea grafică a forței musculare.	/<fr. ergographe
ERGOMETRIE	ERGOMETRIÉ	<i>f.</i>	Disciplină care se ocupă cu studiul metodelor de măsurare a lucrului mecanic în timpul unui efort fizic.	/<fr. ergométrie
ERGOMETRU	ERGOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru măsurarea lucrului mecanic.	/<fr. ergometre
ERGONOMIE	ERGONOMÍE	<i>f.</i>	Disciplină care studiază relațiile dintre om, mașină și mediul de muncă. [G.-D. ergonomiei]	/<fr. ergonomie
A SE ERIJA	A SE ERIJ//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	A-și atribui fără nici un drept un rol sau o situație care conferă autoritate. ~ în rol moralist.	/<fr. ériger
ERINACEID	ERINACEÍD ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Familie de mamifere insectivore care au corpul acoperit cu țepi.2) Animal din această familie.	/<fr. érinacéides
ERITEM	ERITÉM ~e	<i>n.</i>	Stare patologică manifestată prin apariția petelor roșii pe piele.	/<fr. érytheme
ERITROCIT	ERITROCÍT ~e	<i>n.</i>	Celulă sangvină de culoare roșie, care transportă oxigenul și bioxidul de carbon în organism; globulă roșie; hematie.	/<fr. érythrocyte
ERIZIPEL	ERIZIPÉL	<i>n.</i>	Boală infecțioasă manifestată prin inflamarea și înroșirea pielii, prin dureri și stare febrilă.	/<fr. érysipele, lat. erysipelas

ERMETIC	ERMÉTII//C ~că (~ci, ~ce)		1) (despre sisteme de închidere) Care închide sau astupă perfect.2) (despre recipient) Care nu permite nici intrarea, nici ieșirea fluidelor; etanș.3) fig. Care este dificil sau imposibil de înțeles; impenetrabil; obscur. Stil ~.	/<fr. hermétique
ERMETISM	ERMETÍSM	<i>n.</i>	1) Caracter închis, de nepătruns.2) Curent literar, caracterizat printr-un limbaj excesiv intelectualizat.	/<fr. hermétisme
EROARE	EROÁRE eróri	<i>f.</i>	Încălcare înconștientă sau involuntară a unui principiu, a unei norme, a unui adevăr; greșală; rătăcire; aberație. • A induce (pe cineva) în ~ a înșela (pe cineva); a amăgi. [G.-D. erorii]	/<fr. erreur, lat. error, ~oris
A SE ERODA	A SE EROD//Á pers. 3 se ~eáză	<i>intrans.</i>	(despre terenuri, soluri etc.) A suferi o eroziune; a se roade.	/<fr. éroder, lat. erodere
EROIC I	ERÓIC I	<i>adv.</i>	Cu eroism; cu multă dăruire. [Sil. e-ro-ic].	/<fr. héroďque, lat. heroicus
EROIC II	ERÓI//C II ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de eroi; propriu eroilor. Faptă ~că.2) (despre opere de artă) Care descrie faptele unor eroi.3) Care vădește măreție. [Sil. e-ro-ic].	/<fr. héroďque, lat. heroicus
EROINĂ	EROÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Femeie care se distinge prin curaj, vitejie și abnegație în diferite împrejurări grele.2) Femeie care este personajul principal al unei opere literare sau artistice, al unei întâmplări.	/<fr. héroďne, lat. heroina
EROISM	EROÍSM	<i>n.</i>	Capacitate de a săvârși fapte mari, fapte de vitejie.	/<fr. héroďsme
ERONAT	ERONÁ//T ~tă (~ți,		Care conține erori; fals; greșit. Afirmatie ~tă.	/<fr. erroné
EROS	ÉROS	<i>n. livr.</i>	Ansamblul dorințelor sexuale.	/<fr. éros
EROTIC	ERÓTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de dragoste; propriu dragostei. Sentiment ~.2) (despre opere de artă) Care conține scene de dragoste; care proslăvește dragostea. Poezie ~că.3) (despre persoane și despre manifestările lor) Care vădește senzualism. Gest ~.	/<fr. érotique
EROTISM	EROTÍSM	<i>n.</i>	1) Caracter erotic.2) Înclinare spre plăcerile trupești; senzualitate.	/<fr. érotisme
EROU	ERÓ//U ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care se distinge prin bărbăție, vitejie și curaj pe câmpul de luptă.2) Persoană care se remarcă într-un domeniu de activitate prin muncă și calități morale înalte.3) Personaj principal al unei opere literare. ~ul unui roman.4) Personaj mitic n	/<fr. héros, lat. heros
EROZIUNE	EROZIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Proces de roadere a solului sub acțiunea apei și a agenților atmosferici. [G.-D. eroziunii]	/<fr. érosion, lat. erosio, ~onis
EROZIV	EROZÍV ~ă (~i, ~e)		Care provoacă eroziune.	/<fr. érosif
ERPETOLOG	ERPETOLOÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în erpetologie.	/<fr. erpétologue
ERPETOLOGIE	ERPETOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a zoologiei care se ocupă cu studiul reptilelor.	/<fr. erpétologie
ERUDIT	ERUDÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) și substantival (despre persoane) Care posedă erudiție; doct; savant.2) (despre lucrări științifice) Care denotă erudiție.	/<fr. érudit, lat. eruditus
ERUDIȚIE	ERUDÍȚIE	<i>f.</i>	Cunoaștere profundă și temeinică a uneia și a mai multor științe; cultură vastă și temeinică.[G.-D. erudiției]	/<fr. érudition, lat. eruditio, ~onis

A ERUPE	A ERÚPE pers. 3 erúpe	<i>intrans.</i>	1) (despre lavă, magmă, petrol, gaze) A ieși cu putere printr-o deschizătură îngustă; a țâșni, a răbufni; a izbucni.2) (despre vulcani) A produce erupție.3) (despre sonde) A azvârli cu putere țițeiul afară.4) (despre pete, bășicute etc.) A se forma în num	/<lat. erumpere
ERUPTIV	ERUPTÍV ~ă (~i, ~e)		1) geol. Care ține de erupții; care provine dintr-o erupție. Rocă ~ă.2) (despre o boală) Care este însoțită de o erupție.	/<fr. éruptif
ERUPTIVISM	ERUPTIVÍSM	<i>n.</i>	Totalitate a fenomenelor legate de procesul de formare a rocilor eruptive.	/<fr. éruptivisme
ERUPȚIE	ERÚPTII//E ~i	<i>f.</i>	1) Izbucnire bruscă și violentă din pământ (a lavei vulcanilor, gazelor, țițeiului etc.). ~ vulcanică. • ~ solară creștere bruscă a strălucirii unei regiuni a cromosferei.2) Apariție pe piele a unor pete roșii sau a unor bășicute, constituind simptomul un	/<fr. éruption, lat. eruptio, ~onis
ERZAȚ	ERZÁȚ ~uri	<i>n.</i>	Produs calitativ inferior substituentului având cu acesta doar o asemănare aparentă; surogat.	/<germ. Ersatz
ESAVERAJ	ESAVERÁJ ~uri	<i>n.</i>	(la rugbi) Diferența dintre punctele înscrise și cele pierdute.	/cf. eseu
ESCADRĂ	ESCÁDR//Ă ~e	<i>f.</i>	Mare unitate navală a forțelor militare. [Sil. es-ca-dră]	/<fr. escadre
ESCADRILĂ	ESCADRÍL//Ă ~e	<i>f.</i>	Subunitate aeriană a forțelor militare.	/<fr. escadrille
ESCADRON	ESCADR//ÓN ~oâne	<i>n.</i>	Subunitate de cavalerie echivalentă cu o companie de infanterie. [Sil. es-ca-dron]	/<fr. escadron
A ESCALADA	A ESCALAD//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(obstacole înalte) A trece, cățărându-se sau folosind o scară.	/<fr. escalader
ESCALADARE	ESCALAD//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A ESCALADA.2) fig. Extindere treptată prin intensificarea unei acțiuni, a unui conflict.	/v. a escalada
ESCALADĂ	ESCALÁD//Ă ~e	<i>f. livr.</i>	v. ESCALADARE.	/<fr. escalade, it. scalata
ESCALATOR	ESCALAT//ÓR ~oäre	<i>n.</i>	Scări cu trepte mobile care transportă persoane de la un nivel la altul (în stațiile de metrou, magazine, expoziții etc.).	/<fr., engl. escalator
ESCALĂ	ESCÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Oprire, prevăzută în itinerarul unui vapor sau al unui avion, pentru a îmbarca sau a debarca pasagerii (sau mărfurile) și pentru aprovizionare.2) Localitate unde se face o asemenea oprire.	/<fr. escale
ESCALOP	ESCALÓP ~uri	<i>n.</i>	Preparat culinar pregătit din felii de mușchi (mai ales de vițel) înăbușit în sos de vin.	/<fr. escalope
A ESCAMOTA	A ESCAMOT//Ă ~éz	<i>trans.</i>	1) rar (lucruri, obiecte etc.) A dosi fără să se bage de seamă; a ascunde.2) fig. A face să fie fals; a prezenta altfel decât este de fapt; a denatura; a falsifica.3) (roțile de aterizare ale unei aeronave) A retrage în fuzelaj pentru a reduce rezistența	/<fr. escamoter
ESCAPADĂ	ESCAPÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	Ieșire de scurtă durată, de acasă sau de la serviciu (făcută uneori pe ascuns), cu scopul de a petrece sau de a se odihni.	/<fr. escapade, sp. escapada
ESCARPAMENT	ESCARPAMÉNT ~e	<i>n.</i>	Pantă abruptă.	/<fr. escarpement
ESCHIMOS	ESCHIMÓ//S ~și	<i>m.</i>	Persoană care face parte din populația indigenă din regiunile arctice din Europa, din Asia sau din America.	/<fr. esquimaux
A SE ESCHIVA	A SE ESCHIV//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A ocoli îndeplinirea unei obligații, recurgând la viclenie; a se sustrage. ~ de la muncă.2) A se retrage pe furiș.	/<fr. esquiver

A ESCORTA	A ESCORT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (persoane oficiale) A duce sub escortă; a acompaña pentru a face onoare sau pentru a asigura securitatea în timpul deplasării; a însoți.2) (deținuți) A ține sub escortă; a avea în pază pentru a împiedica să fugă. ~ un arestat.3) (nave comerciale sau d	/<fr. escorter
ESCORTĂ	ESCÓRT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Grup de oameni înarmați care însoțesc un deținut, păzindu-l să nu evadeze.2) Grup de persoane care însoțesc un demnitar sau o ceremonie; cortegiu; convoi; suită; alai.3) Grup de nave sau avioane militare care escortează nave comerciale de transport sau	/<fr. escorte
ESCORTOR	ESCORT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Navă sau avion care escortează (nave comerciale, de transport etc.)	/<fr. escorteur
ESCROC	ESCRÓ//C ~ci	<i>m.</i>	Persoană care înșală pe alții profitând de naivitatea sau încrederea lor; șarlatan; potlogar; impostor; coțcar. [Sil. es-croc]	/<fr. escroc
A ESCROCA	A ESCRO//CĂ ~chéz	<i>tranz.</i>	A înșela printr-o escrocherie; a păgubi prin manopere frauduloase.	/<fr. escroquer
ESCROCHERIE	ESCROCHERÍ//E ~i	<i>f.</i>	Faptă de escroc; șarlatanie; potlogărie; coțcărie; impostură.	/<fr. escroquerie
ESEIOR	ESEIÓR ~i	<i>m.</i>	Pilot care încearcă avioanele noi în zbor.	/<fr. essayeur
ESEIST	ESEÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Autor de eseuri.	/<fr. essayiste, engl. essayist
ESENȚĂ	ESÉNTÍ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Ansamblu de trăsături fundamentale, necesare, generale și stabile ale unui lucru sau ale unui proces, care fac ca acesta să se deosebească de altele; natură internă a unui lucru sau a unui proces.2) Substanță mirositoare concentrată extrasă din plante	/<fr. essence, lat. essentia
ESENȚIAL	ESENȚIÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de esență; care constituie esența unui fenomen sau a unui lucru; radical; elementar.2) Care este de primă importanță; foarte important; principal; substanțial; primordial; cardinal; fundamental. [Sil. -ti-al]	/<fr. essentiel, lat. essentialis
ESEU	ESÉU ~ri	<i>n.</i>	Lucrare literară, filozofică sau științifică în proză, care tratează un subiect fără a-l epuiza.	/<fr. essai
ESOFAG	ESOFÁG ~uri	<i>n.</i>	Parte a tubului digestiv cuprinsă între faringe și stomac, având rolul de a transporta alimentele din gură în stomac. [Pl. și esofage]	/<fr. oesophage
ESOFAGISM	ESOFAGÍSM	<i>n.</i>	Spasm al esofagului.	/<fr. oesophagisme
ESPERANTO	ESPERÁNTO	<i>n.</i>	Limbă artificială creată la sfârșitul sec. XIX din elemente de vocabular ale celor mai răspândite limbi europene pentru a servi drept limbă internațională.	/<fr. esperanto
ESPLANADĂ	ESPLANÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	Loc (plantat cu arbori, iarbă și flori) care se află, de obicei, în fața unei clădiri monumentale. [G.-D. esplanadei]	/<fr. esplanade
EST	EST	<i>n.</i>	(în opoziție cu vest) 1) Parte a orizontului de unde răsare Soarele; răsărit.2) Punct cardinal care corespunde acestei părți a orizontului; răsărit. • De ~ estic.	/<fr. est
ESTABLISHMENT	ESTABLISHMÉNT	<i>n.</i>	Instituție sau grup de persoane care își apără privilegiile și interesele.	/Cuv. engl.

ESTACADĂ	ESTACÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Punte la țărmul unei ape care face legătura cu navele acostate la chei.2) Platformă pe picioare înalte care realizează o comunicație între două puncte situate deasupra solului.3) Baraj construit la intrarea unui port sau la gura unui fluviu pentru prot	/<fr. estacade
ESTER	ESTÉR ~i	<i>m.</i>	Compus chimic rezultat dintr-un alcool și un acid organic sau anorganic oxigenat prin eliminare de apă.	/<fr. ester, germ. Ester
ESTET	ESTÉ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Adept al estetismului.	/<fr. esthete
ESTETIC	ESTÉTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de estetică; propriu esteticii. Studiu ~. 2) (despre manifestări ale oamenilor) Care vădește frumusețe; frumos. Gest ~.	/<fr. esthétique, lat. aestheticus
ESTETICĂ	ESTÉTICĂ	<i>f.</i>	1) Știință care se ocupă cu studiul categoriilor și legilor artei, considerată ca cea mai înaltă formă de creare și de receptare a frumosului.2) Ansamblu de probleme ce țin de esența artei și de raporturile ei cu realitatea. [G.-D. esteticii]	/<fr. esthétique, lat. aesthetica
ESTETICIAN	ESTETICI//ÁN ~ână (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Specialist în estetică.	/<fr. esthéticien
ESTETISM	ESTETÍSM	<i>n.</i>	Concepție care neagă sau minimizează rolul și importanța conținutului artistic, punând în prim-plan latura estetică.	/<fr. esthétisme
ESTIC	ÉSTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>(în opoziție cu vestic)</i>	1) Care este situat la est față de un punct de referință; de est.2) Care vine de la est sau este îndreptat spre est.3) Care ține de regiunile de est; oriental.	/est + suf. ~ic
A ESTIMA	A ESTIM//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(obiecte) A examina calitativ și cantitativ, stabilind prețul sau valoarea; a aprecia; a evalua; a prețui.	/<fr. estimer, lat. aestimare
ESTIMATIV	ESTIMATÍV ~ă (~i,		Care ține de evaluarea unei lucrări, a unui lucru.	/<fr. estimatif
ESTIMATOR	ESTIMATÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană care efectuează o estimare.	/<it. estimatore
ESTIVAL	ESTIVÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de timpul verii; de vară.	/<fr. estival
A ESTOMPA	A ESTOMP//Ă ~éz		1. tranz. 1) (desene) A potrivi cu o estompă.2) (contururile unui desen) A slăbi în intensitate, dotând cu o umbră imprecisă.3) fig. A face să se estompeze.	/<fr. estomper
A SE ESTOMPA	A SE ESTOMP//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	(despre imagini) A deveni mai puțin intens; a se face vag; a se dilua; a slăbi; a se amortiza; a se atenua.	/<fr. estomper
ESTOMPĂ	ESTÓMP//Ă ~e	<i>f.</i>	Sul mic de hârtie, de piele sau de alt material, cu care se potrivesc umbrele la un desen executat în creion, în cărbune sau în pastel.	/<fr. estompe
ESTON I	ESTÓN I ~ă (~i, ~e)		Care aparține Estoniei sau populației ei; din Estonia.	/Din Estonia n. pr.
ESTON II	ESTÓN II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Estoniei sau este originară din Estonia.	/Din Estonia n. pr.
ESTRADĂ	ESTRÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Scenă improvizată într-o sală sau în aer liber pe care au loc reprezentări artistice. • Concert (muzică) de ~ concert (muzică) cu caracter ușor, distractiv, variat.2) Parte mai ridicată într-o sală, pe care este așezată masa unui prezidiu, o catedră et	/<fr. estrade
A ESTROPIA	A ESTROPI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să-și piardă integritatea fizică; a mutila; a schilodi; a sluți.	/<fr. estropier

ESTUAR	ESTUÁR ~e	<i>n.</i>	Gura de vărsare a unui fluviu lărgită în formă de pâlnie. [Sil. es-tu-ar]	/<fr. estuaire, lat. aestuarium
EȘAFODAJ	EȘAFODĂJ ~e	<i>n.</i>	1) Instalație auxiliară, provizorie, din scânduri sau din vergele de metal, ridicată pe un șantier, în vederea desfășurării lucrărilor de construcție sau de reparație a unei clădiri; schelă.2) fig. Ansamblu de fapte, date și argumente pe care se întemeiaz	/<fr. échafaudage
EȘALON	EȘAL//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Parte a unui dispozitiv de luptă sau de marș.2) Unitate de transport (coloană de mașini, tren etc.).	/<fr. échelon
A EȘALONA	A EȘALON//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (acțiuni, manifestări) A distribui în timp; a repartiza la date succesive.2) (lucruri) A dispune la anumite distanțe unele de altele.3) (trupe, militare) A dispune pe eșaloane.	/<fr. échelonner
EȘANTION	EȘANTI//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Parte dintr-un material sau dintr-un produs pe baza căreia se poate stabili calitatea întregului; mostră; probă. [Sil. e-șan-ti-on]	/<fr. échantillon
A EȘANTIONA	A EȘANTION//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(măsurî, greutăți) A confunda cu eșantionul.	/<fr. échantillonner
A EȘAPA	A EȘAP//Ă pers. 3	<i>tranz.</i>	(gazele arse) A ieși dintr-un motor cu explozie.	/<fr. échapper
EȘAPAMENT	EȘAPAMÉNT ~e	<i>n.</i>	Dispozitiv care asigură evacuarea gazelor dintr-un motor cu ardere internă.	/<fr. échappement
EȘARFĂ	EȘÁRF//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Fâșie dintr-o țesătură fină, purtată ca podoabă la gât sau pe umeri, mai ales, de femei.2) Bandă de mătase sau de stofă care se poartă pe piept în diagonală ca semn al unei demnități sau funcții. 3) Bandă purtată pe după gât pentru a imobiliza o mână b	/<fr. écharpe
EȘEC	EȘÉC ~uri	<i>n.</i>	Nerealizare a unei acțiuni la care s-a depus un efort fizic sau intelectual susținut; insucces; nereușită.	/<fr. échec
EȘICHIER	EȘICHIÉR ~e	<i>n.</i>	Dispunere a unor obiecte (de același fel) cu anumite intervale între ele. • ~politic configurația partidelor politice dintr-o țară la un moment dat, considerate din punctul de vedere al raportului ideologic dintre ele; spectru politic. [Sil. e-și-chi-er]	/<fr. échiquier
A EȘUA	A EȘU//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre persoane) A suferi un eșec.2) (despre acțiuni) A se termina printr-un eșec.3) (despre nave) A se așeza (cu fundul) pe un banc de nisip; a se împotmoli în nisip. [Sil. e-șu-a]	/<fr. échouer
ETAJ	ETÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Fiecare dintre părțile unei clădiri situate între planșeuri deasupra parterului; cat. 2) Fiecare dintre porțiunile unor obiecte, unor lucruri, dispuse una peste alta.3) Fiecare dintre straturile de pământ care corespund în timp unei vârste geologice.4	/<fr. étage
A ETAJA	A ETAJ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se etajeze; a suprapune.	/<fr. étager
A SE ETAJA	A SE ETAJ//Ă pers. 3 se~ează		A se dispune în etaje; a se așeza în rânduri suprapuse; a se suprapune.	/<fr. étager
ETAJERĂ	ETAJÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Mobilă constând din rafturi etajate pe care se așază în special cărți.	/<fr. étagère
A ETALA	A ETAL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(merite, bunuri materiale sau spirituale) A expune (cu ostentație) pentru a fi privit și admirat de public; a exhiba. ~ talentul.	/<fr. étaler

ETALON	ETAL//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Unitate de bază într-un sistem de măsurare.2) Model legal, de mare precizie, al unei unități de măsură (a greutateii, lungimii etc.), care servește ca bază de comparare.	/<fr. étalon
A ETALONA	A ETALON//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (instrumente de măsură) A verifica cu ajutorul unui etalon. ~ un termometru.2) (scara unor instrumente de măsură) A grada în conformitate cu un etalon. ~ scara unui manometru.3) (măsură-model) A compara cu un etalon; a determina cu ajutorul unui etalon	/<fr. étalonner
ETAMINĂ	ETAMÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Țesătură rară de bumbac sau de mătase pe care se brodează.	/<fr. étamine
ETAN	ETÁN	<i>m.</i>	Gaz fără culoare și fără miros care se degajă din sondă.	/<fr. ethane
ETANȘ	ETÁNȘ ~ă (~i, ~e)		(despre recipiente) Care nu permite nici intrarea, nici ieșirea fluidelor; ermetic.	/<fr. étanche
A ETANȘA	A ETANȘ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(aparate, recipiente etc.) A face să fie etanș; a aduce în stare de etanșeitate.	/<fr. étancher
ETANȘEITATE	ETANȘEITÁTE	<i>f.</i>	Caracter etanș. [G.-D. etanșeității; Sil. -șe-i-]	/<fr. étanchéité
ETAPĂ	ETÁP//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Interval de timp în evoluția unui fenomen natural sau social; fază; stadiu. ~ele civilizației.2) Distanță dintre două opriri străbătută de o unitate în marș.3) Distanță dintr-o cursă sportivă care trebuie parcursă fără oprire.4) Parte dintr-o întrecere	/<fr. étape
A ETAPIZA	A ETAPIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A împărți în mai multe etape.	/etapă + suf. ~iza
ETATE	ETÁTE	<i>f.</i>	Durată de timp socotit de la nașterea unei ființe până la un anumit moment din viața ei; vârstă. • În ~ în vârstă; bătrân. [G.-D. etàții]	/<lat. aetas, ~atis
ETATISM	ETATÍSM	<i>n.</i>	Doctrină politică care preconizează extinderea rolului statului asupra întregii vieți economice și sociale.	/<fr. étatisme
A ETATIZA	A ETATIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(pământuri, imobile, întreprinderi, instituții, organizații etc.) A trece din proprietate particulară în proprietate a statului; a naționaliza.	/<fr. étatiser
ETCETERA	ETCÉTERA	<i>adv.</i>	Și alții; și altele; și ceilalți; și așa mai departe.	/<lat. et caetera [scris prescurtat etc.]
ETENĂ	ETÉNĂ	<i>f.</i>	Hidrocarbură gazoasă, incoloră, inflamabilă, având diferite întrebuințări (la fabricarea polietilenei, a cauciucului sintetic etc.); etilenă.	/<fr. éthene
ETER	ETÉR ~i	<i>m.</i>	1) Compus organic volatil și inflamabil, obținut prin fierberea alcoolului etilic cu acid sulfuric, care este folosit în industria materialelor plastice, a fibrelor sintetice și în medicină.2) Mediu material care ar umple spațiul din univers.3) fig. Înel	/<fr. éther, lat. aether
ETERIC	ETÉRI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care are proprietăți asemănătoare eterului. • Ulei ~ substanță volatilă cu miros puternic, extrasă din plante mirositoare și întrebuințată în industria parfumurilor, în cea alimentară și în cea farmaceutică.2) fig. Care vădește sensibilitate și rafinam	/<germ. ätherisch
A ETERIZA	A ETERIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(corpul sau părți ale corpului) A anestezia cu eter; a trata cu eter.	/<fr. éthériser

ETERN	ETÉRN ~ă (~i, ~e)	<i>și adverbial</i>	Care durează la infinit; fără sfârșit; în afara timpului; veșnic.	/<lat. aeternus
ETERNITATE	ETERNITĂTE	<i>f.</i>	1) Caracter etern; veșnicie; vecie.2) Perioadă de timp, de foarte lungă durată. [G.-D. eternității]	/<fr. éternité, lat. aeternitas, ~atis
A ETERNIZA	A ETERNIZ //Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să devină etern; a înveșnici.	/<fr. éterniser
ETERODOX	ETERODÓ //X ~xă (~cși, ~xe)		Care este de altă credință decât cea creștină ortodoxă. [Var. heterodox]	/<fr. hétérodoxe
ETEROGEN	ETEROGÉN ~ă (~i, ~e)		1) Care este de natură sau de origine diferită; felurit; divers.2) Care constă din elemente de natură sau de origine diferită; pestriț; amestecat.3) lingv. (despre nume) Care are forme diferite de gen la singular și la plural.	/<fr. hétérogene
ETEROMAN	ETEROMÁN ~i	<i>m.</i>	Persoană care suferă de eteromanie.	/<fr. éthéromane
ETEROMANIE	ETEROMANIE	<i>f.</i>	Intoxicație cu eter etilic în scopul obținerii unei stări de excitație psihică.	/<fr. éthéromanie
ETERONIM	ETERONÍM ~ă (~i, ~e)		(despre opere) Care este publicat sub alt nume decât cel al autorului. [Var. heteronim]	/<fr. hétéronyme
ETIC	ÉTI //C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de etică; propriu eticii; moral. Principii ~ce.	/<lat. ethicus
ETICA	ÉTICA	<i>f.</i>	Totalitate a normelor de conduită morală. [G.-D. eticii]	/<lat. ethica
A ETICHETA	A ETICHET //Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (obiecte) A înzestra cu o etichetă.2) fig. depr. A desemna printr-un calificativ (depreciativ); a numi; a face; a taxa; a califica.	/<fr. étiqueter
ETICHETĂ	ETICHÉT //Ă ~e	<i>f.</i>	1) Bucata de hârtie, de carton sau de alt material, care se lipește pe articole (sticlă, borcane, pachete etc.) pentru a le indica conținutul, destinația, prețul, precum și alte informații necesare.2) fig. depr. Calitate, titlu sub care se prezintă sau f	/<fr. étiquette
ETIL	ETÍL ~i	<i>m.</i>	Radical organic derivat din etan prin îndepărtarea unui atom de hidrogen.	/<fr. éthyle
ETILENĂ	ETILÉNĂ	<i>f.</i>	Hidrocarbură gazoasă, incoloră, inflamabilă, având diferite întrebuințări (la fabricarea polietilenei, a cauciucului sintetic etc.); etenă. [G.-D. etilenei]	/<fr. éthylene
ETILIC	ETÍLI //C ~că (~ci, ~ce)		Care conține etil; pe bază de etil. • Alcool ~ alcool obținut prin fermentarea fructelor, cerealelor etc. și folosit la prepararea băuturilor alcoolice, în medicină, tehnică etc.; spirt.	/<fr. éthilique
ETILISM	ETILÍSM	<i>n.</i>	Stare patologică, constând în consumarea abuzivă a alcoolului; alcoolism.	/<fr. éthylisme
ETIMOLOGIC	ETIMOLÓGI //C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de etimologie; propriu etimologiei. Dicționar ~ • Ortografie ~că ortografie în care scrierea cuvintelor este bazată pe etimologia lor.	/<fr. étymologique, lat. etymologicus
ETIMOLOGIE	ETIMOLOGÍ //E ~i	<i>f.</i>	1) Ramură a lingvisticii, care se ocupă cu studiul originii cuvintelor, stabilind evoluția lor fonetică și semantică.2) Explicație a originii unui cuvânt.	/<fr. étymologie, lat. etymologia
ETIMOLOGISM	ETIMOLOGÍSM	<i>n.</i>	Tendință de a reforma limba literară apropiind-o de formele ei mai vechi, considerate a fi mai corecte.	/<fr. étymologisme

ETIMOLOGIST	ETIMOLOGÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Specialist în etimologie.	/<fr. étymologiste
ETIMON	ETIM//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Cuvânt (de obicei dintr-o limbă străină) din care provine un anumit cuvânt al unei limbi.	/<fr. étymon
ETIOLOGIE	ETIOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care studiază cauzele și factorii ce influențează apariția diverselor boli.	/<fr. étiologie, gr. aitiologia
ETIOPIAN I	ETIOPI//ÁN I ~ánă (~éni, ~éne)		Care aparține Etiopiei sau populației ei; din Etiopia.	/Din Etiopia + suf. ~an
ETIOPIAN II	ETIOPIÁN II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Etiopiei sau este originară din Etiopia.	/Din Etiopia + suf. ~an
ETNIC	ÉTNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de rasă sau de etnie; propriu unei rase sau unei etnii.2) Care ține de cultura materială a unui popor.	/<fr. ethnique, lat. ethnicus
ETNICITATE	ETNICITÁTE	<i>f.</i>	Ansamblul particularităților etnice ale unui popor sau al unei culturi.	/<engl. ethnicity
ETNIE	ETNÍ//E ~i	<i>f.</i>	Grup uman de aceeași origine, limbă și tradiții culturale. [G.-D. etniei]	/<fr. ethnîe
ETNOGENEZĂ	ETNOGENÉZĂ	<i>f.</i>	Ramură a antropologiei care se ocupă cu studiul originii popoarelor.	/<fr. ethnogenese
ETNOGRAF	ETNOGRÁF ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Specialist în etnografie.	/<fr. ethnographe
ETNOGRAFIC	ETNOGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de etnografie; propriu etnografiei. Muzeu ~. [Sil. et-no-gra-fic]	/<fr. ethnographique
ETNOGRAFIE	ETNOGRAFÍE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu originea, modul de viață, cultura și obiceiurile popoarelor.	/<fr. ethnographie
ETNOLOG	ETNOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în etnologie.	/<fr. ethnologue
ETNOLOGIE	ETNOLOGÍE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul liniilor directe ale structurii și evoluției popoarelor.	/<fr. ethnologie
ETOLĂ	ETÓL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Fâșie de stofă purtată de preoții catolici în timpul ofierii slujbei religioase.2) Fâșie lungă și lată de blană, purtată de femei în jurul gâtului sau pe umeri.	/<fr. étole
ETOLOGIE	ETOLOGÍE	<i>f.</i>	1) Știință care se ocupă cu studiul moravurilor.2) Ramură a zoologiei care se ocupă cu studiul comportării animalelor.	/<fr. éthologie
ETOS	ÉTOS	<i>n.</i>	1)Ansamblu de norme și idealuri morale specifice unui grup social sau unei epoci.2) Parte a unui discurs în care se vorbește despre moravuri.	/<fr. ethos
ETRAVĂ	ETRÁV//Ă ~e	<i>f.</i>	Piesă de rezistență care închide corpul navei la prora cu ajutorul căreia nava își deschide drumul prin apă. [Sil. e-tra-vă]	/<fr. étrave
ETUVĂ	ETÚV//Ă ~e	<i>f.</i>	Instalație pentru sterilizare sau deparazitare prin mijloace fizice sau chimice.	/<fr. étuve

EU	EU	<i>pron.</i>	pers., pers. 1 sing. (mie, îmi, mi, (pe) mine, mă) 1) (indică persoana care vorbește) ~ lucrez.2) (accentuează persoana care îndeplinește lucrarea, stând pe lângă un verb la un mod personal) Mai știu ~. ~ unul nu știu.3) (se folosește în formula introduct	/<lat. ego
EUCALIPT	EUCALÍP//T ~ți	<i>m.</i>	Abore tropical și subtropical foarte înalt (cu lemn dur, care se folosește în construcții), cu frunze bogate în uleiuri eterice, folosite în medicină și în parfumerie. [Sil. e-u-ca-lipt]	/<fr. eucalyptus
EUDEMONISM	EUDEMONÍSM	<i>n.</i>	Curent etic care consideră fericirea scopul suprem al vieții omenești.	/<fr. eudémonisme, lat. eudaemonismus
EUFEMISM	EUFEMÍSM ~e	<i>n.</i>	Element de limbă care înlocuiește, în vorbire sau în scris, un cuvânt sau o expresie neplăcută, vulgară, jignitoare, respectând paralelismul de sens.	/<fr. euphémisme
EUFEMISTIC	EUFEMÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de eufemisme; propriu eufemismelor.2) Care constituie un eufemism.	/<germ. euphemistisch
EUFONIE	EUFONÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Succesiune de sunete vocale și consonante care produce o impresie plăcută auzului.2) Ramură a poeziei care studiază structura operelor literare din punctul de vedere al armoniei.	/<fr. euphonie
EUFONIU	EUFÓNIU	<i>n.</i>	Instrument muzical de alamă, folosit la acompaniament.	/<it. eufonio
EUFORIC	EUFÓRI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de euforie; propriu euforiei.2) Care provoacă euforie.	/<fr. euphorique
EUFORIE	EUFORÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Stare de bună dispoziție exagerată, provocată de folosirea excesivă a băuturilor alcoolice, de unele substanțe narcotice sau care apare la unele boli psihice.2) Stare de fericire deplină; beatitudine; extaz. [G.-D. euforiei; Sil. e-u-]	/<fr. euphorie, gr. euphoria
EUGENIE	EUGENÍE	<i>f.</i>	Teorie care preconizează ameliorarea populațiilor umane prin măsuri genetice (sterilizare, interdicția de a procrea etc.). [G.-D. eugeniei]	/<lat. eugenia
EUGENIST	EUGENÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de eugenie; propriu eugeniei.	/<fr. eugéniste
EUNUC	EUNÚ//C ~ci	<i>m.</i>	1) Bărbat castrat folosit ca paznic al haremului în Orient.2) fig. Bărbat lipsit de energie.	/<fr. eunuqie, lat. eunuchus
EURISTIC	EURÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de euristică; propriu euristicii. Metodă ~că.	/<fr. euristique
EURISTICĂ	EURÍSTICĂ	<i>f.</i>	1) Artă de a descoperi cunoștințe noi.2) Sistem de procedee logice și de reguli metodice ale cercetării teoretice. [G.-D. euristicii]	/<fr. euristique
EURITMIC	EURÍTMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de euritmie; propriu euritmiei. Compoziție ~că.	/<fr. eurythmique
EURITMIE	EURITMÍ//E ~i	<i>f.</i>	Armonie de sunete, de linii, de mișcări (în muzică, în dans, în vorbire etc.).	/<fr. eurythmie, lat. eurythmia
EUROATLANTIC	EUROATLÁNTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de Pactul Nord-Atlantic; propriu Pactului Nord-Atlantic.	/euro- + atlantic
EURODOLAR	EURODOLÁR ~i	<i>m.</i>	Dolar american depozitat în bănci comerciale europene.	/<fr., engl. eurodollar

EUROPEAN I	EUROP//EÁN I ~eánă (~éni, ~éne)		Care aparține Europei sau populației ei; din Europa. [Sil. e-u-ro-pean]	/<fr. européen
EUROPEAN II	EUROP//EÁN II ~eánă (~éni, ~éne)		Persoană care face parte din populația de bază a Europei sau este originară din Europa. [Sil. e-u-ro-pean]	/<fr. européen
A EUROPENIZA	A EUROPENIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se europenizeze.	/<fr. européaniser
A SE EUROPENIZA	A SE EUROPENIZ//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	A adopta limba, cultura și obiceiurile europenilor; a deveni asemănător cu europenii.	/<fr. européaniser
EUTANASIE	EUTANASÍE	<i>f.</i>	1) Moarte ușoară (fără dureri).2) Metodă medicală de provocare a unei morți nedureroase, pentru a curma suferința unui bolnav incurabil.	/<fr. euthanasie, gr. euthanasia
EV	EV évuri	<i>n. livr.</i>	Perioada mare din istoria omenirii care se distinge prin anumite trăsături specifice. ~ul mediu.	/<lat. aevum
A EVACUA	A EVACU//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (spații, localități, regiuni, imobile etc.) A părăsi în masă din necesitate sau prin ordin.2) (răniți, bolnavi etc.) A transporta din teatrul operațiilor militare în spatele frontului.3) (trupe militare) A scoate, din motive tactice sau sub presiunea i	/<fr. évacuer, lat. evacuare
EVACUATOR	EVACUAT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		Care evacuează; care servește la evacuare.	/<fr. évacuateur
A EVADA	A EVAD//Á ~éz	<i>intrans.</i>	(despre deținuți) A scăpa prin fugă (și pe ascuns); a fugi.	/<fr. évader, lat. evadere
A EVALUA	A EVALU//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (bunuri destinate vânzării) A examina calitativ și cantitativ stabilind prețul sau valoarea; a prețui; a aprecia; a estima.2) (greutatea, durata, măsura, cantitatea, numărul, mărimea unui lucru) A determina cu aproximație. [Sil. -lu-a]	/<fr. évaluer
EVANGHELIAR	EVANGHELIÁR ~e	<i>n.</i>	Carte care cuprinde cele patru evanghelii; tetraevanghel; evanghelie.	/<fr. évangélaire, lat. evangelarium
EVANGHELIC I	EVANGHÉLI//C I ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de evanghelie; propriu evangheliei.2) Care ține de religia protestantă fondată pe evanghelie. Luteranism ~.	/<fr. évangélique, lat. evangelicus
EVANGHELIC II	EVANGHÉLI//C II ~că (~ci, ~ce)	<i>m. și f.</i>	Adept al protestantismului.	/<fr. évangélique, lat. evangelicus
EVANGHELIE	EVANGHÉLI//E ~i	<i>f.</i>	1) Parte a Bibliei, recunoscută numai de creștini, care cuprinde faptele și învățătura lui Isus Hristos.2) Pasaj biblic care se citește sau se cântă în timpul slujbei religioase creștine.3) glumeț Lucrare care cuprinde principiile fundamentale ale unei do	/<sl. evangheliije
EVANGHELIST	EVANGHELÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	1) Fiecare dintre cei patru autori ai Evangheliei.2) Slujitor al bisericii specializat în citirea fragmentelor din Evanghelie.3) Membru al unui cult evanghelic.	/<sl. evangelistu
EVANTAI	EVANTÁ//I ~ie	<i>n.</i>	Obiect pliabil în formă semicirculară, confecționat din diferite materiale și folosit (mai ales de femei) pentru a-și face vânt, spre a se răcori. • În ~ în formă de raze ce formează un semicerc.	/<fr. évantail
A EVAPORA	A EVAPORÁ evápor		A face să se evapore; a vaporiza. [Și evaporez]	/<fr. évaporer, lat. evaporare

A SE EVAPORA	A SE EVAPORÁ mă evápor	<i>intrans.</i>	1) (despre lichide) A se transforma în vapori; a trece din stare lichidă în stare gazoasă; a se vaporiza.2) fig. fam. (despre persoane) A se face nevăzut; a înceta să mai fie în câmpul vizual; a dispărea; a pieri; a se eclipsa. [Și evaporez]	/<fr. évaporer, lat. evaporare
EVAPORATOR I	EVAPORAT//ÓR I ~oáre	<i>n.</i>	1) Aparat folosit la concentrarea soluțiilor prin evaporarea dizolvantului.2) Aparat sau instalație care servește la măsurarea cantității de apă ce se evaporă de pe o suprafață.3) Aparat care servește la distilarea apei de mare.	/<fr. évaporateur, germ. evaporator
EVAPORATOR II	EVAPORATÓR II ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în lucrări de evaporare.	/<fr. évaporateur, germ. evaporator
EVAPORIGRAF	EVAPORIGRÁF ~e	<i>n.</i>	Evaporimetru înregistrator.	/<fr. évaporographe
EVAPORIMETRU	EVAPORIMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument pentru măsurarea vitezei de evaporare a apei de pe suprafața bazinelor sau din sol.	/<fr. évaporimetre
A EVAZA	A EVAZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(o țevă, un vas etc.) A lărgi progresiv spre partea de ieșire în formă de pâlnie. ~ o conductă.	/<fr. évaser
EVAZAT	EVAZÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A EVAZA.2) (mai ales despre fuste) Care are jumătatea inferioară mai largă decât cea superioară.	/<fr. évasé
EVAZIUNE	EVAZIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1): ~ fiscală sustragere de la obligațiile fiscale.2) rar Fugă de sub escortă sau din locuri de detențiune; evadare. [G.-D. evaziunii; Sil. -zi-u-]	/<fr. évasion, lat. evasio, ~onis
EVAZIV	EVAZÍV ~ă (~i, ~e)		Care denotă o atitudine nehotărâtă, nesigură, neclară.	/<fr. évasif
EVENIMENT	EVENIMÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Întâmplare importantă în viața socială ori particulară; fapt remarcabil. ~ istoric.2) Întâmplare dramatică într-o operă literară.	/<fr. événement
A EVENTRA	A EVENTR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(abdomenul) A deschide chirurgical.	
EVENTRAȚIE	EVENTRÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Operație de deschidere a abdomenului.2) Stare în care o parte din conținutul abdominal este susținut direct de piele.	/<fr. éventration
EVENTUAL	EVENTUÁL ~ă (~i, ~te)	<i>și</i>	Care poate avea loc; care este cu puțință. [Sil. e-ven-tu-al]	/<fr. éventuel
EVENTUALITATE	EVENTUALIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter eventual. ~atea unui tratat.2) Situație care s-ar putea crea; fapt realizabil. Pentru orice ~.	/<fr. éventualité
EVICȚIUNE	EVICȚIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Privare de un lucru obținut legal ca urmare a unei sentințe sau a exercitării de către altcineva a dreptului său în privința aceluiasi lucru.	/<fr. éviction, lat. evicto, ~onis
A EVIDA	A EVID//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(obiecte de lemn sau de alt material) A lăsa vid în interior, scoțând o parte din materie; a exciza; a scobi.	/<fr. évider
EVIDENT	EVIDÉN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și adverbial</i>	Care se vede dintr-o dată; care se observă de la prima vedere; vădit.	/<fr. évident, lat. evidens, ~ntis
EVIDENȚĂ	EVIDÉNȚ//Á ~e	<i>f.</i>	1) Caracter evident. • A scoate (sau a pune) în ~ a scoate la iveală; a evidenția.2) Oglindire (într-un document) a stării de lucruri într-un anumit domeniu. A ține ~a.	/<fr. évidence, lat. evidentia
A EVIDENȚIA	A EVIDENȚI//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se evidențieze; a scoate la iveală; a reliefa; a remarca; a vădi; a decela.2) (meritele sau succesele unei persoane) A recunoaște în mod oficial.	/Din evidență

A SE EVIDENȚIA	A SE EVIDENȚI//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	(despre persoane și despre manifestările lor) A se manifesta în mod deosebit; a se distinge; a se remarca; a se afirma; a se impune; a se ilustra; a se excela; a bria; a străluci.	/Din evidență
A EVINGE	A EVÍNGE evíng	<i>trans.</i>	rar (persoane) A supune unei evicțiuni; a face să sufere o evicțiune.	/<lat. evincere
A EVIRA	A EVIR//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(ființe) A lipsi de glandele sexuale pe cale terapeutică; a scopi; a castra; a jugăni; a steriliza.	/<fr. évirer, lat. evirare
A EVISCERA	A EVISCER//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(animale sacrificate pentru consum) A supune operației de scoatere a organelor din cavitatea abdominală.	/<fr. éviscérer
A EVITA	A EVITÁ evít	<i>trans.</i>	1) (persoane, discuții etc.) A trece în mod intenționat, ferindu-se; a ocoli; a eluda. ~ o întâlnire. ~ o ceartă.2) (acțiuni reprobabile) A preîntâmpina pentru a nu se produce.3) A ocoli apelând la motive false. ~ munca fizică.	/<fr. éviter, lat. evitare
EVLAVIE	EVLÁVIE	<i>f.</i>	1) Sentiment religios, manifestat în îndeplinirea scrupuloasă a practicilor bisericești; pietate; religiozitate; smerenie; cuvioșie; cucernicie.2) fig. Atitudine de respect și duioșie față de cineva sau de ceva; pietate. [G.-D. evlaviei; Sil. e-vla-vi-e]	/<ngr. evlavia
EVLAVIOS	EVLAVI//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		Care respectă cu strictețe prescripțiile religiei; cuvios; cucernic; pios; religios. [Sil. -vi-os]	/evlavie + suf. ~os
A EVOCA	A EVOCÁ evóc	<i>trans.</i>	1) (fapte, evenimente din trecut) A readuce în memorie.2) (persoane, lucruri din trecut etc.) A descrie (prin cuvinte) cu multă măiestrie artistică.	/<fr. évoquer, lat. evocare
EVOCARE	EVOC//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	Compoziție literară în care se evocă ceva.	/v. a evoca
EVOCATOR	EVOCAT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		Care evocă; care are proprietate de a evoca. Imagine ~oare.	/<fr. évocateur, lat. evocatorius
EVOCĂȚIE	EVOCÁȚI//E ~i	<i>f. jur.</i>	Trimitere a unei cauze spre judecare la altă instanță.	/<lat. evocatio, ~onis, fr. évocation
A EVOLUA	A EVOLU//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A trece printr-o serie de schimbări spre o treaptă superioară; a se afla în evoluție; a avansa; a înainta; a progresa; a se dezvolta; a propăși.2) A-și urma cursul firesc; a decurge; a se desfășura.3) (despre avioane, nave etc.) A descrie mișcări circu	/<fr. évoluer
EVOLUAT	EVOLUÁ//T ~tă (~ți, ~te)		Care a ajuns la un stadiu superior de dezvoltare; care a suferit o evoluție.	/v. a evolua
EVOLUTIV	EVOLUTÍV ~ă (~i, ~e)		Care se dezvoltă treptat și continuu; care evoluează.	/<fr. évolutif
EVOLUȚIE	EVOLÚȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) la sing. Modificare treptată a calității spre un nivel superior; dezvoltare. ~a speciilor.2) Curs al unei acțiuni, al unui proces; desfășurare. • În ~ în curs de dezvoltare.3) (despre avioane, nave) Mișcare largă (mai ales circulară) în jurul unui punc	/<fr. évolution, lat. evolutio, ~onis
EVOLUȚIONISM	EVOLUȚIONÍSM	<i>n.</i>	1) Doctrină filozofică sau științifică bazată pe ideea de evoluție.2) Ansamblu de teorii care explică mecanismul evoluției ființelor.	/<fr. évolutionnisme
EVOLUȚIONIST I	EVOLUȚIONÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de evoluționism; propriu evoluționismului. Teorie ~stă. Proces ~.	/<fr. évolutionniste

EVOLUȚIONIST II	EVOLUȚIONÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al evoluționismului.	/<fr. évolutionniste
EVREICĂ	EVREÍ//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Femeie care face parte din populația de bază a Israelului sau este originară din Israel.	/<rus. evreika
EVREIESC	EVRE//IÉSC ~iască (~iéști)		Care aparține evreilor; propriu evreilor.	/evreu + suf. ~esc
EVREIEȘTE	EVREIÉȘTE	<i>adv.</i>	1) În felul evreilor; ca evreii.2) În limba idiș sau ebraică. A vorbi ~.	/evreu + suf. ~ește
EVREU	EVREÍ//U ~i	<i>m.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Israelului sau este originară din Israel.	/<sl. evreinu
EVRIKA	ÉVRICA	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a exprima bucuria, mai ales în timpul rezolvării unei probleme dificile) Am rezolvat!; am găsit!; am aflat! [Sil. e-vri-ca]	/<ngr. évrika
A EXACERBA	A EXACERB//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	rar (dureri, sentimente, pasiuni etc.) A aduce la paroxism; a intensifica în cel mai înalt grad.	/<fr. exacerber, lat. exacerbare
EXACT	EXÁC//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre lucruri) Care corespunde întru totul adevărului; în totală conformitate cu realitatea; întocmai; precis.2) Care reproduce cu fidelitate realitatea, originalul sau modelul. Copie ~tă a unui text.3) (despre instrumente de măsură) Care indică cu e	/<fr. exact, lat. exactus
EXACTITATE	EXACTIT//ĂTE ~ăți	<i>f.</i>	Caracter exact; grijă deosebită la executarea unui lucru. • Cu ~ cu precizie; exact. [G.-D. exactității]	/exact + suf. ~itate
A EXAGERA	A EXAGER//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(fapte, realitate etc.) A denatura măbind proporțiile reale; a prezenta în proporții denaturate.	/<fr. exagérer, lat. exagerare
A EXALA	A EXALÁ exál	<i>tranz.</i>	(mirosuri, gaze, vapori etc.) A împrăști în toate părțile; a face să cuprindă spații tot mai largi; a degaja; a emana.	/<fr. exhaler, lat. exhalare
A EXALTA	A EXALTÁ exált	<i>tranz.</i>	1) A face să se exalte; a entuziasma; a antrena; a electriza; a însufleți; a înflăcăra; a anima.2) A trata cu exaltație; a ridica în slăvi; a glorifica; a elogia; a slăvi; a cânta.	/<fr. exalter, lat. exaltare
A SE EXALTA	A SE EXALTÁ mă exált	<i>intrans.</i>	A se ridica deasupra unei stări de spirit ordinare; a căpăta tot mai mult suflet, elan; a se însufleți; a se înflăcăra; a se anima; a se entuziasma; a se antrena; a se electriza.	/<fr. exalter, lat. exaltare
EXAMEN	EXÁMEN ~e	<i>n.</i>	1) Mijloc de verificare și de apreciere a cunoștințelor cuiva (elevi, studenți etc.) după o perioadă de studiu sau pentru a-și continua studiile la o treaptă superioară de învățământ. ~ oral. ~ scris. • A da ~ a) a se prezenta la examen; b) a reuși la exa	/<fr., lat. examen
A EXAMINA	A EXAMIN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (elevi sau studenți) A supune unui examen oral; a întreba; a interoga; a asculta.2) (lucruri, situații etc.) A privi cu atenție (pentru a cunoaște mai bine); a cerceta; a studia.3) (bolnavi) A cerceta pentru a pune diagnosticul și pentru a stabili trat	/<fr. examiner, lat. examinare
EXAMINATOR	EXAMINAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv al</i>	Care examinează.	/<fr. examinateur, lat. examinador, ~oris

EXANTEM	EXANTÉM ~e	<i>n.</i>	Erupție care apare pe piele în cazul unor boli contagioase.	/<fr. exanthème
EXANTEMATIC	EXANTEMÁTI//C ~că (~ci, ~ce):		Tifos ~ boală infecțioasă și epidemică gravă, care se manifestă prin febră mare, convulsii și erupții pe piele.	/<fr. éxanthématique
EXARH	EXÁRH ~i	<i>m.</i>	Arhiepiscop înscărunat cu controlul mănăstirilor.	/<ngr. éxarchos
A EXASPERA	A EXASPER//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A enerva peste măsură; a scoate din sărite. [Sil. ex-as-pe-ra]	/<fr. exaspérer, lat. exasperare
EX-CAMPION	EX-CAMPI//ÓN ~oănă (~óni, ~oáne)	<i>m. și f.</i>	Persoană care a fost campion.	/<fr., engl. ex-champion
A EXCAVA	A EXCAV//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A săpa cu ajutorul unui excavator.	/<fr. excaver, lat. excavare
EXCAVATOR	EXCAVAT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Mașină autopropulsată folosită la săparea și încărcarea solului, a zăcămintelor minerale etc.	/<fr. excavateur
EXCAVATORIST	EXCAVATORÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Muncitor specializat în conducerea unui excavator; conducător de excavator.	/excavator + suf. ~ist
EXCAVAȚIE	EXCAVÁȚI/E ~i	<i>f.</i>	Groapă în scoarța pământului creată de un fenomen natural sau făcută de om în diferite scopuri. [G.-D. excavației]	/<fr. excavation, lat. excavatio, ~onis
A EXCEDA	A EXCEDÁ excéd	<i>intrans.</i>	A întrece măsura; a depăși valoarea.	/<fr. excéder, lat. excedere
EXCEDENT	EXCEDÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Cantitate care depășește necesarul; prisos; surplus.2) Sumă cu care încasările depășesc cheltuielile.	/<fr. excédent, lat. excedens, ~ntis
EXCEDENTAR	EXCEDENTÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care excede normele stabilite.2) (despre un buget, balanță etc.) Care are un excedent.	/<fr. excédentaire
A EXCELA	A EXCEL//Á ~éz	<i>intrans.</i>	A se manifesta în mod deosebit; a se distinge; a se remarca; a se impune; a bria; a se ilustra; a se evidenția; a se afirma.	/<fr. exceller, lat. excellere
EXCELENT	EXCELÉN//T ~tă (~ți, ~te)		Care excelează; impunător prin calitățile sale; minunat.	/<fr. excellent, lat. excellens, ~ntis
EXCELENȚĂ	EXCELÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Caracter excelent; calitate foarte bună.2) (în țările apusene) Titlu onorific, folosit și ca termen de reverință, acordat ambasadorilor, miniștrilor și demnitarilor bisericești. • Prin ~ în mod foarte reprezentativ; în cel mai înalt grad; eminent. [	/<fr. excellence, lat. excellentia
EXCENTRIC I	EXCĖNTRI//C I ~că (~ci, ~ce)		1) (despre puncte geometrice) Care este situat în afara centrului unei figuri.2) (despre figuri geometrice, piese etc.) Care au centre diferite.3) fig. (despre persoane și despre manifestările lor) Care depășește bunul simț; ieșit din comun; extravagant;	/<fr. excentrique
EXCENTRIC II	EXCĖNTRI//C II ~ce	<i>n.</i>	Piesă tehnică în formă de disc (cu axul de rotație deplasat de centru) care transformă mișcarea circulară în mișcare rectilinie și invers. [Sil. ex-cen-tric]	/<fr. excentrique
EXCENTRICITATE	EXCENTRICIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter excentric.2) mat. Poziție a unui punct care se află în afara centrului unei figuri.3) Distanța dintre axele de rotație a două piese excentrice.	/<fr. excentricité
A EXCEPTA	A EXCEPT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A lăsa la o parte; a da afară; a lipsi de atenție; a înlătura.	/<fr. excepter, lat. exceptare

EXCEPȚIE	EXCÉPTI//E ~i	<i>f.</i>	1) Abatere de la normele generale. • Cu ~a (cuiva sau a ceva) în afară de (cineva sau ceva); exceptând. Fără ~ fără deosebire. De ~ care constituie o excepție; excepțional.2) jur. Mijloc de apărare fără a examina cauza sau fără a o trimite spre examinare	/<fr. exception, lat. exceptio, ~onis
EXCEPȚIONAL I	EXCEPȚIONAL I ~ă (~i, ~e)		1) Care are caracter de excepție; care constituie o excepție. Caz ~.2) Care se impune prin calitățile sale; excelent; unic. Calitate ~ă. Frumusețe ~ă. [Sil. -ți-o-]	/<fr. exceptionnel
EXCEPȚIONAL II	EXCEPȚIONAL II	<i>adv.</i>	1) Într-un mod care constituie o excepție; prin excepție.2) (urmat de prepoziția de, precedând adjective sau adverbe) În măsură mare; extraordinar. ~ de bun.	/<fr. exceptionnel
A EXCERPTA	A EXCERPT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(pasaje sau date) A extrage dintr-un text în vederea studierii sau a întocmirii unei lucrări științifice [Sil. ex-cerp-ta]	/<fr. excepter
EXCERPTE	EXCÉRPTE	<i>f.</i>	pl. Fragmente dintr-o lucrare scoase aparte.	/<lat. excerpta
EXCES	EXCÉS ~e	<i>n.</i>	Lipsă de măsură; tot ce depășește limitele normale; abuz. ~ de viteză. • Cu ~ fără măsură; exagerat. Fără ~ moderat. ~ de putere acțiune care depășește prevederile legii.	/<fr. excès, lat. excessus
EXCESIV	EXCESÍV ~ă (~i, ~e)		Care constituie un exces; care întrece măsura; abuziv.	/<fr. excessif
EXCIPIENT	EXCIPIÉNT ~e	<i>n.</i>	și adjectival Substanță care intră în componența unui medicament, servind la încorporare mai activă. ~ zaharos.	/<fr. excipient
A EXCITA	A EXCITÁ excit	<i>tranz.</i>	1) (țesuturi, organe, celule și funcțiile lor) A face să-și intensifice activitatea; a stimula.2) (sisteme fizice) A prevedea cu un surplus de energie.3) (mașini electrice) A asigura cu un câmp magnetic.4) (persoane) A face să se excite.	/<fr. exciter, lat. excitare
EXCITABIL	EXCITÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi (ușor) excitat.	/<fr. excitable, lat. excitabilis
EXCITABILITATE	EXCITABILITÁTE	<i>f.</i>	Caracter excitabil.	/<fr. excitabilité
EXCITANT	EXCITÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre substanțe, medicamente, factori etc.) Care excită; cu proprietate de a excita; excitator.	/<fr. excitant
EXCITATOR I	EXCITAT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care excita; excitant.	/<fr. exciteur, lat. excitator, ~oris
EXCITATOR II	EXCITAT//ÓR II ~oăre	<i>n.</i>	Generator electric folosit la alimentarea înfășurării de excitație a unor mașini electrice.	/<fr. exciteur, lat. excitator, ~oris
EXCITAȚIE	EXCITÁȚI//E ~e	<i>f.</i>	1) Reacție a unui organ, a unui țesut, a unei celule, sub acțiunea unui excitant, manifestată prin contracție, secreție sau impulsuri.2) elec. Producere a câmpului magnetic inductor util în unele mașini și aparate electrice.	/<fr. excitation, lat. excitatio, ~onis
A EXCIZA	A EXCIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (tumori, organe sau părți ale unor organe bolnave) A înlătura printr-o intervenție chirurgicală; a scoate printr-o excizie; a extirpa.2) (obiecte din lemn sau din alt material) A lăsa vid în interior, scoțând o parte din materiale; a evida; a scobi.	/<fr. exciser
EXCIZIE	EXCÍZI//E ~i	<i>f.</i>	Operație de secționare și de înlăturare din organism a unui țesut sau a unui organ bolnav.	/<fr. excision

A EXCLAMA	A EXCLAMÁ exclám	<i>tranz.</i>	(cuvinte, fraze etc.) A rosti cu o intonație deosebită.	/<fr. exclamer, lat. exclamare
EXCLAMARE	EXCLAM//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	v. A EXCLAMA. • Semnul ~ării semn de punctuație folosit după interjecții, după propoziții exclamative și imperative sau după vocativ.	/v. a exclama
EXCLAMATIV	EXCLAMATÍV ~ă (~i, ~e)		Care exprimă o exclamație; propriu unei exclamații. • Propoziție ~ă propoziție care exprimă în mod spontan o stare afectivă. [Sil. ex-cla-ma-tiv]	/<fr. exclamatif
EXCLAMAȚIE	EXCLAMÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Cuvânt, propoziție sau frază care exprimă o stare afectivă puternică.	/<fr. exclamation, lat. exclamatio, ~onis
A EXCLUDE	A EXCLÚDE exclúd	<i>tranz.</i>	A da afară; a nu admite; a elimina.	/<lat. excludere
EXCLUS	EXCLÚ//S ~să (~și,		(despre lucruri) Care nu poate avea loc; imposibil.	/v. a exclude
EXCLUSIV I	EXCLUSÍV I	<i>adv.</i>	1) Excluzând alte alternative; în exclusivitate; numai.2) rar În afară de; cu excepția; exceptând.	/<fr. exclusif, lat. exclusivus
EXCLUSIV II	EXCLUSÍV II ~ă (~i, ~e)		Care exclude orice împărțire; prevăzut numai pentru o singură persoană. Privilegiu ~e.2) Care exclude tot ce este străin sau jenant.3) (despre lucruri abstracte) Care exclude orice alternativă.	/<fr. exclusif, lat. exclusivus
EXCLUSIVISM	EXCLUSIVÍSM	<i>n.</i>	1) Atitudine care refuză să țină cont de ideile sau de părerile altora.2) Caracter exclusiv. [Sil. ex-clu-si-vism]	/<fr. exclusivisme
EXCLUSIVIST	EXCLUSIVÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>și substantiv</i>	Care manifestă exclusivism; referitor la exclusivism.	/<fr. exclusiviste
EXCLUSIVITATE	EXCLUSIVIT//ÁTE	<i>f.</i>	Caracter exclusiv. • În ~ excluzând alte alternative.	/<fr. exclusivité
A EXCOMUNICA	A EXCOMUNICÁ excomúnic	<i>tranz.</i>	(persoane) A exclude dintr-o comunitate religioasă; a supune unei anateme; a anatemiza; a afurisi.	/<lat. excommunicare
EXCREMENT	EXCREMÉNT ~e	<i>n.</i>	mai ales la pl. Materie rezultată din digestie; materii fecale.	/<fr. excrément, lat. excrementum
EXCRESCENȚĂ	EXCRESCÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Tumoare externă care se formează pe corpul omului, al unui animal (negi, polipi etc.) sau al unor plante. [G.-D. excreșcenței; Sil. ex-cres-cen-ță]	/<fr. excrescentia
A EXCRETA	A EXCRET//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(substanțe inutile sau dăunătoare) A elimina din organism.	/<fr. excréter
EXCRETOR	EXCRET//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care ține de excreție; propriu excreției. • Aparat (canal) ~ aparat (canal) prin care se elimină excrementele.	/<fr. excréteur
EXCREȚIE	EXCRÉȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Proces de eliminare a substanțelor neutilizate de organism.2) Substanță eliminată. [G.-D. excreției; Sil. -ți-e]	/<fr. excrétion, lat. excretio, ~onis
EXCURS	EXCÚRS ~uri	<i>n.</i>	Abatere de la subiectul tratat, pentru a lămuri o chestiune secundară.	/<lat. excursus
EXCURSIE	EXCÚRSI//E ~i	<i>f.</i>	Călătorie sau vizitare, de obicei în grup (pe jos sau cu mijloc de transport), cu scop instructiv-educativ, sportiv sau distractiv. [G.-D. excursiei]	/<fr. excursion, lat. excursio, ~onis
EXCURSIONIST	EXCURSIONÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Participant la o excursie.	/<fr. excursionniste

EXECRABIL	EXECRÁBIL ~ă (~i, ~e)	<i>livr.</i>	Care provoacă scârbă, silă; respingător; dezgustător; repulsiv; antipatic. [Sil. e-xe-cra-bil]	/<fr. exécration, lat. execrabilis
A EXECUTA	A EXECUTÁ execút	<i>tranz.</i>	1) A realiza printr-un efort fizic sau intelectual.2) (exerciții de gimnastică sau figuri de balet) A face cu multă iscusință și cu multă dexteritate.3) (melodii, piese muzicale) A produce cu vocea sau cu un instrument; a cânta; a zice; a interpreta.4) (s	/<fr. exécuter
EXECUTANT	EXECUTÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care execută ceva (un ordin, o misiune, o lucrare etc.).	/<fr. exécutant
EXECUTIV	EXECUTÍV ~ă (~i, ~e)		Care are sarcina de a executa (legi, dispoziții). Putere ~ă. Organ ~.	/<fr. exécutif
EXECUTOR	EXECUT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv al</i>	v. EXECUTIV. • ~ judecătoresc persoană autorizată să execute hotărârile unei instanțe judecătorești. ~ testamentar persoană care asigură executarea ultimei voințe a autorului unui testament.	/<fr. exécuteur, lat. executor, ~oris
EXECUTORIU	EXECUTÓRI//U ~e	<i>adj. jur.</i>	Care poate fi executat.	/<fr. exécutoire, lat. executorius
EXECUȚIE	EXECÚȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A EXECUTA.2) Aducere la îndeplinire a pedepsei capitale. [G.-D. execuției; Sil. -ți-e]	/<fr. exécution, lat. executio, ~onis
EXEGET	EXEGÉ//T ~ți	<i>m.</i>	Persoană care practică exegeza.	/<fr. exégète
EXEGEZĂ	EXEGÉZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Interpretare (filologică, gramaticală, istorică etc.) a unui text.	/<fr. exégèse, lat. exegesis
EXEMPLAR I	EXEMPLÁR I ~ă (~i, ~e)		1) Care merită a fi luat drept exemplu (datorită calităților sale pozitive); pilduitor.2) Care poate servi drept avertisment; de învățătură. Pedepsă ~ă.	/<fr. exemplaire, lat. exemplaris
EXEMPLAR II	EXEMPLÁR II ~e	<i>n.</i>	1) Unitate făcând parte dintr-o serie de obiecte de același fel; bucată.2) Reprezentant izolat al unei specii; individ făcând parte dintr-o specie.	/<fr. exemplaire, lat. exemplarium
A EXEMPLIFICA	A EXEMPLIFICÁ exemplific	<i>tranz.</i>	(probleme, teze,teorii etc.) A lămuri prin exemple, prin fapte; a da exemple; a ilustra.	/<it. exemplificare
EXEMPLU	EXÉMPL//U ~e	<i>n.</i>	1) Obiect care servește drept orientare pentru reproducere sau pentru imitație; fason; mostră; model. • A da (sau a fi) ~ a da sau a servi drept model de urmat.2) Fapt concret care ilustrează o teză; pildă.3) Model ideal care întrunește caracterele esenți	/<fr. exemple, lat. exemplum
A EXERCITA	A EXERCITÁ exercít	<i>tranz.</i>	1) (meserii, profesii, specialități etc.) A pune în aplicare în mod sistematic; a practica; a profesa.2) (influență, drepturi) A face să aibă efect.	/<lat. exercitare
EXERCITIU	EXERCÍȚI//U ~i	<i>n.</i>	1) Activitate desfășurată sistematic cu scopul formării sau perfecționării anumitor deprinderii.2) Instruire a militarilor în vederea însușirii artei militare.3) Ansamblu de acțiuni sau mișcări pentru dobândirea sau dezvoltarea îndemânării, cunoștințelor e	/<fr. exercice, lat. exercitium
A EXERSA	A EXERS//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	A face exerciții.	/<fr. exercer
EXHAUSTIV	EXHAUSTÍV ~ă (~i, ~e)	<i>livr.</i>	Care tratează un subiect epuizându-l; în întregime; complet. [Sil. ex-ha-us-tiv]	/<fr. exhaustif

EXHAUSTOR	EXHAUST// <i>ÓR ~oáre</i>	<i>n.</i>	1) Ventilator folosit pentru evacuarea aerului impurificat sau a gazelor din încăperi închise.2) Dispozitiv pentru alimentarea carburatorului cu carburant.	/<fr. exhausteur
A EXHIBA	A EXHIB// <i>Á ~éz</i>	<i>tranz.</i>	(merite, bunuri materiale sau spirituale etc.) A expune (cu ostentație) publicului pentru a fi privit și admirat; a etala.	/<fr. exhiber, lat. exhibere
EXHIBIȚIE	EXHIBÍȚI// <i>E ~i</i>	<i>f.</i>	1) Expunere demonstrativă a unor lucruri în public, pentru a trezi admirația.2) la pl. Jonglerii la circ. [G.-D. exhibiției]	/<fr. exhibition, lat. exhibitio, ~onis
EXHIBITIONISM	EXHIBITIONÍSM	<i>n.</i>	Înclinație spre exhibiții; mania de a face exhibiții.	/<fr. exhibitionnisme
A EXHUMA	A EXHUM// <i>Á ~éz</i>	<i>tranz.</i>	(cadavre, oseminte) A scoate din mormânt; a dezgropa; a deshuma.	/<fr. exhumer, lat. exhumare
EXIGENT	EXIGÉN// <i>T ~tă (~ți, ~te)</i>		1) (despre persoane și despre manifestările lor) Care se caracterizează prin lipsă de indulgență; aspru; dur; sever.2) Care manifestă grijă sporită și corectitudine în îndeplinirea anumitor obligații sau în realizarea lucrurilor.	/<fr. exigeant, lat. exigens, ~ntis
EXIGENȚĂ	EXIGÉNȚ// <i>Ă ~e</i>	<i>f.</i>	1) Caracter exigent.2) Sarcină care trebuie îndeplinită neapărat; cerință. [G.-D. exigenței]	/<fr. exigence, lat. exigentia
EXIL	EXÍL ~uri	<i>n.</i>	1) Măsură represivă constând în expulzarea din țară sau din locul de trai a unei persoane care s-a făcut viovată față de stat; expulzare; deportare; surghiun.2) Situație a unei persoane supuse unei asemenea măsuri represive.3) Plecare benevolă a unei pers	/<fr. exil, lat. exilum
A EXILA	A EXIL// <i>Á ~éz</i>	<i>tranz.</i>	A trimite în exil; a surghiuni; a deporta.	/<fr. exiler
A SE EXILA	A SE EXIL// <i>A mă ~éz</i>	<i>intrans.</i>	A pleca de bunăvoie în exil.	/<fr. exiler
EXILAT	EXILÁ// <i>T ~tă (~ți, ~te)</i>	<i>și substantiv</i>	Care este pedepsit cu exil sau este plecat de bunăvoie din țara sa.	/v. a exila
A EXISTA	A EXISTÁ exist	<i>intrans.</i>	1) A se afla în realitate; a fi; a ființa.2) (despre ființe) A se afla în viață; a fi viu; a trăi; a viețui.	/<fr. exister, lat. existere
EXISTENT	EXISTÉN// <i>T ~tă (~ți, ~te)</i>		1) Care există în mod real, în prezent. Adevăr ~.2) Care este valabil pentru perioada dată; în vigoare la momentul dat. Ordine ~tă.	/<fr. existant, lat. existens, ~ntis
EXISTENȚĂ	EXISTÉNȚ// <i>Ă ~e</i>	<i>f.</i>	1) Situație existentă; faptul de a exista.2) Realitate imediată și concretă, care există independent de conștiința omului.3) Mod de viață; fel de trai.4) Totalitate de mijloace materiale necesare vieții omului. [G.-D. existenței]	/<fr. existence, lat. existentia
EXISTENȚIAL	EXISTENȚIÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de existență; propriu existenței.	/<fr. existentiel, lat. existentialis
EXISTENȚIALISM	EXISTENȚIÁLÍSM	<i>n.</i>	Curent filozofic contemporan care consideră drept reală doar existența umană.	/<fr. existentialisme
EXISTENȚIALIST I	EXISTENȚIÁLÍ// <i>ST I ~stă (~ști, ~ste)</i>		Care ține de existențialism; propriu existențialismului.	/<fr. existentialiste
EXISTENȚIALIST II	EXISTENȚIÁLÍ// <i>ST II ~stă (~ști, ~ste)</i>	<i>m. și f.</i>	Adept al existențialismului.	/<fr. existentialiste

A EXMATRICULA	A EXMATRICUL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(elevi, studenți) A exclude dintr-o instituție de învățământ.	/<germ. exmatrikulieren
EXOBIOLOGIE	EXOBIOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a biologiei care se ocupă cu studiul formelor de viață extraterestră; astrobiologie.	/<fr. exobiologie
EXOCRIN	EXOCRÍN ~ă (~i, ~e)		(despre glande) Care are secreție în exteriorul organismului; cu secreție externă.	/<fr. exocrine
EXOD	EXÓD ~uri	<i>n.</i>	Emigrare în masă a unei populații dintr-o țară sau de pe un teritoriu.	/<fr. exode, lat. exodus, gr. exodos
EXOFTALMIE	EXOFTALMÍE	<i>f.</i>	Stare patologică constând în ieșirea în afara orbitelor a globurilor oculari.	/<fr. exophtalmie
EXOGEN	EXOGÉN ~ă (~i, ~e)		1) Care se formează și se dezvoltă la exterior.2) Care este provocat de cauze din exterior. Infecție ~ă. [Sil. ex-o-gen]	/<fr. exogene
EXOMORFISM	EXOMORFÍSM	<i>n.</i>	Totalitate a modificărilor pe care le suferă rocile din vecinătatea unei mase eruptive sub influența temperaturii înalte.	/<fr. exomorphisme
EXORBITANT	EXORBITÁN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre prețuri, pretenții etc.) Care depășește cu mult limita normală; mai presus de orice limită. Sumă ~tă.	/<fr. exorbitant, lat. exorbitans, ~ntis
EXORCISM	EXORCÍSM ~e	<i>n.</i>	(în credințele mistice) Ritual magic care are scopul de a alunga diavolul, duhurile rele.	/<fr. exorcisme, lat. exorcismus
A EXORCIZA	A EXORCIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(cuvinte magice, rugăciuni sau descântece) A pronunța pentru a alunga diavolul și duhurile rele.	/<fr. exorciser, lat. exorcisare
EXOSTOZĂ	EXOSTÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Tumoare osoasă benignă care provoacă șchiopătarea.	/<fr. exostose
EXOTERIC	EXOTÉRI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre doctrine filozofice sau ritualuri religioase) Care este destinat tuturor; pentru toată lumea; public.	/<fr. exotérique, lat. exotericus
EXOTERMIC	EXOTÉRMII//C ~că (~ci, ~ce)		(despre procese fizice sau chimice) Care se produce cu degajare de căldură.	/<fr. exothermique
EXOTIC	EXÓTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) (despre locuri, ținuturi) Care se află foarte departe și se caracterizează prin condiții de viață neobișnuite și ciudate.2) (despre plante, animale, fructe etc.) Care este importat din țări îndepărtate și calde.3) (despre lucruri) Care are caracter sau	/<fr. exotique, lat. exoticus, gr. exotikos
EXOTISM	EXOTÍSM	<i>n.</i>	1) Caracter exotic.2) Tendință în literatură și artă de a zugrăvi în mod abuziv momente exotice.	/<fr. exotisme
EXPANDAT	EXPANDÁ//T ~tă (~ți, ~te)		Care are structură spongioasă.	/<engl. expanded
EXPANSIBIL	EXPANSÍBIL ~ă (~i,		(despre gaze) Care tinde să se dilate la nesfârșit.	/<fr. expansible
EXPANSIONISM	EXPANSIONÍSM	<i>n.</i>	Politică bazată pe expansiune.	/<fr. expansionisme
EXPANSIONIST I	EXPANSIONÍS//T I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de expansionism; propriu expansionismului.	/<fr. expansionniste
EXPANSIONIST II	EXPANSIONÍS//T II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al expansionismului.	/<fr. expansionniste
EXPANSIUNE	EXPANSIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Creștere a volumului unui gaz, lichid, sistem fizico-chimic etc.2) Extindere a influenței și dominației economice și politice a unui stat asupra altui stat.3) fig. v. EXPANSIVITATE.	/<fr. expansion, lat. expansio, ~onis

EXPANSIV	EXPANSÍV ~ă (~i, ~e)		Care își manifestă sentimentele prin numeroase demonstrații exterioare; exuberant.	/<fr. expansif
EXPANSIVITATE	EXPANSIVITÁTE	<i>f.</i>	Caracter expansiv.	/<fr. expansivité
A SE EXPATRIA	A SE EXPATRI//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	A părăsi patria, stabilindu-se în altă țară; a emigra. [Sil. ex-pa-tri-a]	/<fr. expatrier
EXPECTATIVĂ	EXPECTATÍV//Á ~e	<i>f.</i>	Așteptare a unui moment potrivit (bazată pe anumite calcule, promisiuni etc.) pentru a interveni într-o situație, într-o chestiune. [G.-D. expectativei]	/<fr. expectative
A EXPECTORA	A EXPECTOR//Á ~éz	<i>trans.</i>	(flegmă, mucozități) A elimina prin tuse din căile respiratorii.	/<fr. expectorer, lat. expectorare
EXPECTORANT	EXPECTORÁN//T ~tă (~ti, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre substanțe, medicamente, factori etc.) Care facilitează expectorația.	/<fr. expectorant
EXPECTORAȚIE	EXPECTORÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A EXPECTORA.2) Secreție a căilor respiratorii eliminată prin tuse; flegmă; spută.	/<fr. expectoration
A EXPEDIA	A EXPEDI//Á ~éz	<i>trans.</i>	1) (corespondență, colete, mărfuri) A trimite prin poștă la destinație.2) fam. (persoane) A trimite în altă parte pentru a se debarasa.	/<fr. expédier, lat. expediere
EXPEDIENT	EXPEDIÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Procedu (ingenios) de a ieși dintr-o încurcătură.2) Mijloc, adesea ilicit, de a găsi bani.	/<fr. expédient, lat. expediens, ~ntis
EXPEDITIV	EXPEDITÍV ~ă (~i, ~e)	<i>și adverbial</i>	1) Care lucrează repede, cu ușurință.2) Care rezolvă lucrurile repede și fără ezitări.	/<fr. expéditif
EXPEDITOR	EXPEDIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Lucrător însărcinat cu expedierea coletelor, scrisorilor etc.	/<fr. expéditeur
EXPEDIȚIE	EXPEDÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Călătorie lungă, întreprinsă de un grup de persoane, cu anumite scopuri. ~ geologică.2) Campanie militară pentru cucerirea unui teritoriu străin, îndepărtat de propria țară.3) Trimitere de mărfuri, de corespondență etc. la o anumită adresă. [G.-D. expe	/<fr. expédition, lat. expeditio, ~onis
EXPEDIȚIONAR	EXPEDIȚIONÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de expediție; propriu expedițiilor.	/<fr. expéditionnaire
EXPERIENȚĂ	EXPERIÉNTİ//Á ~e	<i>f.</i>	1) Ansamblu de cunoștințe într-un domeniu de activitate achiziționate în procesul practicii îndelungate. Schimb de ~.2) Rezultat al interacțiunii omului cu lumea obiectivă, reflectat în conștiință.3) Procedu de cercetare în știință constând în provocarea	/<fr. expérience, lat. experientia
EXPERIMENT	EXPERIMÉNT ~e	<i>n.</i>	Procedu de cercetare în știință, constând în provocarea intenționată a unor fenomene, pentru a le studia în anumite condiții; experiență.	/<lat. experimentum
A EXPERIMENTA	A EXPERIMENT//Á ~éz	<i>trans.</i>	A verifica prin experimente.	/<fr. expérimenter, lat. experimentare
EXPERIMENTAL	EXPERIMENTÁL ~ă (~i, ~e)	<i>și adverbial</i>	1) Care ține de experiment. Calcul ~. Stație ~ă.2) Care este bazat pe experiment. Metodă ~ă.3) Care rezultă din experiment. Date ~e.	/<fr. expérimental, lat. experimentalis

EXPERIMENTAT	EXPERIMENTĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care a acumulat experiență într-un domeniu de activitate. Medic ~2) Care a trecut prin greutățile vieții; încercat; călit; oțelit.	/v. a experimenta
EXPERIMENTATOR	EXPERIMENTAT//Ô R ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care realizează experiențe științifice.	/<fr. expérimentateur
EXPERT	EXPÉR//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	1) Specialist cu o pregătire înaltă; om care posedă cunoștințe fundamentale într-un anumit domeniu de activitate.2) Specialist însărcinat de un organ de stat să facă o expertiză.	/<fr. expert, lat. expertus
A EXPERTIZA	A EXPERTIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A supune expertizei.	/expertiză + suf. ~iza
EXPERTIZĂ	EXPERTÍZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Cercetare care se referă la diferite probleme sau situații.2) Raportul unui expert asupra cercetărilor întreprinse. [G.-D. expertizei]	/<fr. expertise
A EXPIRA I	A EXPIRĂ I expír	<i>tranz.</i>	(aer inspirat) A elimina din plămâni în procesul respirației.	/<fr. expirer, lat. expirare
A EXPIRA II	A EXPIRĂ II pers. 3 expíră	<i>intrans.</i>	1) (despre contacte, convenții etc.) A înceta de a mai fi valabil.2) (despre perioade de timp, termene etc.) A ajunge la sfârșit; a se consuma în întregime; a se împlini.3) fig. A înceta de a mai trăi; a muri; a deceda; a răposa.	/<fr. expirer, lat. expirare
EXPIRAȚIE	EXPIRĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	Act fiziologic constând în eliminarea din plămâni a aerului inspirat. [G.-D. expirației; Sil. -ți-e]	/<fr. expiration, lat. expiratio, ~onis
A EXPLICA	A EXPLICĂ explic	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A face să înțeleagă; a lămuri; a arăta.2) (lecții, materii de studiu) A expune oral în fața auditoriului (într-o instituție de învățământ) cu scop instructiv; a predă.3) (cauze, motive etc.) A afla prin analiză serioasă. [Sil. ex-plici-ca]	/<fr. expliquer, lat. explicare
A SE EXPLICA	A SE EXPLICĂ mă explic	<i>intrans.</i>	1) A-și motiva acțiunile sau vorbele; a se justifica.2) A se edifica (unul cu altul) în privința unei chestiuni litigioase. [Sil. ex-plici-ca]	/<fr. expliquer, lat. explicare
EXPLICABIL	EXPLICÁBIL ~ [(~i,		Care poate fi explicat.	/<fr. explicable
EXPLICATIV	EXPLICATÍV ~ [(~i, ~e)		Care explică. • Dicționar ~ dicționar care explică sensul cuvintelor. [Sil. ex-plici-ca-tiv]	/<fr. explicatif
EXPLICAȚIE	EXPLICÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A EXPLICA.2) Lămurire a ceea ce este neînțeles; clarificare a unei chestiuni. • A cere ~i (cuiva) a cere (cuiva) socoteală.3) Cauză, motiv al unei acțiuni sau întâmplări. [G.-D. explicației; Sil. ex-plici-ca-ți-e]	/<fr. explication, lat. explicatio, ~onis
EXPLICIT	EXPLICÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) și adverbial (despre vorbe, idei, gânduri etc.) Care este exprimat clar și nu lasă nici un dubiu.2) (despre persoane) Care se exprimă clar și fără echivocuri.	/<fr. explicite, lat. explicitus
A EXPLOATA	A EXPLOAT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (colectivități, persoane) A folosi însușind fără echivalent o parte a muncii străine pentru a obține profit.2) (forțele și mijloacele de producție, mecanisme, construcții, edificii etc.) A utiliza conform destinației.3) fig. A folosi în mod abuziv, tră	/<fr. exploiter

EXPLOATATOR	EXPLOATAT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>și substantiv al</i>	1) Care exploatează un bun natural sau un sistem tehnic. Întreprinderea ~oare de petrol.2) Care exploatează munca altuia însușindu-și aproape tot produsul; asupritor; opresor; impilator.	/a exploata + suf. ~ator
EXPLOATAȚIE	EXPLOATÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Întreprindere care exploatează terenuri, mine, păduri etc.2) Teren, pădure etc. care se află în exploatarea unei asemenea unități. [Sil. ex-ploa-ta-ți-e]	/<fr. exploitation
A EXPLODA	A EXPLOD//Á ~éz		1. intranz. 1) (despre explozii, proiectile, gaze etc.) A produce explozie.2) (despre instalații, substanțe explozive) A se sfărâma sub acțiunea presiunii interne; a sări în aer.3) (despre vulcani) A erupe brusc.4) fig. (despre persoane) A interveni brusc	/<lat. explodere
A EXPLORA	A EXPLOR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (țări, ținuturi, regiuni necunoscute) A cerceta în scopuri științifice.2) A analiza din toate punctele de vedere; a cerceta; a studia; a investiga.3) (zăcămintele minerale) A cerceta pentru a determina posibilitățile de exploatare.	/<fr. explorer, lat. explorare
EXPLORATOR	EXPLORAT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care explorează ținuturi necunoscute sau puțin cunoscute.	/<fr. explorateur, lat. explorator, ~oris
EXPLOZIBIL	EXPLOZÍBIL ~e	<i>n.</i>	Substanță care poate exploda; exploziv.	/<fr. explosible
EXPLOZIE	EXPLÓZI//E ~i	<i>f.</i>	1) Reacție fizico-chimică produsă brusc și violent prin descompunerea unei substanțe explozive sau prin expansiunea unui gaz, însoțită de o bubuitură puternică.2) fig. Manifestare bruscă (deseori neașteptată, violentă) și de scurtă durată a unei stări de	/<fr. explosion, lat. explosio, ~onis
EXPLOZIV	EXPLOZÍV ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care poate exploda; exploziv.	/<fr. explosif
EXPONAT	EXPONÁT ~e	<i>n.</i>	Obiect expus într-un muzeu sau într-o expoziție.	/rus. eksponat
EXPONENT	EXPONÉN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană sau grup social care reprezintă și susține ideile și interesele unei colectivități.2) mat. Simbol plasat în partea dreaptă de sus a unei expresii numerice sau algebrice pentru a indica puterea la care trebuie ridicată cantitatea dată.	/<germ. Exponent, lat. exponens, ~ntis
EXPONENȚIAL	EXPONENȚIÁL ~ă (~i, ~e)	<i>mat.</i>	Care conține drept exponent o necunoscută sau o variabilă. Ecuație ~ă.	/<fr. exponentiel
EXPONOMETRU	EXPONOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument folosit pentru stabilirea duratei de expunere a materialelor fotografice.	/<germ. Exponometer
EXPORT	EXPÓRT ~uri	<i>n.</i>	1) Expediție a mărfurilor dintr-o țară în alta în scop de vânzare sau schimb comercial. • ~ de capital investiție de capital în alte țări pentru a obține profituri mai mari.2) Totalitate a mărfurilor exportate.	/<germ. Export
A EXPORTA	A EXPORTÁ expórt	<i>tranz.</i>	(mărfuri) A expedia în altă țară pentru vânzare sau pentru schimb comercial.	/<fr. exporter, lat. exportare
EXPORTATOR	EXPORTAT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>și substantiv</i>	Care exportă.	/<fr. exportateur
EXPOZANT	EXPOZÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană sau firmă care prezintă obiecte la expoziție.	/<fr. exposant

EXPOZEU	EXPOZÉU ~ri	<i>n.</i>	Expunere amănunțită și sistematică a unor fapte, situații sau idei.	/<fr. exposé
EXPOZITIV	EXPOZITÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care are caracter de expozeu.2) (despre lecții) Care este în formă de expunere; cu conținutul în formă de expunere.	/<engl. expositiv
EXPOZIȚIE	EXPOZÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Prezentare publică a realizărilor dintr-un domeniu de activitate (artă, agricultură, industrie etc.).2) Ansamblu de obiecte expuse.3) Loc sau clădire unde sunt expuse obiecte; salon.4) Parte a unei opere literare. [G.-D. expozitiei; Sil. -ți-e]	/<fr. exposition, lat. expositio, ~onis
EXPRES I	EXPRE//S I ~să (~și, ~se)		1) (tren, autobuz etc.) Care merge cu viteză mare, oprindu-se doar la un număr restrâns de stații.2) (despre scrisori, colete) Care ajung la destinatar mai repede decât în mod obișnuit (în schimbul unei suprataxe). [Sil. ex-pres]	/<fr. express
EXPRES II	EXPRE//S II ~să (~și, ~se)		1) Care este exprimat cu claritate.2) Care se realizează cu o intenție specială; intenționat.	/<fr. expres, lat. expressus
EXPRESIE	EXPRESI//E ~i	<i>f.</i>	1) Redare a unui gând (idei, sentimente etc.) prin cuvinte; exprimare.2) Îmbinare de cuvinte care exprimă (deseori figurat) o idee.3) Înfrățire exterioară (în privire, pe figură) care redă starea sufletească a omului.4) Formulă care exprimă raporturi mat	/<fr. expression
EXPRESIONISM	EXPRESIONÍSM	<i>n.</i>	Curent în literatura și arta modernă care proclamă o tendință exagerată de a exprima viața interioară mai mult decât impresiile lumii din afară.	/<fr. expressionnisme
EXPRESIONIST I	EXPRESIONÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de expresionism; propriu expresionismului.	/<fr. expressionniste
EXPRESIONIST II	EXPRESIONÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al expresionismului.	/<fr. expressionniste
EXPRESIV	EXPRESÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care exprimă ceva în mod clar, adecvat. Un gest ~. O liniște ~ă.2) Care evocă ceva în mod viu și plastic.3) și adverbial (despre stil, opere artistice) Care evocă imagini vii. A citi ~.	/<fr. expressif
EXPRESIVITATE	EXPRESIVITÁTE	<i>f.</i>	Caracter expresiv.	/<fr. expressivité
A EXPRIMA	A EXPRIMÁ exprím	<i>tranz.</i>	(gânduri, sentimente, idei) A prezenta prin cuvinte sau prin gesturi; a zugrăvi; a reda; a reflecta. [Sil. ex-pri-ma]	/<fr. exprimer, lat. exprimere
A SE EXPRIMA	A SE EXPRIMÁ mă exprím	<i>intrans.</i>	A-și reda gândurile sau sentimentele. [Sil. ex-pri-ma]	/<fr. exprimer, lat. exprimere
A EXPROPRIA	A EXPROPRI//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(producători) A deposeda de produsele muncii și de mijloacele de producție. [Sil. ex-pro-pri-a]	/<fr. exproprier
EXPROPRIAT I	EXPROPRIÁ//T I ~tă (~ți, ~te)		(despre un bun) Care a fost luat prin expropriere.	/v. a expropria
EXPROPRIAT II	EXPROPRIÁ//T II ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care a fost supusă exproprierii.	/v. a expropria
EXPULSIE	EXPÚLSI//E ~i	<i>f.</i>	1) tehn. Împingere în afară cu forța a unui fluid.2) Eliminare din organism a unui produs fiziologic, patologic sau a unui corp străin.	/<fr. expulsion, lat. expulsio, ~onis
EXPUGNABIL	EXPUGNÁBIL ~ă (~i,		Care poate fi luat cu forța.	/<fr. expugnable

A EXPULZA	A EXPULZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (străini) A obliga să părăsească țara; a izgoni dintr-un stat.2) A da afară; a forța să iasă.	/<fr. expulser, lat. expulsare
A EXPUNE	A EXPÚNE expún	<i>tranz.</i>	1) (gânduri, idei, concepții etc.) A reda prin cuvinte sau în scris.2) (obiecte) A prezenta în fața publicului.3) (obiecte) A pune pentru a fi supus unei acțiuni.4) (filme, plăci fotografice) A supune acțiunii luminii pentru a obține un clișeu sau o fotog	/<lat. exponere
A SE EXPUNE	A SE EXPÚNE mă	<i>intranz.</i>	A se afla într-o situație periculoasă sau neplăcută.	/<lat. exponere
EXPUNERE	EXPÚNER/E ~i	<i>f.</i>	1) v. A EXPUNE.2) Ceea ce se redă prin cuvinte.3) Lucrare școlară, în special scrisă, care constă în redarea conținutului unui text.	/v. a expune
EXTATIC	EXTÁTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>rar</i>	1) Care ține de extaz; propriu extazului. Stare ~că.2) (despre manifestări ale oamenilor) Care vădește extaz. Atitudine ~că.	/<fr. extatique
EXTAZ	EXTÁZ ~e	<i>n.</i>	1) Stare psihică de mare intensitate caracterizată prin slăbirea contactului cu lumea exterioară.2) fig. Stare de fericire deplină; beatitudine; euforie.	/<fr. extase, lat. extasis
A EXTAZIA	A EXTAZI//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se extazieze. [Sil. -zi-a]	/<fr. extasier
A SE EXTAZIA	A SE EXTAZI//Á mă	<i>intranz.</i>	A ajunge în stare de extaz; a cădea în extaz.	/<fr. extasier
EXTEMPORAL	EXTEMPORÁL ~e	<i>n.</i>	Lucrare scrisă neanunțată, dată elevilor din lecția zilei, pentru verificarea cunoștințelor.	/<germ. Extemporale, lat. extemporalis
EXTENSIBIL	EXTENSÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi extins; care poate fi întins fără a se rupe.	/<fr. extensible
EXTENSIBILITATE	EXTENSIBILITÁTE	<i>f.</i>	Caracter extensibil.	/<fr. extensibilité
EXTENSIUNE	EXTENSIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A EXTINDE și A SE EXTINDE.2) med. Mișcare prin care un membru se întinde sau se alungește (în caz de luxație sau de fractură).3) lingv. Proces prin care un cuvânt își lărgeste înțelesul. [G.-D. extensiunii; Sil. -si-u-]	/<fr. extension, lat. extensio, ~onis
EXTENSIV	EXTENSÍV ~ă (~i, ~e)		Care are proprietatea de a se extinde.	/<fr. extensif
EXTENSOR I	EXTENS//ÓR I ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>și substantiv</i>	(despre mușchi) Care contribuie la întinderea unor părți ale corpului, în special a membrilor.	/<fr. extenseur
EXTENSOR II	EXTENS//ÓR II ~oáre	<i>n.</i>	Aparat sportiv folosit la antrenarea mușchilor (în special cei ai brațelor), constând din arcuri, resorturi sau benzi de cauciuc.	/<fr. extenseur
A EXTENUA	A EXTENU//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se extenueze.	/<fr. exténuer, lat. extenuare
A SE EXTENUA	A SE EXTENU//Á mă ~éz	<i>intranz.</i>	A pierde toată forța și energia, ajungând într-o stare de slăbire totală; a se epuiza; a se istovi; a se consuma. [Sil. -nu-a-]	/<fr. exténuer, lat. extenuare
EXTENUANT	EXTENUÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care extenuază; epuizant; istovitor.	/<fr. exténuant, lat. extenuans, ~ntis
EXTERIOR I	EXTERI//ÓR I ~oáre	<i>n.</i>	1) Partea de dinafară a unui obiect (și spațiul care-l înconjoară).2) Aspect al unei persoane (ținuta, îmbrăcămintea, fizionomia, comportarea) care este accesibil privirii.	/<fr. extérieur, lat. exterior

EXTERIOR II	EXTERIOR II ~oără (~óri, ~oäre)		1) Care este situat în spațiul de dinafară (a ceva sau a cuiva); extern.2) Care poate fi văzut de dinafară. Aspect ~. Manifestare ~oară.3) Care există în afara ființei sau conștiinței individului. Lume ~oară.4) Care este de dincolo de o anumită limită. •	/<fr. extérieur, lat. exterior
A EXTERIORIZA	A EXTERIORIZĂ ~éz	<i>tranz.</i>	(gânduri, idei, sentimente etc.) A face să se exteriorizeze; a da pe față. [Sil. -ri-o-]	/<fr. extérioriser
A SE EXTERIORIZA	A SE EXTERIORIZĂ mă	<i>intrans.</i>	A căpăta expresie exterioară; a se manifesta.	/<fr. extérioriser
EXTERITORIAL	EXTERITORIAL ~ă (~i, ~e)		(despre persoane diplomatice) Care, aflându-se pe teritoriul unei țări străine, se supune legilor țării sale. Drept ~.	
EXTERITORIALITATE	EXTERITORIALITATE	<i>f. jur.</i>	Totalitate a drepturilor extrateritoriale.	/<germ. Extritorialität
A EXTERMINA	A EXTERMINĂ extérmin	<i>tranz.</i>	(ființe) A distruge complet; a extirpa; a stârpi.	/<fr. exterminer, lat. exterminare
EXTERN I	EXTERN I ~ă (~i, ~e)		1) Care este situat în spațiul de dinafară a ceva (sau a cuiva); exterior.2) Care vine din afară; străin.3) (despre medicamente) Care se aplică numai la suprafața corpului.	/<fr. externe, lat. externus
EXTERN II	EXTERN II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	1) Elev care urmează cursurile la o școală, dar ia masa și locuiește în afara acesteia.2) Student la medicină care face practică într-un spital.	/<fr. externe, lat. externus
A EXTERNA	A EXTERNĂ ~éz	<i>tranz.</i>	(bolnavi însănătoșiți) A elibera din spital.	/Din extern
EXTINCTOR	EXTINCTOR ~oäre	<i>n.</i>	Aparat pentru stingerea incendiilor; stingător. [Sil. ex-tinc-tor]	/<fr. extincteur, lat. extinctor, ~oris
A EXTINDE	A EXTINDE extind	<i>tranz.</i>	A face să ocupe un spațiu mai mare; a lărgi sfera de acțiune.	/<lat. extindere
A SE EXTINDE	A SE EXTINDE mă	<i>intrans.</i>	A-și lărgi sfera de acțiune.	/<lat. extindere
A EXTIRPA	A EXTIRPĂ extirp	<i>tranz.</i>	1) (plante dăunătoare) A smulge din rădăcini.2) (tumori, părți ale unor organe bolnave) A înlătura printr-o intervenție chirurgicală; a exciza.3) A distruge complet; a extermina; a stârpi.	/<fr. extirper, lat. extirpare
EXTIRPATOR	EXTIRPATOR ~oäre	<i>n.</i>	Mașină agricolă folosită pentru distrugerea buruienilor și afânarea solului.	/<fr. extirpateur, lat. extirpator, ~oris
A EXTORCA	A EXTORCĂ ~chéz	<i>tranz.</i>	(lucruri, promisiuni, favoruri etc.) A obține fără consimțământul deținătorului (prin amenințări, violentă, șantaj).	/<fr. extorquer, lat. extorquere
EXTRAATMOSFERIC	EXTRAATMOSFERIC /C ~că (~ci, ~ce)		Care este de dincolo de atmosfera terestră.	/<fr. extra-atmospherique
EXTRABUGETAR	EXTRABUGETĂR ~ă (~i, ~e)		Care nu este prevăzut de buget; în afara bugetului. Cheltuieli ~e. [Sil. ex-tra-bu-ge-tar]	/<fr. extra-budgétaire
EXTRACORPORAL	EXTRACORPORAL ~ă (~i, ~e)		Care se află în afara corpului; din afara corpului. Factor ~.2) Care se efectuează în afara corpului. Operație ~ă.	/<fr. extra-corporal
EXTRACT	EXTRACT ~e	<i>n.</i>	Substanță concentrată extrasă din diferite amestecuri vegetale sau animale. [Sil. ex-tract]	/<lat. extractus, germ. Extrakt
EXTRACTIV	EXTRACTIV ~ă (~i, ~e)		Care servește la extragerea unor substanțe. • Industrie ~ă industrie de extragere a mineralelor.	/<fr. extractif

EXTRACTOR	EXTRACT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	1) Aparat pentru extragerea mierii din faguri.2) Dispozitiv al unei arme de foc care extrage din țeavă cartușul după împușcătură.3) Instrument chirurgical folosit pentru extragerea corpurilor străine din organism.4) tehn. Dispozitiv care accelerează și în	/<fr. extracteur, lat. extractorius
EXTRACȚIE	EXTRÁCTI//E ~i	<i>f.</i>	1) Proces, operație de extragere (a minereurilor).2) chim. Operație de separare a unui component dintr-un amestec.3) Extragere a unui dinte sau a unui corp străin din organism. [G.-D. extracției; Sil. ex-trac-ți-e]	/<fr. extraction
EXTRAFIN	EXTRAFÍN ~ă (~i, ~e)		Care este foarte fin; de o finețe rară; superfin.	/extra- + fin
EXTRAGALACTIC	EXTRAGALÁCTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de spațiul de dincolo de galaxia noastră; propriu altor galaxii decât cea solară. Radiație ~că.	/<fr. extragalactique
A EXTRAGE	A EXTRÁGE extrág	<i>tranz.</i>	1) (substanțe) A separa dintr-un material (prin diverse procedee).2) (zăcămintele minerale) A dobândi prin extracție; a scoate.3) (obiecte) A scoate din locul în care a fost sau în care a intrat. ~ un dinte. ~ un glonț.4) (citate, fragmente) A copia cu un a	/<lat. extrahere
EXTRALEGAL	EXTRALEGÁL ~ă (~i, ~e)		Care este în afara legii sau a legalității; care contravine legii sau legalității.	/extra- + legal
EXTRALINGVISTIC	EXTRALINGVÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care este situat în afara lingvisticii.	/<fr. extra-linguistique
EXTRAORDINAR	EXTRAORDINÁR ~ă (~i, ~e)	<i>și adverbial</i>	1) Care este neobișnuit; cu totul ieșit din comun; strașnic; amarnic; grozav.2) Care se distinge prin anumite calități și suscită admirație.3) (despre persoane) Care se deosebește vădit de toți ceilalți; înzestrat cu calități deosebite.4) (despre evenimen	/<fr. extraordinaire, lat. extraordinarius
A EXTRAPOLA	A EXTRAPOL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(teorii, lucruri cunoscute) A aplica prin analogie la un alt domeniu pentru a face anumite deducții.	/<fr. extrapoler
EXTRAPOLARE	EXTRAPOL//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) Extindere ipotetică a unei noțiuni, legi sau teorii de la un domeniu la altul.2) mat. Determinare a valorii unei funcții pentru valori situate în afara universului de valori cunoscute.	/v. a extrapola
EXTRAS	EXTRÁS ~e	<i>n.</i>	1) Fragment scos dintr-o scriere, dintr-un document, proces-verbal, regulament sau lege. • În ~ reproduș parțial.2) Articol dintr-o publicație comună (revistă, culegere) prezentat separat (sub formă de broșură).	/v. a extrage
EXTRASENSIBIL	EXTRASENSÍBIL ~ă (~i, ~e)		1) (despre persoane) Care este extrem de sensibil.2) (despre organisme) Care reacționează instantaneu la cea mai ușoară excitație exterioară.	/<fr. extra-sensible
EXTRASISTOLĂ	EXTRASÍSTOL//Á ~e	<i>f. med.</i>	Contractie suplimentară a inimii care are loc înaintea sistolei, afectând regularitatea ritmului cardiac și producând o durere ușoară.	/<fr. extra-systole
EXTRAȘCOLAR	EXTRAȘCOLÁR ~ă (~i, ~e)		Care este făcut în afara programului sau activității școlare.	/extra- + școlar
EXTRATERESTRU	EXTRATERÉ//STRU ~stră (~ștri, ~stre)		Care se afla în afara globului terestru. [Sil. ex-tra-te-res-tru]	/<fr. extraterrestre

EXTRATERITORIAL	EXTRATERITORIÁL ~ă (~i, ~e)		Care se află în afara teritoriului unui stat; din afara teritoriului unui stat.	/<fr. extra-teritorial
EXTRAURBAN	EXTRAURBÁN ~ă		Care este în afara orașului.	/extra- + urban
EXTRAUTERIN	EXTRAUTERÍN ~ă (~i, ~e):		Sarcină ~ă sarcină patologică în care oul fecundat se dezvoltă în afara cavității uterine.	/<fr. extra-utérin
EXTRAVAGANT	EXTRAVAGÁN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care depășește limitele bunului simț; ieșit din comun; neobișnuit; excentric. Idei ~te. Îmbrăcăminte ~tă.3) și substantival (despre persoane) Care șochează prin felul său de a fi; bizar; ciudat; neobișnuit.	/<fr. extravagant
EXTRAVAGANTĂ	EXTRAVAGÁNT//Ă	<i>f.</i>	1) Caracter extravagant.2) Manifestare extravagantă.	/<fr. extravagance
EXTRAVILAN	EXTRAVILÁN ~ă (~i, ~e)		Care este situat în afara spațiului construibil al unei localități.	/extra- + lat. villanus
A EXTRĂDA	A EXTRĂD//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(criminali, condamnați) A preda la cererea statului față de care s-a făcut vinovat (în conformitate cu convențiile internaționale).	/<fr. extradier
EXTREM	EXTRÉM ~ă (~i, ~e)		1) Care este la cel mai înalt grad; foarte intens. Frumusețe ~ă. Răutate ~ă.2) Care termină un spațiu, o durată etc.; aflat la cel mai îndepărtat punct; ultim. Limită ~ă.	/<fr. extrême, lat. extremus
EXTREMĂ	EXTRÉM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Partea cea mai îndepărtată a unei suprafețe; limită; margine; capăt. • A cădea dintr-o ~ în alta a trece de la o atitudine exagerată la alta, tot exagerată.2) sport Jucător al unei echipe de fotbal, hochei sau handbal, care ocupă locul cel mai înaintat	/<fr. extrême, lat. extremus
EXTREMISM	EXTREMÍSM	<i>n.</i>	Atitudine (politică) caracterizată prin idei, păreri exagerate, unilaterale, bazată pe ură și intoleranță.	/<fr. extrémisme
EXTREMIST I	EXTREMÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care depășește limitele normale, moderate.	/<fr. extrémiste
EXTREMIST II	EXTREMÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al extremismului.	/<fr. extrémiste
EXTREMITATE	EXTREMIT//ATE ~ăți	<i>f.</i>	1) Parte extremă.2) Parte terminală a unui organ sau a corpului.	/<fr. extrémité
EXTRINSEC	EXTRINSÉ//C ~că (~ci, ~ce)		Care nu aparține esenței unui lucru; străin de natura unui lucru sau a unui fenomen. Cauze ~ce.	/<fr. extrinseque, lat. extrinsecus
EXUBERANT	EXUBERÁN//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre persoane) Care manifestă exuberanță; expansiv. Caracter ~.2) Care se caracterizează prin abundență. Vegetație ~tă.	/<fr. exubérant, lat. exuberans, ~ntis
EXUBERANȚĂ	EXUBERÁNȚĂ	<i>f.</i>	1) Comportament care se manifestă prin numeroase demonstrații exterioare.2) Abundență excesivă; supraabundență.	/<fr. exubérance, lat. exuberantia
A EZITA	A EZITÁ ezít	<i>intrans.</i>	A nu se putea hotărî; a sta la îndoială; a oscila; a pendula; a balansa; a cumpăni; a șovăi.	/<fr. hésiter, lat. haesitare
EZITANT	EZITÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care ezită; șovăitor.	/<fr. hésitant
EZOTERIC	EZOTÉRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care este destinat numai unui număr restrâns de inițiați într-o doctrină filozofică.	/<fr. ésotérique
FA I	FA I	<i>m. invar.</i>	1) Notă muzicală situată pe treapta a patra din gama majoră tip.2) Sunetul corespunzător acestei note. • Cheia ~ cheia de bas.	/<it. fa
FA II	FA II	<i>interj. pop.</i>	(se folosește ca adresare către o persoană de sex feminin).	/Din fa[tă]

A FABRICA	A FABRICÁ fábric	<i>tranz.</i>	1) (mărfuri, produse) A produce în serie, prelucrând materia primă (la o fabrică, la o uzină).2) fig. depr. A face în grabă și necalitativ. ~ versuri.3) fig. A crea în imaginație în mod arbitrar; a ticlui; a născoci; a inventa; a izvodi; a broda.	/<fr. fabriquer, lat. fabricare
FABRICANT	FABRICÁN//T ~ți	<i>m.</i>	1) Persoană care are sau conduce o fabrică.2) Persoană care fabrică ceva.	/<fr. fabricant
FABRICAT	FABRICÁT ~e	<i>n.</i>	Produs finit obținut prin fabricare.	/<germ. Fabrikat
FABRICĂ	FÁBRI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Întreprindere industrială care prelucurează materia primă transformând-o în produse finite. ~ de zahăr. • A lua (pe cineva) în ~ lua pe cineva la rost. [G.-D. fabricii]	/<fr. fabrique, germ. Fabrik
FABRICITATE	FABRICITÁTE	<i>f. livr.</i>	Capacitate a omului de a crea, de a produce bunuri.	/a fabrica + suf. ~itate
A FABULA	A FABUL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A inventa scurte povestiri alegorice, folosind procedeul personificării.	/<fr. fabuler
FABULAȚIE	FABULÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) rar v. AFABULAȚIE.2) Figură retorică care constă în prezentarea unor fapte imaginare drept reale.	/<fr. fabulation, lat. fabulatio, ~onis
FABULĂ	FÁBUL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Creație literară alegorică, de obicei în versuri, în care sunt satirizate unele moravuri umane prin procedeul personificării.2) Povestire în care elementele imaginare nu se disting de cele reale.3) rar Subiectul unei opere literare.	/<lat. fabula
FABULIST	FABULÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Autor de fabule.	/<fr. fabuliste
FABULOS	FABUL//ÓS ~oasă (~oși, ~oase)		1) (în special despre prețuri, sume de bani etc.) Care depășește imaginația; extrem de mare; fantastic; extraordinar. Avere ~oasă.2) Care ține de fabule; propriu fabulelor.	/<fr. fabuleux, lat. fabulosus
A FACE	A FÁCE fac		1. tranz. I.1)(bunuri materiale sau valori spirituale) A realiza prin efort fizic sau intelectual. ~o casă. ~ poezii.2)(obiecte care necesită îngrijire) A aranja în ordinea cuvenită. ~ patul.3)(avere, bani etc.) A aduna, sporind mereu. • ~ banul cu ciocan	/<lat. facere
A SE FACE	A SE FÁCE mă fac	<i>intrans.</i>	I. 1) A avea loc accidental; a se întâmpla. Ce se face pe lume! • Ce s-a făcut (cu cineva)? Ce s-a întâmplat (cu cineva)? S-a făcut! ne-am înțeles!2) A se crea aparența; a se părea; a părea. Se făcea că zburăm.3) A începe să fie; a deveni; a ajunge. ~ act	/<lat. facere
FACERE	FÁCER//E ~i	<i>f.</i>	v. A FACE. • ~ de bine binefacere; faptă bună. ~ea lumii crearea lumii de către Dumnezeu. Durerile (sau chinurile) ~ii durerile pe care le suportă femeia la naștere.	/v. a face
FACHIR	FACHÍR ~i	<i>m.</i>	1) (în unele țări din Orient) Călugăr sau ascet care practică exercițiile yoga.2) rar Actor de circ sau de estradă specializat în diferite procedee de prestidigitație; prestidigitator; iluzionist; scamator; boscar.	/<fr. fakir
FACIAL	FACIÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de față; propriu feței. Nerv ~. Mușchi ~. [Sil. -ci-al]	/<fr. facial

FACIES	FÁCIES ~uri	<i>n.</i>	1) med. Aspect caracteristic al feței în cursul unei boli sau într-o stare emotivă; fizionomia bolnavului.2) geol. Aspect caracteristic al unui strat din scoarța terestră. ~ marin.3) arheol. Ansamblu de trăsături ale unei culturi vechi. [Sil. -ci-es]	/<lat. facies, fr. facies
FACIL	FACÍL ~ă (~i, ~e)		Care se face fără efort; ușor realizabil.	/<fr. facile, lat. facilis
A FACILITA	A FACILIT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(proces) A face mai lesne de realizat; a ușura; a înlesni.	/<fr. faciliter
FACILITATE	FACILIT//ĂTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter facil.2) mai ales la pl. rar Condiție specială acordată unei persoane.	/<fr. facilité, lat. facilitas, ~atis
FACLĂ	FÁCŁ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Băț prevăzut la un capăt cu cârpe, câlți sau alt material îmbibat cu petrol care servește la iluminat (mai ales în timpul manifestărilor de masă); tortă.2) rar v. FĂCLIE.	/<bulg. fakla
FACSIMIL	FACSIMÍL ~e	<i>n.</i>	Redare exactă (prin copiere, fotografiere etc.) a unui text sau a unui desen. ~ul semnăturii. [Acc. și facsímil]	/<lat. fac simile, fr. fac-similé
FACTAJ	FACTÁJ	<i>n. livr.</i>	(scrisori, colete, bani etc.) Distribuie la domiciliul destinatarilor.	/<fr. factage
FACTITIV	FACTITÍV ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	: Verb ~ verb tranzitiv, care arată că subiectul determină pe cineva să realizeze acțiunea verbului; verb cauzativ.	/<fr. factitif
FACTOLOGIC	FACTOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de factologie; propriu factologiei	/cf. rus. faktologhiceski
FACTOLOGIE	FACTOLOGÍE	<i>f.</i>	Ansamblu de fapte neinterpretate și neesențiale (aglomerate într-o lucrare)	/Din factologic
FACTOR	FÁCTOR ~i	<i>m.</i>	1) Condiție esențială care determină apariția unui proces sau fenomen; element care contribuie la producerea unui fenomen sau proces.2) mat. Element constitutiv al unui produs; termen al unei înmulțiri. • ~ prim fiecare dintre numerele prime la care se în	/<fr. fracteur, lat. factor, ~oris
FACTOR	FACTÓR ~i	<i>m.</i>	: ~ poștal lucrător la un oficiu poștal care duce și distribuie corespondența și publicațiile periodice destinatarilor; poștaş.	/<fr. facteur, lat. factor, ~oris
FACTORIE	FACTORÍE	<i>f. rar</i>	1) Agenție comercială a negustorilor străini într-o țară colonială.2) (în regiunile nordice îndepărtate) Punct de aprovizionare și achiziții.	/<fr. factorerie
FACTOTUM	FACTÓTUM	<i>m. invar. livr.</i>	Persoană care inițiază, hotărăște și rezolvă (aproape) toate problemele care se ivesc într-o instituție, într-o organizație etc.	/<fr. factotum, lat. fac totum
A FACTURA	A FACTUR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(mărfuri) A trece într-o factură.	/<fr. facturer
FACTURĂ I	FACTÚR//Ă I ~i	<i>f.</i>	1) Mod de organizare a elementelor sau a părților constituente ale unui ansamblu; constituție; structură; component; compoziție.2) Caracter specific al unei opere de artă.	/<fr. facture, lat. factura
FACTURĂ II	FACTÚR//Ă II ~i	<i>f.</i>	1) Act contabil sau comercial care indică cantitatea, calitatea și prețul mărfurilor sau a serviciilor executate.2) Notă de plată.3) Formular tipărit pe care se întocmește un astfel de act sau o astfel de notă de plată. [G.-D. facturii]	/<fr. facture
FACTURIER	FACTURIÉR ~e	<i>n.</i>	Carnet ale cărui foi sunt formulare de facturi. [Sil. -ri-er]	/<fr. facturier

FACȚIUNE	FACȚIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Grup de persoane unite pe baza unor interese politice comune (și care se manifestă de obicei prin violență). [G.-D. facțiunii; Sil. -ți-u-]	/<fr. faction, lat. factio, ~onis
FACULTATE I	FACULT//ÁTE I ~ăți	<i>f.</i>	1) Posibilitate de acțiune; capacitate; aptitudine.2) Dispoziție naturală pentru o anumită activitate intelectuală; capacitate; aptitudine.3) Forță morală sau intelectuală. [G.-D. facultății]	/<fr. faculté, lat. facultas, ~atis
FACULTATE II	FACULT//ÁTE II ~ăți	<i>f.</i>	Subdiviziune didactică și administrativă în cadrul unei instituții de învățământ superior, unde se pregătesc specialiști de calificare înaltă într-un anumit domeniu. [G.-D. facultății]	/<fr. faculté, lat. facultas, ~atis
FACULTATIV	FACULTATÍV ~ă (~i, ~e)		(despre lecții, prelegeri, cursuri etc.) Care poate fi frecventat după dorință.	/<fr. facultatif
FAD	FA//D ~dă (~ zi, ~ de)		1) (despre mâncăruri) Care este lipsit de gust; searbăd; insipid.2) fig. Care este lipsit de expresie; fără expresivitate; șters; inexpressiv; decolorat; palid. Culoare ~dă. Frumusețe ~dă.	/<fr. fade
FAETON I	FAET//ÓN I ~oáne	<i>n.</i>	1) Trăsură înaltă cu patru roți și cu o capotă pliabilă pentru scaunul din față.2) Autoturism de model vechi, fără capotă, cu două sau cu patru locuri. [Sil. fa-e-]	/<fr. phaéton
FAETON II	FAETÓN II ~i	<i>m.</i>	Pasăre acvatică exotică, de talie medie, cu cioc ascuțit și cu coadă prelungită de două pene mari, care se hrănește cu pește. [Sil. fa-e-]	/<fr. phaéton
FAG	FAG fagi	<i>m.</i>	Arbore cu scoarță netedă, albicioasă sau cenușie, cu frunze ovale, mărunț zimbțate pe margini, al cărui lemn este utilizat în industria mobilei.	/<lat. fagus
FAGACEE	FAGACÉE ~	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de plante lemnoase cu frunze alterne, cu flori mici, grupate în amenți, și cu fructe achene (reprezentanți: fagul, stejarul etc.).2) Plantă din această familie.	/<fr. fagacées
FAGOCIT	FAGOCÍT ~e	<i>n.</i>	Celulă sangvină a organismului care îl apără de infecții, digerând bacteriile din el.	/<fr. phagocyte
FAGOCITOZĂ	FAGOCITÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Proces de absorbire a elementelor străine din organism de către fagocite.	/<fr. phagocytose
FAGOT	FAGÓT ~uri	<i>n.</i>	Instrument muzical de suflat având forma unui tub lung de lemn (și suplimentar de metal) îndoit la capăt, prevăzut cu clape și cu ancie dublă.	/<it. fagotto, germ. Fagott
FAGOTIST	FAGOTÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Muzicant care cântă la fagot.	/<it. fagottista
FAGURE	FÁGUR//E ~i	<i>m.</i>	Strat de ceară constând din celule mici hexagonale, pe care le fac albinele lucrătoare, pentru a depune mierea și ouăle.	/<lat. favulus
FAI	FAI fáiuri	<i>n.</i>	1) Țesătură deasă de mătase sau de lână, cu dungi mici, transversale în relief, folosită pentru confecționarea obiectelor de îmbrăcăminte.2) la pl. Varietăți ale unei astfel de țesături.	/<fr. faille
A FAIANȚA	A FAIANȚ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(elemente de construcție) A acoperi cu plăci de faianță. [Sil. fa-ian-]	/Din faianță
FAIANȚAR	FAIANȚÁR ~i	<i>m.</i>	v. FAIANȚATOR. [Sil. fa-ian-]	/faianță + suf. ~ar

FAIANȚATOR	FAIANȚAT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Muncitor specializat în operații de faianțare.	/faianță + suf. ~tor
FAIANȚĂ	FAIANȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Produs ceramic poros, emailat, din care sunt confecționate obiecte de uz casnic.2) Plăci mici (și smălțuite) din ceramică, care se fixează pe pereți. A pune ~ în baie. [G.-D. faianței; Sil. fa-ian-]	/<fr. faïence, it. faenza
FAIANȚĂRIE I	FAIANȚĂRÍ//E I ~i	<i>f.</i>	1) Meserie de faianțator.2) Întreprindere pentru producerea obiectelor din faianță.3) Magazin (sau raion într-un magazin) unde sa vând obiecte din faianță.	/faianțar + suf. ~ie
FAIANȚĂRIE II	FAIANȚĂRÍ//E II ~i	<i>f.</i>	(colectiv de la faianță) 1) Sortiment de obiecte din faianță.2) Cantitate mare de obiecte din faianță.	/faianță + suf. ~ărie
FAILIBIL	FAILÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate greși; supus greșelii. [Sil. fai-]	/<fr. faillible
FAIMĂ	FÁIM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Aprecieri publică înaltă a unei persoane sau a unui lucru pentru calitățile deosebite; renume; slavă; reputație; popularitate.2) Opinie publică (favorabilă sau defavorabilă); reputație.3) rar Veste surprinzătoare; știre falsă; zvon. [G.-D. faimei]	/<lat. fama
FAIMOS	FAIM//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		Care se bucură de (multă) faimă; cu (multă) faimă.	/<fr. fameux, lat. famosus
FAIN	FAIN ~ă (~i, ~e)	<i>fam.</i>	Care are calități deosebite; foarte bun.	/<germ. fein
FAIRPLAY	FAIRPLAY [pr.: férplei]	<i>n.</i>	și adjectival Acceptare loială a regulilor (într-un joc, într-un sport, în afaceri). Comportare ~.	/Cuv. engl.
FALANGĂ I	FALÁN//GĂ I ~ge	<i>f.</i>	Os mic care formează scheletul unui deget.	/<fr. phalange
FALANGĂ II	FALÁN//GĂ II ~ge	<i>f.</i>	1) (în Grecia antică) Formație de luptă constituită dintr-o unitate compactă de pedestrași înarmați cu lănci.2) (în doctrina unor socialiști utopici) Comună de muncă, concepută ca bază a societății.3) (în Spania franchistă) Grupare politică și paramilitar	/<fr. phalange
FALANGĂ III	FALÁN//GĂ III ~ge	<i>f.</i>	1) (în feudalism) Instrument de tortură constând dintr-un sul de lemn cu care se imobilizau picioarele unui vinovat pentru a fi bătut la tălpi.2) Bătaie la tălpi aplicată acestor condamnați.	/<ngr. falangas
FALĂ	FÁLĂ	<i>f.</i>	1) Atitudine de superioritate nejustificată față de alții; mândrie; măreție; semeție; îngâmfare; înfumurare.2) inv. Manifestare publică sărbătorească.	/<sl. hvala
FALCĂ	FÁLC//Ă fălci	<i>f.</i>	1) Fiecare dintre cele două oase ale feței în care sunt fixați dinții; maxilar. ~a de sus. ~a de jos. • Cu o ~ în cer și (cu) alta în pământ a) cu gura larg deschisă; b) cuprins de mânie; foarte furios.2) Fiecare dintre cele două părți inferioare ale obra	/<lat. falx, ~cis
FALCE	FÁLCE fălci	<i>f.</i>	(în trecut) 1) Unitate de măsură a suprafeței agricole (egală aproximativ cu un hectar și jumătate).2) Suprafață de pământ de această mărime.	/<lat. falx, ~cis
FALCONIDĂ	FALCONÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de păsări sedentare, răpitoare, de talie mare, cu cioc scurt, gros și încovoiat, cu aripi lungi și cu gheare tari (reprezentanți: vulturul, pajura, uliul, șoimul etc.).2) Pasăre din această familie.	/<fr. falconidés

FALD	FALD ~uri	<i>n.</i>	Cută făcută special pe o haină largă sau apărută pe un material care atârână.	/<ucr. fald
FALEZĂ	FALÉZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Țărm înalt și abrupt, format sub acțiunea erozivă a valurilor.2) Fâșie de teren de-a lungul unui țărm, special amenajat pentru plimbări. [G.-D. falezei]	/<fr. falaise
FALIE	FÁLI//E ~i	<i>f.</i>	geol. Ruptură în scoarța pământului apărută ca urmare a mișcărilor tectonice verticale. [Art. falia; G.D. faliei; Sil. -li-e]	/<fr. faille
FALIMENT	FALIMÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Situație de insolvență a unui om de afaceri, constatată de o instanță judecătorească.2) Stare a unui debitor care nu-și poate plăti datoriile sau nu-și poate respecta angajamentele.3) Eșec complet; nereușită totală; fiasco; crăh.	/<germ. Falliment, it. fallimento
FALIMENTAR	FALIMENTÁR ~ă (~i, ~e)		1) (despre întreprinderi comerciale sau bancare) Care este pe cale de a da faliment.2) fig. rar Care este în pragul unui eșec total.	/faliment + suf. ~ar
FALIT	FALÍ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv al</i>	(despre persoane) 1) Care este declarat insolvent de o instanță judecătorească; aflat în faliment.2) fig. Care a suferit un eșec total.	/<it. fallito
FALNIC	FÁLNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care manifestă fală; plin de sine; încrezut; mândru; fudul; măreț; îngâmfat; înfumurat; semeț.2) Care are o ținută impresionantă; cu aspect senzațional.3) (despre persoane) Care denotă demnitate și mândrie; plin de demnitate și mândrie; trufaș; semeț.	/fală + suf. ~nic
FALS I	FAL//S I ~să (~și, ~se)		1) Care induce în eroare; contrar adevărului. Mărturie ~să.2) Care constituie un adevăr aparent; lipsit de autenticitate; contrafăcut. Document ~.3) (despre persoane și despre manifestările lor) Care denotă lipsă de sinceritate; fără sinceritate; prefăcut	/<lat. falsus, it. falso
FALS II	FALS II ~uri	<i>n.</i>	1) Lucru contrafăcut.2) Act care denaturează adevărul, conținând adaosuri, ștersături sau imitarea semnăturii în scopuri frauduloase.	/<lat. falsus, it. falso
FALSET	FALSÉT ~e	<i>n.</i>	1) Sunet din registrul cel mai acut al vocii unui interpret.2) Executare falsă a unei piese muzicale.	/<it. falsetto
A FALSIFICA	A FALSIFICÁ falsífic	<i>tranz.</i>	1) (adevăruri, obiecte etc.) A face să fie fals (printr-o denaturare intenționată).2) A imita în scop de fraudă; a contraface. ~ o iscălitură.	/<fr. falsifier, lat. falsificare
FALSIFICATOR	FALSIFICAT//ÓR ~oăre, (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care falsifică ceva.	/<fr. falsificateur
FALSITATE	FALSITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter fals; însușirea de a fi fals.2) Comportare lipsită de sinceritate; fățarnicie; ipocrizie; duplicitate.	/<it. falsita, lat. falsitas, ~atis
FALT	FALT ~uri	<i>n.</i>	1) Unire a foilor de tablă prin îndoirea marginilor alăturate.2) Tăietură făcută pe marginea unei piese (scândură, țiglă etc.) pentru a o putea uni cu o altă piesă (de același fel).3) Cuțit folosit în tăbăcărie cu care se uniformizează grosimea pielii.4)	/<germ. Falz[eisem]
FAMAT	FAMÁ//T ~tă (~ți,		Rău ~ care are o reputație proastă; compromis.	/<fr. [mal]famé

FAMELIC	FAMELI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>livr.</i>	Care simte mereu foame; care este înfometat tot timpul.	/<fr. famelique, lat. famelicus
FAMEN	FÁMEN ~i	<i>m. înv.</i>	1) Bărbat castrat.2) Bărbat castrat însărcinat cu paza haremului în Orient; eunuc.3) fig. Bărbat decăzut moral.	/<lat. feminus
FAMILIAL	FAMILIÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de familie; propriu familiei. Situație ~ă. Din motive ~e. [Sil. -li-al]	/<fr. familial
FAMILIAR	FAMILIÁR ~ă (~i, ~e)		1) și adverbial (despre atitudini, comportări, limbaj etc.) Care este lipsit de pretenții. Ton ~.2) Care este lipsit de respect; necuviincios.3) Care este obișnuit pentru cineva; știut bine. [Sil. -li-ar]	/<fr. familier, lat. familiaris
FAMILIARISM	FAMILIARÍSM	<i>n.</i>	1) Atitudine de intimitate (exagerată); familiaritate.2) Acordare de avantaje și privilegii rudelor și prietenilor, folosind în mod abuziv influența personală; nepotism. [Sil. -li-a-]	/familiar + suf. ~ism
FAMILIARITATE	FAMILIARIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) la sing. Caracter familiar.2) v. FAMILIARISM.3) la pl. Vorbă (sau faptă) lipsită de jenă; degajare nestingherită. [Sil. -li-a-ri-]	/<fr. familiarité, lat. familiaritas, ~atis
A FAMILIARIZA	A FAMILIARIZ//Á	<i>tranz.</i>	(persoane) A face să se familiarizeze. [Sil. -li-a-]	/<fr. familiariser
A SE FAMILIARIZA	A SE FAMILIARIZ//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	A deveni familiar cu ceva; a se deprinde, luând cunoștința îndeaproape. [Sil. -li-a-]	/<fr. familiariser
FAMILIE	FAMÍLI//E ~i	<i>f.</i>	1) Grup de persoane înrudite prin căsătorie sau prin sânge care trăiesc împreună (soț, soție, descendenții acestora).2) Succesiune de generații ce se trag dintr-un strămoș; neam; seminție. • ~ de limbi grup de limbi înrudite, care provin din aceeași limbă	/<lat. familia, fr. famille
FAMILIST	FAMILÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care și-a constituit o familie; om cu familie.	/familie + suf. ~ist
FAN	FAN ~i	<i>m.</i>	Admirator pasionat al unei vedete, al unei mișcări artistice; simpatizant.	/<engl., fr. fan
A FANA	A FAN//Á ~éz	<i>tranz.</i>	rar A face să se faneze	/<fr. faner
A SE FANA	A SE FAN//Á se ~eáză	<i>intrans. livr.</i>	1) (despre flori și unele legume) A-și pierde vlaga și frăgezimea; a se veșteji; a se ofili.2) (despre persoane) A-și pierde prospețimea fizică; a se ofili.	/<fr. faner
FANAR	FANÁR ~e	<i>n.</i>	Lampă de găz portativă, folosită în afara încăperilor.	/<nrg. fanari
FANARAGIU	FANARAGÍ//U ~i	<i>m. înv.</i>	Persoană care aprindea și stingea felinarele pe străzi; lampagiu.	/<turc. fenaarlı
FANARIOT I	FANARIÓ//T I ~tă (~ți, ~te)	<i>ist.</i>	Care aparținea fanarioților; caracteristic fanarioților. [Sil. -ri-ot]	/<nrg. fanariotis
FANARIOT II	FANARIÓ//T II ~ți	<i>m.</i>	1) Nobil grec, originar din cartierul Fanar din Constantinopol.2) Dregător sau domn descendent din această pătură.3) fig. Persoană fără scrupule. [Sil. -ri-ot]	/<nrg. fanariotis
FANARIOTIC	FANARIÓTI//C ~că (~ci, ~ce)		v. FANARIOT I. [Sil. -ri-o-]	/fanariot + suf. ~ic
FANATIC	FANÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) și substantival Care este stăpânit de fanatism.2) (despre sentimente) Care vădește fanatism; pătimăș.	/<fr. fanatique, lat. fanaticus

FANATISM	FANATÍSM	<i>n.</i>	Ataşament pătimaş pentru o convingere, pentru o credinţă etc., însoţit de o totală intoleranţă faţă de opiniile altora. • ~ religios credinţă oarbă în idei religioase cu tendinţa excesivă de a le urma în viaţa cotidiană.	/<fr. fanatisme
A FANATIZA	A FANATIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	rar A face să se fanatizeze.	/<fr. fanatiser
A SE FANATIZA	A SE FANATIZ//Á mă	<i>intrans.</i>	A deveni fanatic; a cădea în fanatism.	/<fr. fanatiser
A FANDA	A FAND//Á ~éz	<i>intrans.</i>	(în scrimă, gimnastică etc.) A duce un picior înainte îndoindu-l la genunchi şi lăsând toată greutatea corpului pe el (celălalt fiind bine întins).	/<fr. fendre
FANDOSEALĂ	FANDOS//EÁLĂ ~éli	<i>f.</i>	Atitudine afectată; sclifoseală.	/a fandosi + suf. ~eală
A SE FANDOSI	A SE FANDOS//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	depr. A se comporta pretenţios şi nechibzuit; a face faşoane; a se marghioli; a se fasoni; a se sclifosi.	/<ngr. fandazo
FANERIT	FANERÍT	<i>n.</i>	Material constituit din foi de placaj impregnate cu răşină de bachelită şi presate, folosit pentru confecţionarea carcaselor de aparate electrotehnice; lignofolie	/<engl. phanerite
FANEROGAMĂ	FANEROGÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Încrengătură a regnului vegetal cuprinzând plante cu flori care se înmulţesc prin seminţe.2) Plantă din această încrengătură.	/<fr. phanérogame
FANFARĂ	FANFÁR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Orchestră constând din interpreţi care cântă la instrumente de suflat şi de percuţie.2) Piesă muzicală executată de un astfel de ansamblu.	/<fr. fanfare
FANFARON	FANFAR//ÓN ~oână (~óni, ~oáne)	<i>şi substantiv al</i>	1) Care se laudă pe sine în mod exagerat; caracterizat prin exces de laudă pentru calităţile sale; lăudăros.2) (despre manifestări ale oamenilor) Care denotă o afecţiune de bravură; marcat prin bravură exagerată.	/<fr. fanfaron
FANFARONADĂ	FANFARONÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	Comportament de fanfaron; laudă de sine exagerată; lăudăroşenie.	/<fr. fanfaronnade
FANION	FANI//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Steag mic de formă triunghiulară, care serveşte drept indiciu de întâietate într-o competiţie. ~ transmisibil.2) Steag mic folosit pentru semnalizare; flamură. [Sil. -ni-on]	/<fr. fanion
FANON	FAN//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) (la bovine şi la unele rase de ovine) Cută a pielii formată în partea de jos a gâtului; salbă.2) Placă cornoasă situată pe falca de sus a balenei.	/<fr. fanon
FANTASC	FANTÁ//SC ~scă (~şti, ~ste)	<i>livr.</i>	Care sochează prin aspect, manifestare, evoluţie etc.; ciudat; bizar.	/<fr. fantasque
FANTASMAGORIC	FANTASMAGÓRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ţine de fantasmagorie; propriu fantasmagoriei.	/<fr. fantasmagorique
FANTASMAGORIE	FANTASMAGORÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Fantezie bizară şi absurdă; ansamblu haotic de idei eterogene şi lipsite de sens.2) Privelişte fantastică; spectacol ireal.3) înv. Spectacol de teatru cu fantome.4) Efect artistic obţinut prin folosirea abuzivă a mijloacelor supranaturale şi fantastice	/<fr. fantasmagorie
FANTASMĂ	FANTÁSM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) v. FANTOMĂ.2) Imagine vizuală bizară; halucinaţie; vedenie.	/<ngr. fândasma

FANTAST	FANTĂ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care se dedă la fantezii.2) Autor de creații literare fantastice.	/<germ. Phantast
FANTASTIC	FANTĂSTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) și substantival Care este creat de imaginație; inexistent în realitate; plăsmuit de fantezie; ideal; imaginar; fictiv; ireal.2) Care este bazat pe fantezie; dominat de supranatural. Roman ~.3) și adverbial Care este comun prin aspectul exterior; cu cal	/<fr. fantastique, lat. phantasticus
FANTĂ	FÁNT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Deschizătură îngustă pentru comunicarea unui spațiu închis cu exteriorul.2) v. FENTĂ II. [G.-D. fantei]	/<fr. fente
FANTE	FÁN//TE ~ți	<i>m.</i>	1) livr. Bărbat care se bucură de succes la femei.2) Carte de joc pe care este înfățișată figura unui cavaler; valet.	/<it. fante
FANTEZIE	FANTEZÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Facultatea de a-și închipui ceva în mod creator; imaginație creatoare.2) Dorință ieșită din comun; gust bizar; capriciu.3) Operă de imaginație în care creația artistică nu este supusă unor reguli formale.4) Lucru născocit.5) Piesă muzicală instrumental	/<fr. fantaisie
FANTEZIST	FANTEZÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de fantezie; propriu fanteziei. Teorii ~ste.	/<fr. fantaisiste
FANTOMATIC	FANTOMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și adverbial</i>	1) Care are aspect de fantomă; asemănător unei fantome.2) fig. Care este lipsit de precizie; vag.	/<fr. fantomatique
FANTOMĂ	FANTÓM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (în superstiții) Ființă imaginară, creată de fantezie, care provoacă spaimă; nălucă; arătare; vedenie; stafie; spirit; duh.2) Lucru imaginar care nu are corespondent în realitate.	/<fr. fantôme
FAPT I	FAPT I ~e	<i>n.</i>	1) Întâmplare care a avut loc în realitate; eveniment. ~istoric.2) Fenomen izolat dintr-un anumit domeniu. ~e de limbă.3) v. FAPTĂ.4) (în îmbinare cu substantive ce denumesc anumite perioade exprimă ideea de început) În ~ul zilei. În ~ul serii.	/<lat. factum
FAPT II	FAPT II ~uri	<i>n. pop.</i>	rar Procedeu magic, căruia i se atribuie însușiri supranaturale; farmec; vrajă.	/<lat. factum
FAPT III	FAP//T III ~ți	<i>m.</i>	depr. Copil neastâmpărat și obraznic.	/<lat. factum
FAPTĂ	FÁP//Ă ~e	<i>f.</i>	Acțiune săvârșită de cineva; treabă. ~ eroică. • În ~ în realitate. [G.-D. faptei]	/<lat. facta
FAPTIC	FÁP//TI//C ~că (~ci,		Care ține de fapte; propriu faptelor. Date ~ce.	/fapt + suf. ~ic
FAR	FAR ~uri	<i>n.</i>	1) Turn construit pe o coastă sau pe o insulă, prevăzut cu o sursă puternică de lumină în partea superioară, servind drept reper la orientarea navelor și avioanelor în timpul nopții.2) Dispozitiv de iluminat, instalat în partea din față a unui vehicul, de	/<fr. phare, lat. pharus
FARAD	FARÁ//D ~zi	<i>m.</i>	fiz. Unitate de măsură a capacității electrice.	/<fr. farad
FARAFASTÂC	FARAFASTÂC ~uri	<i>n.</i>	Podoabă lipsită de orice valoare; fleac.2) Dispoziție de moment, neașteptată și stranie; moft; capriciu; toană; maraz; marafet; naz.	/cf. ngr. farafás
FARAON	FARAÓN ~i	<i>m.</i>	1) (în Egiptul antic; folosit și ca titlu pe lângă numele respectiv) Conducător absolut al țării.2) Persoană rea sau poznașă. Un ~ de băiat.3) pop. (în superstiții și basme) Ființă imaginară, considerată drept spirit al răului; diavol; satană; demon; drac	/<fr. pharaon

FARAONIC	FARAÓNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de faraoni; propriu faraonilor. [Sil. -ra-o-]	/<fr. pharaonique
FARD	FARD ~uri	<i>n.</i>	Produs cosmetic care se aplică în special pe față pentru a-i modifica aspectul natural.	/<fr. fard
A FARDA	A FARD//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(fața, buzele) A da cu fard; a machia.	/<fr. farder
FARFARA	FARFARĂ ~le	<i>f.</i>	rar Persoană care poartă zvonuri, denaturându-le.	/< turc. farfara
FARFASIT	FARFASÍ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	rar (despre persoane) Care face mofturi; mofturos; capricios.	/Orig. nec.
FURFURĂRIE	FURFURĂRIE	<i>f.</i>	(colectiv de la farfurie) Cantitate mare de farfurii și alte obiecte de menaj. [Art. farfurăria; G.-D. farfurăriei; Sil. -ri-e]	/farfurie + suf. ~ărie
FARFURIE	FARFURÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Vas (de faianță, de porțelan etc.) de formă rotundă în care se servește mâncarea.2) Conținutul unui asemenea vas. O ~ de supă. [Art. farfurie; G.-D. farfuriei; Sil. -ri-e]	/<turc. falfuri, farfuri
FARIN	FARÍN	<i>adj. invar.</i>	(despre unele produse alimentare) Care are aspect de făină; ca făina. Zahăr ~.	/<fr. farine
FARINGAL	FARINGÁL ~ă (~i, ~e)		1) v. FARINGIAN.3) și substantival (despre sunete ale vorbirii) Care se articulează în faringe.	/<fr. pharyngal
FARINGE	FARÍNGE ~	<i>n.</i>	Canal membrano-musculos care constituie locul de încrucișare a cailor respiratorii cu calea digestivă.	/<fr. pharynx
FARINGIAN	FARINGI//ÁN ~ănă (~éni, ~éne)	<i>anat.</i>	Care ține de faringe; propriu faringelui. [Sil. -gi-an]	/<fr. pharyngien
FARINGITĂ	FARINGÍT//Ă ~e	<i>f. med.</i>	Stare patologică constând în inflamarea faringelui.	/<fr. pharyngite
FARINGOLARINGITĂ	FARINGOLARINGÍT//Ă ~e	<i>f. med.</i>	Boală constând în inflamarea faringelui și a laringelui.	/<fr. pharyngo-laryngite
FARINGOSCOPIE	FARINGOSC//ÓP ~oápe	<i>n.</i>	Instrument medical pentru examinarea faringelui.	/<fr. pharyngoscope
FARINGOSCOPIE	FARINGOSCOPIE	<i>f.</i>	Metodă de examinare a faringelui cu ajutorul faringoscopului.	/<fr. pharyngoscopie
FARINOGRAF	FARINOGRÁF ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru determinarea cantității de apă necesară la obținerea unui anumit aluat și a rezistenței acestuia la frământat.	/<fr. farinographe
FARINOGRAMĂ	FARINOGRÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	Grafic obținut cu ajutorul unui farinograf.	/farino- + gramă
FARINOTOM	FARINOTÓM ~e	<i>n.</i>	Instrument pentru determinarea gradului de sticlozitate a semințelor unor cereale.	/farino- + tom
FARISEIC	FARISÉI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și</i>	Care ține de farisei; propriu fariseilor. [Sil. -se-ic]	/<fr. pharisad'que
FARISEISM	FARISEÍSM	<i>n.</i>	Comportament de fariseu [Sil. se-ism]	/<fr. pharisad'sme
FARISEU	FARISÉ//U ~i	<i>m.</i>	1) (la vechii evrei) Membru al unei grupări politico-religioase din perioada precreștină, care exprima, mai ales, interesele păturilor înstărite orășenești și care se caracteriza prin pedantism și ipocrizie în respectarea ritualului mozaic.2) fig. Persoană	/< sl. farisei
FARMACEUTIC	FARMACEÚTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de farmacie; propriu farmaciei. • Chimie ~că știință care studiază compoziția, prepararea și folosirea medicamentelor în tratamentul diferitelor boli.	/<fr. pharmaceutique

FARMACEUTICĂ	FARMACEŢI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul sub- stanțelor medicamentoase (prepararea, păstrarea, controlul și distribuirea lor). [Sil. -ce-u-]	/<fr. pharmaceutique
FARMACIE	FARMACÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Local pentru prepararea, păstrarea și vinderea medicamentelor.2) la sing. rar Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul problemelor privind prepararea, păstrarea, controlul și distribuirea medicamentelor. [Art. farmacia; G.-D. farmaciei; Sil. -ci-e]	/<fr. pharmacie, lat. pharmacia
FARMACIST	FARMACÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană specializată în farmaceutică.	/farmacie + suf. ~ist
FARMACODINAMIE	FARMACODINAMÍE	<i>f.</i>	Ramură a farmacologiei care se ocupă cu studiul acțiunii medicamentelor asupra organismului.	/<fr. pharmacodynamie
FARMACOLOG	FARMACOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în farmacologie	/<fr. pharmacologue
FARMACOLOGIC	FARMACOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de farmacologie; propriu farmacologiei.	/<fr. pharmacologique
FARMACOLOGIE	FARMACOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul substanțelor medicamentoase și al acțiunii acestora asupra organismului. [Art. farmacologia; G.-D. farmacologiei; Sil. -gi-e]	/<fr. pharmacologie
FARMACOPEE	FARMACOPÉ//E ~i	<i>f.</i>	Îndreptar oficial cu caracter normativ, cuprinzând regulile de preparare, control, de păstrare și de întrebuințare a medicamentelor. [Art. farmacopeea; G.-D. farmacopeii; Sil. -pe-e]	/<fr. pharmacopée
FARMACOTERAPIE	FARMACOTERAPÍE	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu metodele de tratare a bolilor cu ajutorul preparatelor farmaceutice. [Art. farmacoterapia; G.-D. farmacoterapiei; Sil. -pi-e]	/<fr. pharmacothérapie
FARMAZON	FARMAZÓN ~i	<i>m.</i>	1) pop. Persoană care se îndeletnicește cu vrăjitoria; vrăjitor.2) iron. Persoană care vădește multă viclenie.	/<rus. farmazon
FARMAZONIE	FARMAZONÍ//E ~i	<i>f.</i>	mai ales la pl. pop. Procedeu magic căruia i se atribue însușiri supranaturale; vrăjitorie; farmec. [Art. farmazonia; G.-D. farmazoniei; Sil. -ni-e]	/farmazon + suf. ~ie
FARMEC	FÁRME//C ~ce	<i>n.</i>	1) Procedeu magic căruia i se atribuie însușiri supranaturale; vrajă. • A face ~ce a recurge la procedee magice; a vrăji. Ca prin ~ ca printr-un miracol.2) fig. Ansamblu de calități ce trezesc admirație; vrajă; miraj; fascinație. ~cul pădurii.	/<lat. pharmacum
FARNIENTE	FARNÍENTE	<i>n. livr.</i>	Stare a celui leneș; lenevie; trândăvie	/Cuv. it.
FARSĂ	FÁRS//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Piesă comică de proporții mici, cu un subiect simplu, în care comicul rezultă din vorbe de spirit și din situații amuzante.2) Faptă prin care este păcălită o persoană; festă; mascaradă.	/<fr. farce
FARSOR	FARS//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care se ține de farse; om care păcălește.	/<fr. farceur
FASCICUL	FASCÍCUL ~e	<i>n.</i>	Mănunchi de obiecte similare. • ~ de lumină flux de raze emise de o sursă de lumină. ~ de raze grup de raze care trec prin același punct.	/<fr. fascicule, lat. fasciculus

FASCICULAT	FASCICULĂ//T ~tă (~ți, ~te)		Care are formă de fascicul.	/<fr. fasciculé
FASCICULĂ	FASCÍCUL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Parte a unei lucrări de mari proporții, care se publică pe etape în broșuri succesive.2) Broșură care conține o parte dintr-o operă artistică, publicată în fragmente succesive.3) Coală tipografică fălțuită. [G.-D. fasciculei]	/<fr. fascicule
FASCIE I	FÁSCI//E I ~i	<i>f.</i>	1) mai ales la pl. (în Roma antică) Mănunchi de nuiete (de mestecăn), legat cu o curea, având în partea de sus o secure, purtat de lictorii care însoțeau pe unii magistrați.2) v. FASCINĂ. [G.-D. fasciei]	/<lat. fascis
FASCIE II	FÁSCI//E II ~i	<i>f. anat.</i>	Înveliș membranos al mușchilor sau al altor organe ale corpului. [Art. fascia; G.-D. fasciei; Sil. -ci-e]	/<lat. fascia
A FASCINA	A FASCIN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să fie cuprins de uimire și de admirație; a încânta; a fermeca; a vrăji; a delecta; a desfăta.2) A pune stăpanire pe deplin, împiedicând să reacționeze prompt sau să înțeleagă starea reală a lucrurilor.	/<fr. fasciner, lat. fascinare
FASCINANT	FASCINÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care fascinează; care produce o impresie foarte puternică; hipnotizant.	/<fr. fascinant
FASCINATOR	FASCINAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>rar</i>	v. FASCINANT.	/<fr. fascinateur, lat. fascinador, ~oris
FASCINAȚIE	FASCINĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A FASCINA.2) fig. Totalitate a calităților care trezesc admirație; vrajă; farmec; miraj. [Art. fascinația; G.-D. fascinației; Sil. -ți-e]	/<fr. fascination, lat. fascinatiō, ~onis
FASCINĂ	FASCÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Mănunchi de nuiete, ramuri, stuf etc., folosit la întărirea terasamentelor sau a drumurilor în regiunile mlăștinoase. [G.-D. fascinei]	/<it. fascina, fr. fascine
FASCISM	FASCÍSM	<i>n.</i>	Curent politic și formă totalitară de guvernare, caracterizată prin naționalism, teroare și spirit agresiv.	/<it. fascismo
FASCIST I	FASCÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de fascism; propriu fascismului. Ideologie ~stă.	/<it. fascista
FASCIST II	FASCÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept la fascismului.	/<it. fascista
A FASCIZA	A FASCIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se fascizeze.	/fascism + suf. ~iza
A SE FASCIZA	A SE FASCIZ//Ă mă	<i>intrans.</i>	A deveni fascist; a adopta fascismul.	/fascism + suf. ~iza
FASCIZANT	FASCIZÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care fascizează.	/<fr. fascisant
FASOLE	FASÓLE ~	<i>f.</i>	1) Plantă erbacee anuală din familia leguminoaselor, cultivată pentru fructele sale păstăi, cu boabe comestibile.2) (cu sens colectiv) Cantitate de boabe sau de păstăi ale acestei plante.3) Preparat culinar din boabele sau din păstăile (verzi) ale acestei	/<nrg. fasoli

FASON	FAS//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Mod de realizare a unui lucru.2) Obiect care servește drept formă ideală pentru o serie de obiecte ce urmează să fie reproduse sau imitate după acesta; model; mostră; exemplu. • ~ de costum croială a unui costum.3) mai ales la pl. fam. Dispoziție de mo	/<fr. façon
A FASONA	A FASON//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (obiecte) A aduce în concordanță cu un fason; a face să capete (prin prelucrare) o anumită formă; a modela.2) rar (caractere, firi, individualități etc.) A supune unei influențe dirijate (pentru a modifica); a modela.	/<fr. façonner
FASONARE	FASON//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A FASONA.2) silv. Ansamblu de operații efectuate în vederea prelucrării arborilor doborâți. • ~ area puieților reducerea rădăcinilor și a lăstarilor la puieți, înainte de plantare.	/v. a fasona
FASONAT	FASONÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A FASONA.2) fig. fam. (despre oameni) Care face fasoane; mofturos; năzuros; capricios.	/v. a fasona
FASONATOR	FASONAT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Persoană specializată în operații de fasonare.	/a fasona + suf. ~tor
FAST I	FAST I	<i>n.</i>	Demonstrare de eleganță impunătoare și de lux excesiv; pompă.	/<fr. faste, lat. fastus
FAST II	FA//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>rar</i>	(despre zile, evenimente, circumstanțe etc.) Care aduce fericire; în stare să fie reușit; benefic.	/<fr. faste, lat. fastus
FASTIDIOS	FASTIDI//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)	<i>livr.</i>	Care este lipsit de interes; plictisitor; anost. [Sil. -di-os]	/<fr. fastidieux, lat. fastidiosus
FASTUOS	FASTU//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		Care are (mult) fast; cu (mult) fast; somptuos. [Sil. -tu-os]	/<fr. fastueux, lat. fastuosus
FASTUOZITATE	FASTUOZITÁTE	<i>f.</i>	Caracter fastuos.	/<it. fastuosità
FASUNG	FÁSUNG ~uri	<i>n. tehn.</i>	Piesă de formă cilindrică în care se înșurubează un bec, pentru a-l conecta la circuitul electric; dulie.	/<germ. Fassung
FAȘĂ	FÁȘĂ feși	<i>f.</i>	1) Fâșie de pânză cu care se înfășoară copiii mici peste scutece. • Din (sau în) ~ din primele momente ale vieții. Abia ieșit din ~ foarte tânăr. A ieși din ~ a depăși vârsta copilăriei.2) Fâșie de tifon folosită pentru pansare; bandaj. [G.-D. feșii]	/<lat. fascia
FATAL	FATÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care are consecințe dezastruoase; cu urmări extrem de grave; nefast; funest. Eroare ~ă.2) și adverbial Care urmează să se producă în mod obligatoriu; imposibil de evitat.	/<fr. fatale, lat. fatalis
FATALISM	FATALÍSM	<i>n.</i>	1) Concepție idealistă în filozofie, conform căreia dezvoltarea naturii și a societății se află în dependență totală de anumite forțe.2) Credință mistică în inevitabilitatea soartei.	/<fr. fatalisme
FATALIST I	FATALÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de fatalism; propriu fatalismului.	/<fr. fataliste
FATALIST II	FATALÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	1) Adept al fatalismului.2) Persoană care crede în fatalitate.	/<fr. fataliste

FATALITATE	FATALIT//ĂTE ~ăți	<i>f.</i>	1) (în concepțiile mistice) Forță supranaturală care se crede că ar determina desfășurarea evenimentelor; soartă; ursită; destin.2) Concurs de circumstanțe imprevizibile și inexplicabile; hazard.3) Caracter fatal. [Art. fatalitatea; G.-D. fatalității]	/<fr. fatalité, lat. fatalitas, ~atis
FATA MORGANA	FÁTA MORGÁNA	<i>f.</i>	1) Fenomen optic caracteristic zonelor calde, datorită căruia imaginile obiectelor aflate la orizont apar ca și cum s-ar reflecta într-o apă.2) fig. Iluzie trecătoare.	/Cuv. it.
FATĂ	FÁTĂ fête	<i>f.</i>	1) Persoană de sex feminin de la naștere până la căsătorie; duduie; domnișoară. • ~ mare a) fecioară; b) fată bună de măritat. ~ bătrână (sau trecută, stătută) fată rămasă nemăritată. ~ în casă fată tânără angajată în trecut pentru treburi gospodărești. P	/<lat. feta
FATIDIC	FATÍDI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>livr.</i>	1) Care denotă o intervenție a destinului; fixat prin destin. Noapte ~că. Sentință ~că.2) Care aduce nenorociri; aducător de nenorociri.	/<fr. fatadique, lat. fatidicus
FATUITATE	FATUITÁTE	<i>f.</i>	Atitudine de înfumurare sfidătoare și disprețuitoare; trufie; vanitate. [Art. fatuitatea; G.-D. fatuității; Sil. -tu-i-]	/<fr. fatuité, lat. fatuitas, ~atis
FATUM	FÁTUM	<i>n. livr.</i>	Destin implacabil.	/Cuv. lat.
FAȚADĂ	FAȚÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Parte anterioară a unei clădiri unde se află intrarea principală.2) Parte exterioară verticală a unei clădiri. ~ laterală.	/<fr. façade
FAȚĂ	FÁȚ//Ă fête	<i>f.</i>	1) Partea de dinainte a capului la om; obraz.2) Ansamblu de trăsături specifice ale acestei părți; chip; fugură; fizionomie. ~ acră.3) pop. Individ considerat în raport cu societatea; persoană. • ~ bisericească slujitor al cultului.4) mat. Fiecare dintre	/<lat. facies
A FAȚETA	A FAȚET//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(pietre scumpe) A înzestra cu fațete (prin prelucrare).	/<fr. facetter
FAȚETĂ	FAȚÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Suprafață plană a unui corp.2) Faț șlefuită a unui corp.3) fig. Aspect specific. ~a problemei. ~ele situației.4) tipogr. Placă groasă de fontă de care se fixează un clișeu cu plăcile de stereotipie.	/<fr. facette
FAULT	FÁULT ~uri	<i>n.</i>	(la unele jocuri sportive) Încălcare a regulilor de joc, manifestată prin acte brutale și sancționată de arbitru.	/<engl. fault
A FAULTA	A FAULT//Ă ~éz		1. intranz. A comite un fault.2. tranz. (sportivi din echipa adversă) A ataca nereglementar, comițând un fault. [Sil. fa-ul-]	/<engl. fault
FAUN	FÁUN ~i	<i>m.</i>	(în mitologia romană) 1) Zeu al fecundității.2) Ființă imaginară în chip de bărbat cu coarne, urechi lungi și picioare de țap, protector al câmpiilor, al pădurilor și al turmelor. [Sil. fa-un]	/<lat. faunus
FAUNĂ	FÁUN//Ă ~e	<i>f.</i>	Ansamblu de animale care populează globul sau o regiune determinată; regn animal. [Sil. fa-u-]	/<fr. faune
FAUR I	FÁUR I	<i>m. pop.</i>	A doua lună a anului; februarie. [Sil. fa-ur]	/Din făurar
FAUR II	FÁUR II ~i	<i>m. inv.</i>	v. FĂURAR II.	/<lat. faber, ~bri
FAVOARE	FAV//OÁRE ~óruri	<i>f.</i>	Bunăvoință care avantajează o persoană; avantaj acordat cu preferință unei persoane. [G.-D. favorii; Sil. -voa-]	/<fr. faveur, lat. favor, ~oris

FAVORABIL	FAVORÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) (despre fenomene, circumstanțe, acțiuni etc.) Care favorizează; care aduce favoare; caracterizat prin favoare; benefic; binefăcător; prielnic; propice.2) (despre persoane sau despre manifestările lor) Care denotă favoare; cuprins de favoare; binevoitor	/<fr. favorable, lat. favorabilis
FAVORIT I	FAVORÍ//T I ~tă (~ți, ~te)		1) Care constituie o preferință; care place în mod deosebit; preferat în mod particular.3) și substantival (despre persoane) Care se află în favoarea cuiva; protejat în mod deosebit.	/<fr. favori, ~ite
FAVORIT II	FAVORÍ//T II ~ți	<i>m.</i>	Participant la o competiție, considerat ca având cele mai mari șanse de reușită.	/<fr. favori, ~ite
FAVORIT III	FAVORÍ//T III ~ți	<i>m.</i>	mai ales la pl. Barbă lăsată special să crească de o parte și de alta a feței (de la tâmpile până la bărbie); barbetă.	/<fr. favori, ~ite
FAVORITISM	FAVORITÍSM ~e	<i>n.</i>	Acordare neîntemeiată și abuzivă de favoruri; protecționism.	/<fr. favoritisme
A FAVORIZA	A FAVORIZ //Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (acțiuni, fenomene, evenimente etc.) A înlesni, creând condiții favorabile.2) (persoane) A susține în mod abuziv, acordând favoruri (adesea nemotivat și în detrimentul altora); a părtini; a avantaja; a privilegia; a proteja.	/<fr. favoriser
FAVUS	FÁVUS	<i>n.</i>	Boală contagioasă a pielii, cauzată de o ciupercă parazită, care se manifestă prin căderea părului la om și la animale, a penelor la păsări.	/<fr. favus
FAX	FAX ~uri	<i>n.</i>	1) Aparat electronic pentru transmiterea informațiilor scrise prin linia telefonică. • Fax modem dispozitiv care permite calculatorului să transmită și să recepționeze mesaje.2) Text transmis cu ajutorul acestui aparat.	/<engl., fr. fax
FAZAN	FAZÁN ~i	<i>m.</i>	Pasăre sedentară, de talie medie, cu coadă lungă și ascuțită, cu penaj viu colorat, apreciată pentru carnea sa delicioasă.	/<fr. faisan, lat. phasianus
FAZANERIE	FAZANERÍ//E ~i	<i>f.</i>	Loc unde se crește fazani; crescătorie de fazani. [Art. fazaneria; G.-D. fazaneriei; Sil. -ri-e]	/fazan + suf. ~erie
FAZĂ	FÁZ //Ă ~e	<i>f.</i>	1) Spațiu temporal în evoluția unui fenomen natural sau social; etapă; stadiu.2) Aspect sub care se prezintă succesiv Luna sau alte planete unui observator terestru în timpul mișcării lor de revoluție.3) Circuit care face parte dintr-un sistem de circuite	/<fr. phase, germ. Phase
FAZIC	FÁZI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de fază; propriu fazei.	/<germ. phasisch
FAZITRON	FAZITR//ÓN ~oáne	<i>n. tehn.</i>	Tub electronic cu ajutorul căruia se realizează modulații ale oscilațiilor de frecvență înaltă.	/<fr. phasitron
FAZMETRU	FAZMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument pentru măsurarea diferenței de fază dintre două mărimi electrice de aceeași frecvență.	/<fr. phasemetre
FAZOTRON	FAZOTR//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	fiz. Ciclotron folosit pentru energii mari.	/<fr., engl. phasotron
FĂCĂLEȚ	FĂCĂLÉT ~e	<i>n.</i>	Unealtă de bucătărie sub formă de băț neted, folosită la mestecarea mămligii, la zdrobirea legumelor fierte; melesteu.	/cf. ung. fakalán

A FĂCĂLUI	A FĂCĂLU//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (legume) A zdrobi și a amesteca (cu făcălețul), prefăcând într-o pastă omogenă.2) fig. pop. A bate foarte tare; a zdrobi în bățai; a stropși; a stâlci; a tăbăci; a snopi; a toropi.	/cf. făcăleț
A SE FĂCĂLUI	A SE FĂCĂLU//Î mă	<i>intrans.</i>	A face (concomitent) schimb de bățai (cu cineva).	/cf. făcăleț
FĂCĂTOR	FĂCĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	rar (despre persoane) Care face, realizează ceva. • ~ de bine binefăcător. ~ de rău răufăcător.	/a face + suf. ~ător
FĂCĂTURĂ	FĂCĂTÚR//Ă ~i	<i>f. pop.</i>	Procedeu magic căruia i se atribuie însușiri supranaturale; vrăjitorie; fermecătorie.	/a face + suf. ~ătură
FĂCLIE	FĂCLÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Lumânare lungă și groasă (mai ales din ceară).2) fig. Obiect, idee etc. ce servește drept simbol (luminând calea). ~a științei. [Art. faclia; G.-D. făcliei; Sil. -li-e]	/< sb. faklja, bulg. faklija
FĂCLIER	FĂCLIÉR ~i	<i>m. rar</i>	1) Meșter care face sau vinde făclii.2) și fig. Persoană care poartă făcliile. [Sil. -cli-er]	/făclie + suf. ~ar
FĂCUT	FĂCÚ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A FACE. • Bine ~ (la trup) cu o constituție robustă.2) (despre băuturi) Care este amestecat cu ceva străin; falsificat.3) fam. Care este ușor amestecat de băutură; cherchelit.	/v. a face
FĂGAȘ	FĂGĂȘ ~e	<i>n.</i>	1) Urmă adâncă și continuă făcută în pământ de apele de ploaie sau de roțile unui vehicul.2) fig. Cale de dezvoltare.	/<ung. vágáš
A FĂGĂDUI	A FĂGĂDU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	1) A consimți în mod verbal să dea; a promite. • ~ marea și (sau cu) sarea a face promisiuni exagerate.2) A accepta benevol ca angajament; a promite. A făgăduit să se ducă.	/<ung. fogadni
FĂGĂDUINȚĂ	FĂGĂDUÎNȚ//Ă ~e	<i>f. inv.</i>	Intenție declarată (de a întreprinde ceva); promisiune. • Țara (sau pământul) ~ei a) numele biblic al Palestinei; b) loc unde cineva tinde să ajungă.	/a făgădui + suf. ~ință
FĂGET	FĂGÉT ~e	<i>n.</i>	1) Loc unde cresc fagi.2) Pădure de fagi.	/<lat. fagetum
FĂINARE	FĂINÁRE	<i>f.</i>	Boală a plantelor, cauzată de ciuperci parazite, care se manifestă prin depuneri făinoase sub formă de pete brune-cenușii pe lăstarii și frunzele atacate. [Sil. fă-i-]	/făină + suf. ~are
FĂINĂ	FĂINĂ	<i>f.</i>	1) Pulbere obținută din grâu sau din alte boabe de cereale măcinate, folosită în alimentație. ~ de grâu. ~ de porumb.2) Substanță sau material transformat prin măcinare în pulbere. ~ de pește. [G.-D. făinii; Sil. fă-i-]	/<lat. farina
FĂINOS	FĂIN//ÓS ~oásă (~óși, ~oăse)		1) Care are aspect de făină; asemănător cu făina.3) și substantival Care este preparat din multă făină; din făină. • (Paste) ~oase produs alimentar preparat din făină, apă (uneori și ouă). [Sil. fă-i-]	/<lat. farinosus
A FĂLĂLĂI	A FĂLĂLĂ//Î ~iește	<i>intrans.</i>	(despre haine) A se mișca neregulat, producând un zgomot ușor. [Sil. lă-i]	/Onomat.
FĂLCEA	FĂLC//EĂ ~ele	<i>f.</i>	1) Fiecare dintre cele două tălpi ale saniei.2) Fiecare dintre cele două brațe ale vatalelor de la războiul de țesut.3) Fiecare dintre cele două scânduri între care intră limba meliței.4) Fiecare dintre cele două părți laterale ale afetului unui tun sau a	/falcă + suf. ~ea

FĂLCOS	FĂLC//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) Care are fălci mari; cu fălci mari.2) pop. Care mănâncă mult; mănâncios.	/falcă + suf. ~os
A FĂLI	A FĂL//Í ~ésc	<i>tranz. înv.</i>	A ridica în slăvi (în mod exagerat); a slăvi; a glorifica; a elogia; a cânta; a exalta.	/<sl. hvaliti
A SE FALI	A SE FAL//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	A se mândri peste măsură; a se fuduli.	/<sl. hvaliti
FĂLITOR	FĂLIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv al înv.</i>	(despre persoane) Care laudă în mod exagerat; care făleşte.	/a făli + suf. ~tor
FĂLOS	FĂL//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)	<i>pop.</i>	1) (despre persoane) Care are multă fală; cu multă fală.2) (despre manifestările oamenilor) Care denotă fală mare; cu fală mare. Mare ~.3) Care denotă demnitate și mândrie; falnic; semeț; trufaș.	/fală + suf. ~os
A SE FĂLOȘI	A SE FĂLOȘ//Í mă	<i>intrans.</i>	v. A SE FĂLI.	/Din fălos
FĂLOȘIE	FĂLOȘÍ//E ~i	<i>f.</i>	fam. v. FALĂ.	/ fălos + suf. ~ie
A FĂLȚUI	A FĂLȚU//Í ~iésc	<i>tranz.</i>	1) (piei tăbăcite) A prelucra cu falțul.2) (scânduri, cărămizi, țigle) A prevedea cu un falț.3) (coli imprimate) A împături într-o anumită ordine (pentru a broșa, a mânui mai ușor etc.)	/<germ. falzen
FĂLȚUITOR I	FĂLȚUIT//ÓR I ~oăre	<i>n.</i>	1) Rindea folosită la fălțuirea pieselor de lemn.2) Instrument cu care se fălțuiesc colile unei tipărituri. [Sil. -țu-i-]	/a fălțui + suf. ~tor
FĂLȚUITOR II	FĂLȚUITÓR II ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în operații de fălțuire. [Sil. -țu-i-]	/a fălțui + suf. ~tor
FĂPTAȘ	FĂPTĂȘ ~i	<i>m.</i>	Persoană care comite o faptă (condamnabilă)	/faptă + suf. ~aș
A FĂPTUI	A FĂPTU//Í ~iésc	<i>tranz.</i>	(acțiuni, mai ales reprobabile) A transpune în fapt; a face să aibă loc; a săvârși; a comite.	/fapt + suf. ~ui
FĂPTUITOR	FĂPTUITÓR ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care înfăptuiește, săvârșește ceva.2) v. FĂPTAȘ. [Sil. -tu-i-]	/a făptui + suf. ~tor
FĂPTURĂ	FĂPTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Ființă înzestrată cu facultatea de a simți și a se mișca; vietate; viețuitoare; animal; creatură.2) Înfățișare fizică exterioară; structură a corpului.3) Lume materială; fire.	/<lat. factura
FĂRAȘ	FĂRĂȘ ~e	<i>n.</i>	Obiect de uz casnic în formă de lopată cu coadă scurtă, în care se adună cu mătura gunoiul sau cu care se scoate jăraticul.	/<turc. faras
FĂRĂ I	FERĂ I	<i>prep.</i>	1) (exprimă un raport privativ, indicând lipsa, privațiunea, excluderea) Lucrează fără întrerupere.2) mat. (exprimă un raport limitativ, indicând operația scăderii) Minus. Cinci fără trei.3) (exprimă un raport de insuficiență a unei părți dintr-un întreg)	/<lat. foras
FĂRĂ II	FERĂ II	<i>conj.</i>	(exprimă un raport privativ) Fără să ochească, a nimerit în țintă.	/<lat. foras
FĂRĂDELEGE	FĂRĂDELEĞ//E ~i	<i>f.</i>	Faptă care contrazice legile juridice sau morale; nelegiuire. [G.-D. fărădelegii]	/fără + de + lege
A FĂRÂMA	A FĂRÂMĂ fărâm	<i>tranz.</i>	1) A face să se fărâme.2) fig. A face să nu mai existe; a nimici; a prăpădi; a distruge. ~ oastea.	/Din fărâma
A SE FĂRÂMA	A SE FĂRÂMĂ se	<i>intrans.</i>	A se transforma în fărâme; a se desface în bucăți mici.	/Din fărâma
FĂRÂMĂ	FĂRÂM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Bucată mică rămasă dintr-un întreg (după ce s-a sfărâmat, s-a rupt etc.).2) fig. Parte minimală din ceva; strop; dram; picătură; pic. O ~ de nădejde.	/cf. alb. therrime

FĂRÂMĂTOR I	FĂRÂMĂTOR I ~oăre (~ôri, ~oăre)	<i>rar</i>	Care fărâmă.	/fărâmə + suf. ~tor
FĂRÂMĂTOR II	FĂRÂMĂTOR II	<i>n.</i>	Mașină pentru efectuarea operațiilor de fărâmare.	/fărâmə + suf. ~tor
FĂRÂMĂTURĂ	FĂRÂMĂTURĂ //Ă ~i	<i>f.</i>	Cantitate foarte mică din ceva; pișcătură; strop; dram; pic.	/fărâmə + suf. ~tură
FĂRĂMICIOS	FĂRĂMICIOS //ÔS ~oăsă (~ôși, ~oăse)		Care se fărâmă (sau se poate fărâma) ușor.	/fărâmə + suf. ~icios
A FĂRĂMIȚA	A FĂRĂMIȚA //Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(corpuri fragile) A face să se fărâmițeze.	/Din fărâmiță
A SE FĂRĂMIȚA	A SE FĂRĂMIȚA //Ă se ~eáză	<i>intrans.</i>	A se transforma în fărâme; a se desface în bucăți mici de tot.	/Din fărâmiță
FĂRĂMIȚĂ	FĂRĂMIȚĂ //Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la fărâmə) Fărâmə mică.	/fărâmə + suf. ~iță
FĂȚ	FĂȚ feți	<i>m.</i>	1) (la om și la mamifere) Organism în stadiul intrauterin de viață, din momentul când începe să se miște și până la naștere; fetus.2) poet. Persoană de sex masculin, luată în raport cu părinții săi; băiat; fiu; fecior. • ~ Frumos personaj principal în pov	/<lat. fetus
A FĂȚA	A FĂȚA pers. 3 fătă	<i>tranz.</i>	(despre femelele animalelor mamifere) A face să apară pe lume.	/<lat. fetare
FĂȚAT I	FĂȚAT I	<i>n.</i>	1) v. A FĂȚA2) Vreme când unele animale fată. Pe la ~ul oilor.	/v. a fătă
FĂȚAT II	FĂȚAT II //T II ~tă (~ti,		v. A FĂȚA. • ~ nu ouat voinic și sănătos.	/v. a fătă
FĂȚĂLĂU	FĂȚĂLĂU //U ~i	<i>m. pop.</i>	1) Bărbat care manifestă interes deosebit față de femei.2) Persoană care are trăsături proprii ambelor sexe; hermafrodit; androgin.	/fată + suf. ~ălău
FĂȚĂTOARE I	FĂȚĂTOARE I ~	<i>adj. și substantiv</i>	(despre femelele animalelor mamifere) Care este aptă să fete.	/a fătă + suf. ~ătoare
FĂȚĂTOARE II	FĂȚĂTOARE II ~ôri	<i>f. pop.</i>	1) Loc special amenajat unde fată animalele.2) Organ genital al unor animale-femele.	/a fătă + suf. ~ătoare
FĂȚARE	FĂȚARE //ĂRE ~ări	<i>f.</i>	Loc special amenajat pentru treierat; arie	/<lat. facialis
FĂȚĂRNIC I	FĂȚĂRNIC I	<i>adv.</i>	Cu fățărnicie.	/fățare + suf. ~nic
FĂȚĂRNIC II	FĂȚĂRNIC II //C II ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	Care denotă lipsă de sinceritate; care vădește duplicitate; ipocrit; duplicitar.	/fățare + suf. ~nic
A SE FĂȚĂRI	A SE FĂȚĂRI //Î mă	<i>intrans.</i>	v. A SE FĂȚĂRNICI.	/Din fățare
A SE FĂȚĂRNICI	A SE FĂȚĂRNICI //Î mă ~ésc	<i>intrans.</i>	1) A deveni fățarnic.2) A fi fățarnic; a se purta fățarnic	/Din fățarnic
FĂȚĂRNICIE	FĂȚĂRNICIE //E ~i	<i>f.</i>	Caracter fățarnic; lipsă de sinceritate; prefăcătorie; ipocrizie; falsitate; duplicitate. [Art. fățărnicia; G.-D. fățărniciei; Sil. -ci-e]	/fățarnic + suf. ~ie
FĂȚIȘ	FĂȚIȘ ~ă (~i, ~e)	<i>și</i>	Care se efectuează pe față, deschis, în văzul tuturor.	/față + suf. ~iș
A FĂȚUI	A FĂȚUI //Î ~iésc	<i>tranz.</i>	1) (suprafețe) A face să devină neted și frumos (prin diferite operații). ~ un perete.2) (piei după tăbăcire) A curăța de impurități.3) fam. (persoane) A bate cu palma peste față; a pălmui.	/față + suf. ~ui
A SE FĂȚUI	A SE FĂȚUI //Î mă ~iésc	<i>intrans.</i>	fam. A face (concomitent) schimb de palme peste față (cu cineva).	/față + suf. ~ui
FĂȚUIALĂ	FĂȚUIALĂ //ĂLĂ ~iéli	<i>f.</i>	1) v. A FĂȚUI.2) Strat subțire de mortar cu care se fățuiește. [Sil. -țu-ia-]	/a fățui + suf. ~eală

FĂȚUITOARE I	FĂȚUIT//OĂRE I ~óri	<i>f.</i>	Unealtă de zidărie folosită pentru netezirea tencuielii, a betonului etc.; drișcă. [Sil. -țu-i-]	/a fățui + suf. ~tor
FĂȚUITOR	FĂȚUIT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	1) Unealtă de tâmplărie, de forma unei rindele, cu care se fătuiesc scândurile sau piesele de lemn.2) Cuțit puțin curbat, cu două manere, folosit la fătuirea manuală a pieselor din lemn.	/a fățui + suf. ~tor
FĂȚUITOR	FĂȚUIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană specializată în operații de fătuire.	/a fățui + suf. ~tor
FĂURAR I	FĂURĂRI	<i>m. pop.</i>	A doua lună a anului; februarie.	/<lat. februiarius
FĂURAR II	FĂURĂRI II ~i	<i>m.</i>	1) înv. Meșter care confecționa obiecte din fier sau din alte metale; fierar.2) poet. Persoană care are darul făuririi. [Sil. fă-u-]	/faur + suf. ~ar
A FĂURI	A FĂUR//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) poet. A concepe și a transforma în fapt printr-un efort creator.2) înv. (metale) A prelucra la cald sau la rece, bătând cu ciocanul (pentru a da o formă definită). [Sil. fă-u-]	/Din faur
FĂURITOR	FĂURIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană sau colectiv care făurește ceva; creator. ~ de bunuri materiale.	/a făuri + suf. ~tor
FĂL	FĂL	<i>interj.</i>	(se folosește, de obicei repetat, pentru a reda zgomotul produs de mișcarea aripilor păsărilor).	/Onomat.
A FĂLFĂI	A FĂLFĂÍ pers. 3 fâlfâie	<i>intranz.</i>	1) (despre păsări) A bate din aripi în timpul zborului, producând un zgomot caracteristic.2) (despre pânze, drapele etc.) A se mișca neregulat în diferite direcții; a flutura.	/Din fâl
A SE FĂLFĂI	A SE FĂLFĂÍ mă	<i>intranz.</i>	fam. A rosti neclar unele sunete (din cauza lipsei dinților).	/Din fâl
FĂLFĂITOR	FĂLFĂIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care fâlfâie.	/a fâlfâi + suf. ~tor
FÂN	FÂN ~uri	<i>n.</i>	Nutreț din iarbă cosită și uscată. • Ori ~, ori paie una din două; sau una, sau alta.	/<lat. fenum
FÂNĂRIE	FÂNĂRI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. FÂNEAȚĂ.2) Loc unde se păstrează fânul; depozit de fân. [Sil. -nea-tă]	/fân + suf. ~ărie
FÂNEAȚĂ	FÂNEAȚĂ fânéte	<i>f.</i>	Loc unde crește iarbă pentru fân.	/fân + suf. ~eață
FÂNTÂNAR	FÂNTÂNĂRI ~i	<i>m.</i>	Meșter care face, repară, curăță și îngrijește fântâni.	/fântână + suf. ~ar
FÂNTÂNĂ	FÂNTÂN//Ă ~i	<i>f.</i>	Construcție alcătuită dintr-o groapă săpată în pământ până la nivelul unui strat de apă, care servește pentru alimentarea cu apă potabilă. [G.-D. fântânii]	/<lat. fontana
A FÂRNÂI	A FÂRNĂÍ fârnâi	<i>intranz.</i>	1) (despre oameni cu defecte în rostire) A rosti neclar unele sunete nazale; a vorbi pe nas; a fonfâi.2) A face zgomot în timpul respirației din cauza nasului înfundat. [Sil. -nâ-i]	/Onomat.
FÂRTAT	FÂRTĂ//T ~ți	<i>m.</i>	Prieten nedespărțit, legat prin jurământ; frate de cruce.	/frate + suf. ~at
FÂS	FÂS	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda zgomotul produs de ieșirea unui gaz sub presiune printr-un orificiu îngust).	/Onomat.
FÂSĂ	FÂS//Ă ~e	<i>f.</i>	Pasăre migratoare, de talie mică, asemănătoare cu ciocârlia, care umblă alergând și mișcându-și neconținut coada.	/ Orig. nec.
A FÂSÂI	A FÂSĂÍ fâsâi	<i>intranz.</i>	1) (despre gaze ieșite sub presiune printr-un orificiu strâmt) A produce un zgomot șuierător și înăbușit; a face „fâs”; a sfârâi.2) (despre ființe) A produce sunete șuierătoare caracteristice.	/Din fâs + suf. ~âi

FÂSTÂC	FÂSTÂC	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a imita zgomotul unui corp care se agită).	/Onomat.
A FÂSTÂCI	A FÂSTÂC//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se fâstâcească.	/Din fâstâc
A SE FÂSTÂCI	A SE FÂSTÂC//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	A fi cuprins de un sentiment de stinghereală (neștiind cum să procedeze în situația creată); a se încurca; a se zăpăci.	/Din fâstâc
FÂȘ	FÂȘ	<i>interj.</i>	(se folosește, de obicei repetat, pentru a reda zgomotul produs de foșnetul frunzelor, al hârtiei etc.).	/Onomat.
A FÂȘÂI	A FÂȘÂI pers. 3 fâșie	<i>intrans.</i>	(despre frunze, hârtie, țesături ușoare etc.). A produce un zgomot ușor; a face „fâș-fâș”.	/fâș + suf. ~âi
FÂȘÂITOR	FÂȘÂIT//ÓR ~oäre (~óri, ~oäre)		Care fâșâie; care produce fâșâituri.	/a fâșâi + suf. ~tor
FÂȘCHI	FÂȘCHI ~	<i>m.</i>	reg. Tulpină florală a cepei și a usturoiului.	/Onomat.
FÂȘIE	FÂȘI//E ~i	<i>f.</i>	Bucată lungă și îngustă din ceva. ~ de pământ. ~ de lumină. [Art. fâșia; G.-D. fâșiei; Sil. și-e]	/fâșă + suf. ~ie
FÂȚ	FÂȚ	<i>interj. pop.</i>	(se folosește, de obicei repetat, pentru a reda o mișcare bruscă sau mișcări continue alternative). • ~ încolo, ~ încoace ba încolo, ba încoace; când încolo, când încoace.	/Onomat.
A FÂȚÂI I	A FÂȚÂI I fâțai	<i>tranz.</i>	(mai ales coada) A mișca ritmic și repede; a bâțai.	/fâț + suf. ~âi
A FÂȚÂI II	A FÂȚÂI II fâțai	<i>intrans.</i>	A face mișcări scurte și repezi.	/fâț + suf. ~âi
A SE FÂȚÂI	A SE FÂȚÂI mă fâțai	<i>intrans.</i>	1) A umbla fără astâmpăr și fără rost (încolo și încoace); a se foi.2) A nu avea astâmpăr; a se învârti mereu (într-o parte și în alta); a se suci.3) A nu se putea hotărî dintr-o dată.	/fâț + suf. ~âi
FEBRĂ	FÉBR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Stare malativă caracterizată prin ridicarea anormală a căldurii corpului; temperatură.2) Boală caracterizată prin temperatură ridicată. ~ cerebrală.3) fig. Stare de tensiune sau de agitație; emoție; neliniște.	/ <i><</i> lat. febris, it. febbre
FEBRIFUG	FEBRIFÚ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>și substantiv</i>	(despre medicamente) Care coboară febra.	/ <i><</i> fr. fébrifuge
FEBRIL	FEBRÍL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de febră; cauzat de febră. Stare ~ă. Puls ~.2) (despre persoane) Care manifestă o agitație excesivă și nervoasă; cuprins de o nervozitate excesivă.3) și adverbial (despre manifestări ale oamenilor) Care denotă nervozitate excesivă; caracteriz	/ <i><</i> fr. fébrile, lat. febrilis
FEBRILITATE	FEBRILÍTÁTE	<i>f.</i>	1) med. Caracter febril.2) fig. Stare de agitație; încordare nervoasă; înfrigurare. [Art. febrilitatea; G.-D. febrilității]	/ <i><</i> fr. febrilité
FEBRUARIE	FEBRUÁRIE	<i>m.</i>	A doua lună a anului; faur.	/ <i><</i> lat. februarius
FECAL	FECÁL ~ă (~i, ~e)		Care se referă la materiile fecale. • Materii (sau substanțe) ~e rămășițe rezultate din digestie; excremente.	/ <i><</i> fr. fécal
FECIOARĂ	FECIOÁR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Fată castă; fată mare; virgină. • ~a Maria maica Domnului.2) la sing. art. pop. Constelație din regiunea ecuatorială. • Zodia ~ei unul dintre cele douăsprezece sectoare ale zodiacului. [Sil. -ci-oa-ră]	/ <i><</i> lat. fetiola

FECIOR	FECIÓR ~i	<i>m.</i>	1) Persoană de sex masculin luată în raport cu părinții săi; fiu; băiat. • ~ de lele copil din flori.2) Tânăr neînsurat; flăcău; cavalier.3) înv. Servitor la curțile boierești; valet; lacheu.	/<lat. fetiolus
FECIORELNIC	FECIOREĹNI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și adverbial</i>	1) Care ține de fecioare; propriu fecioarelor; virginal.2) fig. Care este plin de nevinovăție; fără prihană; neprihănit; inocent; candid.	/fecior + suf. ~elnic
FECIORESC I	FECIOR//ÉSC I ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru fecior; propriu feciorilor; fiesc; filial.	/fecior + suf. ~esc
FECIORESC II	FECIOR//ÉSC II ~ească (~ești)		v. FECIORELNIC.	/fecior + suf. ~esc
A FECIORI	A FECIOR//Í ~esc	<i>intrans. rar</i>	1) A fi fecior.2) A-și petrece anii de feciorie.3) înv. A servi în calitate de fecior într-o casă boierească.	/Din fecior
FECIORICĂ	FECIOR//ÍCĂ ~ele	<i>f.</i>	(diminutiv de la fecioară) Plantă erbacee cu tulpina păroasă, cu frunze mici și opuse, cu flori galbene-verzui, dispuse compact la subsuoara frunzelor.	/fecioară + suf. ~ică
FECIORIE I	FECIORÍE I	<i>f.</i>	Stare a unei persoane virgine; virginitate.	/fecioară + suf. ~ie
FECIORIE II	FECIORÍE II	<i>f.</i>	Viața unui fecior până la căsătorie; viață de flăcău.	/fecior + suf. ~ie
FECULĂ	FECÚLĂ	<i>f.</i>	Amidon extras din tuberculele unor plante și folosit în alimentație.	/<fr. fécule, lat. fecula
FECULENT	FECULÉN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	Care conține (multă) feculă; cu multă feculă; bogat în feculă.	/<fr. féculent
FECUND	FECÚN//D ~dă (~zi, ~de)		1) (despre ființe) Care este apt de reproducere; capabil să se reproducă.2) (despre ființe) Care se înmulțește ușor și repede; cu proprietatea de a se înmulți ușor și repede; productiv; prolific.3) (despre sol, terenuri etc.) Care dă recolte mari; cu prod	/<fr. fécond, lat. fecundus
A FECUNDA	A FECUND//Ă ~éz	<i>trans.</i>	A provoca procesul fecundației; a face să procreze.	/<fr. féconder, lat. fecundare
A SE FECUNDA	A SE FECUND//Ă pers. 3 se ~căză	<i>intrans.</i>	A provoca apariția unui germen prin unirea a două celule de sex opus (în vederea procreării).	/<fr. féconder, lat. fecundare
FECUNDAȚIE	FECUNDÁȚI//E ~i	<i>f. biol.</i>	Proces de unire (pe cale naturală sau artificială) a gametului mascul cu gametul femel, prin care se asigură formarea unui nou reprezentant al speciei. [Art. fecundația; G.-D. fecundației; Sil. -ți-e]	/<fr. fécondation
FECUNDITATE	FECUNDITÁTE	<i>f.</i>	Caracter fecund; fertilitate; rodnicie. [Art. fecunditatea; G.-D. fecundității]	/<fr. fécondité, lat. feconditas, ~atis
FEDELEȘ	FEDELÉȘ ~uri	<i>n.</i>	Butoi mic prevăzut cu o toartă, în care se transportă sau se păstrează apă ori vin. • A lega ~ a lega strâns.	/<ung. fedeles
FEDER	FÉDER ~e	<i>n.</i>	Proeminență în lungul unei piese de lemn sau de metal care intră în nutul de același fel al altei piese; lambă.	/<germ. Feder
FEDERAL	FEDERÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de federație; propriu federației; federativ. Guvern ~ . Organe ~e.	/<fr. fédéral
FEDERALISM	FEDERALÍSM	<i>n.</i>	1) Organizare de stat bazată pe principiul federației.2) Curent politic care tinde să instaureze o federație.	/<fr. fédéralisme

FEDERALIST I	FEDERÁLÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de federalism; propriu federalismului.	/<fr. fédéraliste
FEDERALIST II	FEDERÁLÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al federalismului.	/<fr. fédéraliste
A FEDERALIZA	A FEDERALIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se federalizeze.	/<fr. fédéraliser
A SE FEDERALIZA	A SE FEDERALIZ//Ă pers. 3 se ~ează	<i>intrans.</i>	(despre state) A deveni federal; a se organiza într-o federație.	/<fr. fédéraliser
FEDERAT	FEDERÁ//T ~ți	<i>m.</i>	mai ales la pl. 1) (în Imperiul Roman) Persoană care locuia la graniță și care, în schimbul unor privilegii, îndeplinea unele misiuni de apărare împotriva străinilor.2) (în perioada Comunei din Paris) Membru al gărzii naționale.	/<lat. foederatus, fr. fédéré
FEDERATIV	FEDERÁTÍV ~ă (~i,		Care ține de federație; propriu federației; federal. Republică ~ă.	/<fr. fédératif
FEDERAȚIE	FEDERÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Stat constând din unirea mai multor state autonome într-o organizație statală unică; uniune.2) Uniune a unor societăți sau organizații care urmăresc interese comune. ~a internațională de fotbal. [Art. federația; G.-D. federației; Sil. -ți-e]	/<fr. fédération, lat. federatio, ~onis
FEDING	FÉDING ~uri	<i>n. tehn.</i>	1) Variație în timp a intensității undelor radiofonice datorită schimbării condițiilor de propagare a acestora.2) Modificare a culorii unei țesături sub influența unor factori externi (apă, lumină etc.).	/<engl., fr. fading
FEE	FEE ~	<i>f.</i>	mit. Ființă imaginară în chip de femeie frumoasă, înzestrată cu forță supranaturală și cu influență asupra destinelor oamenilor; zână. [Art. feea; G.-D. feei; Sil. fe-e]	/<fr. fée
FEERIC	FEÉRI//C ~că (~ci,		Care are aspect de feerie; de o frumusețe ireală.	/<fr. féerique
FEERIE	FEERÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Reprezentație de teatru sau de circ cu personaje fantastice, care necesită o montare specială și efecte scenice considerabile.2) fig. Priveliște de o frumusețe încântătoare. [Art. feeria; G.-D. feeriei; Sil. -ri-e]	/<fr. féerie
FEL	FEL ~uri	<i>n.</i>	1) Formă particulară de a fi; chip; mod.2) Grup de ființe sau de obiecte ce se caracterizează printr-o anumită însușire; specie; soi; categorie; gen.3) Sortiment de mâncare. ~ ul întâi.	/<ung. fêle
FELAH	FELÁH ~i	<i>m.</i>	(în unele țări arabe) Țăran agricultor.	/<fr. fellah
FELCER	FÉLCER ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Lucrător medical cu studii medii de specialitate care asistă medicul.	/<germ. Feldscherer
FELCERITĂ	FÉLCERIT//Ă ~e	<i>f.</i>	v. FELCERĂ. [G.-D. felceriței]	/felcer + suf. ~iță
FELDMAREȘAL	FÉLDMAREȘAL ~i	<i>m.</i>	(în armatele unor state) Ofițer cu cel mai înalt grad în trupele de uscat.	/<germ. Feldmarschall, fr. feld-maréchal
FELDSPAT	FÉLDSPA//T ~ți	<i>m.</i>	1) mai ales la pl. Nume generic dat unui mineral care intră în componența mai multor roci, întrebuințat ca materie primă în industria sticlei, a ceramicii și ca piatră semiprețioasă.2) Piatră semiprețioasă din acest mineral.	/<germ. Feldspath, fr. feldspath

FELDSPATIC	FELDSPÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de feldspat; propriu feldspatului.2) Care conține feldspat.	/<fr. feldspathique
FELEGEAN	FELEG//EÁN ~éne	<i>n. inv.</i>	1) Ceașcă fără toartă, în care se servea cafea.2) Conținutul unei asemenea cești.	/<turc. filcan
FELENDREȘ	FELENDRÉȘ	<i>n. inv.</i>	Postav de calitate (provenind din Flandra).	/<germ. fländrisch
FELEȘAG	FELEȘÁG ~uri	<i>n. pop.</i>	Însușire caracteristică a unui individ; fel de a fi; fire; caracter; natură.	/<ung. fêleség
FELEȘTIOC	FELEȘTIÓC ~uri	<i>n.</i>	Băț scurt, prevăzut cu un mănunchi de câlți sau de cârpe, prins la un capăt, folosit la uns osia căruței.	/Orig. nec.
A FELICITA	A FELICITÁ felicit	<i>tranz.</i>	A trata cu urări de bine, exprimând admirație (în legătură cu un eveniment).	/<fr. féliciter
FELICITARE	FELICIT//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A FELICITA.2) Ilustrată prin care cineva este felicitat cu o anumită ocazie. [G.-D. felicitării]	/v. a felicita
FELIE	FELÍ//E ~i	<i>f.</i>	Bucată (subțire) tăiată dintr-un aliment. ~ de pâine. [Art. felia; G.-D. feliei; Sil. -li-e]	/<ngr. feli
FELIN	FELÍN ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de feline; propriu felinelor.2) (despre ființe și despre manifestările lor) Care denotă grație și eleganță; suplu. Mișcare ~ă.	/<fr. félin, lat. felinus
FELINAR	FELINÁR ~e	<i>n.</i>	1) Lampă de gaz portativă, prevăzută cu un glob de sticlă, pentru a proteja fitilul aprins, folosită în afara încăperilor; lanternă.2) Sursă de lumină instalată pe un suport fix, destinată iluminării.	/<turc. fener + suf. ~ar
FELINĂ	FELÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de mamifere carnivore cu corpul mlădios, cu gheare și cu coadă lungă (reprezentanți: pisica, leul, tigru, leopardul etc.).2) Mamifer din această familie.	/<fr. félin, lat. felinus
FELINITATE	FELINITÁTE	<i>f. livr.</i>	Caracter felin; suplețe. [Art. felinitatea; G.-D. felinității]	/<fr. félinité
FELUCĂ	FELŪ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Navă maritimă lungă și îngustă, folosită pe mările sudice la transportul încărcăturilor mărunte de-a lungul litoralului sau pentru pescuit.	/<fr. felouque, it. feluca
FELURIME	FELURÍM//E ~i	<i>f.</i>	rar Caracter felurit; varietate; diversitate.	/fel + suf. ~ime
FELURIT	FELURÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre un întreg) Care constă din elemente de origine diferită; divers; eterogen.2) la pl. (despre elemente) Care sunt de natură eterogenă.	/feluri + suf. ~it
FEMEIE	FEMÉ//IE ~i	<i>f.</i>	1) Persoană matură de sex feminin. • ~ în casă femeie angajată, în trecut, pentru treburile gospodărești.2) pop. Persoană de sex feminin care și-a pierdut fecioria. [Art. femeia; G.-D. femeii; Sil. fe-me-ie]	/<lat. familia
FEMEIESC	FEME//IÉSC ~iască (~iști)		Care aparține femeilor; propriu femeilor; feminin. Îmbrăcăminte ~iască. • Parte ~iască persoană de sex feminin; femeie.	/femeie + suf. ~esc
FEMEIEȘTE	FEMEIEȘTE	<i>adv.</i>	Cum obișnuiesc femeile; ca femeile; în felul femeilor.	/femeie + suf. ~ește
FEMEIUȘCĂ	FEMEIUȘ//CĂ ~ti	<i>f.</i>	(diminutiv de la femeie) 1) depr. Femeie cu purtări ușoare.2) v. FEMELĂ.	/ femeie + suf. ~ușcă
FEMELĂ	FEMÉL//Ă ~e	<i>f.</i>	Animal de sex feminin.	/<fr. femelle, lat. femella, fr. femelle

FEMININ	FEMÍNÍN ~ă (~i, ~e)		1) Care aparține femeilor; propriu femeilor; femeiesc.2) gram. Care are formă de gen specifică pentru numele ființelor de sex femeiesc.	/<fr. féminin, lat. femininus
FEMINISM	FEMÍNÍSM	<i>n.</i>	Curent politic în mișcarea socială care luptă pentru egalitatea în drepturi a femeilor cu bărbații în toate sferile de activitate.	/<fr. féminisme
FEMINIST I	FEMÍNÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de feminism; propriu feminismului.	/<fr. féministe
FEMINIST II	FEMÍNÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al feminismului.	/<fr. féministe
FEMINITATE	FEMINITÁTE	<i>f.</i>	Caracter feminin.	/<fr. féminité
A FEMINIZA	A FEMINIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se feminizeze.2) lingv. A pune la genul feminin.	/<fr. féminiser
A SE FEMINIZA	A SE FEMINIZ//Ă mă	<i>intrans.</i>	A căpăta trăsături feminine; a deveni asemănător cu femeile.	/<fr. féminiser
FEMUR	FEMŪR ~uri	<i>n.</i>	Os al piciorului de la genunchi până la bazin; osul coapsei.	/<fr. fémur, lat. femur, ~oris
FEMURAL	FEMURÁL ~ă (~i, ~e)	<i>anat.</i>	Care ține de femur; propriu femurului.	/<fr. femoral
FENEC	FENÉ//C ~ci	<i>m.</i>	Animal carnivor, de talie mică, asemănător cu vulpea, dar având urechi mai mari.	/<fr. fennec
FENESTRAȚIE	FENESTRÁȚIE	<i>f.</i>	1) Deschizătură făcută într-un perete.2) med. Intervenție chirurgicală constând în deschiderea vestibulului urechii interne cu scopul de a se restabili auzul.	/<fr. fenestration
FENIC	FÉNIC	<i>adj.</i>	: Acid ~ acid carbolic; fenol.	/<fr. phénique
FENIL	FENÍL	<i>n.</i>	Radical organic monovalent obținut prin îndepărtarea din benzen a unui atom de hidrogen.	/<fr. phényle
FENIX	FÉNIX	<i>m. mit.</i>	1): Pasărea ~ pasăre fabuloasă, imaginată ca un vultur, care, conform legendei, spre sfârșitul vieții se arunca în foc și renăștea din propria cenușă.2) Persoană superioară, unică în felul său.3) Simbol al reînnoirii eterne.	/<fr. phénix, lat. phoenix
FENOL	FENÓL ~i	<i>m.</i>	Compus organic sub formă de substanță cristalizată, incoloră, toxică, cu miros specific, întrebuințat la fabricarea maselor plastice, a coloranților și în medicină; acid fenic; acid carbolic.	/<fr. phénol
FENOLOGIC	FENOLOGÍ//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de fenologie; propriu fenologiei. Date ~ce.	/<fr. phénologique
FENOLOGIE	FENOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a biologiei care se ocupă cu studiul acțiunii condițiilor climaterice asupra organismelor vii. [Art. fenologia; G.-D. fenologiei; Sil. -gi-e]	/<fr. phénologie
FENOMEN	FENOMÉN ~e	<i>n.</i>	1) Manifestare externă a unei realități.2) Proces din natură sau din societate. ~ social. ~ natural.3) Eveniment real; fapt din realitate.4) Ființă sau obiect cu calități rare, surprinzătoare.5) Persoană bizară.	/<fr. phénomène
FENOMENAL	FENOMENÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de fenomene; propriu fenomenelor.2) Care uimește prin proprietățile sale; ieșit din comun; extraordinar.	/<fr. phénoménal

FENOMENALISM	FENOMENALÍSM	<i>n.</i>	Curent în filozofie care neagă posibilitatea cunoașterii esenței lucrurilor, recunoscând drept cognoscibile numai latura lor exterioară, fenomenele.	/<rus. fenomenalizm, fr. phénoménalisme
FENOMENALIST I	FENOMENALÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de fenomenalism; propriu fenomenalismului.	/fenomenal + suf. ~ist
FENOMENALIST II	FENOMENALÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al fenomenalismului.	/fenomenal + suf. ~ist
FENOMENALITATE	FENOMENALITÁTE	<i>f.</i>	Caracter fenomenal.	/<fr. phénoménalité
FENOMENOLOGIC	FENOMENOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de fenomenologie; propriu fenomenologiei.	/<fr. phénoménologique
FENOMENOLOGIE	FENOMENOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a filozofiei idealiste, care se ocupă cu studiul fenomenelor ca esență de ordin spiritual, nelegate de lumea materială. [Art. fenomenologia; G.-D. fenomenologiei; Sil. -gi-e]	/<fr. phénoménologie
FENOTIP	FENOTÍP	<i>n. biol.</i>	Totalitate a particularităților unui individ, care se manifestă în mod vizibil, legate de ereditate și de condițiile de mediu.	/<fr. phénotype
FENTĂ I	FÉNT//Ă I ~e	<i>f.</i>	sport Manevră de inducere în eroare a adversarului în vederea creării unui avantaj tactic. [G.-D. fentei]	/<fr. feinte
FENTĂ II	FÉNT//Ă II ~e	<i>f.</i>	Tăietură perpendiculară la un obiect de îmbrăcăminte. ~ la o fustă. [G.-D. fentei]	/<fr. fente
FERAT	FERÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Sare a acidului feric.	/<fr. ferrate
FERĂSTRĂU	FERÁSTR//U ~aie	<i>n.</i>	1) Unealtă prevăzută cu o lamă (cu dinți ascuțiți), acționată manual și folosită la tăiat (lemn). • ~ cu ramă ferăstrău cu lama montată într-un cadru. ~ electric portativ mașină-unealtă având un lanț prevăzut cu dinți tăietori, acționată de un motor elec	/<ung. fűrészto
FERCHEȘ	FÉRCHEȘ ~ă (~i, ~e)	<i>fam.</i>	Care este îmbrăcat cu gust; cu înfățișare plăcută; dichisit; elegant.	/Orig. nec.
A FERCHEZUI	A FERCHEZU//Í ~iesc	<i>tranz. fam.</i>	1) (mai ales bărbați) A găti, manifestând o grijă exagerată față de aspectul exterior.2) fig. iron. A bate tare; a chelfăni.	/Din fercheș
FEREALĂ	FEREÁLĂ	<i>f. pop.</i>	1) v. A FERI și A SE FERI.2) Comportare de om prudent; prudență; precauție.3) Loc unde cineva se poate feri de primejdie; adăpost. • La ~ la adăpost.	/a feri + suf. ~eală
FEREAȘTRĂ	FEREÁȘTRĂ ferestre	<i>f.</i>	1) Deschizătură în pereții unei clădiri sau ai unui vehicul, făcută pentru a lăsa să pătrundă în interior lumina și aerul.2) Rama împreună cu geamul fixată în această deschizătură.3) fig. fam. Oră liberă în orar. [G.-D. ferestrei]	/<lat. fenestra
A FERECA	A FERECÁ férec	<i>tranz.</i>	1) (obiecte) A înveli (parțial sau total) cu un metal (pentru a mări rezistența sau pentru a înfrumuseța).2) (persoane) A pune în fiare, în lanțuri; a încătușa; a înlănțui.3) (porți, uși etc.) A închide trainic (cu zăvorul); a zăvorî.4) (pietre de moară)	/<lat. fabricare
FERECĂTURĂ	FERECÁTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Îmbrăcăminte sau legătura din metal a unui obiect.	/a fereca + suf. ~ătură
FEREDEU	FEREDÉ//U ~ie	<i>n. inv.</i>	1) Vas special pentru îmbăiat; cadă; baie.2) Local public pentru îmbăiere; baie.3) Localitate balneară.	/<ung. feredő

A FEREDUI	A FEREDU//Î ~iESC	<i>tranz. înv.</i>	(persoane) A expune la acțiunea apei (calde) în scop igienic (sau curativ); a scălda; a îmbăia.	/<ung. feredni
FEREGEA	FEREG//EÁ ~ele	<i>f.</i>	1) înv. Mantie de stofă subțire și fină, purtată peste îmbrăcăminte (mai ales de boieri).2) Văl cu care își acoperă fața femeile musulmane.	/<turc. ferace
A FERESTRUI	A FERESTRU//Î ~iESC	<i>tranz.</i>	(copaci, lemne, scânduri etc.) A tăia cu ferăstrăul.	/<ung. fűrészelni
FERFENIȚĂ	FÉRFENIȚĂ	<i>f.</i>	: A (se) face sau a (se) rupe ~a (se) rupe în multe bucăți.	/cf. ucr. ferfeliqă
A FERFENIȚI	A FERFENIȚ//Î ~ESC	<i>tranz.</i>	A face să se ferfenițească.	/Din ferfeniță
A SE FERFENIȚI	A SE FERFENIȚ//Î pers. 3 se ~ESC	<i>intrans.</i>	(despre haine, cărți etc.) A se face ferfeniță; a se rupe în bucăți (prin întrebuințare îndelungată); a se zdrențui.	/Din ferfeniță
FERFENIȚOS	FERFENIȚ//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		1) (despre haine, stoffe, cărți) Care s-a ferfenițat.2) (despre persoane) Care este îmbrăcat în haine ferfenițate; cu haine ferfenițate; flenduros; terfos; rufos; zdrențăros.	/ferfeniță + suf. ~os
A FERI	A FER//Î ~ESC	<i>tranz.</i>	(fiițe, lucruri) A apăra pe toate căile (punând la adăpost); a păzi	/<lat. ferire
A SE FERI	A SE FER//Î mă ~ESC	<i>intrans.</i>	A se da din cale.	/<lat. ferire
FERIBOT	FERIBÓT ~uri	<i>n.</i>	Navă sau pod plutitor cu linii de cale ferată, servind la trecerea de pe un mal pe altul a unor vagoane, locomotive etc.	/<fr., engl. ferry-boat
FERIC	FÉRI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre substanțe și despre compuși chimici) Care conține fier trivalent.	/<fr. ferrique
FERICE	FERÍCE	<i>adj. invar.</i>	poet. v. FERICIT. • ~ de mine! Ce fericit sunt!	/<lat. felix, ~cis
A FERICI	A FERIC//Î ~ESC	<i>tranz.</i>	1) A face fericit.2) înv. A ridica în slăvi; a slăvi; a preamări; a glorifica.	/Din ferice
FERICIRE	FERICÍR//E ~i	<i>f.</i>	1) Stare de mulțumire sufletească deplină.2) Stare de satisfacție deplină. • Din ~ datorită unei împrejurări favorabile. [Art. fericirea; G. D. fericirii]	/v. a fericii
FERICIT	FERICÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) și substantival v. A FERICI.2) Care aduce fericire. Întâmplare ~tă.	/v. a fericii
FERIGĂ	FÉRI//GĂ ~gi	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu frunze mari, lungi și dințate, acoperite pe partea interioară de sporangi. [G.-D. ferigii]	/<lat. filix, ~icis
FERIT I	FERÍ//T I ~tă (~ți, ~te)		1) v. A FERI.2) Ca-re este ascuns de ochii lumii; tainic.	/v. a feri
FERIT II	FERÍ//T II ~ți	<i>m.</i>	Sare a acidului feros.	/<fr. ferrite
FERITĂ	FERÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Compus al unor metale cu oxizi de fier, având proprietăți magnetice și conductibilitate electrică înaltă, întrebuințat, mai ales, în tehnică.	/<fr. ferrite
FERM	FERM ~ă (~i, ~e)		1) și adverbial Care denotă hotărâre și siguranță; neclintit; neșovăitor. Intenție ~ă.2) (despre tranzacții, contracte, acorduri etc.) Care este stabilit definitiv; fără a fi în stare să fie schimbat.	/<fr. ferme
FERMATĂ	FERMÁT//Ă ~e	<i>f. muz.</i>	Semn care se pune deasupra sau dedesubtul unei note ori a unei pauze, pentru a indica posibilitatea de a prelungi durata.	/<it. fermata
FERMĂ I	FÉRM//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Întreprindere specializată de producție agricolă. ~ de porci. ~ de păsări.2) Gospodărie particulară care include o suprafață de teren și construcțiile, utilajele necesare pentru prelucrarea acestui teren.	/<fr. ferme

FERMĂ II	FÉRM//Ă II ~e	<i>f.</i>	Ansamblu format din bare de lemn, de metal sau de beton, constituind scheletul unei construcții, destinat să susțină acoperișul acesteia.	/<fr. ferme
A FERMECA	A FERMECÁ fármec	<i>tranz.</i>	1) A face să fie cuprins de farmec; a delecta; a desfăta; a încânta; a vrăji; a fascina.2) (în basme și în superstiții) A supune unor farmece; a lega prin vrăji; a vrăji.	/<lat. pharmacare
FERMECĂTOR I	FERMECĂT//ÓR I ~oare (~óri, ~oáre)		Care farmecă; care cucerește prin farmecul său; încântător; admirabil. Muzică ~oare.	/a farmeca + suf. ~ător
FERMECĂTOR II	FERMECĂT//ÓR II ~oare (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	rar Persoană care face farmece, vrăji; vrăjitor.	/a farmeca + suf. ~ător
FERMECĂTORIE	FERMECĂTORÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A FERMECA.2) (în superstiții și în basme) Totalitate a procedeele care transformă în mod miraculos realitatea; vrăjitorie.3) Îndeletnicire a persoanei care se ocupă cu farmece; vrăjitorie.	/farmecător + suf. ~ie
FERMENEÁ	FERMEN//EÁ ~éle	<i>f. inv.</i>	1) Haină scurtă (îmblănită), brodată cu fir sau cu mătase, purtată de boieri peste antreu.2) Haină scurtă, țărănească, căptușită cu blană de oaie. [Art. fermeneaua; G.-D. fermenele]	/<turc. fermene
FERMENT	FERMÉN//T ~ți	<i>m.</i>	1) Substanță proteică care catalizează reacțiile biochimice din organisme animale și vegetale și facilitează procesele metabolice; enzimă; distază.2) Microorganism care contribuie la transformarea substantelor organice dintr-o formă în alta.	/<fr. ferment, lat. fermentum
A FERMENTA	A FERMENT//Á pers. 3 ~eáză	<i>intrans.</i>	(despre unele substanțe lichide sau amestecuri) A fi în proces de transformare sub acțiunea fermenților; a fierbe; a dospi.	/<fr. fermenter, lat. fermentare
FERMENTABIL	FERMENTÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fermenta; care se supune fermentării.	/<fr. fermentable
FERMENTATIV	FERMENTATÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care contribuie la fermentare. Substanțe ~e.2) Care se produce sub acțiunea fermenților.	/<fr. fermentatif
FERMENTAȚIE	FERMENTÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Proces de descompunere a unor substanțe organice sub acțiunea fermenților și de transformare a lor în alte substanțe. [Art. fermentația; G.-D. fermentației; Sil. -ți-e]	/<fr. fermentation, lat. fermentatio, ~onis
FERMENTOGRAF	FERMENTOGRÁF ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru înregistrarea puterii de fermentare a unui aluat.	/<fr. fermentographe
FERMENTOGRAMĂ	FERMENTOGRÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	Înregistrare făcută de fermentograf.	/<fr. fermentogramme
FERMIER	FERMIÉR ~i	<i>m.</i>	Proprietar sau arendaș al unei ferme. [Sil. -mi-er]	/<fr. fermier
FERMITATE	FERMITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter ferm.2) Siguranță în acțiuni; hotărâre; decizie. [Art. fermitatea; G.-D. fermității]	/ferm + suf. ~itate
FERMIU	FÉRMIU	<i>n.</i>	Element chimic obținut pe cale artificială. [Sil. fer-miu]	/<fr. fermiun
FERMOAR	FERMOÁR ~e	<i>n.</i>	1) Dispozitiv format din două șururi de dinți, ce se îmbucă unii în alții cu ajutorul unei mici piese metalice mobile, folosit pentru încheiere.2) Dispozitiv pentru închidere; închizătoare. [Sil. fer-moar]	/<fr. fermoir

FERNAMUC	FERNAMŪ//C ~ci	<i>m.</i>	1) Arbore exotic cu lemn prețios, din care se fac arcușuri, mobilă de lux, bibelouri etc., iar din scoarța lui roșiatică se extrage o vopsea numită brazilină.2) Lemnul acestui arbore.	/<germ. Fernambuk[holz]
FEROALIAJ	FEROALIÁJ ~e	<i>n.</i>	Aliaj care conține fier. [Sil. -ro-a-li-]	/<fr. ferro-alliage
FEROCE	FERÓCE	<i>adj. invar. și</i>	Care manifestă cruzime excesivă; extrem de crud; atroce; crunt.	/<fr. féroce, lat. ferox, ~cis
FEROCITATE	FEROCITÁTE	<i>f.</i>	Caracter feroce. • Cu ~ cu cruzime.	/<fr. férocité, lat. ferocitas, ~atis
FEROCROM	FEROCRÓM	<i>n.</i>	Aliaj de fier și crom.	/<germ. Ferrochrom, engl. ferrochrome
FERODOU	FERODÓU ~ri	<i>n.</i>	Împletitură din fire metalice și din azbest, folosită la garnisirea diferitelor piese de mașini; metalazbest.	/<fr., engl. ferrodo
FEROMAGNETIC	FEROMAGNÉTII//C ~că (~ci, ~ce)		(despre metale) Care are proprietatea de a fi atras de un câmp magnetic.	/<fr. ferromagnétique
FEROMAGNETISM	FEROMAGNETÍSM	<i>n. fiz.</i>	1) Caracter feromagnetic.2) Totalitate a fenomenelor feromagnetice.	/<fr. ferromagnétisme
FEROS	FER//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		Care conține fier; cu fier. Săruri ~oase.	/<fr. ferreux
FEROVIAR I	FEROVIÁR I ~i	<i>m.</i>	Funcționar sau muncitor la calea ferată. [Sil. -vi-ar]	/<fr. ferroviaire, it. ferroviario
FEROVIAR II	FEROVIÁR II ~ă (~i, ~e)		Care ține de calea ferată; referitor la calea ferată. Transport ~. Rețea ~ă. [Sil. -vi-ar]	/<fr. ferroviaire, it. ferroviario
FERPAR	FERPÁR ~e	<i>n.</i>	Anunț sau scrisoare de tip special prin care se anunță nașterea, logodna, căsătoria sau (mai ales) decesul.	/<fr. fair-part
FERTIL	FERTÍL ~ă (~i, ~e)		1) (despre sol, terenuri etc.) Care dă producții mari; cu productivitate mare; roditor; mănos; darnic; fecund.2) Care produce mult; cu proprietatea de a produce mult; productiv; rodnic.	/<fr. fertile, lat. fertilis
FERTILITATE	FERTILITÁTE	<i>f.</i>	Caracter fertil; fecunditate; rodnicie.	/<fr. fertilité, lat. fertilitas, ~atis
A FERTILIZA	A FERTILIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(solul) A face (mai) fertil (printr-o tehnologie avansată de prelucrare).	/<fr. fertiliser
FERTILIZABIL	FERTILIZÁBIL ~ă (~i, ~e)		(despre terenuri, pământuri etc.) Care poate fi fertilizat; care se pretează la fertilizare.	/<fr. fertilisable
FERUGINOS	FERUGIN//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		(despre minerale, ape etc.) Care conține oxizi de fier.	/<fr. ferrugineux
FERVENT	FERVÉN//T ~tă (~ți, ~te)		1) și adverbial livr. (despre persoane) Care acționează cu ferveare; caracterizat prin ferveare în acțiuni.2) (despre manifestări ale oamenilor) Care denotă ferveare; cuprins de ferveare. Amor ~.	/<fr. fervent, lat. fervens, ~ntis
FERVOARE	FERVOÁR//E	<i>f. livr.</i>	Pasiune entuziastă; ardoare. ~ea credinței. [Art. fervearea; G.-D. fervearei; Sil. -voa-re]	/<fr. ferveur, lat. fervor, ~oris

FES	FES ~uri	<i>n.</i>	1) (în unele țări orientale) Acoperământ pentru cap în formă de trunchi de con, confecționat din postav (de obicei roșu) și împodobit cu ciucure (negru), purtat de bărbați.2) Bonetă de pânză, de stofă etc.; scufie. • Interesul poartă ~ul se spune când int	/<turc. fes
FESĂ	FÉS//Ă ~e	<i>f.</i>	Fiecare dintre cele două părți carnoase, care se află în partea dorsală a corpului omului și a unor animale; bucă.	/<fr. fesse
FESIER	FESIÉR ~ă (~i, ~e)		Care ține de fese; propriu feselor. [Sil. -si-er]	/<fr. fessier
FESTĂ	FÉST//Ă ~e	<i>f.</i>	Faptă prin care este păcălită o persoană; farsă; mascaradă.	/<it. festa
FESTIN	FESTÍN ~uri	<i>n. livr.</i>	Banchet bogat, somptuos.	/<fr. festin
FESTIV	FESTÍV ~ă (~i, ~e)		Care ține de festivități; propriu festivităților; sărbătoresc; solemn. Adunare ~ă.	/<lat. festivus, it. festivo
FESTIVAL	FESTIVÁL ~uri	<i>n.</i>	Manifestare artistică cu caracter festiv, organizată periodic, unde se demonstrează realizările într-un domeniu artistic. ~ muzical. ~ teatral.	/<fr. festival
FESTIVITATE	FESTIVIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter festiv.2) Solemnitate organizată cu ocazia unui eveniment; serbare. [Art. festivitatea; G.-D. festivității]	/<fr. festivité, lat. festivitas, ~atis
FESTON	FEST//ÓN ~oâne	<i>n.</i>	1) Broderie în formă de semicercuri cu care se ținește o bucată de pânză.2) Ornament asemănător unei astfel de broderii.	/<fr. feston
A FESTONA	A FESTON//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(obiecte confecționate din materiale textile) A tivii cu feston (pentru a înfrumuseța).	/<fr. festonner
A FEȘTELI	A FEȘTEL//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	A face să se feștească.	/cf. ung. festeni
A SE FEȘTELI	A SE FEȘTEL//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	fam. A se umple de murdărie; a deveni murdar; a se mânji; a se murdări; a se păta; a se mângăli. ~ de glod. • A-și ~ obrazul a se face de râs. A o ~ a comite o prostie.	/cf. ung. festeni
FEȘTILĂ	FEȘTÍL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Deșeu de câneapă rămas în ragilă; câlți.2) Fir gros tors din astfel de deșeuri.3) Fitil de lumânare sau de opaiț.4) rar Obiect cilindric, făcut din ceară, stearină sau parafină, având la mijloc un fitil, care, fiind aprins, răspândește lumină; lumânare.	/<sl. svāštīlo
FETEASCĂ	FETEÁSCĂ	<i>f.</i>	1) Varietate de viță de vie autohtonă având struguri cu bobite dese, ovale, galbene-verzui.2) Strugurii acestei varietăți de viță de vie.3) Vin produs din acest soi de struguri.	/Din Fetești n. pr. + suf. ~ească
FETESC	FET//ÉSC ~ească		Care este caracteristic pentru fete; propriu fetelor. Port ~.	/fată + suf. ~esc
FETEȘTE	FETÉȘTE	<i>adv.</i>	În felul fetelor; cum obișnuiesc fetele; ca fetele.	/fată + suf. ~ește
A FETI	A FET//Í ~ésc	<i>intrans.</i>	1) A fi fată mare.2) A-și petrece anii de fată mare.3) A trăi ca o fată mare.	/Din fată
FETICĂ	FETÍCĂ	<i>f.</i>	(diminutiv de la fată) Plantă erbacee cu tulpina erectă, slab ramificată, cu frunze ovale, comestibile, și cu flori mărunte albe sau albastrui.	/fată + suf. ~ică
FETICID	FETICÍD ~e	<i>n.</i>	Omorâre a unui făt.	/<fr. foeticide
FETID	FETÍ//D ~dă (~zi, ~de)		1) (despre mirosuri, emanații, aer) Care este extrem de dezgustător; respingător în cel mai înalt grad.2) (despre substanțe sau corpuri) Care are miros respingător.	/<fr. fétide, lat. foetidus

FETIDITATE	FETIDITÁTE	<i>f.</i>	Caracter fetid.	/<fr. fétidité
FETIE	FETĪE	<i>f. pop.</i>	Stare a vieții unei fete până la căsătorie; viață de fată.	/fată + suf. ~ie
FETIȘ	FETĪȘ ~uri	<i>n.</i>	1) (în religiile primitive) Obiect căruia i se atribuia calități supranaturale, forță magică, capabil să-l ajute pe posesorul acestuia.2) fig. Obiect al unei venerații exagerate.	/<fr. fétiche, germ. Fetisch
FETIȘCANĂ	FETIȘCÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	Fată între vârsta copilăriei și a adolescenței; fată tânără; codană.	/ fată + suf. ~ișcană
FETIȘISM	FETIȘÍSM	<i>n. livr.</i>	1) Cult al fetișurilor; credință în fetișuri.2) fig. Admirație exagerată și fără rezerve față de o persoană sau față de un lucru. • ~ ul mărții ideea că mărfurile au însușiri supranaturale, influențând asupra soartei producătorilor lor.	/<fr. fétichisme
FETIȘIST I	FETIȘÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de fetișism; propriu fetișismului.	/<fr. fétichiste
FETIȘIST II	FETIȘÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	1) Adept al fetișismului.2) Persoană care practică fetișismul; om care se închină la fetișuri.	/<fr. fétichiste
A FETIȘIZA	A FETIȘIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A transforma în fetiș.	/fetiș + suf. ~iza
FETRU	FÉTRU	<i>n.</i>	Pâslă subțire de calitate superioară, folosită la confecționarea pălăriilor.	/<fr. feutre
FETUS	FÉTU//S ~și	<i>m. biol.</i>	Organism în stadiul intrauterin de viață; făt.	/<fr. foetus
FEUDAL I	FEUDÁL I ~i	<i>m.</i>	ist. Mare proprietar de pământ, care exploata munca țăranilor iobagi. [Sil. fe-u-]	/<lat. feodalis, fr. féodal
FEUDAL II	FEUDÁL II ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de feudalism; propriu feudalismului. Rămășițe ~e.2) Care se bazează pe principiile feudalismului. Societate ~ă.3) Care este caracteristic pentru o feudă. [Sil. fe-u-]	/<lat. feodalis, fr. féodal
FEUDALISM	FEUDALÍSM	<i>n.</i>	Regim politic medieval, caracterizat prin proprietatea nobiliară asupra pământului și, parțial, asupra țăranilor. [Sil. fe-u-]	/<it. feudalismo, fr. féodalisme
FEUDALITATE	FEUDALITÁTE	<i>f.</i>	v. FEUDALISM. [Sil. fe-u-]	/<it. feudalità, fr. féodalité
FEUDĂ	FEÚD//Ă ~e	<i>f.</i>	(în evul mediu) Proprietate funciară sau venit fix, primit de un vasal de la seniorul său în schimbul unor servicii prestate. [G.-D. feudei; Sil. fe-u-]	/<it. feudo, lat. feudum
FEZABIL	FEZÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care se poate face; care este realizabil, posibil.	/<fr. faisable
A FI	A FI sunt	<i>intrans.</i>	I. (cu funcție de verb predicativ)1) A se afla în realitate; a avea ființă; a ființa; a exista. • Este (sau e) ceva (la mijloc) există ceva neclar (la mijloc). Este cum este treacă-meargă.2) A se afla de față; a se găsi într-o anumită situație. Cartea est	/<lat. sum, fui, fire
FIABIL	FIÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care prezintă siguranță în funcționare. [Sil. fi-a-]	/<fr. fiable
FIABILITATE	FIABILITÁTE	<i>f.</i>	Capacitate a sistemelor tehnice de a funcționa un timp determinat, menținându-și parametrii prestabiliți. [Sil. fi-a-]	/<fr. fiabilité
FIARĂ	FIÁR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Animal sălbatic, de talie mare; bestie.2) fig. Om crud, nemilos. [G.-D. fiarei; Sil. fia-ră]	/<lat. fera
FIASCO	FIÁSCO	<i>n. livr.</i>	Eșec complet; nereușită totală; faliment. [Art. fiascoul; Sil. fias-co]	/<it. [far]fiasco
FIASTRĂ	FIÁSTR//Ă ~e	<i>f. inv.</i>	Fiică vitregă.	/<lat. filiastra

FIASTRU	FIÁ//STRU ~ștri	<i>m. înv.</i>	Fiu vitreg.	/<lat. filiaster, ~tri
FIBRĂ	FÍBR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Fir subțire și lung de origine vegetală, animală sau produs pe cale sintetică; filament.2) Formație organică filiformă din componența unui țesut vegetal sau animal. ~ lemnoasă. ~ musculară.3) Material rezistent, obținut din celuloză, întrebuințat ca iz	/<fr. fibre, lat. fibra
FIBRILAR	FIBRILÁR ~ă (~i, ~e)		Care constă din fibre; alcătuit din fibre. Țesut ~.	/<fr. fibrillaire
FIBRILAȚIE	FIBRILÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Stare patologică, manifestată prin contracții spontane și rapide ale fibrelor musculare miocardice. [Art. fibrilația; G.-D. fibrilației; Sil. -ți-e]	/<fr. fibrillation
FIBRILĂ	FIBRÍL//Ă ~e	<i>f.</i>	Element constitutiv al unei fibre.	/<fr. fibrille
FIBRINĂ	FIBRÍNĂ	<i>f.</i>	Substanță proteică de culoare albă, insolubilă, care se formează din fibrinogen în procesul de coagulare a sângelui.	/<fr. fibrine
FIBRINOGEN	FIBRINOGEN	<i>n.</i>	Substanță proteică dizolvată în plasmă sangvină, care, în timpul coagulării sângelui, se transformă în fibrină.	/<fr. fibrinogene
FIBROBETON	FIBROBETÓN ~uri	<i>n.</i>	Material de construcție în formă de plăci, obținut din deșeuri lemnoase impregnate și ciment.	/fibro- + beton
FIBROCIT	FIBROCÍT ~e	<i>n.</i>	Celulă fundamentală a țesutului conjunctiv.	/<fr. fibrocyte
FIBROINĂ	FIBROÍNĂ	<i>f.</i>	Substanță proteică care constituie componentul principal al fibrelor de mătase naturală.	/<fr. fibroïne
FIBROM	FIBR//ÓM ~oáme	<i>n.</i>	Tumoare benignă formată într-un țesut conjunctiv.	/<fr. fibrome
FIBROMETRU	FIBROMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru determinarea dimensiunilor fibrelor.	/<fr. fibrometre
FIBROMIOM	FIBROMI//ÓM ~oáme	<i>n.</i>	Tumoare benignă formată într-un țesut muscular. [Sil. -mi-om]	/<fr. fibromyome
FIBROS	FIBR//ÓS ~oasă (~oși, ~oáse)		1) Care conține (multe) fibre; cu (multe) fibre.2) Care are aspect de fibre; asemănător cu fibrele. Țesut ~.	/<fr. fibreux
FIBROSARCOM	FIBROSARC//ÓM	<i>n.</i>	Tumoare malignă formată într-un țesut conjunctiv.	/<fr. fibrosarcome
FIBROZĂ	FIBRÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Dezvoltare patologică exagerată a țesuturilor conjunctive.	/<fr. fibrose
FIBULĂ	FÍBUL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (în trecut) Agrafă de metal care servea pentru a încheia o haină.2) rar Os lung și subțire situat între genunchi și gleznă; peroneu.	/<lat. fibula
FICAT	FICÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Glandă legată de tubul digestiv, situată în partea dreaptă a abdomenului, care participă la diferite funcții fiziologice din organism.	/<lat. ficatum
FICĂȚEL	FICĂȚÉ//L ~i	<i>m.</i>	mai ales la pl. (diminutiv de la ficat) Mâncare preparată din ficat.	/ficat + suf. ~el
FICOLOGIE	FICOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a botanicii care se ocupă cu studiul algelor. [Art. ficologia; G.-D. ficologiei; Sil. -gi-e]	/<fr. phycologie
FICOMICETĂ	FICOMICÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Clasă de ciuperci parazite care provoacă mana cartofului și a tomatelor.2) Ciupercă din această clasă.	/<fr. phycomycetes
FICTIV	FICTÍV ~ă (~i, ~e)	<i>și adverbial</i>	1) Care există în aparență; creat în imaginație; ireal; ideal; imaginar. Personaj ~2) Care există numai în virtutea unui acord dintre persoane; realizat printr-o convenție. Căsătorie ~ă.	/<fr. fictif
FICȚIONALISM	FICȚIONALÍSM	<i>n.</i>	Curent în filozofie, care afirmă că în procesul cunoașterii gândirea omului operează doar cu niște ficțiuni. [Sil. -ți-o-]	/<fr. fictionnalisme

FICȚIUNE	FICȚIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Reprezentare imaginară a realității înconjurătoare. [Art. ficțiunea; G.-D. ficțiunii]	/<fr. fiction, lat. fictio, ~onis
FICUS	FÍCU//S ~și	<i>m.</i>	Arbust exotic veșnic verde, cu frunze mari, ovale și lucioase, cultivat în scopuri decorative.	/<lat. ficus
FIDEA	FIDEÁ	<i>f.</i>	Preparat alimentar din aluat nedopsit, căruia i se dă formă de fir subțire și scurt, care se consumă fiert. [Art. fideaua; G.-D. fidelei; Sil. fi-dea]	/<ngr. fidés
FIDEISM	FIDEÍSM	<i>n.</i>	Concepție filozofică care acordă prioritate credinței față de știință.	/<fr. fidéisme
FIDEIST I	FIDEÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de fideism; propriu fideismului.	/<fr. fidéiste
FIDEIST II	FIDEÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al fideismului.	/<fr. fidéiste
FIDEL	FIDÉL ~ă (~i, ~e)	<i>și adverbial</i>	1) Care manifestă un atașament constant; caracterizat prin statornicie în convingeri, atitudini și sentimente; credincios; devotat.2) Care reproduce întocmai un model; conform originalului. Traducere ~ă.	/<fr. fidele, lat. fidelis
FIDELITATE	FIDELITÁTE	<i>f.</i>	Caracter fidel.	/<fr. fidélité, lat. fidelitas, ~atis
FIDER	FÍDER ~e	<i>n. tehn.</i>	Linie electrică care face legătura directă între o centrală electrică și posturile de transformare.	/<engl., fr. feeder
FIDUCIAR	FIDUCIÁR ~ă (~i, ~e)		(mai ales despre monede) Care are valoare convențională. [Sil. -ci-ar]	/<fr. fiduciaire, lat. fiduciarius
FIE	FIE	<i>conj.</i>	(exprimă un raport disjunctiv și leagă părți de propoziție sau propoziții) Sau; ori.	/<lat. fiat
FIECARE	FIECÁRE	<i>pron.</i>	Și unul și altul luat în parte. [G.-D. fiecăruia, fiecăreia; Sil. fi-e-]	/fie + care
FIECÂND	FIECÂND	<i>adv. înv.</i>	Indiferent când; oricând. [Sil. fi-e-]	/fie + când
FIECE	FIECÉ	<i>pron.</i>	Indiferent ce; nu importă ce; orice. [Sil. fi-e-]	/fie + ce
FIECINE	FIECÍNE	<i>pron.</i>	rare Indiferent cine; nu importă cine; oricine. [Sil. fi-e-]	/fie + cine
FIECUM	FIECÚM	<i>adv. înv.</i>	Indiferent cum; oricum. [Sil. fi-e-]	/fie + cum
FIER	FIER rar fiäre	<i>n.</i>	1) Metal greu, cenușiu, lucios, maleabil și ductil, bun conducător de căldură și de electricitate, întrebuințat pe larg în industrie numai în aliaje.2) (în limbajul curent) Oțel cu un conținut redus de carbon. • Drum-de- ~ cale ferată. Epoca de ~ (sau epo	/<lat. ferrum
FIERAR	FIERÁR ~i	<i>m.</i>	Meșter care confecționează obiecte din fier sau alte metale. • ~-betonist muncitor specializat în fasonarea și montarea scheletului metalic pentru beton armat. [Sil. fi-e-]	/<lat. ferrarius
FIERĂRIE	FIERĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Meseria de fierat.2) Atelier în care se prelucrează fierul sau alte metale.3) Magazin (sau raion într-un magazin) unde se vând obiecte din fier.4) rar Prelucrare a fierului sau a altor metale. [Art. fierăria; G.-D. fierăriei; Sil. fi-e-ră-ri-e]	/fierar + suf. ~ie
FIERBĂTOR I	FIERBĂT//ÓR I ~oäre	<i>n.</i>	Aparat pentru fierberea unor lichide.	/a fierbe + suf. ~ător

FIERBĂTOR II	FIERBĂTOR II ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în operații de fierbere (în procesele industriale).	/a fierbe + suf. ~ător
A FIERBE	A FIÉRBE fierb	<i>intrans.</i>	1) (despre lichide) A se agita sub acțiunea căldurii; a clocoti. Apa fierbe.2) (despre alimente) A fi în proces de trecere la starea comestibilă sub acțiunea temperaturii înalte.3) (despre substanțe lichide sau amestecuri) A fi în proces de transformare s	/<lat. fervere
FIERBERE	FIÉRBER//E ~i	<i>f.</i>	v. A FIERBE. • Punct de ~temperatură la care presiunea vaporilor unui lichid pus la fiert devine egală cu presiunea exterioară. [Sil. fier-be-]	/v. a fierbe
FIERBINTE	FIERBÍN//TE ~ți	<i>adj.</i>	1) Care are temperatură ridicată; care degajă multă căldură; foarte cald. Ceai ~.2) și adverbial fig. (despre manifestări ale oamenilor) Care are o intensitate deosebită. Dragoste ~.3) (despre persoane) Care este plin de energie, de temperament. [Sil. fi	/<lat. fervens, ~ntis
FIERBINȚEALĂ	FIERBINȚ//EĂLĂ ~eli	<i>f.</i>	1) Stare a ceea ce este fierbinte.2) fam. Temperatură ridicată a corpului; febră. [Sil. fier-bin-]	/fierbinte + suf. ~eală
FIERE	FIÉR//E	<i>f.</i>	1) Lichid galben-verzui, amar, pe care îl secretă ficatul și care contribuie la digestie; bilă. • Amar ca ~ea foarte amar.2) fig. Dispoziție rea.3) Veziculă biliară; bilă. [G.-D. fierii; Sil. fie-re]	/<lat. fele
FIERT I	FIERT I	<i>n.</i>	1) v. A FIERBE.2) Timpul cât durează fermentarea (vinului).	/v. a fierbe
FIERT II	FIER//T II fiártă (~ți, ~te)		1) v. A FIERBE. • A o face fiartă a face o gafă.2) fig. (despre persoane) Care este fără vigoare; moleșit.	/v. a fierbe
FIERTURĂ	FIERTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Mâncare (fierbinte) pregătită prin fierberea unor produse alimentare solide.2) Băutură (de obicei medicamentoasă) căpătată prin fierberea unor plante sau fructe într-un lichid. ~ de măceș.	/fiert + suf. ~ură
FIESC	FI//ESC ~ească (~ești)	<i>înv.</i>	Care este caracteristic pentru fii; propriu fiilor; feciorelnic; filial. Dragoste ~ească. [Sil. fi-esc]	/fiu + suf. ~esc
FIESTĂ	FIEST//Ă ~e	<i>f.</i>	Sărbătoare (populară) în țările de limba spaniolă. [Sil. fi-es-]	/<sp. fiesta
FIEUNDE	FIEÚNDE	<i>adv.</i>	rar Indiferent unde; oriunde. [Sil. fi-e-]	/fie + unde
A FIGURA	A FIGUR//Ă ~éz		1. intrans. 1) (obiecte, persoane etc.) A apărea în calitate de participant. ~ ca martor.2) A fi înscris ca obiect de discuție sau de analiză.3) A juca rol de figurant (într-o piesă de teatru).2. tranz. înv. A-și reprezenta în gând; a-și închipui; a-și im	/<fr. figurer
FIGURANT	FIGURÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	1) Balerin care execută figuri de dans secundare.2) Personaj de teatru sau de cinema care interpretează un rol secundar și, de regulă, mut.3) Persoană care figurează numai de formă în desfășurarea unui eveniment.	/<fr. figurant
FIGURAT	FIGURÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și adverbial</i>	1) (despre sensuri) Care comportă un transfer semantic; întrebuințat cu valoare semantică modificată.2) (despre limbă, stil) Care conține figuri de stil sau tropi; bogat în figuri de stil sau în tropi.	/<lat. figuratus, fr. figuré

FIGURATIV	FIGURATÍV ~ă (~i, ~e)		1) (despre stil, poezie etc.) Care este bogat în figuri de stil.2) Care reproduce realitatea într-un mod plastic. Artă ~ă.3) Care prezintă lucrurile reproduse ca în natură.	/<fr. figuratif
FIGURAȚIE	FIGURÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Totalitate a figuranților care participă la un spectacol.2) Parte a unui spectacol, jucată de figuranți. • A face ~ a) a juca rolul de figurant; b) a fi figurant.3) Complicare a facturii unei compoziții muzicale prin sunete ce însoțesc linia melodică.	/<fr. figuration, lat. figuratio, ~onis
FIGURĂ	FIGÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Ansamblu de trăsături specifice ale feței; chip; fizionomie.2) Imagine a unui obiect sau a unei ființe, reprezentată printr-un desen, pictură sau sculptură.3) fam. Om cu merite în viața publică.4) Carte de joc care reprezintă persoane (valet, damă etc.	/<fr. figure, lat. figura
FIGURINĂ	FIGURÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Figură mică, ce reprezintă o ființă și servește ca ornament; statueta de dimensiuni mici.	/<fr. figurine
FIGURIST	FIGURÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	1) Artist plastic specializat în reprezentarea figurilor de oameni sau de animale.2) Sportiv care practică patinajul artistic.	/<fr. figuriste
FIICĂ	FÍI/CĂ ~ce	<i>f.</i>	Persoană de sex feminin luată în raport cu părinții săi; fată. [G.-D. fiicei; Sil. fii-]	/fie + suf. ~că
FIINDCĂ	FÍINDCĂ	<i>conj.</i>	(exprimă un raport causal și introduce propoziții circumstanțiale cauzale) Pentru că; dat fiind că; căci; că; deoarece; întrucât; de vreme ce; o dată ce.	/fiind + că
A FIINȚA	A FIINTȚ//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	A se afla în realitate; a avea ființă; a fi; a exista. [Sil. fi-in-]	/Din ființă
FIINȚĂ	FÍINTȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Ceea ce are viață; viete; viețuitoare.2) Existență reală; viață. • A da ~ a) a da viață, a da naștere; b) a realiza, a făuri. [G.-D. ființei; Sil. fi-in-]	/<lat. fientia
A FILA	A FIL//Ă ~éz		1. tranz. 1) (materiale textile) A transforma în fire prin răsucire.2) (frânghii, cabluri etc.) A desfășura încetul cu încetul.3) (cărțile de joc) A răsfiira treptat (astfel ca să se vadă numai inițialele).4) (părul) A face să devină mai rar (prin înlăturare	/<fr. filer, lat. filare
FILABIL	FILÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi filat; care poate căpăta formă de fir.	/<it. filable
FILABILITATE	FILABILITÁTE	<i>f.</i>	Caracter filabil.	/cf. it. filabilità
FILAJ	FILÁJ ~e	<i>n.</i>	1) v. A FILA.2) Efect de clipire a imaginii care se produce din cauza vitezei mici a obturatorului aparatului de proiecție cinematografică.	/<fr. filage
FILAMENT	FILAMÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Formație organică filiformă, care intră în componența unui țesut animal sau vegetal; fibră.2) Picioruș de susținere a anterei la o stamină.3) Fir metalic din interiorul becurilor electrice sau al tuburilor electronice, care devine incandescent când est	/<fr. filament, lat. filamentum
FILAMENTOS	FILAMENT//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) Care conține filamente; cu filamente.2) Care are aspect de filament; asemănător cu filamentul.	/<fr. filamenteux
FILANTROP	FILANTR//ÓP ~oápă (~ópi, ~oápe)	<i>m. și f.</i>	Persoană care practică filantropia.	/<fr. philanthrope
FILANTROPIC	FILANTRÓPI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de filantropie; propriu filantropiei; caritabil.	/<fr. philanthropique

FILANTROPIE	FILANTROPÍE	<i>f.</i>	Binefacere în folosul celor săraci; caritate. [Art. filantropia; G.-D. filantropiei; Sil. -pi-e]	/<fr. philanthropie
FILANTROPINISM	FILANTROPÍNÍSM	<i>n.</i>	(în Europa din sec. XVIII) Mișcare pedagogică (bazată pe concepțiile lui J. J. Rousseau) care pleda pentru o educație umană și firească a copiilor.	/<germ. Philanthropinismus
FILANTROPISM	FILANTROPÍSM	<i>n.</i>	1) Comportament de filantrop.2) v. FILANTROPINISM.	/filantropie + suf. ~ism
FILARMONIC	FILARMÓNÍ//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de filarmonică; propriu filarmonicii.	/<fr. philharmonique
FILARMONICĂ	FILARMÓNÍ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Instituție de cultură care organizează concerte în scopul propagării artei muzicale.2) Local în care se află această instituție.	/<fr. philharmonique
FILATELIC	FILATÉLÍ//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de filatelie; propriu filateliei.	/<fr. philatélique
FILATELIE	FILATELÍE	<i>f.</i>	1) Ocupație constând în colecționarea timbrelor poștale.2) Disciplină care studiază timbrele poștale. [Art. filatelia; G.-D. filateliei; Sil. -li-e]	/<fr. philatélie
FILATELIST	FILATELÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care practică filatelia.	/<fr. philatéliste
FILATOR	FILAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Muncitor specializat în operații de filare a fibrelor textile.	/<fr. fileteur
FILATURĂ	FILATÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Întreprindere industrială în care se filează fibrele textile; torcătorie.	/<fr. filature
FILĂ	FÍL//Ă ~e	<i>f.</i>	Fiecare dintre foile care alcătuiesc un caiet sau o carte, având două pagini.	/<ngr. filon
FILDEȘ I	FÍLDEŞ I ~uri	<i>n.</i>	Substanță osoasă densă, dură, de culoare albă; ivoriu. • ~ animal substanță obținută din oase de animale și folosită la confecționarea obiectelor de artă. ~ vegetal substanță foarte dură obținută din semințele unor palmieri și folosită la confecționarea n	/<turc. fildişi
FILDEȘ II	FÍLDEŞ II ~i	<i>m.</i>	1) Colț de elefant; dinte incisiv al elefantului.2) înv. Mamifer exotic cu corpul masiv, cu trompă lungă, mobilă, cu urechi late și cu doi colți mari; elefant.	/<turc. fildişi
FILDEȘIU	FILDEŞÍ//U ~e (~i)	<i>rar</i>	Care este de culoarea fildeşului; alb-mat.	/fildeş + suf. ~iu
FILE	FILÉ ~uri	<i>n.</i>	1) Fâșie de carne fără oase, scoasă din lungul șirei spinării unui animal; mușchi.2) Fel de mâncare pregătită din astfel de carne.	/<fr. filet
FILET I	FILÉT I ~e	<i>n.</i>	Formație anatomică asemănătoare unui fir subțire.	/<fr. filet
FILET II	FILÉT II ~uri	<i>n.</i>	Șanț pe suprafața unei piese care permite asamblarea acesteia prin înșurubare cu altă piesă; ghivent.	/<fr. filet
A FILETA	A FILET//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(piese metalice) A înzestra cu filet.	/<fr. fileter
FILETĂ	FILÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Unealtă folosită la aplicarea unor ornamente pe coperta și pe cotorul cărților.	/<fr. filet

FILEU	FILEŪ ~ri	<i>n.</i>	1) Împletitură de fire groase, cu ochiuri mari, având diferite întrebuințări; plasă. ~ de tenis.2) Obiect confecționat dintr-o împletitură de fire subțiri, folosit pentru fixarea părului pieptănat.3) rar Săculeț folosit la transportarea cumpărăturilor, co	/<fr. filet
FILFIZON	FILFIZÓN ~i	<i>m.</i>	Tânăr lipsit de seriozitate, având pretenții de eleganță.	/<fr. vive le son
FILIAL	FILIÁL ~ă (~i, ~e)		Care este caracteristic pentru fii; propriu fiilor; feciorelnic; fiesc. Datorie ~ă. [Sil. -li-al]	/<fr. filial
FILIALĂ	FILIÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	Unitate aflată în subordinea unei instituții centrale care îndeplinește funcțiile într-un sector sau într-o regiune limitată. [Sil. -li-a-]	/<fr. filiale
FILIAȚIE	FILIÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Legătură de rudenie în linie dreaptă între generații.2) fig. Succesiune logică. ~ de idei. [Art. filiația; G.-D. filiației; Sil. -ți-e]	/<fr. filiation, lat. filiatio, ~onis
FILIERĂ	FILIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (în industria textilă, metalurgică etc.) Piesă prevăzută cu un orificiu care servește pentru filarea unor materiale.2) Unealtă folosită pentru tăierea fileturilor exterioare.3) fig. Cale intermediară, mediatore; intermediu.4) Succesiune de trepte, urm	/<fr. filiere
FILIFORM	FILIFÓRM ~ă (~i, ~e)		Care are forma unui fir. • Papile gustative ~e papile din mucoasa limbii.	/<fr. filiforme
FILIGRAN	FILIGRÁN ~e	<i>n.</i>	1) Dantelă constând dintr-o rețea de fire de aur, de argint sau de sticlă, care se aplică pe un obiect în calitate de ornament.2) Obiect lucrat în forma unei astfel de dantele.3) Marcă transparentă, imprimată pe hârtia de scris sau pe hârtiile de valoare.	/<fr. filigrane
A FILIGRANA	A FILIGRAN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (bijuterii sau obiecte de podoabă) A lucra cu filigran.2) (hârtie) A înzestra cu filigran.	/<fr. filigraner
FILIMICA	FILIMÍ//CA ~ce	<i>f.</i>	Plantă erbacee decorativă cultivată pentru florile galbene cu miros plăcut, folosite în medicină.	/Orig. nec.
FILIPICĂ	FILÍPI//CĂ ~ce	<i>f. livr.</i>	Discurs violent, acuzator, împotriva unei persoane.	/<fr. philippique
FILISTIN	FILISTÍN ~i	<i>m. livr.</i>	Persoană care vădește lipsă de spirit și de inteligență.	/<fr. philistin
FILISTINISM	FILISTINÍSM	<i>n. livr.</i>	Comportament de filistin.	/<fr. philistinisme
FILIT	FILÍT	<i>n.</i>	Rocă sistoasă divers colorată, întrebuințată în industria parfumurilor și ca materie primă pentru fabricarea unor materiale de construcție.	/<fr. phylite
FILM	FILM ~e	<i>n.</i>	1) Ansamblu de imagini fotografice succesive, cu subiect comun, înregistrate pe o peliculă și reproduse pe ecran. ~ artistic.2) Bandă pe care s-a înregistrat o lucrare cinematografică.3) Peliculă folosită în fotografie.	/<fr. film
A FILMA	A FILM//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(imagini) A înregistra într-o anumită succesiune pe o peliculă specială în vederea proiectării pe ecran; a cinematografia; a ecraniza.	/<fr. filmer

FILMOGENIC	FILMOGÉNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care produce un efect plăcut (într-un film).2) (despre persoane) Care are înfățișare favorabilă pentru filmare.	/<fr. filmogénique
FILMOLOGIE	FILMOLOGÍE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul producțiilor cinematografice.	/<fr. filmologie
FILMOTECĂ	FILMOTÉ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Colecție de filme, cinematecă.2) Local special amenajat pentru păstrarea și vizionarea filmelor vechi; cinematecă.	/<fr. filmotheque
FILODENDRON	FILODENDRÓN ~i	<i>m.</i>	Plantă erbacee exotică cu rădăcini aeriene, cu frunze persistente, mari, de forma inimii, cultivată în scopuri ornamentale.	/<fr. philodendron
FILODORMĂ	FILODÓRM//Ă ~e	<i>f.</i>	Plată nelegală pe care o pretinde cineva în schimbul unui privilegiu; filotim.	/<ngr. filodórma
FILOGENETIC	FILOGENÉTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de filogeneză; propriu filogenezei.	/<fr. phylogénétique
FILOGENEZĂ	FILOGENÉZĂ	<i>f.</i>	1) biol. Proces de dezvoltare a vieții pe Pământ.2) Ramură a biologiei care se ocupă cu studiul acestui proces.	/<fr. phylogenese
FILOGENIE	FILOGENÍE	<i>f.</i>	v. FILOGENEZĂ.	/<fr. phylogénie
FILOLOG	FILOLÓ//G ~gă (~gi, ~giu)	<i>m. și f.</i>	Specialist în filologie	/<fr. philologue
FILOLOGIC	FILOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de filologie; propriu filologiei. Cercetare ~că.	/<fr. philologique
FILOLOGIE	FILOLOGÍE	<i>f.</i>	1) Ansamblu de științe sociale, care se ocupă cu studiul limbii și creației literare a unor popoare. ~ romanică. ~ slavă.2) Știință care se ocupă cu studiul și editarea textelor (vechi). [Art. filologia; G.-D. filologiei; Sil. -gi-e]	/<fr. philologie
FILOMELĂ	FILOMÉL//Ă ~e	<i>f.</i>	poet. Pasăre migratoare de talie mică, cu penajul brun-cafeniu, care produce sunete foarte melodioase; privighetoare.	/<fr. philomele
FILON	FIL//ÓN ~oâne	<i>n.</i>	Masă compactă și continuă de roci eruptive sau de substanțe minerale, existentă în crăpăturile scoarței terestre; vână.	/<fr. filon
FILONIC	FILÓNI//C ~că (~ci, ~ciu)		Care ține de filoane; propriu filoanelor.	/filon + suf. ~ic
FILOTEHNIC	FILOTÉHNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care manifestă filotehnie.	/<fr. philotechnique
FILOTEHNIE	FILOTEHNÍE	<i>f.</i>	Dragoste deosebită pentru invenții tehnice. [Art. filotehnia; G.-D. filotehniei; Sil. -ni-e]	/<fr. philotechnie
FILOTIM I	FILÓTIM I ~i	<i>m.</i>	Plată nelegală pe care o pretinde cineva în schimbul unui privilegiu; filodormă.	/<ngr. filótimos
FILOTIM II	FILÓTIM II ~ă (~i, ~e)	<i>înv.</i>	(despre persoane) Care este generos; amator de a face daruri; darnic.	/<ngr. filótimos
FILOTIMIE	FILOTIMÍE	<i>f. înv.</i>	1) Caracter filotim; noblețe sufletească; larghețe; mărinimie; galantonie; dărnicie; generozitate.2) Dorință mare de a fi stimat și prețuit de oameni. [Art. filotimia; G.-D. filotimiei; Sil. -mi-e]	/<ngr. filotimiá
FILOXERĂ	FILOXÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Insectă parazită foarte mică, cu aripi străvezii, mult mai lungi decât corpul, care distruge unele specii de viță de vie.2) Boală a viței de vie provocată de această insectă.	/<fr. phyloxéra
FILOZOF	FILOZ//ÓF ~oăfă, (~ófi, ~oăfe)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care a alcătuit o doctrină filozofică sau a elaborat elemente pentru o astfel de doctrină.2) Specialist în filozofie.3) fig. pop. Persoană atotștiutoare; om înțelept.	/<gr. philosophos, fr. philosophe

A FILOZOFA	A FILOZOF//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	fam. A reflecta asupra problemelor lumii (ca un filozof).	/<fr. philosopher, lat. philosophari
FILOZOFALĂ	FILOZOFÁL//Ă ~e	<i>adj.</i>	: Piatră ~ a) substanță miraculoasă despre care se credea că ar putea prefăce toate metalele în aur; b) mare descoperire; idee extraordinară.	/<fr. philosophale
FILOZOFARD	FILOZOFÁR//D ~zi	<i>m.</i>	Persoană care prezintă public, în mod ostensiv, părerile sale filozofice.	/<fr. philosophard
FILOZOFIC	FILOZÓFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de filozofie; propriu filozofiei. Concepție ~că.	/<fr. philosophique
FILOZOFICEȘTE	FILOZOFICÉȘTE	<i>adv.</i>	rar În felul filozofilor; cum obișnuiesc filozofii; ca filozofii.	/filozofie + suf. ~ește
FILOZOFIE	FILOZOFÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Concepție generală despre lume și viață, proprie unui gânditor sau unui grup de gânditori.2) Știință care se ocupă cu studierea legilor și principiilor generale ale existenței și dezvoltării naturii, societății și gândirii.3) Bază metodologică pe care	/<gr. philosophia, fr. philosophie
A FILTRA	A FILTR//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(lichide, gaze etc.) A face să treacă printr-un filtru.	/<fr. filtrer
A SE FILTRA	A SE FILTR//Ă pers. 3 se ~căză	<i>intrans.</i>	(despre lumină) A pătrunde strecurându-se (printr-un corp transparent, printr-o deschizătură etc.).	/<fr. filtrer
FILTRABIL	FILTRÁBIL ~ă (~i,		Care poate fi filtrat; care se pretează la filtrare.	/a filtra + suf. ~bil
FILTRANT	FILTRÁN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care filtrează.2) rar Care poate trece printr-un filtru. • Virus ~ virus (invizibil la microscopul obișnuit) care străbate ușor filtrele bacteriene; ultravirus.	/<fr. filtrant
FILTRU	FÍLTR//U ~e	<i>n.</i>	1) Instalație care servește la filtrare. ~ de apă. ~ de aer.2) Material filtrant. Hârtie de ~.3) Aparat care oprește trecerea unor radiații. ~ optic. ~ acustic.4) Dispozitiv special prin care se trece cafeaua, după ce a fost fiartă, pentru a separa lichid	/<fr. filtre
FILT	FILT ~uri	<i>n.</i>	Țesătură elastică și rezistentă confecționată din lână împâslită, folosită la fabricarea filtrelor, ca izolator fonic etc.	/<germ. Filz
FIN I	FIN I ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	(în ritualul creștin) Persoană privită în raport cu nașii săi (de botez sau de cununie).	/<lat. filianus
FIN II	FIN II ~ă (~i, ~e)		1) (despre obiecte) Care este foarte mic; cu dimensiuni extrem de reduse.2) Care denotă multă gingășie; plin de gingășie. Față ~ă.3) Care se impune prin grosime foarte mică; foarte subțire (și transparent). Pânză ~ă.4) Care se impune prin calitate foarte	/<fr. fin
FINAL I	FINÁL I ~e	<i>n.</i>	1) Etapă care constituie sfârșitul unei acțiuni sau al unei lucrări.2) Parte care încheie, constituind finele unei compoziții muzicale.	/<fr. final, lat. finalis
FINAL II	FINÁL II ~ă (~i, ~e)		1) Care se află la fine; plasat la sfârșit. Vocală ~ă.2) lingv. Care indică scopul; de scop. Propoziție ~ă.	/<fr. final, lat. finalis
FINALA	FINÁL//A ~e	<i>f.</i>	1) Ultima întâlnire în cadrul unor competiții cu caracter eliminativ.2) Ornament tipografic care se plasează la sfârșitul unei publicații.	/<fr. finale

FINALISM	FINALÍSM	<i>n.</i>	Concepție filozofică conform căreia orice fenomen sau proces din natură are un scop prestabilit; teleologie.	/<fr. finalisme
FINALIST	FINALÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Sportiv care participă la o finală.	/<fr. finaliste
FINALITATE	FINALITÁTE	<i>f.</i>	Tendință spre atingerea unui scop.	/<fr. finalité
A FINALIZA	A FINALIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(acțiuni, procese etc.) A duce până la final.	/final + suf. ~iza
FINANCIAR I	FINANCIÁR I ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	1) Lucrător specializat în operații financiare.2) Persoană care dispune de capital bănesc. [Sil. -ci-ar]	/<fr. financier
FINANCIAR II	FINANCIÁR II ~ă (~i, ~e)		Care ține de finanțe; referitor la finanțe. Operații ~e. [Sil. -ci-ar]	/<fr. financier
A FINANȚA	A FINANȚ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(întreprinderi, instituții, persoane) A asigura cu finanțe.	/<fr. financer
FINANȚATOR	FINANȚATÓR ~i	<i>m.</i>	rar Persoană sau întreprindere care finanțează pe cineva sau ceva.	/a finanța + suf. ~tor
FINANȚE	FINÁNȚE	<i>f. pl.</i>	1) Totalitate a mijloacelor bănești de care dispune un stat.2) Ramură a științei economice care se ocupă cu studiul circulației banilor în cadrul unui stat.3) fam. Resursele bănești individuale.	/<fr. finances, it. finanza
FINE	FÍNE	<i>n. livr.</i>	Parte cu care se termină sau se încheie ceva; punct terminal; sfârșit. ~ de an. • În ~ a) în sfârșit; b) în concluzie; în încheiere.	/<it. fine, fr. fin
FINET	FINÉT ~uri	<i>n.</i>	1) Țesătură ușoară și moale de bumbac, puțin scămoșată, folosită pentru confecționarea lenjeriei.2) la pl. Varietăți ale unei astfel de țesături.	/<fr. finette
FINEȚE	FINÉT//E ~uri	<i>n.</i>	1) Caracter fin.2) Calitate superioară.3) fig. Spirit profund de percepere a realității; șlif.	/<fr. finesse
A FINI	A FIN//Í ~esc	<i>tranz.</i>	rar A duce până la fine; a termina; a sfârși; a isprăvi; a dovedi; a încheia; a mântui.	/<fr. finir, lat. finire
A FINISA	A FINIS//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(obiecte) A aduce la condițiile dorite prin definitivare; a duce la bun sfârșit; a definitivă.	/<fr. finir
FINISOR I	FINIS//ÓR I ~oăre	<i>n.</i>	Mașină folosită la construcțiile rutiere pentru executarea diferitelor operații (distribuirea, băătorirea și nivelarea materialelor pe suprafața șoselei).	/<fr. finisseur
FINISOR II	FINIS//ÓR II ~oăre, (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Muncitor specializat în operații de finisare.	/<fr. finisseur
FINIȘ	FÍNIȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Parte finală a unei întreceri sportive. A ajunge la ~.2) Sfârșitul unei acțiuni.	/<engl., fr. finish
FINIT I	FINÍT I	<i>n.</i>	Categorie filozofică care se referă la starea relativă a materiei.	/v. a fini
FINIT II	FINÍ//T II ~tă (~ți, ~te)		1) (mai ales în opoziție cu infinit) Care are anumite limite; mărginit; limitat.2) (despre produse) Care a fost supus tuturor operațiilor de prelucrare.	/v. a fini
FINO	FINO-: ~ UGRI//C ~că (~ci, ~ce)		1): Limbi fino-ugrice familie de limbi vorbite în unele regiuni din nordul și centrul Europei și din nordul Asiei2) Care aparține acestei familii de limbi. Studiu fino-ugric.	/<fr. finno-ougrien, germ. finnisch-ugrisch
FIOLĂ	FIÓL//Ă ~e	<i>f.</i>	Flacon mic de sticlă, închis ermetic, în care se păstrează medicamente în stare sterilă. [Sil. fi-o-]	/<fr. fiole

FIONG	FIONG ~uri	<i>n.</i>	Fundă confecționată din panglici cu ciucuri, purtată de femei ca podoabă. [Sil. fi-ong]	/ <i>< ngr. fiongos, turc. fiyonga</i>
FIOR	FIÓR ~i	<i>m.</i>	1) Senzație neplăcută, provocată de frig.2) Emoție puternică pricinuită de o reacție nervoasă. [Sil. fi-or]	/ <i><lat. febris</i>
FIORD	FIÓRD ~uri	<i>n.</i>	Golf marin sinuos și îngust, cu maluri înalte și abrupte, care pătrunde adânc în interiorul uscatului. [Sil. fi-ord]	/ <i><fr. fiord</i>
FIORITURĂ	FIORITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) mai ales la pl. Ornament muzical constând din alternarea rapidă (și repetată) a unor sunete de scurtă durată.2) fig. rar Element care înfrumusețează ceva; înfloritură; ornament. [Sil. fi-o-]	/ <i><it. fioritura</i>
FIOROS I	FIORÓS I	<i>adv.</i>	1) În mod îngrozitor; groaznic.2) rar (urmat de prepoziția de atribuire adjectivului postpus valoare de superlativ absolut). e ~ de frumos. [Sil. fi-o-]	/fior + suf. ~os
FIOROS II	FIOR//ÓS II ~oasă (~óși, ~oáse)		1) Care provoacă fiori. Priveliște ~oasă.2) Care insuflă spaimă; îngrozitor; înspăimântător. [Sil. fi-o-]	/fior + suf. ~os
FIR	FIR ~e	<i>n.</i>	1) Produs obținut prin toarcerea fibrelor textile (naturale sau artificiale) folosit la fabricarea țesăturilor. ~ de lână. • ~ de păr fibră tare, de origine epitelială, care crește pe pielea omului și a animalelor. ~ cu plumb fir prevăzut la unul din cape	/ <i><lat. filum</i>
FIRAV	FÍRAV ~ă (~i, ~e)	<i>și fig.</i>	1) Care are o constituție lipsită de vigoare; slab; plăpând; gingaș; delicat; fragil.2) (despre idei, teorii, concepții etc.) Care poate fi ușor combătut; slab argumentat; șubred.	/ <i>< sl. chyrazu</i>
FIRE	FÍR/E ~i	<i>f.</i>	1) Lume materială; natura înconjurătoare.2) Fel de a fi al omului; caracter; natură.3) Judecată sănătoasă; cuget. • În toată ~ea a) matur; b) cu mintea sănătoasă. [G.-D. firii]	/v. a fi
FIRESC	FIR//ÉSC ~ească (~éști)	<i>și substantiv</i>	Care este în firea lucrurilor; care este în cadrul normei; natural; normal.	/fire + suf. ~esc
FIREȘTE	FIREȘTE	<i>adv.</i>	(folosit, mai ales, în calitate de cuvânt incident) Bineînțeles; desigur; natural; negreșit.	/fire + suf. ~ește
FIRET	FIRÉT ~uri	<i>n.</i>	1) Fir metalic (de aur, de argint etc.), folosit la împodobirea unor obiecte de îmbrăcăminte sau la brodat.2) mai ales la pl. Broderie executată cu asemenea fir.3) la pl. Veșminte împodobite cu astfel de broderii.	/fir + suf. ~et
FIRIDĂ	FIRÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	Cavitate arcuită în partea superioară a unui perete, făcută în scop decorativ sau utilitar.	/ <i><bulg. firida</i>
FIRIMITURĂ	FIRIMITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Bucătică foarte mică de pâine (sau din alt aliment). [G.-D. firimiturii]	/fărmă + suf. ~ătură
FIRMAMENT	FIRMAMÉNT ~e	<i>n. livr.</i>	Boltă cerească; cer.	/ <i><fr. firmament, lat. firmamentum</i>
FIRMAN	FIRMÁN ~e	<i>n.</i>	(în Imperiul Otoman) Ordin emis de sultan privind numirea sau mazilirea guvernatorilor aflați în dependență turcească.	/ <i><turc. ferman</i>

FIRMĂ	FÍRM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Indicație care cuprinde denumirea și destinația unei organizații, a unei întreprinderi etc.2) Placă cu o asemenea indicație.3) Denumire sub care acționează o întreprindere comercială, industrială sau o asociație de producție.	/<germ. Firma
FIRN	FIRN	<i>n.</i>	Zăpadă granulară compactă, formată în regiunile muntoase și cele polare ca rezultat al compactizării straturilor.	/<germ. Firm
FIRNIS	FÍRNIS	<i>n.</i>	Soluție din ulei vegetal și oxizi metalici, folosită ca liant la prepararea vopselelor, ca grund pentru lemnărie etc.	/<germ. Firmis
FIROS	FIR//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)	<i>rar</i>	1) Care conține (multe) fire; cu (multe) fire.2) Care are aspect de fire; asemănător cu firele.	/fir + suf. ~os
FIRTĂ	FÍRT//Ă ~e	<i>f.</i>	(în trecut) 1) Unitate de măsură a suprafeței (egală cu un sfert de pogon).2) Suprafață de pământ de această mărime.	/cf. germ. Viertel
FIRUȚĂ	FIRÚȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu tulpina subțire, de tip pai, cu frunze liniare, ce crește prin pășuni și fânețe.	/fir + suf. ~uță
FISĂ	FÍS//Ă ~e	<i>f.</i>	Piesă metalică, sub formă de monedă, cu ajutorul căreia se declanșează un automat; jeton. ~ de telefon.	/<ngr. fiche
FISC	FISC	<i>n.</i>	Instituție de stat care se ocupă de stabilirea și perceperea impozitelor și taxelor.	/<fr. fisc, it. fisco, lat. fiscus
FISCAL	FISCÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de fisc; propriu fiscoului.	/<fr. fiscal
FISCALISM	FISCALÍSM	<i>n.</i>	Politică financiară de exagerare a impozitelor prin diverse sisteme fiscale.	/fiscal + suf. ~ism
FISCALITATE	FISCALITÁTE	<i>f.</i>	Ansamblu de măsuri legate de fisc.	/<fr. fiscalité
A FISIONA	A FISION//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se fisioneze. [Sil. -si-o-]	/Din fisiune
A SE FISIONA	A SE FISION//Ă pers. 3 se ~eáză	<i>intranz.</i>	(despre nuclee atomice) A se diviza în mai multe părți. [Sil. -si-o-]	/Din fisiune
FISIONABIL	FISIONÁBIL ~ă (~i, ~e)		(despre nuclee atomice) Care poate fi fisionat; care se pretează la fisionare. [Sil. -si-o-]	/<fr. fissionnable
FISIUNE	FISIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Divizare a unui nucleu atomic în nuclee de atomi mai ușori. [G.-D. fisiunii; Sil. -si-u-]	/<fr. fission
FISTIC I	FISTÍC I ~uri	<i>m.</i>	Fructul fisticului. Înghețată cu ~.	/<turc. fistik, ngr. fistiki
FISTIC II	FISTÍ//C II ~ci	<i>m.</i>	Arbore exotic cu flori mici, de culoare verde-gălbui, și cu fructe comestibile, bogate în ulei.	/<turc. fistik, ngr. fistiki
FISTICHIU	FISTICHÍ//U ~e (~i)	<i>înv.</i>	1) Care este de culoarea fisticului; verde-gălbui.2) fig. Care iese din comun.	/<turc. fistiki
FISTULĂ	FÍSTUL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Canal artificial, congenital sau patologic, prin care un organ comunică în mod anormal cu alt organ sau cu exteriorul și prin care se scurg secrețiile interne.2) Ulcerație adâncă într-un țesut al organismului.	/<fr. fistule, lat. fustula
FISTULOS	FISTUL//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) Care are (multe) fistule; cu (multe) fistule.2) Care are aspect de fistulă; asemănător cu fistula.	/<fr. fistuleux
A FISURA	A FISUR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se fisureze.	/<fr. fissurer

A SE FISURA	A SE FISUR//A pers. 3 se ~ează	<i>intrans.</i>	(despre corpuri solide) A plesni, formând fisuri; a căpăta fisuri.	/<fr. fissurer
FISURĂ	FISÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Crăpătură pe suprafața sau în interiorul unui corp, a unui organ sau material. [G.-D. fisurii]	/<fr. fissure, lat. fissura
FIȘ	FIȘ ~uri	<i>n. poligr.</i>	Amestec de caractere tipografice.	/<germ. Fisch
A FIȘA	A FIȘ//Ă ~éz	<i>trans.</i>	1) (texte, pasaje, citate etc.) A transpune pe fișe.2) (publicații) A înregistra pe fișe de bibliotecă.	/Din fișă
FIȘĂ I	FÍȘ//Ă I ~e	<i>f.</i>	Foaie (mică și groasă) de hârtie sau de carton, de formă dreptunghiulară, pe care se fac diferite însemnări. ~ bibliografică. ~ lexicografică. ~ personală.	/<fr. fiche
FIȘĂ II	FÍȘ//Ă II ~e	<i>f. tehn.</i>	Piesă fixată la capătul unui șnur electric pentru a stabili un contact între priză și un receptor; ștecăr.	/<fr. fiche
FIȘIC	FIȘÍC ~uri	<i>n.</i>	1) Sul de hârtie în care este învelită o cantitate anumită de monede.2) Pachet de hârtie (în formă de con); cornet.	/<turc. fişek
FIȘIER	FIȘIÉR ~e	<i>n.</i>	1) Colecție de fișe; totalitate de fișe aranjate într-un anumit fel; cartotecă.2) Dulap cu sertare speciale unde se păstrează fișele; cartotecă.3) Local special amenajat pentru păstrarea colecțiilor de acest fel; cartotecă. [Sil. -și-er]	/<fr. fichier
FIȘIU	FIȘIU ~ri	<i>n.</i>	Batic subțire de mătase.	/<fr. fichu
FIT	FIT	<i>n. pop.</i>	: A trage la ~ a) a lipsi de la datorie, b) a lipsi de la școală; a chiuli.	/cf. germ. quitt
FITIL	FITÍL ~uri	<i>n.</i>	1) Produs textil din fire moi, care absoarbe cu ușurință lichidele și este folosit la obiectele de iluminat.2) Șnur impregnat cu o substanță inflamabilă, folosit pentru aprinderea încărcăturilor explozive.	/<turc. fitil
FITING	FÍTING ~uri	<i>n.</i>	Piesă de legătură, cu ajutorul căreia se assemblează țevile metalice.	/<germ. Fitting
FITOBIOLOGIE	FITOBIOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a biologiei care se ocupă cu studiul plantelor; biologie vegetală. [Art. fitobiologia; G.-D. fitobiologiei; Sil. -gi-e]	/<fr. phytobiologie
FITOCHIMIE	FITOCHIMÍE	<i>f.</i>	Ramură a chimiei care se ocupă cu studiul proceselor chimice din organismele vegetale; chimie a plantelor. [Art. fitochimia; G.-D. fitochimiei; Sil. -mi-e]	/<fr. phytochimie
FITOCID	FITOCÍ//D ~dă (~zi, ~de)	<i>și substantiv</i>	(despre substanțe) Care ucide plantele.	/<fr. phytocide
FITOClimAT	FITOClimÁT ~e	<i>n. bot.</i>	Totalitate a fenomenelor meteorologice în care se dezvoltă și trăiesc anumite specii de plante.	/<fr. phytoclimat
FITOFAG	FITOFÁ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>și substantiv</i>	(despre ființe) Care se hrănește cu plante.	/<fr. phytophage
FITOFIZIOLOGIE	FITOFIZIOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a botanicii care se ocupă cu studiul proceselor fiziologice ale plantelor; fiziologie a plantelor. [Art. fitofiziologia; G.-D. fitofiziologiei; Sil. -gi-e]	/<fr. phytophysiologie
FITOGEN	FITOGÉN ~ă (~i, ~e)		Care este generat de plante; produs de plante.	/<fr. phytoгене

FITOGENETICĂ	FITOGÉNÉTICĂ	<i>f.</i>	Genetică a plantelor.	/<fr. phytogénétique
FITOGENIC	FITOGÉNI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre roci, formații geologice) Care este format din plante.	/<it. fitogenico
FITOGEOSFERĂ	FITOGÉOSFÉRĂ	<i>f.</i>	Parte a suprafeței pământului pe care cresc plantele.	/fito- + geosferă
FITOLOGIE	FITOLÓGIE	<i>f.</i>	Ramură a biologiei care se ocupă cu studiul vieții plantelor.	/<fr. phytologie
FITOPATOGEN	FITOPATOGÉN ~i	<i>m.</i>	Agent care provoacă îmbolnăvirea plantelor.	/<fr. phytopathogene
FITOPATOLOGIE	FITOPATOLÓGIE	<i>f.</i>	Ramură a biologiei care se ocupă cu studiul bolilor plantelor; patologia plantelor.	/<fr. phytopathologie
FITOPLANCTON	FITOPLANCTÓN ~uri	<i>n. biol.</i>	(în opoziție cu zooplancton) Totalitate a organismelor vegetale din componenta planctonului.	/<germ. Phytoplankton
FITOSOCIOLOGIE	FITOSOCIOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a botanicii care se ocupă cu studiul grupării plantelor.	/<fr. phytosociologie
FITOTEHNIC	FITOTÉHNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de fitotehnie; propriu fitotehnicii	/<fr. phytotechnique
FITOTEHNIE	FITOTEHNÍE	<i>f.</i>	Ramură a agriculturii care se ocupă cu studiul tehnicii cultivării plantelor.	/<fr. phytotechnie
FITOTERAPIE	FITOTERAPIÉ	<i>f.</i>	1) Ramură a biologiei care se ocupă cu studiul procedeelor de combatere și profilaxie a bolilor la plantele cultivate.2) med. Tratament cu preparate din plante medicinale. [Art. fitoterapia; G.-D. fitoterapie; Sil. -pi-e]	/<germ. Phytotherapie, fr. phytothérapie
FITOTOXIC	FITOTÓXI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	(despre substanțe, factori etc.) Care intoxică plantele.	/<fr. phytotoxique
FITOTOXINĂ	FITOTOXÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Toxină vegetală.	/<germ. Phytotoxin
FITOTRON	FITOTR//ÓN ~oáne	<i>n. bot.</i>	Încăpere special amenajată pentru efectuarea unor experimente asupra plantelor.	/<fr. phytotron
FIȚUICĂ	FIȚÚI//CĂ ~ci	<i>f. fam.</i>	1) Bucată mică de hârtie cu însemnări.2) Foiță de hârtie cu însemnări, folosită pentru a copia la examene.3) depr. Publicație neînsemnată.	/cf. germ. Fittel
FIU	FIU fii	<i>m.</i>	Persoană de sex masculin luată în raport cu părinții săi; fecior; băiat.	/<lat. filius
FIX	FIX ~ă (ficsi, ~e)		1) și adverbial Care se află într-o poziție sau într-un loc determinat; situat într-un loc sau într-o poziție care nu se schimbă; neclintit; nemișcat; imobil.2) Care are valoare constantă; cu valoare constantă pentru un timp determinat; neschimbat; invari	/<fr. fixe, lat. fixus
A FIXA	A FIX//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să fie fix; a întări ca să nu se miște.2) A stabili din timp. ~ un preț.3) (fibre textile, materiale fotografice dezvoltate etc.) A trata cu fixator.4) (substanțe chimice) A împiedica să se volatilizeze; a face să rămână în aceeași stare.	/<fr. fixer

A SE FIXA	A SE FIX//Ă mă ~éz	<i>intrans. rar</i>	1) A se aranja cu traiul; a se statornici; a se stabili.2) A alege dintre mai multe posibilități; a lua o hotărâre definitivă; a se decide; a se hotărî; a determina.	/<fr. fixer
FIXAJ	FIXÁJ ~e	<i>n.</i>	Tratare a materialului fotografic cu fixator.	/<fr. fixage
FIXATIV I	FIXATÍV I ~e	<i>n.</i>	Substanță sau soluție menită să contribuie la fixarea, menținerea sau conservarea unor lucruri (materiale fotografice, vopsea, desene, coafuri etc.).	/<fr. fixatif
FIXATIV II	FIXATÍV II ~ă (~i,		Care are menirea de a fixa; care fixează.	/<fr. fixatif
FIXATOR	FIXATÓR ~i	<i>m.</i>	1) Soluție chimică pentru fixarea imaginii fotografice.2) Substanță care face să intre colorantul în fibrele textile.3) Agent fizic sau chimic care produce coagularea protoplasmei vii.4) Piesă folosită la lucrările de asamblare.	/<fr. fixateur
FIXISM	FIXÍSM	<i>n.</i>	Teorie conform căreia flora și fauna pământului se mențin invariabile pe tot parcursul dezvoltării lor.	/<fr. fixisme
FIXITATE	FIXITÁTE	<i>f.</i>	Caracter fix; stabilitate.	/<fr. fixité
FIZIC I	FÍZIC I	<i>n.</i>	rar Exterior al unei persoane.	/<fr. physique, lat. physicus
FIZIC II	FÍZI//C II ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de corpul ființelor vii și de activitatea musculară; propriu corpului ființelor vii și activității musculare. Forță ~că. Dezvoltare ~că.2) Care ține de materie; propriu materiei. • Geografie ~că ramură a geografiei care se ocupă cu studiul na	/<fr. physique, lat. physicus
FIZICĂ	FÍZICĂ	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul proprietăților și al structurii materiei, formelor ei de mișcare și de transformare. [G.-D. fizicii]	/<gr. physike, lat. physica
FIZICEȘTE	FIZICÉȘTE	<i>adv.</i>	Sub aspect fizic; din punct de vedere fizic.	/ fizic + suf. ~ește
FIZICIAN	FIZICI//ÁN ~ână, (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Specialist în fizică. [Sil. -ci-an]	/<fr. physicien
FIZIOCRAT	FIZIOCRÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Adept al fiziocrației. [Sil. -zi-o-]	/<fr. physiocrate
FIZIOCRATIC	FIZIOCRÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de fiziocratism; propriu fiziocratismului.	/<fr. physiocratique
FIZIOCRATISM	FIZIOCRATÍSM	<i>n.</i>	Doctrină, apărută în sec. XVIII, care promova ideea că munca agricolă este unica muncă productivă și unicul izvor al avuției.	/<fr. physiocratisme
FIZIOCRAȚIE	FIZIOCRAȚÍE	<i>f.</i>	v. FIZIOCRATISM. [Sil. -zi-o-]	/<fr. physiocratie
FIZIOLATRIE	FIZIOLATRÍE	<i>f.</i>	Cult pentru natură; divinizare a fenomenelor naturii.	/<fr. physiolâtrie
FIZIOLOG	FIZIOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în fiziologie.	/<fr. physiologue
FIZIOLOGIC	FIZIOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de fiziologie; propriu fiziologiei. [Sil. -zi-o-]	/<fr. physiologique
FIZIOLOGIE	FIZIOLOGÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Ramură a biologiei care se ocupă cu studiul proceselor ce au loc în organismele vii. ~a omului. ~a plantelor.2) Totalitate a funcțiilor vitale din organism. [Art. fiziologia; G.-D. fiziologiei; Sil. -gi-e]	/<fr. physiologie

FIZIONOMIE	FIZIONOMÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Totalitate a trăsăturilor specifice feței; chip; figură.2) fig. (colectivități, epoci etc.) Înfățișare caracteristică distinctivă. [Art. fizionomia; G.-D. fizionomiei; Sil. -mi-e]	/<fr. physionomie
FIZIONOMIST	FIZIONOMÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care pretinde că ar cunoaște caracterul oamenilor după fizionomie.	/<fr. physionomiste
FIZIOPATOLOGIE	FIZIOPATOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul disfuncțiilor organismului în timpul bolii. [Art. fiziopatologia; G.-D. fiziopatologiei; Sil. -zi-o-]	/<fr. physiopathologie
FIZIOTERAPEUT	FIZIOTERAPEÚ//T ~tă, (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Medic specializat în fizioterapie.	/Din fizioterapie
FIZIOTERAPIE	FIZIOTERAPÍE	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu metodele de tratare a bolilor cu ajutorul agenților fizici. [Art. fizioterapia; G.-D. fizioterapiei; Sil. -pi-e]	/<fr. physiothérapie
FLACĂRĂ	FLÁCĂRĂ flăcări	<i>f.</i>	1) Masă de gaze arzânde care se ridică în sus de la un corp aprins, degajând căldură și lumină.2) Parte luminoasă mobilă care se înalță ca o limbă de foc dintr-un corp aprins.3) fig. Forțe însuflețitoare. [G.-D. flăcării]	/<lat. flaccula
FLACON	FLAC//ÓN ~oâne	<i>n.</i>	1) Sticlură închisă ermetic în care se păstrează medicamente sau parfumuri.2) Conținutul unei astfel de sticlure.	/<fr. flacon
FLAGEL I	FLAGÉL I ~uri	<i>n.</i>	1) Vargă (sau mănunchi de vergi) folosită în trecut pentru aplicarea pedepselor corporale.2) Nenorocire mare care se abate asupra unei colectivități; catastrofă de mari proporții; prăpăd; dezastru; calamitate.	/<lat. flagellum
FLAGEL II	FLAGÉL II ~i	<i>m.</i>	1) Filament mobil care servește drept organ locomotor la unele protozoare și la spermatozoizi.2) Excrescență care crește din tulpină și se întinde la suprafața solului.	/<lat. flagellum
A FLAGELA	A FLAGEL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A bate cu flagelul.2) fig. A supune unei critici aspre; a biciui.	/<fr. flageller
A SE FLAGELA	A SE FLAGEL//Ă mă	<i>intrans.</i>	A face (concomitent) schimb de vorbe tăioase (cu cineva).	/<fr. flageller
FLAGELARE	FLAGEL//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A FLAGELA și A SE FLAGELA.2) (în evul mediu și în antichitate) Pedepsă practică sub formă de ritual religios.	/v. a flagela
FLAGELAT	FLAGELÁT ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Clasă de protozoare inzestrate cu flageli.2) Protozoar din această clasă.	/<fr. flagellates
FLAGRANT	FLAGRÁN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care a avut loc în prezența unui martor ocular; comis sub ochii celui care constată. În flagrant delict.2) Care este incontestabil; imposibil a fi negat din cauza evidenței sale. Contradicție ~tă.	/<fr. flagrant, lat. fragrans, ~ntis
FLAGRANȚĂ	FLAGRÁNȚĂ	<i>f.</i>	1) Caracter flagrant.2) Fapt incontestabil prin evidența sa.	/<fr. fragrance
FLAJEOLET	FLAJEOLÉT ~e	<i>n.</i>	1) Instrument muzical de suflat constând dintr-un tub lung și subțire, prevăzut cu orificii (sau cu clape), având ambușură laterală.2) Sunet produs la instrumentele cu coarde printr-un anumit procedeu.	/<fr. flageolet
FLAMĂ	FLÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	Parte luminoasă mobilă care se înalță dintr-un corp aprins; flacără.	/<fr. flamme, lat. flamma

A FLAMBA	A FLAMB//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (mai ales instrumente medicale) A steriliza, trecând prin para focului.2) tehn. (bare sau plăci) A supune unei operații de flambaj.	/<fr. flamber
FLAMBAJ	FLAMBÁJ ~e	<i>n. tehn.</i>	Operație de îndoire a unui corp solid (țevi, bare, plăci etc.) prin metode speciale.	/<fr. flambage
FLAMINGO	FLAMÍN//GO ~gi	<i>m.</i>	Pasăre acvatică migratoare, de talie mare, cu cioc încovoiat, cu gâtul și picioarele deosebit de lungi și cu penaj alb-roz.	/<germ. Flamingo
FLAMURĂ	FLÁMUR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Bucată de material textil atașată la un suport, purtând culorile și emblemele unei națiuni, ale unui stat, ale unei unități militare sau ale unei organizații și servind ca semn distinctiv sau simbol al acestora; steag; drapel; stindard.2) Steag mic de	/< ngr. flammuron
FLANC	FLANC ~uri	<i>n.</i>	1) mil. Fiecare dintre cele două părți laterale ale unei formații sau ale unui dispozitiv de luptă. ~ ul stâng.2) poligr. Material special din care se fac matricele de stereotipie.3) teatru Panou folosit pentru confecționarea decorurilor.4) (la oameni și	/<fr. flanc
A FLANCA	A FLAN//CA ~chéz	<i>tranz.</i>	1) (unități militare) A apăra din flanc.2) fig. (persoane) A însoți, mergând alături.3) (clădiri, monumente etc.) A mărgini din flancuri.	/<fr. flanguer
FLANEA	FLAN//EÁ ~éle	<i>f. pop.</i>	Obiect de îmbrăcăminte de lână (mai rar, de bumbac), tricotat în formă de cămașă sau de vestă, fără guler.	/<fr. flanelle
FLANELĂ	FLANÉL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Țesătură de bumbac sau de lână, moale, pufoasă și călduroasă, folosită pentru confecționarea obiectelor de îmbrăcăminte.2) la pl. Varietăți ale unei astfel de țesături.3) Obiect de îmbrăcăminte de lână (mai rar, de bumbac), tricotat în formă de cămașă	/<fr. flanelle
FLANȘĂ	FLÁNȘ//Ă ~e	<i>f.</i>	Piesă plată care servește la îmbinarea etanșă a altor piese.	/<germ. Flansche
FLASC	FLAS//C ~ca (~ci, ~ce)		1) Care este lipsit de consistență; moale.2) fig. Care este lipsit de vigoare, de forță, de energie.3) (despre corpuri solide) Care este lipsit de rezistență la încovoiere, răsucire etc.	/<fr. flasque
FLASH	FLASH [pr.: fleș]	<i>n.</i>	1) Lumină puternică, de scurtă durată, produsă de un tub electric în procesul de fotografiere.2) Informație importantă transmisă cu prioritate.	/Cuv. engl.
FLAȘNETAR	FLAȘNETÁR ~i	<i>m.</i>	Muzicant (ambulant) care cântă la flașnetă.	/flașnetă + suf. ~ar
FLAȘNETĂ	FLAȘNÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Instrument muzical portativ, asemănător cu o orgă mică, acționat cu o manivelă și folosit de muzicanții ambulanti; caterincă.	/<germ. Flaschnett
A FLATA	A FLAT//Ă ~éz	<i>tranz. livr.</i>	(persoane) A lăuda în mod exagerat (pentru a câștiga bunăvoința); a linguși; a măguli; a adula.	/<fr. flatter
FLAUȘ	FLÁUȘ	<i>n.</i>	Țesătură de lână cu suprafața foarte scămoșată. [Sil. fla-uș]	/<germ. Flausch
A FLAUȘA	A FLAUȘ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(țesături de lână) A supune unei prelucrări speciale, dând un aspect pufos și moale; a scămoșa.	/Din flauș

FLAUT	FLÁUT ~e	<i>n.</i>	Instrument muzical de suflat, având forma unui tub lung și subțire de metal (sau de lemn), prevăzut cu orificii și cu clape, care emite sunete armonioase, asemănătoare vocii omenești. [Sil. fla-ut]	/<it. flauto
FLAUTIST	FLAUTÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Muzicant care cântă la flaut.	/<it. flautista
FLAVONĂ	FLAVÓN//Ă ~e	<i>f.</i>	Substanță incoloră sub formă de cristal, de natură vegetală, folosită în industria coloranților și în farmaceutică.	/< fr. flavone
A FLĂCĂI	A FLĂCĂ//Í ~iesc	<i>intrans.</i>	1) A fi flăcău.2) A-și petrece anii de flăcău.3) A trăi ca un flăcău. [Sil. -că-i]	/Din flăcău
FLACĂIEȘTE	FLACĂIEȘTE	<i>adv.</i>	rar În felul flăcăilor; cum obișnuiesc flăcăii.	/flăcău + suf. ~ește
FLĂCĂIME	FLĂCĂIME	<i>f.</i>	rar (colectiv de la flăcău) Mulțime de flăcăi.	/flăcău + suf. ~ime
FLĂCĂRAIE	FLĂCĂR//AIE	<i>f.</i>	1) Flacăra mare.2) la pl. Flăcări care apar uneori în locuri mlăștinoase prin arderea hidrogenului degajat de substanțele organice în descompunere. [Sil. -ra-ie]	/flacăra + suf. ~aie
FLĂCĂU	FLĂCE//U ~i	<i>m.</i>	Tânăr neînsurat; fecior; cavalier. • ~ tomnatic (sau stătut) bărbat trecut de prima tinerețe și neînsurat încă. [Sil. flă-cău]	/ cf. sl. chlaku
FLĂCĂUAN	FLĂCĂUÁN ~i	<i>m.</i>	Flăcău mai tânăr (luat în raport cu alți flăcăi). [Sil. flă-că-uan]	/flăcău + suf. ~an
FLĂMÂND	FLĂMÂN//D ~dă (~zi, ~de)		1) și substantival Care are senzația de foame; căruia îi este foame. Animal ~.2) fig. fam. Care este dornic de ceva. ~ de lucru.	/Orig. nec.
A FLĂMÂNZI	A FLĂMÂNZ//Í ~esc		1. intrans. 1) A avea senzația de foame; a fi flămând.2) A îndura foame.2. tranz. A face să îndure foame; a ține nehrănit; a înfometa.	/Din flămând
FLEAC	FLEAC ~uri	<i>n.</i>	1) Lucru sau fapt lipsit de importanță; nimic; mărunțiș; bagatelă.2) la pl. Vorbe lipsite de importanță; vorbe goale; baliverne; palavre; brașoave.	/<germ. Fleck
FLEANCĂ	FLEÁNC//Ă	<i>f.</i>	fam. depr.: Tacă-ți (sau închide-ți, ține-ți) ~a! Taci! închide gura!	/Orig. nec.
FLEANDURĂ	FLEÁNDURĂ flénduri	<i>f.</i>	Obiect de îmbrăcăminte ponosit și rupt; boarfă; buleandră. [G.-D. flendurii]	/<săs. flander
FLEAȘC	FLEAȘC	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda sunetul produs de lovirea cu un corp moale).	/Onomat.
FLEAȘCĂ	FLEÁȘCĂ	<i>f.</i>	1) Noroi apos.2) fig. Om lipsit de energie; molau.3) pop. Lovitură dată cu palma.	/Din flească
FLEBITĂ	FLEBÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare patologică constând în inflamarea pereților unor vene.	/<fr. phlébite
FLEBOTOMIE	FLEBOTOMÍ//E ~i	<i>f.</i>	Intervenție chirurgicală de deschidere a unei vene.	/<fr. phlébotomie
FLEC	FLEC ~uri	<i>n.</i>	Bucată de piele sau de cauciuc care se aplică pe tocul încălțăminteii.	/<germ. Fleck
FLECAR	FLECÁR ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care vorbește fleacuri; căruia îi place să flecărească; limbut; vorbăreț.	/fleac + suf. ~ar
A FLECĂRI	A FLECĂR//Í ~esc	<i>intrans.</i>	A spune fleacuri; a vorbi mult și fără rost; a trăncăni; a pălăvrăgi.	/Din flecar

FLEGMATIC	FLEGMÁTÍ/C ~că (~ci, ~ce)	<i>și adverbial</i>	1) Care manifestă indiferență; care are caracter nepăsător.2) Care își controlează cu ușurință emoțiile; care dă dovadă de sânge rece.	/<fr. flegmatique
FLEGMATISM	FLEGMATÍSM	<i>n.</i>	1) Caracter flegmatic.2) Comportament flegmatic.	/flegmat[ic] + suf. ~ism
FLEGMĂ I	FLÉGMĂ I	<i>f.</i>	Caracter calm; spirit lipsit de emotivitate.	/<fr. flegme
FLEGMĂ II	FLÉGM//Ă II ~e	<i>f.</i>	Secreție vâscoasă a căilor respiratorii eliminată prin tuse; expectorație; spută.	/<fr. flegme
FLEGMON	FLEGM//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Inflamație locală a țesutului subcutanat cu acumulare de puroi.	/<fr. phlegmon
FLEICĂ	FLÉI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Carne de vită tăiată de pe burtă.2) Fel de mâncare pregătită din astfel de carne. [Sil. flei-că]	/<germ. Flecken
FLENDUROS	FLENDUR//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		1) (despre îmbrăcăminte) Care este prefăcut în flenduri; zdrențaros; terfos.2) (despre persoane) Care este îmbrăcat în flenduri; zdrențaros terfos; rufos; ferfenițos.	/fleandură + suf. ~os
FLEOȘC	FLEOȘC	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda zgomotul produs în timpul lovirii unor corpuri moi sau ude).	/Onomat.
FLER	FLER ~uri	<i>n.</i>	Simț de orientare într-o situație dificilă; perspicacitate.	/<fr. flair
FLEȘĂ	FLÉȘ//Ă ~e	<i>f.</i>	(în arhitectura medievală) Acoperiș îngust și înalt, în formă de con sau de piramidă, folosit la clădirile monumentale (biserici, palate etc.).	/<fr. fleche
A FLEȘCĂI	A FLEȘCĂ//Í ~iESC	<i>intrans.</i>	A produce un zgomot specific, umblând prin flească.	/flească + suf. ~ăi
A SE FLEȘCĂI	A SE FLEȘCĂ//Í mă ~iESC	<i>intrans.</i>	1) A deveni moale; a se înmuia.2) fig. (despre persoane) A-și pierde vigoarea, vîlaga; a se moleși.	/flească + suf. ~ăi
FLEȘCĂRAIE	FLEȘCĂRAIE	<i>f.</i>	fam. Cantitate mare de flească; flească multă.	/flească + suf. ~ăraie
FLEURON	FLEUR//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	(mai ales în arhitectura gotică) Element ornamental în formă de floare sau de frunză stilizată. [Sil. fle-u-]	/<fr. fleuron
FLEXIBIL I	FLEXÍBIL I ~ă (~i, ~e)		1) Care poate fi ușor deformat sub acțiunea unei forțe exterioare; cu proprietatea de a se curba ușor; mlădios; elastic; suplu.2) fig. (despre persoane) Care cedează ușor; adaptabil la circumstanțe; maleabil; elastic.3) (despre cuvinte sau părți de vorbir	/<fr. flexible, lat. flexibilis
FLEXIBIL II	FLEXÍBIL II ~e	<i>n. tehn.</i>	Dispozitiv constând dintr-un grup de lamele subțiri de curpu, utilizat drept element de legătură electrică dintre două piese capabile a se deplasa una față de alta.	/<fr. flexible, lat. flexibilis
FLEXIBILITATE	FLEXIBILÍTÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter flexibil.2) fig. (despre persoane) Proprietate de a se adapta la împrejurări; maleabilitate.	/<fr. flexibilité
A FLEXIONA	A FLEXION//Ă ~éz		1. tranz. A face să se flexioneze.2. intrans. (despre cuvinte) A schimba forma (în procesul declinării sau conjugării). [Sil. -xi-o-]	/Din flexiune
A SE FLEXIONA	A SE FLEXION//Ă pers. 3 se ~eáză	<i>intrans.</i>	(despre corpuri elastice) A căpăta formă de arc; a se îndoi; a se încovoia; a se curba; a se mlădia; a se arcui; a se coroaia. [Sil. -xi-o-]	/Din flexiune
FLEXIONAR	FLEXIONÁR ~ă (~i,		(despre limbi) Care posedă flexiune. [Sil. -xi-o-]	/<fr. flexionnel

FLEXIUNE	FLEXIÚN//E ~e	<i>f.</i>	1) Mișcare de îndoire; mlădiere.2) Ansamblu de modificări pe care le suferă un cuvânt, pentru a exprima diverse valori gramaticale. • ~ nominală (pronominală) declinare. ~ verbală conjugare. [Sil. -xi-u-]	/<fr. flexion, lat. flexio, ~onis
FLEXOR	FLEXÓR ~i	<i>adj.</i>	: Mușchi ~ mușchi care contribuie la flexiunea unor membre.	/<it. flessore
FLEXURĂ	FLEXÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Deformație a straturilor de roci, datorită mișcărilor tectonice ale scoarței terestre.	/<fr. flexure
FLICTENĂ	FLICTÉN//Ă ~e	<i>f.</i>	Bășică plină cu lichid care se formează la suprafața pielii în arsurile ușoare.	/<fr. phlyctene
FLIGORN	FLIGÓRN ~uri	<i>n.</i>	rar Instrument muzical de suflat, având forma unui tub (de alamă), cu un capăt lărgit în formă de pâlnie, prevăzut cu clape sau cu ventile, care emite sunete armonioase.	/<germ. Flügelhorn
FLINTA	FLÍNT//Ă ~e	<i>f.</i>	Pușcă primitivă cu cremene și cu fitil.	/<germ. Flinte, ung. flinta
FLIRT	FLIRT ~uri	<i>n.</i>	1) Conversație curtenitoare între un bărbat și o femeie.2) Aventură amoroasă; relație de dragoste ocazională și superficială.	/<fr. flirt
A FLIRTA	A FLIRT//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	(despre persoane de sex opus) A fi în flirt (cu cineva).	/<fr. flirter
FLIT	FLIT ~uri	<i>n.</i>	Insecticid folosit contra muștelor, țânțarilor, furnicilor etc.	/Denumire comercială.
FLOARE	FLOÁR//E flori	<i>f.</i>	1) Organ de reproducere al plantelor superioare având o corolă frumoasă și viu colorată. ~ de tei. • În ~ a) care se află în perioada înfloririi; b) frumos și puternic. A da în ~ a începe să înflorească. În ~ea vârstei tânăr. ~ la ureche se spune despre u	/<lat. flos, ~oris
FLOC	FLOC floci	<i>m.</i>	1) Smoc de păr sau de lână.2) Fir de păr încrețit. [Pl. și floace]	/<lat. floccus
A FLOCĂI	A FLOCĂ//Î ~iesc	<i>trans.</i>	1) (ființe) A lipsi de păr, pene etc. prin smulgere; a jumuli.2) fig. A bate, trăgând de păr; a păru. [Sil. -că-i]	/floc + suf. ~ăi
A SE FLOCĂI	A SE FLOCĂ//Î mă	<i>intrans.</i>	A face (concomitent) schimb de păruieli (cu cineva). [Sil. -că-i]	/floc + suf. ~ăi
FLOCON	FLOC//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Grup de particule care plutesc într-o soluție.	/<fr. flocon
FLOCOS	FLOC//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		1) (despre animale, persoane) Care are floace mari și dese; cu floace mari, dese și neordonate.2) (despre blănuri) Care are fire lungi (și bogate); cu fire lungi (și bogate).	/floc + suf. ~os
A FLOCULA	A FLOCUL//Ă pers. 3 ~eáză	<i>intrans. chim.</i>	A se coagula în flocoane.	/<fr. floculer
FLOGISTIC I	FLOGÍSTIC I	<i>n.</i>	(în concepția alchimiştilor) Fluid care ar exista în toate substanțele ce ard și s-ar degaja din acestea în timpul arderii.	/<fr. phlogistique
FLOGISTIC II	FLOGÍSTI//C II ~că (~ci, ~ce)		Care provine din ardere; de ardere.	/<fr. phlogistique
FLORAL	FLORÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de floare; propriu florii. Organe ~e.2) Care are formă de floare. Motive ~e.	/<fr. floral, lat. floralis
FLORAR I	FLORÁR I	<i>m. pop.</i>	A cincea lună a anului; mai.	/floare + suf. ~ar
FLORAR II	FLORÁR II ~e	<i>n.</i>	Instrument de desen pentru trasarea liniilor curbe.	/floare + suf. ~ar
FLORAR III	FLORÁR III ~i	<i>m.</i>	1) Cultivator de flori.2) Vanzător de flori.	/floare + suf. ~ar

FLORĂ	FLÓRĂ	<i>f.</i>	Ansamblu de plante răspândite pe globul pământesc sau într-o anumită regiune. • ~ microbiană totalitate a microorganismelor vegetale, care se întâlnesc într-un mediu.	/<fr. flore
FLORĂREASĂ	FLORĂR//EÁŚĂ ~ése	<i>f.</i>	1) Cultivatoare de flori.2) Vanzătoare de flori.	/florar + suf. ~easă
FLORĂRIE	FLORĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Loc unde se cultivă flori.2) Magazin de flori.3) rar Meseria de florar.4) rar Cultivare a florilor. [Art. florăria; G.-D. florăriei; Sil. -rie]	/florar + suf. ~rie
FLOREAN	FLOREÁN ~ă (~i, ~e)		(despre boi și vaci) Care are pete de altă culoare.	/floare + suf. ~ean
FLORENTIN	FLORENTÍN ~ă (~i, ~e):		Stil ~ stil arhitectonic rezultat din combinarea stilului antic cu cel bizantin și roman. (Pălărie) ~ă pălărie împletită din paie, cu boruri largi, ornată cu flori.	/<fr. florentin
FLORETĂ	FLORET//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Armă albă lungă și flexibilă, cu lama în patru muchii, cu gardă și mâner, folosită în exercițiile de scrimă.2) Probă sportivă practică cu această armă.	/<fr. fleuret
FLORETIST	FLORETÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Sportiv care practică probele de floretă.	/floretă + suf. ~ist
FLORICOL	FLORÍCOL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de floricultură; propriu floriculturii.2) (despre plante) Care are flori.3) (despre insecte) Care trăiește pe flori.	/<fr. floricol
FLORICULTOR	FLORICULT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Lucrător specializat în creșterea florilor; specialist în floricultură.	/Din floricultură
FLORICULTURĂ	FLORICULTŪRĂ	<i>f.</i>	Ramură a agriculturii care se ocupă cu creșterea florilor.	/<fr. floriculture
FLORIFER	FLORIFÉR ~ă (~i, ~e)		(despre plante) Care face flori.	/<fr. florifer
FLORII	FLORÍI	<i>f.</i>	pl. Sărbătoare creștină în cinstea intrării lui Isus Hristos în Ierusalim, care cade în duminica dinaintea Paștelui; Duminica Floriilor.	/<lat. florilia
FLORILEGIU	FLORILÉGI//U ~i	<i>n.</i>	Culegere antologică de fragmente literare; antologie. [Art. florilegiul; Sil. -le-giu]	/<it. florilegio, fr. florilege
FLORIN	FLORÍN ~i	<i>m. înv.</i>	(în trecut în unele țări europene) Monedă de aur sau de argint.	/<germ. Florin, fr. florin
FLORINTE	FLORÍN//TE ~ți	<i>m.</i>	Pasăre sedentară, de talie mică, cu cioc conic, roșiatic, și cu penaj gălbui.	/Orig. nec.
FLORIST	FLORÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care confecționează flori artificiale.	/<fr. fleuriste
FLORISTIC	FLORÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de floră; propriu florei.	/<germ. floristisch, fr. floristique
FLORIU	FLORÍ//U ~e (~i)		1) înv. Care are flori.2) fam. (despre animale) Care are pete albe. [Sil. flo-riu]	/floare + suf. ~iu
A FLOTA	A FLOT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(substanțe care plutesc) A îndepărta prin decantare dintr-un lichid.	/<fr. flotter
FLOTABIL	FLOTÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) (despre ape curgătoare) Pe care se pot deplasa plutele.2) Care poate pluti la suprafața unui lichid.	/<fr. flottable
FLOTABILITATE	FLOTABILITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter flotabil.2) Proprietate a minereurilor de a se separa prin flotație. [Art. flotabilitatea; G.-D. flotabilității]	/<fr. flottabilité

FLOTANT I	FLOTÁN//T I ~tă (~ți, ~te)		1) Care plutește; plutitor. Doc ~.2) (despre persoane) Care se află într-o localitate numai temporar, având domiciliu stabil în altă parte.	/<fr. flottant
FLOTANT II	FLOTÁN//T II ~ți	<i>m.</i>	mai ales la pl. Corp plutitor în ape curgătoare.	/<fr. flottant
FLOTAȚIE	FLOTÁȚIE	<i>f.</i>	Procedeu de separare a mineralelor din minereuri cu ajutorul unui lichid. [Art. flotația; G.-D. flotației; Sil. -ți-e]	/<fr. flotation
FLOTĂ	FLÓT//Ă ~e	<i>f.</i>	Totalitate a navelor fluviale, maritime sau aeriene de care dispune un stat.	/<fr. flotte
FLOTILĂ	FLOTÍL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Unitate militară navală care acționează pe fluvii, lacuri etc.2) Grup de nave ce îndeplinesc o sarcină comună. ~ de pescuit.3) rar Unitate militară de aviație.	/<fr. flottile
FLOTOR	FLOT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	1) Corp care se ține pe suprafața apei (sau a altui lichid), plutind.2) Dispozitiv cu ajutorul căruia un obiect poate pluti.	/<fr. flotteur
A FLUCTUA	A FLUCTU//Ă pers. 3 ~ează	<i>intrans.</i>	și fig. A fi în continuă mișcare și schimbare; a vădi inconsistență. Cadrele ~ează. [Sil. -tu-a]	/<fr. fructuer, lat. fructuare
FLUCTUANT	FLUCTUÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care fluctuează; care vădește lipsă de statornicie. [Sil. -tu-ant]	/<fr. fluctuant, lat. fluctuans, ~ntis
FLUCTUAȚIE	FLUCTUÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A FLUCTUA.2) Abatere mică și temporară în raport cu o constantă. [Art. fluctuația; G.-D. fluctuației; Sil. -tu-a-ți-e]	/<fr. fluctuation, lat. fluctuatio, ~onis
FLUENT	FLUÉN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre vorbire) Care se produce ușor, fără efort; curent; curgător; cursiv. [Sil. flu-ent]	/<fr. fluent, lat. fluens, ~ntis
FLUID I	FLUÍD I ~e	<i>n.</i>	Corp lichid sau gazos.	/<fr. fluide, lat. fluidus
FLUID II	FLUÍ//D II ~dă (~zi, ~de)		(despre corpuri) Care are o coeziune slabă între molecule; care poate curge.	/<fr. fluide, lat. fluidus
FLUIDIFIANT	FLUIDIFIÁN//T ~ți	<i>m.</i>	Substanță care micșorează viscozitatea unui fluid. [Sil. -fi-ant]	/<fr. fluidifiant
A FLUIDIFICA	A FLUIDIFICÁ	<i>trans.</i>	A face să se fluidifice. [Sil. flu-i-]	/<fr. fluidifier
A SE FLUIDIFICA	A SE FLUIDIFICÁ pers. 3 se fluidifică	<i>intrans.</i>	(despre corpuri) 1) A deveni fluid; a trece în stare de fluid.2) A-și mări fluiditatea. [Sil. flu-i-]	/<fr. fluidifier
FLUIDITATE	FLUIDÍTÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter fluid.2) fig. Proprietate de a fi curgător.3) rar Proprietate de a se adapta la împrejurări; flexibilitate; maleabilitate. [Art. fluiditatea; G.-D. fluidității; Sil. flu-i-]	/<fr. fluidité
A SE FLUIDIZA	A SE FLUIDIZI//Ă pers. 3 se ~ează	<i>intrans.</i>	v. A SE FLUIDIFICA. [Sil. flu-i-]	/<fr. fluidiser
FLUIER	FLÚIER ~e	<i>n.</i>	1) Instrument muzical de suflat constând dintr-un tub subțire (de regulă de lemn), prevăzut cu mai multe orificii. ~ ciobănesc.2) Instrument mic cu ajutorul căruia se emit fluierături de semnalizare.3) Dispozitiv actionat de aburi sau gaze, întrebuințat p	/ Cuv. autoht.
A FLUIERA I	A FLUIERÁ I fluier	<i>intrans.</i>	1) A cânta din fluier.2) A scoate sunete pătrunzătoare cu un instrument special (pentru a semnaliza ceva).3) A produce un sunet, suflând printre buze sau printre degetele bătute în gură.4) (despre păsări) A scoate sunete asemănătoare cu ale fluierului.5)	/Din fluier

A FLUIERA II	A FLUIERÁ II flúier	<i>tranz.</i>	1) A cânta prin fluierat. ~ o melodie. • Fluieră-vânt calificativ depreciativ, atribuit unei persoane care umblă fără rost; pierde-vară.2) A trata cu fluierături (manifestând nemulțumire, dezaprobare). [Sil. flu-ie-]	/Din fluier
FLUIERAR I	FLUIERÁR I ~i	<i>m.</i>	1) Meșter care face fluier.2) Muzicant care cântă la fluier. [Sil. flu-ie-]	/fluier + suf. ~ar
FLUIERAR II	FLUIERÁR II ~i	<i>m.</i>	Pasăre de talie medie, cu cioc lung și subțire, cu picioare lungi, care trăiește în regiuni mlăștinoase și scoate sunete asemănătoare cu cele ale fluierului. [Sil. flu-ie-]	/fluier + suf. ~ar
FLUIERAȘ	FLUIERÁȘ ~i	<i>m.</i>	v. FLUIERAR I. [Sil. flu-ie-]	/fluier + suf. ~aș
FLUIERĂTOARE	FLUIERĂTOÁRE ~	<i>f.</i>	fam. Jucărie rudimentară folosită de copii pentru a fluiera; șuierătoare. [Sil. flu-ie-ră-toa-]	/a fluiera + suf. ~ătoare
FLUIERATOR	FLUIERAT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		Care fluieră. [Sil. flu-ie-]	/a fluiera + suf. ~ător
FLUOMETRU	FLUOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument pentru măsurarea debitului unui fluid care trece printr-o conductă. [Sil. flu-o-]	/<fr. fluometre
FLUOR	FLUÓR	<i>n.</i>	Gaz galben-deschis, cu miros înțepător, foarte activ din punct de vedere chimic, toxic, întrebuințat, mai ales, la sintetizarea unor compuși și în industria atomică. [Sil. flu-or]	/<fr. fluor
FLUORESCENT	FLUORESCÉN//T ~tă (~ți, ~te)		Care prezintă fluorescență; bazat pe fluorescență. Corp ~. • Tub ~ sursă de lumină bazată pe principiul descărcării într-un amestec de gaze și vapori de mercur, aflați în interiorul unui tub de sticlă. [Sil. flu-o-]	/<fr. fluorescent
FLUORESCENȚĂ	FLUORESCÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	fiz. Însușire a unor substanțe de a emite lumină sub acțiunea unor surse exterioare de energie (radiații luminoase, ultraviolete etc.). [Sil. flu-o-]	/<fr. fluorescence
FLUORHIDRIC	FLUORHÍDRIC	<i>adj.</i>	: Acid ~gaz incolor, toxic, rezultat din combinarea fluorului cu hidrogenul, care în soluții apoase are proprietatea de a ataca metalele și sticla. [Sil. flu-or-]	/<fr. fluorhydrique
FLUORINĂ	FLUORÍNĂ	<i>f.</i>	Mineral cristalizat, divers colorat sau incolor, întrebuințat în tehnică și ca materie primă. [Sil. flu-o-]	/<fr. fluorine
A FLUORIZA	A FLUORIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (materiale) A impregna cu fluor (pentru a face impermeabil).2) (apă potabilă) A trata cu fluor (pentru a preveni cariile dentare). [Sil. flu-o-]	/<fr. fluoriser
FLUOROGRAFIE	FLUOROGRAFÍE	<i>f.</i>	1) Procedeu de examinare medicală a unor organe interne prin fotografierea imaginii lor de pe un ecran fluorescent pe o peliculă fotografică.2) Procedeu fotografic de gravură, realizat cu ajutorul acidului fluorhidric. [Art. fluorografia; G.-D. fluorograf	/<fr. fluorographie
FLUOROMETRU	FLUOROMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru măsurarea radiațiilor fluorescente.	/<fr. fluorometre
FLUOROZĂ	FLUORÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare patologică constând în intoxicarea organismului cu fluor. [Sil. flu-o-]	/<fr. fluorose
FLUORURĂ	FLUORÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Compus al fluorului cu un metal sau cu un radical organic; sare a acidului fluorhidric.	/<fr. fluorure

A FLUTURA	A FLUTURÁ I flútur		1. intrans. 1) (despre pânze, plete etc.) A se mișca neregulat (sub acțiunea vântului); a fâlfâi.2) (despre păsări, animale) A face mișcări dintr-o parte în alta (cu aripile, cu coarnele etc.).3) (despre fulgere) A apărea pentru o clipă.2. tranz. (obiecte	/Din fluturi
FLUTURAȘ	FLUTURÁS ~i	<i>m.</i>	(diminutiv de la fluturi) Mic anunț (afiș) care se distribuie.	/fluturi + suf. ~aș
FLUTURATIC	FLUTURÁTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și adverbial</i>	(despre persoane) Care este nestatornic. Tânăr ~.	/a flutura + suf. ~atic
FLUTURĂTOR	FLUTURĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care flutură.	/a flutura + suf. ~ător
FLUTURE	FLÚTUR//E ~i	<i>m.</i>	1) Insectă cu corpul alungit, cu patru aripi catifelate (diversi și viu colorate), care, în stadiul larvar, e o omidă. • ~ albastru (sau de varză) fluturi de talie medie, a cărui larvă atacă frunzele de varză și conopidă; albilită.2) la pl. Disc mic, subțiri	/Cuv. autoht.
FLUVIAL	FLUVIÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de fluvii; propriu fluviilor. Ape ~e. Navigație ~ă. Port ~. [Sil. -vi-al]	/<fr. fluvial, lat. fluvialis
FLUVIOMETRU	FLUVIOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru măsurarea variațiilor de nivel al unui curs de apă; hidrometru. [Sil. -vi-o-]	/<fr. fluviometre
FLUVIU	FLÚVI//U ~i	<i>n.</i>	1) Apă curgătoare mare, care se varsă într-o mare sau într-un ocean.2) fig. Cantitate mare de elemente de același fel (oameni, vehicule etc.), care se mișcă într-o direcție. [Sil. flu-viu]	/<lat. fluvium
FLUX	FLUX ~uri	<i>n.</i>	1) (în opoziție cu reflux) Fenomen natural de creștere periodică a nivelului apei din mări și oceane (datorită atracției Lunii și Soarelui).2) fig. Creștere a intensității unui proces; afluență.3) fiz. Curent de particule. • ~ de căldură cantitate de căld	/<fr. flux, lat. fluxus
FLUXMETRU	FLUXMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument pentru măsurarea fluxului luminos sau a fluxului magnetic.	/<fr. fluxmetre
FOAIE	FOÁ//IE foi	<i>f.</i>	1) Bucată dreptunghiulară de hârtie. • ~ de titlu pagină de la începutul unei publicații (cuprinzând titlul, numele autorului, locul și anul apariției lucrării, editura etc.). A întoarce ~ia a se purta mai aspru cu cineva; a-și schimba atitudinea față de	/<lat. folia
FOAIER	FOAIÉR ~e	<i>n.</i>	Încăpere specială în unele clădiri destinată recreației. [Sil. foa-ier]	/<fr. foyer
FOALE	FOÁLE ~	<i>n.</i>	1) (într-o fierărie) Instalație pentru pomparea aerului asupra cărbunilor aprinși cu ajutorul unui burduf de piele.2) Cameră plisată a unor instrumente muzicale (acordeon, armonică etc.).3) mai ales la pl. rar Parte a aparatului digestiv, unde se digeră a	/<lat. follis
FOAME	FOÁME	<i>f.</i>	1) Senzație fiziologică provocată periodic de necesitatea de a mânca. • ~ de lup foame mare.2) fig. Poftă nestăpânită. ~ de bani. [G.-D. foamei; Sil. foa-me]	/<lat. fames, ~is
FOAMETE	FOÁMETE	<i>f.</i>	1) Lipsă mare și de lungă durată de produse alimentare.2) Perioadă de timp când au avut loc asemenea lipsuri. Pe timpul ~i.3) fig. fam. Persoană căreia mereu îi este foame. [Sil. foa-me-]	/<lat. fames, ~itis

FOARFECE I	FOÁRFECE I ~	<i>f.</i>	1) Unealtă de tăiat, formată din două lame ascuțite, unite cruciș cu un șurub și prevăzute fiecare cu câte un mâner inelar.2) Exercițiu care redă mișcarea lamelor unei asemenea unelte, constând în ridicarea pe rând a picioarelor. [Sil. foar-fe-]	/<lat. forfex, ~icis
FOARFECE II	FOÁRFECE II	<i>n.</i>	mai ales art. 1) Dans popular executat de bărbați în semicerc într-un tempo rapid.2) Melodie după care se execută acest dans. [Sil. foar-fe-]	/<lat. forfex, ~icis
FOARTE	FOÁRTE	<i>adv.</i>	1) (se folosește ca determinativ pe lângă un adjectiv sau un adverb) Tare. ~ bun.2) (are funcție de determinativ pe lângă o locuțiune adjectivală sau adverbială) Extrem de tare.	/<lat. forte
FOBIE	FOBÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Stare de teamă obsedantă.2) Repulsie excesivă față de ceva; aversiune nerezonabilă. [Art. fobia; G.-D. fobiei; Sil. -bi-e]	/<fr. phobie
FOC I	FOC I ~uri	<i>n.</i>	I. 1) Degajare simultană de căldură și de lumină cu producere de flăcări. ~ olimpic.2) Material combustibil aprins (cu scopul de a căpăta căldură și lumină). A se încălzi la ~. • A lua (sau a prinde) ~ cu gura pentru cineva a face tot posibilul și imposib	/<lat. focus
FOC II	FOC II ~uri	<i>n.</i>	I. 1) Senzație de arsură în interiorul corpului, cauzată de o boală.2) Ardoare a sentimentelor; înflăcărare deosebită. ~ul tinereții.4) fig. Discuție aprinsă în contradictoriu. • A turna gaz în (sau pe) ~ a agrava o neînțelegere. II. (urmând un adjectiv,	/<lat. focus
FOCAL	FOCÁL ~ă (~i, ~e)		Care este caracteristic pentru focarul unui sistem optic. • Distanță ~ă distanța dintre centrul unei lentile și focarul ei.	/<fr. focal
A FOCALIZA	A FOCALIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (raze, unde etc.) A concentra într-un focar.2) (instrumente optice) A regla imaginea.	/<fr. focaliser
FOCAR	FOCÁR ~e	<i>n.</i>	1) Punct de întâlnire a razelor luminoase convergente, reflectate sau refractate de un sistem optic.2) geom. Punct de reunire a razelor vectoare ale unei curbe.3) Parte a unei instalații de încălzit în care are loc arderea combustibilului.4) fig. Centru d	/foc + suf. ~ar
FOCĂ	FÓCĂ foci	<i>f.</i>	Mamifer acvatic carnivora cu capul rotund, corp alungit și labe adaptate pentru înot, întâlnit în regiunile polare și vânat pentru carne, grăsime și piele.	/<fr. phoque, lat. phoca
FOCHIST	FOCHÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Muncitor specializat în reglarea arderii combustibilului (într-un cuptor, la un cazan cu abur sau la o instalație de încălzit).	/<it. fuochista
FOCOMETRU	FOCOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	fiz. Aparat pentru măsurarea distanțelor focale.	/<fr. focometre
FOCOS I	FOC//ÓS I ~oáse	<i>n.</i>	Dispozitiv pentru detonația încărcăturilor explozive (din bombe, proiectile etc.).	/foc + suf. ~os
FOCOS II	FOC//ÓS II ~oásă (~óși, ~oáse)		1) rar Care este de culoarea focului; roșu ca focul; roșu-aprins.2) fig. (despre ființe) Care are (mult) foc; cu foc; plin de energie.	/foc + suf. ~os
FOEHN	FOEHN [pr.: fön] ~uri	<i>n.</i>	Uscător electric pentru păr.	/<fr. foehn, germ. Föhn
FOFÂRLICĂ	FOFÂRLÍC//Ă	<i>f.</i>	: A umbla cu ~a a se ocupa cu înșelarea. A prinde pe cineva cu ~a a descoperi pe cineva care vrea să înșele.	/Orig. nec.

FOFEAZĂ	FOFEÁZĂ foféze	<i>f.</i>	Obiect în formă de braț sau de aripi (la ferestre, uși etc.). • A umbla ca o ~ a umbla foarte repede. [G.-D. fofezei; Sil. -fea-ză]	/ Orig. nec.
FOFELNIȚĂ	FOFÉLNIȚĂ ~e	<i>f.</i>	1) Parte a vârtelniței constând din două brațe încrucișate, pe care se pun cele patru fofeze.2) Limba meliței.3) fig. Gură care vorbește mult.	/fof[eză] + suf. ~el + suf. ~niță
A SE FOFILA	A SE FOFIL//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A se strecura pe neobservate.2) A ajunge la o situație bună prin șiretlicuri.3) fig. A ocoli îndeplinirea unei obligații; a se eschiva; a se sustrage.	/<fr. faufler
A FOI I	A FOÍ I foiésc	<i>intrans.</i>	(despre mulțimi de ființe) A se mișca grăbit și haotic fără întrerupere; a forfoti; a fojgăi; a mișuna; a furnica; a roi; a foșni; a viermui. [Sil. fo-i]	/<lat. follire
A FOI II	A FOÍ II foiésc	<i>trans.</i>	(fuste) A face să se înfoaie. [Sil. fo-i]	/<lat. follire
A SE FOI	A SE FOÍ mă foiésc	<i>intrans.</i>	1) A umbla fără astâmpăr (într-un spațiu restrâns); a se fâțâi.2) A se întoarce mereu de pe o parte pe alta (în așternut); a se zvârcoli.3) A nu se putea hotărî (dintr-o dată); a sta la cumpănă; a șovăi; a oscila; a pendula; a balansa; a ezita. [Sil. fo-i]	/<lat. follire
A FOILETA	A FOILET//Ă ~éz	<i>trans. livr.</i>	(cărți, dosare etc.) A citi superficial întorcând repede foile; a frunzări; a răsfoi. [Sil. -i-le-]	/<fr. feuilleter
FOILETON	FOILET//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Spațiu în partea de jos a unei pagini de ziar rezervat pentru o rubrică permanentă.2) Articol științific (de literatură sau de critică) care apare regulat în partea de jos a unui ziar.3) Articol publicistic pe o temă de actualitate, publicat într-un zi	/<fr. feuilleton
FOILETONIST	FOILETONÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Autor de foiletoane. [Sil. fo-i-]	/<fr. feuilletoniste
FOIOS I	FOI//ÓS I ~oásă (~óși, ~oáse)		(despre arbori) Care are (multe) foi (frunze), ce foșnesc; cu foi (frunze) multe și late. [Sil. fo-ios]	/foaie + suf. ~os
FOIOS II	FOI//ÓS II ~oáse	<i>n.</i>	1) la pl. Grup de arbori și arbuști cu frunze late căzătoare (reprezentanți: stejarul, teiul, fagul etc.).2) Arbore sau arbust din acest grup. [Sil. fo-ios]	/foaie + suf. ~os
FOIOS III	FOI//ÓS III ~oáse	<i>n.</i>	(la animale rumegătoare) Despărțitură a stomacului, unde este mărunțită și presată hrana. [Sil. fo-ios]	/foaie + suf. ~os
FOIȘOR	FOIȘ//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	1) Construcție ușoară și pitorească într-o grădină, într-un parc sau în curtea unei case, care servește, de regulă, ca adăpost; chioșc; pavilion.2) Terasă deschisă cu balustradă, cu acoperiș susținut de stâlpi, situată în fața intrării principale a unei c	/<ung. folyosó
FOITAJ	FOITÁJ ~e	<i>n.</i>	Aluat de prăjitură format din straturi de foi foarte subțiri; aluat franțuzesc.	/<fr. feuilletage
A FOJGĂI	A FOJGĂ//Í ~iésc	<i>intrans.</i>	și fig. (despre ființe) A se mișca grăbit și haotic fără întrerupere; a umbla iute încolo și înoace; a furnica; a foi; a forfoti; a mișuna; a roi; a viermui; a foșni.	/Onomat.
FOLCLOR	FOLCLÓR	<i>n.</i>	1) Creație populară orală.2) Ansamblu de producții artistice, create de un popor.3) v. FOLCLORISTICĂ.	/<engl. folklore

FOLCLORIC	FOLCLÓRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de folclor; propriu folclorului. Colecție ~că.	/<fr. folklorique
FOLCLORIST	FOLCLORÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Specialist în folcloristică.	/<fr. folkloriste
FOLCLORISTIC	FOLCLORÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de folcloristică; propriu folcloristicii.	/folclor + suf. ~istic
FOLCLORISTICĂ	FOLCLORÍSTICĂ	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul folclorului.	/folclor + suf. ~istică
FOLIACEU	FOLIACÉ//U ~e (~i)		Care se aseamănă cu o frunză. [Sil. -li-a-]	/<fr. foliacé, lat. foliaceus
FOLIANT	FOLIÁNT ~e	<i>n.</i>	1) Carte groasă de format folio.2) Orice carte de proporții mari. [Sil. -li-ant]	/<germ. Foliant
FOLIAT	FOLIÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre plante) Care are (multe) foi (frunze); foios.2) Care constă din foi, sloiuri sau lame (subțiri). [Sil. -li-at]	/<fr. folié
FOLIAȚIE	FOLIÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) bot. Mod de așezare a frunzelor la plante.2) geol. Însușire a unor roci de a se desprinde ușor de pe alte straturi paralele. [Art. foliația; G.-D. foliației; Sil. li-a-ți-e]	/<fr. foliation
FOLICUL	FOLÍCUL ~i	<i>m.</i>	Mică formație anatomică în formă de săculeț sau veziculă. ~ dentar.	/<fr. follicule, lat. folliculus
FOLICULAR	FOLICULÁR ~ă (~i,		Care ține de foliculi; propriu foliculilor.	/<fr. folliculaire
FOLICULĂ	FOLÍCUL//Ă ~e	<i>f.</i>	Fruct uscat care se deschide într-o singură parte.	/<fr. follicule
FOLICULINĂ	FOLICULÍNĂ	<i>f.</i>	1) Hormon sexual feminin.2) Medicament care conține acest hormon.	/<fr. folliculine
FOLICULITĂ	FOLICULÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare patologică constând în inflamarea purulentă a foliculilor.	/<fr. folliculite
FOLIE I	FÓLI//E I ~i	<i>f.</i>	Foiță subțire (de aur, aluminiu, material plastic) având diverse întrebuințări.	/<germ. Folie
FOLIE II	FÓLI//E II ~i	<i>f. fam.</i>	1) Veselie zgomotoasă.2) Lucru foarte plăcut.	/<fr. folie
FOLIO	FÓLIO	<i>n.</i>	1) Format de carte care se obține printr-o singură îndoire a colii de hârtie.2) Suprafață formată din două pagini alăturate, numerotate o singură dată. [Sil. -li-o]	/<lat. [in] folio, fr. folio
FOLIOLĂ	FOLIÓL//Ă ~e	<i>f. bot.</i>	Fiecare dintre frunzulițele din care constă o frunză compusă. [Sil. -li-o]	/<fr. foliole, lat. foliolium
FOLK	FOLK	<i>n.</i>	Stil în muzica ușoară ce se bazează pe prelucrarea creațiilor folclorice.	/<engl. folk
FOLOS	FOL//ÓS ~oăse	<i>n.</i>	Venit material sau spiritual; câștig; beneficiu; avantaj; profit.	/< ngr. ófelos
A FOLOSI	A FOLOS//Í ~ésc		1. tranz. A pune în practică; a întrebuința; a utiliza.2. intranz. (urmat de un complement indirect în dativ) A fi de folos (moral sau material); a servi; a sluji. Nu-mi folosește.	/Din folos
A SE FOLOSI	A SE FOLOS//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	(urmat de un complement indirect cu prepoziția de) 1) A face uz; a se servi, punând în aplicare; a uza. ~ de manual.2) A dispune trăgând foloase; a beneficia. ~ de încrederea cuiva.	/Din folos
FOLOSINȚĂ	FOLOSÍNT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) v. A FOLOSI.2) înv. v. FOLOS.	/a folosi + suf. ~ință

FOLOSITOR	FOLOSIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		Care folosește (la ceva); care este de folos; util.	/a folosi + suf. ~tor
FON	FON ~i	<i>m.</i>	fiz. Unitate de măsură a intensității sunetelor.	/<fr. phone
FONATOR	FONAT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>adj.</i>	: Aparat (sau organ) ~ aparat (organ) care produce sunetele vorbirii.	/<fr. phonateur
FONAȚIUNE	FONAȚIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Totalitate a fenomenelor de producere a vocii. [Art. fonațiunea; G.-D. fonațiunii; Sil. -ți-u-]	/<fr. phonation
FOND	FOND ~uri	<i>n.</i>	1) Parte interioară de bază, care poate fi sesizată cu ajutorul rațiunii.2) Plan uniform al unui tablou sau al unei țesături pe care sunt imprimate motivele sau desenele; culoare de bază.3) Bază sensibilă care pune în valoare senzațiile de altă natură. ~	/<fr. fond
FONDANT	FONDÁN//T ~ți	<i>m.</i>	Substanță care grăbește topirea componentilor dintr-un amestec sau servește la separarea impurităților din el.	/<fr. fondant
FONDATOR	FONDAT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care a fondat ceva; întemeietor.	/<fr. fondateur
FONDIST	FONDÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Sportiv care practică probele atletice de fond.	/fond + suf. ~ist
FONEM	FONÉM ~e	<i>n.</i>	lingv. Unitate a sistemului fonologic prin care se deosebesc între ele unitățile semnificative ale limbii (morfemele și lexemele).	/<fr. phoneme
FONEMATIC	FONEMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de fonem; propriu fonemului.	/<fr. phonématique
FONETIC	FONÉTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de fonetică; propriu foneticii. Studiu ~. • Ortografie ~că ortografie care are la bază principiul scrierii cuvintelor după cum se pronunță.2) Care ține de sunetele limbii; propriu sunetelor limbii. Transcriere ~că.	/<fr. phonétique
FONETICĂ	FONÉTICĂ	<i>f.</i>	1) Totalitate a sunetelor dintr-o limbă și particularitățile lor acustice și articulatorii; structura sonoră a unei limbi.2) Ramură a lingvisticii care se ocupă cu studiul sunetelor unei limbi.	/<fr. phonétique
FONETICIAN	FONETICI//ÁN ~ână (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	v. FONETIST. [Sil. -ci-an]	/<fr. phonéticien
FONETISM	FONÉTISM ~e	<i>n. lingv.</i>	1) Totalitate a sunetelor unui sistem fonetic.2) Mod de pronunțare a sunetelor sau a cuvintelor caracteristic unei limbi sau unui dialect.	/<fr. phonétisme
FONETIST	FONETÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)		Specialist în fonetică.	/fonet[ică] + suf. ~ist
FONF	FONF foánfă (fonfi, foánfe)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care vorbește pe nas; care pronunță cuvintele nazal.	/Onomat.
A FONFĂI	A FONFĂÍ fónfăi	<i>intrans.</i>	(despre persoane cu defecte în rostire) A fi fonf; a scoate sunete nazale neplăcute în timpul vorbirii; a vorbi pe nas; a fârnâi.	/fonf + suf. ~ăi
FONIATRIE	FONIATRÍE	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul tulburărilor vocii, precum și cu metodele de tratare și de profilaxie ale acestora. [Art. foniatria; G.-D. foniatriei; Sil. -ni-a-tri-e]	/ fr. phoniatrie
FONIATRU	FONIÁTR//U ~i	<i>m.</i>	Medic specializat în foniatrie. [Sil. -ni-a-]	/<fr. phoniatre

FONIC	FÓNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de sunete; propriu sunetelor.2) Care constă din sunete.	/<fr. phonique
FONIE	FONÍE	<i>f.</i>	Calitate a sunetelor limbii rezultată din vibrarea coardelor vocale în timpul emisiunii lor; sonoritate.	/<fr. phonie
FONOCARDIOGRAF	FONOCARDIOGRÁF ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru înregistrarea grafică a variațiilor sonore ale inimii. [Sil. -di-o-]	/<fr. phonocardiographie
FONOCARDIOGRAFIE	FONOCARDIOGRÁF ÍE	<i>f.</i>	Procedeu de înregistrare grafică a zgomotelor inimii. [Art. fonocardiografia, G.-D. fonocardiografiei; Sil. -fi-e]	/<fr. phonocardiographie
FONOCARDIOGRAMĂ	FONOCARDIOGRÁ M//Ă ~e	<i>f.</i>	Grafic obținut prin fonocardiografie.	/<fr. phonocardiogramme
FONOGRAF	FONOGRÁF ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru înregistrarea și reproducerea sunetelor.	/<fr. phonographe
FONOGRAMĂ	FONOGRÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Bandă pe care sunt înregistrate sunetele cu ajutorul mijloacelor tehnice.2) Mesaj transmis prin telefon sau telegraf și înregistrat automat pe un formular special.	/<fr. phonogramme
FONOLOGIC	FONOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de fonologie; propriu fonologiei.	/<fr. phonologique
FONOLOGIE	FONOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a lingvisticii care se ocupă cu studiul sunetelor limbii din punctul de vedere al valorii lor functionale. ~ istorică. [Art. fonologia; G.-D. fonologiei; Sil. -gi-e]	/<fr. phonologie
FONOMETRIE	FONOMETRÍ//E ~i	<i>f.</i>	Procedeu de măsurare a intensității sunetelor. [Art. fonometria; G.-D. fonometriei; Sil. -tri-e]	/<fr. phonométrie
FONOMETRU	FONOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru măsurarea intensității sunetelor; sonometru.	/<fr. phonometre
FONOTECĂ	FONOTÉ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Colecție de înregistrări sonore pe discuri sau pe benzi magnetice.2) Local special amenajat, unde este depozitată o astfel de colecție.	/<fr. phonothèque
FONTANELĂ	FONTANÉL//Ă ~e	<i>f.</i>	Loc moale, încă neosificat, în partea superioară a craniului unui nou-născut; moalele capului.	/<fr. fontanelle, lat. fontanella
FONTĂ	FÓNT//Ă ~e	<i>f.</i>	Aliaj de fier, carbon și alte elemente, lipsit de plasticitate, care se produce în furnale. ~ albă.	/<fr. fonte
FOR	FOR ~uri	<i>n.</i>	1) (în Roma antică) Piață publică unde era concentrată viața socială, economică și culturală și unde se țineau procesele judiciare.2) Organ de stat; autoritate.3) Organ politic sau științific care se bucură de mare autoritate.	/<lat. forum, fr. for
A FORA	A FOR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(roci, straturi dure etc.) A supune unei operații de foraj.	/<fr. forer, lat. forare
FORABIL	FORÁBIL ~ă (~i, ~e)		(despre roci) Care poate fi forat.	/<fr. forable
FORABILITATE	FORABILITÁTE	<i>f.</i>	Caracter forabil.	/<fr. forabilité
FORAJ	FORÁJ ~e	<i>n.</i>	Ansamblu al operațiilor executate pentru realizarea unei sonde.	/<fr. forage
FORAMINIFER	FORAMINIFÉR ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Ordin de animale unicelulare marine, având corpul acoperit cu un înveliș calcaros.2) Animal din acest ordin.	/<fr. foraminifères
FORCEPS	FÓRCEPS ~uri	<i>n.</i>	Instrument folosit pentru extragerea fătului, în cazul unei nașteri grele.	/<fr. forceps, lat. forceps, ~ipis

FORDISM	FORDÍSM	<i>n.</i>	Sistem de organizare a producției de masă bazat pe divizarea și simplificarea operațiilor de muncă.	/Ford n. pr. + suf. ~ism
FORESTIER	FORESTIÉR ~ă (~i, ~e)		Care ține de exploatarea și prelucrarea pădurilor; referitor la păduri. Industrie ~ă. • Perdea ~ă fâșie de pădure care se plantează în câmp pentru a preveni eroziunile. [Sil. -ti-er]	/<fr. forestier
FORFAIT	FORFAIT [pr.: forfé]	<i>n.</i>	Neprezentare a unui sportiv sau a unei echipe sportive la o competiție.	/Cuv. engl.
A FORFECA	A FORFECÁ foárfec		1. tranz. 1) A tăia cu foarfecele (sau cu un alt instrument ascuțit). ~ hârtia.2) fig. (opere, persoane etc.) A supune unei critici acerbe. ~ un articol.2. intranz. A vorbi mult (îndrugând minciuni, clevertind pe cineva).	/<lat. forficare
A SE FORFECA	A SE FORFECÁ mă foárfec	<i>intranz.</i>	A face (concomitent) schimb de critici aspre (cu cineva).	/<lat. forficare
FORFECAR	FORFECÁR ~i	<i>m.</i>	Insectă neagră cu corpul scurt și gros, lipsită de aripi posterioare, dăunătoare viței de vie.	/foarfecă + suf. ~ar
FOFECUȚĂ	FOFECÚȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la foarfece) Pasăre de talie mică, cu penaj brun, cu cioc scurt, încovoiat, având vârfurile cozii dispuse ca lamelele unui foarfece; papagal de brazi.	/foarfece + suf. ~uță
FORFETAR	FORFETÁR ~ă (~i, ~e)	<i>livr.</i>	rar (despre taxe, impozite, plăți) Care este fixat la o sumă globală și fixă.	/<fr. forfaitaire
FORFOTĂ	FÓRFOT//Ă	<i>f.</i>	v. A FORFOTI. • A umbla ~a a umbla grăbit de colo până colo. [G.-D. forfotei]	/v. a forfoti
A FORFOTI	A FORFOT//Í pers. 3 ~ește	<i>intranz.</i>	1) (despre ființe) A se mișca grăbit și haotic fără întrerupere; a foi; a fojgăi; a furnica; a mișuna; a roi; a viermui; a foșni.2) A fierbe încet, producând zgomote înăbușite; a clocoti potolit.3) (despre ape) A se agita cu zgomot.	/Onomat.
FORFOTITOR	FORFOTIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		Care forfotește.	/ a forfoti + suf. ~tor
FORINT	FÓRIN//T ~ți	<i>m.</i>	(în Ungaria) Unitate a sistemului monetar.	/<ung. forint
A FORJA	A FORJ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(metale, aliaje etc.) A prelucra prin deformare plastică sub presiune.	/<fr. forger
FORJABIL	FORJÁBIL ~ă (~i, ~e)		(despre metale sau aliaje) Care poate fi forjat; care se pretează la forjare.	/<fr. forgeable
FORJABILITATE	FORJABILÍTÁTE	<i>f.</i>	Caracter forjabil.	/forjabil + suf. ~itate
FORJĂ	FÓRJ//Ă ~e	<i>f. tehn.</i>	1) Instalație pentru încălzirea metalelor care urmează să fie forjate la cald.2) Cantitate de metal cât poate încălzi o astfel de instalație dintr-o dată.3) v. FORJĂRIE.	/<fr. forge
FORJĂRIE	FORJĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	Atelier unde se forjează. [Art. forjăria; G.-D. forjăriei, Sil. -ri-e]	/forjă + suf. ~ărie
FORJOR	FORJÓR ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în operații de forjare.	/forjă + suf. ~or
A FORMA	A FORM//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se formeze.2) A dezvolta prin acțiuni conștiente și sistematice de instruire și educare.3) (metale sau aliaje în stare lichidă) A turna într-un tipar (pentru a da o formă).	/<fr. former, lat. formare

A SE FORMA	A SE FORM//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A-și lua începutul; a lua naștere; a lua ființă.	/<fr. former, lat. formare
FORMAL	FORMÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de formă; propriu formeii. Analiză ~ă.2) și adverbial Care se face de formă.3) Care este preocupat mai ales de formă.	/<fr. formel, lat. formalis
FORMALDEHIDĂ	FORMALDEHÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	Gaz incolor, toxic, cu miros iritant, solubil în apă, având diferite întrebuințări; aldehydă formică.	/<fr. formaldehyde
FORMALINĂ	FORMALÍNĂ	<i>f.</i>	Soluție apoasă de aldehydă formică; incoloră, cu miros înțepător, iritant, întrebuințată, mai ales, ca dezinfectant.	/<fr. formaline
FORMALISM	FORMALÍSM	<i>n.</i>	1) (în artă, estetică, literatură etc.) Orientare opusă realismului, care supraapreciază importanța formeii în detrimentul conținutului.2) Atitudine caracterizată printr-o respectare exagerată a formalităților; <u>birocratism</u> .	/<fr. formalisme
FORMALIST I	FORMALÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de formalism; propriu formalismului. Atitudine ~stă.	/<fr. formaliste
FORMALIST II	FORMALÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	1) Adept al formalismului.2) Persoană care respectă în mod exagerat toate formalitățile.	/<fr. formaliste
FORMALITATE	FORMALIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Normă formală de conduită impusă de regulile de politețe.2) Operație prescrisă, folosită la întocmirea unor acte legale.3) Act legal lipsit de importanță, a cărui eliberare nu prezintă dificultăți. [G.-D. <u>formalitătii</u>]	/<fr. formalité
A FORMALIZA I	A FORMALIZ//Ă I	<i>trans.</i>	rar A face să se formalizeze.	/<fr. formaliser
A FORMALIZA II	A FORMALIZ//Ă II ~éz	<i>trans.</i>	(obiecte ale unor științe) A reduce la un sistem formal de simboluri prin procedeele logicii moderne.	/<fr. formaliser
A SE FORMALIZA	A SE FORMALIZ//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	rar A încerca un sentiment de indignare, provocat de purtarea reprobabilă a cuiva; a se scandaliza.	/<fr. formaliser
FORMANT	FORMÁN//T ~ți	<i>m.</i>	Element de formare a unui întreg; constituent.	/<fr. formante
FORMAT I	FORMÁT I ~e	<i>n.</i>	1) Mărime a unui obiect plat.2) Totalitate a dimensiunilor unei publicații. Carte de mic ~.	/<fr. format
FORMAT II	FORMÁ//T II ~tă (~ți, ~te)		1) v. A FORMA și A SE FORMA.2) Care a căpătat o anumită experiență de viață. Om ~.	/v. a forma
FORMATOR	FORMATÓR ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în confecționarea formelor de turnătorie.	/a forma + suf. ~tor
FORMAȚIE	FORMÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Mod de aranjare, de organizare a unor ființe sau a unor obiecte.2) Mod de dispunere a unei unități militare. ~ de marș.3) Ansamblu artistic. ~ de dansuri.4) Combinație de cifre sau de figuri la unele jocuri.5) Îmbinare de elemente <u>genetic legate între</u>	/<fr. formation, lat. formatio, ~onis
FORMAȚIONAL	FORMAȚIONÁL ~ă (~i, ~e)		(despre învățământ) Care pune accentul pe pregătirea profesională a specialiștilor de diferite categorii.	/<engl. formational
FORMĂ	FÓRM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Expresie exterioară determinată de un anumit conținut.2) Aspect exterior al unui obiect. ~ sferică. • (A fi) în ~ a se afla în condiții fizice bune.3) Totalitate a mijloacelor de expresie, folosite la redarea conținutului de idei al unei opere de artă.	/<fr. forme, lat. forma
FORMIAT	FORMIÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Sare sau ester al acidului formic. • ~ de sodiu sare întrebuințată, mai ales, la sinteza acidului oxalic și în tăbăcărie. [Sil. -mi-at]	/<fr. formiate

FORMIC	FÓRMIC ~ă	<i>adj.</i>	: Acid ~ acid organic corosiv, lichid, incolor, volatil, care se află în stare naturală în corpul furnicilor, în frunzele de urzică și este folosit în industria chimică, farmaceutică și în tăbăcărie.	/<fr. formique
FORMIDABIL	FORMIDÁBIL ~ă (~i, ~e)	<i>și adverbial</i>	Care uimește prin însușiri sau dimensiuni pozitive neobișnuite; cu calități sau dimensiuni pozitive ieșite din comun; extraordinar. Efect ~. Lovitură ~ă. Carte ~ă.	/<fr. formidable, lat. formidabilis
FORMOL	FORMÓL	<i>m.</i>	v. FORMALINĂ.	/<fr. formol
A FORMULA	A FORMUL //Á ~éz	<i>tranz.</i>	(idei, gânduri, hotărâri etc.) A prezenta într-o anumită formă.	/<fr. formuler
FORMULAR	FORMULÁR ~e	<i>n.</i>	1) Hârtie cu textul unui document parțial tipărit, urmând ca spațiile libere să fie completate de fiecare cu datele sale individuale.2) rar Culegere de formule dintr-o ramură a științei.	/<fr. formulaire
FORMULĂ	FORMÚL //Á ~e	<i>f.</i>	1) Exprimare generalizată, concisă și exactă a unei legități sau a unui principiu.2) mat. Expresie care reprezintă o relație generalizată între mai multe mărimi, fixată în simboluri și în semne speciale. ~ algebrică.3) chim. Expresie care reprezintă compo	/<fr. formule, lat. formula
A FORNĂI	A FORNĂÍ fónăi	<i>intrans.</i>	1) (despre unele animale) A respira din greu (de spaimă, neliniște etc.); a sforăi.2) v. A FÂRNÂI.	/Onomat.
FORT	FORT ~uri	<i>n.</i>	Construcție de fortificație în formă de poligon, care face parte dintr-un sistem de întărituri, destinată apărării unui centru important sau a unei linii strategice.	/<fr. fort
FORTĂREATĂ	FORTĂR //EÁŢĂ ~éte	<i>f.</i>	Cetate cu un sistem suplimentar de fortificații. [Sil. -rea-ŝă]	/<fr. forteresse
FORTE I	FÓRTE I	<i>adj. invar. livr.</i>	Care are intensitate sporită; puternic; tare.	/<it. forte, lat. fortis
FORTE II	FÓRTE II	<i>adv. muz.</i>	(despre modul de executare) Cu putere; cu intensitate; tare. • ~ fortissimo foarte tare; extrem de tare. ~ piano executând prima notă cu intensitate, iar următoarele piano.	/<it. forte, lat. fortis
FORTEPIANO	FORTEPIÁNO	<i>n. invar.</i>	Instrument muzical cu un sistem de coarde și cu claviatură, care poate produce sunete de intensitate diferită. [Sil. -pi-a-]	/Cuv. it.
FORTIFIANT	FORTIFIÁN //T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv al</i>	(despre substanțe, medicamente, factori etc.) Care fortifică organismul; cu proprietatea de a întări organismul; tonifiant; întăritor; reconfortant; tonic. [Sil. -fi-ant]	/<fr. fortifiant
A FORTIFICA	A FORTIFICÁ fortific	<i>tranz.</i>	1) (localități, linii de luptă etc.) A înzestra cu fortificații.2) A face să capete forțe fizice sau morale; a face mai puternic.	/<fr. fortifier, lat. fortificare
FORTIFICAȚIE	FORTIFICÁȚI //E ~i	<i>f.</i>	Construcție militară destinată apărării. Lucrări de ~. [Art. fortificația; G.-D. fortificației; Sil. -ți-e]	/<fr. fortification, lat. fortificatio, ~onis
FORTISSIMO	FORTÍSSIMO	<i>adv. muz.</i>	(indică modul de interpretare) Cu cea mai mare intensitate; foarte tare.	/Cuv. it.
FORTRAN	FORTRÁN	<i>n.</i>	inform. Limbaj de programare conceput pentru calculele tehnico-științifice, utilizabil însă și în alte domenii.	/<fr. fortran, engl. for[mulation] tran[slator]
FORTUIT	FORTUÍ //T ~tă (~ți, ~te)	<i>livr.</i>	Care are loc pe neașteptate; întâmplător; inopinat; accidental; incidental. [Sil. -tu-it]	/<fr. fortuit, lat. fortuitus

FORTUNA	FORTÚNA	<i>f. livr.</i>	1) (în concepțiile mistice) Forță supranaturală care se crede că ar determina dinainte desfășurarea evenimentelor; soartă; ursită; destin; fatalitate.2) fig. Concurs de împrejurări favorabile; noroc; șansă.	/Cuv. lat.
A FORȚA	A FORȚ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (ființe) A pune cu forța (să facă ceva); a sili; a constrânge; a obliga; a impune.2) (obiecte bine închise) A supune unei acțiuni violente. ~ ușa. • ~ nota a) a lua notă care depășește posibilitățile vocii; b) a întrece măsura în comportarea față de ci	/<fr. forcer
A SE FORȚA	A SE FORȚ//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A depune un efort maxim; a acționa din răsuferință; a se sili.	/<fr. forcer
FORȚAMENTE	FORTĂMENȚE	<i>adv.</i>	rar În mod forțat; cu forță.	/<fr. forçement, it. forzamento
FORȚĂ	FÓRȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Capacitate a ființelor vii de a depune un efort fizic sau intelectual.2) Ansamblu de capacități fizice sau morale.3) Persoană înzestrată cu multă energie și putere; autoritate.4) Grup politic sau social care are o influență deosebită asupra maselor. •	/<fr. force, lat. fortia
FORUM	FÓRUM	<i>n.</i>	Adunare importantă; întrunire de mare amploare.	/<lat., fr. forum
FORZAȚ	FORZĂȚ ~uri	<i>n. poligr.</i>	Foaie dublă de hârtie rezistentă care fixează blocul cărții de copertă. [Pl. și forzațe]	/<germ. Vorsatz
FOSĂ	FÓS//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Adâncitură naturală într-o structură anatomică. ~ nazală.2) geol. Depresiune lungă și adâncă.3) teatru Loc rezervat pentru orchestră.	/<fr. fosse, lat., it. fossa
A FOSAÎ	A FOSAÎ pers. 3 fôsăie	<i>intrans.</i>	(despre ființe) A respira din greu și cu zgomot.	/Onomat.
FOSFAT	FOSFĂ//T ~ți	<i>m.</i>	Sare sau ester al acidului fosforic. • ~ de calciu sare incoloră, cristalizată, având diferite întrebuințări. ~ți furajeri săruri care conțin fosfor și calciu, întrebuințate ca hrană suplimentară pentru animale agricole.	/<fr. phosphate
A FOSFATA	A FOSFAT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(terenuri agricole) A trata cu fosfat.	/ fr. phosphater
FOSFATIDĂ	FOSFATÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	Substanță organică compusă, care conține fosfor și care intră în componența celulelor vegetale și animale, mai ales a celor din țesutul nervos.	/<fr. phosphatide
FOSFIT	FOSFÍ//T ~ți	<i>m.</i>	Sare sau ester al acidului fosforos.	/<fr. phosphite
FOSFOR	FÓSFOR	<i>n.</i>	Nemetal, care prezintă mai multe stări alotropice, aflat în natură în compuși și având diferite întrebuințări. • ~ alb substanță albă sau galbenă, moale ca ceara, translucidă, foarte inflamabilă, toxică, luminescentă. ~ roșu praf amorf, roșu sau cafeniu-î	/<fr. phosphore
FOSFORESCENT	FOSFORESCÉN//T ~tă (~ți, ~te)		Care emite lumină în obscuritate; dotat cu fosforescență. Animal ~.	/<fr. phosphorescent
FOSFORESCENȚĂ	FOSFORESCÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Luminescență a fosforului.2) fiz. Proprietate a unor substanțe de a emite lumină după ce au absorbit radiații (ultraviolete).3) biol. Proprietate a unor organisme animale sau vegetale de a emite lumină în obscuritate.	/<fr. phosphorescence
FOSFORIC	FOSFÓRI//C ~că (~ci, ~ce)		1): Acid ~ acid oxigenat al fosforului.2) fig. v. FOSFORESCENT.	/<fr. phosphorique

FOSFORISM	FOSFORÍSM	<i>n.</i>	Stare patologică constând în intoxicarea organismului cu fosfor.	/<fr. phosphorisme
FOSFORIT	FOSFORÍT ~e	<i>n.</i>	Rocă sedimentară formată din fosfat de calciu, întrebuințată la prepararea îngrășămintelor agricole.	/<fr. phosphorite
FOSFOROS	FOSFOR//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		Care conține fosfor; cu fosfor. • Acid ~ acid oxigenat al fosforului.	/<fr. phosphoreux
FOSFOROSCOP	FOSFOROSC//ÓP ~oápe	<i>n.</i>	Instrument pentru determinarea duratei de fosforescență a unui corp.	/<fr. phosphroscope
FOSFURĂ	FOSFÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Combinație a fosforului cu un metal. • ~ de zinc compus al fosforului cu zincul, întrebuințat la distrugerea rozătoarelor.	/<fr. phosphure
FOSGEN	FOSGÉN	<i>n.</i>	Gaz incolor, foarte toxic, cu miros de fân muced, având diferite întrebuințări.	/<fr. phosgene
FOSIL	FOSÍL ~ă (~i, ~e)		(despre resturi de organisme animale sau vegetale) Care a rămas conservat în rocile sedimentare din trecutul geologic al pământului.	/<fr. fossile, lat. fossilis
FOSILĂ	FOSÍL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Rest de organism animal sau vegetal din epocile geologice anterioare, conservat în rocile sedimentare ale pământului. 2) fig. Persoană de vârstă înaintată, cu concepții de viață demodate sau cu idei retrograde.	/<fr. fossile, lat. fossilis
A FOSILIZA	A FOSILIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se fosilizeze.	/<fr. fossiliser
A SE FOSILIZA	A SE FOSILIZ//Á pers. 3 se ~eáză	<i>intrans.</i>	și fig. (despre resturi animale sau vegetale) A se prefăce în fosilă.	/<fr. fossiliser
FOȘNET	FÓȘNET ~e	<i>n.</i>	Zgomot surd și slab apărut la mișcarea unor obiecte (frunze, țesături, hârtii etc.).	/a foșni + suf. ~et
A FOȘNI	A FOȘN//Í pers. 3 ~ește	<i>intrans.</i>	1) (despre frunze, hârtii etc.) A produce un zgomot ușor prin mișcare sau frecare. 2) (despre ființe) A se mișca grăbit și haotic fără întrerupere; a forfoti; a fojgâi; a mișuna; a furnica; a roi; a foi; a viermui.	/Onomat.
FOȘNITOR	FOȘNIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		Care foșnește; care produce foșnete.	/a foșni + suf. ~tor
FOT	FOT foți	<i>m.</i>	fiz. Unitate de măsură a iluminării (egală cu 10000 de lucși).	/<fr. phot
FOTĂ	FÓT//Ă ~e	<i>f.</i>	Piesă vestimentară ornamentată, care face parte din costumul național femeiesc, constând dintr-o bucată (sau două) de stofă de lână ținând locul fustei.	/<turc. fota
FOTBAL	FÓTBAL	<i>n.</i>	Joc sportiv cu mingea, între două echipe, pe un teren special amenajat, care constă în introducerea mingii în poarta adversarului, lovind-o cu piciorul (sau altă parte a corpului în afară de mână).	/<engl., fr. football
FOTBALIST	FOTBALÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Sportiv care practică fotbalul.	/fotbal + suf. ~ist
FOTBALISTIC	FOTBALÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de fotbal; propriu fotbalului.	/fotbal + suf. ~istic
FOTOAPARAT	FOTOAPARÁT ~e	<i>n.</i>	fam. Aparat fotografic.	/<rus. fotoapparat
FOTOCAMERĂ	FOTOCÁMER//Ă ~e	<i>f.</i>	Aparat pentru efectuarea fotogramelor terestre.	/<rus. fotocamera

FOTOCARTARE	FOTOCART//ĂRE	<i>f.</i>	Tehnica întocmirii planurilor și hărților după fotograme.	/foto- + cartare
FOTOCARTOGRAF	FOTOCARTOGRÁF ~e	<i>n.</i>	Aparat fotogrammetric pentru realizarea automată a hărților pe bază de fotograme.	/<<fr. photocartographe
FOTOCATALIZĂ	FOTOCATALÍZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Cataliză în care rolul catalizator îl joacă lumina.	/<<fr. photocatalyse
FOTOCATOD	FOTOCATÓ//D ~zi	<i>m.</i>	Catod al dispozitivelor fotoelectronice care emite electroni sub acțiunea luminii.	/<<fr. photocathode
FOTOCHIMIC	FOTOCHÍMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de fotochimie; propriu fotochimiei.	/<<fr. photochimique
FOTOCHIMIE	FOTOCHIMÍE	<i>f.</i>	Ramură a chimiei care se ocupă cu studiul reacțiilor chimice, provocate de acțiunea luminii. [Art. fotochimia; G.-D. fotochimiei; Sil. -mi-e]	/<<fr. photochimie
FOTOCOPIE	FOTOCÓPI//E ~i	<i>f.</i>	1) Procedeu de reproducere fotografică a unui text, a unui document etc.2) Copie obținută prin fotografiere. [Art. fotocopie; G.-D. fotocopiei; Sil. -pi-e]	/ fr. photocopie
FOTOCOPIER	FOTOCOPIÉR ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru efectuarea copiilor fotografice. [Sil. -pi-er]	/<<germ. Photokopier
FOTOCRONICĂ	FOTOCRÓNI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Cronică fotografică.	/foto- + cronica
FOTOCRONOGRAF	FOTOCRONOGRÁF ~e	<i>n.</i>	Aparat fotografic pentru înregistrarea fotografiilor luate în serie.	/<<fr. photochronographe
FOTODERMATOZĂ	FOTODERMATÓZĂ	<i>f.</i>	Boală de piele provocată de acțiunea razelor solare.	/<<fr. photodermatose
FOTOELECTRIC	FOTOELÉCTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de fenomenele electrice și de lumină; propriu fenomenelor electrice și de lumină. • Celulă ~că aparat folosit în cinematografie și televiziune, care transformă energia luminoasă în energie electrică. Efect ~ fenomen de emisiune a electronilor su	/<<fr. photo-électrique
FOTOELECTRICITATE	FOTOELECTRICITÁ TE	<i>f.</i>	Caracter fotoelectric. [Sil. -to-e-]	/<<fr. photoélectricité
FOTOELEMENT	FOTOELEMENT ~e	<i>n.</i>	Aparat fotoelectric pentru transformarea energiei luminii în energie electrică. [Sil. -to-e-]	/<<fr. photo-élément
FOTOEMISIUNE	FOTOEMISIÚNE	<i>f.</i>	Emisiune de electroni prin efect fotoelectric. [Sil. -to-e-mi-si-u-]	/<<fr. photoémission
FOTOENERGETICA	FOTOENERGÉTICA	<i>f.</i>	Ramură a biologiei care se ocupă cu studiul influenței energiei solare asupra activității vitale a organismelor vii. [Sil. -to-e-]	/<<fr. photoénergétique
FOTOFINIȘ	FOTOFÍNIȘ ~uri	<i>n.</i>	Aparat pentru înregistrarea fotografică a sosirii sportivilor la finis.	/<<fr., engl. photo- finish
FOTOFOBIE	FOTOFOBÍ//E ~i	<i>f.</i>	Fobie față de lumină. [Art. fotofobia; G.-D. fotofobiei; Sil. -bi-e]	/<<fr. photophobie
FOTOFON	FOTOF//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Aparat pentru transmiterea sunetelor cu ajutorul razelor luminoase.	/<<fr. photophone
FOTOFONIC	FOTOFÓNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de fotofonie; propriu fotofoniei.	/<<fr. photophonique
FOTOFONIE	FOTOFONÍE	<i>f.</i>	Procedeu de transmitere a sunetelor cu ajutorul fotofonului. [Art. fotofonia; G.-D. fotofoniei; Sil. -ni-e]	/<<fr. photophonie

FOTOGEN	FOTOGÉN ~ă (~i, ~e)		Care generează lumină; producător de lumină.	/<fr. photogene
FOTOGENIC	FOTOGÉNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) (despre persoane) Care posedă o aparență plăcută pe fotografie sau în film. Actor ~.2) Care impresionează bine o placă fotografică. Claritate ~că.	/<fr. photogénique
FOTOGENIE	FOTOGÉNIE	<i>f.</i>	Caracter fotogenic. [Art. fotogenia; G.-D. fotogeniei; Sil. -ni-e]	/<fr. photogénie
FOTOGRAF	FOTOGRÁF ~i	<i>m.</i>	Lucrător specializat în lucrări de fotografie.	/<fr. photograph
A FOTOGRAFIA	A FOTOGRAFI//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(ființe, obiecte, locuri etc.) A fixa o imagine pe o placă sau pe hârtie fotografică cu ajutorul unui aparat fotografic. [Sil. -fi-a]	/<fr. photographier
FOTOGRAFIC	FOTOGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de fotografie; propriu fotografiei.2) Care servește la fotografiere. Atelier ~. Aparat ~.3) Care este obținut prin fotografiere. Cronică ~că.	/<fr. photographique
FOTOGRAFIE	FOTOGRAFÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Imagine obținută pe o hârtie fotosensibilă prin reproducerea acesteia de pe o peliculă fotografică.2) Tehnica și arta fotografierii. [Art. fotografia; G.-D. fotografiei; Sil. -fi-e]	/<fr. photographie
FOTOGRAFISM	FOTOGRAFÍSM	<i>n.</i>	Curent extrem în arta plastică și în pictură care prezintă lucrurile zugrăvite cu o fidelitate exagerată, fără elemente de creație artistică; naturalism extrem.	/<germ. Photographismus
FOTOGRAMĂ	FOTOGRÁM//Á ~e	<i>f.</i>	Fotografie obținută din avion sau de la mari înălțimi cu camere speciale, pe baza căreia pot fi determinate forma și dimensiunile unor obiecte sau ale unor porțiuni de teren.	/<fr. photogramme
FOTOGRAMMETRIC	FOTOGRAMMÉTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de fotogrammetrie; propriu fotogrammetriei. Aparat ~.	/<fr. photogrammétrique
FOTOGRAMMETRIE	FOTOGRAMMETRÍE	<i>f.</i>	Ramură a topografiei care se ocupă cu măsurarea dimensiunilor și formei obiectelor de pe teren cu ajutorul fotogramelor în vederea întocmirii hărților și ridicării planurilor. [Art. fotogrammetria; G.-D. fotogrammetriei; Sil. -tri-e]	/<fr. photogrammétrie
FOTOGRAMMETRU I	FOTOGRAMMÉTR//U I ~e	<i>n.</i>	Aparat cu ajutorul căruia se obțin fotograme.	/<fr. photogrammetre
FOTOGRAMMETRU II	FOTOGRAMMÉTR//U II ~i	<i>m.</i>	Lucrător specializat în fotogrammetrie.	/<fr. photogrammetre
FOTOGRAVURĂ	FOTOGRAVÚR//Á ~i	<i>f.</i>	1) Procedu fotografic de obținere a clișeele pentru imprimarea planșelor.2) Gravură obținută prin acest procedeu.	/<fr. photogravure
FOTOHARTĂ	FOTOH//ÁRTĂ ~ărți	<i>f.</i>	Hartă obținută cu ajutorul unor fotograme aeriene.	/foto- + hartă
FOTOLINOTIP	FOTOLINOTÍP ~uri	<i>n.</i>	(în industria poligrafică) Linotip pentru culegere fotografică.	/<fr. photolintype
FOTOLITOGRFIC	FOTOLITOGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de fotolitografie; propriu fotolitografiei.	/<fr. photolithographique
FOTOLITOGRAFIE	FOTOLITOGRAFÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Procedu de reproducere a desenelor pe o piatră litografică cu ajutorul unei hârtii speciale.2) Desen obținut prin acest procedeu. [Art. fotolitografia; G.-D. fotolitografiei; Sil. -fi-e]	/<fr. photolithographie

FOTOLIU	FOTÓLI//U ~i	<i>n.</i>	1) Scaun mare și comod, cu spătar și cu brațe, de obicei capitonat, pentru o singură persoană.2) fig. Post de conducere. ~ de ministru.3) Loc situat în primele rânduri ale unei săli de spectacole. [Sil. -to-liu]	/<fr. fauteuil
FOTOLIZĂ	FOTOLÍZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Descompunere chimică a unei soluții sub acțiunea luminii.	/<fr. photolyse
FOTOLUMINESCENȚĂ	FOTOLUMINESCÉN T//Ă ~e	<i>f.</i>	Fenomen caracterizat printr-o emisie de lumină, datorită iluminării sau iradierii unor substanțe cu raze ultraviolete.	/<fr. photoluminescence
FOTOMECANIC	FOTOMECÁNI//C ~că (~ci, ~ce)		1): Reproducere ~că procedeu în care imprimarea se execută folosind și clișee fotosensibile.3) și substantival Care este executat prin fotografierea planșei tipografice.	/<fr. photomecanique
FOTOMETRIC	FOTOMÉTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de fotometrie; propriu fotometriei.	/<fr. photométrique
FOTOMETRIE	FOTOMETRIE	<i>f.</i>	Ramură a opticii care se ocupă cu măsurarea surselor de lumină. [Art. fotometria; G.-D. fotometriei; Sil. -tri-e]	/<fr. photométrie
FOTOMETRU	FOTOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument folosit la măsurarea intensității unei surse de lumină.	/<fr. photometre
FOTOMICROSCOPIE	FOTOMICROSCOPÍ/ /E ~i	<i>f.</i>	Procedeu de fotografiere a preparatelor microscopice. [Art. fotomicroscopia; G.-D. fotomicroscopiei; Sil. -pi-e]	/<fr. photomicroscopie
FOTOMONTAJ	FOTOMONTÁJ ~e	<i>n.</i>	Grup tematic de fotografii, aranjat spre vizionare.	/<fr. photomontage, rus. fotomontaj
FOTOMOZAIC	FOTOMOZÁIC ~uri	<i>n.</i>	Totalitate a fotografiilor care formează un mozaic. [Sil. -za-ic]	/foto- + mozaic
FOTON	FOTÓN ~i	<i>m.</i>	Particulă elementară de radiație luminoasă.	/<fr. photon
FOTONIC	FOTÓNÍ//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de fotoni; propriu fotonilor. Flux ~.	/<fr. photonique
FOTOOBIECTIV	FOTOOBIECTÍV ~e	<i>n.</i>	Obiectiv fotografic.	/<germ. Photoobjektiv
FOTOPLAN	FOTOPLÁN ~uri	<i>n.</i>	Plan în care detaliile topografice sunt redată sub formă de imagini fotografice.	/<fr. photoplan
FOTOREPORTAJ	FOTOREPORTÁJ ~e	<i>n.</i>	Reportaj redat prin fotografii însoțite de un text explicativ.	/<fr. photoreportage, rus. fotoreportaj
FOTOREPORTER	FOTOREPÓRTER ~i	<i>m.</i>	Reporter specializat în executarea fotografiilor pentru reportaje.	/<rus. fotoreportior
FOTOSCULPTURĂ	FOTOSCULPTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Procedeu de executare a unei sculpturi pe bază de fotografii.2) Sculptură obținută prin acest procedeu.	/<fr. photosculpture
FOTOSENSIBIL	FOTOSENSÍBIL ~ă (~i, ~e)		(despre substanțe) Care este sensibil la lumină; în stare să fie sensibil la lumină.	/<fr. photosensible
FOTOSENSIBILITATE	FOTOSENSIBILITÁ TE	<i>f.</i>	Caracter fotosensibil.	/<fr. photosensibilité
FOTOSFERĂ	FOTOSFÉRĂ	<i>f.</i>	Strat inferior al atmosferei solare, format din vapori metalici și gaze incandescente, care constituie sursa de radiație luminoasă a Soarelui.	/<fr. photosphere
FOTOSFERIC	FOTOSFÉRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de fotosferă; propriu fotosferei.	/<fr. photosphérique

FOTOSINTEZĂ	FOTOSINTÉZ//Ă ~e	<i>f. bot.</i>	Proces fiziologic de sinteză a substanțelor organice sub influența luminii solare absorbite de clorofilă; asimilație clorofiliană.	/<fr. photosynthese
FOTOTECĂ	FOTOTÉ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Colecție de fotografii sau de fotograme.2) Local special amenajat pentru păstrarea colecțiilor de acest fel.	/<fr. phototeque
FOTOTELEGRAF	FOTOTELEGRÁF ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru transmiterea imaginilor (fotografiilor, desenelor etc.) la distanță.	/<fr. phototélégraphe
A FOTOTELEGRAFIA	A FOTOTELEGRAFI//	<i>tranz.</i>	(imagini) A transmite prin fototelegraf. [Sil. -fi-a]	/<fr. phototélégraphier
FOTOTEODOLIT	FOTOTEODOLÍT ~e	<i>n.</i>	geod. Teodolit prevăzut cu o cameră fotografică. [Sil. -te-o-]	/<fr. photothéodolite
FOTOTERAPIC	FOTOTERÁPI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de fototerapie; propriu fototerapiei.	/<fr. photothérapique
FOTOTERAPIE	FOTOTERAPIÉ	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu metodele de tratare a bolilor cu ajutorul radiațiilor ultraviolete și ultraroșii. [Art. fototerapia; G.-D. fototerapiei; Sil. -pi-e]	/<fr. photothérapie
FOTOTIPIE	FOTOTIPÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Procedeu de reproducere poligrafică a unei imagini.2) Imagine obținută prin acest procedeu. [Art. fototipia; G.-D. fototipiei; Sil. -pi-e]	/<fr. phototypie
FOTOTIPIST	FOTOTIPÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Lucrător specializat în fototipie.	/<fr. phototypiste
FOTOTOPOGRAFIE	FOTOTOPOGRAFÍE	<i>f.</i>	Ramură a topografiei care se ocupă cu descrierea unor porțiuni mici din suprafața terestră cu ajutorul fotogramelor. [Art. fototopografia; G.-D. fototopografiei; Sil. -fi-e]	/<fr. phototopographie
FOTOTROPIE	FOTOTROPÍE	<i>f.</i>	Schimbare a culorii unui compus chimic cristalizat sub acțiunea luminii. [Art. fototropia; G.-D. fototropiei; Sil. -pi-e]	/<fr. phototropie
FOTOTROPISM	FOTOTROPÍSM	<i>n.</i>	1) Proprietate a unor plante de a-și îndrepta frunzele și florile spre surse de lumină; heliotropism.2) v. FOTOTROPIE.	/<fr. phototropisme, germ. Phototropismus
FOTOVITRINĂ	FOTOVITRÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Vitrină în care sunt expuse fotografii.	/<fr. photovitrine
FOTOZINCOGRAFIE	FOTOZINCOGRAFÍ//E ~i	<i>f.</i>	Procedeu de reproducere a unei fotografii prin copierea pe o placă de zinc. [Sil. -fi-e]	/<fr. photozincographie
FOXTERIER	FOXTERIÉR ~i	<i>m.</i>	1) Rasă de câini de talie mică, cu botul gros și cu urechile scurte, folosiți la vânatul animalelor mici care trăiesc în vizuini (bursuci, vulpi etc.).2) Câine din aceasta rasă. [Sil. -ri-er]	/<fr. foxterrier
FOXTROT	FÓXTROT ~uri	<i>n.</i>	1) Dans de salon de origine americană, executat în perechi într-un ritm sincopat.2) Melodie după care se execută acest dans.	/<engl. fox-trot
FRAC	FRAC ~uri	<i>n.</i>	Haină bărbătească de stofă neagră (mai rar albă), în față scurtă până în talie, iar la spate alungită și terminată cu două pulpane înguste, purtată la solemnități.	/<fr. frac
A FRACTURA	A FRACTUR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(oase sau membre) A supune unei leziuni prin acțiunea violentă a unei forțe; a frânge; a rupe.	/<fr. fracturer

FRACTURĂ	FRACTŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Leziune constând în ruperea unui os sau a unui membru.2) Loc al acestei leziuni.3) Ruptură în scoarța terestră apărută ca urmare a mișcărilor tectonice verticale; falie.	/<fr. fracture, lat. fractura
FRAȚIE	FRÁCTI//E ~i	<i>f.</i>	1) mat. Raport a două numere întregi.2) v. FRAȚIUNE. [Art. fracția; G.-D. fracției; Sil -ți-e]	/<fr. fraction
A FRAȚIONA	A FRAȚION//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(obiecte integrale) A împărți în fracțiuni. [Sil. -ți-o-]	/<fr. fractionner
FRAȚIONAR	FRAȚIONĂR ~ă (~i,		Care constă din fracții; alcătuit din fracții. [Sil. -ți-o-]	/<fr. fractionnaire
FRAȚIONISM	FRAȚIONÍSM	<i>n.</i>	Activitate a unei grupări rupte dintr-un partid, care diferă în mod radical de linia politică a partidului din care a făcut parte.	/fracțiune + suf. ~ism
FRAȚIONIST I	FRAȚIONÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de fracționism; propriu fracționismului. [Sil. -ți-o-]	/fracțion [ism] + suf. ~ist
FRAȚIONIST II	FRAȚIONÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al fracționismului. [Sil. -ți-o-]	/fracțion[ism] + suf. ~ist
FRAȚIUNE	FRACȚIŪN//E ~i	<i>f.</i>	1) Parte dintr-un întreg2) Grupare politică cu o platformă distinctă în raport cu linia generală a unui partid sau a unei organizații.3) chim. Produs obținut prin distilarea unui amestec de lichide. [Art. fractiunea; G.-D. fracțiunii; Sil. -ți-u-]	/<fr. fraction, lat. fractio, ~onis
FRAG	FRA//G ~gi	<i>n.</i>	Plantă erbacee cu tulpina scurtă, cu frunze distribuite în rozetă, cu flori albe și cu fructe roșii comestibile.	/Din fragă
FRAGĂ I	FRÁ//GĂ I ~gi	<i>f.</i>	Varietate de viță de vie, având struguri cu bobițe rotunde, plăcut mirositoare. [G.-D. fragii]	/<lat. fraga
FRAGĂ II	FRÁGĂ II	<i>f.</i>	Fructul fragului.	/<lat. fraga
FRAGED	FRÁGE//D ~dă (~zi, ~de)		1) (despre plante, ființe) Care este la început de dezvoltare; tânăr de tot. Iarbă ~dă.2) (despre legume, carne etc.) Care fierbe repede și se taie ușor cu dinții.3) (despre obraji, mâini etc.) Care are finețe și gingășie tinerească.	/<lat. fragilus
FRAGIL	FRAGÍL ~ă (~i, ~e)		1) (despre obiecte) Care se sparge, se sfărâmă ușor; casant.2) fig. Care are un aspect fizic delicat; cu construcție fără vigoare; slab; plăpând; gingaș; firav; delicat.	/<fr. fragile, lat. fragilis
FRAGILITATE	FRAGILITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter fragil.2) Lipsă de temeinicie.	/<fr. fragilité
FRAGMENT	FRAGMÉNT ~e	<i>n.</i>	Bucată dintr-un întreg; frântură.	/<fr. fragment, lat. fragmentum
A FRAGMENTA	A FRAGMENT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(obiecte integrale) A împărți în fragmente.	/<fr. fragmenter
FRAGMENTAR	FRAGMENTĂR ~ă (~i, ~e)		Care este alcătuit din fragmente; care constă din fragmente.	/<fr. fragmentaire
FRAHT	FRAHT ~uri	<i>n.</i>	1) Document comercial care însoțește o marfă transportată pe calea ferată; scrisoare de trăsură.2) Taxă plătită pentru un transport de mărfuri (pe calea ferată).	/<germ. Fracht
FRAIER	FRÁIER ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care nu poate profita de anumite împrejurări; om nedescurcăreț; prost.2) Persoană care iese din comun prin îmbrăcăminte și ținută extravagantă. [Sil. fra-ier]	/<germ. Freier

A FRAIERI	A FRAIER//Î ~esc	<i>tranz.</i>	fam. (persoane) A face să ia un neadevăr drept adevăr (recurgând la o șmecherie); a induce în eroare; a amăgi; a păcăli; a șmecheri; a înșela; a minți.	/Din fraier
A SE FRAIERI	A SE FRAIER//Î mă ~esc	<i>intranz.</i>	fam. A avea ținută de fraier; a-și etala exteriorul sau îmbrăcămintea.	/Din fraier
FRANC I	FRAN//C I ~că (~ci, ~ce)		1) (despre persoane) Care nu tănuiește nimic; dispus a-și exprima gândurile fără a le ascunde; deschis; neprefăcut; sincer. Atitudine ~că.2) și adverbial (despre manifestări ale oamenilor) Care denotă claritate în exprimare; prezentat în mod direct. Sură	/<fr. franc
FRANC II	FRAN//C II ~că (~ci, ~ce)	<i>ist.</i>	Care aparține francilor; referitor la franci. Limbă ~că.	/<fr. franc
FRANC III	FRAN//C III ~ci	<i>m.</i>	1) (în Franța, Belgia, Elveția etc.) Unitate a sistemului monetar.2) la pl. fam. Bani în număr nedeterminat; parale.	/<fr. franc
A FRANCA	A FRAN//CĂ ~chéz	<i>tranz.</i>	1) (taxe de transport al bagajelor) A plăti anticipat.2) (scrisori, colete etc.) A înzestra cu timbre.	/<it. francare
FRANCATURĂ	FRANCATŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	Ansamblu de mărci poștale și ștampile aplicate pe o corespondență.	/a franca + suf. ~tură
FRANCEZ I	FRANCÉZ I ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Franței sau este originară din Franța.	/<it. francese, fr. français
FRANCEZ II	FRANCÉZ II ~ă (~i, ~e)		Care aparține Franței sau populației ei.	/<it. francese, fr. français
FRANCEZĂ	FRANCÉZĂ	<i>f.</i>	mai ales art. Limba francezilor.	/<it. francese, fr. français
FRANCHEȚE	FRANCHÉȚE	<i>f.</i>	Character franc. [G.-D. franchisei]	/<it. franchezza
FRANCMASON	FRANCMASÓN ~i	<i>m.</i>	Membru al organizației francmasonice.	/<fr. franc-maçon
FRANCMASONERIE	FRANCMASONERÍE	<i>f.</i>	Curent religios și filozofic care se caracterizează prin ritualuri mistice și prin îmbinarea lor cu principiile etico-morale și politice. [G.-D. francmasoneriei]	/<fr. franc-maçonnerie
FRANCMASONIC	FRANCMASÓNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de francmasonerie; propriu francmasoneriei. Lojă ~că. Societate ~că.	/<fr. franc-maçonique
FRANCOFIL	FRANCOFÍL ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care iubește tot ce este francez.	/<fr. francophile
FRANCOFOB	FRANCOFÓB ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care urăște tot ce este francez.	/<fr. francophobe
FRANJ	FRANJ ~uri	<i>n.</i>	mai ales la pl. Fascicul de fire prins ca ornament de marginea unor piese (decorative sau vestimentare).	/<fr. frange
FRANȚUZESC	FRANȚUZ//ÉSC ~ească (~ești)		Care aparține Franței sau populației ei; din Franța. • Aluat ~ aluat făcut cu unt sau cu margarină, care se desface în foi.	/franțuz inv. + suf. ~esc
FRANȚUZEȘTE	FRANȚUZÉȘTE	<i>adv.</i>	1) În felul francezilor; cum obișnuiesc francezii; ca francezii.2) În limba francezilor. A vorbi ~.	/franțuz inv. + suf. ~ește
A FRANȚUZI	A FRANȚUZ//Î ~escînv.	<i>tranz. fam.</i>	1) (limbi, idiomuri, graiuri) A împeștrița cu expresii și cuvinte franceze.2) A face să se franțuzească.	/Din franțuz
A SE FRANȚUZI	A SE FRANȚUZ//Î mă ~esc	<i>intranz.</i>	A adopta limba, cultura și obiceiurile francezilor; a deveni asemănător cu francezii.	/Din franțuz inv.

FRANȚUZISM	FRANȚUZÍSM	<i>n.</i>	Împrumut din limba franceză.	/franțuz înv. + suf. ~ism
FRANZELAR	FRANZELÁR ~i	<i>m.</i>	1) Lucrător specializat în producerea franzelelor.2) Vânzător de franzele.	/franzelă + suf. ~ar
FRANZELĂ	FRANZÉL//Ă ~e	<i>f.</i>	Pâine albă (din făină de calitate superioară) de formă lunguiață.	/ <i><ngr. frantzela</i>
FRANZELĂREASĂ	FRANZELĂR//EĂSĂ ~ése	<i>f.</i>	1) Lucrătoare specializată în producerea franzelelor.2) Vânzătoare de franzele.	/franzelar + suf. ~easă
FRANZELĂRIE	FRANZELĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Magazin în care se vând franzele.2) Secție specială (pe lângă o întreprindere de panificație) unde se prepară franzele.3) înv. Întreprindere de panificație; brutărie.4) Meseria de franzelar. [Art. franzelăria; G.-D. franzelăriei; Sil. -ri-e]	/franzelar + suf. ~ie
A FRAPA	A FRAP//Ă ~éz	<i>tranz. livr.</i>	1) A impresiona puternic prin caracteristici ieșite din comun.2) A răci cu ajutorul gheții. ~ vinul.	/ <i><fr. frapper</i>
FRAPANT	FRAPÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>livr.</i>	Care frapează; cu proprietatea de a produce o impresie vie; izbitor.	/ <i><fr. frappant</i>
FRAPIERĂ	FRAPIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Recipient cu gheață pentru răcirea băuturilor. [Sil. -pi-e-]	/v. a frapa
FRASIN	FRÁSIN ~i	<i>m.</i>	Arbore cu tulpina dreaptă, înaltă, cu coroană rară, cu frunze compuse, alungite, al cărui lemn, dur și flexibil, are întrebuințare industrială.	/ <i><lat. fraximus</i>
FRATE	FRÁ//TE ~ți	<i>m.</i>	1) Persoană de sex masculin luată în raport cu altă persoană născută din părinți comuni. • ~ bun (drept, adevărat) fiecare dintre copiii de sex masculin luat în raport cu altă persoană născută din părinți comuni. ~ vitreg frate numai după tată sau numai d	/ <i><lat. frater</i>
FRATERN	FRATÉRN ~ă (~i, ~e)	<i>livr.</i>	Care este caracteristic pentru frați; de frate; frățesc.	/ <i><lat. fraternus</i>
FRATERNITATE	FRATERNIT//ĂTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter fratern.2) Legătură de solidaritate realizată pe baza unor idealuri comune; frăție. [Art. fraternitatea; fraternității]	/ <i><fr. fraternité, lat. fraternitas, ~atis</i>
A FRATERNIZA	A FRATERNIZ//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre persoane sau colectivități) A intra în relații fraterne (unul cu altul); a face act de fraternitate (unul cu altul); a se înfrăți.2) (despre militari sau unități militare) A înceta ostilitățile (protestând împotriva unui război nedrept). Soldat	/ <i><fr. fraterniser</i>
FRATRICID I	FRATRICÍD I ~e	<i>n.</i>	Crimă care constă în uciderea fratelui sau a surorii.	/ <i><fr. fraticide, lat. fratricidium</i>
FRATRICID II	FRATRICÍ//D II ~dă (~zi, ~de)		1) și substantival (despre persoane) Care și-a ucis fratele sau sora.2) (despre lupte, războaie) Care se duce între comunități înrudite prin sânge sau între membrii unei națiuni.	/ <i><fr. fraticide, lat. fraticida</i>
FRATRIE	FRATRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) (la popoarele antice) Subdiviziune a unui trib.2) Grup de ginți înrudite prin legături de sânge.3) biol. Grupare de plante înrudite genetic. [Art. fratria; G.-D. fratriei; Sil. -tri-e]	/ <i><fr. phratie</i>
A FRAUDA	A FRAUD//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(despre bunuri materiale) A păgubi prin fraudă. [Sil. fra-u-]	/ <i><fr. frauder, lat. fraudare</i>

FRAUDĂ	FRAUD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Sustragere de bunuri materiale pentru a obține un profit, păgubind pe altul.2) Sumă de bani sustrasă prin înșelarea încrederii. [G.-D. fraudei; Sil. fra-u-]	/<fr. fraude, lat. fraus, ~dis
FRAUDULOS	FRAUDUL//ÓS ~oáse (~óși, ~oáse)		(despre acțiuni) Care se bazează pe fraudă; făcut prin fraudă.	/<fr. frauduleux, lat. fraudulentus
A FRAZA	A FRAZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(piese muzicale) A executa delimitând frazele.	/<fr. phraser
FRAZĂ	FRÁZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) gram. Unitate comunicativă, alcătuită din două sau mai multe propoziții, aflate în raport de coordonare sau de subordonare.2): ~ muzicală unitate muzicală alcătuită dintr-o succesiune de sunete, îmbinate după legile armoniei. [G.-D. frazei]	/<fr. phrase, lat. phrasis
FRAZEOGRAF	FRAZEOGRÁF ~i	<i>m.</i>	Specialist în frazeografie.	/<fr. phraséographe
FRAZEOGRAFIE	FRAZEOGRAFIE	<i>f.</i>	Ramură a frazeologiei care se ocupă cu elaborarea dicționarilor frazeologice. [Art. frazeografia; G.-D. frazeografiei; Sil. -fi-e]	/<fr. phraséographie
FRAZELOG	FRAZEOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	1) Specialist în frazeologie.2) depr. Persoană care folosește fraze pompoase, dar lipsite de sens.	/<fr. phraséologue
FRAZEOLOGIC	FRAZEOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de frazeologie; propriu frazeologiei. [Sil. -ze-o-]	/<fr. phraséologique
FRAZELOGIE	FRAZEOLÓGI//E ~i	<i>f.</i>	1) Ramură a lingvisticii care se ocupă cu studiul îmbinărilor stabile de cuvinte.2) Totalitate a îmbinărilor stabile de cuvinte proprii unei limbi.3) depr. Vorbărie lipsită de conținut. [Art. frazeologia; G.-D. frazeologiei; Sil. -gi-e]	/<fr. phraséologie
A FRĂGEZI	A FRĂGEZ//Í pers. 3 ~éște	<i>tranz.</i>	A face să se frăgezească.	/Din fraged
A SE FRAGEZI	A SE FRAGEZ//Í pers. 3 se ~éște	<i>intrans.</i>	(despre carne, aluat etc.) A deveni fraged; a căpăta frăgezime.	/Din fraged
FRĂGEZIME	FRĂGEZÍME	<i>f.</i>	Caracter fraged.	/a fragezi + suf. ~ime
A FRĂMÂNȚA	A FRĂMÂNȚĂ frământ	<i>tranz.</i>	1) (aluat, lut etc.) A amesteca îndelung, apăsând (pentru a obține o masă omogenă).2) (mintea) A supune unui efort (pentru a rezolva o problemă grea).3) fig. A supune unei acțiuni din afară, făcând să se amestece.4) A face să se frământă.	/<lat. fragmentare
A SE FRĂMÂNȚA	A SE FRĂMÂNȚĂ mă frământ	<i>intrans.</i>	1) A se mișca încolo și înapoi (din neastâmpăr); a nu sta locului; a se zvârcoli; a se agita.2) fig. A fi cuprins de neliniște; a se îngrijora; a se agita; a se neliniști.	/<lat. fragmentare
FRĂMÂNȚĂTOR	FRĂMÂNȚĂȚ//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Mașină pentru frământarea aluatului.	/a frământa + suf. ~tor
FRĂSINEL	FRĂSINÉ//L ~i	<i>m.</i>	(diminutiv de la frasin) Plantă erbacee medicinală sau ornamentală cu flori mari albe sau roșii, plăcut mirositoare. • A umbla de frunza ~lului a umbla brambura; a hoinări.	/frasin + suf. ~el
FRĂSINET	FRĂSINÉT ~uri	<i>n.</i>	1) Loc unde cresc frasini.2) Pădure de frasini.	/<lat. fraxinetum
A SE FRĂSUI	A SE FRĂSU//Í mă	<i>intrans.</i>	1) fam. A plânge, văicăărându-se.2) A se agita fără rost. [Sil. -su-i]	/<ucr. frasuaty
FRĂȚESC	FRĂȚ//ESC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru frați; de frați; fratern. Ajutor ~.	/ frate + suf. ~esc

FRĂȚICĂ	FRĂȚICĂ	<i>m.</i>	fam. (cuvânt de adresare ce exprimă simpatie și atitudine prietenească față de o persoană de cam aceeași vârstă).	/frate + suf. ~ică
FRĂȚIE	FRĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Relație familială dintre frați.2) Prietenie strânsă între două sau mai multe persoane.2) Legătură de solidaritate în scopul atingerii unui ideal comun; fraternitate. [Art. frăția; G.-D. frăției; Sil. -ți-e]	/< frate + suf. ~ie
A FRÂNA	A FRÂN//Ă ~éz		1. tranz. 1) (vehicule) A opri cu ajutorul frânei.2) fig. A împiedica să se manifeste; a stăvili.2. intranz. (despre vehicule în mișcare) A-și încetini sau a-și opri mersul.	/<fr. freiner
FRÂNAR	FRÂNĂR ~i	<i>m.</i>	Feroviar specializat în manevrarea frânelor.	/frână + suf. ~ar
FRÂNĂ	FRÂN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Dispozitiv pentru micșorarea vitezei sau oprirea unui vehicul.2) fig. Factor care zădărnicește desfășurarea unui proces sau a unei acțiuni. [G.-D. frânei]	/<fr. frein
A FRÂNGE	A FRÂNGE frâng	<i>tranz.</i>	1) (obiecte tari) A face să se frângă.2) (oase) A supune unei leziuni prin acțiunea violentă a unei forțe; a rupe; a fractura.3) A supune voinței sale.	/<lat. frangere
A SE FRÂNGE	A SE FRÂNGE mă frâng	<i>intranz.</i>	1) (despre obiecte tari) A se rupe în două sau în mai multe bucăți.2) (despre persoane) A se îndoi de la mijloc; a se apleca tare.3) (despre valuri) A se desface împrăștiindu-se (prin lovirea de un obstacol).4) fig. A se opri brusc; a se curma.	/<lat. frangere
FRÂNGHIE	FRÂNGHÍ//E ~i	<i>f.</i>	Sfoară groasă confecționată prin răsucirea mai multor fire unul în jurul altuia; funie. [G.-D. frânghie; Sil. -ghi-e]	/<lat. fimbria
FRÂNGHIER	FRÂNGHIER ~i	<i>m.</i>	1) Meșter care face frânghii.2) înv. Negustor de frânghii. [Sil. -ghi-er]	/frânghie + suf. ~ar
FRÂNGHIERIE	FRÂNGHIERÍ//E ~i	<i>f. înv.</i>	1) Meserie de frânghier.2) Atelier în care se făceau frânghii.3) Prăvălie unde se vindeau frânghii. [Sil. -ghi-e-ri-e]	/frânghie + suf. ~erie
FRÂNT	FRÂN//T ~tă (~ți, ~te)		v. A FRÂNGE și A SE FRÂNGE. • Na-ți-o ~tă (sau bună) că ți-am dres-o! se spune atunci când cineva încearcă să repare o greșeală făcând una și mai mare. ~ de oboseală sleit de puteri; extenuat. ~ de durere distrus sufletește.	/v. a frânge
FRÂNTURĂ	FRÂNTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Parte desprinsă în urma frângerii unui obiect. • ~ de limbă a) vorbire confuză, greu de înțeles; b) enunț conținând cuvinte greu de rostit.2) Bucată dintr-un întreg; fragment. ~ de cântec.3) pop. Fractură a unui os.	/<lat. fractura
FRÂU	FRĂ//U ~ie	<i>n.</i>	Element de harnașament constând dintr-un complex de curele, care, împreună cu zăbala, se îmbracă pe capul unui cal, servind la conducerea acestuia. • A da cuiva ~ liber a lăsa pe cineva să procedeze după cum îi dictează conștiința. A ține în ~ a) a temper	/<lat. frenum
FREAMĂT	FREĂMĂT ~e	<i>n.</i>	1) Zgomot ușor și monoton produs de unele fenomene naturale (frunze, valuri etc). ~ul codrului.2) Zgomot surd și confuz de voci; murmur; rumoare.3) fig. Emoție puternică cauzată de o zguduire nervoasă; fior.	/<lat. fremitus
FREATIC	FREĂTI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre ape sau despre pânze de ape subterane) Care alimentează izvoarele și fântânile. [Sil. fre-a-]	/<fr. phréatique

A FRECA	A FRECĂ frec	<i>tranz.</i>	1) (despre obiecte ce vin în contact unul cu altul) A apăsa făcând mișcări.2) (despre alimente) A amesteca îndelung, apăsând (prefăcând într-o pastă omogenă).3) A șterge apăsând (pentru a îndepărta murdăria).4) fam. (corpul) A supune fricțiunii; a fricționa	/<lat. fricare
FRECARE	FREC//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	v. A FRECA și A SE FRECA. • Forță de ~ forță exercitată de un corp asupra altuia, când acesta se freacă de el.	/v. a (se) freca
FRECAT	FRECĂT ~tă (~ți, ~te)		(despre unele alimente) Care este amestecat până devine o pastă omogenă.	/v. a freca
FRECĂTURĂ	FRECĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Rană mică produsă prin frecare.2) mai ales la pl. fig. Neînțelegere între două sau mai multe persoane.	/<lat. fricatura
FRECĂȚEI	FRECĂȚEI	<i>m.</i>	Preparat culinar din aluat nedospit, făcut în bucăți mici (prin frecare în palme sau fiind trecut prin răzătoare) și fiert în supă.	/frecat + suf. ~ei
FRECUȘ	FRECÚȘ ~uri	<i>n.</i>	1) v. A FRECA.2) depr. Critică aspră.3) la pl. Neînțelegeri în sânul unui grup de persoane.	/a freca + suf. ~uș
FRECVENT	FRECVÉN//T ~tă (~ți, ~te)		Care se produce des; repetat la intervale mici. Caz ~.	/<lat. frequens, ~ntis
A FRECVENTA	A FRECVENT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(așezăminte, localuri publice etc.) A vizita cu regularitate. ~ cursurile.	/<lat. frequentare, fr. fréquenter
FRECVENTĂ	FRECVÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Caracter frecvent.2) Participare a elevilor și studenților la lecții sau cursuri.3) Mărime care indică de câte ori se produce un fenomen periodic într-o unitate de timp.	/<lat. frequentia, fr. fréquence
A FREDONA	A FREDON//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A cânta încet, fără cuvinte, ca pentru sine; a murmura; a îngâna.	/<fr. fredonner
FREGATĂ I	FREGÁT//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) (în secolele trecute) Navă militară rapidă cu trei catarge și cu vele, folosită în operațiile de recunoaștere și în serviciul de pază.2) (în flotele contemporane ale Angliei, Franței, S.U.A. etc.) Navă maritimă militară de escortă și de apărare împotri	/<fr. frégate, it. fregata
FREGATĂ II	FREGÁT//Ă II ~e	<i>f.</i>	Pasăre exotică marină, de talie mică, cu aripile și coada foarte lungi, care se hrănește cu pești.	/<fr. frégate, it. fregata
A FREMATA	A FREMATĂ freámăt	<i>intrans.</i>	1) (despre frunze, păduri, ape etc.) A produce un zgomot ușor și înăbușit, mișcându-se încet (sub acțiunea vântului, ploii etc.).2) (despre grupuri de oameni) A-și exprima atitudinea (mai ales dezaprobarea) prin agitație și murmur.3) (despre persoane) A f	/Din freamăt
FREMĂTĂTOR	FREMĂTĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care freamătă; plin de freamăt.	/a fremăta + suf. ~ător
FREMĂTOS	FREMĂT//ÓS ~oăse (~óși, ~oăse)	<i>rar</i>	v. FREMĂTĂTOR	/a fremăta + suf. ~os
FRENETIC	FRENÉTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care se află în stare de frenezie; cuprins de frenezie; stăpanit de exaltare violentă.	/<fr. frénétique
FRENEZIE	FRENEZÍ//E ~i	<i>f.</i>	Exaltare violentă; pasiune puternică. [Art. frenezia; G.-D. freneziei; Sil. -zi-e]	/<fr. frénésie
FRENIC	FRÉNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de diafragmă; propriu diafragmei. • Nerv ~ nervul motor principal al diafragmei.	/<fr. phrénique

FRENOLOGIC	FRENOLOGÍ//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de frenologie; propriu frenologiei.	/<fr. phrénologique
FRENOLOGIE	FRENOLOGÍE	<i>f.</i>	Pseudoștiință care pretinde că poate să determine facultățile psihice ale omului după conformația craniului. [Art. frenologia; G.-D. frenologiei; Sil. -gi-e]	/<fr. phrénologie
FREON	FREÓN ~i	<i>m.</i>	Compus organic al fluorului, folosit ca producător de frig. [Sil. fre-on]	/<fr. fréon
FRESCĂ	FRÉS//CĂ ~ce	<i>f.</i>	1) Pictură murală monumental-decorativă, executată pe tencuiala încă umedă.2) fig. Operă literară vastă care prezintă un tablou de ansamblu al unei epoci sau al unei societăți. [G.-D. frescei]	/<fr. fresque
A FRETA	A FRET//Ă ~éz	<i>tranz. tehn.</i>	1) (două sau mai multe tuburi coaxiale) A supune unui fretaj; a monta forțat unul în altul.2) (tuburi, piese de beton armat etc.) A asambla cu ajutorul unei frete.	/<fr. fretter
FRETAJ	FRETÁJ ~e	<i>n. tehn.</i>	Ansamblu din două sau mai multe tuburi concentrice, montate unul în altul.	/<fr. frettage
FRETĂ	FRÉT//Ă ~e	<i>f. tehn.</i>	1) Fir sau inel metalic, de diferite lățimi fixat pe exteriorul unei piese tubulare, pentru a-i mări rezistența la presiuni interioare sau pentru a le consolida.2) Piese de metal, în formă de inel, care înconjoară barele armaturii unei piese de beton armat	/<fr. frette
FREUDISM	FREUDISM [pr.: froidísm]	<i>n.</i>	Ansamblu de concepții și metode psihanalitice ale școlii lui Freud.	/<fr. freudisme
FREZ	FREZ	<i>adj. invar. livr.</i>	Care este de culoarea fragilor; roșu-trandafiriu.	/<fr. fraise
A FREZA	A FREZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(materiale dure) A prelucra prin așchiere cu ajutorul frezei.	/<fr. fraiser
FREZĂ I	FRÉZ//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Unealtă cu unul sau mai multe tășuri, folosită la prelucrarea materialelor dure prin așchiere.2) Mașină de frezat.3) Mașină agricolă formată dintr-un ax rotitor, prevăzut cu gheare sau cu cuțite, folosită la afânarea și la mărunțirea solului.	/<fr. fraise
FREZĂ II	FRÉZ//Ă II ~e	<i>f.</i>	Frizură bărbătească.	/v. a friza
FREZĂ III	FRÉZ//Ă III ~e	<i>f. înv.</i>	Guler plisat, purtat în trecut.	/<fr. fraise
FREZOR	FREZÓR ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în operații de frezare.	/<fr. fraiseur
FRIABIL	FRIÁBIL ~ă (~i, ~e)	<i>livr.</i>	(despre materiale) Care poate fi sfărâmat sau spart ușor; fărâmicios. [Sil. fri-a-]	/<fr. friable, lat. friabilis
FRIABILITATE	FRIABILÍTATE	<i>f. livr.</i>	Caracter friabil. [Sil. fri-a-]	/<fr. friabilité
FRICATIV	FRICATÍV ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre sunete consonante) La pronunțarea căruia canalul fonator se îngustează și aerul produce un zgomot de fricțiune.	/<fr. fricatif
FRICĂ	FRÍ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Stare de neliniște sufletească cauzată de un pericol; teamă. [G.-D. fricii]	/cf. gr. phrike
FRICOS	FRIC//ÓS ~oásă (~oși, ~oáse)		Care are frică; cu frică.	/frică + suf. ~os
A FRICTIONA	A FRICTION//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(corpul sau părți ale acestuia) A supune fricțiunii. [Sil. -ți-o-]	/<fr. frictionner

FRICȚIUNE	FRICȚIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Metodă de tratament prin acțiunea factorului mecanic și termic asupra organismului; masaj.2) mai ales la pl. fig. Ciocnire de interes sau de opinii contrare; divergență de păreri.3) fig. Acțiune de frecare a corpurilor. [Art. fricțiunea; G.-D. fricțiu]	/<fr. friction, lat. frictio, ~onis
FRIG	FRIG ~uri	<i>n.</i>	1) Stare atmosferică ce se caracterizează prin temperatură joasă a aerului.2) Senzație de rece cauzată de o astfel de stare atmosferică.3) la pl. Boală molipsitoare introdusă în organism prin înțepătura unui țânțar, care se manifestă prin temperatură înal	/<lat. frigus, ~oris
FRIGANEA	FRIGAN//EÁ ~éle	<i>f.</i>	mai ales la pl. Felie de pâine muiată în lapte, apoi în ou și prăjită în grăsime. [G.-D. friganelei]	/<ngr. frighamiá
FRIGARE	FRIG//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	Vergea ascuțită la un capăt în care se înfige carnea pentru a o frige (la grătar).	/frig + suf. ~are
FRIGĂRUIE	FRIGĂRÚ//IE ~i	<i>f.</i>	Friptură pregătită din bucăți mici de carne fripte pe frigare. [Sil. -ru- ie]	/frigare + suf. ~uie
A FRIGE	A FRÍGE frig		1. tranz. 1) (alimente, în special carne sau pește) A prepara prin supunere la acțiunea focului (în tigaie, în ceaun, la grătar, în frigare).2) (ființe sau părți ale corpului) A face să suporte o durere fizică (prin ceva fierbinte).3) A face să se frigă.2	/<lat. frigere
A SE FRIGE	A SE FRÍGE mă frig	<i>intrans.</i>	1) (despre ființe) A-și cauza o durere acută (cu focul sau cu un obiect foarte fierbinte).2) fig. A suferi un eșec; a rămâne păgubaș; a se arde; a se pârlî.	/<lat. frigere
FRIGID	FRIGÍ//D ~dă (~zi, ~de)		1) Care manifestă indiferență; lipsit de afectivitate.2) (despre persoane) Care vădește aversiune și/sau indiferență față de actul sexual; lipsit de plăcere sexuală.	/<fr. frigide, lat. frigidus
FRIGIDER	FRIGIDÉR ~e	<i>n.</i>	Dulap special prevăzut cu o instalație frigorigenă în care se păstrează, la temperaturi scăzute, alimente ușor alterabile; frigorifer de uz casnic.	/<fr. frigidaire
FRIGIDITATE	FRIGIDITÁTE	<i>f.</i>	Caracter frigid.	/<fr. frigidité, lat. frigiditas, ~atis
FRIGORIE	FRIGORÍ//E ~i	<i>f.</i>	Unitate de măsură a frigului, egală cu o calorie.	/<fr. frigorie
FRIGORIFER I	FRIGORIFÉR I ~e	<i>n.</i>	Încăpere unde se menține frigul artificial și care servește la păstrarea în cantități mari a produselor ușor alterabile; instalație frigorifică.	/<fr. frigorifere
FRIGORIFER II	FRIGORIFÉR II ~ă (~i, ~e)		(despre sisteme fizico-chimice, tehnice sau despre agenți fizici) Care produce și menține frigul artificial; prevăzut pentru producerea și menținerea frigului artificial.	/<fr. frigorifere
FRIGORIFIC	FRIGORÍFI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de frig; propriu frigului.2) v. FRIGORIFER II. • Instalație ~că complex de instalații pentru obținerea frigului artificial.	/<fr. frigorifique, lat. frigorificus

FRIGORIGEN	FRIGORIGÉN ~ă (~i, ~e)		Care generează frig; producător de frig. • Agent ~ substanță (amoniac, freon etc.) cu mare vaporizare, care absoarbe căldură și produce frigul. Instalație ~ă component al unui frigorifer sau frigider, destinat să producă frig.	/<fr. frigorigene
FRIGOTEHNICĂ	FRIGOTÉHNICĂ	<i>f.</i>	1) Ramură a tehnicii care se ocupă cu mijloacele de producere a frigului artificial.2) Tehnică producătoare de frig artificial.	/<fr. frigotechnique
FRIGOTERAPIE	FRIGOTERAPIÉ	<i>f.</i>	Folosire a temperaturilor joase în tratarea unor boli.	/<fr. frigothérapie
FRIGUROS	FRIGUR//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) (despre încăperi, haine etc.) Care pierde repede căldura.2) (despre timp) Care se caracterizează prin prezența frigului; cu frig.3) (despre persoane) Care suportă greu frigul.	/<lat. frigosus
FRINGILIDĂ	FRINGILÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de păsări cântătoare, de talie mică, cu cioc conic, gros și scurt, cu penaj viu colorat (reprezentanți: canarul, presura, sticletele etc.).2) Pasăre din această familie.	/<fr. fringillidés
FRIPTĂ	FRÍPTĂ	<i>f. adj.</i>	: De-a fripta joc de copii în care un jucător trebuie să lovească peste mâini pe altul, care încearcă să le retragă cât mai repede.	/v. a frige
FRIPTURĂ	FRIPTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Fel de mâncare pregătită din carne friptă (la grătar, în frigare, în cuptor, în tigaie).2) Loc fript. [G.-D. fripturii]	/<lat. frictura
FRISON	FRIS//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Sucesiune de convulsii slabe, însoțite de senzația de frig, care indică, de obicei, începutul unei maladii febrile.	/<fr. frisson
FRIȘCĂ	FRÍȘCĂ	<i>f.</i>	Smântână proaspătă bătută cu zahăr până se face spumă, folosită ca desert sau ca garnitură la prăjituri. [G.-D. frișcăi]	/Orig. nec.
FRIVOL	FRIVÓL ~ă (~i, ~e)		1) (despre persoane) Care se ocupă de lucruri neserioase; lipsit de seriozitate; ușuratic.2) (despre lucruri, acțiuni etc.) Care are puțină importanță; lipsit de importanță; de nimic.	/<fr. frivole, lat. frivolus
FRIVOLITATE	FRIVOLIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	Caracter frivol.	/<fr. frivolité
FRIZ	FRIZ ~uri	<i>n.</i>	1) Scândură îngustă folosită în tâmplărie.2) v. FRIZĂ.	/<fr. frise
A FRIZA	A FRIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (părul) A aranja în bucle, folosind diferite mijloace; a cârlionța; a încreți; a bucla; a ondula.2) fam. (persoane) A supune unei acțiuni de scurtare și aranjare a părului.	/<fr. friser
A SE FRIZA	A SE FRIZ//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A-și face freza.	/<fr. friser
FRIZĂ	FRÍZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) arhit. Parte a antablamentului, situată între arhitravă și cornișă.2) Fâșie orizontală, împodobită cu picturi sau cu sculpturi, care înconjoară partea superioară a unei clădiri.3) Chenar decorativ.4) Cadru de lemn în care se fixează panourile unei uși.	/<fr. frise
FRIZER	FRIZÉR ~i	<i>m.</i>	Persoană specializată în bărbierit, în tunderea și în ondularea părului; bărbier.	/<fr. friseur
FRIZERIE	FRIZERÍ//E ~i	<i>f.</i>	Local de deservire socială pentru frizare, bărbierit și coafare. [Art. frizeria; G.-D. frizeriei; Sil. -ri-e]	/frizer + suf. ~ie
FRIZERIȚĂ	FRIZERÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	fam. Lucrătoare specializată în bărbierit, în tunderea și ondularea părului.	/frizer + suf. ~iță
FRIZURĂ	FRIZÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Pieptănătură îngrijită.	/<fr. frisure

FRONDĂ	FRÓND//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (în Franța din sec. XVI) Mișcare social-politică îndreptată contra absolutismului.2) fig. Expresie a nemulțumirii față de cineva sau de ceva, bazată pe motive personale.	/<fr. fronde
FRONDOR	FRONDÓR ~i	<i>m.</i>	1) Participant la frondă.2) fig. Opoziționist lipsit de principialitate, care acționează în conformitate cu interesele sale personale.	/<fr. frondeur
FRONT	FRONT ~uri	<i>n.</i>	1) Teritoriu pe care se desfășoară acțiuni militare în timp de război.2) Grupare operativă compusă din mai multe armate, aflată sub o comandă unică pe un astfel de teritoriu. ~ul de nord.3) Formație de militari, de elevi sau de sportivi, aliniați cu fața	/<fr. front
FRONTAL I	FRONTÁL I ~e	<i>n.</i>	1) Partea din față a unui obiect. ~ul clădirii.2) anat. Os care formează fruntea și partea de sus a orbitelor.	/<fr. frontal
FRONTAL II	FRONTÁL II ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de frunte; propriu frunții. Os ~.2) Care se află dinainte; din față; din frunte.	/<fr. frontal
FRONTAL III	FRONTÁL III ~ă (~i, ~e)	<i>mil.</i>	Care ține de front; propriu frontului. • Control ~ control efectuat pe un front larg (sub toate aspectele).	/<fr. frontal
FRONTIERĂ	FRONTIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Linie de demarcație naturală sau convențională care desparte diferite țări; graniță; hotar. [G.-D. frontierei; Sil. -ti-e-]	/<fr. frontiere
FRONTISPICIU	FRONTISPÍCI//U ~i	<i>n.</i>	1) Parte superioară a fațadei unui edificiu sau a unui monument.2) Fațadă principală a unui edificiu.3) Pagină a unei cărți pe care este imprimat titlul și numele autorului; foaie de titlu.4) Planșă ilustrată, plasată înaintea foii de titlu.5) Parte super	/<fr. frontispice, lat. frontispicium
FRONTON	FRONT//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Element arhitectonic situat deasupra intrării unei clădiri sau între cele două pante ale acoperișului.	/<fr. fronton
FROTIU	FROTÍ//U ~i	<i>n.</i>	Picătură de sânge sau de altă substanță întinsă în strat subțire pe o placă de sticlă pentru a putea fi cercetată la microscop. [Sil. fro-tiu]	/<fr. frottis
FRUCT	FRUCT ~e	<i>n.</i>	1) Organ care se dezvoltă din ovarul unei flori fecundate și care conține semințele plantei.2) mai ales la pl. Rod comestibil al pomilor fructiferi.3) fig. Rezultat al unei acțiuni; rod; consecință.	/<lat. fructus
FRUCTĂRIE	FRUCTĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	rar Loc unde sunt adunate multe fructe; depozit de fructe.	/fruct + suf. ~ărie
FRUCTIERĂ	FRUCTIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Vas special în care se servesc fructele la masă. [Sil. -ti-e-]	/fruct + suf. ~ieră
FRUCTIFER	FRUCTIFÉR ~ă (~i, ~e)		(despre arbori) Care face fructe.	/<fr. fructifere
A FRUCTIFICA I	A FRUCTIFICÁ I fructífic	<i>intrans.</i>	(despre bani sau capitaluri) A aduce venit; a spori.	/<fr. fructifier, lat. fructificare
A FRUCTIFICA II	A FRUCTIFICÁ II fructífic	<i>trans.</i>	(bunuri materiale, stări de lucruri etc.) A folosi în mod avantajos.	/<fr. fructifier, lat. fructificare
FRUCTIFICAȚIE	FRUCTIFICÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A FRUCTIFICA.2) Proprietate a plantelor de a face fructe.3) Fază de formare a fructelor. [Art. fructificația; G.-D. fructificației; Sil. -ti-e-]	/<fr. fructification
FRUCTOZĂ	FRUCTÓZĂ	<i>f.</i>	Substanță organică dulce, extrasă din fructe și întrebuințată în industria alimentară și în medicină; zahăr de fructe.	/<fr. fructose

FRUCTUOS	FRUCTU//ÓS ~oasă (~ósi, ~oáse)		Care dă rezultate bune. Activitate ~oasă. [Sil. -tu-os]	/<fr. fructueux, lat. fructuosus
FRUGAL	FRUGÁL ~ă (~i, ~e)		1) (despre mese, prânzuri etc.) Care constă din bucate puține și simple.2) (despre persoane și modul lor de existență) Care se caracterizează prin obișnuința de a se alimenta modest.	/<fr. frugal, lat. frugalis
FRUGALITATE	FRUGALÍTÁTE	<i>f.</i>	Caracter frugal.	/<fr. frugalité, lat. frugalitas, ~atis
FRUGIFER	FRUGIFÉR ~ă (~i, ~e)		(despre plante) Care face fructe.	/<fr. frugifere
FRUGIVOR	FRUGIVÓR ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre animale) Care se hrănește, mai ales, cu fructe.	/<fr. frugivore
FRUMOS I	FRUMÓS I	<i>adv.</i>	1) Într-un mod care place. A scrie ~.2) Așa cum trebuie; bine. A se purta ~.	/<lat. formosus
FRUMOS II	FRUMÓS II	<i>n.</i>	Însușire a obiectelor naturale și a creațiilor omenești care provoacă emoție estetică.	/<lat. formosus
FRUMOS III	FRUM//ÓS III ~oasă (~ósi, ~oáse)		1) Care este plin de armonie; cu valoare estetică; estetic. Față ~oasă.2) Care provoacă admirație sau satisfacție sufletească. Faptă ~oasă.	/<lat. formosus
FRUMUSEȚE	FRUMUSÉT//E ~i	<i>f.</i>	1) Însușirea de a fi frumos.2) Ansamblu de calități care desfată privirea sau auzul. [Art. frumusețea; G.-D. frumuseții]	/ frumos + suf. ~ețe
FRUNTAR	FRUNTÁR ~e	<i>n.</i>	1) Element de harnașament constând dintr-o curea care trece peste fruntea calului.2) Fâșie de pânză folosită pentru a lega fruntea nou-născuților.3) bis. Fâșie de hârtie cu o inscripție, care se pune pe fruntea mortului.	/<lat. frontale
FRUNTAȘ	FRUNTÁȘ ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care se află în frunte. ~ în producție.	/frunte + suf. ~aș
FRUNTĂRAȘ	FRUNTĂRÁȘ ~e	<i>n.</i>	(diminutiv de la fruntar) Fâșie de pânză folosită pentru a lega fruntea.	/fruntar + suf. ~aș
FRUNTE	FRÚN//TE ~ți	<i>f.</i>	1) Partea din față a capului situată deasupra ochilor.2) fig. mai ales art. Partea mai de valoare, mai de calitate; cremă. • De ~ de vază; important. [G.-D. frunții]	/<lat. frons, ~ntis
FRUNZAR	FRUNZÁR ~e	<i>n.</i>	1) Creangă de copac cu tot cu frunze.2) Adăpost făcut din asemenea crengi.3) rar Crengi cu frunze uscate care servesc drept așternut sau nutreț pentru unele animale.	/frunză + suf. ~ar
FRUNZĂ	FRÚNZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Organ al plantelor superioare, format dintr-o lamă verde (limb), care se leagă de ramură printr-o codiță (pețiol). ~ de stejar. • ~ verde început caracteristic al unor cântece populare. [G.-D. frunzei]	/<lat. frondea
A FRUNZĂRI	A FRUNZĂR//Î ~ésc	<i>tranz.</i>	(cărți, reviste etc.) A citi superficial, întorcând repede foile; a răsfoi; a foileta.	/Din frunzar
FRUNZET	FRUNZÉT	<i>n.</i>	v. FRUNZIȘ.	/frunză + suf. ~et
FRUNZIȘ	FRUNZÍȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Totalitate a frunzelor unei plante.2) Mulțime de frunze.	/frunză + suf. ~iș
FRUNZOS	FRUNZ//ÓS ~oasă (~ósi, ~oáse)		Care are (multe) frunze; cu (multe) frunze.	/frunză + suf. ~os

FRUPT	FRUPT	<i>n.</i>	1) Produs în lapte al animalelor mulgătoare, folosit în alimentație.2) Orice mâncare pregătită din lapte, ouă sau carne neîngăduită creștinilor ortodocși în timpul postului. A mânca de ~.	/<lat. fructus
FRUST	FRU//ST ~stă (~ști, ~ste)		1) (despre monede, medalii, sculpturi etc.) Care s-a tocit de vreme.2) fig. Care nu este prelucrat; brut.	/<fr. fruste
A FRUSTRA	A FRUSTR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	livr (persoane) A lipsi de un drept sau de un bun legitim.	/<fr. frustrer, lat. frustrari
FRUSTRATOR	FRUSTRAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care frustrează; care aduce pagube.	/a frustra + suf. ~ător
FRUTESCENT	FRUTESCÉN//T ~tă (~ti, ~te)		(despre unele plante sau tulpina lor) Care se întărește fără a ajunge la lignificare totală.	/<fr. frutescent
FTALIC	FTÁLI//C ~că (~ci, ~ce):		Acid ~ acid organic obținut prin oxidarea naftalinei și folosit în industria coloranților.	/<fr. phtalique
FTIZIC	FTÍZI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care suferă de ftizie; tuberculos.	/<fr. phtisque, lat. phtisicus
FTIZIE	FTIZÍ//E ~i	<i>f.</i>	Tuberculoză pulmonară. [Art. ftizia; G.-D. ftiziei; Sil. -zi-e]	/<fr. phtisie, lat. phtisis
FTIZIOLOG	FTIZIOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Medic specializat în ftiziologie. [Sil. -zi-o-]	/Din ftiziologie
FTIZIOLOGIE	FTIZIOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul ftiziei. [Art. ftiziologia; G.-D. ftiziologiei, Sil. -gi-e]	/<fr. phtisiologie
FUCSIE	FÚCSI//E ~i	<i>f.</i>	Plantă erbacee decorativă cu frunze ovale, cu flori de diferite culori, care atârână ca niște cercei; cerceluș.	/<fr. fuchsia
FUCSINĂ	FUCSÍNĂ	<i>f.</i>	Substanță sintetică, întrebuințată, mai ales, ca materie colorantă; roșu de anilină. [G.-D. fucsinei]	/<fr. fuchsine
FUDUL	FUDÚL ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care are o părere exagerată despre calitățile sale; plin de sine; încrezut; îngâmfat; înfumurat; falnic; mândru; măreț; semeț.	/<turc. fudul
A SE FUDULI	A SE FUDUL//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A deveni fudul.2) A se ține mândru; a-și da aere; a se făli; a se mândri.	/Din fudul
FUDULIE I	FUDULÍE I	<i>f.</i>	Caracter fudul; fală; mândrie; semeție; înfumurare; îngâmfare. [Art. fudulia; G.-D. fuduliei; Sil. -li-e]	/fudul + suf. ~ie
FUDULIE II	FUDULÍ//E II ~i	<i>f. pop.</i>	Testicul al unor animale. [Art. fudulia; G.-D. fuduliei; Sil. -li-e]	/fudul + suf. ~ie
FUGA	FÚGA	<i>adv.</i>	Într-un ritm rapid; în grabă; repede; iute.	/<lat. fuga
FUGACI	FUGÁC//I ~e	<i>adj.</i>	1) și substantival (despre cai) Care aleargă iute; bun de fugă.2) fig. rar De scurtă durată; fugitiv.	/<lat. fugax, ~acis
FUGACITATE	FUGACITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter fugaci.2) fiz. Măsură folosită pentru determinarea însușirilor gazelor reale prin raportarea acestora la gazele ideale. [Art. fugacitatea; G.-D. fugacității]	/<fr. fugacité
FUGAR	FUGÁR ~ă (~i, ~e)		1) și substantival Care a fugit de acasă. • A umbla ~ a trăi ascunzându-se mereu.2) rar Care este de scurtă durată; fugitiv.3) și substantival (despre cai) Care aleargă iute; bun de fugă.	/fugă + suf. ~ar

FUGARNIC	FUGÁRNI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	rar (mai ales despre cai) Care este destinat pentru fugă.	/fugar + suf. ~nic
FUGASĂ	FUGÁS//Ă ~e	<i>f.</i>	Încărcătură explozivă îngropată în pământ sau instalată sub apă în scop de a aduce pagube inamicului.	/ <i><fr. fougasse</i>
FUGĂ I	FÚGĂ I fugi	<i>f.</i>	1) Deplasare grăbită și cu pași mari. • Din (sau în) ~ a) în treacăt; b) superficial. A pune (sau a lua) pe cineva pe (sau la) ~ a fugări pe cineva; a alunga.2) Plecare grăbită și pe furiș dintr-un loc pentru a scăpa de o primejdie.	/ <i><lat. fuga</i>
FUGĂ II	FÚGĂ II fugi	<i>f.</i>	Compoziție muzicală polifonică, din mai multe voci care se succed, melodia fiind reluată pe rând și dezvoltată după legile contrapunctului.	/ <i><it. fuga</i>
A FUGĂRI	A FUGĂR//Î ~esc	<i>tranz.</i>	(ființe) 1) A face să fugă, alergând din urmă; a pune pe fugă urmărind; a goni.2) (ființe) A forța să plece (în altă parte); a da afară; a alunga; a goni; a izgoni.	/fugă + suf. ~ări
A SE FUGĂRI	A SE FUGĂR//Î mă	<i>intrans.</i>	A se urmări în joacă; a fugi unul după altul.	/fugă + suf. ~ări
A FUGI	A FUGÍ fug	<i>intrans.</i>	1) A se deplasa cu viteză; a alerga.2) A alerga pe urmele cuiva.3) A ocoli în fel și chip; a se eschiva.4) A pleca întrerupând orice relații.5) fig. (despre timp, fenomene naturale) A trece foarte repede. Timpul fuge. Norii fug.6) (despre detinuti) A scăp	/ <i><lat. fugire</i>
FUGITIV	FUGITÍV ~ă (~i, ~e)	<i>și adverbial</i>	1) De scurtă durată; fugar. Vizită ~ă.2) Care este efectuat în fugă. Privire ~ă.	/ <i><fr. fugitif, lat. fugitivus</i>
FUIOR	FUI//ÓR ~oäre	<i>n.</i>	1) Mănunchi de fibre (de cânepă, de in), pregătit a fi tors.2) rar Pânză de cânepă sau de in. [Sil. fu-ior]	/ Orig. nec.
A FULA	A FUL//Ă pers. 3 ~eáză	<i>intrans.</i>	(despre roți) A se roti neregulat, având, pe lângă o mișcare de rotație și o mișcare pendulară.	/ <i><fr. fouler</i>
FULAR	FULÁR ~e	<i>n.</i>	1) Fâșie dreptunghiulară dintr-o țesătură sau dintr-o împletitură, care se poartă în jurul gâtului (pentru a-l apăra de frig.)2) Țesătură subțire și moale de mătase.	/ <i><fr. foulard</i>
FULG	FUL//G ~gi	<i>m.</i>	1) Pană de mărime medie, pe jumătate pufoasă și foarte moale.2) Cristale albe de apă, care se formează iarna în atmosferă și care cad pe pământ, alcătuind zăpada.3) Produs alimentar în formă de floricele sau plăci subțiri, obținut din boabe de cereale sau	/Orig. nec.
FULGARIN	FULGARÍN ~e	<i>n.</i>	Haină confecționată dintr-o țesătură subțire impermeabilă (care se îmbracă, de obicei, pe ploaie).	/Denumire comercială
FULGER	FÚLGER ~e	<i>n.</i>	Fenomen atmosferic care constă dintr-o descărcare electrică, însoțită de o lumină vie, produsă foarte repede și pentru scurt timp. • Ca ~ul foarte repede.	/ <i><lat. fulger</i>
A FULGERA I	A FULGERÁ I fúlger		1. intrans. 1) A se produce fulgere (în atmosferă).2) fig. A apărea pe neașteptate (ca un fulger). Un gând îi fulgeră prin minte.2. tranz. 1) (ființe, obiecte) A lovi trăsnetul; a detuna; a trăsni.2) fig. A lovi iute și cu putere. • ~ cu privirea a arunca	/ <i><lat. fulgerare</i>

FULGERARE	FULGER//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A FULGERA.2) v. FULGER.3) fig. Lumină de scurtă durată (ca un fulger).4) fig. Interval de timp foarte scurt; clipă.5) pop. Senzație dureroasă, violentă, dar scurtă.	/v. a fulgera
FULGERAT	FULGERĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A FULGERA.2) Care a fost lovit de fulger.3) fig. (despre persoane) Care acționează pripit; iute din fire.4) (despre fructe) Copt înainte de termen (și fără gust); pălit. Cireșe ~te.	/v. a fulgera
FULGERĂTOR I	FULGERĂTOR I	<i>adv.</i>	Ca fulgerul; cu iuțeală mare.	/a fulgera + suf. ~ător
FULGERĂTOR II	FULGERĂT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care se răspândește repede; ca fulgerul. Vestă ~oare.2) Care se produce foarte repede; cu iuțeală mare.3) fig. (despre priviri) Care este foarte scurt și pătrunzător.	/a fulgera + suf. ~ător
A FULGUI	A FULGU//Í pers. 3 ~iește	<i>intrans.</i>	1) A ninge cu fulgi rari.2) fig. A se mișca asemenea unor fulgi. [Sil. -gu-i]	/fulg + suf. ~ui
FULGURANT	FULGURÁN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care fulgeră; care produce fulgere.2) Care produce o lumină orbitoare asemănătoare fulgerului.	/<fr. fulgurant, lat. fulgurans, ~ntis
FULGURAȚIE	FULGURĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	Proces de iluminare bruscă a cerului, fără tunet (descărcarea electrică fiind produsă în regiunile înalte ale atmosferei). • ~ electrică metodă de tratament al rănilor cu ajutorul scanteilor electrice de înaltă frecvență. [Art. fulguratia; G.-D. fulgurați	/<fr. fulguration, lat. fulguratio, ~onis
FULIE	FULÍ//E ~i	<i>f.</i>	Plantă erbacee decorativă cu flori albe sau galbene, plăcut mirositoare. [Art. fulia; G.-D. fuliei; Sil. -li-e]	/<turc. fulya
FULMICOTON	FULMICOTÓN	<i>n.</i>	Exploziv puternic, obținut prin tratarea celulozei cu acid azotic; trinitroceluloză.	/<fr. fulmicoton
FULMINANT	FULMINÁN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care produce fulminație. Substanță ~tă.2) fig. Care conține o amenințare; atâțător.	/<fr. fulminant
FULMINAT	FULMINÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Sare a acidului fulminic. • ~ de mercur exploziv sub formă de praf cenușiu, foarte otrăvitor.	/<fr. fulminate
FULMINAȚIE	FULMINĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	Descompunere, reacție însoțită de detonație; explozie. [Art. fulminația; G.-D. fulminației; Sil. -ți-e]	/<fr. fulmination
FULMINIC	FULMÍNIC	<i>adj.</i>	: Acid ~ acid care, împreună cu metalele, formează explozive.	/<fr. fulminique
FUM I	FUM I ~uri	<i>n.</i>	1) Produs al arderii care se ridică în atmosferă sub formă de rotocoale. • Perdea de ~ strat des de fum artificial, servind pentru a camufla un obiectiv militar.2) Cantitate de asemenea produs, provenit din arderea tutunului, pe care o inspiră dintr-o dat	/<lat. fumus
FUM II	FUM II ~uri	<i>n. pop.</i>	Canal cu multe coturi în interiorul unei sobe, prin care trec gazele calde înainte de a ieși în hogoag.	/<lat. fumus
A FUMA	A FUM//Ă ~éz		1. intrans. 1) A inspira pe gură fum de tutun.2) A practica fumatul; a fi fumător.2. tranz. (țigări, țigarete etc.) A consuma trăgând fumul în plămâni.	/<lat. fumare
FUMAGINĂ	FUMAGÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Boală a plantelor cauzată de o ciupercă parazită, care se manifestă prin depuneri de culoare neagră pe locurile atacate.	/<fr. fumagine
FUMAROLĂ	FUMARÓL//Ă ~e	<i>f.</i>	mai ales la pl. Produs gazos fierbinte, degajat dintr-un vulcan în timpul activității acestuia.	/<fr. fumerolle, it. fumarola

FUMAT	FUMÁT	<i>n.</i>	1) v. A FUMA.2) rar Obişnuinţă de a fuma.	/v. a fuma
FUMĂRIT	FUMĂRÍT	<i>n. inv.</i>	Impozit pentru fiecare coş de fum.	/fum + suf. ~ărit
FUMĂRIȚĂ	FUMĂRÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu tulpina erectă, cu frunze înguste, cu flori mici de culoare diferită şi cu fructe sferice.	/fum + suf. ~ăriță
FUMĂTOR	FUMÁT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. şi f.</i>	Persoană care fumează.	/ a fuma + suf. ~ător
A FUMEGA	A FUMEGÁ pers. 3 fúmegă	<i>intrans.</i>	1) A arde înăbuşit, fără flacără, scoţând fum.2) A scoate aburi.	/<lat. fumigare
FUMEGOS	FUMEG//ÓS ~oásă (~óşi, ~oăse)		Care fumează; care face fum.	/ a fumea + suf. ~os
FUMIGANT	FUMIGÁN//T ~ti	<i>m.</i>	Substanţă toxică gazoasă, întrebuinţată pentru fumigaţii.	/<fr. fumigant
FUMIGATOR	FUMIGAT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Maşină pentru combaterea dăunătorilor şi bolilor plantelor agricole prin fumegare.	/a fumea + suf. ~tor
FUMIGAȚIE	FUMIGÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Afumare a unui spaţiu (în scopuri terapeutice sau pentru dezinfecţie) prin arderea unor substanţe speciale. ~ sulfuroasă. [Art. fumigaţia; G.-D. fumigaţiei; Sil. -ti-e]	/<fr. fumigation, lat. fumigatio, ~onis
FUMIGEN	FUMIGÉN ~ă (~i, ~e)		(despre unele substanţe) Care generează fum; producător de fum. • Lumânare ~ă tub umplut cu o substanţă care produce fum, folosit, în special, pentru a camufla unele obiecte militare.	/<fr. fumigene
FUMIVOR I	FUMIVÓR I ~ă (~i,		Care absoarbe fumul. Aparat ~.	/<fr. fumivore
FUMIVOR II	FUMIVÓR II ~e	<i>n.</i>	Dispozitiv folosit pentru micşorarea cantităţii de fum şi pentru îmbunătăţirea arderii într-un focar.	/<fr. fumivore
A FUMIZA	A FUMIZ//Á ~éz		1. intrans. A produce fum sau ceaţă artificială (în scop de camuflare).2. tranz. (obiective militare) A camufla cu fum sau cu ceaţă artificială.	/fum + suf. ~iza
FUMOAR	FUMOÁR ~e	<i>n.</i>	Încăpere specială pentru fumat. [Sil. -moar]	/<fr. fumoir
FUMURIU	FUMURÍ//U ~e (~i)		Care este de culoarea fumului; sur-albăstrui. [Sil. -mu-riu]	/fum + suf. ~uriu
FUNAMBUL	FUNAMBŪL ~ă (~i, ~e)	<i>şi substantiv al livr.</i>	(despre persoane) Care umblă pe funie sau pe sârmă.	/<fr. funambule
FUNCIAR	FUNCIÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care este caracteristic pentru proprietatea particulară asupra pământului sau asupra bunurilor materiale imobile. Rentă ~ă.2) fig. Care aparţine firii, naturii, esenţei unui lucru, unui fapt etc. [Sil. -ci-ar]	/<fr. foncier
FUNCȚIE I	FÚNCȚI//E I ~i	<i>f.</i>	1) Activitate administrativă pe care o prestează cineva permanent într-o instituţie în schimbul unui salariu; post.2) Atribuţie pe care o are cineva sau ceva în cadrul unui întreg; rol. ~ile inimii.3) rar v. FUNCTIUNE. [Art. funcţia; G.-D. funcţiei; Sil.	/<fr. fonction, lat. fonctio, ~onis
FUNCȚIE II	FÚNCȚI//E II ~i	<i>f.</i>	1) Fenomen care depinde de alt fenomen şi care se modifică în măsura modificării acestuia din urmă.2) mat. Mărime variabilă, care depinde de una sau mai multe variabile. ~ logaritmă. ~ trigonometrică. [Art. funcţia; G.-D. funcţiei; Sil. -ti-e]	/<fr. fonction, lat. fonctio, ~onis

A FUNCȚIONA	A FUNCȚION //Ă ~éz	<i>intrans.</i>	(despre mașini, aparate etc.) A-și îndeplini funcția; a se afla în acțiune; a lucra; a merge. [Sil. -ți-o-]	/<fr. fonctionner
FUNCȚIONAL	FUNCȚIONAL Ă ~ă (~i, ~e)		Care ține de funcții; propriu funcțiilor. • Dereglare ~ă dereglare a bunei funcționări a unui organ. Analiză ~ă ramură a matematicii care studiază diferite clase de funcții și relațiile dintre ele. [Sil. -ți-o-]	/<fr. fonctionnel
FUNCȚIONALISM	FUNCȚIONALÍSM	<i>n.</i>	Curent în arhitectura modernă care cere ca, în orice construcție, forma să reflecte funcția ca element determinant. [Sil. -ți-o-]	/<fr. fonctionnalisme
FUNCȚIONAR	FUNCȚIONÁR ~a, (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană angajată într-o funcție administrativă.	/<fr. fonctionnaire
FUNCȚIONARISM	FUNCȚIONARÍSM	<i>n.</i>	1) Tendință birocratică de a rezolvă problemele din punct de vedere individual și nu general.2) Atitudine indiferentă față de muncă. [Sil. -ți-o-]	/<fr. fonctionnarisme
FUNCȚIONĂRESC	FUNCȚIONĂR //ÉSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru funcționări; propriu funcționarilor.	/funcționar + suf. ~esc
FUNCȚIONĂRIME	FUNCȚIONĂRÍME	<i>f.</i>	1) Totalitate a funcționarilor (dintr-o localitate, întreprindere etc.).2) Multime de funcționări. [Sil. -ți-o-]	/funcționar + suf. ~ime
FUNCȚIUNE	FUNCȚIÚN //E	<i>f.</i>	Stare de funcționare a unui sistem (tehnice, organic sau social). • A pune în ~ a face să funcționeze. A intra în ~ a începe să funcționeze. În exercițiul ~ii în procesul îndeplinirii îndatoririlor oficiale. [Art. funcțiunea; G.-D. funcțiunii; Sil. -ți-u-]	/<fr. fonction, lat. functio, ~onis
FUND	FUND ~uri	<i>n.</i>	1) Partea de jos a unui vas, care constituie baza lui. ~ul căldării.2) Fiecare din cele două părți laterale ale unui butoi.3) Scândură mică de diferite forme, întrebuințată la bucătărie (pentru a tăia ceva, a răsturna mămliga etc.).4) (la om) Extremitate	/<lat. fundus
A FUNDA	A FUND //Ă ~éz	<i>trans.</i>	1) (întreprinderi, grupuri, publicații, teorii etc.) A face să ia ființă; a întemeia; a înființa. ~ o teorie.2) A face să aibă drept fundament; a baza.	/<fr. fonder, lat. fundare
A SE FUNDA	A SE FUNDÁ mă ~éz	<i>intrans.</i>	A pune fundament; a se întemeia; a se sprijini; a conta; a se bizui; a se baza.	/<fr. fonder, lat. fundare
FUNDAC I	FUNDÁC I ~uri	<i>n. rar</i>	1) v. FUNDĂTURĂ.2) Bază, constând dintr-un așternut de paie vechi, pe care se clădește un stog.	/fund + suf. ~ac
FUNDAC II	FUNDÁ //C II ~ci	<i>m.</i>	v. CUFUNDAR.	/fund + suf. ~ac
FUNDAL	FUNDÁL ~e	<i>n.</i>	1) (în artele plastice) Fond decorativ al unui tablou sau al unui panou sculptat, care scoate în relief subiectul compoziției.2) Decor așezat în fundul unei scene de teatru.	/<it. fondale
FUNDAMENT	FUNDAMÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Totalitate a elementelor de rezistență, pe care se sprijină o construcție; temelie; bază.2) poligr. Placă de metal la presa de imprimat, pe care se așază formele tipografice.3) fig. Ansamblu de idei pe care se întemeiază o concepție sau o viziune; bază	/<fr. fondement, lat. fundamentum
A FUNDAMENTA	A FUNDAMENT //Ă	<i>trans.</i>	(teorii, concepții etc.) A sprijini pe un solid fundament științific.	/Din fundament

FUNDAMENTAL	FUNDAMENTÁL ~ă (~i, ~e)		1) și adverbial Care ține de fundament; propriu fundamentului.2) Care este de primă importanță; foarte important; primordial; cardinal; substanțial; esențial; principal.	/<fr. fondamental, lat. fundamentalis
FUNDAȘ	FUNDÁȘ ~i	<i>m.</i>	Jucător care face parte din linia de fund (a unei echipe de fotbal, de rugby etc.) și îndeplinește funcții de apărător al porții.	/fund + suf. ~aș
FUNDAȚIE	FUNDÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) rar v. FUNDAMENT.2) Totalitate a fondurilor donate de cineva pentru crearea sau asigurarea funcționării unor instituții.3) Instituție creată pe baza acestor fonduri. [Art. fundația; G.-D. fundației; Sil. -ți-e]	/<fr. fondation, lat. fundatio, ~onis
FUNDĂ	FÚND//Ă ~e	<i>f.</i>	Podoabă constând dintr-o panglică legată în formă de fluture.	/<ngr. funta
FUNDĂTOARE	FUNDÁT//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	Fiecare dintre cele două piese de lemn care astupă capetele coșului unei căruțe.	/fund + suf. ~ătoare
FUNDĂTURĂ	FUNDÁTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Drum închis la un capăt (care întrerupe continuitatea circulației).2) Parte a unei localități aflată departe de centru.3) Localitate izolată, aflată într-un loc adâncit, închis de jur împrejur (de păduri, dealuri etc.).4) Loc în adâncul unei păduri.	/a [în]funda + suf. ~ătură
FUNDUC	FUNDŪ//C ~ci	<i>m. inv.</i>	Monedă turcească de aur (cu circulație și în Moldova).	/<turc. findik
FUNEBRU	FUNÉBR//U ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de procesul înmormântării unei personalități; de înmormântare; mortuar; funerar. Marș ~.2) Care evocă ideea morții; care suscită o tristețe profundă; plin de o tristețe sumbră; funest.	/<fr. funebre, lat. funebris
FUNERALII	FUNERÁLII	<i>n.</i>	pl. Ceremonie fastuoasă de înmormântare a unei personalități; ceremonie funebră.	/<fr. funerailles, lat. funeralia
FUNERAR	FUNERÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de procesul înmormântării unei personalități; de înmormântare; mortuar; funebru.2) Care ține de un mort; referitor la un mort. Piatră ~ă.	/<fr. funéraire, lat. funerarius
FUNEST	FUNÉ//ST ~stă (~ști, ~ste)		1) Care are consecințe dezastruoase; cu urmări extrem de grave; nefast; fatal.2) Care evocă ideea morții; care suscită o tristețe profundă; plin de o tristețe sumbră; funebru.	/<fr. funeste, lat. funestus
FUNGIBIL	FUNGÍBIL ~ă (~i, ~e)	<i>jur.</i>	(despre lucruri) Care poate fi înlocuit de altul de același fel și aceeași valoare.	/<fr. fungible, lat. fungibilis
FUNGICID	FUNGICÍ//D ~dă (~zi, ~de)	<i>și substantiv</i>	(despre substanțe) Care ucide ciupercile (parazite).	/<fr. fungicide
FUNGIDĂ	FUNGÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Grup de plante inferioare, lipsite de clorofilă, care se dezvoltă pe baza substanțelor organice străine (reprezentanți: ciupercile).2) Plantă din acest grup.	/<lat. fungidus
FUNGIFORM	FUNGIFÓRM ~ă (~i, ~e)		Care are forma unei ciuperci.	/<fr. fungiforme
FUNGISTATIC	FUNGISTÁTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	(despre substanțe, factori etc.) Care împiedică dezvoltarea ciupercilor; microstatic.	/<fr. fungistatique

FUNICULAR	FUNICULĂR ~e	<i>n.</i>	1) Mijloc de transport aerian, constând dintr-un cablu suspendat, pe care se deplasează vagonete cu materiale sau cabine de pasageri, folosit în zonele montane greu accesibile.2) Cale de deplasare prin aer cu ajutorul acestui mijloc de transport.3) Cale f	/<fr. funiculaire
FUNIE	FÚNI//E ~i	<i>f.</i>	1) Sfoară groasă, confecționată prin răsucirea mai multor fire unul în jurul altuia; frânghie. • Drept ca ~a în sac (sau în traistă) a) strâmb; sucit; b) nedrept; necinstit. A (i) se apropia (sau a (i) se strânge, a-i <u>ajunge</u>) ~a de par (sau la par) a <u>ajun</u>	/<lat. funis
FUNIGEL	FUNIGÉ//L ~i	<i>m.</i>	mai ales la pl. Fir de păianjen care plutește în aer în zilele senine de toamnă.	/Orig. nec.
FUNINGINE	FUNÍNGIN//E ~i	<i>f.</i>	Substanță neagră, pulverulentă și moale, provenită din arderea incompletă a unor corpuri organice, a unor obiecte etc., care se depune pe părțile interioare ale sobelor, cuptoarelor etc. [Art. funinginea; G.-D. funinginii]	/<lat. fuligo, ~inis
FUNINGINOS	FUNINGIN//ÓS ~oáse (~óși, ~oáse)		Care are (multă) funingine; cu (multă) funingine.	/funingine + suf. ~os
FUR	FUR ~i	<i>m. înv.</i>	Persoană care fură; hot.	/<lat. fur, furis
A FURA	A FURÁ fur	<i>tranz.</i>	1) (bunuri care aparțin altcuiva) A-și însuși pe nevăzute (în mod nelegal sau cu forța); a răpi. • ~ (pe cineva) cu ochiul (sau cu privirea) a privi pe cineva pe ascuns și cu dragoste.2) fig. A lua pe neașteptate sau pe nesimțite. Vântul i-a furat pălăria	/<lat. furare
FURAJ	FURÁJ ~e	<i>n.</i>	Produs de natură vegetală (mai rar animală sau minerală), folosit ca hrană pentru animalele erbivore domestice; nutreț. • ~e combinate nutreț sub formă de granule, obținut pe cale industrială din amestecul a mai multor feluri de produse (vegetale, animale	/<fr. fourrage
A FURAJA	A FURAJ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (plante verzi) A transforma în furaj (prin conservare).2) (animale) A hrăni cu furaje.	/Din furaj
FURAJER	FURAJÉR ~ă (~i, ~e)		Care este folosit ca furaj. Plante ~e.	/<fr. fourrager
FURAJOR	FURAJÓR ~i	<i>m. înv.</i>	Soldat din cavalerie care aprovizionează caii cu furaj.	/<fr. furrageur
FURAT	FURÁT	<i>n.</i>	v. A FURA. • Pe ~e obținut pe căi necinstite. De ~e provenit pe căi necinstite.	/v. a fura
FURCAT	FURCÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>rar Care are forma unei furci.</i>	/furcă + suf. ~at	
FURCĂ	FÚR//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Unealtă agricolă formată din câțiva dinți curbați, fixați într-o coadă de lemn, folosită la diferite lucrări. ~ de fier.2) Cantitate de material care poate fi luată dintr-o singură dată cu această unealtă.3) Unealtă constând dintr-o vergea de lemn la c	/<lat. furca
FURCHET	FURCHÉ//T ~ți	<i>m.</i>	Piesă metalică, asemănătoare unei furci, fixată la o barcă pentru a sprijini vâslele.	/<it. forchetta

FURCULIȚĂ	FURCULIȚĂ ~e	<i>f.</i>	1) Obiect de uz casnic, alcătuit dintr-un mâner și câțiva dinți la capăt, cu care se mănâncă. • Barbă în ~ barbă cu părțile laterale prelungite și cu mijlocul mai scurt. Mustăți în ~ mustăți cu capetele aduse și răsucite în sus.2) Fiecare dintre cele două	/ furcă + suf. ~uliță
FURDA	FURDÁ ~le	<i>f.</i>	Deșeu provenit din prelucrarea lânii sau a blănurilor.	/<bulg. furda
FURFUROL	FURFURÓL ~e	<i>n.</i>	Substanță uleioasă, incoloră sau galben-deschisă, având diferite întrebuințări (la rafinarea uleiurilor, la obținerea unor insecticide și fungicide, în medicină etc.).	/<fr. furfurol
FURGON	FURG // ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) (în trecut) Căruță mare folosită pentru transportul încărcăturilor.2) Caroserie închisă a unui autocamion, destinată pentru transportarea anumitelor încărcături (produse alimentare, mobilă etc.).3) Autovehicul prevăzut cu o astfel de caroserie.	/<fr. fourgon
FURGONETĂ	FURGONÉT // Á ~e	<i>f.</i>	Automobil cu caroserie deschisă sau cu o platformă (acoperită) pentru transportul obiectelor (voluminoase și grele).	/<fr. fourgonnette
FURIBUND	FURIBÚN // D ~dă (~zi, ~de)		Care vădește o mare furie. Ochi ~ zi.	/<fr. furibond, lat. furibundus
FURIE	FURÍ // E ~i	<i>f.</i>	Stare de extremă enervare; mânie violentă, impetuoasă. [Art. furia; G.-D. furiei; Sil. -ri-e]	/<fr. furie, lat. furia
FURIE	FÚRI // E ~i	<i>f.</i>	1) mai ales la pl. (în mitologia romană) Zeiță a răzbunării și a pedepsirii celor nimeriți în infern.2) fig. Femeie rea și arțăgoasă. [Art. furia; G.-D. furiei; Sil. -ri-e]	/<fr. furie, lat. furia
FURIER	FURIÉR ~i	<i>m. înv.</i>	Militar cu funcție de secretar într-o cancelarie. [Sil. -ri-er]	/<fr. fourrier
FURIOS I	FURI // ÓS I ~oásă (~óși, ~oáse)		1) Care manifestă furie în comportare.2) (despre fenomene) Care se manifestă cu (mare) violență; care se produce foarte puternic. Torent ~. [Sil. -ri-os]	/<fr. furieux, lat. furiosus
FURIOS II	FURIÓS II	<i>adv.</i>	Cu furie. [Sil. -ri-os]	/<fr. furieux, lat. furiosus
FURIOSO	FURIÓSO	<i>adv. muz.</i>	(indică modul de interpretare) Executând vijelios; cu pasiune.	/ Cuv. it.
FURIȘ	FURÍȘ	<i>adv.</i>	: Pe ~ pe neobservate; pe ascuns; fără a fi observat sau simțit.	/fur + suf. ~is
A SE FURIȘA	A SE FURIȘ // Á mă	<i>intrans.</i>	A trece pe furiș.	/Din furiș
FURIȘAT	FURIȘÁ // T ~tă (~ți,		v. A SE FURIȘA. • Pe ~te pe neobservate.	/v. a se furișa
FURMINT	FURMÍNT	<i>m.</i>	1) Soi de viță de vie cu ciorchini cilindrici și boabe dese, verzi-gălbui.2) Vin de calitate superioară obținut din asemenea struguri.	/<fr. furmint
FURNAL	FURNÁL ~e	<i>n.</i>	1) Construcție specială în formă de turn care servește drept cuptor pentru topirea minereurilor în vederea extragerii metalelor; cuptor înalt.2) Încărcătură de material exploziv folosită pentru a arunca în aer ceva masiv.	/<fr. fourneau
A FURNICA	A FURNICÁ pers. 3. furnică		1. intrans. (despre ființe) A se mișca grăbit și haotic fără întrerupere; a foi; a forfoti; a fojgâi; a mișuna; a foșni; a roi. • ~ de lume a fi ticsit de lume.2. tranz. (persoane) A irita printr-o senzație neplăcută de mâncărime sau întețire a pielii.	/<lat. formicare

FURNICAR I	FURNICĂR I ~e	<i>n.</i>	1) Movilă mică de pământ în care trăiește o colonie de furnici; mușuroi.2) Totalitate a furnicilor dintr-o astfel de movilă.3) fig. Multime de oameni sau de animale care mișună.	/<lat. formicarius
FURNICAR II	FURNICĂR II ~i	<i>m.</i>	Mamifer exotic cu botul alungit și îngust, cu limbă lungă și lipicioasă, care se hrănește cu furnici.	/furnică + suf. ~ar
FURNICA	FURNÍ//CA ~ci	<i>f.</i>	Insectă de talie mică cu corpul alungit, subțiat la mijloc, care trăiește în colonii în cuiburi subterane cu mușuroaie la suprafața solului. [G.-D. furnicii]	/<lat. fornica
FURNICĂTURĂ	FURNICĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Senzație neplăcută pe suprafața corpului (asemănătoare cu mersul furnicilor pe piele).	/furnică + suf. ~ătură
FURNIR	FURNÍR ~e	<i>n.</i>	Placă subțire de lemn care se folosește în industria mobilei la fabricarea placajului, a panourilor etc.).	/<germ. Furnier
A FURNIRUI	A FURNIRU//Í ~iésc	<i>tranz.</i>	(obiecte de lemn) A acoperi cu furnir; a placi. [Sil. -ru-i]	/<germ. furnieren
FURNITURĂ	FURNITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Ceea ce este furnizat.2) Material auxiliar (ață, căptușeală, nasturi etc.) folosit la confectionarea articolelor de îmbrăcăminte.	/<fr. fourniture
A FURNIZA	A FURNIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (mărfuri, materiale, provizii etc.) A pune în posesiune în mod sistematic (în baza unor înțelegeri prealabile); a livra.2) (informații, știri etc.) A pune la dispoziție cu regularitate.	/Din furnizor
FURNIZOR	FURNIZ//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană sau întreprindere care furnizează ceva.	/<fr. fournisseur
FUROARE	FUR//OĂRE ~óri	<i>f. rar</i>	1) Exces de furie.2) Patimă arzătoare; pasiune puternică. • A face ~ori a încanta pe cineva, în special, prin aspectul exterior. [Sil. -roa-re]	/<fr. fureur, lat. furor, ~oris
FUROU	FURÓU ~ri	<i>n.</i>	Articol de lenjerie femeiască confectionat dintr-o țesătură fină combinată cu dantelă, purtat ziua; combinezon. [Sil. fu-rou]	/<fr. fourreau
FURSEC	FURSĖC ~uri	<i>n.</i>	mai ales la pl. (nume generic) Prăjituri de diferite forme, mici și uscate.	/<fr. foursec
FURT	FURT ~uri	<i>n.</i>	Delict constând în însușirea (pe ascuns) a unor lucruri străine; hoție.	/<lat. furtum
FURTIȘAG	FURTIȘĂG ~uri	<i>n. inv.</i>	Furt de lucruri mărunte.	/furt + suf. ~ișag
FURTIV	FURTÍV ~ă (~i, ~e)	<i>livr.</i>	rar Care se efectuează pe furiș.	/<fr. furtif, lat. furtivus
FURTUN	FURTÚN ~uri	<i>n.</i>	Tub flexibil de cauciuc sau de material plastic, care servește la transportarea fluidelor la distanțe. ~ de udat.	/<turc. hortum
FURTUNAR	FURTUNĂR ~i	<i>m.</i>	Pasăre marină de talie medie, care zboară foarte repede; pasărea furtunii.	/furtună + suf. ~ar
FURTUNATIC	FURTUNĂTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și adverbial</i>	1) (despre fenomene atmosferice) Care are caracter de furtună.2) (despre persoane și despre manifestările lor) Care vădește intensitate și lipsă de logică.	/furtună + suf. ~atic
FURTUNĂ	FURTÚN//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Vânt puternic însoțit (uneori) de ploaie, grindină și descărcări electrice; vântoasă; vântoaică; vijelie.2) fig. Stare de neliniște puternică. [G.-D. furtunii]	/< ngr. furtúna

FURTUNOS	FURTUN//ÓS ~oasă (~ósi, ~oáse)		1) Care se caracterizează prin prezența furtunii; cu furtună. Mare ~oasă.2) și adverbial fig. Care se manifestă ca o furtună; ca o furtună. Fire ~oasă.	/furtună + suf. ~os
FURUNCUL	FURÚNCUL ~e	<i>n.</i>	Inflamație purulentă a pielii și țesutului subcutanat; buboi; abces.	/<lat. furunculus, fr. furoncle
FURUNCULOS	FURUNCUL//ÓS ~oasă (~ósi, ~oáse)		1) Care are furuncule; cu furuncule.2) Care are aspect de furuncul; asemănător cu furunculul.	/furuncul + suf. ~os
FURUNCULOZĂ	FURUNCULÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare patologică constând în apariția furunculelor pe suprafața pielii, determinată de o infecție cu stafilococ.	/<fr. furunculose
FUS I	FUS I ~e	<i>n.</i>	1) Unealtă de tors pe care se înfășoară ața răsucită, având forma unui bețișor bombat la mijloc, ascuțit la capătul de sus, iar la cel de jos terminat cu o sfârlează.2) Piesă a unei mașini de tors care servește la răsucirea și la înfășurarea firelor.3) la	/<lat. fusus
FUS II	FUS II ~uri	<i>n.</i>	1) Parte a unei mașini care asigură primirea sau transmiterea unei mișcări de rotație. ~ul morii.2) Trunchiul fără crengi al unui arbore.3) Partea de mijloc a unei coloane (cuprinsă între bază și capitel).4) Corpul drept al ancorei.	/<lat. fusus
FUS III	FUS III ~uri	<i>n.</i>	1) Unitate de măsură a suprafeței pieilor (egală cu 929 cm ²).2) Bucată de piele având o astfel de suprafață.	/<germ. Fuss
FUSAR	FUSÁR ~i	<i>m.</i>	Pește dulciol, cu corp fusiform, de culoare galbenă-cafenie și cu dungi transversale mai întunecate.	/fus + suf. ~ar
FUSCEL	FUSCÉ//L ~i	<i>m.</i>	1) Fiecare dintre barele orizontale ale unei scări de lemn.2) Vergea de lemn având diferite întrebuințări.	/<lat. fusticellus
FUSIFORM	FUSIFÓRM ~ă (~i,		Care are forma unui fus.	/<fr. fusiforme
FUSTĂ	FÚST//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Piesă vestimentară femeiască, care acoperă corpul de la talie în jos; foaie. ~ plisată.2) fig. depr. Persoană matură de sex feminin; femeie; muiere. [G.-D. fuștei]	/< ngr. fústa
FUȘTAȘ	FUȘTÁS ~i	<i>m. înv.</i>	Ostaș dintr-un regiment înarmat cu fuște; lăncier.	/fuște + suf. ~aș
FUȘTE	FUȘT//E ~i	<i>m. înv.</i>	Sulite de lemn, având la capăt un vârf de fier; lance.	/<lat. fustis
FUTURISM	FUTURÍSM	<i>n.</i>	(la începutul sec. XX în artă, literatură) Curent caracterizat prin negarea tradițiilor clasice, pe care încearcă să le înlocuiască prin cultul vitezei, al mașinilor, sugerând ritmul trepidant al vieții moderne.	/<fr. futurisme, it. futurismo
FUTURIST I	FUTURÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de futurism; propriu futurismului. Versuri ~ste.	/<fr. futuriste, it. futurista
FUTURIST II	FUTURÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al futurismului.	/<fr. futuriste, it. futurista
FUTUROLOGIE	FUTUROLOGÍE	<i>f.</i>	Știință care studiază viitorul; viitorologie.	/<fr. futurologie
FUZANT	FUZÁN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre bombe sau proiectile) Care explodează în aer (la o anumită distanță de țintă).	/<fr. fusant
FUZEL	FUZÉL	<i>m.</i>	Amestec de alcooli superiori, întrebuințat ca dizolvant și la fabricarea substanțelor aromatizante și a parfumurilor.	/<fr. fusel

FUZELAJ	FUZELÁJ ~e	<i>n.</i>	Corp al unui aparat de zbor (avion, elicopter, planor etc.) de care sunt fixate aripile.	/<fr. fuselage
FUZETĂ	FUZÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Piesă de legătură cu ajutorul căreia se orientează roțile unui autovehicul în direcția dorită.	/<fr. fusette
FUZIBIL I	FUZÍBIL I ~i	<i>m.</i>	Element al unei siguranțe electrice, în formă de fir sau de lamelă, care se topește la un curent mai mare decât cel admis.	/<fr. fusible
FUZIBIL II	FUZÍBIL II ~ă (~i, ~e)		(despre metale) Care poate fi topit (ușor).	/<fr. fusible
FUZIBILITATE	FUZIBILITÁTE	<i>f.</i>	Caracter fuzibil.	/<fr. fusibilité
A FUZIONA	A FUZION//Ă ~căză	<i>intrans.</i>	(despre lucruri distincte) A realiza o fuziune; a se uni, formând un tot. [Sil. -zi-o-]	/<fr. fusionner
FUZIONIST	FUZIONÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Părtaș al unei fuziuni.	/<fr. fusionniste
FUZIUNE	FUZIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) (despre organizații, instituții, societăți etc.) Unire într-un singur tot; contopire.2) fiz. Unificare prin trecere la starea lichidă sub acțiunea călduri. • Punct de ~ temperatură de topire a unui corp solid. ~ nucleară reacție nucleară, prin care două	/<fr. fusion, lat. fusio, ~onis
GA	GA	<i>interj.</i>	(se folosește, repetat, pentru a reda strigătul găștelor sau pentru a le chema).	/Onomat.
GABARĂ	GABÁR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Navă folosită la transportarea materialelor de construcție.2) (în trecut) Ambarcație mare cu care se transportau mărfuri.	/<fr. gabare, it. gabarra
GABARDINĂ	GABARDÍNĂ	<i>f.</i>	Stofă fină de lână cu dungi oblice în relief pe ambele părți.	/<fr. gabardine, germ. Gabardine
GABARIT	GABARÍT ~e	<i>n.</i>	Contur constând din liniile care mărginesc dimensiunile maxime ale unui obiect (de obicei de proporții). • ~ de cale ferată contur alcătuit din doi stâlpi în poziție verticală uniți printr-o grindă, folosit pentru a marca limitele transversale admise pent	/<fr. gabarit
GABARITIC	GABARÍTÍ//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de gabarit; propriu gabaritului.	/gabarit + suf. ~ic
GABIE	GÁBI//E ~i	<i>f.</i>	Platformă orizontală circulară, fixată în partea de sus a unui catarg, servind drept post de observație sau drept loc de manevrare a pânzelor.	/<it. gabbia, fr. gabie
GABIER	GABIÉR ~i	<i>m.</i>	Marinar care face serviciul pe gabie.	/<fr. gabier
GABION	GABI//ÓN ~oăne	<i>n.</i>	Coș de nuiele sau de sârmă, umplut cu pietriș sau cu alt material rezistent la apă și folosit pentru a întări malurile apelor sau diferite construcții hidraulice.	/<fr. gabion
GABRO	GABRÓ	<i>n.</i>	Rocă eruptivă de culoare neagră-verzuie, având diferite întrebuințări în construcții. [Var. gabrou]	/<germ. Gabbro, fr., it. gabbro
GADOLINIU	GADOLÍNIU	<i>n.</i>	Element chimic din grupul lantanidelor.	/<fr. gadolinium
A GAFA	A GAF//Ă ~éz		1. tranz. A prinde cu o gafă.2. intrans. A comite o gafă.	/<fr. gaffer
GAFĂ I	GÁF//Ă I ~e	<i>f.</i>	Dispozitiv alcătuit dintr-o prăjină, prevăzut cu un cârlig la unul din capete, ce servește la apucarea obiectelor de la distanță. [G.-D. gafei]	/<fr. gaffe

GAFĂ II	GÁF//Ă II ~e	<i>f.</i>	Acțiune sau vorbă nesocotită care poate ofensa pe cineva. A face o ~. [G.-D. gafei]	/<fr. gaffe
GAG	GAG ~uri	<i>n.</i>	Efect comic neprevăzut (într-un film sau într-o piesă de teatru).	/<fr., engl. gag
GAGIC	GAGÍ//C ~că (~ci, ~ce)	<i>m. și f. pop.</i>	Persoană care întreține relații de dragoste nelegitime cu o altă persoană de sex opus; amant; ibovnic.	/<fig. gali
GAGIST	GAGÍ//ST ~ști	<i>m. inv.</i>	Actor sau muzicant angajat provizoriu.	/<fr. gagiste
GAIA	GAIA//C ~ci	<i>m.</i>	Arbore exotic cu frunze persistente, prețuit, mai ales, pentru lemnul rezistent (folosit în construcția de mașini) și pentru rășina lui (utilizată în medicină). [Sil. ga-iac]	/<fr. gad'ac
GAIACOL	GAIACOL	<i>n.</i>	Substanță medicamentoasă extrasă din rășină de gaiac, folosită ca expectorant și antiseptic. [Sil. ga-ia-]	/<fr. gad'acol
GAICĂ	GÁICĂ găici	<i>f. rar</i>	1) Fâșie de stofă cusută în talie la partea din spate a unei haine, pentru a o strânge sau în scop decorativ.2) Bentiță (din șnur sau din stofă) cusută la gulerul unei haine pentru a o putea atârna în cui; agățătoare. [G.-D. găicii; Sil. gai-]	/<rus. gajka
GAIE	GÁIE găi	<i>f.</i>	Pasăre migratoare răpitoare, de talie medie, cu cioc puternic, încovoiat, având coadă lungă, bifurcată, și penaj brun-închis; șorliță. • A-l lua (pe cineva) gaia a nimeri într-o situație neplăcută; a o păți. De-a puia-gaia (sau de-a baba-gaia) v. BABĂ. A	/Orig. nec.
GAIȚĂ	GÁIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Pasăre sedentară de talie medie, cu penaj pestriț, viu colorat, care poate imita sunetele scoase de alte păsări. • ~ de munte pasăre de munte sedentară, cu cioc puțin încovoiat spre vârf, cu coadă lungă și cu penaj negru (care se hrănește cu alune, ghi	/Din gaie
GAJ	GAJ ~uri	<i>n.</i>	1) Obiect de valoare lăsat sau luat drept garanție; amanet; zălog.2) (în jocurile de societate) Obiect depus de un jucător care pierde cu drept de a fi răscumpărat prin executarea unei pedepse.3) fig. Fapt care reprezintă o garanție; asigurare. ~ de fidel	/<fr. gage
GAL I	GAL I ~i	<i>m.</i>	Persoană care făcea parte din populația de bază a vechii Galii.	/<lat. Gallus
GAL II	GAL II ~i	<i>m.</i>	fiz. Unitate de măsură a accelerației (egală cu 1 cm pe secundă la pătrat).	/<fr. gal
GALACTAGOG	GALACTAGÓG	<i>n.</i>	Substanță care stimulează secreția laptelui; galactogen.	/<fr. galactagogue
GALACTIC	GALÁCTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de galaxii; propriu galaxiilor (în special Căii Lactee). • Plan ~ plan fundamental care trece prin centrul unei galaxii, unde sunt situate majoritatea stelelor galaxiei. Ecuator (sau cerc) ~ cercul mare al galaxiei, rezultat din intersecția plan	/<fr. galactique
GALACTOFAG	GALACTOFÁ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>și substantiv</i>	Care se alimentează cu lapte.	/<fr. galactofage
GALACTOGEN	GALACTOGÉN	<i>n.</i>	Substanță care stimulează secreția laptelui; galactagog.	/<fr. galactogene
GALACTOZĂ	GALACTÓZĂ	<i>f.</i>	Substanță cu proprietăți asemănătoare cu ale glucozei, prezentă în organismele vegetale și animale.	/<fr. galactose

GALALIT	GALÁLÍT	<i>n.</i>	Masă plastică dură, cornoasă, obținută din cazeină și folosită la fabricarea unor obiecte uzuale (nasturi, piepteni, stilouri etc.), cât și a unor piese tehnice (în special a izolaților electrici).	/<fr. galalithe
GALANT	GALÁN//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre bărbați sau despre manifestările lor) Care vădește galanterie; caracterizat prin atitudine atentă și curtenitoare față de femei.2) Care ține de relațiile amoroase; propriu relațiilor de dragoste. Aventură ~tă. Poezie ~tă.3) Care manifestă polit	/<fr. galant
GALANTAR	GALANTÁR ~e	<i>n.</i>	Vitrină a unui magazin în care sunt expuse mostre de mărfuri.	/Din galanterie
GALANTERIE I	GALANTERÍE I	<i>f.</i>	1) Comportare serviabilă și în conformitate cu regulile bunului-simț; amabilitate.2) Atitudine atentă și curtenitoare față de femei; cavalierism.	/<fr. galanterie
GALANTERIE II	GALANTERÍ//E II ~i	<i>f.</i>	1) (cu sens colectiv) Totalitate a obiectelor mărunte de îmbrăcăminte (mănuși, fulare, cravate etc.) și de podoabă.2) Magazin sau raion într-un magazin în care se vând asemenea obiecte.	/<fr. galanterie
GALANTOM	GALANT//ÓM ~oámă (~ómi, ~oáme)	<i>și substantiv al</i>	(despre persoane) Care este mereu dispus să ajute material pe alții, în mod dezinteresat; generos; darnic; galant; mărinimos. [Var. galanton]	/<fr. galant homme
GALANTOMIE	GALANTOMÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Caracter galantom; mărinimie; dărnicie; generozitate.2) Atitudine de galantom; generozitate; dărnicie; larghețe; mărinimie. [Var. galantonie]	/galantom + suf. ~ie
GALAON	GALAÓN	<i>m.</i>	mai ales art. 1) Dans popular românesc (răspândit, mai ales, în Câmpia Olteniei), executat numai de bărbați într-un tempo vioi.2) Melodie după care se execută acest dans.	
GALAXIE	GALAXÍ//E ~i	<i>f.</i>	Aglomeratie imensă de stele, foarte diferite ca mărime și strălucire, alcătuind un sistem solar.	/<fr. galaxie
GALĂ	GÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	Serbare mare, cu caracter solemn (cu sau fără reprezentații artistice), având drept scop punerea în evidență a unor valori (materiale sau spirituale). • De ~ de sărbătoare; solemn; de ceremonie. ~ de box spectacol de sport, constând din mai multe meciuri	/<it. gala
GALBEN I	GÁLBEN I	<i>n.</i>	Una dintre culorile fundamentale ale spectrului solar; culoarea aurului. • A i se face (cuiva) ~ înaintea ochilor a i se face rău (cuiva); a avea amețeli.	/<lat. galbinus
GALBEN II	GÁLBEN II ~ă (~i, ~e)		1) Care este de culoarea aurului sau a lămâii; ca aurul; ca lămâia. Culoare ~ă. Floare ~ă. • Rasă ~ă (sau mongoloidă) populație din Asia, caracterizată prin culoarea galbenă-brună a pielii. Friguri ~e boală contagioasă, răspândită în țările tropicale de c	/<lat. galbinus
GALBEN III	GÁLBEN III ~i	<i>m. inv.</i>	Monedă de aur străină cu circulație și în Moldova în sec. XIX.	/<lat. galbinus
GALENĂ	GALENĂ	<i>f.</i>	1) Mineral cristalizat, cu luciu metalic, având diferite întrebuințări (în radiologie, la prepararea unor vopsele).2) Aparat de radio folosind ca detector un astfel de mineral.	/<fr. galene

GALENȚI	GALÉNȚI	<i>m.</i>	pl. rar Obiect de încălțăminte confecționat dintr-o bucată de lemn scobit sau dintr-o talpă de lemn și o față de piele; saboți.	/<ngr. galéntsa
GALERĂ	GALÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Navă (de război) lungă și cu bordul înalt, cu pânze și vâsle, folosită în trecut.	/<fr. galere
GALERIE	GALERÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Drum subteran în formă de coridor lung, care permite accesul minerilor la zăcământ.2) Loc de plimbare sau de trecere dintr-o clădire în alta, având o formă boltită, mai mult lungă decât largă, și fiind acoperit cu sticlă sau cu un material transparent.	/<fr. galerie, it. galleria
GALEȘ	GÁLEȘ ~ă (~i, ~e)		1) (despre ochi, privire, voci) Care este plin de dragoste; drăgăstos.2) (despre persoane și despre manifestările lor) Care vădește o stare sufletească apăsătoare; plin de melancolie; melancolic.	/<bulg. kaleš
GALET	GALÉ//T ~ți	<i>m.</i>	Fragment de mineral sau de rocă, șlefuit și rotunjit de torentul apelor, care intră în componența pietrișului și conglomeratelor.	/<fr. galet
GALIC I	GÁLI//C I ~că (~ci, ~ce):		Acid ~ acid organic, aromatic și astringent, extras din gogoși de ristic și folosit la fabricarea cernelii, a coloranților și a unor medicamente.	/<fr. gallique
GALIC II	GÁLI//C II ~că (~ci, ~ce)		Care aparținea galilor. • Cocos ~ emblemă a națiunii franceze.	/<lat. Gallicus, fr. gallique
GALICISM	GALICÍSM ~e	<i>n.</i>	1) Cuvânt sau expresie specifică pentru limba franceză.2) Împrumut francez într-o altă limbă.	/<fr. gallicisme
GALIFORMĂ	GALIFÓRM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Ordin de păsări omnivore, cu zbor greoi, având cioc puternic (reprezentanți: găina, bibilica, păunul, fazanul etc.).2) Pasăre din acest ordin.	/<fr. galliformes
GALIMATIAS	GALIMÁTIAS	<i>n.</i>	Vorbire sau scriere confuză, încurcată. [Sil. –ti-as]	/<fr. galimatias
GALINACEE	GALINACÉE ~	<i>f.</i>	1) Subordin de păsări galiforme, omnivore (reprezentant: găina domestică).2) Pasăre din acest subordin.	/<fr. gallinaces
GALION I	GALI//ÓN I ~oáne	<i>n. inv.</i>	(în Spania) Corabie folosită în trecut pentru transportarea mărfurilor (în special a aurului și a argintului) din colonii.	/<fr., ngr. ghaleóna, fr. galion
GALION II	GALI//ÓN II ~oáne	<i>n. poligr.</i>	Placă pe care se așază rândurile culese în tipografie.	/<fr., ngr. galeóni
GALIOTĂ	GALIÓT//Ă ~e	<i>f.</i>	Corabie mică, de obicei cu două catarge și cu fund plat, folosită pentru pescuit.	/<fr. galiote
GALIU	GÁLIU	<i>n.</i>	Metal moale, de culoare argintie, folosit la fabricarea termometrelor pentru temperaturi înalte, a oglinzilor optice și la confecționarea plombelor dentare.	/<fr. gallium
GALOFILIE	GALOFILÍE	<i>f.</i>	Atitudine admirativă, prietenească față de Franța și de francezi.	/<fr. gallophilie
GALOFOBIE	GALOFOBÍE	<i>f.</i>	Ostilitate față de Franța sau de francezi.	/<fr. gallophobie
GALON I	GAL//ÓN I ~oáne	<i>n.</i>	1) (mai ales în țările anglofone) Unitate de măsură a volumului (egală cu circa 4 litri).2) Garafă pentru băuturi având o asemenea capacitate.	/<fr., engl. gallon

GALON II	GAL//ÓN II ~oáne	<i>n.</i>	1) Fâșie de stofă sau bandă de metal care se prinde pe epoleții sau pe mâneca unei uniforme (militare) pentru a indica gradul.2) Șiret dintr-o țesătură (mătase, lână etc.) cusut ca podoabă la haine sau la pălării.	/<fr. galon
GALONAT	GALONÁ//T ~tă (~ți,		Care este împodobit cu galoane.	/<fr. galonné
GALOP	GALÓP ~uri	<i>n.</i>	1) Mers (foarte) rapid al calului, în salturi.2) Vechi dans francez de societate, executat într-un ritm sacadat și cu mișcări foarte iuți.3) Melodie după care se execută acest dans.	/<fr. galop
A GALOPA	A GALOP//Á ~éz	<i>intranș.</i>	1) (despre cai) A alerga în galop.2) (despre persoane) A se deplasa repede (ca un cal în galop).3) (despre motoare) A funcționa neuniform, având variații mari de viteză.	/<fr. galoper
GALOPANT	GALOPÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care galoapează; caracterizat prin acționare, efectuare rapidă. • Tuberculoză ~tă tuberculoză cu evoluție rapidă și sfârșit letal.	/<fr. galopant
GALO-ROMAN I	GÁLO-ROMÁN I ~ă (~i, ~e)	<i>ist.</i>	Care aparținea populației rezultate din amestecul galilor cu romanii.	/<fr. gallo-romain
GALO-ROMAN II	GÁLO-ROMÁN II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	ist. Persoană care face parte din populația rezultată din amestecul galilor cu romanii.	/<fr. gallo-romain
GALOȘ	GALÓŠ ~i	<i>m.</i>	Obiect de încălțăminte din cauciuc, purtat, în special, pe timp ploios (deseori peste pantofi sau ghete, pentru a le proteja de umezeală).	/<fr. galoche
GALOȘARE	GALOŠ//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	Operație de îmbrăcare în piele sau în cauciuc a părții de jos a unui obiect de încălțăminte.	/galoș + suf. ~are
GALVANIC	GALVÁNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de producerea curentului electric prin reacție chimică; propriu curentului electric produs prin reacție chimică.	/<fr. galvanique
A GALVANIZA	A GALVANIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (obiecte sau piese de metal) A supune galvanostegiei; a metaliza.2) (țesuturi sau organe ale corpului) A trata prin galvanoterapie.3) fig. (persoane) A anima însuflând o energie neașteptată.	/<fr. galvaniser
GALVANOCAUTER	GALVANOCAUTÉR ~e	<i>n.</i>	Cauter electric.	/<fr. galvanocautere
GALVANOMETRU	GALVANOMÉTR//U	<i>n.</i>	Aparat pentru măsurarea intensității curenților electrici slabi.	/<fr. galvanometre
GALVANOPLASTIC	GALVANOPLÁSTI// C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de galvanoplastie; propriu galvanoplastiei.2) Care este obținut prin galvanoplastie; realizat prin galvanoplastie.	/<fr. galvanoplastique
GALVANOPLASTIE	GALVANOPLASTÍ//E ~i	<i>f.</i>	Reproducere a unui obiect prin depunerea electrolică (de cupru, aur, nichel etc.) pe tiparul lui.	/<fr. galvanoplastie
GALVANOSCOPI	GALVANOSC//ÓP ~oápe	<i>n.</i>	Aparat care indică prezența unui circuit electric slab (fără a-i măsura intensitatea).	/<fr. galvanoscope
GALVANOSTEGIE	GALVANOSTEGÍ//E ~i	<i>f.</i>	Acoperire, prin depunere electrolică, a unui obiect metalic cu un strat subțire de material protector.	/<fr. galvanostégie
GALVANOTEHNICĂ	GALVANOTÉHNICĂ	<i>f.</i>	Ramură a electrochimiei aplicate care se ocupă cu studiul galvanoplastiei și galvanostegiei.	/<fr. galvanotechnique
GALVANOTERAPIE	GALVANOTERAPIÉ	<i>f.</i>	Metodă de tratament medical cu ajutorul curentului galvanic.	/<fr. galvanothérapie

GALVANOTIPIE	GALVANOTÍPIÉ	<i>f. poligr.</i>	Galvanoplastie folosită la obținerea clișeele tipografice.	/<fr. galvanotypie
GAMA	GÁMA	<i>f.</i>	1) Numele celei de-a treia litere din alfabetul grecesc.2) Radiație ~ radiație electromagnetică cu o mare putere de pătrundere.	/<fr. gamma
GAMAGLOBULINĂ	GAMAGLOBULÍNĂ	<i>f.</i>	Substanță proteică din plasma sangvină cu proprietăți antimicrobiene, folosită în medicină ca preparat imunizant.	/<fr. gamma-globuline
GAMĂ	GÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) muz. Succesiune de note muzicale în ordine ascendentă sau descendentă, cuprinse într-un interval de o octavă, care ia numele notei cu care începe această succesiune.2) Serie de culori într-o gradație naturală și armonioasă.3) fig. Șir continuu (de obie	/<fr. gamme
GAMBĂ	GÁMB//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (la oameni) Parte a piciorului de la genunchi până la gleznă.2) (la animale) Parte a membrelor posterioare cuprinsă între încheietura genunchiului și copită.	/<lat., it. gamba
GAMBETĂ	GAMBÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Pălărie bărbătească din fetru tare, cu calota rotundă, bombată, și cu boruri înguste, îndoite în sus; melon.	/Din Gambetta n. pr.
GAMBIT	GAMBÍT ~uri	<i>n.</i>	(la jocul de șah) Mod de a începe partida, constând în sacrificarea unui pion sau a altei piese de mică valoare, pentru a obține o poziție favorabilă de atac.	/<fr. gambit
GAMBUZIE	GAMBÚZI//E ~i	<i>f.</i>	Pește dulcicol de talie mică, având corp de culoare măslinie, care se hrănește, în special, cu larve de țânțari.	/<fr. gambusie
GAMELĂ	GAMÉL//Ă ~e	<i>f.</i>	Vas de metal cu capac, în care soldatul își primește porția de mâncare în condiții de campanie.	/<fr. gamelle
GAMET	GAMÉ//T ~ți	<i>m.</i>	Celulă sexuală care ia parte la procesul de fecundație la plante și la animale.	/<fr. gaméte
GAMETOFIT	GAMETOÍ//T ~ți	<i>m.</i>	Plantă care se înmulțește prin gameți.	/<fr. gamétophyte
GAMOPETAL	GAMOPETÁL ~ă (~i, ~e)		1) (despre flori) Care are petalele unite.3) și substantival (despre plante) Care are flori de acest fel.	/<fr. gamopétale
GAMOSEPAL	GAMOSEPÁL ~ă (~i, ~e)		1) (despre flori) Care are sepalele unite.3) și substantival (despre plante) Care are flori de acest fel.	/<fr. gamosépale
GANG	GANG ~uri	<i>n.</i>	1) Loc de trecere la nivelul terenului între clădiri sau pe sub bolta unei case cu mai multe etaje.2) Încăpere lungă și îngustă într-o clădire de-a lungul unei serii de camere care servește ca loc de trecere și de legătură între camere; coridor; culoar.	/<germ. Gang
GANGĂ	GÁN//GĂ ~ge	<i>f.</i>	Masă de minerale (inutilizabile) ce constituie un amestec împreună cu minereul util dintr-un zăcământ.	/<fr. gangue
GANGLION	GANGLIÓN ~i	<i>m.</i>	Formație anatomică mică, constituită dintr-o aglomerare de celule nervoase sau limfatice, situată pe traiectul unui vas limfatic sau al unui nerv.	/<fr. ganglion
GANGLIONAR	GANGLIONÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de ganglioni; propriu ganglionilor.2) Care are ganglioni; cu ganglioni.	/<fr. ganglionnaire
GANGSTER	GÁNGSTER ~i	<i>m.</i>	(mai ales în S. U. A.) Membru al unei bande organizate; escroc; bandit.	/<fr., engl. gangster
GANGSTERISM	GANGSTERÍSM	<i>n.</i>	1) Ocupație a gangsterului.2) Faptă de gangster.	/<fr. gangstérisme

GANOID	GAÑOÍ//D ~zi	<i>m.</i>	1) la pl. Ordin de pești marini cu schelet osos sau cartilaginos și cu corpul lipsit de solzi, având coadă bifurcată inegal (reprezentanți: morunul, nisetrul, cega).2) Pește din acest ordin.	/<fr. ganod'de
GAOLEAN	GAOLEÁN ~i	<i>m.</i>	Plantă graminee furajeră, asemănătoare cu porumbul, având semințe bogate în proteine și grăsimi. [Sil. ga-o-le-an]	/<fr. gaolian, rus. gaolean
A GARA	A GAR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (autovehicule) A pune la adăpost într-un garaj sau într-un depou.2) (trenuri, locomotive) A manevra pe o linie de garaj.	/<fr. garer
GARAJ	GARÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Loc acoperit destinat adăpostirii (și întreținerii) autovehiculelor.2) Linie de ~ linie de cale ferată detașată de liniile principale printr-un macaz, pe care sunt manevrate vagoanele.	/<fr. garage
GARAJIST	GARAJÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Lucrător într-un garaj (care întreține și repară automobilele).	/<fr. garagiste
GARANT	GARÁN//T ~ți	<i>m.</i>	Persoană sau instituție care dă o garanție.	/<fr. garant.
A GARANTA	A GARANT//Á ~éz		1. tranz. 1) A asigura în calitate de garant.2) A adevăra printr-o garanție; a asigura.3) A lua pe răspundere proprie.4) A răspunde de calitate și de funcționare bună.2. intrans. A răspunde de plata unei datorii făcute de altă persoană.	/<fr. garantir
GARANTAT I	GARANTÁT I	<i>adv.</i>	Fără îndoială; neîndoielnic; sigur.	/v. a garanta
GARANTAT II	GARANTÁ//T II ~tă (~ți, ~te)		(despre mărfuri) Care este asigurat printr-o garanție pentru calitate sau valoare.	/v. a garanta
GARANȚĂ	GARÁNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu tulpina în patru muchii, păroasă, având frunze lunguiețe, dispuse în jurul fiecărui nod, flori gălbui și fructe mici, cărnoase, negre, din ale cărei rădăcini se extrage o substanță colorantă roșie, folosită în industria textilă; roibă.	/<fr. garance
GARANȚIE	GARANȚÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Obligație a cuiva de a răspunde de ceva. • A prezenta ~ a oferi siguranță. A lua pe cineva pe ~ a garanta pentru cineva.2) Fapt care asigură respectarea unei astfel de obligații. [G.-D. garanției]	/<fr. garantie
GARĂ	GÁRĂ gări	<i>f.</i>	1) Stație de tren. • ~ de triaj ansamblu de linii unde se face regruparea vagoanelor.2) Loc special amenajat de unde pleacă și unde sosesc mijloacele de transport public. ~ auto. ~ fluvială. [G.-D. gării]	/<fr. gare
GARD	GARD ~uri	<i>n.</i>	1) Construcție (de lemn, de piatră, de metal etc.) care înconjoară un teren, o curte sau o grădină. • ~ viu împrejmuire formată din plantații dese de arbuști. A nimeri (sau a da) (ca Eremia) cu oștea în ~ a spune sau a face ceva nepotrivit într-o situație	/<alb. gardh, sl. gradu
GARDĂ	GÁRDĂ gărzi	<i>f.</i>	1) Supraveghere menită să păstreze neschimbată o stare de lucruri; pază; strajă. ~ de noapte. • Medic de ~ medic de serviciu la un spital în afara orelor de lucru.2) Persoană, grup de persoane sau subunitate militară care păzește un obiectiv sau persoane	/<fr. garde
GARDENIE	GARDÉNI//E ~i	<i>f.</i>	Arbust exotic cu frunze persistente și cu flori mari albe, plăcut mirositoare, cultivat în scopuri decorative.	/<fr. gardénia
GARDEROB	GARDERÓB ~uri	<i>n.</i>	Dulap mare pentru obiecte de îmbrăcăminte.	/<fr. garde-robe

GARDEROBĂ	GARDERÓB//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Loc special amenajat, la intrarea într-un local public sau într-o sală de spectacole, unde vizitatorii pot lăsa, în special, paltoanele și căciulile; vestiar.2) Totalitate a costumelor unui teatru.3) Totalitate a obiectelor de îmbrăcăminte ale unei per	<fr. garde-robe, germ. Garderobe
GARDEROBIER	GARDEROBIÉR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care are în grijă o garderobă.	/garderobă + suf. ~er
GARDIAN	GARDI//ÂN ~eni	<i>m.</i>	Persoană care are misiunea de a păzi o instituție.	<fr. gardien
GARDINĂ	GÁRDIN//Ă ~i	<i>f.</i>	1) (la butoaie) Șântuleț transversal la capetele doagelor în care se fixează fundul.2) Porțiunea de doagă cuprinsă între capătul ei de sus și șântulețul transversal.3) rar Bor la pălărie.	<germ. Gargel
GARDIST	GARDÍ//ST ~ști	<i>m. inv.</i>	Funcționar la poliție având misiunea de a păstra ordinea publică pe străzile unui oraș; sergent de stradă.	/gardă + suf. ~ist
GARF	GARF ~uri	<i>n.</i>	Bucată de carne de porc din regiunea primelor vertebre.	/Orig. nec.
GARGARĂ	GARGÁR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Clătire a gurii și a gâtului cu un lichid dezinfectant.2) Lichid dezinfectant folosit în acest scop.3) fig. Relatare nedeslușită, lipsită de conținut și de logică.	<ngr. gargara
A GARGARISI	A GARGARIS//Î ~esc	<i>intrans.</i>	1) A face gargară.2) fig. A vorbi incoerent încet și nedeslușit; a bolborosi.	<ngr. gargarizo
GARGUI	GARGÚ//I ~ie	<i>f.</i>	Burlan scurt (de obicei ornamentat) prin care se scurge apa de ploaie.	<fr. gargouille
GARMOND	GARMÓND	<i>n.</i>	Literă de tipar cu corpul de zece puncte tipografice.	<germ. Garmond
GARNETĂ	GARNÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Mașină de prelucrat deșeurile de fire de lână cardată și de lână pieptănată.	<engl. garnett
GARNISAJ	GARNISÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Strat de material cu care se acoperă un obiect, o construcție, un teren, în scop protector.2) Material constând din diferite ramuri (mărăcini, nuiele etc.) care se așază la fundul unui torent de apă pentru a-i micșora acțiunea distructivă.	<fr. garnissage
A GARNISI	A GARNIS//Î ~esc	<i>trans.</i>	A prevedea cu o garnitură; a împodobi; a înfrumuseța; a orna.	<fr. garnir
GARNITURĂ	GARNITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Accesoriu folosit drept completare sau ornament al unui obiect.2) Adaos, de obicei, de legume sau paste făinoase preparate, care se servește cu mâncăruri, în special, din carne.3) Piesă demontabilă care protejează sau fixează altă piesă. ~ de frână.4)	<fr. garniture, germ. Garnitur
GARNIȚĂ	GARNÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	rar Vas cilindric de tinichea pentru păstrarea și transportarea lichidelor (în special a laptelui).	<sb. grnac, pol. garniec, rus. garnec
GARNIZOANĂ	GARNIZOÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Totalitate a unităților și instituțiilor militare stabilite într-o localitate.2) Localitate unde sunt instalate aceste unități.3) Organ de conducere al unor astfel de unități. [G.-D. garnizoanei]	<fr. garnison
GAROAFĂ	GAROÁF//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu flori diferite colorate, cultivată în scop decorativ. • ~ de câmp (sau sălbatică) plantă erbacee cu frunze lanceolate și cu flori de culoare purpurie; garofiță. [G.-D. garoafei]	<ngr. gharúfalo

GAROFIȚĂ	GAROFÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la garoafă) Plantă erbacee cu frunze lanceolate și cu flori de culoare purpurie; garoafă de câmp; garoafă sălbatică.	/garoafă + suf. ~iță
GAROU	GARÓU ~ri	<i>n. med.</i>	Bandă sau tub de cauciuc care servește la oprirea unei hemoragii prin comprimarea arterei principale a unui membru.	/ <i><fr.</i> garrot
GARSON	GARSÓN ~i	<i>m.</i>	Lucrător într-un local de alimentație publică, care servește consumatorii; ospătar; chelner.	/ <i><fr.</i> garçon
GARSONIERĂ	GARSONIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Apartament mic pentru o singură persoană.	/ <i><fr.</i> garçonniere
GASTEROPOD	GASTEROPÓD ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Clasă de moluște cu corpul adăpostit într-o cochilie, care se mișcă cu ajutorul unui picior în formă de talpă.2) Animal de această clasă.	/ <i><fr.</i> gastéropodes
GASTRALGIE	GASTRALGÍ//E ~i	<i>f.</i>	Stare patologică manifestată prin dureri acute în regiunea stomacului.	/ <i><fr.</i> gastralgie
GASTRIC	GÁSTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de stomac; propriu stomacului; stomacal. • Suc ~ suc secretat de glandele stomacale, care contribuie la digestia hranei.	/ <i><fr.</i> gastrique
GASTRITĂ	GASTRÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare patologică constând în inflamarea mucoasei stomacului.	/ <i><fr.</i> gastrite
GASTROENTERITĂ	GASTROENTERÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare patologică constând în inflamarea simultană a mucoasei stomacului și a mucoasei intestinului subțire.	/ <i><fr.</i> gastro-entérite
GASTROENTEROLOGIE	GASTROENTEROLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul bolilor aparatului digestiv (stomacului și intestinelor).	/ <i><fr.</i> gastro-enterologie
GASTROINTESTINAL	GASTROINTESTINÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de stomac și de intestine; propriu stomacului și intestinelor.	/ <i><fr.</i> gastro-intestinal
GASTROLOGIE	GASTROLOGÍE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul stomacului.	/ <i><fr.</i> gastrologie
GASTRONOM	GASTRON//ÓM ~oámă (~ómi, ~oáme)	<i>m. și f.</i>	Persoană amatoare de mâncăruri gustoase (și care știe să le aprecieze calitatea).	/ <i><fr.</i> gastronome
GASTRONOMIC	GASTRONÓMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de gastronomie; propriu gastronomiei.	/ <i><fr.</i> gastronomique
GASTRONOMIE	GASTRONOMÍ//E ~i	<i>f.</i>	Artă de a prepara mâncăruri gustoase (și priceperea de a le aprecia calitatea).	/ <i><fr.</i> gastronomie
GASTROPOD	GASTROPÓD ~e	<i>n.</i>	v. GASTEROPOD.	/ <i><fr.</i> gastropodes
GASTROSCOP	GASTROSC//ÓP ~oápe	<i>n.</i>	Aparat pentru examinarea vizuală a interiorului stomacului (fiind introdus în el prin esofag).	/ <i><fr.</i> gastroscope
GASTROSCOPIE	GASTROSCOPÍ//E ~i	<i>f.</i>	Examinare medicală a interiorului stomacului cu ajutorul gastroscopului.	/ <i><fr.</i> gastroscopie
GASTROTOMIE	GASTROTOMÍ//E ~i	<i>f.</i>	Intervenție chirurgicală constând în deschiderea stomacului.	/ <i><fr.</i> gastrotomie
GASTRULĂ	GASTRÚLĂ	<i>f.</i>	(la organisme pluricelulare) Stadiu în dezvoltarea embrionului după blastulă.	/ <i><fr.</i> gastrula
GAȘCĂ	GÁȘCĂ găști	<i>f.</i>	fam. depr. Grup restrâns de oameni care, unindu-se, recurg la acțiuni reprobabile; șleahță; bandă; clică; clan; coterie. [G.-D. găștii]	/Orig. nec.
GATA I	GÁTA I	<i>adj. invar. și adverbial</i>	1) (despre lucruri, procese etc.) Care este făcut până la capăt; adus la condiția finală; terminat; sfârșit; isprăvit. • Haine ~ confecții.2) Care este în stare să efectueze ceva; capabil pentru ceva. A fi ~ pentru susținerea tezei. • A veni la de-a ~ a v	/ <i><alb.</i> gat

GATA II				
GATER	GÁTA II	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a exprima îndemnul de a înceta o acțiune) Ajunge! Destul!	/<alb. gat
GATERIST	GÁTER ~e	<i>n.</i>	Ferăstrău mecanic (cu pânze verticale) pentru tăierea longitudinală a unor materiale (marmură, bușteni etc.).	/<germ. Gatter
GAURĂ	GATERÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Muncitor care lucrează la un gater.	/gater + suf. ~ist
GAUSS	GÁUR//Ă găuri	<i>f.</i>	1) Spărtură sau adâncitură naturală ori făcută special într-un corp solid. ~ în podea. ~ în pământ. ~ în țesătură. ~ de șoarece. Pantofi cu găuri. • ~a cheii gaură prin care se introduce cheia în broasca ușii. ~ de șarpe loc ferit; ascunzis.2): ~ neagră o	/<lat. cavula
GAVAJ	GÁU//SS ~și	<i>m.</i>	Unitate de măsură a inducției magnetice.	/<fr. gauss
GAVANOS	GAVÁJ ~e	<i>n.</i>	1) med. Hrănire cu ajutorul sondei gastrice.2) Îndopare a păsărilor de curte.	/<fr. gavage
GAVOTĂ	GAVAN//ÓS ~oáse	<i>n.</i>	reg. Vas de lut, smălțuit, folosit pentru păstrarea diferitelor alimente (dulceață, untură etc.).	/<turc. kavanoz
GAZ I	GAVÓT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Vechi dans franțuzesc, dansat la curte.2) Melodie după care se execută acest dans.	/<fr. gavotte
GAZ II	GAZ I ~e	<i>n.</i>	1) Substanță în stare fluidă, cu densitate mică, expansibilă și compresibilă, care ia volumul și forma spațiului disponibil. • ~e naturale gaze formate în natură. ~e artificiale gaze obținute pe cale industrială. ~e combustibile gaze folosite ca sursă de	/<fr. gaz
A GAZA	GAZ II ~e	<i>n.</i>	Substanță lichidă obținută prin distilarea petrolului și folosită drept combustibil (mai ales în lămpi). • Doar n-am băut ~ doar n-am înnebunit; nici nu mă gândesc!	/<fr. gaz
GAZBETON	A GAZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (spații limitate) A expune acțiunii unor gaze toxice în vederea distrugerii unor organisme dăunătoare.2) (persoane, anumite zone) A intoxica cu un gaz de luptă.3) (lichide) A satura cu gaze.4) (țesături) A trece peste o flacăra pentru a arde capetele d	/<fr. gazer
GAZDĂ	GAZBETÓN	<i>n.</i>	Beton poros, folosit ca izolant termic.	/<germ. Gazbeton
GAZEL	GÁZD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Stăpân al unei case, considerat în raport cu oaspeții sau chiriașii săi.2) Locuință pe care o ia cineva în chirie. A trăi la ~.3) Organism care servește drept mediu de viață pentru anumite animale parazite. [G.-D. gazdei]	/<ung. gazda
GAZELĂ	GAZÉL ~uri	<i>n.</i>	Poezie lirică (orientală), cu conținut erotic sau filozofic, având formă fixă și constând din distihuri, în care strofa întâi are rimă împerecheată, iar, în strofele următoare, fiecare al doilea vers rimează cu versurile primei strofe.	/<fr. ghazel
GAZETAR	GAZÉL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Grup de mamifere rumegătoare, cu corp zvelt, cu picioare lungi, sprintene, și cu coarne în formă de liră, răspândit în Asia și Africa.2) Animal din acest grup.	/<fr. gazelle
GAZETĂ	GAZETÁR ~i	<i>m.</i>	Lucrător la redacția unei gazete sau a unei reviste; persoană care colaborează la o gazetă sau la o revistă; ziarist; jurnalist.	/gazetă + suf. ~ar

GAZETĂRAȘ	GAZÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Publicație periodică (de obicei cotidiană), care conține știri și informații din diferite domenii de activitate (social, economic, politic etc.); ziar; jurnal. • ~ de perete foaie mare de hârtie afișată periodic, (în special cu ocazia unei sărbători), car	/<fr. gazette
GAZETĂRESC	GAZETĂRĂȘ ~i	<i>m.</i>	(diminutiv de la gazetar) depr. Gazetar fără valoare.	/gazetar + suf. ~aș
GAZETĂRIE	GAZETĂR//ESC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru gazetari; de gazetari; ziaristic; jurnalistic.	/gazetar + suf. ~esc
GAZEU	GAZETĂRIE	<i>f.</i>	Profesie de gazetar; ziaristică; jurnalistică.	/gazetar + suf. ~ie
GAZIFER	GAZÉU	<i>n.</i>	Țesătură (de in, de lână etc.) foarte fină și transparentă, cu rărituri rezultate dintr-o combinație de țesut și împletit.	/<fr. gaze
A GAZIFICA	GAZIFÉR ~ă (~i, ~e)		(despre zăcăminte) Care conține gaze naturale; cu gaze naturale.	/<fr. gazeifere
GAZOANALIZATOR	A GAZIFICĂ gazific	<i>tranz.</i>	1) (combustibilii solizi sau lichizi) A transforma în combustibil gazos.2) (localități, spații locative, întreprinderi etc.) A asigura cu gaz natural.	/<fr. gazeífier
GAZODUCT	GAZOANALIZAT//Ó R ~oăre	<i>n.</i>	Analizator de gaze.	/gazo + analizator
GAZOGEN	GAZODÚCT ~e	<i>n.</i>	Conductă pentru transportul gazelor la distanță (mare).	/<fr. gazoduc
GAZOLINĂ	GAZOGEN ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru transformarea unui combustibil solid în combustibil gazos.	/<fr. gazogene
GAZOMETRU	GAZOLÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Preparat lichid combustibil obținut prin distilarea petrolului sau prin lichefierea gazelor de sondă.	/<fr. gazoline
GAZON	GAZOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru reglarea presiunii și măsurarea debitului de gaz într-o conductă; contor de gaz.	/<fr. gazometre
A GAZONA	GAZ//ÓN ~oăne	<i>n.</i>	1) Iarbă fină, deasă și scurtă, semănată în scopuri decorative.2) Teren (de o anumită formă) semănat cu astfel de iarbă; peluză.	/<fr. gazon
GAZORNIȚĂ	A GAZON//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(terenuri) A acoperi cu gazon.	/<fr. gazonner.
GAZOS	GAZÓRNIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Lampă de petrol primitivă.2) Vas de tablă pentru păstrarea și transportarea petrolului; bidon de gaz.	/Din gaz
GAZOSCOP	GAZ//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		1) Care are proprietăți specifice gazelor; ca gazul. Corp ~.2) (despre lichide) Care conține gaze. Apă ~oasă.	/<fr. gazeux
GAZOTRON	GAZOSC//ÓP ~oăpe	<i>n.</i>	Aparat pentru detectarea gazelor inflamabile în galeriile subterane din mine.	/<fr. gazoscope
A GĂBJI	GAZOTR//ÓN ~oăne	<i>n.</i>	fiz. Diodă cu gaze inerte sau cu vapori de mercur, folosită ca redresor.	/<rus. gazotron
A GĂBUI	A GĂBJ//Í ~esc	<i>tranz. pop.</i>	(ființe) A prinde pe neașteptate și cu putere.	/v. a găbui
GĂGAUȚĂ	A GĂBU//Í ~iesc	<i>tranz. pop.</i>	v. A GĂBJI.	/<ucr. habaťj
GĂGĂUZ I	GĂGĂÚȚ//Ă ~i	<i>m.</i>	Om care vedește lipsă de caracter sau de inteligență; bărbat prostănac.	/cf. găgăuz
GĂGĂUZ II	GĂGĂÚZ I ~ă (~i, ~e)		Care aparține populației de origine turcică, dar de religie creștină, ce locuiește în unele localități sudice ale Basarabiei și în Dobrogea.	/<turc. gagauz

GĂGĂUȚĂ	GĂGĂUȚ II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de origine turcică, dar de religie creștină, ce locuiește în unele localități sudice ale Basarabiei și în Dobrogea.	/<turc. gagauz
GĂINAR	GĂGĂUȚĂ	<i>f.</i>	mai ales art. Limba găgăuzilor.	/<turc. gagauz
GĂINĂȚ	GĂINĂR ~i	<i>m.</i>	1) rar Vânător de găini.2) Persoană care fură găini.3) Persoană care fură lucruri mărunte; hoț de boarfe; borfaș.4) fam. Persoană care se ocupă de afaceri ilicite neînsemnate; bișnițar.	/găină + suf. ~ar
GĂINĂ	GĂINĂȚ ~uri	<i>n.</i>	Excrement de pasăre. [Pl. și găinațe]	/<lat. gallinaceum
GĂINĂREASĂ	GĂIN//Ă ~i	<i>f.</i>	Pasăre domestică de talie medie, cu cioc conic, crescută pentru carne și ouă. • A avea orbul ~ilor a nu vedea bine, deslușit (mai ales seara). De râsul ~ilor de nimic; de batjocură. A se culca o dată cu ~ile a se culca foarte devreme, decuseară. A sta ca	/<lat. gallina
GĂINĂRIE I	GĂINĂR//EĂSĂ ~ése	<i>f.</i>	Lucrătoare la o fermă de găini.	/găinar + suf. ~easă
GĂINĂRIE II	GĂINĂRI//E I ~i	<i>f. reg.</i>	1) Fermă de găini (și de alte păsări de curte); crescătorie de găini.2) Loc (pe lângă o gospodărie) unde se cresc găinile; coteț pentru găini.	/găină + suf. ~ărie
GĂINĂRIȚĂ	GĂINĂRI//E II ~i	<i>f.</i>	fam. Afacere necinstită mărunță; faptă de găinar; bișniță.	/găină + suf. ~ie
GĂINUȘĂ I	GĂINĂRIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Lucrătoare la o fermă de găini.	/găinar + suf. ~iță
GĂINUȘĂ II	GĂINUȘ//Ă I ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la găină) 1) Pasăre sălbatică semiacvatică, migratoare, de talia unei prepelițe, cu cioc scurt și cu penaj cafeniu-verzui. • ~ de alun pasăre sedentară de talia unui porumbel, având penaj cenușiu cu puncte negre, apreciată pentru carnea ei g	/găină + suf. ~ușă
GĂITAN				
GĂLĂGIE	GĂINUȘ//Ă II ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la găină) la pl. Plantă erbacee otrăvitoare, înaltă și subțire, cu rădăcini târătoare și cu flori albe, dispuse în vârful tulpinii.	/găină + suf. ~ușă
GĂLĂGIOS I	GĂITĂN ~e	<i>n.</i>	Sfoară de bumbac, mătase, lână sau metal, cusută ca podoabă la obiectele de îmbrăcăminte sau de mobilă; ceapraz; șnur; brandenburg; șiret. [Sil. gă-i-]	/<turc. gaytan
GĂLĂGIOS II	GĂLĂGIE	<i>f.</i>	Zgomot mare (de glasuri, de mijloace de transport etc.); larmă; zarvă. [G.-D. gălăgiei]	/cf. ucr. galas
GĂLĂMOZ	GĂLĂGIÓS I	<i>adv.</i>	Cu gălăgie.	/gălăgie + suf. ~os
GĂLBEAZĂ	GĂLĂGI//ÓS II ~oasă (~oși, ~oăse)		Care face (multă) gălăgie.	/gălăgie + suf. ~os
A GĂLBEJI	GĂLĂM//ÓZ ~oăze	<i>n. reg.</i>	1) Bucată sferică dintr-un material plastic; boț; cocoloș. ~ de aluat. ~ de plastilină.2) Rămășițe (boabe seci, pleavă etc.) rezultate din treieratul cerealelor; goz.3) fig. Îngrămădire de lucruri în dezordine; învâlmășeală. [Var. golomoș]	/cf. golomoș
A SE GĂLBEJI	GĂLB//EĂZĂ ~éze	<i>f.</i>	1) (la erbivore, mai ales la oi) Boală a ficatului provocată de un parazit.2) Vierme parazit care trăiește în căile biliare ale erbivorelor și provoacă această boală.	/Cuv. autoht.
GĂLBEJOS	A GĂLBÊJ//I ~ésc	<i>tranz.</i>	A face să se gălbească.	/Din gălbează

GĂLBENEA	A SE GĂLBEJ//Î mă ~esc	<i>intrans. pop.</i>	1) (despre persoane) A deveni palid (la față); a se îngălbeni.2) (despre erbivore, în special despre oi) A se îmbolnăvi de gălbează; a căpăta gălbează.	/Din gălbează
GĂLBENEALĂ	GĂLBEJ//ÓS ~oasă (~ósi, ~oáse)		1) pop. (despre persoane) Care are tenul galben (din cauza unei boli sau a unei emoții); care este palid (la față).2) (despre oi) Care suferă de gălbează.	/gălbează + suf. ~os
GĂLBENIU	GĂLBEN//EÁ ~éle	<i>f.</i>	1) Plantă erbacee, cu tulpina groasă și înaltă, având frunze crestate și flori galbene, care crește în locuri umede.2) la pl. Plantă erbacee cu frunze palmate și cu flori galbene-aurii, cultivată în scopuri decorative și medicinale.	/galben + suf. ~ea
GĂLBENUȘ	GĂLBEN//EÁLĂ ~éli	<i>f.</i>	1) Aspect palid (al feței); paliditate; paloare.2) Vopsea de culoare galbenă extrasă, în special, din plante.	/galbeni + suf. ~eală
GĂLBINARE	GĂLBENÍ//U ~e (~i)		1) v. GĂLBUI.2) v. GĂLBEJOS.	/galben + suf. ~iu
GĂLBIOR	GĂLBENŰŞ ~uri	<i>n.</i>	Partea din mijloc, de culoare galbenă, a oului de pasăre sau de reptilă. [Pl. și gălbenușe]	/galben + suf. ~uș
GĂLBIU	GĂLBIN//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) pop. Stare patologică constând în acumularea excesivă a fierii în sânge și a depunerii ei în țesuturi, manifestată, mai ales, prin colorația galbenă a pielii; icter.2) bot. Plantă erbacee cu tulpină înaltă, cu frunze dintate și cu flori purpurii, din c	/galben + suf. ~are
GĂLBUI	GĂLBI//ÓR ~oără (~óri, ~oáre)	<i>(diminutiv de la galben)</i>	1) Care bate în galben; cu nuanță galbenă; gălbui.2) (despre părul oamenilor) Care este de culoare deschisă; gălbui; blond; bălai.	/galben + suf. ~ior
GĂLEATĂ	GĂLBÍ//U ~e (~i)		v. GĂLBUI.	/galben + suf. ~iu
GĂLIGAN	GĂLBŰ//I ~ie (~i)		1) Care bate în galben; cu nuanță galbenă; gălbior.2) (despre părul oamenilor) Care este de culoare deschisă; gălbior; blond; bălai.	/galben + suf. ~ui
GĂLUȘCĂ	GĂL//EÁTĂ ~éti	<i>f.</i>	1) Vas (de lemn, de metal sau de material plastic) de formă tronconică și cu toartă mobilă, folosit pentru a transporta sau a păstra apă și alte lichide; căldare. • A ploua cu ~eata a ploua foarte tare.2) Vas din doage pentru muls laptele; doniță.3) Conți	/<lat. galleta
GĂMĂLIE	GĂLIGÁN ~i	<i>m. pop.</i>	fam. Om foarte înalt; lungan.	/v. gligan
GĂOACE	GĂLÚŞ//CĂ ~te	<i>f. pop.</i>	Preparat culinar în formă de cocoloș, pregătit dintr-un amestec de orez (sau crupe) cu carne tocată și adaos de condimente, înfășurat în foi de varză sau de viță de vie; sarma. • A înghiți ~ca a suporta în tăcere o neplăcere. [G.-D. găluștei]	/<rus. galuška
GĂRDINAR	GĂMÁLÍ//E ~i	<i>f.</i>	Capăt îngroșat, de formă sferică, al unor obiecte; măciulie. Cui cu ~. ~a chibritului.	/<ung. gomoly
GĂRDURARIȚĂ	GĂOÁC//E găoci	<i>f.</i>	1) Coajă tare a oului.2) Fiecare dintre jumătățile unei coji de nucă (sau de alt fruct). • A se închide în ~ea sa a se izola de tumultul vieții.3) Căpăcel al unei ghinzi. [G.-D. găocii]	/Orig. nec.
GĂRGĂRIȚĂ	GĂRDINÁR ~i	<i>n.</i>	Unealtă folosită de dogari pentru a face gardini la doage.	/gardină + suf. ~ar
GĂRGĂUN	GĂRDURÁRIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Arbust spinos otrăvitor, cu flori de culoare roșie-violetă, cultivat pentru a forma gard viu.	/garduri + suf. ~ăriță

GĂSELNIȚĂ I	GĂRGĂRIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Insectă mică având capul alungit cu un rostru, dăunătoare, mai ales, semințelor și grăunțelor. [G.-D. gărgăriței]	/cf. sb. gagrica
GĂSELNIȚĂ II	GĂRGĂŪN ~i	<i>m.</i>	Viespe mare de pădure cu ac foarte veninos, care produce un bâzâit puternic în timpul zborului; viespar. • A avea ~i în cap a avea idei, gânduri ciudate, extravagante. A scoate cuiva ~ii din cap a face pe cineva să renunțe la ideile sale ciudate, extravag	/Orig. nec.
A GĂSI	GĂSÉLNIȚ//Ă I ~e	<i>f.</i>	Fluture mic, cu aripile de culoare roșie-cenușie cu cercuri albe, ale cărui larve rod fagurii de miere; molia stupilor.	/<bulg. găsenica
A SE GĂSI	GĂSÉLNIȚ//Ă II ~e	<i>f.</i>	fam. Soluție de efect, găsită și utilizată într-o operă literară, de critică etc.	/a găsi + suf. ~elniță
GĂTEALĂ	A GĂS//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (ființe, lucruri etc.) A scoate la iveală căutând sau din întâmplare; a descoperi; a afla. ~ strada. A-i ~ acasă. • A-și ~ nașul (sau popa) a da peste omul care poate să-l pună la punct. A nu-și ~ locul a fi foarte îngrijorat. A-și ~ să... a-i veni pe	/<sl. gasiti
GĂTEJ	A SE GĂS//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) fam. (despre persoane) A trece prin același loc, venind în întâmpinare și continuându-și drumul în direcții opuse; a se încrucișa; a se întâlni.2) A se afla în realitate; a exista; a fi. ~ la serviciu.	/<sl. gasiti
A GĂTI	GĂT//EĂLĂ ~eli	<i>f.</i>	1) v. A GĂTI.2) Obiecte (de îmbrăcăminte, de podoabă etc.) care servesc cuiva pentru gătire.	/a găti + suf. ~eală
GĂUNOS	GĂTÉJ ~e	<i>n.</i>	mai ales la pl. Ramură sau creangă subțire și uscată cu care se face focul; vreasc.	/<sl. gati
GĂUREA	A GĂT//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (lucruri sau persoane) A face să devină (mai) frumos, adăugând elemente decorative; a împodobi; a înfrumuseța.2) A face să fie gata din vreme; a pregăti; a prepara; a orândui. ~ de plecare.3) pop. A duce până la capăt; a termina; a sfârși; a isprăvi; a	/Din gata
A GĂURI	GĂUN//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		1) (despre arbori) Care are (multe) găuri pe dinăuntru; cu (multe) găuri pe dinăuntru; boștuos; scorbuos.2) (despre dinți) Care este găurit de carie; cariat.3) (despre nuci) Care este fără miez; sec.4) (despre manifestări ale oamenilor) Care este lipsit	/reg. găun + suf. ~os
A SE GĂURI	GĂUR//EĂ ~ele	<i>f.</i>	(diminutiv de la gaură) la pl. Fel de broderie executată pe o pânză din care s-au scos firele transversale. [Var. găurică]	/gaură + suf. ~ea
GĂVAN	A GĂUR//Î ~esc	<i>tranz.</i>	(materiale, obiecte) A prevedea cu o gaură (sau cu mai multe găuri).	/Din gaură
A GĂVOZDI	A SE GĂUR//Î pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	A se deteriora formând găuri.	/Din gaură
A SE GĂVOZDI	GĂVÁN ~e	<i>n.</i>	1) Adâncitură într-un obiect; cavitate.2) Orbita ochiului.3) Strachină de lemn.4) Conținutul unei asemenea străchini.	/<bulg., sb. vagan
GĂZAR	A GĂVOZD//Î ~esc	<i>tranz.</i>	reg. A face să se găvozdească.	/<sl. gvozdi
A GĂZDUI	A SE GĂVOZD//Î mă ~esc	<i>intrans. reg.</i>	1) A se aduna (în număr mare) într-un spațiu restrâns, împingându-se în dezordine; a se înghesui; a se îmbulzi; a se buluci.2) A se ascunde pitindu-se.	/<sl. gvozdi

GÂDE	GĂZĂR ~i	<i>m. înv.</i>	Vânzător (ambulant) de gaz.	/gaz + suf. ~ar
A GÂDILA	A GĂZDU//Î ~ieșc		1. intranz. rar A fi în gazdă; a trăi la gazdă.2. tranz. (persoane) A ține în gazdă.	/gazdă + suf. ~ui
A SE GÂDILA	GÂDE găzi	<i>m. pop.</i>	Persoană care executa condamnății la moarte; călău.	/Orig. nec.
GÂDILICI	A GÂDILĂ gădil	<i>tranz.</i>	A supune unor atingeri ușoare cu vârful degetelor pe anumite părți ale corpului (subsuori, tălpi etc.), producând o senzație specifică, de obicei însoțită de râs, prin excitarea nervilor senzitivi.	/<bulg. gâdel mi je
GÂDILICIOS	A SE GÂDILĂ mă gădil	<i>intranz.</i>	A fi sensibil la atingerile ușoare cu vârful degetelor a anumitor părți ale corpului, reacționând, de obicei, prin râs.	/<bulg. gâdel mi je
A GÂFÂI	GÂDILÍCI	<i>n.</i>	fam.: A avea ~ la limbă a vorbi multe și de toate; a avea mâncărime de limbă.	/a (se) gâdila + suf. ~ici
GÂFÂIALĂ	GÂDILICI//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		Care se gâdilă ușor; sensibil la gâdilare.	/a (se) gâdila + suf. ~ic + suf.~ios
GÂFÂITOR	A GÂFÂI găfâi	<i>intranz.</i>	1) A respira cu zgomot, des și greu (din cauza oboselii, a bolii etc.).2) fig. (despre locomotive, mașini etc.) A evacua brusc și cu intermitențe aburul aflat sub presiune, producând zgomot; a pufăi.	/Onomat.
A GÂGÂI	GÂFÂ//IALĂ ~iéli	<i>f.</i>	Zgomot caracteristic produs de o ființă care găfăie.	/a găfâi + suf. ~eală
GÂGÂIT	GÂFÂIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		(despre respirație, voci) Care este însoțit de găfâieli; cu găfâieli.	/a găfâi + suf. ~tor
GÂGÂLICE	A GÂGÂI pers. 3 găgâie	<i>intranz.</i>	(despre găște) A scoate sunete prelungi și repetate, caracteristice speciei; a face «ga-ga-ga». [Var. găgâi]	/Onomat.
GÂL	GÂGÂIT ~uri	<i>n.</i>	1) v. A GÂGÂI.2) Sunet caracteristic scos de găște.	/v. a găgâi
GÂLCĂ	GÂGÂLÍC//E ~i	<i>f.</i>	fam. Ființă mică și gingașă.	/Orig. nec.
GÂLCEAVĂ	GÂL	<i>interj.</i>	(se folosește, repetat, pentru a reda sunetul produs de un lichid care se varsă dintr-un vas sau care este înghițit).	/Onomat.
A GÂLCEVI	GÂL//CĂ ~ci	<i>f. pop.</i>	1) Inflamație acută a migdalelor; amigdalită.2) Nod sau porțiune mai îngroșată pe firele textile toarse.	/cf. bulg. glăki
A SE GÂLCEVI	GÂLC//EÁVĂ ~évi	<i>f.</i>	Schimb de vorbe răstite (între două sau mai multe persoane); ceartă; sfadă. [G.-D. gâlcevii]	/<bulg. gâlțava
GÂLCEVITOR	A GÂLCEV//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	(persoane) A face să se gâlcească; a sfădi; a se certa.	/Din gâlceavă
A GÂLGÂI	A SE GÂLCEV//Í mă ~ésc	<i>intranz.</i>	A face (concomitent) schimb de vorbe de ocară (unul cu altul); a se sfădi; a se certa.	/Din gâlceavă
GÂLGÂIT	GÂLCEVIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care se gâlcește; predisus să facă gâlceavă; certăreț; arțăgos; buclucaș; scandalagiu.	/a gâlcevi + suf. ~tor
GÂND	A GÂLGÂI pers. 3 gălgâie		1. intranz. (despre lichide) A curge producând un zgomot caracteristic; a face «gâl-gâl»; a bolborosi.2. tranz. reg. (băuturi) A sorbi cu înghițituri mari și zgomotoase.	/Onomat.
GÂNDAC	GÂLGÂIT	<i>n.</i>	1) v. A GÂLGÂI.2) Zgomot caracteristic produs de un lichid care gălgâie; bolboroseală.	/v. a gălgâi

A GÂNDI	GÂND ~uri	<i>n.</i>	1) Rezultat al procesului de gândire; idee; cuget. • Ca ~ul foarte repede. A-l frământa (sau a-l apăsa) pe cineva ~ul a fi obsedat de un gând.2) Concentrare a activității psihicului asupra unui lucru; meditare; gândire. • A sta dus pe ~uri (a cădea pe ~ur	/<ung. gond
A SE GÂNDI	GÂNDÁ//C ~ci	<i>m. pop.</i>	Insectă din ordinul coleopterelor. • ~ de casă (sau de bucătărie) insectă nocturnă brun-roșcată care se hrănește cu produse alimentare; șvab; libarcă. ~ de mai insectă brun-castanie, care apare la începutul lunii mai și distruge culturile agricole; cărăbu	/<sb. gundelj
GÂNDIRE	A GÂND//Í ~esc		1. intranz. 1) A crea idei despre obiectele și fenomenele din realitatea înconjurătoare.2) A-și aplica reflecția; a reflecta; a medita.3) A fi cu gândul; a fi cuprins de îngrijorare; a păsa; a se îngrijora.2. tranz. 1) A găsi de cuviință; a crede; a socot	/Din gând
GÂNDIT	A SE GÂND//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A fi conștient (de ceva); a-și da seama.2) A-și aduce aminte, evocând în memorie sau în imaginație. ~ la anii de școală.	/Din gând
GÂNDITOR I	GÂNDÍR/E ~i	<i>f.</i>	1) v. A GÂNDI și A SE GÂNDI.2) Facultate superioară a creierului omenesc de a reflecta în mod abstract și generalizat realitatea obiectivă.3) Concentrare a activității psihicului asupra unui lucru; meditare; gând.4) Capacitatea de a-și închipui ceva în mo	/v. a gândi
GÂNDITOR II	GÂNDÍT	<i>n.</i>	v. A GÂNDI și A SE GÂNDI. • Pe ~e cu multă chibzuială. A-i da cuiva de ~ a-l face pe cineva să mediteze.	/v. a (se) gândi
GÂNGANIE	GÂNDIT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care gândește; copleșit de gânduri; cugetător; îngândurat.	/a (se) gândi + suf. ~tor
GÂNGAV	GÂNDITÓR II ~i	<i>m.</i>	Persoană care studiază problemele fundamentale ale societății și naturii, străduindu-se să lanseze idei noi și originale; cugetător.	/a (se)gândi + suf. ~tor
A SE GÂNGÁVI	GÂNG//ÁNIE ~ăanii	<i>f.</i>	Vietate (mai ales insectă) mică.	/<sl. gonganije
GÂNGĂVIE	GÂNGAV ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care vorbește greu, îngăimând și repetând silabele.	/<sl. gongnavu
A GÂNGURI	A SE GÂNGĂV//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	A vorbi nedeslușit și greu repetând silabele (din cauza unui defect în vorbire, a unei emoții); a fi gângav; a se bâlbâi.	/Din gângav
GÂNGURIT	GÂNGĂVÍ//E ~i	<i>f.</i>	Meteahnă a celui gângav.	/gângav + suf. ~ie
GÂNJ	A GÂNGUR//Í ~esc	<i>intrans.</i>	1) (despre copii mici) A încerca să vorbească, scoțând sunete puțin articulate.2) (despre porumbei și turturele) A scoate sunete prelungi și repetate caracteristice speciei; a ugui; a gurlui.	/Onomat.
GÂNSAC	GÂNGURÍT	<i>n.</i>	1) v. A GÂNGURI.2) Sunet caracteristic lipsit de articulație definită, produs de copiii mici.3) Sunet caracteristic scos de porumbei sau turturele.	/v. a gânguri
GÂRBACI	GÂNJ ~uri	<i>n. pop.</i>	1) Nuia trecută prin foc și răsucită, folosită la țară pentru legat (în loc de frânghie).2) Frânghie împletită dintr-o astfel de nuia. [Pl. și gânji]	/<bulg. găž
GÂRBOV	GÂNSÁ//C ~ci	<i>m.</i>	Bărbătușul găștei.	/<bulg. găsak
A GÂRBOVI	GÂRBÁC//I ~e	<i>n.</i>	Bici împletit din curele sau din vine de bou.	/<turc. kirbaç, bulg. gârbaț

A SE GÂRBOVI	GÂRBOV ~ă (~i, ~e)		(despre oameni) Care este cu spatele încovoiat (de bătrânețe, de greutate etc.); ghebos; grebănos.	/<bulg. gârbav
GÂRLĂ I	A GÂRBOV//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se gârbovească; a gheboșa; a cocoșa; a cocârja.	/Din gârbov
GÂRLĂ II	A SE GÂRBOV//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	A-și încovoia spatele (de bătrânețe, de greutate etc.); a deveni gârbov; a se gheboșa; a se cocoșa; a se cocârja.	/Din gârbov
GÂRLICI	GÂRL//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Apă curgătoare cu debit mic; râu mic.2) fam. Braț mic al unui râu. • A se duce ca pe ~ a se pierde fără rost; a se risipi. A da pe ~ a irosi.	/<bulg. gârlo
GÂRLIȚĂ	GÂRLĂ II	<i>adv.</i>	În cantitate mare; din belșug.	/<bulg. gârlo
GÂRNET	G~RLÍC//I ~e	<i>n.</i>	1) Intrare (strâmtă) într-un beci.2) rar Gât puțin bombat al unor sticle. [Pl. și gârliciuri]	/<sb. grliț
GÂRNIȚĂ	GÂRLÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Gâscă sălbatică de culoare cenușie, cu o pată albă în frunte, vânată pentru carnea ei gustoasă.	/Orig. nec.
GÂSCAN	GÂRNÉȚ ~i	<i>m. reg.</i>	1) Stejar tânăr.2) Bucată scurtă și groasă de lemn (de stejar); retevei; scurtătură.	/Din gârniță
GÂSCAR	GÂRNIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Arbore asemănător cu stejarul, dar cu frunzele lungi, fără pețiol (care crește, mai ales, la șes și la poalele munților), folosit în construcții. [Var. gârneață]	/<bulg., sb. granica
GÂSCARIȚĂ	GÂSCÁN ~i	<i>m.</i>	v. GÂNSAC.	/gâscă + suf. ~an
GÂSCĂ	GÂSCÁR ~i	<i>m.</i>	Persoană care paște găștele.	/ gâscă + suf. ~ar
GÂSCĂRIȚĂ	GÂSCĂRIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee montană, cu tulpina și frunzele păroase și cu flori mici, de culoare albă.	/gâscă + suf. ~ariță
GÂT	GÂSCĂ găște	<i>f.</i>	1) Pasăre sălbatică sau domestică, înotătoare, de talie mare, având gât și cioc lung, picioare palmate și penaj, de obicei, suriu pe spate și alb pe piept. • Asta-i altă ~ asta e complet altceva. A (nu) strica orzul pe găște a (nu) da cuiva un lucru pe ca	/<bulg. gaska
GÂTAR	GÂSCĂRIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Femeie care paște găștele.	/gâscă + suf. ~ăriță
GÂTIȚĂ	GÂT ~uri	<i>n.</i>	1) (la om și la animale) Parte a corpului care unește capul cu trunchiul. • A-și rupe (sau a-și frânge) ~ul a) a se accidenta grav; a muri într-un accident; b) a-și pierde situația în urma unor greșeli. A strânge de ~ (pe cineva) a) a omorî (pe cineva) pr	/<sl. glutu
GÂTLAN	GÂTÁR ~e	<i>n.</i>	Curea lată de la ham care se trece peste greabănul calului, la înhamat.	/gât + suf. ~ar
GÂTLANĂ	GÂTIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	reg. Parte inferioară a gâtului, cuprinzând faringele cu esofagul și laringele cu traheea; gâtlej; beregată.	/gât + suf. ~iță
GÂTLEJ	GÂTLÁN ~e	<i>n. inv.</i>	reg. (la om și la animale) Parte a corpului care unește capul cu trunchiul; gât.	/<sl. glutu + suf. ~an
A GÂTUI	GÂTLÁN//Ă ~e	<i>adj. și substantiv</i>	: Prună ~ varietate de prune având un capăt subțiat și alungit (asemănător cu un gât); prună cu gât.	/Din gâtlan
GÂTUITURĂ	GÂTLÉJ ~uri	<i>n.</i>	Parte inferioară a gâtului cuprinzând faringele cu esofagul și laringele cu traheea.	/<sl. glutu + suf. ~ej

GĂȚĂ	A GĂTUÎ gâtui	<i>tranz.</i>	1) A lipsi de respirație, strângând de gât; a sugruma; a strangula.2) (calea de curgere a unui fluid) A îngusta pe o anumită porțiune; a sugruma; a strangula.3) pop. (acțiuni sau manifestări) A împiedica să se dezvolte sau a suprima printr-o constrângere;	/gât + suf. ~ui
GĂZĂ	GĂTUITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Parte îngustată a unui lucru.	/a gâtui + suf. ~i)tură
GEACĂ	GĂȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	reg. Păr lung (și des) împletit în cosiță; coadă.	/Orig. nec.
GEALAT	GĂZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Insectă (zburătoare) de talie mică.	/cf. pol. geiz
GEALĂU	GEĂ//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Jachetă scurtă până la talie. [Var. giacă]	/<engl. jacket
GEAM	GEALĂ//T ~ți	<i>m.</i>	1) înv. Persoană care execută condamnării la moarte; călău; gâde.2) Om zdravăn (și violent).	/<turc. cellât
GEAMANDURĂ	GEALĂ//U ~ie	<i>n.</i>	Rindea (lungă) folosită pentru prelucrarea pieselor mari.	/<ung. gyaló
GEAMANTAN	GEAM ~uri	<i>n.</i>	1) Placă de sticlă fixată în cercevelele unei ferestre sau ale unei uși, pentru a lăsa lumina să pătrundă în încăpere.2) Bucată de sticlă care se fixează în rama unor obiecte (ochelari, ceasornic etc.).3) Deschizătură făcută în peretii unei clădiri sau ai	/<turc. şam
GEAMÂN	GEAMANDÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	mar. Corp plutitor (din lemn, din tablă etc.) ancorat de fundul unei ape pentru a indica diverse restricții (de navigație, de scăldat, de pescuit etc.).	/cf. ngr. simandhúra
GEAMĂT	GEAMANTÁN ~e	<i>n.</i>	Obiect de bagaj portabil, de formă dreptunghiulară și relativ plată, cu încuietoare, confecționat dintr-un material ușor (carton, piele, plastic etc.); valiză. • A-și face ~ul a) a-și aranja lucrurile în geamantan; b) a se pregăti de drum.	/<ngr. tzamantáni, turc. camadan
GEAMBAȘ	GEÁMÂN geámănă (gémeni, gémene)		1) (despre ființe) Care a fost născut în același timp cu altul (sau cu alții) de o mamă.2) (despre tulpini) Care a crescut împreună cu o altă tulpină din aceeași rădăcină.3) (despre plante) Care are o asemenea tulpină.4) (despre fructe) Care a crescut lip	/<lat. geminus
GEAMBLAC	GEÁMĂT gémete	<i>n.</i>	Sunet înfundat și prelung produs în urma unor dureri chinuitoare.	/<lat. gemitus
GEAMGIU	GEAMBÁŞ ~i	<i>m.</i>	Negustor sau samsar de cai.	/<turc. şambaz
GEAMIE	GEAMBLÁC ~uri	<i>n.</i>	(la sonde) Ansamblu de scripeți montat la capătul de sus al turlei.	/<engl. crawnblock
GEAMLÂC	GEAMGÍ//U ~i	<i>m.</i>	1) Meșter care instalează geamuri.2) Persoană care se ocupă cu vânzarea geamurilor.	/<turc. şamşı
GEAMPARALE	GEAMÍ//E ~i	<i>f.</i>	(la musulmani) Lăcaș de cult; moschee.	/<turc. şami
GEANĂ	GEAML~C ~uri	<i>n.</i>	1) Perete alcătuit din geamuri.2) Coridor sau verandă formată din astfel de pereți.	/<turc. şamlık.
GEANDRĂ	GEAMPARÁLE	<i>f. pl.</i>	1) Dans popular românesc asemănător cu hora.2) Melodie după care se execută acest dans.3) Instrument muzical mic de percuție, constând din două piese mici de lemn, în formă de găvan, unite printr-un șiret, care, fiind lovite una de alta, produc un sunet s	/<turc. calpara

GEANTĂ	GEÁN//Ă géne	<i>f.</i>	1) Fir de păr de pe marginea pleoapei.2) fig. Fâșie luminoasă; dungă de lumină (pe un deal, pe o culme, pe un nor etc.). • În ~a zilei în zorii zilei; dis-de-dimineată. [G.-D. genei]	/<lat. genna
GEL	GEÁNDRĂ	<i>f.</i>	reg. Mămăligă pregătită foarte moale; terci.	/Orig. nec.
GELATINĂ	GEÁNTĂ genți	<i>f.</i>	1) Obiect, de obicei de formă dreptunghiulară, cu mâner și închizătoare, confecționat din piele sau din alt material, în care se poartă cărți, caiete sau hârtie de tot felul; servietă.2) Obiect de acest fel, dar mai mic, în care femeile poartă banii și ac	/<turc. țaanta
A GELATINIZA	GEL ~uri	<i>n. chim.</i>	Substanță cu consistență vâscoasă, având proprietăți caracteristice lichidelor și solidelor.	/<fr. gel
A SE GELATINIZA	GELATÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Substanță sub formă de gel, obținută din țesuturile animale, având diverse întrebuințări (în industria alimentară, textilă, a hârtiei etc.).2) Piele crudă supusă prelucrării înainte de tăbăcire.	/<fr. gélatine
GELATINOS	A GELATINIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(granule de amidon, soluții coloidale) A face să se gelatinizeze.	/<fr. gélatinifier
GELEP	A SE GELATINIZ//Ă pers. 3 se ~ează	<i>intrans.</i>	1) (despre granule de amidon, soluții coloidale) A se transforma în gelatină.2) (despre obiecte) A se îmbiba cu gelatină.	/<fr. gélatinifier
A GELIFICA	GELATIN//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) Care are aspect de gelatină; asemănător cu gelatina.2) Care conține gelatină; cu gelatină în componență.3) Care are proprietăți specifice gelatinei; ca gelatina.	/<fr. gélatineux
GELIV	GELÉP ~i	<i>m.</i>	(în evul mediu) Negustor oriental care cumpăra vite din țările române pentru a le vinde la Constantinopol.	/<turc. țelep
GELIVAȚIE	A GELIFICĂ gelific	<i>tranz.</i>	(soluții coloidale) A transforma în gel.	/<fr. gélifer
GELIVURĂ	GELÍV ~ă (~i, ~e)		(despre materiale de construcție, roci) Care se dezagregă relativ ușor sub acțiunea înghețului și dezghețului repetat.	/<fr. gélif
GELOS	GELIVÁȚIE	<i>f.</i>	Proces de dezagregare a rocilor de la suprafața pământului, provocat de variațiile de temperatură.	/<fr. gélivation
GELOZIE	GELIVŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	Crăpătură de-a lungul tulpinii arborilor, provocată de înghețuri.	/<fr. gélivure
A GELUI	GEL//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)	<i>și substantiv al</i>	1) (despre persoane sau despre manifestările lor) Care denotă gelozie; stăpânit de gelozie.2) Care manifestă invidie; plin de invidie; invidios; pizmaș.	/<it. geloso
GEM	GELOZÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Trăire sufletească chinuitoare și obsedantă, provenită din faptul sau presupunerea că ființa iubită nu este credincioasă.2) Sentiment de nemulțumire egoistă, provocat de situația, succesele cuiva; invidie; pizmă. [G.-D. geloziei]	/<it. gelosia
GEMĂ I	A GELU//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	1) (piese din lemn) A prelucra cu gealăul.2) A prelucra cu rindeaua; a da la rindea; a rindelui.	/<ung. gyalulni
GEMĂ II	GEM ~uri	<i>n.</i>	Produs alimentar dulce sub formă de pastă gelatinoasă, preparat din fructe sau pomușoare fierte cu zahăr.	/<engl. jam
GEMĂNARIȚĂ	GÉM//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) (nume generic) Piatră prețioasă translucidă.2) Bijuterie cu o astfel de piatră prețioasă pe care sunt gravate figuri decorative.	/<fr. gemme, lat. gemma
GEMĂTOR	GÉM//Ă II ~e	<i>adj.</i>	: Sare ~ clorură naturală de sodiu cristalizată.	/<fr. gemme, lat. gemma

A GEME	GEMĂNĂRIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu flori mari purpurii, ai cărei tuberculi sunt folosiți în scopuri medicinale.	/geamăn + suf. ~ariță
GEMENI	GEMĂȚ//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>rar</i>	Care geme; plin de geamăt. Vânt ~. Glas ~.	/a geme + suf. ~ător
GEMINAT	A GÉME gem	<i>intrans.</i>	1) A scoate sunete înfundate și prelungi, din cauza unor dureri chinuitoare; a produce gemete.2) (despre frunze, păduri, ape etc.) A produce un zgomot înăbușit, mișcându-se încet; a fremăta; a murmura.3) A produce un zgomot prelung și pătrunzător; a vui;	/<lat. gemere
GEN	GÉMENI	<i>m. pl. art.</i>	Constelație din Calea Lactee. • Zodia ~lor unul din cele douăsprezece sectoare ale zodiacului.	/<lat. geminus
GENAT	GEMINÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care formează o pereche; dispus în perechi; împerecheat. Frunze ~te.2) și fig. Care este unit, formând un tot; îmbinat; împreunat.3) lingv.: Consoană ~tă consoană pronunțată lung.	/<fr. géminé, lat. geminatus
GENĂ	GEN ~uri	<i>n.</i>	1) Grup de ființe sau de obiecte care se caracterizează printr-o anumită însușire; fel; soi; specie; categorie.2) Fel de a fi al cuiva; natură.3) biol. Categorie sistematică inferioară familiei și superioară speciei. ~ul felinei.4) gram. Categorie grama	/<lat. genus, ~eris
GENEALOGIC	GENÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>rar</i>	(despre ochi) Care are gene lungi; cu gene lungi.	/geană + suf. ~at
GENEALOGIE	GÉN//Ă ~e	<i>f. biol.</i>	Particulă localizată într-un cromozom, care determină dezvoltarea caracterelor ereditare.	/<fr. gene
GENEALOGIST	GENEALÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de genealogie; propriu genealogiei. • Arbore ~ reprezentare grafică sub formă de arbore a unei genealogii.	/<fr. généalogique
A GENERA	GENEALOGÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Filiație a membrilor unei familii, de diferite generații, în funcție de gradul lor de rudenie.2) Reprezentare într-un tablou, într-un grafic a unei astfel de filiații.3) Știință care se ocupă cu studiul diferitelor filiații; istorie a neamului.	/<fr. généalogie, lat. genealogia
GENERAL I	GENEALOGÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Specialist în genealogie.	/<fr. généalogiste
GENERAL II	A GENER//Ă pers. 3 ~căză	<i>trans.</i>	A face să ia naștere în mod necesar; a determina.	/<lat. generare
GENERALISIM	GENERÁL I ~ă (~i, ~e)		1) (în opoziție cu particular, individual) Care se referă la toate cazurile sau la toți indivizii. Observații ~e. Regulă ~ă.2) Care interesează pe marea majoritate sau pe toți; la care participă marea majoritate sau toți. Grevă ~ă. • Repetiție ~ă ultima r	/<lat. generalis, fr. général
GENERALIST	GENERÁL II ~i	<i>m.</i>	Ofițer cu grad superior celui de colonel. • ~-maior ofițer cu grad superior celui de colonel și inferior celui de general-locotenent. ~-locotenent ofițer cu grad superior celui de general-maior și inferior celui de general-colonel. ~-colonel ofițer cu gra	/<fr. général, germ. General
GENERALITATE	GENERALÍSIM ~i	<i>m.</i>	(în unele țări) Comandant suprem al armatei.	/<it. generalissimo, fr. généralissime
A GENERALIZA	GENERALÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	1) Medic specializat în medicina generală.2) Medic specializat în boli interne; medic internist.	/<fr. généraliste

A SE GENERALIZA	GENERALIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter general.2) la pl. Idei cu caracter general; noțiuni generale.	/<fr. généralité, lat. generalitas, ~atis
GENERALIZARE	A GENERALIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (fapte, fenomene, situații etc.) A aplica la un ansamblu sau la majoritatea indivizilor; a extinde asupra unui tot, atribuindu-i caracter general.2) A prezenta într-o formă sintetică. ~ cele spuse.3) A folosi extinzând asupra unui ansamblu ceea ce este	/<fr. généraliser
GENERALIZATOR	A SE GENERALIZ//Á pers. 3 se ~ează	<i>intrans.</i>	1) A deveni general; a căpăta caracter universal; a se universaliza.2) (despre boli) A se extinde asupra întregului organ sau organism.	/<fr. généraliser
GENERALMENTE	GENERALIZ//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A GENERALIZA și A SE GENERALIZA.2) Operație mintală prin care se grupează în același gen obiecte cu trăsături esențiale comune.	/v. a generaliza
GENERATIV	GENERALIZAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care generalizează; în stare să facă generalizări. Spirit ~.	/<fr. généralisateur
GENERATOR I	GENERALMENTE	<i>adv.</i>	rar În general; în genere.	/<fr. généralement, it. generalmente
GENERATOR II	GENERATÍV ~ă (~i, ~e)		Care generează; care dă naștere. • Gramatică ~ă gramatică care urmărește stabilirea regulilor de formare a frazelor corecte într-o limbă.	/<engl. generative
GENERAȚIE	GENERAT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	Care generează; în stare să genereze. Persoană ~oare de idei.	/<fr. générateur, lat. generator, ~oris
GENERE	GENERAT//ÓR II ~oăre	<i>n.</i>	1) Aparat care produce o anumită formă de energie, folosind energie de altă formă. ~ termic. ~ electric.2) Aparat care produce un fluid sau o suspensie fluidă. ~ de aburi. ~ de gaze.	/<fr. générateur, lat. generator, ~oris
GENERIC I	GENERÁȚI/E ~i	<i>f.</i>	1) Totalitate a indivizilor dintr-o comunitate, care trăiesc în același timp, fiind aproximativ de aceeași vârstă.2) Totalitate a animalelor de o anumită rasă sau specie, născute în același an.3): ~ spontanee (sau spontană) teorie naivă conform căreia une	/<fr. génération, lat. generatio, ~onis
GENERIC II	GÉNERE	<i>n.</i>	: În ~ a) în general; b) de obicei.	/<it. (in) genere
GENEROS	GENÉRI//C I ~că (~ci, ~ce)		Care ține de un gen; propriu unei categorii, unui gen. Termen ~.2) Care cuprinde toate lucrurile sau fenomenele de același fel. Nume ~.	/<fr. générique
GENEROZITATE	GENÉRI//C II ~ce	<i>n.</i>	1) Parte a unui film (de obicei, de la început) unde sunt indicate titlul, numele actorilor și al realizatorilor.2) Cadru tematic al unei manifestații.	/<fr. générique
GENETIC	GENER//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) (despre oameni) Care este predispus să ajute pe alții în mod dezinteresat; darnic; mărinimos; galant; galantom.2) (despre manifestări ale oamenilor) Care vădește înalte calități morale; nobil.3) fig. (despre soluri) Care se caracterizează prin fertilit	/<fr. génereux, lat. generosus
GENETICĂ	GENEROZIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter generos; mărinimie; dărnicie; galantonie; larghețe.2) Atitudine generoasă; mărinimie; dărnicie; larghețe; galantomie.	/<fr. générosité
GENETICIAN	GENÉTI//C ~că (~ci,		Care ține de geneză; propriu genezei.	/<fr. génétique

GENEZĂ	GENÉTICĂ	<i>f.</i>	Compartiment al biologiei care se ocupă cu studiul organismelor sub aspect ereditar.	/<fr. génétique, germ. Genetik
GENIAL	GENETICI//ÂN ~ănă (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Specialist în genetică.	/<fr. généticien
GENIALITATE	GENÉZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Proces de naștere și de dezvoltare a unui lucru sau a unei ființe.	/<fr. genese, lat., gr. genesis
GENIST	GENIÁL ~ă (~i, ~e)		1) (despre persoane) Care are geniu; înzestrat cu calități creatoare deosebite. Matematician ~.2) Care este caracteristic pentru genii; de geniu. Inventie ~ă. Lucrare ~ă.	/<fr. génial
GENITAL	GENIALITĂTE	<i>f.</i>	Caracter genial.	/<fr. génialité
GENITIV	GENÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Militar din trupele de geniu.	/geniu + suf. ~ist
GENITIVAL	GENITÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de reproducere (a animalelor și a oamenilor); propriu reproducerii (animalelor și oamenilor); sexual. Organe ~e. • Aparat ~ ansamblu de organe care îndeplinesc funcția de reproducere (la animale și la om).	/<fr. génital, lat. genitalis
GENITOR	GENITÍV ~e	<i>n.</i>	lingv. Caz care indică posesia, apartenența și dependența, răspunzând la întrebarea al (a, ai, ale) cui?	/<lat. genitivus, fr. génitif
GENIU I	GENITIVAL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de genitiv; propriu genitivului.2) (despre cuvinte) Care este în cazul genitiv.3) Care are valoare de genitiv; cu valoare de genitiv. • Articol ~ articol posesiv.	/genitiv + suf. ~al
GENIU II	GENITÓR ~i	<i>m. biol.</i>	Organism care dă naștere unui hibrid.	/<fr. géniteur
GENOCID	GÉNI//U I ~i	<i>m.</i>	1) Totalitate a aptitudinilor spirituale superioare care oferă unei persoane calități creatoare deosebite. • De ~ genial.2) Persoană care posedă asemenea aptitudini.3) Ansamblu de trăsături distinctive care formează esența unui lucru sau a unei ființe. ~u	/<lat. genius, fr. génie
GENOTIP	GÉNI//U II ~i	<i>m.</i>	mit. Ființă supranaturală care se crede că influențează asupra destinului cuiva; spirit protector.	/lat. genius, fr. génie
GENTIL	GENOCÍD ~uri	<i>n.</i>	Crimă constând în executarea metodică și în masă a unei comunități etnice (din motive naționale, religioase etc.). [Pl. și genocide]	/<fr. génocide
GENTILEȚE	GENOTÍP ~uri	<i>n.</i>	Totalitate a genelor caracteristice unei specii.	/<fr. génotype
GENTILIC	GENTÍL ~ă (~i, ~e)		Care manifestă politețe; cu bun-simț și serviabil; binecrescut; amabil; politicos; galant.	/<fr. gentil, lat. gentilis
GENTILOM	GENTILÉȚE	<i>f.</i>	1) Caracter gentil.2) Atitudine gentilă.	/<fr. gentillesse, it. gentilezza
GENTLEMAN	GENTÍLI//C ~că (~ci,		Care ține de gintă; propriu ginții.	/<lat. gentilionis
GENȚIANĂ	GENTILÓM ~i	<i>m.</i>	1) (în Europa apuseană din evul mediu) Persoană din societatea înaltă; nobil; aristocrat.2) fig. livr. Persoană care respectă cu strictețe eticheta; om cu purtare curtenitoare; gentleman.	/<fr. gentilhomme
GENUFLEXIUNE	GENTLEM//AN [pr.: géntlmen] ~ani	<i>m.</i>	Persoană care respectă cu strictețe eticheta; om cu purtare curtenitoare; gentilom.	/Cuv. engl.

GENUIN	GENȚIÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Plantă erbacee montană cu flori mari, albastre sau galbene, în formă de clopoțel.2) Băutură aperitivă preparată din rădăcinile acestei plante. [G.-D. gențiane; Sil. -ți-a-]	/<lat. gentiana, fr. gentiane
GENUNCHI	GENUFLEXIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) (în exercițiile de gimnastică) Îndoire a genunchilor.2) Așezare în genunchi în semn de respect sau de supunere.3) fig. Comportament servil. [G.-D. genuflexiunii; Sil. -xi-u-]	/<fr. génuflexion
GENUNCHIERĂ	GENUÍN ~ă (~i, ~e)	<i>livr.</i>	Care nu este denaturat; natural; curat; pur; veritabil.	/<fr. gèneuine, lat. genuinus
GENUNE	GENÚNCHI ~	<i>m.</i>	1) (la om și la unele animale) Partea din față a piciorului care cuprinde regiunea articulației femurului cu tibia. • Oul ~ului rotula. În ~ cu genunchii pe pământ. Pe ~ pe partea anterioară a picioarelor mai sus de genunchi. A cădea în ~ a se ruga umilit	/<lat. genuc(u)lum
GEOBOTANICĂ	GENUNCHIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Bucată de material (din pânză, lână, piele) sau bandaj elastic, care se îmbracă pe genunchi pentru a-l proteja (în timpul unor munci sau sporturi).	/genunchi + suf. ~ieră
GEOBOTANIST	GENÚN//E ~i	<i>f. livr.</i>	Adâncime foarte mare; prăpastie; abis; neant.	/<lat. gyro, ~onis
GEOCENTRIC	GEOBOTÁNICA	<i>f.</i>	Ramură a botanicii care se ocupă cu studiul plantelor în legătură cu factorii de mediu. [Sil. ge-o-]	/<fr. géobotanique
GEOCENTRISM	GEOBOTANÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Specialist în geobotanică.	/<fr. géobotaniste
GEOCHIMIE	GEOCÉTRI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de centrul Pământului; propriu centrului Pământului.2) Care ține de geocentrism; propriu geocentrismului. • Mișcare ~că mișcare aparentă a unui astru în jurul Pământului.	/<fr. géocentrique
GEOCHIMIST	GEOCENTRÍSM	<i>n.</i>	Concepție conform căreia Pământul se află în centrul universului, iar Soarele și celelalte corpuri cerești se învârt în jurul lui.	/<fr. géocentrisme
GEODEZ	GEOCHIMÍE	<i>f.</i>	Ramură a chimiei care se ocupă cu studiul elementelor chimice din scoarța Pământului.	/<fr. géochimie
GEODEZIC	GEOCHIMÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Specialist în geochimie.	/<fr. géochimiste
GEODEZIE	GEODÉZ ~i	<i>m.</i>	Specialist în geodezie.	/<fr. géodese
GEOFITĂ	GEODÉZI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de geodezie; propriu geodeziei.	/<fr. géodesique
GEOFIZIC	GEODEZÍE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul formelor de relief de pe Pământ și de prezentare a acestora pe planuri și hărți.	/<fr. géodesie
GEOFIZICĂ	GEOFÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă care în timpul iernii își continuă viața numai prin organe subpământene (bulbi, tuberculi, rizomi).	/<fr. géophytes
GEOFIZICIAN	GEOFÍZI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de geofizică; propriu geofizicii.	/<fr. géophysique
GEOFON	GEOFÍZICA	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul proprietăților fizice ale globului pământesc (fenomenele seismice, magnetice, meteorologice etc.).	/<fr. géophysique
GEOGENIC	GEOFIZICI//ÁN ~éni	<i>m.</i>	Specialist în geofizică.	/<fr. géophysicien
GEOGENIE	GEOF//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Aparat pentru recepționarea undelor acustice ce se propagă în scoarța terestră.	/<fr. géophone
GEOGRAF	GEOGÉNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de geogenie; propriu geogeniei.	/<fr. géogénique

GEOGRAFIC	GEOGENIE	<i>f.</i>	Ramură a geologiei care se ocupă cu studiul originii și formării Pământului.	/<fr. géogénie
GEOGRAFIE	GEOGRÁF ~i	<i>m.</i>	Specialist în geografie.	/<fr. géographe, lat. geographus
GEOID	GEOGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de geografie; propriu geografiei. Atlas ~. Poziție ~că.	/<fr. géographique
GEOLOG	GEOGRAFIE	<i>f.</i>	1) Știință care se ocupă cu studiul învelișului globului pământesc sub toate aspectele (fizic, biologic, social etc.). ~ economică. ~ fizică.2) Răspândire a ceva pe un teritoriu.	/<fr. géographie, lat. geographia
GEOLOGIC	GEOÍD	<i>n.</i>	Corp geometric care reprezintă forma convențională a Pământului.	/<fr. géod'de
GEOLOGIE	GEOLÓ//G ~gi	<i>m.</i>	Specialist în geologie.	/<fr. géologue
GEOMAGNETIC	GEOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de geologie; propriu geologiei.2) Care are origine foarte veche. Sediment ~.	/<fr. géologique
GEOMAGNETISM	GEOLOGIE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul structurii și evoluției scoarței terestre.	/<fr. géologie
GEOMETRIC	GEOMAGNÉTII//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de geomagnetism; propriu geomagnetismului.	/<fr. géomagnétique
GEOMETRIE	GEOMAGNETÍSM	<i>n.</i>	Ramură a geofizicii care se ocupă cu studiul magnetismului terestru.	/<fr. géomagnétisme
GEOMETRU	GEOMÉTRI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de geometrie; propriu geometriei. Calcul ~.2) Care are forma corpurilor din geometrie. Ornament ~. • Progresie ~că serie de numere în care fiecare număr este egal cu produsul dintre numărul precedent și un număr constant. Medie ~că rădăcină p	/<fr. géométrie, lat. geometricus
GEOMORFOLOGIC I	GEOMETRIE	<i>f.</i>	1) Ramură a matematicii care se ocupă cu studiul raporturilor și formelor spațiale.2) Structura regulată a unui corp sau a unui sistem tehnic.	/<fr. géométrie, lat. geometria
GEOMORFOLOGIE	GEOMÉTR//U ~i	<i>m.</i>	Specialist în geometrie.	/<fr. géometre, lat. geometra
GEONOMIC	GEOMORFOLÓGI//C I ~că (~ci, ~ce)		Care ține de geomorfologie; propriu geomorfologiei.	/<fr. géomorphologique
GEONOMIE	GEOMORFOLOGIE	<i>f.</i>	Ramură a geografiei fizice care se ocupă cu studiul morfologiei scoarței terestre; morfologie a Pământului.	/<fr. géomorphologie
GEOPOLITICĂ	GEONÓMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de geonomie; propriu geonomiei.	/<fr. géonomique
GEOSFERĂ	GEONOMIE	<i>f.</i>	Totalitate a științelor care se ocupă cu studiul legilor fizice în legătură cu Pământul.	/<fr. géonomie
GEOSINCLINAL	GEOPOLÍTICĂ	<i>f.</i>	Teorie care promovează ideea că politica unui stat este determinată de situația sa geografică.	/<germ. Geopolitik
GEOSTAȚIONAR	GEOSFÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Sferă din care este alcătuit Pământul.	/<fr. géosphere
GEOTECTONIC	GEOSINCLINAL ~e	<i>n.</i>	geol. Depresiune a scoarței terestre scufundată în mare, care, în urma unor depozite sedimentare mari și a mișcărilor tectonice în decursul timpului geologic, se transformă într-un lanț muntos.	/<fr. géosynclinal

GEOTECTONICĂ	GEOSTAȚIONĂR ~ă (~i, ~e)		(despre sateliți artificiali) Care se rotește o dată cu Pământul, creând impresia că staționează asupra aceluiași punct de pe glob.	/<fr. géostationnaire, engl. geostationary
GEOTEHNIC	GEOTECTÓNII//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de geotectonică; propriu geotectonicii.	/<germ. geotektonisch
GEOTEHNICĂ	GEOTECTÓNICĂ	<i>f.</i>	Ramură a geologiei care se ocupă cu studiul mișcării și deformării scoarței terestre.	/<germ. Geotektonik
GEOTERMAL	GEOTÉHNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de geotehnică; propriu geotehnicii.	/<fr. géotechnique
GEOTERMIC	GEOTÉHNICĂ	<i>f.</i>	Ramură a geologiei care se ocupă cu studiul rezistenței și stabilității terenurilor.	/<fr. géotechnique
GEOTERMIE	GEOTERMÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care are apă caldă; cu apă caldă. Izvor ~.2) Care ține de geotermie; propriu geotermiei; geotermic. Lucrări ~e.	/<fr. géothermal
GEOTROPISM	GEOTÉRMII//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de geotermie; propriu geotermiei; geotermal.	/<fr. géothermique
GEPID	GEOTERMÍE	<i>f.</i>	Ramură a geologiei care se ocupă cu studiul proceselor termice din interiorul Pământului.	/<fr. géothermie
GER	GEOTROPÍSM	<i>n. biol.</i>	Proprietate a unor plante sau a anumitor organe ale lor de a crește într-un anumit sens sub influența forței gravitaționale.	/<fr. géotropisme
A GERA	GEPÍ//D ~zi	<i>m.</i>	pl. ist. Populație germanică migratoare, care, pe la mijlocul sec. IV, s-a stabilit temporar în nordul Daciei.	/<lat. Gepidae, ~arum, fr. Gépides
GERANIACEE	GER ~uri	<i>n.</i>	Stare atmosferică caracterizată prin temperatura foarte joasă a aerului (sub zero grade); frig mare. • ~ de crapă pietrele (sau lemnele) ger foarte mare.	/<lat. gelu(m)
GERANT	A GER//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(domenii de activitate, afaceri etc.) A administra în locul (și pe socoteala) altei persoane.	/<fr. gérer, lat. gerere
GERANȚĂ	GERANIACÉE ~	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de plante erbacee, cu frunzele rotunde și păroase, cu flori viu colorate, dispuse în inflorescențe, și cu fructe în formă de capsulă (reprezentant: mușcata).2) Plantă din această familie.	/<fr. géraniacées
GERAR	GERÁN//T ~ți	<i>m.</i>	Persoană care gerează; suplinitor al conducătorului de drept.	/<fr. gérant
GERIATRIE	GERÁNȚĂ	<i>f.</i>	1) Funcție de gerant.2) Durata de exercitare a acestei funcții.	
GERMAN I	GERÁR	<i>m. pop.</i>	Prima lună a anului; ianuarie.	/ger + suf. ~ar
GERMAN II	GERIATRÍE	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul bolilor de bătrânețe.	/<fr. gériatrie
GERMANĂ	GERMÁN I ~ă (~i, ~e)		Care aparține Germaniei sau populației ei; din Germania; nemțesc.	/<lat. Germanus
GERMANIC	GERMÁN II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care făcea parte din unul dintre popoarele indo-europene (goții, vandalii, saxonii etc.) ce au locuit în antichitate în centrul, vestul și nordul Europei.2) Persoană care face parte din populația de bază a Germaniei (și a Austriei) sau este or	/<lat. Germanus
GERMANISM	GERMÁNĂ	<i>f.</i>	mai ales art. Limba germanilor.	/<lat. Germanus

GERMANIST	GERMÁNÍ//C ~că (~ci, ~ce)		Care aparține germanilor sau popoarelor înrudite cu germanii; propriu acestor popoare. • Limbi ~ce grup de limbi indo-europene vorbite de o serie de popoare din centrul și din nordul Europei. Popoare ~ce familie de popoare cuprinzând vechile triburi din c	/<fr. germanique, lat. germanicus
GERMANISTICĂ	GERMANÍSM ~e	<i>n.</i>	Împrumut din limba germană.	/<fr. germanisme.
GERMANIU	GERMANÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Specialist în germanistică.	/<fr. germaniste
A GERMANIZA	GERMANÍSTICĂ	<i>f.</i>	Ramură a științei filologice care se ocupă cu studiul limbilor și literaturilor germanice.	/<germ. Germanistik
A SE GERMANIZA	GERMÁNIU	<i>n.</i>	Element chimic semimetal, folosit la fabricarea diferitelor piese și aparate.	/<fr. germanium, germ. Germanium
GERMANOFIL	A GERMANIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se germanizeze.	/german + suf. ~iza
GERMANOFOB	A SE GERMANIZ//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	A adopta limba, cultura și obiceiurile germanilor; a deveni asemănător cu germanii.	/german + suf. ~iza
GERMEN	GERMANOFÍL ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(în opoziție cu germanofob) (despre persoane) Care iubește tot ce este german.	/<fr. germanophile
GERMICID	GERMANOFÓB ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(în opoziție cu germanofil) (despre persoane) Care urăște tot ce este german.	/<fr. germanophobe
A GERMINA	GÉRMEN ~i	<i>m.</i>	1) Element (microscopic) din care se dezvoltă, în condiții prielnice, un organism nou.2) fig. Element sau principiu care generează ceva (un fenomen, o stare etc.). • În ~ la începutul devenirii; în stadiul incipient. [Var. germene]	/<lat. germen, ~inis
GERMINAL	GERMICÍ//D ~dă (~zi, ~de)	<i>și substantiv</i>	Care distruge germenii dăunători organismelor vii.	/<fr. germicide
GERMINATIV	A GERMIN//Á pers. 3 ~eáză	<i>intrans.</i>	1) (de-spre semințe, tuberculi, bulbi, plante) A da germen; a începe un ciclu nou de vegetație; a încolți.2) (despre organe sau materii organice) A trece de la o stare latentă sau embrionară la viața activă.	/<lat. germinare
GERMINATOR I	GERMINÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de germen; propriu germenului. Stare ~ă.	/<fr. germinal
GERMINATOR II	GERMINATÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de germinație; propriu germinației.2) Care poate să germineze; cu proprietatea de a germina.3) Care provoacă germinarea; care face să se germineze.	/<fr. germinatif
GERMINAȚIE	GERMINAT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		v. GERMINATIV.	/<fr. germinateur
GERONTOCRAȚIE	GERMINAT//ÓR II ~oăre	<i>n.</i>	1) Instalație pentru germinarea artificială a semințelor.2) Aparat pentru stabilirea procentului de germinație a semințelor.	/<fr. germinateur
GERONTOLOG	GERMINÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Proces prin care un germen pornește dezvoltarea unui nou organism.	/<fr. germination, lat. germinatio, ~onis
GERONTOLOGIC	GERONTOCRAȚÍ//E ~i	<i>f.</i>	Sistem de guvernare în care organele de conducere sunt dominate de bătrâni.	/<fr. gérontocratie
GERONTOLOGIE	GERONTOLOÓ//G ~gi	<i>m.</i>	Specialist în gerontologie.	/<fr. gérontologue

GEROS	GERONTOLOGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de gerontologie; propriu gerontologiei.	/<fr. gérontologique
GEROVITAL	GERONTOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul procesului de îmbătrânire și al metodelor de prelungire a vieții.	/<fr. gérontologie
A GERUI	GER//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		(despre timp) Care se caracterizează prin prezența gerului; care este foarte friguros; cu ger.	/ger + suf. ~os
GERUIALĂ	GEROVÍTÁL	<i>n.</i>	Medicament pe bază de procaină pentru întârzierea proceselor de îmbătrânire la oameni.	/gero (ntologie) + vital
GERUIT	A GERU//Í ~iesc		1. intranz. A fi ger; a fi frig foarte mare.2. tranz. (rufe) A scoate la ger să se usuce (și să se înalbească).	/ger + suf. ~ui
GERUNDIV	GERU//IÁLĂ ~iéli	<i>f.</i>	1) Timp cu ger; timp foarte friguros.2) rar Strat subțire din cristale de gheață care se formează iarna pe ramurile copacilor și pe alte obiecte; chiciură; promoroacă.	/a gerui + suf. ~eală
GERUNDIVAL	GERUÍ//T ~tă (~ți,		1) v. A GERUI.2) Care este atins de ger; puțin înghețat.	/v. a gerui
GERUNZIAL	GERUNDÍV ~e	<i>n. gram.</i>	1) (în limba latină) Forma verbală nominală cu sens pasiv.2) (în limba franceză) Formă a participiului prezent.	/<lat. gerundivum, fr. gérondif
GERUNZIU	GERUNDIVÁL ~ă (~i,		Care este construit cu gerundivul; care conține un gerundiv.	/gerundiv + suf. ~al
GERUSIA	GERUNZIÁL ~ă (~i,		Care conține un gerunziu sau un gerundiv. Construcție ~ă.	/gerunziu + suf. ~al
GEST	GERÚNZI//U ~i	<i>n.</i>	Formă nominală a verbului care exprimă o acțiune în desfășurare fără referire la momentul vorbirii.	/<lat. gerundium
GESTANTĂ	GERUSÍA	<i>f.</i>	(în Sparta antică) Sfat al bătrânilor, format din doi regi și 28 de membri având peste 60 de ani.	/<Cuv. gr.
GESTAPO	GEST ~uri	<i>n.</i>	1) Mișcare a unor părți ale corpului, în special a capului sau a mâinilor, care însoțește ori înlocuiește vorbirea, exprimând o stare psihologică sau o intenție.2) fig. Faptă cu o anumită semnificație.	/<fr. geste, lat. gestus
GESTAȚIE	GESTÁNT//Ă ~e	<i>adj.</i>	(despre femele vivipare) Care poartă embrionul în uter (de la concepere până la naștere).	/<it. gestante
GESTICĂ	GESTAPO [pr.:	<i>n.</i>	(în Germania hitleristă) Secție a poliției secrete.	/Cuv. germ.
A GESTICULA	GESTÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Stare a femelei gravide; sarcină; graviditate.2) Perioadă cât ține această stare (de la concepere până la nașterea fătului); graviditate.	/<fr. gestation, lat. gestatio, ~onis
A GESTIONA	GÉSTICĂ	<i>f.</i>	Totalitate a gesturilor pe care le face un actor în timpul interpretării unui rol.	/gest + suf. ~ică
GESTIONAR I	A GESTICUL//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	A face gesturi; a da din mâini.	/<fr. gesticuler, lat. gesticulari
GESTIONAR II	A GESTION//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(bunuri materiale, fonduri) A avea în gestiune.	/Din gestiune
GESTIUNE	GESTIONÁR I ~ă (~i,		Care ține de o gestiune; propriu unei gestiuni.	/<fr. gestionnaire
GESTUAL	GESTIONÁR II ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care răspunde de o gestiune.2) Persoană care efectuează o gestiune.	/<fr. gestionnaire

GET	GESTIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Administrare a bunurilor materiale ale unei întreprinderi sau ale unei instituții.2) Ansamblu de operații privind primirea, păstrarea și eliberarea bunurilor materiale dintr-o întreprindere sau dintr-o instituție.3) Totalitate a bunurilor materiale (di	/<fr. gestion, lat. gestio, ~onis
GET	GESTUÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de gesturi; propriu gesturilor.2) Care se exprimă prin gesturi.	/<fr. gestuel
BEGET	GET geți	<i>m.</i>	mai ales la pl. Nume dat de greci dacilor (în special, celor de pe cursul inferior al Dunării).	/<lat. Getae, ~arum, fr. Gètes.
GETIC	GET-BEGÉT	<i>adj. invar.</i>	(despre persoane) Care are o apartenență etnică de netăgăduit; din moși-strămoși; neaoș; veritabil.	/<turc. tet-be-tet
GHEARĂ	GÉTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>ist.</i>	Care aparține geților.	/<lat. geticus, fr. gétique
GHEATĂ	GHEÁR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (la unele păsări și animale) Parte cornoasă, ascuțită și încovoiată de la vârful degetelor. • A pune ~a pe cineva (sau pe ceva) a prinde pe cineva; a pune stăpânire pe cineva sau pe ceva. A fi (sau a se găsi, a se zbate) în ~ele mortii a fi în primejdi	/Orig. nec.
GHEAȚĂ	GHEÁTĂ ghéte	<i>f.</i>	mai ales la pl. Obiect de încălțăminte intermediar între pantof și cizma (cu înălțimea până deasupra gleznei). [G.-D. ghetei]	/<it. ghetta
GHEB	GHEÁȚ//Ă ghéturi	<i>f.</i>	1) Apă solidificată la o temperatură mai joasă de zero grade. Țurțure de ~. • A (se) sparge (sau a (se) rupe) ~a a porni (la) o acțiune după anumite șovăieli și lipsă de îndrăzneală.2) la pl. Întinderi mari de astfel de apă solidificată. Gheturi polare.3)	/<lat. glacia
GHEBĂ	GHEB ~uri	<i>n.</i>	1) (la oameni) Proeminență patologică pe spate care deformează trunchiul; cocoșă; cifoza; gibozitate.2) Ridicătură de teren; dâmb.	/<lat. glibbus
GHEBE	GHEB//Ă ~e	<i>f. inv.</i>	Manta lungă, confecționată din aba sau din șiac, purtată la țară.	/<turc. kebe
GHEBOS	GHEBE	<i>f.</i>	pl. Specie de ciuperci comestibile, având picior gălbui sau brun cu un inel alb împrejur și pălărie galbenă-brună, care crește pe tulpina arborilor, provocând putrezirea lemnului. ~ de brad ciupercă comestibilă, având picior lung, subțire și pălărie albă,	/Din gheb
A GHEBOȘA	GHEB//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) (de-spre persoane) Care are gheb; cu gheb; cocoșat.2) Care este cu spatele încovoiat (de bătrânețe, de greutate etc.); gârbov; grebănos.	/gheb + suf. ~os
A SE GHEBOȘA	A GHEBOȘ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se gheboșeze; a cocoșa; a gârbovi.	/Din ghebos
GHEENĂ	A SE GHEBOȘ//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A căpăta gheb; a se cocoșa.2) A-și încovoia spatele (de greutate, de bătrânețe etc.); a deveni grebănos; a se gârbovi; a se cocoșa.	/Din ghebos
GHEIȘĂ	GHEÉNĂ	<i>f.</i>	rel. Loc de chinuri veșnice, unde se crede că nimeresc, după moarte, sufletele celor păcătoși; iad; infern.	/<sl. geena
GHEIZER	GHEÍȘ//Ă ~e	<i>f.</i>	(la japonezi) Cântăreață și dansatoare (în localurile de petrecere). [G.-D. gheișei; Sil. ghei-]	/<fr. geisha
GHEIZERIT	GHEÍZER ~e	<i>n.</i>	Izvor intermitent generat de un vulcan, care, la anumite intervale de timp, aruncă în afară apă fierbinte și vaporii.	/<fr., engl. geyser

GHEM	GHEIZERÍT	<i>n.</i>	Rocă formată din depunerea silicei din apa gheizerelor. [Sil. ghei-]	/<fr. geysérite
GHEMOTOC	GHEM ~e	<i>n.</i>	1) Obiect sferic format prin înfășurare de fire. ~ de ață. ~ de lână. • A se face ~ a se ghemui.2) (la rumegătoare) Al treilea compartiment al stomacului.	/<lat. ghemus
A GHEMUI	GHEMOT//ÓC ~oáce	<i>n.</i>	Obiect mototolit în formă de ghem; mototol.	/ghem + motoc
A SE GHEMUI	A GHEMU//Í ~iérc	<i>tranz.</i>	A face să se ghemuiască.	/ghem + suf. ~ui
GHEPARD	A SE GHEMU//Í mă ~iérc	<i>intrans.</i>	1) A se așeza încovoiindu-și spatele și strângând picioarele la piept; a se strânge în formă de ghem; a se chirci.2) A se aduna în număr mare într-un spațiu restrâns, împingându-se în dezordine; a se înghesui; a se îngrămădi; a se îmbulzi.	/ghem + suf. ~ui
GHERDAN	GHEPÁR//D ~zi	<i>m.</i>	Animal sălbatic carnivor, având cap mic, picioare înalte și blană de culoare gălbuie, cu pete întunecate, răspândit în Asia și Africa.	/<fr. guépard
GHERDAP	GHERDÁN ~e	<i>n. inv.</i>	Podoabă (de mărgel, de pietre scumpe etc.) purtată la gât de femei; salbă; colan; colier. [Var. ghiordan]	/<turc. gerdan
GHERETĂ	GHERDÁP ~uri	<i>n.</i>	Loc îngust și stâncos de pe cursul unei ape, periculos pentru navigație.	/<turc. girdab
GHERGHEF	GHERÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Construcție mică din scânduri, care servește drept adăpost pentru un paznic sau pentru o santinelă.2) Construcție mică (pe stradă, în gări etc.), prevăzută cu o fereastră prin care se vinde marfa (reviste, țigări etc.); chiosc.	/<fr. guérite
GHERGHINĂ	GHERGHÉF ~uri	<i>n.</i>	1) Cadru constând din două cercuri concentrice de lemn sau de metal, pe care se întinde o bucată de pânză pentru a fi brodată.2) Țesătură întinsă pe un asemenea cadru.	/<turc. gergef
GHERIDON	GHERGHÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee decorativă cu flori în capitule mari, de diferite culori; dalie.	/<germ. Georgine
GHERILĂ	GHERID//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Masă mică și rotundă, pe unul sau pe trei picioare înalte.	/<fr. guéridon.
GHERMEA	GHERÍLĂ	<i>f.</i>	1) Război purtat de partizani.2) Grupă mică de partizani sau trupe regulate care duc un asemenea război. [G.-D. gherilei]	/<sp. guerrilla, fr. guérilla
GHEȘ	GHERM//EÁ ~éle	<i>f.</i>	Piesă de lemn fixată în spațiul destinat unei uși sau unei ferestre într-o zidărie, de care se întărește apoi tocul acestora. [Art. ghermeaua].	/Orig. nec.
GHEȘFT	GHEȘ ~uri	<i>n.</i>	: A da ~ (cuiva) a) a lovi ușor pe cineva (pentru a semnaliza ceva); a înghionti; a îmboldi; b) a determina prin îndemnuri (să efectueze o acțiune); a îndemna; a îmboldi.	/Orig. nec.
GHEȘFTAR	GHEȘÉFT ~uri	<i>n.</i>	fam. Afacere mărunță, necinstită; bișniță.	/<germ. Geschäft
GHEȚOU	GHEȘFTÁR ~i	<i>m.</i>	fam. Persoană care se ocupă cu gheșefturile; om care umblă după gheșefturi; bișnițar.	/gheșeft + suf. ~ar
GHETRĂ	GHETÓU ~ri	<i>n.</i>	(în trecut) Cartier al unui oraș unde erau siliți (din motive rasiale, religioase etc.) să trăiască anumite grupuri din populația unei țări.	/<it. ghetto, germ. Getto

GHEȚAR	GHÊTR//Ă ~e	<i>f.</i>	Învelitoare din postav sau de fetru, purtată uneori de bărbați, care acoperă glezna și partea de asupra a încălțăminteii.	/<fr. guêtres
GHEȚĂRIE	GHEȚĂR ~i	<i>m.</i>	1) Masă enormă de gheață persistentă, formată în regiunile polare și alpine, care, sub influența gravitației, se deplasează lent în lungul văilor sau pe pante. • ~ plutitor v. AISBERG.2) Instalație înzestrată cu bucăți de gheață pentru a răci sau a mențin	/gheață + suf. ~ar
GHEȚOS	GHEȚĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	Încăpere specială în care se depozitează iarna blocuri de gheață naturală, pentru a fi folosite în cursul verii.	/gheață + suf. ~ărie
GHEȚUȘ	GHEȚ//ÓS ~oasă (~ósi, ~oáse)	<i>rar</i>	1) Care conține gheață; cu gheață.2) Care are proprietăți asemănătoare cu ale gheții; ca gheata.	/gheață + suf. ~os
GHIAUR	GHEȚUȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Strat subțire de gheață care se formează pe suprafața solului în urma înghețării apei de ploaie sau a zăpezii topite.2) Loc unde se dau copiii pe gheață; lunecus.	/gheață + suf. ~uș
GHIBORT	GHIAŪR ~i	<i>m.</i>	Nume băjocoritor, dat în trecut de către turci popoarelor de altă credință decât cea mahomedană (mai ales creștinilor).	/<turc. gâvur
A GHICI	GHIBÓRT ~i	<i>m.</i>	Pește dulcicol de talie mică, de culoare verde-măslinie, cu cap scurt și cu înotătoarele dorsale ghimpoase.	/Orig. nec.
GHICIT	A GHIC//Í ~esc		1. tranz. 1) A afla prin presupunere; a determina intuitiv sau prin deducție. ~ gândurile cuiva. ~ pe cineva după glas.2) (ghicitori, șarade, enigme) A pătrunde cu mintea, găsind explicația.3) A vedea foarte vag (din cauza depărtării, a întunericii etc.	/cf. bulg. gadkam
GHICITOARE	GHICÍT	<i>n.</i>	v. A GHICI. • Pe ~e la nimereală; la voia întâmplării.	/v. a ghici
GHICITOR	GHICIT//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	Creație populară, mai ales în versuri, în care se descrie în termeni metaforici o ființă, un obiect sau un fenomen ce trebuie identificat; cimitulură.	/a ghici + suf. ~toare
GHID I	GHICIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care ghicește; om care practică ghicitul.	/a ghici + suf. ~tor
GHID II	GHID I ghizi	<i>m.</i>	Persoană care conduce un grup de turiști sau de vizitatori, dând explicațiile necesare; călăuză.	/<fr. guide
A GHIDA	GHID II ~uri	<i>n.</i>	Lucrare care cuprinde informații pentru orientare (într-un muzeu, într-un oraș, într-un domeniu de activitate etc.); îndrumar; îndreptar; călăuză.	/<fr. guide
GHIDAJ	A GHID//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A conduce în calitate de ghid; a îndruma; a călăuzi.2) (funcționarea unor mecanisme) A conduce prin ghidaj.	/<fr. guider
GHIDI	GHIDÁJ ~e	<i>n.</i>	(la unele mecanisme) Dispozitiv care obligă o piesă mobilă să se deplaseze între anumite limite și într-o anumită direcție.	/<fr. guidage
GHIDON	GHÍDI	<i>interj.</i>	fam. (mai ales repetat, exprimă o mustrare) Ia te uită!	/<turc. gidi
GHIDUȘ	GHID//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	(la biciclete, motociclete sau scutere) Bară de metal, îndoită și prevăzută la capete cu mânere, care servește la menținerea sau la schimbarea direcției de mișcare.	/<fr. guidon
GHIDUȘIE	GHIDŪȘ ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care face ghidușii; care se ține de pozne; poznaș; șotios; năzbătios; nebunatic.	/ghidi + suf. ~uș

A GHIFTUI	GHIDUȘI//E ~i	<i>f.</i>	Glumă nevinovată; vorbă sau faptă care provoacă haz; poznă.	/ghiduș + suf. ~ie
A GHILI	A GHIFTU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	fam. depr. A hrăni peste măsură; a îndopa; a supraalimenta; a supranutri.	/Orig. nec.
GHILIMELE	A GHIL//Î ~esc	<i>tranz.</i>	reg. (pânză) A albi muind în apă și întinzând la soare de mai multe ori.	/ <i><</i> ucr. biliti
A GHILOSI	GHILIMÉLE	<i>f.</i>	pl. Semn de punctuație constând din două virgule sau două unghiuri mici, care izolează un cuvânt sau un grup de cuvinte cu un anumit sens, vorbirea directă, un citat sau un titlu; semnele citării.	/ <i><</i> fr. guillemets
GHILOȘ	A GHILOS//Î ~esc	<i>tranz.</i>	reg. (fața și corpul) A spăla mult.	/ <i><</i> Din a ghili
A GHILOȘA	GHILÓȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Ornament gravat, constând din linii fine întretăiate.2) Desen complex folosit la obținerea fondului unor hârtii de valoare (bancnote, cecuri etc.).	/ <i><</i> fr. guillochis
A GHILOTINA	A GHILOȘ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(obiecte de sticlă, de lemn sau de metal) A prevedea cu un ghiloș.	/ <i><</i> fr. guillocher
GHILOTINĂ	A GHILOTIN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(condamnați la moarte) A executa decapitând cu ghilotina.	/ <i><</i> fr. guillotiner
GHIMBER	GHILOTÎN//Ă ~e	<i>f. ist.</i>	1) Instrument de execuție prin decapitare a celor condamnați la moarte.2) tehn. Mașină prevăzută cu un dispozitiv pentru tăiat diferite materiale (hârtie, plăci metalice etc.).	/ <i><</i> fr. guillotine
GHIMIRLIE	GHIMBÉR	<i>m.</i>	Plantă erbacee tropicală din al cărei rizom se extrag uleiuri eterice. [Var. ghimbir]	/ <i><</i> ung. gyömbér
GHIMPARIȚĂ	GHIMIRLÎ//E ~i	<i>f.</i>	Ferăstrău cu pânză îngustă, folosit de dogari și de dulgheri.	/Orig. nec.
GHIMPAT	GHIMPĂRIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu frunze foarte ascuțite și înțepătoare ca un ghimpe și cu flori verzi; iarbă ghimpoasă.	/ghimpe + suf. ~ar + suf. ~iță
GHIMPE	GHIMPĂ//T ~tă (~ți, ~te)		v. GHIMPOS. • Sârmă ~tă sârmă pe care sunt fixate alte bucăți de sârmă, scurte și ascuțite.	/ghimpe + suf. ~at
GHIMPOS	GHÍMP//E ~i	<i>m.</i>	1) Formație cu vârf ascuțit și înțepător, care crește pe tulpina, pe ramurile, mai rar pe frunzele și pe fructele unor plante; spin. • A sta (sau a șede) ca pe ~i a nu mai avea răbdare (să aștepte).2) fig. Gând care necăjește; rană sufletească. • A avea	/Cuv. autoht.
GHIN	GHIMP//ÓS ~oasă (~ôși, ~oăse)		1) (de-spre plante) Care are (mulți) ghimpi; cu (mulți) ghimpi; țepos; spinos.2) fig. (despre vorbe, glume etc.) Care jignește puternic.3): Porc~~ (sau spinos) v. PORC.	/ghimpe + suf. ~os
GHINDAR	GHIN ~uri	<i>n.</i>	1) Daltă cu lama semicirculară, folosită în rotărie.2) Cuțit cu lama curbată cu care se scobește lemnul.3) Hârleț cu părțile laterale îndoite.	/Orig. nec.
GHINDĂ	GHINDÁR ~i	<i>m.</i>	rar Arbore cu tulpina înaltă și groasă, având scoarța adânc brăzdată, coroană larg ramificată, frunze neregulat crestate, fructul-ghindă și lemn foarte dur, întrebuintat în industrie și pentru construcții; stejar.	/ghindă + suf. ~ar
GHINDURĂ	GHÍND//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Fruct al stejarului.2) pop. (la cărțile de joc) Semn distinctiv având forma unei frunze de trifoi de culoare neagră; treflă.3) Carte de joc marcată cu acest semn. [G.-D. ghindei]	/ <i><</i> lat. glans, ~ndis

GHINDUROS	GHÍNDUR//Ă ~i	<i>f. pop.</i>	Umflătură mică.	/<lat. glandula
GHINION	GHINDUR//ÓS ~oăsă (~óși, ~oáse)	<i>pop.</i>	Care are (multe) ghinduri; cu (multe) ghinduri; glanduros.	/ghindură + suf. ~os
GHINIONIST	GHINI//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Întâmplare sau concurs de împrejurări nefavorabile; lipsă de noroc; nenoroc; nonșansă; neșansă.	/<fr. guignon
GHINT	GHINIONÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care are ghinion; cu ghinion.	/ghinion + suf. ~ist
A GHINTUI	GHINT ~uri	<i>n.</i>	1) Șanțuleț elicoidal pe partea interioară a țevii unei arme de foc, menit să-i dea proiectilului o mișcare de rotație.2) Cui de metal cu gămălie mare și bombată.	/<pol. gwint, ucr. gvint
GHINȚ	A GHINTU//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	1) (țevi ale armelor de foc) A înzestra cu ghinturi.2) (arme albe) A fereca cu ghinturi.	/ghint + suf. ~ui
GHIOAGĂ	GHINȚ ~uri	<i>n.</i>	Unealtă de cizmărie cu care se lărgeste cizma.	/Orig. nec.
GHIOALCĂ	GHIOÁ//GĂ ~ge	<i>f.</i>	1) Băț lung și gros, cu măciulie la un capăt; bătă; măciucă; ciomag.2) înv. Armă primitivă de luptă, constând dintr-un astfel de băț.3) Lovitură dată cu un asemenea băț.4) Capătul bombat și ghintuit al unui buzduhan. [G.-D. ghioagei; Sil. ghioa-]	/<lat. clova
GHIOC	GHIOÁLCĂ	<i>adj. invar. și</i>	fam. Care este ud (de apă, de ploaie) complet; lioarcă.	/Orig. nec.
GHIOCEL	GHIÓC ~uri	<i>n.</i>	1) Melc de mare cu cochilia ovală, albă și lucioasă.2) Cochilia acestui melc folosită ca podoabă sau pentru ghicit. • A da cu ~ul (sau a căuta (cuiva) în ~) a ghici cu ghiocul.	/<lat. cloca
GHIOGAR	GHIOCÉ//L ~i	<i>m.</i>	Plantă erbacee perenă cu frunze liniare, cu o singură floare de culoare albă, care înfloarește îndată cum se topește zăpada.	/ghioc + suf. ~el
GHIOL	GHIOGÁR ~i	<i>m.</i>	Persoană care mână vitele cu ghioaga.	/ghioagă +suf. ~ar
GHIONDER	GHIOL ~uri	<i>n. pop.</i>	Apă stătătoare cu fundul mălos.	/<turc. göl
GHIONOIE	GHIONDÉR ~e	<i>n.</i>	1) Băț lung și gros folosit pentru a împinge bărcile în apele puțin adânci; opintitor.2) Prăjină având diferite întrebuințări în pescărie (la mânărea peștilor spre plasă, la construirea gardurilor pentre prinderea peștilor etc.).	/<turc. gönder
GHIONOI	GHION//OÁIE ~oi	<i>f. pop.</i>	Pasăre sedentară de talie medie, cu penaj viu colorat, având cioc puternic, cu ajutorul căruia sparge coaja copacilor prin ciocănit pentru a căuta insecte; ciocănitore. [G.-D. ghionoi și ghionoaiei; Sil. ghi-o-]	/<alb. gjon
GHIONT	GHION//ÓI ~oáie	<i>n.</i>	Târânăcop cu un braț lung și ascuțit la un capăt, iar cu celălalt în formă de ciocan, folosit în lucrări miniere.	/Din chionoaie
A GHIONTI	GHIÓN//T ~ți	<i>m.</i>	Lovitură slabă dată cu cotul sau cu pumnul (pentru a-i atrage atenția cuiva). [Pl. și ghionturi]	/Orig. nec.
A SE GHIONTI	A GHIONT//Í ~esc	<i>tranz.</i>	A lovi ușor cu cotul sau cu pumnul (pentru a semnaliza ceva); a îmboldi.	/Din ghiont
GHIORLAN	A SE GHIONT//Í mă	<i>intrans.</i>	A face concomitent schimb de ghionturi (cu cineva).	/Din ghiont
GHIORȚ	GHIORLÁN ~i	<i>m.</i>	depr. fam. Persoană cu apucături grosolane, lipsită de educație; bădăran; țopârlan; necioplit; mitocan; mârlan; tolmăc.	/Din reg. a ghiorăi

A GHIORȚĂI	GHIORȚ	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda zgomotul produs de înghițirea cu lăcomie a unui lichid sau de intestinale goale).	/Onomat.
GHIOS	A GHIORȚĂÎ pers. 3 ghiôrțâie	<i>l. tranz. pop.</i>	fam. (lichide) A înghiți cu lăcomie, producând un sunet caracteristic; a bea cu înghițituri mari, făcând «ghiorț-ghiorț».2. intranz. pop. fam. (despre intestine) A produce un zgomot caracteristic, provocat de mișcarea gazelor în interior; a face «ghiorț-g	/ghiorț + suf. ~ăi
GHIOSĂ	GHIÓS ~uri	<i>n.</i>	v. GHILOȘ.	/Orig. nec.
GHIOTURĂ	GHIÓS//Ă ~e	<i>f.</i>	Daltă fină folosită la gravarea pe pietre litografice sau pe plăci metalice. [Sil. ghi-o-]	/<fr. guilloche
GHIOLDAN	GHIÓTUR//Ă	<i>f.</i>	mai ales art. pop. și fam.: Cu ~a în număr sau în cantitate mare; cu grămada.	/<turc. götürü
GHIPS	GHIOLDÁN ~e	<i>n.</i>	Geantă pentru elevi (mai mici), prevăzută cu curele pentru a fi purtată în spate; raniță.	/<turc. cüzdan
GHIPSOTECĂ	GHIPS ~uri	<i>n.</i>	1) Mineral format din sulfat hidratat de calciu, cu aspect sticlos sau mătăsos, cu duritate mică, având diferite întrebuințări (în construcții, în medicină etc.).2) Sculptură din astfel de mineral.	/<germ. Gips, lat. gypsum
GHIRCĂ	GHIPSOTÉ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Colecție de statuete și de plăci ornamentate din ghips.2) Loc special amenajat pentru păstrarea unei astfel de colecții.	/<fr. gypsotheque
GHIRLANDĂ	GHÍRCĂ	<i>f.</i>	Varietate de grâu, având spice mici, țepi lungi și rigizi, bogat în gluten.	/<ucr. hyrka
GHIȘEU	GHIRLÁND//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Împletitură decorativă în formă de lanț, confecționată din frunze sau flori naturale ori artificiale.2) Ornament având aspectul unei asemenea împletituri. [G.-D. ghirlandei]	/<fr. guirlande
GHIUDEN	GHIȘÉ//U ~e	<i>n.</i>	Deschizătură mică, făcută în ușa sau în peretele unui birou, prin care publicul poate contacta (pentru a se informa, pentru a face anumite operații) funcționarii biroului.	/<fr. guichet
GHIUJ	GHIUDÉN ~uri	<i>n.</i>	Cârnaț condimentat, presat și uscat, preparat din carne de vacă, de oaie sau de capră.	/<turc. güden
GHIUL	GHIUJ ~i	<i>m.</i>	fam. peior. Om bătrân și neputincios.	/Cuv. autoht.
GHIULEA	GHIUL ~uri	<i>n.</i>	Inel, de obicei bărbătesc, masiv, din aur (cu pietre prețioase).	/<turc. kül
GHIURGHIULIU	GHIUL//EÁ ~ele	<i>f.</i>	Proiectil sferic de metal (cu sau fără substanță explozivă), folosit în vechea artilerie. [Art. ghiuleaua]	/<turc. gülle
GHIVECI I	GHIURGHIULÍ//U ~e	<i>reg.</i>	(despre vin) Care este de culoare roșie-deschisă.	/<turc. gülgülü
GHIVECI II	GHIVÉC//I I ~e	<i>n.</i>	Vas de lut ars (de formă tronconică), în care se plantează flori; glastră; oală.	/<turc. güveç
GHIVENT	GHIVÉCI II ~uri	<i>n.</i>	1) Fel de mâncare pregătită dintr-un amestec de legume tocate (cu sau fără carne).2) fig. peior. Creație artistică eterogenă și lipsită de valoare.	/<turc. güveç
GHIZD	GHIVÉNT ~uri	<i>n.</i>	Șanț pe suprafața unei piese, care permite asamblarea acesteia prin înșurubare cu altă piesă; filet.	/<germ. Gewinde

GHIZDEI	GHIZD ~uri	<i>n.</i>	1) Împrejmuire (din piatră, din bârne etc.) a unei fântâni, de la suprafața pământului în sus; colac.2) Căptușeală (din piatră, tuburi, bârne etc.) care formează pereții unei fântâni.	/<sl. gyzda
A GHIZDUI	GHIZDEI	<i>m.</i>	Plantă furajeră asemănătoare cu trifoiul, bogată în substanțe nutritive.	/Orig. nec.
GIBON	A GHIZDU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	(fântâni) A prevedea cu ghizduri.	/Din ghizd
GIBOZITATE	GIBÓN ~i	<i>m.</i>	Maimuță antropoidă de talie mare, fără coadă, cu membrele anterioare foarte lungi, care merge în două picioare și trăiește în sud-estul Asiei.	/<fr. gibbon
GIG	GIBOZITATE	<i>f.</i>	Proeminență patologică pe spate, care deformează trunchiul; cocoșă; gheb; cifoasă.	/<fr. gibbosité
GIGACALORIE	GIG ~uri	<i>n.</i>	Ambarcație sportivă ușoară cu scaune rulante, care servește pentru inițierea în canotaj.	/<engl. gig
GIGANT	GIGACALORÍ//E ~i	<i>f.</i>	fiz. Unitate de măsură egală cu un miliard de calorii.	/<fr. gigacalorie
GIGANTESC	GIGÁN//T ~ți	<i>m. și adjectival</i>	1) Persoană care are o talie anormală, ce o depășește cu mult pe cea medie; om de proporții vădit exagerate.2) fig. Persoană care se impune prin aptitudini spirituale superioare; geniu.	/<lat. gigas, ~antis
GIGANTIC	GIGANT//ESC ~ească (~ești)	<i>livr.</i>	v. GIGANTIC.	/<fr. gigantesque
GIGANTISM	GIGANTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care este de proporții foarte mari; extraordinar de mare; colosal; uriaș; enorm; imens.	/<germ. gigantisch
GIGĂ	GIGANTÍSM	<i>n.</i>	1) Caracter gigantic.2) Stare patologică constând într-o dezvoltare fizică exagerată.	/<fr. gigantisme
GIGEA	GÍGĂ	<i>f.</i>	mai ales art. 1) Vechi dans englezesc executat într-un tempo vioi.2) Melodie după care se execută acest dans.3) Ultima parte a vechilor suite instrumentale.	/<fr. gigue, it. giga, engl. jigg
GIGOLO	GÍGEA	<i>adv. invar.</i>	(în limbajul copiilor) Care place; frumos.	/<turc. cici
GIMNAST	GIGOLÓ	<i>m.</i>	fam. Tânăr întreținut de o femeie mai în vârstă.	/<fr. gigolo
GIMNASTIC	GIMNÁ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Sportiv care practică gimnastica.	/<fr. gymnaste
GIMNASTICĂ	GIMNÁSTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de gimnastică; propriu gimnasticii.	/<fr. gymnastique
GIMNAZIAL	GIMNÁSTICĂ	<i>f.</i>	1) Ansamblu de exerciții fizice care contribuie la fortificarea corpului omenesc.2) Gen de sport care cuprinde un astfel de ansamblu de exerciții. • ~ sportivă gimnastică la aparate. ~ artistică gimnastică cu diferite obiecte (cercuri, mingi etc.). ~ medi	/<fr. gymnastique, germ. Gymnastik
GIMNAZIST	GIMNAZIÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de gimnazii; propriu gimnaziilor. Regim ~. • Ciclu ~ clasele V-VIII ale școlii generale.	/gimnaziu + suf. ~al
GIMNAZIU	GIMNAZÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Elev de gimnaziu.	/gimnaziu + suf. ~ist

GIMNOSPERMĂ	GIMNÁZI//U ~i	<i>n.</i>	1) (în Grecia antică) Școală unde tinerii de 16-18 ani, după absolvirea palestreii, își desăvârșeau educația fizică și intelectuală.2) Școală de patru clase, în care se poate învăța după terminarea școlii primare.	<lat. gymnasium, germ. Gymnasium
GIMNOT	GIMNOSPÉRM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Clasă de plante fanerogame ale căror semințe se dezvoltă pe o carpelă deschisă.2) Plantă din această clasă.	<fr. gymnospermes
GIN	GIMNÓ//T ~ți	<i>m.</i>	Pește dulcicol răpitor, asemănător cu țiparul, care își prinde prada cu ajutorul unor descărcări electrice puternice.	<fr. gymnote
GINECEU I	GIN ~uri	<i>n.</i>	(în țările anglo-saxone) Băutură alcoolică fabricată din cereale prin adăugarea boabelor de ienupăr.	<engl., fr. gin
GINECEU II	GINECÉ//U I ~e	<i>f.</i>	1) (în casele grecilor antici) Apartament rezervat femeilor.2) bis. (în vechile biserici creștine) Loc special pentru femei.	<lat. gynaeceum, fr. gynécée
GINECOLOG	GINECÉ//U II ~e	<i>n. bot.</i>	Organ al florii, format din ovar, stil și stigmat, care servește la reproducere; pistil.	<lat. gynaeceum, fr. gynécée
GINECOLOGIC	GINECOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în ginecologie.	<fr. gynécologue
GINECOLOGIE	GINECOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de ginecologie; propriu ginecologiei.	<fr. gynécologique
GINERE	GINECOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul fiziologiei și patologiei aparatului genital feminin.	<fr. gynécologie
GINGAȘ	GÍNER//E ~i	<i>m.</i>	Soț al fiicei considerat în raport cu părinții acesteia.	<lat. gener, ~eris
GINGĂȘIE	GÍNGAȘ ~ă (~i, ~e)		1) și adverbial (despre ființe și despre manifestările lor, despre lucruri etc.) Care este foarte delicat și sensibil la influențele exterioare; plin de sensibilitate și delicatețe; fin.2) și fig. Care are o construcție lipsită de vigoare; delicat; firav.	<ung. dsingás
GINGIE	GINGĂȘÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Caracter gingaș; duioșie.2) Comportare gingașă.	/gingaș + suf. ~ie
GINGIRICĂ	GINGÍ//E ~i	<i>f.</i>	Țesut muscular care învelește rădăcinile și o parte din corpul dinților. [G.-D. gingiei]	<lat. gingiva
GINGIVAL	GINGIRÍ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Pește marin de talie mică, asemănător cu scrumbia de Dunăre.	/Orig. nec.
GINGIVITĂ	GINGIVÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de gingie; propriu gingiei. Inflamație ~ă.	<fr. gingival
GINSENG	GINGIVÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare patologică constând în inflamarea gingiilor.	<fr. gingivite
GINTĂ	GINSENG [pr.: jenşén]	<i>m.</i>	Plantă originară din China, cu proprietăți terapeutice deosebite; rădăcina vieții.	<fr., engl. ginseng
GIOARSĂ	GÍN//TĂ ~ți	<i>f.</i>	1) ist. Comunitate de oameni bazată pe rudenia de sânge, constituind principala formă de organizare obștească în epoca primitivă; neam.2) Apartenență etnică; origine.	<lat. gens, ~ntis
GIOL	GIOÁRS//Ă ~e	<i>f.</i>	fam. Haină veche și uzată.	<ucr., bulg. cereslo.
GIR	GIOL gioále	<i>f.</i>	(la jocul de arșice) Cantitatea de arșice pe care trebuie să o pună fiecare jucător. [Pl. și gioluri]	<turc. cüll
A GIRA	GIR ~uri	<i>n.</i>	1) Semnătură pe dosul unei cambii prin care semnatul garantează achitarea ei.2) Mijloc prin care o persoană garantează pentru acțiunile, angajamentele altei persoane.	<it. giro, germ. Giro

GIRAFĂ	A GIR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(polițe, cambii) A garanta printr-un gir.	/<it. girare, germ. girieren
GIRANT	GIRÁF//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Mamifer rumegător de talie mare, cu gâtul foarte lung, cu picioarele de dinainte mai lungi ca cele din urmă și cu blană alburie cu pete brune, care trăiește în Africa.2) Suport cu braț de suspensie lung, care permite deplasarea unui microfon.	/<fr. girafe
GIRATAR	GIRÁN//T ~ți	<i>m.</i>	Persoană care girează o poliță sau o cambie.	/<it. girante, germ. Girant
GIRATORIU	GIRATÁR ~i	<i>m.</i>	Persoană pentru care se girează o poliță sau o cambie.	/<it. giratorio
GIRAȚIE	GIRATÓRI//U ~e (~i)		(despre o mișcare) Care este în formă de cerc; rotativ; circular. • Sens ~ sens de circulație (într-o piață, la o intersecție etc.) unde vehiculele trebuie să facă o rotație de la stânga la dreapta.	/<fr. giratoire
GIREADĂ	GIRÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Mișcare circulară; rotație.	/<fr. giration
GIROMETRU	GIR//EÁDĂ ~ézi	<i>f.</i>	reg. Grămadă înaltă (de paie, de fân, de coceni etc.) în formă de prismă; scârtă; șiră.	/Orig. nec.
GIROSCOP	GIROMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat care înregistrează viteza unghiulară a unui avion.	/<fr. gyrometre
GIROSCOPIC	GIROSC//ÓP ~oápe	<i>n.</i>	Disc rotitor greu, care poate lua orice orientare în spațiu, fiind susținut de câteva cadre cardanice succesive, folosit la avioane și la submarine pentru indicarea direcției de deplasare.	/<fr. gyroscope
GIRUETĂ	GIROSCÓPI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de giroscop; propriu giroscopului. Date ~ce. • Compas ~ aparat instalat pe bordul unei nave care indică direcția nordului geografic.	/<fr. gyroscopique
GIUBEA	GIRUÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Instrument meteorologic pentru determinarea direcției și intensității vântului.	/<fr. girouette
A GIUGIULI	GIUB//EÁ ~éle	<i>f.</i>	arh. Haină de postav, lungă și largă, purtată în trecut de boieri și de alte categorii sociale. [Art. giubeaua]	/<turc. cüppe
A SE GIUGIULI	A GIUGIUL//Í ~esc	<i>tranz.</i>	fam. (persoane) A atinge ușor și repetat cu mâna în semn de afecțiune, spunând concomitent vorbe de dragoste; a mângâia; a drăgosti.	/Orig. nec.
GIULGIU	A SE GIUGIUL//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	fam. A face (concomitent) schimb de giugiuleli (cu cineva); a se mângâia; a se drăgosti; a se ciuguli.	/Orig. nec.
GIUVAIER	GIÚLGIU ~ri	<i>n.</i>	1) Bucată de pânză foarte subțire și fină; lințoliu.2) Bucată de pânză subțire cu care se acoperă mortul; lințoliu.3) fig. Material întins uniform pe o suprafață; strat; pătură. ~ de zăpadă.	/<ung. gyolcs
GIUVAIERGERIE	GIUVAIÉR ~e	<i>n.</i>	1) Obiect confecționat din metale prețioase și pietre scumpe, folosit ca podoabă; bijuterie.2) fig. Obiect de mare valoare artistică; podoabă. [Pl. și giuvaieruri]	/<turc. cevahir
GIUVAIERGIU	GIUVAIERGERÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Meserie de giuvaiergiu.2) Atelier al giuvaiergiului.3) Magazin sau raion într-un magazin unde se vând giuvaiere.	/giuvaiergiu + suf. ~ărie
GLABELĂ	GIUVAIERGÍ//U ~i	<i>m.</i>	1) Lucrător specializat în confecționarea giuvaierelor; bijutier.2) Vânzător de giuvaiere; bijutier.	/<turc. cevahirci
GLABRU	GLABÉL//Ă ~e	<i>f.</i>	Porțiune a feței cuprinsă între arcadele sprâncenelor și rădăcina nasului.	/<fr. glabelle

GLACIAL	GLÁBR//U ~ă (~i, ~e)		(despre plante și despre părțile lor) Care este lipsit de perișori pe suprafață.	/<fr. glabre
GLACIAR I	GLACIÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care constă din gheață; de gheață. Ocean ~.2) Care este asemănător cu gheața; rece ca gheața. Vânt ~.3) fig. (despre persoane și despre manifestările lor) Care vădește răceală; rece ca gheața; de gheață. Atitudine ~ă. [Sil. -ci-al]	/<fr. glacial, lat. glacialis
GLACIAR II	GLACIÁR I ~ă (~i, ~e)		Care ține de glaciație; propriu glaciației. • Perioadă ~ă perioadă geologică caracterizată prin suprafețe vaste acoperite de ghețari. [Sil. -ci-ar]	/<fr. glaciaire
GLACIAȚIE	GLACIÁR II	<i>n.</i>	Prima epocă a cuaternarului caracterizată, mai ales, prin prezența ghețarilor, apariția omului, florei și faunei; pleistocen; diluviu.	/fr. glaciaire
GLACIOLOGIE	GLACIÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Proces de formare intensă a ghețarilor pe mari suprafețe ale Pământului.	/<fr. glaciation
GLADIATOR	GLACIOLOGÍE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul ghețarilor.	/<fr. glaciologie
GLADIOLĂ	GLADIATÓR ~i	<i>m.</i>	(în Roma antică) Sclav sau prizonier de război care lupta în arenă cu un luptător sau cu o fiară.	/<lat. gladiator, ~oris, fr. gladiateur
GLADIUM	GLADIÓL//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee decorativă înaltă, cu frunze lanceolate, cultivată pentru florile sale mari și viu colorate, dispuse unilateral spre vârful tulpinii; săbiuță. [G.-D. gladiolei; Sil. -di-o-]	/<germ. Gladiole, lat. gladiolus
GLAF	GLÁDIUM ~uri	<i>n.</i>	Sabie romană dreaptă, cu două tășuri.	/<lat. gladium
GLAGOLITIC	GLAF ~uri	<i>n.</i>	1) Ornament executat cu dalta pe suprafața unei coloane.2) Material de construcție (din lemn, marmură sau beton) ornamentat cu mozaic, cu care se câptușește golul unei ferestre în partea inferioară.	/<bulg. glah.
GLAGORE	GLAGOLÍTI//C ~că (~ci, ~ce):		Alfabet ~ alfabet vechi slav, întocmit după modelul literelor mici grecești și folosit în scrierile religioase. Literă ~că literă din acest alfabet.	/<fr. glagolitique
GLANDĂ	GLAGÓRE	<i>f.</i>	: A (nu) avea ~ în cap a (nu) putea pătrunde cu mintea; a (nu) pricepe. [Var. glagole]	/<sl. glagolu
GLANDULAR	GLÁND//Ă ~e	<i>f.</i>	Organ de diferite forme cu funcții secretoare. ~ salivară. ~ tiroidă.	/<fr. glande
GLANDULOS	GLANDULÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de glande; propriu glandelor.2) Care are aspect de glandă; asemănător cu o glandă.	/<fr. glandulaire
GLANȚ	GLANDUL//ÓS ~oasă (~ôși, ~oăse)		Care este format din glande; cu glande.	/<fr. glanduleux
GLAS	GLANȚ ~uri	<i>n.</i>	Lustru de pe suprafața pieilor finisate (uneori date cu lac).	/<germ. Glanz
A GLASA	GLAS ~uri	<i>n.</i>	1) Sunet sau ansamblu de sunete emise de om cu ajutorul coardelor vocale; facultate a omului de a emite sunete articulate; voce; grai. ~ puternic. ~ răgușit. • Într-un ~ toți deodată. A da ~ a) a striga; b) a exprima (verbal sau în scris). A ridica ~ul a	/<sl. glasu
GLASPAPIR	A GLAS//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (torturi, prăjituri, bomboane etc.) A acoperi cu glazură.2) (obiecte, mai ales din piele) A trata cu apret, făcând să lucească.	/<fr. glacier
GLASTRĂ	GLÁSPAPIR	<i>n.</i>	Carton acoperit cu un strat de sticlă pisată, folosită la șlefuit (lemn, metal etc.).	/<germ. Glaspapier

GLASVAND	GLÁSTR//Ă ~e	<i>f.</i>	Vas de lut ars (de formă tronconică) în care se plantează flori; ghiveci; oală.	/<ngr. ghlástra
GLAUCOM	GLÁSVAND ~uri	<i>n.</i>	1) Perete interior din panouri de sticlă montate într-un cadru de lemn sau de metal.2) Ușă pliantă cu geamuri care separă două încăperi.	/<germ. Glaswand
A GLAZURA	GLAUCÓM ~uri	<i>n.</i>	Stare patologică constând în creșterea tensiunii intraoculare care provoacă slăbirea vederii. [Sil. glau-]	/<fr. glaucome, lat. glaucoma
GLAZURĂ	A GLAZUR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(un fruct, o bomboană etc.) A acoperi cu glazură; a glasa.	/Din glazură
GLĂDICI	GLAZÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Strat subțire de zahăr ars sau de ciocolată cu care se acoperă unele cofeturi.2) Smalt care se aplică pe obiectele de ceramică.	/<germ. Glasur
GLĂDIȚĂ	GLĂDÍCI ~	<i>m.</i>	Arbust decorativ cu frunze ascuțite, lucioase și cu flori albe.	
GLĂSCIOR	GLĂDÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Arbore asemănător cu salcâmul, dar cu spini mai mari pe ramuri, cu flori mici verzui și cu fructul în formă de păstaie mare turtită, de culoare brună-roșcată, originar din America; plătică.	/Orig. nec.
A GLĂSUI	GLĂSCI//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	(diminutiv de la glas) Glas de copil.	/glas + suf. ~cior
GLĂSUIRE	A GLĂSU//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	fig. poet. A exprima prin grai; a zice; a spune; a vorbi.	/glas + suf. ~ui
GLEI	GLĂSUÍR//E ~i	<i>f.</i>	v. A GLĂSUI. • Într-o ~ cu toți deodată; într-un glas.	/v. a glăsui
GLET	GLE//I ~iuri	<i>n.</i>	geol. Strat de nămol de culoare cenușie sau vântă, format sub unele soluri mlăștinoase.	/<engl. gley
GLEZNĂ	GLET ~uri	<i>n.</i>	Strat de var amestecat cu ipsos care se aplică pe tencuială pentru a obține o suprafață netedă.	/<germ. Glätt
GLEZNIERĂ	GLÉZN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (la om) Parte a piciorului care cuprinde porțiunea articulației tibiei cu tarsul.2) Proeminență osoasă formată în această parte a piciorului.3) Parte mai subțire a gambei, situată deasupra articulației tibiei cu tarsul.4) (la unele animale) Porțiune a	/<sl. glezinu, glezna
GLICEMIE	GLEZNIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Fâșie din material (din bumbac, lână, fibre sintetice etc.) folosită, în special de balerini și sportivi, pentru protecția gleznelor.	/gleznă + suf. ~ieră
GLICERINĂ	GLICEMÍE	<i>f.</i>	1) Stare patologică constând în acumularea glucozei în sânge.2) Cantitate de glucoză prezentă în sânge.	/<fr. glycémie
GLICINĂ	GLICERÍNĂ	<i>f.</i>	Lichid vâscos, incolor și inodor, dulceag, extras din grăsimi sau obținut pe cale sintetică, folosit în industrie și cosmetică.	/<fr. glycérine
GLICOGEN	GLICÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Arbust decorativ agățător, cu flori dispuse în ciorchini, de culoare liliachie și plăcut mirositoare.	/<fr. glycine
GLICOL	GLICOGÉN ~e	<i>n.</i>	Substanță organică, având compoziția asemănătoare cu a amidonului, prezentă în mușchi și în ficat.	/<fr. glycogene
GLICOMETRU	GLICÓL ~i	<i>n.</i>	Alcool sub formă de lichid siropos având diferite întrebuințări (îndeosebi ca dizolvant în industria de sinteză organică).	/<fr. glycol
GLICOZURIE	GLICOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru determinarea procentului de zahăr în must sau în alt lichid zaharat.	/<fr. glycometre
GLIE	GLICOZURÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Stare fiziologică sau patologică constând în prezența glucozei în urină.2) Cantitate de glucoză prezentă în urină.	/<fr. glycosurie

GLIGAN	GLÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Brazdă de pământ cu iarbă, care poate fi desprinsă o singură dată cu hârlețul.2) Teren pregătit special pentru culturi agricole; ogor; țarină.3) Pământ strămoșesc. • Sub ~ (sau ~i) în mormânt.	/<rus. glej, slov. glie
GLIPTIC	GLIGÁN ~i	<i>m.</i>	1) înv. Porc sălbatic; mistreț.2) fig. fam. Om foarte înalt; găligan; lungan.	/<bulg. gligan
GLIPTICĂ	GLÍPTI//C ~că (~ci,		Care ține de gliptică; propriu glipticii.	/<fr. glyptique
GLIPTOGRAFIE	GLÍPTICĂ	<i>f.</i>	Arta de a grava figuri ornamentale pe pietre prețioase sau semiprețioase.	/<fr. glyptique
GLIPTOTECĂ	GLIPTOGRAFÍE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul pietrelor gravate în antichitate.	/<fr. gliptographie
A GLISA	GLIPTOTÉ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Colecție de pietre prețioase gravate.2) Muzeu unde sunt expuse astfel de colecții.	/<fr. glyptothèque
GLISANT	A GLIS//Ă pers. 3 ~eáză	<i>tranz.</i>	1) (despre piese tehnice) A aluneca de-a lungul altei piese.2) (despre hidroavioane) A se deplasa alunecând pe suprafața apei.	/<fr. glisser
GLISIERĂ	GLISÁN//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre suprafețe) Care permite glisarea; bun pentru glisare; alunecos.2) (despre piese) Care glisează; în stare să gliseze; alunecător. Ușă ~tă.	/<fr. glissant
GLOABĂ	GLISIÉR//Ă ~e	<i>f. tehn.</i>	(la unele mașini, la ascensoare) Piesă metalică, în formă de bară, pe care alunecă o altă piesă mobilă.	/<fr. glissiere
GLOATĂ	GLOÁB//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Cal (bătrân) slab și fără putere; mârțoagă.2) înv. Amendă plătită de persoana care săvârșea un delict sau o crimă.	/<sl. globa
GLOB	GLOÁT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Mulțime mare de oameni, strânși într-un loc, în dezordine.2) Totalitate a oamenilor simpli; prostime.3) (în Moldova și în Muntenia medievală) Ceată de pedestrași, formată din țărani.	/<sl. glota
GLOBAL	GLOB ~uri	<i>n.</i>	1) Corp de formă sferică.2) Planetă din sistemul solar, pe care a apărut și se dezvoltă viața; Pământ. • ~ul pământesc (sau terestru) sferoid pe care este desenată harta Pământului.3) Sferă de sticlă sau de portelan care protejează un bec sau o lampă.4)	/<fr. globe, lat. globus
GLOBE TROTTER	GLOBÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de un ansamblu; propriu unui ansamblu; total.2) Care este luat în întregime; total. Venit ~.	/<fr. global
A GLOBI	GLOBE-TROTTER [pr.: globtrótăr]	<i>m.</i>	Persoană care face înconjurul lumii pe jos.	/Cuv. engl.
GLOBULAR	A GLOB//Í ~esc	<i>tranz. înv.</i>	1) A pedepsi prin aplicarea unei gloabe; a amenda.2) A lipsi de bunuri materiale; a jecmăni; a jefui; a despuia; a prăda.	/Din gloabă
GLOBULĂ	GLOBULÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care are formă de glob; în formă de glob; rotund.2) anat. Care ține de globulele sângelui; propriu globulelor sângelui.	/<fr. globulaire
GLOBULINĂ	GLOBÚL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Corp sferic foarte mic.2) Particulă de formă sferică sau ovală, care se găsește în diferite lichide organice (sânge, limfă, lapte). • ~ roșie celulă sangvină care transportă oxigenul și bioxidul de carbon în organism; hematie; eritrocit. ~ albă celulă	/<fr. globule, lat. globulus
GLOBULOS	GLOBULÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Substanță proteică care se află în plasma sangvină, în limfă, în lapte și în unele țesuturi vegetale.	/<fr. globuline

GLOD	GLOBUL//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) Care conține globule; cu globule în componență.2) Care are aspect de globulă; asemănător cu o globulă.	/<fr. globuleux
GLODĂRIE	GLOD ~uri	<i>n.</i>	1) Pământ muiat (de apa ploilor, a zăpezilor); noroi; tină. • A frământa ~ul a merge mult timp prin glod.2) rar Bulgăre de pământ uscat sau înghețat.	/<ung. galád, rus. gluda.
GLODOS	GLODĂRIE	<i>f.</i>	1) Glod foarte mare.2) Loc gloduros.	/glod + suf. ~ărie
GLODUROS	GLOD//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		v. GLODUROS.	/glod + suf. ~os
A SE GLOGOZI	GLODUR//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) Care este plin de glod; cu glod; noroios.2) Care are (mult) glod; cu (mult) glod.	/gloduri (pl.) + suf. ~os
GLOMERULAR	A SE GLOGOZ//Í pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	reg. (despre cartofi, sarmale etc.) A fierbe mai mult decât trebuie, sfărâmându-se.	
GLOMERULĂ	GLOMERULÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de glomerule; propriu glomerulelor.2) Care conține glomerule; cu glomerule.	/glomerulă + suf. ~ar
GLONȚ	GLOMERÚL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Formație anatomică în formă de ghem, constituită din vase sangvine sau tuburi glandulare.2) Bulgăre mic de pământ (sau din alte corpuri omogene) de diferite forme. [G.-D. glomerulei]	/<fr. glomérule
GLORIE	GLONȚ gloănțe	<i>n.</i>	Proiectil mic pentru armele de foc manuale. • ~ exploziv glonț care explodează când lovește ținta. ~ trasor glonț fosforescent, vizibil pe o mare parte a traiectoriei lui. [Var. glonte]	/cf. ung. galacs
A GLORIFICA	GLÓRI//E ~i	<i>f.</i>	1) Aprecieri publică înaltă (a unei persoane sau a unui lucru) pentru calități deosebite; recunoaștere unanimă; faimă; renume; popularitate.2) Faimă de care se bucură cineva datorită meritelor sale; slavă; strălucire; splendoare.3) Persoană de mare valoare	/<lat., it. gloria
GLORIOS	A GLORIFICÁ glorific	<i>tranz.</i>	A trata cu glorie; a ridica în slavă; a slăvi; a elogia; a cânta; a exalta.	/<lat. glorificare, fr. glorifier
A GLOSA	GLORI//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		Care vădește glorie; cu glorie. Activitate ~oasă. [Sil. -ri-os]	/<fr. glorieux, lat. gloriosus
GLOSAR	A GLOS//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (cuvinte, forme gramaticale dintr-un text) A explica prin glose.2) (texte) A comenta prin note speciale; a adnota.	/<fr. gloser
GLOSATOR	GLOSÁR ~e	<i>n.</i>	Listă de cuvinte puțin cunoscute (regionale, învechite, rare etc.) însoțite de explicația lor.	/<lat. glossarium, fr. glossaire
GLOSĂ	GLOSATÓR ~i	<i>m.</i>	Autor de glosar.	/<fr. glossateur
GLOSEM	GLÓS//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Scurtă notă explicativă, care însoțește un cuvânt dificil sau un pasaj neînțeles dintr-un text; comentariu; adnotare.2) Poezie de formă fixă, în care fiecare vers din prima strofă este comentat succesiv în strofele următoare, ultima strofă reproducând	/<lat. glossa, fr. glose, germ. Glosse
GLOSEMATICĂ	GLOSEM ~e	<i>n.</i>	lingv. Nume dat unității minimale a limbii.	/<fr. glosseme
GLOSITĂ	GLOSEMÁTICĂ	<i>f.</i>	Teorie lingvistică structuralistă care consideră limba ca un sistem de relații interne.	/<fr. glossématique, germ. Glossematik
GLOSOLALIE	GLOSÍT//Ă ~e	<i>f. med.</i>	Stare patologică constând în inflamația limbii.	/<fr. glossite
GLOTAL	GLOSOLALIE	<i>f. med.</i>	Limba neinteligibil, alcătuit din silabe și cuvinte fără sens, al unor bolnavi.	/<fr. glossolalie

GLOTĂ	GLOTÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de glotă; propriu glotei. Inflamație ~ă.2) Care se află în regiunea glotei; din regiunea glotei.	/<fr. glottal
GLUCIDĂ	GLÓT//Ă ~e	<i>f.</i>	Porțiunea cea mai îngustă a laringelui, cuprinsă între cele două coarde vocale.	/<fr. glotte
GLUCIDIC	GLUCÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	pl. Substanțe organice naturale, care constituie componente fundamentale ale materiei vii, având un rol important în metabolism; hidrați de carbon; zaharide.	/<fr. glucides
GLUCONIC	GLUCÍDI//C ~că (~ci,		Care ține de glucide; propriu glucidelor.	/<fr. glucidique
GLUCOZĂ	GLUCÓNI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre acizi) Care rezultă din oxidarea glucozei cu brom; produs prin oxidarea glucozei cu brom. • Acid ~ acid din glucoză, având diverse utilizări în medicină.	/<fr. gluconique
GLUGĂ	GLUCÓZĂ	<i>f.</i>	Substanță de culoare albă, cristalizată, cu gust dulce, care se găsește, mai ales, în miere și fructe sau se prepară pe cale industrială, având diverse întrebuințări în industrie și în medicină.	/<fr. glucose
GLUMĂ	GLŮ//GĂ ~gi	<i>f.</i>	1) Acoperământ pentru cap, în formă de pungă conică, prins de gulerul hainei (care se îmbracă pe vreme rea).2) Grămadă de snopi așezați în formă conică. ~ de porumb. [G.-D. glugii]	/<bulg. gugla
GLUMET	GLŮM//Ă ~e	<i>f.</i>	Vorbă sau faptă hazlie, care provoacă râsul. • În ~ fără intenții rele. Fără ~ în mod serios. A lăsa ~a la o parte a lua lucrurile în serios. A se întrece cu ~a a-și permite prea mult. A nu-i arde de ~ a fi supărat. Nu-i de ~! e lucru serios. [G.-D. glume	/<sl. glumu, bulg. gluma
A GLUMI	GLUM//ÉT ~eată (~éti, ~éte)		Care spune sau face glume; bun de glume.	/<bulg. glumec
GLUTEN	A GLUM//Í ~esc	<i>intrans.</i>	A spune sau a face glume. • A nu ~ cu ... a lua în serios pe ...	/<sl. glumiti sen
GLUTINOS	GLUTĚN	<i>n.</i>	Substanță proteică vâscoasă, de culoare cenușie, conținută în boabele cerealelor (mai ales în boabele de grâu).	/<fr. gluten, lat. gluten, ~inis
GLUTON	GLUTIN//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) Care conține gluten; cu gluten în componență.2) Care are aspect de gluten; asemănător cu glutenul.	/<fr. glutineux
GNAIS	GLUTÓN ~i	<i>m.</i>	Mamifer nordic, cu blană foarte prețioasă, de culoare brună-deschisă.	/<fr. glouton
GNOM	GNAIS ~uri	<i>n.</i>	Rocă formată din cuarț, feldspat și mică.	/<germ. Gneiss, fr. gneiss
GNOMIC	GNOM ~i	<i>m.</i>	Mic personaj din povești, slut și deformat, care ar locui în interiorul pământului, păzind comorile ascunse.	/<lat. gnomus, fr. gnome
GNOSEOLOGIC	GNÓMI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre scrieri) Care conține maxime și sentințe morale; cu maxime și sentințe în componență. Poezie ~că. • Poeți ~ci poeți din antichitatea greco-romană, ale căror scrieri se caracterizează printr-o abundență de maxime și sentințe. Prezent ~ prezent care	/<fr. gnomique, lat. gnomicus
GNOSEOLOGIE	GNOSEOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de gnoseologie; propriu gnoseologiei.	/<lat. gnoseologicus, germ. gnoseologisch

GNOSTIC I	GNOSEOLOGIE	<i>f.</i>	Ramură a filozofiei care se ocupă cu studiul procesului de cunoaștere; teoria cunoașterii.	/<lat. gnoseologia, germ. Gnoseologie
GNOSTIC II	GNÓSTI//C I ~că (~ci, ~ce)		Care ține de gnosticism; propriu gnosticismului.	/<fr. gnostique, lat. gnosticus
GNOSTICISM	GNÓSTI//C II ~ci	<i>m.</i>	Adept al gnosticismului.	/<fr. gnostique, lat. gnosticus
GNU	GNOSTICÍSM	<i>m.</i>	Curent filozofic religios, apărut în sec. II, care îmbina teologia creștină cu filozofia elenistică și cu unele concepții panteiste ale religiilor orientale.	/<fr. gnosticisme, lat. gnosticismus
GOANĂ	GNU	<i>m.</i>	Antilopă de talie mare, cu coarnele curbate înapoi, care trăiește în sudul Africii.	/<fr. gnou
GOANGĂ	GOÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Deplasare cu viteză mare; mers iute. • A o lua la ~ a începe să fugă; a o rupe la fugă. A pune pe ~ (pe cineva) a alunga, a fugări pe cineva.2) Plecare grabnică (și uneori pe furiș) dintr-un loc; fugă.3) Urmărire insistentă și fără motiv, care cauzează	/Din a goni
GOARNĂ	GOÁN//GĂ ~ge	<i>f. pop.</i>	Animal nevertebrat cu corpul diferențiat în cap, torace și abdomen, cu trei perechi de picioare și, de cele mai multe ori, cu aripi; insectă. • A se ține de ~ge a fi neserios; a face farse.	/Onomat.
GOBLEN	GOÁRN//Ă ~e	<i>f.</i>	Instrument muzical aerofon, folosit, mai ales, pentru semnalizări, constând dintr-un tub de alamă îndoit de două ori, cu clape și cu un capăt lărgit în formă de pâlnie, care emite sunete clare și pătrunzătoare; trompetă; trâmbiță.	/<rus. gorn
GODAC	GOBLÉN ~uri	<i>n.</i>	Țesătură sau materie decorativă, executată din fire și reprezentând o imagine plastică.	/<fr. Gobelins n. pr.
GODETĂ	GODÁ//C ~ci	<i>m.</i>	Purcel de până la un an.	/cf. reg. godânac
GODEU	GODET//Ă ~e	<i>f.</i>	Vas special în care pictorii își combină culorile.	/<fr. godet
GODIN	GODEÚ ~ri	<i>n.</i>	1) (la instalațiile de ridicat sau de transportat) Cupă metalică care se încarcă și se descarcă automat.2) Îndoitură tubulară verticală, făcută special pe o haină largă sau la o draperie ori apărută la un material care atârână; fald.	/<fr. godet
GOELAND	GODÍN ~uri	<i>n.</i>	Sobă de fier, de obicei cilindrică.	/<fr. Godin n. pr.
GOELETĂ	GOELÁN//D ~zi	<i>m.</i>	rar Pasăre marină de talie medie, cu aripi lungi și cu penaj alburui, care se hrănește cu pești; pescăruș.	/<fr. goéland
A GOFRA	GOELÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Corabie ușoară cu două (sau mai multe) catarge.	/<fr. goélette
GOFRAJ	A GOFR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(stofe, țesături, hârtie, carton, tinichea etc.) A prevedea cu gofraj.	/<fr. gaufrer
A GOGI	GOFRÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Serie de cute mărunte paralele, aplicate pe un material (stofă, hârtie, tinichea etc.).2) Motiv ornamental în relief, imprimat pe o țesătură.	/<fr. gaufrage
GOGÂLT	A GOG//Í ~esc	<i>intrans. pop.</i>	A fi bolnav timp îndelungat, fără a prezenta simptome clare și fără a sta la pat; a purta o boală pe picioare.	/Orig. nec.
GOGOASĂ	GOGÂLT	<i>interj.</i>	(se folosește, uneori repetat, pentru a reda zgomotul produs de înghițirea repede și cu lăcomie a unui aliment sau a unui lichid).	/Onomat.

GOGOMAN	GOG//OÁȘĂ ~óși	<i>f.</i>	1) Înveliș protector din fire mătăsoase, rezultate din secreția unor insecte; cocon. • ~ de mătase înveliș format din firul produs de viermele de mătase.2) Excrescență sferică, apărută pe frunzele sau crengile stejarilor sau ale altor plante. • ~ de risți	/Orig. nec.
GOGOMĂNIE	GOGOMÁN ~i	<i>m.</i>	fam. depr. Persoană care vădește lipsă de caracter și de inteligență; prostănac; bleg.	/Din reg. gog + oman
GOGONAT	GOGOMĂNÍ//E ~i	<i>f.</i>	fam. depr. Faptă sau vorbă de gogoman; prostie.	/gogoman + suf. ~ie
GOGONEA	GOGONÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care are formă sferică (ca gogoasă).2) fig. (despre minciuni) Care întrece orice măsură; exagerat.	/Din înv. gogon + suf. ~at
GOGOȘAR	GOGON//EÁ ~éle	<i>f.</i>	mai ales la pl. reg. Tomată verde, neajunsă la maturitate, folosită pentru murături. [Art. gogoneaua]	/Din înv. gogon + suf. ~ea
GOJINEAȚĂ	GOGOȘÁR ~i	<i>m.</i>	Varietate de ardei gras, de formă sferică (care la coacere se înroșește).	/gogoasă + suf. ~ar
GOL I	GOJIN//EÁȚĂ ~éte	<i>f.</i>	reg. Adăpost pentru porci.	
GOL II	GOL I goálă (goi, goále)		1) (despre persoane) Care nu are nici o haină pe el; fără îmbrăcăminte; neîmbrăcat; nud; dezbrăcat. • Cu capul ~ cu capul descoperit. Cu picioarele goale fără încălțăminte în picioare; desculț. Cu pielea goală fără nici o haină. Cu coatele goale a) cu hai	/<sl. golu
GOL III	GOL II ~uri	<i>n.</i>	1) Spațiu liber; vid. • În ~ în aer; nesușinut. ~ de aer zonă din atmosferă care conține curenți de aer descendenți ce influențează asupra zborului avioanelor. A privi (sau a se uita) în ~ a avea privirea absentă; a privi fără de țintă. A simți un ~ la s	/<sl. golu
GOLAN	GOL III ~uri	<i>n.</i>	1) (la unele jocuri sportive) Introducere a mingii în poarta echipei adverse.2) Punct marcat în favoarea echipei ce a reușit această introducere.	/<sl. golu
GOLAȘ	GOLÁN ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	1) Om care nu are preocupări serioase; om de nimic; derbedeu; secătură.2) fam. Tânăr care se ține de pozne; ștregar.3) Persoană îmbrăcată în haine zdrențăroase.	/gol + suf. ~an
GOLAVERAJ	GOLÁȘ ~e (~i, ~e)		1) (despre puii de păsări) Care este fără pene; gol.2) (despre arbori și despre arbuști) Care este fără frunze; desfrunzit; gol.3) (despre terenuri, suprafețe) Care este lipsit de vegetație.	/gol + suf. ~aș
GOLĂNIE	GOLAVERÁJ ~e	<i>n.</i>	(la unele jocuri sportive) Raportul dintre numărul de goluri marcate și cele primite de o echipă, în cursul unei competiții.	/<engl. goal average
GOLĂNIME	GOLĂNÍ//E ~i	<i>f.</i>	Faptă sau vorbă de golan.	/golan + suf. ~ie
GOLDAN	GOLĂNÍME	<i>f.</i>	(colectiv de la golan) 1) Totalitate a golanilor.2) Mulțime de golani.	/golan + suf. ~ime
GOLDANĂ				
GOLF I	GOLDÁN ~i	<i>m.</i>	Soi de prun având fructe de formă sferică, cu miez galben, zemos și dulce.	/Din goldană
GOLF II	GOLDÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	Fruct al goldanului.	/Orig. nec.

GOLGHETER	GOLF I	<i>n.</i>	sport Joc care constă în introducerea mingii lovite cu un baston special în mai multe găuri aranjate succesiv. • Pantaloni-golf pantaloni largi, legați strâns sub genunchi, cu faldurii căzând peste legătură.	/<engl., fr. golf
A GOLI	GOLF II ~uri	<i>n.</i>	geogr. Parte a unei întinderi mari de apă (ocean, mare, lac), care înaintează într-o depresiune a uscatului printr-o deschizătură largă.	/<fr. golfe
A SE GOLI	GOLGHÉTER ~i	<i>m.</i>	Sportiv care în cursul unei competiții marchează cele mai multe goluri.	/<engl. goal-getter
GOLICIUNE	A GOL//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	(vase, recipiente, obiecte, spații) A lipsi de conținut prin consumare sau scoatere; a deșerta. • ~ paharul a bea tot conținutul paharului.	/Din gol
GOLOGAN	A SE GOL//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	1) A deveni gol; a se deșerta.2) (despre ființe) A evacua fecalele sau urina din organism; a se deșerta.	/Din gol
A GOLOGĂNI	GOLICIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Stare a celui sau a ceea ce este gol.2) Partea goală a corpului; nuditate.3) Stare a celui sărac; sărăcie.4) fig. Situație reală (neplăcută), prezentată în mod direct, fără menajamente.	/gol + suf. ~iciune
GOLOMOZ	GOLOGÁN ~i	<i>m.</i>	1) Monedă măruntă cu valoare neînsemnată; para.2) la pl. fam. Bani în număr nedeterminat; parale.	/Orig. nec.
GOLUȚ	A GOLOGĂN//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	rar (persoane) A lipsi de bani (în mod nelegal sau cu forța).	/Din gologan
GOMĂ	GOLOMÓZ	<i>m.</i>	Plantă erbacee furajeră, cu tulpina înaltă și cu flori roșietice sau violete.	/Orig. nec.
GOMENOL	GOLÚȚ ~ă (~i, ~e)		(diminutiv de la gol) Care este aproape gol. • Gol~ gol de tot.	/gol + suf. ~uț
GONACI	GÓMÁ	<i>f.</i>	fam. Elegantă excesivă (și ridicolă).	/<fr. gomme
GONADĂ	GOMENÓL	<i>n.</i>	Lichid incolor și uleios, antiseptic, întrebuițat, mai ales, în tratarea bolilor căilor respiratorii.	/<fr. goménol
GONDOLĂ	GONÁCI ~	<i>m.</i>	1) Persoană care stârnește și gonește vânatul; hăitaș.2) rar Cal care fuge iute.3) (în vechea armată) Călăreț înarmat care îndeplinea misiuni de cercetare.	/a goni + suf. ~aci
GONDOLIER	GONÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	Glandă sexuală embrionară.	/<fr. gonade
GONDOLIERĂ	GONDÓL//Ă ~e	<i>f.</i>	Luntre lungă și ușoară, cu prora și pupa încovoiate în sus, condusă cu o singură vâslă și folosită pentru transportul de persoane (mai ales pe canalurile Venetiei).	/<it. gondola
A GONFLA	GONDOLIÉR ~i	<i>m.</i>	Persoană care conduce o gondolă.	/<it. gondoliere
GONFLABIL	GONDOLIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Cântec al gondolierilor venețieni.	/cf. it. gondoliera
GONG	A GONFL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(un obiect) A mări volumul, umplând spațiul cu aer.	/<fr. gonfler
GONGORISM	GONFLÁBIL ~ă (~i,		Care se poate gonfla.	/<fr. gonflable
A GONI	GONG ~uri	<i>n.</i>	1) Instrument de metal în formă de disc, care, fiind suspendat și lovit cu un ciocănaș, produce un sunet caracteristic, folosit ca semnal (la teatru, radio, jocuri sportive etc.).2) Sunet produs ca semnal de un astfel de instrument.	/<fr., engl. gong
A SE GONI	GONGORÍSM	<i>n.</i>	Stil afectat, prețios, conținând multe metafore.	/<fr. gongorisme

GONIDII	A GON//Í ~esc		1. tranz. 1) (ființe) A face să fugă, alergând din urmă; a fugări.2) (animale sau păsări de vânatoare) A alunga îndreptând spre locul de pândă al vânătorilor.3) (ființe) A forța să plece (în altă parte); a da afară; a izgoni; a alunga.2. intrans. A se miș	/<sl. goniti
GONIOMETRIC	A SE GON//Í pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	(despre vitele cornute) A se împerechea în vederea reproducerii.	/<sl. goniti
GONIOMETRIE	GONÍDII	<i>f.</i>	pl. Alge care trăiesc în simbioză cu anumite ciuperci, formând licheni.	/<fr. gonidie
GONIOMETRU	GONIOMÉTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de goniometrie; propriu goniometriei. Instrument ~.	/<fr. goniométrique
GONITOR	GONIOMETRIÉ	<i>f.</i>	1) Compartiment al trigonometriei care se ocupă cu studiul relațiilor dintre unghiuri și cu determinarea valorii lor.2) Tehnică a măsurării unghiurilor cu ajutorul goniometrului.	/<fr. goniométrie
GONIȚĂ	GONIOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument pentru măsurarea unghiurilor folosit în diferite domenii de activitate (în topografie, geodezie, cristalografie etc.).	/<fr. goniometre
GONOCOC	GONITÓR ~i	<i>m.</i>	Taur tânăr (reproducător).	/a goni + suf. ~tor
GONOREE	GÓNIT//Ă ~e	<i>f.</i>	Insectă coleopteră cu aripile negre și abdomen galben, care înoată iute pe suprafața apei, făcând mișcări de rotație.	/a goni + suf. ~iță
GOPAC	GONOCÓ//C ~ci	<i>m. med.</i>	Microb care provoacă blenoragia.	/<fr. gonocoque
GORDIAN	GONORÉE	<i>f. med.</i>	Boală venerică infecțioasă, provocată de gonococi, care se manifestă prin inflamarea mucoaselor organelor genitale și prin scurgeri purulente; blenoragie.	/<fr. gonorrhée
GORDIN	GOPÁC ~uri	<i>n.</i>	1) Dans popular ucrainean executat, mai ales, de bărbați, într-un tempo vioi și cu sărituri mari.2) Melodie după care se execută acest dans.	/<fr. gopak, ucr. hopak
GORGAN	GORDIÁN	<i>adj.</i>	: Nod ~ dificultate nerezolvabilă. A tăia nodul ~ a soluționa în mod radical o situație dificilă. [Sil. -di-an]	/<fr. gordien
GORGONĂ	GÓRDIN	<i>m.</i>	Varietate de viță de vie având struguri cu bobite ovoide, de culoare verde-gălbui, folosiți pentru producerea vinurilor de masă.	/Orig. nec.
GORILĂ	GORGÁN ~e	<i>n.</i>	Movilă mare de pământ care se crede că este un mormânt străvechi.	/<rus. kurgan
GORNIST	GORGÓN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (în mitologia greacă) Ființă imaginară având înfățișarea unei femei cu șerpi în loc de păr.2) Element decorativ reprezentând capul unei astfel de ființe.	/<lat. Gorgona
GORUN	GORÍL//Ă ~e	<i>f.</i>	Maimuță antropoidă de talie mare, care trăiește în pădurile Africii ecuatoriale.	/<fr. gorille
GORUNIȘ	GORNÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	1) Persoană care dă semnale din goarnă.2) Muzicant care cântă la goarnă; trompetist; trâmbițaș.	/<rus. gornist
GOSPODAR I	GORÚN ~i	<i>m.</i>	Soi de stejar.	/<bulg., sb. gorun
GOSPODAR II	GORUNÍȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Loc unde cresc (mulți) goruni.2) Pădurice de goruni.	/gorun + suf. ~iș
GOSPODĂRESC	GOSPODÁR I ~i	<i>adj.</i>	Care conduce cu pricepere o gospodărie (personală sau publică).	/<bulg., sb. gospodar

GOSPODĂREȘTE	GOSPODĂR II ~i	<i>m.</i>	1) Persoană (de la țară) care administrează o gospodărie (privată sau publică). • ~ul casei a) capul familiei; b) gazda considerată în raport cu oaspeții.2) ist. Conducător absolut al țării; domn; domnitor.	/<bulg., sb. gospodar
A GOSPODĂRI	GOSPODĂR//ÉSC ~ească (~ești)		1) Care este caracteristic pentru un gospodar priceput; de bun gospodar.2) Care ține de gospodărie; propriu gospodăriei; casnic.	/< gospodar + suf. ~esc
A SE GOSPODĂRI	GOSPODĂRÉȘTE	<i>adv.</i>	În mod gospodăresc; ca un bun gospodar.	/gospodar + suf. ~ește
GOSPODĂRIE	A GOSPODĂR//Í ~esc		1. intranz. A fi gospodar; a îngriji de o gospodărie.2. tranz. 1) (gospodării, instituții, organizații) A administra (cu chibzuință).2) A face să se gospodărească.	/Din gospodar
GOSPODĂROS	A SE GOSPODĂR//Í mă ~esc	<i>intranz.</i>	A deveni gospodar (prin căsătorie); a-și întemeia o gospodărie.	/Din gospodar
GOSPODINĂ	GOSPODĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Totalitate a bunurilor care formează averea unui locuitor (de la țară).2) Unitate formată dintr-o locuință și familia care trăiește în ea.3) Activitatea casnică a gospodinei pentru satisfacerea necesităților de trai ale unei familii.4) Unitate de produ	/gospodar + suf. ~ie
GOT	GOSPODĂR//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		Care are calități de gospodar priceput.	/gospodar + suf. ~os
GOTCAN	GOSPODÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Femeie care se ocupă (numai) de gospodărie; casnică.2) Femeie pricepută în treburile gospodăriei.3) Stăpâna casei considerată în raport cu oaspeții.	/<sl. gospodini
GOTCĂ	GOT goți	<i>m.</i>	1) la pl. Popor migrator, ramură a vechilor germani, care în sec. III s-a stabilit și pe teritoriul dintre Carpați și Don.2) Persoană care făcea parte din acest popor.	/<lat. Gothus, fr. Goth
GOTIC	GOTCÁN ~i	<i>m.</i>	Pasăre sălbatică de talia unui curcan, cu cioc puternic și puțin încovoiat și cu penaj negru; cocoș sălbatic; cocoș-de-munte.	/gotcă + suf. ~an
GOTICĂ	GÓT//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Femelă a gotcanului; găină sălbatică; găină-de-munte.	/<ucr. gotka
GOZ	GÓTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>ist.</i>	Care aparținea goților; caracteristic goților. • Stil ~ stil arhitectural, răspândit în Europa în secolele XII-XVI, caracterizat prin monumente zvelte, cu arcuri sau bolți ogivale. Scriere ~că (sau litere ~ce) scriere cu caractere colțuroase, întrebuintat	/<fr. gothique, lat. gothicus
GRABĂ	GÓTI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	mai ales art. Limba goților.	/<fr. gothique, lat. gothicus
GRABEN	GOZ ~uri	<i>n.</i>	1) Rămășițe (boabe seci, pleavă etc.) rezultate din treieratul cerealelor; gălămoz.2) Resturi murdare sau inutile, care se aruncă; gunoi.	/<ung. gaz
GRABNIC	GRÁB//Ă	<i>f.</i>	Tendință de a face ceva sau de a ajunge undeva cât mai repede; grăbire. • În ~ repede; în pripă. În ~ mare foarte repede. ~a strică treaba cu graba mai mult pierzi. [G.-D. grabei]	/Din a grăbi
GRAD	GRÁBEN ~e	<i>n.</i>	Porțiune alungită și afundată a scoarței terestre, care formează denivelări de straturi delimitate de falii.	/<germ. Graben, fr. graben

A GRADA	GRÁBNI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și adverbial</i>	1) (despre persoane și despre manifestările lor) Care vădește grabă; cu grabă.2) Care trebuie realizat cât mai degrabă; de neamânat; urgent.	/grabă + suf. ~nic
GRADAT I	GRAD ~e	<i>n.</i>	1) Unitate de măsură a mai multor mărimi fizice variabile (temperatură, densitate, presiune etc.). • ~ de comparație categoric gramaticală specifică pentru adjectiv și adverb având trei aspecte: pozitiv, comparativ și superlativ. • ~ de rudenie raport de	/ <i><fr. grade, lat. gradus</i>
GRADAT II	A GRAD//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (instrumente sau scări de măsură) A diviza în grade.2) A dispune în gradație. • ~ o pedeapsă a fixa o pedeapsă în dependență de gravitatea culpei.3) (ofiteri) A conferi un grad.	/Din grad
GRADAȚIE	GRADĂ//T I ~tă (~ți,		1) v. A GRADA.2) și adverbial Care crește sau descrește treptat.	/v. a grada
GRADEL	GRADĂ//T II ~ți	<i>m.</i>	Persoană cu grad militar, de obicei inferior.	/Din a grada
GRADEN	GRADĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Creștere sau descreștere succesivă; schimbare treptată.2) (la instrumentele de măsurat) Diviziune pe scara unui instrument de măsură; grad.3) (în operele literare) Figură de stil constând în desfășurarea succesivă (ascendentă sau descendentă) a acțiunii	/ <i><fr. gradation, lat. gradatio, ~onis</i>
GRADINĂ	GRÁDEL	<i>n.</i>	Țesătură albă din bumbac, cu dungi longitudinale, din care se confecționează obiecte de lenjerie de corp.	/ <i><germ. Gradel</i>
GRADUAL	GRADÉN ~uri	<i>n.</i>	Fiecare dintre treptele unui amfiteatru sau unui stadion, amenajate cu scaune sau cu bănci.	/ <i><fr. gradin</i>
GRAF	GRADÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Daltă de oțel, folosită la sculptarea elementelor de construcție decorative.	/ <i><it. gradina</i>
GRAFEM	GRADUÁL ~ă (~i, ~e)		Care crește sau scade treptat.	/ <i><fr. graduel</i>
GRAFIC I	GRAF ~i	<i>m.</i>	1) Titlu ereditar nobiliar superior celui de viconte și inferior celui de marchiz; conte.2) Persoană cu un astfel de titlu.	/ <i><germ. Graf</i>
GRAFIC II	GRAFÉM ~e	<i>n.</i>	Semn grafic al sunetului.	/ <i><fr. grapheme</i>
GRAFIC III	GRÁFIC I	<i>adv.</i>	Printr-un desen sau în scris. A reda ceva ~.	/ <i><fr. graphique</i>
GRAFICĂ	GRÁFI//C II ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de modul de reprezentare prin diagrame și, mai ales, prin desen liniar a variației unei mărimi sau a raportului dintre diverse mărimi variabile; propriu reprezentării prin diagrame și prin desen liniar a variației unei mărimi sau a raportului	/ <i>< fr. graphique</i>
GRAFICIAN	GRÁFI//C III ~ce	<i>n.</i>	1) Reprezentare prin desen a raportului dintre două sau mai multe variabile.2) Redare prin linii, puncte, hărți, tabele a anumitor date.	/ <i><fr. graphique</i>
GRAFIE	GRÁFICĂ	<i>f.</i>	Ramură a artei plastice care are la bază desenul executat prin diverse procedee tehnice (cu cărbune, cu creion etc.).	/ <i><fr. graphique</i>
GRAFIT	GRAFICI//ÁN ~ână (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Specialist în grafică.	/grafic + suf. ~ian
GRAFITOS	GRAFÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Sistem de semne grafice; scriere; scris.2) Mod de scriere a unui cuvânt sau text.	/ <i><fr. graphie</i>
GRAFOLOG	GRAFÍT	<i>n.</i>	Variatate de carbon cristalizat, de culoare cenușie-neagră, cu luciu metalic, având diverse întrebuințări în industrie.	/ <i><fr. graphite</i>

GRAFOLOGIC	GRAFIT//ÓS ~oásă (~ósi, ~oáse)		1) Care conține grafit; cu grafit în componență.2) Care are aspect de grafit; asemănător cu grafitul; ca grafitul.	/<fr. graphiteux
GRAFOLOGIE	GRAFOLÓ//G ~gi	<i>m.</i>	Specialist în grafologie.	/<fr. graphologue
GRAFOMAN	GRAFOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de grafologie; propriu grafologiei.	/<fr. graphologique
GRAFOMANIE	GRAFOLOGÍE	<i>f.</i>	Disciplină care se ocupă cu studiul scrisurilor individuale în vederea stabilirii autenticității unor acte, iscălituri etc.	/<fr. graphologie
GRAFOMETRU	GRAFOMÁN ~i	<i>m.</i>	Persoană care are mania scrisului.	/Din grafomanie
GRAHAM	GRAFOMÁNÍE	<i>f.</i>	Tendință patologică de a scrie mult și fără rost.	/<fr. graphomanie
GRAI	GRAFOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument pentru măsurarea unghiurilor pe teren.	/<fr. graphometre
GRAIFER	GRAHÁM	<i>n.</i>	: Pâine ~ pâine dietetică nesărată, preparată din făină integrală.	/<germ. Graham
GRAJD	GRA//I ~iuri	<i>n.</i>	1) Facultate a omului de a emite sunete articulate; voce; glas. • A-i pieri (sau a-și pierde) ~iul a) a nu mai vorbi; a amuți; b) a nu mai avea ce spune.2) Sistem de comunicare între oameni, cu ajutorul limbii; limbaj; vorbire. • Prin viu ~ în mod oral.3)	/Din a grăi
GRAM	GRÁIFER ~e	<i>n.</i>	1) (la mașina de cusut) Piesă care are rolul de a prinde ața, trecând-o prin suveică.2) (la excavatoare, macarale) Benă prevăzută cu cablu pentru apucarea unor bucăți mari de materiale.	/<germ. Greifer
GRAMAJ	GRAJD ~uri	<i>n.</i>	Construcție specială pentru adăpostirea animalelor domestice (cai, vaci, boi).	/<sl. graždi
GRAMATIC	GRAM ~e	<i>n.</i>	Unitate de măsură a greutateii egală cu a mia parte dintr-un kilogram.	/<fr. gramme, lat. gramma
GRAMATICAL	GRAMÁJ	<i>n.</i>	1) fiz. Masă exprimată în grame.2) Greutatea în grame pe metru pătrat a hârtiei de papetărie.	/<fr. grammage
GRAMATICĂ	GRAMÁTI//C ~ci	<i>m. inv.</i>	1) Specialist în gramatică.2) Autor de gramatici.	/<lat. grammaticus
GRAMATICIAN	GRAMATICÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de gramatică; propriu gramaticii. Regulă ~ă.2) Care este în conformitate cu gramatica și cu regulile ei. Frază ~ă.	/<fr. grammatical, lat. grammaticalis
GRAMINEE	GRAMÁTI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Ansamblu de reguli privitoare la modificarea formei cuvintelor și îmbinarea lor în propoziții.2) Ramură a lingvisticii care se ocupă cu studiul modificării formei cuvintelor și al îmbinării lor în propoziții.	/<lat. grammatica
GRAMOFON	GRAMATICI//ÁN ~ănă (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Specialist în gramatică.	/gramatică + suf. ~an
GRANAT I	GRAMINÉE ~	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de plante monocotiledonate, cu tulpina înaltă (în noduri și internoduri), cu frunze înguste, liniare, și cu inflorescență în formă de spic (reprezentanți: porumbul, grâul, secara etc.).2) Plantă din această familie.	/<fr. graminée
GRANAT II	GRAMOF//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Aparat pentru reproducerea sunetelor înregistrate pe discuri, având și o pâlnie de rezonanță pentru amplificare.	/<fr. gramophone
GRANDILOCVENT	GRANÁT I ~e	<i>n.</i>	Silicat natural al diferitelor metale (fier, magneziu, mangan etc.), întrebuințat ca abraziv sau ca piatră semiprețioasă.	/<germ. Granat

GRANDILOCVENȚĂ	GRANÁ//T II ~ți	<i>m.</i>	Plantă erbacee aromată, având frunze lobate și flori albe sau galbene, dispuse în capitule.	/Orig. nec.
GRANDIOS	GRANDILOCVÉN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>livr.</i>	(despre modul de exprimare) Care vădește grandilocvență; plin de grandilocvență; pompos; bombastic.	/<fr. grandiloquent
GRANDOARE	GRANDILOCVÉNȚĂ	<i>f.</i>	Elocvență sau stil afectat, care abuzează de cuvinte alese și efecte facile.	/<fr. grandiloquence
GRANDOMAN	GRANDI//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) Care impresionează prin proporții sau prin aspect; monumental; măreț. Clădire ~oasă.2) Care se impune prin perfecțiunea însușirilor; măreț; maiestos; magnific; superb; splendid. Spectacol ~. [Sil. -di-os]	/<fr. grandiose, it. grandioso
GRANDOMANIE	GRAND//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	Caracter grandios; măreție; monumentalitate.	/<fr. grandeur
GRANGUR	GRANDOMÁN ~i	<i>m.</i>	Persoană care suferă de grandomanie.	/Din grandomanie
GRANIC	GRANDOMANÍE	<i>f.</i>	Manie a unui om de a se crede mare, important; megalomanie.	/<lat. grandis + manie
GRANIT	GRÁNGUR ~i	<i>m.</i>	1) Pasăre migratoare, cântătoare, cu penaj galben și negru la mascul și verde împestriat cu alb la femelă (care trăiește în păduri și livezi).2) fig. peior. Persoană care ocupă o poziție socială sau politică înaltă.	/<lat. gulgulus
GRANITIC	GRÁNI//C ~ce	<i>n.</i>	Troliu întrebuințat în operațiile de foraj.	/<germ. Kranich
GRANIȚĂ	GRÁNÍT ~uri	<i>n.</i>	Rocă eruptivă, granuloasă, foarte dură, întrebuințată, în special, în construcții. • De ~ foarte trainic.	/<fr. granit
GRANIVOR	GRÁNÍTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care constă din granit; format din granit. Rocă ~că.2) Care are proprietăți asemănătoare cu granitul; cu proprietăți de granit; ca granitul.	/<fr. granitique
GRANT	GRÁNIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Linie de demarcație naturală sau convențională care desparte diferite țări; frontieră; hotar. • Peste (sau dincolo de) ~ într-o țară străină. De peste ~ dintr-o țară străină.2) fig. Punctul cel mai îndepărtat; margine; hotar. [G.-D. granitei]	/<bulg., sb. granica
A GRANULA	GRANIVÓR ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre păsări) Care se hrănește cu semințe.	/<fr. granivore
GRANULAR	GRANT ~uri	<i>n.</i>	Subvenție acordată (de stat, de o organizație etc.) unei persoane, unei instituții.	/<engl. grant
GRANULAT	A GRANUL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(materiale compacte sau pulverulente) A transforma în granule.	/<fr. granuler
GRANULATOR	GRANULÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care conține granule; cu granule.2) Care are aspect de granule; asemănător cu granulele; grăunțos.	/<fr. granulaire
GRANULAȚIE	GRANULÁ//T ~tă (~ți, ~te)		v. GRANULAR.	
GRANULĂ	GRANULAT//ÓR	<i>n.</i>	Mașină pentru granularea diferitelor materiale dure.	/<fr. granulateur
GRANULOM	GRANULÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Caracteristică a materialelor granulare determinată de mărimea granulelor componente.2) Leziune constând din tumori mici, apărute mai ales pe suprafața membranelor mucoase secretate.	/<fr. granulation

GRANULOMETRIC	GRANŪL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Particulă mică, asemănătoare cu un grăunte, care face parte din componența unor corpuri eterogene sau rezultă din sfărâmarea unui corp solid.2) la pl. Preparat farmaceutic care constă din bobite zaharoase, având înăuntru substanțe medicamentoase.	/<fr. granule, lat. granulum
GRANULOMETRIE	GRANUL//ÓM ~oáme	<i>n.</i>	1) Tumoare mică și rotundă, provocată de un proces inflamator.2) Țesut inflammat la rădăcina unui dinte.	/<fr. granulome
GRANULOS	GRANULOMÉTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de granulometrie; propriu granulometriei.	/<fr. granulométrie
GRANULOZITATE	GRANULOMETRIÉ	<i>f.</i>	Disciplină care se ocupă cu studiul granulozității materialelor.	/<fr. granulométrie
GRAPĂ I	GRANUL//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		v. GRANULAR.	/<fr. granuleux
GRAPĂ II	GRANULOZIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	Structură a unui material granular din punctul de vedere al mărimii și al repartiției procentuale a granulelor componente.	/<fr. granulosité
GRAS	GRÁP//Ă I ~e	<i>f.</i>	Unealtă agricolă în formă de grătar cu dinți, folosită pentru mărunțirea, afânarea și nivelarea pământului arat; бороанă.	/Cuv. autoht.
A GRASEIA	GRÁP//Ă II ~e	<i>f.</i>	Inflorescență sau fructe dispuse în formă de ciorchine.	/<fr. grappe
GRASET	GRA//S ~să (~și, ~se)		1) (despre ființe sau despre părțile corpului lor) Care are multă grăsimă; gros. • Litere (sau caractere) ~se litere (sau caractere) tipografice aldine.2) (de-spre păr, piele) Care este unsuros datorită secreției abundente a glandelor sebacee.3) Care cont	/<lat. grassus
GRATEN	A GRASE//IÁ ~iéz	<i>intrans.</i>	A pronunța sunetul «r» velar sau uvular (ca francezii).	/<fr. grasseyer
GRATIE	GRASÉT ~e	<i>n.</i>	(la animale mari) Porțiune a piciorului, constând din rotulă și Țesuturile moi din jur.	/<fr. grasset
A GRATIFICA	GRATÉN	<i>n.</i>	Preparat culinar, de obicei acoperit cu pesmet și copt în cuptor.	/<fr. gratin
GRATIFICAȚIE	GRÁTI//E ~i	<i>f.</i>	(la uși sau la ferestre) Vergea (de fier) care se fixează în toc (sau într-o ramă) formând împreună un baraj protector; zăbrea.	/<lat. gratis
A GRATINA	A GRATIFICÁ	<i>trans.</i>	(persoane) A răsplăti printr-o gratificație.	/<lat. gratificari, fr. gratifier
GRATIS	GRATIFICÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Retribuție suplimentară, acordată unui salariat, pentru merite deosebite.	/<fr. gratification, lat. gratificatio, ~onis
GRATITUDINE	A GRATIN//Á ~éz	<i>trans.</i>	(mâncăruri) A coace în cuptor (presărând cu pesmet).	/<fr. gratiner
GRATUIT	GRÁTIS	<i>adv.</i>	În mod gratuit; fără plată; pe degeaba.	/<fr., lat. gratis
GRATUITATE	GRATITÚDIN//E ~i	<i>f.</i>	Sentiment durabil de afecțiune, nutrit de o persoană față de cineva, pentru un bine făcut; obligație morală pentru o binefacere; recunoștință.	/<lat. gratitudo, ~inis, fr. gratitude
A GRATULA	GRATUÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care este dat sau primit fără plată. Tratament ~.2) fig. Care nu are nici o bază reală; fără teme; neîntemeiat. Afirmații ~te.	/<fr. gratuit, lat. gratuitus
A GRAȚIA	GRATUIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter gratuit.2) Vorbă sau faptă gratuită.	/<fr. gratuité, lat. gratuitas, ~atis
GRAȚIE	A GRATUL//Á ~éz	<i>trans.</i>	A trata cu urări de bine în legătură cu un eveniment; a felicita.	/<lat. gratulari
GRAȚIERE	A GRAȚI//Á ~éz	<i>trans.</i>	(condamnați) A scuti de pedeapsă printr-o grațiere.	/<fr. gracier

GRAȚIOS I	GRĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Finețe și ușurință în mișcări, forme, atitudini.2): Cele trei ~i cele trei zeițe considerate drept întruchipare a feminității și gingășiei. • A face ~i a) a căuta să pară atrăgător; b) a face mofturi.3) Bunăvoință cu care este tratat cineva. • Lovitură	/<lat. gratia
GRAȚIOS II	GRĂȚIÉR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A GRAȚIA.2) Favoare acordată cuiva constând în absolvirea de o pedeapsă; iertare a unui păcat.3) Act prin care se acordă cuiva o astfel de favoare.	/v. a grația
GRAȚIOZITATE	GRĂȚIÓS I	<i>adv.</i>	Cu grație.	/<fr. gracieux, lat. graciosus
GRAUR	GRĂȚI//ÓS II ~oasă (~óși, ~oáse)		1) Care are (multă) grație; plin de grație.2) Care manifestă bunăvoință; binevoitor. [Sil. -ți-os]	/<fr. gracieux, lat. graciosus
GRAV I	GRAȚIOZIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Atitudine curtenitoare față de cineva; amabilitate excesivă.2) la pl. Atitudine plină de afectare; politețe exagerată.	/<fr. gracieuseté, lat. graciositas, ~atis
GRAV II	GRÁUR ~i	<i>m.</i>	Pasăre migratoare, mai mare decât vrabia, cu cioc ascuțit și cu penaj negru-verzui, împestrat cu alb.	/<lat. graulus
A GRAVA	GRAV I	<i>adv.</i>	Foarte tare; rău. A fi ~ rănit.	/<fr. grave, lat. gravis
GRAVIDĂ	GRAV II ~ă (~i, ~e)		1) Care prezintă un mare pericol; susceptibil să aibă consecințe serioase; greu. Crimă ~ă.2) Care necesită o atenție deosebită; cu multă pondere. Problemă ~ă.3) (despre oameni și despre manifestările lor) Care vădește multă seriozitate și demnitate; foarte	/<fr. grave, lat. gravis
GRAVIDITATE	A GRAV//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(imagini, ornamente, litere etc.) A imprima pe suprafața unui material cu ajutorul unui instrument ascuțit sau al unor procedee tehnice speciale, pentru a obține un clișeu grafic sau în scopuri decorative.	/<fr. graver
GRAVIMETRIC	GRAVÍD//Á ~e	<i>adj. și substantiv</i>	(despre femei) Care este însărcinată.	/<lat. grvida, fr. grvide
GRAVIMETRIE	GRAVIDIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Stare a femeii gravide; sarcină; gestație.2) Perioadă cât ține această stare (de la concepere până la nașterea fătului); gestație.	/<lat. graviditas, ~atis
A GRAVITA	GRAVIMÉTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de gravimetrie; propriu gravimetriei.	/<fr. gravimétrie
GRAVITATE	GRAVIMETRÍE	<i>f.</i>	1) Ramură a geofizicii care se ocupă cu studiul distribuției geografice a câmpului de gravitație.2) Procedeu chimic de determinare a cantității unui element dintr-un amestec prin separarea lui cu ajutorul unui reactiv.	/<fr. gravimétrie, germ. Gravimetrie
GRAVITAȚIE	A GRAVIT//Á ~éz	<i>intrans.</i>	1) A se afla într-un câmp de gravitație.2) A tinde spre un centru sau în jurul unui centru ca urmare a acțiunii legii de gravitație.3) fig. A fi într-o anumită sferă de influență.	/<fr. graviter
GRAVITAȚIONAL	GRAVITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter grav.2) Stare gravă.3) Atitudine a celui grav.	/<fr. gravité, lat. gravitas, ~atis

GRAVOR	GRAVITÁȚI//E	<i>f.</i>	Fenomen prin care două corpuri se atrag reciproc cu o forță ce depinde de masa lor și de distanța dintre ele; atracție universală. Legea ~ei. • Câmp de ~ spațiul din jurul unui corp, în care el își exercită atracția asupra altor corpuri; câmp gravitațional	/<fr. gravitation
GRAVURĂ	GRAVITAȚIONAL ~ă (~i, ~e)		Care ține de gravitație; propriu gravitației. Câmp ~.	/<fr. gravitationnel
GRAZIOSO	GRAVÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană specializată în arta gravurii.	/<fr. graveur
A GRĂBI	GRAVÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Artă gravării; măiestria de a grava.2) Lucrare realizată de un gravor.3) Imagine obținută prin reproducerea de pe o placă gravată sau litografică; stampă.	/<fr. gravure
A SE GRĂBI	GRAZIOSO [pr.: graťiózo]	<i>adv. muz.</i>	(indică modul de interpretare) Cu grație.	/Cuv. it.
GRĂBIRE	A GRĂB//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) (acțiuni, procese etc.) A face să se desfășoare într-un ritm mai rapid; a pripi; a accelera; a urgenta; a precipita; a zori.2) A face să se grăbească.	/<bulg. grabja
GRĂDINAR	A SE GRĂB//Í mă ~esc	<i>intransz.</i>	1) A acționa în grabă, prea repede; a se pripi.2) A-și iuți mersul; a merge în grabă.	/<bulg. grabja
GRĂDINĂ	GRĂBÍR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A GRĂBI și A SE GRĂBI.2) Tendință de a face ceva sau de a ajunge undeva mai repede; grabă.	/v. a grăbi
GRĂDINĂREASĂ	GRĂDINÁR ~i	<i>m.</i>	Persoană care se ocupă cu creșterea legumelor și a florilor.	/grădină + suf. ~ar
GRĂDINĂRESC	GRĂDÍN//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Teren, de obicei îngrădit, pe care se cultivă legume, flori sau pomi fructiferi. • ~ botanică grădină în care se cultivă plante din diferite regiuni ale globului. ~ zoologică grădină în care se cresc și se întrețin animale din diferite regiuni ale glob	/<bulg., sb. gradina
A GRĂDINĂRI	GRĂDINÁR//EÁŚĂ ~ése	<i>f.</i>	Femeie care se ocupă cu creșterea legumelor și a florilor.	/grădinar + suf. ~easă
GRĂDINĂRIE	GRĂDINÁR//ESC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru grădinari; de grădinar.	/grădinar + suf. ~esc
GRĂDINĂRIT	A GRĂDINÁR//Í ~esc	<i>intransz.</i>	rar A practica ocupația de grădinar; a fi grădinar.	/Din grădinar
GRĂDINIȚĂ	GRĂDINĂRIE	<i>f.</i>	Ocupație a grădinarului.	/grădinar + suf. ~ie
GRĂDIȘTE	GRĂDINĂRÍT	<i>n.</i>	Cultivare a terenului grădinii.	/v. a grădinări
A GRĂI	GRĂDINÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la grădină): ~ de copii instituție preșcolară de educare și instruire a copiilor. [G.-D. grădiniței]	/grădină + suf. ~iță
GRĂITOR	GREĐIŠT//E ~i	<i>f.</i>	1) Ridicătură de pământ, rămasă izolată în lunca unei ape curgătoare în urma deplasării meandrelor acesteia.2) Loc al unei așezări istorice.	/<sl. gradište
GRĂJDAR	A GRĂ//Í ~iesc	<i>pop.</i>	1. tranz. A exprima prin grai; a reda prin cuvinte.2. intransz. A comunica cu ajutorul limbii; a vorbi.	/<bulg. graja, sb. grájati
GRĂMADĂ I	GRĂIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		1) Care grăiește; cu facultatea de a grăi. Papagal ~.2) Care constituie o dovadă serioasă; vorbitor de la sine; semnificativ.	/a grăi + suf. ~tor
GRĂMADĂ II	GRĂJDÁR ~i	<i>m.</i>	Lucrător care îngrijește animalele dintr-un grajd.	/grajd + suf. ~ar
GRĂMĂȚIC	GRĂMÁDĂ I	<i>adj.</i>	În cantitate mare.	/<sl. gramada

GRĂNICER	GRĂM//ĂDĂ II ~ezi	<i>f.</i>	1) Cantitate mare de lucruri, de materiale puse unele peste altele în neorânduială.2) Grup numeros și neorganizat (de ființe); droaie; mulțime. ~ de haine. ~ de bani. [G.-D. grămezii]	/<sl. gramada
GRĂNICERESC	GRĂMĂȚI//C ~ci	<i>m.</i>	(în evul mediu) Slujbaş la cancelaria domnească însărcinat cu scrierea uricelor; diac; uricar.	/<ngr. grammatikós
A GRĂPA	GRĂNICÉR ~i	<i>m.</i>	Militar care are misiunea de a păzi și a apăra hotarele unui stat.	/graniță + suf. ~ar
GRĂPIȘ	GRĂNICER//ÉSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru grăniceri; de grănicer.	/grănicer + suf. ~esc
GRĂSAN	A GRĂP//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(pământul arat) A lucra cu grapa; a boroni.	/Din grapă
GRĂSIME	GRĂPIȘ	<i>adv.</i>	Cu greu; anevoios. • Târâș~ cu mare greutate; anevoie.	/grapă + suf. ~iș
GRĂSUN	GRĂSÁN ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(augmentativ de la gras) depr. Care este foarte gras.	/gras + suf. ~an
GRĂSUȚ	GRĂSİM//E ~i	<i>f.</i>	1) Substanță unsuroasă care intră în componența țesuturilor animale, vegetale, constituind un aliment de bază pentru organism.2) Substanță unsuroasă extrasă din organisme vegetale și animale, având diverse întrebuințări (în alimentație, în industrie etc.)	/gras + suf. ~ime
GRĂTAR	GRĂSÚN ~i	<i>m.</i>	Porc tânăr de până la un an.	/<lat. grosso, ~onis
GRĂUNȚE	GRĂSÚȚ ~ă (~i, ~e)		(diminutiv de la gras) Care este cam gras; destul de gras.	/gras + suf. ~uț
GRĂUNȚOASE	GRĂTÁR ~e	<i>n.</i>	1) Obiect constând din vergele de fier dispuse paralel și prinse la capete, folosit pentru a frige carnea deasupra jarului.2) Friptură preparată pe un asemenea obiect.3) Dispozitiv din bare metalice paralele sau încrucișate ori dintr-o tablă găurită, care	/<lat. gratarium
GRĂUNȚOS	GRĂÚN//TE ~ți	<i>m.</i>	1) Sămânță a unor plante, în special a cerealelor; bob. • Cât un ~ de muștar foarte mic.2) și fig. Părtică din ceva. ~ de nisip. ~ de adevăr.	/<lat. granuceum
GRÂNAR	GRĂUNȚOÁSE	<i>f. pl. pop.</i>	Grup de plante graminee, cu tulpini neramificate, cultivate pentru boabele lor, folosite ca hrană pentru om, ca nutreț pentru animale și ca materie primă pentru industria ușoară (reprezentanți: grâul, secara, orzul etc.); cereale.	/grăunț(e) + suf. ~oase
GRÂNE	GRĂUNȚ//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		1) Care conține grăunțe; cu grăunțe.2) Care are aspect de grăunțe; asemănător cu grăunțele; granulos.	/grăunț(i) + suf. ~os
GRÂU	GRÂNÁR ~e	<i>n.</i>	1) Încăpere pentru păstrarea grânelor; hambar.2) fig. Regiune sau țară care produce multe grâne.	/grâne + suf. ~ar
GRÂUȘOR	GRÂNE	<i>f. pl.</i>	1) Cereale sub formă de boabe.2) Semănături de grâu; holde.	
GREABÂN	GR~U	<i>m.</i>	1) Plantă erbacee cerealieră, cu tulpina în formă de pai, cu frunze liniare și inflorescență în formă de spic, din ale cărei boabe se face făină.2) Cantitate de boabe ale acestei plante.3) Lan pe care crește această plantă.	/<lat. granum
GREACĂ	GR~UȘ//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	(diminutiv de la grâu) Plantă erbacee cu tulpina scurtă, neramificată, având frunze de forma inimii, cărnoase și comestibile; unișor.	/grâu + suf. ~ușor

GREAȚĂ	GREÁBĂN grébene	<i>n.</i>	1) (la unele animale, în special la cabaline și bovine) Partea proeminentă a corpului dintre gât și spinare.2) Creastă a unui munte. [Pl. și grebeni]	/<sl. grebeni
GREBĂNAR	GREÁCĂ	<i>f.</i>	mai ales art. Limba grecilor.	/<lat. Graecus
GREBĂNOS	GREÁȚĂ gréțuri	<i>f.</i>	1) Senzație neplăcută (însoțită de vomă), provocată, în special, de tulburări digestive.2) fig. Sentiment sau senzație de neplăcere față de ceva sau de cineva; scârbă; dezgust; aversiune; silă; antipatie. [G.-D. greței]	/greu + suf. ~eață
A GREBLA	GREBĂNĂR ~e	<i>n.</i>	Parte a hamului care se trece peste greabănul calului.	/greabăn + suf. ~ar
GREBLĂ	GREBĂN//ÓS ~oasă (~ôși, ~oáse)		1) Care are greabăn (mare); cu greabăn (mare); ghebos.2) Care este cu spatele încovoiat (de bătrânețe, de greutate etc.); ghebos; gârbov.	/greabăn + suf. ~os
GREC I	A GREBL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (fin, paie, gunoaie etc.) A strânge cu grebla.2) (pământul săpat sau arat) A nivela cu grebla.3) depr. (părul) A descâlci și aranja cu pieptenele (sau cu degetele); a pieptăna.	/Din greblă
GREC II	GRÉBL//Ă ~e	<i>f.</i>	Unealtă agricolă manuală constând dintr-o bară cu dinți de metal sau de lemn, fixată într-o coadă lungă de lemn și folosită pentru a aduna ceva (paie, fân, gunoaie etc.) de pe o suprafață sau pentru a nivela pământul arat sau săpat. • ~ mecanică mașină ag	/<bulg. greblo
GRECESC	GREC I greacă (greci, gréce)		Care aparține Greciei sau populației ei; din Grecia.	/<lat. Graecus
GRECEȘTE	GRE//C II greacă (greci, gréce)	<i>m. și f.</i>	1) la pl. Popor străvechi, ramură a triburilor indo-europene, care a jucat un rol important în crearea civilizației antice.2) Persoană făcând parte din acest popor.3) Persoană care face parte din populația de bază a Greciei sau este originară din Grecia.	/<lat. Graecus
GRECISM	GREC//ÉSC ~ească (~éști)		v. GREC I.	/grec + suf. ~esc
A GRECIZA	GRECEȘTE	<i>adv.</i>	1) În felul grecilor; cum obișnuiesc grecii; ca grecii.2) În limba greacă.	/ grec + suf. ~ește
A SE GRECIZA	GRECÍSM ~e	<i>n.</i>	1) Împrumut lexical din limba greacă.2) Influență exercitată de cultura grecilor asupra altor popoare.	/grec + suf. ~isme
GRECOAICĂ	A GRECIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se grecizeze.	/grec + suf. ~iza
GRECO	A SE GRECIZ//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A adopta limba, cultura și obiceiurile grecilor; a deveni asemănător cu grecii.	/grec + suf. ~iza
CATOLIC I	GRECOÁI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Persoană de sex feminin care face parte din populația de bază a Greciei sau este originară din Grecia.	/grec + suf. ~oaică
GRECO	GRÉCO-CATÓLI//C I ~că (~ci, ~ce)		Care ține de biserica unită; propriu bisericii unite.	/grec + catolic
CATOLIC II	GRÉCO-CATÓLI//C II ~că (~ci, ~ce)	<i>m. și f.</i>	Adept al bisericii unite.	/grec + catolic
GRECO	GRÉCO-ORIENTÁL I ~ă (~i, ~e)		Care ține de religia ortodoxă; propriu religiei ortodoxe.	/grec + oriental

ORIENTAL I	GRÉCO-ORIENTÁL II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Adept al religiei ortodoxe.	/grec + oriental
GRECO	GRÉCO-ROMÁN ~ă (~i, ~e)		Care ține de vechea Grecie și de Imperiul roman; propriu vechii Grecii și Imperiului roman.	/grec + roman
ORIENTAL II	GRÉDER ~e	<i>n.</i>	Mașină rutieră grea, de tipul excavatorului, folosită la săparea și la nivelarea pământului sau la unele operații de finisare.	/<engl. grader
GRECO	GREEMÉNT ~e	<i>n.</i>	Totalitate a catargelor, velelor și parâmelor unei nave cu pânze.	/<fr. grément
ROMAN	A GREF //Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(organe, țesuturi) A substitui printr-o grefă.	/<fr. greffer
GREDER	GRÉF //Ă I ~e	<i>f.</i>	Serviciu în cadrul instanțelor judecătorești unde se întocmesc și se păstrează actele de procedură.	/<fr. greffe
GREEMENT	GRÉF //Ă II ~e	<i>f. med.</i>	1) Porțiune de țesut sau de organ care înlocuiește o altă porțiune de țesut sau organ bolnav a corpului aceluiași sau al altui individ de aceeași specie.2) Operație de transplantare a unei astfel de porțiuni de țesut sau de organ.	/<fr. greffe
A GREFA	GREFIÉR ~i	<i>m.</i>	Funcționar al unei grefe.	/<fr. greffier
GREFĂ I	GREF //ÓN ~oáne	<i>n. med.</i>	v. GREFĂ II.	/<fr. greffon
GREFĂ II	GREGÁR ~ă (~i, ~e)		(despre viețuitoare) Care trăiește în grupuri compacte (turme, cete, cârduri). • Spirit ~ spirit de turmă; atitudine de supunere docilă.	/<fr. grégaire, lat. gregarius
GREFIER	GREGORIÁN	<i>adj.</i>	: Calendar ~ calendar stabilit din îndemnul papei Grigorie al XIII-lea în 1582, folosit și în prezent.	/<fr. grégorien
GREFON	GRÉIER ~i	<i>m.</i>	Insectă cu corp scurt și gros, de culoare neagră, cu antene lungi și subțiri, care se mișcă sărind și care produce un țârâit pătrunzător prin frecarea picioarelor posterioare de elitre.	/<lat. grylliolus
GREGAR	GREJ I	<i>adj. invar.</i>	1) (despre firele sau despre țesăturile de mătase) Care are culoare naturală.2) (despre diferite țesături) Care are culoarea firului de mătase naturală.	/<fr. grege
GREGORIAN	GREJ II ~uri	<i>n.</i>	Fir de mătase naturală neprelucrată.	/<fr. grege
GREIER	GRENÁ	<i>adj. invar.</i>	Care este de culoarea rodiei; roșu-închis.	/<fr. grenat
GREJ I	GRENÁD //Ă ~e	<i>f.</i>	1) Proiectil cu încărcătură explozivă, care se aruncă cu mâna sau cu un dispozitiv special.2) sport Obiect asemănător cu un astfel de proiectil, folosit în probele atletice de aruncări.3) Sport practicat cu acest obiect.	/<fr. grenade
GREJ II	GRENADIÉR ~i	<i>m.</i>	Soldat specializat în lansarea grenadelor.	/<fr. grenadier, germ. Grenadier
GRENA	GRENADÍN //Ă ~e	<i>f.</i>	1) Fir de mătase naturală rezistent, din care se fabrică dantele și franjuri.2) Țesătură transparentă din bumbac sau din mătase, folosită, în special, la confecționarea rochiilor de vară și a perdelelor.	/<fr. grenadine
GRENADĂ	GREÓI I	<i>adv.</i>	Cu toată greutatea; greu. A se lăsa ~ pe scaun.	/greu + suf. ~oi
GRENADIER	GRE //ÓI II ~oáie	<i>adj.</i>	1) Care se desfășoară încet și cu greutate.2) (în opoziție cu vioi) Care vădește încetineală; molatic.3) fig. (despre modul de exprimare) Care este încărcat și neclar.	/greu + suf. ~oi

GRENADINĂ	GREP ~uri	<i>n.</i>	v. GREPFRUT.	/prescurtare din grepfrut
GREOI I	GRĚPFRUT ~uri	<i>n.</i>	1) Arbore citric care crește în regiunile subtropicale.2) Fruct al acestui arbore, asemănător cu portocala dar mai mare, având gust acrișor-amăru.	/<fr., engl. grape-fruit
GREOI II	A GRES//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(piese de mașini sau mecanisme) A unge în scop protector.	/<fr. graisser
GREP	GRESĂJ ~e	<i>n.</i>	Operație de ungere a pieselor unui sistem tehnic.	/<fr. graissage
GREPFRUT	GRĚSI//E ~i	<i>f.</i>	1) Rocă sedimentară dură, folosită, mai ales, în construcții.2) Bucată din astfel de rocă, cu care se ascut unele obiecte tăioase (cuțitul, coasa, secera etc.); cute. [G.-D. gresiei; Sil. -si-e]	/Cuv. autoht.
A GRESA	GRES//ŐRI ~oăre	<i>n.</i>	Dispozitiv pentru gresarea pieselor unui sistem tehnic; ungător.	/<fr. graisseur
GRESAJ	GRESŐR II ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în operațiile de gresare a pieselor unui sistem tehnic; ungător.	/<fr. graisseur
GRESIE	GREȘ ~uri	<i>n. inv. pop.</i>	v. GREȘEALĂ. • Fără de ~ fără greșeală; perfect. A da ~ a nu nimeri; a greși.	/Din a greși
GRESOR I	GREȘ//EĂLĂ ~éli	<i>f.</i>	Încălcare conștientă sau involuntară a unui principiu, a unei norme, a unui adevăr; eroare. ~eli în vorbire. ~ de tipar. • Din ~ din neatenție; din întâmplare. [G.-D. greșelii]	/a greși + suf. ~eală
GRESOR II	A GREȘ//Í ~ésc		1. intranz. 1) A face o greșeală; a încălca anumite norme, principii.2) A comite un păcat; a păcătui.2. tranz. 1) A face să conțină o greșeală (sau mai multe). ~ problemă.2) (adrese, drumuri etc.) A lua drept altul.	/<sl. grašiti
GREȘ	GREȚ//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) Care provoacă greață; scârbos; dezgustător.2) (de-spre oameni) Care este cuprins cu ușurință de greață.	/greață + suf. ~os
GREȘEALĂ	GREU I	<i>adv.</i>	1) Cu mari eforturi. A citi ~. A trăi ~. • A-i veni ~ a) a-i fi neplăcut; b) a ezita.2) Încet și cu osteneală. Timpul trece ~.3) Cu (toată) greutatea; greoi. A se lăsa ~ pe pat.4) Foarte tare; rău; grav. A fi ~ bolnav.	/<lat. grevis
A GREȘI	GREU II grea (grei, gréle)		1) (în opoziție cu ușor) Care cântărește mult; de greutate mare. • Artilerie grea artilerie înzestrată cu tunuri de mare calibru și de mare greutate. Industrie grea. v. INDUSTRIE. Categorie grea categorie de sportivi (luptători, boxeri, halterofili) cu ce	/<lat. grevis
GREȚOS	GREU III	<i>n.</i>	1) Ambianță nefavorabilă. A învinge ~l. A fugi de ~. • Din ~ a) cu mare efort; b) cu intensitate; adânc; profund. La ~ unde se cere multă muncă. A da de ~ a întâmpina greutate.2) Muncă grea și istovitoare; trudă. • A duce ~l a face ce este mai greu.	/<lat. grevis
GREU I	GREUT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Forță exercitată asupra unui corp sau cu care un corp este atras de pământ. • ~ specifică a) greutatea unității de volum dintr-un corp; b) valoare.2) Valoarea numerică a unui corp aflat la cântărire. ~atea unei banderole.3) Piesă de metal etalonată, ca	/<lat. grevitas, ~atis
GREU II	A GREV//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (proprietăți, bugete) A împovăra cu cheltuieli sau cu ipoteci; a ipoteca.2) fig. A însărcina cu multe misiuni.	/<fr. grever

GREU III	GRÉV//Ă ~e	<i>f.</i>	Încetare voluntară și colectivă a muncii organizată de salariați cu scopul de a obține anumite revendicări. • ~a foamei refuzarea hranei (de o persoană sau de un grup de persoane) în semn de protest.	/<fr. greve
GREUTATE	GREVÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		1) Care ține de grevă; propriu grevei.2) Care are caracter de grevă. Mișcare ~stă.	/<fr. gréviste
A GREVA	GREVÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană aflată în grevă.	/<fr. gréviste
GREVĂ	GRI	<i>adj. invar.</i>	Care este de culoare cenușie; ca cenușa; cenușiu; sur.	/<fr. gris.
GREVIST I	A GRIF//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(arbori) A marca cu ajutorul grifei (în vederea diferitelor lucrări silvice).	/<fr. griffer
GREVIST II	GRÍF//Ă ~e	<i>f.</i>	Instrument special prevăzut cu o lamă tăioasă, folosit la marcarea arborilor (în vederea diferitelor lucrări silvice).	/<fr. griffe
GRI	GRIFÓN ~i	<i>m.</i>	1) (în mitologie) Ființă imaginară înfățișând un monstru cu trup de leu, cu cap și aripi de vultur și cu urechi de cal.2) Câine de vânatoare cu păr lung și mițos.	/<fr. griffon
A GRIFA	GRIJÁNIE	<i>f. bis. pop.</i>	Ritual creștin constând în gustarea unor bucățele de pâine (anafură) cu vin roșu, sfințite de preot, care simbolizează trupul și sângele lui Hristos; împărtășanie; cuminecătură.	/a griji + suf. ~anie
GRIFĂ				
GRIFON	GRÍJ//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Gând ce provoacă neliniște, cauzat de o eventuală neplăcere sau primejdie.2) Atitudine binevoitoare, plină de atenție și de interes față de cineva sau de ceva; preocupare pentru cineva sau ceva. ~a față de generația în creștere. • A avea ~ să..., a fi	/<bulg. griža
GRIJANIE	A GRIJ//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) v. A ÎNGRIJI.2) A face să se grijească.	/<bulg. griža se
GRIJĂ	A SE GRIJ//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	1) v. A SE ÎNGRIJI.2) bis. (despre credincioși creștini) A primi grijania; a se împărtăși; a se cumineca.	/<bulg. griža se
A GRIJI	GRIJULÍ//U ~e (~i)		1) Care manifestă grijă (față de cineva sau de ceva). Tată ~.2) Care este ordonat în toate. Tânăr ~.	/<bulg. grižliv
A SE GRIJI	GRILÁJ ~e	<i>n.</i>	Îngrăditură (la o fereastră, ușă, în jurul unei grădini etc.) din zăbrele de metal, stinghii de lemn sau plasă de sârmă.	/<fr. grillage
GRIJULIU	GRÍL//Ă I ~e	<i>f.</i>	Electroid al unui tub electronic care reglează fluxul de electroni (sau ioni).	/<fr. grille
GRILAJ	GRÍL//Ă II ~e	<i>f.</i>	Panou alcătuit dintr-un grilaj, fixat în spațiul unei deschizături (ferastră, poartă, vitrină etc.) în scop protector.	/<fr. grille
GRILĂ I	A GRIM//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(actori, fața lor) A da cu grimă (pentru a căpăta înfățișarea cerută de rol); a machia.	/<fr. grimer
GRILĂ II	GRIMÁS//Ă ~e	<i>f.</i>	Contorsiune involuntară sau voită a mușchilor feței; schimonosire a feței; schimonositură; strâmbătură. ~ de durere. ~ de dezacord.	/<fr. grimace
A GRIMA	GRÍM//Ă ~e	<i>f.</i>	Totalitate a mijloacelor cosmetice (fard, pudră, plastilină etc.) folosite de actori pentru a-și modifica trăsăturile feței în conformitate cu rolul cerut; machiaj.	/Din a grima

GRIMASĂ	GRIMÉR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Lucrător specializat în arta grimării.	/a grima + suf. ~ar
GRIMĂ	GRIND ~uri	<i>n.</i>	Fâșie de teren mai ridicată, formată de-a lungul malurilor unui râu, al țărmurilor marine sau la vărsarea marilor fluvii în mări din depuneri aluvionare.	/ <i><sl. grendu</i>
GRIMER	GRÍN//DĂ ~zi	<i>f.</i>	Element de construcție (din lemn, beton armat, oțel), având lungimea mai mare în raport cu celelalte dimensiuni, care, pus la o construcție, servește drept piesă de rezistență. • A însemna (sau a încresta) în ~ (ceva) a însemna pentru a nu uita ceva (impo	/ <i><sl. grenda</i>
GRIND	GRINDÉ//I ~ie	<i>n.</i>	1) Parte a plugului cu tracțiune animală, constând dintr-o bară de oțel, de care se fixează celelalte piese.2) Fusul de la roata unei mori de apă.	/grindă + suf. ~ei
GRINDĂ	GRINDÉ//L ~i	<i>m.</i>	Pește dulcicol de talie medie, având forma asemănătoare cu a țiparului și culoarea verde-gălbui, cu pete negre.	/ <i><germ. Grendel</i>
GRINDEI	GRÍNDIN//Ă ~i	<i>f.</i>	Precipitații atmosferice sub forma unor bucățele de gheață, provenite prin înghețarea picăturilor de ploaie. [G.-D. grindinei]	/ <i><lat. grando, ~inis</i>
GRINDEL	GRINDÍȘ I ~uri	<i>n.</i>	rar Porțiune de teren cu suprafața înclinată; coastă de deal; costișă; pantă; povârniș.	/grindă + suf. ~iș
GRINDINĂ	GRINDÍȘ II ~uri	<i>n.</i>	(colectiv de la grindă) Totalitate a grinzilor unei construcții.	/grindă + suf. ~iș
GRINDIȘ I	A SE GRIP//Á I pers. 3 se ~eáză	<i>intrans.</i>	(despre motoare) A se bloca în timpul funcționării din cauza lipsei de lubrifianti.	/ <i><fr. gripper</i>
GRINDIȘ II	A SE GRIP//Á II mă	<i>intrans.</i>	A se îmbolnăvi de gripă.	/ <i><fr. gripper</i>
A SE GRIPA I	GRIPÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de gripă; propriu gripei.2) Care este cauzat de gripă. Pneumonie ~ă.	/ <i><fr. grippal</i>
A SE GRIPA II	GRÍP//Ă ~e	<i>f.</i>	Boală contagioasă, care se manifestă prin febră, dureri musculare, tuse și guturai. [G.-D. gripei]	/ <i><fr. grippe, germ. Grippe</i>
GRIPAL	GRÍP//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Unealtă specială pentru răzuirea doagelor pe partea interioară a butoaielor.	/ <i><bulg. ogribka</i>
GRIPĂ	GRISÁ//I ~iuri	<i>n.</i>	Pictură monocromă, de obicei în culoare gri, care creează impresia unui relief sau a unei sculpturi.	/ <i><fr. grisaille</i>
GRIPCĂ	GRİȘ	<i>n.</i>	Produs alimentar obținut din boabe de grâu (sau alte cereale), măcinat în formă de granule mici.	/ <i><germ. Gries</i>
GRISAI	GRİȘÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Produs alimentar de forma unui bastonaș, preparat din făină de grâu cu diferite adaosuri.	
GRİȘ	GRIV ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre câini, păsări) Care este pătat cu alb și negru.	/ <i><bulg. griv</i>
GRİȘINĂ	GRIVÁN ~i	<i>m.</i>	Mamifer rozător cu blana pufoasă, de culoarea ciocolatei, cu două punți pe ambele părți ale gurii, cu care își duce hrana în locurile de hibernare.	/griv + suf. ~an
GRIV	GRIVÉI	<i>adj.</i>	v. GRIV.	/griv + suf. ~ei
GRIVAN	GRÍVN//Ă ~e	<i>f.</i>	Unitate monetară oficială a Ucrainei.	/ <i><rus. grivna</i>
GRIVEI	A GRIZ//Á ~éz	<i>tranz. livr.</i>	fam. A face să se grizeze.	/ <i><fr. griser</i>
GRIVNĂ	A SE GRIZ//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	fam. A se îmbăta ușor.	/ <i><fr. griser</i>

A GRIZA	GRIZONÁN//T ~tă (~ti, ~te)		(despre păr) Care începe să încărunească.	/<fr. grisonnant
A SE GRIZA	GRIZÚ	<i>n.</i>	Substanță gazoasă, inflamabilă și explozibilă, constând dintr-un amestec natural de metan și alte hidrocarburi, care se formează, mai ales, în minele de cărbune.	/<fr. grisou
GRIZONANT	GRIZUMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru determinarea cantității de grizu dintr-o mină.	/<fr. grisoumetre
GRIZU	GROÁP//Ă gropi	<i>f.</i>	1) Gaură mare în pământ. • Dă în gropi de prost (ce e) sau prost de dă în gropi foarte prost.2) Săpătură în pământ pentru înhumarea celor decedați. • A fi cu un picior în ~ a fi aproape de moarte. A săpa ~a cuiva a unelti contra cuiva. [G.-D. gropii]	/Cuv. autoht.
GRIZUMETRU	GROÁZĂ	<i>f.</i>	1) Spaimă foarte mare. A înmărmuri de ~.2) fig. (despre ființe, lucruri) Mulțime mare; grozăvenie; sumedenie; puzderie. [G.-D. groazei]	/<sl. groza
GROAPĂ	GROÁZNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care provoacă groază; care înspăimântă; grozav; îngrozitor; înspăimântător; înfiorător; strașnic; sinistru.2) și adverbial Care este neobișnuit; ieșit din comun; extrem de grozav. Un animal ~ de fioros.	/<bulg. grozen
GROAZĂ	GROBI//ÁN ~ână (~éni, ~éne)	<i>și substantiv</i>	Care vedește lipsă de educație; cu apucături grosolane; mârlan; moji; bădăran; mitocan.	/<germ. grobian
GROAZNIC	GROF ~i	<i>m.</i>	(în trecut în Austro-Ungaria) Titlu purtat de marii latifundiați.	/<ung. grof
GROBIAN	GROG ~uri	<i>n.</i>	Băutură alcoolică constând dintr-un amestec de rom, coniac sau rachiu și apă fierbinte îndulcită.	/<fr., engl. grog
GROF	GROGGY [pr.: gróghi]	<i>adj. invar.</i>	1) (despre boxeri) Care este amețit din cauza loviturilor primite.2) (despre sportivi sau despre echipe sportive) Care nu știe ce hotărâre să ia într-o anumită situație (fiind dominat de adversar); dezorientat; descumpănit.	/Cuv. engl.
GROG	GROH	<i>interj.</i>	(se folosește, de obicei repetat, pentru a imita sunetul scos de porc).	/Onomat.
GROGGY	A GROHÁI pers. 3 gróhăie	<i>intrans.</i>	(despre porci) A scoate sunete repetate, groase și scurte, caracteristice speciei; a face «groh-groh».	/groh + suf. ~ăi
GROH	GRÓHOT ~e	<i>n.</i>	Grămadă de bucăți de rocă, formată la poalele munților și pantelor în urma sfărâmării stâncilor.	/Din a grohoti
A GROHAI	A GROHOT//Í pers. 3 ~éste	<i>intrans.</i>	A face zgomot rostogolindu-se și sfărâmându-se.	/<sl. grohotati
GROHOT	GROMÓVNI//C ~ce	<i>n.</i>	Carte populară conținând preziceri făcute pe baza interpretării tunetelor și fulgerelor, în funcție de zodia în care se produc.	/<sb. gromovinu
A GROHOTI	GROPÁR ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care sapă gropi pentru înhumarea celor decedați.2) Gândac care își depune ouăle pe cadavre; necrofor.	/groapă + suf. ~ar
GROMOVNIC	GROPÍŢ//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la groapă) Adâncitură mică pe care o au unii oameni în obraji (în timpul râsului) sau în bărbie.	/groapă + suf. ~iță
GROPAR	GRÓPNIŢ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Încăpere între pronaosul și naosul unei biserici în care se află, de obicei, mormintele ctitorilor.2) Cavou, criptă, mormânt sau cimitir situat lângă o biserică.	/<bulg. grobnica

GROPÎĂ	GROS I	<i>adv. pop.</i>	fam. În cantitate mare; mult. • Din ~ din plin; din belșug.	/<lat. grossus
GROPNIȚĂ	GROS II groasă (groși, groăse) (în opoziție cu subțire)		1) (despre corpuri cilindrice) Care are circumferință și diametru mare. Stâlp ~.2) (despre ființe sau despre părțile corpului lor) Care are multă grăsime; gras. • (A fi) ~ de (sau la) obraz a) (a fi) nerușinat; b) (a fi) nesimțit.3) pop. (despre femei) Ca	/<lat. grossus
GROS I	GROS III	<i>n.</i>	Parte mai numeroasă, mai mare din ceva (dintr-un colectiv, dintr-un ansamblu de obiecte, dintr-o lucrare etc.).	/<lat. grossus
GROS II	GROSCI//ÓR I ~oără (~óri, ~oăre)		(diminutiv de la gros) Care este cam gros; destul de gros; grosuț.	/gros + suf. ~cior
GROS III	GROSCIÓR II	<i>n. pop.</i>	Smântână care se adună la suprafața laptelui crud de vacă.	/gros + suf. ~cior
GROSCIOR I	GROSIÉR ~ă (~i, ~e)		Care este de calitate proastă sau care este insuficient prelucrat; grosolan. Haină ~ă.	/<fr. grossier
GROSCIOR II	GROSIÉRE	<i>n.</i>	Nutrețuri fibroase (paie, pleavă de cereale etc.) care conțin multă celuloză.	/<fr. grossier
GROSIER	GROSÍM//E ~i	<i>f.</i>	1) Diametru al secțiunii transversale a unui corp cilindric. ~ea copacului.2) Dimensiunea secțiunii transversale în plan orizontal a unui corp. ~ea sticlei.3) Distanță dintre baza și suprafața unui corp sau dintre două (sau mai multe) fete paralele ale lui	/gros + suf. ~ime
GROSIERE	GROSISMÉNT ~e	<i>f.</i>	Mărire aparentă a dimensiunilor unui obiect cu ajutorul unor instrumente optice.	/<fr. grossissement
GROSIME	GROSOLÁN ~ă (~i, ~e)		1) Care vădește lipsa de delicatețe; fără menajamente; brutal.2) Care este lipsit de finețe. Gusturi ~e.3) Care este de calitate proastă sau care este insuficient prelucrat; grosier.	/<it. grossolano
GROSISMENT	GROSOLÁNI//E ~i	<i>f.</i>	1) Manifestare de om grosolan; dobitocie; brutalitate.2) Atitudine grosolană.	/grosolan + suf. ~ie
GROSOLAN	GRÓSSO: ~ MODO	<i>adv.</i>	În linii generale; fără a intra în amănunte.	/Cuv. lat.
GROSOLĂNIE	GROSÚȚ ~ă (~i, ~e)		(diminutiv de la gros) Care este cam gros; destul de gros; grosior.	/gros + suf. ~uț
GROSSO	GROȘ ~i	<i>m. înv.</i>	1) Monedă măruntă de argint care a circulat, în evul mediu, în unele țări europene (Italia, Franța, Polonia etc.).2) Monedă rusească (egală la început cu două copeici, mai târziu egală cu o jumătate de copeică).3) Monedă divizionară care a circulat în Pol	/<germ. Groschen, pol. grosz
GROSUȚ	GRÓT//Ă ~e	<i>f. livr.</i>	Cavitate subterană naturală, cu ieșire la suprafață.	/<fr. grotte
GROȘ	GROTÉSC I	<i>n.</i>	Corp de literă de tipar având linii de grosime egală și fără talpă.	/<fr. grotesque, it. grottesco
GROTĂ	GROTÉ//SC II ~scă (~ști)		Care stârnește râsul; de un comic exagerat; burlesc.	/<fr. grotesque, it. grottesco
GROTESC I	GROTÉSC III ~uri	<i>n.</i>	Categorie a esteticii, care reflectă realitatea în forme caricaturale, bizare, voit disproportionale.	/<fr. grotesque, it. grottesco
GROTESC II	GROZÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	Arbust din familia leguminoaselor, cu flori dispuse în racem, din care se confecționează măhuri.	/<germ. Grausen

GROTESC III	GROZÁV I ~ă (~i, ~e)		1) Care provoacă groază; care înspăimântă; groaznic; înspăimântător; îngrozitor; strașnic; sinistru.2) și adverbial Care este neobișnuit; ieșit din comun; extrem de; extraordinar; amarnic; strașnic. • A se crede ~ a avea o părere exagerată despre calități	/<bulg. grozav
GROZAMĂ	GROZÁV II ~i	<i>m.</i>	: A (o) face pe ~ul a-și da aere (având o părere exagerată despre propria persoană).	/<bulg. grozav
GROZAV I	GROZĂVÉNI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. GROZĂVIE.2) fig. (despre ființe, lucruri) Mulțime mare; groază; sumedenie.	/grozav + suf. ~enie
GROZAV II	A SE GROZĂV//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	fam. depr. A face pe grozavul; a-și da aere (având o părere exagerată despre propria persoană).	/Din grozav
GROZĂVENIE	GROZĂVÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Faptă, întâmplare sau vorbă îngrozitoare.2) Ființă sau lucru (real ori închipuit) care provoacă groază. O ~ de ploaie.3) Ființă sau lucru grozav.	/grozav + suf. ~ie
A SE GROZĂVI	GRU//I ~ie	<i>n.</i>	1) Ridicătură de pământ naturală de formă conică, mai mică decât un deal, întâlnită în regiunile de șes sau de podiș; movilă.2) Porțiune de teren cu suprafața înclinată; coastă de deal; costișă; pantă; povârniș. [Pl. și gruiuri]	/<lat. grunium.
GROZĂVIE	GRŪIE ~	<i>f. rar</i>	1) Dispozitiv construit pe principiul scripeților, folosit pentru ridicarea și deplasarea (pe distanțe scurte) a obiectelor grele; macara.2) Dispozitiv, la bordul unor nave, pentru ridicat greutăți mari (de până la câteva tone).	/<fr. grue
GRUI	GRUMÁ//Z ~ji	<i>m.</i>	(la oameni și la animale) Parte posterioară a gâtului; ceafă; cerbice. • A-și pleca ~zul (în fața cuiva) a se umili în fața cuiva. A îndoi ~zul a pune în dependență pe cineva; a subjuga.	/Cuv. autoht.
GRUIE	GRUND ~uri	<i>n.</i>	1) Strat de material special aplicat pe anumite obiecte (piese, elemente de construcție etc.) înainte de a se efectua lucrările de finisare (vopsire, tencuire, vâruire etc.).2) Strat de vopsea, de obicei albă, cu care se acoperă pânza, cartonul sau panoul	/<germ. Grund [farbe]
GRUMAZ	A GRUNDU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	(obiecte, pereți, ziduri etc.) A acoperi cu grund.	/grund + suf. ~ui
GRUND	GRUN//Z ~ji	<i>m.</i>	Bucătică dintr-un corp sfărâmișos. ~ji de sare. [Pl. și grunzuri]	/Cuv. autoht.
A GRUNDUI	GRUNZUR//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		1) Care conține (mulți) grunji; cu (mulți) grunji.2) Care are aspect de grunz; asemănător cu grunzul; ca grunzul.	/grunz + suf. ~ur + suf. ~os
GRUNZ	GRUP ~uri	<i>n.</i>	1) Ansamblu de ființe sau de lucruri asemănătoare, aflate împreună sau în vecinătate. ~ de elevi. ~ de cuvinte. • În ~ în colectiv; împreună.2): ~ sanitar încăpere înzestrată cu closet, chiuvetă (uneori și cu cadă).3) Asociație bazată pe idei, concepții,	/<fr. groupe
GRUNZUROS	A GRUP//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se grupeze.2) A împărți în grupuri; a clasifica.3) (întreprinderi) A uni într-o singură unitate (în vederea obținerii unui randament mai mare); a comasa.	/<fr. grouper
GRUP	A SE GRUP//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A se reuni într-un grup; a se aduna în grup.2) A adera la o mișcare pe baza comunității de idei, de concepții sau scopuri.	/<fr. grouper

A GRUPA	GRUPĂJ ~e	<i>n.</i>	Grup de informații într-o publicație periodică.	/<fr. groupage
A SE GRUPA	GRUP//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A GRUPA.2) Asociație bazată pe idei, concepții, scopuri sau pe activitate comună; grup.	/v. a (se) grupa
GRUPAJ	GRŪP//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Colectiv mic de oameni, care aparține unei organizații mai mari. ~ de studenți.2) Subdiviziune în anumite științe constând din elemente cu trăsături comune. ~a sistemului periodic.3): ~ sangvină categorie a sângelui având la bază anumite caracteristici	/<fr. groupe
GRUPARE	GRUS ~uri	<i>n.</i>	Piatră dură, mărunțită și folosită ca așternut pentru șosele.	/<germ. Grus
GRUPĂ	GUANO	<i>n.</i>	Îngrășământ organic rezultat din descompunerea, în condițiile unei clime uscate, a unor resturi de origine animalieră. [Sil. gua-]	/<fr. guano
GRUS	GUĂȘ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Vopsea preparată din gumă arabică, amestecată cu pigmenți minerali și apă, folosită în pictură.2) Tablou executat cu astfel de vopsea. [G.-D. guășei; Sil. gua-]	/<fr. gouache
GUANO	GUBERNI//E ~i	<i>f.</i>	Unitate teritorial-administrativă în vechea Rusie.	/<rus. gubernija
GUAȘĂ	GUDR//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Substanță rășinoasă, de culoare brună sau neagră, cu miros specific, obținută prin distilarea uscată a unor materii organice (petrol, cărbune, lemn etc.), având diverse întrebuințări în industria chimică și în construcția drumurilor.	/<fr. goudron
GUBERNIE	A GUDRON//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A acoperi cu gudron (în scop protector).	/<fr. goudroner
GUDRON	GUDRONAT//ÓR ~oáne	<i>n.</i>	Mașină folosită pentru gudronare.	/a gudrona + suf. ~tor
A GUDRONA	A SE GUDURÁ mă gúdur	<i>intranz.</i>	1) (de-spre câini) A-și manifesta atașamentul față de stăpân, târându-se în fața lui și dând din coadă.2) fig. (despre oameni) A se linguși (pe lângă cineva), manifestând servilism.	/<alb. gudulis
GUDRONATOR	GUGIUMÁN ~e	<i>n. înv.</i>	Căciulă din blană de samur, purtată în trecut de marii boieri și de domnitori.	/<turc. gücemin
A SE GUDURA	GUGUȘTIŪ//C ~ci	<i>m.</i>	1) Pasăre asemănătoare cu porumbelul sălbatic, având penaj cenușiu-brun, cu o dungă neagră pe gât, care trăiește în preajma așezărilor omenești.2) fig. fam. Om naiv și bleg.	/<bulg. guguštuk
GUGIUMAN	GUIȚ	<i>interj.</i>	(se folosește, de obicei repetat, pentru a imita sunetul produs de porc).	/Onomat.
GUGUȘTIUC	A GUIȚĂ pers. 3 guiță	<i>intranz.</i>	(despre porci) A scoate sunete repetate, prelungi și ascuțite, caracteristice speciei; a face «guiț-guiț».	/Din guiț
GUIȚ	GUIȚĂT	<i>n.</i>	1) v. A GUIȚA.2) Sunet caracteristic scos de porci.	/v. a guița
A GUIȚA	GÚLAȘ ~uri	<i>n.</i>	Fel de mâncare pregătită din bucăți mici de carne (de vită sau de porc) înăbușită.	/<ung. gulyás
GUIȚAT	GÚLDEN ~i	<i>m.</i>	1) înv. Monedă de aur sau de argint cu circulație în unele țări din centrul Europei.2) Unitate a sistemului monetar în Olanda.	/<fr. gulden

GULAȘ	GÚLER ~e	<i>n.</i>	1) Porțiune a unor obiecte de îmbrăcăminte care înconjură gâtul. • A apuca (sau a lua, a înșfăca) pe cineva de ~ a) a forța pe cineva să se supună; b) a cere cuiva socoteală.2) Dungă de spumă, formată la suprafața berii turnată într-un pahar.3) tehn. Part	/<ung. gallér
GULDEN	GULERÁȘ ~e	<i>n.</i>	(diminutiv de la guler) (mai ales la rochii, la uniforme) Guler mic, detașabil.	/guler + suf. ~aș
GULER	GULERÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) și substantival Care poartă guler înalt și scrobit; cu guler înalt și scrobit (la îmbrăcăminte).2) inv. depr. Care făcea parte din pătura socială dominantă.3) (despre animale) Care are o dungă (de obicei de altă culoare) în jurul gâtului.	/guler + suf. ~at
GULERAȘ	GULFSTREAM [pr.: galfstrím]	<i>n.</i>	Curent cald care se manifestă pe țărmul Oceanului Atlantic în emisfera nordică.	/Cuv. engl.
GULERAT	GULÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Plantă erbacee leguminoasă, cu tulpina rotundă și cărnoasă.2) Plantă erbacee cu tulpina înaltă și flori galbene, cultivată pentru tubercului ei cărnoși, comestibili; nap-porcesc.	/<bulg. guliya
GULFSTREAM	A GUM//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (obiecte) A acoperi cu un strat subțire de gumă.2) (etichete, mărci poștale, timbre etc.) A trata cu clei în vederea lipirii.	/Din gumă
GULIE	GUMÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Operație de acoperire a unor obiecte cu un strat subțire de gumă.2) Strat de gumă aplicat pe un obiect.	/<fr. gommage
A GUMA	GÚM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Substanță rășinoasă secretată de unele plante sau obținută pe cale sintetică, având proprietatea de a se întări în contact cu aerul, și folosită în industrie. • ~ arabică substanță vâscoasă și lipicioasă secretată de unele plante (în special de un salc	/<lat. gummi, fr. gomme
GUMAJ	GUN//ÓI ~oáie	<i>n.</i>	1) Resturi murdare sau inutile, care se aruncă. • A (nu) scoate ~oiul din casă a (nu) vorbi în prezența unor persoane străine despre lucruri compromițătoare din familie sau din colectiv. A-i sta cuiva ca ~oiul în ochi a supăra pe cineva.2) Băligar care es	/<sl. gnoi
GUMĂ	A GUNO//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	1) (pământ cultivat) A îngrășa cu gunoi de grajd.2) (despre păsări) A murdări cu găinaț.	/Din gunoi
GUNOI	GUNOIÉR ~i	<i>m.</i>	Lucrător care scoate gunoiul depozitat în curți și pe străzi.	/gunoi + suf. ~er
A GUNOI	GUNO//IÓS ~ioásă (~ióși, ~ioáse)		(despre terenuri, spații) Care conține (mult) gunoi; cu (mult) gunoi.	/gunoi + suf. ~os
GUNOIER	GUNOIȘT//E ~i	<i>f.</i>	Loc unde se adună gunoiul care va fi folosit ca îngrășământ; grămadă de gunoi.	/<sl. gnoište
GUNOIOS	GÚP//Ă ~e	<i>f.</i>	Pește mic de mare, de culoare albastră-argintie, cu dungi aurii pe laturi.	/<ngr. ghupa
GUNOIȘTE	GURALÍV ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care vorbește mult; bun de gură; gureș.	/<bulg. govorliv
GUPĂ	GURÁR ~e	<i>n.</i>	reg. Capac cu care se astupă gura unui cuptor.	/gură + suf. ~ar

GURALIV	GÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) (la oameni) Cavitare în partea inferioară a feței, delimitată de buze. • ~-cască a) calificativ dat unei persoane care pierde vremea, manifestând interes pentru toate nimicurile; b) calificativ dat unei persoane care stă nedumerită, neînțelegând ce i s	/<lat. gula
GURAR	GÚREȘ ~ă (~i, ~e)		1) (despre persoane) Care vorbește mult; guraliv; vorbăreț; limbut.2) (despre păsări) Care ciripește întruna.	/gură + suf. ~eș
GURĂ	GURGÚ//I ~ie	<i>n.</i>	1) Parte în formă de cioc de la gura unor vase (care înlesnește turnarea unui lichid).2) Vârf al opincii, strâns cu curelușă.3) Vârf al mamelei; mamelon; sfârc.4) Creastă a unui deal sau a unui munte.	/cf. lat. gurgulio
GUREȘ	GURÎȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la gură) Gest constând în atingerea cu buzele în semn de afecțiune; sărut.	/gură + suf. ~iță
GURGUI	A GURLUÍ pers. 3 gúrluie	<i>intrans.</i>	(despre porumbei și despre turturele) A scoate sunete prelungi și repetate, caracteristice speciei; a face «gur-gur»; a ugui; a gânguri.	/Onomat.
GURIȚĂ	GURLUÍT	<i>n.</i>	1) v. A GURLUI.2) Sunet caracteristic produs de porumbei și turturele.	/v. a gurlui
A GURLUI	GURMÁN//D ~dă (~zi, ~de)	<i>și substantiv</i>	Care preferă (și știe să aprecieze) mâncărurile gustoase.	/<fr. gourmand
GURLUIT	GUST ~uri	<i>n.</i>	1) Simț al organismului prin care percepe (cu ajutorul limbii și mucoasei bucale) proprietățile chimice ale substanței cu care vine în contact.2) Senzație produsă, în special de alimente, asupra mucoasei bucale și limbii. ~ sărat. ~ amar. ~ neplăcut. • A	/<lat. gustus
GURMAND	A GUSTÁ gust	<i>trans.</i>	1) (mai ales alimente, băuturi) A lua în cantitate mică pentru a afla gustul.2) A mânca sau a bea puțin (pentru a-și potoli foamea, setea etc.).3) fig. A percepe căpătând satisfacție. ~ farmecul vieții rurale.	/<lat. gustare
GUST	GUSTÁR	<i>m. pop.</i>	A opta lună a anului; august.	/gust + suf. ~ar
A GUSTA	GUST//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A GUSTA.2) Fel de mâncare, de obicei rece, servită în cantități mici și la repezeală.	/v. a gusta
GUSTAR	GUSTATÍV ~ă (~i, ~e)		Care ține de gust; legat de gust.	/<fr. gustatif
GUSTARE	GUST//ÓS ~oasă (~oși, ~oase)		Care are gust bun; cu gust bun.	/gust + suf. ~os
GUSTATIV	GUŞÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre persoane) 1) Care are gușă.2) Care este bolnav de gușă.	/gușă + suf. ~at
GUSTOS	GÚŞ//Ă ~i	<i>f.</i>	1) (la păsări) Porțiune dilatată (în formă de pungă) a esofagului, în care stă hrana înainte de a trece în stomac. • ~a-porumbelului (sau porumbului) a) plantă erbacee cu tulpina ramificată, cu flori albe-verzui și cu frunze negre, strălucitoare; b) plant	/<lat. geusial
GUŞAT	GÚŞTER ~i	<i>m.</i>	1) Șopârlă cu spatele verde și cu coada foarte lungă, care se hrănește cu insecte; șopârlă verde.2) pop. Parte a tubului digestiv cuprins între faringe și stomac; esofag.3) Prelungire musculară posterioară a cerului gurii; omușor; uvulă; împărătuș.	/<bulg., sb. gušter

GUȘĂ	GUTAPÉRCĂ	<i>f.</i>	Substanță asemănătoare cu cauciucul, obținută din frunzele unor plante tropicale, având diferite întrebuințări în industrie, medicină și tehnică.	/<fr. gutta-percha
GUȘTER	GÚTĂ I	<i>f.</i>	Boală cronică provocată de dereglarea metabolismului și manifestată prin crize dureroase articulare; podagră.	/<fr. goutte, lat. gutta
GUTAPERCĂ	GÚT//Ă II ~e	<i>f.</i>	Fir confecționat din fibre sintetice de care se leagă cârligul undiței.	/<engl. gut
GUTĂ I	GUTÚI ~	<i>m.</i>	Pom fructifer, cu frunze groase și cu fructe mari, galbene și aromate.	/<lat. cotoneus
GUTĂ II	GUTÚ//IE ~i	<i>f.</i>	Fruct al gutuiului. [G.-D. gutuii]	/Din gutui
GUTUI	GUTURÁ//I ~iuri	<i>n.</i>	Boală constând în inflamația mucoasei nazale, cauzată de răceală sau de infecție și manifestată prin strănuturi dese și secreție nazală apoasă. [Pl. și guturaie]	/<lat. gutturalium
GUTUIE	GUTURÁL ~ă (~i, ~e)		1) (despre voce sau despre sunete) Care este produs în partea posterioară a gâtului; din partea posterioară a gâtului.2) (despre consoane) Care se articulează prin apropierea limbii de vâlul palatin; velar.	/<fr. gutural
GUTURAI	GUVERN ~e	<i>n.</i>	Organ suprem al unui stat având putere executivă și de dispoziție; organ central al administrației de stat; consiliu de miniștri.	/Din a guverna
GUTURAL	A GUVERN//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (state, popoare) A dirija stând în fruntea guvernului; a cârmui.2) (persoane sau conduita lor) A susține cu sfaturi, cu recomandatii; a povățui; a sfătui; a îndruma; a învăța.	/<fr. gouverner
GUVERN	GUVERNAMENTÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de guvern; propriu guvernului. Hotărâre ~ă.2) Care reprezintă guvernul. Delegație ~ă.3) Care susține guvernul; care promovează politica guvernului. Ziar ~. Partid ~.	/<fr. gouvernemental
A GUVERNA	GUVERNÁN//T ~tă (~ti, ~te)	<i>și substantiv</i>	Care guvernează; aflat în conducere.	/<fr. gouvernant
GUVERNAMENTAL	GUVERNÁNT//Ă ~e	<i>f.</i>	Femeie angajată într-o familie pentru a educa, a instrui și a crește copiii.	/<fr. gouvernante
GUVERNANT	GUVERN//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A GUVERNA.2) Perioadă în care un guvern își exercită puterea.	/v. a guverna
GUVERNANTĂ	GUVERNATÓR ~i	<i>m.</i>	(în unele state) 1) Conducător al unei mari unități teritorial-administrative (provincie, ținut, colonie etc.).2) Conducător al unei instituții bancare sau de credit, numit de guvern.	/a guverna + suf. ~tor
GUVERNARE	GUVERNĂ//MÂNT ~minte	<i>n.</i>	1): Formă de ~ formă de conducere politică a unui stat.2) (în unele state) Unitate teritorial-administrativă condusă de un guvernator.	/<fr. gouvernement
GUVERNATOR	GUVERNÓR ~i	<i>m. inv.</i>	1) Persoană care îngrijește și educă copiii într-o familie de nobili sau de suverani.2) v. GUVERNATOR.	/<fr. gouverneur, germ. Gouverneur
GUVERNĂMÂNT	GUVÍ//D ~zi	<i>m.</i>	1) la pl. Familie de pești marini de talie mică, având corpul mult subțiat spre coadă și capul mare, turtit.2) Pește din această familie.	/<ngr. guvídí

GUVERNOR	GUZGÁN ~i	<i>m.</i>	Mamifer rozător asemănător cu șoarecele, dar de talie mai mare, care trăiește în preajma locuințelor, aducând daune mari omului; șobolan.	/Din reg. guz + suf. ~an
GUID	GÚZL//Ă ~e	<i>f.</i>	(la popoarele slave) Instrument muzical popular, constând dintr-o cutie goală de lemn, înzestrată cu una sau mai multe coarde.	/<sb. gusle, fr. guzla
GUZGAN	HA	<i>interj.</i>	1) (se folosește pentru a exprima surprindere, mirare, satisfacție, indignare, ironie etc.).2) fam. (se folosește când interlocutorul n-a auzit bine s-au n-a înțeles cele spuse) Poftim?; ce-ai spus?3) (se folosește repetat pentru a reda râsul în hohote).	/Onomat.
GUZLĂ	HABANÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	mai ales art. 1) Dans popular de origine cubaneză executat într-un tempo moderat și cu figuri ritmice.2) Melodie după care se execută acest dans.	/<sp. habanera
HA	HABÁR	<i>n.</i>	: A nu avea ~ a nu ști absolut nimic; a nu avea idee. ~ de grijă a nu-i păsa; a nu-și face griji.	/<turc. haber, habar
HABANERĂ	HABÁRNI//C ~ci	<i>m.</i>	reg. Persoană care ia mită.	/<ucr. habarnik
HABAR	HÁBĀ	<i>f. pop.</i>	: O ~ (de vreme) un anumit timp. De la o ~ (de vreme) de la un anumit timp încoace.	/Orig. nec.
HABARNIC	HABITÁCL//U ~e	<i>n.</i>	Spațiu amenajat pe o aeronavă pentru echipaj, călători, poștă etc.	/<fr. habitacle
HABĂ	HABITÁT ~e	<i>n.</i>	1) Teritoriu locuit (de oameni, de animale, de plante) împreună cu mediul de viață înconjurător.2) Ansamblul condițiilor de trai, de locuit (pentru oameni).	/<fr. habitat
HABITACLU	HABITÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Drept de a locui într-o casă care aparține altuia.	/<fr. habitation, lat. habitatio, ~onis
HABITAT	HABITUÁL ~ă (~i, ~e)		Care este obișnuit; frecvent.	/<fr. habituel
HABITAȚIE	HABITÚDIN//E ~i	<i>f. livr.</i>	Însușire dobândită cu timpul prin practică și devenită trăsătură caracteristică; obicei; obișnuință; deprindere.	/<lat. habitudo, ~inis, fr. habitude
HABITUAL	HÁBITUS	<i>n.</i>	1) med. Aspect fizic exterior al unei persoane (în raport cu starea de sănătate sau de boală).2) min. Aspect caracteristic al unui cristal (în dezvoltarea diferită a fețelor). 3) Înfățișarea, aspectul unei plante.	/Cuv. lat.
HABITUDINE	HABÓTNI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv al pop.</i>	(despre persoane) Care respectă cu strictețe prescripțiile religiei; cuprins de o pasiune excesivă pentru respectarea prescripțiilor religioase; bigot; bisericos.	/<rus. habotnik
HABITUS	HABOTNICÍ/E	<i>f.</i>	Comportare de habotnic; bigotism.	/habotnic + suf. ~ie
HABOTNIC	HAC I	<i>n.</i>	: A-i veni (sau a-i da) cuiva de ~ a găsi mijlocul de a pedepsi pe cineva care cauzează neplăceri; a pune pe cineva la punct.	/<turc. hak
HABOTNICIE	HAC II ~uri	<i>n.</i>	Cui de fier care se bate la talpa încălțăminte (ca să nu alunece).	/<ucr. hak
HAC I	HÁCKER pr.:	<i>m.</i>	Spărgător de rețele computerizate.	/Cuv. engl.
HAC II	HÁCKING	<i>m.</i>	Spărgător de rețele computerizate pe bază de date și informații secrete.	/Cuv. engl.

HACKER	HÁCHIT//Ă ~e	<i>f.</i>	Dorință sau atitudine neașteptată, trecătoare (și neobișnuită); taină; capriciu. Asta-i ~a ta. • A avea ~e (a-l apuca (pe cineva) ~ele sau a-i veni ~ele) a) a deveni capricios; b) a avea o criză de isterie.	/Orig. nec.
HACKING	HÁFNIU	<i>n.</i>	Metal rar, dur și cu temperatură de topire foarte înaltă.	/<fr., germ. Hafnium
HACHIȚĂ	HAGÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	Povestire însoțită de cântece tradiționale ebraice, referitoare la ieșirea evreilor din Egipt.	/<germ. Haggada
HAFNIU	HAGEALÂC ~uri	<i>n.</i>	rel. Călătorie întreprinsă de credincioși în locuri sfinte; pelerinaj; peregrinaj.	/<turc. hařilik
HAGADĂ	HAGIOGRÁF ~i	<i>m.</i>	Autor de hagiografii. [Sil. ha-gi-o-graf]	/<fr. hagiographe
HAGEALÂC	HAGIOGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de hagiografie; propriu hagiografiei.	/<fr. hagiographique
HAGIOGRAF	HAGIOGRAFÍE	<i>f.</i>	1) Literatură religioasă care descrie viața sfinților; hagiologie.2) Ramură a teologiei care se ocupă cu studierea vieții sfinților; hagiologie.	/<fr. hagiographie
HAGIOGRAFIC	HAGIOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de hagiologie; propriu hagiologiei; hagiografic.	/<fr. hagiologique
HAGIOGRAFIE	HAGIOLOGÍE	<i>f.</i>	v. HAGIOGRAFIE.	/<fr. hagiologie
HAGIOLOGIC	HAGÍ//U ~i	<i>m. înv.</i>	1) Persoană care a fost să se închine la locurile sfinte.2) Titlu pe care îl primea cel care făcea o astfel de călătorie.	/<turc. haci
HAGIOLOGIE	HAHÁM ~i	<i>m.</i>	Persoană însărcinată să taie vite și păsări conform prescripțiilor religiei mozaice.	/<turc. haham
HAGIU	HAHE//U ~ie	<i>n. pop.</i>	1) Băț gros (cu măciulie la un capăt); ceatlău.2) Lovitură dată cu un astfel de băț; ceatlău.	/Orig. nec.
HAHAM	HAI	<i>interj.</i>	1) (se folosește pentru a exprima un îndemn la acțiune) Haide. • ~ noroc formulă de salut sau de urare.2) (se folosește repetat pentru a exprima ideea unei înaintări încete, anevoioase sau pentru a exprima o mustrare sau un avertisment). [Monosilabic]	/Orig. nec.
HAHĂU	HAIDAMÁ//C ~ci	<i>m. pop.</i>	1) Bărbat înalt și puternic (care umblă fără rost); haidău.2) înv. Persoană care comitea jafuri, făcând uz de forță; bandit; tâlhar.	/<turc. haydamak
HAI	HAIDE//U ~i	<i>m.</i>	1) înv. Păzitor și îngrijitor de vite; văcar. • A fi ~ul cuiva a fi sluga cuiva.2) Bărbat înalt și puternic (care umblă fără rost); haidamac.	/<ung. hajtó
HAIDAMAC	HÁIDE	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a exprima o poruncă sau un îndemn la acțiune) Hai. • ~ -hai încet; anevoios; cu greu. ~~~ se spune când încercăm să îmbunăm pe cineva.	/<turc. haydi, bg. haide
HAIDĂU	HAIDÚ//C ~ci	<i>m.</i>	(în trecut) 1) Țăran răzvrătit care se retrăgea în pădure, jefuia pe bogați și ajută pe săraci.2) Pedestras angajat cu plată într-o armată străină.	/<bulg., sb. hajduk, ung. hajdu
HAIDE	HAIDUC/EÁSCĂ	<i>f. art.</i>	1) Dans popular executat într-un tempo vioi de bărbați ce se țin de băte.2) Melodie după care se execută acest dans.	/haiduc + suf. ~easca
HAIDUC	HAIDUC//ÉSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru haiduci. Cântec ~esc.	/haiduc + suf. ~esc
HAIDUCEASCĂ	HAIDUCEȘTE	<i>adv.</i>	În felul haiducilor; ca haiducii.	/haiduc + suf. ~ește

HAIDUCESC	A HAIDUC//Î ~esc	<i>intrans.</i>	A duce viață de haiduc; a fi haiduc.	/Din haiduc
HAIDUCEȘTE	A SE HAIDUC//Î mă	<i>intrans.</i>	A se face haiduc; a deveni haiduc.	/Din haiduc
A HAIDUCI	HAIDUCIE	<i>f.</i>	1) (în principatele dunărene și în Peninsula Balcanică) Mișcare antifeudală și antiotomană a haiducilor.2) Viață de haiduc.	/haiduc + suf. ~ie
A SE HAIDUCI	HAIHÚ//I ~ie (~)	<i>și substantiv</i>	Care a pierdut temporar dreapta judecată (din diferite cauze). • A umbla ~ a umbla fără rost; a fi hoinar.	/<turc. hayhay
HAIDUCIE	HAIMANÁ ~le	<i>f. pop.</i>	Persoană fără o ocupație bine definită; om fără rost; derbedeu; jarcalete.	/<turc. haymana
HAIHUI	HAIMANALÁC ~uri	<i>n.</i>	Faptul de a hoinări ca o haimana; hoinăreală.	/haimana + suf. ~lác
HAIMANA	HAÍN ~ă (~i, ~e)		1) Care manifestă lipsă de milă; rău la inimă; fără milă; căinos; crud; hapsân.2) înv. Care și-a călcat legământul dat. [Sil. ha-in]	/<turc. hăin
HAIMANALÁC	HÁIN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Obiect de îmbrăcăminte; strai. ~ de iarnă. • ~ nupțială (sau de nuntă) înfățișare deosebită pe care o capătă masculii unor vertebre în perioada împerecherii.2) Piesă vestimentară bărbătească purtată peste cămașă: veston. [G.-D. hainei]	/<bulg. halina, sb. háljina
HAIN	A SE HAIN//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A deveni hain; a se înrăi.2) înv. A pleca, părăsind locurile natale.3) înv. A-și călca jurământul.	/Din hain
HAINĂ	HAINÍ//E ~i	<i>f.</i>	rar Caracter hain.	/hain + suf. ~ie
A SE HAINI	HA//IÓS ~ioásă (~iôși, ioáse)		Care este excentric; extravagant.	/hai + suf. ~os
HAINIE	HÁIT	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a exprima o poruncă, o surpriză neplăcută, pentru a sugera o mișcare bruscă etc.) [Monosilabic; Var. haiti]	/Onomat.
HAIOS	HÁIT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Mulțime de indivizi din aceeași specie care umblă împreună (după pradă). ~ de câini. ~ de lupi.2) fig. fam. Grup neorganizat de persoane care încalcă legile și normele de conduită, aruncându-se asupra cuiva (ca o multime de câini sau de lupi).	/<ung. hajto
HAIT	HAL	<i>n.</i>	Stare nespus de rea. • Într-un ~ fără de ~ în cea mai proastă stare; într-o stare vrednică de plâns. În așa ~ în așa măsură.	/<turc. hal
HAITĂ	HALÁJ	<i>n.</i>	Operație de tragere (cu oameni sau cu animale) a unei nave la mal sau în lungul unei căi navigabile.	/<fr. halage
HAL	HALÁL	<i>interj.</i>	1) (se folosește pentru a exprima admirație, încântare etc.) Bravo. • ~ ție! bravo! Să-ți fie de bine!2): ~ de... vai și amar de...	/<turc. halal
HALAJ	HALÁT ~e	<i>n.</i>	1) Haină comodă, lungă și largă care se poartă în casă; capot.2) Haină de lucru care se îmbracă în scopuri igienice sau de protejare a îmbrăcăminte.3) Haină lungă și largă purtată de unele popoare din Orient.	/<bulg. halat
HALAL	HÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Construcție înaltă și spațioasă unde se vând produse alimentare.2) Sală de dimensiuni foarte mari cu diverse destinații (pentru expoziții, manifestări sportive sau culturale etc.).	/<fr. halle, germ. Halle
HALAT	HÁLB//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Cană specială (de o jumătate sau de un sfert de litru) din care se bea bere.2) Cantitatea de bere dintr-o astfel de cană.	/<germ. Halbe
HALĂ	HÁLCĂ hălci	<i>f.</i>	Bucată mare dintr-un aliment (carne, pâine etc.). [G.-D. hălci]	/<ung. halka

HALBĂ	HÁLD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Loc unde se depozitează sterilul.2) Material depozitat într-un astfel de loc.	/<germ. Halde
HALCĂ	HALEÁLĂ	<i>f. fam.</i>	1) v. A HALI.2) Produs alimentar ce se mănâncă; hrană; mâncare.	/a hali + suf. ~eală
HALDĂ	HALEBÁRD//Ă ~e	<i>f.</i>	Armă (în evul mediu) în formă de lance cu vârful ascuțit prevăzut pe o parte cu o secure, iar pe cealaltă cu un cârlig. [G.-D. halebardei]	/<fr. hallesbarde
HALEALĂ	HALEBARDIÉR ~e	<i>m.</i>	ist. Ostaș înarmat cu o halebardă. [Sil. -di-er]	/<fr. hallesbardier
HALEBARDĂ	HALF ~i	<i>m.</i>	(la fotbal) Jucător mijlocas.	/<engl. half
HALEBARDIER	HALF-TAIM [pr.: halftáim]	<i>n.</i>	Repriză sportivă.	/Cuv. engl.
HALF	A HAL//Í ~esc	<i>intrans.</i>	fam. A consuma hrană pentru a-și menține existența; a mânca.	/<fig. halo
HALF-TAIM	HALIMÁ ~le	<i>f.</i>	1) Întâmplare, situație sau povestire cu peripecii încurcate.2) fig. Eroare cauzată de o neînțelegere. [Art. halimaua]	/<ngr. halima
A HALI	HALÓ ~uri	<i>n.</i>	1) astr. Formație luminoasă circulară, colorată care, în anumite condiții atmosferice, apare în jurul Soarelui sau Lunii.2) Zonă luminoasă ce înconjoară imaginea fotografică a unui punct strălucitor. [Art. haloul]	/<fr. halo
HALIMA	HALOFÍ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre plante) Care crește pe soluri sărate.	/<fr. halophyte
HALO	HALOGÉN ~i	<i>m.</i>	1) la pl. Grup de elemente chimice (fluor, clor, brom, iod etc.) care se combină direct cu metalele, formând săruri.2) Element chimic din acest grup.	/<fr. halogene
HALOFIT	A HALOGEN//Á ~éz	<i>trans.</i>	(compuși organici) A trata cu halogen.	/<fr. halogéner
HALOGEN	HALOÍ//D ~dă (~zi, ~te)	<i>chim.</i>	Care este compus dintr-un halogen și un metal.	/<fr. halo'de
A HALOGENA	HÁLT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Stație mică de cale ferată; gară mică.2) Oprire de scurtă durată în timpul unui drum; popas.	/<germ. Halte[stelle]
HALOID	HALTÉR//Ă ~e	<i>f. sport</i>	1) Aparat de atletism alcătuit dintr-o bară, la capătul căreia se fixează discuri metalice de diferite greutăți.2) la pl. Sport practicat cu acest aparat; atletică grea. [G.-D. halterei]	/<fr. haltere
HALTĂ	HALTEROFÍL ~i	<i>m.</i>	Sportiv care practică halterele.	/<fr. haltérophile
HALTERĂ	A HALUCIN//Á ~éz	<i>intrans.</i>	rar A avea halucinații.	/<fr. halluciner
HALTEROFIL	HALUCINÁN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care provoacă halucinații.2) fig. Care produce impresie foarte puternică; fascinant.	/<fr. hallucinant
A HALUCINA	HALUCINÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Persoană care are halucinații.	/<fr. halluciné, lat. hallucinates
HALUCINANT	HALUCINÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Stare psihică patologică manifestată prin perceperea unor lucruri inexistente în realitate.2) Imagine vizuală bizară, produsă de o asemenea stare; iluzie; himeră; vedenie. [G.-D. halucinației; Sil. -ți-e]	/<fr. hallucination, lat. hallucinatio, -ionis
HALUCINAT	HALVÁ ~le	<i>f.</i>	Produs de cofetărie preparat din semințe oleaginoase amestecate cu o masă de caramel. [Art. halvaua; G.-D. halvalei]	/<turc. halva
HALUCINAȚIE	HALVAGÍ//U ~i	<i>m.</i>	rar Persoană care prepară sau vinde halva.	/<turc. halvaci

HALVA	HAM I	<i>interj.</i>	(se folosește repetat pentru a reda lătratul câinelui).	/Onomat.
HALVAGIU	HAM II ~uri	<i>n.</i>	Ansamblu de curele sau de frânhii cu ajutorul cărora se înhamă calul la un vehicul. • A trage în ~ a munci din greu. A pune ~urile a înhăma.	/<ung. hám
HAM I	HAMÁC ~uri	<i>n.</i>	Pat (făcut dintr-o plasă sau dintr-o bucată de pânză) suspendat între doi copaci sau între doi stâlpi. [Pl. și hamace]	/<fr. hamac
HAM II	HAMÁL ~i	<i>m.</i>	1) (în gări și în porturi) Muncitor care transportă bagajele pasagerilor.2) Muncitor specializat în lucrări de încărcare, descărcare și transportare a greutăților. • A munci ca un ~ a munci din greu.	/<turc. hamal
HAMAC	HAMALÂC ~uri	<i>n. inv.</i>	1) Muncă de hamal.2) fig. Muncă grea, istovitoare.	/<turc. hamallik
HAMAL	HAMBÁR ~e	<i>n.</i>	Încăpere specială în care se păstrează produsele agricole, în special cerealele.	/<ung. hambar
HAMALÂC	HAMBURGER [pr.: hámburgăr] ~e	<i>m.</i>	hiftea prăjită care se servește pusă într-o chiflă.	/<fr., engl. hamburger
HAMBAR	HAMÉI	<i>m.</i>	Plantă erbacee agățătoare, cultivată pentru florile aromate și amare, folosite la fabricarea berii și în scopuri medicinale.	/<sl. chumeli
HAMBURGER	HAMSÍ//E ~i	<i>f.</i>	Pește marin de talie mică, cu gura largă și corp argintiu. [G.-D. hamsiei]	/<ngr. hampsí
HAMEI	HÁMSTER ~i	<i>m.</i>	1) Mamifer rozător, asemănător unui șobolan, cu blană scumpă.	/<germ. Hamster
HAMSIE	HAMÚT ~uri	<i>n. inv.</i>	Parte a hamului care trece peste gâtul calului.	/<rus. homut
HAMSTER	HAN I ~i	<i>m.</i>	ist. (în unele țări din Orient; folosit și ca titlu pe lângă numele respectiv) Conducător absolut al unui stat; monarh; suveran.	/<turc. hân
HAMUT	HAN II ~uri	<i>n. inv.</i>	Clădire cu camere de dormit, cu ospătarie și cu grajduri, unde rămâneau peste noapte călătorii cu caii și căruțele.	/<turc. han
HAN I	HANÁT ~uri	<i>n.</i>	ist. Stat condus de un han.	/han + suf. ~at
HAN II	HÁNDBAL	<i>n.</i>	Joc sportiv între două echipe constând în introducerea mingii cu mâna în poarta adversarului. [Sil. hand-bal]	/<engl. hand-ball
HANAT	HANDBALÍ//ST ~stă (~ști,~ste)	<i>m. și f.</i>	Sportiv care practică handbalul.	/handbal + suf. ~ist
HANDBAL	HANDBALÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de handbal; propriu handbalului.	/handbal + suf. ~istic
HANDBALIST	HANDICÁP ~uri	<i>n.</i>	1) (în competițiile sportive) Avantaj acordat unui concurent mai slab (pentru a egala șansele de câștig).2) (în competițiile sportive) Diferență (mare) de puncte dintre echipa învingătoare și cea învinsă.3) Piedică în desfășurarea unei activități; dezavan	/<engl., fr. handicap
HANDBALISTIC	A HANDICAP//Ă ~éz		1. tranz. (echipă, concurenți, adversari) A pune într-o stare de handicap; a dezavantaja.2. intranz. A crea un handicap pentru adversar.	/<fr. handicaper
HANDICAP	HANDICAPÁ//T ~tă (~ti, ~te)		1) și substantival (despre persoane) Care are o infirmitate (fizică și psihică).2) Care se află în dezavantaj într-o întrecere sportivă.	/v. a handicapa
A HANDICAPA	HANDRALE//U ~i	<i>m. pop.</i>	Tânăr care manifestă interes exagerat față de fete; hătălău.	/cf. ung. vándorló

HANDICAPAT	HANG ~uri	<i>n. pop.</i>	1) Fiecare dintre cele două tuburi ale cimpoiului care țin tonul.2) Instrument muzical sau o parte a acestuia care servește pentru acompaniat. • A ține ~ul a) a acompania o melodie; b) a ține partea cuiva; a-i face pe plac.	/<ung. hang
HANDRALĂU	HANGÁN ~i	<i>m.</i>	și adjectival Varietate de porumb cu grăunțe galbene-roșcate.	/Hangu n. pr. + suf. ~an
HANG	HANGÁR ~e	<i>n.</i>	Construcție specială amplasată în apropierea aerodromului pentru adăpostirea avioanelor și pentru lucrările de reparație a acestora.	/<fr. hangar
HANGAN	HANGÉR ~e	<i>n.</i>	Pumnal mare cu lama încovoiată.	/<turc. hancer
HANGAR	HANGÍȚ//Ă ~e	<i>f. inv.</i>	1) Femeia care ține un han; stăpână a unui han.2) Soția hangiului.	/hangi + suf. ~iță
HANGER	HANGÍ//U ~i	<i>m. inv.</i>	Persoană care ținea un han; stăpân al unui han.	/<turc. hanci
HANGIȚĂ	HANORÁ//C ~ce	<i>n.</i>	Haină scurtă din pânză deasă (impermeabilă), cu glugă, folosită în anumite competiții sportive sau în excursii.	/<fr. anorak
HANGIU	HANTÉL//Ă ~e	<i>f.</i>	Greutate de metal compusă din două sfere unite printr-un mâner, folosită pentru gimnastică.	/<germ. Hantel
HANORAC	HÁOS ~uri	<i>n.</i>	1) (în mitologia și în filozofia greacă veche) Spațiu nemărginit conceput ca un amestec confuz de elemente materiale, care ar fi existat până la apariția lumii.2) fig. Dezordine completă; confuzie generală.	/<fr., lat. chaos
HANTELĂ	HAÓTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de haos; propriu haosului.2) fig. Care se caracterizează printr-o dezordine completă; asemănător haosului; lipsit de logică; dezordonat; dezorganizat. Discuție ~că.	/<fr. chaotique
HAOS	HAP I	<i>interj.</i>	(se folosește, uneori repetat, pentru a reda zgomotul produs la înghițirea sau apucarea bruscă a ceva).	/Onomat.
HAOTIC	HAP II ~uri	<i>n. pop.</i>	Preparat medicamentos dozat în formă de pastilă sau capsulă.	/<turc. hap
HAP I	HÁP//CĂ hăpci	<i>f.</i>	Cârlig mare de undiță folosit la pescuitul somnului. • A lua cu ~ a lua în mod abuziv, cu forța. [G.-D. hăpcii]	/<bulg. hapka
HAP II	HAPCÍU	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda zgomotul produs în timpul strănutului).	/Onomat.
HAPCĂ	HÁPLEA	<i>m.</i>	1) Om lipsit de inteligență; om prostănac.2) Om lacom la mâncare. [Sil. ha-plea]	/<bulg. hapljo
HAPCIU	HAPLOLOGÍE	<i>f.</i>	lingv. Fenomen constând în disimilarea unei silabe de alta identică sau asemănătoare din imediata vecinătate.	/<fr. haplogie
HAPLEA	HAPPY-END [pr.:hépi end] ~uri	<i>n.</i>	Sfârșit fericit al unei acțiuni, al unei întâmplări.	/Cuv. engl.
HAPLOLOGIE	HAPSÂN ~ă (~i, ~e)		(despre persoane) 1) Care este rău la inimă; fără milă; căinos; crud; hain.2) Care manifestă o dorință cumplită de a avea cât mai mult; cuprins de dorința de a afla cât mai mult; avid; lacom.	/<ung. hapsi
HAPPY-END	HAR ~uri	<i>n.</i>	1) (în credința creștină) Grație divină acordată omului. ~ dumnezeiesc.2) Calitate naturală care trezește admirație.3) poet. Aptitudine naturală deosebită; dar; talent; vocație.	/<sl. chari

HAPSÂN	HÁRA: ~para	adv.	În neorânduială. • A face ~para a) a produce dezordine; b) a face un lucru de mântuială.	/Onomat.
HAR	HARAB//Á ~le	f. inv.	1) Căruță mare cu loitre lungi și înalte, destinată transportului de încărcături voluminoase (grâne cosite, fân, paie etc.).2) Cantitate de încărcături cât încapă într-o astfel de căruță.	/ <t>urc. araba<="" td=""></t>urc.>
HARA:	HARABABÚR//Ă ~i	f.	Lipsă de ordine; dezordine; debandadă.	/ <t>ngr. allabábulla<="" td=""></t>ngr.>
HARABA	HARABAGÍ//U ~i	m. inv.	Persoană care transporta încărcături cu harabaua; căruțaș.	/ <t>urc. arabaci<="" td=""></t>urc.>
HARABABURĂ	HARACHÍRI	n.	Mod de sinucidere prin spintecarea pântecelui cu pumnalul, practicat mai ales, de samurarii japonezi. [Sil. ha-ra-chi-ri]	/ <t>fr. hara-kiri<="" td=""></t>fr.>
HARABAGIU	HARÁCI ~uri	n. inv.	Tribut anual pe care îl plăteau țările subjugate sultanului turc.	/ <t>urc. harac<="" td=""></t>urc.>
HARACHIRI	HARÁM ~uri	n. pop.	1) Vita slabă; mârtoagă; gloabă.2) Furt cu forța; jaf. • De ~ a) (lăsat) în voia soartei; b) pe gratis; degeaba; c) prin jaf; pe nedrept. ~ de... vai de...	/ <t>urc. haram<="" td=""></t>urc.>
HARACI	HARAMÍN ~i	m. inv.	1) Om rău, lipsit de milă.2) Hoț de codru.	/ <t>urc. harami<="" td=""></t>urc.>
HARAM	HARÁP ~i	m.	v. ARAP.	
HARAMIN	HARÁPNI//C ~ce	n.	1) Bici mare împletit din curele sau cânepă, cu coada scurtă și cu șfichi la capăt.2) Lovitură dată cu un astfel de bici.	/ <t>pol. harapnik<="" td=""></t>pol.>
HARAP	HARBÚ//Z ~ji	m. pop.	Pepene verde.	/ <t>urc. harbuz<="" td=""></t>urc.>
HARAPNIC	HARBUZĂRAIE	f. pop.	Cantitate mare de harbuji.	/harbuz + suf. ~ăraie
HARBUZ	HARBUZĂRÍ//E ~i	f. pop.	Loc unde se cultivă harbuji sau/și zămoși; bostănărie.	/harbuz + suf. ~ărie
HARBUZĂRAIE	HÁRCEA: ~parcea	adv.	În bucățele. • A face ~parcea a tăia în bucățele; a face mici fărâme; a hăcui.	/ <t>urc. parça-parça<="" td=""></t>urc.>
HARBUZĂRIE	HÁRCHIN//Ă ~e	f. pop.	Bucată mare dintr-un aliment (carne, mămăligă etc.); halcă.	/Orig. nec.
HARCEA	HARD	n.	v. HARDWARE	
HARCHINĂ	HARDPÁN ~e	n.	Strat format din oxizi de fier care se precipită și pe care nu-l pot străbate rădăcinile plantelor.	/ <t>engl. hard="" pan<="" td=""></t>engl.>
HARD	HARDUGHÍ//E ~i	f.	Clădire mare, veche și dărăpănată; șandrama. [G.-D. hardughiei]	/ <t>ngr. hartopiía<="" td=""></t>ngr.>
HARDPAN	HARDWARE [pr.: hárdueăr]	n.	Ansamblul componentelor și dispozitivelor care formează un sistem electronic de calcul.	/Cuv. engl.
HARDUGHIE	HARÉM	n.	(la musulmanii poligami) 1) Totalitate a soțiilor unui bărbat.2) Parte a casei rezervată soțiilor.	/ <t>urc. harem<="" td=""></t>urc.>
HARDWARE	HÁRHÁT ~e	n.	rar Zgomot mare produs de mai multe persoane care vorbesc concomitent.	/Onomat.
HAREM	A HARNAŞ//Á ~éz	tranz.	(un cal) A pune şaua sau hamul.	/ <t>fr. harnacher<="" td=""></t>fr.>
HARHÁT	HARNAŞAMENT ~e	n.	Totalitate a obiectelor necesare la înhămarea, înşeuarea și conducerea unui cal.	/ <t>fr. harnachement<="" td=""></t>fr.>
A HARNAŞA	HÁRNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care muncește mult, repede și cu folos; pasionat de muncă; vrednic; sânguincios.	/ <t>sl. harinu<="" td=""></t>sl.>
HARNAŞAMENT	HARPAGÓN ~i	m.	rar Persoană extrem de zgârcită; zgârie-brânză.	/Din Harpagon n. pr.
HARNIC	HÁRP//Ă ~e	f.	Instrument muzical cu coarde (de lungimi diferite) fixate într-o ramă triunghiulară. [G.-D. harpei; Var. harfă]	/ <t>fr. germ.="" harfe<="" harpe,="" td=""></t>fr.>

HARPAGON	HÁRPI//E ~i	<i>f.</i>	1) (în mitologia greacă) Monstru fabulos închipuit cu cap de femeie, cu trup și gheare de vultur, care personifică furtuna și moartea.2) fig. fam. Femeie bătrână, urâtă și lacomă; zgripturoaică.3) zool. Vultur mare care trăiește în America de Sud. [G.-D.	/<fr. harpie
HARPĂ	HARPI//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Muzicant care cântă la harpă.	/<fr. harpiste
HARPIE	HARP//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Unealtă în formă de sulită cu vârf metalic, prinsă de o frânghie lungă și groasă și folosită la vânatul animalelor marine (balene, foci, rechini etc.).	/<fr. harpon
HARPIST	HARPONIÉR ~i	<i>m.</i>	Persoană care vânează cu harponul; aruncător de harpon.	/harpon + suf. ~ier
HARPON	HARTÁN ~e	<i>n. pop.</i>	Bucată mare de carne; halcă.	/Orig. nec.
HARPONIER	HÁRTÁ hărți	<i>f.</i>	Reprezentare grafică, în plan orizontal, a suprafeței globului pământesc (totală sau parțială), generalizată și micșorată la o anumită scară. • ~ geologică hartă pe care este reprezentată răspândirea diferitelor formații geologice. [G.-D. hărtii]	/<ngr. hártis
HARTAN	A HARTO//Í ~iesc	<i>tranz. pop.</i>	A face să se hartoiască.	/<ung. hartolni
HARTĂ	A SE HARTO//Í se ~iește	<i>intrans. pop.</i>	(despre sănii, căruțe etc.) A-și schimba brusc direcția, alunecând într-o parte.	/<ung. hartolni
A HARTOI	HARTÁG ~uri	<i>n.</i>	v. ARTĂG.	
A SE HARTOI	HÁRT//Á ~e	<i>f.</i>	1) Ceartă însoțită de bătaie; încăierare.2) înv. Ciocnire armată ușoară între două detașamente dușmane. [G.-D. hărtei]	/<ung. harc
HARTĂG	HARTI	<i>m.</i>	pl. Zile în perioada de post, în care se permite credincioșilor să mănânce carne. [Monosilabic]	/<ngr. artzi
HARTĂ	HASÁ ~le	<i>f. pop.</i>	1) Țesătură simplă de bumbac din care se confecționează, mai ales, lenjerie.2) la pl. Varietăți ale unei astfel de țesături.	/<turc. hassa
HARTI	HASMAŢÚCHI	<i>m.</i>	Plantă erbacee plăcut mirositoare cu frunze compuse și flori albe, folosită ca plantă culinară. [Sil. has-ma-ŭchi]	/<turc. asmaik
HASA	HÁSPEL ~uri	<i>n.</i>	1) Mașină folosită la finisarea țesăturilor și a pieilor.2) Mașină care trece firele de pe țevi sau de pe bobine pe sculuri.	/<germ. Haspel
HASMAŢUCHI	HÁSCĂ hăști	<i>f. pop.</i>	Copac uscat cu trunchi găunos.	/cf. ucr. chašta
HASPEL	HAŞÉ ~uri	<i>n.</i>	Conservă sub formă de pastă preparată din ficat, carne și slănină.	/<fr. haché
HAŞCĂ	HAŞÍŞ ~uri	<i>n.</i>	Substanță narcotică obținută din inflorescențele femele ale cânepei indiene.	/<fr. haschische
HAŞE	HAŞIŞÍSM	<i>n.</i>	Boală provocată de intoxicarea cu hașiș.	/<fr. haschischisme
HAŞIŞ	HAŞM//Á ~e	<i>f.</i>	Specie de ceapă mărunță, cultivată mai mult pentru foi.	/<ung. hagyma
HAŞIŞISM	A HAŞUR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(desene tehnice, planuri, părți etc.) A acoperi cu hașuri.	/Din hașură
HAŞMĂ	HAŞURAT//ÓR ~oáne	<i>n.</i>	Instrument pentru trasarea hașurilor.	/<fr. hachureur
A HAŞURA	HAŞÚR//Á ~i	<i>f.</i>	mai ales la pl. Fiecare dintre liniile paralele trase la distanțe egale pe o porțiune de desen, pe o hartă sau pe o gravură pentru a indica ceva în mod convențional (umbre, semitonurile sau accidente de teren, secțiuni pe desenele tehnice etc.).	/<fr. hachure

HAȘURATOR	HAT ~uri	<i>n.</i>	1) Fâșie îngustă de pământ nearat, lăsată drept hotar între două ogoare; răzor. • A fi într-un ~ (sau ~ în ~) cu cineva a fi vecin cu cineva.2) Teren arabil nelucrat; pârloagă.	/<turc. had
HAȘURĂ	HATÁLM	<i>n.</i>	(în Moldova medievală) Amendă pentru încălcarea legilor funciare.	/<ung. hatalom
HAT	HATÂR ~uri	<i>n.</i>	Plăcere personală a cuiva (uneori ciudată); voie. • De ~ul (cuiva) pentru a face cuiva pe plac.	/<turc. hatir
HATALM	HÁTMAN ~i	<i>m.</i>	1) (în Moldova medievală; folosit și ca titlu pe lângă numele respectiv) Boier de divan care avea în grijă oștirile țării; comandant suprem de oști (în lipsa domnitorului); mare spătar.2) (la cazaci și polonezi; folosit și ca titlu pe lângă numele respect	/<pol. hetman
HATÂR	HAȚ	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda o mișcare bruscă sau pentru a apuca, a înhăța pe cineva sau ceva pe neașteptate).	/Onomat.
HATMAN	HAU	<i>interj.</i>	(se folosește repetat pentru a reda lătratul câinelui sau urletul lupului).	/Onomat.
HAȚ	HAUSTÓR ~i	<i>m.</i>	(la unele plante parazite) Organ vegetal în formă de ventuză cu ajutorul căruia se absoarbe hrana din plantele pe care le parazitează.	/<fr. haustorie
HAU	A HAV//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(făgașe la lucrările miniere) A săpa cu haveza (pentru a ușura desprinderea materialului din masiv).	/<fr. haver
HAUSTOR	HAVAIÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	Instrument muzical asemănător chitarei, care emite sunete line, melodioase și târăgănite. [Sil. ha-va-ia-nă]	/<fr. hawad'enne
A HAVA	HAVÁL//EA ~éle	<i>f. înv.</i>	(în perioada medievală) Muncă pe care țăranii erau obligați să o presteze în folosul domniei sau al moșierilor.	/<turc. havale
HAVAIANĂ	HAVÁN ~ă (~i, ~e)		Care este de culoarea tutunului.	/<fr. havane
HAVALEA	HAVÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	Țigară răsucită din foi întregi de tutun de calitate superioară.	/<fr. havane
HAVAN	HAVÁTÓR ~i	<i>m.</i>	Muncitor care lucrează cu haveza.	/a hava + suf. ~tor
HAVANĂ	HAVÉZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Mașină folosită la tăiatul straturilor de cărbune sau de minereu într-o mină.	/<fr. haveuse
HAVATOR	HÁVR//Ă ~e	<i>f. înv.</i>	(la mozaici) Clădire în care se oficiază slujba religioasă; sinagogă.	/<turc. havra
HAVEZĂ	HAVÚZ ~uri	<i>n.</i>	(mai ales, în grădinile publice) Bazin de apă din piatră sau din beton, având, de obicei, o fântână arteziană la mijloc.	/<turc. havuz
HAVRĂ	HAZ ~uri	<i>n.</i>	Stare de bună dispoziție; voie bună; veselie. • Vorbe de ~ glume; vorbe spirituale. A face ~ a) a se veseli, făcând glume; a se amuza glumind; b) a face glume pe seama cuiva.	/<turc. haz
HAVUZ	HAZÁRD ~uri	<i>n.</i>	1) Concurs de circumstanțe imprevizibile și inexplicabile; întâmplare neașteptată.2) Forță supranaturală care se crede că ar determina desfășurarea evenimentelor; ursită; destin; soartă. • Joc de ~ joc de noroc.	/<fr. hazard
HAZ	A SE HAZARD//Á mă	<i>intrans.</i>	A întreprinde o acțiune riscantă, bazându-se pe hazard.	/<fr. hasarder
HAZARD	HAZARDÁ//T ~ți (~tă, ~te)		Care este prea puțin fondat; greu de justificat; periculos; riscant.	/<fr. hasardé

A SE HAZARDA	HAZLÍ//U ~e (~i)		1) (despre persoane) Care face haz; spiritual.2) Care produce haz; plin de haz; amuzant; nostim.	/haz + suf. ~liu
HAZARDAT	HAZNÁ ~le	<i>f.</i>	1) Clădire sau încăpere unde se păstrează tezaurul statului; vistierie.2) Bazin subteran de dimensiuni reduse, folosit pentru colectarea și decantarea apelor menajere. [Art. haznaua]	/<turc. hazine, hazne
HAZLIU	HĂ	<i>interj.</i>	1) (se folosește, repetat, pentru a reda râsul, mai ales forțat, sau plânsul).2) (se folosește pentru a exprima mirare sau neîncredere).	/Onomat.
HAZNA	HĂBĂÚ//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv al pop.</i>	1) Care nu poate judeca limpede fiind într-o stare de tulburare temporară; buimac; năuc; zăpăcit.2) (despre persoane și despre manifestările lor) Care vădește lipsa de inteligență; prost; neghiob; tont; nătărău; nătâng; netot.	/<ung. habóka
HĂ	A SE HĂBĂUC//Í mă	<i>intrans.</i>	A deveni hăbăuc; a se zăpăci; a se năuci; a se biumăci.	/Din hăbăuc
HĂBĂUC	HĂBÚ//C ~ci	<i>m. pop.</i>	Bucată ruptă din ceva. • A rupe (sau a face) ~ci a rupe în bucăți; a hăbuci; a fărâma.	/Orig. nec.
A SE HĂBĂUCI	A HĂBUC//Í ~ésc	<i>tranz. pop.</i>	A face hăbuci; a rupe în bucăți.	/<Din hăbuc
HĂBUC	A HĂCU//Í ~iésc	<i>tranz. pop.</i>	(mai ales legume) A tăia în bucăți (mici); a tăia mărunț.	/<germ. hacken
A HĂBUCI	HĂDĂRÁ//G ~gi	<i>m.</i>	1) Băț scurt, gros și mobil al îmblăciului, cu care se bat cerealele.2) Fiecare dintre cele două bețe ale unui voloc.	/<ung. hadaró
A HĂCUI	HĂI	<i>interj.</i>	1) (se folosește pentru a îndemna unele animale).2) (se folosește repetat, în urături sau în unele cântece populare).3) fam. (se folosește ca adresare către o persoană) Fa; bre. Fată hăi.	/Orig. nec.
HĂDĂRAG	A HĂ//Í ~iésc	<i>1. intrans. pop.</i>	1) A mâna boii sau vacile, strigând «hăi».2) A stârni vânatul din culcuș, strigând «hăi».3) A umbla din casă în casă de Anul Nou cu plugușorul; a ura.2. tranz. A felicita în seara de Anul Nou prin recitarea plugușorului.	/Din hăi
HĂI	A HĂIMĂN//Í ~ésc	<i>intrans. rar</i>	1) A fi haimana; a avea existență de haimana; a hoinări; a vagabonda.2) fam. A umbla mult și fără rost (ca o haimana); a hoinări; a vagabonda; a rătăci.	/Din haimana
A HĂI				
A HĂIMĂNI	HĂIS	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a îndemna boii înjugați spre stânga). [Monosilabic; în expresii și hăisa]	/cf. sb. ais
HĂIS	HĂITÁS ~i	<i>m.</i>	Persoană care gonește vânatul; gonaci. [Sil. hăi-taș]	/haită + suf. ~aș
HĂITAȘ	HĂITÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană care umblă cu hăitul în seara de Anul Nou; urător.	/a hăi + suf. ~tor
HĂITOR	A HĂITU//Í ~iésc	<i>tranz.</i>	1) (animale domestice) A face să meargă (într-o anumită direcție), alungând din urmă; a goni.2) fam. (persoane) A urmări permanent cu scopul de a face un rău; a prigoni cu insistență. [Sil. hăi-tui]	/<ung. hajtani
A HĂITUI	HĂITÚR//A ~i	<i>f.</i>	Creație populară în versuri care se recită de urători în ajunul Anului Nou; urătură; plugușor.	/a hăi + suf. ~tură
HĂITURA	HĂLĂCIÚ//GĂ ~gi	<i>f. pop.</i>	1) Desiș de arbuști spinoși.2) Totalitate a coardelor de viță, tăiate primăvara la curățatul viilor; răpcă.	/Orig. nec.

HĂLĂCIUGĂ	A HĂLĂDU//Î ~iesc	<i>intrans.</i>	1) pop. A trăi în tihnă într-un loc ferit de primejdie.2) înv. A scăpa dintr-o situație primejdioasă; a izbuti.	/<ung. haladni
A HĂLĂDUI	A HĂLĂLĂ//Î ~iesc	<i>intrans.</i>	A face gălăgie.	/Onomat.
A HĂLĂLĂI	HĂLDÁN ~i	<i>m.</i>	Cânepă de toamnă, care produce sămânță.	/<Orig. nec.
HĂLDAN	A HĂL//Î ~esc	<i>tranz. pop.</i>	1) A lovi puternic (cu ceva).2) A mânca repede, cu lăcomie.	/<ngr. galiti
A HĂLI	A HĂMĂI pers. 3 hămăie	<i>intrans.</i>	1) (despre câini) A scoate sunete scurte, sacadate, caracteristice speciei; a face «ham-ham»; a lătra.2) fig. fam. peior. (despre oameni) A vorbi mult (pe un ton de ceartă); a lătra.	/ham + suf. ~ăi
A HĂMĂI	HĂMĂIT ~uri	<i>n.</i>	1) v. A HĂMĂI.2) Strigăt caracteristic speciei, scos mai ales de câini; lătrat.	/v. a hămăi
HĂMĂIT	HĂMESEÁLĂ	<i>f.</i>	1) fam. Foame mare.2) Slăbiciune din cauza foamei. [G.-D. hămeselii]	/a hămesi + suf. ~eală
HĂMESEALĂ	A HĂMES//Î ~esc	<i>intrans.</i>	fam. A flămânzi peste măsură; a lihni.	/cf. alb. hamës
A HĂMESI	HĂMESÍ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	1) v. A HĂMESI.2) Care este sleit de puteri; fără vlagă; istovit; vlăguit.3) Care vădește lăcomie la mâncare; nesățios. ~ de foame.	/v. a hămesi
HĂMESIT	HĂMURÁR ~i	<i>m.</i>	Persoană care confecționează sau vinde hamuri.	/hamuri + suf. ~ar
HĂMURAR	HĂMURĂRÍ//E ~i	<i>f. înv.</i>	1) Meseria celui care face hamuri.2) Atelier pentru confecționarea hamurilor.3) Prăvălie de hamuri.	/hamuri + suf. ~ărie
HĂMURĂRIE	A HĂPĂ//Î ~iesc	<i>tranz. fam.</i>	1) A mânca, înghițind repede și cu zgomot.2) fig. (enunțuri, vorbe etc.) A rosti pripit și fragmentar.	/hap + suf. ~ăi
A HĂPĂI	A HĂRĂG//Î ~esc	<i>tranz.</i>	(plante agățătoare, mai ales vița de vie) v. A ARĂGI.	
A HĂRĂGI	A HĂRĂZ//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (despre soartă, destin, ursită etc.) A determina în prealabil ca având un caracter inevitabil; a predestina; a sorti; a ursi.2) înv. A destina din timp în semn de omagiu; a închina; a dedica; a consacra.3) înv. (titluri, posturi, distincții, privilegii	/< sl. harizati
A HĂRĂZI	HĂRMĂLÁIE	<i>f.</i>	Tulburare mare, însoțită de gălăgie și scandal; tărațoi. [G.-D. hărmălaiei]	/Onomat.
HĂRMĂLAIE	A SE HĂRNIC//Î mă	<i>intrans.</i>	A deveni harnic; a începe a lucra cu mai multă sârguință.	/Din harnic
A SE HĂRNICI	HĂRNICÍE	<i>f.</i>	Efort fizic sau intelectual susținut în realizarea unui lucru; manifestare de om harnic. [G.-D. hărniceii]	/harnic + suf. ~ie
HĂRNICIE	HĂRȚĂG//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		v. ARȚĂGOS.	
HĂRȚĂGOS	A HĂRȚU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A deranja întruna cu repetarea insistență a aceluiași lucru (pretenții, reproșuri etc.); a necăji; a pisa.2) (dușmani) A ataca în permanență, la intervale de timp mici, pentru a slei de puteri.3) (ființe) A irita peste măsură în mod intențio	/harță + suf. ~ui
A HĂRȚUI	A SE HĂRȚU//Î mă	<i>intrans.</i>	A face schimb de hărțuieli (unul cu altul).	/harță + suf. ~ui
A SE HĂRȚUI	HĂRȚUI//ĂLĂ ~ieli	<i>f.</i>	1) v. A HĂRȚUI și A SE HĂRȚUI.2) Schimb de cuvinte aspre între două sau mai multe persoane. [Sil. -tu-ia-]	/a hărțui + suf. ~eală
HĂRȚUIALĂ	HĂȚ	<i>adv.</i>	La o depărtare mare; departe. • ~ departe foarte departe. ~ și bine fără sfârșit.	/<ucr. het
HĂȚ	HĂȚÁLE//U ~i	<i>m.</i>	Tânăr care manifestă interes deosebit față de fete; handralău.	/Orig. nec.

HĂTĂLĂU	HĂTMĂN//ESC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru hatmani; propriu hatmanilor.	/hatman + suf. ~esc
HĂTMĂNESC	A HĂTMĂN//Î ~esc	<i>intrans.</i>	A fi hatman; a deține funcția de hatman.	/Din hatman
A HĂTMĂNI	HĂTMĂNI//E ~i	<i>f. ist.</i>	1) Funcția de hatman.2) Perioada de timp în care un hatman deținea funcția.3) Sediul hatmanului.4) Organ de conducere a oștirii.	/hatman + suf. ~ie
HĂTMĂNIE	HĂȚ ~uri	<i>n.</i>	mai ales la pl. Element de harnașament constând dintr-un complex de curele (sau frânghii) cu ajutorul cărora se conduc caii înhămați. • A ține în ~uri a ține din scurt pe cineva. A lua ~urile în mână a prelua conducerea.	/cf. haț
HĂȚ	HĂȚAȘ ~i	<i>m.</i>	Cal înhămat între huluțe și mânat cu ajutorul hățurilor. [Pl. și hățase]	/hăț + suf. ~aș
HĂȚAȘ	HĂȚIȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Pădurice foarte deasă (cu mulți lăstari și arbuști) greu de străbătut; sihlă.2) Potecă prin pădurile de munți.	/Orig. nec.
HĂȚIȘ	A HĂȚU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	1) (mai ales cai) A ține în hăț.2) fig. (persoane) A determina să se comporte conform cerințelor.	/hăț + suf. ~ui
A HĂȚUI	HĂU I ~ri	<i>n.</i>	Prăpastie fără fund; genune; abis. • Cât (e) ~l niciodată.	/Orig. nec.
HĂU I	HĂU II ~ri	<i>n.</i>	Zgomot produs de un obiect care hăuie.	/v. a hăui
HĂU II	A HĂUÍ pers. 3 hăuie	<i>intrans.</i>	reg. A răsună prelung și monoton; a vui. Toată pădurea hăuie. [Sil. hă-u-i]	/Onomat.
A HĂUI	A HĂUL//Î ~esc		1. intrans. 1) (despre persoane) A emite un sunet puternic, ascuțit și prelung (în semn de bucurie sau de chemare); a produce chiote; a chiu.2) v. A HĂUI.2. tranz. rar. A cânta prelung și cu inflexiuni. ~ o doină. [Sil. hă-u-]	/Onomat.
A HĂULI	HĂZ//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		Care face haz; plin de haz; cu haz.	/haz + suf. ~os
HĂZOS	HĂC	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda zgomotul produs de cineva când sughiță sau când i se oprește brusc respirația).	/Onomat.
HĂC	A HĂCĂÍ hăcâi	<i>intrans. pop.</i>	A produce un sunet scurt și nearticulat, provocat de o încordare puternică sau de o durere neașteptată; a icni.	/hăc + suf. ~âi
A HĂCĂI				
HĂD	HĂD hădă (hâzi, hâde)		Care provoacă repulsie prin caracterul său; foarte urât; hidos; dezgustător; scârbos. Om ~.	/cf. ucr. hyd
A HĂI	A HĂ//Î ~iesc	<i>tranz. pop.</i>	A face să se hăiască.	/cf. ung. hajolni
A SE HĂI	A SE HĂ//Î mă ~iesc	<i>intrans. pop.</i>	1) A se apleca într-o parte; a deveni strâmb. Zidul s-a ~it.2) (despre povârnișuri, maluri etc.) A se desprinde de masiv, alunecând; a se năru; a se surpa.	/cf. ung. hajolni
HĂR	HĂR	<i>interj.</i>	1) (se folosește, prelungit, pentru a reda hârâitul câinelui).2) (se folosește pentru a reda zgomotul produs de unele mecanisme uzate sau organele respiratorii în cazul unor boli).	/Onomat.

HÂRB	HÂRB ~uri	<i>n.</i>	1) Bucată dintr-un vas spart; ciob.2) Vas de bucătărie de calitate proastă sau știrbit.3) fig. Lucru foarte uzat, care nu mai poate fi utilizat.4) fig. Persoană neputincioasă (din cauza vârstei sau a unei boli).	/cf. bulg. hârbel
A HÂRBUI	A HÂRBUI//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	A face să se hârbuiască.	/hârb + suf. ~ui
A SE HÂRBUI	A SE HÂRBUI//Î mă ~iesc	<i>intrans.</i>	1) (despre obiecte casante) A se prefăce în hârburi; a se sparge.2) (despre construcții, vehicule etc.) A se învechi șubrezindu-se; a se rablăgi.3) fig. (despre persoane) A-și pierde vigoarea fizică sau/și intelectuală; a se rablagi; a se ramoli; a se reb	/hârb + suf. ~ui
HÂRCĂ	HÂR//CĂ ~ci	<i>f. pop. peior.</i>	1) Femeie bătrână, urâtă și rea; hoanghină; hoască. • Baba-hârca ființă imaginată ca o vrăjitoare bătrână și rea; baba-cloanța.2) Craniu de om sau de animal mort.	/<ucr. hyrka
HÂRCIOG	HÂRCIÓ//G ~gi	<i>m.</i>	Mamifer rozător cu blană de culoarea ciocolatei, cu două punzi de ambele părți ale gurii, care își aduce hrana în locurile de hibernare.	/<ung. hõresõg
A HÂRCĂI	A HÂRCĂI hârcâi	<i>intrans.</i>	A răsufla greu scoțând sunete răgușite, hârâitoare. ~ de mânie.	/<Onomat.
HÂRDĂU	HÂRD//EU ~âie	<i>n.</i>	Vas mare de formă cilindrică, din două cercuri, cu două torzi, folosit la păstrarea sau transportarea lichidelor și a altor materiale; ciubăr. A căra apa cu ~ăul.	/<ung. hordó
A HÂRĂI	A HÂRĂI pers. 3 hârâie		1. intrans. 1) (despre câini) A scoate sunete guturale aspre, manifestând iritare; a mârâi.2) fam. peior. A vorbi răgușit, cu voce dogită.3) (despre mecanisme defectate) A produce sunete neplăcute.2. tranz. fam. (persoane) A sâcâi în mod intenționat (pent	/hâr + suf. ~âi
A SE HÂRĂI	A SE HÂRĂI mă hârâi	<i>intrans.</i>	fam. A se certa ușor (unul cu altul) pentru lucruri mărunte; a se ciondăni; a se ciorovăi.	/hâr + suf. ~âi
HÂRJOANĂ	HÂRJOAN//Ă ~e	<i>f.</i>	Joacă voioasă, însoțită de multă mișcare; zbențuială, zburdălnicie.	/<v. a se hârjoni
A SE HÂRJONI	A SE HÂRJON//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	(mai ales despre copii) A se încăiera (unul cu altul) în glumă sărind și țipând.	/cf. ung. horsolodni
HÂRLEȚ	HÂRLÊȚ ~e	<i>n.</i>	Unealtă formată dintr-o placă de fier rotunjită și ascuțită la capătul de jos, fixată pe o coadă de lemn și folosită la săpat.	/<sl. rylici
A HÂRȘĂI	A HÂRȘĂI hârșâi		1. intrans. 1) A produce un zgomot caracteristic prin atingere de o suprafață dură.2) (despre persoane) A produce un zgomot caracteristic în timpul mersului, târând picioarele.2. tranz. A freca (de ceva), producând un zgomot caracteristic.	/hârști + suf. ~âi
HÂRȘTI	HÂRȘTI	<i>interj.</i>	(se folosește, adesea repetat, pentru a reda zgomotul produs prin zgârierea sau frecarea suprafeței aspre a două obiecte, prin spintecarea cu putere a aerului). [Monosilabic]	/Onomat.

HÂRTIE	HÂRTÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) la sing. Produs industrial fabricat din celuloză în formă de foi subțiri, destinat pentru scris, desenat, împachetat etc. • A rămâne pe ~ a rămâne nerealizat.2) pop. Document sau act cu caracter oficial. A venit o ~ de la minister.3) înv. Comunicare sc	/<sl. chartija
HÂRTOP	HÂRT//ÓP ~oápe	<i>n.</i>	1) Adâncitură mare în pământ.2) Loc înfundat între dealuri cu pante abrupte.	/<sl. vrutupu
HÂRȚOAGĂ	HÂRȚOÁ//GĂ ~ge	<i>f.</i>	peior. Hârtie scrisă (document, act etc.), lipsită de valoare. Un teanc de ~ge. [G.-D. hârtoagei]	/hârtie + suf. ~oagă
HÂRZOB	HÂRZ//ÓB ~oábe	<i>n.</i>	1) Frânghie groasă și rezistentă, folosită la coborârea sau ridicarea greutăților din adâncimi.2) Coșuleț împletit din crengi de cetină, în care se păstrează peștele afumat.3) Instalație rudimentară care servește la coborârea în fântână.	/<bulg. vârzop
HÂȘ	HÂȘ	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a alunga găinile sau alte păsări)	/Onomat.
A HÂȘTI	A HÂȘT//Í ~esc	<i>tranz.</i>	(păsările) A alunga folosind cuvântul «hâș».	/Din hâș
HÂTRIE	HÂTRÍE	<i>f. pop.</i>	Caracter hâtru; istețime; șiretenie; viclenie.	/Din hâtru
HÂTRU	HÂTR//U ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv al</i>	(mai ales despre persoane) 1) Care se orientează cu pricepere în orice situație (trăgând foloase); șiret; șmecher.2) Care vădește inteligență; ager la minte; deștept; inteligent.	/<ucr. chytryi
HÂȚ	HÂȚ	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda zgomotul făcut de o mișcare bruscă, o smuncitură)	/Onomat.
HÂȚA	HÂȚA	<i>interj.</i>	(se folosește repetat pentru a reda mișcări ritmice, întrerupte sau legănate)	/Onomat.
A HÂȚĂI	A HÂȚĂÍ hâțâi	<i>tranz.</i>	A mișca încolo și înapoi; a clătina; a hâțâna.	/hâț + suf. ~âi
A HÂȚĂNA	A HÂȚĂNÁ hâțân	<i>tranz.</i>	v. A HÂȚĂI.	/hâț + suf. ~âna
HÂZENIE	HÂZÊNI//E ~i	<i>f. pop.</i>	1) Cartacter hâd; slutenie; urâtenie.2) Ființă hâdă.	/hâd + suf. ~enie
HEBDOMADAR	HEBDOMADÁR ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv al livr.</i>	Care apare o dată pe săptămână; săptămânal. Revistă ~ă.	/<fr. hebdomadaire
HEBOLD	HEBOÍ//D ~dă (~zi, ~de)		(despre bolnavi) Care manifestă tendința de a comite acte antisociale.	/<fr. hébod'de
HEC	HEC	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda sughițul).	/Onomat.
HECATOMBĂ	HECATÓMB//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Jertfă de animale adusă de unele popoare vechi divinității.2) Sărbătoare cu prilejul căreia se aducea o astfel de jertfă.3) Omor în masă al unor ființe fără apărare; măcel; masacru; căsăpire. [G.-D. hecatombei]	/<fr. hécatombe, lat. hecatombe
HECTAR	HECTÁR ~e	<i>n.</i>	1) Unitate de măsură pentru suprafețe de teren egală cu 100 de ari.2) Suprafață de pământ de această mărime.	/<fr. hectare
HECTIC	HÊCTI//C ~că (~ci,		(despre febră) Care este lent și continuu.	/<fr. hectique
ECTOGRAF	ECTOGRÁF ~e	<i>n.</i>	rar Aparat pentru multiplicarea textelor sau a desenelor; șapirograf.	/<fr. hectographe, germ. Hectograph
A ECTOGRAFIA	A ECTOGRAFI//Á	<i>tranz.</i>	rar (texte, desene) A multiplica la hectograf; a șapirografia.	/Din hectograf
ECTOGRAM	ECTOGRÁM ~e	<i>n.</i>	Unitate de măsură pentru greutate, egală cu 100 de grame.	/<fr. hectogramme
ECTOLITRU	ECTOLÍTR//U ~i	<i>m.</i>	Unitate de măsură a capacității, egală cu 100 de litri.	/<fr. hectolitre

HECTOMETRIC	HECTOMÉTRI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de hectometru; propriu hectometrului.2) Care este măsurat cu hectometrul.	/<fr. hectométrique
HECTOMETRU	HECTOMÉTR//U ~i	<i>m.</i>	Unitate de măsură a lungimii, egală cu 100 de metri.	/<fr. hectometre
HEDONISM	HEDONÍSM	<i>n.</i>	1) (la grecii antici) Concepție etică, conform căreia scopul vieții ar fi plăcerea, desfătarea.2) Preocupare exclusivă pentru căutarea plăcerii.	/<fr. hédonisme
HEDONIST I	HEDONÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de hedonism; propriu hedonismului.	/<fr. hédoniste
HEDONIST II	HEDONÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al hedonismului.	/<fr. hédoniste
HEGEMON	HEGEMÓN ~i	<i>m.</i>	Forță conducătoare, principală; forță motrice.	/<lat. hegemon
HEGEMONIC	HEGEMÓNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de hegemonie; propriu hegemoniei.	/<germ. hegemonisch
HEGEMONIE	HEGEMONÍE	<i>f.</i>	Poziție dominantă. [G.-D. hegemoniei]	/<fr. hégémonie
HEGEMONISM	HEGEMONÍSM	<i>n.</i>	Supremație politică a unui stat asupra altor state.	/hegemon + suf. ~ism
HEGIRĂ	HEGÍRĂ	<i>f.</i>	Dată când a fost strămutat Mahomed de la Mecca la Medina (16 iulie 622), considerată ca început al erei musulmane.	/<fr. hégire
HEHE	HEHÉ	<i>interj.</i>	v. HEI.	
HEI	HEI	<i>interj.</i>	1) (se folosește ca adresare către cineva sau pentru a chema pe cineva).2) (se folosește pentru a exprima satisfacție, admirație, plăcere, mulțumire, surprindere etc.). [Mono- silabic]	/Onomat.
HELBET	HÉLBET	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a exprima siguranță, acord, convingere etc.) Se înțelege! Fii pe pace!	/<turc. elbet
HELCOZĂ	HELCÓZ//Ă ~e	<i>f. med.</i>	Proces patologic de distrugere a unui țesut; ulceratie.	/<fr. helcose
HELEȘTEU	HELEŠTÉ//U ~ie	<i>n.</i>	Iaz special amenajat pentru creșterea și înmulțirea peștilor; râmnice.	/<ung. halastó
HELGE	HÉLG//E ~i	<i>f. pop.</i>	Mamifer carnivor de talie mică având corpul alungit și subțire, picioare scurte și blană brună vara și albă iarna; hermină.	/<ung. hölgy
HELICON	HELIC//ÓN ~oâne	<i>n.</i>	Instrument muzical de suflat, constând dintr-un tub de alamă în formă de spirală, care emite sunete grave.	/<fr. hélicon
HELIOBIOLOGIE	HELIOBIOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a biologiei având ca obiect de studiu influența activității Soarelui asupra organismelor terestre.	/helio- + biologie
HELIOCENTRALĂ	HELIOCÉNTRÁL//Ă	<i>f.</i>	Centrală electrică solară.	/<fr. héliocentrale
HELIOCENTRIC	HELIOCÉNTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de heliocentrism; propriu heliocentrismului. • Sistem ~ heliocentrism. [Sil. -he-li-o-]	/<fr. héliocentrique
HELIOCENTRISM	HELIOCÉNTRÍSM	<i>n.</i>	astr. Teorie conform căreia în centrul sistemului planetar se află Soarele, iar Pământul și celelalte planete se rotesc în jurul acestuia; sistem heliocentric.	/<fr. héliocentrisme
HELIODOR	HELIODÓR	<i>n.</i>	Piatră prețioasă de culoare galbenă, transparentă, fiind o varietate a beriliului.	/<fr. héliodore
HELIOFIL	HELIOFÍL ~ă (~i, ~e)		Care este iubitor de lumină; care se îndreaptă spre lumină. Plante ~e.	/<fr. héliophile

HELIOFIT	HELIOFÍ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre plante) Care se dezvoltă normal în condiții de radiație solară intensă.	/<fr. héliophyte
HELIOFIZICĂ	HELIOFÍZICĂ	<i>f.</i>	Ramură a astrofizicii care se ocupă cu studiul proceselor fizice de pe suprafața Soarelui.	/helio- + fizică
HELIOFOB	HELIOFÓB ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(de-spre plante) Care nu suportă radiația solară.	/Din heliofobie
HELIOFOBIE	HELIOFOBIE	<i>f.</i>	Fobie de lumină (solară)	/<fr. héliophobie
HELIOGRAF	HELIOGRÁF ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru reproducerea pe o hârtie fotosensibilă a desenelor executate pe o hârtie de calc, precum și pentru fotografierea Soarelui. [Sil. -li-o-graf]	/<fr. héliographe
HELIOGRAFIC	HELIOGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de heliografie; propriu heliografiei.	/<fr. héliographique
HELIOGRAFIE	HELIOGRAFÍE	<i>f.</i>	Reproducere, multiplicare cu ajutorul heliografului.	/<fr. héliographie
HELIOGRAVOR	HELIOGRAVÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană specializată în heliogravură [Sil. -li-o-gra-]	/<fr. héliographeur
HELIOGRAVURĂ	HELIOGRAVŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	Gravură realizată pe clișee de cupru prin expunerea la razele solare.	/<fr. héliogravure
HELIOMETRU	HELIOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument optic pentru măsurarea distanțelor unghiulare mici dintre aștri, precum și a diametrului aparent al Soarelui și al altor corpuri cerești.	/<fr. héliometre
HELIOSCOPI	HELIOSC//ÓP ~oápe	<i>n.</i>	Telescop special pentru observarea vizuală a suprafeței Soarelui.	/<fr. hélioscope
HELIOTEHNICĂ	HELIOTÉHNICĂ	<i>f.</i>	Ramură a tehnicii care se ocupă cu studiul folosirii practice a energiei solare.	/<fr. héliotechnique
HELIOTERAPIE	HELIOTERAPÍE	<i>f.</i>	Tratament al unor boli cu ajutorul razelor solare. [G.-D. helioterapie; Sil. -li-o-]	/<fr. héliothérapie
HELIOTERMIE	HELIOTERMÍE	<i>f.</i>	Fenomen care constă în răcirea mai lentă a apei în unele lacuri sărate, datorită existenței la suprafața lor a unui strat de apă dulce, care împiedică iradierea căldurii în atmosferă.	/<fr. héliothermie
HELIOTROP I	HELIOTRÓP I ~i	<i>m.</i>	1) Plantă exotică cu tulpina erectă, cu frunze eliptice și flori mici, albăstrui sau albe, întrebuințată în industria parfumului.2) Ulei eteric obținut din florile acestei plante. [Sil. -li-o-trop]	/<fr. héliotrope
HELIOTROP II	HELIOTRÓP II ~uri	<i>n.</i>	1) Mineral semitransparent de culoare verde-închis din care se confecționează obiecte (mici) de podoabă.2) Piatră semiprețioasă corespunzătoare.3) Colorant întrebuințat la vopsitul în violet al unor textile.	/<fr. héliotrope
HELIOTROPINĂ	HELIOTROPÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Substanță chimică extrasă din heliotrop sau obținută pe cale sintetică, având miros de violete și întrebuințată în parfumerie și în cosmetică.	/<fr. héliotropine, germ. Heliotropin
HELIOTROPISM	HELIOTROPÍSM	<i>n. bot.</i>	Proprietate a unor plante de a se îndrepta spre surse de lumină; fototropism.	/<fr. heliotropisme
HELIU	HÉLIU	<i>n.</i>	Gaz nobil, neinflamabil, incolor și foarte ușor, întrebuințat, mai ales, la obținerea temperaturilor joase. [Sil. -liu]	/<fr. hélium
HELMINT	HELMÍN//T ~ți	<i>m.</i>	Vierme parazit intestinal.	/<fr. hélianth
HELMINTIAZĂ	HELMINTIÁZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Boală parazitară cauzată de prezența helminților în organism.	/<fr. helminthiase

HELMINTOLOGIE	HELMINTOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a biologiei având ca obiect de studiu viermii paraziți, bolile provocate de ei și măsurile de combatere a acestora.	/<fr. helminthologie
HELOFIT	HELOFÍ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre plante) Care crește în nămol sau în apă.	/<fr. hélrophyte
HEM	HEM ~uri	<i>n.</i>	Substanță care se află în hemoglobină, dând culoare globulelor roșii.	/<fr. heme
HEMATEMEZĂ	HEMATEMÉZĂ	<i>f. med.</i>	Simptom al unei hemoragii interne acute, constând în vomitare cu sânge (frecvent la ulcer, ciroză, hepatită etc.).	/<fr. hémátémese
HEMATIC	HEMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de sânge; propriu sângelui. • Organ ~ organ care produce hematii. 2) Care provine din sânge; de proveniență sangvină.	/<fr. hématique
HEMATIE	HEMATÍ//E ~i	<i>f.</i>	Celulă sangvină de culoare roșie, care transportă oxigenul și bioxidul de carbon în sânge; globulă roșie; eritrocit. [G.-D. hematiei]	/<fr. hématie
HEMATINĂ	HEMATÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Substanță colorantă cu fier în componență, conținută în hemoglobină.	/<fr. hématine
HEMATIT	HEMATÍT	<i>m.</i>	Minereu de fier foarte dur, de culoare brună-roșie sau cenușie.	/<fr. hémátite
HEMATOCEL	HEMATOCÉL ~e	<i>n.</i>	Tumoare apărută în urma unei hemoragii intercelulare.	/<fr. hématocele
HEMATOFAG	HEMATOFÁ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>și substantiv</i>	(despre animale) Care se hrănește cu sânge.	/<fr. hématophage
HEMATOFOBIE	HEMATOFOBÍ//E ~i	<i>f.</i>	Teamă morbidă de sânge.	/<fr. hématophobie
HEMATOGEN I	HEMATOGÉN I	<i>n.</i>	Preparat medicamentos, obținut din sângele vitelor cu adaos de substanțe nutritive și aromate, folosit în cazuri de anemie.	/<fr. hémátogene
HEMATOGEN II	HEMATOGÉN II ~ă (~i, ~e)		(despre preparate medicamentoase) Care contribuie la sporirea globulelor roșii în sânge.	/<fr. hémátogene
HEMATOLOG	HEMATOLÓ//G ~gi	<i>m.</i>	Medic specializat în hematologie.	/<fr. hémátologue
HEMATOLOGIC	HEMATOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de hematologie; propriu hematologiei.	/<fr. hémátologique
HEMATOLOGIE	HEMATOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul morfologiei, fiziologiei și patologiei sângelui.	/<fr. hémátologie
HEMATOM	HEMAT//ÓM ~oáme	<i>n.</i>	Stare patologică, constând în acumularea de sânge în țesuturi, provocată de o hemoragie.	/<fr. hémátome
HEMATOPOIEZĂ	HEMATOPOIÉZĂ	<i>f.</i>	Proces de formare și de maturare a celulelor sangvine.	/<fr. hémátopodése
HEMATOSCOPI	HEMATOSC//ÓP ~oápe	<i>n.</i>	Aparat pentru determinarea cantității de hemoglobină în sânge; hemoglobinometru.	/<fr. hémátoscope
HEMATOZĂ	HEMATÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Proces de oxigenare a sângelui venos. [G.-D. hemozei]	/<fr. hémátose
HEMATOZOAR	HEMATOZOÁR ~e	<i>n.</i>	1) la. pl. Clasă de protozoare parazite, care trăiesc în sângele omului și în tubul digestiv al țânțarului anofel, fiind agent patogen al malariei. 2) Protozoar din această clasă. [Sil. -zo-ar]	/<fr. hémátozoaire
HEMATURIE	HEMATURÍE	<i>f.</i>	Prezența sângelui în urină.	/<fr. hémáturie
HEMERALOPIE	HEMERALOPÍE	<i>f. med.</i>	Boală de ochi, constând în diminuarea sau pierderea vederii în condiții de iluminare redusă.	/<fr. héméralopie

HEMEROLOG	HEMEROLÓG ~i	<i>m.</i>	1) Autor de calendare.2) Persoană care studiază problemele legate de calendare.	/<fr. hémérologue
HEMEROLOGIC	HEMEROLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de hemerologie; propriu hemerologiei.	/<fr. hémérologique
HEMEROLOGIE	HEMEROLOGÍE	<i>f.</i>	Știința și arta de a alcătui calendare.	/<fr. hémérologie
HEMEROTECĂ	HEMEROTÉ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	rar Bibliotecă sau secție într-o bibliotecă de publicații periodice.	/<fr. hémérotheque
HEMIANESTEZIE	HEMIANESTEZÍ//E ~i	<i>f.</i>	Pierdere a sensibilității într-una din jumătățile corpului.	/<fr. hémianesthésie
HEMIATROFIE	HEMIATROFÍE	<i>f.</i>	Atrofie a unei jumătăți de corp.	/<fr. hémiatrophie
HEMICRANIE	HEMICRANÍE	<i>f.</i>	Stare patologică manifestată prin dureri a unei jumătăți de cap.	/<fr. hémicrânie
HEMICRISTALIN	HEMICRISTALÍN ~ă (~i, ~e)		(despre roci vulcanice) Care are structură parțial cristalizată.	/<fr. hémicristalin
HEMIFONIE	HEMIFONÍE	<i>f. med.</i>	Incapacitate de a vorbi cu voce tare.	/<fr. hémiphonie
HEMION	HEMIÓN ~i	<i>m.</i>	Măgar sălbatic, răspândit în stepele Mongoliei.	/<fr. hémione
HEMIPAREZĂ	HEMIPARÉZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Reducere a forței și a amplitudinii mișcărilor voluntare într-una din jumătățile corpului.	/<fr. hémiparésie
HEMIPLEGIC	HEMIPLÉGI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de hemiplegie; propriu hemiplegiei.3) și substantival (despre persoane) Care suferă de hemiplegie; afectat de hemiplegie. [G.-D. hemiplegiei; Sil. -mi-ple-]	/<fr. hémiplégique
HEMIPLEGIE	HEMIPLÉGI//E ~i	<i>f.</i>	Paralizie a unei jumătăți a corpului.	/<fr. hémiplegie
HEMIPTER	HEMIPTÉR ~e	<i>n.</i>	1) la. pl. Ordin de insecte parazite cu prima pereche de aripi pe jumătate chitinizată, în rest membranoasă, iar cu a doua pereche în întregime membranoasă, cu aparat bucal adaptat pentru înțepat și supt; heteropter.2) Insectă din acest ordin; heteropter.	/<fr. hémipteres
HEMODIAGNOSTIC	HEMODIAGNÓSTI// C ~ce	<i>n.</i>	Diagnostic stabilit pe baza analizei sângelui.	/<fr. hémodiagnostique
HEMODINAMICĂ	HEMODINÁMICĂ	<i>f.</i>	1) Cîrculație a sângelui în sistemul cardiovascular.2) Ramură a fiziologiei care se ocupă cu studiul circulației sângelui.	/<fr. hémodynamique
HEMOFAG	HEMOFÁ//G ~gă (~gi, ~ge)		1) (despre animale) Care se hrănește cu sânge.2) (despre celule) Care distruge globulele roșii din sânge.	/<fr. hémophage
HEMOFILIE	HEMOFILÍ//E ~i	<i>f.</i>	(numai la băieți) Boală ereditară transmisă de mamă, manifestată prin dereglarea sistemului de coagulare a sângelui. [G.-D. hemofiliei]	/<fr. hémophilie
HEMOGENIC	HEMOGÉNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) și substantival Care suferă de hemogenie.2) Care ține de hemogenie.	/<fr. hémogénique
HEMOGENIE	HEMOGENÍ//E ~i	<i>f.</i>	(mai ales la femei) Boală a sângelui caracterizată, în special, prin hemoragii și scăderea numărului de trombo-cite.	/<fr. hémogénie
HEMOGLOBINĂ	HEMOGLOBÍNĂ	<i>f.</i>	Pigment de culoare roșie care intră în componența sângelui la vertebrate, având funcția de a răspândi în corp oxigenul inspirat. [G.-D. hemoglobinei; Sil. -mo-glo-]	/<fr. hémoglobine
HEMOGLOBINOMETRU	HEMOGLOBINOMÉ TR//U ~e	<i>n. med.</i>	Aparat pentru determinarea cantității de hemoglobină în sânge; hematoscop.	/<fr. hémoglobinometre
HEMOLIZĂ	HEMOLÍZĂ	<i>f.</i>	Proces patologic de distrugere a globulelor roșii în sânge.	/<fr. hémolyse

HEMOPATIE	HEMOPATÍ//E ~i	f.	Boală a sângelui.	/<fr. hémopathie
HEMOPTIZIE	HEMOPTIZÍ//E ~i	f.	Eliminare de sânge pe gură, cauzată de unele leziuni ale căilor respiratorii.	/<fr. hémoptysie
HEMORAGIC	HEMORÁGI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de hemoragie; propriu hemoragiei.2) Care provine de pe urma unei hemoragii; provocat de hemoragie.	/<fr. hémorragique
HEMORAGIE	HEMORAGÍ//E ~i	f.	Scurgere de sânge în cazul unor leziuni ale vaselor sangvine. ~ cerebrală. [G.-D. hemoragiei]	/<fr. hémorragie
HEMOREE	HEMORÉE	f.	v. HEMORAGIE.	/<fr. hémorrhée
HEMOROIDAL	HEMOROIDÁL ~ă		Care ține de hemoroizi; propriu hemoroizilor.	/<fr. hémorroïdal
HEMOROIZI	HEMOROÍZI	m.	pl. (la rect și la anus) Umflături mici dureroase și sângerânde, provocate de o dilatare patologică a venelor; trânji.	/<fr. hémorroïdes
HEMOSTATIC	HEMOSTÁTI//C ~că (~ci, ~ce)	și substantiv	(despre substanțe, medicamente etc.) Care oprește o hemoragie; cu proprietatea de a opri hemoragiile. [Sil. -mo-sta-]	/<fr. hémostatique
HEMOSTAZĂ	HEMOSTÁZ//Ă ~e	f.	1) Oprire a unei hemoragii prin intervenții chirurgicale.2) Reacție de apărare a organismului, prin care se asigură oprirea spontană a hemoragiilor. [Sil. -mo-sta-]	/<fr. hémostase
HEMOTERAPIE	HEMOTERAPIÉ	f.	Terapie a unei boli prin transfuzie de sânge.	/<fr. hémothérapie
HEMOTOXIE	HEMOTOXÍE	f.	Otrăvire a sângelui.	/<fr. hémotoxie
HENRI	HÉNRI	m.	fiz. Unitate de măsură a inductivității.	/<fr. henry
HENTȚ	HENTȚ ~uri	n.	(la fotbal) Încălcare a regulilor de joc, constând în atingerea sau oprirea mingii cu mâna, atrăgând după sine o penalizare.	/<engl. hands
HEP	HEP	interj. inv.	(se folosea de birjari pentru a preveni trecătorii să se ferească din cale).	/Onomat.
HEPARINĂ	HEPARÍN//Ă ~e	f.	Substanță care are proprietatea de a împiedica coagularea sângelui.	/<fr. héparine
HEPATIC	HEPÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de ficat; propriu ficatului. Boală ~ că.3) și substantival Care suferă de ficat; bolnav de ficat.	/<fr. hépatique
HEPATITĂ	HEPATÍT//Ă ~e	f.	Stare patologică, constând în inflamarea ficatului. ~ infecțioasă.	/<fr. hépatite
HEPATOLOG	HEPATOLÓ//G ~gi	m.	Specialist în hepatologie.	/Din hepatologie
HEPATOLOGIE	HEPATOLOGÍE	f.	Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul bolilor ficatului.	/<fr. hépatologie
HEPATOMEGALIE	HEPATOMEGALÍE	f.	Mărire a ficatului în cazul unor boli.	/<fr. hépatomégalie
HEPTACORD	HEPTACÓRD ~uri	n.	(în Grecia antică) Instrument muzical, constând dintr-o cutie de rezonanță cu șapte coarde care produc sunete când sunt ciupite; liră cu șapte coarde.	/<fr. heptacorde
HEPTAEDRIC	HEPTAÉDRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care are forma unui heptaedru.	/<fr. heptaédrique
HEPTAEDRU	HEPTAÉDR//U ~e	n.	Poliedru cu șapte fețe. [Sil. -ta-e-dru]	/<fr. heptaedre
HEPTAGON	HEPTAG//ÓN ~oáne	n.	Poligon cu șapte laturi și șapte unghiuri.	/<fr. heptagone
HEPTAGONAL	HEPTAGONÁL ~ă (~i, ~e)		1) (despre suprafețe) Care are forma unui heptagon; în formă de heptagon.2) (despre corpuri geometrice) Care are drept bază un heptagon; cu baza în formă de heptagon.	/<fr. heptagonal
HEPTAMETRU	HEPTAMÉTR//U ~i	m.	Vers compus din șapte picioare.	/<fr. heptametre

HEPTAVALENT	HEPTAVALÉN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre elemente chimice) Care are valența șapte; cu valența șapte.	/<fr. heptavalent
HEPTODĂ	HEPTÓD//Ă ~e	<i>f.</i>	Tub electronic cu șapte electrozi.	/<fr. heptode, germ. Heptode
HERALD	HERÁL//D ~zi	<i>m.</i>	(în evul mediu) Mare demnitar la curtea unui suveran care organiza sărbătorile, făcea diferite anunțuri și transmitea declarațiile de război.	/<lat. heraldus
HERALDIC	HERÁLDI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de heraldică; propriu heraldicii. Artă ~că.	/<fr. héraldique
HERALDICĂ	HERÁLDICĂ	<i>f.</i>	Compartiment al istoriei care se ocupă cu studiul stemelor și al blazoanelor.2) Colecție de steme și blazoane.	/<fr. héraldique
HERALDIST	HERALDÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Specialist în heraldică.	/<fr. héraldiste
HERB	HERB ~uri	<i>n. inv.</i>	1) Semn simbolic al unui stat sau al unui oraș (zugrăvit pe drapele, monede, ștampile etc.); stemă.2) Marcă de noblețe a unei familii sau dinastii; blazon.3) fig. Origine nobilă.	/<pol. herb
HERCULEAN	HERCUL//EÁN ~eănă (~éni, ~éne)		1) Care este caracteristic pentru eroul antic grec Hercule; care aparține lui Hercule.2) Care are o forță fizică extraordinară; extrem de puternic. [Sil. -le-an]	/<fr. herculéen
HERGHELEGIU	HERGHELEGÍ//U ~i	<i>m.</i>	Persoană care paște și păzește o herghelie.	/<turc. hergeleci
HERGHELIE	HERGHELÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Mulțime de cai adunați împreună.2) Crescătorie de cai. [G.-D. hergheliei]	/<turc. hergele
HERING	HÉRIN//G ~gi	<i>m.</i>	Pește marin de talie mică, de culoare albă-argintie, care se pescuiește în mari cantități.	/<germ. Häring
HERMAFRODIT	HERMAFRODÍ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre ființe sau plante) Care ține de hermafroditism; propriu hermafroditismului; bisexual; androgin. [Sil. her-ma-fro-]	/<fr. hermaphrodite
HERMAFRODITISM	HERMAFRODITÍSM	<i>n.</i>	Prezența caracterelor sexuale masculine și feminine la același individ.	/<fr. hermaphroditisme
HERMELINĂ	HERMELÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	v. HERMINĂ.	/<germ. Hermelin
HERMENEUTIC	HERMENÉUTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de hermeneutică; propriu hermeneuticii.	/<fr. herménétique, germ. hermeneutisch
HERMENEUTICĂ	HERMENÉUTICĂ	<i>f.</i>	Știința care se ocupă cu interpretarea textelor vechi (biblice). [G.-D. hermeneuticii]	/<fr. herménétique, germ. Hermeneutik
HERMINAT	HERMINÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre păsări) Care are penajul alb mărginit cu negru la coadă și la aripi sau negru mărginit cu alb la gât.	/<fr. herminé
HERMINĂ	HERMÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Mamifer carnivor de talie mică, având corpul alungit și subțire, picioare scurte și blană brună vara și albă iarna.2) Blană a acestui animal.3) Haină confecționată din această blană.	/<fr. hermine
HERNIAR	HERNÍÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de hernie; caracteristic pentru hernie.	/<fr. herniaire

HERNIE	HERNÍ//E ~i	f.	Stare patologică constând în ieșirea (totală sau parțială) a unui organ intern din cavitatea sa naturală. [G.-D. herniei]	/<fr. hernie, lat. hernia
HEROINĂ	HEROÍNA	f.	Substanță narcotică puternică, cu acțiune analgezică și stupefiantă, derivată din morfină. [G.-D. heroinei]	/<fr. héroïne
HERPES	HÉRPES ~uri	n.	Stare patologică constând în apariția pe piele a unor grupuri de bășicuțe pline cu lichid mai ales în jurul gurii, al nasului și al organelor genitale.	/<fr. herpes, lat. herpes, ~etis
HERPETIC	HERPÉTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de herpes; caracteristic pentru herpes.	/<fr. herpétique
HERPETOLOGIE	HERPETOLOGÍE	f.	Ramură a zoologiei care se ocupă cu studiul reptilelor.	/<fr. herpétologie
HERTZ	HERTZ [pr.: herț] ~i	m.	fiz. Unitate de măsură a frecvenței, egală cu frecvența unui proces periodic, care se repetă o dată la fiecare secundă.	/<fr. hertz
HERTZIAN	HERTZI//ÁN ~ână (~éni, ~éne):		Undă ~ână undă electromagnetică care asigură realizarea mesajelor radiofonice. [Sil. her-tzi-an]	/<fr. hertzien
HERUVIM	HERUVÍM ~i	m.	(în creștinism) Înger care urmează ierarhic după arhanghel.	/<sl. cheruvimu
HETERODINĂ	HETERODÍN//Ă ~e	f.	Aparat care generează oscilații de înaltă frecvență.	/<fr. hétérodyne
HETERODONT	HETERODÓN//T ~tă (~ți, ~te)	și substantiv	Care are dinți diferințiați (incisivi, canini, molari etc.)	/<fr. hétérodonte
HETEROFILIE	HETEROFILÍ//E ~i	f. bot.	Prezență a frunzelor de diferite forme pe aceeași plantă.	/<fr. hétérophilie
HETEROGAM	HETEROGÁM ~ă (~i, ~e)		(despre organisme vii) Care se caracterizează prin heterogamie; cu caracter de heterogamie.	/<fr. hétérogame
HETEROGAMIE	HETEROGAMÍE	f.	Formă de reproducere sexuală, constând în unirea a doi gameți diferiți sub aspectul formei, structurii și al dimensiunilor.	/<fr. hétérogamie
HETEROPTER	HETEROPTÉR ~e	n.	1) la pl. Ordin de insecte parazite cu prima pereche de aripi pe jumătate chitinizată, în rest membranoasă, iar cu a doua pereche în întregime membranoasă, cu aparat bucal adaptat pentru înțepat și supt; hemipter. 2) Insectă din acest ordin; hemipter. [Sil	/<fr. hétéropteres
HETEROSEXUAL	HETEROSEXUÁL ~ă (~i, ~e)	med.	Care este cu caracter de heterosexualitate. [Sil. -xu-al]	/<fr. hétérosexuel
HETEROSEXUALITATE	HETEROSEXUALIT	f. med.	Sexualitate normală; atracție spre sexul opus.	/<fr. hétérosexualité
HETEROTERMIE	HETEROTERMÍ//E ~i	f.	(mai ales despre animalele hibernante) Fenomen constând în pierderea temporară a capacității de încălzire.	/<fr. hétérothermie
HEXAEDRIC	HEXAÉDRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care are forma unui hexaedru.	/<fr. hexaédrique
HEXAEDRU	HEXAÉDR//U ~e	n.	Poliedru cu șase fețe. [Sil. -xa-e-dru]	/<fr. hexaèdre, lat. hexahedrum
HEXAGON	HEXAG//ÓN ~oáne	n.	Poligon cu șase laturi și șase unghiuri.	/<fr. hexagone, lat. hexagonus
HEXAGONAL	HEXAGONÁL ~ă (~i, ~e)		Care are forma unui hexagon. Prismă ~ă.	/<fr. hexagonal
HEXAMETRU	HEXAMÉTR//U ~i	m.	(în versificația antică) Vers compus din șase picioare (al cincilea fiind un dactil). [Sil. -me-tru]	/<fr. hexametre
HEXAN	HEXÁN ~i	n.	Lichid inflamabil folosit ca dizolvant, provenind dintr-o hidrocarbură saturată.	/<fr. hexane

HEXAPOD	HEXAPÓ//D ~dă (~zi, ~de)	<i>și substantiv</i>	(despre ființe) Care are șase picioare. Insectă ~dă.	/<fr. hexapode
HEXAVALENT	HEXAVALÉN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre elemente chimice) Care are valența șase.	/<fr. hexavalent
HEXODĂ	HEXÓD//Ă ~e	<i>f.</i>	Tub electronic cu șase electrozi.	/<fr. hexode, germ. Hexode
HI	HI	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a îndemna caii la mers).	/Onomat.
HIACINT	HIACÍNT ~uri	<i>n.</i>	1) Mineral transparent de culoare roșie-aurie, întrebuințat ca piatră semiprețioasă.2) Piatră semiprețioasă corespunzătoare.	/<fr. hyacinthe, lat. hyacinthus
HALIN	HALÍN ~ă (~i, ~e)	<i>rar</i>	Care are aspectul și transparența sticlei.	/<fr. hyalin
HIAT	HIÁT ~uri	<i>n.</i>	1) Fenomen fonetic constând în întâlnirea a două vocale pronunțate succesiv în silabe diferite, fie în interiorul unui cuvânt, fie între două cuvinte alăturate.2) Lipsă de continuitate între două fenomene; întrerupere; discontinuitate.	/<fr., lat. hiatus
A HIBERNA	A HIBERN//Á pers. 3 ~căză	<i>intrans.</i>	(despre unele animale) A petrece iarna într-o stare latentă, asemănătoare cu somnul.	/<fr. hiberner, lat. hibernare
HIBERNAL	HIBERNÁL ~ă (~i, ~e)		Care are loc în timpul iernii; de iarnă. Somn ~.	/<fr. hibernal
HIBERNOTERAPIE	HIBERNOTERÁPÍE	<i>f.</i>	Terapie a unor boli prin hibernare artificială.	/<fr. hibernothérapie
HIBRID I	HIBRÍ//D I ~dă (~zi, ~de)		1) biol. Care provine din hibridizare; obținut prin hibridizare. Puiți ~zi.2) fig. (despre concepții, idei, fapte etc.) Care este alcătuit din elemente disparate, nelegate organic. [Sil. hi-brid]	/<fr. hybride
HIBRID II	HIBRÍ//D II ~zi	<i>m.</i>	Organism provenit din încrucișarea a două specii diferite; corcitură.	/<fr. hybride
A HIBRIDA	A HIBRID//Á ~éz	<i>trans.</i>	(plante sau animale) A face să procreze, obținând un hibrid cu însușiri superioare; a încrucișa; a hibridiza.	/<fr. hybrider
HIBRIDITATE	HIBRIDIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	Caracter hibrid.	/<fr. hybridité
A HIBRIDIZA	A HIBRIDIZ//Á ~éz	<i>trans.</i>	v. A HIBRIDA.	/<germ. hybridisieren
HICORI	HÍCORI ~	<i>m.</i>	Arbore subtropical, asemănător cu nukul, având lemnul tare, dens și flexibil, întrebuințat la fabricarea schiurilor și a altor obiecte de sport.	/<fr. hickory
HIDALGO	HIDÁLGO	<i>m. invar.</i>	(în evul mediu) Nobil spaniol.	/<fr., sp. hidalgo
HIDATIC	HIDÁTI//C ~că (~ci, ~ce):		Chist ~ tumoare benignă cu un conținut lichid, care se formează în unele organe din cauza dezvoltării larvelor de tenie.	/<fr. hydatique
HIDOS	HID//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		Care trezește dezgust prin aspectul său inestetic; foarte urât; hâd; scârbos.	/<fr. hideux
HIDOȘENIE	HIDOȘÉNI//E ~i	<i>f. rar</i>	1) Caracter hidos; slutenie; urâtenie.2) Ființă hidoasă; urâtenie.	/hidos+ suf. ~enie
HIDRANT	HIDRÁNT ~e	<i>n.</i>	(la conductele de distribuire a apei) Dispozitiv pentru captarea apei sub presiune dintr-o conductă. [Sil. hi-drant]	/<fr. hydrante, germ. Hydrant
HIDRARGIR	HIDRARGÍR	<i>n.</i>	Metal lichid, foarte dens și foarte mobil, alb-argintiu, cu luciu puternic, întrebuințat la extragerea aurului și argintului, în medicină și mai ales la umplerea termometrelor; mercur.	/<fr. hydrargyre

HIDRARGIRISM	HIDRARGIRÍSM	<i>n.</i>	Stare patologică constând în intoxicarea organismului cu hidrargir.	/<fr. hydrargyrisme
HIDRARGIROZĂ	HIDRARGIRÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Boală provocată de intoxicarea cu hidrargir.	/<fr. hydrargyrose
HIDRAT	HIDRÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Compus chimic anorganic, care conține molecule de apă de cristalizare. ~ de carbon. [Sil. hi-drat]	/<fr. hydrate
A HIDRATA	A HIDRAT//Á~éz	<i>tranz.</i>	A face să se hidrateze.	/<fr. hydrater
A SE HIDRATA	A SE HIDRAT//Á pers. 3 ~eáză	<i>intrans.</i>	(despre substanțe chimice sau despre unele corpuri solide) A absorbi apa prin adeziune; a se combina cu apa. [Sil. hi-dra-]	/<fr. hydrater
HIDRAULIC	HIDRAÚLI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de hidraulică; propriu hidraulicii.2) Care funcționează datorită forței de presiune a apei sau a unui alt lichid. Motor ~3) Care este obținut în urma folosirii apei în calitate de sursă dinamică. Energie ~că4) Care ține de distribuția sau c	/<fr. hydraulique, germ. hydraulisch
HIDRAULICĂ	HIDRAÚLICĂ	<i>f.</i>	Ramură a fizicii având ca obiect de studiu legile mișcării și ale stării de echilibru a lichidelor, precum și metodele de aplicare a acestora în tehnică. [Sil. hydr-a-u-]	/<fr. hydraulique, germ. Hydraulik
HIDRĂ	HÍDR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Animal nevertebrat acvatic, de talie mică, având corpul alungit și subțire, gura înzestrată la un capăt cu tentacule, iar la capătul opus cu o suprafață plană cu ajutorul căreia se fixează pe diferite obiecte.2) (în mitologia antică) Șarpe urias cu mai	/<fr. hydre, lat. hydra
HIDRIC	HÍDRI//C ~că (~ci,		Care ține de apă; propriu apei.	/<fr. hydrique
HIDROACUSTICĂ	HIDROACÚSTICĂ	<i>f.</i>	Ramură a acusticii care se ocupă cu studiul producerii și propagării undelor sonore în mediul acvatic.	/<fr. hydroacoustique
HIDROAMELIORATOR	HIDROAMELIORAT //ÓR ~oăre (~óri,	<i>m. și f.</i>	Specialist în hidroameliorații.	/<fr. hydroaméliorateur
HIDROAMELORIAȚIE	HIDROAMELIORĂȚ IE	<i>f.</i>	Totalitate a lucrărilor hidrotehnice, menite să amelioreze solul. [Sil. hi-dro-a-me-li-o-]	/<fr. hydroamélioration
HIDROARHEOLOGIE	HIDROARHEOLOGÍ E	<i>f.</i>	Arheologie subacvatică.	/<fr. hydroarchéologie
HIDROAVIAȚIE	HIDROAVIÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Aviație înzestrată cu hidroavioane.2) Ramură a aeronauticii care se ocupă cu tehnica construirii și a zborului hidroavioanelor.	/<fr. hydroaviation
HIDROAVION	HIDROAVI//ÓN ~oăne	<i>n.</i>	Avion special construit pentru a putea decola, ateriza și staționa pe suprafața apei. [Sil. hi-dro-a-vi-on]	/<fr. hydroavion
HIDROBICICLETĂ	HIDROBICICLÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Ambarcație de agrement echipată cu un mecanism propulsor acționat prin pedale.	/<fr. hydrobicyclette
HIDROBIOLOG	HIDROBIOLO//G ~gi	<i>m.</i>	Specialist în hidrobiologie.	/Din hidrobiologie
HIDROBIOLOGIE	HIDROBIOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a biologiei care se ocupă cu studiul organismelor din mediul acvatic.	/<fr. hydrobiologie, germ. Hydrobiologie
HIDROBUZ	HIDROBÚZ ~e	<i>n.</i>	Navă maritimă ușoară, folosită la transportul pasagerilor de-a lungul coastei.	/hydro- + [auto]buz
HIDROCARBONAT	HIDROCARBONÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Hidrat de carbon.	/<fr. hydrocarbonate

HIDROCARBURĂ	HIDROCARBŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	Compus organic, constituit din atomi de carbon și de hidrogen. [Sil. hi-dro-]	/<fr. hydrocarbure
HIDROCEFAL	HIDROCEFÁL ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care suferă de hidrocefalie.	/<fr. hydrocéphale
HIDROCEFALIE	HIDROCEFALÍE	<i>f.</i>	Stare patologică constând în acumularea excesivă a lichidului cefalorahidian în cutia craniană. [G.-D. hidrocefaliei]	/<fr. hydrocéphalie
HIDROCENTRALĂ	HIDROCENTRÁL//Ă	<i>f.</i>	Centrală hidroelectrică. [Sil. hi-dro-cen-tra-]	/<fr. hydrocentrale
HIDROCENTRU	HIDROCÉNTR//U ~e	<i>n.</i>	Regiune geografică bogată în ape (și în energie hidrolică).	/<fr. hydrocentre
HIDROCHIMIE	HIDROCHIMÍE	<i>f.</i>	Disciplină care se ocupă cu studiul proprietăților chimice ale apelor.	/<fr. hydrochimie
HIDROCOR	HIDROCÓR ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre plante) Ale căror semințe se răspândesc prin intermediul apei.	/<fr. hydrochore
HIDROCORIE	HIDROCORÍE	<i>f. bot.</i>	Mod de răspândire a semințelor specific plantelor hidrocore.	/<fr. hydrochorie
HIDROCORTIZON	HIDROCORTIZÓN	<i>n.</i>	Hormon cu acțiune antiinflamatoare și antialergică, secretat de glanda suprarenală.	/<fr. hydrocortisone
HIDROCULTURĂ	HIDROCULTŰRĂ	<i>f.</i>	Cultură a plantelor prin menținerea rădăcinilor în soluții sau în apă fără pământ.	/<fr. hydroculture, germ. Hydrokultur
HIDRODINAMIC	HIDRODINÁMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de hidrodinamică; propriu hidrodinamicii. Presiune ~că.	/<fr. hydrodynamique
HIDRODINAMICĂ	HIDRODINÁMICĂ	<i>f.</i>	Ramură a hidromecanicii care se ocupă cu studiul legilor de mișcare a fluidelor; dinamica lichidelor.	/<fr. hydrodynamique, germ. Hydrodynamik
HIDROELECTRIC	HIDROELÉCTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care transformă energia hidrolică în energie electrică. Centrală ~că. [Sil. hi-dro-e-lec-tric]	/<fr. hydroélectrique
HIDROELEVATOR	HIDROELEVAT//ÓR ~oăre	<i>n. tehn.</i>	Elevator hidrolic, destinat eliminării apei și a noroiului din săpăturile la adâncime.	/<fr. hydro-élévateur
HIDROENERGETIC	HIDROENERGÉTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de energia hidrolică; propriu energiei hidrolice.	/<fr. hydroénergétique
HIDROENERGETICĂ	HIDROENERGÉTICĂ	<i>f.</i>	Ramură a energiei care se ocupă de studiul energiei apei.	/<fr. hydroénergétique
HIDROENERGIE	HIDROENERGÍE	<i>f.</i>	Energie produsă de apa în mișcare; energie hidrolică.	/<fr. hydroénergie
HIDROFIL	HIDROFÍL ~ă (~i, ~e)		1) Care are proprietatea de a absorbi apa.3) și substantival (despre plante) Ale căror flori se polenizează cu ajutorul apei.	/<fr. hydrophile
HIDROFILIE	HIDROFILÍE	<i>f.</i>	Proprietate de a fi hidrofil.	/<fr. hydrophilie
HIDROFIT	HIDROFÍ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre plante) Care este adaptat la viața acvatică.	/<fr. hydrophite
HIDROFOB I	HIDROFÓB I ~ă (~i, ~e)		1) Care nu absoarbe apă.2) (despre plante) Care nu se poate dezvolta într-un mediu cu multă umezeală.3) (despre substanțe) Care nu intră în reacție cu apa.4) și substantival Care se teme de apă.	/<fr. hydrophobe
HIDROFOB II	HIDROFÓB II ~i	<i>m.</i>	Persoană care suferă de hidrofobie.	/<fr. hydrophobe
HIDROFOBIE	HIDROFOBÍE	<i>f.</i>	1) Fobie față de apă.2) Caracter hidrofob. [G.-D. hidrofobiei]	/<fr. hydrophobie

HIDROFON	HIDROF//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Aparat pentru semnalizarea acustică sub apă.	/<fr. hydrophone
HIDROFOR	HIDROF//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Instalație mecanică pentru împingerea apei din conducte la o înălțime.	/<fr. hydrophore
HIDROFUG	HIDROFÚ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>și substantiv</i>	(despre materiale) Care nu permite pătrunderea apei.	/<fr. hydrophuge
HIDROGEN	HIDROGÉN	<i>n.</i>	Gaz incolor și inodor, inflamabil, mai ușor decât aerul care, împreună cu oxigenul, formează apa, având diferite întrebuințări (în industria chimică, la sudarea și tăierea metalelor, în energetica nucleară etc.). • Bombă cu ~ bombă care explodează în urma	/<fr. hydrogene
A HIDROGENA	A HIDROGEN//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(elemente sau compuși chimici) A combina cu hidrogen.	/<fr. hydrogénéer
HIDROGENERATOR	HIDROGENERAT//Ó R ~oáre	<i>n.</i>	Generator electric acționat de o turbină hidraulică.	/<germ. Hydrogenerator, fr. hydrogénérateur
HIDROGEOLOGIE	HIDROGEOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a geologiei care se ocupă cu studiul apelor subterane.	/<fr. hydrogéologie
HIDROGLISOR	HIDROGLIS//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Ambarcație cu fundul plat, care alunecă cu o viteză mare pe suprafața apei, pusă în mișcare de o elice aeriană.	/<fr. hydroglisseur
HIDROGRAD	HIDROGRÁD ~e	<i>n.</i>	geogr. Unitate de măsură a nivelului apelor curgătoare, egală cu a zecea parte din amplitudinea maximă.	/Hidro- + grad
HIDROGRAF I	HIDROGRÁF I ~e	<i>n.</i>	Hidrometru înregistrator. [Sil. hi-dro-graf]	/<fr. hydrographie
HIDROGRAF II	HIDROGRÁF II ~ă	<i>m. și f.</i>	Specialist în hidrografie.	/<fr. hydrographie
HIDROGRAFIC	HIDROGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de hidrografie; propriu hidrografiei.	/<fr. hydrographique
HIDROGRAFIE	HIDROGRAFÍE	<i>f.</i>	1) Ramură a hidrologiei care se ocupă cu studiul descrierii și reprezentării pe hartă a apelor de pe anumite teritorii. 2) Totalitate a apelor de pe un anumit teritoriu. 3) Totalitate a hărților ce reprezintă o mare sau un ocean. [G.-D. hidrografiei]	/<fr. hydrographie
A HIDROIZOLA	A HIDROIZOL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A izola pentru a împiedica infiltrarea apei (într-o construcție).	/Hidro- + a izola
HIDROLITIC	HIDROLÍTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care este obținut prin hidroliză.	/<fr. hydrolytique
HIDROLIZĂ	HIDROLÍZ//Ă ~e	<i>f. chim.</i>	Reacție de descompunere a unor substanțe sub acțiunea apei.	/<fr. hydrolyse
HIDROLOCATOR	HIDROLOCAT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Locator pentru determinarea poziției obiectelor subacvatice și a distanței până la ele.	/<engl. hydrolocator
HIDROLOG	HIDROLÓ//G ~gi	<i>m.</i>	Specialist în hidrologie.	/<fr. hydrologue
HIDROLOGIC	HIDROLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de hidrologie; propriu hidrologiei.	/<fr. hydrologique
HIDROLOGIE	HIDROLOGÍE	<i>f.</i>	Știință interdisciplinară care se ocupă cu studiul apelor naturale (râurilor, lacurilor, rezervoarelor, mlaștinilor etc.). [G.-D. hidrologiei]	/<fr. hydrologie
HIDROMANIE	HIDROMANÍE	<i>f.</i>	Stare patologică manifestată prin tendința impulsivă de a se arunca în apă, de a se sinucide prin înec.	/<fr. hydromanie
HIDROMECHANIC	HIDROMECHANÍ//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de hidromecanică; propriu hidromecanicii.	/<fr. hydromécanique

HIDROMECHANICĂ	HIDROMECHANICĂ	<i>f.</i>	Ramură a fizicii care se ocupă cu studiul echilibrului și mișcării corpurilor lichide. [G.-D. hidromecanicii]	/<fr. hydromécanique
HIDROMECHANIZARE	HIDROMECHANIZĂRE	<i>f.</i>	Ansamblul procedeelor de mecanizare a unor lucrări (de terasament, de excavare etc.) cu ajutorul energiei curenților de apă.	/<fr. hydromécanisation
HIDROMECHANIZATOR	HIDROMECHANIZĂTOR ~i	<i>m.</i>	Lucrător specializat în lucrări de hidromecanizare.	/<fr. hydromécanisateur
HIDROMEL	HIDROMÉL ~uri	<i>n.</i>	Băutură alcoolică slabă, obținută prin fermentarea mierii amestecate cu apă.	/<fr. hydromel
HIDROMETALURGIE	HIDROMETALURGIE	<i>f.</i>	Ramură a metalurgiei care se ocupă cu extracția metalelor cu ajutorul soluțiilor apoase.	/<fr. hydrométallurgie
HIDROMETEOROLOGIE	HIDROMETEOROLOGIE	<i>f.</i>	Disciplină care se ocupă cu studiul circulației apei în atmosferă.	/<germ. Hydrometeorologie
HIDROMETRIC	HIDROMÉTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de hidrometrie; propriu hidrometriei. • Stație ~că post special amenajat în vederea efectuării unor măsurări (a nivelului, vitezei, debitului) pe un curs de apă.	/<fr. hydrométrie
HIDROMETRIE	HIDROMÉTRIE	<i>f.</i>	Ramură a hidrologiei care se ocupă cu determinarea debitului, vitezei, adâncimii, presiunii unei ape, precum și cu metodele folosite în acest scop.	/<fr. hydrométrie
HIDROMETRU	HIDROMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	1) Aparat pentru determinarea densității și a vitezei de curgere a lichidelor. 2) Aparat pentru măsurarea variațiilor de nivel ale unui curs de apă (fluviu, râu); fluviometru. 3) Miră pentru măsurarea nivelului unei ape.	/<fr. hydrometre
HIDROMONITOR	HIDROMONIT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Instalație pentru spălat pământul, constând dintr-o conductă metalică prin care se proiectează un jet de apă sub presiune foarte mare.	/<fr. hydromoniteur, germ. Hydromonitor
HIDRONIM	HIDRONÍM ~e	<i>n.</i>	Cuvânt care denumește o apă.	/<fr. hydronyme
HIDRONIMIE	HIDRONIMIE	<i>f.</i>	1) Totalitate a numelor de ape dintr-o regiune. 2) Disciplină care se ocupă cu studiul numelor de ape.	/<fr. hydronymie
HIDROPAT	HIDROPÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f. inv.</i>	Persoană care tratează bolile prin hidroterapie.	/<fr. hydropathe
HIDROPIC	HIDRÓPI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de hidropizie; propriu hidropiziei.	/<fr. hydropique
HIDROPIZIE	HIDROPIZIE	<i>f.</i>	Stare patologică constând în acumularea de lichid seros în țesuturi. [G.-D. hidropiziei]	/<fr. hydropisie, lat. hydropsia
A HIDROPLANA	A HIDROPLAN//Á pers. 3 ~eáză	<i>intrans.</i>	A se deplasa sau a se coborî pe suprafața apei.	/<fr. hydroplaner
HIDROPONICĂ	HIDROPÓNICĂ	<i>f.</i>	Cultivare a plantelor în soluții nutritive (fără sol).	/<fr. hydroponique, germ. Hydroponik
HIDROSFERĂ	HIDROSFÉRA	<i>f.</i>	Înveliș de apă al globului pământesc (cuprinzând oceane, mări, lacuri, ghețari, zăpezi, ape curgătoare, ape subterane etc.). [G.-D. hidrosferei; Sil. hi-dro-sfe-]	/<fr. hydrosphere, germ. Hydrosphäre

HIDROSTATIC	HIDROSTÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de hidrostatică; propriu hidrostaticii. • Balanță ~că balanță folosită pentru determinarea densității corpurilor lichide și solide.	/<fr. hydrostatique, germ. hydrostatisch
HIDROSTATICĂ	HIDROSTÁTICĂ	<i>f.</i>	Ramură a hidromecanicii care se ocupă cu studiul legilor echilibrului lichidelor și al corpurilor cufundate în ele. [G.-D. hidrostaticii Sil. hi-dro-sta-]	/<fr. hydrostatique, germ. Hydrostatik
HIDROTEHNIC	HIDROTÉHNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de hidrotehnică; propriu hidrotehnicii.	/<fr. hydrotechnique
HIDROTEHNICĂ	HIDROTÉHNICĂ	<i>f.</i>	Ramură a tehnicii care se ocupă cu studiul folosirii apei și a energiei hidraulice. [G.-D. hidrotehnicii]	/<fr. hydrotechnique, germ. Hydrotechnik
HIDROTEHNICIAN	HIDROTEHNICI//ÂN ~ănă (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Specialist în hidrotehnică.	/<fr. hydro-technicien
HIDROTERAPEUT	HIDROTERAPEÚ//T ~ți	<i>m.</i>	Specialist în hidroterapie.	/<fr. hydrothérapeute
HIDROTERAPIC	HIDROTERÁPI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de hidroterapie; propriu hidroterapiei. Procedeu ~.	/<fr. hydrothérapique
HIDROTERAPIE	HIDROTERÁPÍE	<i>f.</i>	Terapie a unor boli cu ajutorul apei. [G.-D. hidroterapiei]	/<fr. hydrothérapie
HIDROTERMAL	HIDROTERMÁL ~ă (~i, ~e)	<i>geol.</i>	Care se referă la apele ferbinți provenite prin răcirea magmei.	/<fr. hydrothermal
HIDROXID	HIDROXÍ//D ~zi	<i>m.</i>	Compus chimic anorganic rezultat din interacțiunea unui oxid cu apa.	/<fr. hydroxyde
HIDROXIL	HIDROXÍL ~i	<i>m.</i>	Radical chimic monovalent, format dintr-un atom de hidrogen și un atom de oxigen.	/<fr. hydroxyle
HIDROZOAR	HIDROZOÁR ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Clasă de celenterate (marine sau de apă dulce) care trăiesc solitar sau în colonii (reprezentanți: hidra, meduza etc.).2) Animal din această clasă. [Sil. hi-dro-zo-ar]	/<fr. hydrozoaires
HIENĂ	HIÉN//Ă ~e	<i>f.</i>	Mamifer exotic de talie medie, de culoare brună, cu pete sau dungi întunecate, cu picioarele anterioare mai lungi decât cele posterioare, care se hrănește, mai ales, cu stârvuri. [Sil. hi-e-]	/<fr. hyene, lat. hyaena
HIERATIC	HIERÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de lucruri considerate sfinte. • Scriere ~că scriere cursivă (cu ieroglife) simplificată, la egiptenii antici.2) (despre arte) Care este în conformitate cu anumite canoane prescrise de religie.	/<fr. hiératique, lat. hieraticus
HIEROGLIFĂ	HIEROGLÍF//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Semn sau caracter din scrierea vechilor egipteni, care reprezenta noțiunile prin figuri de ființe și de obiecte.2) fig. iron. Scris neciteț, indescifrabil. [G.-D. hieroglifiei; Sil. hi-e-ro-gli-]	/<fr. hiéroglyphe
HIEROGLIFIC	HIEROGLÍFI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care este scris cu hieroglife.2) fig. iron. Care este neciteț, indescifrabil.	/<fr. hiéroglyphique, lat. hieroglificus
HIGH-LIFE	HIGH-LIFE [pr.: hai-]	<i>n.</i>	Societate înaltă, plină de rafinament.	/Cuv. eng.
HIGROFIL	HIGROFÍL ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre plante) Care se dezvoltă în condiții de umiditate sporită.	/<fr. hygrophile

HIGROFIT	HIGROFÍ//T ~ tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre plante terestre) Care se dezvoltă în condiții de mare umiditate.	/<fr. hygrophYTE
HIGROGRAF	HIGROGRÁF ~e	<i>n.</i>	Instrument pentru înregistrarea gradului de umiditate a aerului din atmosferă.	/<fr. hygrogRAPHe
HIGROGRAMĂ	HIGROGRÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	Diagramă care reprezintă variația umidității aerului.	/<fr. hygrogRammE
HIGROLOGIE	HIGROLOGÍE	<i>f.</i>	Disciplină care se ocupă cu studiul umidității aerului.	/<fr. hygrolOGIE
HIGROMETRIC	HIGROMÉTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de higrometrie; propriu higrometriei.	/<fr. hygromÉtrIQUE
HIGROMETRIE	HIGROMETRÍE	<i>f.</i>	Ramură a meteorologiei care se ocupă cu studierea metodelor tehnice pentru determinarea umidității aerului atmosferic; higroscopie.	/<fr. hygromÉtrIE
HIGROMETRU	HIGROMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru determinarea umidității aerului. [Sil. hi-gro-me-tru]	/<fr. hygromETRE
HIGROSCOP	HIGROSC//ÓP ~oápe	<i>n.</i>	Aparat pentru observarea variațiilor umidității aerului.	/<fr. hygrosCOPE
HIGROSCOPIC	HIGROSCÓPI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre substanțe sau materiale) Care are proprietatea de a absorbi cu ușurință apa din atmosferă. [Sil. hi-gro-sco-]	/<fr. hygrosCOPIQUE
HIGROSCOPICITATE	HIGROSCOPICITÁT	<i>f.</i>	(despre materiale) Caracter higroscopic.	/<fr. hygrosCOPIcITÉ
HIGROSCOPIE	HIGROSCOPIÉ	<i>f.</i>	Ramură a meteorologiei care se ocupă cu studierea metodelor tehnice pentru determinarea umidității aerului atmosferic; higrometrie.	/<fr. hygrosCOPIE
HIGROSTAT	HIGROSTÁT ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru menținerea constantă a umidității aerului (într-o încăpere, într-o instalație). [Sil. hi-gro-stat]	/<fr. hygrosTAT
HIMEN	HIMÉN ~e	<i>n.</i>	(la virgine) Membrana care acoperă capătul extern al vaginului. [Acc. și hímen]	/<fr. hymen, lat. hymen, ~intis
HIMENOPTER	HIMENOPTÉR	<i>n.</i>	1) la. pl. Ordin de insecte cu două perechi de aripi membranoase transparente (femela purtând în extremitatea posterioară a corpului un ac veninos) care trăiesc, de obicei, în colonii (reprezentanți: albina, viespea etc.).2) Insectă din acest ordin. [Sil.	/<fr. hyménOPTERE
HIMERĂ	HIMÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (în mitologia greacă) Monstru imaginat cu cap de leu, corp de capră și coadă de șarpe.2) Motiv decorativ reprezentând un astfel de monstru.3) Închipuire fără temei, irealizabilă; iluzie. [G.-D. himerei]	/<lat. chimaera, fr. chimiere
HIMERIC	HIMÉRI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de himere; propriu himerelor.2) și adverbial Care este lipsit de bază reală; fondat de himere; închipuit. Visuri ~ce.	/<fr. chimÉRIQUE
HINDI	HÍNDI	<i>f.</i>	Limba populației de bază din India.	/<fr., engl. hindi
HINDICHI	HINDÍCHI ~uri	<i>n. pop.</i>	Șanț îngust și puțin adânc.	/<turc. hendek
HINDUISM	HINDUÍSM	<i>n.</i>	Religie răspândită mai ales în India, reprezentând o îmbinare a brahmanismului cu budismul.	/<fr. hindouISME, germ. HinduISMUS
HINDUIST I	HINDUÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de hinduism; propriu hinduismului.	/<fr. hindouISTE
HINDUIST II	HINDUÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al hinduismului.	/<fr. hindouISTE

HINDUS I	HINDŪ//S I ~să (~și, ~se)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Indiei sau este originară din India.	/<fr. Hindou
HINDUS II	HINDŪ//S II ~să (~și, ~se)		Care aparține Indiei sau populației ei; din India.	/<fr. Hindou
HINDUSTANĂ	HINDUSTÂNĂ	<i>f.</i>	mai ales art. Limba indo-iraniană vorbită în India și în Pakistan.	/<fr. hindoustani
HINGHER	HINGHÉR ~i	<i>m.</i>	Lucrător din serviciul de ecarisaj, care se ocupă cu prinderea câinilor vagabonzi.	/<săs. hoenger
HIPARION	HIPARIÓN ~i	<i>m.</i>	Mamifer imparicopitat fosil, considerat strămoș al calului.	/<fr. hypparion
HIPERACIDITATE	HIPERACIDITĂTE	<i>f.</i>	Boală cauzată de secreția excesivă a sucului gastric. [G.-D. hiperacidității Sil. -per-a-]	/hiper- + aciditate
HIPERBATĂ	HIPERBAT//Ă ~e	<i>f.</i>	Inversiune a ordinii naturale a cuvintelor. [Var. hiperbat]	/<fr. hyperbate
HIPERBOLĂ I	HIPÉRBOL//Ă I ~e	<i>f.</i>	mat. Curbă formată din ansamblul punctelor unui plan pentru care diferența distanțelor față de două puncte fixe, numite focare, este constantă.	/<lat., fr. hyperbole
HIPERBOLĂ II	HIPÉRBOL//Ă II ~e	<i>f.</i>	Figură de stil constând în exagerarea realității, folosind expresii și imagini sugestive, pentru a impresiona mai puternic.	/<lat., fr. hyperbole
HIPERBOLIC	HIPERBÓLI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care are formă sau caracter de hiperbolă. 2) Care conține o hiperbolă. Stil ~.	/<fr. hyperbolique, lat. hyperbolicus
A HIPERBOLIZA	A HIPERBOLIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(dimensiunile, importanța unor lucruri) A prezenta într-un mod hiperbolic; a mări într-un mod exagerat.	/hiperbolă + suf. ~iza
HIPERBOLOID	HIPERBOLOÍ//D ~zi	<i>m.</i>	Suprafață rezultată din mișcarea unei hiperbole în jurul uneia dintre axele sale.	/<fr. hyperbolod'de
HIPERBOREAN	HIPERBORE//ÁN ~ănă (~éni, ~éne)		Care ține de extremitatea nordică a globului pământesc.	/<fr. hyperboréan
HIPERCORECT	HIPERCORÉC//T ~tă (~ti, ~te)		(despre modul de exprimare) Care ține de hipercorectitudine; referitor la hipercorectitudine.	/<fr. hypercorrect
HIPERCORECTITUDINE	HIPERCORECTITÚD IN//E ~i	<i>f.</i>	Element de limbă folosit greșit din intenția de a da frazei un aspect mai literar.	/hyper- + corectitudine
HIPEREMIE	HIPEREMÍE	<i>f.</i>	Stare patologică constând în creșterea excesivă a acumulării de sânge într-un organ sau într-un țesut; congestie.	/<fr. hyperémie
HIPEREMOTIV	HIPEREMOTÍV ~ă		Care este foarte emotiv; excesiv de impresionabil.	/hyper- + emotiv
HIPERESTEZIE	HIPERESTEZÍE	<i>f.</i>	Stare patologică manifestată printr-o sensibilitate exagerată a unui organ de simț.	/<fr. hyperesthésie
HIPERGLICEMIE	HIPERGLICEMÍE	<i>f.</i>	Stare patologică, constând în creșterea excesivă a cantității de glucoză în sânge.	/<fr. hyperglycémie
HIPERLATINISM	HIPERLATINÍSM	<i>n.</i>	Tendință de latinizare extremă a limbii.	/hyper- + latinism
HIPERSECREȚIE	HIPERSECREȚIE	<i>f.</i>	Secreție glandulară excesivă. ~ gastrică. [G.-D. hipersecreției; Sil. -se-cre-]	/<fr. hypersécrétion
HIPERSENSIBIL	HIPERSENSÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care este foarte sensibil; excesiv de sensibil.	/<fr. hypersensible
HIPERSENSIBILITATE	HIPERSENSIBILITĂ TE	<i>f.</i>	Caracter hipersensibil.	/<fr. hypersensibilité
HIPERTENSIUNE	HIPERTENSIÚNE	<i>f.</i>	Tensiune arterială superioară celei normale; hipertonie. [G.-D. hipertensiunii; Sil. -si-u-]	/<fr. hypertension

HIPERTENSIV	HIPERTENSÍV ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care suferă de hipertensiune.	/<fr. hypertensif
HIPERTERMIE	HIPERTERMÍ //E ~i	<i>f.</i>	Temperatură a corpului peste cea normală.	/<fr. hyperthermie
HIPERTIROIDIE	HIPERTIROIDÍE	<i>f.</i>	Stare patologică constând în secreția excesivă a hormonilor tiroidieni.	/<fr. hyperthyrod'die
HIPERTONIC	HIPERTÓNÍ //C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de hipertonie; propriu hipertoniiei.3) și substantival (despre persoane) Care suferă de hipertonie.	/<fr. hypertonique
HIPERTONIE	HIPERTONÍE	<i>f.</i>	1) Stare patologică constând în creșterea excesivă a tonusului țesuturilor.2) Tensiune arterială superioară celei normale; hipertensiune.	/<fr. hypertension
A SE HIPERTROFIA	A SE HIPERTROFÍ //Ă	<i>intrans.</i>	(despre țesuturi sau organe) A devia de la starea normală de funcțiune, mărindu-și în mod exagerat dimensiunile.	/<fr. hypertrophier
HIPERTROFIC	HIPERTROFÍ //C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de hipertrofie; propriu hipertrofiei.	/<fr. hypertrophique
HIPERTROFIE	HIPERTROFÍE	<i>f.</i>	1) Stare patologică constând în dezvoltarea exagerată a unui organ sau țesut.2) fig. Dezvoltare excesivă, anormală. [G.-D. hipertrofiei]	/<fr. hypertrophie
HIPERURBANISM	HIPERURBANÍSM ~e	<i>n.</i>	1) Fenomen care constă în crearea unor variante fonetice, forme gramaticale, accentuări sau grafii necorecte, datorită intenției vorbitorului de a evita o exprimare sau o grafie presupusă neliterară.2) Formă care rezultă din acest fenomen.	/<fr. hyperurbanisme
HIPERVITAMINOZĂ	HIPERVITAMINÓZ //Ă ~e	<i>f.</i>	Tulburare a organismului cauzată de surplusul de vitamine, în special a vitaminelor A sau D.	/<fr. hypervitaminose
HIPIC	HÍPI //C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de hipism; propriu hipismului. Concurs ~.	/<fr. hypique
HIPISM	HÍISM	<i>n.</i>	Sport practicat cu caii de curse; călărie.	/<fr. hippisme
HIPNOTERAPIE	HIPNOTERAPÍE	<i>f.</i>	Terapie a unor boli cu ajutorul hipnozei.	/<engl. hypnotherapy
HIPNOTIC	HIPNÓTI //C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de hipnoză; propriu hipnozei. Fenomene ~ce.2) Care provoacă hipnoză; cu proprietatea de a provoca hipnoză. Substanță ~că.3) fig. Care produce o impresie foarte puternică; fascinant.	/<fr. hypnotique
HIPNOTISM	HIPNOTÍSM	<i>n.</i>	1) Totalitate a procedeelor folosite pentru a provoca hipnoza.2) Folosirea hipnozei ca metodă de tratare a unor boli.	/<fr. hypnotisme
A HIPNOTIZA	A HIPNOTIZ //Ă ~éz	<i>trans.</i>	1) A aduce în stare de hipnoză; a adormi prin hipnoză.2) fig. A face să fie cuprins de uimire și admirație; a încânta; a fermeca; a vrăji; a fascina.	/<fr. hypnotiser
HIPNOTIZANT	HIPNOTIZÁN //T ~tă (~ți, ~te)		1) Care hipnotizează; cu proprietatea de a hipnotiza.2) fig. Care produce o impresie irezistibilă; fascinant; fermecător; captivant; seducător.	/a hipnotiza + suf. ~ant
HIPNOTIZATOR	HIPNOTIZAT //ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care hipnotizează. Medic ~.	/a hipnotiza + suf. ~tor

HIPNOZĂ	HIPNÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Somn artificial, provocat prin sugestie, în timpul căruia acțiunile celui adormit sunt supuse hipnotizorului.2) fig. Atracție irezistibilă; fascinație.	/<fr. hypnose
HIPOACIDITATE	HIPOACIDIT//ĂTE ~ăți	<i>f.</i>	Tulburare organică cauzată de scăderea anormală a secreției gastrice. [G.-D. hipoacidității; Sil. -po-a-]	/<fr. hypacidité
HIPOCAMP	HIPOCÁMP ~i	<i>m.</i>	1) mit. Animal fantastic cu cap de cal, cu două picioare și cu coadă de pește.2) Pește marin de talie mică de forma unui cal; cal-de-mare.	/<fr. hippocampe
HIPOCENTRU	HIPOCÉNTR//U ~e	<i>n.</i>	Centru al unui cutremur, situat în adâncul scoarței terestre; focar seismic.	/<fr. hypocentre
HIPOCORISTIC	HIPOCORÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) (despre cuvinte și sufixe) Care exprimă sentimente de afecțiune; mângâietor; dezmiertător; alintător.2) Care ține de mijloacele expresive și eufemistice ale limbii.	/<fr. hypocoristique
HIPOCRATIC	HIPOCRÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de hipocratism; propriu hipocratismului. Doctrină ~că. • Deget ~ deget îngroșat mult la capăt, cu unghie lățită și bombată.	/<fr. hyppocratique
HIPOCRATISM	HIPOCRATÍSM	<i>n. med.</i>	Doctrina medicului grec Hipocrat și a adepților săi. • ~ digital îngroșare a degetelor la capete și deformarea unghiilor.	/<fr. hyppocratisme
HIPOCRATIST	HIPOCRATÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Adept al hipocratismului.	/<fr. hyppocratiste
HIPODERM	HIPODÉRM	<i>n.</i>	Țesut conjunctiv care se află sub dermă.	/<fr. hypoderme
HIPODERMIC	HIPODÉRMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de hipoderm; propriu hipodermului. Tumoare ~că.	/<fr. hypodermique
HIPODROM	HIPODRÓM ~uri	<i>n.</i>	Teren pentru hipism. [Sil. -po-drom]	/<fr. hippodrome
HIPOESTEZIE	HIPOESTEZÍE	<i>f.</i>	Stare patologică constând în scăderea gradului de sensibilitate a unui organ de simț.	/<fr. hyppoesthésie
HIPOFAG	HIPOFÁ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>și substantiv</i>	Care mănâncă carne de cal.	/<fr. hippophage
HIPOFIZĂ	HIPOFÍZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Glandă endocrină centrală având rol important în reglarea hormonală.	/<fr. hypophyse
HIPOFUNCTIE	HIPOFÚNCTIE	<i>f.</i>	Stare patologică constând în scăderea activității unui organ sau unui țesut.	/<fr. hypofunction
HIPOGASTRIC	HIPOGÁSTR//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de hipogastru; propriu hipogastrului.	/<fr. hypogastrique
HIPOGASTRU	HIPOGÁSTR//U ~e	<i>n. anat.</i>	Partea interioară a abdomenului.	/<fr. hypogastre
HIPOGLICEMIE	HIPOGLICEMÍ//E ~i	<i>f.</i>	Scădere a glucozei din sânge sub valorile normale.	/<fr. hypoglicémie
HIPOGRIF	HIPOGRÍF ~i	<i>m.</i>	mit. Animal fabulos reprezentat cu jumătate de corp cal și jumătate vultur.	/<fr. hippogriffe
HIPOLOGIE	HIPOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a zootehniei care se ocupă cu studiul speciilor și raselor de cai.	/<fr. hippologie
HIPOMETRU	HIPOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru măsurat dimensiunile corpului la animale (mai ales la cai).	/<germ. Hippometer
HIPOMOBIL	HIPOMOBÍL ~ă (~i,		(despre vehicule) Care este pus în mișcare de cai.	/<fr. hippomobile

HIPOPLAZIE	HIPOPLAZIE	<i>f.</i>	Stare patologică constând în dezvoltarea insuficientă a unui țesut sau a unui organ.	/<fr. hypoplasie
HIPOPOTAM	HIPOPOTÁM ~i	<i>m.</i>	Animal exotic, erbivor nerumegător, de talie mare, având cap masiv și piele groasă, lipsită de păr, care trăiește mai ales în apă.	/<fr. hippopotame
HIPOSECREȚIE	HIPOSECRÉȚIE	<i>f.</i>	Stare patologică constând în scăderea secreției glandulare sub limitele normale. [G.-D. hiposecreției; Sil. -se-cre-ți-e]	/<fr. hyposécrétion
HIPOSMIE	HIPOSMÍE	<i>f.</i>	Scădere a acuității mirosului.	/<fr. hyposmie
HIPOTAXĂ	HIPOTÁXĂ	<i>f.</i>	lingv. Procedeu de legătură între propoziții dependente sintactic.	/<fr. hypotaxe
HIPOTENSIUNE	HIPOTENSIÚNE	<i>f.</i>	Tensiune arterială inferioară celei normale; hipotonie. [G.-D. hipotensiunii; Sil. -si-u-]	/<fr. hypotension
HIPOTENSIV	HIPOTENSÍV ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care suferă de supertensiune.	/<fr. hypotensif
HIPOTERMIE	HIPOTERMÍE	<i>f.</i>	Scădere a temperaturii organismului sub limitele normale.	/<fr. hypothermie
HIPOTONIE	HIPOTONÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Stare patologică constând în scăderea tonusului țesuturilor.2) Tensiune arterială inferioară celei normale; hipotensiune. [G.-D. hipotoniei]	/<fr. hypotonie
HIPOTRACTIUNE	HIPOTRACTIÚNE	<i>f.</i>	Tracțiune cu ajutorul cailor.	/hipo- + tracțiune
HIPOTROFIE	HIPOTROFÍE	<i>f.</i>	Stare patologică constând în dezvoltarea insuficientă a unui organ sau țesut. [Sil. -po-tro-]	/<fr. hypotrophie
HIPOXEMIE	HIPOXEMÍE	<i>f.</i>	Stare patologică constând în scăderea cantității de oxigen în sângele arterial.	/<fr. hypoxémie
HIPOXIE	HIPOXÍE	<i>f.</i>	Stare patologică constând în scăderea cantității de oxigen în țesuturi.	/<fr. hypoxie
HIPPY	HIPPY [pr.: hípi]	<i>m.</i>	Tânăr nonconformist, îmbrăcat neglijent și cu înclinare spre modul de viață boem.	/Cuv. engl.
HIPSOGRAF	HIPSOGRAF ~e	<i>n.</i>	Hipsometru înregistrator.	/<fr. hypsographe
HIPSOGRAFIE	HIPSOGRAFÍE	<i>f.</i>	Ramură a geografiei fizice care se ocupă cu studiul formelor de relief (după altitudine); orografie.	/<fr. hypsographie
HIPSOMETRIE	HIPSOMETRÍE	<i>f.</i>	Ramură a topografiei care se ocupă cu măsurarea înălțimilor punctelor de pe suprafața terestră; altimetrie.	/<fr. hypsométrie
HIPSOMETRU	HIPSOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument care indică înălțimea unui loc prin determinarea temperaturii de fierbere a apei.	/<fr. hypsometre
A HIROTONI	A HIROTON//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	v. A HIROTONISI.	
A SE HIROTONI	A SE HIROTON//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	v. A SE HIROTONISI.	
A HIROTONISI	A HIROTONIS//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	A face să se hirotonisească.	/<sl. herotonisati
A SE HIROTONISI	A SE HIROTONIS//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	A trece în tagma clerului; a deveni cleric.	/<sl. herotonisati
HIRSUT	HIRSÚ//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care are părul și barba neîngrijite; zbârlit; ciufulit.2) Care vădește o purtare lipsită de politețe; grosolan; brutal.3) Care vădește în permanență rea dispoziție și nemulțumire; ursuz; posac. Caracter ~.4) (despre organisme vegetale) Care are peri lu	/<fr. hirsute, lat. hirsutus

HIRUDINEU	HIRUDINĚ//U ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Clasă de viermi cu corpul segmentat și turtit, care trăiește în apă dulce și sug sânge.2) Vierme din această clasă.	/<fr. hirudinées
HISPANISM	HISPANÍSM ~e	<i>n.</i>	Împrumut din limba spaniolă.	/<fr. hispanisme
HISPANIST	HISPANÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Specialist în hispanistică.	/<fr. hispaniste
HISPANISTICĂ	HISPANÍSTICĂ	<i>f.</i>	Ramură a lingvisticii care se ocupă cu studiul limbii și literaturii spaniole.	/<germ. Hispanistik
HISPANOFIL	HISPANOFÍL ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care iubește tot ce este spaniol.	/<fr. hispanophile
HISPANOFOB	HISPANOFÓB ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care urăște tot ce este spaniol.	
HISTOGEN	HISTOGÉN ~ă (~i, ~e)		Care generează țesuturi noi.	/<fr. histogene
HISTOGENEZĂ	HISTOGENÉZĂ	<i>f. biol.</i>	Ansamblul proceselor de formare și de regenerare a țesuturilor.	/<fr. histogenese
HISTOLOGIC	HISTOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de histologie; propriu histologiei.	/<fr. histologique
HISTOLOGIE	HISTOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a biologiei care se ocupă cu studiul dezvoltării, structurii și al funcțiilor țesuturilor organice. [G.-D. histo-logiei]	/<fr. histologie
HISTOPATOLOGIE	HISTOPATOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul bolilor țesuturilor organice, cu metodele de tratare și profilaxie ale acestora.	/<fr. histopathologie
HISTRION	HISTRIÓN ~i	<i>m.</i>	1) (în Roma Antică) Actor de comedie; bufon.2) (în Europa Occidentală la începutul evului mediu) Actor ambulant.3) Actor lipsit de talent; comediant.4) fig. Persoană lipsită de sinceritate; ipocrit. [Sil. his-tri-on]	/<lat. histrio, ~onis, fr. histrion
HIT	HIT ~uri	<i>n.</i>	Melodie (de muzică ușoară) care se bucură de succes la momentul dat; șlagăr.	/<engl. hit
HLAMIDĂ	HLAMÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (în antichitatea greacă și romană) Mantie confecționată dintr-o bucată dreptunghiulară de stofă de culoare albă sau roșie, purtată la ceremonii sau în călătorii, fiind prinsă cu o agrafă pe umăr.2) (în Imperiul bizantin) Mantie împărțescă sau arhiere	/<sl. hlamida, fr. chlamyde
HLEAB	HLEAB ~uri	<i>n. pop.</i>	1) Obiect învechit și deteriorat; vechitură.2) fig. peior. Om (sau animal) slăbănog și sleit de puteri (din cauza vârstei înaintate sau a unei boli); rablă.	/cf. ucr. chljabaty
HLEDIE	HLÉDI//E ~i	<i>f. pop.</i>	Persoană care vedește răutate și obrăznicie.	
HLEI	HLÉ//I ~iuri	<i>n. pop.</i>	Pământ lutos de culoare verzuie sau vânăță.	/<ucr. hlej
HLEIOS	HLE//IÓS ~ioasă (~iôși, ~ioáse)	<i>pop.</i>	1) (de-spre soluri) Care conține (mult) hlei în componență.2) Care are aspect de hlei; asemănător cu hleiul.	/hlei + suf. ~os
HLIZĂ	HLÍZ//Ă ~e	<i>f.</i>	reg. Petec de pământ arabil.	/Orig. nec.
A SE HLIZI	A SE HLIZ//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	A râde fără rost.	/Din hliză
HLOABĂ	HLOÁB//Ă ~e	<i>f.</i>	Fiecare dintre cele două bare prinse de crucea unei trăsurii între care se înhamă calul; hulubă.	/<ucr. holoblja
A HLOBĂNA	A HLOBĂNÁ hlóbăn	<i>tranz.</i>	reg. A face să se hlobăne; a clătina.	
A SE HLOBĂNA	A SE HLOBĂNÁ mă hlóbăn	<i>intrans.</i>	reg. A se mișca încolo și înapoi; a se clătina; a se hâțâi.	

HLUJ	HLUJ ~i	<i>m.</i>	reg. v. HLUJAN	/Orig. nec.
HLUJAN	HLUJÁN ~i	<i>m. pop.</i>	Tulpină de porumb cu tot cu frunze (și cu pănuși) rămasă după culegerea știuleților; ciocleț; strujan.	/hluj + suf. ~an
HLUJAN	HM	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a exprima îndoială, neîncredere, nemulțumire, ironie etc.).	/Onomat.
HM	HO	<i>interj.</i>	1) (se folosește, de obicei prelungit, pentru a opri vitele)2) fig. fam. (se folosește pentru a opri pe cineva) Destul; ajunge.	/Onomat.
HO	HOÁN//CĂ ~ce	<i>f. pop.</i>	peior. Femeie bătrână și rea; hoască; hoanghină; hârcă.	/Orig. nec.
HOANCĂ	HOÁNDR//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	peior. 1) Haină veche și zdrențuită; tearfă; buleandră; zdreanță; boarfă; cârpă.2) fig. Femeie neîngrijită, îmbrăcată mizerabil.	/Orig. nec.
HOANDRĂ	HOANGHÍN//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	peior. Femeie bătrână și rea; hoască; hoancă; hârcă.	/Orig. nec.
HOANGHINĂ	HOÁRD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (în evul mediu, la popoarele mongole și turcice) Organizație militar-administrativă a nomazilor. ~a de Aur.2) fig. Oștire cotropitoare. ~e dușmane. [Sil. hoar-]	/<pol. horda, rus. orda
HOARDĂ	HOÁSP//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	Învelișul boabelor de cereale sau al unor plante leguminoase (fasole, mazăre). A curăța de ~.	/Orig. nec.
HOASPĂ	HOÁȘ//CĂ ~te	<i>f. pop.</i>	peior. Femeie bătrână și rea; hoanghină; hârcă; hoancă. [Sil. hoăș-]	/<ucr. haška
HOAȘCĂ	HOBBY [pr.: hóbi] ~uri	<i>n.</i>	Ocupație, îndeletnicire plăcută în afara preocupărilor profesionale.	/Cuv. engl.
HOBBY	HÓCHEI	<i>n.</i>	sport. Joc între două echipe pe un teren acoperit cu gheață sau iarbă, constând în introducerea pucului sau a mingii în poarta adversarului cu ajutorul crosei.	/<engl., fr. hockey
HOCHEI	HOCHEÍ//ST ~stă (~ști ~ste)	<i>m. și f.</i>	Sportiv care practică hocheiul.	/hochei + suf. ~ist
HOCHEIST	HÓCUS: ~pócus	<i>n.</i>	Expresie folosită de scamatori.	/<lat. hoc [est op] us, hoc [est cor] pus
HOCUS:	HODOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat folosit la măsurarea distanței parcurse pe jos; podometru.	/<fr. hodometre
-	HODOROÁ//GĂ ~ge	<i>f.</i>	Vehicul hodorogit, care face mult zgomot.	/Din hodorog
HODOMETRU	HODORÓG I	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda zgomotul produs de un vehicul pe un drum hopuros sau la căderea unui obiect tare și voluminos) [Var. hodoronc]	/Onomat.
HODOROAGĂ	HODORÓG II	<i>m.</i>	Persoană bătrână, slabă și neputincioasă.	/v. a hodorogi
HODOROG I	HODOROG//EÁLĂ ~éli	<i>f.</i>	Zgomot produs de obiecte care se lovesc între ele ori de mersul zdruncinat al unui vehicul.	/a hodorogi + suf. ~eală
HODOROG II	A HODOROG//Í ~esc	<i>intrans.</i>	1) A face să se hodorogască.2) (despre vehicule în mișcare sau obiecte în rostogolire) A produce un zgomot puternic și supărător.3) fig. fam. (despre persoane) A face zgomote căutând insistent ceva.4) fig. fam. (despre persoane) A vorbi zgomotos, mult și	/Din hodorog

HODOROGEALĂ	A SE HODOROG//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) (despre obiecte) A se deteriora prin exploatare excesivă.2) fig. fam. (despre persoane) A-și pierde vigoarea fizică sau/și intelectuală; a se șubrezi; a se ramoli.	/Din hodorog
A HODOROGI	HODORÓNC	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda zgomotul produs de un vehicul pe un drum hopuros sau la căderea unor obiecte tari și voluminoase). • ~-tronc se folosește când se întâmplă un lucru neașteptat sau când cineva spune o vorbă nepotrivită.	/Onomat.
A SE HODOROGI	HÓG//E ~i	<i>m.</i>	(la musulmani) Preot sau învățător.	/<turc. hoğa
HODORONC	HOGEÁG ~uri	<i>n. pop.</i>	Canal de evacuare a fumului din sobă, scos la o anumită înălțime deasupra acoperișului unei case; coș.	/<turc. oğak
HOGE	HÓHOT ~e	<i>n.</i>	1) Sunet puternic, prelung și răsunător, produs de cineva când izbucnește în râs sau în plâns. • A râde (sau plânge) cu ~e a râde (sau a plânge) foarte tare.2) Râs sau plâns însoțit de astfel de sunete.	/v. a hohoti
HOGEAG	A HOHOT//Î ~esc	<i>intrans.</i>	1) A râde sau a plânge cu hohote.2) fig. (despre spații întinse, păduri, văi) A produce sunete prelungi și răsunătoare care se aud departe sau de departe.	/<sl. hohotati
HOHOT	HOHOTIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care este asemănător cu un hohot.	/a hohoti + suf. ~tor
A HOHOTI	HOINÁR ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre ființe) Care umblă mult și fără rost; vagabond. Un câine ~.	/oină + suf. ~ar
HOHOTITOR	A HOINÁR//Î ~esc	<i>intrans.</i>	1) A fi hoinar; a rătăci; a vagabonda.2) fig. fam. A umbla mult și fără rost (ca un hoinar); a rătăci; a vagabonda.	/Din hoinar
HOINAR	HOIT ~uri	<i>n. pop.</i>	1) Cadavru, mai ales de animal, în descompunere; mortăciune; stârv; zdohnitură.2) pop. peior. Om foarte gras și greoi în mișcări. [Monosilabic]	/<ung. holt
A HOINĂRI	HOITÁR ~i	<i>m.</i>	Vultur-pleșuv de talie mică, care se hrănește cu hoituri.	/hoit + suf. ~ar
HOIT	HÓJMA	<i>adv. pop.</i>	În repetate rânduri; mereu; întruna.	/<ucr. hožma
HOITAR	HOJMÁLE//U ~i	<i>m. pop.</i>	Bărbat înalt și puternic, dar cam mărginit.	/Orig. nec.
HOJMA	HOL ~uri	<i>n.</i>	(în locuințe sau edificii publice) Prima încăpere care face legătură între intrare și celelalte încăperi; antreu; vestibul.	/<fr., engl. hall
HOJMĂLĂU	A HOLB//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(ochii) A deschide larg (de mirare, de spaimă etc.).	/<lat. volvere
HOL	A SE HOLB//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	A se uita cu ochii larg deschiși (și cu prea mare curiozitate); a se zgâi.	/<lat. volvere
A HOLBA	HÓLD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Teren agricol semănat cu plante de același fel (în special cerealiere).2) mai ales la pl. Semănătură de grâu. [G.-D. holdei]	/<ung. hold
A SE HOLBA	HÓLDING ~uri	<i>n.</i>	Societate (anonimă) care deține majoritatea acțiunilor altor societăți (subordonându-le).	/<engl., fr. holding
HOLDĂ	HOLÉNDR//U ~e	<i>n.</i>	(în industria hârtiei) Instalație pentru rafinare. [Sil. -len-dru]	/<germ. Holländer
HOLDING	HOLÉRĂ	<i>f.</i>	1) Boală epidemică gravă, deseori mortală, care se manifestă prin intoxicarea și deshidratarea puternică a organismului.2) fig. peior. Persoană rea și urâtă.	/<rus. holera, lat. cholera

HOLENDRU	HOLÉRI//C I ~că (~ci, ~ce)		Care ține de holeră; propriu holerei. Epidemie ~că.	/<fr. cholérique
HOLERĂ	HOLÉRI//C II ~ci	<i>m.</i>	Persoană care suferă de holeră.	/<fr. cholérique
HOLERIC I	HOLÉRI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Femeie bolnavă de holeră.	/<fr. cholérique
HOLERIC II	HOLOCÁUST ~uri	<i>n.</i>	1) (la vechii evrei) Jertfă adusă divinității prin arderea integrală a animalului sacrificat. [Sil. -caust]	/<fr. holocauste
HOLERICĂ	HOLOGÉN	<i>n.</i>	Ultima perioadă a erei cvaternare, caracterizată prin desăvârșirea treptată a tipurilor umane și prin apariția culturii umane; aluviu.	/<fr. holocene
HOLOCAUST	HOLOGRAFÍE	<i>f.</i>	Procedeu de obținere a imaginii în relief cu ajutorul laserului. [G.-D. holografiei; Sil. -lo-gra-]	/<fr. holografie
HOLOGEN	HOLOGRÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	Placă fotografică pe care sunt înregistrate imagini obținute prin procedeul holografiei.	/<fr. hologramme
HOLOGRAFIE	HOLOTURÍ//E ~i	<i>f.</i>	Animal marin nevertebrat cu corpul moale și alungit; castravete-de-mare.	/<lat. holothuria, fr. holothurie
HOLOGRAMĂ	HOLTÉI ~	<i>m.</i>	Bărbat necăsătorit; burlac; celibatar. Viață de ~.	/<ucr. holtjaj
HOLOTURIE	HOMÁR ~i	<i>m.</i>	Crustaceu marin comestibil, asemănător cu racul.	/<fr. homard
HOLTEI	HOMEOPÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Medic specializat în homeopatie.	/<fr. homéopathe
HOMAR	HOMOPÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de homeopatie; propriu homeopatiei. Tratament ~. • Doză ~că doză foarte mică.	/<fr. homéopathique
HOMEOPAT	HOMEOPATÍE	<i>f.</i>	Metodă de tratare a bolilor prin folosirea în doze mici a unor medicamente, care în doze mari ar provoca la omul sănătos simptomele bolii respective. [G.-D. homeopatiei; Sil. -me-o-]	/<fr. homéopathie
HOMEOPATIC	HOMÉRI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care aparține scriitorului antic grec Homer sau operelor lui; propriu lui Homer sau operelor lui.2) Care este în maniera epeilor lui Homer.3) Care vădește măreție; grandios; monumental. • Râs ~ râs zgomotos, cu hohote, greu de potolit.	/<fr. homérique
HOMEOPATIE	HOMOPTÉR ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Ordin de insecte care au câte două perechi de aripi identice.2) Insectă din acest ordin.	/<fr. homoptere
HOMERIC	HOMOSEXUÁL ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care practică homosexualitatea; pederast. [Sil. -xu-al]	/<fr. homosexuel
HOMOPTER	HOMOSEXUALÍTÁTE	<i>f.</i>	Stare de atracție sexuală față de indivizi de același sex; pederastie.	/<fr. homosexualité
HOMOSEXUAL	HON ~uri	<i>n.</i>	Sculă așchietoare cu petre abrazive pentru finisarea suprafețelor cilindrice interioare.	/<engl. hone
HOMOSEXUALITATE	A HONU//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	(suprafață interioară a unei piese). A șlefui cu ajutorul unei mașini speciale.	/hon + suf. ~ui
HON	HOP I	<i>interj.</i>	1) (se folosește, uneori repetat, în timpul săriturii peste un obstacol sau în timpul jocului).2) (se folosește ca exclamație când cineva sosește pe neașteptate).	/Onomat.
A HONUI	HOP II ~uri	<i>n.</i>	1) Adâncitură sau ridicătură pe o suprafață de teren.2) Săritură peste un obstacol.3) fig. Piedică care trebuie depășită. • A trece ~ul a învinge o greutate.	/Onomat.

HOP I	A HOPÁÍ hópái	<i>intrans.</i>	A se mișca în ritm de dans, săltând (și strigând «hop-hop»); a dansa zgomotos.	/Din hop
HOP II	HOPUR//ÓS ~oásă (~ósi, ~oáse)		(despre drumuri, terenuri etc.) Care are (multe) hopuri; cu (multe) hopuri.	/hopuri + suf. ~os
A HOPÁI	HOR	<i>interj.</i>	(se folosește, uneori repetat, pentru a exprima zgomotul produs de cel care sforăie).	/Onomat.
HOPUROS	HÓR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) mai ales art. Dans popular cu ritm domol în care jucătorii se prind de mână, formând un cerc închis.2) Melodie după care se execută acest dans.3) Cerc format de dansatorii care se prind de mână în acest dans.4) Petrecere publică cu dansuri, organizată	/<bulg. horo, ngr. horos
HOR				
HORĂ	A HORĂ//Í ~iesc	<i>intrans. pop.</i>	(despre ființe) A produce sunete caracteristice în timpul somnului; a sforăi.	/hor + suf. ~ăi
A HORÁI	HÓRBOT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Împletitură sau țesătură fină, ușoară din fire subțiri cu modele variate, folosită ca garnitură la obiectele de îmbrăcăminte sau la alte obiecte din produse textile (rufe, perdele etc.); dantelă.2) la pl. Varietăți ale unei astfel de împletituri sau te	/<pol. forbot
HORBOTĂ	A HORCÁÍ hórcai	<i>intrans.</i>	1) (despre muribunzi) A scoate sunete aspre, caracteristice, cauzate de mari dificultăți în respirație.2) rar A produce sunete caracteristice în timpul somnului; a sforăi.	/Onomat.
A HORCÁI	HORÉȚ ~e	<i>n.</i>	Coș de formă cilindrică, împletit din nuiele, folosit la păstrarea în apă a peștelui prins.	/Orig. nec.
HOREȚ	A HORHÁ//Í ~iesc	<i>pop.</i>	1. intrans. A umbla mult fără orientare și fără rost (producând zgomot).2. tranz. (locuri) A străbate în lung și în lat; a cutreiera.	/<ung. horholni
A HORHÁI	A HOR//Í ~esc	<i>intrans.</i>	1) A cânta un cântec (de obicei o horă).2) A juca hora (sau alt dans popular).	/Din horă
A HORI	HORÍL//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Băutură alcoolică tare, obținută prin distilarea sucurilor dulci (de fructe, de struguri etc.) fermentate.	/<ucr. horilka
HORILCĂ	HORMÓN ~i	<i>m.</i>	Substanță secretată de glandele endocrine sau ale unor țesuturi care contribuie la dezvoltarea și funcționarea normală a organismului.	/<fr. hormone
HORMON	HORMONÁL ~ă (~i,		Care ține de hormoni; propriu hormonilor. Secreție ~ă.	/hormon + suf. ~al
HORMONAL	HORMONOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a biologiei care se ocupă cu studiul hormonilor.	/<fr. hormonologie
HORMONOLOGIE	HORMONOTERAPÍE	<i>f.</i>	Terapie a unor boli cu ajutorul hormonilor și a preparatelor hormonale.	/<fr. hormonothérapie
HORMONOTERAPIE	HORN ~uri	<i>n. pop.</i>	Construcție deasupra vetrei care trage fumul din cuptor, canalizându-l în hogaș.	/<ucr. horn
HORN	HORNBLÉND//Ă ~e	<i>f.</i>	Mineral cristalizat de culoare verde-închisă cu luciu sticlos.	/<germ. Hornblende, fr. hornblende
HORNBLENDĂ	HOROSC//ÓP ~oápe	<i>n.</i>	Desen reprezentând poziția astrilor, după care se pretinde că s-ar prezice soarta omului (în funcție de ziua de naștere a acestuia).	/<fr. horoscope

HOROSCOP	HORP	<i>interj.</i>	(folosit pentru a exprima zgomotul făcut de cineva care soarbe un lichid).	/Onomat.
HORP	A HORPĂ//Î ~iesc	<i>tranz. pop.</i>	(mâncarea, mai ales cea lichidă) A sorbi repede și cu zgomot. [Și horpăi]	/horp + suf. ~ăi
A HORPĂI	HORTATÍV ~ă (~i, ~e)		(despre propoziții sau forme verbale) Care exprimă un îndemn, o poruncă.	/<lat. hortativus
HORTATIV	HORTÉNSI//E ~i	<i>f.</i>	Arbore mic sau arbust exotic decorativ cu flori mari, fără miros, cultivat prin parcuri sau grădini. [G.-D. hortensiei; Sil. -si-e]	/<fr. hortensia
HORTENSIE	HORTICULTÚRÁ	<i>f.</i>	Ramură a agriculturii care se ocupă cu studiul metodelor de cultivare a pomilor, a arbuștilor fructiferi și decorativi, a plantelor leguminoase și a florilor. [G.-D. horticulturii]	/<fr. horticulture
HORTICULTURÁ	HÓSTI//E ~i	<i>f.</i>	1) (în antichitate) Ființă jertfită divinității.2) (în catolicism) Azimă pentru împărtășanie.	/<lat. hostia
HOSTIE	HOTÁR ~e	<i>n.</i>	1) Linie de demarcație care desparte o țară de alta; graniță; frontieră. • Peste ~e în străinătate.2) Linie de demarcație între două proprietăți sau între două porțiuni de teren.3) fig. Punctul cel mai îndepărtat; margine; extremă. • Fără ~e nesfârșit; ne	/<ung. határ
HOTAR	HOTÁRNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de hotarele unei moșii.3) și substantival (despre persoane) (în feudalism) Care era împuternicit de către domnie să hotărânicească o moșie.	/hotar + suf. ~nic
HOTARNIC	HOTĂRÂR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A HOTĂRÎ și A SE HOTĂRÎ.2) Dispoziție a unui organ oficial; decizie.3) Act în care este fixată o asemenea dispoziție.4) Îndrăzneală în acțiuni; fermitate. [G.-D. hotărârii]	/v. a hotărî
HOTĂRÂRE	HOTĂRÂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care hotărăște sau care poate determina luarea unei hotărâri; decisiv; determinat. Argument ~.	/a hotărî + suf. ~tor
HOTĂRĂTOR	A HOTĂR//” ~ăsc	<i>tranz.</i>	1) (soluții) A stabili cu fermitate; a decide.2) A stabili printr-o înțelegere prealabilă; a fixa prin deliberare; a decide.	/Din hotar
A HOTĂR”	A SE HOTĂR//” mă	<i>intrans.</i>	A lua o decizie (manifestând interes personal).	/Din hotar
A SE HOTĂR”	A HOTĂRNIC//Î ~esc	<i>tranz.</i>	rar (proprietăți, regiuni etc.) A delimita printr-un hotar; a demarca.	/Din hotarnic
A HOTĂRNICI	HOTÉL ~uri	<i>n.</i>	Local cu camere special amenajate pentru trai care se închiriază pe termen scurt mai ales călătorilor.	/<fr. hôtel
HOTEL	HOTELIÉR ~i	<i>m.</i>	Proprietar al unui hotel. [Sil. -li-er]	/<fr. hôtelier
HOTELIER	HOȚ ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care fură.2) și adjectival fam. Ființă șireată și poznașă; viclean; șiret; șmecher.	/Orig. nec.
HOȚ	HOȚ//ÉSC ~ească		Care este caracteristic pentru hoți; propriu hoților.	/hoț + suf. ~esc
HOȚESC	HOȚEȘTE	<i>adv.</i>	1) În felul hoților; ca hoții.2) fig. Pe ascuns; pe furiș. A proceda ~.	/hoț + suf. ~ește
HOȚEȘTE	A HOȚ//Î ~esc rar		1. intrans. A fi hoț.2. tranz. (bunuri materiale) A sustrage prin hoție; a fura.	/Din hoț
A HOȚI	HOȚÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Caracter de hoț.2) Delict constând în însușirea pe ascuns a bunurilor materiale străine; furt. [G.-D. hoției]	/hoț + suf. ~ie
HOȚIE	HOȚÍȘ	<i>adv.</i>	1) În felul hoților; ca hoții; hoțește.2) fig. Pe ascuns; pe furiș.	/hoț + suf. ~iș

HOTIȘ	HOTOÁI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	1) Femeie care fură.2) fig. Femeie șireată și poznașă.	/hoț + suf. ~oaică
HOTOAICĂ	HOTOMÂN ~i	<i>m.</i>	Om ticălos; șarlatan.	/hoț + suf. ~oman
HOTOMAN	HOTOMĂNÍ//E ~i	<i>f.</i>	Faptă sau purtare de hoțoman; hoție; tâlhărie.	/hoțoman + suf. ~ie
HOTOMĂNIE	HRAM ~uri	<i>n.</i>	Sărbătoare religioasă în cinstea sfântului ocrotitor al unei biserici.	/ <i>sl.</i> hramu
HRAM	HRÁN//Ă	<i>f.</i>	Produs de natură vegetală, animală sau minerală ce servește la alimentarea unui organism viu; nutriment. ~ consistentă. • ~a vacii plantă erbacee cu tulpina acoperită cu perișori, cu frunze liniare și flori mici, ce crește prin semănături și servește drep	/ <i>sl.</i> hrana
HRANĂ	HRĀNÁC//I ~e	<i>adj. pop.</i>	1) (despre animale) Care mănâncă bine, îngrășându-se.2) fam. iron. (despre persoane) Care mănâncă mult.	/hrană + suf. ~aci
HRĀNACI	A HRĀN//Ī ~ésc	<i>tranz.</i>	1) (persoane, animale, plante) A întreține cu hrană; a alimenta.2) (persoane) A asigura cu cele trebuincioase existenței; a întreține.	/ <i>sl.</i> hraniti
A HRĀNI	HRĀNIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care hrănește; cu proprietatea de a hrăni; nutritiv. Substanță ~oare.	/a hrăni + suf. ~tor
HRĀNITOR	HRĀPĀR//ĒȚ ~eăță (~éti, ~éte)		Care caută prin orice mijloace să ia cât mai mult (pentru sine); lacom; rapace.	/a răpi + suf. ~eț
HRĀPĀREȚ	HREAN	<i>m.</i>	Plantă erbacee legumicolă cu frunze mari și flori albe, cultivată pentru rădăcina cu proprietăți condimentare. • A trăi ca viermele în ~ a duce o viață grea. [Monosilabic]	/ <i>sl.</i> hrānu
HREAN	HREÁPCĂ hrepci	<i>f. pop.</i>	1) Greblă mică aplicată la coasă pentru a aranja în brazdă grânele cosite.2) rar Coasă de care este fixată o astfel de greblă.	/ <i>ucr.</i> hrabky
HREAPCĂ	HRENÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu tulpina aspră la pipăit, cu frunze dințate și cu flori mici, albe.	/hrean + suf. ~iță
HRENİȚĂ	A HRENTU//Ī ~iésc	<i>tranz. pop.</i>	A face să se hrentuiască.	/cf. ung. harantolni
A HRENTUI	A SE HRENTU//Ī mă ~iésc	<i>intrans. pop.</i>	1) (despre construcții, vehicule etc.) A se învechi, șubrezindu-se; a se hârbui; a se rablagi.2) A se răspândi în diferite direcții; a se risipi; a se împrăstia.3) fig. (despre persoane) A-și pierde sănătatea și vigoarea; a se ramoli; a se hodo-rogi; a se	/cf. ung. harantolni
A SE HRENTUI	A HREPCU//Ī ~iésc	<i>tranz. pop.</i>	A cosi cu hreapca.	/hreapcă + suf. ~ui
A HREPCUI	HRIB ~i	<i>m. pop.</i>	Ciupercă de pădure comestibilă, cu piciorul alb, gros și cu pălăria brună-gălbuie; mănătarcă. • ~-țiğănesc ciupercă otrăvitoare, asemănătoare cu hribul.	/ <i>ucr.</i> hryb
HRIB	HRÍN//CĂ ~ci	<i>f. pop.</i>	Bucată dintr-un aliment, tăiată, de obicei, subțire.	/ <i>ucr.</i> hrinka
HRINCĂ	HRIS//ÓV ~oáve	<i>n.</i>	1) (în Moldova medievală) Carte domnească prin care se recunoștea un drept sau un privilegiu.2) Document vechi; gramotă.	/ <i>ngr.</i> hrisóvuilon
HRISOV	HRÍȘCĂ	<i>f.</i>	1) Plantă erbacee agricolă, cu frunze triunghiulare și flori mici de diferite culori, cultivată pentru semințele folosite în alimentație și în industrie.2) Semințele acestei plante. Crupe de ~.	/ <i>ucr.</i> hrețka

HRIȘCĂ	HRŪB//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Galerie subterană servind ca loc de trecere.2) Cavitare subterană servind pentru depozitarea și păstrarea produselor alimentare.3) Locuință rudimentară aflată pe jumătate sub pământ.	/<ucr. hruba
HRUBĂ	HUBLÓU ~uri	<i>n.</i>	Deschizătură de formă circulară, făcută în peretele unei nave sau a unui avion, care se închide ermetic.	/<fr. hublot
HUBLOU	HUCEÁG ~uri	<i>n. pop.</i>	Pădure tânără și deasă; crâng.	/<ucr. huștak
HUCEAG	HŪD//Ă ~e	<i>f.</i>	reg. Drum îngust (nepavat) în interiorul unui sat sau al unui oraș; uliță.	/<sl. hadu
HUDĂ	HŪDIȚ//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	Ulicioară îngustă care servește drept trecere de pe un drum pe altul.	/hudă + suf. ~ița
HUDIȚĂ	HUDUB//ĂIE ~ăi	<i>f. pop.</i>	1) Clădire sau încăpere foarte mare.2) folc. Ființă fantastică în chip de monstru.	
HUDUBAIE	HUGHENÓ//T ~ți	<i>m.</i>	(în Franța din sec. XVI-XVIII) Protestant calvin persecutat de biserica catolică și de guvern.	/<fr. huguenot
HUGHENOT	A HUHURÁ pers. 3 húhura	<i>intranș.</i>	(despre huhurezi, bufnițe) A scoate sunete înfundate și monotone, caracteristice speciei; a face «hur-hur».	/Onomat.
A HUHURA	HUHURÉZ ~i	<i>m.</i>	Pasăre nocturnă răpitoare, asemănătoare cu bufnița, dar fără smocuri de pene pe cap, care trăiește în scorburi de copaci. • A sta ca un ~ a sta singur, izolat, părăsit.	/a huhura + suf. ~ez
HUHUREZ	HUIDEÓ	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a alunga porcii sau ca expresie de ocară pentru cineva).	/cf. bulg., sb. ujo
HUIDEO	A HUIDU//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	1) (porci) A alunga strigând «huido».2) fig. (persoane) A trata cu fluierături și strigăte de ocară (în semn de dezaprobare).	/huido + suf. ~ui
A HUIDUI	HUÍL//Ă ~e	<i>f.</i>	Cărbune natural negru-strălucitor întrebuințat drept combustibil și în industrie; cărbune de pământ.	/<fr. houille
HUILĂ	HŪL//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Vorbă jignitoare; ofensă; injurie.2) Act de profanare a unui lucru sau a unei ființe, considerate sfinte sau demne de respect deosebit; sacrilegiu.	/<sl. hula
HULĂ I	HŪL//Ă II ~e	<i>f.</i>	Mișcare ondulatorie succesivă care agită suprafața mării după furtună.	/<fr. houle
HULĂ II	A HUL//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A trata cu hule (pentru a calomnia); a vorbi de rău; a ponegri; a defăima; a denigra.2) (lucruri sau ființe considerate sfinte) A supune unui sacrilegiu; a pângări; a batjocori; a profana.	/<sl. huliti
A HULI	HULIGÁN ~i	<i>m.</i>	Persoană care încalcă în mod grosolan normele de conduită în societate.	/<rus. huligan
HULIGAN	HULIGÁNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de huligani; propriu huliganilor.	/huligan + suf. ~ic
HULIGANIC	HULIGANÍSM	<i>m.</i>	Manifestare de huligan.	/huligan + suf. ~ism
HULIGANISM	HULITÓR ~oare (~óri, ~oare)	<i>m. și f.</i>	Persoană care hulește; defăimător; denigrator.	/a huli + suf. ~tor

HULITOR	HÚPAV ~ă (~i, ~e)		Care mănâncă și bea peste măsură; lacom la mâncare; mănăcios.	/cf. bulg. hlapam, sb. hlapiti
HULPAV	A HULP//Î pers. 3	<i>intrans.</i>	(despre plante) A crește mult în înălțime fără a lega rod.	/Orig. nec.
A HULPI	HULÚB I ~ă (~i, ~e)	<i>pop.</i>	(despre animale) Care are părul sau penele cenușii, asemănătoare cu culoarea porumbelului sălbatic.	/<ucr. holub
HULUB I	HULÚB II ~i	<i>m. pop.</i>	Pasăre (sălbatică sau domestică) de talie mică, cu cioc scurt, având penaj divers colorat; porumbel.	/<ucr. holub
HULUB II	HULÚB//Ă ~e	<i>f.</i>	Fiecare dintre cele două bare prinse de crucea unei trăsuri între care se înhamă calul. [G.-D. hulubei]	/<ucr. holoblja
HULUBĂ	HULUBĂRÍ//E ~i	<i>f. pop.</i>	Construcție mică de lemn care servește drept adăpost pentru hulubii de casă; porumbar.	/hulub + suf. ~ărie
HULUBĂRIE	HULUBÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) pop. Femelă a hulubului; porumbiță.2) fig. Fată sau femeie îndrăgostită.3) Ciupercă comestibilă cu pălăria divers colorată, carnoasă, cu gust dulce-acrișor, frumos mirositoare, ce crește prin păduri.	/hulub + suf. ~iță
HULUBIȚĂ	HULUĐET ~e	<i>n.</i>	(la suveica războiului de țesut, la pușca de soc etc.) Piesă în formă de bară pe care se îmbracă o țevă.	/<rus. holodețu
HULUDET	HÚM//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	Rocă argiloasă folosită la spoitul caselor și în industrie.	/<bulg. huma
HUMĂ	HUMERÁL ~ă (~i, ~e)		Care este caracteristic pentru humerus; propriu humerusului.	/<fr. huméral
HUMERAL	HÚMERU//S ~și	<i>n.</i>	Os al brațului cuprins între umăr și cot.	/<fr. humérus, lat. humerus
HUMERUS	HUMORÉ//SCĂ ~ști	<i>f.</i>	Compoziție instrumentală de dimensiuni mici, având caracter umoristic.	/<germ. Humoreske, fr. humoresque
HUMORESCĂ	HUM//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		(despre sol) Care conține multă humă; cu multă humă în componență.	/humă + suf. ~os
HUMOS	A HUMU//Î ~iesc	<i>tranz. pop.</i>	(pereți, prispe etc.) A acoperi cu humă; a da cu humă.	/humă + suf. ~ui
A HUMUI	HÚMUS ~uri	<i>n.</i>	Amestec de substanțe organice amorfe din sol, rezultat din descompunerea materialului vegetal și animal, care asigură fertilitatea acestuia. Sol bogat în ~.	/<lat., fr. humus, germ. Humus
HUMUS	HUN ~i	<i>m.</i>	Persoană care făcea parte din triburile turcice nomade care, în sec. IV–V, au migrat până în apusul Europei. [Monosilabic]	/<fr. Huns, lat. Hunni, ~orum
HUN	HURÁL ~e	<i>n.</i>	(în Mongolia) Organ reprezentativ al puterii de stat.	/<rus. hural
HURAL	A HURDUCĂ hurdúc	<i>tranz.</i>	A face să se hurduce; a zdruncina.	/Onomat.
A HURDUCA	A SE HURDUCĂ mă hurdúc	<i>intrans.</i>	(despre vehicule sau persoane în mișcare) A se scutura tare (făcând zgomot mare); a se zdruncina.	/Onomat.
A SE HURDUCA	HURÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) (în religia musulmană) Fecioară veșnic tânără și extrem de frumoasă, promisă de Mahomed credincioșilor în rai.2) fig. Fecioară tânără și frumoasă.	/<turc. huri
HURIE	HURMÚZ I ~i	<i>m.</i>	Arbust decorativ cu frunze opuse, flori roz-trandafirii, cu fructe albe în formă de bobite, cultivat ca plantă ornamentală.	/<turc. Hurmuz
HURMUZ I	HURMÚZ II ~uri	<i>n.</i>	1) Imitație din sticlă a mărgăritarului.2) Mărgea sau șirag de mărgăle confecționate din astfel de sticlă.	/<turc. Hurmuz n. pr.

HURMUZ II	HÚRT//Ă	<i>f.</i>	: Cu ~a a) în cantități mari; cu ridicata; cu toptanul; b) toți laolaltă; deopotrivă.	/<ucr. hurt
HURTĂ	A HURÚ pers. 3 húruie	<i>intrans. pop.</i>	1) (despre vehicule, motoare etc. în mișcare) A produce un zgomot asurzitor continuu; a durui.2) (despre porumbei) A scoate sunete caracteristice speciei; a gurui.	/Onomat.
A HURUI	HURUIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care huruie.	/a hurui + suf. ~tor
HURUITOR	HUSÁR ~i	<i>m.</i>	(în armata țaristă, în armatele unor state) Ostaș dintr-un corp de cavalerie. Regiment de ~i.	/<ung. huszár
HUSAR	HÚS//Ă ~e	<i>f.</i>	Învelitoare protectoare a diferitelor obiecte (mobilă, piese, aparate, mașini etc.). ~ pentru roțile de rezervă. [G.-D. husei]	/<fr. housse
HUSĂ	HUSÍ//T ~ți	<i>m.</i>	Adept al husitismului.	/<fr. hussite
HUSIT	HISITÍSM	<i>n.</i>	(în secolul XV) Mișcare religioasă social-politică inițiată de Jan Hus și îndreptată contra feudalilor germani și abuzurilor bisericii catolice.	/<fr. hussitisme
HISITISM	HÚȘTE	<i>f. pl. pop.</i>	Tărate depuse la fundul vasului după înăcrirea borșului umplut.	/<ucr. hušta
HUȘTE				
HUȘTI	HUȘTI	<i>interj.</i>	1) (se folosește pentru a reda mișcarea făcută de cineva care iese sau pleacă repede undeva).2) (se folosește pentru a alunga păsările de curte).	/Onomat.
HUȘTIULIUC	HUȘTIULÍUC	<i>interj. pop.</i>	(se folosește pentru a reda zgomotul produs de un obiect căzut, mai ales în apă).	/Onomat.
HUȚA	HÚȚA	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a însoți datul în scrânciob sau în leagăn) • A se da ~ a) a se da în leagăn; b) a se legăna.	/Onomat.
HUZUR	HUZÚR	<i>n.</i>	1) Trai îmbelșugat și lipsit de griji; lăfăială; răsfăț.2) Viață inactivă, lipsită de activitate; lenevie; trândăvie.	/<turc. huzur
A HUZURI	A HUZUR//Í ~ésc	<i>intrans.</i>	A trăi o viață fără de griji; a o duce în huzur; a se lăfăi. • ~ de bine a nu mai putea de bine.	/Din huzur
I	I	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a exprima un sentiment de admirație, mirare, uimire).	/ Onomat.
IA	IA	<i>interj.</i>	1) (îndeamnă la o acțiune) Ia adă niște lemne.2) (atrage atenția celui căruia i se adresează) Iată. Ia, ce se face afară.3) (intensifică sensul celor spuse) Ia, copil deștept!4) (introduce un răspuns) — Unde te duci? — Ia, până la magazin. [Monosilabic]	/cf. bulg. ja
IAC	IAC iaci	<i>m.</i>	Mamifer rumegător asemănător cu bivolul, dar de talie mai mică, cu păr lung și cu o cocoașă pe ceafă. [Monosilabic]	/<fr. yack
IACĂ	IÁCĂ	<i>interj. fam.</i>	1) (atrage atenția asupra celor spuse) Uită-te! Privește! Vezi!; Iată.2) adverbial Pe neașteptate; deodată. Când colo, iacă, a intrat și el. [Var. iaca]	/ ia + că
IACOBIN I	IACOBÍN I ~i	<i>m.</i>	1) ist. Membru al clubului revoluționar democrat de orientare radicală din timpul revoluției burgheze din Franța de la sfârșitul sec. XVIII.2) înv. Partizan al unei democrații centralizate.	/<fr. jacobin
IACOBIN II	IACOBÍN II ~ă (~i, ~e)	<i>ist.</i>	Care este caracteristic pentru iacobini; de iacobini.	/<fr. jacobin

IACOBINISM	IACOBINÍSM	<i>n.</i>	1) Doctrină social-politică a iacobinilor.2) fig. Opinie care preconizează centralismul de stat.	/<fr. jacobinisme
IAD	IAD ~uri	<i>n.</i>	1) Loc unde se crede că sufletele păcătoșilor sunt supuse, după moarte, la chinuri veșnice; infern; gheenă.2) Loc cu condiții insuportabile.3) fig. Stare de nefericire. [Monosilabic]	/<sl. jadu
IADĂ	IÁDĂ iéde	<i>f.</i>	Pui de sex feminin al caprei sau al căprioarei. [G.-D. iedei]	/Din ied
IADEȘ	IADÉȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Os bifurcat de la pieptul păsărilor.2) Pariu pus la ruperea acestui os; rămăsag.	/<turc. yades
IAHNIE	IAHNÍ//E ~i	<i>f.</i>	Fel de mâncare pregătită din carne, din pește sau din legume, cu ceapă prăjită și cu pastă de roșii, fierte până scade zeama. [G.-D. iahniei]	/<turc. yahni
IAHT	IAHT ~uri	<i>n.</i>	1) Navă mică și elegantă, cu pânze sau cu motor, folosită pentru călătorii de agrement.2) Navă mică cu pânze, folosită pentru regate. [Monosilabic]	/<fr. yacht
IAHTING	IÁHTING	<i>n.</i>	1) Sport practicat cu ambarcațiuni cu vele.2) Concurs de iahturi.	/<fr., engl. yachting
IAHTSMAN	IAHTSMÁN ~i	<i>m.</i>	Sportiv care practică sportul cu iahtul.	/<engl. yachtsman
IALOVITĂ	IÁLOVIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Vacă stearpă, ținută și îngrășată pentru carne.	/<bulg., sl. jalovica
IAMA	IÁMA	<i>adv.</i>	: A da ~ a) a da năvală, a se năpusti; b) a distruge. A face ~ în (sau prin) ceva a cheltui fără rost; a risipi.	/<turc. yama
IAMB	IAMB ~i	<i>m.</i>	1) (în versificația antică) Unitate ritmică formată din două silabe, dintre care prima era scurtă și a doua lungă.2) (în versificația modernă) Unitate ritmică formată din două silabe cu accentul pe a doua. [Monosilabic]	/<fr. iambe, lat. iambus
IAMBIC	IÁMBI//C ~că (~ci, ~ce)		Care constă din iambi. • Metru ~ sistem de versificație având la bază iambul.	/<fr. iambique, lat. iambicus
IANUARIE	IANUÁRIE	<i>m.</i>	Prima lună a anului. [G.-D. lui ianuarie; Sil. -nu-a-ri-e]	/<sl. ijaanuarij
IAPĂ	IÁPĂ iépe	<i>f.</i>	1) Femelă a calului. • A umbla ca mânzul după ~ v. MÂNZ.2) Fiecare dintre pedalele unui război de țesut cu ajutorul cărora se ridică și se coboară itele; tălpig. [G.-D. iepei]	/<lat. equa
IAR I	IAR I	<i>adv.</i>	1) (indică repetarea unei acțiuni, a unei stări) Încă o dată; din nou; iarăși.2) pop. La fel; de asemenea; tot. [Monosilabic; Var. iară]	/<Orig. nec.
IAR II	IAR II	<i>conj.</i>	(exprimă un raport adversativ și leagă două propoziții sau două părți de propoziție coordonate) Dar; însă.	/<Orig. nec.
IARĂȘI	IÁRĂȘI	<i>adv.</i>	Din nou; încă o dată; iar.	/iară + suf. ~și
IARBĂ	IÁRB//Ă iérburi	<i>f.</i>	1) Orice plantă erbacee (sălbatică) cu frunze verzi și flexibile (care servește, de regulă, drept hrană pentru animale). • ~-creață mentă. ~a dracului tutun. ~ rea a) iarbă otrăvitoare; b) iarbă care invadează culturile, împiedicându-le să crească. ~a-fia	/<lat. herba
IARD	IARD iarzi	<i>m.</i>	Unitate de măsură engleză pentru lungime egală cu 0,91 m. [Monosilabic.]	/<engl. yard
IARMAROC	IARMAR//ÓC ~oáce	<i>n.</i>	Târg mare organizat cu anumite ocazii sau în anumite perioade; bâlci. ~ de toamnă.	/<ucr. jarmarok

IARNA	IÁRNA	<i>adv.</i>	În timpul iernii; pe timp de iarnă.	/<lat. hibernum
IARNĂ	IÁRNĂ ierni	<i>f.</i>	Anotimpul cel mai friguros al anului care urmează după toamnă și cuprinde lunile decembrie, ianuarie și februarie. • Astă~ iarna trecută. La ~ în timpul iernii viitoare. De ~ a) necesar pentru iarnă; b) care are loc în acest anotimp. De cu ~ încă din timp	/<lat. hibernum
A IAROVIZA	A IAROVIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(despre semințe, plante) A supune procesului de iarovizare.	/<rus. iarovizirovat'
IAROVIZARE	IAROVIZ//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	Procedeu de tratare a semințelor plantelor de cultură înainte de reînsămânțare, pentru a grăbi răsărirea și a asigura o mai bună dezvoltare a lor.	/<rus. iarovizatiia
IASCĂ	IÁSCĂ	<i>f.</i>	1) Ciupercă parazită lemnoasă, în formă de copită, care crește pe trunchiul unor arbori.2) Înv. Material preparat din această ciupercă și folosit la aprins focul cu ajutorul amnarului și al cremenei.3) Produs alimentar lipsit de orice gust.	/<lat. esca
IASOMIE	IASOMÍ//E ~i	<i>f.</i>	Arbust cu coroana larg ramificată, cu ramuri lungi și verzi, cu flori albe sau galbene, plăcut mirositoare, cultivat ca plantă decorativă, industrială și medicinală. • ~ sălbatică arbust mic, cu flori galbene, plăcut mirositoare, cultivată și ca plantă de	/<ngr. ghiasemi
IATAC	IATÁC ~uri	<i>n.</i>	Cameră mică de dormit; dormitor.	/<turc. yatak.
IATAGAN	IATAGÁN ~e	<i>n. înv.</i>	Sabie turcească de lungime medie, cu lamă lată, curbată și cu două tăișuri.	/<turc. yatagan
IATĂ	IÁTĂ	<i>interj.</i>	1) Uită-te! Privește! Vezi! • Iată ce (sau cum) uite în ce constă problema. Iată drumul (sau ușa)! Poți pleca!2) Deodată; pe neașteptate.	/<bulg. eto
IAURGIU	IAURGÍ//U ~i	<i>m.</i>	1) Lucrător specializat în prepararea iaurtului.2) Vânzător de iaurt.	/<turc. yoľuriçu
IAURT	IAÚRT ~uri	<i>n.</i>	Produs lactat acrișor obținut prin fermentarea naturală a laptelui; lapte prins; chișleag.	/<turc. yoľurt
IAVAȘ	IAVÁȘ: ~	<i>adv.</i>	fam. Încet-încet; fără grabă; agale.	/<turc. yavaş
IAVAȘA	IAVAȘÁ ~le	<i>f.</i>	Unealtă (în formă de clește sau de laț) cu care se prinde buza de sus sau urechea unui animal mare, pentru a-l stăpâni în timpul efectuării unei operații dureroase (marcat, potcovit etc.). [Art. iavașaua]	/<turc. yavaş
IAZ	IAZ ~uri	<i>n.</i>	Apă stătătoare adunată într-o adâncitură naturală sau artificială, stăvilită de un dig și folosită în diferite scopuri (pentru creșterea peștelui, pentru irigație etc.). [Monosilabic]	/<sl. jazu
IBERIC I	IBÉRI//C I ~că (~ci, ~ce)		Care aparține Peninsulei Iberia; din Peninsula Iberia.	/<fr. ibérique, it. iberico
IBERIC II	IBÉRI//C II ~că (~ci, ~ce)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Peninsulei Iberia sau este originară din Peninsula Iberia	/<fr. ibérique, it. iberico
IBERIS	IBÉRI//S ~și	<i>m.</i>	Plantă erbacee decorativă, cu flori de diferite culori, dispuse în vârful ramificației în racem.	/<fr. ibérís
IBIDEM	ÍBIDEM	<i>adv.</i>	(se folosește la citare) În aceeași lucrare sau în același pasaj; tot acolo. [Sil. i-bi-]	/<Cuv. lat.

IBIS	ÍBIS íbiși	<i>m.</i>	Pasăre din regiunile Africii și Americii, asemănătoare cu o barză, având penajul alb-roșu și ciocul lung, curbat în jos, considerată sfântă de către egiptenii antici.	/<lat., fr. ibis
IBOVNIC	IBÓVNI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>m. și f.</i>	pop. Persoană care întreține relații de dragoste nelegitime cu altă persoană de sex opus; amant.	/<sl. ljubovniku
IBRIC	IBRÍ//C ~ce	<i>n.</i>	1) Vas de metal, cu coadă lungă și cu cioc, folosit, îndeosebi, pentru a fierbe cafeaua.2) Vas de metal sau de lut asemănător cu un urcior, în care se ține apă. [Sil. i-bric]	/<turc. ibrik
IBRIȘIN	IBRIȘÍN ~e	<i>n.</i>	Fir de ață de mătase sau de bumbac răsucit, folosit la cusut, brodat sau tricotat. • A-i trage cu ~ pe la nas a) a lua în răs pe cineva; b) a vorbi cuiva despre ceva neplăcut, jenant. [Sil. i-bri-]	/<turc. ibrişim
IC	IC ~uri	<i>n.</i>	reg. Pană pentru despicat lemne sau pentru a fixa unele piese sau elemente de construcție.	/<ung. ik
ICHI	ICHÍ ~uri	<i>n.</i>	(la jocul de arșice) Arșic mai mare cu care se lovesc celelalte arșice.	/<turc. yek
ICI	ICI	<i>adv. pop.</i>	Aici • Pe ~, pe colo (sau ba ~, ba colo) din loc în loc. [Monosilabic. Var. icea]	/<lat. hic, ~ce
ICNET	ÍCNET ~e	<i>n.</i>	Sunet scurt și adânc produs în urma unui efort fizic depus sau a unei dureri neașteptate.	/a icni+ suf. ~et
A ICNI	A ICN//Í ~ésc	<i>intrans.</i>	1) (despre persoane) A scoate un sunet scurt și adânc, provocat de un efort fizic puternic sau de o durere neașteptată; a produce icnete.2) A scoate involuntar un sunet scurt, nearticulat, cauzat de contracția bruscă a diafragmei; a produce sughituri; a s	/<bulg. iknah
ICOANĂ	ICOÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Obiect de cult ce reprezintă un tablou cu chipuri de sfinți sau cu scene din Biblie. • Ca o ~ deosebit de frumos. A pune la ~e a păstra cu sfințenie.2) fig. Reprezentare plastică a unei ființe, a unui obiect sau a unui tablou din realitate.	/<sl. ikona
ICONAR	ICONÁR ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care pictează icoane.2) Vânzător de icoane.	/icoană + suf. ~ar
ICONIC	ICÓNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de imagine; propriu imaginii.	/<fr. iconique, germ. ikonisch
ICONOCLASM	ICONOCLÁSM	<i>n.</i>	(în Imperiul Bizantin) Mișcare socială, politică și religioasă din sec. VIII-IX, îndreptată împotriva aristocrației laice și ecleziastice, sub forma luptei contra cultului icoanelor. [Sil. -no-clasm]	/<fr. iconoclasme
ICONOCLAST	ICONOCLÁ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	1) Adept al iconoclasmului.2) fig. Contestatar al valorilor, normelor sau ideilor consacrate prin tradiție. [Sil. -no-clast]	/<fr. iconoclaste
ICONODUL	ICONODÚL ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	1) Adept al cultului icoanelor.2) fig. Persoană care apară valorile normelor consacrate prin tradiție.	/<fr. iconodule
ICONOGRAF	ICONOGRÁF ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Specialist în iconografie. [Sil. -no-graf]	/<fr. iconographe
ICONOGRAFIC	ICONOGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de iconografie; propriu iconografiei.	/<fr. iconographique

ICONOGRAFIE	ICONOGRAFÍE	<i>f.</i>	1) Știință care se ocupă cu studiul operelor din domeniul artelor plastice.2) Ansamblul imaginilor legate de un anumit subiect sau epocă. [G.-D. iconografiei; Sil. -no-gra-]	/<fr. iconographie
ICONOLATRIE	ICONOLATRÍE	<i>f.</i>	Dragoste nemărginită față de icoane; adorație a icoanelor. [G.-D. iconolatriei; Sil. -la-tri-]	/<fr. iconolâtrie
ICONOLATRU	ICONOLÁTR//U ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care adoră icoanele.	/<fr. iconolâtre
ICONOLOG	ICONOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în iconologie.	/Din iconologie
ICONOLOGIE	ICONOLOGÍE	<i>f.</i>	1) Știință care se ocupă cu studiul atributelor caracteristice diferitelor personaje din mitologie.2) Disciplina care studiază și interpretează reprezentările acestora în artele plastice.	/<fr. iconologie
ICONOMETRU	ICONOMÉTR//U ~e	<i>f.</i>	Vizor prin care se observă corectitudinea încadrării imaginii obiectului ce urmează să fie fotografiat.	/<fr. iconometre
ICONOSCOP	ICONOSC//ÓP ~oápe	<i>n.</i>	Tub electronic folosit în televiziune la realizarea imaginilor. [Sil. -no-scop]	/<fr. iconoscope
ICONOSTAS	ICONOSTÁS ~e	<i>n.</i>	(în biserica ortodoxă) 1) Perete împodobit cu icoane ce desparte altarul de restul bisericii; catapeteasmă.2) Măsuță pe care este așezată o icoană. [Sil. -no-stas]	/<sl. ikonostasu
ICOSAEDRU	ICOSAÉDR//U ~e	<i>n.</i>	geom. Poliedru cu douăzeci de fețe. [Sil. -sa-e-dru]	/<fr. icosaedre
ICRĂ	ÍCR//Ă ~e	<i>f.</i>	mai ales la pl. Oușoare pe care le depun unele animale acvatice, în special peștii. • ~e negre icre de culoare neagră, de morun, de nisetru sau de păstrugă, apreciate ca delicată. ~e roșii (sau de Manciușia) icre de culoare roșie-portocalie ale unor pești	/<sl. ikra
ICTER	ÍCTER ~e	<i>n.</i>	Stare patologică constând în acumularea excesivă a fierii în sânge și a depunerii ei în țesuturi, manifestată, mai ales, prin colorația galbenă a pielii.	/<fr. ictère, lat. icterus
ICTERIC	ICTÉRI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	Care suferă de icter.	/<fr. ictérique
ICTUS	ÍCTUS ~uri	<i>n.</i>	1) (în versificația antică) Pronunțare intensificată a silabei accentuate.2) muz. Notă puternic accentuată aflată în primele măsuri.3) med. Tulburare puternică a organismului, cauzată de acțiunea unor factori externi; șoc.	/<lat., fr. ictus
A IDEA	A IDE//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(scheme, planuri etc.) A concepe cu mintea; a imagina; a prefigura.	/<it. ideare
IDEAL I	IDEÁL I ~ă (~i, ~e)		1) Care atinge culmea perfecțiunii; desăvârșit sub toate aspectele.2) Care ține de domeniul ideilor; existent numai în închipuirea omului, în imaginație; imaginar; ireal; fantastic; fictiv. [Sil. -de-al]	/<lat. idealis, fr. idéal
IDEAL II	IDEÁL II ~uri	<i>n.</i>	1) Reprezentare sau întrupare a unui tip perfect.2) Scop suprem (și greu de atins) către care tinde cineva în viață sau într-un domeniu de activitate. [Sil. -de-al]	/<lat. idealis, fr. idéal

IDEALISM	IDEALÍSM	<i>n.</i>	1) (în opoziție cu materialism) Orientare în filozofie care consideră spiritul, ideea, conștiința ca factor prim, iar existența, materia, natura ca factor secund.2) rar Atitudine determinată de urmărirea dezinteresată a unui ideal. [Sil. -de-a]	/<lat. idealismus, fr. idéalisme
IDEALIST I	IDEALÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de idealism; propriu idealismului. Știință ~stă.	/<lat. idealistus, fr. idéaliste
IDEALIST II	IDEALÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	1) Adept al idealismului.2) Persoană care tinde spre un ideal.3) Om lipsit de spirit practic, de simțul realității.	/<lat. idealistus, fr. idéaliste
A IDEALIZA	A IDEALIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(ființe, obiecte, fapte, idei) A prezenta ca având calități ideale, excepționale.	/<fr. idéaliser
IDEALIZANT	IDEALIZÁN//T ~tă (~ti, ~te)		Care idealizează.	/<fr. idéalisant
IDEATIC	IDEÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de idei; care se referă la idei; ideativ.	/Din ideație
IDEATIV	IDEATÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care generează idei.2) Care ține de idei; care se referă la idei; ideatic.	/<engl. ideative
IDEAȚIE	IDEÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	psih. Proces de formare și de reliefare a ideilor în conștiința omului.	/<fr. idéation
IDEE	IDÉ//E ~i	<i>f.</i>	1) Reprezentare generală și abstractă, care se formează în conștiința omului, despre un obiect sau despre un fenomen; concept; noțiune.2) Rezultat al procesului de gândire; gând. • ~ fixă idee care stăruie mereu în mintea cuiva; idee obsedantă. A avea ~ a	/<lat., gr. idea
IDEM	ÍDEM	<i>adv.</i>	(se folosește pentru a evita repetarea unui nume sau a unei referințe) În mod identic; la fel; tot așa; același.	/Cuv. lat.
IDENTIC I	IDÉNTIC I	<i>adv.</i>	La fel; exact; aidoma.	/<fr. identique, lat. identicus
IDENTIC II	IDÉNTI//C II ~că (~ci, ~ce)		(despre obiecte, ființe etc.) Care este absolut la fel; care coincide întru totul. Lucrări ~ce. Personaje ~ce.	/<fr. identique, lat. identicus
A IDENTIFICA	A IDENTIFICÁ identífic	<i>tranz.</i>	1) A considera identic; a constata ca fiind absolut la fel. ~ două teorii.2) (obiecte sau ființe) A stabili (pe baza însușirilor caracteristice) ca aparținând la o clasă sau la o specie; a determina. ~ o planetă.3) (persoane) A recunoaște pe bază de acte	/<lat. identificare, fr. identifier
A SE IDENTIFICA	A SE IDENTIFICÁ mă identífic	<i>intrans.</i>	(despre persoane) A deveni identic; a acționa sau a simți la fel.	/<lat. identificare, fr. identifier
IDENTIFICABIL	IDENTIFICÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi identificat.	/a identifica + suf. ~bil
IDENTIFICAȚIE	IDENTIFICÁȚIE	<i>f. med.</i>	Proces psihic prin care o persoană se confundă cu alta.	/<fr. identification
IDENTITATE	IDENTIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter identic; coincidență sub toate aspectele; egalitate. 2) Proprietate a unui lucru de a-și păstra timp îndelungat caracterele fundamentale.3) Ansamblu de date care contribuie la identificarea unei persoane. Act de ~.4) mat. Egalitate dintre două	/<lat. identitas, ~atis, fr. identité

IDEOGRAFIC	IDEOGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de ideografie; propriu ideografiei.	/<fr. idéographique
IDEOGRAFIE	IDEOGRAFÍE	<i>f.</i>	Sistem de scriere cu ideograme. [G.-D. ideografiei; Sil. -de-o-gra-]	/<fr. idéographie
IDEOGRAMĂ	IDEOGRÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	Semn grafic folosit în scrierea limbilor unor popoare (egiptean, chinez etc.) și care redă un cuvânt întreg (o idee).	/<fr. idéogramme
IDEOLOG	IDEOLÓ//G ~gi	<i>m.</i>	Teoretician și susținător al unei ideologii.	/<fr. idéologue, germ. Ideologe
IDEOLOGIC	IDEOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de ideologie; propriu ideologiei.	/<fr. idéo-logique, germ. ideologisch
IDEOLOGICEȘTE	IDEOLOGICÉȘTE	<i>adv.</i>	rar De pe poziții ideologice.	/ideologie + suf. ~ește
IDEOLOGIE	IDEOLOGÍ//E ~i	<i>f.</i>	Ansamblu de idei, doctrine sau credințe caracteristice unei epoci, unei societăți, unei clase sau unui partid. [G.-D. ideologiei]	/<fr. idéologie, germ. Ideologie
IDILĂ	IDÍL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Specie poetică de dimensiuni reduse cu subiect pastoral și amoros (care a avut o largă circulație în sec. XVIII-XIX).2) Poezie din această specie în care se idealizează viața fără griji în sânul naturii.3) fig. Mică aventură amoroasă și naivă (a unor t	/<fr. idylle
IDILIC	IDÍLI//C ~că (~ci, ~ce)		1) (despre creații artistice) Care are caracter de idilă; bucolic; câmpenesc; pastoral.2) (despre natură) Care amintește idila; caracteristic vieții de la țară; câmpenesc; rustic; bucolic; pastoral.3) (despre sentimente) Care vădește naturalețe; simplu.	/<fr. idyllique, germ. idyllisch
IDILISM	IDILÍSM	<i>n.</i>	1) Caracter idilic.2) Preferință pentru elemente idilice.	/idilă + suf. ~ism
A IDILIZA	A IDILIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(viața, fapte etc.) A reda în mod idilic; a prezenta mai frumos și mai bun decât este în realitate.	/idilă + suf. ~iza
IDIOCROMATIC	IDIOCROMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de idiocromatism; propriu idiocromatismului.	/<fr. idiochromatique, germ. idiochromatisch
IDIOCROMATISM	IDIOCROMATÍSM	<i>n.</i>	Proprietate a unor minerale de a avea o culoare caracteristică.	/<fr. idiochromatisme
IDIOM	IDIÓM ~uri	<i>n.</i>	Sistem lingvistic cu structură și cu trăsături proprii, vorbit de un anumit grup etnic. [Sil. -di-om]	/<fr. idiome
IDIOMATIC	IDIOMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de un idiom; propriu unui idiom. Expresie ~că. [Sil. -di-o-]	/<fr. idiomatique
IDIOMORF	IDIOMÓRF ~ă (~i, ~e)		(despre minerale) Care se caracterizează prin forme cristalografice specifice.	/<fr. idiomorphe
IDIOPATIC	IDIOPÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de idiopatie; propriu idiopatiei.	/<fr. idiopathique
IDIOPATIE	IDIOPATÍE	<i>f.</i>	Boală care se manifestă independent de alte boli ale organismului.	/<fr. idiopathie
IDIOSINCRASIC	IDIOSINCRÁSI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de idiosincrasie; propriu idiosincrasiei.	/Din idiosincrasie

IDIOSINCRASIE	IDIOSINCRASÍ//E ~i	<i>f.</i>	Reacție a organismului unor persoane, provocată de sensibilitatea sporită a acestuia față de unele substanțe sau senzații și manifestată prin urticarie. [G.-D. idiosincrasiei; Sil. -di-o-sin-cra-]	/<fr. idiosyncrasie
IDIOT	IDI//ÓT ~oătă (~óți, ~oáte)	<i>și substantiv al</i>	(despre persoane) 1) Care suferă de idioție; cu capacități mintale foarte reduse; imbecil; cretin.2) Care vădește lipsă de inteligență; prost; neghiob; tâmpit; stupid; ne-rod; netot. [Sil. -di-ot]	/<fr. idiot
IDIOTISM	IDIOTÍSM ~e	<i>n.</i>	Construcție, specifică unui idiom, al cărei sens nu reiese din sensurile elementelor componente și care nu poate fi tradusă în altă limbă cuvânt cu cuvânt; expresie idiomatică. [Sil. -di-o-]	/<fr. idiotisme
A IDIOTIZA	A IDIOTIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se idiotizeze; a imbeciliza; a cretiniza; a îndobitoci.	/<fr. idiotiser
A SE IDIOTIZA	A SE IDIOTIZ//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	A deveni idiot; a pierde capacitățile mintale; a se imbeciliza; a se cretiniza; a se îndobitoci.	/<fr. idiotiser
IDIOTROFISM	IDIOTROFÍSM	<i>n.</i>	Proprietate a unor organisme de a-și asigura propria nutriție.	/<fr. idiotrophisme
IDIOȚENIE	IDIOȚÉNI//E ~i	<i>f.</i>	1) Caracter idiot; lipsă de inteligență; cretinism; tâmpenie; imbecilitate.2) Faptă sau vorbă de om idiot; cretinism; neghiobie; stupiditate; imbecilitate. [G.-D. idioțeniei]	/ idiot + suf. ~enie
IDIOȚIE	IDIOȚÍ//E ~i	<i>f.</i>	Stare patologică constând în debilitate mintală maximă, provocată de dezvoltarea insuficientă a glandei tiroide și a creierului; cretinism; imbecilitate. [G.-D. idioției]	/<fr. idiotie
IDIȘ	ÍDIȘ	<i>n.</i>	Idiom german (cu elemente ebraice, slave și romanice) vorbit de unele populații evreiești.	/<germ. jüdisch
IDO	ÍDO	<i>n.</i>	Limbă artificială internațională creată prin simplificarea limbii esperanto.	/<fr. ido
IDOL	ÍDOL ~i	<i>m.</i>	1) Reprezentare antropomorfă a unei divinități (în formă de statuie, imagine etc.), constituind obiect de adorație la păgâni; divinitate păgână.2) fig. Persoană sau lucru care este obiectul unei adorații.	/<sl. idolu
IDOLATRIE	IDOLATRÍE	<i>f.</i>	1) Credință în idoli; închinare la idoli.2) fig. Dragoste sau admirație exagerată (față de cineva sau de ceva); adorație. [G.-D. idolatriei; Sil. -la-tri-]	/<fr. idolâtrie
A IDOLATRIZA	A IDOLATRIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (ființe sau lucruri) A trata cu dragoste sau cu admirație exagerată; a iubi ca pe un idol; a diviniza; a deifica; a zeifica; a venera; a adora.2) (ființe) A trece în rândul idolilor; a diviniza; a deifica; a zeifica; a apoteoza.	/idolatra + suf. ~iza
IDOLATRU	IDOLÁTR//U ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv al</i>	1) Care crede în idoli; care se închină la idoli.2) fig. Care idolatrizează; care vădește o pasiune exagerată față de cineva sau de ceva. [Sil. -la-tru]	/<fr. idolâtre
IE	ÍE ii	<i>f.</i>	Bluză femeiască din componența costumului național, confecționată din pânză albă și ornamentată cu broderii sau cusături, de obicei geometrice, pe piept, la mâneci și la guler. [Art. ia; G.-D. iei; Sil. i-e]	/<lat. linea
IED	IED iezi	<i>m.</i>	Pui de sex masculin al caprei sau al căprioarei.	/<lat. haedus

IEDERĂ	IÉDER//Ă ~e	<i>f.</i>	Arbust agățător, cu frunze verzi, lucioase și persistente, și cu flori mici, galbene-verzui (cultivat deseori ca plantă decorativă). [G.-D. iederei]	/<lat. hederă
IEFTIN	IÉFTIN ~ă (~i, ~e)		1) și adverbial (despre lucruri) Care costă puțin; cu preț redus; necostisitor. Produse ~e. • ~ ca braga foarte ieftin. A scăpa ~ a ieși cu minimum de neplăceri dintr-o situație dificilă. (A fi) ~ la vorbă a vorbi mult și (de obicei) fără rost; a-i plăcea	/<ngr. efthinos
A IEFTINI	A IEFTIN//Î ~ésc	<i>tranz.</i>	A face să fie mai ieftin; a reduce din preț. ~ mărfurile de larg consum. ~ serviciile comunale.	/Din ieftin
IELE	IÉLE	<i>f.</i>	pl. (în mitologia populară) Ființe imaginare, având înfățișarea unor fete frumoase îmbrăcate în alb, care se crede că ar apărea numai noaptea și ar face rău, în special, bărbaților; vântoase; șoimane; drăgaica. [G.-D. ieletor]	/Din ele pron. pers.
IENIBAHAR	IENIBAHÁR	<i>n.</i>	1) Arbore exotic cu frunze alungit-eliptice și cu fructe mici, rotunde și negre, folosite drept condiment.2) Fruct al acestui arbore.	/<turc. yeni bahar
IENICER	IENICÉR ~i	<i>m.</i>	ist. Ostaș care făcea parte din corpul de elită al infanteriei turcești.	/<turc. yeniçeri
IENUPĂR	IENÚP//ĂR ~eri	<i>m.</i>	Arbust ramificat, cu frunze aciculare, persistente, și cu fructe de formă sferică, negre-albăstrui, folosite în industria farmaceutică.	/<lat. juniperus
IENUPERĂ	IENÚPER//Ă ~e	<i>f.</i>	Fruct al ienupărului.	/<Din ienupăr
IEPURAR	IEPURÁR ~i	<i>m.</i>	Pasăre răpitoare, asemănătoare vulturului, care se hrănește în special cu iepuri.	/iepure + suf. ~ar
IEPURE	IÉPUR//E ~i	<i>m.</i>	Mamifer rozător de talie medie, foarte sprinten, cu urechi lungi, coadă scurtă și cu picioarele de dinapoi mai lungi decât cele de dinainte (vânat pentru carne și blană). • ~-de-casă iepure domestic, crescut pentru carne și blană. (A fi) fricos ca ~ele (a	/<lat. lepus, ~oris
IEPUREȘTE	IEPURÉȘTE	<i>adv.</i>	1) În felul iepurilor; ca iepurii. • A dormi ~ a dormi foarte ușor (trezindu-se la cel mai mic zgomot).2) Foarte repede; fuga.3) Fără a fi observat sau simțit; pe furiș.	/iepure + suf. ~ește
IEPUROAICĂ	IEPUROÁI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Femelă a iepurelui.	/iepure + suf. ~oaică
IEPUROI	IEPURÓI ~	<i>f.</i>	Iepure mascul.	/iepure + suf. ~oi
IERARH	IERÁRH ~i	<i>m.</i>	Rang superior în cadrul bisericii oficiale.	/<bulg. ierarh
IERARHIC	IERÁRHI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de ierarhie; propriu ierarhiei. • Scară ~că ordine ascendentă sau descendentă a unei ierarhii. Pe cale ~că în ordinea indicată de ierarhie.	/<fr. hiérarchique
IERARHIE	IERARHÍ//E ~i	<i>f.</i>	Sistem de subordonare consecutivă a gradelor sau treptelor inferioare față de cele superioare. ~ economică. ~a unităților lexicale. [G.-D. ierarhiei]	/<fr. hiérarchie
A IERARHIZA	A IERARHIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A așeza conform unei ierarhii; a organiza într-o ordine ierarhică.	/<fr. hiérarchiser

IERBAR I	IERBÁR I ~e	<i>n.</i>	1) Colecție de plante (întregi sau unele organe ale lor) uscate și presate, mai ales, între foi de hârtie.2) Mapă, cutie în care se păstrează o astfel de colecție.	/<fr. herbier
IERBAR II	IERBÁR II ~e	<i>n.</i>	(la animalele rumegătoare) Diviziune (mai mare) a stomacului unde se macerează alimentele; rumen.	/iarbă + suf. ~ar
IERBĂLUȚĂ	IERBÁLÚȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee, cu frunze ascuțite și aspre spre margine și cu florile violete dispuse în spice.	/iarbă + suf. ~ăluță
IERBĂRIE	IERBĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Loc necultivat, acoperit cu iarbă și buruieni; bălărie.2) Plante erbacee de tot felul.	/iarbă + suf. ~ărie
A IERBORIZA	A IERBORIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(plante) A culege pentru a studia.	/<fr. herboriser
IERBOS	IERB//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		1) Care are (multă) iarbă; acoperit cu (multă) iarbă. Câmp ~. Furaj ~.2) (despre plante) Care are tulpină verde, subțire și flexibilă; erbacee.	/<lat. herbosus
IEREMIADĂ	IEREMIÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	rar Înălțuire de strigăte de jale sau de durere; tânguire; lamentare.	/<fr. jérémiade
IERI	IERI	<i>adv.</i>	În ziua premergătoare celei de azi. • De ~, de alaltăieri de puțină vreme; de curând. Mai ~ nu demult; câteva zile în urmă. [Monosilabic]	/<lat. héri
A IERNA	A IERN//Ă ~éz		1. intranz. A petrece timpul de iarnă (unde); a trăi iarna (într-un loc).2. tranz. (vite, oi) A adăposti și hrăni în timpul iernii.	/<lat. hibernare
IERNATIC I	IERNÁTI//C I ~că (~ci, ~ce)		Care este caracteristic pentru iarnă; de iarnă. Păsări ~ce.	/iarnă + suf. ~atic
IERNATIC II	IERNÁTI//C II ~ce	<i>n.</i>	1) Loc unde se poate sta la adăpost pe timp de iarnă.2) Hrană pregătită pentru vite în timpul iernii.	/ iarnă + suf. ~atic
IERNĂTOR	IERNĂT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Bazin special în care se țin pe timp de iarnă peștii scoși din heleșteie.	/ a ierna + suf. ~tor
IERODIACON	IERODIACÓN ~i	<i>m.</i>	Călugăr cu funcție de diacon.	/<sl. ijerodijakonu
IEROMONAH	IEROMONÁH ~i	<i>m.</i>	Monah cu funcție de preot. [Sil. ie-ro-]	/<sl. ijeromonahu
A IERTA	A IERTÁ iért	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A scuti de pedeapsă.2) A elibera de acuzație, primind scuzele aduse; a scuza. Vecinul l-a iertat. • A-l ierta Dumnezeu a înceta din viața (după o boală grea și îndelungată). Dumnezeu să-l ierte! formulă folosită de credincioși vorbind despre	/<lat. libertare
A SE IERTA	A SE IERTÁ mă iert	<i>intranz.</i>	pop. 1) A-și lua rămas bun (unul cu altul).2) A se despărți pentru totdeauna de cineva care a murit sau care e pe moarte.	/<lat. libertare
IERTARE	IERT//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	Exprimare a regretului (față de cineva) pentru o greșală involuntară; scuză. A cere ~. • Să am (avem) ~! a) să nu vă supărați; să mă scuzați!; b) nu sunt (suntem) de acord.	/v. a (se) ierta
IERTĂCIUNE	IERTĂCIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) înv. v. IERTARE. • Să fie cu ~ să nu vă supărați; să mă scuzați.2) folc. Ritual nupțial, care constă în declamarea unor versuri la despărțirea miresei de părinți.	/a ierta + suf. ~ăciune
IERTĂTOR	IERTĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care iartă cu ușurință greșelile altora; îngăduitor; indulgent; tolerant.	/a ierta + suf. ~ător

IERUNCĂ	IERÚN//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Pasăre de talia unei ciori, cu moț pe cap și cu penaj roșiatic punctat, vânată pentru carnea ei gustoasă.	/ Cuv. sl.
IESLE	IEŚLE ~	<i>f.</i>	Construcție în grajd având forma unui jgheab adânc, în care se pune hrana pentru vite. [G.-D. ieslei; Sil. ies-le]	/ <i><</i> sl. jasli
A IEȘI	A IEȘÍ ies	<i>intrans.</i>	1) (în opoziție cu a intra) A trece din interior în exterior; a pleca afară; a părăsi un spațiu sau un mediu (închis). ~ din clădire. ~ din pădure. Ies la plimbare. • ~ cuiva înainte a întâmpina pe cineva.2) A ajunge undeva. ~ la marginea șoselei. ~ primu	/ <i><</i> lat. exire
IEȘIRE	IEȘÍR//E ~i	<i>f.</i>	1) Loc special pe unde se iese (dintr-o clădire, localitate etc.).2) Data înregistrării hârtiilor oficiale expediate de undeva (dintr-o instituție, întreprindere etc.).3) Rezolvare a unei dificultăți; soluție pentru a scăpa dintr-o încurcătură.4) fam. Act	/v. a ieși
IEȘIT	IEȘÍ//T ~tă (~ți, ~te)		Care este scos în relief. • ~ din minți nebun, înnebunit.	/v. a ieși
IEȘITURĂ	IEȘITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Loc ieșit mai în afară (în raport cu suprafața înconjurătoare).	/a ieși + suf. ~itură
IEZĂTURĂ	IEZĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Construcție făcută într-un iaz pentru a stăvili apa; stăvilă la un iaz.	/a iezi + suf. ~ătură
IEZER	IEZER ~e	<i>n.</i>	Lac adânc situat între munți.	/ <i><</i> sl. jezeru
A IEZI	A IEZ//Í ~ésc	<i>trans.</i>	(torente de apă) A opri cu ajutorul unei iezături; a zăgăzui; a îndigui; a stăvili.	/sb. jaziti
A SE IEZI	A SE IEZ//Í pers. 3 se ~éște	<i>intrans.</i>	(despre ape) A se aduna formând un iaz.	/ <i><</i> sb. jaziti
IEZUIT	IEZUÍ//T ~ți	<i>m.</i>	1) Membru al unui ordin de călugări catolici.2) Persoană lipsită de sinceritate; fățarnic; prefăcut.	/ <i><</i> fr. jésuite, germ. Jesuit
IEZUITIC	IEZUÍTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care este caracteristic pentru iezuiți; de iezuiți.2) Care este lipsit de sinceritate; ipocrit; fățarnic; duplicitar.	/ <i><</i> fr. jésuitique
IEZUITISM	IEZUITÍSM	<i>n.</i>	1) Concepție (morală, religioasă și politică) a iezuiților.2) fig. Lipsă de sinceritate; comportare de om iezuit; ipocrizie; fățarnicie; prefăcătorie.	/ <i><</i> fr. jésuitisme
IFOS	ÍFOS ~e	<i>f.</i>	Atitudine de superioritate nejustificată față de alții; înfumurate; îngâmfare; fală; semeție; mândrie; măreție. • A-și da ~e a se crede fără nici un temei superior față de alții.	/ <i><</i> ngr. ifos
IGIENĂ	IGIÉNĂ	<i>f.</i>	1) Ramură a științei medicale care studiază mijloacele de ocrotire a sănătății omului și de prevenire a bolilor.2) Ansamblul principiilor și măsurilor practice de păstrare a sănătății. [G.-D. igienei; Sil. -gi-e-]	/ <i><</i> fr. hygiene
IGIENIC	IGIÉNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de igienă; propriu igienei.2) Care corespunde cerințelor prevăzute de igienă; care este în conformitate cu regulile de igienă. Compresă ~că. [Sil. -gi-e-]	/ <i><</i> fr. hygiénique
IGIENIST	IGIENÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Medic specializat în igienă.	/ <i><</i> fr. hygiéniste
A IGIENIZA	A IGIENIZ//Á ~éz	<i>trans.</i>	A face să devină igienic.	/igienă + suf. ~iza

IGLIȚĂ	ÍGLIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Unealta de împletit în formă de ac lung, având o îndoitură la vârful; croșetă; cârlig.2) Unealtă de lemn sau de metal, de forma unui ac lung, scobită la un capăt, care servește la împletirea plaselor și a fileurilor; navetă. [Sil. i-gli-]	/<bulg., sb. iglica
IGNAR	IGNÁR ~ă (~i, ~e)	<i>livr.</i>	(despre persoane) Care vădește lipsă de cunoștințe sau de practică într-un anumit domeniu; ignorant; incompetent; necompetent; neștiutor.	/<fr. ignare
IGNAT	IGNÁT	<i>m. pop.</i>	Denumire dată zilei de douăzeci decembrie, când la țară se taie porcii (în vederea petrecerii sărbătorilor de iarnă). • Porcul nu se îngrașă la ~ nu se poate realiza un lucru important în ultimul moment.	/<sl. Ignatije
IGNIFUG	IGNIFÚ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>și substantiv</i>	(despre materiale, substanțe) Care este neinflamabil; care se aprinde greu.	/<fr. ignifuge
A IGNIFUGA	A IGNIFU//GĂ ~ghéz	<i>tranz.</i>	(materiale combustibile) A trata cu substanțe ignifuge.	/<fr. ignifuger
IGNIPUNCTURĂ	IGNIPUNCTŪRĂ	<i>f.</i>	Aplicare a unor puncte de foc pe un țesut cu ajutorul cauterului.	/<fr. ignipuncture
IGNOBIL	IGNÓBIL ~ă (~i, ~e)	<i>livr.</i>	(despre persoane) Care este lipsit de scrupule; în stare să săvârșească fapte nedemne; nemernic; ticălos; mârșav; infam.	/<fr. ignoble
IGNOMINIE	IGNOMINÍE	<i>f. livr.</i>	Faptă de om josnic; infamie; ticăloșie; mârșăvie.	/<fr. ignominie, lat. ignominia
A IGNORA	A IGNOR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (studii, legi etc.) A refuza în mod conștient să cunoască și să aplice.2) (persoane) A trata fără considerație; a nu băga în seamă; a disprețui; a desconsidera.3) (probleme, datorii etc.) A trece cu vederea; a lăsa fără atenție; a nesocoti. [Si ignor]	/<fr. ignorer, lat. ignorare
IGNORANT	IGNORÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv al</i>	(despre persoane) 1) Care vădește lipsă de cunoștințe sau de practică într-un anumit domeniu; incompetent, necompetent; neștiutor; ignar.2) Care nu este cult; lipsit de instruire și de cultură elementară; incult.	/<fr. ignorant
IGNORANȚĂ	IGNORÁNȚĂ	<i>f.</i>	1) Stare de ignorant; lipsă de cunoștințe sau de practică într-un anumit domeniu; incompetență; neștiință.2) Lipsă de instruire și de cultură generală; incultură. [G.-D. ignoranței]	/<fr. ignorance, lat. ignorantia
IGRASIE	IGRÁSIE	<i>f.</i>	Umezeală persistentă a pereților unei clădiri, datorată reținerii apei în porii materialelor din care sunt construiți. [G.-D. igrasiei; Sil. i-gra-]	/<ngr. igrasía
IGRASIOS	IGRASI//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		(de- spre locuințe, pereți, ziduri etc.) Care are igrasie; umed.	/igrasie + suf. ~os
IGUANĂ	IGUÁN//Ă ~e	<i>m.</i>	Reptilă asemănătoare cu o șopârlă mare, cu pielea viu colorată, care trăiește în America de Sud. [Sil. -gua-nă]	/<lat. iguana, fr. iguane
IHTIOFAG	IHTIOFÁ//G ~gă (~gi, ~ge)		(despre animale și păsări) Care se hrănește cu pește. [Sil. -ti-o-]	/<fr. ichtyophage
IHTIOFAUNĂ	IHTIOFÁUNĂ	<i>f.</i>	Totalitate a speciilor de pești dintr-o zonă sau de pe întregul glob pământesc.	/<fr. ichtyofaune
IHTIOL	IHTIÓL	<i>n.</i>	Substanță uleioasă sulfuroasă, obținută prin distilarea unor șisturi ce conțin resturi de pește.	/<fr. ichtyol

IHTIOLOG	IHTIOLÓ//G ~gi	<i>m.</i>	Specialist în ihtiologie.	/<fr. ichtyologue, germ. Ichtyolog
IHTIOLOGIC	IHTIOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de ihtiologie; propriu ihtiologiei.	/<fr. ichtyologique
IHTIOLOGIE	IHTIOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a zoologiei care se ocupă cu studiul peștilor. [G.-D. ihtiologiei]	/<fr. ichtyologie
IHTIOZAU	IHTIOZÁUR ~i	<i>m.</i>	1) Subordin de reptile marine, din era mezozoică, asemănătoare cu peștele, dar cu corpul mult mai mare (până la 12 m).2) Animal din acest subordin. [Sil. -ti-o-za-ur]	/<fr. ichtyosaure
IKEBANĂ	IKEBÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Artă japoneză de a aranja florile în buchete.2) Aranjament floral care respectă regulile acestei arte.	/<fr. ikébana, engl. ikebana
ILARIANT	ILARIÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care provoacă râsul; în stare să stârnească râsul. [Sil. -ri-ant]	/<fr. hilarant, lat. hilarans, ~ntis
ILARITATE	ILARITÁTE	<i>f.</i>	Explozie (generală) de râs; acces brusc de veselie (generală). [G.-D. ilarități]	/<fr. hilarité, lat. hilaritas, ~atis
ILĂU	ILEU iláie	<i>n.</i>	Bloc de oțel folosit ca suport la forjarea manuală a metalelor; nicovală.	/ung. ülö
ILEANĂ	ILEÁNĂ iléne	<i>f.</i>	Insectă coleopteră de talia unui cărăbuș, având culoarea verde și arămie, cu pete albe pe elitre, care se hrănește cu suc florilor; gândac de trandafiri.	/Din Ileana n. pr.
ILEGAL I	ILEGÁL I	<i>adv.</i>	În mod tainic; pe ascuns.	/<fr. illégal
ILEGAL II	ILEGÁL II ~ă (~i, ~e)		1) Care nu este legal; contrar legii; nelegal. Teze ~e.2) (despre guvernare, organizații, activități etc.) Care nu este recunoscut de lege sau de autorități; neadmis de lege; clandestin; conspirativ.	/<fr. illégal
ILEGALIST	ILEGALÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care activează în ilegalitate.	/ilegal + suf. ~ist
ILEGALITATE	ILEGALIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter ilegal.2) Activitate ilegală.3) Situație ilegală.	/<fr. illégalité
A ILEGALIZA	A ILEGALIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	rar A declara ilegal; a scoate în afara legii.	/ilegal + suf. ~iza
ILEGITIM	ILEGÍTIM ~ă (~i, ~e)		1) (despre copii) Care este născut în afara căsătoriei.2) Care nu este legitim; neconfirmat de lege; nelegitim.	/<fr. illégitime
ILIAC	ILIÁ//C ~că (~ci, ~ce)		(despre oase) Care se află în regiunea șoldurilor; situat în partea de mijloc a corpului. [Sil. -li-ac]	/<fr. iliaque, lat. iliacus
ILIC	ILÍ//C ~ce	<i>n.</i>	Pieptar confecționat, mai ales, din postav (împodobit cu găitane) și purtat, îndeosebi, de țărani.	/<turc. yelek
ILICIT I	ILICÍ I	<i>adv.</i>	În mod necinstit; pe cale nelegală.	/<fr. illicite, lat. illicitus
ILICIT II	ILICÍ//T II ~tă (~ți, ~te)		Care nu este licit; contrar legii; nelicit; nelegal. Vânzare ~tă.	/<fr. illicite, lat. illicitus
ILIR I	ILÍR I ~ă (~i, ~e)	<i>ist.</i>	Care aparținea Iliriei sau populației ei; din Iliria.	/Din Iliria n. pr.
ILIR II	ILÍR II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	ist. Persoană care făcea parte din populația de bază a Iliriei.	/Din Iliria n. pr.
ILIRĂ	ILÍRĂ	<i>f.</i>	mai ales art. Limbă ilirilor.	/Din Iliria n. pr.
ILIZIBIL	ILIZÍBIL ~ă (~i, ~e)	<i>și adverbial</i>	(despre scris, texte) Care nu poate fi citit; greu de descifrat; necitit; indescifrabil.	/<fr. illisible

ILOGIC	ILÓGI//C ~că (~ci,		Care nu este logic; lipsit de logică; contrar logicii; nelogic.	/<fr. illogique
ILOT	ILÓT ilóti	<i>m.</i>	1) (în Sparta antică) Sclav aparținând statului și împrumutat proprietarilor funciari pentru a le lucra pământul.2) fig. Persoană exploatată crunt; om oprimat.3) rar Om degradat, decăzut; lepădătură.	/<fr. ilote
A ILUMINA	A ILUMIN//Á ~éz		1. tranz. 1) (încăperi, străzi, corpuri etc.) A învălu în lumină; a face luminos.2) (persoane) A face să se ilumineze.2. intranz. A degaja lumină.	/<fr. illuminer
A SE ILUMINA	A SE ILUMIN//Á mă ~éz	<i>intranz.</i>	(despre față, ochi, persoane etc.) A deveni luminos; a-și recăpăta buna dispoziție; a se însenina.	/<fr. illuminer
ILUMINARE	ILUMIN//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	v. A ILUMINA și A SE ILUMINA. • ~ artificială luminare cu ajutorul lămpilor sau tuburilor luminescente.	/v. a (se) ilumina
ILUMINAT	ILUMINÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care este luminat cu lumină artificială.2) fig. (despre persoane sau fețele lor) Care exprimă fericire, mulțumire.	/<fr. illuminé
ILUMINAȚIE	ILUMINÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Iluminare puternică (a unui oraș, a unor străzi etc.) cu ocazia unor festivități. [G.-D. iluminăției; Sil. -ți-e-]	/<fr. illumination, lat. illuminatio, ~onis
ILUMINISM	ILUMINÍSM	<i>n.</i>	(în sec. XVIII-XIX) Mișcare ideologică și culturală antifeudală care consideră că societatea poate regenera prin răspândirea culturii în popor.	/<it. illuminismo
ILUMINIST I	ILUMINÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de iluminism; propriu iluminismului.	/<it. illuminista, fr. illuministe
ILUMINIST II	ILUMINÍ//ST II ~ști	<i>m.</i>	Adept al iluminismului.	/<it. illuminista, fr. illuministe
A ILUSTRA	A ILUSTR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (probleme, teze, teorii etc.) A clarifica prin exemple; a exemplifica.2) (cărți, texte etc.) A înzestra cu ilustrații.3) (idei, planuri) A reprezenta printr-un desen sau printr-o imagine.	/<fr. illustrer, lat. illustrare
A SE ILUSTRA	A SE ILUSTR//Á mă ~éz	<i>intranz.</i>	(despre persoane) A deveni ilustru; a se manifesta în mod deosebit; a se distinge; a se remarca; a excela; a se evidenția.	/<fr. illustrer, lat. illustrare
ILUSTRAT	ILUSTRÁ//T ~tă (~ți,		Care este cu ilustrații.	/<fr. illustré
ILUSTRATĂ	ILUSTRÁT//Ă ~e	<i>f.</i>	Carte poștală care are imprimată pe una din fețe o imagine. [Sil. -lus-tra-tă]	/<fr. illustré
ILUSTRATIV	ILUSTRÁTÍV ~ă (~i,		Care ilustrează; menit să ilustreze ceva. [Sil. -lus-tra-]	/ilustrat + suf. ~iv
ILUSTRATOR	ILUSTRAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Pictor care ilustrează publicațiile.	/<fr. illustrateur
ILUSTRĂȚIE	ILUSTRÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Imagine sau desen care însoțește un text pentru a-l împodobi, a-l completa sau a-l explica. • ~ muzicală a) fond muzical care însoțește o reprezentație teatrală, un film mut, o evocare literară, o emisiune de radio sau de televiziune; b) fragmente sau buc	/<fr. illustration, lat. illustratio, ~onis
ILUSTRISIM	ILUSTRÍSÍM ~ă (~i, ~e)		(în adresarea către unii prelați catolici) Care se bucură de o deosebită onoare; preamărit.	/<fr. illustrissime, it. illustrissimo
ILUSTRU	ILÚ//STRU ~stră (~ștri, ~stre)		Care este foarte vestit prin calitățile sau prin realizările sale; celebru. [Sil. -lus-tru]	/<fr. illustre, lat. illustris

ILUVIUNE	ILUVIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Cantitate mare de apă revărsată pe un teren; inundație.	/<lat. illuvio, ~onis, it. illuvione
ILUZIE	ILÚZI//E ~i	<i>f.</i>	1) Percepere falsă, denaturată a unui obiect, determinată de unele stări psihice sau nervoase. • ~ optică percepere vizuală denaturată a unor obiecte sau figuri din realitate, datorită particularităților de formare a imaginilor pe retină.2) Aparență neade	/<fr. illusion, lat. illusio, ~onis
A ILUZIONA	A ILUZION//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane) A face să se iluzioneze. [Sil. zi-o-]	/<fr. illusionner
A SE ILUZIONA	A SE ILUZION//Ă mă	<i>intrans.</i>	A-și face iluzii.	/<fr. illusioner
ILUZIONISM	ILUZIONÍSM	<i>n.</i>	1) Acțiune pe care o prezintă un actor de circ, fiind bazată pe agerimea mâinilor și pe dibăcia mișcărilor; scamatorie.2) Iscușința de a prezenta astfel de acțiuni.3) Spectacol sau număr în care se prezintă asemenea acțiuni.4) Ansamblu de procedee tehnice	/<fr. illusionnisme
ILUZIONIST I	ILUZIONÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de iluzionism; propriu iluzionismului.	/<fr. illusionniste
ILUZIONIST II	ILUZIONÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Actor de circ care face iluzionism; prestidigitator; scamator.	/<fr. illusionniste
ILUZORIU	ILUZÓRI//U ~e (~i)		Care are caracter de iluzie; lipsit de posibilitatea de a fi realizat; înșelător. Planuri ~i. [Sil. -riu]	/<lat. illusorius, fr. illusoire
IMACULAT	IMACULÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre obiecte de culoare albă) Care este de o albeață perfectă; care nu are nici o urmă de atingere; fără nici o pată.2) fig. (despre persoane) Care este foarte curat sufletește; plin de candoare; fără nici un păcat; cast; pur.	/<fr. immaculé, lat. immaculatus
IMAGERIE	IMAGERÍ//E ~i	<i>f.</i>	Fabrică sau comerț de stampe, poze sau ilustrații.	/<fr. imagerie
A IMAGINA	A IMAGIN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(construit cu un pronume în dativ) A-și reprezenta în gând; a-și închipui.	/<fr. imaginer, lat. imaginari
IMAGINABIL	IMAGINÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi imaginat.	/<fr. imaginable, lat. imaginabilis
IMAGINAR	IMAGINÁR ~ă (~i, ~e)		Care există numai în imaginație, în închipuirea omului; ireal; ideal; fictiv; fantastic.	/<fr. imaginaire, lat. imaginarius
IMAGINATIV	IMAGINATÍV ~ă (~i, ~e)		Care poate să-și imagineze cu ușurință; înzestrat cu imaginație vie.	/<fr. imaginatif, lat. imaginativus
IMAGINAȚIE	IMAGINÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Capacitate a omului de a-și imagina ceva; închipuire.2) Produs al acestei capacități. [G.-D. imaginației; Sil. -ți-e]	/<fr. imagination, lat. imaginatio, ~onis
IMAGE	IMÁGIN//E ~i	<i>f.</i>	1) Reflectare a unui obiect din realitatea obiectivă în conștiința omului în formă senzorială sau logico-abstractă.2) Reprezentare plastică a unui obiect sau a unui tablou din realitate prin mijloace artistice. [G.-D. imaginii]	/<lat. imago, ~inis, fr. image
IMAGISM	IMAGÍSM	<i>n.</i>	1) Tendință în literatură care sugerează mesajul prin imagini.2) Ansamblu de imagini dintr-o operă literară imagistică.	/<fr. imagisme

IMAGISTIC	IMAGÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de imagini; propriu imaginilor.	/<fr. imagistique
IMAM	IMÁM ~i	<i>m.</i>	1) Șef suprem religios, politic și militar al unui stat feudal arab.2) Conducător al rugăciunii colective într-o moschee; preot mahomedan.	/<turc. imam
IMAMAT	IMAMÁT ~e	<i>n.</i>	Stat musulman condus de un imam.	/<fr. imamat
IMANENT	IMANÉN//T ~tă (~ți, ~te)		Care se conține în însăși natura sau esența unui lucru sau fenomen; existent prin însăși natura sau esența unui lucru sau fenomen; intrinsec.	/<lat. immanens, ~ntis, fr. immanent
IMANENTISM	IMANENTÍSM	<i>n.</i>	Doctrină filozofică idealist-subiectivă care susține că realitatea este reprezentată numai de proiecția conștiinței.	/<fr. immanentisme
IMANENȚĂ	IMANÉNȚĂ ~e	<i>f.</i>	Caracter imanent.	/<lat. immanentia, fr. immanence
IMAȘ	IMÁȘ ~uri	<i>n.</i>	Loc necultivat, pe care crește iarbă, și destinat păscutului vitelor; pășune; izlaz; toloacă; suhat.	/<ung. nyomás
IMATERIAL	IMATERIÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care nu are natură materială; existent numai în conștiință; nematerial; spiritual; ideal.2) Care nu are o formă precisă; fără contur. [Sil. -ri-al]	/<lat. immaterialis, fr. immatériel
IMATERIALISM	IMATERIALÍSM	<i>n.</i>	Concepție filozofică potrivit căreia realitatea există numai ca percepții sau idei.	/<fr. immatérialisme
IMATERIALIST I	IMATERIÁLÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de imaterialism; propriu imaterialismului	/<fr. immatérialiste
IMATERIALIST II	IMATERIÁLÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al imaterialismului.	/<fr. immatérialiste
IMATERIALITATE	IMATERIALITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter imaterial.2) Stare imaterială.	/<lat. immaterialitas, ~atis, fr. immatérialité
A IMATERIALIZA	A IMATERIALIZ//Á	<i>tranz.</i>	A face să se imaterializeze.	/<fr. immatérialiser
A SE IMATERIALIZA	A SE IMATERIALIZ//Á mă	<i>intrans.</i>	A deveni imaterial.	/<fr. immatérialiser
IMATUR	IMATÚR ~ă (~i, ~e)		Care nu a ajuns la maturitate.	/<fr. immature
IMBATABIL	IMBATÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi bătut, învins; de neînving; invincibil.	/<fr. imbattable
IMBECIL	IMBECÍL ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(de-spre persoane) Care suferă de imbecilitate; cu capacități mintale foarte reduse; cretin; idiot.	/<fr. imbécile, lat. imbecillus
IMBECILITATE	IMBECILITÁTE	<i>f.</i>	1) Stare patologică constând într-o debilitate mintală maximă, provocată de dezvoltarea insuficientă a glandei tiroide și a creierului; cretinism; idioție.2) Faptă sau vorbă de om imbecil; cretinism; idioție; neghiobie; stupiditate.	/<fr. imbécillité, lat. imbecilitas, ~atis
A IMBECILIZA	A IMBECILIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane) A face să se imbecilizeze; a îndobitoci; a cretiniza; a idiotiza.	/imbecil + suf. ~iza
A SE IMBECILIZA	A SE IMBECILIZ//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	A deveni imbecil; a pierde capacitățile mintale; a se îndobitoci; a se cretiniza; a se idiotiza.	/ imbecil + suf. ~iza

IMBERB	IMBÉRB ~i	<i>adj.</i>	1) Care (încă) nu are barbă; fără barbă.2) fig. Care este foarte tânăr; fără experiență.	/<fr. imberbe, lat. imberbis
IMBOLD	IMBÓLD ~uri	<i>n.</i>	Factor (intern sau extern) care îndeamnă la o acțiune; impuls; îndemn; stimulent.	/V. a îmboldi
IMEDIAT I	IMEDIÁT I	<i>adv.</i>	1) În momentul cel mai apropiat; fără întârziere; neîntârziat.2) Chiar acum; în acest moment; îndată. [Sil. -di-at]	/<lat. immediatus, fr. immédiat
IMEDIAT II	IMEDIÁ//T II ~tă (~ți, ~te)		1) Care precedă sau urmează fără intermediar (în spațiu sau în timp). Răspuns ~.2) Care are loc fără nici o întârziere; neîntârziat. Ședință ~tă. [Sil. -di-at]	/<lat. immediatus, fr. immédiate
IMEMORABIL	IMEMORÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care este foarte îndepărtat în timp.	/<fr. immémorable, lat. immemorabilis
IMEMORIAL	IMEMORIÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de o epocă foarte îndepărtată și a ieșit din memorie; din vremuri străvechi.	/<fr. immémorial, lat. immemoralis
IMENS I	IMÉNS I	<i>adv.</i>	(urmat de un determinativ precedat de prepoziția de exprimă ideea de superlativ) La cel mai înalt grad; extraordinar (de); extrem (de).	/<fr. immense, lat. immensus
IMENS II	IMÉN//S II ~să (~și, ~se)		Care este de proporții foarte mari; extraordinar de mare; enorm; gigantic; uriaș; colosal.	/<fr. immense, lat. immensus
IMENSITATE	IMENSIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter imens.2) Întindere fără margini; nemărginire. 3) Mărime extraordinară; proporții uriașe.	/<lat. immensitas, ~atis, fr. immensité
A IMERGE	A IMÉRGE imérg	<i>tranz. tehn.</i>	(corpuri solide) A cufunda (parțial sau total) într-un lichid.	/<fr. immerger, engl. immerge
IMERGENT	IMERGÉN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre o rază luminoasă) Care străbate un mediu oarecare.	/<fr. immergent
IMERSIUNE	IMERSIÚNE	<i>f.</i>	Intrare a unui corp ceresc în umbra altuia corp ceresc. [G.-D. imersiunii; Sil. -si-u-]	/<fr. immersion, lat. immersio, ~onis
A IMIGRA	A IMIGR//Á ~éz	<i>intranz.</i>	A sosi într-o țară străină, pentru a se stabili acolo. [Sil. -mi-gra]	/<fr. immigrer, lat. immigrare
IMIGRANT	IMIGRÁN//T ~ți	<i>m.</i>	Persoană care imigrează (sau a imigrat recent). [Sil. -mi-grant]	/<fr. immigrant, lat. immigrans, ~ntis
IMIGRAȚIE	IMIGRÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A IMIGRA. 2) Stare de imigrant.3) Totalitate a imigranților dintr-o țară (într-o anumită perioadă). [G.-D. imigrației; Sil. -mi-gra-ți-e]	/<fr. immigration, lat. immigratio, ~onis
IMINENT	IMINÉN//T ~tă (~ți, ~te)		Care este pe punctul de a se produce și nu mai poate fi amânat sau evitat. O criză ~tă.	/<fr. imminent, lat. imminens, ~ntis
IMINENȚĂ	IMINÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Caracter iminent.2) Situație iminentă.	/<fr. imminence, lat. imminencia
IMISCIBIL	IMISCÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi amestecat.	/<fr. immiscible
A IMITA	A IMITÁ imít	<i>tranz.</i>	1) (felul de a fi, de a gândi și de a acționa al cuiva) A lua drept model; a adopta în mod servil; a copia. 2) (gesturile, felul de a vorbi sau de a cânta) A reproduce cu măiestrie (provocând efecte comice); a copia.3) (opera, stilul sau felul de a lucra	/<fr. imiter, lat. imitari
IMITABIL	IMITÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi imitat.	/<fr. imitable, lat. imitabilis

IMITATIV	IMITATÍV ~ă (~i, ~e)		Care imită (sunete).	/<fr. imitativ, lat. imitativus
IMITATOR	IMITAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care imită.	/<fr. imitateur, lat. imitator
IMITAȚIE	IMITÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A IMITA.2) Operă lipsită de originalitate, în care se imită tematica și maniera unui autor cu renume. Nuvelă de ~. Tablou de ~.3) Produs care imită originalul, fiind inferior acestuia. ~ de piele naturală.4) Reluare de către alt interpret a unui mot	/<lat. imitatio, ~onis, fr. imitation
IMIXTIUNE	IMIXTIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Amestec ilegal, nejustificat (în treburile altei persoane, altei țări etc.); ingerință. [Sil. -ti-u-]	/<fr. immixtion, lat. immixtio, ~onis
IMN	IMN ~uri	<i>n.</i>	1) Cântec religios de preamărire a divinității.2) Poezie lirică având un caracter solemn și o anumită dedicație (unui eveniment, unui erou, unei idei etc.).3) Compoziție muzicală solemnă, făcând parte din simbolică oficială a unui stat.	/<fr. hymne, lat. hymnus
IMNIC	ÍMNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care are caracter de imn; propriu imnurilor.	/<fr. hymnique
IMOBIL	IMOBÍL ~ă (~i, ~e)		(în opoziție cu mobil) 1) Care nu se mișcă; care nu-și schimbă poziția; nemișcat; fix.2) (despre bunuri materiale) Care nu poate fi mișcat din loc; de neclintit; imobiliar.	/<fr. immobile, lat. immobilis
IMOBIL	IMÓBIL ~e	<i>n.</i>	1) Construcție pentru locuit (cu mai multe etaje); clădire; casă. • Carte de ~ registru în care sunt înscrși toți locatarii unei case.2) Avere care nu poate fi mișcată dintr-un loc în altul.	/<fr. immeuble, lat. immobilis
IMOBILIAR	IMOBILIÁR ~ă (~i, ~e)		1) (despre bunuri materiale) Care nu poate fi mișcat din loc; de neclintit; imobil.2) Care ține de imobil; propriu imobilului. [Sil. -li-ar]	/<fr. immobilier
IMOBILISM	IMOBILÍSM	<i>n.</i>	1) Opoziție față de orice progres, față de orice inovație.2) v. IMOBILITATE.	/<fr. immobilisme
IMOBILITATE	IMOBILÍTÁTE	<i>f.</i>	Stare imobilă; nemișcare; neclintire. [G.-D. imobilității]	/<fr. immobilité
A IMOBILIZA	A IMOBILIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(fînțe sau părți ale corpului) A face să devină imobil; a aduce și a menține în stare de imobilitate sau de inactivitate.	/<fr. immobiliser
IMOBILIZAT	IMOBILIZÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A IMOBILIZA.2) (despre bunuri materiale) Care rămâne nevalorificat; neutilizat.	/v. a imobiliza
IMORAL	IMORÁL ~ă (~i, ~e)		Care este în contradicție cu principiile moralei; lipsit de integritate morală; contrar moralei; nemoral.	/<fr. immoral
IMORALISM	IMORALÍSM	<i>n.</i>	Concepție care promovează nerespectarea principiilor și normelor morale.	/<fr. immoralisme
IMORALITATE	IMORALÍTÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter imoral. 2) Faptă sau comportare imorală.	/<fr. immoralité
A IMORTALIZA	A IMORTALIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(nume, acțiuni, opere etc.) A face să devină nemuritor.	/<fr. immortaliser
IMORTELĂ	IMORTÉL//Á ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu tulpină erectă, ramificată, cu frunze lanceolate și cu flori roz-violacee persistente; plevaiță.	/<fr. immortelle
IMPACIENT	IMPACIÉN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>livr.</i>	Care și-a pierdut răbdarea; lipsit de răbdare; nerăbdător.	/<fr. impatient, lat. impatiens, ~ntis
A IMPACIENTA	A IMPACIENT//Á ~éz	<i>tranz. livr.</i>	(persoane) A face să se impacienteze. [Sil. -ci-en-]	/<fr. impatienter

A SE IMPACIENTA	A SE IMPACIENT//Ă mă ~éz	<i>intrans. livr.</i>	A deveni impacient; a-și pierde răbdarea.	/<fr. impatienter
IMPACIENȚĂ	IMPACIÉNȚĂ	<i>f.</i>	1) Caracter impacient; nerăbdare.2) Stare de nerăbdare. [G.-D. impacienței]	/<fr. impatience, lat. impatientia
IMPACT	IMPÁCT ~uri	<i>n.</i>	Ciocnire a două (sau a mai multor) corpuri care se întâlnesc.	/<fr. impact, lat. impactus
IMPALPABIL	IMPALPÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi palpat; de dimensiuni foarte mici; de nepipăit; nepalpabil; imperceptibil.	/<fr. impalpable
IMPAR	IMPÁR ~ă (~i, ~e)		(despre numere întregi) Care nu se împarte la doi fără rest și fără a da numere fracționare; nedivizibil cu doi; fără soț.	/<lat. impar, ~ris, fr. impair
IMPARABIL	IMPARÁBIL ~ă (~i, ~e)		(despre lovituri, goluri) Care nu poate fi apărat sau evitat; de neaparat.	/in- + parabil
IMPARICOPITAT	IMPARICOPITÁT ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Ordin de mamifere nerumegătoare, având un număr impar de degete.2) Animal din acest ordin.	/in- + copitat
IMPARIPENAT	IMPARIPENÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre frunze compuse) Care are un număr impar de foliole, una fiind dispusă în vârful axului, iar celelalte înșirate în perechi de-a lungul lui.	/<fr. imparipenné
IMPARISILABIC	IMPARISILÁBI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>lingv.</i>	(despre unele cuvinte) Care la declinare își schimbă numărul inițial de silabe.	/<fr. imparisyllabique
IMPARITATE	IMPARITÁTE	<i>f.</i>	Lipsă de paritate. [G.-D. imparității]	/<fr. imparité
IMPARȚIAL	IMPARȚIÁL ~ă (~i, ~e)		(despre persoane) Care nu este parțial; care procedează în conformitate cu adevărul și dreptatea; nepărtinitor; just; drept. [Sil. -ți-al]	/<fr. impartial
IMPARȚIALITATE	IMPARȚIALITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter imparțial; nepărtinire; obiectivitate.2) Atitudine imparțială. [G.-D. imparțialității; Sil. -ți-a-]	/<fr. impartialité
IMPAS	IMPÁS ~uri	<i>n.</i>	Situație încurcată, complicată, fără ieșire favorabilă. A ajunge într-un ~.	/<fr. impasse
IMPASIBIL	IMPASÍBIL ~ă (~i, ~e)		(despre persoane) Care nu trăiește sau nu trădează nici o emoție, nici un sentiment în orice împrejurări; lipsit de sensibilitate; insensibil.	/<fr. impassible, lat. impassibilis
IMPASIBILITATE	IMPASIBILITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter impasibil.2) Atitudine impasibilă.	/<fr. impassibilité, lat. impassibilitas, ~atis
IMPECABIL	IMPECÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care corespunde tuturor cerințelor; lipsit de defecte; absolut; desăvârșit; complet; perfect; ireproșabil.	/<fr. impeccable, lat. impeccabilis
IMPEDIMENT	IMPEDIMÉNT ~e	<i>n.</i>	Factor care împiedică realizarea unui lucru; piedică; obstacol; stavilă; barieră; baraj.	/<lat. impedimentum
IMPENETRABIL	IMPENETRÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care nu poate fi străbătut; de nestrăbătut.2) fig. Care este greu sau imposibil de înțeles; de nepătruns; de neînțeles; ermetic; obscur.3) (despre oameni și despre expresia feței lor) Care nu trădează trăirile sufletești. [Sil. -ne-tra-]	/<fr. impénétrable, lat. impenetrabilis
IMPENETRABILITATE	IMPENETRABILITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter impenetrabil.2) Situație impenetrabilă. [G.-D. impenetrabilității]	/<fr. impénétrabilité

IMPERATIV I	IMPERATÍV I ~ă (~i, ~e)		Care exprimă sau impune un ordin; poruncitor. • Modul ~ mod personal al verbului, prin care se exprimă un ordin, un îndemn, o rugămințe.	/<fr. impératif, lat. imperativus
IMPERATIV II	IMPERATÍV II ~e	<i>n.</i>	Necesitate categorică și necondiționată; problemă de stringență actualitate.	/<fr. impératif, lat. imperativus
IMPERATOR	IMPERÁTOR ~i	<i>m.</i>	(în Roma republicană) Titlu conferit generalilor (de către soldați sau senat) în urma raportării unei victorii.	/<lat. imperator
IMPERCEPTIBIL	IMPERCEPTÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi perceput; de neperceput.	/<fr. imperceptible
IMPERFECT	IMPERFÉC//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care nu este perfect; cu defecte sau neajunsuri; neperfect; nedesăvârșit; inform.2) Care nu este complet; fără unul sau mai multe elemente constitutive; necomplet; incomplet. • Timpul ~ timp al modului indicativ care exprimă o acțiune trecută durativă.	/<lat. imperfectus, fr. imparfait
IMPERFECTIBIL	IMPERFECTÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu este perfectibil.	/<fr. imperfectible
IMPERFECTIV	IMPERFECTÍV ~ă (~i, ~e)	<i>lingv.</i>	(despre verbe) Care are o formă ce indică că acțiunea este în desfășurare sau se repetă. Aspect ~.	/<fr. imparfait
IMPERECȚIUNE	IMPERECȚIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Caracter imperfect; lipsă de perfecțiune.2) Ceea ce este imperfect. [Sil. -ți-u-]	/<fr. imperfection, lat. imperfectio, ~onis
IMPERIAL	IMPERIÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de un imperiu sau de un împărat; propriu unui imperiu sau unui împărat. [Sil. -ri-al]	/<fr. impérial, lat. imperialis
IMPERIALISM	IMPERIALÍSM	<i>n.</i>	Politică a unui stat care are scopul de a domina alte state, supunându-le din punct de vedere politic și economic. [Sil. -ri-a-]	/<fr. impérialisme, germ. Imperialismus
IMPERIALIST I	IMPERIALÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		1) Care se referă la imperialism; caracteristic imperialismului.2) Care înfăptuiește imperialismul și se bazează pe principiile imperialismului. Stat ~.	/<fr. impérialiste
IMPERIALIST II	IMPERIALÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al imperialismului; persoană care susține imperialismul.	/<fr. impérialiste
IMPERIOS	IMPERI//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		Care este absolut necesar; care cere o soluționare imediată; obligatoriu; stringent; presant; arzător. [Sil. -ri-os]	/<fr. impérieux, lat. imperiosus
IMPERIU	IMPÉRI//U ~i	<i>n.</i>	1) Stat condus de un împărat; împărăție.2) Teritoriu cuprinzând un stat dominant împreună cu teritoriile cucerite și dominate de el.3) fig. Loc sau perioadă în care domină anumite stări de lucruri; împărăție. [Sil. -riu]	/<lat. imperium
IMPERMEABIL I	IMPERMEÁBIL I ~ă, (~i, ~e)		(despre materiale, țesături) Care nu permite trecerea fluidelor (în special a apei). [Sil. -me-a-]	/<fr. imperméable, lat. impermeabilis
IMPERMEABIL II	IMPERMEÁBIL II ~e	<i>n.</i>	Haină lungă de ploaie, confecționată dintr-un material care nu permite trecerea apei; fulgarin. [Sil. -me-a-]	/<fr. imperméable, lat. impermeabilis
IMPERMEABILITATE	IMPERMEABILITÁT	<i>f.</i>	Caracter impermeabil. [G.-D. impermeabilității]	/<fr. imperméabilité
A IMPERMEABILIZA	A IMPERMEABILIZ//Á	<i>tranz.</i>	A face să se impermeabilizeze.	/<fr. imperméabiliser

A SE IMPERMEABILIZA	A SE IMPERMEABILIZ//Ă pers. 3 se ~căză	<i>intrans.</i>	A deveni impermeabil; a căpăta caracter impermeabil.	/<fr. impermeabiliser
IMPERSONAL	IMPERSONÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care nu se referă la o persoană anumită; nepersonal. 2) lingv. (despre verbe) Care exprimă o acțiune fără subiect real sau determinat și se întrebuițează numai la persoana a treia singular. 3) fig. Care este lipsit de individualitate; fără trăsături par	/<fr. impersonnel, lat. impersonalis
A IMPERSONALIZA	A IMPERSONALIZ//Ă	<i>trans.</i>	(stilul) A face să devină impersonal.	/<engl. impersonalize
IMPERTINENT	IMPERTINÉN//T ~tă (~ți, ~te)		Care vădește nerușinare; lipsit de respect; obraznic; insolent; neobrăzat.	/<fr. impertinent, lat. impertinens, ~ntis
IMPERTINENȚĂ	IMPERTINÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Caracter impertinent; insolență; obraznicie. 2) Atitudine sau comportare impertinentă; insolență; obraznicie; neobrăzare.	/<fr. impertinence
IMPERTURBABIL	IMPERTURBÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi tulburat de nimic; stăpân pe sine în orice împrejurări; cu sânge rece.	/<fr. imperturbable, lat. imperturbabilis
A IMPESTA	A IMPEST//Ă ~éz	<i>trans.</i>	1) A molipsi de o boală contagioasă. 2) A răspândi un miros urât.	/<it. impestare, fr. empester
IMPETUOS	IMPETU//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		Care nu poate fi stăvilit; cu manifestări violente; năvalnic. Furtună ~oasă. [Sil. -tu-os]	/<fr. impétueux, lat. impetuosus
IMPETUOZITATE	IMPETUOZITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter impetuos. 2) Situație impetuoasă. [G.-D. impetuozității; Sil. -tu-o-]	/<fr. impétuosité
IMPIEGAT	IMPIEGÁ//T ~ți	<i>m.</i>	1) Funcționar la calea ferată, cu pregătire specială, având grijă de mișcarea și manevrarea trenurilor într-o gară. 2) înv. Slujbaş cu funcții neînsemnate în cadrul unei instituții. [Sil. -pie-gat]	/<it. impiegato
A IMPIETA	A IMPIET//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	A se amesteca în treburile altuia, lezându-i drepturile. [Sil. -pi-e-]	/<fr. empiéter
IMPIETATE	IMPIETÁTE	<i>f.</i>	Lipsă de pietate față de ceva considerat sfânt sau față de cineva demn de considerație. [G.-D. impietății]	/<fr. impiété, lat. impietas, ~atis
IMPLACABIL	IMPLACÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi convins, înduplecat; de neînduplecat; neabătut; inexorabil. [Sil. im-pla-]	/<fr. implacable, lat. implacabilis
IMPLANT	IMPLÁNT ~uri	<i>n. med.</i>	Organ, țesut (sau aparat) care se introduce pe cale chirurgicală sub piele sau în mușchi. [Sil. im-plant]	/<fr. implant
A IMPLANTA	A IMPLANT//Ă ~éz	<i>trans. med.</i>	(medicamente, organe, țesuturi etc.) A introduce pe cale chirurgicală sub piele sau sub mușchi. [Sil. im-plan-]	/<fr. implanter
IMPLANTALOGIE	IMPLANTALOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a științei medicale care se ocupă cu studiul implanturilor și transplanturilor de organe.	/<fr. implantologie
A IMPLEMENTA	A IMPLEMENT//Ă	<i>trans.</i>	A pune în practică. [Sil. im-ple-]	/<engl. implement
IMPLEX	IMPLÉ//X ~xă (~cși, ~xe)		(despre opere literare) În care peripețiile sunt numeroase și complicate.	/<fr. implexe
A IMPLICA	A IMPLICÁ implic	<i>trans.</i>	1) A avea drept urmare; a conține în sine drept consecință. 2) (persoane) A antrena în mod conștient (într-o chestiune sau într-o situație nedorită. ~ într-un conflict. [Sil. im-pli-]	/<fr. impliquer, lat. implicare

IMPLICAȚIE	IMPLICĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A IMPLICA. 2) Consecință logică. [G.-D. implicației; Sil. -pli-ca-ți-e]	/<fr. implication, lat. implicatio, ~onis
IMPLICIT	IMPLICÍ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și adverbial</i>	(în opoziție cu explicit) Care se cuprinde în mod virtual în ceva, fără a avea expresie formală; de la sine înțeles. [Sil. im-pli-]	/<fr. implicite, lat. implicitus
A IMPLORA	A IMPLORÁ implór	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A ruga în mod stăruitor și cu umilință; a conjura.2) (ajutor, favoruri etc.) A cere cu insistență. [Sil. im-plo-]	/<fr. implorer, lat. implorare
IMPLORARE	IMPLOR//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A IMPLORA.2) Rugămintă, cerere stăruitoare.	/v. a implora
IMPLOZIE	IMPLÓZI//E ~i	<i>f.</i>	Fenomen constând în pătrunderea rapidă a aerului într-o încăpăre cu vid (prin pereții deteriorați ai acestuia), care poate provoca un accident.	/<fr. implosion
IMPLUVIU	IMPLÚVI//U ~i	<i>n. inv.</i>	Bazin care se construia în atriumul caselor romane pentru colectarea apei de ploaie.	/<lat. impluvium
IMPOLITEȚE	IMPOLITÉȚ//E ~i	<i>f.</i>	1) Lipsă de politețe; necuviință.2) Atitudine sau comportare nepoliticoasă. [G.-D. impoliteții; Pl. și impolitețuri]	/<fr. impolitesse
IMPONDERABIL	IMPONDERÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care și-a pierdut greutatea (datorită lipsei forțelor ce acționează asupra lor în câmpul gravitațional al Pământului); fără greutate.2) fig. Care nu poate fi sesizat.	/<fr. impondérable
IMPONDERABILITATE	IMPONDERABILÍTÁTE	<i>f.</i>	1) Stare imponderabilă.2) Caracter imponderabil. [G.-D. imponderabilității]	/<fr. impondérabilité
IMPOPULAR	IMPOPULÁR ~ă (~i,		Care nu se bucură de popularitate, de simpatie.	/<fr. impopulaire
IMPORT	IMPÓRT ~uri	<i>n.</i>	mai ales la sing. 1) Ansamblu de operații privind cumpărarea și introducerea pe teritoriul național a unor mărfuri de proveniență străină.2) Totalitate a unor astfel de mărfuri.	/<germ. Import
A IMPORTA I	A IMPORTÁ I impórt	<i>tranz.</i>	1) (mărfuri) A achiziționa prin import.2) fig. (obiceiuri, mode străine) A lua și a adopta de la alte popoare; a împrumuta.	/<fr. importer
A IMPORTA II	A IMPORTÁ II pers. 3 impórtă	<i>intrans.</i>	A avea importanță; a prezenta interes (pentru cineva).	/<fr. importer
IMPORTABIL	IMPORTÁBIL ~ă (~i,		(despre mărfuri) Care poate fi importat; admis pentru import.	/<fr. importable
IMPORTANT	IMPORTÁN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care prezintă valoare, interes; însemnat.2) Care se impune prin mărime; considerabil. O sumă ~tă.3) (despre persoane) Care poate influența pe alții prin situația sa; în stare să exercite influență asupra altora datorită situației sale; cu pondere; infl	/<fr. important
IMPORTANȚĂ	IMPORTÁNȚĂ	<i>f.</i>	1) Caracter important; însemnătate.2): A-și da ~ a-și da aere; a se crede om superior; a se îngâmfă. [G.-D. importanței]	/<fr. importance, it. importanza
IMPORTATOR	IMPORTAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	Care importă mărfuri. Țară ~oare.	/<fr. importateur
IMPORTUN	IMPORTÚN ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care plictisește sau jenează pe alții prin prezența sa sau prin insistențele sale.	/<fr. importun, lat. importunus
A IMPORTUNA	A IMPORTUN//Á ~éz	<i>tranz. livr.</i>	(persoane) A plictisi sau a stingheri cu insistențele sau cu prezența sa.	/<fr. importuner, it. importunare
IMPORTUNITATE	IMPORTUNITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter importun.2) Solicitare importună.	/<fr. importunité, lat. importunitas, ~atis

IMPOSIBIL	IMPOSÍBIL ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv al</i>	1) Care nu este posibil; cu neputință de realizat; de nerealizat; nerealizabil; irealizabil.2) Care nu poate să existe.3) fig. fam. (despre persoane) Care nu poate fi acceptat sau suportat; de nesuferit; insuportabil.	/<fr. impossible, lat. impossibilis
IMPOSIBILITATE	IMPOSIBILITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter imposibil; lipsă de posibilitate; neputință.2) Lucru imposibil. [G.-D. imposibilității]	/<fr. impossibilité, lat. impossibilitas, ~atis
A IMPOSTA	A IMPOST//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A pregăti bazele unei construcții, unei lucrări.	/<it. impostare
IMPOSTOR	IMPOST//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care înșeală pe alții, profitând de naivitatea sau de încrederea lor; șarlatan; potlogar; coțcar; escroc.2) Persoană care încearcă să se substituie cuiva pentru a lucra în numele lui (în scopul obținerii anumitor avantaje).	/<fr. imposteur, lat. impostor, ~onis
IMPOSTURĂ	IMPOSTÚR//Á ~i	<i>f.</i>	1) Faptă de impostor; șarlatanie; escrocherie; potlogărie; coțcărie.2) Situație de impostor.	/<fr. imposture, lat. impostura
IMPOTENT	IMPOTÉN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care nu are putere; lipsit de vigoare; fără putere; neputincios.2) (despre bărbați) Care nu este apt de a săvârși un act sexual.	/<fr. impotent, lat. impotens, ~ntis
IMPOTENȚĂ	IMPOTÉNȚĂ	<i>f.</i>	1) Caracter impotent; lipsă de putere, de vigoare.2) Stare de impotent. [G.-D. impotenței]	/<fr. impotence, lat. impotentia
IMPOZABIL	IMPOZÁBIL ~ă (~i, ~e)	<i>fin.</i>	Care poate fi supus unui impozit. Venit ~.	/<fr. imposable
IMPOZANT	IMPOZÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care impune respect sau admirație datorită calităților sale (exterioare) deosebite; impunător; impresionant. Ținută ~tă.	/<fr. imposant
IMPOZIT	IMPÓZIT ~e	<i>n.</i>	1) Plată obligatorie, stabilită prin lege, pe care cetățenii, întreprinderile etc. o varsă din venitul lor în bugetul statului, în conformitate cu anumite norme de impunere; contribuție.2) Obligație impusă.	/<lat. impositum
A IMPOZITA	A IMPOZIT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A supune unui impozit.	/Din impozit
IMPRACTICABIL	IMPRACTICÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care nu poate fi pus în practică; imposibil de aplicat în practică; inaplicabil; irealizabil; nerealizabil. Proiect ~.2) (despre drumuri, terenuri etc.) Care nu poate fi folosit (din cauza deteriorării); stricat; deteriorat. [Sil. im-prac-]	/<fr. impracticable
IMPRECAȚIE	IMPRECÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Invocare a urgiei divine asupra cuiva; blestem.2) Cuvânt sau expresie prin care cuiva i se dorește răul; blestem.3) Figură de stil care conține astfel de cuvinte sau expresii. [G.-D. imprecăției; Sil. im-pre-ca-ți-e]	/<lat. imprecatio, ~onis, fr. imprecation
IMPRECIS	IMPRECÍ//S ~să (~și, ~se)		Care nu este precis; lipsit de precizie; neprecis; inexact; neexact.	/<fr. imprécis
IMPRECIZIE	IMPRECÍZI//E ~i	<i>f.</i>	Lipsă de precizie, de exactitate; inexactitate. [G.-D. impreciziei; Sil. im-pre-ci-zi-e]	/<fr. imprécision
IMPREDICTIBIL	IMPREDICTÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi prevăzut, prezis.	/in- + predictibil
A IMPREGNA	A IMPREGN//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se impregneze; a îmbiba. [Sil. im-preg-]	/<fr. imprégner, lat. impraegnare

A SE IMPREGNA	A SE IMPREGN//Á pers. 3 se ~căză	<i>intrans.</i>	(despre materiale poroase) A se umple în întregime cu o substanță (lichidă sau gazoasă); a se îmbiba. [Sil. im-preg-]	/<fr. imprégner, lat. impraegnare
IMPREGNABIL	IMPREGNÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi impregnat.	/<fr. imprégnable
IMPREGNANT	IMPREGNÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care impregnează.	/a impregna + suf. ~ant
IMPRESAR	IMPRESÁR ~i	<i>m.</i>	Persoană care se ocupă cu mijlocirea, organizarea unui spectacol, concert, turneu și cu angajarea unui artist; organizator de spectacole, concerte, turnee. [Sil. im-pre-]	/<it. impresario, fr. imprésario
IMPRESARIAL	IMPRESARIÁL ~ă		Care ține de impresar sau de impresariat.	/<engl. impressarial
IMPRESARIAT	IMPRESARIÁT	<i>n.</i>	1) Instituție în care își desfășoară activitatea impresarul.2) Totalitate de impresari care activează într-o astfel de instituție.	/impresar + suf. ~iat
IMPRESRIPTIBIL	IMPRESRIPTÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi prescriș; nesupus prescripției; valabil întotdeauna.	/<fr. imprescriptible
IMPRESIE	IMPRESÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Efect asupra conștiinței unei persoane (produs de o cauză din afară).2) Opinie sau convingere subiectivă după o primă luare de contact (cu cineva sau ceva); senzație; sentiment. • A avea ~a a bănuși; a presupune.3) mai ales la pl. Imagine sau gând, înti	/<fr. impression, lat. impressio, ~onis
A IMPRESIONA	A IMPRESION//Á ~éz	<i>trans.</i>	1) (persoane) A supune unei impresii vii; a face să trăiască anumite emoții.2) A acționa asupra unei plăci sau a unui film fotografic cu ajutorul luminii, pentru a obține imagini. [Sil. im-pre-si-o-]	/<fr. impressionner
IMPRESIONABIL	IMPRESIONÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care se lasă repede impresionat; ușor de impresionat; emotiv.	/<fr. impressionnable
IMPRESIONABILITATE	IMPRESIONABILIT ÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter impresionabil.2) Stare a celui impresionat; emotivitate.	/<fr. impressionnabilité
IMPRESIONANT	IMPRESIONÁN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care impresionează puternic; în stare să impresioneze; emoționant; mișcător.2) Care impune respect sau admirație datorită calităților sale (exterioare) deosebite; impunător; impozant.	/<fr. impressionnant
IMPRESIONISM	IMPRESIONÍSM	<i>n.</i>	Curent în artă și literatură (apărut la mijlocul sec. XIX în Franța), care cultivă un sistem estetic bazat pe impresie.	/<fr. impressionnisme
IMPRESIONIST I	IMPRESIONÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		1) Care ține de impresionism; propriu impresionismului.2) (despre operele de artă sau literare) Care se bazează pe principiile impresionismului.	/<fr. impressionniste
IMPRESIONIST II	IMPRESIONÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al impresionismului.	/<fr. impressionniste
IMPRESIV	IMPRESÍV ~ă (~i, ~e)		Care ține de impresie; propriu impresiei.	/<fr. impressif
IMPREVIZIBIL	IMPREVIZÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi prevăzut; de neprevăzut; neprevizibil. [Sil. im-pre-]	/<fr. imprévisible

A IMPRIMA	A IMPRIMÁ <i>imprím</i>	<i>tranz.</i>	1) A face să se imprime; a întipări.2) (bucăți muzicale, discursuri, convorbiri etc.) A fixa (prin metode electromagnetice) pe discuri sau pe bandă de magnetofon; a înregistra.3) (texte, imagini etc.) A reproduce pe hârtie cu mijloace tipografice; a tipăr	/<fr. imprimer
A SE IMPRIMA	A SE IMPRIMÁ <i>pers.</i> 3 se imprimă	<i>intrans.</i>	(despre urme, desene etc.) A se reproduce prin apăsare; a se întipări.	/<fr. imprimer
IMPRIMABIL	IMPRIMÁBIL ~ă (~i,		Care se poate imprima.	/<fr. imprimable
IMPRIMANTĂ	IMPRIMÁNT //Ă ~e	<i>f.</i>	Dispozitiv al calculatoarelor electronice utilizat pentru înregistrarea informației.	/<fr. imprimante
IMPRIMAT I	IMPRIMÁ //T I ~tă (~ți, ~te)		(despre produse textile) Care are imprimate desene, figuri (colorate).	/v. a imprima
IMPRIMAT II	IMPRIMÁT II ~e	<i>n.</i>	1) Foaie de hârtie, pe care este imprimat ceva.2) Formular ce servește pentru scrierea unor acte oficiale.3) la pl. Producție tipografică finită; tipăritură.	/v. a imprima
IMPRIMATUR	IMPRIMÁTUR	<i>n.</i>	Autorizație care indică bunul de tipar pe o corectură.	/Cuv. lat.
IMPRIMERIE	IMPRIMERÍ //E ~i	<i>f.</i>	1) Atelier de imprimat țesături.2) Întreprindere în care se multiplică textele prin tipar; tipografie. [G.-D. imprimeriei]	/<fr. imprimerie
IMPRIMEU	IMPRIMEÚ ~ri	<i>n.</i>	1) Țesătură imprimată.2) Desen imprimat pe o țesătură.	/<fr. imprimé
IMPROB	IMPRÓB ~ă (~i, ~e)		Care este lipsit de probitate; incorect; necinstit.	/<fr. improbe, lat. improbus
IMPROBABIL	IMPROBÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care nu poate fi probat, dovedit.2) Care nu are șanse de a se produce; puțin probabil; nesigur; incert.	/<fr. improbable
IMPRODUCTIV	IMPRODUCTÍV ~ă (~i, ~e)		Care nu produce nimic; neproductiv.	/<fr. improductif
IMPROMPTU	IMPROMPTÚ ~uri	<i>n.</i>	Compoziție muzicală instrumentală, de obicei lirică, cu caracter de improvizație.	/<fr. impromptu
IMPROPRIETATE	IMPROPRIET //ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	Lipsă de proprietate în folosirea unui termen, a unei construcții lexicale.	/<fr. impropriété, lat. improprietas, ~atis
IMPROPRIU	IMPRÓPRI //U ~e (~i)		1) Care nu este propriu (pentru cineva sau ceva); necaracteristic; necorespunzător.2) (despre cuvinte, expresii) Care nu redă exact ideea care trebuie exprimată. [Sil. im-pro-priu]	/<fr. impropre, lat. impropius
A IMPROVIZA	A IMPROVIZ //Á ~éz		1. tranz. 1) (poezii, compoziții muzicale, discursuri etc.) A compune în grabă, fără pregătire prealabilă. 2) pop. (obiecte, lucruri etc.) A face la repezeală din materiale aflate la îndemână; a înjgheba; a închipui; a înfiripa; a scilipui.2. intrans. A av	/<fr. improviser
IMPROVIZAT	IMPROVIZÁ //T ~tă (~ți, ~te)		Care este realizat prin improvizare; făcut în grabă din materiale aflate la îndemână.	/v. a improviza
IMPROVIZATOR	IMPROVIZAT //ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	Care improvizează.	/<fr. improvisateur
IMPROVIZAȚIE	IMPROVIZÁȚI //E ~i	<i>f.</i>	1) v. A IMPROVIZA.2) Lucru improvizat. [G.-D. improvizației; Sil. im-pro-vi-za-ți-e]	/<fr. improvisation

IMPRUDENT	IMPRUDÉN//T ~tă (~ti, ~te)		Care nu este prudent; fără prudență; neprudent; nesocotit. [Sil. im-pru-]	/<fr. imprudent, lat. imprudens, ~ntis
IMPRUDENȚĂ	IMPRUDÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Caracter imprudent; lipsă de prudență.2) Faptă sau vorbă imprudentă.	/<fr. imprudence, lat. imprudentia
IMPUBER	IMPÚBER ~ă (~i, ~e)		Care încă nu a atins vârsta pubertății.	/<fr. impubere, lat. impubes, ~eris
IMPUDIC	IMPÚDI//C ~că (~ci, ~ce)		Care nu este pudic; lipsit de pudoare; fără pudoare; indecent; nerușinat.	/<fr. impudique, lat. impudicus
IMPUDOARE	IMPUDOÁRE	<i>f.</i>	1) Lipsă de pudoare; indecență; nerușinare.2) Comportament impudic. [G.-D. impudorii]	/<fr. impudeur
IMPULS	IMPÚLS ~uri	<i>n.</i>	1) Factor (intern sau extern) care îndeamnă la o acțiune; imbold; îndemn; stimulent.2) fiz. Mărime egală cu produsul dintre masa unui corp și viteza lui.3) fiziol. Undă de excitație transmisă prin intermediul căilor nervoase.4) Emisiune de scurtă durată a	/<lat. impulsus
IMPULSIE	IMPÚLSI//E ~i	<i>f.</i>	1) Pornire spontană involuntară și imperioasă de a săvârși o acțiune.2) fiz. Mișcare pe care o comunică o forță unui corp. [G.-D. impulsiei; Sil. -si-e-; Var. impulsione]	/<fr. impulsion, lat. impulsio, ~onis
A IMPULSIONA	A IMPULSION//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A determina (la o acțiune) prin impulsuri; a îndemna; a îmboldi.2) (mișcarea) A face să se producă continuu (prin impulsii).	/Din impulsie
IMPULSIV	IMPULSÍV ~ă (~i, ~e)		Care este dirijat în acțiuni de primul impuls; care acționează fără control; nestăpânit; năvalnic; violent.	/<fr. impulsif, lat. impulsivus
IMPULSIVITATE	IMPULSIVITÁTE	<i>f.</i>	Caracter impulsiv; lipsă de stăpânire; nestăpânire. [G.-D. impulsivității]	/<fr. impulsivité
IMPULSOR	IMPULS//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Rotor de pompă centrifugă, care impulsionează o mișcare.	/<fr. impulseur
IMPUNĂTOR	IMPUNĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care impune respect sau admirație datorită calităților sale (exterioare) deosebite; impozant; impresionant.	/a impune + suf. ~ător
A IMPUNE	A IMPÚNE impún		1. tranz. 1) (idei, măsuri, sarcini, obligații etc.) A prezenta (în mod autoritar) spre acceptare obligatorie și necondiționată.2) (persoane) A pune cu forța (să facă ceva); a sili; a obliga; a constrânge; a forța.3) (persoane) A supune unei obligații de	/<fr. imposer
A SE IMPUNE	A SE IMPÚNE mă impún	<i>intrans.</i>	1) (despre persoane) A se manifesta în mod deosebit; a se remarca; a se distinge; a străluci; a bria; a se evidenția; a excela; a se afirma. 2) (despre sarcini, obligații etc.) A aparține în mod firesc; a incumba; a reveni; a se cuveni; a se cădea.	/<fr. imposer
IMPUNITATE	IMPUNITÁTE	<i>f.</i>	Nepedepsire a unui infractor, determinată de anumite împrejurări prevăzute de lege.	/<fr. impunité, lat. impunitas, ~atis
IMPUR	IMPÚR ~ă (~i, ~e)		1) Care nu este pur; cu impurități; murdar.2) chim. (despre substanțe) Care are în componența sa impurități.3) fig. (despre persoane) Care este corupt; lipsit de integritate morală; nemoral; imoral.	/<fr. impur, lat. impurus
A IMPURIFICA	A IMPURIFICÁ impurífic	<i>tranz.</i>	(un mediu, un produs etc.) A schimba compoziția naturală prin adăugarea unei substanțe vătămătoare.	/<in- + a purifica

IMPURITATE	IMPURIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter impur; lipsă de puritate.2) fig. Lipsă de integritate morală; imoralitate.3) chim. Substanță străină care se găsește în componența altei substanțe. 4) la pl. Substanțe toxice sau infecțioase aflate în mediul înconjurător.	/<fr. impureté, lat. impuritas, ~atis
A IMPUTA	A IMPUTÁ impút	<i>tranz.</i>	1) (acțiuni sau fapte reprobabile) A atribui ca învinuire; a reproșa.2) (persoane) A obliga să plătească o imputație.	/<fr. imputer, lat. imputare
IMPUTABIL	IMPUTÁBIL ~ă (~i,		Care poate sau trebuie să fie imputat; reproșabil.	/<fr. imputable
IMPUTARE	IMPUT//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A IMPUTA. 2) Dezaprobare verbală adresată cuiva în semn de nemulțumire (pentru fapte sau vorbe reprobabile); reproș; bănuială; dojană; mustrare. [G.-D. imputării]	/v. a imputa
IMPUTAȚIE	IMPUTÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A IMPUTA. 2) Măsură prin care cineva este obligat să plătească o despăgubire (unei organizații, instituții etc.).3) Sumă care trebuie plătită de cineva în conformitate cu o astfel de măsură. [G.-D. imputației]	/<lat. imputatio, ~onis, fr. imputation
IMPUTRESCIBIL	IMPUTRESCÍBIL ~ă (~i, ~e)		(despre materiale) Care nu putrezește.	/<fr. imputrescible
IMUABIL	IMUÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu se schimbă niciodată; permanent; constant; neschimbător. [Sil. -mu-a-]	/<fr. immuable
IMUABILITATE	IMUABILITÁTE	<i>f.</i>	Caracter imuabil; neschimbare. [G.-D. imuabilității]	/<fr. immuabilité
IMUN	IMÚN ~a (~i, ~e)		Care are imunitate; rezistent la îmbolnăviri.	/<fr. immun, lat. immunis
IMUND	IMÚN//D ~dă (~zi, ~de)		Care provoacă dezgust prin înfățișarea sa.	/<lat. immundus, fr. immonde
IMUNITAR	IMUNITÁR ~ă (~i, ~e)		Care asigură imunitatea.	/<fr. immunitaire
IMUNITATE	IMUNIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Capacitate (innăscută sau dobândită) a unui organism de a rezista la anumite boli infecțioase sau la un produs nociv organismului.2) Drept exclusiv acordat anumitor persoane (diplomați, personal administrativ etc.) de a nu se supune jurisdicției statul	/<fr. immunité, lat. immunitas, ~atis
A IMUNIZA	A IMUNIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se imunizeze.	/<fr. immuniser
A SE IMUNIZA	A SE IMUNIZ//Á mă	<i>intrans.</i>	A deveni imun; a căpăta imunitate.	/<fr. immuniser
IMUNIZANT	IMUNIZÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care imunizează.	/<fr. immunisant
IMUNOGEN	IMUNOGÉN ~ă (~i, ~e)	<i>biol.</i>	(despre substanțe) Care imunizează; cu proprietatea de a da imunitate.	/<fr. immunogene
IMUNOLOG	IMUNOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în imunologie.	/<fr. immunologue
IMUNOLOGIC	IMUNOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de imunologie.	/<fr. immunologique
IMUNOLOGIE	IMUNOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a științei medicale care se ocupă cu studiul reacției organismului față de agenții infecțioși. [G.-D. imunologiei]	/<fr. immunologie

IMUNOTERAPIE	IMUNOTERAPIE	<i>f. med.</i>	Metodă terapeutică care constă în folosirea unor preparate imunizatoare (seruri, vaccinuri) în tratamentul bolilor infecțioase. [G.-D. imunoterapie]	/<fr. immunothérapie
IN	IN ~uri	<i>n.</i>	1) la sing. Plantă erbacee cu tulpină subțire fibroasă, cu flori mici albastre sau albe, cultivată pentru a fi folosită în industria textilă și în cea a uleiurilor.2) Fibre obținute din tulpina acestei plante.3) Țesătură fabricată din astfel de fibre.	/<lat. linum
INABORDABIL	INABORDÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) și fig. Care nu poate fi abordat; de neabordat; inaccesibil. O trecere ~ă. O teorie ~ă.2) Care depășește cu mult limita normală; extrem de mare; exorbitant. Preț ~. [Sil. in-a-]	/<fr. inabordable
INACCEPTABIL	INACCEPTÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi acceptat; de neacceptat; neacceptabil. [Sil. in-ac-cep-]	/<fr. inacceptable
INACCESIBIL	INACCESÍBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care nu este accesibil; de neabordat; neaccesibil; inabordabil.2) Care nu poate fi înțeles; de neînțeles; neaccesibil. [Sil. in-ac-ce-]	/<fr. inaccessible, lat. inaccessibleis
INACCESIBILITATE	INACCESIBILITÁTE	<i>f.</i>	Caracter inaccesibil; lipsă de accesibilitate.	/<fr. inaccessibleité
INACOMODABIL	INACOMODÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu se poate acomoda cu cineva sau cu ceva.	/<fr. incommodable
INACORDABIL	INACORDÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi acordat.	/<fr. inaccordable
INACOSTABIL	INACOSTÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi acostat.	/<fr. inaccostable
INACTIV	INACTÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care nu este activ; lipsit de interes, de inițiativă; neactiv; pasiv.2) (despre elemente sau substanțe chimice) Care nu intră în reacție. [Sil. in-ac-]	/<fr. inactif
A INACTIVA	A INACTIV//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(agenți patogeni) A face să se inactiveze; a neutraliza.	/<fr. inactiver
A SE INACTIVA	A SE INACTIV//Á pers. 3 se ~căză	<i>intrans.</i>	(despre agenți patogeni) A deveni inactiv; a se neutraliza.	/<fr. inactiver
INACTIVITATE	INACTIVITÁTE	<i>f.</i>	Caracter inactiv; lipsă de activitate; pasivitate. [G.-D. inactivității]	/<fr. inactivité
INACTUAL	INACTUÁL ~ă (~i, ~e)		Care nu este actual; neactual.	/<fr. inactuel
INADAPTABIL	INADAPTÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care nu poate fi adaptat; neadaptabil.2) Care nu se poate adapta; lipsit de posibilitatea de a se adapta; neadaptabil. [Sil. in-a-]	/<fr. inadaptable
INADAPTABILITATE	INADAPTABILITÁT	<i>f.</i>	Caracter inadaptabil; neadaptare.	/<fr. inadaptabilité
INADECVAT	INADECVÁ//T ~tă (~ti, ~te)		Care nu este adecvat; neadecvat.	/<fr. inadéquat
INADERENT	INADERÉN//T ~tă (~ti, ~te)		Care nu aderă (la ceva).	/<fr. inadhérent
INADERENȚĂ	INADERÉNȚĂ	<i>f.</i>	Caracter inaderent.	/inader[ent] + suf. ~ență
INADMISIBIL	INADMISÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi admis; de neadmis; neadmisibil. [Sil. in-ad-]	/<fr. inadmissible
INADMISIBILITATE	INADMISIBILITÁTE	<i>f.</i>	Caracter inadmisibil.	/<fr. inadmissibilité

INADVERTENȚĂ	INADVERTENTȚĂ ~e	<i>f.</i>	1) Greșeală comisă din neatenție. • Prin ~ din neatenție. 2) Lipsă de concordanță; neconcordanță; nepotrivire.	/<fr. inadvertance, lat. inadvertentia
INALIENABIL	INALIENÁBIL ~ă (~i, ~e)	<i>jur.</i>	(despre bunuri materiale, drepturi) Care nu poate fi înstrăinat, vândut. [Sil. in-a-li-e-]	/<fr. inaliénable
INALTERABIL	INALTERÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care nu se alterează sau nu poate fi alterat; nealterabil. 2) fig. Care nu poate fi schimbat cu nimic; de neclintit; de nezduncinat. Tratat ~. Atitudine ~ă. [Sil. in-al-]	/<fr. inaltérable
INAMIC I	INAMÍ//C I ~că (~ci, ~ce)		Care aparține dușmanului; propriu dușmanului; dușmănesc; vrăjmănesc. [Sil. in-a-]	/<lat. inimicus
INAMIC II	INAMÍ//C II ~ci	<i>m.</i>	1) Persoană care manifestă agresivitate sau agresivitate sau ură față de cineva (sau ceva); dușman; vrăjmaș. 2) Stat (sau armată) cu care un alt stat este în stare de război; dușman; vrăjmaș. [Sil. in-a-]	/<lat. inimicus
INAMOVIBIL	INAMOVÍBIL ~ă (~i, ~e)		1) (despre funcționari) Care nu poate fi destituit sau mutat din funcția pe care o deține. 2) (despre piese, mecanisme etc.) Care nu poate fi deplasat sau substituit.	/<fr. inamovible
INAMOVIBILITATE	INAMOVIBILITÁT //	<i>f.</i>	Faptul sau calitatea de a fi inamovibil. ~ea magistraților.	/<fr. inamovibilité
INANALIZABIL	INANALIZÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi analizat.	/<fr. inanalysable
INANIMAT	INANIMÁ//T ~tă (~ți, ~te)		Care este lipsit de viață; fără viață; neînsuflețit.	/<fr. inanimé
INANIȚIE	INANÍȚIE	<i>f.</i>	Slăbiciune fizică extremă, provocată de lipsa cronică de hrană sau de unele defecte mari în asimilarea hranei. [G.-D. inaniției; Sil. i-na-ni-ți-e]	/<fr. inanition, lat. inanitio, ~onis
INAPELABIL	INAPELÁBIL ~ă (~i, ~e)	<i>jur.</i>	Care nu poate fi schimbat sau modificat.	/<it. inappellabile
INAPETENȚĂ	INAPETENTÁ	<i>f.</i>	Lipsă a poștei de mâncare. [G.-D. inapetenței]	/<fr. inappétence
INAPLICABIL	INAPLICÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi pus în practică; imposibil de aplicat (în practică); de neaplicat; impracticabil; neutilizabil; nerealizabil; irealizabil. [Sil. in-a-pli-]	/<fr. inapplicable
INAPRECIABIL	INAPRECIÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care nu poate fi apreciat; de neapreciat; de o valoare ce depășește orice estimare; inestimabil; prețios. 2) Care nu poate fi măsurat din cauza micimii.	/<fr. inappreciable
INAPT	INÁP//T ~tă (~ți, ~te)		Care nu este apt (să facă ceva); lipsit de aptitudini; incapabil. [Sil. in-apt]	/<fr. inapte
INAPTITUDINE	INAPTITÚDIN //E ~i	<i>f.</i>	Lipsă de aptitudine; incapacitate.	/<fr. inaptitude
INARITĂ	INÁRIȚ//Á ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee acvatică, asemănătoare cu inul, cu flori verzui.	/in + suf. ~ariță
INATACABIL	INATACÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi atacat; de neatacat.	/<fr. inattaquable
A INAUGURA	A INAUGUR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(instituții, întreprinderi, expoziții, monumente etc.) A deschide cu solemnitate în fața publicului. [Sil. in-au-]	/<fr. inaugurer, lat. inaugurare
INAUGURAL	INAUGURÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de inaugurare; propriu inaugurării.	/<fr. inaugural
INAUGURARE	INAUGUR//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A INAUGURA. 2) Ceremonie prin care se inaugurează ceva (un așezământ, o instituție, o expoziție etc.).	/v. a inaugura
INAUGURATOR	INAUGURAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care inaugurează ceva.	/<fr. inaugurateur

INAVUABIL	INAVUÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care nu poate fi mărturisit; de nemărturisit.2) Care constituie o rușine; rușinos; nedemn. [Sil. in-a-vu-a-]	/<fr. inavouable
INĂRIȚĂ	INĂRÍȚ//Ă ~e	f.	Pasăre migratoare, de talie mică, din familia fringilidelor, având penajul castaniu pe spate, roșu pe frunte și roz pe piept, care se hrănește mai ales cu semințe de in.	/in + suf. ~ăriță
INC	INC ~uri	n. pop.	Dispoziție de joc și zbenguială.	/Orig. nec.
INCALCULABIL	INCALCULÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi calculat; de proporții foarte mari; de necalculat; considerabil.	/<fr. incalculable
INCALIFICABIL	INCALIFICÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi calificat (din cauza însușirilor sale negative); care întrece orice măsură; nedemn. Faptă ~ă.	/<it. inqualificabile
INCANDESCENT	INCANDESCÉN//T ~tă (~ți, ~te)		Care este în stare de incandescență. [Sil. -des-cent]	/<fr. incandescent, lat. incandescens, ~ntis
INCANDESCENȚĂ	INCANDESCÉNȚĂ	f.	Stare a unui corp care emite lumină și radiații datorită temperaturii înalte. [G.-D. incandescenței]	/<fr. incandescence
INCANTAȚIE	INCANTÁȚI//E ~i	f.	Stare de încântare. [G.-D. incantației]	/<fr. incantation, lat. incantatio, ~onis
INCAPABIL	INCAPÁBIL ~ă (~i, ~e)	și substantiv	(despre persoane) Care nu este capabil (să facă ceva); lipsit de capacități; inapt.	/<fr. incapable
INCAPACITATE	INCAPACITÁTE	f.	1) Lipsă de capacitate; inaptitudine.2) Neputință de a se folosi de unele drepturi legale. [G.-D. incapacității]	/<fr. incapacité
INCARBONIZARE	INCARBONIZ//ÁRE ~ări	f.	Proces de transformare a resturilor vegetale, sedimentate pe fundul unui bazin, în cărbuni (sub influența diferitor factori). [G.-D. incarbonizării]	/ in- + carbonizare
A INCARNA	A INCARN//Á ~éz	tranz.	1) A face să se incarneze.2) (personaje) A reprezenta într-un spectacol.	/<fr. incarner, lat. incarnare
A SE INCARNA	A SE INCARN//Á mă ~éz	intrans.	1) (despre ființe spirituale) A se transforma în om sau animal.2) fig. A și găsi expresie materială; a căpăta forma concretă; a se întrupa; a se întruchipa; a se materializa.	/<fr. incarner, lat. incarnare
INCARNAT	INCARNÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A INCARNA și A SE INCARNA.2) Care manifestă dârzenie sporită (în acțiuni); cu exces de pasiune (pentru ceva); înverșunat.3) (despre unghii) Care a pătruns în carne.	/v. a (se) incarna
INCASABIL	INCASÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi (ușor) spart.	/<fr. incassable
INCASO	INCÁSO	n. invar.	fin. Operație financiară prin care banca încasează, la cererea creditorului, pe bază de documente, sume de bani de la debitor.	/<it. incasso
A INCENDIA	A INCENDI//Á ~éz	tranz.	1) A supune acțiunii unui incendiu; a face să ardă; a aprinde.2) fig. rar (persoane) A aduce în mod intenționat la o stare de agitație, îndemnând la acțiuni dușmănoase; a ațâța; a stârni; a instiga; a incita; a provoca; a porni.3) fig. A face să devină ro	/<fr. incendier
INCENDIAR	INCENDIÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care poate provoca un incendiu. Bombă ~ă.2) Care aprinde spiritele; care stârnește revoltă. Declarații ~e.3) rar (despre culori) Care este de un roșu-aprins; ca focul. [Sil. -di-ar]	/<fr. incendiaire, lat. incendiarius

INCENDIATOR	INCENDIAT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care incendiază; om care provoacă un incendiu.2) fig. Persoană care îndeamnă la acțiuni violente; ațâțător; instigator; incitator; provocator.	/a incendia+ suf. ~tor
INCENDIU	INCÉNDI//U ~i	<i>n.</i>	Foc mare care se propagă cauzând mari pierderi materiale. [Sil. -diu]	/<lat. incendium, fr. incendie
INCERT	INCÉR//T ~tă (~ți, ~te)		Care nu este cert; care trezește îndoieli; nesigur; îndoielnic.	/<lat. incertus
INCERTITUDINE	INCERTITÚDIN//E ~i	<i>f.</i>	1) Lipsă de certitudine; îndoială; nesiguranță.2) Situație incertă.3) Lucru incert.4) Stare a unei persoane lipsite de siguranță, de hotărâre.	/<lat. incertitudo, ~inis, fr. incertitude
INCESIBIL	INCESÍBIL ~ă (~i, ~e)	<i>jur.</i>	(despre bunuri) Care nu poate fi cedat, înstrăinat.	/<fr. incessible
INCEST	INCÉST ~uri	<i>n.</i>	Relație sexuală (interzisă de lege și de morală și de morală) între părinți și copii sau între frați și surori.	/<fr. inceste, lat. incestus
INCESTUOS	INCESTU//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) Care ține de incest; care se caracterizează prin incest.2) Care este vinovat de incest.	/<fr. incestueux, lat. incestuosus
INCHIZITOR	INCHIZITÓR ~i	<i>m.</i>	1) Judecător din tribunalul inchiziției.2) fig. Anchetator care interoghează în mod autoritar și foarte aspru.	/<fr. inquisiteur
INCHIZITORIAL	INCHIZITORÍÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de inchiziție; propriu inchiziției.2) Care manifestă lipsă de milă; crud; nemilos; barbar.	/<fr. inquisitorial
INCHIZIȚIE	INCHIZÍȚIE	<i>f.</i>	1) (în sec. XIII-XIX) Instituție a bisericii romano-catolice care judeca pe cei acuzați de erezie sau de nesupunere față de biserică și care este vestită prin sentințele sale de o mare cruzime.2) fig. Atitudine de inchiizitor.	/<fr. inquisition, lat. inquisitio, ~onis
INCIDENT I	INCIDÉN//T I ~tă (~ți, ~te)		1) gram. (de-spre cuvinte, îmbinări de cuvinte, propoziții) Care este intercalat între părțile unei propoziții sau fraze, neavând legături sintactice cu acestea.2) fiz. (despre raze, fascicule de lumină) Care cade pe suprafața unui corp intersectându-l.	/<fr. incident, lat. incidens, ~ntis
INCIDENT II	INCIDÉNT II ~e	<i>n.</i>	1) Întâmplare neașteptată (și neplăcută), dificultate care survine în cursul unei acțiuni.2) jur. Obiecție făcută în cursul procesului de una dintre părțile implicate, care poate influența sentința.	/<fr. incident, lat. incidens, ~ntis
INCIDENTAL I	INCIDENTÁL I	<i>adv.</i>	Pe neașteptate; în mod neprevăzut; accidental; întâmplător; inopinat.	/<fr. incidentel, it. incidentale
INCIDENTAL II	INCIDENTÁL II ~ă (~i, ~e)		Care are caracter de incident; neprevăzut; întâmplător; accidental.	/<fr. incidentel, it. incidentale
INCIDENTĂ	INCIDÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	fiz. Intersecție a unei raze sau a unui fascicul de lumină cu suprafața unui corp.	/<fr. incidence
A INCINERA	A INCINER//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(cadavre sau substanțe organice) A arde transformând în cenușă.	/<fr. incinérer, lat. incinerare
INCINERATOR	INCINERAT//ÓR	<i>n.</i>	Amenajare în care se ard deșeuri, gunoi etc.	/<fr. incinérateur
INCINTĂ	INCÍNT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Spațiu închis în interiorul unei construcții.2) Suprafață de teren înconjurată de construcții.	/<fr. enceinte
INCIPIENT	INCIPIÉN//T ~tă (~ți, ~te)		Care se află la început; de la început; începător. [Sil. -pi-ent]	/<lat. incipiens, ~ntis

INCISIV I	INCISÍV I ~ă (~i, ~e):		Dinți ~i dinții din față (opt la număr) care servesc la mușcarea și mărunțirea alimentelor.	/<fr. incisif, lat. incisivus
INCISIV II	INCISÍV II ~ă (~i, ~e)		(despre vorbe, stil) Care conține aluzii răutăcioase; mușcător; pișcător; usturător; înțepător.	/<fr. incisif, lat. incisivus
A INCITA	A INCITÁ incít	<i>tranz.</i>	(persoane) A aduce în mod intenționat la o stare de agitație, îndemnând la acțiuni dușmănoase; a instiga; a ațâța; a stârni; a provoca; a porni.	/<fr. inciter, lat. incitare
INCITABIL	INCITÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi incitat.	/<fr. incitable
INCITANT	INCITÁN//T ~tă (~ți,		Care incită.	/<fr. incitant
INCITARE	INCIT//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A INCITA.2) Îndemn la acțiuni violente; ațâțare; instigație; pornire; provocare.	/v. a incita
INCITATOR	INCITAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care incită; om care îndeamnă la acțiuni violente; instigator; provocator.	/<fr. incitateur
A INCIZA	A INCIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (țesuturi organice) A tăia cu un instrument chirurgical. 2) (obiecte din lut, din piatră etc.) A scrijeli făcând anumite ornamente.	/<fr. inciser
INCIZIE	INCÍZI//E ~i	<i>f.</i>	1) Tăietură în țesuturile organice, făcută cu un instrument chirurgical tăios.2) Ornamentare a unor obiecte (din lut, piatră etc.) prin scrijelire. [G.-D. inciziei; Sil. in-ci-zi-e]	/<lat. incisio, ~onis, fr. incision
A INCLUDE	A INCLÚDE inclúd	<i>tranz.</i>	1) A conține în sine; a cuprinde; a întruni; a însuma; a îngloba.2) A introduce ca parte componentă într-un tot; a îngloba; a încorpora; a integra.3) A face să se includă. [Sil. in-clu-]	/<lat. includere
A SE INCLUDE	A SE INCLÚDE mă inclúd	<i>intrans.</i>	A se încadra într-o clasă de obiecte, într-un colectiv sau într-o acțiune. [Sil. in-clu-]	/<lat. includere
INCLUSIV	INCLUSÍV	<i>adv.</i>	Împreună cu...; cuprinzând și...	/<fr. inclusif, lat. inclusivus
INLUZIUNE	INLUZIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Impuritate din masa unui corp solid.2) mat. Raportul a două ansambluri de elemente dintre care unul se include integral în celălalt. [Sil. in-clu-zi-u-]	/<lat. inclusio, ~onis, fr. inclusion
INCOAGULABIL	INCOAGULÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu se coagulează.	/<fr. incoagulable
INCOATIV	INCOATÍV ~ă (~i, ~e)	<i>gram.</i>	(despre verbe) Care exprimă începutul acțiunii. [Sil. -co-a-]	/<lat. inchoativus, fr. inchoatif
INCOERCIBIL	INCOERCÍBIL ~ă (~i, ~e)		1) (despre gaze) Care nu poate fi comprimat sau reținut într-un anumit spațiu.2) fig. Care nu poate fi constrâns, reprimat; de neconstrâns. [Sil. -co-er-]	/<fr. incoercible
INCOERENT	INCOERÉN//T ~tă (~ți, ~te)		Care nu este coerent; lipsit de consecvență, de legătură logică; necoerent; neînchegat. [Sil. -co-e-]	/<fr. incohérent
INCOERENȚĂ	INCOERÉN//Ă ~e	<i>f.</i>	Caracter incoerent; lipsă de coerență.	/<fr. incohérence
INCOGNITO	INCÓGNITO	<i>adv.</i>	Făcând tot posibilul de a nu fi recunoscut; fără a fi recunoscut; sub nume fals.	/<fr., it. incognito
INCOGNOSCIBIL	INCOGNOSCÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi cunoscut; imposibil de a fi cunoscut. [Sil. -cog-nos-ci-]	/<fr. incognoscibile

INCOGNOSCIBILITATE	INCOGNOSCIBILITÁTE	<i>f.</i>	Imposibilitate de a fi cunoscut; caracter incognoscibil.	/<fr. incognoscibilité
INCOLOR	INCOLÓR ~ă (~i, ~e)		1) Care nu are culoare; fără culoare. Un gaz ~.2) fig. Care este lipsit de individualitate; fără expresie; șters; fad; palid; searbăd; spălăcit.	/<fr. incolore
INCOMBUSTIBIL	INCOMBUSTÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate să ardă; necombustibil.	/<fr. inflammable
INCOMENSURABIL	INCOMENSURÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care nu poate fi măsurat; fără măsură; de proporții foarte mari; de nemăsurat.2) mat. (despre mărimi) Care nu este comensurabil; fără o măsură comună.	/<fr. incommensurable
INCOMESTIBIL	INCOMESTÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu este bun de mâncat; necomestibil.	/<fr. inestible
INCOMOD	INCOMÓ//D ~dă (~zi, ~de)		1) Care nu este comod; care nu poate fi folosit cu ușurință; fără comoditate; nepractic. Aparat ~.2) fig. (despre persoane) Care deranjează, stingherește.	/<fr. incommode, lat. incommodus
A INCOMODA	A INCOMOD//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să aibă lipsă de comoditate în acțiuni; a împiedica să se simtă liber în acțiuni; a stingeri; a stânjeni; a jena.	/<fr. incommoder, lat. incommodare
INCOMODANT	INCOMODÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care incomodează; supărător; jenant.	/<fr. incommodant
INCOMODITATE	INCOMODIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Lipsă de comoditate; situație incomodă.2) Caracter incomod.3) fig. Situație neplăcută.	/<fr. incommodité
INCOMPARABIL	INCOMPARÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) (despre lucruri, ființe etc.) Care nu poate fi comparat (unul cu altul); complet diferit.2) Care nu poate fi egalat (în ceea ce privește calitățile); de neîntrecut; inegalabil.	/<fr. incomparable, lat. incomparabilis
INCOMPATIBIL	INCOMPATÍBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care nu este compatibil (cu ceva sau cineva); care nu poate coexista (cu ceva sau cineva).2) mat. (despre un sistem de ecuații sau inecuații) Care nu are soluții.	/<fr. incompatible
INCOMPATIBILITATE	INCOMPATIBILITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter incompatibil.2) Lipsă de compatibilitate.3) med. Nepotrivire biologică a grupului sangvin sau a unor organe sau țesuturi implantate. [G.-D. incompatibilității]	/<fr. incompatibilité
INCOMPETENT	INCOMPETÉN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care nu este competent; fără competență; neștiutor.2) jur. (despre organe de stat) Care nu are competența juridică de a rezolva anumite probleme.	/<fr. incompétent
INCOMPETENȚĂ	INCOMPETÉNȚĂ	<i>f.</i>	Stare de incompetent; lipsă de cunoștințe sau de practică într-un anumit domeniu; ignoranță; neștiință. [G.-D. incompetenței]	/<fr. incompétence
INCOMPLET	INCOMPLÉ//T ~tă (~ți, ~te)		Care nu este complet; fără unul sau mai multe elemente constitutive; necomplet; imperfect. [Sil. -com-plet]	/<fr. incomplet
INCOMPREHENSIBIL	INCOMPREHENSÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi înțeles; de neînțeles; ininteligibil. [Sil. -com-pre-]	/<fr. incompréhensible
INCOMPREHENSIV	INCOMPREHENSÍV ~ă (~i, ~e)	<i>f.</i>	Incapacitate de a înțelege sau de a fi înțeles.	/<fr. incompréhension
INCOMPREHENSIV	INCOMPREHENSÍV ~ă (~i, ~e)		Care nu poate înțelege.	/<fr. incompréhensif

INCOMPRESIBIL	INCOMPRESÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu este compresibil; care nu poate fi comprimat; ne comprimabil.	/<fr. incompressible
INCONCILIABIL	INCONCILIÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi conciliat; de neîmpăcat. [Sil. -li-a-]	/<fr. inconciliable
INCONFORT	INCONFÓRT	<i>n.</i>	Lipsă de confort.	/<fr. inconfort
INCONFUNDABIL	INCONFUNDÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi confundat; de neconfundat; neconfundabil.	/in- + confundabil
INCONGELABIL	INCONGELÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi congelat; care nu îngheață.	/<fr. incongelable
INCONGRUENT	INCONGRUÉN//T ~tă (~ți, ~te)		Care nu este congruent; în neconcordanță; nepotrivit. [Sil. -con-gru-ent]	/<lat. incongruens, ~ntis, it. incongruento
INCONGRUENȚĂ	INCONGRUÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Lipsă de congruență; nepotrivire; neconcordanță. [Sil. -con-gru-en-]	/<lat. incongruentia, it. incongruenza
INCONSECVENT	INCONSECVÉN//T ~tă (~ți, ~te)		Care nu este consecvent; lipsit de consecvență (în păreri, atitudini etc.); neconsecvent; nestatornic; schimbător; instabil; nestabil; inconstant.	/<lat. insequens, ~ntis, fr. inéquivalent
INCONSECVENȚĂ	INCONSECVÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Caracter inconsecvent; lipsă de consecvență. 2) Atitudine inconsecventă; inconstantă.	/<lat. consequentia, fr. inéquivalence
INCONSISTENT	INCONSISTÉN//T ~tă (~ți, ~te)		Care nu este consistent; fără consistență; neconsistent.	/<fr. inconsistent
INCONSISTENȚĂ	INCONSISTÉNȚ//Ă	<i>f.</i>	Caracter inconsistent; lipsă de consistență.	/<fr. inconsistency
INCONSOLABIL	INCONSOLÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi consolat; de neconsolat.	/<fr. inconsolable, lat. inconsolabilis
INCONSTANT	INCONSTÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care nu este constant; lipsit de consecvență (în păreri, atitudini); nestatornic; schimbător; inconsecvent; neconsecvent. [Sil. -con-stant]	/<fr. inconstant, lat. inconstans, ~ntis
INCONSTANȚĂ	INCONSTÁNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Caracter inconstant; lipsă de constanță. 2) Atitudine inconstantă; inconsecvență. [G.-D. inconstanței; Sil. -con-stant-]	/<fr. inconstance
INCONSTATABIL	INCONSTATÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi constatat, stabilit.	/<fr. inconstatable
INCONSUMABIL	INCONSUMÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi sau nu trebuie consumat.	/<fr. inconsommable
INCONȘTIENT	INCONȘTIÉN//T ~tă (~ți, ~te)		1) (de-spre persoane) Care nu este conștient; fără cunoștință. 2) și adverbial Care nu-și dă seama de ceea ce face; lipsit de conștiință; fără judecată. 3) și adverbial (despre acțiuni, lucruri etc.) Care este făcut fără participarea conștiinței sau a voint	/<lat. inconsciens, ~ntis, fr. inconscient
INCONȘTIENȚĂ	INCONȘTIÉNȚĂ	<i>f.</i>	1) Stare patologică constând în pierderea conștiinței. 2) Lipsă de conștiință clară, de judecată (în ceea ce face). [G.-D. inconstienței; Sil. -con-ști-en-]	/<fr. inconscience

INCONTESTABIL	INCONTESTÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi contestat, pus la îndoială; de netăgăduit; sigur; cert; neîndoielnic; indubitabil. [Sil. -tes-ta-]	/<fr. incontestable
INCONTINENȚĂ	INCONTINĒŢĂ	<i>f.</i>	1) med. Stare patologică constând în neputința reținerii urinei sau a materialelor fecale.2) fig. Lipsă de stăpânire a unor dorințe sau pasiuni. • ~ verbală vorbă multă și inutilă; limbuție. [G.-D. incontinenței]	/<fr. incontinence, lat. incontinentia
INCONVENABIL	INCONVENÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu este convenabil; neconvenabil.	/<fr. inconvenable
INCONVENIENT	INCONVENIÉNT ~e	<i>n.</i>	Situație nefavorabilă față de cineva; neajuns, dezavantaj; dificultate.	/<fr. inconvéient, lat. inconveniens, ~ntis
INCONVERTIBIL	INCONVERTÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi convertit; de neconvertit; neconvertibil.	/<fr. inconvertible
INCORECT	INCOREĆ//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care nu este corect; necorespunzător adevărului; eronat; greșit; inexact; neadevărat.2) (despre persoane și despre manifestările lor) Care este lipsit de cinste, de onestitate; neonest; necinstit.	/<fr. incorrect
INCORECTITUDINE	INCORECTITÚDIN//	<i>f.</i>	1) Lipsă de corectitudine.2) Comportament incorect.	/ in- + corectitudine
INCORIGIBIL	INCORIGÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care persistă în greșeli și neajunsuri; imposibil de a fi corijat.	/<fr. incorrigible
INCORUPTIBIL	INCORUPTÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi corupt; corect și de bună-credință.	/<fr. incorruptible, lat. incorruptibilis
INCREDIBIL	INCREDÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi crezut; de necrezut. [Sil. in-cre-]	/<lat. incredibilis, it. incredibile
INCREDUL	INCREDÚL ~ă (~i, ~e)	<i>rar</i>	1) Care nu este credul; care nu are încredere în nimic; neîncrezător; sceptic.2) rel. Care încalcă dogmele unei religii sau nu crede în ea; necredincios.	/<fr. incrédule, lat. incredulus
INCREMENT	INCREMENT ~uri	<i>n.</i>	rar Adaos (la ceva) în vederea completării; spor.	/<lat. incrementum
INCREMENTAL	INCREMENTÁL ~ă (~i, ~e)		(despre mărimi scalare) Care ține de un increment al unei alte mărimi; propriu unui increment.	/increment + suf. ~al
A INCRIMINA	A INCRIMIN//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane) A acuza de săvârșirea unei crime. [Sil. in-cri-]	/<fr. incriminer
INCRIMINAT	INCRIMINÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	Care este acuzat de o crimă.	/v. a incrimina
A INCRUSTA	A INCRUST//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (obiecte, suprafețe) A ornamenta prin fixarea unor fragmente de metale prețioase sau de fildeș.2) (amintiri, fapte, întâmplări etc.) A face să se incrusteze. [Sil. in-crus-]	/<fr. incruster, lat. incrustare
A SE INCRUSTA	A SE INCRUST//Á se ~eáză	<i>intrans.</i>	1) (despre amintiri, fapte, întâmplări etc.) A se fixa rămânând pentru mai mult timp; a se întipări. Grozăviile războiului s-au incrustat în memorie.2) (despre săruri dizolvate) A se depune sub formă de crustă pe pereții unui obiect (ai unui recipient, ai	/<fr. incruster, lat. incrustare
INCRUSTAȚIE	INCRUSTÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Ornament incrustat.2) Crustă de săruri depusă pe pereții unui obiect sau ai unui țesut. [G.-D. incrustației; Sil. in-crus-ta-ți-e]	/<fr. incrustation
A INCUBA	A INCUB//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(un agent patogen) A infiltra în organism pentru a testa reacțiile.	/<fr. incuber

INCUBATOR	INCUBAT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	1) Instalație pentru clocirea artificială a ouălor; clocitoare.2) Salon medical amenajat pentru a se asigura dezvoltarea în condiții optime a copiilor născuți prematur.	/<fr. incubateur
INCUBAȚIE	INCUBÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Proces de dezvoltare a embrionului în ou.2) Perioadă de timp cât durează acest proces.3) Perioadă de timp dintre momentul contagiunii și apariția primelor simptome ale unei boli. [G.-D. incubației]	/<fr. incubation, lat. incubatio, ~onis
A INCULCA	A INCULCÁ incúlc	<i>rar</i>	(idei, concepții, principii etc.) A fixa în memoria cuiva prin repetare permanentă.	/<fr. inculquer, lat. inculcare
A INCULPA	A INCULPÁ incúlp	<i>tranz.</i>	(persoane) A declara ca fiind culpabil; a acuza; a învinui.	/<fr. inculper, lat. inculpare
INCULPAT	INCULPÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care este acuzată de o infracțiune și este parte într-un proces penal; acuzat; învinuit.	/v. a inculpa
INCULT	INCÚL//T ~tă (~ți, ~te)		Care nu este cult; lipsit de instruire și de cultură elementară; ignorant.	/<fr. inculte, lat. incultus
INCULTURĂ	INCULTŪRĂ	<i>f.</i>	Lipsă de instruire și de cultură elementară; ignoranță. [G.-D. inculturii]	/<fr. inculture
A INCUMBA	A INCUMBÁ pers. 3 incúmbă	<i>intrans.</i>	(despre sarcini, obligații) A reveni în mod obligatoriu cuiva.	/<lat. incumbare, fr. incomber
INCUNABUL	INCUNÁBUL ~e	<i>n.</i>	1) Exemplar dintr-o carte tipărită în primii ani ai introducerii tiparului (până în anul 1500).2) Carte veche și de valoare.	/<fr. incunable, lat. incunabulum
INCURABIL	INCURÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) (despre boli sau despre bolnavi) Care nu poate fi vindecat; de nevindecat.2) fig. (despre persoane) Care suferă de un defect moral nevindecabil; imposibil de a fi corijat.	/<fr. incurable
INCURIE	INCŪRI//E ~i	<i>f. livr.</i>	Lipsă de grijă; atitudine neglijentă; neglijență.	/<lat. incuria, fr. incurie
INCURSIUNE	INCURSIŪN//E ~i	<i>f.</i>	1) mil. Pătrundere prin surprindere și de scurtă durată a unor forțe armate străine pe teritoriul unui stat (cu scop de cercetare).2) Abordare (momentană) a unui subiect străin temei tratate, preocupărilor obișnuite. [Sil. -si-u-]	/<fr. incursion, lat. incursio, ~onis
IN-CVARTO	IN-CVÁRTO	<i>adj. invar.</i>	1) (despre formatul unei cărți) Care are coala de hârtie îndoită în patru, formând opt pagini.2) (despre cărți) Care are formatul unei astfel de coli.	/<lat. in-quarto
INDECENT	INDECÉN//T ~tă (~ți, ~te)		Care nu este decent; lipsit de decență; impudic; nerușinat.	/<fr. indécent
INDECENȚĂ	INDECÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Caracter indecent; lipsă de decență; impudicitate; nerușinare.2) Comportament indecent.	/<fr. indécence, lat. indecentia
INDECIS	INDECÍ//S ~să (~și, ~se)		(despre persoane și despre manifestările lor) Care nu este decis, hotărât; nehotărât; șovăitor.	/<fr. indécis, lat. indecisis
INDECIZIE	INDECÍZI//E ~i	<i>f.</i>	1) Caracter indecis. 2) Stare a unei persoane indecise; șovăire; nehotărâre. [G.-D. indeciziei; Sil. -zi-e]	/<fr. indécision
INDECLINABIL	INDECLINÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu se declină; nedeclinabil. [Sil. -de-cli-]	/<fr. indéclinable, lat. indeclinabilis
INDEFINIBIL	INDEFINÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi definit; de nedefinit; nedefinibil.	/in- + definibil

INDEFINIT	INDEFINÍ//T ~tă (~ți, ~te)/<lat. indefinitus, fr. indéfini		1) Care nu este (sau nu poate fi) definit; cu limite nedeterminate; nedefinit; nedeterminat.2) Care nu este clar; lipsit de claritate; nelămurit; neclar.3) gram. Care indică caracterul nedeterminat al unui obiect sau al unei ființe; nehotărât.	
INDEHISCENT	INDEHISCÉN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre fructe) Care nu se deschide spontan la maturitate, spre a pune în libertate semințele.	/<fr. indéhiscént
INDEHISCENȚĂ	INDEHISCÉNȚĂ	<i>f.</i>	Ieșire a fructelor indehiscente.	/<fr. indéhiscence
INDELEBIL	INDELÉBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi șters din amintire; de neuitat.	/<lat. indelebilis, fr. indélébile
INDELICAT	INDELICÁ//T ~tă (~ți, ~te)		Care nu este delicat; lipsit de delicatețe; nedelicat.	/<fr. indélicat
INDELICATEȚE	INDELICATÉȚ//E ~i	<i>f.</i>	1) Lipsă de delicatețe; atitudine nedelicată; nedelicatețe.2) Comportament lipsit de eleganță. [G.-D. indelicatēții]	/<fr. indélicatesse
A INDEMNIZA	A INDEMNIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	rare A înzestra cu o indemnizație; a despăgubi.	/<fr. indemniser
INDEMNIZAȚIE	INDEMNIZĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Sumă de bani, acordată cuiva în afara retribuției, pentru acoperirea unor cheltuieli excepționale (deplasare în interes de serviciu, transfer etc.) sau pentru prestarea unei munci speciale în afara funcției de bază.2) Sumă de bani plătită salariaților	/<fr. indemnisation
INDEPENDENT	INDEPENDÉN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care nu este dependent de nimeni sau de nimic; liber de orice dependență; nedependent; autonom; neatârnat.2) Care nu vrea să se supună nimănui; cu inițiativă personală.	/<fr. independant, it. indipendente
INDEPENDENȚĂ	INDEPENDÉNȚĂ	<i>f.</i>	1) Caracter independent.2) Stare de independență; libertate de acțiune sau de judecată independent.3) Stare de libertate (politică, economică, națională) a unui stat sau popor; suveranitate; neatârnat.4) Statut internațional al unui stat în care suveran	/<fr. indépendance, it. indipendenza
INDEROGABIL	INDEROGÁBIL ~ă (~i, ~e)	<i>jur.</i>	Care nu permite derogări.	/in- + derogabil
INDESCIFRABIL	INDESCIFRÁBIL ~ă (~i, ~e)	<i>și adverbial</i>	(despre texte scrise) Care nu poate fi descifrat; greu de citit; de nedescifrat; ilizibil; necitit. [Sil. -ci-fra-]	/<fr. indéchiffrable
INDESCRIPTIBIL	INDESCRIPTÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi descris sau redat în cuvinte; de nedescris. [Sil. -de-scrip-]	/<fr. indescriptible
INDESTRUCTIBIL	INDESTRUCTÍBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care nu poate fi (sau pare a nu putea fi) distrus.2) fig. Care durează multă vreme; trainic; durabil. Solidaritate ~ă. [Sil. -de-struc-]	/<fr. indestructible
INDETERMINABIL	INDETERMINÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi determinat; nedeterminabil.	/<fr. indéterminable, lat. indeterminabilis
INDETERMINISM	INDETERMINÍSM	<i>n.</i>	Concepție în filozofia modernă și contemporană, care respinge determinismul, susținând existența libertății absolute a voinței.	/<fr. indéterminisme
INDEX	ÍNDEX ~uri	<i>n.</i>	Listă (alfabetică) a numelor citate, termenilor sau materiilor cuprinse într-o carte cu indicarea paginilor unde se află; indice.	/<lat., fr. index

A INDEXA	A INDEX//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (documente) A înzestra cu un indice de clasificare.2) (autori, cuvinte etc.) A introduce într-un index.3) ec. (variații ale unui element) A raporta la un indice determinat.	/<fr. indexer
INDEZIRABIL	INDEZIRÁBIL ~ă (~i,		Care nu este dorit; nedorit.	/<fr. indésirable
INDIAN I	INDIÁN I	<i>n.</i>	Țesătură fină de bumbac, vopsită sau imprimată, folosită la confecționarea articolelor de lenjerie. [Sil. -di-an]	/<fr. indienne
INDIAN II	INDI//ÁN II ~ână (~éni, ~éne)		1) Care aparține Indiei sau populației ei; din India.2) Care aparține uneia dintre populațiile băștinașe din America; amerindian. [Sil. -di-an]	/<fr. indien
INDIAN III	INDI//ÁN III ~ână (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care face parte din populația de bază a Indiei sau este originară din India.2) Persoană aparținând uneia dintre populațiile băștinașe din America; amerindian. [Sil. -di-an]	/<fr. indien
INDIANĂ I	INDIÁNĂ I	<i>f.</i>	mai ales art. Limba indienilor.	/<fr. indien
INDIANĂ II	INDI//ÁNĂ II ~éne	<i>f.</i>	Prăjitură umplută cu frișcă și acoperită cu glazură de ciocolată.	/<fr. indien
INDIANIST	INDIANÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Specialist în indianistică.	/<fr. indianiste
INDIANISTICĂ	INDIANÍSTICĂ	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul limbii și culturii indiene.	/<germ. Indianistik
A INDICA	A INDICÁ indic	<i>tranz.</i>	1) (ființe, lucruri, situații etc.) A semnala verbal sau printr-un gest, semn etc.; a arăta.2) (tratamente sau medicamente) A recomanda (printr-o rețetă) în scopul însănătoșirii; a prescrie.	/<fr. indiquer, lat. indicare
INDICATIV I	INDICATÍV I ~ă (~i, ~e)		Care indică; folosit pentru indicare. • Modul ~ mod personal care exprimă o acțiune reală (la prezent, trecut sau viitor).	/<fr. indicatif, lat. indicativus
INDICATIV II	INDICATÍV II ~e	<i>n.</i>	Fapt ce indică ceva. • ~ de apel semn constând din litere și cifre, fiind specific pentru fiecare emițător-receptor telegrafic sau radiofonic.	/<fr. indicatif, lat. indicativus
INDICATOR I	INDICAT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care indică; care furnizează o indicație.	/<fr. indicateur
INDICATOR II	INDICAT//ÓR II ~oăre	<i>n.</i>	1) Semn (săgeată, tăbliță etc.) care indică direcția sau distanța. ~ rutier. ~ kilometric.2) Ac la instrumentele de măsurat care indică valorile unei mărimi variabile; indice; arătător.3) Lucrare tipărită care furnizează informații privitoare la un anumit	/<fr. indicateur
INDICATOR III	INDICATÓR III ~i	<i>m.</i>	1) chim. Substanță care, prin schimbarea culorii, semnalează caracterul acid sau bazic al altei substanțe ori sfârșitul unei reacții chimice.2) Expresie numerică ce caracterizează din punct de vedere cantitativ un fenomen social-economic.	/<fr. indicateur
INDICAȚIE	INDICÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Fapt care indică; semn aparent care indică ceva (cu probabilitate).2) Ceea ce este indicat; lămurire; îndrumare; recomandare. A urma ~ile primite. [G.-D. indicației]	/<fr. indication, lat. indicatio, ~onis
INDICE	ÍNDIC//E ~i	<i>m.</i>	1) mat. chim. Semn (număr sau literă) pus alături de o literă (de obicei la dreapta ei și mai jos) pentru a-i preciza valoarea și semnificația.2) Expresie numerică ce caracterizează din punct de vedere cantitativ un fenomen social-economic.3) Ac la instru	/<lat. index, ~icis, it. indice

INDICIBIL	INDICÍBIL ~ă (~i, ~e)	<i>rar</i>	Care nu poate fi exprimat; foarte greu sau imposibil de exprimat; inexprimabil; inefabil.	/<lat. indicibilis, fr. indicible
INDICIU	INDÍCI//U ~i	<i>n.</i>	1) Particularitate după care poate fi recunoscut un obiect sau fenomen.2) Semn după care se deduce existența unui obiect sau fenomen.3) jur. Faptă, împrejurare, situație care poate servi ca probă într-un proces. [sil. -ciu]	/<lat. indicium, fr. indice
INDIFERENT	INDIFERÉN//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre persoane) Care nu manifestă interes pentru nimeni și pentru nimic; nepăsător.2) Care nu prezintă nici un interes; fără însemnătate; neimportant; neînsemnat.	/<fr. indifferent, lat. indifferens, ~ntis
INDIFERENȚĂ	INDIFERÉNȚĂ	<i>f.</i>	1) Caracter indiferent.2) Atitudine indiferentă; nepăsare. [G.-D. indiferenței]	/<fr. indifférence, lat. indifferentia
INDIGEN I	INDIGÉN I ~ă (~i, ~e)		1) Care face parte din populația originară a unei țări sau a unei regiuni; băștinaș; autohton; aborigin. Populație ~ă.2) (despre animale, plante, mărfuri etc.) Care crește sau se produce în propria țară.	/<fr. indigene, lat. indigenus
INDIGEN II	INDIGÉN II ~i	<i>m.</i>	Persoană care face parte din populația originară a unei țări sau a unei regiuni; aborigin; băștinaș.	/<fr. indigene, lat. indigenus
INDIGEST	INDIGÉ//ST ~stă (~ști, ~ste)		1) (despre alimente) Care se digeră greu.2) fig. (despre lucrări scrise) Care se asimilează greu; dificil de înțeles.	/<fr. indigeste, lat. indigestus
INDIGESTIE	INDIGÉSTI//E ~i	<i>f.</i>	Indispoziție cauzată de tulburarea digestiei (și manifestată mai ales prin dureri de cap, greață, vomă).	/<fr. indigestion, lat. indigestio, ~onis
A INDIGNA	A INDIGN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se indigneze.	/<fr. s'indigner, lat. indignari
A SE INDIGNA	A SE INDIGN//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A manifesta indignare; a fi cuprins de revoltă; a se revolta.	/<fr. s'indigner, lat. indignari
INDIGNARE	INDIGN//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	Sentiment de mânie provocat de o acțiune nedemnă, o nedreptate, o insultă etc.	/v. a (se) indigna
INDIGO	INDIGÓ ~uri	<i>n.</i>	1) Una dintre culorile de bază ale spectrului de lumină, situată între albastru și violet; culoare intermediară între albastru și violet.2) Colorant albastru-închis, extras dintr-un arbust exotic sau obținut pe cale sintetică.3) Hârtie subțire colorată, t	/<fr., sp. indigo
INDIGOTIER	INDIGOTIÉR ~i	<i>m.</i>	Arbust tropical din frunzele căruia se extrage indigoul.	/<fr. indigotier
INDIRECT	INDIRÉC//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care nu este direct. Itinerar ~.2) Care se face prin mijlocirea cuiva sau a ceva; cu intermediari.	/<fr. indirect, lat. indirectus
INDISCIPLINĂ	INDISCIPLÍNĂ	<i>f.</i>	Lipsă de disciplină. [G.-D. indisciplinei; Sil. -ci-pli-]	/<fr. indiscipline
INDISCRET	INDISCRÉ//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care nu este discret; fără discreție.2) Care vădește lipsă de discreție. [Sil. -dis-cret]	/<fr. indiscret, lat. indiscretus
INDISCREȚIE	INDISCRÉȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Lipsă de discreție; destăinuire a unor secrete.2) Comportare indiscretă; lipsă de măsură în vorbă, de rezervă în relațiile cu oamenii. [G.-D. indiscreției; Sil. -dis-cre-ți-e]	/<fr. indiscretion, lat. indiscretio, ~onis
INDISCUTABIL	INDISCUTÁBIL ~ă (~i, ~e)	<i>și adverbial</i>	Care nu poate fi pus în discuție; de nediscutat; evident.	/<fr. indiscutable

INDISOLUBIL	INDISOLÚBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi distrus, destrămat; de nezdruccinat. Legătură ~ă.	/<fr. indissoluble, lat. indissolubilis
INDISPENSABIL	INDISPENSÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care este absolut necesar; de care nu te poți dispensa.	/<fr. indispensable
INDISPENSABILI	INDISPENSÁBILI	<i>m.</i>	pl. Articol de lenjerie bărbătească în formă de pantaloni; izmene.	/<fr. indispensable
INDISPONIBIL	INDISPONÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu este disponibil; de care nu se poate dispune (la nevoie); nedisponibil.	/<fr. indisponible
INDISPONIBILITATE	INDISPONIBILIT//Á TE ~ăți	<i>f.</i>	Situație a unui lucru sau a unei ființe indisponibile. [G.-D. indisponibilității]	/<fr. indisponibilité
INDISPOZIȚIE	INDISPOZÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Lipsă de dispoziție.2) Boală ușoară. [G.-D. indispoziției; Sil. -ți-e]	/<fr. indisposition
A INDISPUNE	A INDISPÚNE	<i>tranz.</i>	A face să se indispună.	/<fr. indisposer
A SE INDISPUNE	A SE INDISPÚNE mă indispún	<i>intransz.</i>	A ajunge într-o stare de indispoziție; a pierde buna dispoziție.	/<fr. indisposer
INDISPUS	INDISPÚ//S ~să (~și, ~se)		1) Care este prost dispus; fără dispoziție.2) Care este afectat de o indispoziție; ușor bolnav.	/v. a (se) indis pune
INDISTINCT	INDISTÍNC//T ~tă (~ți, ~te)		Care nu este distinct; care se distinge cu greu; vag; confuz.	/<fr. indistinct, lat. indistinctus
INDIU	ÍNDIU	<i>n.</i>	Metal alb-cenușiu, maleabil, ductil, având diverse întrebuințări în industrie.	/<fr. indium
INDIVID	INDIVÍ//D ~zi	<i>m.</i>	1) Organism având o existență proprie și considerat ca unitate distinctă față de specia din care face parte; exemplar.2) Persoană considerată ca unitate particulară, distinctă față de toate celelalte persoane; ins; cetățean.3) fig. peior. Persoană necunos	/<fr. individu, lat. individuus
INDIVIDUAL I	INDIVIDUÁL I	<i>adv.</i>	În mod particular; în parte. [Sil. -du-al]	/<lat. individualis, fr. individuel
INDIVIDUAL II	INDIVIDUÁL II ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de individ; propriu individului.2) Care aparține unui singur individ; al unui singur individ; particular.3) Care este realizat de un singur individ.4) Care este caracteristic numai pentru cineva sau ceva. [Sil. -du-al]	/<lat. individualis, fr. individuel
INDIVIDUALISM	INDIVIDUALÍSM	<i>n.</i>	1) filoz. Teorie care consideră individul drept valoare supremă în toate domeniile vieții (economie, politică, morală etc.).2) Tendință de a proteja valorile și drepturile individului rupt de societate.3) Atitudine a celui care se preocupă în mod exclusiv	/<fr. individualisme
INDIVIDUALIST	INDIVIDUALÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>și substantiv al</i>	1) Care manifestă individualism; care caută să-și satisfacă doar interesele personale; preocupat de obținerea unui avantaj personal; interesat.2) Care împărtășește individualismul.	/<fr. individualiste
INDIVIDUALITATE	INDIVIDUALIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Totalitate a trăsăturilor caracteristice prin care un individ diferă de alții.2) Persoană înzestrată cu calități deosebite, excepționale.	/<fr. individualité
A INDIVIDUALIZA	A INDIVIDUALIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A determina prin caracterele sale individuale; a particulariza; a singulariza.2) A prezenta prin ceea ce este individual, personal; a personaliza.	/<fr. individualiser

INDIVIDUALIZARE	INDIVIDUALIZ//ÁRE ~ări	f.	1) v. A INDIVIDUALIZA.2) Aplicare a unor concepții, legi etc. la cazuri particulare.	/v. a individualiza etc.
INDIVIZ	INDIVÍZ ~ă (~i, ~e)		1) (despre bunuri) Care nu se poate împărți.2) (despre persoane) Care posedă o proprietate în indiviziune.	/ <lt;lat. fr.="" indivis<="" indivisus,="" td=""></lt;lat.>
INDIVIZIBIL	INDIVIZÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi divizat; de neîmpărțit.	/ <lt;fr. indivisibils<="" indivisible,="" lat.="" td=""></lt;fr.>
INDIVIZIBILITATE	INDIVIZIBILITÁTE	f.	Caracter indivizibil; imposibilitate de a fi divizat.	/ <lt;fr. indivisibilité<="" td=""></lt;fr.>
INDIVIZIUNE	INDIVIZIÚN//E ~i	f.	Stare a unui bun material asupra căruia au dreptul mai multe persoane, fără a fi determinată cota-parte a fiecăreia dintre ele. [G.-D. indiviziunii; Sil. -zi-u-]	/ <lt;fr. indivision<="" td=""></lt;fr.>
INDO-EUROPEAN I	INDO-: ~ EUROP//EÁN I ~eănă		Care aparține familiei de limbi reprezentând continuarea unei limbi neatestate în texte, dar reconstituită în esență.	/ <lt;fr. indo-européen<="" td=""></lt;fr.>
INDO-EUROPEAN II	ÍNDÓ-: ~ EUROPEÁN II	m.	pl. Termen folosit pentru a denumi un grup de populații care trăiau prin mileniul III î.e.n. în regiunile Asiei Centrale. [Sil. -e-u-ro-pean]	/ <lt;fr. indo-européen<="" td=""></lt;fr.>
INDOLENT	INDOLÉN//T ~tă (~ți, ~te)		Care nu este în stare sau evită să facă eforturi; lipsit de energie.	/ <lt;fr. indolens,="" indolent,="" lat.="" td="" ~ntis<=""></lt;fr.>
INDOLENȚĂ	INDOLÉNȚ//Ă ~e	f.	Stare de indolent; dispoziție de a evita orice efort.	/ <lt;fr. indolence,="" indolentia<="" lat.="" td=""></lt;fr.>
INDOLOG	INDOLÓ//G ~gi	m.	Specialist în indologie; indianist.	/ <lt;germ. indolog<="" td=""></lt;germ.>
INDOLOGIE	INDOLOGÍE	f.	Știință care se ocupă cu studiul limbii și culturii Indiei.	/ <lt;germ. indologie<="" td=""></lt;germ.>
INDONEZIAN I	INDONEZI//ÁN I ~ănă (~éni, ~éne)		Care aparține Indoneziei sau populației ei; din Indonezia.	/ <lt;fr. indonésien<="" td=""></lt;fr.>
INDONEZIAN II	INDONEZIÁ//N II ~ănă (~éni, ~éne)	m. și f.	Persoană care face parte din populația de bază a Indoneziei sau este originară din Indonezia.	/ <lt;fr. indonésien<="" td=""></lt;fr.>
INDONEZIANĂ	INDONEZIÁNÁ	f.	mai ales art. Limba indonezienilor.	/ <lt;fr. indonésien<="" td=""></lt;fr.>
INDRUȘAIM	INDRUȘAÍM ~i	m.	Plantă decorativă cu flori plăcut mirositoare de diferite culori; sângele-voinicului.	/ <lt;turc. itri-şahi<="" td=""></lt;turc.>
INDUBITABIL	INDUBITÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi pus la îndoială; de netăgăduit; cert; sigur; incontestabil; neîndoielnic.	/ <lt;fr. indubitabilis<="" indubitable,="" lat.="" td=""></lt;fr.>
A INDUCE	A INDÚCE indúc	tranz.	1) (în opoziție cu a deduce) A afla prin inducție.2): ~ în eroare a face să ia un neadevăr drept adevăr; a amăgi; a înșela; a păcăli; a șmecheri. 3) (câmpuri electrice) A produce prin inducție electromagnetică.	/ <lt;lat. inducere<="" td=""></lt;lat.>
INDUCTIV	INDUCTÍV ~ă (~i, ~e)		Care este bazat pe inducție; format prin inducție.	/ <lt;lat. fr.="" inductif<="" inductivus,="" td=""></lt;lat.>
INDUCTOR I	INDUCT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		(despre procese fizice) Care produce sau influențează un alt proces ce se desfășoară concomitent.	/ <lt;fr. inducteur<="" td=""></lt;fr.>
INDUCTOR II	INDUCT//ÓR II ~oăre	n.	1) Dispozitiv al unei mașini electromagnetice care produce curent alternativ.2) Generator mic de curent alternativ acționat manual și folosit în instalațiile telefonice pentru producerea semnalului de apel.	/ <lt;fr. inducteur<="" td=""></lt;fr.>

INDUCȚIE	INDÚCTI//E ~i	<i>f.</i>	1) (în opoziție cu deducție) Operație mentală constând în trecerea de la fapte la generalizări, de la particular la general.2) Concluzie obținută printr-un astfel de raționament.3) : ~electromagnetică producere a unui câmp electric cu forță electromotoare	/<lat. inductio, ~onis, fr. induction
INDULGENT	INDULGÉN//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre persoane) Care iartă cu ușurință greșelile cuiva; îngăduitor; iertător; tolerant.2) (despre manifestări ale oamenilor) Care vădește bună înțelegere; îngăduitor; blând; blajin. Atitudine ~tă.	/<fr. indulgent, lat. indulgens, ~ntis
INDULGENȚĂ	INDULGÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Caracter indulgent.2) Atitudine indulgentă; ușurință de a ierta; îngăduință.3) (în biserica catolică) Iertare totală sau parțială a păcatelor acordată credincioșilor în schimbul unei sume de bani.	/<fr. indulgence, lat. indulcentia
INDUPLICAT	INDUPLICÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre frunze) Care este cu marginea îndoită înăuntru.	/<fr. induplique
INDURAȚIE	INDURÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Stare patologică constând în întărirea anormală a unui țesut organic. [G.-D. indurației]	/<fr. induration
INDUSTRIAL	INDUSTRIÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de industrie; referitor la industrie. Ramură ~ă. Chimie ~ă.2) Care este produs de industrie. Mărfuri ~e.3) (despre regiuni, localități etc.) Care are o industrie dezvoltată. [Sil. -dus-tri-al]	/<fr. industriel, germ. industriell
INDUSTRIALISM	INDUSTRIALÍSM	<i>n.</i>	Tendință de a acorda industriei o importanță preponderentă.	/<fr. industrialisme
A INDUSTRIALIZA	A INDUSTRIALIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (state, regiuni, ținuturi) A înzestra cu întreprinderi industriale; a face să devină industrial.2) (ramuri ale economiei) A organiza pe bază industrială; a transforma în industrie. ~ agricultura.3) (materii prime) A prelucra în vederea obținerii produs	/<fr. industrialiser
INDUSTRIAȘ	INDUSTRIÁS ~i	<i>m.</i>	Proprietar al unei întreprinderi industriale; fabricant. [Sil. -dus-tri-aș]	/industrie + suf. ~aș
INDUSTRIE	INDÚSTRI//E ~i	<i>f.</i>	Ramură a economiei care se ocupă cu valorificarea bogățiilor minerale, a energiei electrice, cu transformarea materiilor prime în produse fabricate. • ~ grea industrie care se ocupă cu producerea mijloacelor de producție. ~ ușoară industrie care se ocupă	/<fr. industrie, lat. industria
INECHITABIL	INECHITÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu este drept; nedrept; injust. [Sil. in-e-]	/<fr. inéquitable
INECHITATE	INECHIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	Lipsă de dreptate; de justețe; nedreptate; injustețe. [G.-D. inechității]	/<fr. iniquité
INECUAȚIE	INECUÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	mat. Inegalitate între două funcții, cu aceleași variabile, care poate fi satisfăcută sau nu pentru anumite valori date variabilelor.	/<fr. inéquation
INEDIT	INEDÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre lucrări, texte, documente) Care nu a mai fost editat; publicat pentru prima dată.2) Care anterior nu a fost cunoscut; necunoscut; nou.	/<fr. inédit, lat. ineditus
INEFABIL	INEFÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi exprimat; foarte greu sau imposibil de exprimat; de neexprimat; inexprimabil.	/<fr. ineffable, lat. ineffabilis

INEFICACE	INEFICÁCE	<i>adj. invar.</i>	Care nu este eficace; care nu produce efectul dorit; fără rezultatele așteptate; neeficace; infructuos.	/<fr. inefficace, lat. inefficax, ~acis
INEFICACITATE	INEFICACIT//ÁTE	<i>f.</i>	Lipsă de eficacitate; neeficacitate. [G.-D. ineficacității]	/<fr. inefficacité
INEFICIENT	INEFICIÉN//T ~tă (~ți, ~te)		Care este lipsit de eficiență; neeficient.	/in- + eficient
INEGAL	INEGÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care nu este egal (ca dimensiune, cantitate, valoare etc.); diferit.2) Care nu este uniform, neted; neuniform.3) Care nu este stabil; nestabil; neregulat.	/<fr. inégal
INEGALABIL	INEGALÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi egalat (în ce privește calitățile); de neegalat; de neîntrecut; incomparabil.	/inegal + suf. ~bil
INEGALITATE	INEGALIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Lipsă de egalitate; neegalitate; diferență. ~ socială.2) Lipsă de uniformitate; neuniformitate; iregularitate.	/<fr. inégalité, lat. inaequalitas
INEL	INÉL ~e	<i>n.</i>	1) Cerc mic de metal care se pune pe deget ca podoabă. ~ de aur. ~ de argint. • ~ de logodnă inel (de metal prețios) care se poartă pe degetul inelar ca simbol al legăturii dintre logodnici sau soți; verighetă.2) Obiect în formă de cerc, confectionat dint	/<lat. anellus
INELAJ	INELÁJ ~e	<i>n.</i>	Operație de fixare a unor inele cleioase pe trunchiul arborilor pentru a-i proteja de insecte.	/inel + suf. ~aj
INELAR I	INELÁR I ~ă (~i, ~e)		Care se aseamănă cu un inel; de forma unui inel.	/inel + suf. ~ar
INELAR II	INELÁR II ~e	<i>n.</i>	Al doilea deget de la mână, care urmează după degetul cel mic și pe care se poartă, de obicei, inelul.	/ inel + suf. ~ar
INELAR III	INELÁR III ~i	<i>m.</i>	Fluturi dăunători care își depune ouăle pe ramurile pomilor fructiferi sub formă de inele.	/ inel + suf. ~ar
INELAT	INELÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. INELAR I.2) (despre păr) Care este răsucit ca niște inele; buclat; cârlionțat.3) (despre viermi) Care are corpul format din inele.	/inel + suf. ~at
INELEGANT	INELEGÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care este lipsit de eleganță în vorbire și în purtare.	/<fr. inélégant
INELUCTABIL	INELUCTÁBIL ~ă (~i, ~e)	<i>livr.</i>	Care nu poate fi evitat, împiedicat; de neocolit; inevitabil.	/<fr. inéluctable, lat. ineluctabilis
INEPT	INÉP//T ~tă (~ți, ~te)		Care este lipsit de logică; fără nici o noimă; absurd; stupid; alogic; aberant.	/<fr. inepte, lat. ineptus
INEPȚIE	INÉPȚI//E ~i	<i>f.</i>	Faptă sau vorbă ineptă; absurditate; stupiditate. [G.-D. ineptiei]	/<fr. ineptie, lat. ineptia
INEPUIZABIL	INEPUIZÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care nu se epuizează; care nu are sau pare a nu avea sfârșit (în timp sau în spațiu); de neepuizat; neepuizabil; interminabil.2) Care este din abundență; foarte abundent; extrem de bogat. [Sil. in-e-pu-i-]	/<fr. inépuisable
INERENT	INERÉN//T ~tă (~ți, ~te)		Care aparține în mod firesc unui lucru sau fenomen; propriu esenței unui lucru sau fenomen; intrinsec; esențial. Contradicții ~te acestei epoci.	/<fr. inhérent, lat. inhaerens, ~ntis

INERT	INÉR//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care nu are mișcare proprie; fără mișcare proprie.2) fig. Care nu reacționează la factorii din jur; lipsit de vigoare și de energie; molatic; molău. 3) chim. (despre substanțe) Care nu reacționează la contactul cu alte substanțe; lipsit de reactivitate	/<fr. inerte, lat. iners, ~tis
INERȚIE	INERȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) fiz. Proprietate a corpurilor de a-și menține starea de repaos sau de mișcare atâta timp cât asupra lor nu acționează o forță exterioară.2) chim. Proprietate a unor substanțe de a nu reacționa cu alte substanțe.3) fig. Lipsă totală de activitate, de en	/<fr. inertie, lat. inertia
A INERVA	A INERV//Ă pers. 3	<i>tranz.</i>	(organe sau țesuturi) A asigura cu o rețea de nervi.	/<fr. inerver
INERVAȚIE	INERVĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	Distribuție a nervilor într-un organ sau țesut. [G.-D. inervației]	/<fr. innervation
INESTETIC	INESTÉTII//C ~că (~ci, ~ce)		Care nu este estetic; neestetic. [Sil. in-es-]	/<fr. inesthétique
INESTIMABIL	INESTIMÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi estimat; de o valoare ce depășește orice estimare; de neapreciat; inapreciabil.	/<fr. inestimable, lat. inaestimabilis
INEVITABIL	INEVITÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi evitat, împiedicat; de neocolit. [Sil. in-e-]	/<fr. inévitable, lat. inevitabilis
INEXACT	INEXÁC//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și adverbial</i>	1) Care nu este exact; lipsit de exactitate; neexact; neprecis; imprecis.2) (despre persoane) Care vădește lipsă de punctualitate; nepunctual.3) Care nu corespunde adevărului; care nu este corect; neadevărat; greșit; incorect; eronat.	/<fr. inexact
INEXACTITATE	INEXACTIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Lipsă de exactitate, de precizie; imprecizie.2) Lipsă de punctualitate.3) Deviere de la adevăr; neadevăr; greșală; eroare.	/in- + exactitate
INEXISTENT	INEXISTÉN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care nu există; ireal; nereal.2) Care nu are valoare; fără eficacitate; nul; neeficient.	/<fr. inexistant
INEXISTENȚĂ	INEXISTENȚĂ	<i>f.</i>	Caracter inexistent; lipsă de existență.	/<fr. inexistence
INEXORABIL	INEXORÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi convins, înduplecat; de neînduplecat; implacabil. [Sil. in-e-xo-]	/<fr. inexorable, lat. inexorabilis
INEXPLICABIL	INEXPLICÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care nu poate fi explicat; greu sau imposibil de explicat; de neexplicat.2) fig. Care iese din comun (prin felul de a fi); straniu; ciudat; bizar. [Sil. in-ex-pli-]	/<fr. inexplicable, lat. inexplicabilis
INEXPLOATABIL	INEXPLOATÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi exploatat; neexploatabil.	/<fr. inexploitable
INEXPLORABIL	INEXPLORÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi explorat, analizat, cercetat; neexplorabil. [Sil. in-ex-plo-]	/<fr. inexplorable
INEXPRESIV	INEXPRESÍV ~ă (~i, ~e)		Care nu este expresiv; lipsit de expresivitate; șters; fad; decolorat; palid. [Sil. in-ex-pre-]	/<fr. inexpressif
INEXPRIMABIL	INEXPRIMÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi exprimat; foarte greu sau imposibil de exprimat; de neexprimat; inefabil.	/<fr. inexprimable
INEXPUGNABIL	INEXPUGNÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi luat cu asalt; de necucerit; de neînvinș. O cetate ~ă. [Sil. in-ex-pug-]	/<fr. inexpugnable, lat. inexpugnabilis
INEXTENSIBIL	INEXTENSÍBIL ~ă		Care nu poate fi extins; imposibil de extins.	/<fr. inextensible
IN EXTENSO	IN EXTÉNISO loc.	<i>adv.</i>	În întregime; pe larg; integral.	/Cuv. lat.

IN EXTREMIS	IN EXTREMIS loc.	<i>adv.</i>	1) În cele din urmă, neavând altă posibilitate; în ultimă instanță.2) În ultimul moment. [Sil. ex-tre-]	/Cuv. lat.
INEXTRICABIL	INEXTRICÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi descurcat; de neînțeles; încurcat. O afacere ~ă. [Sil. in-ex-tri-]	/<fr. inextricable, lat. inextricabilis
INFAILIBIL	INFAILÍBIL ~ă (~i, ~e)		1) (despre persoane) Care nu poate greși; nesupus greșelilor.2) Care are rezultate asigurate. Un remediu ~. [Sil. in-fa-i-]	/<fr. infaillible
INFAILIBILITATE	INFAILIBILITÁTE	<i>f.</i>	Caracter infailibil.	/<fr. infaillibilité
INFAM	INFÁM ~ă (~i, ~e)		1) și substantival (de-spre persoane) Care este în stare să comită fapte nedemne; josnic; nemernic; ticălos; mârșav; mizerabil; abject.2) Care provoacă scârbă; respingător; dezgustător; repugnant; repulsiv.	/<fr. infâme, it. infamis
INFAMANT	INFAMÁN//T ~tă (~ți,		Care dezonorează; care atrage dezonoarea publică; dezonorant.	/<fr. infamant
INFAMIE	INFAMÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Caracter infam; ticăloșie; josnicie; nemernicie.2) Faptă de om infam; ticăloșie; mârșăvie; ignominie. • Stâlpul ~ei loc unde în trecut erau ținuți legați infractorii și criminalii, pentru a putea fi dezaprobați și loviți de multime. A ținui la stâlpul	/<fr. infamie, lat. infamia
INFANTE	INFÁN//TE ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	(în Spania și Portugalia; folosit și ca titlu) Fiu sau fiică a unui rege (în afară de primul născut).	/sp. infante, fr. infant
INFANTERIE	INFANTÉRIE	<i>f.</i>	Armată ale cărei trupe se deplasează și duc lupta pe jos; pedestrime. [G.-D. infanteriei; Sil. -ri-e]	/<fr. infanterie, germ. Infanterie
INFANTERIST	INFANTERÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Militar din trupele de infanterie.	/<germ. Infanterist
INFANTICID I	INFANTICÍ//D I ~dă (~zi, ~de)		Care își ucide propriul copil.	/<fr. infanticide, lat. infanticidium
INFANTICID II	INFANTICÍD II ~e	<i>n.</i>	Crimă constând în uciderea propriului copil; pruncucidere.	/<fr. infanticide, lat. infanticidium
INFANTIL	INFANTÍL ~ă (~i, ~e)		1) Care este caracteristic pentru copii (în ceea ce privește nivelul intelectual și afectiv); propriu copiilor; copilăresc; pueril.2) Care ține de prima copilărie. Boală ~ă.3) fig. (despre oameni maturi) Care manifestă lipsă de maturitate; copilăros; puer	/<fr. infantile, lat. infantilis
INFANTILISM	INFANTILÍSM	<i>n.</i>	1) Caracter infantil.2) Comportament infantil.3) Stare a celui adult care se caracterizează prin manifestarea unor trăsături specifice copilăriei.	/<fr. infantilisme
INFARCT	INFÁRCT ~e	<i>n.</i>	Boală cauzată de necrozarea unui organ sau a unei părți a lui ca urmare a astupării unei artere sau vene.	/<fr. infarctus
INFATIGABIL	INFATIGÁBIL ~ă (~i,		Care nu obosește repede; neobosit.	/<fr. infatigable
A SE INFATUA	A SE INFATU//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	A deveni foarte fudul; a se crede om superior; a se umfla în pene; a se îngâmfa; a se împăuna; a se înfumura.	/<fr. infauter
INFECT	INFÉC//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre aer) Care este greu de respirat; cu miros greu; viciat; stricat; puturos.2) (despre persoane și manifestările lor) Care provoacă dezgust (prin aspectul exterior neîngrijit sau caracterul josnic); desgustător; neîngrijit; repugnant. 3) (despre o	/<fr. infect, lat. infectus

A INFECTA	A INFECT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se infecteze; a molipsi; a contagia; a umple; a contamina.2) fig. (limba, vorbirea, obiceiurile etc.) A invada cu elemente străine sau incorecte.	/<fr. infecter
A SE INFECTA	A SE INFECT//Ă mă ~éz	<i>intranz.</i>	1) A se îmbolnăvi venind în contact cu o sursă de infecție; a contracta o infecție; a se molipsi; a se contagia; a se contamina.2) fig. A decădea din punct de vedere moral; a duce o viață de plăceri ușoare; a trăi în desfrâu; a se destrăbăla; a se desfrân	/<fr. infecter
INFECTANT	INFECTÁN//T ~tă (~ti, ~te)		Care poate infecta; purtător de infecție.	/<fr. infectant
INFECȚIE	INFÉCTI//E ~i	<i>f.</i>	1) Pătrundere a unor agenți patogeni într-un organism viu.2) Proces patologic care are loc într-un organism infectat.3) fam. rar Miros rău provenit de la materii organice în putrefacție. [G.-D. infecției]	/<fr. infection, lat. infectio, ~onis
INFECȚIOS	INFECTI//ÓS ~oasă (~ósi, ~oáse)		(de-spre boli, procese) Care are proprietatea de a se transmite de la un organism la altul; contagios; molipsitor; pestilențial. [Sil. -ți-os]	/<fr. infectieux
INFECȚIOZITATE	INFECȚIOZITÁTE	<i>f.</i>	Capacitate a unui germen de a pătrunde într-un organism, de a se menține, a se înmulți și a se transmite apoi cu ușurință la un alt organism.	/<fr. infectiosité
INFERIOR I	INFERI//ÓR I ~oară (~óri, ~oáre)		1) (în opoziție cu superior) Care se află în partea de jos; situat în partea de jos; de (din) jos.2) (despre cursul unei ape curgătoare) Care este mai aproape de mare decât de izvor. 3) Care ocupă treapta cea mai joasă într-o ierarhie. <u>Situație socială ~o</u>	/<fr. inférieur, lat. inferior
INFERIOR II	INFERIÓR II ~i	<i>m.</i>	Persoană care este subordonată alteia într-o activitate de muncă; om care se supune unui șef; subaltern; subordonat.	/<fr. inférieur, lat. inferior
INFERIORITATE	INFERIORIT//ÁTE ~ăti	<i>f.</i>	1) Caracter inferior.2) Stare a ceea ce este inferior.3) Dezavantaj în ceea ce privește rangul, forța, meritul etc. [Sil. -ri-o-]	/<fr. infériorité
INFERN	INFÉRN	<i>n.</i>	1) rel. Loc unde se crede că sufletele păcătoșilor sunt supuse, după moarte, unor chinuri veșnice; iad; gheenă.2) fig. Loc cu condiții insuportabile; iad.3) fig. Stare de nefericire.	/<lat. infernus
INFERNAL	INFERNÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de infern; propriu infernului.2) fig. (despre zgomote) Care trezește groază; teribil; înspăimântător; îngrozitor.3) fig. Care evocă infernul; ca din infern. Legi ~e.4) Care este greu de suportat; de nesuferit; insuportabil. <u>Căldură ~ă.</u>	/<fr. infernal, lat. infernalis
INFERTIL	INFERTÍL ~ă (~i, ~e)		Care nu este fertil; nefertil; nefecund.	/<fr. infertile
INFERTILITATE	INFERTILITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter infertil.2) Imposibilitatea unei femei de a concepe un făt viu sau viabil.	/<fr. infertilité
A INFESTA	A INFEST//Á pers. 3 ~ează	<i>tranz.</i>	1) livr. (despre paraziți animalii sau vegetali) A face să se infesteze. Omida ~at toți merii.2) fig. (țări, localități etc.) A pustii prin atacuri violente.	/<fr. infester, lat. infestare
A SE INFESTA	A SE INFEST//Á pers. 3 se ~ează	<i>intranz.</i>	A contracta o infestație.	/<fr. infester, lat. infestare

INFESTAȚIE	INFESTĂȚI/E ~i	f.	Contaminare a unui organism cu paraziți animalii sau vegetali (care provoacă anumite stări patologice).	/<fr. infestation
INFIDEL	INFIDÉL ~ă (~i, ~e)		1) Care nu este fidel (în dragoste, sentimente); necredincios.2) Care nu redă sau nu exprimă fidel adevărul, realitatea; inexact.	/<fr. infidele, lat. infidelis
INFIDELITATE	INFIDELIT//ÁTE ~ăți	f.	1) Atitudine sau purtare infidelă.2) Caracter infidel; lipsă de fidelitate. [G.-D. infidelități]	/<fr. infidélité, lat. infidelitas, ~atis
A INFILTRA	A INFILTR//Á ~éz	tranz.	A face să se infiltreze. [Sil. -fil-tra-]	/<fr. infiltrer
A SE INFILTRA	A SE INFILTR//Á mă ~éz	intrans.	1) (despre lichide) A pătrunde treptat (într-un mediu poros).2) A pătrunde cu abilitate și pe neobservate; a se insinua; a se strecura. [Sil. -fil-tra-]	/<fr. infiltrer
INFILTRAT I	INFILTRÁ//T I ~tă (~ti, ~te)		(despre țesuturi) Care a acumulat elemente celulare pentru a combate un agent patogen. [Sil. -fil-trat]	/<fr. infiltrat, germ. infiltrat
INFILTRAT II	INFILTRÁT II ~e	n.	Totalitate a elementelor celulare acumulate într-un țesut sau într-un organ ca reacție la pătrunderea unor agenți patogeni. [Sil. -fil-trat]	/<fr. infiltrat, germ. Infiltrat
INFILTRAȚIE	INFILTRÁȚI/E ~i	f.	1) v. A SE INFILTRA.2) Pătrundere într-un țesut celular sau într-un organ a unor lichide (sânge, puroi etc.) sau a unui gaz.3) med. Tratament care constă în introducerea (prin injectare) unui medicament în tesutul bolnav. [G.-D. infiltratiei; Sil. -fil-tr	/<fr. infiltration
INFIM	INFÍM ~ă (~i, ~e)		Care este foarte mic; extrem de mic; minim; minuscul; infinitezimal. Număr ~.	/<fr. infime, lat. infimus
INFINIT I	INFINÍ//T I ~tă (~ti, ~te)		1) Care nu are nici o limită; fără capăt; nelimitat; nesfârșit; nemărginit.2) Care nu are sfârșit; fără sfârșit; etern.3) Care este considerabil (sub aspectul mărimii, intensității, duratei, numărului etc.); nelimitat.	/<lat. infinitus, fr. infini
INFINIT II	INFINÍT II ~uri	n.	1) Însușire fundamentală a materiei de a fi nelimitată în timp și în spațiu și inepuizabilă pentru cunoaștere; mărime abstractă care nu are sau pare să nu aibă nici început, nici sfârșit. • La ~ la nesfârșit; întruna.2) mat. Mărime variabilă care poate ex	/<lat. infinitus, fr. infini
INFINITATE	INFINIT//ÁTE ~ăți	f.	1) Cantitate infinită; număr infinit.2) Cantitate, număr foarte mare. O ~ de propuneri.	/<fr. infinité, lat. infinitas, ~atis
INFINITEZIMAL	INFINITEZIMÁL ~ă (~i, ~e)		1) mat. (de-spre mărimi variabile) Care tinde către zero. Calcul ~.2) Care este foarte mic; extrem de mic; infim; minim.	/<fr. infinitésimal
INFINITIV	INFINITÍV ~e	n. gram.	Formă nominală a verbului, care denumește acțiunea lui, fără a indica modul, timpul sau persoana.	/<lat. infinitivus, fr. infinitif
INFINITIVAL	INFINITIVÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de infinitiv; propriu infinitivului.	/infinitiv + suf. ~al
INFIRM	INFÍRM ~ă (~i, ~e)	și substantiv	(despre persoane) Care are o parte a corpului mutilată sau deformată; calic; beteag; schilod.	/<fr. infirme, lat. infirmus
A INFIRMA	A INFIRMÁ infirm	tranz.	1) (acte, dispoziții oficiale etc.) A declara nul printr-un ordin; a aboli; a abroga; a contramanda; a revoca; a anula.2) (teorii, teze, afirmații) A demonstra ca fiind nefondat.	/<fr. infirmer, lat. infirmare
INFIRMATIV	INFIRMATÍV ~ă (~i, ~e)	jur.	Care anulează (o sentință).	/<fr. infirmatif

INFIRMERIE	INFIRMERÍ//E ~i	f.	Local destinat examinării și îngrijirii bolnavilor (într-o cazarmă, internat etc.). [G.-D. infirmeriei]	/<fr. infirmerie
INFIRMIER	INFIRMÍER ~ă (~i, ~e)	m. și f.	Persoană, din cadrul personalului sanitar inferior, care îngrijește bolnavii într-un spital sau într-o infirmerie. [Sil. -mi-er]	/<fr. infirmier
INFIRMITATE	INFIRMIT//ÁTE ~ăți	f.	1) Stare de infirm.2) Defect fizic; beteșug.	/<fr. infirmité, lat. infirmitas, ~atis
INFIX	INFÍX ~e	n.	Element morfologic (constând, de obicei, dintr-o consoană) care se introduce în rădăcina unui cuvânt.	/<fr. infixe
A SE INFLAMA	A SE INFLAM//Á pers. 3 se ~eáză	intrans.	(despre țesuturi, organe etc.) A ajunge în stare de inflamație; a se umfla. [Sil. in-fla-]	/<fr. inflammare
INFLAMABIL	INFLAMÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care se poate aprinde cu ușurință.2) fig. (despre persoane) Care manifestă o emotivitate sporită; aprins; înfocat.	/<fr. inflammable
INFLAMABILITATE	INFLAMABILITÁTE	f.	1) Caracter inflamabil.2) Comportare de om inflamabil.	/<fr. inflammabilité
INFLAMATOR	INFLAMAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care se caracterizează printr-o inflamație.2) Care poate provoca o inflamație.	/<fr. inflammateur
INFLAMAȚIE	INFLAMÁȚI//E ~i	f.	Proces patologic cauzat de pătrunderea unui agent patogen într-un organ sau țesut și caracterizat prin umflarea și înroșirea acestuia. [G.-D. inflamației]	/<fr. inflammation, lat. inflammatio, ~onis
INFLAȚIE	INFLÁȚI//E ~i	f.	Devalorizare și scădere a puterii de cumpărare a banilor dintr-o țară, datorită existenței lor excedentare în circulație. [G.-D. inflației; Sil. in-fla-ți-e]	/<fr. inflation
INFLAȚIONIST	INFLAȚIONÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)		Care are tendințe spre inflație; cu caracter de inflație. [Sil. in-fla-ți-o-]	/<fr. inflationiste
INFLEXIBIL	INFLEXÍBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care este lipsit de elasticitate; țeapăn; bățos; rigid.2) fig. (despre persoane) Care nu admite nici o concesie sau nici un compromis; consecvent în acțiuni și în convingeri; intransigent; intratabil. [Sil. in-fle-]	/<fr. inflexible, lat. inflexibilis
INFLEXIBILITATE	INFLEXIBILITÁTE	f.	1) Caracter inflexibil.2) Atitudine inflexibilă.	/<fr. inflexibilité
INFLEXIUNE	INFLEXIÚN//E ~i	f.	Schimbare bruscă a accentului sau tonului vocii. [Sil. in-fle-xi-u-]	/<fr. inflexion, lat. inflexio, ~onis
INFLORESCENȚĂ	INFLORESCÉNT//Ă ~e	f.	Mod de dispunere a florilor unei plante pe un ax. [G.-D. inflorescenței; Sil. in-flo-]	/<fr. inflorescence
INFLUENT	INFLUÉN//T ~tă (~ți, ~te)		Care poate influența (pe alții) prin situația sau autoritatea sa; cu pondere; important. [Sil. in-flu-]	/<fr. influent, lat. influente
A INFLUENȚA	A INFLUENȚ//Á ~éz		1. tranz. (fiițe, lu-cruri) A supune unei influențe; a modifica printr-o influență; a înrăuri.2. intrans. A avea influență. [Sil. in-flu-en-]	/<fr. influencer
A SE INFLUENȚA	A SE INFLUENȚ//Á pers. 3 se ~eáză	intrans.	A fi în influență (unul cu altul).	/<fr. influencer
INFLUENȚABIL	INFLUENȚÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi influențat cu ușurință.	/<fr. influençable

INFLUENȚĂ	INFLUÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Acțiune pe care o exercită cineva sau ceva asupra unui lucru sau a unei ființe, modificându-i trăsăturile (de formă, de conținut, de caracter etc.).2) Considerație de care se bucură cineva; trecere.	/<fr. influence, lat. influenza
IN-FOLIO	IN-FÓLIO	<i>adj. invar.</i>	1) (despre formatul unei cărți) Care are coala de hârtie îndoită în două, formând patru pagini.2) (despre cărți) Care are formatul unei astfel de coli. [Sil. -li-o]	/Cuv. lat.
INFORM	INFÓRM ~ă (~i, ~e)		1) Care nu are o formă bine determinată; fără contur precis.2) fig. Care nu este desăvârșit; cu defecte sau cu neajunsuri; nedesăvârșit; imperfect.	/<fr. informe, lat. informis
A INFORMA	A INFORM//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să dispună de informație.2) A pune în cunoștință de cauză printr-o informație; a pune la curent; a anunța; a înștiința.	/<fr. informer, lat. informare
A SE INFORMA	A SE INFORM//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A strânge informații; a se pune la curent pe bază de informații; a se documenta.	/<fr. informer, lat. informare
INFORMAT	INFORMÁ//T ~tă (~ți, ~te)		Care dispune de anumite informații; la curent cu multe lucruri.	/v. a (se) informa
INFORMATICĂ	INFORMÁTICĂ	<i>f.</i>	Ramură a științei care se ocupă cu proiectarea și exploatarea sistemelor automate de prelucrare a informației. [G.-D. informaticii]	/<fr. informatique
INFORMATICIAN	INFORMATICI//ÁN ~ână (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Specialist în informatică.	/<fr. informaticien
INFORMATIV	INFORMATÍV ~ă (~i, ~e)		Care conține anumite informații; cu rol de informare. Comunicat ~.	/<it. informativo
A INFORMATIZA	A INFORMATIZ//Ă	<i>tranz.</i>	A face să dispună de o informație.	/<fr. informatiser
INFORMATOR	INFORMAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care culege și furnizează informații.	/<fr. informateur
INFORMAȚIE	INFORMÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Date, indicații de-spre ceva sau cineva.2) Semnal material capabil să declanșeze o reacție a unui sistem. [G.-D. informației]	/<fr. information, lat. informatio, ~onis
INFORMAȚIONAL	INFORMAȚIONÁL ~ă (~i, ~e)		Care conține sau care furnizează informații. [Sil. -ți-o-]	/<fr. informationnel
INFRACTOR	INFRACT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care a comis o infracțiune; delincvent. [Sil. in-frac-]	/<fr. infracteur, lat. infractor, ~oris
INFRAȚIONAL	INFRAȚIONÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de o infracțiune; cu caracter de infracțiune. [Sil. in-frac-ți-o-]	/infracțiune + suf. ~al
INFRAȚIONALITATE	INFRAȚIONALITÁTE	<i>f.</i>	Totalitate a infracțiunilor săvârșite pe un teritoriu într-o anumită perioadă de timp.	/infracțional + suf. ~itate
INFRAȚIUNE	INFRAȚIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Violare a unei legi, care merită a fi sancționată prin pedeapsă penală; faptă care prezintă pericol social. [G.-D. infracțiunii; Sil. in-frac-ți-u-]	/<fr. infraction, lat. infractio, ~onis
INFRAMICROB	INFRAMICRÓB ~i	<i>m.</i>	Microb foarte mic, care nu-și poate realiza de sine stătător procesele metabolice și care trăiește ca parazit. [Sil. in-fra-mi-crob]	/<fr. inframicrobe

INFRAMICROBIAN	INFRAMICROBIÁN ~ă (~i, ~e)		Care este caracteristic pentru inframicrobi; propriu inframicrobilor.	/<fr. inframicrobien
INFRAROȘU I	INFRARÓȘ//U I ~ie (~ii)		(despre radiații) Care este situat dincolo de limita roșie a spectrului solar și este invizibil. [Sil. in-fra-ro-]	/infra- + roșu
INFRAROȘU II	INFRARÓȘU II	n.	Domeniu al spectrului solar care cuprinde razele invizibile situate dincolo de limita roșie.	/ infra- + roșu
INFRASONOR	INFRASONÓR ~ă (~i,		Care ține de infrasunete; propriu infrasunetelor.	/<fr. infra-sonore
INFRASTRUCTURAL	INFRASTRUCTURÁ L ~ă (~i, ~e)		Care ține de infrastructură; propriu infrastructurii.	/infrastructură+ suf. ~al
INFRASTRUCTURĂ	INFRASTRUCTÚR//Ă ~i	f.	1) Partea inferioară a unei construcții care o susține și o fixează de teren.2) Ansamblu de instalații de la sol (hangare, piste, faruri etc.), necesare aviației.3) Organizare economică a societății, care constituie fundamentul ideologiei ei.4) Elemente a	/<fr. infrastructure
INFRASUNET	INFRASÚNET ~e	n.	Vibrație imperceptibilă a unui mediu care are o frecvență mai joasă decât cea pe care o poate percepe urechea omului.	/infra- + sunet
INFRUCTUOS	INFRUCTU//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		Care nu este fructuos; care nu produce efectul dorit; fără rezultatele așteptate; neeficace; ineficace. [Sil. in-fruc-tu-os]	/<fr. infructueux, lat. infructuosus
A INFUZA	A INFUZ//Ă ~éz	tranz.	(plante medicinale) A opări lăsând să se răcorească într-un vas închis (în vederea extragerii componentilor activi).	/<fr. infuser
INFUZIBIL	INFUZÍBIL ~ă (~i, ~e)		(despre unele materiale) Care nu poate fi topit sau care se topește foarte greu.	/<fr. infusible
INFUZIE	INFÚZI//E ~i	f.	Băutură obținută prin infuzarea unor plante medicinale (folosită ca tratament). [G.-D. infuziei]	/<fr. infusion, lat. infusio, ~onis
INFUZOR I	INFUZÓR I ~i	m.	1) la pl. Clasă de protozoare având corpul acoperit de cili (cu ajutorul cărora se deplasează).2) Animal din această clasă.	/<fr. infusoire, lat. infusorius
INFUZOR II	INFUZ//ÓR II ~oăre	n.	Vas (de metal, de porțelan etc.) pentru prepararea infuziilor.	/<fr. infuseur
INGENIOS	INGENI//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) (de-spre persoane) Care are spirit inventiv; ager la minte.2) Care denotă multă pricepere și imaginație. Răspuns ~. Explicație ~oasă. [Sil. -ni-os]	/<fr. ingénieux, lat. ingeniosus
INGENIOZITATE	INGENIOZITÁTE	f.	Spirit ingenios; inventivitate. [G.-D. ingeniozității; Sil. ni-o-]	/<fr. ingéniosité
INGENUITATE	INGENUITÁTE	f.	Caracter ingenuu; sinceritate naivă. [G.-D. ingenuității; Sil. -nu-i-]	/<fr. ingénuité, lat. ingenuitas, ~atis
INGENUU	INGÉNU//U ~ă (~i, ~e)		Care vădește sinceritate și curățenie morală; plin de nevinovăție sufletească; candid; naiv; inocent. Privire ~ă. [Sil. -nu-u]	/<lat. ingenuus, fr. ingenu
A INGERA	A INGER//Ă ~éz	tranz.	rar (alimente) A introduce prin gură în stomac; a înghiți.	/<fr. ingérer, lat. ingerere
INGERABIL	INGERÁBIL ~ă (~i,		Care poate fi înghițit.	/<fr. ingérable
INGERINȚĂ	INGERÍNȚ//Ă ~e	f.	Amestec ilegal, nejustificat (în treburile altei persoane, altei țări etc.); imixtiune.	/<fr. ingérence
INGESTIE	INGÉSTI//E ~i	f.	Introducere a alimentelor sau a altor substanțe pe cale bucală în stomac. [G.-D. ingestiei]	/<fr. ingestion
INGHINAL	INGHINÁL ~ă (~i, ~e)		Care este situat în regiunea abdomenului. Hernie ~ă.	/<fr. inguinal

INGINER	INGINÉR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Specialist cu studii tehnice superioare apt să efectueze și să dirijeze diferite lucrări (de proiectare, de construire, de exploatare etc.).	/<fr. ingénieur
INGINERESC	INGINER//ÉSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru ingineri; de inginer.	/inginer + suf. ~esc
INGINERIE	INGINERÍE	<i>f.</i>	Profesie a inginerului. [G.-D. ingineriei]	/inginer + suf. ~ie
INGRAT	INGRÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care nu manifestă recunoștință; nerecunoscător.2) fig. Care nu corespunde eforturilor făcute; care nu satisface; dezavantajos. [Sil. in-grat]	/<fr. ingrat, lat. ingratus
INGRATITUDINE	INGRATITÚDINE	<i>f.</i>	Caracter ingrat; lipsă de recunoștință; nerecunoștință. [G.-D. ingratitudinii; Sil. in-gra-]	/<fr. ingratitude, lat. ingratitude, ~inis
INGREDIENT	INGREDIÉNT ~e	<i>n.</i>	Substanță care se adaugă suplimentar într-un amestec (medicament, aliment etc.), pentru a-i conferi anumite calități. [Sil. in-gre-di-]	/<fr. ingrédient, lat. ingrediens, ~ntis
A INGURGITA	A INGURGIT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(mai ales alimente) A face să treacă din gură în stomac; a înghiți.	/<fr. ingurgiter, lat. ingurgitare
A INHALA	A INHAL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (gaze, vapori sau lichide) A absorbi pe căile respiratorii (în scopuri terapeutice).2) (aer) A trage în plămâni în procesul respirației; a inspira; a aspira.	/<fr. inhaler, lat. inhalare
INHALANT	INHALÁN//T ~ți	<i>m.</i>	Preparat medicamentos folosit pentru inhalații.	/ a inhala + suf. ~ant
INHALATOR	INHALAT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	1) Aparat pentru inhalație.2) Aparat care furnizează piloților oxigen la înălțimi mari.	/<fr. inhalateur
INHALAȚIE	INHALÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Proces constând în inhalarea unor gaze, aburi, aerosoli (în scop terapeutic). [G.-D. inhalației]	/<fr. inhalation, lat. inhalatio, ~onis
A INHIBA	A INHIBÁ pers. 3 inhîbă	<i>tranz.</i>	(processe fiziologice, reacții chimice) A împiedica să se manifeste; a frâna.	/<fr. inhiber, lat. inhibere
A SE INHIBA	A SE INHIBÁ mă inhîb	<i>intrans.</i>	A-și înfrâna pornirile; a se stăpâni; a se reține; a se controla.	/<fr. inhiber, lat. inhibere
INHIBITOR I	INHIBIT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	(despre medicamente) Care are proprietatea de a împiedica dezvoltarea unui agent patogen sau a unui proces fiziologic.	/<fr. inhibiteur
INHIBITOR II	INHIBÍTÓR II ~i	<i>m.</i>	Substanță care încetinește sau împiedică producerea unei reacții chimice.	/<fr. inhibiteur
INHIBIȚIE	INHIBÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	Proces de inhibare a anumitor activități fiziologice, a anumitor reacții chimice. [G.-D. inhibiției]	/<fr. inhibition, lat. inhibitio, ~onis
INIMAGINABIL	INIMAGINÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi imaginat; de neînchipuit. [Sil. in-i-]	/<fr. inimaginable
INIMĂ	ÍNIM//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Organ central al aparatului circulator, de formă conică, muscular, situat în partea stângă a pieptului. Bătăile ~ii. Operație la ~. • A-i trece (cuiva) un cuțit prin ~ a simți brusc o durere la inimă. 2) Focar de sentimente și emoții. • Cu mare ~ (sau	/<lat. anima
INIMIOARĂ	INIMIOÁR//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la inimă) Mistrie mică, ascuțită, folosită la netezirea formelor de turnătorie.	/ inimă + suf. ~oară

INIMITABIL	INIMITÁBIL ~ă (~i,		Care nu poate fi imitat; de neimitat.	/<fr. inimitable
INIMOS	INIM//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		1) Care nu se teme de primejdii; cu mult curaj; cu inimă; curajos; îndrăzneț.2) Care este plin de bunăvoință; bun la inimă; mărinimos; generos.3) Care se irită sau se enervează ușor; irascibil; iritabil. 4) Care depune mult suflet (într-o activitate); cu	/inimă + suf. ~os
ININTELIGIBIL	ININTELIGÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi înțeles; de neînțeles; neinteligibil. [Sil. in-in-]	/<fr. intelligible
INIȘTE	INIȘT//E ~i	f.	Plantație de în.	/in + suf. ~iște
INIȚĂ	INIȚ//Ă ~e	f.	Plantă erbacee parazită, agățătoare, cu tulpină filiformă, lipsită de frunze; torțel. [Sil. -ți-a]	/in + suf. ~ită
A INIȚIA	A INIȚI//Ă ~éz	tranz.	1) (persoane) A face să se inițieze.2) (acțiuni, activități, mișcări etc.) A realiza punând bazele. [Sil. -ți-a]	/<fr. initier, lat. initiare
A SE INIȚIA	A SE INIȚI//Ă mă ~éz	intrans.	A acumula noțiunile inițiale (dintr-un domeniu de activitate). [Sil. -ți-a]	/<fr. initier, lat. initiare
INIȚIAL	INIȚIÁL ~ă (~i, ~e)	și adverbial	(în opoziție cu terminal) Care constituie primul element; aflat la început; începător; primordial; primar. [Sil. -ți-al]	/<fr. initial
INIȚIALĂ	INIȚIÁL//Ă ~e	f.	1) Literă cu care începe un cuvânt.2) mai ales la pl. Prima literă (scrisă izolat și cu punct) a prenumelui și a numelui.	/<fr. initial
INIȚIAT	INIȚIÁ//T ~tă (~ți, ~te)	și substantiv	(despre persoane) Care a beneficiat de cunoștințe (inițiale) într-un domeniu.	/v. a (se) iniția
INIȚIATIVĂ	INIȚIATÍV//Ă ~e	f.	1) Predispoziție de a întreprinde primul ceva sau de a avea îndrăzneală să facă ceva.2) Chemare la o acțiune și organizare a realizării ei. [G.-D. inițiativei; Sil. -ți-a-]	/<fr. initiative
INIȚIATOR	INIȚIATÓR ~i	m.	Persoană care inițiază ceva; om care ia o inițiativă.	/<fr. initiator
A INJECTA	A INJECT//Ă ~éz	tranz.	1) (medicamente, preparate, fluide) A introduce (cu seringă) în organism; a inocula.2) A face să pătrundă sub presiune în masa unui corp sau într-un spațiu închis.	/<fr. injecter, lat. injectare
A SE INJECTA	A SE INJECT//Ă pers. 3 se ~eáză	intrans.	(despre ochi) A se înroși ușor (din cauza unui aflux de sânge); a se congestiona.	/<fr. injecter, lat. injectare
INJECTABIL	INJECTÁBIL ~ă (~i,		Care poate fi injectat.	/<fr. injectable
INJECTOR	INJECT//ÓR ~oáre	n.	Dispozitiv folosit pentru injectarea carburanților într-un motor sau pentru asigurarea cu apă a cazanelor cu aburi.	/<fr. injecteur
INECȚIE	INJÉCȚI//E ~i	f.	1) med. Introducere (cu seringă) sub presiune a unui medicament sau preparat fluid în organism.2) Medicament astfel introdus în organism.3) Introducere sub presiune a unui lichid într-un material sau într-un spațiu închis. Motor cu ~. [G.-D. inecției; Si	/<fr. injection
INJONCȚIUNE	INJONCȚIÚN//E ~i	f.	Presiune puternică făcută asupra cuiva.	/<fr. injonction
INJURIE	INJÚRI//E ~i	f.	1) Vorbă sau faptă care lezează demnitatea sau reputația cuiva; insultă; ofensă.2) Ofensă gravă, adusă cuiva în public; afront. [Sil. -ri-e]	/<fr. injure, lat. injuria
INJURIOS	INJURI//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		Care conține o injurie; cu caracter de injurie; insultător; ofensator. [Sil. -ri-os]	/<fr. injurieux, lat. injuriosus

INJUST	INJÚ//ST ~stă (~ști, ~ste)		Care nu este just; nedrept.	/<fr. injuste, lat. injustus
INJUSTEȚE	INJUSTÉȚE	<i>f.</i>	Lipsă de justete, de dreptate; nedreptate; inechitate.	/in- + justete
INJUSTIȚIE	INJUSTÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) rar v. INJUSTEȚE.2) Act sau decizie care contravine justiției, adevărului.	/<fr. injustice, lat. injustitia
INOBSERVABIL	INOBSERVÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi observat; de neobservat. [Sil. in-ob-ser-]	/<fr. inobservable, lat. inobservabilis
INOCENT	INOCÉN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care nu face nici un rău; predisus să facă numai bine; curat la suflet; candid.2) Care crede orice din cauza ignoranței sau a lipsei de experiență; credul; naiv.3) Care nu este vinovat de nimic; curat la suflet; candid; neprihănit; nevinovat.4) Care n	/<fr. innocent, lat. innocens, ~ntis
INOCENȚĂ	INOCÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Caracter inocent; curățenie sufletească; neprihănire; candoare; nevinovăție.2) Vorbă sau faptă de om inocent; naivitate. [G.-D. inocentei]	/<fr. innocence, lat. innocentia
IN-OCTAVO	IN-OCTÁVO	<i>adj. invar.</i>	1) (despre formatul unei cărți) Care are coala de hârtie îndoită în opt, formând șaisprezece pagini.2) (despre cărți) Care are formatul unei astfel de coli.	/Cuv. lat.
A INOCULA	A INOCUL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (medicamente, preparate, fluide) A introduce (cu seringă) în organism; a injecta.2) fig. (pasiuni, idei, concepții) A băga în cap; a sădi în minte. [Sil. in-o-]	/<fr. inoculer, lat. inoculare
INOCULAȚIE	INOCULÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Introducere (cu seringă) în organism a unui medicament sau preparat fluid.	/<fr. inoculation, lat. inoculatio, ~onis
INODOR	INODÓR ~ă (~i, ~e)		Care nu emană nici un miros; lipsit de miros; fără miros.	/<fr. inodore, lat. inodorus
INOFENSIV	INOFENSÍV ~ă (~i, ~e)		Care nu produce nimănui nici un rău; fără consecințe; anodin.	/<fr. inoffensif
INOPERABIL	INOPERÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu mai poate fi operat.	/<fr. inopérable
INOPERANT	INOPERÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care nu este operant; care nu produce efectul dorit.	/<fr. inopérant
INOPINAT	INOPINÁ//T ~tă (~ți, ~te)		Care se produce pe neașteptate; fără a fi anunțat din timp; accidental; întâmplător; incidental. Sosire ~tă.	/<fr. inopiné, lat. inopinatus
INOPORTUN	INOPORTÚN ~ă (~i, ~e)		1) Care nu este oportun; produs la timpul sau locul nepotrivit.2) Care jenează, stingherește; jenant.	/<fr. inoportun, lat. inopportunos
INOPORTUNITATE	INOPORTUNITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter inoportun.2) Situație inoportună.	/<fr. inopportunité
INOROG	INORÓ//G ~gi	<i>m.</i>	Animal fantastic cu corp de cal și cu un corn în frunte.	/<sl. inorogu
INOSPITALIER	INOSPITALIÉR ~ă (~i, ~e)		Care nu este ospitalier; neprimitor; neospitalier. [Sil. in-os-pi-ta-li-er]	/<fr. inhospitalier
A INOVA	A INOV//Ă ~éz		1. tranz. (domenii de activitate, sisteme tehnice) A supune unei inovații.2. intranz. A face inovații într-un anumit domeniu de activitate.	/<fr. innover, lat. innovare
INOVATOR I	INOVAT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care inovează ceva; înnoitor; novator.	/<fr. innovateur

INOVATOR II	INOVAT//ÓR II ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Autor al unei inovații.	/<fr. innovateur
INOVAȚIE	INOVÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Descoperire tehnică sau organizatorică care constituie o noutate și este introdusă în practică (pentru a mări productivitatea muncii).2) Achiziție sau realizare nouă (introdusă într-un domeniu de activitate); noutate. [G.-D. inovației]	/<fr. innovation, lat. innovatio, ~onis
INOX	INÓX	<i>n.</i>	1) Metal sau aliaj cu proprietăți inoxidabile.2) Obiect confecționat din acest material.	/<fr. inox
INOXIDABIL	INOXIDÁBIL ~ă (~i,		(despre metale și aliaje) Care nu se oxidează. [Sil. in-o-]	/<fr. inoxydable
INS	INS inși	<i>m.</i>	Persoană considerată ca unitate distinctă față de toate celelalte persoane; individ.	/<lat. ipsus
INSALUBRITATE	INSALUBRITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter insalubru.2) Factor care este dăunător sănătății. [G.-D. insalubrității; Sil. -lu-bri-]	/<fr. insalubrité, lat. insalubritas, ~atis
INSALUBRU	INSALÚBR//U ~ă (~i, ~e)		Care nu este salubru; dăunător sănătății. [Sil. -lu-bru]	/<fr. insalubre, lat. insalubris
INSATISFACTIE	INSATISFÁCTI//E ~i	<i>f.</i>	Lipsă de satisfacție; nemulțumire. [G.-D. insatisfacției]	/<fr. insatisfaction
INSAȚIABIL	INSAȚIÁBIL ~ă (~i,		Care nu se poate sătura; nesățios; lacom.	/<fr. insatiable
INSCRIPTIBIL	INSCRIPTÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi înscris într-o anumită suprafață, sferă sau într-un anumit cerc.	/<fr. inscriptible
INSCRIȚIE	INSCRÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	Text scurt, gravat sau scris pe un obiect, pentru a păstra o amintire, a consemna o dată sau a indica destinația. [G.-D. inscripției; Sil. in-scrip-ti-e]	/<fr. inscription, lat. inscriptio, ~onis
INSECTAR	INSECTÁR ~e	<i>n.</i>	1) Colecție de insecte.2) Cutie specială în care se păstrează o astfel de colecție.	/<fr. insectarium
INSECTĂ	INSEĆT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Clasă de artropode având corpul segmentat, acoperit cu tegument protector, și trei perechi de picioare (reprezentanți: musca, albina, buburuza, furnica etc.).2) Animal din această clasă. [G.-D. insectei]	/<fr. insecte, lat. insectum
INSECTICID	INSECTICÍ//D ~dă (~zi, ~de)	<i>și substantiv</i>	Care ucide insectele (parazite și dăunătoare).	/<fr. insecticide
INSECTIFUG	INSECTIFÚ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>și substantiv</i>	Care prin proprietățile sale alungă insectele.	/<fr. insectifuge
INSECTIVOR I	INSECTIVÓR I ~ă (~i,		Care se hrănește cu insecte.	/<fr. insectivore
INSECTIVOR II	INSECTIVÓR II ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Ordin de mamifere inferioare care se hrănesc, în special, cu insecte (reprezentanți: ariciul, cârțița).2) Mamifer din acest ordin.	/<fr. insectivore
INSECTOFUNGICID	INSECTOFUNGICÍ//D ~dă (~zi, ~de)	<i>și substantiv</i>	Care ucide insectele și ciupercile parazite.	/insectă + fungicid
INSECURITATE	INSECURITÁTE	<i>f.</i>	Lipsă de securitate.	/<fr. insécurité
A INSEMINA	A INSEMIN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A fecunda pe cale artificială.	/<fr. inséminer

INSENSIBIL	INSENSÍBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care nu este sensibil; fără sensibilitate fizică; nesimțitor.2) Care nu trăiește sau nu trădează nici o emoție, nici un sentiment, în orice împrejurări; lipsit de sensibilitate sufletească; nepăsător; impasibil.3) Care nu poate fi sesizat cu simțurile;	/<fr. insensible, lat. insensibilis
INSENSIBILITATE	INSENSIBILITÁTE	<i>f.</i>	1) Lipsă de sensibilitate fizică; nesimțire.2) Lipsă de interes față de tot; fără sensibilitate sufletească; nepăsare; impasibilitate.	/<fr. insensibilité, lat. insensibilitas, ~atis
A INSENSIBILIZA	A INSENSIBILIZ//Á	<i>tranz.</i>	(persoane sau părți ale corpului) A face să se insensibilizeze.	/<fr. insensibiliser
A SE INSENSIBILIZA	A SE INSENSIBILIZ//Á mă	<i>intrans.</i>	(despre persoane sau părți ale corpului) A deveni insensibil; a nu simți durere.	/<fr. insensibiliser
INSEPARABIL	INSEPARÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care nu poate fi separat (de ceva).2) (despre persoane) Care se află tot timpul alături (unul de altul); de nedespărțit.	/<fr. inséparable, lat. inseparabilis
A INSERA	A INSER//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (elemente suplimentare) A introduce într-un text, într-un tabel sau într-un sir de numere ca parte integrantă.2) (materiale scrise) A include în sumar.3) tehn. (materiale textile sau metalice) A introduce în masa unui alt material.	/<fr. insérer, lat. inserere
INSERTIE	INSÉRTI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A INSERA.2) Informație inserată într-un text sau ziar.3) tehn. Strat de material inclus în interiorul altui material sau între fețele de contact a două materiale.4) anat. Mod de fixare a capătului unui mușchi pe un os. [G.-D. insertiei]	/<fr. insertion, lat. insertio, ~onis
INSESIZABIL	INSESIZÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care nu poate fi sesizat; de nepătruns cu mintea sau cu simțurile.2) jur. (despre drepturi, lucruri) Care nu poate fi urmărit de către creditorii titularului dreptului sau lucrului.	/<fr. insaisissable
INSIDIOS	INSIDI//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		1) Care, sub masca aparent binevoitoare, ascunde gânduri dușmănoase, răutate; perfid; viclean.2) (despre boli) Care începe fără simptome, mascând gravitatea reală. [Sil. -di-os]	/<fr. insidieux, lat. insidiosus
INSIGNĂ	INSÍGN//Á ~e	<i>f.</i>	Obiect mic, de diferite forme, cu indicații grafice sau cu imagini simbolice, purtat ca marcă a unei distincții sau ca semn distinctiv de membrii unui grup, unei grupări sau organizații.	/<fr. insigne
INSIGNIFIANT	INSIGNIFIÁN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care nu este semnificativ; lipsit de însemnătate; nesemnificativ.2) Care nu prezintă nici un interes; lipsit de originalitate. Tip ~. [Sil. -sig-ni-fi-ant]	/<fr. insignifiant
A INSINUA	A INSINU//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (aluzii, idei calomnioase, vorbe răutăcioase etc.) A strecura cu dibăcie; a exprima pe ocolite.2) (persoane) A face să se insinueze. [Sil. -nu-a]	/<fr. insinuer, lat. insinuare
A SE INSINUA	A SE INSINU//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	A pătrunde cu abilitate și pe neobservate; a se infiltra; a se strecura. [Sil. -nu-a]	/<fr. insinuer, lat. insinuare
INSINUANT	INSINUÁN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care conține o insinuaire; cu caracter de insinuaire.2) (despre persoane) Care se insinuează undeva.3) Care este propriu unei persoane ce se insinuează. [Sil. -nu-ant]	/<fr. insinuant
INSINUARE	INSINU//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A INSINUA și A SE INSINUA.2) Aluzie calomnioasă făcută la adresa cuiva (cu scopul de a-l defăima).	/v. a (se) insinua

INSINUATOR	INSINUAT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>și substantiv</i>	Care insinuează.	/<fr. insinueur
INSIPID	INSIPÍ//D ~dă (~zi, ~de)		1) Care nu are nici un gust; fără gust; fad; searbăd.2) fig. Care este lipsit de interes; fără spirit; anost.	/<fr. insipide, lat. insipidus
A INSISTA	A INSISTÁ insist	<i>intrans.</i>	1) A manifesta fermitate în acțiuni, atitudini sau sentimente; a stăru; a persevera; a persista.2) A se opri în mod special; a pune accentul. ~ asupra unei probleme.	/<fr. insister, lat. insistere
INSISTENT	INSISTÉN//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre persoane) Care insistă; neclintit în hotărâri, atitudini, acțiuni; stăruitor; perseverent; tenace.2) (despre manifestările oamenilor) Care vădește statornicie și fermitate; stăruitor; perseverent; tenace.	/<fr. insistant, lat. insistente
INSISTENȚĂ	INSISTÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Caracter insistent; neclintire în susținerea unei păreri sau în realizarea unei acțiuni; stăruință; perseverență; tenacitate; asiduitate.	/<fr. insistance, it. insistenza
INSOLAȚIE	INSOLÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Stare de tulburare a organismului, provocată de expunerea îndelungată la soare și caracterizată prin dureri de cap, vome, amețeli. [G.-D. insolației]	/<fr. insolation, lat. insolatio, ~onis
INSOLENT	INSOLÉN//T ~tă (~ți, ~te)		Care vădește nerușinare; lipsit de respect; obraznic; impertinent.	/<fr. insolent, lat. insolens, ~ntis
INSOLENȚĂ	INSOLÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Caracter insolent; impertinență.2) Atitudine sau conduită insolentă; impertinență.	/<fr. insolence, lat. insolentia
INSOLIT	INSOLÍ//T ~tă (~ți, ~te)		Care este contrar obiceiului; neobișnuit.	/<fr. insolite, lat. insolitus
INSOLUBIL	INSOLÚBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care nu este solubil; care nu se dizolvă (într-un anumit lichid); nedizolvabil.2) fig. Care nu poate fi soluționat; de nedezlegat; nerezolvabil.	/<fr. insoluble, lat. insolubilis
INSOLUBILITATE	INSOLUBILÍTATE	<i>f.</i>	Caracter insolubil.	/<fr. insolubilité
A INSOLUBILIZA	A INSOLUBILIZ//Ă	<i>trans.</i>	(o substanță) A face să devină insolubilă.	/<fr. insolubiliser
INSOLVABIL	INSOLVÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu este solvabil; care nu-și poate achita datoriile bănești.	/<fr. insolvable
INSOLVABILITATE	INSOLVABILÍTATE	<i>f.</i>	Situație a celui insolvabil; incapacitate de a achita datoriile bănești. [G.-D. insolvabilității]	/<fr. insolvabilité
INSOMNIE	INSOMNÍ//E ~i	<i>f.</i>	Stare de tulburare a organismului, caracterizată prin absența totală a somnului sau prin reducerea duratei și a profunzimii lui. [G.-D. insomniei]	/<fr. insomnie, lat. insomnia
INSONDABIL	INSONDÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care nu poate fi sondat (din cauza adâncimii mari).2) fig. Care nu poate fi cercetat sau explicat.	/<fr. insondable
INSONOR	INSONÓR ~ă (~i, ~e)		Care amortizează sunetele.	/<fr. insonore
A INSONORIZA	A INSONORIZ//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(încăperi, spații închise) A face să fie mai puțin sonor, folosind o izolație.	/<fr. insonoriser
INSONORIZARE	INSONORIZ//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	Totalitate de măsuri luate în vederea micșorării intensității zgomotelor dintr-o încăpere sau dintr-un spațiu închis.	/<fr. insonorisation

A INSPECTA	A INSPECT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (activități ale persoanelor, instituțiilor, organizațiilor etc.) A controla în mod oficial, pentru a constata dacă totul decurge cum trebuie.2) A examina, a cerceta cu atenție. [Sil. in-spec-]	/<fr. inspecteur, lat. inspectare
INSPECTOR	INSPECT//OR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană autorizată să inspecteze; persoană oficială care face o inspecție; revizor.	/<fr. inspecteur, lat. inspector, ~oris
INSPECTORAT	INSPECTORÁT ~e	<i>n.</i>	1) Funcție de in-spector; inspecție.2) Durata de executare a acestei funcții.3) Sediul inspectorului.4) Serviciu de inspecție.	/<fr. inspectorat
INSPECȚIE	INSPECȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Control oficial, amănunțit asupra unui sector de activitate (a unor persoane, organizații, instituții etc.); revizie.2) Funcție de inspector; inspectorat. [G.-D. inspecției; Sil. in-spec-ți-e]	/<fr. inspection, lat. inspectio, ~onis
A INSPIRA	A INSPIRÁ inspír	<i>tranz.</i>	1) (aer) A trage în plămâni în procesul respirației; a inhala; a aspira.2) (gânduri, sentimente, idei etc.) A face să apară în minte; a insufla. [Sil. in-spi-]	/<fr. inspirer, lat. inspirare
A SE INSPIRA	A SE INSPIRÁ mă inspír	<i>intranș.</i>	A împrumuta gânduri, idei, mijloace de expresie, elemente, folosindu-le în procesul de elaborare a unei opere; a lua în calitate de izvor de inspirație. [Sil. in-spi-]	/<fr. inspirer, lat. inspirare
INSPIRAT	INSPIRÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A INSPIRA și A SE INSPIRA.2) Care este cuprins de inspirație; stăpânit de un puternic avânt creator.	/v. a (se) inspira
INSPIRATOR	INSPIRAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care favorizează inspirația; care contribuie la inhalarea aerului în plămâni. Mușchi ~ori.3) și substantival Care inspiră; apt de a inspira.	/<fr. inspireur
INSPIRAȚIE	INSPIRÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) (în opoziție cu expirație) Fază a respirației constând în introducerea aerului în plămâni; inhalare a aerului în plămâni.2) Stare psihică ce contribuie în cel mai înalt grad la crearea unor bunuri spirituale; forță lăuntrică creatoare; avânt.3) Idee ap	/<fr. inspiration, lat. inspiratio, ~onis
INSTABIL	INSTABÍL ~ă (~i, ~e)		1) Care nu este stabil; schimbător; nestabil; variabil.2) (despre persoane) Care nu este consecvent; lipsit de consecvență (în păreri, atitudini etc.); nestabil; nestatornic; schimbător; inconsecvent; neconsecvent; inconstant. [Sil. in-sta-]	/<fr. instable, lat. instabilis
INSTABILITATE	INSTABILÍTÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter instabil; lipsă de stabilitate; nestabilitate.2) Atitudine instabilă; nestatornicie. [G.-D. instabilității]	/<fr. instabilité, lat. instabilitas, ~atis
A INSTALA	A INSTAL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (mașini, aparate tehnice etc.) A așeza la locul destinat (fixând toate piesele) pentru a funcționa; a monta.2) (persoane) A pune (oficial) într-o funcție.3) (persoane) A face să se instaleze.	/<fr. installer, lat. installare
A SE INSTALA	A SE INSTAL//Ă mă ~éz	<i>intranș.</i>	1) (despre persoane) A se așeza într-un loc determinat sau într-un mod specific.2) A se stabili pe un loc un timp oarecare.	/<fr. installer, lat. installare
INSTALATOR	INSTALAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Muncitor specializat în lucrările de instalare a unor aparaturi tehnice. ~ de apă. ~ de gaz.	/<fr. installateur
INSTALAȚIE	INSTALÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Ansamblu de obiecte (mașini, aparate, construcții etc.) instalate în vederea unui uz determinat. [G.-D. instalației; Sil. -ți-e]	/<fr. installation
INSTANTANEITATE	INSTANTANEITÁTE	<i>f.</i>	Caracter instantaneu.	/<fr. instantanéité
INSTANTANEU I	INSTANTANÉ//U I ~e (~i, ~e)	<i>și adverbial</i>	Care se produce brusc și cu o repeziciune foarte mare; fulgerător. [Sil. in-stan-]	/<fr. instantané

INSTANTANEU II	INSTANTÁNE//U II ~e	<i>n.</i>	Fotografie obținută printr-o expunere de foarte scurtă durată. [Sil. in-stan-]	/<fr. instantané
INSTANȚĂ	INSTÁNTŢ//Ă ~e	<i>f.</i>	Organ de stat însărcinat cu aplicarea justiției. • Primă ~ primă treaptă în ierarhia jurisdicției. În ultimă ~ în cele din urmă; până la urmă.	/<fr. instance, lat. instantia
A INSTAURA	A INSTAUR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se instaureze.2) A transpune în viață (pentru prima dată); a face să ia ființă; a înființa. ~ legi noi. [Sil. in-sta-u-]	/<fr. instaurer, lat. instaurare
A SE INSTAURA	A SE INSTAUR//Ă mă ~éz	<i>intranz.</i>	(de-spre stări) A se stabili, dominând; a se întrona; a se înscăuna. S-a ~at democrația peste tot. [Sil. in-sta-u-]	/<fr. instaurer, lat. instaurare
A INSTIGA	A INSTIGÁ instíg	<i>tranz.</i>	(persoane) A aduce în mod intenționat la o stare de agitație, îndemnând la acțiuni dușmănoase; a ațâța; a stârni; a incita; a provoca; a porni. [Sil. in-sti-]	/<fr. instiguer, lat. instigare
INSTIGATOR	INSTIGAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care instigă; om care îndeamnă la acțiuni dușmănoase; ațâțător; incitator; incendiator; provocator.	/<fr. instigateur, lat. instigator, ~oris
INSTIGAȚIE	INSTIGÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A INSTIGA.2) Îndemn la acțiuni violente; ațâțare; incitare; pornire; provocare.	/<fr. instigation, lat. instigatio, ~onis
A INSTILA	A INSTIL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(medicamente lichide) A introduce picătură cu picătură într-o cavitate a unui organ (ureche, nas etc.); a pica; a picura.	/<fr. instiller, lat. instillare
INSTILATOR	INSTILAT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Instrument pentru instilație, constând dintr-un tub de sticlă subțiat la un capăt și prevăzut la celălalt cu un tub de cauciuc.	/<fr. instillateur
INSTILAȚIE	INSTILÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Introducere a unor medicamente lichide sub formă de picături. [G.-D. instilației]	/<fr. instillation, lat. instillatio, ~onis
INSTINCT	INSTÍNCT ~e	<i>n.</i>	1) Facultate înăscută a tuturor ființelor sau a tuturor indivizilor unei specii de a executa acte determinate (pentru asigurarea necesităților vitale ale organismului).2) Sentiment inconștient de prezicere a celor ce urmează să se întâmple; intuiție. [Si	/<fr. instinct, lat. instinctus
INSTINCTIV	INSTINCTÍV ~ă (~i, ~e)		1) și adverbial (despre acțiuni, lucruri etc.) Care este efectuat dintr-un instinct; făcut fără participarea conștiinței sau a voinței; involuntar; mecanic; automat; inconștient; mașinal.2) (despre persoane) Care este dominat (în acțiuni, fapte etc.) de i	/<fr. instinctif
A INSTITUI	A INSTITUÍ instítui	<i>tranz.</i>	(întreprinderi, asociații, societăți, teorii etc.) A organiza pe un principiu nou (în mod oficial); a stabili; a constitui (prin lege). [Sil. in-sti-]	/<fr. instituer, lat. instituere
INSTITUT	INSTITÚT ~e	<i>n.</i>	1) Instituție de învățământ superior sau de cercetări științifice.2) Sediul unei astfel de instituții.	/<fr. institut, lat. institutum
INSTITUȚIE I	INSTITÚȚI//E I ~i	<i>f.</i>	Organ sau unitate (de stat) care îndeplinește anumite funcții (administrative, economice, politice, cultural-educative etc.) sau cuprinde un anumit domeniu de activitate. [G.-D. instituției; Sil. -ți-e]	/<fr. institution, lat. institutio, ~onis
INSTITUȚIE II	INSTITÚȚI//E II ~i	<i>f.</i>	Totalitate a normelor juridice referitoare la o anumită categorie de relații sociale. ~a căsătoriei. [G.-D. instituției; Sil. -ți-e]	/<fr. institution, lat. institutio, ~onis
INSTITUȚIONAL	INSTITUȚIONÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de instituții; propriu instituțiilor.	/<fr. institutionnel

A INSTUȚIONALIZA	A INSTUȚIONALIZ//Ă	<i>tranz.</i>	A face să dobândească un caracter instituțional, oficial; a oficializa.	/<fr. institutionnaliser
INSTITUȚIONALIZAT	INSTITUȚIONALIZĂ //T ~tă (~ți, ~te)		Care a fost transformat în instituție.	/v. a instituționaliza
INSTRUCTAJ	INSTRUCTĂJ ~e	<i>n.</i>	Instruire în vederea desfășurării unei activități.	/rus. instruktaj
INSTRUCTIV	INSTRUCTÍV ~ă (~i,		Care instruieste; cu caracter de instrucție. [Sil. in-struc-]	/<fr. instructif
INSTRUCTOR	INSTRUCT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană cu pregătire specială care instruieste.	/<fr. instructeur, rus. instruktor
INSTRUCȚIE	INSTRÚCTI//E ~i	<i>f.</i>	1) Proces de predare a cunoștințelor și deprinderilor într-o instituție de învățământ; instruire.2) Activitate de pregătire teoretică și practică a militarilor.3) jur. Activitate de cercetare prealabilă și de adunare a probelor în vederea unui proces pena	/<fr. instruction, lat. instructio, ~onis
INSTRUCȚIUNE	INSTRUCȚIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) mai ales la pl. Lămurire (orală sau scrisă) dată cuiva pentru a ști cum să procedeze în vederea realizării unei acțiuni sau misiuni speciale.2) Text scris privind aplicarea în practică a unor îndrumări sau întreținerea unui obiect. [Sil. in-struc-ti-u-	/<fr. instruction
A INSTRUI	A INSTRU//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A pune în posesia unor cunoștințe noi; a face să capete cunoștințe și/sau deprinderi într-un domeniu oarecare; a învăța; a cultiva; a pregăti; a prepara.2) (militari) A pregăti după un program special în vederea însușirii teoriei și practici	/<fr. instruire, lat. instruere
A SE INSTRUI	A SE INSTRU//Í mă ~iesc	<i>intrans.</i>	A-și îmbogăți cunoștințele și/sau experiența; a se cultiva. [Sil. in-stru-]	/<fr. instruire, lat. instruere
INSTRUIRE	INSTRUÍR//E ~i	<i>f.</i>	Proces de predare a cunoștințelor și deprinderilor într-o instituție de învățământ; instrucție.	/v. a (se) instrui
INSTRUIT	INSTRUÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A INSTRUI și A SE INSTRUI.2) Care denotă o instruire solidă; cu multă știință de carte; învățat.	/v. a (se) instrui
INSTRUMENT	INSTRUMENT ~e	<i>n.</i>	1) Obiect acționat manual, folosit la îndeplinirea unor operații de muncă; sculă; unealtă. ~ de tăiat. 2) Aparat cu care se produc sunete muzicale. ~ de percuție.3): ~ de ratificare document prin care părțile contractante confirmă, făcând să intre în vigo	/<fr. instrument, lat. instrumentum
A INSTRUMENTA	A INSTRUMENT//Ă ~éz		1. tranz. 1) (piese muzicale) A aranja pe grupuri de instrumente, pentru a putea fi executat de orchestră; a orchestra.2) (unelte, piese) A scoate cu ajutorul unor dispozitive speciale dintr-o mină sau dintr-o sondă.2. intrans. A elabora contracte, proces	/<fr. instrumenter
INSTRUMENTAL	INSTRUMENTÁL ~ă (~i, ~e)		1) (de- spre piese muzicale) Care este executat la instrumente.2) Care este format din instrumente. Ansamblu ~.	/<fr. instrumental
INSTRUMENTAR	INSTRUMENTÁR ~e	<i>n.</i>	Totalitate a instrumentelor necesare unei activități.	/instrumentŞar
INSTRUMENTAȚIE	INSTRUMENTÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Mod de aranjare a unor grupuri de instrumente într-o orchestră pentru executarea unei piese muzicale; orchestrație.	/<fr. instrumentation
INSTRUMENTIST	INSTRUMENTÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Muzicant care cântă la un instrument (într-o orchestră); orchestrant.	/<fr. instrumentiste
INSUBMERSIBIL	INSUBMERSÍBIL ~ă (~i, ~e)		(despre nave) Care nu poate naviga sub apă; nesubmersibil.	/<fr. insubmersible

INSUBORDONARE	INSUBORDON//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	Refuz de a se supune ordinelor celor superiori; nesupunere; neascultare.	/in- + subordonare
INSUBORDONAT	INSUBORDONĂ//T ~tă (~ți, ~te)		Care refuză să se supună; neascultător; nesupus.	/<fr. insubordonné
INSUCCES	INSUCCÉS ~e	<i>n.</i>	Lipsă de succes; nerealizare a unei acțiuni; nereușită; eșec. [Sil. -suc-ces]	/<fr. insucces
INSUFICIENT I	INSUFICIÉNT I	<i>m.</i>	Calificativ echivalent cu una din notele “unu”, “doi”, “trei” sau “patru” (în sistemul de apreciere a cunoștințelor prin zece puncte). [Sil. -ci-ent]	/<lat. insufficiens, ~ntis
INSUFICIENT II	INSUFICIÉNT//T II ~tă (~ți, ~te)	<i>și adverbial</i>	Care nu este suficient; neîndestulător; nesatisfăcător. [Sil. -ci-ent]	/<lat. insufficiens, ~ntis
INSUFICIENTĂ	INSUFICIÉNTĂ ~e	<i>f.</i>	1) Caracter insuficient.2) Defect funcțional (al unui organ). ~hepatică. [Sil. -ci-en-]	/<lat. insuffientia
A INSUFLA	A INSUFLĂ însúflu	<i>tranz.</i>	1) (gaze, vapori, substanțe pulverulente) A face să pătrundă printr-un suflu (într-un spațiu închis).2) (gânduri, sentimente, idei etc.) A face să apară în minte; a inspira. [Sil. -su-fla]	/<fr. insuffler
INSUFLAȚIE	INSUFLĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	Metodă de tratament medical sau de diagnosticare constând în introducerea sub presiune a unei substanțe sub formă de vapori sau a unui gaz într-o cavitate a organismului. [G.-D. însuflăției; Sil. -su-fla-ți-e]	/<fr. insufflation, lat. insufflatio, ~onis
INSULAR I	INSULÁR I ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de insule; propriu pentru insule.2) Care se află pe o insulă; de pe o insulă.	/<fr. insulaire, lat. insularis
INSULAR II	INSULÁR II ~i	<i>m.</i>	Persoană care trăiește pe o insulă; locuitor al unei insule.	/<fr. insulaire, lat. insularis
INSULĂ	ÍNSUL//Ă ~e	<i>f.</i>	Porțiune de uscat înconjurată de apă din toate părțile. • ~ plutitoare îngrămădire de vegetație acvatică (stuf, rădăcini, buruieni etc.) amestecată cu nămol, care plutește pe apă; plavie. [G.-D. insulei]	/<lat. insula
INSULINĂ	INSULÍNĂ	<i>f.</i>	1) Hormon secretat de pancreas.2) Medicament conținând astfel de hormoni. [G.-D. insulinei]	/<fr. insuline
A INSULTA	A INSULTÁ însúlt	<i>tranz.</i>	(persoane) A trata cu insulte; a înjosi prin vorbe sau prin purtare nedemnă; a jigni; a ofensa.	/<fr. insulte, lat. insultare
INSULTĂ	INSÚLT//Ă ~e	<i>f.</i>	Vorbă sau faptă care lezează demnitatea sau reputația cuiva; jignire; ofensa; injurie. [G.-D. insultei]	/<fr. insulte
INSULTĂTOR	INSULTĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) (despre persoane) Care insultă; care aduce o insultă; jignitor; ofensator.2) Care conține o insultă; cu caracter de insultă; jignitor; ofensator; injurios. Vorbă ~oare.	/a insulta + suf. ~ător
INSUPORTABIL	INSUPORTÁBIL ~ă (~i, ~e)	<i>și adverbial</i>	1) Care nu poate fi suportat; de netolerat; de nesuferit; intolerabil. Durere ~ă.2) (despre persoane) Care nu poate fi acceptat sau suferit; de nesuferit.	/<fr. insupportable
INSURECȚIE	INSURÉCTI//E ~i	<i>f.</i>	Formă de luptă armată organizată, având ca scop răsturnarea unui regim politic sau izgonirea unei armate ocupante. [G.-D. insurecției]	/<fr. insurrection, lat. insurrectio, ~onis

INSURECȚIONAL	INSURECȚIONAL ~ă (~i, ~e)		Care ține de insurecție; propriu insurecției.	/<fr. insurrectionnel
INSURGENT	INSURGĚN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care participă la o insurecție.	/<lat. insurgens, ~ntis, germ. Insurgent
INSURMONTABIL	INSURMONTÁBIL ~ă (~i, ~e)		(despre obstacole, dificultăți etc.) Care nu poate fi învins; de neînvins.	/<fr. insurmontable
A INTABULA	A INTABUL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(drepturi imobiliare) A înregistra în cartea funciară.	/<fr. intabuler, germ. intabulieren
INTACT	INTÁC//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care nu a suferit nici o vătămare; integral; neștirbit; întreg.2) (despre ființe) Care nu a căpătat nici o infirmitate; fără nici o leziune; teafăr; nevătămat; întreg.	/<fr. intacte, lat. intactus
INTALIE	INTÁLIE	<i>f.</i>	Piatră dură, imprimată, folosită, îndeosebi, ca sigiliu.	/<fr. intaille
INTANGIBIL	INTANGÍBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care nu poate fi atins.2) Care trebuie menținut intact; sacru. Principii ~e.	/<fr. intangible
INTARSIE	INTÁRSI//E ~i	<i>f.</i>	Tehnica de ornamentare a mobilierului prin incrustație. [G.-D. intarsiei]	/<it. intarsio
A INTEGRA	A INTEGR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se integreze; a încorpora.2) mat. (funcții) A supune unui calcul integral. [Sil. -te-gra]	/<fr. intégrer, lat. integrare
A SE INTEGRA	A SE INTEGR//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	A intra într-un ansamblu ca parte integrantă; a se uni cu alte elemente formând un corp integral; a se încorpora. [Sil. -te-gra]	/<fr. intégrer, lat. integrare
INTEGRAL	INTEGRÁL ~ă (~i, ~e)		1) și adverbial Care nu a suferit nici o vătămare; cu integritatea neatinsă; întreg; intact. • Făină ~ă făină brută.2) Calcul ~ ramură a matematicii care se ocupă cu studiul integralelor. [Sil. -te-gral]	/<fr. intégral
INTEGRALĂ	INTEGRÁL//Á ~e	<i>f. mat.</i>	1) Funcție ce reprezintă soluția unui sistem diferențial.2) Funcție a cărei derivată este chiar funcția dată.3) Semn ce indică o operație de integrare.	/<fr. intégral
INTEGRALITATE	INTEGRALITÁTE	<i>f.</i>	Caracter integral.	/<fr. intégralité
INTEGRANTĂ	INTEGRÁNT//Á ~e	<i>adj.</i>	: Parte ~ parte care intră în mod obligatoriu în componența unui tot. [Sil. -te-gran-]	/<fr. intégrant
INTEGRARE	INTEGR//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	v. A INTEGRA și A SE INTEGRA. • ~ economică proces complex de dezvoltare a economiei interstatale.	/v. a integra
INTEGRATOR	INTEGRAT//ÓR ~oare	<i>n.</i>	Dispozitiv pentru efectuarea calculului numeric integral al unei ecuații diferențiale.	/<fr. intégrateur
INTEGRITATE	INTEGRITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter integru; sentiment al demnității, dreptății și conștiinciozității, care servește drept călăuză în conduita omului; onestitate; cinste; probitate.2) Stare a unui lucru întreg, intact. [G.-D. integrității; Sil. -te-gri-]	/<fr. intégrité
INTEGRU	INTÉGR//U ~ă (~i, ~e)		Care este corect și de bună credință; onest; cinstit. [Sil. -te-gru]	/<fr. intégre, lat. integer, ~igris
INTELECT	INTELÉCT ~e	<i>n.</i>	Facultate a omului de a gândi și de a înțelege sensul și legătura fenomenelor; judecată; rațiune; cuget; minte.	/<lat. intellectus, fr. intellect

INTELECTUAL I	INTELECTUÁL I ~ă (~i, ~e)		Care ține de intelect; propriu intelectului. [Sil. -tu-al]	/<lat. intellectualis, fr. intellectuel
INTELECTUAL II	INTELECTUÁL II ~i	<i>m.</i>	Persoană care se ocupă cu munca intelectuală; om cu pregătire specială care lucrează în domeniul științei, artei, învățământului etc. [Sil. -tu-al]	/<lat. intellectualis, fr. intellectuel
INTELECTUALISM	INTELECTUALÍSM	<i>n.</i>	1) Concepție filozofică bazată pe ideea că lumea poate fi cunoscută numai cu ajutorul intelectului.2) Tendință în psihologie de a reduce toate procesele afective la cele intelectuale.	/<fr. intellectualisme
INTELECTUALITATE	INTELECTUALÍTÁ E	<i>f.</i>	Totalitate a intelectualilor, considerată ca o pătură socială. [G.-D. intelectualității; Sil. -tu-a-]	/<fr. intellectualité, germ. Intellektualität
A INTELECTUALIZA	A INTELECTUALIZ//Á	<i>tranz.</i>	A da un caracter conceptual.	/<fr. intellectualiser
INTELIGENT	INTELIGÉN//T ~tă (~ți, ~te)		Care vedește inteligentă; plin de inteligență; cu capacități intelectuale deosebite.	/<fr. intelligent, lat. intelligens, ~ntis
INTELIGENȚĂ	INTELIGÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Facultatea de a înțelege ușor și profund fenomenele, lucrurile; agerime a minții; deșteptăciune.2) Persoană inteligentă.	/<lat. intelligentia, fr. intelligence, germ. Intelligenz
INTELIGIBIL	INTELIGÍBIL ~ă (~i,		Care poate fi înțeles; ușor de înțeles; clar; limpede; accesibil.	/<fr. intelligible
INTELIGIBILITATE	INTELIGIBILITÁ E	<i>f.</i>	Caracter inteligibil; comprehensibilitate. [G.-D. inteligibilității]	/<fr. intelligibilité
INTEMPERANȚĂ	INTEMPERÁNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Lipsă de temperanță, de moderație; libertate excesivă; netemperanță; necumpătate.	/<fr. intempérance, lat. intemperantia
INTEMPERIE	INTEMPERÍ//E ~i	<i>f.</i>	mai ales la pl. Schimbare nefavorabilă a stării atmosferice; asprime a timpului; vreme rea. [G.-D. intemperiei]	/<fr. intempérie, lat. intempéries
INTEMPESTIV	INTEMPESTÍV ~ă (~i, ~e)		Care se produce pe neașteptate, la timp nepotrivit.	/<fr. intempestif, lat. intempestivus
INTENDENT	INTENDÉN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Administrator al unei instituții sau al unui local.	/<fr. intendant, lat. intendens, ~ntis
INTENDENȚĂ	INTENDÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Funcție de intendent.2) Durată de exercitare a unei astfel de funcții.3) Serviciu administrativ în armată având drept însărcinare aprovizionarea și întreținerea trupelor.	/<fr. intendance
INTENS	INTÉN//S ~să (~și, ~se)	<i>și adverbial</i>	Care are intensitate sporită; puternic.	/<fr. intense, lat. intensus
A INTENSIFICA	A INTENSIFICÁ intensífic	<i>tranz.</i>	1) A face să se intensifice; a accentua; a adânci.2) (valori electrice, acustice, optice) A spori în intensitate; a amplifica.	/<fr. intensifier
A SE INTENSIFICA	A SE INTENSIFICÁ pers. 3 se intensifică	<i>intrans.</i>	A deveni (mai) intens; a crește în intensitate; a se întări; a se potența.	/<fr. intensifier
INTENSITATE	INTENSIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Grad de activitate, putere sau forță.2) Caracter intens.	/<fr. intensité
INTENSIV	INTENSÍV ~ă (~i, ~e)	<i>și adverbial</i>	Care se face printr-un efort intens, susținut; cu intensitate mare. Propagandă ~ă.	/<fr. intensif
A INTENTA	A INTENT//Á ~éz	<i>tranz. jur.</i>	(proces) A întreprinde împotriva cuiva.	/<fr. intenter, lat. intentare

INTENȚIE	INTENȚI//E ~i	f.	1) Pornire interioară conștientă, însoțită de un efort volitiv (de a înfăptui ceva); gând. • A avea ~i serioase (cu a) a fi decis să realizeze ceea ce și-a propus; b) a fi decis să se căsătorească.2) Plan premeditat (de a realiza ceva). [G.-D. intenției]	/<fr. intention, lat. intentio, ~onis
A INTENȚIONA	A INTENȚION//Ă ~éz	tranz.	A avea în intenție; a proiecta în gând. [Sil. -ți-o-]	/<fr. intentionner
INTENȚIONAL	INTENȚIONAL ~ă (~i, ~e)		(despre fapte penale) Săvârșit cu intenție; deliberat.	/<fr. intentionnel
INTENȚIONAT	INTENȚIONĂ//T ~tă (~ți, ~te)	și adverbial	Care se face cu o anumită intenție; cu premeditare; expres.	/v. a intenționa
INTER	ÎNTER ~i	m.	Jucător dintr-o echipă de handbal sau de fotbal care ocupă locul de lângă jucătorul din centru.	/<fr. inter
INTERACȚIUNE	INTERACȚIÚN//E ~i	f.	Acțiune reciprocă (dintre obiecte sau fenomene); influență mutuală. [Sil. in-ter-ac-ți-u-]	/<fr. interaction
INTERALIAT	INTERALIĂ//T ~tă (~ți, ~te)		Care s-a statornicit între aliați; dintre aliați.	/<fr. interallié
INTERASTRAL	INTERASTRÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care se află între aștri; dintre aștri.2) Care cuprinde doi sau mai mulți aștri. [Sil. -ter-as-tral]	/<fr. interastral
INTERATOMIC	INTERATÓMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de interacțiunile atomice; propriu interacțiunilor atomice.	/<fr. interatomique
INTERBELIC	INTERBÉLI//C ~că (~ci, ~ce)		Care are loc între două războaie; dintre două războaie.	/inter- + belic
A INTERCALA	A INTERCAL//Ă ~éz	tranz.	A face să se intercaleze.	/<fr. (s')intercaler, lat. intercalare
A SE INTERCALA	A SE INTERCAL//Ă se ~eáză	intrans.	A se introduce într-o serie sau într-un ansamblu.	/<fr. (s')intercaler, lat. intercalare
INTERCAPILAR	INTERCAPILÁR ~ă (~i, ~e)		Care este situat între vasele capilare.	/<fr. intercapillaire
INTERCARDINAL	INTERCARDINÁL ~e	adj.	Punct~ fiecare dintre cele patru direcții aflate între punctele de bază (de exemplu: nord-vest, nord-est etc.).	/engl. intercardinal
INTERCELULAR	INTERCELULÁR ~ă (~i, ~e)		Care se află între celulele unui țesut.	/<fr. intercellulaire
A INTERCEPTA	A INTERCEPT//Ă ~éz	tranz.	1) (obiecte în mișcare) A prinde pe neașteptate.2) (obiecte în zbor) A descoperi și a urmări cu ajutorul unei instalații speciale.3) (convorbiri telefonice) A asculta fără permisiune.4) (corespondență) A deschide și a citi fără permisiune.	/<fr. interceptor
INTERCEPȚIE	INTERCÉPTI//E ~i	f.	1) v. A INTERCEPTA.2) Prindere de către adversari a mingii pasate între jucătorii unei echipe.	/<fr. interception, lat. interceptio, ~onis
A INTERCONECTA	A INTERCONNECT//Ă	tranz.	(rețele electrice) A uni printr-o interconexiune.	/<fr. interconnecter
INTERCONEXIUNE	INTERCONEXIÚN//E ~i	f.	Legătură între mai multe rețele electrice cu ajutorul unor linii transportatoare de energie electrică. [Sil. -xi-u-]	/<fr. interconnexion
INTERCONFESIONAL	INTERCONFESIONAL ~ă (~i, ~e)		Care are loc între mai multe confesiuni sau religii.	/<fr. interconfessionnel

INTERCONTINENTAL	INTERCONTINENTÁL L ~ă (~i, ~e)		Care cuprinde sau este situat între două sau mai multe continente; dintre continente.	/<fr. intercontinental
INTERCOSTAL	INTERCOSTÁL ~ă (~i, ~e)		Care este situat între coaste. Nerv ~.	/<fr. intercostal
INTERDEPARTAMENTAL	INTERDEPARTAME NTÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care se realizează cu participarea mai multor departamente.2) Care coordonează activitatea mai multor departamente.3) Care ține de diferite departamente; între sau dintre departamente.	/<fr. interdépartamental
INTERDEPENDENT	INTERDEPENDÉN//T ~tă (~ți, ~te)		Care depinde unul de altul; în stare de dependență reciprocă.	/<fr. interdépendant
INTERDEPENDENȚĂ	INTERDEPENDÉNT Ă	f.	Dependență reciprocă (dintre diferite fenomene sau obiecte); corelație; corespondență. [G.-D. interdependenței]	/<fr. interdépendance
INTERDICȚIE	INTERDÍCTI//E ~i	f.	Măsură (prevăzută de lege) prin care se interzice (a săvârși) ceva; prohibiție. [G.-D. interdicției]	/<fr. interdiction, lat. interdictio, ~onis
INTERDISCIPLINAR	INTERDISCIPLINÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de mai multe discipline; între diferite discipline. [Sil. -dis-ci-pli-]	/<fr. interdisciplinaire
INTERES	INTERÉS ~e	n.	1) Ceea ce este important (pentru cineva); ceea ce convine (cuiva). • De ~ general (sau public) de importanță socială.2) Preocupare de a obține un avantaj personal, ceva necesar. • A-și face ~ele a-și rezolva chestiunile personale. ~ul poartă fesul intere	/<it. interesse, germ. Interesse
A INTERESA	A INTERES//Ă ~éz	tranz.	1) (persoane) A face să aibă interes; a preocupa în mod special, trezind interes.2) (persoane, colectivități, organizații etc.) A avea în vedere în mod obișnuit; a situa în mijlocul intereselor; a privi.3) (persoane) A asocia la o afacere; a face părtaş l	/<fr. (s')intéresser, it. interesare, germ. interessieren
A SE INTERESA	A SE INTERES//Ă mă ~éz	intransz.	A manifesta interes (față de cineva sau de ceva); a întreba.	/<fr. (s')intéresser, it. interesare, germ. interessieren
INTERESANT	INTERESÁN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care interesează; care prezintă interes.2) Care este neobișnuit; ieșit din comun. Întâmplare ~tă.	/<fr. intéressant
INTERESAT	INTERESÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care are un interes; aflat în cauză.2) Care caută să-și satisfacă doar interesele personale; mânat de obținerea unui avantaj personal; individualist.3) Care manifestă mult interes; cuprins de curiozitate.	/v. a (se) interesa
A INTERFERA	A INTERFER//Ă pers 3 ~eáză	intransz.	(despre unde) A produce interferență.	/<fr. interférer
INTERFERENȚĂ	INTERFERÉNT//Ă ~e	f.	1) Întâlnire a undelor (sonore, luminoase, electromagnetice etc.) coerente, în urma căreia unele slăbesc sau se distrug, iar altele se intensifică.2) Suprapunere a două sau mai multe fenomene, fapte, întâmplări care se întâlnesc; încrucișare.	/<fr. interférence
INTERFEROMETRU	INTERFEROMÉTR// U ~e	n.	Aparat de măsurat (lungimile de undă, viteza de propagare a sunetelor etc.), bazat pe fenomenul interferenței.	/<fr. interféromètre
INTERFLUVIU	INTERFLÚVI//U ~i	n.	Porțiune de pământ dintre două fluvii. [Sil. -ter-flu-viu]	/<fr. interfluve

A INTERFOLIA	A INTERFOLI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(foi albe) A intercala între paginile unei cărți.	/<fr. interfolier
INTERFON	INTERF//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Instalație telefonică care permite convorbiri numai la posturi interioare.	/<fr. interphone
INTERGALACTIC	INTERGALÁCTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care se află între galaxii.	/<germ. intergalaktisch, engl. intergalactic
INTERGLACIAR	INTERGLACIÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de interglaciație; propriu interglaciației.	/<fr. interglaciaire
INTERGLACIAȚIE	INTERGLACIÁȚIE	<i>f.</i>	Perioadă cuprinsă între două glaciații, caracterizată prin climă caldă.	/<fr. interglaciar
INTERIMAR	INTERIMÁR ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care exercită temporar o funcție; ad-interim.	/<fr. intérimaire
INTERIMAT	INTERIMÁ//T ~ți	<i>m.</i>	1) Funcție interimară.2) Durată de exercitare a unei astfel de funcții.	/<fr. intérimat
INTERIOR I	INTERI//ÓR I ~oáre	<i>n.</i>	1) Parte de dinăuntru a unui obiect sau a unui spațiu închis.2) Mobilier al unei încăperi.3) fig. Natură morală a unei persoane; univers spiritual.4) Post telefonic instalat în camerele unei clădiri, unei instituții etc. care face legătura cu liniile exte	/<lat. interior, ~oris, fr. intérieur
INTERIOR II	INTERI//ÓR II ~oără (~óri, ~oáre) (în opoziție cu exterior)		1) Care se află în partea de dinăuntru a ceva; de dinăuntru; intern; lăuntric.2) Care ține de psihic. [Sil. -ri-or]	/<lat. interior, ~oris, fr. intérieur
A INTERIORIZA	A INTERIORIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se interiorizeze.2) (stări sufletești, sentimente, emoții etc.) A face să nu se manifeste în exterior; a reține. [Sil. -ri-o-]	/<fr. intérioriser
A SE INTERIORIZA	A SE INTERIORIZ//Ă se ~eáză	<i>intranz.</i>	(despre fenomene exterioare) A se reflecta în conștiință. [Sil. -ri-o-]	/<fr. intérioriser
INTERECȚIE	INTERJÉCTI//E ~i	<i>f.</i>	lingv. Parte de vorbire neflexibilă care exprimă atitudinea afectivă a vorbitorului sau care imită sunete din realitatea înconjurătoare. [G.-D. interjecției]	/<lat. interjectio, ~onis, fr. interjection
INTERJUDEȚEAN	INTERJUDEȚ//EÁN ~eână (~eni, ~éne)		Care are loc între județe; dintre județe.	/inter- + județean
INTERLINIAR	INTERLINIÁR ~ă (~i, ~e)	<i>poligr.</i>	Care este imprimat între linii sau între rânduri. [Sil. -ni-ar; Var. interlinear]	/<fr. interlinéaire
INTERLINIE	INTERLÍNI//E ~i	<i>f.</i>	1) poligr. Linie metalică, având grosimea de două puncte tipografice, folosită la separarea și la răritul rândurilor în text.2) Spațiu dintre rândurile unui text ori dintre liniile unui portativ.	/<fr. interligne
INTERLOCK	INTERLÓCK	<i>n.</i>	1) Mașină de tricotat cu două rânduri de ace pe un singur cilindru.2) Țesătură realizată cu o asemenea mașină.	/<fr., engl. interlock
INTERLOCUTOR	INTERLOCUT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care participă la o conversație; om care se întreține cu cineva; convorbitor.	/<fr. interlocuteur
INTERLOCUȚIUNE	INTERLOCUȚIÚN//E ~i	<i>f. jur.</i>	Hotărâre judecătorească care precedă sentința finală într-un proces.	/<fr. interlocution
INTERLOP	INTERLÓP ~ă (~i, ~e)		1) Care desfășoară o activitate nelegală, suspectă.2) Care are o reputație rea.	/<fr. interlope

INTERLUDIU	INTERLŪDI//U ~i	<i>n.</i>	1) Piesă muzicală scurtă, executată între două piese mai mari (făcând legătura între ele).2) Episod muzical care face legătura între două momente ale unei opere dramatice.3) Mic intermediu în cadrul unui program. [Sil. -diu]	/<fr. interludio
A INTERMEDIA	A INTERMEDI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A susține în calitate de intermediar; a avea rolul de intermediar; a mijloci; a media. [Sil. -di-a]	/ Din intermediu
INTERMEDIAR I	INTERMEDIÁR I ~ă (~i, ~e)		1) Care se află la mijloc; de la mijloc.2) Care realizează legătura dintre două elemente. [Sil. -di-ar]	/<fr. intermediaire
INTERMEDIAR II	INTERMEDIÁR II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care mijlocește o înțelegere între două părți; mijlocitor; mediator.2) Persoană care mijlocește afaceri comerciale; samsar; comisionar. [Sil. -di-ar]	/<fr. intermédiaire
INTERMEDIU	INTERMÉDI//U ~i	<i>n.</i>	1): Prin ~ul cuiva (sau a ceva) prin mijlocirea cuiva (sau a ceva); cu ajutorul cuiva (sau a ceva).2) Divertisment prezentat între părțile unei reprezentații.	/<lat. intermedius, fr. intermede
INTERMEZZO	INTERMEZZO [pr. : interméto]	<i>n.</i>	1) Divertisment muzical executat între actele unui spectacol.2) Piesă instrumentală mică, de formă liberă.	/Cuv. it.
INTERMINABIL	INTERMINÁBIL ~ă (~i, ~e)	<i>și adverbial</i>	1) Care nu are sau pare a nu avea sfârșit (în timp sau în spațiu); nesfârșit; neepuizabil; ineputabil. O conversație ~ă.2) Care are proporții foarte mari; de dimensiuni foarte mari.	/<fr. interminable, lat. interminabilis
INTERMINISTERIAL	INTERMINISTERIÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care se realizează cu participarea mai multor ministere.2) Care ordonează activitatea mai multor ministere.3) Care ține de mai multe ministere; între sau dintre ministere.	/inter- + ministerial
INTERMITENT	INTERMITÉN/T ~tă (~ți, ~te)	<i>și adverbial</i>	Care încetează și reîncepe la anumite intervale; cu întreruperi; discontinuu.	/<fr. intermittent, lat. intermittens, ~ntis
INTERMITENȚĂ	INTERMITÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Caracter intermitent.2) Opre de scurtă durată în desfășurarea unei acțiuni, a unui proces; lipsă de continuitate; întrerupere; pauză; discontinuitate.	/<fr. intermittence, it. intermittenza
INTERMOLECULAR	INTERMOLECULÁR ~ă (~i, ~e)		Care se află sau se produce între molecule; dintre molecule.	/<fr. intermoleculaire
INTERN I	INTÉRN I ~ă (~i, ~e)		1) Care se află în partea de dinăuntru a ceva; de dinăuntru; interior; lăuntric. • Organe ~e organe din cavitatea toracică și abdominală. Boli ~e boli ale acestor organe.2) Care are loc în interiorul unui organism social.	/<lat. internus, fr. interne
INTERN II	INTÉRN II ~i	<i>m.</i>	1) Elev sau ucenic care locuiește și ia masa în instituția școlară pe care o frecventează.2) Student în medicină (în ultimii ani de studii) care face practica într-un spital.	/<lat. internus, fr. interne
A INTERNA	A INTERN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (bolnavi, accidentați, răniți) A instala în spital pentru tratament medical; a spitaliza.2) (persoane) A închide într-un ospiciu sau într-un loc de detenție, pentru a ține sub supraveghere sau pentru reeducație; a izola de societate.	/<fr. interner

INTERNAT	INTERNÁT ~e	<i>n.</i>	1) Școală în care elevii sunt asigurați cu locuință și hrană.2) Practică efectuată de studenții de la instituțiile de medicină (într-un spital sau într-o clinică) în ultimii ani de studii.	/<fr. internat
INTERNAȚIONAL I	INTERNAȚIONAL I ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de relațiile dintre state; care are loc între mai multe state. Întâlnire ~ă. • Limbă ~ă limbă cu o largă circulație, folosită în relațiile dintre diferite națiuni. Drept ~ totalitate de norme juridice, care reglementează raporturile dintre st	/<fr., germ. international
INTERNAȚIONAL II	INTERNAȚIONAL II ~i	<i>m.</i>	Sportiv selecționat pentru întrecerile sportive internaționale. [Sil. -ți-o-]	/<fr. international, germ. International
INTERNAȚIONALĂ	INTERNAȚIONALĂ//Ă ~e	<i>f.</i>	Echipă re-prezentativă a unei țări, care participă la întrecerile sportive între diferite state. [Sil. -ți-o-]	/<fr., germ. international
INTERNAȚIONALISM	INTERNAȚIONALÍS M	<i>n.</i>	1) Doctrină care preconizează unirea dintre națiuni în scopul sprijinului reciproc și al progresului fiecăreia dintre ele.2) Element în limbă care are aceeași (sau aproape aceeași) structură fonetică și același conținut semantic în mai multe limbi.	/<fr. internationalisme
INTERNAȚIONALIST I	INTERNAȚIONALÍ// ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de internaționalism; bazat pe principiile internaționalismului.	/<fr. internationaliste
INTERNAȚIONALIST II	INTERNAȚIONALÍ// ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al internaționalismului.	/<fr. internationaliste
A INTERNAȚIONALIZA	A INTERNAȚIONALIZ// /Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să devină internațional.	/<fr. internationaliser
INTERNIST	INTERNÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Medic specializat în boli interne.	/<germ. Internist
INTERNOD	INTERNÓD ~uri	<i>n.</i>	Porțiune a tulpinii unor plante între două noduri.	/<germ. Internodium, it. internodio
INTEROCEANIC	INTEROCEÁNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care se află între oceane; dintre oceane.	/<fr. interocéanique
INTEROCEPTOR	INTEROCEPTÓR ~i	<i>m.</i>	fiziol. Terminație nervoasă senzitivă, localizată în organele interne.	/<fr. intérocepteur
A INTEROGA	A INTERO//GÁ ~ghéz	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A determina să răspundă asupra unei probleme; a întreba; a chestiona.2) (martori, inculpați) A supune la un interogatoriu; a chestiona. 3) (elevi sau studenți) A supune unui examen oral; a întreba; a asculta; a examina.	/<fr. interroger, lat. interrogare
INTEROGATIV	INTEROGATÍV ~ă	<i>și</i>	Care conține o întrebare; întrebător.	/<fr. interrogatif
INTEROGATORIU	INTEROGATÓRI//U ~i	<i>n.</i>	1) Totalitate a întrebărilor puse unui inculpat sau împrișinat și a răspunsurilor la ele în cadrul unui proces judecătoresc.2) Document în care se înregistrează aceste întrebări și răspunsuri.	/<lat. interrogatorius, fr. interrogatoire
INTERPARLAMENTAR	INTERPARLAMENT ÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de mai multe parlamente; propriu mai multor parlamente.	/<fr. interparlementaire

A INTERPELA	A INTERPEL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A întrerupe printr-o adresare bruscă pentru a cere explicații sau pentru a insulta.2) (membri ai guvernelor) A impune să dea explicații asupra unui fapt.	/<fr. interpellér, lat. interpellare
INTERPELARE	INTERPEL//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	Întrebare adresată în ședință publică de către un deputat în parlament unui membru al guvernului, pentru a-i cere explicații asupra unui fapt.	/v. a interpela
INTERPELATOR	INTERPELAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care interpelează; om care face o interpelare.	/<fr. interpellateur
INTERPENETRAȚIE	INTERPENETRĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	Pătrundere reciprocă (a două sau mai multe substanțe, corpuri, materii etc); împătrundere. [G.-D. interpenetrației; Sil. -ne-tra-ți-e]	/<fr. interpénétration
INTERPLANETAR	INTERPLANETĂR ~ă (~i, ~e)		1) Care se află între planete; dintre planete.2) Care cuprinde două sau mai multe planete. [Sil. -ter-pla-]	/<fr. interplanétaire
INTERPOL	INTERPÓL	<i>n.</i>	Poliție criminală internațională.	/<engl. Inter[national]Pol[ice]
A INTERPOLA	A INTERPOL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (cuvinte, fraze, fragmente) A introduce într-un text, pentru a-l explica sau pentru a-l completa.2) mat. (termeni și valori intermediare) A intercala într-o serie de valori și de termeni cunoscuți pentru a calcula expresia analitică aproximativă a func	/<fr. interpoler, lat. interpolare
INTERPOLAT	INTERPOLĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A INTERPOLA.2) (despre texte) În care s-a făcut o interpolație; cu interpolație.	/ v. a interpola
INTERPOLATOR	INTERPOLAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care interpolează; om care face o interpolație.	/<fr. interpolateur, lat. interpolator, ~oris
INTERPOLAȚIE	INTERPOLĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	Porțiuni (cuvinte, fraze, fragmente etc.) introdusă într-un text în vederea explicării sau completării lui.	/<fr. interpolation, lat. interpolatio, ~onis
INTERPRET	INTERPRĚ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană specializată în traducerea orală mijlocind comunicarea între oameni care vorbesc limbi diferite; translator.2) fig. Persoană care face cunoscut altuia sentimentele, voința, dorința cuiva.3) Persoană care interpretează un rol sau o piesă muzică	/<fr. interprète, lat. interpres, ~etis
A INTERPRETA	A INTERPRET//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (fapte, fenomene, evenimente, întâmplări) A expune atribuind o semnificație personală; a comenta.2) (texte, acte etc.) A explica clarificând locurile obscure; a prevedea cu comentariile necesare; a comenta.3) (opere muzicale) A executa cu vocea sau cu	/<fr. interpréter, lat. interpretare
INTERPRETARE	INTERPRET//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A INTERPRETA.2) Mod personal, manieră proprie cu care un artist interpretează o operă muzicală sau un rol.	/v. a interpreta
INTERPRETATIV	INTERPRETATÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de interpretare; propriu interpretării. 2) Care poate fi interpretat.	/<fr. interprétatif

INTERPROFESIONAL	INTERPROFESIONÁL L ~ă (~i, ~e)		Care ține de mai multe profesii; propriu mai multor profesii.	/<fr. interprofessionnel
A INTERPUNE	A INTERPÚNE	<i>tranz.</i>	A pune între două lucruri sau ființe pentru a modifica mediul.	/<lat. interponere
A SE INTERPUNE	A SE INTERPÚNE mă interpún	<i>intrans.</i>	1) A interveni între două persoane pentru a le aduce la o înțelegere.2) A se amesteca în relațiile dintre două persoane.	/<lat. interponere
INTERREGIONAL	INTERREGIONÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care se realizează cu participarea mai multor regiuni.2) Care coordonează activitatea mai multor regiuni.3) Care ține de diferite regiuni; dintre regiuni.	/inter- + regional
INTERREGN	INTERRÉGN ~uri	<i>n.</i>	Perioadă dintre domnii, în care un stat monarhic este fără suveran.	/<fr. interregne, lat. interregnum
INTERSCHIMBABIL	INTERSCHIMBÁBIL ~ă (~i, ~e)		(de-spre elementele unui sistem tehnic) Care poate fi schimbat unul cu altul.	/inter- + a schimba
A INTERSECTA	A INTERSECT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A tăia de-a curmezișul; a întretăia.	/Din intersecție
A SE INTERSECTA	A SE INTERSECT//Á se ~eáză	<i>intrans.</i>	(despre drumuri, linii, suprafețe etc.) A veni din direcții diferite, întâlnindu-se într-un punct; a se încrucișa; a se întretăia.	/ Din intersecție
INTERSECȚIE	INTERSECTI//E ~i	<i>f.</i>	Loc de întâlnire a două suprafețe, drumuri, linii; întretăiere; încrucișare. [G.-D. intersecției; Sil. -ți-e]	/<fr. intersection, lat. intersectio, ~onis
INTERSEXUALITATE	INTERSEXUALITÁT E	<i>f. biol.</i>	Proces de schimbare a sexului la organismele adulte sau aproape adulte.	/<fr. intersexualité
INTERSPAȚIU	INTERSPÁTI//U ~i	<i>f.</i>	Loc liber între elementele unui corp sau între corpuri.	/inter- + spațiu
INTERSTATAL	INTERSTATÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care se realizează cu participarea mai multor state.2) Care coordonează activitatea mai multor state.3) Care ține de diferite state; între sau dintre state. [Sil. -ter-sta-]	/inter- + statal
INTERSTELAR	INTERSTELÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care se află între stele; între sau dintre stele.2) Care cuprinde două sau mai multe stele. [Sil. -ter-ste-]	/<fr. interstellaire
INTERSTIȚIAL	INTERSTIȚIÁL ~ă (~i, ~e)		Care se află în interstițiu; localizat în interstițiu. • Țesut ~ țesut ale căror celule se află între celulele altui țesut sau ale unui organ. [Sil. -ter-sti-ți-al]	/<fr. interstitiel
INTERSTIȚIU	INTERSTÍȚI//U ~i	<i>n.</i>	Spațiu mic, vid între părțile componente ale unui corp sau între diferite corpuri. [Sil. -ter-sti-țiu]	/<lat. interstitium, fr. interstice
INTERȘCOLAR	INTERȘCOLÁR ~ă (~i, ~e)		Care are loc între două sau mai multe școli.	/<fr. interscolaire
INTERTIP	INTERTÍP ~uri	<i>n. poligr.</i>	Mașină de cules și de turnat, la care literele se culeg de la distanță (prin transmitere telegrafică).	/<fr. intertype
INTERTRIGO	INTERTRÍGO	<i>n. med.</i>	Iritație a pielii (la încheieturi, subsuori etc.) provocată de transpirație abundentă.	/<fr. intertrigo
INTERUMAN	INTERUMÁN ~ă (~i,		Care are loc între oameni.	/<engl. interhuman
INTERURBAN	INTERURBÁN ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de două sau mai multe orașe; între două sau mai multe orașe.2) Care cuprinde două sau mai multe orașe. [Sil. -ter-ur-]	/<fr. interurbain

INTERVAL	INTERVÁL ~e	<i>n.</i>	1) Distanță care există între două obiecte; spațiu dintre două lucruri.2) Perioadă de timp cuprinsă între două momente; răstimp.3) Raport dintre înălțimile a două sunete muzicale.4) mat. Mulțime de puncte cuprinsă între două puncte date.	/<fr. intervalle, lat. intervallum
A INTERVENI	A INTERVENÍ intervín	<i>intrans.</i>	1) A intra într-o acțiune; a se încadra în cursul unui proces (influențând desfășurarea acestuia). 2) A lua cuvântul (într-o discuție); a-și expune opiniile (în cadrul unei dezbateri).3) A face o solicitare sau un demers (în favoarea cuiva).4) A se produc	/<fr. intervenir, lat. intervenire
INTERVENIENT	INTERVENIÉN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care intervine într-un proces.	/<fr. intervenant, lat. interveniens, ~ntus
INTERVENȚIE	INTERVÉNTI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A INTERVENI.2) Amestec al unui stat (prin forță armată, presiuni politice etc.) în treburile altui stat, contrar voinței acestuia.3) Demers făcut în favoarea cuiva. [G.-D. intervenției; Sil. -ți-e]	/<fr. intervention, lat. interventio, ~onis
INTERVENȚIONISM	INTERVENȚIONÍSM	<i>n.</i>	Amestec al unui stat în treburile interne ale altui stat.	/<fr. interventionnisme
INTERVENȚIONIST	INTERVENȚIONÍ//S T ~stă (~ști, ~ste)		Care participă la o intervenție.	/<fr. inter- ventionniste
A INTERVERTI	A INTERVERT//Í ~ésc	<i>trans.</i>	(elementele unei serii, ale unui tot etc.) A schimba inversând ordinea inițială, punând un element în locul altuia.	/<fr. intervertir, lat. intervertere
A INTERVIEVA	A INTERVIEV//Á ~éz	<i>trans.</i>	A supune unui interviu. [Sil. -vi-e-va]	/<fr. interviewer
INTERVIU	INTERVÍU ~ri	<i>n.</i>	1) Convorbire în decursul căreia un jurnalist pune întrebări unei persoane asupra unui subiect cu intenția de a publica în presă sau de a difuza la radio, televiziune această convorbire.2) Textul unei astfel de convorbiri (publicat în presă sau difuzat la	/<engl., fr. interview
INTERVIZIUNE	INTERVIZIÚNE	<i>f.</i>	Sistem de transmitere a programelor de televiziune în alte țări.	/<fr. intervention
INTERVOCALIC	INTERVOCÁLI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre sunete ale vorbirii) Care se află între două vocale.	/<fr. intervocalique
A INTERZICE	A INTERZÍCE interzíc	<i>trans.</i>	1) (acțiuni) A împiedica în mod voit. A-i ~ să fumeze. 2) (producerea, vânzarea, importul sau exportul de mărfuri) A nu permite în mod oficial; a prohibi.3) (publicații) A face să-și înceteze apariția.	/<fr. interdire
INTERZIS I	INTERZÍ//S I ~să (~și, ~se)		Care nu este autorizat; neautorizat. Staționare ~să.	/v. a interzice
INTERZIS II	INTERZÍ//S II ~să (~și, ~se)	<i>m. și f.</i>	Persoană supusă interdicției.	/ v. a interzice
INTERZONAL	INTERZONÁL ~ă (~i, ~e)		Care este situat între două zone.	/<fr., germ. interzonal
INTESTIN I	INTESTÍN I ~e	<i>n.</i>	(la oameni și la unele animale) Parte a aparatului digestiv în formă de tub, cuprinsă între stomac și anus; maț.	/<fr. intestin, lat. intestinum
INTESTIN II	INTESTÍN II ~ă (~i, ~e)	<i>livr.</i>	Care are loc în interiorul unui organism social; intern.	/<fr. intestin, lat. intestinum

INTESTINAL	INTESTINÁL ~ă (~i,		Care ține de intestin; referitor la intestin.	/<fr. intestinal
INTIM	ÍNTIM ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de însăși esența unui lucru, fenomen; inclus în partea lăuntrică a unui lucru, fenomen.2) (despre persoane) Care este strâns legat prin ceea ce există mai frumos, mai profund; atașat prin sentimente puternice.3) Care ține de viața personală.4	/<fr. intime, lat. intimus
A INTIMIDA	A INTIMID//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se intimideze.	/<fr. intimider
A SE INTIMIDA	A SE INTIMID//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	A deveni timid; a fi cuprins de un sentiment de rușine, de jenă; a se sfii; a se rușina; a se jena; a se stingheri; a se stânjeni.	/<fr. intimider
INTIMIDABIL	INTIMIDÁBIL ~ă (~i,		Care poate fi ușor intimidat.	/<fr. intimidable
INTIMISM	INTIMÍSM	<i>n.</i>	Tendință a unor oameni de artă de a exprima în operele lor sentimentele cu caracter pur personal.	/<fr. intimisme
INTIMITATE	INTIMIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter intim.2) Atmosferă intimă.3) Prietenie intimă; legătură stânsă, familiară.4) la pl. Lucruri intime; chestiuni pur personale.	/<fr. intimité
A INTIMIZA	A INTIMIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(ambianțe, relații etc.) A face să devină intim.	/intim + suf. ~iza
A INTITULA	A INTITUL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(cărți, articole) A înzestra cu un titlu; a numi.	/<fr. intituler, lat. intitulare
A SE INTITULA	A SE INTITUL//Á se ~căză	<i>intrans.</i>	A purta un titlu; a se numi.	/<fr. intituler, lat. intitulare
INTOLERABIL	INTOLERÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi tolerat; de netolerat; de nesuferit; insuportabil.	/<fr. intolérable, lat. intolerabilis
INTOLERANT	INTOLERÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care nu este tolerant; neîngăduitor.	/<fr. intolérant
INTOLERANȚĂ	INTOLERÁNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Caracter intolerant; lipsă de toleranță; neîngăduință.2) Atitudine de intolerant.3) Inaptitudine a organismului de a tolera unele medicamente, alimente.	/<fr. intolérance
A INTONA	A INTON//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (piese muzicale) A începe indicând tonul melodiei.2) A cânta încet și fără cuvinte, ca pentru sine; a îngâna; a fredona; a murmura.3) (compoziții muzicale) A interpreta în mod solemn.4) (cuvinte, fraze etc.) A rosti cu un ton specific.	/<fr. entonner
INTONAȚIE	INTONÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Grad de modulare a vocii în timpul vorbirii; ton.2) Mod de emiteră a sunetelor unei melodii. [G.-D. intonației]	/<fr. intonation, it. intonazione
INTONAȚIONAL	INTONAȚIÓNÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de intonație; propriu intonației.	/<germ. intonational
A INTOXICA	A INTOXICÁ intóxic	<i>tranz.</i>	1) A face să se intoxice; a otrăvi.2) fig. (persoane) A enerva cu insistență; a agasa.	/<fr. intoxiquer, lat. intoxicare
A SE INTOXICA	A SE INTOXICÁ mă intóxic	<i>intrans.</i>	A-și supune (involuntar) organismul unei intoxicații; a se otrăvi.	/<fr. intoxiquer, lat. intoxicare
INTOXICAȚIE	INTOXICÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Stare patologică cauzată de introducerea (involuntară) în organism a unor substanțe toxice, manifestată, mai ales, prin amețeli, vome, diaree. ~ medicamentoasă. [G.-D. intoxicației; Sil. -ți-e]	/<fr. intoxication

A INTRA	A INTRĂ întru	<i>intranz.</i>	I. 1) (în opoziție cu a ieși) A pătrunde din exterior în interior; a trece dintr-un spațiu sau mediu în altul. ~ în magazin. ~ în livadă. ~ în nori.2) A se angaja (într-o activitate), îndeplinind anumite cerințe; a începe să facă parte (dintr-o instituție	/<lat. intrare
INTRAATOMIC	INTRAATÓMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care se află sau se produce în interiorul atomului.	/<fr. intra- + atomique
INTRACARPATIC	INTRACARPÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care se află în interiorul arcului munților Carpați.	/intra-carpatic
INTRACELULAR	INTRACELULÁR ~ă (~i, ~e)		Care se află sau se produce în interiorul celulelor. [Sil. in-tra-]	/<fr. intracellulaire
INTRACEREBRAL	INTRACEREBRÁL ~ă (~i, ~e)		Care se află sau se petrece în interiorul creierului.	/<fr. intracérébral
INTRACONTINENTAL	INTRACONTINENT ÁL ~ă (~i, ~e)		Care se află sau se petrece în interiorul continentului.	/<fr. intracontinental
INTRADOS	INTRADÓS ~uri	<i>n.</i>	Partea interioară, concavă a unei bolti sau a unui arc.	/<fr. intrados
INTRADUCTIBIL	INTRADUCTÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi tradus; de netradus; netraductibil.	/<fr. intraductible
INTRAMONTAN	INTRAMONTÁN ~ă (~i, ~e)		Care se află sau se produce între culmile munților; înconjurat de munți.	/<germ. intramontan
INTRAMUSCULAR	INTRAMUSCULÁR ~ă (~i, ~e)		Care se află sau se face în mușchi.	/<fr. intramusculaire
INTRANSIGENT	INTRANSIGÉN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și adverbial</i>	Care nu admite nici o concesiune sau nici un compromis; consecvent în acțiuni și în convingeri; inflexibil.	/<fr. intransigeant
INTRANSIGENȚĂ	INTRANSIGÉNȚĂ	<i>f.</i>	1) Caracter intransigent.2) Atitudine intransigentă. [G.-D. intransigenței]	/<fr. intransigence, it. intransigenza
INTRANSMISIBIL	INTRANSMISÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi transmis.	/<fr. intransmissible
INTRASPORTABIL	INTRASPORTÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi transportat; de netransportat; netransportabil.	/<fr. intrasportable
INTRANUCLEAR	INTRANUCLEÁR ~ă (~i, ~e)		Care este din interiorul nucleului.	/<engl. intranuclear
INTRANZITIV	INTRANZITÍV ~ă (~i, ~e)	<i>gram.</i>	(despre verbe) Care exprimă o acțiune ce nu trece direct asupra unui obiect.	/<fr. intransitif, lat. intransitivus
INTRAOCULAR	INTRAOCULÁR ~ă (~i, ~e)		Care este din interiorul ochiului. [Sil. intra-o-cu-]	/<fr. intra-oculaire
INTRARE	INTR//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) Loc special pe unde se intră (într-o clădire, localitate etc.).2) Parte de la început a unei activități.3) Dată a înregistrării hârtiilor oficiale venite de undeva la o instituție, întreprindere etc.4) cont. Valoare care se înregistrează la venitul unei	/v. a intra
INTRATABIL	INTRATÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care nu poate fi tratat; de netratat.2) Care nu admite nici o concesiune sau nici un compromis; consecvent în acțiuni și în convingeri; intransigent; inflexibil.	/<it. intrattabile
INTRAURBAN	INTRAURBÁN ~ă (~i,		Care se află sau are loc în perimetrul orașului. [Sil. in-tra-ur-]	/intra- + urban

INTRAUTERIN	INTRAUTERÍN ~ă		Care este sau se petrece în interiorul uterului. [Sil. in-tra-u-]	/<fr. intra-utérin
INTRAVASCULAR	INTRAVASCULÁR ~ă (~i, ~e)		Care este în sau din interiorul vaselor sangvine.	/<fr. intravasculaire
INTRAVENOS	INTRAVERN/ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		Care se află sau se face în vene. Injecție ~oasă.	/<fr. intraveineux
INTRAVILAN	INTRAVILÁN ~e	<i>n.</i>	Suprafață de întindere a unei localități.	/<lat. intra villa
INTRĂTURĂ	INTRĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Adâncitură naturală sau făcută special într-un zid, într-o stâncă sau într-o parcelă de teren.	/a intra + suf. ~ătură
INTREPID	INTREPÍ//D ~dă (~zi, ~de)		Care nu se teme de primejdii; îndrăzneț; curajos. [Sil. in-tre-]	/<fr. intrepide, lat. intrepidus
A INTRIGA	A INTRIGÁ intríg		1. tranz. A pune pe gânduri, trezind curiozitatea, suspiciunea sau îngrijorarea.2. intranz. A face intrigi; a recurge la intrigi. [G.-D. intrigii; Sil. in-tri-]	/<fr. intriguer, lat. intrigare
INTRIGANT	INTRIGÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care face intrigi (pentru a-și atinge scopurile).	/<fr. intrigant
INTRIGĂ	INTRI//GĂ ~gi	<i>f.</i>	1) Acțiune reprobabilă, întreprinsă pe ascuns pentru a stârni vrajba sau a zădărnici ceva; uneltire.2) Ansamblu de evenimente și conflicte principale care constituie subiectul unei lucrări artistice.	/<fr. intrigue, germ. Intrige
INTRINSEC	INTRINSÉ//C ~că (~ci, ~ce)		Care se conține în însăși natura sau esența unui lucru sau fenomen; existent prin însăși natura sau esența unui lucru sau fenomen; imanent. [Sil. in-trin-]	/<fr. intrinsèque, lat. intrinsecus
A INTRODUCERE	A INTRODÚCE introdúc	<i>tranz.</i>	1) A face să intre înăuntru; a vârî; a băga.2) (date, citate, precizări etc.) A adăuga într-un text scris; a include.3) (persoane) A ajuta să se inițieze (într-o problemă, într-o activitate).4) (persoane) A face să fie primit (într-o organizație, în casa	/<lat. introducere, fr. introduire
INTRODUCERE	INTRODÚCER//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A INTRODUCERE.2) Lucrare care cuprinde noțiunile elementare ale unei discipline științifice. ~ în chimia organică. ~ în psihologie.3) Prefață explicativă; intrare în materie.4) Partea de la început a unei compoziții muzicale.	/v. a introduce
INTRODUCTIV	INTRODUCTÍV ~ă (~i, ~e)		Care servește drept introducere; cu care se începe ceva.	/<fr. introductif
INTROSPECTIV	INTROSPECTÍV ~ă (~i, ~e)		Care ține de introspecție; propriu introspecției. [Sil. in-tro-spec-]	/<fr. introspectif
INTROSPECȚIE	INTROSPÉCTI//E ~i	<i>f.</i>	Observație asupra fenomenelor propriiei conștiințe. [G.-D. introspecției; Sil. -in-tro-spec-ți-e]	/<fr. introspection
INTROVERTIT	INTROVERTÍ//T ~tă (~ți, ~te)		Care este preocupat doar de viața sa interioară.	/<fr. introverti
INTRUS	INTRÚ//S ~și	<i>m.</i>	Persoană care se introduce undeva fără a fi invitată sau dorită; oaspete nepoftit. [Sil. in-trus]	/<fr. intrus, lat. intrusus
INTRUZIUNE	INTRUZIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Proces de pătrundere a magmei în scoarța Pământului.2) Corp format printr-un astfel de proces.3) Introducere nelegitimă undeva (într-o organizație, într-o activitate etc.). [Sil. in-tru-zi-u-]	/<fr. intrusion

INTRUZIV	INTRUZÍV ~ă (~i, ~e)		(despre corpuri și roci magmatice) Care pătrunde și se consolidează în alte roci din interiorul scoarței Pământului.	<fr. intrusif
A INTUI	A INTU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	(esența lucrurilor sau fenomenelor) A înțelege prin intuiție.	/Din intuiție
INTUITIV	INTUITÍV ~ă (~i, ~e)	<i>și adverbial</i>	(despre gânduri, idei, acțiuni etc.) Care este bazat pe intuiție; făcut prin intuiție. [Sil. -tu-i-]	<fr. intuitif
INTUIȚIE	INTUIȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Formă de cunoaștere imediată a adevărului pe baza experienței și a cunoștințelor achiziționate anterior, fără raționamente logice preliminare.2) Sentiment inconștient de prezicere a celor ce urmează să se întâmple; instinct. [G.-D. intuiției; Sil. -tu-	<fr. intuition, lat. intuitio, ~onis
INTUIȚIONISM	INTUIȚIONÍSM	<i>n.</i>	Curent filozofic care absolutizează intuiția.	<fr. intuitionnisme
INUMAN	INUMÁN ~ă (~i, ~e)		1) Care nu este uman; neuman; neomenos.2) Care nu este caracteristic pentru oameni; neomenesc. [Sil. in-u-]	<fr. inhumain, lat. inhumanus
A INUNDA	A INUNDÁ inúnd	<i>tranz.</i>	1) (terenuri, sonde, mine, locuințe etc.) A acoperi cu apă; a potopi; a îneca.2) fig. (încăperi, suprafețe, piețe) A umple peste măsură; a supraaglomera; a invada.3) fig. (despre sudoare, lacrimi, umbră, lumină etc.) A acoperi din abundență.	<lat. inundare, fr. inonder
INUNDABIL	INUNDÁBIL ~ă (~i,		(despre terenuri) Care poate fi inundat; supus inundațiilor.	<fr. inondable
INUNDAȚIE	INUNDÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Acoperire a unei întinderi de pământ cu o mare cantitate de apă (provenită din ploi abundente, din revărsarea râurilor etc.).2) Cantitate mare de apă care inundă un teren. [G.-D. inundației]	<fr. inondation, lat. inondatio, ~onis
INUTIL	INUTÍL ~ă (~i, ~e)		1) Care nu este util; nefolositor.2) și adverbial Care nu are nici un rost; zadarnic. Conversație ~ă. [Sil. in-u-]	<fr. inutile, lat. inutilis
INUTILITATE	INUTILIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	Caracter inutil; lipsă de utilitate. [G.-D. inutilității]	<fr. inutilité, lat. inutilitas, ~atis
A INUTILIZA	A INUTILIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(un obiect) A face inutilizabil.	<fr. inutiliser
INUTILIZABIL	INUTILIZÁBIL ~ă (~i,		Care nu poate fi utilizat; imposibil de a fi utilizat; neutilizabil.	<fr. inutilisable
INUZABIL	INUZÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu se uzează; durabil mult timp.	<fr. inusable
A INVADA	A INVAD//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (state, teritorii) A ocupa prin violență; a lua în stăpânire cu forța; a cotorpi; a încălca.2) fig. (despre sentimente, emoții etc.) A pune stăpânire deplină.3) (despre plante și animale dăunătoare) A cuprinde în întregime; a împânzi.4) (încăperi, supr	<lat., it. invadere
INVADATOR	INVADAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană sau popor care invadează teritorii străine; cotorpitor.	/a invada + suf. ~ator
INVALID	INVALÍ//D ~dă (~zi, ~de)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care nu este valid; inapt pentru muncă (din cauza sănătății rele sau a unor infirmități).	<fr. invalide, lat. invalidus
A INVALIDA	A INVALID//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(acte, mandate, legi, alegeri etc.) A considera ca fiind lipsit de validitate; a socoti nevalabil.	<fr. invalider
INVALIDITATE	INVALIDIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	Stare de invalid.	<fr. invalidité
INVAR	INVÁR	<i>n.</i>	Aliaj de oțel cu mult nichel din care se confecționează instrumente și aparate de mare precizie.	<fr. invar
INVARIABIL	INVARIÁBIL ~ă (~i,		Care nu este variabil; constant. [Sil. -ri-a-]	<fr. invariable
INVARIABILITATE	INVARIABILITÁTE	<i>f.</i>	Caracter invariabil; constanță.	<fr. invariabilité

INVARIANT	INVARIÁN//T ~ți	<i>m.</i>	Mărime (sau relație, proporție etc.) care nu se schimbă în urma aplicării unei transformări.	/<fr. invariant
INVAZIE	INVÁZI//E ~i	<i>f.</i>	1) Pătrundere masivă a unor forțe armate străine pe teritoriul unui stat cu scopul de a-l cuceri.2) Apariție rapidă și masivă a unor paraziți sau dăunători într-o regiune. [G.-D. invaziei; Sil. -zi-e]	/<fr. invasion, lat. invasio, ~onis
A INVECTIVA	A INVECTIV//Ă ~éz	<i>tranz. livr.</i>	A trata cu invective.	/<fr. invectiver
INVECTIVĂ	INVECTÍV//Ă ~e	<i>f.</i>	Cuvânt sau expresie violentă, jignitoare (la adresa cuiva).	/<fr. invective, lat. invectiva
A INVENTA	A INVENT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A descoperi prin muncă creatoare; a născoci; a scorni; a izvodi.2) A crea în imaginație în mod arbitrar; a izvodi; a născoci; a tielui; a broda; a fabrica.	/<fr. inventer
INVENTAR	INVENTÁR ~e	<i>n.</i>	Document în care sunt trecute și evaluate, sub aspect cantitativ și valoric, toate mijloacele de care dispune la un anumit moment o persoană fizică sau juridică. • ~ gospodăresc totalitate a valorilor materiale aflate în gospodăria unei întreprinderi, a u	/<fr. inventaire, lat. inventarium
A INVENTARIA	A INVENTARI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(bunuri materiale) A înregistra în inventar. [Sil. -ri-a]	/ Din inventar
INVENTATOR	INVENTAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care a inventat ceva; autor al unei invenții.	/a inventa + suf. ~ator
INVENTICĂ	INVÉNTICĂ	<i>f.</i>	Disciplină care se ocupă cu studiul procesului de invenție și metodele stimulării lui.	/v. a inventa
INVENTIV	INVENTÍV ~ă (~i, ~e)		Care are capacitatea de a inventa; în stare să inventeze. Fire ~ă.	/<fr. inventif
INVENTIVITATE	INVENTIVITÁTE	<i>f.</i>	Caracter inventiv. [G.-D. inventivității]	/inventiv + suf. ~itate
INVENȚIE	INVÉNTI//E ~i	<i>f.</i>	1) Descoperire realizată pentru prima dată, constituind un progres într-un anumit domeniu (știință, cultură, economie etc.).2) Lucru inventat; noutate științifică sau tehnică.3) fig. Afirmare a unor lucruri neadevărate, imaginate. [G.-D. invenției; Sil. -	/<fr. invention, lat. inventio, ~onis
INVERS	ÍNVER//S ~să (~și, ~se)	<i>și adverbial</i>	(de-spre lucruri, acțiuni etc.) Care este opus (direcției, ordinii, stării inițiale sau firești).	/<fr. inverse, lat. inversus
A INVERSA	A INVERS//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (poziția, ordinea obiectelor etc.) A schimba invers.2) A prezenta invers. ~ lucrurile.	/<fr. inverser, lat. inversare
INVERSIUNE	INVERSIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Schimbare în opus (a ordinii, a poziției sau a stării obișnuite).2) lingv. Deplasare a unui cuvânt sau a unui grup de cuvinte în raport cu ordinea firească a lor într-o frază sau construcție. [Sil. -si-u-]	/<fr. inversion, lat. inversio, ~onis
INVERSOR	INVERS//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Dispozitiv pentru inversarea sensului mișcării (unei mașini, unui vehicul, unui fluid etc.).	/<fr. inverseur, germ. Inversor
INVERTAZĂ	INVERTÁZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Ferment (mai ales drojdia de bere), care transformă zahărul în glucoză și fructoză.	/<fr. invertase, germ. Invertase

A INVERTI	A INVERT//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (sisteme tehnice) A supune unei inversiuni; a face să se transforme; a transforma; a schimba; a prefăce; a preschimba; a modifica.2) (zahăr) A transforma în glucoză și fructoză cu ajutorul invertazei sau al unor acizi diluați.	/<fr. invertir, lat. invertere
INVERTOR	INVERT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Aparat pentru transformarea curentului electric continuu în curent electric alternativ; mutator.	/<engl. inverter, rus. inverter
A INVESTI	A INVEST//Î ~esc	<i>tranz.</i>	(sume, capitaluri) A da ca investiție; a plasa.	/<fr. investir, engl. invest
A INVESTIGA	A INVESTI//GÁ ~ghéz	<i>tranz.</i>	A supune unei investigații; a studia; a cerceta; a analiza; a considera.	/<lat. investigare
INVESTIGATIV	INVESTIGATÍV ~ă (~i, ~e)		Care ține de investigație; propriu investigației.	/<engl. investigative
INVESTIGATOR	INVESTIGAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face investigații; cercetător.	/<fr. investigateur, lat. investigator, ~oris
INVESTIGAȚIE	INVESTIGÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Studiu amănunțit efectuat în mod sistematic cu scopul de a cunoaște ceva; cercetare.2) Lucrare scrisă în care este studiat ceva amănunțit. [G.-D. investigației; Sil. -ți-e]	/<fr. investigation, lat. investigatio, ~onis
INVESTIȚIE	INVESTÍȚI//E ~i	<i>f. ec.</i>	1) Plasament de capital pe termen lung (în industrie, agricultură, comerț etc.).2) Alocație de stat acordată unei întreprinderi pentru crearea de noi fonduri fixe sau pentru reutilizarea celor existente. [G.-D. investiției; Sil. -ți-e]	/<germ. Investition
INVETERAT	INVETERÁ//T ~tă (~ti, ~te)		(despre persoane și manifestările lor) Care este într-un anumit fel (mai ales, negativ) de foarte mult timp. Un alcoolic ~.	/<fr. invétéré, lat. inveteratus
A INVIDIA	A INVIDI//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A trata cu invidie; a pizmui.2) (lucruri, calități străine) A dori foarte mult, intenționând să posede. [Sil. -di-a]	/Din invidie
A SE INVIDIA	A SE INVIDI//Á pers. 3 se ~áză	<i>intrans.</i>	A se afla în relații de invidie (unul cu altul); a se pizmui.	/Din invidie
INVIDIE	INVÍDI//E ~i	<i>f.</i>	Sentiment de nemulțumire egoistă provocat de succesele, situația sau calitățile cuiva; pizma; ciudă. [G.-D. invidiei; Sil. -di-e]	/<lat. invidia
INVIDIOS	INVIDI//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)	<i>și substantiv</i>	Care manifestă invidie; plin de invidie; pizmaș. [Sil. -di-os]	/<lat. invidiosus
INVINCIBIL	INVINCÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi învins; de neînvins; de nebiruit.	/<fr. invincible, lat. invincibilis
INVINCIBILITATE	INVINCIBILITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter invincibil.2) Situație de invincibil.	/<fr. invincibilité
INVIOLABIL	INVIOLABÍL ~ă (~i, ~e)		1) (despre legi, drepturi) Care nu poate fi încălcat; de neviolat.2) (despre persoane) Care este apărât în mod legal de orice urmărire, atingere sau pedepsire.3) (despre domiciliu, lăcaș etc.) Care nu poate fi perchezitionat decât în cazuri excepționale.	/<fr. inviolable, lat. inviolabilis
INVIOLABILITATE	INVIOLABILITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter inviolabil.2) Situație inviolabilă.	/<fr. inviolabilité, lat. inviolabilitas, ~atis

A INVITA	A INVITĂ <i>invît</i>	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A chema în mod politicos; a solicita printr-o invitație; a pofti.2) fig. (persoane) A impune în mod categoric și insistent; a obliga prin amenințare; a soma.	/<fr. inviter, lat. invitare
INVITAT	INVITĂ//T <i>~tă (~ți, ~te)</i>	<i>și substantiv</i>	Care a primit o invitație; poftit.	/v. a invita
INVITATOR	INVITATÓR <i>~i</i>	<i>m.</i>	rar Persoană care invită; om care face o invitație.	/a invita + suf. ~tor
INVITAȚIE	INVITĂȚI//E <i>~i</i>	<i>f.</i>	1) Acțiunea de a invita pe cineva sau de a fi invitat undeva; poftire.2) Bilet sau scrisoare prin care cineva este invitat undeva. [G.-D. invitației; Sil. -ți-e]	/<fr. invitation, lat. invitatio, ~onis
INVIZIBIL	INVIZÍBIL <i>~ă (~i, ~e)</i>		Care nu poate fi văzut; nevăzut.	/<fr. invisible, lat. invisibilis
INVIZIBILITATE	INVIZIBILITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter invizibil.2) Starea a ceea ce este invizibil.	/<fr. invisibilité, lat. invisibilitas, ~atis
A INVOCA	A INVOCĂ <i>invóc</i>	<i>tranz.</i>	1) (divinități) A chema în ajutor.2) A aduce drept argument. ~ decretul respectiv.	/<fr. invoquer, lat. invocare
INVOCAȚIE	INVOCĂȚI//E <i>~i</i>	<i>f.</i>	1) v. A INVOCA.2) Citare ca argument pentru susținerea unei afirmații.3) Chemare a unui poet adresată muzei pentru a-l inspira. [G. D. invocației]	/<fr. invocation, lat. invocatio, ~onis
A INVOLUA	A INVOLU//Á <i>~éz</i>	<i>intranz.</i>	A reveni la o stare anterioară (scăzând în cantitate, calitate, intensitate etc.); a da înapoi.	/Din involuție
INVOLUCRU	INVOLÚCR//U <i>~e</i>	<i>n.</i>	Totalitate de frunzulițe de la baza unei flori sau a unei inflorescențe.	/<fr. involucre, lat. involucrum
INVOLUNTAR	INVOLUNTÁR <i>~ă (~i, ~e)</i>	<i>și adverbial</i>	1) (despre acțiuni, fapte etc.) Care nu este rezultatul unui act voluntar; făcut fără participarea conștiinței sau a voinței; inconștient; mașinal; mecanic; automat.2) (despre persoane) Care se află fără voie într-o anumită situație.	/<fr. involontaire, lat. involuntarius
INVOLUT	INVOLÚ//T <i>~tă (~ți, ~te)</i>		Care este răsucit în interior.	/<lat. involutus
INVOLUTIV	INVOLÚTIV <i>~ă (~i, ~e)</i>		Care ține de involuție; propriu involuției.	/<fr. involutif
INVOLUȚIE	INVOLÚȚI//E <i>~i</i>	<i>f.</i>	1) Modificare regresivă; trecere la o treaptă inferioară.2) Proces de revenire a unui organ mărit anterior (din cauza unei boli) la starea normală. [G.-D. involuției; Sil. -ți-e]	/<fr. involution, lat. involutio, ~onis
INVULNERABIL	INVULNERÁBIL <i>~ă (~i, ~e)</i>		1) Care nu poate fi vătămat, rănit; nevulnerabil.2) fig. Care nu poate fi atacat sau acuzat.	/<fr. invulnérable, lat. invulnerabilis
INVULNERABILITATE	INVULNERABILITÁ	<i>f.</i>	1) Caracter invulnerabil.2) Situație invulnerabilă.	/<fr. invulnérabilité
IOBAG	IOBÁ//G <i>~gi</i>	<i>m.</i>	(în epoca feudală) Țăran care depindea cu tot ce avea de stăpânul feudal; șerb; serv.	/<ung. jobbágy
A IOBĂGI	A IOBĂG//Í <i>~esc</i>	<i>intranz.</i>	1) ist. A fi iobag; a șerbi.2) fig. A munci din greu (ca un iobag); a presta o muncă grea; a șerbi; a robi.	/Din iobag
IOBĂGIE	IOBĂGÍE	<i>f.</i>	(în epoca feudală) Dependență totală a țăranului de stăpânul feudal; stare de iobag; șerbie. [G.-D. iobăgiei]	/iobag + suf. ~ie
IOBĂGIME	IOBĂGÍME	<i>f.</i>	1) Totalitate a iobagilor (dintr-un stat, de pe o moșie).2) Mulțime de iobagi.	/iobag + suf. ~ime
IOC	IOC	<i>adv.</i>	fam. Nici câtuși de puțin; deloc; nimic. [Monosilabic]	/<turc. yok

IOD I	IOD I	<i>n.</i>	Metaloid, de culoare neagră-violetă, extras din apă de mare și întrebuințat în medicină, sub formă de soluție, ca dezinfectant. [Monosilabic]	/<fr. iod
IOD II	IOD II ~uri	<i>n.</i>	lingv. Numele semiconsoanei “i”, care se pronunță numai împreună cu alte vocale. [Monosilabic; Var. iof]	/<fr. yod
IODAT	IODÁT	<i>m.</i>	Sare a acidului iodic.	/<fr. iodate
IODHIDRIC	IODHÍDRI//C ~că (~ci, ~ce):		Acid ~ acid obținut din combinarea iodului cu hidrogenul.	/<fr. yodhydrd'que
IODIC	IÓDI//C ~că (~ci, ~ce)		Care conține iod. Compus ~. • Acid ~ acid oxigenat al iodului.	/<fr. iodique
IODISM	IODÍSM	<i>n.</i>	Intoxicație cu iod sau cu compușii lui.	/<fr. iodisme
ODOFORM	ODOFÓRM	<i>n.</i>	Substanță antiseptică sub formă de cristale galbene, având un miros specific puternic.	/<fr. iodoforme, germ. Iodoform
IODURARE	IODURÁRE	<i>f. chim.</i>	Introducere a atomilor de iod în moleculele unei substanțe organice.	/<fr. ioduration
IODURĂ	IODÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Compus având la bază iodul și întrebuințat în diverse domenii. [Sil. io-du-]	/<fr. iodure
IOFCA	IOFCÁ ~le	<i>f.</i>	Preparat alimentar din aluat nedospit, tăiat în pătrățele, care se consumă fiert. [Art. iofcaua]	/<turc. yufka
IOLĂ	IÓL//Ă ~e	<i>f.</i>	Ambarcație sportivă de dimensiuni mici, condusă de o persoană cu ajutorul unei singure vele. [G.-D. iolei; Sil. io-lă]	/<fr. yole
ION	IÓN ~i	<i>m.</i>	Particulă alcătuită dintr-un atom sau un grup de atomi care poartă încărcătură electrică. [Sil. i-on]	/<fr. ion
IONATAN	IONATÁN ~i	<i>m.</i>	1) Soi de măr, originar din America de Nord.2) Fructul unui astfel de măr. [Sil. io-na-]	/<engl. Jonathan
IONIC I	IÓNI//C I ~că (~ci, ~ce)		1) Stil (sau ordin) ~ unul dintre cele trei stiluri (sau ordine) ale vechii arhitecturi grecești, caracterizat prin coloane zvelte cu capitel împodobit cu două volute laterale.2) (despre versuri) Care constă din patru silabe, dintre care două sunt lungi	/<lat. ionicus, fr. ionique
IONIC II	IÓNI//C II ~că (~ci, ~ce)		Care ține de ioni; propriu ionilor.	/<fr. ionique
A IONIZA	A IONIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (particule, medii) A încărca cu ioni.2) med. (persoane) A trata cu ioni medicamentoși.	/<fr. ioniser
IONIZANT	IONIZÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>fiz.</i>	Care are proprietatea de a ioniza. Agent ~.	/a ioniza + suf. ~ant
IONIZATOR	IONIZAT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Generator de ioni.	/<fr. ionisateur
IONOFON	IONOF//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Difuzor care transformă direct energia electromagnetică în unde sonore, folosit la reproducerea fidelă a sunetelor într-un local public.	/<fr. ionophone
IONOSFERĂ	IONOSFÉRĂ	<i>f.</i>	Strat superior ionizat al atmosferei. [G.-D. ionosferei]	/<fr. ionosphere
IONOSFERIC	IONOSFÉRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de ionosferă; propriu ionosferei.	/<fr. ionosphérique
IONOTERAPIE	IONOTERAPÍE	<i>f.</i>	Metodă de tratament prin ionizare.	/<fr. ionothérapie
IORDAN	IORDÁN ~e	<i>n.</i>	rel. Sărbătoare prin care se cinstește botezul lui Isus Hristos; bobotează.	/<sl. iordanu

IORDANIAN I	IORDANI//ÁN I ~ánă (~éni, ~éne)		Care aparține Iordaniei sau populației ei; din Iordania.	/<fr. jordanien
IORDANIAN II	IORDANI//ÁN II ~ánă (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Iordaniei sau este originară din Iordania.	/<fr. jordanien
IOTACISM	IOTACÍSM	<i>n.</i>	lingv. Fenomen în limbă caracterizat prin iotacizarea sunetelor vocale.	/<fr. iotacisme
A IOTACIZA	A IOTACIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se iotacizeze.	/iotac[ism]+ suf. ~iza
A SE IOTACIZA	A SE IOTACIZ//Á pers. 3 se ~eáză	<i>intrans.</i>	(despre vocale) A se modifica sub influența lui iot.	/iotac[ism]+ suf. ~iza
IOTĂ	IÓT//Ă ~e	<i>f.</i>	fam.: Nici o ~ nimic; defel. [Sil. io-tă]	/<ngr. iota
IOV	IOV iovi	<i>m.</i>	Specie de salcie care crește prin păduri umede.	/<sl. iva
IPERIGE	IPERÍGE	<i>f.</i>	Plantă erbacee perenă cu tulpina ramificată, cu frunze liniare și cu flori mici albe-roz, grupate în panicule.	/Orig. nec.
IPERITĂ	IPERÍTĂ	<i>f.</i>	Substanță (lichidă sau gazoasă) foarte toxică, care atacă pielea, ochii și căile respiratorii.	/<fr. ypérite
IPINGEA	IPING//EÁ ~éle	<i>f.</i>	arh. Haină bărbătească, lungă și cu glugă, confecționată din postav și împodobită cu găitane. [Art. ipingeaua]	/<turc. yapincak
IPOCRIT	IPOCRÍ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care este lipsit de sinceritate; prefăcut; fățarnic; iezuitic; duplicitar. [Sil. -po-crit]	/<fr. hypocrite
IPOCRIZIE	IPOCRIZÍ//E ~i	<i>f.</i>	Caracter ipocrit; lipsă de sinceritate; fățarnicie; falsitate; duplicitate. [G.-D. ipocriziei; Sil. -po-cri-]	/<fr. hypocrisie
IPOHONDRIE	IPOHONDRI//E ~i	<i>f.</i>	Stare patologică caracterizată printr-o teamă exagerată și obsesivă de boli. [G.-D. ipohondriei; Sil. -hon-dri-e]	/<fr. hypocondrie
IPOHONDRU	IPOHÓNDR//U ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care este bolnav de ipohondrie.	/<fr. hypocondre
IPOSTAZĂ	IPOSTÁZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare sau situație în care se găsește cineva. [Sil. -po-sta-]	/<sl. ipostas, ngr. hypostasis
A IPOTECA	A IPOTE//CÁ ~chéz	<i>tranz.</i>	(bunuri imobile) A împovăra cu o ipotecă; a supune unei ipoteci; a greva.	/<fr. hypothéquer
IPOTECĂ	IPOTÉ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Garanție acordată unui creditor, prin care acesta are dreptul real asupra unui bun imobiliar (egal în valoare cu un împrumut) care aparține debitorului.	/<fr. hypothèque, lat. hypoteca
IPOTENUZĂ	IPOTENÚZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Latură într-un triunghi dreptunghic care se opune unghiului drept.	/<fr. hypoténuse
IPOTETIC	IPOTÉTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care are caracter de ipoteză; bazat pe presupuneri; presupus.	/<fr. hypothétique, lat. hypotheticus
IPOTEZĂ	IPOTÉZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Păreră bazată numai pe fapte aparente; presupunere; prezumție; supoziție. 2) mat. Element dat pe baza căruia poate fi demonstrată o teoremă. [G.-D. ipotezei]	/<lat., gr. hypothesis, fr. hypothese
IPSOFON	IPSOF//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Instalație pe lângă un aparat telefonic, care are menirea de a înregistra și a reda mesajele primite în absența abonatului.	/<fr. Ipsophon

IPSOS	ÍPSOS	<i>n.</i>	Material liant, obținut prin deshidratarea gipsului, având diverse întrebuințări (în construcții, sculptură, medicină etc.).	/<ngr. gipsos
IR	IR ~uri	<i>n. pop.</i>	Alifie preparată la țară din diferite grăsimi și buruieni de leac.	/ung. ir
A IRADIA	A IRADI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se iradieze; a emite; a radia.2) (corpuri) A expune unei radiații. [Sil. -di-a-]	/<fr. irradiier, lat. irradiare
A SE IRADIA	A SE IRADIÁ pers. 3 se iradiáză	<i>intrans.</i>	(despre raze de lumină sau de căldură, despre unde sonore sau electromagnetice) A se împrăștiă în toate părțile; a se propaga radial. [Sil. -di-a]	/<fr. irradiier, lat. irradiare
IRADIANT	IRADIÁN//T ~tă (~ți,		Care iradiază lumină, radiații sau căldură.	/<fr. irradiant
IRADIAȚIE	IRADIÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Răspândire radială a razelor (de lumină, de căldură) emise de o sursă. [G.-D. iradiației; Sil. -di-a-ți-e]	/<fr. irradiation, lat. irradiatio, ~onis
IRADIERE	IRADIÉR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A IRADIA și A SE IRADIA.2) Expunere a organismului acțiunii unor radiații (în scop terapeutic sau ca diagnostic).	/v. a iradia
IRAKIAN I	IRAKI//ÁN I ~ánă (~éni, ~éne)		Care aparține Irakului sau populației lui; din Irak.	/<fr. irakien
IRAKIAN II	IRAKI//ÁN II ~ánă (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Irakului sau este originară din Irak.	/<fr. Irakien
IRANIAN I	IRANI//ÁN I ~ánă (~éni, ~éne)		Care aparține Iranului sau populației lui; din Iran.	/<fr. iranien
IRANIAN II	IRANI//ÁN II ~ánă (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Iranului sau este originară din Iran.	/<fr. Iranien
IRANIST	IRANÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Specialist în iranistică.	/<germ. Iranist
IRANISTICĂ	IRANÍSTICĂ	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul limbilor, literaturilor și culturilor iraniene.	/<germ. Iranistik
IRASCIBIL	IRASCÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care se irită sau se enervează foarte ușor; iritabil.	/<fr. irascible, lat. irascibilis
IRASCIBILITATE	IRASCIBILITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter irascibil.2) Stare irascibilă.3) med. Stare patologică manifestată prin reacții intense și violente la încordări psihice minime. [G.-D. irascibilității]	/<fr. irascible, lat. irascibilis
IRAȚIONAL	IRAȚIONAL ~ă (~i, ~e)		Care nu este rațional; contrar logicii; ilogic. • Număr ~ număr care nu este egal cu câtul nici unei perechi de numere întregi. [Sil. -ți-o-]	/<lat. irrationalis, fr. irrationnel
IRAȚIONALISM	IRAȚIONALÍSM	<i>n. filoz.</i>	Curent în filozofie care neagă posibilitatea de a cunoaște realitatea pe cale rațională, postulând primatul intuiției, instinctului, credinței.	/<fr. irrationalisme
IRAȚIONALIST I	IRAȚIONALÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de iraționalism; propriu iraționalismului.	/<fr. irrationaliste
IRAȚIONALIST II	IRAȚIONALÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al iraționalismului.	/<fr. irrationaliste
IREAL	IREÁL ~ă (~i, ~e)		Care nu este real; existent numai în închipuirea omului, în imaginație; imaginar; ideal; fictiv; fantastic. [Sil. -re-al]	/<fr. irréel
IREALITATE	IREALITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter ireal; nerealitate; închipuire.2) Lucru ireal, imaginar.	/<fr. irréalité

IREALIZABIL	IREALIZÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi realizat; cu neputință de realizat; de nerealizat; nerealizabil; imposibil. [Sil. -re-a-]	/<fr. irréalisable
IRECONCILIABIL	IRECONCILIÁBIL ~ă (~i, ~e)	<i>rar</i>	Care nu poate fi reconciliat, împăcat; care nu admite reconcilieri; de neîmpăcat. [Sil. -li-a-]	/<fr. irréconciliable, lat. irreconciliabilis
IRECUPERABIL	IRECUPERÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care nu poate fi recuperat; de neîndreptat; ireparabil; iremediabil.2) (despre ființe) Care suferă de o boală sau de un defect moral nevindecabil.	/<fr. irrecupérable
IRECUZABIL	IRECUZÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care nu poate fi respins.2) Care nu poate fi contestat, pus la îndoială. Dovadă ~ă.	/<fr. irrécusable, lat. irrecusabilis
IREIDENTISM	IREIDENTÍSM	<i>n.</i>	1) Mișcare politică (apărută în sec. XIX în Italia), care avea drept scop eliberarea unor teritorii aflate sub stăpânire străină.2) Mișcare politică șovină ai cărei adepți urmăresc anexarea la o țară a unor teritorii în care conaționalii sunt în minoritat	/<it. irredentismo, fr. irredentisme
IREIDENTIST I	IREIDENTÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de ireidentism; propriu ireidentismului.	/<fr. irrédentiste, it. irredentista
IREIDENTIST II	IREIDENTÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al ireidentismului.	/<fr. irrédentiste, it. irredentista
IREDUCTIBIL	IREDUCTÍBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care nu poate fi redus; care nu se pretează la reducere.2) (despre fracții sau expresii algebrice) Care nu poate fi simplificat.	/<fr. irréductible
IREDUCTIBILITATE	IREDUCTIBILITÁTE	<i>f.</i>	Caracter ireductibil.	/<fr. irréductibilité
IREFRAGIL	IREFRAGÍL ~ă (~i, ~e)		(despre mărturii, probe etc.) Care nu poate fi recuzat.	/<fr. irréfragable
IREFUTABIL	IREFUTÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi combătut sau respins; de necombătut; de nerespins.	/<fr. irréfutable, lat. irrefutabilis
IREGULAR	IREGULÁR ~ă (~i, ~e)	<i>rar</i>	Care nu este regulat; neregulat.	/<lat. irregularis, fr. irrégulier
IREGULARITATE	IREGULARIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Aspect iregular; lipsă de regularitate; neregularitate. 2) Atitudine sau faptă iregulară; abatere de la regula generală, de la lege.	/<fr. irrégularité, lat. irregularitas, ~atis
IREMEDIABIL I	IREMEDIÁBIL I	<i>adv.</i>	În mod definitiv; pentru totdeauna. [Sil. -di-a-]	/<fr. irrémédiable, lat. irremediabilis
IREMEDIABIL II	IREMEDIÁBIL II ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi remediat; de neîndreptat; ireparabil; irecuperabil. [Sil. -di-a-]	/<fr. irrémédiable, lat. irremediabilis
IREMUNERABIL	IREMUNERÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi remunerat.	/<fr. irrémunérable
IRENOLOGIE	IRENOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a politologiei care studiază căile și mijloacele de menținere a păcii.	/<it. irenologia, fr. irénologie
IREPARABIL	IREPARÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care nu poate fi reparat; de nereparat.2) Care nu poate fi remediat; de neîndreptat; iremediabil; irecuperabil.	/<fr. irréparable, lat. irreparabilis
IREPREHENSIBIL	IREPREHENSÍBIL ~ă (~i, ~e)		Căruia nu i se poate imputa nimic; ireproșabil.	/<fr. irrépréhensible
IREPROȘABIL I	IREPROȘÁBIL I	<i>adv.</i>	În mod desăvârșit; la perfecție.	/<fr. irréprochable
IREPROȘABIL II	IREPROȘÁBIL II ~ă (~i, ~e)		Care corespunde tuturor cerințelor; lipsit de defecte; absolut; complet; perfect; desăvârșit; impecabil.	/<fr. irréprochable

IRESPIRABIL	IRESPIRÁBIL ~ă (~i, ~e)		(despre aer) Care este penibil sau periculos de a fi respirat; sufocant.	/<fr. irréspirable, lat. irrespirabilis
IRESPONSABIL	IRESPONSÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care în fața legii nu poate fi făcut responsabil (de actele sale).2) (despre persoane) Care este lipsit de simțul răspunderii; fără răspundere; neresponsabil.	/<fr. irresponsable
IRESPONSABILITATE	IRESPONSABILITATE ~ă	<i>f.</i>	1) Caracter iresponsabil; lipsă de responsabilitate; neresponsabilitate.2) Atitudine sau faptă iresponsabilă.	/<fr. irresponsabilité
IREVERENȚĂ	IREVERÉNȚĂ ~e	<i>f.</i>	Lipsă de respect; necuviință; nereverență.	/<fr. irrévérence, lat. irreverentia
IREVERENȚIOS	IREVERENȚIOS ~ă (~i, ~e)		Care nu este reverențios; fără respect; nerespectuos; necuviincios. [Sil. -ți-os]	/<fr. irrévérencieux
IREVERSIBIL	IREVERSÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care nu poate fi reversibil; care se produce doar într-un singur sens, neputând fi întors sau oprit. Fenomen ~. Evoluție ~ă.	/<fr. irréversible
IREVERSIBILITATE	IREVERSIBILITATE ~e	<i>f.</i>	Caracter ireversibil; nereversibilitate.	/<fr. irréversibilité
IREVOCABIL	IREVOCÁBIL ~ă (~i, ~e)	<i>și adverbial</i>	Care nu poate fi revocat; de neschimbat; hotărât; definitiv; decisiv. Decizie ~ă.	/<fr. irrévocable, lat. irrevocabilis
IREVOCABILITATE	IREVOCABILITATE ~e	<i>f.</i>	Caracter irevocabil.	/<fr. irrévocabilité
IREZISTIBIL	IREZISTÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care face să nu poți rezista.	/<fr. irrésistible
IREZONABIL	IREZONÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care este lipsit de rațiune; nechibzuit.	/Din rezonabil
IRIDACEE	IRIDACÉE	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de plante erbacee perene, cu frunze lungi, înguste, și cu flori de diferite culori, răspândite, mai ales, în regiunile temperate și subtropicale (reprezentanți: stânjenelul, brândușa etc.).2) Plantă din această familie.	/<fr. iridacées
IRIDESCENT	IRIDESCÉN ~ă (~i, ~e)		Care își schimbă culorile.	/<fr. iridescent, it. iridescente
IRIDIU	IRÍDIU	<i>n.</i>	Metal alb-argintiu, foarte dur, având diferite întrebuințări (la fabricarea instrumentelor chirurgicale, etaloanelor de măsurat etc.). [Sil. -diu]	/<fr. iridium
A IRIGA	A IRI ~ă (~i, ~e)	<i>tranz.</i>	(suprafețe arabile) A uda prin irigație; a supune irigației.	/<fr. irriguer, lat. irrigare
IRIGABIL	IRIGÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi irigat; bun pentru irigație.	/<fr. irrigable
IRIGATOR	IRIGAT ~ă (~i, ~e)	<i>n.</i>	Instrument pentru clisme și spălături; clistir.	/<fr. irrigateur
IRIGAȚIE	IRIGÁȚIE ~e	<i>f.</i>	Ansamblu de lucrări pentru udarea artificială a solului, a plantelor prin diferite metode (sistem de canale, aspersiune etc.) în vederea sporirii recoltei. [G.-D. irigației; Sil. -ți-e]	/<fr. irrigation, lat. irrigatio, ~onis
IRIMIC	IRIMÍC	<i>n.</i>	Produs intermediar, provenit din măcinarea grâului și folosit ca făină furajeră.	/<ture. irmik
IRIS I	ÍRIS I ~uri	<i>n.</i>	Membrană colorată a ochiului situată între corneea și cristalin (în mijlocul căreia se găsește pupila).	/<lat., fr. iris
IRIS II	ÍRIS II ~iși	<i>m.</i>	1) Plantă erbacee decorativă cultivată pentru florile sale mari, de diferite culori, și folosită în farmaceutică, parfumerie; stânjenel.2) Floare a unei astfel de plante.	/<fr. iris

A IRITA	A IRITÁ <i>irít</i>	<i>tranz.</i>	A face să se irite; a enerva.	/<fr. irriter, lat. iritare
A SE IRITA	A SE IRITÁ <i>mă irít</i>	<i>intranz.</i>	1) A deveni din ce în ce mai nervos; a se enerva.2) (despre țesuturi, organe etc.) A ajunge în stare de iritație.	/<fr. irriter, lat. iritare
IRITABIL	IRITÁBIL <i>~ă (~i, ~e)</i>		Care se irită sau se enervează foarte ușor; irascibil.	/<fr. irritable, lat. irritabilis
IRITABILITATE	IRITABILITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter iritabil. 2) Stare iritabilă.3) Proprietate a organismelor vii de a reacționa la acțiunea factorilor interni și externi. [G.-D. iritabilității]	/<fr. irritabilité, lat. irritabilitas, ~atis
IRITANT	IRITÁN//T <i>~tă (~ți, ~te)</i>	<i>și substantiv</i>	Care irită sau enervează; în stare să irite sau să enerveze; supărător; enervant; agasant.	/<fr. irritant
IRITAT	IRITÁ//T <i>~tă (~ți, ~te)</i>		1) Care este ușor inflammat sau congestionat.2) Care se află în stare de enervare.	/v. a irita
IRITAȚIE	IRITÁȚI//E <i>~i</i>	<i>f.</i>	1) Stare a unei persoane iritate.2) Umflare și înroșire ușoară a unui organ sau țesut. [G.-D. iritației; Sil. -ți-e]	/<fr. irritation, lat. irritatio, ~onis
A IRIZA	A IRIZ//Á <i>pers. 3</i>	<i>intranz.</i>	A iradia lumini multicolore; a scânteia cu lumini de curcubeu.	/<fr. iriser
IRIZAȚIE	IRIZÁȚI//E <i>~i</i>	<i>f.</i>	Fascicul de culori variate ce apare pe anumite suprafețe (pe cristale, scoici etc.) datorită interferenței luminii. [G.-D. irizației; Sil. -ți-e]	/<fr. irisation
IRLANDEZ I	IRLANDÉZ I <i>~ă (~i, ~e)</i>		Care aparține Irlandei sau populației ei; din Irlanda.	/<fr. Irlandais
IRLANDEZ II	IRLANDÉZ II <i>~ă (~i, ~e)</i>	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Irlandei sau este originară din Irlanda.	/<fr. irlandais
IRLANDEZĂ	IRLANDÉZĂ	<i>f.</i>	mai ales art. Limba celtică vorbită de populația Irlandei.	/<fr. irlandais
IRMOS	IRM//ÓS <i>~oăse</i>	<i>n.</i>	arh. Început al unei cântări bisericești.	/<sl. irmosu
IROD	IRÓD <i>irózi</i>	<i>m.</i>	1) la pl. Dramă populară, care se joacă la sărbătorile de iarnă de către tineri costumați; vicleim.2) Persoană costumată, care umblă pe la case, interpretând această dramă.3) fig. Persoană ridicolă (și prefăcută); comedian; paiată.	/<sl. irodu
IRONIC I	IRÓNIC I	<i>adv.</i>	Cu ironie; batjocoritor.	/<fr. ironique, lat. ironicus
IRONIC II	IRÓNI//C II <i>~că (~ci, ~ce)</i>		Care conține sau exprimă o ironie; batjocoritor; zeflemitor. Surâs ~.	/<fr. ironique, lat. ironicus
IRONIE	IRONÍ//E <i>~i</i>	<i>f.</i>	Vorbă conținând o ușoară batjocură (la adresa cuiva sau a ceva). • ~a soartei joc al întâmplării, care pare a fi o urmare a unei intenții rele. [G.-D. ironiei]	/<lat. ironia, gr. eironeia
IRONIST	IRONÍ//ST <i>~stă (~ști, ~ste)</i>	<i>m. și f.</i>	Persoană care vorbește sau scrie cu ironii.	/<fr. ironiste, it. ironista
A IRONIZA	A IRONIZ//Á <i>~éz</i>	<i>tranz.</i>	(persoane) A trata cu ironii; a lua în răs; a batjocori; a zeflemisi.	/<fr. ironiser
A IROSI	A IROS//Í <i>~ésc</i>	<i>tranz.</i>	(bani, bunuri materiale) A face să se irosească; a risipi; a cheltui.	/Orig. nec.
A SE IROSI	A SE IROS//Í <i>mă ~ésc</i>	<i>intranz.</i>	1) (despre bani, bunuri materiale) A se folosi în mod nechibzuit; a se consuma cu risipă.2) (despre persoane) A se consuma, depunând eforturi mari și inutile.	/Orig. nec.

A IRUPE	A IRÚPE irúp	<i>intrans.</i>	1) (despre acțiuni, stări, fenomene ale naturii etc.) A începe brusc și cu violență; a se stârni; a izbucni; a se dezlănțui; a se declanșa.2) (despre lichide, aburi, gaze) A ieși cu putere printr-o deschizătură îngustă; a țâșni; a izbucni.3) (despre pers	/<lat. irrumpere
IRUPȚIE	IRÚPȚI//E ~i	<i>f.</i>	Pătrundere bruscă și violentă (într-un loc).	/<fr. irruption, lat. irruptio, ~onis
A ISCA	A ISCÁ isc	<i>trans.</i>	1) A face să se iște.2) A face să se producă; a avea drept efect; a pricinui; a provoca; a produce; a cauza.	/<bulg. iskam
A SE ISCA	A SE ISCÁ mă isc	<i>intrans.</i>	A-și face brusc apariția; a se lăsa văzut pe neașteptate; a apărea; a se arăta; a se ivi.	/<bulg. iskam
A ISCĂLI	A ISCĂL//Î ~esc		1. trans. (acte, articole, cereri, scrisori etc.) A autentifica prin iscălitură; a adevăra prin semnătură; a semna.2. intrans. A pune iscălitura sub un text, într-un registru sau într-un act oficial; a semna.	/<sl. iskaljati, iskalu
ISCĂLITURĂ	ISCĂLITŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	Numele de familie al unei persoane (uneori cu inițiala prenumelui, eventual și a patronimicului) scris de ea însăși pe un document sau la sfârșitul unui text (scrisoare, articol etc.) pentru a confirma exactitatea, sinceritatea celor relatate sau pentru a	/a iscăli + suf. ~Itura
ISCHEMIE	ISCHEMÍ//E ~i	<i>f.</i>	Stare patologică constând în diminuarea circulației sangvine într-un organ, provocată de un spasm arterial sau de astuparea unui vas. [G.-D. ischemiei; Sil. is-che-]	/<fr. ischémie
ISCOADĂ	ISCOÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) înv. mil. Persoană care execută o cercetare pe pozițiile inamicului; cercetaș; spion.2) Persoană care iscodește.	/v. a iscodi
ISCODEALĂ	ISCOD//EĂLĂ ~eli	<i>f.</i>	Lucru iscodit; născocire; invenție.	/a iscodi + suf. ~eală
A ISCODI	A ISCOD//Î ~esc	<i>trans.</i>	1) (persoane, lu-cruri) A urmări pe ascuns cu scopul de a culege informații în interesul cuiva; a spiona.2) (persoane) A întreba cu insistență, recurgând la diverse vicleșuguri, pentru a afla un secret; a ispiti.3) A examina în mod insistent cu privirea.4	/<sl. ischoditi
ISCODITOR I	ISCODITÓR I	<i>adv.</i>	1) Cu bănuială; bănuitor.2) Cu atenție deosebită.	/a iscodi + suf. ~tor
ISCODITOR II	ISCODIT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care iscodește; ispititor.2) (despre privire) Care cercetează în mod insistent.	/ a iscodi + suf. ~itor
A ISCUSI	A ISCUS//Î ~esc	<i>trans.</i>	A face mai ager, mai isteț.	/<sl. iskusiti
ISCUSINȚĂ	ISCUSÍNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Calitatea de a fi iscusit; îndemânare; dibăcie; abilitate.	/a iscusi + suf. ~ință
ISCUSIT	ISCUSÍ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și adverbial</i>	1) (despre persoane) Care face totul cu ușurință și cu pricepere; abil; îndemânatic; dibaci.2) Care este realizat cu dexteritate și inteligență. Critică ~tă.	/v. a iscusi
ISLAM	ISLÁM	<i>n.</i>	1) v. ISLAMISM.2) Totalitate a popoarelor musulmane și civilizația lor.	/<fr. islam
ISLAMIC	ISLÁMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de islamism; propriu islamismului; mahomedan; musulman.	/<fr. islamique

ISLAMISM	ISLAMÍSM	<i>n.</i>	Religie monoteistă, răspândită în Asia și Africa, întemeiată de profetul Mahomed și bazată pe preceptele Coranului; mahomedanism.	/<fr. islamisme
ISLANDEZ I	ISLANDÉZ I ~ă (~i,		Care aparține Islandei sau populației ei; din Islanda.	/<fr. Islandais
ISLANDEZ II	ISLANDÉZ II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Islandei sau este originară din Islanda.	/<fr. islandais
ISLANDEZĂ	ISLANDÉZĂ	<i>f.</i>	mai ales art. Limba islandezilor.	/<fr. islandais
ISNAF I	ISNÁF I ~uri	<i>n. înv.</i>	Asociație de muncitori cu aceeași meserie (organizați în vederea apărării intereselor); breaslă.	/<turc. esnaf
ISNAF II	ISNÁF II ~i	<i>m. înv.</i>	Membru al unei asociații de muncitori cu aceeași meserie; breslaș.	/<turc. esnaf
ISOGLOSĂ	ISOGLÓS//Ă ~e	<i>f.</i>	Linie pe o hartă lingvistică, care indică aria de răspândire a unui fenomen de limbă.	/<fr. isoglosse
ISON	ISÓN isoáne	<i>n.</i>	Acompaniament muzical monoton, constând din sunete prelungi. • A-i ține cuiva ~ul a) a acompania pe cineva care cântă o melodie; b) a susține pe cineva în vorbe sau fapte (reprobabile).	/<ngr. ison
ISONAR	ISONÁR ~i	<i>m. înv.</i>	Cântăreț în corul bisericii, care ține isonul.	/ison + suf. ~ar
ISOP	ISÓP ~uri	<i>n.</i>	Substanță uleioasă și aromată extrasă din frunzele unui arbust exotic, folosită în industria alimentară și în medicină.	/<sl. isopu
ISOSCEL	ISOSCÉL ~e	<i>adj.</i>	1) (despre triunghiuri) Care are două laturi egale.2) (despre trapeze) Care are laturile neparalele egale.	/<fr. isoscele
ISPAS	ISPÁS	<i>n.</i>	(în religia creștină) Sărbătoare în cinstea înălțării lui Isus Hristos (care se marchează la patruzeci de zile după Paște).	/<sl. supasu
ISPAȘĂ	ISPÁȘ//Ă ~e	<i>f.</i>	arh. Amendă plătită pentru paguba pricinuită de o vită pe un ogor străin.	/v. a ispăși
A ISPĂȘI	A ISPĂȘ//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (păcate, greșeli, fapte reprobabile etc.) A răscumpăra prin suferință.2) (pedepse privative de libertate) A răscumpăra prin condamnare.3) înv. (pagube aduse unui proprietar) A stabili pe baza faptelor reale.	/<sl. supasiti
ISPĂȘITOR	ISPĂȘIT//ÓR ~oäre (~óri, ~oäre)		Care ispășește o vină sau o greșală. • Țap ~ persoană asupra căreia se arunca vina pentru o faptă comisă de altcineva.	/a ispăși + suf. ~tor
ISPITĂ	ISPÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Motiv care atrage la o acțiune; dorință puternică de a realiza sau a obține ceva (mai ales interzis); tentație. 2) înv. Încercare la care era supus cineva pentru a i se verifica starea morală.	/v. a ispiti
A ISPITI	A ISPIT//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) A supune unei ispite; a ademeni; a momi; a tenta.2) înv. (persoane sau caracterul și sentimentele lor) A pune la încercare.3) (persoane) A întreba cu insistență, recurgând la vicleșuguri, pentru a afla un secret; a iscodi; a descoase.	/<sl. ispytati
ISPITITOR	ISPITIT//ÓR ~oäre (~óri, ~oäre)		1) Care ispitește; care atrage și ademenește; tentant; îmbietor.2) (despre persoane) Care întreabă cu insistență dorind puternic (prin diferite vicleșuguri) să afle un secret; iscoditor.	/a ispiti + suf. ~tor

ISPOL	ISP//ÓL ~oále	<i>n.</i>	reg. Vas de lemn în formă de căuș, folosit la scoaterea apei din luntre.	/<bulg. izpol
ISPRAVĂ	ISPRAVĂ isprăvi	<i>f.</i>	1) Rezultat favorabil obținut în urma unui efort fizic sau intelectual; reușită; izbândă; succes.2) Faptă nesocotită cu urmări neplăcute, dar lipsită de gravitate; năzbâtie; șotie; poznă; boroboață; drăcie. [Sil. is-pra-]	/<sl. isprava, bulg. izprava
ISPRAVNIC	ISPRAVNI//C ~ci	<i>m. înv.</i>	1) Dregător care avea în răspunderea sa îndeplinirea poruncilor domnești.2) Conducător al unui județ sau ținut. [Sil. is-prav-]	/<bulg. izpravnik
A ISPRAVI	A ISPRAV//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) (acțiuni) A duce până la capăt; a sfârși; a termina; a încheia; a dovedi.2) A face să se isprăvească. [Sil. is-pră-]	/<sl. ispraviti
A SE ISPRAVI	A SE ISPRAV//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	1) A ajunge până la capăt; a se sfârși; a se termina; a se încheia.2) pop. A înceta să mai existe; a se pierde; a se prăpădi.	/<sl. ispraviti
ISPRAVNICEASĂ	ISPRAVNIC//EĂSĂ ~ése	<i>f. înv.</i>	Soție a ispravnicului.	/ispravnic + suf. ~easă
ISPRAVNICESC	ISPRAVNIC//ESC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru ispravnici; de ispravnici.	/ispravnic + suf. ~esc
ISPRAVNICIE	ISPRAVNICI//E ~i	<i>f.</i>	1) Instituție condusă de un ispravnic.2) Local unde se află această instituție.3) Funcție de ispravnic.4) Durata de exercitare a acestei funcții.	/ispravnic + suf. ~ie
ISTERIC	ISTÉRI//C ~că (~ci, ~ce)		1) (despre persoane) Care suferă de isterie; bolnav de isterie.2) (despre persoane) Care manifestă isterie.3) Care se caracterizează prin isterie. Râs ~.	/<fr. hystérique, lat. hystericus
ISTERICALE	ISTERICÁLE	<i>f.</i>	pl. fam. Acces de isterie.	/<ngr. isteriká
ISTERIE	ISTERÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Excitare nervoasă extremă manifestată printr-un comportament violent și prin pierderea controlului asupra propriei persoane.2) med. Boală de nervi manifestată prin convulsii și prin accese de râs sau de plâns. [G.-D isteriei]	/<fr. hystérie, it. isteria
ISTET	IST//ÉT ~eată (~éti,		Care manifestă agerime a minții și deșteptăciune.	/<sl. istici
ISTETIME	ISTETÍM//E ~i	<i>f.</i>	Calitatea de a fi istet; agerime a minții. [G.-D. istețimii]	/isteț + suf. ~ime
ISTM	ISTM ~uri	<i>n.</i>	geogr. Fâșie îngustă de pământ dintre două mări sau golfuri, care unește două continente sau un continent cu o peninsulă.	/<fr. isthme, lat. isthmus
ISTORIC I	ISTÓRI//C I ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de istorie; propriu istoriei. Metodă ~că.2) (despre opere artistice) Care descrie evenimente din istorie. Nuvelă ~că.3) (despre evenimente, fapte, date etc.) Care are o mare importanță; care trebuie să intre în istorie.	/<lat. historicus, fr. historique
ISTORIC II	ISTÓRI//C II ~ci	<i>m.</i>	Specialist în istorie.	/<lat. historicus, fr. historique
ISTORIC III	ISTÓRIC III	<i>n.</i>	Relatare cronologică și amplă a stării de lucruri dintr-un domeniu până la etapa actuală; privire retrospectivă; incursiune în trecut.	/<lat. historicus, fr. historique
ISTORICEȘTE	ISTORICÉȘTE	<i>adv.</i>	rar Din punct de vedere istoric; sub aspect istoric.	/istoric + suf. ~ește

ISTORIE	ISTÓRI//E ~i	<i>f.</i>	1) Proces de dezvoltare a fenomenelor din natură și din societate. 2) Perioadă a evoluției umane, ulterioară preistoriei și protoistoriei cunoscută din documente scrise. 3) Știință care se ocupă cu studiul evoluției societății omenești și a legăturilor ei	/<lat., gr. historia
ISTORIOARĂ	ISTORIOÁR//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la istorie) Povestire scurtă, de obicei distractivă. [Sil. -ri-oa-]	/istorie + suf. ~oară
ISTORIOGRAF	ISTORIOGRÁF ~i	<i>m.</i>	Persoană care se ocupă (în mod oficial) cu descrierea istoriei unei perioade date. [Sil. -ri-o-graf]	/<fr. historiographe, lat. historiographus
ISTORIOGRAFIC	ISTORIOGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de istoriografie; propriu istoriografiei.	/<fr. historiographique
ISTORIOGRAFIE	ISTORIOGRÁFI//E ~i	<i>f.</i>	1) Ramură a științei istorice care studiază izvoarele istorice. 2) Totalitate a scrierilor istorice dintr-o anumită perioadă. 3) Totalitate a lucrărilor istorice privitoare la o problemă. [G.-D. istoriografiei; Sil. -ri-o-gra-]	/<fr. historiographie
A ISTORISI	A ISTORIS//Í ~esc	<i>tranz.</i>	(lucruri auzite, văzute sau însușite) A relatea într-o succesiune logică și într-o formă anumită; a povesti; a nara.	/<ngr. istoriso
ISTORISIRE	ISTORISÍR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A ISTORISI. 2) Relatare a unor fapte într-o formă literară; povestire; narațiune.	/v. a istorisi
ISTORISM	ISTORÍSM	<i>n.</i>	Principiu metodologic, conform căruia obiectele și fenomenele din realitate trebuie privite în dezvoltare istorică, în legătură cu condițiile concrete care le-au generat și cu celelalte fenomene existente în momentul istoric dat.	/<fr. historisme, germ. Historismus
ISTOV	ISTÓV	<i>n. inv.</i>	Parte cu care se termină sau se încheie ceva; sfârșit; capăt. • De ~ în întregime; cu totul. Fără ~ fără încetare; neconținut.	/<sl. istovu
A ISTOVI	A ISTOV//Í ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se istovească; a extenua; a epuiza; a consuma; a sfârși.	/Din istov
A SE ISTOVI	A SE ISTOV//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A pierde toată forța și energia, ajungând într-o stare de slăbiciune totală; a nu mai avea puteri; a se sfârși; a se epuiza; a se extenua; a se consuma; a se slei. 2) (despre bunuri materiale) A se termina prin folosire; a fi folosit până nu mai rămâne	/Din istov
ISTOVITOR	ISTOVIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care istovește; extenuant; epuizant.	/a istovi + suf. ~itor
ISTROROMÂN I	ISTROROMÂN I ~ă (~i, ~e)		Care aparține populației românești din peninsula Istria.	/Istria n. pr. + român
ISTROROMÂN II	ISTROROMÂN II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația românească din peninsula Istria.	/Istria n. pr. + român
ISTROROMÂNĂ	ISTROROMÂNĂ	<i>f.</i>	mai ales art. Dialect al limbii române vorbit de istroromâni.	/Istro+ român
ITALIAN I	ITALI//ÁN I ~ână (~éni, ~éne)		Care aparține Italiei sau populației ei; din Italia. [Sil. -li-an]	/<it. italiano
ITALIAN II	ITALI//ÁN II ~éni	<i>m.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Italiei sau este originară din Italia. [Sil. -li-an]	/<it. italiano
ITALIANĂ	ITALIÁNĂ	<i>f.</i>	mai ales art. Limba italienilor.	/<it. italiano

ITALIANCĂ	ITALI//ĂNCĂ ~énce	<i>f.</i>	Femeie care face parte din populația de bază a Italiei sau este originară din Italia. [G.-D. italiencei]	/italian + suf. ~că
ITALIC	ITÁLI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de Italia antică; propriu Italiei antice.	/ <i><</i> fr. italique, lat. italicus
ITALIENEȘTE	ITALIENÉȘTE	<i>adv.</i>	1) În felul italienilor; cum obișnuiesc italienii; ca italienii.2) În limba italiană. [Sil. -li-e-]	/italian + suf. ~ește
ITALIENISM	ITALIENÍSM ~e	<i>n.</i>	1) Curent lingvistic apărut în sec. XIX, care căuta în mod artificial să apropie limba română de limba italiană. 2) Împrumut lexical din limba italiană.	/italian + suf. ~ism
ITALIENIST	ITALIENÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Specialist în italianistică.	/ <i><</i> it. italianista
ITALIENISTICĂ	ITALIENÍSTICĂ	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul limbii și culturii italiene.	/italienist + suf. ~ică
A ITALIENIZA	A ITALIENIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(cuvinte) A da formă italiană.	/ <i><</i> it. italianeggiare, fr. italianiser
ITALIOȚI	ITALIÓȚI	<i>m.</i>	pl. Termen folosit pentru a denumi populația de limbă indo-europeană (latini, samniți etc.), care au locuit în antichitate în Italia centrală.	/ <i><</i> fr. Italiotes
ITERATIV	ITERÁTIV ~ă (~i, ~e)	<i>gram.</i>	(despre forme verbale sau propoziții temporale) Care exprimă o acțiune repetată.	/ <i><</i> fr. itératif, lat. iterativus
ITINERANT	ITINERÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care se deplasează din loc în loc în scopul exercitării unei anumite funcții, misiuni.	/ <i><</i> fr. itinérant
ITINERAR	ITINERÁR ~e	<i>n.</i>	1) Cale prestabilită care urmează să fie parcursă (de un vehicul sau de o persoană); rută; traseu; drum.2) Orar al circulației vehiculelor de transport în comun.	/ <i><</i> fr. itinéraire, lat. itinerarius
IȚARI	IȚÁRI	<i>m.</i>	la pl. Pantaloni țărănești lungi, confecționați din bumbac sau lână (albă).	/iță + suf. ~ar
IȚĂ	ÍȚĂ íte	<i>f.</i>	mai ales la pl. 1) Dispozitiv la războiul de țesut, constând din două vergele între care sunt așezate vertical unele după altele coclețele, prin ochiurile cărora se trec firele de urzeală pentru formarea rostului. 2) Fiecare din firele cu ochiuri folosite	/ <i><</i> lat. licia
A SE IȚI	A SE IȚÍ mă ițesc	<i>intrans.</i>	1) A se expune vederii pe furie și pentru un moment.2) fig. A privi pe furie și în fugă; a se uita repede și curios.	/cf. iții
IȚII	ÍȚII	<i>interj.</i>	: A face ~ a scoate puțin capul din locul unde este ascuns.	/Onomat.
IU	IU	<i>interj.</i>	(se folosește prelung sau repetat drept chiuitură în timpul jocului, la nunți etc.).	/Onomat.
IUBEȚ	IUB//ÉȚ ~eăță (~éți, ~éte)	<i>și substantiv</i>	Care iubește mult; pătimăș în dragoste.	/a iubi + suf. ~eț
A IUBI	A IUB//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) (persoane de sex opus) A trata cu sentimente de dragoste.2) A trata cu un deosebit atașament sufletesc. A-și ~ țara. A-și ~ mama.	/ <i><</i> sl. ljubiti
A SE IUBI	A SE IUB//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	A avea relații de dragoste (cu cineva); a se dragosti.	/ <i><</i> sl. ljubiti

IUBIRE	IUBÍR/E ~i	<i>f.</i>	1) v. A IUBI și A SE IUBI.2) Sentiment de afecțiune față de o persoană de sex opus; dragoste; amor.3) Atașament sufletesc (simpatie, prietenie, afecțiune) puternic față de cineva sau ceva.	/v. a iubi
IUBIT	IUBÍ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care întreține relații de dragoste cu o persoană de sex opus.	/v. a iubi
IUBITOR	IUBIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care iubește.	/a iubi + suf. ~tor
IUDAIC	IUDÁI//C ~că (~ci, ~ce)		Care aparținea Iudeii sau populației ei; din Iudeea.	/<fr. judaïque, lat. iudaicus
IUDAISM	IUDAÍSM	<i>n.</i>	Religie monoteistă, răspândită, mai ales, printre evrei; mozaism.	/<lat. judaismus, fr. judaïsme
IUDĂ	IÚD//Ă ~e	<i>f.</i>	Persoană care înșală; om fătarnic, lipsit de sinceritate.	/<sl. Ijuda
IUDEU	IUDE//U ~i	<i>m.</i>	Persoană care făcea parte din populația de bază a Iudeii.	/<sl. Ijudei
A IUDI	A IUD//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	reg. (persoane) A instiga la fapte reprobabile.	
IUFT	IUFT	<i>n.</i>	Piele groasă tăbăcită de bovine, din care se fac fețe de încălțăminte. [Monosilabic]	/rus. juft
IUGOSLAV I	IUGOSLÁV I ~ă (~i,		Care aparține Iugoslaviei sau populației ei; din Iugoslavia.	/<fr. yougoslave
IUGOSLAV II	IUGOSLÁV II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Iugoslaviei sau este originară din Iugoslavia.	/<fr. yougoslave
IULIAN	IULIÁN ~ă (~i, ~e):		Calendar ~ calendar stabilit (în anul 46 î.e.n.) din ordinul lui Iulius Cezar. [Sil. -li-an]	/<lat. julianus
IULIE	IÚLIE	<i>m.</i>	A șaptea lună a anului. [G.-D. lui iulie; Sil. -li-e]	/<sl. Ijuli
IUNIE	IÚNIE	<i>m.</i>	A șasea lună a anului. [G.-D. lui iunie. Sil. -ni-e]	/<sl. Ijuni
IUREȘ	IÚREȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Act violent și furtunos; năvală; atac; asalt.2) Mers iute; goană.	/<turc. yürüğüş
IURTĂ	IÚRT//Ă ~e	<i>f.</i>	(la popoarele nomade din Asia Centrală) Locuință demontabilă, de formă conică sau semisferică, acoperită cu pâslă, rogojini sau piei.	/<rus. jurta
IUȘCĂ I	IÚȘCĂ I	<i>f.</i>	1) reg. Zeamă dintr-o mâncare lichidă (ciorbă, supă).2): ~ de femeie a) femeie șireată; b) femeie plină de temperament.	/<ucr. juška
IUȘCĂ II	IÚȘCĂ II iúște	<i>f.</i>	reg. 1) Bici scurt și subțire; biciușcă.2) Lovitură dată cu un astfel de bici.	/Din biciușca
IUTĂ	IÚTĂ	<i>f.</i>	1) Plantă erbacee exotică, cu tulpină înaltă și subțire, folosită în industria textilă.2) Fibră extrasă din tulpina acestei plante.	/<germ. Jute
IUTE I	IÚTE I	<i>adv.</i>	Într-un timp scurt; în (cu) grabă; repede.	/<sl. Ijuťa
IUTE II	IÚTE II iuți	<i>adj.</i>	1) (despre persoane și despre manifestările lor) Care vădește repeziciune; repede; ager; sprinten; vioi. • ~ (sau bun) de picior v. PICIOR.2) (despre persoane) Care se înfurie sau se irită foarte ușor.3) Care are gust înepător, piscător, de ardei, de pip	/<sl. Ijuťa
IUȚAR	IUȚÁR ~i	<i>m.</i>	Ciupercă comestibilă cu pălăria albă-gălbuie și cu carnea albă, iute la gust; burete-iute.	/v. a iuți

IUȚEALĂ	IUȚ//EĂLĂ ~eli	f.	1) Viteză mare cu care se mișcă cineva sau ceva; grabă cu care se efectuează o acțiune. • Cu ~eala fulgerului foarte repede.2) Caracter iute.3) Senzație gustativă înțepătoare, picantă.	/a iuți + suf. ~ală
A IUȚI	A IUȚ//Î ~esc	tranz.	1) A face să se iuțească.2) (produse alimentare) A trata cu un condiment iute; a ardeia.	/Din iute
A SE IUȚI	A SE IUȚ//Î mă ~esc	intrans.	1) (despre acțiuni, fenomene) A crește în intensitate; a deveni mai iute. Vântul s-a iuțit.2) (despre oameni) A se mișca mai iute; a deveni mai vioi.3) (despre unele produse alimentare) A pierde proprietățile pozitive sub influența agenților exteriori, că	/Din iute
IVĂR	ÍVĂR ~e	n. inv.	1) Închizătoare primitivă la ușile caselor țărănești constând dintr-un mâner metalic montat la broască; clanță.2) Încuietoare (la uși, ferestre etc.) constând dintr-o bară metalică orizontală mobilă, care intră într-o ureche fixată pe toc; zăvor.	/<germ. Wirbel
IVEALĂ	IVEĂLĂ	f.	: A ieși la ~ a deveni cunoscut; a se descoperi. A scoate (sau a da) la ~ a face să devină cunoscut; a descoperi; a dezvălui.	/a ivi + suf. ~eală
A SE IVI	A SE IVI mă ivesc	intrans.	A-și face brusc apariția; a se lăsa văzut pe neașteptate; a apărea; a se arăta; a se isca.	/<sl. javiti
IVORIN	IVORÍN	n.	Fildeș artificial.	/<fr. ivorin
IVORIU	IVÓRIU	n.	1) Substanță osoasă densă, de culoare albă; fildeș.2) Țesut osos alb care constituie masa principală a dintelui; dentină. [Sil. -riu]	/<fr. ivoire
IZ	IZ ~uri	n.	Miros (sau gust) specific, de obicei neplăcut. ~ de mușcăi.	/<ung. iz
IZBĂ	ÍZB//Ă ~e	f.	(în Rusia) Casă țărănească din bârne.	/<rus. izba
A IZBĂVI	A IZBĂV//Î ~esc	tranz.	1) (ființe) A scoate dintr-o situație complicată; a salva; a scăpa.2) (persoane) A face să se izbăvească.	/<sl. izbaviti
A SE IZBĂVI	A SE IZBĂV//Î mă ~esc	intrans.	A izbuti să se elibereze (de ceva sau de cineva care incomodează); a se dezbara; a se descotorosi; a se debarasa; a scăpa.	/<sl. izbaviti
IZBĂVITOR	IZBĂVIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	și substantiv	Care izbăvește; salvator.	/a (se) izbăvi + suf. ~tor
IZBÂNDĂ	IZBÂN//DĂ ~zi	f.	1) Succes deplin obținut printr-un efort deosebit (într-o luptă, competiție sportivă, într-un domeniu de activitate); biruință; victorie.2) Rezultat bun obținut în urma depunerii unui efort fizic sau intelectual; reușită; succes.	/v. a izbândi
A IZBÂNDI	A IZBÂND//Î ~esc		1. intrans. A obține o izbândă; a birui.2. tranz. 1) A obține după o serie de eforturi; a izbui; a reuși.2) A aduce la rezultatul cerut; a executa conform prevederilor; a îndeplini.	/<sl. izbondon
IZBÂNDITOR	IZBÂNDIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	și substantiv	Care a obținut o izbândă; care izbândește.	/a izbândi + suf. ~tor
IZBELIȘTE	IZBÉLIȘT//E	f. pop.	: De ~ a) lăsat la voia întâmplării; părăsit de toți; b) fără sprijin; de pripas. În ~ea vântului (sau primejdiiilor) într-un loc bătut de vânturi (sau expus primejdiiilor).	/v. a izbi

A IZBI	A IZB//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (persoane, obiecte) A face să se izbească.2) (despre becuri, lumină etc.) A bate drept în ochi.3) (inamicul) A lovi pornind un atac; a ataca.4) (persoane) A impresiona puternic.	<sl. izbiti
A SE IZBI	A SE IZB//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) (despre ființe) A se lovi cu putere.2) (despre persoane) A se arunca cu lăcomie sau cu violență; a se năpusti; a năvăli; a se repezi; a tăbări; a năpădi.	<sl. izbiti
IZBITOR	IZBIT//ÓR ~oare (~óri, ~oare)		Care izbește; care bate la ochi; frapant; epatant.	/a izbi + suf. ~tor
IZBITURĂ	IZBITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Lovitură puternică.	/a izbi + suf. ~tură
A IZBUCNI	A IZBUCN//Î ~esc	<i>intrans.</i>	1) (despre acțiuni, stări, fenomene ale naturii etc.) A începe brusc și cu violență; a se dezlănțui; a se declanșa; a irupe; a se declara; a se stârni.2) (despre lichide, aburi, gaze) A ieși cu putere printr-o deschizătură îngustă; a tâsni; a irupe; a răb	<bulg. izbukna
A IZBUTI	A IZBUT//Î ~esc		1. intrans. A avea succes; a reuși. ~ la examen.2. tranz. A obține după o serie de eforturi; a reuși. ~ să publice materialul.	<sl. izbyti
IZBUTIT	IZBUTÍ//T ~tă (~ți, ~te)		Care a fost realizat în conformitate cu intenția; bine executat; reușit. Lucrare ~tă.	/v. a izbuti
A IZGONI	A IZGON//Î ~esc	<i>tranz.</i>	(ființe) A forța să plece (în altă parte); a da afară; a alunga; a goni; a fugări.	<sl. izgoniti
IZLAZ	IZLÁZ ~uri	<i>n.</i>	Loc necultivat, acoperit cu iarbă și destinat păscutului vitelor; imaș; pășune.	<bulg. izlaz
IZMANĂ	IZM//ĂNĂ ~ene	<i>f.</i>	mai ales la pl. Articol de lenjerie bărbătească în formă de pantaloni; indispensabili.	<bulg. izmeni
IZMĂ	ÍZM//Ă	<i>f.</i>	Plantă erbacee perenă, mirositoare, cu frunze pețiolate și cu flori mici trandafirii, folosită în industria farmaceuticii și a parfumurilor; mentă. • ~ crează izmă cu frunză creată; mentă creată. ~a-broaștei izmă care crește prin locuri mlăștinoase; menta	/Orig. nec.
IZMENEALĂ	IZMEN//EÁLĂ ~eli	<i>f.</i>	fam. Cochetărie exagerată; fasoleală; fandoseală; sclifoseală; marghioleală.	/a (se) izmeni + suf. ~eală
A SE IZMENI	A SE IZMEN//Î mă ~esc	<i>intrans. rar</i>	1) A avea o comportare de om mofturos; a face nazuri; a se fasoli; a se fandosi; a se marghioli; a se sclifosi.2) A-și schimba expresia normală a feței (în mod voit sau involuntar); a face grimase; a se strâmba; a se sluți; a se schimonosi.	<sl. izmañiti
IZNOAVĂ	IZNOÁV//Ă ~e	<i>f.</i>	: De ~ de la început; din nou; iarăși.	<sl. izu nova
IZOBAR	IZOBÁR ~ă (~i, ~e)	<i>fiz.</i>	(despre transformările de stări) Care se produce la o presiune constantă.	<fr. isobare
IZOBARĂ	IZOBÁR//Ă ~e	<i>f.</i>	Linie pe o diagramă care reprezintă procesul de trecere a unei stări în alta în condiții izobare.	<fr. isobare
IZOBATĂ	IZOBÁT//Ă ~e	<i>f.</i>	Linie pe harta globului pământesc, care unește punctele cu aceeași adâncime față de o suprafață de reper.	<fr. isobathe
IZOCOR	IZOCÓR ~ă (~i, ~e)		(despre transformările de stări) Care se produce la un volum constant.	<fr. isochore

IZOCORĂ	IZOCÓR//Ă ~e	<i>f.</i>	Linie pe o diagramă care reprezintă procesul de trecere dintr-o stare în alta în condiții izocore.	/<fr. isocore
IZOCRON	IZOCRÓN ~ă (~i, ~e)		(despre două sau mai multe procese fizice sau chimice) Care se repetă la același interval de timp; cu durată egală. [Sil. -zo-cron]	/<fr. isochrone
IZODINAMIC	IZODINÁMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de izodinamică; propriu izodinamicii.	/<fr. isodynamique
IZODINAMICĂ	IZODINÁMI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Linie pe hartă care unește punctele câmpului magnetic pământesc ce au aceeași intensitate.	/<fr. isodynamique
IZOEDRIC	IZOÉDRI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre figuri geometrice) Care are toate fețele egale.	/<fr. isoédrique
IZOGAMIE	IZOGAMÍE	<i>f.</i>	Formă primitivă de înmulțire sexuală, caracterizată prin unirea a doi gameti asemănători din punct de vedere morfologic.	/<fr. isogamie
IZOGEN	IZOGÉN ~ă (~i, ~e)	<i>biol.</i>	(despre țesuturi) Care are aceeași origine embrionară.	/<germ. isogen
IZOGON	IZOGÓN ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv al</i>	(de-spre figuri geometrice) Care are toate unghiurile egale. • Curba ~ă curbă pe o hartă geometrică ce unește punctele cu aceeași valoare unghiulară.	/<fr. isogone
A IZOLA	A IZOL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (obiecte, ființe) A despărți de mediul înconjurător.2) (persoane) A face să se izoleze; a sihăstri; a schimnici; a pustnici.3) (bolnavi contagioși) A separa de oamenii sănătoși, pentru a evita contagierea.4) A acoperi cu un material protector (pentru a	/<fr. isoler
A SE IZOLA	A SE IZOL//Á mă ~éz	<i>intranș.</i>	A se îndepărta de tumultul vieții, trăind în singurătate; a se retrage; a se închide; a se pustnici.	/<fr. isoler
IZOLANT	IZOLÁN//T ~tă (~ți, ~te)		1) și substantival (despre materiale) Care are proprietatea de a izola.2) Limbă ~tă limbă în care raportul dintre cuvinte este redat nu prin afixe, ci prin topică, accent etc.	/<fr. isolant
IZOLAT	IZOLÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) și adverbial v. A IZOLA. • Parte de propoziție ~tă parte secundară a propoziției care se izolează prin semne de punctuație.2) Care este unic în felul său. Caz ~. Problemă ~tă.	/v. a izola
IZOLATOR I	IZOLAT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care izolează.	/<fr. isolateur
IZOLATOR II	IZOLAT//ÓR II ~oăre	<i>n.</i>	1) Piesă produsă dintr-un material rău conducător de electricitate sau căldură și folosită la izolarea unui conductor.2) Salon pentru izolarea bolnavilor contagioși.	/<fr. isolateur
IZOLAȚIE	IZOLÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Material sau mediu cu proprietăți izolante. ~ electrică. ~ termică. [G.-D. izolației]	/<fr. isolation
IZOLAȚIONISM	IZOLAȚIÓNISM	<i>n.</i>	Concepție care promovează o politică de izolare a unei țări în soluționarea problemelor internaționale.	/<fr. isolationnisme
IZOMER	IZOMÉR ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre substanțe) Care, având aceeași compoziție chimică cu o substanță, diferă prin structură și proprietăți de aceasta.	/<fr. isomere
IZOMERIE	IZOMERÍE	<i>f.</i>	Proprietate a unor substanțe de a avea compoziție chimică identică și structură diferită. [G.-D. izomeriei]	/<fr. isomérie
A IZOMERIZA	A IZOMERIZ//Á pers. 3 ~ează	<i>intranș.</i>	A se transforma într-un izomer.	/<fr. isomériser

IZOMETRIC	IZOMÉTRI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre cristale) Care are mărime egală.	/<fr. isométrique
IZOMORF	IZOMÓRF ~ă (~i, ~e)		(despre substanțe) Care, având o compoziție chimică diferită față de o substanță, posedă forme cristaline asemănătoare cu aceasta.	/<fr. isomorphe
IZOMORFISM	IZOMORFÍSM	<i>n.</i>	1) Corespondență între două obiecte, fenomene care au aceeași structură; identitate de structură.2) Proprietate a unor substanțe de a fi izomorfe.	/<fr. isomorphisme
IZOPOD	IZOPÓD ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Familie de crustacee cu șapte segmente toracice, fiecare având câte o pereche de picioare.2) Crustaceu din această familie.	/<fr. isopodes
IZOPREN	IZOPRÉN	<i>m.</i>	Hidrocarbură nesaturată prin polimerizarea căreia se obține cauciuc.	/<fr. isoprene
IZOTERM	IZOTÉRM ~ă (~i, ~e)		(despre transformările de stări) Care are loc la o temperatură constantă.	/<fr. isotherme
IZOTERMĂ	IZOTÉRM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Curbă pe o diagramă care unește punctele cu aceeași temperatură.2) Linie pe o hartă geografică care unește punctele cu aceeași temperatură a aerului, a apei și a solului.	/<fr. isotherme
IZOTERMIC	IZOTÉRMIC//C ~că (~ci, ~ce)		Care are temperatură egală.	/<fr. isothermique
IZOTOP	IZOTÓP ~i	<i>m.</i>	fiz. Atom care, având proprietăți chimice aproape identice cu alți atomi (ai aceluiași element), se deosebește prin masa sa.	/<fr. isotope
IZOTROP	IZOTRÓP ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(de-spre corpuri) Care posedă aceleași proprietăți fizice în orice direcție. [Sil. -zo-trop]	/<fr. isotrope
IZOTROPIE	IZOTROPIÉ	<i>f.</i>	Proprietate a unui corp de a fi izotrop.	/<fr. isotropie
IZRAELIAN I	IZRAELI//ÁN I ~ănă (~éni, ~éne)		Care aparține Izraelului sau populației lui; din Izrael.	/Israel n. pr. + suf. ~ian
IZRAELIAN II	IZRAELI//ÁN II ~ănă (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Izraelului sau este originară din Izrael.	/Israel n. pr. + suf. ~ian
IZRAELIT I	IZRAELÍ//T I ~tă (~ți,		Care aparține evreilor; propriu evreilor; evreiesc. [Sil. -ra-e-]	/<fr. israélite
IZRAELIT II	IZRAELÍ//T II ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Adept al religiei mozaice. [Sil. -ra-e-]	/<fr. israélite
IZVAR	IZVÁR	<i>n.</i>	reg. Vin, de obicei roșu, fiert cu piper (și îndulcit cu zahăr).	
IZVOD	IZV//ÓD ~oáde	<i>n. inv.</i>	1) Manuscris vechi.2) Carte groasă în care erau înscrise diferite date sau însemnări cu caracter administrativ; catastif; registru; condică.3) Obiect destinat să fie reprodus sau imitat; model; fason.	/<sl. izvodu
A IZVODI	A IZVOD//Í ~esc	<i>tranz.</i>	inv. 1) A crea în imaginație în mod arbitrar; a născoci; a ticlui; a fabrica; a broda; a inventa.2) A descoperi prin muncă creatoare; a născoci; a scorni; a inventa.3) livr. (texte) A formula în scris; a scrie; a redacta.4) A face să se izvodească; a prof	/<sl. izvoditi
A SE IZVODI	A SE IZVOD//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	A se închea în contururi precise; a căpăta forme distinctive; a se contura; a se profila; a se desena.	/<sl. izvoditi

IZVODITOR	IZVODITÓR ~i	<i>m. înv.</i>	1) Autor de cronici; cronicar; cronograf.2) Autor de opere literare; scriitor.	/a izvodi + suf. ~tor
IZVOR	IZV//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	1) Șuviță de apă subterană care iese (cu putere) la suprafață.2) Loc de unde își are începutul o apă curgătoare. 3) Loc în care se produce sau de unde se emite (putându-se dobândi) ceva (cu belșug); sursă. Pământul este ~orul bogățiilor minerale.4) Docume	/<sl. izvoru
IZVORĂTOR	IZVORĂT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		Din care izvorăște.	/a izvorî + suf. ~tor
A IZVORIÎ	A IZVOR//Î pers. 3 ~ăște	<i>intrans.</i>	1) (despre ape) A ieși din izvor; a țâșni din pământ.2) (despre ape curgătoare) A-și avea începutul; a începe să curgă.3) (despre lacrimi, sânge etc.) A porni să curgă cu putere; a curge în șiroaie; a șiroi.4) fig. A lua naștere; a-și lua începutul. Datin	/Din izvor
A ÎMBARCA	A ÎMBARCÁ îmbárc	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A face să se imbarce.2) A pune sau a lua la bordul unui vehicul (mai ales al unei nave). ~ mărfuri pe vapor.	/<fr. embarquer
A SE ÎMBARCA	A SE ÎMBARCÁ mă îmbárc	<i>intrans.</i>	A se urca în calitate de călător într-un vehicul (mai ales într-o navă).	/<fr. embarquer
A ÎMBĂIA	A ÎMBĂ//IÁ ~iez	<i>tranz.</i>	(persoane) A expune acțiunii apei (calde) în scop igienic (sau curativ); a scălda.	/în + baie
A ÎMBĂIERA	A ÎMBĂIERÁ îmbáier	<i>tranz.</i>	rar A lega cu băieri; a prinde în băieri.	/în + baieră
A ÎMBĂLA	A ÎMBĂL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	pop. 1) A umple de bale.2) (fibrele în timpul torsului) A netezi cu salivă.	/în + bale
A SE ÎMBĂLA	A SE ÎMBĂL//Á mă	<i>intrans.</i>	A vorbi de rău, folosind cuvinte triviale.	/în + bale
A ÎMBĂLSĂMA	A ÎMBĂLSĂM//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (spații) A umple cu miros plăcut; a înmiresma; a parfuma.2) (cadavre) A îmbiba cu balsam (pentru a preveni sau a întârzia putrezirea).	/în + balsam
A ÎMBĂRBĂTA	A ÎMBĂRBĂT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se îmbărbăteze.	/în + bărbat
A SE ÎMBĂRBĂTA	A SE ÎMBĂRBĂT//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	A-și insufla bărbăție; a căpăta curaj.	/în + bărbat
A ÎMBĂTA	A ÎMBĂTÁ îmbăt	<i>tranz.</i>	1) A face să se îmbete; a turmenta. • ~ (pe cineva) cu apă rece (sau chioară) a amăgi (pe cineva); a înșela.2) A aduce într-o stare asemănătoare cu beția.3) fig. A face să fie cuprins de uimire și de admirație; a încânta; a fascina; a vrăji; a delecta. Su	/<lat. imbibitare
A SE ÎMBĂTA	A SE ÎMBĂTÁ mă îmbăt	<i>intrans.</i>	1) A deveni beat; a ajunge în stare de ebrietate (în urma consumării excesive de alcool); a se turmenta.2) fig. A ajunge într-o stare asemănătoare cu beția (din cauza unor emoții puternice); a se tulbura profund sufletește. M-am îmbătat de bucurie.	/<lat. imbibitare
ÎMBĂTĂTOR	ÎMBĂTĂT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		1) Care îmbată, ametește. Miros ~.2) fig. Care farmecă; care subjugă.	/a îmbăta + suf. ~ător

A ÎMBĂTRÂNI	A ÎMBĂTRÂN//Î ~esc		1. intranz. 1) (despre organisme vii) A deveni bătrân; a ajunge (treptat) în stare de bătrânețe.2) (despre mașini, unelte, materiale) A pierde lent calitățile inițiale prin trecerea timpului.2. tranz. 1) (persoane) A face să devină bătrân înainte de timp;	/în + bătrân
A ÎMBÂCSI	A ÎMBÂCS//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) A face să se îmbăcească.2) pop. (lucruri) A vâri cu forța într-un spațiu limitat; a ticsi; a îndesa; a înghesui.	/în + rar a bâcși
A SE ÎMBÂCSI	A SE ÎMBÂCS//Î mă	<i>intranz.</i>	A se umple de praf, de murdărie, de mirosuri neplăcute.	/în + rar a bâcși
A ÎMBÂRLIGA	A ÎMBÂRLIGĂ pers. 3 îmbârligă	<i>tranz.</i>	(coada unor animale) A îndoi și îndrepta în sus.	/în + a bârliga
A ÎMBELCIUGAT	A ÎMBELCIUGĂ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre coarnele animalelor) Care este întors cu vârful înăuntru.	/în + belciug + suf. ~at
A ÎMBELȘUGA	A ÎMBELȘU//GĂ	<i>tranz.</i>	rar (ogoare) A face să aibă belșug (prin muncă și organizare).	/în + belșug
ÎMBELȘUGAT	ÎMBELȘUGĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ÎMBELȘUGA.2) (despre bunuri) Care este în cantitate mare; din belșug; abundent; bogat.3) Care se află cu prisosință.	/v. a îmbelșuga
A ÎMBIA	A ÎMBIĂ îmbii	<i>tranz.</i>	(persoane) A îndemna în mod insistent (să facă sau să accepte ceva).	/<lat. inviare
A ÎMBIBA	A ÎMBIBĂ îmbib	<i>tranz.</i>	1) A face să se imbibe; a impregna.2) (despre materiale poroase) A trage în sine; a lăsa să pătrundă în sine; a suga; a absorbi.3) fig. (persoane) A face să fie pătruns de prea multe (idei, teorii etc.).	/<fr. imbiber, lat. imbibere
A SE ÎMBIBA	A SE ÎMBIBĂ pers. 3 se îmbibă	<i>intranz.</i>	(despre materiale poroase, spații etc.) A se umple în toată mărimea sa (cu un lichid, un gaz etc.); a se impregna.	/<fr. imbiber, lat. imbibere
ÎMBIETOR	ÎMBIET//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care îmbie; care ispitește; ispititor; tentant. Idee ~oare. [Sil. -bi-e-]	/a îmbia + suf. ~ător
A ÎMBINA	A ÎMBINĂ îmbín	<i>tranz.</i>	(elemente concrete sau abstracte) A face să se îmbine; a împreuna; a contopi. ~ munca cu odihna.	/<lat. imbinare
A SE ÎMBINA	A SE ÎMBINĂ pers. 3 se îmbină	<i>intranz.</i>	(despre elemente concrete sau abstracte) A se uni formând un tot organic; a se împreuna; a se contopi; a se confunda.	/<lat. imbinare
ÎMBINARE	ÎMBIN//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A ÎMBINA și A SE ÎMBINA.2) Asamblare a unor elemente componente (în cadrul unui sistem tehnic, al unei construcții etc.). ~ de colț.3) Loc unde se îmbină două sau mai multe elemente.	/v. a îmbina
ÎMBINAT	ÎMBINĂ//T ~tă (~ți, ~te)		v. A ÎMBINA și A SE ÎMBINA. • Sprâncene ~te sprâncene care se unesc la rădăcina nasului.	/v. a îmbina
ÎMBLĂCIU	ÎMBLĂCÍ//U ~e	<i>n.</i>	Unealtă agricolă formată dintr-un băț, articulată prin curele cu o coadă lungă, cu care se prelucrează cerealele sau păstăioasele pentru a separa boabele. [Sil. îm-blă-ciu]	/cf. a îmblăți
A ÎMBLĂNI	A ÎMBLĂN//Î ~esc	<i>tranz.</i>	(haine, încălțăminte) A căptuși cu blană. ~ paltonul. [Sil. îm-blă-]	/în + blană
A ÎMBLĂTI	A ÎMBLĂT//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (cereale sau păstăioase) A prelucra cu îmblăciul (pentru a separa boabele).2) fig. (persoane) A bate tare (cu ceva); a zdrobi în bătăi; a ciomăgi; a cetlui.	/<sl. mlatiti
A SE ÎMBLĂTI	A SE ÎMBLĂT//Î mă	<i>intranz.</i>	rar A face (concomitent) schimb de bătăi (cu cineva).	/<sl. mlatiti

ÎMBLĂTITOR	ÎMBLĂTIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care îmblățește.	/a îmblăti + suf. ~tor
A ÎMBLÂNZI	A ÎMBLÂNZ//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) (animale sălbatice) A face să se deprindă cu omul, să trăiască pe lângă casă și să fie folosit în avantajul acestuia; a domestici.2) A face să se îmblânzească. [Sil. îm-blân-]	/în + blând
A SE ÎMBLÂNZI	A SE ÎMBLÂNZ//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) (despre ființe) A deveni (mai) blând; a se îmbuna.2) fig. (despre vreme) A căpăta un caracter mai liniștit (după furtună, ploaie etc.); a se răzbuna; a se domoli; a se potoli; a se liniști; a se tempera; a se modera.	/în + blând
ÎMBLÂNZITOR	ÎMBLÂNZIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care se ocupă cu îmblânzirea animalelor sălbatice. ~ de tigri.	/a îmblânzi + suf. ~tor
A ÎMBOBOCI	A ÎMBOBOC//Í pers. 3 ~ește	<i>intrans.</i>	1) (despre flori) A face boboci.2) (despre muguri) A începe a se desface.3) fig. (despre persoane) A deveni frumos și atrăgător (ca un boboc).	/în + boboc
A ÎMBODOLI	A ÎMBODOL//Í ~esc	<i>tranz.</i>	pop. A îmbrăca cu haine multe și călduroase (pentru a feri de frig); a înfofoli; a încotoșmăna; a cocoloși.	/Orig. nec.
A ÎMBOGĂȚI	A ÎMBOGĂȚ//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) A face să se îmbogățească.2) (minereuri) A lipsi de substanțe străine.	/în + bogat
A SE ÎMBOGĂȚI	A SE ÎMBOGĂȚ//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) (despre persoane) A deveni bogat; a acumula în cantități mari bunuri materiale sau spirituale.2) A se completa cu elemente noi.	/în + bogat
A ÎMBOLDI	A ÎMBOLD//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) (animale) A impune (lovindu-l) să pornească din loc sau să meargă mai repede.2) (persoane) A lovi ușor (pentru a semnaliza ceva); a ghionti.3) fig. (persoane) A face să acționeze dând un imbold; a îndemna; a impulsiona.	/în + bold
A SE ÎMBOLDI	A SE ÎMBOLD//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	A face (concomitent) schimb de ghionturi (cu cineva); a se ghionti.	/în + bold
ÎMBOLDITOR	ÎMBOLDIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care îmboldește; care îndeamnă (la o acțiune).2) fig. (despre vorbe) Care conține aluzii răutăcioase; usturător; înțepător; mușcător; pișcător; corosiv.	/a îmboldi + suf. ~tor
A ÎMBOLNĂVI	A ÎMBOLNĂV//Í ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se îmbolnăvească.	/în + bolnav
A SE ÎMBOLNĂVI	A SE ÎMBOLNĂV//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	A deveni bolnav; a pierde din capacitatea normală de funcționare a organismului (în urma acțiunii unor factori dăunători sănătății). ~ de grijă.	/în + bolnav
A ÎMBRĂCA	A ÎMBRĂCĂ îmbrác	<i>tranz.</i>	1) (haine) A pune pe corp. ~ rochia.2) (ființe) A acoperi cu haine, potrivindu-le pe corp. ~ copilul.3) (persoane, încăperi etc.) A asigura cu haine, cu lucruri casnice. ~ familia. ~ casa.4) și fig. A asigura cu un înveliș extern. ~ o pernă. ~ o carte. [S	/<lat. îmbracare
ÎMBRĂCĂMINTE	ÎMBRĂCĂMÍN//TE ~ți	<i>f.</i>	1) (nume generic) Totalitate de piese vestimentare care acoperă corpul omului; veșminte; vestimentație. ~ de vară. ~ de protecție.2) Strat de materiale aplicate pe suprafața unui obiect pentru a-l proteja. ~ rutieră. [G.-D. îmbrăcăminței]	/ a îmbrăca + suf. ~ăminte

A ÎMBRĂȚIȘA	A ÎMBRĂȚIȘ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A înconjura cu brațele (pentru a-și demonstra dragostea sau afecțiunea); a strânge în brațe; a cuprinde.2) fig. (idei, doctrine, teme) A decide să urmeze, acceptând ca bun.3) fig. (profesii, ocupații) A alege drept domeniu de activitate permanentă.4) f	/în + brățîș (braț)
A SE ÎMBRĂȚIȘA	A SE ÎMBRĂȚIȘ//Ă mă ~éz	<i>intranz.</i>	A face (concomitent) schimb de strângeri în brațe (unul cu altul); a se cuprinde.	/în + brățîș (braț)
A ÎMBRÂNCI	A ÎMBRÂNC//Î ~esc	<i>tranz.</i>	(persoane) A împinge violent (cu mâinile). [Sil. îm-brân-]	/în + brâncă
A SE ÎMBRÂNCI	A SE ÎMBRÂNC//Î mă ~esc	<i>intranz.</i>	A face (concomitent) schimb de brânci (unul cu altul). [Sil. îm-brân-]	/în + brâncă
A ÎMBROBODI	A ÎMBROBOD//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (capul) A acoperi cu o broboadă.2) fig. A înconjura din toate părțile (ca într-un vâl).3) fig. fam. A face să nu vadă adevărul, păcălind cu abilitate; a încălța. [Sil. îm-bro-]	/în + broboadă
A SE ÎMBROBONI	A SE ÎMBROBON//Î pers. 3 se ~ește	<i>intranz.</i>	reg. 1) (mai ales despre sudoare) A căpăta aspect de broboane; a se transforma în broboane.2) (despre frunte, față) A se acoperi cu broboane de sudoare. [Sil. îm-bro-]	/în + broboană
A ÎMBUCA	A ÎMBUCĂ îmbúc	<i>tranz.</i>	1) A mânca puțin și în grabă (înghițind bucăți mari de hrană). ~ de amiază.2) (muștiucurile instrumentelor muzicale de suflat) A prinde cu gura.	/<lat. imbuccare
A SE ÎMBUCA	A SE ÎMBUCĂ pers. 3 se îmbucă	<i>intranz.</i>	(despre piesele unui ansamblu) A intra perfect cu un capăt în altă piesă.	/<lat. imbuccare
A ÎMBUCĂȚĂȚI	A ÎMBUCĂȚĂȚ//Î	<i>tranz.</i>	A tăia în bucăți; a face bucăți.	/în + a bucătăți
ÎMBUCĂTURĂ	ÎMBUCĂȚŮR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Cantitate dintr-un aliment care poate fi îmbucată dintr-o singură dată.2) Loc unde se îmbucă două piese.	/a îmbuca + suf. ~ătură
A ÎMBUCURA	A ÎMBUCURA	<i>tranz.</i>	rar A face să se bucure.	/în + a bucura
ÎMBUCURĂTOR	ÎMBUCURĂȚ//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care bucură; care aduce bucurii. O noutate ~oare.	/a îmbucura + suf. ~ător
A SE ÎMBUFNA	A SE ÎMBUFN//Ă mă ~éz	<i>intranz.</i>	fam. A deveni ursuz ca urmare a acțiunilor sau vorbelor cuiva; a se bosumfla; a se oțeti; a se șifona.	/în + bufnă
A ÎMBUIBA	A ÎMBUIBĂ îmbúib	<i>tranz.</i>	A face să se îmbuib; a ghiftui.	/ Orig. nec.
A SE ÎMBUIBA	A SE ÎMBUIBĂ mă îmbúib	<i>intranz.</i>	1) A se îndopa cu mâncare și băutură; a se ghiftui. 2) A trăi în belșug.	/Orig. nec.
A ÎMBUJORA	A ÎMBUJOR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se îmbujoreze; a rumeni.	/în + bujor
A SE ÎMBUJORA	A SE ÎMBUJOR//Ă mă ~éz	<i>intranz.</i>	(mai ales despre față, obraji) A se înroși ușor (ca bujorul); a se rumeni.	/în + bujor
ÎMBULZEALĂ	ÎMBULZ//EĂLĂ ~eli	<i>f.</i>	Situație creată prin îmbulzire.	/a îmbulzi + suf. ~eală
A ÎMBULZI	A ÎMBULZ//Î ~esc	<i>tranz.</i>	(ființe) A face să se îmbulzească; a înghesui; a buluci.	/în + bulz
A SE ÎMBULZI	A SE ÎMBULZ//Î mă ~esc	<i>intranz.</i>	(despre ființe) A se aduna în număr mare (într-un spațiu restrâns) mișcându-se în dezordine; a se buluci; a se înghesui. ~ la intrare.	/în + bulz
A ÎMBUMBA	A ÎMBUMBĂ îmbúmb	<i>tranz.</i>	reg. (obiect de îmbrăcămintă) A încheia în bumbi.	/în + bumb
A ÎMBUNA	A ÎMBUN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se îmbuneze; a îmblânzi; a domoli; a potoli; a tempera; a modera; a potoli.	/în + bun

A SE ÎMBUNA	A SE ÎMBUN//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (de-spre ființe) A deveni mai bun; a se îmblânzi.2) fig. (despre vreme) A căpăta un caracter mai liniștit (după furtună, ploaie îndelungată etc.); a se îmblânzi; a se domoli; a se potoli; a se liniști; a se tempera; a se modera; a se ogoi.	/în + bun
A ÎMBUNĂTĂȚI	A ÎMBUNĂTĂȚ//Î ~esc	<i>trans.</i>	A face să se îmbunătățească; a îndrepta; a ameliora. ~ relațiile. ~ o metodă de lucru.	/în + bunătate
A SE ÎMBUNĂTĂȚI	A SE ÎMBUNĂTĂȚ//Î pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	A deveni mai bun sau a reveni la calitatea de mai înainte; a se ameliora; a se îndrepta. S-a ~it situația existentă.	/în + bunătate
A ÎMBURGHEZI	A ÎMBURGHEZ//Î	<i>trans.</i>	rar A face să se îmburghezească.	/în + burghez
A SE ÎMBURGHEZI	A SE ÎMBURGHEZ//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	rar A căpăta trăsături de burghez; a deveni burghez.	/în + burghez
A ÎMBURUIENI	A ÎMBURUIEN//Î ~esc	<i>trans.</i>	A face să se îmburuienească.	/în + buruiană
A SE ÎMBURUIENI	A SE ÎMBURUIEN//Î pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	(despre semănături, vii, livezi etc.) A se umple de buruieni; a fi inundat de plante dăunătoare culturilor agricole.	/în + buruiană
A ÎMBUȘONA	A ÎMBUȘON//Ă ~éz	<i>trans.</i>	rar (sticle) A astupa cu un bușon.	/<fr. bouchonner
A ÎMBUTELIA	A ÎMBUTELI//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(substanțe lichide sau gazoase) A turna în butelii (sau în alte recipiente), închizând ermetic. [Sil. -li-a]	/în + butelie
A ÎMPACHETA	A ÎMPACHET//Ă ~éz	<i>trans.</i>	1) (obiecte, produse, mărfuri etc.) A pune într-un pachet sau a înveli, făcând pachet; a ambala.2) (organe vătămate ale corpului) A înfășura cu o compresă curativă.	/în + pachet
A ÎMPĂCA	A ÎMPĂCĂ împác	<i>trans.</i>	1) A face să se împace.2) A face să devină mai binevoitor, mai indulgent.	/în + lat. pacare
A SE ÎMPĂCA	A SE ÎMPĂC//Ă mă împác	<i>intrans.</i>	1) A restabili raporturile de prietenie; a se împăciui. S-au ~at după un conflict.2) pop. A ajunge la o înțelegere; a cădea de acord; a conveni; a se învoi. ~ cu gândul. • ~ cu ceva a se obișnui; a se deprinde.3) A trăi în bună înțelegere. Ei se împacă bi	/în + lat. pacare
A ÎMPĂCIUI	A ÎMPĂCIU//Î ~ iesc	<i>trans.</i>	rar A face să se împăciuiască. [Sil. -ciu-i]	/în + pace + suf. ~ui
A SE ÎMPĂCIUI	A SE ÎMPĂCIU//Î mă ~iesc	<i>intrans.</i>	rar (persoane sau colectivități) A restabili raporturile de prietenie (cu cineva); a face pace; a se împăca.	/în + pace + suf. ~ui
ÎMPĂCIUITOR	ÎMPĂCIUIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care împăciuieste; cu rol de a mijloci o împăciuire; conciliator; pacificator.	/a împăciui + suf. ~tor
ÎMPĂCIUITORISM	ÎMPĂCIUITORÍSM	<i>m.</i>	1) Atitudine de eschivare de la luptă, de atenuare a conflictelor.2) Îngăduință vădită față de greșelile cuiva.	/împăciuitor + suf. ~ism
ÎMPĂCIUITORIST	ÎMPĂCIUITORÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care dă dovadă de împăciuitorism; care manifestă împăciuitorism; conciliator.	/împăciuitor + suf. ~ist
A ÎMPĂDURI	A ÎMPĂDUR//Î ~esc	<i>trans.</i>	1) A face să se împădurească. ~ un deal.2) (suprafețe de pământ, terenuri etc.) A acoperi cu păduri prin plantarea arborilor.	/în + pădure
A SE ÎMPĂDURI	A SE ÎMPĂDUR//Î pers.3 se ~ește	<i>trans.</i>	(despre suprafețe de pământ, terenuri) A se acoperi cu păduri.	/în + pădure
A ÎMPĂIA	A ÎMPĂ//IA ~iez	<i>trans.</i>	(pielea jupuită de pe un animal sau de pe o pasăre) A umple cu paie (pentru a-i reda forma specimenului viu). ~ un vultur.	/în + pai
A ÎMPĂIENJENI	A ÎMPĂIENJEN//Î	<i>trans.</i>	A acoperi cu o pânză de păianjen; a umple cu păienjeniș.	/în + paianjen

A SE ÎMPĂIENJENI	A SE ÎMPĂIENJEN//Î pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	(despre ochi, vedere) A-și pierde din proprietatea de a percepe clar obiectele din realitatea înconjurătoare; a se împânzi.	/în + paianjen
ÎMPĂIENJENIT	ÎMPĂIENJENI//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ÎMPĂIENJENI și A SE ÎMPĂIENJENI.2) (despre ochi, privire etc.) Care vedește lipsă de luciditate; neguros; turbure; cețos.	/v. a împăienjeni
A ÎMPĂMÂNTENI	A ÎMPĂMÂNTEN//Î ~esc	<i>trans.</i>	1) A face să se împământenească.2) A confirma (printr-un act) în calitate de pământean cu drepturi corespunzătoare.	/în + pământean
A SE ÎMPĂMÂNTENI	A SE ÎMPĂMÂNTEN//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A se stabili, integrându-se în viața localnicilor; a prinde rădăcini.2) fig. (despre obiceiuri, idei etc.) A intra adânc în uz; a deveni obișnuit; a se înrădăcina; a se statornici; a se încetățeni.	/în + pământean
A ÎMPĂNA	A ÎMPĂN//Ă ~éz	<i>trans.</i>	1) (carne sau unele legume) A cresta, introducând slănină, usturoi (și condimente).2) (unelte) A asambla cu ajutorul unei pene, asigurând stabilitatea.3) (spații, suprafețe etc.) A umple, distribuind elemente omogene printre alte elemente.	/<lat. impinare
ÎMPĂNAT	ÎMPĂNĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ÎMPĂNA.2) (despre păsări) Care este acoperit cu pene.3) înv. (despre săgeți) Care are o pană de pasăre pentru a zbura mai bine.4) fig. Care este împodobit cu pene colorate sau cu flori. Coif ~.	/v. a împăna
A ÎMPĂPURI	A ÎMPĂPUR//Î ~esc	<i>trans.</i>	(interstii ale vaselor cu doage) A astupa cu papură.	/în + papură
ÎMPĂRAT	ÎMPĂRĂ//T ~ți	<i>m.</i>	1) (în unele state; folosit și ca titlu pe lângă numele respectiv) Conducător absolut al țării; monarh; suveran; riga; rege.2) fig. Stăpân cu puteri nelimitate.	/<lat. imperator
ÎMPĂRĂTEASĂ I	ÎMPĂRĂT//EĂSĂ I ~ése	<i>f.</i>	1) (în trecut; folosit și ca titlu pe lângă numele respectiv) Conducătoare absolută a țării; suverană. 2) Soție a împăratului.	/împărat + suf. ~easă
ÎMPĂRATEASĂ II	ÎMPĂRAT//EĂSĂ II ~ése	<i>f.</i>	Plantă erbacee agățătoare, veninoasă, cu flori albe-verzui și cu fructe în formă de boabe negre sau roșii; mutătoare.	/împărat + suf. ~easă
ÎMPĂRĂTESC	ÎMPĂRĂT//ESC ~ească (~ești)		1) Care este caracteristic pentru împărați; propriu împăraților.2) fig. Care impresionează prin fast, grandoare sau proporții. Un chef ~. • Ușile ~ești ușile din față ale altarului.	/împărat + suf. ~esc
ÎMPĂRĂTEȘTE	ÎMPĂRĂTÉȘTE	<i>adv.</i>	1) În felul împăraților; cum obișnuiesc împărații; ca împărații. 2) fig. (pe lângă verbele a trăi, a mânca etc.) Foarte bine; minunat; excelent.	/împărat + suf. ~ește
ÎMPĂRĂTIȚĂ	ÎMPĂRĂTÍȚ//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	1) (în trecut; folosit și ca titlu pe lângă numele respectiv) Conducătoare absolută a țării; suverană.2) Fiică a unui împărat; principesă; printesă.	/împărat + suf. ~iță
ÎMPĂRĂTUȘ	ÎMPĂRĂTÚȘ ~i	<i>m.</i>	Prelungire musculară posterioară a cerului gurii; uvulă; gușter; omușor.	/împărat + suf. ~uș
A ÎMPĂRĂȚI	A ÎMPĂRĂȚ//Î ~esc	<i>intrans.</i>	pop. A conduce în calitate de împărat; a domni.	/Din împărat
ÎMPĂRĂȚIE	ÎMPĂRĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Stat guvernat de un împărat; imperiu. • ~a ta (sau voastră) formulă stereotipă cu care se adresează cineva către un împărat.2) Stare de împărat.3) Loc sau perioadă de timp în care domină în permanență anumite stări de lucruri; imperiu. • ~a cerului (sa	/împărat + suf. ~ie

A SE ÎMPĂROȘA	A SE ÎMPĂROȘ//Ă pers. 3 se ~ează	<i>intrans.</i>	pop. A se acoperi cu păr.	/Din pârös
ÎMPĂRTĂȘANIE	ÎMPĂRTĂȘANI//E ~i	<i>f.</i>	1) Ritual creștin constând în gustarea unor bucățele de pâine (anafură) cu vin roșu sfințite de preot, simbolizând trupul și sângele lui Isus Hristos; grijanie; cuminecătură.2) Amestec de anafură cu vin roșu sfințite în acest scop; cuminecătură. [G.-D. în	/a împărtăși + suf. ~anie
A ÎMPĂRTĂȘI	A ÎMPĂRTĂȘ//Î ~esc	<i>trans.</i>	1) (gânduri, idei etc.) A face cunoscut (pentru a găsi sprijin spiritual sau moral). Să-ți ~esc unele impresii.2) (bucurii, necazuri etc.) A suporta împreună; a împărți. Au ~it aceeași soartă.3) (păreri, opinii etc.) A primi ca bun; a accepta; a admite. ~	/în + părtaş
A SE ÎMPĂRTĂȘI	A SE ÎMPĂRTĂȘ//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A primi o parte (din ceva). ~ din bunurile pământului.2) rel. A primi împărtășania; a se cumineca; a se griji.	/în + părtaş
A ÎMPĂRȚI	A ÎMPĂRȚÎ împart	<i>trans.</i>	1) A face să se împartă.2) rar (obiecte eterogene amestecate) A repartiza în clase și categorii; a categorisi; a clasifica.3) mat. A supune operației aritmetice a împărțirii. ~ zece la cinci.4) (bunuri materiale) A da conform unor principii; a repartiza;	/ <i><</i> lat. impartire
A SE ÎMPĂRȚI	A SE ÎMPĂRȚÎ pers. 3 se împărte	<i>intrans.</i>	1) (obiecte integrale) A desface în două sau în mai multe părți; a se diviza; a se divide.2) rar A se împrăști în toate părțile; a se răspândi.	/ <i><</i> lat. impartire
ÎMPĂRȚIRE	ÎMPĂRȚÎR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A ÎMPĂRȚI.2) (în opoziție cu înmulțire) Operație aritmetică prin care se stabilește de câte ori un număr se cuprinde în altul. ~ea unui întreg în...	/v. a împărți
ÎMPĂRȚITOR	ÎMPĂRȚITÓR ~i	<i>m.</i>	mat. Număr prin care se împarte deîmpărțitul; divizor.	/a împărți + suf. ~tor
A ÎMPĂTRI	A ÎMPĂTR//Î ~esc	<i>trans.</i>	A mări de patru ori; a cvadrupla.	/în + patru
A ÎMPĂTURI	A ÎMPĂTUR//Î ~esc	<i>trans.</i>	(pături, hârtie etc.) A îndoi de mai multe ori (pentru a strânge). [Var. a împătura]	/în + pătură
A SE ÎMPĂUNA	A SE ÎMPĂUN//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A deveni (foarte) fudul (ca un păun); a se înfumura; a se îngâmfa. ~ cu succesele altuia. 2) A-și da importanță; a se umfla în pene; a se semeți; a se înfumura; a se îngâmfa. [Sil. -pă-u-]	/în + păun
A ÎMPĂCLI	A ÎMPĂCL//Î ~esc	<i>trans.</i>	A face să se împăclească.	/în + păclă
A SE ÎMPĂCLI	A SE ÎMPĂCL//Î pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	rar A se acoperi cu păclă; a-și pierde claritatea.	/în + păclă
A ÎMPÂNZI	A ÎMPÂNZ//Î ~esc	<i>trans.</i>	1) A acoperi asemenea unei pânze. Fulgii de zăpadă au ~it câmpia.2) (regiuni, ținuturi, țări) A cuprinde în întregime; a invada.3) A face să se împânzească.	/în + pânză
A SE ÎMPÂNZI	A SE ÎMPÂNZ//Î pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	(despre ochi, vedere) A-și pierde capacitatea de a percepe clar obiectele din realitatea înconjurătoare; a se împăienjeni.	/în + pânză
A ÎMPÂSLI	A ÎMPÂSL//Î ~esc	<i>trans.</i>	1) (despre păr, barbă) A acoperi abundent (crescând des și încâlcit, ca pâsla).2) (obiecte) A căptuși cu pâslă.	/în + pâslă
A SE ÎMPÂSLI	A SE ÎMPÂSL//Î pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	(despre păr, lână) A se face ca pâsla (descurcându-se greu).	/în + pâslă

A ÎMPLÂNTA	A ÎMPLÂNTĂ împlânt	<i>tranz.</i>	1) (obiecte ascuțite la vârf) A face să intre (adânc) cu ascuțișul; a înfige. A-și ~ unghiile.2) A face să intre în ascuțișul a ceva. ~ un steag.	/<lat. implantare
A SE ÎMPELIȚA	A SE ÎMPELIȚĂ//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	inv. 1) A lua o înfățișare (peliță) străină, dându-se drept altcineva.2) (în basme, despre ființe spirituale) A se transforma în om sau animal.	/în + peliță
ÎMPELIȚAT	ÎMPELIȚĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A SE ÎMPELIȚA. • Drac ~ se spune unui copil neastâmpărat sau obraznic.2) Care are purtări rele.	/v. a se împelița
A ÎMPERECHEA	A ÎMPERECH//EĂ ~éz	<i>tranz.</i>	1) (ființe sau obiecte) A face să se împerecheze.2) (animale de sex opus) A uni pentru reproducere; a se împreuna.	/în + perechea
A SE ÎMPERECHEA	A SE ÎMPERECH//EĂ mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre ființe sau obiecte) A uni pentru a forma o pereche; a constitui o pereche. 2) (despre ființe de sex opus) A realiza actul sexual (în vederea reproducerii); a se împreuna.	/în + perechea
A ÎMPESTRITA	A ÎMPESTRITĂ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se împeștițeze.	/în + pestriț
A SE ÎMPESTRITA	A SE ÎMPESTRITĂ//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A deveni pestriț; a ajunge pestriț.	/în + pestriț
ÎMPESTRITĂTURĂ	ÎMPESTRITĂTŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	Amestec de culori sau de diferite elemente străine.	/a împestrița + suf. ~ătură
A SE ÎMPIEPTOȘA	A SE ÎMPIEPTOȘĂ//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	rar A-și încorda mușchii pieptului; a-și umfla pieptul.	/în + pieptos
A ÎMPIETRI	A ÎMPIETR//Î ~esc		1. tranz. A face să se împietrească.2. intrans. A pierde capacitatea de a se mișca (din cauza unor emoții puternice); a rămâne nemișcat; a încremeni; a înmărmuri; a înlemni. [Sil. -pie-tri]	/în + piatră
A SE ÎMPIETRI	A SE ÎMPIETR//Î pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	1) A se preface în piatră; a deveni piatră; a se pietrifica.2) A se face tare ca piatra; a deveni tare ca piatra. Mortarul s-a ~it.3) fig. A deveni insensibil; a se închide în sine; a înlemni. Zâmbetul i se ~ pe față.	/în + piatră
ÎMPIETRUIRE	ÎMPIETRUIR//E ~i	<i>f.</i>	Așternere a unui strat de pietriș pe un drum.	/v. a (se) împietri
A ÎMPILA	A ÎMPIL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(colectivități sau persoane) A lipsi de drepturi prin abuz de putere; a asupri; a oprima.	/ Orig. nec.
ÎMPILĂTOR	ÎMPILĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane, popoare) Care împilează; asupritor; opresor; exploataitor.	/a împila + suf. ~ător
A ÎMPINGE	A ÎMPÍNGE împíng	<i>tranz.</i>	1) (persoane, lucruri etc.) A deplasa prin aplicarea unei forțe de apăsare. ~ dulapul.2) (persoane) A face să se miște prin acțiunea bruscă și puternică a brațelor. ~ pe cineva în prăpastie.3) (lucruri) A vâri cu forța, îndesând (într-un spațiu limitat);	/<lat. impingere
A SE ÎMPINGE	A SE ÎMPÍNGE mă	<i>intrans.</i>	pop. A-și face loc (înainte) înghesuindu-se sau dând brânci.	/<lat. impingere
A ÎMPINTENA	A ÎMPINTEN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	rar (cai) A îndemna cu pintenii.	/în + pinten
ÎMPINTENAT	ÎMPINTENĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre cai) v. A ÎMPINTENA.2) Care are pinteni.	/în + pinten + suf. ~at

A ÎMPLETI	A ÎMPLET//Î ~esc	<i>tranz.</i>	(fîre, suvițe de pâr, nuiiele etc.) A împreuna într-un tot, punând alternativ și într-un anumit mod (pentru a forma o rețea). ~ un năvod. ~ colaci.	/în + pleată
A SE ÎMPLETI	A SE ÎMPLET//Î pers. 3 se ~ește	<i>intran.</i>	fig. (despre drumuri, linii etc.) A veni din diferite direcții, intersectându-se în mai multe puncte; a se întrețese; a se încrucișa; a se întretăia. Căările se ~esc.	/în + pleată
A ÎMPLETICI	A ÎMPLETIC//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se împletească.	/<lat. implecticare
A SE ÎMPLETICI	A SE ÎMPLETIC//Î mă ~esc	<i>intran.</i>	1) (despre persoane) A merge împiedicându-se.2) (despre picioare) A se împiedica unul de altul în mers. • A i se ~ cuiva limba a se încurca la vorbire; a rosti cuvintele cu greu.3) (despre obiecte) A se amesteca în neordine.4) rar A se strânge în formă de	/<lat. implecticare
ÎMPLETITOR	ÎMPLETIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care împletește diferite obiecte (din paie, papură, lozie etc.). ~ de rogojini.	/a împleti + suf. ~tor
ÎMPLETITURĂ	ÎMPLETITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Mod de a împleti.2) Obiect obținut prin împletire. [G.-D. împletituri]	/a împleti + suf. ~itură
A ÎMPLINI	A ÎMPLIN//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) pop. A face să fie plin; a completa; a întregi; a complini. • ~ o vârstă (sau un număr de ani) a atinge o anumită vârstă (sau un anumit număr de ani). A-și ~ somnul a dormi suficient. A o ~ (cu cineva) a) a intra la nevoie cu cineva; a o păți; b) a înc	/<lat. implinire
A SE ÎMPLINI	A SE ÎMPLIN//Î pers. 3 se ~ește	<i>intran.</i>	1) (despre timp sau termene) A ajunge la sfârșit; a se consuma în întregime; a expira. S-au ~it 100 de ani...2) (despre cantități) A atinge limita prevăzută.3) (despre ființe) A deveni (mai) plin, mai gras; a se rotunji; a se îngrășa.4) (despre previziuni.	/<lat. implinire
ÎMPLINIT	ÎMPLINÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ÎMPLINI și A SE ÎMPLINI.2) (despre noțiuni de timp) Care este întreg, complet. O lună ~tă.	/v. a (se) împlini
A ÎMPODOBI	A ÎMPODOB//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (lucruri sau persoane) A face să devină (mai) frumos, adăugând podoabe; a înfrumuseța. ~ fațada unei clădiri.2) (persoane) A înzestra cu calități fizice, psihice sau morale.	/în + podoabă
A ÎMPONCIȘA	A ÎMPONCIȘ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	pop. (obiecte ascuțite la vârf) A face să intre (adânc) cu ascuțișul; a înfige; a împlânta.	/în + ponciș
A SE ÎMPONCIȘA	A SE ÎMPONCIȘ//Ă mă ~éz	<i>intran.</i>	A veni în conflict cu cineva sau ceva; a fi în dezacord.	/în + ponciș
A ÎMPOPOȚONA	A ÎMPOPOȚON//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(mai ales persoane) A găti cu prea multe podoabe (de prost gust); a înzestra cu zorzoane; a înzorzona.	/Orig. nec.
A ÎMPOTMOLI	A ÎMPOTMOL//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se împotmolească.	/în + podmol
A SE ÎMPOTMOLI	A SE ÎMPOTMOL//Î mă ~esc	<i>intran.</i>	1) (despre vehicule, oameni etc.) A intra adânc (în nămol, nisip, zăpadă), fără a putea să înainteze; a se înfunda. ~ în mlaștină.2) fig. A nu putea ieși dintr-o dificultate; a se încurca (rău); a se îngloda. ~ în treburile.3) (despre albia unei ape) A se î	/în + podmol

ÎMPOTRIVA	ÎMPOTRÍVA	<i>prep.</i>	1) (urmat de un substantiv în genitiv sau de un substitut al acestuia, exprimă un raport spațial, indicând direcția opusă) Contra; asupra. Pornește împotriva dușmanului. Medicament împotriva hepatitei.2) (exprimă un raport de opoziție) Contra; în contra.	/Din împotrivă
ÎMPOTRIVĂ	ÎMPOTRÍVĂ	<i>adv.</i>	1) De părere opusă; contra; în contra; contrar. A vota ~. • A fi (sau a sta, a se pune) ~ a se opune; a fi contra; a se împotrivi. A vorbi (sau a zice, a răspunde) ~ a contrazice.2) rar Înaintea cuiva sau ceva; în față.	/în + potrivă
A SE ÎMPOTRIVI	A SE ÎMPOTRIV//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A opune rezistență. ~ dușmanului.2) A fi împotrivă; a nu cădea de acord, ripostând; a se opune. Se ~ește oricărui abuz.	/Din împotrivă
A ÎMPOVĂRA	A ÎMPOVĂR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	și fig. A face să se împovăreze. ~ cu griji.	/în + povară
A SE ÎMPOVĂRA	A SE ÎMPOVĂR//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	și fig. A purta multe poveri; a încărca.	/în + povară
ÎMPOVĂRĂTOR	ÎMPOVĂRĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care împovărează. Muncă ~oare.	/a împovăra + suf. ~ător
A ÎMPRĂȘTIA	A ÎMPRĂȘTIÁ împrăstii	<i>tranz.</i>	1) A face să se împrăștie; a risipi; a dispersa.2) fig. (gânduri, sentimente) A face să se uite. [Sil. îm-prăș-]	/în + praștie
A SE ÎMPRĂȘTIA	A SE ÎMPRĂȘTI//Á pers. 3 se împrăștie	<i>intrans.</i>	A se răspândi în diferite direcții sau pe un spațiu mai mare; a se risipi; a se dispersa. S-au ~at în toate părțile.	/în + praștie
ÎMPRĂȘTIAT	ÎMPRĂȘTIÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ÎMPRĂȘTIA și A SE ÎMPRĂȘTIA.2) (despre persoane sau despre manifestările lor) Care vădește dezorganizare. [Sil. îm-prăș-ti-at]	/v. a împrăștia
A ÎMPREJMUI	A ÎMPREJMU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	1) (terenuri, suprafețe de pământ etc.) A înconjura cu un gard sau cu un zid; a îngrădi.2) fig. A cuprinde din toate părțile; a încercui; a înconjura; a împrejura; a împresura. [Sil. îm-prej-]	/în + preajmă
ÎMPREJMUIRE	ÎMPREJMUÍR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A ÎMPREJMUI.2) pop. Îngrăditură făcută în jurul unui teren; gard.	/v. a împrejmui
ÎMPREJMUITOR	ÎMPREJMUIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>rar</i>	Care împrejmuește; înconjurător.	/a împrejmui + suf. ~tor
ÎMPREJUR	ÎMPREJÚR	<i>adv.</i>	În spațiul din preajma cuiva sau a ceva; în (sau pe) locurile din jur; în jur. A se uita ~. • (De) jur ~ din (sau în) toate părțile; în jur. [Sil. îm-pre-]	/în + pre + jur
A ÎMPREJURA	A ÎMPREJUR//Á împréjur	<i>tranz.</i>	1) înv. A cuprinde din toate părțile; a încercui; a înconjura; a împrejmui; a împresura.2) pop. A ocoli de jur împrejur.	/Din împrejur
ÎMPREJURARE	ÎMPREJUR//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	Situație în care are loc un eveniment oarecare; circumstanță. O ~ nimerită. • După ~ări în concordanță cu situația. [G.-D. împrejurării]	/v. a împrejura
ÎMPREJURIME	ÎMPREJURÍM//E ~i	<i>f.</i>	Loc ce se află în apropiere. ~ile orașului. [G.-D. împrejurimii]	/împrejur + suf. ~ime
ÎMPREJURUL	ÎMPREJÚRUL	<i>prep.</i>	(urmat de un substantiv în genitiv sau de un substitut al acestuia, exprimă un raport spațial concretizând locul, spațiul din jurul cuiva sau a ceva) În jurul. Mergeam împrejurul casei.	/Din împrejur

A ÎMPRESURA	A ÎMPRESURĂ împresór	<i>tranz.</i>	1) A cuprinde din toate părțile; a înconjura; a încercui; a împrejmui. ~ o cetate.2) fig. A cuprinde cu brațele; a îmbrățișa.3) (fortificații, trupe inamice etc.) A înconjura pentru a scoate din luptă; a încercui.4) înv. A depoveda în mod abuziv.	/<lat. impressoriare
A ÎMPREUNA	A ÎMPREUN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se împreuneze; a îmbina; a contopi. ~ culorile. [Sil. îm-pre-u]	/Din împreună
A SE ÎMPREUNA	A SE ÎMPREUN//Ă pers. 3 se ~ează	<i>intrans.</i>	1) (despre elemente concrete sau abstracte) A se uni, formând un tot organic; a se confunda; a se contopi; a se îmbina.2) (despre ființe de sex opus) A realiza actul sexual (în vederea reproducerii); a se împerechea.	/Din împreună
ÎMPREUNĂ	ÎMPREÚNĂ	<i>adv.</i>	În asociere unul cu altul (sau cu alții); laolaltă; la un loc. Ei merg ~.	/în + pre + ună
A SE ÎMPRICINA	A SE ÎMPRICIN//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	pop. 1) A intra în judecată (cu cineva); a se judeca.2) A se pune de pricină (cu cineva). [Sil. îm-pri-]	/în + pricină
ÎMPRICINAT	ÎMPRICINĂ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană implicată într-un proces (ca acuzat), într-un conflict.	/v. a împricina
A ÎMPRIETENI	A ÎMPRIETEN//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se împrietenească. [Sil. îm-pri-e-]	/în + prieten
A SE ÎMPRIETENI	A SE ÎMPRIETEN//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	A stabili relații de prietenie; a deveni prieten cu cineva. ~ cu o fată.	/în + prieten
A SE ÎMPRIMĂVĂRA	A SE ÎMPRIMĂVĂR//Ă	<i>intrans.</i>	v. A SE DESPRIMĂVĂRA.	/în + primăvară
A ÎMPROPRIETĂRI	A ÎMPROPRIETĂR//Î ~esc	<i>tranz.</i>	(persoane) A înzestra cu o proprietate; a face să devină proprietar. ~ țaranii cu pământ. [Sil. îm-pro-pri-e-]	/în + proprietar
A ÎMPROSPĂTA	A ÎMPROSPĂT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să devină proaspăt. ~ aerul din cameră. [Sil. îm-pros-]	/în + proaspăt
A ÎMPROȘCA	A ÎMPROȘCĂ împróșc	<i>tranz.</i>	1) (apă, noroi, pietre, proiectile etc.) A împrăști din abundență, aruncând cu putere.2) (urmat de un complement indirect cu prepoziția cu) A supune unui atac prin proiectare. ~ cu zăpadă.3) (obiecte sau ființe) A lovi la nimereală, venind în zbor. ~ cu	/cf. sb. proskati, bulg. prăskam
A SE ÎMPROȘCA	A SE ÎMPROȘCĂ mă împróșc	<i>intrans.</i>	A face (concomitent) schimb de împrôșcări (cu cineva).	/cf. sb. proskati, bulg. prăskam
IMPROȘCĂTURĂ	IMPROȘCĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Împrôșcare nerepetată.2) Loc care păstrează urmele împrôșcării.	/a împosca + suf. ~ătură
ÎMPRUMUT	ÎMPRUMÚT ~uri	<i>n.</i>	1) v. A ÎMPRUMUTA. • ~ de stat atragere în bugetul statului a resurselor financiare particulare prin emiterea și repartizarea unor hârtii de valoare (obligații). De ~ a) care este împrumutat; b) care nu se potrivește bine cuiva. A da (sau a lua) cu ~ a îm	/<lat. in promutuum
A ÎMPRUMUTA	A ÎMPRUMUTĂ împrumút	<i>tranz.</i>	1) (bani sau lucruri) A da pentru un timp (cu condiția restituirii). Cât vrei să-ți împrumut?2) (bani sau lucruri) A lua pentru un timp (cu condiția restituirii). ~ o sumă mică.3) fig. (obiceiuri, cuvinte) A lua și a adopta de alte popoare; a importa. ~ o	/Din împrumut
A ÎMPUIA	A ÎMPUI//IĂ ~iéz	<i>tranz.</i>	: ~ capul (sau urechile) cuiva a repeta cuiva insistent un lucru; a ameți pe cineva cu vorbăria.	/în + pui
A ÎMPUIEZI	A ÎMPUIEZ//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se împuiezească; a prăși.	/Orig. nec.

A SE ÎMPUIEZI	A SE ÎMPUIEZ//Î pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	(despre animale, plante etc.) A crește numeric în mod excesiv; a se prăsi.	/Orig. nec.
ÎMPUNGĂTOR	ÎMPUNGĂT//ÔR ~oare (~ôri, ~oare)		1) (despre vite cornute) Care împunge.2) fig. (despre ochi, privire) Care străpunge; pătrunzător; ager.3) fig. (despre vorbe) Care conține aluzii răutăcioase; înțepător; mușcător; corosiv; usturător; îmbolditor; pișcător. Glumă ~oare.	/a împinge + suf. ~ător
A ÎMPUNGE	A ÎMPÚNGE împúng	<i>tranz.</i>	1) (ființe sau părți ale corpului lor) A supune unei senzații de durere fizică, înfigând un obiect ascuțit; a înghimpa; a înțepa.2) (despre vite cornute) A lovi cu coarnele.3) fig. A ataca răutăcios cu ironii sau vorbe usturătoare; a înghimpa; a înțepa; a	/<lat. împungere
A SE ÎMPUNGE	A SE ÎMPÚNGE mă împúng	<i>intrans.</i>	A face (concomitent) schimb de vorbe usturătoare (cu cineva).	/<lat. împungere
ÎMPUNSĂTURĂ	ÎMPUNSĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Senzație dureroasă provocată prin împungere; înțepătură.2) Împungere nerepetată.3) Loc împuns.4) fig. Vorbă sau expresie răutăcioasă, adresată cuiva; înțepătură; șfichi.	/împuns + suf. ~ătură
A ÎMPURPURA	A ÎMPURPUR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se împurpureze.	/în + purpură
A SE ÎMPURPURA	A SE ÎMPURPUR//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A căpăta culoarea purpurie; a deveni roșu-aprins (ca purpura).	/în + purpură
A ÎMPUȘCA I	A ÎMPUȘCĂ I împúșc		1. tranz. A ucide sau a răni cu o armă de foc.2. intrans. 1) A descărca o armă de foc; a trage cu pușca.2) (despre arme de foc) A produce o detunătură.3) fig. A produce pocnete asemănătoare cu cele de pușcă.	/în + pușcă
A ÎMPUȘCA II	A ÎMPUȘCĂ II împúșc	<i>tranz.</i>	(cuie) A introduce, cu un aparat special, într-o suprafață betonată.	/în + pușcă
A SE ÎMPUȘCA	A SE ÎMPUȘCĂ mă împúșc	<i>intrans.</i>	A face (concomitent) schimb de împușcături (cu cineva).	/în + pușcă
ÎMPUȘCAT	ÎMPUȘCĂ//T ~tă (~ți, ~te)		v. A ÎMPUȘCA și A SE ÎMPUȘCA. • A fugi (sau a ieși, a se duce) (ca) ~ a fugi sau a ieși, a se duce foarte repede, ca din pușcă.	/v. a împușca
ÎMPUȘCĂTURĂ	ÎMPUȘCĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Descărcare a unei arme de foc; descărcătură.2) Zgomot produs de o asemenea descărcare.	/a împușca + suf. ~ătură
A ÎMPUTERNICI	A ÎMPUTERNIC//Î ~ésc	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A investi cu puteri (pentru a săvârși ceva în numele cuiva); a autoriza.2) pop. A face să se împuternicească; a fortifica.	/în + puternic
A SE ÎMPUTERNICI	A SE ÎMPUTERNIC//Î mă	<i>intrans.</i>	pop. A deveni mai puternic; a căpăta forțe fizice și/sau morale noi; a prinde puteri; a se fortifica.	/în + puternic
ÎMPUTERNICIRE	ÎMPUTERNICÍR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A ÎMPUTERNICI.2) jur. Act prin care cineva este împuternicit să realizeze o acțiune. A primit ~ specială.	/v. a împuternici
ÎMPUTERNICIT	ÎMPUTERNICÍ//T ~ți	<i>m.</i>	1) Persoană împuternicită să reprezinte pe cineva sau ceva. ~ de afaceri.2) jur. Persoană căreia i s-a încredințat un mandat; mandatar.	/v. a împuternici
A ÎMPUȚI	A ÎMPUȚÍ împút	<i>tranz.</i>	(spații, încăperi etc.) A face să se împuț.	/în + a puți

A SE ÎMPUȚI	A SE ÎMPUȚI pers. 3 se împúte	<i>intrans.</i>	(despre substanțe organice, organisme moarte etc.) A căpăta miros greu în procesul descompunerii.	/în + a puți
A ÎMPUȚINA	A ÎMPUȚIN//Ă ~éz	<i>trans.</i>	A face să se împuțineze; a diminua; a micșora; a scădea; a descrește; a reduce.	/în + puțin
A SE ÎMPUȚINA	A SE ÎMPUȚIN//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A deveni mai mic (ca număr, dimensiune sau intensitate); a se micșora; a scădea; a descrește; a se reduce; a se diminua. ~ la trup. Locurile de pășune s-au ~at. • A i ~ cuiva inima sau ~ cu inima a-și pierde curajul.	/în + puțin
ÎMPUȚIT	ÎMPUȚÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ÎMPUȚI și A SE ÎMPUȚI.2) fig. Căruia nu-i place să muncească; lenes; trândav; puturos.	/v. a împuți
ÎN	ÎN	<i>prep.</i>	1) (exprimă un raport spațial, indicând interiorul unui spațiu, al unui obiect, al unei persoane, locul, suprafața, direcția) Stă în casă. A zbura în cosmos.2) (exprimă un raport temporal, concretizând o perioadă, un interval de timp) Vine în fiecare seară	/<lat. in
ÎNADINS	ÎNADÍNS	<i>adv.</i>	În mod intenționat; special; dinadins. A exagera ~. [Sil. în-a-]	/<lat. în + adins
A ÎNAINȚA	A ÎNAINȚ//Ă ~éz		1. intrans. 1) A se mișca înainte (în spațiu și în timp); a avansa. Vehiculul ~ează. • ~ în vârstă a îmbătrâni.2) fig. A trece printr-o serie de schimbări spre o treaptă superioară; a avansa; a propăși; a se dezvolta; a progresa; a evolua. ~ la învățătură	/Din înainte
ÎNAINȚARE	ÎNAINȚ//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A ÎNAINȚA. 2) sport Totalitate a înaintașilor unei echipe (de fotbal, de rugby etc.).3) inv. Mers înainte; propășire; progres.	/v. a înainta
ÎNAINȚAȘ I	ÎNAINȚÁȘ I ~ă (~i, ~e)		1) inv. (despre animale de tracțiune) Care este înhamat înaintea rotașilor.2) rar Care este situat înaintea altora.	/înainte + suf. ~aș
ÎNAINȚAȘ II	ÎNAINȚÁȘ II ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care, prin activitatea sa, creează condiții necesare pentru alții; precursor.2) sport Jucător care face parte din linia de atac a unei echipe (de fotbal, hochei etc.); atacant.	/înainte + suf. ~aș
ÎNAINȚAT	ÎNAINȚÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ÎNAINȚA.2) Care s-a situat înaintea altora (sub aspect intelectual).3) Care susține și promovează progresul; progresist. Concepții ~te.4) (despre noțiuni temporale) Care este avansat în timp; târziu. Oră ~tă. • ~ în vârstă bătrân.	/v. a înainta
ÎNAINȚE	ÎNAINȚE	<i>adv.</i>	1) În spațiul aflat în față; dinainte; anterior. A se duce ~. • A-i ieși cuiva ~ a întâmpina pe cineva. A i-o lua cuiva ~ a întrece pe cineva.2) Într-o perioadă de timp trecută; în trecut. Mai ~ vreme.3) Mai întâi; la început. • ~ de toate în primul rând.	/<lat. in ab ante
ÎNAINȚEA	ÎNAINȚEA	<i>prep.</i>	1) (urmat de un substantiv în genitiv sau de un substitut al acestuia exprimă un raport spațial, indicând locul din fața cuiva sau a ceva) În fața. Se află înaintea mea.2) (exprimă un raport temporal de anterioritate) Până la; anterior. Înaintea prânzului	/Din înainte
ÎNALT I	ÎNÁL//T I ~tă (~ți, ~te)		(în opoziție cu scund și jos) 1) Care se întinde mult în sus. Casă ~tă. • Frunte ~tă frunte lată, mare. 2) Care se află la mare înălțime. Loc ~.3) Care este mare de statură; lung. Un om ~.4) Care este ridicat (ca valoare, intensitate, mărime etc.). Curent	/<lat. in altum
ÎNALT II	ÎNÁLT II ~uri	<i>n.</i>	v. ÎNĂLȚIME. • ~ul cerului bolta cerească; firmament.	/<lat. in altum

A ÎNAMORA	A ÎNAMOR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se înamoreze.	/în + amor
A SE ÎNAMORA	A SE ÎNAMOR//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A prinde dragoste (față de o persoană de sex opus); a se îndrăgosti; a se amoreza. ~ de cineva.	/în + amor
ÎNAMORAT	ÎNAMORĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A SE ÎNAMORA.2) rar Care ține de dragoste; propriu dragostei.	/v. a (se) înamora
ÎNAPOI	ÎNAPÓI	<i>adv.</i>	1) În partea din spate; în urmă; îndărăt. • A da ~ a) a se retrage; b) a ceda într-o acțiune, într-o discuție; c) a fi în declin; a regresa.2) La locul pe care îl ocupa anterior; în locul unde se afla mai înainte; îndărăt. Du-te imediat ~. • A da (ceva) ~	/în + apoi
ÎNAPOIA	ÎNAPÓIA	<i>prep.</i>	(urmat de un substantiv în genitiv sau de un substitut al acestuia, exprimă un raport spațial, concretizând locul dindărătul cuiva sau a ceva) În urma; în spatele (cuiva sau a ceva); îndărătul; dinapoia. Înapoia casei.	/Din înapoi
A ÎNAPOIA	A ÎNAPO//IĂ ~iéz	<i>tranz.</i>	(obiecte, sume de bani împrumutate etc.) A da înapoi; a întoarce; a restitui; a înturna. ~ cuiva bunurile luate.	/Din înapoi
A SE ÎNAPOIA	A SE ÎNAPO//IĂ mă ~iéz	<i>intrans.</i>	1) A veni înapoi (de unde a plecat); a se întoarce; a se înturna.2) înv. (despre persoane, popoare, țări) A da înapoi (din punct de vedere al dezvoltării intelectuale, politice, economice, culturale). [Sil. în-a-po-ia]	/Din înapoi
ÎNAPOIAT	ÎNAPOIÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ÎNAPOIA.2) (despre persoane) Care nu s-a dezvoltat suficient mintal; ariarat.3) (despre popoare, țări) Care a rămas în urmă din punct de vedere al dezvoltării politice, economice și culturale.	/v. a înapoia
ÎNAPOIERE	ÎNAPOIÉR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A ÎNAPOIA și A SE ÎNAPOIA.2) Rămânere în urmă. ~ economică. • ~ mintală stare a unei persoane slab dezvoltate mintal.	/v. a înapoia
A ÎNARIPA	A ÎNARIP//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	poet. (persoane) A face să se înaripeze.	/în + aripă
A SE ÎNARIPA	A SE ÎNARIP//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	poet. (despre persoane) A fi cuprins de avânt creator; a prinde aripi.	/în + aripă
A ÎNARMA	A ÎNARM//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A înzestra cu armament; a pregăti pentru luptă.2) fig. A dota cu ceva necesar (în vederea realizării unei acțiuni). ~ cu date. [Sil. în-ar-]	/în + armă
A SE ÎNARMA	A SE ÎNARM//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A se pregăti de război, înzestrându-se cu arme. • ~ cu răbdare a) a se pregăti pentru o așteptare îndelungată; b) a căuta să-și păstreze calmul.	/în + armă
ÎNARMAT	ÎNARMÁ//T ~tă (~ți, ~te)		v. A ÎNARMA. • ~ până în dinți (sau din cap până în picioare) foarte bine înarmat.	/v. a (se) înarma
A ÎNAVUȚI	A ÎNAVUȚ//Î ~ésc	<i>tranz.</i>	A face să se înavuțească; a înstări. [Sil. în-a-]	/în + avut
A SE ÎNAVUȚI	A SE ÎNAVUȚ//Î mă ~ésc	<i>intrans.</i>	A deveni avut; a acumula bunuri materiale în cantități mari; a se înstări.	/în + avut

A ÎNĂBUȘI	A ÎNĂBUȘI înăbuș	<i>tranz.</i>	1) A face să se înăbușe; a asfixia.2) (plante) A împiedica să se dezvolte normal.3) reg. (alimente, legume etc.) A fierbe într-un vas închis; a găti la capac.4) (acțiuni, manifestări etc.) A potoli prin violență; a reprima. ~ o demonstrație.5) A face să n	/în + a năbuși
A SE ÎNĂBUȘI	A SE ÎNĂBUȘI mă înăbuș	<i>intrans.</i>	1) (despre ființe) A nu putea respira normal (din cauza lipsei de aer sau din cauza căldurii etc.); a se sufoca; a se asfixia.2) fig. A se simți într-un impas moral (din cauza unor condiții nefavorabile); a se sufoca.	/în + a năbuși
ÎNĂBUȘITOR	ÎNĂBUȘIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care înăbușă; sufocant. O căldură ~oare.	/a înăbuși + suf. ~tor
A ÎNĂCRI	A ÎNĂCRI//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	A face să se înăcrească. [Sil. în-ă-cri]	/în + acru
A SE ÎNĂCRI	A SE ÎNĂCRI//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	1) A deveni acru; a se acri. Laptele s-a ~it.2) (despre unele alimente) A pierde proprietățile pozitive (sub influența agenților exteriori); a se strica; a se descompune; a se altera. Supa s-a ~it.3) fig. (despre persoane) A deveni posac. • A i ~ (cuiva)	/în + acru
A ÎNĂDUȘI	A ÎNĂDUȘI înăduș	<i>tranz.</i>	1) A face să se înădușe.2) (plante) A împiedica să se dezvolte normal.3) reg. (carne, legume) A fierbe într-un vas închis; a găti la capac.4) (acțiuni, manifestări) A împiedica să izbucnească sau să se dezvolte (prin violență); a reprima. ~ o răscoală.5)	/în + a năduși
A SE ÎNĂDUȘI	A SE ÎNĂDUȘI mă înăduș	<i>intrans.</i>	1) (despre ființe) A nu putea respira normal (din cauza lipsei de aer, a aerului impur, a căldurii); a se sufoca.2) fig. A se simți într-un impas moral (din cauza unor condiții nefavorabile); a se sufoca.	/în + a năduși
ÎNĂDUȘITOR	ÎNĂDUȘIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care înădușă; cu proprietăți de a înăduși.	/a (se) înăduși + suf. ~tor
A ÎNĂLBĂSTRI	A ÎNĂLBĂSTR//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	A face să se înălbăstrească; a face să fie albastru.	/în + a albastri
A SE ÎNĂLBĂSTRI	A SE ÎNĂLBĂSTR//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	1) (despre obiecte) A deveni albastru; a căpăta culoarea albastră.2) rar (despre persoane) A deveni vânat (de mânie); a se învineți.	/în + a albastri
A ÎNĂLBI	A ÎNĂLB//Í ~ésc		1. tranz. A face să se înălbească. ~ rufele.2. intrans. pop. A se vedea alb (pe un fond închis); a bate în alb. [Sil. în-ăl-]	/în + a albi
A SE ÎNĂLBI	A SE ÎNĂLB//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	1) A deveni alb; a căpăta culoarea albă.2) A pierde culoarea inițială sub acțiunea unor factori externi (soare, ploie).3) fig. (ființe) A face să devină cărunți; a încărungi. I s-au ~it tâmpilele.	/în + a albi
A ÎNĂLȚA	A ÎNĂLȚĂ înălț		1. tranz. 1) A îndrepta în sus; a ridica. ~ via pe araci.2) A face să devină mai înalt. ~ un perete.3) (clădiri, construcții) A făuri prin lucrări de construcție; a ridica; a dura; a edifica; a construi; a zidi; a clădi. ~ un nou oraș.4) (vocea, tonul) A	/<lat. inaltiare
A SE ÎNĂLȚA	A SE ÎNĂLȚĂ mă înălț	<i>intrans.</i>	1) A crește în înălțime; a se ridica.2) A se îndrepta în sus; a se ridica.3) (despre clădiri, monumente etc.) A se impune prin înălțime evidențiindu-se.	/<lat. inaltiare
ÎNĂLȚARE	ÎNĂLȚ//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	v. A ÎNĂLȚA și A SE ÎNĂLȚA. • ~area Domnului Ispas.	/v. a înălța

ÎNĂLȚĂTOR I	ÎNĂLȚĂT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care înalță.2) fig. Care creează omului o stare morală sau psihică superioară; care înobilează sufletul. Poezie ~oare. Scopuri ~oare.	/a înălța + suf. ~ător
ÎNĂLȚĂTOR II	ÎNĂLȚĂT//ÓR II ~oăre	<i>n.</i>	(la armele de foc) Dispozitiv folosit la vizarea obiectivului ochit. ~ de tun.	/a înălța + suf. ~ător
ÎNĂLȚIME	ÎNĂLȚÍM//E ~i	<i>f.</i>	1) Distanța de la pământ până la un anumit punct de deasupra lui. ~ea norilor.2) Dimensiune a unui corp luată de la baza lui orizontală până la vârf. ~ea unui copac.3) mai ales la pl. Spațiu situat la o distanță mare de deasupra pământului; boltă cerească	/înalt + suf. ~ime
A ÎNĂSPRI	A ÎNĂSPRI//Í ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se înăsprească. [Sil. în-ăs-pri]	/în + aspru
A SE ÎNĂSPRI	A SE ÎNĂSPRI//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A deveni (mai) aspru. Suprafața materialului se ~ește.2) fig. A deveni mai dur, mai sever. 3) (despre timp) A se face mai rece. Vremea se ~ește.4) rar (despre must) A deveni înțepător; a căpăta aciditate.5) fig. A deveni mai dificil, mai grav; a se agr	/în + aspru
ÎNĂUNTRU	ÎNĂÚNTRU	<i>adv.</i>	Într-un anumit spațiu; în interior. A intra ~. [Sil. în-ă-un-tru]	/<lat. in-ad-intro
ÎNĂUNTRUL	ÎNĂÚNTRUL	<i>prep.</i>	(urmat de un substantiv în genitiv sau de un substitut al acestuia, exprimă un raport spațial, indicând locul din interiorul cuiva sau a ceva) În interiorul; în cadrul; în mijlocul. Înăuntrul casei. [Sil. în-ă-un-trul]	/Din înăuntru
A ÎNCADRA	A ÎNCADR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se încadreze.2) (persoane) A angaja în baza unei legislații; a primi.3) (tablouri, oglinzi, fotografii) A pune într-un cadru; a înconjura cu o ramă; a înrăma. [Sil. -cad-ra]	/<fr. encadrer
A SE ÎNCADRA	A SE ÎNCADR//Á pers. 3 se ~ează	<i>intrans.</i>	1) A fi în armonie (cu un mediu oarecare); a se îmbina în mod armonios; a se armoniza.2) A începe să-și dea concursul; a consimți să ia parte. ~ în întrecere.3) A intra (într-un colectiv) ca parte componentă; a se integra.	/<fr. encadrer
ÎNCALTEA	ÎNCÁLTEA	<i>adv. pop.</i>	(atribuie celor spuse o ultimă restricție admisibilă) Cel puțin; măcar; barem.	/încă + alte
A ÎNCAPSULA	A ÎNCAPSUL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(sticle, vase etc.) A prevedea cu o capsulă.	/în + capsulă
A ÎNCARCERA	A ÎNCARCER//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane) A pune la carceră; a izola într-o încăpere specială. ~ un criminal.	/<lat. incarceration, fr. incarcérer
A ÎNCARTIRUI	A ÎNCARTIRU//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	(unități militare sau militari) A instala temporar într-un cantonament; a caza; a cantona.	/în + rar a cartirii
A ÎNCASA	A ÎNCAS//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(sume de bani) A primi în calitate de venit; a lua. • ~ o palmă a primi o palmă. A o ~ a mânca bătaie.	/<it. incassare
ÎNCASARE	ÎNCAS//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A ÎNCASA.2) Sumă încasată într-o perioadă de timp. ~ a unor drepturi bănești.	/v. a încasa
ÎNCASATOR	ÎNCASAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care încasează banii datorați unei întreprinderi, instituții etc. (deplasându-se pe teren).	/a încasa + suf. ~tor
A ÎNCASTRA	A ÎNCASTR//Á ~éz	<i>tranz. tehn.</i>	(corpuri, elemente ale unui corp etc.) A fixa printr-o legătură pentru a împiedica mișcarea relativă. [Sil. -cas-tra]	/<fr. encastrer
A ÎNCAZARMA	A ÎNCAZARM//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(unități militare sau militari) 1) A instala în cazarmă.2) A reține în cazarmă (pentru un timp îndelungat).	/în + cazarmă

ÎNCĂ	ÎNCĂ	adv.	1) Până acum (până atunci); în continuare. ~ durează.2) (însoțit de o negație) Tot nu. ~ nu m-am dus.3) De acum; deja.4) În plus (peste ceea ce este); pe de-asupra. ~ o dată. • Ba ~ ba mai mult decât atât. (Și) ~ cum în mare măsură; foarte tare.	/<lat. unquam
A ÎNCĂIERA	A ÎNCĂIERĂ încăier	tranz.	A ataca înconjurând din toate părțile.	/în + caier
A SE ÎNCĂIERA	A SE ÎNCĂIERĂ mă încăier	intrans.	A se lua la bătaie (unul cu altul); a începe să se bată (unul cu altul).	/în + caier
ÎNCĂIERARE	ÎNCĂIER//ĂRE ~ări	f.	1) v. A ÎNCĂIERA și A SE ÎNCĂIERA.2) Bătaie îndârjită între două sau mai multe persoane. ~ între tabere dușmane.	/v. a (se) încăiera
A SE ÎNCĂLA	A SE ÎNCĂL//Ă mă ~éz	intrans.	pop. (persoane) A deveni gras; a se îngroșa; a se rotunji; a se împlini.	/<lat. incallare
A ÎNCĂLCA	A ÎNCĂLCĂ încălc	tranz.	1) (teritorii) A ocupa prin violență; a lua în stăpânire cu forța; a cotorpi; a invada.2) fig. (legi, drepturi etc.) A neglija comițând o abatere; a nu respecta. ~ legile limbii.	/în + a călca
A ÎNCĂLECA	A ÎNCĂLECĂ încălec		1. intrans. A se urca călare (pe un animal sau pe un obiect). ~ pe cal. ~ pe șa. • ~ pe nevoie a ieși din dificultăți materiale.2. tranz. 1) (animale de călărie sau anumite obiecte) A merge călare.2) fig. A lua sub dominație (prin mijloace reprobabile).	/<lat. incabalicare
A SE ÎNCĂLECA	A SE ÎNCĂLECĂ pers. 3 se încălecă	intrans.	A veni deasupra (unul peste altul). Dinții se încălecă.	/<lat. incabalicare
A ÎNCĂLȚA	A ÎNCĂLȚĂ încălț	tranz.	1) (pantofi, ghete, cizme etc.) A trage pe picioare; a pune în picioare. ~ bocancii.2) (persoane) A introduce cu picioarele în încălțăminte. ~ copilul.3) A asigura cu încălțăminte. ~ familia.4) (roți de căruță, tălpi de sanie etc.) A înzestra cu șine de f	/<lat. incalceare
ÎNCĂLȚAT	ÎNCĂLȚĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ÎNCĂLȚA.2) (despre păsări) Care are picioarele acoperite de pene.	/v. a încălța
ÎNCĂLȚĂMINTE	ÎNCĂLȚĂMINTE	f.	(nume generic) Totalitate de obiecte confecționate special pentru acoperirea și protejarea picioarelor. ~ de vară. de sport. ~ de damă. [G.-D. încălțăminte]	/în + înv. călțăminte
ÎNCĂLȚĂTOR	ÎNCĂLȚĂT//ÓR ~oăre	n.	Obiect, în formă de limbă, folosit la încălțat; lingură. ~ pentru pantofi.	/a încălța + suf. ~ător
A ÎNCĂLUȘA	A ÎNCĂLUȘ//Ă ~éz	tranz.	1) (animale) A face să țină gura deschisă printr-un căluș.2) rar (persoane) A face să nu strige, aplicând un căluș.	/în + căluș
A ÎNCĂLZI	A ÎNCĂLZI//Î ~esc	tranz.	A face să se încălzească. ~ laptele. • A nu ~ (mult) locul a nu rămâne timp îndelungat într-un loc.	/în + cald
A SE ÎNCĂLZI	A SE ÎNCĂLZI//Î mă ~esc	intrans.	1) A deveni (mai) cald; a căpăta o temperatură mai înaltă. Laptele s-a ~it. Vremea s-a mai ~it.2) (despre persoane) A simți o senzație de căldură. Am mers repede și m-am ~it.3) A se expune unei radiații termice (la o sursă de căldură). ~ la soare.4) fig.	/în + cald
ÎNCĂLZIRE	ÎNCĂLZÍR//E ~i	f.	v. A ÎNCĂLZI și A SE ÎNCĂLZI. ~ea atmosferei. • ~ centrală încălzirea tuturor încăperilor unei clădiri dintr-o singură sursă producătoare de căldură.	/v. a încălzi

ÎNCĂLZITOR	ÎNCĂLZIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		(despre aparate) Care încălzește.	/a încălzi + suf. ~tor
A ÎNCĂPĂSTRA	A ÎNCĂPĂSTR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(cai) A lega cu căpăstru.	/în + căpăstru
ÎNCĂPĂTOR	ÎNCĂPĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care permite să încapă mult; larg; spațios. Sală ~oare.	/a încăpea + suf. ~ător
A SE ÎNCĂPĂȚĂNA	A SE ÎNCĂPĂȚÂN//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A stăruii cu îndărătnicie într-o acțiune sau într-o atitudine (mai ales nesănătoasă); a se arăta îndărătnic; a se îndărătnici; a se ambiționa. Se ~ează fără motiv.	/în + căpățână
A ÎNCĂPEA	A ÎNCĂPEĂ încáp		1. intrans. 1) A fi cuprins în anumite limite; a putea intra într-un spațiu; a intra. • A nu-și (mai) ~ în piele de gras a fi foarte gras. A nu-și (mai) ~ în piele de bucurie (de mândrie) a fi foarte bucuros (mândru). Nu (mai) încape (nici o) îndoială (vo	/<lat. incapere
ÎNCĂPERE	ÎNCĂPÉR//E ~i	<i>f.</i>	Spațiu în interiorul unei clădiri. ~ de locuit.	/v. a încăpea
A ÎNCĂRCA	A ÎNCĂRCĂ încarc	<i>tranz.</i>	1) (vehicule, recipiente etc.) A umple cu o povară (pentru a fi transportată). ~ carul cu fân. • A-și ~ sufletul a se face vinovat de ceva; a-și împovăra conștiința.2) (ființe) A pune să care greutăți.3) (poveri de transportat) A ridica pentru a pune într	/<lat. incarricare
ÎNCĂRCĂTOR I	ÎNCĂRCĂT//ÓR I ~oăre	<i>n.</i>	1) Mașină care încarcă greutăți.2) Dispozitiv mecanic pentru încărcarea unei arme de foc.	/a încărcă + suf. ~ător
ÎNCĂRCĂTOR II	ÎNCĂRCĂTÓR II ~i	<i>m.</i>	Muncitor care efectuează lucrări de încărcare (a unui vehicul, cuptor, agregat etc.).	/a încărcă + suf. ~ător
ÎNCĂRCĂTURĂ	ÎNCĂRCĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Ceea ce se încarcă într-un vehicul (pentru a fi transportat).2) Substanță explozivă introdusă într-o armă de foc sau într-o gaură de mină. ~a unui cartuș.3) Capacitate de încărcare.	/a încărcă + suf. ~ătură
A ÎNCĂRUNȚI	A ÎNCĂRUNȚ//Í ~esc		1. intrans. A deveni cărunț; a însuri. ~it înainte de vreme. 2. tranz. (ființe) A face să devină cărunț; a însuri.	/în + cărunț
A ÎNCĂȚĂRĂMA	A ÎNCĂȚĂRĂM//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(obiecte de îmbrăcăminte sau de încălțăminte) A încheia cu o cataramă.	/în + cățărămă
A ÎNCĂTUȘA	A ÎNCĂTUȘ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (persoane arestate) A pune în cătușe.2) fig. (sentimente, stări sufletești etc.) A face să nu se simtă liber; a pune stăpânire. ~ inițiative.	/în + cătușă
A ÎNCĂINOȘA	A ÎNCĂINOȘ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se încâinoșeze; a înrăi.	/în + câinos
A SE ÎNCĂINOȘA	A SE ÎNCĂINOȘ//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	(despre persoane) A deveni câinos; a se umple de răutate; a se înrăi.	/în + câinos
A ÎNCÂLCI	A ÎNCÂLC//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) A face să se încâlcească.2) (urme, drumuri etc.) A amesteca astfel, încât să nu poată fi găsit; a încurca.3) (persoane) A împiedica sustrăgând atenția; a încurca.	/în + câlți
A SE ÎNCÂLCI	A SE ÎNCÂLC//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) (de-spre fire, ațe, păr etc.) A se amesteca astfel, încât să nu se poată desface ușor; a se încurca.2) (despre persoane) A pierde firul gândurilor; a se încurca.	/în + câlți
ÎNCÂLCIT	ÎNCÂLCÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ÎNCÂLCI și A SE ÎNCÂLCI.2) (despre drumuri, străzi etc.) Care are multe coturi.	/v. a (se) încâlci

ÎNCÂLCITURĂ	ÎNCÂLCITURĂ//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Obiecte cu părțile componente încâlcite; încurcătură.2) fig. Lipsă de claritate; încurcătură; confuzie. ~ a unei fraze.	/a încâlci + suf. ~tură
A ÎNCÂNȚA	A ÎNCÂNȚĂ încânt	<i>tranz.</i>	1) A face să fie cuprins de uimire și admirație; a fermeca; a vrăji; a fascina; a delecta; a desfăta.2) A ademeni prin făgăduințe; a înșela cu promisiuni; a momi.	/în + a cânta
ÎNCÂNTARE	ÎNCÂNT//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A ÎNCÂNȚA.2) Lucru sau faptă care încântă.	/v. a încânta
ÎNCÂNTĂTOR	ÎNCÂNTĂTOR//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care încântă; care este plin de farmec; admirabil; adorabil; fermecător. Un peisaj ~.	/a încânta + suf. ~ător
A SE ÎNCÂRDOȘA	A SE ÎNCÂRDOȘ//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A stabili relații de tovărășie condamnabilă; a intra în cărdășie (unul cu altul); a se înhăita.	/în + cardaș
A SE ÎNCÂRDUI	A SE ÎNCÂRDUI//Í mă ~iesc	<i>intrans.</i>	A stabili relații de tovărășie (condamnabilă).	/în + cârd + suf. ~ui
A ÎNCÂRJOIA	A ÎNCÂRJOIA	<i>tranz.</i>	A face să se încârjoaie; a încovoia; a curba; a arcui; a îndoi.	/în + cârjă
A SE ÎNCÂRJOIA	A SE ÎNCÂRJOIA mă încârjoi	<i>intrans.</i>	pop. 1) A căpăta formă de cârjă; a se încovoia; a se curba; a se arcui; a se îndoi.2) (despre drumuri, cărări, ape etc.) A-și schimba direcția; a coti; a cârni.	/în + cârjă
A ÎNCÂRLIGA	A ÎNCÂRLIGĂ	<i>tranz.</i>	A face să se încârlige.	/în + cârlig
ÎNCÂȚ	ÎNCÂȚ	<i>conj.</i>	(exprimă un raport consecutiv sau modal și introduce propoziții circumstanțiale consecutive sau modale) În așa măsură că...; atât de mult că... A produs o impresie atât de puternică, încât toți au fost încântați.	/în + câț
ÎNCEPĂTOR I	ÎNCEPĂTOR//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care abia începe; cu primele semne ale unui început; incipient. Poet ~.2) Care constituie un început; de început; inițial; primar; primordial. Perioadă ~oare.	/a începe + suf. ~ător
ÎNCEPĂTOR II	ÎNCEPĂTOR//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care face primii pași într-un domeniu de activitate; debutant; novice.2) pop. Om care pune începutul unei acțiuni; initiator.	/a începe + suf. ~ător
A ÎNCEPE	A ÎNCEPE încep		1. tranz. 1) (acțiuni, lu-cruri etc.) A realiza în partea inițială; a porni.2) (urmat de un conjunctiv sau de un infinitiv) A fi pe cale (de); a porni; a prinde. ~ a țipa. ~ să fugă.3) A face să nu mai fie întreg, consumând prima porțiune. ~ o pâine.2. in	/<lat. incipere
ÎNCEPUT	ÎNCEPUT ~uri	<i>n.</i>	1) v. A ÎNCEPE.2) Prima realizare într-un domeniu de activitate; debut. A avut un ~ bun.3) Parte care începe sau cu care începe ceva. ~ul anului. • De la ~ din capul locului; din prima clipă. La ~ a) în stadiul inițial; b) mai întâi; în primul rând.4) înv	/v. a începe
A ÎNCERCA	A ÎNCERCĂ încerc	<i>tranz.</i>	1) (obiecte sau ființe) A verifica printr-o probă (pentru a se convinge de ceva). ~ un costum. ~ un vehicul. • ~ marea cu degetul a se apuca de o acțiune irealizabilă.2) (acțiuni) A întreprinde ca tentativă. ~ să compună muzică.3) A cunoaște din proprie e	/<lat. incircare

ÎNCERCARE	ÎNCERC//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A ÎNCERCA. • A pune la ~ a verifica starea fizică și/sau morală a cuiva.2) Acțiune întreprinsă pentru realizarea unui lucru (fără a avea garanția reușitei). A trecut cu bine ~area.3) Lucrare (literară sau științifică) de debut.4) Necaz suportat de c	/v. a încerca
ÎNCERCAT	ÎNCERCĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ÎNCERCA.2) Care a trecut prin greutăți; oțelit; experimentat; călit. Un ostaș ~.	/v. a încerca
A ÎNCERCĂNA	A ÎNCERCĂN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se încercăneze.	/în + cearcăn
A SE ÎNCERCĂNA	A SE ÎNCERCĂN//Ă pers. 3 se ~ează	<i>intrans.</i>	(despre ochi) A căpăta cearcâne.	/în + cearcăn
A ÎNCERCUI	A ÎNCERCU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	1) A înconjura cu un cerc; a strânge într-un cerc. ~ un poloboc.2) A cuprinde din toate părțile (ca într-un cerc); a înconjura; a împrejmui; a împresura.3) (fortificații, trupe inamice etc.) A înconjura pentru a scoate din luptă; a împresura.	/în + cerc + suf. ~ui
ÎNCET I	ÎNCÉT I	<i>adv.</i>	1) Fără grabă; pe îndelete; alene; agale; lin; domol. Noaptea trece ~. • ~ul cu ~ul (sau ~~, cu ~ul) puțin câte puțin.2) Fără zgomot; aproape neauzit. Vântul bate ~.3) (cu valoare de interjecție) Atent! Cu băgare de seamă!	/<lat. qu[i]etus
ÎNCET II	ÎNCÉ//T II înceată (~ți, ~te)		1) Care se produce fără grabă; lin; domol. Scurgere înceată.2) (despre persoane și despre manifestările lor) Care vădește lipsă de iuțeală, de repeziciune; domol. Mișcări ~te.3) (despre sunete, voce etc.) Care are intensitate redusă; care abia se aude; li	/<lat. qu[i]etus
A ÎNCETA	A ÎNCET//Ă ~éz		1. intrans. A (-și) opri desfășurarea; a contenii. Uzina și-a ~at activitatea. • ~ din viață a muri.2. tranz. A face să nu mai aibă loc; a contenii. Zgomotul din stradă a încetat.	/<lat. quietare
ÎNCETARE	ÎNCETĂRE	<i>f.</i>	v. A ÎNCETA. • Fără (de) ~ încontinuu. ~ din viață moarte.	/v. a înceta
A ÎNCETĂȚENI	A ÎNCETĂȚEN//Î ~esc	<i>tranz.</i>	(persoane) A face să devină cetățean.	/în + cetățean
A SE ÎNCETĂȚENI	A SE ÎNCETĂȚEN//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	(despre obiceiuri, idei etc.) A intra adânc în uz; a deveni obișnuit; a se înrădăcina; a se statornici; a se împământenii; a se consimți.	/în + cetățean
ÎNCETINEALĂ	ÎNCETIN//EĂLĂ ~eli	<i>f.</i>	Lipsă de repeziciune. Cu ~.	/a încetini + suf. ~eală
A ÎNCETINI	A ÎNCETIN//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se desfășoare mai încet. ~ viteza.	/Din încet
ÎNCETINITOR	ÎNCETINIT//ÓR ~oare	<i>n.</i>	Dispozitiv pentru micșorarea vitezei sau a ritmului unui sistem tehnic.	/a încetini + suf. ~tor
ÎNCETIȘOR I	ÎNCETIȘÓR I	<i>adv.</i>	(diminutiv de la încet) Nu prea repede. • Cu ~ul cu binișorul.	/încet + suf. ~ișor
ÎNCETIȘOR II	ÎNCETIȘ//ÓR II ~oare (~óri, ~oare)	<i>și adverbial</i>	(diminutiv de la încet) Cam încet; destul de încet.	/încet + suf. ~ișor
A ÎNCETIȘA	A ÎNCETIȘ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se încetoseze.	/în + cețos
A SE ÎNCETIȘA	A SE ÎNCETIȘ//Ă pers. 3 se ~ează	<i>intrans.</i>	1) A apărea ceață. Vremea s-a ~at.2) fig. (despre vedere, minte etc.) A pierde din capacitatea de a percepe clar obiectele din realitatea înconjurătoare; a se înnegura; a se tulbura; a se întuneca. S-au ~at ochii.	/în + cețos

A ÎNCHEGA	A ÎNCHEGÁ închég	<i>tranz.</i>	1) A face să se închege. ~ o prietenie.2) (lapte) A trata cu cheag (pentru a obține brânză). • Mincinos de încheagă apele foarte mincinos.	/<lat. in-coagulare
A SE ÎNCHEGA	A SE ÎNCHEGÁ pers. 3 se încheágă	<i>intrans.</i>	1) (despre unele lichide) A căpăta densitate mai mare; a trece din stare lichidă în stare solidă; a se coagula; a se conglutina; a se prinde. Sângele s-a ~t.2) fig. (despre gânduri, idei etc.) A apărea ca ceva distinct; a căpăta contururi precise; a se cr	/<lat. in-coagulare
A ÎNCHEIA I	A ÎNCHEIÁ I închéi	<i>tranz.</i>	1) (haine, ghete etc.) A uni prinzând marginile (cu ajutorul nasturilor, copcilor etc.).2) (părți componente ale unui întreg) A uni potrivit una în alta; a îmbina. ~ o scrisoare.	/<lat. inclavare
A ÎNCHEIA II	A ÎNCHEIÁ II închéi	<i>tranz.</i>	1) (adunări, cuvântări, texte etc.) A duce până la capăt; a sfârși; a termina; a isprăvi. ~ discuția.2) (coloane, rânduri etc.) A întregi formând partea de la urmă.3) (acorduri, tratate, convenții etc.) A adopta prin semnăturile reprezentanților; a consim	/<lat. inclavare
A SE ÎNCHEIA	A SE ÎNCHEIÁ se închéie	<i>intrans.</i>	(despre acțiuni, intervale de timp etc.) 1) A ajunge până la capăt; a se sfârși; a se termina; a se isprăvi.2) A avea drept sfârșit; a se sfârși; a se termina. Sărbătoarea s-a ~t cu marșul fanfarelor.	/<lat. inclavare
ÎNCHEIERE	ÎNCHEIÉR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A ÎNCHEIA.2) Parte finală a unei lucrări; concluzie. La ~ea ședinței. • În ~ la sfârșit.	/v. a încheia
ÎNCHEIETOARE I	ÎNCHEIET//OÁRE I ~óri	<i>f.</i>	rar Laț sau tăietură în stofă, tivită de jur împrejur, prin care se trece nasturele; cheotoare; butonieră. ~ la o haină.	/a încheia + suf. ~toare
ÎNCHEIETOARE II	ÎNCHEIET//OÁRE II ~óri	<i>f.</i>	Plantă urât mirositoare, cu tulpina păroasă, dreaptă și scurtă, și cu frunze alungite.	/a încheia + suf. ~toare
ÎNCHEIETOR	ÎNCHEIET//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>și substantiv</i>	Care încheie; cu funcția de a încheia.	/a încheia + suf. ~tor
ÎNCHEIETURĂ	ÎNCHEIETÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Legătură mobilă între două oase și locul acestei legături; articulație. ~a mâinii. • A-i slăbi cuiva ~ile a se ramoli.2) Îmbinare a două elemente și locul unde se îmbină ele.	/a încheia + suf. ~ură
A ÎNCHIDE	A ÎNCHÍDE închíd	<i>tranz.</i>	(în opoziție cu a deschide) 1) (uși, ferestre, porți etc.) A aplica la deschizătura corespunzătoare (pentru a împiedica trecerea dintr-o parte în alta). ~ o cameră.2) (valize, sertare, sticle etc.) A face să nu mai aibă o deschizătură sau o trecere aplică	/<lat. includere
A SE ÎNCHIDE	A SE ÎNCHÍDE mă închíd	<i>intrans.</i>	1) (despre căi de comunicație) A se termina pe neașteptate; a nu mai avea continuare; a se înfunda.2) (despre răni) A înceta de a mai supura (prinzând coajă).3) A deveni mai întunecat (sub acțiunea unor factori externi). Culoarea s-a închis.4) (despre per	/<lat. includere
A ÎNCHINA	A ÎNCHINÁ închín		1. tranz. 1) ist. (cetăți, țări, ținuturi etc.) A preda (unei puteri străine) în semn de supunere.2) pop. A aduce în dar; a dărui.3) fam. (băuturi alcoolice) A consuma pentru a-și face plăcere; a cinsti. ~ în sănătatea cuiva.4) (opere de artă) A destina p	/<lat. inclinare

A SE ÎNCHINA	A SE ÎNCHINĂ mă închín	<i>intrans.</i>	1) rel. A manifesta o atitudine de evlavie față de o divinitate.2) fig. A manifesta o atitudine de recunoaștere a superiorității sau puterii cuiva; a se pleca; a se smeri.3) A face o plecăciune ușoară (în semn de salut sau de respect).	/<lat. inclinare
ÎNCHINAT	ÎNCHINĂ //T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ÎNCHINA.2) pop. Care este puțin amețit (din cauza consumului de alcool); cherchelit; aghesmuit.	/v. a închina
ÎNCHINĂCIUNE	ÎNCHINĂCIÚN //E ~i	<i>f.</i>	1) v. A ÎNCHINA și A SE ÎNCHINA.2) Aplecare a capului sau a corpului în fața cuiva în semn de adânc respect; plecăciune.3) rel. Adresare a credincioșilor către o divinitate cu un text canonic; rugăciune.	/<lat. inclinatio, ~onis
ÎNCHINĂTOR	ÎNCHINĂT //ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	rar (despre persoane) Care se închină (unei divinități).	/a închina + suf. ~ător
A ÎNCHINGA	A ÎNCHINGĂ înching	<i>tranz.</i>	(șaua) A fixa pe cal strângând chingile.	/în + chingă
A ÎNCHIPUI	A ÎNCHIPUI închípui	<i>tranz.</i>	1) A face în grabă din materiale aflate la îndemână; a înjgheba; a înfiripa; a scripui; a improviza. ~ o colibă.2) A aminti prin forma sa, înlocuind. Masa din colț închipuia tribuna.3) (construit cu un pronume în dativ) A-și reprezenta în gând; a-și înfăți	/în + chip + suf. ~ui
ÎNCHIPUIRE	ÎNCHIPUIR //E ~i	<i>f.</i>	1) v. A ÎNCHIPUI. 2) Proprietate a omului de a-și închipui ceva; imaginație.3) Produs al imaginației; lucru închipuit. O ~ a minții sale.	/v. a închipui
ÎNCHIPUIT	ÎNCHIPUI //T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ÎNCHIPUI.2) Care crede prea multe despre sine; îngâmfat; înfumurat.	/v. a închipui
A SE ÎNCHIRCI	A SE ÎNCHIRC //Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	1) A se ghemui (la pământ); a se face mic.2) (despre plante) A nu se dezvolta îndeajuns.	/în + a chirci
A ÎNCHIRIA	A ÎNCHIRI //Á ~éz	<i>tranz.</i>	(mijloace de transport, imobile, obiecte etc.) 1) A lua în chirie.2) A da în chirie.	/în + chirie
ÎNCHIS	ÎNCHÍ //S ~să (~și, ~se)		1) v. A ÎNCHIDE și A SE ÎNCHIDE. • Cu ochii ~și a) fără atenție, superficial; b) fără a întâmpina vreo greutate; foarte ușor.2) (despre adunări, ședințe etc.) La care participă numai membrii organizației.3) (despre persoane și despre caracterul lor) Care	/v. a închide
ÎNCHISOARE	ÎNCHIS //OĂRE ~óri	<i>f.</i>	1) Instituție corecțională în care își ispășesc pedeapsa persoane condamnate la privațiune de libertate; pușcărie; penitenciar. A fi la ~.2) Clădire în care se află această instituție.3) fig. Loc unde este închis cineva sau ceva.4) Stare a celui închis. C	/închis + suf. ~oare
A SE ÎNCHISTA	A SE ÎNCHIST //Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre unele organisme animale sau vegetale) A se închide într-un chist; a se acoperi cu o membrană.2) fig. (despre persoane) A se izola de tumultul vieții; a se închide; a se retrage; a se pustnici; a se izola.	/<fr. enkyster
ÎNCHIZĂTOARE	ÎNCHIZĂT //OĂRE ~óri	<i>n.</i>	Dispozitiv pentru închidere.	/a închide + suf. ~ătoare
ÎNCHIZĂTOR	ÎNCHIZĂT //ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Dispozitiv pentru închiderea țevii unei arme de foc (în partea pe unde se introduce cartușul).	/a închide + suf. ~ător
A ÎNCINCI	A ÎNCINC //Í ~ésc	<i>tranz.</i>	A mări de cinci ori.	/în + cinci

A ÎNCINGE	A ÎNCÍNGE încíng	<i>tranz.</i>	1) (cingători) A înfășura strângând bine mijlocul.2) (persoane sau mijlocul) A lega cu o cingătoare.3) (arme) A prinde de mijlocul corpului.4) fig. A cuprinde din toate părțile; a învălui; a împresura. [Ger. încinzând]	/<lat. incingere
A SE ÎNCINGE	A SE ÎNCÍNGE mă încíng	<i>intrans.</i>	1) (despre foc, flăcări etc.) A începe să ardă cu intensitate. ~ cuptorul.2) (despre fân, cereale, făină etc.) A-și pierde proprietățile inițiale (din cauza umezelii, îngrămădirii etc.), căpătând gust neplăcut; a se aprinde. Fânul s-a încins.3) rar (despr	/<lat. incingere
A ÎNCIUDA	A ÎNCIUD//Á ~éz	<i>tranz.</i>	rar A face să se înciudeze.	/în + ciudă
A SE ÎNCIUDA	A SE ÎNCIUD//Á mă	<i>intrans.</i>	A fi cuprins de ciudă.	/în + ciudă
A ÎNCLEIA	A ÎNCLE//IÁ ~iéz	<i>tranz.</i>	1) A face să se încleie.2) (materiale fibroase) A trata cu o soluție sau emulsie cleioasă (pentru a face rezistent sau impermeabil).3) fam. (părți ale corpului, obiecte de îmbrăcăminte) A murdări cu ceva cleios. [Sil. în-cle-]	/în + clei
A SE ÎNCLEIA	A SE ÎNCLEIÁ mă încléi	<i>intrans.</i>	1) (de-spre obiecte sau despre părți ale lor) A se împreuna cu ajutorul unei substanțe lipicioase. • A i ~ (cuiva) fălcile a i se încleșta (cuiva) fălcile. A i ~ (cuiva) limba (în gură) a-i înțepeni (cuiva) limba (în gură).2) (despre substanțe vâscoase) A	/în + clei
A ÎNCLEȘTA	A ÎNCLEȘT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A prinde ca în clește.2) A strânge cu putere (ca un clește). ~ pumnii. [Sil. în-cleș-]	/în + clește
A SE ÎNCLEȘTA	A SE ÎNCLEȘT//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A se închide strâns de tot (ca cleștele). • A i ~ fălcile (sau gura) a-i deveni țapene maxilarele; a nu fi în stare să deschidă gura.2) A se agăța cu disperare.3) (despre ființe) A se lua la luptă, apucându-se cu îndârjire.4) fig. (despre lupte, războa	/în + clește
ÎNCLEȘTARE	ÎNCLEȘT//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A ÎNCLEȘTA și A SE ÎNCLEȘTA.2) fam. Scurtare a unui mușchi sub influența unui excitant; contracție.	/v. a încleșta
A ÎNCLINA	A ÎNCLINÁ inclín		1. tranz. A face să se încline; a apleca.2. intrans. fig. A simți atracție, predispoziție (pentru ceva). ~ spre muzică. [Sil. în-cli-]	/<fr. incliner, lat. inclinare
A SE ÎNCLINA	A SE ÎNCLINÁ mă inclín	<i>intrans.</i>	1) A-și schimba poziția normală, lăsându-se pe o parte.2) (despre obiecte verticale) A lua o poziție oblică; a se apleca.3) fig. (despre aștri) A se lăsa spre orizont; a asfinți; a apune; a declina; a coborî; a scăpăta. Soarele înclină spre asfințit.4) v.	/<fr. incliner, lat. inclinare
ÎNCLINAT	ÎNCLINÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ÎNCLINA și A SE ÎNCLINA. Coasta ~tă a dealului.2) Care are o poziție oblică. Orientare ~tă a unui teren.	/v. a înclina
ÎNCLINAȚIE	ÎNCLINÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Unghi format de o dreaptă (sau un plan) cu o dreaptă (sau cu un plan) de referință.2) Dispoziție naturală; atracție înăscută; vocație; predispoziție; atitudine. ~ către muzică. [G.-D. înclinației]	/<fr. inclination, lat. inclinatio, ~onis
ÎNCOACE	ÎNCOÁCE	<i>adv.</i>	1) Înspre mine; în partea (sau în direcția) mea; în partea aceasta. Vino ~. • A se da mai ~ a se apropia. ~ și încolo într-o parte și în alta; în toate direcțiile. A avea pe vino-ncoace a avea ceva atrăgător.2) Mai aproape de timpul actual; înspre timpul	/<lat. in-eccu[m]-hocce

A ÎNCOLĂCI	A ÎNCOLĂC//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se încolăcească.	/în + colac
A SE ÎNCOLĂCI	A SE ÎNCOLĂC//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A se fixa prin mișcări de rotație (în jurul unui obiect); a se înfășura; a se învălătuci. ~ în jurul...2) A se strânge în formă de colac; a se face colac; a se încovriga.3) (despre râuri, drumuri etc.) A-și schimba mereu direcția (formând o linie șerpuit	/în + colac
ÎNCOLĂCITURĂ	ÎNCOLĂCITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Buclă formată prin încolăcirea unui obiect.2) Formă arcuită rezultată dintr-o încolăcire.	/a încolăci + suf. ~tură
ÎNCOLO	ÎNCÓLO	<i>adv.</i>	1) În altă parte; în direcția aceea; într-acolo. • Mai ~ a) mai departe; mai la o parte; b) mai târziu; peste un timp oarecare. ~ și încoace dintr-o parte în alta; de colo până colo. Nici ~, nici încoace a) nici înainte, nici înapoi; b) nici da, nici ba;	/în + colo
A ÎNCOLONA	A ÎNCOLON//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se încoloneze.	/în + coloană
A SE ÎNCOLONA	A SE ÎNCOLON//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A se aranja în coloană. Demonstrații s-au ~at.2) A se integra într-o coloană.	/în + coloană
A ÎNCOLȚI I	A ÎNCOLȚ//Î I ~esc	<i>tranz.</i>	1) (despre unele animale) A apuca cu colții.2) (despre ființe) A înconjura amenințător din toate părțile.3) fig. (despre persoane) A ataca cu vehemență și răutate.	/în + colț
A ÎNCOLȚI II	A ÎNCOLȚ//Î II pers. 3 ~ește	<i>intrans.</i>	1) (despre semințe, tuberculi, bulbi etc.) A da colț; a germina. Plantele au ~it.2) fig. (despre atitudini, sentimente, idei etc.) A începe să se contureze; a prinde consistență; a înmuguri; a se deștepta; a se înfiripa. ~ un grăunte de speranță.	/în + colț
A ÎNCONDEIA	A ÎNCONDE//IĂ ~iéz	<i>tranz.</i>	1) (mai ales obiecte de ceramică) A împodobi cu desene (făcute cu condeiul).2) (genele sau sprâncenele) A vopsi cu negru; a înnegri.3) fig. (persoane) A prezenta în lumină defavorabilă.	/în + condei
ÎNCONDEIETURĂ	ÎNCONDEIETÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Ornament obținut prin încondeiere.	/a încondeia + suf. ~ătură
A ÎNCONDURA	A ÎNCONDURĂ pers. 3 încóndură	<i>tranz.</i>	rar (penele sau aripile) A face să se înfoaie.	/în + condur
ÎNCONJUR	ÎNCÓNJUR ~uri	<i>n.</i>	Mișcare în jurul unui punct sau al unui loc; ocol. ~ul pământului. • Fără ~ direct; pe față; pe de-a dreptul.	/v. a înconjura
A ÎNCONJURA	A ÎNCONJURĂ încónjur		1. tranz. 1) A ocoli de jur împrejur. ~ Pământul.2) A cuprinde de jur împrejur (ca într-un cerc); a încercui; a împrejmui; a împresura. Munții înconjoară câmpia.2. intrans. 1) A trăi în anturajul cuiva. A fi ~t de prieteni.2) A face un ocol; a merge pe un	/în + înv. a conjura
ÎNCONJURĂTOR	ÎNCONJURĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care înconjoară; dispus de jur împrejur; împrejmuitor.	/a înconjura + suf. ~ător
ÎNCONTINUU	ÎNCONTÍNUU	<i>adv.</i>	Fără întrerupere; tot timpul; întruna; mereu.	/în + continuu
A SE ÎNCONTRA	A SE ÎNCONTR//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	pop. A se ciocni în păreri (unul cu altul); a nu fi de acord unul cu altul. [Sil. -con-tra]	/în + contra
A ÎNCOPCIA	A ÎNCOPCI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (obiecte de îmbrăcăminte) A prinde în copci.2) (piese de tablă) A împreuna introducând limbile uneia în golurile corespunzătoare ale celeilalte și îndoindu-le.	/în + copcă

A ÎNCORDA	A ÎNCORD//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se încordeze.2) (cabluri, arcuri etc.) A face să fie bine întins.3) (instrumente muzicale) A pune tonurile la înălțimea cerută; a acorda.	/în + coardă
A SE ÎNCORDA	A SE ÎNCORD//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre muschi) A trece din starea de relaxare în stare de tensiune.2) (despre relații sociale) A deveni mai tensionat; a se înrăutăți; a se complica; a se agrava; a se înăspri.3) A-și fixa în mod conștient (într-o singură direcție) forțele fizice sau	/în + coardă
ÎNCORDARE	ÎNCORD//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A ÎNCORDA și A SE ÎNCORDA. • Cu ~ din toate puterile (fizice și/sau intelectuale).2) fig. Stare de spirit încordată; tensiune.	/v. a încorda
A ÎNCORNORA	A ÎNCORNOR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (fapte relatate) A denatura prin adăugare de elemente născocite.2) pop. (soți) A jigni prin încălcarea fidelității conjugale; a înșela.	/în + corn
ÎNCORNORAT I	ÎNCORNORĂ//T I ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ÎNCORNORA.2) (despre animale) Care are coarne; cornut.3) (despre soți) Care este înșelat în căsnicie.	/v. a încornora
ÎNCORNORAT II	ÎNCORNORĂ//T II ~ți	<i>m.</i>	mai ales art. Duh al răului.	/v. a încornora
A ÎNCORONA	A ÎNCORON//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (monarhi) A urca pe tron, punând coroana pe cap (ca simbol al puterii).2) (persoane) A împodobi cu ceva în formă de coroană; a încununa. ~ cu lauri.3) fig. (activități, opere etc.) A încheia printr-o realizare de prestigiu; a încununa.	/<lat. încoronare
ÎNCORONAT	ÎNCORONĂ//T ~tă (~ți, ~te)		v. A ÎNCORONA. • Cap ~ suveran; monarh.	/v. a încorona
A ÎNCORPORA	A ÎNCORPOR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A introduce ca parte componentă (într-un tot); a uni cu alte elemente pentru a forma un corp; a îngloba; a include.2) (teritorii) A alipi cu forța; a anexa.3) (recruți) A înscrie în efectivul armatei; a înrola; a angaja.	/<fr. incorporer, lat. incorporare
ÎNCORPORABIL	ÎNCORPORÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care se poate încorpora.	/<fr. incorporable
A ÎNCORSETA	A ÎNCORSET//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A strânge în corset.2) fig. (persoane sau manifestări ale lor) A strânge ca într-un corset; a împiedica să se dezvolte sau să se manifeste liber și plenar.	/în + corset
A ÎNCOTOȘMĂNA	A ÎNCOTOȘMÂN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A îmbrăca cu haine multe și groase (pentru a feri de frig); a înfofoli; a îmbodoli; a cocoloși.	/în + cotoșman
ÎNCOTRO I	ÎNCOTRÓ I	<i>adv.</i>	În care parte(?); în ce direcție(?); unde(?). ~ te duci? • Care ~ fiecare în drumul său; în diferite părți; care și unde. A nu (mai) avea ~ a nu (mai) avea o altă ieșire. [Sil. -co-tro]	/<lat. in + contra + ubi
ÎNCOTRO II	ÎNCOTRÓ II	<i>conj.</i>	(exprimă un raport spațial) Unde. Se duce încotro îl duc ochii.	/<lat. in + contra + ubi
ÎNCOTROVA	ÎNCOTROVÁ	<i>adv.</i>	înv. Într-un loc nedeterminat; într-o direcție oarecare; undeva.	/încotro + va
A ÎNCOVOIA	A ÎNCOVOIÁ încovói	<i>tranz.</i>	A face să se încovoie; a coroa; a arcui; a cambra; a curba. Vântul încovoiaie copacii.	/cf. sl. kovati
A SE ÎNCOVOIA	A SE ÎNCOVOIÁ mă încovói	<i>intrans.</i>	A căpăta formă de arc; a se arcui; a se îndoi; a se curba. • A i ~ spinarea a se gârbovi.	/cf. sl. kovati

ÎNCOVOIAT	ÎNCOVOIĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ÎNCOVOIA și A SE ÎNCOVOIA. Bară ~tă.2) (despre persoane) Care este adus de spate; gârbov.	/v. a (se) încovoia
A ÎNCOVRIGA	A ÎNCOVRIGĂ	<i>tranz.</i>	A face să se încovrig; a încolăci. [Sil. -co-vri-]	/în + covrig
A SE ÎNCOVRIGA	A SE ÎNCOVRIGĂ mă încovrig	<i>intrans.</i>	1) A se strânge în formă de covrig; a se încolăci.2) A căpăta formă de covrig; a deveni asemănător cu un covrig. Câinele își încovrigă coada.	/în + covrig
A ÎNCRÂNCENA	A ÎNCRÂNCEN//Ă	<i>tranz.</i>	A face să se încrânceneze. [Și încrâncen]	/în + crâncen
A SE ÎNCRÂNCENA	A SE ÎNCRÂNCEN//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre corp și despre părți ale lui) A se contracta în mod involuntar sub acțiunea unei tensiuni nervoase; a se încreți; a se înfiora.2) (despre lupte) A deveni (mai) crâncen; a se desfășura tot mai intens; a se înversuna; a se îndârji. [Si încrâncen]	/în + crâncen
A SE ÎNCREDE	A SE ÎNCRÉDE mă încred	<i>intrans.</i>	1) A avea (toată) nădejdea. Mă încred în tine.2) (mai ales în construcții negative) A crede pe deplin spuselor; a da crezare.3) A avea o părere exagerată despre sine; a se supraevalua.	/în + a crede
ÎNCREDERE	ÎNCRÉDERE	<i>f.</i>	1) v. A SE ÎNCREDE.2) Sentiment de convingere; lipsă de îndoială. Privește cu ~ viitorul. • A se bucura de ~ a fi considerat om cinstit și de nădejde. Om (sau persoană) de ~ om serios, pe care te poți bizui. Vot de ~ susținere a unui program de activitate	/v. a încrede
A ÎNCREDINȚA	A ÎNCREDINȚ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se încredințeze.2) (ființe sau obiecte) A da să îngrijească sau să păzească (având încredere deplină).3) (gânduri, frământări sufletești, intimități etc.) A comunica în mod confidențial; a destăinui; a confia. ~ cuiva secretul.	/în + credință
A SE ÎNCREDINȚA	A SE ÎNCREDINȚ//Ă mă ~éz		1. tranz. (urmat de o propoziție completivă) 1) A ajunge să fie convins; a-și da seama; a se convinge. 2) A ajunge să fie sigur (după anumite măsuri de precauție); a căpăta siguranță; a se asigura.2. intrans. 1) A fi convins (de ceva).2) A fi sigur (de ce	/în + credință
ÎNCREDINȚAT	ÎNCREDINȚĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ÎNCREDINȚA și A SE ÎNCREDINȚA.2) pop. Care este sigur; convins.	/v. a (se) încredința
A ÎNCREMENI	A ÎNCREMEN//Î ~ésc		1. intrans. A pierde capacitatea de a se mișca (din cauza unor emoții puternice); a rămâne nemișcat; a înlemni; a împietri; a înmărmuri. ~ de spaimă.2. tranz. A face să rămână nemișcat.	/în + cremene
ÎNCRENGĂTURĂ	ÎNCRENGĂTÚR//Ă ~i	<i>f. biol.</i>	Categorie sistematică inferioară regnului și superioară clasei. [Sil. în-cren-]	/în + creangă + suf. ~tură
A ÎNCREȚI	A ÎNCREȚ//Î ~ésc	<i>tranz.</i>	A face să se încrețească; a ondula; a cârlionța; a bucla. ~ o fustă. ~ fruntea. A-și ~ părul. [Sil. în-cre-]	/în + a creți
A SE ÎNCREȚI	A SE ÎNCREȚ//Î mă ~ésc	<i>intrans.</i>	1) (despre păr) A deveni creț; a se ondula; a se cârlionța; a se bucla.2) (despre țesături, piele, hârtie etc.) A căpăta crețuri.3) (despre pielea sau carnea omului) A se contracta în mod involuntar sub acțiunea unei tensiuni nervoase; a se încrâncena; a	/în + a creți
ÎNCREȚITURĂ	ÎNCREȚITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Loc unde un obiect este încrețit.2) Zbârcitură a pielii; cută; dungă; rid. A avea ~i pe față.	/a încreți + suf. ~tură
ÎNCREZĂTOR I	ÎNCREZĂTÓR I	<i>adv.</i>	Cu încredere.	/în + crezător

ÎNCREZĂTOR II	ÎNCREZĂT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)		1) (despre persoane) Care se încrede în orîșicine; capabil de a crede cu ușurință orice; credul; naiv.2) Care vădește încredere. Privire ~oare.	/în + crezător
ÎNCREZUT	ÎNCREZÚ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv al</i>	(despre persoane) Care are o părere exagerată despre calitățile sale; plin de sine; mândru; fudul; falnic; semeț; măreț; îngâmfat; înfumurat.	/v. a (se) încrede
A ÎNCROPI	A ÎNCROP//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) (lichide) A încălzi puțin.2) fig. (avuții) A aduna cu greu; a sclipui; a înjgheba. ~ o gospodărie. [Sil. în-cro-]	/Din uncrop
A ÎNCRUCIȘA	A ÎNCRUCIȘ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A pune cruciș; a așeza în formă de cruce. • ~ săbiile a începe lupta.2) (animale sau plante de specii diferite) A face să procreeze, obținând un hibrid cu calități superioare; a hibridiza. ~ diverse rase de animale. [Sil. -în-cru-]	/în + cruciș
A SE ÎNCRUCIȘA	A SE ÎNCRUCIȘ//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre drumuri, linii etc.) A veni din direcții diferite, întâlnindu-se într-un punct; a se întretaia; a se intersecta.2) (despre ființe sau obiecte în mișcare) A trece prin același loc, venind în întâmpinare și continuându-și drumul în direcții opuse	/în + cruciș
ÎNCRUCIȘAT	ÎNCRUCIȘÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ÎNCRUCIȘA și A SE ÎNCRUCIȘA. • A sta (sau a ședea) cu brațele (sau mâinile) ~te a) a sta și a privi pasiv la cele din jur; b) a sta degeaba; a pierde vremea.2) (despre persoane) Care se uită cruciș; sasiu.3) (despre ochi, privire) Care este orient	/v. a (se) încruciașa
A ÎNCRUNTA	A ÎNCRUNTÁ încrúnt	<i>tranz.</i>	(sprâncenele sau fruntea) A face să se încrunte. [Sil. în-crun-]	/în + a crunta
A SE ÎNCRUNTA	A SE ÎNCRUNTÁ mă încrúnt	<i>intrans.</i>	1) A exprima nemulțumire (printr-o mină cruntă); a lua o înfățișare supărată.2) înv. A se umple de sânge.	/în + înv. a (se) crunta
ÎNCRUNTĂTURĂ	ÎNCRUNTĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Cută (pe frunte sau între sprâncene) apărută ca semn de nemulțumire sau de încordare.2) Expresie încruntată a feței.	/a (se) încrunta + suf. ~ătură
A ÎNCUIA	A ÎNCUIÁ încúi	<i>tranz.</i>	1) (ușa, camere etc.) A închide cu o încuietoare.2) (ființe sau obiecte) A separa într-o încăpere închisă cu o încuietoare.3) pop. A face să se încuie.	/<lat. incuneare
A SE ÎNCUIA	A SE ÎNCUIÁ mă	<i>intrans.</i>	A căpăta constipație; a se constipa.	/<lat. incuneare
ÎNCUIAT	ÎNCUIÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ÎNCUIA și A SE ÎNCUIA.2) fig. (despre persoane) Care nu este comunicativ.	/v. a (se) încuia
A SE ÎNCUIBA	A SE ÎNCUIB//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) pop. A se instala undeva nepoftit, incomodând.2) fig. (despre sentimente, stări etc.) A pătrunde adânc; a prinde rădăcini adânci.	/în + cuib
ÎNCUIETOARE	ÎNCUIET//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	Dispozitiv cu care se încuie.	/a încuia + suf. ~toare
ÎNCUIETURĂ	ÎNCUIETÚR//Ă ~i	<i>f. pop.</i>	Dificultate în evacuarea materiilor fecale din organism; constipație.	/a încuia + suf. ~tură
A ÎNCUIJBA	A ÎNCUIJB//Á ~éz	<i>tranz. înv. reg.</i>	A face să se încuijeze; a încovoia; a îndoi; a arcui; a curba.	/în + cujbă
A SE ÎNCUIJBA	A SE ÎNCUIJB//Á pers. 3 se ~eáză	<i>intrans. înv. reg.</i>	A căpăta formă de cujbă; a se încovoia; a se îndoi; a se arcui; a se curba.	/în + cujbă

A SE ÎNCUMETA	A SE ÎNCUMETĂ mă încúmet	<i>intrans.</i>	1) (urmat, mai ales, de o propoziție complementară cu conjunctiv) A se expune unui risc biruind frica sau jena; a cuteza; a îndrăzni.2) A avea toată nădejdea; a se încrede.	/în + lat. cumeta
A ÎNCUMETRI	A ÎNCUMETR//Î ~esc	<i>trans.</i>	A face să se încumetrească.	/în + cumătru
A SE ÎNCUMETRI	A SE ÎNCUMETR//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	A deveni cumetri (cu cineva).	/în + cumătru
A ÎNCUNUNA	A ÎNCUNUN//Ă ~éz	<i>trans.</i>	1) A aprecia în mod solemn, punând cunună pe cap.2) A împodobi cu ceva în formă de cunună; a încorona. L-au ~at cu flori.3) fig. (activități, opere etc.) A încheia cu o realizare de prestigiu; a încorona. <u>Și-a ~at activitatea cu o capodoperă.</u>	/în + cunună
A SE ÎNCUNUNA	A SE ÎNCUNUN//Ă pers. 3 se ~căză	<i>intrans.</i>	(despre activități, opere etc.) A ajunge la bun sfârșit, dovedindu-se vrednic (de ceva). ~ de succes.	/în + cunună
A ÎNCURAJA	A ÎNCURAJ//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(în opoziție cu a descuraja) 1) (persoane) A susține insuflând curaj; a face să prindă curaj; a îmbărbăta.2) fig. A susține stimulând dezvoltarea sau realizarea practică. ~ un proiect.	/ <lt;fr. encourager<="" td=""></lt;fr.>
ÎNCURAJATOR	ÎNCURAJAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care încurajează; dătător de curaj.	/a încuraja + suf. ~tor
A ÎNCURCA	A ÎNCURCĂ încúrc	<i>trans.</i>	1) A face să se încurce; a încâlci. ~ firele. • ~ vorba a vorbi confuz (ascunzând ceva). A o ~ rău a nimeri la strâmtoare. ~ ițele a strica planurile.2) (urme, drumuri etc.) A amesteca astfel, încât să nu poată fi găsit; a încâlci.3) (persoane) A împiedica	/ <lt;lat. incolicare<="" td=""></lt;lat.>
A SE ÎNCURCA	A SE ÎNCURCĂ mă încúrc	<i>intrans.</i>	1) (despre fire, ață, păr etc.) A se amesteca astfel, încât să nu se poată desface ușor; a se încâlci. Ițele s-au ~t. • A i ~ potecile a o păți rău. A i ~ limba a vorbi cu greu.2) A se împiedica la mers.3) A pierde drumul; a se rătăci.4) (despre persoane)	/ <lt;lat. incolicare<="" td=""></lt;lat.>
ÎNCURCAT	ÎNCURCĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ÎNCURCA și A SE ÎNCURCA.2) (despre drumuri, străzi etc.) Care are multe cotituri, întorsături.3) și adverbial (despre idei, acțiuni etc.) Care este greu de înțeles, de urmărit. Poveste ~tă.4) (despre persoane și despre manifestările lor) Care nu s	/v. a (se) încurca
ÎNCURCĂTURĂ	ÎNCURCĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Obiect cu părțile componente încurcate; încâlcitură.2) Situație complicată și neplăcută; bucluc. În ce ~ am intrat!3) Lipsă de claritate; stare confuză; confuzie; încâlcitură.4) Stare de timiditate. [G.-D. încurcături]	/a încurca + suf. ~ătură
A ÎNCUSCRI	A ÎNCUSCR//Î ~esc	<i>trans.</i>	A face să se încuscrească. [Sil. -cus-cri]	/în + cuscu
A SE ÎNCUSCRI	A SE ÎNCUSCR//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A deveni cuscu (unul cu altul).2) A fi cuscu (unul cu altul).	/în + cuscu
A ÎNCUVIINȚA	A ÎNCUVIINȚ//Ă ~éz	<i>trans.</i>	1) A susține exprimându-și acordul; a aproba; a consimți. Propunerea a fost ~ată.2) (acțiuni) A da voie (să se efectueze sau să aibă loc); a îngădui; a permite. [Sil. -vi-in-]	/în + cuviință
ÎNDATĂ	ÎNDÁTĂ	<i>adv.</i>	Fără întârziere; imediat; acuși; acum. • (De) ~ ce imediat ce; imediat după cei; cum.	/în + dată

A ÎNDATORA	A ÎNDATOR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A obliga moral la recunoștință. Prietenia mă ~ează.2) (persoane) A sili pe baza unei obligații. Regula ~ează.3) (bunuri materiale) A oferi drept garanție în schimbul unui împrumut.4) A face să se îndatoreze; a face dator.	/în + dator
A SE ÎNDATORA	A SE ÎNDATOR//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A intra în datorii; a deveni dator.	/în + dator
A ÎNDATORI	A ÎNDATOR//Î ~esc	<i>tranz.</i>	pop. 1) (bani sau lucruri) A da pentru un timp (cu condiția restituirii); a împrumuta.2) (bani sau lucruri) A lua pentru un timp (cu condiția restituirii); a împrumuta.	/în + dator
A SE ÎNDATORI	A SE ÎNDATOR//Î mă	<i>intrans.</i>	v. A SE ÎNDATORA.	/în + dator
ÎNDATORIRE	ÎNDATORÍR//E ~i	<i>f. pop.</i>	Datorie de a face ceva; sarcină obligatorie; obligație. Are multe ~i.	/v. a (se) îndatori
ÎNDATORITOR	ÎNDATORIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care îndatorează.2) rar Care trebuie îndeplinit neapărat; obligatoriu.	/a (se) îndatori + suf. ~tor
ÎNDĂRĂT	ÎNDĂREȚ	<i>adv.</i>	1) În partea din spate; în spate; în urmă; înapoi. A da ~.2) La locul ocupat anterior; la locul de unde provine. A veni ~.3) Într-o perioadă trecută; mai demult; în urmă; înapoi.	/<lat. in-de-retro
ÎNDĂRĂTNIC	ÎNDĂREȚNI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	1) Care manifestă lipsă de supunere; încăpățânat; recalcitrant; nătâng.2) Care vădește stăruință în acțiuni; perseverent; tenace.	/îndărăt + suf. ~nic
A SE ÎNDĂRĂTNICI	A SE ÎNDĂRĂTNIC//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	A stăru cu îndărătnicie într-o atitudine sau într-o acțiune (mai ales nesănătoasă); a se arăta îndărătnic; a se încăpățâna; a se ambiționa.	/Din îndărătnic
ÎNDĂRĂTNICIE	ÎNDĂRĂTNICÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Caracter îndărătnic; obstinație.2) Acțiune îndărătnică; stăruință; perseverență; tenacitate.	/a îndărătnici + suf. ~cie
ÎNDĂRĂTUL	ÎNDĂREȚUL	<i>prep.</i>	(urmat de un substantiv în genitiv sau de un substitut al acestuia, exprimă un raport spațial, indicând locul din urma cuiva sau a ceva) Înapoia; în urma; în dosul (cuiva sau a ceva); după (ceva); în spatele. Îndărătul pădurii.	/Din îndărăt
A ÎNDĂTINA	A ÎNDĂTIN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se îndătineze.2) rar (urmat de o propoziție completivă) A practica drept obicei; a obișnui.	/în + datină
A SE ÎNDĂTINA	A SE ÎNDĂTIN//Ă pers. 3 se ~ează	<i>intrans.</i>	A deveni datină.	/în + datină
A ÎNDÂRJI	A ÎNDÂRJ//Î ~esc	<i>tranz.</i>	rar (persoane) A face să se îndârjească.	/în + dârz
A SE ÎNDÂRJI	A SE ÎNDÂRJ//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) (despre persoane) A acționa cu dârzenie sporită; a deveni mai dârz; a se înverșuna.2) fam. A se supăra foarte tare; a-și ieși din sărite; a se înfuria.3) (despre lupte) A deveni mai dârz; a se desfășura tot mai intens; a se înverșuna; a se încrâncena.	/în + dârz
ÎNDE	ÎNDE	<i>prep.</i>	pop. (exprimă un raport de reciprocitate) Între. Discutau ei înde ei.	/în + de
ÎNDEAJUNS	ÎNDEAJÚNS	<i>adv.</i>	Destul; suficient; bine. [Sil. în-dea-]	/în + de + ajuns
ÎNDEAPROAPE	ÎNDEAPROÁPE	<i>adv.</i>	În mod amănunțit; cu mare atenție. [Sil. în-dea-]	/în + de + aproape
ÎNDELETE	ÎNDELÉTE	<i>adv.</i>	Fără grabă; încet; în voie. • Pe ~ cu încetul, fără pripă.	/în + de + reg. lete

A SE ÎNDELETNICI	A SE ÎNDELETNIC//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	A-și petrece timpul de muncă sau cel liber; a se ocupa. ~ cu gospodăria.	/în + sl. deletnic
ÎNDELETNICIRE	ÎNDELETNICÎR//Ê ~i	<i>f.</i>	Activitate de durată mai mare sau mai mică de care se ocupă cineva; ocupație; treabă.	/v. a se îndeletnici
ÎNDELUNG	ÎNDELÚN//G ~gă (~gi)	<i>și</i>	v. ÎNDELUNGAT. A meditat ~.	/în + de + lung
A ÎNDELUNGA	A ÎNDELUNGĂ	<i>tranz.</i>	A prelungi în timp	/Din îndelung
ÎNDELUNGAT	ÎNDELUNGĂ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și adverbial</i>	Care durează (de) mai mult timp. Tăcere ~tă. • Ani ~ți ani de-a rândul.	/v. a îndelunga
A ÎNDEMÂNA	A ÎNDEMÂNĂ	<i>tranz.</i>	A veni în ajutor cuiva.	/Din îndemână
ÎNDEMÂNARE	ÎNDEMÂNĂRE	<i>f. pop.</i>	Capacitate de a face totul cu ușurință și iscusință; dexteritate; abilitate; dibăcie; pricepere; măiestrie. O mare ~ în mânuirea condeiului.	/v. a îndemâna
ÎNDEMÂNATIC	ÎNDEMÂNĂTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care are îndemânare; dibaci; iscusit; abil. Meseriaș ~.2) Care poate fi folosit cu ușurință; comod. Instrument ~.	/v. a îndemâna + suf. ~atic
ÎNDEMÂNĂ	ÎNDEMÂNĂ	<i>adv.</i>	Ușor; comod; lesnicios. • La ~ la dispoziție; accesibil.	/în + de + mână
ÎNDEMÂNOS	ÎNDEMÂN//ÓS ~oáse (~óși, ~oáse)		Care este la îndemână; accesibil; prielnic.	/îndemână + suf. ~os
ÎNDEMNA	ÎNDEMŊN ~uri	<i>n.</i>	1) Chemare la o acțiune. ~ la masă. • La (sau din) ~ul cuiva fiind îndemnat de cineva. Din (sau prin) ~ul propriu din proprie inițiativă. Din ~ul inimii dintr-o sinceră pornire internă.2) Factor ce îndeamnă la o acțiune; imbold; impuls; stimulent.	/v. a îndemna
A ÎNDEMNA	A ÎNDEMŊĂ îndemn		1. tranz. 1) (persoane) A determina prin îndemnuri (să efectueze o acțiune); a îmboldi; a impresiona. ~ la lucru.2) (animale) A impune (prin îmboldire, strigăte, șuierături) să pornească din loc sau să meargă mai repede. ~ caii.2. intrans. (despre animale	/<lat. indeminare
A SE ÎNDEMNA	A SE ÎNDEMŊĂ mă îndemn	<i>intrans.</i>	(despre ființe) A se lua la întrecere (unul cu altul) (stimulându-se reciproc). ~ la fugă.	/<lat. indeminare
ÎNDEOBȘTE	ÎNDEÓBȘTE	<i>adv.</i>	De obicei; în general; în mod obișnuit. [Sil. -de-ob-ște]	/în + de + obște
ÎNDEOSEBI	ÎNDEOSÉBI	<i>adv.</i>	Mai cu seamă. [Sil. -de-o-]	/în + a deosebi
A ÎNDEPĂRTA	A ÎNDEPĂRT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se îndepărteze.2) (obiecte) A muta mai departe (unul de altul).3) pop. (persoane) A scoate drept pedeapsă (dintr-o funcție); a da afară; a destitui; a elibera; a concedia. L-au ~at de la conducere.4) fig. A ține la distanță; a distanța.	/în + a depărta
A SE ÎNDEPĂRTA	A SE ÎNDEPĂRT//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A se deplasa sau a se situa la o anumită distanță (de cineva sau de ceva); a se distanța. Să nu te ~ezi de mine. • ~ de subiect a se abate de la temă.2) fig. (despre persoane) A înceta de a mai avea concepții comune. Se ~ează unii de alții.	/în + a depărta
ÎNDEPĂRTAT	ÎNDEPĂRTĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ÎNDEPĂRTA și A SE ÎNDEPĂRTA.2) Care este situat la mare distanță. Un loc ~.3) Care s-a petrecut altădată. Vremuri ~te.4) Care vine de departe. Un ecou ~.	/v. a (se) îndepărta
A ÎNDEPLINI	A ÎNDEPLIN//Î ~esc	<i>tranz.</i>	(datorii, ordine, planuri, condiții etc.) A executa conform prevederilor; a aduce la rezultatul cerut; a efectua; a izbândi. Și-a ~it misiunea. [Sil. -de-pli-]	/în + deplin

A ÎNDESA	A ÎNDESÁ îndés	<i>tranz.</i>	1) (obiecte) A vârî cu forța într-un spațiu restrâns (ca să încapă mai mult); a înghesui; a ticsi. ~ rufele într-un sac.2) (căciula, pălăria etc.) A trage peste urechi, peste ochi.	/<lat. inde[n]sare
A SE ÎNDESA	A SE ÎNDESÁ mă îndés	<i>intrans.</i>	fam. (despre ființe) A se aduna în număr mare într-un spațiu restrâns, împingându-se în dezordine; a se buluci; a se înghesui; a se îmbulzi.	/<lat. inde[n]sare
ÎNDESAT	ÎNDESÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ÎNDESA. • Cu vârî și ~ mai mult decât trebuie; cu prisosință.2) (despre persoane) Care este mic de statură, gros și voinic; bondoc.3) și adverbial Care este subliniat cu insistență; apăsât. A păși ~.	/v. a (se) îndesa
A ÎNDESI	A ÎNDES//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	A face să se îndesească. • A o ~ (pe la cineva sau pe undeva) a trece sau a veni tot mai des (pe la cineva sau pe undeva). A o ~ (cu ceva) a face (ceva) tot mai des.	/în + des
A SE ÎNDESI	A SE ÎNDES//Í pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	1) A deveni mai des. Respirația s-a ~it. Plimbările se ~esc. Ploaia se ~ește.2) (despre lichide) A deveni mai dens; a se îngroșa.3) (despre mulțimi de persoane) A spori numeric; a se înmulți. Rândurile s-au ~it.	/în + des
ÎNDESTUL	ÎNDESTÚL ~ă (~i, ~e)	<i>și</i>	v. DESTUL.	/în + destul
A ÎNDESTULA	A ÎNDESTUL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	pop. 1) A asigura (cu de toate) destul.2) A face să se îndestuleze.	/Din îndestul
A SE ÎNDESTULA	A SE ÎNDESTUL//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	pop. 1) A avea (de toate) îndestul.2) A fi îndestul de mulțumit.	/Din îndestul
ÎNDESTULARE	ÎNDESTUL//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A ÎNDESTULA.2) Cantitate de bunuri care întrece cu mult necesitățile obișnuite; belșug; bogăție; abundență. • Cu ~ din belșug.	/v. a (se) îndestula
ÎNDESTULĂTOR I	ÎNDESTULĂTÓR I	<i>adv.</i>	Cu îndestulare; în mod satisfăcător.	/a îndestula + suf. ~ător
ÎNDESTULĂTOR II	ÎNDESTULĂT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)		Care îndestulează; mulțumitor; satisfăcător.	/a îndestula + suf. ~ător
A ÎNDIGUI	A ÎNDIGU//Í ~iésc	<i>tranz.</i>	(torente de apă) A opri cu ajutorul unui dig; a stăvili; a zăgăzui; a bara.	/în + dig + suf. ~ui
A ÎNDOBITOCI	A ÎNDOBITOC//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	A face să se îndobitoească; a imbeciliza; a cretiniza; a idiotiza.	/în + dobitoc
A SE ÎNDOBITOCI	A SE ÎNDOBITOC//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	(despre persoane) A deveni ca un dobitoc; a pierde însușirile intelectuale și morale; a se imbeciliza; a se cretiniza; a se idiotiza.	/în + dobitoc
A ÎNDOCA	A ÎNDO//CÁ ~chéz	<i>tranz.</i>	(nave) A ridica pe un doc plutitor, în vederea unei reparații.	/în + doc
A ÎNDOCTRINA	A ÎNDOCTRIN//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A înarma cu o doctrină.2) A iniția într-o doctrină. [Sil. -doc-tri-]	/în + doctrină
A ÎNDOI I	A ÎNDO//Í I ~iésc	<i>tranz.</i>	1) A mări de două ori; a face să fie de două ori mai mare; a dubla.2) (lichide) A amesteca în două (cu altceva).	/în + doi
A ÎNDOI II	A ÎNDOÍ II îndói	<i>tranz.</i>	1) (obiecte maleabile sau mlădioase) A face să se îndoaie; a încovoia; a curba; a arcui; a cambra; a coroa. Vântul îndoaie copacii.2) A strânge în două (sau în mai multe) părți, punându-le una peste alta; a împături.	/în + doi

A SE ÎNDOII I	A SE ÎNDO//Î I mă ~iesc	<i>intrans.</i>	A fi cuprins de un sentiment de neîncredere; a manifesta nehotărâre; a fi nesigur.	/în + doi
A SE ÎNDOII II	A SE ÎNDOÍ II mă îndói	<i>intrans.</i>	1) (mai ales despre obiecte maleabile sau mlădioase) A căpăta formă de arc; a deveni curb; a se încovoia; a se curba; a se mlădia; a se arcui; a se coroa.2) fig. A se face gârbov (de bătrânețe sau de muncă grea); a se gârbovi; a se gheboșa; a se cocoșa;	/în + doi
ÎNDOIALĂ	ÎNDO//IÁLĂ ~iéli	<i>f.</i>	Lipsă de încredere; neîncredere; rezervă. Stare de ~. • Fără ~ cu siguranță; neapărat; numaidecât. A sta la ~ a nu fi hotărât; a șovăi. [G.-D. îndoielii]	/a (se) îndoii + suf. ~eală
ÎNDOIELNIC	ÎNDOIÉLNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care provoacă îndoieli; care dă de bănuț; suspect; echivoc; dubios.2) Care pare puțin probabil; nesigur.3) Care se îndoiește; cuprins de îndoieli; șovăitor; ezitant. Răspuns ~. [Sil. -do-iel-]	/îndoială + suf. ~nic
ÎNDOITURĂ	ÎNDOITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Loc unde un obiect este îndoit. [Sil. -do-i-]	/a îndoii + suf. ~itură
A ÎNDOLIA	A ÎNDOLI//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(persoane) A face să fie cuprins de doliu, de adâncă durere.	/în + doliu
ÎNDOLIAT	ÎNDOLIÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care poartă doliu; aflat în doliu.2) Care este adânc îndurerat; cuprins de o durere adâncă. Om ~.3) Care este caracteristic pentru înmormântare. Haine ~te.	/v. a îndolia
A ÎNDOPA	A ÎNDOPÁ îndóp	<i>trans.</i>	fam. A hrăni peste măsură; a ghiftui; a supraalimenta; a supranutri.	/în + dop
A ÎNDOSI	A ÎNDOS//Î ~esc	<i>trans.</i>	v. A DOSI.	/în + dosi
A ÎNDRĂCI	A ÎNDRÁC//Î ~esc	<i>trans.</i>	A face să se îndrăcească.	/în + drac
A SE ÎNDRĂCI	A SE ÎNDRÁC//Î mă	<i>intrans.</i>	A deveni al dracului (de rău); a se înrăi din cale afară.	/în + drac
ÎNDRĂCIT	ÎNDRĂCÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ÎNDRĂCI și A SE ÎNDRĂCI.2) fam. Care iese din comun prin calitățile sale; grozav.3) Care poate ieși ușor din încurcături; descurcăreț; abil. [Sil. în-dră-]	/v. a (se) îndrăci
A ÎNDRĂGI	A ÎNDRĂG//Î ~esc	<i>trans.</i>	A începe a iubi. ~ muzica.	/în + drag
A SE ÎNDRĂGI	A SE ÎNDRĂG//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	rar A prinde dragoste (față de o persoană de sex opus); a se îndrăgosti; a se înamora; a se amoreza.	/în + drag
A ÎNDRĂGOSTI	A ÎNDRĂGOST//Î	<i>trans.</i>	rar A face să se îndrăgostească.	/în + dragoste
A SE ÎNDRĂGOSTI	A SE ÎNDRĂGOST//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	A prinde dragoste (față de o persoană de sex opus); a se înamora; a se amoreza. ~ de cineva.	/în + dragoste
ÎNDRĂZNEALĂ	ÎNDRĂZN//EÁLĂ ~éli	<i>f.</i>	Character îndrăzneț; bărbăție; curaj; cutezanță. ~eala stilului său. [G.-D. îndrăznelii; Sil. în-drăz-]	/a îndrăzni + suf. ~eală
ÎNDRĂZNEȚ	ÎNDRĂZN//ÉT ~eăță (~éți, ~éțe)		1) Care dă dovadă de curaj; cutezător; viteaz; brav; curajos.2) (despre acțiuni sau despre manifestări ale oamenilor) Care se deosebește prin noutate și cutezanță. Atitudine ~eăț. Răspuns ~. Conduită ~eăț.3) depr. Care își permite prea multe; lipsit de	/a îndrăzni + suf. ~eț
A ÎNDRĂZNI	A ÎNDRĂZN//Î ~esc	<i>intrans.</i>	(urmat mai ales de o propoziție complementară cu conjunctivul) A risca biruind frica sau jena; a cuteza; a se încumeta. Cine nu ~ește, nu izbutește. Să ~ească să nu vină.	/în + sl. driznonti

ÎNDRĂZNITOR	ÎNDRĂZNIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>rar</i>	Care îndrăznește; îndrăzneț.	/a îndrăzni + suf. ~tor
A ÎNDREPTA	A ÎNDREPTÁ îndrépt	<i>tranz.</i>	1) (obiecte, suprafețe etc.) A face să devină drept; a netezi; a nivela; a aplana; a egala. ~ o sârmă. ~ un teren.2) și fig. A orienta în direcția necesară; a îndruma. ~ pe cineva spre centru.3) A face să se îndrepte. ~ sănătatea. ~ o nedreptate.4) A modi	/în + drept
A SE ÎNDREPTA	A SE ÎNDREPTÁ mă îndrépt	<i>intrans.</i>	1) (despre persoane) A reveni la starea normală (după o boală); a deveni sănătos; a se vindeca; a se lecu; a se însănătoși.2) (despre timp) A se schimba în bine.3) A lua direcția; a o apuca; a face. ~ spre pădure.4) A recăpăta forma sau poziția inițială;	/în + drept
ÎNDREPTAR	ÎNDREPTÁR ~e	<i>n.</i>	Carte ce cuprinde o colecție de norme, reguli și recomandări practice într-un anumit domeniu; călăuză; ghid; îndrumar. ~ ortoepic.	/a îndrepta + suf. ~ar
A ÎNDREPTĂȚI	A ÎNDREPTĂȚ//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) A face să fie în drept de a realiza ceva; a autoriza.2) (acțiuni, opinii etc.) A considera ca just, legitim; a justifica; a motiva. ~ o faptă.3) (persoane) A considera nevinovat; a dezvinovăți; a dezvinui; a disculpa; a justifica.	/în + dreptate
A ÎNDREPTUI	A ÎNDREPTU//Í ~iésc	<i>tranz.</i>	pop. (persoane) A repune în drepturi.	/în + drept + suf. ~ui
A ÎNDRUGA I	A ÎNDRUGÁ I îndrúg	<i>tranz.</i>	pop. 1) (cuvinte, propoziții etc.) A pronunța nedeslușit, confuz; a îngăima.2) A vorbi mult și fără rost; a trâncăni; a pălăvrăgi; a flecări. • ~ (la) verzi și uscate a spune baliverne. [Sil. în-dru-]	/în + drugă
A ÎNDRUGA II	A ÎNDRUGÁ II îndrúg	<i>tranz.</i>	1) inv. (lână, cânepă etc.) A toarce cu druga.2) rar (acțiuni, lucrări etc.) A efectua la repezeală.	/în + drugă
A ÎNDRUMA	A ÎNDRUM//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A orienta indicând direcția necesară; a îndrepta.2) A susține cu sfaturi, cu recomandări; a învăța; a sfătui; a povățui. ~ pe calea cea bună. [Și îndrum]	/în + drum
ÎNDRUMAR	ÎNDRUMÁR ~e	<i>n.</i>	Carte ce cuprinde o colecție de norme, reguli și recomandări practice într-un anumit domeniu; călăuză; îndreptar; ghid.	/a îndruma + suf. ~ar
ÎNDRUMĂTOR I	ÎNDRUMÁT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	Care îndrumează; care orientează; călăuzitor. Carte ~oare.	/a îndruma + suf. ~ător
A ÎNDUIOȘA	A ÎNDUIOȘ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se înduioșeze; a aduce în stare de duioșie. [Sil. -du-io-]	/în + duios
A SE ÎNDUIOȘA	A SE ÎNDUIOȘ//Á mă	<i>intrans.</i>	A deveni duios; a fi cuprins de duioșie. ~ până la lacrimi.	/în + duios
ÎNDUIOȘĂTOR I	ÎNDUIOȘĂTÓR I	<i>adv.</i>	Cu înduioșare; în mod care trezește înduioșare. A privi ~.	/a înduioșa + suf. ~ător
ÎNDUIOȘĂTOR II	ÎNDUIOȘÁT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)		Care înduioșează; cu proprietatea de a înduioșa. Melodie ~oare.	/a înduioșa + suf. ~ător
A ÎNDULCI	A ÎNDULC//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) A face să se îndulcească; a face (mai) dulce.2) pop. A aduce într-o stare de încântare; a umple de satisfacție; a desfăta. ~ viața cuiva.	/în + dulce
A SE ÎNDULCI	A SE ÎNDULC//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	1) (despre fructe, mâncăruri, băuturi etc.) A deveni (mai) dulce.2) fig. A deveni mai bun sau mai blând; a se îmbuna; a se îmblânzi; a se înmuia.3) A gusta puțin din ceva dorit; a se înfrupta.	/în + dulce

ÎNDULCITOR	ÎNDULCIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care îndulcește; cu proprietatea de a îndulci.2) fig. Care produce plăcere deosebită; în stare să desfete simțurile; desfătător; încântător.	/a îndulci + suf. ~tor
A ÎNDUMNEZEI	A ÎNDUMNEZE//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	1) A trata ca pe o divinitate; a diviniza; a zeifica.2) fig. A ridica în slavă; a slăvi; a glorifica; a elogia; a cânta; a exalta.	/în + Dumnezeu
A ÎNDUPLECA	A ÎNDUPLECĂ	<i>tranz.</i>	A face să se înduplece. [Sil. -du-ple-]	/în + lat. duplicare
A SE ÎNDUPLECA	A SE ÎNDUPLECĂ mă înduplec	<i>intrans.</i>	A se lăsa convins (în urma unor rugăminți insistente).	/în + lat. duplicare
ÎNDUPLECĂTOR	ÎNDUPLECĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>rar</i>	Care înduplecă.	/a îndupleca + suf. ~ător
A ÎNDURA	A ÎNDURĂ îndúr	<i>tranz.</i>	(suferințe, greutăți, dureri etc.) A răbda simțind inutilitatea protestului.	/<lat. indurare
A SE ÎNDURA	A SE ÎNDURĂ mă îndúr	<i>intrans.</i>	1) A-și manifesta mărinimia; a da dovadă de bunătate, de milă.2) (la forma negativă) A nu-și putea impune.3) rar A cădea de acord cu sine însuși; a-și face o concesie.	/<lat. indurare
ÎNDURĂTOR	ÎNDURĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care îndură; care rabdă cu tărie; răbdător.2) Care se îndură; caracterizat prin milă; sensibil la suferințele și nenorocirile altuia; milos; milostiv; cruțător.	/a îndura + suf. ~ător
A ÎNDURERA	A ÎNDURER//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane) A face să fie cuprins de durere sufletească; a mâhni adânc.	/în + durere
ÎNEC	ÎNÉC ~uri	<i>n.</i>	1) Moarte prin asfixiere în apă.2) Revărsare mare de apă; inundație.	/v. a îneca
A ÎNECA	A ÎNECĂ înéc	<i>tranz.</i>	1) A face să se înece. 2) (terenuri) A acoperi cu apă; a potopi; a inunda. ~ ogorul.3) fig. A cuprinde pe de-a-n-tregul; a copleși. Buruienile au ~t lanul. Îl îneacă lacrimile.	/în + lat. necare
A SE ÎNECA	A SE ÎNECĂ mă înéc	<i>intrans.</i>	1) A-și pierde viața prin sufocare într-un lichid (de obicei în apă). • ~ (ca țiganul) la mal a suferi un eșec în ultimul moment.2) fig. A nu mai putea respira temporar din cauza unor factori externi (oprirea în gât a unui aliment, tuse, fum, plâns etc.);	/în + lat. necare
ÎNECĂCIOS	ÎNECĂCI//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) Care îneacă; sufocant; înăbușitor. Gaz ~.2) (despre alimente) Care se înghite cu greu.	/a îneca + suf. ~ăcios
ÎNECĂCIUNE	ÎNECĂCIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Rar 1) v. ÎNEC.2) Pierdere a respirației; sufocare.	/a îneca + suf. ~ăciune
ÎNECĂTOR	ÎNECĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>rar</i>	Care îneacă.	/a îneca + suf. ~ător
A ÎNFĂPTUI	A ÎNFĂPTU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	(planuri, idei etc.) A transforma în fapt; a face să devină real; a realiza; a efectua.	/în + a făptui
A ÎNFĂȘA	A ÎNFĂȘĂ înfăș	<i>tranz.</i>	1) (copii) A înveli în scutece, legând cu fașa.2) (mai ales părți ale corpului) A înveli (strâns) cu un bandaj sau cu o fașă. A-și ~ capul.	/<lat. infasciare

A ÎNFĂȘURA	A ÎNFĂȘURĂ <i>înfășór</i>	<i>tranz.</i>	1) A face să se înfășoare; a învălătuci; a încolăci. ~ așa pe mosor.2) A înveli de jur împrejur; a învălătuci.3) fig. rar A cuprinde din toate părțile; a cotropi; a învălura; a învălui. Valea s-a ~t în umbră.	/<lat. infasciolare
A SE ÎNFĂȘURA	A SE ÎNFĂȘURĂ <i>mă</i> <i>înfășór</i>	<i>intranz.</i>	A se fixa prin mișcări de rotație (în jurul unui obiect); a se învălătuci; a se încolăci.	/<lat. infasciolare
ÎNFĂȘURĂTOR I	ÎNFĂȘURĂT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care înfășoară; care servește la înfășurat. Material ~.	/a înfășura + suf. ~ător
ÎNFĂȘURĂTOR II	ÎNFĂȘURĂT//ÓR II ~oăre	<i>n.</i>	Cilindru pe care se înfășoară hârtia la ieșirea din mașina de fabricat.	/a înfășura + suf. ~ător
ÎNFĂȘURĂTURĂ	ÎNFĂȘURĂTÚR//Ă ~i	<i>f. pop.</i>	1) Obiect înfășurat.2) Mod de înfășurare.	/a înfășura + suf. ~ătură
A ÎNFĂȚA	A ÎNFĂȚĂ <i>înfăt</i>	<i>tranz.</i>	(perne, plapume, așternuturi) A îmbrăca cu fețe curate.	/în + față
A ÎNFĂȚIȘA	A ÎNFĂȚIȘ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se înfățișeze.2) (obiecte) A pune în față; a prezenta; a arăta.3) (realitatea în artă) A reda prin mijloace artistice; a reprezenta; a oglindi; a reda. Tabloul ~ează un răsărit de soare.4) rar (însoțit de un pronume în dativ) A plăsmui în min	/în + fățiș
A SE ÎNFĂȚIȘA	A SE ÎNFĂȚIȘ//Ă <i>mă</i> ~éz	<i>intranz.</i>	1) A apărea în persoană (în fața unei autorități); a-și face apariția personal; a compărea; a se prezenta. S-a ~at la proces.2) A apărea prin forma sa concretă (ca alt obiect sau persoană); a se prezenta.	/în + fățiș
ÎNFĂȚIȘARE	ÎNFĂȚIȘ//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A ÎNFĂȚIȘA și A SE ÎNFĂȚIȘA.2) Fel în care se înfățișează cineva sau ceva; aspect. Parcă a căpătat altă ~.3) jur. Prezentare în fața unui organ judiciar. ~area lui la proces.	/v. a (se) înfățișa
A ÎNFEUDA	A ÎNFEUD//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(popoare, țări, teritorii) A lua în stăpânire; a face să piardă independența; a supune; a înrobi.	/<fr. inféoder, lat. infeodare
A SE ÎNFEUDA	A SE ÎNFEUD//Ă ~éz	<i>intranz.</i>	A se pune în dependență totală față de cineva, pierzându-și libertatea de acțiune; a se supune.	/<fr. inféoder, lat. infeodare
A ÎNFIA	A ÎNFI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(copii) A primi în familie cu drept de copil legitim; a lua de suflet; a adopta. [Sil. -fi-a]	/în + fiu
A ÎNFIERA	A ÎNFIER//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (animale) A însemna cu un fier roșu; a marca printr-o danga; a dăngălui. ~ un mânz.2) fig. (persoane, fapte etc.) A condamna în mod public; a osândi; a stigmatiza; a blama.	/în + fier
ÎNFIERAT	ÎNFIERĂ//T ~tă (~ți,		1) v. A ÎNFIERA.2) pop. rar Care este acoperit cu fier; ferecat.	/v. a înfiera
A ÎNFIERBÂNTA	A ÎNFIERBÂNTĂ <i>înfierbânt</i>	<i>tranz.</i>	A face să se înfierbânte.	/în + fierbinte
A SE ÎNFIERBÂNTA	A SE ÎNFIERBÂNTĂ <i>mă</i> <i>înfierbânt</i>	<i>intranz.</i>	1) A căpăta o temperatură (mai) mare; a deveni fierbinte. Plita s-a ~t.2) fig. (despre persoane) A manifesta o afectivitate sporită; a se aprinde; a se înfoca; a se întărâta. ~ la joc.	/în + fierbinte
ÎNFIGĂREȚ	ÎNFIGĂR//ÉT ~eăță (~éti, ~éte)	<i>fam.</i>	Căruia îi place să se înfigă în toate; care se bagă cu insistență peste tot; băgăreț.	/a înfige + suf. ~ăreț

A ÎNFIGE	A ÎNFÍGE înfig	<i>tranz.</i>	1) (obiecte ascuțite la vârf) A face să intre (adânc) cu ascuțișul; a împlânta. ~ un ac. ~ un par în pământ. • ~ ochii a privi țință.2) A face să intre în ascuțișul a ceva. ~ carnea în frigare.	/<lat. infigere
A SE ÎNFIGE	A SE ÎNFÍGE mă înfig	<i>intrans.</i>	fig. (despre persoane) 1) A se avânta cu energie și cu poftă. ~ la sarmale.2) A se băga în mod obraznic; a se amesteca nepoftit. ~ în discuție.	/<lat. infigere
A ÎNFIINȚA	A ÎNFIINT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(întreprinderi, instituții, organizații) A face să ia ființă (având temei real); a întemeia; a fonda. [Sil. -fi-in-]	/în + ființă
A SE ÎNFIINȚA	A SE ÎNFIINT//Á mă	<i>intrans.</i>	rar (despre persoane) A-și face apariția; a se înfățișa.	/în + ființă
A ÎNFIOLA	A ÎNFIOL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(o substanță medicamentoasă lichidă) A închide într-o fiolă.	/în + fiolă
A ÎNFIORA	A ÎNFIORÁ înfiór	<i>tranz.</i>	A face să se înfioare; a umple de fiori; a înspăimânta. [Sil. -fi-o-]	/în + fior
A SE ÎNFIORA	A SE ÎNFIORÁ mă înfiór	<i>intrans.</i>	1) A fi cuprins de fiori; a se speria tare; a se înspăimânta.2) (despre corp sau părți ale lui) A se contracta involuntar sub acțiunea unei tensiuni nervoase; a se încrâncena; a se încreți.3) fig. (despre frunze, iarbă, apă) A tremura ușor.	/în + fior
ÎNFIORĂTOR I	ÎNFIORĂTOR I	<i>adv.</i>	1) Foarte tare. Țipa ~.2) (urmat de un adjectiv cu prepoziția de) Extraordinar; extrem. ~ de urât.	/v. a înfiora + suf. ~ător
ÎNFIORĂTOR II	ÎNFIORĂTOR II ~oăre (~óri, ~oăre)		Care înfioară; în stare să provoace fiori (de groază); înspăimântător; înfricoșător; îngrozitor; sinistru. Tablou ~.	/v. a înfiora + suf. ~ător
ÎNFIPT	ÎNFÍP//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ÎNFIGE. 2) fam. Care nu se dă bătut; bătos.3) depr. Care este stăpânit de mândrie și impertinență.	/v. a înfige
A ÎNFIRA	A ÎNFIRÁ înfir	<i>tranz.</i>	1) rar (băsmăli, cămăși, bluze) A broda cu fir.2) (fire toarse) A înfășura pe un mosor sau a face ghem; a depăna.	/în + fir
A ÎNFIRIPA	A ÎNFIRIP//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face în grabă din materiale aflate la îndemână; a închipui; a înjgheba; a sclipui; a improviza. [Și înfirip]	/cf. sl. erep
A SE ÎNFIRIPA	A SE ÎNFIRIP//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A ieși din sărăcie; a prinde cheag.2) A-și reveni după o boală; a prinde puteri; a se întrema; a se înzdrăveni.3) fig. (despre atitudini, sentimente, idei) A începe să capete contururi precise; a prinde consistență; a înmuguri; a încolți; a se deștepta	/cf. sl. erep
A ÎNFLĂCĂRA	A ÎNFLĂCĂR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se înflăcăreze; a învăpaia. [Sil. în-flă-]	/în + flacăra
A SE ÎNFLĂCĂRA	A SE ÎNFLĂCĂR//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A deveni roșu-aprins (ca flacăra); a se învăpaia.2) fig. A căpăta tot mai mult suflet; a se umple de elan; a se însufleți; a se anima; a se ambala; a se antrena; a se entuziasma; a se electriza.	/în + flacăra
A ÎNFLORA	A ÎNFLOR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (obiecte de lemn, țesături) A înfrumuseța cu flori (pictate, țesute, brodate sau încrustate); a ornamenta (cu flori).2) (texte) A înzestra cu elemente decorative de prisos.3) fig. (stări de lucruri, adevăruri) A denatura prin adăugare de elemente născoc	/în + floare
A ÎNFLORI	A ÎNFLOR//Í ~esc		1. intrans. 1) (despre plante, terenuri) A face flori; a se acoperi cu flori.2) (despre flori) A-și deschide bobocii.3) fig. A se dezvolta în condiții favorabile și în toată plenitudinea; a prospera. Arta ~ește.4) A căpăta aspectul unei flori; a deveni pa	/<lat. inflorire
ÎNFLORIT	ÎNFLORÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ÎNFLORI.2) (despre limbă sau stil) Care este bogat în imagini.	/v. a înflori

ÎNFLORITOR	ÎNFLORIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		1) Care înflorește; plin de înflorire; eflorescent.2) fig. Care înflorește; care este în plin progres; prosper. Trai ~.	/a înflori + suf. ~tor
ÎNFLORITURĂ	ÎNFLORITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Element care înfrumusețează ceva; ornament.2) fig. Adaos născocit la relatarea unor fapte reale (pentru a produce o impresie mai puternică).	/a înflori + suf. ~tură
A SE ÎNFOCA	A SE ÎNFOCĂ mă înfóc	<i>intrans.</i>	1) (de-spre persoane) A manifesta o activitate sporită; a se aprinde; a se înfierbânta; a se întărâta.2) A se supăra foarte tare; a se aprinde.	/în + foc
A ÎNFOFOLI	A ÎNFOFOL//Í ~esc	<i>tranz.</i>	A îmbrăca cu haine multe și groase (pentru a feri de frig); a încotoșmăna; a îmbodoli; a cocoloși.	/Orig. nec.
A ÎNFOIA	A ÎNFOIÁ înfói și înfoiéz	<i>tranz.</i>	1) A face să se înfoaie.2) (obiecte de pânză) A balona sub acțiunea unui curent de aer; a umfla.3) (despre pământ) A face mai puțin îndesat; a afâna. [Sil. -fo-ia; Și înfoiez]	/<lat. infolliare
A SE ÎNFOIA	A SE ÎNFOIÁ mă înfói	<i>intrans.</i>	1) (despre părul oamenilor, despre blana animalelor, penele păsărilor etc.) A se ridica în sus și a se răsfira; a se desface.2) fig. A lua o poziție de superioritate, atribuindu-și calități improprii. [Sil. -fo-ia; Și înfoiez]	/<lat. infolliare
ÎNFOIAT	ÎNFOIÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ÎNFOIA și A SE ÎNFOIA.2) (despre haine) Care este larg și creț.	/v. a (se) înfoia
A ÎNFOMETA	A ÎNFOMET//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să îndure foame; a ține nehrănit; a flămânzi.	/în + foamete
ÎNFOMETAT	ÎNFOMETÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ÎNFOMETA.2) Care este flămând de mult timp.	/v. a înfometa
A ÎNFRĂȚI	A ÎNFRĂȚ//Í ~esc		1. tranz. A face să se înfrățească.2. intrans. (despre plante) A-și ramifica tulpina.	/în + frate
A SE ÎNFRĂȚI	A SE ÎNFRĂȚ//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	A intra în relații frățești (unul cu altul); a deveni ca frați; a fraterniza.	/în + frate
A ÎNFRÂNĂ	A ÎNFRÂN//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (cai) A stăpâni cu ajutorul frâului; a domoli; a struni.2) pop. (animale sălbatice) A face să se deprindă cu omul; a domestici.3) (sentimente, stări sufletești) A stăvili printr-un efort de voință; a înăbuși; a controla; a domina. A-și ~ dorințele. [Si	/<lat. infremere
A ÎNFRÂNGE	A ÎNFRÂNGE înfrâng	<i>tranz.</i>	1) A bate câștigând lupta.2) A supune voinței sale. [Sil. în-frân-]	/<lat. infrangere
A ÎNFRICOȘA	A ÎNFRICOȘ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se înfricoșeze. [Sil. în-fri-]	/în + fricos
A SE ÎNFRICOȘA	A SE ÎNFRICOȘ//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	A fi cuprins de frică.	/în + fricos
ÎNFRICOȘĂTOR I	ÎNFRICOȘĂTÓR I	<i>adv.</i>	Într-un mod care provoacă frică.	/a înfricoșa + suf. ~ător
ÎNFRICOȘĂTOR II	ÎNFRICOȘĂT//ÓR II ~oáre (~óri, ~oáre)		Care înfricoșează; în stare să provoace frică; înspăimântător; îngrozitor; înfiorător; sinistru. Întuneric ~.	/a înfricoșa + suf. ~ător
ÎNFRIGURARE	ÎNFRIGUR//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	Stare de agitație, de încordare nervoasă; febrilitate. • Cu ~ cu emoție și nerăbdare.	/în + friguri + suf. ~are
ÎNFRIGURAT	ÎNFRIGURÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care este pătruns de frig.2) fig. Care este încordat și plin de nerăbdare.	/în + friguri + suf. ~at

A ÎNFRUMUSEȚA	A ÎNFRUMUSEȚ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(lucruri sau persoane) A face să devină (mai) frumos, adăugând elemente decorative; a împodobi. [Sil. în-fru-]	/în + frumusețe
A ÎNFRUNTA	A ÎNFRUNTĂ înfrúnt	<i>tranz.</i>	1) A întâmpina cu hotărâre și curaj, opunând rezistență. • ~ privirea cuiva a) a se uita drept și fără sfială în ochii cuiva; b) a nu se lăsa intimidat de cineva sau de ceva.2) A trata cu ocări și reproșuri (în public). [Sil. în-frun-]	/<lat. infrontare
A SE ÎNFRUNTA	A SE ÎNFRUNTĂ mă înfrúnt	<i>intranz.</i>	A face (concomitent) schimb de vorbe sau acțiuni ostile (unul cu altul).	/<lat. infrontare
ÎNFRUNTĂTOR	ÎNFRUNTĂȚ//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>rar</i>	Care înfruntă; în stare să țină piept unor primejdii; sfidător.	/a înfrunta + suf. ~ător
A ÎNFRUNZI	A ÎNFRUNZ//Í pers. 3 ~éște	<i>intranz.</i>	(mai ales despre arbori și arbuști) A se acoperi cu frunze; a face frunze.	/<lat. infrondire
A ÎNFRUPTA	A ÎNFRUPTĂ înfrúpt	<i>tranz.</i>	rar A face să se înfrupte. [Sil. în-frup-]	/în + frupt
A SE ÎNFRUPTA	A SE ÎNFRUPTĂ mă înfrúpt	<i>intranz.</i>	1) bis. A mânca de fruct în zilele de post.2) A gusta puțin (din ceva dorit); a se îndulci.3) fig. A trage foloase în mod necinstit; a se alege cu profit.	/în + frupt
A ÎNFULECA	A ÎNFULECĂ înfúlec	<i>tranz.</i>	pop. A mânca repede și cu lăcomie (înghițind fără a mesteca).	/<lat. infollicare
A SE ÎNFUMURA	A SE ÎNFUMUR//Ă mă ~éz	<i>intranz.</i>	1) A deveni (foarte) fudul; a se îngâmfa; a se împăuna.2) A-și da importanță deosebită; a se umfla în pene; a se semeți; a se îngâmfa; a se împăuna.	/în + fumuri
A ÎNFUNDA	A ÎNFUNDĂ înfúnd	<i>tranz.</i>	1) (butoaie) A astupa cu un fund.2) (găuri) A închide ermetic. • ~ cuiva gura a face pe cineva să tacă.3) A îndesa până la fund. ~ căciula pe cap.4) fig. A pune într-o situație dificilă; a aduce în impas. • ~ puscăria a fi condamnat la închisoare.	/<lat. infundare
A SE ÎNFUNDA	A SE ÎNFUNDĂ mă înfúnd	<i>intranz.</i>	1) (despre șanțuri, conducte) A se închide prin depuneri (de noroi, de nisip); a se astupa.2) (despre drumuri) A nu mai avea continuare; a fi întrerupt; a se închide.3) (despre vehicule, oameni) A intra adânc (în nămol, glod, zăpadă, nisip), fără a putea	/<lat. infundare
ÎNFUNDAT I	ÎNFUNDĂȚ I	<i>n.</i>	v. A ÎNFUNDA și A SE ÎNFUNDA. • Pe ~ fără zgomot; înădușit.	/v. a (se) infunda
ÎNFUNDAT II	ÎNFUNDĂ/T II ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ÎNFUNDA și A SE ÎNFUNDA. • Vin ~ vin ținut mult timp astupat ermetic.2) (despre sunete, zgomote) Care nu are rezonanță; surd; închis.	/v. a (se) infunda
ÎNFUNDĂTURĂ	ÎNFUNDĂȚÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Depresiune de teren, închisă din toate părțile.	/a infunda + suf. ~ătură
A SE ÎNFURCI	A SE ÎNFURC//Í pers. 3 se ~éște	<i>intranz.</i>	pop. 1) (despre drumuri, ape curgătoare) A se despărți în două (ca o furcă); a se bifurca.2) rar A se lua la ceartă sau la bătaie; a se încăiera.	/în + furca
A ÎNFURIA	A ÎNFURIA înfúrii	<i>tranz.</i>	A face să se înfurie.	/în + furie
A SE ÎNFURIA	A SE ÎNFURIA mă înfúrii	<i>intranz.</i>	1) A deveni foarte furios; a se mânia peste măsură.2) A fi cuprins de furie; a fi foarte furios.	/în + furie

A ÎNGĂDUI	A ÎNGĂDUÎ îngădui		1. tranz. 1) (acțiuni) A da voie (să se efectueze ori să aibă loc); a încuviința; a permite.2) (construit cu dativul subiectului și urmat, de regulă, de un conjunctiv sau de un infinitiv) A-și da voie în mod conștient; a-și asuma dreptul; a-și permite. Î	/<ung. engedni
A SE ÎNGĂDUI	A SE ÎNGĂDUÎ mă îngădui	<i>intrans.</i>	pop. A trăi în bună înțelegere; a se împăca (cu cineva).	/<ung. engedni
ÎNGĂDUINȚĂ	ÎNGĂDUINȚĂ	<i>f.</i>	1) v. A ÎNGĂDUI și A SE ÎNGĂDUI.2) Caracter îngăduitor; indulgență; toleranță.3) Atitudine binevoitoare; armonie.4) Răgaz pentru îndeplinirea unei obligații; amânare. [G.-D. îngăduinței]	/a îngădui + suf. ~ință
ÎNGĂDUITOR	ÎNGĂDUIT // ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) (despre persoane) Care îngăduie; caracterizat prin toleranță față de abaterile de la normă; indulgent; iertător; tolerant.2) (despre manifestări ale oamenilor) Care vădește bunătate; caracterizat prin bunătate; blajin; blând.	/a îngădui + suf. ~tor
A ÎNGĂIMA	A ÎNGĂIMĂ îngăim	<i>tranz.</i>	(cuvinte, propoziții) A pronunța nedeslușit, confuz.	/ Orig. nec.
A ÎNGĂLBENI	A ÎNGĂLBEN // Î ~ésc	<i>tranz.</i>	A face să se îngălbenească.	/în + galben
A SE ÎNGĂLBENI	A SE ÎNGĂLBEN // Î mă ~ésc	<i>intrans.</i>	1) A căpăta culoarea galbenă; a deveni galben.2) (despre persoane) A deveni palid; a păli.	/în + galben
A SE ÎNGÂMFA	A SE ÎNGÂMFĂ mă îngâmf	<i>intrans.</i>	1) A deveni (foarte) fudul; a se împăuna; a se înfumura.2) A-și da importanță deosebită; a se umfla în pene; a se semeți; a se împăuna; a se înfumura.	/în + înv. gâmfă
A ÎNGÂNA	A ÎNGÂNĂ îngân	<i>tranz.</i>	1) (vorbirea altora) A imita în bătaie de joc; a lua în râs prin imitare; a strâmba.2) (glasurile animalelor și ale păsărilor) A imita, reproducând întocmai.3) A cânta încet și fără cuvinte ca pentru sine; a murmura; a fredona. ~ o melodie.	/<lat. ingannare
A SE ÎNGÂNA	A SE ÎNGÂNĂ mă îngân	<i>intrans.</i>	1) (despre sunete, voci) A se îmbina confundându-se; a se amesteca. • ~ ziua cu noaptea a începe să se facă ziuă sau să se întunece.2) A uita de cele ce se petrec în jur; a se lua cu ceva.	/<lat. ingannare
A ÎNGÂNDURA	A ÎNGÂNDUR // Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se îngândureze; a pune pe gânduri.	/în + gânduri
A SE ÎNGÂNDURA	A SE ÎNGÂNDUR // Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A cădea pe gânduri; a începe să se gândească.2) A fi cuprins de gânduri; a sta pe gânduri.	/în + gânduri
A ÎNGEMĂNA	A ÎNGEMĂN // Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se îngemăneze; a împreuna; a îmbina. [Și îngeamăn]	/<lat. ingeminare
A SE ÎNGEMĂNA	A SE ÎNGEMĂN // Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	poet. A se apropia unindu-se și formând un tot; a se împreuna; a se îmbina. Cerul se ~ează cu pământul. [Și îngeamăn]	/<lat. ingeminare
A ÎNGENUNCHEA	A ÎNGENUNCH // EĂ ~éz		1. intrans. 1) A se așeza în genunchi.2) fig. A cădea în genunchi.2. tranz. 1) (persoane) A constrânge la supunere totală.2) (popoare, țări, teritorii) A lua în stăpânire (prin puterea armată); a face să piardă independența; a supune; a aservi; a înrobi;	/<lat. ingenuculare
ÎNGER	NGER ~i	<i>m.</i>	1) (în concepțiile religioase) Ființă supranaturală considerată ca fiind mediator între oameni și divinitate.2) fig. Persoană perfectă; om cu conștiința nepătată. • Tare de ~ care nu cedează cu ușurință; foarte rezistent. Slab de ~ care se descurajează uș	/<lat. angelus

ÎNGERESC	ÎNGER//ÊSC ~ească (~ești)		Care ține de înger; propriu îngerilor; angelic.	/înger + suf. ~esc
ÎNGEREȘTE	ÎNGERÊȘTE	adv.	1) În felul îngerilor; ca îngerii.2) fig. Exceptional de frumos.	/înger + suf. ~ește
A ÎNGHESUI	A ÎNGHESU//Î înghésui	tranz.	1) (ființe) A face să se înghesuie.2) (obiecte) A vâri cu forța într-un spațiu restrâns (ca să încapă mai mult); a îndesa.	/în + ghes + suf. ~ui
A SE ÎNGHESUI	A SE ÎNGHESUÎ mă înghésui	intrans.	(despre ființe) A se aduna în număr mare în-tr-un spațiu restrâns, împingându-se în dezordine; a se buluci; a se îmbulzi.	/în + ghes + suf. ~ui
ÎNGHESUIALĂ	ÎNGHESU//IĂLĂ ~iéli	f.	Situație creată prin înghesuire. [Sil. -su-ia-]	/a înghesui + suf. ~eală
ÎNGHEȚ	ÎNGHÉT ~uri	n.	1) Fenomen care se produce în natură (la o temperatură mai joasă de zero grade) și care se manifestă prin trecerea apei din stare lichidă în stare solidă sau prin întărirea corpurilor ce conțin apă. A da (sau a se lăsa) ~ul.2) fig. Senzație de frig; răcea	/v. a îngheța
A ÎNGHEȚA	A ÎNGHEȚĂ înghét		1. intrans. 1) (despre unele lichide, în special despre apă) A se preface în gheață (la o temperatură mai joasă de zero grade); a deveni gheață.2) (despre corpuri care conțin apă) A se întări din cauza temperaturii mai joase de zero grade.3) (despre părți	/<lat. inglaciare
ÎNGHEȚAT	ÎNGHEȚĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ÎNGHEȚA.2) (despre ochi, privire) Care este fix, neexpresiv.	/v. a îngheța
ÎNGHEȚATĂ	ÎNGHEȚÁT//Ă ~e	f.	1) Produs de cofetărie preparat prin congelarea unor creme (din lapte, frișcă, ouă).2) Porție din acest produs.	/v. a îngheța
A ÎNGHIMPA	A ÎNGHIMPĂ înghímp	tranz.	1) (ființe sau părți ale corpului lor) A supune unei senzații de durere fizică, înfigând un obiect ascuțit; a împunge; a înțepa.2) fig. A ataca răutăcios cu ironii sau vorbe usturătoare; a înțepa; a împunge; a mușca.	/în + ghimpe
A SE ÎNGHIMPA	A SE ÎNGHIMPĂ mă înghímp	intrans.	A face (concomitent) schimb de vorbe usturătoare (unul cu altul).	/în + ghimpe
A ÎNGHIONTI	A ÎNGHIONT//Î ~esc	tranz.	A atinge, dând ghiont; a lovi ușor (pentru a semnaliza ceva); a îmboldi.	/în + a ghionti
A SE ÎNGHIONTI	A SE ÎNGHIONT//Î mă ~esc	intrans.	A face (concomitent) schimb de ghionturi (unul cu altul).	/în + a ghionti
A ÎNGHIRLANDA	A ÎNGHIRLAND//Ă	tranz.	rar (clădiri, străzi) A împodobi cu ghirlande.	/în + ghirlandă
A ÎNGHIȚI	A ÎNGHIȚÎ înghit	tranz.	1) (mâncăruri, băuturi, medicamente etc.) A face să treacă din gură în stomac. • A nu ~ pe cineva a nu putea suferi pe cineva. ~ noduri a suporta ceva neplăcut fără a putea riposta. A-și ~ lacrimile (sau plânsul) a-și stăpâni plânsul.2) rar A mânca în gra	/<lat. ingluttire
ÎNGHIȚITURĂ	ÎNGHIȚITÚR//Ă ~i	f.	Cantitate de mâncare sau de băutură, care poate fi înghițită dintr-o singură dată. [G.-D. înghițiturii]	/a înghiți + suf. ~tura
A ÎNGLOBA	A ÎNGLOB//Ă ~éz	tranz.	înv. 1) A introduce ca parte componentă într-un tot; a include; a încorpora; a integra.2) A conține în sine; a cuprinde; a însuma; a întruni; a comporta; a include. [Sil. în-glo-]	/<fr. englober
A ÎNGLODA	A ÎNGLOD//Ă ~éz	tranz.	înv. A face să se înglodeze.	/în + glod

A SE ÎNGLODA	A SE ÎNGLOD//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	pop1) (despre vehicule, oameni etc.) A intra adânc în glod (fără a putea înainta); a se înnămoli; a se înfunda.2) fig. A nu putea ieși dintr-o dificultate; a se încurca (rău); a se împotmoli.	/în + glod
A ÎNGRĂDI	A ÎNGRĂD//Î ~esc	<i>trans.</i>	1) (terenuri, suprafețe etc.) A înconjura cu un gard; a împrejmui; a țărui. ~ curtea.2) fig. A pune în anumite limite; a mărgini; a limita; a restrânge. [Sil. în-gră-]	/în + sl. graditi
A SE ÎNGRĂDI	A SE ÎNGRĂD//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	înv. 1) A ajunge la înțelegere reciprocă; a cădea de acord; a se înțelege.2) fig. A se pune în afara oricărei responsabilități personale; a se pune la adăpost.	/în + sl. graditi
ÎNGRĂDITURĂ	ÎNGRĂDITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Construcție în jurul unui teren, care împiedică accesul liber; gard.	/a îngrădi + suf. ~tură
A ÎNGRĂMĂDI				
A SE ÎNGRĂMĂDI	A ÎNGRĂMĂD//Î ~esc	<i>trans.</i>	A face să se îngrămădească; a masa; a reuni.	/în + grămadă
A ÎNGRĂȘA	A SE ÎNGRĂMĂD//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	A se aduna într-un loc în număr mare; a se strânge grămadă; a se aglomera; a se îmbulzi.	/în + grămadă
A SE ÎNGRĂȘA	A ÎNGRĂȘĂ îngrăș	<i>trans.</i>	1) (ființe, mai ales animale sau păsări domestice) A face să se îngrășe.2) (solul) A face (mai) fertil (cu ajutorul îngrășămintelor).	/<lat. ingrassiare
ÎNGRĂȘĂMÂNT	A SE ÎNGRĂȘĂ mă îngrăș	<i>intrans.</i>	(de-spre ființe) A deveni mai gras, mai plin; a se rotunji; a se împlini. • Porcul nu se îngrășă în ajun (sau la Ignat) lucrurile serioase nu se fac în pripă.	/<lat. ingrassiare
ÎNGRĂȘĂTORIE	ÎNGRĂȘĂM//ÂNT ~inte	<i>n.</i>	Produs organic sau mineral folosit pentru fertilizarea solului.	/a îngrășa + suf. ~ământ
A ÎNGREȚOȘA	ÎNGRĂȘĂTORÍ//E ~i	<i>f.</i>	Întreprindere agricolă destinată îngrășării animalelor.	/a îngrășa + suf. ~ător + suf. ~ie
A SE ÎNGREȚOȘA	A ÎNGREȚOȘ//Ă ~éz	<i>trans.</i>	A face să se îngrețoseze.	/în + grețos
A ÎNGREUIA	A SE ÎNGREȚOȘ//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A fi cuprins de greață; a avea o senzație de greață.2) fig. A fi cuprins de scârbă, de adânc dezgust; a se scârbi; a se dezgusta.	/în + grețos
A SE ÎNGREUIA	A ÎNGREU//IĂ ~iez	<i>trans.</i>	1) A face să se îngreuieze; a face să fie greu.2) fig. A apăsa provocând o stare (fizică sau psihică) grea. [Sil. în-gre-u-ia]	/în + greoi
A ÎNGREUNA	A SE ÎNGREU//IĂ mă ~iez	<i>intrans.</i>	1) (despre ființe sau obiecte) A deveni (mai) greu.2) (despre acțiuni, căi de comunicație) A deveni (mai anevoios).3) (despre persoane) A deveni (mai) greoi, mai încet la lucru.4) fig. A produce o senzație de apăsare, de greutate.5) fig. A deveni (mai) îm	/în + greoi
A SE ÎNGREUNA	A ÎNGREUN//Ă ~éz	<i>trans.</i>	1) A face să se îngreuneze.2) rar A încărca cu greutate mari.3) fig. A face să devină greu de îndeplinit; a complica.4) pop. A lăsa gravidă.	/<lat. ingrevinare
A SE ÎNGRIJA	A SE ÎNGREUN//Ă	<i>intrans.</i>	A deveni (mai) greu.	/<lat. ingrevinare
A ÎNGRIJI	A SE ÎNGRIJ//Ă mă	<i>intrans.</i>	rar v. A SE ÎNGRIJORA.	/în + grijă
A SE ÎNGRIJI	A ÎNGRIJ//Î ~esc		1. trans. 1) (ființe, lucruri) A avea în grijă; a înconjura cu grijă; a căuta. ~ un copil.2) A păstra în stare bună și în curățenie. ~ biblioteca.2. intrans. A avea grijă; a căuta. ~ de toate. [Sil. în-gri-]	/în + grijă

ÎNGRIJITOR	A SE ÎNGRIJ//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A avea grijă (personală) deosebită; a se interesa îndeaproape. ~ de sănătate.2) A lua (din timp) măsurile cuvenite.3) înv. v. A SE ÎNGRIJORA.	/în + grijă
A ÎNGRIJORA	ÎNGRIJIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre	<i>m. și f.</i>	Persoană care îngrijește pe cineva sau ceva.	/a îngriji + suf. ~tor
A SE ÎNGRIJORA	A ÎNGRIJOR//Á ~éz	<i>trans.</i>	A face să se îngrijoreze; a neliniști.	/în + grijă
ÎNGRIJORARE	A SE ÎNGRIJOR//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	A fi cuprins de grijă; a intra la griji; a se neliniști; a se agita; a se frământa.	/în + grijă
ÎNGRIJORĂTOR	ÎNGRIJOR//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A ÎNGRIJORA și A SE ÎNGRIJORA.2) Stare de neliniște sufletească; zbucium; frământare; agitație.	/v. a (se) îngrijora
A ÎNGROPA	ÎNGRIJORĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care îngrijorează; în stare să provoace îngrijorare; alarmant.	/a (se) îngrijora + suf. ~tor
A SE ÎNGROPA	A ÎNGROPÁ îngróp	<i>trans.</i>	1) A pune într-o groapă, acoperind cu pământ.2) (defuncți) A pune în mormânt (respectând anumite ritualuri); a înmormânta; a înhuma. • ~ zilele cuiva a face nenorocit pe cineva.3) fig. A ascunde ca într-o groapă. ~ fata în palme. [Sil. în-gro-]	/în + groapă
ÎNGROPĂCIUNE	A SE ÎNGROPÁ mă îngróp	<i>intrans.</i>	fam. A se izola într-un loc ascuns de ochii lumii; a se înfunda.	/în + groapă
A ÎNGROȘA	ÎNGROPĂCIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Ceremonie de înhumare a unui mort; îngropare; înmormântare. • De ~ a) de înmormântare; b) foarte trist.	/a îngropa + suf. ~ăciune
A SE ÎNGROȘA	A ÎNGROȘÁ îngrós	<i>trans.</i>	(linii, contururi) A face să se îngroașe. • ~ culorile a exagera.	/ <lt;lat. ingrossiare<="" td=""></lt;lat.>
A ÎNGROZI	A SE ÎNGROȘÁ pers. 3 se îngroášă	<i>intrans.</i>	1) (despre obiecte) A deveni (mai) gros.2) (despre lichide) A deveni (mai) dens; a se îndesi. • Se îngroașă gluma (sau lucrul, treaba) situația se complică, ia o întorsătură serioasă, îngrijorătoare.3) (despre mulțimi de persoane) A spori numeric.4) (desp	/ <lt;lat. ingrossiare<="" td=""></lt;lat.>
A SE ÎNGROZI	A ÎNGROZ//Í ~esc	<i>trans.</i>	A face să se îngrozească.	/în + groază
ÎNGROZITOR I	A SE ÎNGROZ//Í mă	<i>intrans.</i>	A fi cuprins de groază; a se înspăimânta tare.	/în + groază
ÎNGROZITOR II	ÎNGROZITÓR I	<i>adv.</i>	1) Foarte tare. Mă doare ~.2) (urmat de un adjectiv cu prepoziția de) Extraordinar; extrem. Mi-e ~ de urât. ~ de supărat.	/a îngrozi + suf. ~tor
A SE ÎNGURLUI	ÎNGROZIT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)		Care îngrozește; capabil să provoace groază; înspăimântător; înfricoșător; înfiorător; sinistru. Vuiet ~. Scenă ~oare.	/a îngrozi + suf. ~tor
ÎNGUST	A SE ÎNGURLU//Í mă ~iesc	<i>intrans.</i>	Rar 1) A se da în dragoste.2) A-și manifesta dragostea prin mângâieri reciproce; a se dragosti; a se giugiuli.	/în + a gurlui
A ÎNGUSTA	ÎNGÚ//ST ~stă (~ști, ~ste)		1) (în opoziție cu lat) Care are lățime mică; care nu este lat; strâmt. Stradă ~stă. Talie ~stă.2) (despre persoane și despre manifestările lor) Care vădește lipsă de orizont; mărginit; limitat. Vederi ~ste. Interese ~ste. • ~ la minte prost.	/ <lt;lat. angustus<="" td=""></lt;lat.>
A SE ÎNGUSTA	A ÎNGUST//Á ~éz	<i>trans.</i>	A face să se îngusteze; a strâmta; a strânge.	/ <lt;lat. angustare<="" td=""></lt;lat.>
ÎNGUSTIME	A SE ÎNGUST//Á se ~ează	<i>intrans.</i>	A deveni (mai) îngust; a se reduce în lățime; a se strâmta; a se strânge. Haina s-a ~at.	/ <lt;lat. angustare<="" td=""></lt;lat.>
A SE ÎNHĂITA	ÎNGUSTÍM//E ~i	<i>f.</i>	1) Capacitatea de a fi îngust.2) fig. Neputința de a concepe ceva de amploare; mărginire. [G.-D îngustimii]	/îngust + suf. ~ime

A ÎNHĂMA	A SE ÎNHĂIT//Ă mă	<i>intrans.</i>	A stabili relații de tovărășie condamnabilă.	/în + hăită
A ÎNHĂȚA	A ÎNHĂMĂ înhám	<i>trans.</i>	1) (mai ales cai) A atașa la un vehicul (pentru a trage) cu ajutorul hamurilor.2) fig. (persoane) A pune la un lucru greu; a înjuga.	/în + ham
A ÎNHORBOTA	A ÎNHĂȚĂ inhăt	<i>trans.</i>	A apuca brusc și cu putere; a înșfăca. • A se ~ la bătaie a se lua la bătaie.	/în + haț
A ÎNHUMA	A ÎNHORBOT//Ă ~éz	<i>trans.</i>	A înzestra cu horbotă.	/Din horbotă
A ÎNJGHEBA	A ÎNHUM//Ă ~éz	<i>trans.</i>	A pune în mormânt (respectând anumite ritualuri); a înmormânta; a îngropa.	/ <i><</i> fr. inhumér, lat. inhumare
A ÎNJOSI	A ÎNJGHEB//Ă ~éz	<i>trans.</i>	1) A face în grabă din materiale aflate la îndemână; a sclipui; a închipui; a înfiripa; a improviza.2) (averi) A aduna cu greu, puțin câte puțin; a sclipui.3) A forma treptat. ~ o gospodărie. ~ un colectiv. [Sil. în-ige-; Si înjgheb]	/în + jgheab
A SE ÎNJOSI	A ÎNJOS//Î ~ésc	<i>trans.</i>	A face să se înjosească; a umili; a batjocori.	/în + jos
ÎNJOSITOR	A SE ÎNJOS//Î mă ~ésc	<i>intrans.</i>	A adopta în mod voit o atitudine de inferioritate (față de cineva); a se umili.	/în + jos
A ÎNJUGA	ÎNJOSIT//ÓR ~oäre (~óri, ~oäre)		Care înjosește; umilitor. Faptă ~oare.	/a înjosi + suf. ~tor
A ÎNJUMĂȚĂȚI	A ÎNJUGĂ injúg	<i>trans.</i>	1) (vite) A pune în jug.2) fig. (persoane) A pune la un lucru greu; a înhăma.	/ <i><</i> lat. injuquare
A ÎNJUNGHIA	A ÎNJUMĂȚĂȚ//Î ~ésc	<i>trans.</i>	1) (obiecte integrale) A împărți în jumătăți.2) A reduce la jumătate; a face să fie de două ori mai mic.3) pop. (mai ales lichide) A amesteca în jumătate (cu altceva).	/în + jumătate
A ÎNJURA	A ÎNJUNGHIA injúnghii	<i>trans.</i>	1) (ființe) A ucide sau a răni cu o armă albă.2) fig. A înțepa, provocând o senzație de durere ascuțită (ca de junghi); a săgeta.	/în + a junghia
ÎNJURĂTURĂ	A ÎNJURĂ injúr		1. intrans. A folosi în vorbire cuvinte necuviincioase (în forma unei imprecății); a sudui.2. trans. (persoane) A trata cu vorbe necuviincioase.	/ <i><</i> lat. injurare
ÎNLĂCRIMAT	ÎNJURĂȚÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Vorbă sau expresie injurioasă; sudalmă. [G.-D. înjurăturii]	/a înjura + suf. ~ătură
A ÎNLĂNȚUI	ÎNLĂCRIMÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre ochi) Care este plin de lacrimi; scăldat în lacrimi.2) (despre persoane) Care are ochii în lacrimi. [Sil. -lă-cri-]	/în + lacrimă + suf. ~at
A SE ÎNLĂNȚUI	A ÎNLĂNȚU//Î ~iésc	<i>trans.</i>	1) (persoane) A pune în lanțuri; a fereca; a lega.2) fig. A ține ca în lanțuri; a împiedica să se manifeste.3) A cuprinde de jur împrejur.4) fig. A pune stăpânire pe deplin; a subjugă; a robi; a cuceri; a captiva.5) A face să se înlănțuiască.	/în + lanț
A ÎNLĂTURA	A SE ÎNLĂNȚU//Î mă ~iésc	<i>intrans.</i>	A se ține lanț; a urma într-o succesiune continuă.	/în + lanț + suf. ~ui
A ÎNLEMNI	A ÎNLĂTURĂ înlătur	<i>trans.</i>	A da în lături; a lăsa la o parte; a excepta.	/în + lături
A ÎNLESNI	A ÎNLEMN//Î ~ésc	<i>intrans.</i>	1) A pierde capacitatea de a se mișca (din cauza unor emoții puternice); a rămâne nemișcat; a împietri; a înmărmuri; a încremeni. ~ de mirare.2) fig. rar A deveni insensibil (ca un lemn); a se închide în sine; a se împietri.	/în + lemn

A ÎNLOCUI	A ÎNLESN//Î ~esc	tranz.	1) (proces) A face (mai) lesne de realizat; a ușura; a facilita. ~ munca. ~ însușirea cunoștințelor.2) rar (persoane) A ajuta să se mențină sau să reușească. ~ pe cineva la învățătură.	/în + lesne
ÎNLOCUIITOR	A ÎNLOCUI//Î ~iesc	tranz.	(obiecte sau persoane) 1) A schimba ca necorespunzător, punând în loc altceva sau pe altcineva; a substitui. ~ ușa. ~ un jucător.2) A schimba (într-o calitate), ținând (temporar) locul. ~ pe președinte. Materialele plastice ~iesc lemnul.	/în + loc + suf. ~ui
A ÎNMAGAZINA	ÎNLOCUIT//ÓR ~oäre (~óri, ~oäre)	și substantiv	Care înlocuiește (ceva sau pe cineva); cu proprietatea de a înlocui (ceva). Material ~. ~ al cafelei. [Sil. -cu-i-]	/a înlocui + suf. ~tor
A ÎNMATRICULA	A ÎNMAGAZIN//Á ~éz	tranz.	1) (materiale, produse, mărfuri) A pune în magazie (pentru a păstra sau pentru a crea rezerve); a depozita. ~ grâne.2) fig. A aduna treptat, sporind mereu cantitatea; a acumula. ~ cunoștințe. ~ energie.	/<fr. enmagasiner
A ÎNMĂNUNCHEA	A ÎNMATRICUL//Á ~éz	tranz.	(nume de persoane) A înscrie într-o matriculă; a trece într-o matriculă. [Sil. -ma-tri-cu-]	/<fr. immatriculer, lat. immatriculare
ÎNMĂNUȘAT	A ÎNMĂNUNCH//EÁ	tranz.	(obiecte omogene) A lega în mănunchiuri.	/în + mănunchi
A ÎNMĂRMURI	ÎNMĂNUȘÁ//T ~tă (~ti, ~te)		1) (despre mâini) Care este în mănuși.2) (despre persoane) Care este cu mâinile în mănuși.	/în + mănușă + suf. ~at
A ÎNMÂNA	A ÎNMĂRMUR//Í ~esc		1. intranz. 1) A-și pierde capacitatea de a se mișca (din cauza unei emoții puternice); a rămâne nemișcat; a încremeni; a înlemni; a împietri. ~ de groază.2) A deveni stană (de piatră).2. tranz. pop. A prefăce în stană (de piatră).	/în + marmură
A ÎNMII	A ÎNMÂN//Á ~éz	tranz.	A da în mână; a preda; a remite. ~ un aviz. ~ o scrisoare.	/în + mână
A SE ÎNMII	A ÎNMI//Í ~esc	tranz.	A face să se înmiască.	/în + mie
A ÎNMIRESMA	A SE ÎNMI//Í se ~ește	intranz.	A se mări de o mie (sau de mai multe mii) de ori.	/în + mie
ÎNMIRESMAT	A ÎNMIRESM//Á ~éz	tranz.	(spații) A umple cu miros plăcut; a parfuma; a îmbălsăma.	/în + mireasmă
A ÎNMORMÂNȚA	ÎNMIRESMÁ//T ~tă (~ti, ~te)		1) v. A ÎNMIRESMA.2) Care răspândește mireasmă; care este plăcut mirositor.	/v. a înmiresma
ÎNMORMÂNȚARE	A ÎNMORMÂNT//Á ~éz	tranz.	1) A pune în mormânt (respectând anumite ritualuri); a îngropa; a înhuma.2) rar A astupa din toate părțile, ascunzând privirii.3) fig. A lăsa să fie uitat; a da uitării.	/în + mormânt
A ÎNMUGURI	ÎNMORMÂNT//ÁRE ~ări	f.	1) v. A ÎNMORMÂNȚA.2) Ritual de punere a mortului în mormânt. [G.-D. înmormântării]	/v. a înmormâna
A ÎNMUIA	A ÎNMUGUR//Í pers. 3 ~ește	intranz.	1) (despre plante) A se acoperi cu muguri; a da muguri.2) fig. (despre atitudini, sentimente, idei) A începe să capete contururi precise; a prinde consistență; a se înfiripa; a încolți; a se deștepta.	/în + mugur
A SE ÎNMUIA	A ÎNMUIÁ înmói	tranz.	A face să se înmoaie. • ~ spinarea cuiva a bate zdravăn pe cineva.	/în + a muia
ÎNMUIAT	A SE ÎNMUIÁ mă înmói	intranz.	1) A deveni (mai) moale; a pierde din tărie; a se fleșcăi. Ceara s-a înmuiat.2) (despre ger) A deveni mai temperat; a scădea în intensitate.3) (despre timp) A deveni (mai) cald.4) A deveni ud; a se îmbiba cu apă (sau cu alt lichid). Lutul s-a înmuiat.5) A	/în + a muia

ÎNMUIETOR	ÎNMUIĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ÎNMUIA și A SE ÎNMUIA.2) fig. Care nu mai are putere; lipsit de vlagă.	/v. a (se) înmuia
A ÎNMULȚI	ÎNMUIET//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Vas special pentru înmuierea cerealelor înainte de a fi puse la încolțit.	/a înmuia + suf. ~tor
A SE ÎNMULȚI	A ÎNMULȚ//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) A face să se înmulțească.2) (numere) A mări de atâtea ori de câte ori indică alt număr; a multiplica.	/în + mult
ÎNMULȚIRE	A SE ÎNMULȚ//Í se ~ește	<i>intranz.</i>	1) A crește cantitativ sau numeric; a deveni mai mult (mulți); a se multiplica.2) (despre organisme) A-și mări numărul de exemplare ale speciei prin generare; a se reproduce; a prolifera.	/în + mult
ÎNMULȚITOR	ÎNMULȚÍR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A ÎNMULȚI și A SE ÎNMULȚI.2) (în opoziție cu împărțire) Operație aritmetică prin care un număr (deînmulțitul) este mărit de atâtea ori câte unități are alt număr (înmulțitorul). • Tabla ~ii tablă în care sunt înscrise operațiile de înmulțire între e	/v. a înmulți
A ÎNNĂDI I	ÎNMULȚÍTÓR ~i	<i>m.</i>	mat. Al doilea termen al operației de înmulțire, cu care urmează să fie înmulțit primul termen, numit deînmulțit.	/a înmulți + suf. ~tor
A ÎNNĂDI II	A ÎNNĂD//Í I ~esc	<i>tranz.</i>	(obiecte) 1) A face să crească în lungime sau lățime (prin coasere, lipire, sudare); a adăuga.2) A uni prinzând capăt la capăt.	/în + nadă
A SE ÎNNĂDI	A ÎNNĂD//Í II ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se înnădească.	/în + nadă
A ÎNNĂMOLI	A SE ÎNNĂD//Í mă	<i>intranz.</i>	fig. A se deprinde să vină (la nadă).	/în + nadă
A SE ÎNNĂMOLI	A ÎNNĂMOL//Í ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se înnămolească.	/în + nămol
A ÎNNĂRĂVI	A SE ÎNNĂMOL//Í mă ~esc	<i>intranz.</i>	1) (despre vehicule, oameni) A se înfunda în nămol (fără a putea să înainteze); a se îngloda; a se noroi.2) (despre albia unui râu) A-și micșora secțiunea de curgere din cauza depunerilor materialului adus de curentul de apă; a se îngusta din cauza aluviu	/în + nămol
A SE ÎNNĂRĂVI	A ÎNNĂRĂV//Í ~esc	<i>tranz.</i>	v. A NĂRĂVI.	/în + nărav
ÎNNĂSCUT	A SE ÎNNĂRĂV//Í mă ~esc	<i>intranz.</i>	v. A SE NĂRĂVI.	/în + nărav
A ÎNNEBUNI	ÎNNĂSCÚ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre însușiri fizice sau psihice) Care aparține cuiva de la naștere; din născare; nativ.	/în + născut
ÎNNEBUNITOR	A ÎNNEBUN//Í ~esc		1. intranz. A deveni nebun; a pierde facultatea de a judeca normal; a se scrânti; a se sminti; a se aliena. • Ai ~it? exclamație de dezaprobare față de ceea ce zice sau face cineva. ~ după cineva (sau după ceva) a dori foarte mult pe cineva sau ceva.2. tr	/în + ne-bun
A ÎNNEGRI	ÎNNEBUNIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care înnebunește; în stare să scoată din minți.	/a înnebuni + suf. ~tor
A SE ÎNNEGRI	A ÎNNEGR//Í ~esc		1. tranz. A face să se înnegrească.2. intranz. pop. A se contura cu ceva negru, întunecat (pe un fond deschis).	/în + negru
A ÎNNEGURA	A SE ÎNNEGR//Í mă ~esc	<i>intranz.</i>	1) A deveni negru; a căpăta culoare neagră.2) A pierde culoarea inițială, întunecându-se sub acțiunea unor factori externi (ploi, vânturi).3) (despre persoane sau părți ale corpului lor) A deveni negru (sub acțiunea razelor solare); a se pârlî; a se bronz	/în + negru

A SE ÎNNEGURA	A ÎNNEGUR//Ă ~éz		1. tranz. A face să se înnegureze.2. intrans. A apărea negură.	/în + negură
A ÎNNEMURI	A SE ÎNNEGUR//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A fi învăluit de negură.2) A apărea negură.3) (despre persoane) A deveni trist; a se întrista; a se mâhni; a se înnora; a se posomorî; a se mohorî.4) fig. (despre vedere, minte) A pierde din proprietatea de a percepe clar obiectele din realitatea încon	/în + negură
A SE ÎNNEMURI	A ÎNNEMUR//Î ~ésc	<i>tranz.</i>	A face să se înnemurească.	/în + ne + a muri
A ÎNNISIPA	A SE ÎNNEMUR//Î mă ~ésc	<i>intrans.</i>	1) A deveni neam (unul cu altul); a se înrudi.2) A fi neam (unul cu altul); a se înrudi.	/în + ne + a muri
A SE ÎNNISIPA	A ÎNNISIP//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se înnisipeze.	/în + nisip
A ÎNNOBILA	A SE ÎNNISIP//Ă pers. 3 se ~ează	<i>intrans.</i>	(despre conducte, canale) A se astupa cu nisip; a se înfunda cu depuneri de nisip.	/în + nisip
A SE ÎNNOBILA	A ÎNNOBIL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se înnobileze.2) ist. A investi cu un titlu de noblete; a primi în rândul nobililor.3) A îmbunătăți, conferind proprietăți superioare. ~ o rasă de animale. ~ o specie de plante. ~ un aliaj.	/în + nobil
A ÎNNODA	A SE ÎNNOBIL//Ă mă	<i>intrans.</i>	A deveni (mai) nobil; a căpăta noblete, grandoare morală.	/în + nobil
A SE ÎNNODA	A ÎNNODĂ înnod	<i>tranz.</i>	1) (capete de ață, sfori, funii) A uni printr-un nod; a lega.2) fig. A aduna greu, puțin câte puțin; a sclipui; a înjgheba; a agonisi. ~ ceva avere.3) A face să se înnoade.	/<lat. innodare
ÎNNODĂTURĂ	A SE ÎNNODĂ se înnoadă	<i>intrans.</i>	(de-spre ațe, sfori, funii) A se încălci formând un nod (sau mai multe). • ~ la vorbă (sau la ceartă) a se pune pe ceartă.	/<lat. innodare
A ÎNNOI	ÎNNODĂTUR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Obiect înnodat.2) Loc unde ceva este înnodat.	/a înnoda + suf. ~ătură
A SE ÎNNOI	A ÎNNO//Î ~iesc		1. tranz. 1) A face să se înnoiască.2) A amenaja cu obiecte noi, schimbându-le pe cele vechi. ~ camera. ~ o vitrină.3) A începe din nou; a reîncepe; a relua. ~ tratative.4) (documente) A face să fie valabil pe un termen nou.2. intrans. rar A crește din	/în + nou
ÎNNOITOR	A SE ÎNNO//Î mă ~iesc	<i>intrans.</i>	1) A se face ca nou.2) A se îmbrăca cu ceva nou; a-și pune haine noi.3) fig. A deveni mai proaspăt.	/în + nou
A ÎNNOPTA	ÎNNOIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care înnoiește; în stare să inoveze; novator.	/a înnoi + suf. ~tor
A SE ÎNNOPTA	A ÎNNOPT//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	(despre persoane) 1) A se reține sau a rămâne până la căderea nopții; a fi prins de noapte.2) A rămâne peste noapte; a petrece noaptea.	/în + noapte
ÎNNOPTAT	A SE ÎNNOPT//Ă pers. 3 se ~ează	<i>intrans.</i>	A se face noapte; a cădea noaptea.	/în + noapte
A ÎNNORA	ÎNNOPTÁT	<i>n.</i>	v. A ÎNNOPTA și A SE ÎNNOPTA. • Pe ~(e) când se lasă noaptea.	/v. a (se) înopta
A SE ÎNNORA	A ÎNNOR//Ă pers. 3 ~ează	<i>tranz.</i>	fig. A face să se înnoreze.	/în + nor
ÎNOT	A SE ÎNNOR//Ă pers. 3 se ~ează	<i>intrans.</i>	1) A apărea nori pe cer.2) (despre cer, vreme) A deveni mai întunecos (din cauza norilor); a se posomorî; a se mohorî.3) fig. A deveni trist, amărât; a se întrista; a se amărî; a se scârbi; a se posomorî.	/în + nor

A ÎNOTA	ÎNÓT	<i>n.</i>	Plutire și înaintare pe suprafața apei sau în apă prin mișcări ritmice.	/v. a înota
ÎNOTĂTOARE	A ÎNOTĂ înót	<i>intrans.</i>	1) (despre ființe) A se deplasa prin apă, făcând mișcări ritmice.2) A străbate un mediu. ~ prin noroi.3) fig. A fi prins din toate părțile (de ceva). Ochii îi înoată în lacrimi.4) fig. A trăi, lăfăindu-se. ~ în belșug.	/<lat. innotare
ÎNOTĂTOR I	ÎNOTĂTOÁRE ~	<i>f.</i>	Organ de înot la unele animale acvatice; aripioară. ~ pectorală.	/a înota + suf. ~ătoare
ÎNOTĂTOR II	ÎNOTĂT//ÓR I ~oáre (~óri, ~oáre)		Care înoată.	/a înota + suf. ~ător
A ÎNRĂDĂCINA	ÎNOTĂTÓR II ~i	<i>m. și f.</i>	Persoană care practică înotul.	/a înota + suf. ~ător
A SE ÎNRĂDĂCINA	A ÎNRĂDĂCIN//Á ~éz	<i>trans.</i>	A face să se înrădăcească.	/în + rădăcină
A ÎNRĂI	A SE ÎNRĂDĂCIN//Á pers. 3 se ~eáză	<i>intrans.</i>	1) (despre plante) A slobozi rădăcini (adânci); a se fixa în pământ cu ajutorul rădăcinilor.2) fig. (despre obiceiuri, idei) A prinde rădăcini; a intra adânc în uz; a deveni obișnuit; a se încetățeni; a se statornici; a se împământenii; a se consimți.	/în + rădăcină
A SE ÎNRĂI	A ÎNRĂ//Í ~iésc	<i>trans.</i>	A face să se înrăiască.	/în + rău
A ÎNRĂMA	A SE ÎNRĂ//Í mă ~iésc	<i>intrans.</i>	A deveni rău; a se umple de răutate; a se încâinoșa.	/în + rău
A ÎNRĂUTĂȚI	A ÎNRĂM//Á ~éz	<i>trans.</i>	A pune în ramă; a încadra.	/în + ramă
A SE ÎNRĂUTĂȚI	A ÎNRĂUTĂȚ//Í ~ésc	<i>trans.</i>	A face să se înrăutățească; a complica; a agrava; a înăspri.	/în + răutate
A ÎNRÂURI	A SE ÎNRĂUTĂȚ//Í pers. 3 se ~éște	<i>intrans.</i>	(despre stări de lucruri, situații) A deveni mai rău, mai grav; a se complica; a se agrava; a se înăspri.	/în + răutate
ÎNRÂURIRE	A ÎNRÂUR//Í ~ésc	<i>trans.</i>	A supune unei acțiuni ce poate duce la schimbări; a supune unei influențe; a influența. [Sil. -râ-u-]	/în + râuri
A ÎNREGIMENTA	ÎNRÂURÍR/E ~i	<i>f.</i>	1) v. A ÎNRÂURI.2) Acțiune, exercitată asupra cuiva sau a ceva; influență.	/v. a înrâuri
A ÎNREGISTRA	A ÎNREGIMENT//Á	<i>trans.</i>	A introduce într-o grupare; a înrola.	/<fr. enrégimenter
ÎNREGISTRATOR	A ÎNREGISTR//Á ~éz	<i>trans.</i>	1) (nume, informații) A fixa în scris (sau în memorie); a înscrie; a nota; a consemna.2) (scrisori, acte) A trece într-un registru (pentru a autentifica). ~ corespondența primită.3) (sunete, imagini) A fixa prin metode electromagnetice; a imprima.4) A face	/<fr. enregistreur
A ÎNROBI	ÎNREGISTRAT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>și substantiv</i>	Care înregistrează.	/a înregistra + suf. ~ător
ÎNROBITOR	A ÎNROB//Í ~ésc	<i>trans.</i>	(popoare, țări, teritorii) A lua în stăpânire (prin putere armată); a face să piardă independența; a supune; a îngenunchea; a subjuga; a aservi; a înfeuda.	/în + arobi
A ÎNROLA	ÎNROBIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane, popoare) Care subjugă, aduce în stare de robie pe alții.	/v. a înrobi
A SE ÎNROȘI	A ÎNROL//Á ~éz	<i>trans.</i>	1) A înscrie în efectivul armatei; a încadra într-o unitate militară; a încorpora; a angaja.2) A introduce într-o grupare; a înregimenta.	/<fr. enrôler
A SE ÎNROURA	A SE ÎNROȘ//Í mă	<i>intrans.</i>	v. A SE ROȘI.	/în + roșu

A SE ÎNRUDI	A SE ÎNROUR//Ă pers. 3 se ~căză	<i>intrans.</i>	1) A se umple de rouă.2) fig. (despre ochi, pleoape, gene) A se umezi de lacrimi. [Sil. -ro-u-]	/în + roură
ÎNSĂ	A SE ÎNRUD//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A deveni rudă (unul cu altul); a se înnemuri.2) A fi rudă (unul cu altul).3) fig. A căpăta trăsături comune.	/în + rudă
A ÎNSĂILA	ÎNSĂ	<i>conj.</i>	(exprimă un raport adversativ și leagă părți de propoziție, propoziții sau fraze) Dar. El lucrează încet, însă bine.	/<lat. ipsa
ÎNSĂILĂTURĂ	A ÎNSĂIL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (obiecte de îmbrăcăminte) A prinde printr-o cusătură rară (pentru a însemna locurile care trebuie cusute definitiv).2) fig. (planuri, proiecte etc.) A contura în linii generale. [Sil. în-să-i-]	/în + saia
A ÎNSĂMÂNȚA	ÎNSĂILĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Cusătură rară, făcută pentru a îmbina provizoriu părțile componente ale unei haine; saia.	/a însăila + suf. ~ătură
A ÎNSĂNĂTOȘI	A ÎNSĂMÂNȚ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (semințe de plante cultivate) A introduce în sol (pentru a încolți și a crește); a semăna.2) (terenuri agricole) A cultiva introducând în sol semințe de culturi agricole.3) biol. (animale) A supune fecundării artificiale.	/în + sămânță
A SE ÎNSĂNĂTOȘI	A ÎNSĂNĂTOȘ//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se însănătoșească; a îndrepta; a vindeca; a lecu.	/în + sănătos
A ÎNSĂRCINA	A SE ÎNSĂNĂTOȘ//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A deveni (din nou) sănătos; a reveni la starea normală (după o boală); a se îndrepta; a se vindeca; a se lecu.2) fig. (despre relații între oameni, ambianțe) A deveni mai bun; a se îmbunătăți; a se ameliora.	/în + sănătos
ÎNSĂRCINAT	A ÎNSĂRCIN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A face responsabil de îndeplinirea unui lucru; a pune să răspundă de o misiune.2) A face să capete sarcină; a lăsa gravidă; a îngreuna.	/în + sarcină
A ÎNSÂNGERA	ÎNSĂRCINĂ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	v. A ÎNSĂRCINA. • ~ cu afaceri diplomat de clasă inferioară care conduce misiunea diplomatică în lipsa șefului.	/v. a însărcina
A ÎNSCĂUNA	A ÎNSÂNGER//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (ființe sau părți ale corpului lor) A umple de sânge.2) A păta cu sânge.3) fig. A colora cu roșu; a înroși.	/în + a sângera
A SE ÎNSCĂUNA	A ÎNSCĂUN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (domnitori, regi, împărați) A pune la domnie; a așeza în scaunul domniei; a întrona.2) A face să se înscăuneze; a întrona; a încorona.3) fig. A numi în mod oficial (într-o funcție, într-un post); a investi. [Sil. în-scă-u-]	/în + scaun
A ÎNSCENA	A SE ÎNSCĂUN//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	(de-spre domnitori, regi, împărați) A veni la domnie; a se așeza în scaunul domniei; a se întrona.	/în + scaun
A ÎNSCRIE	A ÎNSCEN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (lucrări dramatice, opere) A pune în scenă; a reprezenta prin mijloace scenice; a monta.2) fig. (acțiuni reprobabile) A organiza din timp prezentând, însă, ca spontan. [Sil. în-sce-]	/<it. inscenare
A SE ÎNSCRIE	A ÎNSCRÍ//E ~u	<i>tranz.</i>	1) (mai ales nume de persoane) A fixa în scris; a înregistra; a nota; a consemna.2) (persoane) A face să figureze într-o listă (drept membru al unui grup, posesor al unei demnități). ~ un copil la școală.3) sport (goluri, puncte) A trece la activul său sa	/în + a scrie
ÎNSCRIS	A SE ÎNSCRÍE pers. 3 se înscrie	<i>intrans.</i>	A deține un anumit loc (în spațiu, în timp sau într-un sistem ierarhic de valori); a se situa.	/în + a scrie
ÎNSEMN	ÎNSCRÍS ~uri	<i>n. inv.</i>	Act scris; zăpis; [Sil. în-scris]	/v. a înscrie

A ÎNSEMNA	ÎNSEMŃ ~e	<i>n.</i>	rar Semn distinctiv al unei demnități, al unui rang sau al unui ordin.	/în + semn
ÎNSEMNARE	A ÎNSEMŃ/Á însémŃ		1. tranz. 1) A evidenția printr-un semn distinctiv; a marca.2) (informații, imagini) A fixa (pentru sine) cu ajutorul unor semne grafice.2. intranz. (despre obiecte, semne) A avea o anumită semnificație; a fi dotat cu o semnificație; a semnifica. [Și înse	/în + a semna
ÎNSEMŃAT	ÎNSEMŃ//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A ÎNSEMNA.2) Ceea ce este însemnat undeva.	/v. a însemna
ÎNSEMŃĂTATE	ÎNSEMŃĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ÎNSEMNA.2) Care prezintă valoare; important.3) (despre persoane) Care se deosebește de alții printr-un defect fizic.	/v. a însemna
A ÎNSENINA	ÎNSEMŃĂT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter însemnat; importanță.2) rar Înțeles al cuvintelor sau al faptelor. [G.-D. însemnătății]	/a însemna + suf. ~ătate
A SE ÎNSENINA	A ÎNSENIN//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(despre persoane sau despre manifestările lor) A face să se însenineze.	/<lat. inserenare
A ÎNSERA	A SE ÎNSENIN//Á pers. 3 se ~ează	<i>intranz.</i>	1) (despre cer) A deveni senin.2) (despre timp) A se schimba spre bine; a se răzbuna. 3) fig. (despre persoane) A recăpăta buna dispoziție; a se descreți.4) fig. (despre manifestări ale oamenilor) A deveni senin, liniștit.	/<lat. inserenare
A SE ÎNSERA	A ÎNSER//Á ~éz	<i>intranz.</i>	(despre persoane) A rămâne (undeva) până la venirea serii.	/în + seară
ÎNSERAT	A SE ÎNSER//Á pers. 3 se ~ează	<i>intranz.</i>	A se face seară; a amurg.	/în + seară
A ÎNSETA	ÎNSERÁT	<i>n.</i>	Timpul când înserează; amurg. • Pe ~e în amurg, la căderea serii.	/v. a (se) însera
ÎNSETAT	A ÎNSET//Á ~éz	<i>intranz.</i>	A avea senzația de sete; a simți sete.	/în + sete
A ÎNSILOZA	ÎNSETÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ÎNSETA.2) Care este dornic de ceva.	/v. a înseta
A SE ÎNSINGURA	A ÎNSILOZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(nutrețuri) A depozita în silozuri.	/în + siloz
A SE ÎNSORI	A SE ÎNSINGUR//Á mă ~éz	<i>intranz.</i>	(despre persoane) A se izola de mediul social.	/în + singur
ÎNSORIT	A SE ÎNSOR//Í pers. 3 se ~ește	<i>intranz.</i>	1) A apărea soarele.2) rar A se încălzi la soare.	/în + soare
A ÎNSOȚI	ÎNSORÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A SE ÎNSORI.2) (despre timp sau despre perioade de timp) Care este cu mult soare.3) (despre locuri) Care se află în bătaia soarelui.4) (despre față, privire) Care este plin de seninătate.	/v. a însori
A SE ÎNSOȚI	A ÎNSOȚ//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A urma în calitate de tovarăș; a întovărăși; a acompania; a conduce.2) A duce sub escortă; a escorta.3) rar (interpreți sau melodii interpretate de cineva) A susține cântând aceeași melodie la un instrument sau grup de instrumente.4) A adăug	/în + soț
ÎNSOȚITOR	A SE ÎNSOȚ//Í mă ~esc	<i>intranz.</i>	pop. 1) (despre persoane de sex opus) A se uni prin căsătorie; a se căsători.2) pop. (despre animale de sex opus) A realiza actul sexual (în vederea reproducerii); a se împreuna; a se împerechea.	/în + soț
A ÎNSPĂIMÂNTA	ÎNSOȚIT//ÓR ~oäre (~óri, ~oäre)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care însoțește (ceva sau pe cineva).	/a însoți + suf. ~tor
A SE ÎNSPĂIMÂNTA	A ÎNSPĂIMÂNTÁ înspăimânt	<i>tranz.</i>	A face să se înspăimânte. [Sil. în-spăi-]	/în + a spăimânta

ÎNSPĂIMÂNTĂTOR I	A SE ÎNSPĂIMÂNTĂ mă înspăimânt	<i>intrans.</i>	1) A se umple de spaimă.2) A fi cuprins de spaimă; a se speria tare; a se înfiora.	/în + a spăimânta
ÎNSPĂIMÂNTĂTOR II	ÎNSPĂIMÂNTĂTOR I	<i>adv.</i>	1) Foarte tare. Plângea ~.2) (urmat de un adjectiv cu prepoziția de) Extraordinar; extrem. E ~ de întuneric.	/în + a spăimânta
A ÎNSPICA	ÎNSPĂIMÂNTĂT//OR II ~oăre (~óri, ~oăre)		Care înspăimântă; care provoacă spaimă, groază; înfricoșător; înfiorător; sinistru. Priveliște ~oare. Strigăt ~.	/a (se) înspăimânta + suf. ~ător
ÎNSPICAT	A ÎNSPICĂ pers. 3 însică	<i>intrans.</i>	(despre plante) A da în spic; a face spic.	/<lat. inspicare
ÎNSPRE	ÎNSPICĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ÎNSPICA.2) (despre păr) Care are fire cărunte; cu fire albe.3) (despre părul sau despre blana unor animale) Care are vârful în formă de spic.4) (despre țesături și despre obiecte confecționate din ele) Care conține fire de altă culoare; împestrița	/v. a înspica
A ÎNSPUMA	ÎNSPRE	<i>prep.</i>	1) (exprimă un raport spațial, indicând direcția) Spre; către; asupra. A porni înspre pădure.2) (exprimă un raport temporal, indicând apropierea unei perioade de timp) Aproape de; spre; către; asupra. Înspre seară. Înspre ziuă.3) (exprimă un raport modal,	/în + spre
A SE ÎNSPUMA	A ÎNSPUM//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A transforma în spumă.2) A face să se înspumeze. [Sil. în-spu-]	/în + spumă
A ÎNSTĂRI	A SE ÎNSPUM//Ă mă	<i>intrans.</i>	A se umple de spumă; a deveni plin de spumă; a spumega.	/în + spumă
A SE ÎNSTĂRI	A ÎNSTĂR//Î ~ésc	<i>tranz.</i>	rar A face să se înstărească; a înavuți. [Sil. în-stă-]	/în + stare
A ÎNSTELA	A SE ÎNSTĂR//Î mă ~ésc	<i>intrans.</i>	A deveni bogat; a acumula bunuri materiale în cantități mari; a se înavuți.	/în + stare
A SE ÎNSTELA	A ÎNSTEL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se însteleze.2) A împodobi cu stele. [Sil. în-ste-]	/în + stele
A ÎNSTRĂINA	A SE ÎNSTEL//Ă pers. 3 se ~eáză	<i>intrans.</i>	(despre cer) A se acoperi cu stele.	/în + stele
A SE ÎNSTRĂINA	A ÎNSTRĂIN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se înstrăineze.2) jur. A face să intre în posesia altcuiva prin cedarea oficială a dreptului de proprietate; a aliena.3) (bunuri materiale) A lua pe ascuns și pe nedrept; a fura; a sustrage. [Sil. în-stră-i-]	/în + străin
A ÎNSTRUNA	A SE ÎNSTRĂIN//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A deveni străin (sufletește).2) A se așeza cu traiul în altă parte, despărțindu-se de baștină și de cei apropiați.	/în + străin
A ÎNSUFLEȚI	A ÎNSTRUNĂ înstrún	<i>tranz.</i>	1) (instrumente muzicale cu coarde) A face să producă sunetele necesare prin întinderea sau slăbirea strunelor; a potrivi; a acorda.2) (sfori, frânghii, cabluri) A întinde ca pe o strună.3) (animale de călărie) A stăpâni prin strângerea chingilor sau a fr	/în + strună
A SE ÎNSUFLEȚI	A ÎNSUFLEȚ//Î ~ésc	<i>tranz.</i>	1) A face să se însuflețească; a înflăcăra; a entuziasma; a antrena; a electriza; a exalta; a anima.2) (personaje din basme) A înzestra cu suflet; a face să capete viață.3) fig. A transforma din mohorât în vesel, strălucitor. Soarele ~ea livada. [Sil. -su	/în + suflet

ÎNSUFLEȚITOR	A SE ÎNSUFLEȚI//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	A căpăta tot mai mult suflet; a se umple de elan; a se înflăcăra; a se entuziasma; a se ambala; a se antrena; a se electriza; a se exalta; a se anima. Copiii începură să se ~ească. Discuția s-a ~it.	/în + suflet
A ÎNSUMA	ÎNSUFLEȚIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	Care însuflețește; în stare să însuflețească; animator.	/a însufleți + suf. ~tor
A ÎNSURA	A ÎNSUM//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(elemente de același tip) A include în sine; a cuprinde; a întruni; a îngloba; a comporta; a conține.	/în + sumă
A SE ÎNSURA	A ÎNSURĂ însór	<i>trans.</i>	A face să se însoare.	/<lat. inuxorare
ÎNSURAT	A SE ÎNSURĂ mă însór	<i>intrans.</i>	(despre bărbați) A se uni prin căsătorie cu o persoană de sex femeiesc.	/<lat. inuxorare
ÎNSURĂTOARE	ÎNSURĂ//T ~ți	<i>adj.</i>	(despre bărbați) Care este căsătorit.	/v. a însura
ÎNSURĂȚEL	ÎNSURĂT//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	Căsătorie a unui bărbat.	/a însura + suf. ~ătoare
A ÎNSURI	ÎNSURĂȚE//L ~i	<i>m.</i>	Tânăr însurat nu demult. • Tineri ~i soți căsătoriți de curând.	/însurat + suf. ~el
A ÎNSUȘI	A ÎNSUR//Î ~esc		1. intrans. A deveni sur; a încărunți.2. trans. (fiițe) A face să devină sur; a încărunți.	/în + sur
ÎNSUȘIRE	A ÎNSUȘI//Î ~esc	<i>trans.</i>	1) (bunuri străine sau care nu aparțin nimănui) A lua în stăpânire; a-și apropria.2) (cunoștințe) A dobândi prin învățătură; a asimila.3) (păreri, idei) A accepta considerând ca bun; a adopta.	/Din însuși
A ÎNSUTI	ÎNSUȘIR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A ÎNSUȘI.2) Trăsătură distinctivă; semn diferențial; caracteristică; proprietate.	/v. a însuși
A SE ÎNSUTI	A ÎNSUT//Î ~esc	<i>trans.</i>	A face să se însutească.	/în + sută
A ÎNȘELA I	A SE ÎNSUT//Î pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	A se mări de o sută (sau de mai multe sute) de ori.	/în + sută
A SE ÎNȘELA	A ÎNȘELĂ I înșél	<i>trans.</i>	1) (persoane) A face să se înșele (recurgând la diverse mijloace necinstite); a păcăli; a amăgi; a minți.2) (despre auz, văz, memorie etc.) A înceta de a mai sluji normal. Auzul îl înșală (pe cineva).3) (persoane, mai ales femei) A determina la relații se	/<lat. insellare
ÎNȘELĂTOR	A SE ÎNȘELĂ mă înșél	<i>intrans.</i>	A lua un neadevăr drept adevăr; a cădea în eroare; a se păcăli; a se amăgi. • ~ în așteptările sale a se dezamăgi; a se deziluziona.	/<lat. insellare
ÎNȘELĂTORIE	ÎNȘELĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	Care înșală; care induce în eroare; iluzoriu. Aspect ~. Aparențe ~oare.	/a înșela + suf. ~ător
A ÎNȘEUA	ÎNȘELĂTORI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A ÎNȘELA.2) Vorbă sau faptă a celui care înșală.	/înșelător + suf. ~ie
A ÎNȘĂCA	A ÎNȘEU//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(animale de călărie, în special cai) A prevedea cu șa. [Sil. -șe-ua]	/în + șa + suf. ~ua
A ÎNȘIRA	A ÎNȘĂCĂ înșfác	<i>trans.</i>	A apuca brusc și cu putere; a înhăța. [Sil. în-șfă-]	/în + bulg. hvatam
A ÎNȘTIINȚA	A ÎNȘIRĂ înșir	<i>trans.</i>	1) (diferite obiecte) A așeza în șir, în rând; a rândui. ~ rufele (la uscat).2) (mărgel, frunze de tutun) A pune pe un fir de ață, făcând șirag.3) (idei, fapte, evenimente) A număra sau a expune pe rând a enumera. • ~ verzi și uscate a spune lucruri fără	/în + șir
ÎNȘTIINȚARE	A ÎNȘTIINȚI//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(persoane) A pune în cunoștință de cauză; a pune la curent a anunța; a informa.	/în + știință
A ÎNȘURUBA	ÎNȘTIINȚI//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A ÎNȘTIINȚA.2) Document prin care se anunță ceva; aviz	/v. a înștiința

A ÎNTĂRĂTA	A ÎNȘURUB//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (obiect) A fixa printr-un șurub.2) (piulițe) A îmbrăca pe filetul unui șurub (prin răsucire).	/în + șurub
A SE ÎNTĂRĂTA	A ÎNTĂRĂTĂ întărât	<i>tranz.</i>	(ființe) A aduce în mod intenționat într-o stare de iritare; a zădări; a ațâța; a incita; a stârni.	/<lat. intercitare
A ÎNTĂRI	A SE ÎNTĂRĂTĂ mă întărât	<i>intrans.</i>	1) (despre procese, fenomene etc.) A se desfășura din ce în ce mai energic; a deveni mai intens; a se întezi; a se intensifica.2) (despre persoane) A manifesta o afectivitate sporită; a se aprinde; a se înfierbânta; a se înfoca.	/<lat. intercitare
A SE ÎNTĂRI	A ÎNTĂR//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) A face să se întărească.2) A fixa, conferind stabilitate.3) (sisteme tehnice, terenuri, cetăți) A face mai rezistent.4) (acte, scrisori, semnături) A face valabil, legal (prin aplicarea unei ștampile sau printr-o semnătură); a legaliza; a autentifica;	/în + tare
ÎNTĂRITOR	A SE ÎNTĂR//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) (de-spre substanțe, materiale) A deveni tare; a trece în stare solidă; a se învâtoșa; a se solidifica.2) (despre colectivități) A se uni mai strâns; a se consolida; a se cimenta.3) (despre ploaie, vânt) A deveni mai puternic; a crește în intensitate;	/în + tare
ÎNTĂRITURĂ	ÎNTĂRIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care întărește organismul; analeptic; tonifiant; reconfortant; fortifiant; tonic. Medicament ~.	/a întări + suf. ~tor
ÎNTĂI I	ÎNTĂRITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Loc întărit (cu șanțuri, ziduri etc.) pentru apărare.2) Element de întărire a rezistenței unui sistem tehnic sau a unei construcții.3) înv. Iscălitură sau pecete care legalizează un document.	/a întări + suf. ~tor
ÎNTĂI II	ÎNTĂI I	<i>adv.</i>	La început; în primul rând; înainte de toate; dintâi. • Mai ~, mai ~ de toate, ~ și-ntâi sau mai ~ și ~ înainte de toate. (Pentru) întâia dată (pentru) prima oară (sau dată).	/<lat. antaneus
ÎNTĂIETATE	ÎNTĂI II	<i>num. ord.</i>	(când precedă un substantiv, se folosesc formele hotărâte întâiul, întâia). 1) Care precedă pe al doilea; primul. Locul ~. Clasa ~. Întâiul pacient. • De mâna ~ de calitatea cea mai bună; foarte bună. Felul ~ fel de bucate fierbinti, conținând mult lichi	/<lat. antaneus
A ÎNTÂLNI	ÎNTĂIETÁT//E	<i>f.</i>	Însușirea de a fi întâiul (în timp, în rang, în drepturi); prioritate. A avea ~. A da ~. A ține ~ea. [Sil. -tâ-ie-]	/întâi + suf. ~etate
A SE ÎNTÂLNI	A ÎNTÂLN//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A găsi în calea sa.	/în + înv. a tâlni
ÎNTÂLNIRE	A SE ÎNTÂLN//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) (de-spre persoane) A veni în același loc și în același timp (în urma unei înțelegeri prelabile sau întâmplător).2) (despre ființe sau obiecte în mișcare) A trece prin același loc, venind în întâmpinare și continuându-și drumul în direcții opuse; a se	/în + înv. a tâlni
ÎNTÂLNIS	ÎNTÂLNÍR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A ÎNTÂLNI și A SE ÎNTÂLNI.2) Competiție sportivă; meci.	/v. a întâlني
A ÎNTÂMPINA	ÎNTÂLNÍS	<i>n. pop.</i>	: Bun ~(ul) formulă de salut, rostită la întâlnirea cu cineva.	/a întâlني + suf. ~iș
ÎNTÂMPINARE	A ÎNTÂMPINÁ întâmpin	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A aștepta ieșind în cale (conform unei înțelegeri prelabile). • ~ o sărbătoare (sau o dată) a fi în așteptarea unei sărbători (sau a unei date), pregătind cele necesare.2) (obstacole, greutăți) A găsi în calea sa; a întâlني.	/în + tâmpină

A SE ÎNTÂMPLA	ÎNTÂMPIN//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A ÎNTÂMPINA. • A ieși (sau a merge, a veni) în (sau întru) ~ a ieși înaintea cuiva pentru a-l întâmpina.2) jur. Cerere de anulare a hotărârii unei instanțe judecătorești; contestație.	/v. a întâmpina
ÎNTÂMPLARE	A SE ÎNTÂMPLĂ pers. 3 se întâmplă	<i>intrans.</i>	1) (despre fapte, evenimente) A se produce în urma unui concurs neprevăzut de împrejurări; a se petrece în mod incidental.2) (despre condiții climaterice) A avea loc pe neprevăzute. ~ vânt. ~ ploaie.3) rar (mai ales la formă negativă) A intra în posesie p	/<lat. intemplan
ÎNTÂMPLĂTOR I	ÎNTÂMPL//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	Ceea ce se întâmplă; lucru petrecut în mod incidental. • Din ~ întâmplător. La ~ cum se va nimeri. La voia ~ării într-un noroc.	/v. a întâmpla
ÎNTÂMPLĂTOR II	ÎNTÂMPLĂTOR I	<i>adv.</i>	Din întâmplare.	/a întâmpla + suf. ~ător
A ÎNTÂRZIA	ÎNTÂMPLĂTOR II ~oare (~ori, ~oare)		Care se produce din întâmplare; care are loc pe neașteptate; accidental; incidental; inopinat.	/a întâmpla + suf. ~ător
ÎNTÂRZIAT	A ÎNTÂRZIA întârzii	<i>intrans.</i>	1) A sosi mai târziu de timpul stabilit.2) (despre acțiuni sau despre fenomene) A se produce după termenul convenit sau fixat.3) A rămâne undeva mai mult decât trebuie; a zăbovi; a se reține.	/în + târziu
ÎNTÂRZIERE	ÎNTÂRZIA//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ÎNTÂRZIA.2) (despre persoane) Care se dezvoltă mai încet decât ar trebui.	/v. a întârzia
A ÎNTEMEIA	ÎNTÂRZIER//E ~i	<i>f.</i>	A ÎNTÂRZIA. • Cu ~ mai târziu decât trebuie. Fără ~ la timpul convenit. [G.-D. întârzierii; Sil. -zi-e-]	/v. a întârzia
A SE ÎNTEMEIA	A ÎNTEME//IĂ ~iez	<i>trans.</i>	1) (întreprinderi, grupări, publicații, teorii) A face să ia ființă (având un temei real); a fonda; a înființa; a crea.2) rar (clădiri, construcții) A ridica, punând temelie trainică; a dura. ~ un oraș.	/în + temei
ÎNTEMEIAT	A SE ÎNTEME//IĂ mă	<i>intrans.</i>	A pune temei; a se sprijini; a se baza; a se bizui; a conta.	/în + temei
ÎNTEMEIETOR	ÎNTEMEIĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ÎNTEMEIA și A SE ÎNTEMEIA.2) Care este susținut prin argumente solide; argumentat; motivat.3) înv. Care are putere de rezistență.	/v. a întemeia
A ÎNTEMNIȚA	ÎNTEMEIETOR ~i	<i>m.</i>	Persoană care a întemeiat ceva; fondator.	/a întemeia + suf. ~tor
A ÎNTEȚI	A ÎNTEMNIȚ//Ă ~éz	<i>trans.</i>	în v. A băga în temniță; a pune la închisoare.	/în + temniță
A SE ÎNTEȚI	A ÎNTEȚ//Î ~esc	<i>trans.</i>	1) A face să se întărească.2) A deranja din ce în ce mai des; a nu slăbi. ~ pe cineva cu vizitele.3) rar A ataca energic. ~ dușmanul din toate părțile.4) fig. (despre sentimente, senzații) A cuprinde cu putere.	/<lat. intitiare
A ÎNTINA	A SE ÎNTEȚ//Î pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	(despre ploaie, vânt etc.) A deveni mai puternic; a crește în intensitate; a se întări. Vântul s-a ~it.	/<lat. intitiare
A ÎNTINDE	A ÎNTIN//Ă ~éz	<i>trans.</i>	1) A murdări cu noroi; a umple de glod; a noroi; a îngloda.2) (demnitatea, onoarea, reputația) A supune unui tratament compromițător.	/în + tină

A SE ÎNTINDE	A ÎNTÍNDE <i>întind</i>		1. tranz. I. 1) (obiecte elastice) A trage de margini, măbind dimensiunile (lărgind sau lungind). • ~ (sau a pune) o cursă (sau un laț) a) a pune o capcană; b) a ademeni prin înșelătorie.2) (părți ale corpului) A mișca lungind (pe cât e posibil) în direct	/<lat. <i>entindere</i>
ÎNTINDERE	A SE ÎNTÍNDE <i>mă întind</i>	<i>intrans.</i>	I. 1) (despre îmbrăcăminte) A se mări (în lățime sau/și în lungime) deformându-se. Puloverul s-a întins.2) (despre mușchi) A ajunge într-o stare de tensiune.3) (despre lichide cu consistență sporită) A curge gros. Mierea se întinde. Moarea se întinde.4) (	/<lat. <i>entindere</i>
A ÎNTINERI	ÎNTINDER //E ~i	<i>f.</i>	1) v. A ÎNTINDE și A SE ÎNTINDE.2) Loc întins; spațiu vast; cuprins.	/v. a (se) <i>întinde</i>
A ÎNTINGE	A ÎNTINER //Î ~esc		1. intrans. A recăpăta tinerețea de altă dată; a deveni din nou tânăr.2. tranz. A face să aibă înfățișare (mai) tânără. Rochia aceasta o întinerește.	/în + <i>tânăr</i>
ÎNTINS	A ÎNTÎNGE <i>înting</i>	<i>tranz.</i>	fam. (pâinea, mămliga etc.) A muia într-un produs alimentar (mai ales lichid). ~ mămliga în mujdei. ~ pâinea în sare.	/<lat. <i>intingere</i>
ÎNTINSOARE	ÎNTÍN //S ~să (~și, ~se)		1) v. A ÎNTINDE și A SE ÎNTINDE. • Cu brațele ~se cu toată dragostea, cu bunăvoință, cu căldură. Masă ~să masă plină de mâncăruri.2) (despre terenuri, regiuni, spații) Care are suprafața mare; larg. Câmpie ~să.	/v. a <i>întinde</i>
ÎNTINZĂTOR	ÎNTINS //OĂRE ~óri	<i>f.</i>	rar1) v. A ÎNTINDE și A SE ÎNTINDE. • Într-o ~ a) fără încetare; întruna; b) repede.2) rar Timp neîntrerupt; durată continuă.	/întins + suf. ~oare
A ÎNTIPĂRI	ÎNTINZĂT //ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Dispozitiv folosit pentru a întinde ceva.	/întins + suf. ~ător
A SE ÎNTIPĂRI	A ÎNTIPĂR //Î ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se întipărească; a imprima.	/în + a <i>tipări</i>
ÎNTIPĂRIRE	A SE ÎNTIPĂR //Î pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	1) (despre urme, desene) A se reproduce prin apăsare; a se imprima.2) fig. (despre amintiri, întâmplări) A se fixa rămânând pentru mai mult timp; a se încrusta. ~ în minte. ~ în inimă.	/în + a <i>tipări</i>
A ÎNTOARCE	ÎNTIPĂRÍR //E ~i	<i>f.</i>	1) v. A ÎNTIPĂRI și A SE ÎNTIPĂRI.2) Urmă lăsată pe un obiect prin apăsare.3) fig. Imagine rămasă în amintire; impresie.	/v. a (se) <i>întipări</i>
A SE ÎNTOARCE	A ÎNTOÁRCE <i>întorc</i>		1. tranz. 1) A face să se întoarcă. • ~ ceasul a răsuci arcul ceasului (pentru a-l face să meargă).2) fam. (despre o boală) A lovi din nou; a înturna. Gripa l-a întors.3) A schimba cu locul astfel încât o parte să ocupe poziția alteia. ~ fânul. • ~ pe o p	/<lat. <i>intorquere</i>
ÎNTOCMAI	A SE ÎNTOÁRCE <i>mă întorc</i>	<i>intrans.</i>	1) A veni înapoi (de unde a plecat); a se înapoia; a se înturna. ~ acasă.2) A veni din nou; a reveni. ~ la părerea inițială.3) A-și schimba direcția inițială, luând-o în altă parte. • A i se ~ cuiva mâțele (sau stomacul) pe dos a i se face greață. S-a înt	/<lat. <i>intorquere</i>
A ÎNTOCMI	ÎNTÓCMAI	<i>adv.</i>	Întru totul; exact; așa.	/în + <i>tocmai</i>
ÎNTORS	A ÎNTOCM //Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) A face să ia ființă și să capete forță definitivă; a alcătui; a elabora. ~ un proiect (sau un plan). ~ actele.2) A pune la cale temeinic, pe baze trainice. ~ o gospodărie.	/în + a <i>tocmi</i>

ÎNTORSĂTURĂ	ÎNT//ÓRS ~oársă (~órși, ~oárse)		1) v. A ÎNTOARCE și A SE ÎNTOARCE. • A face cale ~oarsă a se întoarce.2) (despre obiecte) Care are formă încovoiată.3) fig. rar (despre persoane sau despre caracterul lor) Care deviază de la comportarea normală; sucit. Fire ~oarsă.	/v. a întoarce
A ÎNTORTOCHEA	ÎNTORSĂTÚR//Ă ~i	f.	1) Loc unde ceva își schimbă direcția.2) Formă arcuită, rezultată din schimbarea direcției (unui drum, unei ape curgătoare).3) Schimbare neașteptată în desfășurarea evenimentelor; turnură.4) fig. Construcție rezultată din dispunerea specifică a cuvintelor	/întors + suf. ~ătură
A SE ÎNTORTOCHEA	A ÎNTORTOCH//EÁ ~éz	tranz.	(idei, lucrări, probleme) A face (mai) complicat (decât este în realitate); a complica.	/<lat. intorticulture
ÎNTORTOCHEAT	A SE ÎNTORTOCH//EÁ	intrans.	(mai ales despre drumuri) A avea mai multe cotituri; a fi cotit.	/<lat. intorticulture
ÎNTORTOCHERE	ÎNTORTOCHEÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre drumuri, ape) Care are curburi neregulate; cu multe cotituri; sinuos; cotit.2) (de-spre linii, fire) Care are o orientare neregulată; răsucit în direcții diferite; încâlcit.3) (despre modul de exprimare scrisă sau orală) Care este greu de înțel	/v. a (se) întortochea
ÎNTORTOCHETURĂ	ÎNTORTOCHÉR//E ~i	f.	1) v. A ÎNTORTOCHEA și A SE ÎNTORTOCHEA.2) Mulțime de cotituri.3) Lipsă de sistem într-o acțiune sau într-un lucru.	/v. a (se) întortochea
ÎNTOTDEAUNA	ÎNTORTOCHETÚR// Ă ~i	f.	rar Loc unde ceva (mai ales un drum sau un râu) se întortochează; învârtecuș.	/a (se) întortochea + suf. ~tură
A ÎNTOVĂRĂȘI	ÎNTOTDEAÚNA	adv.	În orice timp; în tot timpul; mereu; oricând; totdeauna. • ~ când de fiecare dată când; ori de câte ori. Ca ~ ca de fiecare dată; ca de obicei.	/în + totdeauna
A SE ÎNTOVĂRĂȘI	A ÎNTOVĂRĂȘ//Í ~ésc	tranz.	1) A urma în calitate de tovarăș; a însoți; a acompania; a conduce.2) A face să se întovărășească.	/în + tovarăș
A SE ÎNTRAJUTORA	A SE ÎNTOVĂRĂȘ//Í mă ~ésc	intrans.	1) A deveni tovarăș (unul cu altul); a stabili relații de tovarășie; a se asocia.2) A fi tovarăș (unul cu altul); a fi în relații de tovarășie.	/în + tovarăș
ÎNTRAJUTORARE	A SE ÎNTRAJUTOR//Á mă	intrans.	A se ajuta reciproc (unul cu altul).	/Din întrajutorare
ÎNTRE	ÎNTRAJUTORÁRE	f.	1) v. A SE ÎNTRAJUTORA.2) Ajutor reciproc; ajutor mutual. [G.-D. întrajutorării; Sil. într-a-]	/întru + ajutorare
A ÎNTREBA	ÎNTRE	prep.	1) (exprimă un raport spațial, indicând spațiul sau locul dintre două sau mai multe obiecte sau persoane) În locul dintre; printre. Între Nistru și Prut. Satul este așezat între două dealuri. S-a dus între străini.2) (exprimă un raport temporal, indicând	/<lat. inter
ÎNTREBARE	A ÎNTREBÁ întréb		1. tranz. 1) (persoane) A determina să dea un răspuns; a chestiona; a interoga. • Întreabă-mă să te întreb se spune, când ți se cere o informație despre ceva ce nu cunoști nici tu.2) (elevi sau studenți) A supune unui examen oral; a asculta; a interoga; a	/<lat. interrogare

ÎNTREBĂTOR	ÎNTREB//ĂRE ~ări	f.	1) v. A ÎNTREBA. 2) Vorbire adresată cuiva cu scopul de a căpăta un răspuns; adresare care cere răspuns. A pune cuiva o ~. • ~area n-are supărare (sau ~area vină n-are) se spune pentru a sublinia că nu este rău să întrebi dacă te îndoiești de ceva. Semnul	/v. a întreba
A ÎNTREBUIŢA	ÎNTREBĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	și adverbial	Care întreabă; care exprimă o întrebare; cu nedumerire; interogativ. Privire ~oare. A se uita ~.	/a întreba + suf. ~ător
A ÎNTRECE	A ÎNTREBUIŢ//Ă	tranz.	A pune în practică; a folosi; a utiliza; a aplica.	/în + trebuință
A SE ÎNTRECE	A ÎNTRÉCE întréc	tranz.	A lăsa în urmă; a depăși; a dovedi; a devansa. ~ la fugă. ~ în viteză. • ~ așteptările (cuiva) a se dovedi mai presus decât s-a așteptat (cineva).	/în + a trece
ÎNTRECERE	A SE ÎNTRÉCE mă întréc	intrans.	A lupta pentru întâietate (într-un domeniu oarecare); a concura. • ~ cu gluma (sau cu șaga) a-și permite mai mult decât se cuvine.	/în + a trece
ÎNTRECUT	ÎNTRÉCER/E ~i	f.	v. A ÎNTRECE și A SE ÎNTRECE. • ~ sportivă competiție sportivă.	/v. a (se) întrece
A ÎNTREDESCHIDE	ÎNTRECŪ//T ~tă (~ți, ~te)		v. A ÎNTRECE. • Pe ~te luându-se la întrecere; întrecându-se care mai de care.	/v. a întrece
ÎNTREG I	A ÎNTREDESCHÍDE întredeschíd	tranz.	(uși, ferestre, gura, ochii) A deschide parțial.	/între + a deschide
ÎNTREG II	ÎNTRÉ//G I ~gi	m.	mat. Număr fără unități fracționare. Trei ~gi și două zecimi. [Sil. în-treg]	/<lat. integer, ~gra
A ÎNTREGI	ÎNTR//ÉG II ~eagă (~égi)		1) A cărui integritate nu este atinsă; integral. Pâine ~eagă. Lan ~. Text ~. • Număr ~ număr care nu conține o fracție. 2) (mai ales înaintea cuvântului determinat) Care cuprinde ceva în totalitatea sa; căruia nu-i lipsește nimic; tot; deplin; complet. ~ s	/<lat. integer, ~gra
ÎNTREGIME	A ÎNTREG//Í ~esc	tranz.	A face să fie întreg, plin (adăugând ceea ce lipsește); a completa; a complini. [Sil. în-tre-]	/Din întreg
A ÎNTREI	ÎNTREGÍM/E ~i	f.	Înșușirea a ceea ce este întreg; deplinătate; integritate. • În ~ cu totul; complet.	/întreg + suf. ~ime
A ÎNTREMA	A ÎNTRE//Í ~iesc	tranz.	A mări de trei ori; a tripla.	/în + trei
A SE ÎNTREMA	A ÎNTREM//Ă ~éz	tranz.	A face să se întremeze; a înzdrăveni; a înfiripa.	/Orig. nec.
ÎNTREMĂTOR	A SE ÎNTREM//Ă mă ~éz	intrans.	A-și reveni după o boală; a recăpăta puteri; a se înfiripa; a se înzdrăveni.	/Orig. nec.
A SE ÎNTREPĂTRUNDE	ÎNTREMĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care întremează; cu proprietatea de a întrema.	/a (se) întrema + suf. ~ător
A ÎNTREPRINDE	A SE ÎNTREPĂTRÚNDE	intrans.	A se pătrunde reciproc (cu cineva sau ceva). [Sil. în-tre-pă-trun-]	/între- + a pătrunde
ÎNTREPRINDERE	A ÎNTREPRÍNDE întreprínd	tranz.	(acțiuni) A începe a efectua. [Sil. în-tre-prin-]	/între- + a prinde
ÎNTREPRINZĂTOR	ÎNTREPRÍNDER/E ~i	f.	1) Unitate economică (de producție, de comerț sau de servicii sociale) care are o conducere unică. ~ de stat. 2) Acțiune începută din inițiativă proprie. [G.-D. întreprinderii]	/v. a întreprinde

ÎNTRERUPĂTOR	ÎNTRERUPĂTOR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	Care știe să întreprindă acțiunile necesare (la momentul oportun); care vădește inițiativă.	/a întreprinde + suf. ~ător
A ÎNTRERUPE	ÎNTRERUPĂTOR ~oăre	<i>n.</i>	Dispozitiv care întrerupe sau restabilește un circuit electric; comutator. [Sil. în-tre-]	/a întrerupe + suf. ~ător
A SE ÎNTRERUPE	A ÎNTRERÚPE	<i>tranz.</i>	A face să se întrerupă. ~ o activitate. ~ lucrările.	/între- + a rupe
ÎNTRERUPERE	A SE ÎNTRERÚPE mă întrerúp	<i>intrans.</i>	A se opri în cursul unei activități, unei acțiuni. M-am întrerupt din lucru.	/între- + a rupe
ÎNTRERUPT	ÎNTRERÚPER /E ~i	<i>f.</i>	v. A ÎNTRERUPE și A SE ÎNTRERUPE. • Fără ~ în mod continuu; fără încetare.	/v. a (se) întrerupe
A ÎNTRETĂIA	ÎNTRERÚP //T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ÎNTRERUPE și A SE ÎNTRERUPE.2) și adverbial (în opoziție cu continuu) Care are întreruperi.	/v. a (se) întrerupe
A SE ÎNTRETĂIA	A ÎNTRETĂIA	<i>tranz.</i>	A tăia de-a curmezișul; a intersecta. [Sil. în-tre-tă-ia]	/între- + a tăia
ÎNTRETĂIAT	A SE ÎNTRETĂIA pers. 3 se întretăie	<i>intrans.</i>	(despre drumuri, linii) A veni din direcții diferite, întâlnindu-se într-un punct; a se încrucișa; a se intersecta.	/între- + a tăia
A ÎNTREȚESE	ÎNTRETĂIA //T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ÎNTRETĂIA și A SE ÎNTRETĂIA.2) Care are întreruperi; cu pauze. Respirație ~tă. Vorbire ~tă. [Sil. în-tre-tă-iat]	/v. a întretăia
A SE ÎNTREȚESE	A ÎNTREȚESE întrețes	<i>tranz.</i>	1) (fîre sau modele de țesătură) A introduce în altă țesătură.2) A face să se întrețese. [Sil. în-tre-]	/între- + a țese
ÎNTREȚINĂTOR	A SE ÎNTREȚESE pers. 3 se întrețes	<i>intrans.</i>	1) A se îmbina ca într-o țesătură.2) (despre drumuri, linii etc.) A veni din diferite direcții suprapunându-se în mai multe puncte; a se împleti.	/între- + a țese
A ÎNTREȚINE	ÎNTREȚINĂTOR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	rare Persoană care întreține pe cineva, îi asigură mijloacele necesare de trai. ~orul familiei.	/a întreține + suf. ~ător
A SE ÎNTREȚINE	A ÎNTREȚINE întrețin	<i>tranz.</i>	1) A ține în stare bună; a păstra în condiții bune; a îngriji. • ~ focul a alimenta focul ca să nu se stingă. ~ o convorbire a conversa.2) A asigura cu cele trebuincioase traiului; a hrăni. ~ familia.	/între- + a ține
ÎNTREȚINUT	A SE ÎNTREȚINE mă întrețin	<i>intrans.</i>	1) A-și asigura mijloacele de existență.2) A sta de vorbă; a întreține o convorbire; a conversa.	/între- + a ține
A ÎNTREVEDEA	ÎNTREȚINÚ //T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care trăiește în concubinaj cu alta, care o întreține.	/v. a (se) întreține
ÎNTREVEDERE	A ÎNTREVEDEA întrevăd	<i>tranz.</i>	1) (obiecte, ființe) A vedea foarte vag (din cauza depărtării, a întunericii); a întrezări; a ghici.2) A vedea printre alte elemente; a întrezări.3) fig. A vedea în perspectivă (pe baza unor date cunoscute sau intuite); a prevedea; a întrezări.	/între- + a vedea
A ÎNTREZĂRI	ÎNTREVEDER /E ~i	<i>f.</i>	Întâlnire între două sau mai multe persoane pentru a discuta probleme de interes comun.	/între- + vedere
A ÎNTRISTA	A ÎNTREZĂRI //Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) (obiecte, ființe) A vedea foarte vag (din cauza depărtării, a întunericii); a întrevedea; a ghici.2) A zări printre alte elemente; a întrevedea.3) fig. A vedea în perspectivă (pe baza unor date cunoscute sau intuite); a prevedea; a întrevedea.	/între- + a zări
A SE ÎNTRISTA	A ÎNTRIST //Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se întristeze; a amări; a scârbi. [Sil. în-tris-]	/în + trist

ÎNTRISTĂTOR	A SE ÎNTRIST//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	(despre persoane) A deveni trist; a se amărî; a se scârbi; a se posomorî; a se mâhni.	/în + trist
A ÎNTRLOCA	ÎNTRISTĂT//ÔR ~oăre (~ôri, ~oăre)	<i>rare</i>	Care întristează; care provoacă tristețe.	/a întrista + suf. ~ător
A SE ÎNTRLOCA	A ÎNTRLOCĂ	<i>trans.</i>	pop. A face să se întriloace; a întruni.	/Din într-un loc
A ÎNTRONA	A SE ÎNTRLOCĂ mă întrolóc	<i>intrans.</i>	pop. 1) A se strânge laolaltă; a se aduna la un loc; a se întruni.2) fam. (despre persoana de sex opus) A se uni (din nou) într-o familie.	/Din într-un loc
A SE ÎNTRONA	A ÎNTRON//Ă ~éz	<i>trans.</i>	A face să se întroneze; a înscăuna. [Sil. în-tro-]	/în + tron
ÎNTRU	A SE ÎNTRON//Ă pers. 3 se ~ează	<i>intrans.</i>	1) (despre domnitori, regi, împărați) A se așeza pe tron; a se înscăuna.2) A se stabili domnind; a se instaura.	/în + tron
ÎNTRUCĂT	ÎNTRU	<i>prep.</i>	1) (exprimă un raport spațial, concretizând interiorul unui spațiu sau al unui obiect, direcția) În. Lucrează într-un cabinet spațios.2) (exprimă un raport temporal, concretizând perioada de timp) Au plecat într-o duminică.3) (exprimă un raport modal) Au	/<lat. intro
ÎNTRUCĂTVA	ÎNTRUCĂT	<i>conj.</i>	(exprimă un raport cauzal) Deoarece; fiindcă; pentru că; că; dat fiind (faptul) că; de vreme ce; o dată ce. [Sil. în-tru]	/întru + cât
A ÎNTRUCHIPA	ÎNTRUCĂTVĂ	<i>adv.</i>	Într-o măsură oarecare; oarecum; cam.	/întru + câtva
A SE ÎNTRUCHIPA	A ÎNTRUCHIP//Ă ~éz	<i>trans.</i>	A face să se întruchipeze. [Sil. în-tru-]	/întru + chip
ÎNTRUNA	A SE ÎNTRUCHIP//Ă pers. 3 se ~ează	<i>intrans.</i>	A-și găsi expresia materială; a căpăta chip concret; a se întrupa; a se materializa.	/întru + chip
A ÎNTRUNI	ÎNTRUNA	<i>adv.</i>	Tot timpul; neîntrerupt; neîncetat; încontinuu; mereu.	/întru + una
A SE ÎNTRUNI	A ÎNTRUN//Î ~esc	<i>trans.</i>	1) A face să se întrunească.2) (elemente de același tip) A include în sine; a cuprinde; a îngloba; a însuma; a conține; a comporta.	/Din întruna
ÎNTRUNIRE	A SE ÎNTRUN//Î pers. 3 se ~esc	<i>intrans.</i>	A se aduna laolaltă.	/Din întruna
A ÎNTRUPA	ÎNTRUNÎR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A ÎNTRUNI și A SE ÎNTRUNI.2) Reunire a unui grup de persoane pentru a discuta și a hotărî ceva; adunare.	/v. a întruni
A SE ÎNTRUPA	A ÎNTRUP//Ă ~éz	<i>trans.</i>	1) A face să se întrupeze.2) A uni într-un timp comun.	/în + trup
A ÎNTUNECA	A SE ÎNTRUP//Ă pers. 3 se ~ează	<i>intrans.</i>	A-și găsi expresia materială; a căpăta formă concretă; a se întruchipa; a se materializa.	/în + trup
A SE ÎNTUNECA	A ÎNTUNECĂ întúnece	<i>trans.</i>	1) A face să se întunece.2) fig. A face să pălească (în fața altui lucru); a pune în umbră; a eclipsa.	/<lat. întunicare
ÎNTUNECAT	A SE ÎNTUNECĂ mă întúnece	<i>intrans.</i>	1) A se lăsa întunericul; a se face întuneric. Se întunecă.2) A deveni mai închis la culoare. Fața i s-a întunecat.3) fig. (despre persoane) A deveni trist; a se întrista; a se posomorî.4) (despre vedere, minte) A pierde din proprietatea de a percepe clar	/<lat. întunicare
ÎNTUNECIME	ÎNTUNECĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ÎNTUNECA și A SE ÎNTUNECA.2) fig. Care este lipsit de limpezime; greu de înțeles; confuz.3) fig. Care nu știe carte; analfabet.	/v. a (se) întuneca
ÎNTUNECOS	ÎNTUNECÎM//E ~i	<i>f.</i>	Întuneric de nepătruns; beznă.	/întúnece + suf. ~ime

ÎNTUNERIC	ÎNTUNEC//ÓS ~oasă (~ósi, ~oáse)		1) Care este cufundat în întuneric; lipsit de lumină; sumbru; obscur.2) fig. Care este de culoare întunecată, inspirând tristețe; posomorât; sumbru.	/întúnece + suf. ~os
A ÎNTURNA	ÎNTUNÉRIC	<i>n.</i>	1) Lipsă de lumină; obscuritate. • ~ beznă foarte întuneric. Pe ~ a) când nu se mai vede; b) fără lumină.2) fig. Lipsă de cunoștințe; neștiință; înapoiere.	/în + tuneric
A SE ÎNTURNA	A ÎNTURNÁ <i>întórn</i>	<i>tranz.</i>	1) A face să se întoarne; a înapoa; a întoarce.2) (despre boli sau alte stări) A lovi din nou; a întoarce.	/în + a turna
A ÎNȚĂRCA	A SE ÎNTURNÁ <i>mă întórn</i>	<i>intrans.</i>	1) A veni înapoi (de unde a plecat); a se înapoia; a se întoarce.2) inv. A se întoarce cu fața (spre ceva sau cineva).	/în + a turna
ÎNȚĂRCĂTOARE	A ÎNȚĂRCÁ <i>întărc</i>		1. tranz. 1) (sugaci) A opri definitiv de la supt. • Unde și-a ~t dracul copiii a) unde nimeni nu știe; b) undeva foarte departe.2) fig. A face să se lase de o deprindere (rea); a dezvăța; a dezobișnui.2. intrans. (despre femelele mamifere) A nu mai da la	/în + țarc
A ÎNȚĂȚĂNA	ÎNȚĂRCĂT//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	Loc unde sunt pășcuți izolat miei înțărcați.	/a înțărca + suf. ~ătoare
ÎNȚELEGĂTOR	A ÎNȚĂȚÂN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	fam. (uși, ferestre etc.) A prinde în țâțâni.	/în + țâțână
A ÎNȚELEGE	ÎNȚELEGĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care dă dovadă de înțelegere; predispus să înțeleagă o situație grea; binevoitor. Om ~. Atitudine ~oare.	/înțeleg + suf. ~ător
A SE ÎNȚELEGE	A ÎNȚELÉGE <i>întelég</i>		1. tranz. 1) (esența lucrurilor) A-și însuși prin activitatea gândirii; a pătrunde cu mintea; a pricepe; a concepe; a sesiza. • A da cuiva să înțeleagă (sau a da de înțeles) a face pe cineva să-și dea seama despre ceva numai printr-o aluzie sau printr-un	/<lat. intelligere
ÎNȚELEGERE	A SE ÎNȚELÉGE <i>mă întelég</i>	<i>intrans.</i>	1) A se împăca bine; a nu avea probleme.2) A ajunge la învoială; a cădea de acord; a se învoi; a conveni. ~ din preț.	/<lat. intelligere
A ÎNȚELENI	ÎNȚELÉGER//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A ÎNȚELEGE și A SE ÎNȚELEGE.2) Facultatea de a înțelege lucrurile.3) Atitudine binevoitoare; bunăvoință.4) Comunitate de vederi asupra unui lucru; convenție; acord.5) Situație, caracterizată prin relații bune; stare de concepții comune asupra unei c	/v. a (se) înțelege
ÎNȚELEPCIUNE	A ÎNȚELEN//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) (despre terenuri care nu mai sunt lucrate) A se preface în țelină; a se acoperi de buruieni; a se părăgini; a se părlogi.2) (despre ființe) A-și pierde capacitatea de a se mișca (din cauza unei emoții puternice); a rămâne nemișcat; a îngheța; a înlemni	/în + țelină
ÎNȚELEPT I	ÎNȚELEPCIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Facultatea de a înțelege și de a judeca adânc lucrurile.2) Ju-decată cumpănită; chibzuială. • Cu ~ cumpătat. [G.-D. înțelepciunii]	/<lat. intellectio, ~onis
ÎNȚELEPT II	ÎNȚELÉP//T I ~ți	<i>m.</i>	Persoană înzestrată cu capacitatea de a pătrunde esența legilor fundamentale ale naturii și ale societății; cugetător; gânditor.	/<lat. intellectus
ÎNȚELES I	ÎNȚEL//ÉPT II ~eáptă (~épti, ~épte)		1) (despre persoane) Care înțelege și judecă drept; care are judecată sănătoasă; cuminte.2) (despre manifestări ale oamenilor) Care este bine gândit; făcut cu socoteală; chibzuit.	/<lat. intellectus

ÎNȚELES II	ÎNȚELÉS I ~uri	<i>n.</i>	Conținut logic interior; semnificație a unui lucru; sens. • Pe ~ul tuturor într-o formă limpede pentru oricine. Cu ~ cu o anumită semnificație; cu tâlc; cu rost.	/v. a înțelege
A ÎNȚEPA	ÎNȚEL//ÉS II ~easă (~eși, ~ése)		v. A ÎNȚELEG. • De ~ cu care te poți înțelege. De la sine ~ fără îndoială; sigur; negreșit.	/v. a înțelege
A SE ÎNȚEPA	A ÎNȚEPÁ înțep		1. tranz. 1) (ființe sau părți ale corpului lor) A supune unei senzații de durere fizică, înfigând un obiect ascuțit; a împunge; a înghimpa.2) fig. A ataca răutăcios cu ironii sau cu vorbe usturătoare; a înghimpa; a împunge; a mușca.3) înv. A trage în țeă	/în + țeapă
ÎNȚEPAT	A SE ÎNȚEPÁ mă	<i>intrans.</i>	A face (concomitent) schimb de vorbe usturătoare (cu cineva).	/în + țeapă
ÎNȚEPĂTOR	ÎNȚEPÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ÎNȚEPA și A SE ÎNȚEPA.2) fig. Care este stăpânit de mândrie și impertinență; înfipt. • ~ la vorbă zeflemitor.3) fig. Care se supără ușor; supărăcios; tăfnos.	/v. a înțepa
ÎNȚEPĂTURĂ	ÎNȚEPĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care înțepă.2) (despre miros sau gust) Care produce o senzație asemănătoare cu o înțepătură.3) fig. Care conține aluzii răutăcioase; usturător; pișcător; corosiv; urzicător; îmbolditor; mușcător. Glumă ~oare.	/a înțepa + suf. ~ător
A ÎNȚEPENI	ÎNȚEPÁTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Senzație dureroasă provocată prin înțepare; împunsătură.2) Loc unde s-a produs o înțepare; împunsătură.3) fig. Vorbă sau expresie răutăcioasă, adresată cuiva; împunsătură; șfichi.	/a înțepa + suf. ~ătură
A SE ÎNȚEPENI	A ÎNȚEPEN//Í ~esc		1. intrans. 1) (despre corp sau părți ale lui) A-și pierde (temporar) capacitatea de a reacționa la excitanți exteriori; a deveni țeapăn; a amorți.2) (despre mortar, glod etc.) A trece în stare solidă; a se întări; a se învârtosa; a se solidifica.2. tranz	/în + țeapăn
A ÎNȚESA	A SE ÎNȚEPEN//Í mă	<i>intrans.</i>	A lua o poziție rigidă, rămânând ca înfipt.	/în + țeapăn
A ÎNȚINA	A ÎNȚESÁ înțes	<i>tranz.</i>	1) rar (obiecte) A vârî cu forța într-un spațiu restrâns (ca să încapă mai mult); a îndesa; a înghesui; a îmbulzi; a bâcși.2) (recipiente) A umple până la refuz.	/<lat. intexare
A ÎNȚOLI	A ÎNȚIN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	rar A sprijini atât cât să nu se prăvălească.	/<lat. intinuire
A SE ÎNȚOLI	A ÎNȚOL//Í ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se înțolească.	/în + țol
A SE ÎNȚURȚURA	A SE ÎNȚOL//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) fam. A-și procura îmbrăcăminte; a-și face haine.2) A ajunge la o situație materială relativ bună; a se chivernisi; a se pospăi.	/în + țol
A ÎNVĂLĂTUCI	A SE ÎNȚURȚUR//Ă pers. 3 se ~ează	<i>intrans.</i>	A se acoperi cu țurțuri.	/în + țurțur
A SE ÎNVĂLĂTUCI	A ÎNVĂLĂTUC//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) A face să se învălătuască; a înfășura; a încolăci.2) A înveli de jur împrejur; a înfășura.	/în + vălătuc
ÎNVĂLMĂȘEALĂ	A SE ÎNVĂLĂTUC//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A se fixa prin mișcare de rotație (în jurul unui obiect); a se înfășura; a se încolăci. 2) A se face vălătuc.	/în + vălătuc
A ÎNVĂLMĂȘI	ÎNVĂLMĂȘ//EĂLĂ ~eli	<i>f.</i>	1) v. A SE ÎNVĂLMĂȘI.2) Îngrămădire de lucruri sau de ființe în neorânduială.3) Forfotă a unei mulțimi de oameni.	/a învălmași + suf. ~eală
A SE ÎNVĂLMĂȘI	A ÎNVĂLMĂȘ//Í ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se învălămășească.	/în + vălmașag

A ÎNVĂLUI	A SE ÎNVĂLMĂȘ//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	A se amesteca de-a valma; a se îngrămădi în neorânduială.	/în + vâlmășag
A SE ÎNVĂLUI	A ÎNVĂLUÎ învălui	<i>trans.</i>	1) A acoperi cu un vâl sau cu o învelitoare.2) fig. A cuprinde din toate părțile; a învălura; a împresura; a cuprinde; a cotropi; a înfășura.3) A cuprinde în toată plinătatea (cu privirea).4) (focuri) A face să ardă cu flacăra potolită.5) fam. A deranja p	/în + vâl + suf. ~ui
ÎNVĂLUIITOR	A SE ÎNVĂLUÎ pers. 3 se învâluie	<i>intrans.</i>	A se mișca în vârtejuri; a se învoluta.	/în + vâl + suf. ~ui
A ÎNVĂLURA	ÎNVĂLUIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care învâluie.2) mil. Care înconjoară pe inamic din toate părțile.	/a învălui + suf. ~tor
A SE ÎNVĂLURA	A ÎNVĂLUR//Ă ~éz	<i>trans.</i>	1) A face să se învâluireze; a ondula.2) fig. A cuprinde din toate părțile; a împresura; a învălui; a înfășura; a cotropi; a cuprinde.	/în + valuri
ÎNVĂLURAT	A SE ÎNVĂLUR//Ă pers. 3 se ~căză	<i>intrans.</i>	(despre ape) A se mișca în valuri; a se ondula.	/în + valuri
A ÎNVĂPĂIA	ÎNVĂLURĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ÎNVĂLURA și A SE ÎNVĂLURA.2) (despre relief) Care are multe ridicături, asemănătoare valurilor.	/v. a (se) învălura
A SE ÎNVĂPĂIA	A ÎNVĂPĂ//IĂ ~iez	<i>trans.</i>	A face să se învâpăieze. [Sil. -pă-ia]	/în + văpaie
ÎNVĂPĂIAT	A SE ÎNVĂPĂ//IĂ mă ~iez	<i>intrans.</i>	1) A deveni roșu-aprins (ca văpaia); a se înroși tare.2) fig. A căpăta tot mai mult suflet; a se înflăcăra; a se încinge; a se însufleți; a se anima; a se aprinde; a se entuziasma.	/în + văpaie
ÎNVĂȚ	ÎNVĂPĂIĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ÎNVĂPĂIA și A SE ÎNVĂPĂIA.2) fig. Care este deosebit de energic; aprig. [Sil. -pă-iat]	/v. a învăpăia
A ÎNVĂȚA	ÎNVEȚ ~uri	<i>n. pop.</i>	1) Obicei rău; deprindere rea; nărav; apucătură. • Tot ~ul are și dezvăț constrâns de împrejurări, te dezobișnuiești de orice deprindere.2) Argumentare menită să convingă pe cineva să procedeze într-un anumit fel.	/v. a învăța
A SE ÎNVĂȚA	A ÎNVĂȚĂ învăt		1. trans. 1) (activități, acțiuni, procese) A însuși prin eforturi susținute. ~ o meserie.2) (persoane) A face să capete cunoștințe și/sau deprinderi într-un domeniu oarecare; a pregăti; a instrui; a prepara. • ~ minte a pedepsi pentru a-i da învățătură p	/<lat. invitare
ÎNVĂȚAT	A SE ÎNVĂȚĂ mă	<i>intrans.</i>	A căpăta anumite deprinderi; a se deprinde.	/<lat. invitare
ÎNVĂȚĂCEL	ÎNVĂȚĂ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv al</i>	1) v. A ÎNVĂȚA și A SE ÎNVĂȚA.2) Care este specializat în cercetări științifice având cunoștințe vaste într-un anumit domeniu; savant.	/v. a învăța
ÎNVĂȚĂMÂNT	ÎNVĂȚĂCÉ//L ~i	<i>m.</i>	fam. 1) Tânăr care învață într-o școală; elev; școlar.2) Persoană care urmează un maestru; discipol.3) Tânăr care învață o meserie; ucenic.	/învățat + suf. ~el
ÎNVĂȚĂTOR	ÎNVĂȚĂM//ÂNT ~înte	<i>n.</i>	1) la sing. Activitate social organizată de instruire și de educare a tinerei generații.2) la sing. Totalitate a instituțiilor de instruire dintr-o țară. ~ public. ~ mediu. ~ superior.3) Concluzie dedusă din practica vieții sociale sau individuale; învăță	/a învăța + suf. ~ământ

ÎNVĂȚĂTORIME	ÎNVĂȚĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	1) Lucrător din învățământ cu studii speciale, care instruiește și educă elevii în primele clase elementare.2) Persoană care inițiază, învață, îndrumă pe cineva; dascăl.	/a învăța + suf. ~ător
ÎNVĂȚĂTURĂ	ÎNVĂȚĂTORÍME	<i>f.</i>	(colectiv de la învățător) 1) Totalitate a învățătorilor (dintr-o țară sau dintr-o localitate); corpul învățătoresc.2) Mulțime de învățători.	/învățător + suf. ~ime
A ÎNVÂLTORI	ÎNVĂȚĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Totalitate a tezelor teoretice și a îndrumărilor practice într-un domeniu de activitate; doctrină.2) Ansamblu de cunoștințe acumulate de cineva; studii.3) Proces de acumulare a cunoștințelor într-o instituție de învățământ. A se afla la ~. Drept la ~.4	/a învăța + suf. ~ătură
A SE ÎNVÂLTORI	A ÎNVÂLTOR//Í ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se învăltorească.	/în + vâltoare
A SE ÎNVÂLVORA	A SE ÎNVÂLTOR//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	A fi cuprins de vâltoare.	/în + vâltoare
A ÎNVÂRSTA	A SE ÎNVÂLVOR//Ă pers. 3 se ~căză	<i>intrans.</i>	pop. A fi cuprins de vâlvoare; a arde cu pară mare; a pălălăi.	/în + vâlvoare
ÎNVÂRTEALĂ	A ÎNVÂRST//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A ornamenta cu dungi; a dunga; a vârga.	/în + vârstă
ÎNVÂRTECUȘ	ÎNVÂRT//EĂLĂ ~éli	<i>f.</i>	1) v. A ÎNVÂRTI și A SE ÎNVÂRTI.2) fig. Manipulație în vederea obținerii unui profit personal; afacere necinstită.	/a învărti + suf. ~eală
A ÎNVÂRTEJI	ÎNVÂRTECÚȘ ~uri	<i>n.</i>	1): Ineluș~ joc de copii, în care unul dintre participanți trebuie să ghicească la cine este inelul transmis pe neobservate de la un jucător la altul.2) rar Loc unde ceva (mai ales un drum sau un râu) se întortochează; întortochetură.	/a învărti + suf. ~uș
A SE ÎNVÂRTEJI	A ÎNVÂRTEJ//Í ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se învărtejească.	/în + vârtej
A ÎNVÂRTI	A SE ÎNVÂRTEJ//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A se mișca în vârtejuri.2) fig. A se învărti în cercuri (ca un vârtej).	/în + vârtej
A SE ÎNVÂRTI	A ÎNVÂRT//Í ~esc		1. tranz. 1) A face să se învărtească. • ~ capul cuiva (~ pe cineva) a) a face pe cineva să-și piardă judecata; b) a amăgi pe cineva. ~ hora a dansa; a juca.2) A întoarce pe toate părțile (cercetând cu privirea); a suci.3) (obiecte) A folosi cu dibăcie; a	/în + sl. vrutați
ÎNVÂRTITĂ I	A SE ÎNVÂRT//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A face o mișcare de rotație (în jurul axei sale sau al altui obiect); a realiza mișcări circulare; a se roti. Pământul se ~ește. • ~ casa (sau locul, pământul) cu cineva a fi apucat de ameteți.2) A umbla încolo și încoace (fără rost). • ~ ca o curcă ch	/în + sl. vrutați
ÎNVÂRTITĂ II	ÎNVÂRTÍT//Ă I ~e	<i>f.</i>	Preparat culinar din foi de aluat acoperite cu umplutură (brânză, nuci, mere etc.) și rulate.	/v. a (se) învărti
ÎNVÂRTITOR	ÎNVÂRTÍT//Ă II ~e	<i>f.</i>	mai ales art. 1) Dans popular (uneori însoțit de strigături) executat în perechi sau în grupuri mixte, care fac mișcări de rotire.2) Melodie după care se execută acest dans.	/v. a (se) învărti
ÎNVÂRTITURĂ	ÎNVÂRTIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>rar</i>	1) Care învărtește.2) Care se învărtește.	/a învărti + suf. ~tor
A ÎNVÂRTOȘA	ÎNVÂRTITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Învârtire nerepetată.	/a învărti + suf. ~tură

A SE ÎNVÂRTOȘA	A ÎNVÂRTOȘ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se învârtoseze.	/în + vârtos
A ÎNVECHI	A SE ÎNVÂRTOȘ//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre lichide sau corpuri ce conțin lichide) A trece în stare solidă; a deveni vârtos; a se solidifica.2) fig. (despre persoane) A deveni puternic, viguros; a se învoinici; a se împuternici.3) fig. A deveni nemilos, neîndurător.	/în + vârtos
A SE ÎNVECHI	A ÎNVECH//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se învechească.	/în + vechi
ÎNVECHIT	A SE ÎNVECH//Î pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	1) A-și pierde calitățile inițiale prin trecerea timpului; a deveni vechi.2) A nu mai corespunde epocii sau modei; a ieși din uz; a se demoda.3) (despre vin) A căpăta calități deosebite prin păstrare îndelungată.	/în + vechi
A ÎNVECINA	ÎNVECHÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A SE ÎNVECHI. • ~ în rele deprins de a face fapte rele; înrăit.2) Care se ține de concepții vechi, depășite.	/v. a învechi
A SE ÎNVECINA	A ÎNVECIN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	rare A face să se învecineze.	/în + vecin
A ÎNVEDERA	A SE ÎNVECIN//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A fi vecin cu cineva sau cu ceva; a avea hotar comun; a se mărgini.2) A deveni vecin; a se face megieș.	/în + vecin
A ÎNVELI	A ÎNVEDER//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să fie clar; a arăta în mod evident; a demonstra. Opera lui ~ează un talent veritabil.2) rar (acțiuni sau rezultate ale acestora) A face să devină cunoscut; a aduce la cunoștință.	/în + vedere
ÎNVELIȘ	A ÎNVEL//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) A acoperi cu ceva de asupra sau de jur împrejur.2) (urzeală) A înfășura pe sulul dinapoi al războiului de țesut.	/în + sl. valiti
ÎNVELITOARE	ÎNVELÍȘ ~uri	<i>n.</i>	1) v. ÎNVELITOARE.2) Strat exterior al unui obiect sau al unui organism.	/a înveli + suf. ~iș
A ÎNVENINA	ÎNVELIT//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	1) Obiect care învelește ceva sau care servește la învelit. Caietul fără ~ se murdărește.2) Partea de sus a unei construcții care o acoperă; acoperiș. [G.-D. învelitorii]	/a înveli + suf. ~toare
A SE ÎNVENINA	A ÎNVENIN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se învenineze.2) rar (substanțe, produse alimentare sau agricole etc.) A trata cu venin; a otrăvi.3) fig. A umple de venin, de amărăciune; a otrăvi.4) înv. A ucide cu venin; a otrăvi.	/<lat. invenerare
A ÎNVERIGA	A SE ÎNVENIN//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre persoane) A se umple de venin; a deveni veninos.2) fig. (despre situații, ambianțe etc.) A deveni insuportabil.	/<lat. invenerare
A ÎNVERȘUNA	A ÎNVERIGÁ înveríg	<i>tranz.</i>	rare A prinde cu verigi.	/în + verigă
A SE ÎNVERȘUNA	A ÎNVERȘUN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se înverșuneze.	/în + ung. verșun
A ÎNVERZI	A SE ÎNVERȘUN//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A acționa cu dârzenie sporită; a deveni mai aprig; a se îndârji; a se încrâncena.	/în + ung. verșun
A SE ÎNVERZI	A ÎNVERZ//Î ~esc		1. intrans. 1) A SE ÎNVERZI.2) (despre plante și locuri cu vegetație) A se acoperi cu verdeață.3) (despre apă și unele alimente) A începe a se strica, căpătând o culoare verde.2. tranz. A face să se înverzească.	/în + verde
ÎNVERZITOR	A SE ÎNVERZ//Î mă	<i>intrans.</i>	A căpăta culoare verde; a deveni verde.	/în + verde
A ÎNVESELI	ÎNVERZIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>fam.</i>	Care înverzește.	/a înverzi + suf. ~tor
A SE ÎNVESELI	A ÎNVESEL//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se înveselească; a distra.	/în + vesel
ÎNVESELITOR	A SE ÎNVESEL//Î mă	<i>intrans.</i>	A deveni vesel; a se dispune.	/în + vesel

A ÎNVESTI	ÎNVESELIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care înveselește; care contribuie la înveselire.	/a înveseli + suf. ~tor
ÎNVESTITURĂ	A ÎNVEST//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A pune în mod oficial (într-o funcție, într-un drept sau într-o demnitate).2) (în evul mediu) A supune investiturii.	/ <i><fr.</i> investir, lat. investire
A ÎNVEȘMÂNTA	ÎNVESTITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Act prin care cineva este investit cu o demnitate.	/a învesti + suf. ~tură
A ÎNVEȘNICI	A ÎNVEȘMÂNT//Á	<i>tranz.</i>	A îmbrăca în veșminte speciale (cu ocazia unei solemnități).	/în + veșmânt
A ÎNVIA	A ÎNVEȘNIC//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	A face să dăinuiască la nesfârșit; a face să devină veșnic; a eterniza.	/în + veșnic
ÎNVIERE	A ÎNVIAÁ învii/<lat. invivere		1. tranz. 1) (în credințele religioase și în basme) A readuce la viață.2) fig. A face să se trezească în memorie.2. intranz. 1) A deveni din nou viu (după ce a fost mort).2) fig. (despre unele obiecte) A se trezi iarăși la viață.	
ÎNVIETOR	ÎNVIÉR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A ÎNVIA.2) rel. Paștele creștinesc. [G.-D. învierii]	/v. a învia
A ÎNVIFORA	ÎNVIET//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		(în superstiții, mituri etc.) Care învie; care dă din nou viață.	/a învia + suf. ~tor
A ÎNVIGORA	A ÎNVIFOR//Á pers. 3 ~eáză	<i>tranz.</i>	1) A supune acțiunii exercitate de vifor.2) fig. A face să fie cuprins de un sentiment puternic de neliniște; a tulbura; a zbuciuma.	/în + vifor
A SE ÎNVIGORA	A ÎNVIGOR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se învigureze; a întrema; a înviora.	/în + vigoare
A ÎNVINETI	A SE ÎNVIGOR//Á mă	<i>intranz.</i>	A căpăta putere; a se întrema; a se înviora.	/în + vigoare
A SE ÎNVINETI	A ÎNVINET//Í ~ésc		1. intranz. v. A SE ÎNVINETI.2. tranz. A face să se învinețească.	/în + vânat
ÎNVINGĂTOR I	A SE ÎNVINET//Í mă	<i>intranz.</i>	A căpăta culoare vânăta; a deveni vânat.	/în + vânat
ÎNVINGĂTOR II	ÎNVINGĂT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care a învins; biruitor; triumfător; victorios. Ostași ~ori.	/înving + suf. ~tor
A ÎNVINGE	ÎNVINGĂT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care a obținut o victorie sau un succes.	/înving + suf. ~tor
A ÎNVINOVĂȚI	A ÎNVÍNGE învîng	<i>tranz.</i>	1) A înfrânge într-o luptă sau într-o întrecere; a birui; a bate; a dispune.2) (porniri, dorințe etc.) A face să nu se manifeste; a birui.	/în + înv. vince
A ÎNVINUI	A ÎNVINOVĂȚ//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	v. A ÎNVINUI.	/în + vinovat
ÎNVINUIT	A ÎNVINU//Í ~iésc	<i>tranz.</i>	A socoti vinovat; a acuza.	/în + vină
A ÎNVIORA	ÎNVINUÍ//T ~ți	<i>m.</i>	Persoană acuzată de o infracțiune și este parte într-un proces penal; acuzat; inculpat.	/v. a învinui
A SE ÎNVIORA	A ÎNVIOR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se învioraze.	/ <i><lat.</i> invivulare
ÎNVIORĂTOR	A SE ÎNVIOR//Á mă ~éz	<i>intranz.</i>	1) (despre ființe) A deveni (mai) vii.2) fig. (despre natură) A se trezi din nou la viață; a renaște; a reînvia.	/ <i><lat.</i> invivulare
A ÎNVOI	ÎNVIORĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care înviorază; care dă înviorare. Răcoare ~oare.	/a înviora + suf. ~ător
A SE ÎNVOI	A ÎNVO//Í ~iésc	<i>tranz.</i>	pop. (persoane) A pune în posesia unui permis sau a unei permisiuni. A-l ~ să plece.	/în + voie

ÎNVOIALĂ	A SE ÎNVO//Î mă ~iESC	<i>intrans.</i>	pop. 1) A ajunge la o înțelegere; a cădea de acord; a se înțelege; a conveni.2) A fi de aceeași părere; a se declara de acord. ~ cu spusele cuiva.3) A se înțelege bine; a trăi în bună înțelegere; a se împăca.	/în + voie
A ÎNVOINICI	ÎNVO//IALĂ ~iEli	<i>f.</i>	v. A ÎNVOI. • A cădea la ~ a se înțelege reciproc. Prin bună ~ prin înțelegere reciprocă.	/a învoi + suf. ~eală
A SE ÎNVOINICI	A ÎNVOINIC//Î ~ESC	<i>tranz.</i>	fam. A face să se învoinicească.	/în + voinic
A ÎNVOIOȘA	A SE ÎNVOINIC//Î mă ~ESC	<i>intrans.</i>	A căpăta forțe fizice și/sau morale; a prinde puteri; a deveni voinic; a se împuternici.	/în + voinic
A SE ÎNVOIOȘA	A ÎNVOIOȘ//Ă ~Ez	<i>tranz.</i>	A face să se învoioșeze.	/în + voios
ÎNVOIRE	A SE ÎNVOIOȘ//Ă mă	<i>intrans.</i>	A deveni (mai) voios, (mai) bine dispus; a se înveseli.	/în + voios
A ÎNVOLBURA	ÎNVOIR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A ÎNVOI și A SE ÎNVOI. • După ~ potrivit înțelegerii.2) Permis de a lipsi pentru scurt timp de la serviciu.	/v. a (se) învoi
A SE ÎNVOLBURA	A ÎNVOLBUR//Ă ~Ez	<i>tranz.</i>	1) A face să se învoldureze.2) fig. A cuprinde din toate părțile; a învâlui. [Și învolbur]	/în + volbură
ÎNVOLT	A SE ÎNVOLBUR//Ă pers. 3 se ~Ează	<i>intrans.</i>	(despre ape, aer) A se mișca în vârtejuri; a face volburi; a se învârteji. [Și învolbură]	/în + volbură
A ÎNVRĂJBI	ÎNV//OLT ~oAltă (~olti, ~oalte)		1) (despre flori) Care are petale multe și dese; înfoiat; bogat.2) (despre păr, pene etc.) Care este des; îmbelșugat.	/ <i><lat. invol[u]tus</i>
A SE ÎNVRĂJBI	A ÎNVRĂJB//Î ~ESC	<i>tranz.</i>	A face să se învrăjbească.	/în + vrajbă
ÎNVRĂJBITOR	A SE ÎNVRĂJB//Î mă ~ESC	<i>intrans.</i>	1) A intra în vrajbă (cu cineva); a deveni vrăjmaș; a se învrăjmăși; a se dușmăni; a se uri.2) A fi cuprins de vrajbă.	/în + vrajbă
A ÎNVRĂJMĂȘI	ÎNVRĂJBIT//OR ~oare (~ori, ~oare)	<i>și substantiv</i>	Care învrăjbește; care stârnește vrajbă între oameni.	/a învrăjbi + suf. ~tor
A SE ÎNVRĂJMĂȘI	A ÎNVRĂJMĂȘ//Î	<i>tranz.</i>	A face să se învrăjmășească.	/în + vrajmaș
A ÎNVREDNICI	A SE ÎNVRĂJMĂȘ//Î mă ~ESC	<i>intrans.</i>	înv. 1) A SE VRĂJMĂȘI.2) A fi cuprins de vrăjmășie; a deveni rău; a se înrăi.	/în + vrăjmaș
A SE ÎNVREDNICI	A ÎNVREDNIC//Î ~ESC	<i>tranz.</i>	A considera ca având merite; a trata cu considerație. ~ cu un zâmbet.	/în + vrednicie
A ÎNZĂBĂLA	A SE ÎNVREDNIC//Î mă ~ESC	<i>intrans.</i>	1) A se dovedi vrednic (de realizarea unui lucru).2) (urmat de o propoziție complementară) A avea norocul sau cinstea; a avea parte.3) A găsi de cuviință; a binevoi; a catadicsi.	/în + vrednicie
A ÎNZĂPEZI	A ÎNZĂBĂL//Ă ~Ez	<i>tranz.</i>	(cai) A prevedea cu zăbale.	/în + zăbală
A SE ÎNZĂPEZI	A ÎNZĂPEZ//Î ~ESC	<i>tranz.</i>	A face să se înzăpezească; a troieni; a nămeți.	/în + zăpadă
A ÎNZDRĂVENI	A SE ÎNZĂPEZ//Î mă ~ESC	<i>intrans.</i>	1) (despre drumuri sau terenuri) A se acoperi cu multă zăpadă.2) (despre vehicule sau călători) A se împotmoli în zăpadă; a se troieni.	/în + zăpadă
A SE ÎNZDRĂVENI	A ÎNZDRĂVEN//Î	<i>tranz.</i>	A face să se înzdrăvenească.	/în + zdravăn
A ÎNZECI	A SE ÎNZDRĂVEN//Î mă ~ESC	<i>intrans.</i>	A-și reveni după o boală; a prinde puteri; a se face zdravăn; a se întrema; a se înfiripa.	/în + zdravăn
A SE ÎNZECI	A ÎNZEC//Î ~ESC	<i>tranz.</i>	A face să se înzecească.	/în + zece
A ÎNZESTRA	A SE ÎNZEC//Î pers. 3 se ~Ește	<i>intrans.</i>	A se mări de zece (sau de mai multe zeci de) ori.	/în + zece

A ÎNZILI	A ÎNZESTR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A pune în posesia unui bun (material sau spiritual). ~ fiica la măritiş. Natura l-a ~at cu talent.2) (întreprinderi, laboratoare etc.) A asigura (cu ceva) pentru a funcţiona normal; a dota. ~ o cameră.	/în + zestre
A ÎNZORZONA	A ÎNZIL//Î ~esc	<i>tranz.</i>	fam. A înzestra cu (multe) zile; a face să trăiască mult.	/în + zile
JAB	A ÎNZORZON//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A găti cu prea multe podoabe, dând dovadă de lipsă de gust; a înzestra cu zorzoane; a împopoţona.	/în + zorzoană
JABĂ	JAB ~uri	<i>n.</i>	Lovitură repetată plasată în regiunea nasului, aplicată la box.	/<engl. jab
JABIE	JABĂ	<i>f.</i>	Boală a oilor care provoacă somnolenţa şi învineţeşte carnea.	/Orig. nec.
JABOU	JÁBI//E ~i	<i>f.</i>	Muşchi care cresc prin păşunile alpine şi prin păduri.	/<sl. žall
JAC	JABÓU ~ri	<i>n.</i>	Acesoriu de îmbrăcăminte (mai ales femeiască) constând dintr-un volan de dantelă, muselină etc. care este fixat la baza gulerului unei bluze, cămăşi, rochii etc. şi atârnă în jos ca o cravată.	/<fr. jabot
JACARD	JAC ~uri	<i>n.</i>	1) (la telefonია manuală) Piesă care, prin introducerea unei fişe, stabileşte legătura între două linii.2) Dispozitiv de interconectare electrică a unor magnetofone, casetofone etc.	/<engl. jack
JACHETĂ	JACÁRD ~e	<i>n.</i>	Mecanism la războiul de ţesut care formează rostul la ţesăturile cu desene complicate.	/<fr. jacquard
JAD	JACHÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Haină (femeiască) scurtă, cu mâneci, încheiată în faţă, care este purtată peste rochie, bluză, cămaşă etc. şi acoperă partea superioară a corpului.	/<fr. jaquette
JADEIT	JAD ~uri	<i>n.</i>	1) Piatră semipreţioasă, foarte dură, de culoare variind de la alb-verzui până la verde întunecat, folosită la confecţionarea unor obiecte decorative.2) Obiect decorativ confecţionat dintr-o asemenea piatră.	/<fr. jade
JAF	JADEÍT ~e	<i>n.</i>	Varietate de jad, de culoare verzuie sau albicioasă.	/<fr. jadéite
JAGUAR	JAF ~uri	<i>n.</i>	1) Furt (mare), săvârşit cu violenţă; prăda; despuiere.2) Obiect sustras printr-un asemenea act de violenţă.3) fam. Cheltuieli mari (pentru ceva), care depăşesc cu mult preţul sau cheltuielile reale.	/<pol. żak
JAINISM	JAGUÁR ~i	<i>m.</i>	Mamifer carnivor, de talie mare, cu blană galbenă-roşcată cu pete negre, care trăieşte în America de Sud. [Sil. -guar]	/<fr. jaguar
JALAPĂ	JAINÍSM	<i>n.</i>	Religie indiană, opusă brahmanismului, întemeiată în sec. VI î. e. n. de Jinna. [Sil. ja-i-]	/<fr. ja'd'nisme
JALBĂ	JALÁPĂ	<i>f.</i>	Răşină vegetală cu proprietăţi purgative.	/<fr. jalap, sp. jalapa
JALE I	JÁLB//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	1) Adresare oficială către o autoritate, în care se exprimă o nemulţumire; plângere; reclamaţie. • A umbla (sau a veni, a merge) cu ~a în proţap a cere cu insistenţă un drept sau o favoare.2) Act care conţine o astfel de adresare; plângere. [G.-D. jalbei]	/<sl. žaliba
JALE II	JÁLE I	<i>f.</i>	Stare sufletească apăsătoare cauzată de o pierdere irecuperabilă, de o situaţie disperată etc.; durere sufletească adâncă; jelanie. Cântec de ~. [G.-D. jalei]	/<sl. žali

JALEȘ	JÁLE II	<i>f.</i>	Plantă semilemnoasă, cu flori albastre, violete, galbene sau albe, cultivată ca plantă etero-uleioasă, medicinală sau decorativă; salvie.	/<ung. zsálya
JALNIC	JALEȘ	<i>m.</i>	Plantă erbacee cu frunze ovale și cu flori purpurii dispuse în spice.	/jale + suf. ~eș
JALON	JÁLNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care vădește jale; plin de jale.2) Care trezește jale; vrednic de compătimire; lamentabil.	/jale + suf. ~nic
A JALONA	JAL//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Tijă lungă (de lemn sau de metal) cu dungi albe și roșii, folosită în lucrările de topografie pentru marcarea unei linii, a unor puncte sau a unei direcții pe teren.2) fig. Element care marchează un moment semnificativ sau crucial în desfășurarea unei	/<fr. jalon
JALUZZEA	A JALON//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (linii, puncte, trasee) A marca cu ajutorul jaloanelor.2) fig. (planuri, orientări, etape principale ale unei activități) A elabora din timp în linii generale; a schița; a trasa; a contura.	/<fr. jalonner
JAMAICAN I	JALUZ//EÁ ~éle	<i>f.</i>	Stor confecționat din șipci subțiri de lemn, metal sau plastic, dispuse paralel pe două chingi verticale, în așa fel încât să poată fi strâns sau desfăcut la necesitate. [Art. jaluzeaua]	/<fr. jalousie
JAMAICAN II	JAMAICÁN I ~ă (~i,		Care aparține Jamaicai sau populației ei; din Jamaica.	/<fr. jamad'quain
JAMBĂ	JAMAICÁN II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Jamaicai sau este originară din Jamaica.	/<fr. Jamad'quain
JAMBIERĂ	JÁMB//Ă ~e	<i>f.</i>	Fiecare dintre cele două picioare ale trenului de aterizare de care sunt prinse roțile avionului.	/<fr. jambe
JAMBON	JAMBIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Piesă de îmbrăcăminte protectoare (de piele, de lână sau de postav) care acoperă piciorul de la gleznă până sub genunchi. [Sil. -bi-e-]	/<fr. jambière
JANDARM	JAMB//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Bucată de carne (de porc) de la coapsă sau de la umăr.2) Produs alimentar preparat din pulpă de porc ținută în saramură cu ingrediente și apoi afumată sau fiartă; șuncă.	/<fr. jambon
JANDARMERIE	JANDÁRM ~i	<i>m.</i>	Militar din cadrul jandarmeriei.	/<fr. gendarme
JANTĂ	JANDARMERÍ//E ~i	<i>f.</i>	(în unele țări) Poliție militară care se ocupă de supravegherea menținerii ordinii și a securității publice. [G.-D. jandarmeriei]	/<fr. gendarmerie
JANȚ	JÁNT//Ă ~e	<i>f.</i>	Parte în formă de cerc a roții unui vehicul, pe care se montează pneurile. [G.-D. jantei]	/<fr. jante
JAP	JANȚ ~uri	<i>n.</i>	1) Zer gras care se scurge la fabricarea cașcavalului din cașul stors și opărit.2) Parte lichidă care rămâne după separarea laptelui coagulat.3) Parte lichidă care rămâne după separarea urdei.	/Orig. nec.
JAPANOLOG	JAP	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda zgomotul produs de o lovitură cu nuiaua, cu biciușca, cu palma etc.) Jart.	/Onomat.
JAPANOLOGIE	JAPANOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în japanologie.	/<fr. japanolog

JAPCĂ	JAPANOLOGIE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul culturii și civilizației japoneze.	/<germ. Japanologie
JAPONEZ I	JÁPC//Ă	<i>f.</i>	A lua cu ~ a a) a lua cu forță; b) a-și însuși pe nedrept, fără a merita.	/<bulg. žabka
JAPONEZ II	JAPONÉZ I ~ă (~i, ~e)		Care aparține Japoniei sau populației ei; din Japonia; nipon.	/<fr. japonais
JAPONEZĂ	JAPONÉZ II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Japoniei sau este originară din Japonia; nipon.	/<fr. Japonais
JAPȘĂ	JAPONÉZĂ	<i>f.</i>	mai ales art. Limba japonezilor.	/<fr. japonais
JAR	JÁPȘ//Ă ~e	<i>f.</i>	Depresiune de mică adâncime din Delta Dunării, acoperită de apă în timpul revărsărilor, în care se dezvoltă o vegetație bogată.	/Orig. nec.
JARCALETE	JAR	<i>n.</i>	1) Cărbuni incandescenti care ard fără flacără; jărat.2) Căldură foarte mare, emanată de o sursă; dogoare.3) fig. Temperatură ridicată a corpului (ca indice al îmbolnăvirii); febră; fierbinteală.	/<sl. žaru
JARCĂ	JARCALE//TE ~ți	<i>m. pop.</i>	Persoană care umblă pe drumuri fără rost, neavând o ocupație bine definită; haimana.	/Orig. nec.
JARCĂLĂU	JÁRCĂ jărci	<i>f.</i>	1) Oaie bătrână și slabă.2) Piele de oaie de proastă calitate.3) Cojoc vechi și jerpelit.	/Orig. nec.
JARDINIERĂ	JARCĂLE//U ~ie	<i>n.</i>	reg. Cojoc confecționat din jărci.	/v. jarcă
JARET	JARDINIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Suport de lemn sau de metal așezat la ferestre pentru a pune ghivece cu flori.2) Cutie specială, în formă de uluc, în care se pune pământ pentru a sădi flori la ferestre sau la balcoane. [Sil. -ni-e-]	/<fr. jardiniere
JARGON	JARÉT ~e	<i>n.</i>	(la animale patrupede) Articulație a piciorului din spate.	/<fr. jarret
JARIȘTE	JARG//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Limbaj particular al unui grup social sau profesional, caracterizat printr-o gramatică proprie și prin cuvinte codificate, convenționale. ~onul hoților.	/<fr. jargon
JART	JÁRIȘT//E ~i	<i>f.</i>	1) înv. v. JAR.2) Loc pustiit de foc.	/jar + suf. ~iște
JARTIERĂ	JART	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda zgomotul produs de o lovitură puternică cu nuiaua, cu biciușca, cu palma etc.) Jap.	/Onomat.
JASP	JARTIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Accesoriu de îmbrăcăminte femeiască, în formă de bandă elastică, care ține ciorapul întins pe picior. [Sil. -ti-e-]	/<fr. jarretiere
JAVANEZ I	JASP	<i>n.</i>	Rocă silicioasă compactă, de culoare roșie, verde sau negricioasă, folosită ca piatră semiprețioasă.	/<fr. jaspe
JAVANEZ II	JAVANÉZ I ~ă (~i, ~e)		Care aparține insulei Java sau populației ei; din Java.	/<fr. javanais
JAVEL	JAVANÉZ II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a insulei Java sau este originară din Java.	/<fr. Javanais
A JAVELIZA	JAVEL	<i>n.</i>	: Apă de ~ soluție pe bază de cloruri de potasiu, folosită ca dezinfectant.	/<fr. Javel n. pr.
JAVRĂ	A JAVELIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(apa) A supune unei operații de sterilizare prin tratare cu apă de javel (pentru a face potabilă).	/<cf. fr. javeler
JAZ	JÁVR//Ă ~e	<i>f.</i>	fam. 1) Câine jigărit, care trezește milă și repulsie, potaie; cotarlă; jigodie.2) fig. Om lipsit de caracter; om de nimic. [Sil. ja-vră]	/Din Javana

JAZBAND	JAZ ~uri	<i>n.</i>	1) Muzică modernă (de dans) provenită din muzica negrilor americani, având un ritm viu, sincopat și, de cele mai multe ori, caracter de improvizație.2) Orchestră care execută asemenea muzică, formată, mai ales, din instrumente de percuție și de suflat. [M	/<engl. jazz
JAZISTIC	JAZBAND [pr.: géizbend]	<i>n.</i>	Orchestra care interpretează muzică de jaz.	/<engl., fr. jazz-band
JĂCHILĂ	JAZÍSTI//C ~că (~ci,		Care ține de jaz; propriu jazului.	/jaz + suf. ~istic
JĂLBAR	JECHILĂ	<i>f. pop.</i>	Totalitatea uneltelor și lucrurilor necesare ciobanului la stână.	/<germ. Jächel
JĂRATIC	JĂLBĂR ~i	<i>m. inv.</i>	Persoană care se ocupă cu întocmirea jalbelor în schimbul unei remunerații.	/jalbă + suf. ~ar
JĂRĂGAI	JĂRÁTIC	<i>n.</i>	Cărbuni incandescenti care ard fără flăcări; jar. • A sta (sau a șede) ca pe ~ a) a fi foarte nerăbdător; b) a fi foarte grăbit. A mânca ~ a fi foarte iute. De ~ care pare că arde (ca jărăticul); arzător; incandescent.	/<sl. žaratuku
A JĂRUI	JĂRĂGAI	<i>n. pl.</i>	pop. 1) Cărbuni incandescenti care ard fără flăcără; jar; jărătic.2) Senzație de arsură în gât sau în esofag.	/Orig. nec.
JDER	A JĂRU//Î ~iesc pop		1. tranz. (cărbunii, jărăticul) A amesteca (cu ceva) făcând să ardă mai tare; a răscoli; a scormoni.2. intranz. (despre foc) A arde înăbușit (ca iarul); a mocni.	/jar + suf. ~ui
JECMAN	JDER ~i	<i>m.</i>	1) Mamifer carnivora de talie mică, având corpul lung, picioarele scurte și blană prețioasă, de culoare cafenie.2) Blana acestui animal. Căciulă de ~.	/cf. sb. ždero
JECMANEALĂ	JECMÁN	<i>n. pop.</i>	Furt însoțit de violență; jaf.	/<ung. zsákmány
A JECMĂNI	JECMAN//EĂLĂ ~eli	<i>f.</i>	Delict constând în lipsirea cuiva de bunuri materiale prin folosirea forței sau a anumitor privilegii sociale.	/a jecmăni + suf. ~eală
JEEP	A JECMĂN//Î ~esc	<i>tranz.</i>	(persoane) 1) A lipsi (complet) de avere; a prăda; a jefui; a despuia; a jupui.2) A priva (de bani sau de alte bunuri materiale) prin exploatare sau prin violență; a jefui; a jumuli.	/Din jecman
A JEFUI	JEEP [pr.: gip] ~uri	<i>n.</i>	Mașină mică de campanie.	/<engl. Jeep
JEFUITOR	A JEFU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	(persoane) 1) A lipsi (complet) de avere; a prăda; a jupui; a jecmăni; a despuia.2) A lipsi de bani sau de bunuri materiale (prin exploatare sau prin violență); a jecmăni; a jumuli.	/jaf + suf. ~ui
JEG	JEFUIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care jefuiește; comițător de jafuri.	/a jefui + suf. ~tor
JEGOS	JEG ~uri	<i>n.</i>	Strat de murdărie, adesea unsuros, depus de mai mult timp pe piele sau pe îmbrăcăminte; lip; slin.	/<bulg. žeg
JEJUN	JEG//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		Care are (mult) jeg; cu (mult) jeg; slinos.	/jeg + suf. ~os
JEJUNIȚĂ	JEJÚN ~uri	<i>n.</i>	Parte a intestinului subțire care unește duodenul cu intestinul gros.	/<fr. jejunum, lat. jejunum
JELANIE	JEJUNÍȚĂ	<i>f. med.</i>	Inflamație a jejunului.	/<fr. jejun + suf. ~iță

JELER	JELÁNI//E ~i	<i>f.</i>	Stare sufletească apăsătoare cauzată de o pierdere irecuperabilă, de o situație disperată etc.; durere sufletească adâncă; jale [G. D. jelaniei; Sil. -ni-e]	/<sl. želanije
JELEU	JELÉR ~i	<i>m.</i>	(în evul mediu în Transilvania) Țăran fără pământ sau cu pământ puțin, care muncea pe pământurile nobililor, dar care avea alt statut juridic decât iobagii.	/<ung. zseller
A JELI	JELÉU ~ri	<i>n.</i>	Produs de cofetărie gelatinos, preparat din suc de fructe cu (mult) zahăr; peltea.	/<fr. gelée
A SE JELI	A JEL//Í ~ésc		1. tranz. 1) (morți) A plânge cu jale conform ritualului; a boci.2) (persoane) A trata cu compasiune; a compătimi; a deplora; a deplânge; a căina.3) (fapte sau acțiuni) A îndura cu greu, fiind cuprins de regret; a regreta.2. intranz. rar A plânge un mort;	/<sl. žaliti
JELITOR	A SE JEL//Í mă ~ésc	<i>intranz.</i>	A-și împărtăși neplăcerile, jeluindu-se cuiva; a se tângui; a se plânge; a se căina; a se jelui.	/<sl. žaliti
A SE JELUI	JELIT//ÓR ~oäre (~óri, ~oäre)		1) (despre persoane) Care manifestă jale față de cineva sau de ceva; pătruns de jale.2) fig. (despre sunete, melodii, voci) Care exprimă jale; plin de jale; jalnic; plângător, tânguitor.	/jeli + suf. ~tor
JELUITOARE	A SE JELU//Í mă ~iésc	<i>intranz.</i>	1) A-și împărtăși neplăcerile cuiva; a se tângui; a se plânge; a se căina; a se jeli.2) pop. A adresa o reclamație; a se plânge.	/<sl. zălovati
A JENA	JELUITOÁRE ~f.	<i>înv.</i>	Femeie care îndeplinește ritualul bocitului la înmormântări; bocitoare.	/a jelui + suf. ~toare
A SE JENA	A JEN//Á mă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se jeneze; a stânjeni; a stingheri; a incomoda.2) (despre încălțăminte și îmbrăcăminte) A încurca la mișcare, cauzând jenă fizică; a supăra; a deranja; a incomoda.	/<fr. gêner
JENANT	A SE JEN//Á mă ~éz	<i>intranz.</i>	(despre persoane) A fi cuprins de jenă; a se rușina; a se sfii; a se stingheri; a se stânjeni; a se intimida.	/<fr. gêner
JENĂ	JENÁN//T ~tă (~ți,		Care cauzează jenă; în stare să jeneze; stânjenitor. Situație ~tă.	/<fr. gênant
JEP	JÉNĂ	<i>f.</i>	1) Situație sau factor care cauzează o stare (fizică sau morală) neplăcută, penibilă; constrângere supărătoare. • ~ financiară lipsă de bani; criză financiară ușoară.2) Sentiment cauzat de asemenea situație sau factor; sfială; timiditate.3) Comportare de	/<fr. gêne
JERBĂ	JEP ~i	<i>m.</i>	Arbust cu tulpină ramificată, cu crengile plecate la pământ și cu frunze aciculate, răspândit în regiunile alpine; jneapăn.	/Orig. nec.
A JERPELI	JÉRB//Ă ~e	<i>f.</i>	Buchet mare de flori, dispuse cu fața într-o singură parte. • ~ nucleară fascicul de traiectorii ale particulelor electronice provenite din dezintegrarea unui nucleu atomic.	/<fr. gerbe
A SE JERPELI	A JERPEL//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	A face să se jerpelească; a uza; a ponosi.	/Orig. nec.
JERPELIT	A SE JERPEL//Í se ~éște	<i>intranz.</i>	(mai ales despre obiecte din piele, despre îmbrăcăminte și încălțăminte) A se învechi, pierzându-și aspectul prin întrebuințare excesivă; a se uza; a se ponosi.	/Orig. nec.
JERPELITURĂ	JERPELÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre îmbrăcăminte, obiecte) v. A SE JERPELI.2) fam. (despre oameni) Care este îmbrăcat în haine uzate și murdare; zdrențaros.	/v. a (se) jerpeli

JERSEU	JERPELITŪ//Ă ~i	<i>fam.</i>	Haină jerpelită.	/a (se) jarpeli + suf. ~tură
JERTFĂ	JERSÉ//U ~uri	<i>n.</i>	1) Țesătură elastică, tricotată din lână, bumbac sau mătase, folosită la confecționarea obiectelor de îmbrăcăminte; tricot.2) Obiect de îmbrăcăminte tricotat, lung până la brâu și deschis în față, de obicei cu mâneci lungi, purtat peste bluză sau rochie. [	/<fr. jersey
JERTFELNIC	JÉRTF//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (în unele ritualuri religioase) Dar oferit unei divinități; ofrandă; prinos.2) Renunțare de bună voie la ceva scump în folosul cuiva sau pentru realizarea unui scop; sacrificiu.3) fig. Persoană care suferă din cauza unor circumstanțe sau factori neprie	/<sl. žrutva
A JERTFI	JERTFÉLNI//C ~ce	<i>n.</i>	1) înv. Loc special amenajat pentru sacrificarea jertfelor.2) Masa din altarul bisericii creștine. [Sil. jert-fel-]	/<sl. žrutviniku
A SE JERTFI	A JERTF//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) înv. (ființe) A ucide după un anumit ritual ca dar pentru zei; a sacrifica.2) A ceda benevol având conștiința unei privațiuni.3) rar A lipsi de viață premeditat; a omori; a ucide.	/Din jertfă
JET	A SE JERTF//Í mă	<i>intrans.</i>	A manifesta abnegație; a se devota fără rezerve; a se sacrifica.	/Din jertfă
JETELĂ	JET ~uri	<i>n.</i>	Vână de lichid care țâșnește (vertical) printr-un orificiu.	/<fr. jet
JETEU	JETÉL//Ă ~e	<i>f.</i>	Dig de secțiune mică, formând o șosea care avansează în apă, constituit la gura unui fluviu sau la intrarea într-un port pentru a evita înnisiparea.	/cf. fr. jetée
JETON	JETÉU ~ri	<i>n.</i>	Ochi de tricot obținut prin înfășurarea firului o singură dată pe andrea.	/<fr. jeté
JET	JET//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Piesă metalică sub formă de monedă, cu ajutorul căreia se declanșează un automat; fisă. ~ de telefon.2) Piesă plată reprezentând o anumită valoare sau un număr de ordine.3) Sumă încasată de membrii consiliului de administrație al unei societăți pentru	/<fr. jeton
JGHEAB	JET ~uri	<i>n.</i>	Scaun cu spătar înalt (și cu brațe) jilț.	/<germ. Sitz, säs. Sätz
JICLOR	JGHEAB ~uri	<i>n.</i>	1) Conductă (din lemn, din tablă sau din alt material) deschisă pe toată întinderea părții de sus, servind la scurgerea unui lichid sau a unui material pulverulent; uluc; scoc.2) Vas făcut din scânduri ori scobit dintr-un trunchi de copac sau din piatră,	/<sl. žlebu
JIDOVENĂ	JICL//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	(la motoarele cu ardere internă) Element al carburatorului sub forma unui tub cu unul sau mai multe orificii prin care se pulverizează în carburator debitul de combustibil necesar. [Sil. ji-clor]	/<fr. gicleur
JIGANIE	JIDOVÉN//Ă~e	<i>f.</i>	1) Drum între două dealuri.2) Surpătură în malul unei ape.	/Orig. nec.
JIGĂRAIE	JIG//ÁNIE ~ăni	<i>f.</i>	fam. Animal sălbatic (fioros); dihanie; jigodie; jivină; lighioană. [G. - D. jiganiei; Sil. -ni-e]	/jivină + ~gânganie
A SE JIGĂRI	JIGĂRÁIE jigărâi	<i>f. pop.</i>	1) Boală a animalelor, mai alea a câinilor, manifestată prin inflamarea faringelui și prun tuse.2) fam. Câine jigărit, care trezește milă și repulsie; jigodie; potaie; javră; cotarlă.	/ a jigări + suf. ~aie

JIGĂRIT	A SE JIGĂR//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	fam. A slăbi foarte mult (mai ales din cauza unei boli); a-și pierde vlagă; a se sfriji.	/Din jigărit
JIGHIUȚĂ	JIGĂRI//T ~tă (~ți,		Care este lipsit de vlagă; slab.	/cf. ung. szigar
A JIGNI	JIGHIUȚ//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	Unitate de măsură la depănat și la urzit, egală cu treizeci de fire; jirebie.	/v. jirebie
JIGNITOR	A JIGN//Î ~esc	<i>tranz.</i>	(persoane) 1) A înjosi prin vorbe sau purtare nedemnă; a ofensa; a insulta.2) înv. A face să suporte un prejudiciu.	/<sb. žignuti
JIGODIE	JIGNIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care jignește; în stare să rănească demnitatea cuiva; ofensator; insultător. Ton ~.	/a jigni + suf. ~tor
JIGODIOS	JIGÓDI//E ~i	<i>f.</i>	1) Boală infecțioasă a câinilor tineri, de cele mai multe ori letală, manifestată prin atrofia mușchilor și tulburări generale.2) pop. fam. Câine jigărit, care trezește milă și repulsie; javră; jigăraie; potaie; cotarlă.3) fam. Animal sălbatic (fioros); d	/cf. ung. zsigora
JIGOU	JIGODI//ÓS ~oasă (~ósi, ~oăse)		Care este bolnav de jigodie.	/ jigodie + suf. ~os
JILAV	JIGÓU ~ri	<i>n.</i>	1) Carne tăiată din regiunea coapsei, gambei sau a fesei unor animale (în special de berbec sau de capră).2) Friptură preparată din asemenea carne.	/<fr. gigot
JILĂVEALĂ	JÍLAV ~ă (~i, ~e)		Care conține o cantitate abia simțită de apă sau de alt lichid; pătruns de umezeală; reavăn; umed. Pământ ~.	/<bulg. zilav
A JILĂVI	JILĂV//EÁLĂ ~eli	<i>f.</i>	1) Caracter jilav; reveneală; umezeală.2) Cantitate de apă sau de vapori dintr-un mediu; umezeală.	/a jilăvi + suf. ~eală
A SE JILĂVI	A JILĂV//Í ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se jilăvească; a umezi.	/Din jilav
JILETCĂ	A SE JILĂV//Í se ~ește	<i>intrans.</i>	A deveni jilav; a se îmbiba ușor cu un lichid; a se umezi.	/Din jilav
JILIP	JILÉT//CĂ ~ci	<i>f. pop.</i>	Obiect de îmbrăcăminte scurt până la talie, fără mâneci și fără guler.	/<rus. žiletka
JILȚ	JILÍP ~uri	<i>n.</i>	Construcție în formă de jgheab pe care se scot, prin alunecare, buștenii din pădure.	/<ung. szilip
A JIMBA	JILȚ ~uri	<i>n.</i>	Scaun cu spătar înalt (și cu brațe); jeț.	/<germ. Sitz, säs. Sätz
A SE JIMBA	A JIMB//Á ~éz	<i>tranz.</i>	pop. A face se jimbeze.	/Din jimbat
JIMBAT	A SE JIMB//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	pop. (despre persoane) A-și strâmba gura, arătând dinții și râzând într-un fel nefiresc; a rânji.	/Din jimbat
JIMBLĂ	JIMBÁ//T ~tă (~ți,		Căruia i se văd dinții din cauza unui defect.	/<sl. zobu
JIND	JIMBL//Ă~e	<i>f. înv.</i>	Pâine din făină albă, de obicei de o formă lunguiată; franzelă.	/<ung. zsemlye
A JINDUI	JIND	<i>n.</i>	Dorință puternică de a avea ceva greu de obținut; râvnire. • A privi (sau a se uita) cu ~ a privi (sau a se uita) la ceva cu dorință mare și regret.	/v. a jindui
JINTIȚĂ	A JINDU//Í ~iesc		1. tranz. A dori, a vrea foarte mult; a râvni; a pofti.2. intrans. A avea jind; a pretinde să acapareze ceva străin; a râvni.	/<sl. žendati
A JINTUI	JÍNTIȚĂ	<i>f.</i>	Urdă nestrecurată, amestecată cu zer, rămasă pe fundul vasului după scoaterea acesteia prin fierbere. [G.-D. jintiței]	/Orig. nec.
JINTUIALĂ	A JINTU//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	(cașul) A stoarce pentru a separa de zerul rămas după strecurat.	/cf. jintiță

JINTUIT	JINTU//IÁLĂ ~iéli	<i>f.</i>	1) v. A JINTUI.2) Zer stors din caș lăsat să se acrească, folosit la prepararea unor bucate.	/a jintui + suf. ~eală
JIR	JINTUÍT	<i>n.</i>	Zer obținut din a doua stoarcere a cașului, din care se prepară urdă.	/v. a jintui
JIREBIE	JIR	<i>n.</i>	Fruct al fagului, având formă de cupă ghimpoasă, care conține două sau trei semințe, folosit ca hrană pentru porci. • A mâna (sau a duce) porcii la ~ a sforăi în timpul somnului.	/ bulg. žir
JIRIȘTE	JIRÉBI//E ~i	<i>f.</i>	Unitate de măsură la depănat și la urzit (tortul), egală cu treizeci de fire. [G.-D. jirebiei; Sil. -bi-e]	/ ung. zseréb
JITAR	JÍRIȘT//E ~i	<i>f.</i>	Pădure în care predomină fagul.	/jir + suf. ~iște
A JITĂRI	JITĂR ~i	<i>m. înv.</i>	Paznic la semănăturile din câmp; pândar.	/ bulg. , sb. žitar
JITIE	A JITĂR//Í ~ésc	<i>intrans.</i>	în v. A practica ocupația de jitar; a fi jitar.	/Din jitar
JITNICER	JÍTI//E ~i	<i>f. pop.</i>	1) Expunere a aventurilor sau a vieții cuiva.2) Boală incurabilă.	/ sl. žitiže
JITNIȚĂ	JITNICÉR ~i	<i>m. înv.</i>	Boier de la curtea domnească care avea în grijă jitnițele.	/jitniță + suf. ~ar
JIU	JÍTNIȚ//Ă ~e	<i>f. înv.</i>	Magazie pentru păstrarea cerealelor; grâнар; hambar.	/ sl. žitinica
JITSU	JIU-JITSU [pr.: jiu-jítu]	<i>n.</i>	Gen de lupte corp la corp, cu metode brutale de atac și apărare, practicate inițial în Japonia.	/Cuv. fr.
JIVINĂ	JIVÍN//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	Animal sălbatic (fioros); dihanie; jiganie; jigodie; lighioană. [G.-D. jivinei]	/ bulg. živina
JIVRAJ	JIVRÁJ	<i>n.</i>	Strat de gheață sau de chiciură care se depune pe avioane în timpul zborului.	/ fr. givrage
JNAP	JNAP	<i>interj.</i>	(se folosește adesea pentru a reda zgomotul produs de o lovitură dată cu repeziciune).	/Onomat.
A JNĂPĂI	A JNĂPĂI jnăpăi	<i>trans.</i>	pop. A bate (cu varga sau cu palma), producând zgomote puternice.	/jnap + suf. ~ăi
JNEAPĂN	JNEÁPĂN jnépeni	<i>m.</i>	Arbust cu tulpină ramificată, cu crengile plecate la pământ și cu frunze aciculate, răspândit în regiunile alpine; jep.	/ lat. juniperus
JNEPENIȘ	JNEPENÍȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Loc unde cresc jnepeni.2) Desiș de jnepeni.	/jneapăn + suf. ~iș
JOACĂ	JOÁCĂ	<i>f.</i>	Distrație (a copiilor) lipsită de griji; joc.	/v. a (se) juca
JOAGĂR	JOÁGĂR ~e	<i>n.</i>	Ferăstrău mecanic (cu pânze verticale), folosit la tăierea longitudinală a buștenilor.	/ săs. zager
JOANTĂ	JOÁNT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Legătură făcută între capetele șinelor de cale ferată.2) Legătură rigidă de armătură dintre două piese metalice sau de lemn alăturate.	/ fr. joint
JOARDĂ	JOÁRD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Ramură lungă, subțire și flexibilă, curățată de ramificații și de frunze; nuia; vargă.2) reg. la pl. Bețe care se vâra între firele natrii la războiul de țesut.	/ sl. žrudi
JOBEN	JOBÉN ~uri	<i>n.</i>	Pălărie înaltă, cilindrică, cu boruri înguste, purtată în trecut de bărbați; cilindru.	/Din Jobin n. pr.
JOC	JOC ~uri	<i>n.</i>	1) Activitate fizică sau mentală desfășurată din plăcere. • ~ de societate distracție la care participă un grup de persoane lansate în dezlegarea unor probleme amuzante. ~ de cuvinte efect verbal, cu caracter de glumă, obținut prin îmbinarea unor cuvinte	/ lat. jocus

JOCHEU	JOCHE//U ~i	<i>m.</i>	Călăreț profesionist, specializat în conducerea cailor la alergările de galop și de obstacole.	/<fr., engl. jockey
JOFRĂ	JÓFR//Ă ~e	<i>f.</i>	Prăjitură de formă cilindrică din cremă de ciocolată acoperită cu glazură.	/<fr. joffre
JOGGING	JOGGING [pr.:]	<i>n.</i>	Alergare ușoară practică pentru întreținerea sănătății.	/Cuv. engl.
JOI I	JOI I	<i>f.</i>	A patra zi a săptămânii. • ~a mare ultima joi din postul Paștilor. De ~ până mai apoi a) la nesfârșit; mereu; b) niciodată; nicicând. [Monosilabic. art. joia]	/<lat. jovis
JOI II	JOI II	<i>adv.</i>	În ziua de joi.	/<lat. jovis
JOIA	JÓIA	<i>adv.</i>	În fiecare zi de joi.	/<lat. jovis
JOIMĂRIȚĂ	JOIMĂRIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	folc. Personaj fantastic, imaginat în chip de femeie rea și urâtă, care în noaptea ce precedă joia mare pedepsește fetele și femeile tinere leneșe la tors sau la dărăcit.	/joi + mare + suf. ~iță
JOIMIR	JOIMÍR ~i	<i>m. înv.</i>	Soldat de origine polonă, angajat cu leafă în armata Moldovei; mercenar polonez.	/<pol. żołniers
JOJĂ	JÓJ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Indicator al conținutului de ulei dintr-un rezervor.2) Scară gradată pentru măsurarea capacității unui rezervor.	/<fr. jauge
JOKER	JOKER [pr.: giócăr]	<i>m.</i>	Cartea de joc cu cea mai mare valoare în unele jocuri de noroc.	/<engl. joker
JONCĂ	JÓN//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Ambarcație mică cu pânze prinse orizontal pe catarge, folosită pentru transport și pentru pescuit.	/<fr. jonque
JONCTOR	JONCTÓR ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în legarea cablurilor electrice.	/jonct[iune] + suf. ~tor
JONCȚIUNE	JONCȚIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Punere în contact a unor părți, elemente sau lucruri.2) Loc unde se realizează acest contact; punct de legătură. [Sil. jonc-ți-u-]	/<fr. jonction, lat. jonctio
A JONGLA	A JONGL//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A lansa și a prinde alternativ și cu multă iscusință mai multe obiecte care își intersectează traiectoria de zbor.2) fig. A folosi cu multă îndemânare și dezinvoltură cuvinte, expresii, maxime, date, cifre. [Sil. jon-gla]	/<fr. jongler
JONGLER	JONGLÉR ~i	<i>m.</i>	1) Artist de circ specializat în jonglerie.2) fig. fam. Persoană pricepută în acțiuni dificile. [Sil. jon-gler]	/<fr. jongleur
JONGLERIE	JONGLERÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Ocupația de jongler.2) Figură executată de un jongler.3) fig. Abilitate în a folosi cuvinte, expresii; îndemânare în vorbire și în prezentarea ideilor. [G.-D. jongleriei; Sil. jon-gle-]	/<fr. jonglerie
JORDIE	JÓRDI//E ~i	<i>f.</i>	Ramură lungă, subțire și flexibilă, curățată de ramificații și de frunze; nuia; vargă.	/joardă + suf. ~ie
JOS I	JOS I	<i>adv.</i>	1) La o înălțime relativ mică față de pământ sau față de alt loc; aproape de pământ. • A (se) da ~ a (se) coborî. A lăsa ~ a pune pe pământ sau pe podea. A lăsa ochii în ~ a manifesta sfială; a privi rușinat spre pământ. A privi (sau a măsura pe cineva) d	/<lat. deo(r)sum

JOS II	JOS II joasă (joși, joáse)		1) Care este de înălțime mică; scund.2) Care este mic (ca valoare, intensitate, mărime) Presiune joasă. Prețuri joase. Temperatură joasă.3) Care se află la înălțime mică.4) (despre frecvențe) Care se caracterizează printr-un număr mic de perioade într-o u	/<lat. deo(r)sum
JOS III	JOS III	<i>n.</i>	Parte inferioară a unui obiect; parte de jos. • În ~ul apei în direcția scurgerii apei; la vale; în aval.	/<lat. deo(r)sum
JOS IV	JOS IV	<i>interj.</i>	1) (exprimă comanda adresată cuiva de a se așeza) La pământ; așază-te!2) (exprimă dezaprobarea față de cineva sau ceva) La o parte! Să plece! Să fie destituit din post!	/<lat. deo(r)sum
JOSNIC	JÓSNÍ//C ~că (~ci, ~ce)		1) (despre fapte, acțiuni) Care înjosește; demn de dispreț; umilitor; înjositor.2) (despre persoane) Care este în stare să comită fapte nedemne; ticălos; nemernic; infam; mârșav; mizerabil; abject.	/jos + suf. ~nic
JOSNICIE	JOSNICÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Caracter josnic; lipsă de scrupule.2) Comportare de om josnic; ticăloșie; mârșăvie; abjecție; infamie. [G.-D. josniciei]	/josnic + suf. ~ie
JOULE	JOUL//E [pr.: fr. jul, engl. giul] ~i	<i>m.</i>	Unitate de măsură a energiei, egală cu lucrul mecanic efectuat de forța unui newton.	/<engl. joule
JOVIAL	JOVIÁL ~ă (~i, ~e)		Care este plin de veselie sinceră; simplu și comunicativ; voios; vesel; bucuros. [Sil. -vi-al]	/<fr. jovial
JOVIALITATE	JOVIALÍTÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter jovial.2) Comportare jovială. [G.-D. jovialității; Sil. -vi-a-]	/<fr. jovialité
A JUBILA	A JUBIL//Á ~éz	<i>intrans.</i>	A încerca o mare satisfacție (în urma unei victorii); a se bucura foarte mult de o victorie; a triumfa.	/<fr. jubiler, lat. jubilar
JUBILEU	JUBILÉ//U ~e	<i>n.</i>	1) înv. Sărbătoare celebrată de vechii evrei la fiecare cincizeci de ani.2) Aniversare a unui număr rotund de ani de la producerea unui eveniment important în viața unei persoane, colectivități, instituții.	/<fr. jubilé, lat. jubilaus
JUBILIAR	JUBILIÁR ~ă (~i, ~e)		1) (despre solemnități) Care are loc cu ocazia unui jubileu; propriu unui jubileu. Ediție ~ă. • An ~ an în care se sărbătorește un jubileu. [Sil. -li-ar]	/<fr. jubilaire
A JUCA	A JUCÁ joc		1. tranz. 1) (cărți de joc, numere, figuri de șah) A pune în joc respectând anumite reguli.2) fig. (situația, reputația, cariera) A expune riscului.3) (roluri) A interpreta într-o piesă de teatru sau într-un film. • ~ un anumit rol a avea o anumită import	/<lat. jocare
A SE JUCA	A SE JUCÁ mă joc	<i>intrans.</i>	1) A se deda unui joc.2) fig. A manifesta lipsă de considerație; a nu lua în seamă gravitatea unei situații. • ~ cu focul a) a se expune în mod imprudent unui pericol; b) a neglija gravitatea unei chestiuni sau situații. ~ cu sănătatea a-și neglija sănăta	/<lat. jocare
JUCĂRIE	JUCĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Obiect cu care se joacă copiii.2) fig. Persoană ușor influențabilă, lipsită de voință și de personalitate; marionetă; păpușă.3) fig. Obiect lipsit de orice valoare; lucru de nimic; fleac; bagatelă. [G.-D. jucăriei]	/a (se) juca + suf. ~ărie

JUCĂTOR	JUCĂT//OR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care practică un joc sportiv sau de noroc. ~ de tenis.2) pop. Persoană care dansează, care joacă; dansator.	/a (se) juca + suf. ~ător
JUCĂUȘ	JUCĂUȘ ~ă (~i, ~e)		1) (despre copii) Care se joacă mereu; predispus a se juca în permanență.2) Care este mare amator de dans.3) (despre persoane sau despre manifestările lor) Care vădește ușurință în mișcări; fără astâmpăr; zglobiu. Privire ~ă.	/a juca + suf. ~uș
JUDE	JÚDE júzi	<i>m. înv.</i>	Jurist angajat oficial pentru soluționarea proceselor judiciare în cadrul unei instanțe judecătorești; judecător.	/<lat. judex, ~icis
A JUDECA	A JUDECÁ júdec		1. tranz. 1) (cauze, conflicte, procese, persoane) A supune unei decizii judiciare.2) (persoane) A caracteriza într-un anumit fel, analizând argumentele, circumstanțele și eventualele defecte.3) A examina calitativ și cantitativ pentru a stabili valoarea;	/<lat. judicare
A SE JUDECA	A SE JUDECÁ mă júdec	<i>intrans.</i>	1) A fi în proces judiciar (unul cu altul).2) A face schimb reciproc de vorbe de ocară.	/<lat. judicare
JUDECATĂ	JUDEC//ÁTĂ ~ăți	<i>f.</i>	1) Facultate a omului de a gândi logic și de a înțelege sensul și legătura fenomenelor; intelect, minte; rațiune. • Cu ~ a) cu bun-simț; cu chibzuială; b) temeinic.2) Formă fundamentală a gândirii, exprimată printr-o propoziție în care se afirmă sau se ne	/<lat. judicata
JUDECĂTOR	JUDECĂTÓR ~i	<i>m.</i>	1) Jurist angajat oficial pentru soluționarea proceselor judiciare din cadrul unei instanțe judecătorești.2) Persoană solicitată să-și spună în mod obiectiv părerea într-o chestiune controversată sau într-o cauză; arbitru.3) rar Persoană calificată în arb	/a judeca + suf. ~ător
JUDECĂTORESC	JUDECĂTOR//ÉSC ~ească (~ești)		1) Care este caracteristic pentru judecători.2) Care ține de justiție; propriu justiției; judiciar. Sentință ~ească.	/judecător + suf. ~esc
JUDECĂTORIE	JUDECĂTORÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Organ judiciar având competența de a soluționa litigiile în primă instanță (și recursurile).2) Local unde își are sediul acest organ judiciar. [G.-D. judecătoriei]	/judecător + suf. ~ie
JUDEȚ	JUDEȚ ~e	<i>n.</i>	Unitate administrativ-teritorială de rang superior, având în componență mai multe orașe și comune.	/<lat. judicium
JUDEȚEAN	JUDEȚ//EÁN ~eână (~éni, ~éne)		1) Care ține de județe; propriu județelor.2) Care aparține unui județ; de județ.	/județ + suf. ~ean
JUDICIAR	JUDICIÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de justiție; propriu justiției; judecătoresc.2) Care este înfăptuit prin autoritatea justiției; făcut prin justiție. Anchetă ~ă. [Sil. -ci-ar]	/<fr. judiciaire, lat. judiciarius
JUDICIOS	JUDICI//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) (despre persoane) Care posedă calitatea de a judeca adânc și drept; cu judecată sănătoasă.2) (despre idei, concluzii, păreri) Care rezultă dintr-o bună judecată; bine gândit; chibzuit. [Sil. -ci-os]	/<fr. judicieux
JUDICIOZITATE	JUDICIOZIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	Caracter judicios.	/judicios + suf. ~itate
JUDO	JUDO [pr.: giúdo]	<i>n.</i>	Sport olimpic, originar din Japonia, în care sunt utilizate diverse procedee de torsionare a unor părți ale corpului și de trântire.	/<fr., engl. judo
JUDOCAN	JUDOCÁN ~i	<i>m.</i>	Sportiv care practică judo.	/<fr. judoka

JUG	JUG ~uri	<i>n.</i>	1) Piesă de lemn care se pune pe grumazul unor animale, în special al boilor, care trag la car sau la plug. • A trage la ~ a) a trage carul sau plugul; b) a munci din greu; a îndeplini sarcini grele; a se speti. A se băga în ~ a se angaja să facă ceva foa	<lat. jugum
JUGAN	JUGÁN ~i	<i>m. pop.</i>	Cal jugănit.	/jug + suf. ~an
JUGASTRU	JUGÁ//STRU ~ștri	<i>m.</i>	Arbore înalt, cu frunze palmate și flori verzi, cu lemnul alb și tare, folosit în tâmplărie sau pentru foc. [Sil. -gas-tru]	<lat. jugaster
JUGĂNAR	JUGĂNÁR ~i	<i>m. pop.</i>	Persoană care jugănește animale.	/a jugăni + suf. ~ar
A JUGĂNI	A JUGÁN//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	pop. (animale) A lipsi de glandele sexuale, făcând incapabil de a procrea; a castra; a scopi; a steriliza.	/Din jugan
A JUGULA	A JUGUL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	rar1) A lipsi de respirație, strângând vâna jugulară; a gâtui; a sugruma; a strangula.2) fig. (acțiuni, procese, activități etc.) A împiedica să se desfășoare; a opri brusc din desfășurare .	<fr. juguler, lat. jugulare
JUGULAR	JUGULÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de gât; propriu gâtului. • Venă ~ă venă centrală din regiunea gâtului, care colectează sângele din cap și din gât.	<fr. jugulaire
JUICE	JUICE [pr.: giús]	<i>n.</i>	Suc de portocale, grepfrut etc.	/Cuv. engl.
A JUISA	A JUIS//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	A se bucura din plin de plăcerile vieții; a avea plăceri vii.	<fr. jouir
JUISOR	JUIS//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care se bucură din plin de plăcerile vieții.	<fr. jouisseur
JULEU	JULÉ//U ~ie	<i>n.</i>	Jug mic, triunghiular, care se pune pe gâtul porcilor și al altor animale ca să nu poată trece în locurile îngrădite.	<sb. žežej
JULFĂ	JÚLF//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	1) Sămânță de cânepă.2) Mâncare de post, preparată din sămânță de cânepă pisată și fiartă cu apă îndulcită.	<ung. zsufa
A JULI	A JUL//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	(pielea, diferite organe) A face să se julească; a zdreli.	<bulg. žulja
A SE JULI	A SE JUL//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	(despre persoane) A se răni ușor la suprafață; a se zdreli; a se jupui.	<bulg. žulja
JULITURĂ	JULITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Rană ușoară provocată prin julare; zdrelitură.	/a juli + suf. ~itură
JUMA	JUMÁ	<i>f.</i>	v. JUMĂTATE. • ~~~ împărțea dreaptă (în două jumătăți).	/Din jumătate
JUMARĂ	JUM//ÁRĂ ~ări	<i>f.</i>	mai ales la pl. Produs alimentar obținut prin topirea bucățelelor de slănină (sau de carne grasă).	/cf. bulg. žumerki, germ. Schmarren
JUMĂTATE	JUMÁT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Fiecare dintre cele două părți egale în care poate fi împărțit un întreg. • ~ de măsură măsură incompletă, parțială. Pe (sau în) ~ a) în două părți egale sau aproximativ egale; b) parțial; incomplet. A face ceva pe ~ a nu duce până la capăt un lucru în	/Orig. nec.
JUMPING	JUMPING [pr.:]	<i>n.</i>	Concurs hipic de sărituri cu obstacole.	/Cuv. engl.
JUMULEALĂ	JUMULEÁLÁ	<i>f.</i>	1) v. A JUMULI.2) fig. fam. Schimb de vorbe răstite, adesea ofensatoare (între două sau mai multe persoane); ceartă; sfadă	/a jumuli + suf. ~eală
A JUMULI	A JUMUL//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) (păsări tăiate) A lipsi de pene și de puf prin smulgere; a peni.2) (păr) A smulge din rădăcină.3) (animale moarte) A curăța de piele; a beli; a jupui; a dispuia;4) fig. (persoane) A priva (de bani sau de alte bunuri materiale) prin exploatare sau prin	/cf. ung. gymbálni
JUNC	JUN//C ~ci	<i>m.</i>	Bou sau taur tânăr, în vârstă de la doi până la trei ani.	<lat. juvenus
JUNCAN	JUNCÁN ~i	<i>m.</i>	Bou tânăr în vârstă de la trei până la patru ani.	/junc + suf. ~an

JUNCANĂ	JUNCÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	Vacă tânără, între trei și patru ani.	/juncan + suf. ~ă
JUNCĂ	JŪN//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Vacă tânără, între doi și trei ani, care încă nu a avut vițel; junică.	/ <i><lat. juvenca</i>
JUNE	JŪN//E ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv al</i>	rar (despre persoane) Care încă nu este matur; neajuns la maturitate; tânăr. • ~ prim actor care interpretează roluri de tânăr îndrăgostit; prim-amorez.	/ <i><lat. juvenis</i>
JUNGHER	JUNGHER ~e	<i>n. inv.</i>	Armă albă, având vârf ascuțit și lamă cu două tășuri; pumnal; stilet.	/a junghia + suf. ~er
JUNGHI	JUNGHI ~uri	<i>n.</i>	1) Durere ascuțită și pătrunzătoare, mai ales de scurtă durată, localizată între coaste, în spate sau în piept.2) <i>inv.</i> Armă albă, având vârf ascuțit și lamă cu două tășuri; jungher; pumnal; stilet. [Monosilabic]	/v. a junghia
JUNGHIETURĂ	JUNGHIETŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) v. JUNGHI.2) pop. Articulația coloanei vertebrale cu baza craniului.	/a junghia + suf. ~ătură
JUNGLĂ	JŪNGL//Ă ~e	<i>f.</i>	Pădure deasă, cu multe tufișuri și liane, caracteristică regiunilor tropicale și subtropicale. [Sil. jun-glă]	/ <i><fr. jungle</i>
JUNIME	JUNÍM//E ~i	<i>f. inv.</i>	Totalitate a junilor (dintr-o țară sau dintr-o localitate); tineret. [G.-D. junimii]	/june + suf. ~ime
JUNIMISM	JUNIMÍSM	<i>n.</i>	Mișcare culturală, literară și politică din a doua jumătate a sec. XIX, inițiată de societatea “Junimea”.	/junime(a) + suf. ~ism
JUNIMIST I	JUNIMÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de junimism; propriu junimismului.	/junime(a) + suf. ~ist
JUNIMIST II	JUNIMÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)		1) Adept al junimismului.2) Membru al societății literare “Junimea”.	/junime(a) + suf. ~ist
JUNINCĂ	JUNÍN//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Vacă tânără, între doi și trei ani, care încă nu a avut vițel; juncă.	/ <i><lat. junix, ~cis</i>
JUNIOR	JUNI//ÓR ~oără (~óri, ~oäre)	<i>m. și f.</i>	1) Sportiv tânăr între 13 și 19 ani, făcând parte dintr-o categorie intermediară.2) (folosit în postpoziție pe lângă un nume de persoană) Fiul considerat în raport cu tatăl său. [Sil. -ni-or]	/ <i><lat., fr. junior</i>
JUNTĂ	JUNT//Ă [pr.: húnťă] ~e	<i>f.</i>	(mai ales în țările latino-americane și în Spania) Guvern instalat în urma unei rebeliuni militare.	/ <i><sp. junta</i>
JUPAN	JUPÁN ~i	<i>m.</i>	(în evul mediu în Țara Românească și în Moldova) 1) Titlu acordat celor mai de seamă boieri și dregători.2) Persoană care avea acest titlu.	/ <i><sl. županu</i>
JUPĂ	JÚP//Ă ~e	<i>f.</i>	Piesă vestimentară femeiască care acoperă corpul de la talie în jos; fustă.	/ <i><fr. jupe</i>
JUPÂN	JUPÂN ~i	<i>m. inv.</i>	1) (folosit ca termen de adresare politicoasă față de persoane care dețin o anumită demnitate sau funcție) Reprezentant al claselor avute.2) Proprietar al unei întreprinderi considerat în raport cu salariații săi; patron.	/Orig. nec.
JUPÂNEASĂ	JUPÂN//EĂSĂ ~ése	<i>f. inv.</i>	1) Soție a jupânului. 2 Îngrijitoare într-o casă particulară.3) Femeie de la oraș; orășeancă; târgoveată.	/jupân + suf. ~easă
JUPÂNITĂ	JUPÂNÍT//Ă ~e	<i>f. inv.</i>	Fiică a jupânului.	/jupân + suf. ~iță
JUPON	JUP//ÓN ~oâne	<i>n.</i>	Fustă (scrobită) care se îmbracă pe sub rochie pentru a o menține înfoiată.	/ <i><fr. jupon</i>

A JUPUI	A JUPUÍ jupói	<i>tranz.</i>	1) (animale moarte) A curăța de piele; a beli; a jumuli; a despuia2) (arbori, plante) A curăța de coajă; a coji.3) fig. (persoane) A lipsi de avere; a prăda; a jecmăni; a jefui; a despuia.	/<bulg. župia
A SE JUPUI	A SE JUPU//Í mă ~iése	<i>intrans.</i>	(despre persoane) A se răni ușor la suprafață; a se zdreli; a se juli.	/<bulg. župia
JUPUITURĂ	JUPUITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Loc de pe care a fost jupuiată pielea.2) Rană provocată prin jupuirea pielii.	/a jupui + suf. ~tură
JUR I	JUR I	<i>m. înv.</i>	: Curte cu ~i organ de jurisdicție, în componența căruia intrau jurații.	/<fr. jury
JUR II	JUR II ~uri	<i>n.</i>	Spațiu în mijlocul căruia se află cineva sau ceva. • În (sau prin) ~ în apropiere; în preajmă; pe aproape. În ~ul a) în preajmă; în apropiere; b) referitor la...; relativ la ...; despre...; aproximativ în...; cum pe la... (De) ~ împrejur în (sau din) toate părțile.	/<lat. gyrus
A JURA	A JURÁ jur 1	<i>tranz.</i>	1) A promite prin jurământ. ~ fidelitate.2) (probitatea unor depoziții, mărturii) A confirma la judecată prin jurământ.3) pop. (persoane) A ruga cu multă stăruință; a implora; a conjura.2. intrans. A presta un jurământ.	/<lat. jurare
A SE JURA	A SE JURÁ mă jur	<i>intrans.</i>	1) A se angaja prin jurământ; a jurui.2) A se lega prin jurământ pentru a confirma unele afirmații; a se afurisi.	/<lat. jurare
JURASIC I	JURÁSIC I	<i>n.</i>	Perioadă secundă a erei mezozoice.2) Depunere minerală din această perioadă.	/<fr. jurasique
JURASIC II	JURÁSI//C II ~că (~ci, ~ce)		Care ține de perioada secundă a mezozoicului.	/<fr. jurasique
JURAT	JURÁ//T ~ți	<i>m.</i>	(în vechea organizare judecătorească) Cetățean ales să participe la soluționarea unor procese în instanța judecătorească.	/v. a jura
JURĂMÂNT	JURĂM//ÂNT ~între	<i>n.</i>	1) Promisiune solemnă făcută de cineva, de regulă în public, printr-o formulă fixă (cu invocarea divinității sau a unei valori morale recunoscute).2) Angajament solemn față de stat sau de popor, pronunțat de o persoană în public, într-o formulă fixă.3) Pr	/<lat. juramentum
JURĂTOR	JURĂTÓR ~i	<i>m. înv.</i>	Persoană care depune mărturie sub un jurământ în fața unei instanțe judiciare.	/a jura + suf. ~ător
JURIDIC	JURÍDI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de drept sau de legi; propriu dreptului sau legilor. • Persoană ~că instituție sau întreprindere care este recunoscută de lege ca subiect cu drepturi și obligații.2) Care se face în fața justiției. Actiune ~ că.	/<lat. juridicus, fr. juridique
JURISCONSULT	JURISCONSÚL//T ~ți	<i>m.</i>	1) Specialist în drept care dă consultații juridice.2) Jurist angajat de o instituție pentru a o susține în fața justiției.	/<lat. jurisconsultus, fr. jurisconsulte

JURISDICȚIE	JURISDÍCTŢI//E ~i	<i>f.</i>	1) Drept, întărit prin lege, al unui judecător sau al unei instanțe judecătorești, de a efectua procese judiciare; competență de a judeca.2) Teritoriu unde își poate exercita competența un judecător sau o instanță judecătorească.3) Totalitate a organelor	/<lat. jurisdictio, ~onis, fr. jurisdiction
JURISDICTIONAL	JURISDICTIONÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de jurisdicție; propriu jurisdicției.	/<fr. juridictionel
JURISPRUDENȚĂ	JURISPRUDÉNTŢ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Ansamblu de principii juridice; știință a dreptului.2) Ansamblu de decizii sau soluții date de un organ de jurisdicție în anumite probleme de drept. [G.-D. jurisprudenței; Sil. -ris-pru-]	/<lat. jurisprudentia, fr. jurisprudence
JURISPRUDENȚIAL	JURISPRUDENȚIÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de jurisprudență; propriu jurisprudenței.	/<fr. jurisprudentiel
JURIST	JURÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Specialist în jurisprudență.	/<fr. juriste, lat. jurista
JURIU	JÚRI//U ~i	<i>n.</i>	Grup constituit din specialiști într-un domeniu, având misiunea de a aprecia și de a clasifica candidații sau concurenții la un concurs sau la o competiție.	/<fr. jury
JURNAL	JURNÁL ~e	<i>n.</i>	1) Publicație periodică cu apariție, de regulă, zilnică, conținând, în special, actualități; ziar; gazetă.2) Însemnări cotidiene despre evenimentele și faptele întâmplare. • ~ de călătorie însemnări zilnice făcute în timpul unei călătorii.3) Registru în c	/<fr. journal
JURNALIER	JURNALIÉR ~ă (~i, ~e)	<i>rar</i>	Care are loc în fiecare zi; de fiecare zi; zilnic.	/<fr. journalier
JURNALISM	JURNALÍSM	<i>n.</i>	1) Profesiunea de jurnalist.2) Totalitate a jurnalelor dintr-o țară, dintr-o localitate etc.)	/<fr. journalisme
JURNALIST	JURNALÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	1) Specialist în jurnalistică; persoană care practică jurnalistica; gazetar; ziarist.2) rar Vânzător de ziare.	/<fr. journaliste
JURNALISTIC	JURNALÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de jurnalistică; propriu jurnalisticii; gazetăresc; ziarist. Stil ~	/<fr. journalistique
JURNALISTICĂ	JURNALÍSTICĂ	<i>f.</i>	Activitate literară și publicistică, desfășurată la publicații periodice (ziare, reviste); gazetărie, ziaristică. [G.-D. jurnalisticii]	/<germ. Journalistik
JURUBIȚĂ	JURUBÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Scul mic de fire textile continue, înfășurate în spire, de o anumită lungime, constituind în filatură o unitate de măsură.	/jirebie + suf. ~iță
A JURUI	A JURU//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	1) (bunuri materiale) A promite în mod public și solemn.2) (tineri pentru căsătorie) A făgădui de soț sau soție.	/<ung. gyűrűzni
A SE JURUI	A SE JURU//Í mă	<i>intrans.</i>	A se angaja prin jurământ; a se jura.	/<ung. gyűrűzni
JUST I	JUST I	<i>adv.</i>	1) În concordanță cu adevărul; adevărat.2) Pe bună dreptate.	/<fr. juste, lat. justus
JUST II	JUST II jústă (juști, júste)		1) Care este în concordanță cu realitatea și cu adevărul; adevărat; drept.2) Care este întemeiat pe lege.3) (despre persoane) Care acționează în conformitate cu adevărul; drept; adevărat.	/<fr. juste, lat. justus
JUSTETE	JUSTÉTE	<i>f.</i>	Caracter just. [G.-D. justetei]	/<fr. justesse

A JUSTIFICA	A JUSTIFICÁ justific	<i>tranz.</i>	1) (acțiuni, opinii) A demonstra prin probe ca fiind just sau legitim; a îndreptăți.2) (cheltuieli financiare sau materiale) A demonstra documentar ca fiind legal sau folosit după destinație.3) (persoane) A considera nevinovat; a dezvinovăți; a dezvinui;	/<fr. justifier, lat. justificare
A SE JUSTIFICA	A SE JUSTIFICÁ mă justific	<i>intranz.</i>	(despre persoane) A-și demonstra nevinovăția (prin explicații și dovezi); a se dezvinovăți; a se dezvinui; a se disculpa.	/<fr. justifier, lat. justificare
JUSTIFICABIL	JUSTIFICÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi justificat.	/a justifica + suf. ~abil
JUSTIFICATIV	JUSTIFICATÍV ~ă (~i, ~e)		Care servește pentru justificare; în stare să justifice. Document ~.	/<fr. justificatif
JUSTIȚIABIL	JUSTIȚIÁBIL ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care apare într-un proces judiciar, fiind obligată să răspundă în fața instanțelor.	/<fr. justiciable
JUSTIȚIAL	JUSTIȚIÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de justiție; propriu justiției.	/<fr. justiciel
JUSTIȚIE	JUSTÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Totalitate a instanțelor judecătorești și a legilor unui stat. • A chema (sau a se prezenta) în fața ~ei a cita (sau a se prezenta) la judecată.2) Activitate a instanțelor judiciare ale unui stat; exercițiu al puterii judiciare.3) Principiu moral având	/<lat. justitia, fr. justice
JUVĂȚ	JUVET̃ juvéte	<i>n.</i>	Ochi care poate fi strâns, format prin înnodare la capătul unei frânghii, folosit, mai ales, pentru a prinde un animal; laț.	/<ucr. žyvec
JUVELNIC	JUVÉLNI//C ~ce	<i>n.</i>	1) Unealtă de pescuit în formă de coș sau de sac, confecționată din plasă sau din nuiiele.2) Construcție în formă de îngrădătură (din scânduri, nuiiele etc.), făcută în apă pentru a păstra viu peștele prins.	/Orig. nec.
JUVENIL	JUVENÍL ~ă (~i, ~e)		1) Care este caracteristic pentru tineri; propriu tinerilor; tineresc.2): Apă ~ă apă provenită din condensarea subterană a vaporilor rezultați din procesele la care e supusă magma.	/<fr. juvénile, lat. juvenilis
JUXTALINEARĂ	JUXTALINEÁR//Ă ~e	<i>adj.</i>	: Traducere ~ traducere făcută cuvânt cu cuvânt și cu reproducerea paralelă a textului original. [Sil. -ne-a-; Var. juxtaliniară]	/<fr. juxtalinéaire
A JUXTAPUNE	A JUXTAPÚNE juxtapún	<i>tranz.</i>	1) (obiecte) A pune unul lângă altul; a așeza alături; a alătura.2) (părți de propoziție) A face să se juxtapună.	/<fr. juxtaposer
A SE JUXTAPUNE	A SE JUXTAPÚNE se juxtapún	<i>intranz.</i>	(despre părți de propoziție) A se îmbina prin juxtapunere.	/<fr. juxtaposer
JUXTAPUNERE	JUXTAPÚNER//E ~i	<i>f.</i>	lingv. Procedeu de legătură între propoziții independente sintactic (dar corelate semantic), constând în simpla lor alăturare, fără conjuncție; parataxă. [G.-D. juxtapunerii]	/v. a juxtapune
JUXTĂ	JÚXT//Ă ~e	<i>f.</i>	Traducere juxtalineară a textelor grecești sau latinești. [G.-D. juxtei]	/<lat. juxta
KAINIT	KAINÍT	<i>n.</i>	Sare compusă din sulfat de magneziu și clorură hidratată de potasiu, folosită la fabricarea îngrășămintelor minerale.	/< fr. kađ'nite
KAITEN	KÁITEN	<i>n.</i>	Torpilă condusă până la țintă de un pilot, care devine prima ei victimă.	/< fr. kaiten

KAIZER I	KÁIZER I [pr.:káizăr]	<i>m.</i>	ist. 1) Împărat german.2) Persoană care purta acest titlu.	/< germ. Kaiser
KAIZER II	KÁIZER II	<i>n.</i>	Piept de porc afumat și fiert.	/< germ. Keiser [fleischî]
KAKEMONO	KAKEMÓNO	<i>n.</i>	(în Japonia) Pictură executată în tuș sau în culori de apă, pe rulouri de mătase, de pai de orez sau de hârtie, care se atârna în lung pe pereți.	/< fr. kakémono
KAKI	KAKÍ	<i>adj. invar.</i>	Care este de culoare cafenie cu nuanțe galben-verzui.	/< fr. kaki
KALIPATRON	KALIPATRÓN	<i>n.</i>	Cutie de tablă umplută cu hidroxid de potasiu, care, încorporată în masca de protecție, servește la regenerarea aerului din mine.	/< germ. Kalipatron
KALIU	KÁLIU	<i>n.</i>	Metal alcalin moale, de culoare albă-argintie, foarte reactiv, care în natură se găsește sub formă de săruri și se întrebuințează ca îngrășământ agricol sau la fabricarea sticlei; potasiu. [Sil. -liuî]	/< germ. Kalium
KAMALA	KAMÁLA	<i>m.</i>	(în India) 1) Arbore ale cărui fructe furnizează o pulbere de culoare roșie-portocalie.2) Pulbere obținută din fructele acestui arbore folosită ca vermifug și colorant.	/< fr. kamala
KAMIKAZE I	KAMIKÁZE I	<i>m.</i>	(la japonezi) Luptător care se sacrifică într-o acțiune de atac.	/< fr. kamikaze
KAMIKAZE II	KAMIKÁZE II	<i>n.</i>	(la japonezi în al doilea război mondial) Avion de luptă încărcat cu exploziv, pilotat de un voluntar, care cădea asupra țintei.	/< fr. kamikaze
KANTIAN I	KANTI//ÁN I ~ánă (~éni, ~éne)		Care ține de kantianism; propriu kantianismului. [Sil. -ti-anî]	/< fr. kantien
KANTIAN II	KANTI//ÁN II ~éni	<i>m.</i>	Adept al kantianismului.	/< fr. kantien
KANTIANISM	KANTIANÍSM	<i>n.</i>	Curent filozofic inițiat de Emmanuel Kant, care se orientează în primul rând spre analiza mijloacelor și posibilităților cunoașterii lumii și recunoaște exis-tența lumii materiale în afara conștiinței. [Sil. ti-a-î]	/< germ. Kantianismus
KARATE	KARATÉ	<i>n.</i>	Metodă de luptă, de origine japoneză, care face apel în atac sau apărare doar la mijloace naturale.	/< fr. karaté
KARATEKA	KARATÉKA	<i>m. și f.</i>	Persoană care practică karate.	/< fr. karatéka
KARLING	KÁRLING ~uri	<i>n.</i>	Creastă de munte stâncoasă și ascuțită.	/< germ. Karling
KARMA	KÁRMA	<i>f.</i>	(în filozofia brahmanică) Noțiune care reunește renașterile și reîncarnările succesive ale sufletelor, migrația lor după moarte și forța care le generează și le conduce.	/< engl., fr. karma
KATAKANA	KATAKÁNA	<i>n.</i>	(la japonezi) Sistem de semne derivat din scrierea chineză.	/ Cuv. jap.
KAVA	KÁVA	<i>f.</i>	1) Plantă exotică din familia piperaceelor a cărei rădăcină are miros plăcut și gust acru.2) Băutură preparată din rădăcina acestei plante.	/< fr. kawa
KAZAH I	KAZÁH I ~ă (~i, ~e)		Care aparține Kazahstanului sau populației lui.	/< rus. Kazah
KAZAH II	KAZÁH II ~ă (~i, ~e)		Persoană care face parte din populația de bază a Kazahstanului sau este originară din Kazahstan.	/< rus. Kazah
KELVIN	KÉLVIN	<i>m.</i>	Unitate de măsură a temperaturii în sistemul internațional.	/< engl., fr. kelvin
KENDO	KÉNDÓ	<i>m.</i>	Artă marțială japoneză care constă din scrimă cu săbii de bambuc.	/< fr. kendo

KENOTRON	KENOTR//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Tub electronic cu doi electrozi folosit pentru redresarea curentului alternativ de înaltă tensiune. [Sil. -no-tronî	/< fr. kénotron
KENYAN I	KENY//ÁN I ~ánă (~éni, ~éne)		Care aparține Kenyei sau populației ei; din Kenya.	/ Din Kenya n. pr. + suf. ~ian
KENYAN II	KENY//ÁN II ~ánă (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Kenyei sau este originară din Kenya.	/ Din Kenya n. pr. + suf. ~ian
KERAMIT	KERAMÍT	<i>n.</i>	Gresie ceramică folosită la fabricarea dalelor de pavaj.	/< fr. kéra ^m ite
KEROSEN	KEROSÉN	<i>n.</i>	Combustibil pe bază de petrol, întrebuințat la motoarele cu reacție.	/< engl., it. kerosene
KETA	KÉTA	<i>f.</i>	Specie de pește teleostean care trăiește în mările din Extremul Orient și din care se obțin icrele de Manciuria.	/< rus. keta
KETCH	KETCH [pr.: keciî	<i>n.</i>	Navă mică cu vele și cu doi arbori inegali.	/ Cuv. engl.
KETCHUP	KETCHUP [pr.: chéci-	<i>n.</i>	Sos picant preparat din suc de roșii, oțet și mirodenii.	/ Cuv. engl.
KIESELGUR	KIESELGÚR [pr.: kizelgurî	<i>n.</i>	Rocă silicioasă formată prin depunerea cochiliilor unor alge monocelulare.	/< germ. Kieselgur
KIESERIT	KIESERÍT	<i>n.</i>	Sulfat hidratat natural de magneziu, utilizat la prepararea sării amare.	/< germ. Kieserit, fr. kiesérite
KILLER	KÍLLER ~i	<i>m.</i>	Ucișor plătit.	/ Cuv. engl.
KILN	KILN	<i>n.</i>	Cuptor simplu cu cuvă verticală care servește la calcinare.	/< germ. Kiln
KILOAMPER	KILOAMPÉR ~i	<i>m.</i>	Unitate de măsură pentru intensitatea curentului electric egală cu 1000 de amperi.	/< fr. kiloampere
KILOAMPERMETRU	KILOAMPERMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument folosit pentru măsurarea curenților electrici de mare intensitate.	/< fr. kiloampere ^m etre
KILOCALORIE	KILOCALORÍ//E ~i	<i>f.</i>	Unitate de măsură pentru energia termică egală cu 1000 de calorii. [G. D. kilocalorieî	/< fr. kilocalorie
KILOCICLU	KILOCÍCL//U ~i	<i>m.</i>	Unitate de măsură a frecvenței egală cu 1000 de cicluri.	/< fr. kilocycle
KILOGRAM	KILOGRÁM ~e	<i>n.</i>	Unitate de măsură pentru masă egală cu 1000 de grame. • ~-forță unitate de măsură pentru forță egală cu greutatea unui corp cu masa de un kilogram. [Sil. -lo-gramî	/< fr. kilogramme
KILOGRAMMETRU	KILOGRAMMÉTR//U ~i	<i>m.</i>	Unitate de măsură pentru lucrul mecanic efectuat pentru ridicarea unei greutate de un kilogram la înălțimea de un metru.	/< fr. kilogramme ^m etre
KILOHERTZ	KILOHÉRTZ [pr.: kilohértî ~i	<i>m.</i>	Unitate de măsură pentru frecvență egală cu 1000 de hertzi.	/< fr. kilohertz
KILOJOULE	KILOJOUL//E ~i	<i>m.</i>	Unitate de măsură a lucrului mecanic egală cu 1000 de jouli.	/< fr. kilojoule
KILOLITRU	KILOLÍTR//U ~i	<i>m.</i>	Unitate de măsură pentru capacități egală cu 1000 de litri.	/< fr. kilolitre
A KILOMETRA	A KILOMETR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(distanțe) A marca cu borne kilometrice de-a lungul unei căi de comunicație.	/< fr. kilométer
KILOMETRAJ	KILOMETRÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Distanța în kilometri parcursă de un vehicul într-un anumit timp. 2) Instrument montat la unele vehicule care înregistrează distanța parcursă sau viteza lui de deplasare. 3) Măsurare în kilometri a unei distanțe parcurse. [Sil. -me-traî	/< fr. kilométrage
KILOMETRIC	KILOMÉTRI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de kilometru; propriu kilometrului. 2) fig. Care are o lungime mare; foarte lung. [Sil. -me-trici	/< fr. kilométrique

KILOMETRU	KILOMÉTR//U ~i	<i>m.</i>	Unitate de măsură pentru distanțe egală cu 1000 de metri. [Sil. -me-truî]	/< fr. kilometre
KILOOHM	KILOÓHM ~i	<i>m.</i>	Unitate de măsură a rezistenței electrice egală cu 1000 de ohmi.	/< germ. Kiloohm
KILOTONĂ	KILOTÓN//Ă ~e	<i>f.</i>	Unitate de măsură pentru masă egală cu 1000 de tone.	/< fr. kilotonne
KILOVOLT	KILOVÓL//T ~ți	<i>m.</i>	Unitate de măsură pentru tensiune electrică egală cu 1000 de volți.	/< fr. kilovolt
KILOWATT	KILOWÁ//TT ~ți	<i>m.</i>	Unitate de măsură pentru putere egală cu 1000 de wați. • ~-oră unitate de măsură pentru energia produsă într-o oră de un sistem cu putere de un kilowatt.	/< fr. kilowatt
KIMBERLIT	KIMBERLÍT	<i>n.</i>	Rocă eruptivă de culoare închisă conținând uneori cristale de diamant.	/< fr. kimberlite
KINORAMĂ	KINORÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	Procedeu de filmare și de proiecție pentru ecran panoramic.	/< germ. Kinorama
KIRGHIZ I	KIRGHÍZ I ~ă (~i, ~e)		Care aparține Kirghiztanului sau populației lui.	/< fr. Kirghize
KIRGHIZ II	KIRGHÍZ II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Kirghiztanului sau este originară din Kirghiztan.	/< fr. Kirghize
KITSCH	KITSCH [pr.: kiciî ~uri	<i>n.</i>	1) Produse cu caracter de pseudoartă, caracterizate prin platitudine, imitație superficială a operelor de artă; lipsă de originalitate.2) Reproducere sau copiere pe scară industrială a unor opere artistice, multiplicare și valorificate comercial.3) Obiect	/< germ. Kitsch
KITSCHIZARE	KITSCHIZ//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	rar Falsificare a artei.	/ kitsch + suf. ~izare
KIWI I	KÍWI I	<i>f. invar.</i>	Pasăre nocturnă de talie medie, cu aripile atrofiate, cu ciocul lung și ascuțit, cu pene flocoase, care se hrănește cu larve și insecte și este răspândită numai în Noua Zeelandă.	/< fr. kiwi, germ. Kiwi
KIWI II	KÍWI II	<i>f. invar.</i>	1) Fruct parfumat al unei plante din familia lianelor, coaja flocoasă a căruia se aseamănă cu penele păsării cu același nume.2) Băutură preparată din acest fruct.	/< fr. kiwi, germ. Kiwi
KNOW-HOW	KNOW-HOW [pr.: nău-háuî	<i>n.</i>	Ansamblu de informații care privesc un nou proces tehnologic și modul de exploatare a unor utilaje noi.	/ Cuv. engl.
KOVAR	KÓVAR	<i>n.</i>	Aliaj de fier, nichel și cobalt, folosit la fabricarea becurilor electrice, a tuburilor electronice etc.	/ Orig. nec.
KRAFT	KRAFT	<i>n.</i>	Hârtie rezistentă, folosită la ambalaj.	/< germ. Kraft
KRIPTON	KRIPTÓN	<i>n.</i>	Element chimic din familia gazelor rare, incolor, fără miros și fără gust, folosit la umplerea becurilor cu incandescență.	/< fr. krypton
KURD I	KUR//D I ~dă (~zi, ~de)		Care aparține unui popor ce trăiește în Turcia, Iran, Irak, Siria, Afganistan și Pakistan.	/< fr. kurde
KURD II	KUR//D II ~dă (~zi, ~de)	<i>m. și f.</i>	Persoană care aparține unui popor ce trăiește în Turcia, Iran, Irak, Siria, Afganistan și Pakistan.	/< fr. kurde
KUWEITIAN I	KUWEITI/ÁN I ~ănă (~éni, ~éne)		Care aparține Kuweitului sau populației lui; din Kuweit.	/< fr. kowed'tien
KUWEITIAN II	KUWEITI/ÁN II ~ănă (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Kuweitului sau este originară din Kuweit.	/< fr. kowed'tien

LA	LA	<i>prep.</i>	1) (exprimă un raport spațial indicând direcția) A pleca la oraș.2) (exprimă un raport temporal, concretizând o perioadă, un interval de timp) Plecarea la ora patru. Vom vedea la primăvară.3) (exprimă un raport modal) A merge la pas. Te întorci la fugă.4)	/<lat. illac
LA	LA	<i>m.</i>	1) A șasea treaptă din gama do major.2) Sunetul și nota corespunzătoare.	/<it. la
A LA	A LA lau	<i>tranz.</i>	pop. (persoane) 1) A spăla (pe cap).2) fig. fam. A muia din toate părțile; a uda în întregime; a scălda. • Lă-mă-mamă om mărginit la minte.	/<lat. lavare
LABAN	LABÁN	<i>m.</i>	Pește marin de talie mare cu spatele de culoare cenușie-albăstruie.	/<rus. loban
LABĂ	LÁB//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Parte a piciorului de la gleznă în jos.2) Parte inferioară a piciorului pe care calcă păsările. • ~a- (sau talpa-) găștei a) ridurile din jurul ochilor; b) scris neîngrijit; c) mică plantă erbacee cu flori roșii-purpurii.3) Picior al unor animale (câin	/<ung. lab
LABIAL	LABIÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de buze; propriu buzelor.3) și substantival (despre sunete ale vorbirii) Care se articulează cu ajutorul buzelor. [Sil. -bi-al]	/<fr. labial
A LABIALIZA	A LABIALIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(sunete) A face să se labializeze.	/<fr. labialiser
A SE LABIALIZA	A SE LABIALIZ//Á pers. 3 se ~eáză	<i>intrans.</i>	(despre sunete) A deveni labial.	/<fr. labialiser
LABIAT	LABIÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre corole și calicii) Care are forma unei pâlnii cu margi-nea tăiată în doi lobi așezați unul peste altul ca niște buze. [Sil. -bi-at]	/<fr. labié
LABIATĂ	LABIÁT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de plante dicotiledonate, cu tulpina în patru muchii, cu frunze opuse și cu flori în inflorescențe compuse, bogate în uleiuri eterice (reprezentanți: levănțica, izma, urzica-moartă etc.).2) Plantă din această familie.	/<fr. labilé
LABIL	LABÍL ~ă (~i, ~e)	<i>livr.</i>	Care se schimbă mereu; lipsit de stabilitate; instabil; nestabil; schimbător; variabil.	/<fr. labile, lat. labilis
LABILITATE	LABILÍTÁTE f.		1) Caracter labil.2) Însușire a materiei vii de a-și modifica starea în funcție de anumiți factori.	/<fr. labilité
LABIODENTÁL	LABIODENTÁL ~ă (~i, ~e)		(despre sunete) Care se articulează prin obținerea buzei inferioare de dinții incisivi superiori.	/<fr. labiodentale
LABIOVERAL	LABIOVERÁL ~ă (~i, ~e)		(despre consoane) A cărei articulație se produce conco- mitent prin rotunjirea buzelor și atingerea limbii de vâlul palatului.	/<fr. labiovélaire
LABIRINT	LABIRÍNT ~uri	<i>n.</i>	1) Edificiu constituit dintr-un număr mare de camere, așezate astfel, încât ieșirea poate fi găsită cu mare dificultate.2) fig. Problemă, situație extrem de încurcată.3): ~ membranos totalitate a cavităților care formează urechea internă.	/<fr. labyrinthe, lat. labyrinthus
LABIRINTIC	LABIRÍNTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de labirint; propriu labirintului. Canal ~.2) Care se aseamănă cu un labirint; întortocheat. Drum ~.	/<fr. labyrinthique
LABORANT	LABORÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care efectuează lucrări (mai simple) într-un laborator.	/<germ. Laborant

LABORATOR	LABORAT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	1) Local prevăzut cu instalații, aparate și instrumente speciale pentru efectuarea unor experiențe. ~ de chimie.2) Instituție sau secție care se ocupă de cercetări științifice experimentale.	/<germ. Laboratorium, fr. laboratoire
LABORIOS	LABORI//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		1) Care necesită multă muncă și eforturi mari; cu mare osteneală. Studii ~oase.2) (despre persoane) Care muncește mult și cu folos; harnic; sârguincios. [Sil. -ri-os]	/<fr. laborieux, lat. laboriosus
LABRADOR	LABRADÓR	<i>n.</i>	Mineral de culoare albăstrui sau verzuie folosit ca piatră semiprețioasă.	/<fr. labrador
LABRADORIT	LABRADORÍT	<i>n.</i>	Rocă magmatică de culoare neagră-cenușie, folosită ca material de construcție și ca ornament.	/<fr. labradorite
LABURIST	LABURÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>și substantiv</i>	(în Marea Britanie, Australia, Irlanda etc.) Care este de orientare social-democrată. Partid ~.	/<cf. it. laburista, engl. labourist
LAC I	LAC I ~uri	<i>n.</i>	1) Apă stătătoare de mare întindere, cu sau fără scurgere.2) fig. Cantitate mare de apă sau de alt lichid.	/<lat. lacus
LAC II	LAC II ~uri	<i>n.</i>	1) Soluție a unor rășini sau uleiuri cu care se unge suprafața unui obiect pentru a-i da luciu sau pentru a-l feri de contactul dăunător cu aerul sau cu umezeala.2) Piele sau imitație de piele cu fața netedă și lucioasă.	/<germ. Lack, fr. laque
LACĂT	LÁCĂT ~e	<i>n.</i>	Dispozitiv de metal pentru încuierea unei uși, prevăzut cu o toartă care se trece prin două belciuge fixate la ușă.	/<ung. lakat
LACHERDĂ	LACHERD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Pește marin răpitor de talie medie, albastru-închis pe spinare, cu aripioare spinoase și cu mulți dinți; pălămidă.2) Produs alimentar obținut din carnea acestui pește prin sărare și afumare.	/<ngr. lakérda
LACHEU	LACHÉ//U ~i	<i>m.</i>	1) Servitor la curțile boierești; valet; fecior.2) fig. Persoană josnică și servilă; slugoi.	/<fr. laquais
LACOM	LÁCOM ~ă (~i, ~e)		1) Care bea și mănâncă mult și cu poftă; care nu se poate reține de la mâncare.2) fig. Care este stăpânit de dorința de a avea cât mai mult; hrăpăreț.	/<sl. lakomu
LACONIC	LACÓNI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și adverbial</i>	1) (despre vorbire) Care constă din puține cuvinte; concis; lapidar; succint.2) (despre persoane) Care vorbește puțin și precis.	/<fr. laconique
LACONISM	LACONÍSM	<i>n.</i>	Caracter laconic; exprimare laconică; concizie.	/<fr. laconisme
LACRIMAL	LACRIMÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de lacrimi; propriu lacrimilor.2) Care secretă lacrimi. Glandă ~ă. • Canal ~ canal prin care se scurg lacrimile.3) fig. Care emoționează puternic; care trezește lacrimi. [Sil. la-cri-]	/<fr. lacrymal
LACRIMĂ	LÁCRIM//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Lichid incolor secretat de glandele lacrimale, care umezește ochii. • Cu ~i în ochi gata-gata să plângă. În ~i plângând (de durere).2) Strop, picătură din acest lichid. [G.-D. lacrimii]	/<lat. lacrima
LACRIMOGEN	LACRIMOGÉN ~ă (~i, ~e)		1) (despre substanțe) Care provoacă secreția lacrimilor. Gaz ~.2) fig. iron. Care provoacă emoții superficiale (prin mijloace facile). Film ~.	/<fr. lacrimogene
LACTALBUMINĂ	LACTALBUMÍNĂ	<i>f.</i>	Albumină prezentă în lapte.	/<fr. lactalbumine

LACTAT I	LACTĂ//T I ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	Care este produs din lapte. Produse ~te.	/<fr. lacté
LACTAT II	LACTĂ//T II ~ți	<i>m.</i>	Sare a acidului lactic.	/<fr. lactate
LACTAȚIE	LACTĂȚIE	<i>f.</i>	1) Proces de formare și de secreție a laptelui în glandele mamare.2) Alăptare a unui copil. • Perioadă de ~ perioada cât este alăptat un copil. [G.-D. lactației; Sil. -ți-e]	/<fr. lactation
LACTEE	LACTÉE	<i>adj.</i>	: Calea ~ mulțime de stele, având forma unui brâu luminos, care se vede pe bolta cerească în timpul nopților senine; Calea Laptelui; Calea (sau Drumul) Robilor. [Sil. -te-e]	/<fr. lactee, lat. lactea
LACTESCENT	LACTESCÉN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre unele plante) Care conține un suc lăptos.	/<fr. lactescent, lat. lactescens
LACTIC	LĂCTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care conține lapte. Compus ~. • Acid ~ acid organic care se află, mai ales, în laptele acru.	/<fr. lactique
LACTICEMIE	LACTICEMIE	<i>f.</i>	Autointoxicație provocată de acumularea acidului lactic în sânge.	/<fr. lacticémie
LACTOMETRU	LACTOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument pentru determinarea densității laptelui.	/<fr. lactometre
LACTOVEGETARIAN	LACTOVEGETARI//ÁN ~ână (~eni, ~éne)		(despre regimuri alimentare) Care este compus din lactate, legume și fructe. [Sil. -ri-an]	/lacto + vegetarian
LACTOZĂ	LACTÓZĂ	<i>f.</i>	Substanță organică incoloră, cu gust dulce, extrasă din lapte și folosită în industria de medicamente. [G.-D. lactozei]	/<fr. lactose
LACTOZURIE	LACTOZURIE	<i>f.</i>	Stare patologică caracterizată prin prezența lactozei în urină.	/<fr. lactosurie
LACUNAR	LACUNĂR ~ă (~i, ~e)		Care are lacune, goluri.	/<fr. lacunaire
LACUNĂ	LACÚN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Spațiu gol în integritatea unui lucru.2) fig. Omisiune într-un text sau în corpul unei opere.3) Parte ce lipsește pentru ca ceva să poată fi considerat perfect.	/<fr. lacune, lat. lacuna
LACUSTRU	LACÚ//STRU ~stră (~ștri, ~stre)		1) Care ține de lacuri; propriu lacurilor. Mal ~.2) Care trăiește sau care crește în lacuri. Faună ~stră. Floră ~stră. [Sil. -cus-tru]	/<fr. lacustre, lat. lacustris
LADĂ	LĂD//Ă lăzi	<i>f.</i>	1) Cutie mare de lemn sau de metal, de obicei cu capac, în care se păstrează sau se transportă diferite obiecte. • ~ de zestre obiect de mobilier în care se păstra zestre. Atâta-i tot și ~a în pod iată tot, nu mai este nimic de spus, de adăugat.	/<germ. Lade
LAGĂR	LĂGĂR ~e	<i>n.</i>	1) Popas într-o localitate a unei trupe militare în marș; cantonament; campament; tabără; bivuac.2) Loc unde sunt închiși prizonierii de război sau deținuții politici.3) Comunitate de oameni sau de țări care urmăresc același scop social-politic.4) Organ d	/<germ. Lager
LAGUNAR	LAGUNĂR ~ă (~i, ~e)		Care ține de lagună; propriu lagunelor.	/<fr. lagunaire
LAGUNĂ	LAGÚN//Ă ~e	<i>f.</i>	Întindere de apă marină, separată de rest printr-o fâșie de pământ.	/<it. laguna
LAI	LAI láie (lăi)		(mai ales despre lâna oilor) Care este de culoare neagră sau neagră-cenușie; negru sau negru-cenușiu. • Nici laie, nici bălaie nici așa, nici așa. [Monosilabic]	/cf. alb. laja

LAIBĂR	LÁIBĂR ~e	<i>n.</i>	Haină țărănească (de postav) scurtă până în talie și, de obicei, fără mâneci. [Sil. lai-]	/<săș. leibel
LAIC	LÁI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	Care nu ține de biserică; care este independent față de confesiunile religioase; mirean; limesc. Învățămant ~.	/<fr. laïque, lat. laicus
A LAICIZA	A LAICIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (instituții cu caracter religios) A da caracter laic.2) A face să fie laic.	/<fr. laïciser
LAIE	LÁIE	<i>f.</i>	1) înv. Grup de țigani nomazi.2) pop. Ceață dezorganizată și zgomotoasă de copii sau de oameni.	/<pol., ucr. laja
LAINER	LÁINER ~e	<i>n.</i>	Navă (maritimă sau aeriană) de dimensiuni mari, rapidă, cu circulație regulată, destinată transportului de pasageri.	/<engl. liner
LAITMOTIV	LÁITMOTIV ~e	<i>n.</i>	1) Motiv muzical care caracterizează un personaj sau o situație și care se reia când apare în scenă personajul sau situația dată.2) Fragment sau motiv repetat într-o operă muzicală.3) fig. Idee principală asupra căreia se insistă în repetate rânduri (într	/<germ. Leitmotiv
LALEA	LAL//EĂ ~éle	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu tulpina înaltă, care face o singură floare de diferite culori, cultivată în scopuri ornamentale. [Art. laleaua]	/<turc. lâlâ
LALOPATIE	LALOPATÍE	<i>f.</i>	Stare patologică constând în tulburarea vorbirii.	/<fr. lalopathie
LAMA	LÁMA	<i>m. invar.</i>	Slujitor al cultului la popoarele care împărtășesc budismul. • Dalai- ~ mai-marele religiei budiste tibetane.	/<fr. lama
LAMAISM	LAMAÍSM	<i>n.</i>	Formă tibetană și mongolă a budismului.	/<fr. lamad'sme
LAMAIST I	LAMAÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de lamaism; propriu lamaismului.	/<fr. lamad'ste
LAMAIST II	LAMAÍ//ST II ~ stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al lamaismului.	/<fr. lamad'ste
LAMANTIN	LAMANTÍN ~i	<i>m.</i>	Animal acvatic erbivor asemănător cu foca, dar mai mare, care trăiește în fluviile tropicale din America și din Africa.	/<fr. lamantin
LAMARCKISM	LAMARCKÍSM	<i>n.</i>	Concepție evoluționistă care declară principiul evoluției drept lege generală a dezvoltării naturii vii.	/<fr. lamarckisme
LAMĂ I	LÁM//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Parte ascuțită a unui instrument, a unei unelte de tăiat sau a unei arme albe; ascuțis; tăis; custură.2) Placă dreptunghiulară de oțel, foarte subțire, de obicei cu două tășuri, care se adaptează la un aparat de ras.3) Placă mică și subțire de sticlă	/<fr. lame
LAMĂ II	LÁM//Ă II ~e	<i>f.</i>	Mamifer rumegător din America de Sud, înrudit cu cămila, dar fără cocoasă, care, fiind domesticit, este folosit la transportarea greutăților. [G.-D. lamei]	/<fr. lama
LAMBĂ	LÁMB//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Proeminență în lungul unei piese de lemn sau de metal care se îmbucă în scobitura de același profil a altei piese; feder.2) Lanț sau bară de fier care leagă crucea căruței cu capetele osiei.	/<turc. lâmba
LAMBLIAZĂ	LAMBLIAZĂ	<i>f.</i>	Boală parazitară cauzată de prezența în organism a lamblilor.	/<fr. lambliaze
LAMBLIE	LÁMBLI//E ~i	<i>f.</i>	Protozoar flagelat parazit, care se stabilește în intestinul subțire și în căile biliare, provocând tulburări în organism.	/<fr. lamblia
LAMBRECHIN	LAMBRECHÍN ~e	<i>n.</i>	Draperie scurtă, decorativă, așezată deasupra unei ferestre sau a unei uși.	/<fr. lambrequin

A LAMBRISA	A LAMBRIS//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(pereții încăperilor) A căptuși cu lambriu.	/<fr. lambrisser
LAMBRIU	LAMBRIŪ ~ri	<i>n.</i>	Placă de lemn, de marmură sau de alt material, cu care se îmbracă pereții unei încăperi până la o anumită înălțime. [Sil. lam-briu]	/<fr. lambris
LAME	LAMÉ ~uri	<i>n.</i>	Țesătură de mătase sau din fibre sintetice ornată cu fire metalice fine în bățatură, având diferite întrebuințări.	/<fr. lamé
A LAMELA	A LAMEL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(un material) A prelucra în lamele.	/Din lamelă
LAMELAR	LAMELÁR ~ă (~i, ~e)		Care are formă de lamele.	/<fr. lamellaire
LAMELAT	LAMELÁ//T ~tă (~ți,		Care este constituit din lamele; care are lamele; cu lamele.	/<fr. lamellé
LAMELĂ	LAMÉL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Placă mică și subțire de sticlă, de metal sau de lemn, având diferite întrebuințări tehnice; lamă mică.2) Foiță subțire care separă structuri ale țesuturilor vegetale sau animale.	/<fr. lamelle
LAMELIBRANHIAT	LAMELIBRANHIÁT ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Clasă de moluște cu branhiile în formă de lamele și cu corpul cuprins într-o cochilie cu două valve (reprezentanți: scoica de râu, stridia etc.).2) Moluscă din această clasă. [Sil. -li-bran-hi-]	/<lat. lamellibranchiata
LAMELICORN	LAMELICÓRN ~ă (~i, ~e)		(despre insecte) Care are antene scurte și terminate în lamele dispuse în evantai.	/<fr. lallicorne
LAMELIFORM	LAMELIFÓRM ~ă		Care are forma unei lamele.	/<fr. lamelliforme
LAMELOS	LAMEL//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		Care este format din lamele. Mineral ~.	/<fr. lamelleux
A SE LAMENTA	A SE LAMENT//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A-și exprima nemulțumirea, suferința, durerea prin cuvinte; a se văicări; a se tângui.	/<fr. lamenter, lat. lamentari
LAMENTABIL	LAMENTÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care inspiră milă; vrednic de plâns. Voce ~ă.2) Care este de calitate proastă; mizerabil. Spectacol ~. Orator ~.	/<fr. lamentable
A LAMINA	A LAMIN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (metale, aliaje) A prelucra cu laminorul.2) (fluide) A face să curgă printr-o secțiune special amenajată.3) (fibre textile) A subția și a omogeniza cu laminorul.	/<fr. laminier
LAMINAR	LAMINÁR ~ă (~i, ~e)		Care este alcătuit din lamele sau din straturi paralele.	/<fr. laminaire
LAMINARIA	LAMINÁRIA	<i>f.</i>	1) Gen de alge brune din mările reci, cu talul lung, comestibilă, folosită la extragerea iodului și a bromului, ca îngrășământ organic.2) Alga din acest gen.	/Cuv. lat.
LAMINAT	LAMINÁT ~e	<i>n.</i>	Produs metalic obținut prin laminare.	/v. a lamina
LAMINATOR	LAMINAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Muncitor specializat în operații de laminare.	/a lamina + suf. ~tor
LAMINOR	LAMIN//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	1) Instalație tehnică care transformă metalul în lame sau fire.2) Mașină care întinde un material textil pentru a-i uniformiza grosimea și a-i face firele paralele.	/<fr. laminoir
LAMPADAR	LAMPADÁR ~e	<i>n.</i>	Suport vertical pe care sunt montate una sau mai multe lămpi.	/<fr. lampadaire, it. lampadario
LAMPANT	LAMPÁNT	<i>adj.</i>	: Gaz (sau petrol) ~ lichid obținut prin distilarea petrolului brut și folosit drept combustibil în lămpi sau în unele motoare.	/<fr. lampant

LAMPAS	LAMPÁS ~uri	<i>n.</i>	Fâșie dintr-o țesătură colorată, cusută ca garnitură pe laturile exterioare ale unor obiecte de îmbrăcăminte (mai ales, ale pantalonilor de uniformă); vipușcă.	/<rus. lampas
LAMPĂ	LÁMPĂ lămpi	<i>f.</i>	Aparat fix sau portativ care produce lumină prin arderea unui combustibil sau cu ajutorul curentului electric, folosit la iluminat sau pentru semnalizări. ~ cu gaz. ~ electrică. • ~ de radio tub electronic. ~ de sudat (sau de lipit) lampă cu benzină, folo	/<germ. Lampe, fr. lampe
LAMPION	LAMPI//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Felinar cu pereții din hârtie cerată, transparentă și colorată, folosit pentru iluminarea festivă a locurilor și localurilor publice; lanternă venetiană. [Sil. -pi-on]	/<fr. lampion
LAMPIST	LAMPÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Persoană însărcinată cu întreținerea lămpilor într-o mină.	/<fr. lampiste
LAMPROFIR	LAMPROFÍR ~e	<i>n.</i>	Rocă eruptivă de culoare închisă, bogată în fier și magneziu.	/<fr. lamprophyre
LAMURĂ	LÁMURĂ	<i>f.</i>	Partea cea mai bună, cea mai fină a unui lucru; frunte a unui lucru. [G. D. lamurii]	/<lat. lamina
LAN	LAN ~uri	<i>n.</i>	1) Teren agricol semănat cu același fel de plante (de obicei, cereale); holdă. 2) Plante care cresc pe un astfel de teren agricol. Un ~ de grâu.	/<ucr., pol. lan
LANAMETRU	LANAMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat cu care se determină finețea fibrelor textile.	/<fr. lana-metre
LANCE	LÁNCE lănci	<i>f.</i>	Armă albă constând dintr-un vârf de fier montat într-o vergea lungă de lemn. [G.-D. lăncii]	/<it. lancia
LANCEOLAT	LANCEOLÁ//T ~tă (~ti, ~te)		(despre frunze) Care are forma unui vârf de lance. [Sil. -ce-o-]	/<fr. lancéolé, lat. lanceolatus
LANDOU	LANDÓU ~ri	<i>n.</i>	1) inv. Trăsură luxoasă cu capota pliabilă, având patru locuri așezate față în față. 2) Cărucior acoperit pentru copiii mici.	/<fr. landau
LANDȘAFT	LÁNDȘAFT ~uri	<i>n.</i>	Porțiune de suprafață terestră cu proprietăți și aspect specific; formă de relief.	/<germ. Landschaft
LANGUROS	LANGUR//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)	<i>iron.</i>	Care manifestă sentimentalism; tandru.	/<fr. langoureux
LANGUSTĂ	LANGÚST//Ă ~e	<i>f.</i>	Crustaceu marin asemănător cu racul, dar lipsit de clești, cu carnea foarte gustoasă.	/<fr. langouste
LANITAL	LANITÁL	<i>n.</i>	Fibră textilă artificială folosită ca înlocuitor al lânii.	/<germ. Lanital, fr., it. lanital
LANOLINĂ	LANOLÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Substanță grasă, secretată de pielea oilor și obținută prin prelucrarea lânii acestora, folosită în industrie, medicină și cosmetică. Cremă cu ~. [G.-D. lanolinei]	/<fr. lanoline
A LANSĂ	A LANS//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (idei, știri, publicații etc.) A face cunoscut (pentru prima oară) unui cerc larg de persoane; a pune în circulație. 2) (bărci, corăbii, vapoare etc.) A da drumul să plutească pentru prima dată. 3) (rachete, torpile, sateliți etc.) A arunca (cu ajutorul	/<fr. lancer
LANSAJ	LANSÁJ	<i>n.</i>	Oscilații verticale ale sașului unui automobil.	/<fr. lançage
LANSATOR	LANSAT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Dispozitiv cu care se lansează ceva. ~ de torpile. ~ de bombe.	/a lansa + suf. ~tor
LANSETĂ	LANSÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Undiță care se poate arunca la distanță mare.	/v. a lansa

LANTAN	LANTÁN	<i>n.</i>	Metal de culoare argintie, maleabil și ductil, din care se face sârmă subțire și foi fine.	/<fr. lanthane
LANTANIDE	LANTÁNÍDE	<i>f.</i>	pl. Element chimic din grupa pământurilor rare.	/<fr. lanthanide
LANTERNĂ	LANTĚRN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Lampă de gaz portativă prevăzută cu un glob de sticlă pentru a proteja fitilul aprins folosită în afara încăperilor; felinar.2) Lampă electrică portativă, care funcționează cu baterie. • ~ venețiană lampion. ~ magică dispozitiv optic cu ajutorul căruia	/<fr. lanternes
LANTERNOU	LANTERNÓU ~ri	<i>n.</i>	1) Parte mai ridicată a acoperișului unei clădiri, prevăzută cu multe ferestre pentru ventilare și iluminare.2) Turn mic cu colonete așezat în vârful unui edificiu.	/<fr. lanterneau
LANȚ	LANȚ ~uri	<i>n.</i>	1) Obiect constituit dintr-un șir de verigi, asamblate consecutiv între ele și folosit pentru legare, suspendare, tracțiune etc.2) Unealtă constituită din mai multe vergele metalice puse cap la cap și folosită la măsurarea pământului.3) fig. Succesiune de	/<bulg. lanec
LANȚETĂ	LANȚÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Instrument chirurgical constând dintr-o lamă cu două tăișuri, folosit la vaccinări, incizii etc.2) Unealtă în formă de lopată mică, folosită pentru nivelarea și netezirea formelor într-o turnătorie.	/<germ. Lanzette, fr. lancette
LANȚUG	LANȚÚG ~uri	<i>n. pop.</i>	Lanț mare folosit în gospodărie pentru a lega animalele, la fântâni etc.	/<ucr. lancuh
LAOLALTĂ	LAOLÁLTĂ	<i>adv.</i>	În asociere unul cu altul (sau cu alții); grămadă; la un loc. [Sil. la-o-]	/la + o + alta
LAPALISADĂ	LAPALISÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	Afirmație naivă care provoacă râsul.	/<fr. lapalissade
LAPAROSCOPIE	LAPAROSC//ÓP	<i>n.</i>	Instrument medical folosit la examinarea cavității abdominale.	/<fr. laparoscope
LAPAROSCOPIE	LAPAROSCOPIÉ	<i>f.</i>	Metodă de examinare a cavității abdominale cu ajutorul laparoscopului.	/<fr. laparoscopie
LAPAROTOMIE	LAPAROTOMÍ//E ~i	<i>f.</i>	Intervenție chirurgicală care constă în deschiderea cavității abdominale.	/<fr. laparotomie
LAPICID	LAPICÍ//D ~zi	<i>m.</i>	Lucrător specializat în gravarea pe piatră.	/<fr. lapicide
A LAPIDA	A LAPID//Á ~éz	<i>tranz.</i>	livr. (persoane) A omori prin lovituri de pietre (drept pedeapsă sau ca răzbunare).	/<fr. lapider, lat. lapidare
LAPIDAR I	LAPIDÁR I ~ă (~i, ~e)		1) (despre inscripții, ornamente) Care este cioplit în piatră; gravat în piatră.2) (despre formule, expresii, stil, vorbire) Care constă din puține cuvinte; concis; laconic; succint.	/<fr. lapidaire, lat. lapidarius.
LAPIDAR II	LAPIDÁR II ~i	<i>m.</i>	Meseriaș specializat în prelucrarea pietrelor scumpe (cu excepția diamantelor).	/<fr. lapidaire, lat. lapidarius
LAPIDARIU	LAPIDÁRI//U ~i	<i>n.</i>	1) Colecție de pietre mari, sculptate sau gravate.2) Loc unde se păstrează asemenea colecție. [Sil. la-pi-da-riu]	/<lat. lapidarium
A LAPOVIȚA	A LAPOVIȚ//Á pers. 3 ~eáză	<i>intrans.</i>	A cădea ploaie amestecată cu zăpadă.	/Din lapoviță
LAPOVIȚĂ	LÁPOVIȚĂ	<i>f.</i>	Precipitație atmosferică sub formă de ploaie amestecată cu zăpadă. [G.-D. lapoviței]	/<bulg., sb. lapovica
LAPSUS	LÁPSUS ~uri	<i>n.</i>	1) Greșeală comisă din neatenție în scris sau în vorbire.2) Imposibilitate momentană de a-și aminti ceva; lipsă de memorie.	/<lat., fr. lapsus

LAPTE	LÁPTE	<i>n.</i>	1) Lichid alb-gălbui, secretat de glandele mamare ale femeii sau femelelor mamifere, care constituie hrana nou-născuților ~ matern. • Vițel (sau purcel) de ~ vițel (sau purcel) care nu a fost încă înfărcat. ~ de pasăre desert preparat din lapte, ouă și za	/<lat. lac, lactis
LAPTOP	LAPTOP [pr.: léptop] ~uri	<i>n.</i>	Microcalcu-lator personal portabil, de greutate și dimensiuni reduse.	/<engl. laptop
LAPȚI	LAPȚI	<i>m.</i>	pl. Produsele sexuale masculine la pești. [Monosilabic]	/<lat. lactes
LARG I	LAR//G I ~gă (~gi)		1) Care se întinde pe o suprafață mare; care are limite extinse; vast; întins. • În lumea ~gă pe diferite meleaguri; în depărtări.2) Care permite să încapă mult; încăpător; spațios. Vas ~. Cameră ~gă. • A descrie (sau a povesti) pe ~ a descrie sau a povest	/<lat. largus
LARG II	LARG II ~uri	<i>n.</i>	1) Suprafață mare; lărgime. • În ~ în mare; departe de țarm.2) Loc deschis care se întinde departe în toate direcțiile. • A fi (sau a se simți) în ~ul său a fi (sau a se simți) în deplină libertate, nestingherit.	/<lat. largus
A LARGA	A LAR//GĂ ~ghéz	<i>tranz.</i>	(balasturi, lesturi, parașutiști) A desprinde dintr-o aeronavă în zbor lăsând să cadă.	/<fr. larquer, it. largare
LARGHEȚE	LARGHÉȚE	<i>f.</i>	Atitudine generoasă; generozitate; dărnicie; mărinimie; galantomie. [G.-D. largheței]	/<it. larghezza
LARGO	LÁRGO	<i>adv. muz.</i>	1) Executat foarte lent și cu mișcare amplă.2) Compoziție muzicală concepută astfel.	/<it. largo
LARIFORMĂ	LARIFÓRM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Ordin de păsări acvatice palmipede cu aripile lungi și late, cu capul rotund și cu ciocul curbat (reprezentant: pescărușul).2) Pasăre din acest ordin.	/<fr. lariformes
LARINGAL	LARINGÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de laringe; propriu laringelui. Nervi ~i. Cavitate ~ă. Inflamație ~ă.3) și substantival (despre sunete) Care se articulează în laringe.	/<fr. laryngal
LARINGE	LARÍNGE ~	<i>n.</i>	Partea superioară a traheii unde se găsesc și coardele vocale.	/<it. laringe
LARINGIAN	LARINGI//ÁN ~ână (~éni, ~éne)		Care ține de laringe; propriu laringelui. [Sil. -gi-an]	/<fr. laryngien
LARINGITĂ	LARINGÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare patologică caracterizată prin inflamația acută sau cronică a laringelui.	/<fr. laryngite
LARINGOLOG	LARINGOLÓ//G ~gi	<i>m.</i>	Specialist în laringologie.	/<fr. laryngologue
LARINGOLOGIE	LARINGOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul laringelui și al bolilor lui. [G.-D. laringologiei]	/<fr. laryngologie
LARINGOSCOPI	LARINGOSC//ÓP	<i>n.</i>	Instrument medical pentru examinarea laringelui. [Sil. -go-scop]	/<fr. laryngoscope
LARINGOSCOPIE	LARINGOSCOPI//E	<i>f.</i>	Examinare a laringelui cu ajutorul laringoscopului.	/<fr. laryngoscopie
LARINGOTOMIE	LARINGOTOMÍ//E ~i	<i>f.</i>	Intervenție chirurgicală care constă în deschiderea sau secționarea laringelui.	/<fr. laryngotomie
LARMĂ	LÁRM//Ă ~e	<i>f.</i>	Zgomot mare (de glasuri, de mijloace de transport etc.); gălăgie; zarvă. [G.-D. larmei]	/<sb. larma, ung. lárma
LARVAR	LARVÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de larve; propriu larvelor. Stare ~ă.2) Care se află în stadiul de larvă.	/<fr. larvaire

LARVĂ	LÁRV//Ă ~e	<i>f.</i>	Organism (de pești, amfibieni sau nevertebrate) aflat în prima fază evolutivă după ieșirea din ou.	/<fr. larve
LARVICID	LARVICÍ//D ~dă (~zi, ~de)	<i>și substantiv</i>	(despre substanțe) Care are proprietatea de a ucide larvele insectelor.	/<fr. larvicide
LASCIV	LASCÍV ~a (~i, ~e)		(despre gesturi, cuvinte etc.) Care atâță la plăceri senzuale.	/<fr. lascif, lat. lascivus
LASCIVITATE	LASCIVITÁTE	<i>f.</i>	Plăcere mare a simțurilor; înclinare spre plăceri senzuale; voluptate.	/<fr. lascivite
LASER	LÁSER ~e	<i>n.</i>	Instalație pentru generarea și amplificarea radiațiilor luminoase foarte intense și înguste, cu utilizare în telecomunicații, metalurgie etc.	/<engl., fr. laser
LASETĂ	LASÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Șiret îngust croșetat din care se fac dantele.2) Obiect de decorație internă executat din acest șiret.	/<fr. lacet
LASOU	LÁSOU ~ri	<i>n.</i>	Curea sau frânghie lungă, terminată la un capăt cu un băț, folosită pentru prinderea animalelor sălbatice.	/<fr. lasso
LAȘ	LAȘ ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care vedește lipsă de curaj și demnitate; fricos.	/<fr. lâche
LAȘITATE	LAȘIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter laș.2) Faptă sau atitudine de om laș. [G.-D. lașității]	/laș + suf. ~itate
LAT	LAT látă (lați, láte)		1) Care are o întindere mare pe transversală; extins în lățime. Pânză ~ă. Frunte ~ă. • ~ în spate (sau în spete) bine dezvoltat fizicește. A o face lată a) a trage un chef strașnic; b) a face inconștient o boroboată.2) fam. Care este în stare de nesimțire	/<lat. latus
LATENT	LATÉN//T ~tă (~ți, ~te)		Care nu se manifestă în exterior, dar se poate manifesta oricând.	/<fr. latent, lat. latens, ~ntis
LATENȚĂ	LATÉNȚ//Ă ~e	<i>f. livr.</i>	Caracter latent.	/<fr. latence
LATERAL	LATERÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care se află pe una dintre laturile unui obiect.2) Care, din punct de vedere al importanței, se situează pe al doilea plan; care este de importanță mai mică; secundar.	/<fr. latéral, lat. lateralis
LATEȘ	LÁTEȘ ~ă (~i, ~e)		(despre coarne) Care sunt aduse în lături și pe spate.	/lat + suf. ~eș
LATEX	LÁTEX ~uri	<i>n.</i>	Suc lăptos secretat de unele plante.	/<fr., lat. latex
LATIFUNDIAR	LATIFUNDIÁR ~i	<i>m.</i>	ist. Proprietar al unui latifundiu; moșier care posedă mari domenii agricole. [Sil. -di-ar]	/latifundiu + suf. ~ar
LATIFUNDIU	LATIFÚNDI//U ~i	<i>n.</i>	Mare proprietate funciară privată; moșie de proporții; domeniu.	/<lat. latifundium
LATIN I	LATÍN I ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de vechiul Latium; propriu vechiului Latium.2) Care se referă la limba și literatura romanilor.	/<lat. latinus, sl. latiné, ngr. latinos, fr. latin
LATIN II	LATÍN II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care făcea parte din populația de bază a provinciei Latium din Italia centrală sau era originară din această provincie.	/<lat. latinus, fr. latin
LATINĂ	LATÍNĂ	<i>f.</i>	mai ales art. Limba latinilor.	/<lat. latinus, fr. latin
LATINEȘTE	LATINÉȘTE	<i>adv.</i>	În limba latină.	/latin + suf. ~ește
LATINISM I	LATINÍSM I ~e	<i>n.</i>	Împrumut din limba latină; cuvânt de origine latină.	/<fr. latinisme

LATINISM II	LATINÍSM II	<i>n.</i>	Curent în filologia românească care, continuând ideile frunzașilor Școlii Ardelene, exagera importanța elementelor latine în limbă, negând sau excluzând cu totul elementele împrumutate din alte limbi.	/<fr. latinisme
LATINIST I	LATINÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de latinism; propriu latinismului.	/<fr. latiniste
LATINIST II	LATINÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	1) Adept al latinismului.2) Specialist în filologia latină.	/<fr. latiniste
LATINITATE	LATINITĂTE	<i>f.</i>	1) Caracter latin.2) Originea și civilizația latină. [G.-D. latinității]	/<lat. latinitas, ~atis fr. latinité
A LATINIZA	A LATINIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se latinizeze.2) (limbi) A umple cu latinisme.3) (cuvinte de proveniență latină) A face să aibă o formă apropiată de cea originală.	/<fr. latiniser
A SE LATINIZA	A SE LATINIZ//Ă mă	<i>intrans.</i>	A căpăta caracter latin; a adopta latinitatea.	/<fr. latiniser
LATINIZANT	LATINIZÁN//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre persoane) Care tinde să latinizeze limba.2) (despre cuvinte, texte etc.) Care a fost supus latinizării.	/<fr. latinisant
LATINO-AMERICAN	LATINO-AMERICÁN ~ă (~i, ~e)		Care ține de America Latină; propriu Americii Latine.	/<fr. latino-american
LATITUDINE	LATITÚDIN//E ~i	<i>f.</i>	1) Distanța în grade a unui punct de pe glob față de ecuator, măsurată pe meridianul locului.2) fig. Libertate de acțiune în mișcare.	/<fr. latitude, lat. latitudo, ~inis
LATRINĂ	LATRÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Încăpere specială pentru satisfacerea nevoilor fiziologice; closet; privată. [Sil. la-tri-]	/<lat. latrina, fr. latrines
LATURĂ	LÁTUR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Parte laterală a unui obiect; margine.2) Fiecare dintre cele două părți laterale ale corpului omenesc.3) Direcție a unei mișcări (în spațiu sau în timp). • În lături la o parte; într-o parte.4) Aspect sub care poate fi privit un lucru.5) Fiecare dintre	/<lat. latora
LAȚ	LAȚ ~uri	<i>n.</i>	1) Ochi format prin înnodarea capătului unei funii sau sfori, care se poate strânge în jurul unui punct fix.2) Instrument pentru prins păsări sau animale, format dintr-un ochi de sfoară sau de sârmă; juvăț.	/<lat. laceus
LAȚE	LÁȚE	<i>f.</i>	la pl. Șuvițe de lână sau de păr care atârnă dezordonat.	/ Orig. nec.
LAUDĂ	LÁUD//Ă ~e	<i>f.</i>	Aprecieri prin cuvinte a meritelor, a calităților cuiva (sau a ceva). Demn de ~. • ~a de sine nu miroase a bine nu e frumos să te lauzi. [G.-D. laudei; Sil. la-u-]	/v. a lăuda
LAUR	LÁUR ~i	<i>m.</i>	1) Arbust meridional cu frunze persistente, lucioase și aromatice, folosite drept condiment; dafin. Frunze de ~. • Cunună de ~i cunună din frunzele acestui arbust oferită în trecut oamenilor iluștri în semn de înaltă pretuire. A culege ~ii a deveni celebr	/<lat. laurus
LAUREAT	LAUREÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană sau colectiv care a fost distins cu un premiu (inițial o cunună de laur) într-un concurs. [Sil. la-u-re-at]	/<fr. lauréat, lat. laureatus
LAVABIL	LAVÁBIL ~ă (~i, ~e)	<i>livr.</i>	(despre țesături) Care poate fi spălat, fără să-și schimbe aspectul.	/<fr. lavable

LAVABOU	LAVABÓU ~ri	<i>n.</i>	1) Spălător comun (în cămine și internate) prevăzut cu mai multe chiuvete și cu alte instalații sanitare.2) Recipient conectat la o sursă de apă și dotat cu un canal de evacuare, care servește la spălatul oamenilor; chiuvetă; lavoar.	/<fr. lavabo
LAVALIERĂ	LAVALIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Cravată care se înnoadă în formă de fundă, ale cărei capete atârnă în jos. [Sil. -li-e-]	/<fr. lavalliere
LAVANDĂ	LAVÁND//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee, cu flori albastre, plăcut mirositoare, folosită în medicină și industria parfumurilor; levănțică.2) Parfum extras din această plantă. [G.-D. lavandei]	/<fr. lavande
LAVĂ	LÁV//Ă ~e	<i>f.</i>	Masă minerală lichidă, incandescentă, aruncată la suprafață de un vulcan.	/<fr. lave, it. lava
LAVINĂ	LAVÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Masă de zăpadă care se rostogolește de pe un munte ducând cu sine tot ce întâlnește în cale; avalanșă.	/<germ. Lawine
LAVIȚĂ	LÁVIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Bancă constând dintr-o scândură lată fixată pe pari de-a lungul unui perete în casele țărănești.2) Bancă (fără spetează) la poartă. [G.-D. laviței]	/<bulg. lavica
LAVOAR	LAVOÁR ~e	<i>n.</i>	1) Mobilă de toaletă, de înălțimea unei mese, pe care se află ligheanul și obiectele necesare pentru spălat.2) Recipient conectat la o sursă de apă și dotat cu un canal de evacuare, care servește la spălatul oamenilor; lavabou. [Sil. -voar]	/<fr. lavoir
LAVRAC	LAVRÁ//C ~ci	<i>n.</i>	Pește marin răpitor, asemănător cu șalaul, de dimensiuni mici, de culoare cenușie-argintie, apreciat pentru carnea sa; lup-de-mare.	/<ngr. lávrax, ~akos
LAVRĂ	LÁVR//Ă ~e	<i>f.</i>	rel. Mănăstire de mari proporții din unele țări ortodoxe (Grecia, Rusia), în care călugării locuiesc în chilii separate, de tip rural.	/<sl. lavra
LAX	LAX láxă (lacși, láxe)	<i>livr.</i>	Care nu este strâns, întins sau încordat.	/<lat. laxis
LAXATIV	LAXATÍV ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre substanțe) Care are proprietăți purgative.	/<fr. laxatif
LAZ	LAZ ~uri	<i>n.</i>	rar Teren despădurit, folosit pentru pășune sau pentru arătură.	/<sb., ucr. laz
LAZANE	LAZÁNE	<i>f.</i>	pl. Specialitate de paste făinoase cu ouă asemănătoare tăițelilor.	/<it. lasagna
LAZARET	LAZARÉT ~e	<i>n.</i>	rar Spital izolat în care sunt ținute în carantină persoanele presupuse a fi contaminate de boli molipsitoare.	/<fr. lazaret, it. lazaretto
A SE LĂBĂRȚA	A SE LĂBĂRȚ//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	pop. A crește excesiv în dimensiuni (mai ales în lățime), pierzând forma; a se lăți.	/Orig. nec.
LĂBĂRȚAT	LĂBĂRȚÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A SE LĂBĂRȚA.2) (despre scris) Care este neglijent și cu distanțe prea mari între litere.3) (despre stil) Care se caracterizează prin amănunte de prisos.4) (despre vorbire) Care este rar și monoton; tărăgănat.5) (despre mers) Care este lipsit de ele	/v. a se lăbărța
LĂBOS	LĂB//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		Care are labe mari; cu labe mari.	/labă + suf. ~os
LĂCAR	LĂCÁR ~i	<i>m.</i>	Pasăre migratoare, cântătoare, de talie mică, cu cioc subțire și cu penaj brun-roșcat, care trăiește în stufărișul din jurul lacurilor și al mlaștinilor.	/lac + suf. ~ar

LĂCĂRIE	LĂCĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	rar Cantitate mare de apă rămasă după ploi sau după inundații; apă multă.	/lac + suf. ~arie
LĂCĂTUȘ	LĂCĂTÚȘ ~i	<i>m.</i>	1) Meșter care face sau repară lacăte și alte obiecte metalice.2) Muncitor specializat în ajustarea, asamblarea și repararea unor piese metalice la mașini.	/<ung. lakatos
LĂCĂTUȘĂRIE	LĂCĂTUȘĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Atelierul lăcătușului.2) Meseria de lăcătuș. [G.-D. lăcătușăriei]	/lăcătuș + suf. ~ărie
A LĂCOMI	A LĂCOM//Í ~esc	<i>intrans.</i>	A se manifesta ca lacom.	/Din lacom
A SE LĂCOMI	A SE LĂCOM//Í mă	<i>intrans.</i>	A fi lacom; a manifesta lăcomie.	/Din lacom
LĂCOMIE	LĂCOMÍ//E ~i	<i>f.</i>	Character lacom; aviditate; cupiditate. • Cu ~ lacom. ~a pierde (sau strică) omenia tendința de acaparare dăunează bunelor relații dintre oameni. [G.-D. lăcomiei]	/lacom + suf. ~ie
LĂCOMOS	LĂCOM//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		v. LACOM.	/lacom + suf. ~os
LĂCRĂMOS	LĂCRĂM//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) (despre ochi) Care are lacrimi (multe); cu lacrimi (multe).2) (despre oameni) Care varsă lacrimi cu ușurință.3) Care provoacă lacrimi. [Var. lăcrimos]	/<lat. lacrimosus
A LĂCRIMA	A LĂCRIM//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre oameni) A plânge (ușor) cu lacrimi; a fi năpădit de lacrimi.2) (despre ochi) A secreta încontinuu lacrimi (din cauza unei dureri sau a unor emoții); a se umple de lacrimi. [Sil. lă-cri-]	/<lat. lacrimare
LĂCRIMAR	LĂCRIMÁR ~e	<i>n.</i>	Profil arhitectural de dimensiuni, amplasat la cornișa unui acoperiș pentru a împiedica prelingerea pe zidul construcției a apei.	/a lăcrima + suf. ~ar
LĂCRIMIOARĂ	LĂCRIMIOÁR//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la lacrimă) Plantă erbacee perenă din familia liliaceelor, cu frunze mari, flori mici, albe, în formă de clopoței, și cu miros foarte plăcut. [G.-D. lăcrimioarei; Sil. lă-cri-mioa-]	/lacrimă + suf. ~ioară
A LĂCUI	A LĂCU//Í ~iesc	<i>trans.</i>	(obiecte, materiale) A acoperi cu lac; a da cu lac (în scop protector sau/și decorativ).	/lac + suf. ~ui
LĂCUITOR	LĂCUITÓR ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în operații de lăcuire.	/a lăcui + suf. ~tor
LĂCUSTAR	LĂCUSTÁR ~i	<i>m.</i>	Pasăre migratoare, de talie mică, cu un moț în creștet, cu penaj trandafiriu, care se adăpostește prin găurile stâncilor și se hrănește, mai ales, cu lăcuste.	/lăcustă + suf. ~ar
LĂCUSTĂ	LĂCÚST//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Specie de insecte cu picioarele posterioare lungi, adaptate pentru sărit, care, migrând în cete, dăunează foarte mult agriculturii.2) Insectă din această specie. [G.-D. lăcustei]	/<lat. lacusta
A SE LĂFĂI	A SE LĂFĂ//Í mă ~iesc	<i>intrans.</i>	1) A sta comod, întinzându-și corpul în voie.2) A trăi din belșug și fără griji; a huzuri.	/<ung. leffenni
LĂICER	LĂICÉR ~e	<i>n.</i>	Covor țărănesc de lână, lung și îngust, țesut, de obicei, în dungii, care se așterne pe jos sau se pune pe pereți. [Var. lavicer]	/la [v]iță + suf. ~ar
LĂIET	LĂIÉT ~i	<i>m. inv.</i>	1) Bărbat care face parte dintr-o laie de țigani nomazi.2) fig. Persoană cu o înfățișare neîngrijită.	/laie + suf. ~eț
A LĂINICI	A LĂINIC//Í ~esc	<i>intrans.</i>	pop. 1) A fi lainic; a hoinări; a vagabonda.2) fig. pop. A merge din loc în loc fără nici un scop; a hoinări; a vagabonda; a rătăci.	/Din lainic

A LĂLĂI	A LĂLĂ//Î ~iesc	<i>intrans.</i>	rar fam. A cânta monoton o melodie, înlocuind cuvintele cu un “la” continuu și repetat. [Și lălăi]	/Onomat.
LĂLĂU	LĂLĂ//U ~ie (~i)	<i>și substantiv</i>	Care se mișcă greoi și neîndemânatic; cu mișcări lipsite de grație; prostănac; nătărău.	/Onomat.
LĂMÂI	LĂMÂI ~	<i>m.</i>	Arbore subtropical citric cu frunze lucioase și flori albe, cultivat pentru fructele lui comestibile.	/Din lămâie
LĂMÂIE	LĂMÂIE lămâi	<i>f.</i>	Fructul lămâiului. [G.-D. lămâii]	/<ngr. lemóni
LĂMÂIOARĂ	LĂMÂIOĂR//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă mică, cu tulpina ramificată puternic și cu flori aromate, folosite drept condiment.	/lămâie + suf. ~ioară
LĂMÂIȚĂ	LĂMÂIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Arbust ornamental cu flori mici, albe, ale cărui frunze, frecate în mână, răspândesc un miros plăcut.2) Floare artificială de culoare albă din care se fac coroane și buchete pentru mirese.	/lămâie + suf. ~iță
A LĂMBUI	A LĂMBU//Î ~iesc	<i>trans.</i>	(scânduri) A prevedea cu lambe.	/lambă + suf. ~ui
A LĂMURI	A LĂMUR//Î ~esc	<i>trans.</i>	1) (probleme, texte, lucruri neînțelese etc.) A face înțeles, comentând și dând informații necesare; a explica; a arăta.2) (persoane) A ajuta să înțeleagă lucruri neclare, obscure.3) A face să se lămurească.	/Din lamură
A SE LĂMURI	A SE LĂMUR//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) (despre lucruri neclare) A deveni clar (în urma unor investigații, discuții etc.).2) (despre persoane) A ajunge să înțeleagă clar; a se clarifica; a se edifica.3) (despre obiecte) A apărea vederii în mod distinct; a căpăta contururi clare; a se disting	/Din lamură
LĂNȚIȘOR	LĂNȚIȘ//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Lanț mic din metal prețios, folosit ca podoabă.	/lanț + suf. ~ișor
LĂPTAR	LĂPTĂR ~i	<i>m.</i>	Persoană care aduce și vinde lapte la oraș.	/lapte + suf. ~ar
LĂPTAȘ	LĂPTĂȘ ~e	<i>n.</i>	Unealtă de pescuit alcătuită din una sau mai multe plase legate în formă de sac cu gura foarte largă.	/<bugl. laptas
LĂPTĂREASĂ	LĂPTĂR//EĂSĂ ~ése	<i>f.</i>	Femeie care vinde lapte la oraș.	/lăptar + suf. ~easă
LĂPTĂRIE	LĂPTĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Magazin unde se vinde lapte și produse lactate.2) Local unde se consumă produse lactate.3) la pl. Produse lactate.4) la pl. Mâncăruri preparate din lapte. [G.-D. lăptăriei]	/lapte + suf. ~ărie
LĂPTIȘOR	LĂPTIȘÓR	<i>m.</i>	1) Plantă erbacee cu tulpina ramificată și cu mai multe rozete de frunze la bază, cu flori albe, dispuse în umbele, răspândită în regiunea alpină.2): ~ de matcă produs secretat de glandele faringiene ale albinelor, utilizat în medicină și în cosmetică.	/lapte + suf. ~ișor
LĂPTOC	LĂPT//ÓC ~oăce	<i>n.</i>	Canal de scânduri prin care curge apa pentru a pune în mișcare roata unei mori; uluc; scoc.	/<ucr. lotók
LĂPTOS	LĂPT//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) (despre animale) Care are lapte mult; cu lapte mult.2) Care are aspect de lapte; asemănător cu laptele.	/lapte + suf. ~os
LĂPTUCĂ	LĂPTŮ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Plantă legumicolă ale cărei frunze, dispuse în formă de rozetă, sunt comestibile.	/<lat. lactuca
A LĂRGI	A LĂRG//Î ~esc	<i>trans.</i>	1) A face să se lărgească.2) fig. A face să capete amploare; a extinde. ~ comerțul. • A-și ~ orizontul a-și aprofunda cunoștințele.	/Din larg

A SE LĂRGI	A SE LĂRG//Î pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	1) A deveni (mai) larg; a crește în lărgime.2) fig. A se răspândi pe un spațiu (mai) mare; a se împrăști.	/Din larg
LĂRGIME	LĂRGÍ//E ~i	<i>f.</i>	Loc larg, deschis; întindere.	/larg + suf. ~ime
LĂRGIT	LĂRGÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care a devenit mai larg, mai amplu.2) (despre adunări, ședințe) La care participă și persoane din alt colectiv.	/v. a lărgi
A LĂRMUI	A LĂRMU//Î ~iesc	<i>intrans.</i>	A face larmă, gălăgie mare.	/larmă + suf. ~ui
A LĂSA	A LĂSÁ las	<i>trans.</i>	1) A da drumul unui lucru sau unei ființe ținute strâns; a face să devină liber. • ~ pasărea să zboare din colivie a elibera pe cineva prins. ~ (cuiva) sânge a face să curgă din corpul cuiva, printr-o incizie. sânge.2) A pune ceva undeva. ~ haina în cui.3	/<lat. laxare
A SE LĂSA	A SE LĂSÁ mă las	<i>intrans.</i>	1) A merge la vale; a coborî o pantă.2) A veni de sus în jos. Se lasă ceața.3) A se așeza venind din zbor.4) (despre întuneric, ger, căldură etc.) A se manifesta prin primele semne caracteristice; a începe; a se produce.5) (despre obiecte) A se îndoi sub	/<lat. laxare
LĂSAT	LĂSÁT	<i>n.</i>	1) v. A LĂSA.2): Lăsatul (sau lăсата) secului ultima zi înainte de începerea unui post.	/v. a (se) lăsa
LĂSĂTOR	LĂSĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care lasă lucrurile de azi pe mâine; care își amână obligațiile.	/a (se) lăsa + suf. ~tor
LĂSĂTURĂ	LĂSĂTÚR//Ă ~i	<i>f. pop.</i>	Formă de relief mai joasă decât regiunile din jur; adâncitură de teren, de întindere mare; depresiune.	/a (se) lăsa + suf. ~tură
LĂSCAIE	LĂSC//ÁIE ~ăi	<i>f. inv.</i>	1) (în sec. XVIII) Monedă de aramă cu valoarea egală cu o jumătate de para.2) fig. Monedă de valoare neînsemnată. • A nu face nici o ~ a fi lipsit de valoare. A nu avea nici ~ (frântă sau chioară) a fi fără nici un ban; a nu avea nici un ban. [G.-D. lăscă	/<ucr. ljackyj.
LĂSNICIOR	LĂSNICIÓR ~i	<i>m.</i>	Plantă erbacee agățătoare cu flori violete și fructe bace, otrăvitoare, a cărei tulpină se folosește în medicină.	/cf. sl. lasina
LĂSTAR	LĂSTÁR ~i	<i>m.</i>	1) Ramură tânără care crește din rădăcina sau din tulpina unei plante lemnoase; mladă; vlăstar.2) la pl. Copăcei tineri, crescuți pe locul unde a fost tăiată pădurea.	/<bulg. lastar
A LĂSTĂRI	A LĂSTÁR//Í ~esc		1. intrans. (despre plante) A da lăstari.2. tranz. (plante) A curăța, îndepărtând lăstarii de prisos.	/Din lăstar
LĂSTĂRIȘ	LĂSTĂRÍȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Desiș de lăstari.2) Pădurice tânără crescută pe locul unde a fost tăiată o pădure.	/lăstar + suf. ~iș
LĂSTUN	LĂSTÚN ~i	<i>m.</i>	Pasăre migratoare de talie mică, asemănătoare cu rândunica, dar cu coada mai puțin bifurcată și cu o pată albă pe ea. • A sta ~ pe capul cuiva a deranja pe cineva (cu rugăminți insistente); a nu da pace cuiva.	/<sl. lastunu
LĂTĂREȚ	LĂTĂR//ÉT ~eăță (~éti, ~éte)		Care are formă lată și turtită.	/lat + suf. ~ăreț
A LĂTRA	A LĂTRÁ pers. 3 látră		1. intrans. 1) (despre câini) A scoate sunete ascuțite, scurte și sacadate, caracteristice speciei; a hămăi.2) fam. depr. (despre oameni) A vorbi mult (pe un ton violent de ceartă); a hămăi.2. tranz. (despre câini) A ataca (în mod violent), scotând sunete	/<lat. latrare

LĂTRAT	LĂTRÁT ~uri	<i>n.</i>	1) v. A LĂTRA.2) Strigăt caracteristic speciei, scos mai ales de câini; hămăit. [Sil. lă-trat]	/v. a lătra
LĂTRĂTOR	LĂTRĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) (despre câini) Care latră mult.2) fig. (despre voce) Care este asemănător cu lătratul unui câine.	/a lătra + suf. ~ător
LĂTUNOAIE	LĂTUN//OĂIE ~oi	<i>f.</i>	1) Răritură la marginea pânzei țesute manual, formată prin ruperea unor fire din urzeală.2) Scândură cu o parte plană, iar cu alta convexă, tăiată de la marginea unui buștean.[Sil. -noa-ie; Var. lătunoii]	/latură + suf. ~oaie
LĂTURALNIC	LĂTURÁLNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care este sau se află într-o parte; mărginaș; lateral.2) (despre drumuri, străzi) Care trece prin locuri mai ferite.3) peior. Care este condamnat ca fiind necinstit.	/latură + suf. ~alnic
LĂTURAȘ	LĂTURĂȘ ~i	<i>m.</i>	Cal înhamat în afara hulubelor, la dreapta ori la stânga cailor de lângă oiște.	/latură + suf. ~aș
LĂTURI	LĂTÚRI f. la pl.		1) Apă murdară rămasă după spălatul vaselor.2) Resturi de mâncare muiate în apă, folosite ca hrană pentru porci.3) fig. Mâncare de proastă calitate.	/ <i><</i> lat. lavaturae
A LĂȚI	A LĂȚ//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	A face să se lățească.	/Din lat
A SE LĂȚI	A SE LĂȚ//Í pers. 3 se ~éște	<i>intrans.</i>	1) A deveni lat; a se face mai mare în lățime.2) fig. (despre știri, vești) A deveni cunoscut unui cerc larg de persoane; a se răspândi; a se propaga.	/Din lat
LĂȚIME	LĂȚÍM//E ~i	<i>f.</i>	1) Înșușirea unui obiect de a fi lat.2) Cea mai mică dintre cele două dimensiuni liniare ale unei suprafețe plane. [G.-D. lățimii]	/lat + suf. ~ime
LĂȚOS	LĂȚ//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) (despre animale sau despre blana lor) Care are multe lațe.2) (despre oameni) Care are părul sau barba neîngrijită și lungă.	/lațe + suf. ~os
A LĂUDA	A LĂUDÁ láud	<i>tranz.</i>	(persoane, lucruri, fapte) A declara demn de admirație și prețuire, scoțând în evidență calitățile, realizările, avantajele. [Sil. lă-u-]	/ <i><</i> lat. laudare
A SE LĂUDA	A SE LĂUDÁ mă láud	<i>intrans.</i>	A spune cuvinte de laudă despre sine însuși.	/ <i><</i> lat. laudare
LĂUDABIL	LĂUDÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care este vrednic de laudă.	/ <i><</i> lat. laudabilis
LĂUDĂROS	LĂUDĂR//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)	<i>și substantiv</i>	Care se laudă cu orice prilej; fanfaron.	/a lăuda + suf. ~ăros
LĂUDĂROȘENIE	LĂUDĂROȘÉNIE	<i>f.</i>	Aprecieri exagerate a meritelor proprii; fanfaronadă. [G.-D. lăudăroșeniei; Sil. lă-u-dă-ro-șe-ni-e]	/laudăros + suf. ~enie
LĂUNTRIC	LĂÚNTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care este situat în interior; intern. [Sil. lă-un-tric]	/ lăuntru + suf. ~ic
LĂUTAR	LĂUTÁR ~i	<i>m.</i>	1) Muzicant care cântă la lăută.2) Muzicant popular care cântă la un instrument cu coarde sau la orice instrument din componența unui taraf. [Sil. lă-u-]	/lăută + suf. ~ar
LĂUTĂ	LĂÚT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Instrument muzical cu coarde, cu gâtul încovoiat și cutia de rezonanță foarte bombată.2) Orice instrument muzical cu coarde.	/ <i><</i> turc. lăuta, ngr. lauta
LĂUTĂRESC	LĂUTĂR//ÉSC ~ească (~éști)		Care ține de lăutari; propriu lăutarilor.	/lăutar + suf. ~esc
LĂUTĂREȘTE	LĂUTĂREȘTE	<i>adv.</i>	Ca lăutarii; în felul lăutarilor.	/lăutar + suf. ~ește
LĂUZĂ	LĂÚZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Femeie în primele săptămâni de după naștere. [G.-D. lăuzei]	/ <i><</i> ngr. lehúsa

LĂUZIE	LĂUZIE	f.	1) Stare fiziologică a unei femei în primele șase săptămâni de după naștere; stare de lăuză. • ~ fiziologică stare a unei lăuze care evoluează normal. ~ patologică stare a unei lăuze care evoluează anormal.2) Perioadă de timp cât o femeie este lăuză. [G.-	/lăuză + suf. ~ie
LÂNĂ I	LÂN//Ă I ~i	f.	1) Păr moale și lung care acoperă corpul unor animale, mai ales al oilor, și care, prelucrat, se transformă în fibre textile. ~ țigaie. • ~ în ~ a) se spune despre țesături care au urzeala și bătătura din lână curată; b) care este foarte bun, de calitate	/<lat. lana
LÂNĂ II	LÂN//Ă II ~uri	f.	Varietate de fibre textile din părul moale și lung al unor animale, folosite la țesut și împletit.	/<lat. lana
LÂNĂRIE	LÂNĂRI//E ~i	f.	1) Întreprindere pentru prelucrarea lânii; filatură de lână.2) înv. Prăvălie în care se vindeau lână și articole din lână.	/lână + suf. ~ărie
LÂNCED	LÂNCE//D ~dă (~zi, ~de)		1) Care este lipsit de vigoare; fără energie și forță vitală.2) înv. Care este slăbit din cauza unei boli; sleit de puteri.	/<lat. languidus
LÂNCEZEALĂ	LÂNCEZEĂLĂ	f.	1) Stare de moleșală, de somnolență; toropeală.2) fig. Lipsă de activitate; stagnare. [G.-D. lâncezeli]	/a lâncezi + suf. ~eală
A LÂNCEZI	A LÂNCEZ//Î ~esc	intrans.	1) (despre persoane) A fi lănced; a se afla în depresiune morală și moleșală fizică.2) fig. (despre acțiuni) A se opri din desfășurarea normală; a nu progresa; a stagna.	/Din lănced
LÂNGĂ	LÂNGĂ	prep.	(exprimă un raport spațial, indicând locul situării unui obiect) Aproape de; alături de. S-au oprit lângă pădure.	/<lat. longum ad
LÂNICĂ	LÂNICĂ	f.	Ață subțire de lână, de diferite culori, cu care se brodează.	/lână + suf. ~ică
LÂNOS	LÂN//ÓS ~oasă (~oși, ~oase)		(despre animale) Care are lână multă; cu lână bogată.	/lână + suf. ~os
LEAC	LEAC ~uri	n.	Substanță folosită pentru tratarea, ameliorarea sau prevenirea unor boli; medicament; remediu. • Iarbă (sau buruiănă) de ~ plantă medicinală. A da de ~ a descoperi medicamentul contra unei boli. A găsi ~ul a găsi mijlocul de a rezolva ceva. (Nici) de ~ câ	/<sl. lăku
LEAFĂ I	LEÁFĂ I léfuri	f.	Plată în bani acordată unui angajat pentru munca prestată; remunerație; salariu; retribuție. [G.-D. lefii]	/<turc. ulufe
LEAFĂ II	LEÁFĂ II lefi	f.	rar1) Lopată mică pentru tăpșit mămăliga după mestecare.2) Partea scobită a unei linguri; găvan.3) Tăișul securii, toporului, sapei etc. [G.-D. lefii]	/<săș. le[i]fel
LEAGĂN	LEÁGĂN ~e	n.	1) Pat mic, servind pentru a ține și a legăna copiii mici.2) fig. Loc de origine; obârșie.	/v. a legăna
LEAH	LEAH leși	m. înv.	Persoană care face parte din populația Lehie (Poloniei) sau este originară din Lehia; polonez.	/<ucr. ljach
LEAL	LEÁL ~ă (~i, ~e)		Care respectă fidel angajamentele luate; caracterizat prin onestitate și probitate; loial. [Sil. le-al]	/<it. leale
LEALITATE	LEALITÁTE	f.	Character leal; loialitate. [G.-D. lealității; Sil. le-a-]	/leali + suf. ~tate

LEANDRU	LEÁNDR//U ~i	<i>m.</i>	Arbust ornamental înalt, cu frunze lanceolate și cu flori de mai multe culori, plăcut mirositoare. [Sil. le-an-dru]	/<it. leandro
LEAPȘĂ	LEÁPȘĂ lépše	<i>f. pop.</i>	Lovitură cu palma. • De-a leapșa joc de copii.	/Onomat.
LEASĂ I	LEÁSĂ I lése	<i>f.</i>	1) Împletitură din nuiiele în formă de grătar, folosită, de obicei, pentru uscarea fructelor sau a legumelor.2) Construcție din nuiiele sau din scânduri bătute rar, în care se păstrează porumb (în știuleți); sâsâiac; coșar; porumbar.3) Gard de nuiiele folosi	/<bulg. lesa, sb. ljesa
LEASĂ II	LEÁSĂ II lése	<i>f.</i>	Desiș mare într-o pădure. [G.-D. lesei]	/<sl. lašu
LEASING	LEASING [pr.: lizing]	<i>n.</i>	Sistem de finan-țare a investițiilor conform căruia o întreprindere poate închiria materiale, mașini, utilaje de la societăți specializate.	/Cuv. engl.
LEAT	LEAT ~uri	<i>n.</i>	1) înv. Perioadă de timp care corespunde unei revoluții a Pământului în jurul Soarelui; an.2) Contingent în armată. • A fi ~ cu cineva a fi de aceeași vârstă cu cineva. [Monosilabic]	/<sl. lěato
LEATȚ	LEATȚ ~uri	<i>n.</i>	Bucată lungă și subțire de lemn (de obicei în patru muchii) folosită în tâmplărie și la construcții; șipcă.	/<ung. léc
LEBĂDĂ	LÉB//ĂDĂ ~ede	<i>f.</i>	Pasăre acvatică migratoare de talie mare, cu gât lung, arcuit și cu penaj alb sau negru. • Gât de ~ a) gât lung și grațios; b) conformație defectuoasă a gâtului. Cântecul ~edei ultima operă de valoare a unui autor ilustru.2) art. Constelație din emisfera	/<sl. lebedi
LEBĂRVURȘT	LEBĂRVURȘT ~i	<i>m.</i>	Preparat alimentar în formă de salam din pateu de ficat de porc.	/<germ. Leberwurst
LECTOR I	LÉCTOR I ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care predă un obiect de studiu într-o instituție de învățământ superior.2) Persoană cu grad didactic universitar aflat între cel de asistent și cel de conferențiar.	/<germ. Lektor
LECTOR II	LÉCTOR II ~i	<i>m.</i>	rar Persoană care face lecturi; om care citește; cititor.	/<fr. lecteur, lat. lector, ~oris
LECTORAT	LECTORÁT ~e	<i>n.</i>	1) Funcție de lector.2) Catedră universitară pentru o limbă străină.	/<germ. Lektorat
LECTURĂ	LECTŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	Ceea ce este citit; citire; citit. • Sală de ~ încăpere, special amenajată, în care se pot citi cărți din diferite domenii. ~ particulară literatură citită de o persoană în afara materiei de învățământ.	/<lat. lectura, fr. lecture
LECȚIE	LÉCȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Formă de bază a activității instructiv-educative din școală, prin care se transmit elevilor anumite cunoștințe într-o unitate de timp. ~ de chimie. ~ de muzică. • A da ~i a pregăti elevi în particular; a medita.2) Temă indicată elevilor de către profes	/<germ. Lektion, lat. lectio, ~onis
A LECUI	A LECU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	1) (bolnavi sau boli) A supune unui tratament medical; a trata.2) A face să se lecuiască; a tămădui; a vindeca.	/leac + suf. ~ui
A SE LECUI	A SE LECU//Î mă ~iesc	<i>intrans.</i>	1) (despre oameni) A reveni la starea normală după o boală; a deveni sănătos; a se vindeca; a se însănătoși; a se îndrepta.2) (despre leziuni, boli) A dispărea în urma unui tratament; a se vindeca.3) fig. (despre persoane) A înceta de a mai avea dorințe;	/leac + suf. ~ui
LEFEGIU	LEFEGÎ//U ~i	<i>m.</i>	1) ist. Militar plătit în serviciul unui stat străin; mercenar.2) înv. Persoană angajată care primea leafă; salariat.	/<turc. ulufeci

LEFTER	LÉFTER ~ă (~i, ~e)		Care nu are nici un ban. • A rămâne (sau a lăsa pe cineva) ~ a rămâne (sau a lăsa pe cineva) fără bani.	/<ngr. [e]léfteros
A LEFTERI	A LEFTER//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	A lăsa lefter.	/Din lefter
A SE LEFTERI	A SE LEFTER//Í mă	<i>intrans.</i>	A ajunge lefter; a rămâne lefter.	/Din lefter
LEFTERIE	LEFTERÍ//E ~i	<i>f. inv.</i>	Reputație bună. • A-și mânca (sau a-și pierde) ~a a-și pierde buna reputație.	/<ngr. [e]lefteria
A LEGA I	A LEGÁ I leg		1. tranz. 1) (capetele unei sfori, funii etc.) A uni printr-un nod, formând un întreg; a înnoda.2) (saci, pungi etc.) A înfășura cu o sfoară, strângând marginile; a închide la gură (cu ajutorul unei sfori). • ~ băierile (de) la pungă a reduce cheltuielile	/<lat. ligare
A LEGA II	A LEGÁ II leg	<i>tranz. jur.</i>	(bunuri, succesiuni) A lăsa drept moștenire prin legat; a testa.	/<fr. leguer, lat. legare
A SE LEGA	A SE LEGÁ mă leg	<i>intrans.</i>	1) A-și lua obligația (să facă ceva); a se angaja; a se obliga. ~ prin jurământ.2) A se apropia sufletește (de cineva sau de ceva); a se atașa.3) A avea pretenții (față de cineva), atacându-l și cerând socoteală; a se agăta (de cineva).4) (despre dulceturi	/<fr. leguer, lat. legare
LEGAL	LEGÁL ~ă (~i, ~e)	<i>și adverbial</i>	Care este în conformitate cu legea; corespunzător legii. Formalități ~e. Mijloace ~e.	/<fr. légal, lat. legalis
LEGALITATE	LEGALITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter legal; conform cu legile.2) Respectare cu strictețe a legilor. • A intra în ~ a se supune legilor în vigoare. A fi în ~ a se afla sub ocrotirea legilor.3) Organizare a unui stat pe bază de legi.4) Ansamblu de legi al unei țări. [G.-D. legalită	/<fr. légalité
A LEGALIZA	A LEGALIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (acte, scrisori, semnături) A califica drept legal (prin aplicarea unei ștampile); a face să fie valabil; a autentifica; a certifica; a întări.2) (situații, stări de lucruri) A face să fie legal; a aduce în conformitate cu legile; a consimți.	/<fr. légaliser
LEGALMENTE	LEGALMÉNTÉ	<i>adv.</i>	rar În mod legal.	/<fr. légalement
LEGAT I	LEGÁ//T I ~tă (~ți, ~te)		(despre persoane) Care este bine dezvoltat fizicește; bine făcut; zdravăn; robust.	/v. a lega
LEGAT II	LEGÁ//T II ~ți	<i>m.</i>	1) (la romani) Persoană împuternicită cu o misiune specială; sol; delegat.2) Cardinal însărcinat de papa cu o misiune specială. ~ papal.	/<fr. légat, lat. legatus
LEGAT III	LEGÁT III ~e	<i>n.</i>	1) Hotărâre scrisă într-un testament, prin care se lasă cuiva o moștenire.2) Bun lăsat ca moștenire prin testament.	/<lat. legatum
LEGATAR	LEGATÁR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană în favoarea căreia se face un legat.	/<lat. legatarius, fr. légataire
LEGATO	LEGÁTO	<i>adv. muz.</i>	Executat fără întreru-pere între sunete, în mod continuu.	/Cuv. it.
LEGAȚIE	LEGÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Reprezentanță diplomatică permanentă a unui guvern în alt stat, unde nu există ambasadă.2) Loc sau sediu al acestei reprezentanțe. [G. D. legatiei; Sil. -ți-e]	/<fr. legation, lat. legatio, ~onis
LEGĂMÂNT	LEGĂM//ÂNT ~înte	<i>n.</i>	1) Promisiune solemnă, prin care cineva se obligă să realizeze ceva.2) Situație dintre persoane sau dintre comunități care ajung să se înțeleagă asupra unui lucru; înțelegere; învoială.	/<lat. ligamentum

A LEGĂNA	A LEGĂNÁ légăn	<i>tranz.</i>	1) (copii) A mișca lin, într-o direcție și în alta (pe brațe sau în leagăn) pentru a liniști sau a adormi.2) A face să se legene; a balansa.	/<lat. liginare
A SE LEGĂNA	A SE LEGĂNÁ mă légăn	<i>intrans.</i>	1) A se mișca ușor dintr-o parte în alta; a se cumpăni; a se agita; a se clătina; a se cutremura.2) (despre persoane) A se mișca ritmic, plecându-se puțin (în timpul mersului sau al dansului).3) A se da în leagăn.4) fig. (despre persoane) A-și face iluzii	/<lat. liginare
LEGĂTOARE	LEGĂTOÁRE ~	<i>f.</i>	1) Obiect (fâșie de pânză, basma, bandă etc.) cu care se leagă ceva.2) Mănunchi de paie, de fân sau de spice cu care se leagă snopii.	/a lega + suf. ~toare
LEGĂTOR	LEGÁT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	1) Muncitor specializat în operații de cartonare și legare. ~ de cărți.2) Lucrător agricol care leagă snopii.	/a lega + suf. ~ător
LEGĂTORIE	LEGĂTORÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Meseria legătorului de cărți.2) Atelier sau întreprindere unde se leagă, se cartonează o carte, o revistă etc. [G.-D. legătoriei]	/legător + suf. ~ie
LEGĂTURĂ	LEGÁTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Mod de reunire, de asamblare a două corpuri prin care se limitează mobilitatea lor relativă și care permite, de obicei, transmiterea unor mișcări de la unul la celălalt.2) Obiecte de același fel legate împreună; mănunchi.3) Ansamblu de obiecte învelite	/<lat. ligatura
LEGE	LÉG//E ~i	<i>f.</i>	1) Categorie constituind o expresie a interdependenței, interacțiunii și legăturii dintre fenomenele realității. ~ile naturii. ~ea conservării energiei.2) Act normativ adoptat de organul legislativ și apărut de <u>puterea de stat</u> . • După ~ în mod legal; <u>legi</u>	/<lat. lex, ~gis
LEGENDAR	LEGENDÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de legendă; propriu legendei.2) fig. Care iese din cadrul realului.	/<fr. légendaire
LEGENDĂ	LEGÉND//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Povestire tradițională în proză sau în versuri, transmisă, de obicei, pe cale orală, în care faptele fantastice sau miraculoase pot avea un suport istoric real.2) Piesă muzicală instrumentală cu caracter narativ.3) rel. Povestire din viața sfinților. ~	/<fr. légende, lat. legenda
LEGHE	LÉGHE ~	<i>f.</i>	Unitate de măsură a distanțelor, folosită în unele țări din Europa Occidentală, care variază între 3000 și 7500 m.	/<it. lega
LEGIC	LÉGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care este în conformitate cu legile obiective.	/lege + suf. ~ic
A LEGIFERA	A LEGIFER//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (legi) A elabora și adopta în calitate de organ în drept.2) A stabili prin lege; a face să fie legal.	/<fr. légiférer
LEGIONAR	LEGIONÁR ~i	<i>m.</i>	1) ist. Ostaș care făcea parte dintr-o legiune romană.2) Membru al unei formațiuni politice naționaliste, anticomuniste și xenofobe din România interbelică; gardist. [Sil. -gi-o-]	/<fr. légionnaire, lat. legionarius
A LEGISLA	A LEGISL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	rar (legi) A elabora și adopta în calitate de organ în drept; a legifera.	/Din legislație
LEGISLATIV	LEGISLATÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de legi; propriu legilor.2) Care elaborează și adoptă legi; cu dreptul de a elabora și a adopta legi. Organ ~. Putere ~ă.	/<fr. législatif

LEGISLATOR	LEGISLATÓR ~i	<i>m.</i>	1) Organ public care are misiunea de a elabora legi; putere legislativă.2) Persoană în drept să legifereze; legiuitor.3) fig. Persoană care stabilește regulile unei arte sau ale unui curent artistic.	/<fr. législateur, lat. legislator
LEGISLATURĂ	LEGISLATŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Corp legislativ în funcțiune.2) Perioadă de timp în care funcționează un organ legislativ.	/<fr. législature
LEGISLAȚIE	LEGISLÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Totalitate de legi referitoare la un anumit domeniu. ~a muncii.2) Ansamblu de legi ale unui stat. [G.-D. legislației]	/<fr. legislation, lat. legislatio, ~onis
LEGIST	LEGÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	1) Spe-cialist în legislație; jurist.2) Persoană care studiază legile; student la drept.3): Medic ~ medic care face anumite constatări pentru justiție.	/<fr. legiste
LEGITATE	LEGIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	Caracter legic.	/lege + suf. ~itate
LEGITIM	LEGÍTIM ~ă (~i, ~e)		1) Care este stabilit prin lege; fondat pe lege. Drept ~. Revendicare ~ă. • ~ă apărare act de violență folosit în scop de apărare și justificat de lege, comis împotriva unei persoane care săvârșește un atac ilegal.2) (despre căsătorie) Care este consfinti	/<fr. légitime, lat. legitimus
A LEGITIMA	A LEGITIM//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A identifica pe bază de acte oficiale.2) fig. (acțiuni, opinii etc.) A demonstra ca fiind legitim, just; a justifica; a îndreptăți; a motiva.	/<fr. légitimer
LEGITIMAȚIE	LEGITIMÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Act oficial eliberat de o autoritate prin care se atestă identitatea unei persoane (sau se certifică anumite date juridice). [G.-D. legitimației]	/<fr. légitimation
LEGITIMISM	LEGITIMÍSM	<i>n.</i>	Teorie care proclamă drept principiu al orânduirii de stat monarhia ereditară.	/<germ. Legitimismus
LEGITIMIST I	LEGITIMÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de legitimism; propriu legitimismului.	/<fr. légitimiste
LEGITIMIST II	LEGITIMÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al legitimismului.	/<fr. légitimiste
LEGITIMITATE	LEGITIMITÁT//E	<i>f.</i>	Caracter legitim. A contesta ~ea unui drept. [G.-D. legitimității]	/<fr. légitimité
A LEGIUI	A LEGIU//I ~iesc	<i>tranz.</i>	1) A hotări prin lege.2) A judeca un proces; a da o sentință; a pedepsi.	/lege + suf. ~ui
LEGIUITOR	LEGIUIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană în drept să legifereze.	/a legiui + suf. ~tor
LEGIUNE	LEGIÚN//E ~i	<i>f.</i>	(la vechii romani) Unitate militară de bază constând din aproximativ 4000—6000 de oameni. [Sil. -gi-u-]	/<lat. legio, ~onis, ngr. legheón, fr. légion
LEGUMAR	LEGUMÁR ~i	<i>m.</i>	Lucrător specializat în cultivarea legumelor; legumicultor.	/legumă + suf. ~ar
LEGUMĂ	LEGÚM//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă agricolă (morcov, ceapă, cartofi, ridiche, fasole etc.) cultivată pentru hrană. [G.-D. legumei]	/<lat. legumen
A LEGUMI	A LEGUM//Í ~esc	<i>tranz.</i>	rar (băuturi, mâncăruri) A consuma în cantități mici, înghițind câte puțin; a ciuguli.	/Din legumă
LEGUMICOL	LEGUMÍCOL ~ă (~i,		Care ține de cultura legumelor.	/legumă + suf. ~icol
LEGUMICULTOR	LEGUMICULTÓR ~i	<i>m.</i>	Lucrător specia-lizat în cultivarea legumelor; legumar.	/Din legumicultură

LEGUMICULTURĂ	LEGUMICULTÚRĂ	<i>f.</i>	Ramură a agriculturii care studiază teoria și practica cultivării legumelor. [G.-D. legumiculturii]	/legumă + cultură
LEGUMIERĂ	LEGUMIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Vas de porțelan cu capac în care se servesc legumele.	/<fr. légumier
LEGUMINĂ	LEGUMÍNĂ	<i>f.</i>	Globulină aflată în semințele leguminoaselor.	/<fr. légumine
LEGUMINOASĂ	LEGUMINOÁS//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de plante erbacee cu fructul păstaie, cultivate ca plante alimentare, furajere, medicinale sau industriale (reprezentanți: fasolea, mazărea, soia etc.).2) Plantă din această familie.	/<fr. legumineux
LEGUMINOS	LEGUMIN//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		(despre plante) Care are fructul închis în păstăi; păstăios.	/<fr. légumineux
LEHAMITE	LEHÁMITE	<i>f. pop.</i>	Plictiseală, silă față de cineva sau de ceva.	/<bulg. lipa mi ti
A LEHĂI	A LEHĂ//Í ~iesc	<i>intrans.</i>	pop. A vorbi mult și fără rost; a flecări; a trăncăni; a pălăvrăgi.	/Orig. nec.
A SE LEHĂMETI	A SE LEHĂMET//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	pop. A avea repulsie, dezgust (față de ceva sau de cineva); a pierde completamente dorința (de ceva); a se dezgusta.	/Din lehamete
LEICĂ	LÉI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	reg. 1) Obiect în formă de con, prelungit printr-un tub îngust, care servește la turnarea lichidelor în vasele cu gura strâmtă; pâlnie.2) Pâlnie din doage cu fundul plat folosită la turnarea vinului în butoaie. • A face gâtul (sau gura) ~ și pântecul bal	/<rus. leika
LEIT	LEÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care se aseamănă perfect; foarte asemănător. ~ tată-său.2) (despre haine) Care este bine ajustat pe corp; turnat.	/<sl. lejon
LEJER	LEJÉR ~ă (~i, ~e)	<i>livr.</i>	(mai ales despre îmbrăcăminte) Care nu incomodează mișcările; comod.	/<fr. léger
LELA	LÉLA	<i>adv.</i>	: A umbla ~ a fi hoinar; a merge din loc în loc fără a urmări un scop precis; a hoinări; a vagabonda.	/cf. lele
LELE	LÉL//E	<i>f. pop.</i>	(folosit și ca termen de adresare pe lângă numele respectiv) 1) Soră mai mare sau orice femeie mai în vârstă.2) (în poezia populară) Femeie în raport cu bărbatul cu care se află în relații de dragoste; mândră; iubită.3) peior. Femeie de moravuri ușoare. •	/<bulg. lelja
LEMING	LÉMING ~i	<i>m.</i>	1) Gen de mamifere rozătoare, asemănătoare cu hârciogul, cu blană brună-roșcată, care trăiește în regiunile nordice.2) Mamifer din acest gen.	/<fr. lemming
LEMN	LEMN ~e	<i>n.</i>	1) Parte dură a arborilor, constând dintr-un țesut compact sau fibros, aflat între scoarță și măduvă.2) Material provenit din tulpina sau ramurile groase ale unui arbore tăiat și folosit în construcții sau pentru confecționarea diferitelor obiecte.3) mai	/<lat. lignum
LEMNAR	LEMNÁR ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în confecționarea obiectelor din lemn; dulgher; tâmplar.	/lemn + suf. ~ar
LEMNĂRIE I	LEMNĂRÍ//E I ~i	<i>f.</i>	1) Meseria de lemnar; dulgherie; tâmplărie.2) Atelier în care se prelucurează și se confecționează obiecte din lemn; dulgherie; tâmplărie.3) Loc de păstrare a lemnului; depozit de lemne. [G.-D. lemnăriei]	/lemnar + suf. ~ie
LEMNĂRIE II	LEMNĂRÍE II	<i>f.</i>	Parte lemnoasă care constituie scheletul unei construcții; cherestea. [G.-D. lemnăriei]	/lemn + suf. ~ărie

LEMNĂRIT	LEMNĂRÍT	<i>n.</i>	rar. Meseria lemnarului.	/lemnar + suf. ~it
LEMNIU	LEMNÍ//U ~e (~i)		Care este de culoarea lemnului.	/lemn + suf. ~iu
LEMNOS	LEMN//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		(despre țesuturi vegetale) Care are aspect de lemn; asemănător cu lemnul.	/lemn + suf. ~os
LEMURIAN	LEMURI//ÁN ~éni	<i>n.</i>	1) la pl. Subordin de mamifere primat de talie mică, asemănă-toare maimuțelor.2) Mamifer din acest subordin.	/ <i><</i> fr. <i>lémuriens</i>
LENE	LÉNE	<i>f.</i>	Stare a celui care nu vrea, nu dorește sau nu-i place să muncească; lenevie; trândăvie. [G.-D. lenei]	/ <i><</i> sl. <i>lani</i>
LENEȘ I	LÉNEȘ I ~ă (~i, ~e)		1) și substantival (despre persoane) Care lenevește; care nu vrea să muncească; trândav; lenos.2) fig. (despre mișcări sau acțiuni) Care vădește lene; care este lipsit de energie. Mers ~.	/lene + suf. ~eș
LENEȘ II	LÉNEȘ II ~i	<i>m.</i>	Mamifer din pădurile tropicale ale Americii de Sud care se mișcă alene și care stă zile întregi agățat de aceeași creangă.	/lene + suf. ~eș
A LENEVI	A LENEV//Í ~esc	<i>intrans.</i>	A petrece vremea în lenevie; a lenoși; a trândăvi.	/Din <i>leniv</i>
A SE LENEVI	A SE LENEV//Í mă	<i>intrans.</i>	A se lăsa cuprins de lenevie; a deveni leneș.	/Din <i>leniv</i>
LENEVIE	LENEVÍE	<i>f.</i>	Stare a celui care nu vrea, nu dorește sau nu-i place să muncească; lene.	/a lenevi + suf. ~ie
LENITIV	LENITÍV ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care are proprietatea de a calma; calmant; liniștitor.	/ <i><</i> fr. <i>lénitif</i> , lat. <i>lenitivus</i>
LENIV	LENÍV ~ă (~i, ~e)	<i>înv.</i>	Care este leneș.	/ <i><</i> sl. <i>lanivu</i>
LENJEREASĂ	LENJER//EÁSĂ ~ése	<i>f.</i>	Lucrătoare specializată în confecționarea obiectelor de lenjerie. [G.-D. lenjeresei]	/lenjerie + suf. ~easă
LENJERIE	LENJERÍ//E ~i	<i>f.</i>	Totalitate a rufelor (de corp, de pat); albituri; rufărie. [G.-D. lenjeriei]	/ <i><</i> fr. <i>lingerie</i>
LENOS	LEN//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) și substantival (despre persoane) Care lenevește; care nu vrea să muncească; trândav; leneș.2) fig. (despre mișcări sau despre acțiuni) Care vădește lene; care este lipsit de energie; leneș.	/lene + suf. ~os
LENT	LEN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și adverbial</i>	1) Care manifestă lipsă de rapiditate; fără grabă; încet.2) Care se desfășoară încet; cu ritm scăzut; domol; lin.	/ <i><</i> fr. <i>lent</i> , lat. <i>lentus</i>
LENTICELĂ	LENTICÉL//Ă ~e	<i>f.</i>	Por în scoarța arborilor și a arbuștilor care permit respirația țesuturilor interne.	/ <i><</i> fr. <i>lenticelle</i>
LENTICULAR	LENTICULÁR ~ă (~i, ~e)		Care are formă de lentilă.	/ <i><</i> fr. <i>lenticulaire</i> , lat. <i>lenticularis</i>
LENTILĂ	LENTÍL//Ă ~e	<i>f.</i>	Piesă de sticlă folosită în aparatele optice, care servește la convergența sau la divergența razelor de lumină.	/ <i><</i> fr. <i>lentille</i>
LENTO	LÉNTO	<i>adv. muz.</i>	1) Executat domol, lin, lent.2) Compoziție muzicală executată astfel.	/Cuv. it.
LEOAICĂ	LEOÁI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Femela leului. [G.-D. leoaicei; Sil. le-oai-]	/leu + suf. ~oaică
LEOARBĂ	LEOÁRB//Ă ~e	<i>f.</i>	reg. depr. Gură ca organ al vorbirii; bot.	/Onomat.
LEOARCĂ	LEOÁRCĂ	<i>adj. invar.</i>	Care este foarte ud; care este plin de apă. [Sil. leoar-]	/Liur + suf. ~că
LEONIN	LEONÍN ~ă (~i, ~e)		Care ține de leu; propriu leului. Înfățișare ~ă. • Contract ~ contract prin care una dintre părți își asigură partea cea mai mare a câștigului.	/ <i><</i> lat. <i>leoninus</i> , fr. <i>léonin</i>

LEOPARD	LEOPÁR//D ~zi	<i>m.</i>	Mamifer exotic carnivor, de talie mare, ager și feroce, având corp puternic și mlădios, coadă lungă și blană galben-roșcată cu pete închise; panteră. [Sil. le-o-]	/<fr. léopard, lat. leopardus
A LEORBĂI	A LEORBĂ//Í ~iesc	<i>intrans.</i>	fam. A vorbi mult și fără rost; a flecări; a trăncăni; a pălăvrăgi; a lehai.	/leoarbă + suf. ~ăi
LEORBĂU	LEORBL//U ~i	<i>m.</i>	depr. Persoană căreia îi place să flecărească și să dea în vileag orice.	/v. a leorbăi
A LEORCĂI	A LEORCĂ//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	fam. (persoane) A uda tare cu apă; a uda leoarcă.	/leoarcă + suf. ~ăi
A SE LEORCĂI	A SE LEORCĂ//Í mă ~iesc	<i>intrans.</i>	1) A deveni ud leoarcă.2) A se bălăci în apă.	/leoarcă + suf. ~ăi
A LEPĂDA	A LEPĂDÁ lépád		1. tranz. 1) (obiecte, mai ales nefolositoare) A înceta de a mai purta cu sine, aruncând sau părăsind. • A nu fi de lepădat a fi demn de luat în seamă; a merita toată atenția.2) (îmbrăcăminte, încălțăminte) A scoate de pe sine; a dezbrăca. • A-și ~ masca	/<lat. lapidare
A SE LEPĂDA	A SE LEPĂDÁ mă	<i>intrans.</i>	pop. A renunța la ceva; a se lăsa de...; a se dezice.	/<lat. lapidare
LEPĂDĂTURĂ	LEPĂDÁTÚR//Ă ~i	<i>f. pop.</i>	1) Copil mort, născut înainte de termen.2) fig. Persoană decăzută moralicește; depravat; dezământat; destrăbălat.	/a lepăda + suf. ~ătură
LEPIDOPTER	LEPIDOPTÉR ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Ordin de insecte care cuprinde fluturii.2) Insectă din acest ordin. [Sil. -do-pte-]	/<fr. lépidoptères
LEPRĂ	LÉPR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Boală contagioasă cronică, care se manifestă prin apariția pe piele a unor răni ce duc la descompunerea treptată a țesutului muscular.2) fig. Viciu care macină chipul moral al omului.3) fig. peior. Om fără scrupule; persoană cu o purtare urâtă. [Sil. l	/<ngr. lepra
LEPROS	LEPR//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		Care are lepră; care este bolnav de lepră. [Sil. le-pros]	/lepră + suf. ~os
LEPROZERIE	LEPROZERÍ//E ~i	<i>f.</i>	Instituție medicală, în care sunt izolați și tratați bolnavii de lepră. [G.-D. leprozeriei; Sil. -le-pro-]	/<fr. leproserie
A LEPȘI	A LEPȘ//Í ~esc	<i>tranz.</i>	reg. 1) A lovi cu palma; a bate cu palma (peste față); a păl-mui.2) A turti prin lovituri de palme.	/Din leapșă
LEPȘIT	LEPȘI//T ~tă (~ți, ~te)	<i>reg.</i>	1) (despre lucruri) Care a fost turtit (mai ales prin lovituri cu palma).3) și substantival fig. (despre persoane) Care și-a pierdut facultatea de a judeca normal; țicnit; smintit; trăsnit.	/v. a lepși
A LEPUI	A LEPUI//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	(suprafața unor piese metalice) A netezi fin cu o substanță abrazivă specială.	/Orig. nec.
LER	LER	<i>interj.</i>	(se folosește, ca refren, în colinde pentru a le da un anumit colorit eufonic) [Var. lerui]	/Probabil din [Ha]llelu[iah] Doamne
LESĂ	LÉS//Ă ~e	<i>f.</i>	Curea cu care sunt purtați câinii.	/<fr. laisse
LESBIANĂ	LESBI//ÁNĂ ~éne	<i>f.</i>	Femeie care practică lesbianismul.	/<fr. lesbien
LESBIANISM	LESBIANÍSM	<i>n.</i>	Homosexualitate feminină; safism; tribadism. [Sil. -bi-a-]	/lesbian + suf. ~ism
LESNE	LÉSNE	<i>adv.</i>	Cu ușurință; fără multă greutate. • ~ -crezător om credul.	/<bulg. lesno
LESNICIOS	LESNICI//ÓS ~ oasă (~óși, ~oáse)		1) (despre cale, drumuri) Care este lesne de parcurs.2) Care înlesnește realizarea unei acțiuni.	/lesne + suf. ~icios

LESPEDE	LÉSPE//DE ~zi	<i>f.</i>	Placă de piatră (cu formă dreptunghiulară) având diverse întrebuințări (la pavat sau la acoperit mormintele etc.). [G.-D. lespezii]	/Orig. nec.
LEST	LEST ~uri	<i>n.</i>	Încărcătură specială din material greu (nisip, pietriș etc.), care asigură echilibrul unei nave; balast.	/<fr. lest
LEȘ	LEȘ ~uri	<i>n.</i>	depr. Animal mort; mortăciune; zdohnitură; hoit; stârv.	/<turc. leş
LEȘESC	LEȘ//ÉSC ~ească	<i>înv.</i>	Care este caracteristic pentru leși; polonez.	/leș + suf. ~esc
LEȘIE	LEȘIE	<i>f.</i>	1) Apă fiartă cu cenușă de lemn și limpezită, folosită la spălatul rufelor. • A avea (sau a simți) ~ pe suflet a avea o dispoziție proastă.2) Soluție alcalină cu diferite întrebuințări în industrie. [G.-D. leșiei]	/<lat. lixiva
LEȘIETIC	LEȘIÉTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care are gust sau miros de leșie.2) Care este de culoarea leșiei; cenușiu. [Sil. -și-e-]	/leșie + suf. ~etic
LEȘIN	LEȘÍN ~uri	<i>n.</i>	1) Pierdere subită și temporară a cunoștinței; situație de inconștiență; nesimțire.2) Stare de slăbiciune totală (provocată de foame, de sete sau de un efort fizic foarte mare); lipsă totală de forță fizică.	/v. a leșina
A LEȘINA	A LEȘINÁ leșin	<i>intrans.</i>	1) A cădea în leșin. • ~ de râs a râde cu multă poftă.2) fig. A ajunge în stare de slăbiciune extremă (din cauza foamei, setei etc.).	/Orig. nec.
LEȘINAT	LEȘINÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A LEȘINA.2) fig. (despre voce) Care este foarte slab, abia auzit.	/v. a leșina
LETAL	LETÁL ~ă (~i, ~e)	<i>rar med.</i>	Care provoacă moartea; mortal.	/<fr. létal, lat. letalis
LETARGIC	LETÁRGI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de letargie; propriu letargiei. Somn ~. • Encefalită ~că boală infecțioasă care atacă encefalul, caracterizată prin febră, somnolență și paralizie.3) și substantival Care suferă de letargie.	/<fr. léthargique
LETARGIE	LETARGÍE	<i>f.</i>	1) Stare patologică manifestată printr-un somn foarte adânc, în timpul căruia pulsul și respirația devin abia perceptibile; somn patologic; moarte aparentă.2) fig. Lipsă totală de interes față de orice activitate; apatie. [G.-D. letargiei]	/<fr. lethargie
LETCON	LÉTC//ON ~oane	<i>n.</i>	Unealtă care servește la lipirea pieselor metalice cu cositor sau cu alt aliaj de lipit; ciocan de lipit.	/<germ. LötKolben
LETON I	LETÓN I ~ă (~i, ~e)		Care aparține Letoniei sau populației ei; din Letonia.	/<fr. letton
LETON II	LETÓN II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Leto-niei sau este originară din Letonia.	/<fr. Letton
LETOPISEȚ	LETOPISEȚ ~e	<i>n.</i>	Lucrare cu caracter istoric în care evenimentele sunt expuse în ordine cronologică; anale; cronică.	/<sl. laťopisici
LETRINĂ	LETRÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	tipogr. Literă majusculă (ornamentată) de înălțimea câtorva rânduri, cu care începe un capitol, un paragraf etc.	/<fr. lettrine
LETRISM	LETRÍSM	<i>n.</i>	Teorie literară formalistă care consideră că esența poeziei constă în expresivitatea sunetelor îmbinate eufonic arbitrar.	/<fr. lettrisme
A LEȚUI	A LEȚU//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	pop. A bate leături.	/Din leaț

LEU I	LEU I lei	<i>m.</i>	1) Mamifer carnivor de talie mare, cu blană de culoare gălbuie și coamă bogată, care trăiește în Africa. • ~-paraleu a) animal fantastic din basmele populare; b) om foarte puternic și viteaz. Partea ~lui partea cea mai mare, cea mai valoroasă din împărțea	/Orig. nec.
LEU II	LEU II lei	<i>m.</i>	Unitate a sistemului monetar în România și Republica Moldova, egală cu o sută de bani. [Monosilabic]	/Din leu I
LEUCĂ	LÉU//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Piesă de lemn încovoiată, prinsă cu un capăt de osie, iar cu celălalt capăt de carâmb, care susține căruța sau carul. • A fi pălit (sau bătut, trăsnit, lovit) cu ~ca (în cap) a fi zăpăcit, țicnit; prostănac. [G.-D. leucii; Sil. leu-]	/<bulg. levka
LEUCEMIC	LEUCÉMI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>m. și f.</i>	Persoană care suferă de leucemie.	/<fr. leucémique
LEUCEMIE	LEUCÉMIE	<i>f.</i>	Boală gravă caracterizată prin creșterea anormală a leucocitelor în sânge și manifestată prin febră, anemie, hemoragii; leucoză. [G.-D. leucemiei; Sil. le-u-]	/<fr. leucémie
LEUCOCITAR	LEUCOCITÁR ~ă (~i,		Care ține de leucocite; propriu leucocitelor.	/<fr. leucocytaire
LEUCOCITĂ	LEUCOCÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Celulă de sânge (globulă albă) care apără organismul împotriva microbilor. [Sil. le-u-]	/<fr. leucocyte
LEUCOCITOZĂ	LEUCOCITÓZĂ	<i>f.</i>	Creștere a numărului de leucocite din sânge în timpul reacției organismului contra infecțiilor. [G.-D. leucocito-zei]	/<fr. leucocytose
LEUCODERMIE	LEUCODERMÍE	<i>f.</i>	Stare patologică care constă în decolorarea pielii, cauzată de lipsa pigmentului melanic și manifestată prin paliditate.	/<fr. leucodermie
LEUCOM	LEUC//ÓM ~oáme	<i>n.</i>	Stare patologică care constă în apariția pe corneea ochiului a unor pete albe; albeată.	/<fr. leucome
LEUCOPENIE	LEUCOPENÍE	<i>f.</i>	Boală gravă caracterizată prin micșorarea anormală a leucocitelor din sânge. [G.-D. leucopeniei]	/<fr. leucopénie
LEUCOPLAST	LEUCOPLÁST ~e	<i>n.</i>	Țesătură impregnată cu cauciuc, lipicioasă pe o parte, folosită la fixarea pansamentelor. [Sil. le-u-co-plast]	/<germ. Leukoplast, fr. leucoplaste
LEUCOREE	LEUCORÉE	<i>f.</i>	Scurgere vaginală de lichid albicios, uneori purulent.	/<fr. leucorrhée
LEUCOZĂ	LEUCÓZĂ	<i>f.</i>	Boală gravă caracterizată prin creșterea anormală a leucocitelor din sânge și manifestată prin febră, anemie, hemoragii; leucemie.	/<fr. leucose
LEURDĂ	LEÚRD//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee comestibilă, din familia liliaceelor, cu flori albe și cu miros de usturoi. [G.-D. leurdei; Sil. le-ur-; Acc. și léurdă]	/Cuv. autoht.
LEUȘTEAN	LEUȘTEÁN	<i>m.</i>	Plantă erbacee cu miros pătrunzător, ale cărei frunze sunt folosite drept condiment. [Sil. le-uș-]	/Orig. nec.
LEVA	LÉV//A ~e	<i>f.</i>	Unitate a sistemului monetar în Bulgaria. [G.-D. levei]	/<bulg. leva
LEVANTĂ	LÉVÁNT//Ă ~e	<i>f. inv.</i>	Plantă erbacee cu flori albastre, plăcut mirositoare, folosită în medicină și în industria parfumurilor.	/<ngr. levánta
LEVĂNȚICĂ	LEVĂNȚICĂ	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu flori albastre, plăcut mirositoare, folosită în medicină și în industria parfumurilor. [G.-D. levănțicii]	/levantă + suf. ~ică
LEVIATAN	LEVIATÁN	<i>n.</i>	Mașină pentru spălarea lânii brute.	/<fr. léviathan
LEVIER	LEVIÉR ~e	<i>f.</i>	Bară rezistentă care, având un punct de reazem, servește pentru a mișca sau a ridica o greutate (mare); pârghie de manevră.	/<fr. levier

LEXEM	LEXÉM ~e	<i>n.</i>	1) Cuvânt sau parte de cuvânt care servește ca suport minimal al semnificației; morfem lexical.2) Unitate de bază a vocabularului care reprezintă asocierea unuia sau a mai multor sensuri; cuvânt; unitate lexicală.	/<fr. lexeme
LEXEMATIC	LEXEMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de lexem; propriu lexemului.	/<fr. lexématique
LEXIC	LÉXIC	<i>n.</i>	Totalitate a cuvintelor dintr-o limbă sau dintr-o operă literară; vocabular.	/<fr. lexique
LEXICAL	LEXICÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de lexic; propriu lexicului. Împrumut ~.	/<fr. lexical
LEXICOGRAF	LEXICOGRÁF ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Specialist în lexicografie. [Sil. -co-graf]	/<fr. lexicographe
LEXICOGRAFIC	LEXICOGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de lexicografie; propriu lexicografiei.	/<fr. lexicographique
LEXICOGRAFIE	LEXICOGRAFÍE f.		1) Ramură a lingvisticii care se ocupă cu studiul teoriei și practicii elaborării dicționarelor.2) Ansamblu de dicționare (elaborate într-o țară, într-o epocă sau într-un domeniu). [G.-D. lexicografiei; Sil. -co-gra-]	/<fr. lexicographie
LEXICOLOG	LEXICOLÓ//G ~gi	<i>m.</i>	Specialist în lexicologie.	/<fr. lexicologue
LEXICOLOGIC	LEXICOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de lexicologie; propriu lexicologiei.	/<fr. lexicologique
LEXICOLOGIE	LEXICOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a lingvisticii ca-re se ocupă cu studiul lexicului unei limbi. [G.-D. lexicologiei]	/<fr. lexicologie
LEXICON	LEXIC//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Dicționar special care include terminologia unui domeniu anumit.	/<lat. lexicon
A LEZA	A LEZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A vătăma printr-o rană; a răni; a traumatiza.2) fig. A înjosi prin vorbe sau fapte nedemne; a jigni; a insulta; a ofensa.	/<fr. léser
LEZIUNE	LEZIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Vătămare a unui țesut orga-nic cauzată de o traumă; rană. [G.-D. leziunii; Sil. -zi-u-]	/<fr. lésion, lat. laesio, ~onis
LEZMAIESTATE	LEZMAIESTÁTE	<i>f.</i>	: Crimă de ~ ofensă adusă de cineva unui suveran. [Sil. lez-ma-ies-]	/<fr. lese-majesté
LIANĂ	LIÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee agățătoare cu tulpina foarte lungă, subțire și flexibilă, care crește încolăcindu-se pe trunchiurile și ramurile copacilor, mai ales în pădurile tropicale și în junglă. [G.-D. lianei; Sil. li-a-]	/<fr. liane
LIANT	LIÁN//T ~ți	<i>m.</i>	Material fluid folosit pentru a lega, prin întărire, particulele unui aglomerat. [Sil. li-ant]	/<fr. liant
LIBANEZ I	LIBANÉZ I ~ă (~i, ~e)		Care aparține Libanului sau populației lui; din Liban.	/Din Liban n. pr. + suf. ~ez
LIBANEZ II	LIBANÉZ II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Libanului sau este originară din Liban.	/Din Liban n. pr. + suf. ~ez
LIBARCĂ	LIB//ÁRCĂ ~ărci	<i>f.</i>	Gândac nocturn brun-roșcat care se hrănește cu produse alimentare; gândac de bucătărie; șvab.	/<bulg. hlăbarka
A LIBELA	A LIBEL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(un act judecăto-resc) A redacta corect, clar și concis.	/<fr. libeller
LIBELULĂ	LIBELÚL//Ă ~e	<i>f.</i>	Insectă cu capul mare, cu corpul lung și cu două perechi de aripi transparente, care trăiește pe lângă ape.	/<fr. libellule

LIBER	LÍBER ~ă (~i, ~e)		1) (despre persoane) Care se bucură de libertate; independent din punct de vedere social și politic; slobod.2) (despre state, colectivități) Care nu se află sub stăpânire străină; în stare de independență socială și națională; autonom; independent; slobod	/<fr. libre, lat. liber
LIBERAL I	LIBERÁL I ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de liberalism; propriu liberalismului. Partid ~.2) înv. Care preferă libertatea; iubitor de libertate.3) Care tolerează greșelile și purtările altora; caracterizat prin indulgență față de alte persoane.	/<fr. libéral, lat. liberalis
LIBERAL II	LIBERÁL II ~i	<i>m.</i>	Adept al liberalismului.	/<fr. libéral, lat. liberalis
LIBERAL III	LIBERÁL III	<i>adv.</i>	Într-un mod care denotă generozitate. A se purta ~.	/<fr. libéral, lat. liberalis
LIBERALISM	LIBERALÍSM	<i>n.</i>	1) Curent ideologic și social-politic care promovează inițiativa privată, ce se opune comunismului și dirijismului.2) fig. Toleranță excesivă.	/<fr. libéralisme
LIBERALIST I	LIBERALÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de liberalism; propriu liberalismului.	/liberal + suf. ~ist
LIBERALIST II	LIBERÁLÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al liberalismului.	/liberal + suf. ~ist
LIBERALITATE	LIBERALIT//ÁTE ~ăți	<i>f. livr.</i>	Caracter liberal; generozitate; mărinimie; dărnicie; larghețe.	/<fr. libéralité, lat. liberalitas, ~atis
A LIBERALIZA	A LIBERALIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face (mai) liberal, (mai) liber. ~ prețurile.	/<fr. libéraliser
LIBER-ARBITRU	LIBER-ARBÍTRU	<i>m.</i>	Libertate absolută de a acționa și de a lua hotărâri conform propriei voințe.	/liber + arbitru
LIBERTATE	LIBERT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Posibilitate de a acționa, în anumite împrejurări, după propria sa voință sau dorință.2) Stare a unei persoane cu drepturi depline, care nu este în servitute; stare de independență.3) Drept consfințit printr-o legislație, printr-o convenție; lipsă a r	/<fr. liberté, lat. libertas, ~atis
LIBERTIN	LIBERTÍN ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care sfidează legile moralei și ale decenței.	/<fr. libertin, lat. libertinus
LIBERTINAJ	LIBERTINÁJ	<i>n.</i>	Comportare de libertin.	/<fr. libertinage
LIBERTINISM	LIBERTINÍSM	<i>n.</i>	Comportare, viață de libertin; libertinaj.	/libertin + suf. ~ism
LIBIAN I	LIBI//ÁN I ~ână (~eni, ~éne)		Care aparține Libiei sau populației ei; din Libia.	/<fr. libyen
LIBIAN II	LIBI//ÁN II ~ână (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Libiei sau este originară din Libia.	/<fr. Libyen
LIBIDINOS	LIBIDIN//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		Care manifestă libido; înclinat în permanență spre satisfacerea pornirilor senzuale.	/<fr. libidi-neux, lat. libidinosus
LIBIDINOZITATE	LIBIDINOZITÁTE	<i>f.</i>	Caracter libidinos; înclinare spre plăceri sexuale; lascivitate; voluptate.	/<fr. libidinosité
LIBIDO	LÍBIDO ~uri	<i>n.</i>	Dorință permanentă de a-și satisface instinctele sexuale. [Art. libidou]	/<fr., lat. libido

LIBRAR	LIBRÁR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	1) Proprietar al unei librării.2) Vânzător într-o librărie.3) Negustor de cărți.4) Persoană care editează cărți; editor. [Sil. li-brar]	/<fr. libraire, lat. librarius
LIBRĂRIE	LIBRĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	Magazin în care se vând cărți. [G.-D. librăriei; Sil. li-bră-]	/<fr. librar + suf. ~ărie
LIBRET	LIBRÉT ~e	<i>n.</i>	1) Text al unei creații muzicale (operă, operetă, balet).2): ~ de economii carnet în care se înscriu depunerile, dobânzile la casele de economii. [Sil. li-bret]	/<it. libretto
LIBRETIST	LIBRETÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Autor de librete. [Sil. li-bre-]	/<it. librettista
LICAR	LÍCÁR ~e	<i>n.</i>	1) Lumină slabă.2) Obiect care sclipește.	/v. a licări
A LICĂRI	A LICÁR//Í pers. 3 ~ește	<i>intrans.</i>	1) (despre surse de lumină) A răspândi o lumină difuză și intermitentă.2) fig. A apărea abia deslușit; a căpăta contururi vagi.	/Orig. nec.
LICEAL	LICEÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de liceu; propriu liceului. Învățăământ ~. [Sil. -ce-al]	/<it. liceale
LICEAN	LICE//ÁN ~ână (~eni, ~ene)	<i>m. și f.</i>	Elev de liceu. [Sil. -ce-an]	/<fr. lycéen
LICENȚĂ	LICENȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Grad universitar obținut după absolvirea studiilor superioare, care permite exercitarea profesiei corespun-zătoare.2) Examen susținut pentru a obține acest grad universitar.3) Diplomă care confirmă acest grad.4) Permisie oficială de a practica o an	/<fr. licence, lat. licentia
A LICENȚIA	A LICENȚI//Ă ~éz	<i>trans.</i>	rar (persoane) A da afară dintr-o funcție, dintr-un post ca fiind necorespunzător; a concedia; a elibera; a destitui.	/<fr. licencier
LICENȚIAT	LICENȚIÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Per-soană care a obținut diplomă de licență. [Sil. -ți-at]	/<fr. licence, it. licenziato
LICENȚIOS	LICENȚI//ÓS ~oasă (~oși, ~oase)		Care manifestă licență în comportare; caracterizat prin lipsă de bună-cuviință în felul de a fi. [Sil. -ți-os]	/<fr. licencieux, lat. licentiosus
LICEU	LICÉ//U ~e	<i>n.</i>	Ciclu de învățământ superior gimnaziului.	/<fr. lycée, lat. lyceum
LICHEA	LICH//EÁ ~ele	<i>f.</i>	Persoană care vădește lipsă de demnitate; om lingușitor și slugarnic. [Art. licheaua; G.-D. lichelei]	/<turc. leke
A LICHEFIA	A LICHEFI//Á ~éz	<i>trans.</i>	(gaze, corpuri solide) A face să se lichefieze.	/<fr. liquéfier
A SE LICHEFIA	A SE LICHEFI//Á pers. 3 se ~ază	<i>intrans.</i>	(despre gaze, corpuri solide) A deveni lichid; a se preface în lichid.	/<fr. liquéfier
LICHEFIABIL	LICHEFIÁBIL ~ă (~i,		(despre gaze) Care poate fi lichefiat.	/<fr. liquéfiable
LICHEFIANT	LICHEFIÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care poate produce o lichefiere.	/<fr. liquéfiant
LICHELISM	LICHELÍSM	<i>n. pop.</i>	Comportare de lichea.	/lichele + suf. ~ism
LICHEN	LICHÉN ~i	<i>m.</i>	Plantă inferioară compusă din două organisme aflate în simbioză (o ciupercă și o algă), care crește mai ales pe stânci sau pe coaja copacilor bătrâni.	/<fr. lichen
LICHENOLOGIE	LICHENOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a botanicii care se ocupă cu studiul lichenilor.	/<fr. lichénologie

LICHID I	LICHÍ//D I ~dă (~zi, ~de)		1) (despre substanțe) Care este în stare de agregare intermediară între starea gazoasă și cea solidă.2) (despre creanțe, efecte etc.) Care poate fi convertit imediat în bani; cu proprietatea de a fi transformat imediat în bani.3) Bani ~zi bani care sunt	/<fr. liquide, lat. liquidus
LICHID II	LICHÍD II ~e	<i>n.</i>	1) Substanță în stare de agregare intermediară între starea solidă și cea gazoasă, lipsită de formă proprie, din care cauză curge sub propria greutate și ia forma vasului în care se află.2) Substanță care se bea (apă, lapte, vin etc.).	/<fr. liquide, lat. liquidus
A LICHIDA	A LICHID//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să nu mai existe.2) (datorii) A compensa în bani sau în natură; a plăti; a achita.	/<fr. liquider
LICHIDABIL	LICHIDÁBIL ~ă (~i,		Care poate fi lichidat.	/<fr. liquidable
LICHIDATOR	LICHIDATÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană însărcinată să facă o lichidare a unei întreprinderi, a unei bănci etc.	/a lichida + suf. ~tor
LICHIDITATE	LICHIDITÁTE	<i>f.</i>	fin. Totalitate a sumelor de care dispune o întreprindere pentru a face plățile în termen.	/<fr. liquidité
LICHIOR	LICHIÓR ~uri	<i>n.</i>	Băutură preparată din spirt sau rachiu, cu adaos de sirop, esențe aromatice și substanțe colorante. [Sil. -chior]	/<fr. liqueur
LICIT	LICÍ//T ~tă (~ți, ~te)		Care ține de lege; conform legii.	/<fr. licit, lat. licitus
A LICITA	A LICIT//Á ~éz		1. tranz. A vinde prin licitație;2. intranz. A participa la o licitație (înaintând propuneri asupra prețului).	/<fr. liciter, lat. licitari
LICITANT	LICITÁN//T ~tă (~ți,	<i>m. și f.</i>	Persoană care face oferte la o licitație.	/<germ. Lizitant
LICITAȚIE	LICITÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Vânzare în public a unor bunuri materiale, ce revin persoanei, care oferă cel mai înalt preț; mezat. [G.-D. licitației; Sil. -ți-e]	/<fr. licitation, lat. licitatio, ~onis
LICOARE	LIC//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	1) Băutură fină îndulcită și aromatizată.2) Soluție cu proprietăți medicamentoase.3) Substanță lichidă folosită ca reactiv în diverse reacții chimice.	/<fr. liqueur, lat. liquor, ~oris
LICOPODIU	LICOPÓDIU	<i>n.</i>	Plantă criptogamă conținând un praf care la aprindere arde cu o flacără vie, făcând o ușoară explozie. • Pulbere de ~ pulbere galbenă folosită în farmacie și în pirotehnie.	/<fr. lycopode
LICORN	LICÓRN ~i	<i>m. livr.</i>	Animal mitologic cu corp de cal, cu cap de cerb și cu un corn în frunte; inorog.	/<fr. licorne
LICURICI	LICURÍCI ~	<i>m.</i>	Gândac nocturn care are proprietatea de a lumina în întuneric.	/a licări + suf. ~ici
LICURIN	LICURÍN ~i	<i>m.</i>	Chefal afumat.	/<ngr. likorini
LIDER	LÍDER ~i	<i>m.</i>	1) Persoană aflată în fruntea unei mișcări sociale sau în fruntea unui partid politic.2) Sportiv sau echipă care se află în fruntea unei competiții.3) Navă conducătoare a unei flotile sau a unei escadre.	/<engl. leader
LIFT	LIFT ~uri	<i>n.</i>	Instalație constituită dintr-o cabină sau dintr-o platformă (trasă de cabluri) care servește la transportarea pasagerilor sau a materialelor pe linie verticală în clădiri cu mai multe etaje sau în mine; ascensor.	/<engl., fr. lift
LIFTĂ	LÍFT//Ă ~e	<i>f. inv.</i>	1) Persoană sau popor de altă religie.2) fig. Om rău la inimă.	/<sl. Litva

LIFTIER	LIFTIÉR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Lucrător specializat în manevrarea și întreținerea lifturilor. [Sil. -ti-er]	/<fr. liftier
LIGAMENT	LIGAMÉNT ~e	<i>n.</i>	Fascicul de fibre conjunc-tive, elastice și rezistente, orientate în aceeași direcție, care unesc oasele în articulații sau care fixează anumite organe.	/<fr. ligament, lat. ligamentum
LIGATURĂ	LIGATÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Operație care constă în legarea provizorie sau definitivă a unui vas sangvin, a intestinului etc., pentru a opri o hemoragie sau pentru a închide orificiul lor.2) Fir de ață specială cu ajutorul căruia se efectuează o asemenea operație.	/<fr. ligature, lat. ligatura
LIGĂ	LÍGĂ ligi	<i>f.</i>	Asociație (de state, de orașe, de colectivități) constituită în vederea realizării unui scop comun.	/<fr. ligue, it. liga
LIGHEAN	LIGHEÁN lighéne	<i>n.</i>	Vas larg și puțin adânc folosit la spălat.	/<turc. ligen, legen
LIGHIOANĂ	LIGHIOÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Animal sălbatic; dihanie; jigodie; jiganie; jivină.2) Pasăre de curte; orătanie.3) fig. Om josnic; mișel. [G.-D. lighioanei; Sil. -ghi-oa-]	/cf. sl. legeonu
A SE LIGNIFICA	A SE LIGNIFICÁ pers. 3 se lignificá	<i>intrans.</i>	A se impregna cu lignină; a se transforma în lemn.	/<fr. lignifier
LIGNINĂ	LIGNÍNĂ	<i>f.</i>	Substanță organică care se găsește în țesuturile plantelor lemnoase. [G.-D. ligninei]	/<fr. lignine
LIGNIT	LIGNÍT	<i>n.</i>	Cărbune natural de calitate inferioară.	/<fr. lignite
LIGULĂ	LIGÚL//Ă ~e	<i>f.</i>	Apendice între limb și teacă la frunzele gramineelor.	/<fr. ligule
A LIHNI	A LIHN//Î ~esc	<i>intrans.</i>	A fi cuprins de slăbiciune (din cauza foamei); a flămânzi peste măsură; a hămesi.	/Orig. nec.
LIHNIȚ	LIHNÍ//T ~tă (~ți, ~te)		Care e lipsit de puteri din cauza foamei; hămesit.	/v. a lihni
LILA	LILÁ	<i>adj. invar.</i>	Care este de culoarea florii de liliac; liliachiu; violet-deschis.	/<fr. lilas
LILIAC I	LILI//ÁC I ~éci	<i>m.</i>	1) Arbust înalt cu frunze ovale, cu flori în formă de ciorchine, de culoare violetă sau albă, plăcut mirositoare, cultivat ca plantă ornamentală.2) Floare a acestui arbust. [Sil. -li-ac]	/<turc. leylâk
LILIAC II	LILI//ÁC II ~éci	<i>m.</i>	Mamifer insectivor nocturn, asemănător cu șoarecele, cu aripi formate dintr-o membrană ce leagă degetele membrelor anterioare cu cele posterioare și cu coada.	/<bulg. liljak
LILIACEE	LILIACÉE	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de plante erbacee sau lemnoase, cu bulbi sau cu rizomi, variat colorate (reprezentanți: usturoiul, ceapa, lealea etc.).2) Plantă din această familie. [Sil. -li-a-ce-e]	/<fr. liliacées, lat. liliaceus
LILIACHIU	LILIACHÍ//U ~e (~i)		Care este de culoarea florii de liliac; violet-deschis; lila. [Sil. -li-a-]	/liliac + suf. ~iu
LILIPUT	LILIPÚT	<i>adj. invar.</i>	Care are dimensiuni foarte mici; minuscul; miniatural; pitic.	/Din Liliput n. pr.
LILIPUTAN	LILIPUTÁN ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană de statură neobișnuit de joasă; pitic; pigmeu.	/liliput + suf. ~an
LIMAN	LIMÁN ~uri	<i>n.</i>	1) Fâșie de pământ situată de-a lungul unei ape; țărm; mal. • A ieși la ~ a) a ieși la mal; b) a scăpa dintr-o încurcă-tură.2) Loc de adăpost; refugiu; azil. • A ajunge la ~ a atinge scopul urmărit.3) Loc în cursul inferior al unui fluviu, separat de mare	/<turc. liman

LIMB	LIMB ~uri	<i>n.</i>	Parte lată a unei frunze.	/<lat. limbus, fr. limbe, germ. Limbus
A LIMBA	A LIMB//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(nave) A descărca, reîncărcând ulterior, pentru a-i permite trecerea printr-un loc puțin adânc.	/Din limb
LIMBAJ	LIMBĂJ ~e	<i>n.</i>	1) Facultate, capacitate de exprimare și de comunicare a ideilor, sentimentelor și dorințelor, specifică oamenilor, prin mijlocirea limbii; vorbire. • ~ natural sistem de sunete articulate care funcționează prin tradiție ca mijloc de comunicare. ~ artific	/limbă + suf. ~aj
LIMBARIȚĂ	LIMBĂRIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu tulpina dreaptă, ramificată, și cu flori albe sau trandafirii, ce crește prin locuri umede.	/limbă + suf. ~ariță
LIMBĂ	LÍMB//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Organ musculos mobil, situat în cavitatea bucală și servind la mestecarea, înghițirea și determinarea gustului alimentelor, la om fiind organul principal al vorbirii. • A-și mușca ~a a regreta vorbele spuse. A scoate ~a de un cot a) a gâfâi de oboseală	/<lat. lingua
LIMBRIC	LIMBRÍ//C ~ci	<i>m. pop.</i>	Vierme parazit care trăiește în tubul digestiv al omului și al unor animale; ascarid. [Sil. lim-bric]	/<lat. limbricus
LIMBUT	LIMBŪ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	Care spune vorbe goale; care limbuțește; flecar; vorbăreț.	/<lat. linguutus
A LIMBUȚI	A LIMBUȚ//Í ~ésc	<i>intrans.</i>	înv. A vorbi mult și fără rost; a pălăvrăgi; a trăncăni; a flecări.	/Din limbut
LIMBUȚIE	LIMBUȚÍE	<i>f.</i>	Felul de a fi al omului limbut. [G.-D. limbuției]	/limbut + suf. ~ie
LIMFANGITĂ	LIMFANGÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare patologică care constă în inflamația vaselor limfatice.	/<fr. lymphangite
LIMFATIC	LIMFÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de limfă; propriu limfei. Vas ~. Ganglioni ~ci. Sistem ~.2) (despre persoane sau despre manifestările lor) Care vădește apatie; indolent. Persoană ~că. Purtare ~că.3) și substantival Care suferă de limfatism.	/<fr. lymphatique
LIMFATISM	LIMFATÍSM	<i>n.</i>	Stare patologică constând în mărirea volumului organelor limfatice, moleșeală, paliditate și rezistență slabă la infecții.	/<fr. lymphatisme
LIMFĂ	LÍMF//Ă ~e	<i>f.</i>	Lichid aproape incolor care conține globule albe și circulă prin sistemul limfatic și prin spațiile intercelulare ale organismului vertebratelor, servind drept mediu hrănitor pentru celule și țesuturi. [G.-D. limfei]	/<fr. ljmphe, lat. lymphā
LIMFOCIT	LIMFOCÍT ~e	<i>n.</i>	Varietate de leucocite care se află în limfă, având un rol important în procesul de imunitate.	/<fr. lymphocyte
LIMFOCITOZĂ	LIMFOCITÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Boală caracterizată prin sporirea anormală a numărului de limfocite în sânge.	/<fr. lymphocytose
LIMFOID	LIMFOÍ//D ~dă (~zi,		(despre țesu-turi) În care se formează limfoidele.	/<fr. lymphod'de
LIMIER	LIMIÉR ~i	<i>m.</i>	Câine de vânătoare care adulmecă și abate vânatul; copoi.	/<fr. limier
A LIMITA	A LIMIT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A readuce la anumite limite; a restrânge; a delimita. ~ puterea cuiva. ~ un buget.	/<fr. limiter, lat. limitare
A SE LIMITA	A SE LIMIT//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A-și impune anumite limite; a se mărgini.	/<fr. limiter, lat. limitare

LIMITAT	LIMITĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A LIMITA și A SE LIMITA.2) (despre persoane și despre manifestările lor) Care vădește inteligență redusă; mărginit; redus.	/v. a limita
LIMITĂ	LÍMIT//Ă ~e	f.	1) Punct ce marchează sfârșitul unei întinderi sau suprafețe. • ~ teritorială linie de demarcație care desparte diferite țări; hotar; graniță; frontieră.2) Ton al unei voci sau al unui instrument, caracterizat prin înălțime sau profunzime extremă.3) Punct	/<fr. limite, lat. limes, ~itis
LIMITROF	LIMITRÓF ~ă (~i, ~e)		(despre o regiune, o țară etc.) Care se află în imediata vecinătate; învecinat. [Sil. -mi-trof]	/<fr. limitrophe, lat. limitrophus
LIMNIGRAF	LIMNIGRÁF ~e	n.	Aparat care înregi-strează automat variațiile unui curs de apă.	/<fr. limnigraphie
LIMNIMETRU	LIMNIMÉTR//U ~e	n.	Instrument cu care se măsoară nivelul unui curs de apă.	/<fr. limnimetre
LIMNOLOG	LIMNOLÓ//G ~gi	m.	Specialist în limnologie.	/<fr. limnologue
LIMNOLOGIE	LIMNOLOGÍE	f.	Ramură a hidrologiei care se ocupă cu studiul apelor continentale și cu influența acestora asupra organismelor acvatice. [G.-D. limnologiei]	/<fr. limnologie
LIMONADĂ	LIMONÁD//Ă ~e	f.	Băutură răcoritoare preparată din apă gazoasă, suc de lămâie și zahăr. [G.-D. limonadei]	/<fr. limonade, germ. Limonade
LIMONIT	LIMONÍT	n.	Minereu de fier de culoare galbenă-brună sau roșcată, compus din oxid de fier, argilă și fosfor.	/<fr. limonite
LIMONIU	LIMONÍ//U ~e (~i)	înv.	Care este de culoarea lămâii.	/<turc. limoni
LIMPEDE	LÍMPE//DE ~zi	adj.	1) (despre lichide) Care este lipsit de orice impurități; curat; străveziu. Apă ~.2) (despre cer, atmosferă) Care este fără nori; senin.3) (despre ochi, privire) Care reflectă curățenie sufletească; curat; luminos.4) (despre sunete, voce) Care se aude bine	/<lat. limpidus
A LIMPEZI	A LIMPEZ//Í ~esc	tranz.	1) A face să se limpezească.2) (rufe spălate) A spăla ușor în apă curată; a spăla ultima dată; a clăti.	/Din limpede
A SE LIMPEZI	A SE LIMPEZ//Í mă ~esc	intrans.	1) (despre lichide) A deveni limpede; a se face transparent (prin depunerea impurităților).2) (despre cer, timp) A se schimba în bine; a deveni senin; a se însenina; a se lumina.3) (despre ochi, privire) A deveni clar, limpede (ca urmare a recăpătării cal	/Din limpede
LIMPEZIME	LIMPEZÍM//E ~i	f.	1) Calitatea de a fi limpede; transparență a unui lichid.2) (despre cer sau vreme) Stare a cerului limpede; limpeziș; seninătate.3) (despre spirit, intelect, judecată) Calitatea de a fi clar, deslușit, lămurit.	/a limpezi + suf. ~ime
LIMPEZIȘ	LIMPEZÍȘ ~uri	n.	rar1) Suprafață liniștită și limpede a unei ape.2) Teren fără copaci acoperit cu iarbă și flori, în mijlocul unei păduri; luminiș; poiană; colnic.3) (despre cer sau vreme) Stare a cerului limpede; limpezime; seninătate.	/a limpezi + suf. ~iș
LIMUZINĂ	LIMUZÍN//Ă ~e	f.	Automobil de lux, nedecapotabil, în care încap până la șase persoane. [G.-D. limuzinei]	/<fr. limousine
LIN I	LIN I ~ă (~i, ~e)		1) și adverbial Care se produce fără grabă; încet; domol.2) (despre drumuri, pante etc.) Care este puțin înclinat; cu înclinație mică; domol.3) (despre sunete) Care este lipsit de intensitate.	/<lat. lenus

LIN II	LIN II ~i	<i>m.</i>	Pește dulcicol, de talie medie, cu corp lat și gros, de culoare verzuie-roșcată, acoperit cu mucozitate, cu gură mică, înzestrat cu două mustăți.	/<bulg. lin
LIN III	LIN III ~uri	<i>n.</i>	1) Vas în formă de jgheab în care se strivesc strugurii.2) Vas mare în care fermentează materia primă pentru fabricarea berii sau a spirtului.	/<ngr. linos
LINARIȚĂ	LINÁRIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu frunze înguste și cu flori galbene, dispuse în ciorchine la vârful tulpinii.	/linaria (nume științific) + suf. ~iță
LINDINĂ	LÍNDIN//Ă ~i	<i>f.</i>	Ou de păduche. [G.-D. lindinii]	/<lat. lens, lendinis
LINDINOS	LINDIN//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)	<i>rar</i>	Care este plin de lindini.	/lindină + suf. ~os
LINEAL	LINEÁL ~e	<i>n.</i>	1) Instrument în formă de bară, cu muchii drepte și cu suprafața plană, folosit pentru tragerea liniilor, pentru măsurarea sau verificarea dimensiunilor.2) Dispozitiv de ghidare a materialului de laminat la intrarea în anumite laminoare.3) Riglă de oțel c	/<germ. Lineal
LINEAR	LINEÁR ~ă (~i, ~e)		1) (despre mișcare) Care se desfășoară în linie dreaptă; rectiliniu.2) (despre figuri geometrice) Care este mărginit de linii drepte.	/<fr. linéaire
LINGĂU	LINGE//U ~i	<i>m.</i>	Persoană care vădește o comportare lingușitoare (mai ales în fața superiorilor).	/a linge + suf. ~ău
A LINGE	A LÍNGE ling	<i>tranz.</i>	1) (mai ales despre animale) A netezi cu limba (în semn de afecțiune).2) (mâncare) A lua câte puțin cu limba, atingând în mod repetat. • A-și ~ degetele a încerca o plăcere deosebită mâncând ceva gustos.3) fig. fam. A linguși în mod înjositor. • Linge-bli	/<lat. lingere
LINGOARE	LINGOÁRE	<i>f. pop.</i>	Boală contagioasă provocată de bacilul tific și transmisă prin apa de băut, prin fructe și legume nespălate etc., care se manifestă prin febră mare, tulburări intestinale etc.; febră tifoidă. [G.-D. lingorii; Var. langoare]	/<lat. languor, ~oris
LINGOTIERĂ	LINGOTIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Formă metalică în care se toarnă metalul sau aliajul topit pentru a obține un lingou.	/<fr. lingotiere
LINGOU	LINGÓU ~ri	<i>n.</i>	Masă de metal sau de aliaj turnat.	/<fr. lingot
LINGUAL	LINGUÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de limbă ca organ; propriu limbii. Mușchi ~.2) și substantival (despre sunete) Care se articulează cu ajutorul limbii. Consoană ~ă. [Sil. -gual]	/<fr. lingual
LINGURAR	LINGURÁR ~i	<i>m.</i>	1) Meșter care face linguri sau alte obiecte din lemn.2) Negustor de obiecte de acest fel.	/lingură + suf. ~ar
LINGUREĂ	LÍNGURE//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Obiect de uz casnic constând dintr-o parte ovală scobită și o coadă, folosit pentru a mânca alimentele lichide. ~ de masă. ~ de desert. • A mânca banii (sau paralele, averea) cu ~a a cheltui mult și fără măsură.2) Cantitate de substanță cât încapă în p	/<lat. lingua
LINGURA	LINGUR//Ă ~ele	<i>f.</i>	Plantă erbacee din familia cruciferilor, cu frunze crestate și cu flori albe, cultivată ca plantă medicinală. [Art. lingureaua]	/lingură + suf. ~ea

LINGURICĂ	LINGUR//ÎCĂ ~éle	f. pop.	1) Furca pieptului.2) Cavitare situată între furca pieptului și abdomen. • A-l suga pe cineva la ~ a-i fi cuiva foame.	/lingură + suf. ~ică
LINGURIȚĂ	LINGURÎȚĂ ~e	f.	(diminutiv de la lingură) 1) Lingură mică folosită pentru a servi dulceață, a bea ceai, cafea, lapte etc.2): ~a-zânei ciupercă brună-roșcată în formă de evantai care crește pe tulpina arborilor bătrâni.	/lingură + suf. ~iță
A LINGUȘI	A LINGUȘ//Î ~ésc	tranz.	A lăuda în mod exagerat (pentru a câștiga bunăvoința); a măguli; a flata; a adula.	/v. a linge
A SE LINGUȘI	A SE LINGUȘ//Î mă	intrans.	A căuta să câștige bunăvoința cuiva prin vorbe măgulitoare.	/v. a linge
LINGUȘITOR	LINGUȘIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	și substantiv	(despre persoane și despre manifestările lor) Care se lingușește; adulator.	/a linguși + suf. ~tor
LINGVIST	LINGVÎ//ST ~stă (~ști, ~ste)	m. și f.	Specialist în lingvistică.	/<fr. linguiste
LINGVISTIC	LINGVÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de lingvistică; propriu lingvisticii. Studiu ~. [Sil. lin-gvis-]	/<fr. linguistique
LINGVISTICĂ	LINGVÍSTICĂ	f.	Stiință care studiază limba și legile ei de dezvoltare. [G.-D. lingvisticii]	/<fr. linguistique, it. linguistica
A LINIA	A LINI//Á ~éz	tranz.	A trasa linii. ~ un caiet. [Sil. -ni-a]	/Din linie
LIAMIAMENT	LIAMIÉNT ~e	n.	rar Ansamblu de linii prin care se schițează ceva.	/<fr. linéament
LIARI	LIAR ~ă (~i, ~e)		1) Care are forma unei linii drepte; constituit din linii geometrice, trasate cu ajutorul riglei și a compasului. • Desen ~ desen executat numai din linii și contururi (fără umbre).2) fig. Care nu pătrunde în esența lucrurilor; lipsit de subtilitate intel	/<fr. linéaire, lat. linearis
LINIE	LÍNI//E ~i	f.	1) Trăsătură continuă (făcută cu creionul, cu penița etc.) pe o suprafață plană, având o singură dimensiune.2) Figură geometrică obținută prin deplasarea unui punct pe un plan sau prin intersecția a două planuri. ~ dreaptă. ~ frântă.3) Instrument format d	/<lat. linea, germ. Linie, fr. ligne
LINIȘTE	LÍNIȘT//E	f.	1) Lipsă de zgomot; tăcere. • A păstra ~ea a nu face zgomot. ~ și pace a) acalmie; tihnă; b) învoială; bună înțelegere.2) fig. (despre stările sufletești) Lipsă de gălăgie, de zbucium; pace. [G.-D. liniștii]	/lin + suf. ~iște
A LINIȘTI	A LINIȘT//Î ~ésc	tranz.	A face să se liniștească; a domoli; a ogoi; a potoli; a tempera; a modera.	/Din liniște
A SE LINIȘTI	A SE LINIȘT//Î mă ~ésc	intrans.	1) (despre fenomene ale naturii, manifestări ale oamenilor) A pierde din intensitate (până la încetare); a se domoli; a se ogoi; a se potoli; a tempera; a se modera.2) (despre oameni) A ajunge la stare de liniște; a recăpăta calmul; a se calma; a se potol	/Din liniște
LINIȘTIT	LINIȘTÍ//T ~tă (~ți, ~te)		Care nu este tulburat de nimeni; lipsit de gălăgie, de agitație. Viață ~tă. Stradă ~tă.	/v. a liniști
LINIȘTITOR	LINIȘTIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		Care liniștește; care calmează; calmant.	/a liniști + suf. ~tor

LINOCRUST	LINOCRÚST	<i>n.</i>	Varietate de linoleum din carton sau hârtie groasă acoperită cu un strat de masă plastică, folosit pentru pardoseli în interiorul încăperilor.	
LINOGRAF	LINOGRÁF ~e	<i>n.</i>	Mașină tipografică pentru cules și turnat rânduri.	/<fr. linograph
LINOGRAVURĂ	LINOGRAVÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Tehnică de reproducere și de multiplicare a unui desen, obținută prin imprimarea unei plăci de linoleum.	/<fr. linogravure
LINOLEUM	LINOLÉUM ~uri	<i>n.</i>	Țesătură groasă îmbibată și acoperită cu un strat de linoxină, folosită ca izolanț sau ca pardoseală. [Sil.-le-um]	/<fr. linoleum
LINOTIP	LINOTÍP ~uri	<i>n.</i>	Mașină tipografică cu care se culeg și se toarnă literele în rânduri întregi.	/<fr. linotype
LINOTIPIE	LINOTIPÍ//E ~i	<i>f.</i>	Secție într-o tipografie, unde se lucrează cu linotipul.	/<fr. linotypie
LINOTIPIST	LINOTIPÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Muncitor care lucrează la linotip.	/<fr. linotypiste
LINOUI	LINOÚ ~ri	<i>n.</i>	1) Țesătură foarte fină de in, folosită pentru batiste, bluze, lenjerie.2) la pl. Varietăți ale unei astfel de țesături.	/<fr. linon
LINOXINĂ	LINOXÍNĂ	<i>f.</i>	Material obținut dintr-un amestec de ulei de in fiert cu substanțe sicative.	/<fr. linoxyné
LINS	LIN//S ~să (~și, ~se)		1) (despre păr) Care nu este ondulat; neted.2) pop. (despre vase de bucătărie sau farfurii) În care n-a mai rămas nimic după mâncare.	/v. a linge
A LINȘA	A LINȘ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A supune linșajului; a ucide prin linșaj.	/<fr. lincher
LINȘAJ	LINȘÁJ ~e	<i>n.</i>	Ucidere fără judecată a unui om de către o mulțime agitată.	/<fr. lynchage
LINTE I	LÍNTE I	<i>f.</i>	1) Plantă leguminoasă alimentară și furajeră, cu frunze compuse, flori albe-albăstrui și fructul păstăie, cu semințe plate.2) Fructul și sămânța acestei plante. [G.-D. linteii]	/<lat. lens, ~tis
LINTE II	LÍN//TE II ~ți	<i>m. pop.</i>	1) la pl. Larvă a teniei, care se dezvoltă în țesuturile organismelor infectate (în special la mamifere) provocând cisticercroza; cisticerc.2) Boală a animalelor (transmisibilă și oamenilor), cauzată de acțiunea patogenă a cisticercilor, manifestată prin du	/<lat. lens, ~tis
LINTERS	LÍNTERS	<i>n.</i>	Produs textil sub formă de puf, obținut în urma procesului de egrenare a bumbacului.	/<germ. Linters
LINTIȚĂ	LÍNTIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Specie de alge verzi plutitoare care formează straturi întinse pe suprafața apelor stătătoare; mătasea-broaștei. [G.-D. lintiței]	/linte + suf. ~iță
LINȚOLIU	LINȚÓLI//U ~i	<i>f.</i>	1) Bucată de pânză subțire și fină cu care femeile își acoperă capul; giulgiu.2) Pânză cu care se acoperă mortul; giulgiu. [Sil. -liu]	/<lat. linteolum, it. lenzuolo
LINX	LIN//X ~cși	<i>m.</i>	Mamifer carnivor de talie medie, cu blană galbenă-roșcată și pete cafenii, cu coadă scurtă și cu câte un smoc de păr în vârful urechilor; râș.	/<fr., lat. lynx
LIOP	LIOP	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a imita sunetul produs de un corp moale, care cade pe ceva, sau de căderea unui corp pe un loc umed sau alunecos).	/Onomat.
LIOTĂ	LIÓT//Ă ~e	<i>f.</i>	rare Mulțime neorganizată; adunătură; gloată. [Sil. li-o-]	/<bulg., sb. lihota

LIP	LIP	<i>n.</i>	Strat de murdărie adesea unsuros, depus de mai mult timp pe piele sau pe îmbrăcăminte; slin; jeg.	/<ucr. lep
LIPA	LÍPA	<i>interj.</i>	(se folosește, adesea repetat, pentru a imita zgomotul produs de o lovitură cu palma sau de mersul cu picioarele goale ori în papuci).	/Onomat.
LIPAN I	LIPÁN I ~i	<i>m.</i>	Plantă erbacee de dimensiuni mari, cu frunze mari și late și cu flori purpurii sau violete, folosită, mai ales, în scopuri medicinale; brusture.	/<bulg. lepjan
LIPAN II	LIPÁN II ~i	<i>m.</i>	Pește dulcicol asemănător cu păstrăvul, cu capul mic și corpul alungit, de culoare argintie, care trăiește în râurile de munte.	/<sb. lipan, lipen
A LIPĂI	A LIPĂÍ lípăi	<i>intrans.</i>	1) A produce un zgomot caracteristic, mergând desculț sau lovind cu palma.2) (mai ales despre animale) A produce un zgomot caracteristic cu limba, înghițind hrana sau un lichid.	/Onomat.
LIPCAN	LIPCÁN ~i	<i>m.</i>	ist. Curier special (de obicei călare).	/<turc. lipkan
LIPCĂ	LÍPCĂ	<i>adv.</i>	: A ședeă ~ a sta mult și nemișcat, incomodând alte persoane. A se ține ~ de cineva a se ține mereu de cineva.	/<ucr. lypky
A LIPI	A LIP//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) (obiecte sau părți ale unui obiect) A uni cu ajutorul unei substanțe cleioase; a împreuna cu ajutorul cleiului.2) (scrisori, plicuri) A închide, umezind marginea cleioasă și suprapunând-o peste cealaltă.3) (piese metalice) A uni prin topire sau prin pr	/<sl. lapiti
A SE LIPI	A SE LIP//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A se apropia, prinzându-se strâns (de ceva sau de cineva). • A (nu) se ~ învățatura de cineva a fi incapabil de a-și însuși anumite cunoștințe.2) (despre pleoape, ochi) A sta închis din cauza unor secreții vâscoase solidificate. • A i se ~ (cuiva) ochi	/<sl. lapiti
LIPICI	LIPÍCI ~uri	<i>n.</i>	1) Substanță care servește la lipit (mai ales hârtia).2) Grup de plante erbacee care secretă o substanță lipicioasă.3) fig. Însușire prin care o persoană încântă sau seduce alte persoane. • Cu ~ care farmecă. A avea ~ a atrage prin calitățile sale. [Sil.	/a lipi + suf. ~ici
LIPICIOS	LIPICI//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) Care se lipește cu ușurință.2) pop. (despre boli) Care se transmite de la un organism la altul; infecțios; contagios; molipsitor.3) (despre persoane) Care stabilește cu ușurință legături cu alte persoane.	/a lipi + suf. ~icios
LIPIE	LIPÍ//E ~i	<i>f.</i>	rar Produs de patiserie rotund și lățit obținut dintr-o bucată de aluat nedospit și copt pe vatră; turtă. [G.-D. lipiei]	/cf. sb. lepinja
LIPITOARE	LIPIT//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	Vierme parazit din apele dulci, cu corp alungit și turtit, având la capete o ventuză, cu ajutorul căreia suge sângele animalelor de al căror corp se lipește. [G.-D. lipitorii]	/a lipi + suf. ~toare
LIPITURĂ	LIPITÚR//Ă ~i f.		1) Loc unde s-au lipit două lucruri.2) Strat de lut lipit pe pereți, sobe etc. sau așternut pe jos.3) pop. Boală pricinuită de o mare spaimă sau provenită din dragoste.	/a lipi + suf. ~tura
LIPOM	LIPÓM ~uri	<i>n.</i>	Tumoare benignă formată din țesut gras.	/<fr. lipome
LIPOMATOZĂ	LIPOMATÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Depunere anormală de grăsimi în diferite regiuni ale corpului.	/<fr. lipomatose

LIPOS	LIP//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)	<i>reg.</i>	Care are mult lip; cu (mult) lip; jegos; slinos.	/lip + suf. ~os
LIPOSARCOM	LIPOSARCÓM ~uri	<i>n.</i>	Tumoare malignă formată într-un țesut gras.	/ <i><fr.</i> liposarcome
LIPOSOLUBIL	LIPOSOLÚBIL ~ă (~i,		(despre substanțe) Care poate fi dizolvat în grăsimi sau uleiuri.	/ <i><fr.</i> liposoluble
LIPOTIMIE	LIPOTIMÍ//E ~i	<i>f.</i>	Leșin de scurtă durată fără întreruperea respirației și a funcționării inimii.	/ <i><fr.</i> lipothymie
LIPOVEAN	LIPOV//EÁN ~eănă (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte dintr-o populație de origine rusă, stabilită în țările române din pricina persecuțiilor.	/ <i><rus.</i> lipovanin
LIPOVENESC	LIPOVEN//ÉSC ~ească (~éști)		Care ține de lipoveni; propriu lipovenilor.	/lipovean + suf. ~ește
LIPSĂ	LÍPS//Ă ~uri	<i>f.</i>	1) Stare când cineva sau ceva nu se află în locul unde ar fi trebuit să se afle.2) Ceea ce lipsește cuiva sau din ceva. ~ de bani. [G.-D. lipsei]	/v. a lipsi
A LIPSI	A LIPS//Í ~esc		1. intranz. 1) (despre persoane) A fi lipsă; a absenta.2) A nu fi prezent atunci când ar trebui să existe în mod normal.3) A fi în cantitate insuficientă; a nu fi de ajuns. • A-i ~ cuiva o doagă a nu fi în toate mintile.4) A se dispensa de ceva.2. tranz.	/ <i><ngr.</i> lipso
LIRĂ I	LÍR//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Instrument muzical antic, cu coarde fixate pe o cutie de rezonanță și pe două brațe în formă de coarne, servind la acompanierea recitalurilor de poeme.2) fig. Simbol al inspirației poetice; talent poetic. 3): ~ de dilatație dispozitiv semicircular, car	/ <i><fr.</i> lyre, lat. lyra
LIRĂ II	LÍR//Ă II ~e	<i>f.</i>	Unitate a sistemului monetar în unele țări. ~ italiană. • ~ sterlină unitate monetară în Marea Britanie.	/ <i><turc., it.</i> lira
LIRIC I	LÍRI//C I ~că (~ci, ~ce)		1) Care exprimă sentimente intime prin intermediul mijloacelor artistice. Poezie ~că. • Gen ~ gen literar care reflectă realitatea prin prisma sentimentelor și emoțiilor poetului.2) fig. (despre persoane și despre manifestările lor) Care vădește afectiv	/ <i><fr.</i> lyrique, lat. lyricus, ngr. lyrikós
LIRIC II	LÍRI//C II ~ci	<i>m.</i>	Autor de poezii lirice.	/ <i><fr.</i> lyrique, lat. lyricus
LIRICĂ	LÍRI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Totalitate a operelor lirice ale unui poet, ale unui popor etc. [G.-D. liricii] <i><fr.</i> lyrique, lat. lyricus, ngr. lyrikós	
A LIRICIZA	A LIRICIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A da un caracter liric.	/liric + suf. ~iza
LIRICO-EPIC	LÍRICO-ÉPI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre opere, subiecte, forme literare) Care conține elemente specifice genurilor liric și epic.	/liric + epic
LIRISM	LIRÍSM	<i>n.</i>	Mod liric de exprimare; inspirație lirică; conținut liric.	/ <i><fr.</i> lyrisme
LISĂ	LÍS//Ă ~e	<i>f.</i>	Bară de lemn, de metal sau de beton prinsă orizontal de stâlpii unei balustrade.	/ <i><fr.</i> lisse
LISEZĂ	LISÉZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Mașină pentru spălat și netezit lâna după laminare.	/ <i><fr.</i> lisseuse
LISTĂ	LÍST//Ă ~e	<i>f.</i>	Foaie, document, act (scris de mână sau tipărit) care conține o enumerare de nume, de obiecte, de date etc. ~e electorale. • ~ de bucate meniu. [G.-D. listei]	/ <i><fr.</i> liste

LIȘIȚĂ	LÍȘIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Pasăre de baltă, migratoare, de talie medie, cu penaj negru-cenușiu și cu un moț alb între ochi; găină-de-apă. [G.-D. lișiței]	/cf. bulg. liška
LITANIE	LITÁNI//E ~i f.		1) Rugăciune din cadrul unei procesiuni religioase, rostită alternativ de preot și de credincioși.2) fig. Cuvântare lungă, monotona și plictisitoare. [G.-D. litaniei; Sil. -ni-e]	/<sl. litanja
LITERAL	LITERÁL ~ă (~i, ~e)		1) și adverbial Care este reprodus întocmai ca în textul original; literă cu literă; ad-litteram; textual.2) mat. (despre expresii sau mărimi) Care este reprezentat prin litere; notat cu litere.	/<fr. littéral, lat. litteralis
LITERALMENTE	LITERALMÉnte	<i>adv.</i>	În mod literal; în sensul strict al cuvântului; exact; întocmai.	/<fr. litteralement
LITERAR	LITERÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de literatură; propriu literaturii. • Limbă ~ă forma cea mai aleasă, cea mai corectă a limbii unui popor.	/<fr. littéraire, lat. litterarius
A LITERARIZA	A LITERARIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(cuvinte, texte, expresii) A face să aibă caracter literar.	/literar + suf. ~iza
LITERAT	LITERÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Specialist în teoria sau istoria literaturii.	/<lat. litteratus
LITERATURĂ	LITERATŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Creație artistică al cărei mijloc de exprimare este limba literară. • ~ populară creație artistică născută în sânul poporului și transmisă pe cale orală. ~ cultă creație literară a unor autori cunoscuți, transmisă prin scris.2) Ansamblu de opere literare	/<fr. littérature, lat. litteratura
LITERĂ	LÍTER//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Fiecare dintre semnele grafice care alcătuiesc un alfabet; buche. • ~ mare majusculă. ~ mică minusculă.2) fig. Înțeles strict, formal al unui text. ~a legii. • ~ cu ~ în toate amănuntele; întocmai; exact.3) la pl. Studii umanistice, în special filologi	/<lat. littera
LITIAZĂ	LITIÁZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare patologică manifestată prin formarea unor calculi într-un organ sau într-un canal excretor; calculoză. [G.-D. liteazei; Sil. -ti-a-]	/<fr. lithiase
LITIE	LÍTI//E ~i	<i>f.</i>	1) Slujbă religioasă care constă în rugăciuni pentru obținerea unei recolte bogate și pentru binecuvântarea celor aduse ca jertfă.2) Pâine sfințită cu această ocazie.	/<sl. litija
LITIGANT	LITIGÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care ține de un litigiu; propriu litigiului. • Parte ~tă fiecare dintre părțile care se află într-un litigiu.	/<fr. litigant
LITIGIOS	LITIGI//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		Care constituie (sau poate constitui) obiectul unui litigiu. • Problemă ~oasă problemă care poate provoca discuții contradictorii. [Sil. -gi-os]	/<fr. litigieux, lat. litigiosus
LITIGIU	LITÍGI//U ~i	<i>n. jur.</i>	Conflict care poate fi supus pentru rezolvare unui organ de jurisdicție. [Sil. -giu]	/<fr. litige, lat. litigium
LITIU	LÍTIU	<i>n.</i>	Metal alcalin, de culoare albă-argintie, foarte ușor, folosit în unele aliaje de aluminiu sau, sub formă de săruri, în medicină.	/<fr. litium
LITOCROMIE	LITOCROMÍ//E ~i	<i>f.</i>	Procedeu tipografic de reproducere a picturii în culori.	/<fr. lithochromie
LITOFAG	LITOFÁ//G ~gă (~gi, ~te)	<i>zool.</i>	Care mănâncă piatră.	/<fr. lithophage
LITOFIT	LITOFÍ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>bot.</i>	Care crește pe stânci, roci sau bolovani.	/<fr. lithophyte
LITOGENEZĂ	LITOGENÉZĂ	<i>f.</i>	Totalitate a proceselor de formare a sedimentelor și a rocilor sedimentare.	/<fr. lithogenese
LITOGRAF	LITOGRÁF ~i	<i>m.</i>	Specialist în litografie.	/<fr. lithographe

A LITOGRAFIA	A LITOGRAFI//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(texte, desene, gravuri) A multiplica prin litografie. [Sil. -to-gra-fi-a]	/<fr. lithographier
LITOGRAFIC	LITOGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de litografie; propriu litografiei. Cerneală ~că.	/<fr. lithographique
LITOGRAFIE	LITOGRAFÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Procedeu de reproducere și multiplicare a unor texte, desene etc. prin negative imprimate pe o piatră de calcar.2) Lucrare realizată prin acest procedeu. [G.-D. litografiei; Sil. -to-gra-]	/<fr. lithographie
LITORAL I	LITORÁL I ~ă (~i, ~e)		Care ține de țărmul mării sau al oceanului; propriu malului mării sau oceanului.	/<fr. littoral, lat. littoralis
LITORAL II	LITORÁL II ~uri	<i>n.</i>	Fâșie de pământ situată de-a lungul țărmului unei mări sau al unui ocean.	/<fr. littoral, lat. littoralis
LITOSFERĂ	LITOSFÉRĂ	<i>f.</i>	Înveliș extern solid de pe suprafața globului pământesc; scoarța terestră. [G.-D. litosferei; Sil. -to-sfe-]	/<fr. lithosphere
LITOTĂ	LITÓT//Ă ~e	<i>f.</i>	lit. Procedeu stilistic folosit pentru a exprima o idee sau un sentiment prin negație.	/<fr. litote
LITRAJ	LITRÁJ	<i>n.</i>	1) Capacitate a unui recipient măsurat în litri.2) Capacitate cilindrică a unui motor.	/<fr. litrage
LITRĂ	LÍTR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) pop. Unitate de măsură a capacității, egală cu un sfert de litru.2) înv. Unitate de măsură pentru greutate egală cu un sfert de kilogram. [Sil. li-tră]	/<ngr. litra
LITRU	LÍTR//U ~i	<i>m.</i>	Unitate de măsură pentru capacitate, egală aproximativ cu volumul unui kilogram de apă. [Sil. li-tru]	/<fr. litre
LITUANIAN I	LITUANI//ÁN I ~ănă (~éni, ~éne)		Care aparține Lituaniei sau populației ei; din Lituania.	/<fr. lituanien
LITUANIAN II	LITUANI//ÁN II ~ănă (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Persoană care aparține populației de bază a Lituaniei sau este originară din Lituania.	/<fr. Lituanien
LITURGHIE	LITURGHÍ//E ~i	<i>f.</i>	Principala slujbă religioasă la creștini, oficiată, mai ales, în zilele de sărbătoare. [G.-D. liturghiei]	/<sl. liturgija
LITURGHIER	LITURGHIÉR ~e	<i>n.</i>	Carte care cuprinde rânduiala liturghiei. [Sil. -ghi-er]	/liturghie + suf. ~ar
LITURGIC	LITÚRGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de liturghie; propriu liturghiei.	/<fr. liturgique, lat. liturgicus
LIUR	LIUR	<i>n.</i>	reg. Vin slab, prost.	/<ucr. ljura
LIVADĂ	LIV//ÁDĂ ~ézi f.		1) Suprafață de teren plantată cu pomi fructiferi.2) rar Loc pe care crește iarbă pentru cosit sau pentru pășunat.	/<bulg. livada, ucr. levada
LIVAN	LIVÁN ~i	<i>m.</i>	Arbore exotic din a cărui scoarță se extrage tămâia.	/<sl. livané
LIVADAR	LIVÁDÁR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Lucrător care îngrijește o livadă.	/livadă + suf. ~ar
LIVID	LIVÍ//D ~dă (~zi, ~de)		1) Care are fața palidă din cauza unor emoții negative, de oboseală sau de frig.2) (despre lumină) Care este foarte slab; care abia licărește.	/<fr. livide, lat. lividus
LIVIDITATE	LIVIDITÁTE	<i>f.</i>	Caracter livid. ~ cadaverică.	/<fr. lividité
A LIVRA	A LIVR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (mărfuri, materiale, provizii etc.) A da în posesiune în mod sistematic (în baza unor înțelegeri prealabile); a furniza.2) (servicii) A presta la comandă contra unei plăți. [Sil. li-vra]	/<fr. livrer

LIVREA	LIVREÁ livréle	<i>f. inv.</i>	Uniformă (împodo-bită cu galoane și fireturi) purtată de ușieri, ospătari și lachei. [Art. livreaua; G.-D. livrelei; Sil. li-vrea]	/<fr. livrée
LIVRESC	LIVR//ÉSC ~ească (~ești)		1) Care se întemeiază exclusiv pe cele aflate din cărți.2) (despre cuvinte, expresii) Care este folosit numai în cărți sau în limbajul oamenilor culti; cărturăresc. [Sil. li-vresc]	/<fr. livresque
LIVRET	LIVRÉT ~e	<i>n.</i>	Document cu formă de carnet. • ~ militar document eliberat de autoritățile corespunzătoare celor care au satisfăcut serviciul militar. [Sil. li-vret]	/<fr. livret
LIZIBIL	LIZÍBIL ~ă (~i, ~e)		(despre scris, texte manuscrise etc.) Care poate fi citit ușor; citeț.	/<fr. lisible
LIZIERĂ	LIZIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Margine a unei păduri.2) Bandă îngustă (de stofă, de mătase etc.) aplicată ca garnitură pe marginile unor obiecte de îmbrăcăminte. [G.-D. lizierei; Sil. -zi-e-]	/<fr. lisiere
LIZIMETRU	LIZIMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instalație pentru măsurarea cantității de apă de ploaie care se scurge în pământ (pe o anumită suprafață).	/<fr. lysimetre
LOB	LOB ~i	<i>m.</i>	1) Porțiune anatomică și funcțională a unui organ (creier, plămâni etc.) delimitată prin fisuri sau cute adânci.2) Partea inferioară a urechii externe la om.3) Fiecare dintre părțile proeminente și rotunjite ale unei frunze, petale sau sepale, despărțite	/<fr. lobe
LOBAT	LOBÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>bot.</i>	Care este divizat în lobi; cu lobi.	/<fr. lobé
LOBBY	LOBBY [pr.: lóbi]	<i>n.</i>	1) Sală de așteptare.2) Sală specială în clădirea unei bănci.3) Grup de influență, de presiune.	/Cuv. engl.
LOBBYING	LÓBBYING	<i>n.</i>	Tratative duse pe culoarele parlamentelor.	/Cuv. engl.
LOBBYISM	LOBBYÍSM	<i>n.</i>	Sistem de influențare, prin agenți speciali, a oamenilor de stat, pentru a adopta în parlament, guvern etc. hotărâri favorabile unor grupări, unor țări etc.	/Cuv. engl.
LOBBYIST	LOBBYÍST	<i>m.</i>	Agent special cu misiunea de a influența un parlament.	/Cuv. engl.
LOBODĂ	LÓBOD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Plantă erbacee care crește pe marginea drumurilor și în semănături. • A se plimba (sau a umbla) ca vodă prin ~ a umbla îngâmfat și fără griji, crezându-se persoană importantă.2) Plantă erbacee cu frunze de culoare galbenă sau roșie, comestibile.	/<sl. loboda
LOC	LOC ~uri	<i>n.</i>	1) Punct sau porțiune determinată în spațiu. • A lua ~ a se așeza. A-și face ~ a-și croi drum. A face (cuiva) ~ a se da la o parte pentru a trece sau a se așeza cineva. A ține ~ul a înlocui pe cineva. A umbla din ~ în ~ a umbla dintr-o parte în alta. Din	/<lat. locus
LOCAL I	LOCÁL I ~ă (~i, ~e)		1) Care este caracteristic pentru un anumit loc sau regiune; propriu unui anumit loc. Tradiții ~e. Resurse ~e. • Culoare ~ă ansamblu de trăsături caracteristice locului unde se petrece acțiunea unei opere literare. Autorități ~e autorități care exercită f	/<fr. local
LOCAL II	LOCÁL II ~uri	<i>n.</i>	1) Clădire sau încăpere cu destinație publică. ~ul universității.2) Sală unde se servește publicului mâncare și băutură.	/<fr. local
LOCALITATE	LOCALIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	Loc unde s-a stabilit o comunitate umană; grup de locuințe; așezare. [G.-D. localității]	/<fr. localité

A LOCALIZA	A LOCALIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se localizeze.2) (acțiuni, evenimente, fenomene etc.) A determina în spațiu sau în timp.3) (opere literare) A înzestra cu colorit local.4) (afecțiuni interne) A detecta prin stabilirea locului de manifestare.	/<fr. localiser
A SE LOCALIZA	A SE LOCALIZ//Ă pers. 3 se ~ează	<i>intrans.</i>	1) A se stabili într-un anumit loc (în spațiu). Durerea s-a ~at în plămâni.2) A se limita la un teritoriu redus (de răspândire); a căpăta o arie de răspândire restrânsă; a deveni local. Incendiul s-a ~at. Epidemia s-a ~at.3) A căpăta proporții reduse; a o	/<fr. localiser
LOCALIZABIL	LOCALIZÁBIL ~ă (~i,		Care poate fi localizat.	/<fr. localizable
LOCALNIC	LOCÁLNI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv al</i>	1) Care ține de localitatea, de locul despre care se vorbește; propriu localității, locului despre care se vorbește.2) Care își trage originea din locul dat; din partea locului.	/<rus. lokal'nyi
LOCAȘ	LOCÁȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Încăpere de locuit; locuință. • ~ sfânt (sau dumnezeiesc) biserică sau mănăstire.	/<ung. lakás
LOCATAR	LOCATÁR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care locuiește stabil într-o casă sau într-un apartament (în calitate de chiriaș).	/<fr. locataire
LOCATIV I	LOCATÍV I ~e	<i>n.</i>	Caz al complementului circumstanțial de loc în unele limbi.	/<fr. locatif
LOCATIV II	LOCATÍV II ~ă (~i, ~e)		Care ține de locuință; propriu locuinței. • Spațiu ~ încăperi locuite sau destinate a fi locuite de cineva.	/<fr. locatif
LOCATOR	LOCAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care dă în locație, cu chirie, un lucru.	/<lat. locator
LOCAȚIE	LOCÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Situație de luare sau de dare în chirie; închiriere.2) Sumă plătită la intervale regulate pentru închirierea unui apartament sau a unui obiect; taxă de închiriere.3) jur. Contract de închiriere.4) Taxă de ~ sumă plătită, ca sancțiune, pentru depășirea	/<fr. location, lat. locatio, ~onis
LOCK-OUT	LOCK-OUT [pr.: lóc-aut]		Închidere temporară a unei întreprinderi și concedierea în masă a muncitorilor.	/Cuv. engl.
LOCO	LÓCO	<i>adv.</i>	(în adrese) În aceeași localitate cu expeditorul.	/Cuv. lat.
LOCOMOBIL	LOCOMOBÍL ~ă (~i,	<i>f.</i>	(despre mașini) Care poate fi deplasat la locul de utilizare.	/<fr. locomobile
LOCOMOBILĂ	LOCOMOBÍL//Ă ~e		Mașină cu motor cu aburi sau cu motor cu explozie, care se poate deplasa dintr-un loc în altul prin remorcare.	/<fr. locomobile
LOCOMOTIVĂ	LOCOMOTÍV//Ă ~e	<i>f.</i>	Vehicul de cale ferată (cu sursă de energie proprie sau străină) care servește la remorcarea sau la deplasarea vagoanelor; mașină.	/<fr. locomotive
LOCOMOTOR I	LOCOMOT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care ține de locomoție; propriu locomoției.	/<fr. locomoteur
LOCOMOTOR II	LOCOMOT//ÓR II	<i>n.</i>	Locomotivă cu motor electric.	/<fr. locomoteur
LOCOMOȚIE	LOCOMÓȚIE	<i>f.</i>	1) Mișcare dintr-un loc în altul.2) Funcție a organismelor vii care asigură deplasarea lor în spațiu. [G.-D. locomo-ției]	/<fr. locomotion
LOCOTENENT	LOCOTENÉN//T ~ți	<i>m.</i>	Ofițer cu grad imediat superior sublocotenentului. • ~ major ofițer cu grad între locotenent și căpitan. ~-colonel ofițer cu grad între maior și colonel.	/<it. locotenente

LOCOTENENȚĂ	LOCOTENENȚĂ // Ă ~e	<i>f.</i>	: ~ domnească organ administrativ-politic, care ținea locul domnului, exercitând atribuțiile acestuia.	/<it. loughotenenza
LOCOTRACTOR	LOCOTRACT // ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Locomotivă de mică putere, folosită pentru lucrări de transport local (în stații, uzine, fabrici etc.).	/<fr. locotracteur
LOCȚIITOR	LOCȚIIT // ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care deține provizoriu un post de titular; înlocuitor.2) Persoană care ocupă al doilea loc într-o ierarhie administrativă. ~orul directorului. ~orul președintelui. [Sil. -ți-i-]	/loc + suf. ~țiitor
A LOCUI	A LOCUI // Í ~iesc		1. intranz. A fi așezat cu traiul (unde va); a trăi.2. tranz. înv. A instala cu traiul (într-un loc nou).	/<ung. lakni
LOCUINȚĂ	LOCUIȚĂ // Ă ~e	<i>f.</i>	Casă, încăpere în care se locuiește. [G.-D. locuinței; Sil. -cu-in-]	/a locui + suf. ~intă
LOCUIT	LOCUI // T ~tă (~ți, ~te)		(despre case, regiuni, ținuturi etc.) În care locuiește cineva; unde trăiesc oameni. [Sil. -cu-it]	/v. a locui
LOCUITOR	LOCUIT // ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care trăiește într-un anumit loc. ~orii orașului. [Sil. -cu-i-]	/a locui + suf. ~tor
LOCUL	LOCUL ~i	<i>m. bot.</i>	Cavitate a unui fruct în care se află semințele.	/<fr. locule
LOCUȚIUNE	LOCUȚIUN // E ~i	<i>f.</i>	Îmbinare de cuvinte cu sens unitar și funcție gramaticală unică. [G.-D. locuțiunii; Sil. -ți-u-]	/<fr. locution, lat. locutio, ~onis
LODEN	LÓDEN ~e	<i>n.</i>	1) Țesătură groasă, de obicei impermeabilă, folosită pentru confecționarea hainelor (pardesie, fulgarine etc.).2) la pl. Varietăți ale unei astfel de țesături.3) Pardesiu făcut din asemenea țesătură.	/<fr. loden, germ. Loden
LOGARITM	LOGARÍTM ~i	<i>m.</i>	mat. Putere la care urmează să fie ridicat un anumit număr pozitiv (numit bază) pentru a obține numărul dat. • Tabelă de ~i tabelă în care se dau logaritmii unor numere cu ajutorul cărora se poate afla logaritmul tuturor celorlalte numere.	/<fr. logarithme
LOGARITMIC	LOGARÍTM // C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de logaritm; propriu logaritmului. Calcul ~.	/<fr. logarithmique
LOGIC	LÓGI // C ~că (~ci, ~ce)	<i>și</i>	Care ține de logică; propriu logicii; rațional.	/<fr. logique
LOGICĂ	LÓGICĂ f.		1) Știință care se ocupă cu studiul formelor și legilor fundamentale ale gândirii.2) Manual în care sunt expuse elementele de bază ale acestei științe.3) Modalitate de a gândi; fel de a raționa.4) Rațiune coerentă, consecventă și temeinică.5) Temei firesc	/<fr. logique, lat. logica
LOGICIAN	LOGICI // ÁN ~ănă (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Specialist în logică.	/<fr. logicien
LOGISTIC	LOGÍSTI // C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de logistică; propriu logisticii.	/<fr. logistique
LOGISTICĂ	LOGÍSTICĂ	<i>f.</i>	1) Ansamblu de operații de deplasare, de organizare, de aprovizionare care permit funcționarea unei armate.2) Metodele și mijloacele care se ocupă de organizarea funcționării unui serviciu, a unei întreprinderi etc.	/<fr. logistique
A SE LOGODI	A SE LOGOD // Í mă	<i>intrans.</i>	A se angaja prin logodnă să se căsătorească.	/<sl. lagoditi

LOGODNĂ	LOGÓDN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Ceremonie prin care un tânăr și o tânără se angajează solemn să se căsătorească, făcând schimb de verighete.2) Promisiune solemnă făcută de logodnici. 3) Petrecere organizată cu acest prilej.4) Perioadă cuprinsă între această ceremonie și nuntă. [G.-D.	/<sl. logodinu
LOGODNIC	LOGÓDNI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>m. și f.</i>	Tânăr care s-a logodit; mire.	/logodnă + suf. ~nic
LOGOFĂT	LOGOF//ET ~éți	<i>m.</i>	1) (în evul mediu în Țara Românească și în Moldova; folosit și ca titlu pe lângă numele respectiv) Boier cu funcția de președinte al divanului, care avea în grijă pecetea domnească și întocmirea hrisoavelor domnesti.2) Șef al cancelariei domnesti.3) înv.	/<ngr. logothétis
LOGOPATIE	LOGOPATÍ//E ~i	<i>f.</i>	Defect de vorbire.	/<fr. logopathie
LOGOPED	LOGOPÉ//D ~dă (~zi, ~de)	<i>m. și f.</i>	Medic specializat în logopedie.	/<fr. logopede
LOGOPEDIE	LOGOPEDÍE	<i>f.</i>	Ramură a defectologiei care se ocupă cu studiul defectelor de vorbire și al metodelor de înlăturare și de prevenire a acestora. [G.-D. logopediei]	/<fr. logopédie
LOGOREE	LOGORÉE	<i>f.</i>	1) Stare patologică constând în predispoziția de a vorbi mult.2) fig. Tendință de a vorbi mult și fără rost. [Art. logoreea; G.-D. logoreei; Sil. -re-e]	/<fr. logorrhée
LOGOS	LÓGOS ~uri	<i>n.</i>	1) (în filozofia antică) Lege universală a dezvoltării lumii; legea existenței.2) iron. Expunere oratorică în fața unui public; discurs; cuvântare.	/<ngr. logos, fr. logos
LOIAL	LOIÁL ~ă (~i, ~e)		Care respectă fidel angajamentele luate; caracterizat prin onestitate și probitate; leal. [Sil. lo-ial]	/<fr. loyal
LOIALITATE	LOIALIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	Caracter loial; leali-tate. [G.-D. loialității; Sil. lo-ia-]	/loyal + suf. ~itate
LOITRĂ	LÓITR//Ă ~e	<i>f.</i>	Fiecare dintre cele două părți laterale, în formă de scară, ale coșului unui car. [Sil. loi-tră]	/<săș. loiter, sb. lojtra
LOJĂ	LÓJ//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Compartiment în jurul unei săli de spectacole separat printr-un perete subțire, având locuri numai pentru câteva persoane.2) Cavități a florii unei plante în care se află ovulele sau polenul.3) Cavități în fructul unei plante unde se află semințele. [G]	/<fr. loje
LOM	LOM ~uri	<i>n.</i>	1) reg. Bară de oțel, țesită la unul din capete, utilizată ca pârghie pentru ridicarea sau deplasarea corpurilor grele; rangă.2) Pârghie de oțel folosită la montarea căii ferate.	/<rus. lom
LOMBAR	LOMBÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de regiunea șalelor; referitor la șale.	/<fr. lombaire
LOMBARD	LOMBÁRD ~uri	<i>n.</i>	1) Împrumut având drept garanție obiecte sau titluri de valoare (acțiuni, obligații etc.).2) Instituție care acordă astfel de împrumuturi; casă de amanet.	/<germ. Lombard, fr. lombard
LONGEVITATE	LONGEVIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	Durată lungă a vieții; viață lungă. [G.-D. longevității]	/<fr. longévité, lat. longaevitas, ~atis
LONGEVIV	LONGEVÍV ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care trăiește mult; caracterizat prin viață lungă.	/cf. longevitate

LONGITUDINAL	LONGITUDINÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de longitudine; propriu longitudinii.	/<fr. longitudinal
LONGITUDINE	LONGITÚDIN//E ~i	f.	1) Coordonată sferică a unui punct de pe suprafața terestră.2) Distanță unghiulară, măsurată în grade, a unui punct de pe glob, față de primul meridian.	/<fr. longitude, lat. longitudo, ~inis
LONJERON	LONJER//ÓN ~oáne	n.	Grîndă longitudinală (de metal sau de lemn) din osatura unei mașini sau a unei instalații, care mărește rezistența acestora.	/<fr. longeron
LOPATĂ	LOP//ÁTĂ ~éti	f.	1) Unealtă constând dintr-o placă de tablă sau de lemn (ușor concavă), fixată pe o coadă și folosită la încărcarea sau descărcarea unor materiale (pământ, nisip etc.). • Cu ~ata în cantitate mare; fără măsură. Sapa și ~ata moartea. A da la ~ a vântura.2)	/<sl. lopata
A LOPĂTA	A LOPĂT//Ă ~éz		1. intranz. A trage la lopeți (făcând să înainteze o ambarcație); a vâsli.2. tranz. (cereale, semințe) A vântura cu lopata. ~ grâu.	/Din lopată
LOPĂTAR I	LOPĂTÁR I ~i	m.	Persoană care conduce o luntre cu ajutorul lopeților; vâslaș; barcagiu; luntraș.	/Din lopată
LOPĂTAR II	LOPĂTÁR II ~i	m.	Pasăre migratoare de culoare albă, cu ciocul asemănător unei lopeți și cu un moț în vârful capului.	/lopată + suf. ~ar
LOPĂȚEA	LOPĂȚ//EĂ ~éle	f.	Plantă erbacee decorativă cu flori mari liliachii.	/lopată + suf. ~ar
LOPĂȚICĂ	LOPĂȚ//ÍCĂ ~éle	f.	(diminutiv de la lopată) 1) Obiect mic de uz casnic asemănător cu lopata. ~ de mestecat hrana pentru porci. • ~ de mămăligă unealtă cu care se tipărește mămăliga după mestecare și a cărei coadă poate servi ca făcălet.2) Bucată mică de scândură, cu mâner.	/lopată + suf. ~ar
LORD	LOR//D ~zi	m.	(în Anglia; folosit și ca titlu pe lângă numele respectiv) 1) Reprezentant al nobilimii cu drept de suzeranitate asupra vasalilor săi.2) Membru al camerei superioare a parlamentului.	/<engl., fr. lord
LORNIETĂ	LORNIÉT//Ă ~e	f.	Binoclu mic folosit la vizionarea spectacolelor. [G.-D. lornietei; Sil. -nie-]	/<fr. lorgnette
LORNION	LORNI//ÓN ~oáne	n.	Ansamblu constituit din două lentile, care se fixează pe nas cu ajutorul unui resort și care apropie obiectele măbind imaginea.	/<fr. lorgnon
LOSTOPANĂ	LOSTOPÁN//Ă ~e	f.	Bucată mare (de pământ, de piatră, de gheață etc.) care s-a desprins de un masiv.	/ Orig. nec.
LOSTOPĂNOS	LOSTOPĂN//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		Care are aspect de lostopană; asemănător cu lostopana.	/lostopană + suf. ~os
LOSTRITĂ	LÓSTRIT//Ă ~e	f.	Pește dulcicol răpitor, de talie mare, asemănător cu păstrăvul, care trăiește în râurile de munte. [Sil. los-tri-]	/cf. ucr., rus. losos
LOT	LOT ~uri	n.	1) Porțiune în care a fost împărțit un teren sau o pădure.2) Grup de ființe sau de obiecte cu trăsături comune.	/<fr. lot
LOTCĂ	LÓT//CĂ ~ci	f.	rar Barcă pescărească, lungă și îngustă, având prora și pupa ascuțite și aduse în sus.	/<rus. lodka
LOTERIE	LOTERÍ//E ~i	f.	1) Joc de noroc în care se trag la sorți bilete numerotate, dintre care unele sunt câștigătoare. Bilet de ~.2) fig. Concurs de împrejurări neprevăzute; noroc; hazard. [G.-D. loteriei]	/<fr. loterie

A LOTIZA	A LOTIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	rar (mărfuri, grupuri de oameni, obiecte) A împărți în loturi.	/lot + suf. ~iza
LOTO	LÓTO ~uri	<i>n.</i>	1) Joc de noroc cu fișe numerotate care se scot pe rând dintr-un săculeț.2) Joc de noroc în care se trag la sorți bilete numerotate, dintre care unele devin câștigătoare; loterie. [Art. lotoul]	/ <i><fr.</i> loto
LOTUS	LÓTU//S ~și	<i>m.</i>	Plantă acvatică exotică cu floarea mare, de culoare albă sau trandafirie, plăcut mirositoare.	/ <i><fr.</i> lotus, lat. lotus
LOȚIUNE	LOȚIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Preparat cosmetic lichid folosit pentru îngrijirea pielii sau a părului. [G.-D. loțiunii; Sil. -ți-u-]	/ <i><fr.</i> lotion
A LOVI	A LOV//Î ~esc		1. tranz. 1) A atinge cu putere.2) A atinge în mod violent (și repetat), producând durere (cu mâna sau cu un obiect).3) A atinge din întâmplare (fără violență).4) fig. A face să suporte o durere fizică sau morală.5) fig. (despre stări fiziologice și psihi	/ <i><sl.</i> loviti
A SE LOVI	A SE LOV//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A intra în contact violent (unul cu altul).2) A se atinge din întâmplare (unul cu altul).3) A-și produce dureri fizice, leziuni prin atingere bruscă și violentă (cu ceva sau de ceva).4) fig. A întâmpina un obstacol, mai ales de ordin moral.5) pop. A se	/ <i><sl.</i> loviti
LOVITURĂ	LOVITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Atingere bruscă și puternică; izbitură. • ~ de grație lovitură care răpune definitiv adversarul.2) Zgomot produs de o izbitură.3) fig. Suferință morală; durere sufletească; necaz. ~ile sorții.4) Atac îndrăznet efectuat prin surprindere. • A da ~a a rea	/a lovi + suf. ~tură
LOZ	LOZ ~uri	<i>n.</i>	Bilet de loterie.	/ <i><germ.</i> Los
LOZIE	LÓZI//E ~i	<i>f.</i>	1) Arbust asemănător cu salcia, cu ramuri lungi, subțiri și flexibile.2) Ramură a acestui arbust din care se împletesc diferite obiecte (coșuri, scaune etc.); mlajă; răchită.	/ <i><sl.</i> lozije, ucr. loza
LOZINCARD	LOZINCÁR//D ~dă (~zi, ~de)		Care este exprimat în termeni de lozincă, cu caracter de lozincă.	/lozincă + suf. ~ard
LOZINCĂ	LOZÍN//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Formulare care exprimă într-o formă clară și laconică o idee călăuzitoare sau o revendicare politică.2) Placardă cu o astfel de adresare.	/ <i><germ.</i> Losung
A LUA	A LUÁ iau		1. tranz. 1) A apuca (cu mâna sau cu un instrument) pentru a avea în posesie. • ~ armele a se înarma. ~ (pe cineva) la ochi a) a suspecta (pe cineva); a avea bănuieli; b) a supraveghea (pe cineva). ~ pasărea din zbor a fi un bun ochitor. ~ altă vorbă a se	/ <i><lat.</i> levare
A SE LUA	A SE LUÁ mă iau	<i>intrans.</i>	1) (despre culori) A pierde intensitatea inițială (sub acțiunea unor factori); a se șterge; a se spăläci; a se decolora.2) (despre vopsele) A se desprinde de pe obiectul vopsit.3) (despre bărbați sau femei) A se uni prin căsătorie cu o persoană de sex opu	/ <i><lat.</i> levare
LUBRIC	LÚBRI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>livr.</i>	1) (despre persoane) Care vădește senzualitate; senzual.2) Care atâță la plăceri trupesti; lasciv. [Sil. lu-bric]	/ <i><fr.</i> lubrique, lat. lubricus
A LUBRIFIA	A LUBRIFI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(lubrifianți) A introduce între suprafețele de contact a două corpuri aflate în mișcare relativă.	/ <i><fr.</i> lubrifier

LUBRIFIANT	LUBRIFIÁN//T ~ți	<i>m.</i>	Material vâcos sau praf care se introduce între suprafețele de contact a două piese, pentru a micșora frecarea între ele. [Sil. lu-bri-fi-ant]	/<fr. lubrifiant
LUCARNĂ	LUCÁRN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Fereastră mică în acoperișul unei case, care servește la iluminarea și aerisirea încăperilor, aflate la nivelul podului.2) Fereastră mică prin care se poate privi în exterior.	/<fr. lucarne
LUCEAFĂR	LUCEÁFĂR lucéferi	<i>m.</i>	1) Stea (foarte) strălucitoare (în special planeta Venus).2) Personalitate cu calități deosebite într-un anumit domeniu de activitate spirituală.	/<lat. lucifer
LUCERNĂ	LUCÉRNĂ	<i>f.</i>	Plantă erbacee furajeră cu frunze compuse din foliole și flori de culoare violetă. [G.-D. lucernei]	/<germ. Luzerne, fr. luzerne
A LUCI	A LUC//Í pers. 3 ~ește	<i>intrans.</i>	1) (despre surse de lumină, corpuri) A răspândi lumină; a arde; a lumina.2) A avea luciu, reflectând emanația unei surse de lumină.3) fig. (despre lucruri) A părea că luminează (din cauza curățeniei); a sclipi; a străluci.4) fig. (despre ochi) A avea o st	/<lat. lucire
LUCID I	LUCÍ//D I ~dă (~zi, ~de)		Care înțelege bine lucrurile; limpede.	/<fr. lucide, lat. lucidus
LUCID II	LUCÍD II	<i>adv.</i>	În mod rațional; cu claritate; conștient.	/<fr. lucide, lat. lucidus
LUCIDITATE	LUCIDITÁTE	<i>f.</i>	Caracter lucid; claritate în gândire. • Momente de ~ momente de limpezime în gândire. [G.-D. licidității]	/<fr. lucidité
LUCIOS	LUCI//ÓS ~oásă (~oși, ~oase)		Care are luciu; care scipește.	/luciu + suf. ~os
LUCITOR	LUCIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) (despre surse de lumină) Care lucește; strălucitor.2) (despre obiecte) Care reflectă lumină; lucios; sclipitor.3) fig. (despre ochi) Care vedește o strălucire deosebită; sclipitor; scânteietor.	/luci + suf. ~tor
LUCIU I	LÚCI//U I ~e (~i)		1) Care lucește; lucios; lucitor.2) Care a fost lustruit; cu lustru. • Sărăcie ~e sărăcie mare; mizerie. [Sil. -ciu]	/v. a luci
LUCIU II	LÚCIU II ~ri	<i>n.</i>	Suprafață strălucitoare a unor obiecte; suprafață foarte netedă; lustru. ~l apei. • A da ~ parchetului a face să strălucească parchetul.	/v. a luci
LUCOARE	LUC//OÁRE ~óri f.	<i>înv.</i>	1) Radiație electromagnetică, emisă de unele corpuri luminescente sau incandescente, care, acționând asupra retinei ochiului, permite ca lumea înconjurătoare să fie vizibilă; lumină.2) fig. Sursă care luminează spiritul.	/<lat. lucor, ~oris
A LUCRA	A LUCR//Á ~éz		1. intrans. 1) A acționa depunând eforturi susținute (fizice sau intelectuale); a depune o muncă; a munci. ~ la uzină. ~ din greu. • ~ ca un rob a presta o muncă foarte grea, obosind peste măsură.2) A exercita o activitate profesională sau o specialitate;	/<lat. lucrare
LUCRARE	LUCR//ÁRE ~ări f.		1) v. A LUCRA.2) Operă artistică sau științifică.3) Efort fizic sau mintal pentru a realiza ceva. ~area pământului.4) fig. Traducere în viață; înfăptuire; realizare. [Sil. lu-cra-]	/v. a lucra

LUCRATIV	LUCRÁTÍV ~ă (~i, ~e)		Care aduce câștig; aducător de profit; profitabil; rentabil. Întreprindere ~ă.	/<fr. lucratif, lat. lucrativus
LUCRĂTOR I	LUCRĂT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care lucrează mult; harnic.2) (despre zile) Care este de lucru.3) (despre mine) Care poate fi exploatat.	/a lucra + suf. ~tor
LUCRĂTOR II	LUCRĂT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care lucrează într-un anumit domeniu, producând bunuri materiale; muncitor.	/a lucra + suf. ~tor
LUCRU	LÚCRU ~ri	<i>n.</i>	1) Obiect material (concret sau abstract, real sau imaginar). ~rile din casă. • ~ prost (sau rău) se zice despre ceva care nu e bun de nimic.2) la sing. Activitate, muncă pentru a realiza ceva. • Zi de ~ zi în care se lucrează. ~ manual a) lucru de mână;	/v. a lucra
LUDOTECĂ	LUDOTE//CĂ ~ci	<i>f.</i>	rar. Colecție de jucării și de jocuri.	/<fr. ludotheque
LUFAR	LUFÁR ~i	<i>m.</i>	Pește marin răpitor, de talie mare, cu corp alungit și turtit lateral, apreciat pentru carnea lui.	/Orig. nec.
LUFĂ	LÚF//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă exotică care (după uscare) se folosește ca burete de baie și în industria celulozei, iar în unele țări (China, Japonia etc.) se consumă și ca legumă.	/<fr. luffa
LUGUBRU	LUGÚBR//U ~ă (~i, ~e)		1) Care îngrozește; îngrozitor; înspăimântător; înfiorător; sinistru.2) Care vedește tristețe; trist. [Sil. -gu-bru]	/<fr. lugubre, lat. lugubris
LUJER	LÚJER ~i	<i>m.</i>	1) Tulpină sau porțiune de tulpină (a unei plante erbacee).2) Ramură tânără (de 1-2 ani) a unei plante lemnoase.	/Orig. nec.
LULEA	LUL//EÁ ~ele	<i>f.</i>	Obiect folosit la fumat, având o parte îngroșată, cu cavitate înăuntru, în care se pune tutunul, și alta, în formă de tub, prin care se trage fumul; pipă. • Amorezat (sau îndrăgostit) ~ foarte îndrăgostit.2) Cantitate de tutun cât încapă în cavitatea aces	/<turc. lüle
LUMÂNARE	LUMÂN//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	Obiect de formă cilindrică, făcut din ceară sau parafină, având un fitil în interior, care, fiind aprins, produce lumină. • (Drept) ca ~area ideal de drept. La ~ la lumina lumânării.2) Plantă erbacee înaltă, cu flori de culoare galbenă-deschisă, dispuse î	/<lat. luminaria
LUMÂNĂRAR	LUMÂNĂRÁR ~i	<i>m. inv.</i>	1) Meșter care făcea lumânări.2) Vânzător de lumânări.	/lumânare + suf. ~ar
LUMÂNĂRICĂ	LUMÂNĂR//ÍCĂ ~ele	<i>f.</i>	(diminutiv de la lumânare) Plantă erbacee medicinală, cu frunze mari și cu flori galbene, dispuse în spic.	/lumânare + suf. ~ică
LUMBAGO	LUMBÁGO	<i>n.</i>	Boală manifestată prin dureri violente ale mușchilor din regiunea lombară, cauzate de eforturi fizice sau de răceală.	/<fr., lat. lumbago
LUME	LÚM//E ~i	<i>f.</i>	1) Totalitate a tot ce există în realitate, manifestată în diversele ei forme și infinită în timp și spațiu; univers. • De când (e) ~ea (și pământul) de foarte demult; din totdeauna. Pentru nimic în ~ cu nici un preț.2) mai ales la pl. Totalitate a corpur	/<lat. lumen
LUMEN I	LÚMEN I ~e	<i>n.</i>	Spațiu din interiorul unui canal cavitat.	/<fr. lumen
LUMEN II	LÚMEN II ~i	<i>m.</i>	Unitate de măsură a intensității fluxului luminos.	/<fr. lumen
LUMESC	LUM//ÉSC ~ească (~ești)		1) Care ține de lume; propriu lumii.2) Care desfată simțurile; trupeș; senzual.3) Care nu ține de biserică; independent de confesiunile religioase; laic; mirean. Poezie ~ească.	/lume + suf. ~esc

A LUMINA	A LUMIN//Ă ~éz		1. intranz. 1) (despre surse de lumină) A răspândi lumină; a arde; a luci.2) (despre gânduri, idei) A apărea pe neașteptate în minte.2. tranz. 1) A supune acțiunii unei surse de lumină (pentru a vedea mai bine).2) fig. (persoane) A face să se lumineze. •	/Din lumină
A SE LUMINA	A SE LUMIN//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A deveni luminos; a se umple de lumină. • ~ de ziuă a se face ziuă.2) (despre cer, timp) A deveni senin; a se însenina. • ~ a ploaie a căpăta o lumină specifică care prevestește ploaia.3) (despre față, privire) A căpăta o expresie de bucurie, exprimând	/Din lumină
LUMINĂ	LUMÍN//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Radiație electromagnetică, emisă de un corp incandescent sau luminescent, care acționează asupra ochilor făcând vizibilă lumea înconjurătoare. ~a soarelui. • A se face ~ a se face ziuă. Pe ~ la lumina zilei; după ce s-a luminat de ziuă sau înainte de a	/Probabil din lume
LUMINĂTOR	LUMINĂT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Geam sau panou transparent în acoperișul sau în plafonul unei clădiri, pentru asigurarea iluminării naturale a unei încăperi.	/lumină + suf. ~tor
LUMINESCENT	LUMINESCÉN//T ~tă (~ti, ~te)		Care ține de luminescență; propriu luminescenței.	/<fr. luminescent
LUMINESCENȚĂ	LUMINESCÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Proprietate a unor corpuri (lipsite de incandescență) de a emite raze luminoase la temperaturi scăzute.	/<fr. luminescence
LUMINIȘ	LUMINÍȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Teren fără arbori, acoperit cu iarbă și flori, într-o pădure; poiană; colnic.2) Porțiune de cer senin.	/lumină + suf. ~iș
LUMINOASĂ	LUMINOÁSĂ f.	<i>pop.</i>	Plantă erbacee perenă agățătoare, cu flori albe, acoperită cu peri moi.	/<lat. luminosus
LUMINOS	LUMIN//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		1) Care răspândește lumină în jur; care luminează; strălucitor; lucitor; radios. Soare ~.2) (despre încăperi, spații închise) Care dispune de multă lumină; cu multă lumină.3) (despre stări de spirit sau despre manifestări ale acestora) Care exprimă lumină	/<lat. luminosus
LUMPENPROLETARIAT	LUMPENPROLETAR IÁT	<i>n.</i>	Pătură socială constituită din elemente de clasă, apărută în urma șomajului și a pauperizării.	/<germ. Lumpenproletariat
LUNAR I	LUNÁR I ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de intervalul de timp de o lună; propriu acestui interval de timp.2) și adverbial Care are loc sau se produce în fiecare lună. Revistă ~ă.	/<fr. lunaire, lat. lunaris
LUNAR II	LUNÁR II ~ă (~i, ~e)		Care ține de Lună; propriu Lunii.	/<fr. lunaire, lat. lunaris
LUNATIC	LUNÁTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv al</i>	1) (despre persoane) Care este bolnav de somnambulism.2) rar Care are halucinații; halucinant.3) Care are ciudățenii; zăpăcit.4) rar Care este născut în aceeași lună cu altul. Frați ~ci.	/<lat. lunaticus, fr. lunatique
LUNAUT	LUNAÚ//T ~ți	<i>m.</i>	Navigator pe Lună; selenaut.	/<fr. lunaute
LUNĂ I	LÚNĂ I	<i>f.</i>	1) Astru, satelit natural al Pământului, pe care îl luminează în timpul nopții, difuzând lumina primită de la Soare. • ~ plină timpul când se vede întregul disc al acestui astru.2) Timp cât lumina acestui astru se vede pe cer (noaptea). [G.-D. lunii]	/<lat. luna

LUNĂ II	LÚN//Ă II ~i	<i>f.</i>	Interval de timp egal cu a douăsprezecea parte a anului. • ~a lui cuptor /<lat. luna luna iulie. ~a de miere prima perioadă după căsătorie. Pe ~ lunar.	
LUNCĂ	LÚN//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Porțiune inundabilă de teren, situată de-a lungul unei ape curgătoare și caracterizată printr-o vegetație specifică.2) Pădure situată pe malul unei ape; zăvoi.	/<sl. lonka
LUNCET	LUNCÉT ~uri	<i>n.</i>	Totalitate a luncilor din preajma unei ape curgătoare.	/luncă + suf. ~et
LUNEA	LÚNEA	<i>adv.</i>	În fiecare zi de luni.	/<lat. lunis
A LUNECA	A LUNECĂ lúnec	<i>intrans.</i>	1) (despre corpuri) A se deplasa printr-o mișcare continuă (pe o suprafață netedă sau de-a lungul unui alt corp).2) A se mișca lin și fără zgomot.3) (despre persoane) A-și pierde echilibrul, călcând pe o suprafață lucioasă.4) (despre mâncăruri sau băuturi	/<lat. lubricare
LUNECOS	LUNEC//ÓS ~oasă (~ósi, ~oáse)		1) Pe care se lunecă ușor; alunecos.2) fig. (despre persoane) Care este lipsit de statornicie; nestatornic; nestabil.	/a luneca + suf. ~os
LUNECUȘ	LUNECÚȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Loc umed sau înghețat pe care se lunecă.2) Loc unde se dau copii pe gheață; ghețuș.	/a luneca + suf. ~uș
LUNETĂ	LUNÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Instrument optic compus din mai multe lentile pentru observarea obiectelor îndepărtate. ~ astronomică.	/<fr. lunette
LUNETIST	LUNETÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Trăgător (de mare precizie) specializat în folosirea armei cu lunetă.	/lunetă + suf. ~ist
LUNG I	LUN//G I ~gă (~gi)		1) Care are o întindere mare de la un capăt la altul; întins mult în lungime. Drum ~. • A avea mână ~gă (a fi ~ la mână) a avea obiceiul să fure. A fi ~ în (sau de) limbă, a avea limbă ~gă) a avea obiceiul să vorbească mult și să spună ceea ce nu trebuie;	/<lat. longus
LUNG II	LUNG II	<i>n.</i>	mai ales art. : De-a (sau în) ~ul orientat în lungime; de la un capăt la altul. În ~ și în lat peste tot; în toate direcțiile. A-și cunoaște ~ul nasului a-și aprecia just locul și rolul său în societate.	/<lat. longus
LUNG III	LUNG III	<i>adv.</i>	Mult; îndelungat; îndelung. • A se uita ~ la cineva (la ceva) a privi insistent la cineva (ceva); a privi nedumerit.	/<lat. longus
LUNGAN	LUNGÁN ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană neobișnuit de înaltă și slabă; om deșirat.	/lung + suf. ~an
A LUNGI	A LUNG//Í ~esc	<i>trans.</i>	1) A face să se lungească. • ~ pasul a merge mai repede. ~ vorba a vorbi mai mult decât trebuie. A nu ~ vorba a întrerupe discuția.2) (mâncăruri, băuturi) A dilua cu apă (pentru a mări cantitatea).	/Din lung
A SE LUNGI	A SE LUNG//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A deveni (mai) lung; a crește în lungime. • A i se ~ (cuiva) urechile de foame a flămânzi peste măsură. A i se ~ (cuiva) nasul a deveni obraznic.2) A se prelungi în timp (mai mult decât este necesar); a se întinde. Adunarea s-a ~it.3) fam. A crește în	/Din lung
LUNGIME	LUNGÍM//E ~i	<i>f.</i>	1) Dimensiunea cea mai mare a unui corp sau a unei suprafețe plane dreptunghiulare. ~ea coridorului. • ~ de undă distanță dintre două puncte succesive ale unei unde aflate în aceeași fază de oscilație.2) Interval mare de timp; durată. [G.-D. lungimii]	/lung + suf. ~ime
LUNGIȘ	LUNGÍȘ	<i>n.</i>	: În ~ și în curmeziș în toate părțile; peste tot.	/lung + suf. ~iș

LUNGMETRAJ	LUNGMETRĂJ ~e	<i>n.</i>	Film care depășește o mie de metri.	/lung + metraj
LUNGUIEȚ	LUNGU//IÊȚ ~iață (~iėti, ~iête)		Care este alungit; prelung. Față ~iață. [Sil. -gu-ieț]	/lung + suf. ~uiet
LUNI	LUNI ~	<i>f.</i>	Prima zi a săptămânii. [Art. luna; Monosilabic]	/<lat. lunis
LUNTRAȘ	LUNTRĂȘ ~i	<i>m.</i>	Persoană care conduce o luntre; barcagiu; vislaș; lopătar. [Sil. lun-traș]	/luntre + suf. ~aș
LUNTRE	LÚNTR//E ~e	<i>f.</i>	Ambarcație de dimensiuni mici, fără punte, cu fundul plat, propulsată cu ajutorul motorului sau al vâslelor; barcă. • A se face (sau a se pune) ~ și punte a face tot posibilul pentru a atinge un scop. A sta între două ~i a ține și cu unul și cu altul; a î	/<lat. lunter
A LUNTRI	A LUNTR//Î ~esc	<i>intrans.</i>	rar A trage la vâsle (făcând să înainteze luntrea); a vâsli; a lopăta.	/Din luntre
LUP	LUP ~i	<i>m.</i>	Mamifer carnivor, asemănător câinelui, care are blană sură, cap mare cu bot ascuțit, gât gros și coadă stufoasă. • ~ în piele de oaie om rău și nesincer. Vorbești de ~ și ~ul la ușă se zice când vorbești despre cineva și acesta tocmai atunci apare. A da o	/<lat. lupus
LUPAN	LUPÁN ~ă (~i, ~e)		(despre animale, în special despre boi și vaci) Care este cu părul de culoare sură (ca la lup).	/lup + suf. ~an
LUPĂ	LÚP//Ă ~e	<i>f.</i>	Instrument optic constând dintr-o lentilă convergentă care formează imagini virtuale mărite ale obiectelor cercetate.	/<fr. loupe
LUPEȘC	LUP//ÊSC ~ească		Care ține de lupi; propriu lupilor.	/lup + suf. ~esc
LUPEȘTE	LUPÊȘTE	<i>adv.</i>	1) În felul lupilor; cu apucături de lup; ca lupul. A umbla ~.2) fig. Cu lăcomie. A mânca ~.	/lup + suf. ~ește
LUPIN	LUPÍN	<i>m.</i>	Plantă erbacee cu flori albastre, galbene sau albe, folosită ca furaj sau ca îngrășământ verde.	/<fr. lupin
LUPING	LÚPING ~uri	<i>n.</i>	Evoluție acrobatică în care un avion descrie o buclă în plan vertical.	/<engl. looping
LUPOAICĂ	LUPOÁI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Femela lupului. [Sil. -poai-]	/lup + suf. ~oaică
LUPOAIE	LUPOÁIE ~	<i>f.</i>	Plantă erbacee parazită care crește pe rădăcinile de floarea-soarelui, porumb, cânepă, tutun, dăunând acestor culturi.	/lup + suf. ~oaie
A LUPTA	A LUPTĂ lupt	<i>intrans.</i>	1) A fi în luptă. ~ cu dușmanul. ~ corp la corp.2) A face să se lupte.	/<lat. luctare
A SE LUPTA	A SE LUPTĂ mă lupt	<i>intrans.</i>	1) A se bate corp la corp (unul cu altul).2) A fi în luptă (unul cu altul); a purta război (unul cu altul).3) fig. (despre persoane) A face încercarea de a învinge o greutate, de a atinge un scop etc. • Se luptă ziua cu noaptea se face ziuă; se luminează	/<lat. luctare
LUPTĂ	LÚPT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Încăierare, bătaie între două sau mai multe persoane.2) Întrecere sportivă între doi luptători.3) Ciocnire între două forțe armate dușmane.4) fig. Ciocnire între două forțe (tendențe) care acționează în sens contrar (pe plan politic și economic).5) Efo	/<lat. lucta

LUPTĂTOR	LUPTĂȚ//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care luptă; om care se află în luptă; combatant. ~ pentru pace.2) Sportiv care practică luptele (libere sau clasice). ~ de categorie grea.	/a lupta + suf. ~ător
LUPUS	LÚPUS	<i>n.</i>	Boală de piele manifestată prin leziuni care distrug țesuturile; tuberculoză a pielii.	/<fr. lupus
LUSTRAGIU	LUSTRAGÍ//U ~i	<i>m.</i>	Persoană specializa-tă în lustruirea încălțămintei. [Sil. lus-tra-]	/lustru + suf. ~agiu
LUSTRĂ	LÚSTR//Ă ~e	<i>f.</i>	Suport frumos ornamentat cu mai multe brațe pentru lumânări sau becuri electrice, care se atârnă de tavan; candelabru; policandru. [Sil. lus-tră]	/<fr. lustre
LUSTRU	LÚSTRU	<i>n.</i>	1) Strălucire a suprafeței unui obiect, obținută prin șlefuire, poleire sau frecare.2) Luciu pe care îl capătă unele obiecte de îmbrăcăminte, din cauza uzării.3) fig. Strălucire aparentă care produce o impresie înșelătoare; spoială; poleială; pospăială. [	/<fr. lustre, it. lustro
A LUSTRUI	A LUSTRU//Í ~iésc	<i>tranz.</i>	(obiecte, suprafețe) A supune unor operații speciale (frecare, poleire, șlefuire etc.) pentru a da lustru. ~ o mobilă.	/lustru + suf. ~ui
A SE LUSTRUI	A SE LUSTRU//Í mă ~iésc	<i>intrans.</i>	1) A se găti manifestând o deosebită grijă pentru aspectul exterior.2) fig. A-și atribui calități, merite, etalându-le; a se prezenta într-o lumină foarte favorabilă; a se lăuda.	/lustru + suf. ~ui
LUSTRUITOR	LUSTRUIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană specializată în lucrări de lustruire. ~ de mobilă.	/a lustrui + suf. ~tor
LUT	LUT ~uri	<i>n.</i>	1) Rocă sedimentară de culoare galbenă-roșcată sau cafenie, folosită în construcții și în olărie; argilă. • Greu ca ~ul foarte greu.2) poet. Trupul omenesc (după moarte). • Chip de ~ se spune despre o persoană indiferentă.	/<lat. lutum
LUTĂRIE	LUTĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	Loc de unde s-a scos sau se scoate lut; depozit de lut.	/lut + suf. ~ărie
LUTERAN I	LUTERÁN I ~ă (~i, ~e)		Care ține de luteranism; propriu luteranismului.	/<lat. lutheranus, germ. Lutheraner
LUTERAN II	LUTERÁN II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Adept al luteranismului.	/<lat. lutheranus, germ. Lutheraner
LUTERANISM	LUTERANÍSM	<i>n.</i>	Doctrină a protestantismului german întemeiată de Martin Luther, care pune accentul pe credință și nu pe cultul religios, pe care l-a simplificat.	/<fr. luthéra-nisme
LUTIER	LUTIÉR ~i	<i>m.</i>	1) Meșter care confecțio-nează și repară instrumente muzicale cu coarde.2) Vânzător de obiecte de acest fel. [Sil. -ti-er]	/<fr. luthier
LUTOS	LUT//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) Care conține (mult) lut; cu (mult) lut; argilos. Pământ ~.2) Care are aspect de lut; asemănător cu lutul; ca lutul.	/lut + suf. ~os
LUTRĂ	LÚTR//Ă ~e f.		1) Mamifer carnivor care trăiește pe malul apelor, cu corp lung, acoperit cu blană deasă, de culoare cafenie-roșcată; vidră.2) Blană prelucrată a acestui animal. [Sil. lu-tră]	/<fr. loutre, lat. lutra
LUX I	LUX I ~uri	<i>n.</i>	1) Mod de viață excesiv de costisitor, caracterizat prin abundență de bunuri materiale. • De ~ a) extrem de confortabil; b) elegant; somptuos.2) fig. Lipsă de măsură; abuz. ~ de amănunte.	/<fr. luxe, lat. luxus

LUX II	LUX II <i>luĉŝi</i>	<i>m.</i>	Unitate de măsură a iluminării, echivalând cu iluminarea unei suprafețe care primește un flux luminos de un lumen, repartizat uniform pe un metru pătrat.	/<fr. lux
A LUXA	A LUX // Ă <i>~éz</i>	<i>tranz.</i>	(mâini, picioare, degete etc.) A ieși din articulație; a scrânti; a se disloca; a se dezarticula.	/<fr. luxer, lat. luxare
LUXAȚIE	LUXĂȚI // E <i>~i</i>	<i>f.</i>	1) Traumatism constând în deplasarea unui os din articulație; scrântitură.2) Loc luxat; scrântitură. [G.-D. luxației; Sil. -ți-e]	/<fr. luxation, lat. luxatio, ~onis.
LUXOS	LUX // ÓS <i>~oásă (~óŝi, ~oáse)</i>		1) Care se impune prin lux; caracterizat prin lux.2) (despre persoane) Care face lux; îmbrăcat cu lux.	/lux + suf. ~os
LUXURĂ	LUXUR // Ă <i>~i</i>	<i>f.</i>	Viciu al celor ce se dedau plăcerilor senzuale; desfrânare.	/<fr. luxure, lat. luxuria
LUXURIANT	LUXURIÁN // T <i>~tă (~ți, ~te)</i>		1) (despre vegetație) Care este extrem de bogat; caracterizat prin dezvoltare și abundență.2) fig. Care se impune prin bogăție și vigoare; caracterizat prin varietate și forță. Imaginație ~tă. Stil ~. [Sil. -ri-ant]	/<fr. luxuriant, lat. luxurians, ~ntis
MAC I	MAC I <i>~i</i>	<i>m.</i>	1) Plantă erbacee cu frunze ovale și cu flori mari, roșii (sau albe), cultivată pentru semințele ei mici, negre sau cenușii, închise într-o capsulă și folosite în alimentație; somnișor.2) Sămânța acestei plante.3): ~ sălbatic, ~ de câmp plantă erbacee cu	/<bulg. mak, sb. mak
MAC II	MAC II	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda strigătul specific pe care îl scot rațele).	/Onomat.
MACA	MACÁ	<i>f.</i>	Nume dat unui joc de cărți; bacara; banc.	/<fr., it. macao
MACABRU	MACÁBR // U <i>~ă (~i, ~e)</i>		1) Care evocă moartea sau morții; referitor la moarte sau la morți.2) rar Care provoacă groază; în stare să îngrozească; înfiorător; înfricoșător; îngrozitor; înspăimântător; sinistru.	/<fr. macabre
MACAC	MACÁ // C <i>~ci</i>	<i>m.</i>	Maimuță de talie mică, care trăiește în sud-estul Asiei.	/<fr. macaque
MACADAM	MACADÁM <i>~uri</i>	<i>n.</i>	Pavaj rutier format din piatră mărunță, îndesată cu compresorul (impregnat, de regulă, cu gudron sau cu alt material de legătură).	/<fr. macadam, germ. Makadam
A MACADAMIZA	A MACADAMIZ // Ă	<i>tranz.</i>	(suprafețe rutiere) A acoperi cu macadam.	/<fr. macadamiser
MACAGIU	MACAGÍ // U <i>~i</i>	<i>m.</i>	Muncitor la calea ferată care manipulează acele de macaz; acar.	/macaz + suf. ~giu
MACARA	MACARÁ <i>~le</i>	<i>f.</i>	Sistem tehnic, construit pe principiul scripeților, care servește la ridicarea și deplasarea pe distanțe scurte a greutăților mari.	/<it. makara
MACARAGIȚĂ	MACARAGÍȚ // Ă <i>~e</i>	<i>f.</i>	Muncitoare care manipulează o macara.	/macaragiu + suf. ~iță
MACARAGIU	MACARAGÍ // U <i>~i</i>	<i>m.</i>	Muncitor care manipulează o macara.	/macara + suf. ~giu
MACAROANĂ	MACAROÁN // Ă <i>~e</i>	<i>f.</i>	mai ales la pl. Produs alimentar în formă de tuburi lungi și subțiri, care se consumă fierte.	/<ngr. makarónia
MACARONIC	MACARÓNI // C <i>~că (~ci, ~ce)</i>		(despre opere literare) Care conține o cantitate exagerată de cuvinte străine. Poezie ~că.	/<fr. macaronique
MACARONISM	MACARONÍSM	<i>n.</i>	Mișcare literară în sec. XVI—XVII care parodia și satiriza într-un stil comic, plin de cuvinte străine, pedantismul moravurilor cavalești.	/<fr. macaronism
MACAT	MACÁT <i>~uri</i>	<i>n.</i>	Cuvertură subțire, de lână sau de bumbac, brodată.	/<turc. makat

MACAZ	MACÁZ ~uri	<i>n.</i>	Șină mobilă pentru dirijarea vehiculelor de cale ferată de pe o linie pe alta; ac. • A schimba ~ul a) a orienta în altă direcție cursul evenimentelor; b) a-și schimba părerile, concepțiile, ideile.	/<turc. makas
MACEDOROMÂN I	MACEDOROMÂN I ~ă (~i, ~e)		Care ține de macedoromâni; propriu macedoromânilor; aromân.	/macedoăneanî + român
MACEDOROMÂN II	MACEDOROMÂN II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația românească din sudul Peninsulei Balcanice; aromân.	/macedoăneanî + român
MACEDOROMÂNCĂ	MACEDOROMÂN//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Femeie care face parte din populația românească din sudul Peninsulei Balcanice; aromâncă.	/macedoromân + suf. ~că
A MACERA	A MACER//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(plante, fructe, flori etc.) A menține timp îndelungat într-un solvent pentru a obține modificarea calităților fizice.	/<fr. macérer
A MACHETA	A MACHET//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(machete) A concepe și a executa.	/Din machetă
MACHETATOR	MACHETAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care concepe și execută o machetă; machetist.	/a macheta + suf. ~tor
MACHETĂ	MACHÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Model redus, care respectă fidel proporția dimensiunilor și aspectul exterior (al unui decor, construcții, aparat sau opere de artă).2) Text imprimat integral sau fragmentar al unei lucrări, care premerge tipărirea definitivă.	/<fr. maquette
MACHETIST	MACHETÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care concepe și execută o machetă; machetator.	/<fr. maquettiste
A MACHIA	A MACHI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (fața, buzele) A da cu fard; a farda.2) (mai ales actori) A da cu fard ca să capete o altă înfățișare; a preschimba prin fardare. [Sil. ma-chi-aî	/<fr. maquiller
MACHIAJ	MACHIÁJ ~e	<i>n.</i>	1) v. A MACHIA.2) Strat de fard pe fața celui machiat.	/<fr. maquillage
MACHIAVELIC	MACHIAVÉLI//C ~că (~ci, ~ce)		Care manifestă abilitate, perfidie și lipsă de scrupule în atingerea scopului urmărit; plin de violență și perfidie în comportare.	/<fr. machiavélique, it. machiavellico
MACHIAVELISM	MACHIAVELÍSM	<i>n.</i>	1) Politică bazată pe mijloace perfide (până la cele mai violente, crude și diabolice) pentru a-și atinge scopul.	/<fr. machiavélisme, it. machiavellismo
MACHIOR	MACHIÓR ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care face machiaj.2) Specialist în arta machiajului. [Sil. ma-chi-orî	/<fr. maquilleur
MACLĂ	MÁCL//Ă ~e	<i>f.</i>	Concreștere regulată și simetrică a două sau a mai multor cristale de același fel.	/<fr. macle
MACRAMEU	MACRAMÉU ~ri	<i>n.</i>	Împletitură de mână făcută din fire groase și folosită în calitate de franjuri sau ca element decorativ pe mobilă.	/<fr. macramé
MACROBIOTICĂ	MACROBIÓTICĂ	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul problemelor longevității.	/<germ. Makrobiotik, fr. macrobiotique
MACROCEFAL	MACROCEFÁL ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre cap) Care este foarte mare în raport cu corpul.	/<fr. macrocéphale
MACROCEFALIE	MACROCEFALÍE	<i>f.</i>	Anomalie constând în creșterea exagerată a capului.	/<fr. macrocéphalie
MACROCLIMĂ	MACROCLÍM//Ă ~e	<i>f.</i>	Climat al unei regiuni întinse.	/<germ. Makroklima
MACROCOSM	MACROCÓSM ~uri	<i>n.</i>	Cosmos considerat ca lume în totalitatea ei, manifestată în diversele ei forme de existență și infinită în timp și spațiu.	/<fr. macrocosm

MACROECONOMIC	MACROECONÓMI// C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de macroeconomie.	/macro- + economic
MACROECONOMIE	MACROECONOMÍE	<i>f.</i>	Economia la nivelul ramurilor și al ansamblurilor economiei naționale.	/macro- + economie
MACROMICETE	MACROMICÉTE	<i>f. pl.</i>	1) Familie de ciuperci mari, de diferite culori, care cresc prin pajiști și prin păduri.2) Ciupercă din această familie.	/<fr. macromycetes
MACROMOLECULAR	MACROMOLECULÁ R ~ă (~i, ~e)		Care constă din macromolecule.	/<fr. macromoléculaire
MACROMOLECULĂ	MACROMOLECÚL// Ă ~e	<i>f.</i>	Moleculă alcătuită dintr-un număr foarte mare de atomi.	/<fr. macromolécule, rus. makromolekula
MACRORELIEF	MACRORELIÉF	<i>n.</i>	Formă de relief care ocupă un teritoriu întins.	/macro- + relief
MACROSCOPIC	MACROSCÓPI//C ~că (~ci, ~ce)		Care se poate vedea și cerceta cu ochiul liber, fără a folosi microscopul sau alte aparate.	/<fr. macroscopique
MACROSEISM	MACROSEÍSM	<i>n.</i>	Cutremur de pământ de mare intensitate, care este simțit fără ajutorul seismografelor.	/<fr. macroséisme
MACROSPOR	MACROSPÓR ~i	<i>m. bot.</i>	Spor mare din care se dezvoltă un protal femelă.	/<fr. macrospore
MACROSPORANGE	MACROSPORÁNGE	<i>m.</i>	Sporange în care se dezvoltă macrosporii.	/<fr. macrosporange
MACROSTRUCTURĂ	MACROSTRUCTÚR/ Ă ~i	<i>f.</i>	1) Structură a unui corp văzută cu ochiul liber sau cu lupa.2): ~ socială totalitate a relațiilor, rețelelor și a instituțiilor dintr-o societate.	/<fr. macrostructure
MACRU	MÁCR//U ~ă (~i, ~e)		1): Carne ~ă carne slabă, fără grăsime și fără oase.2) (despre vite sau despre persoane și părți ale corpului lor) Care este fără grăsime; slab; uscățiv.	/<lat. macer, ~cra, ~um
A MACULA	A MACUL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	rar A acoperi cu pete (total sau parțial); a umple de murdărie; a păta.	/<lat. maculare, fr. maculer
MACULATOR	MACULAT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Caiet, de regulă din hârtie de calitate inferioară, folosit pentru a lua note la lecții, pentru a realiza o ciornă.	/a macula + suf. ~tor
MACULATURĂ	MACULATÚRĂ	<i>f.</i>	1) Deșeu de hârtie obținut din operațiile de imprimare tipografică.2) Hârtie scrisă sau tipărită, care și-a pierdut importanța, folosită în calitate de materie primă la fabricarea ambalajelor.3) fig. Scriere lipsită de valoare.	/<germ. Makulatur, fr. maculature
MADAMĂ	MADÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Femeie căsătorită; doamnă.2) Femeie angajată într-o familie înstărită.	/<fr. madame
MADIPOLON	MADIPOLÓN	<i>n.</i>	Țesătură de bumbac folosită pentru lenjerie.	/<fr. madapolam, rus. madepolan
MADONĂ	MADÓN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Pictură sau sculptură reprezentând pe Maica Domnului.2) Maica Domnului la catolici; Fecioara Maria.3) fig. Personificare a perfecțiunii feminine.4) fig. Femeie care simulează nevinovăția, modestia.	/<it. madonna, fr. madone

MADREPOR	MADREPÓR ~i	<i>m.</i>	1) la pl. Ordin de animale celenterate cu schelet calcaros bine dezvoltat și ramificat, care trăiesc în colonii mari în mările calde (reprezentant: coralul).2) Animal din acest ordin.	/<fr. madrépore
MADRIGAL	MADRIGÁL ~e	<i>n.</i>	1) Poezie lirică de proporții reduse care exprimă sentimente delicate sau complemente galante (adresate unei femei).2) Compoziție muzicală polifonică, de natură lirică, executată, de regulă, fără acompaniament instrumental.	/<fr. madrigal
MAESTRU	MAÉ//STRU ~ștri	<i>m.</i>	1) Persoană care manifestă măiestrie (de obicei în dans, muzică, sport) și care instruește pe alții în domeniul respectiv.2) Persoană cu calități deosebite și cu contribuții valoroase într-un anumit domeniu (mai ales în arte).	/<it. maestro
MAFIE	MÁFIE	<i>f.</i>	1) Organizație teroristă secretă care practică șantajul și asasinatul.2) fig. Grup de indivizi cu preocupări dubioase. [G.-D. mafiei; Sil. -fi-e]	/<it. mafia
MAFIOT	MAFIÓ//T ~ți	<i>m.</i>	Membru al unei mafii.	/Din mafie
MAG	MAG magi	<i>m.</i>	1) (în antichitate) Preot la popoarele orientale.2) Persoană care prezice viitorul (după poziția astrilor).3) fig. Om învățat; persoană atotștiutoare; filozof.4) Persoană care face vrăji; vrăjitor.5) (în religia creștină) Rege mitic despre care se spune c	/<sl. magu
MAGAZIE	MAGAZÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Construcție specială sau încăpere în care se păstrează în cantități mari mărfuri sau diferite materiale; depozit.2) Cutie metalică la armele de foc, în care se află cartușele înainte de tragere.	/<ngr. magazí
MAGAZIN I	MAGAZÍN I ~e	<i>n.</i>	Întreprindere comercială în care mărfurile se păstrează, se expun și se vând direct consumatorilor.	/<fr. magasin
MAGAZIN II	MAGAZÍN II ~e	<i>n.</i>	Publicație periodică ilustrată, care tratează subiecte diverse; revistă.	/<fr. magazines
MAGAZINAJ	MAGAZINÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Depozitare a unei mărfi într-o magazie.2) Timpul cât se află o marfă într-o magazie.3) rar Taxa plătită pentru păstrarea mărfurilor într-o magazie.	/<fr. magasinage
MAGAZINER	MAGAZINÉR ~i	<i>m.</i>	Persoană responsabilă de păstrarea și eliberarea lucrurilor depozitate într-o magazie.	/<fr. magasinier
MAGHERNIȚĂ	MAGHÉRNITȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Casă mică, dărăpănată și sărăcăcioasă; construcție primitivă.2) Prăvălioară sărăcăcioasă.3) înv. Bucătărie la o mănăstire.	/<bulg. magerica
MAGHIAR I	MAGHIÁR I ~ă (~i, ~e)		Care aparține Ungariei sau populației ei; din Ungaria; unguresc; ungar. [Sil. -ghiar]	/<ung. magyar
MAGHIAR II	MAGHIÁR II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Ungariei sau este originară din Ungaria. [Sil. -ghiar]	/<ung. magyar
MAGHIARĂ	MAGHIÁRĂ	<i>f.</i>	mai ales art. Limba maghiară. [G.-D. maghiarei]	/<ung. magyar
MAGHIARISM	MAGHIARÍSM ~e	<i>f.</i>	Împrumut din limba maghiară.	/maghiar + suf. ~ism
MAGHIRAN	MAGHIRÁN ~i	<i>m.</i>	Plantă erbacee înaltă, cu flori albe sau roșii, folosită în farmacie și parfumerie.	/<germ. Mageran

MAGIC	MÁGI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de magie; referitor la magie.2) fig. Cu proprietate de a exercita o influență foarte puternică.	/<fr. magique
MAGICIAN	MAGICI//ÂN ~éni	<i>m.</i>	1) Persoană care practică magia.2) Artist de circ sau de estradă care, folosindu-se de agerimea mâinilor, obține efecte deosebite. [Sil. -ci-anî]	/<fr. magicien
MAGIE	MAGÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Ansamblu de procedee oculte prin care se crede că se pot produce fenomene miraculoase.2) fig. Influență puternică, incontestabilă pe care o exercită arta sau natura asupra omului.3) Ocupație de magician.	/<fr. magie
MAGISTRAL I	MAGISTRÁL I ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de magistru sau de maestru; propriu magistrului sau maestrului.2) Care corespunde absolut; desăvârșit; complet; ireproșabil; perfect.	/<fr. magistral
MAGISTRAL II	MAGISTRÁL II ~ă (~i, ~e)		(despre conduite, căi de comunicație etc.) Care este cel mai important; de importanță majoră; principal; cardinal; esențial; fundamental; substanțial.	/<fr. magistral
MAGISTRALĂ	MAGISTRÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	Arteră de circulație rutieră sau feroviară de mare importanță.	/<fr. magistral
MAGISTRAT	MAGISTRÁ//T ~ți	<i>m.</i>	1) Persoană investită cu dreptul de a judeca.2) Funcționar superior sau înalt demnitar.	/<fr. magistrat
MAGISTRATURĂ	MAGISTRATÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Corpul magistraților.2) Funcția de magistrat.	/<germ. Magistratur, fr. magistrature
MAGIUN	MAGIÚN	<i>n.</i>	Produs alimentar, sub formă de pastă dulce, obținut prin fierberea îndelungată a prunelor (sau a altor fructe).	/<turc. macun
MAGMATIC	MAGMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de magmă; propriu magmei. Lavă ~că. Proces ~.	/<fr. magmatique
MAGMATISM	MAGMATÍSM	<i>n.</i>	Totalitate a proceselor geologice care condiționează apariția, deplasarea și consolidarea magmei în scoarța terestră.	/<fr. magmatisme
MAGMĂ	MÁGM//Ă ~e	<i>f.</i>	Masă minerală incandescentă, fluidă sau vâscoasă, aflată în interiorul scoarței terestre, care, ieșind la suprafață și solidificându-se, formează rocile eruptive.	/<fr. magma
MAGNAT	MAGNÁ//T ~ți	<i>m.</i>	1) (în Polonia și Ungaria medievală) Proprietar de mari latifundii.2) Capitalist bogat și cu mare influență.	/<lat. magnatus
MAGNET	MAGNÉ//T ~ți	<i>m.</i>	Corp metalic, care are proprietatea de a atrage fierul și de a acționa asupra altor corpuri cu proprietăți asemănătoare.	/<ngr. maghnetis, germ. Magnet
MAGNETIC	MAGNÉTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de magnet sau de magnetism; cu proprietăți de magnet sau de magnetism.2) (despre corpuri) Care poate fi magnetizat.3) fig. Care atrage în mod irezistibil; în stare să influențeze foarte puternic.	/<fr. magnétique, germ. magnetisch
MAGNETISM	MAGNETÍSM	<i>n.</i>	1) Proprietate a unor corpuri de a atrage fierul. • ~ terestru (sau pământesc) totalitate a proprietăților magnetice ale Pământului.2) Parte a fizicii care se ocupă cu studiul fenomenelor și proprietăților magnetice ale corpurilor.	/<fr. magnétisme, germ. Magnetismus
MAGNETIT	MAGNETÍT	<i>n.</i>	Oxid natural de fier cu proprietăți magnetice.	/<fr. magnétite

A MAGNETIZA	A MAGNETIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (corpuri) A face să se magnetizeze.2) fig. A pune stăpânire în întregime, exercitând o influență puternică.	/<fr. magnétiser
A SE MAGNETIZA	A SE MAGNETIZ//Ă se ~căză	<i>intranz.</i>	(despre corpuri feromagnetice) A căpăta proprietăți de magnet.	/<fr. magnétiser
MAGNETIZAȚIE	MAGNETIZĂȚIE	<i>f.</i>	Mărime prin care se caracterizează starea de magnetizare a unui corp.	/<fr. magnétisation
MAGNETOFON	MAGNETOF//ÓN ~oăne	<i>n.</i>	Aparat pentru înregistrarea semnalelor sonore pe o bandă magnetică sau pe un fir metalic și reproducerea lui ulterioară.	/<fr. magnétophone
MAGNETOGRAF	MAGNETOGRÁF ~e	<i>n.</i>	Magnetometru înregistrator.	/<fr. magnétographe
MAGNETOMETRU	MAGNETOMÉTR//U	<i>n.</i>	Aparat pentru măsurarea intensității câmpurilor magnetice.	/<fr. magnétometre
MAGNETOPAUZĂ	MAGNETOPÁUZĂ	<i>f.</i>	Zonă a spațiului extraterestru în care nu se manifestă câmpul magnetic al Pământului. [Sil. -pa-u-î]	/magnet + pauză
MAGNETOSFERĂ	MAGNETOSFÉRĂ	<i>f.</i>	Zonă a spațiului extraterestru în care se manifestă câmpul magnetic al Pământului.	/<fr. magnétosphere, engl. magnetosphere
MAGNETOU	MAGNETÓU ~ri	<i>n.</i>	Generator electric, care generează între electrozii bujiilor descărcări electrice pentru aprinderea carburantului din cilindrii motoarelor cu ardere internă.	/<fr. magnéto
MAGNETRON	MAGNETR//ÓN	<i>n.</i>	Tub electronic generator de oscilații de foarte înaltă frecvență.	/<fr. magnétron
MAGNEZIC	MAGNÉZI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre compuși chimici) Care conține magneziu; cu magneziu în componentă.	/<fr. magnésique
MAGNEZIE	MAGNÉZIE	<i>f.</i>	Oxid sau hidrat de magneziu, sub formă de pudră albă, folosit în medicină și industrie.	/<fr. magnésie
MAGNEZIT	MAGNEZÍT	<i>n.</i>	Silicat natural de magneziu, de culoare albă-gălbuie sau brună, cu luciu sticlos, solubil în acizi, folosit în industria materialelor de construcție.	/<fr. magnésite
MAGNEZIU	MAGNÉZIU	<i>n.</i>	Metal solid, de culoare albă-argintie, ușor maleabil, ductil și fuzibil, care arde în aer producând lumină puternică și este folosit, mai ales, la fabricarea aliajelor ușoare, în fotografie și în metalurgia nichelului.	/<fr. magnésium
MAGNIFIC	MAGNÍFI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care impresionează prin perfecțiunea calităților; cu calități perfecte; splendid; superb.2) (cu valoare de superlativ) Care se impune prin calități extraordinare; foarte frumos.	/<fr. magnifique
MAGNITUDINE	MAGNITÚDIN//E ~i	<i>f.</i>	1) Mărime stelară.2) Mărime a unui cutremur.	/<fr. magnitude, lat. magnitudo, ~inis
MAGNOLIE	MAGNÓLI//E ~i	<i>f.</i>	Arbore exotic cu frunze strălucitoare, alterne, cu flori mari, mirositoare, cultivat ca plantă decorativă.	/<germ. Magnolie, fr., it. magnolia
MAGOT	MAGÓ//T ~ți	<i>m.</i>	Maimuță mare fără coadă, asemănătoare cu macacul, care trăiește în Africa de Nord și în regiunea Gibraltar.	/<fr. magot
MAHALA	MAHALÁ ~le	<i>f.</i>	1) Cartier de la marginea unui oraș; suburbie.2) Populația unui asemenea cartier. [Art. mahalaua; G.-D. mahalalei]	/<turc. mahalle

MAHALAGIOAICĂ	MAHALAGIOĂI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	1) Femeie care locuiește într-o mahală.2) Femeie cu apucături vulgare, care se ceartă și bârfește.	/mahalagiu + suf. ~oaică
MAHALAGISM	MAHALAGÍSM ~e	<i>n.</i>	Vorbă sau expresie vulgară.	/mahalagiu + suf. ~ism
MAHALAGIȚĂ	MAHALAGÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Femeie care locuiește într-o mahala; mahalagioaică.2) peior. Femei cu apucături vulgare, care se ceartă și bârfește.	/mahalagiu + suf. ~iță
MAHALAGIU	MAHALAGÍ//U ~i	<i>m.</i>	1) Fiecare dintre persoanele ce locuiesc într-o mahala, privite în raport una față de alta.2) Persoană cu apucături vulgare, care se ceartă și bârfește.	/mahala + suf. ~giu
MAHĂR	MÁHĂR ~i	<i>m.</i>	fam. 1) Persoană puternică și influentă în lumea interlopă.2) Persoană aflată într-un post sau într-o funcție în raport cu cele din subordinea sa; șef.	/<germ. Macher
MAHMUDEA	MAHMUD//EÁ ~éle	<i>f. inv.</i>	Monedă de aur turcească cu circulație și în țările românești.	/<turc. mahmudiye
MAHMUR	MAHMÚR ~ă (~i, ~e)		1) Care este buimac de beție sau de somn; în stare de indispoziție provocată de beție sau de nesomn.2) pop. Care se află într-o stare de indispoziție sufletească; lipsit de buna dispoziție; posomorât; supărat.	/<turc. mahmur
MAHMUREALĂ	MAHMUR//EÁLĂ ~éli	<i>f.</i>	Stare a celui mahmur.	/mahmur + suf. ~eală
MAHOMEDAN I	MAHOMEDÁN I ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de mahomedanism; propriu mahomedanismului; musulman.2) Care profesează mahomedanismul; din credința lui Mahomed; musulman.	/<lat. machomedanus
MAHOMEDAN II	MAHOMEDÁN II ~ (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Adept al mahomedanismului; mahomedan.	/<lat. machomedanus
MAHOMEDANISM	MAHOMEDANÍSM	<i>n.</i>	Religie monoteistă fondată de Mahomed în sec. VII și profesată de unele popoare orientale; islamism.	/<fr. mahométisme
MAHON	MAHÓN ~i	<i>m.</i>	1) Arbore tropical, cu lemn de culoare brună-roșiatică, foarte rezistent, folosit la fabricarea mobilei fine.2) Lemnul acestui arbore.	/<turc. mahun, mahon
MAHONĂ	MAHÓN//Ă ~e	<i>f.</i>	Ambarcație (cu fundul plat) folosită la transportul mărfurilor, la pescuit.	/<fr. mahonne
MAHORCĂ	MAHÓRCĂ	<i>f.</i>	Tutun de calitate inferioară.	/<rus. mahorka
MAI I	MAI I	<i>adv.</i>	1) (servește la formarea gradului comparativ) ~ încet. ~ înalt. ~ bun.2) (în îmbinare cu articolul cel, cea (cei, cele) servește la formarea gradului superlativ relativ) Cel ~ bun. Cel ~ înalt.3) (atenuează ideea exprimată de cuvântul determinat) În parte	/<lat. magis
MAI II	MAI II	<i>m.</i>	A cincea lună a anului; florar.	/<lat. maius
MAI III	MAI III máiuri	<i>n.</i>	1) Ciocan mare de lemn, folosit, mai ales, în dulgherie și rotărie.2) Unealtă manuală sau mecanică folosită în construcția drumurilor pentru îndesarea pământului sau a altor materiale de terasament.	/<lat. malleus
MAI IV	MAI IV máiuri	<i>n. pop.</i>	(la om și la animale) Glandă legată de tubul digestiv, situată în partea dreaptă a abdomenului, care participă la toate funcțiile metabolice din organism; ficat.	/<ung. máj

MAIA	MAIÁ	<i>f.</i>	Ferment folosit la producerea pâinii, a vinului etc. [Sil. ma-iaî]	/<turc. maya
MAICĂ	MAÍ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) (folosit și ca termen de adresare) Femeie privită în raport cu copiii săi; mamă. • De când ~ca m-a făcut de când sunt pe lume.2) Femeie care face parte din tagma monahală; călugăriță.3) (folosit și ca adresare respectuoasă) Femeie în vârstă; mamă. [G.-	/<bulg., sb. majka
MAIDAN	MAIDÁN ~e	<i>n.</i>	Loc viran în interiorul sau la marginea unei localități, unde se joacă copiii, folosit în trecut și ca loc de desfășurare a mărfurilor.	/<turc. maydan, meydan
MAIESTATE	MAIEST//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter maiestuos; aspect măreț și solemn care provoacă admirație.2) (folosit și ca termen de adresare) Conducător suprem al unui stat; monarh; suveran; rege; împărat; rigă; țar; sultan.3) Termen reverențios care era folosit la adresa unei persoane de	/<lat. maiestas, ~atis, fr. majesté
MAESTUOS	MAESTU//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		Care impune prin măreție, prin grandoarea proporțiilor. [Sil. -tu-osî	/<it. maestoso, fr. majestueux
MAIMUȚĂ	MAIMUȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Mamifer superior din ordinul primatelor, cu configurația corpului asemănătoare cu cea a omului, care trăiește în Asia, Africa și America de Sud.2) fig. depr. Persoană care obișnuiește să imite pe alții.3) depr. Om urât. [G.-D. maimutei]	/<ngr. maimú, turc. maymun
MAIMUȚĂREALĂ	MAIMUȚĂR//EÁLĂ ~éli	<i>f.</i>	Imitație caraghioasă a felului de a fi al unora în scop de batjocură; maimuțarie.	/a (se) maimuțări + suf. ~eală
A MAIMUȚĂRI	A MAIMUȚĂR//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	(persoane și manifestări ale acestora) A imita în scop de batjocură.	/maimuță + suf. ~ări
A SE MAIMUȚĂRI	A SE MAIMUȚĂR//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	fam. A-și urâți în mod voit expresia feței; a face grimase.	/maimuță + suf. ~ări
MAIMUȚĂRIE	MAIMUȚĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	Imitație caraghioasă a felului de a fi al unora în scop de batjocură; maimuțareală.	/maimuță + suf. ~ărie
MAIMUȚOI	MAIMUȚÓI ~	<i>m.</i>	(augmentativ de la maimuță) 1) Masculul maimuței.2) fig. Om care obișnuiește să imite pe alții.3) peior. Bărbat urât.	/maimuță + suf. ~oi
MAIONEZĂ	MAIONÉZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Preparat culinar sub formă de sos rece, consistent, obținut din gălbenuș de ou bătut cu untdelemn, suc de lămâie (sau oțet) și muștar, folosit drept condiment.	/<fr. mayonnaise
MAIOR	MAIÓR ~i	<i>m.</i>	Ofițer cu grad superior celui de căpitan și inferior celui de locotenent-colonel.	/<rus. maior, germ. Major
MAIOU	MAIÓU ~ri	<i>n.</i>	Articol de lenjerie (cu sau fără mâneci) care se îmbracă direct pe corp, acoperind partea superioară a acestuia. [Sil. -iouî	/<fr. maillot
MAISTRU	MAÍ//STRU ~ștri	<i>m.</i>	1) Muncitor calificat care îndrumază alți muncitori sau care conduce un sector de producție; meșter.2) Persoană care dă dovadă de pricepere, de iscusință într-un anumit gen de activitate.	/<germ. Maister
MAJARCĂ	MAJÁRCĂ	<i>f.</i>	1) Varietate de viță de vie, având struguri cu boabe mari verzui-ruginii.2) Vin de calitate superioară produs din acest soi de struguri.	/Orig. nec.

MAJOLICĂ	MAJOLÍCĂ	<i>f.</i>	1) pop. Produs ceramic poros, smălțuit, din care sunt confecționate obiecte de uz casnic; faianță.2) Obiect confecționat din acest produs.3) Faianță italiană din timpul Renașterii, cu smaltț metalic.	/< fr. majolique
MAJOR	MAJÓR ~ă (~i, ~e)		1) (despre persoane) Care a atins vârsta majoratului.2) Care se caracterizează prin importanță deosebită; foarte important.	/<fr. majeur, major. lat. major
A MAJORA	A MAJOR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(prețuri, tarife, taxe, lefuri etc.) A face mai mare în număr, volum sau intensitate; a mări; a spori. ~ producția	/<fr. majorer
MAJORAT	MAJORÁT	<i>n.</i>	1) Vârsta la care o persoană beneficiază de toate drepturile civile și politice, devenind totodată responsabilă de acțiunile sale în fața legii.2) Situație a unei persoane majore.	/<fr. majorat
MAJORDOM	MAJORDÓM ~i	<i>m.</i>	1) Persoană responsabilă de administrarea palatului regal sau princiar.2) Șef al personalului de serviciu din casele nobililor sau ale marilor bogătași.	/<fr. majordome, germ. Majordom
MAJORITAR	MAJORITÁR ~ă (~i, ~e)		Care aparține majorității; care întrunește majoritatea; susținut de majoritate. • Reprezentantă ~ă reprezentanță dintr-un organ electiv aleasă pe baza majorității absolute.	/< fr. majoritaire
MAJORITATE	MAJORIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	Parte sau număr major dintr-o colectivitate; ansamblu ce reprezintă numărul cel mai mare dintr-o colectivitate. [G.-D. majorității]	/<fr. majorité
MAJUSCULĂ	MAJÚSCUL//Ă ~e	<i>f.</i>	(Literă sau caracter) care diferă de celelalte prin formă și mărime și care se folosește pentru a scrie inițiala numelor proprii sau ale cuvintelor cu care începe o frază; literă mare. [G.-D. majusculei]	/<fr. majuscule
MAL	MAL ~uri	<i>n.</i>	1) Margine de pământ de-a lungul unei ape.2) Loc aflat în imediata apropiere a unei ape. • Din ~ în ~ a) pe toată întinderea, cât ține apa de la un capăt la celălalt; b) de la un capăt la celălalt; de la început până la sfârșit. • A ieși (sau a ajunge) la	/Cuv. autoht.
MALA	MALÁ ~le	<i>f.</i>	Unealtă constând dintr-o placă de lemn cu mâner, folosită de zidari pentru întinderea și nivelarea tencuielii.	/<turc. mala
MALAC	MALÁ//C ~ci	<i>m.</i>	1) Pui de bivoliță.2) derp. rar Om gras și greoi.	/<bulg. malak
MALADIE	MALADÍ//E ~i	<i>f.</i>	Alterare de natură organică sau funcțională a stării normale a unui organism (uman sau animal); boală; afecțiune; morb.	/<fr. maladie
MALADIV	MALADÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care denotă o boală; bolnăvicios.2) Care manifestă semne de boală.	/< fr. maladif
MALAHIT	MALAHÍT	<i>n.</i>	Mineral de culoare verde, folosit la confecționarea obiectelor decorative și în industria vopselelor.	/<fr. malachite
MALAR	MALÁR ~e	<i>n.</i>	Fiecare dintre cele două oase ale craniului situate dedesubtul orbitelor.	/<fr. malaire
MALARIC	MALÁRI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	1) (despre persoane) Care suferă de malarie.2) Care ține de malarie; propriu malariei. Epidemie ~că.	/malaria + suf. ~ic

MALARIE	MALÁRIE	<i>f.</i>	Boală infecțioasă, provocată de agenții patogeni introduși în organism prin înțepătura țânțarului anofel și manifestată prin temperatură înaltă și frisoane repetate la intervale regulate; friguri; paludism.	/<it., fr. malaria
A MALAXA	A MALAX//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(materiale granulare, pulverulente, vâscoase etc.) A frământa sau a mărunți pentru a obține o masă omogenă (și moale).	/<fr. malaxer
MALAXOR	MALAX//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Mașină cu care se execută operații de malaxare.	/<fr. malaxeur
MALDĂR	MÁLDĂR ~e	<i>n.</i>	1) Mănunchi, snop de coceni, de stuf, de nuiele sau de crengi.2) Grămadă mare de obiecte omogene; morman.	/Orig. nec.
MALEABIL	MALEÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) (despre metale) Care poate fi transformat în foi subțiri prin forjare sau laminare.2) Care poate fi modelat cu facilități; în stare să fie prelucrat ușor.3) (despre persoane) Care se adaptează ușor la situație. [Sil. -le-a-]	/<fr. malléable
MALEABILITATE	MALEABILÍTÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter maleabil.2) fig. Ușurință de adaptare. [Sil. -le-a-]	/<fr. malléabilité
A MALEABILIZA	A MALEABILIZ//Á	<i>tranz.</i>	(materiale) A face maleabil. [Sil. -le-a-]	/maleabil + suf. ~iza
MALEDICȚIE	MALEDÍCTI/E ~i	<i>f.</i>	Întâmplare nefastă care aduce durere și nenorocire.	/<fr. malédiction
MALEFIC	MALEFI/C ~că (~ci, ~ce)	<i>livr.</i>	Care are o influență nefastă, fatală.	/<fr. maléfique
MALFORMAȚIE	MALFORMÁTIE	<i>f.</i>	Defect de conformație congenitală; anomalie fizică.	/<fr. malformation
MALIC	MÁLI/C ~că (~ci, ~ce)		Acid ~ acid organic care intră în componența unor fructe (în special a merelor) în stare liberă sau sub formă de săruri.	/<fr. malique
MALIGN	MALÍGN ~ă (~i, ~e)		(despre boli) Care este deosebit de grav. Tumoare ~ă.	/<lat. malignus, lat. malin
MALIȚIE	MALÍTIE	<i>f.</i>	1) Înclinare spre rău; stare de spirit constând în plăcerea de a face rău.2) Acțiune sau fapt răutăcios. [G.-D. maliției; Sil. -ți-e]	/<fr. malice, lat. malitia
MALIȚIOS	MALIȚI//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		Care posedă maliție; înclinat spre rău; răutăcios; caustic. [Sil. -ți-os]	/<fr. malicieux, lat. malitiosus
MALOTEA	MALOT//EÁ ~éle	<i>f. inv.</i>	Haină (lungă) căptușită și împodobită cu blană (scumpă), pe care o purtau femeile.	/<turc. mallota
MALTAZĂ	MALTÁZĂ	<i>f.</i>	Enzimă cu proprietatea de a transforma maltoza în glucoză.	/<fr. maltase, germ. Maltase
MALTHUSIANISM	MALTHUSIANISM [pr.: maltusianism]	<i>n.</i>	Teorie social-politică potrivit căreia populația globului crește în progresie geometrică, în timp ce mijloacele de existență cresc în progresie aritmetică, ceea ce duce inevitabil la sărăcia oamenilor. [Sil. -si-a-]	/<fr. malthusianisme
MALTHUSIANIST I	MALTHUSIANÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de malthusianism.	/malthusian[ism] + suf. ~ist
MALTHUSIANIST II	MALTHUSIANÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al malthusianismului. [Sil. -si-a-]	/malthusian[ism] + suf. ~ist
MALTOZĂ	MALTÓZĂ	<i>f.</i>	Substanță zaharoasă cristalizată, obținută din amidon.	/<fr. maltose, germ. Maltose
A MALTRATA	A MALTRAT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A trata cu brutalitate.2) A chinui, producând dureri fizice sau morale.	/<fr. maltrater, it. maltrattare

MALȚ	MALȚ	<i>n.</i>	Preparat obținut din boabe de orz încolțite, folosit pentru fabricarea berii și a spirtului sau, prăjit, la prepararea unui surogat de cafea.	/<germ. Malz
A MALȚIFICA	A MALȚIFICĂ	<i>tranz.</i>	(cereale, mai ales orz) A transforma în malț.	/malț + suf. ~ifica
MALVACEE	MALVACÉE ~	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de plante dicotiledonate, erbacee sau lemnoase, cu flori hermafrodite, solitare sau grupate în inflorescențe și cu fructul o capsulă (reprezentanți: nalba, bumbacul etc.).2) Plantă din această familie.	/<fr. malvacées
MAMAR	MAMÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de mamele; proprii mamelelor. • Glandă ~ă organ de secreție a laptelui la mamiferele femele; mamelă.	/<fr. mammaire
MAMĂ	MÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (folosit și ca termen de adresare) Femeie în raport cu copiii pe care i-a născut.2) (folosit și ca adresare respectuoasă) Femeie în vârstă; maică. • ~ bună mamă adevărată. ~ vitregă soția unui bărbat în raport cu copiii acestuia din altă căsătorie. ~s	/<lat. mamma
MAMELAR	MAMELÁR ~ă (~i, ~e)	<i>rar</i>	Care ține de mamele; propriu mamelelor; mamar.	/<fr. mamellaire
MAMELĂ	MAMEL//Ă ~e	<i>f.</i>	Organ de secreție a laptelui la mamiferele femele; glandă mamară.	/<fr. mamelle
MAMELON	MAMEL//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Sfârc al mamelei.	/<fr. melon
MAMELUC	MAMELÚ//C ~ci	<i>m.</i>	1) Soldat de cavalerie din corpul de gardă al sultanilor egipteni.2) Soldat din escadronul gărzii imperiale franceze.3) fig. Persoană lipsită de individualitate; om fără păreri proprii.	/<fr. melouk
MAMIFER	MAMIFÉR ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Clasă de animale vertebrate superioare, care au mamele, nasc pui, hrănindu-i cu laptele matern (reprezentanți: vaca, oaia, capra etc.).2) Animal din această clasă.	/<fr. mammifere
MAMOGRAF	MAMOGRÁF ~e	<i>n.</i>	Aparat cu care se fac mamografii.	/<engl. mamograph
MAMOGRAFIE	MAMOGRÁFIE	<i>f. med.</i>	Radiografie a glandei mamare.	/<fr. mammographie
MAMO	MÁMOȘ ~i	<i>m.</i>	Medic specializat în obstetrică și ginecologie.	/<ngr. mámmos
MAMUT	MAMÚ//T ~ți	<i>m.</i>	Elefant gigantic fosil cu păr lung și cu fildeșii foarte dezvoltati, care a trăit în epoca glacială.	/<fr. mammoth
MANAGEMENT	MANAGEMENT [pr.: ménigiment]	<i>n.</i>	1) Ansamblul activităților de organizare, conducere și gestiune a întreprinderilor.2) Știința organizării și conducerii întreprinderilor.	/Cuv. engl.
MANAGER	MANAGER [pr.: menegér] ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care însoțește în turneu un sportiv sau o echipă sportivă, fiind responsabilă de problemele financiare și organizatorice; impresar.2) Persoană care are cunoștințele și talentul necesar pentru a valorifica profitabil resursele umane, financiare	/<engl., fr. manager
MANĂ	MÁN//Ă	<i>f.</i>	1) Plantă exotică, criptogramă, bogată în amidon.2) Ciupercă parazită care provoacă unele boli la plantele cultivate. ~a viței de vie.3) Cantitate mare de bunuri; abundență; belșug. ~a livezilor.4) bis. Hrană pe care se crede că Dumnezeu o trimitea israel	/<sl. mana, ngr. mánna
MANCO	MÁNCO	<i>n.</i>	1) fin. Lipsă de bani; deficit.2) Lipsă de bani care se constată la încheierea unei operațiuni contabile.3) Pierdere la o marfă, mai ales datorită transportului.	/<it. manco

MANDANT	MANDÁNT ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care dă cuiva împuternicirea să încheie acte juridice în numele său.	/<fr. mandant
MANDARIN I	MANDARÍN I ~i	<i>m.</i>	Funcționar public din ierarhia superioară a Chinei feudale.	/<fr. mandarin
MANDARIN II	MANDARÍN II ~i	<i>m.</i>	Arbust subtropical cu fructe sferice, comestibile, de culoare galbenă-roșiatică, asemănătoare cu portocalele, dar mai mici decât acestea.	/Din mandarină
MANDARINĂ	MANDARÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Fruct al mandarinului.	/<fr. mandarine
MANDAT	MANDÁT ~e	<i>n.</i>	1) Misiune acordată cuiva de o persoană pentru a acționa în numele ei.2) Document care certifică o astfel de misiune.3) Dispoziție emisă de o autoritate sau de o persoană oficială spre a fi îndeplinită de cei vizati. • ~ de arest act scris prin care un or	/<fr. mandat
MANDATAR	MANDATÁR ~i	<i>m.</i>	Persoană căreia i s-a încredințat un mandat.	/<fr. mandataire
MANDIBULAR	MANDIBULÁR ~ă (~i,		Care ține de mandibulă; propriu mandibulei.	/<fr. man- dibulaire
MANDIBULĂ	MANDÍBUL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (la om și la animale) Maxilar inferior.2) Fiecare dintre cele două părți ale ciocului păsărilor.3) (la insecte) Fiecare dintre cele două părți ale aparatului bucal, servind la supt, mestecat sau înțepat.	/<fr. mandibule
MANDOLĂ	MANDÓL//Ă ~e	<i>f.</i>	Vechi instrument muzical cu coarde, asemănător cu mandolina. [Var. mandóră]	/<it. mandola, fr. mandore
MANDOLINĂ	MANDOLÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Instrument muzical constând dintr-o cutie de rezonanță boltită și coarde metalice duble, care produc sunete prin atingerea lor cu o pană sau cu degetele.	/<fr. mandoline, it. mandolina
MANDRAGORĂ	MANDRAGÓR//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu fructe mari și rădăcina ramificată, folosită în medicină.	/<sl. manudragora
MANDRĂ	MÁNDR//Ă ~e	<i>f.</i>	Îngrăditură de stuf sau de nuiele așezată în bălți pentru prinderea și păstrarea peștelui viu.	/<ngr. mándra
MANDRIL	MANDRÍL ~i	<i>m.</i>	Maimuță de talie mare din familia pavianilor, cu coadă scurtă și cu blană brună-măslinie.	/<fr. mandrill
MANDRINĂ	MANDRÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Dispozitiv pentru fixarea pieselor de prelucrat sau a uneltelor cu ajutorul cărora se execută operații de prelucrare.2) Unealtă de perforat prin lovire constând dintr-o bară de oțel, ascuțită la unul din capete; dorn; priboi.3) Sârmă care se introduce	/<fr. mandrin
MANEA	MAN//EÁ ~ele	<i>f.</i>	Cântec de dragoste cu melodie duioasă și târăgănată, caracteristic popoarelor orientale.	/<turc. mani
MANECHIN	MANECHÍN ~e	<i>n.</i>	1) Figură confecționată din diverse materiale (lemn, ceară, plastic etc.), care reprezintă corpul omenesc sau o parte a lui și care servește ca model în sculptură și pictură ori ca suport pentru a expune un obiect de îmbrăcăminte.2) Persoană care prezintă	/<fr. mannequin
MANEJ	MANÉJ ~uri	<i>n.</i>	1) Loc special amenajat, folosit pentru dresarea cailor sau pentru antrenamente de călărie.2) Arenă de circ, unde evoluează animalele dresate.3) Ansamblu de exerciții folosite la dresarea sau antrenarea cailor.	/<fr. manege
MANETĂ	MANÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Pârghie mică folosită la declanșarea, oprirea și manevrarea manuală a unui mecanism sau instalații.	/<fr. manette

A MANEVRA	A MANEVR//Ă ~éz		1. intranz. 1) (despre vehicule) A face manevre.2) fig. A face uz de diverse mijloace (incorecte) pentru a atinge un anumit scop.2. tranz. (aparate, dispozitive, instalații tehnice etc.) A folosi cu ajutorul mâinilor, dirijând cu dibăcie; a mânui; a manip	/<fr. manoeuvrer
MANEVRABIL	MANEVRÁBIL ~ă (~i,		Care poate fi manevrat; care se pretează la manevrări.	/<fr. manoeuvrable
MANEVRĂ	MANÉVR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) mai ales la pl. Deplasare a trupelor, susținută de regruparea organizată și rapidă a acestora în timpul operațiilor militare, pentru a ataca inamicul pe neașteptate sau pentru a le reorganiza în urma unui insucces.2) Ansamblu de exercitii tactice, prev	/<fr. manoeuvre
MANGAL	MANGÁL ~uri	<i>n.</i>	1) Cărbune obținut prin arderea lentă și incompletă a lemnului în cuptoare speciale.2) Vas de metal în care se aprind cărbuni, servind la încălzit în aer liber.	/<turc. mangal
MANGALIȚĂ	MANGÁLIȚĂ	<i>f.</i>	Rasă de porci, de mărime mijlocie, crescută pentru grăsime.	/<ung. mangalica
MANGAN	MANGÁN	<i>n.</i>	Metal alb-cenușiu foarte dur și foarte sfărâmicios, care există în natură în stare de oxid și este folosit în metalurgie la fabricarea unor aliaje.	/<germ. Mangan
MANGANAT	MANGANÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Sare a acidului manganic. ~ de natriu.	/<fr. manganate
MANGANEZIT	MANGANEZÍT	<i>n.</i>	Oxid natural de mangan.	/<fr. manganésite
MANGANIC	MANGÁNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care conține mangan. Compus ~. Sulfat ~. Acid ~.	/<fr. manganique
MANGANIN	MANGANÍN	<i>n.</i>	Aliaj de cupru, mangan și nichel, folosit la fabricarea rezistențelor electrice.	/<fr. manganine
MANGANIT	MANGANÍT ~uri	<i>n.</i>	Oxid natural de mangan hidratat.	/<fr. manganite
MANGOSIT	MANGOSÍ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	reg., fam. Om de nimic.	/Orig. nec.
MANGUSTĂ	MANGŪST//Ă ~e	<i>f.</i>	Animal carnivor, care se hrănește cu șoareci și șerpi veninoși.	/<fr. mangouste
MANIABIL	MANIÁBIL ~ă (~i, ~e)	<i>livr.</i>	Care poate fi ușor mânuit. [Sil. -ni-a-]	/<fr. maniable
MANIABILITATE	MANIABILITÁTE	<i>f. livr.</i>	Caracter maniabil. [Sil. -ni-a-]	/<fr. maniabilité
MANIAC	MANIÁ//C ~că (~ci, ~ce)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care suferă de manie.2) Persoană obsedată de anumite idei.3) Persoană preocupată în mod exagerat de ceva. [Sil. -ni-ac]	/<fr. maniaque
MANICHIURĂ	MANICHIÚRĂ	<i>f.</i>	Îngrijire estetică a unghiilor (prin curățarea și lăcuirea lor). [G.-D. manichiurii; Sil. -chiu-]	/<fr. manucure, germ. Manikür
MANICHIURISTĂ	MANICHIURÍST//Ă ~e	<i>f.</i>	Lucrătoare specializată în executarea manichiurei.	/manichiură + suf. ~istă
MANIE	MANÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Stare patologică caracterizată prin diverse tulburări mintale (exaltare euforică, instabilitate, incoerență de idei și de activitate motrice).2) Tulburare a spiritului, manifestată prin prezența unei idei fixe.3) Obişnuință exagerată și obsedantă; purt	/<ngr. mania, fr. manie
MANIERAT	MANIERÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care se distinge prin purtare aleasă și cuviincioasă; cu maniere frumoase.2) Care manifestă afecțiune exagerată; lipsit de naturalețe și simplitate. [Sil. -ni-e-]	/Din manieră

MANIERĂ	MANIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Mod de a se purta; ținută; comportament; conduită.2) rar Comportare conform regulilor buneii-cuviințe; amabilitate; politețe.3) Mod de a acționa pentru atingerea unui anumit scop; modalitate; metodă; procedeu; mijloc. [Sil. -ni-e-]	/<fr. maniere
MANIERISM	MANIÉRÍSM	<i>f.</i>	1) Lipsă de naturalețe în comportare.2) Formalism în realizarea unei opere de artă, caracterizat prin tendința de a înzorzona cu elemente artificiale.	/<fr. maniérisme
MANIERIST I	MANIÉRÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de manierism; propriu manierismului. [Sil. -ni-e-]	/<fr. maniériste
MANIERIST II	MANIÉRÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al manierismului. [Sil. -ni-e-]	/<fr. maniériste
MANIFEST I	MANIFÉST I ~e	<i>m.</i>	1) Declarație publică solemnă prin care un guvern, o personalitate sau o grupare politică își propune programul său sau își justifică poziția sa.2) Expunere teoretică lansată de o mișcare literară.	/<lat. manifestum, fr. manifeste
MANIFEST II	MANIFÉ//ST II ~stă (~ști, ~ste)		1) Care este declarat direct; prezentat fără ocolișuri.2) Care se caracterizează prin existență certă; indiscutabil.	/<lat. manifestum, fr. manifeste
A MANIFESTA I	A MANIFESTÁ I manifest	<i>tranz.</i>	1) (atitudini, intenții, voință etc.) A face cunoscut în mod manifest.2) A face să se manifeste; a exterioriza.	/<fr. manifester
A MANIFESTA II	A MANIFEST//Á II	<i>intrans.</i>	A face manifestație (politică sau sindicală).	/<fr. manifester
A SE MANIFESTA	A SE MANIFESTÁ mă manifestéz	<i>intrans.</i>	1) (despre sentimente, calități, divergențe) A apărea clar; a căpăta expresie exterioară; a se exterioriza.2) (despre persoane) A apărea (într-un anumit fel) în fața unei colectivități; a se arăta.	/<fr. manifester
MANIFESTANT	MANIFESTÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care participă la o manifestație; demonstrant.	/<fr. manifestant
MANIFESTAȚIE	MANIFESTAȚI//E ~i	<i>f.</i>	Demonstrație de masă în semn de solidaritate sau de protest față de un eveniment de interes general sau față de o persoană. [G.-D. manifestației; Sil. -ți-e]	/<fr. manifestation
MANILA	MANÍLA	<i>f.</i>	Fibră textilă obținută din frunzele unei plante exotice, din care se fac frânghii, plase de pescuit și unele pânzeturi rezistente.	/<sp. manilla
MANIOC	MANIÓC	<i>m.</i>	Plantă exotică din ai cărei tuberculi se extrage tapioca.	/<fr. manioc
A MANIPULA	A MANIPUL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (aparate, mecanisme) A folosi cu ajutorul mâinilor, dirijând cu dibăcie; a mânui; a manevra.2) A aranja cu grijă în vederea executării unor experiențe sau operații tehnice, științifice sau medicale.	/<fr. manipuler
MANIPULANT	MANIPULÁN//T ~ți	<i>m.</i>	Persoană care manipulează (un sistem tehnic, un aparat sau o mașină); manipulator.	/<germ. Manipulant
MANIPULATOR	MANIPULAT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	1) Aparat pentru manipularea pieselor fierbinți într-o uzină sau într-un atelier.2) Dispozitiv pentru conectarea sau deconectarea circuitului la transmiterea semnalelor telegrafice.3) Persoană care manipulează (un sistem tehnic, un aparat sau o mașină); m	/<fr. manipulateur
MANIPULAȚIE	MANIPULÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Acțiune necinstită, făcută cu scopul de a înșela (pe cineva).	/<fr. manipulation

MANIVELĂ	MANIVÉL//Ă ~e	<i>f.</i>	Pârghie curbată care servește la imprimarea unei mișcări de rotație a unui mecanism.	/<fr. manivelle
MANOMETRIE	MANOMETRIÉ	<i>f.</i>	Tehnică de măsurare a presiunii gazelor sau a vaporilor cu ajutorul manometrului.	/<fr. manométrie
MANOMETRU	MANOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument pentru măsurarea presiunii fluidelor aflate în recipiente închise.	/<fr. manometre
MANOPERĂ	MANÓPER//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Muncă manuală care este necesară pentru efectuarea unei lucrări.2) rar Mijloc de a acționa în vederea atingerii unui anumit scop; manieră; modalitate; procedeu; manevră.	/<fr. manoeuvre, it. manovra
MANSARDAT	MANSARDÁ//T ~tă (~ti, ~te)		(despre locuințe, încăperi) 1) Care se găsește la mansardă sau seamănă cu o mansardă.2) Care are mansardă.	/<fr. mansardé
MANSARDĂ	MANSÁRD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Încăpere de locuit situată direct sub acoperișul unei case.2) Etaj aflat sub acoperiș.	/<fr. mansarde
MANĂ I	MÁNŞ//Ă I ~e	<i>f.</i>	Pârghie de comandă a unui avion. [G.-D. manșei]	/<fr. manche
MANĂ II	MÁNŞ//Ă II ~e	<i>f.</i>	Etapă competițională dintr-o probă (de motociclism, schi, tir etc.). [G.-D. manșei]	/<fr. manche
MANETĂ I	MANŞÉT//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Bandă fixă sau mobilă de pânză, aplicată în partea de jos a mânecii unei cămăși sau bluze.2) Margine răsfrântă în partea de jos a pantalonilor.3) Piesă de cauciuc sau de piele, în formă de inel sau de cilindru, care servește la etansarea unor deschizăt	/<fr. manchette, germ. Manschette
MANETĂ II	MANŞÉT//Ă II ~e	<i>f.</i>	1) Titlu cu caractere aldine, imprimat pe prima pagină a unui ziar sau a unei publicații periodice, care anunță o știre importantă.2) Text scurt folosit ca titlu generic pentru mai multe articole de ziar, cu o temă comună.	/<fr. manchette, germ. Manschette
MANȘON	MANȘ//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Accesoriu vestimentar feminin, confecționat din blană sau din stofă, în formă cilindrică, deschis la ambele capete și folosit pentru a proteja mâinile de frig.2) Piesă cilindrică folosită la îmbinarea sau la ramificarea conductelor, țevilor sau cabluri	/<fr. manchon
MANTA	MANTÁ ~le	<i>f.</i>	1) Haină lungă și largă, confecționată din stofă groasă (de obicei, impermeabilă), care se îmbracă deasupra pe vreme rea. ~ de ploaie. ~ soldățească. • A-și găsi ~ua cu cineva a avea mult de lucru cu cineva până a izbuti să facă ceva. A feșteli ~ua cuiva	/cf. pol., ucr. manta
MANTIE	MÁNTI//E ~i	<i>f.</i>	1) Haină lungă și largă, care se poartă peste alte haine.2) Haină de postav, lungă și largă, purtată de călugări.	/<sl. mantija
MANTILĂ	MANTÍL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) înv. Mantie scurtă (mai sus de genunchi), purtată în trecut de femei.2) Șal de dantelă, purtat de femeile spaniole.	/<fr. mantille, sp. mantilla
MANTINELĂ	MANTINÉL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Bordură care înconjoară un patinoar sau terenul de hochei pe gheață.2) Marginea internă a unei mese de biliard.	/<it. mantinella
MANTISĂ	MANTÍS//Ă ~e	<i>f.</i>	mat. Partea zecimală pozitivă a unui logaritm.	/<fr. mantisse
MANTOU	MANTÓU ~ri	<i>n.</i>	Palton sau pardesiu pentru femei.	/<fr. manteau
MANUAL I	MANUÁL I ~ă (~i, ~e)		1) Care se efectuează cu mâna; făcut cu mâna. Proces ~.2) Care lucrează cu mâinile. Lucrător ~. [Sil. -nu-al]	/<fr. manuel

MANUAL II	MANUÁL II ~e	<i>n.</i>	Carte care cuprinde elementele fundamentale ale unei discipline, ale unei arte sau ale unei îndeletniciri practice. ~ de istorie. ~ de biologie. [Sil. -nu-al]	/<fr. manuel, lat. manualis
MANUFACTURĂ	MANUFACTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Formă de producție premergătoare mării industrii, caracterizată prin folosirea preponderentă a muncii manuale.2) Întreprindere industrială unde predomină munca manuală.3) pop. Produs textil; țesătură.	/<fr. manufacture
MANUFACTURIER	MANUFACTURIÉR ~ă (~i, ~e)		Care ține de manufactură; propriu manufacturii. [Sil. -ri-er]	/<fr. manufacturier
MANUSCRIS I	MANUSCRÍ//S I ~să (~și, ~se)		Care este scris de mână.	/<lat. manuscriptus
MANUSCRIS II	MANUSCRÍS II ~e	<i>n.</i>	Lucrare scrisă de mână (sau dactilografiată).	/<lat. manuscriptus
MANUTANȚĂ	MANUTÁNȚ//Ă ~e	<i>f. inv.</i>	Serviciu de intendență care se ocupa de fabricarea pâinii pentru militari; brutărie militară.	/<fr. manutention
MAPAMOND	MAPAMÓND ~uri	<i>n.</i>	Hartă care reprezintă globul pământesc pe o suprafață plană; paniglob; planisferă. • Pe tot ~ul în toată lumea; peste tot; pe tot pământul.	/<it. mappamonde, ngr. mappamondo
MAPĂ	MÁP//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Obiect de birou, confecționat din carton, piele sau material plastic, în care se păstrează anumite hârtii sau documente.2) Copertă de protecție a unei cărți.3) Servietă plată cu mai multe deschizături. [G.-D. mapei]	/<germ. Mappe
MARABU I	MARABÚ I	<i>m.</i>	1) Pasăre mare exotică cu penaj alb-cenușiu, cu capul și gâtul golașe, asemănătoare cu barza.2) Pană din coada acestei păsări, folosită ca podoaba.	/<fr. marabout
MARABU II	MARABÚ II	<i>m.</i>	Călugăr musulman care s-a retras într-un loc ferit de lume și este socotit de credincioși drept sfânt.	/<fr. marabout
MARAFET	MARAFÉT ~uri	<i>n. pop.</i>	1) Dispoziție de moment, neașteptată și stranie; maraz; moft; naz; toană; capriciu.2) Obiect lipsit de valoare; fleac.3) Podoabă prețioasă.4) înv. Capacitate de a lucra cu multă ușurință și dexteritate; dibăcie; măiestrie; iscusință; pricepere.	/<ngr. marafêti, turc. marifet
MARAMĂ	MARÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	Broboadă din țesătură fină de borangic, fiind parte componentă a costumului național femeiesc. [G.-D. maramei]	/<turc. mahrama
MARAMUREȘEAN I	MARAMUREȘ//EÁN I ~eănă (~eni, ~ene)		Care aparține Maramureșului sau populației lui; din Maramureș.	/Maramureș n. pr. + suf. ~ean
MARAMUREȘEAN II	MARAMUREȘ//EÁN II ~eănă (~eni, ~ene)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Maramureșului sau este originară din Maramureș.	/Maramureș n. pr. + suf. ~ean
MARAMUREȘEANCĂ	MARAMUREȘ//EÁN CĂ ~ence	<i>f.</i>	Femeie care face parte din populația de bază a Maramureșului sau este originară din Maramureș.	/maramureșean + suf. ~că
MARANGOZ	MARANGÓZ ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în lemnăria de corabie.	/<turc. marangoz
MARASCHINOȘ	MARASCHÍNO	<i>n.</i>	Lichior de vișine sau de cireșe amare.	/<it. maraschino
MARASM	MARÁSM	<i>n.</i>	1) Stare de slăbire extremă a organismului; extenuare fizică.2) Stare de epuizare morală și spirituală; demoralizare.	/<fr. marasme, ngr. marasmos, germ. Marasmus

MARATON	MARATÓN	<i>n.</i>	Proba athletică de alergări pe o distanță de 42,195 km.	/<fr. marathon
MARATONIST	MARATONÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Sportiv care practică maratonul.	/maraton + suf. ~ist
MARC	MARC	<i>n.</i>	Produs în formă de pastă, obținut prin prelucrarea fructelor și a legumelor și folosit ca materie primă în industria alimentară.	/<fr. marc
A MARCA	A MAR//CÁ ~chéz	<i>tranz.</i>	1) A evidenția printr-o marcă; a însemna.2) (obiecte din metale prețioase, mărfuri industriale) A prevedea cu un semn oficial (pentru a garanta calitatea și autenticitatea).3) (terenuri, suprafețe) A indica printr-un jalon, stabilind limitele.4) A indica	/<germ. markieren, fr. marquer
MARCAJ	MARCÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Semn distinctiv făcut sau aplicat pe ceva (obiect, animal etc.).2) sport Supraveghere a unui jucător cu scopul de a-i neutraliza acțiunile ofensive. • Tabelă de ~ tabelă pe care se înregistrează rezultatele obținute într-o întrecere sportivă.	/<fr. marquage
MARCANT	MARCÁN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre persoane) Care merită să fie luat în seamă; de importanță deosebită; remarcabil; notabil. Personalitate ~tă.	/<fr. marquant, germ. markant
MARCATOR I	MARCAT//ÓR I ~oáre	<i>n.</i>	Unealtă pentru marcarea locului de plantare sau de semănare a culturilor agricole.	/a marca + suf. ~tor
MARCATOR II	MARCATÓR II ~i	<i>m.</i>	Persoană specializată în lucrările de marcare.	/a marca + suf. ~tor
MARCĂ I	MÁRC//Ă I mărci	<i>f.</i>	1) Semn de distinctiv aplicat pe un obiect sau pe un animal pentru a-l deosebi de altele sau pentru a-i indica anumite caracteristici.2) Indiciu pus de întreprinderi pe produsele lor. ~a fabricii.3) Model de produs industrial. ~ de automobil. • De ~ de ca	/<ngr. márka, fr. marque
MARCĂ II	MÁRCĂ II mărci	<i>f.</i>	(cu sau fără determinativul poștală) Timbru emis de stat, care se aplică pe corespondență, servind drept plată a transportului poștal. [G.-D. mărcii]	/<germ. Marke
MARCĂ III	MÁRCĂ III mărci	<i>f.</i>	Unitate a sistemului monetar din unele țări (Germania, Finlanda etc). [G.-D. mărcii]	/<germ. Mark
MARCHETĂRIE	MARCHETĂRI//E ~i	<i>f.</i>	1) Artă decorativă care constă în aplicarea pe suprafața obiectelor de mobilă a unor mici bucăți de placaj, de fildes, de sidef, pentru a obține un decor geometric sau chiar un tablou.2) Lucrare decorativă astfel obținută.	/<fr. marqueterie
MARCHITAN	MARCHITÁN ~i	<i>m. inv.</i>	Vânzător (ambulant) de mărfuri mărunte; coropcar.	/<pol. markietan
MARCHITĂNIE	MARCHITĂNÍ//E ~i	<i>f. inv.</i>	1) Magazin în care se vindeau mărunțișuri de uz casnic.2) Comerț cu mărunțișuri.3) Meseria de marchitan.	/marchitan + suf. ~ie
MARCHIZ	MARCHÍZ ~i	<i>m.</i>	(în unele țări; folosit și ca titlu pe lângă numele respectiv) Reprezentant al nobilimii cu grad superior contelui și inferior ducelui.	/<fr. marquis
MARCHIZĂ I	MARCHÍZ//Ă I ~e	<i>f.</i>	Soție sau fiică de marchiz.	/<fr. marquise
MARCHIZĂ II	MARCHÍZ//Ă II ~e	<i>f.</i>	1) Mic acoperiș sub formă de streășină, fixat deasupra intrării principale a unei clădiri.2) Mică încăpere cu pereți de sticlă ce precedă intrarea într-o casă.	/<fr. marquise

MARCHIZET	MARCHIZÉT ~uri	<i>n.</i>	1) Țesătură de bumbac foarte fină, folosită pentru rochii ușoare de vară sau pentru perdele.2) la pl. Varietăți ale unei astfel de țesături.	/<germ. Markiset
MARCOTAJ	MARCOTÁJ ~e	<i>n.</i>	Înmulțire vegetativă a plantelor, prin marcote.	/<fr. marcottage
MARCOTĂ	MARCÓT//Ă ~e	<i>f.</i>	Ramură a unei plante, care se îngroapă în pământ, și care, după ce a prins rădăcini, se separă de planta-mamă, formând o nouă plantă.	/<fr. marcotte
MARDEALĂ	MARD//EÁLĂ ~eli	<i>f. pop.</i>	Bătaie zdravănă; chelfăneală.	/a mardi + suf. ~eală
A MARDI	A MARD//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	pop. A bate foarte tare; a chelfăni.	/<țig. mardo
MARE I	MÁR//E I ~i	<i>adj.</i>	1) Care are dimensiuni ce întrec pe cele obișnuite; de proporții considerabile. Râu ~. Sat ~. • Literă ~ literă inițială a substantivelor proprii și a cuvintelor de la începutul unei propoziții. A face ochi ~i a se mira; a privi uluit. În linii ~i (sau în	/Probabil lat. mas, maris
MARE II	MÁR//E II mări	<i>f.</i>	1) Spațiu întins de apă stătătoare, sărată, situată între continente sau în interiorul lor. ~ea Mediterană. ~ea Caspică. • A făgădui (a promite, a cere) ~ea cu sarea a făgădui (a promite, a cere) imposibilul. A încerca ~ea cu degetul a întreprinde ceva fă	/<lat. mare, ~is
MAREE	MARÉE ~	<i>f.</i>	Mișcare zilnică oscilatorie a apelor mărilor și oceanelor, al căror nivel crește și descrește alternativ, ca urmare a atracției Lunii sau a Soarelui. [G.-D. mareei]	/<fr. marée
MAREGRAF	MAREGRÁF ~e	<i>n.</i>	Instrument pentru determinarea variației nivelului apelor mării; mareometru.	/<fr. marégraphe
MAREOMETRU	MAREOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument pentru determinarea variației nivelului apelor mării; maregraf. [Sil. -re-o-]	/<fr. maréometre
MAREȘAL	MAREȘÁL ~i	<i>m.</i>	Ofițer cu grad superior celui de general. ~ de aviație.	/<fr. maréchal
MARFĂ	MÁRF//Ă mărfuri	<i>f.</i>	1) Bun (material) destinat schimbului pe piață.2) Totalitate a obiectelor destinate vânzării. • A-și lăuda ~a a lăuda ceea ce îi aparține. [G.-D. mărfii]	/<ung. marha
MARGARETĂ	MARGARÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee decorativă cu flori mici, albe sau roșii.	/<germ. Margarete, fr. marguerite
MARGARINĂ	MARGARÍNĂ	<i>f.</i>	Produs alimentar, asemănător cu untul, obținut dintr-un amestec de grăsimi vegetale și animale.	/<fr. margarine
MARGHILOMAN	MARGHILOMÁN ~e	<i>n.</i>	Cafea turcească fiartă cu rom sau cu coniac.	/Marghiloman n. pr.
MARGHIOL	MARGHI//ÓL ~oală (~óli, ~oále)	<i>reg.</i>	Care manifestă agerime și deșteptăciune; isteț.	/<ngr. marghiólos
MARGHIOLEALĂ	MARGHIOL//EÁLĂ ~eli	<i>f.</i>	reg. și fam. Cochetărie exagerată; sclifoseală.	/a marghioli + suf. ~eală
A SE MARGHIOLI	A SE MARGHIOL//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	reg. fam. A face fasoane; a se fasoni; a se sclifosi.	/Din marghiol
MARGINAL	MARGINÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care se află la margine; situat la margine.2) (despre note, observații, comentarii) Care este scris pe marginea unui text tipărit sau a unui manuscris; realizat pe marginea unui text tipărit sau a unui manuscris.3) Care este mai puțin important; de imp	/<fr. marginal

MARGINALIA	MARGINÁLIA	f.	Comentariu făcut pe marginea unui text tipărit (sau a unui manuscris); notă marginală. [Sil. -li-a]	/<lat., it. marginalia
A MARGINALIZA	A MARGINALIZ//Á ~éz	tranz.	1) A face să se marginalizeze.2) (persoane) A desconsidera neglijând în mod voit.	/marginal + suf. ~iza
A SE MARGINALIZA	A SE MARGINALIZÁ má ~éz	intrans.	A se situa la marginea unui obiect, unui fenomen etc.	/marginal + suf. ~iza
MARGINE	MÁRGIN//E ~i	f.	1) Parte extremă a unei suprafețe; capăt; extremă. ~ea mesei. • A ține (sau a bate) ~ile a se feri de lucru greu; a căuta să scape de o obligație. (De) la ~ea lumii (de) foarte departe. Fără (de) ~i foarte mare, imens, nesfârșit.2) rar Linie care desparte	/<lat. margo, ~inis
MARIAJ	MARIÁJ ~e	f. livr.	Uniune legalizată dintre un bărbat și o femeie; alianță matrimonială; căsnicie; căsătorie. [Sil. -ri-aj]	/<fr. mariage
MARIJUANA	MARIJUANA [pr.: marihuána]	f.	Stupefiant obținut din frunzele unei specii de cânepă. [G.-D. marijuanei; Sil. -jua-]	/Cuv. sp.
MARIN	MARÍN ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de mare; propriu mării.2) (despre picturi) Care reprezintă marea; reprezentând un peisaj de mare.	/<fr. marin
A MARINA	A MARIN//Á ~éz	tranz.	(alimente) A prepara cu un sos special condimentat (pentru a da un gust bun sau pentru a conserva).	/<fr. marinier, germ. marinieren
MARINAR	MARINÁR ~i	m.	1) Persoană care face parte din echipajul unei nave maritime; matelot.2) Persoană care își face serviciul militar la marină.	/marină + suf. ~ar
MARINATĂ	MARINÁT//Á ~e	f.	1) Sos preparat din oțet, untdelemn și diferite condimente.2) Fel de mâncare pregătită din carne sau pește, ținut într-un astfel de sos.	/<ngr. marinos, it. marinato
MARINĂ	MARÍNĂ	f.	Totalitate de nave maritime ale unui stat, luate împreună cu personalul care lucrează pe ele; flotă navală a unui stat.	/<fr. marine, it. marina
MARINĂRESC	MARINÁR//ÉSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru marinari; de marinar.	/marinar + suf. ~esc
MARINĂRIȚĂ	MARINÁRÍT//Á ~e	f.	Femeie care face parte din echipajul unei nave.	/marinar + suf. ~iță
MARINĂREȘTE	MARINĂRÉȘTE	adv.	În felul marinarilor; cum obișnuiesc marinarii.	/marinar + suf. ~ește
MARIONETĂ	MARIONÉT//Á ~e	f.	1) Figură reprezentând o ființă umană sau un animal, care, acționată de o persoană, interpretează un rol în teatrul de păpuși.2) fig. Persoană ușor influențabilă, lipsită de voință și de personalitate; jucărie; păpușă. [Sil. -ri-o-]	/<fr. marionnette
MARITAL	MARÍTÁL ~ă (~i, ~e)	jur.	1) Care se referă la drepturile soțului.2) Care ține de soți; propriu soților; conjugal.	/<fr. marital, lat. maritalis
MARITIM	MARÍTIM ~ă (~i, ~e)		1) Care este în legătură cu marea; aflat pe malul mării. Port ~.2) Care este influențat de mare; determinat de acțiunea mării. Climă ~ă.3) Care se produce pe mare; realizat pe mare. Navigație ~ă.4) Care ține de navigația pe mare. Drept ~. Fortă ~ă.	/<fr. maritime
MARJĂ	MÁRJ//Á ~e	f.	Rezervă de care se poate dispune între anumite limite. ~ de timp.	/<fr. marge

MARKETING	MÁRKETING	<i>n.</i>	Ansamblu al activităților, metodelor și tehnicilor care au ca obiect studiul cererii consumatorilor și satisfacerii acestei cereri cu produse și servicii.	/<engl. marketing
MARMELADĂ	MARMELÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	Produs alimentar sub formă de pastă gelatinoasă, preparată din fructe zdrobite și fierte cu zahăr.	/<fr. marmelade, germ. Marmelado
MARMITĂ	MARMÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Vas mare cu două toarte, folosit pentru a transporta mâncarea caldă.	/<fr. marmite
A MARMORA	A MARMOR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(materiale) A face să capete aspect de marmură; a face să fie ca de marmură. ~ piatra de construcție.	/Din marmură
MARMORAJ	MARMORÁJ ~e	<i>n.</i>	Desen colorat, imprimat pe hârtie, care imită marmura.	/marmură + suf. ~aj
MARMOREAN	MARMORE//ÁN ~ână (~éni, ~éne)		Care pare a fi de marmură; asemănător cu marmura. [Sil. -re-an]	/<fr. marmoréen
MARMOTĂ	MARMÓT//Ă ~e	<i>f.</i>	Animal rozător cu capul scurt și gros, prețuit pentru blana de culoare cenușie.	/<fr. marmotte, it. marmotta
MARMURĂ	MÁRMUR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Rocă calcaroasă dură, de diferite culori, care, prin șlefuire, capătă aspect lucios și neted, fiind folosită în construcție și ca material pentru sculptură. • A rămâne de ~ a încremeni pe loc; a înmărmuri. A fi de ~ (sau a fi rece ca ~a sau ca o ~) a f	/<lat. marmor, ~oris
MARNĂ	MÁRN//Ă ~e	<i>f.</i>	Calcar argilos, folosit ca materie primă la fabricarea cimentului.	/<fr. marne, it. marna
MARO	MARÓ	<i>adj. invar.</i>	Care are culoarea castanei coapte; de culoare brun-roșcată; cafeniu; castaniu. [Art. maroul]	/<fr. marron
MAROANĂ	MAROÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	Castană coaptă.	/<fr. marron, it. marrone
MAROCIN	MAROCHÍN ~e	<i>n.</i>	Piele subțire și fină de capră (mai rar de oaie), tăbăcită cu extracte vegetale și folosită la confecționarea unor articole de galanterie și de încălțăminte; saftian. [Pl. și marochinuri]	/<fr. maroquin, it. marochino
MAROCINĂRIE	MAROCHINĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Meseria de marochinier.2) Atelierul marochinierului.3) Magazin în care se vând obiecte din marochin.4) Varietate de obiecte din marochin. [G.-D. marochinăriei]	/<fr. maroquinerie
MAROCINIER	MAROCHINIÉR ~i	<i>m.</i>	Lucrător specializat în confecționarea obiectelor din marochin (sau din alt fel de piele). [Sil. -ni-er]	/<fr. maroquinier
MAROTĂ	MARÓT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Sceptru de bufon cu un cap caraghios în vârf, împodobit cu zorzoane.2) rar Slăbiciune mare pentru ceva; idee fixă; manie.	/<fr. marotte
MARSUIN	MARSUÍN ~i	<i>m.</i>	Mamifer marin asemănător cu delfinul, dar mai mic decât acesta.	/<fr. marsouin
MARSUPIAL	MARSUPIÁL ~ă	<i>n.</i>	1) la pl. Ordin de mamifere vivipare, a căror femelă își poartă puii în marsupiu (reprezentanți: cangurul, ursul-australian, sariga).2) Animal din acest ordin. [Sil. -pi-al]	/<fr. marsupial
MARSUPIU	MARSÚPI//U ~i	<i>n.</i>	Cavitate abdominală în formă de pungă în care femela marsupialelor își poartă puii.	/<lat., fr. marsupium

MAR I	MARȘ I ~uri	<i>n.</i>	1) Mers ordonat și cadențat. A merge în ~.2) Mișcare a unor unități militare (într-o anumită formație). • ~ forțat marș executat cu o viteză mai sporită decât cea obișnuită (de o unitate militară).3) Compoziție muzicală cu ritm vioi, cadențat.4) Poezie li	/<fr. marche, germ. Marsch
MAR II	MARȘ II	<i>interj.</i>	1) (se folosește pentru a da comanda de pornire militarilor) Înainte marș!2) (se folosește pentru a alunga un animal sau în mod grosolan o persoană) Pleacă! Afară! Marș de aici!	/<fr. marche, germ. Marsch
MARȘARIER	MARȘARIÉR ~e	<i>n.</i>	Mers înapoi al automobilului. [Sil. -ri-er]	/<fr. marche arriere
MARȘRUT	MARȘRŪT ~e	<i>f.</i>	1) Linie a unei căi de comunicare (șosea, cale ferată, canal etc.) cu indicarea localităților.2) Metodă de deservire a mai multor mașini într-o ordine stabilită dinainte.	/<rus. marșrut, fr. marcheroute, germ. Marschrout
MARTIE	MÁRTIE	<i>m.</i>	A treia lună a anului; mărțișor. [Sil. -ti-e]	/<sl. martii, martu
MARTIN	MARTÍN ~i	<i>m.</i>	Pasăre marină, de talie medie, cu aripi lungi și cu penaj, mai ales, alburui, care se hrănește cu pești; pescăruș.	/<fr. martin
MARTINGALĂ	MARTINGÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Piesă de harnășament, constând dintr-o curea în formă de furcă, care nu permite calului să se ridice în două picioare.2) (la navele cu pânze) Bară de metal așezată sub bompres, care susține parâmele.3) (la jocurile de cărți) Miză dublă după fiecare pie	/<fr. martingale
MARTIR	MARTÍR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care îndură chinuri fizice sau morale pentru o cauză; mucenic.2) bis. Persoană care a acceptat condamnarea la moarte fără a se dezice de credința creștină.3) fig. Persoană supusă unor suferințe, tratamente sau persecuții inumane.	/<fr. martyr
MARTIRIU	MARTÍRI//U ~i	<i>n.</i>	1) Suferință îndurată pentru anumite idei sau convingeri.2) Suferință mare, mai ales morală.	/<lat. martyrium
A MARTIRIZA	A MARTIRIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A supune la un martiriu.	/<fr. martyriser
MARTIROLOGIU	MARTIROLÓGI//U ~i	<i>n.</i>	1) Culegere de povestiri despre suferințele îndurate de mucenicii bisericii.2) fig. rar Listă de martiri sau de sfinți.	/<lat. martyrologium, fr. martyrologe
MARTOR	MÁRTOR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care asistă sau a asistat la desfășurarea unui eveniment.2) Persoană care dă lămuriri în fața unui organ judiciar în legeătură cu anumite fapte, pe care le cunoaște și care pot ajuta la soluționarea unui proces.3) înv. Persoană care însoțea pe	/<lat. martyr
MARȚ	MARȚ ~uri	<i>n. pop.</i>	1) A treia lună a anului; martie; mărțișor.2) Obiect mic de podoabă, legat de un fir împletit de culoare roșie și albă, care se poartă în cursul lunii martie, ca simbol al primăverii; mărțișor.	/<lat. martius
MARȚAFOI	MARȚAFÓI ~	<i>m. pop.</i>	Om de nimic; persoană fără preocupări serioase; derbedeu; pușlama; secătură.	/Orig. nec.
MARȚEA	MÁRȚEA	<i>adv.</i>	În fiecare zi de marți.	/<lat. martis
MARȚI	MARȚI	<i>f.</i>	A doua zi a săptămânii.	/<lat. martis

MARȚIAL	MARȚIÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de război; propriu războaielor; războinic. • Curte ~ă tribunal militar care funcționează în timp de război.2) Care manifestă deprinderi militare. Lupte marțiale.3) Care denotă solemnitate și gravitate; solemn și grav. Voce ~ă. Alură ~ă. [Sil.	/<fr. martial, it. marziale
MARȚIAN	MARȚI//ÁN ~ână (~éni, ~éne)		Care ține de planeta Marte; propriu planetei Marte. [Sil. -ți-an]	/<fr. martien
MARȚIPAN	MARȚIPÁN ~e	<i>n.</i>	Produs de cofetărie obținut dintr-un amestec de zahăr și miez de migdale.	/<germ. Marzipan
MARXISM	MARXÍSM	<i>n.</i>	Sistem de idei filozofice, economice și social-politice de orientare materialistă, care susține principiul luptei de clasă în scopul instaurării orânduirii comuniste.	/<fr. marxisme, rus. marksizm
MARXIST I	MARXÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de marxism; propriu marxismului.	/<fr. marxiste, rus. marksist
MARXIST II	MARXÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al marxismului.	/<fr. marxiste, rus. marksist
MAS	MAS ~uri	<i>n.</i>	1) Oprire pentru odihnă (peste noapte).2) Loc de odihnă peste noapte.	/<lat. mansum
A MASA I	A MAS//Á I ~éz	<i>tranz.</i>	1) A strânge într-un tot; a dispune în masă; a reuni; a îngrămădi.2) A face să se maseze.	/<fr. masser
A MASA II	A MAS//Á II ~éz	<i>tranz.</i>	(corpul sau părți ale acestuia) A supune masajului pentru a înviora circulația sângelui, a activa metabolismul sau a favoriza eliminarea toxinelor din organism.	/<fr. masser
A SE MASA	A SE MAS//Á se ~eáză	<i>intrans.</i>	1) (despre persoane) A se concentra în număr mare.2) (despre trupe militare) A se dispune mai aproape unul de altul; a se concentra.	/<fr. masser
A MASACRA	A MASACR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A supune unui masacru; a nimici în masă; a măcelări.2) fig. (lucrul) A aduce într-o stare dezastruoasă.3) fig. (materiale, piese etc.) A strica involuntar în timpul executării, dând dovadă de neîndemânare și brutalitate.	/<fr. massacrer
MASACRU	MASÁCR//U ~e	<i>n.</i>	Omor în masă (al unor oameni lipsiți de apărare); măcel.	/<fr. massacre
MASAJ	MASÁJ ~e	<i>n.</i>	Metodă de tratament prin acțiunea factorului mecanic sau termic asupra organismului în vederea stimulării activității mușchilor și a circulației sângelui; fricțiune.	/<fr. massage
MASALA	MASALÁ ~le	<i>f. inv.</i>	Dispozitiv constând dintr-un băț prevăzut la un capăt cu câlți, cârpe sau alt material, îmbibat cu petrol, care servea la luminat, în special, în timpul unor manifestații de masă; faclă; torță.	/<ngr. masalás
MASALAGIU	MASALAGÍ//U ~i	<i>m.</i>	Persoană care purta sau aprindea masalalele pe străzi.	/masala + suf. ~giu
MASĂ I	MÁS//Ă I mése	<i>f.</i>	1) Mobilă formată dintr-o placă orizontală, pusă pe un suport sau pe picioare, având diverse întrebuințări (în special pentru a se servi pe ea mâncarea). ~ de scris. ~ de lucru. • ~ verde a) masă pentru jocuri de noroc; b) masă la care se duc tratative di	/<lat. mensa

MASĂ II	MÁS//Ă II ~e	<i>f.</i>	1) Materie constituită din elemente eterogene, nediferențiate, alcătuind un singur corp. • ~ verde nutreț constituit din iarbă și din alte plante.2) Cantitate, număr mare. ~ de aer. • În ~ a) în număr (cantitate) mare; b) în comun.3) Mărime fizică care de	/<fr. masse, germ. Masse
MASĂ III	MÁS//Ă III ~e	<i>f.</i>	Mulțime mare și compactă de oameni. • De ~ pentru toată lumea; care cuprinde pe toți. ~e populare totalitate a claselor și categoriilor sociale. [G.-D. masei]	/<fr. masse
A MASCA	A MAS//CĂ ~chéz	<i>tranz.</i>	1) A ascunde vederii; a face să nu se vadă; a camufla.2) fig. A prezenta într-o formă aparentă, ascunzând adevărul; a disimula. ~ adevărul.3) (obrazul sau o parte a lui) A acoperi cu o mască (pentru a nu fi recunoscut).	/<fr. masquer
MASCARA	MASCARĂ ~le	<i>f.</i>	1) înv. Actor de circ sau de bălci care evolua cu un program comic; măscărici; saltimbanc.2) fam. Cuvânt sau acțiune jignitoare. A spune ~le.	/<turc. maskara
MASCARADĂ	MASCARÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Faptă menită să păcălească pe cineva; festă; farsă.2) înv. Bal mascat.	/<fr. mascarade
MASCARON	MASCAR//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Ornament arhitec-tural care reprezintă o figură sau o mască fantastică ori grotescă.	/<fr. mascaroon
MASCĂ	MÁSCĂ măști	<i>f.</i>	1) Obiect dintr-un material rigid (stofă, carton etc.) reprezentând o față de om sau figura unui animal, cu care se acoperă fața pentru a-și schimba aspectul natural. ~ de carnaval. • A-și scoate (a-și arunca, a-și lepăda) ~a a-și da pe față firea sau int	/<fr. masque, germ. Maske
MASCOTĂ	MASCÓT//Ă ~e	<i>f.</i>	Ființă sau obiect despre care se crede că posedă puterea magică de a aduce noroc.	/<fr. mascotte
MASCUL	MASCÚL ~i	<i>m. și adjectival</i>	1) Individ de sex bărbătesc.2) mai ales depr. Bărbat viril.	/<lat. masculus, il. masculo
MASCULIN	MASCULÍN ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de mascul; propriu masculului. • Gen ~ gen gramatical care cuprinde ființele de gen bărbătesc și numele de obiecte considerate prin tradiție ca făcând parte din această categorie.2) (despre substantive, adjective etc.) Care ține de genul bărb	/<lat. masculinus, fr. masculin
MASCULINITATE	MASCULINITÁTE	<i>f.</i>	Totalitate a trăsăturilor specifice unui bărbat; vigoare bărbătească; virilitate; bărbăție.	/<fr. masculinité
A MASCULINIZA	A MASCULINIZ//Ă	<i>tranz.</i>	A face să capete trăsături masculine, bărbătești.	/<fr. masculiniser
MASCUR	MÁSCUR ~i	<i>m.</i>	Porc mascul castrat.	/<lat. masculus
MASEZĂ	MASEZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Lucrătoare specializată în practicarea masajului. [G.-D. masezei]	/<fr. masseuse
MASICOT	MASICÓT	<i>n.</i>	Oxid de plumb, folosit în industria coloranților.	/<fr. massicot
MASIV I	MASÍV I ~ă (~i, ~e)		1) Care are o masă bine încheată; cu masa constituită din părți unite strâns.2) Care constituie o masă grea și compactă; cu masa compactă și lipsită de goluri.3) (despre ființe, construcții etc.) Care se caracterizează prin dimensiuni impunătoare; de mar	/<fr. massif, germ. massiv

MASIV II	MASÍV II ~e	<i>n.</i>	1) Ansamblu de forme identice de relief, care constituie o unitate. ~ muntos.2) Grup compact, care formează o totalitate (de arbori, de plante, de blocuri locative etc.). ~ de pini.3) Cantitate mare care formează o masă compactă. ~ de cărbuni.	/<fr. massif, germ. Massiv
MASIVITATE	MASIVÍTÁTE	<i>f.</i>	Caracter masiv.	/<fr. massivité
MASLĂ	MÁSL//Ă ~e	<i>f.</i>	rar Fiecare dintre cele patru culori la cărțile de joc.	/<rus. maslo
MASLU	MÁSL//U ~e	<i>n.</i>	Slujbă religioasă creștină (pentru muribunzi) la care se face ungerea cu mir. [Pl. și masluri]	/<sl. maslo
MASOCHISM	MASOCHÍSM	<i>n.</i>	Perversiune sexuală caracterizată prin apariția plăcerii sexuale numai după producerea unei dureri fizice.	/<fr. masochisme, germ. Masochismus
MASOCHIST I	MASOCHÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de masochism.	/<fr. masochiste
MASOCHIST II	MASOCHÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care practică masochismul.	/<fr. masochiste
MASON	MASÓN ~i	<i>m.</i>	Membru al organizației masonice; francmason.	/<fr. maçon
MASONERIE	MASONERÍE	<i>f.</i>	Curent religios și filozofic care se caracterizează prin ritualuri mistice și prin îmbinarea lor cu principiile etico-morale și politice.	/<fr. maçonnerie
MASONIC	MASÓNI//C ~că (~ci,		Care ține de masonerie; francmasonic.	/<fr. maçonnique
MASOR	MASÓR ~i	<i>m.</i>	Specialist care practică masajul.	/<fr. masseur
MASS-MEDIA	MASS-MÉDIA	<i>f.</i>	Mijloacele tehnice (ziarele, radioul, televiziunea, cinematograful etc.) care servesc la comunicarea în masă a informațiilor. [Sil. -di-a]	/<engl., fr., it. mass media
MASTIC	MASTÍC ~uri	<i>n.</i>	1) Masă constituită dintr-un amestec de substanțe minerale și vegetale care se întărește în contact cu aerul (folosită la lipit, la chituit etc.).2) Rășină aromatică de origine vegetală, provenită dintr-un arbore tropical (folosită la fabricarea lacurilor	/<fr. mastic
MASTICATOR I	MASTICAT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care ține de masticăție; propriu masticăției. • Mușchi ~ori mușchi care acționează maxilarul inferior.	/<fr. masticateur
MASTICATOR II	MASTICAT//ÓR II ~oăre	<i>n.</i>	Dispozitiv pentru mestecarea și fărâmițarea cauciucului natural brut.	/<fr. masticateur
MASTICAȚIE	MASTICÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Mestecare a alimentelor în cavitatea bucală.	/<fr. mastication
MASTICĂ	MASTÍ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Băutură alcoolică aromată, care conține mastic.	/<turc. mastika
MASTITĂ	MASTÍT//Ă ~e	<i>f. med.</i>	Inflamație acută sau cronică a mamelei.	/<fr. mastite
MASTODONT	MASTODÓN//T ~ți	<i>m.</i>	Animal fosil uriaș, asemănător cu elefantul, care a trăit în erele terțiară și cuaternară.	/<fr. mastodonte
MASTOIDĂ	MASTOÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	Fiecare dintre cele două proeminente ale osului temporal de după ureche. • Apofiză ~ proeminență a osului de după ureche.	/<fr. mastod'de
MASTOIDITĂ	MASTOIDÍT//Ă ~e	<i>f. med.</i>	Inflamație a apofizei mastoide. [Sil. -to-i]	/<fr. mastod'dite
MASTURBAȚIE	MASTURBÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Autoexcitare artificială a organelor sexuale pentru obținerea orgasmului; onanie; onanism.	/<fr. masturbation

MAȘINAL	MAȘINÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care este făcut fără participarea voinței sau a conștiinței; automat; inconștient; instinctiv; involuntar; mecanic.2) Care ține de mașini; propriu mașinilor.	/<fr. machinal
MAȘINAȚIE	MAȘINÁȚI//E ~i	f.	Ansamblu de combinații secrete și complicate, vizând succesul sau eșecul unei afaceri. [G.-D. mașinației; Sil. -ți-e]	/<fr. machination, it. macchinazione
MAȘINĂ	MAȘÍN//Ă ~i	f.	1) Sistem tehnic constând din piese ce funcționează coordonat, transformând o formă de energie în alta sau efectuând un lucru mecanic util. • ~agricolă mașină folosită în agricultură. ~unealtă mașină echipată cu scule pentru aschiere, forfecare, tăiere	/<fr. machine, germ. Maschine
MAȘINĂRIE	MAȘINĂRÍ//E ~i	f.	1) Ansamblu de piese din care este constituit un mecanism, o mașină.2) Sistem de mecanisme antrenate în aceeași acțiune.	/mașină + suf. ~ărie
MAȘINISM	MAȘINÍSM	n.	Folosire pe scară largă a mașinilor în economia națională a unei țări.	/<fr. machinisme
MAȘINIST	MAȘINÍ//ST ~ști	m.	Persoană care conduce sau supraveghează un vehicul sau un motor; mecanic.	/<fr. machiniste, germ. Maschinist
A MAȘINIZA	A MAȘINIZ//Ă ~éz	tranz.	rar (proces de muncă) A face să se efectueze cu ajutorul mașinilor și a mecanismelor; a mecaniza.	/mașină + suf. ~iza
MAT I	MAT I ~ă (mați, ~e)		1) Care este lipsit de lăcu; fără strălucire.2) (despre sticlă) Care este lipsit de transparență; fără transparență.3) (despre sunete) Care este lipsit de sonoritate; fără rezonanță; șters; surd.	/<fr. mat, germ. matt
MAT II	MAT II	n.	Situație în cadrul unei partide de șah, în care regele uneia dintre părți nu-și poate părăsi locul fără a fi prins, determinându-se în felul acesta sfârșitul partidei în valoarea părții adverse.	/<fr. mat, germ. Matt
MATA	MATÁ	pron.	pers. reg., fam. Pronume de politețe pentru persoana a 3-a singular; dumneata. [G.-D. matala; Var. matala]	/Din dumneata
MATADOR	MATADÓR ~i	m.	Toreador căruia îi revine sarcina să aplice taurului lovitura mortală.	/<fr. matador, germ. Matador
MATAHALĂ	MATAHÁL//Ă ~e	f.	1) Ființă (sau mai rar lucru) de dimensiuni mari și neproportionate; namilă.2) Ființă imaginară fioroasă de dimensiuni mari și neproportionate; monstru; dihanie.3) Făptură cu înfățișare fioroasă.4) Schelet de lemn înfășurat cu paie și acoperit cu zdrențe,	/Orig. nec.
MATCĂ	MÁTCĂ măci	f.	1) Făgaș al unei ape curgătoare; albie.2) Izvor al unei ape curgătoare.3) Apartenență socială sau etnică; obârșie; origine; ascendență; proveniență.4) Albină femelă care depune ouă; regină. [G.-D. mătcii]	/<bulg., sb. matka
MATELOT	MATELÓ//T ~ți	m.	Persoană care face parte din echipajul unei nave maritime; marinar; matroz.	/<fr. matelot
MATEMATIC I	MATEMÁTI//C I ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de matematică; bazat pe principiile matematicii.2) Care vădește o exactitate riguroasă. Precizie ~că.	/<fr. mathématique, it. matematico
MATEMATIC II	MATEMÁTIC II	adv.	Cu mare precizie.	/<fr. mathématique, it. matematico

MATEMATICĂ	MATEMÁTI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Știință care studiază mărimile, relațiile cantitative și formele spațiale, ce pot fi calculate și măsurate. [G.-D. matematicii]	/<lat. mathematica, fr. mathématique, it. matematica
MATEMATICESȚE	MATEMATICÊȘTE	<i>adv.</i>	1) Conform calculelor matematice.2) fig. În mod specific; exact.	/matematic + suf. ~ește
MATEMATICIAN	MATEMATICI//ÂN ~ănă (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Specialist în matematică. [Sil. -ci-an]	/<fr. mathématicien
MATERIAL I	MATERIAL I ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de materie; format din materie. Corp ~.2) Care există independent de conștiința omului; cu existență independentă; real.3) Care există în realitate; cu proprietatea de a fi perceput cu ajutorul simțurilor; concret; real; perceptibil; sesizabil	/<fr. matériel, lat. materialis
MATERIAL II	MATERIAL II ~e	<i>n.</i>	1) Totalitate de materii prime sau de semifabricate din care se produc diverse obiecte.2) Produs textil; țesătură; materie.3) Ansamblu de date (informații, documente etc.) necesare pentru realizarea unei lucrări literare sau științifice.4) Totalitate de f	/<fr. matériel, lat. materialis
MATERIALICESȚE	MATERIALICÊȘTE	<i>adv.</i>	Din punct de vedere material; sub aspect material. [Sil. -ri-a-]	/material + suf. ~icește
MATERIALISM	MATERIALÍSM	<i>n.</i>	Concepție filozofică care consideră materia, natura, existența în genere, ca fiind factor primordial, determinant, iar conștiința, spiritul, gândirea ca fiind factor secund, derivat. [Sil. -ri-a-]	/<fr. matérialisme, germ. Materialismus
MATERIALIST I	MATERIALÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de materialism; propriu materialismului.	/<fr. matérialiste, germ. materialist
MATERIALIST II	MATERIALÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	1) Adept al materialismului.2) depr. Persoană care urmărește în activitatea sa să obțină numai foloase materiale. [Sil. -ri-a-]	/<fr. matérialiste, germ. Materialist
MATERIALITATE	MATERIALITÁTE	<i>f.</i>	Starea, caracterul material al lucrurilor. [Sil. -ri-a-]	/<fr. matérialité, germ. Materialität
A MATERIALIZA	A MATERIALIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(produse ale activității spirituale) A face să se materializeze; a concretiza. [Sil. -ri-a-]	/<fr. matérialiser
A SE MATERIALIZA	A SE MATERIALIZ//Á se	<i>intrans.</i>	A căpăta formă materială; a deveni real, concret; a se concretiza. [Sil. -ri-a-]	/<fr. matérialiser
MATERIE	MATÉRI//E ~i	<i>f.</i>	1) Realitate care există în afară și independent de conștiința omenească și care este reflectată de aceasta.2) Substanță din care sunt formate obiectele și care posedă o masă mecanică. Structura ~ei. • ~ colorantă substanță folosită la colorarea diverselo	/<lat., it. materia, germ. Materie, fr. matiere
MATERN	MATÉRN ~ă (~i, ~e)		Care ține de mamă; propriu mamei; provenit de la mamă. Dragoste ~ă. • Limbă ~ă limbă învățată în fragedă copilărie în sânul familiei.	/<lat. maternus, it. materno
MATERNITATE	MATERNIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter matern.2) Spital în care sunt îngrijite femeile gravide în perioada sarcinii, a nașterii și a lăuziei.	/<fr. maternité
MATINAL	MATINÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de dimineață; care se produce dimineața.2) (despre persoane) Care se trezește de dimineață; obișnuit să înceapă activitatea devreme.	/<fr. matinal

MATINEU	MATINÉ//U ~e	<i>n.</i>	1) Spectacol care are loc în timpul primei jumătăți a zilei.2) Festivitate organizată la grădiniță sau la școală (în prima jumătate a zilei).	/<fr. matinée
A MATLASA	A MATLAS//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(obiecte de îmbrăcăminte, materiale textile, mobile etc.) A căptuși cu un material secundar, efectuând cusături care scot în relief pe o suprafață externă diferite modele (dungi, pătrate, romburi etc.).	/<fr. matelasser
MATOSTAT	MATOSTÁT ~e	<i>n.</i>	Rocă silicioasă compactă, de culoare roșie, verde sau negricioasă, folosită ca piatră semiprețioasă.	/<ngr. matostátis
MATRACUCA	MATRACÚ//CA ~ci	<i>f. pop.</i>	Femeie vulgară, cu înfățișare neplăcută și purtări nedemne.	/<ngr. matrakúka
MATRAPAZLÂC	MATRAPAZLÂC ~uri	<i>n.</i>	fam. Acțiune săvârșită în scopuri frauduloase; șmecherie.	/<turc. matrabazlık
MATRIARHAL	MATRIARHÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de matriarhat; propriu matriarhatului. Societate ~ă. [Sil. -tri-ar-]	/<fr. matriarcal
MATRIARHAT	MATRIARHÁT	<i>n.</i>	Perioadă istorică în dezvoltarea orânduirii comunei primitive, în care apartenența etnică se stabilea pe linia maternă și în care femeii îi revenea rolul principal în viața economică și socială. [Sil. -tri-ar-]	/<fr. matriarcat, germ. Matriarchat
MATRICE I	MATRÍCE I	<i>f. inv.</i>	Cavitate internă a aparatului genital feminin în care se dezvoltă embrionul; mitră; uter.	/<lat. matrix, ~cis, fr. matrice
MATRICE II	MATRÍCE II	<i>f.</i>	log. Tabel reprezentând valoarea de adevăr a unui enunț pe baza valorii de adevăr a elementelor sale componente.	/<lat. matrix, ~cis, fr. matrice
MATRICID I	MATRICÍ//D I ~zi	<i>m.</i>	și adjectival Persoană care și-a ucis mama.	/<fr. matricide
MATRICID II	MATRICÍD II ~e	<i>n.</i>	Crimă comisă de o persoană care și-a ucis mama.	/<fr. matricide
MATRICOLĂ	MATRÍCOL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Registru de evidență în care se înscrie numele persoanelor dintr-o instituție.2) Regitru care conține numele, datele personale și notele elevilor.3) Ecuson cu numele școlii (și cu numărul de înscriere) prins de uniforma elevilor, pe brat sau pe piept.	/<fr. matricule, lat. matricula, it. matricola
MATRIMONIAL	MATRIMONIÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de matrimoniu; propriu matrimonului. Legătură ~ă. [Sil. -ni-al]	/<fr. matrimonial
MATRIMONIU	MATRIMÓNI//U ~i	<i>n. livr.</i>	Uniune legalizată dintre un bărbat și o femeie; căsătorie; căsnicie.	/<lat. matrimonium, it. matrimonio
A MATRIȚA	A MATRIȚ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(materiale) A prelucra cu matrița.	/Din matriță
MATRIȚĂ	MATRÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Unealtă folosită la modelarea prin deformare plastică sub presiune a unor materiale.2) Formă în care se toarnă caracterele tipografice.	/<germ. Matrizen
MATRIȚER	MATRIȚÉR ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în lucrări de matrițare.	/matriță + suf. ~er
MATROANĂ	MATROÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) inv. Soție de cetățean roman.2) Femeie căsătorită care impune respect prin ținuta exterioară și gravitatea sa.3) depr. Femeie în vârstă, corpolentă și vulgară.	/<lat., it. matrona, fr. matrone
MATRONIMIC	MATRONÍMI//C ~că (~ci, ~ce):		Nume ~ nume dat după numele mamei.	/<it. matronimico
MATROZ	MATRÓZ ~i	<i>m.</i>	Persoană care face parte din echipajul unei nave maritime; marinar; matelot.	/<germ. Matrose, rus. matros

MATUR	MATŪR ~ă (~i, ~e)		1) (despre organisme, ființe) Care se află în stare de dezvoltare deplină; ajuns în faza de maturitate; adult.2) (despre persoane și despre manifestările lor) Care denotă profunzime și maturitate; cu înțelepciune profundă și serioasă. Om ~. Judecată ~ă.	/<lat. maturus, it. maturo
MATURAȚIE	MATURÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Ansamblu de transformări sau de faze succesive prin care trece un organism până când ajunge la nivelul dezvoltării morfologice complete.2) Ansamblu de modificări suferite de o celulă sexuală până ce ajunge să fie aptă pentru fecundare.3) Totalitate de	/<fr. maturation
MATURITATE	MATURITÁTE	<i>f.</i>	1) Stare de dezvoltare fizică și intelectuală completă.2) Caracter matur.3) Perioadă din viața unui om, cuprinsă între tinerețe și bătrânețe.4) Stare de dezvoltare deplină (a unui fruct); coacere.5) Nivel avansat de experiență, acumulat o dată cu înaintar	/<fr. maturité, lat. maturitas, ~atis
A MATURIZA	A MATURIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se maturizeze.	/matur + suf. ~iza
A SE MATURIZA	A SE MATURIZ//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A deveni matur; a ajunge la maturitate.2) (despre persoane) A atinge maturitatea spirituală; a căpăta o experiență bogată și multe cunoștințe.	/matur + suf. ~iza
MAȚ	MAȚ ~e	<i>n. pop.</i>	(la om și la unele animale) Parte a aparatului digestiv în formă de tub cuprinsă între stomac și anus; intestin.	/<lat. matia
MAUSOLEU	MAUSOLÉ//U ~e	<i>n.</i>	Monument funerar somptuos, de proporții foarte mari, ridicat în memoria unei personalități marcante sau a unor eroi.	/<lat. mausoleum, germ. Mausoleum, fr. mausolée
MAXI	MÁXI	<i>adj. invar.</i>	(despre fuste, rochii etc.) Care ajunge până aproape de gleznă.	/<fr. maxi
MAXILAR	MAXILÁR ~e	<i>n.</i>	Fiecare dintre cele două oase ale feței în care sunt fixați dinții; falcă.	/<lat. maxillaris, fr. maxillaire
MAXILĂ	MAXÍL//Ă ~e	<i>f.</i>	Fiecare dintre plăcile chitinoase de la gura insectelor, a unor viermi și a unor moluște.	/<lat. maxilla, fr. maxille
MAXIM	MÁXIM ~ă (~i, ~e)		(despre dimensiuni, intensitate, durată, valoare etc.) Care constituie un maximum; în gradul cel mai înalt; maximal.	/<lat. maximus, fr. maxime, maxima
MAXIMAL I	MAXIMÁL I ~ă (~i, ~e)		(despre dimensiuni, intensitate, durată, valoare etc.) Care constituie un maximum; în gradul cel mai înalt; maxim.	/<fr. maximal
MAXIMAL II	MAXIMÁL II ~e	<i>n.</i>	Tabel care indică limita superioară a prețurilor în piață pentru marfa micilor producători.	/<fr. maximal
MAXIMĂ	MÁXIM//Ă ~e	<i>f.</i>	Formulă lapidară, conținând o cugetare, un gând adânc sau o normă de conduită; sentință; aforism.	/<lat. maxima, fr. maxime
MAXIMUM I	MÁXIMUM I	<i>n.</i>	Valoare reprezentând extrema superioară (atinsă de o cantitate variabilă); limită superioară. ~ul temperaturii.	/<lat. maximum, fr. maximum
MAXIMUM II	MÁXIMUM II	<i>adv.</i>	Cel mult.	/<lat. maximum, fr. maximum
MAXI-TAXI	MÁXI-TÁXI ~uri	<i>n.</i>	Microbuz care funcționează după sistemul taximetrelor.	/<fr., engl. maxi-taxi
MAZAGRAN	MAZAGRÁN ~uri	<i>n.</i>	Băutură răcoritoare preparată din cafea neagră concentrată, în care se pune bucățele de gheață. [Pl. și mazagrane]	/<fr. mazagran

MAZĂRE	MĂZĂRE	<i>f.</i>	1) Plantă leguminoasă alimentară și furajeră, cu flori albe sau trandafirii și cu fructul în formă de păstaie, cu semințe rotunde. • ~-sălbatică plantă agățătoare cu flori roșii deschise.2) Fructul și sămânța acestei plante.3) Mâncare pregătită din boabel	/Cuv. autoht.
MAZETĂ	MAZÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	fam. (la unele jocuri de noroc, la biliard) Jucător prost, neîndemânatic.	/<fr. mazette
MAZIL	MAZÍL ~i	<i>m.</i>	ist. 1) Demnitar sau mare demnitar destituit din funcție.2) Boier mic (fără funcție publică).3) Cavalerist dintr-o unitate militară constituită din boieri scoși din funcții publice.4) Slujbaș însărcinat cu strângerea birurilor.	/<turc. mazul
A MAZILI	A MAZIL//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) A face mazil; a scoate din domnie; a detrona.2) fam. (persoane) A da afară dintr-o funcție, dintr-un post; a destitui; a elibera; a concedia; a scoate.	/Din mazil
MAZURCĂ	MAZÚR//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Dans popular polonez cu ritm moderat, care a devenit și dans de salon.2) Melodia după care se execută acest dans.	/<rus. mazurka
MĂCAR	MĂCÁR	<i>adv.</i>	(atribuie celor spuse o ultimă restricție admisibilă) Cel puțin; încaltea; barem.	/<ngr. makári
A MĂCĂI	A MĂCĂÍ pers. 3 măcăie	<i>intrans.</i>	(despre rațe) A scoate sunete caracteristice speciei; a face „mac-mac“.	/mac + suf. ~ăi
MĂCĂIT	MĂCĂÍT ~uri	<i>n.</i>	Sunet caracteristic scos de rațe.	/v. a măcăi
MĂCĂLEANDRU	MĂCÁL//EÁNDRU ~éndri	<i>m.</i>	Pasăre migratoare, cântătoare, de talie mică, cu penaj cafeniu pe spate și roșiatic pe piept, care se hrănește cu insecte.	/cf. ucr. makoliandra
MĂCEAȘĂ	MĂCEÁȘĂ măcéșe	<i>f.</i>	Fruct al măceșului. [G.-D. măceșei]	/Din măceș
MĂCEL	MĂCÉL ~uri	<i>n.</i>	Omor în masă (al unor oameni lipsiți de apărare); masacru.	/v. a măcelări
MĂCELAR	MĂCELÁR ~i	<i>m.</i>	1) Lucrător specializat în tăierea animalelor pentru consum.2) Vânzător într-o măcelărie.3) fig. Persoană care dă dovadă de o cruzime extremă.	/<lat. macellarius
A MĂCELĂRI	A MĂCELÁR//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A omorî în mod barbar și în masă; a căsăpi; a masacra.2) (animale) A tăia (la abator) pentru consum.	/Din măcelar
MĂCELĂRIE	MĂCELĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) înv. Întreprindere unde se tăiau animalele pentru consum; abator.2) Magazin de carne.3) Îndeletnicire de măcelar.	/măcelar + suf. ~ie
MĂCEȘ	MĂCÉȘ ~i	<i>m.</i>	Specie de arbuști spinoși din familia rozaceelor, cu flori roșii, roz sau albe și cu fructe mici, roșii; răsură.	/Orig. nec.
A MĂCINA	A MĂCINÁ mácin	<i>tranz.</i>	1) (boabe de cereale) A prefăce în făină (la moară, rășniță etc.).2) (boabe sau materiale) A prefăce în bucăți mici sau în pulbere prin procedee mecanice sau prin acțiunea unor agenți fizici.3) fig. A prejudicia grav; a ruina; a distruge. ~ sănătatea.4) f	/<lat. machinari
A SE MĂCINA	A SE MĂCINÁ mă mácin	<i>intrans.</i>	A se distruge treptat, încetul cu încetul (sub acțiunea unor factori nocivi).	/<lat. machinari
MĂCINIȘ	MĂCINÍȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Cereale duse la moară pentru a fi măcinate.2) Produs obținut după măcinarea cerealelor.	/a măcina + suf. ~iș
MĂCIUCAT	MĂCIUCÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre băte, bețe etc.) Care are la un capăt măcuilie.	/Din măciucă

MĂCIUCĂ	MĂCIÚ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Băț lung și gros, cu măciulie la un capăt; bătă; ciomag. • A i se face cuiva părul ~ a fi cuprins de groază; a se speria foarte tare.2) înv. Armă primitivă de luptă constând dintr-un astfel de băț.3) Lovitură dată cu un asemenea băț.	/<lat. matteuca
MĂCIULIE	MĂCIULÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Capătul îngroșat și rotunjit al unor obiecte; gămălie. ~ de chibrit. ~a fusului.2) Fruct dehiscent cu învelitoare uscată și dură, în care se dezvoltă și se păstrează semințele unor plante; capsulă. ~ de mac.	/Orig. nec.
MĂCRIȘ	MĂCRÍȘ	<i>n.</i>	Plantă erbacee cu frunze alungite și cu gust acru, folosite în alimentație.	/Orig. nec.
MĂDULAR	MĂDULÁR ~e	<i>n.</i>	mai ales la pl. pop. Parte articulată a corpului uman sau a unor animale, care servește la deplasare sau la simțire; membru.	/<lat. medullaris
MĂDUVĂ	MEDUV//Ă ~e	<i>f.</i>	1) anat. Substanță moale care se află în cavitățile oaselor (la vertebrate și la om). ~a spinării. • Până în (sau la) ~a oaselor până în adâncul sufletului, al ființei; la maximum.2) Substanță vegetală moale din interiorul tulpinilor și rădăcinilor unor p	/<lat. medulla
MĂGAR	MĂGÁR ~i	<i>m.</i>	1) Animal domestic din familia calului, dar mai mic decât acesta, cu urechi mari, cu coamă bogată, folosit ca animal de povară; asin. • Nici cal, nici ~ se spune despre cineva care n-are o situație precisă, clară. A fi ~ul cuiva a face cuiva servicii umil	/cf. alb. magar, bulg. magare
MĂGĂOAIE	MĂGĂ//OÁIE ~oi	<i>f. pop.</i>	1) Sperietoare de păsări.2) Ființă imaginară fioroasă, de dimensiuni mari și neproporționate; matahală.	/Orig. nec.
MĂGĂRESC	MĂGĂR//ÉSC ~ească (~ești)		1) Care este caracteristic pentru măgari. • Tuse ~ească tuse convulsivă.2) fig. (despre vorbe, fapte) Care denotă prostie, încăpățănare sau obraznicie.	/măgar + suf. ~esc
MĂGĂREȘTE	MĂGĂRÉȘTE	<i>adv.</i>	1) În felul măgarilor; cum obișnuiesc măgarii.2) fig. Cu impertinență.	/măgar + suf. ~ește
MĂGĂRIE	MĂGĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	Purtare, vorbă sau faptă prostească, impertinentă; negliobie.	/măgar + suf. ~ie
MĂGĂRIȚĂ	MĂGĂRÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Femelă a măgarului.2) fig. depr. Femeie proastă, încăpățânată sau obraznică. [G.-D. măgăriței]	/măgar + suf. ~iță
MĂGULEALĂ	MĂGUL//EÁLĂ ~eli	<i>f.</i>	v. A MĂGULI și A SE MĂGULI. • A umbla cu ~eli a căuta să câștige bunăvoința cuiva prin vorbe de laudă, atenții, servicii.	/a măguli + suf. ~eală
A MĂGULI	A MĂGUL//Í ~esc	<i>tranz.</i>	(persoane) A lăuda în mod exagerat (pentru a câștiga bunăvoința cuiva); a flata; a linguși; a adula.	/<sl. maguliti sen
A SE MĂGULI	A SE MĂGUL//Í mă	<i>intrans.</i>	în v. A trăi cu speranțe; a-și face iluzii.	/<sl. maguliti sen
MĂGULITOR	MĂGULIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	Care măgulește; lingușitor.	/a măguli + suf. ~tor
MĂGURĂ	MĚGUR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Deal mare și izolat (de obicei împădurit).2) Ridicătură de pământ din regiunile de câmpie sau de podișuri, mai mică decât dealul; movilă.	/cf. alb. magullë
MĂI	MĂI	<i>interj.</i>	(se folosește ca adresare către o persoană de sex masculin). [Var. mă]	/Orig. nec.

A MĂIESTRİ	A MĂIESTR/Î ~esc	<i>tranz.</i>	A face cu îndemânare și pricepere de maestru; a meșteri; a meșteșugi. [Sil. mă-ies-]	/Din măiestru
MĂIESTRIE	MĂIESTRÎ//E ~i	<i>f.</i>	1) Capacitate de a face totul cu ușurință și cu dibăcie; dexteritate; pricepere.2) mai ales la pl. înv. Obiect, creație executată cu multă iscusință; creație artistică.3) înv. Îndeletnicire bazată pe munca manuală calificată; meșteșug; meserie. [Sil. mă-i	/măiestru + suf. ~ie
MĂIESTRU	MĂIESTRU măiăstră (măiēstri, măiēstre)		1) (despre persoane) Care face totul cu ușurință și cu pricepere; iscusit.2) (despre lucruri, obiecte) Care este executat cu măiestrie.3) (în basme) Care este înzestrat cu însușiri supranaturale. [Sil. mă-ies-]	/<lat. magister
MĂLAI	MĂLĂ//I ~ie	<i>n.</i>	1) Plantă din familia gramineelor cu spicul ramificat, având semințele în formă de boabe mici, care servesc pentru hrana păsărilor și animalelor. • Vrabia ~ visează se spune (în glumă) despre acela care se gândește mereu la ceea ce dorește.2) Făină de por	/Orig. nec.
MĂLĂIET	MĂLĂ//IET ~iătă (~iēti, ~iēte)		1) (despre unele ciuperci, legume etc.) Care are partea comestibilă moale și făinoasă.2) fig. (despre persoane) Care este lipsit de vigoare și energie; molatic; molău.	/mălai + suf. ~iet
MĂLĂIȘTE	MĂLĂIȘT//E ~i	<i>f.</i>	reg. Teren cultivat cu mălai (sau porumb).	/mălai + suf. ~iște
MĂLIN	MĂLÍN ~i	<i>m.</i>	Arbore din familia rozaceelor având frunzele cu marginea zimțată, cu flori albe și fructe mici, negre, folosite în industria alimentară și în medicină.	/Din mălină
MĂLINĂ	MĂLÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Fruct al mălinului.	/<bulg. malina, ucr. malyna
A SE MĂLURA	A SE MĂLUR//Ă se	<i>intranz.</i>	A se îmbolnăvi de mălură; a fi atins de mălură.	/Din mălură
MĂLURĂ	MĂLŪRĂ	<i>f.</i>	1) Boală care atacă unele plante graminee, cauzată de ciuperci parazite ce distrug conținutul boabelor, formând în interiorul lor o pulbere neagră.2) Ciupercă microscopică care produce această boală.3) Pulberea neagră din interiorul boabelor atacate de ac	/cf. ngr. mēluri
MĂLURICI	MĂLURÍCI ~	<i>m.</i>	Plantă erbacee meliferă cu tulpina erectă, ramificată, cu frunze penate și fructe păstăi, care crește prin pădurile de stejar și carpen; mazărice-neagră; orăștică.	/mălură + suf. ~ici
MĂLUROS	MĂLUR//ÓS ~oásă (~ôși, ~oăse)		Care are maluri abrupte.	/mal + suf. ~os
MĂMĂLIGAR	MĂMĂLIGĂR ~i	<i>m.</i>	1) glumeț Persoană care consumă multă măămăligă.2) depr. Om lipsit de energie, voință, personalitate.	/mămăligă + suf. ~ar
MĂMĂLIGĂ	MĂMĂLÍ//GĂ ~gi	<i>f.</i>	1) Produs alimentar preparat din făină de porumb, fiartă în apă și mestecată. • A pune de ~ a pune apă în ceaun pentru a face măămăliga. A o pune de ~ a nimeri într-o situație neplăcută; a o păți.2) fig. depr. Om moale, lipsit de inițiativă. [G.-D. măămălig	/Orig. nec.
MĂMĂLIGOS	MĂMĂLIG//ÓS ~oásă (~ôși, ~oăse)		(despre persoane) Care este moale (ca o măămăligă); lipsit de energie și vigoare; molău; molatic.	/mămăligă + suf. ~os

A SE MĂNA	A SE MĂN//Ă pers. 3 se ~ează	<i>intrans.</i>	(despre cereale, plante, fructe) A fi atins de mână; a se strica din cauza manei.	/Din mână
MĂNĂSTIRE	MĂNĂSTÎR//E ~i	<i>f.</i>	1) Așezământ religios în care trăiesc, după anumite reguli ascetice, călugări sau călugărițe.2) Ansamblu de clădiri (cu biserica în centru) constituind un astfel de așezământ. [G.-D. mănăstirii; Var. mânăstire]	/<sl. monastery
MĂNĂSTIRESC	MĂNĂSTÎR//ESC ~ească (~ești)		Care ține de mănăstire; propriu mănăstirii. [Var. mânăstiresc]	/mănăstire + suf. ~esc
MĂNOS	MĂN//ÓS ~oasă (~oși, ~oase)		1) (despre pământ) Care dă roade bogate; cu productivitate mare; roditor; fertil; fecund.2) (despre vaci) Care are lapte mult (și gras); cu mână; lăptos.3) Care aduce câștig mare; care constituie o sursă de câștig mare; bănos.	/mână + suf. ~os
MĂNUNCHI	MĂNÚNCHI ~uri	<i>n.</i>	1) Cantitate de plante cu tulpina subțire care poate fi cuprinsă cu mâna.2) Legătură de mai multe obiecte de același fel.3) înv. Parte a unui obiect (vas, instrument, ușă etc.) de care se apucă sau se ține cu mâna; mâner. ~ de coasă.	/<lat. manuclus
MĂNUȘAR I	MĂNUȘĂR I ~i		1) Persoană care confecționează mănuși.2) Vânzător de mănuși.	/mănușă + suf. ~ar
MĂNUȘAR II	MĂNUȘĂR II ~e	<i>n.</i>	Mănușă de protecție de care se folosesc unele categorii de muncitori.	/mănușă + suf. ~ar
MĂNUȘĂ	MĂNÚȘ//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Obiect confecționat din lână, din piele, care se îmbracă pe mână, acoperind-o până la încheietură (în scop protector). ~ cu degete. ~ de mireasă. • A arunca cuiva ~a a) a chema la duel pe cineva; b) a provoca pe cineva. A ridica cuiva ~a a) a primi che	/mână + suf. ~ușă
MĂR I	MĂR I meri	<i>m.</i>	Pom fructifer din familia rozaceelor, cu flori albe-trandafirii și fructe comestibile. • ~ pădureț măr sălbatic cu fructe mici și foarte acre. De florile ~ului fără nici un rost; în zadar. A trăi ca în flori de ~ a fi fericit.	/<lat. melus
MĂR II	MĂR II mére	<i>n.</i>	Fruct al mărului. Mere vâratice. Mere tomnatice. • A bate ~ (pe cineva) a bate foarte tare (pe cineva). ~ul lui Adam nodul gâtului. ~ul discordiei cauza neînțelegerii. Din afară ~ frumos și-năuntru găunos se spune pentru a atrage atenția asupra faptului,	/<lat. melum
MĂRAR	MĂRĂR	<i>m.</i>	Plantă erbacee din familia umbeliferelor, cu tulpina ramificată, cu frunze mărunte și cu flori galbene-verzui, folosită drept condiment.	/Cuv. autoht.
MĂRĂCINAR	MĂRĂCINĂR ~i	<i>m.</i>	Pasăre migratoare, de talie mică, insectivoră, cu pene castanii-închise și cu gâtul negru, care își face cuib prin măracinișuri.	/mărăcine + suf. ~ar
MĂRĂCINE	MĂRĂCÍN//E ~i	<i>m.</i>	Arbust a cărui tulpină este acoperită cu ghimpi sau cu țepi. • A sta (ca) pe ~i a nu mai avea răbdare; a se grăbi undeva. A trăi ca pe ~i a) a trăi în neînțelegere; b) a o duce greu.	/<lat. marrucina
MĂRĂCINI	MĂRĂCINIȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Loc unde cresc măracini.2) Desiș de măracini.	/mărăcine + suf. ~iș
MĂRĂRAȘ	MĂRĂRĂȘ ~i	<i>m.</i>	(diminutiv de la mărar) Plantă erbacee cu tulpina ramificată, toxică, cu flori mici albe, foarte asemănătoare cu mărarul.	/mărar + suf. ~aș

MĂRE	MĚRE	<i>interj.</i>	1) (se folosește pentru a exprima mirare, nedumerire, curiozitate).2) (folosit și ca termen de adresare) Măi. [Var. mări]	/cf. alb. more, ngr. moré
MĂREȚ	MĂR//ÉȚ ~eăță (~éti, ~éte)		1) Care impresionează prin aspect, proporții sau prin perfecțiunea însușirilor sale; impunător; grandios; monumental.2) depr. (despre persoane) Care are o părere exagerată despre calitățile sale; plin de sine; îngâmfat; încrezut; fudul; semeț; mândru; fal	/a mări + suf. ~eț
MĂREȚIE	MĂREȚIE	<i>f.</i>	1) Caracter măreț; grandoare; splendoare.2) depr. Atitudine de superioritate nejustificată față de alții; fală; îngâmfare; înfumurare.	/măreț + suf. ~ie
MĂRFAR	MĂRFĂR ~e	<i>n.</i>	Tren de marfă.	/marfă + suf. ~ar
MĂRGĂRIT I	MĂRGĂRÍT I ~e	<i>n.</i>	1) Formație dură și strălucitoare, de cele mai multe ori sferică, extrasă din scoicile unor moluște și folosită la confecționarea bijuteriilor; mărgăritar; pierlă.2) Obiect de valoare foarte mare; mărgăritar.	/<<ngr. margharitis
MĂRGĂRIT II	MĂRGĂRÍ//T II ~ți	<i>m.</i>	Plantă erbacee perenă, cu frunze mari, alungite, cu flori mici, albe, în formă de clopoței și cu miros foarte plăcut; mărgăritar; lăcrimioară.	/<<ngr. margharitis
MĂRGĂRITAR I	MĂRGĂRITĂR I ~e	<i>n.</i>	1) Formație dură și strălucitoare, de cele mai multe ori sferică, extrasă din scoicile unor moluște și folosită la confecționarea bijuteriilor; perlă; mărgărit.2) fig. Obiect de valoare foarte mare; mărgărit.	/<<ngr. margaritari
MĂRGĂRITAR II	MĂRGĂRITĂR II ~i	<i>m.</i>	Plantă erbacee perenă, cu frunze mari, alungite, cu flori mici, albe, în formă de clopoței și cu miros foarte plăcut; mărgărit; lăcrimioară.	/<<ngr. margaritari
MĂRGEA	MĂRG//EÁ ~éle	<i>f.</i>	1) mai ales la pl. Fiecare dintre boabele de piatră, sticlă, mărgean sau lemn, de diferite forme și culori, folosite ca podoabă (în șiraguri, cusute pe îmbrăcăminte etc.).2) la pl. Proeminențe ale pielii pe capul și pe gâtul curcanului. [Art. mărgeaua; G.	/<<lat. margella
MĂRGEAN	MĂRGEÁN ~uri	<i>n.</i>	1) Animal marin care trăiește în colonii în mările calde, având un schelet calcaros de culoare roșie, roz sau albă; coral.2) Bijuterie confecționată din scheletul acestui animal; coral.	/<<turc. mercan
MĂRGELUȘĂ	MĂRGELÚȘ//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la mărgea) Plantă erbacee cu tulpina ramificată, cu frunze alterne și cu flori albe, albastre sau trandafirii.	/mărgea + suf. ~ușă
MĂRGINAȘ	MĂRGINÁȘ ~ă (~i, ~e)		1) Care se află la margine, la o extremitate. Stradă ~ă.3) și substantival (despre persoane) Care locuiește la marginea unei localități sau la hotarul unei țări.	/margine + suf. ~aș
MĂRGINEAN	MĂRGIN//EÁN ~eănă (~éni, ~éne)	<i>înv. și substantiv</i>	(despre persoane) Care locuia la hotarul unei țări sau la marginea unei localități; mărginaș.	/margine + suf. ~ean
A MĂRGINI	A MĂRGIN//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) (lucruri, suprafețe etc.) A face să capete margini; a delimita printr-o margine.2) A pune în anumite limite; a reduce la anumite limite; a limita; a restrânge.3) A face să se mărginească.	/Din margine

A SE MĂRGINI	A SE MĂRGIN//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A avea margini comune (cu ceva sau cu cineva); a fi vecin (cu ceva sau cu cineva); a se învecina.2) A-și impune anumite limite; a se limita.	/Din margine
MĂRGINIRE	MĂRGINÍR/E ~i	<i>f.</i>	1) v. A MĂRGINI și A SE MĂRGINI.2) fig. Capacitate intelectuală redusă; îngustare a minții.	/v. a mărgini
MĂRGINIT	MĂRGINÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A MĂRGINI și A SE MĂRGINI.2) fig. (despre persoane sau despre manifestările lor) Care denotă inteligență insuficientă; limitat; redus; mediocru.	/v. a mărgini
A MĂRI	A MĂR//Î ~esc	<i>trans.</i>	1) A face să se mărească.2) (persoane) A ridica în slăvi; a glorifica; a proslăvi; a elogia; a exalta; a cânta.	/Din mare
A SE MĂRI	A SE MĂR//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A deveni mai mare; a crește sub aspect cantitativ și/sau calitativ; a spori; a majora.2) (despre procese, fenomene) A crește în intensitate; a deveni mai puternic; a se amplifica; a se intensifica; a se întări.3) pop. A se tine mândru; a se fuduli; a s	/Din mare
MĂRIE	MĂRÍ//E ~i	<i>f. inv.</i>	1) (urmat de un pronume posesiv) Termen reverențios, care era folosit la adresa unei persoane de rang înalt; maiestate.2) Poziție socială înaltă.	/a mari + suf. ~ie
MĂRIME	MĂRÍM//E ~i	<i>f.</i>	1) Valoarea dimensională a unui obiect; ceea ce se poate măsura sau calcula. ~ea casei. ~ naturală.2) Interval de timp în care se petrece sau durează ceva; durată.3) Dimensiunile după care se confecționează obiectele de îmbrăcăminte sau de încălțăminte.4)	/mare + suf. ~ime
MĂRINIMIE	MĂRINIMÍE	<i>f.</i>	Sentiment care constă în sacrificarea interesului personal în favoarea altei persoane; generozitate.	/mare + inimă + suf. ~ie
MĂRINIMOS	MĂRINIM//ÓS ~oasă (~oși, ~oase)		(despre persoane sau despre manifestările lor) Care dă dovadă de mărinimie; plin de mărinimie; generos; darnic; galanton.	/mare + inimos
A MĂRITA	A MĂRITÁ mărit	<i>trans.</i>	1) (fete, femei) A face să se mărite; a da în căsătorie; a căsători.2) fig. (lucruri puțin trebuincioase) A vinde, mai ales cu un preț de nimic.	/<lat. maritare
A SE MĂRITA	A SE MĂRITÁ mă	<i>intrans.</i>	(despre fete, femei) A se uni prin căsătorie; a se căsători.	/<lat. maritare
MĂRITIȘ	MĂRITÍȘ ~uri	<i>n.</i>	Căsătorie a unei fete.	/a mărita + suf. ~iș
MĂRMURAR	MĂRMURÁR ~i	<i>m.</i>	Meșter care lucrează marmura.	/marmură + suf. ~ar
A MĂRȘĂLUI	A MĂRȘĂLU//Î ~iesc	<i>intrans.</i>	1) (mai ales despre militari) A merge în marș.2) fam. (despre oameni) A merge militarăște.3) fam. A face un drum lung și obositor.	/marș + suf. ~ălui
MĂRTURIE	MĂRTURÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Declarație a unui martor în fața organelor de anchetare pentru a adevăra un lucru sau pentru a susține părerea cuiva; depoziție; mărturisire.2) Fapt care servește la confirmarea unui adevăr; dovadă; probă.	/martur pop. + suf. ~ie
A MĂRTURISI	A MĂRTURIS//Î ~esc	<i>trans.</i>	1) (lucruri știute sau bănuite, întâmplare etc.) A face cunoscut; a da pe față; a declara.2) pop. A admite ca real; a considera ca veritabil; a recunoaște.3) A adevăra prin fapte reale; a proba; a dovedi; a demonstra.	/<sl. marturisasi

A SE MĂRTURISI	A SE MĂRTURIS//Î mă ~esc	<i>intran.</i>	1) rel. (despre creștini) A-și recunoaște (unui duhovnic) păcatele în vederea iertării lor; a se spovedi.2) A încredința (cuiva) o taină; a face confidențe; a se destăinui; a se spovedi; a se confesa.	/<sl. marturisasi
MĂRTURISIRE	MĂRTURISÎR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A MĂRTURISI și A SE MĂRTURISI.2) Declarație a unui martor în fața organelor de anchetare pentru a adeveri un lucru sau pentru a susține păreriile cuiva; depoziție; mărturie.3) Comunicare a unui gând ascuns; confidență; destăinuire.4) Ritual creștin c	/v. a mărturisi
MĂRTÂNĂ	MĂRTÂN//Ă ~i	<i>f. pop.</i>	Iapă slabă și prăpădită; mârtoagă; gloabă.	/<bulg. mǎrcina
MĂRȚIȘOR I	MĂRȚIȘÓR I	<i>m.</i>	1) la sing. pop. A treia lună a anului; martie; marț.2) Plantă erbacee din familia rozaceelor, cu frunze adânc crestăte și cu flori galbene.	/marț pop. + suf. ~ișor
MĂRȚIȘOR II	MĂRȚIȘ//ÓR II ~oăre	<i>n.</i>	Obiect mic de podoabă, legat de un fir împletit de culoare roșie și albă, care se poartă în cursul lunii martie ca simbol al primăverii.	/marț pop. + suf. ~ișor
MĂRUNT	MĂRÚN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care este de proporții foarte reduse; mic de tot. Pietre ~te. Pași ~ți. • Bani ~ți bani în monede divizionare de valoare mică.2) (despre scris) Care este cu litere foarte mici.3) (despre persoane) Care este mic de statură; scund.4) fig. Care este de mi	/<lat. minutus
MĂRUNTAIE	MĂRUNTÁIE	<i>f.</i>	la pl. 1) Organele din interiorul corpului la animal, păsări și oameni.2) Totalitate a organelor interne comestibile ale animalelor.3) fig. Partea interioară (adâncă) a unui lucru; adânc; străfund. [Sil. -ta-ie]	/<lat. minutalia
A MĂRUNȚI	A MĂRUNȚ//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A desface în bucăți mărunte (tăind, sfărâmând, rupând etc.).	/Din mărunț
MĂRUNȚICĂ	MĂRUNȚICĂ	<i>f.</i>	1) mai ales art. Dans popular care se execută în perechi cu pași mărunți și rapizi.2) Melodie după care se execută acest dans.	/mărunț + suf. ~ică
MĂRUNȚI	MĂRUNȚÎȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Lucru sau fapt lipsit de valoare sau de importanță; fleac; nimic; bagatelă.2) la sing. Bani mărunți.3) la pl. Obiecte de mercurie.	/mărunț + suf. ~iș
MĂSĂLAR	MĂSĂLÁR	<i>m. pop.</i>	A opta lună a anului; august.	/Orig. nec.
MĂSCARĂ	MĂSC//ÁRĂ ~ări	<i>f. pop.</i>	Vorbă sau faptă indecentă, obscenă; obscenitate.	/v. a măscări
MĂSCĂREALĂ	MĂSCĂR//EÁLĂ ~éli	<i>f.</i>	1) Lucrare de artă lipsită de valoare; mângălitură.2) fig. Defăimare a cuiva; batjocură.	/a măscări + suf. ~eală
A MĂSCĂRI	A MĂSCĂR//Î ~esc	<i>tranz.</i>	reg. 1) A face să se măscărească; a murdări.2) A trata cu măscări; a vorbi de rău; a huli; a ponegri; a batjocori; a denigra; a defăima; a calomnia; a cleveti; a bârfi; a blama.	/Din mascara
A SE MĂSCĂRI	A SE MĂSCĂR//Î mă ~esc	<i>intran.</i>	reg. A deveni murdar; a se umple de murdărie; a se murdări.	/Din mascara
MĂSCĂRICI	MĂSCĂRÍCI ~	<i>m.</i>	1) Actor de circ sau de bălci, care prezintă exerciții acrobatice ușoare; paiată; saltimbanc.2) Personaj comic, angajat la curțile medievale să distreze un suveran sau un senior cu diferite glume și caraghioslăcuri; bufon.	/a măscări + suf. ~ici

MĂSEA	MĂS//EÁ ~éle	<i>f.</i>	1) Fiecare dintre dinții mari, cu suprafață plată, situați în părțile laterale ale maxilarelor; molar. • ~ de minte fiecare din ultimele patru măsele care apar la sfârșitul adolescenței. A trage (sau a lua) la ~ a consuma băuturi spirtoase în cantități ma	/<lat. maxilla
MĂSELARIȚĂ	MĂSELÁRIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee toxică, cu frunze vâscoase, inflorescență gălbuie, cu pete violete, folosită în scopuri medicinale; nebunariță.	/măsea + suf. ~ariță
MĂSLAG	MĂSLÁ//G ~e	<i>n.</i>	Fructul toxic al unei plante orientale în formă de boabă roșie.	/<ung. maszlag
MĂSLIN	MĂSLÍN ~i	<i>m.</i>	Arbore mediteranean cu frunze lucioase, persistente, cu fructe mici, comestibile, bogate în ulei.	/Din măslină
MĂSLINĂ	MĂSLÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Fruct al măslinului.	/<sl. maslina
MĂSLINIU	MĂSLINÍ//U ~e (~i)		Care este de culoarea măslinei.	/măslină + suf. ~iu
A MĂSLUI	A MĂSLU//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	1) (cărțile de joc) A prevedea cu anumite semne sau a aranja într-un fel nepermis (cu scopul de a înșela pe ceilalți jucători).2) fig. A denatura în mod intenționat, prezentând drept veritabil.	/maslă + suf. ~ui
MĂSLUITOR	MĂSLUITÓR ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care măsluiește cărțile de joc; trișor.2) Persoană care măsluiește faptele pentru a trage foloase personale; mistificator. [Sil. -lu-i-]	/a măslui + suf. ~tor
A MĂSURA	A MĂSURÁ mäsör		1. tranz. 1) (valori, mărimi fizice) A stabili prin comparare cu o unitate de măsură etalon de aceeași speță. ~ cu metrul. • ~ din ochi (sau cu ochiul) a) a măsura cu aproximație, fără a folosi instrumente sau aparate de măsură; b) a privi (pe cineva) din	/<lat. mensurare
A SE MĂSURA	A SE MĂSURÁ mă mäsör	<i>intrans.</i>	(despre persoane) A se compara (unul cu altul) printr-o probă (intelectuală, de forță fizică etc.).	/<lat. mensurare
MĂSURABIL	MĂSURÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care se poate măsura.	/a măsura + suf. ~bil
MĂSURAT	MĂSURÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A MĂSURA.2) Care are dimensiuni sau valori limitate; mărginit.3) (despre persoane) Care vădește modestie și echilibru în purtare; care nu admite excese; cumpătat.4) (despre acțiuni) Care nu întrece măsura; cumpătat.	/v. a măsura
MĂSURĂ	MĂSÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Valoare a unei mărimi determinată prin raportare la o unitate dată. • În mare ~ în mare (sau bună) parte. De o ~ la fel; deopotrivă. Pe (sau după) ~a cuiva (sau a ceva) potrivit, întocmai cu cineva sau cu ceva. Pe ~ ce cu cât.2) Valoare, proporție fire	/<lat. mensura
MĂSURĂTOARE	MĂSURĂT//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	Determinare a unei mărimi sau valori; măsurare.	/măsurat + suf. ~oare
MĂSURĂTOR I	MĂSURĂT//ÓR I ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>rar Care măsoară; care servește la</i>	/a măsura + suf. ~ător	
MĂSURĂTOR II	MĂSURĂT//ÓR II ~oáre	<i>n.</i>	Instrument pentru măsurat sau pentru verificarea măsurării.	/a măsura + suf. ~ător

MĂSURĂTOR III	MĂSURĂTOR III ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care efectuează operații de măsurare.	/a măsura + suf. ~ător
MĂȘCAT	MĂȘCĂ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>pop.</i> (despre cereale) Care are	/Din măciucat	
MĂTANIE	MĂT//ÂNIE ~ăanii	<i>f.</i>	rel. 1) mai ales la pl. Îngenunchere și înclinare a corpului înainte până la atingerea pământului cu capul (în semn de venerație sau de pocăință). A bate (sau a face) ~ăanii.2) la pl. Șirag de mărgel pe care credincioșii (mai ales călugării) numără rugăci	/<sl. metanija
MĂTASE	MĂT//ĂSE ~ăsuri	<i>f.</i>	1) Fibră naturală obținută prin depănarea gogoșilor de viermi de mătase; borangic.2) Țesătură din asemenea fibre; borangic.3) Fibră textilă artificială care imită firul de borangic.4) Țesătură din asemenea fibre.5) la pl. Varietăți ale acestei țesături.6)	/<lat. metaxa
MĂTĂCIUNE	MĂTĂCIUN//E ~i	<i>f.</i>	Plantă erbacee perenă cu flori albastre sau albe, bogate în nectar, cultivată ca plantă ornamentală. [Var. mătăcine]	/<bulg. maticina, sb. matoțina
A MĂTĂHĂI	A MĂTĂHĂ//Î ~iesc	<i>intrans.</i>	pop. A se mișca dintr-o parte în alta; a se clătina; a se bălăbăni. • ~ din mână a face semn cu mâna.	/Orig. nec.
MĂTĂHĂLOS	MĂTĂHĂL//ÓS ~oăse (~óși, ~oăse)		1) pop. (despre persoane) Care are aspect de matahală; asemănător cu o matahală.2) (despre manifestările oamenilor) Care vădește lipsă de vioiciune, suplete, elegantă.	/matahală + suf. ~os
MĂTĂSAR	MĂTĂSĂR ~i	<i>m.</i>	Pasăre de talie mică, cu penajul cenușiu-roșiatic și cu moț pe cap.	/mătase + suf. ~ar
MĂTĂSICĂ	MĂTĂSÍCĂ	<i>f.</i>	(diminutiv de la mătase) Țesătură subțire din fibre de mătase amestecate cu fibre de bumbac.	/mătase + suf. ~ică
MĂTĂSOS	MĂTĂS//ÓS ~oăsă (~óși, ~oăse)		Care are aspect de mătase; asemănător cu mătasea.	/mătase + suf. ~os
MĂTĂUZ	MĂTĂÚZ ~e	<i>n.</i>	bis. Mănunchi de busuioc, cu care preotul stropește cu agheasmă; sfeștoc.	/Orig. nec.
MĂTRĂGUNĂ	MĂTRĂGÚN//Ă ~i	<i>f.</i>	Plantă erbacee otrăvitoare, cu flori brune-violete și cu fructe negre-lucioase, folosite în medicină; beladonă.	/cf. alb. matërgonë
A MĂTRĂȘI	A MĂTRĂȘ//Î ~esc	<i>trans.</i>	fam. 1) (persoane nedorite) A îndepărta în mod forțat și obraznic; a da afară; a sili să plece; a alunga; a goni; a izgoni; a fugări.2) A face să se mătrășească.3) (oameni, animale, plante, așezări etc.) A face să nu mai existe; a șterge de pe fața pământ	/cf. sb. potrošiti
A SE MĂTRĂȘI	A SE MĂTRĂȘ//Î mă	<i>intrans.</i>	fam. A pleca în grabă și fără voie; a se cărăbăni; a se căra.	/cf. sb. potrošiti
MĂTREAȚĂ	MĂTREĂȚ//Ă	<i>f.</i>	1) Materie organică constând din particule albicioase de epidermă, desprinse de pe pielea capului.2) Specie de alge plutitoare de pe suprafața apelor stătătoare; mătasea-broaștei.3) Plantă erbacee cu tulpină roșie, ramificată și cu flori roz. • ~a-bradulu	/Orig. nec.

A MĂTURA	A MĂTURĂ mătur	<i>tranz.</i>	1) (case, străzi, drumuri etc.) A face să fie curat (strângând gunoiul cu mătura).2) fig. (persoane) A da afară dintr-un loc; a izgoni; a alunga; a goni; a fugări.3) (obiecte) A înlătura complet de pe o suprafață.	/Din mătură
MĂTURAR	MĂTURĂR ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care face mături.2) Vânzător de mături.	/mătură + suf. ~ar
MĂTURĂ	MĂTURĂ//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Obiect de uz casnic, făcut din tulpini de mălai sau din tulpinile altor plante, cu care se mătură.2) Plantă erbacee cu tulpina foarte ramificată și stufoasă din care se fac astfel de obiecte. [G.-D. măturii]	/Orig. nec.
MĂTURĂTOR	MĂTURĂT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care mătură străzile sau curțile într-o localitate.2) Vehicul prevăzut cu o perie mare circulară cu care se mătură străzile.	/a mătura + suf. ~ător
MĂTURĂTURĂ	MĂTURĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) v. A MĂTURA.2) Gunoi adunat cu mătura (de pe o suprafață).	/a mătura + suf. ~ătură
MĂTUREA	MĂTUR//EÁ ~ele	<i>f.</i>	(diminutiv de la mătură) la pl. Plantă erbacee păroasă cu tulpina ramificată și cu flori roz.	/mătură + suf. ~ea
MĂTUROI	MĂTUR//ÓI ~oáie	<i>n.</i>	(augmentativ de la mătură) Mătură făcută din ramuri flexibile, fixate de o coadă, folosită pentru măturatul curților și al străzilor.	/mătură + suf. ~oi
MĂTUȘĂ	MĂTÚȘ//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Soră (sau verișoară) a unuia dintre părinți, luată în raport cu copiii acestora.2) pop. (folosit și ca termen de adresare) Femeie în vârstă. [G.-D. mătușii]	/<lat. amita + suf. ~ușa
MĂZĂRAT	MĂZĂRÁ//T ~tă (~ți,		(despre grâu) Care are bobul mare (ca mazărea); măscat.	/mazăre + suf. ~at
MĂZĂRICHE	MĂZĂRÍCHE	<i>f.</i>	1) Specie de plante furajere anuale, din familia leguminoaselor, cu tulpina subțire, ramificată, cu flori purpurii-liliachii, albe sau roz. ~-de primăvară. ~-păroasă.2) Precipitație atmosferică sub formă de boabe de gheață; grindină mărunță.3) pop. Boală	/Din mazăre
A MÂHNI	A MÂHN//Í ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se mâhnească; a amări; a întrista; a scârbi.	/Orig. nec.
A SE MÂHNI	A SE MÂHN//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	(despre persoane) A deveni trist; a simți o durere sufletească; a se amări; a se întrista; a se scârbi.	/Orig. nec.
MÂHNITOR	MÂHNIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		Care mâhnește; care provoacă mâhnire.	/a mâhni + suf. ~tor
MÂINE	MÂINE	<i>adv.</i>	În ziua care urmează după azi. • De ~ a) începând cu ziua care vine; de a doua zi; b) care va veni în viitor. (Ca) ~-poimaine în timpul cel mai apropiat; în curând; degrabă. Pe ~! să ne revedem a doua zi! la revedere! salut! Ba azi, ba ~ se zice când este	/<lat. mane
MÂL	MÂL ~uri	<i>n.</i>	Depunere formată din particule de substanțe minerale și vegetale pe fundul unui bazin de apă; nămol.	/cf. ucr. mul
MÂLC	MÂLC	<i>adv.</i>	: A tăcea ~ a nu spune nici o vorbă; a tăcea chitic.	/v. a mâlci
A MÂLCI	A MÂLC//Í ~esc	<i>tranz.</i>	reg.: A o mâlci a nu spune nici o vorbă (din cauza unei emoții puternice); a amuți.	/<sl. mlučati
A MÂLI	A MÂL//Í ~ește	<i>tranz.</i>	A face să se mâlească.	/Din mâl
A SE MÂLI	A SE MÂL//Í se ~ește	<i>intrans.</i>	(despre bazine de apă) A se umple cu mâl.	/Din mâl
MÂLITURĂ	MÂLITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Depunere de mâl.2) Loc unde s-a depus mâl.	/a mâli + suf. ~tură

MÂLOS	MÂL//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		Care are mult mîl; cu mult mîl; nămolos.	/mîl + suf. ~os
A MÂNA	A MÂNÁ mân	<i>tranz.</i>	1) (animale, mai ales de tracțiune) A îndemna la mers; a sili să urmeze un anumit traseu. • ~ porcii la jir a sforăi în timpul somnului.2) pop. (vehicule, mai ales cu tracțiune animală) A face să se miște conducând într-o anumită direcție.3) pop. (persoan	/<lat. minari
MÂNĂ	MÂN//Ă mâini	<i>f.</i>	1) Fiecare dintre cele două membre superioare ale corpului omenesc.2) Partea extremă a acestor membre care cuprinde palma și degetele. • Cu amândouă mâinile din toată inima; fără nici o rezervă. A-și spăla mâinile (sau a se spăla pe mâini) a nu lua asupr	/<lat. manus
MÂNĂTARCĂ	MÂNĂT//ĂRCĂ ~ărci	<i>f.</i>	Ciupercă comestibilă cu piciorul alb, gros și cu pălăria brună-gălbuie; hrib.	/<bg. manatarka
A MÂNCA	A MÂNCA mănânc		1. tranz. 1) (alimente) A mesteca în gură, înghițind (pentru a-și menține existența fizică). • ~ (ceva) cu ochii a dori (ceva) foarte mult, privind cu mare poftă. ~ (pe cineva) din ochi a privi (pe cineva) cu mare dragoste sau plăcere. ~ pâinea cuiva a) a	/<lat. mandicare
A SE MÂNCA	A SE MÂNCA mă mănânc	<i>intrans.</i>	fam (despre persoane) A fi în relații de dușmănie (unul cu altul), înfăptuind (pe ascuns) acțiuni de compromitere.	/<lat. mandicare
MÂNCARE	MÂNC//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A MÂNCA. • De ale ~ării alimente, hrană. A tăia cuiva pofta de ~ a face să nu mai poată mânca. A fi de ~ a fi comestibil.2) Preparat culinar care servește drept hrană. ~ de pește. ~ăruri reci. ~ăruri calde. • A strica ~area degeaba a nu aduce nici u	/v. a mânca
MÂNCĂCIOS	MÂNCĂCI//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)	<i>și substantiv</i>	Care mănâncă mult și cu lăcomie.	/a mânca + suf. ~ăcios
MÂNCĂRICI	MÂNCĂRÍCI	<i>n.</i>	fam. Senzație de furnicăre a pielii (provocată de diferite boli, de înțepătura unor insecte etc.) și însoțită de nevoia de a se scărpinga; mîncărime. • A avea ~ a nu avea astîmpăr; a se fâțâi. A avea ~ pe limbă a fi limbut; a vorbi neîntrebat.	/mîncare + suf. ~ici
MÂNCĂRIME	MÂNCĂRÍM//E ~i	<i>f.</i>	Senzație de furnicăre a pielii (provocată de diferite boli, de înțepătura unor insecte etc.) și însoțită de nevoia de a se scărpinga; mîncărime. • A avea ~ de (sau la) limbă a) a nu fi în stare să păstreze tăcerea; b) a fi vorbăret; palavragiu.	/mîncare + suf. ~ime
MÂNCĂTOR	MÂNCĂTÓR ~i	<i>m.</i>	rar Persoană (sau altă ființă) care mănâncă (mult). • ~ de oameni canibal; antropofag.	/a mânca + suf. ~ător
MÂNCĂTURĂ	MÂNCĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Eroziune a solului (produsă mai ales de ape).2) Rană provenită dintr-o rosătură sau de pe urma unei boli.3) rar Totalitate a produselor care servesc drept hrană.4) pop. Consumare a produselor de hrană în cantități prea mari.	/a mânca + suf. ~ătură
MÂNCĂU	MÂNCĂ//U ~i	<i>m.</i>	depr. 1) Persoană care mănâncă mult și lacom.2) fam. Persoană care nu muncește, trăind din munca altora.	/a mânca + suf. ~ău

MÂNDREȚE	MÂNDREȚE ~	<i>f.</i>	1) Frumusețe deosebită; splendoare.2) Ființă sau lucru cu aspect foarte frumos. O ~ de față.	/mândru + suf. ~ețe
A SE MÂNDRI	A SE MÂNDRI mă mândr ^{esc}	<i>intrans.</i>	1) A fi mândru; a trăi un sentiment de mândrie.2) înv. pop. A se ține mândru; a-și da aere; a se făli; a se fuduli.	/Din mândru
MÂNDRIE	MÂNDRIE	<i>f.</i>	1) Sentiment al demnității și onoarei proprii.2) Sentiment de mulțumire cauzat de un succes, de o reușită, de o victorie.3) Atitudine de superioritate nejustificată față de alții; măreție; îngâmfare; înfumurare; semeție; fală; fudulie. [G.-D. mândriei]	/mândru + suf. ~ie
MÂNDRU I	MÂNDRU //U I ~ă (~i, ~e)		1) Care are sentimentul demnității și onoarei; demn.2) Care are o părere exagerată despre calitățile sale; plin de sine; încrezut; îngâmfat; înfumurat; fudul; falnic; semeț; măreț.3) Care este cuprins de un sentiment de satisfacție (ca urmare a unui succe	/<sl. mondu
MÂNDRU II	MÂNDRU //U II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care se află în relații de dragoste cu altă persoană de sex opus; iubit.	/<sl. mondu
A MÂNEA	A MÂNEA mân	<i>intrans.</i>	pop. A rămâne să doarmă (undeva) noaptea.	/<lat. manere
A MÂNECA	A MÂNECA mânec	<i>intrans.</i>	pop. 1) A se scula în zorii zilei; a se trezi cu noaptea în cap.2) A pleca dis-de-dimineață.	/<lat. manicare
MÂNECAR	MÂNECAR ~e	<i>n.</i>	Haină scurtă (de stofă, de blană sau de pânză), cu sau fără mâneci, purtată de țărani.	/mânecă + suf. ~ar
MÂNECAT	MÂNECAT	<i>n.</i>	1) v. A MÂNECA.2) Zorii zilei. • Pe (la) ~e dimineața foarte devreme.	/v. a mâneca
MÂNECĂ	MÂNE //CĂ ~ci	<i>f.</i>	Porțiune a unor obiecte de îmbrăcăminte, care acoperă brațul (până la încheietura mâinii sau până în regiunea cotului). • A da cu ~ci largi a da din toată inima, cu multă bunăvoință. A nu se lăsa tras de ~ci a nu se lăsa prea mult rugat. A o băga pe ~ a f	/<lat. manica
MÂNECUȚĂ	MÂNECUT //Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la mânecă) la pl. Manșete (detașabile) lungi până la cot care se poartă peste mâneci în scop protector.	/mânecă + suf. ~uță
MÂNER	MÂNER ~e	<i>n.</i>	Parte a unui obiect (ușă, vas, instrument, unealtă etc.) de care se apucă sau se ține cu mâna.	/mână + suf. ~ar
A MÂNGÂIA	A MÂNGÂIA mângâi	<i>trans.</i>	1) (mai ales copii) A netezi ușor cu palma în semn de afecțiune; a dezmierda; a alina.2) A alina cu vorbe pline de afecțiune durerea, mâhnirea, suferințele etc.; a consola.3) fig. fam. A lovi cu putere și brutalitate; a bate.4) fig. A umple de bucurie și	/<lat. manganear
A SE MÂNGÂIA	A SE MÂNGÂIA mă mângâi	<i>intrans.</i>	A face schimb de mângâieri (concomitent); a se dragosti.	/<lat. manganear
MÂNGÂIERE	MÂNGÂIER //E ~i	<i>f.</i>	1) v. A MÂNGÂIA.2) Vorbă sau gest plin de dragoste, prin care se mângâie; alinare. [G.-D. mângâierii]	/v. a mângâia
MÂNGÂIETOR	MÂNGÂIET //ŌR ~oăre (~ori, ~oăre)		1) (despre persoane) Care mângâie; alintător; dezmierdător. Părinți ~ori.2) (despre manifestări ale oamenilor) Care vădește dragoste și căldură sufletească; dezmierdător; alintător. Voce ~oare. Gest ~.3) Care produce mângâiere. Vestă ~oare.	/a mângâia + suf. ~ător
A MÂNIA	A MÂNIA mânii	<i>trans.</i>	A face să se mânie. [Sil. -ni-a]	/Din mânie

A SE MÂNIA	A SE MÂNIA mă mării	<i>intrans.</i>	1) A fi cuprins de mânie.2) A-și manifesta nemulțumirea (față de cineva sau de ceva) printr-o atitudine ostilă; a se supăra. [Sil. -ni-a]	/Din mânie
MÂNIE	MÂNÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Stare de iritare puternică, dar trecătoare, provocată de un fapt care contrariază; furie stăpânită. • Iute (grabnic, rău) la ~ care se enervează foarte repede; irascibil; iritabil. Într-o ~ într-un moment de enervare, de iritare.2) Atitudine rezervată	/<lat. mania
MÂNIOS	MÂNÍ//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) (despre persoane) Care se mânie ușor.2) (despre manifestări ale oamenilor) Care vădește mânie; care exprimă mânie.3) Care este foarte supărat. [Sil. ni-os]	/mânie + suf. ~os
A MÂNJI	A MÂNJI//Í ~ésc	<i>trans.</i>	A face să se mânjească; a murdări; a păta; a mâzgăli.	/<sl. mazati
A SE MÂNJI	A SE MÂNJI//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	1) A deveni murdar; a se acoperi de pete; a se păta; a se murdări.2) fig. A-și păta onoarea (prin atitudini sau fapte reprobabile); a se compromite; a se murdări.3) fam. (mai ales despre copii) A se umple cu resturi de mâncare pe față, mâini, haine; a se	/<sl. mazati
A MÂNTUI	A MÂNTU//Í ~iésc	<i>trans.</i>	pop. 1) A face să se mântuie.2) A scoate cu bine dintr-o situație complicată; a scăpa; a salva.3) fam. A lipsi de viață; a omorî; a răpune; a sfârși. ~ de zile. [Și mântui]	/<ung. menteni
A SE MÂNTUI	A SE MÂNTU//Í mă ~iésc	<i>intrans.</i>	1) pop. A ajunge la capăt; a se încheia; a se termina. • ~ (cu cineva) a muri.2) rel. A-și ispăși păcatele; a scăpa de pedeapsa divină. [Și mântui]	/<ung. menteni
MÂNTUIALĂ	MÂNTU//IÁLĂ ~iéli	<i>f.</i>	v. A MÂNTUI și A SE MÂNTUI. • De ~ superficial, prost. [G.-D. mântuielii]	/a mântui + suf. ~eală
MÂNTUITOR I	MÂNTUIT//ÓR I ~oáre (~óri, ~oáre)		1) Care mântuie de o situație grea.2) Care mântuie de păcate. [Sil. -tu-i-]	/a mântui + suf. ~tor
MÂNTUITOR II	MÂNTUITÓR II	<i>m.</i>	art. rel. Trimis al lui Dumnezeu; Isus Hristos. [Sil. -tu-i-]	/a mântui + suf. ~tor
A MÂNUI	A MÂNUI//Í ~iésc	<i>trans.</i>	1) (instrumente, unelte, arme etc.) A face să funcționeze, folosind cu dibăcie; a manipula; a manevra.2) (bani, fonduri) A administra făcând să circule.3) fig. A cunoaște bine, folosind cu multă pricepere; a stăpâni; a poseda.	/mână + suf. ~ui
MÂNUIITOR	MÂNUIIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care mănuieste ceva. • ~ de bani persoană care primește, păstrează și eliberează bani publici. [Sil. -nu-i-]	/a mânui + suf. ~tor
MÂNZ	MÂN//Z ~ji	<i>m.</i>	1) Pui de iapă. • A umbla ca ~zul după iapă (sau a merge, a se ține ~ după cineva) a urma de aproape pe cineva. A avea ~ (sau a-și arăta ~jii) a fi capricios.2) fam. Copil zburdalnic, neastâmpărat.	/cf. alb. mës
MÂNZARE	MÂNZ//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	Oaie de lapte.	/cf. alb. mēzore
MÂNZAT	MÂNZÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Vițel înțărcat (a cărui vârstă poate fi de la câteva luni până la doi ani).	/cf. alb. mēzat
MÂNZATĂ	MÂNZÁT//Ă ~e	<i>f.</i>	Vițică înțărcată (a cărei vârstă poate fi de la câteva luni până la doi ani).	/cf. alb. mēzat

MÂNZĂ	MÂNZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Pui femelă de iapă.	/Din mânz
MÂNZEȘTE	MÂNZÊȘTE	<i>adv.</i>	În felul mânjilor; ca mânjii. • A râde (a zâmbi, a plânge) ~ a râde (a zâmbi, a plânge) silit, nenatural.	/mânz + suf. ~ește
MÂNZOC	MÂNZÓ//C ~ci	<i>m.</i>	Cal tânăr de la unu până la trei ani (neînvățat cu tracțiunea).	/mânz + suf. ~oc
MÂR	MÂR	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda mârâitul câinelui). • (A nu face) nici câr, nici ~ a nu spune nimic; a fi indiferent la toate.	/Onomat.
MÂRC	MÂRC	<i>interj.</i>	: A nu zice nici ~ a nu scoate o vorbă; a tăcea chitic.	/Contaminare între mâr și mâlc
A MÂRÂI	A MÂRÂÎ mârâi		1. intranz. 1) (despre câini) A scoate sunete aspre, guturale, ce denotă iritarea; a face „mâr”; a hârâi.2) fig. fam. (despre oameni) A vorbi încet și nedeslușit (în semn de nemulțumire); a bombăni; a boscorodi; a bodogăni; a mormăi; a bolborosi; a bălmăi	/mâr + suf. ~âi
MÂRÂITOR	MÂRÂIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>rar</i>	Care mârâie; care produce mârâituri. Voce ~oare. [Sil. -râ-i-]	/a mârâi + suf. ~tor
MÂRLAN	MÂRLÁN ~i	<i>m.</i>	Persoană care vedește lipsă de educație, cu apucături grosolane; bădăran; mitocan; mojić.	/Orig. nec.
MÂRȘAV	MÂRȘAV ~ă (~i, ~e)		1) și substantival (despre persoane) Care este în stare să comită fapte nedemne; josnic; netrebnic; abject; infam.2) pop. Care este plin de murdărie; zoios; murdar.3) înv. Care este foarte slab la trup; slăbănog.	/<sl. mrušavu
MÂRȘĂVIE	MÂRȘĂVÍ//E ~i	<i>f.</i>	Comportare sau faptă de om mârșav; josnicie; ticăloșie; abjecție.	/mârșav + suf. ~ie
MÂRȚOAGĂ	MÂRȚOĂ//GĂ ~ge	<i>f.</i>	Cal slab și prăpădit; gloabă.	/cf. mărțână
MÂRZAC	MÂRZĂ//C ~ci	<i>m.</i>	ist. Nobil tătar care conducea o ceată ostășească.	/<tăt. mdrza
MÂȚ	MÂȚ ~i	<i>m.</i>	1) pop. Masculul pisicii.2) Pui de mătă; pisoii.	/Din mătă
MÂȚĂ	MÂȚÍ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) pop. Mamifer carnivor de talie mică, cu blană netedă, cu ochi ageri (care vâd și în întuneric), foarte sprinten, cu gheare ascuțite retractile; pisică. • A trăi ca ~a cu câinele a trăi în dușmănie; a nu se împăca. A umbla cu ~a în sac a se ocupa cu luc	/Onomat.
MÂȚESC	MÂȚÍ//ÉSC ~ească		Care este caracteristic pentru mâțe; propriu mâțelor.	/mâță + suf. ~esc
MÂȚIȘOR	MÂȚIȘÓR ~i	<i>m.</i>	(diminutiv de la mât) 1) Pui de mătă (în special, de sex masculin).2) pop. Inflorescență din flori foarte mici dispuse pe un ax, care atârână pe ramuri ca un ciucure (la nuc, alun, salcie etc.); ament.	/mât + suf. ~ișor
MÂZGĂ	MÂZGĂ	<i>f.</i>	1) Noroi subțire, lunecos.2) Pojghiță moale și unsuroasă formată pe suprafața unor alimente sau pe pereții vaselor în care au stat mai mult timp alimente.	/<sl. mažga, bulg. mažga
A MÂZGĂLI	A MÂZGĂLÍ//Í ~esc		1. tranz. 1) A umple de murdărie; a murdări; a păta; a mânji.2) A scrie urât și murdar.3) A desena sau a scrie neglijent.2. intranz. fig. fam. A crea ceva fără talent și fără inspirație.	/mâzgă + suf. ~ăli
MÂZGĂLITURĂ	MÂZGĂLITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) v. A MÂZGĂLI.2) Loc mâzgălit, murdar (în caiet, pe o carte etc.).3) fig. Lucrare de artă sau scriere lipsită de orice valoare.	/a mâzgăli + suf. ~tură

MÂZGOS	MÂZG//ÓS ~oăsă (~ósi, ~oáse)		1) (despre sol) Care are (multă) mâzgă; cu (multă) mâzgă.2) (despre plante) Care conține multă sevă; cu multă sevă.	/mâzgă + suf. ~os
MEANDRIC	MEÁNDRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care formează sau are meandre. [Sil. me-an-]	/meandru + suf. ~ic
MEANDRU	MEÁNDR//U ~e	<i>n.</i>	1) Loc de cotitură (a unui drum sau a unui curs de apă); curbătură; sinuozitate.2) Ornament arhitectural sau desen, format din linii ondulate, care amintesc de cotiturile unei ape curgătoare.3) fig. Manevră iscusită prin care se maschează realitatea; șire	/<fr. méandre
MEAT	MEÁT ~uri	<i>n.</i>	1) anat. Canal, tub îngust și subțire între diferite organe.2) Spațiu între celulele unui țesut vegetal.	/<fr. méat, lat. <i>meatus</i>
MECANIC I	MECÁNI//C I ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de mecanică; propriu mecanicii.2) Care este pus în mișcare de o mașină sau de un mecanism; funcționat de o mașină sau de un mecanism.3) fig. Care este făcut fără participarea conștiinței sau a voinței; inconștient; automat; mașinal; instincti	/<lat. <i>mechanicus</i> , it. <i>meccanico</i> , fr. <i>mécanique</i>
MECANIC II	MECÁNI//C II ~ci	<i>m.</i>	1) Specialist în mecanică.2) Muncitor specializat în montarea, întreținerea și reparația mașinilor, mecanismelor, motoarelor sau aparatelor.3) Persoană care conduce sau supraveghează un vehicul sau un motor; mașinist.4) Conducător al unei locomotive; mași	/<lat. <i>mechanicus</i> , germ. <i>Mechaniker</i>
MECANIC III	MECÁNIC III	<i>adv.</i>	Ca un automat; fără rațiune. A vorbi ~.	/<lat. <i>mechanicus</i> , it. <i>meccanico</i> , fr. <i>mécanique</i>
MECANICĂ	MECÁNICĂ	<i>f.</i>	1) Ramură a fizicii care studiază mișcarea și echilibrul corpurilor sub acțiunea forțelor exercitate asupra lor.2) Ramură a tehnicii care are ca obiect de studiu construirea și funcționarea mașinilor, îndeosebi a pieselor și mecanismelor care servesc la t	/<lat. <i>mechanica</i> , it. <i>meccanica</i> , germ. <i>Mechanik</i>
MECANICEȘTE	MECANICÉȘTE	<i>adv.</i>	înv. În mod mecanic; ca un mecanism; automat; mașinal.	/mecanic + suf. ~ește
MECANICISM	MECANICÍSM	<i>n.</i>	Concepție filozofică conform căreia toate fenomenele naturii și ale societății se pot explica numai prin legile formei mecanice de mișcare a materiei.	/<it. <i>meccanicismo</i>
MECANICIST I	MECANICÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de mecanicism; propriu mecanicismului.	/<it. <i>meccanicista</i>
MECANICIST II	MECANICÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al mecanicismului.	/<it. <i>meccanicista</i>
MECANISM	MECANÍSM ~e	<i>n.</i>	1) Sistem tehnic constând din mai multe elemente, folosit pentru a transmite sau a transforma o mișcare.2) Totalitate a pieselor, angrenajelor, ce constituie un astfel de sistem.3) Ansamblu de elemente, coordonate între ele, care formează un întreg, funct	/<fr. <i>mécanisme</i> , germ. <i>Mechanisme</i>
A MECANIZA	A MECANIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(procese de muncă) A face să se efectueze cu ajutorul mașinilor și al mecanismelor; a mașiniza.	/<fr. <i>mécaniser</i>

MECANIZATOR	MECANIZATÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană care lucrează la o mașină agricolă.	/<rus. mehanizator
MECANOTERAPIE	MECANOTERAPIE	<i>f. med.</i>	Terapie cu ajutorul factorilor mecanici (masaj, gimnastică, aparate speciale).	/<fr. mécanothérapie
A MECĂI	A MECĂI pers. 3	<i>intrans.</i>	(despre capre) A scoate sunete caracteristice speciei; a mehai.	/Onomat.
MECENA	MECÉNA	<i>m. livr.</i>	Persoană care protejează artele, literatura sau știința; mecenat.	/<fr. mécène
MECENAT	MECENÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Persoană care protejează artele, literatura, știința; mecena.	/<it. mecenate, fr. mécénat
MECI	MECI ~uri	<i>n.</i>	Competiție sportivă între doi concurenți sau între două echipe; partidă; joc. ~ de box. ~ de fotbal.	/<engl., fr. match
MECIBOL	MÉCIBOL ~uri	<i>n.</i>	Situație din finalul unei partide de tenis sau de volei în care ultima lovitură de minge poate decide învingătorul.	/<engl. match ball
MECONIU	MECÓNIU	<i>n.</i>	Materie fecală eliminată de făt imediat după naștere.	/<fr. méconium, lat. meconium
A MEDALIA	A MEDALI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane) A aprecia, acordând o medalie. [Sil. -li-a]	/Din medaliat
MEDALIAT	MEDALI//ÁT ~ătă (~ăți, ~ăte)		Care a fost distins cu o medalie. [Sil. -li-at]	/medalie + suf. ~at
MEDALIE	MEDÁLI//E ~i	<i>f.</i>	Piesă de metal în formă de monedă, gravată cu figuri și inscripții, emisă ca distincție sau pentru a marca anumite evenimente importante. ~ de aur. ~ de bronz. • ~ comemorativă medalie în amintirea unui eveniment remarcabil sau în memoria unei personalități	/<it. medaglia
MEDALION	MEDALI//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Bijuterie de formă rotundă sau ovală, în care se include o fotografie sau o șuviță de păr a unei persoane scumpe și care se păstrează, de obicei, la gât. [Sil. -li-on]	/<fr. médaillon
MEDALIST	MEDALÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	rar Persoană care se ocupă cu studiul și cu colecționarea medaliilor.	/<fr. médailliste
MEDALISTICĂ	MEDALÍSTICĂ	<i>f.</i>	Compartiment al numismaticii care se ocupă cu studiul medaliilor.	/medalist + suf. ~ică
MEDELNICER	MEDELNICÉR ~i	<i>m.</i>	(în Moldova medievală) Boier la curte, care avea în grijă medelnița domnitorului.	/medelniță + suf. ~ar
MEDELNIȚĂ	MEDELNIȚ//Ă ~e	<i>f. inv.</i>	Vas în care oaspeții își spălau mâinile înainte și după mesele domnești.	/<sl. mađanica
A MEDIA	A MEDI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(înțelegeri, acorduri între părți) A interveni în calitate de intermediar pentru a înlesni; a pune la cale, contribuind la realizare; a mijloci. [Sil. -di-a]	/<lat. mediare
MEDIAL	MEDIÁL ~ă (~i, ~e)		Care trece prin mijloc; care împarte ceva în două; median. • Vocală ~ă vocală care se articulează în partea de mijloc a cavității bucale. [Sil. -di-al]	/<fr. médial, lat. medialis
MEDIAN	MEDIÁN ~ă (~i, ~e)		Care trece prin mijloc; care împarte ceva în două; medial. Nervura ~ă a frunzei. Linie ~ă. [Sil. -di-an]	/<fr. médian, lat. medianus
MEDIANĂ	MEDIÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	Dreaptă care unește vârful unui triunghi cu mijlocul laturii opuse. [Sil. -di-an]	/<fr. médian, lat. medianus

MEDIASTIN	MEDIASTÍN	<i>n.</i>	Spațiu toracic cuprins între cele două cavități pleurale. [Sil. -di-as-]	/<fr. médiastin
MEDIATECĂ	MEDIATE//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Încăpere dintr-o bibliotecă în care se păstrează mijloacele audiovizuale folosite mai ales pentru învățarea limbilor străine. [Sil. -di-a-]	/<fr. médiatheque
A MEDIATIZA	A MEDIATIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(știri, informații etc.) A prezenta prin mass-media; a face cunoscut; a comunica.	/<fr. mediatiser, engl. mediatize
MEDIATOARE	MEDIATOÁRE ~	<i>f.</i>	Perpendiculară dusă prin mijlocul unui segment de dreaptă. [Sil. -di-a-]	/<lat. mediator
MEDIATOR I	MEDIAT//ÓR I ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Persoană (sau delegație oficială, guvern) care mediază un acord între două părți; mijlocitor; intermediar. [Sil. -di-a-]	/<lat. mediator
MEDIATOR II	MEDIAT//ÓR II ~oáre	<i>n.</i>	Substanță secretată de fibrele nervoase, care transmite influxul nervos celulelor adiacente. [Sil. -di-a-]	/<lat. mediator
MEDIC	MÉDI//C ~ci	<i>m.</i>	Specialist în medicină; doctor.	/<lat. medicus
MEDICAL	MEDICÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de medicină; propriu medicinei. Ajutor ~. • Asistență ~ă serviciu de tratare și îngrijire a bolnavilor. Concediu ~ concediu de boală.	/<fr. médical
MEDICAMENT	MEDICAMÉNT ~e	<i>n.</i>	Substanță folosită pentru tratarea, ameliorarea sau prevenirea unor boli; leac; remediu; doctorie.	/<fr. médicament, lat. medicamentum
MEDICAMENTOS	MEDICAMENT//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		1) Care ține de medicamente; propriu medicamentelor. Tratament ~.2) Care are proprietăți asemănătoare cu ale medicamentelor. Substanță ~oasă.	/<fr. médicamenteux
MEDICAȚIE	MEDICÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Totalitate a mijloacelor curative folosite în tratarea unui bolnav; tratament medicamentos.	/<fr. médication
MEDICINAL	MEDICINÁL ~ă (~i, ~e)		Care are proprietăți de medicament; care servește la fabricarea medicamentelor. Plantă ~ă.	/<fr. médicinal, lat. medicinalis
MEDICINĂ	MEDICÍNĂ	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul profilaxiei și tratării bolilor, ocrotirii și restabilirii sănătății omului. • ~ internă ramură a medicinei care se ocupă cu studierea și tratarea bolilor organelor interne. ~ judiciară (legală) ramură a medicinei care se	/<lat. medicina
MEDICINIST	MEDICINÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Student în medicină.	/medicină + suf. ~ist
MEDICO-LEGAL	MÉDICO-LEGÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de medicina judiciară. • Act ~ act care conține rezultatele unei expertize făcute la cererea unei instanțe judecătorești.	/medico- + legal
MEDIE	MÉDI//E ~i	<i>f.</i>	1) Valoare mijlocie a mai multor mărimi. • În ~ luând o măsură intermediară între cantitățile sau calitățile diferitelor elemente componente.2) Rezultat obținut prin adunarea notelor primite de un elev sau de un student și împărțirea acestora la numărul l	/<lat. medius, ~a, ~um
MEDIEVAL	MEDIEVÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de evul mediu; propriu evului mediu. [Sil. -di-e-]	/<fr. médiéval
MEDIEVIST	MEDIEVÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Specialist în medievistică. [Sil. -di-e-]	/<fr. médiéviste
MEDIEVISTICĂ	MEDIEVÍSTICĂ	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul istoriei, culturii și artei evului mediu. [Sil. -di-e-]	/medievist + suf. ~ică

MEDIOCRITATE	MEDIOCRIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter mediocru.2) Insuficiență de calitate, de valoare sau de merite. ~atea unei opere.3) Persoană mediocră. [Sil. -di-o-]	/<fr. médiocrité, lat. mediocritas, ~atis
MEDIOCRU	MEDIÓCR//U ~ă (~i, ~e)		1) Care se află între două părți extreme sau între două lucruri de aceeași natură. Pasiune ~ă.2) Care este insuficient (în cantitate sau calitate); lipsit de valoare cantitativă sau calitativă. Salariu ~. Hrană ~ă.3) (despre persoane sau despre manifestăr	/<fr. médiocre
A MEDITA	A MEDIT//Á ~éz		1. intranz. A gândi mult și profund (asupra unui lucru); a cugeta; a reflecta; a contempla; a chibzui.2. tranz. 1) înv. A supune unui examen amănunțit (pentru a cunoaște mai bine); a analiza atent și sub toate aspectele; a studia; a cerceta; a investiga;	/<fr. méditer
MEDITATIV	MEDITATÍV ~ă (~i,		Care meditează; înclinat spre meditație; contemplativ.	/<fr. méditatif
MEDITATOR	MEDITATÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană care meditează un elev; preparator; repetitor.	/a medita + suf. ~tor
MEDITAȚIE	MEDITĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Proces de examinare profundă a unei idei, situații sau probleme; cugetare adâncă; reflecție.2) Poezie lirică în care se meditează asupra problemelor fundamentale ale existenței umane.3) Lecție particulară dată de un meditator.	/<lat. meditatio, ~onis, fr. méditation
MEDITERANEAN	MEDITERANE//ÁN ~ână (~éni, ~éne)		Care ține de Marea Mediterană; propriu Mării Mediterane. Bazin ~. Climă ~ână. Regiune ~ână. [Sil. -ne-an]	/<fr. méditerranéen
MEDIU I	MÉDI//U I ~i	<i>n.</i>	1) Ansamblu de factori, de obiecte materiale și de condiții fizice, care înconjoară și influențează organismele.2) Spațiu material în care se află un corp sau în care se desfășoară un fenomen fizic.3) Ansamblu de condiții externe în care trăiește și se de	/<lat. medium
MEDIU II	MÉDI//U II ~i	<i>m.</i>	(în practicile oculte) Persoană dotată cu spirite, servind ca intermediar între spirite și cei vii.	/<lat. medium
MEDIU III	MÉDI//U III ~e (~i)		1) Care se află la mijloc; situat între două părți extreme sau între două lucruri de același fel; de mijloc; mijlociu. Cursul ~ al unui râu.2) Care este de proporții sau de valoare moderată; de natură foarte obișnuită. Preț ~. Alimentatie ~e.3) Care repre	/<lat. medius
MEDULAR	MEDULÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de măduva spinării sau de măduva oaselor; propriu măduvei spinării sau măduvei oaselor.2) Care constituie măduva.	/<fr. médullaire
MEDUZĂ	MEDÚZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Animal marin celenterat, cu corp gelatinos și transparent în formă de ciupercă.	/<fr. méduse
MEFISTOFELIC	MEFISTOFÉLI//C ~că (~ci, ~ce)		Care denotă răutate și viclenie; cu perfidie și dușmănie; satanic; diabolic. Râs ~.	/<fr. méphistophélique
MEFITIC	MEFÍTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>livr.</i>	(despre mirosuri, emanații, aer) Care este foarte dezgustător; respingător în cel mai înalt grad; fetid; pestilențial.	/<germ. mefitisch, lat. mephiticus, fr. méphitique
MEGACOLON	MEGACOLÓN	<i>m. med.</i>	Dilatare dobândită sau congenitală a colonului.	/<fr. mégacolon
MEGAFON	MEGAF//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Aparat care servește la amplificarea sunetelor.	/<fr. mégaphone
MEGAGRAF	MEGAGRÁF ~e	<i>n.</i>	Planșetă de desen cu suport, căreia i se poate da înclinația dorită.	/<fr. mégagraphe
MEGAHERTZ	MEGAHERTZ [pr.: megahért] ~i	<i>m.</i>	Unitate de măsură a frecvenței egală cu un milion de hertz.	/<germ. Megahertz, fr. mégahertz

MEGALIT	MEGALÍ//T ~ți	<i>m.</i>	Monument preistoric funerar sau religios, alcătuit dintr-un bloc de piatră brută.	/<fr. mégalithe
MEGALITIC	MEGALÍTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de megaliți; propriu megaliților.	/<fr. mégalithique
MEGALOMAN	MEGALOMÁN ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	1) Care suferă de megalomanie; atins de megalomanie.2) Care manifestă un orgoliu excesiv; cu ambiție nejustificată.	/<fr. mégalomane
MEGALOMANIE	MEGALOMANÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Stare patologică caracterizată prin delir de grandoare și prin delir de persecuție.2) Orgoliu excesiv.	/<fr. mégalomanie
MEGATERIU	MEGATÉRI//U ~i	<i>m.</i>	Mamifer erbivor, de talie mare, care a trăit în era cuaternară.	/<lat. megatherium, germ. Megatherium, fr. mégatherium
MEGATONĂ	MEGATON//Ă ~e	<i>f.</i>	Unitate de măsură a greutății egală cu un milion de tone.	/<fr. mégatonne, engl. megatone
MEGAWATT	MEGAWA//TT [pr. megavát] ~ți	<i>m.</i>	Unitate de măsură a puterii curentului electric egală cu un milion de wați.	/<fr. megawatt
MEGERĂ	MEGÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Femeie rea și arțăgoasă.	/<fr. mégere
MEGIEȘ I	MEGIÉȘ I ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	pop. Care stă, se află alături sau în apropiere de cineva sau de ceva; vecin. [Sil. -gi-eș]	/<sb. medjaš, ung. megyés
MEGIEȘ II	MEGIÉȘ II ~i	<i>m.</i>	ist. Țăran liber. [Sil. -gi-eș]	/<sb. medjaš, ung. megyés
MEGLENIT I	MEGLENÍ//T I ~tă (~ti, ~te)		Care ține de megleniți; propriu megleniților; meglenoromân.	/Din Meglen n. pr.
MEGLENIT II	MEGLENÍ//T II ~tă (~ti, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația românească din regiunea Meglen (Grecia) sau este originară din Meglen; meglenoromân.	/Din Meglen n. pr.
MEGLENITĂ	MEGLENÍTĂ	<i>f.</i>	mai ales art. Dialect al limbii române vorbit de megleniți; meglenoromâna.	/Din Meglen n. pr.
MEGLENOROMÂN I	MEGLENOROMÂN I ~ă (~i, ~e)		Care ține de meglenoromâni; propriu meglenoromânilor.	/Meglen n. pr. + român
MEGLENOROMÂN II	MEGLENOROMÂN II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația românească din regiunea Meglen (Grecia) sau este originară din Meglen.	/Meglen n. pr. + român
MEGLENOROMÂNĂ	MEGLENOROMÂNĂ	<i>f.</i>	mai ales art. Dialect al limbii române vorbit de meglenoromâni; meglenită.	/Meglen n. pr. + român
MEGOHM	MEGOHM [pr.: megóm] ~i	<i>m.</i>	Unitate de măsură a rezistenței electrice egală cu un milion de ohmi.	/<fr. mégohm
A MEHĂI	A MEHĂÍ pers. 3 méhăie	<i>intrans.</i>	(despre capre, oi, miei) A scoate sunete caracteristice speciei; a mecăi.	/mehe(he) + suf. ~ăi
MEHEHE	MEHEHÉ	<i>interj.</i>	(se folosește prelungit pentru a reda strigătul caracteristic al oii, mielului sau al caprei) Behehe.	/Onomat.
MEHENGHI	MEHÉNGH//I ~e	<i>adj. și substantiv al rar</i>	1) Care manifestă agerime a minții și deșteptăciune; isteț.2) Care se orientează cu pricepere în orice situație, trăgând foloase; viclean; șmecher; șiret; hâtru.3) Căruia îi place să glumească; bun de glume; glumet.	/<turc. mehenk

MEI	MEI ~	<i>m.</i>	1) Plantă erbacee furajeră din familia gramineelor, cu semințe mici, ovale, care se folosesc în alimentație.2) Semințele acestei plante folosite ca hrană pentru vite și păsări.	/<lat. milium
MEIȘOR	MEIȘÓR	<i>m.</i>	Plantă erbacee din familia gramineelor cu tulpina ramificată, frunze înguste și cu flori de culoare verde-deschisă sau violetă. [Sil. me-i-]	/mei + suf. ~ișor
MEIȘTE	MÉIȘT//E ~i	<i>f.</i>	Teren cultivat cu mei.	/mei + suf. ~iște
MELANĂ	MELÁNĂ	<i>f.</i>	Fibră textilă sintetică cu proprietăți asemănătoare lânii.	/<fr. mélaene
MELANCOLIC	MELANCÓLI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de melancolie; propriu melancoliei. Gând ~.2) Care suferă de melancolie; bolnav de melancolie.3) Care este curpins de melancolie. Caracter ~.4) Care inspiră melancolie; în stare să producă melancolie. Muzică ~că. Privire ~că.	/<fr. mélancolique
MELANCOLIE	MELANCOLÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Stare sufletească apăsătoare, care predispune la visare și izolare.2) Stare patologică caracterizată prin tristețe profundă, prin pesimism general și prin obsesia sinuciderii.	/<fr. mélancolie, lat. melancholia
MELANIC	MELÁNI//C ~că (~ci,		Care conține melanină.	/<fr. mélanique
MELANINĂ	MELANÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Pigment organic brun-închis care atribuie coloratura normală pielii, părului și irisurilor.	/<fr. mélanine
MELANJ	MELÁNJ ~uri	<i>n.</i>	1) rar Reunire de lucruri diferite într-o totalitate; amestec.2) Fir textil tors dintr-un amestec de fibre de lână de diferite culori, sau din fibre de lână, amestecate cu fibre sintetice.	/<fr. mélange
MELANODERMIE	MELANODERMÍE	<i>f.</i>	Stare patologică manifestată printr-o pigmentare anormală a pielii ca urmare a unor afecțiuni.	/<fr. mélanodermie
MELANOM	MELANÓM	<i>n.</i>	Tumoare malignă a pielii, formată din celule ce conțin melanină.	/<fr. mélanome
MELANOSARCOM	MELANOSARCÓM	<i>n. med.</i>	Tumoare malignă a pielii, formată din celule ce conțin melanină.	/<fr. mélanosarcome
MELANOZĂ	MELANÓZĂ	<i>f.</i>	Acumulare patologică a pigmentilor în diferite țesuturi.	/<fr. mélanose
MELANTERIT	MELANTERÍT	<i>n.</i>	Sulfat de fier hidratat, de culoare verde, folosit, mai ales, în industria coloranților.	/<fr. mélantérite
MELASĂ	MELÁSĂ	<i>f.</i>	Reziduu sub formă de lichid siropos, de culoare brună, obținut în procesul fabricării zahărului și folosit la producerea alcoolului, a drojdiei și ca hrană pentru vite.	/<fr. mélasse, germ. Melasse, it. melassa
MELC	MEL//C ~ci	<i>m.</i>	1) Moluscă cu corpul moale, vâscos, având pe spinare o cochilie în formă de spirală, iar pe cap patru tentacule sensibile. • A se mișca ca ~cul (sau cu pași de ~) a se mișca foarte încete. A tăcea ca ~cul a nu rosti nici o vorbă.2) anat. Parte a urechii i	/Orig. nec.
MELCIȘOR	MELCIȘÓR ~i	<i>m.</i>	la pl. (diminutiv de la melc) Mici bucăți de pastă făinoasă, în formă de spirală sau de inelușe.	/melc + suf. ~ișor
MELEAG	MELEÁG ~uri	<i>n.</i>	Teritoriu de mare întindere având anumite particularități specifice (de climă, de relief, resurse economice); ținut; regiune.	/<ung. mellék
MELENĂ	MELÉNĂ	<i>f.</i>	Stare patologică constând în eliminarea unui scaun cu sânge; hemoragie intestinală.	/<fr. mélaena

MELESTEU	MELESTÉ//U ~ie	<i>n. pop.</i>	Unealtă de bucătărie sub formă de băț neted, folosită la mestecarea mămăligii, la zdrobirea legumelor fierte; făcăleț; mestecător.	/v. a melestui
A MELESTUI	A MELESTU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	pop. 1) (mămăliga) A mesteca cu melesteul.2) A bate tare (cu melesteul); a ciomăgi; a cetlui.	/<ung. mállaszt
MELEU	MELÉU ~ri	<i>n.</i>	sport Luptă corp la corp.	/<fr. mēlée
MELIFER	MELIFÉR ~ă (~i, ~e)		(despre plante) Care are flori cu mult nectar și polen; cu flori care conțin nectar și polen.	/<fr. mellifere
MELIFERĂ	MELIFÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Grup de insecte care culeg nectarul și polenul de pe flori, producând miere și ceară (reprezentanți: albina, viespea).2) Insectă din acest grup.	/<fr. mellifere
MELINITĂ	MELINÍTĂ	<i>f.</i>	Substanță explozivă formată pe bază de acid picric.	/<fr. mélinite, germ. Melinit
MELIORATIV	MELIORATÍV ~ă (~i,		(despre cuvinte, expresii etc.) Care au sens laudativ.	/<fr. mélioratif
MELISĂ	MELÍS//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Plantă meliferă cu flori albe sau gălbui, folosită ca plantă medicinală.2) înv. Băutură alcoolică, plăcut mirositoare, preparată din frunzele acestei plante fermentate.	/<lat. melissa, fr. mélisse
A MELITA	A MELITÁ méliț	<i>tranz.</i>	(cânepa sau inul) A prelucra cu melița.	/Din meliță
MELIȚĂ	MÉLIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Unealtă de lemn constând dintr-o limbă basculantă și două fălci, folosită pentru a zdrobi tulpinile de cânepă sau de in în vederea separării firelor de partea lemnoasă.2) fig. peior. Organ al vorbirii; gură. • A da cu ~a a toca din gură; a pălăvrăgi. [	/<bulg. melica
MELODIC	MELÓDI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de melodie; propriu melodiei. Ritm ~. Frază ~că.2) Care are caracter de melodie; plăcut auzului; melodios; armonios. Fragment ~.	/<fr. mélodique
MELODICĂ	MELÓDICĂ	<i>f.</i>	Ramură a muzicologiei care se ocupă cu studiul melodiei.	/<fr. mélodique
MELODICITATE	MELODICIT//ATE ~ăți	<i>f.</i>	Caracter melodic.	/melodic + suf. ~itate
MELODIE	MELODÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Succesiune de sunete cu înălțime și durată diferită, ordonate după regulile ritmului, pentru a constitui o formă, perceptibilă și agreabilă; melos.2) Compoziție muzicală formată dintr-o serie de fraze cu acest caracter. Motivul ~ei.3) Piesă vocală comp	/<ngr. melodia, it. melodia, fr. mélodie
MELODIOS	MELODI//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		1) Care are caracter de melodie; plăcut auzului; melodic; armonios.2) (despre sunete, voce etc.) Care este plăcut auzului; mlădios. Voce ~oasă. [Sil. -di-os]	/<it. melodismo, fr. mélodeux
MELODIST	MELODÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Compozitor pasionat de elementul melodic.	/<fr. mélodiste
MELODRAMATIC	MELODRAMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care este de natura melodramei; cu caracter de melodramă.2) Care denotă patetism exagerat; cu caracter patetic exagerat.	/<fr. mélodramatique, it. melodrammatico
MELODRAMĂ	MELODRÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Operă dramatică acompaniată de muzică.2) Operă teatrală în care scenele dramatice alternează cu cele comice.	/<fr. mélodrame

MELOFOB	MELOFÓB ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care urăște muzica.	/<fr. mélophobe
MELOFOBIE	MELOFOBÍE	<i>f. livr.</i>	Fobie față de muzică.	/<fr. mélophobie
MELOMAN	MELOMÁN ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care manifestă mare pasiune pentru muzică.	/<fr. mélomane
MELOMANIE	MELOMANÍE	<i>f.</i>	Manie a muzicii.	/<fr. mélomanie
MELON	MEL//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Pălărie din fetru cu calotă rotundă și bombată, cu boruri înguste, îndoite în sus, purtată de bărbați; gambetă.	/<fr. melon
MELOS	MÉLOS	<i>n. muz.</i>	1) Succesiune de sunete cu înălțime și durată diferită, ordonate după regulile ritmului, pentru a constitui o formă perceptibilă și agreabilă; melodie.2) Compoziție muzicală; muzică.3) Parte melodică a muzicii.	/<ngr. mélos
MEMBRANĂ	MEMBRÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Țesut subțire și suplu, animal sau vegetal, cu structură variată, care acoperă, unește, susține sau delimitează anumite celule, organe sau părți de organe; piele subțire. ~ fibroasă. ~ celulară.2) Corp subțire, în formă de foaie, care separă două medii	/<lat., it. membrana, fr. membrane
MEMBRANOS	MEMBRAN//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		1) Care are aspectul membranei; asemănător cu o membrană. Țesut ~.2) Care conține membrane; format din membrane.	/<fr. membraneux
MEMBRU I	MÉMBR//U I ~e	<i>n.</i>	1) Parte articulată a corpului uman și al unor animale, care servește la deplasare sau la simțire. • ~ superior mână. ~ inferior picior.2) Organ genital masculin; penis.	/<lat. membrum, fr. membre
MEMBRU II	MÉMBR//U II ~i	<i>m.</i>	1) Persoană considerată ca fiind parte componentă a unei comunități.2) Unitate, organizație sau stat, luat ca parte componentă (a unei organizații, asociații sau alianțe).3) Parte a unei ecuații sau inegalități matematice.	/<lat. membrum, fr. membre
MEMENTO	MEMÉNTO	<i>n.</i>	1) Notă sau semn care este făcut în scopul de a reaminti un lucru trecut sau un lucru care urmează să fie făcut.2) livr. Carnet mic de buzunar în care se notează anumite informații; agendă.3) Carte de format mic, în care sunt expuse sumar elementele de bază	/<fr. memento
A MEMORA	A MEMOR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A fixa în memorie (în mod involuntar sau printr-un efort special).	/<lat. memorare, fr. mémorer
MEMORABIL	MEMORÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care trebuie să fie memorat; demn de a fi păstrat în memorie. Eveniment ~. Zi ~ă.	/<fr. mémorable, lat. memorabilis
MEMORANDUM	MEMORÁNDUM ~uri	<i>n.</i>	1) Document diplomatic în care se expune punctul de vedere al unui guvern asupra unei probleme, ce va constitui obiectul viitoarelor negocieri.2) înv. Carnet de note.	/<lat. memorandum, germ. Memorandum, fr. mémorandum
MEMORATOR	MEMORAT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	1) Carte de format mic, în care se expun sumar elementele de bază ale unei discipline sau științe; memento.2) tehn. Dispozitiv al computerului care înregistrează și stochează informațiile ce vor fi prelucrate ulterior.	/<fr. mémorateur

MEMORIAL I	MEMORIÁL I ~ă (~i, ~e)		1) Care servește pentru a aduce în memorie (un eveniment sau o personalitate remarcabilă); cu destinația de a aminti; comemorativ. Muzeu ~. Casa ~ă.2) Care este păstrat în memorie; expus din memorie. [Sil. -ri-al]	/<germ. Memorial, fr. mémorial, lat. memorialis
MEMORIAL II	MEMORIÁL II ~e	<i>n.</i>	1) Scriere literară, care conține observații științifice, impresii sau amintiri din timpul vieții autorului.2) Monument în memoria unui eveniment, a unor persoane celebre sau a unor eroi căzuți pentru patrie. [Sil. -ri-al]	/<germ. Memorial, fr. mémorial, lat. memorialis
MEMORIALIST	MEMORIÁL//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Autor de memoriale sau de memorii. [Sil. -ri-a-]	/<fr. mémorialiste
MEMORIALISTIC	MEMORIÁLISTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de memorialistică; propriu memorialisticii. [Sil. -ri-a-]	/memorial + suf. ~istic
MEMORIALISTICĂ	MEMORIÁLÍSTICĂ	<i>f.</i>	1) Gen de scriere literară care conține memorii.2) Totalitate a lucrărilor cu caracter de memorii. [Sil. -ri-a-]	/memorial + suf. ~istică
MEMORIE	MEMÓRI//E ~i	<i>f.</i>	1) Facultate a creierului care permite conservarea, recunoașterea și reproducerea în conștiință a experienței din trecut (fapte, evenimente, senzații, sentimente, impresii, cunoștințe).2) Reprezentare mintală; păstrare în amintire; aducere-aminte.3) Minte	/<lat., it. memoria, fr. mémoire
MEMORIU	MEMÓRI//U ~i	<i>n.</i>	1) Expunere în care se prezintă, în mod amănunțit și argumentat, opinia autorului asupra unor probleme sau a unei activități.2) la pl. Colecție de conferințe, comunicări și discuții, publicate de o societate științifică.3) la pl. Scriere beletristică în c	/<lat. memoria, fr. mémoire
A MEMORIZA	A MEMORIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A învăța pe de rost; a întipări și a reține în memorie.	/<fr. mémoriser
MENADĂ	MENÁD//Á ~e	<i>f.</i>	mit. Preoteasă a zeului Bachus; bacantă.	/<fr. ménade
MENAJ	MENÁJ ~uri	<i>n.</i>	1) Administrare a treburilor casnice; gospodărie.2) Trai în comun al unei perechi; căsătorie; căsnicie.	/<fr. ménage
A MENAJA	A MENAJ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A trata cu înțelegere (pentru a nu umili); a cruța.2) (bunuri) A întrebuința cu măsură; a consuma cu economie și grijă; a economisi; a cruța. A-și ~ hainele. A-și ~ forțele.3) A pregăti cu multă grijă și abilitate; a aranja.	/<fr. ménager
A SE MENAJA	A SE MENAJ//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	A-și păstra sănătatea și forțele; a avea grijă de sine; a se conserva.	/<fr. ménager
MENAJAMENT	MENAJAMÉNT ~e	<i>n.</i>	Procedeu de comportare folosit pentru a cruța de neplăceri o persoană sensibilă.	/<fr. ménagement
MENAJER	MENAJÉR ~ă (~i, ~e)		Care ține de menaj; de uz casnic.	/<fr. ménagere
MENAJERĂ	MENAJÉR//Á ~e	<i>f.</i>	Femeie care administrează gospodăria cuiva; femeie care face menajul.	/<fr. ménagere
MENAJERIE	MENAJERÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Loc special amenajat unde sunt ținute animale, mai ales sălbatice, pentru a fi expuse publicului sau pentru a fi studiate.2) Totalitate de animale ținute într-un astfel de loc.	/<fr. ménagerie, germ. Menagerie
MENDELISM	MENDELÍSM	<i>n.</i>	Concepție genetică referitoare la transmiterea ereditară a caracterelor, care a stat la baza teoriei cromozomiale a eredității.	/<fr. mendélisme

MENDRE	MÉNDRE	<i>f.</i>	pl.: A-și face ~le a-și face de cap; a-și satisface capriciile.	/Orig. nec.
MENESTREL	MENESTRÉL ~i	<i>m.</i>	Poet și muzicant ambulant din Franța evului mediu.	/<fr. ménestrel
MENGHINĂ	MENGHÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Dispozitiv constând din două plăci metalice și un șurub, folosit pentru a fixa piesele care urmează să fie prelucrate (la strung, la masa de lucru). [G.-D. menghinei]	/<turc. mengene
MENHIR	MENHÍR ~e	<i>n.</i>	Monument megalitic funerar sau de cult, construit dintr-un bloc înalt de piatră necioplită.	/<fr. menhir
A MENI	A MEN//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) (desfășurarea unor evenimente) A stabili din timp; a hotărî dinainte; a destina.2) (mai ales ceva rău) A dori să se întâmple (cuiva) în viitor.3) (în superstiții și în creația folclorică) A hotărî dinainte, prestabilind desfășurarea lor; a predestina;	/<sl. maṇiti
MENINGE	MENÍNGE ~	<i>n.</i>	Membrană care acoperă creierul și măduva spinării.	/<fr. méninge
MENINGITĂ	MENINGÍTĂ	<i>f.</i>	Boală infecțioasă constând în inflamația meningelor.	/<fr. meningite
MENIRE	MENÍR//E ~i	<i>f.</i>	1) Sarcină, datorie pe care o are sau o îndeplinește cineva.2) Forță supranaturală despre care se crede că ar determina dinainte desfășurarea evenimentelor; destin; ursită; fatalitate; soartă.	/v. a meni
MENISC	MENÍSC ~uri	<i>n.</i>	1) Lentilă cu o față concavă și alta convexă.2) Suprafața convexă sau concavă a unui lichid într-un tub capilar.3) Formațiune fibro-cartilaginoasă în formă de disc, situată între unele articulații ale corpului.	/<fr. ménisque
MENIU	MENÍU ~ri	<i>n.</i>	1) Totalitate a felurilor de mâncare ce se servesc la o masă.2) Listă de feluri de mâncare și de băuturi care se servesc într-un local public.	/<fr. menu
MENOPAUZĂ	MENOPÁUZĂ	<i>f.</i>	Proces fiziologic care constă în încetarea definitivă a menstruației, ca urmare a suprimării funcției ovariene. [Sil. -pa-u-]	/<fr. ménopause
MENORAGIE	MENORAGÍE	<i>f.</i>	Stare anormală caracterizată prin pierderea unei cantități mari de sânge în timpul menstruației.	/<fr. ménorhagie
MENSTRUAL	MENSTRUÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de menstruație; propriu menstruației. Ciclu ~. [Sil. -stru-al]	/<lat. menstrualis
MENSTRUATIE	MENSTRUÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Hemoragie fiziologică din mucoasa uterină a femeilor, care se produce lunar (cu întreruperi temporale în perioada de sarcină și de alăptare), începând din perioada pubertății și până la menopauză. [Sil. -stru-a-]	/<fr. menstruation
MENSUAL	MENSUÁL ~ă (~i, ~e)	<i>livr.</i>	Care se produce o dată pe lună; la interval de o lună; lunar. [Sil. -su-al]	/<fr. mensuel, lat. mensualis
MENȘEVIC I	MENȘEVÍ//C I ~că (~ci, ~ce)		Care ține de menșevism; propriu menșevismului.	/<rus. menševik
MENȘEVIC II	MENȘEVÍ//C II ~că (~ci, ~ce)	<i>m. și f.</i>	Adept al menșevismului.	/<rus. menševik
MENȘEVISM	MENȘEVÍSM	<i>n.</i>	Curent apărut în Rusia la începutul sec. XX în cadrul social-democrației care se opunea bolșevismului.	/<rus. menševizm
MENTALITATE	MENTALIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	Mod particular de a gândi.	/<fr. mentalité

MENTĂ	MÉNTĂ	<i>f.</i>	Plantă erbacee perenă, cu frunze pețiolate, acoperite cu peri, cu flori mici, trandafirii, și cu miros plăcut, folosită în scopuri medicinale și în calitate de condiment. [G.-D. mentei]	/<sl. menta, lat. mentha, fr. menthe
MENTOL	MENTÓL	<i>n.</i>	Substanță aromatică volatilă obținută din uleiuri de mentă, folosită în cosmetică și medicină.	/<fr. menthol
MENTOR	MÉNTOR ~i	<i>m.</i>	Îndrumător spiritual experimentat.	/<fr., lat. mentor, germ. Mentor
A MENȚINE	A MENȚINE mențin	<i>tranz.</i>	1) A face să se mențină; a păstra; a conserva.2) fig. (persoane, familii) A asigura cu cele necesare traiului; a întreține.	/<fr. maintenir
A SE MENȚINE	A SE MENȚINE mă mențin	<i>intrans.</i>	A rămâne în aceeași formă, stare sau situație; a rămâne neschimbat (în timp); a se conserva; a se păstra.	/<fr. maintenir
A MENȚIONA	A MENȚION//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A aduce la cunoștință, atrăgând atenția în mod special; a semnală.2) A aduce vorba în treacăt despre cineva sau despre ceva; a aminti; a pomeni.3) (persoane) A aprecia printr-o mențiune. [Sil. -ți-o-]	/<fr. mentionner
MENȚIUNE	MENȚIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Aducere la cunoștință; menționare; semnalare.2) Indicație necesară.3) Aprecie elogioasă pentru anumite merite. • Diplomă cu ~ diplomă specială înmănată studenților eminenți.4) Distincție onorifică, mai mică decât premiul, acordată unor elevi, unor pa	/<fr. mention, lat. mentio, ~onis
MENUET	MENUÉT ~e	<i>n.</i>	1) Dans francez vechi, în trei timpi, cu caracter ceremonios, devenit dans de salon.2) Melodie după care se execută acest dans. [Sil. -nu-et]	/<fr. menuet
MENZIL	MENZÍL ~uri	<i>n. inv.</i>	1) Serviciu pentru corespondență și pentru călători.2) Căruță de poștă.	/<turc. menzil
MEOTIAN	MEOTÍAN	<i>n.</i>	Stadiu de început al pliocenului. [Sil. me-o-ți-an]	/<fr. méotien
MERCANTIL	MERCANTÍL ~ă (~i, ~e)		1) rar Care ține de negustorie; propriu negustoriei; negustoresc; comercial.2) Care urmărește (numai) obținerea câștigului material; fondat pe interese materiale; preocupat de interese materiale.3) (despre sentimente) Care este bazat pe interese de căpătu	/<fr. mercantile
MERCANTILISM	MERCANTILÍSM	<i>n.</i>	1) Doctrină economică, apărută la începutul dezvoltării capitalismului, conform căreia avuția statului era identificată cu banii și cu metalele prețioase, iar sursa principală a veniturilor era considerată circulația mărfurilor.2) Caracter mercantil.	/<fr. mercantilisme
MERCANTILIST I	MERCANTILÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de mercantilism; propriu mercantilismului.	/<fr. mercantiliste
MERCANTILIST II	MERCANTILÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al mercantilismului.	/<fr. mercantiliste
MERCENAR	MERCENÁR ~i	<i>m.</i>	1) Ostaș în solda unei armate străine; lefegiu.2) fig. Persoană care prestează orice activitate în schimbul unor avantaje materiale.	/<fr. mercenaire, lat. mercenarius

MERCEOLOG	MERCEOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Persoană specializată în merceologie. [Sil. -ce-o-]	/Din merceologie
MERCEOLOGIE	MERCEOLOGÍE	<i>f.</i>	Disciplină care studiază proprietățile fizice și chimice ale mărfurilor, pentru a stabili calitățile și condițiile de păstrare a acestora. [Sil. -ce-o-]	/<it. merceologia
MERCERIE	MERCERÍE	<i>f.</i>	1) (cu sens colectiv) Articole mărunte care servesc la cusut sau ca accesorii la îmbrăcăminte (ață, nasturi, dantele, bijuterii etc.).2) Magazin în care se vând astfel de articole.	/<fr. marcerie
A MERCERIZA	A MERCERIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(fîre sau țesături de bumbac) A trata cu o soluție chimică specială pentru a face mai neted și mătăsos.	/<fr. mercériser
MERCHEZ	MERCHÉZ ~uri	<i>n. inv.</i>	Înțeles adânc, ascuns; noimă; tâlc.	/<turc. merkez
MERCUR	MERCÚR	<i>n.</i>	Metal de culoare alb-argintie, lichid (la temperatură obișnuită), foarte dens și mobil, cu diverse întrebuințări în tehnică și în medicină; hidrargir.	/<fr. mercure, germ. Merkur
MERCURIAL I	MERCURIÁL I ~ă (~i, ~e)		Care conține mercur; cu mercur în componență. Vaporii ~i. Alifie ~ă. [Sil. -ri-al]	/<fr. mercuriel, lat. mercuriallis
MERCURIAL II	MERCURIÁL II ~e	<i>n.</i>	Listă a prețurilor curențe pentru produsele alimentare, afișată zilnic în piață. [Sil. -ri-al]	/<fr. mercuriale
MERCURIC	MERCÚRI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre săruri) Care conține mercur bivalent; cu mercur bivalent în componență.	/<fr. mercurique
MERCUROS	MERCUR//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		(despre săruri) Care conține mercur monovalent; cu mercur monovalent în componență.	/<fr. mercureux
MEREU I	MERÉU I	<i>adv.</i>	1) Tot timpul; fără răgaz; întruna; încontinuu.2) Tot mai mult; fără sfârșit.	/Orig. nec.
MEREU II	MERÉ//U II ~ie (~i, ~e)		Care se întinde fără întrerupere; neîntrerupt.	/Orig. nec.
A MERGE	A MÉRGE merg	<i>intrans.</i>	1) (despre ființe) A se mișca (dintr-un loc în altul) prin schimbarea succesivă a picioarelor, fără a întrerupe contactul cu solul.2) A se deplasa dintr-un loc în altul pe jos, călare sau cu un vehicul; a umbla. • ~ (sau a umbla) pe două cărări a fi beat.	/<lat. mergere
MERIDIAN	MERIDIÁN ~e	<i>n.</i>	Fiecare dintre cercurile imaginare care trec prin cele două poluri geografice ale Pământului și care servesc drept punct de reper pentru determinarea longitudinii geografice. [Sil. -di-an]	/<lat. meridianus, it. meridiano, fr. méridien
MERIDIONAL	MERIDIONÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care este situat la sud față de un punct de referință; de sud; sudic. Țări ~e.2) Care ține de regiunile din sud; specific pentru regiunile de sud; sudic. Vegetație ~ă. [Sil. -di-o-]	/<fr. méridional, lat. meridionalis
MERINDE	MERÍNDE ~	<i>f.</i>	pl. Hrană rece luată la lucru sau la drum.	/<lat. merenda
MERING	MERÍN//G ~gi	<i>m.</i>	Prăjitură preparată din albuș de ou bătut cu zahăr (umplută cu cremă) și acoperită cu frișcă. [Var. mereng]	/<fr. meringue
MERINOS	MERÍN//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)	<i>și substantiv</i>	1) (despre oi) Care are lâna albă, creță și foarte fină.2) (despre lâna) Care este obținută de la astfel de oi.	/<fr. mérinos
MERIȘOR I	MERIȘÓR I ~i	<i>m.</i>	(diminutiv de la măr) Mic arbust din regiunile muntoase, cu frunze persistente, cu flori albe sau roz și cu fructe comestibile în formă de boabe roșii.	/măr + suf. ~ișor

MERIȘOR II	MERIȘ//ÓR II ~oäre	<i>n.</i>	Fructul merișorului.	/măr + suf. ~ișor
MERIT	MÉRIT ~e	<i>n.</i>	1) Calitate deosebită care impune respect, laudă sau recompensă.2) Ansamblu de calități intelectuale sau morale.	/ <i><fr. mérite</i>
A MERITA	A MERITÁ mérit		1. tranz. 1) (avantaje sau inconveniente) A fi în drept să obțină sau să sufere (în conformitate cu cele înfăptuite). ~ laudă. ~ o pedeapsă. ~ respectul.2) (despre acțiuni, lucruri) A face să fie necesar; a necesita; a cere; a reclama; a comporta. Această	/ <i><fr. mériter</i>
MERITORIU	MERITÓRI//U ~e (~i)		Care are merite mari; demn de laudă sau de recompensă; merituos. Efort ~.	/ <i><lat. meritorius, fr. méritoire</i>
MERITUOS	MERITU//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		Care are merite mari; demn de laudă sau de recompensă; meritoriu. [Sil. -tu-os]	/merit + suf. ~os
MERLON	MERL//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Porțiune de zidărie situată între două creneluri ale unei fortificații antice sau medievale.	/ <i><fr. mérlon</i>
MERLOT	MERLOT [pr.: merló]	<i>n.</i>	1) Soi de viță de vie de origine franceză, având struguri cu bobite negre, rotunde și mici.2) Vin produs din acest soi de struguri.	/ <i><fr. merlot</i>
MERS	MERS	<i>n.</i>	1) v. A MERGE.2) Deplasare dintr-un loc în altul (a oamenilor și a vehiculelor, pe căi de comunicație). • Din ~ fără a se opri. ~ul trenurilor orarul de circulație a trenurilor.3) Mod de a merge; umblet. ~ ușor. ~ apăsător.4) Mod de funcționare a unui sistem	/v. a merge
MERSI	MERSÍ	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a exprima cuiva recunoștința pentru un lucru util, plăcut etc.) Mulțumesc.	/ <i><fr. merci</i>
MERTIC	MERTÍC ~e	<i>n.</i>	1) Vas care servea drept măsură pentru cereale.2) Unitate veche de măsură a cerealelor egală cu 2,5 kg.3) Cantitate de cereale care încapă într-un vas cu această măsură.4) înv. Plată în bani sau în natură care se dădea la moară pentru măcinat.5) Portie de	/ <i><ung. mérték</i>
MESAGER	MESAGÉR ~i	<i>m.</i>	Persoană care transmite un mesaj; sol.	/ <i><fr. messenger, it. messaggero</i>
MESAGERIE	MESAGERÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Transportare a mărfurilor cu diferite mijloace de transport (tren, vapor, autocamion etc.).2) Oficiu de transport rapid al mărfurilor.	/ <i><fr. messagerie, it. messaggeria</i>
MESAJ	MESÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Adresare orală sau scrisă cu caracter oficial, destinată întregului popor. ~ de salut.2) Conținut al unei astfel de adresări.3) Informație care devine cunoscută; știre; veste; noutate.	/ <i><fr. message</i>
MESĂ	MÉS//Ă ~e	<i>f.</i>	rel. 1) Liturghie la catolici.2) Compoziție muzicală religioasă care se cântă în bisericile romano-catolice la liturghie.	/ <i><it. messa, fr. messe, germ. Messe</i>
MESCHIN	MESCHÍN ~ă (~i, ~e)		1) Care urmărește interese personale mărunte; preocupat de interese neînsemnate.2) Care denotă lipsă de noblețe sufletească; lipsit de generozitate; mărunț.3) Care manifestă lipsă de importanță; lipsit de valoare; neînsemnat.	/ <i><fr. mesquin</i>

MESCHINĂRIE	MESCHINĂRI//E ~i	<i>f.</i>	1) Lipsă de generozitate, de noblețe sufletească; micime.2) Lipsă de importanță.3) Faptă meschină.	/<fr. mesquinerie
MESEAN	MES//EÁN ~éni	<i>m.</i>	Persoană care participă la o masă, la un ospăț sau la un banchet cu alte persoane; comesean.	/masă + suf. ~ean
MESERIA	MESERIÁŞ ~i	<i>m.</i>	Persoană care practică o meserie; meşteşugar. [Sil. -ri-aş]	/meserie + suf. ~aş
MESERIE	MESERÍ//E ~i	<i>f.</i>	Îndeletnicire de orice natură bazată pe munca manuală calificată; meşteşug. [G.-D. meseriei]	/Din mesereare înv.
MESIA	MESÍA	<i>m.</i>	1) Personaj mitic căruia i se atribuie rolul de mântuitor al lumii.2) (în religia creştină) Epitet dat lui Isus Hristos.	/<sl. mesija, ngr. Messias, lat. messias
MESIANIC	MESIÁNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de mesianism; propriu mesianismului.2) fig. Care conține o prorocie; profetic. [Sil. -si-a-]	/<fr. messianique
MESIANISM	MESIANÍSM	<i>n.</i>	1) Învățătură care propovăduiește „rolul deosebit“ al unui popor în destinele omenirii.2) Credință în venirea lui Mesia-mântuitorul lumii și trimis al lui Dumnezeu. [Sil. -si-a-]	/<fr. messianisme
MESIANIST	MESIANÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al mesianismului. [Sil. -si-a-]	/<fr. messianiste
MESTEACĂN	MEST//EÁCĂN ~éceni	<i>m.</i>	1) Arbore cu scoarța albă, cu frunze argintii și cu lemnul moale, care crește în țările cu climă temperată și rece.2) Lemnul acestui copac.	/<lat. mastichinus
A MESTECA	A MESTECÁ méstec	<i>tranz.</i>	1) (alimente) A sfărâma cu dinții (în gură), înmuind cu salivă (pentru a înlesni înghițirea și digerarea).2) A învărti în gură cu limba. ~ gumă.3) (mai ales alimente) A mișca (cu o lingură) pentru a obține o masă omogenă sau pentru a nu se arde la foc.4)	/<lat. masticare
MESTECĂNI	MESTECĂNÍŞ ~uri	<i>n.</i>	1) Loc unde cresc mesteceni.2) Pădure de mesteceni.	/mesteacăn + suf. ~iş
MESTECĂTOR	MESTECÁT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Unealtă de bucătărie, sub formă de băț neted, folosită la mestecarea mămăligii, la zdrobirea legumelor fierte; melesteu; făcăleț.	/a mesteca + suf. ~ător
MEŞ	MEŞ ~i	<i>m.</i>	mai ales la pl. 1) înv. Încălțăminte fără toc, confecționată din piele foarte fină, purtată peste ciorapi, sub încălțăminte de stradă.2) rar Încălțăminte de casă din pâslă.	/<turc. mest
MEŞĂ	MÉŞ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Şuviță de păr.2) Fâșie de tifon sau de vată, care drenează o rană; dren.3) Adaos de păr la cel natural pentru a-l îmbogăți. [G.-D. meșei]	/<fr. meche
MEŞINĂ	MEŞÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Piele de oaie sau de capră tăbăcită, folosită, mai ales, la căptușirea încălțămintei.	/<turc. meşin
MEŞTER	MÉŞTER ~i	<i>m.</i>	1) Persoană specializată într-o meserie. ~-tâmplar.2) Muncitor calificat care îndrumă alți muncitori sau care conduce un sector de producție; maestru.3) Persoană care dă dovadă de pricepere, de iscusință într-un anumit gen de activitate.	/<ung. mester
MEŞTEREŞTE	MEŞTERÉŞTE	<i>adv.</i>	În felul meşterilor; ca meşterii.	/meşter + suf. ~eşte

A MEȘTERI	A MEȘTER//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) A face cu îndemânare și pricepere (de meșter); a meșteșugi. ~ o masă.2) rar A readuce la starea inițială; a repune în funcțiune; a drege; a repara; a tocmi.	/Din meșter
MEȘTERIE	MEȘTERÍ//E ~i	<i>f. pop.</i>	1) Îndeletnicire de orice natură, bazată pe munca manuală calificată; meserie; meșteșug.2) Măiestrie în lucru; iscusință.	/meșter + suf. ~ie
MEȘTERIȚĂ	MÊȘTERIȚĂ//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	1) Femeie pricepută, îndemânică.2) Femeie care știe să facă farmede, vrăji. [Acc. și meșterită]	/meșter + suf. ~iță
MEȘTEȘUG	MEȘTEȘÚG ~uri	<i>n.</i>	1) Îndeletnicire de orice natură, bazată pe muncă manuală calificată; meserie.2) Deprindere practică de a efectua (în ascuns) un lucru cu îndemânare și cu pricepere.3) fig. Modalitate ingenioasă; tactică; iscusință.	/<ung. mesterség
MEȘTEȘUGAR	MEȘTEȘUGÁR ~i	<i>m.</i>	Persoană calificată într-un meșteșug; meseriaș.	/meșteșug + suf. ~ar
MEȘTEȘUGĂRESC	MEȘTEȘUGĂR//ÊSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru meșteșugari; propriu meșteșugarilor.	/meșteșugar + suf. ~esc
A MEȘTEȘUGĂRI	A MEȘTEȘUGÁR//Î	<i>intrans.</i>	rar A practica ocupația de meșteșugar; a fi meșteșugar.	/Din meșteșugar
A MEȘTEȘUGI	A MEȘTEȘUG//Î ~esc		1. tranz. 1) A face cu îndemânare și pricepere (de meșter); a meșteri; a măiestri.2) fig. (acțiuni dușmănoase) A întreprinde pe ascuns; a pune la cale în taină; a unelti; a urzi; a țese; a coace.3) rar (obiecte, informații etc.) A prezenta drept veritabil	/Din meșteșug
MEȘTEȘUGOS	MEȘTEȘUG//ÔS ~oasă (~oși, ~oăse)	<i>înv.</i>	pop. Care se pricepe la orice meșteșug; care vădește meșteșug; îndemânic; iscusit; dibaci; abil.	/meșteșug + suf. ~os
METABOLIC	METABÓLI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de metabolism; propriu metabolismului.	/<fr. métabolique
METABOLISM	METABOLÍSM	<i>n.</i>	Ansamblu de transformări chimice și biologice, pe care le suferă substanțele într-un organism viu; schimb de substanțe.	/<fr. métabolisme
A METABOLIZA	A METABOLIZ//Ă	<i>tranz.</i>	(substanțe) A transforma prin procesul de metabolism.	/Din metabolism
METACARP	METACÁRP ~uri	<i>n.</i>	Ansamblu de cinci oase, dispuse radiar, care formează scheletul mâinii între carp și falange.	/<fr. métacarp
METAFIZIC	METAFÍZI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de metafizică; propriu metafizicii. Concepție ~că.	/<fr. métaphysique, germ. metaphysich
METAFIZICĂ	METAFÍZICĂ	<i>f.</i>	1) Cercetare rațională a fenomenelor care nu pot fi percepute prin simțuri; explicație generală.2) Parte a filozofiei care studiază cauzele primare și primele principii ale (cunoașterii) lumii.3) Metodă de cunoaștere, care concepe dezvoltarea ca un simplu	/<fr. métaphysique, germ. metaphysisch
METAFONIE	METAFONÍE	<i>f.</i>	lingv. Modificare a timbrului unei vocale sub influența sunetului din vocala învecinată.	/<fr. métaphonie
METAFORĂ	METÁFOR//Ă ~e	<i>f.</i>	Figură de stil care constă în a da unui cuvânt o semnificație nouă, printr-o comparație subînțeleasă.	/<lat. metaphora, it. metafora, fr. métaphore
METAFORIC	METAFÓRI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de metaforă; propriu metaforei. Expresie ~că.2) Care se distinge prin folosirea unui număr mare de metafore; abundent în metafore. Stil ~.	/<fr. métaphorique, germ. metaphorisch

METAFORISM	METAFORÍSM	<i>n.</i>	Folosire frecventă a metaforei în exprimare.	/<fr. métaphorisme
METAFRAZĂ	METAFRÁZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Transpunere a unei poezii în proză.	/<fr. métaphore
METAGALAXIE	METAGALAXÍE	<i>f.</i>	1) Sistem ipotetic în care ar fi înglobate galaxiile.2) Parte a universului în care se află galaxiile cunoscute până în prezent de om.	/<fr. métagalaxie
METAGENEZĂ	METAGENÉZĂ	<i>f. biol.</i>	Înmulțire în care are loc alternanța unei generații sexuate cu alta asexuată.	/<fr. métagénese
METAGRAMĂ	METAGRÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	Joc distractiv care constă în formarea de cuvinte noi prin înlocuirea mereu a câte o literă din cuvântul dat inițial.	/<fr. métagramme
METAL	METÁL ~e	<i>n.</i>	Element chimic cu luciu specific, caracterizat prin conductibilitate termică și electrică, opacitate, ductibilitate și maleabilitate.	/<fr. métal, germ. Metall
METALAZBEST	METALAZBÉST ~uri	<i>n.</i>	Țesătură de fire metalice și de azbest, folosită ca garnitură la diferite piese de mașini; ferodo.	/<germ. Metalasbest
METALIC	METÁLI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care este făcut din metal.2) (despre luciu, culori, aspecte ale obiectelor) Care este asemănător cu metalul; cu caracteristici de metal. Strălucire ~că.3) (despre sunete, zgomote) Care are sonoritate de metal; cu rezonanță de metal.	/<it. metallico, lat. metallicus, fr. métallique
METALIFER	METALIFÉR ~ă (~i,		(despre minereuri, zăcămintele) Care conține metal.	/<fr. métallifère
METALIMBAJ	METALIMBÁJ ~e	<i>n.</i>	Sistem lingvistic cu care se descriu și se analizează entitățile și structura unei limbi (naturale); metalimbă.	/meta- + limbaj
METALIMBĂ	METALÍMB//Ă ~e	<i>f.</i>	Sistem lingvistic cu care se descriu și se analizează entitățile și structura unei limbi (naturale); metalimbaj.	/meta- + limbă
METALINGVISTICĂ	METALINGVÍSTICĂ	<i>f.</i>	Ramură a lingvisticii care se ocupă cu studiul limbajului lingvistic.	/<fr. métalinguistique
METALISM	METALÍSM	<i>n.</i>	Teorie potrivit căreia valoarea banilor ar fi determinată de valoarea metalului din care sunt făcuți.	/<germ. Metalismus
A METALIZA	A METALIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(obiecte) A acoperi cu un strat subțire de metal inoxidabil (în scop protector sau decorativ); a spoii; a polei; a sufla.	/<fr. métalliser
METALOCERAMICĂ	METALOCERÁMICĂ	<i>f.</i>	Ramură a metalurgiei care se ocupă cu fabricarea pulberelor metalice și obținerea din ele a diverselor obiecte.	/<fr. métallocéramique
METALOCHEMIE	METALOCHEÍMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de metalochimie; propriu metalochimiei.	/<fr. métallochimique
METALOCHEMIE	METALOCHEÍMIE	<i>f.</i>	Ramură a chimiei care se ocupă cu studiul proprietăților chimice ale metalelor.	/<fr. métallochimie
METALOGENEZĂ	METALOGENÉZĂ	<i>f.</i>	Ramură a geologiei care se ocupă cu studiul formării și răspândirii zăcămintelor de minereuri.	/<fr. métallogenese
METALOGRAFIC	METALOGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de metalografie; propriu metalografiei.	/<fr. métalographique
METALOGRAFIE	METALOGRAFÍE	<i>f.</i>	Ramură a metalurgiei care se ocupă cu studiul componenței și structurii metalelor și a aliajelor.	/<fr. métalographie

METALOGRAVURĂ	METALOGRAVŪR// Ă ~i	<i>f.</i>	1) la sing. Procedeu de gravare manuală, folosit în poligrafie, pentru obținerea clișeele metalice.2) Clișeu obținut prin acest procedeu.	/<fr. metallogravure
METALOID	METALOÍ//D ~zi	<i>m.</i>	Element chimic lipsit de luciu metalic și de ductibilitate, rău conducător de căldură și de electricitate.	/<fr. métalloid
METALOPLASTIC	METALOPLÁSTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care are proprietățile metalului și ale materialului plastic.	/<fr. métalloplastique
METALOTERAPIE	METALOTERAPIÉ	<i>f.</i>	Terapie cu ajutorul diferiților compuși metalici.	/<fr. métallothérapie
METALURGIC	METALÚRGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de metalurgie; propriu metalurgiei.	/<fr. métallurgique
METALURGIE	METALURGÍE	<i>f.</i>	1) Ramură a științei care se ocupă cu studierea proprietăților fizice și chimice ale metalelor și ale aliajelor.2) Tehnica extragerii metalelor și a elaborării aliajelor.3) Întreprindere sau secție a unei întreprinderi unde se elaborează și se prelucrează	/<fr. métallurgie
METALURGIST	METALURGÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Specialist în metalurgie.	/<fr. métallurgiste
METAMER	METAMÉR ~e	<i>n.</i>	Fiecare dintre segmentele care formează corpul unor viermi, crustacee, miriapode, insecte.	/<fr. métamere
METAMORFIC	METAMÓRFI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de metamorfism; propriu metamorfismului.2) Care a suferit un metamorfism.	/<fr. métamorphique
METAMORFISM	METAMORFÍSM	<i>n.</i>	Proces de modificare a structurii rocilor sub influența căldurii, presiunii și a reacțiilor chimice.	/<fr. métamorphisme
A METAMORFOZA	A METAMORFOZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se metamorfozeze.	/<fr. métamorphoser
A SE METAMORFOZA	A SE METAMORFOZ//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre unele animale inferioare) A suferi o metamorfoză.2) (în basme și în superstiții) A se prefăce prin fărmece.3) fig. (despre persoane) A căpăta un caracter, un exterior sau o comportare nouă.	/<fr. métamorphoser
METAMORFOZĂ	METAMORFÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Transformare a formei unor animale inferioare în cursul dezvoltării.2) fig. Modificare completă a stării sau a caracterului unei persoane sau a unui lucru.3) (în basme, în mitologie) Schimbare miraculoasă a naturii sau a unei persoane.	/<fr. métamorphose
METAN	METÁN	<i>n.</i>	Gaz incolor și inodor, inflamabil, folosit drept combustibil și ca materie primă în industria chimică.	/<fr. méthane
METAPSIHIC	METAPSÍHI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre fenomene psihice) Care încă nu poate fi explicat științific.	/<fr. métapsychique
METASTATIC	METASTÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care se manifestă prin metastază.	/<fr. métastatique
METASTAZĂ	METASTÁZ//Ă ~e	<i>f. med.</i>	Apariție a unui focar patologic nou în altă parte a organismului. [G.-D. metastazei]	/<fr. métastase
METATARS	METATÁRS ~uri	<i>n.</i>	Parte a scheletului piciorului situată între tars și falange.	/<fr. métatars
METATEORIE	METATEORÍE	<i>f.</i>	Teorie care studiază structura, sistemul conceptual și metodele unei teorii.	/<fr. métathéorie

METATEZĂ	METATÉZ//Ă ~e	<i>f.</i>	lingv. Schimbare a ordinii unor sunete sau a unor silabe într-un cuvânt.	/<fr. métathese
METATORACE	METATORÁCE ~	<i>n.</i>	Al treilea segment al toracelui la insecte.	/<fr. métathorax
METAZOAR	METAZOÁR ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Încrengătură de animale cu corpul format din celule diferențiate (reprezentanți: viermii, moluștele etc.).2) Animal din această încrengătură. [Sil. -zo-ar]	/<fr. métazoaire
METEAHNĂ	METEÁHNĂ metéhne	<i>f.</i>	1) Lipsă a unei însușiri necesare; neajuns; defect; cusur; deficiența.2) Înclinație puternică ce nu poate fi înfrântă; viciu.3) Parte vătămată a corpului.	/Orig. nec.
METEMPSIHOZĂ	METEMPSIHÓZĂ	<i>f.</i>	Credință conform căreia sufletul omului, după moarte, trece succesiv un șir de reîncarnări în animale, plante și oameni, în vederea purificării.	/<ngr. metempsíhosis, fr. métempsycose
METEO	MÉTEO	<i>adj. invar.</i>	Care ține de meteorologie; propriu meteorologiei; meteorologic. [Sil. -te-o]	/<fr. météo
METEOR	METEÓR ~i	<i>m.</i>	1) Fenomen care se produce în atmosfera terestră (fulger, trăsnet, ploaie etc.).2) Corp ceresc care, traversând atmosfera terestră, produce o dără de lumină de scurtă durată; stea căzătoare. [Sil. -te-or]	/<it. meteora, fr. météore, germ. Meteor
METEORIC	METEÓRI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de meteori; propriu meteorilor. Apă ~că.2) Care apare pe neașteptate și dispare repede; cu apariție bruscă și dispariție rapidă. [Sil. -te-o-]	/<fr. météorique
METEORISM	METEORÍSM	<i>n. med.</i>	Balonare a abdomenului datorită acumulării de gaze în stomac sau intestine, fiind adesea simptomul unor boli ale aparatului digestiv. [Sil. -te-o-]	/<fr. météorisme
METEORIT	METEORÍ//T ~ți	<i>m.</i>	Bucată dintr-un corp cosmic, care, traversând atmosfera, cade pe suprafața Pământului; aerolit. [Sil. -te-o-]	/<fr. météorite
METEORITIC	METEORÍTII//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de meteoriți; propriu meteoriților. Ploaie ~că. [Sil. -te-o-]	/<fr. météoritique
METEOROGRAF	METEOROGRÁF ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru înregistrarea presiunii, temperaturii și a umidității aerului.	/<fr. météorographe
METEOROLOG	METEOROLÓ//G ~gi	<i>m.</i>	Specialist în meteorologie. [Sil. -te-o-]	/<fr. météorologue
METEOROLOGIC	METEOROLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de meteorologie; propriu meteorologiei. Observații ~ce. Buletin ~. [Sil. -te-o-]	/<fr. météorologique
METEOROLOGIE	METEOROLOGÍE	<i>f.</i>	Compartiment al geofizicii care se ocupă cu studiul fenomenelor atmosferice și, în special, cu prevederea timpului. [Sil. -te-o-]	/<fr. météorologie
METEOROPAT	METEOROPÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care reacționează patologic la modificările fenomenelor meteorologice. [Sil. -te-o-]	/<fr. météoropathe
METEOROSENSIBILITATE	METEOROSENSIBILITÁTE	<i>f.</i>	Sensibilitate a persoanelor, în cazul unor boli, la fenomenele meteorologice. [Sil. -te-o-]	/<fr. météoro-sensibilité
METEORUTIER	METEORUTIÉR ~ă (~i, ~e):		Buletin ~ buletin meteorologic cu informații specifice circulației rutiere. [Sil. -te-o-ru-ti-er]	/meteo + rutier

METEREZ	METERÉZ ~e	<i>n.</i>	mil. 1) Val de pământ susținut de bârne sau nuiile și prevăzut cu mici deschizături pentru tragere.2) Parte superioară dintr-un turn sau dintr-un zid de apărare al unei cetăți, prevăzută cu creneluri.	/<turc. meteris
METICULOS I	METICUL//ÓS I ~oasă (~óși, ~oáse)		1) Care acordă atenție deosebită detaliilor; preocupat în mod special de amănunte; minuțios.2) (despre obiecte) Care este făcut cu multă atenție și răbdare; minuțios.	/<fr. méticuleux
METICULOS II	METICULÓS II	<i>adv.</i>	În mod scrupulos; cu grijă și atenție excesivă pentru detalii; minuțios.	/<fr. méticuleux
METICULOZITATE	METICULOZITÁTE	<i>f.</i>	Caracter meticulos; străduință deosebită; migală.	/<fr. méticulosité
METIL	METÍL	<i>m.</i>	Radical organic monovalent, derivat din metan.	/<fr. méthyle
METILEN	METILÉN	<i>m.</i>	Radical organic bivalent, derivat din metan prin înlăturarea a doi atomi de hidrogen.	/<fr. méthylene
METILIC	METÍLI//C ~că (~ci, ~ce)		Care conține metil; cu metil în componență. • Acid ~ lichid toxic incolor, inflamabil, obținut prin distilarea lemnului sau prin sinteză și folosit ca dizolvant în industrie.	/<fr. méthylique
METILORANJ	METILORÁNJ	<i>n.</i>	Substanță organică având proprietatea de a fi galbenă într-o soluție bazică, portocalie într-o soluție neutră și roșie într-o soluție acidă.	/<fr. méthylorange
METILVIOLET	METILVIOLÉT	<i>n.</i>	Substanță chimică folosită ca medicament antiseptic, antihelmintic și drept colorant în industria textilă și chimică. [Sil. -vi-o-]	/<fr. méthylviolet
METIS	METÍ//S ~și	<i>m.</i>	1) Persoană care provine din căsătoria a doi indivizi de rase diferite (de obicei dintre albi și negri).2) Organism (animal sau vegetal) provenit din încrucișarea a două specii diferite; corcitură; hibrid; bastard.	/<fr. métis
METODĂ	METÓD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Mod de cercetare, de cunoaștere și de transformare a realității.2) Ansamblu de procedee folosite în vederea atingerii unui anumit scop.3) Procedeu sistematic de predare a unei discipline; metodică.4) Mod de a acționa pentru a atinge un anumit scop; man	/<fr. méthode, lat. methodus, germ. Methode
METODIC I	METÓDI//C I ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de metodică; propriu metodicii. Procedeu ~.2) Care este realizat după o anumită metodă; bazat pe un anumit sistem. Antrenament ~.	/<fr. méthodique
METODIC II	METÓDIC II	<i>adv.</i>	Cu metodă; în mod regulat; sistematic.	/<fr. méthodique
METODICĂ	METÓDI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Compartiment al didacticii generale care se ocupă cu studiul principiilor, metodelor și formelor de predare proprii unei discipline.2) Manual în care se tratează elementele de bază ale acestui compartiment.	/<germ. Methodik, rus. metodika
METHODISM	METODÍSM	<i>n.</i>	1) Sectă protestantă, care preconizează practicarea metodică a evlaviei.2) Doctrină religioasă promovată de această sectă.	/<fr. méthodisme
METHODIST I	METODÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Specialist în metodică.	/metodă + suf. ~ist

METODIST II	METODÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al metodismului.	/<fr. méthodiste
METODOLOG	METODOLO//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în metodologie.	/<fr. méthodologue
METODOLOGIC	METODOLOGÍ//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de metodologie; propriu metodologiei. Cercetări ~ce.	/<fr. méthodologique, germ. metodologisch
METODOLOGIE	METODOLOGÍE	<i>f.</i>	1) Compartiment al filozofiei care se ocupă cu studiul metodelor de cercetare proprii unei științe.2) Metodă de cunoaștere caracterizată printr-un grad maxim de generalizare.	/<fr. méthodologie
METOL	METÓL	<i>m.</i>	Substanță chimică cristalizată, de culoare albă, folosită ca dezvoltator fotografic.	/<fr. métol, germ. Metol
METONIMIC	METONÍMI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de metonimie; propriu metonimiei.2) Care conține multe metonimii; abundent în metonimii. Stil ~.	/<fr. métonymique
METONIMIE	METONIMÍ//E ~i	<i>f.</i>	Figură de stil care constă în înlocuirea unui termen prin altul cu care se află în raport de continuitate.	/<fr. métonymie
METOPĂ	METÓP//Ă ~e	<i>f.</i>	(în arhitectura clasică) Element decorativ constând dintr-o placă, de obicei cu basoreliefuri, care separă triglifele unei frize dorice.	/<fr. métope, lat. metopa
METRAJ	METRÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Lungime a unui obiect, a unui material sau a unei suprafețe măsurate cu metrul.2) Lungime a unei pelicule cinematografice în raport cu timpul necesar pentru a o proiecta pe ecran.	/<fr. métrage
METRESĂ	METRÉS//Ă ~e	<i>f.</i>	depr. Femeie în raport cu bărbatul cu care întreține legături intime în afara căsătoriei; ibovnică; amantă.	/<fr. maîtresse
METRIC I	MÉTRI//C I ~că (~ci, ~ce)		1) (despre sisteme de unități de măsură) Care are metrul drept unitate de bază; bazat pe metru. Sistem ~.2) Care ține de metru; măsurat în metri. Spațiu ~.	/<fr. métrique, germ. Metrik
METRIC II	MÉTRI//C II ~că (~ci, ~ce)		Care ține de structura ritmică a versurilor; propriu măsurii versurilor. • Vers ~ vers antic bazat pe alternanța regulată a silabelor lungi și scurte.	/<fr. métrique, germ. Metrik
METRICĂ I	MÉTRICĂ I	<i>f.</i>	1) Compartiment al teoriei literaturii care se ocupă cu studiul structurii versurilor.2) Ansamblu de reguli referitoare la structura ritmică a versurilor; sistem de versificație.	/<fr. métrique, germ. Metrik
METRICĂ II	MÉTRI//CĂ II ~ce	<i>f. inv.</i>	, reg. Certificat de naștere.	/<pol. metryka
METRITĂ	METRÍTĂ	<i>f.</i>	Stare patologică constând în inflamarea acută sau cronică a uterului.	/<fr. métrite
METROLOGIC	METROLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de metrologie; propriu metrologiei. Sistem ~.	/<fr. métrologique
METROLOGIE	METROLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a fizicii care se ocupă cu studiul unităților de măsură și al metodelor de măsurare precisă.	/<fr. métrologie
METRONOM	METRON//ÓM ~oáme	<i>n.</i>	Aparat cu ajutorul căruia se marchează, prin bătaii regulate, intervale egale de timp.	/<fr. métronome

METRONOMIE	METRONOMÍE	<i>f.</i>	Ramură a metrologiei care se ocupă cu studiul instrumentelor și aparatelor de măsură.	/<fr. métronomie
METROPOLĂ	METRÓPOL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Centru urban (de mari dimensiuni); oraș principal; capitală.2) Stat imperial considerat în raport cu coloniile sale. [G.-D. metropolei]	/<fr. métropole
METROPOLITAN	METROPOLITÁN ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de metropolă; propriu metropolei. Biserică ~ă.2) Care descinde dintr-o metropolă; originar dintr-o metropolă.	/<fr. métropolitain
METROU	METRÓU ~ri	<i>n.</i>	1) Cale ferată subterană cu tracțiune electrică, care servește la transportul în comun.2) Tren electric care circulă pe o astfel de cale ferată.	/<fr. métro
METRU	MÉTR//U ~i	<i>m.</i>	1) Unitate de măsură a lungimii, egală cu aproximativ a patruzecia milioana parte din meridianul terestru.2) Instrument de măsură a lungimii egală cu această unitate.	/<fr. mètre, lat. metrum
MEU I	MEU I mea (mei, méle)	<i>pron.</i>	pos. (precedat de art. al, a, ai, ale înlocuiește numele obiectului posedat de vorbitor, precum și numele vorbitorului) Are un manual ca al meu. • Pe-a mea după cum doresc eu. Ai mei membrii familiei sau rudele vorbitorului.	/<lat. meus, mea
MEU II	MEU II mea (mei, méle)	<i>adj. pos.</i>	1) Care aparține vorbitorului. Cartea mea.2) Care se află într-un anumit raport (de rudenie, de prietenie etc.) cu cel ce vorbește. Fratele meu e la serviciu.	/<lat. meus, mea
MEXICAN I	MEXICÁN I ~ă (~i, ~e)		Care aparține Mexicului sau populației lui; din Mexic.	/Mexic n. pr. + suf. ~an
MEXICAN II	MEXICÁN II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Mexicului sau este originară din Mexic.	/Mexic n. pr. + suf. ~an
MEZALIANȚĂ	MEZALIÁNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Căsătorie cu o persoană de poziție socială inferioară. [G.-D. mezialianței; Sil. -li-an-]	/<fr. mésalliance
MEZANIN	MEZANÍN ~e	<i>n.</i>	Etaj mai scund, situat între parter și primul etaj; antresol.	/<fr. mezzanine, it. mezzanino, germ. Mezzanin
MEZAT	MEZÁT ~uri	<i>n.</i>	Vânzare publică a unor bunuri materiale, ce revin persoanei care oferă cel mai înalt preț; licitație. • A scoate la ~ a pune la licitație.	/<turc. mezat
MEZEL	MEZÉL ~uri	<i>n.</i>	mai ales la pl. Produs alimentar din carne afumată (salam, șuncă, jambon etc.).	/<turc. meze
MEZELAR	MEZELÁR ~i	<i>m.</i>	1) Lucrător specializat în prepararea mezelurilor.2) înv. Proprietar al unei mezelării.	/mezel + suf. ~ar
MEZELĂRIE	MEZELĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Fabrică de mezeluri.2) Magazin de mezeluri; cârnățarie.	/mezelar + suf. ~ie
MEZELIC	MEZELÍC ~uri	<i>n.</i>	1) rar Mâncare servită înainte de masă pentru a stimula pofta de mâncare; aperitiv.2) fig. Obiect lipsit de valoare; fleac.	/<turc. mezelik
MEZENTER	MEZENTÉR ~e	<i>n.</i>	Membrană a peritoneului care acoperă intestinul subțire și îl fixează de peretele abdominal.	/<lat. mezenterium, fr. mésentère
MEZIN	MEZÍN ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv al</i>	1) (despre copii) Care s-a născut ultimul în familie; cel mai tânăr în raport cu ceilalți copii; mic.2) pop. (despre frați) Care este născut al doilea în raport cu ceilalți frați; de mijloc.	/<sl. mažinu

MEZOCARP	MEZOCÁRP ~uri	<i>n.</i>	Partea cărnoasă a unui fruct.	/<fr. mésocarpe
MEZODERM	MEZODÉRM ~e	<i>n.</i>	Foiță a embrionului, situată între ectoderm și endoderm.	/<fr. mésoderme
MEZODERMIC	MEZODÉRMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de mezoderm; propriu mezodermului.	/<fr. mésodermique
MEZOFIL	MEZOFÍL ~e	<i>n.</i>	Țesut bogat în clorofilă care este cuprins între cele două membrane exterioare ale frunzei.	/<fr. mésophylle
MEZOFITĂ	MEZOFÍT//Ă ~e	<i>adj. și substantiv</i>	(despre plante) Care crește în regiunile cu climă temperată și umiditate suficientă.	/<fr. mésophyte
MEZOLITIC I	MEZOLÍTI//C I ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de perioada cuprinsă între paleolitic și neolitic.2) Care datează din această perioadă.	/<fr. mésolithique
MEZOLITIC II	MEZOLÍTIC II	<i>n.</i>	1) Perioadă mijlocie din epoca pietrei, cuprinsă între paleolitic și neolitic.2) Strat geologic format în această perioadă.	/<fr. mésolithique
MEZON	MEZÓN ~i	<i>m.</i>	Particulă elementară cu masa între cea a electronului și cea a protonului.	/<fr. méson, germ. Meson
MEZOTORACE	MEZOTORÁCE	<i>n.</i>	Segmentul al doilea al toracelui la insecte, de care sunt prinse aripile dinainte și a doua pereche de picioare.	/<fr. mésothorax
MEZOZAU	MEZOZÁUR ~i	<i>m.</i>	Reptilă uriașă care a fost răspândită în perioada cretacică. [Sil. -za-ur]	/<fr. mésosaurus
MEZOZOIC I	MEZOZÓI//C I ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de era geologică cuprinsă între paleozoic și neozoic.2) Care datează din această eră. [Sil. -zo-ic]	/<fr. mézozod'que
MEZOZOIC II	MEZOZÓIC II	<i>n.</i>	1) Eră geologică cuprinsă între paleozoic și neozoic; eră secundară.2) Strat geologic format în această eră. [Sil. -zo-ic]	/<fr. mésosod'que
MI	MI	<i>m.</i>	1) Treapta a treia din gama do major.2) Sunetul și nota corespunzătoare acestei trepte.	/<it., fr. mi
MIA	MIA miéle	<i>f.</i>	Puiul de gen feminin al oii. [Art. miaua; G.-D. mielei]	/<lat. agnella
MIALGIE	MIALGÍ//E ~i	<i>f.</i>	Durere musculară care apare în diferite boli sau după eforturi fizice mari. [Sil. mi-al-]	/<fr. myalgie
MIASMATIC	MIASMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care răspândește miasmă; cu miros urât; puturos. [Sil. mi-as-]	/<fr. miasmatique
MIASMĂ	MIÁSM//Ă ~e	<i>f. livr.</i>	Miros neplăcut; emanație rău mirositoare; duhoare; putoare. [Sil. mi-as-]	/<fr. miasme
MIAU	MIÁU	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda strigătul pisicii). • A-i lua cuiva ~l a) a face pe cineva să tacă; b) a omorî pe cineva.	/Onomat.
MIAUN	MIÁUN ~e	<i>n.</i>	Strigăt caracteristic speciei, scos de pisici; mieunat. [Sil. mia-un]	/v. a mieuna
MIAZĂNOAPTE	MIAZĂNOÁPTE	<i>f.</i>	(în opoziție cu miazăzi) 1) Punct cardinal care se află în direcția stelei polare; nord.2) Parte (a globului pământesc, a unui continent, a unei țări etc.) care este situată spre acest punct cardinal.	/<lat. medium noctem
MIAZĂZI	MIAZĂZÍ	<i>f.</i>	(în opoziție cu miazănoapte) 1) Punct cardinal care se află în direcția Soarelui la amiază; sud.2) Parte (a globului pământesc, a unui continent, a unei țări etc.) care este situată spre acest punct cardinal.	/<lat. medium diem

MIC	MIC mică (mici)		1) Care are dimensiuni mai reduse decât cele considerate normale; care este de mărime sub norma obișnuită. Masă ~ă. • Degetul ~ deget aflat la extremitatea mâinii sau a piciorului. În ~ pe scurt; în sumar; în proporții reduse.2) A cărui intensitate este s	/<lat. miccus
MICACEU	MICACÉ//U ~e (~i, ~e)		(despre o rocă) Care conține mică. Șist ~.	/<fr. micacé
MICANITĂ	MICANÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Material electroizolant constituit din foițe de mică, lipite cu lianți organici.	/<fr. micanite
MICĂ I	MÍCĂ I	<i>f.</i>	Mineral cristalizat, transparent, de diferite culori, cu proprietatea de a se desface ușor în plăci subțiri și elastice, întrebuințate, în special, ca izolant electric și termic. [G.-D. micii]	/<fr. mica
MICĂ II	MÍCĂ II	<i>f. pop.</i>	: Într-o ~ (sau pe mică de ceas) a) într-o clipă; imediat; b) foarte des.	/<lat. mica
MICELĂ	MICÉL//Ă ~e	<i>f.</i>	Particulă aflată în suspensie într-o soluție coloidală.	/<fr. micelle, germ. Micelle
MICELIU	MICÉLI//U ~i	<i>n.</i>	Rețea de filamente care alcătuiesc aparatul vegetativ al ciupercilor.	/<fr. mycélium
MICHIDUȚĂ	MICHIDÚȚĂ	<i>m. pop.</i>	1) (în credința creștină) Ființă imaginară considerată drept spirit al răului; dușman principal al lui Dumnezeu; drac; demon; diavol; satană.2) fig. Persoană cu apucături rele.	/Orig. nec.
A MICI	A MIC//Í ~esc	<i>tranz.</i>	pop. A face să se micescă; a micșora; a diminua; a reduce; a împutina; a scădea; a descrește.	/Din mic
A SE MICI	A SE MIC//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	pop. A deveni (mai) mic; a se micșora; a se diminua; a se reduce; a scădea; a descrește; a se împutina.	/Din mic
MICIME	MICÍM//E ~i	<i>f.</i>	1) Faptul de a fi mic (ca dimensiuni, cantitate, valoare).2) fig. Lipsă de generozitate, de noblețe sufletească; meschinărie.	/mic + suf. ~ime
MICIURINISM	MICIURINÍSM	<i>n.</i>	Teorie biologică care se referă la metodele de hibridare artificială, de educare dirijată și de selecție artificială a organismelor.	/Miciurin n. pr. + suf. ~ism
MICOFLORĂ	MICOFLÓR//Ă	<i>f.</i>	Totalitate a speciilor de ciuperci dintr-o anumită regiune. ~a Caucazului.	/<fr. mycoflore
MICOLOG	MICOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în micologie.	/<fr. mycologue
MICOLOGIC	MICOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de micologie; propriu micologiei.	/<fr. mycologique
MICOLOGIE	MICOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a biologiei care se ocupă cu studiul ciupercilor.	/<fr. mycologie
MICORIZĂ	MICORÍZĂ	<i>f. biol.</i>	Conviețuire stabilă între anumite categorii de ciuperci și rădăcinile unor plante superioare (stejarul, mesteacănul, bradul etc.).	/<fr. mycorhise
MICOZĂ	MICÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Boală provocată de microbi vegetali, care atacă pielea, unghiile, părul.2) Boală infecțioasă a plantelor cauzată de ciuperci parazite.	/<fr. mycose, germ. Mikose
MICROAMPER	MICROAMPÉR ~i	<i>m.</i>	Unitate de măsură a intensității curentului electric egală cu a milioana parte dintr-un amper. [Sil. -cro-am-]	/<fr. microampere

MICROAMPERMETRU	MICROAMPERMÉT R//U ~e	<i>n.</i>	Ampermetru pentru măsurarea curenților electrici foarte slabi. [Sil. -cro-am-]	/<fr. microampérmetre
MICROANALIZĂ	MICROANALÍZĂ	<i>f.</i>	Analiză chimică făcută asupra unei cantități mici dintr-o substanță. [Sil. -cro-a-]	/<fr. microanalyse
MICROB	MICRÓB ~i	<i>m.</i>	Microorganism vegetal sau animal, care adesea este transmitător al unei boli.	/<fr. microbe
MICROBALANȚĂ	MICROBALÁNT//Ă	<i>f.</i>	Balanță de precizie folosită în laboratoare.	/<fr. microbalance
MICROBAR	MICROBÁR ~e	<i>n.</i>	Unitate de măsură a presiunii egală cu a milioana parte dintr-un bar.	/<engl. microbar
MICROBIAN	MICROBI//ÁN ~ănă (~éni, ~éne)		1) Care este provocat de microbi. Boală ~ănă.2) Care ține de microbi; propriu microbilor. [Sil. -bi-an]	/<fr. microbien
MICROBIOLOG	MICROBIOLÓ//G ~gi	<i>m.</i>	Specialist în microbiologie. [Sil. -bi-o-]	/Din microbiologie
MICROBIOLOGIC	MICROBIOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de microbiologie; propriu microbiologiei. [Sil. -bi-o-]	/microbiologie
MICROBIOLOGIE	MICROBIOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a biologiei care se ocupă cu studiul microorganismelor. [Sil. -bi-o-]	/<fr. microbiologique
MICROBIST	MICROBÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	fam. Spectator la o întrecere sportivă (în special de fotbal) care manifestă o pasiune deosebită.	/microb + suf. ~ist
MICROBUZ	MICROBÚZ ~e	<i>n.</i>	Autobuz mic folosit pentru un număr redus de persoane.	/<fr. microbus
MICROCALCULATOR	MICROCALCULAT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Calculator simplu, de dimensiuni mici, care folosește un singur limbaj; microordinator.	/micro- + calculator
MICROCEFAL	MICROCEFÁL ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care prezintă semne de microcefalie.	/<fr. microcéphale
MICROCEFALIE	MICROCEFALÍE	<i>f.</i>	Stare patologică congenitală, caracterizată prin dezvoltarea insuficientă a cutiei craniene și a creierului.	/<fr. microcéphalie
MICROCHIRURGICAL	MICROCHIRURGIC ÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de microchirurgie; propriu microchirurgiei.	/micro- + chirurgical
MICROCHIRURGIE	MICROCHIRURGÍE	<i>f.</i>	Chirurgie practică la microscop.	/<fr. microchirurgie
MICROCLIMAT	MICROCLIMÁT ~e	<i>n.</i>	1) Climă specifică unui teritoriu limitat (localitate, pădure, vale, platou etc.); microclimă.2) Clima spațiului din imediata apropiere a solului; microclimă.	/<fr. microclimat
MICROCLIMĂ	MICROCLÍM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Climă specifică unui teritoriu limitat (localitate, pădure, vale, platou etc.); microclimat.2) Clima spațiului din imediata apropiere a solului; microclimat.	/<germ. Mikroklima
MICROCOC	MICROCÓ//C ~ci	<i>m.</i>	Bacterie de formă sferică, mai mică decât cocii.	/<fr. microcoque
MICROCOSM	MICROCÓSM	<i>n.</i>	1) Imagine a lumii cu dimensiuni reduse; microunivers.2) Univers al omului ca parte componentă a lumii; microunivers.	/<fr. microcosme, lat. microcosmus
MICROCOSMIC	MICROCÓSMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de microcosm; propriu microcosmului.	/<fr. microcosmique
MICROECONOMIC	MICROECONÓMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de microeconomie; propriu microeconomiei. [Sil. -cro-e-]	/<fr. micro-économique
MICROECONOMIE	MICROECONOMÍE	<i>f.</i>	Economia la nivelul fiecărei întreprinderi în parte.	/<fr. micro-économie

MICROELECTRONIC	MICROELECTRÓNÍ/ /C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de microelectronică; propriu microelectronicii.2) (despre dispozitive electronice) Care are un grad înalt de miniaturizare. [Sil. -cro-e-]	/<engl. microelectronic
MICROELECTRONICĂ	MICROELECTRÓNÍ CĂ	<i>f.</i>	Ramură a electronicii care se ocupă cu studiul producerii și utilizării circuitelor electronice cu grad înalt de miniaturizare. [Sil. -cro-e-]	/<engl. microelectronic
MICROELEMENT	MICROELEMENT ~e	<i>n.</i>	Element chimic (iod, fier, cobalt etc.) aflat în cantități mici în organismele vegetale și animale, care joacă un rol important în stimularea funcțiilor biologice. [Sil. -cro-e-]	/<fr. micro-élément
MICROFARAD	MICROFARÁ//D ~zi	<i>m.</i>	Unitate de măsură a capacității electrice egală cu a milioanea parte dintr-un farad.	/<fr. microfarad
MICROFAUNĂ	MICROFÁUNĂ	<i>f.</i>	Totalitate a animalelor microscopice caracteristice pentru un anumit mediu sau pentru o anumită regiune. [Sil. -fa-u-]	/<fr. microfaune
MICROFILM	MICROFÍLM ~e	<i>n.</i>	Film fotografic pe care sunt reproduse, la scară mică, documente, cărți, manuscrise.	/<fr. microfilm, germ. Mikrofilm
MICROFLORĂ	MICROFLÓRĂ	<i>f.</i>	Totalitate a plantelor microscopice caracteristice pentru un anumit mediu sau pentru o anumită regiune.	/<fr. micro-flore
MICROFON	MICROF//ÓN ~oâne	<i>n.</i>	Aparat care transformă vibrațiile sonore în oscilații electrice, folosit în radioteleviziune și în telecomunicații.	/<fr. microphone, germ. Microphon
MICROFONIE	MICROFONÍ//E ~i	<i>f.</i>	Reacție acustică nedorită care apare între microfonul și difuzorul unui sistem electroacustic.	/<fr. microphonie
MICROFONIST	MICROFONÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Tehnician specializat în amplasarea și deplasarea microfoanelor.	/<fr. microphoniste
MICROFOTOCOPIE	MICROFOTOCÓPI// E ~i	<i>f.</i>	Copie fotografică de dimensiuni extrem de mici.	/<fr. microphotocopie
MICROFOTOGRAFIE	MICROFOTOGRAFÍ// /E ~i	<i>f.</i>	1) Fotografie a unor obiecte microscopice, obținută cu ajutorul unui aparat fotografic, adaptat la un microscop.2) Tehnica obținerii unor astfel de fotografii.	/<fr. microphotographie
MICROLIT	MICROLÍT ~e	<i>n.</i>	1) Cristal microscopic din componența rocilor vulcanice.2) la pl. Unelte și arme de piatră folosite de omul primitiv.	/<fr. microlithe, germ. Mikrolith
MICROMETRU	MICROMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument de mare precizie pentru măsurarea dimensiunilor foarte mici.	/<fr. micrometre
MICRON	MICRÓN ~i	<i>m.</i>	Unitate de măsură a lungimii egală cu a milioanea parte dintr-un metru.	/<fr. micron, germ. Mikron
MICROORDINATOR	MICROORDINAT//Ó R ~oăre	<i>n.</i>	Ordinator simplu, de dimensiuni mici, care folosește un singur limbaj; microcalculator. [Sil. -cro-or-]	/<fr. microordinateur
MICROORGANISM	MICROORGANÍSM ~e	<i>n.</i>	Organism de dimensiuni microscopice. [Sil. -cro-or-]	/<fr. microorganisme
MICROPOROS	MICROPOR//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		(despre cauciucul sintetic) Care are aspect de burete; asemănător cu buretele.	/<fr. microporeux
MICROPSIE	MICROPSÍ//E ~i	<i>f.</i>	Tulburare a vederii din a cărei cauză obiectele sunt percepute mai mici decât în realitate.	/<fr. micropsie

MICRORADIOGRAFIE	MICRORADIOGRAF Í//E ~i	f.	Radiografie făcută pe un film de dimensiuni mici. [Sil. -di-o-]	/<fr. microradiographie
MICRORAION	MICRORAI//ÓN ~oáne	n.	Parte a unei localități urbane, având un caracter unitar și cuprinzând edificii (locuințe, magazine, școli etc.) cu dotare de primă necesitate. [Sil. ra-ion]	/<rus. mikroraion
MICRORECEPTOR	MICRORECEPT//ÓR ~oäre	n.	Ansamblu constituit dintr-un microfon și un receptor telefonic cu conductoarele de legătură aferente.	/micro- + receptor
MICRORECITAL	MICRORECÍTÁL	n.	Recital cu un program scurt; minirecital.	/micro- + recital
MICRORELIEF	MICRORELIÉF ~uri	n.	Forme de relief (mobile, crovuri etc.) de dimensiuni mici. [Sil. -li-ef]	/<fr. microrelief, rus. mikrorelief
MICROSCOP	MICROSC//ÓP ~oápe	n.	Aparat optic constând dintr-un sistem dublu de lentile, folosit pentru obținerea unor imagini mărite ale obiectelor extrem de mici.	/<fr. microscope, germ. Mikroskop
MICROSCOPIC	MICROSCÓPI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de microscop; propriu microscopului. Analiză ~că.2) Care poate fi cercetat numai cu microscopul; care este vizibil numai la microscop. Organism ~.3) fig. Care are proporții foarte reduse; foarte mic; minuscul; miniatural; pitic; milimetric.	/<fr. microscopique
MICROSCOPIE	MICROSCOPIÉ	f.	Metodă de observare și de examinare a obiectelor cu ajutorul microscopului.	/<fr. microscopie, germ. Mikroskopie
MICROSEISM	MICROSEÍSM	n.	Cutremur de pământ de mică intensitate.	/<fr. microséisme
MICROSION	MICROSI//ÓN ~oáne	n.	Disc muzical care are șanțul de înregistrare foarte fin și care permite imprimări de lungă durată. [Sil. -si-on]	/<fr. microsillon
MICROSISTEM	MICROSISTÉM ~e	n.	Sistem de integrare socială a unui individ sau a unui grup mic.	/micro- + sistem
MICROSPOR	MICROSPÓR ~i	m.	Spor mic din care se dezvoltă un protal mascul.	/<fr. microspore
MICROSPORANGE	MICROSPORÁNGE	m.	Sporange în care se formează microsporii.	/<fr. microsporange
MICROSTRUCTURĂ	MICROSTRUCTÚR//	f.	Structură a unui corp solid, observată cu ajutorul microscopului.	/<fr. microstructure
MICROTELEFON	MICROTELEF//ÓN ~oáne	n.	Receptor telefonic având atașat la el dispozitivul de format numărul.	/<fr. microtéléphone, germ. Mikrotelephon
MICROUNDĂ	MICROÚND//Ă ~e	f.	Undă electromagnetică de lungime mică.	/<fr. microonde
MICROUNIVERS	MICROUNIVÉRS ~uri	n.	1) Imagine a lumii cu dimensiuni reduse; microcosm.2) Univers al omului ca parte componentă a lumii; microcosm. [Sil. -cro-u-]	/micro- + univers
MICROVOLTMETRU	MICROVOLTMÉTR//U ~e	n.	Voltmetru cu ajutorul căruia se măsoară tensiuni electrice foarte mici.	/<fr. microvoltmetre
MICROZOAR	MICROZOÁR ~e	n.	1) la pl. Încrengătură de animale de apă vizibile numai la microscop.2) Animal din această încrengătură. [Sil. -zo-ar]	/<fr. microzoaire
MICSANDRĂ	MICSÁNDR//Ă ~e	f.	Plantă erbacee decorativă, cu tulpina ramificată, cu flori albe, roșii sau violete, plăcut mirositoare. [G.-D. micsandrei]	/Orig. nec.
A MICȘORA	A MICȘOR//Ă ~éz	tranz.	A face să se micșoreze; a diminua; a reduce; a împuțina; a scădea; a descrește.	/Din micșor inv.

A SE MICȘORA	A SE MICȘOR//Ă se ~eáză	<i>intrans.</i>	A deveni (mai) mic (ca număr, dimensiuni, valoare, intensitate, durată etc.); a se diminua; a se reduce; a scădea; a descrește; a se împuțina.	/Din micșor înv.
MICȘUNEA	MICȘUN//EÁ ~éle	<i>f.</i>	Plantă erbacee decorativă, cultivată pentru florile ei plăcut mirositoare, de culoare galbenă-aurie, așezate în ciorchine; șiboi. • Când va face plopul mere și răchita ~ele niciodată. [Art. micșuneaua; G.-D. micșunelei; Var. micșunică]	/<turc. menekşe
MICTURIȚIE	MICTURÍȚIE	<i>f.</i>	Nevoie permanentă de urinare.	/<fr. micturition
MICȚIUNE	MICȚIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Eliminare a urinei; urinare. [Sil. -ți-u-]	/<fr. miction
MIDI	MÍDI	<i>adj. invar.</i>	(despre fuste, rochii etc.) Care are lungimea până la jumătatea gambei.	/<fr., engl. midi
MIDIE	MÍDI//E ~i	<i>f.</i>	Scoică marină al cărei corp e comestibil. [G.-D. midiei; Sil. -di-e]	/<ngr. mídi
MIE I	MÍE I mii	<i>num. card.</i>	1) Nouă sute plus o sută.2) (cu valoare de num. ord.) Al miilea; a mia.	/<lat. milia
MIE II	MÍE II mii	<i>f.</i>	1) Număr constând din o mie de unități.2) Cifra 1000.3) Obiect marcat cu cifra dată. [G.-D. miei]	/<lat. milia
MIEL	MIEL miei	<i>m.</i>	1) Pui de oaie (în special de sex masculin). Pielică de ~. • ~ul blând sughe la două oi se spune despre persoanele care trag foloase din două părți.2) Blana prelucrată a acestui pui.3) Carnea acestui animal.	/<lat. agnellus
MIELĂREA	MIELĂR//EÁ ~éle	<i>f.</i>	1) Arbust decorativ înalt, având fruze digitale și flori mici violete plăcut mirositoare.2) Floare a acestui arbust.	/miel + suf. ~ărea
MIELITĂ	MIELÍT//Ă ~e	<i>f. med.</i>	Inflamație a măduvei spinării. ~ cronică. ~ acută. [Sil. mi-e-]	/<fr. myélite
MIELUȘEL	MIELUȘ//ÉL ~ei	<i>m.</i>	(diminutiv de la miel) la pl. Ninsoare în formă de particule sferice mici; ploaie cu gheață.	/miel + suf. ~ușel
MIERCUREA	MIÉRCUREA	<i>adv.</i>	În fiecare zi de miercuri.	/<lat. mercuris
MIERCURI	MIÉRCURI	<i>f.</i>	A treia zi a săptămânii.	/<lat. mercuris
MIERE	MIÉR//E	<i>f.</i>	1) Substanță semilichidă, cu gust dulce și cu aromă plăcută, bogată în zaharuri și vitamine, produsă de albine din nectarul florilor. • Luna de ~ prima lună de viață conjugală a tinerilor căsătoriți.2) Lichid dulce secretat, mai ales, de florile melifere;	/<lat. mel
MIERLĂ	MIÉRL//Ă ~e	<i>f.</i>	Pasăre migratoare cântătoare, de talie mică, cu cioc galben și cu penaj negru la mascul, iar la femelă cu cioc și penaj brun.	/<lat. merula
MIERLOI	MIERLÓI ~	<i>m.</i>	Bărbătușul mierlei.	/mierlă + suf. ~oi
MIERLUȚĂ	MIERLÚȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu tulpină ramificată formând tufe dese, având flori albe în formă de steluțe.	/cf. germ. dial. Miere
MIEROS	MIER//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		1) rar (despre albine) Care aduce multă miere.2) Care este dulce ca mierea.3) fig. (despre vorbe, privire, zâmbet) Care exprimă bunăvoință și amabilitate aparentă; dulceag.	/miere + suf. ~os
A MIEUNA	A MIEUNÁ pers. 3 miáună	<i>intrans.</i>	(despre pisici) A scoate sunete prelungi caracteristice speciei; a face „miau-miau“; a miorlai. [Sil. mie-u-]	/Din miau

MIEZ	MIEZ ~uri	<i>n.</i>	1) Partea inferioară, de obicei moale, a unui fruct, a unui sămbure, a pâinii. ~ de nucă.2) Partea din mijloc a unui lucru. ~ul osului.3) pop. Partea comestibilă, curățată de coajă, a semințelor (de floarea-soarelui, de dovleac etc.).4) Moment când o acți	/<lat. medius
MIEZOS	MIEZ//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) Care are mult miez.2) Care are conținut bogat; cu conținut bogat.	/miez + suf. ~os
MIGALĂ	MIGÁLĂ	<i>f.</i>	Muncă făcută cu meticulozitate.	/v. a migăli
A MIGĂLI	A MIGĂL//Í ~ésc		1. tranz. A face cu (multă) migală.2. intranz. 1) A lucra cu (multă) migală.2) pop. A lucra încet și fără spor; a se mocaî; a se mocoși; a se moșmoni; a bichiri.	/Orig. nec.
MIGĂLITURĂ	MIGĂLITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Lucru executat cu (multă) migală.	/a migăli + suf. ~tură
MIGĂLOS	MIGĂL//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) (despre persoane) Care lucrează cu migală.2) (despre obiecte) Care se produce cu migală; realizat cu migală.	/migală + suf. ~os
MIGDAL	MIGDÁL ~i	<i>m.</i>	Pom fructifer mediteranean, cu flori albe sau trandafirii și fructe drupe, din care se consumă numai miezul sămburelui.	/<sl. migdal
MIGDALAT	MIGDALÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre ochi) Care are formă de migdală; de un oval alungit; codat.	/migdală + suf. ~at
MIGDALĂ	MIGDÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	Fructul migdalului.	/Din migdal
MIGMATIT	MIGMATÍT ~e	<i>n.</i>	Rocă metamorfică provenită prin pătrunderea magmei în rocile sedimentare.	/<fr. migmatite
A MIGRA	A MIGR//Á ~éz	<i>intranz.</i>	1) (despre colectivități) A se deplasa dintr-o regiune sau dintr-o țară în alta (pentru a căuta condiții prielnice de trai).2) (despre animale, păsări sau pești) A se deplasa periodic în masă dintr-un loc în altul.	/Din migrație
MIGRATOR	MIGRAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care migrează; călător. Păsări ~oare.	/<fr. migrateur
MIGRAȚIUNE	MIGRAȚIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Deplasare în vederea schimbării locului de trai și de muncă, determinată de factori sociali, politici, economici sau naturali.2) (despre unele animale, păsări etc.) Deplasare periodică în masă, condiționată de factori climaterici, de necesități de repr	/<fr. migration, lat. migratio, ~onis
MIGRENĂ	MIGRÉN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Durere intensă care afectează o singură parte a capului și care se manifestă sub formă de crize, însoțite de greață și vărsături.2) Durere de cap.	/<fr. migraine
MIHALȚ	MIHÁLT ~i	<i>m.</i>	Pește dulcicol răpitor, de talie mare, cu cap mare și turtit, având corp alungit acoperit cu solzi mărunți, galben-verzui.	/Orig. nec.
MIHOHO	MIHOHÓ	<i>interj.</i>	(se folosește repetat pentru a reda nechezatul calului).	/Onomat.
A MIHONA	A MIHONÁ pers. 3 mihonă	<i>intranz.</i>	reg. (despre cai) A scoate sunete stridente, prelungi și răsunătoare caracteristice speciei; a necheza; a mihoti; a râncheza. [Var. a mihoni; Și mihonește]	/Din mihoho
A MIHOTI	A MIHOT//Í pers. 3 ~éște	<i>intranz.</i>	(despre cai) A scoate sunete stridente, prelungi și răsunătoare, caracteristice speciei; a necheza; a râncheza.	/Din mihoho

AL MILEA	AL MÍLEA a mía	<i>num.</i>	ord. Care ocupă locul indicat de numărul o mie în ordinea numărării; care vine după al nouă sute nouăzeci și nouălea.	/mie + lea
MIIME	MIÍM//E ~i	<i>f.</i>	Fiecare dintre părțile egale ale unui întreg, împărțit într-o mie; a mia parte din ceva.	/mie + suf. ~ime
MIJĂ	MÍJ//Ă	<i>f.</i>	reg.: De-a ~ -a joc de copii în care unul stă cu ochii închiși până se ascund ceilalți, apoi îi caută; de-a mijoarca.	/v. a miji
A MIJI	A MIJ//Í ~esc		1. intranz. 1) A începe să capete contururi precise; a deveni treptat vizibil. • ~ de ziuă a se face ziuă; a se lumina de ziuă. A(-i) ~ (cuiva) mustața a începe să(-i) crească (cuiva) mustața.2) (despre plante) A ieși din pământ (după încoltire); a răsări	/<bulg. miža
MIJLOC I	MÍJLOC I ~uri	<i>n.</i>	1) Loc, parte sau punct al unui lucru (al unui spațiu sau al unei suprafețe), situat la o distanță egală de marginile sau capetele periferice. ~ul străzii. Prin ~ul satului. • În ~ul... a) între, printre; b) în limitele unui spațiu; c) alături de... De la	/<lat. medius locus
MIJLOC II	MÍJL//OC II ~oáce	<i>n.</i>	1) Mod de a acționa pentru a atinge un anumit scop; metodă; procedeu; modalitate; manieră. ~oace de prevenire a bolilor.2) Fel, chip de a fi, de a se manifesta. ~ de exprimare. • Prin toate ~oacele folosind toate posibilitățile.3) la pl. Resurse materiale	/<lat. medius locus
MIJLOCAȘ I	MIJLOCÁȘ I ~ă (-i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre țărani și despre țărâtime) Care dispune de pământ și de alte mijloace cu ajutorul cărora își câștigă existența.	/mijloc + suf. ~aș
MIJLOCAȘ II	MIJLOCÁȘ II ~i	<i>m.</i>	1): (Cal) ~ cal înhămat între alți doi cai.2) sport Jucător (în special la fotbal) care acționează între linia de apărare și cea de atac.	/mijloc + suf. ~aș
A MIJLOCI	A MIJLOC//Í ~esc	<i>tranz.</i>	(înțelegeri, acorduri între părți adverse) A interveni în calitate de intermediar (pentru a înlesni); a pune la cale, contribuind la realizare; a medita.	/Din mijloc
MIJLOCITOR	MIJLOCIT//ÓR ~oäre (~óri, ~oäre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care mijlocește o înțelegere; mediator; intermediar.	/a mijloci + suf. ~tor
MIJLOCIU	MIJLOC//ÍU ~ie (~ii)		1) Care se află la mijloc (între două limite); de mijloc; mediu. Statură ~e. • Deget ~ cel de al treilea deget, aflat între arătător și inelar.2) pop. (despre frați) Care s-a născut între alți doi.	/mijloc + suf. ~iu
MIJOARCĂ	MIJOÁRC//Ă	<i>rar</i>	: De-a ~a joc de copii în care unul stă cu ochii închiși până se ascund ceilalți, apoi îi caută; de-a mija.	/Din mijă
MILANEZĂ	MILANÉZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Tricot de mătase folosit pentru lenjerie.2) la pl. Varietăți ale unui astfel de tricot.	/Milano n. pr. + suf. ~ez
MILĂ I	MÍL//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Sentiment de compătimire față de suferințele și nenorocirile altora; compasiune; milostenie; compătimire. • (A fi) vrednic de ~ (a se afla) într-o situație jalnică. A-i plânge (cuiva) de ~ a fi cuprins de părere de rău pentru suferințele cuiva. A avea ~	/<sl. milu
MILĂ II	MÍL//Ă II ~e	<i>f.</i>	Unitate de măsură a lungimii (având în diferite state diferite valori). • ~ marină unitate de măsură a distanței pe apă egală cu 1,852 km.	/<pol. mila
MILENAR	MILENÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care are un mileniu; existent de o mie de ani. Tradiție ~ă.2) Care există de milenii; foarte vechi. Arbore ~.	/<fr. millénaire, lat. millenarius

MILENIU	MILÉNI//U ~i	<i>n.</i>	Perioadă de timp de o mie de ani.	/<lat. millenium
MILIAMPER	MILIAMPÉR ~i	<i>m.</i>	Unitate de măsură a intensității curentului electric egală cu a mia parte dintr-un amper. [Sil. -li-am-]	/<fr. milliampere
MILIAMPERMETRU	MILIAMPERMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Ampermetru sensibil pentru măsurarea în miliamperi. [Sil. -li-am-]	/<fr. milliamperemetre
MILIAR	MILIÁR ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv al</i>	(despre pietre sau stâlpi) Care indică kilometrajul, fiind așezat, de obicei, pe marginea șoselei din milă în milă sau din kilometru în kilometru. [Sil. -li-ar]	/<lat. milliarius, fr. milliaire
MILIARD I	MILIÁRD I ~e	<i>num.</i>	card. O mie de milioane. Un ~ de oameni. [Sil. -li-ard]	/<fr. milliard
MILIARD II	MILIÁRD II ~e	<i>n.</i>	1) Număr constând dintr-un miliard de unități.2) Cifra 1000000000.3) mai ales la pl. Mulțime foarte mare. ~e de stele. [Sil. -li-ard]	/<fr. milliard
MILIARDAR	MILIARDÁR ~ă (~i, ~e)		(despre persoane, întreprinderi) Care dispune de o avere evaluată în miliarde (de dolari, de mărci etc.). [Sil. -li-ar-]	/<fr. milliardaire
MILIARDIME	MILIARDÍM//E ~i	<i>f.</i>	Fiecare dintre părțile egale ale unui întreg împărțit într-un miliard; a miliarda parte din ceva.	/miliard + suf. ~ime
AL MILIARDULEA	AL MILIÁRD//ULEA a ~a	<i>num.</i>	ord. Care ocupă locul indicat de numărul un miliard în ordinea numărării. ~ locuitor. • A ~a parte care constituie o parte dintr-un miliard de părți egale. [Sil. -li-ar-]	/miliarad + (u)le + a
MILIEU	MILI//ÉU ~éuri	<i>n.</i>	Obiect (de podoabă) din pânză (brodată) sau din dantelă, care se așază pe o mobilă. [Sil. -li-eu]	/<fr. milieu
MILIGRAM	MILIGRÁM ~e	<i>n.</i>	Unitate de măsură a greutateii egală cu a mia parte dintr-un gram.	/<fr. milligramme
MILILITRU	MILILÍTR//U ~i	<i>m.</i>	Unitate de măsură a capacității egală cu a mia parte dintr-un litru.	/<fr. millilitre
MILIMETRIC I	MILIMÉTRI//C I ~că (~ci, ~ce)		1) (despre intervale) Care este egal cu un milimetru; de un milimetru. Interval ~.2) Care este gradat în milimetri. Scară ~că. • Hârtie ~că hârtie divizată în pătrățele de un milimetru pătrat, utilizată în desenul tehnic și la trasarea graficelor și a dia	/<fr. millimétrique
MILIMETRIC II	MILIMÉTRIC II	<i>adv.</i>	Cu exactitate foarte mare.	/<fr. millimétrique
MILIMETRU	MILIMÉTR//U ~i	<i>m.</i>	Unitate de măsură a lungimii egală cu a mia parte dintr-un metru.	/<fr. millimetre
MILION I	MILI//ÓN I ~oáne	<i>num.</i>	card. O mie de mii. Un ~ de locuitori. [Sil. -li-on]	/<fr. million
MILION II	MILI//ÓN II ~oáne	<i>n.</i>	1) Număr constând dintr-o mie de mii de unități.2) Cifra 1000000. [Sil. -li-on]	/<fr. million
MILIONAR	MILIONÁR ~ă (~i, ~e)		(despre persoane, întreprinderi) Care dispune de o avere evaluată în milioane (de dolari, mărci etc.). [Sil. -li-o-]	/<fr. millionaire, germ. Millionär
MILIONIME	MILIONÍM//E ~i	<i>f.</i>	Fiecare dintre părțile egale ale unui întreg împărțit într-un milion; a milioanea parte din ceva. [Sil. -li-o-]	/milion + suf. ~ime
AL MILIONULEA	AL MILI//ÓNULEA a ~oána	<i>num.</i>	ord. Care ocupă locul indicat de numărul un milion în ordinea numărării. [Sil. -li-o-]	/milion + (u)le + a
A MILITA	A MILIT//Á ~éz	<i>intrans.</i>	1) A participa în mod activ la viața social-politică.2) A desfășura o luptă intensă pentru biruința unei idei sau a unei cauze.3) A constitui o dovadă, un argument pentru ceva; a pleda. Aceste dovezi militează în favoarea noastră.	/<fr. militer

MILITANT	MILITÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	Care militează; combatant. Politică ~tă.	/<fr. militant
MILITAR I	MILITÁR I ~ă (~i, ~e)		Care ține de armată sau de militari; propriu armatei sau militarilor. Aviație ~ă. • Serviciu ~ durată de instruire a cetățenilor în rândurile forțelor armate.	/<fr. militaire, lat. militaris, germ. Militär
MILITAR II	MILITÁR II ~i	<i>m.</i>	Persoană care își face stagiul militar sau face parte din cadrele armatei; ostaș; soldat.	/<fr. militaire, lat. militaris, germ. Militär
MILITARISM	MILITARÍSM	<i>n.</i>	Politică bazată pe sporirea puterii militare, promovată în vederea pregătirii războaielor de cîtopire.	/<fr. militarisme
MILITARIST I	MILITARÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de militarism; propriu militarismului.	/<fr. militariste
MILITARIST II	MILITARÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al militarismului.	/<fr. militariste
A MILITARIZA	A MILITARIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(țări, teritorii, întreprinderi etc.) 1) A organiza în mod militar; a subordona unor scopuri militare.2) A prevedea cu forță armată.	/<fr. militariser
MILITĂRESC	MILITĂR//ÉSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru militari; ostășesc; soldățesc.	/militar + suf. ~esc
MILITĂREȘTE	MILITĂRÉȘTE	<i>adv.</i>	În felul militarilor; ca militarii; ostășește; soldățeste.	/militar + suf. ~ește
MILITĂRIE	MILITĂRÍ//E	<i>f.</i>	Serviciu militar; ostășie; soldăție. A face ~a. • A lua la ~ a înrola în armată.	/militar + suf. ~ie
MILITĂROS	MILITĂR//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		1) Care are caracter de militar; ca un militar.2) Care vădește severitate de militar.	/militar + suf. ~os
MILIȚIAN	MILIȚI//ÁN ~eni	<i>m. înv.</i>	Persoană care lucra într-o instituție de miliție; polițist. [Sil. -ți-an]	/Din miliție + suf. ~an
MILIȚIE	MILIȚIE	<i>f. înv.</i>	1) Organ de stat însărcinat cu menținerea ordinii publice, cu apărarea proprietății de stat și individuale; poliție.2) Totalitate a lucrătorilor care făceau parte din acest organ; poliție.	/<lat. militia, rus. милиция
MILIVOLT	MILIVÓL//T ~ți	<i>m.</i>	Unitate de măsură a tensiunii electrice, a forței electromotoare și a diferenței de potențial, egală cu a mia parte dintr-un volt.	/<fr. milivolt
MILIVOLTMETRU	MILIVOLTMÉTR//U	<i>n.</i>	Voltmetru sensibil pentru măsurarea în milivolți.	/<fr. milivoltmetre
MILOG	MIL//ÓG ~oăgă (~ogi, ~oăge)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană (înfimă) care umblă cu cerșitul; cerșetor.2) Persoană care se milogăște pentru a obține ceva.3) Persoană care are un beteșug; om calic.	/Din milă
A SE MILOGI	A SE MILOG//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A adopta o atitudine de inferioritate (față de cineva) implorând (pentru a obține ceva).2) A umbla cu cerutul; a cerși.	/Din milog
MILOS	MIL//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		1) Care manifestă milă; sensibil la suferințele și nenorocirile altora; milostiv; îndurător.2) Care dă pomană; bun la suflet; darnic; generos.	/milă + suf. ~os
MILOSTENIE	MILOSTÉNI//E ~i	<i>f.</i>	1) Sentiment de compătimire față de suferințele și nenorocirile altora; milă; compasiune.2) Dar făcut unui nevoiaș; milă.	/<sl. milostinija

MILOSTIV	MILOSTÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care manifestă milă; sensibil la suferințele și nenorocirile altora; milos; îndurător; cruțător.2) Care vădește bunătate și căldură sufletească; blajin.	/<sl. milostivu
A SE MILOSTIVI	A SE MILOSTIV//Î mă ~ésc	<i>intrans.</i>	A fi milostiv; a manifesta milă.	/Din milostiv
A MILUI	A MILU//Î ~iesc	<i>trans.</i>	(persoane) 1) A trata în semn de milă.2) A înconjura de atenție manifestând milă.	/<sl. milovati
MIM	MIM ~i	<i>m.</i>	Actor de pantomimă; pantomim.	/<fr. mime, lat. mimus
A MIMA	A MIM//Ă ~éz	<i>trans.</i>	1) (idei, sentimente, stări sufletești, atitudini etc.) A exprima prin mimică, fără a recurge la cuvinte.2) (gesturile, felul de a fi al cuiva) A reproduce cu fidelitate; a imita; a copia.	/<fr. mimer
MIMETISM	MIMETÍSM	<i>n.</i>	Proprietate a unor plante sau a unor animale de a-și schimba culoarea după mediul înconjurător.	/<fr. mimétisme
MIMIC	MÍMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de mim sau de mimică; propriu mimului sau mimicii. Poezie ~că.	/<fr. mimique
MIMICĂ	MÍMICĂ	<i>f.</i>	1) Artă de exprimare a gândurilor și a sentimentelor prin gesturi sau prin modificarea expresiei feței.2) Ansamblu de gesturi și de modificări ale fizionomiei care însoțește sau înlocuiește limbajul verbal.3) rar Ansamblu de trăsături specifice fetei; exp	/<fr. mimique
MIMODRAMĂ	MIMODRÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	Reprezentatie teatrală în care actorii interpretează rolurile prin pantomimă.	/<fr. mimodrame
MIMOZĂ	MIMÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Plantă meridională, cu frunze compuse și cu flori mici și dese, de culoare roz, foarte sensibile, care se strâng la cea mai mică atingere.2) Plantă exotică decorativă, cultivată pentru florile ei timpurii, de culoare galbenă. [G.-D. mimozei]	/<fr., lat. mimosa
A MINA	A MIN//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(mine sau explozive) A pune pentru a arunca în aer.	/<fr. miner
MINARET	MINARÉT ~e	<i>n.</i>	Turn înalt al unei moschei, prevăzut cu un foișor sau cu un balcon, de unde preoții musulmani cheamă credincioșii la rugăciune.	/<fr. minaret, germ. Minarett
MINĂ I	MÍN//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Subteran de unde se exploatează zăcămintele minerale.2) Ansamblu de lucrări și de instalații ce țin de extragerea zăcămintelor minerale.3) Parte centrală de grafit sau de alt material a unui creion.4) fig. Sursă inepuizabilă (de bogăție).5) Armă exploziv	/<fr. mine, germ. Mine
MINĂ II	MÍN//Ă II ~e	<i>f.</i>	Expresie specifică a feței, care denotă o anumită stare de spirit sau o anumită atitudine.	/<fr. mine
MINĂ III	MÍN//Ă III ~e	<i>f.</i>	(în antichitatea greacă) Greutate sau monedă egală cu o sută de drahme.	/<fr. mine, lat. mina
MINCINOS	MINCIN//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)	<i>și substantiv al</i>	1) Care spune minciuni; care induce în eroare; amăgitor.2) Care vădește lipsă de sinceritate; artificial; prefăcut; fals; fățarnic; ipocrit; nesincer.	/minciună + suf. ~os

MINCIOG	MINCIÓG ~uri	<i>n.</i>	Unealtă de pescuit constând dintr-o plasă mică, în formă de coșuleț, prinsă de un băț; ciorpac. [Pl. și mincioage]	/cf. ucr. mišok
MINCIUNĂ	MINCIÚN//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Afirmatie prin care se denaturează în mod intenționat adevărul; neadevăr. A spune ~i. • ~ gogonată, ~ încornorată neadevăr exagerat. A se prinde cu ~a a (se) descoperi, a lăsa să (se) descopere un neadevăr.2) Plăsmuire răuvoitoare pusă în circulație; s	/<lat. mentio, ~onis
MINCIUNEA	MINCIUN//EĂ ~ele	<i>f.</i>	(diminutiv de la minciună) 1) Minciună nevinovată.2) Produs de cofetărie preparat din felii de aluat nedospit și prăjit în multă grăsime; uscățică.	/minciună + suf. ~ea
A MINCIUNI	A MINCIUN//Î ~esc	<i>l. tranz. pop.</i>	A induce în eroare, recurând la minciuni; a minți; a înșela.2. intranz. A umbla cu minciuni.	/Din minciună
MINDIR	MINDÍR ~e	<i>n.</i>	reg. 1) Saltea umplută cu paie.2) Înelitoare de pat; cuvertură.	/<turc. minder
MINEI	MINÉI ~e	<i>n.</i>	bis. Carte religioasă în care sunt indicate (pe luni și pe zile) toate slujbele din cursul anului.	/<sl. minei
MINER	MINÉR ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în lucrările de mină.	/<fr. mineur
MINERAL I	MINERÁL I ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de corpurile anorganice; propriu corpurilor anorganice. Chimie ~ă.2) Care conține corpuri anorganice; constituit din materie anorganică. Combustibil ~.	/<fr. minéral, lat. mineralis
MINERAL II	MINERÁL II ~e	<i>n.</i>	Corp solid natural, anorganic, din componența rocilor și a minereurilor. ~e cristalizate. ~e amorfe.	/<fr. minéral, lat. mineralis
MINERALIER	MINERALIÉR ~e	<i>n.</i>	Cargobot folosit la transportul minereurilor. [Sil. -li-er]	/<fr. minéralier
A MINERALIZA	A MINERALIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se mineralizeze.	/<fr. minéraliser
A SE MINERALIZA	A SE MINERALIZ//Ă se ~eáză	<i>intranz.</i>	A se transforma în mineral.	/<fr. minéraliser
MINERALIZATOR I	MINERALIZAT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care favorizează formarea și cristalizarea unor minerale.2) Care transformă un metal în mineral, combinându-se cu el.	/<fr. minéralisateur
MINERALIZATOR II	MINERALIZAT//ÓR II ~oăre	<i>n.</i>	Substanță din componența magmei care favorizează formarea și cristalizarea mineralelor.	/<fr. minéralisateur
MINERALIZAȚIE	MINERALIZÁȚIE	<i>f.</i>	Proces de formare a unor minerale în crăpăturile scoarței terestre.	/<fr. minéralisation
MINERALOG	MINERALÓ//G ~gi	<i>m.</i>	Specialist în mineralogie.	/<rus. mineralog, germ. Mineralog
MINERALOGIC	MINERALÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de mineralogie; propriu mineralogiei.	/<fr. minéralogique
MINERALOGIE	MINERALOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a geologiei care se ocupă cu studiul mineralelor.	/<germ. Mineralogie, rus. mineraloghiia, fr. minéralogie
MINEREU	MINERÉU ~ri	<i>n.</i>	Rocă cu unul sau mai multe minerale în componență, care pot fi extrase pe scară industrială; zăcământ mineral.	/<fr. mineral
MINERIT	MINERÍT	<i>n.</i>	1) Ramură a industriei extractive care se ocupă cu exploatarea zăcămintelor de minerale și a masivelor de roci.2) fam. Profesia de miner.	/v. a mineri

MINGE	MÍNG//E ~i	<i>f.</i>	Obiect sferic, de diverse dimensiuni, elastic, care, fiind umplut cu aer, este folosit ca jucărie sau pentru a practica anumite jocuri sportive sau distractive. ~ de fotbal. [G.-D. mingii]	/cf. sl. maçi
MINI	MÍNI	<i>adj. invar.</i>	(despre fustă, rochii etc.) Care este (foarte) scurt.	/<fr. mini
MINIATURAL	MINIATURÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de miniaturi; propriu miniaturilor. Compoziție ~ă.2) Care are dimensiuni foarte reduse; de proporții mici; minuscul; pitic. Portret ~. [Sil. -ni-a-]	/miniatură + suf. ~al
MINIATURĂ	MINIATÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Operă de artă plastică de dimensiuni mici, realizată cu multă măiestrie.2) Ornament pictat pe manuscrisele vechi.3) Operă de artă (muzicală, dramatică sau literară) de proporții mici. [Sil. -ni-a-]	/<fr. miniature, it. miniatura, germ. Miniatur
MINIATURIST	MINIATURÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Pictor specializat în executarea miniaturilor. [Sil. -ni-a-]	/<fr. miniaturiste
MINIATURISTICĂ	MINIATURÍSTICĂ	<i>f.</i>	1) Artă de a face miniaturi.2) Ramură a științei care se ocupă cu studiul miniaturilor de pe vechile manuscrise. [Sil. -ni-a-]	/miniatură + suf. ~istică
A MINIATURIZA	A MINIATURIZ//Ă	<i>tranz.</i>	A executa în dimensiunile unei miniaturi. [Sil. -ni-a-]	/<fr. miniaturiser
MINIER	MINIÉR ~ă (~i, ~e)		Care ține de mine; propriu minelor. Industrie ~ă. [Sil. -ni-er]	/<fr. minier
MINIM I	MÍNIM I ~ă (~i, ~e)		Care este foarte mic (din punct de vedere al duratei, al intensității, al valorii etc.); extrem de mic; infim; infinitesimal.	/<lat. minimus, fr. minime
MINIM II	MÍNIM II ~uri	<i>n.</i>	Valoare inferioară a unei mărimi variabile; limită inferioară; minimum.	/Din minimum
MINIMAL	MINIMÁL ~ă (~i, ~e)		Care constituie un minimum. Temperaturi ~e.	/<fr. minimal
A MINIMALIZA	A MINIMALIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(valoarea unei persoane, a unui lucru, a unei idei) A reduce la minimum; a subaprecia pe nedrept.	/minimal + suf. ~iza
MINIMETRU	MINIMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument de precizie pentru măsurarea lungimilor, indicând abaterile lor față de un etalon.	/<fr. minimetre
MINIMUM	MÍNIMUM ~uri	<i>n.</i>	Valoare inferioară a unei mărimi variabile; limită inferioară; minim.	/<lat., fr. minimum
MINIRECITAL	MINIRECÍTÁL ~uri	<i>n.</i>	Recital cu un program scurt; microrecital.	/mini- + recital
MINISCAF	MINISCÁF ~uri	<i>n.</i>	Ambarcație de agrement, mică, pentru două persoane.	/mini- + [bati]scaf
MINISTER	MINISTÉR ~e	<i>n.</i>	1) Organ central al administrației de stat, care conduce un anumit domeniu de activitate a statului.2) Instituție care reprezintă acest organ administrativ.3) Clădirea unde se află această instituție.	/<fr. ministere
MINISTERIAL	MINISTERIÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de miniștri; propriu miniștrilor.2) Care ține de minister; propriu ministerului. Colegiu ~. Criză ~ă. [Sil. -ri-al]	/<fr. ministériel
MINISTRANT	MINISTRÁN//T ~ți	<i>m.</i>	Ajutor de preot în ritualul catolic.	/<it. ministrante, germ. Ministrant
MINISTRU	MINÍ//STRU ~ștri	<i>m.</i>	Conducător al unui minister. • Consiliu de ~ștri guvern. Prim-~ conducător al unui guvern. ~ plenipotențiar agent diplomatic de rang inferior celui de ambasador.	/<lat. minister, ~tri, fr. ministre
MINITELEVIZOR	MINITELEVIZ//ÓR	<i>n.</i>	Televizor de dimensiuni mici.	/<fr. minitéléviseur
MINIU	MÍNIU	<i>n.</i>	Oxid de plumb, de culoare roșie-portocalie, insolubil în apă, întrebuințat la prepararea vopselelor ce apără metalul de coroziune.	/<lat., fr. minium

MINNESOTA	MINNESOTA [pr.: minisăuta]	<i>f.</i>	1) Rasă de porci americană crescută pentru carne.2) Porc din această rasă.	/Cuv. engl.
MINOR	MINÓR ~ă (~i, ~e)		1) și substantival (despre persoane) Care nu a ajuns la majorat; neajuns la vârsta majoratului. Copil ~.2) Care este de importanță sau de interes neînsemnat.	/<fr. mineur, lat. minor
MINORAT	MINORÁT	<i>n.</i>	Rar 1) Stare de minor.2) Durată a acestei stări.	/minor + suf. ~at
MINORITAR	MINORITÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de minoritate; propriu unei minorități. Trupă ~ă. Parte ~ă.	/<fr. minoritaire
MINORITATE	MINORIT //ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	Partea cea mai mică a unei colectivități sau a unei colecții de obiecte. • În ~ în inferioritate numerică. ~ națională grup de oameni de aceeași origine și limbă, care locuiește pe teritoriul unui stat național.	/<fr. minorité, lat. minoritas, ~atis, germ. Minorität
MINOTAUR	MINOTÁUR ~i	<i>m.</i>	(în mitologia greacă) Monstru cu trup de om și cap de taur.	/<fr. Minotaure, it. Minotauro, germ. Minotaurus
MINTAL	MINTÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de minte; propriu minții. Boală ~ă. • Calcul sau operație ~ă calcul făcut în minte. Alienat ~ persoană care și-a pierdut mintea; dement; nebun.	/<fr. mental, lat. mentalis
MINTE	MÍN //TE ~ți	<i>f.</i>	1) Facultate a omului de a gândi și de a înțelege sensul și legătura fenomenelor; intelect; judecată; rațiune. • Cu ~ cu judecată sănătoasă; înțelept. Fără (de) ~ lipsit de rațiune; nebun. A-și ieși din ~ți a-și pierde cumpătul; a înnebuni. A învăța pe ci	/<lat. mens, ~ntis
MINTEAN	MINT //EÁN ~éne	<i>n.</i>	1) Haină țărănească de dimie (împodobită cu găitane), purtată de bărbați.2) înv. Pieptar sau tunică de stofă colorată, purtată de arнауți.	/<turc. mintan
MINTOS	MINT //ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)	<i>pop.</i>	1) Care are minte ageră; isteț.2) Care vădește inteligență.	/mintе + suf. ~os
A MINȚI	A MINȚÍ mint		1. tranz. A induce în eroare (recurgând la minciuni); a face să ia un neadevăr drept adevăr; a înșela; a păcăli; a amăgi.2. intranz. A spune minciuni; a fi mincinos; a amăgi.	/<lat. mentiri
A MINUNA	A MINUN //Á ~éz	<i>tranz.</i>	A impresiona prin ceva neprevăzut; a surprinde; a uimi; a mira. ~ lumea.	/Din minune
A SE MINUNA	A SE MINUN //Á mă ~éz	<i>intranz.</i>	A fi cuprins de admirație; a rămâne profund impresionat; a se uimi; a se mira.	/Din minune
MINUNAT	MINUNÁ //T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A MINUNA și A SE MINUNA.2) (în basm) Care face minuni; cu proprietăți supraomenești.3) (despre persoane și despre manifestările lor) Care șochează prin felul său de a fi; ieșit din comun; straniu; bizar. Purtare ~tă.	/v. a minuna
MINUNĂȚIE	MINUNĂȚÍ //E ~i	<i>f.</i>	1) Fenomen ieșit din comun; fapt supranatural; minune; miracol.2) Lucru cu calități extraordinare și imprevizibile care provoacă admirație; minune; miracol.	/minunat + suf. ~ie

MINUNE	MINÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Fenomen ieșit din comun; fapt supranatural; minunăție; miracol.2) fig. Lucru cu calități extraordinare și imprevizibile care provoacă admirație; minunăție; miracol.3) Persoană cu calități (fizice sau morale) ieșite din comun. [G.-D. minunii]	/<lat. mirio, ~onis
MINUS I	MÍNUS I	<i>adv.</i>	Mai puțin; fără.	/<lat. minus
MINUS II	MÍNUS II ~uri	<i>n.</i>	1) (în matematică și fizică) Semn în formă de liniuță orizontală care indică operația de scădere sau mărimi și sarcini negative.2) (pe lângă un număr de grade) Temperatură mai jos de zero grade. ~ două grade.3) Lipsă a unei însușiri necesare; deficiență.	/<lat. minus
MINUSCUL	MINÚSCUL ~ă (~i, ~e)		Care are dimensiuni reduse; de proporții mici; miniatural; pitic.	/<lat. minusculus, fr. minuscule
MINUT	MINÚT ~e	<i>n.</i>	1) Interval de timp egal cu a șazecea parte dintr-o oră.2) Răstimp de durată foarte mică; clipă; moment; clipită; secundă.3) mat. Unitate de măsură pentru unghiuri egală cu a șazecea parte dintr-un grad.4) la pl. Mâncare (frugală) pregătită pe loc la co	/<fr. minute, it. minuto, rus. minuta, germ. Minute
MINUTAR	MINUTÁR ~e	<i>n.</i>	Acul care indică minutele pe cadranul unui ceas.	/minut + suf. ~ar
MINUȚIOS I	MINUȚI//ÓS I ~oasă (~oși, ~oăse)		1) (despre persoane) Care acordă atenție detaliilor; preocupat în mod special de amănunte; meticulos.2) (despre obiecte) Care este produs cu rigoare și cu scrupulozitate; realizat cu multă atenție și răbdare; meticulos. [Sil. -ți-os]	/<fr. minutieux
MINUȚIOS II	MINUȚÍÓŠ II	<i>adv.</i>	Cu grijă și atenție excesivă pentru detalii; în mod scrupulos; meticulos. [Sil. -ți-os]	/<fr. minutieux
MINUȚIOZITATE	MINUȚIOZIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	Caracter minuțios; străduință deosebită; migală; meticulozitate. [G.-D. minuțiozității; Sil. -ți-o-]	/minuțios + suf. ~itate
MIOARĂ	MIOÁR//Ă ~e	<i>f.</i>	Oaie de până la doi ani, care încă nu a fătat. [G.-D. mioarei; Sil. -mi-oa-]	/mia + suf. ~ioară
MIOCARD	MIOCÁRD	<i>n.</i>	Mușchiul inimii. Infarct al ~ului. [Sil. mi-o-]	/<fr. myocarde
MIOCARDIC	MIOCÁRDI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de miocard; propriu miocardului. Infarct ~. [Sil. mi-o-]	/miocard + suf. ~ic
MIOCARDITĂ	MIOCARDÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Inflamație a miocardului în urma unor boli. [Sil. mi-o-]	/<fr. myocardite
MIOCEN	MIOCÉN	<i>n.</i>	Epoca inferioară a neogenului, caracterizată printr-o floră și faună apropiată de cele pe care le cunoaștem astăzi. [Sil. mi-o-]	/<fr. miocene
MIOGEN	MIOGÉN	<i>n.</i>	biochim. Proteină musculară de tipul albuminelor. [Sil. mi-o-]	/<fr. myogene
MIOGRAF	MIOGRÁF ~e	<i>n.</i>	Aparat folosit pentru determinarea și înregistrarea grafică a contracțiilor mușchilor. [Sil. mi-o-]	/<fr. myographie
MIOLOGIE	MIOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a anatomiei care se ocupă cu studiul sistemului muscular. [Sil. mi-o-]	/<fr. myologie
MIOM	MIÓM ~uri	<i>n.</i>	Tumoare benignă a țesutului muscular. [Sil. mi-om; Pl. și mioame]	/<fr. myome
MIOP	MI//ÓP ~oapă (~ópi, ~oápe)	<i>și substantiv</i>	1) Care are miopie; atins de miopie.2) fig. Care este lipsit de clarviziune; lipsit de perspicacitate. Politică ~oapă. [Sil. mi-op]	/<fr. myope
MIOPIE	MIOPIÉ	<i>f.</i>	1) Defect al vederii constând în imposibilitatea de a vedea distinct obiectele aflate la distanță.2) fig. Lipsă de perspicacitate. ~ intelectuală. [G.-D. miopiei; Sil. mi-o-]	/<fr. myopie

MIOR	MIÓR ~i	<i>m.</i>	Miel de la unu până la doi ani.	/Din mioară
MIORC	MIORC	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a imita orăcăitul broaștelor).	/Onomat.
A MIORCĂI	A MIORCĂ//Î ~iesc	<i>intrans.</i>	1) (despre broaște) A scoate sunete monotone, repetate și răsunătoare, caracteristice speciei; a face „miorc-miorc“; a orăcăi.	/miorc + suf. ~ăi
MIORITIC	MIORÍTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) (despre personaje, peisaje etc.) Care se referă la balada „Miorița“.2) Spațiu ~ spațiu geografic românesc, care are relieful ondulat cu munți și văi, fiind prielnic păstoritului. [Sil. mi-o-]	/Miorița n. pr. + suf. ~ic
MIORITĂ	MIORÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la mioară) Oaie tânără. [G.-D. mioriței; Sil. mi-o-]	/mioară + suf. ~ită
MIORLAU	MIORLÁU	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a imita miorlăitul pisicilor).	/Onomat.
A MIORLĂI	A MIORLĂÍ miórlái	<i>intrans.</i>	1) (despre pisici) A scoate sunete prelungi, caracteristice speciei; a mieuna.2) fig. fam. (despre persoane) A cânta prost.3) fig. fam. (mai ales despre copii) A plânge prefăcut, trăgând repetat și zgomotos aerul pe nas; a se smiorcăi; a se sclifosi.4) fi	/Din miorlau
A SE MIORLĂI	A SE MIORLĂÍ mă miórlái	<i>intrans.</i>	fam. (despre persoane) A vorbi întruna despre neplăcerile proprii, căutând să trezească milă.	/Din miorlau
MIORLĂIT	MIORLĂÍT ~uri	<i>n.</i>	Strigăt caracteristic scos de pisică sau de unele animale.	/v. a miorlăi
MIORLĂITOR	MIORLĂIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care miorlăie; care produce miorlăituri. Glas ~.	/a miorlăi + suf. ~tor
MIOZĂ	MIÓZĂ	<i>f. med.</i>	Contractie permanentă a pupilelor. [Sil. mi-o-]	/<fr. myosis
MIOZINĂ	MIOZÍNĂ	<i>f.</i>	biochim. Proteină musculară de tipul globulinelor.	/<fr. myosine
MIOZITĂ	MIOZÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare patologică constând în inflamația mușchilor striati. [Sil. mi-o-]	/<fr. myosite
MIOZOTIS	MIOZÓTIS	<i>m.</i>	Plantă erbacee (decorativă) cu flori mărunte de culoare albastră, care crește prin locuri umede și umbroase; nu-mă-uita. [Sil. mi-o-]	/<fr. myosotis
MIR I	MIR I ~uri	<i>n.</i>	Untdelemn sfințit și aromat folosit de către slujitorii bisericii pentru anumite ritualuri. • A lovi (sau a trăsni) pe cineva la ~ a lovi pe cineva (mortal) drept în mijlocul frunții.	/<sl. miro
MIR II	MIR II	<i>n.</i>	: De ~ care nu face parte din tagma clericală.	/<sl. miru
A MIRA	A MIRÁ mir	<i>tranz.</i>	A face să se mire; a uimi; a minuna.	/<lat. mirari
A SE MIRA I	A SE MIRÁ I mă mir	<i>intrans.</i>	A fi cuprins de admirație; a rămâne profund impresionat; a se uimi; a se minuna. • Te miri unde în orice loc; oriunde. Te miri cine un om întâmplător; oricine. Te miri ce o cantitate neînsemnată; foarte puțin.	/<lat. mirari
A SE MIRA II	A SE MIR//Á II mă	<i>intrans.</i>	înv. A se privi (îndelung) în oglindă; a se oglinzi.	/<fr. mirer
MIRACOL	MIRÁCOL ~e	<i>f.</i>	1) Fenomen ieșit din comun; fapt supranatural; minune.2) fig. Lucru cu calități extraordinare și imprevizibile, care provoacă admirație; minune.	/<lat. miraculum, it. miracolo, fr. miracle
MIRACULOS	MIRACUL//ÓS ~oasă (~ósi, ~oăse)		1) Care ține de miracol; propriu miracolului. Intervenție ~oasă.2) Care provoacă admirație; cu efecte extraordinare și imprevizibile.	/<fr. miraculeux, lat. miraculosus
MIRADOR	MIRAD//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	1) Încăpere deschisă pe terasa unei clădiri.2) Post de pază sau de observație (situat pe o înălțime).	/<fr. mirador

MIRAJ I	MIRÁJ I ~e	<i>n.</i>	1) Iluzie optică, datorată refracției luminii, în care imaginea unor lucruri depărtate apare apropiată și răsturnată. ~ de deșert.2) fig. Aparență seducătoare și înșelătoare; iluzie deșartă. ~ul gloriei.3) Ansamblu de calități care trezesc admirație; farm	/<fr. mirage
MIRAJ II	MIRÁJ II ~e	<i>n.</i>	: ~ul ouălor examinare a ouălor pentru a urmări starea și dezvoltarea embrionului.	/<fr. mirage
MIRAZ	MIRÁZ ~uri	<i>n. inv.</i>	Moștenire rămasă (pe neașteptate) de la cineva.	/<turc. miras
MIRĂ	MÍR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Riglă gradată folosită în topografie.2) Cătare la armă.3) Imagine de reglaj (la televizor).	/<fr. mire
MIRE	MÍR//E ~i	<i>m.</i>	1) Tânăr în ziua nunții sale.2) Tânăr care s-a logodit; logodnic.3) la pl. Tineri uniți prin căsătorie în ziua nunții lor.	/cf. alb. mirë
MIREAN I	MIR//EÁN I ~eănă (~éni, ~éne)		Care nu ține de biserică; laic; nebisericesc; lumesec.	/<sl. miraninu
MIREAN II	MIR//EÁN II ~eănă (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Creștin care nu face parte din tagma bisericească.	/<sl. miraninu
MIREASĂ I	MIR//EÁSĂ I ~ése	<i>f.</i>	1) Tânără în ziua nunții sale.2) Tânără care s-a logodit; logodnică.	/mire + suf. ~easă
MIREASĂ II	MIR//EÁSĂ II ~ése	<i>f.</i>	Plantă erbacee ornamentală, cu frunze roșiatice și cu flori divers colorate.	/mire + suf. ~easă
MIREASMĂ	MIR//EÁSMĂ ~ésme	<i>f.</i>	Miros plăcut, pătrunzător; parfum; aromă.	/<sl. mirizma
MIRIADĂ	MIRIÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	mai ales la pl. Cantitate foarte mare. [Sil. -ri-a-]	/<fr. myriade
MIRIAPOD	MIRIAPÓD ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Clasă de nevertebrate terestre, cu corpul format din segmente sau inele și cu multe perechi de picioare (reprezentanți: urechelnița, scolopendra etc.).2) Animal din această clasă. [Sil. -ri-a-]	/<lat. myriapoda, fr. myriapodes
MIRIFIC	MIRÍFI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>livr.</i>	Care provoacă admirație ieșită din comun; în stare să producă admirație extraordinară.	/<fr. mirifique
MIRIȘTE	MÍRIȘT//E ~i	<i>f.</i>	1) Câmp de pe care s-a cosit grâul sau alte cereale și pe care au rămas părțile inferioare ale tulpinilor.2) fig. Barbă țepoasă.	/<bulg. merište
MIRMECOLOGIE	MIRMECOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a științei care se ocupă cu studiul furnicilor.	/<fr. myrmécologie
MIRODENIE	MIRODÉNI//E ~i	<i>f.</i>	1) mai ales la pl. Ingredient (frunză, coajă, floare, fruct) care se folosește în cantități mici în alimente, dându-le gust și miros plăcut; condiment.2) Substanță aromatică care se pune în mâncare pentru a trezi pofta de mâncare.3) Plantă erbacee cu tulp	/mirodie + suf. ~enie
MIRODIE	MIRÓDI//E ~i	<i>f. inv.</i>	Substanță aromatică care se pune în mâncare pentru a trezi pofta de mâncare; mirodenie.	/<bulg. mirodija
MIRONOSIȚĂ	MIRONOSÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Femeie evlavioasă.2) fig. Femeie ipocrită, care simulează evlavie și nevinovăție.	/<sl. mironosica
MIROS	MIRÓS ~uri	<i>n.</i>	1) Simț prin care organismul percepe și deosebește diferite emanații, răspândite în aer de unele substanțe sau corpuri.2) Emanatie plăcută sau neplăcută, răspândită în mediul înconjurător de unele substanțe și corpuri. ~ de trandafir.	/v. a mirosi

A MIROSI I	A MIROŚI I pers. 3 miroáse	<i>intrans.</i>	(despre substanțe, corpuri, plante etc.) A avea sau a răspândi un miros. Floarea miroase. • Miroase a (ceva) a exista semne (de ceva); a prevesti (ceva). Nu miroase a bine e semn rău.	/<sl. mirosati
A MIROSI II	A MIROŚI II mirós	<i>trans.</i>	1) A simți cu ajutorul mirosului; a percepe prin simțul mirosului.2) A examina cu ajutorul nasului (pentru a percepe un miros).3) fig. A simți din timp (prin intuiție); a presimți.4) (despre animale) A descoperi cu ajutorul mirosului; a adúlmea.	/<sl. mirosati
MIROSITOR	MIROSIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		Care miroase; care emană miros. Parfum ~.	/a mirosi + suf. ~tor
MIROZNĂ	MIRÓZN//Ă ~e	<i>f.</i>	reg. Miros plăcut și îmbietor; parfum; aromă; mireasmă.	/Probabil contaminare între mireasmă și miros
MIRT	MIR//T ~ți	<i>m.</i>	Arbust decorativ din regiunile meridionale, cu frunze persistente, cu flori mici, albe, parfumate și cu lemnul prețios.	/<lat. myrtus, fr. myrte, germ. Myrte
MIRTACEE	MIRTACÉE ~	<i>n.</i>	1) la pl. Familie de plante exotice, lemnoase, cu pungi secretoare de uleiuri eterice (reprezentant: mirtul).2) Plantă din această familie.	/<fr. myrtacées
A MIRUI	A MIRU//Í ~iesc	<i>trans.</i>	1) rel. (credincioși) A unge cu mir pe frunte.2) (clerici, domnitori) A supune ritualului de consfințire în funcție.3) fig. fam. A lovi puternic drept în frunte.	/<sl. mirovati
MISANDRIE	MISANDRÍ//E ~i	<i>f. med.</i>	Repulsie patologică față de bărbați.	/<fr. misandrie
MISCELANEU	MISCELANÉ//U ~e	<i>n.</i>	1) Rubrică într-o publicație care cuprinde materiale cu un conținut variat.2) Culegere de articole ce tratează teme diferite (aparținând, de obicei, diferiților autori).	/<lat. miscellanea, fr. miscellanées
MISIONAR	MISIONÁR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care are misiunea de a propaga religia creștină sau doctrinele unor secte creștine în statele cu altă credință dominantă. [Sil. -si-o-]	/<it. missionario, fr. missionnaire
MISIR	MISÍR ~i	<i>m.</i>	Cal de rasă originar din Misir (Egipt).	/Din Misir n. pr. (numele turcesc al Egiptului)
MISIT	MISÍ//T ~ți	<i>m.</i>	1) înv. Persoană care mijlocea o afacere comercială; samsar; intermediar; comisionar.2) Persoană împuternicită cu o misiune specială; trimis; delegat.	/<ngr. mesitis
MISIUNE	MISIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Sarcină acordată cuiva în vederea realizării unei acțiuni.2) Reprezentanță diplomatică a unui stat în alt stat.3) Grup de persoane (oficiale) trimis undeva cu un anumit scop; delegație.4) Organizație de creștini care propagă religia creștină în statele	/<fr. mission, lat. missio, ~onis
MISOGAM	MISOGÁM ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care se teme de căsătorie.	/<fr. misogame
MISOGAMIE	MISOGAMÍE	<i>f.</i>	Teamă, ură de căsătorie.	/<germ. Misogamie
MISOGIN	MISOGÍN ~i	<i>adj.</i>	(despre bărbați) Care urăște femeile.	/<fr. misogynne, germ. Misogyn
MISOGINISM	MISOGINÍSM	<i>n. livr.</i>	Lipsă de încredere față de calitățile morale ale femeilor; atitudine negativă față de femei.	/misogin + suf. ~ism

MISS	MISS	<i>f.</i>	[pr.: miș] (mai ales în Anglia; folosit și ca termen de adresare) Persoană de sex feminin până la căsătorie; domnișoară.2) Fată aleasă într-un concurs internațional sau local regină a frumuseții.	/Cuv. engl.
MISTER	MISTÉR ~e	<i>n.</i>	1) Lucru necunoscut sau nepătruns de rațiune; taină; enigmă.2) rel. Dogmă creștină considerată ca fiind inaccesibilă rațiunii omenești.3) (în antichitatea greco-romană) Ansamblu de teze și de practici religioase, cunoscute numai persoanelor inițiate.4) (î	/<fr. mystere, lat. mysterium
MISTERIOS	MISTERI//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		Care conține un mister; plin de mister; tainic; enigmatic; mistic. [Sil. -ri-os]	/<fr. mystérieux, it. misterioso
MISTIC I	MÍSTI//C I ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de misticism; propriu misticismului. Idei ~ce.2) (despre persoane) Care vădește misticism; cu manifestări de misticism.3) Care conține o taină; plin de mister; tainic; misterios; enigmatic.	/<fr. mystique
MISTIC II	MÍSTI//C II ~că (~ci, ~ce)	<i>m. și f.</i>	Adept al misticismului.	/<fr. mystique
MISTICĂ I	MÍSTICĂ I	<i>f.</i>	Ansamblu de practici și credințe legate de misticism.	/<fr. mystique
MISTICISM	MISTICÍSM	<i>n.</i>	Credință despre existența unor forțe supranaturale cu care omul ar comunica prin revelație și extaz.	/<fr. mysticisme
A MISTIFICA	A MISTIFICĂ mistific	<i>tranz.</i>	1) (fapte, adevăruri etc.) A denatura în mod intenționat, prezentând ca veritabil; a prezenta într-o lumină seducătoare, dar falsă.2) (persoane) A induce în eroare; a face să ia un adevăr drept neadevăr (recurgând la diferite mijloace necinstite); a înșel	/<fr. mystifier, it. mistificare
MISTIFICATOR	MISTIFICAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care mistifică; care face mistificații. Informație ~oare. ~ al stării de lucruri.	/<fr. mystificateur
MISTRAL	MISTRÁL	<i>n.</i>	Vânt puternic care bate iarna, în Franța, de-a lungul văii Ronului, fiind provocat de depresiunile atmosferice din Marea Mediterană.	/<fr. mistral
MISTREȚ I	MISTR//ÊȚ I ~eătă (~éti, ~éte)		1) (despre fructe, vin etc.) Care este cam acru; acrișor.2) rar Care provine de pe urma unei încrucișări a două specii diferite; amestecat; corcit; hibrid.3) rar Care nu este nici prea bun, nici prea rău.	/<lat. mixticius
MISTREȚ II	MISTRÊȚ II ~i	<i>m.</i>	Porc sălbatic.	/<lat. mixticius
MISTRIE	MISTRÍ//E ~i	<i>f.</i>	Unealtă de zidărie constând dintr-o placă de oțel de diferite forme, prevăzută cu un mâner.	/<ngr. mistri
A MISTUI	A MISTUÍ místui	<i>tranz.</i>	1) (alimente) A transforma în substanțe asimilabile de organism; a digera.2) fig. A consuma până la terminare; a epuiza. Boala i-a mistuit puterile. • A nu ~ pe cineva (sau ceva) a nu putea suferi pe cineva (sau ceva).3) A supune unor chinuri sufletești;	/<ung. emészt
A SE MISTUI	A SE MISTUÍ mă místui	<i>intrans.</i>	1) A se distruge prin ardere; a se transforma în cenușă.2) A înceta să mai fie în câmpul de vedere al cuiva; a se face nevăzut; a se evapora; a dispărea; a eclipsa.3) fig. A pierde treptat vigoarea fizică și/sau morală (sub influența unor factori nocivi).	/<ung. emészt
MISTUITOR	MISTUIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care mistuie; cu proprietatea de a mistui. Dureri ~oare. [Sil. -tu-i-]	/a mistui + suf. ~tor

A MICA	A MIȘCĂ mișc		1. tranz. 1) A face să se miște.2) fig. (persoane) A determina la acțiune; a îndemna.3) fig. A face să trăiască anumite emoții, sentimente; a atinge.2. intranz. 1) A schimba poziția, clătinând dintr-o parte în alta. ~ din mâini. ~ din coadă.2) (despre fii	/Orig. nec.
A SE MICA	A SE MIȘCĂ mă mișc	<i>intranz.</i>	1) A ieși din starea de imobilitate, schimbându-și poziția sau locul.2) A fi în acțiune, îndeplinindu-și funcția.3) A începe să se deplaseze în spațiu; a porni (din loc).4) fig. (despre persoane) A trece la acțiune; a înceta de a mai fi pasiv.5) fig. (des	/Orig. nec.
MIȘCARE	MIȘC//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A MIȘCA și A SE MIȘCA. • A (se) pune în ~ a intra sau a face să intre la acțiune. În doi timpi și trei ~ări foarte repede; momentan. Nici o ~! a) liniște; b) comandă dată cuiva, ca să rămână în poziția în care se află. A prinde ~area cuiva (sau a ce	/v. a mișca
MIȘCĂTOR	MIȘCĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care se mișcă; care poate fi mișcat; mobil.2) fig. Care emoționează puternic; care pătrunde în suflet; pătrunzător; emoționant.	/a mișca + suf. ~tor
MIEL	MIȘ//ÉL ~eá (~éi, ~éle)	<i>și substantiv al</i>	1) Care comite fapte reprobabile; cu comportare josnică; canalie.2) înv. Care are o condiție socială modestă; de rând.3) înv. Care nu dispune de mijloace de existență; sărac; sărman; mizer; nevoiaș.	/<lat. misellus
MIȘELESC	MIȘEL//ÉSC ~ească (~ești)		(despre fapte) Care este comis de un mișel; săvârșit de un mișel.	/mișel + suf. ~esc
MIȘELEȘTE	MIȘELÉȘTE	<i>adv.</i>	În felul mișelilor; ca mișeii.	/mișel + suf. ~ește
MIȘELIE	MIȘELÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Caracter mișelesc.2) Faptă de mișel; josnicie.	/mișel + suf. ~ie
MIȘINĂ	MÍȘIN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) înv. Gaură în pământ sau în mușuroi în care unele animale își adună hrana pentru iarnă.2) Mică adâncitură în dinții cailor și ai altor animale, după care se determină vârsta acestora.	/cf. rus. mășina
MIMA	MIȘMÁȘ ~uri	<i>n.</i>	fam. 1) Băutură alcoolică slabă obținută prin amestecul vinului cu apă gazoasă (sau minerală); șpriț.2) Afacere necinstită; învârteală. Umblă cu ~uri.3) Îngrămădire de lucruri diferite; amestecătură.	/<germ. Mischmasch
MITO	MIȘTÓ	<i>adj. invar.</i>	pop. Care este foarte bun; foarte frumos.	/<fig. mișto
MIȘUN	MÍȘUN ~i	<i>m.</i>	reg. Mamifer rozător cu blană pufoasă de culoarea ciocolatei, cu două pungă de ambele părți ale gurii, cu care își duce hrana în locurile de hibernare; hârciog.	/cf. mișină
A MIȘUNA	A MIȘUNÁ pers. 3 mișună	<i>intranz.</i>	1) (despre mulțimi de ființe) A se mișca fără întrerupere, grăbit și haotic; a forfoti; a roi; a foșni; a foi; a fojgăi; a furnica; a viermui.2) (despre insecte, păsări etc.) A fi în număr mare.	/cf. mișină
MIT	MIT ~uri	<i>n.</i>	1) Povestire de origine populară, cu conținut fabulos, care explică în mod alegoric originea lumii, fenomenele naturii și viața socială.2) Lucru sau realitate lipsită de un temei real.	/<ngr. mítos, fr. mythe
MITĂ	MÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Dar în bani sau în alte valori materiale, dat cuiva sau primit de cineva, în schimbul unui serviciu ilegal.	/<sl. mito

MITENĂ	MITÊN//Ă ~e	f.	Mănușă care acoperă numai palma și primele falange ale mâinii, lăsând descoperite vârful degetelor.	/<fr. mitaine
MITIC	MÎTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de mit; propriu mitului.	/<fr. mythique
MITING	MÎTING ~uri	n.	Reuniune publică organizată în vederea dezbaterii unor probleme politice sau sociale de mare importanță.	/<engl., fr. meeting
MITITEL	MITITÉ//L ~i	m.	Preparat culinar de forma unui cârnăcior, făcut din carne tocată, cu adaos de condimente și prăjit la grătar.	/Din mic
A MITIZA	A MITIZ//Ă ~éz	tranz.	(persoane, obiecte etc.) A transforma în mit.	/<it. mitizzare
MITOC	MITÓC ~uri	n.	1) Mănăstire mică subordonată unei mănăstiri mai mari.2) Casă sau grup de case care aparțineau unei mănăstiri și serveau ca loc de găzduire (pe lângă aceasta).	/<sl. metohu
MITOCAN	MITOCÁN ~i	m.	Persoană care vădește lipsă de educație; om cu apucături grosolane; bădăran; mârlan; moji; mahalagiu.	/mitoc + suf. ~an
MITOCANCĂ	MITOCÁN//CĂ ~ce	f.	Femeie cu apucături grosolane.	/mitocan + suf. ~că
MITOCĂNESC	MITOCÁN//ÉSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru mitocani; de mitocan; bădărănesc.	/mitocan + suf. ~esc
MITOCĂNEȘTE	MITOCĂNEȘTE	adv.	În felul mitocanilor; ca mitocanii.	/mitocan + suf. ~ește
MITOCĂNIE	MITOCĂNÍ//E ~i	f.	Comportare sau vorbă de mitocan; bădărănie.	/mitocan + suf. ~ie
MITOLOGIC	MITOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de mitologie; propriu mitologiei. Subiect ~.	/<fr. mythologique
MITOLOGIE	MITOLOGÍE	f.	1) Ansamblu de legende care aparțin unei civilizații, unui popor, unei religii etc.2) Ramură a științei care se ocupă cu studiul miturilor.	/<fr. mythologie, lat. mythologia
MITOMAN	MITOMÁN ~ă (~i, ~e)	m. și f.	Persoană care suferă de mitomanie.	/<fr. mythomane
MITOMANIE	MITOMANÍE	f.	Stare patologică constând în tendința de a denatura adevărul; mania de a minți.	/<fr. mythomanie
MITRAL	MITRÁL ~ă (~i, ~e)		Care se referă la valvula orificiului auriculo-ventricular stâng al inimii. • Stenoză ~ă boală care constă în îngustarea orificiului auriculo-ventricular stâng al inimii.	/<fr. mitral
A MITRALIA	A MITRALI//Ă ~éz		1. intranz. rar A trage cu mitraliera.2. tranz. 1) (obiective) A ține sub focul mitralierei.2) (ființe) A împușca cu mitraliera. [Sil. -li-a]	/<fr. mitrailer, it. mitragliare
MITRALIE	MITRÁLI//E ~i	înv.	Fiecare dintre bucățile mici de metal cu care se umpleau în trecut ghiulelele.	/<fr. mitraille, it. mitraglia
MITRALIERĂ	MITRALIÉR//Ă ~e	f.	Armă automată de calibru mic, instalată pe un suport, care are o cadență de tragere rapidă (continuă sau în rafale). [Sil. -li-e-]	/<it. mitragliera
MITRALIOR	MITRALIÓR ~i	m.	Militar specializat pentru a trage cu mitraliera. [Sil. -li-or]	/<fr. mitrailleur
MITRĂ I	MÎTR//Ă I ~e	f.	1) Acoperământ pentru cap, de forma unei cupole cusute cu fir și împodobite cu pietre scumpe, purtat în special de arhierii în timpul slujbei religioase.2) Acoperământ pentru cap purtat de către vechii persi.	/<sl. mitra, ngr. mítra
MITRĂ II	MÎTR//Ă II ~e	f.	(la om și la animalele vivipare) Cavități internă a aparatului genital feminin în care se dezvoltă embrionul; matrice; uter.	/<ngr. mítra

MITROPOLIE	MITROPOLÍ//E ~i	<i>f.</i>	Organ administrativ al Bisericii ortodoxe (superior episcopiei și inferior patriarhiei) în fruntea căruia se afla un mitropolit.	/<sl. mitropolija
MITROPOLIT	MITROPOLÍ//T ~ți	<i>m.</i>	(folosit și ca titlu pe lângă numele respectiv) Slujitor al cultului cu grad superior celui de episcop și inferior celui de patriarh.	/<sl. mitropolitu
MITROPOLITAN	MITROPOLITÁN ~ă (~i, ~e)		Care ține de mitropolit sau de mitropolie; propriu mitropolitului sau mitropoliei.	/mitropolit + suf. ~an
A MITUI	A MITU//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	(persoane) A câștiga de partea sa prin mită; a cumpăra.	/mită + suf. ~ui
MITUITOR	MITUITÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană care mituiește; om care dă mită. [Sil. -tu-i-]	/a mitui + suf. ~tor
MIȚĂ	MÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Lână (scurtă) tunsă pentru prima dată de pe miei.2) Lână de calitate inferioară (tunsă de pe capul, coada și picioarele oilor).3) mai ales la pl. Fire lungi de lână care atârnă în smocuri.	/<lat. agnicius, ~a
MIȚOS	MIȚ//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		(despre animale sau despre blana lor) Care are mițe multe; cu mițe multe.	/mița + suf. ~os
A MIȚUI	A MIȚU//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	1) (oi, miei) A tunde de mițe.2) pop. A bate, trăgând de păr; a părui; a flocăi; a tânui.	/miță + suf. ~ui
MIXER	MÍXER ~e	<i>n.</i>	1) Amestecător hidraulic folosit la prepararea laptelui de ciment utilizat în construcții.2) Aparat electric pentru amestecarea alimentelor.	/<fr., engl. mixer
MIXT	MIXT míxtă (micști, míxte)		Care este format din mai multe elemente de natură diferită; constituit din elemente eterogene; amestecat; combinat. • Număr ~ număr care constă din numere întregi și din fracții ordinare.	/<fr. mixte, lat. mixtus, ~a, ~um
MIXTURĂ	MIXTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Preparat farmaceutic lichid obținut prin amestecarea unor substanțe după o anumită corelație.2) Amestec bizar și întâmplător de elemente diferite.3) Amestec de materiale lichide sau granulare, folosit la prepararea unor mortare sau a betonului.	/<fr. mixture, lat. mixtura
A MIZA	A MIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (sume de bani) A pune în joc drept miză; a ponta.2) fig. A pune temei; a se sprijini; a se bizui; a se baza; a conta; a fonda; a se întemeia.	/<fr. miser
MIZANSCENĂ	MIZANSCÉN//Ă ~e	<i>f.</i>	Punere în scenă (a unei piese, a unui scenariu).	/<fr. mis en scene
MIZANTROP	MIZANTRÓP ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care manifestă aversiune față de specia umană.2) Persoană cu caracter sumbru, care preferă singurătatea, evitând contactul cu societatea.	/<fr. misanthrope
MIZANTROPIC	MIZANTRÓPI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de mizantropie; propriu mizantropiei. Idee ~că.	/<fr. misanthropique
MIZANTROPIE	MIZANTROPÍE	<i>f.</i>	Dispreț, ură față de oameni.	/<ngr. misanthropia, fr. misanthropie
MIZĂ	MÍZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Sumă de bani pe care o depune fiecare participant la un joc de noroc și care revine câștigătorului.2) Obiectiv al unei dispute.	/<fr. mise
MIZER	MÍZER ~ă (~i, ~e)		1) și substantival Care nu dispune de mijloace de existență; lipsit de mijloace materiale; sărman; sărac; nevoiaș.2) Care manifestă sărăcie extremă; în stare de mare sărăcie.	/<lat. miser, ~a, it. misero

MIZERABIL	MIZERÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) și substantival (despre persoane) Care este în stare să comită fapte nedemne; mârșav; netrebnic; infam; josnic; nemernic.2) Care este de calitate proastă; lipsit de valoare.3) Care trăiește în mizerie; în stare de sărăcie.	/<fr. misérable
MIZERICORDIE	MIZERICÓRDIE	<i>f. livr.</i>	Sensibilitate față de mizeria altora; milă.	/<lat. misericordia
MIZERICORDIOS	MIZERICORDI//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)	<i>livr.</i>	Care manifestă mizericordie; compătimitor; milos. [Sil. -di-os]	/<fr. miséricordieux
MIZERIE	MIZÉRI//E ~i	<i>f.</i>	1) Sărăcie extremă; calicie.2) Aspect exterior care denotă sărăcie, murdărie sau dezordine.3) Factor care provoacă o stare mizeră (greutăți, griji, neplăceri, necazuri, suferințe). [G.-D. mizeriei; Sil. -ri-e]	/<lat. miseria, fr. misere
MLADĂ	MLÁDĂ mlăzi	<i>f.</i>	1) Ramură tânără, subțire și flexibilă care crește din rădăcina sau tulpina unei plante lemnoase; mlădiță; vlăstar; lăstar.2) Pădure tânără și deasă.	/<sl. mladu, bulg. mladia
MLAJĂ	MLÁJĂ mlăji	<i>f.</i>	1) Arbust asemănător cu salcia, cu ramuri lungi, subțiri și flexibile, care crește, mai ales, pe malurile râurilor; răchită; lozie.2) Ramură a acestui arbust, folosită la împletitul diferitelor obiecte sau la legatul vitei de vie.3) Crâng de arbuști de ac	/Refăcut din mladă, mlăzi
MLAȘTINĂ	MLÁȘTIN//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Teren pe care se acumulează și stagnează apa provenită din ploi, din inundații sau din pânză freatică.2) fig. Mediu social viciat; mocirlă. [G.-D. mlaștinii]	/<sl. mlaština
A MLĂDIA	A MLĂDI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se mlădieze. [Sil. -di-a]	/Din mlădiu
A SE MLĂDIA	A SE MLĂDI//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A fi mlădios.2) (despre persoane sau despre alte ființe) A se îndoi cu ușurință și grație.3) (despre voce) A trece ușor dintr-o tonalitate în alta.4) fig. A se adapta cu ușurință anumitor situații sau împrejurări; a se acomoda. [Sil. -di-a]	/Din mlădiu
MLĂDIOS	MLĂDI//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) Care poate fi ușor deformat sub acțiunea unei forțe exterioare; flexibil; elastic; suplu.2) (despre ființe și despre părți ale corpului lor) Care vădește grație și eleganță; cu mișcări grațioase și elegante; suplu; elegant; mlădiu.3) (despre persoane s	/a mlădia + suf. ~os
MLĂDIȚĂ	MLĂDÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Ramură tânără, subțire și flexibilă care crește din rădăcina sau tulpina unei plante lemnoase; mladă; lăstar; vlăstar.2) fig. Persoană care se trage din...; descendent; urmaș.	/<bulg. mladica
MLĂDIU	MLĂD//ÍU ~ie (~ii)		(despre ființe și părți ale corpului lor) Care vădește grație și eleganță; cu mișcări grațioase și elegante; mlădios; suplu; elegant.	/mladă + suf. ~iu
MLĂȘTINIȚĂ	MLĂȘTINÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu frunze ascuțite și cu flori roșii, albe și roz, care crește prin locuri umede.	/mlăștină + suf. ~iță
MLĂȘTINOS	MLĂȘTIN//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		Care este acoperit cu (multe) mlaștini; mocirlos.	/mlăștină + suf. ~os
MNEMOTEHNIC	MNEMOTÉHNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de mnemotehnică; propriu mnemotehnicii.	/<fr. mnémotechnique

MNEMOTEHNICĂ	MNEMOTÉHNICĂ	<i>f.</i>	Ansamblu de procedee care ușurează memorarea și reproducerea unor cunoștințe pe bază de asociații.	/<fr. mnémotechnique
MOACĂ	MOÁ//CĂ ~ce	<i>f.</i>	1) pop. Bătă ciobănească.2) Băt mare, gros și noduros, având o măciulie la un capăt; bătă; ciomag; ghioagă; măciucă.3) pop. Ansamblu de trăsături specifice feței; chip; figură; cap.4) fam. Persoană (mai ales de sex feminin) proastă, fără vioiciune și înce	/Orig. nec.
MOALE I	MOÁLE I moi	<i>adj.</i>	1) Care își modifică ușor forma la apăsare; care permite afundarea obiectului ce apasă. Pâine ~. Pământ ~.2) Care este puțin rezistent; lipsit de duritate. Metal ~. Lemn ~. Piatră ~.3) Care nu este consistent. • Ou ~ ou care, fiind fiert puțin, si-a păstr	/<lat. mollis, ~e
MOALE II	MOÁLE II	<i>adv.</i>	Fără îndrăzneală; fără curaj; fără convingere.	/<lat. mollis, ~e
MOAR	MOÁR ~uri	<i>n.</i>	Țesătură de mătase, cu reflexe lucioase și mate, folosită pentru obiecte vestimentare feminine. [Sil. mo-ar]	/<fr. moire
MOARĂ	MOÁR//Ă mori	<i>f.</i>	1) Construcție prevăzută cu instalații speciale pentru măcinarea cerealelor. ~ de vânt. ~ de apă. ~ cu aburi. • A turna apă la ~a cuiva (sau a-i da cuiva apă la ~) a-i crea cuiva o situație favorabilă (pentru a înfăptui ceva negativ). A-i veni cuiva apa l	/<lat. mola
MOARE	MOÁR//E	<i>f.</i>	reg. 1) Apă cu sare (și cu oțet), folosită la conservarea legumelor.2) Zeamă de murături. ~ de varză. ~ de castraveți. • A ști (sau a cunoaște) ~ea cuiva a cunoaște firea, obiceiurile cuiva.	/<lat. muria
MOARTE	MOÁRT//E morți	<i>f.</i>	1) Oprire definitivă a tuturor funcțiilor vitale ale unui organism; încetare, stingere din viață; deces. • ~ biologică încetare a tuturor proceselor vitale, care duce la pieirea organismului ca sistem biologic. ~ aparentă letargie. ~ clinică (sau relativă	/<lat. mors, ~tis
MOAȘĂ	MOÁȘ//Ă ~e	<i>f.</i>	Lucrător medical care acordă ajutor femeilor în timpul nașterii. [G.-D. moașei]	/cf. alb. moshë
MOAȘTE	MOÁȘTE	<i>f. pl.</i>	1) (în religia creștină) Rămășiță (oseminte, resturi de îmbrăcăminte sau alte obiecte) aparținând unei persoane considerate ca sfântă; relicvă.2) fig. poet. Obiect (rămas de la o persoană iubită sau de la un om de vază) păstrat ca o amintire scumpă; relic	/<sl. mošti
MOBIL I	MOBÍL I ~ă (~i, ~e)		1) Care se mișcă sau care poate fi mișcat; mișcător. Bunuri ~e. Trupe ~e.2) Care este în continuă schimbare; instabil; schimbător; variabil.3) fig. (despre față) Care își schimbă mereu expresia.4) (despre ochi) Care se mișcă mereu.	/<fr. mobile, lat. mobilis
MOBIL II	MOBÍL II ~e	<i>n.</i>	1) Factor ce determină desfășurarea unei acțiuni; impuls; imbold.2) Corp în mișcare.	/<fr. mobile, lat. mobilis
A MOBILA	A MOBIL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(încăperi, locuințe etc.) A înzestra cu mobilă; a completa cu mobilierul necesar.	/Din mobilă
MOBILĂ	MÓBIL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Fiecare dintre obiectele care servesc la amenajarea unei locuințe.2) (cu sens colectiv) Ansamblu de obiecte necesare pentru amenajarea unei încăperi. [G.-D. mobilei]	/<fr. meuble, it. mobilia, germ. Möbel

MOBILIAR	MOBILIÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de bunuri mobile; propriu bunurilor mobile.2) Care poate fi transportat; transportabil. [Sil. -li-ar]	<it. mobiliare, fr. mobilier
MOBILIER	MOBILIÉR ~e	<i>n.</i>	Ansamblul mobilei necesare pentru amenajarea unei încăperi. [Sil. -li-er]	<fr. mobilier
MOBILITATE	MOBILIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	Caracter mobil; motricitate.	<fr. mobilité, lat. mobilitas, ~atis
A MOBILIZA	A MOBILIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (forțele armate ale unui stat) A pune pe picior de război.2) (rezerviști) A chema sub arme în legătură cu trecerea la starea de război.3) (colectivități, persoane) A atrage într-o acțiune amplă de interes comun; a ridica.4) A concentra pentru a pune pe	<fr. mobiliser
MOBILIZATOR	MOBILIZAT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		Care mobilizează. Forță ~oare.	/a mobiliza + suf. ~tor
MOCAN	MOCÁN ~i	<i>m.</i>	1) Cioban de la munte.2) Locuitor din regiunile muntoase, mai ales din Transilvania.	/mocă + suf. ~an
MOCANCĂ	MOCÁN//CĂ ~ce	<i>f.</i>	1) Locuitoare din regiunile muntoase, mai ales din Transilvania; mocăniță.2) Soție sau fiică a mocanului; mocăniță.	/mocan + suf. ~că
A SE MOCĂI	A SE MOCĂI mă mócăi	<i>intrans.</i>	pop1) A lucra încet și fără spor; a migăli; a se mocoși; a bichiri.2) A pierde timpul în zadar.	/Orig. nec.
MOCĂNEASCĂ	MOCĂNEÁSCĂ	<i>f.</i>	mai ales art. 1) Dans popular asemănător cu hora.2) Melodie după care se execută acest dans.	/mocan + suf. ~ească
MOCĂNESC	MOCĂN//ÉSC ~ească (~éști)		Care este caracteristic pentru mocani; propriu mocanilor. • Ploaie ~ească ploaie persistentă, mărunță și deasă.	/mocan + suf. ~esc
MOCĂNEȘTE	MOCĂNÉȘTE	<i>adv.</i>	În felul mocanilor; ca mocanii.	/mocan + suf. ~ește
MOCÂNIME	MOCĂNÍME	<i>f.</i>	(colectiv de la mocan) 1) Totalitate a mocanilor.2) Mulțime de mocani.	/mocan + suf. ~ime
MOCĂNIȚĂ	MOCĂNÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Locuitoare din regiunile muntoase, mai ales din Transilvania; mocancă.2) Soție sau fiică a mocanului; mocancă.3) glum. Tren de linie îngustă care circulă în regiunile muntoase.	/mocan + suf. ~iță
MOCHETĂ	MOCHÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Țesătură plușată, folosită pentru confecționarea covoarelor sau la tapițarea mobilei.	<fr. moquette
MOCIRLĂ	MOCÍRL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Apă stătătoare plină de mâl și noroi.2) fig. Mediu social viciat; mlaștină.	/cf. bulg. mořilo
MOCIRLOS	MOCIRL//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		(despre terenuri) Care este acoperit cu (multe) mocirle; plin de mocirle; mlaștinos.	/mocirlă + suf. ~os
A MOCNI	A MOCN//Í ~esc	<i>intrans.</i>	1) (despre foc) A arde înăbușit, fără flacără și putere.2) fig. fam. (despre persoane) A duce o viață lipsită de activitate și de interes; a vegeta.3) fig. A fi pe punctul de a izbucni (din cauza urii, revoltei etc.).	<sl. moknonti
MOCNIT	MOCNÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A MOCNI.2) (despre ploaie) Care este liniștită, înceată, dar de lungă durată.3) (despre stări de lucruri) Care ascunde o amenințare (gata să se declanșeze).4) (despre vreme, atmosferă) Care devine mai întunecos din cauza norilor; înmourat; mohorât.5	/v. a mocni

MOCOFAN	MOCOFÁN ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care vădește lipsă de inteligență; prost.2) Persoană care vădește lipsă de educație; bădăran; mârlan; mojik.	/Orig. nec.
A MOCOȘI	A MOCOȘ//Î ~esc	<i>tranz.</i>	pop. A lucra încet și fără spor; a se moșmoni; a bichiri; a se migăli; a se mocăi.	/cf. a se mocăi
MOD	MOD ~uri	<i>n.</i>	1) Formă particulară de a fi; chip; fel.2) Mijloc de a acționa în vederea realizării unui scop; manieră; procedeu; modalitate.3) gram. Categorie a verbului prin care se exprimă atitudinea subiectului față de acțiune.4) muz. Structură a unei game determina	/ <i>lat. modus, fr. mode</i>
MODAL	MODÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de modurile gramaticale. Formă ~ă.2) Care ține de modurile muzicale. Muzică ~ă.	/ <i>fr. modal</i>
MODALITATE	MODALIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Mod de a acționa în vederea realizării unui anumit scop; manieră; procedeu; metodă; mijloc.2) log. Caracter necesar, contingent, posibil sau imposibil al unei judecăți.3) gram. Atitudine, apreciere a vorbitorului față de cele comunicate.	/ <i>fr. modalité</i>
MODĂ	MÓD//Ă ~e	<i>f.</i>	Ansamblu de preferințe sau deprinderi care predomină temporar într-un mediu social (fel de a se îmbrăca, de a se comporta, de a se exprima etc.). • Jurnal de ~ revistă ilustrată în care sunt recomandate modele de obiecte de îmbrăcăminte. La ~ care corespun	/ <i>it. moda, germ. Mode, ngr. móda, fr. mode</i>
MODEL	MODÉL ~e	<i>n.</i>	1) Obiect, întrunind însușirile tipice ale unei categorii, destinat pentru a fi reprodus; mostră; exemplu.2) Obiect cu dimensiuni reduse care reprezintă un obiect real; machetă.3) Obiect determinat după care se reproduc obiecte similare; tipar; șablon; ca	/ <i>fr. modele, it. modelio</i>
A MODELA	A MODEL//Á ~éz		1. tranz. 1) (substanțe, materiale) A prelucra prin frământare pentru a aduce la forma dorită.2) (obiecte) A face să capete (prin prelucrare) o anumită formă; a fasona. Eroziunea ~ează relieful.3) fig. (caracterul, firea, individualitatea) A supune unei i	/ <i>fr. modeler, it. modellare</i>
MODELAR	MODELÁR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care creează modele.	/model + suf. ~ar
MODELATOR I	MODELAT//ÓR I ~oăre	<i>n.</i>	Unealtă folosită pentru modelare.	/a modela + suf. ~tor
MODELATOR II	MODELATÓR II ~i	<i>m.</i>	Artist care creează lucrări decorative din materiale plastice.	/a modela + suf. ~tor
MODELEU	MODELÉ//U ~e	<i>n.</i>	Relief al formelor în sculptură și pictură.	/ <i>fr. modelé</i>
MODELISM	MODELÍSM	<i>n.</i>	Activitate de construcție a unor modele de mașini, de aparate etc.	/model + suf. ~ism
MODELOR	MODEL//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Specialist în confecționarea modelelor.	/ <i>fr. modelleur</i>
MODENATURĂ	MODENATÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Ornamentație în relief a unui grup arhitectural.	/ <i>fr. modénature</i>
A MODERA	A MODER//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se modereze.	/ <i>fr. modérer</i>

A SE MODERA	A SE MODER //Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre fenomene ale naturii) A deveni mai puțin intens; a pierde din intensitate; a se domoli; a se ogoi; a se potoli; a se tempera.2) (despre persoane sau despre manifestările lor) A căpăta calmul, înfrânându-se; a se tempera; a se ogoi; a se domoli.	/<fr. modérer
MODERAT	MODERÁ //T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A MODERA și A SE MODERA.2) Care este de mărime sau intensitate mijlocie.	/v. a modera
MODERATO	MODERÁTO	<i>n.</i>	Compoziție muzicală executată într-un ritm moderat.	/Cuv. it.
MODERATOR I	MODERAT //ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care conduce și trage concluziile într-o dezbatere publică, o masă rotundă sau o emisiune.	/<fr. modérateur, lat. moderator, it. moderatore
MODERATOR II	MODERAT //ÓR II ~oăre	<i>n.</i>	Dispozitiv care reglează viteza unei mașini sau a unui sistem tehnic.	/<fr. modérateur, lat. moderator, it. moderatore
MODERAȚIE	MODERÁȚIE	<i>f.</i>	Comportament lipsit de orice exces; purtare moderată; rigorism. [G.-D. moderației; Sil. -ți-e]	/<lat. moderatio, ~onis, fr. modération, it. moderazione
MODERN	MODÉRN ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de timpul prezent; propriu timpului prezent; actual; contemporan.2) Care beneficiază de progresul recent al științei și tehnicii; bazat pe rezultatele recente ale științei și tehnicii.3) Care este la modă.	/<fr. moderne, it. moderno
MODERNISM	MODERNÍSM	<i>n.</i>	1) Curent în artă și literatura modernă constând în negarea totală sau parțială a tradiției și în adoptarea unor principii noi de creație.2) Preferință pentru tot ce este modern.	/<fr. modernisme
MODERNIST I	MODERNÍ //ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de modernism; propriu modernismului.	/<fr. moderniste
MODERNIST II	MODERNÍ //ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al modernismului.	/<fr. moderniste
A MODERNIZA	A MODERNIZ //Ă ~éz	<i>trans.</i>	1) A face modern.2) A organiza în conformitate cu necesitățile și mijloacele moderne. ~ o întreprindere. ~ construcția unui avion.3) (limba unor texte vechi) A adapta la normele limbii actuale.	/<fr. moderniser
MODEST	MODÉ //ST ~stă (~ști, ~ste)		1) (despre persoane) Care manifestă o atitudine rezervată față de propriile merite; lipsit de îngâmfare.2) Care are o atitudine simplă; lipsit de pretenții.3) Care este simplu și fără fast.4) Care este de valoare mică; cu valoare redusă. Contribuție ~stă.	/<lat. modestus, fr. modeste, it. modesto
MODESTIE	MODESTÍE	<i>f.</i>	Caracter modest; lipsă de îngâmfare. [G.-D. modestiei]	/<lat., it. modestia, fr. modestie
A MODIFICA	A MODIFICÁ modific	<i>trans.</i>	A face să se modifice; a se schimba; a prefăce; a preschimba; a transforma.	/<lat. modificare
A SE MODIFICA	A SE MODIFICÁ mă modific	<i>intrans.</i>	A căpăta o altă formă și/sau un alt conținut; a suferi schimbări; a se schimba; a se transforma; a se prefăce.	/<lat. modificare

MODILION	MODILI//ÓN ~oáne	<i>n. arhit.</i>	Consolă așezată sub o cornișă. [Sil. -li-on]	/<it. modiglione, fr. modillon
MODISTĂ	MODÍST//Ă ~e	<i>f.</i>	Femeie care se ocupă cu confecționarea pălăriilor de damă și a unor accesorii de podoabă.	/<fr. modiste
MODORAN	MODORÁN ~i	<i>m.</i>	reg. Persoană care vădește lipsă de educație; mitocan; bădăran; mârlan; tolomac; țopârlan.	/Orig. nec.
MODUL I	MODÚL I ~i	<i>m.</i>	1) Valoare absolută a unui număr real.2) Rădăcină pătrată, rezultată din suma pătratelor componentelor unui număr complex.	/<fr. module
MODUL II	MODÚL II ~e	<i>n.</i>	1) (în arhitectura clasică) Unitate de măsură pentru determinarea proporțiilor elementelor componente ale unei construcții.2) Coeficient care caracterizează proprietatea de rezistență mecanică a materialelor. ~ de torsiune.3) Parte componentă (și detașabi	/<fr. module
A MODULA	A MODUL//Á ~éz		1. tranz. 1) muz. (arii, sunete, melodii etc.) A exprima prin inflexiuni ale vocii; a articula, trecând armonios de la un ton la altul.2) fiz. A face să se moduleze.2. intranz. muz. A emite o succesiune de sunete, schimbând tonul, înălțimea, accentul (con	/<fr. modeler
A SE MODULA	A SE MODUL//Á se ~eáză	<i>intranz.</i>	fiz. (despre mărimile caracteristice ale unor oscilații) A se modifica pentru a transmite semnale purtătoare de informație.	/<fr. modeler
MODULATOR	MODULAT//ÓR	<i>n.</i>	Dispozitiv pentru modularea oscilațiilor.	/<fr. modulateur
MODULAȚIE	MODULĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) muz. Trecere de la o tonalitate la alta în conformitate cu regulile armoniei; mlădiere.2) fiz. Variație a amplitudinii, a intensității sau a frecvenței unui curent sau a unei oscilații în vederea transmiterii unui semnal purtător de informație.	/<fr. modulation, it. modulazione
MOFLUZ	MOFLÚZ ~i	<i>m.</i>	1) înv. Persoană declarată (de instanțele judiciare) în stare de faliment; falit.2) Persoană care vădește în permanență rea dispoziție și nemulțumire.	/<turc. müflüz
A MOFLUZI	A MOFLUZ//Í ~ésc	<i>intranz.</i>	în. 1) A deveni mofluz; a da faliment.2) fig. A deveni sărac; a pierde averea; a se ruina; a sărăci; a scăpăta.	/Din mofluz
MOFT	MOFT ~uri	<i>n.</i>	1) mai ales la pl. Dispoziție de moment, neașteptată și stranie; capriciu; naz; marafet; maraz; toană. • A face ~uri a face nazuri, fasoane.2) fig. fam. Pretenție neîntemeiată.3) fam. Lucru lipsit de orice valoare; fleac; nimic; mărunțiș; bagatelă.	/<turc. müft
MOFTANGIOAICĂ	MOFTANGIOÁI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Femeie care vădește lipsă de seriozitate.	/moftangiu + suf. ~oaică
MOFTANGIU	MOFTANGÍ//U ~i	<i>m.</i>	Persoană care vădește lipsă de seriozitate.	/moft + suf. ~giu
MOFTUROS	MOFTUR//ÓS ~oasă (~ósi, ~oáse)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care face mofturi; capricios; dificil; năzuos.	/moft + suf. ~os
MOGÂLDEAȚĂ	MOG~LD//EÁȚĂ ~éte	<i>f.</i>	1) Imagine a unei persoane sau a unui lucru cu contururi vagi (din cauza ceții, a întunericului sau a distanței).2) Persoană de statură mică.	/Orig. nec.
MOGLAN	MOGLÁN ~i	<i>m.</i>	reg. Om necioplît; bădăran; mitocan; tolomac.	/Orig. nec.

A MOGOROGI	A MOGOROG//Î ~esc	<i>1. intrans. pop.</i>	A vorbi încet și nedeslușit (exprimându-și în felul acesta supărarea sau nemulțumirea); a bodogăni; a bombăni; a boscorodi.2. tranz. fam. (persoane) A nu lăsa în pace; a reproșa mereu diferite lucruri; a cicăli.	/Orig. nec.
MOHAIR	MOHAÍR ~uri	<i>n.</i>	1) Păr de capră angora.2) Stofă țesută din lână amestecată cu păr de capră angora. [Sil. -ha-ir]	/<fr. mohair
MOHOR	MOH//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Plantă erbacee din familia gramineelor, cu frunze ascuțite și cu flori galbene-ruginii, dispuse în spice cilindrice.	/<ung. mohar
A SE MOHORÎ	A SE MOHOR//” mă ~ăsc	<i>intrans.</i>	1) A deveni roșu-închis (ca spicele mohorului).2) A se închide la culoare; a se întuneca.3) (despre timp, cer) A se schimba în rău (devenind mai întunecos din cauza îngrămădirii norilor); a se posomori; a se înnora.4) fig. (despre persoane) A deveni trist	/Din mohor
A SE MOINA	A SE MOIN//Ă pers. 3 se ~ează	<i>intrans.</i>	A se face moină; a se porni moina.	/Din moină
MOINĂ	MÓINĂ	<i>f.</i>	Vreme umedă și relativ călduroasă, care se stabilește iarna după perioada înghețurilor; timp moale.2) Teren argicol lăsat necultivat pentru a-i spori productivitatea. [G.-D. moinei; Sil. moi-]	/cf. moale
MOJAR	MOJÁR ~e	<i>n.</i>	rar Vas special în care se pisează diferite produse solide.	/<ung. mozsár
MOJDREAN	MOJDR//EÁN ~éni	<i>m.</i>	Specie de frasin cu lemnul roșu-deschis și cu frunze compuse, cu flori albe mirositoare, din coaja căruia se extrage vopsea roșie.	/<bulg. mǎždraŋ
MOJIC	MOJÍ//C ~că (~ci, ~ce)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care vădește lipsă de educație; om cu apucături grosolane; mârlan; mahalagiu; bădăran; mitocan.2) înv. Om de rând.	/<rus. mužik
MOJICEȘTE	MOJICÉȘTE	<i>adv.</i>	În felul mojiștilor; ca mojiștii.	/mojic + suf. ~ește
MOJICIE	MOJICÍ//E ~i	<i>f. înv.</i>	1) Stare de mojic.2) Comportare de mojic; bădărănie; mitocănie.	/mojic + suf. ~ie
MOL I	MOL I ~i	<i>m.</i>	Unitate de măsură a capacității de materie; moleculă-gram.	/<fr. mole, germ. Mol
MOL II	MOL II ~uri	<i>n.</i>	Dig construit spre largul mării la intrarea într-un port, pentru a micșora acțiunea valurilor.	/<it. molo, fr. môle
MOLAR	MOLÁR ~i	<i>m.</i>	Dinte gros și lat, cu mai multe rădăcini, care servește la zdrobirea alimentelor; măsea.	/<fr. molaire
MOLARITATE	MOLARITÁTE	<i>f.</i>	Concentrația unei soluții exprimată în molecule-gram.	/<fr. molarité
MOLASĂ	MOLÁS//Ă ~e	<i>f.</i>	Depozit de roci construite din nisipuri, gresii, argile și conglomerate de ciment calcaros slab consolidat.	/<fr. mollasse
MOLATIC	MOLÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) (despre persoane și despre manifestările lor) Care vădește încetineală; greoi. Gest ~.2) (despre persoane) Care este lipsit de vigoare; fără energie; molâu; mămligos.3) Care exprimă atenție și duioșie; gales; tandru. Privire ~că.4) Care are o intensitate	/moale + suf. ~atic
MOLÂU	MOLÂ//U ~ie (~i)	<i>și substantiv</i>	1) Care este lipsit de vigoare și energie; molatic.2) fig. Care este lipsit de voință.	/moale + suf. ~âu
MOLCOM	MÓLCOM ~ă (~i, ~e)	<i>pop.</i>	Care a pierdut din intensitate; cu intensitate sau violență redusă; potolit; domol; moderat.	/<bulg. mulkom

A MOLCOMI	A MOLCOM//Î ~esc	<i>tranz.</i>	pop. A face să se molcomească; a liniști; a potoli; a calma; a domoli; a ogoi.	/Din molcom
A SE MOLCOMI	A SE MOLCOM//Î mă ~esc	<i>intranz.</i>	pop. 1) (despre fenomene ale naturii sau despre manifestări ale oamenilor) A pierde din intensitate (până la încetare); a deveni molcom; a se domoli; a se liniști; a se potoli; a se ogoi; a se tempera; a se modera.2) (despre ființe) A deveni calm, înfrână	/Din molcom
MOLDAV I	MOLDÁV I ~ă (~i, ~e)	<i>înv.</i>	Care aparține Moldovei sau populației ei; din Moldova; moldovean.	/<fr. moldave
MOLDAV II	MOLDÁV II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Moldovei sau este originară din Moldova; moldovean.	/<fr. Moldave
MOLDOVEAN I	MOLDOV//EÁN I ~eănă (~eni, ~ene)		Care aparține Moldovei sau populației ei; din Moldova.	/Moldova n. pr. + suf. ~ean
MOLDOVEAN II	MOLDOV//EÁN II ~eănă (~eni, ~ene)		Persoană care face parte din populația de bază a Moldovei sau este originară din Moldova.	/Moldova n. pr. + suf. ~ean
MOLDOVEANCĂ	MOLDOV//EÁNCĂ ~ence	<i>f.</i>	Femeie care face parte din populația de bază a Moldovei sau este originară din Moldova. [G.-D. moldovencei]	/moldovean + suf. ~că
MOLDOVENESC	MOLDOVEN//ÉSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru moldoveni; propriu moldovenilor.	/moldovean + suf. ~esc
MOLDOVENEȘTE	MOLDOVENÉȘTE	<i>adv.</i>	În felul moldovenilor; ca moldovenii.	/moldovean + suf. ~ește
MOLDOVENISM	MOLDOVENÍSM	<i>n.</i>	Fapt de limbă caracteristic vorbitorilor moldoveni.	/moldovean + suf. ~ism
A MOLDOVENIZA	A MOLDOVENIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se moldovenizeze.	/moldovean + suf. ~iza
A SE MOLDOVENIZA	A SE MOLDOVENIZ//Á mă	<i>intranz.</i>	A adopta cultura și obiceiurile moldovenilor; a deveni asemănător cu moldovenii.	/moldovean + suf. ~iza
MOLECULAR	MOLECULÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de moleculă; propriu moleculei. Structură ~ă. Greutate ~ă.	/<fr. moléculaire
MOLECULĂ	MOLECŪL//Ă ~e	<i>f.</i>	Partea cea mai mică dintr-o substanță, care păstrează proprietățile chimice și structura substanței respective. • Moleculă-gram unitate de măsură a capacității de materie; mol.	/<fr. molécule
MOLEȘEALĂ	MOLEȘ//EÁLĂ ~eli	<i>f.</i>	Stare de slăbire a forței fizice însoțită de somnolență; moliciune.	/a moleși + suf. ~eală
A MOLEȘI	A MOLEȘ//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se moleșească.	/cf. moale
A SE MOLEȘI	A SE MOLEȘ//Î mă ~esc	<i>intranz.</i>	A pierde vigoarea, căzând într-o stare de somnolență; a fi cuprins de moleșeală; a se înmuia.	/cf. moale
MOLEȘITOR	MOLEȘIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care moleșeste; care provoacă moleșeală.	/a (se) moleși + suf. ~tor
MOLETIERĂ	MOLETIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	mai ales la pl. Fiecare dintre cele două fâșii lungi de stofă cu care se înfășura pulpa piciorului, peste pantaloni (întrebuințată cândva, mai ales, în vechea uniformă militară). [Sil. -ti-e-]	/<fr. molletiere

A MOLFĂI	A MOLFĂÍ mólǫái		1. tranz. 1) A mesteca în gură cu salivă, fără a mușca cu dinții; a mozoli; a morfoli.2) (alimente) A mesteca cu greu în gură, numai cu gingiile și cu limba din cauza lipsei dinților; a morfoli.2. intranz. 1) A mânca, scoțând un zgomot (urât) în timpul me	/Onomat.
MOLIBDEN	MOLIBDÉN	<i>n.</i>	Metal dur, de culoare albă-cenușie lucioasă, rezistent la coroziune, folosit la fabricarea oțelurilor speciale.	/ <i><fr. molybdene</i>
MOLICIUNE	MOLICIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Stare de slăbire a forței fizice însoțită de somnolență; moleșeală.2) Fel de a fi al celui moale de caracter.3) Stare de calm (mai puțin încordată); destindere; relaxare.	/moale + suf. ~iciune
MOLID	MOLÍ//D ~zi	<i>m.</i>	Arbore rășinos cu coroana piramidală și frunze persistente în formă de ace, al cărui lemn este folosit în industria de celuloză și ca material de construcție.	/cf. alb. molikē
MOLIDIȘ	MOLIDÍȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Loc unde cresc molizi.2) Pădurice de molizi.	/molid + suf. ~iș
MOLIE	MÓLI//E ~i	<i>f.</i>	1) Specie de fluturi mici, ale căror larve atacă diferite produse animale sau vegetale (obiecte de lână, blănuri, boabe de cereale, făină, fructe etc.). • Ros, mâncat de ~i bătrân și ramolit.2) fig. Persoană tăcută, care face rău pe ascuns.	/ <i><sl. moli</i>
MOLIMĂ	MÓLIM//Ă ~e	<i>f.</i>	Boală contagioasă cu tendință de extindere rapidă.	/ <i><ngr. mólema</i>
A MOLIPSI	A MOLIPS//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	A face să se molipsească; a contamina; a contagia; a infecta; a umple.	/ <i><ngr. mólepsa</i>
A SE MOLIPSI	A SE MOLIPS//Í mă ~ésc	<i>intranz.</i>	1) A se îmbolnăvi venind în contact cu o sursă de infecție; a contracta o boală contagioasă; a se contamina; a contagia; a infecta; a se umple.2) fig. A căpăta anumite deprinderi (rele) sub influența cuiva.	/ <i><ngr. mólepsa</i>
MOLIPSITOR	MOLIPSIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		Care molipsește; care se transmite de la un organism la altul; pestilential.	/a molipsi + suf. ~tor
MOLITVĂ	MOLÍTV//Ă ~e	<i>f.</i>	(în biserica ortodoxă) Rugăciune rostită de preot în anumite împrejurări (la botez, la înmormântare etc.). [G.-D. molitvei]	/ <i><sl. molitva</i>
MOLITVELNIC	MOLITVÉLNI//C ~ce	<i>n.</i>	Carte de rugăciuni.	/ <i><sl. molitviniku</i>
MOLOH	MOLÓH ~i	<i>m. livr.</i>	1) mit. Simbol al cruzimii și lăcomiei (reprezentat printr-un monstru cu trup de om și cap de taur).2) zool. Șopârlă din Australia cu corpul acoperit cu țepi.	/Din Moloh n. pr.
MOLOS	MOLÓ//S ~și	<i>m.</i>	Câine de talie mare, cu părul lung și moale.	/ <i><fr. molosse</i>
MOLOAG	MOLOȘĂ//G ~gă (~gi, ~ge) reg.		1) (despre timp) Care este călduros și umed (de obicei iarna, după îngheț).2) (despre persoane) Care este lipsit de energie și voință.	/moale + suf. ~oșag
MOLOZ	MOLÓZ ~uri	<i>n.</i>	Material de construcție (cărămidă, mortar, tencuială), provenit din demolarea unei clădiri.	/ <i><turc. moloz</i>
MOLTON	MOLT//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	rar1) Țesătură de bumbac (mai rar de lână) moale, pufoasă și călduroasă, folosită pentru confecționarea obiectelor de îmbrăcăminte; flanelă.2) la pl. Varietăți ale unei astfel de țesături.	/ <i><fr. molleton</i>

MOLURĂ	MOLÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu tulpina ramificată și cu flori galbene dispuse în umbel, din ale cărei semințe se obține un ulei eteric folosit în medicină și parfumerie.	/cf. mălură
MOLUSCĂ	MOLÚ//SCĂ ~ște	<i>f.</i>	1) la pl. Încrengătură de animale nevertebrate, cu corpul moale, lipsit de schelet intern, la unele acoperit de o cochilie.2) Animal din această încrengătură.	/ <i><</i> fr. mollusque, germ. Molluske
MOMÂIE	MOMÂIE momâi	<i>f.</i>	1) Schelet de lemn, înfășurat cu paie și acoperit cu zdrențe, care se pune în semănături pentru a speria păsările și animalele dăunătoare; matahală.2) Ființă urâtă, cu defecte fizice; pocitură; monstru.	/Orig. nec.
MOMEALĂ	MOM//EĂLĂ ~éli	<i>f.</i>	1) Hrană folosită pentru ademenirea și prinderea unor vietăți (pești, păsări, animale); nadă.2) fig. Mijloc viclean prin care o persoană este atrasă într-o cursă. [G.-D. momelii]	/a momi + suf. ~eală
MOMENT	MOMÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Interval scurt de timp; clipă; secundă; clipită; minut. • Pentru ~ deocamdată. La ~ pe loc; imediat. Din ~ ce deoarece.2) Interval de timp în desfășurarea unui proces sau fenomen din natură sau din societate; etapă; stadiu; fază. • În ~ul de față în pr	/ <i><</i> lat. momentum, fr. moment, it. momento, germ. Moment
MOMENTAN	MOMENTÁN ~ă (~i, ~e)		1) Care durează un moment; cu durată de moment.2) Care are loc în momentul de față.	/ <i><</i> lat. momentaneus, it. momentaneo, fr. momentane, germ. momentan
A MOMI	A MOMÍ ~esc	<i>tranz.</i>	1) (pești, animale de vânat) A atrage cu momeală (pentru a putea prinde).2) fig. (persoane) A lua cu făgăduințe mincinoase (pentru a câștiga de partea sa); a ademeni.	/ <i><</i> bulg. mamja, sb. mamiti
MONADĂ	MONÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	(în concepția diverșilor filozofi) Unitate indivizibilă, materială sau spirituală, din care este alcătuită lumea.	/ <i><</i> fr. monade, germ. Monade
MONAH	MONÁH ~i	<i>m.</i>	Bărbat care, prin legământ, duce o viață de ascet și trăiește într-o mănăstire; călugăr.	/ <i><</i> sl. monahu, ngr. monahos
MONAHAL	MONAHÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de monahi; propriu monahilor; călugăresc.	/monah + suf. ~al
MONAHIE	MONAHÍ//E ~i	<i>f.</i>	Femeie care, prin legământ, duce o viață de ascetă și trăiește într-o mănăstire; călugăriță.	/ <i><</i> sl. monahija, ngr. monahi
MONAHISM	MONAHÍSM	<i>n.</i>	Stare de monah.	/monah + suf. ~ism
MONARH	MONÁRH ~i	<i>m.</i>	Conducător absolut al unei țări; rigă; rege; suveran; împărat.	/ <i><</i> ngr. monárhis, germ. Monarch
MONARHIC	MONÁRHI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de monarhie; propriu monarhiei. Guvernare ~că.	/ <i><</i> fr. monarchique, germ. monarchisch
MONARHIE	MONARHÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Formă de guvernământ în care puterea politică supremă aparține unui monarh; regalitate; regalism.2) Stat guvernat de un monarh; regat.	/ <i><</i> ngr. monarhia, lat. monarchia, germ. Monarchie, fr. monarchie
MONARHISM	MONARHÍSM	<i>n.</i>	Orientare politică conform căreia unica formă a puterii de stat este monarhia.	/ <i><</i> fr. monarchisme

MONARHIST I	MONARHÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de monarhie; propriu monarhiei.	/<fr. monarchiste
MONARHIST II	MONARHÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al monarhiei.	/<fr. monarchiste
MONASTIC	MONÁSTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de mănăstire; referitor la mănăstire; mănăstiresc.2) Care ține de călugări; propriu călugărilor; călugăresc.	/<fr. monastique
MONAZIT	MONAZÍT	<i>n.</i>	Mineral constituit din pământuri rare (ceriu, toriu etc.), de culoare brună-roșiatică sau gălbuie.	/<fr. monazite
MONDEN	MONDÉN ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de păturile privilegiate ale societății; caracteristic pentru societatea înaltă. Viață ~ă.2) (despre persoane) Care are o deosebită preferință pentru viața societății înalte.	/<fr. mondain
MONDENITATE	MONDENIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Eveniment sau particularitate din viața mondenă.2) Caracter monden; stare specifică pentru societatea înaltă.	/<fr. mondanité
MONDIAL	MONDIÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de lumea întreagă; propriu lumii întregi. [Sil. -di-al]	/<fr. mondial
A MONDIALIZA	A MONDIALIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A extinde la scară mondială. [Sil. -di-a-]	/<fr. mondialiser
MONDOVIZIUNE	MONDOVIZIÚNE	<i>f.</i>	Sistem tehnic care asigură realizarea concomitentă a emisiunilor televizate în diferite părți ale lumii, prin intermediul sateliților artificiali.	/<fr. mondovision
MONEDĂ	MONÉD//Ă ~ e	<i>f.</i>	1) Semn bănesc de metal (mai rar de hârtie) admis și utilizat într-o țară.2) Ban mărunț de metal; mărunțiș. ~ de argint. • A bate ~e a emite bani de metal. A plăti cu aceeași ~ a răspunde cu o comportare similară. [G.-D. monedei]	/<ngr. monédha, it. moneta
MONETAR I	MONETÁR I ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de monedă; propriu monedei.2) Care ține de circulația banilor și de bani în general. • Reformă ~ă schimbare a banilor.	/<fr. monétaire
MONETAR II	MONETÁR II ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în lucrări de monetărie.	/<fr. monétaire
MONETAR III	MONETÁR III ~i	<i>m.</i>	Inventar al banilor (pe fișicuri și monede). A face ~ul.	/<fr. monétaire
MONETĂRIE	MONETÁRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Întreprindere de stat unde se bat monedele.2) Arta și tehnica baterii monedelor.3) Cantitate mare de monede.	/monetă + suf. ~ărie
MONGOL I	MONGÓL I ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Mongoliei sau este originară din Mongolia.	/<fr. mongol
MONGOL II	MONGÓL II ~ă (~i, ~e)		Care aparține Mongoliei sau populației ei; din Mongolia; mongolic.	/<fr. mongol
MONGOLIC	MONGÓLI//C ~că (~ci, ~ce)		Care aparține Mongoliei sau populației ei; din Mongolia; mongol. • Limbi ~ce familie de limbi vorbite de către mongoli.	/<fr. mongolique
MONGOLOID	MONGOLOÍ//D ~dă (~zi, ~de)	<i>și substantiv</i>	1): Rasă ~dă rasă de oameni care se caracterizează prin culoarea galbenă-brună a pielii.2) Persoană care aparține acestei rase.	/<fr. mongolod'de
MONILIOZĂ	MONILÍÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Boală a pomilor fructiferi, provocată de unele ciuperci parazite, care se manifestă prin apariția de mușgai pe fructe. [Sil. -li-o-]	/<fr. moniliose
MONISM	MONÍSM	<i>n.</i>	(în opoziție cu dualism) Concepție filozofică conform căreia la baza lumii se află un singur principiu.	/<fr. monisme
MONIST I	MONÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de monism; propriu monismului.	/<fr. moniste

MONIST II	MONÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al monismului.	/<fr. moniste
MONITOR I	MONIT//ÓR I ~oăre	<i>n.</i>	Navă militară, maritimă sau fluvială, de tonaj mic, echipată cu armament de artilerie.	/<fr. monitor
MONITOR II	MONIT//ÓR II ~oăre	<i>n.</i>	Organ de presă care publică materiale ale guvernului. ~ oficial.	/<fr. moniteur, lat. monitor
MONITOR III	MONIT//ÓR III ~oăre	<i>n.</i>	1) Aparat de control al calității emisiunilor televizate.2) Terminal al calculatorului pentru afișarea video a informațiilor prelucrate.	/<fr. moniteur, lat. monitor
MONOATOMIC	MONOATÓMI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre molecule, substanțe) Care conțin un singur atom.	/<fr. monoatomique
MONOBAZIC	MONOBÁZI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre acizi) Care conține în moleculă un singur atom de hidrogen, apt de a fi înlocuit cu un metal.	/<fr. monobasique
MONOBLEPSIE	MONOBLEPSIE	<i>f.</i>	Defect al vederii constând în neputința de a vedea clar cu ambii ochi, în timp ce cu fiecare ochi în parte se vede bine.	/<fr. monoblepsie
MONOBLOC	MONOBLÓC ~uri	<i>n.</i>	Dispozitiv de mașină constând dintr-un singur bloc (care nu se poate demonta).	/<fr. monobloc
MONOCARP	MONOCÁRP ~ă (~i, ~e)		(despre plante) Care înflorește și face fruct o singură dată în timpul vieții.	/<fr. monocarpe
MONOCELULAR	MONOCELULÁR ~ă (~i, ~e)	<i>biol.</i>	Care este constituit dintr-o singură celulă; unicelular.	/mono- + celular
MONOCLINAL	MONOCLINÁL ~ă (~i, ~e)		(despre structuri geologice) Care se caracterizează prin aceeași direcție și același unghi de înclinare.	/<fr. monoclinal
MONOCLINIC	MONOCLÍNI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre cristale) Care are forma unei prisme oblice.	/<fr. monoclinique
MONOCLU	MONÓCLU ~ri	<i>n.</i>	1) Lentilă convexă, care se fixează în orbita ochiului pentru a corecta un defect de vedere.2) Pansament la un singur ochi.	/<fr. monocle
MONOCORD	MONOCÓR//D ~dă (~zi, ~de)		1) (despre instrumente muzicale) Care are o singură coardă.2) fig. Care se caracterizează prin lipsă de variație; monoton.	/<fr. monocorde, lat. monochordum, germ. Monochord
MONOCOTILEDONAT	MONOCOTILEDON ÁT ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Clasă de plante superioare al căror cotiledon are un singur embrion (reprezentanți: gramineele).2) Plantă din această clasă.	/<fr. monocotylédoné
MONOCROM	MONOCRÓM ~ă (~i, ~e)		1) Care are o singură culoare; unicolor.2) fig. Care se caracterizează prin lipsă de variație; monoton; uniform.	/<fr. monochrome
MONOCROMATIC	MONOCROMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre fascicule de raze) Care conține radiații cu aceeași lungime de undă.	/<fr. monochromatique
MONOCROMATOR	MONOCROMAT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Aparat pentru izolarea dintr-un spectru a unei radiații cu o singură frecvență.	/<fr. monochromateur
MONOCROMIE	MONOCROMÍ//E ~i	<i>f.</i>	Procedeu pictural de folosire a unei singure culori la executarea unei lucrări.	/<fr. monochromie
MONOCULTURĂ	MONOCULTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Cultivarea unei plante timp de mai mulți ani pe același teren.2) Cultură agricolă care predomină într-o regiune. ~ de trestie de zahăr.	/<fr. monoculture

MONODIE	MONODÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Monolog liric în tragediile grecești.2) Melodie executată de o singură voce, cu sau fără acompaniament.	/<fr. monodie
MONOFAGIE	MONOFAGÍE	<i>f.</i>	Mod de nutriție bazat pe un singur tip de hrană.	/<fr. monophagie
MONOFAZAT	MONOFAZÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre curentul electric) Care are o singură fază.	/<fr. monophasé
MONOFAZIC	MONOFÁZI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre sisteme fizico-chimice) Care cuprinde o singură fază.	/<fr. monophasique
MONOFIETIC	MONOFILÉTI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre populații) Care descinde dintr-un singur strămoș sau dintr-o singură populație.	/<fr. monophyletique
MONOFOBIE	MONOFOBÍE	<i>f.</i>	Stare patologică în care bolnavul se teme de singurătate.	/<fr. monophobie
MONOFTONG	MONOFTÓN//G ~gi	<i>m.</i>	Sunet vocal simplu care provine din reducerea unui diftong.	/<fr. monoph tongue
A SE MONOFTONGA	A SE MONOFTON//GÁ	<i>intrans.</i>	(despre diftongi) A se reduce la o singură vocală.	/<fr. monoph tanguer
MONOGAM	MONOGÁM ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv al</i>	1) (despre persoane) Care practică monogamia; caracterizat prin monogamie.2) (despre căsătorie, familie) Care are la bază monogamia; bazat pe monogamie.3) (despre plante) Care are flori unisexuate; cu flori unisexuate.	/<fr. monogame
MONOGAMIC	MONOGÁMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de monogamie; propriu monogamiei.	/<fr. monogamique
MONOGAMIE	MONOGAMÍ//E ~i	<i>f.</i>	Formă de căsătorie în care bărbatul poate avea o singură soție, iar femeia un singur soț.	/<germ. Monogamie
MONOGENEZĂ	MONOGENÉZ//Ă ~e	<i>f. biol.</i>	Reproducere directă pe cale asexuată.	/<fr. monogenese
MONOGENISM	MONOGENÍSM	<i>n.</i>	(în opoziție cu poligenism) Teorie antropologică, conform căreia toate rasele umane provin de la o singură specie de maimuțe antropoide.	/<fr. monogénisme
MONOGRAF	MONOGRÁF ~i	<i>m.</i>	Autor al unei monografii.	/<fr. monographe
MONOGRAFIC	MONOGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de monografie; propriu monografiei. Studiu ~.	/<fr. monographique
MONOGRAFIE	MONOGRAFÍ//E ~i	<i>f.</i>	Studiu științific care tratează amplu și aprofundat o singură problemă.	/<fr. monographie
MONOGRAMĂ	MONOGRÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	Semn compus din literele inițiale ale numelui și prenumelui unei persoane, aplicat pe diverse obiecte prin scriere, brodare sau gravare. [G.-D. monogramei]	/<fr. monogramme
MONOIC	MONÓI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre plante) Care are flori atât masculine, cât și feminine pe aceeași tulpină.	/<fr. monod'que
MONOLINGV	MONOLÍNGV ~ă (~i, ~e)		1) (despre dicționare, monografii etc.) Care este într-o singură limbă.2) (despre persoane, colectivități) Care cunoaște numai o singură limbă.	/<fr. monolingue
MONOLINGVISM	MONOLÍNGVÍSM	<i>n.</i>	Folosirea curentă de către o persoană sau o colectivitate a unei singure limbi (cea maternă).	/<fr. monolinguisme
MONOLIT I	MONOLÍ//T I ~tă (~ți, ~te)		1) Care constă dintr-un singur bloc de piatră.2) Care constituie un tot întreg; bine încheiat.	/<fr. monolithe

MONOLIT II	MONOLÍT II	<i>n.</i>	Monument constând dintr-un singur bloc de piatră.	/<fr. monolithe
MONOLOG	MONOL//ÓG ~oáge	<i>n.</i>	1) Scenă dintr-o lucrare dramatică în care vorbește un singur personaj.2) Lucrare dramatică de mici proporții, pentru un singur actor.3) Discurs lung al unei persoane, care nu permite intervenția interlocutorilor.	/<fr. monologue
A MONOLOGA	A MONOLO//GÁ	<i>intrans.</i>	A vorbi numai cu sine însuși; a vorbi în formă de monolog.	/<fr. monologuer
MONOM	MON//ÓM ~oáme	<i>n.</i>	Expresie algebrică compusă dintr-un singur termen.	/<fr. monôme
MONOMAN	MONOMÁN ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care suferă de monomanie.	/<fr. monomane
MONOMANIE	MONOMANÍ//E ~i	<i>f.</i>	Manie a unui singur gând; idee fixă.	/<fr. monomanie
MONOMER	MONOMÉR ~i	<i>m.</i>	Substanță cu masă moleculară mică și cu compoziție simplă, care intră în constituția polimerilor.	/<fr. monomere
MONOMETALISM	MONOMETALÍSM	<i>n.</i>	Sistem monetar cu un singur metal valutar (aurul sau argintul).	/<fr. monométallisme
MONOMOTOR	MONOMOT//ÓR	<i>n.</i>	Avion care este prevăzut cu un singur motor.	/<fr. monomoteur
MONOPETAL	MONOPETÁL ~ă (~i, ~e)		1) (despre flori sau despre corola lor) Care are o singură petală.2) (despre plante) Care are flori de acest tip.	/<fr. monopétale
MONOPLAN	MONOPLÁN ~e	<i>n.</i>	Aparat de zbor cu un singur rând de aripi.	/<fr. monoplan
MONOPLEGIE	MONOPLEGÍ//E ~i	<i>f.</i>	Paralizie a unui singur membru.	/<fr. monoplégie
MONOPOL	MONOPÓL ~uri	<i>n.</i>	1) Drept exclusiv; privilegiu special.2) Mare întreprindere sau asociație de întreprinderi care concentrează producția și desfacerea produselor industriale cu scopul stabilirii unor prețuri mari și al obținerii unor profituri ridicate.	/<germ. Monopol, fr. monopole
MONOPOLISM	MONOPOLÍSM	<i>n.</i>	Sistem de organizare a economiei unei țări pe bază de monopol.	/monopol + suf. ~ism
MONOPOLIST I	MONOPOLÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		1) Care ține de monopolism; propriu monopolismului.2) Care deține un monopol; cu drept de monopol.	/<fr. monopoliste
MONOPOLIST II	MONOPOLÍ//ST II ~ști	<i>m.</i>	Persoană care deține un monopol sau care participă la conducerea unui monopol.	/<fr. monopoliste
A MONOPOLIZA	A MONOPOLIZ//Á ~éz	<i>trans.</i>	1) (întreprinderi, ramuri ale economiei etc.) A exploata cu drept de monopol; a supune unui monopol.2) fig. (obiecte) A-și însuși punând stăpânire în mod arbitrar și exclusiv; a acapara impunându-și drepturi exclusive.	/<fr. monopoliser
MONOPRODUCȚIE	MONOPRODÚCȚI//E ~i	<i>f.</i>	Specializare (îngustă) a unei economii naționale la o singură ramură economică.	/mono- + producție
MONORAI	MONORÁI ~uri	<i>n.</i>	Cale de rulare, suspendată sau terestră, având o singură șină; monoșină.	/<fr. monorail
MONORIMĂ	MONORÍM//Ă ~e	<i>f.</i>	(despre poezii) Reluare a aceleiași rime într-o succesiune de mai multe versuri.	/<fr. monorime
MONOSEMANTIC	MONOSEMÁNTI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre cuvinte) Care are un singur sens.	/<fr. monosémantique
MONOSEMIE	MONOSEMÍE	<i>f.</i>	(în opoziție cu polisemie) Proprietate a cuvintelor de a avea un singur sens.	/<fr. monosémie

MONOSILAB	MONOSILÁB ~ă (~i,		(despre cuvinte) Care constă dintr-o singură silabă; monosilabic.	/<fr. monosyllabe
MONOSILABĂ	MONOSILÁB //Ă ~e	<i>f.</i>	Cuvânt compus dintr-o singură silabă.	/<fr. monosyllabe
MONOSILABIC	MONOSILÁBI //C ~că (~ci, ~ce)		1) (despre cuvinte) Care constă dintr-o singură silabă; monosilab.2) (despre limbi) Care conține, mai ales, cuvinte cu o singură silabă.	/<fr. monosyllabique
MONOSPERM	MONOSPÉRM ~ă (~i,		(despre fructe) Care are o singură sămânță.	/<fr. monosperme
MONOSTIH	MONOSTÍH ~uri	<i>n.</i>	Poezie sau strofă alcătuită dintr-un singur vers.	/<fr. monostiche
MONOSTROFĂ	MONOSTRÓF //Ă ~e	<i>f.</i>	Poezie alcătuită dintr-o singură strofă.	/mono- + strofă
MONOȘINĂ	MONOȘÍN //Ă ~e	<i>f.</i>	Cale de rulare suspendată sau terestră, având o singură șină; monorai.	/mono- + șină
MONOTEISM	MONOTEÍSM	<i>n.</i>	(în opoziție cu politeism) Credință religioasă în existența unei singure zeități.	/<fr. monothéisme
MONOTEIST I	MONOTEÍ //ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de monoteism; propriu monoteismului.	/<fr. monothéiste
MONOTEIST II	MONOTEÍ //ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al monoteismului.	/<fr. monothéiste
MONOTIP	MONOTÍP ~uri	<i>n.</i>	Mașină tipografică de cules și de turnat litere izolate.	/<fr. monotype
MONOTON	MONOTÓN ~ă (~i, ~e)		1) (despre sunete, melodii) Care păstrează mereu același ton; caracterizat prin același ton.2) Care se caracterizează prin lipsă de variație; fără variații.	/<fr. monotone
MONOTONIE	MONOTONÍ //E ~i	<i>f.</i>	Caracter monoton.	/<fr. monotonie
MONOVALENT	MONOVALEN //T ~tă (~ți, ~te)		(despre elemente chimice) Care are valența unu; cu valența unu.	/<fr. monovalent
MONOVERB	MONOVÉRB ~e	<i>n.</i>	Joc distractiv constând în reprezentarea unui cuvânt prin litere combinate sau prin figuri, sensul acestuia reieșind din poziția elementelor componente.	/<it. monoverbo
MONSTRU	MÓN //STRU ~ștri	<i>m.</i>	1) (în mitologia antică) Ființă imaginară cu corpul format din părți ale unor animale diferite sau din unele părți de om și altele de animal.2) Ființă urâtă cu defecte fizice; pocitură; momâie.3) Persoană cu mari devieri de la comportarea normală.4) Ființ	/<lat. monstrum, fr. monstre
MONSTRUOS	MONSTRU //ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		1) Care are aspect de monstru; asemănător cu un monstru.2) Care se caracterizează prin trăsături morale de monstru; cu însușiri morale oribile.3) (despre manifestări ale oamenilor) Care vădește cruzime sau oroare; caracterizat prin cruzime și oroare exces	/<fr. monstrueux
MONSTRUOZITATE	MONSTRUOZIT //ÁT E ~ăți	<i>f.</i>	Caracter monstruos; spirit de monstru. [Sil. -stru-o-]	/<fr. monstruosité
MONT	MONT ~uri	<i>n.</i>	1) Parte rămasă după amputarea unei mâini sau a unui picior.2) Proeminență patologică a unui os sau a unei articulații.	/Din bont
A MONTA	A MONT //Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (piese, mecanisme etc.) A reuni, formând un sistem tehnic, în vederea funcționării; a asambla.2) (obiecte sau părți ale acestora) A fixa definitiv, amplasând la locul de funcționare.3) (pietre prețioase) A fixa într-o bijuterie.4) (piese de teatru) A r	/<fr. monter

MONTAJ	MONTÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Sistem tehnic obținut din montarea unor piese, mecanisme.2) Revenire într-o anumită ordine a unor elemente independente (fotografii, vederi, fragmente literare etc.).3) Asamblare a secvențelor imaginii și a sunetului unui film într-o anumită succesiune	/<fr. montage
MONTAN	MONTÁN ~ă (~i, ~e)		Care este caracteristic pentru o regiune muntoasă; care aparține unei regiuni muntoase. Peisaj ~.	/<lat. montanus
MONTANT	MONTÁN//T ~tă (~ți, ~tă)	<i>rar</i>	Care se ridică de jos în sus; ascendent. Mișcare ~tă.	/<fr. montant
MONTATOR	MONTATÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană specializată în lucrări de montare.	/a monta + suf. ~tor
MONTĂ	MÓNT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Împerechere a două animale de sex opus în vederea reproducției.2) Loc special pentru împerecherea animalelor.	/<fr. monte
MONTOR	MONTÓR ~i	<i>m.</i>	1) v. MONTATOR.2) Muncitor specializat în montarea aparatelor sau a rețelelor electrice.	/<fr. monteur
MONTURĂ	MONTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Parte dintr-un sistem tehnic în care se montează o piesă.2) Garnitură prețioasă a unei bijuterii. [G.-D. monturii]	/<germ. Montur, fr. monture
MONUMENT	MONUMÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Construcție arhitectonică care se impune prin valoare sau prin proporțiile sale.2) fig. Operă artistică, istorică sau științifică de importanță universală.	/<fr. monument, lat. monumentum
MONUMENTAL	MONUMENTÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de monumente; propriu monumentelor.2) Care se deosebește prin proporțiile și calitățile sale; măreț; grandios.3) fig. Care are o valoare deosebită; remarcabil.	/<lat. monumentalis, fr. monumental, it. monumentale
MONUMENTALITATE	MONUMENTALITÁ	<i>f.</i>	Caracter monumental; grandoare; măreție.	/<fr. monumentalité
A MONUMENTALIZA	A MONUMENTALIZ//Ă	<i>tranz.</i>	rar A face să se monumentalizeze.	/<fr. monumentaliser
A SE MONUMENTALIZA	A SE MONUMENTALIZ//Ă se ~căză	<i>intrans.</i>	rar A căpăta caracter monumental; a deveni grandios, monumental.	/<fr. monumentaliser
MOPS I	MOP//S I ~și	<i>m.</i>	1) Rasă de câini cu capul mare, bot scurt și turtit, cu labe scurte și groase; bulldog.2) Câine din această rasă.	/<germ. Mops
MOPS II	MOPS II ~uri	<i>n.</i>	Clește cu fălci curbate folosit în operațiile de montare a țevelor.	/<germ. Mops
MOR	MOR	<i>interj.</i>	(se folosește, de obicei repetat, pentru a reda mormăitul ursului).	/Onomat.
MORAL I	MORÁL I ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de morală; referitor la morală.2) Care conține o morală.3) Care ține de lumea interioară a omului; referitor la spiritul omului.4) Care corespunde moralei; în conformitate cu morală.	/<lat. moralis, ~e, fr. moral
MORAL II	MORÁL II	<i>n.</i>	1) Ansamblu de calități psihice și spirituale ale unui om.2) Stare de spirit, dispoziție sufletească; tărie de caracter.	/<lat. moralis, ~e, fr. moral
MORALĂ	MORÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Formă a conștiinței sociale care reflectă și fixează idei, concepții, convingeri privind comportarea individului în societate.2) Disciplină care se ocupă cu studiul acestei forme a conștiinței sociale.3) Observație cu caracter moralizator.4) Concluzie	/<lat. moralis, fr. morale

MORALICEȘTE	MORALICÊȘTE	<i>adv.</i>	1) Din punct de vedere moral; sub aspect moral; moralmente.2) În conformitate cu morala; după prescripțiile moralei.	/moral + suf. ~icește
MORALIST I	MORALÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de morală; propriu moralei.	/ <i><</i> fr. moraliste
MORALIST II	MORALÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	1) Specialist în probleme de morală.2) Persoană înclinată să facă mereu morală.	/ <i><</i> fr. moraliste
MORALITATE	MORALITÁTE	<i>f.</i>	Caracter a ceea ce este moral; comportare conformă cu principiile moralei.	/ <i><</i> lat. moralitas, ~atis, fr. moralité
A MORALIZA	A MORALIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane) 1) rar A instrui dând învățături morale; a îndruma în conformitate cu principiile moralei.2) fam. A face cuiva morală; a dojeni; a mustra; a proboti.	/ <i><</i> fr. moraliser
MORALIZATOR	MORALIZAT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		1) Care moralizează. Ton ~. Roman ~.3) și substantival (despre persoane) Care propagă cu ostentație principiile moralei; propagator ostentativ al principiilor morale.	/ <i><</i> fr. moralisateur
MORALMENTE	MORALMÉNTÉ	<i>adv.</i>	Din punct de vedere moral; sub aspect moral; moralicește.	/ <i><</i> fr. moralement, it. moralmente
MORAR I	MORÁR I ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care ține sau administrează o moară.2) Lucrător care muncește la o moară.	/moară + suf. ~ar
MORAR II	MORÁR II ~i	<i>m.</i>	Insectă cu aripile întunecate și lucioase, care trăiește prin mori; gândac de făină.	/moară + suf. ~ar
MORATORIU I	MORATÓR//IU I ~ie (~ii)		Care acordă un termen de plată (amânat).	/ <i><</i> it. moratorio, lat. moratorium, germ. Moratorium
MORATORIU II	MORATÓR//IU II ~ii	<i>n.</i>	Suspendare a plății datoriilor publice sau particulare, scadente printr-o dispoziție guvernamentală, pentru o perioadă anumită (război, crize economice, calamități naturale etc.).	/ <i><</i> it. moratorio, lat. moratorium, germ. Moratorium
MORAVURI	MORÁVURI	<i>n.</i>	pl. Obiceiuri, tradiții sau deprinderi de conduită morală.	/Din năravuri
A MORĂRI	A MORÁR//Í ~esc	<i>intrans.</i>	rar A practica ocupația de morar.	/Din morar
MORĂRIT	MORĂRÍT	<i>n.</i>	1) Operație de măcinare a cerealelor.2) Ocupația morarului; meseria de morar.	/v. a morări
MORĂRITĂ	MORĂRÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Soția morarului.2) Stăpâna unei mori.	/morar + suf. ~iță
MORB	MORB ~uri	<i>n.</i>	Proces patologic care afectează organismele vii; boală; maladie; afecțiune. • Morbul lui Pott tuberculoză osoasă a coloanei vertebrale.	/ <i><</i> lat. morbus
MORBID	MORBÍ//D ~dă (~zi, ~de)		1) Care ține de morb; referitor la morb; patologic; bolnăvicios. Stare ~dă.2) Care rezultă dintr-un morb; provocat de un morb; patologic.	/ <i><</i> lat. morbidus, fr. morbide
MORBIDEȚE	MORBIDÉȚE	<i>f. livr.</i>	Stare patologică constând în moliciune, lipsă de vitalitate, de energie. [G.-D. morbideții]	/ <i><</i> it. morbidezza, fr. morbidesse
MORBIDITATE	MORBIDITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter morbid; stare patologică.2) Ansamblu de cauze care pot provoca un morb.3) Număr care indică raportul dintre persoanele bolnave și cele sănătoase de pe un teritoriu dat într-o perioadă de timp. [G.-D. morbidității]	/ <i><</i> fr. morbidité

MORCOV	MÓRCOV ~i	<i>m.</i>	Plantă legumicolă cultivată pentru rădăcina ei groasă, de culoare galben-roșiatică, folosită în alimentație.	/<bulg. morkov
MORCOVIU	MORCOV//ÎU ~ie (~ii)	<i>rar</i>	Care este de culoarea morcovului; galben-portocaliu.	/morcov + suf. ~iu
MORENĂ	MORÉN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Material detritic transportat de ghețari și depus în locul de topire a gheții.2) Depozit format din acest material.	/<fr. moraine
MORFEM	MORFÉM ~e	<i>n.</i>	Cea mai mică unitate (radical, prefix, sufix, desinență etc.), care are sens lexical sau gramatical, din structura morfologică a unui cuvânt.	/<fr. morpheme
MORFEMATIC	MORFEMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de morfem; propriu morfemului. Analiză ~că.	/morfem + suf. ~atic
MORFINĂ	MORFÍNĂ	<i>f.</i>	Substanță folosită în medicină ca narcotic, calmant și somnifer, dar care, utilizată abuziv, produce intoxicarea organismului; morfîu.	/<fr. morphine
MORFINISM	MORFINÍSM	<i>n.</i>	Stare patologică constând în folosirea abuzivă a morfinei; intoxicație cronică cu morfină.	/<fr. morphinisme
MORFINOMAN	MORFINOMÁN ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care suferă de morfinomanie.	/<fr. morphinomanie
MORFINOMANIE	MORFINOMANÍE	<i>f.</i>	Manie a morfinei.	/<fr. morphinomanie
MORFIU	MÓRFIU	<i>n.</i>	reg. v. MORFINĂ.	/<germ. Morphiun
MORFOFIZIOLOGIE	MORFOFIZIOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a biologiei care se ocupă cu studiul raportului dintre structura celulelor, a țesuturilor sau a organelor și funcțiile lor. [Sil. -zi-o-]	/morfo[logie] + fiziologie
MORFOGENEZĂ	MORFOGENÉZĂ	<i>f.</i>	Proces de formare a structurilor morfologice ale organismelor.	/<fr. morphogenese
A MORFOLI	A MORFOL//Í ~esc		1. tranz. 1) A mesteca (în gură) cu salivă, încet și greu, fără a mușca cu dinții; a molfăi; a mozoli.2) (alimente) A mesteca cu greu (în gură), numai cu gingiile și cu limba (din cauza lipsei dinților); a molfăi.3) (lucruri necomestibile) A învârti între	/Onomat.
A SE MORFOLI	A SE MORFOLÍ se morfoléște	<i>intrans.</i>	fam. (despre lucruri) A-și pierde forma inițială ca urmare a folosirii îndelungate; a se mozoli.	/Onomat.
MORFOLOGIC	MORFOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de morfologie; propriu morfologiei. Structură ~că a plantelor.	/<fr. morphologique
MORFOLOGIE	MORFOLOGÍE	<i>f.</i>	1) Ramură a biologiei care se ocupă cu studiul formei și structurii organismelor vii, cu legile apariției și dezvoltării lor.2) Parte a gramaticii care se ocupă cu studiul regulilor de modificare a formei cuvintelor.	/<fr. morphologie
MORGANA	MORGÁNA: FATA MORGÁNA	<i>f.</i>	(în regiunile tropicale) Fenomen optic care face ca obiectele aflate la orizont să apară multiple sau răsturnate, ca într-o apă.	/<it. [fata] morgana
MORGANATICĂ	MORGANÁTI//CĂ ~ce	<i>adj.</i>	(despre căsătorii) Care se face între un suveran sau un principe și o femeie de rang social inferior. • Soție ~că soție care, căsătorindu-se cu un principe, nu se bucură de privilegiile acestuia.	/<fr. morganatique, lat. morganaticus

MORGĂ I	MÓR//GĂ I ~gi	<i>f.</i>	Sală într-un spital sau într-o clinică unde se păstrează temporar cadavrele (pentru constatarea cauzei decesului).	/<fr. morgue
MORGĂ II	MÓRGĂ II	<i>f. livr.</i>	Atitudine de înfumurare sfidătoare și disprețuitoare; trufie; vanitate; fatuitate.	/<fr. morgue
MORIȘCĂ	MORÍȘ//CĂ ~ti	<i>f.</i>	1) Moară mică de vânt sau apă. • A ajunge de la moară la ~ a săraci.2) Mașină mică de vânturat cereale.3) Râșniță pentru măcinat (piper, cafea etc.).4) Obiect imitând aripile unei mori de vânt, care se așază pe acoperișul caselor (ca ornament) sau se folo	/moară + suf. ~ișcă
MORMAN	MORMÁN ~e	<i>n.</i>	Grămadă de obiecte sau de materiale neomogene; maldăr.	/Orig. nec.
A MORMĂI	A MORMĂÍ mormăi	<i>intrans.</i>	1) (despre urși) A scoate sunete scurte și înfundate, caracteristice speciei; a face „mor-mor“.2) fig. fam. (despre persoane) A vorbi încet și nedeslușit (în semn de nemulțumire); a bombăni; a bodogăni; a mârâi; a boscorodi; a bălmăji.	/mor + m(or) + suf. ~ăi
MORMÂNT	MORM//ÂNT ~înte	<i>n.</i>	1) Loc unde este înmormântat cineva. • A duce pe cineva la ~ (sau a băga pe cineva (de viu) în ~) a) a face ca cineva să moară înainte de vreme; b) a produce cuiva mari neplăceri; a chinui de moarte pe cineva. A săpa cuiva ~ântul a face cuiva rău (pe ascu	/<lat. monumentum
MORMÂNTAL	MORM~NTÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de morminte; propriu mormintelor. • Tăcere (sau liniște) ~ă tăcere absolută.2) rar Care ține de înmormântări; propriu înmormântărilor; funerar; funebru; mortuar.3) fig. (despre voci, sunete) Care are timbru înfundat; care pare a veni din adânc	/mormânt + suf. ~al
MORMOLOC	MORMOLÓ//C ~ci	<i>m.</i>	1) Larvă de batracieni.2) fig. Persoană lipsită de energie și cu mișcări încetinite.	/<sb. mrmoljak
MORMON	MORMÓN ~i	<i>m.</i>	Adept al mormonismului.	/<fr. mormon
MORMONISM	MORMONÍSM	<i>n.</i>	Curent religios creștin care propovăduiește ideea despre întoarcerea apropiată a lui Hristos.	/<fr. mormonisme
A MOROCĂNI	A MOROCĂN//Í ~ésc	<i>trans.</i>	rar (persoane) A deranja mereu, reproșând și cerând diferite lucruri; a bate la cap; a cicăli; a bârâi.	/cf. ung. morog
MOROCĂNOS	MOROCĂN//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		Care vădește nemulțumire; cuprins de rea dispoziție; posac; ursuz; acru; posomorât.	/a morocăni + suf. ~os
MOROI	MORÓI ~	<i>m.</i>	1) (în superstiții) Sufletul unui mort despre care se crede că iese noaptea din mormânt în chip de fantomă pentru a pricinui rele celor vii; strigoi.2) pop. rar Om închis la suflet.	/cf. sl. mora
MORSĂ	MÓRS//Ă ~e	<i>f.</i>	Mamifer acvatic, de talie mare, din regiunile polare, cu membrele scurte, adaptate pentru înot, având caninii superiori foarte dezvoltati.	/<fr. morse
MORSE	MÓRSE subt.	<i>invar.</i>	1) Cod telegrafic care se folosește (puncte și linii) în loc de litere.2) Aparat cu care se transmit semnalele telegrafice ale unui astfel de cod.	/<fr. morse

MORT I	MORT I moartă (morți, moarte)		1) Care a murit; care nu mai este viu; decedat; defunct; răposat. • Limbă moartă limbă care a încetat să fie folosită ca limbă maternă. Linie moartă linie de cale ferată care servește numai pentru garare. Inventar ~ inventar neutilizat. Nici ~ a) pentru n	/<lat. mortuus
MORT II	MOR//T II ~ți	<i>m.</i>	Persoană care a murit; răposat; decedat; defunct.	/<lat. mortuus
MORTAL	MORTÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de moarte. Caz ~.2) Care aduce moarte; de moarte; ucigător. Lovitură ~ă.3) Care este caracteristic pentru morți; propriu morților. • Salt ~ săritură la gimnastică constând în rotirea totală a corpului în aer.	/<lat. mortalis, it. mortale
MORTALITATE	MORTALITÁTE	<i>f.</i>	Număr de persoane decedate la o mie de locuitori într-un an de zile. • ~ infantilă frecvență a deceselor în primul an de viață la o mie de născuți vii.	/<fr. mortalité, lat. mortalitas, ~atis
MORTAR	MORTÁR ~e	<i>n.</i>	Material în formă de pastă, pregătit dintr-un amestec de ciment, nisip, var și apă, folosit ca element de legătură între cărămizile unei construcții sau pentru tencuit.	/<lat. mortarium
MORTĂCIUNE	MORTĂCIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Animal mort; stârv.2) fig. Ființă lipsită de vlagă, de energie și de sănătate.	/<lat. morticina
MORTEZĂ	MORTÉZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Mașină de prelucrare, prin așchiere, a suprafețelor metalice cu profil complex.	/<fr. mortaise
MORTIER	MORTIÉR ~e	<i>n.</i>	Tun de calibru mare, cu țeavă scurtă, cu traiectoria foarte curbată, folosit pentru a atinge ținta din spatele unui obstacol. [Sil. -ti-er; Var. mortieră]	/<fr. mortier
A MORTIFICA	A MORTIFICÁ	<i>tranz.</i>	(ființe) A supune la chinuri groaznice; a schingui; a tortura.	/<fr. mortifier
MORTINATALITATE	MORTINATALITÁT E	<i>f.</i>	Raportul dintre numărul copiilor născuți morți și nașterile normale într-o anumită perioadă pe un anumit teritoriu.	/<fr. mortinatalité
MORTUAR	MORTUÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de înmormântare; caracteristic pentru funeralii; funebru; funerar. [Sil. -tu-ar]	/<fr. mortuaire, lat. mortuarius
MORTI	MORTÍȘ	<i>adv.</i>	1) În mod insistent; cu orice preț.2) Cu încăpățănare.	/moarte + suf. ~iș
MORUĂ	MORÚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Pește din mările arctice din al cărui ficat se obține untura de pește.	/<fr. morue
MORULĂ	MORÚLĂ	<i>f. biol.</i>	Stadiu inițial în dezvoltarea embrionară a metazoarelor.	/<fr. morula
MORUN	MORÚN ~i	<i>m.</i>	Pește marin de talie mare, cu cap mic și cu bot ascuțit, având corp lung, lipsit de solzi, apreciat pentru carnea și icrele lui.	/<bulg. moruna
MORUNA	MORUNÁȘ ~i	<i>m.</i>	Pește dulcicol asemănător cu crapul, dar cu bot alungit, având carnea gustoasă și grasă.	/morun + suf. ~aș
MORVĂ	MÓRVĂ	<i>f.</i>	Boală contagioasă a unor animale (cai, măgari etc.) transmisibilă și omului, care se manifestă prin ulceratii pe mucoasa nazală; răpciugă.	/<fr. morve
MORVOS	MORV//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		Care este bolnav de morvă.	/<fr. morveux
MOSC I	MOSC I moști	<i>m.</i>	Animal rumegător, de mărimea unei căprioare, fără coarne, cu caninii superiori foarte lungi.	/<ngr. móskos

MOSC II	MOSC II ~uri	<i>n.</i>	Substanță secretată de o glandă a masculului moscului, utilizată în medicină și în industria parfumurilor.	/<ngr. mósikos
MOSCHEE	MOSCHÉ//E ~i	<i>f.</i>	Templu de cult la mahomedani; geamie. [G.-D. moscheii]	/<fr. mosquée
MOSOR	MOS//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	1) Piesă, constând dintr-un cilindru de lemn sau de metal (deseori cu capetele în formă de discuri), pe care se înfășoară fire textile sau metalice.2) Piesa și firul luate în ansamblu.	/<turc. masura, sb. mosur
MOSTRĂ	MÓSTR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Parte dintr-un material sau dintr-o substanță după care se poate stabili calitatea întregului; probă; eșantion.2) Obiect care servește drept orientare pentru o reproducere sau o imitație; exemplu; model.	/<ngr. móstra, germ. Muster
MO	MOȘ ~i	<i>m.</i>	1) (folosit și ca termen de adresare) Bărbat ajuns la o vârstă înaintată; moșneag. • ~ Martin urs.2) rar Bărbat privit în raport cu nepoții săi; bunic.3) pop. Frate (sau văr) al unuia dintre părinți, privit în raport cu copiii acestora; unchi.4) Persoană	/Din moașă
A MOI	A MOȘ/Í ~ésc		1. tranz. 1) (femei) A ajuta în timpul nașterii în calitate de moașă.2) (copii nou-născuți) A îngriji în primele ore după naștere; a tăia cordonul ombilical.3) fig. A da sfaturi insistente și inutile.2. intranz. A lucra încet și fără spor.	/Din moașă
MOȘIE	MOȘÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Mare proprietate funciară stăpânită de un moșier. ~ boierească. ~ mănăstirească.2) înv. Teritoriu cultivat care aparținea unei localități sătești.3) Ceea ce aparține cuiva în mod exclusiv.4) înv. Pământ strămoșesc; țară natală; patrie.	/moș + suf. ~ie
MOȘIER	MOȘÍER ~i	<i>m.</i>	(în trecut) Proprietar al unei moșii. [Sil. -și-er]	/moșie + suf. ~er
MOȘIEREASĂ	MOȘIER//EĂSĂ ~ése	<i>f.</i>	1) Proprietară a unei moșii.2) Soție de moșier. [Sil. -și-e-]	/moșier + suf. ~easă
MOȘIERESC	MOȘIER//ESC ~ească (~ești)		Care ține de moșieri; propriu moșierilor. [Sil. -și-e-]	/moșier + suf. ~esc
MOȘIERIME	MOȘIERÍME	<i>f.</i>	1) Totalitate a moșierilor; pătură socială a moșierilor.2) Mulțime de moșieri. [Sil. -și-e-]	/moșier + suf. ~ime
MOȘIT	MOȘÍT	<i>n. pop.</i>	1) Ramură a medicinei care se ocupă cu fiziologia și psihologia sarcinii și nașterii.2) Profesia de moașă.	/v. a moși
MOȘMOANĂ I	MOȘMOÁN//Ă I ~e	<i>f.</i>	Fructul moșmonului.	/<turc. muşmula
MOȘMOANĂ II	MOȘMOÁN//Ă II ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Procedu magic căruia i se atribuie însușiri supranaturale; vrajă; farmec.2) Persoană nehotărâtă, lipsită de voință.	/v. a se moșmoni
MOȘMON	MOȘMÓN ~i	<i>m.</i>	Pom fructifer din familia rozaceelor cu flori mari, albe și cu fructe sferice, cu gust dulce-acrișor, învelite într-o coajă brună-roșiatică.	/Din moșmoană
A SE MOȘMONI	A SE MOȘMON//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	1) A lucra încet fără spor; a se moca; a se mocași; a migăli; a bichiri.2) A se mișca încet și greoi.3) fam. A căuta cu greu (pipăind cu mâinile prin întuneric); a bâjbâi; a dibui.	/Orig. nec.
MOȘNEAG	MOȘN//EÁG ~égi	<i>m.</i>	Bărbat ajuns la o vârstă înaintată; moș.	/cf. moș

MOȘNEAN	MOȘN//EÁN ~éni	<i>m.</i>	(în Moldova medievală) Țăran liber, considerat coproprietar de pământ (transmis prin moștenire), pe care îl lucra independent; răzeș.	/cf. moștean
MOȘNEGESC	MOȘNEG//ÉSC ~ească (~éști)		Care este caracteristic pentru moșnegi; de moșneag; bătrânesc.	/moșneag + suf. ~esc
MOȘNEGEȘTE	MOȘNEGÉȘTE	<i>adv.</i>	În felul moșnegilor; ca moșnegii.	/moșneag + suf. ~ește
MOȘNENESC	MOȘNEN//ÉSC ~ească (~éști)	<i>înv.</i>	Care este caracteristic pentru moșneni; de moșneni; răzeșesc.	/moșnean + suf. ~esc
MOȘTEAN	MOȘT//EÁN ~éni	<i>m. înv.</i>	reg. v. MOȘNEAN.	/cf. moș, moșteni, alb. moșatar
A MOȘTENI	A MOȘTEN//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) (bunuri, patrimoniul, titluri etc.) A primi prin succesiune; a căpăta prin testament.2) (calități, caracteristici) A deține prin ereditate.	/Din moștean
MOȘTENIRE	MOȘTENÍR//E ~i	<i>f.</i>	1) Bunuri materiale rămase de la o persoană decedată și transmise altei (sau altor) persoane rămase în viață.2) fig. Valorile morale, culturale, artistice, care se transmit de la o generație la alta.	/v. a moșteni
MOȘTENITOR	MOȘTENIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care devine posesor al unui bun material prin drept de moștenire; succesor.	/a moșteni + suf. ~tor
MOTAN	MOTÁN ~i	<i>m.</i>	1) Masculul al pisicii; cotoșman; cotoi; pisoi.2) fig. Persoană tăcută, ascunsă și fățarnică.	/Orig. nec.
MOTEL	MOTÉL ~uri	<i>n.</i>	Hotel situat în afara orașului, pe un itinerar turistic, special amenajat pentru cazarea călătorilor și parcare automobilelor.	/<fr., engl. motel
MOTET	MOTÉT ~e	<i>n.</i>	Compoziție muzicală polifonică, reprezentând o îmbinare de mai multe melodii.	/<fr. motet
MOTIV	MOTÍV ~e	<i>f.</i>	1) Fenomen care provoacă sau care determină apariția efectului; pricină; cauză; temei.2) Cauză aparentă invocată de o persoană pentru a ascunde adevăratul scop al unei acțiuni; pretext; prilej.3) Frază sau pasaj care formează desenul melodic sau ritmic al	/<fr. motif, it. motivo, germ. Motiv
A MOTIVA	A MOTIV//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (acțiuni, atitudini, hotărâri etc.) A prezenta drept just, legitim, aducând motive întru susținere; a justifica; a îndreptăți.2) A explica servind drept motiv.	/<fr. motiver
MOTIVABIL	MOTIVÁBIL ~ă (~i,		Care poate fi motivat.	/a motiva + suf. ~bil
MOTIVAȚIE	MOTIVÁȚIE	<i>f.</i>	psih. Totalitate a motivelor care determină o acțiune sau un anumit mod de comportare.	/<fr. motivation
MOTO	MOTÓ ~uri	<i>n.</i>	Citat scurt care se pune la începutul unei opere artistice, al unui studiu științific sau al unui capitol, pentru a evidenția ideea de bază; epigraf.	/<it. motto, germ. Motto
MOTOBAL	MOTOBÁL	<i>n.</i>	Joc sportiv constând în lovirea și introducerea mingii în poarta adversarului de pe motociclete.	/<fr. motoball

MOTOCICLETĂ	MOTOCICLÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Vehicul constând din două roți montate pe un cadru, care este pus în mișcare de un motor cu ardere internă. • ~ cu ataș motocicletă de care este atașată o cutie metalică, sprijinită pe o a treia roată.	/<fr. motocyclette
MOTOCICLISM	MOTOCICLÍSM	<i>n.</i>	Gen de sport constând din diferite probe de viteză cu motociclete.	/<fr. motocyclisme
MOTOCICLIST	MOTOCICLÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Persoană care conduce o motocicletă.	/<fr. motocycliste
MOTOCOMPRESOR	MOTOCOMPRES//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Agreat constând dintr-un motor și un compresor, folosit pentru a produce, pe șantier, aer comprimat.	/<fr. motocompresseur, rus. motokompresor
MOTOCOSITOARE	MOTOCOSIT//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	Cositoare mecanică.	/moto- + cositoare
MOTOCROS	MOTOCRÓS ~uri	<i>n.</i>	Competiție sportivă între motocicliști, care se desfășoară pe un teren accidentat.	/<fr. motocross
MOTOCROSIST	MOTOCROSÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Sportiv care practică motocrosul.	/motocros + suf. ~ist
MOTODROM	MOTODRÓM ~uri	<i>n.</i>	Teren special amenajat pentru exerciții de conducere auto și curse.	/<engl. motodrom
MOTOFLETE	MOTOFLÉ//TE ~ți	<i>m.</i>	Om moale, neîndemânatic și nătâng.	/cf. mototol, nătăflete
MOTOMITRALIERĂ	MOTOMITRALIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Autovehicul special, armat cu una sau mai multe mitraliere. [Sil. -li-e-]	/moto- + mitralieră
MOTONAUTICĂ	MOTONAÚTICĂ	<i>f.</i>	Motocros nautic. [Sil. -na-u-]	/<fr. motonautique
MOTONAVĂ	MOTONÁV//Ă ~e	<i>f.</i>	Navă maritimă sau fluvială cu motor cu ardere internă.	/moto- + navă
MOTOPLUG	MOTOPLŪG ~uri	<i>n.</i>	Plug masiv cu motor propriu sau tras de un tractor.	/<rus. motoplug
MOTOPOMPĂ	MOTOPÓMP//Ă ~e	<i>f.</i>	Pompă acționată de un motor.	/<fr. motopompe, rus. motopompa
MOTOR I	MOT//ÓR I ~oăre	<i>n.</i>	1) Mașină care transformă o formă oarecare de energie în lucru mecanic. • ~ cu ardere internă motor bazat pe arderea în spațiu închis a unui combustibil. ~ electric motor bazat pe folosirea curentului electric. ~ cu reacție motor în care forța de tracțiune	/<fr. moteur, lat. motor, germ. Motor
MOTOR II	MOT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)		Care mișcă; care pune în mișcare; care produce mișcare. Forță ~oare.	/<fr. moteur, lat. motor, germ. Motor
MOTOREACTOR	MOTOREACT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Motor cu reacție, format dintr-un motor cu ardere internă și dintr-un compresor, folosit la propulsarea aparatelor de zbor. [Sil. -re-ac-]	/<fr. motoréacteur
MOTORETĂ	MOTORÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Motocicletă ușoară, de mic litraj, prevăzută cu pedale, care nu poate dezvolta o viteză mare.	/<fr. motorette
MOTORINĂ	MOTORÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Produs obținut prin distilarea petrolului, folosit drept combustibil sau la fabricarea unor unsori consistente.	/<germ. Motorin
A MOTORIZA	A MOTORIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(vehicule) A dota cu motor; a înzestra cu tracțiune mecanică. ~ o divizie de infanterie.	/<fr. motoriser

MOTORIZAT	MOTORIZĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A MOTORIZA.2) Care folosește motoarele.	/v. a motoriza
MOTOSCUTER	MOTOSCŪTER ~e	<i>n.</i>	Scuter prevăzut cu o dubă mică, folosită în transportul comercial.	/ <fr. motoscooter, engl. motor scooter
MOTOTOL I	MOTOT//ÓL I ~oále	<i>n.</i>	Lucru boțit și strâns în formă de ghem; cocoloș; ghemotoc. • A face ~ a mototoli.	/v. a mototoli
MOTOTOL II	MOTOT//ÓL II ~oálă (~óli, ~oále)		Care este greoi, neîndemânatic și nepriceput.	/v. a mototoli
A MOTOTOLI	A MOTOTOL//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) (lucruri) A comprima dând formă de ghem; a face mototol.2) A face să se mototolească; a boți; a șifona.	/Onomat.
A SE MOTOTOLI	A SE MOTOTOL//Í se ~ește	<i>intrans.</i>	(despre obiecte) A-și pierde netezimea; a se boți; a se șifona.	/Onomat.
MOTOTRICICLEȚĂ	MOTOTRICICLÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Vehicul autopropulsat cu trei roți, folosit, mai ales, pentru transportul de mărfuri.	/moto- + tricicletă
MOTRICE	MOTRÍCE	<i>adj. invar.</i>	Care mișcă; capabil să pună în mișcare. • Forță ~ forță care produce sau antrenează o mișcare. [Acc. și mótrice]	/ <fr. motrice
MOTRICITATE	MOTRICITÁT//E	<i>f.</i>	Caracter motrice; mobilitate. ~ea mușchilor.	/ <fr. motricité
MOȚ I	MOȚ I móțuri	<i>n.</i>	1) Smoc de fire din frunte sau din creștetul capului. • A lua (sau a apuca) de ~ pe cineva a trage de păr pe cineva; a păru.2) Smoc de pene de pe capul unor păsări.3) Pielea roșie de pe capul curcanului care atârână ca un ciucure. • ~ul curcanului plantă	/Orig. nec.
MOȚ II	MOȚ II moáțe	<i>n.</i>	1) Tub special (din hârtie sau din metal) în jurul căruia se răsucesce o șuviță de păr pentru a o ondula; bigudiu.2) Șuviță răsucită în acest fel.	/Orig. nec.
MOȚ III	MOȚ III ~i	<i>m.</i>	Nume dat românilor din Munții Apuseni.	/cf. moț
A MOȚA	A MOȚ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (părul) A aranja în formă de moț.2) fig. fam. A găti excesiv și fără gust.	/Din moț
MOȚAT	MOȚĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre păsări) Care are moț pe cap; cu moț.2) (despre căciulă) Care are vârful (fundul) ascuțit; țuguat.3) fig. Care manifestă prea multă îndrăzneală. • A se crede mai ~ a se crede mai deștept.	/v. a moța
A MOȚĂI	A MOȚĂÍ móțai	<i>intrans.</i>	1) A ațipi, la intervale scurte, șezând sau stând în picioare; a dormita; a piroti; a picoti; a somnola.2) A da ușor din cap (în semn de salut, de aprobare etc.).	/moț + suf. ~ai
MOȚIONAL	MOȚIONÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de moțiune; referitor la moțiune. Procedeu ~. Derivare ~ă. [Sil. -ți-o-]	/moțiune + suf. ~al
MOȚIUNE I	MOȚIÚN//E I ~i	<i>f.</i>	Procedeu de formare a substantivelor feminine de la cele masculine și invers prin atașarea unor sufixe speciale. [Sil. -ți-u-]	/ <fr. motion, lat. motio, ~onis
MOȚIUNE II	MOȚIÚN//E II ~i	<i>f.</i>	Decizie a unei adunări, aprobată prin vot, prin care se exprimă o atitudine, o doleanță sau anumite revendicări într-o problemă de actualitate. [Sil. -ți-u-]	/ <fr. motion, lat. motio, ~onis
MOTOC	MOT//ÓC ~oáce	<i>n.</i>	reg. Pieptănătură femeiască cu părul răsucit sau împletit și strâns la ceafă ori în creștet.	/moț + suf. ~oc

MOȚPAN	MOȚPÁN ~i	<i>m. pop.</i>	Bărbat ușuratic, neserios.	/<pol. moscipan, mospan
MOV	MOV	<i>adj. invar.</i>	Care are culoarea violet-deschisă.	/<fr. mauve
MOVILĂ	MOVÍL//Ă ~e	<i>f.</i>	Ridicătură de pământ, naturală, de formă conică, de obicei, mai mică decât dealul, aflată în regiunile de câmpie sau de podișuri; măgură.	/<sl. mogyla
A MOVILI	A MOVIL//Í ~esc	<i>tranz.</i>	A așeza în formă de movilă; a face movilă.	/Din movilă
MOZAIC I	MOZÁI//C I ~că (~ci,		Care ține de mozaism; propriu mozaismului. [Sil. -za-ic]	/<fr. mosad'que
MOZAIC II	MOZÁI//C II ~că (~ci, ~ce)	<i>m. și f.</i>	Adept al mozaismului.	/<fr. mosad'que
MOZAIC	MOZÁIC ~uri	<i>n.</i>	1) Operă de artă decorativă, formată prin asamblarea estetică a unor bucăți de materiale (piatră, sticlă, marmură, ceramică, smalt) de diverse culori, fixate între ele cu mortar sau cu mastic.2) Lucrare constând din realizarea unei suprafețe lustruite (de	/<fr. mosaïque, it. mosaico
MOZAICAR	MOZAICÁR ~ă (~i,	<i>m. și f.</i>	Persoană specializată în lucrări de mozaic. [Sil. -za-i-]	/mozaic + suf. ~ar
MOZAISM	MOZÁISM	<i>n.</i>	Religie monoteistă răspândită la evrei și legată de numele lui Moise, ale cărei baze sunt cuprinse și în Vechiul Testament; iudaism.	/<fr. mosad'sme, it. mosaismo
MOZAIST	MOZÁI//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană specializată în lucrări de mozaic; mozaicar.	/<fr. mosad'ste
A MOZOLI	A MOZOL//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) A mesteca (în gură) cu salivă, încet și greu, fără a mușca cu dinții; a molfăi; a morfoli.2) A face să se mozească; a murdări; a mânji.3) (rufe) A spăla rău, de mântuială.	/<ung. majszol
A SE MOZOLI	A SE MOZOL//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) (despre obiecte) A-și pierde forma inițială ca urmare a folosirii îndelungate.2) fam. (mai ales despre copii) A se umple cu resturi de mâncare pe față, mâini, haine; a se mânji.	/<ung. majszol
MRANIȚĂ	MRÁNIȚĂ	<i>f.</i>	Îngrășământ agricol obținut din gunoi de grajd fermentat sau din descompunerea altor materii organice.	/<sl. smradunica
MREAJĂ	MREÁJĂ mréje	<i>f.</i>	1) Plasă de prins pește în apele stătătoare sau în porțiunile liniștite ale unei ape curgătoare.2) fig. Îngrăditură rotundă din nuiele împletite cu papură și folosită la prins pește; coteț.3) Mijloc abil și viclean de ademenire a unei persoane pentru a o	/<sl. mraža
MREANĂ	MREÁNĂ mréne	<i>f.</i>	Pește dulcicol de talie mare, cu corp alungit, de culoare verde-măslinie pe spate și albicios pe abdomen, care are carnea gustoasă, dar icrele otrăvitoare.	/<bulg. mraņa, sb. mrena
A MREJI	A MREJ//Í ~esc		1. tranz. rar (ață) A împleti formând o mreajă.2. intrans. fig. A face intrigi; a unelti.	/Din mreajă
MU	MU	<i>interj.</i>	(se folosește, repetat, pentru a reda strigătul specific al vitelor cornute).	/Onomat.
MUABIL	MUÁBIL ~ă (~i, ~e)	<i>livr.</i>	Care poate fi schimbat. [Sil. -mu-a-]	/<fr. muable
MUC I	MUC I ~uri	<i>n.</i>	1) Vârful ars al unui fitil (de lampă).2) Capăt rămas dintr-o țigară fumată. • A ajunge la ~uri de țigară a săraci cu totul.3) Capăt rămas de la o lumânare arsă.4) pop. Creasta curcanului.	/<lat. mucus

MUC II	MUC II mucii	<i>m.</i>	mai ales la pl. pop. Substanță secretată de mucoasa nazală și eliminată prin nări.	/<lat. mucus
MUCALIT	MUCALÍ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	Care poate provoca râsul păstrând un aer de seriozitate.	/<turc. mukallit
MUCARI	MUCÁR I ~e	<i>n. inv.</i>	1) Unealtă folosită pentru stingerea lumânărilor (a felinarelor) sau pentru retezarea mucerilor acestora; mucarniță.2) Sfeșnic sau suport de sfeșnic pentru lumânări.	/muc + suf. ~ar
MUCARER	MUCARÉR ~uri	<i>n.</i>	ist. 1) Ordin dat de Poarta Otomană prin care se confirmau domniile în scaun; firman de înscăunare.2) Sumă de bani plătită Porții Otomane de către domnitori pentru a obține reînnoirea domniei.3) Serbare la curtea domnească cu prilejul primirii firmanului	/<turc. mukarrer
MUCARNIȚĂ	MUCÁRNIȚĂ ~e	<i>f. inv.</i>	Unealtă pentru stingerea lumânărilor (a felinarelor) sau pentru retezarea mucerilor acestora; mucar.	/muc + suf. ~arniță
MUCAVA	MUCAVÁ ~le	<i>f.</i>	Carton gros folosit la cartonarea cărților, la confecționarea cutiilor și a ambalajelor. [Art. mucavaua; G.-D. mucavalei]	/<turc. mukavva
A MUCĂRI	A MUCĂR//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) pop. (lumânări fumegând) A tăia mucul scurtându-l.2) (tulpinile, inflorescențele unor plante etc.) A scurta la vârfuri (pentru a favoriza maturizarea mai grăbită a părților purtătoare de rod).	/muc + suf. ~ări
MUCEA	MÚCEA	<i>m.</i>	art. 1) Copil căruia îi curg mucii.2) Copil sau tânăr cu pretenții nepotrivite vârstei.	/muc + suf. ~ea
MUCED	MÚCE//D ~dă (~zi,		Care este acoperit sau plin de mucegai.	/<lat. mucidus
MUCEGAI	MUCEGÁI ~uri	<i>n.</i>	Strat de ciuperci saprofite sau parazite, care se dezvoltă pe suprafața unor substanțe organice, obiecte umede etc.; mucezeală. • A prinde ~ a) a se acoperi cu mucegai; b) a-și pierde vigoarea; a se ramoli.	/Din muced
A MUCEGÁI	A MUCEGÁ//Í ~iesc	<i>intrans.</i>	A prinde mucegai; a se acoperi cu mucegai; a deveni muced; a mucezi.	/Din mucegai
MUCENIC	MUCENÍ//C ~ci	<i>m.</i>	1) Persoană care îndură chinuri fizice sau morale pentru ideile, convingerile sale; martir.2) (la începuturile creștinismului) Creștin ortodox care era supus la suferințe fizice pentru credință.3) la pl. bis. Sărbătoare creștină în amintirea celor patruze	/<sl. mučeniku
MUCENICIE	MUCENICÍE	<i>f.</i>	1) Viață de mucenic.2) fig. Tortură îndurată de cineva pentru convingerile sale; pătimire pentru un ideal; martir.	/mucenic + suf. ~ie
MUCENIȚA	MUCENÍȚ//A ~e	<i>f.</i>	1. Femeie care îndură chinuri fizice sau morale pentru ideile, convingerile sale; martiră.2) (la începuturile creștinismului) Creștină ortodoxă care era supusă la suferințe fizice pentru credință.	/<sl. mučenica
MUCEZEALĂ	MUCEZ//EÁLĂ ~eli	<i>f.</i>	1) v. A MUCEZI.2) Strat de ciuperci saprofite sau parazite, care se dezvoltă pe suprafața unor substanțe organice, obiecte umede etc.; mucegai.	/a mucezi + suf. ~eală

A MUCEZI	A MUCEZ//Î ~esc	<i>intrans.</i>	1) A deveni muced; a se acoperi cu mucegai; a mucegai.2) fig. (despre mărfuri) A sta mult pe rafturile magazinelor fără a se vinde.3) fig. (despre oameni) A trăi mult timp în același loc ducând o viață inactivă.	/Din muced
MUCHIE	MÚCHI//E ~i	<i>f.</i>	1) Linie de intersecție a două fețe ale unui corp. • Pe ~ la limită.2) Margine îngustă a unui obiect, a unei suprafețe; cant. • ~a palmei marginea palmei dinspre degetul mic.3) Partea opusă tăișului la unele instrumente. ~a cuțitului. • A fi (sau a sta, a	/Probabil lat. mutila
MUCHIER	MUCHIÉR ~e	<i>n.</i>	Unealtă pentru fasonarea muchiilor la scânduri. [Sil. -chi-er]	/muchie + suf. ~er
MUCILAGINOS	MUCILAGIN//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		Care are aspect de mucilagiu; asemănător cu mucilagiul; vâscos.	/<fr. mucilagineux, lat. mucilaginosus, it. mucillagginoso
MUCINĂ	MUCÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Substanță semilichidă care intră în componența mucoasei gastrice și a unor mucusuri, având rol de protecție a acestora.	/<fr. mucine
MUCIORNIȚĂ	MUCIORNÍȚĂ	<i>f.</i>	Nămol cu miros rău, care se găsește pe fundul lacurilor și al mlaștinilor.	/Orig. nec.
MUCOASĂ	MUCOÁS//Ă ~e	<i>f. anat.</i>	Țesut membranos care căptușește organele cavitare secretoare. ~ nazală.	/<fr. muqueux, ~euse, lat. mucosus
MUCOS I	MUC//ÓS I ~oasă (~óși, ~oăse)		1) (despre copii) Care are muci la nas; cu muci la nas.2) (despre organe) Care secretă mucus.3) (despre secreții) Care are aspect de mucus; asemănător cu mucusul.	/muc + suf. ~os
MUCOS II	MUC//ÓS II ~oasă (~óși, ~oăse)	<i>m. și f.</i>	Persoană tânără, lipsită de experiență (dar obraznică și cu pretenții).	/muc + suf. ~os
MUCOZITATE	MUCOZIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Lichid vâscos secretat de membranele organismului animal sau vegetal. ~atea plantei. ~ nazală.2) Abundență de mucus, produs de glandele unor membrane ale organismului.	/<fr. mucosite, it. mucosita
MUCUS	MÚCUS	<i>n.</i>	Secreție vâscoasă produsă de glandele unor membrane interne ale organismului.	/<lat., fr. mucus
MUFĂ	MÚF//Ă ~e	<i>f.</i>	Tub scurt folosit la îmbinarea sau la ramificarea conductelor, țevilor, cablurilor; manșon.	/<germ. Muffe
MUFLĂ	MÚFL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Grup de scripeți ai unei macarale.2) Cameră cu pereții refractari într-un cuptor industrial sau de laborator, unde se introduc materialele de încălzit pentru a le feri de contactul direct cu sursa de încălzire.	/<fr. moufle
MUFLON	MUFLÓN ~i	<i>m.</i>	Mamifer rumegător de talie mică, de culoare brună-roșcată, cu coarne groase și răsucite (la masculi).	/<fr. mouflon
MUFTIU	MUFTÍ//U ~i	<i>m.</i>	Căpetenie a unei comunități religioase musulmane. • Marele ~ conducătorul cultului islamic dintr-o țară.	/<turc. müfti
MUGET	MÚGET ~e	<i>n.</i>	Strigăt prelung, scos de unele animale (în special de vitele cornute).	/a mugi + suf. ~et

A MUGI	A MUG//Î pers. 3 ~ește	<i>intrans.</i>	1) (despre animale cornute) A scoate sunete prelungi și puternice, caracteristice speciei; a rage; a zbiera; a răcni.2) fig. fam. (despre oameni) A scoate sunete, strigăte violente și prelungi; a urla; a zbiera.3) fig. (despre unele fenomene ale naturii)	/<lat. mugire
MUGITOR	MUGIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) (despre unele animale) Care mugește.2) (despre vânt, valuri etc.) Care vuieste; cu proprietatea de a vui; vuiitor.	/a mug + suf. ~tor
MUGUR	MŪGUR ~i	<i>m.</i>	Organ al plantelor superioare din care se dezvoltă ramurile, frunzele sau florile.	/cf. alb. mugull
MUIERATIC	MUIERÁTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	Care curtează femeile; care umblă după orice femeie; afemeiat.	/muiere + suf. ~atic
MUIERE	MUIÉR//E ~i	<i>pop.</i>	1) Persoană matură de sex feminin; femeie.2) Femeie căsătorită în raport cu bărbatul ce i-a devenit soț; nevestă; soție.3) depr. Femeie cu apucături urâte; cată; mahalagioaică.	/<lat. mulier, ~eris
MUIERESC	MUIER//ÉSC ~ească (~ești)	<i>pop. peior.</i>	Care este caracteristic pentru muiere; femeiesc.	/muiere + suf. ~esc
A SE MUIERI	A SE MUIER//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	pop. depr. (despre bărbați) A căpăta însușiri de muiere; a se comporta ca o muiere.	/Din muiere
MUJDEI	MUJDÉI	<i>n.</i>	Usturoi pisat cu apă, puțin oțet (sau moare), sare (uneori și untdelemn), folosit drept condiment la unele mâncăruri.	/must + de + înv. ai
MUL	MUL	<i>n.</i>	Humus specific solurilor din pădurile foioase.	/<fr. mulle, germ. Mull
A MULA	A MUL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (materiale plastice) A fasona prin presare în forme sau în matrițe.2) (tiparul unui obiect) A scoate folosind un material plastic.3) A scoate în relief; a contura.4) fig. A face să capete forma dorită; a fasona; a modela.	/<fr. mouler
A SE MULA	A SE MUL//Á se ~ează	<i>intrans.</i>	(mai ales despre haine) A se lipi de corp, luând perfect formă lui.	/<fr. mouler
MULAJ	MULÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Tipar negativ obținut după un obiect cu ajutorul unui material plastic.2) Model de hârtie sau de stofă după care se croiește o haină.	/<fr. moulage
MULATRU	MULÁTR//U ~ă (~i,	<i>m. și f.</i>	Persoană născută dintr-un bărbat alb și o negresă sau invers.	/<fr. mulâtre
MULGĂTOARE	MULGĂTOÁRE ~	<i>adj.</i>	(despre vaci, oi sau capre) Care se mulge.	/a mulge + suf. ~ătoare
MULGĂTOR	MULGÁT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Lucrător care mulge vacile, oile sau caprele.	/a mulge + suf. ~ător
A MULGE	A MŪLGE mulg	<i>tranz.</i>	1) (femele ale unor mamifere) A trage de mamele pentru a storce lapte.2)fig. (persoane) A storce de bunuri materiale în mod sistematic. • Vacă bună de muls persoană sau situație care, fiind exploatată (abuziv), poate aduce foloase.	/<lat. mulgere
A MULINA	A MULIN//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(fire de mătase, bumbac etc.) A uni răsucind unul în jurul altuia (pentru a forma un singur fir cu rezistență mai mare).	/<fr. mouliner
MULINEU	MULINÉ//U ~uri	<i>n.</i>	Fir de mătase, de bumbac sau de lână obținut prin mulinare și folosit la broderii.	/<fr. mouline

MULT I	MUL//T I ~tă (~ți, ~te)		1) Care este în cantitate mare.2) Care este de lungă durată. ~ timp.	/<lat. multus
MULT II	MULT II	<i>adv.</i>	1) În număr mare; în cantitate mare; un timp îndelungat. A produce ~. A cânta ~. • Cu ~ în mare măsură; considerabil. Mai ~ mai cu seamă; îndeosebi. Cel ~ a) maximum; b) în cel mai bun caz. A fi mai ~ mort (decât viu) a) a fi cuprins de un sentiment puternic	/<lat. multus
MULT III	MULT III ~e	<i>n.</i>	Număr mare (de obiecte sau de ființe). • ~e și de toate fel de fel de lucruri. ~e și mărunte a) fel de fel; b) fleacuri; lucruri neînsemnate. A nu ști ~e a) a se supăra ușor; b) a trece la acțiune.	/<lat. multus
MULTIANUAL	MULTIANUÁL ~ă (~i, ~e)		Din mai mulți ani. [Sil. -ti-a-nu-al]	/multi- + anual
MULTICELULAR	MULTICELULÁR ~ă (~i, ~e)		Care este compus din mai multe celule; policelular.	/<fr. multicellulaire
MULTICOLOR	MULTICOLÓR ~ă (~i, ~e)		Care are mai multe culori; în diferite culori; policrom.	/<fr. multicolore, lat. multicolor
MULTIDIMENSIONAL	MULTIDIMENSIONÁL ~ă (~i, ~e)		Care are multe dimensiuni; cu multe dimensiuni. Corp ~. [Sil. -si-o-]	/<fr. multidimensionnel
MULTIFORM	MULTIFÓRM ~ă (~i, ~e)		Care se prezintă sub mai multe forme; cu forme, aspecte sau stări numeroase și variate.	/<fr. multiforme
MULTIFUNCȚIONAL	MULTIFUNCȚIONÁL ~ă (~i, ~e)		(despre obiecte) Care poate îndeplini mai multe funcțiuni. [Sil. -ți-o-]	/multi- + funcțional
MULTILATERAL	MULTILATERÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care are mai multe laturi; cu mai multe laturi.2) Care ține de mai multe aspecte ale problemei; cu referire la diverse laturi ale realității.	/<fr. multilateral
MULTILATERALITATE	MULTILATERALITÁTE	<i>f.</i>	Caracter multilateral.	/multilateral + suf. ~itate
MULTILINGV	MULTILÍNGV ~ă (~i, ~e)	<i>rare</i>	1) Care este prezentat (în scris sau oral) în mai multe limbi.2) Care cunoaște și folosește mai multe limbi.	/<fr. multilingue
MULTIMETRU	MULTIMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru măsurarea tensiunilor, a curenților și a rezistențelor electrice.	/<fr. multimetre
MULTIMILENAR	MULTIMILENÁR ~ă (~i, ~e)		Care este de mai multe milenii; de milenii.	/multi- + milenar
MULTIMILIARDAR	MULTIMILIARDÁR ~ă (~i, ~e)		Care are o avere de mai multe miliarde. [Sil. -li-ar-]	/<fr. multimilliardaire
MULTIMILIONAR	MULTIMILIONÁR ~ă (~i, ~e)		Care are o avere de mai multe milioane. [Sil. -li-o-]	/<fr. multimillionnaire
MULTINAȚIONAL	MULTINAȚIONÁL ~ă (~i, ~e)		(despre state) Care înglobează mai multe națiuni; cu mai multe națiuni. [Sil. -ți-o-]	/<fr. multinational
MULTIPAR	MULTIPÁR ~ă (~i, ~e)		1) (despre animale) Care naște mai mulți pui deodată.2) (despre femei) Care a avut mai multe nașteri.	/<fr. multipare
MULTIPLAN	MULTIPLÁN ~e	<i>n.</i>	Avion care are mai multe aripi suprapuse.	/<fr. multiplan

A MULTIPLICA	A MULTIPLICĂ multiplic	<i>tranz.</i>	1) A face să se multiplice; a înmulți.2) (obiecte, texte etc.) A executa în mai multe exemplare identice prin diferite procedee tehnice; a reproduce.3) mat. (numere) A mări de atâtea ori, de câte ori indică celălalt număr; a înmulți.	/<lat. multiplicare, fr. multiplier
A SE MULTIPLICA	A SE MULTIPLICĂ se multiplică	<i>intrans.</i>	A crește numeric sau cantitativ; a se înmulți.	/<lat. multiplicare, fr. multiplier
MULTIPLICATIV	MULTIPLICATÍV ~ă (~i, ~e)		Care multiplică. • Numeral ~ numeral care arată în ce proporție crește o cantitate sau se desfășoară o acțiune.	/<fr. multiplicatif
MULTIPLICATOR I	MULTIPLICATÍV ~ă ~oare	<i>n.</i>	Aparat pentru multiplicarea unui text; mașină de multiplicat.	/<fr. multiplicateur, lat. multiplicator
MULTIPLICATOR II	MULTIPLICATÓR II ~i	<i>m.</i>	1) mat. Factor al unui produs.2) Număr sau expresie cu care se înmulțește o altă expresie.3) Persoană specializată în lucrări de multiplicare.	/<fr. multiplicateur, lat. multiplicator
MULTIPLICITATE	MULTIPLICITÁTE	<i>f.</i>	1) rar Număr considerabil; pluralitate.2) mat. Număr care arată de câte ori o soluție satisface o anumită ecuație.	/<fr. multiplicité, lat. multiplicitas, ~atis
MULTIPLU	MULTÍPL //U ~ă (~i, ~e)		Care se compune din mai multe unități (sau elemente); care este de mai multe feluri.	/<fr. multiple, lat. multipus
MULTIPOL	MULTIPÓL	<i>m.</i>	Circuit electric multipolar.	/multi- + pol
MULTIPOLAR	MULTIPOLÁR ~ă (~i, ~e)	<i>fiz.</i>	Care are mai mulți poli.	/<fr. multipolaire
MULTISECULAR	MULTISECULÁR ~ă (~i, ~e)		Care are o existență de mai multe secole; cu o durată de mai multe secole.	/<fr. multiséculaire
MULTITUDINE	MULTITÚDIN //E ~i	<i>f.</i>	Cantitate mare de ființe, de obiecte etc., considerată ca un ansamblu; mulțime.	/<lat. multitudo, ~inis, fr. multitude
MULȚIME	MULȚÍM //E ~i	<i>f.</i>	1) Număr sau cantitate mare de ființe sau de lucruri de același fel.2) Grup numeros (de ființe) neorganizat; droaie; grămadă. [G.-D. mulțimii]	/mult + suf. ~ime
A MULȚUMI	A MULȚUM //Í ~esc		1. intrans. A-și exprima (prin cuvinte) recunoștința (pentru un lucru util, plăcut etc.); a arăta (cuiva) grațitudine; a spune „mulțumesc“.2. tranz. (persoane) 1) A trata (cu ceva) drept răsplată.2) A face să simtă bucurie (ca urmare a îndeplinirii unei d	/Din formula de urare „(la) mulți ani!“
A SE MULȚUMI	A SE MULȚUM //Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A fi satisfăcut. ~ cu puținul pe care-l are.2) pop. A fi plictisit sau dezgustat (de ceva); a i se face lehamite (de ceva).	/Din formula de urare „(la) mulți ani!“
MULȚUMIRE	MULȚUMÍR //E ~i	<i>f.</i>	1) v. A MULȚUMI și A SE MULȚUMI.2) Sentiment de bucurie; satisfacție; plăcere.	/v. a mulțumi
MULȚUMIT	MULȚUMÍ //T ~tă (~ți, ~te)		Căruia nu-i lipsește nimic; care are de toate.	/v. a mulțumi
MULȚUMITĂ I	MULȚUMÍT //Ă I ~e	<i>f.</i>	v. A MULȚUMI. • ~a seacă nimănui nu-i dragă se spune, în glumă, când cineva se aștepta la o recompensă materială și nu la una spirituală.	/v. a mulțumi
MULȚUMITĂ II	MULȚUMÍTĂ II	<i>prep.</i>	Cu ajutorul...; prin intermediul...; grație...; datorită (cuiva sau a ceva).	/v. a mulțumi

MULȚUMITOR I	MULȚUMIT//ÓR I ~oáre (~óri, ~oáre)		1) Care mulțumește; care corespunde anumitor cerințe; care produce mulțumire; satisfăcător. Răspuns ~.2) Care aduce mulțumire; care poartă mulțumire; recunoscător.	/a mulțumi + suf. ~tor
MULȚUMITOR II	MULȚUMITÓR II	<i>adv.</i>	Cu mulțumire; în mod satisfăcător.	/a mulțumi + suf. ~tor
MULURĂ	MULÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Ornament arhitectural cu profil pronunțat.	/<fr. moulure
MUMIE	MUMÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Cadavru conservat prin îmbalsămare specială.2) fig. Persoană foarte slabă și lipsită de puteri.	/<ngr. múmia, it. mummia, germ. Mumie
A MUMIFICA	A MUMIFICĂ mumífic	<i>tranz.</i>	A face să se mumifice.	/<it. mummificare, fr. momifier
A SE MUMIFICA	A SE MUMIFICĂ mă mumífic	<i>intrans.</i>	1) fig. (despre ființe) A se transforma în mumie, a deveni mumie.2) (despre fructe) A se acoperi cu zbârcituri; a se zbârci.	/<it. mummificare, fr. momifier
MUNCĂ	MÚN//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Activitate fizică sau intelectuală îndreptată spre a crea bunuri materiale și spirituale.2) Efort (fizic sau intelectual) în vederea atingerii unui scop.3) Lucru realizat printr-o activitate.4) înv. mai ales la pl. Suferință fizică sau/și morală (foart	/<sl. monka
MUNCEL	MUNCÉL ~e	<i>n.</i>	Munte de înălțime mică, care face parte din treapta cea mai de jos a unui lanț muntos.	/<lat. monticellus
A MUNCI	A MUNC//Í ~ésc		1. intrans. 1) A depune muncă pentru a obține un rezultat util; a lucra.2) A exercita o activitate profesională, o meserie; a lucra.2. tranz. 1) înv. pop. (ființe) A supune la chinuri (fizice sau morale); a chinui; a căzni.2) (pământul, câmpul) A supune u	/<sl. mončiti
A SE MUNCI	A SE MUNC//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	1) A depune multă muncă; a se strădui din răspuțeri; a se osteni; a se trudi; a se căzni; a se chinui; a se obosi.2) înv. pop. A se supune unui chin; a se canoni; a se chinui; a se căzni.	/<sl. mončiti
MUNCIT	MUNCÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care este dobândit prin muncă; câștigat, agonisit cu osteneală.2) Care este făcut cu multă trudă, cu migală.3) Care este obosit, istovit de muncă; trudit.	/v. a munci
MUNCITOR I	MUNCIT//ÓR I ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care muncește, producând bunuri materiale; lucrător.	/a munci + suf. ~tor
MUNCITOR II	MUNCIT//ÓR II ~oáre (~óri, ~oáre)		1) Care muncește. Om ~. Popor ~.2) Care muncește mult și cu folos; harnic; vrednic.	/a munci + suf. ~tor
MUNCITORESC	MUNCITOR//ÉSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru muncitori; propriu muncitorilor.	/muncitor + suf. ~esc
MUNCITOREȘTE	MUNCITORÉȘTE	<i>adv.</i>	În felul muncitorilor; ca muncitorii.	/muncitor + suf. ~ește
MUNCITORIME	MUNCITORÍM//E ~i	<i>f.</i>	(colectiv de la muncitor) 1) Totalitate a muncitorilor.2) Mulțime de muncitori.	/muncitor + suf. ~ime
MUNDIR	MUNDÍR ~e	<i>n. înv.</i>	Tunică sau uniformă (militară).	/<rus. mundir, ung. mondúr, mundér
MUNICIPAL	MUNICIPÁL ~ă (~i,		Care țin de municipiu; propriu municipiului.	/<fr. municipal

MUNICIPALITATE	MUNICIPALITĂȚE ~ăți	f.	Ansamblu al organelor de conducere și de administrație a unui municipiu.	/<fr. municipalité
MUNICIPIU	MUNICIPIU ~i	n.	Oraș mare care se impune prin importanță deosebită în viața economică, socială, politică și culturală a statului, având o administrație proprie.	/<lat. municipium
MUNIFICENT	MUNIFICENȚĂ ~tă (~ți, ~te)		Care este foarte darnic.	/<fr. munificent
MUNIȚIE	MUNIȚII ~i	f.	Totalitate de proiectile și accesorii ale acestora, folosite la armele de foc.	/<germ. Muniton, lat. munitio, ~onis, fr. munition
MUNTE	MUNTE ~ți	m.	1) Ridicătură a scoarței pământului mai mare decât dealul, cu înălțimi care depășesc, în general, 800• ~ de gheață ghețar plutitor; aisberg. Prin ~ți și văi peste tot; pretutindeni.2) fig. Cantitate mare de ceva; grămadă; morman.	/<lat. mons, ~is
MUNTEAN	MUNTEAN ~eni	m.	1) Locuitor de la munte.2) Persoană care face parte din populația de bază a Munteniei sau este originară din Muntenia.	/munte + suf. ~ean
MUNTEANCĂ	MUNTEANCĂ ~ence	f.	1) Femeie care face parte din populația de bază a Munteniei sau este originară din Muntenia.2) Femeie de la munte.	/muntean + suf. ~că
MUNTENESC	MUNTENESC ~ească (~ești)		1) Care este caracteristic pentru munteni; de muntean.2) Care este de la munte.	/muntean + suf. ~esc
MUNTENEȘTE	MUNTENEȘTE	adv.	Ca la munte; în felul celor de la munte; ca muntenii.	/muntean + suf. ~ește
MUNTENISM	MUNTENISM ~e	n.	Cuvânt sau expresie proprie graiului din Muntenia.	/Muntenia n. pr. + suf. ~ism
MUNTOS	MUNTOS ~oasă (~oși, ~oase)		1) (despre terenuri) Care este acoperit cu munți.2) Care este constituit din munți. Lanț ~.	/munte + suf. ~os
MUR I	MUR I ~i	m.	Arbust ghimpos, cu flori albe sau roz și cu fructe negre, comestibile; rug.	/<lat. morus
MUR II	MUR II ~i	m. înv.	Element de construcție executat din piatră, beton etc., care închide sau separă o încăpere; perete.	/<lat. murus
A MURA	A MURA ~éz	tranz.	1) (legume, fructe) A pune la acrit într-o soluție specială (în scopul consumării sau al conservării).2) (nutrețuri suculente) A supune fermentării pentru a conserva.3) (plante textile) A ține (un timp oarecare) în apă înainte de prelucrare (pentru a sepa	/Din moare
A SE MURA	A SE MURA ~eáză	intrans.	(despre legume, fructe) A deveni bun pentru consum, înăcrindu-se.	/Din moare
MURAL	MURAL ~ă (~i, ~e)		1) Care este aplicat pe un perete (sau pe un zid) ca ornament. Pictură ~ă.2) Care se fixează pe perete; de perete. Hartă ~ă. Gazetă ~ă.	/<fr. mural, lat. muralis
MURĂ	MURĂ ~e	f.	Fructul murului. • Mura-n-gură ceva obținut fără osteneală, de-a gata.	/< lat. mora
MURĂTURĂ	MURĂTURĂ ~i	f.	mai ales la pl. Produs alimentar (legume, mai rar fructe) murat.	/a mura + suf. ~tură

MURDAR	MURDĂR ~ă (~i, ~e)		1) Care este plin de murdărie; zoios.2) (despre persoane) Care nu respectă sau neglijează curătenia.3) fig. Care este vrednic de dispreț; lipsit de scrupule.4) (despre lumină, apă etc.) Care nu este limpede.5) (despre culori) Care este lipsit de claritate	/<turc. murdar
A MURDĂRI	A MURDĂR//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) A face să se murdărească; a păta; a mânji; a mâzgăli; a terfeli.2) fig. (persoane) A pune într-o situație de inferioritate lezând demnitatea; a compromite; a umili; a înjosi.	/Din murdar
A SE MURDĂRI	A SE MURDĂR//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A deveni murdar; a se umple de murdărie; a se mânji; a se păta.2) fig. A-și păta onoarea (prin atitudini sau fapte reprobabile); a se compromite; a se mânji.	/Din murdar
MURDĂRIE	MURDĂRI//E ~i	<i>f.</i>	1) Strat de impurități care acoperă sau îmbăcsește ceva.2) Totalitate de lucruri murdare.3) Lipsă de curătenie.4) fig. Faptă, acțiune sau vorbă nedemnă de un om onest.	/murdar + suf. ~ie
MUREȘEAN	MUREȘ//EĂN ~eni	<i>m.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a județului Mureșului sau este originară din județul Mureș.	/Mureș n. pr. + suf. ~ean
MUREȘANCĂ	MUREȘ//ĂNCĂ ~ence	<i>f.</i>	1) Femeie care face parte din populația de bază a județului Mureș sau este originară din județul Mureș.2) Femeie din județul Mureș.	/mureșean + suf. ~ancă
MURG	MUR//G ~gă (~gi)	<i>și substantiv</i>	(despre cai) Care are părul de culoare castanie-închisă.	/cf. alb. murg
A MURI	A MURÍ mor	<i>intrans.</i>	1) A înceta de a mai trăi; a se stinge din viață; a se sfârși; a deceda; a răposa; a sucomba. • ~ după cineva (sau după ceva) a ține foarte mult la cineva (sau la ceva); a suferi foarte tare pentru cineva (sau ceva). ~ de foame a) a fi foarte flămând; b)	/<lat. moriri
MURIBUND	MURIBÚN//D ~dă (~zi, ~de)	<i>și substantiv</i>	1) (despre persoane) Care trage să moară; pe moarte.2) fig. Care este pe cale de dispariție; aproape de dispariție. Economie ~dă.	/<fr. moribond, lat. moribundus
MURID	MURÍD ~ă	<i>n.</i>	1) la pl. Familie de mamifere rozătoare cu bot ascuțit și coadă lungă (reprezentanți; șoarecii, șobolanii, lemingii etc.).2) Animal din această familie.	/<fr. muridés
MURI	MURÍȘ ~uri	<i>n.</i>	Câmp pe care cresc muri.	/mur + suf. ~iș
MURITOR I	MURIT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care moare; care urmează să moară; pieritor.2) fig. Care trece repede; care durează puțin; trecător.	/a muri + suf. ~tor
MURITOR II	MURITÓR II ~i	<i>m.</i>	Ființă umană, considerată ca fiind trecătoare. • ~ de foame persoană foarte săracă. Simplu ~ (sau ~ de rând) om simplu.	/a muri + suf. ~tor
MURMUR	MÚRMUR ~e	<i>n.</i>	1) Zgomot surd și confuz de voci; rumoare; freamăt.2) Zgomot monoton și continuu, produs de un motor sau de o mașină în acțiune.3) Zgomot continuu, ușor și monoton, produs de unele fenomene naturale (ape curgătoare, vânt etc.).4) Protest al unei multimi.	/<lat. murmur, fr. murmure
A MURMURA	A MURMURÁ mûmur		1. tranz. 1) (cuvinte, sunete, propoziții) A pronunța cu voce joasă și nedeslușit.2) (melodii, cântece) A cânta încet și fără cuvinte, ca pentru sine; a îngâna; a fredona.2. intrans. (despre ape curgătoare, frunze mișcate de vânt etc.) A face să se audă u	/<lat. murmurare, fr. murmurer

MURMURĂTOR	MURMURĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care murmură. Voce ~oare.	/a murmura + suf. ~ător
MURSA	MÚRS//Ă ~e	<i>f.</i>	reg. rar Băutură alcoolică slabă, obținută prin fermentarea mierii amestecate cu apă sau cu lapte; hidromel.	/ <i><lat. [aqua]mulsa</i>
A MURSECA	A MURSECÁ múrsec	<i>tranz.</i>	pop. 1) A rupe în bucăți cu dinții; a sfârteca; a sfâșia.2) A mânca cu lăcomie, înghițind pe nemestecate; a devora; a înfuleca.3) A bate crunt; a snopi în bătaie.	/ <i><lat. morsicare</i>
A MURUI	A MURU//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	1) (pereții sau pardoseala unei case) A acoperi cu un strat de lut muiat cu apă; a lipi.2) A da cu var; a văru.3) pop. (pâinea și alte produse de panificație) A unge la suprafață cu un amestec special înainte de a da la cuptor.4) pop. A face să se murdărească	/cf. ucr. murovati
MURUIALĂ	MURU//IÁLĂ ~ieli	<i>f.</i>	1) v. A MURUI.2) Lut muiat în apă și frământat cu care se muruiește.	/a murui + suf. ~eală
MUS	MUS muși	<i>m.</i>	Elev marinar.	/ <i><fr. mousse</i>
MUSACA	MUSACÁ ~le	<i>f.</i>	Produs culinar pregătit din carne tocată și din felii de legume (pătlăgele vinete, dovlecei sau cartofi), așezate în straturi și coapte în cuptor. [Art. musacaua; G.-D. musacalei]	/ <i><turc. musakka</i>
MUSAFIR	MUSAFÍR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care vine în musafirie (la cineva sau undeva); oaspete.	/ <i><turc. musafir</i>
MUSAFIRIE	MUSAFIRÍ//E ~i	<i>f.</i>	rar Vizită făcută cuiva în semn de prietenie, curiozitate etc.; oaspeție.	/musafir + suf. ~ie
MUSAI	MUSÁI	<i>adv.</i>	1) În mod obligatoriu; numaidecât; neapărat; negreșit.2) Cu multă îndărătnicie; morțiș.	/ <i><ung. muszaj</i>
MUSCAL	MUSCÁL ~i	<i>m. inv.</i>	pop. 1) Persoană care făcea parte din populația de bază a Moscovei sau era originară din Moscova sau din împrejurimile ei.2) la pl. art. Poporul rus.	/ <i><rus., ucr., pol. moskal</i>
MUSCAR	MUSCÁR ~i	<i>m.</i>	1) Pasăre migratoare, de talie mică, insectivoră, cu penele de culoare cenușie, cu ciocul și picioarele negre.2) Insectă cu corpul lunguiet, roșiatic și cu aripile negre, care se hrănește cu musculițe.3) Pescar cu undița, care folosește ca nadă insecte.	/muscă + suf. ~ar
MUSCAT	MUSCÁT	<i>n.</i>	1) Soi de viță de vie, având struguri cu aromă de tămâie.2) Vin produs din acest soi de struguri.	/ <i><fr. muscat</i>
MUSCĂ	MÚSC//Ă muște	<i>f.</i>	1) Insectă din ordinul dipterelelor, cu două aripi subțiri și cu aparatul bucal adaptat pentru înțepat și pentru supt. ~-de-casă. • A se aduna (sau a se strânge, a se grămădi, a veni) ca muștele la miere a se aglomera într-un loc (unde este rost de câștig u	/ <i><lat. musca</i>
MUSCĂRIE	MUSCĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	Mulțime, roi de muște.	/muscă + suf. ~ărie
MUSCEL	MUSCÉL ~e	<i>n.</i>	Porțiune de teren de la poalele munților, acoperită cu pășuni, fânețe și livezi, care constituie zona de trecere dintre munți și dealuri.	/Orig. nec.
MUSCHETAR	MUSCHETÁR ~i	<i>m.</i>	ist. 1) Ostaș din trupele de infanterie înarmat cu muschetă.2) Militar din rândurile nobilimii franceze, care își făcea serviciul în unitățile speciale de cavalerie de la curtea regală. • Mănuși~mănuși pentru femei cu manșetă foarte lată. Pălărie~pălă	/ <i><fr. mousquetaire</i>

MUSCHETĂ	MUSCHÉT//Ă ~e	<i>f. inv.</i>	Armă de foc portativă, cu fitil.	/<fr. mousquet
MUSCULAR	MUSCULÁR ~ă (~i,		Care ține de mușchi; propriu mușchilor.	/<fr. musculaire
MUSCULATURĂ	MUSCULATŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	Totalitate a mușchilor unui organism sau ai unui organ. [G.-D. musculaturii]	/<fr. musculature
MUSCULIȚĂ	MUSCULÎȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la muscă) Ciupercă foarte otrăvitoare, de culoare roșie, cu pete albe.	/muscă + suf. ~uliță
MUSCULOS	MUSCUL//ÓS ~oasă (~ôși, ~oăse)		Care are mușchi puternici; cu mușchi puternici.	/<fr. musculoux, lat. musculosus
MUSELINĂ	MUSELÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Țesătură foarte fină și transparentă, folosită pentru îmbrăcăminte feminină ușoară (rochii, bluze etc.). [G.-D. muselinei]	/<fr. mousseline, pol. mûslin, turc. muslin
MUSIC-HALL	MUSIC-HALL [pr.: mîuzik-hol]		1) Spectacol constituit din diferite numere de muzică ușoară, dans, prezentate pe scena unui teatru, unui restaurant etc.2) Local public în care se reprezintă astfel de spectacole.	/Cuv. engl.
MUSON	MUSÓN ~i	<i>m.</i>	Vânt tropical care bate iarna dinspre continent spre ocean, iar vara dinspre ocean spre continent.	/<fr. mousson
MUST	MUST ~uri	<i>n.</i>	1) Lichid dulce obținut prin zdrobirea și presarea boabelor de struguri (sau ale altor fructe), care încă n-a început să fermenteze.2) pop. Lichid nutritiv care circulă în vasele plantelor; sevă.3) Zeamă de băligar.	/<lat. mustum
MUSTAȚĂ	MUST//ĂȚĂ ~ăți	<i>f.</i>	1) Păr care crește deasupra buzei superioare la bărbați. • A-i râde (sau a-i zâmbi) cuiva ~ața a fi mulțumit; a se bucura. A râde (sau a zâmbi) pe sub ~ăți a râde abia observat.2) la pl. Peri lungi care cresc în jurul botului la unele animale.3) Fiecare d	/<lat. mustacea
MUSTĂCIOS	MUSTĂCI//ÓS ~oasă (~ôși, ~oăse)		1) Care are mustăți mari și dese; cu mustăți mari și dese.2) (despre plante) Care are țepi lungi și stufoși; cu țepi lungi și stufoși.	/mustață + suf. ~ios
MUSTELIDĂ	MUSTELÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de animale mamifere carnivore, de talie mică și mijlocie, având corpul suplu, coadă lungă și picioarele mici (reprezentanți: bursucul, vidra, nevăstuica, hermina etc.).2) Animal din această familie.	/<fr. mustélidés
A MUSTI	A MUST//Î ~ește	<i>intrans.</i>	1) (despre lichide) A ieși în cantitate mare la suprafață dintr-o materie îmbibată; a apărea la suprafață din abundență.2) (despre materii, corpuri etc.) A fi îmbibată până la refuz cu un lichid (care la apăsare iese la suprafață); a fi suprasaturat cu un	/Din must
MUSTOS	MUST//ÓS ~oasă (~ôși, ~oăse)		1) Care conține (mult) must; cu (mult) must; zemos; succulent.2) (despre sol) Care conține multă sevă; cu multă sevă.3) fig. Care se caracterizează prin expresivitate sporită.	/must + suf. ~os
A MISTRA	A MISTRÁ mústru	<i>trans.</i>	A trata cu reproșuri și observații aspre; a dojeni. • ~ pe cineva cugetul (sau conștiința) a avea remușcări; a-i părea rău pentru faptele comise.	/<lat. monstrare
MISTRARE	MISTR//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A MISTRA.2) Sancțiune administrativă disciplinară aplicată cuiva.	/v. a mustra

MUSTRĂTOR	MUSTRĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și adverbial</i>	Care mustără; care exprimă o musturare; dojenitor. Privire ~oare. Ton ~.	/a mustra + suf. ~ător
A MUSTUI	A MUSTUI//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	(struguri) A zdrobi și presa pentru a obține mustul.	/must + suf. ~ui
MUSTUIALĂ	MUSTUI//ĂLĂ ~éli	<i>f.</i>	Masă constând dintr-un amestec de must, ciorchine și resturi de boabe, obținută prin zdrobire sau presare.	/a mustui + suf. ~eală
MUSTUITOR	MUSTUIT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Unealtă de lemn, constând dintr-un băț ramificat la un capăt, folosită pentru a zdrobi strugurii. [Sil. -tu-i-]	/a mustui + suf. ~tor
MUSULMAN I	MUSULMÁN I ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de mahomedanism; propriu mahomedanismului; mahomedan.2) Care profesează mahomedanismul; de credința lui Mahomed; mahomedan.	/<fr. musulman
MUSULMAN II	MUSULMÁN II ~ă	<i>m. și f.</i>	Adept al mahomedanismului; mahomedan.	/<fr. musulman
MUȘAMA	MUȘAMÁ ~le	<i>f.</i>	1) Țesătură de pânză sau viscoză, care este acoperită sau îmbibată cu substanțe impermeabile, folosită pentru a proteja obiectele împotriva apei.2) Obiect confecționat din astfel de țesătură. [Art. mușamaua; G.-D. mușamalei]	/<turc. muşama
A MUȘAMALIZA	A MUȘAMALIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (fapte reprobabile) A tăinuși în mod intenționat, prezentând într-o lumină favorabilă.2) (lucruri neplăcute) A ține sub tăcere pentru a da uitării.	/mușama + suf. ~iza
A MUȘCA	A MUȘCÁ mușc		1. tranz. 1) A apuca cu dinții strângând (până la durere, rănire, învinețire, rupere etc.). • A-și ~ mâinile a regreta amarnic, considerându-se vinovat de ceva; a se căi. A-și ~ limba a regreta mult cele spuse anterior. ~ pământul (sau țărâna) a cădea la	/Orig. nec.
MUȘCATĂ	MUȘCÁT//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee decorativă, cultivată pentru florile sale roșii, roz sau albe, dispuse în inflorescență umbeliformă; pelargonie.	/<bulg. muškato, ung. muskáta
MUȘCĂTOR	MUȘCÁT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) (despre câini sau despre alte animale) Care mușcă.2) Care dă naștere unei senzații neplăcute de durere sau de usturime. Plante ~oare.3) fig. Care conține aluzii răutăcioase; caustic, înțepător; piscător; tăios; usturător; urzicător.	/a mușca + suf. ~ător
MUȘCĂTURĂ	MUȘCÁTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Rană provocată prin mușcare.2) Bucată mușcată dintr-un aliment.3) Senzație dureroasă de arsură.	/a mușca + suf. ~ătură
MUCHI I	MUȘCHI I ~	<i>m.</i>	1) la pl. Clasă de plante inferioare, alcătuite din tulpină și frunze simple, fără rădăcini, care cresc în locurile umede și umbroase (pe pietre, copaci, stânci etc.).2) Plantă din această clasă. • ~ de apă mătasea-broaștei.	/<lat. musculus
MUCHI II	MUȘCHI II ~	<i>m.</i>	Organ al corpului omenesc și al unor animale, format dintr-un țesut fibros care servește la mișcarea diverselor părți și organe ale corpului.	/<lat. musculus
MUCHI III	MUȘCHI III ~	<i>m.</i>	Bucată de carne moale (de porc, de vacă etc.), desprinsă din regiunea coloanei vertebrale și folosită în alimentație.	/<lat. musculus
MUȘETEL	MUȘETÉ//L ~i	<i>m.</i>	Plantă erbacee cu tulpină dreaptă, cu frunze alterne, divizate, cu flori aromatate, albe pe margini și galbene în centru, folosită în scopuri medicinale; romaniță.	/mușat reg. + suf. ~el

MUȘIȚĂ	MÚȘIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Mulțime de muște mici care se adună în jurul unui vas în care fermentează ceva (must, fructe etc.).2) Grămadă de larve care se dezvoltă din ouăle depuse de unele muște, pe carnea ținută descoperită.3) Insectă parazită care trăiește pe frunzele u	/<bulg. mušica
MUȘTAR	MUȘTÁR	<i>n.</i>	1) Plantă erbacee anuală din familia cruciferelor, cu tulpina ramificată, cu flori galbene și semințe mici, rotunde, roșiatice. ~ alb. ~ negru.2) Semințele acestei plante, folosite în alimentație și în medicină.3) Pastă de culoare galbenă-verzuie preparat	/<ung. muštár
MUȘTARIERĂ	MUȘTARIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Vas special în care se servește la masă sau se păstrează muștarul. [Sil. ri-e-]	/muștar + suf. ~ieră
MUȘTERIU	MUȘTERÍ//U ~i	<i>m. pop.</i>	Persoană care cumpără mărfuri cu regularitate de la același magazin sau frecventează în permanență același local public; client.	/<turc. müşteri
MUȘTIUC	MUȘTIÚC ~uri	<i>n.</i>	1) Tub mic (de os, de lemn, de ebonită) în care se fixează țigara pentru a fuma; țigaret.2) Extremitate a unui instrument muzical de suflat, pe unde se suflă cu gura; ambușură.3) Capătul metalic al unui furtun care servește la reglarea curentului de apă.	/<germ. Mundstück
A MUȘTRULUI	A MUȘTRULU//Í ~iESC	<i>tranz.</i>	1) înv. (militari) A deprinde cu arta militară în condițiile unui regim dur.2) fam. (mai ales copii) A obișnui cu ordinea și disciplina într-un mod foarte sever; a struni.	/muștru pop. + suf. ~ului
MUȘUROI	MUȘUR//ÓI ~oáie	<i>n.</i>	1) Moviliță de pământ pe care o fac cârțițele sau furnicile în locul unde își au cuibul.2) Grămăjoară de pământ adunată la baza unei plante (porumb, cartof etc.) în timpul prășiului pentru a-i favoriza dezvoltarea.3) Ridicătură mică de pământ (naturală s	/<lat. mus araneus
A MUȘUROI	A MUȘURO//Í ~iESC	<i>tranz.</i>	(unele plante, mai ales cartoful, porumbul) A înconjura cu pământ rădăcina (asemenea unui mușuroi) pentru a favoriza dezvoltarea, a cuibări.	/Din mușuroi
A SE MUȘUROI	A SE MUȘURO//Í se ~iESC	<i>intrans.</i>	fig. (mai ales despre ființe) A se aduna laolaltă în număr mare; a se strânge grămadă (ca un mușuroi).	/Din mușuroi
MUT	MUT mÚtă (muți, múte)		1) și substantival (despre persoane) Care este lipsit de facultatea de a vorbi; care nu poate vorbi. • Unde a dus surdul roata și ~ul iapa undeva departe, unde nu știe nimeni.2) fig. Căruia nu-i place să vorbească mult; tăcut din fire.3) Care este lipsit	/<lat. mutus
A MUTA	A MUTÁ mut	<i>tranz.</i>	1) A lua din locul în care se află, punând în alt loc; a mișca (din loc). • ~ (cuiva) fălcile a lovi (pe cineva) cu putere peste obraz, vătămându-i maxilarele. A-și ~ gândul a-și schimba părerea, intențiile; a se răzgândi.2) A face să se mute.	/<lat. mutare
A SE MUTA	A SE MUTÁ mă mut	<i>intrans.</i>	1) A-și schimba locul; a trece (dintr-un loc în altul); a se transfera.2) A-și schimba domiciliul; a se stabili (cu traiul) în alt loc.	/<lat. mutare
MUTABIL	MUTÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care poate fi mutat; în stare să fie supus mutării.2) Care poate fi transformat; în stare să fie supus transformării.	/<fr. mutable, lat. mutabilis

MUTABILITATE	MUTABILITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracterul a ceea ce este mutabil.2) Proprietate a materiei vii de a produce schimbări.	/<fr. mutabilité, lat. mutabilitas, ~atis
MUTANT	MUTÁN//T ~ți	<i>m. biol.</i>	Organism cu caractere genetice noi, rezultat în urma unei mutații.	/<fr. mutant
MUTATOR	MUTAT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Aparat pentru transformarea curentului alternativ în curent continuu și invers.	/<fr. mutateur
MUTAȚIE	MUTÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Schimbare, transformare, modificare radicală.2) biol. Apariție bruscă într-un organism a unui material genetic nou.3) Modificare fundamentală de structură (în domeniul social, economic, politic etc.).4) Schimbare de domiciliu a unei persoane.5) Modific	/<fr. mutation, lat. mutatio
MUTAȚIONISM	MUTAȚIONÍSM	<i>n.</i>	Concepție în biologie conform căreia evoluția lumii organice se datorează mutațiilor care duc la apariția bruscă a speciilor noi. [Sil. -ti-o-]	/<fr. mutationnisme
MUTĂTOARE	MUTĂTOÁRE ~	<i>f.</i>	Plantă erbacee agățătoare, toxică, cu flori albastre sau albe-gălbui și cu fructe mici, în formă de boabe roșii sau negre; împărăteasă.	/a muta + suf. ~ător
MUTELCĂ	MUTÉL//CĂ ~ci	<i>f. pop.</i>	Piesă metalică, prevăzută cu o gaură filetată, care se poate înșuruba pe o tijă cu un filet corespunzător; piuliță.	/<pol., ucr. muterka
MUTETE	MUTÉȘTE	<i>adv.</i>	Ca muții; pe tăcute.	/mut + suf. ~ește
A MUTILA	A MUTIL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (ființe) A face să-și piardă integritatea fizică (printr-o rană gravă sau prin amputarea unui membru); a schilodi; a sluți; a estropia.2) fig. (obiecte) A deteriora în mod grav; a strica.	/<fr. mutiler, lat. mutilare
MUTISM	MUTÍSM	<i>n.</i>	1) Stare patologică constând în lipsa capacității de a vorbi.2) rar Nedorință încăpățânată de a vorbi.	/<fr. mutisme
MUTON	MUT//ÓN ~oáne	<i>m.</i>	1) Blănă de oaie prelucrată și vopsită.2) Haină confecționată din astfel de blană.	/<fr. mouton
MUTRĂ	MÚTR//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	1) Față antipatică.2) Ansamblu de trăsături specifice feței; expresie a feței; chip; fizionomie; mină.3) Ființă umană; om; persoană.	/<ngr. mútra
MUTUAL	MUTUÁL ~ă (~i, ~e)		Care se influențează unul pe altul; reciproc. Ajutor ~. [Sil. -tu-al]	/<fr. mutuel
MUTULICĂ	MUTULÍ//CĂ ~ci	<i>m.</i>	fam. Persoană timidă, care vorbește puțin.	/mut + suf. ~ulică
MUȚENIE	MUȚÉNIE	<i>f.</i>	1) Stare a celui mut.2) fig. Liniște totală; tăcere deplină.	/mut + suf. ~enie
MUȚUNACHE	MUȚUNÁCHE	<i>m. invar.</i>	1) Personaj comic în teatrul de păpuși.2) fig. depr. Tânăr cu pretenții de eleganță; fante.	/<ngr. mutsúna
MUZĂ	MÚZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Zeiță a poeziei, inspiratoare a poetilor.2) Izvor al inspirației poetice.3) livr. Operă poetică.4) Inspirație poetică, evocată de o femeie considerată ideală.	/<lat., it. musa, fr. muse, germ. Muse
MUZEAL	MUZEÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de muzee; propriu muzeelor. Complex ~. [Sil. -ze-al]	/muzeu + suf. ~al
MUZEISTIC	MUZEÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de muzeistică; propriu muzeisticii.	/muzeu + suf. ~istic
MUZEISTICĂ	MUZEÍSTICĂ	<i>f.</i>	v. MUZEOLOGIE.	/muzeu + suf. ~istică
MUZEOGRAF	MUZEOGRÁF ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Specialist în muzeografie. [Sil. -ze-o-]	/<fr. muséographe

MUZEOGRAFIE	MUZEOGRAFÍE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul istoriei și descrierii muzeelor, de metodica clasării, conservării și prezentării obiectelor de muzeu, de formare a colecțiilor de muzeu. [Sil. -ze-o-]	/<fr. muséographie, germ. Museographie
MUZEOLOG	MUZEOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în muzeologie. [Sil. -ze-o-]	/Din muzeologie
MUZEOLOGIE	MUZEOLÓGÍE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul organizării muzeelor și a păstrării exponatelor în ele. [Sil. -ze-o-]	/<fr. muséologie
MUZEU	MUZÉ//U ~e	<i>n.</i>	1) Instituție care colecționează, studiază, păstrează și expune publicului monumente ale culturii materiale și spirituale.2) Clădire în care se află această instituție.	/<lat. museum, germ. Museum, fr. musée
MUZICAL	MUZICÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de muzică; propriu muzicii. Sunet ~.2) (despre persoane) Care este dotat cu aptitudini pentru muzică. Copil ~.3) Care are caracteristicile muzicii; plăcut la auz; armonios. Voce ~ă. Limbă ~ă.	/<fr. musical
MUZICALITATE	MUZICALITÁT//E	<i>f.</i>	Caracter a ceea ce este muzical; armonie. ~ea limbii.	/<fr. musicalité
MUZICANT	MUZICÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care cântă la un instrument muzical.2) Persoană care se ocupă cu muzica; specialist în muzică.	/<it. musicante, germ. Musikant
MUZICĂ	MÚZI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Artă care exprimă sentimente, idei, stări psihice în imagini artistice sonore. • ~ vocală muzică interpretată cu vocea (de către un cântăreț, un ansamblu sau de către un cor). ~ instrumentală muzică executată la instrumente, fără participarea vocilor o	/<lat., it. musica, fr. musique, germ. Musik
MUZICIAN	MUZICI//ÁN ~ână (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană cu pregătire și cunoștințe speciale, care compune sau execută compoziții muzicale.2) Persoană care cunoaște arta muzicală și poate aprecia muzica. [Sil. -ci-an]	/<fr. musicien
MUZICOLOG	MUZICOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în muzicologie.	/<fr. musicologue
MUZICOLOGIC	MUZICOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de muzicologie; propriu muzicologiei. Studiu ~.	/<fr. musicologique
MUZICOLOGIE	MUZICOLÓGÍE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul istoriei și teoriei muzicii, cu estetica, cultura muzicală a diferitelor popoare.	/<it. musicologia, fr. musicologie
MUZICOMAN	MUZICOMÁN ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană pasionată de muzică.	/<fr. musicomane
MUZICOMANIE	MUZICOMANÍE	<i>f.</i>	Pasiune (exagerată) pentru muzică.	/<fr. musicomanie
MUZICOTECĂ	MUZICOTÉ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Colecție de piese muzicale.2) Încăpere specială dotată pentru audierea muzicii.	/<fr. musicothèque
MUZICOTERAPIE	MUZICOTERAPÍE	<i>f.</i>	Terapie cu ajutorul muzicii.	/<fr. musicotherapie
MUZICUȚĂ	MUZICÚȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Armonică de gură.	/muzică + suf. ~uță
NA	NA	<i>interj.</i>	1) fam. (se folosește pentru a arăta că o persoană dă ceva altei persoane) Poftim; ia; ține. • Na-ți-o bună! se spune pentru a exprima mirare și nemulțumire când se produce ceva neașteptat și, de obicei, neplăcut. Na-ti-o bună, că ți-am dres-o! se spune c	/cf. alb., bulg., ung., ngr. na
NABAB	NABÁB ~i	<i>m.</i>	1) (în India și în alte țări orientale din evul mediu; folosit și ca titlu pe lângă numele respectiv) Conducător al unei provincii sau înalt demnitar.2) fig. Om foarte bogat.	/<fr. nabab

NACELĂ	NACÉL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Cabină atârnată de un balon zburător sau de un dirijabil.2) Vas mic, lunguiet, confecționat dintr-un material refractar, folosit în unele operații de laborator.	/<fr. nacelle
NACRIT	NACRÍT	<i>n.</i>	Silicat de aluminiu din grupa caolinului, folosit în industria sticlei și în ceramică.	/<fr. nacrite, germ. Nakrit
NADĂ	NÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Hrană folosită pentru ademenirea și prinderea peștelui sau a vânatului; momeală.2) fig. Lucru care ademenește. • A da de ~ a prinde gust pentru ceva; a se înnădi.3) Parte înnădită, adăugată la un obiect. [G.-D. nadei; Pl. și năzi]	/<bulg. nada
NADIR	NADÍR	<i>n.</i>	astr. (în opoziție cu zenit) Punct imaginar pe bolta cerească, care coincide cu zenitul din emisfera opusă celei de unde privește observatorul.	/<fr. nadir
NAFTALINĂ	NAFTALÍNĂ	<i>f.</i>	Substanță cristalizată, albă, cu miros pătrunzător, întrebuințată ca mijloc de combatere a moliilor și ca materie primă în industria coloranților. • Bun de pus la ~ care nu mai este actual. A pune la ~ a da uitării.	/<fr. naphtaline
NAFTOL	NAFTÓL ~i	<i>m.</i>	Compus organic derivat din naftalină, având diferite întrebuințări (în industria coloranților, la prepararea unor medicamente etc.).	/<fr. naphtol
NAGÂȚ I	NAGÂȚ I ~i	<i>m.</i>	Pasăre migratoare de baltă, de talie mică, cu moț și cu penaj colorat; bibic.	/Onomat.
NAGÂȚ II	NAGÂȚ II ~i	<i>m.</i>	mai ales la pl. reg. Dispoziție de moment, neașteptată și stranie; naz; moft; toană; capriciu. • A-și arăta ~ii. • A avea ~i a fi capricios.	/Onomat.
NAI	NAI náiuri	<i>n.</i>	1) Instrument muzical popular de suflat, constând din mai multe fluieri de diferite dimensiuni.2) Fluier din trestie.	/<turc. nay, ney
NAIADĂ	NAIÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (în mitologia greacă) Zeiță ocrotitoare a izvoarelor, a râurilor și a fântânilor.2) fig. Femeie tânără, frumoasă și grațioasă; nimfă. [Sil. na-ia-]	/<fr. nad'ade
NAIBA	NÁIB//A	<i>f.</i>	Una din numirile populare ale diavolului. • La ~! se spune, când cineva vrea să se lepede de ceva. Ce ~! se spune pentru a exprima nerăbdarea sau nemulțumirea. Al ~ii! se spune pentru a exprima mirarea. Dat ~ii a) care pricinuieste multă bătaie de cap; b)	/Orig. nec.
NAILON	NÁILON	<i>n.</i>	1) Fibră textilă sintetică uti-lizată la fabricarea unor țesături subțiri și a altor produse industriale.2) Țesătură din astfel de fibre. [Sil. nai-]	/<engl. nylon
NAIST	NAÍ//ST ~stă (~ști,	<i>m. și f.</i>	Muzicant care cântă la nai.	/nai + suf. ~ist
NAIV	NAÍV ~ă (~i, ~e)	<i>și adverbial</i>	1) Care vedește sinceritate și curățenie morală; ingenuu; candid; inocent.2) Care crede cu ușurință orice; credul; inocent.3) Care manifestă o viziune copilărească; lipsit de seriozitate; copilăros; neserios; infantil; pueril. Întrebări ~e.	/<fr. nad'f

NAIVITATE	NAIVIT//ÁTE ~ăți	f.	1) Caracter naiv.2) Li-psă de maturitate în judecată sau în comportare.3) Vorbă, faptă sau atitudine specifică unui om naiv. A spune ~ăți. [G.-D. naivități; Sil. na-i-]	/<fr. naïf/veté
NALBĂ	NÁLB//Ă ~e	f.	Plantă erbacee cu tulpina erectă ramificată, cu frunze palmat lobate și cu flori roșii, cu dungi negre. • ~- mare nalbă cu tulpina foarte înaltă, cu frunze păroase pe ambele părți și cu flori albe-roz. ~-de-grădină plantă erbacee cu tulpina erectă și înal	/<lat. malva
NAMILĂ	NÁMIL//Ă ~e	f.	Ființă sau (mai rar) lucru de dimensiuni neobișnuit de mari și ne-proportionale; matahală.	/Orig. nec.
NANĂ	NÁN//Ă ~e	f.	reg. 1) v. NÂNĂȘĂ.2) folc. Femeie iubită; mândră.3) (cuvânt de adresare respectuoasă) Soră mai mare sau femeie mai în vârstă; lele.	/cf. bulg., sb. nana, alb. nanë
NANCHIN	NÁNCHIN ~uri	n.	Țesătură de bumbac deasă și rezistentă, folosită în special pentru confecționarea coșurilor de pernă.	/<fr. nankin
NANDRALĂU	NANDRALE//U ~i	m.	reg. 1) Tânăr înalt și zdravăn; vlăjgan; zdrahon.2) Persoană care umblă fără nici un rost și fără nici o ocupație; haimana; pierde-vară.	/Orig. nec.
NANDU	NANDÚ	m. invar.	Pasăre exotică de talie mare, asemănătoare cu struțul, răspândită în câmpiile sud-americe.	/<fr. nandou
NANI	NÁNI	interj.	(se folosește, de obicei repetat, pentru a îndemna un copil să adoarmă). • A face ~ a se culca, a adormi.	/cf. ngr. nani, bulg. nani
NANISM	NANÍSM	n.	1) Stare patologică caracte-rizată prin statură mică în raport cu vârsta și specia sau rasa respectivă.2) Creștere sub limitele normale ale unor plante (ca urmare a unor condiții nefavorabile).	/<fr. nanisme
NANOMELIE	NANOMELÍE	f.	Anomalie congenitală caracterizată prin proporțiile extrem de reduse ale unor membre.	/<fr. nanomélie
NANSUC	NANSÚC ~uri	n.	rar Țesătură fină de bumbac, din care se confecționează articole de lenjerie.	/<fr. nansouk
NAOS	NÁOS ~uri	n.	1) Partea centrală a unei biserici ortodoxe (între altar și pronaos); navă.2) Încăpere a unui templu antic, unde se află statuia divinității.	/<ngr. náos
NAP	NAP ~i	m.	Plantă legumicolă, cultivată pentru rădăcinile sale cărnoase și comestibile.	/<lat. napus
NAPALM	NAPÁLM	n.	Produs gelatinos inflamabil, folosit pentru bombe incendiarie și aruncătoarele de flăcări.	/<fr., engl. napalm
NAPOLITANĂ	NAPOLITÁN//Ă ~e	f.	Produs de cofetărie preparat din straturi alternative de foi cu umplutură de cremă.	/<fr. napolitaine
A NARA	A NAR//Ă ~éz	tranz.	livr. A relata într-o succesiune logică și într-o formă anumită; a povesti; a istorisi.	/<lat. narrare, fr. narrer
NARATIV	NARATÍV ~ă (~i, ~e)		Care are caracter de narațiune; propriu narațiunii.	/<fr. narratif
NARATOR	NARAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	m. și f.	livr. 1) Persoană care are darul de a nara frumos; povestitor.2) Autorul unei narațiuni; povestitor.	/<lat. narrator, fr. narrateur

NARAȚIUNE	NARAȚIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Relatare a unor fapte într-o formă literară, specifică genului epic (a unei întâmplări, a unui eveniment etc.); povestire. [G.-D. narațiunii; Sil. -ți-u-]	/<fr. narration, lat. narratio, ~onis
NARĂ	NÁR//Ă nări	<i>f.</i>	1) Fiecare dintre cele două orificii exterioare ale cavității nazale la om și la unele animale. • Cu nările (sau cu ~a) în vânt a) în plină goană; b) cu multă grabă; c) plin de sine; trufaș. A se umfla în nări (sau a-și umfla nările) a-și da aere.2) Ori-f	/<lat. naris
NARCIS	NARCÍS	<i>m.</i>	1) Om îndrăgostit de propriul aspect fizic.2) Tânăr deosebit de frumos.	/<fr. narcisse
NARCISĂ	NARCÍS//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Plantă erbacee de-corativă, cultivată pentru florile ei albe sau galbene, cu aromă fină.2) Floare a acestei plante; zarnacadea.	/<fr. narcisse, lat. narcissus
NARCISISM	NARCISÍSM	<i>n.</i>	Dragoste exagerată, pa-tologică, pentru propria persoană.	/<fr. narcissisme
NARCOMAN	NARCOMÁN ~i	<i>m.</i>	Persoană care suferă de narcomanie.	/Din narcomanie
NARCOMANIE	NARCOMANÍE	<i>f.</i>	Stare patologică con-stând în atracția permanentă pentru nar-cotice.	/<fr. narcomanie
NARCOTIC	NARCÓTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	1) (despre substanțe) Care provoacă narcoza.2) (despre stări) Care este provocat de o substanță stupefiantă.	/<fr. narcotique, germ. Narkotisch
NARCOTINĂ	NARCOTÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Substanță crista-lizată, extrasă din opiu, întrebuințată în medicină (ca febrifug, ca tonic etc.).	/<fr. narcotine
A NARCOTIZA	A NARCOTIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane) A aduce în stare de narcoză (prin admini-strarea unui narcotic).	/<fr. narcotiser
NARCOZĂ	NARCÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Pierdere temporară a sensibilității sau/și a conștiinței, provocată, în mod artificial, cu ajutorul substanțelor narcotice (mai ales în cazul unor intervenții chirurgicale).	/<fr. narcose, germ. Narkose
NARD	NARD	<i>m.</i>	1) Plantă erbacee exotică, cu rădăcină foarte aromată, utilizată în industria parfumurilor.2) Substanță aromatică extrasă din rădăcina acestei plante.	/<ngr. nardos
NARGHILEA	NARGHIL//EÁ ~éle	<i>f.</i>	Lulea orientală, având un tub lung, al cărui capăt de jos comunică cu un vas cu apă parfumată, prin care trece fumul înainte de a fi inspirat.	/<turc. nargile
NARODNIC I	NARÓDNI//C I ~că (~ci, ~ce)		Care ține de narodnicism; propriu narodnicismului.	/<rus. narodnik
NARODNIC II	NARÓDNI//C II ~că (~ci, ~ce)	<i>m. și f.</i>	Adept al narodnicismului.	/<rus. narodnik
NARODNICISM	NARODNICÍSM	<i>n.</i>	(în Rusia din a doua jumătate a sec. XIX) Mișcare social-politică a intelectualilor raznocinți, care susținea că principala forță revoluționară este țărănimea și intelectualitatea.	/narodnic + suf. ~ism
NART	NART ~uri	<i>n. inv.</i>	1) Preț fixat de autorități ca limită la vânzarea unor categorii de mărfuri.2) Normă zilnică de muncă care trebuia îndeplinită de țăranii clăcași pe moșia boierului.	/<turc. nark
NARTEX	NÁRTEX ~uri	<i>n.</i>	Încăpere de la intrarea într-o biserică.	/<fr. narthex

NARVAL	NARVÁL ~i	<i>m.</i>	Mamifer cetaceu marin de talie mare (asemănător cu delfinul), al cărui mascul are caninul superior stâng foarte lung (servindu-i drept armă de apărare).	/<fr. narval
NAS	NAS ~uri	<i>n.</i>	1) Organ al mirosului și al respirației situat deasupra gurii. ~ acvilin. ~ cârn. • A vorbi pe ~ a vorbi fonfăit. Cu ~ul în jos a) cuprins de rușine; b) mofluz. A lăsa (sau a pune) ~ul în jos (sau în pământ) a fi cuprins de un sentiment de vinovăție. A (n	/<lat. nasus
NASICORN	NASICÓRN ~i	<i>m.</i>	Gândac de talie mare, castaniu, având pe cap un corn întors spre spate (la masculi) și peri pe pânțele și pe picioare; caraban.	/<fr. nasicorne
NASTURE	NÁSTUR//E ~i	<i>m.</i>	Piesă mică (de os, sidef, metal, lemn etc.) folosită la încheiatul obiectelor de îmbrăcăminte, fețelor de pernă, de plapumă ori ca ornament.	/Orig. nec.
NAȘ	NAȘ ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	1) (în ritualul creștin) Persoană care participă la oficierea botezului ținând pruncul în brațe. • A fi ~ul cuiva a-i veni cuiva de hac. A-și găsi ~ul a da peste omul care poate pune la punct pe cineva.2) Persoană care a fost nun în timpul oficierei unei	/nun + suf. ~aș
A NAȘTE	A NÁȘTE nasc	<i>tranz.</i>	A face să se nască; a procrea. • Ce ~ din pisică, șoareci mănâncă se spune, de obicei, despre copiii care au moștenit de la părinți anumite apucături rele.	/<lat. nascere
A SE NAȘTE	A SE NÁȘTE mă nasc	<i>intrans.</i>	1) (despre ființe) A apărea pe lume; a căpăta viață. • ~ cu tichia pe cap a avea noroc; a fi fericit.2) fig. A apărea pentru prima dată; a lua ființă; a se forma.	/<lat. nascere
NAȘTERE	NÁȘTER//E ~i	<i>f.</i>	v. A NAȘTE și A SE NAȘTE. • Zi de ~ dată când s-a născut cineva. Din ~ de când s-a născut; din născare. Prin ~ prin ereditate. A da ~ a) a naște; b) a face să apară (ceva nou); a crea; a produce; c) a fi cauza care determină, condiționează ceva; a cauza;	/v. a (se) naște
NATAL	NATÁL ~ă (~i, ~e)		(despre țări, localități) Care ține de locul de naștere; legat de locul de naștere; de baștină. Plai ~.	/<fr. natal
NATALITATE	NATALITÁTE	<i>f.</i>	1) Raport dintre numărul de copii născuți și numărul total al populației dintr-un teritoriu într-o anumită perioadă de timp.2) Frecvența nașterilor în cadrul unei populații date.	/<fr. natalité
NATAȚIE	NATÁȚIE	<i>f.</i>	Gen de sport, care se practică în apă, constând din diferite probe (înot, polo, sărituri etc.). Școală de ~.	/<fr. natation
NATIV	NATÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care aparține cuiva din naștere; înnăscut.2) (despre metale și unele minerale) Care se găsește în natură în stare pură; care nu este combinat cu alte substanțe. Aur ~.	/<lat. nativus, fr. natif, germ. nativ
NATRĂ	NÁTR//Ă ~e	<i>f.</i>	Toată urzeala de pe războiul de țesut.	/<bulg., sb. natra
NATRIU	NÁTRIU	<i>n.</i>	Metal alcalin, moale, alb-ar-gintiu, foarte activ din punct de vedere chimic, cu diferite întrebuințări în instalațiile nucleare, în metalurgie, ca reducător; sodiu.	/<fr. natrium

NATURAL I	NATURÁL I	adv.	1) În mod firesc; simplu; ușor.2) (folosit pentru a-și exprima acordul) Desigur, bineînțeles.	/<lat. naturalis, it. naturale, fr. naturel, germ. naturell
NATURAL II	NATURÁL II -ă (~i, ~e)		1) Care ține de natură; propriu naturii. • Științe ~e totalitate a științelor care se ocupă cu studiul naturii. Economie ~ă formă de economie în care bunurile materiale se produc nu pentru schimb, ci pentru satisfacerea necesităților gospodăriei producătoare	/<lat. naturalis, it. naturale, fr. naturel, germ. naturell
NATURALETE	NATURALÉTE	f.	Lipsă de artificialitate; comportare firească; caracter natural.	/<it. naturalezza
NATURALISM	NATURALÍSM	n.	1) Concepție filozofică conform căreia nu există nimic în afara naturii.2) Curent în literatură și artă care tinde să reproducă în mod riguros realitatea, fără a ocoli aspectele vulgare ale naturii omenești, negând generalizările artistice și înlocuind le	/<fr. naturalisme
NATURALIST I	NATURALÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de naturalism; propriu naturalismului. Stil ~.	/<fr. naturaliste, germ. Naturaliste
NATURALIST II	NATURALÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	m. și f.	1) Persoană care se ocupă cu științele naturii.2) Adept al naturalismului.	/<fr., germ. naturaliste
A NATURALIZA	A NATURALIZ//Á ~éz	tranz.	A face să se naturalizeze.	/<fr. naturaliser
A SE NATURALIZA	A SE NATURALIZ//Á mă ~éz	intrans.	1) (despre cetățeni străini) A obține cetățenia statului în care trăiește.2) (despre animale sau plante) A se adapta unui mediu nou, integrându-se în flora sau fauna acestuia.	/<fr. naturaliser
NATURĂ	NATÚR//Ă ~i	f.	1) Lumea fizică în-conjurătoare în toată diversitatea mani-festărilor ei; totalitatea ființelor și lucrurilor existente. • ~ moartă a) grup de obiecte neînsușite, utilizabile; b) pictură re-prezentând un grup de obiecte de acest gen (fructe, legume, fl	/<fr. nature, lat., it. natura, germ. Natur
NATURISM	NATURÍSM	n.	Tendință în literatură și artă manifestată prin cultul pentru natură, prin-tr-o profundă comuniune cu natura.	/<fr. naturisme
NAȚIONAL	NAȚIONÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de o națiune; propriu unei națiuni. Mișcare ~ă.2) Care aparține unui stat; propriu unui stat. Independență ~ă. [Sil. -ți-o-]	/<lat. nationalis, fr. national
NAȚIONALISM	NAȚIONALÍSM	n.	Atitudine care are în vedere, în primul rând, apărarea drepturilor și aspirațiilor naționale (însoțite, în anumite împrejurări, și de xenofobie). [Sil. -ți-o-]	/<fr. nationalisme
NAȚIONALIST I	NAȚIONALÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de naționalism; propriu naționalismului. [Sil. -ți-o-]	/<lat. nationalista, fr. nationaliste
NAȚIONALIST II	NAȚIONALÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	m.	Adept al naționalismului. [Sil. -ți-o-]	/<lat. nationalista, fr. nationaliste
NAȚIONALITATE	NAȚIONALIT//ÁTE ~ăți		1) Comunitate de oameni cu limbă și cultură comună, care s-a constituit istoricește pe un teritoriu dat.2) Apartenență a unei persoane la o anumită națiune. [G.-D. naționalități; Sil. -ți-o-]	/<fr. nationalité, germ. Nationalität
A NAȚIONALIZA	A NAȚIONALIZ//Á ~éz	tranz.	(pământ, imobile, întreprinderi, mijloace de producție etc.) A trece din proprietate privată în pro-prietatea statului; a etatiza. [Sil. -ți-o-]	/<fr. nationaliser

NAȚIUNE	NAȚIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Comunitate stabilă de oameni constituită istoricește și apărută pe baza unității de limbă, de teritoriu, de viață economică și de factură psihică, manifestate în particularitățile specifice ale culturii. [G.-D. națiunii; Sil. -ți-u-]	/<lat. natio, ~onis, it. nazione, fr. nation
A NAUFRAGIA	A NAUFRAGI//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre nave maritime) A suferi un naufragiu; a se îneca.2) fig. A suferi un eșec total. [Sil. na-u-fra-gi-a]	/Din naufragiu
NAUFRAGIU	NAUFRÁGI//U ~i	<i>n.</i>	1) Avariere a unei nave în urma unui accident, care poate provoca scufundarea sau imposibilitatea de a-și continua calea; catastrofă maritimă. A suferi un ~.2) fig. Eșec total. [Sil. -na-u-]	/<lat. naufragium, fr. naufragie
NAUPATIE	NAUPATÍ//E ~i	<i>f.</i>	Rău de mare. [Sil. -na-u-]	/<fr. naupathie
NAUTIC	NAÚTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de navigația pe apă; propriu navigației pe apă.2) (despre unele ramuri ale sportului) Care se practică pe/în apă. [Sil. -na-u-]	/<fr. nautique
NAUTICĂ	NAÚTICĂ	<i>f.</i>	Știința și tehnica dirijării navelor. [Sil. -na-u-]	/<fr. nautique
NAUTIL	NAUTÍL ~i	<i>n.</i>	Moluscă din mările calde, al cărei corp este închis într-o cochilie spiralată, împărțită în mai multe compartimente. [Sil. -na-u-]	/<fr. nautil, lat. nautilus
NAUTILOIDE	NAUTILOÍDE	<i>n.</i>	Ordin de cefalopode cu co-chilia externă compartimentată. [Sil. -na-u-]	/<fr. nautilod'dies
NAVAL	NAVÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de nave; propriu navelor. Construcție ~ă.	/<fr. naval
NAVĂ I	NÁV//Ă I ~e	<i>f.</i>	Vehicul destinat transporturilor în mediul acvatic. • ~ cosmică vehicul destinat zborurilor extraterestre.	/<fr. nave, lat. navis, it. nave
NAVĂ II	NÁV//Ă II ~e	<i>f.</i>	Partea centrală a unei biserici ortodoxe (între altar și pronaos); naos.	/<fr. nave, lat. navis, it. nave
NAVETĂ	NAVÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Instrument de forma unui ac lung pentru împletirea plaselor și a fileurilor; igliță.2) Drum parcurs cu regularitate într-o direcție și în cealaltă. • A face ~a a circula cu regularitate pe același drum în ambele sensuri.3) Vehicul de transport în comun	/<fr. navette
NAVETIST	NAVETÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	fam. Persoană care călătorește regulat pe același traseu în ambele sensuri; persoană care face naveta.	/navetă + suf. ~ist
A NAVIGA	A NAVI//GÁ ~ghéz	<i>intrans.</i>	1) (despre nave, aeronave) A se deplasa pe apă sau prin aer.2) (despre persoane) A călători cu o navă.	/<lat., it. navigare, fr. naviguer
NAVIGABIL	NAVIGÁBIL ~ă (~i, ~e)		(despre ape) Pe care se poate naviga.	/<fr. navigable, it. navigabile
NAVIGANT	NAVIGÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care navi-ghează. • Personal ~ personal care face parte din echipajul unei nave sau aeronave.	/<fr. navigant
NAVIGATOR	NAVIGAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care navighează.	/<fr. naviga-teur, it. navigatore
NAVIGAȚIE	NAVIGÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A NAVIGA.2) Trans-port efectuat cu nave sau cu aeronave. ~ ma-ritimă. ~ aeriană.3) Știință care se ocupă cu studiul conducerii navelor.	/<fr. navigation, lat. navigatio, ~onis, it. navigazione
NAVIGRAF	NAVIGRÁF ~e	<i>n.</i>	Aparat instalat pe bordul unei aeronave, care înregistrează și corectează deriva și viteza acesteia.	/<fr. navigraphe

A NAVLOSI	A NAVLOS//Î ~esc	<i>tranz.</i>	(nave maritime sau fluviale) A închiria în vederea trans-portului de mărfuri.	/<ngr. enávlosa
NAVLU	NÁVLU ~ri	<i>n.</i>	1) Plată pentru închirierea unei nave de transport.2) Costul transportului unei mărfi cu o navă.	/<ngr. návlon
NAVOMODEL	NAVOMODÉL ~e	<i>n.</i>	Model de navă care reprezintă în miniatură construcția acesteia.	/navă + model
NAVOMODELISM	NAVOMODELÍSM	<i>n.</i>	1) Tehnica con-struirii navomodelelor.2) Competiție sportivă cu navomodele.	/navomodel + suf. ~ism
NAVOMODELIST	NAVOMODELÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Constructor de navomodele.	/navomodel + suf. ~ist
NAZ	NAZ ~uri	<i>n.</i>	mai ales la pl. pop., fam. Dispo-ziție de moment, neașteptată și stranie; capriciu; moft; marafet; maraz; toană. • A face ~uri a se comporta pretențios și ne-chibzuit.	/<turc. naz
NAZAL	NAZÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de nas; propriu nasului. Respirație ~ă.2) și adverbial (despre sunete ale vorbirii) Care se articulează cu expirarea aerului. Sunet ~.3) Care este propriu vocii sau sunetului omis pe nas. Timbru ~.	/<fr. nasal
NAZALITATE	NAZALITÁTE	<i>f.</i>	Caracter nazal.	/<fr. nasalité
A NAZALIZA	A NAZALIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se nazalizeze.	/<fr. nasaliser
A SE NAZALIZA	A SE NAZALIZ//Á se ~eáză	<i>intrans.</i>	(de-spre sunete vocale) A căpăta caracter (timbru) nazal; a fi pronunțat pe nas.	/<fr. nasaliser
NAZISM	NAZÍSM	<i>n.</i>	Doctrină politică a fascismului, apărută în Germania după primul război mondial.	/<fr. nazisme, germ. Nazismus
NAZIST I	NAZÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de nazism; propriu nazismului.	/Din nazism
NAZIST II	NAZÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al nazismului.	/Din nazism
NĂBĂDĂI	NĂBÁDEI	<i>f. pl.</i>	pop. Acces de mânie nestăpânită; dambla. • Cu ~ a) supărăcios; b) nărăvaș. A-l apuca (sau a-l găsi) pe cineva (toate) ~le a) a fi cuprins de furie; b) a fi cuprins de frică; c) a avea o criză de epilepsie; d) a înnebuni. A băga pe cineva în ~ a) a speria	/Orig. nec.
NĂBĂDĂIOS	NĂBĂDÁI//ÓS ~oásă (~oși, ~oăse)	<i>pop.</i>	1) Care are năbădăi; supărăcios.2) (de-spre animale) Care este nărăvaș; cu nărav. Cal ~.	/năbădăi + suf. ~os
A NĂBOI	A NÁBO//Í ~iesc		1. intrans. 1) (despre lichide) A începe a curge cu forța și în cantitate mare (inundând totul în jur); a năpădi.2) fig. A se arunca cu lăcomie sau cu violență; a năvăli; a tăbări; a se năpusti; a năpădi.2. tranz. fig. (stări sufletești sau fizice) A cupr	/Din năboi
NĂBOI	NÁBÓI ~uri	<i>n. inv.</i>	Curs vijelios de apă, format în urma ploilor mari sau a topirii zăpezii; puhoi; torent; șuvoi.	/cf. sb. naboј
NĂBUC	NÁBÚC	<i>n.</i>	Piele (de obicei albă) de bovine, cu aspect velurat, care imită pielea de antilopă.	/<germ. Nubuk
A NĂBUȘI	A NÁBUȘ//Í ~esc	<i>tranz.</i>	pop. v. A ÎNĂBUȘI.	/cf. sb. nabušiti
A SE NĂBUȘI	A SE NÁBUȘ//Í mă	<i>intrans.</i>	rar v. A SE ÎNĂBUȘI.	/cf. sb. nabušiti

NĂBUȘITOR	NĂBUȘIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>rar</i>	v. ÎNĂBUȘITOR.	/a năbuși + suf. ~tor
A NĂCLĂI	A NĂCLĂ//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	(obiecte ce pot ab-sorbi lichide) A face să se năclăiască.	/<bulg. naklejvam
A SE NĂCLĂI	A SE NĂCLĂ//Í pers. 3 se ~iește	<i>intrans.</i>	1) A se acoperi cu o substanță cleioasă sau cu murdărie, îmbibându-se.2) rar (despre sânge) A trece din stare lichidă în stare solidă; a se face vârtos; a se închea; a se coagula.	/<bulg. naklejvam
NĂCLĂIALĂ	NĂCLĂ//IÁLĂ ~ieli	<i>f.</i>	1) Substanță cleioa-să, vâscoasă, care năclăiește ceva.2) Aceea ce este năclăit.	/a (se) năclăi + suf. ~ială
A NĂDĂJDUI	A NĂDĂJDU//Í ~iésc		1. intrans. A trage nădejde; a nutri sau a avea speranță; a spera.2. tranz. (urmat, mai ales, de o propoziție completivă) A conta așteptând cu încredere; a considera ca trebuind să se realizeze; a vrea să creadă. ~ într-o reușită.	/nădejde + suf. ~ui
NĂDEJDE	NĂDÉJD//E ~i	<i>f.</i>	1) Credință în posibili-tatea realizării unei dorințe sau a unei acțiuni; sentiment al unei persoane care speră; spe-ranță. • De ~ a) pe care te poți bizui; de în-credere; b) sigur; c) trainic; temeinic. Cu ~ a) cu încredere; b) foarte bine; solid. În ~ea	/<sl. nadežda
NĂDRAG	NĂDRÁ//G ~gi	<i>m.</i>	mai ales la pl. pop. Pantalón confecționat din pânză albă, strâns pe corp, purtat, în trecut, de bărbații de la țară.	/<sl. nadragy, ung. nadrág
NĂDRĂGAR	NĂDRĂGÁR ~i	<i>m. inv.</i>	depr. Orășean care purta pantaloni confecționați după moda occidentală.	/nădrag + suf. ~ar
NĂDUF	NĂDÚF ~uri	<i>n. pop.</i>	1) Stare atmosferică ce se caracterizează prin temperatura înaltă și sufocantă a aerului; căldură înăbușitoare; nădușeală; zăduf; zăpușeală.2) Senzație de sufocare pe care o simte cineva în cazul unor boli.3) Supărare amestecată cu părere de rău sau cu in	/<sl. naduch
NĂDUȘEALĂ	NĂDUȘ//EÁLĂ ~eli	<i>f.</i>	1) Stare atmosferică ce se caracterizează prin temperatura înaltă și sufocantă a aerului; căldură înăbușitoare; năduf; zăduf; zăpușeală.2) pop. Lichid secretat de glandele sudoripare și eliminat prin porii pielii; sudoare; transpirație. • A avea ~eli (sau	/a năduși + suf. ~eală
A NĂDUȘI	A NĂDUȘ//Í ~ésc	<i>pop.</i>	1. tranz. v. A ÎNĂDUȘI.2. intrans. A secreta sudoare; a asuda; a transpira.	/<bulg. naduša
A SE NĂDUȘI	A SE NĂDUȘ//Í mă	<i>pop.</i>	v. A SE ÎNĂDUȘI.	/<bulg. naduša
NĂDUȘITOR	NĂDUȘIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		(despre căldură, vreme etc.) Care sufocă; sufocant.	/a năduși + suf. ~tor
NĂFRAMĂ	NĂFRÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Bucată de țesătură fină, de obicei de borangic, folosită ca broboadă.2) Porțiune pătrată de pânză tivită la margini și folosită pentru a șterge nasul sau fața; batistă.	/<turc. mahrama
NĂFURICĂ	NĂFURÍ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	(diminutiv de la na-fură) Plantă erbacee cu tulpina erectă, bogat ramificată, cu frunze penate și cu flori gal-bene sau roșietice, reunite în capitule.	/cf. nafură
NĂGARĂ	NĂGÁRĂ	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu tulpină înaltă de tip pai, cu frunze filiforme și spiculețe cu țepi lungi, ce crește în stepă și pe coline uscate; pănușiță.	/Orig. nec.

A NĂIMI	A NĂIM//Î ~esc	<i>tranz.</i>	pop. 1) (persoane) A lua la lucru (printr-o înțelegere); a tocmi; a angaja.2) A lua cu chirie; a închiria.3) A lua în arendă; a arenda. [Sil. nă-i-]	/<sl. naimu
A SE NĂIMI	A SE NĂIM//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	(despre persoane) A intra într-un serviciu în schimbul unei plăți; a se tocmi; a se angaja. [Sil. nă-i-]	/<sl. naimu
NĂIMITOR	NĂIMITÓR ~i	<i>m.</i>	rar Persoană care năi-mește. [Sil. nă-i-]	/a năimi + suf. ~tor
NĂJIT	NĂJÍT	<i>n. pop.</i>	1) (denumire generica) Durere nevralgică (de urechi, de dinți etc.) provenită din răceală.2) Inflamație a ugerului la unele animale (vacii, oi).	/<bulg. nežit
NĂLBAR	NĂLBÁR ~i	<i>m.</i>	Fluturi de talie mare, cu aripi albe, străbătute de nervuri negre, ale cărui larve se hrănesc cu frunze de pomi fructiferi; fluturi-alb.	/Din alb
NĂLUCĂ	NĂLÚ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) (în mitologia populară) Ființă imaginară creată de fantezie, care provoacă spaimă; vedenie; arătare; stafie; spirit; duh; fantomă. • Piei ~! piei din fața mea!2) fig. Imagine înșelătoare (și fugitivă) a unui lucru; închipuire. • Ca ~ca (sau ca o ~) ful	/v. a năluci
A NĂLUCI	A NĂLUC//Î ~esc		1. intrans. 1) A apărea vag și fugitiv (ca o nălucă); a năzări.2) (de-spre gânduri, idei, imagini, planuri etc.) A apărea fugitiv (în minte, în memorie).2. tranz. pop. 1) (construit cu dativul) A-și reprezenta în gând; a-și imagina; a-și închipui.2) (ochi	/cf. a luci
A SE NĂLUCI	A SE NĂLUC//Î pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	(construit cu dativul) A i se părea ca real (ceea ce, de fapt, nu există); a (i) se năzări.	/cf. a luci
NĂLUCITOR	NĂLUCIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>rar</i>	1) Care nălucește; care apare în minte neclar; fără contururi precise.2) fig. Care impresio-nează prin ceva neobișnuit; frapant.	/a năluci + suf. ~tor
NĂMETE	NĂMÉ//TE ~ți	<i>m.</i>	mai ales la pl. Strat gros de zăpadă viscolit și îngrădădit în formă de val; troian.	/<bulg. namet
Ă NĂMEȚI	Ă NĂMEȚ//Î pers. 3 ~ește	<i>tranz.</i>	pop. (căi de comunicare, terenuri etc.) A acoperi cu nămeți; a întroiieni; a înzăpezi.	/Din nămete
NĂMOL	NĂMÓL ~uri	<i>n.</i>	1) Depunere formată din particule de substanțe minerale și vegetale pe fundul unui bazin de apă (râu, lac, mare etc.), având uneori proprietăți terapeutice; mâl. • A face băi de ~ a-și unge corpul cu nămol pentru a se trata de unele boli.2) fig. rar Cânti	/<ucr. namil, ~olu
NĂMOLOS	NĂMOL//ÓS ~oasă (~ôși, ~oăse)		Care are (mult) nămol; plin de nămol; acoperit cu nămol; mâl. •	/nămol + suf. ~os
NĂMOLOTERAPIE	NĂMOLOTERÁPÍE	<i>f.</i>	Terapie constând în aplicarea unui strat subțire de nămol curativ.	/nămol + terapie
NĂPASTĂ	NĂPÁST//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Nenorocire grea, care se abate asupra cuiva; urgie. • Ia ~! ia nevoie.2) Acuzație lipsită de orice temei; învinuire nedreaptă.3) ist. Bir suplimentar pe care îl plăteau țăranii în locul consătenilor fugiți. [G.-D. năpastei; Pl. și năpăsti]	/<sl. napasti
A NĂPĂDI	A NĂPĂD//Î ~esc		1. tranz. 1) A cuprinde din toate părțile; a înconjura; a împresura; a învălui.2) fig. (despre stări sufletești sau fizice) A cuprinde brusc și cu putere; a copleși; a năvăli; a podidi. • A-l ~ sângele (sau lacrimile) a-l umple sângele (sau lacrimile) pe	/<sl. napasti, ~padja

A NĂPĂSTUI	A NĂPĂSTUI//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	(persoane) 1) A face să suporte o năpastă; a oropsi; a urgisi.2) A învinui fără nici un temei.	/<sl. napa-stovati
NAPĂSTUITOR	NAPĂSTUITÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană care năpăstuiește pe cineva. [Sil. -tu-i-]	/a năpăstui + suf. ~tor
NĂPÂRCĂ	NĂPÂR//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Șarpe veninos, cu capul triunghiular, pe care are un semn negru în formă de V; viperă.2) Șopârlă fără membre, cu corp cilindric, solzos, răspândită prin poieni și locuri umede.3) fig. Persoană foarte rea, perfidă și extrem de periculoasă. • Pui de ~ om	/cf. alb. neperke, nepertke
A NĂPÂRLI	A NĂPÂRL//Î ~esc	<i>intrans.</i>	1) (despre ani-male, păsări) A-și schimba periodic părul, penajul sau pielea.2) (despre păr, penaj, piele) A cădea de pe corp (la anumite perioade).3) glumeț A începe să-i cadă părul de pe cap.	/<bulg. napârlja
NĂPÂRSTOC	NĂPÂRST//ÓC ~oáce	<i>n. pop.</i>	Obiect de croitorie, care se îmbracă pe degetul cu care se împunge acul în cusătură; degetar.	/<bulg. năprăstok
NĂPRASNĂ	NĂPRÁSN//Ă ~e	<i>f. inv.</i>	reg. Nenorocire survenită pe neașteptate; întâmplare nefastă.	/<sl. naprasino
NĂPRASNIC I	NĂPRÁSNII//C I ~că (~ci, ~ce)	<i>și adverbial</i>	1) Care se produce pe neașteptate, cu repeziciune și violență. Ploaie ~că.2) (despre sentimente, acțiuni etc.) Care se manifestă cu o forță de nereținut; cu manifestări violente; năvalnic; impetuos.3) rar (despre oameni) Care este dirijat în acțiuni de pr	/<sl. naprasinu
NĂPRASNIC II	NĂPRÁSNIC II	<i>m.</i>	Plantă erbacee cu tulpina erectă, cu frunze păroase și cu flori galbene-albe.	/<sl. naprasinu
NĂPRASNICĂ	NĂPRÁSNII//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Plantă erbacee rău mirositoare, cu tulpina cilindrică, ramificată și cu frunze triunghiulare, crestate.	/<sl. naprasinu
NĂPRĂSNICIE	NĂPRÁSNICIE	<i>f.</i>	rar Caracter năprasnic.	/năprasnic + suf. ~ie
A NĂPUȘTI	A NĂPUȘT//Î ~esc	<i>intrans.</i>	inv. A lăsa plecând în altă parte; a părăsi; a abandona.	/<sl. napustiti
A SE NĂPUȘTI	A SE NĂPUȘT//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	(despre ființe) A se arunca cu lăcomie sau cu violență; a năvăli; a tăbări; a se repezi; a năpădi.	/<sl. napustiti
NĂRAV	NĂRÁV ~uri	<i>n.</i>	1) (la persoane) Obicei rău; apucătură. • A (se) învăța cu ~ (sau a prinde la ~) a) a se obișnui cu o acțiune nedorită; b) a însuși o deprindere rea.2) (la animale) Deprindere rea de a mușca, de a azvârli etc. Cal cu ~.3) pop. Fel de a fi al cuiva; caracter	/<sl. nrauv
NĂRĂVAȘ	NĂRÁVÁȘ ~ă (~i, ~e)		1) (mai ales despre cai) Care se supune cu greu omului; cu nărav; năravit.2) fig. (despre oameni) Care are apucături rele; cu arțag; artăgos; buclu-caș; scandalagiu; certăret; gâlcevitor.	/nărav + suf. ~aș
A NĂRĂVI	A NĂRÁV//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se nă-răvească.	/Din nărav
A SE NĂRĂVI	A SE NĂRÁV//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	A deveni nărăvaș; a se învăța cu nărav; a prinde poftă de ceva rău; a se deda.	/Din nărav
NĂRĂVIT	NĂRÁVÍ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>pop.</i>	1) v. A NĂRĂVI și A SE NĂRĂVI.2) (mai ales despre cai) Care se supune cu greu omului; nărăvaș.	/v. a (se) nărăvi
A NĂRUI	A NÁRU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	A face să se năruiască.	/Orig. nec.

A SE NĂRUI	A SE NĂRU//Î mă ~iESC	<i>intrans.</i>	1) (de-spre maluri, povârnișuri etc.) A se desprinde de masiv, alunecând la vale; a se surpa; a se ponori; a se dărâma.2) și fig. A se răsturna la pământ (din cauza pierderii punctului de sprijin); a se surpa.	/Orig. nec.
NARUITURĂ	NARUITŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Teren năruit.2) Con-strucție care s-a năruit. [Sil. -ru-i-]	/a (se) năru + suf. ~tură
NĂSADĂ	NĂSĂD//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	1) Snopi de cereale desfăcuți și întinși pe arie în vederea treie-rării (cu ajutorul vitelor).2) Loc special amenajat pentru treierat; fătare; arie.	/v. a năsădi
A NĂSĂDI	A NĂSĂD//Î ~ESC	<i>trans.</i>	pop. 1) (părți ale corpului, fructe, legume etc.) A face să-și piardă integritatea sau să capete un semn (în urma unei loviri).2) (snopi de cereale) A desface și a așeza pe arie într-un anumit fel pentru a treiera (cu ajutorul vitelor).3) (arii) A curăta	/<sl. nasaditi
NĂSĂDITURĂ	NĂSĂDITŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	Loc năsădit (de o lovitură). • Un junghi de vătămătură cu ~ se spune, când un necaz este însoțit de altul.	/a năsădiți + suf. ~tură
NĂSĂLIE	NĂSĂLÎ//E ~i	<i>f.</i>	Targă pe care sunt purtate sicriile cu morți.	/<sl. nosilo
NĂSCARE	NĂSC//ĂRE ~ări	<i>f. pop.</i>	v. NAȘTERE. • Din ~ de la naștere.	/a (se) naște + suf. ~are
A NĂSCOCI	A NĂSCOC//Î ~ESC	<i>trans.</i>	1) (ceva nou) A crea în imaginație în mod arbitrar; a broda; a fabrica; a izvodi; a ticlui; a inventa.2) (lu-cruri neadevărate, inexistente, reprobabile) A crea cu ajutorul imaginației în mod arbitrar; a izvodi; a inventa; a fabrica; a ticlui.3) pop. A de	/Orig. nec.
NĂSCOCITOR	NĂSCOCIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	pop. 1) Care născoceste; care scor-nește lucruri neadevărate; mincinos.2) Care creează ceva nou.	/a născoci + suf. ~tor
NĂSCOCITURĂ	NĂSCOCITŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	Ceea ce este năs-cocit.	/a născoci + suf. ~tură
NĂSCUT	NĂSCŪ//T ~tă (~ți, ~te)		v. A NAȘTE și A SE NAȘTE. • Întâiul (sau primul) ~ primul copil într-o familie. (Copil) nou~ v. NOU.	/v. a naște
NĂSOS	NĂS//ÓS ~oăsă (~óși, ~oăse)		Care are nasul mare.	/nas + suf. ~os
NĂSTRAPĂ	NĂSTRÁP//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	1) Vas cu toartă care servește la băut; cană.2) Conținutul unui astfel de vas.	/<bulg. năstrapa, sb. nastrap
NĂSTRUȘNIC	NĂSTRUȘNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care surprinde prin felul de a fi; straniu; anapoda; neobișnuit; ciudat; bizar. Idee ~că.2) pop. Care se ține de năzbătii; năzbătios; poznaș; șotios.	/cf. sl. nestruženu
NĂSTRUȘNICIE	NĂSTRUȘNICÍ//E ~i	<i>f.</i>	Faptă sau vorbă de om năstrușnic.	/năstrușnic + suf. ~ie
NĂSTURĂRIE	NĂSTURĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) înv. Atelier sau magazin de nasturi.2) Secție specială (pe lângă o întreprindere) pentru confecționarea nasturilor.	/nasture + suf. ~ărie
NĂSTUREL	NĂSTURÉ//L ~i	<i>m.</i>	(diminutiv de la nas-ture) Plantă erbacee cu tulpina târătoare, cu frunze penate, cu flori mici, albe și cu fructe silicve, folosită în alimentație și în medicină; măcriș-de-baltă.	/nasture + suf. ~el

A NĂȘI	A NĂȘ//Î ~esc		1. intranz. A face naș la botez sau la cununie.2. tranz. fam. A trata cu numele de naș.	/Din naș
NĂȘIE	NĂȘIE	<i>f.</i>	1) Legătură de rudenie prin alianță, stabilită între nași și fini.2) Calitatea de naș.	/naș + suf. ~ie
NĂTĂFLEȚ	NĂTĂFL//ÉT ~eăță (~ėti, ~ețe)	<i>și substantiv al</i>	Care nu se poate descurca în împrejurările vieții; care poate fi lesne păcălit.	/Probabil prin contaminare între nătărău + fleț
NĂTĂRĂU	NATĂRE//U ~oăică (~i, ~oăice)	<i>substantiv al</i>	(despre persoane sau despre manifestările lor) Care vădește lipsă de inteligență; prost; neghiob; tâmp; tont; nătâng; netot; nerod; năuc.	/Din netare
NĂTÂNG	NĂTÂN//G ~gă (~gi, ~ge)		1) și substantival (despre persoane sau despre manifestările lor) Care vădește lipsă de inteligență; prost; neghiob: tâmp; tont; nătărău; netot; nerod; năuc; stupid.2) Care vădește lipsă de supunere; încăpățânat; îndărătnic. Fire ~gă.3) rar Care nu are ni	/<sl. netengu
A SE NĂTÂNGI	A SE NĂTÂNG//Î mă ~esc	<i>intranz.</i>	rar1) A deveni nătâng.2) A stăruî într-o acțiune sau într-o atitudine contrar bunului-simț.	/v. nătâng
NĂTÂNGIE	NĂTÂNGI//E ~i	<i>f.</i>	rar1) Caracter nătâng.2) Faptă sau vorbă de om nătâng; nerozie.3) Încăpățânare prostească.	/nătâng + suf. ~ie
NĂUC	NĂŪ//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv al</i>	1) Care nu poate judeca limpede, fiind într-o stare de tulburare temporară (din cauza fricii, somnului, băuturii etc.); buimac; zăpăcit; bezmetic.2) (despre persoane sau despre manifestările lor) Care vădește lipsă de in-teligență; prost; neghiob; tâmp; t	/<sl. neuku
A NĂUCI	A NĂUC//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se nău-cească. [Sil. nă-u-]	/Din năuc
A SE NĂUCI	A SE NĂUC//Î mă ~esc	<i>intranz.</i>	(despre persoane) 1) A deveni năuc; a-și pierde inte-ligența; a se prosti; a se tâmpi.2) A deveni buimac; a nu mai ști de sine; a se pierde; a se buimăci; a se zăpăci; a se năuci; a se ului. [Sil. nă-u-]	/Din năuc
NĂUCITOR	NĂUCIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care năucește. [Sil. nă-u-]	/a năuci + suf. ~tor
NĂUT	NĂŪT	<i>m.</i>	1) Plantă erbacee legumicolă cu fructul păstaie și cu boabele asemănătoare cu cele de mazăre.2) Semințele comestibile ale acestei plante.	/<turc. nohud, bulg. nahut, nohut
NĂUTIU	NĂUT//ÍU ~ie (~fi)		Care este de culoarea boabelor de năut; cafeniu-gălbui.	/năut + suf. ~iu
NĂVALĂ	NĂVÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Înaintare impetuoasă (mai ales, prin surprindere) asupra duș-manului. • A da ~ a) a năvăli; b) a se repezi.2) Pătrundere masivă a unei armate într-o țară străină cu scopuri de cotropire; invazie.3) Mișcare nestăvilă. ~a apelor.4) (despre ființe) Îngr	/v. a năvăli
NĂVALNIC I	NĂVÁLNI//C I ~ci	<i>m.</i>	Plantă erbacee re-prezentând o varietate a ferigii, dar cu frunze întregi, lucioase, care crește prin locuri umede, fiind folosită în scopuri medicinale.	/năvală + suf. ~nic
NĂVALNIC II	NĂVÁLNI//C II ~că (~ci, ~ce)		1) Care năvălește și nu poate fi oprit, stăpănit; impetuos; violent. Pornire ~că.2) și adverbial (despre ape curgătoare) Care curge cu intensitate și repeziciune.	/năvală + suf. ~nic
A NĂVĂDI	A NĂVĂD//Î ~esc	<i>tranz.</i>	(fire de urzeală) A trece prin ițe și spată.	/<sl. navoditi

A NĂVĂLI	A NĂVĂL//Î ~esc		1. intrans. 1) A da năvală; a intra în număr mare și cu scopuri agresive (pe un teritoriu străin).2) A se arunca cu lăcomie sau cu violență; a se năpusti; a tăbări; a se repezi; a năpădi.3) (despre lichide, mase de aer etc.) A răzbate cu putere, ieșind de	/<sl. navaljati
NĂVĂLITOR	NĂVĂLIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	Care năvălește.	/a năvăli + suf. ~tor
NĂVOD	NĂV//ÓD ~oăde	<i>n.</i>	Unealtă de pescuit formată dintr-o plasă lungă, având la mijloc o adâncitură în care se adună peștele.	/<sl. nevodu
NĂVODAR	NĂVODÁR ~i	<i>m.</i>	1) Pescar care pescuiește cu năvodul.2) Meșter care face năvoade (sau elemente pentru acestea).	/năvod + suf. ~ar
A NĂVODI	A NĂVOD//Î ~esc	<i>tranz.</i>	rar (pește sau alte vietăți acvatice comestibile) A prinde cu năvodul.	/Din năvod
NĂZATIC	NĂZÁTI//C ~că (~ci,	<i>pop.</i>	(despre cai) Care se sperie ușor; sperios.	/naz + suf. ~atic
A NĂZĂRI	A NĂZĂRÍ pers. 3 năzáre	<i>intrans.</i>	A apărea vag și fugitiv (ca o nălucă); a se arăta vederii pentru un timp scurt; a năluci. [Și năzărește]	/<sl. nazirati
A SE NĂZĂRI	A SE NĂZĂRÍ pers. 3 se năzáre	<i>intrans.</i>	1) (construit cu dativul) A i se părea ca real (ceea ce, de fapt, nu există); a (i) se năluci.2) A-i veni un gând ciudat și neașteptat; a-i abate. [Și se năzărește]	/<sl. nazirati
NĂZBÂTIE	NĂZBÂTI//E ~i	<i>f.</i>	1) Faptă nesocotită, cu urmări neplăcute, dar lipsită de gravitate; boroboată; pozna; bazaconie. A face ~i.2) pop. Întâmplare sau situație ciudată; pozna; comedie. [G.-D. năzbâtiei; Sil. -ti-e]	/cf. sl. subytije
NĂZBÂTIOS	NĂZBÂTI//ÓS ~oásă (~ósi, ~oăse)		Care se ține de năzbâtii; pus pe șotii; poznaș; șotios; nebunatic.	/năzbâtie + suf. ~os
NĂZDRĂVAN	NĂZDRĂVÁN ~ă (~i, ~e)		1) și substantival folc. (despre ființe) Care are puteri neomenești, supranaturale; care face lucruri fantastice. Cal ~.2) Care vădește dibăcie sau măiestrie deosebită; care este foarte priceput.3) Care se ține de șotii.	/ne- + zdravăn
NĂZDRĂVÂNIE	NĂZDRĂVÁNÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Însușirea de a fi năzdrăvan.2) Faptă sau vorbă care provoacă hazul, gluma.3) (în unele basme populare) Întâmplare nemaipomenită și de necrezut; minune.	/năzdrăvan + suf. ~ie
A NĂZUI	A NĂZU//Í ~iesc	<i>intrans.</i>	1) A-și orienta activitatea spre atingerea unui scop (fiind stăpânit de o dorință puternică); a aspira; a tinde; a ținti.2) inv. A se îndrepta în mod hotărât undeva.	/Orig. nec.
NĂZUINȚĂ	NĂZUÍNT//Ă ~e	<i>f.</i>	Dorință puternică; as-pirație; tendință.	/a năzui + suf. ~ință
NĂZUROS	NĂZUR//ÓS ~oásă (~ósi, ~oăse)		Care face nazuri; mofturos; capricios.	/nazuri + suf. ~os
NEA I	NEA I	<i>f.</i>	poet. Precipitație atmosferică în formă de fulgi albi, ce se așterne pe pământ; zăpadă. [Art. neaua]	/<lat. nix, nivis
NEA II	NEA II	<i>interj.</i>	(se folosește, deseori repetat, pentru a chema un câine).	/cf. na
NEABĂTUT	NEABÁTÚ//T ~tă (~ți, ~te)		(negativ de la abătut) Care nu se abate de la linia de conduită; credincios concepțiilor sale; con-secvent. [Sil. ne-a-]	/ne- + abătut
NEADEVĂR	NEADEVÉR ~uri	<i>n.</i>	(negativ de la adevăr) Afirmație inexactă sau denaturată în mod intenționat; minciună. [Sil. ne-a-]	/ne- + adevăr

NEADORMIT	NEADORMÍ//T ~tă (~ți, ~te)	(negativ de la	1) Care manifestă vigilență; cu atenție susținută; vigilent.2) Care este în continuă activitate; neobosit; neostenit. [Sil. ne-a-]	/ne- + adormit
NEAGĂ	NEÁG//Ă	f. pop.	(mai ales urmat de -rea) Persoană îndărătnică și nesuferită. • A o ține ca ~a-rea a susține mereu unul și același lucru; a o ține una și bună. A ședea ca ~a-rea pe capul cuiva a se afla în permanență lângă cineva și a-l plictisi mereu. A se ține ca ~a (de	/Orig. nec.
NEAGRESIUNE	NEAGRESIÚNE	f.	Principiu fundamental al dreptului internațional, care condamnă recurgerea la agresiune în relațiile dintre state și cere respectarea independenței și suveranității naționale, a integrității teritoriale. Pact de ~. [Sil. ne-a-gre-si-u-]	/ne- + agresiune
NEAJUNS I	NEAJÚN//S I ~să (~și, ~se)		: ~ de cap (sau de minte) care nu are judecată să-nătoasă; prost. [Sil. ne-a-]	/ne- + ajuns
NEAJUNS II	NEAJÚNS II ~uri	n.	1) Lipsă a unei însușiri necesare; cusur; meteahnă; defect.2) Situație dificilă; greutate; nevoie; încurcătură. [Sil. ne-a-]	/ne- + ajuns
NEAJUTORAT	NEAJUTORÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care este lipsit de sprijin, de apărare.2) Care nu este în stare să se descurce în împrejurări dificile; neputincios; nepriceput.3) Care nu dispune de resurse materiale. [Sil. ne-a-]	/ne- + ajutorat
NEALINIAT	NEALINIÁ//T ~tă (~ți, ~te):		Stat ~ stat care promovează o politică de nealiniere. [Sil. ne-a-li-ni-at]	/ne- + aliniat
NEALINIERE	NEALINIÉRE	f.	(negativ de la aliniere): Politică de ~ principiu al politicii externe a unui stat potrivit căruia acesta nu aderă la blocuri sau grupări militare. [Sil. ne-a-li-ni-e-re]	/ne- + aliniere
NEALTĂDATĂ	NEALTĂDÁTĂ	adv.	rar: Ca ~ cum nu a mai fost; ca nicicând; ca niciodată. [Sil. ne-al-]	/ne- + altădată
NEALTUL	NEÁLTUL	pron.	rar : Ca ~ ca nimeni altul. [Sil. ne-al-]	/ne- + altul
NEAM	NEAM ~uri	n.	1) pop. Totalitate a oamenilor de o anumită naționalitate; seminție; popor; norod. • De ~ (sau de ~ul lui) de origine; de naționalitate.2) ist. Organizare obștească principală a comunei primitive (bazată pe rudenie de sânge); gintă.3) Succesiune de genera	/<ung. nem
NEAMÂNAT	NEAMÂNÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(negativ de la amânat): De ~ care nu poate fi amânat. [Sil. ne-a-]	/ne- + amânat
NEAMESTEC	NEAMÉSTEC	n.	(negativ de la amestec): Politică de ~ principiu de drept internațional potrivit căruia nici un stat nu are dreptul să se amestece în treburile altui stat. [Sil. ne-a-]	/ne + amestec
NEAMȚ	NEAMȚ nemți	m. pop.	Persoană care face parte din populația de bază a Germaniei sau este originară din Germania; german.	/<sl. nāmici
NEANT	NEÁNT	n.	1) Noțiune filozofică care de-semnează neființa, inexistența, nonexistența.2) Adâncime foarte mare; prăpastie; noian; genune; abis. [Sil. ne-ant]	/<fr. néant
NEAOȘ	NEÁOȘ ~ă (~i, ~e)		1) (despre locuitori, limbă, obiceiuri, floră, faună etc.) Care este originar din locurile date; specific pentru o anumită regiune; băștinăș; autohton; in-digen.2) Care nu trezește îndoieli; care este în corespundere cu adevărul; veritabil; au-tentic.	/Orig. nec.

NEAOȘISM	NEAOȘISM ~e	<i>n.</i>	1) Element din limba neaoșă.2) Tendință în literatură caracterizată prin abuzul de cuvinte arhaice și populare. [Sil. nea-o-]	/neaoș + suf. ~ism
NEAPĂRAT I	NEAPĂRÁT I	<i>adv.</i>	În mod necesar; cu orice preț. [Sil. ne-a-]	/ne- + apărat
NEAPĂRAT II	NEAPĂRÁ//T II ~tă (~ți, ~te)	<i>(negativ de la apărat)</i>	1) Care este absolut necesar; indispensabil. • A fi de ~tă nevoie (sau tre-buință) a fi foarte necesar; a nu se putea lipsi de ceva.2) rar Care decurge în mod fatal din ceva; care nu poate fi ocolit, evitat sau omis. [Sil. ne-a-]	/ne- + apărat
NEASEMĂNAT	NEASEMĂNÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(negativ de la asemănat): De ~ care nu poate fi asemănat; incomparabil. [Sil. ne-a-]	/ne- + asemănat
NEASTÂMPĂR	NEASTÂMPĂR	<i>n.</i>	(negativ de la astâm-păr) Stare a celui ce nu-și găsește astâmpăr. • Cu ~ cu nerăbdare; agitat. [Sil. ne-as-]	/ne- + astâmpăr
NEASTÂMPĂRAT	NEASTÂMPĂRÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(negativ de la astâmpărat) (despre copii) Care nu stă locului nici un moment; fără astâmpăr; zbanghiu; zburdalnic; zvăpăiat. • De ~ care nu poate fi astâmpărat. [Sil. ne-as-]	/ne- + astâmpărat
NEAȘTEPTAT	NEAȘTEPTÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(negativ de la așteptat): Pe ~te când nici nu te poți aștepta; pe neprins de veste. [Sil. ne-aș-]	/ne- + așteptat
NEATÂRNAT	NEATÂRNÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(negativ de la atârnat) (despre state sau popoare) Care nu depinde de nimeni; independent; liber; autonom; slobod; suveran. [Sil. ne-a-]	/ne- + atârnat
NEATINS	NEATÍN//S ~să (~și, ~se) (negativ de la atins)		1) Care nu este atins de nimeni. • De ~ care nu poate fi atins; care nu se lasă atins.2) fig. (despre locuri) Care nu este explorat. [Sil. ne-a-]	/ne- + atins
NEAVENIT	NEAVENÍ//T ~tă (~ți, ~te):		Nul și ~ lipsit de valabilitate; considerat ca fiind fără valoare. [Sil. ne-a-]	/<fr. nonavenue
NEBĂGARE	NEBĂGÁRE	<i>f.</i>	(negativ de la băgare): ~ de seamă neatenție. Din ~ de seamă din neatenție. Cu ~ de (sau în) seamă neatent. ~ în seamă trecere cu vederea; desconsidere-rare.	/ne- + băgare
NEBĂGAT	NEBĂGÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(negativ de la băgat): ~ în seamă a) neobservat; b) de care nu s-a ținut sau nu se ține cont; neglijat.	/ne- + băgat
NEBĂUT	NEBĂŮ//T ~tă (~ți, ~te)		(negativ de la băut): ~ și nemâncat însetat și înfometat. Pe ~te înainte de a fi băut; fără să fi băut.	/ne- + băut
NEBIRUIT	NEBIRUÍ//T ~tă (~ți, ~te)		(negativ de la biruit): De ~ care nu poate fi biruit; de neîn-vins.	/ne- + biruit
NEBULOASĂ	NEBULOÁS//Ă ~e	<i>f.</i>	1): ~e galactice obiecte cosmice de formă neregulată, lu-minoase sau obscure, formate din nori gigantici de pulbere și gaze rarefiate, care se observă în Galaxia noastră și în interiorul altor galaxii.2): ~e extragalactice roiuri stelare din Universul ext	/<fr. nébuleux
NEBULOS	NEBUL//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) Care este lipsit de claritate; neclar; cețos. De-părtare ~oasă.2) Care nu poate fi deslușit cu precizie; vag; confuz. Contururi ~oase.	/<fr. nébuleux
NEBULOZITATE	NEBULOZIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter nebulos.2) Stare a cerului acoperit de nori; grad de înnorare.3) fig. Lipsă de claritate; neclaritate. ~ în idei.	/<lat. nebulositas, fr. nébulosité

NEBUN I	NEBŪN I ~ă (~i, ~e)		1) și substantival (despre persoane) Care are tulburări psihice grave; care și-a ieșit din minți; alienat mintal; dement. • ~ de cap se spune despre cineva care suferă de o boală mintală. Casă de ~i spital de boli psihice. Ești ~? se spune pentru a-și exp	/ne- + bun
NEBUN II	NEBŪN II ~i	<i>m.</i>	Piesă la jocul de șah.	/ne- + bun
NEBUNARIȚĂ	NEBUNĂRIȚĂ//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	Plantă erbacee toxică, cu frunze vâscoase și inflorescență gălbuie, cu pete violete, folosită în scopuri medicinale; măselariță.	/nebun + suf. ~ariță
NEBUNATIC	NEBUNĂȚI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și adverbial</i>	Care se ține de nebunii; năzbătios.	/nebun + suf. ~atic
NEBUNESC	NEBUN//ESC ~ească (~ești)		1) Care vâdește nebunie; demential.2) Care este lipsit de rațiune; nesocotit; necugetat; nechibzuit.3) fig. Care depășește limitele obișnuite, întrecând măsura; nesocotit; necugetat; nechibzuit.	/nebun + suf. ~esc
NEBUNEȘTE	NEBUNÉȘTE	<i>adv.</i>	1) În mod nebunesc; nesocotit; nechibzuit.2) În mod excesiv; peste măsură; foarte tare.3) Foarte repede.	/nebun + suf. ~ește
A NEBUNI	A NEBUN//Î ~esc	<i>tranz.</i>	v. A ÎNNEBUNI.	/Din nebun
A SE NEBUNI	A SE NEBUN//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	pop. (mai ales despre copii) A-și face de cap (ca un nebun); a se ține de pozne.	/Din nebun
NEBUNIE	NEBUNÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Stare a unei persoane care suferă de o boală mintală; alienație; demență. • A iubi (sau a-i plăcea) la ~ a iubi sau a-i plăcea extrem de mult.2) Acțiune sau faptă de om nebun; alienație; nebunie.3) Faptă nesocotită lipsită de gravitate; poznă; năzbâtie	/nebun + suf. ~ie
NECAZ	NECÁZ ~uri	<i>n.</i>	1) Situație complicată și neplăcută. • Ce ~! ce supărare! La ~ a) în momente de supărare; b) într-un moment critic.2) Senzație de suferință (fizică sau morală); neplăcere; impas. • A trage multe ~uri a avea de suportat multe suferințe.3) Pornire ascunsă (î	/cf. sl. nakazu
A NECĂJI	A NECĂJ//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A deranja cu repetarea insistență a aceluiași lucru; a pisa; a plictisi.2) (ființe) A supune unor chinuri (fizice); a chinui.	/Din necaz
A SE NECĂJI	A SE NECĂJ//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A depune multă trudă; a se strădui din răspuțeri; a se osteni; a se chinui; a se obosi; a se munci; a se căzni.2) A fi cuprins de supărare, de necaz; a se supăra; a se enerva.	/Din necaz
NECESAR	NECESÁR ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv al</i>	Care este de trebuință; care nu poate lipsi; trebuincios. Mijloace ~e. • Strictul ~ minimum absolut trebuincios.	/<fr. nécessaire, lat. necessarius, it. necessario
A NECESITA	A NECESITÁ pers. 3 necesită	<i>tranz.</i>	A face să fie necesar; a cere; a reclama; a pre-tinde; a comporta.	/<fr. nécessiter
NECESITATE	NECESIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Ceea ce este ab-solut necesar (pentru satisfacerea cerințelor); trebuință; nevoie. • De primă ~ absolut necesar.2) Categorie filozofică care reflectă însușirile și raporturile ce au un temei intern, decurgând inevitabil din esența lucrurilor, din legil	/<lat. necessitas, ~atis, fr. nécessité

A NECHEZA	A NECH//EZÁ pers. 3 ~eáză	<i>intrans.</i>	1) (despre cai) A scoate sunete, prelungi și ră-sunătoare, caracteristice speciei; a mihoti; a râncheza.2) iron. (despre persoane) A râde într-un mod care amintește strigătul calului.	/cf. râncheza
NECHEZAT	NECHEZÁT ~uri	<i>n.</i>	1) v. A NECHEZA.2) Strigăt caracteristic scos de cai; rânche-zat.	/v. a necheza
NECHIBZUINȚĂ	NECHIBZUÍNT//Ă ~e	<i>f.</i>	(negativ de la chibzuință) Faptă nechibzuită; nesocotință.	/ne- + chibzuință
A NECINSTI	A NECINST//Í ~esc	<i>trans.</i>	1) A face de rușine; a dezonora.2) A supune unui sa-crilegiu; a pângări; a huli; a profana.3) (per-soane de sex feminin) A supune actului sexual prin forță fizică; a face de rușine; a dezonora; a silui; a viola.	/ne- + cinsti
NECIOPLIT	NECIOPLÍ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(negativ de la cioplit) 1) Care nu este cioplit.2) fig. Care nu are deprinderi de bună purtare.	/ne- + cioplit
NECLINTIT	NECLINTÍ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și adverbial</i>	(negativ de la clintit): De ~ care nu poate fi clintit; de nestrămutat; imobil.	/ne- + clintit
NECONDIȚIONAT	NECONDIȚIONÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(negativ de la condiționat) Care urmează a fi acceptat fără condiții. [Sil. -ți-o-]	/ne- + condiționat
NECONSECVENTĂ	NECONSECVÉNT//Ă	<i>f.</i>	(negativ de la consecvență) Faptă sau vorbă necon-secvență.	/ne- + consecvență
NECONVENȚIONAL	NECONVENȚIONAL ~ă (~i, ~e)	<i>(ne-gativ de la convențional)</i>	1) (despre artă) Care nu se supune canoanelor.2) (despre surse de energie) Care nu a fost impus prin folosire îndelungată. [Sil. -ți-o-]	/ne- + convențional
NECONTENIT	NECONTENÍ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și adverbial</i>	(negativ de la conținut) Care nu mai conținește; care se desfășoară fără conținut; neîntrerupt; neîncetat; neobosit; continuu.	/ne- + conținut
NECREDINCIOS	NECREDINCI//ÓS ~oasă (~oși, ~oase)	<i>și substantiv al</i>	(negativ de la credincios) 1) Care nu crede în cineva sau în ceva; ne-încercător; incredul. • Toma ~osul se spune despre o persoană care nu dă crezare celor spuse până nu se convinge de adevărul lor.2) pop. Care este de altă religie (decât cea creștină).3	/ne- + credincios
NECREDINȚĂ	NECREDÍNT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) rel. Lipsă de credință în Dumnezeu.2) fig. Lipsă de fidelitate față de cineva; infidelitate; nesta-tornicie.	/ne- + credință
NECROFAG	NECROFÁ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>și substantiv</i>	(despre unele animale) Care se hrănește cu cadavre.	/<fr. nécrophage
NECROFOR	NECROFÓR ~i	<i>m.</i>	Gândac care își depune ouăle pe cadavre.	/<fr. nécrophore
NECROLOG	NECROLÓG ~uri	<i>n.</i>	1) Articol, discurs sau anunț care relevă meritele unei persoane de curând decedate.2) Anunț mortuar.	/<fr. nécrologe
NECROLOGIC	NECROLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de necrologie; propriu necrologiei.2) Care conține un necrolog. Rubrică ~că.	/<fr. nécrologique
NECROLOGIE	NECROLOGÍE	<i>f.</i>	rar Listă în care sunt trecute numele persoanelor de vază, decedate într-o anumită perioadă de timp.	/<fr. nécrologie
NECROMANIE	NECROMANÍE	<i>f.</i>	Stare patologică a psihicului, care se manifestă prin preocupare obsedantă de cei morți sau de moarte în ge-neral.	/<lat. necromania
NECROMANȚIE	NECROMANȚÍE	<i>f.</i>	Practică ocultă constând în invocarea spiritelor celor morți pentru aflarea viitorului.	/<lat. necromantia, it. necromanzia, fr. nécromancie

NECROPOLĂ	NECRÓPOL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (în antichitate) Complex de morminte sub formă de bolți subterane sau construcții la suprafața solului.2) Ansamblu de monumente funerare.	/<fr. nécropole
A SE NECROZA	A SE NECROZ//Ă pers. 3 se ~ează	<i>intrans.</i>	(despre țesuturi sau organe) A fi atacat de necroză; a se descompune; a putrezi.	/<fr. nécroser
NECROZĂ	NECRÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Mortificare într-un organism viu a unor celule, țesuturi, organe sau părți ale acestora (ca urmare a unei infecții, a unui traumatism, a unor tulburări circulatorii etc.).2) (la plante) Mortificare a unor țesuturi datorită unor agenți patogeni.	/<fr. nécrose
NECRUȚĂTOR	NECRUȚĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și adverbial</i>	(despre acțiuni, manifestări, feno-mene) Care înspăimântă prin intensitate sau proporții; cumplit.	/ne- + cruțător
NECTAR	NECTÁR ~e	<i>n.</i>	1) bot. Lichid secretat, mai ales de florile plantelor malifere, pe care albi-nele îl adună și îl transformă în miere.2) (în mitologia greacă) Băutură divină despre care se credea că dă viață fără de moarte.3) fig. Băutură savuroasă. [Pl. și nectaruri]	/<ngr. néctar, lat., fr. nectar, germ. Nektar
NECTARIFER	NECTARIFÉR ~ă (~i,		Care produce nectar. Glande ~e.	/<fr. nectarifere
NECTARII	NECTÁRII	<i>f. pl.</i>	bot. Glande producătoare de nectar.	/<fr. nectaires
NECTON	NECTÓN	<i>n. biol.</i>	(în opoziție cu plancton) Totalitate a viețuitoarelor acvatice, care se pot deplasa liber în apa în care trăiesc.	/<it. necton
NECUGETAT	NECUGETÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(negativ de la cugetat) (despre acțiuni, fapte) Care este săvârșit fără a cugeta; necumpănit.	/ne- + cugetat
NECUMPĂNIT	NECUMPĂNÍ//T ~tă (~ți, ~te)		(ne-gativ de la cumpănit) (despre acțiuni, fapte) Care este săvârșit fără a cumpăni; necugetat.	/ne- + cumpănit
NECUNOSCUȚ I	NECUNOSCÚT I	<i>n.</i>	Ceea ce nu este (încă) cunoscut.	/ne- + cunoscut
NECUNOSCUȚ II	NECUNOSCÚ//T II ~tă (~ți, ~te)	<i>(negativ de la cunoscut)</i>	1) Care nu este (deloc) cunoscut; despre care nu se știe nimic.3) și substantival Care nu face parte dintre cunoscuți; străin.3) (despre scriitori, artiști) Lipsit de faimă; anonim; neconsacrat.	/ne- + cunoscut
NECUNOSCUȚĂ	NECUNOSCÚT//Ă ~e	<i>f.</i>	mat. Mărime a cărei valoare trebuie aflată. Ecuație cu mai multe ~e.	/ne- + cunoscută
NECUPRINS I	NECUPRÍNS I	<i>n.</i>	Spațiu nemărginit; nemărginire; imensitate. ~ul țării.	/ne- + cuprins
NECUPRINS II	NECUPRÍN//S II ~să (~și, ~se)		(negativ de la cuprins): De ~ a) care nu poate fi cuprins cu ochii; nemărginit; nesfârșit; nelimitat; infinit; b) care nu poate fi cuprins cu mintea; neînțeles.	/ne- + cuprins
NECURAT	NECURÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(negativ de la curat) Care este caracteristic pentru drac; de drac; drăcesc; diavolesc; diabolic. • (Duh) ~ spirit rău; diavol.	/ne- + curat
NECURMAT	NECURMÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(negativ de la curmat) Care are loc continuu, neîncetat.	/ne- + curmat
NECUVIINȚĂ	NECUVIÎNT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Lipsă de bună-credință; indecență.2) Faptă sau vorbă ne-cuviincioasă.	/ne- + cuviință
NEDECAPOTABIL	NEDECAPOTÁBIL ~ă (~i, ~e)		(despre automobile) A cărui capotă nu se poate strânge sau ridica după necesitate.	/ne- + decapotabil
NEDEFINIT	NEDEFINÍ//T ~tă (~ți,		(negativ de la definit): De ~ care nu poate fi definit.	/ne- + definit

NEDESCRIS	NEDESCRÍ//S ~să (~și, ~se)		(negativ de la descris): De ~ care nu poate fi descris; indescriptibil.	/ne- + descris
NEDESPĂRȚIT	NEDESPĂRȚÍ//T ~tă (~ți, ~te)	(negativ de la	1): De ~ care nu poate fi despărțit.2) fig. Care stă permanent undeva sau pe lângă cineva (sau ceva).	/ne- + despărțit
NEDORMIT	NEDORMÍ//T ~tă (~ți, ~te)	(negativ de la dormit)	1) (despre persoane) Care nu a dormit cât trebuie; care nu și-a împlinit somnul.2) (despre perioade de timp) În care nu s-a dormit; petrecut fără somn. Nopti ~te.	/ne- + dormit
NEDREPT	NEDR//ÉPT ~eáptă (~épti, ~épte)		(negativ de la drept): Pe ~ în mod arbitrar; fără temei.	/ne- + drept
NEDREPTATE	NEDREPT//ÁTE ~ăți	f.	(negativ de la dreptate) Faptă nedreaptă, reprobabilă. • A face cuiva o ~ a nedreptăți pe cineva. [G.-D. nedreptății]	/ne- + dreptate
A NEDREPTĂȚI	A NEDREPTĂȚÍ//Í	tranz.	(persoane) A face să suporte o nedreptate.	/Din nedreptate
A NEDUMERI	A NEDUMERÍ//Í ~esc	tranz.	(persoane) A pune în încurcătură, trezind mirare.	/Din nedumerit
NEDUMERIT	NEDUMERÍ//T ~tă (~ți, ~te)		Care este mirat, încurcat în fața unui fapt, a unui lucru.	/ne- + dumerit
NEEUCLIDIAN	NEEUCLIDIÁN ~ă	adj.	: Geometrie ~ă ramură a geometriei care nu se bazează pe postulatele lui Euclid. [Sil. -e-u-cli-di-an]	/ne- + euclidian
NEEXPRIMABIL	NEEXPRIMÁBIL ~ă (~i, ~e)		(negativ de la exprimabil) Care nu poate fi exprimat prin cuvinte; de nespus.	/ne- + exprimabil
NEFAST	NEFÁ//ST ~stă (~ști, ~ste)		1) Care are consecințe dezastruoase; cu urmări extrem de grave; funest; fatal. Influență ~stă.2) (la romani) Care era strict interzis de legile divine. • Zile ~ste zile considerate de romani drept aducătoare de nenoroc, în care afacerile publice erau susp	/<fr. néfast
NEFER	NEFÉR ~i	m.	ist. 1) Militar turc.2) Soldat din corpul arnăuților; poteraș.	/<turc. nefer
A NEFERICI	A NEFERICÍ//Í ~esc	tranz.	rar (persoane) A face să nu fie fericit.	/Din nefericit
NEFERICIRE	NEFERICÍR//E ~i	f.	1) Stare a celui nefericit.2) Întâmplare care aduce suferința, necaz cuiva. • Din ~ din nenorocire; din păcate.	/ne- + fericire
NEFIINȚĂ	NEFIÍNȚĂ	f.	(negativ de la ființă) 1) Stare a ceea ce nu există; inexistență.2) înv. Lipsă din locul unde ar trebui să fie; absență.	/ne- + ființă
NEFLĂ	NÉFL//Ă ~e	f.	(la unele jocuri de cărți) Carte de mică valoare sau fără valoare.	/<fr. nefle
NEFRIT	NEFRÍT	n.	Mineral de culoare verde, folosit ca piatră semiprețioasă.	/<fr. néphrite, germ. Nephrit
NEFRITĂ	NEFRÍTĂ	f.	Stare patologică constând într-o inflamare acută sau cronică a rinichilor.	/<ngr. nefritis, fr. néphrite
NEFRITIC	NEFRÍTÍ//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de nefrită; propriu nefritei.2) Care este localizat la rinichi; renal.3) și substantival Care suferă de rinichi.4) și substantival Care se folosește în tratamentul bolilor de rinichi.	/<ngr. nefritikós, lat. nephriticus
NEFROLOGIC	NEFROLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de nefrologie; propriu nefrologiei.	/<fr. néphrologique
NEFROLOGIE	NEFROLOGÍE	f.	Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul bolilor de rinichi.	/<fr. néphrologie
NEFROPATIE	NEFROPATÍE	f.	Stare patologică constând într-o afecțiune a rinichilor.	/<fr. néphro-pathie
NEFROTOZĂ	NEFROPTÓZ//Ă ~e	f.	Stare patologică constând în deplasarea rinichilor.	/<fr. néphroptôse

NEFROZĂ	NEFRÓZĂ	<i>f.</i>	Stare patologică constând în-tr-o afecțiune cronică a rinichilor, care se manifestă prin formarea de calculi; litiază renală; nefrolitiază.	/<fr. néphrose
NEG	NE//G ~gi	<i>m.</i>	Mică excrescență pe piele.	/<lat. naevus
A NEGA	A NEGÁ neg	<i>tranz.</i>	(adevăruri, fapte, fenomene) A declara ca fiind neadevărat; a tăgădui.	/<lat. negare
NEGATIV I	NEGATÍV I	<i>n.</i>	1) Imagine fotografică în care distribuția luminii și a umbrei este inversă celei reale.2) Material fotografic pe care s-a obținut o astfel de imagine.	/<it. negativo, lat. negativus, fr. négatif, germ. Negativ
NEGATIV II	NEGATÍV II ~ă (~i, ~e)	<i>(în opoziție cu pozitiv și afirmativ)</i>	1) și adverbial Care neagă ceva; care conține o negație; care exprimă o contestare sau un refuz. Răspuns ~.2) Care este lipsit de însușiri bune; rău. • Erou ~ erou într-o operă artistică, care cumulează calități considerate ca rele.3) Care cauzează sau po	/<it. negativo, lat. negativus, fr. négatif, germ. negativ
NEGATIVISM	NEGATIVÍSM	<i>n.</i>	1) Atitudine de ignorare intenționată a valorilor umane existente; nihilism.2) med. Tendință manifestată în cazul unor boli psihice de a se opune nemotivat oricăror acțiuni din exterior.	/<fr. négativisme
NEGATIVIST I	NEGATIVÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de negativism; propriu negativismului. Atitudine ~stă.	/negativ + suf. ~ist
NEGATIVIST II	NEGATIVÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	1) Adept al negativismului.2) Persoană care manifestă negativism.	/negativ + suf. ~ist
NEGAȚIE	NEGÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A NEGA.2) Cuvânt sau gest care neagă ceva.3) Operație logică prin care se contestă valabilitatea legăturii dintre două sau mai multe noțiuni.	/<fr. négation, lat. negatio, ~onis
NEGÂNDIT	NEGÂNDÍ//T ~tă (~ți, ~te)		(negativ de la gândit): Pe ~te a) fără a gândi mult; b) pe neprins de veste; pe neașteptate.	/ne- + gândit
NEGELARIȚĂ	NEGELÁRIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) reg. Plantă erbacee cu tulpina erectă, ramificată, cu frunze mari, lobate și cu flori galbene-aurii, care conține un suc otrăvitor, întrebuințat în medicină; rostopască.	/neg[el] + suf. ~ariță
NEGHINĂ	NEGHÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Plantă erbacee cu tulpină înaltă, păroasă, cu frunze lungi, cu flori roșii și cu semințe mărunte negre, toxice, ce crește prin semănături.2) Sămânța acestei plante. • A alege ~a de grâu (sau grâul din ~) a separa binele de rău sau pe cei buni de cei ră	/Orig. nec.
NEGHIQB	NEGHI//QB ~oábă (~óbi, ~oábe)		1) și substantival (despre persoane sau despre manifestările lor) Care vădește lipsă de inteligență; tâmp; nerod; năuc; netot; tont; nătărău; nepriceput; stupid.2) Care este lipsit de îndemânare; neîndemânatic; stângaci.	/Orig. nec.
NEGHIQBEȘTE	NEGHIQBÉȘTE	<i>adv.</i>	În felul neghiobilor; cum obișnuiesc neghiobii.	/neghiob + suf. ~ește
NEGHIQBIE	NEGHIQBÍ//E ~i	<i>f.</i>	Faptă sau vorbă de neghiob; nerozie.	/neghiob + suf. ~ie
A NEGLIJA	A NEGLIJ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A nu da atenție; a lipsi de grija cuvenită. A-și ~ sănătatea.	/<fr. négliger
NEGLIJABIL	NEGLIJÁBIL ~ă (~i,		Care poate fi neglijat; trecut cu vederea. Cantitate ~ă.	/a neglija + suf. ~bil

NEGLIJENT	NEGLIJĚN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și adverbial</i>	1) Care neglijează; nepăsător.2) (despre persoane) Care nu este obișnuit cu ordinea; dezordonat.3) Care vădește lipsă de grijă, de interes.	/<fr. négligent
NEGLIJENȚĂ	NEGLIJĚNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Lipsă de grijă; atitudine neglijentă; nepăsare; indolență. ~ în serviciu.2) Greșeală (mică) făcută din neatenție. [G.-D. neglijenței]	/<fr. négligence
A NEGOCIA	A NEGOCI//Ă ~éz		1. intranz. (despre părți oficiale interesate) A duce tratative în vederea unor convenții (economice, politice etc.); a trata.2. tranz. 1) (afaceri, căsătorii etc.) A susține ca intermediar; a mijloci; a intermedia.2) (rente, titluri, hârtii de valoare et	/<fr. négociier
NEGOCIABIL	NEGOCIÁBIL ~ă (~i,		Care poate fi negociat. Contract ~. [Sil. -ci-a-]	/<fr. négociable
NEGOCIATOR	NEGOCIAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care negociază. [Sil. -ci-a-]	/<fr. négociateur
NEGOCIERE	NEGOCIĚR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A NEGOCIA.2) la pl. Tratative purtate în vederea încheierii unui acord sau a unei convenții. [Sil. -ci-e-]	/v. a negocia
NEGOT	NEGÓȚ ~uri	<i>n.</i>	Comerț particular; ne-gustorie.	/<lat. negotium
NEGREALĂ	NEGR//EÁLĂ ~éli	<i>f.</i>	1) Culoare neagră.2) pop. Vopsea sau orice altă substanță de culoare neagră.	/negru + suf. ~eală
NEGREATĂ	NEGR//EÁTĂ ~éți	<i>f.</i>	1) v. NEGREALĂ.2) Pată de culoare neagră.	/negru + suf. ~eață
NEGRESĂ	NEGRÉS//Ă ~e	<i>f.</i>	Femeie de rasă neagră. [G.-D. negresei]	/<fr. négresse
NEGREȘIT	NEGREȘÍT	<i>adv.</i>	Fără (nici o) îndoială; în mod (absolut) necesar; cu orice preț; numai-decât.	/ne + greșit
NEGRICIOS	NEGRICI//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) Ca-re are culoare apropiată de cea neagră; care bate în negru.2) (despre persoane) Care are părul și pielea de culoare închisă; oacheș; smolit; brunet.	/negru + suf. ~icios
NEGRILICĂ	NEGRILÍ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	(diminutiv de la ne-gru) Plantă erbacee cu tulpina erectă, pă-roasă, cu frunze adânc crenate și cu fructe capsule, pline de semințe negre, aromatice, folosite drept condiment; chimen-negru; cernușcă; negrușcă.	/Din negru
NEGROID	NEGROÍ//D ~dă (~zi, ~de)	<i>m. și f.</i>	1) la pl. Rasă de oameni răspândită în Africa de Sud, în Melayzia, Noua Guinee și America.2) Persoană care face parte din această rasă.	/<fr. négroïde
NEGRU I	NÉGRU I	<i>n.</i>	1) Culoare neagră; negreală. • A așterne ~ pe alb a scrie. A deosebi albul de ~ a deosebi binele de rău. A face albul ~ și ~l alb (sau a face din ~ alb și din alb ~) a prezenta lucrurile altfel decât sunt în realitate; a denatura; a falsifica. A vedea (sa	/<lat. nigrum
NEGRU II	NÉGR//U II ~i	<i>m.</i>	Persoană care face parte din rasa ce se caracterizează prin culoarea foarte închisă a pielii.	/<lat. nigrum
NEGRU III	NÉGRU III neágră (négri, négre)		1) Care este de culoarea cărbunelui, a smoalei, a funinginii etc. Ochi negri. • Pâine neagră pâine de culoare închisă, făcută din făină integrală. Cafea neagră băutură de cafea, fără adaus de lapte. Pământ ~ cernoziom.2) (de-spre persoane) Care are părul,	/<lat. nigrum

NEGRUȘCĂ	NEGRUȘ//CĂ ~te	f.	v. Plantă erbacee me-liferă cu flori albe-albăstirii și cu fructe capsu-le, conținând numeroase semințe negre.	/negru + suf. ~ușcă
NEGRUȚ	NEGRUȚ ~ă (~i, ~e)		v. NEGRICIOS.	/negru + suf. ~uț
NEGURĂ	NÉGUR//Ă ~i	f.	1) Ceață deasă care se formează dimineața, reducând vizibilitatea.2) fig. Cantitate mare (de ființe sau lucruri); mulțime nenumărată.	/ <i>lat.</i> nebula
NEGUROS	NEGUR//ÓS ~oasă (~ôși, ~oăse)		1) (despre timp) Care se caracterizează prin negură; cețos. Dimineață ~oasă.2) Care este învăluit în negură. Zare ~oasă.3) (despre ochi, privire) Care vedește lipsă de luciditate; împă-ienjenit; tulbure; cețos.4) și adverbial fig. (despre persoane sau de	/ne-gură + suf. ~os
NEGUSTOR	NEGUSTÓR ~i	m.	Persoană care se ocupă cu comerțul particular; comerciant.	/ <i>lat.</i> negotiatorius
NEGUSTOREASĂ	NEGUSTOR//EĂSĂ ~ése	f.	1) Femeie care se ocupă cu comerțul particular; comer-ciantă.2) Soția negustorului.	/negustor + suf. ~easă
NEGUSTORESC	NEGUSTOR//ESC ~ească (~ești)		1) Care este caracteristic negustorilor; de negustor.2) Care ține de negustorie; propriu negus-toriei; comercial.	/negustor + suf. ~esc
NEGUSTOREȘTE	NEGUSTORÊȘTE	adv.	Cum obișnuiesc negustorii.	/negustor + suf. ~ește
A NEGUSTORI	A NEGUSTOR//Î ~esc	intrans.	pop. A fi negustor; a practica meseria de negustor; a face negoț.	/Din negustor
NEGUSTORIE	NEGUSTORÍ//E ~i	f.	1) Activitate comer-cială particulară; comerț particular; negoț.2) Ocupația negustorului.3) depr. Tranzacție comercială (cu dedesubturi).	/negustor + suf. ~ie
NEGUSTORIME	NEGUSTORÍME	f.	(colectiv de la negus-tor) 1) Totalitate a negustorilor (dintr-o țară sau dintr-o localitate); tagma negustorilor.2) Mulțime de negustori.	/negustor + suf. ~ime
A NEGUȚA	A NEGUȚ//Ă ~éz	trans.	înv. pop. (mărfuri) A vinde sau a cumpăra, ducând tratative cu partea interesată asupra prețului.	/ <i>lat.</i> negotiari
A SE NEGUȚA	A SE NEGUȚ//Ă mă ~éz	intrans.	înv. pop. 1) A căuta să convină asupra prețului prin concesi reciproc (mai ales în procesul de vânzare-cumpărare particulară); a se târgui.2) A discuta în contradictoriu (încercând să ajungă la înțelegere).	/ <i>lat.</i> negotiari
NEHOTĂRÂT	NEHOTĂRĂ//T ~tă (~ți, ~te)		(negativ de la hotărât) 1): Articol ~ articol folosit pe lângă un substantiv sau adjectiv pentru a indica caracterul nedeterminat al unui obiect.2) rar Care este lipsit de claritate; neclar; confuz.	/ne- + hotărât
NEICĂ	NÉICĂ	m. pop.	1) (cuvânt de adresare a unei persoane tinere către un bărbat mai în vârstă) Nene; bade.2) (cuvânt de adresare a unei fete băiatului iubit) Bade.	/ne[ne] + suf. ~ică
NEÎMPLINIT	NEÎMPLINÍ//T ~tă (~ți, ~te)		(negativ de la împlinit) Care nu a ajuns la maturitate; necopt.	/ne- + împlinit
NEÎNCEPUT	NEÎNCEPŪ//T ~tă (~ți, ~te)		(negativ de la început): Apă ~tă apă din fântână sau de la izvor, luată dis-de-dimineață înaintea altora, căreia superstițioșii îi atribuie o putere supranaturală.	/ne- + început

NEÎNCETAT	NEÎNCETĂ//T ~tă (~ți, ~te)	și adverbial	(negativ de la încetat) Care nu se mai oprește; neîntrerupt; necurmat; neconținut.	/ne- + încetat
NEÎNCHIPUIT	NEÎNCHIPUI//T ~tă (~ți, ~te)		(negativ de la închipuit): De ~ a) care nu poate fi închipuit; b) grozav de ...; extrem de...	/ne- + închipuit
NEÎNCREDERE	NEÎNCREDERE	f.	(negativ de la încredere) Vot de ~ vot prin care parlamentul unei țări ia poziție împotriva politicii guvernului sau a unui reprezentant al puterii de stat și care are drept urmare demisia acestora. [G.-D. neîncrederii]	/ne- + încredere
NEÎNDUPLECAT	NEÎNDUPLECA//T ~tă (~ți, ~te)		(negativ de la înduplecat) Care vădește lipsă de milă; crud.	/ne- + înduplecat
NEÎNFRÂNT	NEÎNFRÂN//T ~tă (~ți, ~te)		(negativ de la înfrânt): De ~ care nu poate fi înfrânt; de nebiruit; de neînving; invincibil.	/ne- + înfrânt
NEÎNFRICAT	NEÎNFRICA//T ~tă (~ți, ~te)		Care nu se teme; curajos; viteaz.	/ne- + înfricat
NEÎNSEMNAȚ	NEÎNSEMNAȚ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre o cantitate, o mărime) Care este de proporții sau de dimensiuni reduse; mic.	/ne- + însemnat
NEÎNSUFLEȚIT	NEÎNSUFLEȚI//T ~tă (~ți, ~te)		Care este mort sau cu aspect de mort.	/ne- + însuflețit
NEÎNTÂRZIAT	NEÎNTÂRZIAȚ//T ~tă (~ți, ~te)	și adverbial	(negativ de la întârziat) Care necesită o rezolvare imediată; care nu suferă amânare; grabnic; urgent.	/ne- + întârziat
NEÎNTORS	NEÎNT//ÓRS ~oársă (~órși, ~oárse)		(negativ de la întors): A dormi ~ a dormi dus; a dormi adânc. A se duce pe drum ~ (sau pe cale ~oarsă) a) a face ultimul drum; a muri; b) a dispărea fără urmă.	/ne + întors
NEÎNȚELEGERE	NEÎNȚELÉGER//E ~i	f.	(negativ de la înțelegere) 1) Confuzie apărută prin înțelegerea greșită a unor lucruri. 2) mai ales la pl. Ciocnire de păreri sau de interese.	/ne- + înțelegere
NEÎNȚELES	NEÎNȚEL//ÉS ~easă (~eși, ~ése)	și adverbial	(negativ de la înțeles) Care este lipsit de claritate; neclar; nelămurit.	/ne- + înțeles
NELALOCUL	NELALÓCUL	adj. invar. și	Care este altfel de cum ar fi normal; în mod nepotrivit.	/ne- + la + loc
NELEGITIM	NELEGÍTIM ~ă (~i, ~e)		(negativ de la legitim) (despre copii) Care este născut în afara căsătoriei.	/ne- + legitim
NELEGIUIRE	NELEGIUIR//E ~i	f.	Faptă reprobabilă, condamnată de lege; fărâdelege.	/ne- + legiuire
NELEGIUIT	NELEGIUI//T ~tă (~ți, ~te)	și substantiv	(despre persoane) Care comite nelegiuiri.	/ne- + legiuit
NELINIȘTE	NELÍNIȘT//E ~i	f.	Lipsă de liniște sufletească. [G.-D. neliniștii]	/ne + liniște
A NELINIȘTI	A NELINIȘT//Í ~esc	tranz.	A face să se neliniștească; a îngrijora.	/Din neliniștit
A SE NELINIȘTI	A SE NELINIȘT//Í mă ~esc	intrans.	A-și pierde liniștea; a intra la griji; a se agita; a se frământa; a se îngrijora.	/Din neliniștit
NELIPSIT	NELIPSÍ//T ~tă (~ți, ~te)		(negativ de la lipsit) 1) Care este totdeauna prezent. 2) Care frecventează permanent un loc.	/ne- + lipsit
NELUME	NELÚM//E	f.	(negativ de la lume): Ca ~ea a) nu ca toți oamenii; b) cum nu se cade; anapoda.	/ne- + lume

NEMAI AUZIT	NEMAI AUZÍ//T ~tă (~ți, ~te)		Care este cum nu s-a mai auzit vreodată; nemaipomenit; nemaîntâlnit; nemaicunoscut.	/ne- + mai + auzit
NEMAICUNOSCUȚ	NEMAICUNOSCÚ//T ~tă (~ți, ~te)		Care este cum nu s-a mai cunoscut vreodată; nemaipomenit; nemaivăzut; nemaîntâlnit; nemaiauzit.	/ne- + mai + cunoscut
NEMAIÎNTÂLNIT	NEMAIÎNTÂLNÍ//T ~tă (~ți, ~te)		Care este cum nu s-a mai întâlnit vreodată; nemaipomenit; nemaicunoscut; nemaiauzit; nemaivăzut.	/ne- + mai + întâlnit
NEMAIPOMENIT	NEMAIPOMENÍ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și adverbial</i>	Care este cum nu s-a mai pomenit vreodată; nemaîntâlnit; nemaicunoscut; nemaiauzit.	/ne- + mai + pomenit
NEMAI VĂZUT	NEMAI VĂZU//T ~tă (~ți, ~te)		Care este cum nu s-a mai văzut vreodată; nemaicunoscut; nemaipomenit; nemaîntâlnit.	/ne- + mai + văzut
NEMATOD	NEMATÓ//D ~zi	<i>n.</i>	1) la pl. Clasă de viermi paraziți, cu corpul subțire de formă cilindrică, care trăiesc în organisme vegetale sau animale.2) Vierme din această clasă.	/<fr. nématodes
NEMĂRGINIRE	NEMĂRGINÍR//E ~i	<i>f.</i>	(negativ de la mărginire) Extensiune nelimitată în spațiu sau în timp; nesfârșit.	/ne- + mărginire
NEMÂNCAT	NEMÂNCÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(negativ de la mânca): Pe ~te fără să fi mâncat ceva; pe stomacul gol.	/ne- + mânca
NEMÂNGÂIAT	NEMÂNGÂIÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(negativ de la mângâia) 1) (despre persoane) Care este copleșit de durere; care nu-și găsește alinare.3) (despre dureri sufletești) Care nu poate fi potolit, alinat.	/ne- + mângâia
NEMERNIC	NEMÉRNI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv al</i>	(despre persoane) 1) Care este de nimic; lipsit de valoare; netrebnic.2) Care este în stare să comită fapte nedemne; infam; josnic; abject; afurisit; ticălos; mârșav; netrebnic.3) înv. Care trezește compătimire; nenorocit; netrebnic.4) înv. Care a venit d	/<sl. namǫrinu
NEMERNICIE	NEMERNICÍE	<i>f.</i>	1) Fel de a fi al celui nemernic; netrebnicie.2) Vorbă, faptă sau comportare de om nemernic; josnicie; ticăloșie.	/nemernic + suf. ~ie
NEMILOCIT	NEMILOCÍ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și adverbial</i>	(negativ de la mijlocit) Care se face direct, fără nici o mijlocire.	/ne- + mijlocit
NEMILUIT	NEMILUÍ//T ~tă (~ți, ~te)		(negativ de la milui): Cu ~ta în cantitate foarte mare.	/cf. milă
NEMIȘCARE	NEMIȘCÁRE	<i>f.</i>	fig. (negativ de la miș-care) Lipsă de activitate; inactivitate; pasivitate.	/ne- + mișcare
NEMIȘCAT	NEMIȘCÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(negativ de la mișca) Care a rămas ținut pe loc din cauza unei emoții puternice; înlemnit; încremenit; înmărmurit.	/ne- + mișca
NEMȚESC	NEMȚÍ//ÉSC ~ească (~ești)	<i>pop.</i>	Care aparține nemților; propriu nemților. Disci-plină ~ească.	/neamț + suf. ~esc
NEMȚEȘTE	NEMȚÉȘTE	<i>adv.</i>	1) În felul nemților; cum obișnuiesc nemții; ca nemții.2) În limba germană. A vorbi ~.	/neamț + suf. ~ește
NEMȚIȘOR	NEMȚIȘÓR ~i	<i>m.</i>	Plantă erbacee cu tulpina erectă, bogat ramificată, cu frunze divizate în segmente lungi și foarte înguste, cu flori pinnate de culoare mai ales albastră.	/neamț + suf. ~ișor
NEMȚOaică	NEMȚOÁI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Femeie care face parte din populația de bază a Germaniei sau este originară din Germania; germană.	/neamț + suf. ~oaică

A NEMULȚUMI	A NEMULȚUM//Î ~esc	<i>tranz.</i>	(persoane) A face să-și piardă buna dispoziție (prin acțiuni sau vorbe nepotrivite); a indispute.	/ne- + mulțumi
NEMULȚUMIRE	NEMULȚUMÍR//E ~i	<i>f.</i>	Stare a celui nemulțumit; necaz, neplăcere.	/ne- + mulțumire
NEMULȚUMIT	NEMULȚUMÍ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și adverbial</i>	(negativ de la mulțumit): ~tului i se ia darul se spune despre o persoană ingrată, care pierde ceea ce a primit.	/ne- + mulțumit
NEMURIRE	NEMURÍRE	<i>f.</i>	1) rel. Viață fără de moarte; existență veșnică. • La ~ fără sfârșit.2) fig. Amintire nemuritoare; slavă veșnică.	/Din nemuritor
NEMURITOR	NEMURIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		(negativ de la muritor) Care trăiește veșnic în amintire.	/ne- + muritor
NENE	NÉNE	<i>m. pop.</i>	(cuvânt de adresare a unei persoane tinere către un bărbat mai în vârstă). [Var. nea]	/cf. bulg. nenja, sb. nena
NENOROC	NENORÓC	<i>n.</i>	(negativ de la noroc) Lipsă de succes în acțiuni; insucces.	/ne- + noroc
A NENOROCI	A NENOROC//Î ~esc	<i>tranz.</i>	(persoane) A face să devină nenorocit.	/Din nenoroc
A SE NENOROCI	A SE NENOROC//Î mă ~esc	<i>intranz.</i>	A-și pricinui un mare rău, un mare necaz.	/Din nenoroc
NENOROCIRE	NENOROCÍR//E ~i	<i>f.</i>	1) Întâmplare nefastă care aduce durere și suferință. • Din ~ din nefericire; spre regret; din păcate.2) Stare a celui nenorocit. [G.-D. nenorocirii]	/v. a (se) nenoroci
NENOROCIT	NENOROCÍ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv al</i>	1) v. A NENOROCI și A SE NENOROCI.2) Care inspiră milă; vrednic de milă; sărac; sărman; biet.3) rar Care are consecințe dezastruoase; cu urmări extrem de grave; nefast.	/v. a (se) nenoroci
NENUMĂRAT	NENUMĂRÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(negativ de la numărat) Care este foarte numeros; fără număr.	/ne- + numărat
NEOBEDIENT	NEOBEDIÉN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>livr.</i>	Care nu este supus; neascultător. [Sil. ne-o-be-di-ent]	/ne- + obedient
NEOBIȘNUIT	NEOBIȘNUÍ//T ~tă (~ți, ~te)		(negativ de la obișnuit) Care șochează prin felul său de a fi; ciudat; bizar; straniu; anapoda. [Sil. ne-o-]	/ne- + obișnuit
NEOBOSIT	NEOBOSÍ//T ~tă (~ți, ~te)		(negativ de la obosit) 1) (despre persoane) Care nu obosește deloc; care este mereu în acțiune; neostenit.2) și adverbial (despre activități) Care se desfășoară fără întreruperi; neîntrerupt; neîncetat; neconținut; continuu. [Sil. ne-o-]	/ne- + obosit
NEOBĂRĂZARE	NEOBĂRĂZ//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) Lipsă de bu-nă-cuviință; nesimțire; nerușinare.2) Faptă sau vorbă de om neobrazat; impertinență; insolență; nerușinare. [Sil. ne-o-]	/ne- + obrazare
NEOBĂRĂZAT	NEOBRAZÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	Care nu are rușine; nerușinat; obraznic; impertinent; insolent. [Sil. ne-o-]	/ne- + obrazat
NEOCLASIC	NEOCLÁSI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de neoclasicism; propriu neoclasicismului. Stil ~. [Sil. ne-o-]	/<<fr. néo-classique
NEOCLASICISM	NEOCLASICÍSM	<i>n.</i>	Curent în literatură și artă care reînvie unele particularități caracteristice clasicismului. [Sil. ne-o-]	/<<fr. néo-classicisme

NEOCOLONIALISM	NEOCOLONIALÍSM	<i>n.</i>	Politică pro-movată de unele state care caută să-și păstreze prin metode noi dominația economică și politică asupra fostelor colonii și semicolonii, devenite state independente. [Sil. ne-o-co-lo-ni-a-]	/<fr. néo-colonialisme
NEOCOLONIALIST I	NEOCOLONIALÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de neocolonialism; propriu neocolonialismului. [Sil. ne-o-co-lo-ni-a-]	/<fr. néo-colonialiste
NEOCOLONIALIST II	NEOCOLONIALÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al neocolonialismului. [Sil. ne-o-co-lo-ni-a-]	/<fr. néo-colonialiste
NEODARWINISM	NEODARWINÍSM	<i>n.</i>	Concepție în bio-logie, care încearcă să completeze unele idei ale darwinismului, negând posibilitatea moștenirii caracterelor dobândite și acordând primul loc selecției naturale. [Sil. ne-o-]	/<fr. néo-darwinisme
NEODIM	NEODÍM	<i>n.</i>	Metal de culoare argintie, ai cărui compuși sunt întrebuințați în industria sticlei. [Sil. ne-o-]	/<fr. néodyme
NEOFALINĂ	NEOFALÍNĂ	<i>f.</i>	Amestec de benzen cu benzină ușoară, întrebuințat, mai ales, la curățarea materialelor textile. [Sil. ne-o-]	/<fr. néophaline
NEOFICIAL	NEOFICIAL ~ă (~i, ~e)		(negativ de la oficial) Care are caracter particular. [Sil. ne-o-fi-ci-al]	/ne- + oficial
NEOFIT	NEOFÍ//T ~ți	<i>m.</i>	1) Persoană care a trecut de curând la o altă credință; prozelit.2) Adept nou și înflăcărat al unei doctrine sau concepții; prozelit. [Sil. ne-o-]	/<fr. néophyte
NEOFOBIE	NEOFOBÍE	<i>f.</i>	Teamă bolnăvicioasă și nemotivată de ceea ce este nou. [Sil. ne-o-]	/<fr. néophobie
NEOGEN I	NEOGÉN I	<i>n.</i>	Cea de-a doua perioadă a erei neozoice. [Sil. ne-o-]	/<fr. néogene
NEOGEN II	NEOGÉN II ~ă (~i, ~e)		1) Care aparține celei de a doua perioade a erei neozoice; propriu acestei perioade.2) Care datează din această perioadă. [Sil. ne-o-]	/<fr. néogene
NEOGRAMATIC	NEOGRAMÁTI//C ~că (~ci, ~ce):		Școală ~că (sau curent ~) curent lingvistic apărut spre sfârșitul sec. XIX, care a început să acorde o atenție sporită studiului limbilor vii și dialectelor. [Sil. ne-o-]	/neo- + gramatic
NEOGREACĂ	NEOGREÁCĂ	<i>f.</i>	mai ales art. Limba populației de bază din Grecia modernă. [Sil. ne-o-]	/<fr. néo-grec
NEOGREC	NEOGR//ÉC ~eacă (~éci, ~éce)		Care aparține Greciei moderne sau populației ei; din Grecia modernă. [Sil. ne-o-]	/<fr. néo-grec
NEOHEGELIANISM	NEOHEGELIANÍSM	<i>n.</i>	(în sec. XIX și începutul sec. XX) Curent filozofic care, reconsiderând hegelianismul, păstrează ideile de bază ale acestuia. [Sil. ne-o-he-ge-li-a-]	/<fr. néo-hégélianisme
NEOLATIN	NEOLATÍN ~ă (~i, ~e)		1) (despre limbi, dialecte) Care s-a dezvoltat din limba latină; romanic.2) (despre popoare) Care este de origine latină; care se trage de la romani. [Sil. ne-o-]	/<néo-latin
NEOLITIC	NEOLÍTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	1) Care ține de perioada uneltelor de piatră șlefuită.2) Care datează din această perioadă. [Sil. ne-o-]	/<fr. néolithique
NEOLOGIC	NEOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de neologisme; propriu neologismelor. [Sil. ne-o-]	/<fr. néologique
NEOLOGISM	NEOLOGÍSM ~e	<i>n.</i>	Element de limbă apărut recent în uz. [Sil. ne-o-]	/<fr. néologisme

NEOM	NEÓM neoámeni	<i>m.</i>	Persoană lipsită de însușirile proprii unui om normal. • Ca neoamenii altfel decât se comportă sau procedează un om obișnuit; ca nelumea. A face pe cineva (sau a ajunge) ~ a distruge pe cineva (sau a fi distrus) fizicește sau moralicește. [Sil. ne-o-]	/ne- + om
NEOMENESC	NEOMEN//ÉSC ~ească (~ești)		(negativ de la omenesc) Care denotă lipsă de milă; neomenos; crud. [Sil. ne-o-]	/ne- + omenesc
NEOMENEȘTE	NEOMENÊȘTE	<i>adv.</i>	În chip neomenesc; fără de milă. [Sil. ne-o-]	/ne- + omenește
NEOMENOS	NEOMEN//ÓS ~oasă (~oși, ~oase)		Care denotă lipsă de milă; neomenesc; neomenos; crud. [Sil. ne-o-]	/ne- + omenos
NEON	NEÓN	<i>n.</i>	Gaz nobil, inert, incolor și inodor, întrebuințat la umplerea tuburilor luminoase electrice. [Sil. ne-o-]	/<fr. néon
NEOPLASM	NEOPLÁSM ~e	<i>n.</i>	Țesut nou patologic; tumoare malignă; cancer. [Sil. ne-o-]	/<fr. néoplasme
NEOPLATONISM	NEOPLATONÍSM	<i>n.</i>	(în sec. III-VI) Curent filozofic care a sistematizat platonismul, îmbinându-l cu ideile aristotelismului și cu cele ale neopitagorismului. [Sil. ne-o-]	/<fr. néo-platonisme
NEOPLAZIC	NEOPLÁZI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de neoplazie; propriu neoplaziei. [Sil. ne-o-]	/<fr. néoplasique
NEOPLAZIE	NEOPLAZÍE	<i>f.</i>	Formare a unui țesut nou, tumoral.	/<fr. néoplasie
NEOPOZITIVISM	NEOPOZITIVÍSM	<i>n.</i>	Curent filozofic care reprezintă forma contemporană a pozitivismului. [Sil. ne-o-]	/<fr. néo-positivisme
NEOREALISM	NEOREALÍSM	<i>n.</i>	1) Curent în filozofia contemporană cu tendință realistă. 2) Curent modern în literatură, cinematografie și în artele plastice, care se caracterizează prin democratism, apropiere de viața cotidiană și prin simplitatea mijloacelor de expresie. [Sil. ne-o-re]	/<fr. néo-réalisme
NEOROMANTISM	NEOROMANTÍSM	<i>n.</i>	(în sec. XIX) 1) Curent în literatură și artă, apărut ca reacție împotriva naturalismului, care se bazează pe estetica romantismului. 2) Tendință artistică contemporană care pornește de la romantism. [Sil. ne-o-]	/<fr. néo-romantisme
NEOSTENIT	NEOSTENÍ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și adverbial</i>	(negativ de la ostenit) 1) (despre persoane) Care nu obosește deloc; care este mereu în acțiune, în continuă activitate; foarte harnic. 2) (despre activități) Care se desfășoară fără întreruperi; neconținut; continuu; neîntrerupt. [Sil. ne-o-]	/ne- + ostenit
NEOSTOIT	NEOSTOÍ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și</i>	pop. Care nu are astâmpăr; neastâmpăr. [Sil. ne-os-]	/ne- + ostoit
NEOTECTONICĂ	NEOTECTÓNICĂ	<i>f.</i>	1) Ramură a geologiei care se ocupă cu studiul mișcărilor scoarței terestre din ultima perioadă geologică. 2) Totalitate a mișcărilor tectonice mai noi. [Sil. ne-o-]	/neo- + tectonică
NEOTOMISM	NEOTOMÍSM	<i>n.</i>	Doctrină oficială a bisericii catolice, care reînvie ideile lui Toma d'Aquino, având ca scop concilierea științei cu religia. [Sil. ne-o-]	/<fr. néo-thomisme
NEOZOIC	NEOZÓIC	<i>n.</i>	Eră geologică care cuprinde timpul de la sfârșitul mezozoicului până în zilele noastre; cainozoic. [Sil. ne-o-zo-ic]	/<fr. néozod'que

NEPĂSARE	NEPĀSĀRE	<i>f.</i>	1) Lipsă de interes; in-diferență; dezinteres.2) Stare a celui lipsit de frământări.	/ne- + pă sare
NEPĂSĂTOR I	NEPĀSĀTÓR I	<i>adv.</i>	Cu nepăsare.	/ne- + pă sător
NEPĂSĂTOR II	NEPĀSĀT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)		Care manifestă nepăsare; lipsă de grijă, de interes; neglijent; indiferent.	/ne- + pă sător
NEPIERITOR	NEPIERIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		(negativ de la pieritor) Care dăinuiește veșnic (în amintirea oamenilor); nemuritor.	/ne- + pieritor
NEPLĂCERE	NEPLĀCĒR//E ~i	<i>f.</i>	(negativ de la plăcere) 1) Lipsă de plăcere; silă; dezgust.2) Situație care cauzează un neajuns; necaz; belea.	/ne + plă cere
NEPOATĂ	NEPOĀT//Ā ~e	<i>f.</i>	1) (și cuvânt de adresare familiară) Fiică a fiului sau a fiicei în raport cu bunicii săi.2) (uneori urmat de deter-minativele de frate, de soră, de văr, de vară etc.) Fiică a fratelui sau a surorii în raport cu unchii sau cu mătușile sale.3) pop. Fata sa	/<lat. nepos, ~tis
NEPOLAR	NEPOLĀR ~ă (~i, ~e)		(despre molecule sau grupări de atomi) Care este lipsit de curent electric permanent.	/ne- + polar
NEPOT	NEPÓ//T ~ți	<i>m.</i>	1) (și cuvânt de adresare familiară) Fiu al fiului sau al fiicei în raport cu bunicii săi.2) (uneori urmat de deter-minativele de frate, de soră, de văr, de vară etc.) Fiu al fratelui sau al surorii în raport cu unchii sau cu mătușile sale.3) pop. Băiat s	/<lat. nepos, ~tis
NEPOTISM	NEPOTÍSM	<i>n.</i>	Acordare de avantaje și de privilegii rudelor sau prietenilor, folosind în mod abuziv influența personală; familiarism.	/<fr. népotisme
NEPRECUPEȚIT	NEPRECUPEȚÍ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre ajutor, sprijin) Care se acordă cu generozitate.	/ne- + precupețit
NEPREGETAT	NEPREGETĀ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și adverbial</i>	(despre activități) Care se desfășoară fără întreruperi; neîntrerupt; neîncetat; necon-tenit; continuu.	/ne- + pregetat
NEPREȚUIT	NEPREȚUÍ//T ~tă (~ți, ~te)		(negativ de la prețuit) 1) Care este foarte prețios; de mare valoare.3) și substantival (despre persoane) Care se bucură de afecțiunea deosebită a cuiva; foarte drag; foarte scump.	/ne- + prețuit
NEPRIHĂNIRE	NEPRIHĀNÍRE	<i>f.</i>	rar Curățenie sufle-tească; nevinovăție; inocență; puritate; candoare; castitate.	/ne- + prihănire
NEPRIHĂNIT	NEPRIHĀNÍ//T ~tă (~ți, ~te)		Care este fără prihană; curat la suflet; pur; nepătat; imaculat; inocent; candid.	/ne- + prihănit
NEPROLIFERARE	NEPROLIFERĀR//E	<i>f.</i>	(negativ de la proliferare): ~ea armelor atomice (nu-cleare) principiu de politică internațională care promovează interzicerea măririi nu-mărului statelor posesoare de arme atomice (nucleare).	/ne- + proliferare
NEPTUNIC	NEPTÚNI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre roci, minereuri etc.) Care s-a format pe cale sedi-mentară în mediul marin.	/<germ. neptunisch
NEPTUNIU	NEPTÚNIU	<i>n.</i>	Metal argintiu, maleabil, radioacriv, sintetizat pe bază de reacții nucleare.	/<fr. neptunium
NEPUSĂ	NEPÚSĀ	<i>adj. pop.</i>	fam.: Pe (sau cu) ~ masă a) repede; fără întârziere; b) pe neașteptate.	/ne- + pus
NEPUTINCIOS	NEPUTINCI//ÓŠ ~oasă (~óši, ~oăse)		(negativ de la putincios) Care este lipsit de putere fizică; slăbănog; becisnic.	/ne- + putincios

NEPUTINȚĂ	NEPUTÎNȚĂ ~e	f.	(negativ de la puțință) Stare de om neputincios; becisnicie.	/ne- + puțință
NERĂBDARE	NERĂBDĂRE	f.	(negativ de la răbdare) 1): Cu ~ în mod nerăbdător.2) Stare de nervozitate, de agitație.	/ne- + răbdare
NERĂBDĂTOR	NERĂBDĂȚ//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		(negativ de la răbdător) Care vădește nerăbdare; cuprins de nerăbdare.	/ne- + răbdător
NERĂSUFLAT	NERĂSUFLÁT	n.	: Pe ~e foarte repede; dintr-o răsuflare.	/ne- + răsuflat
NERECUPERABIL	NERECUPERÁBIL ~ă (~i, ~e)		(negativ de la recuperabil) (despre ființe) Care suferă de o boală incurabilă.	/ne- + recuperabil
NEREGULARITATE	NEREGULARIT//ÁT E ~ăți	f.	(negativ de la regularitate) Porțiune neregulată a unui obiect sau a unei suprafețe. ~ățile solului.	/ne- + regularitate
NEREGULAT	NEREGULÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(negativ de la regulat) 1): Verb ~ verb care se abate de la modelul obișnuit de conjugare.2) (de-spre suprafețe) Care are ridicături și adâncituri.	/ne- + regulat
NEREGULĂ	NERÉGUL//Ă ~i	f.	(negativ de la regulă) mai ales la pl. Încălcare a legii.	/ne- + regulă
NEREIDĂ	NEREÍD//Ă ~e	f.	(în mitologia greacă) Nimfă ocrotitoare a marinarilor.	/ <i><lat. Nereides, fr. néréide</i>
NERITIC	NERÍTI//C ~că (~ci, ~ce)		1): Zonă (sau regiune) ~că regiune a fundului mării din apropierea țărmului (până la adâncimea de 200 m), caracterizată prin depuneri de nisip, pietriș, scoici și printr-o faună și floră foarte bogată.2) Care ține de această zonă; propriu acestei zone. Fo	/ <i><fr. néritique</i>
NEROD	NER//ÓD ~oádă (~ózi, ~oáde)	<i>și substantiv al</i>	1) (despre persoane sau despre manifestările lor) Care vădește lipsă de inteligență; prost; neghiob; tont; nătărău; nă-tâng; tâmp; netot; năuc; stupid.2) Care nu are nici un sens; care este fără noimă; prostesc; stupid; nătâng.	/ <i><bulg. neroda</i>
NEROZEȘTE	NEROZÉȘTE	adv.	În felul nerozilor; cum obișnuiesc nerozii; ca nerozii.	/nerod + suf. ~ește
NEROZIE	NEROZÍ//E ~i	f.	1) Caracter nerod.2) Fap-tă sau vorbă de om nerod.	/nerod + suf. ~ie
NERUȘINARE	NERUȘINÁRE	f.	1) Lipsă de rușine; ne-obrăzare; nesimțire.2) Lipsă de bună-cuviință; necuviință; insolentă; impertinență.3) Faptă sau vorbă de om nerușinat; neobrăzare.	/ne + rușinare
NERUȘINAT	NERUȘINÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(negativ de la rușinat) 1) Care nu are rușine; impudic; indecent.2) Care nesocotește buna-cuviință; obraznic; impertinent; insolent.	/ne- + rușinat
NERV	NERV ~i	m.	1) Formație anatomică, cu aspect fibros, albicioasă, care se ramifică de la sistemul nervos central spre diversele organe interne și externe. ~ul optic.2) la pl. Sistem nervos; constituții nervoase. • Boală de ~i stare de nervozitate extremă.3) la pl. Star	/ <i><lat. nervus, it. nervo</i>
NERVAȚIUNE	NERVÁȚIÚN//E ~i	f.	Dispoziție a nervurilor (pe frunzele sau pe aripile unor insecte). [G.-D. nervațiunii; Sil. ți-u-]	/ <i><fr. nervation</i>
NERVISM	NERVÍSM	n.	Concepție filozofică conform căreia sistemul nervos are un rol predominant în reglarea funcțiilor și proceselor fizio-logice și psihice din organismul uman.	/ <i><fr. nervisme</i>

NERVOS	NERV//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		1) Care ține de nervi; propriu nervilor. • Sistem ~ totalitate a nervilor dintr-un organism uman sau animal. Sistem ~ central ansamblu alcătuit din encefal și măduva spinării.2) Care conține nervi. • Tic ~ tic generat de dere-glarea nervilor dintr-un anu	/<lat. nervosus, fr. nerveux, it. nervoso
NERVOZITATE	NERVOZITÁTE	<i>f.</i>	Stare de enervare; irita-re; surescitare. • Cu ~ a) în mod nervos; b) cu nerăbdare; nerăbdător.	/<fr. nervosité
NERVURĂ	NERVÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) bot. Fiecare dintre ramificațiile vaselor purtătoare de sevă în interiorul unei frunze.2) zool. Fiecare dintre ramificațiile fibrelor cornuase de pe aripa unei insecte.3) Linie subțire, care se evidențiază cromatic, formând o rețea pe suprafața unor ob	/<fr. nervure
NESAȚ	NESÁȚ	<i>n.</i>	: Cu ~ a) cu poftă nepotolită; cu sete; cu aviditate; b) cu plăcere și cu admirație.	/ne- + saț
NESĂBUIRE	NESĂBUÍRE	<i>f.</i>	Lipsă de chibzuială; nechibzuință; nesocotință.	/Din nesăbuit
NESĂBUIT	NESĂBUÍ//T ~tă (~ți, ~se)		Care este lipsit de chibzuință; nesocotit; nechibzuit. Faptă ~tă.	/cf. ung. szabadni
NESĂTUL	NESÁTÚL ~ă (~i, ~e)	<i>(negativ de la</i>	1) Care nu se simte sătul niciodată.2) fig. Care tinde să obțină și să aibă cât mai mult; nesățios; lacom.	/ne- + sătul
NESĂȚIOS	NESĂȚI//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)	<i>și adverbial</i>	(negativ de la sățios) Care tinde să obțină și să aibă cât mai mult; nesățul; lacom. [Sil. -ți-os]	/ne- + sățios
NESCAFE	NESCAFÉ	<i>n.</i>	1) Praf de cafea solubil în apă.2) Băutură pregătită din acest praf.	/Cuv. fr.
NESCRIS	NESCRÍ//S ~să (~și, ~se)		(negativ de la scris): Lege ~să normă de drept stabilită prin practica îndelungată a vieții și transmisă prin tradiție orală; lege naturală; obiceiul pă-mântului.	/ne- + scris
NESECAT	NESECÁ//T ~tă (~ți, ~se)		Care nu se termină niciodată; nepuizabil; interminabil.	/ne- + secat
NESESER	NESESÉR ~uri	<i>n.</i>	Geantă sau lădiță în care se poartă obiectele mărunte necesare în timpul unei călătorii.	/<fr. nécessaire
NESFÂRȘIT I	NESFÂRȘÍ//T I ~tă (~ți, ~te)		(negativ de la sfârșit) 1) Care are loc fără întrerupere; neconținut; neîntrerupt; continuu.2) (despre întinderi, spații) Care nu are capăt; nemăr-ginit; infinit; nelimitat.	/ne- + sfârșit
NESFÂRȘIT II	NESFÂRȘÍT II ~uri	<i>n.</i>	1) Întindere fără margini; spațiu nemărginit.2) Durată nelimi-tată de timp; existență infinită; veșnicie; eternitate.	/ne- + sfârșit
NESIMȚIRE	NESIMȚÍRE	<i>f.</i>	1) Lipsă de bun-simț; nerușinare.2) Stare de inconștiență; pierdere a cunoștinței; leșin. • A cădea în ~ a-și pierde cunoștința; a leșina.	/ne- + simțire
NESIMȚIT	NESIMȚÍ//T ~tă (~ți, ~te)		(negativ de la simțit): Pe ~te a) fără să fie simțit; pe neobservate; b) treptat.	/ne- + simțit
A NESOCOTI	A NESOCOT//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	(păreri, spuse, dispoziții, legi etc.) A trece în mod intenționat cu vederea (făcându-se a nu observa); a nu lua în seamă; a ignora.	/ne- + a socoti
NESOCOTIT	NESOCOTÍ//T ~tă (~ți, ~te)		(negativ de la socotit) 1) (despre persoane) Care este lipsit de chibzuință în acțiuni; nesăbuit.2) Care nu este apreciat; desconsiderat.	/ne- + socotit
NESOMN	NESÓMN	<i>n.</i>	(negativ de la somn) Obo-seală cauzată de timpul nedormit.	/ne- + somn
NESPĂLAT	NESPÁLÁ//T ~ți	<i>m.</i>	depr. Om care nu este bun de nimic.	/ne- + spălat

NESPUS	NESPŪ//S ~să (~și, ~se)		(negativ de la spus) Care nu poate fi exprimat, descris, evaluat. • ~ de extraordinar.	/ne- + spus
NESTEMATĂ	NESTEMÁT//Ă ~e	<i>adj. și substantiv</i>	Piatră ~ a) piatră prețioasă; piatră scumpă; b) lucru deosebit de valoros.	/ <i><</i> lat. aestimatus
NESTINS	NESTÍN//S ~să (~și, ~se) (negativ de la		1): Var ~ var care nu a fost supus acțiunii apei.2) fig. Care nu poate fi curmat; nepotolit.	/ne- + stins
NESTRĂMUTAT	NESTRĂMUTÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(negativ de la strămutat) 1) (despre persoane sau despre manifestările lor) Care vădește stabilitate, fermitate; statornic. • De ~ care nu poate fi strămutat.	/ne- + strămutat
NESUFERIT	NESUFERÍ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și adverbial</i>	(negativ de la suferit) Care trezește antipatie; urâcios. • De ~ care nu poate fi suferit; insuportabil.	/ne- + suferit
NEȘANSĂ	NEȘÁNS//Ă ~e	<i>f.</i>	Întâmplare nefavorabilă.	/ne- + șansă
NEȘTIINȚĂ	NEȘTIÍNȚĂ	<i>f.</i>	(negativ de la știință): Din ~ din lipsă de informație. Cu ~ fără a ști. ~ de carte analfabetism.	/ne- + știință
NEȘTIRE	NEȘTÍRE	<i>f.</i>	(negativ de la știre): În ~ a) fă-ră a-și da seama; b) în stare de inconștiență. Din ~ fără a ști.	/ne- + știre
NET	NE//T ~tă (~ți, ~te)		1) și adverbial Care nu trezește îndoieli; neîndoielnic. Diferență ~tă.2) (despre greutatea mărfurilor, venituri etc.) v. NETO.	/ <i><</i> fr. net
NETARE	NETÁR//E ~i	<i>adj. reg. și substantiv</i>	Care este lipsit de forță fizică; slab; neputincios.	/ne- + tare
NETED	NÉTE//D ~dă (~zi, ~de)		1) (despre su-prafețe) Care nu are ridicături sau adâncituri.2) (despre piele sau părți ale corpului) Care nu are zbârcituri; lipsit de riduri. Față ~dă.3) (despre păr) Care este neondulat; lins.4) fig. Care este ajustat; fără asperități.	/ <i><</i> lat. nitidus, ~a
A NETEZI	A NETEZI//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) (suprafețe, tere-nuri etc.) A face să devină neted; a nivela; a îndrepta. ~ un drum. • A(-i) ~ cuiva calea a ușura cuiva ceva.2) (ființe sau părți ale corpului lor) A atinge ușor cu palma în semn de afectiune; a mângâia; a dezmierda.	/Din neted
NETEZIME	NETEZÍME	<i>f.</i>	Loc neted; teren neacci-dentat.	/neted + suf. ~ime
NETEZITOARE	NETEZIT//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	1) Unealtă de zidărie folosită pentru netezirea tencuiei la colțurile și la muchiile unei construcții.2) Uneal-tă agricolă pentru nivelarea pământului arat.	/a netezi + suf. ~toare
NETEZITOR	NETEZIT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Unealtă folosită pentru îndreptarea și netezirea muchiilor unei forme de turnătorie.	/a netezi + suf. ~tor
NETO	NÉTO	<i>adj. invar. și adverbial</i>	1) (în opoziție cu bruto) (despre greutatea mărfurilor) Care nu include greutatea ambalajului.2) (despre venituri bănești) Care reprezintă câștigul curat, fără rețineri.	/ <i><</i> it., germ. netto
NETOT	NET//ÓT ~oátă (~óți, ~oáte)	<i>și substantiv al</i>	(despre persoane sau despre manifestările lor) Care vădește lipsă de inteligență; prost; neghiob; nerod; tâmp; tont; nătâng; năuc; stupid.	/ne- + tot

NETREBNIC	NETRÉBNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) și sub-stantival (despre persoane) Care este în stare să comită fapte nedemne; mârșav; josnic; abject; infam; nemernic; ticălos.2) rar Care este lipsit de valoare, de utilitate; nefolositor; inutil.	/<sl. netraĭbinu
NETREBNICIE	NETREBNICÍ//E ~i	f.	Fel de a fi al celui netrebnic; comportare de om netrebnic; nemernicie; josnicie.	/netrebnic + suf. ~ie
NEȚĂRMURIT	NEȚĂRMURÍ//T ~tă (~ti, ~te)		Care nu are limite; de necuprins; nemărginit; neli-mitat.	/ne- + țăr murit
NEURAL	NEURÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de sistemul nervos; propriu sistemului nervos. • Tub ~ tub embrional din care ia naștere sistemul nervos cerebro-spinal. [Sil. ne-u-]	/<fr. neural
NEURASTENIC I	NEURASTÉNI//C I ~că (~ci, ~ce)		Care ține de neurastenie; propriu neurasteniei. [Sil. ne-u-]	/<fr. neurasthénique
NEURASTENIC II	NEURASTÉNI//C II ~că (~ci, ~ce)	m. și f.	Bolnav de neurastenie. [Sil. ne-u-]	/<fr. neurasthénique
NEURASTENIE	NEURASTENÍE	f.	Stare patologică con-stând într-o afecțiune funcțională a sistemului nervos, care se manifestă prin oboseală, dureri de cap, insomnie etc. [Sil. ne-u-]	/<fr. neurasthénie
A NEURASTENIZA	A NEURASTENIZ//Ă	tranz.	A face să se neurastenizeze. [Sil. ne-u-]	/Din neurastenie
A SE NEURASTENIZA	A SE NEURASTENIZ//Ă	intrans.	A se îmbolnăvi de neurastenie; a deveni neurastenic. [Sil. ne-u-]	/Din neurastenie
NEURASTENIZANT	NEURASTENIZÁN//T ~tă (~ti, ~te)	și substantiv	Care neurastenizează; care pro-voacă neurastenie. [Sil. ne-u-]	/a (se) neurasteniza + suf. ~ant
NEURINĂ	NEURÍNĂ	f.	Substanță organică toxică exi-stentă în materiile intrate în putrefacție. [Sil. ne-u-]	/<fr. neurine
NEUROCHIRURGIE	NEUROCHIRURGÍE	f.	Ramură a medi-cinei care se ocupă cu studiul bolilor sistemului nervos ce necesită intervenții chirurgicale; chirurgia sistemului nervos. [Sil. ne-u-]	/<fr. neurochirurgie
NEUROLEPTIC	NEUROLÉPTI//C ~că (~ci, ~ce)	și substantiv	(despre medicamente, substanțe) Care are efect sedativ asupra sistemului nervos. [Sil. ne-u-]	/<fr. neuroleptique
NEUROLOG	NEUROLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	m. și f.	Medic specializat în neurologie. [Sil. ne-u-]	/<fr. neurologue
NEUROLOGIE	NEUROLOGÍE	f.	Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul sistemului nervos sub aspect anatomic, fiziologic și patologic. [Sil. ne-u-]	/<fr. neurologie
NEURON	NEURÓN ~i	m.	Celulă nervoasă. [Sil. ne-u-]	/<fr. neurone
NEUROPATOLOGIE	NEUROPATOLÓGÍE	f.	Ramură a me-dicinei care se ocupă cu studiul bolilor sis-temului nervos. [Sil. ne-u-]	/<fr. neuro-pathologie
NEUTRALITATE	NEUTRALITÁTE	f.	1) Caracter neutru.2) Politică de neamestec în conflictele dintre alte state. [Sil. ne-u-]	/<fr. neutralité
A NEUTRALIZA	A NEUTRALIZ//Ă ~éz	tranz.	1) A lipsi de posibilitatea de a se manifesta activ; a face neutru, inofensiv.2) (compuși chimici) A face să devină neutru. ~ o soluție.3) (corpuri fizice) A lipsi de sarcină electrică. [Sil. ne-u-]	/<fr. neutraliser

A SE NEUTRALIZA	A SE NEUTRALIZ//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A deveni neutru. [Sil. ne-u-]	/<fr. neutraliser
NEUTRINO	NEUTRÍNO	<i>m.</i>	Particulă elementară stabilă, neutră, având masa de repaus nulă sau aproape nulă. [Sil. ne-u-]	/<fr., engl. neutrino, germ. Neutrino
NEUTRON	NEUTRÓN ~i	<i>m.</i>	Particulă elementară neutră (fără sarcină electrică) din componența nucleului atomic. [Sil. ne-u-]	/<fr. neutron
NEUTRU	NÉUTR//U ~ă (~i, ~e)		1) (despre state) Care nu aderă la nici una dintre părțile aflate în conflict; care promovează o politică de neutralitate.2) (despre persoane) Care nu este de partea nimănui.3) Care este lipsit de <u>proprietăți bine pronunțate; lipsit de expresivitate; fad;</u>	/<fr. neutre, lat. neuter, ~tra, it. neutro
NEV	NEV ~i	<i>m.</i>	Semn mic (uneori în formă de excrescență) de culoare întunecată pe piele; aluniță.	/<lat. naevus
NEVASTĂ	NEV//ĂSTĂ ~este	<i>f.</i>	1) pop. Persoană de sex feminin în raport cu bărbatul ce i-a devenit soț; soție. A lua de ~. • A cere de ~ a face propunere de căsătorie.2) pop. Femeie mări-tată. [G.-D. nevastei]	/<sl. nevašta
NEVĂSTUICĂ	NEVĂSTŪI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Mamifer de pradă, de talie mică, asemănător cu hermina, având corpul alungit și mlădios, picioare scurte, blană moale, roșcată vara și albicioasă iarna.	/nevastă + suf. ~uică
NEVĂZUT I	NEVĂZŪT I	<i>n.</i>	: Pe ~e fără a vedea; fără a controla.	/ne- + văzut
NEVĂZUT II	NEVĂZŪ//T II ~tă (~ți, ~te)		(negativ de la văzut): A se face ~ a pleca brusc; a dispărea.	/ne- + văzut
NEVÂRSTNIC	NEVÂRSTNI//C ~că (~ci, ~ce)		(negativ de la vârstnic) Care nu a devenit încă matur.	/ne- + vârstnic
NEVERTEBRAT	NEVERTEBRÁT ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Încrengă-tură a regnului animal, care cuprinde viețu-itoarele fără coloană vertebrală și schelet intern.2) Animal din această încrengătură.	/ne- + vertebrat
NEVINOVAT	NEVINOVÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(negativ de la vinovat) 1) Care nu este vinovat. • A face pe ~tul se spune despre o persoană vinovată dar care se poartă parcă nu ar avea nici o vină.2) (despre manifestări ale persoanelor) Care exprima curățenie sufletească; predispus să facă numai bine;	/ne- + vinovat
NEVINOVĂȚIE	NEVINOVĂȚÍ//E ~i	<i>f.</i>	(negativ de la vino-văție) Curățenie morală; candoare; inocență. • Cu ~ cu candoare; în mod nevinovat. [G.-D. nevinovăției]	/ne- + vinovăție
A NEVOI	A NEVO//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	(folosit, mai ales, la pasiv) A pune cu forța (să facă ceva); a sili; a impune; a obliga; a constrânge.	/Din nevoie
NEVOIAȘ	NEVOIÁȘ ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care nu dispune de mijloace de existență; sărac; sărman; mizer.	/nevoie + suf. ~aș
NEVOIE	NEVÓ//IE nevoí	<i>f.</i>	1) Ceea ce este (absolut) trebuincios; trebuință; necesitate. • La ~ (sau în caz de ~) când trebuie ceva; la o adică. Fără nici o ~ fără să fie necesar. (Nu) este ~ (nu) trebuie. A avea (sau a fi) ~ a fi necesar; a trebui. Mare ~! puțin îmi pasă. Nu-i (sa	/<sl. nevolja
NEVOINȚĂ	NEVOINȚ//Ă ~e	<i>f. inv.</i>	1) v. NEVOIE.2) Caracterul a ceea ce este greu de realizat; greutate; dificultate.	/nevoie + suf. ~ință

NEVRALGIC	NEVRÁLGII/C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de nevralgie; propriu nevralgiei.2) Care este provocat de nevralgie. • Punct ~ punctul cel mai sensibil; partea cea mai delicată și greu de rezolvat a unei probleme, a unei situații.	/<fr. névralgique
NEVRALGIE	NEVRALGÍ//E ~i	<i>f.</i>	Stare patologică con-stând în durere acută, localizată pe traectul nervilor periferici. ~ sciatică.	/<fr. névralgie
NEVRAX	NEVRÁX	<i>n. anat.</i>	Ansamblu anatomic for-mat din creier și din măduva spinării; sistem nervos central.	/<fr. névraxe
NEVRICA	NEVRICÁ ~le	<i>f.</i>	fam. mai ales la pl. Criză de nervi.	/<ngr. nevriká
NEVRITĂ	NEVRÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare patologică constând într-o afecțiune inflamatoare a nervilor periferici, care se manifestă prin scăderea sau pierderea sensibilității și chiar prin paralizii parțiale.	/<fr. névrite
NEVROM	NEVR//ÓM ~oáme	<i>n.</i>	Tumoare benignă, formată într-o structură a sistemului nervos.	/<fr. néurome
NEVROPAT	NEVROPÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	Care suferă de nevropatie.	/<fr. névropathe
NEVROPATIE	NEVROPATÍE	<i>f.</i>	(denumire generică) Stare patologică constând într-o afecțiune a siste-mului nervos; dereglare funcțională a siste-mului nervos.	/<fr. névropathie
NEVROPTER	NEVROPTÉR ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Ordin de insecte ale căror aripi sunt transparente și străbătute de nervuri dese.2) Insectă din acest ordin.	/<fr. névroptere
NEVROZĂ	NEVRÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	(denumire generică) Boală care se manifestă prin tulburări nervoase apărute în urma unor solicitări psihice excesive.	/<fr. névrose
NEWTON	NEWTON [pr. niúton] ~i	<i>m.</i>	Unitate de măsură pentru forță, egală cu forța care imprimă unui corp de 1 kg o accelerație de 1 m pe secundă.	/<fr. newton, germ. Newton
NEX	NEX ~uri	<i>n.</i>	1) livr. Legătură, înlănțuire între lucruri, fenomene etc.2) jur. Contract de vânzare, de cesiune.	/<lat. nexus
NI	NI	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a îndemna la mers, a chema sau a goni unele animale)	/cf. ung. ne
NICĂIERI	NICĂIERI	<i>adv.</i>	Nici într-un loc; în nici o altă parte. [Var. nicăierea]	/<lat. nec aliubi
NICHEL	NÍCHEL	<i>n.</i>	Metal feromagnetic alb-argin-tiu, maleabil și ductil, aproape inoxidabil, rezistent la coroziune, întrebuințat la con-fecționarea instrumentelor medicale, a obie-ctelor de uz casnic, la obținerea unor aliaje cu proprietăți anticorosive etc.	/<fr. nickel, germ. Nickel
A NICHELA	A NICHEL//Ă ~éz	<i>tranz. tehn.</i>	(obiecte sau piese de metal) A acoperi cu un strat subțire de nichel; a spoi cu nichel.	/<fr. nickeler
NICHELINĂ	NICHELÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Aliaj de cupru și de nichel (cu adaos de zinc), întrebuințat, mai ales, la fabricarea reostatelor.2) Arsenură de nichel de culoare roșie-arămie, întrebuințată la extragerea nichelului.	/<fr. nickeline
NICI I	NICI I	<i>conj.</i>	(folosit în cuplu corelativ, exprimă un raport copulativ negativ) Nici nu vede, nici nu aude. • Nici tu casă, nici tu masă a nu avea nimic; a fi sărac.	/<lat. neque
NICI II	NICI II	<i>adv.</i>	1) (atribuie celor spuse un caracter negativ mai pronunțat). ~ nu ascultă.2) (intră în componența unor cuvinte compuse) Niciodată. Nicidecum.	/<lat. neque

NICICÂND	NICICÂND	<i>adv.</i>	Nici într-un timp; nici-odată.	/nici + când
NICICUM	NICICÚM	<i>adv. pop.</i>	v. NICIDECUM.	/nici + cum
NICIDECUM	NICIDECÚM	<i>adv.</i>	În nici un chip; în nici un caz.	/nici + de + cum
NICIODATĂ	NICIODÁTĂ	<i>adv.</i>	1) Nici într-un timp; nicipând.2) În nici o împrejurare; în nici un caz. • A fost odată ca ~ formulă stereotipă folosită la începutul poveștilor.3) Pentru nimic în lume; cu nici un preț.	/nici + odată
NICORETE	NICORÉ//TE ~ți	<i>m.</i>	Ciupercă comestibilă, cu pălărie groasă, albă-cenușie sau gălbuie.	/Orig. nec.
NICOTINĂ	NICOTÍNĂ	<i>f.</i>	Substanță toxică sub formă de lichid incolor, uleios, extrasă din tutun și întrebuințată, mai ales, în medicină.	/<fr. nicotine, germ. Nikotin
NICOVALĂ	NICOVÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Bloc de oțel folosit ca suport la forjarea pieselor de metal; ilău. ~ de fierărie.2) Unul dintre oasele mici care formează urechea medie.	/<sl. nakovalo
NICROM	NICRÓM	<i>n.</i>	Aliaj de nichel și de crom (cu adaos de fier sau de mangan), rezistent la temperaturi înalte, întrebuințat, mai ales, la fabricarea rezistențelor electrice.	/<fr. nichrome
NICTAGINACEE	NICTAGINACÉE ~	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de plante erbacee anuale sau perene, cu flori ce se deschid numai noaptea (reprezentant: barba-împăratului).2) Plantă din această familie.	/<fr. nyctaginacées
NICTALOP	NICTALÓP ~ă (~i, ~e) și substantiv		(despre persoane sau despre animale) Care suferă de nictalopie.	/<fr. nyctalope
NICTALOPIE	NICTALOPÍE	<i>f.</i>	Stare patologică constând într-o afecțiune a văzului, care se manifestă prin proprietatea de a vedea mai bine noaptea sau la lumină slabă.	/<fr. nyctalopie
NIGROZINĂ	NIGROZÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Colorant negru între-buîntat la fabricarea cremei de ghete, la îmbibarea panglicilor pentru mașinile de scris, la vopsit etc.	/<fr. nigrosine
NIHILISM	NIHILÍSM	<i>n.</i>	Atitudine a celor care neagă valorile umane existente (nepropunând în schimb nimic pozitiv); negativism.	/<fr. nihilisme
NIHILIST I	NIHILÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de nihilism; propriu nihilismului.	/<fr. nihiliste
NIHILIST II	NIHILÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al nihilismului.	/<fr. nihiliste
NIMB	NIMB ~uri	<i>n.</i>	1) (în pictura religioasă) Cerc sau triunghi desenat în jurul capului la persoana-nele divine; aureolă.2) fig. Ceea ce vădește calități excepționale; strălucire; prestigiu. ~ al înțelepciunii.	/<fr. nimbe
NIMENI	NÍMENI	<i>pron.</i>	neg. Nici o persoană. ~ altul. [Var. nimenea]	/<lat. nemo, neminem
NIMEREALĂ	NIMEREÁLĂ	<i>f.</i>	: La ~ după cum se nime-rește; la voia întâmplării; fără a discerne.	/a nimeri + suf. ~eală
A NIMERI	A NIMER//Í ~esc		1. tranz. 1) A atinge pe cineva sau ceva cu un obiect aruncat. • A-l ~ pe cineva a-i face cuiva pe plac; a satisface hatârul cuiva. A o ~ bine a) a (nu) da greș; b) a spune ceva potrivit.2) A găsi pe baza unor informații prealabile. ~ drumul.2. in-tranz.	/<bulg. nameria

A SE NIMERI	A SE NIMER//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A se întâmpla să fie într-un anumit fel. • Ce se ~ește indiferent ce; orice. Cu ce se ~ește cu oricare.2) A se afla din întâmplare (unde); a se întâmpla.3) pop. A avea trăsături comune; a fi pe potrivă (unul cu altul); a se potrivi.	/<bulg. nameria
NIMERIT	NIMERÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A NIMERI. și A SE NIMERI.2) Care corespunde situației, scopului; potrivit; adecvat. Moment ~.	/v. a (se) nimeri
NIMFĂ I	NÍMF//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) (în mitologia greacă) Zeiță ocrotitoare a apelor, munților și a pădurilor.2) fig. Femeie tânără, frumoasă și grațioasă; naiadă.	/<fr. nymphe, lat. nympha
NIMFĂ II	NÍMF//Ă II ~e	<i>f.</i>	Stadiu intermediar între larvă și faza adultă din metamorfoza unor insecte; pupă.	/<fr. nymphe, lat. nympha
NIMIC I	NIMÍC I	<i>adv.</i>	Nici câtuși de puțin; deloc. [Var. nimica]	/<lat. nemica
NIMIC II	NIMÍC II	<i>pron.</i>	neg. Nici un lucru; de nici un fel. ~ bun. • Mai ~ aproape deloc; foarte puțin. De ~ lipsit de valoare sau de impor-tanță; mărunț; neînsemnat. Pe ~ pe un preț foarte redus; aproape degeaba. Pentru ~ în lume în nici un caz. [Var. nimica]	/<lat. ne- mica
NIMIC III	NIMÍC III ~uri	<i>n.</i>	1) mai ales la pl. Lucru sau vorbă lipsite de importanță; fleac; bagatelă. • (O) ~a toată a) ceva fără nici o în-semnătate; b) cantitate neînsemnată.2) Lipsă de însemnătate; nimicnicie.3) fig. mai ales art. Lipsă de existență; nefiintă; inexistentă; nean	/<lat. nemica
A NIMICI	A NIMIC//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A face să nu mai existe; a șterge de pe fața pământului; a prăpădi; a distruge.	/Din nimic
NIMICITOR	NIMICIT//ÓR ~oare (~óri, ~oare)	<i>și fig.</i>	Care nimicește; zdrobitor; distrugător; distructiv.	/nimic + suf. ~tor
A NIMICNICI	A NIMICNIC//Î ~esc	<i>tranz.</i>	înv. 1) A face de nimic.2) v. A NIMICI.	/nimic + suf. ~nici
NIMICNICIE	NIMICNICÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Lipsă de valoare sau de însemnătate.2) Lucru fără rost; ză-dărnicie; deșertăciune.	/a nimicnici + suf. ~ie
A NINGE	A NÍNGE pers. 3 nínge		1. intrans. A cădea zăpadă. Peste noapte a nins. • Plouă-ninge, drumul nu stă se spune pentru a sublinia, că viața nu se întrerupe orice s-ar întâmpla. Îi tot ninge și-i plouă (întruna) se spune despre cineva care este mereu nemulțumit.2. tranz. 1) A acop	/<lat. ningere
NINS	NIN//S ~să (~și, ~se)		1) v. A NINGE.2) fig. Care are părul cărunț; încărunțit. ~ pe la tâmpile. • (A fi) ~ de ani (sau de vreme) (a fi) bătrân cu părul alb. ~ în luna lui mai încărunțit de tânăr.	/v. a ninge
NINSOARE	NINS//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	Precipitație atmo-sferică sub formă de fulgi compuși din cristale de gheață; zăpadă; omăt. • Pe ~ atunci când ninge.	/nins + suf. ~oare
NIOBIU	NIÓBIU	<i>n.</i>	Metal rar, dur, cenușiu-deschis, lucios, foarte rezistent la coroziune, între-buițat la fabricarea oțelurilor inoxidabile în electro-tehnică, în radioelectronică etc.; columbiu. [Sil. ni-o-]	/<fr. niobium, germ. Niobium
NIPLU	NÍPLU ~ri	<i>n. tehn.</i>	Tub scurt (filetat), cu ajutorul căruia se assemblează două conducte, țevi sau se fixeaza spițele în obada roții de bicicletă.	/<engl. nipple
NIPON I	NIPÓN I ~ă (~i, ~e)	<i>livr.</i>	Care aparține Japoniei sau populației ei; din Japonia; japo-nez.	/<fr. nippon

NIPON II	NIPÓN II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	livr. Persoană care face parte din populația de bază a Japoniei sau este originară din Japonia; japonez	/<fr. nippon
NIPRALĂ	NIPRÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu tulpina înaltă, cu frunze digitate și cu flori galbene, plăcut mirositoare.	/Orig. nec.
NIRVANA	NIRVÁNA	<i>f. art.</i>	(în religia budistă, în filozofia indiană etc.) Stare de fericire totală la care se ajunge prin eliberarea de grijile vieții, de suferință și prin contopirea sufletului cu esența divină cu ajutorul contemplației și al ascezei.	/<fr. nirvâna
NISCAI	NÍSCAI	<i>adj. invar.</i>	pop. Care este într-o cantitate oarecare, într-un număr nedeterminat; ceva. [Acc. și niscái]	/<lat. nescioqualis
NISETRU	NISÉTR//U ~i	<i>m.</i>	Pește răpitor de talie mare, acoperit cu plăci osoase pe spinare și pe părțile laterale, apreciat pentru carnea și icrele lui (negre).	/<bulg. nesetăr, esetăr
NISIP	NISÍP ~uri	<i>n.</i>	1) Rocă sedimentară silicioasă, provenită din sfărâmarea unor minerale, roci, resturi organice, care se prezintă sub formă de granule fine, având diferite întrebuințări. ~ calcaros. • A clădi ceva pe ~ a) a întreprinde acțiuni sortite eșecului; b) a face	/<bulg. nasip
NISIPARIȚĂ	NISIPÁRIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Pește dulcicol, asemă-nător cu zvârluga, dar care trăiește, mai ales, în râurile de munte.	/nisip + suf. ~ariță
NISIPARNIȚĂ	NISIPÁRNIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Instrument vechi pentru măsurarea timpului după cantitatea de nisip, care se scurge dintr-un recipient în-tr-altul; ceasornic de nisip; clepsidră.	/nisip + suf. ~arniță
NISIPĂRIE	NISIPĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	Loc de unde se scoate nisip; carieră de nisip.	/nisip + suf. ~ărie
NISIPIȘ	NISIPÍȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Loc nisipos.2) v. NISIPĂRIE.	/nisip + suf. ~iș
NISIPOS	NISIP//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) Care are mult nisip; plin de nisip; acoperit cu nisip. Sol ~.2) Care are aspect de nisip; asemănător nisipului.	/nisip + suf. ~os
NISTREAN	NISTR//EÁN ~eănă (~éni, ~éne)		Care se află pe malurile Nistrului; din regiunea situată în apropierea Nistrului; de pe Nistru. Oraș ~.	/Nistru n. pr. + suf. ~ean
NIȘĂ	NÍȘ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Adâncitură într-un zid sau într-un perete, făcută special, cu diferite scopuri.2) Construcție în formă de dulap, care servește în laboratoare pentru captarea gazelor vătămătoare, în vederea evacuării lor.3) Cavitate patologică adâncă într-un organ inte	/<fr. niche
NIT	NIT ~uri	<i>n.</i>	Tijă (de metal moale) cu floare mare la un capăt, folosită la îmbinarea a două piese prin turtirea celui alt capăt (de obicei, bătându-l cu ciocanul).	/<germ. Niet
NITAM	NITÁM: ~-NISAM	<i>adv. pop.</i>	a) fără a fi așteptat; pe neașteptate; ca din senin; b) fără a avea vreun motiv.	/<bulg. nitam, nisam
NITRAGIN	NITRAGÍN	<i>m.</i>	Îngrășământ bacterian pentru plantele leguminoase, cu ajutorul căruia se fixează azotul atmosferic.	/<fr. nitragine
NITRAT	NITRÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Sare a acidului azotic; azotat. • ~ de argint sare de argint a acidului azotic.	/<fr. nitrate
NITRIC	NÍTRI//C ~ci	<i>adj.</i>	: Acid ~ acid compus din azot, oxigen și hidrogen.	/<fr. nitrique
A SE NITRIFICA	A SE NITRIFICÁ pers. 3 se nitrifică	<i>intrans.</i>	(despre amoniacul din sol) A se transforma în nitrați.	/După fr. nitrifier

NITROBACTERIE	NITROBACTÉRI//E ~i	<i>f.</i>	Bacterie care transformă prin oxidare acidul azotos din sol în acid azotic.	/<fr. nitrobactérie
NITROCELULOZĂ	NITROCELULÓZĂ	<i>f.</i>	Substanță albă sau gălbuie, cu aspect fibros, ușor inflamabilă, întrebuințată, mai ales, la fabricarea explo-zivelor; nitrat de celuloză.	/<fr. nitrocellulose
NITROGLICERINĂ	NITROGLICERÍNĂ	<i>f.</i>	Substanță lichidă uleioasă, incoloră sau gălbuie, obținută pe cale sintetică din glicerină și întrebuințată la fabricarea unor explozive și în medicină.	/<fr. nitroglycérine
A NITRURA	A NITRÚR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(oțeluri) A supune unor procese de încălzire într-un mediu de amoniac și de răcire lentă (pentru a mări duritatea).	/<fr. nitrurer
A NITUI	A NITU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	(piese de metal) A împreuna cu ajutorul niturilor; a pune în nituri.	/nit + suf. ~ui
NITUITURĂ	NITUITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Loc unde s-au pus ni-turi.	/a nitui + suf. ~tură
NIȚEL	NIȚ//ÉL ~ică (~ei, ~ele)	<i>și adverbial</i>	pop. Care este în cantitate (sau măsură) mică; puțin. Să aibă ~ică răbdare. Îngăduie ~.	/Orig. nec.
NIVAȚIE	NIVÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Modelare a reliefului sub acțiunea succesivă a înghețurilor în zonele înalte ale munților.	/<fr. nivation
NIVEL I	NIVÉL I ~uri	<i>n.</i>	1) Înălțime a unui loc în raport cu un plan orizontal dat. • ~ul mării nivelui zero al mării în raport cu care se determină altitudinile formelor de relief. Curbă (sau linie) de ~ linie de pe hartă care unește punctele cu aceeași altitudine. Pasaj de ~ pu	/v. a nivela
NIVEL II	NIVÉL II ~e	<i>n.</i>	Instrument cu ajutorul căruia se măsoară pe teren diferențele de înălțime dintre două sau mai multe puncte.	/v. a nivela
A NIVELA	A NIVEL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (suprafețe, tere-nuri etc.) A face să devină neted; a netezi; a îndrepta; a aplană; a egala. ~ un drum.2) (diferența de înălțime) A determina cu aju-torul nivelului.3) fig. A aduce la același nivel; a situa pe același plan; a egala; a aplană.	/<fr. niveler
NIVELATOR	NIVELAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Ca-re nivelează.2) fig. Care face să dispară unele deosebiri.	/a nivela + suf. ~tor
NIVELMENT	NIVELMÉNT ~e	<i>n.</i>	Ansamblu de metode și de operații geodezice cu ajutorul cărora se determină altitudinile punctelor terestre ale unui teren.	/<fr. nivellement
NIVELMETRU	NIVELMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	1) Instrument geo-dezic pentru determinarea diferenței de nivel dintre două puncte de teren, precum și pentru determinarea poziției orizontale.2) Aparat pentru determinarea nivelului unui lichid sau al unui material pulverulent sau granular aflat într-un	/nivel + metru
NIVOMETRU	NIVOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument pentru măsurarea cantității de zăpadă căzute pe o suprafață într-un interval de timp.	/<fr. nivometre
NIZAM	NIZÁM ~i	<i>m.</i>	ist. Soldat turc în termen.	/<turc. nizam
NIZNAI	NIZNÁ//I	<i>adv. pop.</i>	De parcă nu ar ști nimic; cu un aer de nepăsare și indiferență. • A se face ~ a se face că nu știe nimic. A face pe ~iul a o face pe prostul; a se preface că nu știe nimic.	/<rus. ne znaju
NOADĂ	NOÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	Os de formă triunghiulară, situat în partea terminală a coloanei ver-tebrale; coccis.	/<lat. noda

NOAPTE	NOÁPT//E nopti	<i>f.</i>	1) Interval de timp dintre apusul și răsăritul soarelui. ~ întunecată. • ~ polară parte a anului în regiunea polilor, când soarele nu răsare deloc. ~ albă a) noap-te luminoasă și scurtă de primăvară sau de vară, caracteristică pentru unele regiuni polare;	/<lat. nos, noctis
NOAPTEA	NOÁPTEA	<i>adv.</i>	1) În timpul nopții; pe timp de noapte.2) În fiecare noapte. • (Și) ziua și ~ tot timpul; mereu. Nici ziua, nici ~ nici-odată; nicicând.	/<lat. nox, noctis
NOATEN	NOÁTEN ~i	<i>m.</i>	rar 1) Miel de la vârsta înțărării până la doi ani.2) Mânz între șase luni și doi sau trei ani.	/<lat. annoclinus, ~a, ~um
NOBELIU	NOBÉLIU	<i>n.</i>	Metal radioactiv obținut pe cale artificială.	/<fr. nobélium
NOBIL I	NÓBIL I ~i	<i>m.</i>	Persoană care face parte din nobilime.	/<lat. nobilis, germ. Nobel, it. nobile, fr. noble
NOBIL II	NÓBIL II ~ă (~i, ~e)		1) (despre persoane sau despre manifestările lor) Care vădește înalte calități morale; care are idei și senti-mente alese. Om ~.2) Care se impune prin distincție; distins. Faptă ~ă.3): Metale ~e metale pretioase (aurul, argintul, platina). Gaze ~e gaze, d	/<lat. nobilis, germ. Nobel, it. nobile, fr. noble
NOBILIAR	NOBILIÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de nobili; propriu nobililor. • Titlu ~ titlu de noblețe. [Sil. -li-ar]	/<fr. nobiliaire
NOBILIME	NOBILÍME	<i>f.</i>	(colectiv de la nobil) (în orânduirea feudală și, astăzi, în unele țări) 1) Pătură socială privilegiată, constând din reprezentanți cu titluri ereditare.2) Multime de nobili. [G.-D. nobilimii]	/nobil + suf. ~ime
NOBLEȚE	NOBLÉT//E	<i>f.</i>	1) Caracter nobil. ~ sufle-tească. • ~ea obligă se spune pentru a sublinia necesitatea corelației dintre poziția avansată a cuiva și comportarea lui.2) Condi-ție de nobil. Titlu de ~.3) Proveniență nobilă. [G.-D. nobleței]	/<fr. noblesse
NOCIV	NOCÍV ~ă (~i, ~e)		1) (despre substanțe, mediu etc.) Care poate aduce daune organismelor vii; contraindicat. Substanțe ~e.2) fig. Care dăunează; cu acțiune negativă; dăună-tor. Influență ~ă.	/<fr. nocif, lat. nocivus
NOCIVITATE	NOCIVÍTÁTE	<i>f.</i>	Caracter nociv.	/<fr. nocivité
NOCTAMBUL	NOCTAMBÚL ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care suferă de noctambulism; lunatic; somnam-bul.2) fig. Persoană obișnuită să-și petreacă nopțile în distracții.	/<fr. noctambule
NOCTAMBULISM	NOCTAMBULÍSM	<i>n.</i>	Stare patologică a psihicului, care se manifestă prin executarea automată și inconștientă, în timpul somnului, a unor acțiuni complicate, de care bolnavul nu-și amintește la trezire; somnambulism.	/<fr. noctambulisme
NOCTURN	NOCTÚRN ~ă (~i, ~e)		1) Care are loc noaptea; care se face în timpul nopții. Petre-cere ~ă. • Flori ~e flori care se deschid numai noaptea.2) (despre pasări, insecte, ani-male) Care își desfășoară activitatea vitală în cursul nopții; de noapte.	/<fr. nocturne, lat. nocturnus
NOD	NOD ~uri	<i>n.</i>	1) Loc în care se leagă strâns capetele a două sau a mai multor fire (ațe, sfori, funii, cabluri etc.).2) Loc pe un singur fir unde a fost legat strâns un laț. ~ul cravatei. • A face (un) ~ a lega un nod; a înnoda. A face ~ peste ~ a lega mai multe noduri	/<lat. nodus

NODAL	NODÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care este caracte-ristic pentru locul de intersecție a mai multor căi de comunicație.2) Care constituie punctul esențial, fundamental al unei probleme.	/<fr. nodal
NODOS	NOD//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse):		Eritem ~ simptom a mai multor boli, care se caracte-rizează prin apariția pe piele a unor noduri tari sau a unor bășicuțe seroase.	/nod + suf. ~os
NODOZITATE	NODOZIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Formație secun-dară pe rădăcinile unor plante leguminoase, rezultată în urma infectării cu anumite bac-terii.2) Proeminență noduroasă la articulațiile corpului.3) Mică ridicătură pe suprafața unor obiecte.	/<fr. nodosité
NODUL	NODÚL ~i	<i>m.</i>	1) Umflătură mică, ce apare pe corp ca urmare a unor boli cronice.2) geol. Porțiune mică de piatră, având duritatea mai ridicată decât cea a stratului în care se află.	/<fr. nodule, lat. nodulus
NODUROS	NODUR//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) (de-spre sfori, ațe etc.) Care are (multe) noduri.2) (despre tulpini sau alte părți ale plantelor lemnoase) Care are (multe) cioturi; cioturos. Băț ~.3) (despre persoane sau părți ale corpului lor) Care are articulații proeminente; cioturos. Degete ~oa	/nod + suf. ~uros
NOI	NOI	<i>pron.</i>	pers., pers. I pl. (nouă, ne, ni, (pe) noi, ne) 1) (indică grupul de persoane, în care se include și vorbitorul) ~ am fost la spectacol. • ~ între ~ în cercul nostru; numai între noi; între ai noștri.2) (formele atone de dativ, înaintea verbului, au valoa	/<lat. nos
NOIAN	NOIÁN ~e	<i>n.</i>	1) Cantitate sau număr mare; mulțime. ~ul anilor.2) Întindere fără margini; nemărginire; nesfârșit; imensitate.3) Adâncime foarte mare; neant; prăpastie; abis; hău. [Sil. no-ian]	/cf. alb. ujanë
NOIEMBRIE	NOIÉMBRIE	<i>m.</i>	A unsprezecea lună a anului. [Sil. no-iem-bri-e]	/<sl. nojenbri, nojemvrij
NOIMĂ	NÓIM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Înțeles adânc, ascuns; tâlc. • Cu ~ a) cu înțeles; logic; b) în mod înțelept. Fără (nici o) ~ a) fără sens; b) pros-tește. A nu avea (nici o) ~ a fi lipsit de sens; a fi absurd.2) Destinație a unui lucru în funcție de utilitatea acestuia; rost; sens.3)	/<ngr. nóima
NOIME	NOÍM//E ~i	<i>f.</i>	Fiecare dintre părțile egale ale unui întreg, împărțit în nouă; a noua parte din ceva. [Sil. no-i-]	/nouă + suf. ~ime
NOIȚĂ	NOÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Pată mică de culoare albă, care apare uneori pe suprafața unghiilor de la mână. [Sil. no-i-]	/nou + suf. ~iță
NOJIȚĂ	NOJÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Curelușă sau șiret cu care se leagă opincile.2) Fiecare dintre găurile opincii prin care trece curelușa sau șiretul respectiv.	/<bulg. nojița
NOMAD	NOMÁ//D ~dă (~zi, ~de)	<i>și substantiv</i>	(despre comunități sau persoane) Care nu are un loc stabil de trai; care nu duce o viață sedentară. Triburi ~de.	/<fr. nomade
NOMADISM	NOMADÍSM	<i>n.</i>	Mod de viață al populației nomade.	/<fr. nomadisme
NOMENCLATOR	NOMENCLAT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Listă sau culegere care cuprinde nomenclatura unui domeniu de activitate, sistematizată după anumite criterii.	/<fr. nomenclateur, lat. nomenclator

NOMENCLATURĂ	NOMENCLATŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Totalitate a termenilor folosiți într-un anumit domeniu (al științei, tehnicii, artei etc.). ~ zoologică.2) Listă, catalog care conține enumerarea numelor unor obiecte, nume proprii etc. din-tr-un domeniu.3) Schemă a unei instituții cu indicarea postur	/<fr. nomenclature, lat. nomenclatura
NOMINAL	NOMINÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de nume; propriu numelor. • Valoare ~ă a) va-loare indicată pe o hârtie de bancă; b) va-loare calculată în bani.2) Care figurează doar cu numele, în mod formal.3) lingv. Care face parte din clasa numelor; care are valoare sau funcție de nume.	/<fr. nominal, lat. nominalis
NOMINALISM	NOMINALÍSM	<i>n.</i>	Curent în filozofia medi-evală care susține că numai lucrurile individuale există cu adevărat, noțiunile generale fiind numai simple cuvinte, nume ale lucrurilor.	/<fr. nominalisme
A NOMINALIZA	A NOMINALIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A indica, a specifica în mod concret, pe nume.	/nominal + suf. ~iza
NOMINATIV I	NOMINATÍV I ~e	<i>n.</i>	lingv. Caz la care stă, de obicei, subiectul și care răspunde la întrebările: cine? ce?	/<lat. nominativus, fr. nominatif
NOMINATIV II	NOMINATÍV II ~ă (~i, ~e)		1) Care servește pentru a numi; cu ajutorul căruia se numește. Funcție ~ă.2) Care ține de nomi-nație; propriu nominației.	/<lat. nominativus, fr. nominatif
NOMOGRAM	NOMOGRÁF ~i	<i>m.</i>	Autor al unei culegeri de legi sau al unui tratat despre legi.	/<fr. nomographe
NOMOGRAFIE	NOMOGRÁFIE	<i>f.</i>	1) Ramură a matematicii aplicate care se ocupă cu studiul nomogramelor, precum și cu modul de utilizare a acestora.2) Proces constând în înlocuirea calculelor numerice cu cele grafice.	/<fr. nomographie
NOMOGRAMĂ	NOMOGRÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	mat. Reprezentare grafică a relației de dependență dintre două sau mai multe variabile, care servește la determinarea valorii numerice a altor mărimi.	/<fr. nomogramme
NONAGENAR	NONAGENÁR ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care a atins vârsta de nouăzeci de ani.	/<fr. nonagénaire, lat. nonagenarius
NONĂ I	NÓN//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Treaptă a noua a gamei diatonice, de la o treaptă dată.2) Interval dintre două sunete ale gamei diatonice, care cuprinde nouă trepte ale scării muzicale.3) Stro-fă compusă din nouă versuri.	/<lat. nona
NONĂ II	NÓN//Ă II ~e	<i>f.</i>	la pl. (în calendarul roman) Ziua a șaptea din lunile martie, mai, iunie, iulie, octombrie și ziua a cincea din celelalte luni.	/<lat. nona, fr. none
NONCONFORMISM	NONCONFORMÍSM	<i>n.</i>	Atitudine a celui care nu este conformist.	/<fr. non-conformisme
NONCONTRADICȚIE	NONCONTRADÍCTI//E	<i>f.</i>	Lipsă de con-tradicție. • Principiul ~ei principiu potrivit căruia nu se poate afirma și nega concomitent același predicat care se raportează la un subiect.	/<fr. non-contradiction
NONET	NONÉT ~e	<i>n.</i>	1) Ansamblu format din nouă interpreți (instrumentiști sau vocaliști).2) Com-poziție muzicală pentru nouă instrumente sau pentru nouă voci.	/<it. nonetto
NONEU	NONEÚ	<i>n. filoz.</i>	Tot ce este în afara persoana care vorbește; ceea ce nu este eu.	/non + eu
NONIUS	NÓNIUS	<i>m.</i>	Rasă de cai autohtonă, de talie mare și de culoare mai ales neagră. [Sil. -ni-us]	/<ung. nónius

NONSENS	NONSÉNS ~uri	<i>n.</i>	Ceea ce nu are nici un sens; idee, vorbă sau faptă fără noimă; absurditate.	/<fr. non-sens
NONSTOP	NONSTÓP	<i>adj. invar. și</i>	Care este fără întrerupere; continuu.	/<engl., fr. non-stop
NONȘALANT	NONȘALÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>livr.</i>	Care manifestă nongalanță; lipsit de griji.	/<fr. nonchalant, germ. nonschalance
NONȘALANȚĂ	NONȘALÁNȚĂ	<i>f. livr.</i>	Atitudine indife-rentă; lipsă de griji.	/<fr. nonchalance
NONVALOARE	NONVALOÁRE	<i>f.</i>	1) Lipsă de valoare.2) fig. Om sau lucru lipsit de importanță; nulitate. [G.-D. nonvalorii]	/non- + valoare
NONVIOLENȚĂ	NONVIOLÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Neaplicare a vio-lenței în relațiile dintre oameni și dintre state. [G.-D. nonviolentei; Sil. -vi-o-]	/<fr. non-violence
NOPAL	NOPÁL ~i	<i>m.</i>	Plantă erbacee exotică, cu frunze miezoase și flori roșii, cultivată în scopuri ornamentale.	/<fr., it. nopal
NOPTATIC	NOPTÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care are loc noaptea; care se face în timpul nopții, nocturn.	/noapte + suf. ~atic
NOPTICOASĂ	NOPTICOÁS//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu tulpina erectă, cu frunze dințate, alungite, cultivată pentru florile ei care răspândesc un miros plăcut seara; mirodenie.	/noapte + suf. ~icoasă
NOPTIERĂ	NOPTIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Piesă de mobilă pusă lângă pat pentru a ține obiectele necesare noaptea sau înainte de culcare; măsuță de noapte. [G.-D. noptierei; Sil. -ti-e-]	/noapte + suf. ~ieră
NOR	NOR ~i	<i>m.</i>	1) Formație atmosferică prezentând o masă densă de vapori de apă sau de cristale de gheață, care, în anumite condiții, poate genera precipitații. ~i de ploaie. • ~ arzător masă foarte fierbinte de gaze și de cenușă, expulzată în timpul erupției unui vulca	/<lat. nubilum
NORĂ	NÓR//Ă nuróri	<i>f.</i>	Soție a fiului în raport cu părinții acestuia. • A intrat ~a-n blide se spune cu ironie despre neîndemânarea unei persoane (care face zgomot cu vasele sau le sparge). [G.-D. nurorii]	/<lat. nurus
NORD	NORD	<i>n.</i>	1) (în opoziție cu sud) Punct cardinal care se află în direcția stelei polare; miazănoapte. • ~vest punct cardinal inter-mediary care indică direcția între nord și vest. ~est punct cardinal intermediar, care indică direcția între nord și est. De ~ nordic	/<fr. nord, germ. Nord
NORDIC	NÓRDI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care este situat la polul nord; de nord; arctic; boreal.2) Care vine de la nord sau este îndreptat spre nord. Direcție ~că.3) Care ține de regiunile de nord; propriu regiunilor de nord; arctic. Popoare ~ce.4) și substantival (despre per-soane) Care est	/<fr. nordique, germ. nordisch, it. nordico
A NORMA	A NORM//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să corespun-dă unei norme.	/Din normă
NORMAL I	NORMÁL I	<i>adv.</i>	1) În mod firesc; natural.2) Conform prevederilor; cum trebuie.	/<fr. normal, lat. normalis, it. normale
NORMAL II	NORMÁL II ~ă (~i, ~e)		1) Care este în concordanță cu norma; conform normei; fi-resc; natural; obișnuit. Condiții ~e. • În mod ~ de obicei; de regulă.2) (despre ființe vii) Care este în conformitate cu normele speciei sale (din punct de vedere fizic și psihic). Copil ~.3) și su	/<fr. normal, lat. normalis, it. normale

NORMALĂ	NORMÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	Dreaptă perpendiculară dusă pe tangentă la o curbă, în punctul de contact.	/<fr. normal, lat. normalis, it. normale
A NORMALIZA	A NORMALIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se normalizeze.2) pop. v. A NORMA.	/<fr. normaliser
A SE NORMALIZA	A SE NORMALIZ//Ă pers. 3 se ~ează	<i>intrans.</i>	A deveni normal; a reveni la normal.	/<fr. normaliser
NORMAND	NORMÁN//D ~dă (~zi, ~de)	<i>m. și f.</i>	1) la pl. Populația germanică care locuia în Peninsula Scandinavă și în insulele vecine.2) Per-soană care făcea parte din această populație.	/<fr. normand
NORMATIV I	NORMATÍV I ~e	<i>n.</i>	Indice al normelor în conformitate cu care se execută diferite operații; instrucțiune privind normele de producție.	/<rus. normativ, fr. normatif
NORMATIV II	NORMATÍV II ~ă (~i, ~e)		Care are putere de normă; considerat drept normă. Dicționar ~.	/<rus. normativ, fr. normatif
NORMATOR	NORMATÓR ~i	<i>m.</i>	Lucrător specializat în stabilirea și în calcularea normelor (de muncă).	/normă + suf. ~tor
NORMĂ	NÓRM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Sumă de reguli recunoscute de majoritatea unei colectivități ca obligatorii. ~ele limbii literare.2) Criteriu de apreciere.3) Mărime medie admisă pentru ceva; măsură stabilită. ~ de producție. • ~ de consum cantitate de materiale care urmează a fi ch	/<fr. norme, lat. norma, rus. norma
NOROC	NOR//ÓC ~oáce	<i>n. pop.</i>	1) Soartă, destin favorabil. • La (sau într-un) ~ la întâmplare.2) Concurs de împrejurări favorabile. • A-i surâde cuiva ~ocul a-i merge cuiva în viață. A-și încerca ~ocul a întreprinde ceva fără a fi sigur de reusită. Spre ~ocul cuiva din fericire. Cum a	/<sl. naroku
A NOROCI	A NOROC//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	pop. 1) A face să aibă noroc.2) (în superstiții și în creația folclorică) A supune unor vrăji, prestabilind viitorul; a sorti; a ursi; a hărăzi.	/Din noroc
NOROCOS	NOROC//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		1) Care are (mult) noroc.2) Care aduce noroc; cu noroc.	/noroc + suf. ~os
NOROD	NOR//ÓD ~oáde	<i>n. pop.</i>	1) Totalitate de persoane care trăiesc pe un anumit teritoriu; populație; popor.2) Totalitate a oamenilor de o anumită naționalitate; popor; neam; seminție.3) Masa truitoare a unei țări; popor.	/<sl. narodu
A NOROI	A NORO//Í ~iésc	<i>tranz.</i>	rar 1) A face să se noroiască.2) A umple cu noroi; a murdări cu noroi.	/Din noroi
A SE NOROI	A SE NORO//Í mă ~iésc	<i>intrans.</i>	rar (despre vehicule, persoane etc.) A intra adânc în noroi (fără a putea înainta); a se îngloda; a se innămoli; a se împotmoli.	/Din noroi
NOROI	NOR//ÓI ~oáie	<i>n.</i>	Pământ muiat de apa ploilor sau a zăpezilor topite; glod; tină. • A împrósca pe cineva cu ~ a calomnia, a defăima pe cineva.	/<bulg. naroj
NOROIOS	NOROI//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		Care are (mult) noroi; plin de noroi; acoperit cu noroi; glodos. Trotuar ~.	/noroi + suf. ~os

NOROS	NOR//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		1) (despre cer) Care are (mulți) nori; plin de nori; aco-perit de nori. • Zi (sau vreme) ~oasă zi (sau vreme) când cerul este acoperit de nori.2) fig. (despre persoane) Care este cuprins de tristețe; posomorât.	/nor + suf. ~os
NOSTALGIC	NOSTÁLGI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și adverbial</i>	Care denotă nostalgie; plin de nostalgie. Melodie ~că.	/<fr. nostalgique
NOSTALGIE	NOSTALGÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Sentiment de melancolie, produs de dorința de a revedea pe cineva sau ceva drag; dor; alean.2) Dor de depărtări, de necunoscut.	/<fr. nostalgie
NOSTIM	NÓTIM ~ă (~i, ~e)		1) Care este plin de haz; hazliu; amuzant; comic. Idee ~ă.2) Care trezește simpatie; simpatie; plăcut.	/<ngr. nóstimos
NOSTIMADĂ	NOSTIMÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	Lucru, faptă, întâmplare plină de haz. • De toată ~a foarte nostim.	/<ngr. nostimádha
NOSTROM	NOSTRÓM ~i	<i>m.</i>	Șef de echipaj al unei nave comerciale, responsabil de buna ei întreținere.	/<it. nostromo
NOSTRU I	NÓSTRU I noastră (noștri, noastre)	<i>adj. pos.</i>	1) Care aparține grupului în care se include și vorbitorul.2) Care se află în anumite relații (de prietenie, de înrudire etc.) cu cel căruia i se adresează vorbitorul. Mama noas-tră.3) (în narațiuni) Despre care s-a mai vorbit; pomenit, amintit mai sus; c	/<lat. noster, nostra
NOSTRU II	NÓSTRU II noastră (noștri, noastre)	<i>pron. pos.</i>	(precedat de art. al, a, ai, ale înlocuiește numele obiectului posedat de un grup din care face parte vorbitorul) Voi chema dintre ai noștri să mă ajute. • Ai noștri membrii familiei, rudele, prietenii.	/<lat. noster, nostra
A NOTA	A NOT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (nume, informații) A fixa în scris; a înscrie; a înregistra; a con-semna. ~ un număr de telefon.2) (elevi, studenți etc.) A aprecia cu o notă.3) (elemente chimice, geometrice, valori numerice etc.) A reprezenta prin semne grafice conventionale.4) (idei	/<fr. noter, lat. notare
NOTABIL	NOTÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care merită să fie luat în seamă; remarcabil; marcant; consi-derabil. Modificări ~e.3) și substantival Care poate fi notat sub raport valoric; remarcabil.	/<fr. notable, lat. notabilis
NOTABILITATE	NOTABILIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter nota-bil.2) mai ales la pl. livr. Persoană care are un rol important în viața publică (deținând un rang înalt în ierarhia socială). ~ăți locale.	/<fr. notabilité
NOTAR	NOTÁR ~i	<i>m.</i>	1) Persoană oficială, investită cu drepturi juridice, care îndeplinește funcții ce țin de competența notariatului.2) ist. Secretar al unei primării rurale.	/<fr. notaire, lat. notarius, germ. Notar
NOTARIAL	NOTARIÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de com-petența unui notar (public); întocmit de un notar (public). Act ~. [Sil. -ri-al]	/<fr. notarial
NOTARIAT	NOTARIÁT ~e	<i>n.</i>	Organ de stat unde se întocmesc și se autentifică acte sau se legali-zează copii. [Sil. -ri-at]	/<fr. notariat, germ. Notariat
NOTAȚIE	NOTÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A NOTA.2) Sistem de semne grafice convenționale (litere, cifre etc.) adoptat într-o ramură a științei sau într-un domeniu de activitate. [G.-D. notației; Sil. -ți-e-]	/<fr. notation, lat. notatio, ~onis

NOTĂ I	NÓT//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Text scris, conținând un scurt comentariu; însemnare; remarcă. • ~e marginale însemnări făcute pe marginea unui text tipărit (sau a unui manuscris). A lua ~ de ceva a) a lua cunoștință de ceva; b) a ține seamă de ceva; a reține. ~e de călătorie (sau de	/<fr. note, lat., it. nota
NOTĂ II	NÓT//Ă II ~e	<i>f.</i>	1) Semn convențional folosit pentru reprezentarea grafică a unui sunet muzical. A cânta pe ~e. • A pune o melodie pe ~e a reprezenta grafic o melodie; a înscrie o melodie.2) Sunet muzical corespunzând acestui semn. ~a sol. • ~ falsă (sau discordantă) a) n	/<fr. note, lat., it. nota
NOTĂȚIĂ	NOTĂȚIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Pasăre semiacvatică din regiunile nordice asemănătoare cu rața, dar de talie mai mică.	/Orig. nec.
NOTĂTOARE	NOTĂTOÁRE ~	<i>f.</i>	Plantă erbacee acvatică cu tulpina subțire, cu frunze lungi pețiolate, piełoase și cu flori albe-verzui; limba-apei; broscăriță.	/a [î]nota + suf. ~toare
NOTES	NÓTES ~uri	<i>n.</i>	Carnet în care se fac însemnări, note; blocnot.	/<fr. [bloc]notes
A NOTIFICA	A NOTIFICÁ notific	<i>tranz.</i>	1) (acte juridice)A aduce la cunoștință (unei persoane interesate) pe cale oficială.2) pop. A sublinia în mod special.	/<fr. notifier, lat. notificare
NOTIFICAȚIE	NOTIFICÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A NOTIFICA.2) Comunicare scrisă adresată unei persoane, prin organul competent, pentru a o informa că un act juridic a fost îndeplinit sau urmează să fie îndeplinit. [G.-D. notificației; Sil. -ți-e]	/<fr. notification
NOTIȚĂ	NOTÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	la pl. (diminutiv de la notă) Însemnări rezumative făcute în timpul audierii unor lecții sau lecturii unor cărți; conspect.	/<fr. notice
NOTORIETATE	NOTORIET//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	Caracter notoriu. [Sil. -ri-e-]	/<fr. notoriété
NOTORIU	NOTÓRI//U ~e (~i)		Care este cunoscut de toți. Lucrare ~e.	/<fr. notoire, lat. notorius
NOȚIONAL	NOȚIONAL ~ă (~i, ~e)		Care ține de noțiuni; propriu noțiunilor. Conținut ~. [Sil. -ți-o-]	/<fr. notionnel
NOȚIUNE	NOȚIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Idee generală, contura-tă logic, despre o clasă de obiecte sau despre un fenomen din realitatea înconjurătoare; concept. ~ abstractă.2) la pl. Cunoștințe elementare despre esența unui lucru; element de bază dintr-un anumit domeniu. ~i ge-nerale. [G.-D.	/<fr. notion, lat. notio, ~onis
NOU I	NOU I	<i>adv.</i>	: Din ~ a) de la început; b) încă o dată; iarăși.	/<lat. novus
NOU II	NOU II	<i>n. art.</i>	1) Ceea ce a apărut de curând.2) filoz. Element progresist care apare în procesul dezvoltării.	/<lat. novus
NOU III	NOU III nouă (noi)		(în opoziție cu vechi) 1) Care este făcut de curând; care există de puțin timp; proaspăt; recent. • ~-nou absolut nou.2) (despre produse agricole) Care este din recolta anului în curs. Pâine nouă.3) și fig. Care există de puțin timp; recent. Carte nouă.	/<lat. novus
NOUĂ I	NÓUĂ I	<i>num. card.</i>	1) Opt plus unu. ~ cărți. • Peste ~ mări și ~ țări foarte departe. A avea ~ vieți (sau suflete) a fi foarte rezistent.2) (cu valoare de num. ord.) Al nouălea, a noua.	/<lat. novem

NOUĂ II	NÓUĂ II	<i>m.</i>	1) Număr constând din nouă unități.2) Cifra 9 sau IX.3) Obiect (carte de joc, jeton, bilă etc.) marcat cu această cifra.	/<lat. novem
AL NOUĂLEA	AL NÓU//ĂLEA a ~a	<i>num.</i>	ord. Care ocupă locul indicat de numărul nouă în ordinea numărării; care vine după al optulea. Pagina a noua. • A fi (sau a se crede) în ~ (sau al șaptelea) cer (a fi) în culmea fericirii; a fi nespus de fericit.	/nouă + le + a
NOUĂSPREZECE I	NÓUĂSPREZECE I	<i>m.</i>	1) Număr constând din nouăsprezece unități.2) Cifra 19 sau XIX.3) Obiect marcat cu această cifră.	/nouă + spre + zece
NOUĂSPREZECE II	NÓUĂSPREZECE II	<i>num. card.</i>	1) Optsprezece plus unu.2) (cu valoare de num. ord.) Al nouăsprezecelea, a nouăsprezecea.	/nouă + spre + zece
AL NOUĂSPREZECELEA	AL NÓUĂSPREZEC//EL EA a ~ea	<i>num.</i>	ord. Care ocupă locul indicat de numărul nouăsprezece în ordinea numărării; care vine după al optsprezecelea.	/nouăsprezece + le + a
NOUĂZECI I	NOUĂZÉCI I	<i>num. card.</i>	1) Optzeci plus zece.2) (cu valoare de num. ord.) Al nouăzecilea, a nouăzecea.	/nouă + zeci
NOUĂZECI II	NOUĂZÉCI II	<i>m.</i>	1) Număr constând din nouăzeci de unități.2) Cifra 90 sau XC.3) Obiect marcat cu această cifră.	/nouă + zeci
AL NOUĂZECILEA	AL NOUĂZÉC//ILEA a ~ea	<i>num.</i>	ord. Care ocupă locul indicat de numărul nouăzeci în ordinea numărării; care vine după al optzeci și nouălea.	/nouăzeci + le + a
NOUTATE	NOUT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Însușirea de a fi nou.2) Achiziție sau realizare nouă; inovație. ~ăți ale ecranului.3) Informație care devine cunoscută; mesaj; știre, veste. ~ățile zilei. [G.-D. noutății; Sil. no-u-]	/<lat. novitas, ~atem, fr. nouvelle
A NOVA	A NOV//Á ~éz	<i>tranz. jur.</i>	(obligații vechi) A supune unei inovații; a face o inovație.	/<fr. novet, lat. novare
NOVAC	NOVÁ//C ~ci	<i>m.</i>	(în mitologia populară) Personaj închipuit ca un om puternic și voinic.	/Din Novac n. pr.
NOVATOR I	NOVAT//ÓR I ~oäre (~óri, ~oäre)		Care înnoiește, inovează ceva; inovator; înnoitor. Spirit ~.	/<fr. novateur, lat. novator
NOVATOR II	NOVATÓR II ~i	<i>m.</i>	Persoană care introduce și promovează idei sau metode noi în-tr-un domeniu de activitate.	/<fr. novateur, lat. novator
NOVAȚIE	NOVÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Act juridic constând în stingerea unei obligații vechi (între două persoane sau organizații) și înlocuirea ei cu alta nouă.	/<fr. novation, lat. novatio, ~onis
NOVĂ	NÓV//Ă ~e	<i>f.</i>	Stea variabilă, a cărei strălu-cire crește brusc și apoi scade treptat până la intensitatea inițială.	/<fr. nova
NOVICE	NOVÍC//E ~e (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care face primii pași în-tr-un domeniu de activitate; începător; de-butant.	/<fr. novice, lat. novicius
NOVICIAT	NOVICIÁT ~e	<i>n.</i>	1) Stare de novice.2) Tim-pul cât durează această stare. [Sil. -ci-at]	/<fr. noviciat
NOVOCAINĂ	NOVOCAÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Preparat sintetic sub formă de cristale incolore, inodore, solubile în apă și în alcool, întrebuințat în medicină (ca anestezic). [Sil. -ca-i-]	/<fr. novocad'ne
NOVOLAC	NOVOLÁC ~uri	<i>n.</i>	Rășină sintetică între-buінtată, mai ales, la fabricarea lacurilor.	/<fr. novolaque

NOXĂ	NÓX//Ă ~e	<i>f.</i>	Agent sau factor cu acțiune dăunătoare asupra organismului care se răspândește în atmosferă mai ales în timpul diferitelor procese tehnologice.	/<lat. noxa
NU	NU	<i>adv.</i>	1) (atribuie celor spuse valoare nega-tivă) Îi aparțin cinci invenții, nu trei. Nu am știut de asta.3) și substantival (ține locul unei părți de propoziție, unei propoziții sau unei fraze negative) Un nu categoric.3) (ține locul predicatului negativ într-	/<lat. non
A NUANȚA	A NUANȚĂ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (culorile pe un tablou sau desen) A prezenta în diferite nuan-țe, asortând (pentru ca trecerea de la una la alta să fie abia perceptibilă).2) A interpreta ținând seamă de cele mai mici nuanțe. ~ o piesă muzicală.3) fig. A varia prin nuanțe. ~ stilul.4)	/<fr. nuancer
NUANȚAT	NUANȚĂ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și adverbial</i>	1) v. A NUANȚA.2) Care are diferite nuanțe de culori.3) fig. Care este (re)prezentat după nuanțe, într-o anumită gradație.4) fig. Care are expresivitate; expresiv. Stil ~. [Sil. nu-an-]	/v. a nuanța
NUANȚĂ	NUĂNȚĂ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Fiecare dintre varietățile pe care le poate avea o culoare sau un sunet, privite sub raportul intensității.2) fig. Fiecare dintre formele de manifestare a unei realități în procesul trecerii de la o stare la alta. ~e de sens.3) fig. Diferență ușoară, a	/<fr. nuance
NUBIL	NUBÍL ~ă (~i, ~e)	<i>livr.</i>	1) (despre persoane) Care se află la vârsta când se poate căsători.2) rar (despre părți ale corpului) Care este sub aspect anatomic pe deplin format.	/<fr. nuble, lat. nubilis
NUBILITATE	NUBILITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter nubil.2) Peri-oadă când o persoană a ajuns la o dezvoltare fizică deplină (și când se poate căsători).	/<fr. nubilité
NUC	NUC nuci	<i>m.</i>	1) Pom fructifer cu tulpina viguroasă, cu coroana rotată, cu frunze mari, aromatice, cu fructe drupe, ce au un miez comestibil, bogat în grăsimi și vitamine, al cărui lemn este folosit în industrie.2) Lemnul acestui arbore.	/Din nucă
NUCAR	NUCÁR ~i	<i>m.</i>	1) reg. Pasăre sedentară de munte, de talie medie, cu cioc puțin încovoiat spre vârf, cu coadă lungă și cu pene negre (care se hrănește cu alune, ghindă, semințe de conifere etc.); alunar; gaiță-de-munte.2) Gândac mic a cărui larvă se hrănește cu alune.	/nuc + suf. ~ar
NUCĂ	NÚC//Ă nuci	<i>f.</i>	1) Fructul nukului. Miez de ~. • A se potrivi (sau a se lovi) ca ~a în perete a nu corespunde deloc.2) Miezul acestui fruct. Ulei de ~.3): ~ de cocos fruct al cocotierului; cocos. ~ galică gogoasă de ristic. [G.-D. nucii]	/<lat. nux, ~cis
NUCIFER	NUCIFÉR ~ă (~i, ~e)		(despre plante) Care face nuci comestibile.	/<fr. nucifere
NUCIFORM	NUCIFÓRM ~ă (~i,		Care are forma unei nuci.	/<fr. nuciforme
NUCLEAR	NUCLEÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de nucleul atomic; propriu nucleului atomic. • Fizică ~ă ramură a fizicii care se ocupă cu studiul nucleului atomic. Energie ~ă energie produsă de reacția nucleară. Reacție ~ă feno-men de transformare a nucleelor atomice în procesul de intera	/<fr. nucleaire
A NUCLEARIZA	A NUCLEARIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(unități industriale) A trece la funcționare pe bază de energie nucleară. [Sil. -cle-a-]	/nuclear + suf. ~iza

NUCLEIC	NUCLÉI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de nucleu; propriu nucleului.2): Acid ~ acid organic care se află în celulele vii și contri-buie la transmiterea caracterelor ereditare. [Sil. -cle-ic]	/<fr. nucléique
NUCLEINĂ	NUCLÉIN//Ă ~e	<i>f.</i>	Substanță organică bogată în fosfor, care se află în nucleul proteinelor. [Sil. -cle-i-]	/<fr. nucléine
NUCLEINIC	NUCLÉINI//C ~ci	<i>adj.</i>	: Acid ~ v. ACID NUCLEIC. [Sil. -cle-i-]	/<fr. nucléinique
NUCLEONICĂ	NUCLÉONICĂ	<i>f.</i>	Ramură a electronicii care se ocupă cu studiul energiei nucleare și al metodelor de aplicare a acesteia în știință și în industrie. [Sil. -cle-o-]	/<fr. nucléonique
NUCLEOPROTEIDĂ	NUCLEOPROTEÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	Substanță organică compusă din acizi nucleici și proteine bazice, care se află în nucleul și în plasma tu-turor celulelor organice. [Sil. -cle-o-pro-te-i-]	/<fr. nucléoprotéide
NUCLEU	NUCLÉ//U ~e	<i>n.</i>	1) Parte internă centrală a unui lucru; sâmbure; miez; inimă. • ~ atomic parte centrală a unui atom încărcată cu sarcină electrică pozitivă și reprezentând masa lui esențială. ~ul Pământului parte centrală a Pământului.2) biol. Corpus aflat în centrul unei	/<fr. nucléus, lat. nucleus
NUCȘOARĂ	NUCȘOÁR//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la nucă) Sămânța nușorului.	/nuc + suf. ~șoară
NUCȘOR	NUCȘÓR ~i	<i>m.</i>	Arbore exotic, cultivat pentru sămânța lui aromatică, cu proprietăți condimentare.	/nuc + suf. ~șor
NUCULĂ	NUCÚL//Ă ~e	<i>f.</i>	Fruct ce seamănă cu o nucă mică.	/<fr. nucule
NUD I	NU//D I ~dă (~zi, ~de)		1) Care nu are nici o haină pe el; neîmbrăcat; dezbrăcat; gol.2) (despre plante și despre părți ale lor) Care nu are pieri sau puf. • Floare ~dă floare fără petale și sepale, numai cu stamine.3) și fig. (despre materiale din natură) Care este lipsit de ar	/<lat. nudus, it. nudo
NUD II	NUD II ~uri	<i>n.</i>	1) Corp omenesc fără nici un fel de veșminte pe el.2) Operă de artă plastică care reprezintă un corp de om gol.	/<lat. nudus, it. nudo
NUDISM	NUDÍSM	<i>n.</i>	1) Doctrină care promovează ideea vieții în aer liber, nestânjenind corpul cu nici un fel de îmbrăcăminte.2) Expunere la soare a corpului gol.	/<fr. nudisme
NUDIST I	NUDÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de nudism; propriu nudismului.	/<fr. nudiste
NUDIST II	NUDÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	1) Adept al nudismului.2) Persoană care practică nudismul.	/<fr. nudiste
NUDITATE	NUDIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Parte nudă a cor-pului unei persoane; goliciune.2) fig. Lipsă de artificii; simplitate. ~atea stilului.	/<fr. nudité
NUFĂR	NÚF//ĂR ~eri	<i>m.</i>	1) Plantă erbacee acvati-că, cu frunze ovale, pluritoare și cu flori mari, albe sau galbene. ~ alb.2) Floarea acestei plante.	/<ngr. núfara
NUGA	NUGÁ ~le	<i>f.</i>	Produs de cofetărie, preparat din albuș de ou cu nuci (sau alune) și cu zahăr.	/<fr. nougat
NUIA	NUIÁ nuiéle	<i>f.</i>	1) Ramură lungă, subțire și flexibilă, curățată de ramificațiile laterale și de frunze; jordine; vargă. Gard de nuiele.2) Lovitură dată cu astfel de ramură. • A da nuiele a pedepsi prin bătaia cu bățul. [Art. nuiaua; G.-D. nuielei]	/<lat. novella

NUL	NUL ~ă (~i, ~e)		1) Care nu are nici o valoare; de nimic; egal cu zero. • A fi ~ (la ceva) a nu pricepe câtuși de puțin într-o materie, într-un domeniu; a nu ști nici o iotă.2) Care nu se manifestă deloc; inexistent.3) (despre acte juridice) Care nu are valoare legală; li	/<fr. nul, germ. null
NULĂ	NÚL//Ă ~e	<i>f.</i>	rar 1) Cifra zero.2) jur. rar Act lipsit de valoare legală.	/<ngr. núla, lat. nulla, germ. Null
NULIGESTĂ	NULIGÉST//Ă ~e	<i>adj. și substantiv</i>	(despre femei) Care nu a fost încă gravidă.	/<fr. nulligeste
NULIPARĂ	NULIPÁR//Ă ~e	<i>adj. și substantiv</i>	(despre femei) Care nu a născut nici o dată.	/<fr. nullipare
NULITATE	NULIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter nul.2) Per-soană nulă, total incapabilă.3) jur. Lipsă de valoare legală a unui act.	/<fr. nullité, lat. nullitas
NUMAI I	NÚMAI I	<i>conj.</i>	(exprimă un raport adversativ și leagă propoziții) Dar; însă. S-a ajuns la același rezultat, numai că pe altă cale. • Numai că doar (atâta) că.	/<lat. non magis
NUMAI II	NÚMAI II	<i>adv.</i>	1) (atribuie celor spuse re-stricție sau exclusivitate) Nu mai mult de; nimeni altul decât; nimic altceva decât; nu în alt mod decât; nu în alt timp decât; nu în alt loc decât; nu din altă cauză decât; nu în alt scop decât; doar; exclusiv. Poate ~ atâta.	/<lat. non magis
NUMAIDECÂT	NUMAIDECÂT	<i>adv.</i>	În mod (absolut) ne-cesar; fără nici o îndoială; cu orice preț; ne-apărat; negreșit.	/numai + de + cât
NUMĂR	NÚM//ĂR ~ere	<i>n.</i>	1) Mărime cu ajutorul căreia se efectuează diferite calcule și care se notează, de obicei, cu cifre; noțiune de cantitate. • ~ natural fiecare dintre numerele întregi pozitive (1, 2, 3, 4 etc.). ~ algebric număr însoțit de un semn (+ sau -). ~ pozitiv nu	/<lat. numerus
A NUMĂRA	A NUMĂRÁ număr	<i>tranz.</i>	1) (lucruri, ființe etc.) A socoti pe rând, unul câte unul, determinând întreaga cantitate; a evalua numeric. ~ banii. • A (putea) ~ (ceva) pe degete se spune despre obiecte sau despre ființe care sunt (foarte) puține la număr. Slab (sau gras) de-i numer	/<lat. numerare
NUMĂRAT	NUMĂRÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A NUMĂRA.2) Care este în număr limitat; puțin. • Zile ~te foarte puțin timp.	/v. a număra
NUMĂRĂTOARE	NUMĂRĂT//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	Operația de a număra.	/a număra + suf. ~ătoare
NUMĂRĂTOR I	NUMĂRĂT//ÓR I ~oáre	<i>n.</i>	Aparat pentru numărare sau pentru numerotare.	/a număra + suf. ~ător
NUMĂRĂTOR II	NUMĂRÁTÓR II ~i	<i>m.</i>	mat. Termen al unei fracții ordinare, aflat deasupra liniei de fracție, care arată câte părți egale conține această fracție; deîmpărțit al unei fracții.	/a număra + suf. ~ător
NUME	NÚME	<i>n.</i>	1) Denumire dată unei ființe sau unui obiect pentru a le individualiza. • ~ mic prenume. ~ de botez nume care se dă când se botează copilul. ~ de familie nume purtat de membrii aceleiași familii și transmis de la părinți la copii. Ziua ~lui onomastică. A	/<lat. nomen
NUMEN	NÚMEN	<i>n. filoz.</i>	Esență care poate fi cunos-cută numai pe cale rațională.	/<fr. noumene

NUMENAL	NUMENÁL ~ă (~i, ~e)	<i>filoz.</i>	Care ține de numen; propriu numenului.	/<fr. nouménal
NUMERABIL	NUMERÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi numărât.	/<lat. numeabilis, it. numerabile
NUMERAL	NUMERÁL ~e	<i>n.</i>	ling. Parte de vorbire care cuprinde cuvintele ce denumesc cantități sub diferite aspecte (număr, ordine, distribuție, multiplicatie etc.). ~ cardinal.	/<fr. numéral, lat. numeralis
NUMERAR	NUMERÁR	<i>n.</i>	Sumă de bani în monede sau în bancnote; bani gheață; bani peșin; bani lichizi. • (A plăti) în ~ (a plăti) în bani lichizi.	/<fr. numéraire, lat. numerarius
NUMERAȚIE	NUMERÁȚI //E ~i	<i>f.</i>	1) Mod de a număra (oral sau scris).2) Ansamblu de reguli folosite în acest scop. • Sistem de ~ zecimală sistem de numerație cu baza 10. Sistem de ~ binară sistem de numerație cu baza2.3) Sistem de simboluri care servește la reprezentarea grafi-că a numer	/<fr. numération, lat. numeratio, ~onis
NUMERIC	NUMÉRI //C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de numere. Expresie ~că. • Superioritate ~că superioritate în ceea ce privește cantitatea.	/<fr. numérique, it. numerico
NUMERICEȘTE	NUMERICÉȘTE	<i>adv.</i>	În ce privește numărul pe care îl reprezintă.	/numeric + suf. ~ește
NUMEROS	NUMER //ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		Care este în număr sau în cantitate mare; mult. Armată ~oasă.	/<lat. numerosus, it. numeroso
A NUMEROTA	A NUMEROT //Á ~éz	<i>tranz.</i>	(obiecte, ființe etc.) A însemna cu numere în ordine succesivă.	/<fr. numéroté
NUMEROTATOR	NUMEROTAT //ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Aparat cu care se numerează ceva.	/a numerota + suf. ~tor
A NUMI	A NUM //Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) A înzestra cu un nume; a denumi.2) A desemna printr-un calificativ (de obicei depreciativ); a califica; a face; a taxa; a eticheta; a considera.3) (fiin-țe) A indica rostind sau scriind numele.4) (per-soane) A desemna ca fiind potrivit (într-o funcție)	/Din nume
A SE NUMI	A SE NUM //Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	A avea ca nume; a purta numele (de).	/Din nume
NUMIRE	NUMÍR //E ~i	<i>f.</i>	1) v. A NUMI și A SE NUMI.2) Act oficial prin care unei persoane i se acordă dreptul să exercite o funcție.	/v. a (se) numi
NUMISMAT	NUMISMÁ //T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care se ocupă cu numismatica.	/<fr. numismate
NUMISMATIC	NUMISMÁTI //C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de numismatică; propriu numismaticii.	/<fr. numismatique
NUMISMATICĂ	NUMISMÁTICĂ	<i>f.</i>	1) Ramură a istoriei care se ocupă cu studiul monedelor și al medaliilor vechi.2) Colecționare de monede și medalii vechi.	/<fr. numismatique
NUMITOR	NUMITÓR ~i	<i>m.</i>	mat. Termen al unei fracții ordinare, aflat sub linia de fracție, care arată în câte părți egale a fost împărțit întregul; împărțitor al unei fracții. • ~ comun numitor aparținând mai multor fracții. A aduce la același ~ a) a transforma fracții cu numitor	/a numi + suf. ~tor
NUMULIT	NUMULÍ //T ~ți	<i>m.</i>	Organism monocelular fosil, cu cochilie calcaroasă perforată.	/<fr. nummulite
NUMULITIC I	NUMULÍTIC I	<i>n.</i>	Prima perioadă a erei terțiare; paleogen.	/<fr. nummulitique

NUMULITIC II	NUMULÍTI//C II ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de prima perioadă a erei terțiare; propriu acestei perioade.2) Care datează din această perioadă; paleogen.3) Care este constituit din numuliți. Calcar ~.	/<fr. nummulitique
NUN	NUN ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care însoțește mirii în ziua oficierei căsătoriei, având anumite atribuții; nănaș de cununie. ~ mare.	/<lat. nonnus
NUNEASCĂ	NUNEÁSCĂ	<i>f.</i>	mai ales art. 1) Horă care se joacă la nuntă după cununie.2) Melodie după care se execută această horă.	/nun + suf. ~ească
NUNTAȘ	NUNTÁȘ ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană invitată la o nuntă; om care petrece la o nun-tă.	/nuntă + suf. ~aș
NUNTĂ	NÚN//TĂ ~ți	<i>f.</i>	1) Ceremonie de oficiere a unei căsătorii.2) Petrecere organizată cu această ocazie. • ~ de argint aniversare a douăzeci și cinci de ani de la căsătorie. ~ de aur aniversare a cincizeci de ani de la căsătorie. A face ~ a se căsători.3) Totalitate a celor	/<lat. nuptiae
A NUNTI	A NUNT//Í ~esc	<i>pop.</i>	1. intranz. 1) A petrece la nuntă.2) A face nuntă; a se căsători.2. tranz. A face să se căsătorească.	/Din nuntă
NUNȚIATURĂ	NUNȚIATUR//Ă	<i>f.</i>	1) Reprezențanță di-plotmatică a Vaticanului într-o țară străină, condusă de un nunțiu.2) Sediul acestei repre-zentanțe.3) Funcția de nunțiu. [Sil. -ti-a-]	/<it. nunziatura, lat. nunciatura
NUNȚIU	NÚNȚI//U ~i	<i>m.</i>	Reprezentant diplomatic al papei de la Roma într-o țară străină.	/<it. nunzio, lat. nuntius
NUȚIAL	NUȚIÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de nuntă; propriu nunții. Ceremonie ~ă.	/<fr. nuptial, lat. nuptialis
NUR	NUR ~i	<i>m.</i>	mai ales la pl. Aspect atrăgător al unei femei. • Cu ~i cu deosebită putere de atracție. A face ~i a-și etala grațiile pentru a seduce pe cineva.	/<turc. nur
NURCĂ	NÚR//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Mamifer carnivor semi-acvatic, de talie mică, cu corpul alungit, mlă-dios, cu botul ascuțit, având membre scurte, prevăzute cu membrane interdigitale și cu blană deasă, cafenie sau albă, foarte prețioasă.2) Blana acestui animal. [G.-D. nurcii]	/<pol., ucr. nurka
NURLIU	NURLÍ//U ~e (~i)	<i>pop.</i>	fam. (mai ales de-spre femei) Care are nuri; atrăgător prin far-mecul său.	/<turc. nurlu
NUT	NUT ~uri	<i>n.</i>	Șanțuleț pe suprafața unei piese, care servește la îmbucarea acesteia cu altă piesă; canelură.	/<germ. Nut
NUTAȚIE	NUTÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Mișcare oscilatorie a axei de rotație a unui corp solid, care are loc concomitent cu precesia.2) astr. Oscilație a axei Pământului, cauzată de atracția Soarelui și a Lunii.3) Mișcare latentă și în spirală a vârfului unor plante în jurul axei lor.	/<fr. nutation, it. nutazione
NUTREȚ	NUTRÉT ~uri	<i>n.</i>	Produs de natură vegetală (mai rar animală sau minerală), folosit ca hrană pentru animalele erbivore domestice; furaj.	/<lat. nutricium
A NUTRI	A NUTR//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) (ființe, plante) A face să-și mențină existența fizică dând hrană; a susține prin nutriție; a hrăni; a alimenta.2) fig. (idei, sentimente, gânduri) A cultiva cu perseverență în sinea sa, neexteriorizând.	/<lat. nutrire

NUTRIA	NÚTRI//A ~i	<i>f.</i>	1) Mamifer rozător acvatic, cu blană lungă și aspră, de culoare brună-ce-nușie, prețioasă.2) Blană a acestui mamifer. [Sil. -tri-a]	/<fr. nutria, germ. Nutria
NUTRIET	NUTRIÉT	<i>n.</i>	Blăniță de miel special prelucrată, care imită blana de nutria. [Sil. -tri-et]	/nutria + suf. ~et
NUTRIMENT	NUTRIMENT ~e	<i>n.</i>	rar Ceea ce servește la alimentarea unui organism viu; hrană. ~ caloric.	/<fr. nutriment, lat. nutrimentum
NUTRITIV	NUTRITÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care servește pentru a nutri; care are proprietatea de a nutri; hrănitor. Substanță ~ă.2) Care ține de nutriție; propriu nutriției.	/<fr. nutritif, lat. nutritivus
NUTRIȚIE	NUTRÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	Ansamblul proceselor de asimilare a hranei necesare creșterii, dezvoltării și activității organismelor vii; alimentație. ~a plantelor.	/<fr. nutrition, lat. nutritio, ~onis
A NUTUI	A NUTU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	(piese) A înzestra cu nuturi.	/nut + suf. ~ui
NUVELĂ	NUVEL//Ă ~e	<i>f.</i>	Creație literară epică în proză, mai complexă și mai amplă decât schița, mai simplă și mai redusă ca proporții decât romanul, în care este redat un eveniment caracteristic din viața unuia sau mai multor personaje. ~ umoristică. [G.-D. nuvelei]	/<fr. nouvelle. it. novella
NUVELETĂ	NUVELÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	rar 1) Nuvelă scurtă.2) Lucrare muzicală care cuprinde mai multe teme scurte.	/<it. novelletta
NUVELIST	NUVELÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Autor de nuvele.	/<fr. nouvelliste
NUVELISTIC	NUVELÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de nuvelă; propriu nuvelei.	/nuvelist + suf. ~ic
NUVELISTICĂ	NUVELÍSTICĂ	<i>f.</i>	Ansamblul creațiilor nu-velistice aparținând unei epoci, unei literaturi sau unui scriitor.	/nuvelist + suf. ~ic
O	O	<i>interj.</i>	1) (se folosește, prelungit, pentru a exprima mirare, bucurie, înfrustare, surprindere, revoltă, nemulțumire etc.).2) (se folosește în invocații și apostrofare, sporindu-le intensitatea).	/Onomat.
OAC	OÁC	<i>interj.</i>	(se folosește, de obicei repetat, pentru a imita orăcăitul broaștelor).	/Onomat.
OACHEȘ	OÁCHEȘ ~ă (~i, ~e)		1) (despre persoane) Care are părul și pielea de culoare închisă; cu pielea și cu părul de culoare închisă, negriu; negricios; smolit; brunet.2) (despre lucruri) Care bate în negru; de culoare închisă.3) (despre oi) Care are pete negre în jurul ochilor; c	/ochi + suf. ~eș
OAIE	OÁIE oi	<i>f.</i>	1) Mamifer rumegător domestic, crescut pentru lână, lapte și carne. • Ca oile buluc; în dezordine. Șiret (sau deștept) ca oaia naiv, prost.2) Femela matură a acestui animal.3) fig. depr. Om mărginit.4) mai ales la pl. (în limbajul bisericesc) Om credincios	/<lat. ovis
OALĂ	OÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Vas de bucătărie (din lut ars, de metal, de faianță etc.) folosit pentru gătitul sau pentru păstrarea mâncării. • S-a făcut (sau este) ~e și urcioare (sau ulcele) a murit de mult timp. A plăti ~ele sparte a răspunde pentru faptele săvârșite de alții. A	/<lat. olla

OARĂ	OÁRĂ ori	<i>f.</i>	(la sing. precedat de un numeral ordinal; la pl. în componența numeralelor adverbiale) Fiecare dintre cazurile când se produce o întâmplare sau un fapt care se repetă; dată. Prima ~. A treia ~. De cinci ori. • Ori de câte ori de fiecare dată.	/<lat. hora
OARE	OÁRE	<i>adv.</i>	(atribuie celor spuse valoare interogativă sau dubitativă): ~ așa să fie? Se poate ~?	/<lat. volet
OARECARE	OARECÁRE	<i>pron.</i>	v. ORICARE.	/oare + care
OARECE	OARECÉ	<i>pron.</i>	înv. v. ORICE.	/oare + ce
OARECINE	OARECÍNE	<i>pron.</i>	înv. v. ORICINE.	/oare + cine
OARECUM	OARECÚM	<i>adv.</i>	Într-o anumită măsură; întrucâtva; cam. • A-i fi cuiva ~ a-i fi (cuiva) neplăcut; a-i fi rușine.	/oare + cum
OASPETE	OÁSPE//TE ~ți	<i>m.</i>	1) Persoană care vine în vizită, în ospeție; musafir.2) Persoană oficială invitată să asiste la o adunare sau la o solemnitate.	/<lat. hospes, ~itis
OASTE	OÁSTE oști	<i>f.</i>	1) înv. Totalitate a forțelor armate ale unui stat; armată.2) pop. Serviciu militar; cătănie.3) pop. Mulțime de ostași.4) fig. Mulțime de persoane. [G.-D. oștii]	/<lat. hostis, ~em
OAZĂ	OÁZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Loc într-un pustiu acoperit cu vegetație, datorită existenței unei surse de apă.2) fig. Loc sau moment ce creează condiții pentru destindere și recreație. [G.-D. oazei]	/<germ. Oase, it. oasi, fr. oasis
OBADĂ	OBÁDĂ obézi	<i>f.</i>	1) Fiecare dintre bucățile care alcătuiesc partea periferică circulară a unei roți de lemn.2) Parte a unei roți de automobil pe care se montează cauciucul.3) la pl. înv. Instrument de tortură format din două bucăți de lemn, fiecare fiind prevăzută cu câte	/<sl. obedu
A OBĂDA	A OBĂD//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(roți) A înzestra cu obezi.	/Din obadă
OBĂDAR	OBĂDÁR ~e	<i>n.</i>	reg. Sfredel de făcut găuri în obezi.	/obadă + suf. ~ar
OBÂRȘIE	OBÂRȘI//E ~i	<i>f.</i>	1) Punct de plecare; punct inițial; origine.2) Apartenență socială sau etnică; matcă; ascendentă; proveniență; ori-gine.3) Loc de naștere; baștină.4) Loc de unde pornește albia unei ape curgătoare; izvor.	/<sl. obruši
OBCINĂ	ÓBCIN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Coamă care face legătura între două piscuri de munte sau de deal.2) Înălțime împădurită. [G.-D. obcinii]	/<sl. obțina
OBEDIENT	OBEDIÉN//T ~tă (~ti, ~te)	<i>livr.</i>	Care este supus, ascultător. [Sil. -di-ent]	/<lat. obediens, ~ntis, it. obediante
OBELISC	OBELÍSC ~uri	<i>n.</i>	Monument comemorativ sau decorativ constând dintr-un singur bloc de piatră, lucrat, de regulă, în fațete și ascuțit la vârf.	/<fr. obélisque
OBERLIHT	ÓBERLIHT ~uri	<i>n.</i>	1) Parte de sus a unei ferestre sau a unei uși, care se deschide separat și servește la iluminarea sau la aerisirea unei încăperi.2) Fereastră făcută în podul unei case sau în tavanul unei încăperi, pentru a permite pătrunderea luminii naturale; lumi-nato	/<germ. Oberlicht
OBEZ	OBÉZ ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care are exces de grăsime; foarte gras.	/<fr. obese
OBEZIC	OBÉZI//C ~că (~ci,		Care ține de obezitate; propriu obezității.	/<fr. obésique

OBEZITATE	OBEZITÁTE	<i>f.</i>	Îngrășare anormală rezultată din depunerea grăsimii în diferite organe și țesuturi ale corpului; stare obeză.	/<fr. obésité
OBIALĂ	OBIÁLĚ obiele	<i>f.</i>	1) Bucată de țesătură groasă care se înfășoară pe laba piciorului, în loc de ciorap sau peste ciorap.2) Bucată de țesătură veche; zdreanță. • A face pe cineva ~ (sau~ de câine) a batjocori pe cineva, numindu-l în fel și chip. [G.-D. obielei]	/<bulg. obijalo
OBICEI	OBICÉ//I ~iuri	<i>n.</i>	1) Însușire dobândită cu timpul prin practică și devenită trăsătură caracteristică; obișnuință; deprindere. • A avea ~ (sau ~iul) a obișnui.2) Lege nescrisă, consfințită de tradiție, care este proprie unui popor sau unei comunități de oameni; datină; cutu	/<bulg. obitaj
OBIDĂ	OBÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Amărăciune provocată de o nedreptate.2) înv. Faptă nedreaptă, reprobabilă; nedreptate.	/<sl. obida
A OBIDI	A OBID//Í ~esc	<i>tranz.</i>	înv. A face să se obidească.	/Din obidă
A SE OBIDI	A SE OBID//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	înv. A fi cuprins de obidă.	/Din obidă
OBIECT	OBIÉCT ~e	<i>n.</i>	1) Corp solid, cunoscut direct cu ajutorul simțului.2) Bun material rezultat din procesul muncii. ~ de consum. ~ de uz casnic.3) Materie asupra căreia este orientată activitatea spirituală sau artistică. ~ de cercetare. ~ de descriere.4) Ființă sau lucru	/<lat. obiectum, germ. Objekt
A OBIECTA	A OBIECT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A aduce în calitate de argumente contrare, manifestându-și dezacordul cu cele spuse de interlocutor; a înainta ca obiecție.	/Din obiecție
OBIECTIV I	OBIECTÍV I ~e	<i>n.</i>	1) fiz. Lentilă (sau sistem de lentile convergente), făcând parte dintr-un aparat optic (lunetă, microscop, aparat de fotografiat etc.), care este orientată spre obiectul supus cercetării.2) Punct asupra căruia este orientată o operație militară; țintă.3)	/<fr. objectif
OBIECTIV II	OBIECTÍV II ~ă (~i, ~e)		1) și adverbial (despre persoane sau despre manifestările lor) Care denotă exactitate în procesul de reflectare a realității; nefalsificat; veridic.2) filoz. (în opoziție cu subiectiv) Care există în afara conștiinței și independent de ea; cu existență în	/<fr. objectif
A OBIECTIVA	A OBIECTIV//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(lucruri) A considera ca obiectiv.2) A face să se obiecti-veze.	/<fr. objectiver
A SE OBIECTIVA	A SE OBIECTIV//Á pers.3 se ~eáză	<i>intrans.</i>	(despre gânduri, planuri etc.) A se transforma în ceva obiectiv, real.	/<fr. objectiver
OBIECTIVISM	OBIECTIVÍSM	<i>n.</i>	1) Pretinsă obiectivitate în tratarea fenomenelor realității, prezentate ca necesare istoricește.2) v. OBIECTIVITATE.	/obiectiv + suf. ~ism
OBIECTIVIST I	OBIECTIVÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de obiectivism; propriu obiectivismului.	/obiectiv + suf. ~ist
OBIECTIVIST II	OBIECTIVÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care manifestă obiectivism.	/obiectiv + suf. ~ist
OBIECTIVITATE	OBIECTIVITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter obiectiv; nepărtinire; imparțialitate.2) filoz. Existență reală a lumii, independentă de conștiința și de voința subiectului cunoscător.	/<fr. objectivité
A SE OBIECTIVIZA	A SE OBIECTIVIZ//Á pers.3 se ~eáză	<i>intrans.</i>	rar A căpăta un caracter obiectiv.	/obiectiv + suf. ~iza

OBIECTUAL	OBIECTUÁL ~ă (~i, ~e)	<i>livr.</i>	Care există în afara conștiinței și independent de ea; cu existență independentă.2) Care ține de obiecte, de lucruri. [Sil. -tu-al]	/Din obiect
OBIECȚIE	OBIÉCȚI//E ~i	<i>f.</i>	Argument adus împotriva unei opinii sau afirmații, pentru a combate. [G.-D. obiecției]	/<fr. objection
A OBIJDUI	A OBIJDU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	pop. 1) A face să sufere, cauzând o obidă.2) A înzestra în mod insuficient (cu ceva). În ce privește statura, natura l-a ~it.3) înv. A lipsi de drepturi prin abuz de putere; a asupri; a oprima; a împila	/<sl. obiždon
OBIJDUITOR	OBIJDUIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și adverbial</i>	pop. Care obijduiește; care lezează demnitatea cuiva; jignitor; ofensator. [Sil. -du-i-]	/a obijdui + suf. ~tor
A OBIȘNUI	A OBIȘNU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	1) A face să se obișnuiască.2) A practica în calitate de obicei; deprindere. ~ plimbări la aer liber. ~iește să studieze la bibliotecă.	/cf. bulg. obižno
A SE OBIȘNUI	A SE OBIȘNU//Î mă ~iesc	<i>intrans.</i>	(urmat de determinări introduse prin prepoziția cu) A deveni cunoscut îndeaproape în urma unor contacte repetate; a se învăța; a se deprinde; a se familiariza. ~ cu noul colectiv. ~ cu lucrul.	/cf. bulg. obižno
OBIȘNUINȚĂ	OBIȘNUÍŢ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Însușire dobândită cu timpul, prin practică, și devenită trăsătură caracteristică; obicei; deprindere. • Din ~ în virtutea deprinderii.2) Pricepere căpătată prin repetarea aceleiași acțiuni; deprindere [G.-D. obișnuinței]	/a (se) obișnui + suf. ~ință
OBIȘNUIȚ	OBIȘNUÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A OBIȘNUI și A SE OBIȘNUI.3) și substantival Care se întâlnește frecvent, regulat.3) Care nu se deosebește prin nimic specific; care nu are trăsături particulare; lipsit de originalitate; trivial; vulgar; ordinar.	/v. a (se) obișnui
A OBLĂDUI	A OBLĂDU//Î ~iesc	<i>în v.</i>	1. tranz. 1) A dirija, stând în frunte; a conduce; a cârmui; a guverna; a administra.2) A lua sub ocrotire; a ocroti; a păzi; a supraveghea; a proteja.2. intrans. A se afla la domnie; a domni. [Sil. -blă-]	/<sl. obladovati
OBLĂDUIRE	OBLĂDUÍR//E ~i	<i>f. în v.</i>	1) v. A OBLĂDUI.2) Organ de conducere; ocârmuire; administra-ție. [Sil. -blă-]	/v. a oblădui
OBLĂDUITOR I	OBLĂDUIT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>în v.</i>	Care oblăduiește; ocrotitor. [Sil. -blă-]	/a oblădui + suf. ~tor
OBLĂDUITOR II	OBLĂDUITÓR II ~i	<i>m. în v.</i>	1) Persoană care oblăduiește, guvernează; conducător.2) Persoană care protejează, apără; pro-tector. [Sil. -blă-]	/a oblădui + suf. ~tor
OBLÂNC	OBLÂNC ~uri	<i>n.</i>	Partea din față, puțin mai ridicată, a șeii. [Sil. o-blânc]	/<sl. oblonku
OBLEȚ	OBLÉȚ ~i	<i>m.</i>	Pește dulcicol de talie mică, cu solzi mărunți argintii, având gura oblică; sorean, albișoară. [Sil. -o-bleț]	/oblu + suf. ~eț
OBLIC	ÓBLI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care se află sub un unghi față de orizontală; pieziș; costîș. Linie ~că. Poziție ~că. Rază ~că.2) (despre ochi) Care are colțurile ridicate spre tâmpile; codat.3) (despre privire) Care vădește suspiciune; iscoditor.4) gram.: Caz ~ orice caz în afară de	/<lat. obliquus, fr. oblique
OBLICĂ	ÓBLI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	mat. Linie dreaptă care formează cu un plan sau cu o altă dreaptă un unghi diferit de 00 sau de 900. [Sil. -bli-]	/<lat. obliquus, fr. oblique

A OBLICI	A OBLIC//Í ~esc	<i>tranz.</i>	înv. 1) A găsi după multă căutare; a dibui.2) A prinde de veste; a afla. [Sil. -bli-]	/<sl. obliṭiti
OBLICITATE	OBLICITÁTE	<i>f.</i>	Caracter oblic. [Sil. -bli-]	/<fr. obliguité
A OBLIGA	A OBLIG//Á oblig	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A pune cu forța (să facă ceva); a sili; a forța; a constrânge; a impune.2) (despre îndatoriri de ordin juridic sau moral) A face să fie dator; a îndatora. Legea ~ă. Noblețea lor ne ~ă. [Sil. -bli-]	/<lat. obligare, fr. obliger
A SE OBLIGA	A SE OBLIGÁ mă oblig	<i>intranz.</i>	A-și asuma sarcina; a se angaja; a se lega. [Sil. -bli-]	/<lat. obligare, fr. obliger
OBLIGATIVITATE	OBLIGATIVITÁTE	<i>f.</i>	Caracter obligator. [Sil. -bli-]	/v. a (se) obliga
OBLIGATORIU	OBLIGATÓRI//U ~e (~i)		1) De care este obligat oricine să țină cont; care se impune. Regulă ~e.2) Care trebuie realizat numaidecât. Serviciu militar ~. [Sil. -bli-, -riu]	/<lat. obligatorius, fr. obligatoire
OBLIGAȚIE	OBLIGÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Sarcină obligatorie; angajament; datorie.2) Act juridic care obligă o persoană la o anumită acțiune.3) Hârtie de valoare care se emite cu ocazia unui împrumut de stat. [G.-D. obligației; Sil. -bli-, -ți-e]	/<fr. obligation, lat. obligatio, ~onis
OBLIGEANĂ	OBLIG//EÁNĂ ~ene	<i>f.</i>	Plantă aromată, cu tulpina erectă, neramificată, cu frunze liniare, lungi, folosită în industria lichiorurilor, în parfumerie și în medicină. • ~de-baltă trestie mirositoare. [Sil. -bli-]	/Orig. nec.
A OBLITERA	A OBLITER//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se oblitereze.2) (timbre poștale) A anula prin aplicarea unei ștampile.	/<fr. oblitérer, lat. oblitterare
A SE OBLITERA	A SE OBLITER//Á pers.3 se ~eáză	<i>intranz.</i>	livr. 1) (despre texte scrise, inscripții etc.) A deveni cu timpul necitit; a se șterge treptat.2) (despre vasele sangvine) A nu permite sângelui să circule normal; a se astupa; a se închide.	/<fr. oblitérer, lat. oblitterare
OBLOJEALĂ	OBLOJ//EÁLĂ ~eli	<i>f. pop.</i>	1) Mijloc extern de tratament, prin aplicarea unei comprese, cataplasme sau unguent (pe partea bolnavă a corpului).2) Aplicare a unor medicamente și a unor materiale sterile de protecție (vată, tifon) pe o rană sau pe un organ bolnav, pentru a le feri de	/a obloji + suf. ~eală
A OBLOJI	A OBLOJ//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) (răni sau organe vătămate) A trata cu oblojeli.2) fig. A îngriji, manifestând o atenție deosebită.3) pop. A îmbrăca în multe haine puse una peste alta; a îmbodoli; a încotoșmăna; a înfolfi. [Sil. -blo-]	/<sl. oblojiti
OBLON	OBL//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Panou special, plasat în fața sau în spatele unei uși sau ferestre, ca mijloc de protecție sau de reglare a luminii.2) Tăblie de lemn, cu care se închide gura podului.3) înv. Ușiță la o trăsură. [Sil. o-blon]	/Orig. nec.
OBLONG	OBLÓN//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>livr.</i>	Care are lungimea mai mare decât lățimea; lunguiet; alungit.	/<fr. oblong, lat. oblongus
A OBLONI	A OBLON//Í ~esc	<i>tranz.</i>	rar (uși, ferestre etc.) A prevedea cu oblon. [Sil. -blo-]	/Din oblon

OBLU	ÓBLU oáblă (óbli, oáble)	<i>și adverbial</i>	1) Care are aspect de linie dreaptă; fără cotituri; drept.2) (despre terenuri, câmpii) Care are suprafața dreaptă; fără ridicături sau adâncituri; plan; neted.3) (despre înălțimi, urcușuri) Care este aproape vertical; cu pantă repede; abrupt. [Sil. o-blu]	/<sl. oblu
A SE OBNUBILA	A SE OBNUBIL//Á pers. 3 se ~eáză	<i>intrans.</i>	livr. (despre vedere sau despre memorie) A-și pierde starea normală; a deveni mai slab.	/<lat. obnubilare, fr. obnubiler
OBOI	OBÓI oboáie	<i>n.</i>	Instrument muzical de suflat constând dintr-un tub conic de lemn, cu ancie dublă, cu orificii laterale și cu clape.	/<it. oboe, germ. Oboe
OBOIST	OBOÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	In-strumentist care cântă la oboi.	/<fr. haut-bod'ste, germ. Hoboist
OBOL I	OBÓL I ~i	<i>m.</i>	Monedă veche grecească, egală cu a șasea parte dintr-o drahmă, cu circulație și în Moldova medievală	/<fr. obole, lat. obolus
OBOL II	OBÓL II ~uri	<i>n.</i>	1) Contribuție bănească adusă la o acțiune oarecare.2) Contribuție la realizarea unei activități comune; prinos; aport.	/<fr. obole, lat. obolus
OBOR I	OBÓR I oboáre	<i>n.</i>	1) (în trecut) Loc special rezervat pentru vânzarea vitelor; târg de vite.2) Loc împrejmuit (în apropierea casei sau în câmp) unde se țin vitele; țarc; ocol.3) Loc împrejmuit cu stuf sau nuiele într-o apă curgătoare, pentru a prinde pestele sau pentru a p	/<bulg., sb. obor
OBOR II	OBÓR II oboáre	<i>n.</i>	Sfoară cu ajutorul căreia mreaja unui năvod se prinde în apă.	/<rus. obor
OBOROC	OBOR//ÓC ~oáce	<i>n. inv.</i>	1) Recipient cilindric larg la gură, făcut, de obicei, din coajă de tei, servind la păstrarea și la transportarea cerealelor.2) Conținut al unui asemenea re-cipient.3) Unitate de măsură a capacității folosită, de regulă, pentru cereale. • ~ mare oboroc cu	/<sb. uborok
OBOSEALĂ	OBOS//EÁLĂ ~éli	<i>f.</i>	1) Stare a celui obosit; osteneală.2) tehn. (despre materiale, piese, instalații) Pierdere a rezistenței ca rezultat al folosirii îndelungate. ~eala metalului. [G.-D. oboselii]	/a obosi + suf. ~eală
A OBOSI	A OBOS//Í ~esc		1. intrans. (despre ființe) A-și pierde puterile (în urma unui consum de energie); a ajunge în stare de slăbiciune; a osteni.2. tranz. (ființe) A face să-i slăbească puterile; a aduce într-o stare de slăbiciune; a osteni.	/<bulg. oboseja, sb. obositi
A SE OBOSI	A SE OBOS//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	A depune eforturi susținute; a se strădui din răputeri; a se necăji; a se chinui; a se căzni; a se munci; a se osteni.	/<bulg. oboseja, sb. obositi
OBOITOR	OBOSIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		Care obosește; care prezintă dificultăți; anevoios; ostenitor. Călătorie ~oare.	/a obosi + suf. ~tor
OBOT	OBÓT ~e	<i>n.</i>	reg. Chingă care unește capetele anterioare ale tălpilor unei sănii.	/cf. bulg. hobot
OBRAȚ	OBRÁȚ ~e	<i>n.</i>	(în trecut) Unitate de măsură a lungimii (egală cu 26,76 m). [Sil. o-brat]	/<sl. obratu
OBRAZ I	OBRÁ//Z I ~ji	<i>m.</i>	Fiecare dintre cele două părți laterale care formează fața. • A avea ~ subțire a fi fin, sensibil. A fi gros de ~ a fi nesimțit, obraznic. A-i plesni (sau a-i crăpa) cuiva ~zul de rușine a se simți extrem de jenat. (A fi) fără (de) ~ (a fi) lipsit de ruși	/<sl. obrazu

OBRAZ II	OBRÁZ II ~e	<i>n.</i>	1) Partea de dinainte a capului la om; față. • A(-și) scoate ~ul în lume a ieși în public.2) fig. Prestigiu al unei persoane; autoritate. • ~ul subțire cu chel-tuială se ține pretențiile de lux cer cheltuială.3) Poziție socială; funcție. • A fi (sau a nu	/<sl. obrazu
OBRAZNIC	OBRÁZNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) și substantival Care nu are rușine; nerușinat; imper-tinent; neobrazat. • ~cul mănâncă praz-nicul se spune despre o persoană care obține ceva datorită impertinenței sale.2) Care este neastâmpărat; neascultător. Copil ~. [Sil. -braz-]	/obraz + suf. ~nic.
A OBRĂZA	A OBRĂZ//Ă ~esc	<i>tranz.</i>	fam. (persoane) A trata cu observații moralizatoare; a probози; a dojeni; a mustra. [Sil. -bră-]	/Din obraz
OBRĂZAR	OBRĂZÁR ~e	<i>n.</i>	1) Sac de pânză rară cu care își acoperă fața apicultorii, ca să nu-i înțepe albinele.2) Mască de metal care protejează fața la unele probe sportive.3) pop. Mască pe care o pune cineva pe față, ca să nu fie recunoscut (sau pentru a înfățișa un personaj oa	/obraz + suf. ~ar
OBRĂZNICĂTURĂ	OBRĂZNICĂTŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	fam. Persoană obraznică (mai ales copil). [Sil. -brăz-]	/ob-raznic + suf. ~ătură
A OBRĂZNICI	A OBRĂZNIC//Î ~esc	<i>tranz.</i>	pop. 1) A admonesta pentru purtare necuviincioasă.2) A face să se obraznicească. [Sil. -brăz-]	/Din obraznic
A SE OBRĂZNICI	A SE OBRĂZNIC//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	A se abate de la normele de bună-cuviință; a deveni obraznic; a-și lua nasul la purtare. [Sil. -bră-]	/Din obraznic
OBRĂZNICIE	OBRĂZNICÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Caracter obraznic; impertinență.2) Vorbă sau faptă necuviincioasă; impertinență; insolentă; neobrazare. [Sil. -brăz-]	/obraznic + suf. ~ie
OBRINTEALĂ	OBRINT//EÁLĂ ~eli	<i>f.</i>	Inflamație a unei răni (provocată de infecție, de răceală etc.).	/a (se) obrinti + suf. ~eală
A OBRINTI	A OBRINT//Î ~ește	<i>pop.</i>	1. intrans. v. A SE OBRINTI.2. tranz. A face să se obrintească. [Sil. -brin-]	/<sl. obentriti
A SE OBRINTI	A SE OBRINT//Î se ~ește	<i>intrans.</i>	pop. (despre răni sau părți rănite ale corpului) A se inflama prin răceală sau prin infectare. [Sil. -brin-]	/<sl. obentriti
OBSCEN	OBSCĚN ~ă (~i, ~e)		(despre gesturi, cuvinte, atitudini etc.) Care vădește lipsă de pudoare; nerușinat.	/<fr. obscene, lat. obscenus
OBSCENITATE	OBSCENIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter obscen. ~atea unor episoade.2) Vorbă sau faptă obscenă.	/<fr. obscénité, lat. obscenitas, ~atis
OBSCUR	OBSCŮR ~ă (~i, ~e)		1) Care este lipsit de lumină; fără lumină; întunecos; sumbru. Local ~.2) fig. Care este greu de înțeles; de neînțeles; impenetrabil; ermetic.3) fig. (în opoziție cu vestit, celebru) Care este puțin cunoscut sau chiar necunoscut; fără merite sau calități	/<fr. obscur, lat. obscurus
A OBSCURA	A OBSCUR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să de-vină obscur.	/Din obscur
OBSCURANTISM	OBSCURANTĪSM	<i>n.</i>	1) Stare obscură; înapoiere culturală.2) Atitudine ostilă față de propagarea științei și culturii în popor.	/<fr. obscurantisme
OBSCURANTIST I	OBSCURANTĪ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de obscurantism; propriu obscurantismului.	/<fr. obscurantiste
OBSCURANTIST II	OBSCURANTĪ//ST II	<i>m.</i>	Adept al obscurantismului.	/<fr. obscurantiste

OBSCURITATE	OBSCURITĂȚE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter obscur; întuneric.2) Lipsă de inteligibilitate.3) Stare obscură.	/<fr. obscurité, lat. obscuritas, ~atis
OBSECRAȚIE	OBSECRAȚII/E ~i	<i>f.</i>	Figură retorică prin care oratorul apelează la divinități sau personalități marcante. [G.-D. obsecrației; Sil. -cra-]	/<fr. obsecration, lat. obsecratio, ~onis
OBSECVENT	OBSECVÉN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre un curs de apă) Care curge sau are o direcție de curgere inversă celei de înclinare a straturilor de teren.	/<fr. obséquent
OBSECVIOS	OBSECVI//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)	<i>livr.</i>	rar 1) Care este politicoș și atent până la maximum.2) Care vădește lipsă de dem-nitate; slugarnic; servil. [Sil. -vi-os]	/<fr. obséquieux, lat. obsequiosus
OBSECVIOZITATE	OBSECVIOZITĂȚE	<i>f.</i>	1) Caracter obsecvios.2) Vorbă sau faptă de om obsecvios.3) Exces de politețe care trece în lingușire și servilism. [Sil. -vi-o-]	/<fr. obséquiosité
A OBSEDA	A OBSED//Á pers.3 ~ează	<i>tranz.</i>	(despre gânduri, idei, sentimente etc.) A preocupa în permanență și în mod complet; a urmări; a stăpâni.	/<fr. obséder
OBSEDANT	OBSEDÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care obse-dează. Imagine ~tă. Amintire ~tă.	/<fr. obsédant
A OBSERVA	A OBSERVÁ obsérv	<i>tranz.</i>	1) A fixa cu văzul într-un fragment scurt de timp; a distinge fugitiv cu privirea; a zări.2) A sesiza atrăgând atenția; a remarca. ~ un detaliu artistic.3) A privi cu atenție, pentru a-și forma o părere.4) A urmări pe ascuns; a pândi.5) înv. (legi, obicei	/<fr. observer, lat. observare
OBSERVABIL	OBSERVÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi (ușor) observat; care se pretează la observație.	/<fr. observable, lat. observabilis, ~e
OBSERVATOR I	OBSERVAT//ÓR I ~oáre	<i>n.</i>	1) Instituție științifică care efectuează observații astro-nomice, geofizice și meteorologice și analizează rezultatele lor.2) Clădire amenajată cu in-stalații speciale pentru observații.3) Loc special amenajat la înălțime, de unde se pot face observații	/<lat. observatorium, fr. observatoire
OBSERVATOR II	OBSERVAT//ÓR II ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care este însărcinată să observe, să supravegheze ceva.	/<lat. observa-tor, fr. observeure
OBSERVAȚIE	OBSERVÁȚII/E ~i	<i>f.</i>	1) v. A OBSERVA. • Foaie de ~ document în care sunt înre-gistrate zilnic evoluția bolii unui bolnav și tratamentul aplicat. A ține sub ~ a supra-veghea.2) Constatare cu privire la un fenomen sau la un fapt observat.3) Obiecție la o acțiune, la un fapt sau	/<germ. Ob-servation, fr. observation, lat. observatio, ~onis
OBSESIE	OBSÉSI/E ~i	<i>f.</i>	1) Gând sau imagine care stăruie în mintea cuiva; preocupare mintală ce obsedează.2) med. Tulburare a sistemului nervos, manifestată prin apariția involuntară în conștiință a unor idei sau temeri persistente.3) Stare a celui obsedat. [G.-D. obsesiei]	/<fr. obsession
OBSESIV	OBSESÍV ~ă (~i, ~e)		Care ține de obsesie.	/Din obsesie
OBSIDIAN	OBSIDIÁN ~e	<i>n.</i>	Rocă magmatică necri-stalizată, întrebuințată în epoca de piatră la confecționarea armelor și uneltelor [Sil. -di-an]	/<fr. obsidiane, obsidienne
OBSIGĂ	OBSÍGĂ	<i>f.</i>	Plantă erbacee asemănătoare cu ovăzul, care crește prin fânețe și prin pășuni sau este cultivată pentru nutreț.	/<bulg. obsila, sb. ovsika

OBSTACOL	OBSTÁCOL ~e	<i>f.</i>	1) Factor care împiedică sau îngreuiază realizarea unei acțiuni; stavilă; piedică, impediment; baraj; barieră.2) Obiect material peste care trebuie să se treacă la o întrecere sportivă. Cursă cu ~e.	/<fr. obsta-cle, lat. obstaculum, it. ostacolo
OBSTETRIC	OBSTÉTTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de obstetrică; propriu obstetricii.	/<fr. obstétrique
OBSTETRICAL	OBSTETRICÁL ~ă (~i, ~e)		v. OBSTETRIC.	/<fr. obstétrical
OBSTETRICĂ	OBSTÉTTRICĂ	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu fiziologia și patologia sarcinii și a nașterii.	/<fr. obstétrique
OBSTETRICIAN	OBSTETRICI//ÁN ~ână (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Medic specialist în obstetrică. [Sil. -ci-an]	/<fr. obstétricien
A SE OBSTINA	A SE OBSTIN//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	livr. A stăruii cu îndărătnicie într-o acțiune sau într-o atitudine (mai ales nesănătoasă); a se încăpățâna; a se îndărătnici; a se ambiționa.	/<fr. obstiner
OBSTRUCTIV	OBSTRUCTÍV ~ă (~i, ~e)	<i>med.</i>	Care provoacă obstrucția unui sistem tubular din organism; care oprește circulația normală.	/<fr. obstructif
OBSTRUȚIE	OBSTRÚȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) med. Astupare parțială sau totală a unui canal anatomic tubular (trahee, bronhie, intestin etc.); ocluzie; obliterație.2) Tactică de luptă folosită în parlament de partidele și fracțiunile politice, cu scopul de a împiedica sau de a paraliza dezbaterile	/<fr. obstruction, lat. obstructio, ~onis
A SE OBSTRUȚIONA	A SE OBSTRUȚION//Á pers. 3 se ~ează	<i>med.</i>	(despre lumenul organelor tubulare) A se astupa ca urmare a unui proces, a unui obstacol situat în interiorul organismului. [Sil. -ți-o-]	/Din obstrucție
OBSTRUȚIONISM	OBSTRUȚIONÍSM	<i>n.</i>	Tactică de luptă politică, ai cărei adepți recurg la obstrucții. [Sil. -ți-o-]	/<fr. obstructionnisme
OBSTRUȚIONIST I	OBSTRUȚIONÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de obstrucționism; propriu obstrucționismului. [Sil. -ți-o-]	/<fr. obstruction-niste
OBSTRUȚIONIST II	OBSTRUȚIONÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al obstrucționismului. [Sil. -ți-o-]	/<fr. obstructionniste
OBȘTE	ÓBȘT//E ~i	<i>f. inv.</i>	1) Colectivitate, co-munitate de oameni uniți la o anumită treaptă de dezvoltare istorică; societate.2) Repre-zentanță a poporului; adunare obștească.3) rar Grup de oameni care își petrec timpul liber sau merg undeva împreună; companie; societate.4) Formă	/<sl. obištije
OBȘTESC	OBȘT//ÉSC ~ească (~ești)		1) Care ține de obște; propriu obștii. Viață ~ească. Interese ~ești.2) Care se referă la deservirea benevolă (politică, culturală, profesională etc.) a necesităților societății. Muncă ~ească. Treburi ~ești.3) Care este comun pentru toți; destinat tuturor;	/obște + suf. ~esc
OBȘTEȘTE	OBȘTÉȘTE	<i>adv.</i>	Sub aspect obștesc; din punct de vedere obștesc; în ceea ce privește obștea.	/obște + suf. ~ește
A OBȘTI	A OBȘT//Í ~esc	<i>trans.</i>	înv. A face cunoscut unei colectivități; a anunța în mod public.	/<sl. obištiti
OBȘTIME	OBȘTÍME	<i>f.</i>	(cu sens colectiv) inv. 1) v. OBȘTE2) pop. Totalitate a organizațiilor obștești.	/obște + suf. ~ime

A OBTURA	A OBTUR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(deschizături, tuburi, conducte, vase sangvine etc.) A face să se astupe; a închide; a înfunda.	/<fr. obturer
OBTURATOR	OBTURAT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Dispozitiv sau piesă pentru obturația unei deschizături. • ~ fotografic dispozitiv al unui aparat de fotografiat care nu permite luminii să cadă pe placa sau pe filmul fotografic.	/<fr. obturateur
OBTURAȚIE	OBTURÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A OBTURA.2) med. Astupare a unui orificiu. ~ dentară.	/<fr. obturation
OBTUZ	OBTÚZ ~ă (~i, ~e)		1): Unghi ~ unghi mai mare de 900.2) fig. (despre persoane sau manifestările lor) Care vădește nepricepere; lipsit de pătrundere; opac. Spirit ~.	/<fr. obtus
OBTUZITATE	OBTUZITÁTE	<i>f.</i>	Caracter obtuz.	/obtuz + suf. ~itate
A OBȚINE	A OBȚÍNE obțin	<i>tranz.</i>	A căpăta prin anumite eforturi; a dobândi; a contracta.	/<fr. obtenir, lat. obtinere
OBUZ	OBÚZ ~e	<i>n. inv.</i>	Proiectil de artilerie.	/<fr. obus
OBUIER	OBUIÉR ~e	<i>n.</i>	Tun de calibru mijlociu, cu țeava relativ scurtă, care trage cu o traiectorie foarte înaltă. [Sil. -zi-er]	/<fr. obusier
OCA	OCÁ ~le	<i>f. inv.</i>	1) Unitate de măsură a greutateii și capacității (egală, aproximativ, cu un kilo-gram sau cu un litru și jumătate). • ~ mică măsură falsă, mai mică decât cea legală. A prinde pe cineva cu ~ua mică a prinde pe cineva cu o minciună.2) Vas care corespunde ace	/<turc. okka
OCARĂ	OCÁRĂ ocări	<i>f.</i>	Mustrare umilitoare; doja-nă jignitoare; batjocură. Cuvinte de ~. • A ajunge de ~a se face de râs. v. A OCĂRÎ.	/Din a ocări
OCARINĂ	OCARÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Instrument muzical po-pular de suflat constând dintr-un corp oval (de argilă arsă sau de metal), cu orificii laterale.	/<fr., it. ocarina
OCAZIE	OCÁZI//E ~i	<i>f.</i>	1) Situație favorabilă; circumstanță avantajoasă; moment oportun; prilej.2) Eveniment festiv; festivitate.3) pop. Mijloc de transport găsit la întâmplare. A venit cu o ~. [G.-D. ocaziei; Sil. -zi-e]	/<fr. occasion, germ. Okasion, lat. occasio, ~onis
OCAZIONAL	OCAZIONÁL ~ă (~i,		Care se produce cu o anumită ocazie. [Sil. -zi-o-]	/<fr. occasionnel
OCAZIONALISM	OCAZIONALÍSM ~e	<i>n.</i>	Element apărut ocazional într-un sistem (mai ales în limbă). [Sil. -zi-o-]	/<fr. occasionnalisme
A OCĂI	A OCĂ//Í pers.3 ~iește	<i>intrans.</i>	rar (despre rațe) A scoate sunete stridente, scurte și repetate, caracteristice speciei; a face „oac-oac”.	/Onomat.
OCĂIT	OCĂÍT ~uri	<i>n.</i>	1) v. A OCĂI.2) Strigăt caracteristic speciei, scos de rațe.	/v. a ocăi
A OCĂRS	A OCĂR//” ~ăsc	<i>tranz.</i>	A trata cu vorbe de ocară; a certa; a batjocori.	/<sl. ocarjati
A OCĂRMUI	A OCĂRMU//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	inv. v. A CĂRMUI.	/cf. sl. okrumiti
OCCIDENT	OCCIDÉNT	<i>n.</i>	1) Punct cardinal situat spre soare-apune; vest; apus.2) Spațiu geografic situat spre soare-apune (în special, Europa de Vest); apus; vest.	/<fr. occident, lat. occidens, ~ntis
OCCIDENTAL	OCCIDENTÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de Occident; propriu Occidentului; apusean.	/<fr. occidental, lat. occidentalis
A OCCIDENTALIZA	A OCCIDENTALIZ//Á	<i>tranz.</i>	A face să se occidentalizeze.	/<fr. occidentaliser

A SE OCCIDENTALIZA	A SE OCCIDENTALIZ//Ă	<i>intrans.</i>	A căpăta caracter occidental.	/<fr. occidentaliser
OCCIPITAL	OCCIPÍTÁL ~ă (~i, ~e)		Care se referă la occiput; caracteristic pentru occiput. • (Os) ~ os lat din partea posterioară și inferioară a craniului.	/<fr. occipital
OCCIPUT	OCCIPÚT ~uri	<i>n. anat.</i>	Os al cutiei craniene, situat în partea posterior-inferioară a acesteia, deasupra vertebrelor gâtului.	/<fr., lat. occiput
OCEAN	OCEÁN ~e	<i>n.</i>	1) Vastă întindere de apă sărată, care ocupă spațiul dintre continente.2) fig. Întindere sau mulțime nemărginită. • ~ul planetar (sau mondial) totalitate a oceanelor și mărilor de pe globul pământesc care comunică între ele. [Sil. -cean]	/<lat. oceanus, fr. océan, germ. Ozean
OCEANIC	OCEÁNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de ocean; propriu oceanului. Vas ~.2) Care trăiește în ocean. Animal ~.3) Care suferă influența oceanului. Climă ~că. [Sil. -cea-]	/<fr. océanique, lat. oceanicus
OCEANOGRAFIC	OCEANOGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		v. OCEANOLOGIC. [Sil. -cea-]	/<fr. océano-graphique
OCEANOGRAFIE	OCEANOGRAFÍE	<i>f.</i>	v. OCEANOLOGIE. [Sil. -cea-]	/<fr. océanographie
OCEANOLOGIC	OCEANOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de oceanologie; propriu oceanologiei. [Sil. -cea-]	/<fr. océanologique
OCEANOLOGIE	OCEANOLOGÍ//E ~i	<i>f.</i>	Ramură a hidrologiei care se ocupă cu studiul oceanelor. [Sil. -cea-]	/cf. oceanografie
OCEL	OCÉL ~i	<i>m.</i>	Ochi simplu, pe care îl au anumite antropode și viermii.	/<fr. ocelle, lat. ocellus
OCHEADĂ	OCHEÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	Privire (semnificativă) aruncată pe furis; semn cu ochiul.	/Din ochi
OCHEAN	OCHEÁN ~e	<i>n.</i>	Instrument optic pentru examinarea amănunțită, cu un singur ochi, a obiectelor situate la distanțe mari de observator; lunetă. [Sil. -chean]	/<it. occhiale
OCHEANĂ	OCHEÁNĂ ochéne	<i>f.</i>	Pește dulceicol de talie medie, cu corpul turtit lateral și cu solzii mari, având înotătoare și ochi roșii; roșioară; babușcă.	/ochi + suf. ~eană
OCHELARI	OCHELÁRI	<i>m. pl.</i>	1) Dispozitiv optic pentru corectarea defectelor vederii sau pentru protecția ochilor constând din două lentile, fixate într-o ramă.2) Pereche de clape fixate pe ambele părți ale căpețelei la nivelul ochilor calului, pentru a-l împiedica să privească în p	/Din ochi
OCHELARIST	OCHELARÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	fam. Persoană care poartă ochelari.	/ochelari + suf. ~ist
OCHELARIȚĂ	OCHELÁRIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu tulpina erectă, ramificată, cu frunze lunguiete și cu fructe în forma de ochelari.	/ochelari + suf. ~iță
OCHEȘELE	OCHEŞÉLE	<i>f. pl.</i>	1) Plantă erbacee deco-rativă, cu tulpina ramificată, puternică, cu frunze penat-divizate și cu flori galbe-ne-portocalii, cu miros pătrunzător.2) Floarea acestei plante.	/oacheș + suf. ~ele
OCHEȚ	OCHÉT ~i	<i>m.</i>	Inel metalic fixat pe marginea unei găuri făcute într-o foaie de cort, într-o pânză de navă etc. pentru a nu se destrăma. [Var. ochețe]	/ochi + suf. ~eț

OCHI I	OCHI I ~	<i>m.</i>	I. 1) (la om și la animale) Organ-pereche al văzului, situat (simetric) pe partea din față a capului. • Între patru ~ confidențial. Cât vezi cu ~i pe întinderi foarte mari; până la orizont. Cu ~i închiși a) fără posibilitate de a alege; la întâmplare; b)	/<lat. oculus
OCHI II	OCHI II óchiuri	<i>n.</i>	1) Placă de sticlă fixată în fiecare cadru al unei ferestre.2) Deschizătură de dimensiuni reduse făcută în ceva cu scopuri diferite. ~ în acoperiș.3) Fiecare dintre golurile formate de firele unei site, plase, împletituri.4) Porțiune circulară de substanță	/<lat. oculus
A OCHI	A OCHÍ ochésc		1. intranz. A potrivi din ochi ținta pentru a putea nimeri; a ținti.2. tranz. 1) A lua ca țintă; a lua la ochi; a ținti.2) A atinge cu proiectilul sau cu ceva aruncat; a lovi drept în țintă; a ținti.3) A fixa cu privirea ca pe ceva foarte dorit; a pune oc	/Din ochi
A SE OCHI	A SE OCHÍ pers.3 se ochéște	<i>intranz.</i>	(despre suprafețe de teren înzăpezite) A se acoperi cu ochiuri negre sau ochiuri de verdeață (în urma topirii zăpezii); a face ochiuri.	/Din ochi
OCHIOS	OCHI//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		1) (de-spre persoane) Care are ochi mari și frumoși; cu ochi mari și frumoși.2) Care are înfățișare plăcută; arătos; chipeș; aspectuos.	/ochi + suf. ~os
OCHIRE	OCHÍR//E ~i	<i>f.</i>	v. A OCHI. • Linie de ~ linie imaginară care unește ochiul trăgătorului cu punctul ochit. Dintr-o ~ dintr-o privire. ~ retrospectivă privire în trecut.	/v. a ochi
OCHIȘOR	OCHIȘÓR ~i	<i>m.</i>	(diminutiv de la ochi) 1) Plantă erbacee cu tulpina neramificată, cu frunze radicale liniare și cu flori galbene; scânțieuiță.2) Plantă erbacee cu tulpina scundă, cu frunze mari, ovale și cu flori roșii sau albastre; scânțieuiță.	/ochi + suf. ~șor
OCHITOR	OCHITÓR ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care ochéște bine (cu o armă); țintaș.2) Militar însărcinat cu operația ochirii (mai ales în artilerie).	/ochi + suf. ~tor
OCHITURĂ	OCHITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	rar Privire aruncată asupra cuiva; uitătură; cătătură.	/ochi + suf. ~tură
OCINĂ	ÓCIN//Ă ~e	<i>f. înv.</i>	Pământ moștenit de cineva.	/<sl. otičina
OCLUSIV	OCLUSÍV ~ă (~i, ~e)		(despre sunete consonante) Care se articulează printr-o ocluzie a canalului fonator; exploziv.	/<fr. occlusive
OCLUZIUNE	OCLÚZIUN//E ~i	<i>f.</i>	1) Astupare tem-porară a unei conducte care oprește trecerea fluidului prin aceasta.2) lingv. Închiderea canalului fonator prin apropierea buzelor sau prin lipirea limbii de cerul gurii, întrerupând scurgerea curentului de aer.3) med. Astupare a lumenului	/<fr. occlusion
OCNAȘ	OCNÁȘ ~i	<i>m. înv.</i>	Persoană condamnată la muncă silnică în ocnă; șalgău.	/ocnă + suf. ~aș
OCNĂ	ÓCN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Mină de sare; sărărie; salină.2) înv. Închisoare subterană pentru cei condamnați la muncă silnică în minele de sare.3) Instituție corecțională în care își ispășesc pedeapsa persoanele condamnate la privațiune de libertate; pușcărie; închisoare.	/<sl. okno

OCNIȚĂ	ÓCNIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Adâncitură, special făcută în pereții caselor țărănești, care servește ca loc de păstrare a obiectelor de uz casnic; cotlon; cotruță.2) înv. Cavitate arcuită în partea de sus, făcută în peretele unei construcții, care servește ca element ornamental; fi	/ocnă + suf. ~iță
OCOL I	OCÓL I ocoále	<i>n.</i>	1) Loc îngrădit (pentru închiderea vitelor); coșar; țarc.2) Gard care înconjoară un loc; îngrăditură; împrejmuire.3) ist. Unitate administrativă. • ~ silvic diviziune teritorială în gospodăria forestieră.	/<bulg. okolu
OCOL II	OCÓL II ~uri	<i>n.</i>	1) Mișcare în jurul unui punct sau loc; înconjur. • ~ul pământului (sau lumii) călătorie îndelungată, prin multe regiuni și țări.2) Deplasare în spațiu care se abate de la drumul drept. • De ~ care înconjoară; care ocolește. Cu ~uri pe departe; indirect.	/<bulg. okolu
OCOLAȘ	OCOLÁȘ ~i	<i>m.</i>	ist. Conducător administrativ al unui ocol.	/ocol + suf. ~aș
A OCOLI	A OCOL//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) (obstacole, spații etc.) A depăși făcând un ocol; a înconjura.2) (persoane, discuții etc.) A înconjura în mod intenționat, ferindu-se; a evita; a eluda.3) rar A înzestra cu un ocol; a îngrădi; a împrejmui.	/Din ocol
OCOLIȘ	OCOLÍȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Mișcare de jur împrejurul unui loc; înconjur. • Cu ~uri pe ocolite; indirect. Fără ~uri pe față; deschis.2) înv. Lungime a unei curbe închise; circumferință.	/ocol + suf. ~iș
A OCROTI	A OCROT//Í ~esc	<i>tranz.</i>	(fiițe, lucruri) A avea în paza sa; a lua sub ocrotire; a păzi; a supraveghea; a proteja; a veghea; a apăra.	/<sl. okrotiti
OCROTIRE	OCROTÍR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A OCROTI • ~ea sănătății ansamblu de măsuri luate de stat pentru prevenirea bolilor și întărirea sănătății. ~ea naturii complex de măsuri luate de stat, de o instituție în scopul utilizării raționale, al conservării și reproducerii resurselor natura	/v. a ocroti
OCROTITOR I	OCROTIT//ÓR I ~oäre (~óri, ~oäre)		Care ocrotește; chemat să ia sub ocrotire.	/a ocroti + suf. ~tor
OCROTITOR II	OCROTIT//ÓR II ~oäre (~óri, ~oare)	<i>m. și f.</i>	Persoană care ia sub ocrotire (pe cineva sau ceva); protector; apărător. [Sil. -cro-]	/a ocroti + suf. ~tor
OCRU	ÓCRU	<i>n.</i>	1) Pigment mineral galben (sau roșu).2) Vopsea preparată din astfel de pig-ment.3) Culoare galbenă-brună. [Sil. -cru-]	/<fr. ocre
OCTACORD	OCTACÓRD ~uri	<i>n.</i>	Instrument muzical în formă de arc îndoit și prevăzut cu opt coarde.	/<fr. octacorde
OCTAEDRIC	OCTAÉDRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care are forma unui octaedru. Figură ~că. [Sil. -dric]	/<fr. octaédrique
OCTAEDRU	OCTAÉDR//U ~e	<i>n.</i>	Poliedru regulat cu opt fețe. [Sil. -dru-]	/<fr. octaedre
OCTANT I	OCTÁNT I ~e	<i>n.</i>	Instrument pentru măsurarea înălțimii astrilor și a distanțelor unghiulare ale acestora (folosit, în trecut, în navigația maritimă și aeriană).	/<fr. octant
OCTANT II	OCTÁNT II ~e	<i>n.</i>	1) A opta parte dintr-un cerc; arc de 45 de grade.2) Fiecare dintre cele opt unghiuri de 45 de grade ale unei sfere, împărțite de trei planuri perpendiculare unul pe altul.	/<fr. octant

OCTATLON	OCTATL//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Competiție sportivă pentru juniori constând din opt probe de alergări, sărituri și aruncări.	/octet + tlon
OCTAVĂ	OCTÁV//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Treapta a opta a gamei diatonice de la o treaptă dată.2) Interval dintre două sunete ale gamei diatonice care cuprinde opt trepte ale scării muzicale.3) Parte a scării muzicale temperate formată din șapte trepte diatonice sau douăsprezece sunete cromati	/<fr. octave
OCTET	OCTÉT ~e	<i>n.</i>	1) Ansamblu format din opt interpreți.2) Compoziție muzicală pentru opt voci sau opt instrumente.3) chim. Ansamblu de opt electroni aflat în stratul periferic al unui atom.	/<germ. Oktett, fr. octet
OCTOCORALIER	OCTOCORALIÉR ~i	<i>m.</i>	(nume generic) Animal celenterat cu opt tentacule, care trăiește în colonii. [Sil. -li-er]	/<fr. octocoralliaires
OCTODĂ	OCTÓD//Ă ~e	<i>f. tehn.</i>	Tub electronic cu opt electrozi.	/<fr. octode
OCTOGENAR	OCTOGENÁR ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care a atins vârsta de optzeci de ani; în vârstă de optzeci de ani.	/<fr. octogénaire
OCTOGON	OCTOG//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Poligon cu opt laturi și opt unghiuri.	/<fr. octogone
OCTOGONAL	OCTOGONÁL ~ă (~i, ~e)		(despre suprafețe, obiecte etc.) Care are opt laturi; sub formă de octogon.	/<fr. octogonal
OCTOMBRIE	OCTÓMBRIE	<i>m.</i>	A zecea lună a anului. [Sil. -bri-e]	/<sl. oktovrii
OCTOPOD I	OCTOPÓD I ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Ordin de moluște cu opt tentacule în jurul capului.2) Animal din acest ordin.	/<fr. octopode
OCTOPOD II	OCTOPÓ/D II ~dă (~zi, ~de)		Care are opt picioare.	/<fr. octopode
OCTOSILABIC	OCTOSILÁBI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre versuri, cuvinte etc.) Care constă din opt silabe.	/<fr. octosyllabique
OCTUPLU	OCTUPL//U ~ă (~i, ~e)		Care este de opt ori mai mare sau mai mult. [Sil. -plu]	/<fr. octuple
OCULAR I	OCULÁR I ~e	<i>n.</i>	(la aparatele optice) Lentilă îndreptată spre ochiul observatorului. ~ul mi-croscopului.	/<fr. oculaire, lat. ocularius
OCULAR II	OCULÁR II ~ă (~i, ~e)		Care este caracteristic pentru ochi; de ochi. • Martor ~ persoană care a fost de față, când s-a petrecut un fapt, un eveniment.	/<fr. oculaire, lat. ocularius
OCULAȚIE	OCULÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Mod de altoire cu ajutorul unui mugure, desprins de planta-mamă cu o porțiune de lemn și coajă, ce se introduce sub coaja plantei altoite. [G.-D. oculației]	/<germ. Okulation
OCULIST	OCULÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Medic specializat în tratarea bolilor de ochi; oftalmolog.	/<fr. oculiste
OCULISTIC	OCULÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de oculistică; propriu oculisticii.	/<fr. oculistique
OCULISTICĂ	OCULÍSTICĂ	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul și tratamentul ochilor; oftalmologie.	/<fr. oculistique
OCULT	OCÚL//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care ține de ocultism; propriu ocultismului.2) și adverbial Care are un înțeles ascuns; tainic; mistic.	/<fr. occulte
OCULTAȚIE	OCULTÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Disparație temporară a unui astru din câmpul de observație, cauzată de trecerea între el și observator a unui alt corp ceresc.	/<fr. occultation

OCULTISM	OCULTÍSM	<i>n.</i>	1) Concepție pseudoștiințifică care recunoaște existența în natură a unor forțe ascunse, accesibile numai unor oameni „inițiați”.2) Practică bazată pe aceeași concepție.	/<fr. occultisme
OCULTIST I	OCULTÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)	<i>rar</i>	Care ține de ocultism; propriu ocultismului; ocult.	/<fr. occultiste
OCULTIST II	OCULTÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care se ocupă cu ocultismul.	/<fr. occultiste
A OCUPA	A OCUPÁ ocup	<i>tranz.</i>	1) A lua în stăpânire cu forța armată; a cuceri.2) A folosi tempo-rar. ~ un loc în vagon.3) A cuprinde inclu-zându-se ca parte integrantă (a întregului). Viile ocupă cea mai mare parte din teri-toriul cultivat.4) A detine în mod legal (într-o ierarhie). ~	/<lat. occupare, fr. occuper
A SE OCUPA	A SE OCUPÁ mă ocup	<i>intranz.</i>	1) A-și petrece timpul de muncă sau cel liber; a se îndeletnici. ~ cu albinăritul.2) A avea grijă; a se îngriji. ~ de un bolnav.	/<lat. occupare, fr. occuper
OCUPANT I	OCUPÁN//T I ~tă (~ti, ~te)		Care ocupă cu armele o țară sau un teritoriu străin. Armată ~tă.	/<fr. occupant
OCUPANT II	OCUPÁN//T II ~tă (~ti, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care, făcând parte din populația unei țări, ocupă un teritoriu străin; cotropitor.	/<fr. occupant
OCUPAȚIE I	OCUPÁȚI//E I ~i	<i>f.</i>	1) v. A OCUPA.2) Cucerire a unui teritoriu sau a unei țări de către forțele armate ale unui stat străin. Trupe de ~. [G.-D. ocupației; Sil. -ți-e]	/<fr. occupation, lat. occupatio, ~onis
OCUPAȚIE II	OCUPÁȚI//E II ~i	<i>f.</i>	Activitate, de durată mai mare sau mai mică, cu care se ocupă ci-neva; îndeletnicire; treabă. [G.-D. ocupației; Sil. -ți-e]	/<fr. occupation, lat. occupatio, ~onis
OCURENT	OCURÉN//T ~tă (~ti, ~te)		1) înv. Care are loc la un moment dat.2) (despre unități de limbă) Care se întâlnește într-un text.	/<fr. occurrent
OCURENȚĂ	OCURÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	lingv. Prezență a unei unități de limbă într-un text (sub diferite forme).	/<fr. occurrence
ODAIE	ODÁIE odăi	<i>f.</i>	1) Încăpere în interiorul unei case; cameră.2) înv. Așezare gospodărească izolată de sat.3) rar Construcție rudimentară improvizată în câmp, servind ca adăpost; sălaș; colibă.4) ist. Cazarmă turcească folosită uneori și ca închisoare. [Sil. o-da-ie]	/<turc. oda, bulg. odaja
ODALISCĂ	ODALÍS//CĂ ~ce	<i>f. înv.</i>	1) Sclavă în serviciul femeilor din haremul turcesc; cadână.2) Femeie din haremul turcesc.3) Soție de turc; cadână.	/<fr. odalisque
ODATĂ I	ODÁTĂ I	<i>adv.</i>	1) Într-o perioadă oarecare de timp; înainte vreme; mai demult; cândva; odinioară. • ~ și ~ cândva; într-o bună zi; mai devreme sau mai târziu.2) În același timp; concomitent; simultan.3) În cele din urmă; în sfârșit.4) Fără întârziere; imediat; pe neaște	/o + dată
ODATĂ II	ODÁTĂ II	<i>adj. invar.</i>	Care este foarte bun; cu calități excelente. ~ băiat.	/o + dată
ODĂ	ÓD//Ă ~e	<i>f.</i>	Creație literară lirică cu caracter solemn, în care se face un elogiu.	/<fr. ode
ODĂJDII	ODEJDII	<i>f.</i>	la pl. Veșminte pe care le îmbracă preoții în timpul slujbei.	/<sl. odežda
ODEON	ODEÓN odeoáne	<i>n.</i>	(în antichitatea gre-co-romană) Clădire specială pentru manifestații artistice (audiții muzicale, recitaluri de poezie etc.). [Sil. -de-on]	/<fr. odéon

ODGON	ODG//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Funie groasă, gudronată, folosită, mai ales, în marină.2) Orice funie groasă.	/Orig. nec.
ODICOLON	ODICOLÓN ~uri	<i>n. pop.</i>	Produs cosmetic sub formă de soluție din esențe aromate, alcool și apă; apă de colonie.	/<fr. eau de Cologne
ODIHNĂ	ODÍHN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Întrerupere temporară a unei activități; pauză; răgaz; repaus; recreație. ~ de vară. A pleca la ~. • ~ activă activitate recreativă însoțită de efort fizic (sport, turism, plimbări etc.). Casă de ~ instituție în care oamenii se odihnesc în timpul conce	/v. a (se) odihni
A ODIHNI	A ODIHN//Í ~ésc		1. tranz. A face să se odihnească. ~ caii. • ~ mâncarea a adormi după masa de prânz.2. intranz. 1) A se reconforta prin somn; a dormi.2) A fi înmormântat; a dormi somnul de veci; a zăcea.	/<bulg. odihna
A SE ODIHNI	A SE ODIHN//Í mă ~ésc	<i>intranz.</i>	1) A-și restabili forțele (fizice și/sau intelectuale) printr-un repaus; a se recrea; a se repauza.2) A se reconforta prin somn; a dormi.3) A-și recăpăta echilibrul sufletesc; a se liniști; a se calma.	/<bulg. odihna
ODIHNITOR	ODIHNIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		Care odihnește; care restabilește forțele; relaxant; recreativ. Somn ~.	/a odihni + suf. ~tor
ODINIOARĂ	ODINIOÁRĂ	<i>adv.</i>	1) Înainte vreme; pe vremuri; pe timpuri; cândva; altădată; odată.2) Nu demult. [Sil. -ni-oa-]	/o + dinioară
ODIOS	ODI//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		Care trezește o atitudine extrem de negativă, plină de indignare și repulsie; cu proprietatea de a provoca ură, indignare și dezgust. [Sil. -di-os]	/<lat. odiosus, it. odioso, fr. odieux
ODIOZITATE	ODIOZITÁTE	<i>f. rar livr.</i>	Caracter odios. [Sil. -di-o-]	/odios + suf. ~itate
ODISEE	ODISÉE	<i>f.</i>	1) Călătorie de lungă durată și cu multe peripeții.2) Succesiune de peripeții aventuroase. [Art. odiseea; G.-D. odiseei; Sil. -se-e]	/<fr. odyssee
ODOGRAF	ODOGRÁF ~e	<i>n.</i>	Traseu al unui drum.	/<fr. odographe
ODOGRAFIE	ODOGRAFÍE	<i>f.</i>	Descriere a drumurilor dintr-o anumită regiune. [G.-D. odografiei]	/<fr. odographie
ODOLEAN	ODOL//EÁN ~éni	<i>m.</i>	Plantă erbacee cu tulpina înaltă, neramificată, cu frunze lungi, păroase și cu flori trandafirii sau albe, reunite în inflorescențe umbeliforme; valeriană.	/<ucr. odoljan
ODOMETRIE	ODOMETRÍE	<i>f.</i>	Tehnică a măsurării dis-tanțelor parcurse (pe jos) [G.-D. odometriei]	/<fr. hodométrie
ODONTALGIE	ODONTALGÍE ~i	<i>f.</i>	Durere de dinți. [G.-D. odontalgiei]	/<fr. odontalgie
ODONTOLOG	ODONTOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în odontologie.	/<fr. odontologue
ODONTOLOGIE	ODONTOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a anatomiei care se ocupă cu studiul dinților. [G.-D. odontologiei]	/<fr. odontologie
ODOR I	ODÓR I odoáre	<i>n.</i>	1) Obiect confecționat din metal prețios și pietre scumpe folosit ca podoabă; giuvaier; bijuterie.2) Obiect de mare valoare.3) Ființă iubită.4) la pl. Veșminte scumpe și obiecte de cult prețioase.	/<sb. odor
ODOR II	ODÓR II ~uri	<i>m. înv.</i>	Miros plăcut; parfum; mireasmă; aromă.	/<lat. odor, it. odore, fr. odeur

ODORANT	ODORÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	Care emană odor; cu miros plăcut; mirositor.	/<fr. odorant
A ODORIZA	A ODORIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) tehn. (gaze combustibile inodore) A amesteca cu un odorizant.2) (încăperi) A parfuma prin răspândirea unei substanțe aromate.	/Din odorizant
ODORIZANT	ODORIZÁN//T ~ți	<i>m.</i>	Substanță cu miros specific pătrunzător, care se introduce într-o conductă sau într-un recipient cu gaz inodor, spre a înlesni detectarea unei scurgeri a acestuia.	/<fr. odorisant
ODOROLOGIE	ODOROLOGÍE	<i>f.</i>	: ~ judiciară domeniu al criminalistici care elaborează metodologia de căutare, descoperire și examinare a urmei de miros lăsate de infractor. [G.-D. odorologiei]	/<fr. odorologie
ODOS	ODÓS	<i>m.</i>	Plantă erbacee asemănătoare cu ovăzul, care crește prin semănături; ovăz sălbatic.	/<ung. vadósz
ODRASLĂ	ODRÁSL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) pop. Persoană (de orice vârstă) în raport cu părinții săi; copil; rod.2) Pui de animal domestic; prăsilă.3) Ra-mură tânără care crește din rădăcina sau din tulpina unei plante mature; lăstar; mlădiță. [Sil. - dras-]	/<sl. otraslu, odraslu
A ODRĂSLI	A ODRÁSL//Í pers.3 ~ește		1. intranz. 1) (despre plante) A da mulți lăstari, mlădițe; a lăstări; a mlădi.2) A se acoperi cu muguri; a da muguri; a înmuguri.3) înv. A apărea prima dată; a lua ființă; a se naște.2. tranz. (despre ființe și plante) A naște periodic și într-un număr m	/Din odraslă
OF I	OF I	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a exprima durere, amărăciune, neplăcere, deznădejde, necaz, scârbă, dispreț, admirație, surprindere, mirare etc.).	/Onomat.
OF II	OF II ~uri	<i>n.</i>	1) Sunet produs de o respirație adâncă și prelungită ca manifestare a unei dureri; suspin; oftat. • A scoate ~uri a ofta.2) Senzație de durere; suferință. • A avea un ~ la inimă a fi amărât; a fi supărat; a suferi.	/Onomat.
A OFENSA	A OFENS//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A înjosi prin vorbe sau prin purtare nedemnă; a jigni; a insulta.	/<fr. offender
A SE OFENSA	A SE OFENS//Ă mă	<i>intranz.</i>	A se simți jignit.	/<fr. offender
OFENSANT	OFENSÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>livr.</i>	v. OFENSATÓR	/<fr. offensant
OFENSATOR	OFENSAT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		Care ofensează; care aduce cuiva ofensă; jignitor; insultător.	/a ofensa + suf. ~tor
OFENSA	OFÉNS//Ă ~e	<i>f.</i>	Vorbă sau faptă ofensatoare; insultă. • A aduce (cuiva) o ~ a ofensa; a jigni. [G.-D. ofensei]	/<fr. offense
OFENSIV	OFENSÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care participă la ofensivă; în stare de ofensivă. Trupe ~e. Acțiuni ~e.2) Care servește la ofensivă; pentru ofensivă. Armă ~ă.	/<fr. offensif
OFENSIVĂ	OFENSÍV//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Acțiune de atac a unor forțe armate, cu scopul de a nimici inamicul și de a cuceri terenul ocupat de acesta.2) sport Atac organizat al unei echipe sportive asupra echipei adverse.3) fig. Acțiune energică de amploare, realizată prin participarea mai mul	/<fr. offensive, germ. Offensive

A OFERI	A OFERÍ ofér	<i>tranz.</i>	1) A pune la dispoziție; a propune; a da. ~ un ajutor.2) A da în semn de atenție sau respect. ~ un cadou. ~ un buchet de flori.3) A da pentru o marfă.4) fig. A expune pentru a fi văzut; a pune în față; a înfățișa; a prezenta; a arăta.	/<it. offerire, fr. offrir, lat. offerre
OFERTANT	OFERTÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	Care face o ofertă.	/ofertă + suf. ~ant
OFERTĂ	OFÉRT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Propunere făcută în legătură cu realizarea unei acțiuni.2) jur. Act prin care se legalizează o astfel de propunere.3) Totalitate de mărfuri aflate la un moment dat în circulație.	/<it. offerta, germ. Offerte
A OFICIA	A OFICI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (acte publice sau private) A săvârși cu solemnitate; a celebra. ~ o căsătorie.2) (ritualuri bisericești) A îndeplini printr-o ceremonie religioasă. [Sil. -ci-a]	/<fr. officier
OFICIAL	OFICIAL ~ă (~i, ~e)		1) Care provine de la administrația sau de la autoritățile de stat; stabilit prin lege; de stat. Dezmințire ~ă. Știri ~e. Act ~.2) Care reprezintă admini-strația statului; cu funcție administrativă. Persoană ~ă.3) și adverbial Care este caracteristic acte	/<lat. officialis, fr. officiel
OFICIALITATE	OFICIALIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter oficial; atitudine oficială.2) Persoană oficială.3) mai ales la pl. Reprezentant oficial al autorităților de stat. [Sil. -ci-a-]	/<fr. officialité
A OFICIALIZA	A OFICIALIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	rar A face să capete caracter oficial; a legaliza; a consimți. [Sil. -ci-a-]	/<fr. officialiser
OFICIALMENTE	OFICIALMÉNTÉ	<i>adv.</i>	În mod oficial; cu oficialitate. [Sil. -ci-al-]	/<fr. officielement
OFICIENT	OFICIÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	Care oficiază (o slujbă religioasă). Preot ~. [Sil. -ci-ant]	/<fr. officiant
OFICINAL	OFICINÁL ~ă (~i, ~e)		1) (despre preparate medicale) Care este produs în oficiină; preparat în farmacie; farmaceutic.2) (despre plante) Care este folosit în oficiină la prepararea medicamentelor; utilizat în farmacologie.	/<lat. officinalis, fr. officinal
OFICINĂ	OFICÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Laborator anexat la o farmacie, unde se prepară unele medicamente.2) Mediu social unde se urzesc intrigi, calomnii sau comploturi. ~ de spionaj. ~ de false noutăți.	/<lat. officina, fr. officine
OFICIOS	OFICI//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)	<i>și substantiv al</i>	(despre publicații) Care reprezintă poziția unui guvern, a unui partid sau a unei grupări politice, deși nu este legat oficialmente de acestea. [Sil. -ci-os]	/<lat. officiosus, fr. officieux
OFICIU	OFÍCI//U ~i	<i>n.</i>	1) Serviciu administrativ special în cadrul unei întreprinderi sau instituții. ~ poștal. ~ comercial. • Din ~ a) în conformitate cu o dispoziție a autorităților oficiale; b) în mod automat.2) Local al acestui serviciu.3) înv. Decret domnesc.4): ~ divin sl	/<lat. officium, germ. Offizium, fr. office
OFICLEID	OFICLEÍD ~e	<i>n.</i>	(mai ales în trecut) Instrument muzical de suflat constând dintr-un tub conic de alamă, îndoit în formă de potcoavă, cu clape, care emite sunete grave. [Sil. -cle-]	/<fr. ophicléide
A OFILI	A OFIL//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	A face să se ofilească.	/<rus. ohilați
A SE OFILI	A SE OFIL//Í mă ~ésc	<i>intranz.</i>	1) (despre plante) A pierde vlaga și frăgezimea; a se veșteji.2) fig. (despre persoane) A pierde prospețimea fizică; a se veșteji.	/<rus. ohilați

OFIGRAFIE	OFIGRAFÍE	<i>f.</i>	v. OFIOLOGIE [Sil. -i-o-]	/<fr. ophiographie
OFIOLOGIE	OFIOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a zoologiei care se ocupă cu studiul șerpilor. [Sil. -fi-o-]	/<fr. ophiologie
OFIȚER	OFIȚÉR ~i	<i>m.</i>	(denumire generică) Militar din efectivul de comandă al forțelor armate sau al poliției.	/<pol. oficer, rus. ofițer, fr. officier
OFIȚERESC	OFIȚER//ÉSC ~ească (~ești)		Care ține de ofițeri; propriu ofițerilor.	/ofițer + suf. ~esc
OFIȚEREȘTE	OFIȚERÉȘTE	<i>adv.</i>	În felul ofițerilor; ca ofițerii.	/ofițer + suf. ~ește
OFIȚERIME	OFIȚERÍME	<i>f.</i>	(colectiv de la ofițer) 1) To-talitate a ofițerilor; corp ofițeresc.2) Multime de ofițeri.	/ofițer + suf. ~ime
OFRANDĂ	OFRÁND//Ă ~e	<i>f.</i>	1) rel. Dar oferit divinității sau reprezentanților ei; prinos.2) Dar oferit unei biserici; prinos; jertfă.3) Donație oferită în semn de venerație și de recunoștință; prinos; omagiu.4) fig. Contribuție materială filantropică. [Sil. -fran-]	/<fr. offrande
OFSAID	ÓFSAID ~uri	<i>n.</i>	(la fotbal) Situație (care se penalizează) când un jucător, aflat pe jumătatea de teren a echipei adverse, este pus în posesia mingii în momentul când se găsește mai aproape de linia porții decât jucătorii din formația opusă (cu excepția portarului).	/<engl. offside
OFSET	ÓFSET ~uri	<i>n.</i>	Procedeu de imprimare prin care vopseaua de pe forma plană de tipar este preluată de un cilindru de cauciuc și apoi aplicată pe hârtie.	/<fr. offset
OFT	OFT ~uri	<i>n.</i>	reg. 1) v. A OFTA.2) Suferință fizică sau morală intensă; durere; chin.	/Onomat.
A OFTA	A OFT//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A inspira adânc și prelung și a expira aerul printre buzele semiînchise cu un sunet caracteristic, ca semn al unui necaz; a scoate suspine; a suspina. • ~ (sau a suspina) după cineva (sau după ceva) a) a dori mult să vadă pe cineva sau ceva; b) a resim	/Din oft
OFTALMIC	OFTÁLMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de ochi sau de bolile de ochi; propriu ochilor sau bolilor de ochi. Nerv ~.	/<fr. ophtalmique
OFTALMIE	OFTALMÍ//E ~i	<i>f.</i>	(denumire generică) Stare patologică constând în inflamarea membranelor globului ocular; aprindere de ochi. ~ de zăpadă. ~ purulentă.	/<fr. ophtalmie
OFTALMOLOG	OFTALMOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Medic specializat în oftalmologie; oculist.	/<fr. ophtalmologue
OFTALMOLOGIC	OFTALMOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de oftalmologie; propriu oftalmologiei.	/<fr. ophtalmologique
OFTALMOLOGIE	OFTALMOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul ochilor.	/<fr. ophtal-mologie
OFTALMOMETRU	OFTALMOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	1) Instrument medical pentru determinarea astigmatismului vizual.2) Instrument medical pentru determinarea distanței la care ochiul are capacitatea de a vedea distinct.	/<fr. ophtalmometre
OFTALMOSCOP	OFTALMOSC//ÓP ~oápe	<i>n.</i>	Instrument medical pentru examinarea interiorului globului ocular.	/<fr. ophtalmoscope
OFTALMOSCOPIC	OFTALMOSCÓPI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de oftalmoscopie; propriu oftal-moscopiei.	/<fr. ophtalmoscopique

OFTALMOSCOPIE	OFTALMOSCOPI //E ~i	<i>f.</i>	Metodă de examinare a membranelor oculare interne cu ajutorul oftalmoscopului.	/<fr. ophtalmoscopie
A OPTICA	A OPTICĂ oftíc	<i>tranz.</i>	A face să se ofice.	/Din oftică
A SE OPTICA	A SE OPTICĂ mă oftíc	<i>intrans.</i>	1) A se îmbolnăvi de oftică; a deveni ofticos.2) A-și învenina viața.	/Din oftică
OPTICĂ	ÓPTICĂ	<i>f.</i>	Tuberculoză pulmonară; fizie. [G.-D. oficii]	/<ngr. óhtikas
OFTICOS	OFTIC //ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		1) și substantival Care suferă de oftică; cu oftică; tuberculos; fizic.2) Care este lipsit de energie și vigoare; molâu; molatic; mămăligos.	/oftică + suf. ~os
A SE OFUSCA	A SE OFUS //CĂ mă ~chéz	<i>intrans.</i>	fam. A se simți jignit; a se ofensa.	/<fr. offusquer, it. offuscare
OGAR	OGÁR ~i	<i>m.</i>	Câine de vânătoare cu botul lung, cu corpul suplu, înalt și iute la fugă.	/<ung. agár
OGARCĂ	OGÁR //CĂ ~ce	<i>f. pop.</i>	rar Femelă a ogarului.	/ogar + suf. ~că
OGIVAL	OGIVÁL ~ă (~i, ~e)		Care are forma unei ogive; în formă de ogivă.	/<fr. ogival
OGIVĂ	OGÍV //Ă ~e	<i>f.</i>	1) arhit. Arcadă, caracteristică stilului gotic, constituită din două arcuri de cerc, care, intersectându-se, dau naștere unui vârf de unghi ascuțit.2) Parte anterioară, de formă conică, a unui proiectil sau a unei rachete.	/<fr. ogive
OGLINDĂ	OGLÍN //DĂ ~zi	<i>f.</i>	1) Obiect constând din-tr-o bucată de sticlă groasă, de forme diferite, amalgamată pe dos, având proprietatea de a reflecta lumina și de a forma astfel pe partea lucioasă imaginea obiectelor. ~ de buzunar. • A face ceva ~ a face ceva să devină foarte cura	/v. a (se) oglindi
A OGLINDI	A OGLIND //Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) A face să se oglindească.2) (realitatea în artă) A reda prin mijloace artistice; a înfățișa; a reprezenta; a reflecta.	/<sl. oglendati
A SE OGLINDI	A SE OGLIND //Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	1) A-și proiecta imaginea într-o oglindă sau pe o suprafață lucioasă (ca o oglindă).2) (despre persoane) A se privi în oglindă.3) (despre stări, acțiuni etc.) A-și găsi expresie; a se reflecta; a se răsfrânge.	/<sl. oglendati
A OGOI	A OGO //Í ~iésc	<i>tranz.</i>	A face să se ogoiască.	/<sb. ugojiti
A SE OGOI	A SE OGO //Í mă ~iésc	<i>intrans.</i>	1) (despre fenomene ale naturii) A pierde din intensitate (până la încetare); a se potoli; a se liniști; a se tempera; a se modera; a se domoli.2) (de-spre ființe) A deveni calm înfrânându-se; a se tempera; a se modera; a se domoli.	/<sb. ugojiti
OGOR	OGÓR ogoáre	<i>n.</i>	1) Teren pregătit special pentru culturi agricole; glie; țarină.2) Suprafață de pământ semănată cu același fel de plante agricole; lan. ~ de grâu.3) Pământ arabil lăsat nelucrat (timp de un an sau doi) pentru a-i spori fertilitatea; pârloagă. • ~ negru te	/<bulg., sb. ugar
A OGORS	A OGOR //” ~ăsc	<i>tranz.</i>	(terenuri, suprafețe cultivabile) 1) A lăsa nelucrat pentru un anumit timp (cu scopul de a fertiliza).2) A ara adânc, prefăcând în ogor (după ce o perioadă de timp a fost folosit ca pășune).	/Din ogor

OGRADĂ	OGRÁDĀ ogrāzi	<i>f.</i>	1) Loc îngrădit în jurul unei case; curte.2) înv. Îngrăditură făcută din lemn, piatră etc. în jurul unui teren; gard.	/<sl. ograda
OGRĂDAȘ	OGRĀDĀŠ ~i	<i>m. înv.</i>	Persoană angajată ca slugă în ograda unui boier.	/ogradă + suf. ~aș
OGRINJI	OGRĪNJI	<i>m.</i>	pl. Resturi de masă furajeră, rămase nemâncate de vite.	/<sb. ogrizine
OGUR	OGŪR ~uri	<i>n.</i>	rel. Semn prevestitor de bine; piață bună.	/<ucr. oġur
OHM	OHM (pr.: om) ~i	<i>m.</i>	fiz. Unitate de măsură a rezistenței electrice egală cu rezistența unui conductor, prin care trece un curent electric de un amper, când diferența de potențial la capetele lui este de un volt.	/<fr. ohm
OHMIC	ÓHMI//C [pr.: omic] ~că (~ci, ~ce)		1) Care este exprimat în ohmi. Rezistență ~că.2) Care ține de rezistența circuitelor electrice. Legătură ~că.	/<fr. ohmique
OHO	OHÓ	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a exprima neîncredere, îndoială sau surprindere).	/o + ho
OI	OI	<i>interj. pop.</i>	(se folosește pentru a exprima o durere fizică sau diferite sentimente: de teamă, de bucurie, de admirație etc.) Vai, ah.	/Onomat.
OIDIUM	OÍDIUM	<i>n.</i>	1) Stadiu de dezvoltare a unor ciuperci parazite, când sporii, care asigură înmulțirea lor, formează pe organele plantelor atacate un strat făinos, cenușiu.2) Boală, mai ales a viței de vie, provocată de acești spori; fâinare. [Sil. -di-um-]	/<fr. oïdium
OIER	OIÉR ~i	<i>m.</i>	1) fam. Persoană care are în gri-jă oile; păstor; cioban; ovicultor.2) înv. Stăpân (sau îngrijitor) al unei târle; târlaș.3) înv. Slujbaș însărcinat cu încasarea oieritului.4) pop. Una dintre cele douăsprezece constelații zodiacale; constelația Lira; Cio	/oaie + suf. ~ar
OIERIE	OIERÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Construcție primitivă în afara satului unde se adăpostesc oile și ciobanii vara și unde se prepară produsele din laptele oilor; stână; târlă.2) Loc unde se află această construcție.3) rar Creșterea oilor.4) Impozit pentru oi; păstorit. [Sil. o-ie-; G.-]	/oaie + suf. ~ărie
OIERIT	OIERÍT	<i>n.</i>	1) Creșterea oilor.2) Ocupația oierului.3) ist. Dare pentru oi (plătită la început în natură, iar mai târziu în bani). [Sil. o-ie-]	/oaie + suf. ~ărit
OINĂ	ÓINĂ	<i>f.</i>	(în unele țări) Joc sportiv între două echipe a câte unsprezece jucători, scopul celor de „la bătaie” fiind de a trimite mingea cât mai departe în teren (lovind-o cu un băț), pentru a-l putea parcurge și a se întoarce la linia de așteptare, fără a fi atin	/Orig. nec.
OINIST	OINÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Jucător de oină.	/oină + suf. ~ist
OIȘTE	ÓIȘT//E ~i	<i>f.</i>	1) Bară în partea din față a unei căruțe, de părțile căreia se înhamă caii și care servește pentru cârmuire. • A nimeri (sau a da) (ca Irimia) cu ~ea în gard a spune sau a face ceva nepotrivit într-o situație dată.2) Dispozitiv cu ajutorul căruia o moară	/<bulg. oiște
OIȚĂ	OÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la oaie) Plantă erbacee cu tulpina erectă, cu frunze adânc crestate, cu flori mari, albe sau galbene, și cu fructe păroase; popilnic-iepuresc; floarea-vântului; floarea-păstelui.	/oaie + suf. ~iță
OL	OL óluri	<i>n.</i>	rar Vas de lut în care se pune laptele la prins, se păstrează sau se transportă apă; oală.	/<Din oală

OLAC I	OLÁ//C I ~ce	<i>n. inv.</i>	1) Serviciu de curieri domnești.2) Serviciu de transport pentru personal și corespondență; trăsură de poștă.	/<turc. ulak
OLAC II	OLÁ//C II ~ci	<i>m.</i>	ist. Curier domnesc (de obicei, călare).	/<turc. ulak
OLALTĂ	OLÁLTĂ	<i>adv.</i>	În asociere unul cu altul; împreună; la un loc. • După ~ unul după altul; De la ~ laolaltă; împreună. Între ~ unul către altul.	/<O + alaltă
OLAN I	OLÁN I ~e	<i>n.</i>	1) Material de construcție în formă de semicilindru, fabricat din argilă arsă sau din ciment și folosit, mai ales, pentru crestele acoperișurilor.2) Fiecare dintre acești semicilindri.3) Tub cilindric de argilă arsă, cu o mufă de îmbinare la capăt, folosi	/ol + suf. ~an
OLAN II	OLÁN II ~i	<i>m. inv.</i>	Monedă olandeză de aur (cu circulație și în Țara Moldovei).	/Orig. nec.
OLANDĂ	OLÁND//Ă ~uri	<i>f.</i>	1) Țesătură fină și deasă de in, mai ales albă, din care se confecționează lenjerie.2) la pl. Varietăți ale unei astfel de țesături.	/<fr. hollande, it. olanda
OLANDINĂ	OLANDÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Țesătură de bumbac, asemănătoare olandei, din care se confecționează lenjerie.2) la pl. Varietăți ale unei astfel de țesături.	/olandă + suf. ~ină
OLAR I	OLÁRI I ~e	<i>n.</i>	reg. Par cu crăcane pe care se usucă oalele.	/oală + suf. ~ar
OLAR II	OLÁR II ~i	<i>m.</i>	1) Meșter care face oale și alte obiecte din argilă arsă.2) inv. Negustor de obiecte de acest fel.	/oală + suf. ~ar
OLĂCAR	OLĂCÁR ~i	<i>m. inv.</i>	1) v. OLAC II.2) Îngrijitor de cai de poștă.3) Slujbaș care strângea cai pentru olac.	/olac + suf. ~ar
OLĂRIE	OLĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) v. OLĂRIT.2) Atelier în care se fac oale și alte obiecte din argilă arsă.3) Meseria de olar.4) Magazin de obiecte din argilă arsă.5) Confectionare a obiectelor din argilă arsă. [G.-D. olăriei]	/olar + suf. ~ie
OLĂRIT	OLĂRÍT	<i>n.</i>	1) Tehnica confectionării oalelor și a altor obiecte din argilă arsă.2) Meseria de olar.	/olar + suf. ~it
OLE	OLÉ	<i>n.</i>	Dans spaniol executat într-un tempo moderat de o singură persoană care se acompaniază cu castaniete.	/Cuv. sp.
OLEACĂ	OLEÁCĂ	<i>adv. pop.</i>	În cantitate mică; nu prea mult; puțin; nițel. • ~ de... puțin; câtva. Nici ~ nici măcar puțin; nici un pic; deloc; defel.	/<ngr. oligháki
OLEACEE	OLEACÉE ~	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de plante lemnoase (arbori sau arbuști), cu frunze simple sau penat-divizate, opuse, uneori alterne (reprezentanți: frasinul, iasomia etc.).2) Plantă din această familie. [Sil. -le-a-ce-e]	/<fr. oléacée
OLEAGINOS	OLEAGIN//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		(despre plante și despre semințele lor) 1) Care conține ulei.2) Care servește drept sursă de extragere a uleiului. [Sil. -le-a-]	/<fr. oléagineux
OLEANDRĂ	OLEÁNDRĂ oléndre	<i>f.</i>	mai ales art. reg. 1) Dans popular, legat inițial de obiceiurile de nuntă, executat de grupuri a câte trei fete într-un tempo lent.2) Melodie după care se execută acest dans.	/Orig. nec.
OLEAT	OLEÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Sare sau ester al acidului oleic. [Sil. -le-at]	/<fr. oléate
OLEFINĂ	OLEFÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Hidrocarbură aciclică nesaturată, cu o dublă legătură în moleculă, având diverse întrebuințări (la obținerea cauciucului sintetic, a maselor plastice, a medicamentelor etc.).	/<fr. oléfines

OLEIC	OLÉI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de uleiuri; propriu uleiurilor.2) Care este obținut din grăsimi sau din uleiurile naturale. • Acid ~ acid gras ce se conține în grăsimi naturale și se folosește în industrie, la producerea să-punurilor și a plastifiantilor. [Sil. -le-ic]	/<fr. oléique
OLEIFER	OLEIFÉR ~ă (~i, ~e)		Care conține ulei; bogat în ulei. [Sil. -le-i-]	/<fr. oleifere
OLEINĂ	OLEÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Substanță uleioasă rezultată din combinarea acidului oleic cu glicerina, conținută, mai ales, în uleiuri și în grăsimi.2) Acid oleic obținut prin scindarea grăsimilor.	/<fr. oléine
OLEOGRAFIE	OLEOGRAFÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Tehnica re-producerii cromolitografice a picturilor în ulei pe hârtie care imită pânza.2) Reproducere executată prin acest procedeu. [Sil. -le-o-]	/<fr. oléographie
OLEOMETRU	OLEOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument pentru măsurarea densității uleiurilor. [Sil. -le-o-]	/<fr. oléometre
OLEUM	OLÉUM	<i>n.</i>	Amestec de acid sulfuric concentrat și anhidridă sulfurică, sub formă de lichid greu, uleios, având diverse întrebuințări (la fabricarea coloranților, a substanțelor explozive, la rafinarea uleiurilor etc.). [Sil. -le-um]	/<fr. oléum
OLFACTIV	OLFACTÍV ~ă (~i, ~e)		Care ține de olfacție; destinat percepției mirosurilor. Mucoasă ~ă.	/<fr. olfactif
OLFACTIE	OLFÁCTI//E ~i	<i>f.</i>	Simț al mirosului.	/<fr. olfaction, lat. olfactio, ~onis
OLIGANTROPIE	OLIGANTROPÍ//E ~i	<i>f. livr.</i>	Scădere a populației unei țări, unei regiuni, unei lo-calități.	/<fr. oliganthropie
OLIGARH	OLIGÁRH ~i	<i>m.</i>	1) Adept al oligarhiei.2) Membru al unei oligarhii.	/Din oligarhie
OLIGARHIC	OLIGÁRHI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de oligarhie; propriu oligarhiei.	/<fr. oligarchique
OLIGARHIE	OLIGARHÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Formă de conducere statală în care puterea politică și economică aparține unui grup restrâns de persoane privilegiate.2) Stat cu o astfel de formă de guvernământ. [G.-D. oligarhiei]	/<ngr. oligarhía, fr. oligarchie
OLIGOCEN I	OLIGOCÉN I	<i>n.</i>	Perioadă superioară a paleogenului.	/<fr. oligocene
OLIGOCEN II	OLIGOCÉN II ~ă (~i, ~e)		Care este caracteristic pentru perioada superioară a paleogenului.	/<fr. oligocene
OLIGOFAGIE	OLIGOFAGÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Regim alimentar lipsit de varietate.2) med. Scădere a poftei de mâncare.	/<fr. oligophagie
OLIGOFREN	OLIGOFRÉN ~i	<i>m.</i>	Persoană bolnavă de oligofrenie.	/<fr. oligophrene
OLIGOFRENIE	OLIGOFRENÍE	<i>f.</i>	Boală psihică, înăscută sau dobândită în copilărie, care se manifestă prin tulburări ale facultăților mintale și ale dezvoltării fizice.	/<fr. oligophrenie
OLIGOFRENOLOGIE	OLIGOFRENOPEDAGOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a pedagogiei care se ocupă cu instruirea și educarea copiilor bolnavi de oligofrenie.	/<fr. oligophrenopédagogie
OLIGOPOL	OLIGOPÓL ~uri	<i>n.</i>	Piață de mărfuri care este monopolizată de un număr redus de mari producători.	/<fr. oligopole

OLIGOPOT	OLIGOPÓ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care bea foarte puțin.	/<fr. oligopote
OLIGOTROF	OLIGOTRÓF ~ă (~i, ~e)		1) (despre soluri) Care este sărac în substanțe minerale și nutritive.2) (despre plante) Care crește pe astfel de soluri.	/<fr. oligotrophe
OLIGURIE	OLIGURÍE	<i>f.</i>	Stare patologică manifestată prin eliminare de urină în cantități anormal de mici și cauzată de anumite afecțiuni renale. [Art. oliguria; G.-D. oligurei]	/<fr. oligurie
OLIMPIADĂ	OLIMPIÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (în Grecia antică) Perioadă de patru ani dintre două jocuri olimpice.2) Competiție sportivă internațională complexă, organizată o dată la patru ani; ediție ordinară a jocurilor olimpice.3) Concurs între elevi la diverse obiecte de învățământ.4) Trecere	/<ngr. olimpiada, fr. olympiade, germ. Olympiade
OLIMPIAN	OLIMPI//ÁN ~ănă (~éni ~éne)		1) Care ține de zeii din Olimp; propriu zeilor din Olimp.2) fig. Care este plin de măreție; maiestuos. Înfațișare ~ănă. [Sil. -pi-an]	/<fr. olympien
OLIMPIC	OLÍMPI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de Olimp; propriu Olimpului. • Jocuri ~ce a) competiții sportive în cinstea lui Zeus, organizate în Grecia antică o dată la patru ani; b) competiții sportive cu aceeași perioadă-citate, organizate în perioada modernă.2) fig. v. OLIMPIAN.	/<fr. olympique
OLITĂ	OLÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la oală) fam. Oală de noapte.	/oală + suf. ~iță
OLIVĂ	OLÍV//Ă ~e	<i>f.</i>	1) inv. Fruct al măslinului; măslină.2) Piesă folosită în fonetica experimentală, pentru a înregistra nazalitatea sunetelor.	/<lat. oliva, germ. Olive, fr. olive
OLIVINĂ	OLIVÍNĂ	<i>f.</i>	Silicat natural de magneziu și fier.	/<fr. olivine
OLMAZ	OLMÁZ ~uri	<i>n. inv.</i>	1) Mineral cu luciu puternic (de culoare roz) întrebuințat ca piatră prețioasă; diamant (roz).2) Piatră prețioasă de culoare trandafirie; diamant (roz).	/cf. ucr., rus. almaz
OLOG	OLÓG oloágă (ológi, oloáge) și substan-tival (despre persoane)		1) Care nu are picioare sau are numai unul.2) Care se află în imposibilitatea de a se folosi de picioare; cu picioarele paralizate.3) (despre picioare) Care nu funcționează; incapabil să funcționeze.	/cf. alb. ulok
A OLOGI	A OLOG//Í ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se ologească.	/Din olog
A SE OLOGI	A SE OLOG//Í mă	<i>intrans.</i>	A deveni olog; a se face olog.	/Din olog
OLOGRAF	OLOGRÁF ~ă (~i, ~e)		(despre testamente, acte, scrisori etc.) Care este scris în întregime de mâna autorului și semnat de el însuși.	/<fr. olographe
OLOI	OLÓI ~uri	<i>n. pop.</i>	v. ULEI.	/ung. olaj
ULEI.	OLÓINIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	reg. Întreprindere mică unde se produce ulei din semințe de plante oleaginoase (curățate, prăjite și trecute printr-o presă).	/oloi + suf. ~niță
OLOINIȚĂ	OM oámeni	<i>m.</i>	1) Ființă socială înzestrată cu rațiune și cu vorbire articulată, capabilă să-și confecționeze unelte de muncă, cu ajutorul cărora poate transforma realitatea în care trăiește. ~ onest. ~ în vârstă. • Ca oamenii cum trebuie, cum se cuvine; omeneste. ~ ca	/<lat. homo
OM	OMÁ//G ~gi	<i>m.</i>	Plantă erbacee veninoasă, cu tulpina erectă, viguroasă, cu frunze divizate și cu flori dispuse în inflorescențe dense terminale.	/<sl. omagu
OMAG	A OMAGI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A trata cu omagii; a aduce omagii. [Sil. -gi-a]	/Din omagiu

A OMAGIA	OMAGIÁL ~ă (~i, ~e)		Care este făcut în semn de omagiu; cu caracter de omagiu. [Sil. -gi-al]	/<fr. hommogial
OMAGIAL	OMÁGI//U ~i	<i>n.</i>	1) Donație oferită în semn de respect sau admirație față de cineva; prinos; ofrandă. • ~ile mele formulă de salut reverențios. ~ din partea autorului formulă de dedicație a unei cărți.2) ist. Jurământ de devotament al unui vasal față de suveranul său. [Si	/<it. ommagio, fr. homage
OMAGIU	OMET ~uri	<i>n. pop.</i>	Precipitație atmosferică sub formă de fulgi albi (compuși din cristale de gheață); zăpadă; nea.	/<sl. ometu
OMĂT	OMBILÍC ~uri	<i>n.</i>	Cicatrice rămasă pe abdomen după căderea cordonului ombilical; buric.	/<fr. ombilic
OMBILIC	OMBILICÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de ombilic; propriu ombilicului. • Cordon ~ organ care face legătura între făt și corpul mamei.	/<fr. ombilical
OMBILICAL	OMÉGA	<i>f.</i>	Ultima literă a alfabetului grecesc.	/<ngr. oméga
OMEGA	OMEN//ÉSC ~ească (~ești)		1) și substantival Care este caracteristic pentru oameni; de om; uman; lumesc; pământesc. • Așezare ~ească localitate.2) Care este plin de omenie; binevoitor. Atitudine ~ească.3) înv. (în opoziție cu boieresc) Care aparține omului muncitor de la sate; car	/om + suf. ~esc
OMENESC	OMENÉȘTE	<i>adv.</i>	1) În felul oamenilor; ca oamenii. A trăi ~.2) fig. Cu omenie; cu bunăvoință; binevoitor. A se purta ~.	/om + suf. ~ește
OMENEȘTE	A OMEN//Í ~esc	<i>tranz.</i>	pop. 1) (persoane) A trata cu omenie (adăpostind, ospătând, acordând susținere etc.).2) rar A înzestra cu trăsături de om; a face să aibă însușiri umane.	/Din om
A OMENI	OMENÍ//E	<i>f.</i>	1) Totalitate a celor mai bune însușiri ale unui om; însușirea de a fi omenos.2) Atitudine respectuoasă și înțelegătoare. • Om de ~ om cumsecade. A-și mânca ~a a-și pierde onoarea. [G.-D. omeniei]	/om + suf. ~ie
OMENIE	OMENÍRE	<i>f.</i>	Totalitate a oamenilor de pe globul pământesc; neamul omenesc; umanitate; lume. [G.-D. omenirii]	/Din om
OMENIRE	OMEN//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) (despre persoane) Care are (multă) omenie; cu multă omenie.2) (despre manifestări ale oamenilor) Care vădește omenie; care dă dovadă de omenie; uman.	/om + suf. ~os
OMENOS	OMETÍTĂ	<i>f.</i>	reg. 1) Zăpadă fină spulberată de vânt.2) Pulbere de făină care se depune în timpul măcinatului pe obiectele înconjurătoare; pospai.	/<ucr. obmetycja
OMETIȚĂ	OMÍ//DĂ ~zi	<i>f.</i>	Larvă de fluturi cu corpul vermiform, dăunătoare arborilor și culturilor agricole. • A mânca ca ~zile a mânca extrem de mult. [G.-D. omizii]	/<ngr. omidas
OMIDĂ	OMISIUN//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A OMITE.2) Lucru, fapt omis, scăpat din vedere. [Sil. -si-u-]	/<fr. omission, lat. omissio, ~onis
OMISIUNE	A OMÍTE omít	<i>tranz.</i>	A lăsa la o parte în mod voit; a trece sub tăcere.	/<lat. omittere

A OMITE	OMLÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Fel de mâncare pregătită din ouă bătute (cu lapte sau smântână) și prăjite în grăsime (uneori cu adaus de brânză, șuncă, verdețuri etc.).	/<fr. omelette
OMLETĂ	OMNIBÚZ ~e	<i>n.</i>	1) Autobuz intraurban sau interurban cu etaj, având o rută fixă.2) Trăsură cu multe locuri folosită, în trecut, pentru transportul în comun al călătorilor pe un traseu fix.	/<fr., it. omnibus
OMNIBUZ	OMNILATERÁL ~ă (~i, ~e)		Care cuprinde toate aspectele	/omni + lateral
OMNILATERAL	OMNIPOTÉN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>livr.</i>	1) Care este potent în toate; cu omnipotență.2) Care are omnipotență; cu putere nelimitată, absolută; atotputernic.	/<fr. omnipotent, it. omnipotente, lat. omnipotens, -ntis
OMNIPOTENT	OMNIPOTÉNŢĂ	<i>f.</i>	Caracter omnipotent; putere absolută.	/<fr. omnipotence
OMNIPOTENȚĂ	OMNIPREZÉN//T ~tă (~ți, ~te)		Care este prezent pretutindeni; cu prezență în tot locul.	/<fr. omniprésent
OMNIPREZENT	OMNISCIEŃ//T ~tă (~ți, ~te)		Care știe tot; cunoscător de tot; atotștiutor. [Sil. -sci-]	/<fr. omniscient, lat. omnisciens, ~ntis
OMNISCIENT	OMNIVÓR ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care se hrănește cu produse de origine vegetală și animală; în stare să mănânce de toate.	/<fr. omnivore
OMNIVOR	OMOFÁ//G ~gă (~gi, ~e)		(despre ființe) Care folosește pentru nutriție carne crudă.	/<fr. omophage
OMOFAG	OMOFÓN ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv al</i>	(de-spre cuvinte luate în raport unul cu altul) Care se pronunță la fel (dar se scrie diferit); cu pronunție identică (dar cu grafie distinctă).	/<fr. homophone
OMOFON	OMOFÓNI//C ~că (~ci, ~ce)		v. OMOFON.	/omofon + suf. ~ic
OMOFONIC	OMOFONIE	<i>f.</i>	lingv. 1) Fenomen de coin-cidență sonoră a formei unor cuvinte diferite.2) Tip de muzică în care predomină o linie melodică asupra celorlalte care o întregesc armonice (formând acompaniamentul).	/<fr. homophonie
OMOFONIE	OMOF//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	(în biserica ortodoxă) Haină îmbrăcată de arhiereu în timpul slujbei religioase.	/<sl. omoforu
OMOFOR	OMOFÓRM ~ă (~i, ~e)		(despre formele unor părți de vorbire diferite) Care are formă coincidentă în pronunție.	/<fr. homoforme
OMOFORM	OMOGÉN ~ă (~i, ~e)		1) Care este constituit din părți componente de același gen; cu structură uniformă.2) mat. (despre funcții, polinoame) Care au termeni de același grad în raport cu ansamblul de variabile; cu termeni de același grad.	/<fr. homogène, germ. Homogen
OMOGEN	OMOGENITÁTE	<i>f.</i>	Caracter omogen. [G.-D. omogenităȝii]	/<fr. homogénéité, lat. homogeneitas
OMOGENITATE	A OMOGENIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face omogen.	/omogen + suf. ~iza
A OMOGENIZA	OMOGENIZAT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Aparat folosit pentru obținerea pe cale mecanică a unei emulsii.	/a omogeniza + suf. ~tor
OMOGENIZATOR	OMOGRÁF ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre cuvinte luate în raport unul cu altul) Care are aceeași grafie (dar se pronunță altfel).	/<fr. homographe

OMOGRAF	OMOGRAFÍ//C ~că (~ci, ~ce)		v. OMOGRAF.	/<fr. homographique
OMOGRAFIC	OMOGRAFÍE	<i>f.</i>	Fenomen de coincidență grafică a unor cuvinte diferite.	/<fr. homographie
OMOGRAFIE	OMOL//ÓG I ~oágă (~ógi, ~oáge)		1) mat. (despre elemente ale diferitelor figuri geome-trice luate în raport unul cu altul) Între care există o anumită corespondență, bazată pe o relație.2) biol. (despre organe luate în raport unul cu altul) Care se aseamănă după struc-tură și origine, d	/<fr. homologue
OMOLOG I	OMOLÓ//G II ~gi	<i>m.</i>	Fiecare dintre persoanele cu funcții oficiale de același rang, privite în raport una față de alta (în alt stat sau în altă instituție).	/<fr. homologue
OMOLOG II	A OMOLO//GÁ ~ghéz	<i>tranz.</i>	1) (acte scrise) A aproba în urma unei verificări prealabile (dând valoare juridică).2) (produse industriale) A aproba în mod oficial în vederea fabricării în serie.3) (obiecte) A declara conform anumitor norme. ~ o pis-cină.4) (rezultate, performante spo	/<fr. homologuer
A OMOLOGA	OMOLOGÍE	<i>f.</i>	Caracter omolog.	/<fr. homologie
OMOLOGIE	OMONÍM I ~i	<i>m.</i>	Fiecare dintre persoanele care poartă același nume, privite în raport una față de alta; tiz.	/<fr. homonyme
OMONIM I	OMONÍM II ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre cuvinte luate în raport unul față de altul) Care este identic ca formă (dar se deosebește radical ca sens).	/<fr. homonyme
OMONIM II	OMONÍMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de omonime; propriu omonimelor.	/<fr. homonymique
OMONIMIC	OMONIMÍE	<i>f.</i>	lingv. Fenomen de coincidență a formei unor cuvinte diferite.	/<fr. homonymie
OMONIMIE	OMOPLÁ//T ~ți	<i>m. anat.</i>	Fiecare dintre cele două oase plate de formă triunghiulară care constituie partea posterioară a arti-culației umărului, fiind situate (simetric) de-o parte și de alta a șirii spinării.	/<fr. omoplate
OMOPLAT	OMÓR ~uri	<i>n.</i>	1) v. A OMORÍ.2) jur. Infrațiune constând în lipsirea de viață a unei persoane; ucidere.	/v. a omorî
OMOR	OMORÂT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>și fig.</i>	Care omoară; ucigător.	/a omorî + suf. ~tor
OMORÂTOR	A OMOR" omór	<i>tranz.</i>	1) A lipsi de viață (premeditat sau din întâmplare); a supune unui omor; a ucide. • ~ (pe cineva) cu zile a) a aduce în stare de disperare; b) a cauza moartea cuiva înainte de timp.2) A distruge moralicește (printr-o veste rea etc.). • Nu mă ~! exclamație	/<sl. umoriti
A OMORS	A SE OMOR" mă omór	<i>intrans.</i>	1) A-și cauza moartea; a se sinucide.2) A se strădui din răputeri să facă ceva; a se epuiza realizând ceva. • ~ de râs a râde foarte tare și cu poftă.3) fig. fam. (despre persoane) A se îngâmădi în număr foarte mare, vrând să obțină ceva (deficitar).	/<sl. umoriti
A SE OMORS	OMUCÍDER//E ~i	<i>f.</i>	rar Crimă constând în uciderea unui om; omor.	/om + ucidere
OMUCIDERE	OMUCIGÁŞ ~i	<i>m.</i>	v. UCIGAŞ.	/om + ucigaş
OMUCIGAŞ	OMULEŢ ~i	<i>m.</i>	(diminutiv de la om) Persoană lipsită de valoare.	/om + suf. ~uleţ
OMULEŢ	OMUŞ//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	(diminutiv de la om) 1) Prelungire musculară posterioară a cerului gurii; uvulă; guşter; împărătuş.2) rar Nodul gâtului; măru-lui Adam.	/om + suf. ~uşor

OMUȘOR	ONANIE	<i>f.</i>	Autoexcitare artificială a organelor sexuale pentru obținerea orgasmului; masturbatie.	/<lat. onania, germ. Onanie
ONANIE	ONANÍSM	<i>n.</i>	v. ONANIE.	/<fr. onanisme
ONANISM	ONCOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în oncologie; cancerolog.	/Din oncologie
ONCOLOG	ONCOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de oncologie; propriu oncologiei.	/<it. oncologico
ONCOLOGIC	ONCOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul tumorilor; cancerologie.	/<it. oncologia
ONCOLOGIE	ONCTU//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) Care are aspect de grăsime; îmbibat cu grăsime; unsuros.2) fig. Care manifestă o amabilitate afectată și artificială; mios. [Sil. -tu-os]	/<fr. onctueux
ONCTUOS	ONDÁTR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Mamifer rozător semiacvatic cu blana castanie-roșiatică, prețioasă; guzgan-de-mosc; bizam.2) Blană a acestui animal.	/<lat. Ondatra
ONDATRĂ	A ONDUL//Ă ~éz		1. intranz. 1) A se legăna ca valurile unei ape; a undui.2) A descrie o linie șerpuitoare; a șerpui.2. tranz. A face să se onduleze.	/<fr. onduler
A ONDULA	A SE ONDUL//Ă se ~eáză	<i>intrans.</i>	1) (de-spre păr) A se face bucle; a deveni buclat; a se cârlionța; a se încreți; a se bucla.2) (despre păr) A fi aranjat în bucle.3) (despre materiale, stofe etc.) A căpăta formă de valuri.	/<fr. onduler
A SE ONDULA	ONDULÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ON-DULA și A SE ONDULA.2) (despre forme de relief) Care are mici diferențe de nivel, asemănătoare undelor.	/v. a (se) ondula
ONDULAT	ONDULAT//ÓR I ~oáre	<i>n.</i>	1) Aparat pentru recepționarea semnalelor telegrafice și înregistrarea lor pe o bandă de hârtie (sub formă de linie ondulată).2) Instrument (electric) cu ajutorul căruia se ondulează părul; drot.	/<fr. ondulateur
ONDULATOR I	ONDULAT//ÓR II ~oáre (~óri, ~oáre)		1) Care ondulează; care se leagăna ca undele.2) Care este caracteristic undelor sau valurilor; cu proprietăți de unde sau de valuri.	/a (se) ondula + suf. ~tor
ONDULATOR II	ONDULATÓRI//U ~e (~i)		v. ONDULATOR II.	/<it. ondulatorio, fr. onduloire
ONDULATORIU	ONDULÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A ONDULA.2) (la păr, țesături etc.) Curbură în formă de val.	/<fr. ondulation, it. ondulazione
ONDULAȚIE	ONDUL//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Aparat cu ajutorul căruia se obține curentul continuu din curent alternativ.	/<fr. ondeur
ONDULOR	ONER//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		(despre contracte, convenții etc.) Care impune cuiva anumite sarcini.	/<fr. onéreux, lat. onerosus
ONEROS	ONÉ//ST ~stă (~ști, ~ste)		Care se conformează corectitudinii morale; corect și de bună credință; cinstit; integru.	/<lat. honestus, it. onesto
ONEST	ONESTITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter onest; probitate; integritate; cinste.2) Comportament onest; corectitudine; probitate.	/onest + suf. ~itate
ONESTITATE	ONICOFAGÍE	<i>f. livr.</i>	Obicei de a-și mânca, a-și roade unghiile.	/<fr. onychophagie

ONICOFAGIE	ONÍRI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de vise; propriu viselor. Stare ~că. Viziune ~că.2) Care are aspect de vis; asemănător cu un vis. Atmosferă ~că. Decor ~.	/<fr. onirique
ONIRIC	ONIROMANȚIE	<i>f.</i>	rel. Practică ocultă de tălmăcire a viselor; prezicere pe baza viselor.	/<fr. oniromancie
ONIROMANȚIE	ÓNIX	<i>n.</i>	1) Mineral care prezintă o alternare de straturi, negre și albe sau albe și roșii, întrebuințat la confecționarea obiectelor decorative.2) Piatră semiprețioasă confecționată din acest mineral. [Acc. și onix]	/<fr. onyx
ONIX	ONOÁR//E	<i>f.</i>	1) Demnitate morală, care caracterizează conduita; cinste. • De ~ a) demn de încredere; b) care angajează cinstea cuiva; c) onorific. Pe cuvântul meu (tău, lui etc.) de ~ (sau pe ~ea mea (ta, lui etc.) formulă folosită pentru a confirma ceva sau pentru a	/<lat. honor, ~oris, fr. honneur, it. onore
ONOAARE	ONOMASIOLOGIE	<i>f.</i>	Disciplină lingvistică care studiază denotația, pornind de la noțiuni și stabilind semnul verbal care corespunde noțiunii respective. [Sil. -si-o-]	/<germ. Onomasiologie
ONOMASIOLOGIE	ONOMÁSTII//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de onomastică; propriu onomasticii. • Zi ~că zi în care cineva își sărbătorește numele; ziua numelui.	/<fr. onomastique
ONOMASTIC	ONOMÁSTICĂ	<i>f.</i>	1) Ansamblu de nume proprii dintr-o limbă.2) Disciplină lingvistică care studiază numele proprii.3) Zi a numelui.	/<fr. onomastique
ONOMASTICĂ	ONOMASTIC//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Lucrare care cuprinde un index de nume de persoane	/<ngr. onomastikón, fr. onomasticon
ONOMASTICON	ONOMATOPEE	<i>f.</i>	lingv. Cuvânt care, prin forma lui sonoră, imită sunete sau zgomote din natură; cuvânt imitativ. [Art.: onomatopeea; G.-D. onomatopeei]	/<fr. onomatopée
ONOMATOPEE	ONOMATOPEI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>lingv.</i>	Care ține de onomatopee; propriu onomatopeei; imitativ. [Sil. -pe-ic]	/<fr. onomatopéique
ONOMATOPEIC	ONÓR ~uri	<i>n.</i>	1) Stimă deosebită; prețuire înaltă. • A da ~ul a prezenta arma în semn de salut la primirea unei personalități sau în ocazii speciale.2) la pl. Funcții administrative înalte; demnități.	/<lat. honor, ~oris, fr. honneur, it. onore
ONOR	A ONOR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A înconjura cu onor; a trata cu mult respect și considerație (pentru anumite merite). ~ un scriitor.2) (despre persoane suspuse) A trata cu considerație de pe o poziție de superioritate (recurgând la un gest sau act care subliniază atitudine	/<lat. honorare, fr. honorer, it. onorare
A ONORA	ONORÁBIL I	<i>adv.</i>	Cu cinste.	/<fr. honorable, lat. honorabilis
ONORABIL I	ONORÁBIL II ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care poate fi onorat; demn de onoare.	/<fr. honorable, lat. honorabilis
ONORABIL II	ONORABILITATE	<i>f.</i>	Caracter onorabil.	/<fr. honorabilité, lat. honorabilitas, ~atis

ONORABILITATE	ONORÁRI//U ~i	<i>n.</i>	Retribuție pentru o muncă intelectuală (efectuată, mai ales, în afara muncii de bază). [Sil. -riu]	/<fr. honoraire, lat. honorarium
ONORARIU	ONORÍFI//C ~că (~ci, ~ce)		1) (despre titluri, funcții etc.) Care conferă onoare (fără avantaje materiale); acordat în semn de onoare (fără a fi retribuit).2) (despre persoane) Care deține un titlu sau exercită o funcție fără retribuire; de onoare.	/<fr. honorifique, lat. honorificus
ONORIFIC	ÓNTI//C ~că (~ci, ~ce)		v. ONTOLOGIC.	/<fr. ontique
ONTIC	ONTOGENÉTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de ontogeneză; propriu ontogenezei.	/<fr. ontogénétique
ONTOGENETIC	ONTOGENÉZĂ	<i>f. biol.</i>	Proces de dezvoltare individuală a unui organism de la embrion până la sfârșitul existenței sale.	/<fr. ontogenese
ONTOGENEZĂ	ONTOGENÍE	<i>f. biol.</i>	v. ONTOGENEZĂ.	/<fr. ontogénie
ONTOGENIE	ONTOLOÍ//G ~gi	<i>f. și m.</i>	v. ONTOLOGIST.	/Din ontologie
ONTOLOG	ONTOLOÍGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de ontologie; propriu ontologiei.	/<fr. ontologique
ONTOLOGIC	ONTOLOÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Ramură a filozofiei care se ocupă cu studiul bazelor și principiilor existenței; teorie a existenței.2) Existență obiectivă a lucrurilor din realitate. [G.-D. ontologiei]	/<fr. ontologie
ONTOLOGIE	ONTOLOÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Specialist în ontologie; ontolog.	/<fr. ontologiste
ONTOLOGIST	OOLÍT ~e	<i>n.</i>	1) Granulă minerală, sferică sau elipsoidală, apărută prin dispunerea unor compuși metalici sau nemetalici în jurul unui fir de nisip sau al fragmentului unei cochilii.2) Rocă sedimentară formată din astfel de granule.	/<fr. oolithe
OOLIT	OOLÍTI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre minereuri, structuri etc.) Care constă din oolite; care conține oolite.	/<fr. oolitique
OOLITIC	OOSFÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	(la plante) Celulă feminină de reproducere.	/<fr. oosphere
OOSFERĂ	OP ~uri	<i>n. livr.</i>	depr. Creație literară sau științifică; scriere.	/<lat. opus
OP	OPÁ//C ~că (~ci, ~ce)		(despre corpuri) 1) Care împiedică trecerea luminii; lipsit de transparență; intransparent; mat.2) Care se opune trecerii radiațiilor; impenetrabil de radiații.3) Care este lipsit de strălucire; fără strălucire; mat.4) fig. Care denotă lipsă de pricepere	/<fr. opaque, lat. opacus
OPAC	A SE OPACIFI//Ă se	<i>intrans.</i>	A deveni opac. [Sil. -fi-a]	/<fr. opacifier
A SE OPACIFIA	OPACITÁT//E	<i>f.</i>	1) Caracter opac. ~ea cristalului.2) fig. Incapacitatea de a pătrunde în esența lucrurilor.	/<fr. opacité, lat. opacitas, ~atis
OPACITATE	A OPACIZ//Ă ~éz	<i>trans.</i>	A face să fie opac.	/opac + suf. ~iza
A OPACIZA	OPÁIT ~e	<i>n.</i>	1) Lampă primitivă constând dintr-un fitil, introdus într-un vas umplut cu ulei sau cu untură; poponeț.2) Plantă erbacee cu tulpina erectă, păroasă, ramificată, cu frunze opuse și flori albe sau trandafirii. [Sil. -pa-it]	/<sl. opajeci

OPAIȚ	OPÁL ~e	<i>n.</i>	1) Mineral format din siliciu hidratat sau gelatinos, cu aspect de sticlă, divers colorat, întrebuințat la confecționarea obiectelor decorative.2) Piatră semiprețioasă confecționată din acest mineral.	/<germ. Opal, lat. opalus, fr. opale
OPAL	OPALESCÉN//T ~tă (~ți, ~te)		Care conține caracteristici de opal; cu reflexe și culoare de opal.	/<fr. opalescent
OPALESCENT	OPALESCÉŢĂ	<i>f.</i>	fiz. Caracter opalescent; aspect de opal. [G.-D. opalescenței]	/<fr. opalescence
OPALESCENȚĂ	OPALÍN ~ă (~i, ~e)		v. OPALESCENT.	/<fr. opalin
OPALIN	OPAXÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Placă de sticlă opacă sau opalescentă, folosită la căptușirea pereților (în locul faianței).	/cf. opac
OPAXITĂ	OPĀR//EÁLĂ ~éli	<i>f.</i>	1) v. A OPĂRI și A SE OPĂRI.2) Iritație a pielii, manifestată prin usturimi, care apare, mai ales la copiii mici, la încheieturi și între coapse.	/a (se) opări + suf. ~eală
OPĂREALĂ	A OPĀR//Ī ~esc	<i>tranz.</i>	1) A trata cu un li-chid fierbinte (pentru a steriliza, a curăța etc.). ~ rufele.2) (ființe, părți ale corpului lor) A face să capete arsuri de pe urma acțiunii apei clocotite sau a altui lichid fierbinte.	/<bulg. oparja, sb. opariti
A OPĂRI	A SE OPĀR//Ī mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) (despre persoane, mai ales despre copiii mici) A căpăta iritații ale pielii (din cauza căldurii sau a lipsei de curățenie).2) (despre făină, fân etc.) A-și pierde proprietățile inițiale (sub influența umezelii și a căldurii), căpătând un gust sau un mi	/<bulg. oparja, sb. opariti
A SE OPĂRI	OPĀRÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A OPĂRI și A SE OPĂRI.2) fig. (despre persoane) Care nu are dispoziție; abătut; plouat; indispus.	/v. a (se) opări
OPĂRIT	OPĀRITŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	Loc unde este opărită pielea.	/a (se) opări + suf. ~tură
OPĂRITURĂ	OPEN [pr.: [upăn] ~uri	<i>n.</i>	1) Competiție deschisă pentru orice categorie de sportivi.2) Turneu la care participă atât profesioniști, cât și neprofesioniști.	/Cuv. engl.
OPEN	A OPER//Ă ~éz		1. tranz. 1) A aduce la îndeplinire (pentru atingerea unui scop); a transforma în fapt; a înfăptui; a efectua; a executa; a realiza. ~ o substituire.2) A supune unei intervenții chirurgicale. ~ un bolnav.3) A trece într-un registru de evidență contabilă.	/<fr. opérer, lat., it. operare
A OPERA	OPERÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi operat; în stare să fie supus unei operații.	/<fr. opérable
OPERABIL	OPERÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care produce efectul scontat; capabil să dea rezultatul dorit; eficace; eficient.	/<fr. opérant
OPERANT	OPERATÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de operații; propriu operațiilor.2) (despre per-soane) Care acționează repede și cu ușurință; expeditiv.	/<fr. opératif
OPERATIV	OPERATIVITÁTE	<i>f.</i>	Caracter operativ.	/operativ + suf. ~itate
OPERATIVITATE	OPERAT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	1) Lucrător specializat în efectuarea unor operații tehnice sau în manipularea unor aparate.2) Persoană care operează, execută o acțiune. ~ de cinema.3) inv. Medic specializat în operații chirurgicale; chirurg.	/<fr. opérateur, lat. operator, -oris
OPERATOR	OPERATÓRI//U ~e (~i)	<i>livr.</i>	Care ține de operații chirurgicale; propriu operațiilor chirurgicale; chirurgical. [Sil. -riu]	/<fr. opératoire, lat. operatorius

OPERATORIU	OPERĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Acțiune efectuată în vederea realizării unui scop.2) Intervenție chirurgicală.3) Afacere financiară sau comercială. ~ avantajoasă.4) mil. Ansamblu de manevre coordonate efectuate de trupele militare în vederea realizării unui plan de luptă.5) mat. Calc	/<lat. operatio, ~onis, fr. opération, germ. Operation
OPERĂȚIE	OPERĂȚIONAL ~ă (~i, ~e)		Care ține de operații (mai ales militare). • Cercetare ~ă tehnică de analiză a unei probleme administrative, comerciale etc. prin metoda matematică. [Sil. -ți-o-]	/<fr. opérationnel
OPERĂȚIONAL	ÓPER//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Activitate de amploare realizată cu un anumit scop.2) Lucrare de valoare într-un anumit domeniu de activitate (literatură, artă, știință).3) Ansamblu de lucrări ale unui om de creație.4) la pl. Ediție care include toate sau cele mai reprezentative lucr	/<lat., it. opera
OPERĂ I	ÓPER//Ă II ~e	<i>f.</i>	1) Compoziție muzical-dra-matică de proporții mari, scrisă pe un libret cu subiect literar și interpretată de soliști, cor și orchestră.2) Reprezentație teatrală a unei astfel de compoziții.3) Clădire în care se dau asemenea reprezentații. [G.-D. operei]	/<it. opera, fr. opéra
OPERĂ II	OPERÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Compoziție muzi-cal-dramatică de proporții mari, scrisă pe un libret cu caracter sentimental, în care cu-pletele cântate alternează cu dialogul și cu dansul.2) Reprezentație teatrală a unei astfel de compoziții.3) Clădire în care au loc asemenea reprez	/<germ. Operette, it. operetta, fr. opérette
OPERETĂ	A OPIN//Ă ~éz		1. tranz. (de obicei, urmat de o completivă) A spune exprimând o opinie; a fi de părere; a socoti, a gândi; a considera.2. intrans. A-și exprima atitudinea (acceptând sau respingând o părere); a lua poziție.	/<fr. opiner, lat. opinare
A OPINA	OPINCĂR ~i	<i>m. inv.</i>	1) Meșter care confecționa opinci.2) Negustor de opinci.3) Om sărac care purta opinci.4) Om care se trage din țărani.	/opincă + suf. ~ar
OPINCAR	OPÍN//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Obiect de încălțăminte purtat în trecut de țărani, confecționat dintr-o bucată dreptunghiulară de piele, strânsă pe picior și fixată cu nojița. • Pe unde și-a spart dracul ~cile a) foarte departe; b) în locuri necunoscute. Fiecare știe unde-l strânge ~	/<bulg. opinka, opināk
OPINCĂ				
OPINIE	OPÍNI//E ~i	<i>f.</i>	Punct de vedere particular (asupra unui lucru sau asupra unei persoane); părere; judecată; considerent; cuvânt. • A face ~ separată a nu adera la părerea altora (a majorității). [G.-D. opiniei; Sil. -ni-e]	/<lat. opinio, ~onis, fr. opinion
OPINTEALĂ	OPINT//EĂLĂ ~eli	<i>f.</i>	1) v. A OPINTI.2) reg. Izbitură violentă; bleandă.	/a (se) opinti + suf. ~eală
A OPINTI	A OPINT//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) A face să se opintească.2) reg. A lovi tare (cu un băț, cu o despicătură etc.).	/cf. sl. opanti
A SE OPINTI	A SE OPINT//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	A-și încorda puterile (pentru a urni din loc, a ridica, a sălta sau a împinge o greutate).	/cf. sl. opanti

OPINTIC	OPINTÍ//C ~ci	<i>m.</i>	1) Plantă erbacee cu tulpina scundă, păroasă, cu frunze verzi-brumate, lucioase și cu flori galbene, grupate în vârful tulpinii.2) la pl. reg. Ciuperci comestibile, care cresc în grupuri prin pădurile de fag și de brad; ghebe.	/Orig. nec.
OPIS	ÓPIS ~e	<i>n. înv.</i>	Inventar de acte.	/<rus. opis
OPIU	ÓPIU	<i>n.</i>	Preparat narcotic puternic obținut din capsulele necoapte ale unor specii de mac și întrebuințat în medicină. [Sil. o-piu]	/<fr., lat. opium
OPLEAN	OPL//EÁN ~éne	<i>n.</i>	Fiecare dintre cele două chingi transversale care unesc tălpile de la sanie. [Sil. o-plean]	/<bulg. opljan
A OPLOȘI	A OPLOȘ//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) A face să se oploșească.2) (persoane) A primi acordând favoruri abuzive și nemeritate. [Sil. -plo-]	/Orig. nec.
A SE OPLOȘI	A SE OPLOȘ//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	(despre ființe pribege) A-și găsi adăpost; a se adăposti; a se aciuia; a se pripăși. [Sil. -plo-]	/Orig. nec.
OPONENT	OPONÉN//T ~tă (~ți,	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte dintr-o opoziție.	/<germ. Opponent
OPORTUN	OPORTÚN ~ă (~i, ~e)		Care convine locului și timpului avut în vedere; corespunzător situației; prielnic; favorabil; propice.	/<fr. opportun, lat. opportunus
OPORTUNISM	OPORTUNÍSM	<i>n.</i>	1) Atitudine (sau po-litică) a unei persoane sau a unui grup social, care, pentru a-și atinge scopul, adoptă după împrejurări, principii și opinii diferite; conformism.	/<fr. opportunisme
OPORTUNIST I	OPORTUNÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de oportunism; propriu oportunismului.	/<fr. opportuniste
OPORTUNIST II	OPORTUNÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al oportunismului.	/<fr. opportuniste
OPORTUNITATE	OPORTUNITÁTE	<i>f.</i>	Caracter oportun.	/<fr. opportunité, lat. opportunitas, ~atis
OPOSUM	OPÓSUM ~i	<i>m.</i>	1) Mamifer marsupial, de talia unei pisici, vânat pentru blana lui valoroasă.2) Blana acestui mamifer.	/<fr. opossum, germ. Opossum
OPOTERAPIE	OPOTERÁPÍE	<i>f.</i>	Metodă de tratare a diferitelor boli, constând în administrarea de sucuri, extracte sau pulberi de țesuturi, de organe etc.	/<fr. opothérapie
OPOZABIL	OPOZÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care se poate opune (unul altuia).2) jur. (despre sentințe, drepturi etc.) Căruia i se poate opune ceva prin demersuri judiciare; care poate fi contestat.	/<fr. opposable
OPOZANT	OPOZÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv al</i>	1) Care se opune unui act juridic, unei măsuri sau unei autorități. Minoritate ~tă.2) Care face parte din opoziție; de opoziție. Frațiune ~tă.	/<fr. opposant
OPOZIȚIE	OPOZÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Raport dintre lucruri sau situații care coexistă opunându-se.2) Relație dintre persoane cu idei sau interese opuse.3) Grup de persoane care se opun majorității.4) Grup sau partid politic care se opune partidului aflat la putere. [G.-D. opozitiei; Sil.	/<lat. oppositio, ~onis, fr. opposition, germ. Opposition
OPOZIȚIONAL	OPOZIȚIONÁL ~ă (~i, ~e)		Care se află în opoziție cu ceva; care se opune. [Sil. -ți-o]	/opoziție + suf. ~al

OPOZIȚIONIST	OPOZIȚIŢI//ST ~stă (~şti, ~ste)		1) Care Ține de opoziȚie; propriu opoziȚiei.2) Ńi substantival (despre persoane) Care face opoziȚie. [Sil. -Ți-o]	/opoziȚie + suf. ~ist
OPREALĂ	OPR//EĂLĂ ~eli	<i>f. pop.</i>	1) v. OPRIRE.2) Ceea ce opreŃte realizarea unei acȚiuni; obstacol. • A pune la ~ a ȚtemniȚa.3) Bucată de material (lemn, fier, piatră) care se pune sub roată, pentru a Țmpiedica miŃcarea unui vehicul. • La deal cu opintele Ńi la vale cu ~ele greu la deal	/a opri + suf. ~eală
OPRELIŃTE	OPRĂLIŃT//E ~i	<i>f. ȥnv.</i>	1) Măsură prin care este ȥnȥzis ceva; ȥngrădire; ȥnȥdicȥie.2) Factor care ȥncurcă sau ȥngreuiază realizarea unui lucru; piedică; stavilă; obstacol. [Sil. -pre-]	/a opri + suf. ~eliŃte
OPRESIUNE	OPRESIŢN//E ~i	<i>f.</i>	1) Ansamblu de acȚiuni care oprimă omul; asuprire; ȥmpilare.2) Greutate ȥn respiraȥie (ȥnsoȥită de dureri pec-torale).3) fig. Tulburare psihică ȥnsoȥită de indispoziȥie Ńi de depresiune sufletească. [Sil. -pre-si-u-]	/<fr. oppression, lat. oppressio, ~onis
OPRESIV	OPRESIV ~ă (~i, ~e)		Care oprimă; bazat pe opresiune; asupritor; ȥmpilător. [Sil. -pre-]	/<fr. oppressif
OPRESOR I	OPRES//ĂR I ~oăre (~Ări, ~oăre)	<i>m. Ńi f.</i>	Persoană care oprimă; om care exercită o opresiune; asupritor; ȥmpilător; exploatator. [Sil. -pre-]	/<fr. oppresseur
OPRESOR II	OPRES//ĂR II ~oăre (~Ări, ~oăre)		Care oprimă; care exercită o opresiune; asupritor, exploatator. [Sil. -pre-]	/<fr. oppresseur
A OPRI	A OPR//Ă ~esc	<i>tranz.</i>	1) A face să se oprească.2) A pune deoparte (pentru sine sau pentru altcineva).3) (despre legi, reguli, dispoziȥii etc.) A pune sub ȥnȥdicȥie; a ȥnȥzice. [Sil. o-pri]	/<sl. oprati
A SE OPRI	A SE OPR//Ă mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A-Ńi ȥnȥrerie miŃcarea sau funcȥionarea.2) A poposi pentru un anumit timp; a se aŃeza temporar undeva.3) A-Ńi ȥnȥrăna pornirile; a se reȥine; a se ȥnȥrăna; a se stăpăni; a se controla. [Sil. o-pri]	/<sl. oprati
A OPRIMA	A OPRIMĂ oprim	<i>tranz.</i>	(colectivităȥi sau persoane) A lipsi de drepturi prin abuz de putere; a asupri; a ȥmpila; a exploata. [Sil. o-pri-]	/<fr. opprimer
OPRIRE	OPRĂR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A OPRI Ńi A SE OPRI. • Fără ~ fără a se ȥnȥrerie; fără a ȥnceta.2) Loc unde se opreŃte cineva sau ceva. [Sil. o-pri-]	/v. a (se) opri
OPRITOARE	OPRIT//ĂRE ~Ări	<i>f.</i>	1) Frână rudimentară pusă la roata unui vehicul cu tracȥiune anormală.2) Piesă de harnaŃament constănd dintr-o funie sau curea groasă (mai rar lanȥ), care se prinde de oiŃte Ńi serveŃte la ȥncetinirea mersului sau la oprirea unui vehicul tras de cai; popr	/a opri + suf. ~toare
OPRITOR	OPRIT//ĂR ~oăre (~Ări, ~oăre)	<i>Ńi substantiv al</i>	(despre piese sau dispozitive) Care opreŃte sau limitează miŃcarea unui organ mobil la o instalaȥie tehnică. Piesă de imprimat cu cilindru ~. [Sil. o-pri-]	/a opri + suf. ~tor
OPROBRIU	OPRĂBRIU	<i>n.</i>	Dispreȥ prin care societatea condamnă faptele nedemne sau persoanele care le comit. ~ public. A arunca ~l asupra cuiva. [Sil. -pro-briu]	/<fr. opprobre, lat. opprobrium
OPT I	OPT I	<i>num. card.</i>	1) Ńapte plus unu. ~ elevi.2) (cu valoare de num. ord.) Al optulea; a opta.	/<lat. octo
OPT II	OPT II	<i>m.</i>	1) Număr constănd din opt unităȥi. ȥmpărȥiti ~ la patru.2) Cifra 8 sau VIII.3) Obiect marcat cu această cifră.	/<lat. octo

A OPTA	A OPT//Á ~éz	<i>intrans.</i>	(urmat de un complement indirect cu prepoziția pentru) A se pronunța făcând alegerea între două sau mai multe alternative. ~ pentru o cauză.	/<fr. opter, lat. optare
OPTATIV	OPTATÍV ~ă (~i, ~e)		Care optează; în stare să exprime o dorință. • Mod ~ mod al verbului care exprimă realizarea acțiunii ca fiind dorită. Propoziție ~ă propoziție care exprimă o dorință.	/<fr. optatif, lat. optativus
OPTIC	ÓPTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de vedere; propriu vederii. • Nerv ~ nerv care transmite percepțiile vizuale de la ochi la centrul corespunzător din creier.2) Care ține de optică; propriu opticii. Aparat ~.	/<fr. optique, lat. opticus
OPTICĂ	ÓPTICĂ	<i>f.</i>	1) Ramură a fizicii care se ocupă cu studiul luminii și a particularităților acesteia.2) Totalitate a aparatelor și a instrumentelor a căror funcționare este bazată pe legile reflecției și refracției luminii.3) fig. Mod de interpretare a faptelor și fenom	/<fr. optique, lat. optice
OPTICIAN	OPTICI//ÁN ~ână (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Specialist în optică. [Sil. -ci-an]	/<fr. opticien
OPTIM	ÓPTIM ~ă (~i, ~e)		1) Care este cel mai bun, mai potrivit, mai favorabil sau mai indicat.2) Care asigură cea mai bună eficiență; în stare să corespundă cel mai bine intereselor urmărite.	/<fr. optime, lat. optimus
OPTIMAL	OPTIMÁL ~ă (~i, ~e)		v. OPTIM.	/<fr. optimal
OPTIME	OPTÍM//E ~i	<i>f.</i>	1) Fiecare dintre părțile egale ale unui întreg împărțit în opt; a opta parte din ceva.2) muz. Notă cu valoare de a opta parte dintr-o notă întreagă.	/opt + suf. ~ime
OPTIMETRU	OPTIMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument optic de mare precizie pentru măsurarea dimensiunilor unor piese.	/<fr. optimetre
OPTIMISM	OPTIMÍSM	<i>n.</i>	1) (în opoziție cu pesimism) Concepție asupra vieții dominată de încredere în viitor și în oameni.2) Tendință de a vedea părțile pozitive ale oamenilor și ale realității.	/<fr. optimisme, germ. Optimismus
OPTIMIST I	OPTIMÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de optimism; propriu optimismului.	/<fr. optimiste
OPTIMIST II	OPTIMÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care manifestă optimism.	/<fr. optimiste
A OPTIMIZA	A OPTIMIZ//Á ~éz	<i>trans.</i>	(randamentul unei mașini, al unui sistem tehnic) A face optim.	/<fr. optimiser
OPTOMETRIE	OPTOMETRIÉ	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul stabilirii și măsurării defectelor de vedere, precum și cu mijloacele de compensare sau corectare ale acestora.	/<fr. optométrie
OPTOMETRU	OPTOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument medical pentru examinarea vederii (în scopul alegerii ochelarilor potriviți).	/<fr. optometre
OPTSPREZECE I	ÓPTSPREZECE I	<i>num. card.</i>	1) Șapte-sprezece plus unu. ~ emisiuni.2) (cu valoare de num. ord.) Al optsprezecelea; a opt-sprezecea.	/opt + spre + zece
OPTSPREZECE II	ÓPTSPREZECE II	<i>m.</i>	1) Număr con-stând din optsprezece unități. Înmulțiți ~ cu trei.2) Cifra 18 sau XVIII.3) Obiect marcat cu această cifră.	/opt + spre + zece
AL OPTSPREZECELEA	AL ÓPTSPREZEC//ELEA	<i>num.</i>	ord. Care ocupă locul indicat de numărul optsprezece în ordinea numărării; care vine după al șaptesprezecelea. Secolul ~.	/opt-sprezece + le + a

AL OPTULEA	AL ÓPT//ULEA a ~a	<i>num.</i>	ord. Care ocupă locul indicat de numărul opt în ordinea numărării; care vine după al șaptelea. Deceniul ~.	/opt + le + a
OPTZECI I	OPTZÉCI I	<i>num. card.</i>	1) Șaptezeci plus zece. ~ de apartamente2) (cu valoare de num. ord.) Al optzecilea; a optzecea.	/opt + zeci
OPTZECI II	OPTZÉCI II	<i>m.</i>	1) Număr constând din optzeci de unități. Scade ~ din o sută.2) Ci-fra 80 sau LXXX.3) Obiect marcat cu această cifră.	/opt + zeci
AL OPTZECILEA	AL OPTZÉC//ILEA a ~ea	<i>num.</i>	ord. Care ocupă locul indicat de numărul optzeci în ordinea numărării; care vine după al șaptezeci și nouălea. ~ kilometru.	/optzeci + le + a
OPȚIONAL	OPȚIONÁL ~ă (~i, ~e)		Care are caracter de opțiune; facultativ. [G.-D. opțiunii; Sil. -ți-o-]	/<fr. optionnel
OPȚIUNE	OPȚIÚN//E ~i	<i>f.</i>	v. A OPTA. • Drept de ~ a) drept de a-și alege cetățenia; b) drept de a accepta sau a renunța la o moștenire. [Sil. -ți-u-]	/<fr. option, lat. optio, ~onis
OPULENT	OPULÉN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care manifestă bogăție; excesiv de bogat. Regiune ~tă. Viață ~tă.2) (despre persoane sau despre părți ale corpului lor) Care se caracterizează, se impune prin amploarea formelor; caracterizat prin opulentă: corpulent. Femeie ~tă.	/<fr. opulent, lat. opulentus
OPULENȚĂ	OPULÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Caracter opulent.	/<fr. opulence, lat. opulentia
A OPUNE	A OPÚNE opún	<i>tranz.</i>	(fințe, lucruri, acțiuni etc.) A pune față-n față (pentru a evidenția deosebirea dintre ele sau pentru a demonstra incompatibilitatea lor); a contrapune.	/<lat. opponere, fr. opposer
A SE OPUNE	A SE OPÚNE mă opún	<i>intranz.</i>	1) A nu cădea de acord, ripostând; a fi împotriva; a se împotrivi.2) (despre unghiuri sau despre laturi) A fi așezat în fața altui unghi sau a altei laturi.	/<lat. opponere, fr. opposer
OPUNȚIA	OPÚNȚIA	<i>f.</i>	Gen de plante carnoase cu spini așezați în smocuri și cu flori albe, roșii sau galbene. [Sil. -ți-a]	/<lat., fr. opintia
OPUS	ÓPUS ~uri	<i>n.</i>	Creație muzicală care poartă un anumit număr de ordine în succesiunea cronologică a lucrărilor unui compozitor.	/<fr. opus, germ. Opus
OPUS	OPÚ//S ~să (~și, ~se)	<i>și substantiv</i>	v. A OPUNE și A SE OPUNE. • În direcție ~să în sens invers.	/v. a (se) opune
OPUSCUL	OPÚSCUL ~e	<i>n.</i>	rar Publicație (științifică sau literară) de proporții reduse; broșură.	/<fr. opuscul, lat. opusculum
OPUST	OPÚST ~uri	<i>n.</i>	1) înv. Zăgaz rudimentar înălțat pentru a abate apa la moară.2) Loc prevăzut special pentru scurgerea apei dintr-un iaz.	/<ucr. o[t]pust
OR	OR conj.	<i>livr.</i>	1) (exprimă un raport adversativ și leagă propoziții sau fraze) Însă; dar.2) (ex-primă un raport concludiv și leagă propoziții și fraze) Deci; așadar.	/<fr. or
ORAC	ORÁC	<i>interj.</i>	(se folosește, de obicei repetat, pentru a imita orăcăitul broaștelor).	/Onomat.
ORACOL	ORÁCOL ~e	<i>n.</i>	1) (în lumea antică) Voință a divinității exprimată prin profeți și apostoli.2) Răspuns al divinității la întrebările adresate de oameni în locurile sfinte.3) Loc (templu, sanctuar etc.) unde, potrivit unor credințe religioase, se consulta o divinitate.4)	/<lat. oraculum, it. oracolo, fr. oracle
ORACULAR	ORACULÁR ~ă (~i,		Care ține de oracol; propriu oracolului. Ton ~.	/oracul + suf. ~ar

ORAJOS	ORAJ//ÓS ~oásă (~oși, ~oáse)		(despre fenomene atmosferice) Care are caracter de furtună.	/<fr. orageux
ORAL	ORÁL ~ă (~i, ~e)		1) (în opoziție cu scris) Care se realizează prin vorbire; verbal. • Creație (populară) ~ creație care se transmite prin viu grai, din gură în gură; folclor.2) Care se administrează pe cale bucală. Tratament ~.	/<fr. oral
ORALITATE	ORALÍTÁT//E	<i>f.</i>	1) Caracter oral.2) Ansam-blu de proprietăți stilistice ale limbii vorbite, ale graiului viu.3) jur. Principiu al dreptului procedural, potrivit căruia dezbaterile judiciare și pronunțarea sentinței se fac oral la <u>sedința de judecată</u> . ~ea <u>procesului</u> .	/oral + suf. ~itate
ORANJ	ORÁNJ	<i>adj. invar.</i>	livr. Care este format prin combinarea culorii galbene și roșii; de culoarea portocalei; portocaliu.	/<fr. orange
ORANJADĂ	ORANJÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	Băutură răcoritoare preparată din suc de portocale, zahăr și apă.	/<fr. orangeade
ORANJERIE	ORANJERÍ//E ~i	<i>f.</i>	Construcție din sticlă, special amenajată pentru cultivarea plantelor exotice (nerezistente la frig). [G.-D. oranjeriei]	/<fr. orangerie
ORAR I	ORÁR I ~ă (~i, ~e)		1) Care este împărțit pe ore.2) Care indică orele. • Diferență ~ă diferență de timp între două longitudini diferite ale Pământului.	/<fr. horaire, lat. horarius
ORAR II	ORÁR II ~e	<i>n.</i>	1) Program care arată timpul împărțit pe ore al desfășurării unei activități într-o anumită perioadă; plan după ore.2) Acul cel mic de la ceasornic (indicator al orelor).3) înv. Aparat care măsoară și indică timpul; ceasornic.	/<fr. horaire, lat. horarius
ORAR III	ORÁR III ~e	<i>n.</i>	Veșmânt bisericesc în formă de fișie lungă și îngustă, purtat pe umăr de diaconi în timpul slujbei religioase.	/<sl. orari, lat. orarium
ORAȘ	ORÁȘ ~e	<i>n.</i>	1) Localitate de mari dimensiuni, centru administrativ, industrial, comercial și cultural.2) Partea centrală a unei astfel de localități (în raport cu periferiile). • A pleca în ~ a se duce în centrul orașului.3) Populația unei astfel de localități.	/<ung. város
ORATOR	ORATÓR ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care ține un discurs în public (făcând uz de un stil elevat).2) Persoană care are darul de a vorbi frumos și liber în public; vorbitor.	/<lat. orator, fr. orateur
ORATORIC	ORATÓRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de oratori; propriu oratorilor. • Artă ~că oratorie.	/orator + suf. ~ic
ORATORIE	ORATORÍE	<i>f.</i>	Arta de a ține discursuri, de a vorbi în fața publicului.	/<lat. oratoria
ORATORIU I	ORATÓRI//U I ~i	<i>n.</i>	1) Compoziție muzicală de proporții, scrisă pe un libret cu subiect lirico-dramatic de natură religioasă sau, de cele mai multe ori, laică și interpretată de cor, soliști și orchestra simfonică.	/<it., fr. oratorio
ORATORIU II	ORATÓRI//U II ~i	<i>n.</i>	1) înv. Biserică mică într-un cimitir; paraclis; capelă.2) înv. Loc dintr-o încăpere rezervat rugăciunii; capelă; paraclis. [Sil. -riu]	/<lat. oratorium, fr. oratoire
ORAȚIE	ORÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Poezie populară ritualică, ce conține urări de bine, felicitări, recitată cu diferite ocazii (de Anul Nou, la nuntă, la cumetrie).2) înv. Discurs ceremonios rostit cu anumite ocazii. [G.-D. orației; Sil. -ți-e]	/<lat. oratio, ~onis

ORĂ	ÓRÁ óre	<i>f.</i>	1) Unitate de măsură a timpului (egală cu a douăzeci și patra parte dintr-o zi și cuprinzând 60 de minute sau 3.600 de secunde); ceas. • ~ de ~ mereu, întruna. Din ~ în ~ cu regularitate la un interval de un ceas. Pe ~ în timp de o oră. ~ academică 45 de	/<lat. hora, it. ora
A ORĂCĂI	A ORĂCĂ//Í pers.3 ~iște	<i>intrans.</i>	1) (de-spre broaște) A scoate sunete monotone, re-petate și răsunătoare, caracteristice speciei; a face „orac-orac”.	/orac + suf. ~ăi
ORĂCĂIT	ORĂCĂÍT ~uri	<i>n.</i>	1) v. A ORĂCĂI.2) Strigăt caracteristic speciei, scos de broaște.	/v. a orăcăi
ORĂSTICĂ	ORĂSTÍ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Plantă erbacee meliferă cu tulpina erectă, ramificată, cu frunze penate și cu fructele păstăi, care crește prin pădurile de stejar și de carpen; mazărice-neagră.	/Orig. nec.
ORĂȘEAN	ORĂȘ//EÁN ~eni	<i>m.</i>	Locuitor al unui oraș.	/oraș + suf. ~ean
ORĂȘEANCĂ	ORĂȘ//EÁNCĂ ~ence	<i>f.</i>	Locuitoare a unui oraș.	/orășean + suf. ~că
ORĂȘEL	ORĂȘÉL ~e	<i>n.</i>	(diminutiv de la oraș) Localitate de tip orășenesc. ~ studentesc.	/oraș + suf. ~el
ORĂȘENESC	ORĂȘEN//ESC ~ească (~ești)		1) Care ține de orășeni; propriu orășenilor. Com-portare ~ească.2) Care ține de oraș; propriu orașului; urban. Populație ~ească. Trans-port ~.	/orășean + suf. ~esc
ORĂȘENEȘTE	ORĂȘENEȘTE	<i>adv.</i>	În felul orășenilor; ca orășenii; ca la oraș.	/orășean + suf. ~ește
ORĂȘENIME	ORĂȘENÍME	<i>f.</i>	rar (colectiv de la orășean) 1) Totalitate a orășenilor.2) Mulțime de orășeni.	/orășean + suf. ~ime
ORĂȘENISM	ORĂȘENÍSM	<i>n.</i>	rar Mod de comportare caracteristic orășenilor.	/orășean + suf. ~ism
A ORĂȘENIZA	A ORĂȘENIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se orășenizeze.	/orășean + suf. ~iza
A SE ORĂȘENIZA	A SE ORĂȘENIZ//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre localități rurale) A deveni oraș; a căpăta trăsături orășenești; a se urbaniza.2) (despre persoane) A deveni orășean; a-și însuși modul de viață și de conduită al orășenilor; a se urbaniza.	/orășean + suf. ~iza
ORĂTANIE	ORĂT//ÁNIE ~ării	<i>f.</i>	Pasăre de curte. [G.-D. orătaniei; Sil. -ni-e]	/Din reg. oară
ORÂNDAR	ORÂNDÁR ~i	<i>m. înv.</i>	1) Persoană care lua ceva în arendă; arendaș.2) Persoană care ține o cârciumă; cârciumar.	/orândă + suf. ~ar
ORÂNDĂ	ORÂN//DĂ ~zi	<i>f. înv.</i>	1) Cârciumă satească (ținută în arendă).	/<ucr. orenda
A ORÂNDUI	A ORÂNDU//I ~iesc	<i>tranz.</i>	1) A pune într-o anumită ordine; a clasa; a rândui; a dispune; a așeza; a aranja; a ordona.2) înv. A numi într-un post; a desemna.3) înv. A cere în mod autoritar și oficial; a comanda; a porunci; a ordona; a dispune.4) A arăta în mod precis.5) înv. A face	/<sl. urenditi
ORB I	ORB I	<i>n.</i>	: ~ul găinilor boală constând în diminuarea sau pierderea vederii în condiții de iluminare redusă. • A avea ~ul găinilor a nu vedea sau a nu observa un obiect aflat foarte aproape.	/v. a orbi

ORB II	ORB II oárbă (orbi, oárbe)		1) și substantival (despre ființe) Care nu vede cu amândoi ochii. Cal ~. Alfabet pentru orbi. • A se ține (de ceva) ca ~ul de gard a urma întru totul modelul imitat. ~ului degeaba îi spui că s-a făcut lumină pe cel prost în zadar îl povățuiești.2) fig. Ca	/<lat. orbus
ORBALȚ I	ORBÁLTȚ I ~uri	<i>n. pop.</i>	Boală infecțioasă manifestată prin inflamarea și înroșirea pielii, prin dureri și stare febrilă; brâncă; erizipel.	/<ung. orbánc
ORBALȚ II	ORBÁLTȚ II ~i	<i>m.</i>	Plantă erbacee veninoasă, cu tulpina erectă, subțire, și cu frunze ovale, zimțate.	/<ung. orbánc
A ORBĂLȚI	A ORBÁLTȚ//Í ~esc	<i>tranz.</i>	pop. A face să se orbâlțească.	/Din orbalț
A SE ORBĂLȚI	A SE ORBÁLTȚ//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	pop. A se îmbolnăvi de orbalț.	/Din orbalț
A ORBECA	A ORBECÁ orbec	<i>intrans.</i>	înv. , reg. v. A ORBECĂI.	/Din orb
A ORBECĂI	A ORBECĂ//Í ~iesc	<i>intrans.</i>	A umbla dintr-o parte în alta, rătăcind prin întuneric, pipăind ca un orb.	/a orbeca + suf. ~ăi
ORBESC	ORB//ÉSC ~ească (~ești)		1) Care este caracteristic pentru orbi; propriu orbilor.2) fig. (despre manifestările oamenilor) Care se produce fără participarea activă a rațiunii; mecanic; mașinal; Supunere ~ească.	/orb + suf. ~esc
ORBEȘTE	ORBÉȘTE	<i>adv.</i>	1) În felul orbilor; ca orbii; fără a vedea; pe dibuite.2) fig. Fără a avea un punct de vedere propriu; fără a chibzui. A se supune ~.3) fig. Fără alegere și fără cruțare.	/orb + suf. ~ește
ORBETE	ORBÉTE ~	<i>m.</i>	Mamifer rozător subteran asemănător cu cârțița; țâncul-pământului.	/orb + suf. ~et
ORBETȚ	ORB//ÉTȚ ~eăță (~eți, ~ete)	<i>m. și f.</i>	1) Ființă care nu vede (bine sau deloc). • A se bate ca ~eții a se bate tare, lovind unde se nimerește.2) rar Cerșetor orb.	/orb + suf. ~eț
A ORBI	A ORBÍ orbesc		1. intrans. A deveni orb; a pierde vederea.2. tranz. 1) A face să devină orb; a face să piardă vederea.2) (persoane) A supune acțiunii unei lumini puternice.3) fig. A face să piardă clarviziunea sub acțiunea unor factori frapanți.	/Din orb
ORBICULAR I	ORBICULÁR I ~ă (~i, ~e)		Care este rotund; circular.	/<fr. orbiculaire, lat. orbicularis
ORBICULAR II	ORBICULÁR II ~i	<i>m.</i>	Mușchi sub formă de cerc.	/<fr. orbiculaire, lat. orbicularis
ORBIE	ORBÍE	<i>f.</i>	1) Lipsă de vedere (totală sau parțială).2) fig. Întunecare a minții; lipsă de judecată.	/orb + suf. ~ie
ORBITAL	ORBITÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de orbite; propriu orbitelor.2) (despre un corp mobil) Care se mișcă pe orbită.	/<fr. orbital
ORBITĂ	ORBÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Traietorie curbă a unui corp ceresc, având drept sursă de mișcare un alt corp ceresc.2) Cavitare osoasă în care se află globul ocular.3) fig. Sferă de acțiune sau de influență.	/<fr. orbite, lat. orbita
ORBITOR	ORBIT//ÓR ~oare (~óri, ~oare)		1) (despre lumină) Care orbește; de mare intensitate.2) fig. Care uimește peste măsură.	/a orbi + suf. ~tor

A ORCHESTRA	A ORCHESTR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(piese muzicale) A aranja pentru a fi interpretat de orchestră; a instrumenta.	/<fr. orchestrer
ORCHESTRAL	ORCHESTRÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care este destinat pentru orchestre. Piesă ~ă.2) Care este interpretat de orchestră.	/<fr. orchestral
ORCHESTRANT	ORCHESTRÁN//T ~ți	<i>m.</i>	Muzicant care cântă la un instrument într-o orchestră; instrumentist.	/orchestră + suf. ~ant
ORCHESTRATOR	ORCHESTRATÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană care orchestrează bucăți muzicale.	/orchestră + suf. ~tor
ORCHESTRAȚIE	ORCHESTRÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Prezentare a unei lucrări muzicale sub formă de partitură pentru orchestră.2) Transpunere pentru orchestră a unei compoziții scrise inițial pentru altă componentă de interpreți.3) Mod de aranjare a diferitelor grupuri de instrumente pentru executarea u	/<fr. orchestration
ORCHESTRĂ	ORCHÉSTR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Grup de instru-mente muzicale folosite la executarea unei bucăți muzicale.2) Colectiv de muzicanți care execută piese muzicale la diferite instrumente.3) Loc într-un teatru (între scenă și sală, mai jos de parter) rezervat pentru muzicanți. [G.-D. orch	/<fr. orchestre, germ. Orchester, it. orchestra
ORCHESTRION	ORCHESTRI//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Instrument muzical mecanic (azi aproape ieșit din uz) care imită sonoritatea unei orchestre simfonice.2) Mică orgă portativă. [Sil. -tri-on]	/<fr. orchestrion, germ. Orchestrion
ORCIC	ORCÍC ~uri	<i>n.</i>	Fiecare dintre cele două piese de lemn, fixate de crucea unei căruțe sau trăsură, de care se prind postoroncile.	/<ucr. orčik
ORCICAR	ORCICÁR ~e	<i>n.</i>	Lanțul sau ochiul de la capătul postoroncii care se prinde de orcic.	/orcic + suf. ~ar
ORDIE	ÓRDI//E ~i	<i>f. inv.</i>	1) Oaste turcească sau tătară.2) Mulțime neorganizată de oameni; gloată; buluc.	/<bulg., sb. ordija
ORDIN I	ÓRDIN I ~e	<i>n.</i>	Dispoziție, scrisă sau orală, emisă de o autoritate sau de o persoană oficială spre a fi îndeplinită de cei vizați; poruncă; comandă. • La ~ele cuiva la dispoziția cuiva. ~ de plată dispoziție în scris dată unei bănci de către un debitor, pentru a vira di	/<lat. ordo, ~inis, fr. ordre
ORDIN II	ÓRDIN II ~e	<i>n.</i>	Decorație guvernamentală superioară medaliei.	/<lat. ordo, ~inis, fr. ordre
ORDIN III	ÓRDIN III ~e	<i>n.</i>	1) Treaptă într-o ierarhie; rang. De prim ~.2) biol. Categorie sistematică inferioară clasei și superioară fa-miliei.	/<lat. ordo, ~inis, fr. ordre
ORDIN IV	ÓRDIN IV ~e	<i>n.</i>	1) (în Europa medievală) Comunitate monaho-cavaleriească, care lua parte la acțiuni războinice.2) Societate se-cretă. ~ul masonilor.	/<lat. ordo, ~inis, fr. ordre
ORDINAL	ORDINÁL ~e	<i>adj.</i>	: Numeral ~ numeral care indică ordinea, locul unui obiect într-o serie.	/<fr. ordinal
ORDINAR	ORDINÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care nu se deosebește prin nimic; lipsit de originalitate; trivial; vulgar; obișnuit.2) Care urmează în ordinea stabilită; de rând.3) Care are o calitate inferioară; lipsit de valoare; prost.	/<fr. ordinaire, lat. ordinarius, germ. ordinär
ORDINATOR	ORDINAT//ÓR ~oáne	<i>n.</i>	Calculator elec-tronic; computer.	/<fr. ordinateur

ORDINE	ÓRDIN//E	<i>f.</i>	1) Stare de orânduială și de sistematizare; organizare armonioasă.2) Succesiune regulată a lucrurilor. • ~ de zi program de chestiuni ce trebuie să fie discutate într-o ședință sau adunare. La ~ea zilei de actualitate; important.3) Regulă sau normă după c	/<lat. ordo, ~inis, it. ordine
A ORDONA	A ORDONÁ ordón	<i>tranz.</i>	1) (urmat, de obicei, de o propoziție completivă cu conjunctivul) A cere în mod autoritar și oficial printr-un ordin; a impune; a comanda; a dispune; a porunci.2) A pune într-o anumită ordine; a aranja; a orându-i; a clasa; a dispune; a așeza; a rândui.	/<fr. ordonner
A ORDONANȚA	A ORDONANT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	înv. (plăți) A cere printr-o ordonanță.	/<fr. ordonnancer
ORDONANȚĂ I	ORDONÁNT//Ă I ~e	<i>f.</i>	Ordin scris al unei autorități administrative.	/<fr. ordonnance
ORDONANȚĂ II	ORDONÁNT//Ă II ~e	<i>f. înv.</i>	Soldat aflat la dispoziția unui ofițer pentru servicii personale.	/<fr. ordonnance
ORDONAT	ORDONÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ORDONA.2) (despre persoane) Care păstrează or-dinea; căruia îi place ordinea.3) Care este îngrijit în îmbrăcăminte; îmbrăcat cu grijă; curat.	/v. a ordona
ORDONATĂ	ORDONÁT//Ă ~e	<i>f.</i>	mat. Una dinre cele două linii (cea verticală) care determină poziția unui punct pe un plan; a doua coordonată carteziană a unui punct din plan.	/<fr. ordonnée
ORDONATOR	ORDONAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	fin. Persoană care ordonă plata unor cheltuieli. • ~ de credite conducător al unei instituții care poate dispune de creditele bugetare ale acesteia.	/<fr. ordonnateur
ORELIST	ORELÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Medic specializat în tratarea bolilor de urechi, nas și faringe.	/o[to]r[ino][l]aringolo gie] + suf. ~ist
OREZ	ORÉZ	<i>m.</i>	1) Plantă erbacee cerealieră cu tulpina de tip pai, cu frunze lungi liniare, cu spice mici și boabe albe.2) (cu sens colectiv) Cantitate de boabe ale acestei plante.	/<bulg. oriz
OREZĂRIE	OREZÁRÍ//E ~i	<i>f.</i>	Teren plantat cu orez; plantație de orez.	/orez + suf. ~ărie
ORFAN	ORFÁN ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre copii) Care a rămas fără părinți (fără ambii sau fără unul); sărman. ~ de tată.	/<ngr. orfanós, lat. orphanus
ORFELINAT	ORFELINÁT ~e	<i>n.</i>	1) Instituție filan-tropică unde se întrețin și se educă copiii orfani sau săraci.2) Clădire unde se află această instituție.	/<fr. orphelinat
ORFEVRĂRIE	ORFEVRÁRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Meserie de orfevru.2) Atelier al orfevrului. [G.-D. orfevrăriei; Sil. -vră-]	/<fr. orfèvrerie
ORFEVRU	ORFÉVR//U ~i	<i>m.</i>	Lucrător specializat în confecționarea obiectelor de artă aplicată, din metal prețios. [Sil. -vru-]	/<fr. orfèvre
ORFIC	ÓRFI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care se atribuie poetului și cântărețului mitic Orfeu. Poeme ~ce.2) Care ține de creația lui Orfeu; propriu creației lui Orfeu.	/<fr. orphique
ORGAN I	ORGÁN I ~e	<i>n.</i>	1) Parte a unui organism animal sau vegetal care îndeplinește anumite funcții.2) Piesă sau ansamblu de piese dintr-un sistem tehnic.3) Publicație periodică (ziar, revistă). ~ul Uniunii Scriitorilor.4) mai ales la pl. Institutie cu functii speciale într-un	/<ngr. órganon, it. organo, lat. organum, fr. organe

ORGAN II	ORGÁN II ~e	<i>n. inv.</i>	1) v. ORGĂ.2) În-strument muzical constând dintr-o ramă triunghiulară, pe care sunt întinse coarde verticale, inegale ca lungime, care produc sunete, când sunt ciupite cu degetele; harpă.	/<sl. oruganu, ngr. órganon, lat. organum
ORGANIC	ORGÁNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de un organ sau de un organism viu; propriu unui organ sau unui organism viu. Dereglare ~că.2) Care ține de organizarea internă a unor ansambluri; care prezintă un întreg; unitar. Lege ~că. Unitate ~că.3) Care rezultă din structura internă a	/<lat. organicus, fr. organique
ORGANISM	ORGÁNÍSM ~e	<i>n.</i>	1) Corp viu cu sistem de autoreglare; totalitate de organe care constituie un corp viu. ~ animal. ~ vegetal.2) fig. Ansamblu organizat de elemente, coordonate între ele, care constituie un tot întreg în stare să funcționeze; mecanism. ~ social. ~ administ	/<lat. organismus, ngr. organismós, germ. Organismus, fr. organisme
ORGANIST	ORGÁNÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Muzicant care cântă la orgă.	/<fr. organiste, germ. Organist, it. organista
A ORGANIZA	A ORGANIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (activități, acțiuni etc.) A orândui după un plan chibzuit în prealabil. ~ un concert. ~ o vânatoare.2) (instituții, întreprinderi, societăți etc.) A face să-și desfășoare activitatea în condiții optime.3) (persoane sau colectivități) A face să se orga	/<fr. organiser
A SE ORGANIZA	A SE ORGANIZ//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	(despre persoane sau colectivități) A se uni, coordonându-și acțiunile (în vederea realizării unui scop comun).	/<fr. organiser
ORGANIZATOR I	ORGANIZAT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care organizează; de organizare. Forță ~oare.	/a organiza + suf. ~tor
ORGANIZATOR II	ORGANIZAT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană (sau colectiv) care orga-nizează.	/a organiza + suf. ~tor
ORGANIZATORIC	ORGANIZATÓRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care se referă la organizare; de organizare.	/organizator + suf. ~ic
ORGANIZAȚIE	ORGANIZÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Grupare de oameni reuniți pe baza unui regulament sau a unui statut în vederea desfășurării unei activități în comun. ~ sindicală. [G.-D. organizației; Sil. -ți-e]	/<germ. Organisation, fr. organisation
ORGANIZAȚIONAL	ORGANIZAȚIONÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de organizare. [Sil. -ți-o-]	/<fr. organisationnel
ORGANOGEN	ORGANOGEN ~ă (~i, ~e)		1) (despre elemente chimice) Care intră în componența substanțelor din structura organismelor ani-male sau vegetale.2) (despre roci, minereuri, minerale etc.) Care este format din rămășițe de organisme vegetale sau animale; din resturi de organisme vii.	/<fr. organogene
ORGANOGENEZĂ	ORGANOGENÉZĂ	<i>f. biol.</i>	Proces de constituire a organelor pe parcursul creșterii organismului.	/<fr. organogenese
ORGANON	ORGÁNÓN	<i>n. livr.</i>	Instrument, mijloc de muncă și de cercetare științifică.	/<ngr. órganon
ORGANOTERAPIE	ORGANOTERAPIÉ	<i>f.</i>	Terapie cu ajutorul unor preparate obținute din organe și țesuturi de origine animală.	/<fr. organothérapie

ORGASM	ORGÁSM ~e	<i>n. med.</i>	Grad suprem de voluptate ce apare la încheierea actului sexual.	/<fr. orgasme
ORGĂ	ÓRGĂ orgi	<i>f.</i>	Instrument muzical pneumatic de mari proporții, constând dintr-un sistem de tuburi sonore, care, fiind acționate de claviaturi și pedale, emit sunete asemănătoare unei întregi orchestre simfonice.	/<fr. orgue
ORGIE	ORGÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) (în antichitate) Sărbătoare solemnă în cinstea lui Dionysos (la eleni) și lui Bachus (la romani), zeul vinului și al veseliei.2) fig. Petrecere zgomotoasă și indecentă; bacanală; saturnalii. [G.-D. orgiei]	/<fr. orgie, lat. orgia
ORGOLIOS	ORGOLI//ÓS ~oasă (~ôși, ~oáse)		Care are mult orgoliu; cu mult orgoliu; vanitos; infatuat; trufaș. [Sil. -li-os]	/orgoliu + suf. ~os
ORGOLIU	ORGÓLI//U ~i	<i>n.</i>	Opinie foarte avantajoasă, de cele mai multe ori exagerată, asupra valorii sau importanței personale, care depășește aprecierile altora. [Sil. -liu]	/<it. orgolio
ORHIDEE	ORHIDÉE ~	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de plante erbacee perene, cu tuberculi sau rizomi, cu frunze întregi și cu flori mari, pintenate, viu colorate (reprezentanți: papucul-doamnei, poroinicul etc.).2) Plantă din această familie. [G.-D. orhideei; Sil. -de-e]	/<ger. Orchidee, fr. orchidées
ORI	ORI	<i>conj.</i>	(exprimă un raport disjunctiv și leagă propoziții sau părți de propoziție coordonate) Sau; fie (că). Pleci ~ rămâi cu noi. ~ azi, ~ mâine. ~ da, ~ ba.	/Orig. nec.
ORIBIL	ORÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care produce oroare; plin de oroare sau dezgust; abominabil. Crimă ~ă. Strigăt ~.	/<fr. horrible, lat. horribilis
ORICARE	ORICÁRE	<i>pron.</i>	Indiferent care; care va fi; cineva.	/ori + care
ORICÂND	ORICÂND	<i>adv.</i>	Indiferent când; în orice timp. • Ca ~ ca altădată; ca de obicei.	/ori + când
ORICÂT	ORICÂ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>pron. nehot. și</i>	Indiferent cât; în orice cantitate.	/ori + cât
ORICE	ORICÉ	<i>pron. nehot.</i>	Indiferent ce (sau care). • În ~ caz indiferent de situație; întotdeauna. ~ ar fi oricare ar fi situația. Cu ~ preț a) ori-cât de mult ar costa; b) cu tot riscul.	/ori + ce
ORICINE	ORICÍNE	<i>pron.</i>	Indiferent cine.	/ori + cine
ORICUM	ORICÚM	<i>adv.</i>	Indiferent cum; în orice mod.	/ori + cum
ORIE	ÓRI//E ~i	<i>f.</i>	Unealtă de pescuit în apele curgătoare adânci, constând dintr-o plasă în formă de sac. [G.-D. oriei]	/Orig. nec.
ORIENT	ORIÉNT	<i>n.</i>	(în opoziție cu occident) Spațiu geografic situat spre soare-răsare (în special Asia și Africa de Est); răsărit; est. [Sil. -ri-ent]	/<fr. orient, lat. oriens, ~ntis, germ. Orient
A ORIENTA	A ORIENT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (persoane, colective etc.) A face să se orienteze.2) (insta-lații, aparate etc.) A aranja într-o anumită poziție față de un anumit reper (un punct cardinal, o direcție, un obiect). [Sil. ri-en-]	/<fr. orienter

A SE ORIENTA	A SE ORIENT //Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (de-spre ființe) A ști să determine locul aflării sau direcției mișcării (după anumite semne). ~ pe teren. ~ după soare.2) fig. A găsi soluția cea mai bună (într-o anumită împrejurare).3) A avea în imediata apropiere, conformându-se; a se călăuzi; a s	/<fr. orienter
ORIENTABIL	ORIENTÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi orientat; în stare să fie supus orientării. [Sil. -ri-en-]	/a (se) orienta + suf. ~bil
ORIENTAL I	ORIENTÁL I ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de Orient; propriu Orientului; răsăritean; estic.2) Care se află în Orient; din Orient; răsăritean.3) Care descinde din Orient; originar din Orient. [Sil. -ri-en-]	/<lat. orientalis, fr. oriental
ORIENTAL II	ORIENTÁL II ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care face parte din populația de bază a unei țări sau a unei regiuni din Orient.2) la pl. Popoare din Orient. Cultura ~ilor. [Sil. -ri-en-]	/<lat. orientalis, fr. oriental
ORIENTALISM	ORIENTALÍSM	<i>n.</i>	1) Fel de a fi propriu pen-tru orientali; caracter oriental.2) rar v. ORIENTALISTICĂ. [Sil. -ri-en-]	/<fr. orientalisme
ORIENTALIST	ORIENTALÍ //ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Specialist în orientastică. [Sil. -ri-en-]	/<fr. orientaliste
ORIENTALISTICĂ	ORIENTALÍSTICĂ	<i>f.</i>	1) Știință interdis-ciplinară care se ocupă cu studiul istoriei, culturii, literaturilor și limbilor popoarelor orientale.2) Ramură a lingvisticii care se ocu-pă cu studiul limbilor orientale. [Sil. -ri-en-]	/<germ. Orientalistik
ORIENTARE	ORIENT //ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A ORIENTA și A SE ORIENTA.2) Mod de așezare în raport cu punctele cardinale. • ~ politică (sau ideologică) stare de spirit bazată pe anumite concepții politice (sau ideologice). [Sil. -ri-en-]	/v. a (se) orienta
ORIENTATIV	ORIENTATÍV ~ă (~i, ~e)		Care servește la orientare; menit să orienteze. [Sil. -ri-en-]	/v. a (se) orienta
ORIFICIU	ORIFÍCI //U ~i	<i>n.</i>	Loc deschis prin care o cavitate sau un spațiu închis comunică cu exteriorul ori cu o altă cavitate sau spațiu închis. [Sil. -ciu]	/<fr. orifice, lat. orificium
ORIGINAL I	ORIGINÁL I ~ă (~i, ~e)		1) (despre acte, documente, opere de artă, fotografii etc.) Care constituie forma de origine; produs pentru prima oară; servind drept bază pentru copii, reproduceri sau multiplicări.2) (despre opere, teorii, idei etc.) Care se impune prin valoare irepetab	/<lat. originalis, fr. original
ORIGINAL II	ORIGINÁL II ~e	<i>n.</i>	1) (în opoziție cu copie) Exemplar inițial unic care constituie originea unei opere de artă sau a unui act scris.2) (în opoziție cu traducere) Lucrare în limba de origine (în care a fost scrisă).3) (în opoziție cu variantă) Manuscris în forma prezentată d	/<lat. originalis, fr. original
ORIGINALITATE	ORIGINALIT //ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter original. ~atea unui compozitor. ~atea unei opere de artă.2) Comportare originală.	/<fr. originalité
ORIGINAR	ORIGINÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care își trage originea; de origine.2) Care este în forma de la început; aflat în prima formă.	/<fr. originaire, lat. originarius
ORIGINE	ORÍGIN //E ~i	<i>f.</i>	1) Moment inițial al unei existențe; punct de plecare; sursă.2) Apar-tenență socială sau etnică; obârșie; prove-niență; ascendență; matcă.3) mat. Punct geometric, situat pe o axă, în raport cu care se stabilește poziția oricărui punct al axei. [G.-D. orig	/<lat. origo, ~inis, fr. origine

ORIÎNCOTRO	ORIÎNCOTRÓ	<i>adv.</i>	Indiferent încotro; în orice direcție. [Sil. ori-în-]	/ori + încotro
ORIȘICARE	ORIȘICÁRE	<i>pron.</i>	v. ORICARE.	/ori + și + care
ORIȘICÂND	ORIȘICÂND	<i>adv.</i>	v. ORICÂND.	/ori + și + când
ORIȘICÂT	ORIȘICÂT	<i>adv.</i>	v. ORICÂT.	/ori + și + cât
ORIȘICE	ORIȘICÉ	<i>pron.</i>	v. ORICE.	/ori + și + ce
ORIȘICINE	ORIȘICÍNE	<i>pron.</i>	v. ORICINE.	/ori + și + cine
ORIȘICUM	ORIȘICÚM	<i>adv.</i>	v. ORICUM.	/ori + și + cum
ORIȘIUNDE	ORIȘIÚNDE	<i>adv.</i>	v. ORIUNDE. [Sil. -și-un-]	/ori + și + unde
ORIUNDE	ORIÚNDE	<i>adv.</i>	Indiferent unde; în orice loc. [Sil. ori-un-]	/ori + unde
ORIZONT	ORIZÓNT ~uri	<i>n.</i>	1) Linie care delimitează aparent sfera cerească de suprafața globului pământesc.2) Porțiune a suprafeței globului terestru vizibilă pe un teren deschis.3) fig. Cerc de cunoștințe și de interese ale unui om; nivel intelectual. • Fără ~ cu vederi înguste;	/<lat. horison, ~ntis, ngr. orizon, germ. Horizont, it. orizzonte, fr. horizon
ORIZONTAL	ORIZONTÁL ~ă (~i, ~e)	<i>și adverbial</i>	Care este paralel cu orizontul. Linie ~ă. A plana ~.	/<germ., fr. horizontal
ORIZONTALĂ	ORIZONTÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	Linie dreaptă paralelă cu suprafața unui lichid în stare liniștită; dreaptă perpendiculară pe verticala locului.	/<germ., fr. horizontal
A ORNA	A ORN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(lucruri, obiecte) A face să devină (mai) frumos, adăugând elemente decorative; a împodobi; a înfrumuseța.	/<fr. orner, lat. ornare
ORNAMENT	ORNAMÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Element care or-nează ceva; element decorativ; înfloritură.2) muz. Notă sau grup de note care servesc la ornarea unei melodii fără a-i modifica linia melodică.	/<fr. ornement, it. ornamento, lat. ornamentum
A ORNAMENTA	A ORNAMENT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A împodobi cu ornamente; a înzebra cu elemente de-corative; a decora.	/<fr. ornementer
ORNAMENTAL	ORNAMENTÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care conține ornamente; prevăzut cu ornamente. Stil ~.2) Care servește drept ornament; cu destinație de ornamentare; decorativ. Element ~. Plantă ~ă.	/<fr. ornemental
ORNAMENTAȚIE	ORNAMENTÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Arta ornamentării.2) Ansamblu de elemente care servesc pentru a împodobi clădiri, interioare; decor. [G.-D. ornamentației]	/<fr. ornementation
ORNAMENTICĂ	ORNAMÉNTICĂ	<i>f.</i>	1) Ansamblu de elemente ornamentale (specifice unui popor, unui stil sau unei opere).2) Totalitate a sunetelor care împodobesc linia melodică principală.	/<germ. Ornamentik
ORNAMENTIST	ORNAMENTÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)		Persoană specializată în executarea lucrărilor ornamentale.	/ornament + suf. ~ist
ORNANT	ORNÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care ornează. Mijloc ~.	/a orna + suf. ~ant
ORNAT	ORNÁT ~e	<i>n. livr.</i>	1) rar Haină pentru solemnități.2) la pl. Veșminte purtate de preoți în timpul slujbelor religioase; odăjdii.	/<lat. ornatus
ORNIC	ÓRNI//C ~ce	<i>n. inv.</i>	Ceasornic de perete.	/oră + suf. ~nic
ORNITOFAUNĂ	ORNITOFÁUNĂ	<i>f.</i>	Totalitate a păsărilor de pe un anumit teritoriu sau dintr-o anumită perioadă istorică a Pământului. [Sil. -fa-u-]	/<engl. ornithofauna
ORNITOFIL	ORNITOFÍL ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	1) (despre persoane) Care iubește păsările.2) (despre plante) La care polenizarea se face cu ajutorul păsărilor.	/<fr. ornithophile

ORNITOLOG	ORNITOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în ornitologie.	/<fr. ornithologue
ORNITOLOGIC	ORNITOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de ornitologie; propriu ornitologiei.	/<fr. ornithologique
ORNITOLOGIE	ORNITOLOGÍE	<i>f.</i>	Compartiment al zoo-logiei care studiază păsările.	/<fr. ornithologie
ORNITOLOGIST	ORNITOLÓGI//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	înv. v. ORNITOLOG.	/<fr. ornithologiste
ORNITOPTER	ORNITOPTÉR ~e	<i>n.</i>	Aeronavă cu aripi mobile care imită zborul păsărilor.	/<fr. ornithoptere
ORNITORINC	ORNITORÍN//C ~ci	<i>m.</i>	Mamifer exotic semiacvatic, cu botul ca ciocul de rață, cu membrane înotătoare la labe, care se înmulțește prin ouă, dar își alăptează puii.	/<fr. ornithorynque
OROARE	OROÁRE oróri	<i>f.</i>	1) Sentiment de dezgust puternic, amestecat cu groază.2) Faptă sau vorbă oribilă.3) Situație oribilă.	/<fr. horreur, lat. horror, ~oris
OROGEN	OROGÉN	<i>n.</i>	Zonă tectonică mobilă de pe suprafața Pământului.	/Din orogeneză
OROGENETIC	OROGENÉTI//C ~că (~ci, ~ce)		v. OROGENIC.	/Din orogeneză
OROGENEZĂ	OROGENÉZĂ	<i>f.</i>	Proces geologic de formare a munților.	/<fr. orogénese
OROGENIC	OROGÉNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de orogeneză; propriu orogenezei.2) Care este format prin orogeneză.	/<fr. orogénique
OROGENIE	OROGENÍE	<i>f.</i>	1) rar v. OROGENEZĂ.2) Ramură a geologiei care se ocupă cu studiul formării munților.	/<fr. orogénie
OROGRAF	OROGRÁF ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Specialist în orografie.	/<fr. orographe
OROGRAFIC	OROGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de orografie; propriu orografiei.	/<fr. oro-graphique
OROGRAFIE	OROGRAFÍE	<i>m.</i>	Ramură a geografiei fizice, care se ocupă cu studiul formelor de relief (după altitudine); hipsografie.	/<fr. orographie
OROLOGIU	OROLÓGI//U ~i	<i>m.</i>	Ceas de dimensiuni mari, fixat în locuri publice (pe fațada unei clădiri sau pe un turn) ori pe un perete interior și prevăzut, de regulă, cu un mecanism sonor, care anunță principalele unități de timp. [Sil. -giu]	/<lat. horologium, it. orologio
ORONIMIC	ORONÍMI//C ~ce	<i>n.</i>	Cuvânt prin care se denumește o formă de relief.	/Din oronimie
ORONIMIE	ORONIMÍE	<i>f.</i>	1) lingv. Ramură a toponimiei care se ocupă cu studiul oronimicelor.2) To-talitate a denumirilor de forme ale reliefului.	/<fr. oronymie
A OROPSI	A OROPS//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A face să suporte o pacoste, o năpastă, o urgie; a urgisi; a năpăstui.2) înv. (ființe) A forța să părăsească un loc; a alunga; a izgoni.3) înv. (bătrâni, bolnavi, copii) A lăsa fără îngrijire; a lăsa la voia întâmplării.	/Orig. nec.
ORT	ORT orți	<i>m. înv.</i>	Monedă măruntă egală cu un sfert de leu vechi cu circulație și în Țara Moldovei. • ~ul strămoșesc (sau vătășesc) taxă specială stabilită de staroste pentru vânzarea vinului. Tot doi bani și un ~ la fel de neînsemnat. A(-și) da ~ul popii a muri; a deceda.	/<pol. ort, germ. Ort
ORTAC	ORTÁ//C ~ci	<i>m.</i>	reg. Părtaș la o acțiune comună.	/<sb. ortak

A SE ORTĂCI	A SE ORTĂC//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	reg. 1) A deveni ortac; a stabili relații de ortăcie; a se întovărăși; a se asocia.2) A fi în relații de ortăcie (unul cu altul).	/Din ortac
ORTĂCIE	ORTĂCÍ//E ~i	<i>f.</i>	reg. Legătură întemeiată pe raporturile dintre ortaci; tovărășesc; prietenesc. [G.-D. ortăciei]	/ortac + suf. ~ie
ORTICON	ORTIC//ÓN ~oáne	<i>n. tehn.</i>	Tub electronic cu ajutorul căruia camerele de televiziune iau vederi.	/ <i><</i> germ. Ortikon
ORTOCENTRU	ORTOCÉNTR//U ~e	<i>n.</i>	Punct de intersecție a înălțimilor unui triunghi.	/ <i><</i> fr. orthocentre
ORTODIAGONAL	ORTODIAGONÁL ~ă (~i, ~e)		(despre o figură geometrică) Care are diagonalele perpendiculare (una pe alta). [Sil. -di-a-]	/ <i><</i> germ. Orthodiagonale
ORTODIAGRAFIE	ORTODIAGRAFÍE	<i>f.</i>	Mod de reproducere a conturului exterior și a mărimii unor organe interne cu ajutorul razelor Roentgen. [Sil. -di-a-]	/ <i><</i> fr. ortodiagraphie
ORTODIASCOPIE	ORTODIASCOPIÉ	<i>f.</i>	Metodă de examinare a conturilor unor organe interne proiectate pe un ecran fluorescent. [Sil. -di-a-]	/ <i><</i> fr. orthodiascopie
ORTODOX	ORTODÓ//X ~xă (~csi, ~xe)		1) și substantival Care ține de biserica creștină răsăriteană; propriu Bisericii răsăritene.2) (despre concepții, opinii, doctrine etc.) Care este considerat ca fiind cel mai corespunzător adevărului.3) și substantival fig. (despre persoane) Care nu recun	/ <i><</i> ngr. ortodoxos, lat. orthodoxus, fr. orthodoxe
ORTODOXIE	ORTODOXÍE	<i>f.</i>	1) Curent al creștinismului, constituit în Bizanț ca Biserica răsăriteană, deosebit de catolicism, apărut în Occident.2) Concordanță cu principiile religiei ortodoxe.	/ <i><</i> lat. orthodoxia, fr. orthodoxie
ORTODOXISM	ORTODOXÍSM	<i>n.</i>	1) v. Religia creștină ortodoxă.2) Caracter ortodox.	/ortodox + suf. ~ism
ORTODROMĂ	ORTODRÓM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Linia cea mai scurtă între două puncte ale unei sfere.2) (în navigația maritimă și aeriană) Arc al cercului mare (imaginat), reprezentând drumul cel mai scurt între două puncte de pe suprafața Pământului.	/ <i><</i> germ. Orthodrome
ORTOEDRIC	ORTOÉDRI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre poliedre) Care are fețele intersectate în unghi drept.	/ <i><</i> fr. orthoédrique
ORTOEPIE	ORTOÉPI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține cu ortoepie; propriu ortoepiei. Norme ~ce.	/ <i><</i> fr. orthoépique
ORTOEPIE	ORTOEPIÉ	<i>f.</i>	1) Ramură a lingvisticii care se ocupă cu studiul regulilor de rostire corectă.2) Totalitate a regulilor de pronunțare corectă într-o limbă. [G.-D. ortoepiei]	/ <i><</i> fr. orthoépie
ORTOGONAL	ORTOGONÁL ~ă (~i, ~e)		(despre planuri, drepte etc.) Care, la intersecție, formează un unghi drept. • Proiecție ~ă proiecție a unei figuri obținută prin coborârea de perpendiculare pe o suprafață.	/ <i><</i> fr. orthogonal
ORTOGONALITATE	ORTOGONALITÁTE	<i>f.</i>	Caracter ortogonal.	/ <i><</i> fr. orthogonalité
A ORTOGRAFIA	A ORTOGRAFI//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(cuvinte și forme gramaticale) A scrie în conformitate cu regulile ortografice. [Sil. -fi-a]	/ <i><</i> fr. ortho-graphier
ORTOGRAFIC	ORTOGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de ortografie; propriu ortografiei. Dicționar ~.2) Care este în conformitate cu normele ortografiei; care este corect din punct de vedere al ortografiei.	/ <i><</i> fr. orthographique

ORTOGRAFIE	ORTOGRAFÍ//E ~i	<i>f.</i>	Ansamblu de reguli care stabilesc scrierea corectă a cuvintelor dintr-o limbă. [G.-D. ortografiei]	<lat. orthographia
ORTOLAN	ORTOLÁN ~i	<i>m.</i>	Pasăre migratoare cu capul verde-cenușiu, cu gușa galbenă și spatele brun-roșcat.	<fr. ortolan
ORTOMAN	ORTOMÁN ~ă (~i, ~e)	<i>înv.</i>	1) (despre ciobani) Care posedă multe oi; cu multe turme de oi.3) și substantival Care se impune prin aspectul exterior; cu aspect plăcut; prezentabil; arătos; impozant.3) (despre cai) Care aleargă foarte repede; iute de picior.	/Orig. nec.
ORTOMĂNESC	ORTOMÁN//ÉSC ~ească (~ești)	<i>rar</i>	(în poezia populară) Care este caracteristic pentru ortomani; propriu ortomanilor.	/ortoman + suf. ~esc
ORTOMĂNEȘTE	ORTOMĂNEȘTE	<i>adv.</i>	rar În felul ortomanilor; ca ortomanii.	/ortoman + suf. ~ește
ORTOPED	ORTOPÉ//D ~dă (~zi, ~de)	<i>m. și f.</i>	1) Me-dic specializat în ortopedie.2) Meșter care face aparate ortopedice.	/Din ortopedie
ORTOPEDIC	ORTOPÉDI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de ortopedie; propriu ortopediei. Operație ~că. Aparat ~.	<fr. orthopédique, germ. orthopädisch
ORTOPEDIE	ORTOPEDÍE	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul bolilor de oase și de articulații.	<fr. orthopédie, germ. Orthopädie
ORTOPEDIST	ORTOPEDÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	v. ORTOPED.	<fr. orthopédiste, germ. Orthopädist
ORTOPOL	ORTOPÓL ~i	<i>m.</i>	Punct de intersecție a perpendicularelor coborâte pe laturile unui triunghi din proiecțiile ortogonale ale vârfurilor acestuia pe o dreaptă din planul lui.	<fr. orthopôle
ORTOPTER	ORTOPTÉR ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Ordin de insecte cu membrele posterioare mai lungi și mai bine dezvoltate decât cele anterioare (reprezentanți: greierul, cosașul etc.).2) Insectă din acest ordin.	<fr. orthoptere
ORZ	ORZ	<i>m.</i>	1) Plantă erbacee cerealiară cu tulpina de tip pai, cu frunze liniare, ondulate pe margini, cu inflorescență în formă de spic, ale cărei boabe sunt folosite ca furaj și în alimentație.2) (cu sens colectiv) Cantitate de boabe ale acestei plante. • A strica	<lat. hordeum
ORZAR	ORZÁR ~e	<i>n.</i>	Încăpere în care se păstrează orzul.	/orz + suf. ~ar
ORZĂRIE	ORZÁRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Teren cultivat cu orz; lan de orz.2) v. ORZAR. [G.-D. orzăriei]	/orz + suf. ~ărie
ORZIȘOR	ORZIȘÓR	<i>n.</i>	(diminutiv de la orz) Preparat alimentar făinos de dimensiunile și de forma bobului de orz.	/orz + suf. ~ișor
ORZOAICĂ	ORZOÁICĂ	<i>f.</i>	1) Orz al cărui spic este format numai din două rânduri de boabe.2) (cu sens colectiv) Cantitate de boabe ale acestei plante. [G.-D. orzoaicei]	/orz + suf. ~oaică
OS	OS oáse	<i>n.</i>	(la om și la animalele vertebrate) 1) Țesut organic dur și rezistent, de culoare albă, din interiorul corpului; parte constitutivă a scheletului. • A-și lăsa (sau a-i rămâne, a-i putezi) oasele pe undeva a muri pe meleaguri străine. A băga (sau a-i intra	<lat. ossum
OSANA I	OSANÁ I	<i>interj. înv.</i>	(se folosește ca exclamație în imnurile religioase) Laudă! Mărire! Slavă! [Acc. și osána]	<sl. ossana

OSANA II	OSANÁ II ~le	<i>f.</i>	mai ales la pl. Laudă exagerată. • A cânta ~le cuiva a ridica în slăvi pe cineva; a lăuda prea mult; a elogia.	/<sl. ossana
OSATURĂ	OSATŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) (la om și la animalele vertebrate) Ansamblul oaselor dintr-un organism; schelet.2) Totalitate a elementelor care constituie baza de rezistență a unei construcții; carcasă; schelet.3) fig. Constituție internă a unei opere scrise; schemă compozițională;	/<fr. ossature
OSÂNDĂ	OSÂND//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	1) Pedepsă aplicată unei persoane prin hotărâre judecătorească; condamnare. • A-și face ~a cu cineva a se chinui cu cineva.2) Ceea ce provoacă neplăceri; blestem; nenorocire; năpastă; pacoste.	/v. a (se) osândi
A OSÂNDI	A OSÂND//Î ~esc	<i>tranz.</i>	pop. 1) (persoane vinovate) A pedepsi printr-o hotărâre judecătorească; a supune unei osânde; a condamna.2) (fapte, spuse reprobabile) A condamna în mod public; a stigmatiza; a blama; a înfiera.3) (persoane) A face să se osândească.	/<sl. osonditi
A SE OSÂNDI	A SE OSÂND//Î mă	<i>intrans.</i>	pop. A îndeplini o muncă istovitoare.	/<sl. osonditi
OSÂNDITOR	OSÂNDIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>rar</i>	Care osândește, condamná; pedepsitor.	/a (se) osândi + suf. ~tor
OSÂNZĂ	OSÂNZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Grăsime din cavitatea abdominală a unui porc.2) înv. Untură de pește.3) fig. Stare materială bună.	/<lat. axunia
OSÂRDIE	OSÂRDI//E ~i	<i>f. pop.</i>	Străduință deosebită; râvnă; zel.	/<sl. usrudije
A OSCILA	A OSCIL//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A se mișca alternativ dintr-o parte în alta; a se balansa; a pendula.2) fig. A nu se putea hotărî; a sta în cumpănă; a șovăi, a ezita; a pendula; a balansa.	/<fr. osciller
OSCILANT	OSCILÁN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care oscilează; cu ritm de oscilație.2) fig. Care nu se poate hotărî; caracterizat prin șovăiri; șovăitor; ezitant; indecis.	/<fr. oscillant
OSCILATOR	OSCILAT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Dispozitiv tehnic care generează oscilații.	/a oscila + suf. ~tor
OSCILATORIU	OSCILATÓRI//U ~e (~i)		1) Care este de natura oscilațiilor; asemănător cu oscilațiile. Fenomen ~.2) Care ține de oscilații; propriu oscilațiilor. Metodă ~e. [Sil. -riu]	/<fr. oscillatoire
OSCILAȚIE	OSCILÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A OSCILA.2) Va-riație periodică în timp a unei mărimi fizice, susținute de transformarea unei energii dintr-o formă în alta.3) Variație alternativă și iregulară a unei mărimi. ~a tensiunii arteriale.4) fig. Lipsă de constantă (în opinii sau în compo	/<fr. oscillation
OSCILOGRAF	OSCILOGRÁF ~e	<i>n.</i>	fiz. Aparat pentru înregistrarea grafică a oscilațiilor.	/<fr. oscillographe
OSCILOGRAMĂ	OSCILOGRÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	Diagramă obținută pe ecranul unui oscilograf.	/<fr. oscillogramme
OSCILOSCOP	OSCILOSC//ÓP ~oăpe	<i>n.</i>	fiz. Aparat pentru observarea variațiilor rapide ale unor mărimi electrice.	/<fr. oscilloscope
OSEINĂ	OSEÍNĂ	<i>f.</i>	Substanță proteică care se găsește în țesuturile osoase. [G.-D. oseinei]	/<fr. osséine
OSEMINTE	OSEMÍNTE	<i>n.</i>	pl. Totalitate de oase uscate și descărnate ale unei ființe moarte demult.	/<fr. ossements, lat. ossamenta
OSIE	ÓSI//E ~i	<i>f.</i>	Bară (de metal) în jurul căreia se poate roti un corp; ax. [G.-D. osiei]	/<sl. osi

A OSIFICA	A OSIFICĂ osific	<i>tranz.</i>	A face să se osifice.	/<fr. ossifier
A SE OSIFICA	A SE OSIFICĂ pers.3 se osifică	<i>intrans.</i>	1) A deveni os; a se transforma în țesut osos.2) A deveni tare ca un os; a căpăta consistență de os.	/<fr. ossifier
OSMAN I	OSMÁN I ~ă (~i, ~e)	<i>ist.</i>	Care aparținea populației de bază a statului feudal turc.	/Din osmanlâu
OSMAN II	OSMÁN II ~i	<i>m.</i>	și adjectival ist. Persoană care făcea parte din populația de bază a statului feudal turc sau era originară de acolo; otoman.	/Din osmanlâu
OSMANLÂU I	OSMANLÂ//U I ~ie	<i>m. înv.</i>	v. OS-MAN I. [Var. osmanliu]	/<turc. osmanli
OSMANLÂ/U II	OSMANLÂ//U II ~i	<i>m. înv.</i>	v. OSMAN II. [Var. osmanliu]	/<turc. osmanli
OSMIU	ÓSMIU	<i>n.</i>	Metal cenușiu-albăstrui, cu du-ritate mare, dar casant, întrebuințat, mai ales, în aliaje și în calitate de catalizator.	/<fr. osmium
OSMOMETRU	OSMOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument pentru măsurarea presiunii osmotice.	/<fr. osmometre
OSMOTIC	OSMÓTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de osmoză; propriu osmozei. • Fenomen ~ osmoză. Presiune ~că presiune care apare în soluții și provoacă fenomenul de osmoză.	/<fr. osmotique
OSMOZĂ	OSMÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Proces de trecere lentă printr-o membrană semipermeabilă a unui dizolvant într-o soluție cu o substanță solubilă.2) fig. Pătrundere reciprocă; întrepătrundere.	/<fr. osmose, germ. Osmose
OSOS	OSÓS osoasă (osóși, osoáse)		1) Care are oase mari și articulații proeminente; colțuros.2) Care este caracteristic pentru oase; propriu oaselor. Tuberculoză osoasă. • Sistem ~ totalitate a oaselor din organismul unui animal vertebrat sau al omului; schelet.3) Care are proprietăți ase	/os + suf. ~os
A OSPĂTA	A OSPĂT//Ă ~éz		1. tranz. (persoane) 1) A trata cu mâncare și băutură (din belșug).2) A face să bea sau să mănânce, oferind (din belșug); a servi; a trata. ~ cu cireșe.2. intrans. pop. v. A SE OSPĂTA.	/<lat. hospitare
A SE OSPĂTA	A SE OSPĂT//Ă mă	<i>intrans.</i>	1) A sta la masă; a mânca.2) A consuma timpul bând și mâncând.	/<lat. hospitare
OSPĂTAR	OSPĂTĂR ~i	<i>m.</i>	1) Lucrător însărcinat cu deservirea consumatorilor într-un local de alimentație publică; garson; chelner.2) înv. Proprietar al unui birt; birtaș.	/a (se) ospăta + suf. ~ar
OSPĂTĂRIE	OSPĂTĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	reg. Local de alimentație publică (mai modest decât cafeneaua). [G.-D. ospătăriei]	/ospătar + suf. ~ie
OSPĂTOS	OSPĂT//ÓS ~oáse (~óși, ~oáse)	<i>în v.</i>	v. OSPITALIER.	/a (se) ospăta + suf. ~os
OSPĂȚ	OSP//LȚ ~ête	<i>n.</i>	Petrecere cu mulți oaspeți, oferită cu ocazia unui eveniment (fericit); chef.	/<lat. hospitium
OSPEȚIE	OSPEȚÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) reg. Vizită făcută cuiva cu scopul unei întâlniri prietenești; musafirie. • A chema în ~ a invita pe cineva acasă la o masă sau la o petrecere.2) pop. v. OSPI-TALITATE.3) rar v. OSPĂȚ.	/oaspete + suf. ~ie
OSPICIU	OSPÍCI//U ~i	<i>n.</i>	Spital pentru alienați mintali; casă de nebuni; balamuc.	/<lat. hospitium, fr. hospice, germ. Hospiz
OSPITALIER	OSPITALIÉR ~ă (~i, ~e)		1) Care primește cu plăcere oaspeții; bucuros de oaspeți; primitor.2) (despre case, țări etc.) Care oferă primire bună. [Sil. -li-er]	/<fr. hospitalier

OSPITALITATE	OSPITALITÁTE	<i>f.</i>	Caracter ospitalier. [G.-D. ospitalității]	/<fr. hospitalité, lat. hospi-talitas, ~atis
OSTAȘ	OSTÁȘ ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care face serviciul militar sau face parte din cadrul armatei; soldat; militar.2) fig. Luptător activ pentru o cauză; militant; combatant.	/oaste + suf. ~aș
OSTATIC	OSTÁTI//C ~ci	<i>m.</i>	Persoană civilă reținută de către un stat (sau de către o organizație) drept garanție pentru realizarea unor obligații asumate de către statul (sau organizația) căruia îi aparține persoana respectivă.	/<it. ostatico
OSTĂȘESC	OSTĂȘ//ÉSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru ostași; soldătesc; milităresc.	/ostaș + suf. ~esc
OSTĂȘEȘTE	OSTĂȘÉȘTE	<i>adv.</i>	În felul ostașilor; ca ostașii; soldătește; militărește.	/ostaș + suf. ~ește
A OSTAȘI	A OSTÁȘ//Í ~esc	<i>intrans.</i>	înv. A fi ostaș; a face armata; a cătăni.	/Din ostaș
OSTĂȘIE	OSTĂȘÍE	<i>f. înv.</i>	Serviciu de ostaș; militărie; cătănie.	/ostaș + suf. ~ie
OSTĂȘIME	OSTĂȘÍME	<i>f.</i>	rar. (colectiv de la ostaș) 1) Totalitate a ostașilor; soldățime.2) Multime de ostași.	/ostaș + suf. ~ime
OSTEALGIE	OSTEALGÍ//E ~i	<i>f.</i>	Stare patologică constând în durere localizată în oase. [G.-D. ostealgiei; Sil. -te-al]	/<fr. ostéalgie
OSTENEALĂ	OSTEN//EÁLĂ ~éli	<i>f. pop.</i>	1) Stare a celui ostenit; oboseală. • (A fi) rupt (sau frânt) de ~ (a fi) obosit peste măsură.2) Muncă grea și obositoare; strădanie. • A-și da toată ~eala a depune toate eforturile.	/a (se) osteni + suf. ~eală
A OSTENI	A OSTEN//Í ~esc	<i>pop.</i>	1. intrans. (despre ființe) A-și pierde puterile (în urma unui consum de energie); a ajunge în stare de slăbiciune; a obosi.2. tranz. (ființe) A face să-i slăbească puterile; a aduce într-o stare de slăbiciune; a obosi.	/<sl. ustanon
A SE OSTENI	A SE OSTEN//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	pop. A depune eforturi susținute; a se strădui din răputeri; a se obosi; a se căzni; a se chinui; a se necăji; a se munci.	/<sl. ustanon
OSTENIT	OSTENÍ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și adverbial</i>	pop. 1) v. A OSTENI și A SE OSTENI.2) (despre manifestări ale oamenilor sau despre părți ale corpului lor) Care vădește lipsă de puteri, de vigoare. Mers ~. Ochi ~ți.	/v. a (se) osteni
OSTENITOR	OSTENIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>înv.</i>	Care provoacă osteneală; obositor; istovitor. Excursie ~oare.	/a (se) osteni + suf. ~tor
OSTENTATIV	OSTENTATÍV ~ă (~i, ~e)		Care manifestă ostentație; realizat cu ostentație; demonstrativ.	/<it. ostentativo, germ. ostentativ
OSTENTATORIU	OSTENTATÓRI//U ~e (~i)	<i>rar</i>	v. OSTENTATIV. [Sil. -riu]	/<fr. ostentatoire
OSTENTAȚIE	OSTENTÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Etalare excesivă și indiscretă a unui avantaj sau a unei calități. [G.-D. ostentației]	/<fr. ostentation, lat. ostentatio, ~onis
OSTEOLIT	OSTEOLÍ//T ~ți	<i>m.</i>	Os care s-a petrificat. [Sil. -te-o-]	/<fr. ostéolithe
OSTEOLOG	OSTEOLÓ//G ~gi	<i>m.</i>	Specialist în osteologie. [Sil. -te-o-]	/<fr. ostéologue
OSTEOLOGIC	OSTEOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de osteologie; propriu osteologiei. [Sil. -te-o-]	/<fr. ostéologique

OSTEOLOGIE	OSTEOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul bolilor de oase. [Sil. -te-o-]	/<fr. ostéologie
OSTIE I	ÓSTI//E I ~i	<i>f.</i>	Unealtă de pescuit, cu vârf asemănător celui al harponului sau în formă de furcă cu mai multe coarne, care se înfige în corpul peștelui. [G.-D. ostiei]	/<sl. osti
OSTIE II	ÓSTI//E II ~i	<i>f.</i>	Pâine nedospită folosită de catolici și luterani la cuminecătură. [G.-D. ostiei]	/<germ. Hostie, lat. hostia
OSTIL	OSTÍL ~ă (~i, ~e)		Care manifestă intenții agresive; caracterizat printr-o atitudine plină de ură; dușmănos; vrăjmaș.	/<fr. hostile
OSTILITATE	OSTILIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter ostil.2) Atitudine ostilă; dușmănie; ură; vrajbă; vrăjmășie.3) la pl. Ansamblu de operații militare între statele aflate în război.	/<fr. hostilité
A OSTOI	A OSTO//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	A face să se ostoiască.	/<sl. ustojati
A SE OSTOI	A SE OSTO//Í mă ~iesc	<i>intrans.</i>	pop. 1) (despre persoane) A ajunge în stare de liniște; a căpăta (din nou) calmul; a se liniști; a se calma.2) (despre acțiuni sau procese) A pierde din intensitate; a se ogoi; a se potoli; a se domoli.	/<sl. ustojati
OSTRACISM	OSTRACÍSM	<i>n.</i>	1) (în Grecia antică) Judecată a poporului, prin care un cetățean, considerat ca fiind periculos pentru stat, era exilat pentru zece ani.2) Decizie de excludere sau de îndepărtare de la putere a unei persoane sau a unei grupări politice.	/<fr. ostracisme
A OSTRACIZA	A OSTRACIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A exclude din viața publică, persecutând.2) fig. (cuvinte sau expresii) A scoate din uz cu os-tentație, considerând nedorit.	/<fr. ostraciser
OSTREȚ	OSTRÉȚ ~e	<i>n.</i>	1) Vergea dintr-un gard.2) Gard din vergele.3) Gard de nuiiele sau de trestie care se așază de-a curmezișul unei ape pentru a opri trecerea peștilor și a ușura prinderea lor.	/<bulg. ostreț
OSTROGOT I	OSTROGÓ//T I ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	ist. Persoană care făcea parte din ramura de răsărit a goților.	/<fr. ostrogot, lat. Ostrogothus
OSTROGOT II	OSTROGÓ//T II ~tă (~ți, ~te)	<i>ist.</i>	Care aparținea ostrogoților.	/<fr. ostrogot, lat. ostrogothus
OSTROGOTIC	OSTROGÓTI//C ~că (~ci, ~ce)		v. OSTROGOT II.	/<it. ostrogotico
OSTROPEL	OSTROPÉL ~uri	<i>n.</i>	Fel de mâncare pregătită din carne (de iepure, de pasăre, de miel), prăjită puțin și fiartă, la care se adaugă un sos din făină, ceapă și usturoi verde.	/Orig. nec.
OSTROV	OSTR//ÓV ~oave	<i>n. inv.</i>	pop. 1) Insulă în mare.2) Insulă fluvială formată în urma unui proces de acumulare.	/<sl. ostrovu
OSUAR	OSUÁR ~e	<i>n.</i>	Monument funerar comemorativ în care sunt depuse osemintele ostașilor căzuți într-o bătălie. [Sil. -su-ar]	/<fr. ossua-re, lat. ossuarium
OȘTEAN	OȘT//ÉAN ~éni	<i>m.</i>	Persoană care face serviciul militar; ostaș; soldat.	/oaste + suf. ~ean
A SE OȘTI	A SE OȘT//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	inv. A fi în stare de război (unul cu altul); a purta război (unul cu altul); a se război; a lupta.	/Din oaste

OȘTIME	OȘȚÍME	<i>f. inv.</i>	(colectiv de la oaste) 1) v. OȘȚIRE.2) Mulțime de oști.3) Totalitate a oștilor.	/oaste + suf. ~ime
OȘTIRE	OȘȚÍR//E ~i	<i>f. pop.</i>	Totalitate a forțelor armate ale unei țări; oaste; armată.	/v. a se oști
OTAC	OTÁ//C ~ce	<i>n.</i>	reg. 1) Loc împrejmuit (în afara unei localități) unde se închid pentru noapte oile sau vitele.2) Adăpost provizoriu pentru oameni (ciobani, pescari, muncitori agricoli etc.).	/<turc. otak
OTALGIE	OTALGÍE	<i>f.</i>	Stare patologică constând în durere localizată în regiunea urechilor.	/<fr. otalgie
OTAVĂ	OTÁVĂ	<i>f.</i>	1) Iarbă care crește în același an pe un teren cosit sau pășunat.2) Câmp pe care crește astfel de iarbă.	/<bulg., sb. otava
A OTĂVI	A OTĂV//Í pers.3 ~ește	<i>intranș.</i>	1) (despre ierburi) A crește din nou după ce a fost cosit.2) (despre terenuri) A înverzi din nou în același an; a se acoperi cu otavă.	/Din otavă
A OTÂNJI	A OTÂNJ//Í ~esc	<i>tranz.</i>	pop. A lovi tare (cu un băț, cu o despicătură etc.).	/Orig. nec.
OTCUP	OTCÚP ~uri	<i>n.</i>	ist. 1) Drept acordat de stat unor persoane particulare de a încasa impozite.2) Bun al statului dat în arendă unei persoane particulare.	/<rus. otkup
OTCUPCIC	OTCÚPCI//C ~ci	<i>m.</i>	ist. Persoană care se folosește de un otcup.	/<rus. otkupșik
OTIC	OTÍ//C ~ce	<i>n.</i>	Unealtă de metal cu coadă de lemn, asemănătoare cu o lopățică, cu ajutorul căreia se curăță pământul de pe brăzdarul și cormana plugului.	/<sb. otik
OTITĂ	OTÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare patologică constând în inflamarea urechii.	/<fr. otite
OTOMAN I	OTOMÁN I ~ă (~i, ~e)	<i>ist.</i>	Care făcea parte din populația de bază a statului feudal turc sau era originar de acolo; osman.	/<lat. othomannus, fr. ottoman, it. ottomano
OTOMAN II	OTOMÁN II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	ist. Persoană care face parte din populația de bază a statului feudal turc; osman.	/<lat. othomannus, fr. ottoman, it. ottomano
OTOREE	OTORÉE	<i>f.</i>	Simptom al otitei constând în scurgerea de puroi din ureche. [Art. otoreea; G.-D. otoreei]	/<fr. otorrhée
OTORINOLARINGOLOG	OTORINOLARINGO LÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Medic specializat în otorino-laringologie.	/Din otorinolaringologie
OTORINOLARINGOLOGIE	OTORINOLARINGO LOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul bolilor de urechi, de nas și de laringe.	/<fr. oto-rhino-laryngologie
OTOSCOP	OTOSC//ÓP ~oápe	<i>n.</i>	Instrument medical pentru examinarea conductului auditiv extern și a timpanului.	/<fr. otoscope
OTOSCOPIE	OTOSCOPÍ//E ~i	<i>f. med.</i>	Metodă de examinare a canalului auditiv extern și a timpanului cu ajutorul otoscopului. [G.-D. otoscopiei]	/<fr. otoscopie
OTOVA	ÓTOVA	<i>adj. invar.</i>	pop. 1) (despre obiecte) Care n-are formă bine conturată; lipsit de orice formă; inform.2) (despre persoane) A cărui talie nu se distinge.3) fig. Care este fără nici o variație; constant în timp și în spațiu; uniform.	/Orig. nec.

OTPUST	OTPŪST ~uri	<i>n. inv.</i>	bis. 1) Binecuvântarea preotului la încheierea slujbei religioase.2) Sfârșitul slujbei religioase. • A da cuiva ~ul a omorî, a ucide pe cineva. A-și da ~ul a muri.	/<sl. otupustu, rus. otpusk
OTRAVĂ	OTR//ĂVĂ ~ăvuri	<i>f.</i>	1) Substanță toxică de natură animală, vegetală sau obținută pe cale sintetică; venin; toxină.2) fig. Stare de tristețe adâncă; mâhnire; venin.3) fig. Persoană foarte rea și insuportabilă. [G.-D. otravei; Sil. -tră-; Pl. și otrăvi]	/<sl. otrava
A OTRĂVI	A OTRĂV//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (ființe) A ucide cu otravă.2) A face să se otrăvească.3) (substanțe, produse alimentare sau agricole etc.) A trata cu otravă. • ~ sufletul a învenina.4) fig. (persoane, mai ales, din rândurile tinereții) A supune unei influențe dăunătoare (făcând să	/<sl. otraviti
A SE OTRĂVI	A SE OTRĂV//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	fam. A-și supune (involuntar) organismul acțiunii unei intoxicații; a se intoxica. [Sil. -tră-]	/<sl. otraviti
OTRĂVITOR	OTRĂVIT//ÔR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care otrăvește. [Sil. -tră-]	/a otrăvi + suf. ~tor
OTROCOL	OTROC//ÔL ~oăle	<i>n.</i>	: A face (sau a da) ~ a) a face un ocol; a înconjura; b) a umbla de jur împrejur. [Sil. -tro-]	/cf. rotocol, târcol
OȚĂREALĂ	OȚĂR//EĂLĂ ~eli	<i>f.</i>	1) v. A SE OȚĂRI.2) Grimasă de dezgust (provocată de o mâncare sau de o băutură).	/a se oțări + suf. ~eală
A SE OȚĂRS	A SE OȚĂR//” mă ~ăsc	<i>intrans.</i>	1) A-și ieși din fire; a se burzului; a se mânia.2) A se strâmba la față în semn că ceva (o mâncare sau o băutură) are gust rău.	/<bulg. ocerja
OȚEL	OȚÉL ~uri	<i>n.</i>	1) Aliaj de fier, carbon și alte elemente (crom, nichel, wolfram etc.), foarte dur, rezistent și elastic, de culoare argintie-ce-nușie. • De ~ (sau tare ca ~ul) foarte tare, foarte rezistent. Braț de ~ braț viguros. Voință de ~ voință fermă, nestrămutată.	/<sl. ocelu
OȚELAR	OȚELĂR ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în operații de prelucrare a oțelului.	/oțel + suf. ~ar
OȚELĂRIE	OȚELĂRI//E ~i	<i>f.</i>	1) Întreprindere industrială în care se prepară oțeluri.2) Meserie de oțelar.3) Producere a oțelurilor. [G.-D. oțelăriei]	/oțel + suf. ~ărie
A OȚELI	A OȚEL//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (metale sau aliaje metalice) A face dur și rezistent supunând unei operații consecutive de încălzire puternică și de răcire bruscă; a căli.2) A face să se oțelească.	/Din oțel
A SE OȚELI	A SE OȚEL//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	A deveni puternic și rezistent (prin adaptarea la diverse greutăți); a se căli.	/Din oțel
OȚET	OȚÉT	<i>n.</i>	Lichid foarte acru obținut prin fer-mentarea acetică, mai ales a vinului, sau prin diluarea cu apă a acidului acetic și întrebuințat în alimentație (drept condiment și conservant). • Încetul cu încetul se face ~ul în orice situ-ație trebuie să ai răbdare.	/<sl. ocitu
OȚETAR I	OȚETĂR I ~e	<i>n.</i>	1) Sticlută în care se servește oțetul la masă.2) Serviciu de masă alcătuit din sticlute pentru oțet și untdelemn.	/oțet + suf. ~ar
OȚETAR II	OȚETĂR II ~i	<i>m.</i>	Arbore sau arbust cu tulpina și ramurile păroase, cu frunze eliptice, zimțate, cu flori mici, galbene-verzui și cu fructe roșii-purpuri, cultivat pentru producerea taninelor și a oțetului.	/oțet + suf. ~ar

A SE OȚETI	A SE OȚET//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) (despre vinuri) A se transforma în oțet; a deveni asemănător cu oțetul; a se înăcri.2) fig. fam. A deveni ursuz ca urmare a nemulțumirii de acțiunile sau vorbele cuiva; a se bosumfla; a se îmbufna; a se șifona.	/Din oțet
OU	OU ouă	<i>n.</i>	1) Celulă sexuală feminină la organismele animale sau vegetale din care, în urma fecundării, se poate dezvolta un organism nou.2) Corp format din albuș și gălbenuș și învelit într-o coajă calcaroasă, eliminat din organism de păsări și de alte animale ovip	/<lat. ovum
A OUA	A OUA pers.3 ouă	<i>trans.</i>	(ouă) A depune eliminând din organism (pentru reproducere). [Sil. o-ua]	/Din ou
A SE OUA	A SE OUA se ouă	<i>intrans.</i>	(despre păsări și insecte) A face ouă. [Sil. o-ua]	/Din ou
OUAT	OUÁT	<i>n.</i>	1) v. A OUA și A SE OUA.2) Perioadă de pontă la păsări. [Sil. o-uat]	/v. a (se) oua
OUĂTOARE	OUĂTOÁRE ~	<i>adj. și substantiv</i>	(despre păsări) Care se ouă. Găină ~. Bună ~. [Sil. o-uă-]	/a (se) oua + suf. ~tor
OUȘOR	OUȘ//ÓR ~oare	<i>n.</i>	(diminutiv de la ou) 1) ~orul piciorului os rotund la încheietura labei piciorului cu partea de jos a femurului.2) Plantă erbacee cu tulpina erectă, cu frunze mari, ovale, dispuse pe lujer în formă de guler și cu fructe capsule, de culoare roșie. [Sil. o-	/ou + suf. ~ușor
OVAL I	OVÁL I ~e	<i>n.</i>	1) Figură plană formată dintr-o curbă convexă închisă, asemănătoare cu contururile unui ou de găină.2) Formă care amintește contururile unui ou.	/<fr. ovale
OVAL II	OVÁL II ~ă (~i, ~e)		Care este de forma unui ou de găină; cu forma unei curbe convexe închise.	/<fr. ovale
A SE OVALIZA	A SE OVALIZ//Á pers. 3 se ~căză	<i>intrans.</i>	(despre corpuri cilindrice) A se deforma prin uzare, căpătând formă ovală.	/<fr. ovaliser
OVAR	OVÁR ~e	<i>n.</i>	1) (la om și la animale) Glandă sexuală feminină în care se formează și se dezvoltă ovulele.2) bot. Porțiune inferioară a organului sexual feminin la plantele cu flori, din care, după fecundare, se dezvoltă fructul.	/<lat. ovarium, fr. ovaire
OVARIAN	OVARI//ÁN ~ână (~éni, ~éne)	<i>anat.</i>	Care este caracteristic pentru ovar; care aparține ovarului. [Sil. -ri-an]	/<fr. ovarien
OVARITĂ	OVARÍT//Á ~e	<i>f.</i>	Stare patologică constând în inflamarea ovarelor.	/<fr. ovarite
OVAT	OVÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre frunze, petale etc.) Care este în formă de ou; cu lățimea cea mai mare în partea inferioară.	/<lat. ovatus
OVAȚIE	OVÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	mai ales la pl. Manifestație publică entuziastă a admirației, însoțită de strigăte de aprobare; aclamație. [G.-D. ovației]	/<fr. ovation, lat. ovatio, ~onis
A OVAȚIONA	A OVAȚION//Á ~éz	<i>trans.</i>	A primi cu ovații; a susține prin strigăte de aprobare; a aclama. [Sil. -ți-o-]	/<fr. ovationner
OVĂ	ÓVĂ óve	<i>f.</i>	Ornament arhitectural de forma unui ou.	/<fr. ove

OVĂZ	OVEZ	<i>m.</i>	1) Plantă erbacee cerealică cu tulpina de tip pai și inflorescența în formă de spic, cultivată pentru grăunțele ei, folosite ca nutreț și în alimentație.2) (cu sens colectiv) Cantitate de boabe ale acestei plante.	/<sl. ovesu
OVĂSCIOR	OVĂSCIÓR	<i>n.</i>	(diminutiv de la ovăz) Plantă erbacee asemănătoare cu ovăzul, dar mai mică în pai și în spic, care crește prin pășuni umede și semiumede.	/ovăz + suf. ~cior
OVERLOCK	OVERLÓCK (pr.:)	<i>n.</i>	Mașină pentru asamblarea și tivirea confecțiilor de tricotaș.	/Cuv. engl.
OVICID	OVICÍ//D ~dă (~zi,		(substanță chimică) Care distruge ouăle insectelor.	/<fr. ovicide
OVIDUCT	OVIDÚCT ~e	<i>n.</i>	(la om și animale) Canal prin care ovulele maturizate ies din ovar.	/<fr. oviducte
OVIFORM	OVIFÓRM ~ă (~i, ~e)		Care are forma unui ou; de forma unui ou; ovoid.	/<fr. oviforme
OVIN	OVÍN ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de ovine; propriu ovinelor.2) (despre produse) Care provine de la ovine.	/<fr. ovine
OVINĂ	OVÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Grup de animale rumegătoare de talie medie, cornute, având corpul acoperit cu lână (reprezentanți: oaia, capra, muflonul etc.).2) Animal din acest grup.	/<fr. ovine
OVIPAR	OVIPÁR ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre animale) Care se reproduce prin ouă, embrionul dezvoltându-se în afara organismului matern.	/<fr. ovipaire
OVIPARITATE	OVIPARITÁTE	<i>f.</i>	Mod de reproducere caracteristic oviparelor.	/<fr. oviparité
OVOID	OVOÍ//D ~dă (~zi,		Care are forma unui ou; oviform.	/<fr. ovoid'de
OVOIDAL	OVOIDÁL ~ă (~i, ~e)		v. OVOID. [Sil. -vo-i-]	/<fr. ovoid'dal
OVOSCOPI	OVOSC//ÓP ~oápe	<i>n.</i>	Aparat pentru determinarea calității ouălor și observarea dezvoltării embrionului în ou în timpul incubăției.	/<fr. ovoscope
OVOVIVIPAR	OVOVIVIPÁR ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre animale) Care se reproduce prin ouă, embrionul dezvoltându-se în organismul ma-tern.	/<fr. ovovivipare
OVUL	OVÚL ~e	<i>n.</i>	1) (la animale) Celulă sexuală femelă.2) (la plantele cu flori) Parte din carpelă care, după fecundare, se preface în sămânță.	/<fr. ovule
OVULAR	OVULÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de ovul; propriu ovulului.	/<fr. ovulaire
OVULAȚIE	OVULÁȚI//E ~i	<i>f. biol.</i>	Proces de eliminare din ovar a ovulului apt pentru fecundare. [G.-D. ovulației]	/<fr. ovulation
OXALAT	OXALÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Sare a acidului oxalic.	/<fr. oxalate
OXALIC	OXÁLI//C ~că (~ci, ~ce):		Acid ~ sub-stanță solidă toxică, solubilă în apă, folosită ca decolorant și ca mordant.	/<fr. oxalique
OXID	OXÍ//D ~zi	<i>m.</i>	Compus rezultat din combi-narea unui element chimic cu oxigenul.	/<fr. oxyde
A OXIDA	A OXID//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se oxideze.	/<fr. oxyder
A SE OXIDA	A SE OXID//Á pers.3 se ~căză	<i>intrans.</i>	1) (despre elemente chimice) A intra în reacție cu alte substanțe, cedând electroni.2) (despre metale) A se acoperi cu oxid; a rugini.	/<fr. oxyder
OXIDABIL	OXIDÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care se poate oxida; care se pretează la oxidare.	/<fr. oxydable
OXIDANT	OXIDÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	v. OXIDATIV.	/<fr. oxydant

OXIDATIV	OXIDATÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care are proprietatea de a oxida; cu ajutorul căruia se face oxidarea.2) biol. Care stimulează procesele de ardere din organismele vii; oxidant.	/a oxida + suf. ~tiv
OXIDAZĂ	OXIDÁZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Ferment, din celulele vegetale și animale, care catalizează oxidarea substanțelor chimice.	/<fr. oxydase
OXIGEN	OXIGÉN	<i>n.</i>	Gaz incolor, inodor și insipid, care intră în componența aerului (fiind indispensabil respirației și arderii) și are diferite întrebuințări (în industrie, în tehnică, în medicină etc.).	/<fr. oxygene
A OXIGENA	A OXIGEN//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (părul, țesături etc.) A decolora prin tratare cu perhi-drol.2) A face să se oxigeneze.	/<fr. oxygéner
A SE OXIGENA	A SE OXIGEN//Á pers. 3 se ~eáză	<i>intranz.</i>	1) chim. A se combina cu oxigenul; a se oxida.2) med. (despre sânge) A se încălca cu oxigen din aerul inspirat în plămâni.	/<fr. oxygéner
OXIGENOTERAPIE	OXIGENOTERAPIE	<i>f.</i>	Metodă de tra-tament medical prin administrare de oxigen.	/<fr. oxygenothérapie
OXILIT	OXILÍ//T ~ți	<i>m.</i>	Peroxid de sodiu care, în prezența apei, degajă oxigenul liber, întrebuințat la obținerea oxigenului (în submarine, în aparatele de oxigen etc.).	/<fr. oxylithe
OXIMORON	OXIMORÓN ~e	<i>n.</i>	Figură de stil constând în exprimarea unei ironii sau a unui adevăr usturător sub forma asocierii paradoxale a doi termeni contradictorii.	/<fr. oxymoron
OXITON	OXITÓN ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre cuvinte sau despre forme gramaticale) Care poartă accentul pe ultima silabă.	/<fr. oxyton
OZALID	OZALÍD	<i>n.</i>	Hârtie fotosensibilă întrebuințată la reproducerea heliografică a desenelor tehnice, executate pe hârtie de calc.	/<fr. ozalid
OZENEU	OZENÉ//U ~e	<i>n.</i>	Obiect zburător neiden-tificat.	/Din O.Z.N. (Obiect Zburător Ne-identificat)
OZOCHERITĂ	OZOCHERÍTĂ	<i>f.</i>	Ceară minerală galbenă, brună sau verzuie, având diferite întrebuințări (în industria lacurilor, în parfumerie, în medicină etc.); ceară de pământ.	/<fr. ozokérite
OZON	OZÓN	<i>n.</i>	Gaz odorant de culoare albastră, care se formează în aer, când oxigenul este supus descărcărilor electrice, fiind folosit ca antiseptic și la sinteze organice.	/<fr. ozone
A OZONA	A OZON//Á ~éz	<i>tranz.</i>	v. A OZONIZA.	/<fr. ozoner
A SE OZONA	A SE OZON//Á pers.3 se ~eáză	<i>intranz.</i>	v. A SE OZONIZA.	/<fr. ozoner
A OZONIZA	A OZONIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se ozonizeze.2) (oxigenul) A transforma în ozon.	/<fr. ozoniser
A SE OZONIZA	A SE OZONIZ//Á pers. 3 se ~eáză	<i>intranz.</i>	A căpăta mai mult ozon; a-și mări concentrația de ozon. Aerul s-a ~at.	/<fr. ozoniser
OZONIZATOR	OZONIZAT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	v. OZONIZOR.	/a (se) ozoniza + suf. ~tor
OZONIZOR	OZONIZ//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Aparat pentru obținerea ozonului.	/<fr. ozoniseur
OZONOMETRU	OZONOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru măsurarea cantității de ozon din atmosferă.	/<fr. ozonometre

OZONOSFERĂ	OZONOSFÉRĂ	<i>f.</i>	Strat al atmosferei bogat în ozon.	/<fr. ozonosphere
OZOR	OZÓR ozoáre	<i>n. pop.</i>	Model ornamental de cusătură sau de țesătură.	/<ucr. uzuor
PA	PA	<i>interj.</i>	fam. (se folosește ca formulă de salut la despărțire, mai ales, cu copiii) Cu bine; la revedere.	/<germ. pa, ung. pá
PAC	PAC	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda zgomotul produs de o împușcătură, de o lovitură etc.).	/Onomat.
PACE	PÁCE	<i>f.</i>	1) Situație de înțelegere în care nu există război.2) Tratat între părțile beligerante care prevede încetarea unui conflict armat.3) Atmosferă în care domnește liniștea, armonia și buna înțelegere între oameni; raport calm între oameni.4) Lipsă de gălăgie	/<lat. pax, pacis
PACEAURĂ	PACEAÚR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Bucată de pânză (veche) folosită în anumite scopuri (pentru ștersul prafului, pentru spălatul vaselor etc.); cârpă; petică.2) depr. Femeie desfrânată; târfă; târâtură; prostituată. [Sil.-cea-u-]	/<turc. paçavra, ngr. patsavúra
PACHEBOT	PACHEBÓT ~uri	<i>n.</i>	Navă maritimă pentru transportul poștei și al pasagerilor.	/<fr. paquebot
PACHET	PACHÉT ~e	<i>n.</i>	1) Obiect constând din ceva învelit sau legat în așa fel încât să fie comod de transportat sau de păstrat. • ~ individual pachet constând din tifon și vată sterilă pentru pansarea rănilor până la acordarea ajutorului medical.2) Ambalaj (de carton, de hârt	/<fr. paquet, germ. Paket
PACIENT I	PACIÉN//T I ~tă (~ți, ~te)	<i>livr.</i>	Care este plin de răbdare; răbdător. [Sil. -ci-ent]	/<lat. patiens, ~ntis, fr. patient
PACIENT II	PACIÉN//T II ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană supusă unui tratament medical din partea medicului.2) Persoană supusă unui supliciu; martir.	/<lat. patiens, ~ntis, fr. patient
PACIENȚĂ	PACIÉNȚĂ	<i>f. livr.</i>	Character pacient; răbdare. [Sil. ci-en-]	/<lat. patientia, fr. patience
PACIFIC	PACÍFI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care tinde spre pace; iubitor de pace.2) Care este calm; lipsit de agresivitate; pașnic.	/<lat. pacificus, fr. pacifique
A PACIFICA	A PACIFICĂ pacific	<i>tranz.</i>	1) (popoare, țări aflate în litigiu) A face să încheie pace; a readuce la pace.2) rar (persoane) A face să recapete pacea sufletească, liniștea, calmul; a alina; a liniști.	/<fr. pacifier, it. pacificare
PACIFICATOR I	PACIFICAT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care pacifică; conciliator; împăciuitor.	/<fr. pacificateur
PACIFICATOR II	PACIFICAT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care are menirea de a restabili pacea.	/<fr. pacificateur
PACIFISM	PACIFÍSM	<i>n.</i>	Mișcare politică ai cărei participanți se pronunță împotriva oricărui război, inclusiv a celor drepte, de eliberare.	/<fr. pacifisme
PACIFIST I	PACIFÍ//ST I~stă (~ști, ~ste)		Care ține de pacifism; propriu pacifismului.	/<fr. pacifiste
PACIFIST II	PACIFÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al pacifismului.	/<fr. pacifiste
PACIOC	PACIÓC	<i>n.</i>	Primul strat de var, aplicat direct pe tencuială sau pe glet.	/cf. germ. patschokieren

PACIULI	PACIÚLI	<i>f. invar.</i>	1) Plantă erbacee exotică, ale cărei frunze conțin un ulei foarte aromat, folosit în industria parfumurilor.2) Parfum obținut din acest ulei. [Sil. -ciu-li]	/<fr. patchouli
PACOSTE	PÁCOSTE	<i>f.</i>	1) Fapt, întâmplare care pricinuieste mari necazuri; năpastă.2) pop. depr. Ființă care cauzează cuiva neplăceri; râie.	/<sl. pakosti
PACT	PACT ~e	<i>n.</i>	1) Convenție internațională cu caracter solemn care reglementează relațiile dintre două sau mai multe state.2) Document scris care certifică această convenție.3) Ansamblu de state legate printr-o astfel de convenție.	/<fr. pacte, lat. pactum, germ. Pakt
A PACTIZA	A PACTIZ//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A încheia un pact; a se înțelege reciproc.2) A face cauză comună (cu adversarul).	/<fr. pactiser
A PADELA	A PADEL//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	A vâsli cu padela.	/Din padelă
PADELĂ	PADEL//Ă ~e	<i>f.</i>	Vâslă nefixată cu care se poate vâsli alternativ pe cele două borduri ale ambarcației. [G.-D. padelei]	/<germ. Paddel
PADINĂ	PÁDIN//Ă ~i	<i>f.</i>	Suprafață (aproape) plană pe vârful unui deal sau al unui munte. [G.-D. padinii]	/<bulg. padina
PADIŞAH	PADIŞÁH ~i	<i>m.</i>	(în unele țări din Orientul Apropiat și Mijlociu) Conducător absolut al țării; monarh; suveran.	/<turc. padişah, fr. padichah
PADOC	PADÓC ~uri	<i>n.</i>	1) Porțiune de teren îngrădită (într-o pășune sau în apropierea grajdului), unde se țin vitele vara.2) Loc împrejmuit din apropierea unui hipodrom unde sunt plimbați caii înainte de curse.	/<fr., engl. paddock
PAF	PAF	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda zgomotul produs de o lovitură).	/Onomat.
PAFTA	PAFTÁ ~le	<i>f. inv.</i>	1) Încheietoare de metal (ornamentată) la haină sau la cingătoare. 2) Cingătoare făcută din plăci de metal prinse între ele cu lănișoare.	/<turc. pafta
PAG	PAG págă, pagi, páge		(mai ales despre cai) Care este de culoare neagră sau roșcată, cu pete mari albe.	/<sl. pagu
PAGAIE	PAGÁIE ~	<i>f.</i>	Vâslă scurtă cu o singură pală, care se manevrează fără a fi sprijinită de bordul ambarcației.	/<fr. pagaie, it. pagaia
A PAGINA	A PAGIN//Ă ~éz	<i>trans.</i>	1) (manuscrise, cărți etc.) A supune operației de numerotare a paginilor.2) poligr. (texte în șpalturi) A aranja în format de pagini; a pune în pagini.	/Din pagină
PAGINATOR	PAGINAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Tipograf specializat în paginarea textelor culese.	/pagina + suf. ~tor
PAGINAȚIE	PAGINAȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A PAGINA.2) Secție a unei tipografii în care se paginează.3) Imprimat al unui text pus în pagină și destinat corectării greșelilor. [G. D. paginației; Sil. -ți-e]	/<fr. pagination
PAGINĂ	PÁGIN//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Față a unei file. • A pune în ~ a pagina.2) fig. Moment din viața unui popor sau a unei persoane. [G.-D. paginii]	/<lat. pagina, germ. Pagina
PAGODĂ	PAGÓD//Ă ~e	<i>f.</i>	(la unele popoare orientale) Edificiu de cult constând din câteva etaje suprapuse cu streșinile întoarse în sus.	/<fr. pagode

PAGUBĂ	PÁGUB//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Pierdere materială sau spirituală suferită de cineva; daună.2) Stricăciune pricinuită cuiva; daună. • A fi în ~ a păgubi. ~-n ciuperci (atâta ~) puțin îmi pasă. [G.-D. pagubei]	/<sl. paguba
PAHAR	PAHÁR ~e	<i>n.</i>	1) Vas mic (de sticlă, de ceramică, de material plastic etc.), de obicei de formă cilindrică, care servește pentru băut. 2) Conținutul unui asemenea vas. • Cântec de ~ cântec care se cântă la masă în timpul unei petreceri. A ridica ~ul a bea; a cinsti. A	/<ung. pohár, sb. pehar
PAHARNIC	PAHÁRNI//C ~ci	<i>m.</i>	1) (în Moldova și în Muntenia medievală) Boier de divan responsabil cu băutura domnului, cu administrarea podgoriilor domnești și cu strângerea impozitelor pe vii și pe vin.2) fam. Persoană care toarnă băutură în pahare în timpul unei petreceri.	/pahar + suf. ~nic
PAHIDERM	PAHIDÉRM ~e	<i>n.</i>	1) (nume generic) Mamifer erbivor copitat, de talie foarte mare, cu pielea (extrem de) groasă, aspră, acoperită cu păr rar.2) fig. Persoană insolentă; om nerușinat.	/<lat. pachyderma, fr. pachyderme
PAHONȚ	PAHÓŢ ~i	<i>m. pop.</i>	1) Soldat cărauș din armata rusă.2) depr. Persoană grosolană și murdară.	/cf. rus. pehotineț
PAI	PAI páie	<i>n.</i>	1) Tulpină cilindrică subțire, neramificată, goală pe dinăuntru, având noduri pronunțate, specifică plantelor graminee. • A nu lua un ~ de jos a nu face nimic. A se agăța și de un ~ a încerca într-o situație grea chiar și cel mai neînsemnat mijloc de salv	/<lat. palea
PAIANTĂ	PAIÁNT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Schelet (din două rânduri) de lemn umplut cu material de construcție, care alcătuiește peretele unei clădiri.2) Perete construit dintr-un astfel de schelet.	/<turc. payanda
PAIAȚĂ	PAIÁȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Actor de circ sau de bălci, care prezintă exerciții acrobatice ușoare; saltimbanc; măscărici.2) Păpușă având înfățișarea unui astfel de actor.3) fig. Persoană lipsită de seriozitate, ridicolă.	/<fr. paillasse, germ. Paiazze
PAIAȚĂRIE	PAIÁȚĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Comicărie executată de o paiată (pe scenă).2) Reprezentație lipsită de valoare (artistică).3) Comportare ridicolă.	/paiată + suf. ~ărie
PAIC	PAÍC	<i>n.</i>	Soldat din garda personală a sultanului sau a domnilor țărilor românești.	/<turc. peyk
PAIERIC	PAIÉRI//C ~ce	<i>n.</i>	Semn grafic în scrierea cu alfabet chirilic, de obicei fără valoare, pus după o consoană pentru a înlocui semnul moale sau semnul tare, în poziție neintensă.	/<sl. pajerițiku
PAIETĂ	PAIÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	mai ales la pl. Placă mică, subțire și lucioasă (de metal, sticlă), aplicată pe haine în scopuri decorative; fluture; șic.	/<fr. paillette
PAING	PAÍN//G ~gi	<i>m.</i>	v. PĂIANJEN.	/<sl. pa[j]onku
PAIR	PAIR [pr.: per]	<i>m.</i>	1) (în Franța și Anglia în epoca feudală) Mare vasal al regelui.2) (în Anglia) Membru al Camerei Lorzilor.	/<fr. pair
PAISPREZECE I	PÁISPREZECE I	<i>num. card.</i>	1) Treisprezece plus unu.2) (cu valoare de num. ord.) Al paisprezecelea; a paisprezecea.	/patru + spre + zece
PAISPREZECE II	PÁISPREZECE II	<i>m.</i>	1) Număr constând din paisprezece unități.2) Cifra 14 sau XIV.3) Obiect marcat cu această cifră.	/patru + spre + zece

AL PAISPREZECELEA	AL PÁISPREZEC//ELEA	<i>num.</i>	ord. Care ocupă locul indicat de numărul paisprezece în ordinea numărării; care vine după al treisprezecelea.	/paisprezece + le + a
PAJ I	PAJ I ~uri	<i>n.</i>	Pieptănătură femeiască în care părul este lăsat liber în jos și sucit la capete înăuntru.	/ <i><fr. page, germ. Page</i>
PAJ II	PAJ II ~i	<i>m.</i>	1) (în evul mediu) Fiu de nobil aflat în serviciul unui rege sau al unui mare demnitar pentru a deprinde mânuirea armelor și pentru a învăța manierele de la curte.2) Copil de casă.	/ <i><fr. page, germ. Page</i>
PAJIȘTE	PÁJIȘT//E ~i	<i>f.</i>	Teren pe care crește iarbă mărunță și deasă, folosită ca nutreț sau pentru pășunat.	/ <i><sl. pašište</i>
PAJURĂ	PÁJUR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Pasăre răpitoare de munte, de talie mare, cu cioc puternic și cu gheare lungi și ascuțite; acvilă.2) Simbol care reprezintă o pasăre de acest fel, cu unul sau două capete, servind drept semn distinctiv pe stemele, steagurile, pecetile și monedele unor	/ <i><ucr. pažera</i>
PAL	PAL ~ă (~i, ~e)		v. PALID.	/ <i><fr. pâle</i>
PALADIN	PALADÍN ~i	<i>m.</i>	(în evul mediu) 1) Nobil care servea la curtea unui monarh.2) Cavaler rățăcitor (și mereu în căutare de aventuri eroice).3) Bărbat cu sentimente și atitudini cavalești.4) Om devotat unei cauze sau unei persoane.	/ <i><fr. paladin, it. paladino</i>
PALADIU I	PALÁDIU I	<i>n.</i>	Metal alb-argintiu, maleabil și ductil, întrebuințat drept catalizator în industria chimică și sub formă de aliaje.	/ <i><fr. palladium</i>
PALADIU II	PALÁDI//U II ~i	<i>n.</i>	1) (în antichitate) Statuie a zeiței Atena, considerată ca ocrotitoare a cetăților.2) fig. Putere ocrotitoare.	/ <i><fr. palladium</i>
PALAFITĂ	PALAFÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	(în epoca preistorică) Locuință lacustră clădită pe un podium susținut de pari.	/ <i><fr. palafitte</i>
PALAN	PALÁN ~e	<i>n.</i>	Mecanism constituit dintr-un sistem de scripeți, folosit la ridicarea greutăților.	/ <i><fr. palan</i>
PALANCĂ I	PALÁNCĂ I palănci	<i>f.</i>	1) înv. Construcție primitivă de fortificație, făcută din trunchiuri de copaci, așezate orizontal, sau din pari groși bătuți în pământ și legați între ei; palisadă.2) reg. Construcție rudimentară folosită ca gard sau ca adăpost pentru animale.	/ <i><pol. palanka, ung. palánk</i>
PALANCHIN	PALANCHÍN ~e	<i>n.</i>	(în unele țări din Orient) Jilț sau pat cu baldahin, purtat de oameni (sau de elefanți, cămile) și folosit ca mijloc de locomoție pentru cei bogați; lectică; litieră.	/ <i><fr. palanquin</i>
PALAT I	PALÁT I	<i>n. anat.</i>	Partea de sus a cavității bucale, având formă de boltă; boltă palatină; cerul gurii. • ~ dur partea anterioară osoasă a palatului. ~ moale (sau vâlul ~ului) v. VĂL.	/ <i><lat. palatum, it. palato</i>
PALAT II	PALÁT II ~e	<i>n.</i>	1) Clădire mare și somptuoasă care servește, de obicei, drept reședință a unui suveran sau ca locuință a unei personalități.2) (urmat de un determinativ la genitiv) Edificiu monumental de menire socială. ~ul de Cultură și Artă. ~ul Congreselor.	/ <i><ngr. paláti, lat. palatium</i>
PALATAL	PALATÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de palat; propriu palatului.3) și substantival (despre sunete ale vorbirii) Care se articulează în regiunea palatului.	/ <i><fr. palatal</i>
A PALATALIZA	A PALATALIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se palatalizeze.	/ <i><fr. palataliser</i>

A SE PALATALIZA	A SE PALATALIZ//Ă pers. 3 se ~ează	<i>intrans.</i>	(despre sunete consonante) A căpăta un caracter (timbru) palatal.	/<fr. palataliser
PALATIN I	PALATÍN I ~i	<i>m.</i>	(în evul mediu; folosit și ca titlu pe lângă numele respectiv) Mare demnitar (de obicei, la curtea unui rege sau a unui mare senior).	/<fr. palatin
PALATIN II	PALATÍN II ~ă (~i,		v. PALATAL. • Boltă ~ă cerul gurii.	/<fr. palatin
PALATIN III	PALATÍN III ~ă (~i, ~e)		Care ține de palatin sau de palatinat; propriu palatinului sau palatinatului.	/<fr. palatin
PALATINAT	PALATINÁT ~uri	<i>n.</i>	ist. 1) Funcție de palatin.2) Durata acestei funcții.3) Sediul palatinului.4) Provincie guvernată de un palatin.	/<fr. palatinat
PALAVRAGIOAICĂ	PALAVRAGIOÁI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	depr. Femeie căreia îi place să pălăvrăască; flecară.	/palavragiu + suf. ~oaică
PALAVRAGIU	PALAVRAGÍ//U ~i	<i>m.</i>	Persoană căreia îi place să pălăvrăască; flecar.	/<turc. palavraci
PALAVRĂ	PALÁVR//Ă ~e	<i>f.</i>	mai ales la pl. Vorbă goală; afirmație neserioasă; balivernă; brașoavă; fleac.	/<turc. palavra, ngr. palávra
PALĂ I	PÁL//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Cantitate de iarbă sau de plante cerealiere, care se taie printr-o singură tragere cu coasa sau care se ia o dată cu furca.2) Strat suprapus al unei materii înfoiate.3) Suflare ușoară; adiere; boare. [G.-D. palei]	/Orig. nec.
PALĂ II	PÁL//Ă II ~e	<i>f. tehn.</i>	Parte a unui organ de propulsie (elice, rotor de mașină ori de turbină, vâslă etc.). [G.-D. palei]	/<fr. pale
PALĂ III	PÁL//Ă III ~e	<i>f.</i>	Bucată de pânză dreptunghiulară pe care și-o puneau peste rochie femeile române. [G.-D. palei]	/<lat. palla
PALEE	PALÉE ~	<i>f.</i>	Fiecare dintre cele două frunzulițe care formează învelișul floral al gramineelor.	/cf. germ. Pale
PALEOASTRONAUT	PALEOASTRONÁÚ//T ~ți	<i>m.</i>	Ființă despre care unele documente străvechi atestă că ar fi călătorit cu vehicule asemănătoare aeronavelor și astronavelor. [Sil.: -le-o-as-]	/Paleo- + astronaut
PALEOCEN I	PALEOCÉN I	<i>n.</i>	Epoca inferioară a paleogenului. [Sil. -le-o-]	/<fr. paléocene
PALEOCEN II	PALEOCÉN II ~ă (~i, ~e)		Care ține de epoca inferioară a paleogenului; din epoca inferioară a paleogenului. [Sil. -le-o-]	/<fr. paléocene
PALEOCLIMĂ	PALEOCLÍM//Ă ~e	<i>f.</i>	Climă caracteristică trecutului geologic al pământului. [Sil. -le-o-]	/paleo- + clima
PALEOGEN I	PALEOGÉN I	<i>n.</i>	Perioada întâi a erei terțiare. [Sil. -le-o-]	/<fr. paléogene
PALEOGEN II	PALEOGÉN II ~ă (~i, ~e)		Care ține de perioada întâi a erei terțiare; din perioada întâi a erei terțiare. [Sil. -le-o-]	/<fr. paléogene
PALEOGRAF	PALEOGRÁF ~i	<i>m.</i>	Specialist în paleografie. [Sil. -le-o-]	/<fr. paléographe
PALEOGRAFIC	PALEOGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de paleografie; propriu paleografiei. [Sil. -le-o-]	/<fr. paléographique
PALEOGRAFIE	PALEOGRÁFÍE	<i>f.</i>	Compartiment al istoriei care studiază textele vechi (pentru a le descifra, descrie etc.). [Sil. -le-o-]	/<fr. paléographie
PALEOLITIC I	PALEOLÍTIC I	<i>n.</i>	Perioada întâi a epocii pietrei, caracterizată prin apariția uneltelor și a armelor din piatră cioplită. [Sil. -le-o-]	/<fr. paléolithique

PALEOLITIC II	PALEOLÍTI//C II ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de prima perioadă a epocii de piatră; propriu primei perioade a epocii de piatră. 2) Care datează din prima perioadă a epocii de piatră. [Sil. -le-o-]	/<fr. paléolithique
PALEONTOLOG	PALEONTOLÓ//G ~gi	<i>m.</i>	Specialist în paleontologie. [Sil. -le-o-]	/<fr. paléontologue
PALEONTOLOGIC	PALEONTOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de paleontologie; propriu paleontologiei [Sil. -le-o-]	/<fr. paléontologique
PALEONTOLOGIE	PALEONTOLOGÍE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul organismelor străvechi. [Sil. -le-o-]	/<fr. paleontologie
PALEOSLAV	PALEOSLÁV ~ă (~i, ~e)		Care ține de limba veche slavă; propriu limbii vechi slave. [Sil. -le-o-]	/paleo- + slav
PALEOSLAVĂ	PALEOSLÁVĂ	<i>f.</i>	mai ales art. Limbă veche slavă. [Sil. -le-o-]	/paleo- + slav
PALEOZOIC I	PALEOZÓIC I	<i>n.</i>	Era a treia geologică în care s-au format munții, s-a dezvoltat flora continentală, până la conifere, și fauna, până la mamifere. [Sil. -le-o-]	/<fr. paléozoïque
PALEOZOIC II	PALEOZÓI//C II ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de cea de-a treia eră geologică; propriu celei de-a treia ere geologice. 2) Care datează din cea de-a treia eră geologică. [Sil. -le-o-]	/<fr. paléozoïque
PALESTRĂ	PALÉSTR//Ă ~e	<i>f.</i>	(în Grecia și în Roma antică) 1) Loc special amenajat pentru diferite probe și întreceri sportive. 2) Școală de educație fizică pentru băieți.	/<lat. palaestra
PALETĂ	PALÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Placă de lemn pe care pictorul își dispune și își amestecă culorile. 1) Gamă de culori caracteristică pentru opera unui pictor; cromatică; colorit. 3) fig. Măiestrie artistică a pictorului. 4) Ansamblu de mijloace expresive folosite în creația unui om de	/<fr. palette
PALIATIV	PALIATÍV ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv al</i>	1) (despre medicamente sau tratamente) Care face să dispară doar temporar simptomele unei boli, fără a o vindeca. 2) fig. (despre soluții, propuneri, măsuri etc.) Care nu rezolvă definitiv o dificultate; cu efect trecător. [Sil. -li-a-]	/<fr. palliatif, lat. palliativus
PALID	PÁLI//D ~dă (~zi, ~de)		1) (despre față) Care este de culoare galben-albă (din cauza unei boli, a unei emoții). 2) (despre persoane) Care are fața cu o astfel de culoare. 3) (despre lumină) Care este lipsit de intensitate; fără strălucire; pal; stins. 4) (despre culori) Care se ca	/<lat. pallidus, it. pallido
PALIDITATE	PALIDIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter palid. 2) Aspect palid; paloare; gălbeneală.	/palid + suf. ~itate
PALIE	PÁLI//E ~i	<i>f. inv.</i>	Carte care conține Vechiul Testament.	/<ngr. palaiá
PALIER	PALIÉR ~e	<i>n.</i>	1) tehn. Organ al unei mașini pe care se fixează un ax sau un arbore și care permite acestora o mișcare de rotație sau de oscilație; lagăr. 2) Platformă la fiecare cotitură a unei scări din interiorul unui bloc; odihnă. 3) Ansamblu al planșeelor unei constr	/<fr. palier
PALILALIE	PALILALÍ//E ~i	<i>f.</i>	Stare psihologică constând în tulburarea vorbirii, care se manifestă prin repetarea involuntară a unuiu sau a mai multor cuvinte dintr-o frază. [G.-D. palilaliei]	/<fr. palilalie

PALIMPSEST	PALIMPSÉST ~e	<i>n.</i>	Pergament sau papirus de pe care a fost șters textul inițial pentru a fi scris un text nou și pe care se mai pot vedea urmele celui vechi.	/<fr. palimpseste
PALINDROM	PALINDRÓM	<i>n.</i>	1) Cuvânt care poate fi citit atât de la stânga la dreapta, cât și de la dreapta la stânga, sensul rămânând același. 2) Joc distractiv constând în găsirea unui astfel de cuvânt. <fr. palindrome	
PALINGENEZĂ	PALINGENÉZĂ	<i>f.</i>	1) geol. Proces de formare a magmei prin topirea unei roci preexistente. 2) paleont. Fenomen constând în apariția în procesul dezvoltării unor indivizi a unor trăsături dispărute pentru grupa din care aceștia fac parte.	/<fr. palingénese
PALINODIC	PALINÓDI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de palinodie; propriu palinodiei.	/<fr. palinodique
PALINODIE	PALINODÍ//E ~i	<i>f.</i>	Sciere sau cuvântare în care autorul își retrage părerea expusă anterior. [G.-D. palinodie]	/<fr. palinodie
A PALISA	A PALIS//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(ramurile pomilor fructiferi) A lega de un suport, de un spalier pentru a împiedica punerea lor în caz de furtună sau pentru a da o anumită formă.	/<fr. palisser
PALISADĂ	PALISÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	Construcție primitivă de fortificație, făcută din trunchiuri de copaci, așezate orizontal, sau din pari groși, bătuți în pământ și legați între ei; palancă.	/<fr. palissade
PALISANDRU	PALISÁNDR//U ~i	<i>m.</i>	1) Arbore exotic cu lemn aromat, tare și greu, de culoare violetă, cu nuanțe negre și galbene, folosit la confecționarea mobilei scumpe și a unor instrumente muzicale. 2) Lemnul acestui arbore.	/<fr. palissandre
PALMAC	PALMÁ//C ~ce	<i>n.</i>	(în trecut) Unitate de măsură a lungimii (egală cu aproximativ 1/8 de palmă).	/<turc. parmak
PALMAR	PALMÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de palmă; propriu palmei.	/cf. fr. palmaire
PALMARES	PALMARÉS ~uri	<i>n.</i>	1) Listă în care se înscriu succesele sau victoriile obținute de cineva într-un domeniu de activitate. 2) Totalitate a succeselor și victoriilor obținute într-un anumit domeniu.	/<fr. palmares
PALMAT	PALMÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre frunze) Care are forma unei palme cu degetele desfăcute; palmiform. 2) (despre picioarele unor animale sau păsări) Care are degetele unite printr-o membrană.	/<lat. palmatus
PALMĂ I	PÁLM//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) (la om și la maimuțe) Partea interioară a mâinii, cuprinsă între încheietura cu antebrațul și vârful degetelor. • Lat de ~ unitate de măsură populară egală cu lățimea unei palme cu degetele lipite. Podul ~ei partea interioară a mâinii cuprinsă între în	/<lat. palma
PALMĂ II	PÁLM//Ă II ~e	<i>f. inv.</i>	1) Simbol al unei victorii, constând dintr-o ramură de palmier. 2) (în arta decorativă) Ornament având forma stilizată a unei frunze de palmier; palmetă. [G.-D. palmei]	/<fr. palme
PALMER	PALMÉR ~i	<i>n.</i>	Instrument de precizie pentru măsurarea grosimii unor piese.	/<fr. palmer
PALMETĂ	PALMÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Formă dată coroanei pomilor fructiferi, ale căror ramuri sunt îndreptate într-un singur plan, fiind susținute de spaliere. 2) Ornament având forma stilizată a unei frunze de palmier.	/<fr. palmette

PALMIER	PALMIÉR ~i	<i>m.</i>	1) la pl. Specie de arbori exotici subtropicali cu tulpina înaltă și dreaptă, neramificată, având în vârf o coroană de frunze palmate sau penate (reprezentanți: cocotierul, curmalul, rafia etc.).2) Arbore din această specie. [Sil. -mi-er]	/<fr. palmier
PALMIERĂ	PALMIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Bucată dreptunghiulară de piele groasă.	/palmă + suf. ~ieră
PALMIFORM I	PALMIFÓRM I ~ă (~i, ~e)		(despre frunze) Care are forma unei palme cu degetele desfăcute; palmat.	/<fr. palmiforme
PALMIFORM II	PALMIFÓRM II ~ă (~i, ~e)		(despre coloane, în arhitectura egipteană) Care are capitelul de forma unui mănunchi de frunze de palmier.	/<fr. palmiforme
PALMIPED	PALMIPÉD ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Ordin de păsări înotătoare cu picioarele palmate (reprezentanți: gâsca, rața etc.); anseriforme.2) Pasăre din acest ordin.	/<fr. palmipède
PALMITIC	PALMÍTI//C ~că (~ci, ~ce):		Acid palmitic acid care intră în componența uleiurilor și grăsimilor naturale, întrebuințat la fabricarea săpunurilor.	/<fr. palmitique
PALOARE	PAL//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	Aspect pal; înfățișare pală; paliditate.	/<fr. pâleur
PALOGRAF	PALOGRÁF ~e	<i>n.</i>	1) Instrument pentru înregistrarea oscilațiilor verticale și orizontale ale unei nave.2) Aparat pentru măsurarea pulsației arteriale.	/<fr. palographe
PALONIER	PALONIÉR ~e	<i>n.</i>	Dispozitiv constând dintr-o pârghie cu pedale, folosit la schimbarea direcției unor vehicule (în special avioane și ambarcații). [Sil. -ni-er]	/<fr. palonnier
PALOȘ	PÁLOȘ ~e	<i>n. inv.</i>	Sabie lată cu două tăișuri (încovoiată la vârf).	/<ung. pallos
A PALPA	A PALP//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) med. (bolnavi sau regiuni ale corpului lor) A apăsa ușor cu degetele (pentru a identifica afecțiunea).2) tehn. (obiecte, piese etc.) A examina cu palpatorul sau cu mâna (pentru a determina asperitățile).	/<fr. palper, lat. palpare
PALPABIL	PALPÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care poate fi palpat; atins; tangibil; pipăibil.2) med. (despre afecțiuni) Care este evident datorită caracterului său concret; tangibil.	/<fr. palpable
PALPABILITATE	PALPABILÍTÁT//E	<i>f.</i>	1) Caracter palpabil.2) fig. Caracter plastic; plasticitate; claritate; evidență. ~ea unor mărturii.	/<fr. palpabilité
PALPATOR	PALPAT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Organ sensibil al unui aparat de control, care determină netezimea suprafeței prelucrate a pieselor metalice.	/a palpa + suf. ~tor
A PALPITA	A PALPITÁ palpít	<i>intranș.</i>	1) (despre inimă, puls) A-și intensifica mișcările (din cauza unei boli, a unei emoții sau a unui efort); a zvâcni; a bate.2) A fi cuprins de o emoție puternică; a fremăta; a vibra.3) fig. (despre procese, lucruri etc.) A decurge într-un ritm vioi; a puls	/<fr. palpiter
PALPITANT	PALPITÁN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care palpită. Mână ~tă.2) Care provoacă palpitații; producător de emoții puternice.	/<fr. palpitant
PALPITAȚIE	PALPITÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	mai ales la pl. 1) Bătaie neregulată și mai accelerată a inimii (provocată de emoții, eforturi, boli etc.).2) fig. Stare afectivă manifestată prin modificări de ordin neurovegetativ în funcționarea organismului; emotie.	/<fr. palpitation

PALPLANȘĂ	PALPLÁNȘ//Ă ~e	<i>f.</i>	Element de construcție din lemn, oțel sau beton, având forma unei scânduri și servind, împreună cu altele identice, la executarea unui perete de susținere sau de etanșare.	/<fr. palplanche
PALTIN	PÁLTIN ~i	<i>m.</i>	1) Arbore cu tulpină înaltă, cu frunze lobate, cu flori verzui, al cărui lemn alb, dur și cu textură frumoasă este pe larg întrebuințat în industrie.2) Lemnul acestui arbore.	/<lat. platanus
PALTON	PALT//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Haină groasă și lungă, căptușită, care se poartă, mai ales iarna, peste celelalte obiecte de îmbrăcăminte.	/<fr. paletot
PALUDIC	PALÚDI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de paludism; propriu paludismului; malaric. 2) Care este afectat de paludism.3) și substantival Care suferă de paludism; malaric.	/<fr. paludique
PALUDISM	PALUDÍSM	<i>n.</i>	Boală contagioasă provocată de un hematozoar, introdus în organism prin înțepătura țânțarului anofel, și manifestată prin temperatură înaltă și prin frisoane repetate la intervale regulate; friguri; malarie.	/<fr. paludisme
PALUSTRU	PALŪ//STRU ~stră (~ștri, ~stre)		Care ține de regiunea bălților; de baltă. Iarbă ~stră. • Friguri ~stre malarie.	/<fr. palustre, lat. palustris
PAMFLET	PAMFLÉT ~e	<i>n.</i>	Creație publicistică (în proză sau în versuri) de proporții reduse, cu caracter satiric, în care sunt biciuite aspectele negative din viața societății.	/<fr. pamphlet
PAMFLETAR	PAMFLETÁR ~i	<i>m.</i>	Autor de pamflete.	/<fr. pamphlétaire
PAMFLETIST	PAMFLET//ÍST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	v. PAMFLETAR.	/pamflet + suf. ~ist
PAMPAS	PÁMPAS ~uri	<i>n.</i>	1) (în zona subtropicală a Americii de Sud) Câmpie vastă acoperită cu iarbă înaltă și arbuști.2) Vegetație care acoperă această câmpie.	/<fr. pampa, sp. pampas
PAN	PAN ~i	<i>m.</i>	Feudal polonez.	/<pol. pan
PANACEU	PANACÉ//U ~e	<i>n.</i>	1) (la alchimiști) Medicament considerat atotvindecător.2) fig. Remediul contra tuturor relelor; soluție salvatoare în orice situație.	/<lat. panacea, fr. panacée
PANACHIDĂ	PANACHÍD//Ă ~e	<i>f. inv.</i>	Tăbliță sau placă pe care școlarii se învățau să scrie.	/<bulg. panakida
PANACOD	PANAC//ÓD ~oáde	<i>n.</i>	Bucată de scânduri de anumite dimensiuni care se acoperă cu o cârpă curată și pe care se așază bucățile de aluat pentru a fi introduse în cuptor.	/<ngr. pinakotio
PANAGHIAR	PANAGHIÁR ~e	<i>n.</i>	1) Icoană pe care este reprezentat chipul Maicii Domnului.2) Vas de metal, împodobit cu incrustații, pe care se ține panaghia. [Sil. ghi-ar]	/panaghie + suf. ~ar
PANAGHIE	PANAGHÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Icoană mică având zugrăvit chipul Fecioarei Maria.2) (în mănăstiri) Bucată de prescură care se mănâncă în prima săptămână după Paști.3) Prescură pe care preotul o ridică în timpul rugăciunii făcute la patruzeci de zile de la moartea cuiva. • A ridica (	/<sl. panagija, ngr. panagia

PANAHIDĂ	PANAHÍD//Ă ~e	<i>f. inv.</i>	1) Slujbă religioasă oficiată pentru pomenirea morților (la 40 de zile de la moarte); parastas.2) Rugăciune cântată la scoaterea mortului din casă.	/<sl. panahida
PANAMA I	PANAMÁ I ~le	<i>f.</i>	1) (în America Centrală) Împletitură din frunzele unei specii de palmier.2) Pălărie confecționată dintr-o astfel de împletitură.3) Țesătură subțire de bumbac sau de în care imită o astfel de împletitură și din care se confecționează obiecte de îmbrăcăminte	/<fr. panama
PANAMA II	PANAMÁ II ~le	<i>f.</i>	Afacere frauduloasă de mari proporții.	/Din Panama n. pr.
PANARITIU	PANARÍȚI//U ~i	<i>n.</i>	Inflamație purulentă a țesuturilor digitale; sugel.	/<lat. panaricium
PANAȘ	PANÁȘ ~uri	<i>n. inv.</i>	Smoc de pene colorate, folosit ca podoabă la un acoperământ pentru cap (pălărie, chipiu, coif etc.). [Pl. și panașe]	/<fr. panache
PANĂ I	PÁN//Ă I péne	<i>f.</i>	1) (la păsări) Formație cornoasă alcătuită dintr-un cotor tubular, pe care sunt așezate simetric fire subțiri și pufoase și care are funcție protectoare și de realizare a zborului. • A se umfla în pene a se îngâmfa.2) la pl. Fulgi smulși de pe aceste form	/<lat. pinna
PANĂ II	PÁN//Ă II péne	<i>f.</i>	1) tehn. Piesă (de lemn, metal etc.) de forma unei prisme triunghiulare, folosită la detașarea sau fixarea unor obiecte. • ~a căpăstrului frânghie sau curea legată de căpăstru care servește la prionirea calului.2) Betisor cu care se strânge frânghia feră	/<lat. pinna
PANĂ III	PÁNĂ III péne	<i>f.</i>	Oprire accidentală a funcționării unui mecanism sau a unui autovehicul (din cauza unei defecțiuni sau a lipsei de combustibil). ~ de motor. • A fi (sau a rămâne) în ~ a) a fi oprit dintr-o activitate printr-o piedică; b) a rămâne fără bani. [G.-D. penei]	/<fr. panne
PANCARTĂ	PANCÁRT//Ă ~e	<i>f.</i>	Placă de material (pânză, hârtie, lemn) pe care este scrisă o lozincă sau un anunț; placardă.	/<fr. pancrte
PANCREAS	PANCREÁS ~uri	<i>n.</i>	Glandă de formă alungită, situată lângă stomac, având secreție mixtă, care ajută la digestia hranei și la reglarea zahărului în organism. [Sil. -cre-as]	/<lat. pancreas, fr. pancréas
PANCREATIC	PANCREÁȚI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de pancreas; propriu pancreasului. Afecțiune ~că. [Sil. -cre-a-]	/<lat. pancreaticus, fr. pancréatique, it. pandreatico
PANCREATITĂ	PANCREATÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare patologică constând în inflamarea pancreasului. [Sil. -cre-a-]	/<fr. pancréatite
PANCROMATIC	PANCROMÁȚI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre plăcile și filmele fotografice) Care este sensibil la toate culorile spectrului vizibil.	/<fr. panchromatique
PANCRONIC	PANCRÓNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care este valabil pentru orice perioadă de timp; propriu oricărei perioade de timp.	/pan- + cronic
PANDALIE	PANDALÍ//E ~i	<i>f.</i>	mai ales la pl. pop. fam. Stare de enervare foarte puternică și violentă; criză de nervi; furie. [G.-D. pandaliei]	/Orig. nec.
PANDANT	PANDÁNT ~e	<i>n.</i>	Obiect care formează, împreună cu altul, o pereche simetrică.	/<fr. pendant

PANDANTIV	PANDANTÍV ~e	<i>n.</i>	1) Obiect de podoabă care se poartă la gât, atârnat de un lănișor.2) Element de construcție de forma unui triunghi sferic, aflat între arcele ce susțin o cupolă.	/<fr. pendentif
PANDELAȘ	PANDELÁȘ ~e	<i>n.</i>	mai ales art. 1) Dans popular în care jucătorii, prinși de mână, se deplasează într-un tempo moderat.2) Melodie după care se execută acest dans.	/Pendele <i>n. pr.</i> + suf. ~aș
PANDEMIC	PANDÉMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de pandemie; propriu pandemiei.	/<fr. pandémie
PANDEMIE	PANDEMÍ//E ~i	<i>f.</i>	Epidemie răspândită pe teritorii foarte întinse într-o țară, în mai multe țări sau continente).	/<fr. pandémie
PANEMONIU	PANDEMÓNIU	<i>n. livr.</i>	1) Capitală imaginară a infernului.2) Loc de adunare a demonilor.3) fig. Adunare neorganizată a unor persoane cu opinii absolut contradictorii.4) Loc unde domnește corupția și dezordinea.	/<fr. pandémonium
PANDIȘPAN	PANDIȘPÁN ~uri	<i>n.</i>	Prăjitură preparată din făină, ouă și zahăr.	/<ngr. pandespáni
PANDUR	PANDÚR ~i	<i>m.</i>	(în sec. XVIII-XIX în Țara Românească) 1) Ostaș făcând parte dintr-un corp de oaste neregulată.2) Soldat din oastea lui Tudor Vladimirescu.3) pop. Țăran răzvrătit care se retrăgea în păduri și lupta împotriva asupritorilor, făcând dreptate celor săraci; h	/<sb. pandur, ung. pandúr
PANE	PANÉ	<i>adj. invar.</i>	(despre carne, pește etc.) Care este prăjit în grăsime, fiind trecut mai întâi printr-un amestec din făină, ou și pesmet.	/<fr. pané
PANEGIRIC	PANEGÍRI//C ~ce	<i>n.</i>	1) (la vechii greci și la romani) Discurs public în care se proslăveau faptele de vitejie ale strămoșilor sau se elogiau oamenii iluștri.2) fig. Laudă exagerată; elogiul emfatic; ditiramb.	/<fr. panegyrique
PANEGIRIST	PANEGIRÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	1) Autor sau interpret de panegirice.2) fig. Persoană care aduce elogii exagerate la adresa cuiva sau a ceva; apologet.	/<fr. panégyriste
PANEL	PANÉL ~e	<i>n.</i>	Placă constând dintr-un miez de scânduri înguste, acoperit pe ambele părți cu foi de furnir, întrebuințată, în special, la fabricarea mobilei și a tâmplăriei de interior.	/<germ. Pannel
PANER	PANÉR ~e	<i>n.</i>	1) Obiect, de obicei asemănător cu un coș, dar mai mic, cu toartă, împletit dintr-un material flexibil (lozie, papură etc.), în care se transportă sau se păstrează ceva (fructe, legume, alimente etc.).2) Conținutul unui astfel de obiect. Un ~ de mere.	/<ngr. panéri
PANFOBIE	PANFOBÍE	<i>f.</i>	Stare patologică manifestată prin frică față de tot ce se petrece în jur.	/<fr. panphobie
PANGLICAR	PANGLICÁR ~i	<i>m.</i>	1) Artist de circ sau de bălci care prezintă exerciții acrobatice ușoare; paiață; măscărici; comediant; saltimbanc; scamator.2) fig. Persoană care se ține de înșelăciuni; șarlatan; coțcar; escroc; pehlivan.	/panglică + suf. ~ar
PANGLICĂ	PÁNGLI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Fâșie îngustă de material textil, folosită de femei ca podoabă (la îmbrăcăminte, în păr etc.); cordea. ~ de mătase. • A scoate ~ca a) a face scamatorii; b) a amăgi.2) și fig. Orice obiect având formă de fâșie îngustă. ~ pentru mașina de scris. ~ de met	/<ung. pántlika

PANGLICĂRIE	PANGLICĂRI//E ~i	f.	1) Scamatorie cu panglici.2) (cu sens colectiv) Cantitate mare de panglici.3) fig. rar Manipulație necinstită; coțcărie; escrocherie; șarlatanie. [G.-D panglicariei]	/panglicar + suf. ~ie
PANGOLIN	PANGOLÍN ~i	m.	(nume generic) Mamifer exotic insectivor (edentat), având corpul și coada acoperite cu solzi cornoși.	/<fr. pangolin
PANICARD	PANICÁR//D ~dă (~zi, ~de)		1) și sub-stantival Care este cuprins (neîntemeiat) de panică.2) Care provoacă (nejustificat) panică.	/<fr. paniquard
PANICĂ	PÁNI//CĂ ~ci	f.	Spaimă subită și violentă (fără temei), care cuprinde o persoană sau o colectivitate. • A intra în ~ a se alarma. [G.-D. panicii]	/<ngr. panikós, fr. panique, germ. Panik
PANICUL	PANÍCUL ~e	n. bot.	Inflorescență compusă, având forma unui ciorchine cu ramurile secundare ramificate.	/<lat. panicula, fr. panicule
PANICULAT	PANICULÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre plante) Care are inflorescențe de tip panicul.	/<fr. paniculé
PANIER	PANIÉR ~e	n.	1) Jupou cu balene care servește pentru a ține fusta înfioată pe șolduri.2) Rochie cu un astfel de jupon. [Sil. -ni-er]	/<fr. panier
A PANIFICA	A PANIFICÁ panífic	tranz.	A transforma în pâine sau în produse similare.	/<fr. panifier
PANIFICAȚIE	PANIFICÁȚIE	f.	Proces de transformare a făinei în pâine.	/<fr. panification
PANOPLIE	PANOPLÍ//E ~i	f.	1) Colecție de arme prezentate pe un panou, servind drept trofeu sau ornament.2) Panou pe care este aranjată o astfel de colecție. [G.-D. panopliei]	/<fr. panoplie
PANOPTIC	PANÓPTI//C ~ce	n.	1) Încăpere construită în așa mod încât interiorul ei poate fi cuprins dintr-o singură privire.2) Expoziție a figurilor de ceară; panoramă.3) Muzeu unde este prezentată o asemenea expoziție.	/<fr. panoptique, germ. Panoptikum
PANORAMĂ	PANORÁM//Ă ~e	f.	1) Priveliște vastă, care poate fi contemplată din depărtare și de la înălțime; vedere circulară.2) fig. Viziune de ansamblu. ~a istoriei literare.3) Tablou de mari dimensiuni cu obiecte în relief în prim-plan, executat pe peretele unei încăperi circular	/<fr. panorama, germ. Panorama
PANORAMIC	PANORÁMI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de panoramă; propriu panoramei. Priveliște ~că.2) Care are aspect de panoramă; asemănător cu o panoramă; de mare vizibilitate. • Ecran ~ ecran cinematografic de formă semicirculară, având lățimea mult mai mare decât înălțimea.	/<fr. panoramique
PANOUL	PANÓU ~ri	n.	1) Suprafață plană (de lemn, de metal, de stofă etc.) servind pentru afișarea unor informații (afișe, anunțuri, avize, lozinci etc.).2) Suport de lemn al unui tablou.3) Prefabricat folosit la construirea clădirilor.4) Placă de lemn pe care este fixat coșu	/<fr. panneau
PANPSIHISM	PANPSIHÍSM	n.	Concepție conform căreia toate obiectele din natură sunt însuflețite și înzestrate cu psihic.	/<fr. panpsychisme
PANROMANIC	PANROMÁNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de toate popoarele și limbile romanice; propriu tuturor popoarelor și limbilor romanice. Fenomen ~.	/pan- + ramanic
A PANSĂ	A PANS//Ă ~éz	tranz.	1) (răni sau organe vătămate) A înfășura cu un bandaj, cu un pansament (aplicând medicamente); a bandaja; a lega.2) (animale domestice) A curăța cu țesala; a țesăla.	/<fr. panser

PANSAMENT	PANSĂMĚNT ~e	<i>n.</i>	Material steril (vată, tifon) cu care se pansează o rană sau un organ vătămat pentru a proteja de infecții și pentru a fixa medicamentele.	/<fr. pansement
PANSEA	PANS//EÁ ~éle	<i>f.</i>	1) Plantă erbacee decorativă, cultivată pentru florile ei cu petale mari, catifelate, de diferite culori; catifeluță.2) Floare a acestei plante.	/<fr. pensée
PANSEU	PANSÉU ~ri	<i>n. iron.</i>	1) Facultate superioară a creierului omenesc de a reface în mod abstract și generalizat realitatea obiectivă; gândire.2) Formulă lapidară conținând o cugetare sau un gând adânc; aforism; maximă; sentință.	/<fr. pensée
PANTAGRUELIC	PANTAGRUÉLI//C ~că (~ci, ~ce)		1) (despre pofta de mâncare) Care este foarte mare și nestăpânită (ca cea a lui Pantagruel).2) (despre ospețe) Care este foarte copios; îmbelsugat. [Sil. -gru-e-]	/<fr. pantagruélique
PANTAHUZĂ	PANTAHÚZ//Ă ~e	<i>f.</i>	fam. depr. Document semnat privind o contribuție bănească pentru acțiuni de folos obștesc sau particular; listă de subscripție.	/<ngr. pantahúsa
PANTALON	PANTALÓN ~i	<i>m.</i>	mai ales la pl. Obiect de îmbrăcăminte, mai ales bărbătească, care acoperă partea de la brâu în jos a corpului, învelind fiecare picior în parte.	/<ngr. pantalóni, fr. pantalon
PANTALONAR	PANTALONÁR ~i	<i>m.</i>	depr. (în sec. XIX) 1) Tânăr cu idei progresiste care se îmbrăca după moda occidentală; bonjurist.2) Țăran care purta haine (sărăcacioase) orășenești; cioflingar.	/pantalon + suf. ~ar
PANTĂ	PÁNT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Porțiune de teren cu suprafața înclinată; povârniș; coastă; versant. • A aluneca (sau a cădea) pe o ~ a se lăsa atras.2) fig. Tendință spre viața ușoară și spre rău.3) mat. Unghi ascuțit format de o dreaptă sau de un plan cu o dreaptă sau cu un plan or	/<fr. pente
PANTEISM	PANTEÍSM	<i>n.</i>	Doctrină filozofică care identifică divinitatea cu natura.	/<fr. panthéisme
PANTEIST I	PANTEÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de panteism; propriu panteismului.	/<fr. panthéiste
PANTEIST II	PANTEÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al panteismului.	/<fr. panthéiste
PANTEON	PANTEÓN ~uri	<i>n.</i>	1) (în antichitatea greacă și romană) Templu consacrat tuturor zeilor.2) Criptă monumentală închinată memoriei oamenilor iluștri ai unei națiuni.3) fig. Ansamblu de personalități celebre dintr-o țară. [Sil. -te-on]	/<fr. panthéon
PANTERĂ	PANTÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Mamifer exotic carnivor, foarte agil, de talie mare, având corp puternic și mlădios, coadă lungă și blană galbenă cu pete închise; leopard. • ~ neagră specie de leopard cu blana neagră, care trăiește în insulele din Sud-Vestul Asiei.2) Blană a acestui	/<fr. panthere
PANTOF	PANTÓF ~i	<i>m.</i>	mai ales la pl. Obiect de încălțăminte cu înălțimea până la gleznă. ~i bărbătești. ~i sportivi. ~i de toamnă.	/<germ. Pantoffel

PANTOFAR	PANTOFÁR ~i	<i>m.</i>	1) înv. Muncitor care confecționează pantofi.2) rar Meșter care face și repară încălțăminte; cizmar; ciubotar.	/pantof + suf. ~ar
PANTOFĂRIE	PANTOFĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Atelier pentru confecționarea și repararea încălțăminte; cizmărie; ciubotărie.2) Magazin (sau raion într-un magazin) de încălțăminte.	/pantofar + suf. ~ărie
PANTOGRAF	PANTOGRÁF ~e	<i>n.</i>	1) Aparat pentru reproducerea unui desen sau a unui plan la scara dorită.2) Dispozitiv montat pe acoperișul unor vehicule cu tracțiune electrică (tramvaie, locomotive), care realizează contactul cu firul electric; troleu.	/<fr. pantographe
PANTOMETRU	PANTOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument topografic pentru măsurarea unghiurilor.	/<fr. pantometre
PANTOMIM	PANTOMÍM ~i	<i>m.</i>	Actor de pantomimă; mim.	/<fr. pantomime, germ. Pantomime
PANTOMIMĂ	PANTOMÍM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Reprezentație teatrală în care acțiunea dramatică și imaginile artistice sunt exprimate numai prin gesturi și mimică.2) Artă de exprimare a ideilor și sentimentelor prin gesturi și mimică.3) fig. Atitudine afectată și ridicolă.	/<fr. pantomime, germ. Pantomime
PANTOMIMIC	PANTOMÍMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de pantomimă; propriu pantomimei.	/<fr. pantomimique
PANȚAROLĂ	PANȚARÓL//Ă ~e	<i>f.</i>	Joc de cărți la care participă numai trei persoane.	/<pol. pancerola
PANȚIR	PANȚÍR ~i	<i>m. înv.</i>	Soldat călare dintr-o unitate militară, însărcinat cu paza frontierei și cu transmiterea știrilor oficiale.	/<pol. pancerz, sb. pancir
PAOS	PÁOS	<i>n.</i>	(în ritualul creștinilor) Pomană, de obicei, din colaci și vin, făcută la înmormântări și parastase.	/<lat. pausum
PAP	PAP ~uri	<i>n.</i>	1) Clei special folosit, mai ales, în industria încălțăminte.2) Clei preparat în condiții casnice din făină și apă; cocă.	/<germ. Papp
PAPA	PAPÁ	<i>m.</i>	rar (și cuvânt de adresare a copiilor către tată) Bărbat în raport cu copiii săi; tată.	/<fr. papa
PAPAGAL	PAPAGÁL ~i	<i>m.</i>	1) Pasăre exotică de talie medie sau mică, cu cioc încovoiat, cu penaj divers și viu colorat, care, fiind dresată, poate reproduce fragmente din graiul omenesc. • ~-țigănesc stancă mică; stâncuță. ~-de-brazi pasăre de talie mică, cu cioc scurt, încovoiat,	/<ngr. papaghálos, it. pappagallo
PAPAGALICESC	PAPAGALIC//ÉSC ~ească (~ești)		1) Care este caracteristic pentru papagali; de papagal.2) fig. Care este imitat în mod mecanic, ca de papagal; lipsit de originalitate.	/papagal + suf. ~icesc
PAPAGALICEȘTE	PAPAGALICÉȘTE	<i>adv.</i>	1) În felul papagalilor; ca papagalii.2) În mod automat; mecanic.	/papagal + suf. ~ește
PAPAL	PAPÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care este caracteristic pentru papa de la Roma; propriu papei de la Roma; pontifical. Veșminte ~e. Stemă ~ă.2) Care ține de catolicism; propriu caatolicismului.	/<fr. papal
PAPALITATE	PAPALÍTÁTE	<i>f.</i>	1) Centru religios și politic al bisericii catolice în frunte cu papa.2) Funcția de papă; pontificat.3) Durata de executare a unei astfel de funcții; pontificat.	/<lat. papalitas, ~atis

PAPANAȘ	PAPANĂȘ ~i	<i>m.</i>	Preparat culinar în formă de cocoloș sau de turtișoară, făcut din brânză de vacă amestecată cu ouă și făină (sau griș) și fiert în apă sau prăjit în grăsime.	/cf. papă
PAPARĂ	PAPĂRĂ păpări	<i>f.</i>	Fel de mâncare preparată din felii de pâine prăjită, presărate cu brânză și opărite (cu apă sau cu lapte). • A mânca ~ a lua bătaie.	/<bulg. popara
PAPARUDĂ	PAPARÚD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Străvechi dans ritual de invocare a ploii, însoțit de cântece și chiuituri, și executat de o fată sau de o femeie împodobită cu verdeță.2) Melodie după care se execută acest dans.3) Fată sau femeie care execută acest dans.4) mit. Personaj închi	/<bulg. peperuda
PAPARUGĂ	PAPARÚ//GĂ ~gi	<i>f.</i>	reg. Insectă mică având corp emisferic și aripi roșii cu (șapte) puncte negre; buburuză.	/Orig. nec.
PAPAVERACEE	PAPAVERACÉE ~	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de plante erbacee având frunze de diferite forme, flori solitare sau dispuse în inflorescențe și fructe (lăptoase) capsulare (reprezentanți: brebeneii, macul, fumărița etc.).2) Plantă din această familie.	/<fr. papavéracées
PAPAVERINĂ	PAPAVERÍNĂ	<i>f.</i>	Alcaloid sub formă de pulbere cristalină, extras din opiu sau obținut pe cale sintetică și întrebuințat, mai ales, în medicină.	/<fr. papavérine
PAPĂ I	PÁPĂ I	<i>f.</i>	(în limbajul copiilor mici sau al maturilor când vorbesc cu copiii mici) Ceea ce se mănâncă; mâncare.	/<lat. pappa
PAPĂ II	PÁP//Ă II ~i	<i>m.</i>	Șef suprem al bisericii catolice și al Vaticanului. [G.-D. papei]	/<lat., sl. pappa
PAPETAR	PAPETĂR ~ă (~i, ~e)		(despre unele materiale) Care se întrebuințează la fabricarea hârtiei.	/Din papetărie
PAPETĂRIE	PAPETĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	Magazin (sau raion al unui magazin) unde se vând articole de scris (caiete, hârtie, tocuri etc.).	/<fr. papeterie
PAPIER MÂCHE	PAPIER MÂCHE [pr.: papié mașé]	<i>n.</i>	Pastă obișnuită din hârtie muiată în apă și amestecată cu clei, ghips și cretă, folosită la modelarea obiectelor decorative sau a imitațiilor de sculpturi.	/Cuv. fr.
PAPILAR	PAPILĂR ~ă (~i, ~e)	<i>anat.</i>	Care are papile; cu papile.	/<fr. papillaire
PAPILĂ	PAPÍL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Mică proeminență pe suprafața pielii, a unor mucoase sau a unor organe.2) Mică ridicătură formată din celule epidermice pe suprafața organelor unei plante.	/<lat. papilla, fr. papille
PAPION	PAPI//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Cravată bărbătească, scurtă, legată în forma aripilor de fluture. [Sil. -pi-on]	/<fr. papillon
PAPIOTĂ	PAPIÓT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Tub mic de carton pe care se înfășoară ața de cusut.2) Ață de cusut înfășurată pe un astfel de tub.3) înv. Sul mic de hârtie pe care femeile își răsuceau părul pentru a-l bucla. [Sil. -pi-o-]	/<fr. papillote
PAPIROLOG	PAPIROLÓ//G ~gi	<i>m.</i>	Specialist în papirologie.	/<fr. papyrologue
PAPIROLOGIE	PAPIROLOGÍE	<i>f.</i>	Compartiment al istoriei care se ocupă cu studiul papirusurilor.	/<fr. papyrologie
PAPIRUS	PAPÍRUS ~uri	<i>n.</i>	1) Plantă erbacee acvatică a cărei tulpină servește la împletirea coșurilor și la fabricarea foilor de scris.2) Hârtie de scris obținută în antichitate din tulpina acestei plante3) Manuscris vechi realizat pe astfel de hârtie.	/<lat., fr. papyrus

PAPISM	PAPÍSM	<i>n. inv.</i>	1) Religie creștină care recunoaște autoritatea papei; catolicism.2) Curent care promovează ideea instaurării puterii politice a papei.	/<fr. papisme
PAPIST	PAPÍ//ST ~ști	<i>m. inv.</i>	reg. 1) Persoană de credință catolică; catolic.2) Adept al papismului.	/<fr. papiste
PAPORNIȚĂ	PAPÓRNIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	reg. 1) Coș împletit din papură.2) Obiect din sticlă învelit cu împletitură din papură. [G.-D. paporniței]	/papură + suf. ~orniță
PAPRICAȘ	PÁPRICAȘ ~uri	<i>n.</i>	Fel de mâncare pregătită din bucăți de carne și din cartofi, cu mult sos și boia de ardei. [Sil. -pri-]	/<ung. paprikás
PAPȘER	PÁPȘER ~e	<i>n.</i>	Foarfece pentru carton și mucavă.	/<germ. Pappschere
PAPUAȘ	PAPUÁȘ ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Noii Guinee (și a altor insule din Melanezia) sau este originară din Noua Guinee (și alte insule din Melanezia). [Sil. -pu-aș]	/<fr. papouas
PAPUC	PAPÚ//C ~ci	<i>m.</i>	1) mai ales la pl. pop. Obiect de încălțăminte cu înălțimea până deasupra gleznei; gheată. • A roade ~cii degeaba pe drumuri a umbla fără rost. A ține (sau a pune) (pe cineva) sub ~ (sau călcâi) a ține sau a pune pe cineva sub ascultare; a limita pe cinev	/<turc. papuç, ung. papucs
PAPUGIU	PAPUGÍ//U ~i	<i>m.</i>	fam. Persoană șireată, pricepută la șmecherii, la lucruri necinstite; pișicher; șmecher.	/<turc. papuççu
PAPURĂ	PÁPUR//Ă ~i	<i>f.</i>	Plantă erbacee acvatică, cu tulpină erectă neramificată, cu inflorescențe cilindrice terminale și cu frunze lungi liniare, din care se împletesc diferite obiecte (coșuri, rogojini etc.); șovar. • A căuta nod în ~ a căuta părți negative acolo unde ele nu e	/<lat. papura
PAR I	PAR I ~i	<i>m.</i>	1) Bucată din tulpina sau din ramurile mai groase ale unui copac, ascuțită la un capăt, care se bate în pământ, servind ca element de fixare sau de susținere. • A i se apropia (sau a i se strânge) funia de (sau la) ~ v. FUNIE.2) Băt gros folosit în diferi	/<lat. palus
PAR II	PAR II ~ă (~i, ~e)		(despre numere întregi) Care este divizibil cu doi.	/<lat. par
PARA	PARÁ ~le	<i>f.</i>	1) inv. Monedă măruntă egală cu a suta parte dintr-un leu.2) inv. Monedă turcească de argint care a circulat și în Țara Moldovei.3) Monedă divizionară iugoslavă egală cu a suta parte dintr-un dinar.4) Ban de valoare neînsemnată. • Nu face nici o ~ (chioar	/<turc. para
A PARA	A PAR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(lovituri ale adversarului la duel, la scrimă etc.) A evita printr-o contralovitură.	/<fr. parer
PARABAL	PARABÁL ~uri	<i>n.</i>	Panou pe un poligon în care se opresc gloanțele.	/<fr. pare-balles
PARABAZĂ	PARABÁZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Fragment dintr-o comedie antică grecească în care autorul își exprimă părerile proprii în legătură cu cele expuse în lucrare.	/<fr. parabase, germ. Parabase
PARABIL	PARÁBIL ~ă (~i, ~e)	<i>sport</i>	(despre loviturile adversarului) Care poate fi evitat sau apărut.	/para- + suf. ~bil
PARABOLĂ I	PARÁBOL//Ă I ~e	<i>f.</i>	geom. Curbă plană care reprezintă locul geometric al punctelor egal depărtate de un punct fix, numit focar, și de o dreaptă fixă, numită directoare.	/<fr. parabole, lat. parabola

PARABOLĂ II	PARÁBOL//Ă II ~e	<i>f.</i>	Povestioară alegorică cu conținut, de obicei, religios, având un caracter moralizator; tâlc.	/<fr. parabole, lat. parabola
PARABOLIC I	PARABÓLI//C I ~că (~ci, ~ce)		Care are formă de parabolă; ca o parabolă.	/<fr. parabolique
PARABOLIC II	PARABÓLI//C II ~că (~ci, ~ce)		Care ține de parabolă; propriu parabolei; alegoric.	/<fr. parabolique
PARABOLOID	PARABOLOÍ//D ~zi	<i>m.</i>	geom. Suprafață formată prin mișcarea unei parabole care se deplasează în așa fel, încât planul ei rămâne mereu paralel cu el însuși, iar vârful descrie o altă parabolă situată într-un plan perpendicular.	/<fr. parabolo'de
PARABOLOIDAL	PARABOLOIDÁL ~ă (~i, ~e)		Care are configurația unui paraboloid; asemănător cu un paraboloid. [Sil. -lo-i-]	/<fr. parabolo'dal
PARACĂZĂTOR	PARACĂZÁT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Dispozitiv de siguranță la ascensor, care, în cazul ruperii cablului de susținere, oprește căderea coliviei acestuia.	/para- + căzător
PARACETAMOL	PARACETAMÓL	<i>n.</i>	Produs farmaceutic cu acțiune analgezică și antipiretică.	/<fr. paracétamol, engl. paracetamol
PARACLIS	PARACLÍS ~e	<i>n.</i>	1) Biserică mică într-un cimitir; capelă.2) (în biserica ortodoxă) Slujbă religioasă de laudă și de invocare a unui sfânt.3) Culegere de rugăciuni închinată sfinților.	/<sl. paraklisu
PARACLISER	PARACLISÉR ~i	<i>m.</i>	Persoană care îngrijește o biserică, îndeplinind și anumite servicii la oficializarea cultului religios; târcovnic.	/paraclis + suf. ~er
A PARADA	A PARAD//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face paradă de ceea ce spune ori face ; a se pune în evidență.	/<fr. parader
PARADĂ	PARÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Defilare a trupelor militare sau a colectivelor sportive cu ocazia unei sărbători oficiale sau a unei festivități. • De ~ de formă; de ochii lumii.2) Etalare a unui lucru cu scopul de a-l pune în valoare. • A face ~ de (sau cu) ceva a face ceva pentru	/<fr. parade, germ. Parade,
PARADENTOZĂ	PARADENTÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Boală a gingiei caracterizată prin formarea locală de pungi cu puroi și prin distrugerea țesuturilor ce susțin dinții.	/<germ. Parodontose
PARADIGMATIC	PARADIGMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care constituie o paradigmă.2) Care este componentul unei paradigme.	/<fr. paradigmatique
PARADIGMĂ	PARADÍGM//Ă ~e	<i>f.</i>	lingv. 1) Ansamblu asociativ de elemente ale limbii aparținând aceleiași clase morfo-sintactice sau/și semantice, care posedă între ele relații virtuale de substituție.2) Totalitatea formelor flexionare ale unui cuvânt.3) Model de declinare sau de conjuga	/<lat. paradigma, ngr. parádigma
PARADIS	PARADÍS ~uri	<i>n.</i>	1) rel. Loc al fericirii supreme, unde se crede că ajung după moarte sufletele celor evlavioși; rai; eden.2) fig. Loc care încântă și desfată privirea și sufletul; rai; eden.3) Stare de fericire absolută; rai; eden. • Pasărea ~ului pasăre exotică cu penaj	/<fr. paradis, germ. Paradies
PARADIZIAC	PARADIZIÁ//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de paradis; propriu paradisiului; edenic.2) fig. Care este foarte frumos și foarte plăcut (ca în paradis); edenic. Priveliște ~că. [Sil. -zi-ac]	/<fr. paradisique
PARADOS	PARADÓS ~uri	<i>n.</i>	mil. Întăritură de pământ din spatele unei tranșee, menită să apere ostașii de eventualele lovituri din spate.	/<fr. parados

PARADOX	PARADÓX ~uri	<i>n.</i>	1) Opinie sau lucru care vine în contradicție cu adevărul general acceptat.2) Raționament aparent just care duce la concluzii contradictorii, ce nu pot fi considerate nici adevărate, nici false; antinomie.	/<fr. paradoxe
PARADOXAL	PARADOXÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de domeniul paradoxurilor; care constituie un paradox. Raționamente ~e.	/<fr. paradoxal
A PARAFĂ	A PARAF//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (documente, acte etc.) A înzestra cu o parafă.2) (acorduri, tratate internaționale) A semna în prealabil cu inițialele numelor înputerniciților.3) (registre sau dosare) A pecetlui cu ceară roșie, <u>prințând capetele snurului de legătură (pentru a împiedica)</u>	/<fr. parafer
PARAFĂ	PARÁF//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Semnătură prescurtată.2) Ștampilă pe care este imprimată semnătura sau inițialele cuiva.3) Prelungire a semnăturii printr-o <u>trăsătură de condei, care servește drept ornament.</u>	/<fr. parafe
PARAFERNĂ	PARAFÉRN//Ă ~e	<i>f.</i>	jur. Avere care aparține soției căsătorite în regim dotal și asupra căreia aceasta își menține dreptul de administrare și de folosință.	/<ngr. paráferna
A PARAFINA	A PARAFIN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(hârtie, țesături etc.) A acoperi cu (un strat subțire de) parafină.	/<fr. paraffiner
A SE PARAFINA	A SE PARAFIN//Ă pers. 3 se ~eáză	<i>intrans.</i>	(despre pereții țevelor de extracție a petrolului) A se acoperi cu parafină.	/<fr. paraffiner
PARAFINĂ	PARAFÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Substanță solidă incoloră, obținută în special din petrol și având diferite întrebuințări (în industria chimică, la impregnarea lemnului, la <u>apretarea țesăturilor etc.</u>).	/<fr. paraffine
PARAFINIC	PARAFÍNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de parafină; propriu parafinei.	/<fr. paraffinique
PARAFINOS	PARAFIN//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) Care conține parafină; cu parafină.2) Care are aspect de parafină; asemănător cu parafina.	/<fr. paraffineux
PARAFLACĂRĂ	PARAFL//ĂCĂRĂ ~ăcări	<i>f.</i>	(la motoarele cu autoaprinzătoare) Piesă de protecție a tijei pistonului împotriva acțiunii flăcărilor.	/para- + flacăra
PARAFOC	PARAFÓC ~uri	<i>n.</i>	Perete refractor care protejează părțile sensibile ale cazanului de abur de acțiunea focului.	/para- + foc
A PARAFRAZA	A PARAFRAZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(enunțuri) A reda prin parafrază; a exprima prin cuvinte proprii.	/<fr. paraphraser
PARAFRAZĂ	PARAFRÁZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Expunere a conținutului unui text într-o formulare proprie (de obicei, mai amplă).2) Piesă muzicală de virtuozitate compusă pe o temă cunoscută (din opere sau din melodii populare).	/<fr. paraphrase
PARAFULGER	PARAFÚLGER ~e	<i>n.</i>	Instalație de protecție împotriva fulgerelor; paratrăsnet.	/para- + fulger
PARAFUM	PARAFÚM ~uri	<i>n.</i>	Sistem de protecție a podurilor și a pasarelelor peste căile ferate împotriva gazelor degajate de locomotive.	/para- + fum
PARAGAT	PARAGÁT ~e	<i>n.</i>	Unealtă de pescuit, formată dintr-un șir de cârlige cu nadă, folosită la pescuitul anumitor specii de pești (nisetru, calcan etc.).	/<turc. paragat
PARAGENEZĂ	PARAGENÉZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Proces de formare, în cadrul aceleiași epoci, a mai multor minerale care se găsesc asociate.	/<fr. paragénese

PARAGINĂ	PARÁGIN//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Plantă erbacee cu frunze înguste și lungi, cu rădăcina puternică și ramificată, care crește, îndeosebi, pe locurile nelucrate.2) Teren necultivat plin cu buruieni.3) Stare a unui teren sau a unei clădiri de care nu îngrijește nimeni.	/Orig. nec.
PARAGRAF	PARAGRÁF ~e	<i>n.</i>	1) Diviziune a unui text, mai mică decât capitolul, care începe din alineat (fiind reprezentată prin semnul grafic § și numerotată).2) Semnul grafic corespunzător (urmat de o cifră).	/ <i><ngr. parágraphos, lat. paragraphus, fr. paragraphe</i>
PARAGRAMĂ	PARAGRÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	Greșeală de ortografie constând în substituirea unei litere cu alta.	/ <i><fr. paragramme, engl. paragram</i>
PARAIMUNITATE	PARAIMUNITÁTE	<i>f.</i>	Imunitate pe care un organism, având-o față de un germen, o prezintă și față de alt germen.	/para- + imunitate
PARALACTIC	PARALÁCTI//C ~că (~ci ~ce)		Care ține de paralaxă; propriu paralaxei.	/ <i><fr. parallactique</i>
PARALALIE	PARALALÍ//E ~i	<i>f. med.</i>	Stare patologică constând în tulburarea vorbirii, care se manifestă prin dificultatea de a găsi cuvântul potrivit.	/ <i><fr. paralalie</i>
PARALAXĂ	PARALÁX//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Unghi sub care se vede raza Pământului sau a orbitei sale de pe alt corp ceresc.2) Schimbare aparentă a poziției unui punct depărtat datorită deplasării reale a ochiului observatorului.	/ <i><fr. parallaxe, lat. parallaxis</i>
PARALEL	PARALÉL ~ă (~i, ~e)		1) (despre drepte sau planuri) Care nu se întretaie oricât s-ar prelungi.2) și adverbial (despre fenomene, acțiuni etc.) Care are loc în același timp cu altceva; produs concomitent cu altceva. Mișcări ~e.3) (despre lucruri) Care pot fi comparate. <u>Concluzi</u>	/ <i><lat. parallelus, it. parallelo, fr. parallele</i>
PARALELĂ	PARALÉL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) geogr. Linie imaginară de intersecție a suprafeței globului pământesc cu un plan paralel cu ecuatorul. 2) Comparație urmărită între două lucruri sau ființe pentru a le reliefa trăsăturile comune sau/și specifice.3) la pl. Aparat de gimnastică constând	/ <i><lat. parallelus, it. parallelo, fr. parallele</i>
PARALELIPIED	PARALELÍPED ~e	<i>n.</i>	Prismă cu bazele paralelograme.	/ <i><fr. parallélipède</i>
PARALELIPIEDIC	PARALELÍPÉDI//C ~că (~ci, ~ce)		Care are forma unui paralelipiped.	/ <i><fr. parallépipédique</i>
PARALELISM	PARALELÍSM ~e	<i>n.</i>	1) Caracter paralel.2) Stare a două lucruri sau ființe comparabile.	/ <i><fr. parallélisme</i>
A PARALELIZA	A PARALELIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(obiecte sau părți ale lor) A așeza paralel.	/ <i><fr. paralléliser</i>
PARALELOGRAM	PARALELOGRÁM ~e	<i>n.</i>	Patrulater cu laturile opuse paralele și egale.	/ <i><fr. parallélogramme, germ. Parallelogramme</i>
PARALEU	PARALÉ//U ~i	<i>m.</i>	: Leu ~ a) leu mare și puternic; b) persoană înzestrată cu calități excepționale.	/para- + leu
PARALITERATURĂ	PARALITERATUR//	<i>f.</i>	Scriere considerată la periferia creației literare propriu-zise.	/ <i><fr. paralittérature</i>
PARALITIC	PARALÍTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	Care suferă de paralizie.	/ <i><ngr. paralitikós, fr. paralitique</i>

A PARALIZA	A PARALIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (ființe sau părți ale corpului lor) A face să se paralizeze.2) A împiedica să se miște; a face imobil; a imobiliza; a ținui; a pironi.3) fig. A reduce la neputință.4) (acțiuni sau activități) A împiedica să se desfășoare; a opri. ~ circulația transpor	/<fr. paralyser
A SE PARALIZA	A SE PARALIZ//Ă mă ~éz	<i>intranz.</i>	rar 1) A deveni paralytic.2) (despre părți ale corpului) A fi lovit de paralizie; a înceta de a-și îndeplini funcțiile vitale.	/<fr. paralyser
PARALIZANT	PARALIZÁN//T ~tă (~ti, ~te)		Care paralizează. Emoție ~tă.	/<fr. paralysant
PARALIZIE	PARALÍZI//E ~i	<i>f.</i>	Stare patologică provocată de anumite leziuni ale sistemului nervos și manifestată prin incapacitatea de a face mișcări voluntare.	/<fr. paralysie
PARAMENT	PARAMÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Parte exterioară a unei construcții, acoperită cu blocuri regulate de piatră.2) Material cu care se acoperă această parte a construcției.	/<germ. Parament, fr. parament
PARAMETRIC	PARAMÉTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de parametru; propriu parametrului.	/<fr. paramétrique
PARAMETRU	PARAMÉTR//U ~i	<i>m.</i>	1) Mărime ale cărei valori servesc pentru a distinge elementele unei mulțimi.2) Mărime (constantă) care caracterizează anumite proprietăți ale unui obiect. ~ii unui reactor.	/<fr. parametre
PARAMILITAR	PARAMILITÁR ~ă (~i, ~e)		(despre colectivități sau organizații civile) Care are caracter militar.	/<fr. palamilitaire
PARAMNEZIE	PARAMNEZÍ//E ~i	<i>f.</i>	Stare patologică constând în tulburări ale memoriei, în confundarea evenimentelor reale cu cele imaginare sau a trecutului cu prezentul.	/<fr. paramnésie
PARANIMFĂ	PARANÍMF//Ă ~e	<i>f.</i>	rar Fată care însoțește mireasa la cununie, având anumite atribuții la nuntă.	/<lat. paranympa, ngr. paránimphos
PARANOIA	PARANÓIA	<i>f.</i>	Stare patologică constând în afectarea psihicului, care se manifestă prin delir sistematic (de grandoare, de persecuție, de gelozie etc.), decurgând fără halucinații și schimbări pronunțate ale personalității.	/<fr. paranod'a
PARANOIC I	PARANÓI//C I ~că (~ci, ~ce)		Care ține de paranoia; de paranoia Psihoză ~că. [Sil. -no-ic]	/<germ. paranoisch
PARANOIC II	PARANÓI//C II ~că (~ci, ~ce)	<i>m. și f.</i>	Persoană care suferă de paranoia. [Sil. -no-ic]	/<germ. paranoisch
PARANTETIC	PARANTÉTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care este situat între paranteze.	/<fr. paranthétique
PARANTEZĂ	PARANTÉZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) lingv. Semn de punctuație constând din două arcuri de cerc puse unul la începutul cuvântului sau textului ce se izolează din anumite motive (explicație, completare etc.), iar altul la sfârșitul lui. • ~ pătrată paranteză constând din două linii îndoite	/<fr. paranthese

PARAPET	PARAPÉT ~e	<i>n.</i>	1) Element de construcție în formă de îngrăditură joasă, destinat să mărginească ceva (o terasă, o scară, o șosea etc.); balustradă.2) mil. Întăritură de pământ din fața unei redute sau a unei tranșee, cu destinația de a proteja combatanții de focul inami	/<fr. parapet, germ. Parapett
PARAPLEGIC	PARAPLÉGI//C ~că (~ci, ~ce)		1) și substantival Care ține de paraplegie; propriu paraplegiei.2) Care suferă de paraplegie.	/<fr. paraplégique
PARAPLEGIE	PARAPLEGÍ//E ~i	<i>f.</i>	Paralizie totală a membrilor (inferioare sau superioare).	/<fr. paraplégie
PARAPOD	PARAPÓD ~e	<i>n.</i>	(la unii viermi) Apendice care servește la deplasare.	/<fr. parapode
PARAPON	PARAPON	<i>n. inv.</i>	fam. Dispoziție rea; indispoziție; supărare.	/<ngr. paráponon
A SE PARAPONISI	A SE PARAPONIS//Î mă ~ésc	<i>intrans.</i>	inv. fam. A-și manifesta nemulțumirea față de acțiunile sau vorbele cuiva (printr-o atitudine rezervată sau ostilă); a se supăra; a se mânia.	/<ngr. paraponisome
PARASCÂNTEI	PARASCÂNTEI ~	<i>n.</i>	Instalație de protecție împotriva incendiilor (prin reținerea scânteilor).	/para- + scânteie
PARASCOVENIE	PARASCOVÉNI//E ~i	<i>f.</i>	1) fam. Vorbă goală; afirmație neserioasă; balivernă; palavă; fleac.2) Faptă nesocotită cu urmări neplăcute, dar lipsită de gravitate; boroboată; năzbâtie; bazaconie.	/Orig. nec.
PARASIMPATIC	PARASIMPÁTIC	<i>adj.</i>	: Sistem ~ parte a sistemului nervos vegetativ care încetinește ritmul cardiac și accelerează mișcările tubului digestiv.	/<fr. parasympathique
PARASINTETIC	PARASINTÉTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv al gram.</i>	(despre cuvinte derivate) Care este format concomitent cu un prefix și cu un sufix.	/<fr. parasynthétique
PARASOL	PARASÓL ~uri	<i>n. inv.</i>	Umbrelă de soare.	/<germ. Parasol, fr. parasol
PARASTAS	PARASTÁS ~e	<i>n.</i>	1) Slujbă religioasă oficiată pentru pomenirea morților (la 40 de zile de la moarte).2) Praznic care se face cu acest prilej.	/<sl. parastasu, ngr. parástasis
A PARAȘUTA	A PARAȘUT//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(persoane sau obiecte) A lansa cu parașuta dintr-un aparat de zbor.	/<fr. parachuter
PARAȘUTĂ	PARAȘÚT//Ă ~e	<i>f.</i>	Dispozitiv (de forma unei umbrelor) pentru coborârea lentă a oamenilor (sau a unor obiecte) lansați dintr-un aparat de zbor.	/<fr., engl. parachute
PARAȘUTISM	PARAȘUTÍSM	<i>n.</i>	1) Gen de sport constând din probe de salt cu parașuta.2) Tehnica saltului cu parașuta.	/<fr. parachutisme
PARAȘUTIST	PARAȘUTÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	1) Militar specializat în lansarea cu parașuta.2) Sportiv care practică parașutismul.	/<fr. parachutiste
PARATACTIC	PARATÁCTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de parataxă; propriu parataxei.2) Care este exprimat prin parataxă; juxtapus.	/<fr. paratactique
PARATAXĂ	PARATÁX//Ă ~e	<i>f.</i>	lingv. (în opoziție cu hipotaxă) Procedeu de exprimare a raporturilor sintactice între propoziții fără jonctive; juxtapunere.	/<fr. parataxe
PARATIFIC	PARATÍFI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de paratifos; propriu paratifosului.2) Care provoacă paratifosul.3) și substantival Care suferă de paratifos.	/<fr. paratyphique
PARATIFOIDĂ	PARATIFOÍD//Ă ~e	<i>adj.</i>	: Febră ~ v. PARATIFOS.	/<fr. paratyphod'de

PARATIFOS	PARATÍFOS	<i>n.</i>	(nume generic) Boală contagioasă care se manifestă ca febra tifoidă și ca toxiinfecția alimentară; febră paratifoidă.	/para- + tifos
PARATRĂSNET	PARATRESNET ~e	<i>n.</i>	Instalație de protecție împotriva trăsnetelor; parafulger.	/para- + trăsnet
PARAVALANȘĂ	PARAVALÁNȘ//Ă ~e	<i>f.</i>	Sistem de protecție (zid, gard etc.) a căilor de comunicație contra avalanșelor de zăpadă.	/<fr. paravalanche
PARAVAN	PARAVÁN ~e	<i>n.</i>	1) Panou sau perete subțire de lemn sau de stofă care izolează o parte a unei încăperi de restul spațiului. 2) Obiect care împiedică vederea. 3) fig. Lucru sau persoană care servește drept pretext pentru a ascunde un alt lucru sau o altă persoană.	/<fr. paravent
PARAVÂNT	PARAVÂNT ~uri	<i>n.</i>	Sistem de protecție (panouri, șiruri de arbori) a căilor de comunicație contra vântului.	/para- + vânt
PARAZĂPADĂ	PARAZÁP//ÁDĂ ~ézi	<i>f.</i>	Sistem de protecție (gard, fâșie de arbori) a căilor de comunicație contra înzăpezirilor.	/para- + zăpadă
PARAZIT I	PARAZÍ//T I ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv al</i>	1) (despre organisme vegetale și animale) Care are drept sursă de hrană un alt organism. Insectă ~tă. Ciupercă ~tă. 2) fig. (despre persoane sau grupuri sociale) Care nu lucrează, trăind din munca altora.	/<lat. parasitus, germ. Parasit, fr. parasite
PARAZIT II	PARAZÍ//T II ~ți	<i>m.</i>	la pl. Perturbații în recepția undelor electromagnetice, provocate de alte aparate electrice sau de fenomene atmosferice.	/<lat. parasitus, germ. Parasit, fr. parasite
A PARAZITA	A PARAZIT//Á ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre organisme animale) A trăi pe un alt organism animal sau vegetal (ca un parazit). 2) fig. (despre persoane) A trăi din munca altuia.	/<fr. parasiter
PARAZITAR	PARAZITÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care este caracteristic pentru paraziți; de parazit. 2) Care este provocat de un parazit. Boală ~ă. 3) fig. Care nu are nici un rost; de prisos; inutil. Cuvânt ~.	/<fr. parasitaire
PARAZITICID	PARAZITICÍ//D ~dă (~zi, ~de)	<i>și substantiv</i>	(despre substanțe) Care distruge paraziții (vegetali sau animalii).	/<fr. parasiticid
PARAZITISM	PARAZITÍSM	<i>n.</i>	1) Mod de viață al unui organism parazit. 2) Stare a unei persoane sau a unui grup social care duce o viață de parazit.	/<fr. parasitisme
PARAZITOLOG	PARAZITOLÓ//G ~gi	<i>m.</i>	Specialist în parazitologie.	/<fr. parasitologue
PARAZITOLOGIE	PARAZITOLÓGÍE	<i>f.</i>	Ramură a biologiei care se ocupă cu studiul organismelor parazite.	/<fr. parasitologie
PARAZITIZĂ	PARAZITÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	(nume generic) Boală provocată de un parazit.	/<fr. parasitose
PARĂ I	PÁRĂ I	<i>f.</i>	1) Ansamblu de flăcări apărut în procesul arderii în mediu aerian; văpaie. • A se face foc și ~ a se înfuria. 2) Emanație fierbinte a unui izvor puternic de căldură; văpaie; dogoare. [G.-D. pere]	/<sl. para
PARĂ II	PÁRĂ II pére	<i>f.</i>	1) Fruct al părului. • A-i cădea (sau a-i pica) cuiva para în gură a obține ceva fără eforturi. Când va face plopul pere și răchita micșunele niciodată. 2) Obiect care are forma unui asemenea fruct. [G.-D. pere]	/<lat. pira
PARÂMĂ	PARÂM//Ă ~e	<i>f. și substantiv</i>	Cablu din fire (textile, metalice), folosit la bordul unei nave.	/<turc. parima

PARBRIZ	PARBRÍZ ~e	<i>n.</i>	Geam montat în partea din față a unui vehicul.	/<fr. pare-brise
PARC	PARC ~uri	<i>n.</i>	1) Teren cu vegetație naturală sau plantată, cu alei, adesea cu lacuri sau bazine, care servește drept loc de plimbare și odihnă. • ~ național suprafață de teren, unde flora și fauna sunt supuse protejării. ~ sportiv complex sportiv amenajat în mijlocul u	/<fr. parc
A PARCA	A PAR//CĂ ~chéz	<i>tranz.</i>	1) (vehicule) A plasa într-un parc de staționare sau într-un loc special rezervat în acest scop.2) (materiale, utilaje etc.) A depozita pe un teren anume amenajat.	/<fr. parquer
PARCAJ	PARCÁJ ~e	<i>n.</i>	1) v. A PARCA.2) Loc pentru staționarea (mai) îndelungată a autovehiculelor; parching; parcare.	/<fr. parcase
PARCAN	PARCÁN ~e	<i>n.</i>	1) înv. mil. Fortificație din lemn.2) Îngrăditură de lemn pentru zăgăzuirea unei ape curgătoare.3) Bârnă groasă folosită ca element de rezistență (la construirea digurilor, a podurilor etc.).	/<pol., ucr. parkan, ung. párkány
PARCARE	PARC//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A PARCA.2) Loc pentru staționarea (mai) îndelungată a autovehiculelor; parcaj; parking.	/v. a parca
PARCĂ I	PÁRCĂ I	<i>adv.</i>	1) (atribuie celor spuse valoare de nesiguranță, dubiu, probabilitate etc.) Face impresia că; (se) pare că. ~ l-am văzut ieri.2) (atribuie unei propoziții valoare interogativă afirmativă) Oare. ~ nu ți-am spus despre aceasta?	/a părea + că
PARCĂ II	PÁRCĂ II	<i>conj.</i>	(exprimă un raport modal) Ca și cum; ca și când. Strigă parcă era în foc.	/a părea + că
PARCĂ III	PÁR//CĂ III ~ce	<i>f.</i>	(în mitologia romană) Fiecare dintre cele trei divinități, reprezentate sub înfățișarea unor femei bătrâne despre care se credea că stăpânesc viața omului.	/<lat. parca, fr. parque
A PARCELA	A PARCEL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(terenuri, păduri etc.) A împărți în parcele; a răclui.	/<fr. parceller
PARCELĂ	PARCÉL//Ă ~e	<i>f.</i>	Porțiune de teren (de mărimi variabile), de limitată în vederea exploatării.	/<fr. parcelle
A PARCHERIZA	A PARCHERIZ//Ă ~éz	<i>tranz. tehn.</i>	(piese de metal) A trata la cald cu o soluție de fosfat de fier și de mangan (pentru a preveni oxidarea).	/<fr. parkériser
PARCHET I	PARCHÉT I ~e	<i>n.</i>	1) Material de construcție constând din scândurele de lemn de esență tare, înguste și scurte, folosite la pardosirea încăperilor (pe jos).2) Pardoseală făcută din astfel de material.	/<fr. parquet
PARCHET II	PARCHÉT II ~e	<i>n.</i>	Porțiuni dintr-o pădure în curs de exploatare.	/<fr. parquet
PARCHET III	PARCHÉT III ~e	<i>n.</i>	1) Instituție judiciară specială care are dreptul să exercite acțiuni penale și să susțină acuzarea în procesele penale.2) Totalitate a membrilor acestei instituții.3) Clădire unde se află această instituție.	/<fr. parquet
A PARCHETA I	A PARCHET//Ă I ~éz	<i>tranz.</i>	(încăperi) A pardosi cu parchet.	/<fr. parqueter
A PARCHETA II	A PARCHET//Ă II ~éz	<i>tranz.</i>	(păduri) A împărți în parchete.	/<fr. parqueter
PARCHETAR	PARCHETÁR ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în confecționarea, montarea sau curățarea parchetului.	/parchet + suf. ~ar
PARCIMONIE	PARCIMONÍ//E ~i	<i>f. livr.</i>	Character zgârcit; zgârcenie; avariție. • Cu ~ în cantități mici; cu economie.	/<lat. parcimonia, fr. parcimonie

PARCIMONIOS	PARCIMONI//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)	<i>livr.</i>	Care manifestă parcimonie; care economisește peste măsură. [Sil. -ni-os]	/<fr. parcimonieux
PARCOMETRU	PARCOMÊTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat de taxare pentru parcare a autovehiculelor.	/<fr. parcometre
A PARCURGE	A PARCÚRGE parcúrg	<i>tranz.</i>	1) (distanțe, drumuri etc.) A trece de la un capăt la altul (sau dintr-o parte în alta); a acoperi.2) (ziare, reviste, cărți etc.) A examina, a citi în grabă; a răsfoi; a frunzări. • ~ cu privirea (sau cu ochii) a citi în fugă.	/<fr. parcourir
PARCURS	PARCÚRS ~uri	<i>n.</i>	1) v. A PARCURGE.2) Cale care trebuie străbătută pentru a ajunge de la un punct la altul; traiect. • Pe (tot) ~(ul) în (tot) timpul cât a durat ceva.	/<fr. parcours
PARDESIU	PARDEŚI//U ~e	<i>n.</i>	Palton subțire care se poartă primăvara și toamna; demiu. [Pl. și pardesiuri]	/<fr. pardessus
PARDON I	PARDÓN I	<i>interj.</i>	1) (se folosește pentru a cere scuze de la cineva) Cer iertare; scuzați!2) (se folosește pentru a exprima protestul) Nu-i așa; ba nu; să am iertare!	/<fr. pardon germ. Pardon
PARDON II	PARDÓN II	<i>n. inv.</i>	Scutire de o pedeapsă; iertare.	/<fr. pardon, germ. Pardon
PARDOS	PÁRDO//S ~și	<i>m.</i>	1) inv. Mamifer exotic carnivor, foarte agil, de talie mare, având corp puternic și mlădios, coadă lungă și blană galbenă cu pete negre; leopard; panteră.2) Blana acestui mamifer.3) fig. Om curajos, viteaz.	/<sl. parudosu, ngr. párdos
PARDOSEALĂ	PARDOS//EÁLĂ ~eli	<i>f.</i>	Strat dintr-un material rezistent (scânduri, parchet, asfalt, mozaic, ciment etc.) așternut drept înveliș pe o suprafață pe care se umblă.	/a pardosi + suf. ~eală
A PARDOSI	A PARDOS//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) (încăperi, suprafețe) A acoperi cu pardoseală.2) (străzi, piețe, curți etc.) A acoperi cu pavaj; a pava.3) rar A înzestra cu căptușeală; a căptuși.	/Orig. nec.
PAREMIOLOG	PAREMIOLÓ//G ~gi	<i>m.</i>	Specialist în paremiologie. [Sil. -mi-o-]	/<fr. parémiolog
PAREMIOLOGIC	PAREMIOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de paremiologie; propriu paremiologiei. [Sil. -mi-o-]	/<fr. parémiologique
PAREMIOLOGIE	PAREMIOLOGÍE	<i>f.</i>	1) Compartiment al folcloristicii care se ocupă cu studiul și sistematizarea parimiilor.2) Totalitate a parimiilor dintr-o limbă. [Sil. -mi-o-]	/<fr. parémiologie
PARENCHIM	PARENCHÍM ~e	<i>n.</i>	1) (la animale) Țesut funcțional spongios, cu numeroase vase sangvine, caracteristic unor organe interne (ficat, splină, plămâni etc.).2) (la plante) Țesut celular de bază, care asigură o serie de funcții (asimilarea, disimilarea etc.).	/<it. parenchima, fr. parenchyme
PARENTERAL	PARENTERÁL ~ă (~i, ~e)		(despre modul de administrare a medicamentelor) Care se face pe altă cale decât pe cea digestivă.	/<fr. parentéral
PAREZĂ	PARÉZ//Ă ~e	<i>f. med.</i>	Paralizie ușoară (manifestată prin scăderea forței musculare).	/<germ. Parese
PARFE	PARFÉ ~uri	<i>n.</i>	Înghețată preparată cu frișcă bătută (și ciocolată).	/<fr. parfait

PARFUM	PARFŰM ~uri	<i>n.</i>	1) Miros plăcut, pătrunzător; mireasmă; aromă.2) Produs (lichid) plăcut mirositor, preparat din substanțe aromatice.3) fig. Nuanță deosebită, specifică. ~ul operelor scriitorilor contemporani.	/<fr. parfum, germ. Parfum
A PARFUMA	A PARFUM//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (persoane sau lucruri) A da cu parfum.2) (spații) A umple cu parfum, cu mireasmă; a îmbălsăma; a înmiresma.	/<fr. parfumer
PARFUMERIE I	PARFUMERÍE I	<i>f.</i>	Sortiment de parfumuri și de articole de cosmetică.	/<fr. parfumerie
PARFUMERIE II	PARFUMERÍ//E II ~i	<i>f.</i>	1) Magazin (sau raion într-un magazin) de parfumuri și articole de cosmetică.2) Ramură a industriei care produce parfumuri.3) la sing. Meserie de parfumier.4) la sing. Producere a parfumurilor.	/<fr. parfumerie
PARFUMIER	PARFUMIÉR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	1) Lucrător specializat în fabricarea parfumurilor.2) rar Vanzător de articole de parfumerie. [Sil. -mi-er]	/Din parfum
PARHELIE	PARHELÍ//E ~i	<i>f.</i>	Fenomen optic constând în apariția pe un cerc paralel cu orizontul a unor pete rotunde și strălucitoare, uneori colorate.	/<fr. parhélie
PARIA	PÁRIA	<i>m. invar.</i>	1) (în India) Persoană aflată în afara castelor și lipsită de orice drepturi.2) Grup social format din astfel de persoane.3) fig. Persoană sau colectivitate desconsiderată și repudiată. [Sil. -ri-a]	/<fr. paria
A PARIA	A PARI//Ă ~éz		1. tranz. A pune pariu; a face rămășag. Am ~at o sticlă de șampanie.2. intrans. 1) A încheia un pariu.2) A afirma cu siguranță; a fi sigur.3) A participa la jocurile de noroc, mizând; a pontă. [Sil. -ri-a]	/<fr. parier
PARICID I	PARICÍD I	<i>n.</i>	Crimă care constă în uciderea unuia sau a ambilor părinți.	/<fr. parricide, lat. parricida
PARICID II	PARICÍ//D II ~zi	<i>adj. și substantiv</i>	(despre persoane) Care și-a ucis unul sau ambii părinți.	/<fr. parricide, lat. parricida
PARICOPITAT	PARICOPITÁT ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Ordin de mamifere terestre erbivore, având picioarele terminate cu două degete mari, acoperite cu copită, și cu două degete mici nedezvoltate (reprezentanți: oaia, capra etc.).2) Animal din acest ordin.	/Din copitat
PARIETAL	PARIETÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de peretele unei cavități a organismului. • Os ~ fiecare dintre cele două oase plate constituind partea de mijloc și superioară a craniului.2) (despre picturi) Care se păstrează din trecut pe pereții peșterilor sau pe stânci; rupestru. [Sil.	/<fr. pariétal
PARIMIE	PARIMÍ//E ~i	<i>f.</i>	rar Expresie concisă, deseori figurată, care conține o generalizare sub formă de povață sau de gând înțelept; vorbă din bătrâni; aforism popular; proverb. [Var. paremie]	/<ngr. parimía
PARIOR	PARIÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană care pariază. [Sil. -ri-or]	/<fr. parieur
PARIPENAT	PARIPENÁ//T ~tă (~ti, ~te)		(despre frunze compuse) Care are un număr par de foliole dispuse două câte două în formă de pană.	/<fr. paripenne
PARISILABIC	PARISILÁBI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre substantive și adjective) Care păstrează același număr de silabe la declinare.	/<fr. parisyllabique

PARITATE	PARIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter par.2) mat. Egalitate numerică.3) Echivalență în valoare; egalitate valorică. • ~ valutară egalitate a valorii (în aur) schimbului de bani dintre două țări. Condiții de ~ condiții de egalitate a părților în rezolvarea unor litigii.	/<fr. parité, lat. paritas, ~atis
PARIU	PARÍU ~ri	<i>n.</i>	Înțelegere între două sau mai multe persoane, care susțin lucruri contrare, ce-l obligă pe cel care nu va avea dreptate să dea o compensație materială (de obicei bănească) celui alt; rămășag; prinsoare.	/<fr. pari
PARIZER	PARÍZER	<i>n.</i>	Salam din carne de vită și slănină, tocate mărunț și fierte.	/<germ. Pariser
PARKING	PÁRKING ~uri	<i>n.</i>	Loc pentru staționarea (mai) îndelungată a autovehiculelor; parcaj; parcare.	/Cuv. engl.
PARKINSON	PARKINSÓN	<i>n. med.</i>	Boală a sistemului nervos central, manifestată prin tremurături ale membrelor și capului și prin rigiditate musculară.	/<fr. parkinson
PARLAGIU	PARLAGÍ//U ~i	<i>m.</i>	Măcelar care taie vitele la abator.	/<turc. parlaci
PARLAMENT	PARLAMÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Organ legislativ suprem total sau parțial eligibil.2) Clădire în care își ține ședința acest organ.	/<fr. parlement
A PARLAMENTA	A PARLAMENT//Á ~éz	<i>intrans.</i>	A purta discuții (cu partea adversă) în vederea stabilirii unei înțelegeri; a duce tratative; a negocia; a trata.	/<fr. parlementer
PARLAMENTAR I	PARLAMENTÁR I ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de parlament; propriu parlamentului. Dezbateri ~e. • Imunitate ~ă privilegiu acordat membrilor unui organ legislativ de a nu putea fi arestați sau judecați fără consimțământul acestui organ.2) Care are la bază un parlament. Republică ~ă.	/<fr. parlementaire, it. parlamentario
PARLAMENTAR II	PARLAMENTÁR II ~i	<i>m.</i>	Membru al parlamentului.	/<fr. parlementaire, it. parlamentario
PARLAMENTARISM	PARLAMENTARÍSM	<i>n.</i>	1) Formă parlamentară de guvernământ.2) Tactică de luptă politică bazată pe forme parlamentare.	/<fr. parlementarisme
PARLOAR	PARLOÁR ~e	<i>n.</i>	(într-un spital, cămin, cazarmă etc.) Încăpere specială pentru întrevederi și convorbiri; vorbitor.	/<fr. parloir
PARMAC	PARMÁ//C ~ci	<i>m.</i>	1) Stâlp la prispă sau la pridvor care susține streșina acoperișului; pop.2) (în Moldova sec. XVIII) Unitate de măsură pentru lungime (egală cu o jumătate de palmă).	/<turc. parmak
PARMACÂLC	PARMACÂLC ~uri	<i>n. inv.</i>	Element de construcție în formă de îngrăditură joasă, destinat să mărginească ceva (o terasă, o scară, o șosea etc.); balustradă; parapet.	/<turc. parmaklik
PARMEZAN	PARMEZÁN ~e	<i>n.</i>	Varietate de cașcaval italian.	/<fr. parmesan, germ. Parmesan
A PARODIA	A PARODI//Á ~éz	<i>trans.</i>	1) (opere artistice, mai ales literare, stilurile autorilor) A imita făcând o parodie.2) (acțiuni, mișcări, gesturi) A reproduce în manieră grotescă (pentru a obține un efect comic sau satiric). [Sil. -di-a]	/<fr. parodier

PARODIE	PARODÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Creație literară (muzicală sau plastică) în care se imită și se deformează în mod voit elementele cele mai caracteristice ale operei altui autor, pentru a obține efecte satirice sau comice.2) Imitație nereușită sau fără valoare a unui original; caricat	/<fr. parodie
PARODIST	PARODÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Autor sau interpret de parodii.	/<fr. parodiste
PARODISTIC	PARODÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de parodie; caracteristic parodiei.	/parodie + suf. ~istic
PARODONȚIU	PARODÓNȚIU ~ri	<i>n.</i>	Țesut în care se ține dintele; periodont.	/<germ. Paradontium
PAROH	PARÓH ~i	<i>m.</i>	rel. Preot care conduce o parohie.	/<lat. parochus, germ. Parochus
PAROHIAL	PAROHÍÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de parohie; propriu parohiei. Sărbătoare ~ă. [Sil. -hi-al]	/<lat. parochialis, germ. parochial
PAROHIE	PAROHÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) (la creștinii ortodocși) Unitate administrativă bisericească inferioară; enorie.2) Comunitate de creștini (ortodocși).3) Sediul și locuința parohului. [G.-D. parohiei]	/<lat. parochia, germ. Parochie
PAROI	PARÓI ~iuri	<i>n.</i>	Roi de albine format în același sezon din alt roi.	/<ucr. parij, rus. paroĭ
A PAROI	A PARO//Í pers. 3	<i>intrans.</i>	(despre albine) A roi a doua oară în același sezon.	/Din paroi
PAROL	PARÓL	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a întări o afirmație) Pe cuvântul meu! Zău!	/<fr. parole
PAROLĂ	PARÓL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Cuvânt sau formulă convențională secretă, folosită de militari sau de membrii unei organizații conspirative pentru identificarea reciprocă.2) rar Promisiune solemnă; cuvânt de onoare.	/<fr. parole, lat. parola, germ. Parole
PAROLI	PAROLÍ	<i>m. invar.</i>	(la unele jocuri de cărți) Dublare a sumei mizate în jocul precedent.	/<fr., it. paroli
PAROLIST	PAROLÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>și substantiv</i>	rar (despre persoane) Care se ține de cuvânt.	/parolă + suf. ~ist
PARONIM	PARONÍM ~e	<i>n.</i>	Cuvânt care se aseamănă parțial cu altul din punctul de vedere al formei, dar se deosebește ca sens de acesta.	/<fr. paronyme
PARONIMIE	PARONIMÍ//E ~i	<i>f.</i>	lingv. Fenomen de asemănare a formei unor cuvinte diferite ca sens.	/<fr. paronymie
PARONOMAZĂ	PARONOMÁZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Figură de stil constând în folosirea paronimelor pentru a obține anumite efecte expresive.	/<fr. paronomase
PAROTIDĂ	PAROTÍD//Ă ~e	<i>adj.</i>	: Glandă ~ fiecare dintre cele două glande salivare, situate în regiunea urechilor (de o parte și de alta a maxilarului inferior).	/<fr. parotide
PAROXISM	PAROXÍSM ~e	<i>n.</i>	1) Grad maxim de intensitate a unui sentiment sau a unei stări; punct culminant.2) rar Tulburare extremă; surescitare.	/<fr. paroxysme
PAROXISTIC	PAROXÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care a ajuns la paroxism.	/<fr. paroxystique
PAROXITON	PAROXITÓN ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre cuvinte sau forme gramaticale) Care poartă accentul pe penultima silabă.	/<fr. paroxyton

PARPALEC	PARPALÉ//C ~ci	<i>m.</i>	1) înv. Vânzător ambulant de covrigi și de plăcinte.2) depr. rar Persoană cu ocupații neserioase; covrigar.	/Orig. nec.
PARSEC	PARSÉ//C ~ci	<i>n.</i>	astr. Unitate de măsură a distanței (egală cu 3,26 ani-lumină).	/<fr. parsec
PARȘIV	PARȘÍV ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	pop. fam. Care este lipsit de scrupule; josnic; mârșav; ticălos. Deprindere ~ă.	/<rus. paršivj
PARȘIVENIE	PARȘIVÉNI//E ~i	<i>f.</i>	fam. 1) Caracter parșiv.2) Faptă sau vorbă de om parșiv.3) Ființă parșivă. [G.-D. parșiveniei]	/parșiv + suf. ~enie
PARTAJ	PARTÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Operație de împărțire a unor bunuri materiale între două sau mai multe persoane în drept.2) Document ce conține o asemenea operație.	/<fr. partage
A PARTAJA	A PARTAJ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	livr. (bunuri materiale, averi) A supune unui partaj; a împărți conform prevederilor (între persoanele în drept).	/<fr. partager
PARTAL	PARTÁL ~e	<i>n.</i>	Bucată, parte din cava.	/<bulg. partal
PARTE	PÁRT//E părți	<i>f.</i>	1) Element din care se compune sau în care se împarte un tot. O ~ din recoltă a fost strânsă. O ~ din deputați n-au susținut proiectul. • Cea mai mare ~ marea majoritate; în mare măsură. În ~ a) într-o oarecare măsură; parțial; b) separat; pe rând; c) apa	/<lat. pars, ~tis
PARTENER	PARTENÉR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care participă la o acțiune comună, luată în raport cu alta (sau cu altele).2) Țară cu care o altă țară întreține relații (comerciale, culturale etc.).	/<fr. partenaire
PARTENOGENETIC	PARTENOGENÉTI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre organisme) Care s-a dezvoltat prin partenogeneză.	/<fr. parthénogénétique
PARTENOGENEZĂ	PARTENOGENÉZĂ	<i>f.</i>	Formă de reproducere sexuată la unele organisme (de exemplu, la albine) fără fecundarea ovulului sau oosferei.	/<fr. parthénogénese
PARTER	PARTÉR ~e	<i>n.</i>	1) Parte a unei clădiri cu mai multe etaje, situată la nivelul solului.2) Parte a unei săli de spectacole, situată la nivelul solului și cuprinsă între scenă și fundul sălii.3) Totalitate de spectatori aflați în această parte a sălii.4) Suprafață de pământ	/<fr. parterre
A PARTICIPA	A PARTICIPÁ partícip	<i>intrans.</i>	1) A acționa alături de altcineva (la realizarea unui lucru, a unei acțiuni); a lua parte; a se asocia.2) A-și aduce contribuția cu mijloace bănești sau materiale (la o acțiune de interes comun); a colabora; a coopera; a conlucra.3) A se afla alături de c	/<fr. participer, lat. participare
PARTICIPANT	PARTICIPÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care participă la ceva.	/<fr. participant
PARTICIPATIV	PARTICIPATÍV ~ă (~i, ~e)		Care participă afectiv, din tot sufletul (la ceva).	/<fr. participatif
PARTICIPAȚIE	PARTICIPÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Participare cu mijloace bănești (sau cu alte bunuri) la o activitate economică (în scopul obținerii unui câștig).2) Cotă a unei astfel de participări.	/<fr. participation
PARTICIPIAL	PARTICIPIÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care este caracteristic pentru participii; de participiu.2) Care este exprimat printr-un participiu sau conține un participiu. [Sil. -pi-al]	/<fr. papticipial, lat. participialis

PARTICIPIU	PARTICÍPI//U ~i	<i>n. gram.</i>	Formă nominală a verbului care denumește acțiunea prezentată ca o însușire.	/<lat. participium, fr. participe
PARTICULAR I	PARTICULÁR I	<i>n.</i>	Categorie filozofică intermediară care constituie o verigă de legătură între singular și general.	/<lat. particularis, germ. Partikular
PARTICULAR II	PARTICULÁR II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană nelegată de activitatea în comun a societății sau a statului.	/<lat. particularis, germ. Partikular
PARTICULAR III	PARTICULÁR III ~ă (~i, ~e)		1) Care are caracter izolat, individual; aparte. Fenomen ~.2) Care aparține unei persoane ca individ izolat; a unei singure persoane; individual; privat; personal. Limuzină ~ă. • Lecții ~e lecții care se dau în afara unei școli oficiale. În ~ a) în mod de	/<lat. particularis, germ. partikular
PARTICULARITATE	PARTICULARIT//ÁT E ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter particular; notă distinctivă; calitate; proprietate; caracter.2) Circumstanță particulară.	/<fr. particularité
A PARTICULARIZA	A PARTICULARIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se particularizeze.	/<fr. particulariser
A SE PARTICULARIZA	A SE PARTICULARIZ//Á	<i>intrans.</i>	A căpăta trăsături strict particulare; a deveni individual; a se individualiza; a se singulariza.	/<fr. particulariser
PARTICULĂ	PARTÍCUL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Parte minusculă; părticică infimă.2) lingv. Cuvânt auxiliar care atribuie enunțului nuanțe suplimentare.	/<fr. particule, lat. particula
PARTID	PARTÍD ~e	<i>n.</i>	Grup de oameni cu idei și interese comune. • ~ politic organizație politică care exprimă și apără interesele unei clase sociale sau ale unei păături a acesteia, conducând lupta lor pentru atingerea anumitor scopuri sau idealuri.	/<ngr. partidon, fr. parti
PARTIDĂ	PARTÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Durată a unui joc sportiv sau distractiv, la sfârșitul căreia se stabilesc câștigătorii. ~ de tenis. ~ de baschet. • A pierde ~a a suferi un eșec.2) Divertisment concret cu participarea mai multor persoane.3) Căsătorie contractată în urma unor demersuri	/<ngr. partidha, fr. partie
PARTINIC	PARTÍNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de partid; propriu partidului.2) Care corespunde ideologiei, principiilor și sarcinilor unui partid.	/<rus. partiinai
PARTINITATE	PARTINITÁTE	<i>f.</i>	Caracter partinic; apartenență la un partid politic.	/partin[ic] + suf. ~itate
PARTITIV	PARTITÍV ~ă (~i, ~e)	<i>gram.</i>	Care are funcția de a numi o parte dintr-un întreg. Genitiv ~.	/<fr. partitif, germ. partitiv
PARTITURĂ	PARTITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Text al unei compoziții muzicale cuprinzând toate părțile ei vocale sau instrumentale, dispuse astfel pe portativ încât să poată fi urmărite concomitent.	/<it. partitura, germ. Partitur
PARTIZAN	PARTIZÁN ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care adoptă și susține o cauză. ~ al demilitarizării.2) Participant la lupta armată dusă de detașamente organizate în spatele frontului.	/<fr. partisan, rus. partizan
PARȚIAL I	PARȚIÁL I ~ă (~i, ~e)	<i>și adverbial</i>	1) Care reprezintă numai o parte a unui întreg; cu referire numai la o parte din ceva. Tratament ~.2) Care se produce numai în parte; realizat doar în parte. Mobilizare ~ă. [Sil. -ți-al]	/<fr. partiel, lat. partialis
PARȚIAL II	PARȚIÁL II ~ă (~i, ~e)		(în opoziție cu imparțial) Care ține parte cuiva (adesea fără a ține cont de adevăr); cu părtinire; părtinitor. [Sil. -ți-al]	/<fr. partial

PARȚIALITATE	PARȚIALITĂȚE	<i>f.</i>	rar (în opoziție cu imparțialitate) Caracter parțial; atitudine parțială. [Sil. -ti-a-]	/<lat. partialitas, ~atis, fr. partialité
PARURĂ	PARŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	Obiect de podoabă, de obicei în formă de coroană, pe care îl pun miresele pe cap.	/<fr. parure
A PARVENI	A PARVENÍ parvín	<i>intrans.</i>	1) A obține pe căi necinstite o situație materială nemeritată; a se căpătui; a ajunge.2) (despre știri, scrisori etc.) A ajunge la destinație.3) (mai ales despre zgomote) A se răspândi, venind de departe; a ajunge.	/<fr. parvenir
PARVENITISM	PARVENITÍSM	<i>n.</i>	1) Tendință de a parveni.2) Stare de om parvenit.	/parvenit + suf. ~ism
PAS I	PAS I	<i>interj.</i>	(se folosește de către un jucător de cărți, când acesta renunță să participe la joc).	/<fr. [je]passe
PAS II	PAS II ~uri	<i>n.</i>	Cale naturală de trecere între doi munți sau între două șiruri muntoase; trecătoare; defileu.	/<germ. Pass, fr. pas
PAS III	PAS III pași	<i>m.</i>	1) Mișcare pe care o fac picioarele în timpul mersului. • La tot ~ul (sau la fiecare ~) a) peste tot; b) la orice mișcare. Pas cu ~ puțin câte puțin; treptat. A nu da nici un ~ înapoi a nu ceda nimic. A face un ~ greșit a comite o greșală. A face primul	/<lat. passus
PAS IV	PAS IV ~uri	<i>n.</i>	(la roata dințată) Distanța dintre doi dinți alăturați.	/<lat. passus
A PASA	A PAS//Ă ~éz	<i>trans.</i>	1) (mingea) A trimite altui jucător din echipă (în timpul jocului).2) (lucruri, bani etc.) A face să ajungă (direct sau indirect) la altcineva; a pune în posesia cuiva; a transmite.3) (fructe sau legume) A zdrobi trecând printr-o sită.	/<fr. passer
PASABIL	PASÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi acceptat; în stare să fie acceptat (fără a fi suficient de bun); acceptabil; admisibil.	/<fr. passabile
PASAGER	PASAGÉR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care călătorește cu un mijloc de transport în comun.2) Persoană care este în trecere pe undeva (printr-un loc, printr-o localitate etc.).	/<fr. passager
PASAJ I	PASÁJ I ~e	<i>n.</i>	1) Stradă mică care unește două artere de circulație, aflată între două rânduri de clădiri și folosită de pietoni ca loc de trecere dintr-o stradă în alta.2) Loc special de traversare a unei străzi prevăzut cu indicații sau marcaje speciale.3) Încrucișare	/<fr. passage
PASAJ II	PASÁJ II ~e	<i>n.</i>	Deplasare periodică în masă a păsărilor călătoare dintr-o regiune în alta.	/<fr. passage
PASAJ III	PASÁJ III ~e	<i>n.</i>	Fragment dintr-o operă.	/<fr. passage
PASARELĂ	PASARÉL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Punte mobilă care face legătura dintre chei și bordul unei nave ancorate.2) Pod îngust pentru pietoni, situat la înălțime peste o cale de comunicație.3) Trecere care unește două clădiri sau două părți ale aceleiași clădiri la nivelul etajelor.4) Platfă	/<fr. passerelle
PASĂ	PÁS//Ă ~e	<i>f.</i>	1) sport Transmitere a mingii către un coechipier.2) (la jocurile de cărți) Sumă de bani care trebuie depusă la fiecare tur nou. • A fi în ~ bună (sau proastă) a-i reuși (sau a nu-i reuși) cuiva ceva; a-i merge cuiva bine (sau rău).	/<fr. passe, engl. pass

PASĂMITE	PÁSĂMITE	<i>adv. pop.</i>	(atribuie celor spuse valoare de probabilitate, de posibilitate etc.) După cât se pare; pesemne; probabil.	/pasă + mite
PASĂRE	PÁSĂR//E păsări	<i>f.</i>	Animal vertebrat ovipar, având corpul acoperit cu pene, aripi adaptate, de obicei, pentru zbor, și un cioc în partea anterioară a capului. ~ domestică. ~ de pădure. ~ migratoare. • ~ călătoare pasăre care pleacă iarna în țările calde. ~-muscă pasăre tropi	/ <i><lat. passer</i>
PASCAL I	PASCÁL I ~i	<i>m.</i>	Unitate de măsură pentru presiune (egală cu un newton pe metru pătrat).	/ <i><fr. pascal</i>
PASCAL II	PASCÁL II ~ă (~i, ~e)		Care ține de sărbătorile Paștilor; de Paști. Oficiu divin ~.	/ <i><fr. pascal</i>
PASCALIE	PASCALÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Calendar în care sunt indicate data Paștilor și a altor sărbători religioase.2) Carte astrologică populară după care se crede că se poate prezice viitorul.	/ <i><ngr. pashálion</i>
PASCĂ	PÁSCĂ păști	<i>f.</i>	1) Cozonac (cu brânză, stafide etc.) făcut de creștinii ortodocși cu ocazia sărbătorilor de Paști.2) Turtă foarte subțire, preparată din aluat nedospit și coaptă de mozaici cu ocazia sărbătorii de Paști. [G.-D. păștii]	/ <i><lat. pascha, ngr. pásha</i>
PASEISM	PASEÍSM	<i>m.</i>	Sentiment de admirație exagerată față de trecut; idealizare a trecutului.	/ <i><fr. passéisme</i>
PASERIFORMĂ	PASERIFÓRM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Ordin de păsări răspândite pe întreg globul, ai căror pui ies din ou golași și sunt orbi.2) la sg. Pasăre din acest ordin.	/ <i><fr. passeriformes</i>
PASIBIL	PASÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi supus la ceva; susceptibil. ~ de amendă.	/ <i><fr. passible</i>
PASIENTĂ	PASIËŢ//Ă ~e	<i>f.</i>	Combinare a cărților de joc conform anumitor reguli pentru a se amuza sau pentru a ghici.	/ <i><ngr. pasiéntsá, fr. patience</i>
PASIFLORĂ	PASIFLÓR//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă tropicală ierboasă sau lemnoasă, cu flori mari, albastre, cultivată ca plantă decorativă și pentru fructele ei comestibile.	/ <i><fr. passiflore, lat., it. passiflora</i>
A PASIONA	A PASION//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se pasioneze.2) (despre cărți, filme, ocupații etc.) A atrage producând un viu interes. [Sil. -si-o-]	/ <i><fr. passioner</i>
A SE PASIONA	A SE PASION//Ă mă	<i>intrans.</i>	A fi cuprins de o pasiune. [Sil. -si-o-]	/ <i><fr. passioner</i>
PASIONAL	PASIONÁL ~ă (~i ~e) rar		1) Care este caracteristic unei pasiuni; izvorât din pasiune. Îndeletnicire ~ă.2) Care vădește pasiune. Stare ~ă. [Sil. -si-o-]	/ <i><fr. passionnel, lat. passionalis</i>
PASIONANT	PASIONÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care pasionează; care trezește un viu interes; captivant. Film ~. [Sil. -si-o-]	/ <i><fr. passionnant</i>
PASIUNE	PASIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Sentiment de afecțiune puternică și durabilă (pentru cineva sau pentru ceva); patimă; dragoste.2) Obiect sau cauză a unui astfel de sentiment. [G.-D. pasiunii; Sil. -si-u-]	/ <i><fr. passion, lat. passio, ~onis, germ. Passion</i>
PASIV I	PASÍV I ~e	<i>n.</i>	ec. Parte a bilanțului contabil care reflectă sursele mijloacelor financiare după componența, destinația și apartenența lor.	/ <i><fr. passif, lat. passivus, germ. Passiv</i>
PASIV II	PASÍV II ~ă (~i, ~e)		1) și adverbial (despre persoane sau despre manifestările lor) Care dă dovadă de lipsă de interes; lipsit de inițiativă personală; inactiv. Participare ~ă. Rol ~. • Apărare ~ă (sau civilă) sistem de măsuri menite să protejeze populația și obiectivele econ	/ <i><fr. passif, lat. passivus, germ. Passiv</i>

PASIVIST	PASIVÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană cuprinsă de pasivism.	/pasiv + suf. ~ist
PASIVITATE	PASIVITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter pasiv; inactivitate.2) Atitudine pasivă.	/<fr. passivité, germ. Passivität
PASMANT	PASMÁNT ~uri	<i>n. inv.</i>	reg. Ceapraz cu care se împodobesc hainele, draperiile sau mobila.	/<fr. passement
PASMANTERIE	PASMANTERÍE	<i>f.</i>	rar 1) Sortiment de pasmanturi; ceaprazărie.2) Cantitate mare de pasmanturi; ceaprazărie.3) Magazin (sau raion într-un magazin) de pasmanturi; ceaprazărie.4) Ramură a industriei care produce pasmanturi; ceaprazărie.	/<fr. passementerie
PASPARTU	PASPARTÚ ~uri	<i>n.</i>	1) Instrument cu care se poate descuia orice lacăt în lipsa cheii; șperaclu.2) fig. Procedeu de pătrundere într-o anumită problemă.	/<fr. passe-partout
PASPOAL	PASPOÁL ~uri	<i>n.</i>	Fâșie îngustă de țesătură sau de piele, de obicei de altă culoare, care se aplică ca garnitură la haine, încălțăminte, genți sau alte articole de marochinărie (de-a lungul unei cusături). [Sil. -poal]	/<fr. passpol
PASSIM	PÁSSIM	<i>adv.</i>	În mai multe locuri ale aceleleași surse citate.	/Cuv. lat.
PASTĂ	PÁST//Ă ~e	<i>f.</i>	Produs dens omogen, obținut de obicei din substanțe măcinate (prin diverse metode tehnologice). ~ de roșii. ~ cosmetică. ~ ceramică. [G.-D. pastei]	/<ngr. pásta, germ. Pasta
PASTEL	PASTÉL ~uri	<i>n.</i>	1) Creion moale, colorat, folosit în pictură.2) Desen executat cu un astfel de creion, reprezentând, mai ales, o priveliște din natură.3) Poezie lirică în care se zugrăvește un peisaj.4) Compoziție muzicală compusă pe versurile unei asemenea poezii.	/<fr. pastel, it. pastello
A PASTEURIZA	A PASTEURIZ//Ă [pr.: pastöriza] ~éz	<i>tranz.</i>	(produse alimentare, mai ales lichide) A steriliza prin încălzire de obicei până la o temperatură de 600-700 și apoi prin răcire bruscă (pentru a preveni alterarea). ~ laptele.	/<fr. pasteuriser
PASTEURIZATOR	PASTEURIZAT//ÓR [pr.: pastörizator]	<i>n.</i>	Aparat pentru pasteurizare.	/<fr. pasteurisateur
PASTILĂ	PASTÍL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Preparat farmaceutic dozat, solid, de forma unui disc mic, care se administrează pe cale bucală; tabletă; pilulă; comprimat.2) Produs alimentar zaharos de forma unui disc mic.	/<fr. pastille, germ. Pastille
A PASTIȘA	A PASTÍȘ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(opere artistice celebre, scriitori sau artiști renumiți) A imita în mod servil.	/<fr. pasticher
PASTIȘĂ	PASTÍȘ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Creație artistică, în special literară, în care se imită tematica, stilul și maniera unui autor (cu renume).2) Imitație fără valoare. [G.-D. pastișei]	/<fr. pastiche
PASTOR	PÁSTOR ~i	<i>m.</i>	Preot protestant.	/<germ. Pastor, lat. pastor
PASTORAL	PASTORÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care este caracteristic pentru păstori; păstoresc; ciobănesc. Obiceiuri ~e. Griji ~e.2) Care ține de viața de la țară; caracteristic vieții de la țară; câmpenesc; rustic; bucolic; idilic. Ocupații ~e.3) (despre creații literare sau muzicale) Care are c	/<fr. pastoral, lat. pastoralis, it. pastorale

PASTORALĂ I	PASTORÁL//Ă I ~e	<i>f.</i>	Operă literară sau muzicală în care este zugrăvită în mod idealizat frumusețea vieții pastorale; bucolică.	/<fr. pastoral, lat. pastoralis, it. pastorale
PASTORALĂ II	PASTORÁL//Ă II ~e	<i>f.</i>	Mesaj adresat credincioșilor de un arhiereu cu ocazia sărbătorilor religioase mari.	/<fr. pastoral, lat. pastoralis, it. pastorale
PASTRAMĂ	PASTRÁMĂ păstrămuri	<i>f.</i>	1) Produs alimentar preparat din carne bine condimentată și afumată sau uscată la soare.2) Varietate de astfel de produs alimentar. • A se face ~ a slăbi foarte tare. A ține pe cineva la ~ a ține pe cineva închis timp îndelungat.	/<ngr. pastramás, turc. pastirma
PAȘALÂC	PAȘALÂC ~uri	<i>n.</i>	(în Imperiul Otoman) Provincie sau regiune guvernată de un pașă.	/<turc. paşalik
PAȘAPORT	PAȘAP//ÓRT ~oărte	<i>n.</i>	1) Document eliberat unei persoane pentru a pleca în străinătate, servindu-i acolo drept legitimație. 2) fam. Document care însoțește un obiect de tehnică, în care se indică data vânzării, punându-se ștampila magazinului.3) Dosar care cuprinde actele nece	/<it. passaporto, fr. passeport, rus. pasport
PAȘĂ	PÁȘ//Ă ~i	<i>m.</i>	(în Imperiul Otoman; folosit și ca titlu pe lângă numele respectiv) Guvernator al unei provincii sau înalt demnitar. [Art. pașaua; G.-D. pașei; Var. páşa]	/<turc. paşa
PAȘNIC	PÁȘNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) (despre persoane sau colectivități) Care manifestă dragoste de pace; care se străduiește să evite conflictele.2) (despre manifestări ale oamenilor) Care este calm; lipsit de agresivitate; pacific.3) (despre fapte sau acțiuni) Care se face în sprijinul	/pace + suf. ~nic
A PAȘTE	A PÁȘTE pasc		1. tranz. 1) (iarbă sau alte plante) A mânca rupând cu gura direct de unde crește.2) (vitele) A supraveghea în timpul păscutului; a pășuna; a păstori. • ~ pe cineva a urmări pe cineva, pentru a-i face un rău.3) (despre nenorociri, primeidii) A amenința ca	/<lat. pascere
PAȘTI	PAȘTI	<i>m.</i>	1) (în religia creștină) Sărbătoare în cinstea învierii lui Isus Hristos.2) (în religia mozaică) Sărbătoare în amintirea exodului evreilor din Egipt. • Din ~ în ~ foarte rar. La ~le calului (sau cailor) niciodată.3): ~le blajinilor zi fixată de biserică p	/<lat. Paschae
PAT I	PAT I ~uri	<i>n.</i>	1) Mobilă formată dintr-o suprafață orizontală fixată pe patru picioare, având, de obicei, două rezemătoare laterale, care servește omului pentru dormit sau pentru a sta culcat. ~ cu somieră. ~ cu saltea. • ~ pliant pat ușor și pliabil din pânză (de cort)	/<ngr. pátos
PAT II	PAT II	<i>n.</i>	(la jocul de șah) Situație când unul dintre jucători, având celelalte piese blocate, nu-și poate deplasa regele fără a-l pune în poziție de șah.	/<fr. pat
PATALAMA	PATALAMÁ ~le	<i>f.</i>	fam. depr. Document prin care se certifică pregătirea profesională a unei persoane; certificat de studii.	/<turc. batalama
PATARAMĂ	PATARÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	Întâmplare neplăcută.	/cf. pătăranie

PATĂ	PÁTĂ pétē	<i>f.</i>	1) Loc murdărit cu ceva. ~ de ulei. ~ de vin.2) Porțiune de altă culoare pe o suprafață. • ~ albă loc necercetat, necunoscut. A căuta (sau a găsi) pete în soare a căuta (sau a găsi) neajunsuri în lucruri perfecte sau acolo unde nu sunt.3) (la animale sau	/Orig. nec.
PATEFON	PATEF//ÓN ~oáne	<i>n. înv.</i>	Aparat acustic pentru reproducerea sunetelor (mai ales muzicale) înregistrate pe discuri.	/<fr. pathéphone
PATENT I	PATÉN//T I ~tă (~ți, ~te)		(despre manifestări ale oamenilor) Care exclude orice contestare; de netăgăduit; incontestabil.	/<fr. patent
PATENT II	PATÉN//T II ~tă (~ți, ~te)		(despre sisteme tehnice) Care exclude defectele în procesul de funcționare; cu garanții de funcționare bună. • Clește ~ clește special pentru apucat și tăiat sârma, tabla etc.	/<germ. Patent
A PATENTA I	A PATENT//Á I ~éz	<i>tranz.</i>	1) (invenții, descoperiri etc.) A recunoaște în mod oficial (prin acordare de patentă); a breveta. 2) (sârme de oțel) A supune unui tratament termic (în vederea obținerii unei rezistențe mai mari).	/<fr. patenter, germ. patentieren
A PATENTA II	A PATENT//Á II ~éz	<i>tranz.</i>	(negustori sau liber-profesioniști) A impune la plata unei patente.	/<fr. patenter, germ. patentieren
PATENTĂ	PATÉNT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Document care adevărește dreptul unui inventator asupra invenției sale; brevet.2) Certificat pentru dreptul de a face comerț sau de a exercita o profesie liberă.3) Impozit anual plătit de negustori sau de liber-profesioniști pentru acest drept. [Var. p	/<fr. patente, germ. Patent
PATER	PÁTER ~i	<i>m.</i>	Călugăr sau preot catolic.	/<lat. pater
PATERĂ	PATÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	(în antichitate) Vas asemănător cu o farfurie adâncă care se folosea la libații.	/<fr. patere, lat. patera
PATERIC	PATERÍ//C ~ce	<i>n.</i>	rel. Carte în care este descrisă viața unor persoane canonizate de biserică.	/<sl. pateriku
PATERIȚĂ	PATERÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Toiag ornătit purtat de episcopi și arhiepiscopi.	/<ngr. paterítsa
PATERN	PATÉRN ~ă (~i, ~e)	<i>și adverbial</i>	Care este caracteristic pentru tată; de tată.	/<fr. paterne, lat. paternus
PATERNITATE	PATERNITÁTE	<i>f.</i>	1) Stare paternă.2) Sentiment patern.3) Legătură de rudenie între tată și copilul său; filiație după tată.4) Drept de autor.	/<fr. paternité
PATERNOSTER	PATERNÓSTER	<i>n.</i>	1) Ascensor cu mai multe cabine, care funcționează neîntrerupt.2) Elevator pentru ridicarea materialelor de construcție.	/<fr. pater-noster, germ. Paternoster
PATETIC	PATÉTI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre persoane și manifestările lor) Care vădește mult patos; plin de patos. Personaj ~. Gest ~.	/<fr. pathétique
PATETISM	PATETÍSM	<i>n.</i>	1) Caracter patetic.2) Atitudine patetică.	/<fr. pathétisme
PATEU	PATÉU ~ri	<i>n.</i>	1) Preparat culinar făcut din foi mici de aluat (de obicei dospit) cu umplutură (de brânză, carne tocată, varză etc.) și prăjit în ulei, unt.2) Pastă alimentară preparată din ficat, din carne sau pește cu adaos de condimente.	/<fr. pâté

PATIMĂ	PÁTÍM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Sentiment de afecțiune puternică și durabilă (pentru cineva sau ceva); pasiune; dragoste.2) Obişnuință anormală nederijată de voință și de rațiune; viciu. A avea ~a beției.3) înv. Suferință fizică la care este supus cineva; caznă. • Săptămâna ~ilor săp	/<ngr. páthima
A PATINA I	A PATIN//Á I ~éz	<i>intrans.</i>	1) A merge cu patinele pe gheață; a face patinaj.2) (despre roțile unui vehicul) A se învârti pe loc sau a aluneca fără să se învârtască din cauza lipsei de aderență la sol.3) A se deplasa alunecând pe o suprafață netedă și lucioasă.4) (despre piese de m	/<fr. patiner
A PATINA II	A PATIN//Á II ~éz	<i>trans.</i>	(obiecte de metal, de lemn, de piatră etc.) A face să se patineze (pe cale naturală sau prin procedee tehnice speciale).	/<fr. patiner
A SE PATINA	A SE PATIN//Á pers. 3 se ~eáză	<i>intrans.</i>	(despre obiecte de metal, de lemn sau despre clădiri) A se acoperi cu patină.	/<fr. patiner
PATINAJ	PATINÁJ ~e	<i>n.</i>	1) v. A PATINA.2) v. PATINOAR.3) Gen sportiv care cuprinde probe practicate cu patinele.	/<fr. patinage
PATINATOR	PATINAT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	1) Sportiv care practică patinajul.2) Persoană care patinează.	/a patina + suf. ~tor
PATINĂ I	PATÍNÁ I	<i>f.</i>	1) Strat subțire de culoare verde care se formează cu timpul pe suprafața obiectelor de bronz sau de aramă ca urmare a procesului de oxidare.2) Depunere care se formează pe suprafața unor obiecte (de piatră, de lemn) sub influența factorilor atmosferici.	/<fr. patine
PATINĂ II	PATÍN//Ă II ~e	<i>f. sport</i>	1) Obiect de metal format dintr-o lamă metalică care se fixează perpendicular pe talpa ghetii pentru a lunea pe gheață. • ~ cu role patină prevăzută cu roțițe, în loc de lamă, pentru deplasarea pe teren obisnuit (în special pe asfalt).2) tehn. Piesă cu a	/<fr. patin
PATINOAR	PATINOÁR ~e	<i>n.</i>	Teren acoperit cu gheață pe care se patinează.	/<fr. patinoire
PATISERIE	PATISERÍ/E ~i	<i>f.</i>	1) Aluat fin, preparat cu mult unt, din care se fac pateuri, plăcinte sau diferite copturi.2) Mulțime de produse alimentare din acest aluat.3) Local în care se vând și se consumă astfel de produse. [G.-D. patiseriei]	/<fr. pâtisserie
PATISIER	PATISIÉR ~i	<i>m.</i>	Persoană care prepară și vinde produse de patiserie. [Sil. -si-er]	/<fr. pâtissier
PATOGEN	PATOGÉN ~ă (~i, ~e)		Care provoacă patologii; generator de boli. Agent ~.	/<fr. pathogene
PATOGENETIC	PATOGENÉTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de patogenie; propriu patogeniei.	/<fr. pathogénétique
PATOGENIE	PATOGENÍE	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul apariției și evoluției bolilor.	/<fr. pathogénie
PATOGENITATE	PATOGENITÁTE	<i>f.</i>	Caracter patogen.	/patogen + suf. ~itate
PATOLOG	PATOLÓ/G ~gi	<i>m.</i>	Specialist în patologie.	/Din patologie
PATOLOGIC	PATOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de patologie; propriu patologiei; morbid.2) Care este provocat de o boală; morbid. Stare ~că.	/<fr. pathologique

PATOLOGIE	PATOLOGÍE	<i>f.</i>	1) Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul bolilor și a efectelor provocate de acestea.2) Deviere de la starea normală de funcționare a organismului; tulburare; afecțiune.	/<fr. pathologie
PATOS	PÁTOS	<i>n.</i>	1) Însuflețire plină de pasiune; entuziasm înflăcărat.2) Fel de a fi pretențios și lipsit de naturalețe (manifestat în scris sau în vorbire); emfază.	/<ngr. páthos, fr. pathos
PATRAFIR	PATRAFÍR ~e	<i>n.</i>	bis. Fâșie de stofă, ornamentată, pe care o îmbracă preoții peste stihar în timpul slujbei.	/<sl. petraholu
PATRIARH	PATRIÁRH ~i	<i>m.</i>	1) (folosit și ca titlu pe lângă numele respectiv) Slujitor al cultului având cel mai înalt grad în ierarhia bisericii ortodoxe autocefale.2) Cap al bisericii ortodoxe într-o țară.3) Bărbatul cel mai în vârstă al unei familii din societatea gentilică. 4)	/<sl. patrijarhu, ngr. patriárhis
PATRIARHAL I	PATRIARHÁL I ~ă (~i, ~e)		Care amintește simplitatea moravurilor și a traiului în patriarhat; în spiritul tradițiilor străvechi. Cultură ~ă. • Viață ~ă viață simplă și tihnită. [Sil. -tri-ar-]	/<fr. patriarchal
PATRIARHAL II	PATRIARHÁL II ~ă (~i, ~e)		Care ține de patriarh sau de patriarhie; propriu patriarhului sau patriarhiei. Veșminte ~e. [Sil. -tri-ar-]	/<fr. patriarchal
PATRIARHALISM	PATRIARHALÍSM	<i>n.</i>	Tendință spre modul de viață patriarhal. [Sil. -tri-ar-]	/patriarhal + suf. ~ism
PATRIARHAT I	PATRIARHÁT I	<i>n.</i>	Perioadă în dezvoltarea orânduirii comunei primitive în care bărbatul era capul familiei, iar relațiile de rudenie se stabileau pe linie paternă. [Sil. -tri-ar-]	/<fr. patriarchat
PATRIARHAT II	PATRIARHÁT II	<i>n.</i>	1) Demnitate de patriarh.2) Durată cât cineva deține această demnitate. [Sil. -tri-ar-]	/<fr. patriarchat
PATRIARHIE	PATRIARHÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Unitate administrativă bisericească supremă având în frunte un patriarh.2) Reședința unui patriarh.3) Biserica centrală a acestei unități administrative. [G.-D. patriarhiei]	/<sl. patrijárhija, ngr. patriarhia
PATRICIAN I	PATRICI//ÁN I ~éni	<i>m.</i>	1) (în Roma antică) Persoană care, prin nașterea sa, aparținea clasei superioare de cetățeni romani, bucurându-se de mari privilegii; nobil roman.2) (în evul mediu) Persoană care făcea parte din nobilime; nobil; senior; aristocrat. [Sil. -ci-an]	/<fr. patricien
PATRICIAN II	PATRICI//ÁN II ~ăănă (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Cârnat preparat din carne tocată de vită și fript la grătar. [Sil. -ci-an]	/<fr. patricien
PATRICID I	PATRICÍD I ~e	<i>n.</i>	Crimă care constă în uciderea tatălui.	/<lat. patricida
PATRICID II	PATRICÍ//D II ~zi	<i>m.</i>	și adjectival Persoană care și-a ucis tatăl.	/<lat. patricida
PATRIE	PÁTRI//E ~i	<i>f.</i>	1) Teritoriu care istoricește aparține unui popor și unde acesta trăiește.2) Țară în care s-a născut, în care trăiește și al cărei cetățean este cineva.3) Loc unde s-a născut și trăiește cineva; pământ natal; țară; bastină.4) Regiune de unde își trage ori	/<lat. patria, fr. patrie
PATRIMONIAL	PATRIMONIÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de patrimoniu; propriu unui patrimoniu. • Bunuri ~e bunuri care pot fi apreciate în bani. [Sil. -ni-al]	/<fr. patrimonial

PATRIMONIU	PATRIMÓNÍ//U ~i	<i>n.</i>	1) Bun material moștenit de la părinți; posesiune ereditară.2) Totalitate de bunuri (materiale sau spirituale) care aparține unei colectivități; bun public.	/<lat. patrimonium, fr. patrimoine
PATRIOT	PATRIÓ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care vădește patriotism. [Sil. -tri-ot]	/<ngr. patriótis, fr. patriote, germ. Patriot
PATRIOTARD	PATRIOTÁR//D ~dă (~zi, ~de)	<i>și substantiv</i>	Care face paradă de patriotism; cu manifestări de patriotism fals. [Sil. -tri-o-]	/<fr. patriotard
PATRIOTIC	PATRIÓTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de patriot; propriu patrioților. Faptă ~că. Sentiment ~.2) Care vădește patriotism. Cântec ~. [Sil. -tri-o-]	/<fr. patriotique
PATRIOTISM	PATRIOTÍSM	<i>n.</i>	Sentiment profund de dragoste și devotament față de patrie și popor. [Sil. -tri-o-]	/<fr. patriotisme
PATRON I	PATR//ÓN I ~oáne	<i>n.</i>	1) Tub metalic sau de carton care conține o capsă, material exploziv, proiectil sau alică, folosit la armele de foc portative.2) Bucată cilindrică de exploziv folosită în mine la dislocarea straturilor.	/<germ. Patrone
PATRON II	PATR//ÓN II ~oână (~óni, ~oáne)	<i>m. și f.</i>	1) (în Roma antică) Patrician care avea sub protecție oamenii liberi dintr-o clasă socială inferioară, numiți clienți.2) Proprietar al unei întreprinderi (comerciale, industriale) care folosește muncitori salariați.3) rel. Sfânt considerat drept ocrotitor	/<lat. patrinus, fr. patron, germ. Patron
A PATRONA	A PATRON//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (instituții) A ajuta la realizarea unor acțiuni (culturale, sociale, politice etc.); a lua sub șefie.2) (persoane, așezăminte, teritorii etc.) A ține sub tutelă (limitând în drepturi sau ocrotind drepturile); a tutela.	/Din patron
PATRONAJ	PATRONÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Ajutor acordat cuiva de o persoană influentă; protecție.2) (în unele țări) Societate de binefacere.	/<fr. patronage
PATRONAT	PATRONÁT	<i>n.</i>	1) Calitate de patron.2) Totalitate a patronilor.	/<fr. patronat, lat. patronatus, germ. Patronat
PATRONIM	PATRONÍM ~e	<i>n.</i>	Nume purtat de membrii aceleiași familii și transmis de la părinți la copii; nume de familie.	/<fr. patronyme
PATRONIMIC	PATRONÍMI//C ~ce	<i>adj. și substantiv al</i>	1): Nume ~ nume pe care îl poartă (dupa tată) toți membrii unei familii.2) (la unele popoare) Nume dat membrilor unei familii, format de la numele tatălui cu ajutorul unui sufix.	/<fr. patronymique
PATRONIMIE	PATRONIMÍE	<i>f.</i>	Ramură a genealogiei care se ocupă cu studiul numelor după tată într-o familie.	/Din patronim
PATRU I	PÁTRU I	<i>num. card.</i>	1) Trei plus unu.2) (cu valoare de num. ord.) Al patrulea; a patra.	/<lat. quattuor
PATRU II	PÁTRU II	<i>m.</i>	1) Număr constând din patru unități. Adună ~ cu trei.2) Cifra 4 sau IV. • Cu ochii în ~ foarte atent. Între ~ ochi (sau pereți) în mare taină; fără martori. A despica (sau a tăia) firul (de păr) în ~ (sau în șapte, în nouă) a cerceta foarte amănunțit.3) O	/<lat. quatuor
A PATRULA	A PATRUL//Á ~éz	<i>intrans.</i>	A face serviciul de patrulă.	/Din patrulă

PATRULATER	PATRULĂTER ~e	<i>n.</i>	Poligon cu patru laturi; tetragon.	/<lat. quadrilaterus, fr. quadrilatère
PATRULĂ	PATRŪL//Ă ~e	<i>f.</i>	Grup de militari care circulă pe un traseu având misiunea de supraveghere sau de recunoaștere.	/<germ. Patulle
AL PATRULEA	AL PÁTR//ULEA a ~a	<i>num.</i>	ord. Care ocupă locul indicat de numărul patru în ordinea numărării; care vine după al treilea. ~ rând. • A ~a parte fiecare din părțile egale ale unui întreg împărțit în patru; o pătrime; un sfert.	/patru + le + a
PATRUPE	PATRUPE//D ~dă (~zi, ~de)	<i>și substantiv</i>	(despre animale) Care are patru picioare; cu patru picioare.	/<fr. quadrupede, lat. quadrupes, ~dis
PATRUZECI I	PATRUZÉCI I	<i>num. card.</i>	1) Treizeci plus zece.2) (cu valoare de num. ord.) Al patruzecilea; a patruzecea.	/patru + zece
PATRUZECI II	PATRUZÉCI II	<i>m.</i>	1) Număr constând din patruzeci de unități. Din cincizeci scade ~.2) Cifra 40 sau XL.3) Obiect marcat cu această cifră.	/patru + zece
AL PATRUZECILEA	AL PATRUZÉC//ILEA a	<i>num.</i>	ord. Care ocupă locul indicat de numărul patruzeci în ordinea numărării; care vine după al treizeci și nouălea. Întrunirea a ~ea.	/patruzeci + le + a
PATVAGON	PATVAG//ÓN ~oâne	<i>n. pop.</i>	Vagon de bagaje.	/<germ. Packwagen
PAȚACHINĂ	PAȚACHÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Arbust cu ramuri ascendente (terminate la unele specii printr-un spin), cu frunze eliptice și cu fructe rotunde, de culoare neagră-violetă, care se întrebuințează în scopuri industriale și medicinale.2) depr. Femeie desfrânată.	/Orig. nec.
PAUPER	PAUPÉR ~ă (~i, ~e)	<i>livr.</i>	Care se află într-o permanentă stare de sărăcie extremă; foarte sărac; mizer.	/<lat. pauper
PAUPERISM	PAUPERÍSM	<i>n. livr.</i>	Stare de pauper.	/<fr. paupérisme
A PAUPERIZA	A PAUPERIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	livr. A aduce la stare de sărăcie completă.	/<fr. paupériser
PAUPERTATE	PAUPERTÁTE	<i>f. livr.</i>	v. PAUPERISM.	/<lat. paupertas, ~atis
PAUȘAL	PAUȘÁL ~e	<i>n.</i>	Sistem de plată pentru o prestație de servicii, pentru un consum (de energie, de materii prime etc.) prin stabilirea cu aproximație a unei sume globale. [Sil. pa-u-]	/<germ. Pauschale
PAUZĂ	PÁUZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Întrerupere temporară a unei activități; recreație; odihnă; răgaz; repaus.2) Perioadă de trecere în timpul vorbirii.3) muz. Semn grafic care se pune pe portativ pentru a indica întreruperea melodiei și durata de tăcere.4) lingv. Semn de punctuație cons	/<lat. pausa, fr. pause, germ. Pause
A PAVA	A PAV//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(străzi, piețe, curți etc.) A acoperi cu pavaj; a pardosi.	/<fr. paver
PAVAJ	PAVÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Strat de blocuri (de piatră, de lemn etc.) cu care se acoperă un drum sau un teren; caldarâm.2) Drum sau teren acoperit cu un astfel de strat; loc pavat; caldarâm.	/<fr. pavage
PAVATOR	PAVATÓR ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în lucrări de pavaj.	/a pava + suf. ~tor
PAVĂZĂ	PÁV//ĂZĂ ~eze	<i>f.</i>	1) (în antichitate și în evul mediu) Armă defensivă cu care luptătorii își apărau corpul de loviturile inamicului; scut. • A sta ~ a apăra cu nădejde pe cineva sau ceva.2) fig. Persoană sau obiect care protejează; scut.	/<pol. paweż

PAVEA	PAV//EÁ ~éle	<i>f.</i>	Bloc de material dur (piatră, cărămidă, lemn etc.) folosit la executarea pavajelor.	/<fr. pavé
PAVECERNIȚĂ	PAVECÉRNİȚ//Ă ~e	<i>f. inv.</i>	1) Slujbă religioasă scurtă care se oficia la mănăstiri după vecernie.2) Carte de rugăciuni pentru această slujbă.	/<sl. paveŕinica
PAVIAN	PAVIÁN ~i	<i>m.</i>	Maimuță africană cu botul alungit și corpul acoperit cu păr lung și rar. [Sil. -vi-an]	/<germ. Pavian
PAVILION I	PAVILI//ÓN I ~oáne	<i>n.</i>	1) Construcție ușoară, de regulă circulară, situată într-o grădină, într-un parc, la marginea unei păduri sau pe malul unui lac, care servește, mai ales, ca adăpost.2) Clădire făcând parte dintr-un ansamblu de construcții. [Sil. -li-on]	/<fr. pavillon, germ. Pavillon
PAVILION II	PAVILI//ÓN II ~oáne	<i>n.</i>	1) Drapel care se arborează pe navele maritime pentru a indica apartenența la un stat sau care se folosește la anumite semnalizări pe mare.2) Steag al unei organizații sau asociații care se arborează pe clădiri cu ocazia unei festivități. [Sil. -li-on]	/<fr. pavillon, germ. Pavillon
PAVILION III	PAVILI//ÓN III ~oáne	<i>n.</i>	1) Extremitate în formă de pâlnie a instrumentelor muzicale de suflat.2) Varietate de portavoce, anexată la diafragma primelor fonografe.3) Instrument acustic în formă de pâlnie, care intensifică vibrațiile sonore (fiind folosit de persoanele cu auz slab)	/<fr. pavillon, germ. Pavillon
PAVIMENT	PAVIMÉNT ~e	<i>n.</i>	Pardoseală sau pavaj executat din material decorativ.	/<lat. pavimentum
PAVOAZ	PAVOÁZ ~e	<i>n.</i>	Ansamblu de drapele sau de lumini cu care se împodobește o navă în semn de sărbătoare.	/<fr. pavois
A PAVOAZA	A PAVOAZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(străzi, săli, clădiri etc.) A împodobi cu drapele, placarde, portrete etc. (cu ocazia unei sărbători sau solemnități).	/<fr. pavoiser
PAZĂ	PÁZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Supraveghere menită să păstreze neschimbată o stare de lucruri; strajă; gardă. A sta de ~. • ~a bună trece primejdia rea v. PRIMEJDIE.2) Persoană sau grup de persoane având sarcina de a păzi (ceva sau pe cineva); caraulă; gardă; strajă.	/v. a păzi
PAZIE	PÁZI//E ~i	<i>f.</i>	Scândură care se fixează la streșina unui acoperiș pentru a acoperi capetele căpriorilor. [G.-D. paziei]	/cf. a păzi
PAZNIC	PÁZNI//C ~ci	<i>m.</i>	Persoană care are sarcina de a păzi ceva.	/pază + suf. ~nic
PĂCALĂ	PĂCÁLĂ	<i>m.</i>	Persoană glumeată și poznașă.	/v. a păcăli
PĂCAT	PĂCÁT ~e	<i>n.</i>	1) Faptă sau vorbă care contrazice principiile moralei religioase. • Cu ~ nedrept; vinovat. Fără ~ drept; nevinovat. A intra (sau a cădea) în ~ a săvârși o faptă regretabilă. A-și ispăși (sau a-și spăla) ~ul (sau ~ele) a-și ispăși vina. A face ~e cu cinev	/<lat. peccatum
PĂCĂLEALĂ	PĂCÁL//EÁLĂ ~éli	<i>f.</i>	1) v. A PĂCĂLI.2) Vorbă sau faptă prin care cineva păcălește sau este păcălit.	/a păcăli + suf. ~eală
A PĂCĂLI	A PĂCÁL//Í ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se păcălească (recurgând la diverse mijloace necinstite); a amăgi; a înșela; a minți.	/Orig. nec.
A SE PĂCĂLI	A SE PĂCÁL//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	A lua un neadevăr drept adevăr; a cădea în eroare; a se înșela; a se amăgi.	/Orig. nec.

PĂCĂLICI	PĂCĂLÍCI ~	<i>m.</i>	Persoană căreia îi place să păcălească; om care se ține de farse; farsor.	/a păcăli + suf. ~ici
PĂCĂLITOR	PĂCĂLIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>rar</i>	Care păcălește.	/a păcăli + suf. ~tor
PĂCĂTOS I	PĂCĂTÓS I	<i>adv.</i>	fam. În mod nesatisfăcător; rău; prost.	/păcat + suf. ~os
PĂCĂTOS II	PĂCĂT//ÓS II ~oasă (~ósi, ~oăse)	<i>și substantiv al</i>	1) (despre persoane) Care are (multe) păcate; cu (multe) păcate.2) (despre persoane) Care duce lipsă de mijloace de existență; nevoiaș; sărac; sărman; mizer.3) Care este de calitate proastă; cu (multe) defecte. Productie ~oasă.	/păcat + suf. ~os
PĂCĂTOȘENIE	PĂCĂTOȘÉNI//E ~i	<i>f.</i>	fam. 1) Caracter păcătos.2) Lucru sau ființă păcătoasă.	/păcătos + suf. ~enie
A PĂCĂTUI	A PĂCĂTU//Í ~iesc	<i>intrans.</i>	A comite un păcat; a greși.	/păcat + suf. ~ui
PĂCORNITĂ	PĂCÓRNIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Vas în care se păstrează păcura pentru uns roțile carului.	/păcură + suf. ~orniță
PĂCURAR I	PĂCURÁR I ~i	<i>m.</i>	reg. Persoană care are în grijă oile; cioban; păstor.	/<lat. pecorarius
PĂCURAR II	PĂCURÁR II ~i	<i>m.</i>	1) înv. Negustor ambulant care vindea păcură și gaz lampant; găzar.2) Muncitor care extrage păcură.	/păcură + suf. ~ar
PĂCURĂ	PĚCURĂ	<i>f.</i>	Deșeu vâscos, de culoare bru-nă-închisă, rămas după distilarea primară a petrolului și întrebuințat drept combustibil și la obținerea uleiurilor de uns. [G.-D. păcurii]	/<lat. picula
PĂCURĂRESC	PĂCURĂR//ÉSC ~ească (~ești)	<i>în.</i>	Care este caracteristic pentru păcurari; de păcurar.	/păcurar + suf. ~ar
A PĂCURĂRI	A PĂCURÁR//Í ~esc		1. intrans. înv. 1) reg. A practica ocupația de păcurar; a fi păcurar.2. tranz. reg. (vite) A supraveghea în timpul păscutului; a paște; a pășuna.	/Din pacurar
PĂCURĂRIE	PĂCURĂRIÉ	<i>f. în.</i>	reg. Ocupație de păcurar.	/păcurar + suf. ~ie
PĂCUROS	PĂCUR//ÓS ~oasă (~ósi, ~oăse)	<i>rar</i>	1) Care conține (multă) păcură; cu (multă) păcură.2) Care are proprietăți asemănătoare cu ale păcurii; ca păcura.	/păcură + suf. ~os
PĂDUCEL I	PĂDUCÉ//L I ~i	<i>m.</i>	Arbust (mai rar arbore) spinos, cu frunze lombate, cu flori albe și cu fructe cărnoase, comestibile, de culoare roșie, brună sau neagră.	/<lat. peducellus
PĂDUCEL II	PĂDUCÉ//L II ~i	<i>m. pop.</i>	Boală de piele la tălpi sau la degetele picioarelor, care se manifestă printr-o mâncărime puternică.	/<lat. peducellus
PĂDUCHE	PĂDÚCH//E ~i	<i>m.</i>	1) Insectă parazită hematofagă, de talie mică, care trăiește, de obicei, pe corpul omului și al altor ființe. 2) Insectă parazită de diferite mărimi, care atacă unele plante sugându-le seva. • ~-de-lemn insectă parazită nocturnă, hematofagă, de talie mică	/<lat. peduculus
A PĂDUCHEA	A PĂDUCH//EÁ ~éz	<i>tranz.</i>	(capul, corpul, hainele) A curăța de păduchi.	/Din păduche
PĂDUCHERNITĂ I	PĂDUCHÉRNIȚ//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) depr. Locuință în care mișună păduchii.2) fig. Locuință mizeră.	/păduche + suf. ~erniță
PĂDUCHERNITĂ II	PĂDUCHÉRNIȚ//Ă II ~e	<i>f.</i>	Plantă cu miros urât, cu flori fără petale, întrebuințată pentru nimicirea ploșnițelor.	/păduche + suf. ~erniță

PĂDUCHIOS	PĂDUCHI//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		1) Care are păduchi; cu păduchi.2) Care are înfățișare neîngrijită și respingătoare; puturos.	/păduche + suf. ~os
PĂDURAR	PĂDURÁR ~i	<i>m.</i>	Lucrător care se ocupă cu îngrijirea unei păduri.	/pădure + suf. ~ar
PĂDURATIC	PĂDURÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care trăiește în pădure; de pădure.2) (despre terenuri) Care este acoperit cu păduri; împădurit.	/pădure + suf. ~atic
PĂDURĂRIT	PĂDURĂRÍT	<i>n.</i>	1) Cultivare a pădurilor.2) Ocupație a pădurarului.3) ist. Dare pentru păduri.	/pădure + suf. ~ărit
PĂDURE	PĂDÚR//E ~i	<i>f.</i>	1) Mulțime de copaci care acoperă compact o întindere relativ mare de pământ. ~ de salcâmi. ~ de pini.2) Suprafață de teren pe care crește o astfel de mulțime de copaci. • ~ virgină pădure neexplorată. ~-livadă <u>pădure de copaci și arbuști care furnizează</u>	/<lat. padule
PĂDUREAN	PĂDUR//EÁN ~eână (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Persoană care trăiește într-o regiune de pădure sau de munte ori este originară de acolo.	/pădure + suf. ~ean
PĂDUREANCĂ	PĂDUR//EÁNCĂ ~énce	<i>f.</i>	Femeie care trăiește într-o regiune de pădure sau de munte ori este originară de acolo.	/pădurean + suf. ~că
PĂDUREȚ	PĂDUR//ÉT ~eătă (~éți, ~éțe)	<i>și substantiv al</i>	1) (despre pomi) Care crește în pădure sau pe terenuri necultivate; de pădure; sălbatic.2) (despre fructe) Care este rod al unui pom nealtoit. Mere ~ețe.	/pădure + suf. ~eț
PĂDUROS	PĂDUR//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		(despre terenuri) Care are (multe) păduri; cu (multe) păduri.	/pădure + suf. ~os
PĂGÂN	PĂGÂN ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care se închină zeilor sau idolilor; idolatru.2) (în concepția credincioșilor creștini) Persoană de altă credință.3) Persoană care nu ține nici de o credință.4) Om rău la suflet.	/<lat. paganus
PĂGÂNĂTATE	PĂGÂNĂTÁTE	<i>f.</i>	1) v. PĂGÂNISM.2) v. PĂGÂNIME.	/păgân + suf. ~ătate
PĂGÂNESC	PĂGÂN//ESC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru păgâni; de păgân.	/păgân + suf. ~esc
A PĂGÂNI	A PĂGÂN//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se păgânească.	/Din păgân
A SE PĂGÂNI	A SE PĂGÂN//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A deveni păgân; a se transforma în păgân.2) pop. A deveni câinos la inimă (ca un păgân).	/Din păgân
PĂGÂNIE	PĂGÂNÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Caracter păgân.2) Faptă de om păgân. [G.-D. păgâniei]	/păgân + suf. ~ie
PĂGÂNIME	PĂGÂNÍME	<i>f.</i>	(colectiv de la păgân) 1) Totalitate a păgânilor.2) Mulțime de păgâni.	/păgân + suf. ~ime
PĂGÂNISM	PĂGÂNÍSM	<i>n.</i>	1) (în literatura istorică) Religie primitivă caracteristică păgânilor. 2) (în concepția credincioșilor creștini) Totalitate a credințelor religioase de până la creștinism, precum și a celor necreștine.3) Perioadă de timp de până la apariția creștinismului	/păgân + suf. ~ism
PĂGUBAȘ	PĂGUBÁȘ ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care a suferit o pagubă. • A se lăsa ~ (de ceva) a renunța (la ceva).	/pagubă + suf. ~aș
A PĂGUBI	A PĂGUB//Î ~esc		1. intrans. A suferi o pagubă; a fi în pagubă.2. tranz. (persoane) A supune unei pagube; a face să sufere o pagubă.	/Din pagubă
PĂGUBITOR	PĂGUBIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		Care pricinuieste pagube; care aduce daune; dăunător.	/a păgubi + suf. ~tor

PĂGUBOS	PĂGUB//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		Care suferă mereu pagube.	/pagubă + suf. ~os
PĂHĂRNICEASĂ	PĂHĂRNIC//EĂSĂ ~ése	<i>f. inv.</i>	Soție a paharnicului.	/paharnic + suf. ~easă
PĂHĂRNICIE	PĂHĂRNICÍ//E ~i	<i>f.</i>	ist. 1) la sing. Funcție de paharnic.2) la sing. Durată de exercitare a acestei funcții.3) Dare plătită paharnicului.4) Sediul paharnicului.	/paharnic + suf. ~ie
PĂIANJEN	PĂIÁNJEN ~i	<i>m.</i>	1) Animal nevertebrat terestru, de talie mică, cu abdomenul mare, neseșgmentat, cu patru perechi de picioare, care urzește fire lungi (împletite în plase foarte subțiri) pentru prinderea insectelor.2) Pânză țesută de acest animal.3) Unealtă înzestrată cu o	/<sl. pa[j]onțina
A SE PĂIENJENI	A SE PĂIENJEN//Í pers. 3 se ~ește		v. A SE ÎMPĂIENJENI.	/Din păianjen
PĂIENJENIȘ	PĂIENJENIȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Totalitate a firelor unei pânze de păianjen.2) fig. Împletitură deasă (de ceva).	/păianjen + suf. ~iș
PĂIOARĂ	PĂIOÁR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Țesătură fină de in, de bumbac sau de mătase.2) Văl confecționat dintr-o astfel de țesătură.	/<lat. palliola
PĂIOASĂ	PĂIOÁS//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Grup de plante a căror tulpină este un pai (reprezentanți: grâul, orzul, secara etc.).2) Plantă din acest grup.	/pai + suf. ~oasă
PĂIOS	PĂI//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) Care conține (multe) paie.2) și substantival (despre plante) Care are aspect de pai; asemănător cu paiul.	/pai + suf. ~os
PĂIȘ	PĂIȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Iarbă cu tulpină de tip pai, având frunze liniare, de obicei cu marginile răsucite, și inflorescența în formă de panicul, care crește, mai ales, prin locuri umede.2) Loc unde sunt adunate multe paie.3) Multime de paie.	/pai + suf. ~iș
PĂLĂLAIE	PĂLĂL//ÁIE ~ăi	<i>f.</i>	Foc mare (cu văpăi); vâlvătaie.	/cf. vâlvătaie
A PĂLĂLĂI	A PĂLĂLĂ//Í pers. 3 ~iește	<i>intrans.</i>	1) (despre foc) A arde cu pălălăi.2) pop. A se mișca neregulat în diferite direcții; a fâlăi; a flutura. Îi ~iește părul în vânt.	/pală + suf. ~ălăi
PĂLĂMAR I	PĂLĂMÁR I ~i	<i>m.</i>	reg. Persoană care îngrijește de o biserică, îndeplinind și anumite servicii la oficierea cultului religios; paracliser; țârcovnic.	/<ucr. palamar
PĂLĂMAR II	PĂLĂMÁR II ~e	<i>n. pop.</i>	Cablu din fire (textile, metalice), folosit la bordul unei nave; parâmă.	/<turc. palamar, ngr. palamări
PĂLĂMIDĂ I	PĂLĂMÍD//Ă I ~e	<i>f.</i>	Pește marin răpitor de talie medie, albastru-negru pe spinare, cu înotătoare spinoase și cu mulți dinți. • ~-de- baltă pește dulcicol de talie mică, cu cap fusiform, de culoare verde-gălbui, cu pete negre, având spini dorsali și plăci osoase laterale.	/<ngr. palamídhă
PĂLĂMIDĂ II	PĂLĂMÍD//Ă II ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu tulpina înaltă, ramificată, având frunze, de obicei, adânc crestate, spinoase împrejur, și flori de culoare liliachie, care crește prin semănături.	/<bulg. palamida
PĂLĂRIE	PĂLĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Acoperământ pentru cap, format dintr-o calotă cu boruri. ~ de paie. • A pocni (sau a plesni) (pe cineva) drept în ~ a-i atinge punctul vulnerabil.2) Parte componentă a unor obiecte sau a unor plante care are forma unui astfel de acoperământ (aflat pe u	/Orig. nec.

PĂLĂRIER	PĂLĂRIÉR ~i	<i>m.</i>	1) Meșter de pălării.2) Negustor de pălării. [Sil. -ri-er]	/pălărie + suf. ~er
PĂLĂVRĂGEALĂ	PĂLĂVRĂG//EĂLĂ ~éli	<i>f.</i>	1) v. A PĂLĂVRĂGI.2) Discuție fără rost, lipsită de importanță.	/a pălăvrăgi + suf. ~eală
A PĂLĂVRĂGI	A PĂLĂVRĂG//Î ~esc	<i>intrans.</i>	A spune palavre; a vorbi mult și fără rost; a trăncăni; a flecări; a bârfi.	/Din palavragiu
A PĂLI I	A PĂL//Î I ~esc		1. tranz. 1) A atinge brusc și cu putere (intenționat sau din întâmplare); a lovi. • A-I ~ norocul (pe cineva) a) a se bucura pe neașteptate de o favoare a sorții; b) a fi pus în situația de a face ceva contrar voinței sale.2) fig. (despre sentimente, stă	/<sl. paliti
A PĂLI II	A PĂL//Î II ~esc	<i>intrans.</i>	1) (despre persoane sau despre fața lor) A deveni palid.2) (despre surse de lumină) A străluci tot mai slab; a pierde din intensitate.	/<fr. pâlier
A SE PĂLI	A SE PĂL//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) (despre oameni sau despre animale) A-și încălzi corpul (la soare sau la foc).2) (despre plante, fructe, legume) A-și pierde vlaga și frăgezimea; a se veșteji; a se ofili.3) pop. A se atinge cu putere (de ceva); a se lovi; a se izbi.	/<sl. paliti
PĂLIMAR	PĂLIMÁR ~e	<i>n.</i>	1) Stâlp care sprijină streșina unei case țărănești.2) Îngrăditură joasă din scânduri făcută la o prispă sau la un cerdac.	/Orig. nec.
PĂLITURĂ	PĂLITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Atingere bruscă și violentă dintre două corpuri; lovitură.	/a pâli + suf. ~tură
PĂLIUR	PĂLIÚR ~i	<i>m.</i>	Arbust cu frunze ovale prevăzute cu doi spini și cu flori mici galbene-verzui, apreciat pentru lemnul lui rezistent, flexibil și cultivat pentru garduri vii. [Sil. -li-ur]	Paliurus
PĂLMAR	PĂLMÁR ~e	<i>n.</i>	Mănușă specială folosită pentru protecția palmei în timpul unei activități fizice.	/palmă + suf. ~ar
PĂLMAȘ	PĂLMÁȘ ~i	<i>m. înv.</i>	Țăran sărac care, neavând vite de muncă și inventar agricol, își întreține existența muncind la alții.	/palmă + suf. ~aș
A PĂLMUI	A PĂLMU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	A lovi cu palma (mai ales peste obraz).	/palmă + suf. ~ui
A SE PĂLMUI	A SE PĂLMU//Î mă	<i>intrans.</i>	A face (concomitent) schimb de lovituri cu palma (unul cu altul).	/palmă + suf. ~ui
PĂLTINIȘ	PĂLTINIȘ ~uri	<i>n.</i>	Loc unde cresc mulți paltini; pădurice de paltini.	/paltin + suf. ~iș
PĂMĂTUF	PĂMĂTÚF ~uri	<i>n.</i>	1) Instrument primitiv, format dintr-un mănunchi de cârpe prinse de o prăjină, cu care se curăță funinginea din cuptoare sau sobe sau praful din încăperi.2) Obiect format dintr-un smoc de fire de păr prinse într-un mâner cu care se săpunește fața la bărbi	/<sl. pometuhu
PĂMÂNT	PĂMÂNT ~uri	<i>n.</i>	1) Planetă din sistemul solar pe care a apărut și se dezvoltă viața. • La capătul ~ului foarte departe; neînchipuit de departe. Ca de la cer la ~ de un contrast izbitor. Cât (sau de când) e lumea și ~ul a) (din) totdeauna; veșnic; b) niciodată; nicicând.	/<lat. pavementum
PĂMÂNTEAN I	PĂMÂNT//EÁN I ~eănă (~éni, ~éne)		v. PĂMÂNTESC.	/pământ + suf. ~ean
PĂMÂNTEAN II	PĂMÂNT//EÁN II ~éni	<i>m.</i>	1) Ființă umană născută pe Pământ; pe planeta Terra; locuitor al Pământului.2) Persoană care este de loc din regiunea sau localitatea avută în vedere; băștinaș; indigen; autohton.	/pământ + suf. ~ean

PĂMÂNTEANCĂ	PĂMÂNT//EÂNCĂ ~ence	<i>f.</i>	1) Ființă umană născută pe Pământ; locuitoare a Pământului.2) Femeie care este de loc din regiunea sau localitatea avută în vedere; băștinașă; indigenă; autohtonă.	/pământean + suf. ~că
PĂMÂNTESC	PĂMÂNT//ESC ~ească (~ești)		1) Care ține de pământ; propriu pământului.2) rar Care este caracteristic pentru pământenii; de pământean; lumesec; omenesc.	/pământ + suf. ~esc
PĂMÂNTIU	PĂMÂNTÎ//U ~e (~i)		(mai ales despre oameni și fața lor) Care este de culoarea pământului.	/pământ + suf. ~iu
PĂMÂNTOS	PĂMÂNT//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) Care conține pământ; cu pământ.2) Care are aspect de pământ; asemănător cu pământul.	/pământ + suf. ~os
PĂMÂNȚEL	PĂMÂNȚÉL ~e	<i>n.</i>	(diminutiv de la pământ) 1) Porțiune mică de pământ.2) rar Varietate de argilă de culoare galbenă sau roșie folosită în pictură; lutișor.	/pământ + suf. ~el
PÂNURĂ	PENUR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Țesătură groasă de casă (din lână albă) din care se confecționau hainele țărănești; aba; dimie.2) la pl. Varietăți ale unei astfel de țesături. [G.-D. pănurii]	/ <i>lat.</i> paenula
PĂNUȘĂ	PĂNŪȘ//Ă ~i	<i>f.</i>	Fiecare dintre foile în care este învelit știuletele de porumb.	/pană + suf. ~ușă
PĂNUȘIȚĂ	PĂNUȘÎȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	reg. (diminutiv de la pănușă) Iarbă cu tulpină înaltă de tip pai, având frunze filiforme și spiculețe cu țepi lungi, ce crește în stepe și pe coline uscate; năgară.	/pănușă + suf. ~iță
A PĂPA	A PĂPÁ pap	<i>tranz.</i>	fam. 1) (alimente) A introduce în gură, mestecând și înghițind; a mânca. • Papă-lapte calificativ depreciativ, atribuit unei persoane molâi, lipsite de vlagă și de inițiativă.2) fig. (bani, avere etc.) A cheltui în mod nechibzuit; a toca; a irosi.	/ <i>lat.</i> pappare
PĂPĂDIE	PĂPĂDÍ//E ~i	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu frunze lungi, inegal crestate, dispuse în rozetă, cu flori galbene în vârful unor codițe lungi, subțiri, și cu fruct de forma unui glob pufos, folosită în scopuri medicinale. [G.-D. păpădiei]	/ <i>bulg.</i> papadija
PĂPĂLUDĂ	PĂPĂLŪD//Ă ~e	<i>f.</i>	Pasăre de talie medie, cu corp de formă lunguiată, cu aripi lungi, ascuțite, având gât scurt și cioc mic, puțin încovoiat.	/Orig. nec.
A PĂPURI	A PĂPUR//Í ~esc	<i>tranz.</i>	v. A ÎMPĂPURI.	/Din papură
PĂPURIȘ	PĂPURÍȘ ~uri	<i>n.</i>	Loc unde crește multă papură; desiș de papură.	/papură + suf. ~iș
PĂPURIȘTE	PĂPURÍȘT//E ~i	<i>f.</i>	v. PĂPURIȘ.	/papură + suf. ~iște
PĂPUȘAR	PĂPUȘÁR ~i	<i>m.</i>	1) Actor la teatrul de păpuși.2) Meșter care face păpuși.3) depr. Actor lipsit de talent.	/păpușă + suf. ~ar
PĂPUȘĂ	PĂPŪȘ//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Jucărie care înfățișează, de obicei, chipul unei fete. • Ca o ~ drăgălașă; atrăgătoare. Teatru de ~i (sau de marionete) teatru în care eroii spectacolelor sunt reprezentați de păpuși cu chip de om sau de animale, manipulate de păpușari.2) fam. Fetiță	/cf. lat. pupa
PĂPUȘĂRESC	PĂPUȘÁR//ESC ~ească (~ești)		Care ține de teatrul de păpuși sau de păpușari; propriu teatrului de păpuși sau păpușarilor.	/păpușar + suf. ~esc

PĂPUȘĂRIE	PĂPUȘĂRI//E ~i	<i>f.</i>	1) Reprezentație cu păpuși (la iarmaroc).2) fig. Comportare de om neserios și prefăcut.3) fig. Imitare caraghioasă a felului de a fi al cuiva; maimuțăreală.4) fig. Lucru, faptă sau vorbă care stârnește râsul. [G.-D. păpușăriei]	/păpușă + suf. ~ărie
A PĂPUȘI	A PĂPUȘ//Î ~esc	<i>tranz.</i>	reg. 1) (frunze uscate de tutun) A așeza în păpuși sortând.2) rar (mai ales persoane de sex feminin) A îmbrăca ca pe o păpușă.	/Din păpușă
PĂPUȘOI I	PĂPUȘÓI I	<i>m.</i>	reg. 1) Plantă erbacee cerealieră, cu tulpina înaltă și vîguroasă, cu frunze lungi, cu flori grupate în inflorescențe spiciforme și cu fructe în formă de știuleți; porumb.2) Știulete nedezechiocat al acestei plante; porumb.3) la pl. Cantitate oarecare de g	/păpușă + suf. ~oi
PĂPUȘOI II	PĂPUȘ//ÓI II ~oaie	<i>n.</i>	reg. v. PĂPUȘOIȘTE. • A o face pe mortul în ~oaie (sau a se face mort în ~) v. MORT.	/păpușă + suf. ~oi
PĂPUȘOIȘTE	PĂPUȘÓIȘT//E ~i	<i>f.</i>	reg. 1) Câmp pe care crește păpușoi; lan de păpușoi; porumbiște.2) Loc de pe care s-a recoltat păpușoiul; porumbiște.	/păpușoi + suf. ~iște
PĂR I	PĂR I peri	<i>m.</i>	Pom fructifer cu fructe mari, ovale, zemoase, de culoare galbenă sau galbenă-verzuie și roșiatică pe partea dinspre soare.	/<lat. pirus
PĂR II	PĂR II peri	<i>m.</i>	1) (la animalele mamifere și la om) Fir cornos, subțire care crește pe corp.2) (cu sens colectiv) Ansamblu al acestor fire. ~ ondulat. ~ mare. • De-a fir a ~ (sau din ~ în ~) foarte minuțios. A se ține (sau a atârna, a sta) într-un fir de ~ (sau de ată) a	/<lat. pilus
A PĂRĂDUI	A PĂRĂDU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	reg., fam. A face să se părăduiască.	/Orig. nec.
A SE PĂRĂDUI	A SE PĂRĂDU//Î pers. 3 se ~iește	<i>intrans.</i>	reg. fam. 1) (bunuri materiale) A fi folosit în mod nechibzuit; a se irosi; a se risipi.2) (despre clădiri, construcții) A fi gata să se dărâme; a deveni șubred; a se șubrezi; a se dărăpăna; a se părăgini.	/Orig. nec.
A PĂRĂGINI	A PĂRĂGIN//Î ~esc	<i>tranz.</i>	(terenuri) A face să se părăginească; a pârlogi.	/Din paragină
A SE PĂRĂGINI	A SE PĂRĂGIN//Î pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	1) (despre terenuri necultivate) A se transforma în paragină; a deveni paragină; a se acoperi cu buruieni; a se pârlogi; a se înteleni.2) (despre clădiri, construcții) A fi gata să se dărâme; a deveni șubred; a se șubrezi; a se dărăpăna; a se părădui.	/Din paragină
PĂRĂGINOS	PĂRĂGIN//OS ~oasă (~oși, ~oăse)	<i>reg.</i>	Care este lăsat paragină; cu (multă) paragină.	/paragină + suf. ~os
PĂRĂLUȚĂ	PĂRĂLÚȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la para) Plantă erbacee decorativă, asemănătoare cu margaretele, cultivată pentru florile mici, rotunde, de culoare albă sau roz; bănuț.	/para + suf. ~uță
A PĂRĂSI	A PĂRĂS//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (locuri sau persoane) A lăsa plecând în altă parte; a abandona. ~ satul. A-și ~ soția. • A-l ~ puterile (pe cineva) a pierde din vigoare; a se simți slăbit de puteri.2) A înceta de a mai practica; a lăsa. ~ gimnastica sportivă.	/cf. sl. parasi
PĂRĂSIRE	PĂRĂSÍRE	<i>f.</i>	Stare a celui părăsit.	/v. a părăsi
PĂRĂSIT	PĂRĂSÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A PĂRĂSI.2) (despre regiuni, localități, case etc.) Care a rămas gol, pustiu; nelocuit; nepopulat.3) Care este neîngrijit; lăsat fără atenție; neglijat. Grădină ~tă.	/v. a părăsi

PĂRĂSITURĂ	PĂRĂSITŪR//Ă ~i	<i>f. pop.</i>	1) Ou de găină mic (și cu coaja moale).2) fig. Copil mic și sfrijit.	/a părași + suf. ~tură
PĂRÂNG	PĂRÂNG	<i>m.</i>	Plantă erbacee anuală cu tulpină erectă înaltă, având frunze alungite, ascuțite la vârf, și flori dispuse în inflorescență spiciformă, cultivată ca furaj.	/<lat. panicum
A PĂREA	A PĂREÁ par	<i>intrans.</i>	1) A avea aparență; a fi în aparență; a se arăta. Pari bolnav.2) v. A SE PĂREA.	/<lat. parere
A SE PĂREA	A SE PĂREÁ pers. 3 se páre	<i>intrans.</i>	(de regulă, urmat de o propoziție introdusă prin conjuncția că) A face impresia; a se crea aparență. Mi se pare că plouă. Cum ți se pare?	/<lat. parere
PĂRERE	PĂRÉR//E ~i	<i>f.</i>	1) Considerație a unei persoane (despre ceva sau despre cineva); punct de vedere particular; judecată; opinie; poziție; cuvânt • A fi de ~ a considera; a crede. A fi de altă ~ (sau a nu fi de aceeași ~ cu cineva) a crede altfel decât cineva. ~ de bine sat	/v. a (se) părea
PĂRETAR	PĂRETÁR ~e	<i>n.</i>	reg. Țesătură specială, în formă de covor, care se atâră de-a lungul peretelui (în dreptul laviței sau patului) în casele țărănești.	/părete + suf. ~ar
PĂRINTE	PĂRÍN//TE ~ți	<i>m.</i>	1) Bărbat în raport cu copiii săi.2) la pl. Tata și mama.3) mai ales la pl. Persoană care aparține generațiilor precedente; strămoș; străbun.4) fig. Persoană care a pus temelia unui domeniu de activitate; întemeietor; fondator.5) fig. (folosit și ca adres	/<lat. parens, ~tis
PĂRINTESC	PĂRINT//ÉSC ~ească (~ești)		1) Care este caracteristic pentru părinți; de părinte. Grijă ~ească.2) fig. Care vădește o deosebită grijă (ca de părinte). Atitudine ~ească.3) fig. Care este caracteristic predecesorilor; moștenit de la strămoși; strămoșesc; străbun. Vatră ~ească.	/părinte + suf. ~esc
PĂRINTEȘTE	PĂRINTÉȘTE	<i>adv.</i>	1) În felul părinților; cum obișnuiesc părinții; ca părinții.2) Cu deosebită căldură; cu dragoste.	/părinte + suf. ~ește
PĂROS	PĂR//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		1) (despre ființe sau părți ale corpului lor) Care are (mult) păr; cu (mult) păr; pilos.2) Care este acoperit cu păr. Stofă ~oasă.	/păr + suf. ~os
PĂRTAȘ	PĂRTÁȘ ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care ia parte la o acțiune în comun cu alta; participant.2) Persoană care adoptă și susține o cauză; partizan; adept.3) Persoană care posedă un bun împreună cu alta (sau altele).	/parte + suf. ~aș
A PĂRTINI	A PĂRTIN//Í ~esc	<i>trans.</i>	(persoane) A susține în mod abuziv, acordând avantaje (adesea nemotivat și în detrimentul altora); a proteja; a privilegia; a avantaja; a favoriza.	/Din parte
PĂRTINIRE	PĂRTINÍR//E ~i	<i>f.</i>	v. A PĂRTINI. • Fără în mod imparțial.	/Din părtini
PĂRTINITOR	PĂRTINIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		(în opoziție cu nepărtinitor) Care părtinește; care ține parte cuiva; parțial.	/a părtini + suf. ~tor
A PĂRUI	A PĂRU//Í ~iesc	<i>trans.</i>	fam. 1) (piei de animale) A prelucra înlăturând părul sau blana (prin mijloace chimice).2) A bate trăgând de păr; a floca; a târnu.	/păr + suf. ~tor
A SE PĂRUI	A SE PĂRU//Í mă ~iesc	<i>intrans.</i>	A face (concomitent) schimb de băți, trăgându-se de păr (unul pe altul); a se floca; a se târnu.	/păr + suf. ~tor

PĂS	PĂS ~uri	<i>n.</i>	Durere sufletească apăsătoare. • Fără ~ fără griji; nepăsător; indiferent.	/<lat. pensum
A PĂSA I	A PĂSÁ I pers. 3 pásă	<i>intrans.</i>	(de obicei în construcții negative sau interogative) A fi cuprins de grijă; a se neliniști; a se îngrijora.	/<lat. pensare
A PĂSA II	A PĂSÁ II pers. 3 pásă	<i>intrans.</i>	înv. A se deplasa, părăsind locul inițial; a pleca; a se duce. • Pasă! pleacă! du-te! mergi!	/<lat. passare
PĂSAT	PĂSÁT	<i>n.</i>	1) Măcinătură mare de grăunțe de porumb sau de mei.2) Mâncare pregătită din această măcinătură. • A-i curge (sau a-i cădea, a i se vărsa) lapte (sau miere) în ~ a-i merge bine; a reuși în toate.	/<lat. pinsatum
PĂSĂRAR	PĂSĂRÁR ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care se ocupă cu vânatul sau creșterea păsărilor.2) Vânzător de păsări.	/pasăre + suf. ~ar
PĂSĂRESC	PĂSĂR//ÉSC ~ească (~ești)		1) rar Care este caracteristic pentru păsări; de pasăre. Tril ~.2) fig. (despre limbă, vorbire, cuvinte etc.) Care nu este pe înțelesul oamenilor; greu de înțeles.	/pasăre + suf. ~esc
PĂSĂREȘTE	PĂSĂRÉȘTE	<i>adv.</i>	În felul păsărilor; ca păsările. • A vorbi ~ a vorbi neînțeles, într-un limbaj artificial.	/pasăre + suf. ~ește
PĂSĂRET	PĂSĂRÉT	<i>n.</i>	v. PĂSĂRIME.	/pasăre + suf. ~et
PĂSĂRIME	PĂSĂRÍME	<i>f.</i>	Mulțime de păsări.	/pasăre + suf. ~ime
PĂSĂROI	PĂSĂRÓI ~	<i>m.</i>	(augmentativ de la pasăre) Bărbătușul unei păsări.	/pasăre + suf. ~oi
PĂSTAIE	PĂST//ÁIE ~ăi	<i>f.</i>	(la unele plante, mai ales leguminoase) Fruct format din două valve în care se dezvoltă semințele. [G.-D. păstăii]	/cf. alb. pistaë
PĂSTĂIOS	PĂSTĂ//IÓS ~ioasă (~ioși, ~ioase)		1) (despre plante) Care are fructul închis în păstaie.2) Care are (multe) păstăi; cu (multe) păstăi.	/păstaie + suf. ~ios
PĂSTĂRNAC	PĂSTĂRNÁ//C ~ci	<i>m.</i>	Plantă erbacee legumicolă, cultivată pentru rădăcina cărnoasă (având proprietăți nutritive asemănătoare cu ale pătrunjelului).	/<ung. paszternák, sb. pastrank, germ. Pasternak
PĂSTOR	PĂSTÓR ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care are în grijă oile; cioban. • ~ul-cu-Oile constelație din emisfera boreală.2) rel. Slujitor al cultelor (la protestanți).	/<lat. Pastor
PĂSTORESC	PĂSTOR//ÉSC ~ească (~ești)		1) Care este caracteristic pentru păstori; de păstor; ciobănesc; pastoral. Doină ~ească.2) Care este caracteristic pentru preoți; de preot; preotesc; popesc.3) fig. (despre creații literare sau muzicale) Care are caracter de idilă; idilic; bucolic; câmpen	/păstor + suf. ~esc
A PĂSTORI	A PĂSTOR//Í ~esc		1. tranz. 1) (vite) A supraveghea în timpul păscutului; a paște; a pășuna.2) fig. A îndruma în spiritul unor dogme (mai ales religioase).2. intrans. 1) A exercita funcția de păstor; a fi preot; a preoti.2) A se ocupa de creșterea vitelor; a fi păstor.	/Din păstor
PĂSTORIE	PĂSTORÍE	<i>f.</i>	1) v. PĂSTORIT.2) bis. Funcție de păstor; conducere religioasă.3) Durată de exercitare a acestei funcții.	/păstor + suf. ~ie
PĂSTORIT	PĂSTORÍT	<i>n.</i>	1) Creștere a vitelor (în special a oilor) prin întreținere la pășune.2) Ocupație de păstor.	/v. a păstori
PĂSTORIȚĂ	PĂSTORÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Femeie care are în grijă oile; ciobăniță.	/păstor + suf. ~iță

PĂSTOS	PĂST//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		Care are aspect de pastă; asemănător cu pasta.	/pastă + suf. ~iță
A PĂSTRA	A PĂSTR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A feri de stricăciune; a ține neschimbat. ~ hainele. ~ fructele.2) A face să se păstreze. • A-și ~ calmul (sau sângele rece) a continua să fie calm; a rămâne liniștit. ~ amintirea (cuiva sau a ceva) a nu da uitării (pe cineva sau ceva); a ține minte (p	/<bulg. pastrja
A SE PĂSTRA	A SE PĂSTR//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A rămâne neschimbat (în timp); a se conserva; a se menține. Obiceiurile s-au ~at.	/<bulg. pastrja
PĂSTRARE	PĂSTR//ARE ~ări	<i>f.</i>	v. A PĂSTRA și A SE PĂSTRA. • La ~ a) la loc sigur; b) la închisoare.	/v. a (se) păstra
PĂSTRĂTOR	PĂSTRĂT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>și substantiv</i>	Care păstrează (bine).	/a păstra + suf. ~tor
PĂSTRĂV I	PESTRĂV I ~i	<i>m.</i>	Pește dulcicol răpitor, de talie medie, cu corp îngroșat la mijloc și presărat cu puncte negre și roșii, apreciat pentru carnea lui.	/<bulg. păstăvra
PĂSTRĂV II	PESTRĂV II ~i	<i>m.</i>	Ciupercă comestibilă de forma unei scoici, de culoare cenușie-închisă, care crește pe trunchiuri de copaci.	/<bulg. păstăvra
PĂSTRĂVAR	PĂSTRĂVĂR ~i	<i>m.</i>	Pescar de păstrăvi.	/păstrăv + suf. ~ar
PĂSTRĂVĂRIE	PĂSTRĂVĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	Loc unde se cresc păstrăvi; crescătorie de păstrăvi. [G.-D. păstrăvăriei]	/păstrăv + suf. ~ărie
PĂSTRUGĂ	PĂSTRÚ//GĂ ~gi	<i>f.</i>	Pește marin de talie mare, cu botul plat și alungit ca un cioc de pasăre, pestriț pe spate și gălbui pe abdomen, apreciat pentru carnea lui gustoasă și icrele negre pe care le depune în râuri. [G.-D. păstrugii]	/<sb. pastruga
PĂSTURĂ	PĂSTÚRĂ	<i>f.</i>	Produs apicol provenit din prelucrarea polenului floral și depozitat în celulele fagurilor, servind drept hrană pentru puiet și albine. [G.-D. păsturei; Acc. și păstură]	/<lat. pastura
A PĂSUI I	A PĂSU//Í I ~iesc	<i>tranz.</i>	(persoane) A lăsa să beneficieze de răgazul necesar pentru a se putea achita de o obligație.	/pas + suf. ~ui
A PĂSUI II	A PĂSU//Í II ~iesc	<i>tranz.</i>	(piese tehnice) A face să se potrivească exact (în procesul asamblării); a ajusta.	/<germ. Passen
PĂSUIALĂ	PĂSU//IALĂ ~iéli	<i>f.</i>	1) v. A PĂSUI I.2) Termen pentru care cineva este păsuat.	/a păsui + suf. ~eală
A PĂȘI	A PĂȘ//Í ~esc		1. intrans. 1) A face unul sau mai mulți pași.2) A parcurge o distanță (cu pasul); a călca.3) fig. A se deplasa înainte (în spațiu și în timp); a înainta; a avansa.4) A trece făcând un pas. ~ peste pârau.2. tranz. A trece cu pasul; a călca. ~ groapa.	/Din pas
PĂȘITOR	PĂȘIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		Care pășește; care se deplasează pășind. • Excavator ~ excavator care înaintează prin pășire.	/a păși + suf. ~tor
PĂȘTIȚĂ	PĂȘTÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu tulpina erectă, scundă, având frunze lunguiete și flori de culoare galbenă-aurie, acoperite pe din afară cu peri moi, care crește prin locuri umbroase.	/Paști + suf. ~iță
A PĂȘUNA	A PĂȘUN//Ă ~éz		1. intrans. (despre animale erbivore) A mânca iarbă (sau alte plante), rupând cu gura direct de pe teren; a paște.2. tranz. (vitele) A supraveghea în timpul păscutului; a paște; a păstori.	/Din pășune

PĂȘUNE	PĂȘŪN//E ~i	<i>f.</i>	Teren necultivat acoperit cu vegetație ierboasă, unde pasc vitele; toloacă; imaș; izlaz; suhat.	/<lat. pastio, ~onis
A PĂTA	A PĂT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se păteze; a murdări; a mânji. ~ cu vin.2) fig. (onoarea, reputația etc.) A supune unui sacrilegiu; a profana; a pângări; a spurca.	/Din pată
A SE PĂTA	A SE PĂT//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A se acoperi (parțial sau total) cu pete; a se murdări; a se mânji; a se mâzgăli.	/Din pată
PĂTARE	PĂTÁRE	<i>f.</i>	1) v. A PĂTA și A SE PĂTA.2) (la plante) Boală provocată de un microb și manifestată prin apariția unor pete pe organele afectate.	/v. a (se) păta
PĂTAT	PĂTÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A PĂTA și A SE PĂTA.2) (despre oameni) Care are pielea pigmentată pe unele porțiuni.3) (despre animale sau despre plante) Care are pete; cu pete.	/v. a (se) păta
PĂTĂRANIE	PĂTĂR//ÁNIE ~anii	<i>f.</i>	fam. Întâmplare neobișnuită (din viața unei persoane); pățanie.	/a păți + suf. ~ăranie
PĂTIMAȘ	PĂTIMÁȘ ~ă (~i, ~e)	<i>și adverbial</i>	1) Care este stăpânit de o patimă. Atașament ~. A susține ~.2) (despre manifestări ale oamenilor) Care denotă patimă. Atitudine ~ă. Privire ~ă.3) înv. reg. Care suferă de o boală; bolnav.	/patimă + suf. ~aș
A PĂTIMI	A PĂTIM//Í ~esc		1. intrans. A trece prin patimi; a avea o durere fizică sau morală (cauzată de o boală sau de diferite greutăți, neplăceri etc.); a suferi.2. tranz. A suporta depășind cu greu; a îndura.	/Din patimă
PĂTIMIRE	PĂTIMÍR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A PĂTIMI.2) Suferință fizică sau morală.3) înv. Alterare de natură organică sau funcțională a stării normale a unui organism uman; boală.	/v. a pătimi
PĂTIMITOR	PĂTIMIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>în v.</i>	Care pătimește.	/a pătimi + suf. ~tor
PĂTLAGINĂ	PĂTLÁGIN//Ă ~i	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu frunze mari, ovale, dispuse în rozetă, și cu inflorescență în formă de spic în vârful unei codițe lungi, folosită în scopuri medicinale.	/<lat. plantago, ~ginis
PĂTLĂGEA	PĂTLĂG//EÁ ~éle	<i>f.</i>	: ~ roșie a) plantă erbacee legumicolă cu flori galbene și cu fructe mari, sferice, succulente, de culoare roșie (rar roz sau galbenă); b) fruct al acestei plante; roșie; tomată. ~ vânătă a) plantă erbacee legumicolă cu flori violacee și cu fructe mari, ov	/<turc. patlican
PĂTRAR	PĂTRÁR ~e	<i>n. pop.</i>	v. PĂTRIME. • ~ de Lună fază de creștere sau de descreștere a Lunii când ea are formă de seceră. [Sil. -trar]	/patru + suf. ~ar
PĂTRAT I	PĂTRÁT I ~e	<i>n.</i>	1) Patrulater cu toate laturile egale și cu toate unghiurile drepte; dreptunghi echilateral.2) fig. Grup de elemente aranjate în forma acestei figuri geometrice; careu. Case construite în ~.3) mat. Produs obținut prin înmulțirea unui număr cu el însuși; n	/Din patru
PĂTRAT II	PĂTRÁ//T II ~tă (~ți, ~te)		1) (despre obiecte, contururi) Care are patru laturi egale și patru unghiuri drepte. Cameră ~tă. Oglindă ~tă. • Cap ~ om prost.2): Metru (milimetru, centimetru, kilometru) ~ unitate de măsură a suprafețelor egală cu aria unui pătrat, având latura de lungi	/Din patru

PĂTRATIC	PĂTRĂȚI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de pătrat; propriu pătratului.2) Care are forma unui patrulater. [Sil. -tra-]	/pătrat + suf. ~ic
PĂTRIME	PĂTRÎM//E ~i	<i>f.</i>	1) Fiecare din părțile egale ale unui întreg împărțit în patru; a patra parte dintr-un întreg; sferă.2) muz. A patra parte din timpul cât durează o notă muzicală întreagă. [Sil. -tri-]	/patru + suf. ~ime
PĂTRIȘOR	PĂTRIȘ//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	tiporg. Piesă de metal cu secțiunea pătrată, folosită la distanțarea cuvintelor și la completarea rândurilor. [Sil. -tri-]	/patru + suf. ~ișor
A PĂTRUNDE	A PĂTRÚNDE pătrúnd		1. intranz. A intra (într-un mediu) avansând cu greu; a penetra; a răzbate; a răzbi. Hoțul a pătruns în apartament. Vântul pătrunde în cameră.2. tranz. 1) (despre fenomene ale naturii, stări fizice sau morale etc.) A cuprinde pe de-a întregul; a răzbi. Pl	/<lat. pertundere
A SE PĂTRUNDE	A SE PĂTRÚNDE mă pătrúnd	<i>intranz.</i>	A se lăsa cuprins; a fi copleșit, dominat; a se impregna. ~ de un adevăr. ~ de grijă față de părinți. [Sil. -trun-]	/<lat. pertundere
PĂTRUNJEL	PĂTRUNJÉ//L ~i	<i>m.</i>	Plantă erbacee legumicolă cultivată pentru frunzele și rădăcinile ei mirositoare și nutritive, folosite, de regulă, drept condiment. [Sil. -trun-]	/<lat. petroselinum
PĂTRUNZĂTOR I	PĂTRUNZĂTÓR I	<i>adv.</i>	Cu pătrundere. [Sil. -trun-]	/a (se) pătrunde + suf. ~ător
PĂTRUNZĂTOR II	PĂTRUNZĂT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care pătrunde până în adânc; care străbate; străpungător; penetrant. Sunet ~. Vânt ~.2) (despre ochi, privire, vorbe) Care parcă străpunge; ascuțit; săgetător; ager.3) (despre sunete, voci etc.) Care are o sonoritate puternică și neplăcută; care supără	/a (se) pătrunde + suf. ~ător
PĂTUC	PĂTÚC ~uri	<i>n.</i>	(diminutiv de la pat) Pat prevăzut cu o îngrăditură (și fixat pe roți) în care sunt ținute copiii mici.	/pat + suf. ~uc
PĂTUI	PĂTÚ//I ~ie	<i>n.</i>	v. PĂTUC.	/pat + suf. ~ui
PĂTUIAC	PĂTUIÁ//C ~ce	<i>n.</i>	Pat improvizat la înălțime (din scânduri, crengi, frunze etc.) pe care se păstrează nutrețul pentru vite.	/Din pătui
PĂTUL I	PĂTÚLI ~e	<i>n.</i>	1) Poliță din scânduri sau nuiele, situată la o înălțime nu prea mare într-un adăpost pentru păsările de curte. 2) Construcție din scânduri bătute rar sau împletite din nuiele, ridicată deasupra solului, în care se păstrează știuleții de porumb; sâsâiac;	/<lat. patubulum
A PĂTULI	A PĂTUL//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	pop. A face să se pătulească; a poligni; a pologi.	/Din pătul
A SE PĂTULI	A SE PĂTUL//Í pers. 3 se ~éște	<i>intranz.</i>	(despre cereale, iarbă etc.) A se apleca la pământ luând o poziție aproape orizontală (din cauza vântului sau a ploii); a se poligni; a se pologi; a se culca.	/Din pătul
PĂTURĂ	PETUR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Înelitoare dintr-o țesătură groasă (de lână, de bumbac, de păr etc.).2) Material întins aproximativ uniform pe o suprafață sau între două suprafețe; strat. • ~ socială totalitate a membrilor unei societăți caracterizată prin anumite trăsături comune.	/<lat. pittula
PĂȚANIE	PĂȚÁNI//E ~i	<i>f.</i>	1) Întâmplare neobișnuită (din viața unei persoane); pățaranie.2) mai ales la pl. Întâmplare riscantă (descrisă într-o operă literară); peripeție; aventură. [G.-D. pățaniei]	/a păți + suf. ~anie

A PĂȚI	A PĂȚI//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A avea de suferit, de îndurat (pe neașteptate). • Ce-ai pățit? ce ți s-a întâmplat? ce-a dat peste tine? A o ~ (sau pârlî) a nimeri într-o situație neplăcută; a da peste belea.	/<lat. pati[ri]
PĂȚIT	PĂȚÎ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv al</i>	(despre persoane) Care a avut multe întâmplări neplăcute; trecut prin multe încercări în viață. • Din ~te din experiență. (A fi) Stan ~tul (a fi) om cu experiență.	/v. a păți
PĂUN	PĂŪN ~i	<i>m.</i>	1) Pasăre sedentară de talie mare, cu coada foarte lungă (în evantai) și frumoasă, cu penaj de culoare albastră-verzuie. • A se umfla în pene ca ~ul a fi fudul, îngâmfat. A se îmbrăca în pene de ~ a-și atribui meritele altuia.2) <u>Pană din coada unei astfel</u>	/<lat. pavo, ~onis
PĂUNAR	PĂUNĂR ~i	<i>m.</i>	rar Persoană care se ocupă cu creșterea păunilor. [Sil. pă-u-]	/păun + suf. ~ar
PĂUNĂRIE	PĂUNĂRI//E ~i	<i>f.</i>	rar 1) Loc unde se cresc păuni; crescătorie de păuni.2) Mulțime de păuni. [Sil. pă-u-]	/păun + suf. ~ărie
PĂUNIȚĂ	PĂUNÎȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Femelă a păunului. [Sil. pă-u-]	/păun + suf. ~iță
A PĂZI	A PĂZI//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (persoane, lucruri, bunuri materiale etc.) A avea în pază; a lua sub ocrotire; a supraveghea; a veghea; a proteja; a ocroti; a apăra.2) rar (reguli, norme, legi etc.) A traduce cu strictețe în viață; a îndeplini întocmai; a respecta.3) <u>înv. (persoane)</u>	/<sl. paziti
PĂZITOR I	PĂZIT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>rar</i>	Care păzește; ocrotitor.	/a păzi + suf. ~tor
PĂZITOR II	PĂZIT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	v. PAZNIC.	/a păzi + suf. ~tor
PÂC	PÂC	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda zgomotul produs de fumători, când trag fumul din țigară sau din pipă).	/Onomat.
A PÂCÂI	A PÂCÂÎ pácâi	<i>intranz.</i>	1) A fuma producând un sunet scurt caracteristic; a trage fum (din pipă sau din țigară), făcând „pác-pác”.2) (despre flacăra lămpilor sau a felinarelor cu petrol) A arde tremurat, cu pocnete ușoare.	/pác + suf. ~âi
PÂCLĂ	PÂCL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Ceață rară și deasă care apare de obicei dimineața și seara.2) Văl atmosferic albăstrui, alcătuit din particule solide microscopice, care lipsesc aerul de limpezime.3) Stare de aer cald care produce nădușeală.4) Vulcan noroios.	/<sl. piklu
PÂCLOS	PÂCL//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) (despre timp) Care se caracterizează prin prezența păclei. Noapte ~oasă.2) și fig. Care este lipsit de claritate; cețos; nebulos; obscur; confuz.	/pâclă + suf. ~os
PÂINE	PÂIN//E ~i	<i>f.</i>	1) Produs alimentar făcut din aluat dospit, frământat și copt în cuptor; pită. ~ de casă. ~ de secară. • Bun ca ~ea (cea) caldă foarte bun. A mânca ~ea degeaba a nu răsplăti câștigul prin muncă. A mânca ~ și sare cu cineva a fi în strânsă prietenie cu cin	/<lat. panis
PÂINIȘOARĂ	PÂINIȘOĂR//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la pâine) Ciupercă comestibilă, de culoare roșie-violacee, care crește prin păduri de fag și de stejar.	/pâine + suf. ~ișoară

PÂLC	PÂLC ~uri	<i>n.</i>	1) Grup mic, neorganizat (de oameni, de păsări, de plante etc.).2) (în evul mediu) Unitate militară cu efectiv redus.	/<sl. pluku
PÂLNIE	PÂLNI//E ~i	<i>f.</i>	1) Obiect de forma unui con gol și prelungit printr-un tub îngust, care servește la turnarea lichidelor în vase cu gura strâmtă.2) Instrument acustic de formă conică, care servește la amplificarea sunetelor emise sau recepționate.3) Dispozitiv de formă co	/<sl. plunije
A PÂLPÂI	A PÂLPÂI pers. 3 pâlpaie	<i>intrans.</i>	(despre foc, flăcări, lămpi, lumânări etc.) A arde neuniform și tremurând, producând pocnete ușoare.	/Onomat.
PÂLPĂITOR	PÂLPĂIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care pâlpaie; tremurător. Flacăra ~oare. [Sil. -pâ-i-]	/a pâlpaî + suf. ~tor
PÂNĂ I	PÂNĂ I	<i>prep.</i>	1) (exprimă un raport spațial, indicând limita finală de extindere în spațiu) Până acolo. • De sus până jos (sau de jos până sus) absolut tot; în întregime.2) (exprimă un raport temporal, indicând limita în timp) Până diseară.3) (intrând în componenta pre	/<lat. paene-ad
PÂNĂ II	PÂNĂ II conj.		1) (exprimă un raport temporal, indicând limita finală a desfășurării unei acțiuni din propoziția regentă). • Până când atâta timp; câtă vreme.2) (exprimă un raport spațial, indicând limita în spațiu a desfășurării unei acțiuni).	/<lat. paene-ad
PÂNDAR	PÂNDÁR ~i	<i>m.</i>	Paznic de câmp (la semănături, vii, livezi, etc.).	/<sl. pondari
PÂNDĂ	PÂND//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Observare atentă dintr-un loc ascuns. • A sta la (sau de) ~ a pândi.2) Loc dosit de unde se poate pândi.	/v. a pândi
A PÂNDI	A PÂND//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) (despre ființe) A urmări pe ascuns (pentru a prinde, a ataca, a ghici gândurile etc.).2) A aștepta stând ascuns (pentru a captura, a surprinde etc.).3) (momente, ocazii potrivite) A aștepta cu răbdare.	/<sl. ponditi
PÂNDITOR I	PÂNDITÓR I	<i>adv.</i>	Pe furiș; pe neobservate; pe nesimțite; tiptil.	/a pândi + suf. ~tor
PÂNDITOR II	PÂNDIT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)		Care pândește. Privire ~oare.	/a pândi + suf. ~tor
A PÂNGĂRI	A PÂNGĂR//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) (lucruri sau ființe sacre) A supune unei batjocuri, unui sacrilegiu; a huli; a profana.2) A pune în contact cu ceva murdar; a spurca.	/Din păgân
PÂNGĂRITOR	PÂNGĂRIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care pângărește; profanator. Acțiune ~oare.	/a pângări + suf. ~tor
A PÂNTECĂRI	A PÂNTECĂR//Í ~esc	<i>intrans.</i>	reg. A fi bolnav de pântecărie; a suferi de diaree.	/pântec + suf. ~ări
PÂNTECĂRIE	PÂNTECĂRIE	<i>f.</i>	reg. Stare patologică constând în eliminarea deasă de fecale cu consistență apoasă; diaree.	/v. a pântecări
PÂNTECE	PÂNTECE ~	<i>n.</i>	1) (la om și la animale) Parte a corpului dintre torace și bazin în care se află stomacul, intestinale și alte organe; burtă; abdomen. • A fi cu ~le la gură a fi într-un stadiu avansat de graviditate.2) Organ în formă de pungă, în care are loc digestia al	/<lat. pantex, ~icis
PÂNTECOS	PÂNTEC//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		1) Care are pânțece mare; burtos.2) Care are aspect de pânțece; asemănător cu pânțecele. Cană ~oasă.	/pântec + suf. ~os

PÂNZAR	PÂNZĂR ~i	<i>m.</i>	1) înv. Muncitor specializat în producerea pânzei.2) înv. Negustor de pânză.	/pânză + suf. ~ar
PÂNZAT	PÂNZĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre hârtie) Care este produs cu un amestec de fibre textile pentru a-i mări rezistența.2) (despre obiecte de hârtie) Care este căptușit cu pânză.	/pânză + suf. ~at
PÂNZĂ	PÂNZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Țesătură obținută din fibre naturale (de bumbac, cânepă, in etc.), de obicei albă, folosită, mai ales, la confecționarea albiturilor. • ~ de casă pânză țesută la stative. ~ tare pânză rară, mult scrobită, folosită în croitorie. ~ de păianjen păienjenis	/Orig. nec.
PÂNZĂRIE I	PÂNZĂRIE I	<i>f.</i>	(cu sens colectiv) 1) Totalitate de pânzeturi.2) Cantitate mare de pânză.3) Mulțime de obiecte de îmbrăcăminte confecționate din pânză.	/pânză + suf. ~ărie
PÂNZĂRIE II	PÂNZĂRI//E II ~i	<i>f.</i>	1) Magazin (sau raion dintr-un magazin) unde se vinde pânză.2) Ramură a industriei textile care produce pânzeturi.3) Meserie de pânzar.	/pânză + suf. ~ărie
PÂNZET	PÂNZÉT ~uri	<i>n.</i>	mai ales la pl. 1) Varietăți de pânză.2) Obiecte confecționate din pânză.	/pânză + suf. ~et
PÂR	PÂR	<i>interj.</i>	(se folosește, prelungit sau repetat, pentru a reda sunetul produs de un corp tare când acesta crapă, se rupe sau se despică).	/Onomat.
PÂRĂ	PÂR//Ă ~e și ~i	<i>f.</i>	1) Informare a unor organe sau persoane în drept despre comiterea unei infracțiuni; denunț.2) înv. Proces judiciar. [G.-D. pârei]	/v. a pâri
A PÂRÂI	A PÂRÂÎ pers. 3 pârâie	<i>intrans.</i>	1) (despre corpuri tari) A produce un zgomot caracteristic la rupere, frângere, apăsare sau ardere. Crengile pârâie.2) (despre arme de foc) A produce pocnituri scurte și repetate.	/pâr + suf. ~âi
PÂRÂIT	PÂRÂÎT ~uri	<i>n.</i>	1) v. A PÂRÂI.2) Zgomot produs de un corp la rupere, frângere, apăsare sau ardere.	/v. a pârâi
PÂRÂITOARE	PÂRÂIT//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	1) Jucărie prevăzută cu niște aripioare de lemn, care, la bătaia vântului, produc pârâituri.2) Bucată de hârtie, prinsă de capetele de sus ale spetezelor zmeului; vâjâitoare.3) Specie de lăcustă care produce în timpul zborului un fel de pârâituri. [G.-D.	/a pârâi + suf. ~toare
PÂRÂT	PÂRÂ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Împotriva căruia a fost înaintată o pâră.	/v. a pârî
PÂRÂTOR	PÂRÂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care pârâște; denunțător; delator; turnător.	/a pârî + suf. ~tor
PÂRÂTURĂ	PÂRÂTÚR//Ă ~i	<i>f. inv.</i>	v. PÂRĂ.	/a pârî + suf. ~tură
PÂRÂU	PÂR//ÂU ~ăie	<i>n.</i>	1) Apă curgătoare mică; râu mic.2) Curs de apă format din precipitații atmosferice.3) fig. Cantitate mare (dintr-un lichid) care se mișcă într-o direcție.	/cf. alb. përrua
PÂRCĂLAB	PÂRCĂLĂB ~i	<i>m.</i>	(în țările române, în perioada medievală; folosit și ca titlu pe lângă numele respectiv) 1) Dregător care stătea în fruntea unei cetăți și a ținutului din jurul ei.2) Administrator al satului.	/<ung. porkoláb

PÂRCĂLĂBIE	PÂRCĂLĂBÎ//E ~i	<i>f.</i>	ist. 1) la sing. Funcție de pârcălab.2) la sing. Durata de exercitare a acestei funcții.3) Dare plătită pârcălabului.4) Sediul pârcălabului.	/pârcălab + suf. ~ie
PÂRDALNIC	PÂRDĂLNI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	pop. (mai ales despre copii) Care face năzbâtii; năzbătios.	/Orig. nec.
PÂRGAR	PÂRGĂR ~i	<i>m.</i>	(în evul mediu în Țara Românească și în Moldova) Membru al sfatului unui oraș sau al unui târg.	/<ung. polgár
PÂRGĂ	PÂRGĂ	<i>f.</i>	Fază inițială a coacerii fructelor, legumelor și cerealelor. • A da în ~ a începe să se coacă; a se pârgui. [Var. pârg]	/<sl. pruga
PÂRGHIE	PÂRGHI//E ~i	<i>f.</i>	1) Bară mobilă care se poate roti în jurul unei axe imobile sub acțiunea forțelor situate într-un plan perpendicular pe axa de rotație.2) Par sau drug care, având un punct de reazem, servește la ridicarea unei greutăți.3) Forță care stimulează o activitat	/Orig. nec.
A SE PÂRGUI	A SE PÂRGU//Î pers. 3 se ~iește	<i>intrans.</i>	(despre fructe, legume, cereale) A începe să se coacă; a da în pârgă.	/pârgă + suf. ~ui
A PÂRÎ	A PÂR//Î ~ăsc	<i>tranz.</i>	A prezenta ca vinovat de înfăptuirea unor acțiuni reprobabile ținute în taină, dând în vileag, cu intenții rele (în fața unor persoane sau organe oficiale); a denunța; a declara.	/<sl. p[â]rati
PÂRJOALĂ	PÂRJOÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	Preparat culinar din carne tocată, cu adaos de ou și de condimente, căruia i se dă formă de turtă mică și care se prăjește în grăsime.	/<turc. pırzola, bulg. pâržola
PÂRJOL	PÂRJÓL ~uri	<i>n.</i>	1) Foc mare și puternic; incendiu violent și mistuitor.2) fig. Nenorocire mare care se abate asupra unei colectivități; catastrofă de mari proporții; dezastru; flagel; calamitate; prăpăd.3) pop. Căldură mare și înăbușitoare; arșită.	/v. a pârjoli
A PÂRJOLI	A PÂRJOL//Î ~esc		1. tranz. A supune pârjolului; a nimici prin foc. ~ grânele.2. intrans. (despre surse de căldură) A emana radiații fierbinți, răspândind căldură foarte mare; a pârlî; a frige; a dogori; a pâli; a arde. Soarele ~este.	/<ung. pörzsölui
PÂRJOLITOR	PÂRJOLIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>rar</i>	Care pârjolește; pustiitor; devastator.	/a pârjoli + suf. ~tor
PÂRLEA	PÂRLEA	<i>m.</i>	: Să te ții (sau ține-te, întin- de-o) pârleo! pleacă imediat; șterge-o.	/v. a pârlî
PÂRLEALĂ	PÂRL//EÁLĂ ~éli	<i>f.</i>	1) v. A PÂRLI și A SE PÂRLI.2) Arsură ușoară.3) Pagubă suferită de cineva (din propria sa vină). • A-și scoate ~eala a) a-și compensa o pagubă; b) a se răzbuna.	/a pârlî + suf. ~eală
PÂRLEAZ	PÂRLEÁZ ~uri	<i>n.</i>	reg. Trecătoare îngustă peste gard.	/<bulg., sb. prelaz
A PÂRLI	A PÂRL//Î ~esc		1. tranz. A face să se pârlească. • A o ~ (sau pâți) a nimeri într-o situație neplăcută; a da peste belea. A o ~ la (sau de) fugă a începe să fugă repede; a o lua iute din loc; a o zbughi.2. intrans. (despre surse de căldură) A emana radiații fierbinți, r	/<bulg. pârļa, sb. prljiti

A SE PÂRLI	A SE PÂRL//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A se arde ușor la suprafață.2) (despre persoane și despre corpul lor) A deveni negru (sub acțiunea razelor solare); a se înnegri; a se bronză.3) (despre plante) A-și pierde puțin seva (de căldură, de frig); a se usca puțin.4) fig. A suferi un eșec; a r	<bulg. pârļa, sb. prljiti
PÂRLIT	PÂRLÎ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A PÂRLI și A SE PÂRLI.3) și substantival fam. (despre persoane) Care nu dispune de mijloace de trai; sărac; nevoiaș; mizer.	/v. a (se) pârli
PÂRLITURĂ	PÂRLITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Loc pârliț (în special, de foc).2) reg. Porțiune de pădure cu copaci arși.	/a (se) pârli + suf. ~tură
PÂRLOAGĂ	PÂRLOÁ//GĂ ~ge	<i>f.</i>	Teren arabil lăsat special necultivat (timp de un an sau doi) pentru a-i spori fertilitatea; țelină. [G.-D. pârloagei]	<bulg. prelog, sb. parlog
A PÂRLOGI	A PÂRLOG//Î pers. 3 ~esc	<i>trans.</i>	(terenuri) A face să se pârlogească; a părăgini.	/Din pârloagă
A SE PÂRLOGI	A SE PÂRLOG//Î se ~ește	<i>intrans.</i>	(despre terenuri necultivate) A se transforma în pârloagă; a deveni pârloagă; a se acoperi cu buruieni; a se părăgini; a se înțelini.	/Din pârloagă
A PÂRPĂLI	A PÂRPĂL//Î ~esc	<i>trans.</i>	(carne sau alte alimente) 1) A frige puțin pe jărat, la frigare sau la para focului.2) A coace la repezeală, numai pe deasupra; a pripi. [Var. a perpelii]	<bulg. pripalja, sb. pripaliti
A SE PÂRPĂLI	A SE PÂRPĂL//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A-și expune corpul pentru un timp scurt la o sursă de căldură; a se încălzi ușor (la foc sau la soare); a se pripi.2) A se întoarce de pe o parte pe alta din cauza unei suferințe fizice sau sufletești; a se zvârcoli.3) fig. A nu-si găsi liniștea de gri	<bulg. pripalja, sb. pripaliti
PÂRȘ	PÂRȘ ~i	<i>m.</i>	Mamifer rozător de talie mică, cu ochi mari și cu coadă lungă, stufoasă, având blană deasă și moale.	<sl. pluchu
PÂRTIE	PÂRTI//E ~i	<i>f.</i>	1) Cărare făcută în zăpadă (prin băcătorire).2) Fâșie de teren special amenajată prin zăpadă pentru practicarea unor probe sportive de iarnă. [G.-D. pârției; Sil. -ti-e]	<sl. prutu, sb. prt, prtina
PÂRȚ	PÂRȚ	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda zgomotul produs de gazele eliminate din organism prin orificiul anal).	/Onomat.
PÂRȚAG	PÂRȚÁG	<i>n. pop.</i>	fam. 1) Înclinare spre ceartă (determinată de toane); arțag. • Arțagul își găsește ~ul omul pornit spre ceartă întotdeauna dă de bucluc.2) Dispoziție de moment, neașteptată și stranie; moft; naz; capriciu.	/pârț + suf. ~ag
PÂSLAR	PÂSLÁR ~i	<i>m.</i>	1) mai ales la pl. v. PÂSLĂ.2) Meșter de pâsle.	/pâslă + suf. ~ar
PÂSLĂ	PÂSL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Produs textil compact, obținut prin baterea în piuă a lânii sau a părului netors al unor animale, având diferite întrebuințări (la fabricarea pălăriilor, a încălțăminteii călduroase, ca material izolan etc.).2) Obiect de încălțăminte călduroasă (de iar	/cf. sl. plusti
PÂSLOS	PÂSL//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		Care este asemănător cu pâsla; des ca pâsla.	/pâslă + suf. ~os
PÂȘ	PÂȘ	<i>interj.</i>	(se folosește, de obicei repetat, pentru a imita zgomotul produs de mersul ușor sau în vârful picioarelor).	/Onomat.

PE	PE	<i>prep.</i>	I. 1) (exprimă un raport locativ, indicând suprafața unui obiect) Floarea e pe fereastră.2) (exprimă un raport temporal) A venit pe trei zile. Programa pe I trimestru.3) (exprimă un raport modal) A ieșit pe furiș.4) (exprimă un raport instrumental) Cu; cu	/<lat. super, per
PEAJ	PEÁJ	<i>n.</i>	Drept de a folosi o cale ferată străină pentru transportul de mărfuri.	/<fr. péage
PECENEG I	PECENĚ//G I ~gă (~gi, ~ge)	<i>ist.</i>	Care aparținea pecenegilor.	/<germ. Petschenege, fr. Petchenegues, rus. peceneg
PECENEG II	PECENĚ//G II ~gi	<i>m.</i>	ist. Persoană care făcea parte din uniunea de triburi de origine turcică, care la sfârșitul sec. IX–XI au migrat spre țărmul nordic al Mării Negre.	/<germ. Petschenege, fr. Petchenegues, rus. peceneg
PECENEGĂ	PECENĚĂ	<i>f.</i>	ist. mai ales art. Limba pecenegilor. [G.-D. pecenegei]	/<germ. Petschenége, fr. Petchenegues, rus. peceneg
PECETAR	PECETÁR ~i	<i>m.</i>	Lucrător specializat în confecționarea pecetilor.	/pecete + suf. ~ar
PECETE	PECÉ//TE ~ți	<i>f.</i>	1) Obiect constând dintr-o placă cu mâner, pe care sunt gravate în relief embleme și inscripții și care se aplică pe documente (spre a le autentifica); șampilă.2) Semn imprimat cu un astfel de obiect. • Închis (sau ferecat) cu șapte ~ti imposibil de afla	/<sl. peṭati
A PECETLUI	A PECETLU//Î ~iése	<i>tranz.</i>	1) (acte, scrisori, semnături etc.) A înzeștra cu o pecete (pentru a confirma autenticitatea); a șampilă.2) pop. (uși, seifuri etc.) A încuia aplicând și o pecete (pentru a identifica la deschidere integritatea); a sigila.3) fig. (prietenii, legăminte et	/<sl. peṭatilaṭi, ung. pecsételni
A SE PECETLUI	A SE PECETLU//Î pers. 3 se ~iése	<i>intrans.</i>	(despre impresii, amintiri, întâmplări etc.) A-și lăsa amprenta pentru un timp îndelungat; a se întipări; a se imprima.	/<sl. peṭatilaṭi, ung. pecsételni
PECHINEZ	PECHINÉZ ~i	<i>m.</i>	1) Rasă de câini cu păr lung și mătăsoș, cu picioare scurte și cu bot mic, turtit.2) Câine aparținând acestei rase.	/<fr. pékinois
PECHING	PECHÍNG	<i>n.</i>	Țesătură din mătase naturală, cu dungi, confecționată din fire de grosimi și culori diferite.	/Din Peking n. pr.
PECINGINE	PECÍNGIN//E ~i	<i>f.</i>	1) Boală contagioasă a pielii manifestată prin erupții, care, uscându-se, provoacă mâncărime și formează o crustă, care apoi se cojește, lăsând pete albicioase. • A se întinde (sau a se răspândi) ca ~ea a se extinde peste tot.2) fig. Rău care capătă o amp	/<lat. petigo, ~ginis
PECINGINOS	PECINGIN//ÓȘ ~oásă (~óși, ~oáse)		1) Care are (multe) pecingini; cu (multe) pecingini.2) Care are aspect de pecingine; asemănător cu pecinginea.	/pecingine + suf. ~os
PECTINĂ	PECTÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Substanță organică extrasă din țesuturi vegetale și întrebuințată, mai ales, la prepararea marmeladei și a gemurilor.	/<fr. pectine

PECTORAL	PECTORÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de piept; propriu pieptului. Durere ~ă. Os ~.2) Care este folosit în tratarea bolilor de piept. Infuzie ~ă.	/<fr. pectoral, lat. pectoralis
PECULIU	PECÚLIU	<i>n.</i>	1) (în antichitate) Sumă de bani care i se acorda unui sclav sau unui soldat roman la eliberare.2) Remunerație pe care o primește un condamnat după ispășirea pedepsei pentru munca în închisoare.	/<lat. peculium
PECUNIAR	PECUNIÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de bani; propriu banilor; bănesc. [Sil. -ni-ar]	/<fr. pécuniaire, lat. pecuniarius
PEDAGOG	PEDAGÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Lucrător din învățământ care se ocupă cu munca instructivă și educativă; specialist în pedagogie.	/<fr. pédagogue, ngr. paidagogós, lat. paedagogus
PEDAGOGIC	PEDAGÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de pedagogie; propriu pedagogiei. Procedeu ~.2) Care este în conformitate cu cerințele și normele pedagogiei. Tact ~.	/<fr. pédagogique, germ. pädagogisch
PEDAGOGIE	PEDAGOGÍE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul metodelor de instruire și de educare a tinerei generații. [G.-D. pedagogiei]	/<lat. paedagogia, fr. pédagogie
A PEDALA	A PEDAL//Á ~éz	<i>intrans.</i>	1) A acționa pedalele unui mecanism (pentru a-l pune sau a-l menține în funcțiune).2) fig. A manifesta insistență; a stăruî.	/<fr. pédaler
PEDALĂ	PEDÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	Dispozitiv acționat cu piciorul pentru punerea în funcțiune a unui mecanism.	/<fr. pédale
PEDALIER	PEDALIÉR ~e	<i>n.</i>	Ansamblu de pedale de la orgă (corespunzătoare sunetelor grave). [Sil. -li-er]	/<fr. pédalier
PEDANT	PEDÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv al</i>	1) (despre persoane) Care manifestă un spirit exagerat de disciplină și punctualitate (mai ales în lucruri neînsemnate); caracterizat prin meticulozitate deosebită.2) Care are pretenții de erudiție și de superioritate; doctoral.	/<fr. pédant, germ. Pedant
PEDANTERIE	PEDANTERÍ//E ~i	<i>f.</i>	v. PEDANTISM. [G.-D. pedanteriei]	/<fr. pédanterie
PEDANTISM	PEDANTÍSM	<i>n.</i>	1) Caracter pedant.2) Atitudine a celui pedant.	/<fr. pédantisme
PEDEAPSĂ	PEDEÁPSĂ pedéps	<i>f.</i>	1) Măsură luată împotriva cuiva pentru încălcarea unor norme sau legi. ~ corporală v. CORPORAL. • ~ capitală pedeapsă cu moartea.2) fig. Suferință (fizică sau morală) care este sau pare a fi o consecință a greșelilor comise. [G.-D. pedepsei]	/v. a (se) pedepsi
A PEDEPSI	A PEDEPS//Í ~esc	<i>trans.</i>	1) A face să sufere o pedeapsă; a supune unei pedepse.2) înv. A face să suporte chinuri fizice sau morale; a chinui; a tortura.	/<ngr. epédepsa
A SE PEDEPSI	A SE PEDEPS//Í mă	<i>intrans.</i>	înv. A se supune unor chinuri fizice sau morale; a se chinui.	/<ngr. epédepsa
PEDERAST	PEDERÁ//ST ~ști	<i>m.</i>	Persoană care practică pederastia; homosexual.	/<fr. pédéraste
PEDERASTIE	PEDERASTÍE	<i>f.</i>	Stare patologică manifestată prin atracție sexuală între bărbați; amor socratic; homosexualitate. [G.-D. pederastiei]	/<fr. pédérastie
PEDESTRAS	PEDESTRÁȘ ~i	<i>m. înv.</i>	Ostaș din trupele pedestre; infanterist; tălpaș.	/pedestru + suf. ~aș
PEDESTRIME	PEDESTRÍME	<i>f. înv.</i>	(colectiv de la pedestru) 1) Totalitate a ostașilor pedestri; infanterie.2) Multime de pedestrași.	/pedestru + suf. ~ime
PEDESTRU	PEDEȘ//STRU ~stră (~ștri, ~stre)	<i>și substantiv</i>	1) rar (despre persoane) Care merge pe jos.2) (despre ostași) Care se deplasează și luptă pe jos.	/<lat. pedester, ~tris

PEDIATRIC	PEDIÁTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de pediatrie; propriu pediatriei. [Sil. -di-a-tric]	/<fr. pédiatrique
PEDIATRIE	PEDIATRÍE	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul bolilor la copii; medicină infantilă. [G.-D. pediatriei; Sil. -di-a-tri-]	/<fr. pédiatrie
PEDIATRU	PEDIÁTR//U ~i	<i>m.</i>	Medic specializat în pediatrie. [Sil. -di-a-tru]	/<fr. pédiatre
PEDICHIURĂ	PEDICHIÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Operație constând în curățarea și lăcuirea unghiilor de la picioare, precum și în tăierea bățăturilor. [G.-D. pedichiurii]	/<fr. pédicure
PEDICHIURIST	PEDICHIURÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care profesază pedichiura.	/pedichiură + suf. ~ist
PEDICUL	PEDÍCUL ~e	<i>n.</i>	Formație anatomică (lungă și îngustă) care leagă un organ sau o parte a corpului de restul organismului.	/<fr. pédicule, lat. pediculus
PEDICULAT	PEDICULÁ//T ~tă (~ti, ~te)		Care are pedicul; cu pedicul.	/<fr. pédiculé
PEDICULOZĂ	PEDICULÓZĂ	<i>f.</i>	Stare patologică provocată de păduchi pe pielea corpului omenesc.	/<fr. pédiculose
PEDICUȚĂ	PEDICÚȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu tulpină culcată și ramificată, având frunze mici, aciculare, ce crește în pădurile montane; brădișor.	/pedică + suf. ~uță
PEDIGRIU	PEDIGRÍU	<i>n.</i>	1) Origine genealogică a unui animal de rasă pură (mai ales a unui cal).2) Document care indică această origine. [Sil. -griu]	/<engl., fr. pedigree
PEDIOMETRU	PEDIOMÉTR//U ~e	<i>n. med.</i>	Aparat pentru măsurarea înălțimii copiilor sugari. [Sil. -di-o-me-tru]	/<fr. pédiometre
PEDOGENEZĂ I	PEDOGÉNÉZĂ I	<i>f.</i>	1) Geneză a solurilor.2) Ramură a pedologiei care se ocupă cu studiul acestei geneze.	/<fr. pédogenese
PEDOGENEZĂ II	PEDOGÉNÉZĂ II	<i>f.</i>	Mod de reproducere la crustacee prin înmulțire în stare larvară.	/<fr. pédogenese
PEDOLOG	PEDOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în pedologie.	/<fr. pédologue
PEDOLOGIC	PEDOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de pedologie; propriu pedologiei.	/<fr. pédologique
PEDOLOGIE I	PEDOLOGÍE I	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul genezei, evoluției și componenței solurilor. [G.-D. pedologiei]	/<fr. pédologie
PEDOLOGIE II	PEDOLOGÍE II	<i>f.</i>	Ansamblu de concepții psihologice, biologice și sociologice care susțin că dezvoltarea copilului este determinată de ereditate și de influența mediului social. [G.-D. pedologiei]	/<fr. pédologie
PEDOMETRU	PEDOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	v. PODOMETRU.	/<fr. pedometre
PEDUNCUL	PEDÚNCUL ~i	<i>m.</i>	1) bot. Formație vegetală prin care floarea (inflorescența) sau fructul se leagă de ramură; coadă.2) anat. Formație în creier constând din substanță nervoasă albă și având formă de cordon.3) rar v. PEDICUL.	/<lat. pedunculus, fr. pédoncule
PEGAMOID	PEGAMOÍD	<i>n.</i>	Pânză de bumbac sau de in acoperită cu un strat de nitroceluloză colorată, care imită pielea.	/<fr. pégamod'de
PEGAS I	PEGÁ//S I ~și	<i>m.</i>	1) (în mitologia greacă) Ființă imaginară cu aspect de cal cu aripi.2) fig. Simbol al inspirației poetice.	/<fr. pégase
PEGAS II	PEGÁS II	<i>m.</i>	astr. Constelație din emisfera nordică a cerului.	/<fr. pégase

PEGRĂ	PÉGRĂ	<i>f. livr.</i>	Totalitate a elementelor interlope ale unei societăți.	/<fr. pegre
PEHBLENDĂ	PEHBLÉNDĂ	<i>f.</i>	Mineral radioactiv de culoare neagră, lucios, întrebuințat ca minereu (pentru extragerea uraniului, radiului etc.); uraninit.	/<fr. pechblende, germ. Pechblende
PEHLIVAN	PEHLIVÁN ~i	<i>m.</i>	1) înv. Actor de circ sau de bâlci care prezenta exerciții acrobatice ușoare; paiața; măscărici; comediant; saltimbanc.2) fig. Persoană care se ține de înșelăciuni; șarlatan; coțcar; escroc; panglicar.3) fam. Persoană pornită pe glume; om mucalit.	/<turc. pehlivan
PEHLIVĂNESC	PEHLIVÁN//ÉSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru pehlivani; de pehlivan.	/pelivan + suf. ~esc
PEHLIVĂNIE	PEHLIVÁNI//E ~i	<i>f.</i>	1) înv. Acrobație executată de un pehlivan.2) fig. Faptă de pehlivan.3) fam. Acțiune sau vorbă cu haz; ghidușie; glumă. [G.-D. pehlivăniei]	/pehlivan + suf. ~ănie
PEIORATIV	PEIORATÍV ~ă (~i, ~e)		(despre cuvinte, expresii, afirmații, elemente de limbă) Care comportă o idee de rău; care depreciază lucrul sau persoana denumită; depreciativ.	/<fr. péjorativ
PEISAGIST	PEISAGÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Autor de peisaje. [Sil. pe-i-]	/<fr. paysagiste
PEISAGISTIC	PEISAGÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de peisaj; propriu peisajului.2) (despre opere de artă) Care zugrăvește un peisaj. [Sil. pe-i-]	/peisaj + suf. ~istic
PEISAGISTICĂ	PEISAGÍSTICĂ	<i>f.</i>	Ramură a picturii care are ca obiect de reprezentare peisajele. [Sil. pe-i-]	/peisaj + suf. ~istică
PEISAJ	PEISÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Colț din natură reprezentând un ansamblu estetic.2) Reprezentare artistică (în pictură, literatură, muzică etc.) a unui colț din natură.3) Gen artistic corespunzător (pictural, literar, muzical etc.). [Sil. pe-i-]	/<fr. paysage
PEISAJER	PEISAJÉR ~ă (~i, ~e)		Care produce efectul de peisaj. [Sil. pe-i-]	/<fr. paysager
PELADĂ	PELÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare patologică care provoacă căderea parțială a părului, mai ales din cap; chelbe.	/<fr. pelade
PELAGIC	PELÁGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de fundul mării; propriu fundului mării. • Zonă ~că zonă în largul mărilor și oceanelor considerată de la adâncimea de două sute de metri până la fund. Organisme ~ce plante și animale care viețuiesc în zona pelagică.	/<fr. pélagique
PELAGRĂ	PELÁGRĂ	<i>f.</i>	Boală cauzată de insuficiența în alimentație a unor vitamine și manifestată prin tulburări digestive, nervoase și prin lezarea pielii și a mucoaselor.	/<fr. pellagre
PELAGROS	PELAGR//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) Care ține de pelagră; propriu pelagrei.2) Care este provocat de pelagră.3) și substantival Care suferă de pelagră.	/<fr. pellagreu
PELARGONIE	PELARGÓNI//E ~i	<i>f.</i>	1) Plantă erbacee decorativă cu frunze rotunde, păroase și cu flori roșii, roz sau albe, dispuse în umbele; mușcată.2) Floare a unei astfel de plante. [G.-D. pelargoniei]	/<germ. Pelargonie
PELERIN	PELERÍN ~i	<i>m.</i>	Persoană care face un pelerinaj.	/<fr. pelerin
PELERINAJ	PELERINÁJ ~e	<i>n.</i>	1) rel. Călătorie făcută de credincioși într-un loc considerat sfânt; hagealâc.2) Călătorie în locuri renumite din punct de vedere religios, istoric sau cultural.3) Trecere continuă.	/<fr. pelerinage

PELERINĂ	PELERÎN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Pardesiu larg, fără mâneci, care se încheie numai la gât.2) Accesoriu vestimentar de forma unui guler lat, care acoperă umerii (și bustul), purtat de femei peste palton sau peste rochie.	/<fr. pelerine
PELETIC	PELETÎ//C ~ce	<i>n.</i>	Pensulă folosită de olari pentru ornarea vaselor.	/Orig. nec.
PELICAN	PELICÂN ~i	<i>m.</i>	Pasăre migratoare acvatică, de talie mare, cu penaj alb, având cioc lung și gros, sub care se află o pungă, unde își depozitează hrana.	/<ngr. pelekan, lat. pelicanus, fr. pélican
PELICULAR	PELICULĂR ~ă (~i,		Care are aspect de peliculă; asemănător cu pelicula.	/<fr. pelliculaire
PELICULĂ	PELÍCUL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Bandă subțire, flexibilă și transparentă, de celuloid sau de alt material sintetic, folosită în industria fotografică și în cinematografie pentru înregistrarea imaginii și a sunetului; film.2) Strat fin format pe suprafața unei substanțe solide sau lichide	/<fr. pellicule, lat. pellicula
PELICULOGEN	PELICULOGEN ~ă (~i, ~e)		(despre unele materiale) Care poate forma pelicule; cu proprietatea de a forma pelicule.	/Din peliculă
PELIN	PELÍN	<i>m.</i>	Plantă erbacee amară la gust, cu tulpina erectă, ramificată, cu frunze verzi-cenușii pe față și argintii-surii pe dos și cu flori galbene aromate, folosită în medicină și în industria băuturilor alcoolice.	/<bulg. pelin
PELINARIȚĂ	PELINÁRIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Varietate de pelin, având frunze adânc crestate și păroase pe partea din dos, care crește pe marginile drumurilor și a ogoarelor și este folosită în medicină.	/pelin + suf. ~ăriță
PELINCĂ	PELÍN//CĂ ~ci	<i>f.</i>	reg. Bucată de țesătură folosită pentru înfășurarea sugarilor; scutec. • A ieși din ~ci a) a depăși vârsta când trebuie înfășat; b) a fi foarte tânăr, fără experiență.	/<ung. pelenka, ucr. pelinka
PELINIȚĂ	PELINÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Varietate de pelin, dar cu tulpina mai mică, păroasă și de culoare surie, care crește prin locuri aride.	/pelin + suf. ~iță
PELOTĂ	PELÓT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Pernă mică (de obicei atârnată în cui) în care se înfig acele pentru a nu se pierde; pernă de ace.2) Joc sportiv cu mingea, originar din regiunile bascilor.	/<fr. pelote
PELTEA	PELT//EÁ ~éle	<i>f.</i>	1) Produs de cofetărie sub formă de pastă gelatinoasă transparentă, preparat din suc de fructe fiert cu (mult) zahăr; jeleu.2) fig. Vorbire sau scriere lipsită de concizie; comunicare orală sau scrisă prolixă.	/<turc. pélte, ngr. peltés
PELTIC	PELTÍ//C ~că (~ci, ~ce)		1) (despre persoane) Care rostește cu greu și neclar unele consoane; cepeleag.2) (despre vorbire) Care trădează o rostire defectuoasă.	/<turc. peltek
PELTICĂRIE	PELTICĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	Vorbire peltică. [G.-D. pelticăriei]	/peltic + suf. ~ărie
A SE PELTICI	A SE PELTIC//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	rar 1) (despre persoane) A fi peltic; a vorbi rostind cu greu și denaturând unele sunete (c, ș, j etc.).2) A vorbi cu greutate și neclar (ca un peltic).	/Din peltic
PELTICIE	PELTICÍ//E ~i	<i>f.</i>	Defectul celui peltic. [G.-D. pelticieii]	/peltic + suf. ~ie
PELUR	PELÚR	<i>adj. invar.</i>	: Hârtie ~ hârtie foarte fină, puțin translucidă, folosită pentru copii la mașina de scris.	/<fr. pelure

PELUZĂ	PELŪZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Teren (într-o grădină, într-un parc etc.) acoperit cu iarbă deasă și tunsă scurt; gazon. [G.-D. peluzei]	/<fr. pelouse
PELVIAN	PELVI//ĂN ~ănă (~éni, ~éne)		Care ține de pelvis; din regiunea pelvisului. • Centură ~ănă oasele ce formează bazinul (la om și la animalele superioare). Poziție (sau prezentare) ~ănă poziție anormală a fătului la naștere, cu bazinul înainte. [Sil. -vi-an]	/<fr. pelvien
PELVIS	PÉLVIS ~uri	<i>n. anat.</i>	Parte a scheletului omenesc situată la baza trunchiului și formată din oasele iliace; bazin.	/<lat. pelvis
PEMPANT	PEMPÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>livr.</i>	(despre persoane) 1) Care este îmbrăcat în haine elegante.2) Care denotă eleganță; cu purtare plăcută; cochet.	/<fr. pimpant
PENAJ	PENÁJ ~uri	<i>n.</i>	1) Totalitate a penelor unei păsări.2) Smoc de pene (colorate) folosit ca podoabă la pălării, la chipiuri sau la coifuri.	/<fr. pennage
PENAL	PENÁL ~ă (~i, ~e)	<i>jur.</i>	Care ține de urmărirea și de pedepsirea infractorilor; cu caracter represiv. • Cod ~ culegere de legi în care se definesc infracțiunile și se stabilesc pedepsele corespunzătoare. Proces ~ proces intentat împotriva unui infractor cu scopul de a obține pede	/<lat. poenalis, fr. pénal
PENALICEȘTE	PENALICÊȘTE	<i>adv.</i>	Din punct de vedere penal; sub aspect penal.	/penal + suf. ~icește
PENALIST	PENALÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Jurist specializat în dreptul penal.	/<fr. pénaliste
PENALITATE	PENALIT//ATE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter a ceea ce este pasibil de o pedeapsă judiciară conform prevederilor legii.2) sport Abatere a unui sportiv în cadrul unei competiții penalizată de arbitru conform regulamentului de joc.3) Sancțiune aplicată cuiva (în urma încălcării unei legi,	/<fr. pénalité
A PENALIZA	A PENALIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane vinovate de încălcarea unor legi, regulamente, reguli etc.) A supune unei sancțiuni. ~ un infractor. Arbitrul ~at un atacant.	/<fr. pénaliser
PENALTI	PENÁLTI ~uri	<i>n.</i>	Lovitură de pedeapsă executată de la 11 metri la fotbal și de la 7 metri la handbal în poarta echipei adverse.	/<fr., engl. penalty
PENAR	PENÁR ~e	<i>n.</i>	Cutiută dreptunghiulară în care elevii își poartă accesoriile pentru scris.	/<germ. Pennal
PENAT	PENÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre frunze) Care are nervurile secundare sau foliolele dispuse simetric ca firele de puf ale unei pene.	/<lat. pennatus, fr. penné
PENAȚI	PENÁȚI	<i>m. pl.</i>	1) (în mitologia romană) Zei ocrotitori ai casei și ai familiei. 2 Statuie a acestor zei.3) fig. Vatră părintească; cămin.	/<lat. penates
PENDINTE	PENDÍNTE	<i>adj. invar.</i>	1) Care este în subordine; dependent de cineva sau ceva; subordonat. Asociație ~.2) jur. Care este în curs de anchetare. Proces ~.3) fig. Care nu este încă soluționat; care nu și-a găsit rezolvarea. Problemă ~.	/<lat. pendens, ~ntis, fr. pendant
PENDUL	PENDŪL ~e	<i>n.</i>	1) Corp solid suspendat care, sub acțiunea unei forțe, poate oscila în jurul unui punct sau al unei axe fixate. 2) Dispozitiv care, oscilând, reglează funcționarea unui mecanism.	/<fr. pendule, lat. pendulus

PENDULĂ	PENDŪLĂ		Ceas de perete a cărui funcționare este reglată de un pendul. [G.-D. pendulei]	/<fr. pendule, lat. pendulus
A PENDULA	A PENDUL//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (mai ales despre obiecte în mișcare) A se mișca alternativ dintr-o parte în alta (ca un pendul); a oscila; a se balansa.2) fig. (despre persoane) A nu se putea hotărî; a sta la îndoială; a șovăi, a ezita; a oscila; a balansa.	/Din pendul
PENDULAR	PENDULÁR ~ă (~i,		(despre mișcări) Care ține de pendul; propriu pendulelor.	/pendul + suf. ~ar
PENEL	PENÉL ~uri	<i>n.</i>	1) Pensulă mică cu care se pictează.2) fig. Măiestrie artistică a unui pictor; stil propriu unui pictor.	/<it. pennelo
PENEPLENĂ	PENEPLÉN//Ă ~e	<i>f.</i>	Suprafață de teren plană sau ușor undulată, care se formează în urma eroziunii și transformării materialului dintr-o regiune.	/<fr. pénéplaine
PENET	PENÉT ~uri	<i>n.</i>	1) v. PENAJ.2) Mulțime de pene.	/pană + suf. ~et
A PENETRA	A PENETR//Ă ~éz		1. tranz. (medii, obiecte sau organisme) A parcurge dintr-o parte în alta; a străbate.2. intrans. A intra (într-un mediu), avansând cu greu; a pătrunde; a răzbate; a răzbi.	/<fr. pénétrer, lat. penetrare
PENETRABIL	PENETRÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi penetrat de ceva; care lasă să treacă ceva prin sine. Strat ~. Țesătură ~ă.	/<fr. pénétrable
PENETRABILITATE	PENETRABILITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter penetrabil.2) Caracter penetrant. Grad de ~.	/<fr. pénétrabilité
PENETRANT	PENETRÁN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care penetrează; care răzbește. Raze ~te. • Plagă ~tă plagă care străbate țesuturile în adâncime.2) Care produce o senzație puternică; pătrunzător. Miros ~.3) Care pătrunde până în adânc; pătrunzător. Privire ~tă.4) Care pătrunde în esența lucrurilor.	/<fr. pénétrant
PENETRAȚIE	PENETRÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Trecere prin masa unui obiect sau a unui material. • Arteră de ~ arteră de circulație care face legătura între o localitate și împrejurimile ei.2) Adâncime până la care pătrunde un corp în altul. [G.-D. penetratiei]	/<fr. pénétration
PENI	PĒNI ~	<i>m.</i>	Monedă divizionară engleză, egală cu a suta parte dintr-o liră sterlină.	/<engl. penny
A PENI	A PEN//Î ~ésc	<i>tranz.</i>	reg. 1) (păsări) A lipsi de pene și de fulgi prin smulgere; a jumuli.2) (pene de păsări) A pregăti pentru întrebuințare (umplerea pernelor, plapumelor, saltelelor etc.) rupând puful de pe cotor.3) fam. (persoane) A supune unei pedepse corporale; a bate ta	/Din pană
A SE PENI	A SE PENÍ mă penésc	<i>intrans.</i>	reg. fam. A face (concomitent) schimb de băți (unul cu altul); a se bate; a se pieptăna.	/Din pană
PENIBIL	PENÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care produce o impresie neplăcută; cu proprietatea de a provoca o jenă supărătoare.	/<fr. pénible
PENICILINĂ	PENICILÍNĂ	<i>f.</i>	Antibiotic sub formă de pulbere albă sau gălbuie, cu acțiune bactericidă, obținut din unele specii de mucegai.	/<fr. pénicilline
PENINSULAR	PENINSULÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care este caracteristic pentru peninsule; de peninsulă.3) și substantival Care locuiește pe o peninsulă.	/<fr. péninsulaire
PENINSULĂ	PENÍNSUL//Ă ~e	<i>f.</i>	Porțiune de uscat care înaintază adânc în mare, fiind scăldată de apă din trei părți.	/<lat. peninsula, fr. péninsule

PENIS	PÉNIS ~uri	<i>n.</i>	Organ genital masculin; membru.	/<fr. pénis, lat. penis
PENITENCIAR I	PENITENCIÁR I ~e	<i>n.</i>	Instituție corecțională în care își ispășesc pedeapsa persoane private de libertate; închisoare; pușcărie. [Sil. -ci-ar]	/<fr. pénitencier
PENITENCIAR II	PENITENCIÁR II ~ă (~i, ~e)		Care ține de închisori; propriu închisorilor.	/<fr. pénitencier
PENITENT	PENITÉN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană supusă unei penitențe.	/<fr. pénitent, lat. poenitens, ~ntis
PENITENȚĂ	PENITÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	rel. 1) Pedeapsă impusă de biserică pentru ispășirea păcatelor; canon.2) Mărturisire a păcatelor cu scopul de a le ispăși; pocăință.	/<lat. poenitentia, fr. pénitence, it. penitenza
PENIȚĂ	PENÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la pană) 1) La-mă mică concavă de metal, cu vârf ascuțit și despicat, care, fixată la un toc și muiată în cerneală, servește la scris. ~ de aur. • Ce-i scris cu ~a nu tai cu bărdița ce e scris, scris rămâne.2) Plantă erbacee cu frunze penate	/pană + suf. ~iță
A PENSA	A PENS//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (mai ales fire de păr de pe unele porțiuni ale corpului) A smulge cu pensa.2) (obiecte de îmbrăcăminte) A înzes-tra cu pense.	/<fr. pincer
PENSĂ	PÉNS//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Instrument de metal format din două brațe unite la unul dintre capete, folosit pentru apucarea obiectelor care nu pot fi (sau nu trebuie) luate cu mâna.2) Cută interioară făcută la o haină pentru a-i diminua dimensiunile și a-i da o anumită formă.	/<fr. pince
PENSIE	PÉNSI//E ~i	<i>f.</i>	1) Asigurare materială acordată cetățenilor care nu pot lucra. ~ de invaliditate.2) Sumă de bani plătită lunar unei persoane pentru limită de vârstă. • ~ alimentară plată impusă prin lege unei persoane pentru întreținerea altei persoane. (de obicei, minor	/<fr. pension, lat. pensio, ~onis
PENSION	PENSI//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	(în trecut) 1) Instituție instructiv-educativă particulară sau publică, destinată, mai ales, copiilor de nobili.2) Clădire unde se afla această instituție. [Sil. -si-on]	/<fr. pension, germ. Pension
A PENSIONA	A PENSION//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se pensioneze; a trimite la pensie.2) A susține cu pensie. [Sil. -si-o-]	/<fr. pensionner, germ. Pensionieren
A SE PENSIONA	A SE PENSION//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A ieși la pensie; a deveni pensionar. [Sil. -si-o-]	/<fr. pensionner, germ. Pensionieren
PENSIONAR	PENSIONÁR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care primește pensie.2) Persoană internată într-un azil sau într-un ospiciu.3) Persoană aflată în pensiune la cineva. [Sil. -si-o-]	/<fr. pensionnaire, germ. Pensionär
PENSIONAT	PENSIONÁT ~e	<i>n.</i>	1) v. PENSION.2) Durata aflării unui elev într-un pension. [Sil. -si-o-]	/<fr. pensionnat, germ. Pensionat
PENSIUNE	PENSIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Asigurare cu adăpost și hrană (sau numai cu hrană) în schimbul unei plăți.2) Local unde se acordă o astfel de asigurare.3) Plată pentru o asemenea asigurare. [Sil. -si-u-]	/<fr. pension

A PENSULA	A PENSUL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (suprafețe) A vopsi cu pensula.2) (părți afectate ale organismelor) A badijona cu un dezinfectant, folosind o pensulă specială.	/Din pensulă
PENSULĂ	PÉNSUL//Ă ~e	<i>f.</i>	Instrument de vopsit sau de colorat, constând dintr-un smoc de păr sau din fire sintetice, prins într-o coadă (de lemn, de metal etc.).	/<germ. Pinsel
PENTACORD	PENTACÓRD ~uri	<i>n.</i>	1) (în antichitate) Liră cu cinci coarde.2) Ansamblu de cinci sunete succesive ale unei scări muzicale.	/<fr. pentacorde
PENTADACTIL	PENTADACTÍL ~ă (~i, ~e)		1) (despre membrele anterioare sau posterioare ale unor animale) Care este prevăzut cu cinci degete.2) (despre unele animale) Care are cinci degete la membrele anterioare sau posterioare.	/<fr. pentadactyle
PENTAEDRU	PENTAÉDR//U ~e	<i>n.</i>	Poliedru cu cinci fețe. [Sil. -ta-e-dru]	/<fr. pentaedre
PENTAGON	PENTAG//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Poligon cu cinci laturi și cinci unghiuri.	/<fr. pentagone, germ. Pentagon, lat. pentagonus
PENTAGONAL	PENTAGONÁL ~ă (~i, ~e)		1) (despre suprafețe) Care are forma unui pentagon.2) (despre corpuri geometrice) Care are la bază un pentagon.	/pentagon + suf. ~al
PENTAGRAMĂ	PENTAGRÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	(în antichitate) Figură în formă de stea cu cinci colțuri, folosită ca talisman. [Sil. -gra-]	/<fr. pentagramme
PENTAMETRU	PENTAMÉTR//U ~i	<i>m.</i>	(în metrica antică) Vers dactilic compus din cinci picioare. [Sil. -tru-]	/<ngr. pentámetron, fr. pentametre
PENTASILABIC	PENTASILÁBI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre cuvinte) Care constă din cinci silabe.	/<fr. pentasyllabique
PENTATEUH	PENTATÉUH ~uri	<i>n.</i>	Parte componentă a Bibliei, cuprinzând primele cinci cărți ale Vechiului Testament.	/<lat. Pentateuchus, fr. pentateuque
PENTATLON	PENTATL//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Probă sportivă complexă ce cuprinde cinci exerciții diferite, care trebuie îndeplinite de aceiași sportivi. [Sil. -tlon]	/<fr. pentathlon
PENTATLONIST	PENTATLONÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Sportiv care practică pentatlonul. [Sil. -tlo-]	/pentatlon + suf. ~ist
PENTAVALENT	PENTAVALÉN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre elemente chimice) Care are valența cinci; cu valența cinci.	/<fr. pentavalent
PENTELEU	PENTELEÉ//U ~ie	<i>n.</i>	Varietate de cașcaval preparat din laptele de oi muls toamna.	/Din Penteleu n. pr.
PENTICOSTAL	PENTICOSTÁL ~i	<i>m.</i>	Persoană făcând parte dintr-o sectă creștină care, în urma posturilor severe și a serviciilor divine foarte lungi, ajunge la stări convulsive.	/<engl. pentecostal
PENTICOSTAR	PENTICOSTÁR ~e	<i>n.</i>	Carte bisericească care include rânduiala slujbelor oficiale între Paști și Rusalii.	/<ngr. pentikostarión
PENTODĂ	PENTÓD//Ă ~e	<i>f.</i>	Tub electronic cu cinci electrozi.	/<fr. pentode
PENTRU	PÉNTRU	<i>prep.</i>	I. 1) (exprimă un raport de destinație) Haine pentru copii. • Pentru puțin formulă de răspuns politicos celui care mulțumește pentru un serviciu.2) (exprimă un raport final) Cu scopul; în scopul; în vederea. Învață pentru a avea cunoștințe.3) (exprimă un	/Din printru
PENULTIM	PENÚLTIM ~ă (~i, ~e)		Care precedă pe ultimul; care este al doilea de la urmă. ~a lecție.	/<lat. paenultimus

PENUMBRĂ	PENÚMBR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Zonă luminată slab; semiobscuritate; semiîntuneric.2) Zonă de trecere între lumină și umbră.	/<fr. pénombre
PENURIE	PENURÍE	<i>f. livr.</i>	1) Lipsă acută a unor bunuri necesare; criză.2) Sărăcie mare; mizerie. [G.-D. penuriei]	/<fr. pénurie
PEON I	PEÓN I ~i	<i>m.</i>	(în America Latină) Țăran sărac, care muncește cu ziua la un moșier. [Sil. pe-on]	/<fr. péon, sp. peón
PEON II	PEÓN II ~i	<i>m.</i>	Picior de vers clasic, format din patru silabe, dintre care una lungă. [Sil. pe-on]	/<fr. péon, lat. paeon
PEPENAR	PEPENÁR ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care se ocupă cu cultivarea pepenilor.2) Vânzător de pepeni.	/pepene + suf. ~ar
PEPENĂRIE	PEPENĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Loc unde se cultivă pepeni; bostănărie.2) Magazin (sau raion într-un magazin) unde se vând pepeni. [G.-D. pepenăriei]	/pepene + suf. ~ărie
PEPENE	PÉPEN//E ~i	<i>m.</i>	1) (de obicei urmat de determinativul verde) Plantă leguminoasă comestibilă, cu tulpină târâtoare, având la coacere, fructul mare, sferic, cu coaja verde și cu miez, de obicei, roșu, succulent și dulce.2) Fruct al acestei plante. • A-și ieși din ~i a-și pi	/<lat. pepo, pepinis
PEPENOAICĂ	PEPENÓAI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Varietate de pepene verde, având fructul lunguiț și coaja vărgată cu dungii de culoare verde-închis și verde-deschis.	/pepene + suf. ~oaică
PEPINIERĂ	PEPINIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Teren agricol rezervat pentru cultivarea și înmulțirea materialului săditor. ~ legumicolă. • ~ piscicolă rezervor special amenajat pentru producerea puietului de pește.2) fig. Instituție care pregătește în permanentă specialiști într-un anumit domeniu	/<fr. pépiniere
PEPINIERIST	PEPINIERÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Lucrător la o pepinieră. [Sil. -ni-e-]	/<fr. pépiniériste
PEPIT I	PEPÍT I	<i>adj. invar.</i>	(despre țesături) Care are pătrate mici sau romburi de diferite culori, ce alternează între ele.	/<germ. Pepita
PEPIT II	PEPÍT II	<i>n.</i>	Țesătură cu mici desene în formă de pătrate mici sau romburi, având duferite culori ce alternează între ele.	/<germ. Pepita
PEPITĂ	PEPÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Bucată de metal nativ, în special din aur.	/<fr. pépite
PEPLU	PÉPLU ~ri	<i>n.</i>	(în antichitatea greco-romană) Mantie scurtă, confecționată dintr-o țesătură ușoară, pe care o purtau femeile, prinzând-o pe umeri cu o agrafă. [Sil. pe-plu]	/<lat. peplum
PEPSIC	PÉPSI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de pepsine; propriu pepsinelor.	/<fr. pepsique
PEPSI-COLA	PÉPSI-CÓLA	<i>f.</i>	Băutură răcoritoare acidulată, preparată din esență de cola. [Var. pepsi]	/<engl. pepsi-cola
PEPSINĂ	PEPSÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Ferment solubil secretat de sucul gastric.2) Medicament obținut din astfel de ferment, extras din mucoasa stomacului unor animale.	/<fr. pepsine, germ. Pepsin
PER	PER	<i>prep.</i>	Pentru; de fiecare. Zece lei per kg.	/ it., germ. per
PERCAINĂ	PERCAÍNĂ	<i>f.</i>	Pulbere cristalină inodoră, de culoare albă, solubilă în apă, folosită ca anestezic local.	/<fr. percad'ne

PERCAL	PERCÁL ~e	<i>n.</i>	1) Pânză fină de bumbac, rezistentă, folosită, mai ales, la confecționarea parașutelor și a coșurilor de pernă.2) la pl. Varietăți ale unei astfel de pânze.	/<germ. Perkal, fr. percale
A PERCEPE I	A PERCÉPE I percép	<i>tranz.</i>	(obiecte și fenomene din lumea înconjurătoare) A cunoaște prin mijlocirea organelor de simț și prin reflectarea în conștiință; a sesiza prin simțuri și cu ajutorul gândirii. Urechea omului nu ~ ultrasunetele.	/<lat. percipere
A PERCEPE II	A PERCÉPE II percép	<i>tranz.</i>	(impozite, taxe, sume de bani etc.) A primi în calitate de contribuție sau de amendă (de la persoane sau întreprinderi).	/<lat. percipere
PERCEPTIBIL I	PERCEPTÍBIL I ~ă (~i, ~e)		1) (despre obiecte și fenomene din lumea înconjurătoare) Care poate fi perceput; sesizabil. Foșnet abia ~.2) Care poate fi pătruns cu mintea; ușor de înțeles; inteligibil; sesizabil.	/<fr. perceptible
PERCEPTIBIL II	PERCEPTÍBIL II ~ă (~i, ~e)		(despre sume, impozite etc.) Care poate fi încasat.	/<fr. perceptible
PERCEPTIBILITATE	PERCEPTIBILITÁTE	<i>f.</i>	Caracter perceptibil.	/<fr. perceptibilité
PERCEPTIV	PERCEPTÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de facultatea de a percepe; referitor la această facultate.2) Care poate percepe; în stare să perceapă.	/<fr. perceptif
PERCEPTOR	PERCEPTÓR ~i	<i>m. înv.</i>	Funcționar însărcinat cu încasarea impozitelor și a taxelor oficiale.	/<lat. perceptor, fr. percepteur
PERCEPȚIE I	PERCÉPȚI//E I ~i	<i>f.</i>	1) Proces psihic prin care obiectele și fenomenele din realitate sunt percepute direct cu ajutorul organelor de simț.2) Imagine a obiectelor și fenomenelor înconjurătoare rezultată din acest proces psihic.3) Capacitate perceptivă. [G.-D. percepției]	/<lat. perceptio, ~onis, fr. perception
PERCEPȚIE II	PERCÉPȚI//E II ~i	<i>f. înv.</i>	1) Oficiu de încasare a impozitelor și a taxelor.2) Clădire în care se află acest oficiu. [G.-D. percepției]	/<lat. perceptio, ~onis, fr. perception
PERCHEZIȚIE	PERCHEZÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	Cercetare a unei încăperi, a unei persoane suspectate sau a domiciliului acesteia de reprezentanții organelor în drept în scopul descoperirii corpurilor delictuale sau a altor probe materiale. [G.-D. percheziției; Sil. -ți-e]	/<fr. perquisition, lat. perquisitio, ~onis
A PERCHEZIȚIONA	A PERCHEZIȚION//Ă	<i>tranz.</i>	(persoane, locuințe) A supune unei percheziții. [Sil. -ți-o-]	/<fr. perquisitionner
PERCICĂ	PERC//ÍCĂ ~ele	<i>f.</i>	reg. 1) Smoc de păr lăsat puțin pe frunte; moț.2) Șuviță de păr care acoperă fruntea unui cal; perciune.	/<turc. pürçek
PERCIUNE	PERCIÚN//E ~i	<i>m.</i>	1) Șuviță de păr (la bărbați) care acoperă tâmpla și care se prelungește în jos pe obraz.2) Barbă care crește de o parte și de alta a feței, de la tâmplă până la bărbie; favorit.3) rar Șuviță de păr care acoperă fruntea unui cal; percică.	/<turc. perçem
A PERCUTA	A PERCUT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) med. (bolnavi sau regiuni ale corpului) A lovi ușor și repetat cu degetele pentru a determina o afecțiune internă pe baza sunetului produs.2) (capsa sau focosul unei încărcături explozive) A lovi cu percutorul pentru a provoca aprinderea explozibilului	/<fr. percuter

PERCUTANT	PERCUTÁN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre proiectile, focoasele sau capsele lor) Care explodează la percuție sau la atingerea unui obstacol. Obuz ~. • Perforator ~ perforator mecanic al cărui sfredel acționează prin lovire.	/<fr. percutant
PERCUTOR	PERCUT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Piesă metalică la o armă de foc, care, lovind în capsă sau focosul unei încărcături explozive, provoacă detonația.	/<fr. percuteur
PERCUȚIE	PERCÚȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Metodă de detectare și diagnosticare a unei afecțiuni pe baza sunetului rezultat prin lovirea ușoară și repetată a unei părți a corpului.2) Procedeu de producere a sunetelor, prin lovirea unei membrane, a unei lame sau a unei plăci metalice cu un ciocă	/Din fr. percussion
PERCUȚIONIST	PERCUȚIONÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Muzicant care asigură acompaniamentul la un instrument de percuție. [Sil. -ți-o-]	/<fr. percussionniste
PERDAF	PERDÁF ~uri	<i>n.</i>	Radere contra direcției de creștere a părului. • A trage cuiva un ~ a muștra aspru pe cineva; a muștrului.	/<turc. perdah
PERDEA	PERD//EÁ ~éle	<i>f.</i>	1) Bucată de țesătură care se atârână la ferestre (uneori la uși, la paturi etc.) în scop decorativ sau pentru a ascunde ceva vederii. • A avea ~ la ochi a) a nu observa; b) a nu înțelege ceva. A pune cuiva ~ (sau ~ele) la ochi a împiedica pe cineva să înt	/<turc. perde
A PERDELUI	A PERDELU//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	1) A acoperi cu o perdea.2) fig. A învălui ca o perdea.	/perdea + suf. ~ălui
PERDIȚIE	PERDÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	rar Stare de degradare morală; decădere. [G.-D. perdiției]	/<fr. perdition
PERECHE	PERÉCH//E ~i	<i>f.</i>	1) Grup de două obiecte de același fel întrebuintate împreună. O ~ de ciorapi.2) Grup de două persoane de sex opus aflate într-o anumită legătură; cuplu. O ~ de dansatori. O ~ aleasă.3) Grup de două animale de aceeași specie. O ~ de găini. O ~ de boi.4) F	/<lat. paric[u]la
PEREGRIN	PEREGRÍN ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care face un pelerinaj; pelerin.2) Persoană care cutreieră lumea.	/<lat. peregrinus, fr. pérégrin, it. pellegrino
A PEREGRINA	A PEREGRIN//Á ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre credincioși) A merge timp îndelungat (pe jos) spre un loc considerat sfânt; a face un pelerinaj.2) A călători prin locuri îndepărtate sau prin țări străine; a cutreiera lumea.	/<fr. pérégriner, lat. peregrinare
PEREGRINAJ	PEREGRINÁJ ~e	<i>n.</i>	rel. Călătorie făcută de credincioși într-un loc considerat sfânt; hagialâc; pelerinaj.	/peregrin + suf. ~aj
PEREMPTORIU	PEREMPTÓRI//U ~e (~i)		Care este de netăgăduit; imposibil de a fi contestat; evident; vădit; neîndoielnic.	/<lat. peremptorius, fr. péremptoire
PEREN	PERÉN ~ă (~i, ~e)		1) (despre plante) Care trăiește și rodește mai mulți ani, având rădăcină persistentă; cu capacitatea de a trăi și de a rodi mai mulți ani de-a rândul; vivace.2) fig. Care durează un timp îndelungat; de lungă durată; persistent; dăinuitor.	/<lat. perennis, fr. pérenne
PERENITATE	PERENITÁT//E	<i>f.</i>	Caracter peren; continuitate; perpetuitate; eternitate. ~ea ființei omenești.	/<fr. pérennité
PERETE	PERÉ//TE ~ți	<i>m.</i>	1) Parte verticală a unei clădiri sau a unei încăperi. • ~ în ~ având un perete comun. De ~ care se poate pune, atârna pe perete. Între patru ~ți a) la adăpost; b) în taină; în secret. A se da cu capul de ~ți (sau de toti ~tii) a fi în stare de disperare	/<lat. paries, ~tis

PEREU	PERÉU ~ri	<i>n.</i>	Căptușeală de piatră aplicată pe o suprafață înclinată pentru a preveni surparea sau eroziunea.	/<fr. perré
PERFECT I	PERFÉCT I	<i>n.</i>	lingv. Ansamblu de forme verbale care exprimă o acțiune efectuată și terminată până la momentul vorbirii; trecut.	/<lat. perfectus, germ. Perfekt
PERFECT II	PERFÉCT II	<i>adv.</i>	1) Foarte bine; excelent.2) (în replici) De acord; așa este; exact.	/<lat. perfectus, germ. Perfekt
PERFECT III	PERFÉC//T III ~tă (~ți, ~te)		Care corespunde tuturor cerințelor; lipsit de defecte; desăvârșit; ireproșabil; absolut; complet; impecabil. • Număr ~ număr întreg egal cu suma divizorilor lui pozitivi. A avea ~tă dreptate a avea dreptate deplină.	/<lat. perfectus, germ. Perfekt
A PERFECTA	A PERFECT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(acorduri, tranzacții etc.) A aduce la o formă definitivă; a definitiva.	/Din perfect
PERFECTIBIL	PERFECTÍBIL ~ă (~i,		Care poate fi perfecționat; care se pretează la perfecționare.	/<fr. perfectible
PERFECTIV	PERFECTÍV ~ă (~i, ~e)		(despre verbe) Care are forma ce indică începutul și sfârșitul acțiunii, neindicând durata ei.	/<fr. perfectif, germ. perfektiv
PERFEȚIE	PERFÉȚIE	<i>f.</i>	v. PERFECȚIUNE.	/<lat. perfectio, ~onis, fr. perfection
A PERFEȚIONA	A PERFEȚION//Ă	<i>tranz.</i>	A face să se perfecționeze. [Sil. -ți-o-]	/<fr. perfectionner
A SE PERFEȚIONA	A SE PERFEȚION//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A face să devină mai bun din punct de vedere calitativ; a apropia de perfecțiune; a desăvârși. ~ un mecanism. ~ metodele de diagnosticare.2) A-și ridica calificarea, acumulând cunoștințe noi într-un domeniu de activitate. [Sil. -ți-o-]	/<fr. perfectionner
PERFEȚIUNE	PERFECȚIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Caracter perfect.2) Lucru sau ființă perfectă. [G.-D. perfecțiunii; Sil. -ți-u-]	/<lat. perfectio, ~onis, fr. perfection
PERFID	PERFÍ//D ~dă (~zi, ~de)		1) (despre persoane) Care, sub masca aparent binevoitoare, ascunde gânduri dușmănoase; care înșală încrederea cuiva trădându-l; viclean; insidios.2) (despre fenomene, acțiuni, lucruri etc.) Care este periculos, fără să pară astfel.	/<fr. perfide
PERFIDIE	PERFIDÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Caracter perfid; fățarnicie; ipocrizie; vicleanie.2) Faptă sau vorbă perfidă; fățarnicie; ipocrizie. [G.-D. perfidiei]	/<fr. perfidie
A PERFORA	A PERFOR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A supune unei operații de găurire; a străpunge, făcând găuri. ~ foile unui registru.2) A face să se perforeze.	/<fr. perforer, lat. perforare
A SE PERFORA	A SE PERFOR//Ă pers. 3 se ~ează	<i>intrans.</i>	1) A se deteriora prin apariția de găuri; a se găuri.2) (despre organe sau țesuturi) A căpăta o gaură (din cauza unei boli).	/<fr. perforer, lat. perforare
PERFORANT	PERFORÁN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care perforază.2) (despre tendoane, artere etc.) Care străbate spațiile interosoase.3) (despre boli, procese inflamatorii etc.) Care provoacă perforarea unui organ sau a unui țesut.	/<fr. perforant
PERFORATOR I	PERFORAT//ÓR I ~oăre	<i>n.</i>	Unealtă, mașină sau aparat de perforat.	/<fr. perforateur, lat. perforator
PERFORATOR II	PERFORAT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Muncitor specializat în operații de perforare.	/<fr. perforateur, lat. perforator

PERFORAȚIE	PERFORĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A PERFORA.2) Gaură apărută în urma operației de străpungere.3) Deschizătură într-un organ sau țesut cauzată de o boală. [G.-D. perforației; Sil. -ți-e]	/<fr. perforation, lat. perforatio, ~onis
PERFORMANȚĂ	PERFORMĂNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Rezultat (deosebit de bun) obținut de o persoană într-o competiție sportivă.2) Succes deosebit obținut într-un domeniu de activitate; record.3) tehn. Indice calitativ de funcționare sau de randament (al unui motor, sistem tehnic, al unei mașini-unelte	/<fr. performance
PERFORMER	PERFORMÉR ~ă (~i,	<i>m. și f.</i>	Sportiv sau echipă de sportivi care a obținut o performanță.	/<engl. performer
PERFUZIE	PERFÚZI//E ~i	<i>f. med.</i>	Metodă de tratament constând în introducerea lentă și dozată, de obicei în venă, a unei cantități de sânge sau de substanță medicamentoasă.	/<fr. perfusion
PERFUZOR	PERFUZ//ÓR ~oăre	<i>n. med.</i>	Instrument folosit pentru perfuzie.	/<fr. perfuseur
PERGAMENT	PERGAMÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Piele de animal prelucrată special, pe care se scria în trecut.2) Text scris pe astfel de piele.3) Hârtie puțin transparentă prin care nu răzbate grăsimea sau umezeala, întrebuințată, mai ales, ca ambalaj pentru produse alimentare.	/<lat. pergamenum, germ. Pergament
PERGAMENTOS	PERGAMENT//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		1) Care are proprietăți asemănătoare cu ale pergamentului; ca pergamentul.2) Care are aspect de pergament; asemănător cu pergamentul.	/pergament + suf. ~os
PERGOLĂ	PÉRGOL//Ă ~e	<i>f.</i>	Construcție ușoară într-un parc sau într-o grădină, constând dintr-o rețea de grinzi susținute de piloni, pe care se întind plante agățătoare decorative.	/<fr., it. pergola
A PERIA	A PERI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (haine, încălțăminte etc.) A curăța cu ajutorul unei perii.2) (părul, fuioarele) A pieptăna cu o perie specială.3) fig. (lucrări, texte etc.) A aduce la condiția necesar (redactând și scoțând lucrurile în plus); a cizela.4) fig. fam. A lăuda în mod exa	/Din perie
PERIANT	PERIÁNT ~e	<i>n. bot.</i>	Înveliș floral alcătuit din caliciu și corolă; potir. [Sil. -ri-ant]	/<fr. périanthe, germ. Perianth
PERIATRITĂ	PERIATRÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare patologică manifestată prin inflamarea țesuturilor din jurul unei articulații. [Sil. -ri-at-]	/<fr. périarthrite
PERICARD	PERICÁRD ~e	<i>n. anat.</i>	Membrană care învelește inima.	/<fr. péricarde
PERICARDIC	PERICÁRDI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de pericard; propriu pericardului.	/<fr. péricardique
PERICARDITĂ	PERICARDÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare patologică constând în inflamarea pericardului.	/<fr. péricardite
PERICARP	PERICÁRP ~e	<i>n. bot.</i>	Parte exterioară a unui fruct care constituie învelișul protector al semințelor.	/<fr. péricarpe
PERICARPATIC	PERICARPÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care este situat în jurul sau în preajma munților Carpați.	/peri- + carpatic
PERICICLU	PERICÍCLU ~ri	<i>n. bot.</i>	Strat extern al rădăcinii și tulpinii plantelor.	/<fr. pericycle
A PERICLITA	A PERICLIT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A expune unui pericol; a primejdi.	/<fr. périliter
PERICOL	PERÍCOL ~e	<i>n.</i>	Situație care amenință existența sau integritatea cuiva sau a ceva; circumstanță amenințătoare; primejdie.	/<lat. periculum, it. pericolo

PERICULOS	PERICUL//ÓS ~oasă (~ósi, ~oáse)		(despre situații, ființe) Care prezintă pericol; primejdios.	/<lat. periculosus, it. pericoloso
PERICULOZITATE	PERICULOZITÁTE	<i>f.</i>	Caracter periculos.	/periculos + suf. ~itate
PERIDROM	PERIDRÓM ~uri	<i>n.</i>	1) Galerie acoperită care înconjoară un edificiu la nivelul pământului, servind ca loc de plimbare.2) (la templele antice) Spațiu exterior cuprins între peretele naosului și colonadă.	/<fr. péridrome
PERIE	PÉRI//E ~i	<i>f.</i>	1) Obiect constând dintr-o placă (de lemn sau de alt material), în care sunt înfipte mănunchiuri mici de fire (de păr, metalice sau sintetice) folosit, în special, la curățat. ~ de haine. ~ de dinți. ~ de scărmanat. • Des ca ~a foarte des.2) Pensulă mare	/Orig. nec.
PERIER	PERIÉR ~i	<i>m.</i>	1) Meșter care confecționează perii și pensule.2) Negustor de perii. [Sil. -ri-er]	/perie + suf. ~er
PERIETOR	PERIET//OR ~oáre(~óri, ~oáre)		(despre unele organe de mașini) Care curăță, piaptână, scarmână. [Sil. -ri-e-]	/a peria + suf. ~tor
PERIFERIC	PERIFÉRI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de periferie; propriu periferiei. Cartier ~.2) fig. Care este de importanță redusă; secundar.	/<fr. périphérique
PERIFERIE	PERIFERÍ//E ~i	<i>f.</i>	Parte situată la margine. • De la ~ a) din provincie; provincial; b) de mică importanță. [G.-D. periferiei]	/<lat. péripheria, fr. périphérie, germ. Peripherie
PERIFRASTIC	PERIFRÁSTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care conține o perifrază; care realizează o perifrază. Construcție ~că • Formă ~că formă verbală compusă cu ajutorul unui verb auxiliar.	/<fr. périfrastique, germ. periphrastisch
PERIFRAZĂ	PERIFRÁZ//Ă ~e	<i>f. lingv.</i>	1) Procedeu de înlocuire a unui cuvânt prin mai multe cuvinte care redau același sens.2) Îmbinare de cuvinte ce substituie un termen unic.	/<ngr. périfraser
PERIGEU	PERIGÉ//U ~e	<i>n. astr.</i>	1) Punct de pe orbita unui satelit al Pământului aflat la o distanță minimă de centrul acestuia.2) Interval de timp în care un satelit trece prin acest punct.	/<fr. périgée, lat. perigaeum
PERIHELIU	PERIHÉLI//U ~i	<i>n. astr.</i>	1) Punct de pe orbita unui satelit al Soarelui aflat la o distanță minimă de centrul acestuia.2) Interval de timp în care un satelit trece prin acest punct. [Sil. -liu]	/<fr. périhélie, lat. perihelium
A SE PERIMA	A SE PERIM//Á pers. 3 se ~eáză	<i>intrans.</i>	1) (despre idei, concepții) A-și pierde valoarea o dată cu trecerea timpului; a deveni neactual.2) (despre acțiuni judiciare) A se anula în mod automat din cauza depășirii termenului prevăzut de lege.	/<fr. périmer
PERIMETRIC	PERIMÉTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de perimetru; propriu perimetrului.	/<fr. périmétrique
PERIMETRU	PERIMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	1) mat. Suma lungimilor tuturor laturilor unui poligon.2) Linie marginală a unui contur închis.3) Limită a teritoriului unei localități sau a unei zone anumite.	/<fr. périmetre
PERIMONTAN	PERIMONTÁN ~ă (~i, ~e)		(despre forme de relief, regiuni etc.) Care este situat la poalele, în jurul munților.	/peri- + montan

A SE PERINDA	A SE PERINDĂ pers. 3 se perindă	<i>intrans.</i>	A trece unul după altul (prin fața ochilor).	/pe + rând
PERINEAL	PERINEÁL ~ă (~i, ~e)	<i>anat.</i>	Care ține de perineu; propriu perineului. [Sil. -ne-al]	/<fr. périneal
PERINEU	PERINÉ//U ~e	<i>n.</i>	Parte a organismului situată între organele genitale externe și anus.	/<fr. périnée
PERINIȚĂ	PERINÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	mai ales art. 1) Dans popular executat în cerc într-un tempo vioi, în care o fată iese în centru, ținând în mână o batistă, își alege un băiat cu care îngenunchează pe această batistă și îl sărută, urmând ca băiatul să-și aleagă altă fată și să repete ace	/<sb. perină + suf. ~iță
PERINOC	PERIN//ÓC ~oáce	<i>n.</i>	Bucată de lemn care se fixează deasupra osiei pentru a susține dricul carului.	/<rus. perenoga
PERIOADĂ I	PERIOÁD//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Diviziune de timp caracterizată prin anumite evenimente; epocă.2) Interval de timp în decursul căruia se desfășoară un anumit proces; fază; stadiu.3) fiz. Interval de timp după care se repetă un fenomen. [G.-D. perioadei; Sil. -ri-oa-]	/<lat. periodus, ngr. periodos, fr. période
PERIOADĂ II	PERIOÁD//Ă II ~e	<i>f.</i>	1) gram. Construcție constând din câteva unități sintactice, care formează un tot armonios.2) geol. Subdiviziune a unei ere geologice.3) muz. Parte unitară dintr-o compoziție muzicală constând din mai multe fraze. [G.-D. perioadei; Sil. -ri-oa-]	/<lat. periodus, ngr. periodos, fr. période
PERIOADĂ III	PERIOÁD//Ă III ~e	<i>f. chim.</i>	Rând din tabelul periodic al elementelor. [G.-D. perioadei; Sil. -ri-oa-]	/<lat. periodus, ngr. periodos, fr. période
PERIODIC	PERIÓDI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și adverbial</i>	1) Care ține de o perioadă; propriu unei perioade.2) Care se reproduce regulat la anumite intervale de timp; ciclic. • Publicație ~că publicație care apare la intervale egale de timp. Sistem ~ sistem de clasificare a elementelor chimice după proprietățile	/<lat. periodicus, ngr. periodikós, fr. périodique
PERIODICITATE	PERIODICIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	Caracter periodic. ~atea unei reviste. • Legea ~ății lege conform căreia proprietățile fizice și chimice ale elementelor variază periodic în funcție de locul acestora în sistemul periodic. ~atea elementelor repetarea proprietăților elementelor chimice car	/<fr. périodicité
A PERIODIZA	A PERIODIZ//Á ~éz	<i>trans.</i>	(evoluția unor fenomene sau a unor științe) A împărți pe perioade. [Sil. ri-o-]	/perioadă + suf. ~iza
PERIODONȚIU	PERIODÓNȚIU	<i>n.</i>	Țesut în care se țin dintele. [Sil. ri-o-]	/<engl. periodontium
PERIOST	PERIÓST ~uri	<i>n. anat.</i>	Înveliș extern al oaselor. [Sil. -ri-ost]	/<fr. périoste
PERIOSTITĂ	PERIOSTÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare patologică constând în inflamarea periostului. [Sil. -ri-o-]	/<fr. périostite
PERIPATETIC	PERIPATÉTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de peripatetism; propriu peripatetismului.	/<fr. péripatétique
PERIPATETICIAN	PERIPATETICI//ÁN ~éni	<i>m.</i>	1) Adept al peripatetismului.2) Intelectual căruia îi place să discute plimbându-se. [Sil. -ci-an]	/<fr. péripatéticien
PERIPATETISM	PERIPATETÍSM	<i>n.</i>	Doctrină filozofică a lui Aristotel și a adeptilor săi.	/<fr. péripatétisme
A PERIPATETIZA	A PERIPATETIZ//Á ~éz	<i>intrans.</i>	A discuta probleme de știință sau de filozofie plimbându-se (cum obișnuia Aristotel).	/peripatetic + suf. ~iza

PERIPEȚIE	PERIPEȚÍ//E ~i	f.	1) Întâmplare imprevizibilă și impresionantă care intervine în viața cuiva; istorie.2) Întreprindere riscantă (descrisă într-o operă literară); pățanie; aventură. [G.-D. peripeției]	/<fr. péripétie
PERIPLU	PERÍPL//U ~e	n.	Călătorie de lungă durată pe mare. [Sil. -plu]	/<fr. périple
PERISABIL	PERISÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care se poate strica ușor. Producție ~ă.2) fig. Care nu este veșnic; supus dispariției.	/<fr. perissable
PERISABILITATE	PERISABILITÁT//E	f.	Caracter perisabil. ~ea producției.	/perisabil + suf. ~itate
PERISCOP	PERISC//ÓP ~oápe	n.	mil. Aparat optic pentru efectuarea observărilor dintr-un adăpost (tranșee, blindaj etc.), din tancuri sau din submarine.	/<fr. périscopes
PERISFERĂ	PERISFÉRĂ	f.	Înveliș extern al Pământului (până la adâncimea de 1200 km).	/<fr. péricosphere
PERISIP	PERISÍP ~uri	n.	Fâșie de pământ pe malul mării, formată din aluviuni, care mărginește un liman sau o lagună.	/Orig. nec.
PERISTALTIC	PERISTÁLTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de peristaltism; propriu peristaltismului. Dereglare ~că.	/<fr. péristaltique
PERISTALTISM	PERISTALTÍSM	n.	Ansamblu de contracții musculare ale unor organe interne cavitare (stomac, intestin etc.) care propulsează conținutul acestora.	/<fr. péristaltisme
PERISTIL	PERISTÍL ~uri	n.	1) (în arhitectura antică) Galerie formată dintr-un șir de coloane, care mărginește o clădire.2) Coloadă care înfrumusețează fațada unui edificiu.	/<fr. péristyle
PERIȘOARĂ	PERIȘOÁR//Ă ~e	f.	Preparat culinar în formă de cocoloș, făcut din carne tocată (amestecată de obicei cu orez), folosit la pregătirea unor mâncăruri (supă, ciorbă, sos).	/pară + suf. ~ișoară
PERIȘOR	PERIȘÓR ~i	m.	(diminutiv de la păr) Plantă erbacee cu tulpina subțire, având frunze late, ovale și păroase, care crește în regiunile cu climă temperată.	/păr + suf. ~ișor
PERITONEU	PERITONÉ//U ~e	n.	Înveliș membranos al organelor cavității abdominale.	/<lat. peritoneum, germ. Peritoneum
PERITONITĂ	PERITONÍT//Ă ~e	f.	Stare patologică constând în inflamarea peritoneului.	/<fr. péritonite
PERJ	PERJ ~i	m.	reg. Pom fructifer cu fructe cărnoase și zemoase, de culoare albastră-roșiatică sau gălbuie, având sâmbure cu înveliș dur, mare și aproape plat; prun.	/Din perjă
PERJĂ	PÉRJ//Ă ~e	f.	reg. Fruct al perjului; prună.	/<săs. piersch
PERJĂRIE	PERJÁRÍ//E ~i	f.	reg. Loc unde cresc mulți perji; livadă de perji.	/perj + suf. ~ărie
A PERLA	A PERL//Ă ~éz	tranz.	1) A împodobi cu perle.	/<fr. perler
PERLAT	PERLÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care este împodobit cu perle.2) Care are aspect de perlă; asemănător cu perlele.3) Grevă ~tă grevă în care muncitorii opresc lucrul în întreprindere numai la o fază de producție.	/<fr. perlé
PERLĂ	PÉRL//Ă ~e	f.	1) Formație, de regulă sferică, de culoare argintie, cu luciu de sidef, care se formează în scoicile unor moluște și este utilizată la confecționarea bijuteriilor; mărgăritar.2) Bijuterie din această formație.3) Element decorativ de formă sferică întrebui	/<fr. perle, it. perla, germ. Perle

PERLINGUAL	PERLINGUÁL ~ă (~i, ~e)		(despre medicamente) Care se administrează fiind ținut sub limbă până la absorbție (pentru a avea o acțiune mai rapidă).	/<germ. perlingual
PERLON	PERLÓN	<i>n.</i>	1) Fibră sintetică, elastică și rezistentă obținută din produse petroliere și din gaze de sondă.2) Țesătură din astfel de fibre, folosită pentru confecționarea ciorapilor și a lenjeriei.	/<germ. Perlon, fr., rus. perlon
PERMANENT I	PERMANÉNT I ~e	<i>n.</i>	Ondulație a părului, făcută printr-un procedeu special, pentru a se menține o perioadă îndelungată.	/<fr. permanent
PERMANENT II	PERMANÉN//T II ~tă (~ți, ~te)		1) Care există fără întrerupere; cu durată lungă; neîntrerupt; continuu. Relații ~te.2) Care funcționează în permanență. Consiliu ~.	/<fr. permanent
A PERMANENTIZA	A PERMANENTIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se permanentizeze.	/permanent + suf. ~iza
A SE PERMANENTIZA	A SE PERMANENTIZ//Ă	<i>intrans.</i>	A deveni permanent; a se menține neschimbat în timp.	/permanent + suf. ~iza
PERMANENȚĂ	PERMANÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Caracter permanent; continuitate. • În ~ fără întrerupere; continuu; neîncetat.2) (la unele întreprinderi sau instituții) Secție care funcționează permanent.	/<fr. permanence
PERMANGANAT	PERMANGANÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Sare a acidului permanganic. • ~ de potasiu substanță cristalină, de culoare violet-închisă, solubilă în apă, folosită ca oxidant și ca dezinfectant.	/<fr. permanganate
PERMANGANIC	PERMANGÁNI//C ~că (~ci, ~ce):		Acid ~ acid foarte oxigenat al manganului.	/<fr. permanganique
PERMEABIL	PERMEÁBIL ~ă (~i, ~e)		(despre materiale) Care permite să treacă un lichid sau un gaz. [Sil. -me-a-]	/<fr. perméable
PERMEABILITATE	PERMEABILÍTÁTE	<i>f.</i>	Caracter permeabil. [Sil. -me-a-]	/<fr. perméabilité
A PERMEABILIZA	A PERMEABILIZ//Ă	<i>tranz.</i>	A face să devină permeabil. [Sil. -me-a-]	/<fr. permeabiliser
PERMEANȚĂ	PERMEÁNȚĂ	<i>f.</i>	fiz. Mărime magnetică egală cu raportul dintre fluxul magnetic ce străbate un circuit și tensiunea magnetică din lungul acestui circuit. [sil. -me-an-]	/<fr. perméance
PERMIAN I	PERMIÁN I	<i>n.</i>	Ultima perioadă a erei paleozoice. [Sil. -mi-an]	/<fr. permien
PERMIAN II	PERMIÁN II ~ă (~i, ~e)		Care ține de ultima perioadă a erei paleozoice; propriu acestei perioade. [Sil. -mi-an]	/<fr. permien
PERMIS	PERMÍS ~e	<i>n.</i>	Autorizație oficială scrisă în virtutea căreia posesorul acesteia poate beneficia de anumite drepturi sau poate exercita o anumită activitate.	/<fr. permis
PERMISIE	PERMÍSI//E ~i	<i>f.</i>	Învoire dată unui militar de a părăsi serviciul un timp limitat. [G.-D. permisiei]	/<fr. permission, lat. permissio, ~onis
PERMISIUNE	PERMISIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Aprobare de a realiza ceva. [G.-D. permisiunii; Sil. -si-u-]	/<fr. permission, lat. permissio, ~onis
A PERMITE	A PERMÍTE permít	<i>tranz.</i>	1) (acțiuni) A da voie (să se efectueze ori să aibă loc); a îngădui; a încuviința. ~ organizarea mitingului.2) (construit cu dativul subiectului și urmat, de regulă, de un conjunctiv sau de un infinitiv) A-și da voie în mod conștient; a-și asuma dreptul;	/< lat. permittere, fr. permettre

A PERMUTA	A PERMUTÁ permút	<i>tranz.</i>	1) A face să se permute.2) mat. (elemente) A schimba locurile între ele.	/<fr. permuter, lat. permutare
A SE PERMUTA	A SE PERMUTÁ mă permút	<i>intranz.</i>	A trece (cu serviciul) dintr-un loc în altul.	/<fr. permutter, lat. permutare
PERMUTABIL	PERMUTÁBIL ~ă (~i,		Care poate fi permutat.	/<fr. permutable
PERMUTARE	PERMUT//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A PERMUTA și A SE PERMUTA2) mat. Operație prin care două sau mai multe elemente își schimbă locurile.	/v. a (se) permuta
PERNĂ	PÉRN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Obiect de forma unui sac scurt și pătrat, umplut cu pene (lână sau vată), care se pune sub cap în timpul somnului; căpătâi. • ~ de călcat ustensilă asemănătoare cu un astfel de obiect, folosită la călcatul obiectelor de îmbrăcăminte, în special al mâne	/<sb. perina
PERNICIOS	PERNICI//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) Care este periculos pentru sănătate; dăunător sănătății. Febră ~oasă.2) fig. Care are o acțiune dăunătoare; nociv. Doctrină ~oasă. [Sil. -ci-os]	/<lat. perniciosus, fr. pernicieux
PERNIȚĂ	PERNÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la pernă) 1) Obiect în formă de pernă mică (de obicei atârnat în cui) în care se înfig acele pentru a nu se pierde.2) Piesă de croitorie, confecționată din vată, care se aplică la umerii unor obiecte de îmbrăcăminte.3) v. PERINITĂ. [G.-D. pe	/pernă + suf. ~iță
PERNUȚĂ	PERNÚȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la pernă) 1) v. PERNIȚĂ.2) (la feline) Parte proeminentă și moale a extremității labei.	/pernă + suf. ~uță
PERON	PER//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Platformă într-o gară, situată de-a lungul căii ferate și servind la înlesnirea urcării și coborârii pasagerilor din vagoane.2) Platformă, de obicei acoperită, situată în fața intrării principale a unei clădiri.	/<fr. perron
PERONEU	PERONÉ//U ~e	<i>n. anat.</i>	Os subțire și lung situat (împreună cu tibia) între gleznă și genunchi.	/<fr. péroné
PERONINĂ	PERONÍNĂ	<i>f.</i>	Substanță narcotică cu acțiune mai puternică decât morfina.	/<fr. péronine
A PERORA	A PEROR//Ă ~éz		1. intranz. A vorbi mult și cu emfază.2. tranz. rar (idei, probleme, teze etc.) A susține cu multă ardoare.	/<fr. pérorer
PERORAȚIE	PERORÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A PERORA.2) Parte de încheiere a unei cuvântări, rostită pe un ton patetic.	/<lat. peroratio, ~onis
PEROXID	PEROXÍ//D ~zi	<i>m.</i>	Oxid care conține un număr foarte mare de atomi de oxigen.	/<fr. peroxyde
PERPENDICULAR	PERPENDICULÁR ~ă (~i, ~e)		(despre drepte sau plane) Care formează unghiuri drepte prin întretăiere cu o altă dreaptă sau un alt plan.	/<lat. perpendicularis, germ. pendikular, fr. perpendiculaire
PERPENDICULARITATE	PERPENDICULARITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter perpendicular.2) Poziție perpendiculară.	/<fr. perpendicularité
PERPER	PÉRPER ~i	<i>m.</i>	Monedă de aur bizantină care a circulat (cu stemă proprie) în sec. XIV-XV și în țările române.	/<ngr. ipérpyron
A PERPETUA	A PERPETU//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se perpetueze. [Sil. -tu-a]	/<fr. perpétuer, lat. perpetuare

A SE PERPETUA	A SE PERPETU//Ă pers. 3 se ~ează	<i>intrans.</i>	(despre procese, acțiuni etc.) A fi perpetuu; a dura constant (mereu sau timp îndelungat); a se menține veșnic. [Sil. -tu-a]	/<fr. perpétuer, lat. perpetuare
PERPETUITATE	PERPETUIT//ĂTE ~ăți	<i>f.</i>	Caracter perpetuu; perenitate; continuitate; eternitate. ~atea spațiului cosmic. [Sil. -tu-i-]	/<fr. perpétuité, germ. Perpetuität
PERPETUU	PERPÉTU//U ~ă (~i, ~e)		Care durează la nesfârșit; cu existență nesfârșită; veșnic; etern. [Sil. -tu-u-]	/<lat. perpetuus
PERPETUUM	PERPÉTUUM: ~ móbile		1) Mecanism tehnic imaginar care ar fi capabil să funcționeze fără încetare, să producă energie sau să efectueze un lucru mecanic, fără a primi energie din exterior. 2) Piesă muzicală instrumentală cu ritm rapid, alcătuită din sunete de valoare mică și ega	/Cuv. lat.
PERPLEX	PERPLÉ//X ~xă (~cși, ~xe)		(despre persoane și despre manifestările lor) Care manifestă surprindere și nedumerire; cu uimire și dezorientare. Înfrățire ~xă.	/<fr. perplexe, lat. perplexus, germ. Perplex
PERPLEXITATE	PERPLEXIT//ĂTE	<i>f.</i>	Stare a celui perplex.	/<fr. perplexité
PERSAN I	PERSÁN I ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Iranului (în trecut Persiei) sau este originară din Iran.	/<fr. persan
PERSAN II	PERSÁN II ~ă (~i, ~e)		Care aparține Iranului (în trecut Persiei) sau populației lui.	/<fr. persan
PERSANĂ I	PERSÁNĂ I	<i>f.</i>	mai ales art. Limba persanilor.	/<fr. persan
A PERSECUTA	A PERSECUTĂ persecút	<i>trans.</i>	1) (persoane) A urmări insistent, pricinuind neplăceri; a prigoni. 2) fig. (despre idei, sentimente, amintiri) A urmări în permanență; a nu slăbi nici pentru un moment; a prigoni; a roade; a măcina.	/<fr. persécuter
PERSECUTOR	PERSECUT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care persecută; prigonitor.	/<fr. persécuteur
PERSECUȚIE	PERSECÚȚI//E ~i	<i>f.</i>	v. A PERSECUTA. • Mania ~ei anomalie psihică a unor persoane obsedate de ideea fixă că sunt mereu persecutate. [G.-D. persecuției]	/<fr. persécution, lat. persecutio, ~onis
PERSEIDE	PERSEÍDE	<i>f.</i>	pl. Ploaie periodică de stele din direcția constelației Perseu, care se produce la mijlocul lunii august.	/<fr. perséides
A PERSEVERA	A PERSEVER//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	A manifesta statornicie (în acțiuni, atitudini, concepții, sentimente etc.); a sta cu fermitate pe aceeași poziție; a stăruia; a persista; a insista.	/<fr. perseverer, lat. perseverare
PERSEVERENT	PERSEVERÉN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre persoane) Care perseverează; stăruitor; tenace; insistent.	/<fr. persévérant
PERSEVERENȚĂ	PERSEVERÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Caracter perseverent; tenacitate; insistentă; stăruință. [G.-D. perseverenței]	/<fr. persévérance, lat. perseverantia
PERSIANĂ	PERSI//ĂNĂ ~éne	<i>f.</i>	Oblon făcut din scândurele înguste, așezate orizontal și paralel (ce pot fi apropiate sau depărtate între ele), folosit pentru a proteja încăperea de lumina prea puternică a Soarelui sau de ploaie; jaluza. [Sil. -si-a-]	/<fr. persienne
A PERSIFLA	A PERSIFL//Ă ~éz	<i>trans.</i>	A trata cu batjocură; a lua în râs; a zeflemisi.	/<fr. persifler

PERSIFLANT	PERSIFLÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care persiflează; care ia în râs; zeflemist; batjocoritor. Zâmbet ~.	/<fr. persiflant
PERSIFLATOR	PERSIFLAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	Care persiflează; care ia în râs; zeflemist.	/a persifla + suf. ~tor
A PERSISTA	A PERSISTÁ persíst	<i>intrans.</i>	1) A manifesta statornicie (în acțiuni, atitudini, concepții, sentimente etc.); a sta cu fermitate pe aceleași poziții; a stăru; a persevera; a insista.2) A-și perpetua existența; a continua să fie; a dăinui; a stăru; a dura. Mirosul mai persistă.	/<fr. persister, lat. persistere
PERSISTENT	PERSISTÉN//T ~tă (~ți, ~te)		Care persistă; care durează un timp îndelungat; peren; dăinuitor. • Frunze ~te frunze care se mențin verzi pe arbori și în timpul iernii.	/<fr. persistant, germ. Persistenz
PERSISTENȚĂ	PERSISTÉNȚĂ	<i>f.</i>	Caracter persistent.	/<fr. persistence, germ. Persistenz
PERSONĂ	PERSONÁ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Reprezentant al speciei umane privit în ansamblul trăsăturilor sale fizice și psihice; ființă umană; om; individ; ins.2) Om (sau organizație) luat în raport cu societatea și privit ca subiect cu drepturi și cu obligații.3) lingv. Categorie gramaticală,	/<lat. persona, germ. Person, fr. personne
PERSONAJ	PERSONÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Persoană care joacă un rol important în viață sau în societate.2) Persoană care figurează într-o operă literară.3) Erou al unei opere literare, muzicale, teatrale sau cinematografice.4) Figură umană reprezentată într-o operă plastică.	/<fr. personnage, it. personaggio
PERSONAL I	PERSONÁL I	<i>n.</i>	1) Totalitate de persoane salariate (dintr-o întreprindere sau dintr-o instituție).2) Categorie de angajați din cadrul unei întreprinderi sau instituții care efectuează o muncă cu același specific. ~ul tehnic.	/<lat. personalis, germ. Personell, Personal, it. personale
PERSONAL II	PERSONÁL II ~ă (~i, ~e)		1) Care aparține unei persoane ca individ izolat; al unei singure persoane; particular; privat; individual. Transport ~.2) Care ține de o persoană; propriu unei persoane; individual. Dosar ~. • Răspundere ~ă răspundere care i se atribuie cuiva sau pe care	/<lat. personalis, germ. Perssonel, it. personale
PERSONALISM	PERSONALÍSM	<i>n.</i>	1) Atitudine subiectivă; subiectivism.2) Curent filozofic care susține că persoana este valoarea supremă.	/<fr. personnalisme
PERSONALIST I	PERSONALÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		1) Care manifestă personalism; subiectivist.2) Care ține de personalism; propriu personalismului.	/<fr. personnaliste
PERSONALIST II	PERSONALÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al personalismului.	/<fr. personnaliste
PERSONALITATE	PERSONALIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Totalitate de trăsături morale și/sau intelectuale proprii unei persoane, prin care aceasta se individualizează.2) Persoană cu aptitudini și calități morale deosebite; persoană marcantă. ~ politică. [G.-D. personalității]	/<fr. personnalite, germ. Personalität
A PERSONALIZA	A PERSONALIZ//Á ~éz	<i>trans.</i>	rar 1) v. A PERSONIFICA.2) A prezenta prin ceea ce este personal, individual; a individualiza.	/<fr. personnaliser

A PERSONIFICA	A PERSONIFICĂ personífic	<i>tranz.</i>	1) (animale, plante, fenomene, lucruri) A înzestra cu însușiri omenești; a umaniza.2) (caractere, calități, defecte etc.) A prezenta dând expresie materială; a exemplifica printr-o persoană sau printr-un personaj; a întruchipa; a întrupa; a încarna. El pe	/<fr. personnifier
PERSONIFICARE	PERSONIFICĂRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A PERSONIFICA.2) Figură de stil constând din atribuirea unui animal sau unui obiect însușiri omenești.	/v. a personifica
PERSPECTIVĂ	PERSPECTIVĂ ~e	<i>f.</i>	1) Aspect agreabil al unui colț de natură văzut de la o anumită distanță.2) Aspect al unui obiect văzut din depărtare. ~a porților orașului.3) Modalitate de interpretare; punct de vedere. Fenomen social cercetat în ~ istorică.4) mat. Reprezentare tridimen	/<fr. perspective
PERSPICACE	PERSPICĂCE	<i>adj. invar.</i>	1) (despre persoane) Care este dotat cu spirit pătrunzător; capabil să pătrundă ușor în esența lucrurilor; profund.2) (despre persoane și despre manifestările lor) Care vedește spirit de pătrundere; cu finețe spirituală; pătrunzător; subtil; sagace.	/<fr. perspicace
PERSPICACITATE	PERSPICACITĂTE	<i>f.</i>	Caracter perspicace.	/<fr. perspicacité
A PERSUADA	A PERSUADĂ ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane) A convinge să creadă sau să facă ceva. [Sil. -su-a-]	/<fr. persuader
PERSUASIUNE	PERSUASIUNĂ ~i	<i>f.</i>	Caracter persuasiv. [Sil. -su-a-si-u-]	/<fr. persuasion
PERSUASIV	PERSUASIV ~ă (~i,		Care persuadează; capabil să convingă; convingător.	/<fr. persuasif
PERȘ	PERȘ ~e	<i>n.</i>	1) Prăjină folosită la sărituri (acrobatic) în înălțime.2) Număr de circ executat cu această prăjină.	/<fr. perche
PERTINAX	PERTINĂX	<i>n.</i>	Material izolat confecționat din straturi suprapuse de hârtie sintetică și întrebuințat pe larg în electrotehnică.	/<fr. pertinax, germ. Pertinax
PERTINENT	PERTINENT ~tă (~ți, ~te)		1) Care se potrivește perfect; pe potrivă; adecvat.2) (despre elemente ale limbii) Care este dotat cu o anumită funcție în cadrul unui sistem.	/<fr. pertinent, lat. pertinens
PERTINENȚĂ	PERTINENȚĂ	<i>f.</i>	Caracter pertinent.	/<fr. pertinence, lat. pertinentae
A PERTRACTA	A PERTRACTĂ ~éz	<i>tranz.</i>	(probleme, fapte etc.) A discuta îndelung și sub toate aspectele; a examina amănunțit.	/<lat. pertactare
PERTU	PERTU	<i>adv.</i>	: A fi ~ cu cineva a numi „tu” pe cineva; a tutui.	/<germ. per du
A PERTURBA	A PERTURBĂ ~éz	<i>tranz.</i>	(procese, fenomene, acțiuni etc.) A abate de la desfășurarea normală; a împiedica de a funcționa sau de a se desfășura normal; a tulbura. ~ recepția emisiunilor. ~ transportul. [Și perturb]	/<fr. perturber, lat. perturbare
PERTURBAȚIE	PERTURBĂȚIE ~i	<i>f.</i>	1) v. A PERTURBA.2) Lipsă de regularitate în funcționarea unui sistem sau a unui fenomen.3) Modificare în rău în viața unui individ sau a unei colectivități. • ~i atmosferice totalitate a fenomenelor electromagnetice din atmosferă care preced schimbarea î	/<fr. perturbation, lat. perturbatio, ~onis
PERUCĂ	PERUCĂ ~ci	<i>f.</i>	Coafură de păr fals. [G.-D. perucii]	/<fr. perruque
PERUCHERIE	PERUCHERIE ~i	<i>f.</i>	Atelier unde se confecționează peruci.2) Magazin unde se vând peruci.	/perucă + suf. ~ărie

PERUCHIER	PERUCHIÉR ~i	<i>m.</i>	1) Meșter de peruci.2) Vânzător de peruci. [Sil. -chi-er]	/<fr. perruquier
PERUS	PERÚS ~i	<i>m.</i>	Specie de papagal având ciocul lung și coada ascuțită, care imită sunetele articulate.	/<fr. perruche
PERUZZA	PERUZ//EÁ ~éle	<i>f.</i>	1) Mineral opac, de culoare albastră-deschisă sau verzuie, întrebuințat ca piatră semiprețioasă; turcoază. 2) Piatră semiprețioasă din acest mineral; turcoază.	/<turc. peruze
PERVAZ	PERVÁZ ~uri	<i>n.</i>	1) Platformă acoperită cu scânduri care iese în interiorul unei încăperi în locul unde stă fereastra.2) Ramă din lemn care acoperă locul de unire al peretelui cu tocul ferestrei sau al ușii.3) Piesă îngustă, mai ales de scândură, confectionată special, ca	/<turc. pervaz
PERVERS	PERVÉR//S ~să (~și, ~se)		1) Care face rău sau încurajează răul; înclinat spre fapte rele.2) Care vădește devieri nefirești de la comportarea normală; corupt.	/<fr. pervers, lat. perversus
PERVERSITATE	PERVERSIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter pervers; imoralitate; depravare; corupție.2) Comportare de om pervers.3) Tendință patologică de a comite acte imorale.	/<fr. perversité
PERVERSIUNE	PERVERSIÚN//E ~i	<i>f.</i>	v. PERVERSITATE. • ~ sexuală săvârșire de acte nefirești în viața sexuală. [Sil. -si-u-]	/<fr. perversion
A PERVERTI	A PERVERT//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	A face să se pervertească; a strica; a deprava; a corupe.	/<fr. pervertir, lat. pervertere
A SE PERVERTI	A SE PERVERT//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	1) A se afla în declin moral; a se vicia; a degrada; a decădea; a degenera; a decădea; a se corupe. 2) (despre organe) A nu (mai) funcționa normal (datorită unei denaturări); a se deregla.	/<fr. pervertir, lat. pervertere
PESADĂ	PESÁDĂ	<i>f.</i>	Mișcare a calului când se ridică pe picioarele de dinapoi.	/<fr. pesade
PESCADOR	PESCAD//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Navă pescărească înzestrată cu instalații de prelucrare (și conservare) a peștelui, folosită pentru pescuitul în largul mării.	/<sp., fr. pescador
PESCAJ	PESCÁJ ~e	<i>n.</i>	Adâncime de cufundare în apă a unei nave în raport cu linia de plutire; calaj.	/cf. it. pescaggio
PESCAR	PESCÁR ~i	<i>m.</i>	1) Lucrător specializat în pescuitul industrial.2) Persoană care se ocupă în mod neprofesional cu pescuitul.	/<lat. piscarius
PESCĂREL	PESCĂRE//L ~i	<i>m.</i>	Pasăre cu penaj brun-ne-gricios, având coadă scurtă și ridicată în sus, care trăiește în apropierea râurilor de munte. • ~ albastru pasăre de talia unei vrăbii, având cioc lung, conic, și penaj albastru-verzui strălucitor, care se hrănește cu pește.	/pescar + suf. ~el
PESCĂRESC	PESCÁR//ÉSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru pescari. Unealtă ~ească. • Ață ~ească ață rezistentă de bumbac, alcătuită din mai multe fire răsucite. Pantaloni ~ești pantaloni (de damă) strâmți și lungi până sub genunchi.	/pescar + suf. ~esc
PESCĂREȘTE	PESCĂREȘTE	<i>adv.</i>	În felul pescarilor; cum obișnuiesc pescarii.	/pescar + suf. ~ește
A PESCĂRI	A PESCÁR//Í ~ésc	<i>intrans.</i>	v. A PESCUÎ.	/Din pescar
PESCĂRIE	PESCĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Magazin (sau raion într-un magazin) unde se vinde pește.2) Întreprindere unde se prelucrează, se conservă și se depozitează peștele.3) la sing. (cu sens colectiv) Mulțime de pești.4) (cu sens colectiv) Sortiment de mâncăruri de peste. [G.-D. pescăriei]	/pescar + suf. ~ie

PESCĂRUȘ	PESCĂRÚȘ ~i	<i>m.</i>	Pasăre marină de talie medie, cu aripi lungi, cu penaj, mai ales, alburii și cu picioare palmiforme, care se hrănește cu pește; martin.	/pescar + suf. ~uș
A PESCUI	A PESCU//Î ~iESC		1. tranz. 1) (varietăți de pește sau alte vietăți acvatice) A prinde cu ajutorul unor instrumente speciale. • ~ în apă tulbure a trage foloase dintr-o situație confuză sau dificilă.2) (oameni sau obiecte căzute în apă) A scoate la suprafață sau la mal.3)	/Din pește
PESCUIT	PESCUÍT	<i>n.</i>	Ocupația de pescar.	/v. a pescui
PESCUITOR	PESCUITÓR ~i	<i>m.</i>	1) v. PESCAR. • ~ de perle scafandru specializat în descoperirea și scoaterea perlelor din mare.2) fig. fam. Persoană care caută să-i pice ceva pe degeaba (fără mari eforturi); vânător. [Sil. -cu-i-]	/a pescui + suf. ~tor
PESEMNE	PEŚÉMNE	<i>adv. pop.</i>	fam. După cum se pare; probabil.	/pe + semn[e]
PESETĂ	PEŚÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Unitate a sistemului monetar spaniol.	/ <i><sp.</i> peseta
PESIMISM	PESIMÍSM	<i>n.</i>	(în opoziție cu optimism) 1) Viziune asupra vieții dominată de deznădejde, de neîncredere în viitor și în oameni.2) Concepție filozofică conform căreia în lume predomină răul ca trăsătură inerentă.3) Stare sufletească de deprimare, de neliniște și amărăci	/ <i><fr.</i> pessimisme, germ. Pessimismus
PESIMIST I	PESIMÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		1) Care ține de pesimism; propriu pesimismului. Atitudine ~stă.2) (despre persoane) Care manifestă pesimism; predispus la pesimism.	/ <i><fr.</i> pessimiste, germ. Pessimist
PESIMIST II	PESIMÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană predispusă la pesimism.2) Adept al pesimismului filozofic.	/ <i><fr.</i> pessimiste, germ. Pessimist
PESMET	PESMÉ//T ~ți	<i>m.</i>	1) Felie de pâine (de chiflă, colac etc.) uscată special.2) Pâine uscată și pisată mărunț.3) Preparat culinar din aluat cu unt, zahăr, ouă și drojdie tăiat în diferite forme și copt la cuptor; biscuit.	/cf. turc. peksimet
PESO	PÉSO pÉsos	<i>n.</i>	Unitate a sistemului monetar în mai multe țări din America Latină.	/ <i><sp.</i> peso
PESTĂ	PÉŚT//Ă ~e	<i>f.</i>	Boală contagioasă epidemică și endemică foarte gravă, cauzată de o infecție bacteriană (care se manifestă prin febră, astenie, delir etc.); ciumă.	/ <i><fr.</i> peste
PESTE	PÉŚTE	<i>prep.</i>	1) (exprimă un raport locativ, indicând locul, spațiul, obiectul de suprapunere sau de extindere) Pe deasupra; deasupra; dincolo de. Peste vii și livezi. Peste pod. • Peste tot în orice loc; pretutindeni.2) (exprimă un raport temporal posterior) După. Pes	/pre[în.] + spre
PESTELCĂ	PEŚÉL//CĂ ~ci	<i>f. pop.</i>	Obiect de îmbrăcăminte purtat dinainte peste haine (pentru a le proteja în timpul lucrului sau ca podoabă suplimentară); șorț.	/ <i><bulg.</i> prestilka
PESTICID	PEŚTICÍD ~e	<i>n.</i>	Substanță chimică toxică folosită în agricultură pentru distrugerea dăunătorilor.	/ <i><fr.</i> pesticide
PESTILENT	PEŚTILÉN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care ține de pestă; propriu pestei.2) Care suferă de pestă; ciumat.	/ <i><fr.</i> pestilent

PESTILENȚIAL	PESTILENȚIAL ~ă (~i, ~e)		1) (despre boli) Care are proprietatea de a se transmite de la om la om (ca pesta); molipsitor; contagios; infecțios.2) (despre mirosuri, emanații, aer) Care este foarte neplăcut; respingător în cel mai înalt grad; fetid. [Sil. -ți-al]	/<fr. pestilentiel, germ. pestilenzialisch
PESTRIT	PESTRIT ~ă (~i, ~e)		1) Care are pete mici de diferite culori.2) Care constă din elemente de natură sau de origine diferită; amestecat; eterogen.3) pop. fam. Care nu este sincer; prefăcut; fățarnic; ipocrit. • A fi cu mațele ~e (sau ~ la mațe) a) a fi rău la inimă; lipsit de	/<sl. pistri
PEȘCHEGIU	PEȘCHEGÍ//U ~i	<i>m.</i>	1) ist. Slujbaș turc care avea în sarcina să păstreze peșcheșul.2) depr. rar Persoană care manifestă un deosebit interes față de peșcheșuri.	/<turc. peškeři
PEȘCHEȘ	PEȘCHÊȘ ~uri	<i>n.</i>	ist. 1) Dar în bani sau în natură oferit de domnitor Porții Otomane.2) fam. Obiect dăruit cu o anumită ocazie; dar; cadou.	/<turc. peškeş
PEȘIN	PEȘIN	<i>adj. și adverbial</i>	pop. fam.: Bani ~ bani în numerar; bani gheață. A plăti ~ a plăti pe loc, în numerar.	/<turc. peşin
PEȘTE	PÊȘT//E ~i	<i>m.</i>	I. 1) Animal vertebrat acvatic cu corp, de obicei, prelung și acoperit cu solzi, cu aripioare pentru înot, având respirație, în majoritatea cazurilor, branhiă. ~ viu. ~ congelat. • Cât ai zice ~ într-o clipă; dintr-o dată. Asta-i altă mâncare de ~ asta	/<lat. piscis
PEȘTERĂ	PÊȘTER//Ă ~i	<i>f.</i>	Cavitate subterană naturală de dimensiuni mari, cu ieșire la suprafață; cavernă; grotă.	/<sl. peštera
PEȘTIȘOARĂ	PEȘTIȘOÁR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Plantă erbacee acvatică de dimensiuni mici, cu frunze păroase, care plutește la suprafața apelor.2) Plantă erbacee acvatică, având frunzele formate din patru foliole și rădăcinile fixate pe fundul apei.	/pește + suf. ~ișoară
PETALĂ	PETÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	Fiecare dintre frunzulițele metamorfozate din care constă corola unei flori.	/<fr. pétale
PETARDĂ	PETÁRD//Ă ~e	<i>f.</i>	Tub cilindric (din carton) umplut cu exploziv, care la detonație produce numai zgomot și fum (folosit la focuri de artificii, semnalizări etc.).	/<germ. Petarde, fr. pétard
PETIC	PÉTI//C ~ce	<i>n.</i>	1) Bucată ruptă, tăiată sau rămasă dintr-un material (țesătură, piele, hârtie etc.).2) Bucată de material aplicat pe un obiect rupt sau stricat pentru a-l repara. • ~ de ~ (sau ~ peste ~) cârpit de multe ori; cu multe cârpe. A-i curge cuiva ~cele a) a fi	/cf. lat. pittacium
PETICAR	PETICÁR ~i	<i>m.</i>	Persoană care umbla prin sate adunând petice (haine vechi) în schimbul unor mărfuri mărunte (sineală, vopsele etc.); terfar.	/petic + suf. ~ar
PETICĂ	PÉTI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	reg. 1) Bucată de țesătură veche folosită în anumite scopuri (pentru ștersul prafului, pentru spălatul podelelor etc.); cârpă.2) fig. pop. Persoană lipsită de caracter; cârpă.	/Din petic
PETICĂRIE	PETICĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	(cu sens colectiv) 1) Mulțime de petice.2) Varietate de petice. [G.-D. peticăriei]	/petic + suf. ~ărie

A PETICI	A PETIC//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (haine, încălțăminte etc.) A repara prin aplicarea unor petice; a cârpi.2) rar A face să se peticească; a zdrențui; a ferfeniți.3) (străzi, trotuare, șosele) A îndrepta prin astuparea porțiunilor deteriorate.	/Din petic
A SE PETICI	A SE PETIC//Î pers. 3 se ~ește	<i>intranș.</i>	rar 1) (mai ales despre haine) A se preface în petice (prin întrebuințare îndelungată); a se zdrențui; a se ferfeniți.2) fig. A se face ca peticul.	/Din petic
PETICOS	PETIC//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)	<i>rar</i>	1) Care are (multe) petice; cu (multe) petice.3) și substantival (despre persoane) Care este îmbrăcat cu haine peticite.	/petic + suf. ~os
PETIT	PETÍT ~uri	<i>n.</i>	1) Garnitură de caractere tipografice de 8 puncte.2) Corp de literă din această garnitură.	/<fr. petit, germ. Petit
PETIȚIE	PETÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	Cerere scrisă, de obicei colectivă, adresată unui organ al puterii de stat, în care se formulează o revendicare. [G.-D. petiției]	/<fr. pétition
A PETIȚIONA	A PETIȚION//Ă ~éz	<i>intranș.</i>	rar 1) A cere ceva printr-o petiție; a revendica printr-o petiție.2) A înainta o petiție unei autorități. [Sil. -ți-o-]	/<pétitionner
PETIȚIONAR	PETIȚIONÁR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care solicită ceva printr-o petiție. [Si. -ți-o-]	/<fr. pétitionnaire
PETLIȚĂ	PETLÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Fâșie îngustă și scurtă de stofă colorată, care se coase pe partea din față a gulerului unei haine de uniformă (servind ca semn distinctiv).	/<rus. petlița
PETRECANIE	PETRECÁNI//E ~i	<i>f. inv.</i>	1) Conducere a unui mort la groapă; înmormântare.2) Stingere din viață; moarte. • A-i face cuiva de ~ a) a omorî pe cineva; b) a bate tare pe cineva.3) reg. fam. Petrecere mare și veselă; chef. [G.-D. petrecaniei]	/petrecere + suf. ~anie
PETRECĂREȚ	PETRECĂR//ÉT ~eată (~éti, ~éte)	<i>și substantiv</i>	Care este predispus să petreacă; amator de petreceri; chefliu.	/a (se) petrece + suf. ~ăreț
A PETRECE	A PETRÉCE petréc		1. tranz. 1) (persoane) A însoți pe parcursul unui drum (din politețe, pentru siguranță etc.); a conduce. ~ (pe cineva) până la gară. • ~ (pe cineva) cu ochii (sau cu privirea) a urmări de la distanță cu ajutorul văzului.2) fam. (bunuri materiale) A face	/<lat. petraicere
A SE PETRECE	A SE PETRÉCE pers. 3 se petrécce	<i>intranș.</i>	1) (despre evenimente, fapte etc.) A avea loc; a se produce; a se disputa.2) pop. (despre bunuri materiale) A se termina prin folosire; a se consuma. • ~ din lumea aceasta a muri.	/<lat. petraicere
PETRECERE	PETRÉCER//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A PETRECE și A SE PETRECE.2) Întrunire, de obicei a rudelor și a prietenilor, însoțită de o masă bogată, de muzică și dans, organizată cu o anumită ocazie. • Om de ~ om predispus să petreacă și să se veselească. ~ frumoasă formulă prin care i se ure	/v. a (se) petrece
A PETRIFICA	A PETRIFICÁ petrífic	<i>tranz.</i>	A face să se petrifice.	/<fr. pétrifier, germ. petrifizieren
A SE PETRIFICA	A SE PETRIFICÁ pers. 3 se petrifică	<i>intranș.</i>	1) A se transforma în piatră (sau în alt mineral); a deveni piatră (sau alt mineral).2) fig. A deveni tare ca piatra.3) fig. A rămâne mereu neschimbat; a încremeni într-o anumită formă.4) (în basme) A se preface în stană de piatră.	/<fr. pétrifier, germ. petrifizieren

PETROCHIMIC	PETROCHÍMI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de petrochimie; propriu petrochimiei.2) (despre produse) Care este fabricat din țiței.	/<fr. pétrochimique
PETROCHIMIE	PETROCHIMÍE	<i>f.</i>	1) Ramură a chimiei care se ocupă cu studiul petrolului.2) Ramură a industriei care se ocupă cu prelucrarea petrolului.	/<fr. pétrochimie
PETROCHIMIST	PETROCHIMÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Specialist în petrochimie.	/<fr. pétrochimiste
PETROFIL	PETROFÍL ~ă (~i, ~e)		(despre plante) Care se dezvoltă printre pietre.	/<fr. pétrophyle
PETROGLIFĂ	PETROGLÍF//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Rocă șlefuită grosolan pe cale naturală sau gravată rudimentar cu mâna.2) Desen gravat pe o rocă.	/<fr. pétroglyphe
PETROGRAF	PETROGRÁF ~i	<i>m.</i>	Specialist în petrografie.	/<fr. pétrographe
PETROGRAFIC	PETROGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de petrografie; propriu petrografiei.	/<fr. pétrographique
PETROGRAFIE	PETROGRAFÍE	<i>f.</i>	Ramură a geologiei care se ocupă cu studiul rocilor (pietrelor); petrologie.	/<fr. pétrographie
PETROL	PETRÓL	<i>n.</i>	Hidrocarbură lichidă, uleioasă, de culoare închisă, formată dintr-un amestec natural de compuși organici, întrebuințată drept combustibil și ca materie primă în industria chimică; țiței.	/<fr. pétrole
PETROLIER	PETROLIÉR ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de petrol; propriu petrolului.2) Care este obținut din petrol. Produs ~.3) și substantival (despre mijloace de transport) Care este destinat transportării petrolului brut sau a produselor de petrol. [Sil. -li-er]	/<fr. pétrolier
PETROLIFER	PETROLIFÉR ~ă (~i, ~e)		(despre terenuri, regiuni) Care conține petrol; bogat în petrol.	/<fr. pétrolifere
PETROLIST	PETROLÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	1) Lucrător din industria petrolieră.2) Proprietar de terenuri petroliere sau de întreprinderi petroliere.	/petrol + suf. ~ist
PETROLOGIE	PETROLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a geologiei care se ocupă cu studiul rocilor (pietrelor); petrografie. [G.-D. petrologiei]	/<fr. pétrologie
PETROMAX	PETROMÁX ~uri	<i>n.</i>	Lampă care arde cu petrol, producând lumină prin aducerea la incandescență a unei site metalice.	/Denumire comercială
PETULANT	PETULÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>livr.</i>	(despre persoane) Care manifestă ardoare impetuoasă.	/<fr. pétulant
PETUNIE	PETÚNI//E ~i	<i>f.</i>	1) Plantă erbacee decorativă cultivată pentru florile ei mari, în formă de pâlnie, divers colorate și plăcut mirositoare.2) Floare a acestei plante. [G.-D. petuniei]	/<fr. pétunia
A PEȚI	A PEȚÍ//Í ~esc	<i>tranz.</i>	(fete) A cere în căsătorie prin mijlocitori; a stărosti.	/<lat. petere
PEȚIOL	PEȚIÓL ~uri	<i>n. bot.</i>	Formație vegetală prin care frunza se leagă de ramură sau de tulpină; codiță. [Sil. -ți-ol]	/<fr. pétiole, lat. petiolus
PEȚIOLAT	PEȚIOLÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre frunze) Care este înzestrat cu pețiol. [Sil. -ti-o-]	/<fr. pétiolé
PEȚITOR	PEȚIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană trimisă la părinții unei fete spre a o cere în căsătorie pentru altcineva.	/a peți + suf. ~tor
PEZEVENCHI	PEZEVÉNCHI ~	<i>m.</i>	fam. Persoană care umblă cu viclenii și înșelăciuni; coțcar. [Var. pezevénghi]	/<turc. pezevenk
PFENIG	PFÉNI//G ~gi	<i>m.</i>	Monedă divizionară germană egală cu a suta parte dintr-o marcă.	/<germ. Pfennig
PFI	PFI	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a sugera acțiunea de a fluiera, exprimând durere fizică, dezaprobare, mirare). [Var. pfii]	/Onomat.

PFU	PFU	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a exprima un sentiment de neplăcere, de apăsare).	/Onomat.
PFUI	PFUI	<i>interj.</i>	reg. (se folosește pentru a sugera acțiunea de a scuipa, exprimând nemulțumire, dezgust, dispreț etc.).	/ <i><germ. pfui</i>
PHI	PHI	<i>interj.</i>	fam. (se folosește pentru a exprima bucurie, mulțumire, mirare, surpriză, dezgust). [Var. phiu, pii]	/Onomat.
PIAN	PIÁN ~e	<i>n.</i>	1) Instrument muzical de percuție constând dintr-o cutie mare de rezonanță (așezată pe trei picioare) și dintr-un sistem de coarde metalice dispuse orizontal, care produc sunete când sunt lovite de niste ciocănele, actionate cu ajutorul claviaturii. A aco	/ <i><germ. Piano, fr., it. piano</i>
PIANINĂ	PIANÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Instrument muzical de percuție asemănător pianului, dar de dimensiuni mult mai mici și cu coardele dispuse vertical. A cânta la ~.	/ <i><germ. Pianino</i>
PIANISSIMO	PIANÍSSIMO	<i>adv. muz.</i>	(indică modul de interpretare) Cu cea mai mică intensitate sonoră; foarte încet.	/Cuv. it.
PIANIST	PIANÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Muzicant care cântă la pian.	/ <i><fr. pianiste</i>
PIANISTIC	PIANÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de interpretarea la pian. Muzică ~că.2) Care ține de pian; propriu pianului.	/ <i><fr. pianistique</i>
PIANO	PIÁNO	<i>adv. muz.</i>	(indică modul de interpretare) Cu o intensitate sonoră mică; încet.	/Cuv. it.
PIANOLĂ	PIANÓL//Ă ~e	<i>f.</i>	Instrument muzical de percuție, asemănător pianului, dar a cărui claviatură este acționată automat, reproducând înregistrări de pe benzi de hârtie perforată; pian automat.	/ <i><it. pianola</i>
PIASTRU	PIÁ//STRU ~ștri	<i>m.</i>	Monedă turcească de argint cu valoare variabilă, care a circulat și în țările române. [Sil. pi-as-]	/ <i><germ. Piaster, fr. piastre</i>
PIATRĂ	PIÁTR//Ă piétre	<i>f.</i>	1) Rocă dură răspândită la suprafața sau în interiorul pământului, având diferite întrebuințări. • Epoca de ~ perioadă din istoria omenirii, caracterizată prin confecționarea uneltelor și armelor din piatră. Epoca pietrei cioplite paleolitic. Epoca pietre	/ <i><lat. petra</i>
PIAȚĂ	PIÁȚ//Ă piéțe	<i>f.</i>	1) Spațiu liber (cu monumente sau/și plantații decorative) în interiorul unei localități (mai ales urbane). Piața Marii Adunări Naționale.2) Loc special amenajat, de obicei într-o localitate de tip orășenesc, unde se vând și se cumpără diferite produse ag	/ <i><it. piazza</i>
PIAȚETĂ	PIAȚÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Piață mică.	/ <i><it. piazzetta</i>
PIAZĂ	PIÁZĂ piéze	<i>f.</i>	(în superstiții, de obicei folosit cu determinativele rea sau bună) 1) Semn care prevestește ceva.2) Lucru sau ființă despre care se crede că aduce nenorocire sau noroc.	/Orig. nec.
PIC I	PIC I	<i>interj.</i>	(se folosește, deseori repetat, pentru a reda zgomotul produs de căderea picăturilor unui lichid pe o suprafață).	/Onomat.
PIC II	PIC II ~uri	<i>n.</i>	1) Părticică globulară de lichid; strop; picătură.2) Cantitate foarte mică din ceva; fărâmitură; picătură; strop; dram. ~ de făină.3) Durată foarte scurtă. ~ de timp.	/Onomat.

PIC III	PIC III	<i>n.</i>	Produs chimic folosit pentru curățarea petelor de cerneală.	/Din picătură
A PICA I	A PICÁ I pic		1. intranz. 1) A se mișca de sus în jos sub acțiunea forței de gravitație; a cădea. • A fi picat (sau căzut) din cer (sau din lună, din pod) a) a rămâne uimit, auzind lucruri foarte cunoscute; b) a fi dezorientat, buimăcit; c) a veni pe neașteptate.2) A-ș	/Din pic
A PICA II	A PICÁ II pichează	<i>intrans.</i>	(despre avioane sau piloți) A efectua un picaj.	/<fr. piquer
PICADOR	PICADÓR ~i	<i>m.</i>	Luptător călare într-o coridă, care întârâtă taurul cu împunsături de sulită sau care intervine în ajutorul toreadorului sau matadorului, când viața acestora este în pericol.	/<fr. picador
PICAJ	PICÁJ ~e	<i>n.</i>	Manevră de zbor a unui avion în jos pe o traiectorie aproape verticală.	/<fr. piquage
PICANT	PICÁN//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre mâncăruri sau băuturi) Care are miros și gust înțepător; condimentat; iute. Sos ~.2) fig. (despre persoane) Care place prin comportare (fiind înzestrat cu ironie fină, cu spirit satiric) și prin constituție fizică.3) fig. (despre glume, anecdote)	/<fr. piquant
PICANTERIE	PICANTERÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Caracter picant.2) Mâncăruri picante.3) fig. Glumă, anecdotă sau aluzie picantă. [G.-D. picanteriei]	/<germ. Pikanterie
PICARESC	PICARÉ//SC ~scă (~ști)		(despre opere literare, mai ales spaniole, din sec. XVI-XVII) Care investighează diverse moravuri, medii sociale, reliefând, în mod sarcastic, amănuntul pitoresc, ineditul aventurii, prin intermediul personajelor din mediul interlop (cersetori, aventurier)	/<fr. picaresque
PICAT	PICÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) : ~din cer (sau din soare) foarte frumos.2) inv. Care este pătat (cu ceva).	/v. a pica
PICĂ I	PÍCĂ I	<i>f.</i>	Sentiment de animozitate ascunsă (față de cineva); pizmă; ranchiună.	/cf. germ. Pike
PICĂ II	PÍCĂ II pici	<i>f.</i>	1) (la cărțile de joc) Semn distinctiv (unul din patru) având forma unei inimi sau a unei frunze de culoare neagră. 2) Carte de joc marcată cu acest semn. Valet de ~.	/<germ. Pik, fr. pique
PICĂTOR	PICĂT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	fam. Instrument pentru picurarea unui lichid, constând dintr-un tub mic de sticlă subțiat la un capăt și prevăzut la celălalt capăt cu o pompă de cauciuc; pipetă.	/a pica + suf. ~tor
PICĂTURĂ	PICĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Părtică globulară de lichid; strop; pic. • ~ cu ~ puțin câte puțin; treptat. Până la ultima ~ de sânge până la ultima suflare; până la moarte. A semăna cu cineva ca două ~i de apă a semăna întocmai cu cineva.2) Cantitate foarte mică din ceva; pic; fă	/a pica + suf. ~ătură
PICĂȚEA	PICĂȚ//EĂ ~ele	<i>f.</i>	mai ales la pl. Punct sau altă figură mică imprimată (simetric) pe suprafața unei țesături de altă culoare. • Nostim și cu ~ele plin de haz; cu umor. [Var. picățică]	/picat + suf. ~ea
PICHER	PICHÉR ~i	<i>m.</i>	Lucrător însărcinat cu supravegherea și întreținerea unui sector rutier sau feroviar.	/<fr. piquer
PICHET I	PICHÉT I	<i>n.</i>	Joc de cărți în care se consideră câștigător acel participant care adună mai multe cărți de aceeași culoare sau valoare.	/<fr. piquet

PICHET II	PICHÉT II ~e	<i>n.</i>	1) Subunitate militară care asigură securitatea trupelor în marș.2) Subdiviziune de grăniceri însărcinată cu paza unui sector de frontieră. • ~ de incendiu grup de pompieri într-o întreprindere. ~ de grevă grup de muncitori greviști de la o întreprindere	/<fr. piquet, germ. Pikett, rus. piket
PICHET III	PICHÉT III ~uri	<i>n.</i>	1) Țesătură deasă (de bumbac), mai ales de culoare albă, cu dungi înguste în relief pe una din fețe, folosită pentru confecționarea obiectelor de îmbrăcăminte ușoară (pentru femei și copii).2) la pl. Varietăți ale unei astfel de țesături.	/<fr. piqué
PICHET IV	PICHÉ//T IV ~ți	<i>m.</i>	Țăruș înfipt în pământ pentru a marca ceva (un traseu, locul de plantare a unui arbore etc.).	/<fr. piquet, germ. Pikett, rus. piket
A PICHETA I	A PICHET//Ă I ~éz	<i>tranz.</i>	(terenuri, suprafețe etc.) A marca temporar prin picheți (în vederea efectuării unor lucrări de terasament, de planificare etc.).	/<fr. piqueter
A PICHETA II	A PICHET//Ă II ~éz	<i>tranz.</i>	(clădiri administrative, instituții etc.) A avea în supraveghere o anumită perioadă de timp pentru a obține ceva (revendicări, decizii, demisionări etc.).	/<fr. piqueter
PICHETAJ	PICHETĂJ ~e	<i>n.</i>	1) v. A PICHETA I.2) (cu sens colectiv) Totalitate a picheților de pe un teren sau de pe un traseu.3) Operație de pichetare.	/<fr. piquetage
PICI	PICI ~	<i>m.</i>	fam. Băiat mic; puști; băiețel.	/<turc. piç
PICIOR	PICI//OR ~oare	<i>n.</i>	1) (la om și la animale) Membru care susține corpul și servește la deplasare. ~orul stâng. ~oarele anterioare. A se ridica în ~oare. • ~ plat picior cu talpa foarte puțin scobită. Cu ~orul (sau ~oarele) (mergând) pe jos. Din ~oare în poziție verticală. În	/<lat. petiolus
PICIORONG	PICIOR//ÓNG ~oänge	<i>m.</i>	1) Pasăre semiacvatică de talie medie, cu cioc și cu aripi lungi, cu picioarele roșii, lungi, și cu penaj brun-cenușiu.2) (nume generic) Pasăre care are cioc, gât și picioare lungi.3) Fiecare din cele două prăjini perechi prevăzute cu un suport care serve	/Din picior
PICIORUȘ	PICIORÚȘ ~e	<i>n.</i>	(diminutiv de la picior) 1) Punct de lucrătură la un obiect împletit cu croșeta.2) Piesă la mașina de cusut care presează materialul în timpul cusutului.	/picior + suf. ~uș
PICK-UP	PICK-UP [pr.: pic-áp]	<i>n.</i>	Aparat pentru reproducerea prin procedee electromagnetice a sunetelor înregistrate pe un disc.	/Cuv. engl.
PICLAJ	PICLÁJ ~e	<i>n.</i>	Operație de tratare a pieilor cu o soluție acidă înainte de tăbăcire.	/<fr. picklage
PICNIC	PICNÍC ~uri	<i>n.</i>	Masă luată în comun la aer liber. [Acc. și pícnic]	/<fr. pique-nique
PICNOMETRU	PICNOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument pentru determinarea densității corpurilor.	/<fr. pycnometre
PICOLITĂ	PÍCOLIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Fată care servește ca ajutor al ospătarului într-un restaurant.	/picol + suf. ~ită
PICOLO	PÍCOL//O ~i	<i>m.</i>	Băiat care servește ca ajutor al ospătarului într-un restaurant.	/<it. piccolo
PICON	PIC//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Piesă componentă a ciocanului de abataj, constând dintr-o bară de oțel ascuțit la vârf, care sfărâmă materialele dure.	/<it. piccone
A PICOTI	A PICOT//Î ~esc	<i>intrans.</i>	A ațipi și a se trezi repetat, la intervale scurte, șezând sau stând în picioare; a moțâi; a dormita; a somnola; a piroti.	/a pica + suf. ~oti
PICRIC	PÍCRIC	<i>adj.</i>	: Acid picric acid toxic și corosiv, solid, inodor, folosit ca detonant și în industria coloranților; trinitrifanol.	/<fr. pricrique

PICROMIGDALĂ	PICROMIGDÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Migdală cu gust amar.2) Produs de patiserie preparat din albuș amestecat cu zahăr și migdale (sau nuci). [G.-D. picromigdalei; Var. pricomigdală]	/<ngr. pikramígdalon
A PICTA	A PICT//Ă ~éz		1. tranz. 1) (tablouri, portrete, peisaje etc.) A reprezenta în imagini cu ajutorul pensulei și al culorilor; a zugrăvi. 2) (suprafețe) A acoperi cu imagini, împodobind.3) fig. (personaje, situații, întâmplări) A descrie în cuvinte cu maximă expresivitate	/Din pictor, pictură
PICTOGRAFIC	PICTOGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de pictografie; propriu pictografiei.2) Care exprimă ideile sau obiectele prin desene simbolice.	/<fr. pictographique
PICTOGRAFIE	PICTOGRAFÍE	<i>f.</i>	Sistem de scriere rudimentară în care obiectele și chiar unele idei sunt reprezentate prin desene sugestive, simbolice.	/<fr. pictographie
PICTOR	PÍCTOR ~i	<i>m.</i>	1) Artist plastic care profesează pictura.2) Persoană care pictează.3) Scriitor care descrie cu mare expresivitate diferite personaje, scene din viața socială sau din natură.	/<lat. pictor
PICTORIȚĂ	PÍCTORIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Artistă plastică care profesează pictura.2) Femeie care pictează.3) Scriitoare care descrie cu mare expresivitate diferite personaje, scene din viața socială sau din natură. [G.-D. pictoriței]	/pictor + suf. ~iță
PICTURAL	PICTURÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de pictură; propriu picturii; plastic. Operă ~ă.	/<fr. pictural
PICTURĂ	PICTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Ramură a artelor plastice care reprezintă realitatea în imagini artistice bidimensionale, create cu ajutorul culorilor aplicate pe o suprafață plată (pânză, hârtie, lemn, sticlă etc.).2) Creație artistică pictată; tablou; pânză.3) Ansamblu de opere pic	/<lat. pictura
PICULEȚ	PICULÉT	<i>n.</i>	(diminutiv de la pic): Nici un ~ deloc.	/pic + suf. ~uleț
PICULINĂ	PICULÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Flaut mic cu registru foarte înalt.	/cf. it. piccolino
PICUR	PÍCUR ~i	<i>m.</i>	1) v. PIC II.2) la sing. Cădere de picături; picurare. Se aude un ~.	/Din picuri pl. lui pic
A PICURA	A PICURÁ pícur		1. intranz. 1) (despre lichide) A curge în picături; a pica.2) A ploua ușor, cu stropi rari.3) reg. A ațipi și a se trezi repetat, la intervale scurte, șezând sau stând în picioare; a moțâi; a dormita; a somnola; a piroti; a picoti.2. tranz. 1) (lichide)	/Din picur
PICUȘ	PICÚȘ ~uri	<i>n.</i>	fam. Câștig mic (de obicei ilicit) realizat ocazional.	/pic + suf. ~uș
PIDOSNIC I	PIDÓSNI//C I ~că (~ci, ~ce)	<i>pop.</i>	1) (despre persoane) Care face totul pe dos; cu purtări ieșite din comun.2) (despre manifestări ale oamenilor) Care este contrar așteptărilor.	/pe dos + suf. ~nic
PIDOSNIC II	PIDÓSNI//C II ~ci	<i>m.</i>	Plantă erbacee cu tulpină erectă, cu frunze sesile lucioase, de culoare verde-albăstrie dispuse pe tot lungul tulpinii și cu flori mărunte galbene, care crește pe marginea drumurilor; somnoroasă; cerițică.	/pe dos + suf. ~nic
PIEDESTAL	PIEDESTÁL ~uri	<i>n.</i>	Postament pentru fixarea unei statui sau a unui obiect decorativ; soclu. [Pl. și pedestale]	/<fr. piédestal

PIEDICĂ	PIÉDI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Factor care împiedică realizarea unei acțiuni; stavilă; obstacol; impediment; baraj; barieră. • A pune ~ (sau ~ci) a) a face ca cineva să-și piardă echilibrul (folosind în acest scop piciorul); b) a crea greutăți artificiale în realizarea unui scop.2)	/<lat. pedica
PIEDIN	PIEDÍN ~e	<i>n.</i>	Totalitate a firelor de urzeală care rămân pe stative după tăierea pânzei; uruioc.	/<lat. pedinus
PIEIRE	PIEÍR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A PIERI.2) Încetare din viață; moarte; pierzanie.3) Primejdie de moarte.4) Nimicire totală; distrugere completă. [G.-D. pieirii]	/v. a pieri
PIELAR	PIELÁR ~i	<i>m.</i>	1) Meșter care prelucreează piei și/sau confecționează obiecte din piele.2) înv. Negustor de piei și de obiecte din piele.	/piele + suf. ~ar
PIELĂRIE	PIELĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Atelier unde se prelucreează pieile.2) înv. Magazin (sau raion într-un magazin) de mărfuri confecționate din piele.3) la sg. (cu sens colectiv) Mulțime de mărfuri confecționate din piele. [G.-D. pielăriei]	/pielar + suf. ~ărie
PIELĂRIT	PIELĂRÍT	<i>n.</i>	rar Ocupația de pielar. • Industria de ~ industria de prelucrare a pieilor.	/pielar + suf. ~it
PIELE	PIÉL//E piei	<i>f.</i>	1) (la om și la animale) Înveliș exterior al corpului. • Pieile-roșii populație autohtonă din America de Nord; amerindieni. Cu (sau în) ~ea goală dezbrăcat complet; nud. A uda până la ~ a uda complet. A lua șapte (sau nouă) piei de pe cineva (sau a-i lua	/<lat. pellis
PIELICICĂ	PIELIC//ÍCĂ ~éle	<i>f.</i>	(diminutiv de la piele) Blănă de animal (în special de miel). [G.-D. pelicelei; Var. pielicea]	/piele + suf. ~icică
PIELIȚĂ	PIÉLIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la piele) 1) Piele subțire și fină (în special a feței).2) Strat îngust și cornos de pe marginea de jos a unghiei.3) Membrană subțire care îmbracă, leagă sau separă anumite părți ale organismului (vegetal sau animal). A curăța piersica de ~.	/piele + suf. ~iță
PIELM	PIELM ~uri	<i>n. pop.</i>	Făină de grâu sau de porumb de cea mai bună calitate.	/Orig. nec.
PIELONEFRITĂ	PIELONEFRÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare patologică, acută sau cronică, constând în inflamarea rinichilor, provocată de o infecție. [Sil. pi-e-]	/<fr. pyélonéphrite
PIEMONT	PIEMÓNT ~uri	<i>n.</i>	Porțiune de teren care unește o regiune montană cu o câmpie.	/<fr. piémont
PIEPT I	PIEPT I ~uri	<i>n.</i>	1) (la om și la animale) Parte a corpului cuprinsă între gât și abdomen; torace. • Coșul ~ului cavitate toracică. Boală de ~ tuberculoză pulmonară. Luptă ~ la ~ luptă în care adversarii se află unul lângă altul; luptă corp la corp. Cu ~ul deschis fără fri	/<lat. pectus
PIEPT II	PIEPT II piepți	<i>m.</i>	Partea din față, până la talie a unui obiect de îmbrăcăminte. • A lua (pe cineva) de ~ a) a sări la bătaie la cineva; b) a cere cuiva socoteală. A se lua (sau a se apuca, a se înșfăca) de ~ cu cineva a se lua la bătaie; a se încăiera.	/<lat. pectus
PIEPTAR	PIEPTÁR ~e	<i>n.</i>	1) Haină calduroasă (din blană, din postav etc.), fără mâneci, care acoperă pieptul și spatele.2) pop. Piesă de lenjerie femeiască, fără mâneci, care acoperă bustul.3) pop. Șorț mic care se leagă sub bărbia copilului, protejându-i pieptul în timpul mâncăr	/piept + suf. ~ar

A PIEPTĂNA	A PIEPTĂNÁ piéptăn	<i>tranz.</i>	1) (părul) A aranja cu pieptenele.2) (fibre textile) A trece printr-un pieptene special (pentru a curăța de impurități sau pentru a înlătura fibrele scurte).3) fam. fig. (persoane) A supune unei pedepse corporale; a bate tare; a scărmana; a răgila; a țesă	/<lat. pectinare
A SE PIEPTĂNA	A SE PIEPTĂNÁ mă piéptăn	<i>intranz.</i>	fam. A face (concomitent) schimb de băți (unul cu altul); a se bate.	/<lat. pectinare
PIEPTĂNARE	PIEPTĂN//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A PIEPTĂNA și A SE PIEPTĂNA.2) Operație de înlăturare a fibrelor scurte și a impurităților din fibrele textile, obținându-se totodată și paralelizarea acestora.	/v. a (se) pieptăna
PIEPTĂNARIȚĂ	PIEPTĂNĂRIȚĂ//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee având tulpina asemănătoare cu paiul, cu frunze liniare și cu inflorescență cilindrică, care crește prin fânețe.	/pieptene + suf. ~ăriță
PIEPTĂNĂTOARE	PIEPTĂNĂT//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	Mașină de pieptănat fibre textile.	/a pieptăna + suf. ~ătoare
PIEPTĂNĂTURĂ	PIEPTĂNĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Mod în care este pieptănat și aranjat părul.2) Totalitate a deșeurilor rămase după pieptănatul fibrelor textile.	/a pieptăna + suf. ~ătură
PIEPTENE	PIÉPTEN//E ~i	<i>m.</i>	1) Obiect de toaletă constând dintr-o placă cu dinți, care servește la pieptănarea părului sau pe care îl poartă femeile în păr ca podoabă.2) Unealtă cu dinți de metal, folosită la pieptănatul fibrelor textile (de lână, de cânepă etc.).3) Orice unealtă av	/<lat. pecten
PIEPTIȘ I	PIEPTÍȘ I	<i>adv.</i>	1) De-a dreptul; fără ocol.2) Piept la piept; corp la corp. A se lupta ~.3) fig. În mod direct și deschis; fățiș.	/piept + suf. ~iș
PIEPTIȘ II	PIEPTÍȘ II ~ă (~i, ~e)		1) (despre dealuri, drumuri etc.) Care este foarte înclinat; cu pantă mare; abrupt.2) (despre lupte) Care se desfășoară corp la corp.	/piept + suf. ~iș
PIEPTOS	PIEPT//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		Care are piept mare; cu piept bine dezvoltat.	/piept + suf. ~os
A PIERDE	A PIÉRDE pierd	<i>tranz.</i>	1) (bunuri materiale, ființe, situații, stări fizice sau morale, sentimente etc.) A nu mai avea în posesie; a înceta de a mai poseda; a prăpădi. ~ băsmăluța. ~ vaca. ~ postul. ~ drepturile. ~ încrederea. • ~ cunoștința a cădea în nesimțire; a leșina. ~ fi	/<lat. perdere
A SE PIERDE	A SE PIÉRDE mă pierd	<i>intranz.</i>	1) A înceta de a mai fi perceput cu organele de simț. Pasărea s-a pierdut în înaltul cerului.2) A înceta să mai existe (în mod fatal); a dispărea fără urmă; a se prăpădi. S-a pierdut în timpul deportărilor. Multe cântece vechi se pierd.3) (despre persoane	/<lat. perdere
PIERDERE	PIÉRDER//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A PIERDE și A SE PIERDE.2) mai ales la pl. Parte pierdută dintr-un bun material sau dintr-un efectiv. • A fi în ~ a avea cheltuieli mai mari decât veniturile.	/v. a (se) pierde
PIERDUT	PIERDÚ//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre culori) Care a devenit palid, șters.2) (despre persoane) Care este copleșit de frământări lăuntrice.3) (despre persoane) Care se află într-o situație foarte grea. • Om ~ om decăzut moral.	/v. a (se) pierde

A PIERI	A PIERÍ pier	<i>intrans.</i>	1) (despre ființe) A înceta să mai trăiască; a muri.2) (despre oameni) A muri de moarte violentă. ~ de ciumă. • Nu pierе lumea nu se întâmplă nimic.3) (despre vegetație) A-și pierde seva cu totul (de frig, de secetă etc.); a se usca; a muri.4) (despre stă	/<lat. perire
PIERIT	PIERÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A PIERI.2) (despre persoane) Care se află într-o primejdie sau într-o situație foarte grea.	/v. a pieri
PIERITOR	PIERIT//ÓR ~oare (~óri, ~oare)		1) Care pierе; care este supus pieirii; muritor. Civilizație ~oare.2) fig. Care trece repede; care durează puțin timp; muritor; trecător. Slavă ~oare.	/a pieri + suf. ~tor
PIERSIC	PIÉRSI//C ~ci	<i>m.</i>	Pom fructifer cu fructe cărnoase, aromate, de culoare gălbuie-roșiatică, acoperite cu o piele pufoasă, având sămbure mare, bombat și cu înveliș dur, brăzdat.	/<lat. persicus
PIERSICĂ	PIÉRSI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Fruct al piersicului. [G.-D. piersicii]	/<lat. persica
PIERZANIE	PIERZÁNIE	<i>f. pop.</i>	Încetare din viață; moarte; pieire. • A duce la ~ a face să ajungă într-o stare de degradare totală.	/a (se) pierde + suf. ~anie
PIESĂ	PIÉS//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Element constitutiv (al unui ansamblu); parte componentă (a unui tot). ~ de muzeu. ~ vestimentară.2) Obiect cu semnificație specială; figură. ~ de șah.3) Ban de metal de mică valoare; monedă.4) Act scris cuprins într-un dosar sau într-o colecție.5) Ele	/<fr. pièce
PIESETĂ	PIESÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Piesă de teatru de proporții reduse.	/<fr. piécette
PIETA	PIETÁ	<i>f. invar.</i>	Pictură sau sculptură care o reprezintă pe Madona ce-și ține fiul mort pe genunchi sau în brațe. [Sil. pi-e-]	/<fr., it. pietá
PIETATE	PIETÁTE	<i>f.</i>	1) Sentiment religios manifestat prin respectarea și exercitarea conștiințioasă a practicilor bisericești; cucernicie; cuvioșie; evlavie; religiozitate; smerenie.2) Atitudine plină de respect și duioșie (față de cineva sau de ceva). [G.-D. pietății; Sil.	/<fr. piété, lat. pietas, ~atis
PIETIN	PIETÍN	<i>n.</i>	1) Boală contagioasă a oilor care se manifestă prin răni pe picioare ce duc la căderea unghiilor.2) Boală a cerealelor manifestată prin înnegrirea paiului la baza tulpinii care provoacă îndoirea și căderea acestuia. [Sil. pi-e-]	/<fr. piétin
PIETISM	PIETÍSM	<i>n.</i>	(mai ales în Germania sec. XVII-XVIII) Curent în religia protestantă, care promova respectarea cu rigurozitate a practicilor religioase, pietatea și misticismul extrem. [Sil. pi-e-]	/<fr. piétisme
PIETIST I	PIETÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de pietism; propriu pietismului. [Sil. pi-e-]	/<fr. piétiste
PIETIST II	PIETÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al pietismului. [Sil. pi-e-]	/<fr. piétiste
PIETON	PIETÓN ~i	<i>m.</i>	Persoană care merge pe jos pe o arteră de circulație cu trotuare. [Sil. pi-e-]	/<fr. piéton
PIETRAR I	PIETRÁR I ~i	<i>m.</i>	1) Muncitor specializat în prelucrarea pietrei.2) Muncitor specializat în lucrările de construcții din piatră; zidar.	/piatră + suf. ~ar

PIETRAR II	PIETRÁR II ~i	<i>m.</i>	Pește dulcicol de talie medie, cu corp fusiform, întâlnit în apele adânci și cu fund pietros; pește-de-piatră.	/piatră + suf. ~ar
PIETRĂRIE	PIETRĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Loc de unde se extrage piatră; carieră de piatră.2) Teren cu multă piatră. [G.-D. pietrăriei]	/piatră + suf. ~ărie
PIETRIȘ	PIETRÍȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Rocă sedimentară alcătuită din fragmente rotunjite de roci sau de minerale, care se formează, mai ales, în albiile râurilor sau pe litoral.2) Pământ neproductiv, acoperit cu astfel de rocă.	/piatră + suf. ~iș
PIETROS	PIETR//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) (despre terenuri, drumuri) Care conține (multă) piatră; cu (multă) piatră.2) (despre fructe) Care este tare (ca piatra).3) (despre persoane) Care este energic și viguros.	/piatră + suf. ~os
A PIETRUI	A PIETRU//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	(drumuri, curți, terenuri etc.) A acoperi cu piatră.	/piatră + suf. ~ui
PIEZ	PIEZ ~i	<i>m.</i>	fiz. Unitate de măsură a presiunii (egală cu presiunea produsă de forța de un sten distribuită uniform pe o suprafață de un metru pătrat).	/<fr. pieze
PIEZIȘ	PIEZÍȘ ~ă (~i, ~e)	<i>și adverbial</i>	1) Care se efectuează sau se află sub un unghi față de orizontală; costîș; oblic. Perete ~.2) (despre terenuri) Care este situat în pantă.3) Care este sau se face lateralnic.4) (despre privire, ochi) Care este orientat cruciș; sașiu.5) fig. (despre privir	/piez + suf. ~iș
PIEZOELECTRIC	PIEZOELÉCTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de piezoelectricitate; propriu piezoelectricității. [Sil. pi-e-]	/<fr. piézo-électrique
PIEZOELECTRICITATE	PIEZOELÉCTRICIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	Proprietate a unor substanțe cristaline de a se polariza sub acțiunea unor factori exteriori. [Sil. pi-e-]	/<fr. piézo-électricité
PIEZOMETRU	PIEZOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument pentru măsurarea compresibilității corpurilor gazoase, lichide sau solide. [Sil. pi-e-]	/<fr. piézo-metre
PIFTIE	PIFTÍ//E ~i	<i>f.</i>	Fel de mâncare rece, pregătită din carne de pasăre, picioare sau cap de porc ori de vită, fierte timp îndelungat la foc mic într-o zeamă condimentată, care se încheagă după răcire. • A face ~ (pe cineva) a bate foarte tare pe cineva.	/<bulg. pihtija, ngr. pihtí
PIGMENT	PIGMĚN//T ~ți	<i>m.</i>	1) biol. Substanță organică colorantă produsă de unele țesuturi animale sau vegetale.2) chim. Substanță colorantă minerală întrebuințată în industria vopselelor și a lacurilor.	/<fr. pigment
A PIGMENTA	A PIGMENT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(fibre textile, țesături etc.) A colora cu pigmenți.	/<fr. pigmenter
A SE PIGMENTA	A SE PIGMENT//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	(mai ales despre piele) A se colora într-un anumit fel sub influența pigmenților.	/<fr. pigmenter
PIGMEU	PIGMĚ//U ~i	<i>m.</i>	1) (în mitologia antică) Ființă imaginară cu aspect de pitic.2) Negroid aparținând unei rase de oameni de statură mică.3) Persoană de statură neobișnuit de joasă; pitic; liliputan.4) fig. Persoană lipsită de orice valoare sau merite; om de nimic.	/<fr. pygmée
A PIGULI	A PIGUL//Í ~esc	<i>tranz.</i>	pop. 1) (boabe, fărâme etc.) A mânca apucând (cu mâna, cu gura, cu ciocul) în cantități mici; a ciuguli; a ciupi.2) A fura puțin câte puțin (pe nesimțite).	/Orig. nec.
PIJAMA	PIJAMÁ ~le	<i>f.</i>	Îmbrăcăminte ușoară de noapte sau de interior, constând din pantaloni și bluză. [Acc. pijamaui; G.-D. pijamalei]	/<fr. pyjama

PIL	PIL	<i>interj.</i>	(se folosește ca adresare către un câine de vânatoare pentru a-l asmuți asupra vânatului).	/<fr. pille
PILAF	PILÁF ~uri	<i>n.</i>	Fel de mâncare pregătită din orez fiert cu carne (de oaie, de porc etc.). • A face (pe cineva) ~ a) a bate tare pe cineva; b) a face să fie cuprins de mirare.	/<turc. piláv
PILANGIU	PILANG//ÍU ~fi	<i>m.</i>	fam. Bărbat bețiv.	/a pili + suf. ~angiu
PILASTRU	PILÁ//STRU ~ștri	<i>m. arhit.</i>	Element arhitectural în formă de stâlp paralelipipedic, prevăzut cu o bază și cu un capitel, care servește ca element decorativ sau de rezistență.	/<fr. pilastre, it. pilastro
PILĂ I	PÍLĂ I pîle	<i>f.</i>	1) Unealtă de lăcătușărie, formată dintr-o bară de oțel călit, având pe toată suprafața creștături ascuțite, cu care se prelucurează prin șlefuire piese metalice.2) Instrument mic în formă de lamă, prevăzut cu creștături și folosit la netezirea unghiilor (	/<sl. pila
PILĂ II	PÍLĂ II pîle	<i>f.</i>	1) Dispozitiv care transformă diverse forme de energie (termică, chimică etc.) în energie electrică.2) Picior de pod (din piatră, din metal etc.) care întărește un baraj.3) fig. Ocrotire, sprijin acordat de o persoană cu funcție importantă. Are pile la mi	/<fr. pile
PILDĂ	PÍLD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Ceea ce poate servi drept învățătură; model; exemplu.2) Fapt concret care ilustrează o teză; exemplu. • De ~ de exemplu.3) Pedepsă sau măsură care poate servi drept avertisment și altora.4) rar Învățătură expusă în formă alegorică; povestire moralizată	/<ung. pelda
A PILDUI	A PILDU//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	1) A supune unei pedepse (spre a fi de învățătură pentru alții).2) rar A ilustra prin pilde; a exemplifica.	/pildă + suf. ~ui
A SE PILDUI	A SE PILDU//Í mă	<i>intranz.</i>	înv. A lua pildă de la cineva; a trage învățătură.	/pildă + suf. ~ui
PILDUITOR	PILDUIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care poate servi drept pildă, drept model demn de urmat; exemplar. Muncă ~oare. 2) Care vorbește de la sine, constituind o dovadă; elocvent. [Sil. -du-i-]	/a pildui + suf. ~tor
PILEALĂ	PIL//EÁLĂ ~éle	<i>f.</i>	fam. 1) v. A PILI și A SE PILI.2) Petrecere cu băuturi alcoolice; chef.3) Băutură alcoolică.	/a pili + suf. ~eală
PILEAT	PILEÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Nume dat de romani nobililor daci. [Sil. -le-at]	/<lat. pileati
A PILI I	A PIL//Í I ~esc	<i>tranz.</i>	(piese metalice) A prelucra cu pila (dând formă și/sau dimensiuni necesare).	/Din pilă
A PILI II	A PIL//Í II ~esc		1. tranz. fam. (băuturi alcoolice) A consuma în cantități mari (și sistematic).2. intranz. A avea patima beției.	/cf. țig. pilo
A SE PILI	A SE PIL//Í mă ~esc	<i>intranz.</i>	fam. A ajunge într-o stare de (ușoară) ebrietate; a se îmbăta (ușor); a se aghesmui; a se afuma.	/cf. țig. pilo
PILITURĂ	PILITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Deșeu constând din așchii și praf metalic, obținut din pilire.	/a pili + suf. ~tură
PILON	PILÓN ~i	<i>m.</i>	1) Stâlp de beton armat sau de metal, folosit ca suport de mare rezistență.2) Stâlp masiv folosit în calitate de picior sau de suport la bolți sau ca element arhitectural decorativ.	/<fr. pylône

A PILONA	A PILON//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(pământ sau alte materiale granulare) A îndesa prin batere cu maiul (sau cu un alt obiect greu).	/<fr. pi-lonner
PILOT	PIŁÓR ~i	<i>m.</i>	Orificiu prin care stomacul comunică cu duodenul.	/<fr. pylore
PILOS	PIL//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		1) Care are păr; cu păr.2) Care ține de păr; privitor la păr.	/<fr. pileux, lat. pilosus, ~a
PILOT I	PIŁÓ//T I ~ți	<i>m.</i>	1) Persoană specializată în conducerea unui avion; aviator.2) Marinar specializat în manevrarea navelor (mai ales în condiții grele de navigație).3) Mecanic de locomotivă specializat în conducerea trenurilor pe sectoare dificile de circulație.4) Persoană	/<fr. pilote
PILOT II	PIŁÓ//T II ~ți	<i>m.</i>	Stâlp care se bate în pământ la adâncime mare pentru a consolida un teren sau pentru a susține o construcție de mari dimensiuni.	/<fr. pilot
A PILOTA	A PILOT//Ă ~éz		1. tranz. 1) (nave, mașini de curse etc.) A conduce în calitate de pilot.2) fig. (persoane) A orienta în direcția necesară (în calitate de ghid); a ghida; a călăuzi; a îndruma; a îndrepta.2. intranz. (despre nave, locomotive etc.) A încetini mersul din ca	/<fr. piloter
PILOTAJ	PILOTÁJ ~e	<i>n.</i>	1) v. A PILOTA.2) Tehnica și iscusința de a conduce nave.	/<fr. pilotage
PILOTĂ	PÍLOT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Plapumă de puf.2) reg. Ceea ce ia cineva cu sine într-o călătorie; bagaj; calabalâc.	/Orig. nec.
PILOTINĂ	PILOTÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Navă ușoară care însoțește vapoarele mari la intrarea și la ieșirea din port sau care servește la transportul piloților spre bordul navei.	/<fr. pilotin
PILOZITATE	PILOZIT//ÁTE ~ăți	<i>f. anat.</i>	Însușirea de a fi pilos (pe față sau pe corp).	/<fr. pilosité
PILUG	PILÚ//G ~ge	<i>n.</i>	reg. Unealtă cu care se pisează în piuliță. • A tunde ~ a tunde până la piele.	/cf. piuă
PILULĂ	PILÚL//Ă ~e	<i>f.</i>	Preparat farmaceutic dozat, solid, de forma unui disc, care se administrează pe cale bucală; pastilă; tabletă; comprimat. [G.-D. pilulei]	/<fr. pilule
PIN	PIN ~i	<i>m.</i>	Arbore conifer cu tulpina dreaptă, roșiatică, și cu frunze persistente aciculare, reunite în smocuri, crescut în scopuri ornamentale și industriale.	/<lat. pina
PINACEE	PINACÉE ~	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de arbori rășinoși, cu frunze persistente aciculare la majoritatea speciilor și cu flori unisexuale, reunite în conuri (reprezentanți: bradul, molidul, pinul etc.).2) Arbore din această familie.	/<fr. pinacées
PINACOTECĂ	PINACOTÉ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Colecție mare de opere pictate.2) Muzeu în care se expune și se păstrează o asemenea colecție.	/<fr. pinacothèque
PINCE-NEZ	PINCE-NEZ [pr.: pens-	<i>n.</i>	Ochelari care se prind pe nas cu un arc.	/Cuv. fr.
PINGEA	PING//EÁ ~ele	<i>f.</i>	Bucată de piele sau de cauciuc care se aplică pe jumătatea din față a tălpii la obiectele de încălțăminte, înlocuind-o pe cea uzată. [Art. pingea; G.-D. pingelei]	/<turc. pençe
A PINGELI	A PINGEL//Î ~esc	<i>tranz.</i>	(încălțăminte) A înzestra cu pingele (noi).	/Din pingea

PING	PING: ping-pong	sport	Tenis de masă.	/<fr., engl. ping-pong, germ. Pingpong
PING-PONGIST	PING-PONGÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	m. și f. sport	Jucător de ping-pong.	/ping-pong + suf. ~ist
PINGUIN	PINGUÍN ~i	m.	Pasăre marină polară, de talie mare, cu cioc proeminent, cu aripi mici, modificate în labe înotătoare, cu picioare scurte (având mersul în poziție verticală și legănat), cu penaj alb pe pânțele și negru pe spate, care se hrănește cu peste.	/<fr. pingouin
PINION	PINI//ÓN ~oáne	n. tehn.	Roata mai mică dintr-o pereche de roți dințate angrenate. [Sil. -ni-on]	/<fr. pignon
PINIPED	PINIPÉD ~e	n.	1) la pl. Ordin de mamifere adaptate la viața acvatică, având membrele transformate în înotătoare (reprezentanți: foca, morsa etc.).2) Mamifer din acest ordin.	/<fr. pinnipedes
PINOT	PINOT [pr.: pinó]	n.	1) Varietate de viță de vie având struguri cu bobite dese, rotunde, deseori deformate, de diferite culori.2) Strugure al acestei varietăți de viță de vie.3) Vin produs din acest soi de struguri.	/<fr. pinot
PINTEN I	PÍNTEN I ~i	m.	1) (la unele animale și păsări) Proeminență cornoasă în partea de dinapoi și de jos a piciorului.2) (la unele plante) Parte care reprezintă o proeminență sau o excrescență.	/<sl. pentinu
PINTEN II	PÍNTEN II ~i	m.	1) Obiect de metal în formă de potcoavă, prevăzut cu o rotiță, fixată de călcâiul încălțăminteii unui călăreț, cu ajutorul căruia se îndeamnă calul la mers.2) Lovitură dată cu un astfel de obiect.3) Proeminență pe o piesă, care servește ca locaș de articol	/<sl. pentinu
PINTENAȘ	PINTENÁȘ ~i	m.	(diminutiv de la pinten) Plantă erbacee cu tulpina erectă, având frunze cu creștături adânci și flori de culoare albastră-mov cu sepale posterioare asemănătoare cu un pinten; nemțisor.	/pinten + suf. ~aș
PINTENAT I	PINTENÁ//T I ~tă (~ți, ~te)		Care are pinteni; cu pinteni.	/pinten + suf. ~at
PINTENAT II	PINTENÁ//T II ~ți	m.	fig. Mascul al găinii; cocoș.	/pinten + suf. ~at
PINTENOG	PINTEN//ÓG ~oágă (~ógi, ~oáge)	și substantiv al	1) (despre unele animale, în special despre cai) Care are pete de culoare albă în regiunea pintenilor; cu pete albe în partea inferioară a picioarelor.2) (despre păsări) Care are pinteni; cu pinteni.	/<sl. pontonogu
PINULĂ	PINÚL//Ă ~e	f.	Instrument constând dintr-o placă de metal cu o deschizătură și un fir de vizare, folosit la stabilirea aliniamentelor de teren.	/<fr. pinnule
PINZGAU	PINZGAU [pr.: pínțgau]	n.	1) Rasă de bovine de lapte și carne, având corpul de culoare roșie-castanie, cu o dungă albă de-a lungul spinării.2) Rasă de cai de tracțiune.	/<germ. Pinzgau
PIOLET	PIOLÉ//T ~ți	m.	Instrument asemănător unui târnăcop mic, folosit la escaladări. [Sil. pi-o-]	/<fr. piolet

PION	PIÓN ~i	<i>m.</i>	1) Figură de șah având cea mai mică valoare, care se așază la începutul partidei, înaintea celorlalte piese. ~ul reginei.2) fig. Persoană care este exponent al unei concepții noi.3) fig. Persoană lipsită de autoritate, fiind folosită fără a i se cere cons	/<fr. pion
PIONIER I	PIONIER I ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	(în fosta Uniune Sovietică și în alte țări socialiste) Membru al organizației comuniste a copiilor de la 10 la 14 ani. [Sil. pi-o-ni-er]	/<fr. pionnier, germ. Pionier, rus. pioner
PIONIER II	PIONIER II ~i	<i>m.</i>	1) Colonist care se instalează primul într-un ținut necunoscut pentru a-l valorifica.2) Militar din trupele speciale de construcții (de drumuri, de fortificații etc.) necesare operațiilor militare.3) fig. Deschizător de drumuri într-un domeniu de activitate	/<fr. pionnier, germ. Pionier, rus. pioner
PIONIERAT	PIONIERÁT	<i>n.</i>	Situație de pionier. [Sil. pi-o-ni-e-]	/pionier + suf. ~at
PIONIERESC	PIONIER//ESC ~ească (~ești)		Care ține de pionieri; propriu pionierilor. [Sil. pi-o-ni-e-]	/pionier + suf. ~esc
PIOREE	PIORÉE	<i>f.</i>	Stare de puroiere a unui țesut infectat. ~ alveolară. [Sil. pi-o-re-e]	/<fr. pyorrhée
PIOS	PIÓS pioasă (pioși, pioase) (despre persoane)		1) Care respectă cu strictețe prescripțiile religiei; evlavios; cuvios; cucernic; religios.2) Care vădește o stimă deosebită; pătruns de respect. [Sil. pi-os]	/<fr. pieux
PIOȘENIE	PIOȘENI//E ~i	<i>f.</i>	1) Sentiment religios manifestat prin respectarea și exercitarea conștiințioasă a practicilor bisericești; pietate; smerenie; cuvioșenie; evlavie.2) Atitudine plină de respect și duioșie (față de cineva sau ceva). [Sil. pi-o-]	/pios + suf. ~enie
A PIPA	A PIP//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	A fuma din pipă.	/Din pipă
PIPĂ	PÍP//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Obiect folosit la fumat, având o parte îngroșată cu o cavitate înăuntru, în care se pune tutunul, și alta în formă de tub, prin care se trage fumul; lulea.2) Piesă de porțelan folosită pentru protejarea conductelor electrice exterioare la intrarea lor	/<ung. pipa
A PIPĂI	A PIPĂÍ pípăi	<i>tranz.</i>	1) (persoane, obiecte) A atinge ușor cu degetele (pentru a se convinge că există). • ~ pulsul a căuta pulsul (pentru a-l măsura). Pe pipăite a) băjbâind (pentru a găsi obiectul căutat); b) fără siguranță; șovăitor.2) (bolnavii sau anumite regiuni ale cor	/<sl. pipati
PIPĂIBIL	PIPĂÍBIL ~ă (~i, ~e)	<i>fam.</i>	1) Care poate fi pipăit, atins; tangibil; palpabil.2) med. (despre afecțiuni) Care poate fi determinat prin pipăire; palpabil.	/a pipăi + suf. ~bil
PIPĂIT	PIPĂÍT	<i>n.</i>	1) v. A PIPĂI.2) Simț cu ajutorul căruia se percep proprietățile fizice ale corpurilor.	/v. a pipăi
PIPĂRUȘ	PIPĂRÚȘ ~i	<i>m.</i>	1) pop. Plantă legumicolă cultivată pentru fructul ei cărnos, bogat în vitamine, la început verde, apoi galben, având gust dulce (sau iute); ardei. • Cu ~ cu o ușoară nuanță obscenă; picant.2) Fruct al acestei plante.	/piper + suf. ~uș
PIPE-LINE	PIPE-LINE [pr.: páip-	<i>n.</i>	Conductă pentru transportul la distanță al fluidelor.	/Cuv. engl.
PIPER	PIPÉR ~i	<i>m.</i>	1) Arbust exotic cu tulpină târâtoare, având frunze ovale, flori mici, galbene, și fructe boabe (negre la coacere), folosite drept condiment. • A avea (sau a fi) cu ~ la nas a fi răutăcios. A i se sui ~ul la nas a se supăra.2) reg. Plantă legumicolă culti	/<ngr. pipéri, sl. piperu

A PIPERA	A PIPER//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (mâncăruri, alimente) A condimenta cu piper; a drege cu piper.2) reg. (produs alimentar) A trata cu ardei (pentru a da gust iute); a ardeia; a iuți.	/Din piper
PIPERACEE	PIPERACÉE ~	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de plante (liane, ierburi sau arbuști) cu frunze alterne, cu flori grupate în inflorescențe de tip spic sau racem și cu fruct în formă de boabe (reprezentant: piperul).2) Plantă din această familie.	/<fr. pipéracées
PIPERAT	PIPERÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A PIPERA.2) (despre mâncăruri și băuturi) Care are (prea mult) piper; cu (prea mult) piper.3) (despre prețuri, dobânzi etc.) Care este foarte ridicat.4) fig. (despre glume, anecdote) Care are un caracter ușor indecent.	/v. a pipera
PIPERMENT	PIPERMÉNT	<i>n.</i>	Lichior de mentă.	/<fr. pepper-mint
A SE PIPERNICI	A SE PIPERNIC//Î mă ~ésc	<i>intransz.</i>	A se opri din dezvoltare sau a-și micșora dimensiunile; a rămâne sau a deveni mic; a degenera din punct de vedere biologic (din cauza unor condiții neprielnice); a se chirci; a se prizări.	/Orig. nec.
PIPERNIȚĂ	PIPÉRNIT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Vas mic închis, prevăzut cu găurele în partea superioară și cu un dop în cea inferioară, în care se servește la masă piperul pisat.2) Vas pentru păstrarea piperului.3) Râșniță pentru măcinat boabele de piper negru.	/<bulg. pipernița
PIPETĂ	PIPÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Instrument pentru picurarea unui lichid, constând dintr-un tub mic de sticlă, subțiat la un capăt și prevăzut la celălalt cu un tub de cauciuc.2) tehn. Tub prin care se toarnă un lichid dintr-un vas în altul.	/<fr. pipette
PIPIRIG	PIPIRÍ//G ~gi	<i>m.</i>	Plantă erbacee cu tulpina înaltă netedă, având frunze lungi țepoase și flori mici brune dispuse în inflorescență la vârful.	/Orig. nec.
PIPOTĂ	PÍPOT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Parte a aparatului digestiv al păsărilor în care se mistuie hrana; rânză.2) fam. Parte a aparatului digestiv la om în care se digeră alimentele; stomac.	/Orig. nec.
PIR	PIR	<i>m.</i>	Iarbă cu rizom ramificat și cu tulpină de tip pai, având frunze liniare, aspre pe față, și flori în formă de spic, dispuse distanțat pe axa tulpinii, care crește printre plantele de cultură, împiedicând dezvoltarea acestora.	/<bulg. pir
PIRAMIDAL	PIRAMIDÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care are forma unei piramide.2) fig. Care este de proporții mari; enorm; uriaș; colosal; imens.	/<fr. pyramidal
PIRAMIDĂ	PIRAMÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Poliedru cu fețe triunghiulare unite într-un vârf comun.2) (în Egiptul antic) Construcție masivă din piatră, având forma unui asemenea poliedru cu baza pătrată, care servea drept monument funerar pentru faraoni.3) Grămadă de obiecte așezate unele peste	/<ngr. piramis, ~idas, lat. pyramis, ~idis, fr. pyramide
PIRAMIDON	PIRAMID//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Preparat medicamentos cu acțiune analgezică și febrifugă, care se administrează pe cale bucală; amidopirină.	/<fr. pyramidon

PIRANDĂ	PIRÁND//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	1) Persoană de sex feminin care face parte dintr-un grup etnic originar din India, răspândit aproape în toate țările europene, ducând în unele locuri o viață seminomadă; țigancă.2) Soție a țiganului.	/<fig. pirando
PIRANOMETRU	PIRANOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument pentru măsurarea intensității radiației solare.	/<fr. pyranometre
PIRAT	PIRÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Hoț de mare; corsar. • ~ aerian a) persoană care comite un act de violență armată asupra echipajului unui avion, pentru a-i schimba cursul; b) aviator care atacă obiecte nemilitare.	/<fr. pirate
PIRATERESC	PIRATER//ÉSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru pirați; de pirat.	/piraterie + suf. ~esc
PIRATERIE	PIRATERÍ//E ~i	<i>f.</i>	Ocupație a piratului. • ~ aeriană act de violență armată săvârșit (de o persoană sau de un grup de persoane) asupra echipajului unui avion pentru a-i schimba cursul. [G.-D. pirateriei]	/<fr. piraterie
PIREX	PÍREX	<i>n.</i>	Sticlă rezistentă la vibrații bruște de temperatură.	/<fr. pyrex
PIRIDINĂ	PIRIDÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Substanță organică lichidă, incoloră, cu miros specific, neplăcut, întrebuințată, mai ales, în industria farmaceutică și în cea a coloranților.	/<fr. pyridine
PIRITĂ	PIRÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Mineral cristalizat de culoare galbenă, având luciu metalic și fiind întrebuințat ca materie primă (la fabricarea acidului sulfuric, sulfatului de fier etc.).	/<fr. pyrite
PIROCLASTIC	PIROCLÁSTI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre straturi geologice) Care constă din piroclastite.	/<fr. pyroclastique
PIROCLASTIT	PIROCLASTÍT ~e	<i>n.</i>	Rocă formată în urma erupției vulcanilor.	/<fr. pyroclastite
PIROFOR	PIROFÓR ~i	<i>m.</i>	Substanță care se aprinde când vine în contact cu oxigenul sau cu aerul.	/<fr. pyrophore
PIROFORIC	PIROFÓRI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre substanțe) Care conține pirofor.	/<fr. pyrophorique
PIROGALIC	PIROGÁLIC	<i>adj.</i>	: Acid ~ substanță organică cristalizată, incoloră, cu gust amar, având diferite întrebuințări (în tehnica fotografierii, în medicină etc.); pirogalol.	/<fr. pyrogallique
PIROGALOL	PIROGALÓL	<i>n.</i>	Substanță organică cristalizată, incoloră, cu gust amar, având diferite întrebuințări (în tehnica fotografierii, în medicină etc.); acid pirogalic.	/<fr. pyrogallol
PIROGĂ	PIRÓ//GĂ ~gi	<i>f.</i>	Ambarcație îngustă și lungă, făcută dintr-un trunchi (prin scobire), din scoarță de copac sau din piei cusute, propulsată cu ajutorul pânzelor sau a vâslelor (folosită de amerindieni, de populațiile băștinașe din Oceania etc.); canoe.	/<fr. pirogue
PIROGEN	PIROGÉN ~ă (~i, ~e)		1) Care este produs de foc.2) Care provoacă febră. Vaccin ~.	/<fr. pyrogene
PIROGENARE	PIROGENÁRE	<i>f.</i>	Procedeu de transformare sau de descompunere chimică a substanțelor organice în condițiile unei temperaturi înalte și de nepătrundere a aerului; piroliză.	/cf. fr. pyrogénéation
A PIROGRAVA	A PIROGRAV//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(desene, inscripții etc.) A grava pe o suprafață cu ajutorul unui vârf metalic incandescent.	/<fr. pyrograver

PIROGRAVOR	PIROGRAVÓR ~i	<i>m.</i>	Specialist în pirogravură.	/<fr. pyrograveur
PIROL	PIRÓL	<i>n.</i>	Substanță organică lichidă, incoloră, cu miros de cloroform, având diferite întrebuințări (în industria coloranților, în medicină etc.).	/<fr. pirrol
PIROLATRIE	PIROLATRÍE	<i>f.</i>	Cult al focului; închinare la foc. [G.-D. pirolatriei]	/<fr. pyrolâtrie
PIROLIZĂ	PIROLÍZĂ	<i>f.</i>	Procedeu de transformare sau de descompunere chimică a substanțelor organice în condițiile unei temperaturi înalte și de nepătrundere a aerului; pirogenare.	/<fr. pyrolyse
PIROLUZIT	PIROLUZÍT	<i>n.</i>	Mineral de culoare cenușie închisă, întrebuințat ca materie primă (la obținerea manganului, în industria sticlei, porțelanului etc.).	/<fr. pyrolusite
PIROMANIE	PIROMANÍE	<i>f.</i>	Stare patologică a psihicului, care se manifestă prin tendința de a provoca incendii. [G.-D. piromaniei]	/<fr. pyromanie
PIROMETRIE	PIROMETRÍE	<i>f.</i>	Totalitate a metodelor optice de determinare a temperaturilor înalte. [G.-D. pirometriei]	/<fr. pyrométrie
PIROMETRU	PIROMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument pentru măsurarea temperaturilor foarte înalte (folosit în metalurgie, energetică, chimie).	/<fr. pyrometre
PIRON	PIR//ÓN ~oane	<i>n.</i>	Cui de dimensiuni mari. • A face ~oane a clănțani din dinți (de frig). A mânca ~oane a fi foarte înfuriat.	/<sl. pironu
A PIRONI	A PIRON//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) A fixa cu piroane; a bate în cuie. 2) fig. (mai ales persoane) A împiedica să se miște; a face imobil; a ținui; a imobiliza; a paraliza. • ~ (sau a fixa, a ținui) cu privirea (sau cu ochii) a privi insistent. 3) (ochii) A îndrepta într-o direcție, priv	/Din piron
PIROSCAF	PIROSCÁF ~e	<i>n. inv.</i>	Navă propulsată de un motor cu abur.	/<fr. pyroscaphe
PIROSFERĂ	PIROSFÉRĂ	<i>f.</i>	Parte interioară a globului pământesc care se consideră a fi în stare topită, constituind sursa proceselor magmatice; interiorul fluid și fierbinte al Pământului.	/<fr. pyrosphere
PIROSTAT	PIROSTÁT ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru indicarea și menținerea temperaturilor înalte într-un focar.	/<fr. pyrostat
PIROSTRIE	PIROSTRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) mai ales la pl. Obiect de uz casnic, format dintr-o ramă metalică (rotundă sau triunghiulară), fixată pe trei picioare, folosită ca suport pentru un vas pus la foc deschis. • A se lăsa (sau a șede) în ~i a se așeza cu genunchii îndoiți și sprijinindu-	/<ngr. pirostiá, bulg. pirostija
PIROȘCĂ	PIRÓȘ//CĂ ~te	<i>f.</i>	reg. Preparat culinar făcut din foi mici de aluat cu umplutură (de carne, brânză, cartofi), coapte în cuptor sau prăjite în grăsime multă.	/<rus. pirožki, ngr. pyrôžky
PIROTEALĂ	PIROT//EÁLĂ ~eli	<i>f.</i>	1) v. A PIROTI. 2) Stare a unei ființe care pirotește.	/a piroti + suf. ~eală
PIROTEHNIC	PIROTÉHNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de pirotehnie; propriu pirotehniei.	/<fr. pyrotechnique
PIROTEHNICIAN	PIROTEHNICI//ÁN	<i>m.</i>	Specialist în pirotehnie. [Sil. -ci-an]	/<fr. pyrotechnicien
PIROTEHNIE	PIROTEHNÍE	<i>f.</i>	1) Ramură a tehnicii care se ocupă cu fabricarea și utilizarea materialelor explozibile. 2) Tehnica producerii focului de artificii. [G.-D. pirotehniei]	/<fr. pyrotechnie

PIROTERMIC	PIROTÉRMIC //C ~că (~ci, ~ce)		Care degajă căldură la ardere.	/<fr. pyrotermique
A PIROTI	A PIROT //Î ~ésc	<i>intrans.</i>	1) A ațipi și a se trezi repetat, la intervale scurte, șezând sau stând în picioare; a moțâi; a dormita; a somnola; a picoti.2) (despre persoane) A fi într-o stare de depresie morală sau de moleșeală fizică; a lânzezi; a tânji.3) (despre ființe) A suferi	/Orig. nec.
PIRPIRIU	PIRPIRÍ //U ~e (~i)		1) (despre organisme vii) Care s-a oprit din dezvoltare sau a degenerat; cu dimensiuni reduse din cauza dezvoltării anormale; jigărit.2) (despre persoane) Care poartă haine sărăcăcioase sau subțiri; îmbrăcat în haine sărăcăcioase sau subtiri.3) (despre îm	/<turc. pîrpiri
A PIRUETA	A PIRUET //Ă ~éz	<i>intrans.</i>	rar A face piruete.	/Din piruetă
PIRUETĂ	PIRUÉT //Ă ~e	<i>f.</i>	1) Figură de dans care constă dintr-o rotire completă, pe loc, executată de dansator pe vârful degetelor unui picior.2) Rotire rapidă a corpului în jurul axei verticale.3) fig. Trecere bruscă de la o opinie la alta.	/<fr. pirouette
A PIRUI	A PIRUI pers. 3 píruie	<i>intrans.</i>	(despre păsări) A emite triluri.	/Onomat.
PIRUIT	PIRUÍT ~uri	<i>n.</i>	1) v. A PIRUI.2) Tril de pasăre.	/v. a pirui
PIS	PIS	<i>interj.</i>	(se folosește, repetat, pentru a chema pisica). • A nu spune nici ~ a nu spune nici un cuvânt; a tăcea molcom.	/Onomat.
A PISA	A PIS //Ă ~éz	<i>trans.</i>	1) (corpuri solide) A prefăce în fărâme cu ajutorul unei unelte. ~ piper.2) fig. (ființe) A bate crunt; a snopi în bătaie.3) fig. (persoane) A deranja întruna, repetând insistent același lucru; a necăji; a plictisi.	/<lat. pi[n]sare
PISANIE	PISÁNI //E ~i	<i>f. înv.</i>	Inscripție făcută pe diverse monumente arhitecturale cu caracter religios (conținând momente din istorie, numele ctitorului etc.). [G.-D. pisaniei; Sil. -ni-e]	/<sl. pisanije
PISAR	PISÁR ~i	<i>m. înv.</i>	Slujbaş într-o cancelarie care avea în însărcinarea sa copierea și întocmirea actelor; copist; scrib.	/<sl. pîsari, pol. pisarz
PISĂGEALĂ	PISĂG //EĂLĂ ~eli	<i>f.</i>	fam. 1) v. A PISĂGI.2) Bătaie cu pumnii pe înfundate; buchiseală.	/a pisăgi + suf. ~eală
A PISĂGI	A PISĂG //Î ~ésc	<i>trans.</i>	v. A PISĂLOGI.	/a pisa
PISĂLOG I	PISĂL //ÓG I ~oágă (~ógi, ~oáge)	<i>și substantiv</i>	fam. (despre persoane) Care plictisește prin insistența sa.	/a pisa + suf. ~ălog
PISĂLOG II	PISĂL //ÓG II ~oáge	<i>n.</i>	Unealtă casnică cu o măciucă la un capăt (sau la ambele), folosită pentru pisat ceva în pui.	/a pisa + suf. ~ălog
A PISĂLOGI	A PISĂLOG //Î ~ésc	<i>trans.</i>	pop. A deranja întruna, repetând insistent același lucru; a necăji; a pisa; a plictisi.	/Din pisălog
PISC I	PISC I	<i>interj.</i>	(se folosește, mai ales, repetat pentru a imita sunetul produs de unele păsări).	/Onomat.
PISC II	PISC II ~uri	<i>n.</i>	1) Partea cea mai înaltă a unui munte sau a unui deal; vârf; culme; creastă; coamă; spinare; creștet.2) Capătul de dinainte, ascuțit și încovoiat în sus al unei luntre; bot.3) pop. Parte a carului sau a saniei în care se fixează protapul.	/Orig. nec.

PISCICOL	PISCÍCOL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de piscicultură; propriu pisciculturii.2) Care este specializat în piscicultură. Gospodărie ~ă.	/<fr. piscicole
PISCICULTOR	PISCICULTÓR ~i	<i>m.</i>	Specialist în piscicultură.	/<fr. pisciculteur
PISCICULTURĂ	PISCICULTÚRĂ	<i>f.</i>	Ramură a zootehniei care se ocupă cu metodele de creștere și de înmulțire a peștilor.	/<fr. pisciculture
PISCIFORM	PISCIFÓRM ~ă (~i,		Care are formă de pește.	/<fr. pisciforme
PISCINĂ	PISCÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Bazin într-un parc sau într-o grădină, în care cresc pești.2) Bazin de înot. [G.-D. piscinei]	/<fr. piscine
PISCIVOR	PISCIVÓR ~ă (~i, ~e)	<i>livr.</i>	Care se hrănește cu pește.	/<fr. piscivore
A PISCUI	A PISCUÍ pers. 3 píscuie	<i>intrans.</i>	pop. (mai ales despre puii de pasăre) A emite sunete caracteristice subțiri și prelungi; a piui.	/Onomat.
PISIC	PISÍ//C ~ci	<i>m.</i>	v. PISOL.	/Din pisică
PISICĂ	PISÍ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Mamifer carnivor de talie mică, foarte sprinten, cu blană netedă, de diferite culori, cu ochi ageri (care văd și în întuneric) și cu ghearele ascuțite, retractile. • ~ domestică specie de pisică care trăiește pe lângă case și se hrănește cu șoareci. ~	/pis + suf. ~ică
PISICEȘTE	PISICEȘTE	<i>adv.</i>	În felul pisicilor; cum fac pisicile.	/pisică + suf. ~ește
PISICUȚĂ	PISICÚȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la pisică) Pui de pisică.	/pisică + suf. ~ică
PISOAR	PISOÁR ~e	<i>n.</i>	Vas asemănător cu o chiuvetă alungită, fixat în peretele unui closet, care servește bărbaților pentru urinare.	/<fr. pissoir
PISOI	PISÓI ~	<i>m.</i>	1) Pui (mai ales mascul) de pisică; piscic.2) Mascul al pisicii; motan; cotoi; cotoșman.	/pis + suf. ~oi
PISOLIT	PISOLÍT ~e	<i>n.</i>	1) Mineral alcătuit din bucăți sferice mărunte.2) Rocă formată din astfel de mineral.	/<fr. pisolithe
PISOLITIC	PISOLÍTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care constă din pisolite.	/<fr. pisolithique
PISTĂ	PÍST//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Suprafață lungă de teren amenajată pentru decolarea și aterizarea avioanelor.2) Fâșie de teren (de obicei circulară) special amenajată pentru anumite probe sportive (ciclism, hipism etc.). • ~ sonoră parte a peliculei cinematografice pe care se imprimă	/<fr. piste, it. pista
PISTIL I	PISTÍL I ~uri	<i>n.</i>	1) bot. Organ femel al florii, format din ovar, stil și stigmat, care servește la reproducere; gineceu.2) Obiect de forma acestui organ al florii, folosit la pisarea substanțelor chimice sau farmaceutice.	/<fr. pistil
PISTIL II	PISTÍL II ~uri	<i>n.</i>	1) Pastă de fructe, uscată în formă de foaie grasă.2) Varietate de astfel de pastă.	/<turc. pestil
PISTOL I	PIST//ÓL I ~oále	<i>n.</i>	1) Armă de foc mică, din care se împușcă la distanțe mici, cu o singură mână. • ~ mitralieră armă de foc automată, cu țeava scurtă, care bate la distanțe mici. ~ rachetă (sau de semnalizare) pistol care lansează rachete de semnalizare. Gol (ca un) ~ a) de	/<ngr. pistóli, germ. Pistol
PISTOL II	PISTÓL II ~i	<i>m. înv.</i>	Monedă de aur cu circulație în unele țări europene (Spania, Franța, Anglia, Italia etc.).	/<fr. pistole

PISTOLAR	PISTOLÁR ~i	<i>m.</i>	1) înv. Ostaş înarmat cu pistol şi încadrat într-un regiment.2) rar Persoană specializată în tragerea cu pistolul.	/pistol + suf. ~ar
PISTOLET	PISTOLET ~e	<i>n.</i>	Armă de foc mică, semiautomată, având magazia de cartușe montată în patul armei, din care se împuşcă cu o singură mână.	/ <i><fr.</i> pistolet
PISTON	PIST//ÓN ~oáne	<i>n. tehn.</i>	1) Piesă cilindrică care închide un tub şi care, mişcându-se în interiorul acestuia, contribuie la împingerea sau aspirarea unui fluid (apă, aer, abur etc.).2) (la unele instrumente de suflat) Piesă mobilă care reglează trecerea aerului într-un orificiu.	/ <i><fr.</i> piston, germ. Piston
A PISTONA	A PISTON//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) tehn. (fluid) A împinge sau a extrage cu pistonul.2) fig. A insista, a stărui pe lângă cineva.	/ <i><fr.</i> pistonner
PISTORNIC	PISTÓRNI//C ~ce	<i>n.</i>	Sigiliu de piatră sau de lemn, folosit la imprimarea pe prescuri a semnului crucii şi a iniţialelor rituale.	/Orig. nec.
PISTRUI	PISTRÚI ~	<i>m.</i>	Pată mică de culoare brună-gălbuie, ce apare pe pielea unor oameni (mai ales a celor blonzi sau roşcaţi).	/ <i><sl.</i> pistrui
A PISTRUIA	A PISTRU//IÁ ~iéz	<i>tranz.</i>	A face să se pistruiască.	/Din pistrui
A SE PISTRUIA	A SE PISTRU//IÁ mă	<i>intrans.</i>	A se acoperi cu pistrui (mai ales pe faţă).	/Din pistrui
PISTRUIAT	PISTRUIÁ//T ~tă (~ţi, ~te)		1) v. A PISTRUIA şi A SE PISTRUIA.2) Care are pistrui, mai ales pe faţă.	/v. a (se) pistruia
A PIŞCA	A PIŞCÁ pişc	<i>tranz.</i>	1) (fiinţe) A apuca cu vârful degetelor de piele strângând-o (şi provocând durere); a ciupi.2) (bucăţi mici, vârfuri, margini) A înlătura câte puţin prin rupere sau tăiere; a ciupi.3) fam. (despre persoane) A fura în cantităţi neînsemnate şi pe nesimţite.	/Orig. nec.
A SE PIŞCA	A SE PIŞCÁ mă pişc	<i>intrans.</i>	1) A face (concomitent) schimb de pişcături usturătoare (unul cu altul).2) pop. (despre Lună şi lumina ei) A începe să scadă; a se micşora; a descreşte.	/Orig. nec.
PIŞCAT	PIŞCÁT	<i>n.</i>	1) v. A PIŞCA şi A SE PIŞCA. • ~ul Lunii (sau luminii) fază de descreştere a Lunii.2) muz. Mod de interpretare la instrumentele muzicale cu coarde, producând sunete prin pişcarea cordelor cu degetele, fără a folosi arcuşul; pizzicato.	/v. a (se) pişca
PIŞCĂCIOS	PIŞCĂCI//ÓS ~oásă (~óşi, ~oáse)	<i>pop.</i>	(despre alimente sau băuturi) Care pişcă de limbă.	/a pişca + suf. ~ăcios
PIŞCĂTOR	PIŞCÁT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		1) Care pişcă.2) fig. (despre vorbe şi stil) Care conţine aluzii răutăcioase; înţepător; usturător; urzicător; muşcător; corosiv.3) (despre persoane) Care are obiceiul să şterpească.	/a pişca + suf. ~ător
PIŞCĂTURĂ	PIŞCÁTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Senzaţie produsă de ceva care pişcă. Am simţit o ~.2) Loc unde a fost pişcat cineva. ~ de ţânţar. • ~ de vărsat urmă rămasă pe pielea celui care a suferit de variolă.3) Parte mică desprinsă din ceva; fărâmitură.4) fig. Vorbă care atinge amorul propriu	/a pişca + suf. ~ătură
PIŞCOT	PIŞCÓT ~uri	<i>n.</i>	Produs de patiserie preparat din aluat moale şi dulce, tăiat în bucăţi de formă alungită, subţiată la mijloc şi copt.	/ <i><ung.</i> piskóta
PIŞICHER	PIŞICHER ~i	<i>m.</i>	Persoană şireată, pricepută la şmecherii; şmecher.	/ <i><turc.</i> pişekâr
PITAC I	PITÁ//C I ~ce	<i>n. inv.</i>	1) Act domnesc de ridicare la rang boieresc.2) Dispoziţie scrisă.	/ <i><sl.</i> pitaku

PITAC II	PITÁ//C II ~ci	<i>m.</i>	1) înv. Monedă rusească de argint sau de aramă care a circulat și în țările române.2) Monedă de mică valoare; ban; gologan.	/<rus. pjatak, sb. petac
PITAGOREIC I	PITAGORÉI//C I ~că (~ci, ~ce)		Care ține de pitagorism; propriu pitagorismului.	/<germ. pythagoreisch
PITAGOREIC II	PITAGORÉI//C II ~ci	<i>m.</i>	Adept al pitagorismului.	/<germ. pythagoreisch
PITAGORISM	PITAGORÍSM	<i>n.</i>	Doctrină filozofică a lui Pitagora și a adepților săi, care afirmă că esența tuturor lucrurilor este numărul.	/<fr. pythagorisme
PITAR	PITÁR ~i	<i>m.</i>	1) înv. (în Moldova medievală) Dregător care avea în grija sa aprovizionarea curții domnești cu pâine.2) rar Lucrător specializat în fabricarea pâinii; brutar.	/pită + suf. ~ar
PITARCĂ	PITÁRCĂ pitârci	<i>f. pop.</i>	Ciupercă comestibilă cu picior gros și cu pălăria bombată, de culoare cenușie-deschisă sau brună.	/pită + mânătarcă
PITĂ	PÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	reg. 1) Produs alimentar făcut din aluat dospit, frământat și copt în cuptor; pâine. • Celui flămând numai ~a-i în gând fiecare se gândește la ceea ce îl interesează.2) fig. Hrana cea de toate zilele.	/<bulg. pita
PITĂRCUȚĂ	PITĂRCÚȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Ciupercă comestibilă cu picior alb, acoperit cu niște solzi longitudinali și cu pălăria roșie, portocalie, galben-brună sau albă.	/pitarcă + suf. ~uță
PITĂRIE	PITĂRÍ//E ~i	<i>f. înv.</i>	1) Întreprindere unde se coace (și se vinde) pâine; brutărie.2) Funcție de pitar; rang de pitar.	/pitar + suf. ~ie
PIECANTROP	PIECANTRÓP ~i	<i>m.</i>	Om fosil având caractere intermediare între maimuțele antropoide și omul primitiv.	/<fr. pithécanthrope
A PITI	A PIT//Í ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se pitească.	/Orig. nec.
A SE PITI	A SE PIT//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	(despre ființe) 1) A-și micșora statura prin aplecare sau ghemuire (pentru a nu fi observat sau pentru a se feri de ceva).2) A se pune la adăpost într-un loc ferit; a se ascunde; a se dosi.	/Orig. nec.
PITIC I	PITÍ//C I ~că (~ci, ~ce)		1) (despre persoane) Care are statură mai mică decât cea obișnuită; de statură mică.2) (despre unele varietăți de animale și plante) Care are o înălțime mai mică decât cea proprie speciei.3) (despre obiecte) Care are dimensiuni foarte reduse; de proporții	/cf. sl. pitiku
PITIC II	PITÍ//C II ~ci	<i>m.</i>	1) Persoană de statură neobișnuit de joasă; pigmeu; liliputan.2) fig. Persoană lipsită de valoare; om de nimic; pigmeu.3) (în basme) Personaj fantastic de statură foarte mică, vioi și isteț.	/cf. sl. pitiku
PITICE	PÍTICE	<i>adj.</i>	: Jocuri ~ jocuri organizate în Grecia antică o dată în patru ani, consacrate luptei zeului Apollo cu balaurul Piton.	/<fr. pythiques
PITIRIAZIS	PITIRIÁZIS	<i>n.</i>	(nume generic) Materie organică cu aspect de tărațe, constând din particule de epidermă uscată. [Sil. -ri-a-]	/<fr. pityriasis
PITIȘ	PITÍȘ	<i>adv. pop.</i>	Pitindu-se pentru a nu fi văzut; pe ascuns; pe neobservate; tiptil.	/a (se) piti + suf. ~iș
PITON I	PIT//ÓN I ~oáne	<i>n.</i>	Instrument metalic având forma unui țărș și prevăzut cu un inel prin care se introduce coarda, folosit de alpiniști pentru asigurare în timpul escaladărilor.	/<fr. piton

PITON II	PITÓN II ~i	<i>m.</i>	(nume generic) Șarpe exotic neveninos, de talie foarte mare, care trăiește în Africa și în sudul Asiei și a cărui piele se întrebuintează în industrie.	/<fr. python
PITORESC	PITOR//ESC ~ească (~ești)	<i>și substantiv al</i>	1) Care atrage atenția și produce plăcere prin bogăția coloritului și varietatea formei; plin de farmec; încântător.2) Care face să fie pictat; demn de a fi pictat.3) (despre limbă, stil etc.) Care este plin de imagini; colorat.4) (despre tradiții, obicei	/<it. pittoresco, fr. pittoresque
PITPALAC I	PITPALÁC I	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a imita sunetele scoase de prepeliță).	/Onomat.
PITPALAC II	PITPALÁ//C II ~ci	<i>m.</i>	Pasăre de câmpie, migratoare, de talie mică, cu coadă scurtă, având penaj brun cu dungi albe pe spate, vânată pentru carnea ei gustoasă; prepeliță.	/Onomat.
PITPALACĂ	PITPALÁ//CĂ ~ce	<i>f.</i>	1) Femelă a pitpalacului.2) peior. Femeie vorbăreată.	/pitpalac + suf. ~ă
A PITULA	A PITUL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	pop. A face să se pituleze. [Var. a tupila]	/v. a piti
A SE PITULA	A SE PITUL//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	pop. A-și micșora statura prin aplecare sau ghemuire (pentru a nu fi observat sau pentru a se feri de ceva); a se piti. [Var. a se tupila]	/v. a se piti
PITULICE	PITULÍC//E ~i	<i>f.</i>	1) Pasăre sedentară cântătoare, de talie mică, cu penaj alburiu pe pânțe și brun-roșcat pe spate.2) Pasăre migratoare, cântătoare, de talie mică, cu penaj cenușiu pe pânțe și brun-verziu pe spate; sfredelus. [G.-D. pitulicii]	/a (se) pitula + suf. ~ice
A PIȚIGĂIA	A PIȚIGĂ//IĂ ~iéz	<i>tranz.</i>	(vocea) A face să fie mai ascuțit; a subția.	/Din pițigăit
A SE PIȚIGĂIA	A SE PIȚIGĂ//IĂ mă	<i>intrans.</i>	A vorbi cu glas subțire, ascuțit.	/Din pițigăit
PIȚIGĂIALĂ	PIȚIGĂ//IĂLĂ ~ieli	<i>f.</i>	1) Vorbire cu glas ascuțit.2) Vorbă rostită cu un asemenea glas.	/a (se) pițigăi
PIȚIGAIAT	PIȚIGĂIA//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A PIȚIGĂIA și A SE PIȚIGĂIA2) (despre ființe) Care are o constituție lipsită de vigoare; slab; plâpând.	/pițigoi + suf. ~at
PIȚIGOI	PIȚIGÓI ~	<i>m.</i>	Pasăre sedentară de talie mică, cu cioc scurt, conic, și cu penaj divers colorat.	/Orig. nec.
PIU	PIU	<i>interj.</i>	(se folosește, de obicei repetat, pentru a reda strigătul puilor de pasăre).	/Onomat.
A PIUA	A PIU//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(țesături de lână) A da la piuă. [Sil. pi-ua]	/Din piuă
PIUĂ	PÍUĂ píve	<i>f.</i>	1) Vas (de lemn, de metal, de piatră etc.), de diverse forme, în care se pisează diferite produse alimentare sau materiale solide. • A bate apa în ~ (să se aleagă untul) a) a flecări; b) a munci fără nici un folos.2) Mașină sau instalație pentru împâslire	/<lat. pilla
A PIUI	A PIUÍ pers. 3 píuie	<i>intrans.</i>	1) (mai ales despre puii de pasăre) A emite sunete caracteristice, subțiri și prelungi; a piscui.2) (despre obiecte în zbor) A produce un sunet prelung și ascuțit (străbătând aerul cu mare viteză); a șuiera. Gloantele piuie. [Sil. pi-u-]	/Din piu
PIUIT	PIUÍT ~uri	<i>n.</i>	1) v. A PIUI.2) Strigăt caracteristic scos de păsări, mai ales de puii acestora. [Sil. pi-u-]	/v. a piui
PIULIȚĂ	PIULÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Piesă de metal, prevăzută cu o gaură filetată, care servește, împreună cu un șurub, la asamblarea unor piese; mutelcă. [Sil. pi-u-]	/piuă + suf. ~uliță

PIUNEZĂ	PIUNÉZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Cui mic cu capul rotund și plat, cu vârf scurt, folosit la fixarea colilor de hârtie pe o suprafață. [G.-D. piunezei; Sil. piu-]	/<fr. punaise
PIURE	PIURÉ ~uri	<i>n.</i>	Preparat culinar în formă de pastă, făcut din legume (mai ales cartofi) sau din fructe zdrobite.	/<fr. purée
PIVNICER	PIVNICÉR ~i	<i>m.</i>	1) (în Moldova și în Muntenia medievală) Dregător care avea în grija sa pivnițele (și viile) domnitorului.2) rar Persoană care răspunde de o pivniță cu vinuri (de obicei în timpul petrecerilor).	/pivniță + suf. ~er
PIVNIȚĂ	PÍVNIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Construcție subterană (aparte sau la subsolul unei clădiri) în care se păstrează unele materiale sau produse alimentare; beci. [G.-D. pivnitei]	/<sl. pivinica
PIVOT I	PIVÓT I ~uri	<i>n.</i>	1) tehn. Piesă metalică, rotunjită la un capăt, care ajută la susținerea și rotirea unui corp.2) (la jocul de baschet) Piruetă executată de jucător într-un picior, pentru a se întoarce cu spatele la adversar.3) fig. Punct principal de sprijin.4) bot. Rădă	/<fr. pivot
PIVOT II	PIVÓ//T II ~ți	<i>m.</i>	sport (mai ales la baschet și la handbal) Jucător care acționează ca vârf de atac.	/<fr. pivot
A PIVOTA	A PIVOT//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	1) tehn. A se roti în jurul unui pivot.2) (despre acțiuni, procese, debateri etc.) A se desfășura în jurul aceluiași obiectiv.3) rar (despre persoane) A se răsuci brusc în călcăie (pe un singur picior, ca în jurul unui pivot).	/<fr. pivoter
PIVOTANT	PIVOTÁN//T ~tă (~ți, ~te)		1) tehn. Care pivotează sau poate pivota. Fotoliu ~.2) (despre unele plante) Care are rădăcina în formă de pivot; cu rădăcină puternic dezvoltată și neramificată.	/<fr. pivotant
PIX	PIX ~uri	<i>n.</i>	Toc prevăzut cu un rezervor tubular, detașabil și umplut cu pastă, acționat cu un dispozitiv.	/<engl. pick
PIXIDĂ	PIXÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) inv. Cutie în care se păstrau bijuteriile.2) Fruct al unor plante (măselariță, pătlagină etc.) care se deschide printr-un căpăcel sau prin desfacere în două.	/<fr. pyxide
PIZMAȘ	PIZMÁȘ ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	1) Care pizmăște; cu pizmă; invidios.2) (despre manifestări ale oamenilor) Care denotă pizmă; caracterizat prin pizmă.	/pizmă + suf. ~aș
PIZMĂ	PÍZM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Sentiment de nemulțumire egoistă provocat de situația cuiva în societate sau de calitățile cuiva; invidie; ciudă.2) Sentiment de animozitate ascunsă (față de cineva); pică; ranchiună.	/<sl. pizma
PIZMĂREȚ	PIZMĂR//ÉT ~eată (~éti, ~éte)	<i>rar</i>	v. PIZMAȘ.	/pizmă + suf. ~ăreț
A PIZMUI	A PIZMU//Í ~iesc	<i>trans.</i>	(persoane) A trata cu pizmă; a invidia.	/pizmă + suf. ~ui
PIZZA	PIZZ//A [pr.: pîța]	<i>f.</i>	Preparat culinar în formă de turtă, făcut din aluat și garnisit (cu roșii, ciuperci, cașcaval, pește, șuncă etc.).	/Cuv. it.
PIZZERIE	PIZZERI/E [pr.: pîterie] ~i	<i>f.</i>	Local de alimentație publică unde se servește pizza.	/<it. pizzeria
PIZZICATO	PIZZICATO [pr.: pițicáto]	<i>n. muz.</i>	1) Mod de interpretare la instrumentele muzicale cu coarde fără a folosi arcușul, sunetele fiind produse prin pișcarea cordelor cu degetele; pișcat.2) Bucată muzicală interpretată în acest mod.	/Cuv. it.

PLAC	PLAC	<i>n.</i>	Senzație de satisfacere a gustului; plăcere; chef; voie. • Pe (sau după) ~ (sau ~ul cuiva) după gustul cuiva; după cum îi place cuiva. După bunul ~ al cuiva după cum vrea cineva; după capriciul cuiva. A-i fi cuiva pe ~ a plăcea cuiva.	/v. a plăcea
A PLACA I	A PLA//CÁ I ~chéz	<i>tranz.</i>	1) (elemente de construcție, mobilier etc.) A acoperi cu placaj.2) (obiecte de lemn) A acoperi cu furnir; a furnirui.	/<fr. plaquer
A PLACA II	A PLA//CÁ II ~chéz	<i>tranz.</i>	(jucător de rugbi) A opri stăvilind calea spre poartă.	/<fr. plaquer
PLACAJ I	PLACÁJ I ~e	<i>n.</i>	1) Material de construcție obținut prin încleierea unui număr de foi de furnir, așezate una peste alta, folosit, mai ales, la confecționarea mobilei.2) Îveliș protector sau decorativ (de lemn, de piatră, de cărămidă etc.) cu care se acoperă un element de	/<fr. placage
PLACAJ II	PLACÁJ II ~e	<i>n.</i>	(la jocul de rugbi) Tehnica de placare a unui jucător.	/<fr. placage
PLACARDĂ	PLACÁRD//Ă ~e	<i>f.</i>	Placă de metal (pânză, hârtie, lemn) pe care este scrisă o lozincă sau un anunț; pancartă.	/<fr. placard
PLACĂ	PLÁC//Ă plăci	<i>f.</i>	1) Bucată de material (lemn, metal, piatră etc.) cu fețele plane și grosime uniformă, mult mai mică în raport cu fețele.2) Piesă de masă plastică sau de ebonită pe care sunt imprimate vibrații ale vocii sau ale instrumentelor muzicale pentru a fi reprodus	/<fr. plaque
PLACEBO	PLACÉBO	<i>n.</i>	fam. Preparat medicamentos inactiv prescris pacientului pentru a-i face plăcere sau în scopuri experimentale.	/<fr., engl. placebo
PLACENTAR	PLACENTÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de placentă; propriu placentei.2) (despre mamifere) Care are placentă; cu placentă.	/<fr. placentaire
PLACENTĂ	PLACÉNT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (la mamifere) Organ vascular spongios, adrenat la uter, prin care se înfăptuiește schimbul de substanțe dintre organismul mamei și al embrionului în perioada sarcinii.2) bot. Parte a ovarului pe care sunt situate ovulele.	/<lat., fr. placenta
PLACHETĂ	PLACHÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Carte mică și subțire care cuprinde opere literare (în special în versuri) de dimensiuni reduse.2) Medalie de forme diferite având pe una din fețe executate un basorelief sau o inscripție, bătută cu ocazia unui mare eveniment, în cinstea unei personalități	/<fr. plaqueette
PLACHIE	PLÁCHI//E ~i	<i>f.</i>	1) Fel de mâncare preparată din pește (cu multă ceapă, ulei și condimente) și dată la cuptor.2) reg. Fel de mâncare pregătită din orez (cu lapte și zahăr sau dulceață) și dată la cuptor. [G.-D. plachiei]	/<ngr. plaki
PLACID	PLACÍ//D ~dă (~zi, ~de)	<i>și adverbial</i>	(despre persoane) 1) Care vedește blândețe și calmitate. Rămânea ~ în toate împrejurările.2) Care nu manifestă interes pentru nimic și pentru nimeni; nepăsător; indiferent.	/<fr. placide
PLACIDITATE	PLACIDITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter placid.2) Atitudine pasivă; pasivitate; impasibilitate.	/<fr. placidité
PLAFAR	PLAFÁR ~e	<i>n.</i>	Magazin în care se vând plante farmaceutice.	/pla[n]te + far[maceutice]

PLAFON	PLAF//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Suprafață orizontală care formează partea superioară a unei încăperi; tavan; pod.2) Limită superioară care nu poate fi depășită.3) Înălțime la care se găsește suprafața inferioară a stratului de nori.	/<fr. plafond, germ. Plafond
A PLAFONA	A PLAFON//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(cheltuieli, fonduri) A limita stabilind un plafon.	/<fr. plafonner
A SE PLAFONA	A SE PLAFON//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A atinge plafonul posibilităților.2) fig. A rămâne la un anumit nivel (scăzut) al cunoștințelor; a nu evolua; a se limita.	/<fr. plafonner
PLAFONIERĂ	PLAFONIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Obiect de iluminat montat direct pe plafonul unei încăperi. [Sil. -ni-e-]	/<fr. plafonnier
PLAGĂ	PLÁGĂ plăgi	<i>f.</i>	1) Vătămare locală a unui țesut organic, provocată de o traumă; rană; leziune.2) fig. Catastrofă de mari proporții; nenorocire mare și grea care se abate asupra unei colectivități; prăpăd; dezastru; calamitate; flagel. [G.-D. plăgii]	/<lat. plaga
A PLAGIA	A PLAGI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(mai ales texte literare sau științifice străine) A reproduce integral sau parțial, prezentând drept creație personală; a copia.	/<fr. plagier
PLAGIAT	PLAGIÁT ~e	<i>n.</i>	1) v. A PLAGIA.2) Lucrare (artistică, științifică) străină prezentată drept personală.	/<fr. plagiat
PLAGIATOR	PLAGIAT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care plagiază.	/<germ. Plagiator
PLAGIOCLAZ	PLAGIOCLÁZ ~i	<i>m.</i>	mai ales la pl. Mineral cristalin, lucios, de culoare albă-cenușie sau albastră, având diferite întrebuințări (în industria ceramicii, ca piatră semiprețioasă etc.). [Sil. -gi-o-]	/<fr. plagioclases
PLAI	PLÁ/I ~iuri	<i>n.</i>	1) Regiune de munte sau de dealuri, aproape plană, acoperită cu pășuni.2) Versant de munte sau de deal.3) poet. Spațiu de așezare a unei comunități etnice.4) Drum care trece printr-o regiune muntoasă.5) (în trecut) Diviziune administrativă a unui județ (d	/Orig. nec.
PLAIVAZ	PLAIVÁZ ~e	<i>n. pop.</i>	Instrument de scris sau de desenat; creion. [Pl. și plaivazuri]	/<sb. plajvaz
PLAJĂ	PLÁJ//Ă ~e	<i>f.</i>	Porțiune de teren de pe malul unei ape, în special al mării, acoperită cu nisip, unde se fac băi de soare. [G.-D. plajei]	/<fr. plage
PLAN I	PLAN I ~uri	<i>n.</i>	Suprafață netedă fără ridicături (ca a unui lichid în repaus). ~ orizontal.	/<fr. plan, lat. planus
PLAN II	PLAN II ~uri	<i>n.</i>	Desen tehnic care reprezintă grafic un teren sau o construcție la o anumită scară. ~ul școlii.	/<fr. plan, lat. planus
PLAN III	PLAN III ~uri	<i>n.</i>	1) Proiect de acțiuni ce urmează a fi realizate în viitor (în vederea atingerii unui anumit scop). ~ anual.2) Ordinea și distribuția metodică a diferitelor părți după care urmează a fi alcătuită o lucrare (științifică, literară etc.). ~ul disertației. ~ul	/<fr. plan, lat. planus
PLAN IV	PLAN IV ~uri	<i>n.</i>	1) Distanță la care sunt situate persoanele sau lucrurile în raport cu cel care privește. ~ secund. • Primul ~ parte a scenei care este cea mai apropiată de public. A fi (sau a sta) pe primul ~ a avea importanță primordială. A trece pe ~ul al doilea a-și	/<fr. plan, lat. planus

PLAN V	PLAN V ~ă (~i, ~e)		(despre suprafețe) Care nu are ridicături sau adâncituri; fără asperități; neted.	/<fr. plan, lat. planus
A PLANA I	A PLAN//Á I pers. 3 ~eáză	<i>intrans.</i>	1) (despre păsări) A zbura cu aripile întinse, fără a bate din ele.2) (despre avioane sau planoare) A pluti prin aer, fără a folosi motorul.3) fig. (despre evenimente, acțiuni etc.) A fi gata să se producă.	/<fr. planer
A PLANA II	A PLAN//Á II ~éz	<i>trans.</i>	(obiecte) A face să aibă suprafață plană (prin așchiere, nivelare etc.).	/<fr. planer
PLANAT	PLANÁ//T ~tă (~ți, ~te):		Zbor ~ zbor al unui avion sau planor care pierde treptat din înălțime.	/v. a plana
PLANCĂ	PLÁNCĂ plānci	<i>f.</i>	Drum din prăjini, pe care se transportă prin alunecare bușteni și alte feluri de lemn.	/<germ. Planke, ucr. planka
PLANCTON	PLANCT//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) biol. Totalitate a organismelor vii (vegetale și animale), care trăiesc în apele dulci sau marine plutind pasiv sau aflându-se în stare de suspensie (constituind hrana unor pești și animale acvatice).2): ~ atmosferic totalitate a particulelor mici (sol	/<fr. plancton, germ. Plankton
PLANCTONIC	PLANCTÓNI//C ~ce (~ci, ~ce)		Care ține de plancton; propriu planctonului.	/<fr. planctonique
PLANCTONOFAG	PLANCTONOFÁ//G ~gă (~gi, ~ge)		(despre fauna acvatică) Care se hrănește cu plancton.	/Din plancton
PLANETAR	PLANETÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de planete; propriu planetelor. • Sistem ~ (sau solar) totalitate a corpurilor cerești care se mișcă în jurul Soarelui.2) Care cuprinde tot globul pământesc; referitor la întreaga planetă Pământ. Revoluție ~ă.	/<fr. planétaire
PLANETARIU	PLANETÁRI//U ~i	<i>n.</i>	1) Instalație pentru reprezentarea mișcării planetelor și a altor aștri pe baza modelului boltei înstelate a cerului.2) Instituție culturală în care se citesc lecții de popularizare a științei, folosindu-se o astfel de instalație.	/<fr. planétarium
PLANETĂ	PLANĖT//Ă ~e	<i>f.</i>	Corp ceresc din sistemul solar, fără lumină proprie, care se mișcă în jurul Soarelui pe o orbită eliptică.	/<fr. planete, lat. planeta
PLANETOID	PLANETOÍ//D ~zi	<i>m.</i>	Planetă mică din sistemul solar, aflată, de regulă, între orbitele lui Marte și Jupiter; asteroid. [Sil. -to-id]	/<fr. planétoïde
PLANIC	PLÁNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de planuri; propriu planurilor. Economie ~că.	/plan + suf. ~ic
A PLANIFICA	A PLANIFICÁ planífic	<i>trans.</i>	A prevedea din timp, elaborând un plan; a programa pe bază de plan; a include într-un plan; a chibzui.	/<fr. planifier
PLANIFICATOR	PLANIFICAT//ÓR ~oáne (~óri, ~oáne)	<i>m. și f.</i>	Lucrător specializat în planificare.	/a planifica + suf. ~tor
PLANIGLOB	PLANIGLÓB ~uri	<i>n.</i>	Hartă care reprezintă pe o suprafață plană întregul Pământ; planisferă; mapamond.	/plan + glob
A PLANIMETRA	A PLANIMETR//Á	<i>trans.</i>	(suprafețe din interiorul unui contur) A măsura cu un planimetru.	/Din planimetru
PLANIMETRIC	PLANIMÉTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de planimetrie; propriu planimetriei.	/<fr. planimétrique

PLANIMETRIE	PLANIMETRÍE	<i>f.</i>	1) Ramură a geometriei care se ocupă cu metodele privind măsurarea suprafețelor plane; geometrie plană.2) Ramură a topografiei care se ocupă cu studiul metodelor și tehnicilor de reprezentare pe o hartă sau pe un plan a obiectelor (ape, drumuri etc.) de p	/<fr. planimétrie
PLANIMETRU	PLANIMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument pentru măsurarea ariei figurilor plane (pe o hartă sau pe un plan topografic).	/<fr. planimetre
PLANISFERĂ	PLANISFÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Hartă care reprezintă pe o suprafață plană întregul Pământ; planiglob; mapamond.	/<fr. planisphere, germ. Planisphäre
PLANISFERIC	PLANISFÉRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de planisferă; propriu planisferei.	/<fr. planisphérique
PLANOR	PLAN//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Aeronavă ușoară fără motor, propulsată prin planare.	/<fr. planeur
PLANORISM	PLANORÍSM	<i>n.</i>	1) Gen de sport constând din probe de zbor cu planorul.2) Meserie de planorist.	/planor + suf. ~ism
PLANORIST	PLANORÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	1) Sportiv care practică planorismul.2) Constructor de planoare.	/planor + suf. ~ist
PLANȘĂ	PLÁNȘ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Piesă plană de lemn, subțire având lungimea mai mare decât lățimea.2) Coală de hârtie mai groasă ca de obicei, pe care sunt reproduse desene, fotografii, picturi, folosită ca ilustrație într-o carte.3) Carton pe care este executată o ilustrație, servin	/<fr. planche
PLANȘETĂ	PLANȘÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Planșă mică care servește ca suport pentru hârtie la desen sau pentru diferite lucrări tehnice.2) Scândură lată pe care se întinde aluatul în foi.	/<fr. planchette
PLANȘEU	PLANȘÉ//U ~e	<i>n.</i>	1) Element de construcție în formă de platformă, care separă etajele unei clădiri sau alcătuiește partea carosabilă a unui pod.2) Suport pentru fixarea unei mașini.	/<fr. plancher
A PLANTA	A PLANT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (butași, puieți, răsad etc.) A pune în pământ ca să crească; a sădi.2) (stâlpi, pari etc.) A înfige în pământ fixând.3) mil. (mine) A pune pe o anumită suprafață (pentru a arunca în aer).	/<fr. planter, lat. plantare
PLANTATOARE	PLANTAT//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	Mașină agricolă pentru plantarea răsadurilor sau a puieților.	/a planta + suf. ~toare
PLANTATOR I	PLANTAT//ÓR I ~oăre	<i>n.</i>	Unealtă în formă de țaruș cu care se fac gropi pentru sădit (răsadurile, puieții etc.); săditor.	/a planta + suf. ~tor
PLANTATOR II	PLANTAT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	1) Lucrător specializat în plantarea răsadurilor și a puieților; săditor.2) Proprietar al unei plantații.	/a planta + suf. ~tor
PLANTAȚIE	PLANTÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Teren plantat; suprafață cultivată cu plante.2) Suprafață agricolă, de mari dimensiuni, destinată pentru cultivarea plantelor tehnice sau alimentare în condiții speciale de climă. [G.-D. plantației; Sil. -ți-e]	/<fr. plantation
PLANTĂ I	PLÁNT//Ă I ~e	<i>f.</i>	Organism vegetal având corpul format, de obicei, din rădăcină, tulpină și frunze. ~e legumicole. ~e medicinale. • ~e anuale plante cu ciclu de dezvoltare de un an. ~e bienale plante cu ciclu de dezvoltare de doi ani. ~e perene plante cu ciclu de dezvoltare	/<lat. planta, fr. plante

PLANTĂ II	PLÁNT//Ă II ~e	<i>f. anat.</i>	(la om și la unele animale) Partea inferioară, ușor arcuită, a labei piciorului, care vine în atingere cu pământul și susține greutatea corpului în timpul mersului; talpă. [G.-D. plantei]	/<lat. planta, fr. plante
PLANTIGRAD	PLANTIGRÁ//D ~dă (~zi, ~de)	<i>și substantiv</i>	(despre mamifere) Care umblă călcând pe toată talpa.	/<fr. plantigrade
PLANTON	PLANT//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	mil. Serviciu de pază în interiorul cazărmilor sau al clădirilor militare, executat de ostași.	/<fr. planton
PLANTULĂ	PLANTÚL//Ă ~e	<i>f. bot.</i>	Plantă mică, abia ieșită din sămânță.	/<fr. plantule
PLANTUROS	PLANTUR//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		(despre persoane) Care are corpul mare și gras; corpulent; trupeș.	/<fr. planteureux
PLAPUMĂ	PLÁPUM//Ă plăpumi	<i>f.</i>	Învelitoare groasă pentru dormit, confecționată din două bucăți de țesătură, cusute de jur-împrejur, între care se pune un strat de lână, de puf sau de vată, prins printre cusături (ornamentale). • Întinde-te cât ți-i ~a acționează în limitele posibilități	/<ngr. páploma
A PLASA	A PLAS//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A pune (printr-un efort special) într-un anumit loc (realizând o intenție). ~ într-un post. ~ o minge.2) (sume, capitaluri etc.) A da ca investiție; a investi.3) (mărfuri, bilete etc.) A da contra cost sau gratuit.4) (vorbe, replici etc.) A spune la ti	/<fr. placer
A SE PLASA	A SE PLAS//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1): ~ pe o anumită poziție (sau pe poziția cuiva) a susține o anumită opinie sau a adopta opinia cuiva.2) (despre sportivi) A se situa într-un anumit mod pe teren.	/<fr. placer
PLASAMENT	PLASAMÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Investire de bani într-o afacere pentru a obține un câștig.2) sport Situație a unui jucător pe teren (în locul cel mai potrivit).	/<fr. placement
PLASATOR	PLASAT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	1) Lucrător însărcinat cu plasarea spectatorilor la locurile lor într-o sală de spectacole.2) Lucrător care se ocupă cu plasarea mărfurilor.	/a plasa + suf. ~tor
PLASĂ I	PLÁS//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Împletitură cu ochiuri mari, confecționată din fire groase (textile, sintetice sau metalice) având diverse întrebuințări; fileu. • A prinde pe cineva în ~ a seduce pe cineva.2) Obiect confecționat dintr-o astfel de împletitură. [G.-D. plasei]	/<sl. plasa
PLASĂ II	PLÁS//Ă II ~e	<i>f.</i>	1) (în evul mediu în Țara Românească) Parte dintr-o moșie cuvenită unui proprietar.2) Subdiviziune administrativă în cadrul unui județ. [G.-D. plasei]	/<sl. plasa
PLASMATIC	PLASMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de plasmă; propriu plasmei.2) Care constă din plasmă. Substanță ~că.	/<fr. plasmatique
PLASMĂ	PLÁSM//Ă ~e	<i>f.</i>	Parte lichidă a sângelui, a limfei sau a lichidului seminal. • ~ gazoasă substanță gazoasă în stare ionizată. [G.-D. plasmei]	/<fr. plasma
PLASTIC I	PLÁSTIC I	<i>adv.</i>	Cu plasticitate; în mod sugestiv.	/<fr. plastique
PLASTIC II	PLÁSTI//C II ~că (~ci, ~ce)		1) (despre corpuri solide) Care poate fi modelat; care se pretează modelării. • Materiale (sau mase) ~ce materiale sintetice din care se produc diferite obiecte. Operație ~că plastie. Chirurgie ~că ramură a medicinei care se ocupă cu operațiile plastice.2	/<fr. plastique

PLASTICĂ	PLÁSTIC//Ă	<i>f.</i>	1) Tehnica de a reproduce anumite forme prin modelare.2) Arta de a sculpta și de a picta.3) Coordonarea armonioasă a mișcărilor. ~a dansului.	/<fr. plastique
PLASTICITATE	PLASTICITÁTE	<i>f.</i>	Caracter plastic.	/<fr. plasticité
A PLASTICIZA	A PLASTICIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (materiale) A face să devină plastic; a aduce într-o stare bună pentru modelare.2) A reda prin imagini plastice; a zugrăvi sugestiv.	/plastic + suf. ~iza
PLASTIE	PLASTÍ//E ~i	<i>f.</i>	Operație de înlăturare a unor defecte anatomice (prin înlocuirea unei porțiuni dintr-un țesut cu un alt țesut). [G.-D. plastiei]	/<fr. plastie
A PLASTIFIA	A PLASTIFI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(corpuri, substanțe etc.) A trata cu plastifiant.	/<fr. plastifier
PLASTIFIANT	PLASTIFIÁN//T ~ți	<i>m.</i>	Substanță care, fiind amestecată cu anumite materiale, mărește plasticitatea acestora. [Sil. -fi-ant]	/<fr. plastifiant
PLASTILINĂ	PLASTILÍNĂ	<i>f.</i>	Material plastic, de diferite culori, preparat dintr-un amestec de argilă cu grăsimi și pigmenți, întrebuințat pentru modelare. [G.-D. plastilinei]	/<germ. Plastilin
PLASTOGRAF	PLASTOGRÁF ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care plastografiază; falsificator de documente sau/și de semnături.	/<ngr. plastográfos
A PLASTOGRAFIA	A PLASTOGRAFI//Ă	<i>tranz.</i>	(acte, semnături etc.) A supune unei plastografii.	/Din plastografie
PLASTOGRAFIE	PLASTOGRAFÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Falsificare a unui document sau a unei semnături.2) Document sau semnătură falsificată. [G.-D. plastografiei]	/<ngr. plastoghrafia
PLASTRON	PLASTR//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Accesoriu (detașabil; scrobit) care se aplică în partea din față a unei cămăși bărbățești.2) Garnitură detașabilă din partea din față a unei rochii sau bluze.3) Piesă care protejează pieptul unui scrimer; pieptar.4) Partea anterioară a unei platose.	/<fr. plastron
PLASTURE	PLÁSTUR//E ~i	<i>m.</i>	Preparat farmaceutic constând dintr-o fâșie de pânză acoperită cu substanță lipicioasă, care se aplică pe o rană spre a o feri de infecție sau pentru a fixa un pansament; emplastru.	/<ngr. blártri, lat. plastrum, germ. Pflaster
PLAT	PLA//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre obiecte) Care are lățimea și lungimea cu mult mai mare decât grosimea; de formă lată și turtită; lătareț.2): Picior ~ v. PICIOR.3) (despre forme de relief) Care este întins și neted; șes.4) fig. Care este sărac în imagini artistice; lipsit de e	/<fr. plat
PLATAN I	PLATÁN I ~i	<i>m.</i>	Arbore exotic cu tulpina înaltă și groasă, având scoarță de culoare verzuie, cu coroană mare, bogat ramificată și cu frunze palmate, cultivat ca plantă ornamentală.	/<lat. platanus, ngr. plátanos, fr. platane
PLATAN II	PLATÁN II ~e	<i>n.</i>	Vas (în formă de disc) al unui cântar, în care se pun greutatea sau obiectul cântărit.	/cf. fr. plateau
PLATĂ	PLÁT//Ă plăți	<i>f.</i>	1) Achitare a unei datorii (bănești).2) Contravaloare a unei mărfi. • Cu ~ cu bani.3) Recompensă pentru un serviciu. ~ în bani. ~ în natură.4) Răsplată dată cuiva pentru faptele sale (bune sau rele). • A-și lua (sau a-și primi) ~a a fi pedepsit după merit	/<sl. plata

PLATBANDĂ	PLATBÁND//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Fâșie de teren, cu flori, cu iarbă sau cu arbuști, care împrejmuește un sector dintr-o grădină sau se întinde pe marginea trotuarului.2) tehn. Produs metalurgic obținut prin laminare, având formă de fâșie.3) Grindă orizontală de piatră.	/<fr. plate-bande
PLATCĂ	PLÁTCĂ plăci	<i>f.</i>	Fâșie îngustă de metal, croită separat, care constituie partea de sus a unor obiecte de îmbrăcăminte (de care se prinde gulerul).	/<rus. platka
PLATELAJ	PLATELÁJ ~e	<i>f.</i>	Element de rezistență la un pod, care transmite grinzilor și arcelor greutatea căii pe care o susține.	/<fr. platelage
PLATFORMĂ	PLATFÓRM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Suprafață plană orizontală a unui vehicul sau a unui aparat de ridicat, pe care se instalează obiectele de transportat.2) Vagon al unui vehicul public fără acoperiș și cu pereții foarte joși, folosit pentru transportarea mărfurilor.3) Parte a unui vehi	/<fr. plateforme
A PLATINA	A PLATIN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) tehn. (obiecte sau piese de metal) A acoperi cu platină (în scop protector sau/și decorativ).2) (părul) A decolora dând culoarea blond-argintie (ca platina).	/<fr. platiner
PLATINĂ	PLÁTINĂ	<i>f.</i>	Metal nobil lucios, de culoare alb-argintie, maleabil și ductil, rezistent la acțiunea acizilor și la temperaturi înalte, având diferite întrebuințări.	/<fr. platine
PLATINIC	PLATÍNI//C ~că (~ci,		(despre minereuri) Care conține platină.	/<fr. platinique
PLATINIT	PLATINÍT	<i>n.</i>	Aliaj de fier și de nichel, întrebuințat la fabricarea conductelor pentru aparatele cu vid și a lămpilor cu incandescență.	/<fr. platinite, germ. Platinít
PLATITUDINE	PLATITÚDIN//E ~i	<i>f.</i>	1) Caracter plat; lipsă de originalitate; banalitate.2) Vorbă sau idee plată.	/<fr. platitude
PLATNIC	PLÁTNI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv al</i>	înv. (despre persoane) Care plătește sau trebuie să plătească; plătitor • Bun (sau rău) ~ persoană care își îndeplinește (sau nu-și îndeplinește) obligațiile bănești.	/plată + suf. ~nic
PLATONIC	PLATÓNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) și substantival Care ține de platonism; propriu filozofiei lui Platon.2) și adverbial (despre sentimente) Care se bazează pe o atracție spirituală; cu caracter pur ideal, spiritualizat. Dragoste ~că.3) Care este imposibil de a fi transpus în viață; cu	/<fr. platonique
PLATONICIAN	PLATONICI//ÁN ~ână (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Adept al platonismului.2) v. PLATONIC. [Sil. -ci-an]	/<fr. platonicien
PLATONISM	PLATONÍSM	<i>n.</i>	1) Doctrina filozofică a lui Platon și a adepților lui care afirmă că reală este doar „lumea ideilor”, lumea materială fiind numai o copie a celei dintâi.2) Atitudine bazată pe atracție pur spirituală.	/<fr. platonisme
PLATOȘĂ	PLÁTOS//Ă ~e	<i>f. înv.</i>	Pieptar din plăci de metal pe care îl îmbrăcau luptătorii în scop protector; cuirasă.	/Orig. nec.
PLATOU I	PLATÓU I ~ri	<i>n.</i>	Întindere de teren aproape plată, situată la o anumită altitudine, care domină împrejurimile; podiș.	/<fr. plateau
PLATOU II	PLATÓU II ~ri	<i>n.</i>	1) tehn. Dispozitiv dreptunghiular sau circular, având o față plată, pe care se fixează diferite obiecte în vederea prelucrării sau verificării lor.2) Tavă mare pe care se aduc mâncăruri la masă.3): ~ de filmare interior special amenajat pentru filmare.	/<fr. plateau

PLAUR	PLÁUR ~i	<i>m.</i>	Insulă plutitoare la suprafața unei ape formată din vegetație acvatică (în special, din rădăcini, ierburi, rizomi etc.). [Sil. pla-ur]	/cf. plat
PLAUZIBIL	PLAUZÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care pare a fi adevărat și inspiră încredere; credibil; verosimil. Concepții ~e. [Sil. pla-u-]	/<fr. plausible
PLAV	PLÁV ~uri	<i>reg.</i>	v. PLAUR.	/<ucr., rus. plav
PLAVIE	PLÁVI//E ~i	<i>f.</i>	Îngrămădire de stuf, buruieni și rădăcini, amestecate cu nămol, care plutește pe apă sau stă fixată de mal. [G.-D. plaviei]	/<sl. plavi
PLAY-BOY	PLAY-BOY [pr.: pléi-boi]	<i>m.</i>	Tânăr cu fizic plăcut, elegant, care are succes la femei, ducând o viață ușoară.	/Cuv. engl.
A PLĂCEA	A PLĂCEÁ plac		1. intranz. 1) A trezi simpatie sau dragoste; a fi pe plac; a fi drag. • Știi că-mi placi? exprimă peiorativ dezacordul cu afirmația sau propunerea cuiva.2) (urmat de un verb la conjunctiv sau la infinitiv) A avea o deosebită satisfacție. Îmi place să dan	/<lat. placere
PLĂCERE	PLĂCÉR//E ~i	<i>f.</i>	1) Sentiment de bucurie și de mulțumire trezit de senzații sau emoții pozitive (și care se manifestă, de regulă, cu maximă intensitate în procesul împlinirii unei dorințe); mulțumire. • Cu ~ a) bucuros; cu tragere de inimă; b) formulă de răspuns la multum	/v. a plăcea
PLĂCINTAR	PLĂCINTÁR ~i	<i>m.</i>	1) Lucrător specializat în prepararea plăcintelor.2) Vânzător de plăcinte.	/plăcintă + suf. ~ar
PLĂCINTĂ	PLĂCÍNT//Ă ~e	<i>f.</i>	Preparat culinar făcut din foi de aluat cu umplutură (de brânză, cartofi, dovleac, carne etc.) și copt în cuptor sau prăjit pe tavă. • ~ (cu) poale (sau poalele)-n brâu plăcintă făcută dintr-o foaie de aluat împăturită sau din mai multe foi suprapuse în m	/<lat. placenta
PLĂCINTĂRIE	PLĂCINTĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	Întreprindere comercială unde se prepară, se vând (și se consumă) mai ales plăcinte.	/plăcintă + suf. ~ărie
PLĂIEȘ	PLĂIÉȘ ~i	<i>m.</i>	1) ist. Persoană care locuia la granițele de munte ale țării, însărcinată cu paza acestora în schimbul unor privilegii.2) Locuitor al regiunilor muntoase; muntean.	/plai + suf. ~aș
PLĂMADĂ	PLĂMÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) v. PLĂMĂDEALĂ.2) fig. Element inițial; germen.	/v. a plămădi
PLĂMĂDEALĂ	PLĂMÁD//EÁLĂ ~éli	<i>f.</i>	1) Pastă densă obținută dintr-un amestec de făină, drojdie și apă, folosită drept ferment la pregătirea aluatului.2) Bucățică de astfel de pastă, care, după ce s-a uscat, este folosită ca drojdie; aluat.	/a plămădi + suf. ~eală
A PLĂMĂDI	A PLĂMÁD//Í ~ésc		1. intranz. A face o plămădeală. ~ de pâine.2. tranz. 1) (aluat) A prepara amestecând făină cu apă, cu ingrediente și cu plămădeală.2) fig. (planuri, gânduri, idei etc.) A schița în gând; a-și reprezenta în minte; a plăsmui; a urzi.	/<sl. pomladiti
PLĂMÂN	PLĂMÂN ~i	<i>m.</i>	(la om și la animalele vertebrate) Fiecare dintre cele două organe de respirație așezate în cavitatea toracică; pulmon.	/<ngr. plemóni
A PLĂNUI	A PLĂNU//Í ~iésc	<i>tranz.</i>	v. A PLANIFICA.	/plan + suf. ~ui
PLĂPÂND	PLĂPÂN//D ~dă (~zi, ~de)		1) (despre ființe) Care are o constituție lipsită de vigoare; slab; șubred; delicat; gingaș.2) (despre plante) Care este lipsit de sevă; fără sevă.	/<lat. palpabundus
PLĂPUMAR	PLĂPUMÁR ~i	<i>m.</i>	Meșter de plăpumi.	/plapumă + suf. ~ar

PLĂPUMĂREASĂ	PLĂPUMĂR//EĂSĂ ~ése		1) Femeie care face plăpumi.2) Soție a plăpumarului.	/plăpumar + suf. ~easă
PLĂPUMĂRIE	PLĂPUMĂRI//E ~i	<i>f.</i>	1) Atelier pentru confecționarea plăpumilor.2) Magazin (sau raion într-un magazin) unde se vând plăpumi.	/plăpumar + suf. ~ie
PLĂSEA	PLĂS//EĂ ~ele	<i>f.</i>	Placă de metal, de os sau de lemn care acoperă mânerul unui cuțit (sau al unei unelte).	/plasă + suf. ~ea
A PLĂSMUI	A PLĂSMU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	1) A produce în urma unui efort (fizic sau intelectual) susținut; a crea; a realiza.2) (planuri, idei, gânduri) A-și reprezenta în minte; a-și schița în gând; a urzi; a plămădi.3) (acțiuni, adevăruri etc.) A prezenta drept veritabil, denaturând în mod int	/Din plasmă
PLĂSMUITOR	PLĂSMUIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care plăsmuiește.2) Persoană care născoceste; născocitor.3) Autor al unei falsificări; falsificator. [Sil. -mu-i-]	/a plăsmui + suf. ~tor
A PLĂTI	A PLĂT//Î ~esc		1. tranz. 1) (mărfuri, pagube, impozite, datorii etc.) A compensa în bani sau în natură; a achita; a da. • ~ cu capul (sau cu viața) a fi pedepsit cu moartea pentru o faptă săvârșită. ~ cu dobândă a se răzbuna făcându-i cuiva un rău și mai mare (pentru o	/<sl. platiti
PLĂTIBIL	PLĂTÍBIL ~ă (~i, ~e)	<i>rar</i>	Care poate fi plătit; care urmează să fie plătit.	/a plăti + suf. ~bil
PLĂTICĂ I	PLĂTÍ//CĂ I ~ci	<i>f.</i>	Pește de talie medie, cu capul mic și cu corpul plat, de culoare cenușie-întunecată, având reflexe aurii.	/<bulg. platika
PLĂTICĂ II	PLĂTÍ//CĂ II ~ci	<i>f.</i>	Arbore asemănător cu salcâmul, dar cu spini mari, cu flori mici de culoare verzuie și cu fructul în formă de pâstaie (originar din America); glădită.	/Orig. nec.
PLĂTITOR	PLĂTIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și sub-stantival</i>	(despre persoane) Care plătește sau trebuie să plătească; platnic.	/a plăti + suf. ~tor
PLĂVAI	PLĂV//ÁI ~áie (~ăi)	<i>pop.</i>	(mai ales despre oi) Care are lână de culoare albă-gălbuie sau albă-cenușie.	/plav + suf. ~ai
PLĂVAIE	PLĂVÁIE	<i>f.</i>	Varietate de viță de vie având struguri cilindrici cu boabe albe-verzui, folosită pentru obținerea vinurilor.	/plav + suf. ~ai
PLĂVAN	PLĂVÁN ~ă (~i, ~e)	<i>pop.</i>	1) (despre părul vitelor) Care este de culoare alb-gălbuie sau alb-cenușie.3) și substantival (despre vite, mai ales despre boi) Care are părul de culoare alb-gălbuie sau alb-cenușie.3) (despre părul oamenilor) Care este de culoare deschisă; blond.	/plav + suf. ~an
PLĂVIȚ	PLĂVÍT ~ă (~i, ~e)	<i>pop.</i>	v. PLĂVAN.	/plav + suf. ~iț
PLĂNGĂCIOS	PLĂNGĂCI//ÓS ~oásă (~óși, ~oăse)		v. PLĂNGĂREȚ.	/a (se) plânge + suf. ~ăcios
PLĂNGĂREȚ	PLĂNGĂR//ÉT ~eăță (~éți, ~éțe)		1) Care plânge ușor; gata oricând să plângă.2) Care se plânge întruna; plângător.3) (despre sunete, glasuri, tonuri, melodii) Care este plin de durere, de jale; plângător; jalnic; tânguitor.	/a (se) plânge + suf. ~ăreț
PLĂNGĂTOR	PLĂNGĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) v. PLĂNGĂREȚ.2) (despre sălcii) Care are ramuri lungi lăsate în jos.	/a (se) plânge + suf. ~ător

A PLÂNGE	A PLÂNGE plâng		1. intrans. 1) A vărsa lacrimi scoțând sunete specifice, nearticulate (de durere sau din cauza unei zguduirii sufletești). ~ de ciudă. • A-i ~ cuiva de milă a-i părea rău cuiva de cineva care se află într-o stare penibilă.2) fig. (despre fenomene ale natur	/<lat. plangere
A SE PLÂNGE	A SE PLÂNGE mă plâng	<i>intrans.</i>	1) A-și împărtăși neplăcerile, durerile, neajunsurile jeluindu-se (cuiva); a se tângui; a se căina; a se jeli; a se jelui.2) A adresa o reclamație (unei autorități); a veni cu o plângere; a reclama; a se jelui.	/<lat. plangere
PLÂNGERE	PLÂNGER//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A PLÂNGE și A SE PLÂNGE.2) Adresare oficială către o autoritate, în care se exprimă o nemulțumire; jalbă; reclamație. • A face o ~ a înainta o reclamație, o cerere.3) Act care conține o astfel de adresare.	/v. a (se) plânge
PLÂNS I	PLÂNS I	<i>n.</i>	v. A PLÂNGE și A SE PLÂNGE. • De ~ care trezește compătimire; vrednic de milă.	/a (se) plânge
PLÂNS II	PLÂN//S II ~să (~și,		1) v. A PLÂNGE.2) (despre ochi, față) Care are urme de lacrimi.	/Din plânge
PLÂNSET	PLÂNSET ~e	<i>n.</i>	v. PLÂNS I.	/plâns + suf. ~et
PLÂNSOARE	PLÂNS//OĂRE ~óri	<i>f. pop.</i>	Boală de copii manifestată prin plâns neconținut și insomnie.	/plâns + suf. ~oare
PLEASC	PLEASC	<i>interj.</i>	(se folosește repetat, pentru a reda zgomotul produs de limbă când se desprinde brusc de cerul gurii).	/Onomat.
PLEASNĂ	PLEÁSNĂ plésne	<i>f. pop.</i>	1) Șfichi la un bici; plesnitoare; pocnitoare. • A lua pe cineva în ~ a biciui pe cineva. A aduce pe cineva în ~ de bici a aduce pe cineva foarte repede.2) Lovitură dată cu biciul.3) Zgomot produs de o astfel de lovitură.4) Inflamație a mucoasei limbii și	/v. a plesni
PLEAȘCĂ	PLEÁȘCĂ	<i>f.</i>	1) Câștig nemeritat obținut fără muncă; chilipir. • De (sau pe) ~ fără plată; de pomană.2) înv. Pradă de război; captură; trofeu.	/<bulg., sb. pljačka
PLEATĂ	PLEÁTĂ pléte	<i>f.</i>	1) mai ales la pl. Păr lung lăsat să atârne liber pe spate (sau împletit în cozi).2) reg. Mănunchi de fuior.	/<sl. pletu
PLEAVĂ	PLEÁVĂ	<i>f.</i>	1) Rămășițe constând din fărâme de spice, paie sau păstăi, provenite din treieratul cerealelor sau leguminoaselor (folosite în special ca furaj).2) fig. (cu sens colectiv) Totalitate a elementelor degradate ale unei societăți; putregai; drojdie.	/<sl. plava
PLEBE	PLÉBE	<i>f.</i>	1) (în Roma antică) Populație liberă fără ocupație permanentă, care se întreținea din câștiguri ocazionale.2) (în evul mediu) Pătură socială care includea cei mai săraci orașeni.3) Pătură socială fără drepturi, fără merite, coruptă.	/<fr. plebe, lat. plebs, ~bis
PLEBEIAN	PLEBE//IÁN ~iánă (~iéni, ~iéne)		Care este caracteristic pentru plebei.	/<fr. plébéen
PLEBEU	PLEBÉ//U ~i	<i>m.</i>	1) (în Roma antică) Persoană care făcea parte din plebe.2) (în evul mediu) Orașean sărac.3) Persoană fără drepturi sociale, lipsită de merite și coruptă.	/<lat. plebeius
PLEBISCIT	PLEBISCÍT ~e și ~uri	<i>n.</i>	1) (în antichitatea romană) Lege adoptată la o adunare a plebei.2) Formă de consultare prin vot a voinței poporului într-o problemă de importanță generală; referendum.	/<fr. plébiscite

PLEBISCITAR	PLEBISCITĂR ~ă (~i,		Care ține de plebiscit; propriu plebiscitului.	/<fr. plébiscitaire
A PLECA I	A PLECĂ I plec	<i>intrans.</i>	1) A se deplasa părăsind locul inițial; a se duce; a merge.2) A-și lua începutul (de la ceva); a începe; a porni. ~ de la o premisă.	/<lat. plicare
A PLECA II	A PLECĂ II plec	<i>trans.</i>	A face să se plece. • A-și ~ ochii în (la) pământ a lăsa ochii în jos.	/<lat. plicare
A SE PLECA	A SE PLECĂ mă plec	<i>intrans.</i>	1) A-și schimba poziția normală, apropiindu-se de pământ; a se înclina. ~ înainte.2) (despre aștri) A se lăsa spre orizont; a asfinți; a apune.3) A manifesta o atitudine de recunoaștere a superiorității sau a puterii cuiva; a se înclina; a se smeri.	/<lat. plicare
PLECARE	PLEC//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A PLECA și A SE PLECA.2): Punct de ~ (sau de pornire) a) loc de unde trebuie să plece cineva undeva; b) început.3) Moment, marcat printr-un semnal, în care începe o probă sportivă. [G.-D. plecării]	/v. a (se) pleca
PLECĂCIUNE	PLECĂCIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Aplecare a capului sau a corpului în fața cuiva (în semn de respect sau de salut); închinăciune.2) Atitudine respectuoasă și umilă față de cineva; smerenie; ascultare.	/a se pleca + suf. ~ăciune
PLECOPTER	PLECOPTÉR ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Ordin de insecte cu corp scurt și plat având aripi slab adaptate pentru zbor, care trăiesc pe lângă ape.2) Insectă din acest ordin.	/<fr. pléopteres
PLECTRU	PLÉCTR//U ~e	<i>f.</i>	Placă mică (de metal, de os etc.) cu care se pun în vibrație coardele unor instrumente muzicale (chitară, balalaică etc.).	/<fr. pléctre, lat. plectrum
PLED	PLED ~uri	<i>n.</i>	Cuvertură viu colorată de lână sau de fire sintetice; pătură ușoară.	/<fr. plaid
A PLEDA	A PLED//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A apăra (în calitate de avocat) interesele unei părți.2) A rosti o pledoarie.3) A se pronunța cu ardoare (pentru o idee, o cauză, o doctrină etc.).	/<fr. plaider
PLEDANT	PLEDÁN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care pledează. Argument ~.2) (despre avocați) Care are dreptul de a pleda în fața justiției în schimbul unui onorar.	/<fr. plaidant
PLEDOARIE	PLEDOARÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) jur. Cuvântare rostită de un avocat în cadrul unui proces, prin care pledează pentru una din părți.2) Susținere aprinsă, orală sau scrisă, a unei cauze sau a unei idei.	/<fr. plaidoirie
PLEIADĂ	PLEIÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Grup de persoane remarcabile care activează în același domeniu, având concepții și scopuri comune.2) chim. Grup de izotopi ai aceluiași element chimic.3) la pl. art. Ansamblu de stele din constelația Taurului; Cloșca-cu-Pui. [G.-D. pleiadei; Sil. -ia-]	/<fr. pléiade
PLEIN-AIR	PLEIN-AIR [pr.: plén-er]	<i>n.</i>	Pictură practică în aer liber în scopul sugerării caracteristicilor peisajului natural.	/Cuv. fr.
PLEISTOCEN I	PLEISTOCÉN I	<i>n.</i>	geol. Prima epocă a cuaternarului caracterizată prin formarea ghețurilor, apariția omului, a florei și a faunei; diluviu.	/<fr. pléistocene
PLEISTOCEN II	PLEISTOCÉN II ~ă (~i, ~e)		Care ține de prima epocă a cuaternarului; din prima epocă a cuaternarului; deluvian.	/<fr. pléistocene
PLEN	PLEN	<i>n.</i>	1) Totalitate a membrilor unei organizații sau a unei asociații.2) Adunare a unei organizații sau asociații la care iau parte toți membrii.	/<lat. plenum

PLENAR	PLENÁR ~ă (~i, ~e)		1) (despre ședințe, adunări) La care participă toți membrii.2) și adverbial Care cuprinde totul; în întregime; deplin; complet.	/<lat. plenarius
PLENARĂ	PLENÁR//Ă ~e	<i>f.</i>	Întrunire cu participarea tuturor membrilor unui organ de conducere.	/<lat. plenarius
PLENIPOTENȚĂ	PLENIPOTÉNT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Potență deplină.2) Împuternicire în baza căreia o persoană acționează într-o anumită problemă de stat.3) Act prin care se acordă o astfel de împuternicire.	/<it. plenipotenza
PLENIPOTENȚIAR	PLENIPOTENȚIÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care are putere deplină; cu puteri depline. Comisie ~ă. • Ministru ~ diplomat care, după rang, este imediat inferior ambasadorului.3) și substantival (despre diplomați) Care reprezintă conducerea unui stat pe lângă guvernele altor state, având împutern	/<fr. plénipotentiaire
PLENISON	PLENISÓN ~ă (~i, ~e)		(despre sunete vocale) Care are sonoritate plină și poate forma singur o silabă.	/<lat. plenus + sonus
PLENITUDINE	PLENITÚDINE	<i>f.</i>	Caracter deplin; plinătate; deplinătate.	/<fr. plénitude, lat. plenitudo, ~inis
PLEOAPĂ	PLEOÁP//Ă ~e	<i>f.</i>	Cută mobilă de piele având pe margini gene, formată din două părți, care se închid și se deschid pe suprafața anterioară a ochiului, protejând-o și umezind-o uniform. [G.-D. pleoapei; Sil. pleoa-]	/cf. bulg. pohlupka
PLEONASM	PLEONÁSM ~e	<i>n.</i>	Eroare de exprimare constând în folosirea paralelă a unor cuvinte sau expresii identice sau apropiate ca sens. [Sil. ple-o-]	/<fr. pléonasme
PLEONASTIC	PLEONÁSTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de pleonasm; propriu pleonasmelor.2) Care conține un pleonasm. Expresie ~că. [Sil. ple-o-]	/<fr. pléonastique
PLEOSC	PLEOSC	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda zgomotul produs la lovirea palmelor una de alta, la lovirea unui corp elastic de ceva, la căderea unui corp în apă etc.).	/Onomat.
A PLEOSCĂI	A PLEOSCĂÍ pleóscăi	<i>intrans.</i>	v. A PLESCĂI.	/pleosc + suf. ~ăi
A PLEOȘTI	A PLEOȘT//Í ~esc	<i>trans.</i>	A face să se pleoș-tească.	/<sb. pljoštiti
A SE PLEOȘTI	A SE PLEOȘT//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A se lăsa în jos sau într-o parte (pierzându-și forma, poziția normală). A i se ~ urechile. A i se ~ pălăria.2) fig. A-și pierde buna dispoziție (fiind cuprins de amărăciune); a deveni abătut; a se indispune.	/<sb. pljoštiti
A PLESCĂI	A PLESCĂÍ pléscăi	<i>intrans.</i>	1) A scoate un sunet caracteristic, desprinzând brusc buzele una de alta sau limba de cerul gurii (în semn de plăcere sau de uimire); a plesni din buze.2) A mânca lacom, făcând zgomot cu limba și cu buzele; a clefăi.3) (despre corpuri) A produce un zgomot	/pleasc + suf. ~ăi
PLESCĂIT	PLESCĂÍT ~uri	<i>n.</i>	1) v. A PLESCĂI.2) Zgomot răsunător produs prin desprinderea bruscă a limbii de cerul gurii sau a buzelor una de alta.3) Zgomot produs de un corp când se lovește sau este lovit de un lichid.	/v. a plescăi
PLESIOZAU	PLESIOZÁUR ~i	<i>m.</i>	Reptilă acvatică din era mezozoică, de talie mare, având membre în formă de vâsle. [Sil. -si-o-za-ur]	/<fr. plésiosaure

PLESNET	PLÉSNET ~e	<i>n.</i>	Zgomot apărut ca urmare a interacțiunii dintre corpuri sau medii (mai ales la crăpare, spargere, izbire etc.).	/a plesni + suf. ~et
A PLESNI	A PLESN//Î ~esc		1. intrans. 1) A produce un plesnet. ~ din bici. • Cât ai ~ din palme într-o clipă; dintr-o dată.2) (despre textile, învelișuri, haine etc.) A se rupe parțial (prin întindere); a pocni; a crăpa. • ~ de necaz a nu mai putea de necaz.3) (despre obiecte de s	/<sl. plesnonti
PLESNITOARE	PLESNIT//OĂRE ~ori	<i>f.</i>	1) Șfichi la un bici; pleasnă; pocnitoare.2) Jucărie care produce plesnete la punerea în mișcare.3) Plantă erbacee al cărei fruct, după ce se coace, se deschide, producând un plesnet și împrăștiind semințele; pocnitoare.	/a plesni + suf. ~toare
PLESNITURĂ	PLESNITŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) v. PLESNET.2) Cră-pătură rămasă pe suprafața unui material sau a unui obiect dur în urma plesnirii. [G.-D. plesnirii]	/a plesni + suf. ~tură
PLEȘ I	PLEȘ I ~uri	<i>n.</i>	1) Parte a capului de pe care a căzut părul; chelie.2) Suprafață de teren lipsită de vegetație.	/<sl. plăși
PLEȘ II	PLEȘ II pleășă (~i, ~e)	<i>înv.</i>	v. PLEȘUV.	/<sl. pleși
PLEȘCAR	PLEȘCĂR ~i	<i>m.</i>	fam. Persoană care umblă după plească; chilipirgiu.	/plească + suf. ~ar
PLEȘUV	PLEȘŪV ~ă (~i, ~e)		1) și substantival (despre persoane, mai ales despre bărbați) Care și-a pierdut (parțial sau total) părul de pe cap; care are chelie; chel.2) (despre munți, dealuri, terenuri) Care este lipsit de vegetație; fără vegetație; golăș; arid; sterp.	/<bulg. plešiv
A PLEȘUVI	A PLEȘUV//Î ~esc	<i>intrans.</i>	(mai ales despre bărbați) A deveni pleșuv; a pierde părul de pe cap; a cheli.	/Din pleșuv
A SE PLEȘUVI	A SE PLEȘUV//Î pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	(despre terenuri) A rămâne fără vegetație; a se dezgoli de verdeată.	/Din pleșuv
PLEȘUVIE	PLEȘUVÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A PLEȘUVI și A SE PLEȘUVI.2) Porțiune a capului rămasă pleșuvă; chelie.3) Cădere definitivă a părului de pe cap, provocată de diferite boli; chelie; calviție.4) Suprafață de teren (munte, deal) pleșuvă.	/pleșuv + suf. ~ie
PLETER	PLÉTER ~e	<i>n.</i>	1) Împletură din nuiele folosită la construcția gardurilor.2) Gard din astfel de împletură.3) Îngrăditură (din stuf, nuiele etc.) așezată în albia unui râu sau într-o baltă, pentru a opri peștele.	/<sb. pleter
PLETINĂ	PLETÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Navă remorcată, folosită la transportul mărfurilor.	/cf. pilotină
PLETORĂ	PLÉTOR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Supraabundență de sânge în organism sau într-o parte a lui.2) Stare patologică provocată de o supraabundență de sânge (sau de alt lichid).3) fig. Cantitate mare; abundență. ~ a produselor pe piață.	/<fr. pléthore
PLETORIC	PLETÓRI//C ~că (~ci, ~ce)		1) (despre persoane) Care are prea mult sânge.2) fig. Care este în cantitate prea mare; supraabundent.	/<fr. plethorique
PLETOS	PLET//ÓS ~oasă (~oși, ~oase)		1) Care are plete mari (și bogate); cu plete mari (și bogate).2) (despre plante) Care are ramuri mari și lungi (aplicate în jos).	/pleată + suf. ~os
PLEU	PLEU ~uri	<i>n.</i>	reg. Foaie subțire, folosită la acoperitul caselor și la confecționarea diferitelor obiecte; tablă, tinichea.	/<ung. pléh, sb. pleh

PLEURAL	PLEURÁL ~ă (~i, ~e)	<i>anat.</i>	Care este caracteristic pentru pleură; de pleură. Secreție ~ă. [Sil. ple-u-]	/<fr. pleural
PLEURĂ	PLÉUR//Ă ~e	<i>f.</i>	Membrană seroasă care acoperă pereții cavității toracice și plămânii. [Sil. ple-u-]	/<lat., ngr., it. pleura, fr. pleure
PLEUREZIE	PLEUREZÍ//E ~i	<i>f.</i>	Stare patologică constând în inflamarea pleurei, însoțită de secreție abundentă de lichid. [G.-D. pleureziei; Sil. ple-u-]	/<fr. pleuresie
PLEURITĂ	PLEURÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare patologică constând în inflamarea pleurei pulmonare. [Sil. ple-u-]	/<fr. pleurite
PLEURITIC	PLEURÍTII//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de pleurezie; propriu pleureziei.3) și substantival Care suferă de pleurezie. [Sil. ple-u-]	/<fr. pleurétique
PLEUROPNEUMONIE	PLEUROPNEUMONÍE	<i>f.</i>	Pneumonie însoțită de pleurezie. [Sil. ple-u-ro-pne-u-]	/<fr. pleuropneumonie
PLEUROSCOP	PLEUROSC//ÓP	<i>n. med.</i>	Aparat pentru examinarea vizuală a cavității pleurale.	/<fr. pleuroscope
PLEUROSCOPIE	PLEUROSCOPIÍ//E ~i	<i>f.</i>	Examinare medicală a cavității pleurale cu ajutorul pleuroscopului. [G.-D. pleuroscopiei; Sil. ple-u-]	/<fr. pleuroscopie
PLEVAIȚĂ	PLEVÁITȚ//Ă ~e	<i>f. bot.</i>	Plantă erbacee de stepă, având tulpină erectă, ramificată, lemnoasă, frunze lanceolate și flori roz-violacee, persistente; imortelă. [Sil. -va-i-]	/Din pleavă
PLEVIȚĂ	PLEVÍTȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Placă de metal care îmbracă capătul de jos al leucii carului.2) Bucată de tablă cu care se astupă o crăpătură la unele vase (la albii, lighene etc.).	/pleu + suf. ~iță
PLEVUȘCĂ	PLEVÚȘ//CĂ ~ti și ~te	<i>f.</i>	1) Pește dulcicol de talie mică, cu corpul alungit, acoperit cu solzi mărunți, având o dungă albastră-închisă pe părțile laterale. • ~de-baltă pește dulcicol de talie mică, cu corpul plat, având pe spinare și pe abdomen spini protectori.2) Orice peste mă	/pleavă + suf. ~ușcă
PLEX	PLEX ~uri	<i>n.</i>	anat. Rețea de fibre nervoase sau de vase sangvine ori limfatice împletite între ele (aflate în diferite părți ale corpului). • ~ solar rețea de nervi simpatici situată lângă stomac.	/<lat., fr. plexus
PLEXIGLAS	PLÉXIGLAS	<i>n.</i>	Material plastic transparent, întrebuințat în calitate de sticlă de mare rezistență (la avioane, automobile, în medicină etc.); sticlă organică.	/<germ. Plexiglas, fr. plexiglas
PLEZANTERIE	PLEZANTERÍ//E ~i	<i>f. livr.</i>	Vorbă sau comportare care amuză.	/<fr. plaisanterie
A PLIA	A PLII//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (haine, țesături etc.) A face să capete formă de pliuri; a înzestra cu pliuri; a cuta.2) (obiecte) A îndoi în părți, suprapunându-le într-un anumit fel; a împături.	/<fr. plier
PLIABIL	PLIÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi pliat; care se pretează la pliere. [Sil. pli-a-]	/<fr. pliabl
PLIANT I	PLIÁN//T I ~tă (~ți, ~te)		Care poate fi pliat; care poate fi strâns prin îndoire. Pat ~. Caroserie cu acoperiș ~. [Sil. pli-ant]	/<fr. pliant
PLIANT II	PLIÁNT II ~e	<i>n.</i>	rar Publicație tipărită pe o coală de hârtie îndoită de mai multe ori (pentru comoditate în utilizare). [Sil. pli-ant]	/<fr. pliant
PLIC	PLIC ~uri	<i>n.</i>	Pachet de hârtie de formă, mai ales, dreptunghiulară pentru expedierea scrisorilor.	/<ngr. plíkos, it. plico

PLICI	PLICI	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda zgomotul produs la lovirea cu palma pe piele, de pleoscăitul apei când se lovește de ceva tare etc.).	/Onomat.
PLICTICOS	PLICTIC//ÓS ~oasă (~ósi, ~oáse)		v. PLICTISITOR II.	/<ngr. pliktikós
PLICTIS	PLICTÍS	<i>n.</i>	fam. v. PLICTISEALĂ.	/v. a (se) plictisi
PLICTISEALĂ	PLICTIS//EÁLĂ ~éli	<i>f.</i>	Stare a omului care se plictisește; urât.	/a (se) plictisi + suf. ~eală
A PLICTISI	A PLICTIS//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) A face să se plictisească.2) A deranja întruna, repetând insistent același lucru; a pisa; a necăji.	/<ngr. pliktisa
A SE PLICTISI	A SE PLICTIS//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	A cădea într-o ușoară depresiune sufletească (cauzată de lipsa de ocupație, de monotonie, de singurătate etc.).	/<ngr. pliktisa
PLICTISITOR I	PLICTISITÓR I	<i>adv.</i>	Într-un mod care provoacă plictiseală; cu plictiseală.	/a (se) plictisi + suf. ~tor
PLICTISITOR II	PLICTISIT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)		Care plictisește; care provoacă plictiseală; anost. Film ~.	/a (se) plictisi + suf. ~tor
A PLIMBA	A PLIMBÁ plimb	<i>tranz.</i>	1) A face să se plimbe (însoțind).2) (obiecte) A mișca (pe îndelete) într-o parte și în alta. • A-și ~ ochii (sau privirile) a trece cu privirea în repetate rânduri.	/<lat. perambulare
A SE PLIMBA	A SE PLIMBÁ mă plimb	<i>intrans.</i>	A se deplasa, fără grabă, dintr-o parte în alta (fără o țintă precisă).	/<lat. perambulare
PLIMBARE	PLIMB//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	v. A PLIMBA și A SE PLIMBA. • A trimite pe cineva la ~ a se debarasa de cineva; a alunga pe cineva. [G.-D. plimbării]	/v. a (se) plimba
PLIMBĂREȚ	PLIMBĂR//ÉT ~eăță (~éti, ~éte)		Care este predispus să se plimbe; amator de plimbări.	/a plimba + suf. ~ăreț
PLIN I	PLIN I	<i>n.</i>	Conținut al unui recipient. • Din ~ din belșug; din abundență. A face ~ul a umple cu benzină rezervorul unei mașini. A-i merge (cuiva) din ~ a reuși în toate. A-i ieși (cuiva) cu ~ul a ieși în fața sau a trece pe dinaintea cuiva cu ceva plin, în special c	/<lat. plenus
PLIN II	PLIN II ~ă (~i, ~e)		1) și fig. (în opoziție cu gol) (despre vase, recipiente, încăperi etc.) Care conține atât cât poate cuprinde. Pahar ~. Sac ~. Magazie ~ă. • ~ (cu) ochi umplut până la limită. A fi ~ de sine a fi încrezut.2) și fig. Care posedă sau conține o cantitate ori	/<lat. plenus
PLINĂTATE	PLINĂTÁTE	<i>f.</i>	Caracter deplin; plenitudine; deplinătate.	/plin + suf. ~ătate
PLINTĂ	PLÍNT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Piesă îngustă, mai ales din scândură, confecționată special, care se fixează de-a lungul peretelui unei încăperi pentru a acoperi deschizătura dintre perete și podea; pervaz.2) Partea de jos a unei construcții (zid, sobă etc.) ieșită în afară.	/<fr. plinthe
PLIOCEN I	PLIOCÉN I	<i>n.</i>	geol. 1) Perioada a doua a neogenului, situată între miocen și pleistocen și caracterizată prin depozite marine sau lacustre.2) Ansamblu de straturi ale scoarței terestre datând din această perioadă. [Sil. pli-o-]	/<fr. pliocene
PLIOCEN II	PLIOCÉN II ~ă (~i, ~e)		Care ține de perioada a doua a neogenului; din perioada a doua a neogenului. [Sil. pli-o-]	/<fr. pliocene

A PLISA	A PLIS//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(fuste, rochii) A înzestra cu pliseuri; a cuta.	/<fr. plisser
PLISC	PLISC ~uri	<i>n.</i>	1) Organ cornos care constituie o prelungire a gurii păsărilor; cioc; clonț.2) depr. Cavități a capului omului, delimitată de buze, în care se află limba și dinții și care servește ca organ al alimentării și al vorbirii; gură.3) Parte a unor obiecte care	/Orig. nec.
PLISEU	PLISÉU ~ri	<i>n.</i>	1) Serie de cute paralele, dese și regulate făcute la fuste și la rochii.2) Cută care face parte din această serie.	/<fr. plissé
PLITĂ	PLÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Placă de fontă cu două (sau mai multe) ochiuri, acoperite cu niște cercuri de diferite mărimi, care constituie partea de deasupra a sobei de gătit.2) Instalație de gătit prevăzută cu o astfel de placă. • ~ electrică resou.	/<rus., ucr. plita
PLIU	PLIU ~ri	<i>n.</i>	Cută adâncă făcută la obiectele de îmbrăcăminte, mai ales femeiești.	/<fr. pli
A PLIVI	A PLIV//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (terenuri cultivate) A curăța de buruieni, rupându-le sau smulgându-le cu mâna.2) (vița de vie, pomii) A curăța de lăstarii, frunzele sau crengile de prisos, tăindu-le sau rupându-le.	/<bulg. plevja
PLIVITOR	PLIVIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Lucrător specializat în lucrările de plivire.	/a plivi + suf. ~tor
PLIVITURĂ	PLIVITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Grămadă de buruieni plivite.2) Teren plivit.	/a plivi + suf. ~tură
PLOAIE	PLOÁIE ploi	<i>f.</i>	1) Precipitație atmosferică sub formă de picături de apă. • ~ cu bulbuci (sau bășici) ploaie mare și de scurtă durată. ~ ciobănească sau mocănească ploaie măruntă și deasă care, de obicei, ține mult. Pe ~ pe timp de ploaie. Vremea-i a ~ se spune despre un	/<lat. plovnia
PLOCON	PLOC//ÓN ~oăne	<i>n.</i>	1) (în Moldova și în Muntenia medievală) Dar oferit de supușii Porții Otomane, curții domnești sau moșierului.2) fam. Cadou făcut unei persoane pentru a obține o favoare sau drept mulțumită pentru un serviciu • A duce (sau a aduce, a trimite) pe cineva ~	/<sl. poklonu
A SE PLOCONI	A SE PLOCON//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A se închina exagerat de politicoasă (în semn de salut); a face temenele; a se temeni.2) fig. A manifesta o admirație servilă (față de cineva); a se prosterna.	/<sl. poklonit (sen)
PLOD	PLO//D ~zi	<i>m. pop.</i>	1) Organism animal sau uman în stadiile inițiale de dezvoltare; embrion.2) depr. Copil mic.	/<sl. plodu
A PLODI	A PLOD//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) A face să se plodească.2) pop. (fiițe) A naște periodic și într-un număr mare; a odrăsli.	/<sl. ploditi
A SE PLODI	A SE PLOD//I pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	pop. (despre fiițe sau plante) A crește numeric în mod excesiv (prin înmulțire); a se înmulți exagerat; a se împuiezi; a se prăsi.	/<sl. ploditi
PLOIER	PLOIÉR ~i	<i>m.</i>	Pasăre de baltă, migratoare, de talia porumbelului, având frunte bombată, coadă scurtă, picioare subțiri și penaj divers colorat.	/ploaie + suf. ~ar
PLOIOS	PLO//IÓS ~ioasă (~ióși, ~ioáse)		Care se caracterizează prin multe ploi; cu multe ploi. Vară ~ioasă.	/ploaie + suf. ~os

PLOIȚĂ	PLOIȚĂ//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la ploaie) 1) Ploaie puțină și de scurtă durată.2) Model de executare a unei dantele cu croșeta.	/ploaie + suf. ~iță
A PLOMBA	A PLOMB//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (dinți) A prevedea cu o plombă.2) (suprafețe rutiere) A acoperi cu un material special, astupând adânciturile.	/<fr. plomber
PLOMBAGINĂ	PLOMBAGINĂ	<i>f.</i>	1) Mineral de culoare neagră-cenușie, având luciu metalic; grafit.2) Hârtie acoperită cu un asemenea mineral, întrebuințată la dactilografiere pentru realizarea copiilor textelor.	/<fr. plombagine
PLOMBAJ	PLOMBÁJ ~e	<i>n.</i>	Operație de astupare a unei cavități.	/<fr. plombage
PLOMBĂ	PLÓMB//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Lucrare executată de dentist pentru a astupa găurile din dinții cariati.2) Material folosit pentru această lucrare.	/<germ. Plombe
PLOMBINĂ	PLOMBÍN//Ă	<i>f.</i>	Fir cu plumb cu care se fac măsurări topografice subterane.	/<it. plambino
A PLONJA	A PLONJ//Ă ~éz	<i>intranz.</i>	1) sport A efectua un plonjon.2) A face un salt în apă (de pe trambulină), lăsându-se la fund.	/<fr. plonger
PLONJON	PLONJ//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) sport Salt horizontal al unui jucător (de fotbal, de handbal, de volei etc.) realizat în vederea interceptării mingii.2) Săritură în apă (de pe trambulină).	/<fr. plongeur
PLONJOR I	PLONJ//ÓR I ~oáre	<i>n.</i>	Aparat electric pentru încălzirea rapidă a unei cantități mici de lichid (prin cufundarea în acesta).	/<fr. plongeur
PLONJOR II	PLONJÓR II ~i	<i>m.</i>	rar Lucrător specializat în efectuarea unor lucrări sub apă, echipat cu un costum și cu aparate speciale; scafandru.	/<fr. plongeur
PLOP	PLOP ~i	<i>m.</i>	Arbore cu tulpina înaltă și dreaptă, cu ramuri subțiri verticale, cu frunze late, lungi, pețiolate și cu flori dispuse în amenți plecați, folosit în scopuri industriale. • ~ alb varietate de plop având scoarță albicioasă și frunze argintii pe dos. ~ negru	/<lat. ploppus
PLOPAR	PLOPÁR ~i	<i>m.</i>	Insectă care trăiește pe plop și scoate un țârâit specific.	/plop + suf. ~ar
PLOPIȘ	PLOPÍȘ ~uri	<i>n.</i>	Loc unde cresc mulți plop; pădurice de plop.	/plop + suf. ~iș
PLOSCĂ	PLÓ//SCĂ ~ști	<i>f.</i>	1) Vas mic (din lut ars, din lemn, din metal etc.), de obicei ornamentat, rotund și turtit, cu gât scurt și îngust, în care se ține o băutură. • A umbla cu (sau a purta) ~sca cu minciuni a spune numai minciuni.2) Vas plat (din metal, din sticlă, din mater	/<bulg., sb. ploska
PLOȘNIȚĂ	PLÓȘNIȚĂ//Ă ~e	<i>f.</i>	Insectă parazită nocturnă, hematofagă, de talie mică, cu corp plat, de culoare roșiatică, cu miros neplăcut; păduche- de- lemn. • ~de- grădină insectă mică, de culoare albastrie, cu miros urât, înțepător, care aduce mari daune legumelor. ~de-apă a) insec	/cf. ceh. plošnice
PLOȘNIȚĂRIE	PLOȘNIȚĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	rar Loc unde sunt adunate multe ploșnițe; cuib de ploșnițe.	/ploșniță + suf. ~ărie
PLOT	PLOT ~uri	<i>n.</i>	Piesă metalică fixată pe o placă izolantă, care face legătură cu un circuit electric.	/<fr. plot
A PLOUA	A PLOUÁ pers. 3 plouă		1. intranz. 1) A cădea ploaie. • ~ cu găleata (sau cu cofa) a ploua foarte tare. ~ ca prin sită a ploua mărunț și des; a cerne; a burnița; a bura.2) fig. A cădea din abundență. Plouă cu nuci.2. tranz. (despre ploaie) A face să fie ud; a uda. ~ rufe. [Si	/<lat. plover

PLOUAT	PLOUÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A PLOUA.2) fig. (despre persoane) Care nu are dispoziție; fără dispoziție; indispus; abătut. [Sil. plo-uat]	/v. a ploua
PLUG	PLUG ~uri	<i>n.</i>	1) Unealtă agricolă pentru arat. ~ cu cai. ~ cu cormană. • ~ de zăpadă vehicul special amenajat pentru curățarea zăpezii de pe o cale de circulație. ~ de cărbune agregat folosit la tăierea și încărcarea cărbunilor în mine. ~ nivelator mașină folosită pent	/<sl. plugu
PLUGAR	PLUGÁR ~i	<i>m.</i>	1) Lucrător specializat în agricultură; agricultor.2) rar Persoană care umblă cu plugușorul în ajunul Anului Nou.	/plug + suf. ~ar
PLUGĂRESC	PLUGĂR//ÉSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru plugari; de plugar.	/plug + suf. ~esc
A PLUGĂRI	A PLUGĂR//Í ~esc	<i>intrans.</i>	1) A practica ocupația de plugar; a fi plugar.2) rar A umbla cu plugușorul în ajunul Anului Nou.	/Din plugar
PLUGĂRIT	PLUGĂRÍT	<i>n.</i>	Ocupație de plugar.	/v. a plugări
PLUGUȘOR	PLUGUȘ//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	1) Plug împodobit cu care umblă tinerii în ajunul Anului Nou și își recită urătura.2) Datină de a umbla cu un asemenea plug în ajunul Anului Nou.3) Creație populară în versuri care se recită de urători în ajunul Anului Nou; hăitură; urătură.	/plug + suf. ~ușor
PLUMB I	PLUMB I	<i>n.</i>	Metal greu și moale, cenușiu-albăstrui, foarte maleabil și ductil, având diferite întrebuințări (în industria chimică, la confecționarea acumulatorilor etc.). • Ca ~ul foarte greu. Apă de ~ soluție de acetat de plumb, întrebuințată, mai ales, în medicină	/<lat. plumbum
PLUMB II	PLUMB II ~i	<i>m.</i>	1) mai ales la pl. Proiectil mic de metal la armele manuale de foc; glonț.2) Bucătică de metal moale, în formă de disc, folosită la sigilarea diferitelor obiecte sau mărfuri.3) Greutate care servește ca lest.	/<lat. plumbum
A PLUMBUI	A PLUMBU//Í ~iesc	<i>trans.</i>	1) (obiecte, mărfuri) A sigila cu plumb. ~ o ușă.2) (obiecte sau piese de metal) A acoperi cu plumb (în scop protector).	/plumb + suf. ~ui
PLUMBURIU	PLUMBURÍ//U ~e (~i)		Care este de culoarea plumbului. Nori ~i.	/plumb + suf. ~uriu
PLURAL	PLURÁL ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv al</i>	: (Număr) ~ formă a categoriei gramaticale a numărului care indică că este vorba de două sau mai multe persoane ori lucruri (de același fel).	/<lat. pluralis, it. plurale, germ. Plural
PLURALE	PLURÁLE: ~ tántum	<i>adj.</i>	(despre nume) Care are numai formă de plural.	/Cuv. lat.
PLURALISM	PLURALÍSM	<i>n.</i>	1) Concepție filozofică care susține că lumea este alcătuită dintr-o mulțime de entități spirituale independente.2) Sistem politic bazat pe mai multe organe de conducere (partide, grupuri, mișcări etc.).3) Situație caracterizată printr-o multiplicitate de	/<fr. pluralisme
PLURALIST I	PLURALÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de pluralism; propriu pluralismului.	/<fr. pluraliste
PLURALIST II	PLURALÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al pluralismului.	/<fr. pluraliste
PLURALITATE	PLURALIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	Cantitate mare (de elemente, de ființe, de lucruri); multiplicitate.	/<lat. pluralitas, ~atis, fr. pluralité

PLURIVOC	PLURIVÓ//C ~că (~ci, ~ce)		Care poate avea mai multe înțelesuri; echivoc.	/<lat. plurivocus
PLUS	PLUS ~uri	<i>n.</i>	1) Semn în formă de cruce (Ș) care indică operația de adunare sau mărimi și sarcini pozitive.2) Temperatură mai sus de zero grade. ~ zece grade. • ~minus cu un decalaj posibil în direcția măririi sau micșorării.3) Trăsătură pozitivă. • În ~ pe lângă toat	/<lat. plus
A PLUSA	A PLUS//Ă ~éz	<i>l. tranz. pop.</i>	(sume) A adăuga prin adunare (la o altă sumă); a adăuna.2. intranz. (la jocul de cărți) A mări miza; a pune o miză mai mare decât toți jucătorii anteriori.	/Din plus
PLUSPRODUS	PLUSPRODÚS	<i>n.</i>	ec. (în doctrina marxistă) Produs al muncii creat de lucrătorii din sfera producției materiale peste ceea ce este necesar pentru reproducerea forței de muncă.	/plus- + produs
PLUSVALOARE	PLUSVALOÁRE	<i>f.</i>	ec. (în doctrina marxistă) Profit constituit de diferența dintre valoarea bunurilor produse și suma salariilor plătite, însușit de patroni.	/plus- + valoare
PLUȘ	PLUȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Țesătură asemănătoare catifelei, dar cu peri mai lungi și mai rari, întrebuințată, mai ales, în tapițerie. Cuvertură de ~.2) la pl. Varietăți ale unei astfel de țesături.	/<germ. Plusch, fr. p[e]luche
A PLUȘA	A PLUȘ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(piei pentru mănuși și pentru haine) A freca cu pluș în vederea prelucrării finale.	/Din pluș
PLUȘAT	PLUȘĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre obiecte de mobilă) Care este tapisat cu pluș.2) Care are aspect de pluș; asemănător cu plușul.	/<fr. peluché
PLUTAȘ	PLUTÁȘ ~i	<i>m.</i>	1) Muncitor specializat în conducerea unei plute.2) Meșter de plute.	/plută + suf. ~aș
PLUTĂ I	PLÚT//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Platformă plutitoare, formată din trunchiuri de copaci prinși împreună și transportați pe o apă curgătoare.2) Ambarcație simplă, făcută din bușteni sau din scânduri unite între ele.	/<bulg. pluta
PLUTĂ II	PLÚT//Ă II ~e	<i>f.</i>	1) Varietate de plop, având ramuri drepte, aproape verticale, ce pornesc de la baza tulpinii, formând o coroană îngustă, piramidală.2) Material poros și impermeabil, ușor și elastic, extras din scoarța unor specii de stejar, având diferite întrebuințări (	/<sb. plut
A PLUTĂRI	A PLUTĂR//Í ~esc	<i>intranz.</i>	A practica ocupația de plutaș; a fi plutaș.	/plută + suf. ~ări
PLUTĂRIT	PLUTĂRÍT	<i>n.</i>	1) Transport pe apă al trunchiurilor de arbori asamblați în plute.2) Ocupație de plutaș.	/v. a plutări
A PLUTI	A PLUT//Í ~esc	<i>intranz.</i>	1) A se menține mișcându-se (încet) pe suprafața unui lichid.2) (despre mirosuri, sunete etc.) A se răspândi menținându-se un timp în aer, într-un spațiu. • ~ește în aer e gata-gata să se producă.3) (despre păsări, insecte, obiecte ușoare) A se menține mi	/Din plută
PLUTICĂ	PLUTÍ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Plantă erbacee acvatică, având flori galbene și frunze lucitoare care plutesc pe suprafața apei.	/plută + suf. ~ică

PLUTITOARE	PLUTIT//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	Plantă erbacee acvatică cu tulpină orizontală, lemnoasă, având frunze late, inflorescență spiciformă și fructe dulci, comestibile; rourică.	/a pluti + suf. ~toare
PLUTITOR I	PLUTIT//ÓR I ~oáre (~óri, ~oáre)		1) Care plutește. • Pod ~ v. POD.2) (despre plante acvatice) Care, neavând rădăcini fixate, plutește pe apă; natant.3) Care se mișcă lin prin aer; care se menține mult timp în aer. Nourași ~ori.	/a pluti + suf. ~tor
PLUTITOR II	PLUTIT//ÓR II ~oáre	<i>n.</i>	Dispozitiv care plutește la suprafața unui lichid dintr-un recipient, indicând (și reglând) nivelul lichidului.	/a pluti + suf. ~tor
PLUTOCRAT	PLUTOCRÁ//T ~tă (~ti, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din plutocrație.	/<fr. ploutocrate
PLUTOCRATIC	PLUTOCRÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de plutocrație; propriu plutocrației.	/<fr. ploutocratique
PLUTOCRAȚIE	PLUTOCRAȚÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Formă de guvernământ în care puterea de stat este concentrată în mâinile celor mai bogați reprezentanți ai societății.2) Pătură conducătoare dominantă care constituie baza acestei forme de guvernământ.	/<fr. plutocratie, germ. Plutokratie
PLUTON	PLUT//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Unitate militară din componența unei companii.2) Grup compact de sportivi (cicliști, călăreți etc.) aflați într-o cursă.	/Din fr. peloton, it. plotone
PLUTONIAN I	PLUTONI//ÁN I ~ánă (~éni, ~éne)		1) Care ține de Pluton, zeu al infernului la grecii antici; propriu pentru Pluton.2) v. PLUTONIC. [Sil. -ni-an]	/<fr. plutonien
PLUTONIAN II	PLUTONI//ÁN II ~éni	<i>m.</i>	Adept al plutonismului. [Sil. -ni-an]	/<fr. plutonien
PLUTONIC	PLUTÓNI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre roci eruptive) Care s-a creat prin acțiunea vulcanilor; vulcanic.	/<fr. plutonique
PLUTONIER	PLUTONIÉR ~i	<i>m.</i>	(în armatele unor state) 1) Militar cu grad superior celui de sergent major. • ~ major militar cu grad superior celui de plutonier. ~ adjutant militar cu grad superior celui de plutonier major.2) Militar care comandă un pluton. [Sil. -ni-er]	/pluton + suf. ~er
PLUTONISM	PLUTONÍSM	<i>n.</i>	1) (în sec. XVIII-XIX) Curent în geologie, care exagera rolul căldurii subterane și susținea că rocile s-au format pe cale magmatică.2) Totalitate a proceselor geologice care au loc la mari adâncimi și sunt legate de mișcarea magmei.	/<fr. plutonisme
PLUTONIU	PLUTÓNIU	<i>n.</i>	Metal alb-cenușiu radioactiv, foarte toxic, întrebuințat la obținerea energiei nucleare.	/<fr. plutonium
A PLUTUI	A PLUTU//Í ~iésc	<i>tranz.</i>	(piei tăbăcite) A supune operației de finisare pentru a le micșora și a le imprima un desen.	/plută + suf. ~ui
PLUVIAL I	PLUVIÁL I	<i>n.</i>	geol. Fază a perioadei cuaternare caracterizată prin ploi abundente. [Sil. -vi-al]	/<fr. pluvial, lat. pluvialis
PLUVIAL II	PLUVIÁL II ~ă (~i, ~e)		Care este caracteristic pentru ploaie; de ploaie. Apă ~ă. [Sil. -vi-al]	/<fr. pluvial, lat. pluvialis
PLUVIOGRAF	PLUVIOGRÁF ~e	<i>n.</i>	met. Pluviometru înregistrator. [Sil. -vi-o-]	/<fr. pluviographe
PLUVIOMETRU	PLUVIOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru determinarea cantității de precipitații atmosferice, căzută pe o anumită suprafață într-o anumită perioadă de timp; udometru. [Sil. -vi-o-]	/<fr. pluviometre

PLUVIOSCOP	PLUVIOSC//ÓP ~oápe	<i>n.</i>	Aparat care înregistrează ora, durata și cantitatea de ploaie căzută într-o anumită regiune. [Sil. -vi-o-]	/<fr. pluviroscope
PNEU	PNÉU ~ri	<i>n.</i>	Ansamblu format din anvelopă și din camera de aer, care se fixează la roțile unor vehicule.	/<fr. pneu, germ. Pneu
PNEUMATIC	PNEUMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) (despre mașini, utilaje etc.) Care funcționează cu aer comprimat. Ciocan ~.2) Care servește la comprimarea sau la evacuarea aerului. Mașină ~că.3) Care se umflă cu aer comprimat. Barcă ~că. [Sil. pne-u-]	/<fr. pneumatique, lat. pneumaticus
PNEUMOCOC	PNEUMOCÓ//C ~ci	<i>m.</i>	Bacterie patogenă care provoacă pneumonia și alte afecțiuni ale aparatului respirator. [Sil. pne-u-]	/<fr. pneumocoque
PNEUMOCOCIC	PNEUMOCÓCI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de pneumococi; propriu pneumococilor.2) Care este provocat de pneumococi. [Sil. pne-u-]	/pneumococ + suf. ~ic
PNEUMOCONIOZĂ	PNEUMOCONIOZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare patologică cronică, de obicei profesională, constând într-o afecțiune pulmonară, provocată de inspirarea îndelungată a unui praf nociv (de cărbune, de silice etc.). [Sil. pne-u-mo-co-ni-o-]	/<fr. pneumoconiose
PNEUMOGRAF	PNEUMOGRAF ~e	<i>n.</i>	Pneumometru înregistrator. [Sil. pne-u-]	/<fr. pneumographe
PNEUMOLOGIE	PNEUMOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul bolilor de plămâni. [Sil. pne-u-]	/<fr. pneumologie
PNEUMONIE	PNEUMONÍ//E ~i	<i>f.</i>	Boală provocată de o infecție virotică sau bacteriană, care se manifestă prin inflamarea țesutului pulmonar. [G.-D. pneumoniei; Sil. pne-u-]	/<fr. pneumonie
PNEUMOTOMIE	PNEUMOTOMÍ//E ~i	<i>f. med.</i>	Intervenție chirurgicală de secționare a plămânului. [G.-D. pneumotomiei; Sil. pne-u-]	/<fr pneumotomie
PNEUMOTORAX	PNEUMOTORÁX ~uri	<i>n.</i>	1) Stare patologică constând în acumularea de aer sau de gaze în cavitatea pleurală (ca urmare a unor leziuni).2) Metodă de tratare a tuberculozei pulmonare, care constă în comprimarea plămânului (în vederea cicatrizării leziunii) prin introducerea artiți	/<fr. pneumothorax
POALĂ	POÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Partea de la talie în jos a unui obiect de îmbrăcăminte. • A trage (pe cineva) de ~e a) a atrage atenția cuiva; b) a nu-i da pace cuiva, plictisindu-l cu rugăminți. A ține (pe cineva) lângă (sau la) ~ele sale a nu-i da cuiva prea multă libertate. A se	/<sl. palo
POAMĂ I	POÁM//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Rod comestibil al unor pomi; fruct.2) la sing. reg. Fruct în formă de ciorchine al viței de vie; struguri.3) la pl. Fructe preparate pentru iarnă (tăiate și uscate).4) fig. Persoană viciată din punct de vedere moral.	/<lat. poma
POAMĂ II	POÁM//Ă II ~e	<i>f.</i>	mai ales art. 1) Dans popular, executat într-un tempo vioi, cu pași sălțați, care redă tescuitul.2) Melodie după care se execută acest dans.	
POANSON	POANS//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Unealtă metalică având un cui rezistent la vârf, folosită la perforarea ori la marcarea unor obiecte din metal dur.2) Instrument din oțel călit, cu vârful gravat în relief, folosit la executarea gravurilor.3) Parte componentă a unei matrițe, având much	/<fr. poinçon

A POANSONA	A POANSON//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A găuri cu ajutorul poansonului.2) A grava cu poansonul.	/<fr. poinçonner
POANSONEZĂ	POANSONEZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Mașină pentru poansonarea materialelor sau pieselor.	/<fr. poinçonneuse
POANTĂ I	POÁNT//Ă I ~e	<i>f.</i>	Partea cea mai spirituală a unei glume sau a unei anecdote.	/<fr. pointe
POANTĂ II	POÁNT//Ă II ~e	<i>f.</i>	1) Poziție de bază în baletul clasic, executată de balerine, constând în ridicarea și deplasarea pe vârful degetelor.2) Vârf tare al pantofilor de balet.	/<fr. pointe
POANTER	POÁNTER ~i	<i>m.</i>	1) Rasă de câini de vânatoare de talie mare, cu urechile lăsate în jos, cu părul scurt și neted; prepelicar englezesc.2) Câine din această rasă.	/<fr., engl. pointer
POANTILISM	POANTILÍSM	<i>n.</i>	Procedeu în pictură constând în descompunerea petei de culoare în puncte și liniuțe.	/<fr. pointillisme
POARĂ	POÁRĂ	<i>f.</i>	: A se pune în ~ cu cineva a) a se împotrivi cuiva cu vorba; a se opune; b) a începe cearta cu cineva.	/<sl. pora
POARCĂ	POÁR//CĂ ~ce	<i>f.</i>	1) pop. Femelă a porcului (sau a mistrețului); scroafă.2) la sing. Joc de copii la care participă mai mulți jucători așezați în cerc, dintre care unul, numit porcar, se străduiește să împingă cu bățul un obiect (os, ciot, minge etc.) într-o gropiță, numit	/<lat. porca
POARTĂ	POÁRT//Ă porți	<i>f.</i>	1) Deschizătură într-un gard sau zid care face posibilă intrarea într-un spațiu împrejmuit și ieșirea din el.2) Panou mobil (simplu sau dublu) care închide această deschizătură. • Din ~ în ~ din casă în casă; la fiecare casă. ~-n ~ peste drum; vizavi. A s	/<lat. porta
POC	POC	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda zgomotul produs de lovirea a două obiecte tari, de o împușcătură etc.).	/Onomat.
POCAL	POCÁL ~e	<i>n.</i>	1) Pahar mare (de metal, de sticlă etc.) cu gura largă, din care se bea, mai ales, vin.2) Conținutul unui astfel de pahar. [Pl. și pocaluri]	/<germ. Pocal, sb. bocal
A SE POCĂI	A SE POCĂ//Î mă ~iESC	<i>intranz.</i>	1) rel. A-și recunoaște păcatele făcute, cerând iertare de la providență.2) A avea remușcări; a regreta.3) A deveni adept al anumitor secte religioase creștine.	/<sl. pokajati sen
POCĂINȚĂ	POCĂINTȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) rel. Mărturisire a păcatelor în scopul de a le ispăși; penitență.2) Regret pentru o greșală săvârșită.	/a se pocăi + suf. ~ință
POCĂIT	POCĂÍ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Adept al unei secte religioase creștine, care consideră pocăința ca fiind perfecționarea morală supremă.	/v. a se pocăi
POCHER	PÓCHER ~e	<i>n.</i>	Joc de cărți în care fiecare participant, dispunând de 5 cărți, poate să câștige, dacă are într-adevăr combinația cea mai bună sau dacă reușește să-i facă pe parteneri să creadă în aceasta.	/<fr., engl. poker
POCHERIST	POCHERÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Jucător de pocher.	/pocher + suf. ~ist
A POCI	A POC//Î ~ESC	<i>tranz.</i>	1) A face să se pocească; a urâți; a sluți.2) (persoane) A urâți (mai ales la față) printr-o acțiune fizică brutală; a desfigura.3) fig. (cuvinte, melodii etc.) A denatura încălcând corectitudinea; a stâlci; a schingiui.	/Din potcă înv.
A SE POCI	A SE POC//Î mă ~ESC	<i>intranz.</i>	A deveni urât; a se urâți; a se sluți.	/Din potcă

POCINOG	POCINÓG ~uri	<i>n.</i>	1) Situație complicată și neplăcută; bucluc; belea; încurcătură.2) reg. Început de bun augur.	/<sl. poținoku
POCIT	POCI//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	Care este slut; ciudat.	/v. a (se) poci
POCITANIE	POCITÁNI//E ~i	<i>f.</i>	v. POCITURĂ.	/pocit + suf. ~anie
POCITURĂ	POCITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Ființă pocită; momâie; monstru.2) Lucru bizar.	/a (se) poci + suf. ~tură
POCLADĂ	POCL//ĂDĂ ~ăzi	<i>f.</i>	reg. Obiect confecționat dintr-o țesătură casnică de lână nevopsită, miștoasă, servind ca pătură sub șaua calului, ca învelitoare sau ca așternut.	/<sl. pokladau
POCNET	PÓCNET ~e	<i>n.</i>	Zgomot apărut ca urmare a interacțiunii dintre corpuri sau medii (la lovire, la cădere, la spargere etc.).	/a pocni + suf. ~et
A POCNI	A POCN//Î ~esc		1. intranz. 1) A produce un pocnet; a face „poc”. ~ din bici. Îi ~esc oasele.2) (despre textile, învelișuri etc.) A se rupe parțial (prin întindere); a plesni; a crăpa.2. tranz. A lovi cu zgomot; a plesni.	/poc + suf. ~ni
POCNITOARE	POCNIT//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	1) înv. Jucărie care produce pocnete la punerea în mișcare.2) Șfichi la un bici; pleasnă; plesnitoare. 3) Plantă erbacee al cărei fruct, după ce se coace, se deschide producând un pocnet și împrăștiind semințele; plesnitoare.	/a pocni + suf. ~toare
POD	POD ~uri	<i>n.</i>	1) Construcție (de lemn, de metal etc.) care asigură continuitatea unei căi de comunicație peste un obstacol natural (râu, râpă) sau artificial (canal, cale ferată etc.). • ~ umblător (sau plutitor) platformă plutitoare pentru trecerea peste un curs de ap	/<sl. podu
PODAGRĂ	PODÁGR//Ă ~e	<i>f.</i>	Boală cronică cauzată de dereglarea metabolismului și manifestată prin crize articulare dureroase; gută.	/<ngr. podághra
PODAR	PODÁR ~i	<i>m.</i>	1) Muncitor specializat în conducerea unui pod plutitor.2) Muncitor specializat în construirea podurilor.3) Încasator de taxe pentru transportul cu un pod plutitor.4) înv. Slujbaș care strângea podăritul.	/pod + suf. ~ar
PODĂRIT	PODĂRÍT	<i>n.</i>	1) (în trecut) Taxă pentru trecerea peste un pod.2) Taxă care se percepe pentru transportul cu un pod plutitor.	/pod + suf. ~ărit
PODBEAL	PODBEÁL podbéli	<i>m.</i>	Plantă erbacee cu tulpină erectă, scundă, păroasă, având frunze mari, rotunde, și flori galbene, folosită în scopuri medicinale și alimentare. [Var. podbal]	/<bulg., sb. podbel
PODEA	POD//EÁ ~éle		1) Înveliș (de lemn, de piatră, de ciment etc.) cu care se acoperă suprafața de jos a unei încăperi; pardoseală.2) Fiecare dintre scândurile care alcătuiesc un astfel de înveliș.3) înv. Tavan de scânduri al unei încăperi.4) Scândură întrebuințată la tavan	/cf. a podi
PODGOREAN	PODGOR//EÁN ~eánă (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Persoană care se ocupă de cultivarea viței de vie; viticultor.	/podgorie + suf. ~ean
PODGOREANCĂ	PODGOR//EÁNCĂ ~énce	<i>f.</i>	Femeie care se ocupă de cultivarea viței de vie; viticultoare.	/podgorean + suf. ~că

PODGORIE	PODGÓRI//E ~i	<i>f.</i>	1) Regiune (deluroasă) cultivată cu vii; regiune viticolă.2) Plantație de viță de vie (de un anumit sort). [G.-D. podgoriei; Sil. ri-e]	/<sl. podugorije
A PODI	A POD//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (încăperi, curți etc.) A acoperi cu podea; a pardosi.2) (șanțuri, săpături) A acoperi cu scânduri pentru a înlesni trecerea.	/Din pod
A PODIDI	A PODID//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (despre sentimente, stări, gânduri etc.) A cuprinde brusc și cu putere; a pune stăpânire în chip năvalnic; a năvăli; a copleși; a năpădi; a păli.2) (despre lacrimi, sânge) A începe să curgă din abundență și cu putere.	/Orig. nec.
PODINĂ	PÓDIN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Suport (din lemn, crengi etc.) pe care se clădește un stog sau o gireadă.2) Pardoseală din scânduri.3) Scândură întrebuințată la pardoseală.	/<rus., sb. podina, ucr. podyna
PODIȘ	PODÍȘ ~uri	<i>n.</i>	Întindere de teren aproape plată, situată la o anumită altitudine, care domină împrejurimile; platou.	/pod + suf. ~iș
PODIȘCĂ	PODÍȘ//CĂ ~ti	<i>f.</i>	(diminutiv de la pod) 1) Pod mic și simplu făcut peste un șant; podeț.2) Platformă înălțată și amenajată special pentru a efectua anumite lucrări sau observații. [G.-D. podiștii; Pl. și podiște]	/pod + suf. ~ișcă
PODIUM	PÓDIUM ~uri	<i>n.</i>	1) Platformă mică cu trepte pe care urcă câștigătorii unei probe sportive.2) Platformă ce servește ca postament pentru diferite obiecte.3) Estradă demontabilă instalată într-o sală sau în aer liber pentru a expune ceva vederii publicului. [Sil. -di-um]	/<lat., fr. podium, germ. Podium
PODMOL	PODMÓL ~uri	<i>n. pop.</i>	1) Material (format din nămol, nisip, pietriș etc.) adus de apă; aluviune.2) Mal abrupt săpat de apă.3) Platformă îngustă de pământ, lipită cu lut, făcută de-a lungul peretelui din față (sau și ai celor laterali) al unei case țărănești; prispă.4) Vatră pe	/<bulg. podmal, ung. podmaly
PODOABĂ	PODOÁB//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Obiect folosit pentru înfrumusețare; ornament.2) Obiect din metal prețios incrustat cu pietre scumpe; giuvaier; bijuterie.3) fig. Persoană sau obiect cu calități deosebite (bune sau rele). Bună ~. [G.-D. podoabei]	/<sl. podoba
PODOMETRU	PODOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru măsurarea distanței parcurse pe jos prin înregistrarea numărului de pași.	/<fr. podometre
PODVADĂ	PODVÁDĂ podvézi	<i>f.</i>	1) (în Moldova și în Muntenia medievală) Îndatorire a țăranilor dependenți de a asigura cu transport stăpânirea, mai ales în timp de război.2) Căraușie plătită.3) Ceea ce încapă într-un car.	/<sl. poduvoda
PODVAL	PODVÁL ~e	<i>n.</i>	Căpătâi de lemn pe care se așază butoaiile în pivniță.	/<sb. podvala
PODZOL	PODZÓL ~uri	<i>n.</i>	Sol de culoare cenușie, sărac în humus.	/<fr. podzole, germ. Podsol, rus. podzol
POEM	POÉM ~e	<i>n.</i>	1) Creație literară de proporții mari, de obicei în versuri, cu caracter epic, având conținut bogat în evenimente. • ~ în proză creație literară în proză caracterizată prin lirism, ritm și limbaj metaforic.2) Compoziție muzicală cu caracter lirico-narativ	/<fr. poeme, lat. poema
POEMATIC	POEMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de poem; propriu poemului. [Sil. po-e-]	/<it. poematico

POET	POÉ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	1) Autor de creații literare în versuri.2) fig. Persoană înzestrată cu imaginație artistică. [Sil. po-et]	/<ngr. poitís, lat., it. poeta, fr. poete
POETARD	POETÁR//D ~zi	<i>m.</i>	depr. v. POETASTRU. [Sil. po-e-]	/poet + suf. ~ard
POETASTRU	POETÁ//STRU ~ștri	<i>m.</i>	depr. Poet lipsit de talent; versificator; poetaș. [Sil. po-e-]	/<fr. poétastre
POETAȘ	POETÁȘ ~i	<i>m.</i>	(diminutiv de la poet) depr. Poet lipsit de talent; poetastru; versificator. [Sil. po-e-]	/poet + suf. ~aș
POETESĂ	POETÉS//Ă ~e	<i>f.</i>	Autoare de creații literare în versuri.2) fig. Femeie înzestrată cu imaginație artistică. [Sil. po-e-]	/<fr. poétesse
POETIC	POÉTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de poezie; propriu poeziei. Imagine ~că. • Licență ~că v. LICENȚĂ.2) fig. Care este plin de poezie; care încântă prin frumusețe și prin farmec.	/<ngr. poiitikós, lat. poeticus, poetica, fr. poétique
POETICĂ	POÉTICĂ	<i>f.</i>	1) Ramură a teoriei literaturii care se ocupă cu studiul creației poetice.2) Tra-tat de poezie.3) Teorie generală despre esența și istoria poeziei.4) Ansamblu de principii ale versificației, caracteristice unui poet, unui curent literar sau unei epoci.	/<ngr. poiitilkós, poiitiki, lat. poeticus, poetica, it. poetico, poetica, fr. poétique
A POETIZA	A POETIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(fapte, idei, persoane etc.) A prezenta într-un aspect poetic; a înfrumuseța. [Sil. po-e-]	/<fr. poétiser
POEZIE	POEZÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) (în opoziție cu proză) Operă literară artistică scurtă în versuri.2) Totalitate a unor astfel de opere literare artistice (ale unui poet, ale unui popor, ale epocii etc.). ~a poezilor români din sec.XIX. • ~ populară (orală) creație populară în versuri	/<fr. poésie
POFIDĂ	POFÍD//Ă	<i>f.</i>	Pornire (răutăcioasă) ascunsă; ciudă; necaz. • În ~a cuiva (sau a ceva) cu intenția de a provoca supărare cuiva (sau de a sfida ceva).	/cf. pol. pochyba
POFTĂ	PÓFT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Dorință (nestăvilită) de a avea sau de a face ceva; gust; chef. ~ de lucru. • Cu ~ cu plăcere. Pe (sau după) ~ după cum dorește cineva; pe gustul cuiva. A-i trece (sau a-i pieri) ~a de ceva sau a i se tăia cuiva ~a de ceva a nu mai dori ceva. A-și pune	/v. a pofți
A POFTI	A POFT//Í ~ésc		1. tranz. 1) A dori tare; a jindui; a râvni. • Cât ~ești cât dorești; cât vrei; oricât.2) (persoane) A chema în mod politicos (să vină undeva sau să participe la ceva); a solicita printr-o invitație; a invita.3) pop. (sănătate, fericire, succes etc.) A do	/<sl. pohotați
POFTICIOS	POFTICI//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) (despre persoane) Care pofteste puternic (tot ce vede).2) (despre ochi, privire) Care exprimă poftă, dorință mare.	/a pofți + suf. ~icios
POFTIM	POFTÍM	<i>interj.</i>	1) (se folosește pentru a invita o persoană să intre, să se așeze sau pentru a i se înmâna ceva).2) (se folosește când cineva, nedeslușind cele spuse, cere să i se repete încă o dată).3) (fiind precedat de interjecția ei, exprimă indignare, ciudă, protest	/v. a pofți
POFTITOR	POFTIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care pofteste; care invită.2) Care dorește ceva nespus de mult; lacom la ceva; ahtiat.	/a pofți + suf. ~tor
POGACE	POGÁC//E ~i	<i>f.</i>	1) Turtă de mălai coaptă în cuptor.2) Azimă din făină de grâu.	/<sb. pogața, ung. pogácsa

POGHIAZ	POGHÍÁZ ~uri	<i>n. inv.</i>	reg. 1) Invazie făcută cu scopul de a jefui.2) Unitate militară care execută o astfel de invazie.3): A umbla în ~uri a rătăci fără rost; a hoinări. [Var. podghiaz]	/<pol. podjazd
POGON	POG//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Unitate de măsură pentru suprafețe de teren agricol, egală aproximativ cu jumătate de hectar.2) Lot de pământ de această mărime.	/<bulg. pogon
POGONORIT	POGONORÍT ~uri	<i>n.</i>	(în Moldova și în Muntenia medievală) Impozit pentru fiecare pogon de culturi agricole (vie, tutun, porumb etc.). ~ pe vii.	/pogon + suf. ~ărit
POGONICI	POGONÍCI ~	<i>m. pop.</i>	Băiat care mână vitele (în timpul aratului).	/<bulg. pogoniť
POGROM	POGRÓM ~uri	<i>n.</i>	Acțiune dușmănoasă (însoțită de jafuri, omoruri) organizată de către elemente șovine împotriva unei minorități naționale.	/<rus. pogrom
POGROMIST I	POGROMÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		1) Care ține de pogromuri; propriu pogromurilor.2) Care se caracterizează prin pogromuri; cu caracter de pogrom.	/pogrom + suf. ~ist
POGROMIST II	POGROMÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Participant la pogromuri.	/pogrom + suf. ~ist
POIANĂ	POIÁNĂ poiéne	<i>f.</i>	Teren fără copaci, acoperit cu iarbă și flori, dintr-o pădure; luminiș; colnic. [G.-D. poienei; Pl. și poeni]	/<sl. poljana
POIATĂ	POIÁTĂ poiéti	<i>f.</i>	reg. Construcție anexă pentru animale sau pentru păsări domestice într-o gospodărie personală.	/<sl. pojata
POIMÂINE	PÓIMÂINE	<i>adv.</i>	În ziua care urmează după cea de mâine. • (Ca) mâine ~ peste puțin timp; degrabă.	/<lat. post + mane
POJAR	POJÁR ~uri	<i>n. pop.</i>	1) Foc mare care se propagă, cauzând pierderi materiale; incendiu.2) Boală contagioasă la copii, care se manifestă prin apariția unor pete roșii pe piele; rujeolă; cori.	/<sl. požaru
POJARNIȚĂ	POJÁRNIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu tulpină erectă, înaltă, având frunze alungite și flori galbene-aurii, dispuse în inflorescente terminale, folosită în scopuri medicinale; sunătoare.	/pojar + suf. ~niță
POJGHIȚĂ	POJGHÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Strat fin care se formează pe suprafața unui lichid sau a unui obiect. ~ de gheață. ~ de mucegai.2) Coajă subțire care se formează pe o rană, când aceasta începe să se cicatrizeze; crustă.3) Înveliș subțire al unor legume sau fructe. [G.-D. pojghiței]	/Orig. nec.
POJIIJE	POJÍJI//E ~i	<i>f.</i>	1) reg. Avut al unei gospodării.2) Persoană care se află în legătură de sânge sau prin alianță cu altă persoană; membru al aceleiași familii; neam; rudă. [G.-D. pojijiei]	/cf. ucr. pożyvu, rus. poživa
POL I	POL I ~i	<i>m.</i>	1) geogr. Fiecare dintre cele două puncte situate la capetele (de nord și de sud) ale axei de rotație a Pământului.2) Regiune situată în jurul acestor puncte. ~ul nord. ~ul sud. • ~ ceresc fiecare dintre punctele de intersecție a axei Pământului cu sfera	/<fr. pôle, lat. polus
POL II	POL II ~i	<i>m. inv.</i>	1) Monedă franceză de aur în valoare de 20 de franci, cu circulație și în alte țări europene.2) Monedă rusească egală cu jumătate de sorocovăț.3) fam. Monedă sau bancnotă de douăzeci de lei.	/cf. rus. pol

POLAR	POLÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care este caracteristic polilor Pământului; de la poli. • Stea ~ă stea principală din constelația Ursa Mică, după care se poate determina direcția spre polul nord. Noapte ~ă v. NOAPTE. Urs ~ v. URS.2) Care ține de polii unui (electro)magnet; propriu po	/<lat. polaris, fr. polaire
POLARIMETRIE	POLARIMETRÍE	<i>f.</i>	fiz. Metodă de analiză cantitativă a substanțelor optice active.	/<fr. polarimétrie
POLARIMETRU	POLARIMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	fiz. Aparat pentru măsurarea gradului de polarizare a luminii.	/<fr. polarimetre
POLARITATE	POLARITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter polar.2) Proprietate a unui corp de a avea poli opuși. ~ magnetică.3) filoz. Relație între contrariile care se exclud și totodată se condiționează.	/<fr. polarité
A POLARIZA	A POLARIZ//Á ~éz		1. tranz. 1) A face să se polarizeze.2) fig. A strânge în jurul său. ~ masele.2. intranz. A căpăta proprietatea de a avea poli (electrici sau magnetici).	/<fr. polariser, germ. polarisieren
A SE POLARIZA	A SE POLARIZ//Á pers. 3 se ~ează	<i>intranz.</i>	și fig. fiz. A forma extreme opuse care se condiționează reciproc. Atitudinile s-au ~at.	/<fr. polariser, germ. polarisieren
POLARIZABIL	POLARIZÁBIL ~ă (~i, ~e)		(despre medii) Care poate fi ușor polarizat; care se pretează (ușor) la polarizare.	/<fr. polarisable
POLARIZANT	POLARIZÁN//T ~tă (~ți, ~te)		v. POLARIZATOR.	/<fr. polarisant
POLARIZARE	POLARIZ//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A POLARIZA și A SE POLARIZA.2) lingv. Scindare a sensului unui cuvânt în sensuri opuse.	/v. a (se) polariza
POLARIZATOR	POLARIZAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care polarizează; care produce polarizare.	/<fr. polarisateur
POLARIZAȚIE	POLARIZÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A POLARIZA și A SE POLARIZA.2) Stare a unui corp înzestrat cu polaritate.	/<fr. polarisation
POLARIZOR I	POLARIZ//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care poate polariza lumina.	/<fr. polariseur
POLARIZOR II	POLARIZ//ÓR II	<i>n.</i>	Dispozitiv optic pentru polarizarea luminii.	/<fr. polariseur
POLAROID	POLAROÍ//D ~zi	<i>m.</i>	Placă de celofan, acoperită cu un strat de substanțe speciale, folosită ca polarizor.	/<fr. polaroid
POLC	POLC ~uri	<i>n.</i>	(în Moldova medievală) Subdiviziune militară, corespunzătoare regimentului, în care se grupau oștenii țării în timp de război.	/<rus. polk
POLCĂ	PÓL//CĂ ~ci	<i>f.</i>	mai ales art. 1) Dans popular, de origine cehă, executat de perechi în cerc, într-un tempo vioi și săltăreț, care a căpătat o largă răspândire ca dans de bal.2) Melodie după care se execută acest dans.3) Compoziție muzicală având la bază ritmul acestui da	/<rus. polka
POLCOVNIC	POLCÓVNI//C ~ci	<i>m.</i>	1) înv. Ofițer cu grad corespunzător colonelului.2) Militar care comandă un polc.	/<rus., ucr. polkovnik
A POLEI	A POLE//Í ~iésc	<i>tranz.</i>	1) (obiecte sau piese de metal) A acoperi cu metal inoxidabil (în scop protector sau/și decorativ); a sufla; a spoi.2) fig. (despre lumină sau surse de lumină) A învălui într-o lumină strălucitoare; a face să strălucească (ca poleiul).3) fig. (stari de lu	/<sl. polijati

POLEI	POLÊ//I ~iuri	<i>n.</i>	1) Strat subțire de gheață format pe suprafața solului, pe copaci, pe orice obiect lăsat în aer liber.2) fig. Luciu al suprafeței unor obiecte.	/v. a polei
POLEIALĂ	POLE//IÁLĂ ~iéli	<i>f.</i>	1) v. A POLEI.2) Strat subțire de metal nobil cu care este poleit un obiect.3) fig. Strălucire aparentă (fizică sau spirituală) care produce o impresie înșelătoare; spoială; pospăială; lustru.	/a polei + suf. ~eală
POLEITOR	POLEITÓR ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în operații de poleire. [Sil. -le-i-]	/a polei + suf. ~tor
POLEMIC	POLEMÍ//C ~că (~ci,		Care ține de polemică; propriu polemicii.	/<fr. polémique
POLEMICĂ	POLEMÍ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Discuție în contradictoriu; controversă. ~ științifică. ~ politică. [G.-D. polemicii]	/<fr. polémique
POLEMIST	POLEMÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care polemizează.	/<fr. polémiste
A POLEMIZA	A POLEMIZ//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	A face polemică; a dezbate anumite chestiuni în contradictoriu; a purta controverse în public.	/<fr. polémiser
POLEN	POLEN ~uri	<i>n. bot.</i>	Praf gălbui produs de anterele plantelor cu semințe.	/<fr., lat. pollen, germ. Pollen
A POLENIZA	A POLENIZ//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(plante) A fecunda transformând polenul de pe stamine pe pistilul florilor.	/polen + suf. ~iza
POLENIZARE	POLENIZ//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A POLENIZA.2) Fenomen constând în transportul (natural sau artificial) al polenului de pe stamine pe pistilul florilor.	/v. a poleniza
POLIAMIDĂ	POLIAMÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	Produs sub formă de plastică, obținut prin policondensare sau prin polimerizare și întrebuințat, mai ales, la producerea fibrelor sintetice. [Sil. -li-a-]	/<fr. polyamide
POLIANDRĂ	POLIÁNDR//Ă ~e	<i>adj. și substantiv al</i>	1) (despre plante) Care are mai multe stamine; cu mai multe stamine.2) (despre femei) Care are mai mulți soți; cu mai mulți soți. [Sil. -li-an-]	/<fr. polyandre
POLIANDRIE	POLIANDRÍE	<i>f.</i>	(mai ales în perioada matriarhatului) Formă de căsătorie în care o femeie are concomitent mai mulți soți. [Sil. -li-an-]	/<fr. polyandrie
POLIARHIE	POLIARHÍE	<i>f.</i>	Formă de guvernământ în care puterea de stat aparține mai multor persoane. [Sil. -li-ar-]	/<fr. polyarchie, ngr. poliarhia
POLIARTRITĂ	POLIARTRÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare patologică constând în inflamarea mai multor articulații. [Sil. -li-ar-]	/<fr. polyarthrite
POLIATLON	POLIATL//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Competiție sportivă complexă care cuprinde mai multe probe, la care participă aceiași sportivi. [Sil. -li-a-]	/<fr. polyathlon
POLIATOMIC	POLIATÓMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care constă din mai mulți atomi. [Sil. -li-a-]	/<fr. polyatomique
POLIBRĂZDAR	POLIBRĂZDÁR ~e	<i>n.</i>	Plug cu mai multe brăzdare.	/poli- + brăzdar
A SE POLICALIFICA	A SE POLICALIFICĂ mă policalific	<i>intrans.</i>	A se califica în mai multe specialități.	/poli- + a se califica
POLICANDRU	POLICÁNDR//U ~e	<i>n.</i>	Suport frumos ornamentat cu mai multe brațe pentru lumânări sau becuri electrice, care se atârnă de tavan; lustră; candelabru.	/<ngr. polikándelon
POLICAR	POLICÁR ~i	<i>m.</i>	Degetul mare al mâinii.	/<lat. pollicaris

POLICELULAR	POLICELULĂR ~ă (~i, ~e)		Care are mai multe celule; din mai multe celule; multicelular. Clasă de animale ~e.	/<fr. polycellulaire
POLICHET	POLICHÉT ~e	<i>m.</i>	1) la pl. Clasă de viermi marini, având parapode bine dezvoltate, înzestrate cu mai mulți peri.2) Vierme din această clasă.	/<lat. polychaeta, fr. polychetes
POLICITEMIE	POLICITEMÍ//E ~i	<i>f.</i>	Stare patologică constând din creșterea peste limitele normei a numărului de globule roșii în sânge; poliglobulie; eritrocitoză. [G.-D. policitemiei]	/<fr. polycythémie
POLICLINICĂ	POLICLÍNI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Instituție curativ-profilactică care acordă asistență medicală bolnavilor fără a-i spitaliza.2) Clădire unde se află această instituție. [G.-D. policlinicii]	/<fr. polyclinique
POLICROM	POLICRÓM ~ă (~i, ~e)		Care are mai multe culori; în diferite culori; multicolor.	/<fr. polychrome
POLICROMIE	POLICROMÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Caracter policrom.2) (în pictură și în poligrafie) Procedeu de executare policromă a unei lucrări. [G.-D. policromiei]	/<fr. polychromie
POLIDACTILIE	POLIDACTILÍ//E ~i	<i>f.</i>	Anomalie congenitală constând din surplus de degete. [G.-D. polidactiliei]	/<fr. polydactylie
POLIDIPSIE	POLIDIPSÍE	<i>f.</i>	Sete excesivă manifestată la bolnavii de diabet sau de unele boli psihice.	/<fr. polydipsie
POLIEDRIC	POLIÉDRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care are forma unui poliedru. [Sil. -li-e-]	/<fr. polyédrique
POLIEDRU	POLIÉDR//U ~e	<i>n.</i>	Corp geometric cu mai multe fețe poligonale. [Sil. -li-e-]	/<fr. polyedre
POLIESTER	POLIESTÉR ~i	<i>m.</i>	Produs chimic macromolecular, obținut prin polimerizarea esterului; ester multiplu. [Sil. -li-es-]	/<fr. polyester
POLIETILENĂ	POLIETILÉN//Ă ~e	<i>f.</i>	Produs chimic macromolecular, elastic, de culoare albă, obținut prin polimerizarea etilenei. [Sil. -li-e-]	/<fr. polyéthylene
POLIFAG	POLIFÁ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>și substantiv</i>	(despre ființe) Care folosește pentru nutriție toate felurile de hrană; care mănâncă de toate; omnivor.	/<fr. polyphage
POLIFAGIE	POLIFAGÍE	<i>f.</i>	1) Proprietatea de a fi polifag.2) Dorință permanentă de a mânca.	/<fr. polyphagie
POLIFAZAT	POLIFAZÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre sisteme de tensiuni sau de curenți alternativi) Care are fazele inițiale diferite.	/<fr. polyphasé
POLIFLOR	POLIFLÓR ~ă (~i, ~e)		(despre miere, polen) Care provine din mai multe specii de flori.	/poli- + flor[i]
POLIFONIC	POLIFÓNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de polifonie; propriu polifoniei.	/<fr. polyphonique
POLIFONIE	POLIFONÍ//E ~i	<i>f.</i>	Tip de muzică bazat pe îmbinarea armonică a mai multor linii melodice (voci) în cadrul unei opere muzicale, fără a-și pierde individualitatea. [G.-D. polifoniei]	/<fr. polyphonie
POLIFONIST	POLIFONÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Compozitor de muzică polifonică.	/polifonie + suf. ~ist
POLIGAM	POLIGÁM ~ă (~i, ~e)		1) (despre plante) Care are flori masculine și feminine; cu flori hermafrodite și unisexuale.3) și substantival (despre bărbați) Care este căsătorit în același timp cu mai multe femei.	/<fr. polygame
POLIGAMIE	POLIGAMÍE	<i>f.</i>	1) Căsătorie în același timp cu mai multe femei.2) (la plante) Caracter poligam.	/<fr. polygamie

POLIGENEZĂ	POLIGENÉZĂ	<i>f.</i>	Concepție conform căreia fenomenele din natură și din societate au geneză multiplă.	/poli- + geneză
POLIGENISM	POLIGENÍSM	<i>n.</i>	Teorie antropologică conform căreia rasele omenești au apărut independent unele de altele constituind specii și genuri diferite.	/ <i><fr.</i> polygénisme
POLIGLOBULIE	POLIGLOBULÍ//E ~i	<i>f.</i>	Stare patologică constând în creșterea peste limitele normei a numărului de globule roșii din sânge; policitemie; eritrocitoză.	/ <i><fr.</i> polyglobulie
POLIGLOT	POLIGLÓ//T ~tă (~ți, ~te)		1) și substantival (despre persoane) Care cunoaște mai multe limbi.2) (despre scrieri, opere, lucrări etc.) Care este scris în mai multe limbi sau care cuprinde mai multe limbi. Dictionar ~.	/ <i><fr.</i> polyglotte
POLIGON	POLIG//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) geom. Figură geometrică plană formată de o linie frântă închisă.2) mil. Teren amenajat pentru exerciții de tragere cu diferite tipuri de arme de foc.3) sport Loc special amenajat pentru exerciții și probe de tir.4) Teren special amenajat pentru efectua	/ <i><fr.</i> polygone
POLIGONACEE	POLIGONACÉE ~	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de plante erbacee cu frunze alterne, flori mici, fără petale, și fructe nukuliforme în trei muchii (reprezentanți: măcrișul, troscotul, hrișca etc.).2) Plantă din această familie. [Sil. -ce-e]	/ <i><fr.</i> polygonacées, lat. polygonaceae
POLIGONAL	POLIGONÁL ~ă (~i,		Care are forma unui poligon.	/ <i><fr.</i> polygonal
POLIGONOMETRIE	POLIGONOMETRIÉ	<i>f.</i>	1) Compartiment al geometriei care se ocupă cu studiul poligoanelor.2) Tehnică de ridicare topografică cu ajutorul unei rețele de poligoane.	/ <i><fr.</i> polygonométrie
POLIGRAF I	POLIGRÁF I ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru reproducerea și multiplicarea unui manuscris.	/ <i><fr.</i> polygraphe
POLIGRAF II	POLIGRÁF II ~i	<i>m.</i>	rar Autor de opere de mai multe genuri.	/ <i><fr.</i> polygraphe
POLIGRAFIC	POLIGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de poligrafie; propriu poligrafiei. Producție ~că.	/ <i><fr.</i> polygraphique
POLIGRAFIE	POLIGRAFÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Totalitate a mijloacelor tehnice pentru reproducerea și multiplicarea textelor și ilustrațiilor.2) rar Totalitate a operelor unui poligraf. [G.-D. poligrafiei]	/ <i><fr.</i> polygraphie
POLIGRAFIST	POLIGRAFÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Lucrător specializat în operații de poligrafie.	/poligrafie + suf. ~ist
POLILINGVISM	POLILINGVÍSM	<i>n.</i>	Cunoașterea și folosirea mai multor limbi.	/poli- + lingvism
POLILOGHIE	POLILOGHÍ//E ~e	<i>f.</i>	Expunere foarte amplă și confuză; vorbărie. [Art. G.-D poliloghiei]	/ <i><ngr.</i> poliloghía
POLIMER	POLIMÉR ~i	<i>m.</i>	Compus chimic macromolecular obținut prin îmbinarea monomerilor.	/ <i><fr.</i> polymere
A POLIMERIZA	A POLIMERIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se polimerizeze.	/ <i><fr.</i> polymeriser
A SE POLIMERIZA	A SE POLIMERIZ//Á pers. 3 se ~căză	<i>intrans.</i>	(despre monomeri) A se transforma în polimeri; a deveni polimeri.	/ <i><fr.</i> polymeriser
POLIMETALIC	POLIMETÁLI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre minereuri) Care conține mai multe metale.	/poli- + metalic
POLIMETRIE	POLIMETRÍE	<i>f.</i>	1) Fenomen de prezență într-o operă poetică a mai multor metri prozodici.2) Proces de îmbinare concomitentă a mai multor feluri de măsuri într-o compoziție muzicală.	/ <i><it.</i> polimetria

POLIMORF	POLIMÓRF ~ă (~i, ~e)		1) (despre substanțe cristalizate) Care are mai multe forme cristaline.2) (despre organisme animale sau vegetale) Care, sub influența condițiilor de mediu, capătă noi proprietăți morfologice.	/<fr. polymorphe
POLIMORFISM	POLIMORFÍSM	<i>n.</i>	1) chim. Proprietate a unei substanțe de a se cristaliza în mai multe forme.2) biol. Trăsătură a indivizilor aceleiași specii de organisme vegetale sau animale de a căpăta mai multe forme morfologice.	/<fr. polymorphisme
POLINEVRITĂ	POLINEVRÍTĂ	<i>f.</i>	Stare patologică constând în inflamarea nervilor periferici.	/<fr. polynévrite
POLINOM	POLIN//ÓM ~oáme	<i>n.</i>	mat. (în opoziție cu monom) Expresie algebrică constituită din mai multe monoame (legate prin semnul „Ș” sau „-”); sumă algebrică a mai multor monoame.	/<fr. polynôme
POLINUCLEARĂ	POLINUCLEÁR//Ă ~e	<i>adj.</i>	(despre celule) Care are mai multe nuclee; cu mai multe nuclee. [Sil. cle-a-]	/<fr. polynucléaire
POLIODĂ	POLIÓD//Ă ~e	<i>f. tehn.</i>	Tub electronic cu mulți electrozi. [Sil. -li-o-]	/<fr. polyode
POLIOMIELITĂ	POLIOMIELÍTĂ	<i>f.</i>	Boală contagioasă provocată de o infecție virotică care se manifestă prin lezarea substanței cenușii a măduvei spinării. [Sil. -li-o-mi-e-]	/<fr. polyomyélite
POLIOMIELITIC	POLIOMIELÍTÍ/C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de poliomieliță; propriu poliomielitei.3) și substantival Care suferă de poliomieliță. [Sil. -li-o-mi-e-]	/<fr. polyomyélique
POLIP	POLÍP ~i	<i>m.</i>	(nume generic) 1) Animal celenterat sedentar cu corp moale, cilindric având tentacule în jurul gurii.2) Excrescență patologică cărnoasă pe suprafața unei mucoase.	/<fr. polype
POLIPETALĂ	POLIPETÁL//Ă ~e	<i>adj.</i>	1) (despre flori sau despre corola lor) Care are mai multe petale.2) (despre plante) Care are astfel de flori.	/<fr. polypétale
POLIPNEE	POLIPNÉE	<i>f.</i>	Stare patologică constând în creșterea anormală a frecvenței respirației, ca urmare a unor boli pulmonare sau cardiace. [Sil. -ne-e]	/<fr. polypnée
POLIPOD	POLIPÓ/D ~dă (~zi, ~de)	<i>și substantiv</i>	(despre ființe) Care are mai multe picioare.	/<fr. polypode
POLIPROPILENĂ	POLIPROPILÉNĂ	<i>f.</i>	Produs plastic macromolecular ușor, rezistent la temperaturi înalte și la coroziune, folosit la fabricarea diferitelor obiecte (recipient, conducte etc.).	/<fr. polypropylène
POLIPTIC	POLÍPTIC ~uri	<i>n.</i>	Serie de opere de artă plastică, având un conținut comun și completându-se una pe alta.	/<fr. polyptyque
POLIS	PÓLIS ~uri	<i>n.</i>	(în Grecia antică) Formă de organizare social-politică și economică a societății sclavagiste; oraș-stat.	/<ngr. pólis
POLISEMANTIC	POLISEMÁNTI/C ~că (~ci, ~ce)		(despre cuvinte, expresii) Care se caracterizează prin polisemie.	/<fr. polysémantique
POLISEMANTISM	POLISEMANTÍSM	<i>n.</i>	v. POLISEMIE.	/<fr. polysémantisme
POLISEMIE	POLISEMÍE	<i>f.</i>	lingv. Proprietate a cuvintelor, expresiilor etc. de a avea mai multe sensuri.	/<fr. polysémie

POLISEPAL	POLISEPÁL ~ă (~i, ~e)	<i>bot.</i>	1) (despre flori sau despre caliciul lor) Care are mai multe sepale.2) (despre plante) Care are astfel de flori.	/<fr. polysépale
POLISILABIC	POLISILÁBI //C ~că (~ci, ~ce)	<i>lingv.</i>	1) (despre cuvinte) Care constă din mai multe silabe.2) (despre limbi) Care conține, în special, cuvinte formate din mai multe silabe.	/<fr. polysyllabique
POLISIOLOGISM	POLISIOLOGÍSM ~e	<i>n.</i>	log. Serie de silogisme simple, în care concluzia celui premergător devine una din premisele celui următor.	/<fr. polysyllogisme
POLISINDETON	POLISÍNDET //ON ~oane	<i>n.</i>	Figură de stil constând în repetarea unei conjuncții înaintea fiecărei părți omogene din cadrul unei propoziții.	/<fr. polysyndéton
POLISINTETIC	POLISINTÉTII //C ~că (~ci, ~ce)		(despre limbi) Care redă sensurile gramaticale ale cuvintelor printr-o succesiune de afixe.	/<fr. polysynthétique
POLISINTETISM	POLISINTETÍSM	<i>n.</i>	Caracter polisintetic al limbii.	/<fr. polysynthetisme
POLISOAR	POLISOÁR ~e	<i>n.</i>	rar Instrument pentru lustruirea unghiilor.	/<fr. polissoir
POLISPORTIV	POLISPORTÍV ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care practică mai multe probe sportive.	/poli- + sportiv
POLISTIREN	POLISTIRÉN ~i	<i>m.</i>	Compus organic sub formă de substanță solidă, incoloră sau gălbuie, obținut prin polimerizarea stirenului și întrebuințat la fabricarea obiectelor de larg consum.	/<fr. polystyrene, engl. polystyrene
POLITEHNIC	POLITÉHNI //C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de diferite ramuri tehnice sau diferite științe tehnice; propriu diferitelor ramuri tehnice sau diferitelor științe tehnice. Învățământ ~.	/<fr. polytechnique
POLITEHNIZARE	POLITEHNIZ //ÁRE ~ări	<i>f.</i>	Orientarea învățământului de cultură generală spre însușirea cunoștințelor tehnice și spre aplicarea lor în practică.	/<rus. politehnizația
POLITEISM	POLITEÍSM	<i>n.</i>	(în opoziție cu monoteism) Religie care admite existența mai multor zeități.	/<fr. polythéisme
POLITEIST I	POLITEÍ //ST I ~stă (~ști ~ste)		Care ține de politeism; propriu politeismului.	/<fr. polythéiste
POLITEIST II	POLITEÍ //ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al politeismului.	/<fr. polythéiste
POLITEȚE	POLITÉȚ //E ~i	<i>f.</i>	1) Comportament politicos; atitudine amabilă; amabilitate.2) Vorbă sau gest care exprimă un astfel de comportament (de obicei exagerat). [G.-D. politeții; Pl. și politețuri]	/<fr. politesse
POLITIC	POLÍTI //C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de politică; propriu politicii. Program ~. • Drepturi ~ce drepturile cetățenilor de a participa la activitatea de conducere a statului. Om ~ persoană a cărei ocupație principală este activitatea politică.	/<lat. politicus, ngr. politikós, fr. politique
POLITICĂ	POLÍTI //CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Totalitate de scopuri și obiective urmărite de clasele sau grupurile sociale în lupta pentru interesele lor, precum și metodele și mijloacele cu ajutorul cărora se ating aceste scopuri și obiective. ~ de democratizare. ~ de pace. • ~ vamală sistem de r	/<lat. politicus, ngr. politikós, fr. politique
POLITICASTRU	POLITICÁ //STRU ~stri	<i>m.</i>	rar peior. Persoană politică lipsită de orizont.	/politic + suf. ~astru

POLITICESC	POLITIC//ESC ~ească (~ești)	<i>înv.</i>	v. POLITIC.	/politic + suf. ~esc
POLITICEȘTE	POLITICEȘTE	<i>adv.</i>	Sub aspect politic; din punct de vedere politic.	/politic + suf. ~ește
POLITICIAN	POLITICI//ÂN ~eni	<i>m.</i>	1) Om politic.2) depr. Persoană care activează în politică, urmărind interese personale; afacerist politic. [Sil. -ci-an]	/ <i><</i> fr. politicien
POLITICIANISM	POLITICIANÍSM	<i>n.</i>	depr. Atitudine de politician. [Sil. -ci-a-]	/politician + suf. ~ism
POLITICOS	POLITIC//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		Care manifestă politețe; cu bun-simț și serviabil; binecrescut; amabil; gentil; galant.	/ <i><</i> ngr. politikós
A POLITIZA	A POLITIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A prezenta sub aspect politic; a orienta în sens politic.	/ <i><</i> germ. Politisieren, fr. politiser
POLITOLOG	POLITOLÓ//G ~gi	<i>m.</i>	Specialist în politologie.	/ <i><</i> fr. politologue
POLITOLOGIE	POLITOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a științelor sociale care se ocupă cu studiul politicii.	/ <i><</i> fr. politologie
POLIȚAI	POLIȚÁI ~	<i>m. înv.</i>	1) Șef al poliției unui oraș sau al unei circumscripții dintr-un oraș.2) v. POLIȚIST II.	/ <i><</i> germ. Polizei
POLIȚĂ I	PÓLIȚ//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Suport de scândură așezat în poziție orizontală pe un perete sau într-un dulap, pe care se țin diferite obiecte.2) Mobilier prevăzut cu astfel de suporturi. [G.-D. poliței]	/ <i><</i> sl. polica
POLIȚĂ II	PÓLIȚ//Ă II ~e	<i>f.</i>	1) fin. Act financiar în baza căruia debitorul este obligat, la ordinul creditorului, să plătească beneficiarului o sumă de bani la un anumit termen; vechel. • ~ în alb poliță pe care nu este indicat numele beneficiarului. A plăti cuiva o ~ a se răzbuna p	/ <i><</i> it. polizza
POLIȚIE	POLÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Organ de stat care are sarcina de a menține ordinea.2) (cu sens colectiv) Totalitate a persoanelor care alcătuiesc acest organ.3) Clădire în care se află acest organ.4) Organizare a controlului și a supravegherii ordinii publice. ~ rutieră.	/ <i><</i> lat. poliția, fr. police
POLIȚIENESC	POLIȚIEN//ESC ~ească (~ești)		Care este caracteristic poliției; de poliție. [Sil. -ți-e-]	/poliție + suf. ~enesc
POLIȚIST I	POLIȚÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		1) v. POLIȚIENESC.2) (despre state și forme de guvernământ) Care își exercită puterea prin metode samavolnice, sprijinindu-se pe poliție.3) (despre filme, romane etc.) Care are un subiect ce se desfășoară în jurul unei anchete, a unei urmăriri judiciare.	/ <i><</i> germ. Polizist
POLIȚIST II	POLIȚÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Funcționar la poliție; agent la poliție.	/ <i><</i> germ. Polizist
POLIURIE	POLIURÍ//E ~i	<i>f. med.</i>	Eliminare a urinei într-o cantitate mai mare decât cea normală. [Sil. -li-u-]	/ <i><</i> fr. polyurie
POLIVALENT	POLIVALÉN//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre elemente chimice) Care are valențe multiple; cu mai multe valențe.2) fig. Care are mai multe valori; cu mai multe posibilități funcționale. Trăsături ~te. Cuvânt ~.	/ <i><</i> fr. polyvalent
POLIVALENTĂ	POLIVALÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Caracter polivalent.	/ <i><</i> fr. polyvalence
POLIVITAMINĂ	POLIVITAMÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Preparat farmaceutic care conține mai multe vitamine.	/poli- + vitamină
A POLIZA	A POLIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(piese de metal) A prelucra cu polizorul.	/Din polizor

POLIZOR	POLIZ//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Mașină-unealtă prevăzută cu piatră abrazivă, folosită la prelucrarea pieselor metalice prin șlefuire.	/<fr. polissoir
POLO	PÓLO	<i>n. invar.</i>	Joc sportiv între două echipe a câte patru jucători călări, pe un teren special amenajat, care constă în introducerea unei mingi de lemn, prin lovire cu un baston flexibil, în poarta adversarului. • ~ pe apă joc sportiv între două echipe a câte șapte jucă	/<fr., engl. polo
POLOBOC	POLOB//ÓC ~oáce	<i>n. pop.</i>	1) Vas făcut din doage cercuite, cu capetele mai înguste decât mijlocul, în care se păstrează vinul; butoi.2) Conținutul unui astfel de vas.	/cf. ucr. polybok
POLOG I	POL//ÓG I ~oáge	<i>n.</i>	Fâșie de iarbă sau de cereale cosite, având lățimea unei apucături de coasă sau de cositoare; brazdă. • A sta (sau a zace) ~ a sta (sau a zace) la pământ.	/<bulg., sb. polog
POLOG II	POL//ÓG II ~oáge	<i>n.</i>	1) Înelitoare confecționată dintr-o țesătură groasă (de cânepă sau in), având diferite întrebuințări; veretcă.2) Pânză fină pentru draperii și perdele.3) Acoperământ special, asemănător unui cort, care se atârna deasupra unui pat în scop protector (împot	/<rus. polog
A POLOGI	A POLOG//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) (plante, mai ales cereale) A tăia cu coasa (sau cu secera) în poloage.2) A aduna în grămezi mici.3) A face să se pologească.	/Din polog
A SE POLOGI	A SE POLOG//Í pers. 3 se ~éște	<i>intrans.</i>	(despre cereale, iarbă etc.) A se apleca la pământ, luând o poziție aproape orizontală (din cauza vântului sau ploii); a se pătuli; a se poligni; a se culca.	/Din polog
POLOIST	POLOÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Sportiv care practică sportul polo; jucător de polo.	/<fr. polod'ste
POLON	POLÓN		v. POLONEZ.	/Din Polonia n. pr.
POLONEZ I	POLONÉZ I ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Poloniei sau este originară din Polonia.	/<fr. Polonais
POLONEZ II	POLONÉZ II ~ă (~i, ~e)		Care aparține Poloniei sau populației ei; din Polonia.	/<fr. Polonais
POLONEZĂ I	POLONÉZĂ I	<i>f.</i>	mai ales art. Limba polonezilor.	/<fr. polonais
POLONEZĂ II	POLONÉZ//Ă II ~e	<i>f.</i>	mai ales art. 1) Dans ceremonios (originar din Polonia), răspândit, mai ales, ca dans de societate, executat într-un tempo moderat.2) Melodie după care se execută acest dans.3) Compoziție instrumental-corală având la bază ritmul acestui dans.	/<fr. polonais
POLONIC	POLONÍ//C ~ce	<i>n.</i>	Unealtă de bucătărie, în formă de lingură mare, având găvanul adânc și coada lungă, folosită pentru a scoate mâncarea lichidă din oală și a o turna în farfurie.	/<ucr. polonnyk
POLONIU	POLÓNIU	<i>n.</i>	Metal alb-argintiu radioactiv, întrebuințat, mai ales, ca sursă de neutroni.	/<fr. polonium
A POLONIZA	A POLONIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se polonizeze.	/polon + suf. ~iza
A SE POLONIZA	A SE POLONIZ//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	A adopta limba, cultura și obiceiurile polonezilor; a deveni asemănător cu polonezii.	/polon + suf. ~iza
POLTRON	POLTRÓN ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) livr. Care vădește lipsă de curaj și demnitate; fără curaj și demnitate; fricos; laș.	/<fr. poltron

POLTRONERIE	POLTRONÉR//E ~i	<i>f.</i>	1) Caracter poltron.2) Comportament poltron.	/<fr. poltronnerie
A POLUA	A POLU//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(apa, solul, atmosfera etc.) A infecta cu impurități dăunătoare; a murdări făcând nociv; a vicia.	/<fr. polluer
POLUANT	POLUÁN//T ~tă (~ti,		Care poluează. Factor ~. [Sil. -lu-ant]	/a polua + suf. ~ant
POLUȚIE	POLÚȚI//E ~i	<i>f.</i>	Proces de eliminare involuntară a spermei (de obicei în timpul somnului).	/<fr. pollution
POM	POM ~i	<i>m.</i>	1) Arbore cu fructe comestibile. • ~ de Anul Nou (sau de iarnă) brad împodobit cu jucării și daruri cu prilejul Anului Nou.2) (în ritualul de înmormântare la creștini) Creangă a unui astfel de arbore, împodobită cu dulciuri, fructe (uneori și haine), purt	/<lat. pomus
POMADĂ	POMÁDĂ pomézi	<i>f.</i>	Preparat farmaceutic sau cosmetic moale, obținut din substanțe grase și din componente medicamentoase, întrebuințat pentru îngrijirea (sau tratarea) pielii și a părului. [G.-D. pomezii]	/<fr. pommade
POMANAGIOAICĂ	POMANAGIOÁI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	peior. Femeie care umblă după pomeni, după chilipiruri.	/pomanagi + suf. ~oaică
POMANAGIU	POMANAGÍ//U ~i	<i>m.</i>	Bărbat care umblă după pomeni, după chilipiruri.	/pomană + suf. ~agiu
POMANĂ	POM//ÁNĂ ~éni	<i>f.</i>	rel. 1) Dar oferit pentru iertarea păcatelor, de sufletul celor morți sau de sănătatea cuiva; binefacere; milostenie. A lua de ~. • De ~ a) în mod gratuit sau la un preț foarte mic; b) în zadar; degeaba. A cere de ~ a cersi. A face ~ cu cineva a-i face un	/<sl. pomaŋu
A POMĂDA	A POMĂD//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (pielea, părul) A da cu pomadă.2) fig. A lăuda în mod exagerat (pentru a câștiga bunăvoința cuiva); a linguși; a măguli.	/<fr. pommader
POMELNIC	POMÉLNI//C ~ce	<i>n.</i>	1) bis. Listă în care sunt introduse numele unor persoane pentru a fi pomenite în timpul slujbei religioase.2) iron. Înșirare lungă și plictisitoare (de nume, date, fapte etc.).	/<sl. pomaŋniku
POMENEALĂ	POMEN//EÁLĂ ~éli	<i>f.</i>	v. A POMENI. • Nici ~ a) nici nu s-a pomenit (despre așa ceva); nici vorbă (n-a fost); b) nici urmă; nimic; c) nici gând.	/a pomeni + suf. ~eală
A POMENI	A POMEN//Í ~ésc		1. tranz. 1) A aminti printre altele.2) A păstra bine în memorie; a ține minte (pentru mult timp). • Are să mă ~ească amenințare prin care cineva este avertizat că va avea de suferit pentru cele săvârșite. Nici că se ~ește nici nu poate fi vorba.3) A amin	/<sl. pomaŋti
A SE POMENI	A SE POMEN//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	A ajunge pe neașteptate (într-un loc sau într-o situație); a nimeri; a se trezi; a pica; a cădea. • Te ~ești că se prea poate că; mai știi.	/<sl. pomaŋti
POMENIRE	POMENÍR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A POMENI.2) Comemorare a amintirii unei persoane decedate sau a unui eveniment istoric.3) Slujbă religioasă pentru cei morți. • Veșnica ~ cântare bisericească de încheiere a prohodului.	/v. a pomeni
POMET I	POMÉT I ~uri	<i>n.</i>	1) Loc unde cresc (mulți) pomi fructiferi; livadă.2) Mulțime de pomi fructiferi.	/<lat. pometum
POMET II	POMÉT II ~uri	<i>n.</i>	(cu sens colectiv) Mulțime de fructe (felurite).	/poamă + suf. ~et

POMEȚI	POMÉȚI	<i>m.</i>	pl.: ~i obrajilor proeminențele osoase ale obrajilor; umerii obrajilor.	/<fr. pommette
POMICOL	POMÍCOL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de pomicultură; propriu pomiculturii.2) Care este specializat în pomicultură. Brigadă ~ă.	/Din pom
POMICULTOR	POMICULT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Lucrător specializat în pomicultură.	/<fr. pomiculteur
POMICULTURĂ	POMICULTÚRĂ	<i>f.</i>	1) Ramură a agriculturii care se ocupă cu creșterea pomilor și arbuștilor fructiferi.2) Ramură a științei agricole care se ocupă cu studiul pomilor și al arbuștilor fructiferi.	/<fr. pomiculture
POMINĂ	PÓMINĂ	<i>f.</i>	Aducere-aminte de ceva sau de cineva (ieșit din comun). Zi de ~. • De ~ care nu se va uita datorită semnificației sale deosebite; vestit. A rămâne (sau a se face) de ~ a se păstra mult timp în memoria oamenilor (datorită caracterului deosebit al celor înt	/v. a pomeni
POMOLOG	POMOLÓ//G ~gi	<i>m.</i>	Specialist în pomologie.	/<fr. pomologue
POMOLOGIC	POMOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de pomologie; propriu pomologiei.	/<fr. pomologique
POMOLOGIE	POMOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a științei agricole care se ocupă cu studiul pomilor și al arbuștilor fructiferi.	/<fr. pomologie
POMOSTE	POMÓSTE ~	<i>f.</i>	Platformă ridicată pe care se construiesc diferite clădiri în locuri inundabile.	/<sl. pomost
POMOSTINĂ	POMÓSTIN//Ă ~e	<i>f.</i>	reg. Fund al unui car sau al unei căruțe.	/<ucr. pomostyna
A POMPA	A POMP//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(lichide sau gaze) A deplasa (înăuntru sau dinăuntru) cu ajutorul unei pompe; a refula.	/<fr. pomper
POMPAGIU	POMPAGÍ//U ~i	<i>m.</i>	Muncitor care lucrează la o pompă sau la o stație de pompare.	/a pompa + suf. ~giu
POMPĂ I	PÓMP//Ă I ~e	<i>f.</i>	Instrument sau mecanism care servește la deplasarea (înăuntru sau dinăuntru) a unui fluid. • ~ de incendiu instalație pentru stingerea incendiilor cu apă. ~ de vid aparat pentru evacuarea gazelor sau aburilor dintr-un spațiu închis (cu scopul de a obține	/<fr. pompe
POMPĂ II	PÓMP//Ă II ~e	<i>f.</i>	1) Paradă plină de fast într-o ceremonie. • ~e funerale serviciu care se ocupă cu organizarea înmormântărilor.2) Frumusețe plină de strălucire; splendoare; fast.	/<lat. pompa, fr. pompe
POMPIER	POMPIÉR ~i	<i>m.</i>	Lucrător specializat în stingerea incendiilor. [Sil. -pi-er]	/<fr. pompier
POMPIERESC	POMPIER//ÉSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru pompieri; de pompier. [Sil. -pi-e-]	/pompiere + suf. ~esc
POMPIERIE	POMPIERÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Corp de pompieri.2) Sediul al acestui corp.3) Meserie de pompier. [Sil. -pi-e-]	/pompiere + suf. ~ie
POMPON	POMP//ÓN ~oăne	<i>n.</i>	Ciucure mare, rotund, folosit ca ornament, mai ales la căciulițe.	/<fr. pompon
POMPOS	POMP//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)	<i>și adverbial</i>	1) Care se caracterizează prin pompă deosebită; luxos; fastuos. Recepție ~oasă. A se purta ~2) (despre stil, vorbire) Care are caracter artificial, afectat și emfatic; bombastic.	/<fr. pompeux, lat. pomposus

POMUȘOARĂ	POMUȘOĂR//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la poamă) 1) reg. Coacăz sălbatic cu fructe acre, de culoare roșie.2) Fruct al coacăzului sălbatic.3) la pl. Fructe ale arbuștilor (cultivați sau sălbatici).	/poamă + suf. ~ușoară
PONC	PON//C poăncă (~ci, poănce)	<i>reg.</i>	(despre dealuri, pante) Care este foarte înclinat; abrupt.	/<ung. ponk
PONCE	PÓNCE	<i>adj. invar.</i>	: Piatră ~ rocă vulcanică ușoară și poroasă, de culoare cenușie sau albă, având diferite întrebuințări.	/<fr. [pierre] ponce
PONCHO	PONCHO [pr.: póncio]	<i>m. invar.</i>	(în America de Sud) Pelerină constând dintr-o bucată pătrată de stofă, cu o deschizătură la mijloc, prin care se vâra capul.	/<sp. poncho
PONCIF	PONCÍF ~uri	<i>n. livr.</i>	1) Creație artistică ordinară, lipsită de originalitate.2) Lucru banal; banalitate.	/<fr. poncif
PONCIȘ I	PONCÍȘ I	<i>adv. pop.</i>	1) (pe lângă verbele privirii) În cruce; cruciș; chiorăș. A privi ~.2) fig. Cu dușmănie; cu ciudă. A se uita ~. 3) De-a curmezișul; pieziș. A porni ~. • De-a ~ul în contra; împotriva.	/ponc + suf. ~iș
PONCIȘ II	PONCÍȘ II ~ă (~i, ~e)	<i>pop.</i>	1) (despre ochi sau privire) Care este orientat cruciș; sașiu; încrucișat.2) (despre forme de relief) Care este foarte înclinat; cu un unghi de înclinație mare; abrupt; repede.	/ponc + suf. ~iș
A PONDERA	A PONDER//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A face să se pondereze.2) (fapte, forțe) A opune (una alteia), aducând în stare de echilibru; a echilibra; a cumpăni.	/<fr. ponderer
A SE PONDERA	A SE PONDER//Á mă	<i>intrans.</i>	(despre persoane) A deveni (mai) echilibrat.	/<fr. ponderer
PONDERABIL	PONDERÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi cântărit; cu greutate; greu.	/<fr. pondérable, lat. ponderabilis
PONDERABILITATE	PONDERABILITÁTE	<i>f.</i>	fiz. 1) Caracter ponderabil.2) Stare a corpurilor supuse acțiunii forței de gravitație.	/ponderabil + suf. ~itate
PONDERAL	PONDERÁL ~ă (~i, ~e)	<i>rar</i>	Care ține de pondere; propriu ponderii.	/<fr. pondéral
PONDERATOR	PONDERAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care ponderează; care menține echilibrul între două forțe.	/<fr. pondérateur
PONDERE	PÓNDER//E ~i	<i>f.</i>	1) Forță cu care un corp apasă asupra unei suprafețe; greutate.2) fig. Importanță recunoscută într-un anumit domeniu; prestigiu.	/<lat. pondus, ~eris
PONEAVĂ	PON//EÁVĂ ~evi	<i>f.</i>	reg. 1) Țesătură groasă de lână, bumbac etc. din care se fac macaturi, covoare, cearșafuri.2) Obiect confecționat din această țesătură.	/<sb. ponjava
A PONEGRI	A PONEGR//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	A vorbi de rău; a trata cu hule; a huli; a denigra; a defăima; a detracta; a cleveti; a calomnia; a blama; a bârfi; a ponosi.	/po- + a negri
A SE PONEGRI	A SE PONEGR//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	A face (concomitent) schimb de vorbe urâte (unul cu altul); a se bârfi.	/po- + a (se) [în]negri
PONEGRITOR	PONEGRIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	Care ponegrește; defăimător.	/a ponegri + suf. ~tor
PONEI	PÓNEI ~	<i>m.</i>	1) Rasă englezească de cai, de talie mică, folosiți, în special, pentru agrement.2) Cal din această rasă.	/<fr. poney, engl. pony
PONIVOS	PONIV//ÓS ~oasă (~ósi, ~oăse)	<i>și substantiv</i>	1) (despre ființe) Care suferă de miopie sau nu vede decât cu un singur ochi.2) Care este leneș și urăcios.	/poneavă + suf. ~os
PONOR	PON//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Coastă abruptă rezultată din surpări sau prăbușiri de teren.	/<bulg., sb. ponor

PONORÂT	PONORÂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A SE PONORI.2) (despre terenuri) Care este foarte abrupt; cu (multe) ponoare; surpat.	/v. a ponori
A SE PONORS	A SE PONOR//'' pers. 3 se ~ăște	<i>intrans.</i>	(despre maluri, povârnișuri etc.) A se desprinde de masiv, alunecând la vale; a se năru; a se surpa; a se dărâma.	/Din ponor
PONOS	PON//ÓS ~oáse	<i>n.</i>	1) pop. Consecință neplăcută. A trage ~oasele.2) Imputație falsă prin care se discreditează o persoană; defăimare; bârfeală; calomnie.	/<sl. ponosu
A PONOSI	A PONOS//Í ~ésc	<i>trans.</i>	pop. 1) A face să se ponosească; a uza; a jerpeli.2) A vorbi de rău; a trata cu hule; a huli; a ponegri; a denigra; a detracta; a defăima; a cleveți; a calomnia; a blama; a bârfi.	/<sl. ponositi
A SE PONOSI	A SE PONOS//Í pers. 3 se ~éște	<i>intrans.</i>	pop. (mai ales despre obiecte de îmbrăcăminte și de încălțăminte) A se învechi prin întrebuințare excesivă; a se uza; a se jerpeli.	/<sl. ponositi
PONT I	PONT I ponti	<i>m.</i>	v. PONTATOR.	/<fr. ponte
PONT II	PONT II ~uri	<i>n.</i>	1) fam. Aluzie răutăcioasă; vorbă înțepătoare; împunsătură. • A vorbi în ~uri a da de înțeles.2) Carte de joc considerată ca având valoarea cea mai mare. • A vinde cuiva ~ul a destăinui cuiva un secret în schimbul unui câștig.3) înv. Punct care fixează o	/<ung. pont
A PONTA I	A PONT//Á I ~éz	<i>trans.</i>	1) (muncitorii, funcționarii unei întreprinderi, instituții etc.) A trece în listele de prezență la locul de muncă.2) (timpul de muncă, volumul muncii prestate) A înscrie într-un registru special (în vederea retributiei).	/<fr. pointer
A PONTA II	A PONT//Á II ~éz		1. intrans. A participa la jocurile de noroc mizând; a paria.2. trans. (sume de bani) A pune în joc drept miză; a miza.	/<fr. ponter
A PONTA III	A PONT//Á III pers. 3 ~eáză	<i>intrans.</i>	(mai ales despre ogari) A se opri (brusc) locului, adulmecând vânatul.	/<fr. pointer
PONTAJ	PONTÁJ ~e	<i>n.</i>	v. A PONTA I. • Fișă de ~ fișă pentru evidența prezenței muncitorilor la locul de muncă.	/<fr. pointage
PONTATOR I	PONTAT//ÓR I ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Lucrător care efectuează operații de pontare.	/a pontă + suf. ~tor
PONTATOR II	PONTATÓR II ~i	<i>m.</i>	(la jocurile de noroc) Persoană care pontează.	/a pontă + suf. ~tor
PONTĂ	PÓNTĂ	<i>f.</i>	1) Proces de depunere a ouălor sau a icrelor.2) Ouă sau icre depuse în scopul procreației.	/<fr. ponte
PONTIC	PÓNTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de Marea Neagră; propriu Mării Negre; din regiunea Mării Negre.	/<lat. Ponticus, fr. pontique
PONTIF	PONTÍF ~i	<i>m.</i>	1) (în Roma antică) Membru al colegiului sacerdotal suprem.2) (în biserica catolică și protestantă) Preot de rang superior; prelat.3) Șef suprem al bisericii catolice. • Marele ~ papa de la Roma.4) fig. depr. Persoană care se crede o autoritate indiscutabilă	/<fr. pontife
PONTIFICAL	PONTIFICAL ~ă (~i, ~e)		Care este caracteristic pontifului; propriu pontifului; papal.	/<fr. pontifical, lat. pontificalis
PONTIFICAT	PONTIFICÁT ~e	<i>n.</i>	1) Funcție de pontif sau de papă; papalitate.2) Durata de executare a unei astfel de funcții.	/<fr. pontificat, lat. pontificatus

PONTON	PONT//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Pod plutitor improvizat, format dintr-o platformă de scânduri susținută de bărci sau de alte vase legate între ele.2) Ambarcație care susține platforma unui astfel de pod.3) Platformă construită pe o ambarcație și destinată acostării navelor.4) Vas fără	/<fr. ponton
PONTONIER	PONTONIÉR ~i	<i>m.</i>	1) Militar dintr-o unitate specializată în construirea pontoanelor.2) Persoană care lucrează la un ponton. [Sil. -ni-er]	/<fr. pontonnier
PONȚIAN I	PONȚIÁN I	<i>n.</i>	Cel de-al doilea strat al pliocenului bazinului dacic. [Sil. -ți-an]	/<fr. pontien
PONȚIAN II	PONȚIÁN II ~ă (~i, ~e)	<i>geol.</i>	Care aparține celui de-al doilea strat al pliocenului bazinului dacic; propriu acestui strat. [Sil. -ți-an]	/<fr. pontien
POP I	POP I ~i	<i>m.</i>	1) Stâlp la prispă sau la pridvor care susține streășina acoperișului; parmac.2) Bucată de lemn în care se fixează batca sau nicovala.3) Mănunchi de anumite plante (câneapă, in, stuf etc.) puse în picioare la uscat.	/<bulg. pop
POP II	POP II	<i>n.</i>	Formă de muzică ușoară inspirată din muzica folclorică. • Muzică ~ creație de muzică ușoară care se bucură de mare popularitate la public.	/Cuv. engl.
POPAS	POPÁS ~uri	<i>n.</i>	1) Oprire pentru odihnă (în timpul unui drum, unei călătorii). • Fără ~ a) fără a se opri în timpul unei călătorii; b) fără întrerupere; neîncetat.2) Întrerupere temporară în timpul unei activități; repaus; pauză. Vreme de ~.3) Loc de oprire pentru odihnă	/<sl. popasu
POPAZ	POPÁZ	<i>m.</i>	1) Plantă tropicală mare, cu frunze lungi și înguste.2) Semințele acestei plante negre la culoare otrăvitoare, având diverse întrebuințări în medicină.	/<turc. popaz
POPĂ	PÓP//Ă ~i	<i>m.</i>	1) (mai ales în biserica ortodoxă) Slujitor al cultului; preot. • A da ortul (sau pielea) ~ii a muri. A-i merge (sau a i se duce) vestea ca de ~ tuns a se face cunoscut printr-o faptă reprobabilă.2) Carte de joc pe care este reprezentat chipul unui bărbat	/<sl. popu
POPÂNDĂU	POPÂND//EU ~ăi	<i>m.</i>	Mamifer rozător de câmp, de talie mică, cu ochi mari și coadă stufoasă, având blană galbenă-cenușie. • A sta ~ a sta drept și nemișcat (înaintea cuiva).	/Orig. nec.
POPÂNDOC	POPÂND//ÓC ~oacă (~óci, ~oáce)	<i>și substantiv</i>	fam. (despre persoane) Care este mic de statură; scund.	/Orig. nec.
POPENCHI	POPĚNCHI ~	<i>m.</i>	Ciupercă comestibilă cu picioruș subțire și pălărie țuguată.	/Orig. nec.
POPESC	POP//ĚSC ~ească (~ěști)	<i>pop.</i>	1) Care este caracteristic pentru popi; de popă; preoțesc; păstoresc.2) fig. (despre unele obiecte, acțiuni) Care este de dimensiuni sau de intensitate mare; zdravăn. Colac ~.	/popă + suf. ~esc
POPEȘTE	POPĚȘTE	<i>adv.</i>	1) În felul popilor; cum obișnuiesc popii; ca popii.2) fig. Foarte mult; zdravăn. A mânca ~.	/popă + suf. ~ește
A POPI	A POP//Ě ~esc	<i>tranz.</i>	1) A face să se popească; a preoți; a hirotonisi.2) pop. A însărcina cu o misiune ingrată; a boieri.	/Din popă
A SE POPI	A SE POP//Ě mă ~esc	<i>intrans.</i>	A deveni popă; a se preoți; a se hirotonisi.	/Din popă

POPIC	POPÍ//C ~ce	<i>n.</i>	1) la pl. Joc distractiv cu nouă piese cilindrice de lemn așezate vertical, care constă în doborârea lor cu ajutorul unei bile de lemn, aruncate pe un jgheab.2) la sing. Piesă cilindrică de lemn folosită în acest joc.	/pop + suf. ~ic
POPICAR	POPICÁR ~i	<i>m.</i>	Jucător de popice.	/popic + suf. ~ar
POPICĂRIE	POPICĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	Teren special amenajat pentru jocul de popice.	/popic + suf. ~ărie
POPIE	POPÍE	<i>f. pop.</i>	Funcție de popă; preoție.	/popă + suf. ~ie
POPILNIC	POPÍLNI//C ~ci	<i>m.</i>	Plantă erbacee toxică, cu tulpină scurtă, având două frunze mari, rotunde, și o floare de culoare roșie-închisă, al cărei rizom se folosește în scopuri medicinale.	/cf. pol. kopytnik, sb. kopitnik
POPIME	POPÍME	<i>f. pop.</i>	depr. (colectiv de la popă) 1) Totalitate a popilor; preoțime; cler.2) Multime de popi; preoțime; cler.	/popă + suf. ~ime
POPLIN	POPLÍN ~uri	<i>n.</i>	1) Țesătură de bumbac mercerizat, având firele de bătătură mai groase decât cele de urzeală, folosită la confecționarea îmbrăcăminteii ușoare.2) la pl. Varietăți ale unei astfel de țesături.	<germ. Pop[e]lin, fr. popeline
POPONEȚ I	POPONÉȚ I ~e	<i>n.</i>	reg. 1) Lampă primitivă constând dintr-un fitil introdus într-un vas umplut cu ulei sau cu untură topită; opaiț.2) Suport pentru lumânări.	/cf. sb. poponac, ucr. oponeț
POPONEȚ II	POPONÉȚ II ~i	<i>m.</i>	1) Șoarece de câmp și de pădure, care stă și în două picioare. • A sta (sau a rămâne) ~ a sta (sau a rămâne) nemișcat.2) Obiect cu înfățișare de om, așezat pe un teren cu anumite culturi, pentru a speria păsările ce pot aduce daune; sperietoare de păsări.	/Orig. nec.
POPOR	POP//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	1) Comunitate de oameni care locuiesc pe același teritoriu, vorbesc aceeași limbă și au aceleași tradiții culturale.2) Ansamblu de persoane care locuiesc pe un anumit teritoriu; populație.3) Totalitate de oameni de o anumită naționalitate; neam; seminție.	/cf. lat. populus, it. popolo
POPORAN I	POPORÁN I ~ă (~i, ~e)	<i>înv.</i>	1) Care ține de poporanism; propriu poporanismului.2) v. POPULAR.	/popor + suf. ~an
POPORAN II	POPORÁN II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	înv. Credincios ortodox.	/popor + suf. ~an
POPORANISM	POPORANÍSM	<i>n.</i>	(în România la sfârșitul sec. XIX și începutul sec. XX) 1) Curent social-politic care susținea că principala forță a dezvoltării sociale este țărănimea.2) Curent literar care milita pentru o literatură realistă, democratică.	/poporan + suf. ~ism
POPORANIST I	POPORANÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de poporanism; propriu poporanismului.	/poporan + suf. ~ist
POPORANIST II	POPORANÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al poporanismului.	/poporan + suf. ~ist
A POPOSI	A POPOS//Í ~esc	<i>intrans.</i>	A face popas; a se opri (unde va) un timp oarecare (pentru a se odihni după un drum).	/Din popas
POPOTAR	POPOTÁR ~i	<i>m.</i>	Militar însărcinat cu administrarea unei popote.	/popotă + suf. ~ar
POPOTĂ	POPÓT//Ă ~e	<i>f.</i>	Cantină pentru ofițeri și subofițeri.	<fr. popote

A POPRI	A POPR//Î ~ésc	<i>tranz.</i>	pop. 1) v. A OPRI.2) reg. (pereți, maluri etc.) A sprijini cu o propteă; a propti.3) (bunuri materiale) A supune unui sechestru; a sechestra.4) pop (persoane) A reține prin arest; a aresta.	/<sl. poprăti
POPRIRE	POPRIÎR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A POPRI.2) Hotărâre a unei instanțe judecătorești prin care se oprește suma de bani datorată unui debitor de către o persoană.	/v. a popri
POPRI TOARE	POPRIÎT//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	reg. 1) Bucată de lemn (par, stâlp, prăjină etc.) cu care se sprijină provizoriu ceva; propteă.	/a popri + suf. ~toare
POPRI TOR	POPRIÎT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		(despre instanțe judecătorești) Care poprește; cu dreptul de a face un sechestru.	/a popri + suf. ~tor
A POPULA	A POPUL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (teritorii) A ocupa stabilindu-se.2) (oameni, animale) A aduce pentru prima dată sau din nou într-o regiune.	/<lat. populare, fr. peupler
POPULAMENT	POPULAMÉNT	<i>n.</i>	Arboret de aceeași vârstă.	/cf. fr. peuplement
POPULAR	POPULĂR ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de popor; propriu poporului. Voință ~ă. Manifestare ~ă. • Front ~ organizație care întrunește forțele progresiste ale poporului.2) Care aparține poporului; creat de popor; provenit din popor. Tradiții ~e. Baladă ~ă.3) Care este destinat popor	/<fr. populaire
POPULARITATE	POPULARITĂTE	<i>f.</i>	1) Caracter popular.2) Apreciere populară înaltă pentru calități deosebite; reputație; renume; faimă; slavă.	/<fr. popularité
A POPULARIZA	A POPULARIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(idei, concepții, publicații, personalități etc.) A face să devină popular, cunoscut unui cerc mai larg de persoane; a răspândi în rândul maselor largi; a propaga; a propovădui.	/<fr. populariser
POPULARIZATOR	POPULARIZAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care popularizează; propagator; propovăduitor.	/a populariza + suf. ~tor
POPULAT	POPULĂ//T ~tă (~ți,		(despre localități, regiuni etc.) Care este locuit cu populație.	/v. a popula
POPULAȚIE	POPULĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Totalitate de persoane care locuiesc pe un anumit teritoriu; popor.2) biol. Totalitatea reprezentanților unei specii de plante sau de animale care trăiesc într-o anumită regiune geografică. [G.-D. populației; Sil. -ți-e]	/<fr. population
POR	POR ~i	<i>m.</i>	1) Orificiu minuscul al canalelor excretoare ale glandelor sudoripare și sebacee pe suprafața pielii.2) Orificiu mic în membrana celulelor vegetale prin care se realizează schimbul de substanțe.3) Gol mic în masa unui corp solid.	/<fr. pore, lat. porus
A SE PORĂI	A SE PORĂ//Î mă ~iésc	<i>intrans.</i>	reg. 1) A pierde (prea) mult timp cu un lucru sau cu o persoană.2) A se ocupa cu diferite lucruri mărunte (prin gospodărie); a trebălui; a roboti.	
PORC	POR//C ~ci	<i>m.</i>	1) Animal domestic de talie medie, cu corp masiv, acoperit cu păr aspru, cu cap conic și picioare scurte, crescut, în special, pentru carne și grăsime. • ~ sălbatic mistreț. ~ spinos (sau ghimpos) mamifer rozător de talie medie, acoperit pe spinare și pe	/<lat. porcus
PORCAR	PORCĂR ~i	<i>m.</i>	Persoană care paște (și îngrijește) porcii.	/porc + suf. ~ar
A PORCĂI	A PORCĂ//Î ~iésc	<i>tranz.</i>	pop. A trata cu vorbe vulgare; a numi „porc”.	/porc + suf. ~ăi

A SE PORCĂI	A SE PORCĂ//Î mă ~iESC	<i>intrans.</i>	1) A se purta ca un porc.2) A face (concomitent) schimb de vorbe vulgare (unul cu altul).	/porc + suf. ~ăi
PORCESC	PORC//ESC ~ească (~ești)		1) Care este caracteristic pentru porci; de porc. • A avea noroc ~ a avea noroc mare, neașteptat. 2) fig. Care vădește obrăznicie sau grosolănie; plin de obrăznicie sau de grosolănie. Apucături ~ești.3) (despre fructe sau legume) Care este de soi rău; de	/porc + suf. ~esc
PORCEȘTE	PORCÊȘTE	<i>adv.</i>	1) În felul porcilor; cum fac porcii; ca porcii.2) fig. În mod necuviincios; foarte grosolan.	/porc + suf. ~ește
A PORCI	A PORC//Î ~esc	<i>trans.</i>	fam. 1) A face să se porcească.2) v. A PORCĂI.	/Din porc
A SE PORCI	A SE PORC//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	fam. A deveni obraznic ca un porc.	/Din porc
PORCIN	PORCÍN ~ă (~i, ~e)		Care este caracteristic pentru porc; de porc.	/porc + suf. ~in
PORCINĂ	PORCÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Grup de mamifere paricopitate de talie medie (reprezentanți: porcul, mistrețul).2) Mamifer din acest grup.	/<lat. porcinus, fr. porcin
PORCOS	PORC//ÓS ~oasă (~oși, ~oase)		1) (despre persoane) Care se poartă ca un porc.2) (despre vorbe, expresii, fapte) Care vădește lipsă de pudoare; obscen; trivial; scârbos; indecent.	/porc + suf. ~os
PORCUȘOR	PORCUȘÓR ~i	<i>m.</i>	(diminutiv de la porc) Pește dulcicol de talie mică, fusiform, cu mustăți, pătat pe laturi; pește porcesc.	/porc + suf. ~ușor
PORECLĂ	PORÉCL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Supranume dat unei persoane (de obicei în batjocură) având la bază o anumită trăsătură caracteristică a acesteia.2) înv. Nume de familie. [G.-D. poreclei]	/<sl. poreklo
A PORECLI	A PORECL//Î ~esc	<i>trans.</i>	(persoane) A numi cu o poreclă.	/Din poreclă
A SE PORECLI	A SE PORECL//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	A face (concomitent) schimb de porecle (unul cu altul).	/Din poreclă
PORFIR	PORFÍR ~e	<i>n.</i>	Rocă eruptivă foarte dură, cristalizată, de culoare roșie-purpurie, întrebuințată în arhitectură.	/<ngr. porfir, fr. porphyre
PORFIRĂ	PORFÍR//Ă ~e	<i>f. înv.</i>	1) Culoare roșie-închisă care bate în violet; purpură.2) Substanță colorantă de această culoare preparată pe cale sintetică (în trecut extrasă din sucul unor moluște); purpură.3) Stofă plușată de preș vopsită cu această substanță; purpură.4) Haină confecț	/<ngr. porfira
PORFIRIC	PORFÍRI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care conține porfir.2) (despre roci sau despre structura lor) Care are aspect de porfir; asemănător cu porfirul.	/<fr. porphyrique
PORFIRIE	PORFIRÍ//E ~i	<i>f.</i>	Stare patologică manifestată prin prezența peste limită a porfirinei în sânge și excretația ei în urină.	/<fr. porphyrie
PORFIRINĂ	PORFIRÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Substanță organică ce formează structura de bază a hemoglobinei și clorofilei.	/<fr. porphyrine
PORFIRIU	PORFIRÍ//U ~e (~i)	<i>în.</i>	Care este de culoarea porfirei.	/porfir + suf. ~iu
PORFIROGENET	PORFIROGENÉ//T ~ți	<i>m.</i>	(în țările bizantine) Titlu atribuit principelui născut în timpul domniei tatălui său.	/<ngr. porphyroghénetos
A PORNI	A PORN//Î ~esc		1. intrans. 1) (despre mijloace de locomotie, obiecte care se pot deplasa, ființe) A se pune în mișcare; a începe să se miște, părăsind locul inițial; a pleca din locul în care se află. Coloana ~it.2) (despre mașini, motoare etc.) A începe să funcționeze.	/<sl. porinonti

A SE PORNI	A SE PORN//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	A începe să realizeze o acțiune, manifestând multă râvnă și interes.	/<sl. porinonti
PORNIRE	PORNÎR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A PORNI și A SE PORNI.2) Impuls intern ce îndeamnă la o acțiune. ~ sufletească.3) Înverșunare a unei persoane contra alteia.	/v. a (se) porni
PORNIȚĂ	PORNÎȚĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A PORNI și A SE PORNI.2) Care este rău dispus (împotriva cuiva sau a ceva).	/v. a (se) porni
PORNITURĂ	PORNITURĂ//Ă ~i	<i>f. pop.</i>	Bucată dintr-un povârniș pornită la vale în urma alunecărilor de teren.	/a (se) porni + suf. ~tură
PORNO	PÓRNO	<i>adj.</i>	învar. Care are caracter de pornografie. Ilustrație ~.	/<fr., engl. porno
PORNOGRAF	PORNOGRÁF ~i	<i>m.</i>	Autor de scrieri sau de desene pornografice.	/<fr. pornographie
PORNOGRAFIC	PORNOGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de pornografie; propriu pornografiei.2) Care conține pornografii.	/<fr. pornographique
PORNOGRAFIE	PORNOGRÁFI//E ~i	<i>f.</i>	1) Interpretare obscenă și imorală a problemelor legate de sex.2) Lucrare pretins artistică (scriere, desen, pictură, fotografie etc.), care prezintă scene obscene destinate a fi comunicate publicului.3) Faptă sau vorbă obscenă.	/<fr. pornographie
POROINIC	PORÓINI//C ~ci	<i>m.</i>	Plantă erbacee de pădure cu tuberculi, având flori mari, plăcut mirositoare.	/Orig. nec.
POROS	POR//ÓS ~oasă (~oși, ~oase)		1) (despre corpuri solide) Care are (mulți) pori; cu mulți pori.2) (despre sol) Care este afânat (prin prelucrare).	/<fr. poreux, lat. porosus
POROZITATE	POROZITÁTE	<i>f.</i>	Caracter poros.	/<fr. porosité
PORT I	PORT I ~uri	<i>n.</i>	1) v. PURTARE.2) Îmbrăcăminte specifică pentru o anumită regiune sau epocă. ~ național. • A purta ~ul cuiva a se potrivi cu cineva.	/v. a purta
PORT II	PORT II ~uri	<i>n.</i>	1) Loc pe malul unei ape navigabile, special amenajat pentru staționarea, încărcarea și descărcarea navelor.2) Oraș care dispune de un asemenea loc.	/<fr. port, it. porto
PORTABIL	PORTÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi purtat cu sine; care poate fi ușor transportat; portativ.	/<fr. portable
PORTAL	PORTÁL ~uri	<i>n.</i>	1) Intrare principală monumentală, bogat ornamentată, într-un edificiu.2) Chenar decorativ al unei astfel de intrări.3) Construcție la gura unui tunel, care servește la consolidarea pământului din jurul acesteia.4) Cadru arhitectural al unei scene care o	/<germ. Portal, it. portale
PORTALTOI	PORTALT//ÓI ~oáie	<i>n.</i>	agr. Plantă pe care se transplantează altoiul; plantă supusă altoirii.	/port- + altoi
PORTANT	PORTÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care poartă sau susține ceva.	/<fr. portant
PORTANȚĂ	PORTÁNȚĂ//Ă ~e	<i>f.</i>	Forță care asigură sustentanța unui avion în zbor.	/<fr. portance
PORTAR	PORTÁR ~i	<i>m.</i>	1) Om de serviciu la poarta unei întreprinderi, unei instituții sau a unei clădiri particulare.2) Persoană care supraveghează intrarea într-un local public; ușier.3) Jucător care apără poarta la unele jocuri sportive (fotbal, hochei, handbal etc.).	/poartă + suf. ~ar

PORTARMĂ	PORTÁRMĂ	<i>f.</i>	: Permis de ~ permis de a avea și a purta o armă de foc.	/port- + armă
PORTATIV I	PORTATÍV I ~e	<i>n. muz.</i>	Sistem de cinci linii paralele, egal distanțate între ele, pe care și între care se scriu notele muzicale.	/cf. germ. Portativ
PORTATIV II	PORTATÍV II ~ă (~i, ~e)		Care poate fi purtat cu sine; care poate fi ușor transportat; portabil. Televizor ~.	/<fr. portatif
PORTAVION	PORTAVI//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Navă maritimă militară de mari dimensiuni, prevăzută cu o platformă specială care permite aterizarea și decolarea avioanelor. [Sil. -vi-on]	/<fr. porte-avions
PORTAVOCE	PORTAVÓCE ~	<i>n.</i>	Difuzor de mare putere în formă de pâlnie, care servește pentru intensificarea vocii unui vorbitor (folosit la transmiterea informațiilor pe nave, piete, stadioane etc.).	/<it. portavoce
PORTĂREASĂ	PORTĂR//EÁSĂ ~ése	<i>f.</i>	1) Femeie care păzește porta unei întreprinderi, a unei case particulare etc.2) Soție a portarului.	/portar + suf. ~easă
PORTĂREL	PORTĂRÉ//L ~i	<i>m.</i>	1) ist. Slujbaș la curtea domnească subordonat portarului.2) Funcționar care execută sentințele judecătorești.	/portar + suf. ~el
PORTBAGAJ	PORTBAGÁJ ~e	<i>n.</i>	Loc special destinat pentru bagaje la un vehicul.	/<fr. port-bagages
PORTBAIONETĂ	PORTBAIONÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Teacă în care se poartă baioneta.	/<fr. porte-bad'onnette
PORTCHEI	PORTCHÉI ~	<i>n.</i>	Obiect (în formă de inel sau toc) pentru purtat cheile.	/port- + chei
PORTCUȚIT	PORTCUȚÍT ~e	<i>n.</i>	(la mașini-unelte) Dispozitiv pentru fixarea cuțitelor (în procesul prelucrării pieselor prin așchiere).	/port- + cuțit
PORTDRAPEL I	PORTDRAPÉL I	<i>m.</i>	1) Persoană care poartă un drapel; stegar.2) fig. Persoană activă, aflată în fruntea unui curent sau a unei mișcări.	/port- + drapel
PORTDRAPEL II	PORTDRAPÉL II ~e	<i>n.</i>	Toc de piele, prins de o curea, în care se fixează coada drapelului pentru a-l purta mai ușor.	/port- + drapel
PORTER	PÓRTER	<i>n.</i>	Varietate de bere tare, de culoare neagră.	/<engl., fr. porter
PORTHARTĂ	PORTH//ÁRTĂ ~ărți	<i>f.</i>	Geantă specială în care se poartă hărțile în timpul exercițiilor și al operațiilor militare. [G.-D. porthărții]	/port- + hartă
PORTIC	PORTÍ//C ~uri	<i>n. arhit.</i>	Galerie exterioară, susținută de două rânduri de coloane, formând intrarea într-o clădire, într-un parc sau servind ca loc de plimbare în jurul unei piețe sau al unei grădini.	/<fr. portique, lat. porticus
PORTIERĂ	PORTIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Ușă cu geam la un vehicul (în special la automobile).2) rar Draperie care atârână la o ușă (pentru a o masca). [Sil. -ti-e-]	/<fr. portiere
PORTIȚĂ	PORTÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la poartă) Poartă mică (făcută lângă o poartă mare sau în cadrul acesteia) prin care circulă oamenii. • ~ de scăpare mijloc de a ieși dintr-o încurcătură, dintr-o situație dificilă.	/poartă + suf. ~iță
PORTJARTIER	PORTJARTIÉR ~e	<i>n.</i>	Piesă de lenjerie femească, constând dintr-un brâu lat de care sunt prinse jartierele. [Sil. -ti-er]	/port- + jartieră
PORTLAND	PÓRLAND	<i>n.</i>	Ciment obținut prin pulverizarea unui amestec de argilă și de cretă calcinată.	/<fr. portland
PORTMONEU	PORTMON//ÉU ~ée	<i>n.</i>	Pungă mică în care se poartă banii mărunți.	/<fr. porte-monnaie
PORTO I	PÓRTO I	<i>n.</i>	Plată pentru expedierea prin poștă (a unei scrisori, a unui colet etc.).	/<it. porto

PORTO II	PÓRTO II	<i>n.</i>	Varietate de vin tare și dulce, originar din Portugalia.	/<fr. porto
PORTOCAL	PORTOCÁL ~i	<i>m.</i>	Pom fructifer exotic, cu frunze rezistente, cu flori albe parfumate și cu fructe mari globulare, de culoare galbenă-roșcată, aromate.	/Din portocală
PORTOCALĂ	PORTOCÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	Fruct al portocalului.	/<ngr. portokáli
PORTOCALIU	PORTOCÁLÍ//U ~e (~i)		Care este de culoarea portocalei; galben-roșiatic; oranj.	/portocală + suf. ~iu
PORTOFEL	PORTOFÉL ~e	<i>n.</i>	Obiect de buzunar, confecționat din piele sau din alt material, având forma de copertă cu mai multe despărțituri interioare, în care se poartă bani (de hârtie) și acte.	/<fr. portefeuille
PORTOFOLIU	PORTOFÓLI//U ~i	<i>n.</i>	1) înv. v. PORTOFEL.2) Funcție de șef; post de conducere. • ~ editorial totalitate a manuscriselor de care dispune o editură și pe care urmează să le publice.3) fin. Totalitate a hârtiilor de valoare care se află într-o bancă.	/<it. portafoglio
PORTPERIE	PORTPÉRI//E ~i	<i>f.</i>	(la mașinile electrice) Dispozitiv care servește la susținerea periilor ce realizează contactul cu colectorul.	/port- + perie
PORTRET	PORTRÉT ~e	<i>n.</i>	1) (în artele plastice) Reprezentare (prin desen, pictură, gravură) a unei persoane; chip.2) Descriere orală sau scrisă a unei persoane.3) (în literatură) înfățișare și tipizare artistică a personajului unei opere. • ~ literar schită sau nuvelă documentar	/<fr. portrait
PORTRETIST	PORTRETI//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Autor de portrete (în pictură, sculptură, literatură etc.).	/<fr. portraitiste
PORTRETISTIC	PORTRETÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de portretistică; propriu portretisticii.	/portret + suf. ~istic
PORTRETISTICĂ	PORTRETISTÍCĂ	<i>f.</i>	1) Arta de a face portrete.2) Ramură a teoriei artelor care se ocupă cu modalitățile de creare a portretelor.	/portret + suf. ~istică
A PORTRETIZA	A PORTRETIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane) A prezenta în formă de portret (prin mijloace artistice).	/portret + suf. ~iza
PORTSCULĂ	PORTSCÚL//Ă ~e	<i>f.</i>	Dispozitiv pentru fixarea unei scule în procesul lucrului; portunealtă.	/port- + sculă
PORTȚIGARET	PORTȚIGARÉT ~e	<i>n.</i>	1) Cutiuță plată în care se poartă țigări sau țigarete.2) Tub mic (de os, de lemn, de ebonită) în care se fixează țigara pentru a fuma; muștiuc.	/<fr. porte-cigarette[s]
PORTUAR	PORTUÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de port; propriu portului. [Sil. -tu-ar]	/<fr. portuaire
PORTUGHEZ I	PORTUGHÉZ I ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Portugaliei sau este originară din Portugalia.	/<it. portoghese, germ. Portugies
PORTUGHEZ II	PORTUGHÉZ II ~ă (~i, ~e)		Care aparține Portugaliei sau populației ei; din Portugalia.	/<it. portoghese, germ. Portugies
PORTUGHEZĂ I	PORTUGHÉZĂ I	<i>f.</i>	mai ales art. Limba portughezilor.	/<it. portoghese, germ. Portugies
PORTULACĂ	PORTULÁ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Plantă erbacee decorativă (care crește printre pietre), având tulpina ramificată, frunze cărnoase, păroase și flori mari de diferite culori, care se desfac numai la soare; agurijoară.2) Floare a acestei plante.	/<lat. portulaca

PORTULAN	PORTULÁN ~e	<i>n.</i>	Publicație asemănătoare cu un ghid care cuprinde datele necesare pentru navigația în cadrul unui port sau al unei regiuni din jurul portului.	/<fr. portulan
PORTUNEALTĂ	PORTUN//EÁLTĂ ~élte	<i>f.</i>	Dispozitiv pentru fixarea unei unelte în procesul lucrului; portsculă.	/port- + unealtă
PORTVIZIT	PORTVIZÍT ~e	<i>n. livr.</i>	Portofel, în special, pentru acte.	/<fr. porte-visite
PORȚELAN	PORȚELÁN ~uri	<i>n.</i>	1) Produs ceramic fin, rezistent și translucid, de culoare albă, întrebuințat, mai ales, la confecționarea veselei, a articolelor de artizanat și a izolatoarelor.2) Obiect fabricat dintr-un astfel de produs.	/<germ. Porzellan
PORȚIE	PÓRȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Parte dintr-un tot care revine cuiva. ~ de pământ.2) Bucată dintr-un material sau dintr-o substanță luată pentru întrebuințare (într-un anumit interval de timp). ~ de medicamente.3) Cantitate de alimente care revin unei ființe, într-un timp determinat.	/<fr. portion
A PORTIONA	A PORTION//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(alimente) A împărți în porții. [Sil. -ți-o-]	/<fr. portionner
PORUMB I	PORÚMB I ~ă (~i, ~e)	<i>pop.</i>	Care este de culoare cenușie-albăstruie.	/<lat. porumbus
PORUMB II	PORÚMB II ~i	<i>m.</i>	1) Plantă erbacee cerealieră, cu tulpina înaltă și viguroasă, cu frunze lungi, cu flori grupate în inflorescențe spiciforme și cu fructe în formă de știuleți.2) Știuletele nedezechiocat al acestei plante.3) la pl. Cantitate oarecare de grăunte dezghiocate	/<lat. porumbus
PORUMB III	PORÚMB III ~i	<i>m. pop.</i>	v. PORUMBEL.	/<lat. porumbus
PORUMBAC	PORUMBÁ//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	(despre păsări) Care are penele pestrițe.	/porumb + suf. ~ar
PORUMBAR I	PORUMBÁR I ~e	<i>n.</i>	1) Construcție mică de lemn care servește drept adăpost pentru porumbeii de casă; hulubărie.2) rar Construcție din nuiete împletite sau din scânduri bătute rar în care se păstrează știuleții de porumb; sâsâiac; coșar; leasă; pățul.	/porumb + suf. ~ar
PORUMBAR II	PORUMBÁR II ~i	<i>m.</i>	Arbust spinos, foarte ramificat, cu frunze dințate, cu flori albe și cu fructe mici rotunde, de culoare neagră-albăstruie.	/porumb + suf. ~ar
PORUMBĂ	PORÚMB//Ă ~e	<i>f.</i>	Fruct al porumbarului.	/<lat. palumba
PORUMBEL	PORUMBÉ//L ~i	<i>m.</i>	Pasăre sălbatică sau domestică, de talie mică, cu cioc scurt și penaj divers colorat, care trăiește în perechi. • ~-gulerat porumbel cu un rând de pene în jurul gâtului (ca un guler). ~ călător (sau de poștă) porumbel special dresat pentru a duce diferite	/porumb + suf. ~el
PORUMBIȘTE	PORUMBÍȘT//E ~i	<i>f.</i>	1) Câmp pe care crește porumb; lan de porumb.2) Loc de pe care s-a recoltat porumbul.	/porumb + suf. ~iște
PORUMBITĂ	PORUMBÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Femela porumbelului.2) fig. Femeie iubită.	/porumb + suf. ~iță
PORUNCĂ	PORÚN//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Dispoziție, scrisă sau orală, a unei autorități sau a unei persoane oficiale, care urmează să fie îndeplinită; ordin; comandă. • Cele zece ~ci v. DECALOG. Poruncă! poruncește! porunciți! [G.-D. poruncii]	/v. a porunci

PORUNCEALĂ	PORUNC//EĂLĂ ~éli	<i>f. pop.</i>	v. A PORUNCI. • De ~ a) din porunca cuiva; b) fără tragere de inimă; impus cu forța. După ~ la comandă.	/a porunci + suf. ~eală
A PORUNCI	A PORUNC//Î ~esc		1. tranz. 1) (urmat de o propoziție complementară) A cere în mod autoritar și oficial; a impune printr-o poruncă; a dispune; a ordona; a comanda.2) A face la comandă; a comanda.3) A cere printr-o comandă; a comanda.4) A transmite verbal sau în scris (prin	/<sl. porončiti
PORUNCITOR I	PORUNCITÓR I	<i>adv.</i>	Cu ton de poruncă.	/a porunci + suf. ~tor
PORUNCITOR II	PORUNCIT//ÓR II ~oáre (~óri, ~oáre)		Care exprimă o poruncă; imperativ. Glas ~.	/a porunci + suf. ~tor
POSAC	POSÁ//C ~că (~ci, ~ce)		Care vedește nemulțumire; cuprins de rea dispoziție; posomorât; morocănos; ursuz.	/Orig. nec.
POSADĂ	POSÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (în evul mediu) Impozit vamal.2) Trecătoare îngustă în munți.	/cf. sb. posada
POSCONIȚĂ	POSCÓNIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Pleavă rezultată din bătutul cânepei sau din vânturatul seminței de cânepă.	/cf. sl. poskonica, ung. paszkonca
A POSEDA	A POSEDÁ poséd	<i>tranz.</i>	1) (bunuri materiale) A ține în calitate de proprietar; a avea în stăpânirea sa; a stăpâni; a deține.2) (activități, specialități, doctrine etc.) A cunoaște bine; a stăpâni. ~ bine o limbă străină. Acest medic posedă o experiență bogată.	/<fr. posséder
POSEDAT	POSEDÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A POSEDA.3) și substantival (despre persoane) Care suferă de tulburări ale sistemului nervos (manifestate prin frică, idei fixe, manii etc.).	/v. a poseda
POSESIUNE	POSESIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A POSEDA. • A intra în ~ a deveni stăpân (a ceva).2) înv. Proprietate de pământ; moșie.3) Țară slab dezvoltată, aflată sub dominația unui stat expansionist; colonie. [G.-D. posesiunii; Sil. -si-u-]	/<fr. possession, lat. possessio, ~onis
POSESIV	POSESÍV ~e	<i>adj.</i>	(despre pronume, adjective, articole) Care exprimă posesia sau apartenența.	/<fr. possessif, lat. possessivus
POSESOR	POSES//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care posedă.	/<fr. possesseur, lat. possessor
POSEUR	POSEUR [pr.: pozör] ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care pozează; om care ia o atitudine prefăcută pentru a produce impresie.	/Cuv. fr.
POSIBIL I	POSÍBIL I	<i>adv.</i>	Cu puțință.	/<fr. possible, lat. possibilis
POSIBIL II	POSÍBIL II ~ă (~i, ~e)		1) Care poate exista; care poate fi înfăptuit.3) și substantival Care constituie o limită extremă. • A face tot ~ul (și imposibilul) a face absolut totul pentru a realiza ceva; a depune toate eforturile pentru a-și atinge scopul.	/<fr. possible, lat. possibilis
POSIBILITATE	POSIBILIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter posibil.2) Lucru posibil.3) mai ales la pl. Mijloc posibil. • În măsura (sau în limita) ~ăților pe cât e posibil. [G.-D. posibilității]	/<fr. possibilité, lat. possibilitas, ~atis
POSLUȘNIC	POSLŮŠNI//C ~ci	<i>m. înv.</i>	Slujitor la un boier sau la o mănăstire, scutit de dări.	/<sl. poslušiniku

POSMAG	POSMA//G ~gi	<i>m.</i>	reg. Felie sau bucată de pâine (chiflă, colac etc.) uscată special (în cuptor); pesmet.	/<sl. posmagu
POSOLOGIE	POSOLOGÍE	<i>f.</i>	Compartiment al terapiei care se ocupă cu studiul dozelor de medicamente și modul de administrare.	/<fr. posologie
POSOMORALĂ	POSOMOR//ÁLĂ ~éli	<i>f.</i>	1) v. A POSOMORÎ și A SE POSOMORÎ.2) fig. rar Timp cu cer înnorat; vreme înnorată.	/a (se) posomorî + suf. ~eală
POSOMORÂT	POSOMORÂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A POSOMORÎ și A SE POSOMORÎ.2) (despre peisaje, țesături, obiecte etc.) Care este de culoare întunecată, mohorâtă, inspirând tristete.	/v. a (se) posomorî
A POSOMORÎ	A POSOMOR//Î ~ăsc	<i>tranz.</i>	A face să se posomorască.	/Orig. nec.
A SE POSOMORS	A SE POSOMOR//” mă ~ăsc	<i>intrans.</i>	1) (despre persoane) A deveni trist; a se mâhni; a se întrista; a se amări; a se scârbi.2) (despre cer, vreme etc.) A deveni (mai) întunecat (din cauza îngrămădirii norilor); a se înnora; a se mohorî.	/Orig. nec.
POSPAI	POSPÁI	<i>n.</i>	1) Pulbere de făină care se depune în timpul măcinatului pe obiectele din jur.2) Strat subțire (de ceva) care acoperă un obiect.3) v. POSPĂIALĂ.	/<ngr. pospáli, sb. pospalj
A POSPĂI	A POSPĂ//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	1) (obiecte) A acoperi cu un strat subțire.2) fig. A realiza fără a depune toată străduința; a face superficial.	/Din pospai
A SE POSPĂI	A SE POSPĂ//Í mă ~iesc	<i>intrans.</i>	1) reg. A ajunge la o situație materială relativ bună; a se înțoli.2) pop. A-și potoli foamea cu te miri ce.	/<sl. posypati
POSPĂIALĂ	POSPĂ//IÁLĂ ~iéli	<i>f.</i>	1) v. A POSPĂI și A SE POSPĂI.2) fig. Strălucire aparentă (fizică sau spirituală) ce produce o impresie înșelătoare; spoială; poleială; lustru.	/a (se) pospăi + suf. ~eală
POSPĂIT	POSPĂÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A POSPĂI și A SE POSPĂI.3) și substantival fig. (despre persoane) Care vădește o cultură superficială; care are cunoștințe puțin, nefiind sigur în ele; semidoct.	/v. a (se) pospăi
POST I	POST I ~uri	<i>n.</i>	1) Loc special de unde se poate supraveghea sau păzi un obiect. ~ de observație. A fi la ~.2) Persoană sau grup de persoane puse într-un anumit loc să păzească sau să supravegheze pe cineva sau ceva. A schimba ~ul.3) (în trecut) Unitate de jandarmi având	/<fr. poste
POST II	POST II ~uri	<i>n.</i>	1) Abținere completă sau parțială de la consumarea alimentelor de fruct în anumite zile și perioade de timp, prescrisă credincioșilor de biserică. Zi de ~.2) Totalitate a zilelor prevăzute pentru această abținere. ~ul Crăciunului. • ~ul (cel) mare postul	/sl. postu
POST- III	POST- III		: ~făctum În urma săvârșirii faptului; după ce a avut loc fapta.	/Cuv. lat.
POST- IV	POST- IV		: ~mórtem după moarte; după încetarea din viață. Decorat ~-mortem.	/Cuv. lat.
POST- V	POST- V: ~restánt	<i>n.</i>	1) Secție a unui oficiu poștal, unde se păstrează corespondența pe care destinatarul o ia personal.2) Indicație ce o poartă acest fel de corespondență.	/<fr. posterestante
POST- VI	POST- VI: ~scríptum	<i>n.</i>	Text adăugat uneori la sfârșitul unei scrisori după ce a fost semnată, notat, de obicei, prin inițialele P. S.	/Cuv. lat.

A POSTA	A POST//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se posteze.	/<fr. poster
A SE POSTA	A SE POST//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A ocupa o poziție (ca de supraveghetor).	/<fr. poster
POSTAMENT	POSTAMENT ~e	<i>n.</i>	Suport (de piatră, de metal sau de lemn) care servește ca bază de susținere sau de fixare pentru un monument, o mașină sau un aparat.	/<germ. Postament
POSTATĂ	POSTÁT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Bucată de teren (care a fost sau urmează să fie lucrată).2) Parte dintr-un drum (care a fost sau trebuie să fie parcursă).	/<sl. postati
POSTAV	POSTÁV ~uri	<i>n.</i>	1) Stofă groasă și deasă (ușor păroasă), folosită, mai ales, la confecționarea paltoanelor.2) la pl. Varietăți ale unei astfel de stofe.	/<sl. postavu
POSTĂVAR	POSTÁVÁR ~i	<i>m.</i>	1) Lucrător specializat în producerea postavului.2) Negustor de postav.	/postav + suf. ~ar
POSTĂVĂRIE	POSTÁVÁRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Atelierul postăvarului.2) Prăvălie de postavuri.	/postav + suf. ~ărie
POSTBELIC	POSTBÉLI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de perioada de după un război; propriu perioadei de după război.	/post- + belic (lat. bellicus)
POSTCALCUL	POSTCÁLCUL ~e	<i>n.</i>	cont. Calculare a prețului de cost în baza datelor ce indică cheltuielile făcute.	/post- + calcul
POSTCALCULAȚIE	POSTCALCULÁȚI//E	<i>f.</i>	v. POSTCALCUL.	/post- + calculație
A POSTDATA	A POSTDAT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(acte, scrisori etc.) A data cu o dată posterioară celei reale.	/<fr. postdater
POSTDILUVIAN	POSTDILUVIÁN ~ă (~i, ~e)	<i>geol.</i>	Care a avut loc după diluviu; posterior diluviului. [Sil. -vi-an]	/<fr. postdiluvien
POSTELNIC	POSTÉLNI//C ~ci	<i>m.</i>	1) (în Moldova și în Muntenia medievală) Boier de divan care avea în grija sa odaia de dormit a domnitorului și audiențele de la curte.2) (în sec. XVIII) înalt demnitar care se ocupa de afacerile externe ale țării.	/<sl. posteliniku
POSTELNICEASĂ	POSTELNIC//EÁȘĂ ~ése	<i>f.</i>	Soție a postelnicului.	/postelnic + suf. ~easă
POSTELNICIE	POSTELNICÍE	<i>f.</i>	ist. 1) Funcție de postelnic.2) Durata de exercitare a acestei funcții.3) Sediul postelnicului.	/postelnic + suf. ~ie
POSTER	PÓSTER ~uri	<i>n.</i>	1) Mod de prezentare a unei comunicări în cadrul sesiunilor, congreselor, etc. sub formă de afișe.2) Afiș care cuprinde diverse imagini.	/<engl. poster
POSTERIOR	POSTERI//ÓR ~oără (~óri, ~oăre)		1) și adverbial Care se va petrece mai târziu; care va urma mai târziu; ulterior. Acțiune ~oară.2) Care se află în spate; din spate; de dinapoi.3) (despre sunete vocale) Care se articulează în partea de dinapoi a cavității bucale. [Sil. -ri-or]	/<fr. postérieur, lat. posterior
POSTERIORITATE	POSTERIORITÁTE	<i>f.</i>	Caracter posterior. [Sil. -ri-o-]	/<fr. postériorité
POSTERITATE	POSTERITÁTE	<i>f.</i>	(cu sens colectiv) 1) înv. Totalitate a urmașilor unei persoane, unui neam.2) Totalitate a generațiilor posterioare; viitorime.	/<fr. postérité, lat. posteritas, ~atis
POSTEUCĂ	POSTÉU//CĂ ~ci	<i>f. pop.</i>	Bucată de lemn pe care se sprijină carul, când se scoate roata pentru a unge osia.	/<bulg., rus. podstavka
POSTFAȚĂ	POSTF//ÁȚĂ ~éte	<i>f.</i>	Comentariu plasat la sfârșitul unei cărți. [G.-D. postfetei]	/post- + față

A POSTI	A POST//Í ~esc	<i>intrans.</i>	1) (despre credincioși) A ține post; a mânca hrană de post; a nu mânca de fruct.2) fig. A face foame; a nu mânca nimic; a flămânzi.3) fig. A se abține de la ceva.	/<sl. postiti sen
POSTIȘ	POSTÍȘ ~ă (~i, ~e)		(despre păr, sprâncene, gene) Care înlocuiește pe cel natural; artificial.	/<fr. postiche
POSTLICEAL	POSTLICEÁL ~ă (~i, ~e)		Care are loc după terminarea liceului. Studii ~e. [Sil. -ce-al]	/post- + liceal
POSTMERIDIAN	POSTMERIDIÁN ~ă (~i, ~e)		(în opoziție cu antemeridian) De după-amiază; din a doua jumătate a zilei. [Sil. -di-an]	/<fr. postméri dien
POSTNATAL	POSTNATÁL ~ă (~i, ~e)		Care a avut loc după naștere; posterior nașterii.	/<fr. postnatal
POSTNOMINAL	POSTNOMINÁL ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	1) Care este format de la un nume (substantiv sau adjectiv).2) Care este întrebuințat după nume.	/post- + nominal
POSTOPERATORIU	POSTOPERATÓRI//U ~e (~i) (în opoziție cu preoperatoriu) Care are loc după o operație chirurgicală.			/<fr. postopératoire
POSTORONCĂ	POSTORÓN//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Parte a hamului constând dintr-o funie sau curea groasă (mai rar lanț), care se prinde la oricelul unui vehicul cu tracțiune animală; șleau.2) fig. Persoană fără caracter de care se folosesc alții.	/<ucr. postoronok
POSTPALATAL	POSTPALATÁL ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre sunetele vorbirii) Care se articulează în regiunea posterioară a palatului.	/<fr. postpalatal
POSTPOZIȚIE	POSTPOZÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	lingv. (în opoziție cu prepoziție) Poziție a unui element de limbă după un alt cuvânt sau la sfârșitul cuvântului din componența căruia face parte. [G.-D. postpoziției]	/<fr. postposition
A POSTPUNE	A POSTPÚNE postpún	<i>tranz.</i>	lingv. (morfeme, cuvinte sau propoziții) A plasa în urma unei alte unități de același fel.	/post- + a pune
POSTPUS	POSTPÚ//S ~să (~și, ~se)		1) v. A POSTPUNE.2) (despre părți de vorbire) Care se pune după cuvântul determinat; plasat după cuvântul determinat.	/v. a postpone
POSTSINCRONIZARE	POSTSINCRONIZ//Á RE ~ări	<i>f.</i>	Operație tehnică prin care unui film deja înregistrat i se adaugă cuvintele și muzica.	/<fr. postsynchronisation
POSTTONIC	POSTTÓNI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>lingv.</i>	(despre silabe și sunete) Care succede o silabă accentuată.	/<fr. posttonique
A POSTULA	A POSTUL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	livr. (afirmații, demonstrații) A formula în calitate de postulat.	/<fr. postuler
POSTULANT	POSTULÁN//T ~ți	<i>m.</i>	rar Persoană care caută un post.	/<fr. postulant
POSTULAT	POSTULÁT ~e	<i>n.</i>	Teză teoretică generală care este recunoscută ca justă fără demonstrație.	/<fr. postulat, lat. postulatium
POSTUM	POSTÚM ~ă (~i, ~e)		1) (despre opere literare, științifice etc.) Care a fost publicat după moartea autorului; publicat după moartea autorului.2) (despre distincții) Care se conferă după moarte; acordat după moarte.3) jur. (despre copii) Care a apărut pe lume după moartea tat	/<fr. posthume, lat. postumus

POSTUNIVERSITAR	POSTUNIVERSITÁR ~ă (~i, ~e)		Care are loc după absolvirea cursurilor universitare. Perfecționare ~ă.	/post- + universitar
POSTURĂ	POSTŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Situație de moment a unei persoane.2) rar Poziție a corpului; fel de a-și ține corpul; ținută; atitudine; poză. [G.-D. posturii]	/ <i><fr.</i> posture
POSTVERBAL	POSTVERBÁL ~e	<i>n.</i>	lingv. Substantiv provenit dintr-un verb prin derivare regresivă.	/ <i><fr.</i> postverbal
POȘETĂ	POŠÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Geantă mică în care femeile poartă acte, bani și accesorii de toaletă.	/ <i><fr.</i> pochette
POȘIRCĂ	POŠÍR//CĂ ~ci	<i>f. pop.</i>	fam. Băutură alcoolică slabă și de proastă calitate.	/Orig. nec.
POȘOAR	POŠOÁR ~e	<i>n.</i>	Placă (de carton, metal) decupată, având un desen, o inscripție și folosită ca șablon.	/ <i><fr.</i> pochoir
POȘTAL	POŠTÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de poștă; propriu poștei. Mandat ~. Timbru ~.	/ <i><fr.</i> postal
POȘTALION I	POŠTALI//ÓN I ~oáne	<i>n. inv.</i>	Trăsură de dimensiuni mari, închisă, cu mai multe locuri, trasă de patru, de șase sau de opt cai, folosită în trecut (înainte de apariția căii ferate) pentru transportul călătorilor și a poștei pe distanțe mari; diligentă. [Sil. -li-on]	/ <i><rus.</i> poštál'on
POȘTALION II	POŠTALIÓN II ~i	<i>m. inv.</i>	Cal de poștă.	/ <i><rus.</i> poštál'on
POȘTAR	POŠTÁR ~i	<i>m.</i>	v. POȘTAȘ.	/poștă + suf. ~ar
POȘTAȘ	POŠTÁŠ ~i	<i>m.</i>	1) Lucrător al poștei care duce corespondența și publicațiile periodice destinatarilor; factor poștal.2) înv. Vizitiu care conducea o trăsură de poștă.	/poștă + suf. ~aș
POȘTĂ	PÓŠT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Instituție care se ocupă cu transportarea și distribuirea corespondenței, mandatelor, telegramelor, coletelor și presei periodice. • ~a redacției rubrică într-o publicație periodică în care se dau publicității scrisorile cititorilor și răspunsurile la	/ <i><rus.</i> pošta, fr. poste
POȘTĂRIȚĂ	POŠTÁRIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Lucrătoare a poștei care duce corespondența și publicațiile periodice destinatarilor; factor poștal.2) Soție a poștarului.	/poștar + suf. ~iță
POT	POT ~uri	<i>n.</i>	Sumă obținută la jocul de cărți din mizele adunate în cadrul unui tur.	/ <i><fr.</i> pot
POTABIL	POTÁBIL ~ă (~i, ~e)		(despre lichide) Care poate fi băut; bun de băut.	/ <i><fr.</i> potable, lat. potabilis
POTAIE	POT//ÁIE ~ăi	<i>f.</i>	1) Câine jigărit care trezește milă și repulsie.2) fig. depr. Om de nimic; netrebnic.	/Orig. nec.
POTAMOLOGIE	POTAMOLOGÍE	<i>f.</i>	Compartiment al hidrologiei care se ocupă cu studiul apelor curgătoare.	/ <i><fr.</i> potamologie
POTASIC	POTÁSI//C ~că (~ci,		Care conține potasiu.	/ <i><fr.</i> potassique
POTASIU	POTÁSIU	<i>n.</i>	Metal alcalin moale, alb-argintiu, aflat în natură sub formă de săruri, având proprietăți chimice pronunțate și fiind întrebuințat, mai ales, la fabricarea îngrășămintelor agricole și a sticlei; kaliu.	/ <i><fr.</i> potassium
POTÂNG	POTÂNG ~uri	<i>n.</i>	Lanț cu care se leagă plugul de cotigă.	/ <i><sl.</i> potengu
POTÂRNICHE	POTÂRNÍCH//E ~i	<i>f.</i>	Pasăre de câmpie, de talie medie, cu penaj divers colorat, care trăiește în stoluri mici prin holde și prin tufișuri. • A se împrăștia (sau a fugi) ca ~ile (sau ca puii de ~) a dispărea repede și fără urmă.	/ <i><lat.</i> coturnicula

POTCAP	POTCÁP ~uri	<i>n.</i>	Acoperământ pentru cap de formă cilindrică, puțin lărgit în sus, purtat de preoții și călugării ortodocși. • ~ul-călugărului plantă erbacee cu flori galbene dispuse în capitule și cu frunze păroase, care crește prin locuri sterpe.	/<sl. podukapu
POTCOAVĂ	POTCOÁV//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Piesă semiovală de metal care se fixează (prin caiele) pe copitele cailor sau ale altor animale de tracțiune pentru protejare. • A căuta (sau a umbla după) ~e de cai morți sau a căuta (sau a umbla) după cai morți pentru a le lua ~ele a-și pierde timpul	/<bulg. podkova, sb. potkova
POTCOVAR	POTCOVÁR ~i	<i>m.</i>	Meșter care face potcoave sau care potcovește.	/potcoavă + suf. ~ar
POTCOVĂRIE	POTCOVĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Atelier unde se fac potcoave și se potcovesc caii.2) rar Meserie de potcovar. [G.-D. potcovăriei]	/potcovar + suf. ~ie
A POTCOVI	A POTCOV//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (animale de tracțiune, mai ales cai) A înzestra cu potcoave.2) (persoane) A face să ia un neadevăr drept adevăr (recurgând la o șmecherie); a păcăli; a amăgi; a înșela.3) fig. pop. (persoane) A numi, contrar vointei, responsabil de ceva; a boieri.	/Din potcoavă
POTECĂ	POTĚ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Drum îngustat pe care se merge pe jos; cărare. • Pe toate ~cile pretutindeni. A ști toate ~cile a) a cunoaște bine locul; b) a ști bine și amănunțit ceva. A-i ști cuiva ~cile a ști secretele cuiva. A veni (sau a umbla) pe drum, nu pe ~ci a vorbi direct, f	/<bulg. pătka
POTENT	POTĚN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care vădește potență; plin de potență.2) Care are vigoare; puternic; tare.	/<lat. potens, ~ntis
POTENTAT	POTENTÁ//T ~ți	<i>m.</i>	1) Conducător absolut al unei țări care își exercită puterea în mod arbitrar; despot; tiran; dictator.2) fig. Persoană care deține o putere excesivă.	/<fr. potentat, lat. potentatus
A POTENȚA	A POTENTĚ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se potențeze.	/Din potență
A SE POTENȚA	A SE POTENTĚ//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A deveni mai potent.2) A deveni mai intens; a se întări; a se intensifica.	/Din potență
POTENȚĂ	POTĚŇ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Posibilitate de realizare.2) Forță fizică; putere; tărie; vigoare.	/<lat. potentia
POTENȚIAL I	POTENȚIÁL I ~ă (~i, ~e)		Care există în potență; care conține toate condițiile esențiale de realizare; virtual. Element ~. Cataclism ~. [Sil. -ți-al]	/<fr. potentiel
POTENȚIAL II	POTENȚIÁL II	<i>n.</i>	1) fiz. Funcție cu caracter scalar sau vectorial care caracterizează proprietățile energetice ale câmpurilor.2) Capacitate (a unei persoane, societăți, țări) de a realiza ceva într-un anumit domeniu.3) gram. Mod personal al verbului care prezintă acțiunea	/<fr. potentiel
POTENȚIALITATE	POTENȚIALITÁTE	<i>f.</i>	Caracter potențial. [Sil. -ți-a-]	/<fr. potentialité
POTENȚIOMETRU	POTENȚIOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	1) Reostat pentru divizarea și reglarea lină a tensiunii din circuit.2) Instrument pentru măsurarea forței electromotoare sau a tensiunii prin metoda compensației. [Sil. -ți-o-]	/<fr. potentiometre
POTERAȘ	POTERÁS ~i	<i>m.</i>	ist. Mercenar dintr-o poteră.	/poteră + suf. ~aș

POTERĂ	PÓTER//Ă ~i	<i>f.</i>	(în epoca medievală) Grup de oameni înarmați (în special arnăuți), având ca sarcină paza stăpânirii și a orânduielilor ei. [G.-D. poterii]	/<bulg., sb. potera
A SE POTICNI	A SE POTICN//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A-și pierde echilibrul în timpul mersului, prin îndoirea involuntară sau prin lovirea unui picior; a se împiedica.2) fig. A întâmpina dificultăți într-o acțiune. ~ la început de cale. • ~ în vorbire a vorbi greu și cu pauze mari.	/<sl. potuknonti
POTIR	POTÍR ~e	<i>n.</i>	1) Pahar de metal prețios, cu picior, lărgit în partea superioară.2) Conținutul acestui pahar.3) bis. Cupă de aur sau de argint, folosită pentru păstrarea cuminecăturii.4) bot. Înveliș floral alcătuit din caliciu și corolă; periant.	/<sl. potiri
POTLOG	POTL//ÓG ~oáge	<i>n.</i>	Petic de piele cu care se cârpește încălțăminte.	/<sb. podlog
POTLOGAR	POTLOGÁR ~i	<i>m.</i>	1) fam. Persoană necinstită care înșală pe alții (profitând de naivitatea sau de încrederea lor); șarlatan; impostor; escroc; coțcar.2) reg. Cizmar care pune potloage la încălțăminte.	/potlog + suf. ~ar
POTLOGĂRESC	POTLOGĂR//ÉSC ~ească (~ești)	<i>fam.</i>	Care este caracteristic pentru potlogari; de potlogar; șarlatanesc.	/potlogar + suf. ~esc
POTLOGĂREȘTE	POTLOGĂRÉȘTE	<i>adv.</i>	fam. în felul potlogarilor; cum obișnuiesc potlogarii; ca potlogarii.	/potlogar + suf. ~ește
A POTLOGĂRI	A POTLOGĂR//Î ~esc	<i>1. tranz. fam.</i>	1) A lipsi de bunuri printr-o potlogărie; a escroca; a fraudă.2. intrans. A face potlogării.	/Din potlogar
POTLOGĂRIE	POTLOGĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	Faptă sau vorbă de potlogar; șarlatanie; coțcărie; impostură; escrocherie. [G.-D. potlogăriei]	/potlogar + suf. ~ie
A POTOLI	A POTOL//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se potolească.	/<sl. potoliti
A SE POTOLI	A SE POTOL//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) (de-spre fenomene ale naturii) A pierde din intensitate (până la încetare); a se domoli; a se ogoi; a se tempera; a modera; a se liniști.2) (despre persoane și despre manifestările lor) A ajunge la o stare de liniște; a recăpăta calmul; a se liniști; a	/<sl. potoliti
POTOLITOR	POTOLIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>rar</i>	Care potolește; care are însușirea de a potoli; liniștitor.	/a potoli + suf. ~tor
POTOP	POTÓP ~uri	<i>n.</i>	1) (în legendele biblice) Inundație de mari proporții, care a înecat totul în afară de cele ce se aflau pe corabia lui Noe.2) Ploaie torențială care ține mai mult timp.3) fig. Nenorocire mare care se abate asupra unei colectivități; catastrofă de mari pro	/<sl. potopu
A POTOPI	A POTOP//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (terenuri) A acoperi cu apă; a îneca; a inunda.2) A nimici complet.3) A cuprinde brusc și cu putere; a năvăli; a năpădi; a copleși.	/<sl. potopiti
POTOPITOR	POTOPIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>pop.</i>	1) Care potopește; care aduce prăpăd. Revărsare ~oare.2) fig. Care este greu de suportat. Gălăgie ~oare.	/a potopi + suf. ~tor
POTOU	POTÓU ~ri	<i>n.</i>	Linie de pornire și de sosire la alergările de cai.	/<fr. poteau
POTPURIU	POTPURÍU ~ri	<i>n.</i>	1) Piesă de muzică, mai ales instrumentală, constând din fragmente de arii, cântece și melodii cunoscute.2) Amestec de lucruri eterogene.	/<fr. pot-pourri

POTRICALĂ	POTRICĂL//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	1) Instrument de metal, ascuțit la vârf, folosit pentru a face găuri la curele sau în urechile vitelor (drept semn).2) Gaură făcută cu un astfel de instrument.	/<rus. protykaló
A POTRICĂLI	A POTRICĂL//Î ~esc	<i>tranz.</i>	pop. 1) (curele sau urechile vitelor) A găuri cu potricala.2) A face să se potricălească.	/Din potricală
A SE POTRICĂLI	A SE POTRICĂL//Î pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	pop. (mai ales despre obiecte de îmbrăcăminte) A se găuri prin uzare.	/Din potricală
POTRIVĂ	POTRÍV//Ă	<i>f. inv.</i>	Asemănare perfectă (cu cineva sau ceva). • Pe (sau de) ~a cuiva pe (sau de) măsura cuiva.	/<sl. protivó
A POTRIVI	A POTRIV//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) A face să se potrivească.2) A face să ocupe poziția necesară; a pune să stea cum trebuie; a așeza; a aranja.3) (volumul, masa, mărimea) A determina cu aproximație.4) (instrumente muzicale) A face să producă sunetele necesare; a acorda.5) (ceasul) A pun	/Din potrivă
A SE POTRIVI	A SE POTRIV//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A avea trăsături comune; a fi deopotrivă; a se asemana; a semăna; a se asemui.2) A fi pe măsura cuiva sau a ceva. Paltonul se ~ește foarte bine.3) A fi în concordanță deplină; a se armoniza; a se sorta; a concorda; a cadra. • ~ ca nuca de (sau în) per	/Din potrivă
POTRIVNIC	POTRÍVNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) și substantival Care se împotrivesc.2) (despre caractere, fenomene etc.) Care se opune prin felul său de a fi; opus.3) (despre timp) Care este neprielnic; nefavorabil.	/<sl. protiviniku
POTRIVNICIE	POTRIVNICÍ//E ~i	<i>f.</i>	Circumstanță nepotrivită; vitregie.	/potrivnic + suf. ~ie
POTROACĂ	POTROÁCĂ	<i>f.</i>	1) Măruntaie de pasăre (cap, pipotă, ficat etc.).2) Ciorbă acrișoară pregătită din aceste măruntaie.3) Mâncare foarte sărată.	/<ucr. potroh
POTURI	POTÚRI	<i>m. pl.</i>	inv. pop. 1) Pantaloni largi în partea de sus și îngustați la pulpe, purtați în trecut (de haiduci, arnăuți, surugii).2) Pantaloni confecționați din piele de oaie, purtați în trecut de țărani.	/<turc. potur
POȚIUNE	POȚÍÚN//E ~i	<i>f.</i>	(nume generic) Medicament lichid care se administrează în doze mici, pe cale bucală. [Sil. -ți-u-]	/<fr. potion, lat. potio, ~onis
POVARĂ	POVÁR//Ă povéri	<i>f.</i>	1) Încărcătură grea; greutate mare. • Cal (sau animal) de ~ cal (sau animal) folosit pentru transportarea greutăților.2) fig. Fapt care apasă greu pe sufletul cuiva. ~a anilor de război.3) inv. Unitate de măsură a greutății (egală cu greutatea încărcături	/cf. sl. poduvora
POVAȚĂ	POVÁȚĂ povéte	<i>f.</i>	Învățătură menită să călăuzească pe cineva în diverse situații; sfat; îndrumare. ~ părintească. • De ~ ca îndrumare.	/<pol. powodica
A POVĂȚUI	A POVĂȚU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	A trata cu povețe, cu recomandări; a sfătui; a îndruma; a învăța. ~ de bine.	/povață + suf. ~ui
POVĂȚUITOR I	POVĂȚUIT//ÓR I ~oăre	<i>n. inv.</i>	Lucrare în care se dau povețe într-un anumit domeniu; călăuză; ghid. [Sil. -tu-i-]	/a povățui + suf. ~tor
POVĂȚUITOR II	POVĂȚUIT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care povățuiește, care dă sfaturi; sfătuitor. [Sil. -țu-i-]	/a povățui + suf. ~tor

A POVÂRNI	A POVÂRN//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se povârnească.	/<bulg. povârna, sb. povrnuti
A SE POVÂRNI	A SE POVÂRN//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A-și schimba poziția normală, lăsându-se pe o parte; a se înclina.2) fig. A se face gârbov (de bătrânețe sau de muncă grea); a se gârbovi; a se gheboșa; a se îndoi.3) A cădea brusc (și cu zgomot) de la înălțime sfărâmându-se; a se prăbuși; a se răsturn	/<bulg. povârna, sb. povrnuti
POVÂRNIȘ	POVÂRNÎȘ ~uri	<i>n.</i>	Porțiuni de teren cu suprafață înclinată; pantă; coastă; costișă; versant.	/a (se) povârni + suf. ~iș
POVESTE	POVÊ//STE ~ști	<i>f.</i>	1) Creație epică populară, mai ales în proză, în care se redau diferite întâmplări fantastice, cu personaje imaginare aflate în luptă cu forțe supranaturale; basm. ~ umoristică. • Ca în (sau din) ~ (sau ~ști) cum nu există în realitate. A sta la (sau a se	/<sl. povæsti
A POVESTI	A POVEST//Î ~esc	<i>tranz.</i>	(ceea ce a văzut, a auzit sau a învățat subiectul) A relata într-o succesiune logică și într-o formă anumită; a istorisi; a nara.	/Din poveste
POVESTIRE	POVESTÎR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A POVESTI.2) Creație literară în proză care are un subiect mai puțin complicat și dimensiuni mai reduse decât un roman.	/v. a povesti
POVESTITOR	POVESTIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care povestește.2) Persoană care are darul de a povesti frumos; narator.3) Autor de povești.	/a povesti + suf. ~tor
A POZA	A POZ//Ă ~éz		1. intrans. 1) A lua o anumită poză (pentru a servi drept model unui pictor, unui sculptor sau pentru a fi fotografiat).2) A lua o atitudine afectată (pentru a produce impresie).2. tranz. (imagini de ființe, obiecte, locuri etc.) A fixa pe o placă fotogra	/<fr. poser
POZĂ	PÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Poziție a corpului; fel de a ține corpul; ținută; postură; atitudine. • A(-și) lua o ~ a lua o atitudine nenaturală, prefăcută (pentru a face impresie).2) fam. Imagine pozitivă obținută prin fotografiere; fotografie. • A(-și) face o ~ a (se) fotografia	/<fr. pose
POZITIV I	POZITÍV I ~e	<i>n.</i>	Imagine fotografică a unui obiect, în care distribuția luminii și a umbrei corespunde celei reale; copie a negativului.	/<fr. positif, lat. positivus
POZITIV II	POZITÍV II ~ă (~i, ~e)		(în opoziție cu negativ) 1) Care conține o afirmație; care exprimă aprobare sau acceptare; care are un caracter cert. Răspuns ~.2) Care are însușiri bune; bun. • Erou ~ personaj dintr-o operă artistică înzestrat cu calități considerate bune.3) (despre per	/<fr. positif, lat. positivus
POZITIVISM	POZITIVÍSM	<i>n.</i>	Curent filozofic care limitează rolul științei numai la descrierea și sistematizarea faptelor și fenomenelor.	/<fr. positivisme
POZITIVIST I	POZITIVÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de pozitivism; propriu pozitivismului.	/<fr. positiviste
POZITIVIST II	POZITIVÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al pozitivismului.	/<fr. positiviste
POZITRON	POZITRÓN ~i	<i>m.</i>	fiz. Particulă elementară cu sarcina electrică pozitivă și cu masa egală cu a electronului; antielectron.	/<fr. positron

POZIȚIE	POZÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Loc ocupat de un obiect sau de o persoană în raport cu alt obiect sau cu altă persoană.2) Mod de așezare sau de situație în spațiu. ~ orizontală.3) Situație dictată de circumstanțe. ~ critică.4) Situație socială; rang. ~ de director.5) Considerație a un	/<fr. position, lat. positio, ~onis
A POZIȚIONA	A POZIȚION//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A așeza într-o anumită poziție. [Sil. -ți-o-]	/<fr. positionner
POZNAȘ	POZNÁȘ ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv al</i>	pop. fam. 1) (despre oameni sau despre manifestări ale lor) Care stârnește râsul; plin de haz; amuzant; hazliu; nostim.2) Care iese din comun (prin felul lui de a fi); straniu; bizar; ciudat. Expunea niște idei ~e.3) Care se tine de pozne; pus pe șotii; s	/poznă + suf. ~aș
POZNĂ	PÓZN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Faptă sau vorbă nesocotită cu urmări neplăcute, dar lipsită de gravitate; boroboacă; năzbâtie; șotie; bazaconie; drăcie.2) pop. Întâmplare sau situație ciudată; comedie. Mare ~.3) Vorbă care provoacă hazul; vorbă năstrusnică. [G.-D. poznei]	/Orig. nec.
PRACTIC	PRÁCTI//C ~că (~ci, ~ce)		(în opoziție cu teoretic) 1) Care ține de practică; propriu practicii. Activitate ~că.2) Care este bine adaptat pentru a fi folosit într-un anumit scop; care poate fi folosit sau mănuit cu ușurință; comod.3) (despre persoane) Care se orientează cu abilitate	/<fr. pratique, lat. practicus
A PRACTICA	A PRACTICÁ practic	<i>tranz.</i>	1) (meserii, ocupații, activități etc.) A pune în aplicare în mod sistematic; a profesa; a exercita. ~ ingineria. ~ sportul. ~ un mod de viață sănătos.2) rar A pune în practică; a folosi; a întrebuința; a utiliza; a uzita.	/<fr. pratiquer
PRACTICABIL	PRACTICÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care poate fi practicat; care poate fi introdus în practică.2) (despre drumuri) Care este într-o stare bună; pe care se poate merge fără dificultăți.	/<fr. praticable
PRACTICANT	PRACTICÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care, pregătindu-se să activeze într-un anumit domeniu, își face practica necesară.	/<germ. Praktikant
PRACTICĂ	PRÁCTI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Activitate volitivă care vizează un rezultat concret; acțiune de transformare a lumii.2) Mod concret de exercitare a unei activități. ~ca vieții.3) Ansamblu de metode și procedee aplicate în anumite condiții concrete.4) Ansamblu de deprinderi concrete	/<germ. Praktik, fr. pratique
PRACTICIAN	PRACTICI//ÁN ~ănă (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Persoană care cunoaște mai ales latura practică a profesiei sale. [Sil. -ci-an]	/<fr. praticien
PRACTICISM	PRACTICÍSM	<i>n.</i>	1) Tendință caracterizată prin preocupare exclusivă de problemele practice.2) Spirit practic.	/<germ. Praktizismus
PRADĂ	PRÁD//Ă prăzi	<i>f.</i>	1) rar v. A PRÁDA.2) Totalitate a bunurilor prădate.3) Persoană răpită și dată în supunerea cuiva. • A fi ~ (sau ~a) cuiva (sau a ceva) a) a fi în stăpânirea totală a cuiva; b) a fi copleșit de un sentiment sau de o idee.4) Vietate care servește drept hra	/<lat. praeda
PRAF	PRAF ~uri	<i>n.</i>	1) la sing. Material solid transformat în particule foarte mici și fine; pulbere; pudră. • ~ radioactiv praf care se formează în urma exploziilor nucleare, răspândindu-se la mari distanțe. A face ~ (pe cineva sau ceva) a) a face să nu mai existe; a nimici	/<sl. prahu
PRAFTORIȚĂ	PRÁFTORIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	v. PRAFTURĂ. • A face (pe cineva) ~ a face de râs (pe cineva).	/Orig. nec.

PRAFTURĂ	PRÁFT//UR//Ă ~i	<i>f.</i>	Pământ (din fire de păr, fâșii de tei, din paie etc.) folosit la stropirea fierului înfierbântat, a cărbunilor încinși sau la scoaterea spuzei din cuptor.	/praftură + suf. ~iță
PRAG	PRAG ~uri	<i>n.</i>	1) Parte componentă orizontală a unui toc de ușă care unește capetele ușorilor. • A călca (sau a trece, a păși) ~ul casei a face o vizită cuiva; a intra în casa cuiva. A pune piciorul în ~ v. PICIOR. A bate ~urile a) a umbla pe la casele oamenilor; b) a s	/<sl. pragu
PRAGMATIC	PRAGMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de pragmatism; propriu pragmatismului. Concepție ~că.2) depr. (despre persoane) Care apreciază realitatea numai în funcție de utilitatea practică a acesteia. Politician ~.	/<fr. pragmatique
PRAGMATISM	PRAGMATÍSM	<i>n.</i>	1) Curent filozofic care susține că utilitatea practică este unicul criteriu al adevărului.2) Atitudine a unei persoane pragmatice.	/<fr. pragmatisme
PRAGMATIST I	PRAGMATÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de pragmatism; propriu pragmatismului.	/<fr. pragmatiste
PRAGMATIST II	PRAGMATÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	1) Adept al pragmatismului.2) Persoană pragmatică; utilitarist.	/<fr. pragmatiste
PRALINĂ	PRALÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Bomboană cu miez de migdală sau de nucă și cu înveliș de ciocolată.	/<fr. praline
PRAMATIE	PRAMÁTI//E ~i	<i>f.</i>	Persoană josnică și amorală. [G.-D. pramatiei; Sil. -ti-e]	/<ngr. pragmatia
PRAPORGIC	PRAPÓRGI//C ~ci	<i>m.</i>	(în armata rusească) Ofițer inferior.	/<rus. praporščik
PRAPUR	PRÁPUR ~e	<i>n.</i>	1) Inv. Steag militar care era purtat de ostași în vârful lăncii.2) Steag bisericesc purtat la anumite solemnități sau procesiuni religioase.3) pop. Înveliș membranos al organelor cavității abdominale; peritoneu.	/<sl. praporu
PRAȘILĂ	PRÁŠIL//Ă ~e	<i>f.</i>	Acțiunea de a prăși. [G.-D. prășilei]	/Orig. nec.
PRAȘTIE	PRÁŠTI//E ~i	<i>f.</i>	1) Inv. Armă de luptă folosită la aruncarea pietrelor la distanță.2) Jucărie din două bucăți de elastic, legate de capetele unei crăcane și unite la celălalt capăt cu o bucățică de piele sau cârpă, cu care se aruncă pietricele.3) Distanța pe care o străba	/<sl. prašta
PRAVILĂ	PRÁVIL//Ă ~e	<i>f. inv.</i>	1) Regulă imperativă adoptată de organul legislativ al unei țări și apărută de stat; lege.2) Carte care conține astfel de reguli.3) rar Normă tradițională a unei colectivități, legată de un ceremonial și transmisă din generație în generație; datină; obicei	/<sl. pravilo
PRAVOSLAVNIC	PRAVOSLÁVNI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>pop.</i>	1) Care ține de biserica răsăriteană; propriu bisericii creștine răsăritene; ortodox.3) și substantival Care se conformează practicilor religiei ortodoxe.	/<sl. pravoslavnu
PRAXIOLOGIE	PRÁXIOLOGIE	<i>f.</i>	Ramură a științei care se ocupă cu studiul structurii generale a acțiunilor umane și a condițiilor eficacității acestora. [Sil. -xi-o-]	/Din praxis
PRAXIS	PRÁXIS	<i>n. inv.</i>	1) Pricepere dobândită printr-o practică îndelungată.2) Document oficial care deservește un fapt; act.3) Lege nescrisă consfințită de tradiție, care este proprie unui popor sau unei colectivități de oameni; obicei.	/<ngr. práxis, lat. praxis
PRAXIU	PRÁXIU ~ri	<i>n.</i>	Carte care cuprinde descrierea faptelor apostolilor; apostol.	/<ngr. práxeon

PRAZ	PRAZ praji	<i>n.</i>	Plantă legumicolă biennială cu frunze lanceolate și tulpină înaltă, groasă, care are proprietăți nutritive asemănătoare cu ale cepei.	/<bulg. praz
PRAZNIC	PRÁZNI//C ~ce	<i>n.</i>	1) (în ritualurile creștine) Masă închinată pomenirii unui decedat. La dracu-n ~ v. DRAC.2) Sărbătoare în cinstea unui eveniment religios sau unui sfânt.3) Masă organizată cu ocazia unei asemenea sărbători.	/<sl. prazdiniku
A PRĂBUȘI	A PRĂBUȘ//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se prăbușească.	/<bulg. probusa(se)
A SE PRĂBUȘI	A SE PRĂBUȘ//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) (despre obiecte masive) A cădea brusc (și cu zgomot) de la înălțime sfărâmându-se.2) (despre guverne sau regimuri reacționare) A cădea de la putere (fiind depășit de evenimente).3) (despre ființe) A cădea sau a se lăsa cu toată greutatea corpului; a se	/<bulg. probusa(se)
PRĂBUȘIRE	PRĂBUȘIR//E ~i	<i>f.</i>	1) A PRĂBUȘI și A SE PRĂBUȘI.2) fig. Încetare de a mai exista; sfârșit; dispariție.3) Rezultat nereușit al unei acțiuni; insucces; eșec.	/v. a (se) prăbuși
PRĂBUȘITURĂ	PRĂBUȘITŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Teren prăbușit.2) Construcție care s-a prăbușit.	/a (se) prăbuși + suf. ~tură
A PRĂDA	A PRĂD//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A lipsi (complet) de avere; a jecmăni; a despuia; a jupui; a jefui.2) (bunuri, avere) A fura în cantități mari.3) (oameni dependenți) A ruina prin exploatare.	/<lat. praedare
PRĂDALNIC	PRĂDÁLNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care pradă; cu caracter de jaf; hoțesc.2) (despre păsări, animale) Care se hrănesc din pradă.	/a prăda + suf. ~alnic
PRĂDĂTOR	PRĂDÁT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care pradă; jefuitor.	/a prăda + suf. ~tor
PRĂFĂRIE	PRĂFĂRIE	<i>f.</i>	Cantitate mare de praf.	/praf + suf. ~ărie
PRĂFOS	PRĂF//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) Care are (mult) praf; cu (mult) praf.2) Care are aspect de praf; asemănător cu praful.	/praf + suf. ~os
A PRĂFUI	A PRĂFU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	A face să se prăfuiească.	/praf + suf. ~ui
A SE PRĂFUI	A SE PRĂFU//Î mă ~iesc	<i>intrans.</i>	1) A se acoperi cu praf.2) A se transforma în praf prin fărâmițare; a deveni pulbere.	/praf + suf. ~ui
PRĂGUȘOR	PRĂGUȘ//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	(diminutiv de la prag) Suport mic pe care se așază tacâmurile la masă.	/prag + suf. ~ușor
PRĂJEALĂ	PRĂJ//EÁLĂ ~éli	<i>f.</i>	1) v. A PRĂJI și A SE PRĂJI.2) Ceapă prăjită în grăsime (cu adaos de făină), folosită la pregătirea unor mâncăruri.	/a (se) prăji + suf. ~eală
A PRĂJI	A PRĂJ//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (alimente) A prepara supunând acțiunii focului, în tigaie sau în ceaun (cu sau fără grăsime). ~ pește.2) (minereuri) A încălzi până la o temperatură mai joasă decât cea de topire (în vederea uscării sau a prelucrării ulterioare).	/<sl. pražiti
A SE PRĂJI	A SE PRĂJ//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	(despre persoane) A se expune acțiunii unei călduri puternice; a se arde. ~ la soare.	/<sl. pražiti

PRĂJINĂ	PRĂJÍN//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Băț lung și subțire, folosit pentru a sprijini ceva sau pentru a ajunge la un obiect înalt. • A scoate pe cineva în ~ (sau în proțap) a destăinui în public tainele cuiva. A nu-i ajunge nici cu ~a la nas a fi foarte înfumurat.2) fig. Persoană (foarte) î	/<bulg. prājina
PRĂJIT	PRĂJÍ//T ~tă (~ți, ~te)		v. A PRĂJI și A SE PRĂJI. • Răbdări ~te nici un fel de hrană; nimic de mâncare.	/v. a (se) prăji
PRĂJITOARE	PRĂJIT//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	1) Instalație pentru prăjirea mineralelor.2) Încăpere unde se află o astfel de instalație.	/a prăji + suf. ~toare
PRĂJITOR	PRĂJITÓR ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în prăjirea minereurilor în cuptoare speciale.	/a prăji + suf. ~tor
PRĂJITURĂ	PRĂJITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Produs de patiserie de diferite forme, garnisit de obicei cu cremă. [G.-D. prăjiturii]	/a prăji + suf. ~tură
PRĂPASTIE	PRĂP//ĂSTIE ~ăstii	<i>f.</i>	Râpă foarte adâncă cu maluri priporoase; hău; genune; abis. • A fi pe (sau la) marginea ~astiei a se afla într-o situație foarte critică; a fi în fața unei primejdii mari. A spune (sau a vorbi) ~ăstii a) a spune prostii sau minciuni gogonate; b) a spune l	/<sl. propasti
PRĂPĂD	PRĂPLED ~uri	<i>n.</i>	1) Nenorocire mare și grea care se abate asupra unei colectivități; catastrofă de mari proporții; dezastru; calamitate; flagel; urgie.2) Dezlănțuire violentă a unor forțe nimicitoare; urgie.3) fig. Cantitate foarte mare; multime nenumărată.	/v. a (se) prăpădi
PRĂPĂDENIE	PRĂPĂDÉNI//E ~i	<i>f.</i>	v. PRĂPĂD.	/a (se) prăpădi + suf. ~enie
A PRĂPĂDI	A PRĂPĂD//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) A înceta de a mai poseda; a nu mai avea în posesie; a pierde.2) (bani, produse alimentare sau industriale etc.) A folosi în mod nechibzuit; a irosi; a risipi; a cheltui. ~ ziua.3) A face să se prăpădească; a distruge; a nimici.4) A înceta de a mai avea	/<bulg. propadam
A SE PRĂPĂDI	A SE PRĂPĂD//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	A înceta să mai existe (în mod fatal); a dispărea fără urmă; a se pierde; • ~ de râs a râde mult și cu poftă. ~ de rușine a se rușina foarte tare. ~ după cineva (sau ceva) a-i plăcea nespus de mult cineva (sau ceva).	/<bulg. propadam
PRĂPĂDIT	PRĂPĂDÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A PRĂPĂDI și A SE PRĂPĂDI.2) (despre obiecte, clădiri etc.) Care a ajuns într-o stare rea sub acțiunea unor factori nocivi; deteriorat; uzat.3) și substantival (despre persoane) Care este distrus fizicește sau/și moralicește; epuizat; vlăguit. • Om	/v. a (se) prăpădi
PRĂPĂSTIOS	PRĂPĂSTI//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		1) (despre relief) Care are (multe) prăpăstii.2) Care înspăimântă tare; groaznic.3) fig. Care surprinde prin caracterul său neașteptat și neobișnuit; bizar; năstrușnic; ciudat.4) (despre persoane) Care vede lucrurile numai în rău. [Sil. -ti-os]	/prăpastie + suf. ~os
PRĂSAD	PRĂSÁ//D ~zi	<i>m.</i>	reg. Pom fructifer cu fructe mari, ovale, mustoase, de culoare galbenă sau galbenă-verzuie și roșiatică pe partea dinspre soare; păr.	/cf. bulg. prisad
PRĂSADĂ	PRĂSÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	reg. Fruct al prăsadului; pară.	/cf. bulg. prisadă
A PRĂSI	A PRĂS//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) A face să se prăsească; a plodi.2) fig. fam. (bani) A face să sporească la număr.	/<bulg. prasja se, sb. prasiti se

A SE PRĂSI	A SE PRĂȘ//Î pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	(despre ființe sau plante) A crește numeric în mod excesiv (prin înmulțire); a se înmulți exagerat.	/<bulg. prasja se, sb. prasiti se
PRĂSILĂ	PRĂȘÎ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Înmulțire dirijată a animalelor domestice de rasă.2) Pui de animal domestic obținut pe această cale. • De ~ a) de rasă ameliorată; b) destinat reproducției. [G.-D. prășilei]	/a (se) prăsi + suf. ~ilă
PRĂSITOR	PRĂȘIT//ÓR ~oăre (~óri,~oăre) (despre animale)		1) Care se prășește.2) Care este destinat pentru prăsire.	/a (se) prăsi + suf. ~tor
A PRĂȘI	A PRĂȘ//Î ~esc	<i>trans.</i>	(terenuri cultivate cu plante agricole) A supune unei operații de afânare și de înlăturare a buruienilor (cu sapa sau su prășitorul).	/<bulg. praša, sb. prašiti
PRĂȘITOARE	PRĂȘIT//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	Mașină agricolă pentru cultivat; cultivator. [G.-D. prășitorii]	/a prăși + suf. ~toare
PRĂȘITOR I	PRĂȘIT//ÓR I ~oăre (~óri,~oăre)		1) Care prășește. Plug ~.2) (despre culturi) Care se prășesc.	/a prăși + suf. ~tor
PRĂȘITOR II	PRĂȘIT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care prășește.2) Om tocmit la prășit.	/a prăși + suf. ~tor
PRĂȘITURĂ	PRĂȘITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) v. A PRĂȘI.2) Teren prășit.3) Buruieni adunate de pe un teren prășit.	/a prăși + suf. ~tură
PRĂȘTINĂ I	PRĂȘTÍN//Ă I ~i	<i>f.</i>	reg. Rachiu de tescovină sau de drojdie.	/<bulg. praština
PRĂȘTINĂ II	PRĂȘTÍN//Ă II ~e	<i>f.</i>	Prăjină care se pune pe vârful stogurilor sau pe acoperișurile de paie, de stuf, ca să nu fie împrăștiate de vânt.	/Orig. nec.
PRĂVAL	PRĂVÁL ~uri	<i>n.</i>	1) Depresiune naturală care unește două ape (două bălți, o baltă și un râu).2) Porțiune din cursul unui râu unde apa curge cu repeziciune.3) Porțiune de teren cu suprafața înclinată; pantă; povârniș; coastă.	/Din a prăvăli
PRĂVĂLATIC	PRĂVĂLÁTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>pop.</i>	1) Care este gata să se prăvale; care se răstoarnă.2) Care este situat în pantă; pieziș.	/a (se) prăvăli + suf. ~atic
A PRĂVALI	A PRĂVAL//Î ~esc	<i>trans.</i>	1) A face să se prăvălească.2) (obiecte sau ființe, aflate în poziție verticală) A culca la pământ; a doborî.	/<bulg. provalja se, sb. provaliti
A SE PRĂVĂLI	A SE PRĂVÁL//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A cădea de la înălțime.2) A-și pierde poziția verticală (răsturnându-se jos); a înceta de a mai sta drept; a cădea; a pica; a se răsturna.3) (despre ape) A curge cu repeziciune de pe un loc abrupt (formând o cascadă); a se prăbuși.	/<bulg. provalja se, sb. provaliti
PRĂVĂLIAȘ	PRĂVĂLIÁȘ ~i	<i>m.</i>	1) Negustor care ține o prăvălie; dughenar.2) Vânzător într-o prăvălie. [Sil. -li-aș]	/prăvălie + suf. ~aș
PRĂVĂLIE	PRĂVĂLÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Întreprindere comercială de desfacere a mărfurilor; magazin (mic); dughenă.2) Clădirea acestei întreprinderi comerciale. [G.-D. prăvăliei]	/<sl. privile
PRĂVĂLIȘ	PRĂVĂLÍȘ ~uri	<i>n. pop.</i>	Pantă abruptă a unui munte sau a unui deal; versant abrupt; repeziș; pripor.	/a (se) prăvăli + suf. ~iș
A PRĂZNUI	A PRĂZNU//Î ~iesc	<i>pop.</i>	1. trans. (evenimente religioase) A marca printr-o solemnitate; a sărbători; a serba.2. intrans. 1) A ține sărbătoare; a serba.2) A petrece bând și mâncând într-o companie; a chefui; a benchetui.	/<sl. prazdinovati

PRÂNZ	PRÂNZ ~uri	<i>n.</i>	1) Masă luată la amiază. • ~ul (cel) mic a) masă de dimineață; b) timpul când se ia această masă.2) Mâncare consumată la amiază.3) Timpul mesei de la amiază. • Înainte de ~ perioada de timp din prima jumătate a zilei; înainte de amiază; înainte de masă.	/<lat. prandium
A PRÂNZI	A PRÂNZ//Í ~esc	<i>intrans.</i>	A lua prânzul; a mânca la amiază; a dejuna.	/Din prânz
PRÂSLEA	PRÂSLEA	<i>m. art.</i>	1) Băiatul cel mai mic dintr-o familie; mezin.2) Copil mic; prichindel; puradel.	/cf. prâsnel
PRÂSNEL I	PRÂSNÉL I ~e	<i>n.</i>	1) Jucărie mică în formă de con cu vârf ascuțit, care, fiind răsucită bine și lăsată să cadă pe o suprafață plană, își continuă mișcarea de rotație, păstrându-și astfel echilibrul; titirez; sfârlează. • Iute ca ~ul sprinten.2) Capătul conic din partea de	/<sl. priseni
PRÂSNEL II	PRÂSNÉ//L II ~i	<i>m.</i>	Copil mic și sprinten.	/<sl. priseni
PRE	PRE	<i>prep.</i>	v. PE.	
PREA	PREA	<i>adv.</i>	Peste măsură (de mult, de tare etc.); extrem (de bine, de frumos etc.). • A fi ~ din cale-afară (sau ~ de tot) a fi ieșit cu totul din comun. Nici ~~, nici foarte-foarte nici bine, nici rău; potrivit; așa și așa. Se ~ poate s-ar putea; este posibil.	/<sl. pra
PREABATAJ	PREABATÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Totalitate a lucrărilor pregătitoare în vederea începerii abatajului.2) Galerie într-o mină care premerge abatajul propriu-zis. [Sil. pre-a-]	/pre- + abataj
PREACINSTIT	PREACINSTÍ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(în adresări către slujitorii bisericii) Care inspiră venerație; venerabil.	/prea + cinstit
PREACUCERNIC	PREACUCÉRNI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	(în adresări către slujitorii bisericii) Care este foarte cucernic; preacuvios.	/prea + cucernic
PREACURAT	PREACURÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>rel.</i>	Care este moralmente curat.	/prea + curat
PREACUVIOS	PREACUVI//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		(în adresări către slujitorii bisericii) Care este foarte cuvios; preacucernic. [Sil. -vi-os]	/prea + cuvios
PREADOLESCENT	PREADOLESCÉN//T ~tă (~ți, ~te)		1) și substantival (despre persoane) Care urmează să atingă vârsta adolescenței; aflat în ajun de adolescență.2) (despre vârstă) Care precedă adolescența; anterior adolescenței. [Sil. pre-a-]	/pre- + adolescent
PREADOLESCENȚĂ	PREADOLESCÉNTĂ	<i>f.</i>	Perioadă de trecere de la copilărie la adolescență. [Sil. pre-a-]	/pre- + adolescență
PREAONALT	PREAÎNÁL//T ~tă (~ți, ~te)	<i>bis.</i>	Care ține de Dumnezeu; dumnezeiesc.	/prea + înalt
PREAONȚELEPT	PREAÎNȚELÉP//T preaînțeleáp ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv al inv.</i>	Care vedește multă înțelepciune; deosebit de înțelept.	/prea + înțelept
PREAJMĂ	PREÁJM//Ă	<i>f.</i>	Loc în apropiere; împrejurime; vecinătate. • Din (sau de prin) ~ (sau ~a) a) de lângă; din apropiere; b) din ajun sau dintr-un timp apropiat. În ~a în jurul; în apropierea.	/cf. sl. prazdinja

PREALABIL	PREALÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care se realizează înainte; care precedă. • În ~ dinainte. [Sil. pre-a-]	/<fr. préalable
PREALUMINAT	PREALUMINÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(în adresări către suverani) Care este foarte luminat la minte; cu multă înțelepciune.	/prea + luminat
A PREAMĂRI	A PREAMĂR//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	A prezenta ca având proprietăți deosebite; a ridica în slăvi (pe nedrept); a proslăvi.	/prea + a mări
PREAMĂRIT	PREAMĂRÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A PREAMĂRI.3) și substantival (în adresări către suverani sau către slujitori ai bisericii).3) Care este foarte luminat la minte; cu multă înțelepciune; prealuminat.	/prea + a mări
A PREAMBALA	A PREAMBAL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(mărfuri) A ambala înainte de a pune în vânzare. [Sil. pre-am-]	/prea + a ambala
PREAMBUL	PREAMBÚL ~uri	<i>n.</i>	1) Parte introductivă a unui discurs, a unei lucrări sau a unui document.2) fig. Moment care precedă o acțiune. [Sil. pre-am-]	/<fr. préambule
PREAMBULAR	PREAMBULÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de preambul; propriu unui preambul. [Sil. pre-am-]	/<fr. préambulaire
PREANEVINOVATĂ	PREANEVINOVÁTÁ	<i>adj. invar.</i>	bis. (și substantival despre Fecioara Maria) Care este cinstită și neprihănită.	/prea + nevinovată
PREAPLECAT	PREAPLECÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>înv.</i>	(în formulele de politețe din finalul unor scrisori) Care manifestă multă smerenie.	/prea + aplecat
PREAPLIN	PREAPLÍN ~uri	<i>n.</i>	1) Ceea ce este prea mult.2) Dispozitiv al unei instalații hidrotehnice prin care se varsă lichidul ce depășește o anumită limită.	/prea + plin
PREAPUTERNIC	PREAPUTÉRNI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>înv.</i>	(în adresări către suverani) Care este foarte puternic; atotputernic.	/prea + puternic
PREASFÂNT	PREASFÂN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(în adresări către slujitorii bisericii) Care a primit harul divin.	/prea + sfânt
PREASFINȚIE	PREASFINȚÍ//E ~i	<i>f.</i>	(la forma articulată, urmat de un adjectiv posesiv la pers. II sau III constituie o formă de adresare respectuoasă către arhieriei) Înaltă sfinție. [G.-D. preasfinției]	/prea + sfinție
A PREASLĂVI	A PREASLĂV//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	înv. v. A PROSLĂVI.	/prea + a slăvi
PREAVIZ	PREAVÍZ ~e	<i>n.</i>	Aviz prealabil prin care o persoană este anunțată despre concedierea ei după expirarea unui anumit termen. [Sil. pre-a-]	/<fr. préavis
PRECALCULAT	PRECALCULÁ//T ~tă (~ți, ~te)		Care este calculat dinainte; chibzuit în prealabil.	/pre- + calculat
PRECAMBRIAN I	PRECAMBRIÁN I	<i>n.</i>	1) Eră geologică care precedă perioada cambriană a paleozoicului.2) Formație a scoarței Pământului apărută în această eră. [Sil. -bri-an]	/<fr. précambrien
PRECAMBRIAN II	PRECAMBRI//ÁN II ~ână (~eni, ~éne)		Care a precedat perioada cambriană a paleozoicului; anterior acestei perioade. [Sil. -bri-an]	/<fr. précambrien
PRECAPITALIST	PRECAPITALÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)		Care precedă capitalismul; anterior capitalismului. Epocă ~stă.	/pre- + capitalist

PRECAR	PRECÁR ~ă (~i, ~e)	<i>livr.</i>	1) (despre stări de lucruri, situații etc.) Care depinde de anumite condiții nesigure; lipsit de siguranță. Sănătate ~ă.2) (despre construcții) Care este lipsit de trăinicie; șubred.3) fig. Care vădește lipsă de valoare.	/<fr. précaire, lat. precarius
PRECARITATE	PRECARITÁTE	<i>f. livr.</i>	Caracter precar.	/<fr. précarité
PRECAUT	PRECÁU//T ~tă (~ți, ~te)		Care prevede eventualele consecințe (orientându-se bine în mediul înconjurător); care acționează luând toate măsurile de prevedere; prevăzător; prudent; circumspect. [G.-D. -ca-ut]	/<lat. praecautus
PRECAUȚIE	PRECAÚȚI//E ~i	<i>f.</i>	Caracter precaut; prudență; circumspecție. [G.-D. precauției; Sil. -ți-e]	/<fr. précaution, lat. precautio, ~onis
PRECĂDERE	PRECĂDÉRE	<i>f.</i>	fam. Întâietate a unui obiect, a unei ființe sau situații în raport cu altele (când există posibilitatea de a alege); preferință. • Cu ~ mai ales; îndeosebi.	/pre- + cădere
A PRECEDA	A PRECEDÁ precéd	<i>tranz.</i>	(proces, lucruri etc.) A anticipa într-o succesiune (în timp sau/și în spațiu).	/<fr. précéder
PRECEDENT I	PRECEDÉN//T I ~tă (~ți, ~te)		Care precedă; premergător; anterior.	/<fr. précédent
PRECEDENT II	PRECEDÉNT II ~e	<i>n.</i>	Fapt anterior care permite a înțelege un alt fapt. • Fără ~ cum n-a mai fost; nemaivăzut; nemaipomenit.	/<fr. précédent
PRECEDENȚĂ	PRECEDÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Fapt precedent. • Caz de ~ caz precedent care poate servi ca referință pentru cazuri similare.	/<fr. précédence, it. precedenza
PRECEPT	PRECÉPT ~e	<i>n.</i>	1) Formulă care exprimă o modalitate de comportare; principiu călăuzitor; linie de conduită; regulă.2) Propunere argumentată; sfat; recomandare.	/<fr. précepte, lat. praeceptum
PRECEPTOR	PRECEPTÓR ~i	<i>m. înv.</i>	Persoană angajată pentru educarea și instruirea unui copil într-o familie.	/<fr. précepteur, lat. praeceptor
PRECESIE	PRECÉSI//E ~i	<i>f.</i>	1) fiz. Mișcare a unui corp solid (giroscop, titirez) în timpul căreia axa lui de rotație descrie un con cu vârful într-un punct fix.2) astr. Mișcare lentă a punctelor de echinocțiu ale Pământului în sens retrograd pe ecliptică.	/<fr. précession
A PRECIPITA	A PRECIPITÁ precípit	<i>tranz.</i>	1) A face să se precipite; a grăbi; a zori; a accelera; a pripi; a urgenta.2) A înfăptui cu prea multă grabă. ~ afacerile.	/<fr. précipiter, lat. praecipitare
A SE PRECIPITA	A SE PRECIPITÁ mă precípit	<i>intrans.</i>	1) (despre persoane) A acționa cu prea multă grabă; a se repezi.2) (despre evenimente, acțiuni etc.) A se desfășura într-un ritm mai rapid (uneori nejustificat).3) (despre particulele unor substanțe solide) A se separa dintr-o soluție, așezându-se la fund	/<fr. précipiter, lat. praecipitare
PRECIPITANT	PRECIPITÁN//T ~ți	<i>m. chim.</i>	Substanță care, fiind adăugată la o soluție, provoacă precipitarea totală sau parțială a componentelor ei.	/<fr. précipitant
PRECIPITARE	PRECIPIT//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A PRECIPITA și A SE PRECIPITA.2) fig. Grabă mare; iuțeală.	/v. a (se) precipita
PRECIPITAT	PRECIPITÁT ~e	<i>n. chim.</i>	Substanță care se separă dintr-o soluție, așezându-se la fund, în urma tratării speciale a acesteia (evaporare, răcire etc.).	/<fr. précipité

PRECIPITAȚIE	PRECIPITĂȚI//E ~i	<i>f. chim.</i>	v. A SE PRECIPITA. • ~i atmosferice produse ale condensării vaporilor de apă din atmosferă (sub formă de ploaie, grindină, ninsoare, brumă etc.) care cad pe suprafața pământului.	/<fr. précipitation, lat. praecipitatio, ~onis
PRECIPUT	PRECIPÚT ~uri	<i>n.</i>	Drept acordat unei persoane de a lua o anumită parte dintr-un bun înainte de partaj.	/<fr. préciput
PRECIS	PRECÍ//S ~să (~și, ~se)	<i>și adverbial</i>	1) (despre gânduri, idei, enunțuri) Care este lipsit de confuzii; cu claritate. A se exprima ~.2) Care corespunde întru totul adevărului; în totală conformitate cu realitatea; exact; anume. Date ~se. A aborda ~ o problemă.3) (despre instrumente de măsurat	/<fr. précis, lat. praecisus
A PRECIZA	A PRECIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A stabili cu precizie, cu exactitate; a indica în mod precis; a defini; a delimita; a determina.	/<fr. préciser, it. precisare
PRECIZARE	PRECIZ//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A PRECIZA.2) Ceea ce este precizat.	/v. a preciza
PRECIZIE	PRECÍZI//E ~i	<i>f.</i>	Caracter precis. • De (mare) ~ care lucrează cu (mare) exactitate. [G.-D. preciziei; Sil. -zi-e]	/<fr. précision, lat. praecisio, ~onis
PRECLASIC	PRECLÁSI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de preclasicism; propriu preclasicismului.	/<fr. préclassique
PRECLASICISM	PRECLASICÍSM	<i>n.</i>	Perioadă anterioară clasicismului.	/preclasic + suf. ~ism
PRECOCE	PRECÓC//E ~ (~i, ~)		(despre ființe sau despre plante) Care se caracterizează printr-o dezvoltare accelerată. Copil ~. Grâu ~.	/<fr. précoce, lat. praecox, ~cis
PRECOCITATE	PRECOCITÁTE	<i>f.</i>	Caracter prococ.	/<fr. précocité
PRECOMANDĂ	PRECOM//ÂNDĂ ~énzi	<i>f.</i>	Comandă făcută pentru o marfă înainte de a fi fabricată sau pusă în vânzare.	/pre- + comandă
PRECOMPRIMARE	PRECOMPRIM//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	Operație prin care blocurile de beton înainte de a fi folosite în construcție sunt supuse unor probe de rezistență.	/pre- + comprimare
PRECONCEPUT	PRECONCEPÚ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre idei, păreri etc.) Care este adoptat fără o cercetare sau o analiză prealabilă.	/pre- + conceput
A PRECONIZA	A PRECONIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (idei, teze, doctrine etc.) A aduce la cunoștință publică; a pune în circulație; a emite; a înainta.2) fig. A recomanda în mod insistent.	/<fr. préconiser
PRECUM	PRECÚM conj.		1) (exprimă un raport modal sau comparativ) Tot așa cum; după cum; așa cum; cum. Precum vezi așa e situația.2) (exprimă un raport de diferență, de conformitate) Cum; după cum.3) (exprimă un raport copulativ de integrare) Cât și; cum și.4)(exprimă un rapor	/pre + cum
A PRECUMPĂNI	A PRECUMPÂN//Í ~esc		1. intranz. A ocupa o poziție dominantă (prin cantitate, forță, greutate, importanță etc.); a se impune prin superioritate (numerică, valorică, potențială etc.); a prevala; a predomina; a prepondera.2. tranz. 1) A întrece prin forță sau importanță.2) A ad	/pre- + a cumpăni
PRECUMPĂNITOR	PRECUMPĂNIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care precumpănește; predominant; preponderent.	/a precumpăni + suf. ~tor

PRECUPET	PRECUP//ÉT ~eătă (~ėti, ~éte)	<i>m. și f.</i>	Persoană care cumpără de la țărani diferite produse agricole și le revinde apoi mai scump în piață sau pe străzi.	/<bulg. prekupeť
A PRECUPETI	A PRECUPET//Î ~esc		1. tranz. 1) (zarzavaturi, produse alimentare, păsări etc.) A cumpăra (de la unii) și a revinde (altora) mai scump.2) fig. (viața, sănătatea, eforturi etc.) A nu cruța, dăruindu-se cu generozitate pentru ceva sau pentru cineva.2. intranz. A practica ocupa	/Din precupeť
A PRECURMA	A PRECURMÁ	<i>tranz.</i>	înv. v. A CURMA.	/pre- + a curma
A SE PRECURMA	A SE PRECURMÁ mă precúrm	<i>intranz.</i>	înv. v. A SE CURMA.	/pre- + a curma
PRECURSOR	PRECURS//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care, prin activitatea sa, creează condițiile necesare pentru dezvoltarea ulterioară a unei activități mai ample; înaintaș.	/<fr. précurseur
PRECUVÂNTARE	PRECUVÂNT//ÁRE ~ări	<i>f. inv.</i>	Comentariu plasat la începutul unei cărți; cuvânt înainte; cuvânt introductiv; predoslovie; prefață; prolog.	/pre- + cuvântare
A PEDA	A PEDÁ predáu	<i>tranz.</i>	1) (obiecte) A da în mână; a remite.2) (persoane) A da în puterea cuiva.3) (lecții, materii de studiu) A expune oral în fața auditoriului (într-o instituție de învățământ) cu scop instructiv; a explica.	/<sl. prađati
A SE PEDA	A SE PEDÁ mă	<i>intranz.</i>	A se lăsa învins.	/<sl. prađati
PREDECEDAT	PREDECEDÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>jur.</i>	Care a decedat înainte de ...	/pre- + decedat
PREDECESOR	PREDECES//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care a precedat într-un domeniu de activitate, într-o funcție; premergător; antecesor.2) mai ales la pl. Persoană care a precedat generația actuală; strămoș.	/<fr. prédecesseur
A PREDESTINA	A PREDESTIN//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(în superstiții și în creația folclorică) A hotărî dinainte, prestabilind mersul lucrurilor; a sorti; a soroci; a ursi; a hărăzi; a meni.	/<fr. prédestiner, lat. praedestinare
PREDESTINARE	PREDESTIN//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A PREDESTINA.2) Putere supranaturală despre care se crede că determină dinainte desfășurarea evenimentelor; soartă; destin; ursită.3) Concepție filozofică conform căreia soarta omului este hotărâtă dinainte de o forță supranaturală.	/v. a predestina
A PREDETERMINA	A PREDETERMINÁ predetérmin	<i>tranz.</i>	(desfășurarea evenimentelor, viitorul, soarta etc.) A determina dinainte.	/<fr. prédéterminer
PREDETERMINANT	PREDETERMINÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care predetermină. Motiv ~.	/<fr. prédéterminant
A PREDICA	A PREDICÁ prédic		1. intranz. rel. A rosti o predică; a propovădui. • ~ în deșert (sau în pustiu) a vorbi în zadar.2. tranz. fig. (idei, concepții, învățături etc.) A propaga cu insistență.	/<lat. praedicare
PREDICAT	PREDICÁT ~e	<i>n.</i>	1) gram. Parte principală a propoziției care atribuie subiectului o acțiune, o stare sau o însușire.2) log. Termen al unei judecăți care afirmă sau neagă ceva despre subiectul acesteia.	/<fr. prédicat, lat. praedicatum
PREDICATIV	PREDICATÍV ~ă (~i, ~e)	<i>gram.</i>	Care joacă rol de predicat sau de parte a acestuia. Nume ~. Propoziție ~ă.	/<fr. prédicatif

PREDICATIVITATE	PREDICATIVITÁTE	<i>f.</i>	lingv. Caracter predicativ.	/pedicativ + suf. ~itate
PREDICATOR	PREDICÁTOR ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care predică; propovăduitor.2) Conducător al unei comunități baptiste.	/<fr. prédicateur
PREDICAȚIE	PREDICÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Atribuire a unei însușiri subiectului unui enunț.2) Raport între un obiect și o însușire a acestuia.	/<lat. praedicatio, ~onis, fr. prédication
PREDICĂ	PRÉDI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Cuvântare rostită de un slujitor al cultului în biserică, la sfârșitul liturghiei, care conține îndrumări morale.2) fig. Expunere cu conținut moralizator. [G.-D. predicii]	/v. a predica
PREDILECT	PREDILÉC//T ~tă (~ti, ~te)	<i>livr.</i>	Care produce o plăcere deosebită; cu proprietatea de preferință deosebită; favorit.	/<it. predilletto
PREDILECȚIE	PREDILÉCȚI//E ~i	<i>f.</i>	Preferință deosebită.	/<fr. prédilection
PREDISPOZIȚIE	PREDISPOZÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Dispoziție naturală; atracție înăscută spre o anumită activitate; înclinație; vocație.2) Stare de sensibilitate a organismului care permite să contracteze anumite boli.	/<fr. prédisposition
A PREDISPUNE	A PREDISPÚNE predispún	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A face să aibă o anumită stare de spirit sau dispoziție; a dispune din timp. ~ la o muncă creatoare.2) (organisme vegetale sau animale) A face receptiv (față de anumite boli).	/<fr. prédisposer
PREDISPUS	PREDISPÚ//S ~să (~și, ~se)		1) v. A PREDISPUNE.2) (despre persoane) Care are înclinații înăscute spre ceva.	/v. a predispuce
A PREDOMINA	A PREDOMINÁ predómin	<i>intrans.</i>	A ocupa o poziție dominantă (prin cantitate, forță, valoare, greutate, importanță etc.); a se impune prin superioritate (numerică, valorică, potențială etc.); a precumpăni; a prepondera; a prevala.	/<fr. prédominer
PREDOMINANT	PREDOMINÁN//T ~tă (~ti, ~te)		Care predomină; precumpănitor; preponderent. Tendință ~tă.	/<fr. prédominant
PREDOMINANȚĂ	PREDOMINÁNT//Ă	<i>f.</i>	rar. Caracter predominant.	/<fr. prédominance
PREDOSLOVIE	PREDOSLOVÍ//E ~i	<i>f. înv.</i>	Comentariu plasat la începutul unei cărți; cuvânt înainte; cuvânt introductiv; prefață; precuvântare; prolog. [G.-D. predosloviei]	/<sl. praðuslovije
PREDUCEA	PREDUC//EÁ ~éle	<i>f.</i>	reg. Instrument de metal, ascuțit la vârf, cu care se fac găuri la curele sau în urechile vitelor (drept semn); potricală.	/cf. bulg. praðuptja
PREECHIPĂ	PREECHÍP//Ă ~e	<i>f.</i>	Echipă din care se selectează jucătorii pentru un meci oficial (important). [Sil. pre-e-]	/pre- + echipă
PREELECTORAL	PREELECTORÁL ~ă (~i, ~e)		Care are loc înainte de alegeri; de până la alegeri. Perioadă ~ă. [Sil. pre-e-]	/pre- + electoral
PREEMINENT	PREEMINÉN//T ~tă (~ti, ~te)		Care este superior tuturor celor eminenți; cu superioritate absolută asupra altora. Student ~. [Sil. pre-e-]	/<fr. prééminent
PREEMINENȚĂ	PREEMINÉNT//Ă ~e	<i>f.</i>	Caracter preeminent. [Sil. pre-e-]	/<fr. prééminence
A PREEXISTA	A PREEXISTÁ pers. 3 preexistă	<i>intrans.</i>	A exista de mai înainte. [Sil. pre-e-]	/<fr. prééxister

PREEXISTENT	PREEXISTĚN//T ~tă (~ti, ~te)		Care preexistă; existent de mai înainte. [Sil. pre-e-]	/<fr. préexistant
PREEXISTENȚĂ	PREEXISTĚNȚĂ	<i>f.</i>	Existență anterioară. [Sil. pre-e-]	/<fr. préexistence
A PREFABRICA	A PREFABRICĂ prefăbrić	<i>tranz.</i>	(piese sau elemente de construcție) A fabrica în prealabil nefinisând (în vederea montării și asamblării ulterioare pe șantier).	/pre- + a fabrica
PREFABRICAT I	PREFABRICĂT I ~e	<i>n.</i>	1) Produs industrial aflat într-o fază intermediară de prelucrare.2) Element de construcție fabricat în prealabil într-o întreprindere pentru a fi montat și asamblat cu alte elemente pe șantier.	/<fr. préfabrique
PREFABRICAT II	PREFABRICĂ//T II ~tă (~ti, ~te)		Care servește la fabricarea unui produs industrial finit.	/<fr. préfabrique
A PREFACE	A PREFÁĆE prefác	<i>tranz.</i>	A face să se prefacă; a schimba; a modifica; a preschimba; a transforma.	/pre- + a face
A SE PREFACE	A SE PREFÁĆE mă prefác	<i>intrans.</i>	1) A căpăta o altă formă sau un alt conținut; a suferi modificări; a se schimba; a se preschimba; a se modifica; a se transforma.2) A crea impresie falsă (pentru a induce în eroare); a simula.	/pre- + a face
A PREFAȚA	A PREFAȚ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(cărți, lucrări) 1) A înzestra cu o prefață.2) A prezenta printr-o prefață.	/<fr. préfacer
PREFAȚATOR	PREFAȚATÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană care scrie prefața unei cărți.	/a prefața + suf. ~tor
PREFAȚĂ	PREF//ÁȚĂ ~éte	<i>f.</i>	Comentariu plasat la începutul unei cărți; cuvânt înainte; cuvânt introductiv; prolog.	/<fr. préface, lat. prefatio
PREFĂCĂTOR	PREFĂCĂT//ÓR ~oăre (~óri,~oăre) rar		1) Care preface, îndeplinește.2) Care denotă lipsă de sinceritate, fățarnic.	/a (se) preface + suf. ~tor
PREFĂCĂTORIE	PREFĂCĂTORI//E ~i	<i>f.</i>	1) Lipsă de sinceritate; fățarnicie; ipocrizie; duplicitate.2) Stare a celui care se preface.3) Comportare de om prefăcut.	/prefăcător + suf. ~ie
PREFECT	PREFĚĆ//T ~ti	<i>m.</i>	1) (în Roma antică) Demnitar care stătea în fruntea unei prefecturi.2) (în organizarea administrativ-teritorială bazată pe județe) Conducător al unei prefecturi.	/<lat. praefectus
PREFECTORAL	PREFECTORÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de prefect sau de prefectură; propriu pentru prefect sau prefectură.	/<fr. préfectoral
PREFECTURĂ	PREFECTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) (la romani) Oraș sau municipiu lipsit de dreptul de a-și alege magistrații, condus de un prefect.2) Instituție de administrare a unui județ în frunte cu un prefect.3) Funcție de prefect.4) Durata de exercitare a acestei funcții.5) Clădire unde se află	/<lat. praefectura, fr. préfecture
A PREFERA	A PREFERÁ prefér	<i>tranz.</i>	(despre persoane) A considera ca fiind mai acceptabil (în raport cu altceva sau cu altcineva); a alege.	/<fr. préférer
PREFERABIL	PREFERÁBIL ~ă		Care poate fi preferat; considerat mai bun.	/<fr. préférable
PREFERANS	PREFERÁNS ~uri	<i>n.</i>	Joc de cărți în trei sau patru persoane, desfășurat în mai multe tururi, în fiecare din ele urmând să se ia sau să nu se ia anumite cărți.	/<rus. preferans, fr. préférence
PREFERAT	PREFERÁ//T ~tă (~ti, ~te)	<i>m. și f.</i>	Ființă pe care cineva o preferă.	/v. a prefera
PEFERENȚIAL	PEFERENȚIÁL ~ă		Care se acordă cu preferință; de favoare. [Sil. -ți-al]	/<fr. préférentiel

PREFERINȚĂ	PREFERINȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Întâietate acordată unei ființe, unui lucru sau unei situații în raport cu altele; precădere.	/<fr. préférence
PREFEUDAL	PREFEUDÁL ~ă (~i, ~e)		Care precedă feudalismul; anterior feudalismului. Epocă ~ă. [Sil. -fe-u]	/pre- + feudal
A PREFIGURA	A PREFIGUR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (obiecte inexistente) A prezenta schematic din închipuire (ca ceva realizabil în viitor).2) (lucruri, fenomene, acțiuni viitoare) A prezenta cu mult înainte în linii mari, prin cele mai importante trăsături. Manifestările în masă au ~at trezirea conști	/<fr. préfigurer
A PREFIRA	A PREFIRÁ prefír	<i>tranz.</i>	1) A face să se prefire.2) A lăsa să treacă printre degete.3) (cărți, reviste, dosare etc.) A trece cu privirea întorcând repede foile (și citind superficial); a răsfoi; a frunzări; a foileta.	/pre- + fir
A SE PREFIRA	A SE PREFIRÁ mă prefír	<i>intrans.</i>	1) A se perinda prin fața ochilor sau prin minte.2) (despre apă, lumină etc.) A se strecura pe undeva puțin câte puțin.3) v. A SE RĂSFIRA.	/pre- + fir
PREFIX	PREFÍX ~e	<i>n.</i>	1) gram. Afix care se atașează înaintea radicalului sau a temei pentru a forma un derivat.2) (în telefonia automată) Indicativ de apel interurban al unei localități sau al unei țării.	/<fr. préfixe, lat. praefixus
A PREFIXA	A PREFIX//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(cuvinte) A înzestra cu prefix (pentru a forma un derivat).	/<fr. préfixer
PREFIXAL	PREFIXÁL ~ă (~i, ~e)	<i>lingv.</i>	1) (despre elementele lexicale derivate) Care este format cu ajutorul unui prefix.2) (despre elementele derivate) Care are caracter de prefix.	/prefix + suf. ~al
PREFIXOID	PREFIXOÍD ~e	<i>n.</i>	lingv. Cuvânt sau element de compunere utilizat ca prefix la formarea termenilor științifici și tehnici; pseudoprefix.	/Din prefix
PREFLORAȚIE	PREFLORÁȚI//E ~i	<i>f. bot.</i>	Mod de așezare a componentelor unei flori în mugure.	/<fr. préfloraison
PREFOLIAȚIE	PREFOLIÁȚI//E ~i	<i>f. bot.</i>	Mod de așezare a frunzelor în mugure. [Sil. -li-a-]	/<fr. préfoliation
PREFORMISM	PREFORMÍSM	<i>n.</i>	(în opoziție cu transformism) (în sec. XVIII) Teorie biologică conform căreia organismele vii se constituie complet încă în embrion.	/<germ. Präformismus
A PREGĂTI	A PREGĂT//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) A face să fie gata; a găti; a prepara. • ~ terenul a crea condiții prielnice.2) A face să capete cunoștințe și/sau deprinderi într-un domeniu oarecare; a prepara; a instrui; a învăța. ~ cadre în domeniul pedagogiei.3) (persoane) A preveni în privința u	/pre- + a găti
A SE PREGĂTI	A SE PREGĂT//Í mă	<i>intrans.</i>	A fi pe punctul de a ...	/pre- + a găti
PREGĂTIRE	PREGÁTÍR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A PREGĂTI.2) Ansamblu de cunoștințe (într-un domeniu) de care dispune cineva. • A avea ~ a fi bine instruit.	/v. a (se) pregăti
PREGĂTITOR	PREGÁTIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care pregătește ceva.2) Care servește la pregătire. Lecție ~oare.	/a(se) pregăti + suf. ~tor
PREGET	PRÉGET ~e	<i>n.</i>	Lipsă de activitate; inactivitate. • Fără de ~ a) fără întrerupere; continuu; b) fără șovăire; fără ezitare.	/v. a pregeta
A PREGETA	A PREGETÁ préget	<i>intrans.</i>	A nu se putea hotărî; a sta în cumpănă; a șovăi; a ezita.	/< lat. prigitare
PREGNANT	PREGNÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care se impune prin caracterul său evident. Calitate ~tă.	/<germ. prāgnant, fr. prégnant

PREGNANȚĂ	PREGNÁNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Caracter pregnant.	/<germ. Pränanz, fr. <i>prégnance</i>
PREHENSIL	PREHENSÍL ~ă (~i,		Care servește pentru a apuca. Coada maimuței este ~ă.	/<fr. <i>préhensile</i>
PREINFARCT	PREINFÁRCT ~e	<i>n.</i>	Stare patologică manifestată prin insuficiență coronariană care precedă infarctul miocardic.	/<germ. <i>Präinfarkt</i>
PREISTORIC	PREISTÓRI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de preistorie; propriu preistoriei. Animal ~.2) fig. Care este foarte vechi; ieșit din uz; demodat; desuet; perimat. Vehicul ~.	/<fr. <i>préhistorique</i>
PREISTORIE	PREISTÓRI//E ~i	<i>f.</i>	Epocă în istoria umanității de la apariția omului și până la apariția primelor izvoare scrise. [G.-D. preistoriei]	/<fr. <i>préhistoire</i>
A PREONCĂLZI	A PREÎNCĂLZ//Î ~esc	<i>tranz.</i>	(materiale) A încălzi în prealabil (în vederea efectuării unor operații tehnologice).	/pre- + a încălzi
A PREONTÂMPINA	A PREÎNTÂMPINĂ preîntâmpin	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A face dinainte atent asupra consecințelor posibile ale unei acțiuni; a preveni; a atenționa; a avertiza; a viza.2) (fenomene, acțiuni etc.) A face să nu se producă, recurgând la măsuri de precauție; a preveni.	/pre- + a întâmpina
PREJOS	PREJÓS	<i>adv.</i>	: Mai ~ inferior.	/pre- + jos
A PREJUDECA	A PREJUDECĂ<pre>prejúdec</pre>	<i>tranz.</i>	înv. (stări de lucruri, situații etc.) A aprecia fără o cercetare prealabilă; a determina în mod preconceput.	/pre- + a judeca
PREJUDECATĂ	PREJUDEC//ÁTĂ ~ăți	<i>f.</i>	Opinie preconcepută, de cele mai multe ori eronată și defavorabilă, impusă de mediu sau de educație.	/pre- + judecată
A PREJUDICIA	A PREJUDICI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane) A face să suporte un prejudiciu.	/<fr. <i>préjudicier</i>
PREJUDICIABIL	PREJUDICIÁBIL ~ă (~i, ~e)	<i>livr.</i>	Care poate aduce prejudicii; nuzibil. [Sil. -ci-a-]	/<fr. <i>préjudiciable</i>
PREJUDICIU	PREJUDÍCI//U ~i	<i>n.</i>	1) Pierdere materială sau morală provocată cuiva; daună; pagubă.2) înv. v. PREJUDECATĂ.	/<fr. <i>préjudice</i> , lat. <i>praejudicium</i>
PRELARG	PRELÁRG ~uri	<i>n.</i>	rar Spațiu nemărginit.	/pre- + larg
PRELAT	PRELÁ//T ~ți	<i>m.</i>	(în biserica catolică și protestantă) Preot de rang superior.	/<fr. <i>prélat</i> , lat. <i>praelatus</i>
PRELATĂ	PRELÁT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Țesătură impermeabilă, deasă și rezistentă, folosită ca acoperământ pliant temporar (la vehicule, la materiale depozitate aflate în aer liber etc.); foaie de cort.2) la pl. Varietăți ale unei astfel de țesături.	/<fr. <i>prélart</i>
PRELEGERE	PRELÉGER//E ~i	<i>f.</i>	1) Lecție făcând parte dintr-un curs universitar. Ciclu (sau curs) de2) Conferință publică.	/cf. lat. <i>praelegere</i>
A PRELEVA	A PRELEVÁ<pre>prelév</pre>	<i>tranz.</i>	(o anumită parte) A lua (cu anticipație) dintr-un ansamblu, dintr-o cantitate totală. ~ o sumă.	/<fr. <i>prélever</i>
A PRELIMINA	A PRELIMIN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	rar (acțiuni, manifestări etc.) A stabili preliminar; a fixa cu anticipație.	/Din preliminar
PRELIMINAR	PRELIMINÁR ~ă (~i,	<i>și</i>	Care precedă și pregătește ceva (important). Condiții ~e.	/<fr. <i>préliminaire</i>
PRELIMINARII	PRELIMINÁRII	<i>f.</i>	pl. Ansamblu de operații preliminare; preparative.	/<fr. <i>préliminaire</i>

A SE PRELINGE	A SE PRELÎNGE mă preling	<i>intrans.</i>	1) (despre lichide) A curge încet și în cantități mici de-a lungul sau pe marginile unui obiect.2) (despre lumini, arome etc.) A pătrunde puțin câte puțin.3) fig. (despre ființe) A trece pe neobservate.	/pre- + a linge
PRELINGERE	PRELÎNGER//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A SE PRELINGE.2) Dără lăsată de un lichid prelins.	/v. a (se) prelinge
PRELINS	PRELÎN//S ~să (~și, ~se)		1) v. A SE PRELINGE.2) (mai ales despre păr) Care este neondulat; neted; lins.	/v. a (se) prelinge
A PRELUA	A PRELUĂ preiaú	<i>tranz.</i>	(răspunderi, funcții, sarcini etc.) A lua în grijă; a lua asupra sa; a-și asuma.	/pre- + a lua
A PRELUCRA	A PRELUCR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (materii prime, materiale) A aduce în stare finită; a transforma într-un fabricat (prin modificarea formei, a dimensiunilor, a aspectului etc.).2) (texte, motive muzicale etc.) A supune unor modificări de formă sau/si de conținut, păstrând esențialul o	/pre- + a lucra
PRELUCRABIL	PRELUCRĂBIL ~ă (~i, ~e)		(despre materiale) Care poate fi prelucrat; care se pretează la prelucrare.	/a prelucra + suf. ~bil
PRELUCRĂTOR	PRELUCRĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care prelucrează. Întreprindere ~oare de petrol.	/a prelucra + suf. ~tor
A PRELUDA	A PRELUD//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	livr. 1) (despre muzicanți, cântăreți) A interpreta drept pregătire începutul unei piese muzicale, încercându-și vocea sau instrumentul.2) fig. A anticipa printr-o acțiune preliminară.	/<fr. préluder, lat. praeludere
PRELUDIU	PRELÚDI//U ~i	<i>n.</i>	1) Succesiune de note cântate de un interpret pentru a lua tonalitatea necesară.2) Parte introductivă a unei compoziții muzicale.3) Piesă instrumentală independentă de formă liberă și de proporții mici.4) fig. Acțiune care precedă altă acțiune, anunțând î	/<fr. prélude, it. preludio, germ. Präludium
PRELUNG	PRELÚN//G ~gă (~gi, ~ge)		1) Care este alungit; lunguieț.2) Care ține mult timp; de lungă durată.	/<lat. pralongus
A PRELUNGI	A PRELUNG//Î ~ésc	<i>tranz.</i>	1) A face să se prelungească.2) (termene, scadențe) A face să dureze mai mult; a lungi.	/Din prelung
A SE PRELUNGI	A SE PRELUNG//Î pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	1) A se lungi în continuare (în spațiu); a se întinde mai departe.2) A-și urma cursul fără a se întrerupe; a se desfășura mai departe (în timp); a continua; a ține; a dura.	/Din prelung
PRELUNGIRE	PRELUNGÍR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A PRELUNGI și A SE PRELUNGI.2) Parte adăugată (în spațiu și timp) a ceva. ~ea adunării. ~ea unei păduri.3) Perioadă de timp acordată pentru îndeplinirea unui act peste un anumit termen inițial stabilit.	/v. a (se) prelungi
PRELUNGITOR	PRELUNGIT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Obiect care servește la prelungirea altor obiecte (șnur electric, țevă, tub etc.).	/a prelungi + suf. ~tor
PREMATUR	PREMATÚR ~ă (~i, ~e)		1) și adverbial Care are loc (cu mult) înainte de vreme; care se manifestă (prea) devreme. Moarte ~ă. A muri ~.3) și substantival (despre copii) Care este născut înainte de termen.	/<lat. praematurus
A PREMEDITA	A PREMEDIT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(acțiuni reprobabile) A pune la cale dinainte, cu bună știință.	/<fr. préméditer, lat. praemeditari

PREMEDITARE	PREMEDIT//ĂRE	<i>f.</i>	v. A PREMEDITA. • Cu ~ în mod premeditat.	/v. a premedita
PREMERGĂTOR I	PREMERGĂT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care premerge; precedent; anterior; antecedent.	/pre- + mergător
PREMERGĂTOR II	PREMERGĂT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care a precedat într-un domeniu de activitate, într-o funcție; predecesor; antecesor.	/pre- + mergător
A PREMERGE	A PREMÉRGE	<i>intrans.</i>	A exista sau a avea loc înainte; a preceda în timp.	/pre- + a merge
A PREMIA	A PREMI//Ă ~éz	<i>trans.</i>	A distinge cu un premiu. [Sil. -mi-a]	/<lat. praemiare, it. premiare
PREMIAL	PREMIÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de premii; propriu premiilor. Fond ~. [Sil. -mi-al]	/premiu + suf. ~al
PREMIANT	PREMIÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană distinsă cu un premiu.2) Elev care a primit un premiu pentru succese la învățătură. [Sil. -mi-ant]	/a premia + suf. ~ant
PREMIER	PREMIÉR ~i	<i>m.</i>	Șef al guvernului unui stat; prim-ministru. [Sil. -mi-er]	/<fr. premier
PREMIERĂ	PREMIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Prima reprezentare în fața publicului.2) Eveniment care inaugurează o anumită activitate. [G.-D. premierei; Sil. -mi-e-]	/<fr. premier
PREMILITAR I	PREMILITÁR I ~ă		Care ține de premilitărie; propriu premilităriei. Perioadă ~ă.	/pre- + militar
PREMILITAR II	PREMILITÁR II ~i	<i>m.</i>	Tânăr înrolat într-o premilitărie.	/pre- + militar
PREMILITĂRIE	PREMILITÁRÍ//E ~i	<i>f.</i>	Pregătire militară pe care o făceau tinerii (între 18 și 20 de ani) înainte de al doilea război mondial.	/pre- + militărie
PREMISĂ	PREMÍS//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Afirmare din care decurge o concluzie; idee de bază; punct de plecare.2) log. Propoziție care face parte dintr-un raționament, din care se deduce o concluzie. [G.-D. premisei]	/<fr. premisses
PREMIU	PRÉMI//U ~i	<i>n.</i>	Recompensă (mai ales în bani) acordată cuiva pentru succese deosebite sau realizări remarcabile într-un domeniu de activitate.	/<lat. praemium
PREMOLAR	PREMOLÁR ~i	<i>adj. și substantiv</i>	: Dinte ~ dinte situat între canin și molar.	/<fr. prémolaire
PREMONITORIU	PREMONITÓRI//U ~e	<i>med.</i>	(despre simptome) Care precedă o anumită boală.	/<fr. prémonitoire
PREMONIȚIE	PREMONÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	Presimțire inexplicabilă a unui fapt viitor.	/<fr. prémonition
PREMONOPOLIST	PREMONOPOLÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)		Care precedă monopolismul; anterior apariției și dezvoltării monopolurilor.	/pre- + monopolist
PRENATAL	PRENATÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care are loc până la naștere; anterior nașterii.2) Care ține de perioada de până la naștere.	/<fr. prénatal
A PRENOTA	A PRENOT//Ă ~éz	<i>trans.</i>	rar (numele unei persoane) A înregistra dinainte (într-o listă de evidență); a nota din timp.	/pre- + a nota
PRENUME	PRENÚME ~	<i>n.</i>	Nume individual dat unui om la naștere, prin care se distinge fiecare membru al unei familii; nume mic; nume de botez.	/<fr. prénom, lat. praenomen
A PREOCUPA	A PREOCUPÁ preocúp	<i>trans.</i>	1) (despre gânduri, idei, sentimente etc.) A urmări în permanență și complet; a obseda; a stăpâni.2) A face să se preocupe. [Sil. pre-o-]	/<fr. préoccuper, lat. praeocupare
A SE PREOCUPA	A SE PREOCUPÁ mă preocúp	<i>intrans.</i>	A se interesa îndeaproape. [Sil. pre-o-]	/<fr. préoccuper, lat. praeoccupare
PREOPERATORIU	PREOPERATÓRI//U ~e (~i)		(în opoziție cu postoperatoriu) Care are loc înaintea unei operații chirurgicale. [Sil. pre-o-]	/<fr. préopératoire

PREOPINENT	PREOPINÉN//T ~ți	<i>m.</i>	Persoană care își exprimă opiniile înaintea altei persoane în cadrul unei întruniri; antevorbitor. [Sil. pre-o-]	/<fr. préopinant
PREOT	PRÉO//T ~ți	<i>m.</i>	1) (mai ales în biserica ortodoxă) Slujitor al cultului; popă.2) fig. Persoană care slujește cu devotament unui ideal, unei cauze; apostol.	/<lat. praesbiter
PREOTEASĂ	PREOT//EÁŚĂ ~ése	<i>f.</i>	1) Soție a preotului.2) înv. Femeie care oficia cultul religios într-un templu păgân. [G.-D. preotesei; Sil. pre-o-]	/preot + suf. ~easă
PREOȚESC	PREOȚ//ÉŚC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru preoți; de preot; popesc; păstoresc. [Sil. pre-o-]	/preot + suf. ~esc
A PREOȚI	A PREOȚ//Í ~esc		1. tranz. A face să se preoțească; a popi; a hirotonisi.2. intranz. A exercita funcția de preot; a fi preot; a păstori. [Sil. pre-o-]	/Din preot
A SE PREOȚI	A SE PREOȚ//Í mă	<i>intranz.</i>	A deveni preot; a se popi; a se hirotonisi. [Sil. pre-o-]	/Din preot
PREOȚIE	PREOȚIE	<i>f.</i>	1) Funcție de preot; popie.2) Durata de exercitare a acestei funcții; popie. [Sil. pre-o-]	/preot + suf. ~ie
PREOȚIME	PREOȚÍME	<i>f.</i>	(colectiv de la preot) 1) Totalitate a preoților; popime; cler.2) Multime de preoți; popime; cler. [Sil. pre-o-]	/preot + suf. ~ime
PREPALATAL	PREPALATÁL ~ă (~i, ~e)		(despre sunete ale vorbirii) Care se articulează în regiunea anterioară a palatului.	/<fr. prépalatal
A PREPARA	A PREPARÁ prepár	<i>tranz.</i>	1) A face să fie gata; a găti; a pregăti.2) chim. (substanțe noi) A obține pe cale experimentală.3) A face printr-o operație culinară (fierbere, coacere, prăjire etc.); a pregăti; a găti.3) (persoane) A preveni asupra unui eveniment; a anunța pe ocolite.4	/<fr. préparer, lat. praeparare
A SE PREPARA	A SE PREPARÁ mă prepár	<i>intranz.</i>	A pregăti în vederea unui examen, unei activități.	/<fr. préparer, lat. praeparare
PREPARAT	PREPARÁT ~e	<i>n.</i>	Produs (chimic, farmaceutic, alimentar) obținut printr-o operație de preparare.	/v. a prepara
PREPARATIVE	PREPARATÍVE	<i>f.</i>	pl. Ansamblu de operații preliminare; preliminarii.	/<fr. préparatifs
PREPARATOR	PREPARAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care prepară.2) Persoană care dă lecții particulare unui elev; mediator; pedagog; repetitor.3) Persoană care ocupă prima treaptă a corpului didactic universitar.	/a prepara + suf. ~tor
PREPARAȚIE	PREPARÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A PREPARA.2) Lecție particulară dată de un preparator. [G.-D. preparației]	/<fr. préparation, lat. praeparatio, ~onis
PREPELEAC	PREPEL//EÁC ~éci	<i>m.</i>	1) Par cu crăcane scurte, înfipt în pământ, pe care se pun, la țară, oalele ca să se usuce sau de care se atârnă diferite obiecte; olar.2) Construcție înjghebată din prăjini, pe care se întinde fânul (sau alt nutret) la uscat.	/Orig. nec.
PREPELICAR	PREPELICÁR ~i	<i>m.</i>	Câine de vânătoare de talie mare, cu urechile aplecate, folosit, mai ales, la vânat prepelițe, potârniche și alte păsări; brac.	/prepeliță + suf. ~ar
PREPELIȚĂ	PRÉPELIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Pasăre de câmpie, migratoare, de talie mică, cu coada scurtă, având penaj brun cu alb pe spate, vânată pentru carnea ei gustoasă; pitpalac. • A căuta coada ~ei a căuta ceva inexistent. [G.-D. prepeliței]	/<bulg., sb. prepelica

PREPELIȚOI	PREPELIȚOI ~	<i>m.</i>	rar Bărbătușul prepeliței.	/prepeliță + suf. ~oi
A PREPONDERA	A PREPONDER//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	A ocupa o poziție dominantă (prin cantitate, forță, valoare, greutate, importanță etc.); a se impune prin superioritate (numerică, valorică, potențială etc.); a prevala; a predomina; a precumpăni.	/<fr. prépondérer, lat. praeponderare
PREPONDERENT	PREPONDERÉN//T ~tă (~ți, ~te)		Care preponderează; cu mai multă pondere; precumpănitor. Rol ~.	/<fr. prépondérant
PREPONDERENȚĂ	PREPONDERÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Caracter preponderent; precumpănire; superioritate. [G.-D. preponderenței]	/<fr. prépondérance, it. preponderanza
PREPOTENT	PREPOTÉN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>rar</i>	(pe plan social) Care este superior tuturor celor potenți; aflat în fruntea celor potenți.	/<lat. praepotens, ~ntis
PREPOTENȚĂ	PREPOTÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	rar Caracter prepotent.	/<fr. prépotence, lat. praepotentia
PREPOZIT	PREPÓZI//T ~ți	<i>m.</i>	(în biserica catolică) Preot cu atribuții administrative importante.	/<lat. praepositus
PREPOZITIV	PREPOZITÍV ~ă (~i,		(despre unități ale limbii) Care stă înaintea altei unități de limbă.	/<fr. prépositif
PREPOZIȚIE	PREPOZÍȚIE	<i>f. lingv.</i>	1) (în opoziție cu postpoziție) Poziție a unui element înaintea cuvântului la care se raportează sau la începutul cuvântului din componența căruia face parte.2) Parte de vorbire neflexibilă care exprimă relațiile sintactice de subordonare dintre un substa	/<fr. préposition, lat. praepositio, ~onis
PREPOZIȚIONAL	PREPOZIȚIONÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care este realizat cu ajutorul unei prepoziții. Construcție ~ă. • Locuțiune ~ă îmbinare de cuvinte cu valoare de prepoziție.2) Care este impus de o prepoziție; cerut de o prepoziție. Regim ~. [Sil. -ți-o-]	/<fr. prépositionnel
PREPRINT	PREPRÍNT ~uri	<i>n.</i>	Lucrare multiplicată difuzată înainte de a fi tipărită .	/<engl. preprint
A PREPUNE	A PREPÚNE prepún	<i>trans.</i>	1) v. A PRESUPUNE.2) v. A PROPUNE.	/<lat. praepondere
PREPUS I	PREPÚ//S I ~să (~și,		Care este pus înainte.	/v. a prepune
PREPUS II	PREPÚ//S II ~și	<i>m.</i>	jur. Persoană care efectuează acte juridice sau îndeplinește o funcție sub controlul sau directivele altei persoane.	/v. a prepune
PREPUȚ	PREPÚȚ ~uri	<i>n.</i>	Cută a pielii care înconjoară extremitatea exterioară a penisului.	/<lat. praeputium, fr. prépuce
PREREVOLUȚIONAR	PREREVOLUȚIONÁR ~ă (~i, ~e)		Care precedă o revoluție; caracteristic perioadei de dinaintea revoluției. Tulburări ~e. [Sil. -ți-o-]	/pre- + revoluționar
PRERIE	PRÉRI//E ~i	<i>f.</i>	1) (în America de Nord) Regiune de stepă acoperită cu plante erbacee, folosite ca furaj.2) Vegetație care crește în astfel de regiune.	/<fr. prairie
PREROGATIVĂ	PREROGATÍV//Ă ~e	<i>f.</i>	Privilegiu acordat în exclusivitate unui organ de stat sau unei persoane oficiale.	/<fr. prérogative
PREROMAN	PREROMÁN ~ă (~i,		Care a precedat perioada Romei antice; anterior acestei perioade.	/pre- + roman
PREROMANTIC	PREROMÁNTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de preromantism; propriu preromantismului.	/<fr. préromantique

PREROMANTISM	PREROMANTÍSM	<i>n.</i>	1) (în sec. XVIII) Curent în cultură care s-a manifestat prin anticlasicism, anticipând prin tendințe trăsăturile de bază ale romantismului.2) Perioadă anterioară romantismului.	/<fr. préromantisme
A PRESA	A PRES//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (obiecte) A supune unei acțiuni de apăsare (pentru a face mai compact, pentru a modifica forma sau a stoarce lichidul).2) fig. (persoane) A sili printr-o presiune permanentă și îndelungată să acționeze într-un anumit fel.	/<fr. presser
PRESANT	PRESÁN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care presează; care exercită o presiune.2) fig. Care necesită o soluționare imediată. Problemă ~tă.	/<fr. pressant
PRESARE	PRES//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A PRESA.2) Procedeu de obținere a uleiurilor vegetale, a mustului (și a altor produse lichide) prin strivirea materialului care le conține.	/v. a presa
PRESĂ I	PRÉSĂ I	<i>f.</i>	1) Ansamblu de publicații periodice și cotidiene; literatură publicată (gazete, reviste, cărți). • Conferință de ~ consfătuire a reprezentanților mijloacelor de informare în masă pentru discutarea unor probleme actuale; b) întâlnire a unor persoane oficia	/<fr. presse
PRESĂ II	PRÉS//Ă II ~e	<i>f.</i>	1) Instalație destinată să exercite o presiune asupra unui corp solid pentru a-l comprima sau pentru a lăsa o urmă asupra acestuia.2) poligr. Mașină tipografică de imprimat. [G.-D. preseii]	/<fr. presse
A PRESĂRA	A PRESĂRÁ presár	<i>tranz.</i>	1) (substanțe pulverulente sau granulare) A dispersa treptat (făcând să cadă uniform pe o suprafață). 2) (suprafețe, spații etc.) A acoperi peste tot.	/pre- + a săra
A PRESCHIMBA	A PRESCHIMBÁ preschimb	<i>tranz.</i>	1) A face să se preschimbe; a prefăce; a modifica; a transforma.2) (fiițe, lucruri) A supune unui schimb echivalent; a ceda în schimb.	/pre- + a schimba
A SE PRESCHIMBA	A SE PRESCHIMBÁ mă preschimb	<i>intrans.</i>	A căpăta o altă formă sau un alt conținut; a suferi modificări; a se prefăce; a se modifica; a se transforma; a se schimba.	/pre- + a schimba
A PRESCRIE	A PRESCRÍE prescríu	<i>tranz.</i>	1) (medicamente sau tratamente) A recomanda (în scris) în scopul însănătoșirii; a sfătui să urmeze cu scrupulozitate; a indica. ~ unui bolnav odihnă absolută.2) rar (indicații, instrucțiuni, interdicții etc.) A fixa ca obligatoriu.3) (pedepse penale, obli	/<fr. prescrire
PRESCRIPTIBIL	PRESCRIPTÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi prescris; care se pretează la prescripții.	/<fr. prescriptible
PRESCRIPTIE	PRESCRÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Prevedere impusă printr-o lege sau printr-un regulament.2) Recomandație privind respectarea anumitor condiții în dependență de o situație concretă.3) Normă scrisă privind condițiile tehnice care trebuie respectate la proiectarea, executarea și întrețin	/<fr. prescription, lat. prescriptio, ~onis
PRESCURĂ	PRESCÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	bis. Pâine mică albă, de obicei în formă de cruce, din care se pregătește împărțășania și se taie anafura. [G.-D. pescurii]	/<sl. proskura

A PRESCURTA	A PRESCURT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (texte) A micșora prin reducerea numărului de cuvinte; a comprima.2) (cuvinte, expresii) A face mai scurt prin reducerea numărului de litere sau silabe; a abrevia.	/pre- + scurt
PRESCURTARE	PRESCURT//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A PRESCURTA.2) Cuvânt sau grup de cuvinte abreviate; abreviere. [G.-D. prescurtării]	/v. a prescurta
PRESENĂ	PRÉSEN//Ă ~e	<i>f.</i>	Curea la ham care este trecută pe sub cal. [Var. préseu]	/<sb. prsina
PRESENTIMENT	PRESENTIMÉNT ~e	<i>n.</i>	Sentiment subiectiv și instinctiv de intuire a celor ce urmează să se întâmple; presimțire.	/<fr. pressentiment
A PRESIMȚI	A PRESIMȚÍ presímt	<i>tranz.</i>	A simți din timp (cu ajutorul intuiției); a întrevedea foarte vag.	/pre- + a simți
PRESIMȚIRE	PRESIMȚÍR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A PRESIMȚI.2) Sentiment subiectiv și instinctiv de intuire a celor ce urmează să se întâmple; presentiment.	/v. a presimți
PRESING	PRÉSING ~uri	<i>n.</i>	1)(în jocurile sportive cu mingea) Tactică defensivă prin care fiecare membru al unei echipe trebuie să supravegheze un jucător advers, neutralizându-l în permanență.2) Presiune exercitată asupra adversarului.	/<engl. pressing
PRESIUNE	PRESIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Forță care acționează pe suprafața unui corp.2) fiz. Mărime fizică egală cu raportul dintre forțele care acționează asupra unei suprafețe. • ~ atmosferică presiune exercitată de atmosferă asupra suprafeței pământului.3) fig. Constrângere morală sau mat	/<fr. pression
PRESOR I	PRES//ÓR I ~oăre	<i>n.</i>	Dispozitiv la mașina de cusut, având formă de picioruș, care presează țesătura (în procesul lucrului).	/<fr. presseur
PRESOR II	PRESÓR II ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în operațiile de presare a obiectelor (cu ajutorul unei prese).	/<fr. presseur
PRESPAPIER	PRESPAPIER [pr.: prespapié]	<i>n.</i>	Obiect greu de birou care se pune peste hârtii pentru a le fixa. [Sil. -pi-er]	/<fr. presse-papiers
PRESSPAN	PRESSPÁN ~uri	<i>n.</i>	Carton rezistent, satinat, care se folosește în poligrafie ca izolanț.	/<fr. presspahn, germ. Presspan
A PRESTA	A PREST//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(munci, activități) A efectua în virtutea unei obligații sau în calitate de datorie.	/<lat. praestare
A PRESTABILI	A PRESTABIL//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	A stabili dinainte.	/pre- + a stabili
PRESTANȚĂ	PRESTÁNTĂ	<i>f.</i>	Atitudine impunătoare; aspect impozant.	/<fr. prestance
PRESTARE	PREST//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	v. A PRESTA. • ~ări de servicii efectuare a unor servicii (reparații, confecționări etc.) în scopul satisfacerii unor necesități de consum.	/v. a presta
PRESTATOR	PRESTAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane, întreprinderi, etc.) Care prestează o muncă, o activitate.	/a presta + suf. ~tor
PRESTAȚIE	PRESTÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A PRESTA.2) Muncă de folos obștesc, gratuită (și de scurtă durată). [G.-D. prestației; Sil. -ți-e]	/<fr. prestation, lat. praestatio, ~onis
PRESTIDIGITATOR	PRESTIDIGITATÓR ~i	<i>m.</i>	1) Actor de circ sau de estradă care face prestidigitație; iluzionist; scamator.2) fig. Persoană care posedă o mare abilitate în mișcarea mâinilor.	/<fr. prestidigitateur

PRESTIDIGITAȚIE	PRESTIDIGITĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	Tehnica și arta de a face scamatorii prin mișcări abile și rapide ale mâinilor (producând iluzii optice).	/<fr. prestidigitation
PRESTIGIOS	PRESTIGI//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		Care are prestigiu; cu prestigiu. Lucrare ~oasă. [Sil. -gi-os]	/<fr. prestigieux
PRESTIGIU	PRESTÍGI//U ~i	<i>m.</i>	Importanță recunoscută într-un anumit domeniu; autoritate; pondere. • De ~ de valoare deosebită.	/<fr. prestige, lat. praestigium
PRESTO I	PRÉSTO I	<i>adv. muz.</i>	În ritm rapid.	/Cuv. it.
PRESTO II	PRÉSTO II	<i>n. muz.</i>	Compoziție muzicală având un ritm rapid.	/Cuv. it.
PRESUPOZIȚIE	PRESUPOZÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	rar v. SUPOZIȚIE.	/<fr. présupposition
A PRESUPUNE	A PRESUPÚNE presupún	<i>tranz.</i>	1) (urmat, de regulă, de o propoziție completivă) A admite ca adevărat sau posibil; a bănuî. 2) (lucruri sau acțiuni prealabile) A avea drept condiție de bază. Creația presupune inspirație.	/pre- + a supune
PRESUPUNERE	PRESUPÚNER//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A PRESUPUNE. 2) Părere bazată numai pe faptele aparente; prezumție; supoziție; ipoteză.	/v. a presupune
PRESURĂ	PRÉSUR//Ă ~e	<i>f.</i>	Pasăre migratoare cântătoare, de talie mică, cu cioc scurt și gros, cu aripi bombate și cu coadă lungă, bifurcată.	/Orig. nec.
PRESURĂ	PRESÚRĂ	<i>f.</i>	Cheag (folosit la coagularea laptelui).	/<fr. présure
A PRESURIZA	A PRESURIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(aeronave) A menține (în timpul zborului la înălțimi mari) la o presiune normală.	/<fr. pressuriser
PRESUS	PRESÚS	<i>adv.</i>	: Mai ~ mai mult, mai mare sau mai important.	/pre- + sus
PREȘ	PREȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Covor lung și îngust care se așterne în camere, pe culoare sau pe scările unei clădiri. 2) Covor mic, așezat la intrarea unei case, de care se șterge încălțămintea.	/Orig. nec.
PREȘCOLAR	PREȘCOLÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de perioada de până la vârsta școlară; propriu perioadei de până la vârsta școlară. Educație ~ă. 3) și substantival (despre copii) Care încă nu merge la școală.	/pre- + școlar
PREȘEDINTE	PREȘEDÍN//TE ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care stă în fruntea unui organ de conducere (economic, social, sportiv etc.). 2) Conducător al unei țări cu formă republicană de guvernământ; șef al statului; prezident. 3) Persoană care prezidează (o adunare, o ședință etc.).	/<fr. président, lat. praesidens, ~ntis
PREȘEDINȚIAL	PREȘEDINȚIÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de președinte; propriu pentru președinte; prezidențial. Termen ~. Reședință ~ă.	/președinție + suf. ~al
PREȘEDINȚIE	PREȘEDINȚÍ//E	<i>f.</i>	1) Funcție de președinte. • Sub ~a având drept președinte. 2) Durata de exercitare a acestei funcții. 3) Sediul președintelui. [G.-D. președinției]	/președinte + suf. ~ie
A SE PRETA	A SE PRET//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre persoane) A avea predispoziție de a înfăptui ceva (mai ales reprobabil). 2) A fi foarte potrivit; a putea fi adaptat. Acest sol se ~ează anumitor culturi.	/<fr. prêter
PRETENDENT	PRETENDÉN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care aspiră la ceva sau pretinde ceva. ~ la tron.	/<fr. prétendant
PRETENSIONARE	PRETENSION//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	Operație prin care se realizează, într-o piesă sau într-un element de construcție, o stare inițială de întindere sau de comprimare înainte de aplicarea sarcinilor reale funcționale. [Sil. -si-o-]	/<engl. pretension

PRETENȚIE	PRETÉNȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Revendicare a unui privilegiu în baza unui drept pretins.2) Drept la care pretinde o persoană.3) Opinie exagerată în legătură cu meritele proprii, însoțită de dorința ambițioasă ca această opinie să fie adoptată și de alte persoane. • Cu ~i cu aere de	/<fr. prétention
PRETENȚIOS	PRETÉNȚI//ÓS ~oasă (~ôși, ~oăse)		1) Care are (multe) pretenții; cu (multe) pretenții. Individ ~.2) (despre manifestări ale oamenilor) Care vădește pretenții. Ton ~.3) Care are o părere exagerată despre sine; cu superioritate nejustificată.4) Care, datorită situației sale, pretinde condiț	/<fr. prétentieux, it. pretenzioso
PRETENȚIOZITATE	PRETÉNȚIOZITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter pretențios.2) Manifestare a unor pretenții prea mari. [Sil. -ți-o-]	/pretențios + suf. ~itate
PRETERIT	PRETERÍT	<i>n. gram.</i>	(în unele limbi) Timp al verbului care exprimă o acțiune terminată.	/<fr. prétérit, lat. praeteritum
PRETERIȚIUNE	PRETERIȚIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Procedeu de retorică prin care oratorul, atrăgând atenția asupra unui lucru ce trebuie trecut sub tăcere, vorbește totuși despre el. [Sil. -ți-u-]	/<fr. prétérition
PRETEXT	PRETÉXT ~e	<i>n.</i>	Cauză aparentă invocată de o persoană pentru a ascunde adevăratul motiv al acțiunilor sale; prilej; motiv.	/<fr. prétexte
A PRETEXTA	A PRETEXT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(motive, indispoziții, boli etc.) A invoca drept pretext.	/<fr. prétexter
PRETIMPURIU	PRETIMPURÍ//U ~e (~i)		Care are loc (cu mult) înainte de vreme; care se manifestă (prea) devreme; prematur. Dezvoltare ~e.	/pre- + timpuriu
A PRETINDE	A PRETÍNDE pretínd		1. tranz. 1) A solicita într-o formă categorică. ~ ajutor.2) A susține cu insistență și tărie. ~ că-i adevărat.3) A face să fie necesar; a necesita; a cere; a reclama; a merita; a comporta. Rezultatele bune pretind muncă asiduă.2. intranz. A considera că	/<fr. prétendre
A SE PRETINDE	A SE PRETÍNDE mă pretínd	<i>intranz.</i>	A-și atribui ceva (o anumită poziție, un statut social etc.) în mod nejustificat.	/<fr. prétendre
PRETINS	PRETÍN//S ~să (~și, ~se)		1) v. A PRETINDE.2) Care pare a fi adevărat (deși este fals). Idee ~să.	/v. a pretinde
PRETOR	PRÉTOR ~i	<i>m.</i>	1) (în Roma antică) Magistrat cu rang inferior celui de consul (care avea atribuții judecătorești și administrative).2) Șef administrativ și polițienesc al unei plase.3) Șef administrativ al unui sector al orașului.	/<lat. praetor
PRETORAT	PRETORÁT ~e	<i>n.</i>	1) Funcție de pretor.2) Durata de exercitare a acestei funcții.3) Sediul pretorului.	/pretor + suf. ~at
PRETORIAN I	PRETORI//ÁN I ~ână (~éni, ~éne)		(în Roma antică) Care este caracteristic pentru pretori; propriu pretorului. Fermitate ~ână. • Gardă ~ână unitate militară care era inițial garda personală a unui pretor, iar, mai târziu, a împăraților romani. Provincie ~ână provincie aflată în administra	/<lat. praetorianus, fr. prétorien
PRETORIAN II	PRETORI//ÁN II ~éni	<i>m.</i>	Ostaș roman din garda pretoriană. [Sil. -ri-an]	/<lat. praetorianus, fr. prétorien
PRETORIU	PRETÓRI//U ~i	<i>n.</i>	(la romani) 1) v. PRETORAT.2) Loc într-o tabără militară unde se amplasa cortul conducătorului.	/<lat. praetorium, fr. prétoire
PRETURĂ	PRETÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Instituție condusă de un pretor.2) Sediul acestei instituții.	/<lat. praetura

PRETUTINDENI	PRETUTÍNDENI	<i>adv.</i>	Peste tot locul; în toate părțile; în orice loc. [Var. pretutindenea]	/pre- + totum + unde
PREȚ	PREȚ ~uri	<i>n.</i>	1) Expresie bănească a valorii unei mărfi; suma de bani cu care se poate vinde sau cumpăra ceva. ~ de contract. ~ cu amănuntul. • A avea ~ a) a se vinde ușor; b) a avea valoare. De ~ scump; prețios. Cu orice ~ a) oricât de mult ar costa; b) prin orice mij	/<lat. pretium
PREȚIOS	PREȚI//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) Care are preț mare; de mare valoare; care nu poate fi apreciat; inapreciabil; inestimabil. Metal ~. Operă ~oasă. • Piatră ~oasă piatră scumpă, nestemată.2) (despre persoane) Care se caracterizează printr-un rafinament exagerat; fără simplitate și natur	/<fr. précieux, lat. pretiosus, it. prezioso
PREȚIOZITATE	PREȚIOZITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter prețios.2) Lipsă de simplitate și de naturalețe (mai ales în vorbire).	/<fr. préciosité
A PREȚUI	A PREȚU//Í ~iésc		1. tranz. 1) (bunuri destinate vânzării) A examina calitativ și cantitativ, stabilind prețul sau valoarea; a aprecia; a evalua; a estima.2) (persoane) A trata cu considerație (pentru anumite calități, merite); a aprecia.3) (sentimente, trăiri, acțiuni etc	/preț + suf. ~ui
PREȚUITOR	PREȚUIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	1) Expert care prețuiește un bun.2) Persoană care poate aprecia valoarea sau importanța unui lucru. [Sil. -tu-i-]	/a prețui + suf. ~tor
A PREVALA	A PREVAL//Á pers. 3 ~eáză	<i>intrans.</i>	A ocupa o poziție dominantă (prin cantitate, forță, greutate, valoare, importanță etc.); a se impune prin superioritate (numerică, valorică, potențială); a predomina; a precumpăni; a prepondera.	/<fr. prévaloir, lat. praevalere
PREVALENT	PREVALÉN//T ~tă (~ți, ~te)		Care are o importanță majoră; de importanță majoră.	/<lat. praevalens, ~tis, engl. praevalent
A PREVARICA	A PREVARI//CÁ	<i>intrans.</i>	A comite prevaricațiuni.	/<fr. prevariguer
PREVARICATOR	PREVARICAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care prevarichează.	/<fr. prévaricateur, lat. praevaricater
PREVARICAȚIUNE	PREVARICAȚIUN//E ~i	<i>f.</i>	Eschivare gravă de la îndeplinirea obligațiilor de serviciu. [Sil. -ți-u-]	/<fr. prévarication, lat. praevaricatio, ~onis
PREVĂZĂTOR	PREVĂZĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care prevede eventualele consecințe (orientându-se bine în mediul înconjurător); care acționează luând toate măsurile de prevedere; precaut; prudent; circumspect.	/a prevedea + suf. ~tor
A PREVEDEA	A PREVEDEÁ prevăd	<i>tranz.</i>	1) A întui din timp (pe baza unor date cunoscute); a vedea în perspectivă cu mult înainte; a întrevede.2) A asigura drept completare necesară (pentru a întregi un ansamblu); a înzestra.3) (despre legi) A indica cu precizie (cum trebuie să se procedeze în	/pre- + a vedea
PREVEDERE	PREVEDÉR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A PREVEDEA.2) la pl. Măsurî prevăzute într-un act oficial (lege, regulament, program etc.) ce urmează a fi respectate.3) Caracter prudent; precauție.4) rar v. PREVIZIUNE. [G.-D. prevederii]	/v. a prevedea

A PREVENI	A PREVENÍ prevín	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A face dinainte atent asupra consecințelor posibile ale unei acțiuni; a preîntâmpina; a atenționa; a avertiza; a viza.2) (fenomene, acțiuni etc.) A face să nu se producă, recurgând la măsuri de precauție; a preîntâmpina.3) rar (dorințe, gust	/<fr. prévenir, lat. praevenire
PREVENTOR	PREVENIT // ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		Care vădește multă bunăvoință și amabilitate; delicat. Comportament ~.	/a preveni + suf. ~tor
PREVENTIV	PREVENTÍV ~ă (~i, ~e)		Care este menit să prevină, să preîntâmpine; profilactic. Decret ~. • Medicină ~ă. v. MEDICINĂ. Arest ~ sau închisoare (ori detențiune) ~ă deținere temporară a unui acuzat în cursul unui proces penal.	/<fr. préventif
PREVENTORIU	PREVENTÓRI // U ~i	<i>n.</i>	1) Instituție curativ-profilactică de tip sanatorial, unde sunt admise persoanele predispuse la unele boli (în special la tuberculoză), fără întrerupere din producție.2) Clădire în care se află această instituție.	/<fr. préventorium
PREVENȚIE	PREVÉNȚI // E ~i	<i>f.</i>	jur. Arest preventiv; detențiune preventivă. [G.-D. prevenției; Sil. -ți-e]	/<fr. prévention, lat. praeventio, ~onis
A PREVESTI	A PREVEST // Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) A stabili din timp prin deducție sau intuiție, aducând la cunoștință; a prezice.2) fig. A semnaliza prin sine însuși. Norii plumburii ~esc furtună.	/pre- + a vesti
PREVESTIRE	PREVESTÍR // E ~i	<i>f.</i>	1) v. A PREVESTI.2) Semn prevestitor.	/v. a prevesti
PREVESTITOR	PREVESTIT // ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>și substantiv</i>	Care prevestește; în stare să prevestească. Semn ~.	/a prevesti + suf. ~tor
PREVIZIBIL	PREVIZÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi prevăzut. Situație ~ă.	/<fr. prévisible
PREVIZIUNE	PREVIZIÚN // E ~i	<i>f.</i>	1) Capacitate de prevedere a unui eveniment sau a evoluției lui viitoare.2) Opinie formată pe baza acestei capacități.3) Fapt prevăzut. [Sil. -zi-u-]	/<fr. prévision
PREZBIT	PREZBÍ // T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(în opoziție cu miop) (despre persoane) Care suferă de prezbitism.	/<fr. presbyte
PREZBITER	PREZBÍTER ~i	<i>m.</i>	1) înv. (în biserica creștină) Slujitor al cultului.2) Conducător electiv (dintre mireni) al bisericii prezbiteriene.	/<ngr. presbyteros, fr. presbytere
PREZBITERAL	PREZBITERÁL ~ă		Care este caracteristic pentru prezbiteri; de prezbiter.	/<fr. presbytéral
PREZBITERĂ	PREZBÍTER // Ă ~e	<i>f.</i>	Soție a prezbiterului.	/<ngr. presbytera
PREZBITERIAN I	PREZBITERI // ÁN I ~ănă (~éni, ~éne)		Care ține de prezbiterianism; propriu prezbiterianismului. [Sil. -ri-an]	/<fr. présbyterien
PREZBITERIAN II	PREZBITERI // ÁN II ~ănă (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Adept al prezbiterianismului. [Sil. -ri-an]	/<fr. présbyterien
PREZBITERIANISM	PREZBITERIANÍSM	<i>n.</i>	Doctrină religioasă protestantă, apărută în Anglia, care ignoră autoritatea episcopilor. [Sil. -ri-a-]	/<fr. presbytérianisme
PREZBITISM	PREZBITÍSM	<i>n.</i>	(în opoziție cu miopie) Anomalie a văzului caracterizată prin faptul că omul vede mai bine obiectele îndepărtate decât cele apropiate.	/<fr. presbytisme

PREZENT I	PREZÉNT//T I ~tă (~ți, ~te)		1) Care este de față; aflat acolo unde se vorbește sau se face ceva. • ~! formulă de răspuns a celui care este) aici! de față!2) (despre acțiuni, procese) Care are loc în timpul de față; actual.	/<lat. praesens, ~ntis, fr. présent
PREZENT II	PREZÉNT II	<i>n.</i>	1) Perioadă actuală. • În ~ în momentul de față; acum.2) gram. Timp al verbului care indică că acțiunea are loc în momentul vorbirii.	/<lat. praesens, ~ntis, fr. présent
A PREZENTA	A PREZENTĂ prezînt	<i>tranz.</i>	1) A aduce în prezența (cuiva), menționând numele și alte informații, pentru a face să fie cunoscut; a recomanda.2) (obiecte) A pune în față; a înfățișa; a arăta. • ~ arma a mâinii arma într-un mod special pentru a da onorul.3) (lucrări, proiecte, planuri	/<fr. présenter, lat. praesentare
A SE PREZENTA	A SE PREZENTĂ mă prezînt	<i>intrans.</i>	1) (despre persoane) A apărea în propria persoană (în fața unei autorități); a-și face apariția personal (unde); a se înfățișa; a compărea.2) A apărea sub un anumit aspect, într-o formă concretă (ca alt obiect sau persoană); a se înfățișa. • ~ bine (sau	/<fr. présenter, lat. praesentare
PREZENTABIL	PREZENTÁBIL ~ă		Care are un aspect plăcut; arătos.	/<fr. présentable
PREZENTARE	PREZENT//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A PREZENTA și A SE PREZENTA.2) Expunere scurtă a ceva (a unei activități, a unei lucrări etc.).	/v. a (se) prezenta
PREZENTATOR	PREZENTAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care prezintă ceva publicului.	/<fr. présentateur
PREZENȚĂ	PREZÉNT//Ă ~e	<i>f.</i>	Faptul de a fi prezent undeva. • Condică de ~ condică în care semnează persoanele prezente. ~ de spirit promptitudine în situațiile imprevizibile. În ~a cuiva de față cu cineva. A face act de ~ a asista undeva numai de formă (din datorie sau din politețe)	/<fr. présence
A PREZERVA	A PREZERVÁ prezérv	<i>tranz.</i>	livr. A apăra, a păzi de un rău (fizic sau moral). Această cremă prezervă încălțăminte de umezeală.	/<fr. préserver, lat. praeservare
PREZERVATIV	PREZERVATÍV ~e	<i>n.</i>	1) Remediu care servește la preîntâmpinarea unui inconvenient (mai ales a unei boli).2) Tub mic elastic închis la un capăt, folosit ca mijloc de protecție împotriva bolilor venerice sau ca anticoncepțional.	/<fr. préservatif
PREZICĂTOR	PREZICĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care prezice viitorul.	/a prezice + suf. ~tor
A PREZICE	A PREZÍCE prezíc	<i>tranz.</i>	A stabili din timp prin deducție sau prin intuiție, aducând la cunoștință; a prevesti. • ~ viitorul a pretinde că se poate afla viitorul (ghicind în cărți, în palmă, în bobi etc.).	/pre- + a zice
PREZICERE	PREZÍCER//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A PREZICE.2) Fapt prezis (de cineva).	/v. a prezice
A PREZIDA	A PREZID//Á ~éz		1. tranz. (adunări, ședințe etc.) A conduce în calitate de președinte al unui prezidiu.2. intrans. fam. A ocupa locul în frunte (la o masă, la o manifestație).	/<fr. présider

PREZIDENT	PREZIDĚŇ//T ~ți	<i>m.</i>	1) Conducător al unei țări cu forma republicană de guvernământ; șef al statului; președinte.2) Persoană care se află în fruntea unei instituții obștești sau științifice, a unei asociații sau organizații de mare importanță socială; conducător ales.	/<fr. président, lat. praesidens, ~ntis
PREZIDENTIAL	PREZIDENTIÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de prezident; propriu pentru prezidenți; președințial. Alegeri ~e. Regim ~. [Sil. -ți-al]	/<fr. présidentiel
PREZIDENTIE	PREZIDENTÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) la sing. Funcție de prezident.2) la sing. Durata de exercitare a acestei funcții.3) Sediul prezidentului.	/prezident + suf. ~ie
PREZIDIU	PREZÍDI//U ~i	<i>n.</i>	Grup de persoane alese de o asistență pentru a prezida o întrunire publică.	/<lat. praesidium, rus. prezidium
PREZIUĂ	PREZIUĂ	<i>f.</i>	mai ales art. (construit cu prepozițiile în și din) Ziua precedentă. [Sil. -zi-uă]	/pre- + ziuă
PREZUMTIV	PREZUMTÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de prezumții; considerat după aparențe ca fiind probabil.2) gram. : Mod ~ mod care prezintă acțiunea verbului ca presupusă.	/<fr. présomptif, lat. praesumptivus
PREZUMȚIE	PREZÚMȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Păreră bazată numai pe fapte aparente; presupunere; supoziție; ipoteză. • ~ de nevinovăție principiu juridic potrivit căruia o persoană învinuită de săvârșirea unei infracțiuni este considerată nevinovată până în momentul când vinovăția ei va fi stabil	/<fr. présomption, lat. praesumptio, ~onis
PREZUMȚIOS	PREZUMȚI//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		Care are prezumții; prea încrezut în forțele proprii. [Sil. -ți-os]	/<fr. présomptueux, lat. praesumptuosus
PRIBEAG	PRIB//EÁG ~căgă (~égi, ~ége)		1) și substantival (despre persoane) Care și-a părăsit locurile natale, rătăcind printre străini.3) și substantival Care umblă mult și fără rost; vagabond; hoinar.3) și fig. Care este singur; solitar.	/<sl. prąbagu
A PRIBEGI	A PRIBEG//Í ~ésc	<i>intrans.</i>	1) A fi pribeag.2) fig. A rătăci fără a avea un loc stabil; a umbla din loc în loc (ca un pribeag).	/Din pribeag
PRIBEGIE	PRIBEGÍ//E ~i	<i>f.</i>	Stare a celui pribeag.	/priebeag + suf. ~ie
PRIBEGITOR	PRIBEGIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>rar</i>	Care pribegește; rătăcitor; hoinar.	/a pribegi + suf. ~tor
PRIBOI I	PRIB//ÓI I ~oáie	<i>n.</i>	Plantă erbacee cu frunze plăcut mirositoare și cu flori mari, roșii (rar albe), folosită în scopuri medicinale și decorative.	/<sb. priboj
PRIBOI II	PRIBÓ//I II ~iuri	<i>n.</i>	Unealtă de perforat prin lovire constând dintr-o bară de oțel ușor, ascuțită la unul din capete; dorn; mandrin.	/<sb. priboj
A PRIBOI	A PRIBO//Í ~iésc	<i>trans.</i>	(materiale) A găuri cu priboiul.	/Din priboi
PRICEASNĂ	PRIC//EÁSNĂ ~ésne	<i>f.</i>	(în biserica ortodoxă) Cântare în timpul slujbei, când se împărtășește preotul.	/<sl. prištini
A PRICEPE	A PRICÉPE pricép	<i>trans.</i>	(esența lucrurilor, situații, evenimente) 1) A fi în stare să cuprindă cu mintea; a descifra prin raționamente; a înțelege; a pătrunde.2) A reuși să însușească prin activitatea gândirii; a înțelege; a sesiza; a concepe.	/<lat. percipere

A SE PRICEPE	A SE PRICEPE mă pricép	<i>intrans.</i>	1) A avea cunoștințe suficiente într-un domeniu de activitate.2) A da dovadă de iscusință; a fi în stare.	/<lat. percipere
PRICEPERE	PRICÉPER //E ~i	<i>f.</i>	1) v. A PRICEPE și A SE PRICEPE.2) Calitatea de a pricepe, de a înțelege ușor; deșteptăciune; inteligență.3) Capacitatea de a face totul cu ușurință și iscusință; dexteritate; dibăcie; măiestrie; abilitate; îndemânare. [G.-D. priceperii]	/v. a (se) pricepe
PRICEPUT	PRICEPÚ //T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A PRICEPE și A SE PRICEPE.2) (despre persoane) Care se orientează cu abilitate în viața cotidiană; care află aplicare oricăror lucruri sau situații; practic.	/v. a (se) pricepe
PRICHICI	PRICHÍCI ~uri	<i>n.</i>	Margine de forma unei suprafețe plane înguste, construită în afară la o sobă sau la o fereastră.	/<ucr. prypiťok
PRICHINDEL	PRICHINDÉ //L ~i	<i>m.</i>	1) Om de statură mică, isteț și poznaș (mai ales în basmele populare).2) Copil mic; prâslea; puradel.	/Orig. nec.
PRICI	PRICI ~uri	<i>n.</i>	Pat de scânduri pentru mai multe persoane, folosit în unele dormitoare comune.	/<germ. Pritsche
PRICINAȘ	PRICINÁȘ ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	pop. 1) Persoană înclinată să caute pricină (ceartă); om gâlcevitor; cârcotaș.2) v. ÎMPRICINAT.	/pricină + suf. ~aș
PRICINĂ	PRÍCIN //Ă ~i	<i>f.</i>	1) Fenomen care provoacă sau care determină apariția efectului; cauză; motiv; temei. Care-i ~a? • Fără (nici o) ~ nemotivat; fără îndreptățire. Din ~ că fiindcă; pentru că; deoarece. Din ~a din vina.2) Motiv al unei acțiuni, manifestări sau stări; temei.	/<bulg. pričina
A PRICINUI	A PRICINU //Î ~iesc	<i>trans.</i>	(proces, acțiuni, stări etc.) A face să se producă; a provoca; a cauza; a aduce; a căsuna. ~ daune.	/pricină + suf. ~ui
PRICOLICI	PRICOLÍCI ~	<i>m.</i>	1) (în superstiții) Om (viu sau mort) despre care se crede că se preface noaptea în lup sau în câine.2) reg. Copil vioi și zburdalnic.	/Orig. nec.
A PRIDIDI	A PRIDID //Î ~esc	<i>trans.</i>	1) (mai ales în construcții negative) A reuși în realizarea unei acțiuni; a dovedi. De abia ~ea.2) (persoane) A face să fie copleșit; a copleși; a asalta. ~ cu întrebările.3) rar A înfrânge într-o luptă sau într-o încercare; a birui; a învinge. • A-și ~ p	/<sl. pridati
PRIDVOR	PRIDV //ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Terasă cu balustradă și acoperiș susținut de stâlpi, adăugat în fața intrării principale a unei case; cerdac; foișor.	/<sl. pritvoru
PRIELNIC	PRIÉLNI //C ~că (~ci, ~ce)		1) Care priește; care este în favoarea cuiva sau a ceva; favorabil; propice.2) (despre împrejurări) Care apare la locul și la timpul potrivit; corespunzător situației; oportun. [Sil. pri-el-]	/a prii + suf. ~elnic
PRIER	PRIÉR	<i>m. pop.</i>	A patra lună a anului; aprilie.	/<lat. Aprilis
PRIETEN	PRIÉTEN ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	(folosit și ca termen de adresare) Fiecare dintre persoanele (sau colectivitățile) legate printr-un sentiment de simpatie, stimă și atașament reciproc; amic. ~ vechi. [Sil. pri-e-]	/<bulg. prijateni
PRIETENESC	PRIETEN //ÉSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru prieteni; de prieten; amical. [Sil. pri-e-]	/prieten + suf. ~esc
PRIETENEȘTE	PRIETENÉȘTE	<i>adv.</i>	În felul prietenilor; cum obișnuiesc prietenii; ca prietenii. [Sil. pri-e-]	/prieten + suf. ~ește

PRIETENIE	PRIETENÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Sentiment, de obicei durabil, propriu relațiilor dintre prieteni; amicitie.2) Legătură de colaborare bazată pe comunitatea de interese și de aspirații. ~a dintre țările lumii. [Sil. pri-e-]	/prieten + suf. ~ie
PRIETENOS I	PRIETENÓS I	<i>adv.</i>	Cu prietenie. [Sil. pri-e-]	/prieten + suf. ~os
PRIETENOS II	PRIETEN//ÓS II ~oasă (~óși, ~oáse)		Care vădește prietenie. [Sil. pri-e-]	/prieten + suf. ~os
PRIETEȘUG	PRIETEȘÚG ~uri	<i>n. pop.</i>	v. PRIETENIE. [Sil. pri-e-]	/prieten + suf. ~șug
PRIGOANĂ	PRIGOÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	v. A PRIGONI. • Goană și ~ nevoie mare; stare grea.	/v. a prigoni
A PRIGONI	A PRIGON//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A urmări insistent, pricinuind neplăceri; a persecuta.2) (persoane) A pune pe fugă; a alunga.3) fig. (despre idei, gânduri, sentimente, amintiri) A urmări în permanență; a nu slăbi nici pentru un moment; a persecuta; a roade; a măcina.	/<sl. prigoniti
PRIGONITOR	PRIGONIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care prigonește; persecutor.	/a prigoni + suf. ~tor
A SE PRIGORI	A SE PRIGOR//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	înv. reg. A se expune acțiunii unei călduri puternice; a se arde; a se prăji.	/<bulg. pregorja
PRIGORIE	PRIGÓRI//E ~i	<i>f.</i>	Pasăre migratoare de talie medie, cu cioc subțire și alungit, cu penaj divers și viu colorat, care își face cuibul în maluri lutoase și se hrănește mai ales cu viespi și albine; albinărel. [G.-D. prigoriei]	/v. a prigori
PRIHANĂ	PRIHÁNĂ	<i>f.</i>	Vină morală. • Fără ~ curat; nevinovat; neprihănit.	/<ucr. pryhana
A PRII	A PRI//Î pers. 3 ~ește	<i>intrans.</i>	A fi de folos. Îi ~ește odihna la mare.	/<sl. prijati
PRIINCIOȘ	PRIINCI//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		v. PRIELNIC.	/priință + suf. ~ios
PRIINȚĂ	PRIÍNȚ//Ă ~e	<i>f. rar</i>	1) Venit material sau spiritual; câștig; folos; profit.2) Atitudine priincioasă; bunăvoință.	/a prii + suf. ~ință
PRILEJ	PRILÉJ ~uri	<i>n.</i>	1) Situație favorabilă; circumstanță avantajoasă; moment oportun; ocazie.2) Causă aparentă invocată de o persoană pentru a ascunde adevăratul motiv al acțiunilor sale; pretext; motiv.	/<bulg. prilež
A PRILEJUI	A PRILEJU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	(sentimente, trăiri, acțiuni etc.) A face să se producă printr-un prilej. Mi s-a ~it o călătorie.	/prilej + suf. ~ui
PRIM	PRIM ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv al</i>	(în opoziție cu ultim) (plasat, mai ales, înaintea substantivului) 1) Care este înainte, în față (prin importanță sau valoare); care se află în frunte; fruntaș. ~a impresie. ~ul student. • Număr ~ număr care se împarte numai la el însuși sau la unitate. ~	/<lat. primus
A PRIMA	A PRIM//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	livr. A se afla pe primul plan (dintr-un anumit punct de vedere); a deține întâietatea.	/<fr. primer
PRIMADONĂ	PRIMADÓN//Ă ~e	<i>f.</i>	Solistă de operă sau de operetă care interpretează rolurile principale.	/<it. prima dona

PRIMAR I	PRIMÁR I ~ă (~i, ~e)		1) Care constituie un început; care caracterizează un început; inițial; primordial; începător. Etapă ~ă. • Școală ~ă școală începătoare. Vâr ~, vară ~ă a) grad de rudenie stabilit între copiii fraților sau ai surorilor; b) persoană aflată în acest grad de	/<lat. primarius
PRIMAR II	PRIMÁR II ~i	<i>m.</i>	Conducător administrativ al unui oraș, al unei comune sau al unui sat.	/<lat. primarius
PRIMAT I	PRIMÁT I	<i>n.</i>	1) Caracter prim; întâietate. • A avea ~ul a avea superioritatea.2) Importanță primordială; primordialitate.	/<lat. primas, ~tis, fr. primat
PRIMAT II	PRIMÁT II ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Ordin de mamifere superioare cu cea mai mare dezvoltare a creierului (reprezentanți: maimuțele și omul).2) Animal din acest ordin.	/<fr. primate
PRIMĂ	PRÍM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Recompensă (mai ales în bani) acordată cuiva pentru succese deosebite sau realizări remarcabile într-un domeniu de activitate; premiu.2) Sumă alocată cuiva cu titlu de ajutor, de recompensă sau pentru încurajare într-o activitate.3): ~ de asigurare sum	/<fr. prime
PRIMĂREASĂ	PRIMĂR//EĂSĂ ~ése	<i>f.</i>	v. PRIMĂRIȚĂ.	/primar + suf. ~easă
PRIMĂRIE	PRIMĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Instituție de administrare a unui sat, a unei comune sau a unui oraș, în frunte cu un primar.2) Sediul acestei instituții. [G.-D. primăriei]	/primar + suf. ~ie
PRIMĂRIȚĂ	PRIMĂRÍȚ//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	1) Soție a primarului.2) Conducătoare a unui oraș, a unei comune sau a unui sat.	/primar + suf. ~iță
PRIMĂVARA	PRÍMĂVARA	<i>adv.</i>	În timpul primăverii; pe timp de primăvară.	/<lat. primavera
PRIMĂVARĂ	PRÍMĂV//ARĂ ~éri	<i>f.</i>	1) Anotimp al anului care cuprinde lunile martie, aprilie și mai. • De ~ a) necesar pentru primăvară; b) care are loc primăvara; caracteristic primăverii. La ~ când va sosi primăvara; în timpul primăverii viitoare. Astă ~ primăvara trecută. De cu ~ încă d	/<lat. primavera
PRIMĂVĂRATIC	PRIMĂVĂRÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de primăvară; propriu primăverii. Soare ~.2) (despre fructe, legume) Care apare primăvara.3) fig. (despre plante, ființe) Care este la început de dezvoltare; tânăr; fraged.	/primăvară + suf. ~atic
PRIMEJDIE	PRIMÉJDI//E ~i	<i>f.</i>	Situație care amenință real existența sau integritatea cuiva sau a ceva; circumstanță amenințătoare; pericol. • Paza bună trece ~a rea precauția preîntâmpină neplăcerile. [G.-D. primejdiei; Sil. di-e]	/<sl. prameždije
PRIMEJDIOS	PRIMEJDI//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		1) (despre situații, ființe) Care prezintă o primejdie; periculos.2) (despre acțiuni) Care expune la primejdii; riscant.	/primejdie + suf. ~os
A PRIMEJDUI	A PRIMEJDU//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	A supune unei primejdii; a pune în primejdie; a periclita.	/primejdie + suf. ~ui
PRIMENEALĂ	PRIMEN//EĂLĂ ~éli	<i>f.</i>	1) v. A PRIMENI și A SE PRIMENI.2) la pl. Rufe curate de schimb; lenjerie curată.	/a (se) primeni + suf. ~eală
A PRIMENI	A PRIMEN//Í ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se primenească.	/<sl. prameñiti
A SE PRIMENI	A SE PRIMEN//Í mă ~esc	<i>tranz.</i>	1) (despre persoane) A se îmbrăca cu alte haine (noi, curate); a se schimba.2) fig. A se schimba spre bine.	/<sl. prameñiti

A PRIMI	A PRIM//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) (obiecte) A lua în posesia sa (ca ceva dăruit, trimis, obținut). ~ un colet. ~ felicitări.2) (oaspeți, vizitatori etc.) A introduce (benevol) în domeniul stăpânit; a lăsa sau a face să intre (undeva).3) (despre persoane) A angaja în baza unei legislații	/<sl. priimon
PRIMIGESTĂ	PRIMIGÉST//Ă ~e	<i>adj. și substantiv</i>	(despre femei) Care este însărcinată pentru prima dată.	/<fr. primigeste
PRIMIPARĂ	PRIMIPÁR//Ă ~e	<i>adj. și substantiv</i>	(despre femei) Care naște pentru prima dată.	/<fr. primipare
PRIMIRE	PRIMÍR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A PRIMI. • Sală de ~ încăpere pentru musafiri, vizitatori. A da în ~ a înceta de a mai fi responsabil. A lua în ~ a) a lua (pe cineva sau ceva) pe răspunderea sa; b) a începe a certa (pe cineva).2) Mod de a primi pe cineva.	/v. a primi
PRIMITIV	PRIMITÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de stadiile cele mai timpurii ale societății umane; de la începutul omenirii. Om ~.2) (despre oameni) Care a rămas mult în urmă în privința nivelului de dezvoltare; necivilizat; sălbatic.3) Care se prezintă simplu de tot; elementar; rudimenta	/<fr. primitif, lat. primitivus
PRIMITIVISM	PRIMITIVÍSM	<i>n.</i>	1) Caracter primitiv.2) Lipsă de cultură; stare de înapoiere.3) (în sec. XIX-XX) Tendință în artă constând în adoptarea normelor preconizate în perioada primitivă a culturii.	/<fr. primitivisme
PRIMITIVITATE	PRIMITIVITÁTE	<i>f.</i>	v. PRIMITIVISM.	/<fr. primitivité
A PRIMITIVIZA	A PRIMITIVIZ//Á ~éz	<i>intrans.</i>	A deveni primitiv; a ajunge în stare de primitivism.	/primitiv + suf. ~iza
PRIMITOR	PRIMIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		1) Care primește oaspeți cu plăcere; ospitalier. Popor ~.2) (despre locuri, natură, climă etc.) Care atrage prin aspect, prin calități deosebite.	/a primi + suf. ~tor
PRIMO	PRÍMO	<i>adv.</i>	livr. fam. În primul rând; mai întâi.	/<it., fr. primo
PRIMOGENIT	PRIMOGENÍ/T ~tă (~ti, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre copii) Care este născut primul (într-o familie regală, princiară etc.)	/<lat. primogenitos
PRIMOGENITURĂ	PRIMOGENITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Privilegiu (în unele țări) în obținerea unor drepturi de care se bucură într-o familie primul dintre frați.	/<fr. primogéniture
PRIMORDIAL	PRIMORDIÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care constituie un început; care caracterizează un început; inițial; începător; primar. Fază ~ă. 2) Care este de primă importanță; foarte important; principal; cardinal; esențial; substanțial; fundamental. Problemă ~ă. Factor ~. [Sil. -di-al]	/<fr. primordial
PRIMORDIALITATE	PRIMORDIALITÁTE	<i>f.</i>	Caracter primordial. [Sil. -di-a-]	/<fr. primordialité
PRIMPREJUR	PRIMPREJŪR	<i>adv.</i>	Prin locurile din preajmă; prin apropiere.	/prin + pre + jur
PRIMPREJURUL	PRIMPREJŪRUL	<i>prep.</i>	(fiind urmat de un substantiv la genitiv sau de un substitut al acestuia, exprimă un raport spațial, concretizând locul, spațiul din preajma cuiva sau a ceva) Pe locul (sau în spațiul) din jurul; în preajma; împrejurul.	/prin + pre + jur
PRIMUL	PRÍM//UL ~a (~ii,~ele)	<i>num. ord. și substantiv</i>	(în opoziție cu ultimul) Care ocupă locul indicat în ordinea numărării de numărul unu; cu care se începe enumerarea; care precede pe al doilea; întâi. • În ~ rând întâi de toate.	/<lat. primus

PRIMULACEE	PRIMULACÉE ~	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de plante erbacee perene (rar anuale), cu frunze dispuse în rozete radicale, cu flori gamopetale (solitare sau în inflorescență) și cu fructe capsulare (reprezentanți: ciuboțica-cucului, laptele-stâncii, scânțeiuta etc.).2) Plantă din ac	/<fr. primulacées
PRIMULĂ	PRÍMUL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Plantă erbacee decorativă, cultivată pentru florile de culoare purpurie sau liliachie, dispuse în inflorescență umbeliformă.2) Floare a acestei plante. [G.-D. primulei]	/<fr., lat. primula
PRIMUS	PRÍMUS ~uri	<i>n.</i>	Aparat de gătit constând dintr-un rezervor pentru gaz lampant, un arzător și o pompă.	/<germ. Primus
PRIN	PRIN	<i>prep.</i>	1) (exprimă un raport spațial, indicând mediul, cadrul desfășurării unei acțiuni) Aleargă prin curte. A străbătut prin perete.2) (exprimă un raport modal sau instrumental, indicând mijlocul, procedeul realizării acțiunii) Cu ajutorul; pe calea; cu. A obți	/pre + în
PRINCEPS	PRÍNCEPS	<i>adj. invar.</i>	: Ediție ~ prima ediție a operei unui scriitor.	/Cuv. lat.
PRINCIAR	PRINCIÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de prinț; propriu prinților.2) fig. Care impune prin bogăție și fast. [Sil. -ci-ar]	/<fr. princier
PRINCIPAL	PRINCIPÁL ~ă (~i, ~e)		Care este de primă importanță; foarte important; fundamental; substanțial; magistral; primordial; cardinal; esențial. Rol ~. • Propoziție ~ă propoziție care nu depinde sintactic de altele într-o frază formată prin subordonare.	/<fr. principal, lat. principalis
PRINCIPAT	PRINCIPÁT ~e	<i>n.</i>	1) Stat guvernat de un principe.2) Demnitatea de principe.	/<fr. principat, lat. principatus
PRINCIPE	PRÍNCIP//E ~i	<i>m.</i>	1) Descendent al unei familii regale sau imperiale; prinț.2) (în unele state; folosit și ca titlu pe lângă numele respectiv) Conducător al unui principat; prinț.3) (în Imperiul Roman) Conducător absolut al țării; împărat; monarh; suveran.	/<it. principe, lat. princeps, ~ipis
PRINCIPESĂ	PRINCIPÉS//Ă ~e	<i>f.</i>	(feminin de la principe) 1) Fiică a unui suveran; prințesă.2) Soție a unui principe; prințesă.	/<fr. principessa
PRINCIPIAL	PRINCIPIÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care are la bază un principiu; care decurge dintr-un principiu; conform unui principiu. Atitudine ~ă.2) Care respectă anumite principii; cu principii; consecvent. Ministru ~. Descriere ~ă. [Sil. -pi-al]	/principiu + suf. ~al
PRINCIPIALITATE	PRINCIPIALITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter principial.2) Atitudine principială. [Sil. -pi-a-]	/principal + suf. ~itate
PRINCIPIU	PRINCÍPI//U ~i	<i>n.</i>	1) Teză fundamentală; idee de bază.2) Cauză primară.3) Punct de vedere propriu; convingere personală. • Din ~ conform convingerii. În ~ în linii mari; în genere.	/<lat. principium, fr. principe
A PRINDE	A PRÍNDE prind		1. tranz. 1) (despre ființe) A apuca ținând strâns. • ~ în brațe a îmbrățișa.2) (despre mecanisme, instrumente etc.) A apuca imobilizând și reținând. Ușa mi-a prins rochia.3) A sesiza prin simțuri și cu ajutorul gândirii; a percepe. A prins repede mișcări	/<lat. pre[he]ndere

A SE PRINDE	A SE PRÍNDE mă prind	<i>intrans.</i>	1) (despre ființe) A se apuca strâns (de ceva sau de cineva); a se agăța. • ~ în horă (sau în joc) a începe să danseze în horă (sau în joc).2) (despre obiecte) A se fixa întâmplător (de ceva). S-a prins un scai de rochie. • Nu se prinde mâncarea de cineva	/<lat. pre[he]ndere
PRINOS	PRINÓS ~uri	<i>n.</i>	1) rel. Dar oferit unei divinități; ofrandă; jertfă.2) rel. Dar oferit unei biserici; ofrandă.3) Donație oferită în semn de venerație și de recunoștință; ofrandă; omagiu.4) fig. Contribuție la o cauză socială; aport; obol.	/<sl. prinosu
PRINS I	PRINS I	<i>n.</i>	v. A PRINDE și A SE PRINDE. • De-a ~ul (sau ~elea) joc de copii în care unul aleargă să prindă pe unul dintre ceilalți.	/v. a (se) prinde
PRINS II	PRIN//S II ~să (~și, ~se)		1) v. A PRINDE și A SE PRINDE. • A se da ~ a se preda.2) (despre persoane) Care este absorbit de treburi.	/v. a (se) prinde
PRINSOARE	PRINS//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	1) Înțelegere între două (sau mai multe) persoane care susțin lucruri contrare, ce-l obligă pe cel care nu va avea dreptate să-i dea o compensație materială (de obicei bănească) celui alt; rămașag; pariu.2) înv. pop. Loc unde sunt închiși cei lipsiți de l	/prins + suf. ~oare
PRINTRE	PRÍNTRÉ	<i>prep.</i>	1) (exprimă un raport spațial indicând spațiul, locul între mai multe obiecte sau persoane) În spațiul dintre; între. A trece printre coloanele de soldați.2) (exprimă un raport modal) A râde printre lacrimi.	/pre + între
PRINTRU	PRÍNTRU	<i>prep.</i>	1) (exprimă un raport spațial, indicând spațiul, cadrul, locul desfășurării unei acțiuni) Prin. La întoarcere va trece printr-o pădure.2) (exprimă un raport modal sau instrumental) Prin. Afirmă printr-un gest.	/pre + între
PRINȚ	PRINȚ ~i	<i>m.</i>	1) (în unele state; folosit și ca titlu pe lângă numele respectiv) Conducător al unui principat; principe.2) Descendent al unei familii regale sau imperiale; principe. • ~ moștenitor prinț care urmează să se urce pe tron după moartea suveranului.	/<fr. prince, germ. Prinz
PRINȚESĂ	PRINȚÉS//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Fiică a unui suveran; principesă.2) Soție a prințului; principesă.	/<fr. princesse
PRINZĂTOARE	PRINZĂTOÁRE ~	<i>f.</i>	rar Cursă de prins păsări.	/a prinde + suf. ~ătoare
PRINZĂTOR	PRINZĂT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>și substantiv</i>	Care prinde; care apucă.	/a prinde + suf. ~ător
PRIOR I	PRIÓR I ~i	<i>adj. pop.</i>	(despre miei) Care este fătat primăvara devreme.	/<ngr. próoros
PRIOR II	PRIÓR II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Conducător al unei mănăstiri catolice.	/<lat. prior, germ. Prior
PRIORITAR	PRIORITÁR ~ă (~i, ~e)		Care este primul în timp, în rang sau în drepturi; caracterizat prin întâietate. [Sil. pri-o-]	/<fr. prioritaire
PRIORITATE	PRIORITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter prioritar; întâietate.2) Dreptul de a se plasa înaintea altora. [G.-D. priorității; Sil. pri-o-]	/<fr. priorité
PRIPAS	PRIPÁS ~uri	<i>n. pop.</i>	Pui de animal domestic. • De ~ fără stăpân.	/<sl. pripasu
PRIPĂ	PRÍPĂ	<i>f.</i>	Grabă mare. • În ~ în grabă; repede. Fără ~ fără grabă.	/v. a(se) pripi

A PRIPĂȘI	A PRIPĂȘ//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se pripăsească; a oferi adăpost; a aciuia; a oploși; a adăposti.	/Din pripas
A SE PRIPĂȘI	A SE PRIPĂȘ//Î mă	<i>intrans.</i>	(despre ființe pribege) A-și găsi adăpost; a se aciuia; a se oploși.	/Din pripas
PRIPEALĂ	PRIP//EĂLĂ ~eli	<i>f.</i>	1) v. A PRIPI și A SE PRIPI.2) Grabă lipsită de chibzuință.	/v. a (se) pripi
A PRIPI	A PRIP//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (acțiuni, procese etc.) A face să se desfășoare într-un ritm mai rapid (uneori nejustificat); a zori; a grăbi; a precipita; a accelera; a urgenta.2) A expune unui eșec din cauza realizării în grabă.3) (carne sau alte alimente) A coace la repezeală, num	/<sl. prispeti
A SE PRIPI	A SE PRIP//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A acționa prea repede, în pripă; a se grăbi.2) A-și expune corpul pentru un timp scurt la o sursă de căldură; a se încălzi ușor (la foc sau la soare); a se pârpăli.	/<sl. prispeti
PRIPON	PRIP//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Țăruș înfipt în pământ, de care se leagă animalele pentru a paște într-un anumit loc.2) Funie cu care se leagă animalele de acest țăruș.3) Par bătut adânc în pământ de care se leagă o ambarcațiune la malul unei ape.4) Unealtă de pescuit, constând dintr	/<sl. praĥonu
A PRIPONI	A PRIPON//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (animale, ambarcații) A lega de un pripon.2) fig. (obiecte) A imobiliza prinzând de ceva.	/Din pripon
PRIPOR	PRIP//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Pantă abruptă a unui munte sau a unui deal; versant abrupt; repeziș.	/<bulg. pripor
PRIPOROS	PRIPOR//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		(de-spre relief) Care are (multe) pripoare; cu (multe) pripoare.	/pripor + suf. ~os
PRISACĂ	PRIS//ĂCĂ ~ăci	<i>f.</i>	1) Loc unde se țin albinele; stupărie; albinărie. • A trăi ca ursul la ~ a trăi în belșug.2) Totalitate a stupilor dintr-un astfel de loc. [G.-D. prisăcii]	/Orig. nec.
PRISĂCAR	PRISĂCĂR ~i	<i>m.</i>	Persoană care se ocupă cu creșterea albinelor; albinar; stupar; apicultor.	/prisacă + suf. ~ar
PRISĂCĂRIE	PRISĂCĂRIE	<i>f.</i>	Ocupație de prisăcar.	/prisăcar + suf. ~ie
PRISĂCĂRIT	PRISĂCĂRÍT	<i>n.</i>	1) v. PRISĂCĂRIE.2) ist. Dare pentru prisăci.	/prisăcar + suf. ~it
PRISMATIC	PRISMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care are forma unei prisme.	/<fr. prismatique
PRISMĂ	PRÍSM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Poliedru cu două baze paralele și egale și cu fețele laterale în formă de paralelograme.2) Piesă din material transparent de forma unui asemenea poliedru folosită la aparatele optice. • Prin ~a din punctul de vedere. [G.-D. prisme]	/<fr. prisme
PRISOS	PRISÓS ~uri	<i>n.</i>	Cantitate care depășește necesarul; surplus; excedent. • De ~ a) în plus; b) fără rost; inutil. Cu ~ mai mult.	/<ngr. perissós
A PRISOSI	A PRISOS//Î ~esc	<i>intrans.</i>	1) A întrece prin cantitate limita necesară; a fi de prisos.2) rar A fi inutil.	/Din prisos
PRISOSINȚĂ	PRISOSÍNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	v. PRISOS. • Cu ~ a) din belșug; din abundență; b) în mod ireproșabil.	/a prisosi + suf. ~ință

PRISPĂ	PRÍSP//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Platformă îngustă de pământ, făcută de-a lungul peretelui din faţă (şi al celor laterali) al unei case ţărăneşti. 2) Fâşie plană de teren de-a lungul unui povârniş sau al unui mal.	/<ucr. prispa
PRISTAV	PRISTÁV ~i	<i>m. înv.</i>	1) Persoană care anunţă ştirile oficiale; crainic.2) Supraveghetor pe moşia unui boier; vătaf.	/<sl. pristavu
PRISTOL	PRISTÓL ~uri	<i>n.</i>	bis. Masă din mijlocul altarului pe care se țin obiectele necesare slujbei.	/<sl. praştolu
PRITOACĂ	PRITOÁ//CĂ ~ce	<i>f.</i>	reg. Vas din doage, asemănător cu o cadă, folosit în vinificaţie.	/v. a pritoci
A PRITOCI	A PRITOC//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (vinul) A trece dintr-un butoi în altul (pentru a separa de drojdie).2) (moarea) A scoate din vas şi a turna la loc de câteva ori la rând.	/<bulg. pretoţa, sb. pretoţiti
A PRIVA	A PRIV//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane, lucruri etc.) A face să nu (mai) beneficieze de ceva inerent şi necesar; a lipsi. ~ de drepturi.	/<fr. priver, lat. privare
A SE PRIVA	A SE PRIV//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A renunţa la ceva inerent şi necesar.	/<fr. priver, lat. privare
PRIVAT	PRIVÁ//T ~tă (~ţi, ~te)		Care aparţine unei persoane ca individ izolat; care este al unei singure persoane; particular; personal; individual. Întreprindere ~tă.	/<fr. privé, lat. privatus
PRIVATĂ	PRIVÁT//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	Încăpere specială pentru satisfacerea nevoilor fiziologice; toaletă; closet; latrină.	/<fr. privé, lat. privatus
PRIVATIV	PRIVÁTÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care are proprietatea de a priva; care lipseşte pe cineva de ceva. Pedepsă ~ă de libertate.2) Care ţine de privaţiune; propriu privaţiunii.3) gram. (despre afixe) Care exprimă lipsa, excluderea, atribuind cuvântului derivat un sens opus celui de bază.	/<fr. privatif
A PRIVATIZA	A PRIVATIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(întreprinderi, locuinţe etc.) A trece din proprietatea statului în proprietate particulară.	/<germ. privatisieren
PRIVAŢIUNE	PRIVAŢIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A PRIVA şi A SE PRIVA.2) Lipsă de mijloace necesare; sărăcie; mizerie. [Sil. -ţi-u-]	/<fr. privation
PRIVEALĂ	PRIV//EÁLĂ ~éli	<i>f.</i>	1) v. A PRIVI.2) Câmp vizual.	/a privi + suf. ~eală
A PRIVEGHEA	A PRIVEGH//EÁ ~éz	<i>pop.</i>	1. intrans. v. A VEGHEA.2. tranz. 1) v. A VEGHEA.2) (mortul) A străjui în nopţile dinaintea înmormântării; a sta la priveghi.	/<lat. pervigilare
PRIVEGHERE	PRIVEGHÉR//E ~i	<i>f. pop.</i>	1) v. A PRIVEGHEA.2) Slujbă bisericească de noapte în ajun de sărbătoare.	/v. a priveghea
PRIVEGHETOR	PRIVEGHET//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. şi f.</i>	pop. Persoană care priveghează.	/a priveghea + suf. ~tor
PRIVEGHI	PRIVÉGH//I ~iuri	<i>n. pop.</i>	v. PRIVEGHERE. • A sta la ~(sau de) ~ a priveghea.	/v. a priveghea
PRIVELIŞTE	PRIVÉLIŞT//E ~i	<i>f.</i>	1) Aspect al unui colţ din natură privit dintr-un anumit punct; vedere.2) Spectacol sau eveniment neobişnuit care se desfăşoară înaintea ochilor.	/priveală + suf. ~işte
A PRIVI	A PRIV//Î ~esc		1. tranz. 1) A supune unei examinări cu ajutorul văzului; a se uita. • ~ cu coada ochiului (pe cineva) a se uita pe furiş la cineva. A nu ~ cu ochi buni a dezaproba.2) A supune unui examen cu ajutorul raţiunii. ~ problema sub toate aspectele.3) (situaţii,	/<sl. praviti

A SE PRIVI	A SE PRIV//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	A-și reflecta imaginea (ca într-o oglindă); a se oglindi.	/<sl. praviti
PRIVIGHETOARE	PRIVIGHET//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	Pasăre migratoare de talie mică, cu penaj brun-cafeniu, care cântă foarte plăcut; filomelă.	/a priveghea + suf. ~toare
A PRIVILEGIA	A PRIVILEGI//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(persoane) A susține în mod abuziv acordând privilegii (adesea nemotivat și în detrimentul altora); a părtini; a avantaja; a favoriza; a proteja.	/<fr. privilégier
PRIVILEGIU	PRIVILÉGI//U ~i	<i>n.</i>	1) Drept particular acordat unui individ sau unei colectivități, pe care ceilalți membri ai societății nu-l posedă; avantaj.2) Bunăvoință deosebită acordată cuiva; favoare.	/<fr. privilege, lat. privilegium
PRIVINȚĂ	PRIVÍNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	: În ~a referitor la; în ceea ce privește. Într-o ~ dintr-un anumit punct de vedere. În toate ~ele din toate punctele de vedere. În unele ~e cât privește unele cazuri.	/a privi + suf. ~ință
PRIVIRE	PRIVÍR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A PRIVI. • Cu ~ la referitor la.2) Fel de a privi al cuiva; căutătură. ~ caldă. ~ răutăcioasă.3) Examinare cu ochii. • A sorbi cu ~ea a privi cu mult nesăț. A arunca o ~ a privi în fugă.	/v. a (se) privi
PRIVITOR I	PRIVIT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și adverbial</i>	(urmat de prepoziția la) Care se referă, se raportează; în privința; referitor.	/a privi + suf. ~tor
PRIVITOR II	PRIVIT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care privește.2) Persoană care asistă la un spectacol; spectator.	/a privi + suf. ~tor
A PRIZA	A PRIZ//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(tabac) A trage pe nas; a aspira pe nas.	/<fr. priser
PRIZĂ I	PRÍZ//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Dispozitiv pentru conectarea unui receptor de energie electrică la o sursă de curent. • ~ de pământ a) legătură a unor aparate sau mașini electrice cu pământul; b) instalație pentru realizarea acestei legături.2) Dispozitiv prin care se extrage un fluid	/<fr. prise
PRIZĂ II	PRÍZ//Ă II ~e	<i>f.</i>	Mod de a ține instrumentul de lucru caracteristic pentru un specialist (muzicant, sportiv, medic etc.). • ~ de aterizare totalitate a manevrelor executate de un pilot pentru a lua contact cu pământul. [G.-D. prizei]	/<fr. prise
PRIZĂ III	PRÍZ//Ă III ~e	<i>f.</i>	Cantitate dintr-un medicament prevăzută pentru o singură dată. • ~ de tabac porție de tabac trasă pe nas dintr-o singură dată. [G.-D. prizei]	/<fr. prise
PRIZĂ IV	PRÍZ//Ă IV ~e	<i>f.</i>	Proeminență a unei stânci de care se poate apuca un alpinist în urcuș. [G.-D. prizei]	/<fr. prise
PRIZĂ V	PRÍZ//Ă V ~e	<i>f.</i>	(în construcții) Întărire a unui liant hidraulic. [G.-D. prizei]	/<fr. prise
A PRIZĂRI	A PRIZĂR//Î ~esc	<i>trans.</i>	rare A face să se prizărească.	/<sl. prazrati
A SE PRIZĂRI	A SE PRIZĂR//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	A se opri din dezvoltare sau a-și micșora dimensiunile; a rămâne sau a deveni mic; a se pipernici; a se chirci.	/<sl. prazrati
PRIZONIER	PRIZONIÉR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	1) Militar care a căzut în mâinile dușmanului.2) Persoană lipsită de libertate; captiv. [Sil. -ni-e-]	/<fr. prisonier
PRIZONIERAT	PRIZONIERÁT	<i>n.</i>	1) Stare de prizonier; captivitate.2) Durata acestei stări. [Sil. -ni-e-]	/prizonier + suf. ~at
PRO	PRO	<i>adv.</i>	În favoarea; de partea; pentru.	/<lat. pro

PROASPĂT	PROÁSP//ĂT ~ătă (~eti, ~ete)		1) (de-spre alimente, fructe, legume) Care este făcut, dobândit sau recoltat de curând; care n-a fost conservat. Pește ~.2) (despre plante) Care este rupt de curând; neofilit. Legume ~ete.3) (despre apa de băut) Care a fost adusă de curând de la sursă (de	/<ngr. prósphatos
PROAȘCĂ	PROÁȘ//CĂ ~te	<i>f. pop.</i>	Șuvoi de apă sau de noroi care tâșnește de undeva improșcând.	/v. a [îm]proșca
PROB	PROB ~ă (~i, ~e)	<i>livr.</i>	Care este corect și de bună-credință; cinstit; onest; integru.	/<fr. probe, lat. probus
A PROBA	A PROB//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (persoane, obiecte) A supune unei probe (pentru a stabili, dacă corespunde anumitor cerințe); a încerca. ~ un actor. ~ un palton.2) A adevveri prin raționamente sau prin fapte concrete; a dovedi; a demonstra; a arăta; a atesta. Experimentele ~ează presu	/<lat. probare
PROBABIL I	PROBÁBIL I	<i>adv.</i>	După cum (se) pare; poate.	/<fr. probable, lat. probabilis
PROBABIL II	PROBÁBIL II ~ă (~i, ~e)		1) Care poate fi probat; care poate să se adeverească.2) Care poate să se producă, să se realizeze. • Timpul ~ timpul care se prevede pentru intervalul de timp următor; prognoză meteorologică; date meteo.	/<fr. probable, lat. probabilis
PROBABILISM	PROBABILÍSM	<i>n.</i>	Curent în filozofie care susține că nu se poate dovedi adevărul unei afirmații, totul caracterizându-se doar printr-un oarecare grad de probabilitate.	/<fr. probabilisme
PROBABILIST I	PROBABILÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		1) Care ține de probabilism; propriu probabilismului.2) Care se ocupă de calculul probabilităților.	/<fr. probabiliste
PROBABILIST II	PROBABILÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	1) Adept al probabilismului.2) Matematician specializat în teoria probabilităților.	/<fr. probabiliste
PROBABILITATE	PROBABILIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter probabil. • După toate ~ățile după cât se pare.2) mat. Caracteristică numerică a gradului posibilității de realizare a unui eveniment sau fenomen. • Teoria ~ăților ramură a matematicii care, după probabilitățile unor evenimente întâmplătoare,	/<fr. probabilité, lat. probabilitas, ~atis
PROBANT	PROBÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care probează; care constituie o probă. Argument ~.	/<fr. probant
PROBAR	PROBÁR ~e	<i>n. poligr.</i>	Album cuprinzând probe (modele) ale garniturilor de caractere și alte semne tipografice.	/probă + suf. ~ar
PROBATORIU I	PROBATÓRI//U I ~e (~i, ~e)		Care probează; care poate dovedi. Argumente ~i.	/<lat. probatorius, ~a, ~um
PROBATORIU II	PROBATÓRI//U II ~i	<i>n.</i>	Totalitate a probelor prezentate într-un litigiu.	/<lat. probatorius, ~a, ~um
PROBĂ	PRÓB//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Fapt care servește la confirmarea unui adevăr; dovadă; mărturie.2) Acțiune prin care se constată dacă cineva sau ceva corespunde anumitor cerințe; încercare.3) Fiecare dintre etapele unui examen.4) Întrecere în cadrul unei competiții sau al unui gen de	/<lat. proba

PROBITATE	PROBITĂTE	<i>f.</i>	Caracter onest, cinstit; onestitate; cinste; integritate.	/<fr. probité, lat. probitas, ~atis
PROBLEMATIC	PROBLEMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care constituie o problemă.2) și adverbial Care pare puțin probabil; cu existență sau reușită dubioasă; îndoielnic; nesigur.	/<fr. problématique
PROBLEMATICĂ	PROBLEMÁTI//CĂ	<i>f.</i>	Șir de probleme ce țin de același subiect.	/<fr. problématique
PROBLEMĂ	PROBLÉM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Chestiune teoretică sau practică care poate fi rezolvată pe baza anumitor cunoștințe și raționamente. ~ de aritmetică. ~ de șah.2) Obiect de care se ocupă autorul unei lucrări sau al unei expuneri; temă.3) Situație care are aspecte discutabile.4) Aface	/<fr. probleme, lat. problema
PROBOSCIDIAN	PROBOSCIDI//ÂN ~éni	<i>m.</i>	1) la pl. Ordin de mamifere înzestrate cu trompă lungă și cu o pereche de colți mari de fildeș (reprezentant: elefantul).2) Mamifer din acest ordin. [Sil. -di-an]	/<fr. probosciden
A PROBOZI	A PROBOZ//Î ~ésc	<i>tranz.</i>	înv. pop. (persoane) A trata cu observații moralizatoare; a dojeni; a muștra; a moraliza.	/<sl. proobraziti
A PROCEDA	A PROCED//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A acționa într-un anumit mod; a face într-un anumit fel.2) A începe să se ocupe de altceva; a trece; a purcede.	/<fr. procéder
PROCEDEU	PROCEDÉ//U ~e	<i>n.</i>	1) Mod folosit pentru a ajunge la un anumit rezultat; mod de a proceda; manevră; modalitate; mijloc; metodă.2) Mod de efectuare sau de producere a unui lucru, prin folosirea unor anumite metode.	/<fr. procédé
PROCEDURAL	PROCEDURÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de procedură; propriu procedurii. Întrebări ~e. Tratament ~.	/<fr. procédural
PROCEDURĂ	PROCEDÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Ansamblu de reguli de organizare a administrației, folosite în vederea atingerii unui anumit rezultat. 2) Serie de formalități care trebuie executate într-un proces.3) Ramură a dreptului care determină sau studiază regulile de organizare a proceselor	/<fr. procédure
PROCEDURIST	PROCEDURÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Specialist în procedura judiciară.	/procedură + suf. ~ist
PROCENT	PROCÉNT ~e	<i>n.</i>	1) A suta parte dintr-un întreg, considerat drept unitate și reprezentat grafic prin simbolul %.2) Dobândă calculată la fiecare o sută de lei (sau alte unități bănești) pe o perioadă de un an.	/<germ. Prozent
PROCENTAJ	PROCENTÁJ ~e	<i>n.</i>	1) v. PROCENT.2) Calcul de determinare a procentului.3) Rezultatul acestui calcul.	/procent + suf. ~aj
PROCENTUAL	PROCENTUÁL ~ă		Care este calculat sau exprimat în procente. Venit ~. [Sil. -tu-al]	/<germ. prozentual
PROCES	PROCÉS ~e	<i>n.</i>	1) Desfășurare în timp a unui eveniment sau a unui fenomen.2) Succesiune de acțiuni sau de operații prin care se realizează o lucrare. • ~ verbal document în care este notat pe scurt conținutul discuțiilor desfășurate și a hotărârilor adoptate la o adunar	/<fr. proces, lat. processus
PROCESIUNE	PROCESIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Șir lung de persoane care merg în mod solemn în aceeași direcție; alai; cortegiu.2) Ceremonie religioasă în cursul căreia credincioșii merg în coloană, cântând imnuri și rostind rugăciuni. [Sil. -si-u-]	/<fr. procession, lat. processio, ~onis

PROCESOMAN	PROCESOMÁN ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	depr. Persoană care are mania de a intenta procese juridice fără nici un temei.	/proces + suf. ~oman
PROCESOR	PROCES//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	(la calculatoarele electronice) Dispozitiv care execută instrucțiuni, formează adresele acestora, citindu-le din memoria care păstrează programul.	/<engl. processor
PROCESUAL	PROCESUÁL ~ă (~i,		Care ține de un proces; propriu unui proces. [Sil. -su-al]	/<lat. processualis
PROCHIMEN	PROCHÍMEN ~e	<i>n.</i>	bis. Verset din psalm care se cântă înainte de citirea unui pasaj din Biblie. • A veni la ~ a reveni la subiect (după o anumită abatere).	/<ngr. prokímenon
PROCITANIE	PROCITÁNI//E ~e	<i>f. inv.</i>	1) Recitare, repetare (a unei lecții).2) Proces de ascultare a elevilor cu scopul de a recapitula materia învățată. [G.-D. procitaniei]	/<rus. proítanie
A PROCITI	A PROCIT//Í ~esc	<i>tranz.</i>	inv. 1) A citi din nou.2) (elevi) A întreba la o materie învățată; a examina oral; a asculta.3) A mostra cu blândete; a dojeni.	/<rus. proítoti
A PROCLAMA	A PROCLAMÁ proclám	<i>tranz.</i>	1) A recunoaște și a declara în mod solemn, printr-un act oficial. ~ dreptul la suveranitate.2) A anunța sau a declara cu tărie în fața unui public numeros. Prezidentul proclamă că adevărul va triumfa.	/<fr. proclamer, lat. proclamare
PROCLAMAȚIE	PROCLAMÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A PROCLAMA.2) Apel cu conținut politic urmărind scopuri de agitație; foaie volantă.	/<fr. proclamation, lat. proclamatio, ~onis
PROCLET	PROCLÉ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	1) rel. Care a fost anatemizat de biserică; afurisit; excomunicat.2) Care se ține numai de rele; cu purtări rele; afurisit.	/<sl. prokletu
PROCLITIC	PROCLÍTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>gram.</i>	(despre elemente de limbă) Care este lipsit de accent propriu, fiind legat de cuvântul următor cu care face corp fonetic comun.	/<fr. proclitique
PROCLIZĂ	PROCLÍZ//Ă ~e	<i>f. gram.</i>	(în opoziție cu encliză) Fenomen care constă în alipirea unui element neaccentuat la începutul cuvântului accentuat (formând cu acesta corp fonetic comun).	/<fr. proclise
PROCONSUL	PROCÓNSUL ~i	<i>m.</i>	(în Roma antică) Magistrat învestit cu autoritate de consul, care guverna o provincie.	/<lat., fr. proconsul
PROCONSULAR	PROCONSULÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de proconsul; propriu pentru proconsuli. • Provincie ~ă provincie administrată de un proconsul.	/<lat. proconsularis, fr. proconsulaire
PROCONSULAT	PROCONSULÁT ~e	<i>n.</i>	1) Funcție de proconsul.2) Durata de executare a acestei funcții.3) Sediul proconsulului.	/<lat. proconsulatus, fr. proconsulat
PROCOPSEALĂ	PROCOPS//EÁLĂ ~eli	<i>f.</i>	1) v. A PROCOPSI și A SE PROCOPSI.2) Știință de carte; învățătură. [Var. pricopseală]	/a (se) pricopsi + suf. ~eală
A PROCOPSI	A PROCOPS//Í ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se procopsească. [Var. a pricopsi]	/<ngr. prókopsa
A SE PROCOPSI	A SE PROCOPS//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A-și crea o situație bună în viață (fără a o merita); a se căpătui.2) inv. A acumula cunoștințe; a învăța; a se instrui. [Var. a se procopsi]	/<ngr. prókopsa
A PROCREA	A PROCRE//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să apară pe lume; a face să capete viață; a naște. [Sil. -cre-a]	/<fr. procréer

PROCREATOR	PROCREAT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		Care procrează.	/a procrea + suf. ~tor
PROCTITĂ	PROCTÍTĂ	<i>f. med.</i>	Stare patologică constând în inflamarea anusului.	/<fr. proctite
A PROCURA	A PROCURĂ procúr	<i>tranz.</i>	1) A obține prin cumpărare; a achiziționa.2) A face să se producă; a pricinui; a cauza. Lectura îmi procură plăcere.	/<fr. procurer, lat. procurare
PROCURATOR	PROCURATÓR ~i	<i>m.</i>	1) (în Roma antică) Magistrat care avea în însărcinare încasarea impozitelor și guvernarea unei provincii. 2) Persoană care acționează în numele cuiva pe baza unei procuri.	/<fr. procureur, lat. procurator
PROCURATURĂ	PROCURATÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Organ al puterii de stat care exercită supravegherea respectării legilor.2) Clădire în care se află acest organ.	/<rus. prokuratura
PROCURĂ	PROCÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Drept acordat unei persoane de a acționa în numele alteia.2) Act legalizat care certifică acest drept.	/<germ. Prokura, lat. procura
PROCURIST	PROCURÍ//ST ~ști	<i>m. înv.</i>	Mandatar împuternicit să îndeplinească unele acte cu caracter juridic.	/<germ. Prokurist
PROCUROR	PROCURÓR ~i	<i>m.</i>	1) Persoană oficială care supraveghează respectarea strictă a legilor.2) Acuzator public într-un proces; reprezentant al procuraturii la judecată.	/<fr. procureur
PRODECAN	PRODECÁN ~i	<i>m.</i>	Locțiitor și adjunct al decanului.	/<germ. Prodekan, it. prodecano
PRODIGIOS	PRODIGI//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		Care surprinde (prin grandoare, varietate, efecte etc.). Forță ~oasă. [Sil. -gi-os]	/<fr. prodigieux, lat. prodigiosus
PRODIGIOZITATE	PRODIGIOZITÁTE	<i>f.</i>	Caracter prodigios. [Sil. -gi-o-]	/<fr. prodigiosité
PRODROM	PRODRÓM ~uri	<i>n.</i>	1) rar Ceea ce privește ceva (un eveniment, un proces etc.).2) med. Simptom care precedă o boală.	/<fr. prodrome
PRODUCĂTOR I	PRODUCĂT//ÓR I ~oáre (~óri, ~oáre)		Care produce. Uzină ~oare de mașini.	/a produce + suf. ~ător
PRODUCĂTOR II	PRODUCĂTÓR II ~i	<i>m.</i>	Persoană sau întreprindere care produce bunuri materiale. • ~ de filme persoană sau societate care organizează și finanțează turnarea filmelor cinematografice.	/a produce + suf. ~ător
A PRODUCE	A PRODÚCE prodúc	<i>tranz.</i>	1) (mai ales bunuri materiale) A crea prin muncă. • ~ venit a da câștig.2) A face să se producă; a pricinui; a provoca; a cauza; a aduce; a cășuna.	/<lat. producere
A SE PRODUCE	A SE PRODÚCE mă prodúc	<i>tranz.</i>	1) (despre evenimente, acțiuni, procese etc.) A avea loc; a se petrece; a se disputa.2) (despre artiști) A se prezenta în fața publicului în cadrul unui program artistic; a evolua.	/<lat. producere
PRODUCT	PRODÚCT ~e	<i>n. înv.</i>	v. PRODUS I.	/<lat. productus, germ. Produkt
PRODUCTIBIL	PRODUCTÍBIL ~ă		Care poate fi produs.	/<fr. productible
PRODUCTIV	PRODUCTÍV ~ă (~i,~e)		1) Care are proprietatea de a produce; rodnic; fertil. Livadă ~ă.2) (despre activități, acțiuni etc.) Care dă un mare randament.3) (despre ființe) Care are proprietatea de a se înmulți ușor și repede; fecund; prolific.4) gram. Care este activ; care dă naș	/<fr. productif

PRODUCTIVITATE	PRODUCTIVITÁT//E	<i>f.</i>	1) Caracter productiv.2) Capacitatea de a produce bunuri materiale. • ~ea muncii eficiența muncii oamenilor în procesul de producție, exprimată prin raportul dintre consumul de muncă și cantitatea de producție realizată într-o unitate de timp.	/<fr. productivité
PRODUCȚIE	PRODÚCTI//E ~i	<i>f.</i>	1) A PRODUCE.2) Proces de creare a bunurilor materiale necesare existenței și dezvoltării societății. ~ de mărfuri. • ~ globală volumul total, în expresie bănească, al producției fabricate de anumite ramuri ale economiei sau de o întreprindere într-o peri	/<fr. production
PRODUF	PRODÚF ~uri	<i>n.</i>	reg. Gaură pe suprafața înghețată a unei ape, prin care se poate pescui sau lua apă; copcă; toană.	/<sl. produhu
PRODUS I	PRODÚS I ~e	<i>n.</i>	1) Bun material obținut în urma unui proces de muncă. • ~ de schimb marfă. ~ brut semifabricat. ~ finit bun material finit.2) Substanță obținută pe cale naturală sau prin preparare. ~ vegetal. ~ sintetic.	/v. a (se) produce
PRODUS II	PRODÚS II ~e	<i>n.</i>	1) Rezultat al unui proces social. ~ al trezirii conștiinței naționale.2) Rezultat al activității psihice.3) mat. Rezultat al unei înmulțiri.	/v. a (se) produce
PROEMINENT	PROEMINÉN//T ~tă (~ți,~te)		1) Care depășește limitele obișnuite evidențiindu-se. Nas ~.2) (despre persoane) Care se distinge prin calități deosebite; ieșit din comun prin aptitudini.	/<fr. proéminent
PROEMINENȚĂ	PROEMINÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Caracter proeminent.2) Parte proeminentă; ridicătură; protuberanță; convexitate.	/<fr. proéminence
PROFAN	PROFÁN ~ă (~i, ~e)		1) și substantival (despre persoane) Care nu este inițiat într-un domeniu de activitate; neștiutor; ignorant. Sunt ~ în muzică.2) Care nu respectă ceea ce este considerat de religie drept sfânt.3) Care nu ține de religie; înstrăinat de religie; limesc; la	/<fr. profane, lat. profanus, ~a, ~um
A PROFANA	A PROFAN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(lucruri sau ființe sacre) A supune unei batjocuri, unui sacrilegiu; a pângări; a huli.	/<fr. profaner, lat. profanare
PROFANATOR	PROFANAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	Care profanează; pângăritor.	/a profana + suf. ~tor
A PROFERA	A PROFER//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(amenințări, blesteme, injurii) A enunța cu glas răstit. [Și profer]	/<fr. proférer
A PROFESA	A PROFES//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (meserii, ocupații, activități etc.) A exercita în mod sistematic; a practica.2) (opinii, convingeri) A susține în mod public argumentând.	/<fr. professer
PROFESIONAL	PROFESIONÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de o profesie; propriu unei profesii. • Învățământ ~ învățământ pentru pregătirea muncitorilor calificați. Secret ~ informație pe care o dețin numai reprezentanții unei profesii. Boală ~ă boală specifică unei profesiuni sau provocată de o profes	/<fr. professionnel
PROFESIONALISM	PROFESIONALÍSM ~e	<i>n.</i>	1) rar Element de limbă caracteristic vorbitorilor de o anumită profesie.2) v. PROFESIONISM. [Sil. -si-o-]	/<fr. professionnalisme

PROFESIONISM	PROFESIONÍSM	<i>n.</i>	1) Practicare a unei profesii.2) Activitate creatoare desfășurată în mod profesional. [Sil. -si-o-]	/profesion[ist] + suf. ~ism
PROFESIONIST	PROFESIONÍ//ST ~stă (~ști,~ste)		1) Care ține de profesionism; propriu profesionismului.3) și substantival (despre persoane) Care exercită o anumită profesie. [Sil. -si-o-]	/<germ. Professionist
PROFESIUNE	PROFESIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Activitate de muncă bazată pe anumite cunoștințe teoretice și pe deprinderi practice; carieră. ~ de medic. ~ de agronom. Sudor de ~. • De ~ a) profesionist; b) după pregătirea sa; după studiile pe care le are. ~ liberă profesie bazată pe munca intelectual	/<fr. profession
PROFESOR	PROFES//ÓR ~oară (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care predă o materie de studiu (într-o școală, într-o universitate, etc.), având o pregătire specială.2) Persoană având cel mai înalt titlu conferit cadrelor didactice universitare. [Acc. și profesór]	/<fr. professeur, germ. Professor
PROFESORAL	PROFESORÁL ~ă (~i,~e)		1) Care ține de profesor; propriu pentru profesori. Salariu ~. • Corp ~ totalitate a profesorilor de la o instituție de învățământ.2) depr. Care vădește pretenții de profesor; care denotă mult pedantism.	/<fr. professoral
PROFESORAT	PROFESORÁT	<i>n.</i>	1) Funcție de profesor.2) Durata de exercitare a acestei funcții.	/<fr. professorat
PROFESORIME	PROFESORÍME	<i>f.</i>	(colectiv de la profesor) 1) Totalitate a profesorilor; corp profesoral.2) Multime de profesori.	/profesor + suf. ~ime
PROFET	PROFÉ//T ~ți	<i>m.</i>	1) rel. Persoană, cu inspirație divină, care prezice viitorul; proroc.2) fig. Persoană care, pătrunzând în esența lucrurilor, prevede desfășurarea evenimentelor ulterioare; proroc; vizionar.	/<fr. prophète
PROFETIC	PROFÉTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de profet; propriu pentru profeți.2) Care conține o profeție; cu caracter de profeție.	/<fr. prophétique
A PROFETIZA	A PROFETIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A intuit ceea ce se va întâmpla.2) A prezice ca profet; a proroci.	/<fr. prophétiser
A PROFETI	A PROFET/I ~esc	<i>tranz.</i>	v. A PROFETIZA.	/Din profet
PROFEȚIE	PROFETÍ//E ~i	<i>f.</i>	rel. Fapt prezis de un profet; prorocie.	/<fr. prophétie
PROFIL	PROFÍL ~uri	<i>n.</i>	1) Aspect al feței unei ființe sau al formei unui lucru, văzute dintr-o parte. • Din (sau în) ~ dintr-o parte.2) Contur al unui corp volumetric; configurație. ~ul muntelui.3) fig. Prezentare a chipului spiritual al unei persoane într-o formă aleasă și ilu	/<fr. profil
A PROFILA	A PROFIL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se profileze; a contura; a desena; a zugrăvi.2) (întreprinderi, instituții) A caracteriza stabilind profilul.	/<fr. profiler
A SE PROFILA	A SE PROFIL//Á pers. 3 se ~eáză	<i>intrans.</i>	A-și delimita bine profilul; a se închea în contururi precise; a se contura; a se desena; a se zugrăvi; a se delimita.	/<fr. profiler
PROFILACTIC	PROFILÁCTI//C ~că (~ci,~ce)		Care ține de profilaxie; propriu profilaxiei. Proceduri ~ce.	/<fr. prophylactique
PROFILAXIE	PROFILAXÍE	<i>f.</i>	Ansamblu de acțiuni medico-sanitare care se iau în scopul prevenirii bolilor.	/<fr. prophylaxie
PROFILOGRAF	PROFILOGRÁF ~e	<i>n. tehn.</i>	Profilometru înregistrator.	/<fr. profilographe
PROFILOGRAMĂ	PROFILOGRÁM//Ă	<i>f.</i>	Înregistrare efectuată cu un profilograf.	/<fr. profilogramme

PROFILOMETRU	PROFILOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument sau aparat pentru determinarea gradului de netezime a suprafețelor (unor piese, terenuri, drumuri etc.).	/<fr. profilometre
PROFIR	PROFÍR ~ă (~i, ~e)		(mai ales despre vin) Care este de culoare roșu-deschis.	/<ngr. profira
PROFIRIU	PROFIR//ÍU ~ie (~ii)		v. PROFIR.	/profir + suf. ~iu
PROFIT	PROFÍT ~uri	<i>n.</i>	Venit material sau spiritual; câștig; folos; beneficiu; avantaj.	/<fr. profit, germ. Profit
A PROFITA	A PROFITÁ profit	<i>intrans.</i>	A obține un profit; a trage un folos (neținând cont de interesele altora).	/<fr. profiter
PROFITABIL	PROFITÁBIL ~ă		Care poate aduce profit; de care se poate profita; rentabil.	/<fr. profitable
PROFITOR I	PROFIT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care profită; care folosește orice prilej pentru a trage un profit.	/<fr. profiteur
PROFITOR II	PROFIT//ÓR II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care caută profit, câștig ușor.	/<fr. profiteur
PROFUND	PROFÚN//D ~dă (~zi, ~de)		1) (despre ape, cavități etc.) Care are fundul departe de suprafață.2) (despre persoane) Care este dotat cu un spirit pătrunzător; capabil să pătrundă ușor în esența lucrurilor; perspicace. Savant ~.3) (despre sentimente, gânduri, judecăți etc.) Care cere	/<lat. profundus, fr. profond
PROFUNDITATE	PROFUNDITÁTE	<i>f. livr.</i>	v. PROFUNZIME.	/<lat. profunditas, ~atis
PROFUNZIME	PROFUNZÍM//E ~i	<i>f.</i>	Caracter profund.	/profund + suf. ~ime
PROGENITURĂ	PROGENITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Copil care descinde dintr-o familie; urmaș; vlăstar.2) Animal sau grup de animale tinere în raport cu animalele care le-au născut.	/<fr. progéniture
PROGESTERON	PROGESTERÓN	<i>n.</i>	fiziol. 1) Hormon secretat de corpul galben al ovarului; luteină.2) Medicament ce conține astfel de hormon.	/<fr. progestérone
PROGNATISM	PROGNATÍSM	<i>n.</i>	Configurație anormală a feței unor oameni, caracterizată prin proeminență anterioară (în formă de bot) a maxilarelor.	/<fr. prognathisme
A PROGNOZA	A PROGNOZ//Á ~éz	<i>trans.</i>	(evenimente sau fenomene viitoare) A stabili printr-o prognoză.	/Din prognoză
PROGNOZĂ	PROGNÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Ipoteză emisă asupra posibilităților de desfășurare a unor evenimente, acțiuni sau fenomene, bazată pe cunoașterea împrejurărilor care le generează; pronostic. • ~ meteorologică timpul care se prevede pentru o anumită perioadă; timpul probabil.	/<fr. prognose, germ. Prognose
PROGRAM	PROGRÁM ~e	<i>n.</i>	1) Plan de activitate, întocmit după etape.2) Ansamblu de principii, de scopuri și de sarcini, care privesc activitatea unui partid politic, a unui guvern sau a unei organizații obștești.3) Conținut al unei reprezentații (de teatru, de concert, de radio e	/<fr. programme
A PROGRAMA	A PROGRAM//Á ~éz	<i>trans.</i>	1) (acțiuni sau activități) A prevedea din timp, elaborând un program.2) (perioade de timp) A repartiza potrivit unui program.3) (materiale, date etc.) A supune codificării pentru a putea introduce în mașina electronică de calcul.	/<fr. programmer

PROGRAMARE	PROGRAM//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A PROGRAMA.2) Operația de elaborare a unei programe la calculatorul electronic.	/v. a programa
PROGRAMATIC	PROGRAMĂTI//C ~că (~ci,~ce)		1) Care conține o schiță de program. Articol ~.2) Care este inclus într-un program. Idee ~că.3) Care se realizează în conformitate cu un program. Concert ~. • Muzică (sau lucrare, compoziție) ~că muzică (sau lucrare, compoziție) compusă conform unui progr	/<germ. programmatisch
PROGRAMATOR	PROGRAMAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană specializată în alcătuirea programelor pentru calculatoarele electronice.	/<fr. programateur
PROGRAMĂ	PROGRÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	Expunere sumară a conținutului unui obiect de studiu și a sistemului lui de predare. ~ școlară. ~ analitică.	/<fr. programme
PROGRES	PROGRÉS ~e	<i>n.</i>	1) Proces de dezvoltare de la o stare inferioară la una superioară; mișcare în linie ascendentă; mers înainte; propășire.2) Schimbare spre bine.	/<fr. progres, lat. progréssus
A PROGRESA	A PROGRES//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A fi în progres; a trece printr-o serie de schimbări spre o treaptă superioară; a propăși; a avansa; a evolua; a înainta; a se dezvolta.2) (despre boli) A deveni din ce în ce mai grav; a se agrava.	/<fr. progresser
PROGRESIE	PROGRÉSI//E ~i	<i>f.</i>	Șir de numere care derivă unul din altul conform unei reguli. • ~ aritmetică progresie în care fiecare termen, începând cu al doilea, este rezultatul adunării termenului precedent cu un număr constant. ~ geometrică progresie în care fiecare termen, începă	/<fr. progression, lat. progressio, ~onis
PROGRESIST I	PROGRESÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de progres; care contribuie la progres; favorabil progresului.	/<fr. progressiste
PROGRESIST II	PROGRESÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care susține progresul; adept al progresului.	/<fr. progressiste
PROGRESIV	PROGRESÍV ~ă		Care progresează; în dezvoltare continuă.	/<fr. progressif
PROGRESIVITATE	PROGRESIVITÁTE	<i>f.</i>	rar. Caracter progresiv.	/<fr. progressivite
PROHAB	PROHÁB ~uri	<i>n. pop.</i>	1) Deschizătură la partea din față a pantalonilor.2) Despicătură, în dreptul taliei, a fustei sau a rochiei.	/<bulg. prohab
A PROHIBI	A PROHIB//Í ~esc	<i>trans.</i>	(producerea, vânzarea, importul sau exportul unor mărfuri) A interzice în mod oficial.	/<fr. prohiber, lat. prohibere
PROHIBITIV	PROHIBÍTÍV ~ă		Care interzice; care oprește pe cale legală.	/<fr. prohibitif
PROHIBIȚIE	PROHIBÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A PROHIBI.2) Măsură prin care se interzice a săvârși ceva; interdicție. [G.-D. prohibiției]	/<fr. prohibition
PROHIBIȚIONISM	PROHIBIȚIÓNÍSM	<i>n.</i>	(în unele țări) Curent social care preconizează prohibiția. [Sil. -ți-o-]	/<fr. prohibitionnisme
PROHIBIȚIONIST I	PROHIBIȚIÓNÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de prohibiționism; propriu prohibiționismului. [Sil. -ți-o-]	/<fr. prohibitionniste
PROHIBIȚIONIST II	PROHIBIȚIÓNÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al prohibiționismului. [Sil. -ți-o-]	/<fr. prohibitionniste
PROHOD	PROHÓD ~uri	<i>n.</i>	1) (la creștini) Slujbă religioasă făcută la înmormântări.2) Ritual de punere a mortului în mormânt; înmormântare.3) Slujbă religioasă oficială în vinerea Paștelui.	/<sl. provodu

A PROHODI	A PROHOD//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) A supune ritualurilor prohodului.2) A duce la groapă, oficiind slujba prohodului.	/<sl. provoditi
PROIECT	PROIÉCT ~e	<i>n.</i>	1) Plan prin care se intenționează realizarea unor acțiuni viitoare.2) Text inițial al unui plan de activitate socială care urmează să fie discutat, completat, aprobat și apoi pus în aplicare.3) Schemă a unui sistem tehnic sau a unei construcții care conține	/<germ. Projekt, lat. projectus
A PROIECTA	A PROIECT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (acțiuni) A intenționa să realizeze. Mi-am ~at pe azi să vizionez un film.2) (activități, acțiuni) A prevedea din timp, elaborând un proiect.3) (raze, particule elementare, imagini) A trimite pe o suprafață.4) (corpuri solide) A arunca cu forța într-o	/Din proiect
A SE PROIECTA	A SE PROIECT//Ă pers. 3 se ~ează	<i>intranz.</i>	A se reflecta pe o suprafață oarecare.	/Din proiect
PROIECTANT I	PROIECTÁN//T I ~tă (~ti,~te)		Care servește la proiecție; care proiectează. Sistem ~.	/<germ. Projektant
PROIECTANT II	PROIECTÁN//T II ~tă (~ti, ~te)	<i>m. și f.</i>	Lucrător specializat în elaborarea proiectelor.	/<germ. Projektant
PROIECTIL	PROIECTÍL ~e	<i>n.</i>	Corp metalic exploziv care se lansează dintr-o armă de foc asupra unei ținte pentru a o distruge.	/<fr. projectile
PROIECTOR	PROIECT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	1) Aparat pentru proiectarea la distanță a fasciculelor de lumină.2) Aparat pentru proiectarea imaginilor pe ecran; aparat de proiecție.	/<fr. projecteur
PROIECȚIE	PROIÉCTI//E ~i	<i>f.</i>	1) Operație geometrică de reprezentare a unui obiect din spațiu pe un plan sau pe o dreaptă (prin ducerea perpendicularelor din toate punctele acestuia). • ~ cartografică mijloc matematic de reprezentare plană a suprafeței terestre sau a unei părți din ea	/<fr. projection, lat. projectio, ~onis
PROIECȚIONIST	PROIECȚIONÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)		Persoană care proiectează filmul pe ecran; operator.	/<fr. projectionniste
PROLACTINĂ	PROLACTÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Hormon care stimulează lactația.	/<fr. prolactine
PROLAPS	PRÓLAPS	<i>n. med.</i>	Deplasare anormală în jos a unui organ anatomic sau a unei părți de organ, provocată de slăbirea mijloacelor de susținere; ptoză.	/<lat. prolapsus
PROLEGOMENE	PROLEGÓMENE	<i>m. pl.</i>	livr. 1) Prefață amplă.2) Expunere preliminară a problematicei unei științe sau a unei teorii.	/<fr. prolégomenes
PROLETAR I	PROLETÁR I ~ă (~i,		Care ține de proletariat; propriu proletariatului.	/<fr. prolétaire
PROLETAR II	PROLETÁR II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	1) (în Roma antică) Reprezentant al celei mai de jos pătri a populației libere.2) Persoană care face parte din proletariat.	/<fr. prolétaire
PROLETARIAT	PROLETARIÁT	<i>n.</i>	Clasă a muncitorilor salariați, care trăiesc din venitul realizat din munca lor. [Sil. -ri-at]	/<fr. prolétariát
A PROLETARIZA	A PROLETARIZ//Ă	<i>tranz.</i>	A face să se proletarizeze.	/<fr. prolétariser
A SE PROLETARIZA	A SE PROLETARIZ//Ă mă	<i>intranz.</i>	A deveni proletar; a trece în rândurile proletarilor.	/<fr. prolétariser

A PROLIFERA	A PROLIFER//Ă pers. 3 ~eáză	<i>intrans.</i>	1) (despre celule sau țesuturi celulare) A se înmulți exagerat de repede.2) A-și mări excesiv și repede numărul de exemplare ale speciei prin generare; a se perpetua prin generare; a se înmulți; a se reproduce.	/<fr. proliférer
PROLIFIC	PROLÍFI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre ființe) Care are proprietatea de a se înmulți ușor și repede; productiv; fecund.	/<fr. prolifique
PROLIFICITATE	PROLIFICITÁTE	<i>f.</i>	Caracter prolific.	/<fr. prolificité
PROLIX	PROLÍ//X ~xă (~cși, ~xe)	<i>și adverbial</i>	1) (despre acte de vorbire, despre stil) Care conține prea multe cuvinte de prisos; exprimat prea detaliat.2) (despre persoane) Care se exprimă confuz; lipsit de concizie.	/<fr. prolix, lat. prolixus
PROLIXITATE	PROLIXITÁTE	<i>f.</i>	Caracter prolix.	/<fr. prolixité, lat. prolixitas, ~atis
PROLOG I	PROLÓ//G I ~gi	<i>m.</i>	(în teatrul antic) Actor care recită partea introductivă a unei piese de teatru.	/<lat. prologus, fr. prologue
PROLOG II	PROLÓG II ~uri	<i>n.</i>	1) (în teatrul antic) Parte a unei piese de teatru, care preceda intrarea corului în scenă și în care se expunea subiectul piesei.2) Parte introductivă a unei opere literare sau muzicale; introducere.3) Comentariu plasat la începutul unei cărți; cuvânt în	/<fr. prologue, lat. prologus
PROLONGAȚIE	PROLONGÁȚI//E ~i	<i>f. muz.</i>	Poziție a unei note dintr-un acord care continuă și în acordurile următoare; poziție identică a unei note într-o serie de acorduri succesive.	/<fr. prolongation, lat. prolongatio, ~onis
PROLUVIU	PROLÚVI//U ~i	<i>f.</i>	Depozit de roci fărâmițate, format la poalele munților și ale dealurilor prin acțiunea torenților care spală povârnișurile acestora.	/<lat. proluvium
PROMENADĂ	PROMENÁD//Ă ~e	<i>f. rar</i>	1) Mers în voie cu scopul de a se recrea.2) Loc destinat pentru plimbare.	/<fr. promenade
PROMETEIC	PROMETÉI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de Prometeu sau de mitul despre acesta.2) fig. Care vădește generozitate.3) fig. Care se impune prin grandoare. [Sil. -te-ic]	/Prometeu n. pr. + suf. ~ic
PROMILĂ	PROMÍL//Ă ~e	<i>f.</i>	Proporție în raport cu o mie; a mia parte dintr-o cantitate anumită.	/<germ. Promille
PROMISCUITATE	PROMISCUITÁTE	<i>f. livr.</i>	Conviețuire în condiții mizerabile a mai multor persoane de sex diferit; trai în comun dezagreabil. [G.-D. promiscuității; Sil. -cu-i-]	/<fr. promiscuité
PROMISIUNE	PROMISIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Ceea ce promite să facă cineva; făgăduință. [Sil. -si-u-]	/<fr. promission
PROMISORIU	PROMISÓR//IU ~ie (~ii)	<i>rar</i>	(despre jurăminte) Care se face cu referință la unele fapte viitoare.	/<fr. promissoire
A PROMITE	A PROMÍTE promít	<i>trans.</i>	1) A consimți să dea în mod verbal; a făgădui. ~ o carte. ~ un salariu mare.2) (urmat, de regulă, de un conjunctiv) A accepta benevol ca angajament; a făgădui. A promis să intre.3) fig. A arăta cu anticipare. Toamna promite să fie bogată.	/<lat. promittere, fr. promettre
PROMIȚĂTOR	PROMIȚĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care promite, dând o nădejde; care inspiră încredere într-o perspectivă luminoasă. Decizie ~oare.	/a promite + suf. ~ător

PROMONTORIU	PROMONTÓRI//U ~i	<i>n.</i>	Fâșie de pământ abruptă care înaintează în mare; cap.	/<lat. promontarium, fr. promontoire
PROMOROACĂ	PROMOROÁCĂ	<i>f.</i>	Strat subțire de cristale de gheață care se formează iarna pe ramurile copacilor și pe obiecte; chiciură.	/cf. ucr. prymorozok, rus. promorok
PROMOTOR	PROMOT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care promovează pentru prima dată (o acțiune, o idee etc.).	/<fr. promoteur, lat. promotor, ~oris
PROMOȚIE	PROMÓȚI//E ~i	<i>f.</i>	Totalitate a absolvenților din același an de studii la o instituție de învățământ. [G.-D. promoției]	/<fr. promotion, lat. promotio, ~onis
PROMOȚIONAL	PROMOȚIONAL ~ă (~i, ~e)		Care favorizează creșterea vânzărilor.	/<fr. promotionnel
A PROMOVA	A PROMOV//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A ridica într-un post sau într-un grad superior; a înainta; a avansa.2) (elevi, studenți etc.) A aprecia cu note pozitive, admitând la etapa următoare de studii.3) (o clasă sau un curs) A termina cu note pozitive.4) (idei, cauze, doctrine et	/<lat. promovere
PROMPT	PROMP//T ~tă (~ți, ~te)		1) și adverbial Care se produce repede și fără întârziere; care se realizează într-un timp foarte scurt. 2) (despre persoane) Care acționează repede și la timp.	/<fr. prompt, lat. promptus
PROMPTITUDINE	PROMPTITÚDINE	<i>f.</i>	Caracter prompt. [G.-D. promptitudinii]	/<fr. promptitude, lat. promptitudo, ~inis
PROMPTUAR	PROMPTUÁR ~e	<i>n.</i>	Manual prescurtat. [Sil. -tu-ar]	/<fr. promptuaire
A PROMULGA	A PROMULGÁ promúlg	<i>tranz. jur.</i>	(legi, convenții etc.) A aduce la cunoștință publică cu titlul de document executoriu.	/<fr. promulguer, lat. promulgare
PRONAOȘ	PRONÁOȘ ~uri	<i>n.</i>	1) (în arhitectura greacă) Primă încăpere la intrare în sanctuarul unui templu.2) Parte ce precede intrarea în naos într-o biserică.	/<ngr. prónaos
PRONIE	PRÓNIE	<i>f. inv.</i>	Forță divină; divinitate; dumnezeire; providență.	/<ngr. prónia
PRONOMINAL	PRONOMINÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de pronume; cu valoare de pronume.	/<fr. pronominal
PRONOSPORT	PRONOSPÓRT	<i>n.</i>	Sistem de loterie în care jucătorii trebuie să pronostigheze rezultatele unor meciuri.	/prono[stic] + sport
PRONOSTIC	PRONOSTÍC ~uri	<i>n.</i>	Ipoteză emisă asupra posibilităților de desfășurare a unor evenimente, acțiuni sau fenomene, bazată pe cunoașterea împrejurărilor care le generează.	/<fr. pronostic
A PRONOSTICA	A PRONOSTI//CĂ ~chéz	<i>tranz.</i>	(evenimente sau fenomene viitoare) A stabili printr-un pronostic.	/<fr. pronostiquer
PRONUME	PRONÚME ~	<i>n.</i>	1) gram. Parte de vorbire care cuprinde cuvinte ce țin locul unor nume.2) inv. reg. v. PRENUME.	/<lat. pronomen, fr. pronom
A PRONUNȚA	A PRONUNȚÁ pronúnt	<i>tranz.</i>	1) (sunete, silabe, cuvinte etc.) A emite cu ajutorul organelor vorbirii; a rosti; a articula.2) (sentințe, hotărâri etc.) A declara potrivit prevederilor legii; a aduce la cunoștința publicului după dezbaterile legale.	/<lat. pronuntiare, fr. prononcer

A SE PRONUNȚA	A SE PRONUNȚĂ mă pronúnt	<i>intrans.</i>	A-și spune părerea; a se rosti.	/<lat. pronuntiare, fr. prononcer
PRONUNȚAT	PRONUNȚĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A PRONUNȚA și A SE PRONUNȚA.2) Care este în relief; reliefat; evidențiat.	/v. a pronunța
PRONUNȚIE	PRONUNȚI//E ~i	<i>f.</i>	v. PRONUNȚARE.	/<it. pronunzia, lat. pronuntio, ~onis
A PROPAGA	A PROPAGĂ propág	<i>trans.</i>	1) A face să se propage; a răspândi; a difuza; a transmite.2) (idei, publicații, concepții etc.) A face cunoscut unui cerc mai larg de persoane; a răspândi în rândul maselor largi; a populariza; a propovădui.	/<fr. propager, lat. propagare
A SE PROPAGA	A SE PROPAGĂ pers. 3 se propágă	<i>intrans.</i>	1) (despre lumină, sunete, căldură, mirosuri, boli etc.) A cuprinde spații tot mai largi; a se împrăștia în toate părțile; a se răspândi; a se difuza; a se degaja.2) (despre informații, publicații etc.) A trece de la unul la altul; a deveni cunoscut unui	/<fr. propager, lat. propagare
PROPAGANDĂ	PROPAGÁND//Ă ~e	<i>f.</i>	Răspândire în mase a unor idei, concepții sau cunoștințe (cu un anumit scop politic). [G.-D. propagandei]	/<fr. propagande
PROPAGANDIST	PROPAGANDÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face propagandă.	/<fr. propagandiste, rus. propagandist
PROPAGANDISTIC	PROPAGANDÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de propagandă; propriu propagandei.2) Care are un caracter de propagandă.	/propagandist + suf. ~ic
PROPAGATOR I	PROPAGAT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care se propagă.	/<fr. propageur, lat. propagator, ~oris
PROPAGATOR II	PROPAGAT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care propagă ceva (o concepție, o doctrină etc.); propovăduitor; popularizator.	/<fr. propageur, lat. propagator, ~oris
PROPAN	PROPÁN	<i>n.</i>	Gaz incolor și inodor, inflamabil, aflat în stare naturală în țigeti sau obținut în urma cracării, având diferite întrebuințări (drept combustibil pentru uzul casnic, în industria chimică etc.).	/<fr. propane
PROPAROXTON	PROPAROXTÓN ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	lingv. (despre cuvinte sau forme gramaticale) Care poartă accentul pe silaba a treia de la urmă.	/<fr. proparoxyton
A PROPĂȘI	A PROPĂȘ//Í ~esc	<i>intrans.</i>	A trece printr-o serie de schimbări spre o treaptă superioară (de dezvoltare); a fi în progres; a progresa; a avansa; a evolua; a înainta; a se dezvolta.	/pro + a păși
PROPĂȘIRE	PROPĂȘÍR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A PROPĂȘI.2) Proces de dezvoltare de la o stare inferioară la una superioară; mișcare în linie ascendentă; mers înainte; progres.	/v. a propăși
PROPEDEUTICĂ	PROPEDEÚTI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Curs pregătitor care cuprinde elementele de bază dintr-un domeniu științific.	/<fr. propédeutique
PROPENSIUNE	PROPENSIÚN//E ~i	<i>f. livr.</i>	Înclinare firească, dispoziție naturală spre ceva. [Sil. -si-u-]	/<fr. propension, lat. propensio, ~onis

PROPICE	PROPIĆE	<i>adj. invar.</i>	1) Care priește; care este în favoare; favorabil; prielnic. Situație ~.2) Care corespunde bine împrejurărilor; extrem de potrivit.	/<fr. propice
PROPILEE	PROPIĹĚE	<i>f.</i>	pl. (în arhitectura antică) Sistem de coloane, porticuri și scări la intrarea într-o clădire monumentală (templu, palat etc.). [Art. propileea; G.-D. propileei]	/<fr. propylée
PROPOLIS	PROPÓLIS	<i>n.</i>	Substanță vâscoasă și aromată, amară la gust, de culoare verde-închisă, produsă de albine și folosită de ele la acoperirea pereților interiori ai stupului, având întrebuințări în medicină; clei de albine.	/<fr. propolis
PROPORȚIE	PROPÓRȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Raport între dimensiunile unor obiecte sau dimensiunile părților unui întreg.2) Mărime fizică care poate fi măsurată; dimensiune. • A lua ~i a crește foarte mult.3) mat. Egalitate între două rapoarte constituite din patru elemente. [G.-D. proporției; S	/<fr. proportion, lat. proportio, ~onis
A PROPOȚIONA	A PROPOȚION//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(dimensiuni, cantități, bugete etc.) A potrivi într-o proporție justă; a face să fie proporțional; a echilibra. [Sil. -ti-o-]	/<fr. proportionner, lat. proportionare
PROPOȚIONAL	PROPOȚIONAL ~ă (~i, ~e)		1) Care are un caracter de proporție; care formează o proporție. Dezvoltare ~ă. Dimensiuni ~e.2) Care este caracteristic pentru proporții. • Medie ~ă rădăcină pătrată a produsului dintre două cantități; medie geometrică. Impozit ~ impozit fixat în raport	/<fr. proportionnel, lat. proportionalis
PROPOȚIONALITATE	PROPOȚIONALITĂTE	<i>f.</i>	1) Caracter proporțional.2) mat. Raport dintre două mărimi care se schimbă proporțional. [Sil. -ți-o-]	/<fr. proportionnalité, lat. proportionalitas, ~atis
A PROPOVĂDUI	A PROPOVĂDU//Î ~iésc		1. tranz. (idei, concepții etc.) A face să devină cunoscut unui cerc larg de persoane; a răspândi; a propaga.2. intranz. bis. A rosti o predică.	/<sl. propovădovati
PROPOVĂDUITOR	PROPOVĂDUIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care propovăduiește ceva (o concepție, o doctrină etc.); propagator; popularizator.2) Persoană care predică; predicator. [Sil. -du-i-]	/a propovădui + suf. ~tor
PROPOZIȚIE	PROPOZÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) gram. Unitate comunicativă minimă a limbii.2) înv. v. PROPUNERE. [G.-D. propoziției; Sil. -ți-e]	/<fr. proposition, lat. propositio, ~onis
PROPRIETAR	PROPRIETÁR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care are proprietate.2) Persoană care posedă un imobil (în raport cu chiriașul său). [Sil. -pri-e-]	/<fr. propriétaire, lat. proprietarius
PROPRIETATE	PROPRIET//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Dreptul de a poseda, de a folosi un bun.2) Formă social-economică de însușire a bunurilor materiale, care exprimă relațiile economice ce apar în societate. ~ colectivă. ~ individuală.3) Valoare materială de care dispune cineva; bun.4) Semn particular a	/<fr. propriété, lat. proprietas, ~atis
PROPRIETĂREASĂ	PROPRIETĂR//EÁSĂ ~ése	<i>f.</i>	1) Femeie care are o proprietate.2) Femeie care posedă un imobil (în raport cu chiriașul ei).3) Soția proprietarului. [Sil. -pri-e-]	/proprietar + suf. ~easă

PROPRIETĂRESC	PROPRIETĂR//ESC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru proprietari; de proprietar. [Sil. -pri-e-]	/proprietar + suf. ~esc
PROPRIU	PRÓPRI//U ~e (~i)		1) Care este proprietatea cuiva; care aparține unei persoane; individual. • Nume (sau substantiv) ~ nume dat unei ființe sau unui lucru pentru a le deosebi de alte ființe sau lucruri.2) Care întrunește trăsături ce individualizează; tipic; specific; disti	/<lat. proprius, fr. propre
PROPTAR	PROPTÁR ~e	<i>n.</i>	Piesă la războiul de țesut, constând dintr-o scândură cu creștături care permite învârtirea sulului cu pânză țesută.	/proptă + suf. ~ar
PROPTĂ	PRÓPT//Ă ~e	<i>f.</i>	v. PROPTEA. • A se pune ~ cuiva a se opune.	/v. a propti
PROPTEA	PROPT//EĂ ~ele	<i>f.</i>	1) Bucată de lemn (par, stâlp, prăjină etc.) cu care se sprijină, provizoriu, ceva (ca să nu se prăvălească).2) fig. mai ales la pl. Susținere nemeritată (acordată cuiva).3) fig. Persoană care acordă asemenea susținere.	/v. a propti
A PROPTI	A PROPT//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) A sprijini printr-o proptea.2) (obiecte) A așeza astfel încât să nu cadă; a sprijini; a rezema.	/cf. sl. produpraiti
A SE PROPTI	A SE PROPT//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	(urmat de un substantiv-nume de obiect concret, cu prepoziția de) A se folosi ca de o proptea; a se sprijini; a se rezema.	/cf. sl. produpraiti
A PROPULSA	A PROPULS//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(mijloace de transport, sisteme tehnice) A face să se miște înainte (prin exercitarea unei forțe de împingere).	/<fr. propulser, lat. propulsare
PROPULSIE	PROPÚLSI//E ~i	<i>f.</i>	v. A PROPULSA. • Grup de ~ totalitate a instalațiilor și a agregatelor care asigură mișcarea unei nave. [G.-D. propulsiei; Sil. -si-e]	/<fr. propulsion, lat. propulsio, ~onis
PROPULSOR	PROPULS//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Mecanism care servește la propulsarea unui vehicul.	/<fr. propulseur
PROPUNĂTOR	PROPUNĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care propune.	/a propune + suf. ~ător
A PROPUNE	A PROPÚNE propún	<i>tranz.</i>	1) (acțiuni, activități etc.) A face cunoscut printr-un sfat (sau dispoziție); a recomanda.2) (proiecte, rapoarte, candidaturi etc.) A prezenta spre examinare și aprobare; a înainta; a recomanda.3) A pune la dispoziție (în semn de atenție, respect, bunăvo	/<lat. proponere, fr. proposer
PROPUNERE	PROPÚNER//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A PROPUNE.2) Enunț prin care se propune ceva.	/v. a propune
PRORĂ	PRÓR//Ă ~e	<i>f.</i>	(în opoziție cu pupă) Partea de dinainte a unei nave. [G.-D. prorei; Var. prówă]	/<it. prora
PRORECTOR	PRORÉCTOR ~i	<i>m.</i>	Locuitor sau adjunct de rector.	/<rus. prorektor, germ. Prorektor
PROROC	PRORÓ//C ~ci	<i>m.</i>	1) rel. Persoană cu inspirație divină care prezice viitorul; profet.2) fig. Persoană care, pătrunzând în esența lucrurilor, prevede desfășurarea evenimentelor ulterioare; profet; vizionar.	/<sl. proroku
PROROCESC	PROROC//ESC ~ească (~ești)	<i>înv.</i>	Care este caracteristic pentru proroci; de proroc.	/proroc + suf. ~esc
A PROROCI	A PROROC//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A prezice ca proroc; a profetiza.	/Din proroc
PROROCIRE	PROROCÍR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A PROROCI.2) Fapt prezis de un proroc; profecție.	/Din a proroci
PROROCITOR	PROROCIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care proroceste.	/a proroci + suf. ~tor

A PROROGA	A PROROGÁ <i>proróg</i>	<i>tranz.</i>	1) (ședințe sau adunări ale forurilor superioare sau legislative cu date fixate prin lege) A amâna pentru o dată ulterioară.2) (termene) A face să dureze mai mult decât este prevăzut de lege.	/<fr. proroger, lat. prorogare
PROROGARE	PROROG//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A PROROGA.2) Depășire a competenței unui organ de jurisdicție.3) Act prin care se amână o ședință sau o adunare legislativă.	/v. a proroga
PROROGATIV	PROROGATÍV ~ă (~i,	<i>jur.</i>	Care are caracter de amânare.	/<fr. prorogatif
PROSCENIU	PROSCĖNI//U ~i	<i>n.</i>	(în teatrul antic) Parte a teatrului care cuprindea scena și avanscena.	/<lat., fr. proscenium
PROSCOMIDIE	PROSCOMÍDI//E ~i	<i>f. bis.</i>	1) Parte a liturghiei în timpul căreia preotul pregătește pâinea și vinul pentru împărtășanie.2) Masa din altar pe care se țin cele necesare pentru împărtășanie.	/<sl. proskomidija
A PROSCRIE	A PROSCRÍE proscríu	<i>tranz.</i>	1) (la romani) A condamna crunt (la moarte sau la exil) fără judecată (afișând numai numele celui osândit).2) înv. (persoane) A expulza din țară pentru o vină de ordin politic.3) fig. (idei, activități etc.) A pune sub interdicție; a interzice.	/<fr. proscrire
PROSCRIPTIE	PROSCRÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	v. A PROSCRIE. • Listă de ~ listă afișată care cuprinde numele celor condamnați sau declarați în afara legii.	/<lat. proscriptio, ~onis fr. proscription
PROSECTOR	PROSECT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f. med.</i>	Persoană specializată în disecții și autopsii.	/<lat. prosector, fr. prosecteur, germ. Prosektor
PROSECTURĂ	PROSECTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Clădire sau încăpere într-un spital, unde se efectuează autopsiile; morgă.	/<germ. Prosektur
PROSIE	PRÓSI//E ~i	<i>f. pop.</i>	Teren agricol cultivat pentru prima dată după ce a fost lăsat un anumit timp pârloagă; paragină arată.	/v. sl. prosje
A PROSLĂVI	A PROSLĂV//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	A ridica în slăvi; a prezenta ca având proprietăți deosebite; a preamări.	/<sl. proslaviti
PROSOP	PROS//ÓP ~oăpe	<i>n.</i>	1) Obiect de uz casnic pentru ștersul mâinilor, a feței, a corpului după spălare, constând dintr-o bucată dreptunghiulară de pânză (ornamentată); șervet; ștergar.2) Bucată dreptunghiulară de țesătură ornamentată care servește ca podoabă în casele țărănești	/<ngr. prósopon
PROSPĂTURĂ	PROSPĂTÚR//Ă ~i	<i>f. pop.</i>	Aliment proaspăt.	/proaspăt + suf. ~ură
PROSPECT	PROSPÉCT ~e	<i>n.</i>	1) Expunere scurtă a conținutului unei lucrări în pregătire; plan dezvoltat.2) Anunț publicat (sub forma unei broșuri, a unei foi simple etc.) care reclamă ceva.	/<lat., fr. prospectus, germ. Prospekt
A PROSPECTA	A PROSPECT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (terenuri) A cerceta în prealabil cu scopul de a detecta zăcămintele minerale utile.2) (prețuri, cereri, oferite de piață) A studia în detaliu (pentru a descoperi surse de profit).	/<fr. prospector
PROSPECTIV	PROSPECTÍV ~ă (~i, ~e)		Care se referă la viitor, la evoluția societății prin analiza unor factori și tendințe actuale. Studiu ~.	/<fr. prospectif, engl. prospective

PROSPECTIVĂ	PROSPECTÍV//Ă ~e	<i>f.</i>	Ansamblu de cercetări efectuate asupra evoluției viitoare a societății moderne, care permit să se facă anumite previziuni.	/<fr. prospective
PROSPECȚIUNE	PROSPECȚIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Totalitate a cercetărilor efectuate într-o regiune pentru a descoperi zăcămintele de minerale utile. [Sil. -ți-u-]	/<fr. prospection
PROSPER	PROSPÉR ~ă (~i, ~e)		Care se află într-o stare înfloritoare; care se dezvoltă în condiții favorabile. Literatură ~ă.	/<fr. prospere
A PROSPERA	A PROSPERÁ	<i>intrans.</i>	A se dezvolta în condiții favorabile.	/<fr. prospérer
PROSPERITATE	PROSPERITÁTE	<i>f.</i>	Stare prosperă; situație înfloritoare.	/<fr. prospérité, lat. prosperitas, ~atis
PROPEȚIME	PROPEȚÍME	<i>f.</i>	Caracter proaspăt.	/proaspăt + suf. ~ime
PROST I	PROST I	<i>adv.</i>	În mod nesatisfăcător; rău. A trăi cam ~.	/<sl. prostu
PROST II	PROST II proastă (proști, proaste)	<i>și substantiv al</i>	1) (despre persoane sau despre manifestări ale lor) Care vădește lipsă de inteligență; netot; neghiob; nătărău; nătâng; nerod; tont; stupid; tâmp; năuc. • Dă în gropi de ~ ce e, ~ ca noaptea, un ~ și jumătate foarte prost. A o face pe ~ul a se preface că-	/<sl. prostu
PROSTAN	PROSTÁN ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care vădește lipsă de caracter și de inteligență; bleg.	/prost + suf. ~an
PROSTATĂ	PROSTÁT//Ă ~e	<i>f.</i>	Glandă a organelor genitale masculine, situată înaintea vezicii urinare.	/<fr. prostate
PROSTATIC	PROSTÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de prostată; propriu prostatei.3) și substantival Care suferă de prostatită.	/<fr. prostatique
PROSTATITĂ	PROSTATÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare patologică constând în inflamarea prostatei.	/<fr. prostatite
PROSTĂNAC	PROSTÁNÁ//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	Care vădește lipsă de caracter și de inteligență; bleg.	/prostan + suf. ~ac
A SE PROSTERNA	A SE PROSTERNÁ mă prostérn	<i>intrans.</i>	1) A se închina adânc (în semn de respect deosebit, de adorație sau de umilință).2) fig. A manifesta o admirație servilă (față de cineva); a se pocloni. [Și prosternez]	/<fr. prosterner
PROTESC	PROST//ESC ~ească (~ești)		1) Care este caracteristic pentru proști; de prost.2) Care vădește prostie; lipsit de inteligență; neghiobesc; nerozesc.	/prost + suf. ~esc
PROTEȘTE	PROSTÊȘTE	<i>adv.</i>	În felul proștilor; ca proștii. • A râde ~ a râde fără motiv.	/prost + suf. ~ește
A PROSTI	A PROST//Í ~esc	<i>trans.</i>	1) A face să se prostescă.2) fam. A trata ca pe un prost (păcălind, înșelând).	/Din prost
A SE PROSTI	A SE PROST//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) (de- spre persoane) A deveni prost; a pierde inteligența; a se năuci; a se tâmpi.2) A ajunge în stare de buimăceală; a se buimăci; a se zăpăci; a se năuci.3) fam. A avea o comportare afectată, plină de mofturi.	/Din prost
PROSTIE	PROSTÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Stare a celui prost.2) Faptă sau vorbă de om prost; neghiobie; nerozie; stupiditate.3) mai ales la pl. Vorbe lipsite de importanță; vorbe goale; fleacuri. • A-i scoate cuiva ~ile din cap a face pe cineva să renunțe la intențiile sale, considerate ciuda	/prost + suf. ~ie
PROSTIL	PROSTÍL ~uri	<i>n.</i>	(în arhitectura antică) Edificiu prevăzut cu un șir de coloane pe fațada principală.	/<fr. prostyle

PROSTIME	PROSTÍME	<i>f. inv.</i>	(colectiv de la prost) Totalitate a oamenilor simpli; gloată.	/prost + suf. ~ime
A PROSTITUA	A PROSTITU//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se prostitueze.2) fig. (idei, concepții, cauze etc.) A prezenta într-o lumină falsă și vulgară; a compromite. [Sil. -tu-a]	/<fr. prostituer
A SE PROSTITUA	A SE PROSTITU//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A deveni prostituată; a se deda la prostituție; a se desfrâna.2) A practica prostituția; a fi prostituată. [Sil. -tu-a]	/<fr. prostituer
PROSTITUATĂ	PROSTITUĂT//Ă ~e	<i>f.</i>	Femeie care practică prostituția; femeie desfrânată; târfă. [Sil. -tu-a-]	/<fr. prostituée
PROSTITUȚIE	PROSTITÚȚI//E ~i	<i>f.</i>	Îndeletnicire practică, de obicei, de femei, care întrețin relații sexuale cu scopul de a-și câștiga existența. [G.-D. prostituției]	/<fr. prostitution
PROSTOVAN	PROSTOVÁN ~ă (~i,	<i>pop. fam.</i>	v. PROSTÂNAC.	/prost + suf. ~ovan
PROSTOVOL	PROSTOV//ÓL ~oále	<i>n. inv.</i>	Unealtă de pescuit constând dintr-o plasă prevăzută cu greutate de plumb pe margini, care o fac să se cufunde în apă și să se strângă la gură când se scoate din apă.	/Orig. nec.
PROSTRAT	PROSTRÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>rar</i>	1) (despre tulpini de plante) Care crește întinzându-se pe pământ.2) (despre persoane) Care este incapabil de a reacționa la excitanții din afară.	/<lat. prostratus, fr. prostré
PROSTRAȚIE	PROSTRÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Stare (patologică) manifestată prin indiferență totală față de cele din jur, provocată de o slăbire fizică sau psihică extremă; lipsă de interes pentru orice activitate; apatie.	/<lat. prostratio, ~onis, fr. prostration
PROSTUȚ	PROSTÚȚ ~ă (~i, ~e)		(diminutiv de la prost) Cam prost; puțin prost.	/prost + suf. ~uț
PROTAGONIST	PROTAGONÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	1) Interpret al rolului principal într-un spectacol de teatru sau într-un film.2) Personaj principal.3) Animator al unei mișcări sau acțiuni.	/<fr. protagoniste
PROTAZĂ	PROTÁZ//Ă ~e	<i>f. gram.</i>	(în opoziție cu apodoză) 1) Grup de cuvinte sau de propoziții secundare care constituie partea întâi a unei perioade.2) Partea de la început a unei drame antice în care se expune subiectul.	/<fr. protase
PROTECTOR	PROTECT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		1) și substantival Care protejează; cu funcție de protecție.2) (despre manifestări ale oamenilor) Care denotă bunăvoință; plin de bunăvoință; binevoitor; condescendent.3) și substantival (despre state) Care ține în dependență colonială alt stat. [Acc. și	/<lat. protector, ~oris, fr. protecteur
PROTECTORAT	PROTECTORÁT ~e	<i>n.</i>	1) Formă de dependență colonială care permite statului protector să dirijeze politica externă și, în mare măsură, pe cea internă a statului protejat.2) Stat sau teritoriu aflat în dependența unui stat protector.	/<fr. protectorat
PROTECȚIE	PROTÉCȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A PROTEJA.2) Sprijin acordat cuiva de o persoană influentă.3) Persoană care protejează. [G.-D. protecției; Sil. -ți-e]	/<lat. protectio, ~onis, fr. protection
PROTECȚIONISM	PROTECȚIONÍSM	<i>n.</i>	1) Politică vamală a unui stat care vizează protejarea economiei naționale contra concurenței străine.2) Atmosferă nesănătoasă și neprincipială într-un colectiv unde se acordă în mod abuziv protecție; favoritism. [Sil. -ți-o-]	/<fr. protectionnisme
PROTECȚIONIST I	PROTECȚIONÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de protecționism; propriu protecționismului. [Sil. -ți-o-]	/<fr. protectionniste

PROTEȚIONIST II	PROTEȚIONÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care susține protecționismul. [Sil. -ți-o-]	/<fr. protectionniste
PROTEIC	PROTEÍ//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de proteină sau de proteide; propriu proteinei sau proteidei.2) Care conține proteine sau proteide.3) (despre unele substanțe) Care își modifică permanent forma. [Sil. -te-ic]	/<fr. protéique
PROTEIDĂ	PROTEÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	Substanță naturală rezultată din combinarea unor proteine cu substanțe de altă natură.	/<fr. protéide
PROTEINĂ	PROTEÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Substanță organică complexă care constituie unul din principalii componenți ai tuturor organismelor vii.	/<fr. protéine
PROTEINOTERAPIE	PROTEINOTERAPÍE	<i>f.</i>	Metodă de tratament medical constând în introducerea (subcutanată, intravenoasă sau intramusculară) în organism a unor proteine. [Sil. -te-i-]	/<fr. protéinothérapie
A PROTEJA	A PROTEJ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (ființe, lucruri) A avea în pază; a lua sub ocrotire; a ocroti; a supraveghea; a veghea; a păzi; a apăra.2) (persoane) A susține în mod abuziv, acordând protecție (adesea nemotivat și în detrimentul altora); a avantaja; a privilegia; a părtini; a favor	/<fr. protéger, lat. protegere
PROTEST	PROTÉST ~e	<i>n.</i>	1) Manifestare deschisă prin care o persoană își exprimă dezacordul față de o acțiune socotită ca fiind ilegală sau injustă.2) (în relațiile internaționale) Atitudine oficială de dezacord a unui stat față de acțiunile injuste sau periculoase ale altui s	/<lat. protestum, it. protesto
A PROTESTA	A PROTEST//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	A exprima un protest; a-și declara în mod deschis și energic dezacordul față de o acțiune, considerată ca nedreaptă.	/<fr. protester
PROTESTANT I	PROTESTÁN//T I ~tă (~ti, ~te)		Care ține de protestantism; propriu protestantismului. Templu ~.	/<fr. protestant
PROTESTANT II	PROTESTÁN//T II ~tă (~ti, ~te)	<i>m. și f.</i>	Adept al protestantismului.	/<fr. protestant
PROTESTANTISM	PROTESTANTÍSM	<i>m.</i>	1) Curent în religia creștină, desprins de catolicism în urma Reformei din sec. XVI și existent sub forma câtorva varietăți (luteranism, calvinism, anglicanism etc.).2) Lumea popoarelor protestante.	/<fr. protestantisme
PROTESTATAR	PROTESTATÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care conține un protest; de protest. Declarație ~ă.3) și substantival Care participă la o acțiune de protest; aflat în protest.	/<fr. protestataire
PROTETIC	PROTÉTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) med. (despre organe) Care este înlocuit prin proteză.2) lingv. (despre sunete) Care a apărut prin proteză.	/<fr. prothétique
PROTEU	PROTÉ//U ~i	<i>m. livr.</i>	Persoană care vedește lipsă de principialitate, schimbându-și părerile după împrejurări; cameleon.	/<fr. proté
PROTEZĂ	PROTÉZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Aparat sau piesă care înlocuiește un organ sau un segment al acestuia din corpul omenesc.2) Operație chirurgicală prin care se înlocuiește un organ sau un segment al acestuia printr-un astfel de aparat.3) lingv. Fenomen accidental de limbă constând în	/<fr. prothèse

PROTIPENDADĂ	PROTIPENDÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) înv. (în orânduirea feudală) Marea boierime, care se bucura de privilegiile speciale.2) Elită socială.	/<ngr. próti pendáda
PROTIST	PROTÍST ~e	<i>n.</i>	Organism monocelular.	/<fr. protiste
PROTOCOL	PROTOCOL//ÓL ~oále	<i>n.</i>	1) Cereimonial obișnuit în relațiile diplomatice sau cu ocazia unor acte solemne; etichetă.2) Act oficial în dreptul internațional.3) Regulă de comportare în societate.	/<fr. protocoles, germ. Protokoll
PROTOCOLAR	PROTOCOLÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de protocol; propriu protocoalelor.2) Care trebuie să corespundă cerințelor unui protocol. Descriere ~ă.3) (despre persoane) Care vădește o politețe exagerată; ceremonios; reverențios.	/<fr. protocolaire
PROTOIEREU	PROTOIERÉ//U ~i	<i>m.</i>	Preot de rang superior în biserica ortodoxă; protopop.	/<ngr. protoieréfs
PROTOIERIE	PROTOIERÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Funcție de protoiereu.2) Durata de exercitare a acestei funcții.3) Unitate administrativă în componența căreia intră mai multe parohii.	/protoiereu + suf. ~ie
PROTOISTORIC	PROTOISTÓRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de protoistorie; propriu protoistoriei.	/<fr. protohistorique
PROTOISTORIE	PROTOISTÓRIE	<i>f.</i>	Epocă intermediară între preistorie și istorie; istorie primară.	/<fr. protohistoire
PROTON	PROTÓN ~i	<i>m.</i>	fiz. chim. Particulă elementară stabilă cu sarcină electrică pozitivă din componența nucleului atomic.	/<fr. proton
PROTONIC I	PROTÓNÍ//C I ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de protoni; propriu protonilor.2) Care constă din protoni.	/<fr. protonique
PROTONIC II	PROTÓNÍ//C II ~că (~ci, ~ce)	<i>lingv.</i>	(despre sunete, silabe) Care precedă o silabă accentuată.	/<fr. protonique
PROTONOTAR	PROTONOTÁR ~i	<i>m.</i>	Prelat de la curtea papală, care înregistrează și expediază actele pontificale.	/<lat. protonotarius, fr. protonotaire
PROTOPLASMATIC	PROTOPLASMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		v. PROTOPLASMIC.	/<germ. protoplasmatisch
PROTOPLASMĂ	PROTOPLÁSMĂ	<i>f.</i>	Substanță complexă de bază a celulei vii, în care au loc procesele vitale.	/<fr. protoplasma
PROTOPLASMIC	PROTOPLÁSMI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de protoplasmă, propriu protoplasmei.2) Care constă din protoplasmă.	/<fr. protoplasmique
PROTOPOP	PROTOPÓP ~i	<i>m. pop.</i>	Preot de rang superior în biserica ortodoxă; protoiereu.	/<sl. protopopu
PROTOPOPIE	PROTOPOPÍ//E ~i	<i>f. pop.</i>	1) Funcție de protopop.2) Durata de exercitare a acestei funcții.3) Teritoriu aflat sub oblăduirea unui protopop. [G.-D. protopopiei]	/protopop + suf. ~ie
PROTOSTEA	PROTOST//EÁ ~éle	<i>f.</i>	Stea în faza de formare.	/proto- + stea
PROTOTIP	PROTOTÍP ~uri	<i>n.</i>	1) Tip primar; model prim; original.2) Primul exemplar de probă al unui sistem tehnic, care se experimentează înaintea producerii lui în serie.3) Model perfect.	/<fr. prototype
PROTOTIPIC	PROTOTÍPI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de un prototip; propriu unui prototip.	/<fr. prototypique
PROTOZOAR	PROTOZOÁR ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Încrengătură de animale inferioare unicelulare, de obicei microscopice (reprezentanți: amiba, entamiba, parameciul etc.).2) Animal din această încrengătură. [Sil. -zo-ar]	/<fr. protozoaire

PROTOZOOLOGIE	PROTOZOOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a zoologiei care se ocupă cu studiul protozoarelor. [Sil. -zo-o-]	/<fr. protozoologie, engl. protozoology
PROTUBERANT	PROTUBERÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care formează o protuberanță. Frunte ~tă.	/<fr. protubérant
PROTUBERANȚĂ	PROTUBERÁNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Parte proeminentă; ridicătură; proeminență; convexitate.2) astr. Nor de gaz incandescent care se formează pe marginea discului solar.	/<fr. protubérance
PROȚAP	PROȚÁP ~uri	<i>n.</i>	1) Lemn lung și gros de care se fixează jugul la carul cu boi.2) Prăjină, de obicei, despicată la unul din capete, având diferite întrebuințări. ~ pentru oale. • A umbla (sau a veni) cu o jalba în ~ a veni cu o plângere; a se plânge; a se jelui.3) Instala	/<sl. proťepu, bulg. procep
A PROȚĂPI	A PROȚÁP//Î ~esc	<i>tranz.</i>	reg. A face să se proțapească.	/Din proțap
A SE PROȚĂPI	A SE PROȚÁP//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) reg. A ocupa o poziție verticală fixă, stând ca un proțap.2) fam. A se posta ostentativ (înaintea cuiva).3) fig. A fi plin de sine.	/Din proțap
PROUR	PRÓUR	<i>n. pop.</i>	Timpul când pleacă oile la pășune.	/<ngr. próoros
A PROVENI	A PROVENÍ provín	<i>intrans.</i>	1) (despre persoane) A se trage dintr-un neam oarecare; a fi de o anumită origine; a-și avea obârșia; a coborî; a deriva.2) (despre obiecte) A apărea ca urmare; a decurge.	/<fr. provenir
PROVENIENȚĂ	PROVENIÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Aparență socială sau etnică; obârșie; origine; ascendență; matcă. [Sil. -ni-en-]	/<fr. provenance, it. provenienza
PROVERB	PROVÉRB ~e	<i>n.</i>	Expresie populară concisă, deseori figurată, care conține o generalizare a experienței de viață sub formă de povață sau de gând înțelept; vorbă din bătrâni; aforism popular.	/<lat. proverbum, fr. proverbe
PROVERBIAL	PROVERBIÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de proverb; propriu proverbelor. Sistem ~.2) Care este de natura proverbelor; asemănător cu proverbele. Frază ~ă.3) fig. Care este cunoscut (ca un proverb); care este dat drept tip; de pomină. Bunătate ~ă. Lăcomie ~ă. [Sil. -bi-al]	/<fr. proverbial
PROVIANT	PROVIÁNT ~uri	<i>n. inv.</i>	mil. Rezervă de hrană pentru armată; provizie. [Sil. -vi-ant]	/<pol. prowjant, rus. proviant, germ. Proviant
PROVIDENȚĂ	PROVIDÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) rel. Forță divină; divinitate; pronie; dumnezeire.2) Concurs de împrejurări favorabile.3) Persoană care favorizează salvarea sau fericirea cuiva.	/<lat. providentia, fr. providence
PROVIDENȚIAL	PROVIDENȚIÁL ~ă (~i, ~e)		1) (în concepțiile religioase) Care vine de la providență; socotit ca trimis de providență.2) Care apare la momentul potrivit printr-un joc al hazardului; provocat de o întâmplare fericită; salutar. [Sil. -ți-al]	/<fr. providentiel
PROVINCIAL	PROVINCIÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care este caracteristic pentru provincie; de provincie.3) și substantival Care locuiește în provincie; din provincie.3) fig. (despre persoane sau despre manifestările lor) Care vădește lipsă de rafinament; necioplit. [Sil. -ci-al]	/<lat. provincialis, fr. provincial

PROVINCIALISM	PROVINCIALÍSM	<i>n.</i>	1) Element de limbă caracteristic numai vorbitorilor unei provincii; regionalism.2) Comportament sau atitudine de provincial. [Sil. -ci-a-]	/<fr. provincialisme
PROVINCIE	PROVÍNCI//E ~i	<i>f.</i>	1) (în unele țări) Unitate teritorială și administrativă.2) Teritoriu al unei țări, situat în afara capitalei, având anumite trăsături specifice.3) (în Roma antică) Țară cucerită de romani și administrată de un guvernator. [G.-D. provinciei; Sil. -ci-e]	/<lat. provincia, fr. province
PROVITAMINĂ	PROVITAMÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Substanță vegetală care, ajungând în organismul uman sau animal prin alimentație, se transformă în vitamină.	/<fr. provitamine
PROVIZIE	PROVÍZI//E ~i	<i>f.</i>	mai ales la pl. 1) Ansamblu de lucruri utile sau necesare subzistenței, apărării sau întreținerii, formând o rezervă pentru o anumită perioadă de timp.2) Rezervă de hrană pentru armată. [G.-D. proviziei; Sil. -zi-e]	/<fr. provision, lat. provisio, ~onis, germ. Provision
PROVIZORAT	PROVIZORÁT	<i>n.</i>	1) Stare de fapt (lucru, situație etc.) provizorie.2) Perioadă de timp cât cineva sau ceva este provizoriu.	/<fr. provizorat
PROVIZORIU	PROVIZÓRI//U ~e (~i)	<i>și adverbial</i>	Care nu durează mult timp și urmează să fie înlocuit; vremelnic; temporar.	/<lat. provisorius, fr. provisoire
A PROVOCA	A PROVOCÁ provóc	<i>tranz.</i>	1) (ființe) A aduce (în mod intenționat) într-o stare de iritare, îndemnând la acțiuni dușmănoase; a ațâța; a stârni; a incita; a instiga; a porni; a întârâta.2) (procese, acțiuni, stări etc.) A face să se producă; a pricinui; a cauza; a produce.3) (perso	/<fr. provoquer, lat. provocare
PROVOCATOR I	PROVOCATÓR I	<i>adv.</i>	Într-un mod care constituie o provocare.	/<fr. provocateur
PROVOCATOR II	PROVOCAT//ÓR II ~oáre (~óri, ~oáre)		Care provoacă; care caută prilej de ceartă; care ațâța; agresiv; ațâțător.	/<fr. provocateur
PROVOCATOR III	PROVOCAT//ÓR III ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care provoacă.2) Persoană care se ocupă de provocări.	/<fr. provocateur
PROXENET	PROXENÉ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care înlesnește practicarea prostituției (pentru a trage foloase materiale personale).	/<fr. proxénete
PROXIM	PRÓXIM ~ă (~i, ~e)		Care se caracterizează prin apropiere maximă; cel mai apropiat în timp și spațiu. • Gen ~ cuvânt inițial în cadrul unei definiții care determină sfera de care ține obiectul definit.	/<lat. proximus
PROXIMITATE	PROXIMITÁTE	<i>f.</i>	Caracter proxim.	/<lat. proximitas, ~atis, fr. proximité
PROZAIC	PROZÁI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de proză; propriu prozei.2) (despre poezie) Care este lipsit de valoare artistică.3) fig. Care este lipsit de particularități specifice; de rând; obișnuit. [Sil. -za-ic]	/<fr. prosaïque, lat. prosaicus
PROZAISM	PROZAÍSM	<i>n.</i>	1) Caracter prozaic.2) Prezență în poezie a elementelor prozaice; lipsă de expresivitate; platitudine.	/<fr. prosaïsme
PROZATOR	PROZAT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Autor de opere literare în proză.	/<fr. prosateur

PROZĂ	PRÓZ//Ă	<i>f.</i>	1) (în opoziție cu poezie) Creație literară artistică realizată într-un limbaj expresiv, dar nesupus regulilor de versificație.2) Totalitate a creațiilor literare de acest fel (ale unui scriitor, ale unui popor, ale unei epoci). ~a lui I. Druță. ~a secolu	/<fr. prose, lat. prosa
PROZELIT	PROZELÍ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	1) rel. Persoană convertită de curând la o altă credință; neofit.2) Adept nou și înflăcărat al unei doctrine sau concepții; neofit.	/<fr. prosélyte, lat. proselytus
PROZELITISM	PROZELITÍSM	<i>n.</i>	1) Tendință de a face prozeliți.2) Devotament al unui prozelit.	/<fr. prosélytisme
PROZODIC	PROZÓDI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de prozodie; propriu prozodiei.	/<fr. prosodique
PROZODIE	PROZODÍE	<i>f.</i>	1) Ramură a poeziei care se ocupă cu studiul tehnicii versificației.2) Sistem de pronunțare a silabelor (accentuate și neaccentuate, lungi și scurte).	/<ngr. prosodia, fr. prosodie
PROZOPOPEE	PROZOPOPÉ//E ~i	<i>f.</i>	Procedeu de retorică constând în a pune să vorbească o persoană absentă, defunctă sau un obiect personificat. [G.-D. prozopopeei]	/<fr. prosopopée, lat. prosopopoeia
PRR	PRR	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a opri caii din mers).	/Onomat.
PRUDENT	PRUDÉN//T ~tă (~ți, ~te)		Care prevede eventualele consecințe, orientându-se bine în mediul înconjurător; care acționează luând toate măsurile de precauție; prevăzător; precaut; circumspect.	/<fr. prudent, lat. prudens, ~ntis
PRUDENTĂ	PRUDÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Caracter prudent; precauție; circumspecție.2) Comportament prudent; atitudine prudentă; precauție; circumspecție. [G.-D. prudentei]	/<fr. prudence, lat. prudentia, it. prudenza
PRUINĂ	PRUÍNĂ	<i>f.</i>	Peliță fină ceroasă care acoperă unele fructe.	/<fr. pruin
PRUJĂ	PRÚJ//Ă ~e	<i>f.</i>	reg. Povestioară hazlie; snoavă; anecdotă.	/v. a pruji
A PRUJI	A PRUJ//Í ~esc	<i>intrans.</i>	reg. A spune pruje; a face glume; a sugui.	/<ucr. pružyty
PRUN	PRUN ~i	<i>m.</i>	Pom fructifer cu fructe cărnoase și zemoase, de culoare albastră-roșiatică sau gălbuie, având sămbure cu înveliș dur, mare și aproape plat.	/<lat. prunus
PRUNĂ	PRÚN//Ă ~e	<i>f.</i>	Fruct al prunului. [G.-D. prunei]	/<lat. pruna
PRUNĂRIE	PRUNĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	v. PRUNET.	/prună + suf. ~ărie
PRUNC	PRUN//C ~ci	<i>m. pop.</i>	Copil în primele luni de viață.	/Probabil lat. puerunculus
A PRUNCI	A PRUNC//Í ~esc	<i>intrans.</i>	pop. rar A trăi perioada prunciei; a copilări.	/prunc
PRUNCIE	PRUNCÍE	<i>f. pop.</i>	rar Perioadă a vieții copilului de la naștere până la adolescență; viață de prunc; copilărie.	/prunc + suf. ~ie
PRUNCUCIDERE	PRUNCUCÍDER//E ~i	<i>f.</i>	Crimă constând în uciderea de către mamă a propriului prunc; infanticid.	/prunc + ucidere
PRUNCUCIGAȘ	PRUNCUCIGÁȘ ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care și-a ucis propriul copil.	/prunc + ucigaș
PRUND	PRUND ~uri	<i>n.</i>	Pietriș mărunț format, mai ales, în albiile râurilor și folosit în construcții și ca așternut rutier.	/<sl. prundu
PRUNDĂRAȘ	PRUNDĂRÁȘ ~i	<i>f.</i>	Pasăre acvatică migratoare de talie mică, cu cioc drept, cu picioare lungi, având penaj alb-negru sau variat colorat.	/prund + suf. ~ăraș

PRUNDĂRIE	PRUNDĂRI//E ~i	<i>f.</i>	1) Loc de unde se extrage prund.2) Teren cu mult nisip și pietriș adus de ape curgătoare. [G.-D. prundăriei]	/prund + suf. ~ărie
PRUNDIȘ	PRUNDIȘ ~uri	<i>n.</i>	1) v. PRUND.2) Loc cu (mult) prund.	/prund + suf. ~iș
PRUNDOS	PRUND//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		(despre terenuri) 1) Care este acoperit cu prund.2) Care este alcătuit din prund.	/prund. + suf. ~os
A PRUNDUI	A PRUNDU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	(terenuri, drumuri, curți etc.) A acoperi cu prund.	/prund + suf. ~ui
PRUNET	PRUNET ~uri	<i>n.</i>	(colectiv de la prun) Loc unde cresc mulți pruni; livadă de pruni.	/prun + suf. ~et
PRURIGO	PRURÍGO	<i>n.</i>	Boală a pielii manifestată prin erupții de bășicuțe persistente și prin mâncărime.	/<fr. prurigo
PRURIT	PRURÍT	<i>n.</i>	Stare patologică constând în mâncărime intensă a pielii sau a mucoasei, provocată de tulburări funcționale ale nervilor pielii.	/<fr. prurit, lat. pruritus
PRUSAC I	PRUSÁ//C I ~că (~ci, ~ce)	<i>ist.</i>	Care aparținea Prusiei sau populației ei; din Prusia.	/<rus. prusak
PRUSAC II	PRUSÁ//C II ~că (~ci, ~ce)	<i>m. și f.</i>	ist. Persoană care făcea parte din populația de bază a Prusiei sau era originară din Prusia.	/<rus. prusak
PRUSIC	PRÚSIC	<i>adj.</i>	: Acid ~ acid cianhidric.	/<fr. prussique
PSALM	PSALM ~i	<i>m.</i>	1) Imn biblic.2) Creație artistică (cântec, poezie etc.) lirică.	/<sl. psalmu
PSALMIC	PSÁLMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de psalm; propriu psalmilor.	/psalm + suf. ~ic
PSALMIST	PSALMÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Autor sau cântăreț de psalmi.	/<fr. psalmiste
A PSALMODIA	A PSALMODI//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (rugăciuni sau alte cântări religioase) A intona în mod solemn (ca pe un psalm).2) A citi, a declama sau a cânta în mod monoton; a face să se audă ca un psalm.	/<fr. psalmodier
PSALMODIC	PSALMÓDI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de psalmodie; propriu psalmodiei.	/<fr. psalmodique
PSALMODIE	PSALMODÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Melodie trăgănată și monotonă a psalmilor și a altor cântări religioase.2) Cântare sau declamare monotonă. [G.-D. psalmodiei]	/<ngr. psalmodhia, fr. psalmodie
PSALT	PSAL//T ~ți	<i>m.</i>	rel. Cântăreț în biserică; dascăl.	/<ngr. psáltis
PSALTIC	PSÁLTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de psaltichie; propriu psaltichiei.	/psalt + suf. ~ic
PSALTICHIE	PSALTICHÍE	<i>f.</i>	rel. Muzică vocală cântată în biserica ortodoxă.	/<ngr. psaltiki
PSALTIRE	PSALTÍR//E ~i	<i>f.</i>	Carte de psalmi.	/<sl. psaltiri
PSEUDOCULTURĂ	PSEUDOCULTÚRĂ	<i>f.</i>	Cultură falsă.	/pseudo- + cultură
PSEUDODEMOCRATIC	PSEUDODEMOCRÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de pseudodemocrație; propriu pseudodemocrației.	/pseudo- + democratic
PSEUDODEMOCRAȚIE	PSEUDODEMOCRÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Formă de guvernământ care acceptă principiile democratice în mod formal, nerespectându-le în realitate.	/pseudo- + democrație
PSEUDOETIMOLOGIE	PSEUDOETIMOLOGÍE	<i>f.</i>	Etimologie falsă.	/pseudo- + etimologie
PSEUDOMORFOZĂ	PSEUDOMORFÓZĂ	<i>f.</i>	Proces de transformare chimică sau fizică a unui mineral păstrându-i forma cristalografică inițială.	/<fr. pseudomorphoze
PSEUDONIM	PSEUDONÍM ~e	<i>n.</i>	Nume de împrumut pe care îl adoptă un om de creație (scriitor, artist, pictor etc.) și sub care este cunoscut publicului; criptonim.	/<fr. pseudonyme

PSEUDOPATRIOT	PSEUDOPATRIÓ//T ~tă (~ti, ~te)	<i>m. și f.</i>	Fals patriot. [Sil. -tri-ot]	/pseudo + patriot
PSEUDOPATRIOTIC	PSEUDOPATRIÓTI// C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de pseudopatriotism; propriu pseudopatriotismului. [Sil. -tri-o-]	/pseudo- + patriotic
PSEUDOPATRIOTISM	PSEUDOPATRIOTÍS M	<i>n.</i>	Patriotism fals. [Sil. -tri-o-]	/pseudo- + patriotism
PSEUDOPOD	PSEUDOPÓD ~e	<i>n.</i>	(la unele protozoare și la unele celule) Prelungire temporară și mobilă a protoplasmei care servește pentru deplasare și pentru prinderea prăzii.	/<fr. pseudopode
PSEUDOPREFIX	PSEUDOPREFÍX ~e	<i>n.</i>	lingv. Cuvânt sau element de compunere utilizat ca prefix la formarea termenilor științifici și tehnici.	/pseudo- + prefix
PSEUDOPROBLEMĂ	PSEUDOPROBLÉMĂ	<i>f.</i>	Problemă falsă.	/pseudo- + problemă
PSEUDOȘTIINȚĂ	PSEUDOȘTIÍNT//Ă ~e	<i>f.</i>	Știință falsă.	/pseudo- + știință
PSEUDOȘTIINȚIFIC	PSEUDOȘTIINȚÍFI// C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de pseudoștiință; propriu pseudoștiinței.	/pseudo- + științific
PSIHANALIST	PSIHANALÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	1) Adept al psihanalizei.2) Specialist în psihanaliză.	/<fr. psychanalyste
PSIHANALITIC	PSIHANALÍTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de psihanaliză; propriu psihanalizei.	/<fr. psychanalytique
PSIHANALIZĂ	PSIHANALÍZĂ	<i>f.</i>	1) Doctrină psihologică, elaborată de S. Freud, care aduce în centrul atenției procesele psihice inconștiente.2) Metodă de cercetare a proceselor psihice profunde ale inconștientului și de tratament al bolilor neuropsihice. [G.-D. psihanalizei]	/<fr. psychanalyse
PSIHASTENIC	PSIHASTÉNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de psihastenie; propriu psihasteniei.3) și substantival Care suferă de psihastenie.	/<fr. psychasthénique
PSIHASTENIE	PSIHASTENÍE	<i>f.</i>	Stare patologică a psihicului care se manifestă prin nesiguranță, nehotărâre și fobii.	/<fr. psychasthénie
PSIHATRIC	PSIHÍÁTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de psihiatrie; propriu psihiatriei. [Sil. -hi-a-]	/<fr. psychiatrique
PSIHATRIE	PSIHATRIÉ	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul bolilor psihice. [Sil. -hi-a-]	/<fr. psychiatrie
PSIHATRU	PSIHÍÁTR//U ~ă (~i,	<i>m. și f.</i>	Medic specialist în psihiatrie. [Sil. -hi-a-]	/<fr. psychiatre
PSIHIC I	PSÍHIC I	<i>n.</i>	1) Capacitate a sistemului nervos superior al animalelor superioare și al omului de a reflecta realitatea obiectivă. 2) Ansamblu de procese și de fenomene de natură cognitivă, afectivă și voluțională care se produc în sistemul nervos.3) Structură sufletea	/<germ. psychisch, fr. psychique
PSIHIC II	PSÍHI//C II ~că (~ci, ~ce)		Care ține de spirit sau de cuget; propriu spiritului sau cugetului. Fenomen ~.	/<fr. psychique, germ. psychisch
PSIHISM	PSIHÍSM	<i>n.</i>	1) Viață psihică.2) Ansamblu de fenomene psihice personale.	/<fr. psychisme

PSIHODRAMĂ	PSIHODRĂM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Metodă de diagnosticare și de tratament, care constă în utilizarea jocului dramatic improvisat pe o temă anumită în scopul dezvăluirii gândurilor și a atitudinilor bolnavului psihic.2) (în sociologie) Test folosit ca mijloc de selecție a candidaților l	/<fr. psychodrame
PSIHOFARMACOLOGIE	PSIHOFARMACOLOGIE	<i>f.</i>	Ramură a farmacologiei care se ocupă cu studiul acțiunii preparatelor farmaceutice asupra psihicului.	/<fr. psychopharmacologie
PSIHOFIZIOLOGIC	PSIHOFIZIOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de psihofiziologie; propriu psihofiziologiei. [Sil. -zi-o-]	/<fr. psychophysiologique
PSIHOFIZIOLOGIE	PSIHOFIZIOLOGIE	<i>f.</i>	Ramură a fiziologiei care se ocupă cu studiul legăturii reciproce dintre procesele fiziologice și cele psihice. [Sil. -zi-o-]	/<fr. psychophysiologie
PSIHOGEN	PSIHOGEN ~ă (~i, ~e)		Care este provocat de cauze psihice; generat de cauze psihice.	/<fr. psychogene
PSIHOGENEZĂ	PSIHOGENÉZĂ	<i>f.</i>	Ramură a psihologiei care se ocupă cu studiul genezei psihicului omenesc.	/<fr. psychogenese
PSIHOLINGVISTIC	PSIHOLINGVÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de psiholingvistică; propriu psiholingvisticii.	/<fr. psycholinguistique
PSIHOLINGVISTICĂ	PSIHOLINGVÍSTICĂ	<i>f.</i>	Ramură a lingvisticii care se ocupă cu studiul influenței factorilor psihici asupra limbii, precum și al legităților generării și recepționării vorbirii.	/<fr. psycholinguistique
PSIHOLOG	PSIHOLOGÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	1) Specialist în psihologie.2) Persoană care cunoaște psihicul omenesc.	/<fr. psychologue
PSIHOLOGIC	PSIHOLOGÍ//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de psihologie; propriu psihologiei. • Moment ~ moment potrivit pentru a influența pe cineva sau pentru a determina ceva.	/<fr. psychologique
PSIHOLOGICEȘTE	PSIHOLOGICÉȘTE	<i>adv.</i>	Sub aspect psihologic; din punct de vedere psihologic.	/psihologic + suf. ~ește
PSIHOLOGIE	PSIHOLOGÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) la sing. Știință care se ocupă cu studiul psihicului omenesc.2) Ansamblu de fenomene care caracterizează o persoană sau o colectivitate; mentalitate.	/<fr. psychologie
PSIHOLOGISM	PSIHOLOGÍSM	<i>n.</i>	1) Curent în filozofie care, în explicarea fenomenelor sociale și a formelor conștiinței sociale, exagerează rolul factorilor psihici.2) Tendință a unor scriitori de a explica stările sufletești ale eroilor din operele lor prin factori de ordin psihic.	/<fr. psychologisme
PSIHOLOGIST I	PSIHOLOGÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de psihologism; propriu psihologismului.	/<fr. psychologue
PSIHOLOGIST II	PSIHOLOGÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al psihologismului.	/<fr. psychologue
PSIHOLOGIZANT	PSIHOLOGIZÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care acordă o importanță exagerată factorului psihologic. Interpretare ~tă.	/<fr. psychologisant
PSIHOMANTIE	PSIHOMANTIE	<i>f.</i>	Pretinsă artă de a ghici viitorul prin comunicarea cu cei morți.	/<fr. psychomancie
PSIHOMETRIE	PSIHOMETRIE	<i>f.</i>	Ramură a psihologiei care se ocupă cu cuantificarea și măsurarea fenomenelor psihice.	/<fr. psychométrie

PSIHOMOTOR	PSIHOMOT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		Care se referă concomitent la funcțiile motoare și la cele psihice. Tulburări ~oare. • Centru ~ regiune a scoarței cerebrale care reactionează la excitațiile externe.	/<fr. psychomoteur
PSIHONEVROZĂ	PSIHONEVRÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	v. NEVROZĂ.	/<fr. psychonévrose
PSIHOPAT	PSIHOPÁ//T ~tă (~ti,	<i>m. și f.</i>	Persoană care suferă de psihopatie.	/<fr. psychopathe
PSIHOPATIC	PSIHOPÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de psihopatie; propriu psihopatiei.	/<fr. psychopathique
PSIHOPATIE	PSIHOPATÍE	<i>f.</i>	(nume generic) Stare patologică constând în apariția unor fenomene psihice discordante.	/<fr. psychopathie
PSIHOPATOLOG	PSIHOPATOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în psihopatologie.	/Din psihopatologie
PSIHOPATOLOGIC	PSIHOPATOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de psihopatologie; propriu psihopatologiei.	/<fr. psychopathologique
PSIHOPATOLOGIE	PSIHOPATOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul tulburărilor psihice.	/<fr. psychopathologie
PSIHOSOCIOLOGIC	PSIHOSOCIOLOGÍ//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de psihosociologie; propriu psihosociologiei.	/<fr. psychosociologique
PSIHOSOCIOLOGIE	PSIHOSOCIOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a psihologiei care se ocupă cu studiul fenomenelor sociale.	/<fr. psychosociologie
PSIHOTEHNIC	PSIHOTÉHNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de psihotehnică; propriu psihotehnicii.	/<fr. psychotechnique
PSIHOTEHNICĂ	PSIHOTÉHNICĂ	<i>f.</i>	Ramură a psihologiei care se ocupă cu studiul orientării profesionale și al organizării muncii, având la bază experimentele psihologice și cele psihofiziologice.	/<fr. psychotechnique
PSIHOTERAPEUT	PSIHOTERAPEÚ//T ~ti	<i>m.</i>	Medic specialist în psihoterapie. [Sil. -pe-ut]	/<fr. psychothérapeute
PSIHOTERAPIC	PSIHOTERÁPI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de psihoterapie; propriu psihoterapiei.	/<fr. psychothérapique
PSIHOTERAPIE	PSIHOTERAPIÉ	<i>f.</i>	Metodă de tratament medical prin influență programată (discuții, sugestii, hipnoze etc.) asupra psihicului pacientului.	/<fr. psychothérapie
PSIHOTONIC	PSIHOTÓNI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	(despre substanțe, medicamente, factori etc.) Care stimulează activitatea funcțiilor psihice.	/<fr. psychotonique
PSIHOTROP	PSIHOTROP ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre medicamente) Care acționează asupra psihicului.	/<fr. psychotrope
PSIHOZĂ	PSIHÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (nume generic) Stare patologică constând în tulburări profunde ale activității psihice. 2) Tulburare a sistemului nervos manifestată prin apariția involuntară în conștiință a unor idei sau temeri obsedante.	/<fr. psychose
PSIHROFIL	PSIHROFÍL ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre animale sau plante) Care trăiește la temperaturi scăzute.	/<fr. psychrophile

PSIHROMETRU	PSIHROMĚTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument pentru măsurarea umidității și temperaturii aerului.	/<fr. psychomètre
PSORIAZIS	PSORIÁZIS	<i>n.</i>	Boală cronică de piele, localizată mai des la coate și la genunchi, care se manifestă prin apariția unor puncte și plăgi roșii, lucioase, acoperite cu coji albe-sidefii. [Sil. -ri-a-]	/<fr. psoriasis
PST	PST	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a cere cuiva să tacă, să nu facă zgomot sau să nu divulge un secret).	/Onomat.
PTERIDOFITĂ	PTERIDOFÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Grup de plante superioare care se înmulțesc prin spori (reprezentant: feriga).2) Plantă din acest grup.	/<fr. ptéridophytes
PTERIGOTĂ	PTERIGÓT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Subclasă de insecte caracterizate prin prezența aripilor.2) Insectă din această subclasă.	/<fr. ptérygotes
PTERODACTIL	PTERODACTÍL ~i	<i>m.</i>	Reptilă fosilă zburătoare din era mezozoică, de mărimea unei vrăbii, cu cioc lung.	/<fr. ptérodactyle
PTEROZAURIAN	PTEROZAURI//ÁN ~eni	<i>m.</i>	1) la pl. Ordin de reptile fosile având aripi mari, asemănătoare cu ale liliacului, adaptate la zbor. 2) Reptilă din acest ordin. [Sil. -za-u-ri-an]	/<fr. ptérosaurien
PTIALINĂ	PTIALÍNĂ	<i>f.</i>	Ferment secretat de glandele salivare, cu ajutorul căruia începe procesul de digestie. [Sil. pti-a-]	/<fr. ptyaline
PTIU	PTIU	<i>interj. pop.</i>	(se folosește pentru a exprima nemulțumire, supărare, scârbă, necaz, dispreț, mirare etc.).	/Onomat.
PTOMAINĂ	PTOMAÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Compus organic toxic rezultat din putrezirea proteinelor de origine animală.	/<fr. ptomad'ne
PTOZĂ	PTÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Deplasare anormală în jos a unui organ anatomic sau a unei părți de organ, provocată de slăbirea mijloacelor de susținere; prolaps.	/<fr. ptôse
PTRU	PTRU	<i>interj. pop.</i>	(se folosește prelungit pentru a opri caii).	/Onomat.
PU	PU	<i>interj.</i>	(se folosește repetat pentru a reda strigătul puzei).	/Onomat.
PUBELĂ	PUBÉL//Ă ~e	<i>f.</i>	Recipient portativ pentru gunoiul menajer.	/<fr. poubelle
PUBER	PÚBER ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care a ajuns la vârsta pubertății.	/<lat. puber, fr. pubère
PUBERAL	PUBERÁL ~ă (~i, ~e)	<i>livr.</i>	Care ține de pubertate; propriu pubertății. Transformări ~e.	/puber + suf. ~al
PUBERTATE	PUBERTÁTE	<i>f.</i>	Perioadă a vieții omului, cuprinsă între copilărie și adolescență, caracterizată prin accelerarea dezvoltării fizice, psihice și prin apariția unor caractere sexuale secundare.	/<fr. puberté, lat. pubertas, ~atis
PUBIAN	PUBIÁN ~ă (~i, ~e)		Care este caracteristic pentru pubis; propriu pubisului. [Sil. -bi-an]	/<fr. pubien
PUBIS	PÚBIS ~e	<i>n. anat.</i>	(la om) Proeminență triunghiulară situată la împreunarea oaselor anterioare ale bazinului.	/<fr. pubis
PUBLIC I	PÚBLIC I	<i>n.</i>	1) Număr mare de persoane; lume; mulțime.2) Totalitate a persoanelor care asistă la un spectacol sau la o conferință. • Marele ~ masele largi ale populației. În ~ în văzul lumii; în fața unui număr mare de oameni.	/<lat. publicus, fr. public

PUBLIC II	PÚBLI//C II ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de o colectivitate de oameni; propriu unei colectivități omenești. Atitudine ~că. Manifestare ~că. • Opinie ~că părere a colectivității. Viață ~că a) viața politică și administrativă dintr-un stat; b) activitatea unei persoane în raport cu fu	/<lat. publicus, fr. public
A PUBLICA	A PUBLICÁ públic	<i>tranz.</i>	1) (cărți, articole, știri, hotărâri etc.) A face să apară pe calea tiparului; a tipări; a edita.2) (știri, noutăți etc.) A face cunoscut unui cerc larg de persoane (pe calea tiparului); a anunța în mod public; a răspândi; a divulga.	/<lat. publicare
PUBLICABIL	PUBLICÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi publicat.	/a publica + suf. ~bil
PUBLICAȚIE	PUBLICÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A PUBLICA.2) Scriere publicată; text tipărit; tipăritură.3) Organ de presă care apare cu o anumită periodicitate. [G.-D. publicației; Sil. -ți-e]	/<fr. publication, lat. publicatio
PUBLICIST	PUBLICÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	1) Scriitor care se ocupă de publicistică.2) Persoană care publică în presă articole (cu tematică social-politică, culturală).	/<fr. publiciste
PUBLICISTIC	PUBLICÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de publicistică; propriu publicisticii; jurnalistic; ziaristic; gazetăresc.	/<germ. publizistisch
PUBLICISTICĂ	PUBLICÍSTICĂ	<i>f.</i>	1) Literatură care tratează probleme actuale ale vieții social-politice și culturale, reprezentată prin publicații periodice (ziare și reviste).2) Totalitate a publicațiilor periodice.3) Ocupație a publicistului; gazetărie; ziaristică; jurnalistică.	/<germ. publizistisch
PUBLICITAR	PUBLICITÁR (~ă ~i,		Care ține de publicitate; propriu publicității.	/<fr. publicitaire
PUBLICITATE	PUBLICIT//ÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter public.2) Difuzare în public a informațiilor prin intermediul mijloacelor de informare în masă. • Mica ~ rubrică într-o publicație periodică care cuprinde tot felul de anunțuri. A da ~ății a anunța în mod public; a publica.	/<fr. publicité
PUC	PUC púcuri	<i>n.</i>	Obiect de cauciuc dur, având formă circulară și plată, întrebuințat în loc de minge la jocul de hochei pe gheață.	/<engl. puck
PUCHI	PUCHI ~	<i>m. reg.</i>	1) v. PUCHINĂ.2) Pată mică; punctișor.	/Orig. nec.
A SE PUCHI	A SE PUCH//Î mă ~ésc	<i>intrans.</i>	reg. fam. A se uita insistent, descifrând sau deslușind cu greu (din cauza vederii sau a luminii slabe).	/Din puchi
PUCHINĂ	PUCHÍN//Ă ~i	<i>f.</i>	reg. Secreție densă și vâscoasă care se scurge din ochi, depunându-se în colțul pleoapelor; urdoare.	/Orig. nec.
PUCHINOS	PUCHIN//ÓS ~oasă (~ôși, ~oáse)		reg. Care are (multă) puchină; cu (multă) puchină; urduros.	/puchină + suf. ~os
PUCHIOS	PUCHI//ÓS ~oasă (~ôși, ~oáse)		reg. v. PUCHINOS.	/puchi + suf. ~os
PUCI	PUCI ~uri	<i>n.</i>	Încercare de a săvârși o lovitură de stat organizată de un grup politic militar.	/<germ. Putsch
PUCIOASĂ	PUCIOÁȘĂ	<i>f. pop.</i>	Metaloid de culoare galbenă, cu miros specific neplăcut, foarte activ din punct de vedere chimic, întrebuințat, mai ales, în tehnică și în medicină; sulf. • Apă (de) ~ apă sulfuroasă.	/a puți + suf. ~oasă

PUCIOS	PUCI//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)	<i>pop.</i>	Care răspândește miros urât; cu miros urât; puturos.	/a puți + suf. ~os
PUCIST	PUCÍ//ST ~stă (~ști,	<i>m. și f.</i>	Participant la puci.	/<germ. Putschist
PUD	PUD ~uri	<i>n.</i>	(în trecut) Unitate de măsură a greutatei (egală cu 16,38 kg).	/<rus. pud
PUDEL	PÚDEL ~i	<i>m.</i>	1) Rasă de câini de talie mijlocie, cu părul lung și mișos, folosită la vânatul păsărilor acvatice.2) Câine din această rasă.	/<germ. Pudel
PUDIC	PÚDI//C ~că (~ci, ~ce)		1) (despre persoane) Care are pudoare; plin de pudoare; rușinos; decent.2) (despre manifestările oamenilor) Care denotă pudoare; cu pudoare.	/<lat. pudicus, fr. pudique
PUDICITATE	PUDICITÁTE	<i>f.</i>	v. PUDOARE.	/<fr. pudicité
PUDING	PÚDING ~uri	<i>n.</i>	Preparat culinar făcut dintr-un amestec de produse alimentare (paste făinoase, orez, brânză, ouă, carne tocată, zahăr, fructe, rom) și dat la cuptor.	/<fr., engl. pudding
PUDOARE	PUDOÁRE	<i>f.</i>	1) Sentiment de decență în comportare; rușine.2) Curățenie morală; castitate.	/<lat. pudor, ~oris, fr. pudeur
A PUDRA	A PUDR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (fața, pielea, părul) A da cu pudră (pentru a face să capete un aspect plăcut, pentru a trata, a proteja etc.).2) (preparate culinare, în special copturi) A presăra cu zahăr pudră.	/<fr. poudrer
PUDRĂ	PÚDR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Produs cosmetic sub formă de pulbere fină și moale, ușor parfumată, folosit în calitate de fard.2) Material solid transformat în particule foarte mici și fine; pulbere; praf. ~ de zahăr.3) Substanță pulverulentă medicamentoasă, folosită contra iritații	/<fr. poudre
PUDRIERĂ	PUDRIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Cutiută pentru pudra de fardat. [Sil. -dri-e-]	/<fr. poudrier
A PUDRUI	A PUDRU//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	v. A PUDRA.	/pudră + suf. ~ui
PUERICULTURĂ	PUERICULTŪRĂ	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul creșterii și dezvoltării armonioase a copiilor.	/<fr. puériculture
PUERIL	PUERÍL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de copii; propriu copiilor; copilăresc; infantil.2) Care este lipsit de seriozitate; ca de copil; naiv; infantil; copilăros. Argumente ~e.	/<fr. puéril
PUF I	PUF I	<i>interj.</i>	(se folosește repetat pentru a reda, de obicei, zgomotul produs de eliminarea bruscă și cu intermitențe a aerului (pe nări, pe gură) sau de aburii ce se evacuează sub presiune din locomotivă).	/Onomat.
PUF II	PUF II ~uri	<i>n.</i>	1) Totalitate a penelor mici, subțiri și moi, care acoperă corpul puilor de pasăre sau care crește pe abdomenul și sub aripile păsărilor mature. • A crește în ~ a crește ferit de griji sau de lipsuri materiale.2) Piesă cosmetică făcută din astfel de pene	/<sb. puhu
PUF III	PUF III ~uri	<i>n.</i>	Scaun jos, fără spetează, capitonat sau făcut dintr-un material plastic umplut cu aer.	/<fr. pouf
A PUFĂI	A PUFĂ//Í ~iesc	<i>intrans.</i>	1) (despre ființe) A respira cu zgomot, suflând brusc și cu putere aerul pe nări; a pufni.2) (despre fumători) A fuma expirând cu zgomot fumul. ~ din lulea.3) (despre locomotive) A evacua brusc și cu intermitențe aburul aflat sub presiune, producând zgomo	/puf + suf. ~ui

PUFĂIALĂ	PUFĂ//IĂLĂ ~iéli	<i>f.</i>	1) v. PUFĂIT.2) Masă de aburi sau de fum expirată de un fumător.	/a pufăi + suf. ~eală
PUFĂIT	PUFĂÍT	<i>n.</i>	1) v. A PUFĂI.2) Zgomot caracteristic produs de o ființă sau de un obiect care pufăie.	/v. a pufăi
PUFNET	PÚFNET ~e	<i>n.</i>	1) v. A PUFNI.2) Zgomot caracteristic produs de o ființă sau de un obiect care pufnește.	/a pufni + suf. ~et
A PUFNI	A PUFN//Í ~esc	<i>intrans.</i>	1) (despre ființe) A respira cu zgomot suflând brusc și cu putere aerul pe nări; a pufăi. • ~ în (sau de) râs a izbucni în râs.2) (despre mașini) A evacua brusc și cu putere aburi, gaze sau fum, producând un zgomot caracteristic.3) A ieși cu zgomot de sub	/puf + suf. ~ni
PUFNITURĂ	PUFNITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	v. PUFNET.	/a pufni + suf. ~tură
PUFOAICĂ	PUFOĂI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Haină de lucru lungă până sub talie, vătuită și matlasată în dungi.	/<rus. fufaika
PUFOS	PUF//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		1) Care are (mult) puf; cu (mult) puf.2) Care are proprietăți asemănătoare cu ale pufului; ca puful.	/puf + suf. ~os
PUFULEȚ	PUFULEȚ ~i	<i>m.</i>	(diminutiv de la puf) la pl. 1) Plantă erbacee cu tulpina înaltă, cu frunze ovale și cu flori de culoare albastră sau albe, cultivată în scop decorativ.2) Produs alimentar în formă de tubușoare, preparat din mălai cu adaos de cașcaval.	/puf + suf. ~uleț
PUGILAT	PUGILÁT ~e	<i>n.</i>	1) (în antichitate) Luptă sportivă în care adversarii se loveau cu pumnii goi.2) Bătaie cu pumnii.3) sport rar v. PUGILISM.	/<fr. pugilat, lat. pugilatus
PUGILISM	PUGILÍSM	<i>n.</i>	Gen de luptă sportivă între doi adversari care se bat pe ring cu pumnii, îmbrăcați în mănuși speciale, respectând anumite reguli; box.	/<engl. pugilism
PUGILIST	PUGILÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Sportiv care practică pugilismul; boxer.	/<fr. pugiliste
PUGILISTIC	PUGILÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de pugilism; propriu pugilismului.	/<fr. pugilistique
PUHAV	PÚHAV ~ă (~i, ~e)		1) (despre persoane) Care are o constituție fizică plină și moale.2) (despre alimente, substanțe, materii etc.) Care este înfoiat; afânat. Chiflă ~ă. Pământ ~.	/<bulg. bukhav
A SE PUHĂVI	A SE PUHĂV//Í pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	(despre persoane) A deveni puhav.	/Din puhav
PUHOI	PUH//OI ~oăie	<i>n.</i>	1) Curs vijelios de apă format în urma ploilor mari sau a topirii zăpezii; torent; șuvoi.2) Ploaie torențială.3) fig. Mulțime nenumărată (de oameni sau de alte ființe) care se îndreaptă năvalnic în aceeași direcție.	/<sl. povoni
A PUHOI	A PUHO//Í pers. 3 ~iește	<i>intrans.</i>	1) (mai ales despre ape) A curge puhoaie.2) fig. rar (despre persoane) A da năvală; a veni puhoi.	/Din puhoi
PUI I	PUI I ~	<i>m.</i>	I. 1) Pasăre de la ieșirea din găoace și până la maturitate. ~ de găină. ~ de curcă. • ~ de cuc (sau de bogdaproste) copil al nimănu.2) Carne de găină tânără. Zeamă de ~.3) Orice ființă vie în prima fază de dezvoltare. ~ de om. ~ de urs. • ~ de lele a) p	/<lat. pulleus

PUI II	PUI II ~	<i>m. pop.</i>	Iritație a pielii la mâini sau/și la picioare, manifestată prin crăpături mărunte, uneori sângerânde, provocată de acțiunea concomitentă a umezelii, frigului și a murdăriei.	/<lat. pulleus
PUI III	PUI III	<i>interj.</i>	(se folosește repetat ca strigăt cu care se cheamă, mai ales, puii de găină și găinile).	/<lat. pulleus
A PUI	A PUÍ pers. 3 puiște	<i>intrans.</i>	rar A scoate pui; a se înmulți.	/v. pui
PUIA	PÚIA	<i>f.</i>	: (De-a) ~-gaia joc de copii la care participă mai mulți jucători, dintre care unul fiind cloșcă îi apără pe alții (puii) de un jucător (gaia), care se străduiește să-i fure; (de-a) baba-gaia.	/pui + gaie
PUICĂ	PÚI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Găină tânără (care încă nu se ouă).2) fig. Fată sau femeie iubită.	/pui + suf. ~că
PUERNIȚĂ	PUIÉRNITȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Instalație specială pentru creșterea puilor unor păsări domestice.2) Vas de lemn, de forma unei treuci mari, prevăzut cu un dispozitiv de alimentare cu apă, folosit în păstrăvărie pentru dezvoltarea puietului.	/pui + suf. ~erniță
PUJET	PUIÉ//T ~ți	<i>m.</i>	1) Totalitate a peștilor mici aflați în prima fază de dezvoltare.2) Larve de albine.3) Arbore sau arbust tânăr care urmează a fi transplantat.	/pui + suf. ~et
PUȘOR	PUIȘÓR	<i>m.</i>	(diminutiv de la pui) pop. Pernă mică; pernuță; modiță. [Sil. pu-i-]	/pui + suf. ~ișor
PUITOR	PUITÓR ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în aranjarea colilor de hârtie la presa de imprimat. • ~ de mine navă militară amenajată pentru transportul și punerea minelor marine. [Sil. -pu-i-]	/a pune + suf. ~tor
PUL	PUL ~uri	<i>n.</i>	(la jocul de table) Piesă rotundă (de lemn), care se mută în spațiile marcate pe fețele interioare ale unei cutii speciale.	/<turc. pul
PULBERĂRIE	PULBERĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Întreprindere unde se produce pulberea.2) Loc unde se păstrează munițiile; depozit de muniții.	/pulbere + suf. ~ărie
PULBERE	PÚLBER//E ~i	<i>f.</i>	1) Material solid transformat în particule mici și fine; praf; pudră. • A se face praf și ~ v. PRAF.2) înv. Praf de pușcă.3) fig. Mulțime de ființe sau de lucruri.4) Substanță explozivă în formă de firișoare sau de granule.	/<lat. pulvis, ~eris
PULBEROS	PULBER//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)	<i>rar</i>	1) Care are (multă) pulbere; cu (multă) pulbere.2) Care are aspect de pulbere; asemănător cu pulberea.	/pulbere + suf. ~os
PULMON	PULMÓN ~i	<i>m. anat.</i>	Fiecare dintre cele două organe de respirație situate simetric în cavitatea toracică; plămân.	/<lat. pulmo, ~onis
PULMONAR	PULMONÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de pulmoni; propriu pulmonilor. Tumoare ~ă.	/<fr. pulmonaire, lat. pulmonarius
PULOVER	PULÓVER ~e	<i>n.</i>	Haină tricotată, lungă până sub talie, fără guler, care se îmbracă, de obicei, peste cămașă sau peste bluză.	/<fr., engl. pull-over
PULPANĂ	PULPÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	Partea de jos a unei haine lungi, mai ales bărbătești.	/pulpă + suf. ~ană
PULPAR	PULPÁR ~e	<i>n. inv.</i>	Echipament din material sau din piele, îmbrăcat de oșteni pe pulpe, în scop protector.	/pulpă + suf. ~ar

PULPĂ	PŪLP//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (la oameni) Partea cărnosă de dinapoi a piciorului, cuprinsă între genunchi și gleznă.2) (la animale) Parte a membrului posterior, cuprinsă între crupă și gambă; coapsă.3) pop. (la femelele animalelor mamifere) Organ de secreție a laptelui; uger.4) Țe	/<lat. pulpa
PULPITĂ	PULPÍTĂ	<i>f.</i>	Stare patologică constând în inflamarea pulpei dentare.	/<fr. pulpite
PULPITUM	PULPÍTUM	<i>n.</i>	(la romani) Parte a teatrului unde jucau actorii.	/<lat. pulpitum
PULPOS	PULP//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		Care are pulpe mari (și groase); cu pulpe mari (și groase).	/pulpă + suf. ~os
PULS	PULS ~uri	<i>n.</i>	1) Dilatare și contractare ritmică a arterelor sub influența sângelui pompat în inimă. • A lua ~ul (cuiva) a număra cuiva bătăile inimii, apăsând cu degetul pe artera de la încheietura mâinii.2) Loc unde se simte această dilatare și contractare ritmică a	/<fr. pouls, lat. pulsus
A PULSA	A PULS//Á pers. 3 ~ează	<i>intrans.</i>	1) (despre sânge) A circula ritmic prin vasele sangvine.2) fig. (despre procese, lucruri etc.) A decurge într-un ritm vioi; a palpita.	/<lat. pulsare
PULSAR	PULSÁR ~i	<i>m.</i>	Corp cosmic care emite radiunde sub formă de impulsuri pulsative.	/<engl., fr. pulsar
PULSATIL	PULSATÍL ~ă (~i, ~e)		Care este caracteristic pentru puls; propriu pulsului.	/<fr. pulsatile, lat. pulsatis
PULSATIV	PULSATÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care pulsează.2) Care produce pulsații.	/<fr. pulsatif
PULSATOR	PULSAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care este constituit dintr-o succesiune de impulsuri identice.2) (despre curentul electric) Care este format din alternanțe de același sens (pozitive sau negative).	/a pulsa + suf. ~tor
PULSAȚIE	PULSÁȚI/E ~i	<i>f.</i>	1) Fiecare dintre bătăile pulsului; bătaie a inimii.2) fiz. Evoluție ritmică (a unui fenomen sau a unei acțiuni).	/<fr. pulsation. lat. pulsatio, ~onis
PULSOMETRU	PULSOMÉTR//U ~e	<i>n. tehn.</i>	Pompă care împinge apa prin presiunea exercitată de abur.	/<fr. pulsometre
PULSOREACTOR	PULSOREACT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	(la avioanele supersonice) Propulsor cu reacție. [Sil. -re-ac-]	/<fr. pulsoréacteur
PULVERINĂ	PULVERÍNĂ	<i>f.</i>	Pulbere fină, de culoare neagră, întrebuințată ca exploziv și la fabricarea artificilor.	/<fr. pulvérin
A PULVERIZA	A PULVERIZ//Á ~éz	<i>trans.</i>	1) (materiale solide) A transforma în pulbere.2) fig. A face să se pulverizeze.3) (substanțe lichide sau purverulente) A împrăști în diferite direcții (transformând în particule foarte mici).	/<fr. pulvériser, lat. pulverizare
A SE PULVERIZA	A SE PULVERIZ//Á pers. 3 se ~ează	<i>intrans.</i>	A se distruge complet; a dispărea.	/<fr. pulvériser, lat. pulverizare
PULVERIZABIL	PULVERIZÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi pulverizat; care poate fi transformat în pulbere.	/<fr. pulvérisable
PULVERIZATOR	PULVERIZAT//ÓR	<i>n.</i>	Aparat pentru pulverizarea lichidelor sau a soluțiilor.	/<fr. pulvérisateur
PULVERULENT	PULVERULÉN//T ~tă (~ți, ~te)		Care are aspect de pulbere; în formă de pulbere. Substanță ~tă.	/<fr. pulvérulent, lat. pulverulentus

PUMĂ	PÚM//Ă ~e	<i>f.</i>	Mamifer exotic carnivor, din familia felinei, cu blană galbenă-roșcată; cuguar.	/<fr. puma
PUMN	PUMN ~i	<i>m.</i>	1) Palmă închisă cu degetele lipite de podul palmei. • A bate cu ~ul în masă v. A BATE. A se bate cu ~ul în piept v. A SE BATE. A râde în ~i a râde pe furiș (cu bucurie) de cineva. A plânge în ~i a plânge de neceaz (nevăzut de nimeni). A-i pune (sau a-i vâ	/<lat. pugnus
PUMNAL	PUMNÁL ~e	<i>n.</i>	Armă albă în formă de cuțit cu lamă scurtă, cu două tăișuri și cu vârful ascuțit; stilet; junghi.	/pumn + suf. ~al
PUMNAȘ	PUMNÁȘ ~i	<i>m.</i>	Manșetă brodată de la mânecile cămășilor țărănești.	/pumn + suf. ~aș
A PUMNI	A PUMN//Í ~esc	<i>tranz.</i>	reg. (persoane) A lovi cu pumnul.	/Din pumn
A SE PUMNI	A SE PUMN//Í mă	<i>intrans.</i>	A face (concomitent) schimb de pumni (unul cu altul).	/Din pumn
PUNCI	PUNCI ~uri	<i>n.</i>	Băutură preparată dintr-un amestec de rom cu zahăr, adăugându-se suc de lămâie sau de portocale și diferite mirodenii.	/<engl., fr. punch
PUNCT	PUNCT ~e	<i>n.</i>	1) Pată foarte mică și rotundă. A face un ~.2) Semn de punctuație având forma unei astfel de pete, care se pune la sfârșitul unei propoziții sau după un cuvânt prescurtat. • Două ~e semn de punctuație constând din două puncte așezate unul deasupra altuia,	/<lat. punctum
A PUNCTA	A PUNCT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A însemna cu puncte.2) fig. A scoate în relief; a pune în lumină; a evidenția; a sublinia. Haina ajustată îi ~ează mersul grațios.3) sport (puncte) A obține în defavoarea adversarului.	/Din punct
PUNCTAJ	PUNCTÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Rezultat în puncte obținut de un sportiv sau de o echipă sportivă într-o competiție.2) Notă care indică punctele mai importante ale unui plan de activitate.	/punct + suf. ~aj
PUNCTAT	PUNCTÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A PUNCTA. • Notă ~tă notă muzicală având valoarea mărită cu un semiton.2) Care este constituit din puncte. Linie ~tă.3) Care are puncte; cu puncte.	/v. a puncta
PUNCTATOR	PUNCTAT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Unealtă de oțel cu vârf ascuțit, folosită la executarea pe suprafața unei piese a unor semne asemănătoare cu punctul (în scopul unor perforații ulterioare).	/a puncta + suf. ~tor
PUNCTAVERAJ	PUNCTAVERÁJ ~e	<i>n.</i>	sport Raport dintre numărul de puncte câștigate și cele pierdute.	/<fr. pointavérage
PUNCTBAL	PÚNCTBÁL ~e	<i>n.</i>	Obiect de forma unei mingi alungite care, fiind atârnat de o funie, servește pentru antrenament la box.	/cf. fr. punching-ball
PUNCTIFORM	PUNCTIFÓRM ~ă (~i, ~e)		1) Care are forma sau dimensiunile unui punct.2) Care apare și dispare la anumite intervale; intermitent.	/<fr. punctiforme
PUNCTUAL	PUNCTUÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care manifestă grijă și corectitudine în realizarea datoriilor și promisiunilor; cu responsabilitate și exactitate.2) și adverbial Care are loc la momentul prestabilit; produs la timpul fixat. [Sil. -tu-al]	/punct + suf. ~al
PUNCTUALITATE	PUNCTUALÍTÁTE	<i>f.</i>	Caracter punctual. [Sil. -tu-a-]	/<fr. ponctualité

PUNCTUAȚIE	PUNCTUĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Ansamblu de sisteme grafice convenționale care marchează structura enunțului, pauzele și modificările intonației.2) Compartiment al gramaticii care indică utilizarea corectă a acestui ansamblu de sisteme grafice. [G.-D. punctuației; Sil. -tu-a-]	/<fr. ponctuation
PUNCTIE	PÚNCȚI//E ~i	<i>f.</i>	Metodă chirurgicală constând în pătrunderea cu ajutorul unui ac tubular într-o cavitate, într-un organ sau într-un țesut pentru a extrage un lichid sau pentru a introduce un medicament. [G.-D. puncției; Sil. punc-ti-e]	/<fr. ponction
A PUNE	A PÚNE pun	<i>tranz.</i>	I. 1) (obiecte sau ființe) A face să stea (orizontal, vertical sau atârnat); a așeza. ~ stiloul pe carte. ~ paltonul pe umerar. ~ copilul în cărucior. • ~ (sau a așterne, a închina) ceva la picioarele cuiva v. PICIOR. ~ piciorul în prag v. PICIOR. ~ pe no	/<lat. ponere
A SE PUNE	A SE PÚNE mă pun	<i>intrans.</i>	I. 1) pop. A se instala pentru a șede; a se așeza. • ~ bine pe lângă (sau cu) cineva a căuta să obțină avantaje prin lingușire.2) (despre substanțe pulverulente) A se așeza pe o suprafață, formând un strat; a se așterne. S-a pus praf pe sticlă.3) pop. A	/<lat. ponere
PUNGAȘ	PUNGĂȘ ~i	<i>m.</i>	1) Hoț de bani.2) fam. Persoană necinstită care înșală pe alții, profitând de încrederea lor; impostor; potlogar; șarlatan; escroc.	/pungă + suf. ~aș
PUNGĂ	PÚN//GĂ ~gi	<i>f.</i>	1) Săculeț (de piele, de pânză etc.), cu mai multe despărțituri, în care se țin banii. • A fi gras la ~ a fi bogat. A-și umplea ~ga a se procopsi; a se căpătui. A-și dezlega (sau a-și desface) ~ga a fi darnic. A-și strânge ~ga a face mai puține cheltuieli	/<ngr. púnghi
PUNGĂȘESC	PUNGĂȘ//ÉSC ~ească (~ești)	<i>fam.</i>	Care este caracteristic pentru pungași; de pungaș.	/pungaș + suf. ~esc
A PUNGĂȘI	A PUNGĂȘ//Í ~esc fam.		1. tranz. 1) (bani sau lucruri mărunte) A fura din pungă sau din buzunare; a buzunări.2) (persoane) A lipsi (prin furt) de bani sau de anumite bunuri.2. intrans. A fi pungaș.	/Din pungaș
PUNGĂȘIE	PUNGĂȘI//E ~i	<i>f.</i>	fam. Faptă de pungaș; impostură; potlogărie; șarlatanie.	/pungaș + suf. ~ie
A PUNGI	A PUNG//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) înv. A lăsa cu punga goală (profitând de o anumită situație, furând etc.).2) reg. A coase rău, încrețind țesătura ca o pungă. • A-și ~ gura (sau buzele) a încreți buzele, dând forma unei pungi legate la gură.	/Din pungă
PUNGULIȚĂ	PUNGULÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la pungă) Plantă erbacee cu tulpina erectă, având frunze înguste sagitale, flori mici, albe sau roz, rău mirositoare și fructe silicule.	/pungă + suf. ~uliță
PUNI	PUNI	<i>m.</i>	pl. Nume dat de către romani cartaginezilor.	/<lat. Puni
PUNIC	PÚNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care aparține Cartaginei sau populației ei; din Cartagina; cartaginez. Războaie ~ce.	/<lat. punicus, fr. punique
PUNITIV	PUNITÍV ~ă (~i, ~e)	<i>livr.</i>	Care pedepsește; care are scopul de a pedepsi.	/<fr. punitif
PUNTE	PÚN//TE ~ți	<i>f.</i>	1) Pod îngust care poate fi trecut numai pe jos. • ~ de scăpare mijloc de ieșire dintr-o situație grea. ~ de trecere mijloc cu ajutorul căruia se face legătura între două părți diferite. A se face (sau a se pune) luntre și ~ v. LUNTRE.2) Scândură lată fix	/<lat. pons, ~ntis

PUP	PUP ~i	<i>m.</i>	(în limbajul copiilor) Gest constând în atingerea cu buzele în semn de afecțiune.	/v. a pupa
A PUPA	A PUPÁ pup	<i>tranz.</i>	fam. 1) A atinge (ușor) cu buzele (în semn de dragoste, de respect, de afecțiune sau de umilință); a săruta. • ~ în bot (pe cineva) a se linguși (pe lângă cineva).2) (precedat de negația nu) A nu obține, deși dorința există.	/<lat. puppare
A SE PUPA	A SE PUPÁ mă pup	<i>intrans.</i>	A face (concomitent) schimb de pupături (cu cineva). • ~ în bot (cu cineva) a se afla în relații de mare prietenie (cu cineva).	/<lat. puppare
PUPĂ I	PÚP//Ă I ~e	<i>f.</i>	(în opoziție cu proră) Parte posterioară a unei nave.	/<fr. poupe
PUPĂ II	PÚP//Ă II ~e	<i>f.</i>	1) Stadiu intermediar între larvă și faza adultă din metamorfoza unor insecte; nimfă.2) Organism de insectă aflat în acest stadiu de dezvoltare.	/<lat. pupa
A PUPĂI	A PUPÁ//Í pers. 3 ~iște	<i>intrans.</i>	(despre pupeze) A scoate sunete înfundate, prelungi și repetate, caracteristice speciei; a face „pu-pu-pup”.	/pup + suf. ~ăi
PUPĂTURĂ	PUPĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	fam. Gest constând în atingerea cu buzele în semn de afecțiune; sărut.	/a pupa + suf. ~ătură
PUPĂZĂ	PÚP//ĂZĂ ~eze	<i>f.</i>	1) Pasăre migratoare de talie mică, cu cioc lung, subțire și puțin încovoiat, cu moț stufos și înalt (în evantai) pe cap și cu penaj divers colorat.2) fig. Femeie fardată sau îmbrăcată ținător.3) fig. fam. Persoană guralivă.4) reg. Colac asemănător la for	/cf. alb. pupëzë
PUPĂZOI	PUPĂZÓI ~	<i>m.</i>	Bărbătușul pupezei.	/pupăză + suf. ~oi
PUPEZELE	PUPEZÉLE	<i>f.</i>	pl. Plantă erbacee cu tulpina erectă, ramificată, având frunze compuse și flori purpurii, mai apoi albastre și la urmă verzi, grupate în formă de ciorchine.	/pupăză + suf. ~ele
PUPIL	PUPÍL ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Copil orfan aflat sub tutela cuiva.	/<fr. pupille, lat. pupilus
PUPILAR I	PUPILÁR I ~ă (~i, ~e)	<i>livr.</i>	Care ține de pupil; propriu pupilului.	/<fr. pupillaire, lat. pupillaris
PUPILAR II	PUPILÁR II ~ă (~i, ~e)		Care ține de pupilă; propriu pupilei.	/<fr. pupillaire
PUPILĂ	PUPÍL//Ă ~e	<i>f.</i>	Orificiu central al irisului care permite pătrunderea luminii în ochi și care are rolul de a adapta vederea în funcție de luminozitate și de distanță; lumină a ochiului.	/<fr. pupille, lat. pupilla
PUPITRU	PUPÍTR//U ~e	<i>n.</i>	1) Masă mică având partea de deasupra înclinată, la care se poate citi, scrie sau desena.2) Suport pentru note muzicale. • La ~ la conducerea unei orchestre în calitate de dirijor.3) Suport pentru manuscrise, folosit de corectori.4) : ~ de comandă panou p	/<fr. pupitre
PUR I	PUR I ~i	<i>m.</i>	Plantă erbacee comestibilă cu gust de usturoi, având frunze lungi, liniate și flori roz sau roșii, dispuse în umbele.	/< cf. lat. porrum

PUR II	PUR II ~ă (~i, ~e)		1) (despre corpuri, substanțe etc.) Care are o compoziție omogenă; fără impurități; curat; veritabil.2) Care este lipsit de defecte fizice sau materiale; fără defecte fizice; fără pete; nepătat; imaculat.3) fig. (despre persoane) Care este cinstit și nepr	/<lat. purus, fr. pur
PURADEL	PURADÉ//L ~i	<i>m.</i>	fam. 1) Copil de țigan.2) Copil mic; prichindel; prâslea.	/<ung. purdé
PURCEA	PURC//EĂ ~éle	<i>f.</i>	Pui-femelă al scroafei. [Var. purcică]	/<lat. porcella
A PURCEDE	A PURCÉDE purcéd	<i>intrans.</i>	1) (despre ființe) A pleca din locul în care se află; a se pune în mișcare, părăsind locul inițial; a porni.2) (despre fenomene, evenimente) A începe să se manifeste. • ~ grea (sau însărcinată) a rămâne însărcinată.3) (despre persoane) A începe să se ocupe	/<lat. procedere
PURCEL	PURCÉ//L ~i	<i>m.</i>	1) Pui (mai ales mascul) al scroafei. • Cu cățel (și) cu ~ cu toată familia; cu toții.2) Porc tânăr.	/<lat. porcellus
PURGATIV	PURGATÍV ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre medicamente sau substanțe) Care stimulează evacuarea fecalelor din intestine.	/<fr. purgatif, lat. purgativus
PURGATORIU	PURGATÓRI//U ~i	<i>n.</i>	1) (în religia catolică) Loc unde se crede că sufletele celor morți, cu păcate mai mici, se purifică prin suferințe înainte de a intra în paradis.2) fig. Loc sau timp de suferințe purificatoare.	/<fr. purgatoire, lat. purgatorium
PURGAȚIE	PURGÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Metodă de curățare a tractului intestinal cu ajutorul unui purgativ.	/<fr. purgation, lat. purgatio, ~onis
A PURICA	A PURICÁ puric	<i>tranz.</i>	1) A curăța de purici.2) fig. A examina exagerat de migălos.	/<lat. pulicare
PURICARIȚĂ	PURICĂRIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu tulpina erectă păroasă, de culoare cenușie, și cu flori galbene, urât mirositoare, dispuse în capitule, care crește prin locuri umede; iarba-puricelui.	/purice + suf. ~ariță
PURICĂRIE	PURICĂRIE	<i>f.</i>	rar Loc unde sunt adunați mulți purici; cuib de purici.	/purice + suf. ~ărie
PURICE	PÚRIC//E ~i	<i>m.</i>	1) Insectă parazită hematofagă, de talie mică, de culoare cafenie-închisă, având membrele posterioare adaptate pentru sărit. • A i se face cuiva inima cât un ~ a trece prin momente de (mare) spaimă; a trage o (mare) spaimă. A nu face (mulți) ~i a nu rămân	/<lat. pulex, ~icis
PURICOS	PURIC//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)	<i>rar</i>	Care are (mulți) purici; cu (mulți) purici.	/puric + suf. ~os
A PURIFICA	A PURIFICÁ purific	<i>tranz.</i>	1) (substanțe, materiale, medii etc.) A face să fie pur; a curăța de impurități.2) A elibera de tot ce este inutil sau dăunător.3) A face să se purifice.	/<fr. purifier, lat. purificare
A SE PURIFICA	A SE PURIFICÁ mă purific	<i>intrans.</i>	(despre persoane) A deveni (mai) curat moralicește.	/<fr. purifier, lat. purificare
PURIFICATOR I	PURIFICAT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	Care purifică.	/a purifica + suf. ~tor
PURIFICATOR II	PURIFICAT//ÓR II ~oăre	<i>n. tehn.</i>	Aparat (utilaj sau instalație) pentru purificare; epurator.	/a purifica + suf. ~tor
PURISM	PURÍSM	<i>n.</i>	lingv. Tendință de înlăturare din limbă a elementelor socotite străine.	/<fr. purisme

PURIST I	PURÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de purism; propriu purismului.	/<fr. puriste
PURIST II	PURÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al purismului.	/<fr. puriste
PURITAN I	PURITÁN I ~ă (~i, ~e)		Care ține de puritanism; propriu puritanismului.	/<fr. puritain
PURITAN II	PURITÁN II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	1) Adept al puritanismului.2) Persoană care vădește sau afișează o moralitate scrupuloasă.	/<fr. puritain
PURITANISM	PURITANÍSM	<i>n.</i>	1) Doctrină a unei secte prezbiteriene din Anglia și Scoția care luptă pentru curățarea cultului și a dogmelor religioase de rămășițele catolicismului.2) Respectare riguroasă a preceptelor religioase și morale.	/<fr. puritanisme
PURITATE	PURIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter pur. ~atea aurului.2) fig. Curățenie sufletească; nevinovăție; neprihănire; inocență; candoare; castitate.	/<lat. puritas, ~atis, fr. pureté
A PURJA	A PURJ//Á ~éz	<i>tranz. tehn.</i>	(instalații, conducte) A curăța în interior de depuneri și de impurități (cu ajutorul apei sub presiune).	/<fr. purger
PURJOR	PURJ//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Dispozitiv pentru purjare.	/<fr. purgeur
PUROI	PUR//ÓI ~oăie	<i>n.</i>	Lichid vâscos galben-verziu, care se formează în răni și în infecții.	/<lat. puronium
A PUROIA	A PUROIÁ pers. 3 ~ză	<i>intrans.</i>	(despre infecții, răni etc.) A elimina puroi; a supura.	/Din puroi
PUROIOS	PUROI//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		(despre infecții, răni) Care puroiază; cu puroi; purulent; supurant.	/puroi + suf. ~os
PURPURĂ I	PÚRPUR//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Culoare roșie-închisă, care bate în violet; porfiră.2) Substanță colorantă de o astfel de culoare, preparată pe cale sintetică (în trecut fiind extrasă din suculele unor moluște); porfiră.3) Stofă plușată, de preț, vopsită cu această substanță; porfiră.4)	/<lat., fr. purpura
PURPURĂ II	PÚRPUR//Ă II ~e	<i>f.</i>	Boală manifestată prin apariția pe piele și pe mucoase a unor pete roșii hemoragice, ca urmare a distrugerii capilarelor sangvine.	/<lat., fr. purpura
PURPURINĂ	PURPURÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Substanță purpurie extrasă din rădăcina unor plante sau obținută pe cale sintetică și întrebuințată ca materie colorantă.	/<fr. purpurine
PURPURIU	PURPURÍU ~ie (~ii)		Care este de culoarea purpurei; roșu-închis; vișiniu; rubiniu.	/purpură + suf. ~iu
PURSÂNGE	PURSÂNGE	<i>adj. invar. și</i>	(mai ales despre cai) Care este de sânge pur; de rasă pură.	/pur + sânge
A PURTA	A PURTÁ port	<i>tranz.</i>	I. 1) (ființe sau lucruri) A deplasa ținând (în brațe, pe spate, într-un loc special amenajat în acest scop etc.); a duce. ~ ghiozdanul. • ~ (pe cineva) pe palme (sau ca pe palme) a avea o grijă deosebită (față de cineva). ~ arma a mâinii arma pentru a da	/<lat. portare
A SE PURTA	A SE PURTÁ mă port	<i>intrans.</i>	A avea un anumit fel de conduită; a se comporta. ~ grosolan.	/<lat. portare
PURTABIL	PURTÁBIL ~ă (~i, ~e)	<i>fam.</i>	(despre obiecte de îmbrăcăminte) Care este comod de purtat.	/a purta + suf. ~bil
PURTARE	PURT//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A PURTA. și A SE PURTA. • A lua la ~ un lucru a începe să întrebuințeze un lucru zilnic.2) Mod de a se purta; comportare; conduită. • A-și lua nasul la ~ v. NAS.	/v. a (se) purta

PURTAT	PURTĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A PURTA.2) (despre obiecte, mai ales de îmbrăcăminte sau de încălțăminte) Care s-a uzat în urma folosirii îndelungate.3) (despre persoane) Care a călătorit mult și a văzut multe; umblat.	/v. a (se) purta
PURTĂREȚ	PURTĂR//ÉT ~eăță (~éți, ~éțe) (despre îmbrăcăminte, încălțăminte)		1) Care este pentru fiecare zi.2) Care ține (mult) la purtare.	/a purta + suf. ~eț
PURTĂTOR	PURTĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv al</i>	Care poartă, duce o încărcătură; care transportă. • Cec (sau obligație) la ~ cec (sau obligație) în care nu este indicat numele deținătorului.	/a purta + suf. ~tor
PURULENT	PURULÉN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre infecții, răni) Care puroiază; cu puroi; puroios; supurant.	/<fr. purulent, lat. purulentus
PURULENȚĂ	PURULÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare purulentă.	/<fr. purulence
PURURI	PÚRURI	<i>adv.</i>	În tot timpul; veșnic; mereu; totdeauna. • De-a ~ (pentru) totdeauna. [Var. pururea]	/Orig. nec.
PUS	PUS púsă (puși, púse)		v. A PUNE. • A aștepta cu masa pusă (sau întinsă) a) a aștepta cu masa pregătită; b) a aștepta cu bunăvoință, cu bucurie.	/v. a pune
PUSEU	PUSÉU ~ri	<i>n.</i>	1) Manifestare bruscă și dureroasă a unei boli; acces.2) Manifestare subită (a unei forțe). • ~l revoluției izbucnirea revoluției.	/<fr. poussée
PUSTĂ	PÚST//Ă ~e	<i>f.</i>	rar Câmpie întinsă acoperită cu ierburi.	/<ung. puszta
PUSTIETATE	PUSTIET//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Loc părăsit, nelocuit sau neumblat.2) fig. v. PUSTIU II. [Sil. -ti-e-]	/pustiu + suf. ~ătate
A PUSTII	A PUSTI//Í ~esc	<i>tranz.</i>	(case, localități, terenuri etc.) A transforma în pustiu prin distrugere; a devasta.	/Din pustiu
A SE PUSTII	A SE PUSTI//Í mă ~esc	<i>intransz.</i>	1) A se pierde printre străini; a fi departe de locurile natale.2) rar A se retrage în singurătate; a se însingura.	/Din pustiu
PUSTIIT	PUSTII//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A PUSTII și A SE PUSTII.2) Care este însingurat; izolat; solitar. Suflet ~.	/v. a (se) pustii
PUSTIITOR	PUSTIIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care pustiește; pârjolitor; devastator. Invazie ~oare. [Sil. -ti-i-]	/a (se) pustii + suf. ~tor
PUSTIU I	PUSTÍ//U I ~e (~i)		1) (despre locuri) Care nu are nimic. Pădure ~e. Stradă ~e.2) (despre localități, încăperi, spații) Care este lipsit de viață; în care (sau pe care) nu se află nimeni. Școală ~e. Peron ~.3) (despre regiuni, ținuturi) Care este fără vegetație și fără popul	/<bulg. pustinja
PUSTIU II	PUSTÍU II ~ri	<i>n.</i>	1) Regiune întinsă nisipoasă, aproape lipsită de vegetație din cauza aridității solului; deșert. • În ~ a) în gol; b) în zadar. Ducă-se pe ~ a) numire eufemistică a diavolului; b) epilepsie.2) fig. Stare sufletească apatică a omului solitar; singurătate c	/<bulg. pustinja
PUSTNIC	PÚSTNI//C ~ci	<i>m.</i>	1) Călugăr care s-a retras într-un loc ferit de lume ducându-și viața în post și rugăciuni; sihastru; schimnic; ascet.2) fig. Persoană care duce o viață izolată și aspră.	/<sl. pustyniniku

PUSTNICESC	PUSTNIC// ESC ~ească (~ești)	<i>înv.</i>	Care este caracteristic pentru pustnici; de pustnic.	/pustnic + suf. ~esc
PUSTNICEȘTE	PUSTNIC ÊȘTE	<i>adv.</i>	În felul pustnicilor; ca pustnicii.	/pustnic + suf. ~ește
A PUSTNICI	A PUSTNIC// Î ~esc	<i>intrans.</i>	1) A fi pustnic; a sihăstri; a schimnici.2) A face să se pustnicească.	/Din pustnic
A SE PUSTNICI	A SE PUSTNIC// Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A deveni pustnic; a se sihăstri; a se schimnici.2) fig. A trăi izolat de lume (ca un pustnic); a se sihăstri; a se schimnici.	/Din pustnic
PUSTNICIE	PUSTNIC Î //E ~i	<i>f.</i>	1) și fig. Viață de pustnic; sihăstrie; schimnicie; ascetism.2) Loc unde trăiește un pustnic; sihăstrie. [G.-D. pustniciei]	/pustnic + suf. ~ie
PUSTULĂ	P USTUL //Ă ~e	<i>f.</i>	1) med. Bubuliță cu puroi.2) bot. Umflătură pe tulpina sau pe frunzele plantelor, provocată de ciupercile parazite.	/<lat. pustula, fr. pustule
PUSTULOS	PUSTUL// ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		Care are (multe) pustule; cu (multe) pustule.	/<lat. pustulosus, fr. pustuleux
PUȘCAȘ	PUȘC ĂȘ ~i	<i>m.</i>	1) Ostaș dintr-un regiment înarmat cu pușcă.2) <i>înv.</i> Ostaș din trupele de artilerie; tunar; artilerist.3) rar Persoană care practică vânatul; vânător.	/pușcă + suf. ~aș
PUȘCĂ	P UȘCĂ puști	<i>f.</i>	1) mil. Armă de foc individuală, cu țeava lungă și cu patul de lemn. • ~ antitanc pușcă de calibru mare, folosită contra tancurilor. ~ mitralieră pușcă la care încărcarea și tragerea se fac în mod automat. Gol ~ (sau pistol) v. PISTOL. A trece (sau a se d	/<ung. puska
PUȘCĂRIAS	PUȘCĂRI ĂȘ ~i	<i>m.</i>	Persoană care a stat sau stă la pușcărie. [Sil. -ri-aș]	/pușcărie + suf. ~aș
PUȘCĂRIE	PUȘCĂRI//E ~i	<i>f.</i>	1) Instituție corecțională în care își ispășesc pedeapsa persoanele private de libertate; temniță; închisoare; penitenciar.2) Clădire în care se află această instituție. [G.-D. pușcăriei]	/pușcar + suf. ~ie
PUȘCHEA	PUȘCH//E Ă ~ele	<i>f. pop.</i>	Umflătură mică și dureroasă care se face pe limbă. • ~ pe limbă(-ți) nu vorbești lucruri nedorite (pentru ca să nu se împlinească). [Art. pușchéaua]	/<lat. pustlella
PUȘCOCI	PUȘC// ÓCI ~oăce	<i>n.</i>	1) Jucărie în forma de țeavă făcută dintr-un băț de soc sau de cucută, având un piston, cu care copiii împrășcă cu apă sau cu gloanțe de câlți.2) Pușcă uzată.3) iron. Pușcă de proastă calitate.	/pușcă + suf. ~oci
PUȘCULIȚĂ	PUȘCUL ÎȚ //Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la pușcă) Recipient de forme și mărimi diferite, prevăzut cu deschizătură îngustă, în care se introduc, pentru depozitare, monedele economisite (mai ales de copii).	/pușcă + suf. ~uliță
PUȘLAMA	PUȘLAM Ă ~le	<i>f.</i>	1) Om de nimic; derbedeu; secătură.2) Persoană fără ocupație serioasă; derbedeu; haimana.	/cf. puști
PUȘTAN	PUȘT ÂN ~i	<i>m.</i>	fam. Băiat ajuns la vârsta adolescenței; băiețandru; băietan; copilandru.	/puști + suf. ~an
PUȘTANCĂ	PUȘT ÂN //C Ă ~ce	<i>f.</i>	fam. Fată ajunsă la vârsta adolescenței; fetișcană; copilandă.	/puștan + suf. ~că
PUȘTI	PUȘ TI ~	<i>m.</i>	fam. 1) Băiat mic; băiețel; pici.2) Copil ștrengar.	/cf. turc. puşt
PUȘTOAICĂ	PUȘTO ĂI //C Ă ~ce	<i>f.</i>	fam. v. PUȘTANCĂ.	/puști + suf. ~oaică

A PUTEA	A PUTEÁ pot	<i>tranz.</i>	(urmat, de obicei, de un verb la conjunctiv sau la infinitiv) 1) A se simți în stare; a fi capabil sau apt. • A nu mai ~ de ... a) a fi cuprins de un sentiment sau de o senzație puternică; b) a nu-i păsa de ... A nu (mai) ~ fără (cineva sau ceva) a avea ne	/<lat. potere
A SE PUTEA	A SE PUTEÁ pers. 3 se poáte	<i>tranz.</i>	1) A exista posibilitatea; a fi posibil. • Se prea poate e posibil. Peste poate imposibil. De nu se mai poate peste măsură; la culme.2) A exista permisiunea; a fi îngăduit. Se poate să intru?	/<lat. potere
PUTERE	PUTÉR//E ~i	<i>f.</i>	1) Capacitate a ființelor vii de a săvârși acțiuni fizice; forță fizică; tărie. • În ~ (sau ~i) puternic; voinic; tare. Din toate ~ile adunându-și toate forțele. A sta (sau a fi) în ~ea cuiva a avea posibilitatea sau capacitatea de a face ceva.2) Capacita	/v. a putea
PUTERNIC	PUTÉRNI//C ~că (~ci, ~ce)		(în opoziție cu slab) 1) (despre ființe sau despre părți ale corpului lor) Care are o mare putere fizică; voinic; tare.2) Care rezistă la acțiunea forțelor din afară; tare; dur; solid. Stâlp ~. Gard de fier ~.3) (despre mașini, motoare, mecanisme etc.) Ca	/putere + suf. ~nic
PUTERNICIE	PUTERNICIE	<i>f. inv.</i>	Caracter puternic.	/puternic + suf. ~ie
PUTINAR	PUTINÁR ~i	<i>m.</i>	rar Meșter care face putini.	/putină + suf. ~ar
PUTINĂ	PÚTIN//Ă ~i	<i>f.</i>	Vas în formă de trunchi de con, făcut din doage plate cercuite, în care se țin, mai ales, brânzeturile și murăturile. • A spăla (sau a șterge) ~a a pleca, a fugi (din fața unui pericol sau a unei împrejurări nefavorabile). [G.-D. putinei]	/<lat. putina
PUTINCIOS	PUTINCI//ÓS ~oasă (~ósi, ~oáse)		1) Care este cu puțință; posibil.2) Care are putere; voinic.	/putință + suf. ~ios
PUTINEI	PUTINÉ//I ~ie	<i>n.</i>	Vas asemănător cu o puțină, dar înalt și strâmt, în care se bate smântâna sau laptele pentru a alege untul.	/putină + suf. ~ei
PUTINȚĂ	PUTÍNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Capacitate potențială; posibilitate. • După ~ în concordanță cu mijloacele de care dispune cineva. Peste ~ peste puteri. A (nu) fi cu ~ a (nu) se putea. A face tot ce-i stă în ~ a face tot ce poate cineva; a depune toate eforturile.2) inv. v. PUTERE.	/a putea + suf. ~ință
PUTOARE	PUT//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	1) Miros neplăcut, greu; duhoare.2) fig. Persoană leneșă sau/si murdară.	/<lat. putor, ~is
PUTRED	PÚTRE//D ~dă (~zi, ~de)		1) (despre substanțe organice) Care s-a descompus sau se află în stare de descompunere sub acțiunea unor microorganisme. Lemn ~. • ~ de bogat (sau bogat ~) foarte bogat. 2 fig. (despre stări și lucruri, medii sociale) Care vădește decădere economică și mo	/<lat. putridus
PUTREFACȚIE	PUTREFÁCȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Proces de descompunere a substanțelor organice (de natură animală sau vegetală) care se produce în natură sau în interiorul organismelor vii sub influența fermentației microbiene; putrezire.2) fig. Stare de degradare morală; putreziciune. [G.-D. putref	/<fr. putréfaction, lat. putrfectio, ~onis
A SE PUTREFIA	A SE PUTREFIÁ pers. 3 se ~ză	<i>intrans.</i>	rar (despre substanțe organice) A fi în putrefacție; a pierde total structura inițială prin descompunere; a putrezi.	/<fr. putréfier

PUTREGAI	PUTREGĂ//I ~iuri	<i>n.</i>	1) Substanță organică putredă; putreziciune.2) (nume generic) Boală a plantelor provocată de ciuperci și de bacterii.3) fig. (cu sens colectiv) Totalitate a elementelor degradate ale unei societăți; pleavă; drojdie.4) Om neputincios (din cauza bolii sau a	/Din putred și mucegai
PUTREGĂIOS	PUTREGĂ//IÓS ~ioasă (~ioși, ~ioase)	<i>pop.</i>	v. PUTRED.	/putregai + suf. ~os
PUTRESCIBIL	PUTRESCIBIL ~ă (~i,		(despre substanțe) livr. Care poate putrezi.	/<fr. putrescible
A PUTREZI	A PUTREZ//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (despre substanțe organice) A deveni putred; a pierde total structura inițială prin descompunere; a se putrefia.2) fig. (despre persoane) A se afla timp îndelungat în condiții nefavorabile. ~ în <u>temniță</u> . • A-i ~ (cuiva) oasele (sau ciolanele) <u>pe undeva</u>	/Din putred
PUTREZICIUNE	PUTREZICIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Substanță organică putredă; putregai.2) fig. Stare de degradare morală; putrefacție.	/a putrezi + suf. ~ciune
PUTUROS	PUTUR//ÓS ~oasă (~oși, ~oase)		1) Care răspândește putoare; cu miros urât.2) Care are înfățișare neîngrijită și respingătoare; păduchios.3) Care nu vrea să lucreze; trândav; leneș; lenos.	/putoare + suf. ~os
PUTUROȘENIE	PUTUROȘENI//E ~i fam.		1) Caracter puturos.2) Lucru sau ființă puturoasă.	/puturos + suf. ~enie
PUȚ	PUȚ ~uri	<i>f.</i>	1) Groapă adâncă (cu pereții pietruși sau betonați), săpată în pământ până la nivelul unui strat de apă, pentru alimentarea cu apă potabilă; fântână.2) Săpătură într-o mină care servește drept cale de transport <u>pentru mineri și materiale și ca mijloc de</u>	/<lat. puteus
A PUȚI	A PUȚI put	<i>intranș.</i>	1) A emana un miros urât; a mirosi urât.2) pop. A fi semne că are sau va avea loc. Pute a bătaie. • Pute a pustiu se spune despre ceea ce este gol (camere, buzunare, pungi etc.).3) fig. fam. A fi plin peste măsură; a fi supraîncărcat. Pute <u>piata de legume</u>	/<lat. putere
PUȚIN I	PUȚÍN I	<i>adv.</i>	1) (în opoziție cu mult) În cantitate, în măsură mică. A nins ~. A uda ~ florile. • Cel ~ minimum. Câtuși (sau cât) de ~ în măsură cât de mică; măcar un pic. Nu mai ~ tot atât; în aceeași măsură. Mai ~ în cantitate, în măsură mai mică. ~ câte ~ a) câte un	/<lat. putinus
PUȚIN II	PUȚÍN II ~ă (~i, ~e)		1) (în opoziție cu mult) Care este în cantitate sau în număr mic; care nu este îndeajuns; insuficient. ~i cercetători. ~ă umezeală. • ~ la minte cam prost; prostuț. ~ la simțire nesimțitor.2) (în opoziție cu mare) <u>Care este de dimensiuni, proporții sau vo</u>	/<lat. putinus
PUȚINĂTATE	PUȚINĂTÁTE	<i>f. rar</i>	1) Însușirea de a fi puțin; caracter neînsemnat.2) Cantitate redusă; număr mic.	/puțin + suf. ~ătate
PUȚINTEL	PUȚINT//ÉL ~că (~ei, ~ele)	<i>și adverbial</i>	(diminutiv de la puțin) Mai puțin decât trebuie; cam puțin. • ~ la trup (sau la făptură) mic și slab.	/Din puțin
PUZDERIE	PUZDÉRI//E ~i	<i>f.</i>	1) Masă constând din resturi mărunte de tulpini, rezultate din melițarea sau răgilarea cânepei, inului.2) (despre ființe, lucruri) Multime mare; sumedenie. [G.-D. puzderiei; Sil. -ri-e]	/<sl. pozder'e

PUZZLE	PUZZLE [pr.: pazl]	<i>n.</i>	Joc care constă în capacitatea de a îmbina anumite piese pentru a reconstitui un obiect sau o imagine.	/Cuv. engl.
QUADRIVIVUM	QUADRÍVIVUM	<i>n.</i>	Grup de obiecte cuprinzând aritmetica, muzica, geometria și astronomia, care, împreună cu trivium, formau cele șapte arte liberale, materia de învățământ a școlilor latine medievale.	/Cuv. lat.
QUAESTOR	QUAESTOR [pr.:]	<i>m.</i>	Magistrat cu atribuții fiscale în Roma antică.	/Cuv. lat.
QUAKER	QUAKER [pr.: cuéi-cârî ~i]	<i>m.</i>	(în sec. XVII în Anglia și S.U.A.) Adept al unei secte religioase protestante pacifiste și austere.	/<engl. Quaker, fr. quaker
QUAKERISM	QUAKERISM [pr.: cueicărismî]	<i>n.</i>	Doctrină a quakerilor bazată pe teama de a doua venire a lui Mesia.	/<engl. Quakerism, fr. quakérisme
QUARC	QUARC [pr.: cuark] ~uri	<i>n.</i>	fiz. Particulă elementară ipotetică din care ar fi constituite particulele elementare, a cărei prezență a fost postulată de fizicianul M. Gel-Mann în 1964.	/<engl., fr. quark
QUASAG	QUASAG [pr.: cuaság]	<i>n.</i>	astr. Obiect extragalactic cu strălucire intensă care nu are radioemisie deosebită.	/<engl. quasag
QUASAR	QUASAR [pr.: cuasár]	<i>m.</i>	Obiect cvasistelar care emite intens radiunde și radiații aparținând domeniilor ultraviolet și infraroșu.	/<engl., fr. quasar
QUATTROCENTIST	QUATTROCENTÍ//S T ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al quattrocento.	/<it. quattrocentista, fr. quattrocentiste
QUATTROCENTO	QUATTROCENTO [pr.: cuatrocénto]	<i>subst.</i>	(în sec. XV) Denumire dată culturii italiene cunoscută și sub numele de Renaștere timpurie.	/Cuv. it.
QUEBRACHO	QUEBRACHO [pr.: chebrácio]	<i>m.</i>	1) Arbore tropical cu lemnul foarte dur și bogat în tananți.2) Lemn al acestui arbore.3) Mate-rial tanant extras din scoarța acestui arbore, folosit în industria pielăriei.	/<sp. quetracho
QUIDAM	QUIDAM [pr.:]	<i>subst.</i>	Persoană necunoscută sau pe care nu vrem să o cunoaștem.	/Cuv. lat.
QUIPROQUO	QUIPROQUO [pr.: kip-rokó]~uri	<i>n.</i>	1) livr. Confuzie de persoane sau de lucruri; intervertire.2) teatr. Situație (comică) în care un personaj este confundat cu altul, rezultând o serie de încurcături.	/<fr. quiproquo
QUISLING	QUISLING [pr.:]	<i>m.</i>	ist. Trădător de patrie; colaboraționist (cu hitleriștii).	/Din Quisling n. pr.
QUOLIBET	QUOLIBET [pr.:]	<i>n.</i>	Joc de cuvinte răutăcios sau glumeț; glumă proastă.	/Cuv. fr.
QURUCH	QURUCH [pr.: cúruș]	<i>m. inv.</i>	(în Arabia Saudită) Monedă divizionară valorând a douăzecea parte dintr-un rial.	/<fr. quruch
RABANĂ	RABÁN//Ă ~e		1) Țesătură impermeabilă din fibre de rafie, având diferite întrebuințări.2) la pl. Varietăți ale unei astfel de țesături.	/<fr. rabane
RABAT	RABÁT ~uri	<i>n.</i>	Reducere din prețul unei mărfi la vânzarea cu ridicata. • ~ comercial diferența dintre prețul cu ridicata și prețul de desfacere cu amănuntul.	/<germ. Rabatt
RABATABIL	RABATÁBIL ~ă (~i, ~e)		(despre elemente de construcție, de mobilier, organe de mașini etc.) Care se poate roti în jurul unei axe (orizontale). Masă ~ă.	/<fr. rabattable
RABATOR	RABAT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Organ al combinelor care susține plantele în timpul tăierii și le apleacă pe platforma mașinii.	/<fr. rabattoir
RABIC	RÁBI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>rar</i>	Care ține de rabie; propriu rabiei.	/<fr. rabique

RABIE	RÁBI//E ~i	<i>f.</i>	Boală acută provocată de o infecție virotică, frecventă la animale (câini, lupi, pisici etc.), transmisibilă și omului, care se manifestă prin accese nervoase puternice, urmate de paralizie și apoi de moarte; turbare. [G.-D. rabiei; Sil. -bi-e]	/<lat. rabia
RABIN	RÁBIN ~i	<i>m.</i>	Șef religios al comunităților de evrei.	/<pol. rabin, germ. Rabbiner
RABINAT	RABINÁT	<i>n.</i>	1) Funcție de rabin.2) Durată de timp în care un rabin își exercită funcția.	/<fr. rabbinat, germ. Rabbinat
RABIȚ	RÁBIȚ	<i>n.</i>	Rețea de sârmă folosită ca suport la fixarea tencuielii pe unele materiale (lemn, metal etc.).	/<germ. Rabbitz
A SE RABLAGI	A SE RABLAG//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) fam. (despre lucruri) A se învechi prin întrebuințare excesivă; a se hârbui; a se uza.2) fam. (despre persoane) A-și pierde vigoarea fizică și/sau intelectuală (în special din cauza vârstei înaintate); a se hârbui; a se ramoli; a se rebegi.	/Din rablagiu
RABLAGIU	RABLAGÍ//U ~e (~i)	<i>m. și f.</i>	rar Persoa-nă care și-a pierdut vigoarea fizică și intelec-tuală (din cauza bătrâneții).	/rablă + suf. ~agiu
RABLĂ	RÁBL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Lucru vechi și deteriorat; hleab.2) fig. Animal bătrân și fără putere; gloabă.3) fig. peior. Om bătrân și sleit de puteri. [Sil. -blă]	/<bulg. hrăbla
A RABOTA	A RABOT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(suprafețe, piese din material dur etc.) A prelucra cu ajutorul unei raboteze.	/<fr. raboter
RABOTEZĂ	RABOTÉZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Mașină-unealtă cu ajutorul căreia se prelucrează, prin așchiere, suprafața pieselor de metal.	/<fr. raboteuse
RABOTOR	RABOTÓR ~i	<i>m.</i>	Muncitor care lucrează la raboteză.	/<fr. raboteur
RAC I	RAC I raci	<i>m.</i>	1) Crustaceu dulcicol cu carapacea brună-verzuie (roșie după fierbere), având prima pereche de picioare în formă de clește. • Roșu ca ~ul cu fața foarte roșie. A da înapoi (sau îndărăt) ca ~ul a) a se retrage; b) a regresa.2) la sing. art. pop. Constelați	/<sl. raku
RAC II	RAC II ~uri	<i>n.</i>	Unealtă care servește la prins sau la agățat.	/<sl. raku
RACEM	RACÉM ~e	<i>n.</i>	Inflorescență în formă de ciorchine.	/<fr. raceme, lat. racemus
RACHETĂ I	RACHÉT//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Vehicul, fără dispo-zitive de planare, propulsat de un motor cu reacție. • ~ cosmică vehicul spațial fusiform, care servește la plasarea pe orbită a unui obiect spațial (satelit, stație interplanetară etc.). Motor ~ motor reactiv care funcționează in-d	/<germ. Rakette, rus. raketa
RACHETĂ II	RACHÉT//Ă II ~e	<i>f.</i>	(la tenis și la badminton) Obiect plat alcătuit dintr-o rețea de coarde fixate pe un cadru oval, prevăzut cu mâner și folosit pentru a lovi mingea.	/<fr. raquette
RACHETIST	RACHETÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	1) Militar din tru-pele de rachete.2) Sportiv specializat în mânuirea rachetei de tenis.	/rachetă + suf. ~ist
RACHETODROM	RACHETODRÓM ~uri	<i>n.</i>	Teren special amenajat pentru lansarea rachetelor și pentru dirijarea zborului lor.	/rachetă + [aero]drom
RACHIER	RACHIEŔ ~i	<i>m. inv.</i>	1) Lucrător specializat în producerea rachiului.2) Vânzător de rachi. [Sil. -chi-er]	/rachiu + suf. ~ar

RACHIERIE	RACHIERÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) înv. Întreprindere unde se produce rachiu.2) Depozit de rachiu.3) Meserie de rachier. [G.-D. rachieriei; Sil. -chi-e]	/rachier + suf. ~rie
RACHIU	RACHÍU ~ri	<i>n.</i>	Băutură alcoolică tare, obținută prin diluarea cu apă a alcoolului etilic rafinat sau prin distilarea sucurilor dulci (de fructe, de struguri etc.) fermentate.	/<turc. raki
A RACLA	A RACL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	livr. 1) (obiecte de lemn, de metal, de piele etc.) A prelucra cu ajutorul unei raclete; a răzui.2) med. (țesuturi bolnave, mucoase etc.) A supune unui raclaj; a chiureta.	/<fr. racler
RACLAJ	RACLÁJ ~e	<i>n. med.</i>	Intervenție chirurgicală constând în curățarea suprafeței mucoaselor de țesuturi bolnave; chiuretaj.	/<fr. raclage
RACLĂ	RÁCL//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	1) Ladă specială în care se pune mortul pentru a fi înmormântat; sicriu; coșciug.2) Cutie de lemn cu capac în care se păstrează unele produse alimentare.3) Ladă de lemn ornamentată în care se păstrează hainele.4) Despărțitură a unui hambar (unde se țin ce	/<bulg. rakla
RACLETĂ	RACLET//Ă ~e	<i>f.</i>	Unealtă folosită în operații de curățare sau de răzuire a unor suprafețe; răzuitor.	/<fr. raclette
RACLOR	RACL//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Dispozitiv mobil folosit pentru îndepărtarea nămolului depus pe fundul decantoarelor.	/<fr. racloir
A RACOLA	A RACOL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane) A angaja prin promisiuni, ademeniri etc.	/<fr. racoler
RACORD	RACÓRD ~uri	<i>n.</i>	1) Element de legătură între două părți ale unui sistem tehnic.2) Tub care face legătura între două conducte, prin care circulă un fluid.3) Porțiune dintr-un circuit electric care face legătura între un receptor de energie electrică și rețeaua de distribu	/<fr. raccord
A RACORDA	A RACORD//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (părți ale unui sistem tehnic) A uni printr-un racord; a cupla.2) mat. (două curbe sau două drepte) A uni printr-o curbă tangentă.	/<fr. raccorder
RADAR	RADÁR ~e	<i>n.</i>	1) Instalație cu ajutorul căreia se detectează și se localizează obiecte îndepărtate prin emiterea unor unde radio; radiolocator.2) Sistem de detectare-localizare care stă la baza acestei instalații.3) Aparat care determină viteza de deplasare a unui auto	/<fr. radar
RADĂ	RÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	Bazin de apă din apropierea unui port, servind la staționarea și la adăpostirea navelor.	/<fr. rade
A RADE	A RÁDE rad	<i>tranz.</i>	1) (păr, barbă, mustați) A tăia de la rădăcină, înlăturând complet (cu briciul sau cu mașina de bărbierit); a bărbieri.2) (persoane) A lipsi de păr cu ajutorul bri-ciului. • ~ (pe cineva) fără săpun a critica foarte aspru. ~ o mamă de bătaie a bate zdravă	/<lat. radere
A RADIA I	A RADII//Ă I ~éz		1. tranz. (raze de lumină sau de căldură, unde sonore, elemente etc.) A împrăști în toate direcțiile; a împrăști radial; a emite, a iradia.2. intranz. fig. (despre persoane sau despre fața lor) A exprima încântare. ~ de bucurie. [Sil. -di-a]	/<fr. radier

A RADIA II	A RADI//Á II ~éz	<i>tranz. jur.</i>	(cuvinte, inscripții etc.) A face să dispară (dintr-un registru, dintr-o listă), rozând cu o radieră sau tăind cu o linie. ~ dintr-o evidență. [Sil. -di-a]	/<fr. radier
RADIAL	RADIÁL ~ă (~i, ~e)		Care se răspândește dintr-un punct în direcții diferite (ca niște raze); dispus în formă de raze. De formă ~ă. [Sil. -di-al]	/<germ., fr. radial
RADIAN	RADIÁN ~i	<i>m.</i>	mat. Unitate de măsură a unghiurilor plane. [Sil. -di-an]	/<fr. radian
RADIANT	RADIÁN//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre corpuri) Care radiază. Soare ~.2) (despre energie) Care se propagă prin radiații. Căldură ~tă. [Sil. -di-ant]	/<fr. radiant
RADIANȚA	RADIÁNT//A ~e	<i>f.</i>	fiz. Mărimă fotometrică egală cu raportul dintre fluxul luminos emis de suprafața unui corp și aria acestei suprafețe; emananță. [Sil. -di-an-]	/<fr. radiance
RADIAR	RADIÁR ~ă (~i, ~e)		v. RADIAL. [Sil. -di-ar]	/<fr. radiaire
RDIAT I	RADIÁT I ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Grup de animale nevertebrate ale căror organe sunt dispuse radial în jurul corpului (reprezentanți: steaua-de-mare, polipul, meduza etc.).2) Animal din acest grup. [Sil. -di-at]	/<fr. radié
RDIAT II	RADIÁT II ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Grup de plante având florile dispuse radial (reprezentanți: păpădia, romanița etc.).2) Plantă din acest grup. [Sil. -di-at]	/<fr. radié
RDIATIV	RADIÁTIV ~ă (~i, ~e)		Care ține de radia-ție; propriu radiației. [Sil. -di-a-]	/<fr. radiatif
RDIATOR	RDIAT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	1) Dispozitiv pentru răcirea apei sau a uleiului la motoarele cu ardere internă.2) Bloc dintr-un sistem de încălzire centrală care constă din tuburi sau coloane tubulare, prin care circulă un fluid cald; calorifer.3) Dispozitiv de răcire a tranzistoarelor	/<fr. radiateur, germ. Radiator
RDIATIE	RDIÁTI//E ~i	<i>f.</i>	1) Emisiune de raze.2) Ansamblu de unde sau de particule emise de un corp. [Sil. -di-a-]	/<fr. radiation
RDIICAL I	RDIICÁL I	<i>adv.</i>	Din temelie; cu desăvârșire; în întregime; complet.	/<fr. radical, germ. Radikal
RDIICAL II	RDIICÁL II ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de esența lucrurilor sau a fenomenelor; de bază; fundamental; esențial. Deosebire ~ă.3) și substantival (despre persoane sau despre manifestările lor) Care ține de radicalism; propriu radicalismului.3) (despre tratamente, medicamente) Care v	/<fr. radical, germ. Radikal
RDIICAL III	RDIICÁL III ~ă (~i, ~e)		(despre legume, spini etc.) Care crește de la rădăcină.	/<fr. radical, germ. Radikal
RDIICAL IV	RDIICÁL IV ~i	<i>m.</i>	1) mat. Număr care, ridicat la o anumită putere, dă numărul dat; rădăcină.2) mat. Simbol care indică operația de extragere a rădăcinii.3) chim. Grup de atomi care se comportă în reacțiile chimice ca un element unic, fără a se modifica.4) lingv. Parte a un	/<fr. radical, germ. Radikal
RDIICALISM	RDIICALÍSM	<i>n.</i>	Ansamblu de concepții care preconizează și practică metode radicale în soluționarea unor probleme politice, sociale, economice.	/<fr. radicalisme, germ. Radikalismus
RDIICALIST	RDIICALÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al radicalismului.	/radical + suf. ~ist

A RADICALIZA	A RADICALIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se radicalizeze.	/radical + suf. ~iza
A SE RADICALIZA	A SE RADICALIZ//Ă mă ~éz	<i>intranz.</i>	(despre persoane sau despre grupări politice) A adopta o atitudine radicală; a deveni radical.	/radical + suf. ~iza
RADICANT	RADICÁN//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre tulpini) Care poate da rădăcini în diferite locuri.2) (despre plante) Care se agață cu ajutorul unor rădăcini suplimentare.	/<fr. radicant
RADICAȚIE	RADICĂȚIE	<i>f.</i>	Dispoziție a rădăcinii unei plante.	/<fr. radication
RADICELA	RADICÉL//A ~e	<i>f. bot.</i>	Rădăcină secun-dară care se dezvoltă din rădăcina principală.	/<fr. radicelle
RADICIFORM	RADICIFÓRM ~ă (~i,		Care are forma unei rădăcini.	/<fr. radiciforme
RADICIVOR	RADICIVÓR ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre animale) Care se hrănește cu rădăcini.	/<fr. radicivore
RADICULAR	RADICULÁR ~ă (~i,		Care ține de radiculă; propriu radiculei.	/<fr. radicaire
RADICULĂ	RADÍCUL//Ă ~e	<i>f. bot.</i>	Parte a embrionului unei semințe care, după germinație, se transformă în rădăcina plantei.	/<fr. radicule, lat. radicula
RADIER	RADIÉR ~e	<i>n. arhit.</i>	1) Planșeu din beton armat care servește ca fundație pentru o construcție.2) Căptușeală de beton sau de piatră executată pe fundul albiei unei ape pentru a evita eroziunea. [Sil. -di-er]	/<fr. radier
RADIERĂ	RADIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Obiect mic, constând din-tr-o placă mică de cauciuc, de diferite forme și culori, folosit la ștergerea celor scrise pe hârtie; gumă. [Sil. -di-e-]	/<germ. Radier
RADIFER	RADIFÉR ~ă (~i, ~e)		1) (despre mi-nereuri, zăcămintele etc.) Care conține radium.2) (despre substanțe) Care produce radiații.	/<fr. radifere
RADIO	RÁDIO radióuri	<i>n.</i>	1) Instalație de transmitere și de recepție la distanță a sunetelor cu ajutorul undelor electromagnetice.2) Aparat de recepție a emisiunilor difuzate de o astfel de instalație; radioreceptor. Ascultă muzică la ~.3) Sistem de difuzare a programelor prin ra	/<fr. radio, germ. Radio
RADIOACTIV	RADIOACTÍV ~ă (~i, ~e)		Care ține de radioactivitate; propriu radioactivității. [Sil. -di-o-]	/<fr. radioactiv, germ. radioaktiv
RADIOACTIVITATE	RADIOACTIVÍTÁTE	<i>f.</i>	1) Proprietate a unor elemente chimice (radium, uraniu etc.) de a se dezintegra, emițând radiații corpusculare sau electromagnetice. ~ naturală. ~ artificială.2) Ramură a fizicii care se ocupă cu studiul fenomenelor radioactive. [Sil. -di-o-]	/<fr. radioactivité
RADIOALTIMETRU	RADIOALTIMÉTR// U ~e	<i>n. tehn.</i>	Aparat instalat la bordul unei aeronave, care deter-mină înălțimea de zbor cu ajutorul undelor radio. [Sil. -di-o-]	/<fr. radioaltimetre, rus. radioaltimetr
RADIOAMATOR	RADIOAMATÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană care practică radioamatorismul. [Sil. -di-o-]	/<fr. radio-amateur
RADIOAMATORISM	RADIOAMATORÍSM	<i>n.</i>	Amatorism în domeniul radiotehnicii. [Sil. -di-o-]	/<fr. radio-amateurisme
RADIOAMPLIFICARE	RADIOAMPLIFICÁR E	<i>f.</i>	Recepție, am-plificare și distribuire prin rețea a programelor de radiodifuziune, cu ajutorul unor instalații speciale. [Sil. -di-o-]	/radio- + amplificare
RADIOASCULTĂTOR	RADIOASCULTĂT// ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care ascultă progra-mele radio. [Sil. -di-o-]	/radio- + ascultător
RADIOASTRONOMIC	RADIOASTRONÓMI/ /C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de radioastronomie; propriu radio-astronomiei. [Sil. -di-o-]	/<fr. radioastro-nomique

RADIOASTRONOMIE	RADIOASTRONOMÍE	<i>f.</i>	Ramură a as-tronomiei care se ocupă cu studierea corpu-rilor cerești cu ajutorul undelor radio emise de acestea. [Sil. -di-o-]	/<fr. radio-astro-nomie, germ. Radioastronomie
RADIOATERIZARE	RADIOATERIZ//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	Aterizare ghidată prin radio. [Sil. -di-o-]	/radio- + aterizare
RADIOBALIZĂ	RADIOBALÍZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Stație de radio fixă care emite semnale speciale și servește la dirijarea navigației aeriene și maritime; radio-far. [Sil. -di-o-]	/<fr. radiobaliser
RADIOBIOLOGIE	RADIOBIOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a biologiei care se ocupă cu studiul influenței radiațiilor ionizante asupra biosferei. [Sil. -di-o-]	/radio- + biologie
RADIOCHIMIE	RADIOCHIMÍE	<i>f.</i>	Ramură a chimiei care se ocupă cu studierea modificărilor chimice provocate de radiațiile ionizante. [Sil. -di-o-]	/<fr. radiochimie
RADIOCOMANDĂ	RADIOCOM//ÁNDĂ ~enzi	<i>f.</i>	Comandă transmisă prin undele radio. [Sil. -di-o-]	/<fr. radiocommande
RADIOCOMPAS	RADIOCOMPÁS ~uri	<i>n.</i>	Aparat instalat la bordul unei aeronave care determină automat direcția spre radioemițătoarele (radiofarurile) de pe pământ. [Sil. -di-o-]	/<fr. radiocompas
RADIOCOMUNICAȚIE	RADIOCOMUNICÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Comuni- cație prin unde radio. [Sil. -di-o-]	/<fr. radiocommunication
RADIODIAGNOSTIC	RADIODIAGNÓSTI//C ~ce	<i>n. med.</i>	Diagnostic stabilit în urma unui examen radiologic. [Sil. -di-o-]	/<fr. radiodiagnostic
A RADIODIFUZA	A RADIODIFUZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(știri, reportaje, concerte etc.) A difuza prin interme-diul radioului. [Sil. -di-o-]	/<fr. radiodiffuser
RADIODIFUZIUNE	RADIODIFUZIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Transmi-tere sistematică a programelor informative și culturale pentru recepția publică.2) Instituție care organizează și transmite aceste emisiuni; radio. [Sil. -di-o-]	/<fr. radiodiffusion
RADIOELECTRIC	RADIOELÉCTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de radioelectricitate; propriu radioelectricității. [Sil. -di-o-]	/<fr. radio-électrique
RADIOELECTRICITATE	RADIOELECTRICITÁTE	<i>f.</i>	Ramură a fi- zicii care se ocupă cu studierea undelor electromagnetice și cu aplicarea lor în radiocomunicații. [Sil. -di-o-]	/<fr. radio-électricité
RADIOELECTRONIC	RADIOELECTRÓNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de radioelectronică; propriu radio-electronicii. [Sil. -di-o-]	/<fr. radioelectro-nique
RADIOELECTRONICĂ	RADIOELECTRÓNICĂ	<i>f.</i>	Grup de dome-nii ale științei și tehnicii, legate de transmite-rea informației prin intermediul oscilațiilor și undelor electromagnetice. [Sil. -di-o-]	/<fr. radioelectronique
RADIOELEMENT	RADIOELEMÉNT ~e	<i>n.</i>	Element chimic radioactiv. [Sil. -di-o-]	/<fr. radio-élément
RADIOEMISIUNE	RADIOEMISIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Program transmis prin radio; emisiune radiofonică; radiotransmisiune.2) Generare a undelor electromagnetice în scopul realizării unei radiocomunicații. [G.-D. radioemisiunii; Sil. -di-o-e-mi-si-u-]	/<fr. radio-émission
RADIOEMIȚĂTOR	RADIOEMIȚĂT//ÓR ~oare	<i>n.</i>	Aparat pentru asigurarea radiocomunicațiilor; emiță-tor de radio. [Sil. -di-o-]	/radio + emițator

RADIOFAR	RADIOFÁR ~uri	<i>n.</i>	Stație de radio fixă, care transmite semnale speciale și servește la dirijarea navigației aeriene și maritime; radiobaliză. [Sil. -di-o-]	/<fr. radiophare
A RADIOFICA	A RADIOFICÁ	<i>tranz.</i>	(localități, edificii, locuințe etc.) A înzestra cu instalații de difuzare a programelor de radio. [Sil. -di-o-]	/v. radioficație
RADIOFICARE	RADIOFIC//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	Înzestrare a orașelor și satelor cu posturi de radioficație.	/v. a radiofica
RADIOFICAȚIE	RADIOFICÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Sistem de radio-recepție prin linii de distribuție de la o stație centrală. [Sil. -di-o-]	/< rus. radiofikațija
RADIOFIZICĂ	RADIOFÍZICĂ	<i>f.</i>	Ramură a fizicii care se ocupă cu studierea oscilațiilor electromagnetice de înaltă frecvență, precum și cu producerea și propagarea undelor radio. [Sil. -di-o-]	/<fr. radiophysique
RADIOFONIC	RADIOFÓNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de radiofonie; propriu radiofoniei. Emisiune ~că. [Sil. -di-o-]	/<fr. radiophonique
RADIOFONIE	RADIOFONÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Comunicație bilaterală prin unde radio. 2) Ramură a tehnicii care se ocupă cu studiul sistemelor de transmitere și de recepționare a informației prin intermediul undelor radio. [Sil. -di-o-]	/<fr. radiophonie
RADIOFRECVENȚĂ	RADIOFRECVENT//Á ~e	<i>f.</i>	Frecvență a undelor radio. [Sil. -di-o-]	/<fr. radio-fréquence
RADIOGAZETA	RADIOGAZÉT//A ~e	<i>f.</i>	Rubrică instructiv-informativă în cadrul emisiunilor radiofonice. [Sil. -di-o-]	/radio + gazetă
RADIOGENETICĂ	RADIOGENÉTICĂ	<i>f.</i>	Ramură a geneticii care se ocupă cu studiul influenței radiațiilor ionizante asupra eredității organismelor. [Sil. -di-o-]	/radio- + genetică
RADIOGHIDAJ	RADIOGHIDÁJ ~e	<i>n.</i>	Dirijare de la distanță a unui vehicul cu ajutorul undelor radio. [Sil. -di-o-]	/<fr. radioguidage
RADIOGONIOMETRIE	RADIOGONIOMETRIÉ	<i>f.</i>	Metodă de stabilire a direcției unui emițător cu ajutorul radiogoniometrului. [Sil. -di-o-go-ni-o-]	/<fr. radiogoniométrie
RADIOGONIOMETRU	RADIOGONIOMÉTR//U ~e	<i>n. tehn.</i>	Aparat de radiorecepție pentru determinarea direcției din care vine o radioemisie, folosit în navigația fără vizibilitate și în radiolocație; radiopelengator. [Sil. -di-o-go-ni-o-]	/<fr. radiogoniometre
A RADIOGRAFIA	A RADIOGRAFI//Á ~éz	<i>tranz.</i>	rar (interiorul unor corpuri opace) A înregistra cu ajutorul radiației izotopilor radioactivi. [Sil. -di-o-]	/<fr. radiographier
RADIOGRAFIC	RADIOGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de radiografie; propriu radiografiei. [Sil. -di-o-]	/<fr. radiographique
RADIOGRAFIE	RADIOGRAFÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Procedeu de înregistrare a interiorului unui corp opac cu ajutorul radiațiilor X. 2) Imagine fotografică obținută cu ajutorul acestor radiații. [Sil. -di-o-]	/<fr. radiographie
RADIOGRAMĂ	RADIOGRÁM//Á ~e	<i>f.</i>	1) Telegramă transmisă prin radiocomunicație; radiotelegramă. 2) rar v. RADIOGRAFIE. [Sil. -di-o-]	/<fr. radiogramme, germ. Radiogramme
RADIOIZOTOP	RADIOIZOTÓP ~i	<i>m.</i>	Izotop radioactiv. [Sil. -di-o-]	/<fr. radio-isotope
RADIOJURNAL	RADIOJURNÁL ~e	<i>n.</i>	Program radiofonic conținând cronica evenimentelor curente; buletin de știri transmis prin radio. [Sil. -di-o-]	/<fr. radiojournal

RADIOLAR	RADIOLÁR ~i	<i>m.</i>	1) la pl. Ordin de animale unicelulare marine, având corpul de formă variată și cochilia silicioasă, cu pseudopode subțiri, dispuse radial.2) Animal din acest ordin. [Sil. -di-o-]	/<fr. radiolaires
RADIOLARIT	RADIOLARÍT	<i>n.</i>	Rocă sedimentară silicioasă, marină, formată prin solidificarea cochiliilor de radiolari și folosită ca material abraziv sau absorbant. [Sil. -di-o-]	/<fr. radiolarite
RADIOLOCATOR	RADIOLOCAT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Instalație care servește la radiolocație; radar. [Sil. -di-o-]	/< rus. radiolokator, engl. radiolocator
RADIOLOCAȚIE	RADIOLOCÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Detectare și localizare a unor obiecte în mișcare (avioane, rachete, nave etc.) cu ajutorul radarului. [Sil. -di-o-]	/< engl. radiolocation, rus. radio-lokațiia
RADIOLOG	RADIOLOÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Medic specializat în radiologie. [Sil. -di-o-]	/<fr. radiologue
RADIOLOGIC	RADIOLOÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de radiologie; propriu radiologiei. [Sil. -di-o-]	/<fr. radiologique
RADIOLOGIE	RADIOLOGÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Ramură a fizicii care se ocupă cu studiul utilizării radiației ionizante și cu aplicațiile ei în diagnosticarea și tratarea unor boli.2) Metodă de diagnosticare și tratare a unor boli cu ajutorul radiației ionizante. [G.-D. radiologiei; Sil. -di-o-]	/<fr. radiologie
RADIOMETALOGRAFIE	RADIOMETALOGRAFÍE	<i>f.</i>	Ramură a metalografiei care studiază structura metalelor cu ajutorul razelor X. [Sil. -di-o-]	/<fr. radiométallographie
RADIOMETRIC	RADIOMÉTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de radiometrie; propriu radiometriei. [Sil. -di-o-]	/<fr. radiométrie
RADIOMETRIE	RADIOMETRÍE	<i>f.</i>	Totalitate a metodelor de măsurare a energiei radiațiilor. [Sil. -di-o-]	/<fr. radiométrie
RADIOMETRU	RADIOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	1) Aparat pentru măsurarea intensității radiațiilor provenite de la surse radioactive.2) Aparat pentru măsurarea presiunii exercitate de radiația sonoră.3) Aparat pentru măsurarea energiei unor radiații electromagnetice. [Sil. -di-o-]	/<fr. radiometre
RADIOMICROFON	RADIOMICROF//ÓN ~oăne	<i>n.</i>	Mic ra-dioemițător în care este încorporat un mi-crofon. [Sil. -di-o-]	/radio- + microfon
RADIONAVIGAȚIE	RADIONAVIGÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Navigație dirijată prin radio. [G.-D. radionavigației; Sil. -di-o-]	/<fr. radionavigation
RADIOOPERATOR	RADIOOPERAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Operator de radio. [Sil. -di-o-o-]	/<engl. radiooperator
RADIORECEPTOR	RADIORECEPT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Receptor de unde radiofonice. [Sil. -di-o-]	/<fr. rdaiorécepteur
RADIORELEU	RADIORELÉ//U ~e	<i>n.</i>	Instalație pentru retransmiterea semnalelor radiofonice cu amplificarea lor prin stații intermediare. [Sil. -di-o-]	/radio- + releu
RADIOREPORTAJ	RADIOREPORTÁJ	<i>n.</i>	Reportaj transmis prin radio. [Sil. -di-o-]	/<fr. radioreportage
RADIOREPORTER	RADIOREPÓRTER ~i	<i>m.</i>	Reporter la radiodifuziune. [Sil. -di-o-]	/<fr. radioreporter

RADIOS	RADI//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		1) Care radiază; cuprins de strălucire; strălucitor; luminos; lucios.2) fig. (despre ochi, privire, expresia feței) Care exprimă satisfacție sau bunătațe; fericit. O față ~oasă. [Sil. -di-o-]	/<fr. radieux, lat. radiosus, it. radiosso
RADIOSCOPIC	RADIOSCÓPI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de radioscopie; propriu radioscopiei. [Sil. -di-o-]	/<fr. radioscopique
RADIOSCOPIE	RADIOSCOPÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) med. Metodă de examinare a unor organe interne cu aju-torul radiațiilor ionizante.2) Imagine obți-nută prin această metodă.3) tehn. Cercetare a structurii unui material cu ajutorul ra-diațiilor ionizante. [G.-D. radioscopiei; Sil. -di-o-]	/<fr. radioscopie
RADIOSONDĂ	RADIOSOND//Ă ~e	<i>f.</i>	Aparat pentru cercetări meteorologice în straturile superi-oare ale atmosferei, care transmite datele înregistrate prin semnale radio unor stații terestre. [Sil. -di-o-]	/<fr. radiosonde
RADIOSTAȚIUNE	RADIOSTAȚIÚN//E	<i>f.</i>	Stație de ra-dioemisiune. [Sil. -di-o-sta-ți-u-]	/<engl. radiostation
RADIOTEHNIC	RADIOTÉHNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de radiotehnică; propriu radiotehnicii. [Sil. -di-o-]	/<fr. radiotechnique
RADIOTEHNICĂ	RADIOTÉHNICĂ	<i>f.</i>	1) Ramură a tehnicii care se ocupă cu studiul emiterii și recepției la distanță a undelor radio și a oscilațiilor electromagnetice de frecvență înaltă.2) Ramură a tehnicii care se ocupă cu construirea radio-aparaturii. [Sil. -di-o-]	/<fr. radiotechnique
RADIOTELEFON	RADIOTELEF//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Aparat tele-fonic portativ, utilizat pentru radiocomu-nicații bilaterale la distanțe relativ mici. [Sil. -di-o-]	/<fr. radiotéléphone
RADIOTELEFONIC	RADIOTELEFÓNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de radiotelefonie; propriu radiotelefoniei. [Sil. -di-o-]	/<fr. radiotéléphonique
RADIOTELEFONIE	RADIOTELEFÓNIE	<i>f.</i>	Sistem de comuni-cație bilaterală prin radiotelefon. [Sil. -di-o-]	/<fr. radiotéléphonie
A RADIOTELEGRAFIA	A RADIOTELEGRAFI//	<i>tranz.</i>	(mesaje) A telegrafia prin intermediul undelor radio. [Sil. -di-o-]	/<fr. radiotélégraphier
RADIOTELEGRAFIC	RADIOTELEGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de radiotelegrafie; propriu radiotelegrafiei. [Sil. -di-o-]	/<fr. radiotélégraphique
RADIOTELEGRAFIE	RADIOTELEGRAFÍ//E ~i	<i>f.</i>	Sistem de comunicație telegrafică prin unde radio; telegrafie fără fir. [G.-D. radiotelegrafiei; Sil. -di-o-]	/<fr. radiotélégraphie
RADIOTELEGRAFIST	RADIOTELEGRAFÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m.</i>	Operator la un aparat de radiotelegrafie. [Sil. -di-o-]	/<fr. radiotélégraphiste
RADIOTELEGRAMĂ	RADIOTELEGRÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	Telegramă transmisă prin unde radio; radiogramă. [Sil. -di-o-]	/<fr. radiotélégramme
RADIOTELEMECANICĂ	RADIOTELEMECÁN ICĂ	<i>f.</i>	Metodă de dirijare a proceselor tehnice de la distanță prin intermediul undelor radio. [Sil. -di-o-]	/radio- + telemecanică
RADIOTELEMETRIE	RADIOTELEMETRÍ	<i>f.</i>	Telemetrie rea-lizată prin intermediul undelor radio. [Sil. -di-o-]	/radio- + telemetrie
RADIOTELESCOP	RADIOTELESC//ÓP ~oápe	<i>n.</i>	astr. In-stalație pentru recepționarea și înregistrarea undelor radio emise de corpurile cerești. [Sil. -di-o-]	/<fr. radiotélescope, germ. Radio-teleskop
RADIOTERAPIE	RADIOTERAPÍE	<i>f. med.</i>	Metodă de tratament a unor boli (tumori, dermatoze etc.) prin acțiunea fiziologică a radiației ionizante. [Sil. -di-o-]	/<fr. radiothérapie

RADIOTRANSMISIUNE	RADIOTRANSMISIÚ N//E ~i	<i>f.</i>	1) Trans-misiune a unor sunete sau imagini prin unde radio.2) Program transmis prin radio; emi-siune radiofonică; radioemisiune. [Sil. -di-o-]	/<fr. radiotransmission
RADIOUNDĂ	RADIOŪND//Ă ~e	<i>f.</i>	Undă radio. [Sil. -di-o-]	/radio + undă
RADIOVACANȚĂ	RADIOVACĂNȚĂ	<i>f.</i>	art. Post de radio sezonier cu emisiuni pentru cei ce se află în vacanță. [Sil. -di-o-]	/radio + vacanță
RADIST	RADÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Per-soană specializată în transmiterea și recepția informației prin radio.	/radio + suf. ~ist
RADIU	RÁDIU	<i>n.</i>	Metal alb-argintiu, radioactiv, întrebuințat, mai ales, ca sursă pentru obține-rea neutronilor (în medicină). [Var. radium]	/<fr. radium, germ. Radium
RADIUS	RÁDIUS	<i>n. anat.</i>	Osul subțire al antebrățu-lui, situat între labă și cot. [Sil. -di-us-]	/<fr., lat. radius
RADON	RADÓN	<i>n.</i>	Gaz inert, radioactiv, incolor și inodor, întrebuințat în medicină și în tehnică.	/<fr. radon
RAF	RAF ~uri	<i>n.</i>	reg. Șină de fier aplicată pe o roată de car sau de căruță.	/<ung. raf
RAFALĂ	RAFÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Bătaie de vânt de scurtă durată, bruscă și puternică (însoțită uneori de ploaie sau de ninsoare).2) Serie continuă de împușcături rapide, trase de o armă auto-mată.	/<fr. rafale
RAFIE	RÁFI//E ~i	<i>f.</i>	1) Specie de palmieri cu tulpina scurtă și cu frunze mari.2) Fibră obținută din nervurile frunzelor unor astfel de palmieri, care se folosește în pomicultură și în viticultură, la confecționarea unor obiecte împletite (coșuri, cutii etc.). [G.-D. rafiei]	/<fr. raphia
A RAFINA	A RAFIN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (produse ali-mentare sau industriale) A curăța de impu-rități.2) (petrol) A separa de produsele conți-nute (benzină, motorină, păcură etc.).3) fig. A face să se rafineze; a face (mai) fin; a civiliza.	/<fr. raffiner, germ. raffinieren
A SE RAFINA	A SE RAFIN//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A deveni (mai) fin; a căpăta finețe; a căpăta gusturi alese, fine; a se civiliza; a se cizela; a se stila.	/<fr. raffiner, germ. raffinieren
RAFINAMENT	RAFINAMÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Finețe a gustului; delicatețe.2) depr. Lipsă de loialitate; perfidie; viclenie.	/<fr. raffinement
RAFINAT	RAFINÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A RAFINA și A SE RAFINA.2) depr. Care vădește perfidie; viclean; șiret.	/v. a (se) rafina
RAFINATOR I	RAFINAT//ÓR I ~oăre	<i>n.</i>	1) v. RAFINOR I.2) Vas metalic folosit la rafinarea produselor petroliere.	/a rafina + suf. ~tor
RAFINATOR II	RAFINATÓR II ~i	<i>m.</i>	v RAFINOR II.	/a rafina + suf. ~tor
RAFINĂRIE	RAFINĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Întreprindere indus-trială sau secție într-o întreprindere în care se rafinează anumite produse.2) Unitate indus-trială în care se prelucrează petrolul. [G.-D. rafinăriei]	/<fr. raffinerie, germ. Raffinerie
RAFINOR I	RAFIN//ÓR I ~oăre	<i>n.</i>	Instalație folosită la rafinarea semifabricatelor fibroase sau a pastei de hârtie.	/<fr. raffineur, germ. Raffineur
RAFINOR II	RAFINÓR II ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în operații de rafinare.	/<fr. raffineur, germ. Raffineur
RAFT	RAFT ~uri	<i>n.</i>	Poliță într-un dulap sau de-a lungul unui perete.	/<ucr. raf(t)

A RAGE	A RÁGE rag	<i>intrans.</i>	1) (despre unele ani-male) A scoate răgete caracteristice speciei; a mugi; a răcni; a zbiera.2) fig. depr. (mai ales despre copii) A plânge cu glas tare (de cele mai multe ori fără motiv).3) fam. (despre persoane) A scoate sunete puternice și pre-lungi; a	/<lat. ragere
RAGEA	RAG//EÁ ~ele	<i>f. inv.</i>	Cerere stăruitoare. [Art. rageaua]	/<fr., turc. rică
RAGILĂ	RÁGIL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Unealtă constând dintr-o scândură mică, prevăzută cu dinți metalici lungi, prin care se trag materiale fibroase melitate (cânepa, inul etc.) pentru a fi cură-țate de puzderii sau de câlți.2) Pieptene cu dinți metalici, folosit la pieptănatul animalelor	/cf. germ. Raffel
RAGLAN	RAGLÁN ~e	<i>n.</i>	1) Croială specială a unor elemente vestimentare, la care partea superioară a mânecii începe de sub guler.2) Haină cu asemenea croială. [Sil. -glan]	/<fr. raglan
RAHAGIU	RAHAGÍ//U ~i	<i>m.</i>	1) Lucrător specializat în producerea rahatului.2) inv. Vânzător (ambulant) de rahat.	/rahat + suf. ~giu
RAHAT	RAHÁT ~uri	<i>n.</i>	1) Produs de cofetărie preparat dintr-o pastă gelatinoasă îndulcită și aromatizată.2) fam. Lucru sau fapt lipsit de valoare.	/<turc. rahat
RAHIALGI/E	RAHIALGÍ/E ~i	<i>f.</i>	Stare patologică caracterizată prin durere în regiunea coloanei vertebrale. [G.-D. rahialgiei; Sil. -hi-al-]	/<fr. rachialgie
RAHIANESTEZIC I	RAHIANESTÉZI//C I ~că (~ci, ~ce)		(despre medicamente, substanțe etc.) Care ține de rahianestezie; propriu rahianesteziei. [Sil. -hi-a-]	/Din rahianestezie
RAHIANESTEZIC II	RAHIANESTÉZI//C II	<i>n.</i>	Medica-ment cu ajutorul căruia se face rahianestezia.	/Din rahianestezie
RAHIANESTEZIE	RAHIANESTEZÍ//E ~i	<i>f.</i>	Anestezie parțială obținută în urma injectării unei substanțe anestezice în șira spinării; anestezie rahidiană. [G.-D. rahianesteziei; Sil. -hi-a-]	/<fr. rachianesthésie
RAHIDIAN	RAHIDI//ÁN ~ănă (~éni, ~éne)		Care ține de coloana vertebrală sau de măduva spinării; propriu coloanei vertebrale sau măduvei spinării. • Canal ~ canal în interiorul vertebrelor în care se află măduva spinării. Bulb ~ segment inferior al creierului. [Sil. -di-an]	/<fr. rachidien, ngr. rahitiks
RAHITIC	RAHÍTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	Care este bolnav de rahitism.	/<fr. rachitique, ngr. rahitikós
RAHITISM	RAHITÍSM	<i>n.</i>	Stare patologică cauzată de insuficiența vitaminei D în organism, caracterizată prin deformații ale sistemului osos.	/<fr. rachitisme
RAI	RAI	<i>n.</i>	1) rel. Loc al fericirii veșnice, unde se crede că ajung după moarte sufletele celor cucernici; paradis; eden.2) f. Loc care încântă și desfată; paradis; eden.3) Stare de fericire absolută; paradis; eden.	/<sl. raj
RAIA	RAIÁ ~le	<i>f.</i>	ist. Cetate și teritoriu ocupate și administrate de autoritățile militare turcești în țările române. [Art. raiaua]	/< turc. raya
RAID	RAID ~uri	<i>n.</i>	1) mil. Incursiune rapidă, întreprinsă de o unitate militară pe teritoriul ocupat de inamic.2) Acțiune de control a activității unor întreprinderi sau a unor organe executive, efectuată de reprezentanții obștești.	/ <fr. raid

RAION	RA//IÓN ~ioáne	<i>n.</i>	1) Unitate administrativ-teritorială în unele regiuni sau în orașele mari.2) fam. Porțiune de teritoriu indicată de cineva. În ~ionul aeroportului.3) Secție în-tr-un magazin, unde se vând mărfuri dintr-o anumită grupă. ~ionul de jucării. [Sil. -ion]	/< rus. raion, fr. rayon
A RAIONA	A RAION//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (teritorii, loca-lități etc.) A împărți în raioane.2) (plante agricole) A repartiza după anumite raioane.	/Din raion
RAIONAL	RAIONÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de un raion; propriu unui raion.	/raion + suf. ~al
RAITĂ	RÁIT//Ă ~e	<i>f.</i>	fam.: A da (sau a trage, a face) o ~ a trece în grabă pe undeva; a se abate.	/<ung. rajta
RAJAH	RAJÁH ~i	<i>m.</i>	(în India antica și feudală) 1) Conducător al statului.2) Descendent al unei familii regale; prinț indian .	/<fr. rajah
RAL	RAL ~uri	<i>n.</i>	Zgomot anormal al respirației în cazul unor afecțiuni bronho-pulmonare.	/<fr. râle
A SE RALIA	A SE RALI//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	(despre persoane) 1) A se grupa în jurul cuiva sau a ceva pentru a acționa în comun.2) A se alătura susținând aceleași idei. ~ la o părere.	/<fr. rallier
RALIU	RALÍU ~ri	<i>n.</i>	Cursă automobilistică pe distanțe mari, combinată adesea cu probe speciale (de viteză, de îndemânare etc.).	/<fr. rallye
RAM	RAM ~uri	<i>n.</i>	v. RAMURĂ.	/<lat. ramus
RAMAZAN	RAMAZÁN	<i>n.</i>	1) (în islamism) Luna a noua a anului musulman selenar, în timpul căreia se postește. • A face ~ a ține post; a posti.2) fam. Organ în formă de pungă în care se digeră alimentele; stomac. • A-l tăia pe cineva la ~ a-i fi cuiva foame.	/< turc. ramazan, fr. ramadan
RAMĂ	RÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Cadru în care se fixează ceva (o sticlă, o fotografie etc.). O ~ de tablou.2) Fâșie îngustă de piele cusută pe marginea încălțăminte, care servește la îmbinarea feței cu talpa; rant.3) Schelet de rezistență având diferite întrebuințări; cadru . [G.-D.	/<germ. Rahme(n)
A RAMBLEIA	A RAMBLE//IĂ ~iéz	<i>tranz.</i>	1) (golurile dintr-o mină) A lichida, umplând cu rambleu.2) A executa un rambleu necesar unei construcții.	/<fr. rembleyer
RAMBLEU	RAMBLÉU ~ri	<i>n.</i>	1) Material solid care servește la umplerea golurilor într-o mină în urma explorării.2) Lucrare de terasament executată în vederea construirii unei căi de comunicație (cale ferată, șosea etc.) deasupra nivelului terenului.	/<fr. remblai
RAMBURS	RAMBÚRS ~uri	<i>n.</i>	1) Sistem de expediere a mărfurilor conform căruia destinatarul achită contravaloarea acestora sau taxa de transport la primire.2) Contravaloarea mărfii sau a taxelor de transport plătite de către destinatar expeditorului.	/v. a rambursa
A RAMBURSA	A RAMBURS//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(sume de bani datorate) A întoarce prin ramburs; a achita la primirea unei mărfi expediate.	/<fr. rem-bourser
RAMBURSABIL	RAMBURSÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi rambursat; care se pretează la rambursare. O sumă ~ă.	/<fr. ramboursable
RAMER	RAMÉR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Sportiv care manevrează ramele unei ambarcații.	/<fr. rameur
RAMEZĂ	RAMÉZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Dispozitiv mecanic de uscat țesături în stare întinsă.	/<fr. rameuse

RAMIA	RÁMIA	<i>f.</i>	Plantă erbacee exotică, cu tulpina erectă, înaltă, cu frunze mari, alungite, din ale căror fibre elastice se fabrică țesături fine.	/<fr. ramie
A SE RAMIFICA	A SE RAMIFICĂ pers. 3 se ramifică	<i>intrans.</i>	(despre arbori, drumuri, conducte etc.) A se despărți în ramuri; a porni dintr-un punct în mai multe direcții.	/<lat. ramificare, fr. ramifier
RAMIFICAȚIE	RAMIFICĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A SE RAMI-FICA.2) Loc de separare în ramuri (a unei ape, a unui drum etc.).3) Diviziune a unui întreg; ramură. [G.-D. ramificației; Sil -ți-e]	/<fr. ramification
A SE RAMOLI	A SE RAMOL//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	(despre persoane) A-și pierde vigoarea fizică și/sau intelectuală (în special din cauza vârstei înaintate); a se rablagi; a se hârbui; a se rebeji.	/<fr. ramollir
RAMPĂ	RÁMP//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Platformă situată la nivelul care înlesnește operațiile de încărcare și de descărcare a unui vehicul.2) Balustradă a unei scări sau a unui pod.3) Partea din față a unei scene, unde sunt instalate aparatele de iluminare. • A vedea lumina ~ei a fi jucat	/<fr. rampe, germ. Rampe
RAMURĂ	RÁMUR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Fiecare dintre ramificațiile unei tulpini de plantă; ram.2) Fiecare dintre ramificațiile coarnelor unor animale (cerb, căprior etc.).3) fig. Diviziune a unui întreg (a unei ape curgătoare, a unei căi de comunicație, a unui domeniu de activitate etc.);	/Din ram, ramuri
RANĂ	RÁNĂ răni	<i>f.</i>	1) Vătămare locală a unui țesut organic, provocată de o traumă; plagă; leziune. • Bun de pus la ~ se spune despre o persoană bună la inimă. A pune degetul pe ~ a arăta care este situația adevărată, fără ocolișuri și menajamente.2) fig. Suferință morală. [	/<sl. rana
RANCHIUNĂ	RANCHIÚN//Ă ~e	<i>f.</i>	Sentiment de animozitate ascunsă (susținut de dorința răzbunării); pizmă; pică. [G.-D. ranchiunei; Sil. -chiu-]	/<fr. rancune
RANCHIUNOS	RANCHIUN//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		Care poartă ranchiună; obsedat de ranchiună; răzbunător.	/<fr. rancuneux
RANDAMENT	RANDAMÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Raport dintre efor-tul depus și rezultatul unei acțiuni. ~ al producției.2) Caracteristică a eficienței unui sistem tehnic, bazată pe raportul dintre ener-gia folosită util și energia consumată de acest sistem.3) Capacitate de producție (a unui muncitor	/<fr. rendement
RANFLUARE	RANFLU//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	Operație de ridicare la suprafață a unei nave scufundate și de repunere în stare de plutire. [Sil. -flu-a-]	/<fr. renflouer
RANFORT	RANFÓRT ~uri	<i>n.</i>	Element de rezistență, format din una sau mai multe bare de metal, care servește la întărirea unei construcții.	/<fr. renfort
RANG	RANG ~uri	<i>n.</i>	1) Treaptă într-o ierarhie (administrativă, diplomatică sau militară) după importanța funcției. • De prim ~ de categoria sau de calitatea întâi.2) mat. Numar care arată locul pe care îl ocupă un termen într-un șir.	/<fr. rang
RANGĂ	RÁNGĂ răngi	<i>f.</i>	Unealtă constând dintr-o bară de oțel (teșită la un capăt), folosită ca pârghie la ridicarea sau la deplasarea unor corpuri grele; raz.	/Orig. nec.

RANIȚĂ	RÁNIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Sac care se poartă în spate și este folosit la transportarea lucrurilor necesare la drum; rucsac.2) Geantă prevăzută cu curele pentru a fi purtată de obicei în spate de elevi; ghiozdan.	/<rus. ranec
RANTIE	RÁNTI//E ~i	<i>f.</i>	Haină bărbătească lungă și largă, purtată, mai ales de clerici, peste îmbră-cămințe, ca o manta. [G.-D. rantiei]	/Orig. nec.
RANUNCULACEE	RANUNCULACÉE ~	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de plante erbacee cu tuberculi sau rizomi, cu frunze alterne, crestate sau întregi, și cu flori hermafrodite, așezate în vârful ramurilor (reprezentanți: bujorul, dedițelul, nemțisorul etc.).2) Plantă din această familie.	/<fr. renonculacées
A RANVERSA	A RANVERS//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A da peste cap: a răsturna.	/<fr. renverser
RANVERSARE	RANVERS//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A RANVERSA.2) Figura acrobatică efectuată de un avion în zbor, când își schimbă direcția cu 180°, întorcându-se pe o aripă.	/v. a ranversa
RAPACE	RAPÁC//E ~i	<i>adj.</i>	livr. 1) Care caută să se îmbogățească cu orice preț; foarte lacom de câștig; răpitor.2) fig. Care tinde să cuprindă tot mai mult și mai repede; orientat spre învăluire totală și rapidă. Flăcări ~	/<fr., it. rapace, lat. rapax, ~acis
RAPACITATE	RAPACITÁTE	<i>f. livr.</i>	Caracter rapace; lăcomie; cupiditate.	/<fr. rapacité, lat. rapa-citas, ~atis
RAPĂN	RÁPĂN	<i>n.</i>	1) Boală contagioasă a pielii, asemănătoare cu râia, frecventă la animale (mai rar la oameni), cauzată de o ciupercă parazită.2) Strat de murdărie pe piele.3) Boală a plantelor agricole care se mani-festă prin apariția unor cruste pe tesuturi, încetinind	/Orig. nec.
RAPEL	RAPÉL ~uri	<i>n.</i>	1) Readucere la starea ini-țială a unei piese sau a unui sistem tehnic.2) med. Revaccinare făcută cu scopul de a prelungi imunitatea obținută printr-o vacci-nare anterioară.	/<fr. rappel
RAPID	RAPÍ//D ~dă (~zi, ~de)	<i>și adverbial</i>	Care se efectuează repede; realizat într-un timp scurt. • (Tren) ~ tren care circulă cu viteză mare și oprește numai la stații importante.	/<fr. rapide, lat. rapidus
RAPIDITATE	RAPIDITÁTE	<i>f.</i>	Caracter rapid; repeziciune promptitudine.	/<fr. rapidité, lat. rapiditas, ~atis
RAPITĂ	RÁPIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Plantă erbacee furajeră cu tulpina înaltă, subțire și ramificată, cu flori mărunte, galbene-aurii, cultivată și pentru fructele ei, din ale căror semințe se extrage ulei folosit în alimentație și în industrie.2) colect. Semințe ale acestei plante.	/<bulg. rapica
RAPORT I	RAP//ÓRT I ~oárte	<i>n.</i>	1) Comunicare (orală sau scrisă) prezentată în fața unei adunări sau a unei autorități, cuprinzând informații despre activitatea personală sau colectivă; dare de seamă.2) mat. Câtul a două mărimi de același fel.	/<fr. rapport
RAPORT II	RAPÓRT II ~uri	<i>n.</i>	Legătură care se stabi-lește între diverse obiecte sau fenomene; relație.	/<fr. rapport
A RAPORTA I	A RAPORT//Á I ~éz	<i>tranz.</i>	1) (noțiuni, fenomene, fapte etc.) A face să se raporteze2) (elemente de relief) A reprezenta grafic la o anumită scară (pe un plan sau pe o hartă).	/<fr. rapporter

A RAPORTA II	A RAPORT//Ă II ~éz	<i>tranz.</i>	A aduce la cunoștință printr-un raport.	/<fr. rapporteur
A SE RAPORTA	A SE RAPORT//Ă mă	<i>intrans.</i>	A se alătura printr-un raport; a avea atribuție; a se referi.	/<fr. rapporteur
RAPORTOR I	RAPORT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Persoană care prezintă un raport; referent.	/<fr. rapporteur
RAPORTOR II	RAPORT//ÓR II ~oăre	<i>n.</i>	Instrument gradat care servește la măsurarea și desenarea unghiurilor.	/<fr. rapporteur
RAPSOD	RAPSÓ//D ~zi	<i>m.</i>	1) (în Grecia antică) Cântăreț și recitator peregrin de poeme epice; aed.2) Autor de poeme epice; poet epic.	/<fr. r[h]apsode
A RAPSODIA	A RAPSODI//Ă ~éz		1. intrans. rar A in- terpreta rapsodii (adesea improvizate).2. tranz. (improvizatii muzicale) A cânta sau a recita cu patos.	/Din rapsodie
RAPSODIE	RAPSODÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Compozitie muzicală instrumentală, de formă liberă, care are la bază motive de inspirație populară.2) (în Grecia antică) Fragment dintr-un poem epic recitat de un rapsod; cântec epic. [G.-D. rapsodiei]	/<fr. r[h]apsodie
RAPT	RAPT ~uri	<i>n.</i>	1) Răpire a unei persoane.2) Furt comis prin violență.	/<fr. rapt, lat. raptus
RAR I	RAR I	<i>adv.</i>	1) La intervale de timp mai mari decât cele obișnuite; rareori. Ne scrie ~.2) La distanță mai mare decât cea obișnuită sau cea practică. A semăna ~ porumbul.3) Fără grabă. A păși. ~ A vorbi ~.	/<lat. rarus
RAR II	RAR II ~ă (~i, ~e)		1) (despre elemente omogene) Care se află la intervale mai mari sau care sunt mai puțin numeroase decât în mod obișnuit. Pădure ~ă. • ~ă-neagră varietate de viță de vie, având struguri cu boabe mari negre, distanțate una de alta.2) Care este mai puțin den	/<lat. rarus
RARA	RÁRA	<i>adv.</i>	rar (folosit cu verbe ale mișcării, adesea repetat) Fără grabă; pe îndelete; încet; agale; domol. A o lua ~.	/rar + suf. ~a
A RAREFIA	A RAREFI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se rare-fieze; a face (mai) rar.	/<fr. raréfier
A SE RAREFIA	A SE RAREFI//Ă se ~áză	<i>intrans.</i>	(mai ales despre gaze) A deveni (mai) rar; a căpăta o densitate redusă.	/<fr. raréfier
RAREFIANT	RAREFIÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care rare-fiază; cu proprietatea de a rarefia. [Sil. -fi-ant]	/< fr. raréfiant
RAREFIERE	RAREFIÉR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A RAREFIA și A SE RAREFIA.2) med. Rărire a unui țesut anatomic (prin atrofie). [Sil. -fi-e-]	/v. a (se) rarefia
RAREORI	RÁREORI	<i>adv.</i>	La intervale de timp mai mari decât cele obișnuite; rar.	/rar(e) + ori
RARESCENT	RARESCÉN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>rar</i>	(de-spre corpuri gazoase) Care se rarefiază; supus rarefierii.	/<fr. rescent
RARISIM	RARÍSIM ~ă (~i, ~e)		Care se întâlnește extrem de rar; cu frecvență foarte mică.	/<fr. rarissime, lat. rarissimus
RARIȘTE	RÁRIȘT//E ~i	<i>f.</i>	1) Pădure sau porțiune de pădure cu copaci rari; răriș.2) rar Loc unde semănăturile sunt rare.	/rar + suf. ~iște
RARITATE	RARIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	Caracter extrem de rar.	/<lat. raritas, ~atis, fr. rareté

RARIȚĂ	RÁRIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Plug cu două cormane, care răstoarnă brazda în ambele părți.2) art. pop. Ansamblul celor trei stele din constelația Orion, care sunt așezate în șir. [G.-D. rariței]	/<bulg., sb. ralica
RAS	RAS răsă (rași, ráse)		1) v. A RADE. • C-o fi tunsă, c-o fi rasă ba că-i una, ba că-i alta.2) (despre vase) Care este umplut până la limită; plin ochi.3) (despre terenuri) Care nu are ridicături sau adâncituri; fără denive-lări; drept.	/v. a rade
RASAT	RASÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>livr.</i>	Care este de rasă, de soi.	/<fr. racé
RASĂ I	RÁS//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) biol. Categorie sistematică intermediară între specie și individ.2) Ansamblu de organisme animale cu anumite trăsături ereditare comune; soi; specie. Cal de ~ arabă.3) Grup etnic format pe un anumit teritoriu din cele mai vechi timpuri, unitar prin car	/<fr. race, germ. Rasse
RASĂ II	RÁS//Ă II ~e	<i>f.</i>	Haină largă și lungă până la călcăie, purtată de preoți și de călugări pe deasupra îmbrăcăminte.	/<sl. rasa
RASEOLOGIE	RASEOLOGÍE	<i>f.</i>	rar Ramură a antropologiei care se ocupă cu studiul raselor omenești. [Sil. -se-o-]	/Din rasă
RASIAL	RASIÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de rasele umane; propriu raselor umane.2) Care ține de rasism; propriu rasismului; rasist. Politică ~ă. [Sil. -si-al]	/<fr. racial
RASISM	RASÍSM	<i>n.</i>	1) Teorie social-politică care susține inegalitatea biologică și intelectuală a raselor umane.2) Acțiune de discriminare rasială.	/<fr. racisme
RASIST I	RASÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de rasism; propriu rasismului; rasial.	/<fr. raciste
RASIST II	RASÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al rasismului.	/<fr. raciste
RASOL	RASÓL ~uri	<i>n. pop.</i>	1) Produs alimentar preparat din carne fiartă cu diferite ingre-diente.2) Sortiment de carne de vită sau de porc care se obține din regiunea gambei.	/<bulg. raszol
A RASOLI	A RASOL//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	pop. (acțiuni, lucruri etc.) A face în mod neglijent; a cârpăci.	/Din rasol
RAST	RAST ~uri	<i>n. pop.</i>	Stare patologică constând în inflamarea splinei (cauzată, de obicei, de malarie); splenită.	/<sl. rastu
RASTEL	RASTÉL ~uri	<i>n.</i>	Suport compartimentat de care se reazemă anumite obiecte (arme, schiuri, biciclete etc.). [Pl. și rastele]	/<it. rastello, germ. Rastel
RASTRU	RÁSTR//U ~e	<i>n.</i>	Ansamblu de linii orizon-tale din care este constituită o imagine de televiziune.	/cf. germ. Raster
A RAȘCHETA	A RAȘCHET//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(tencuială, parchet, obiecte de metal etc.) A prelucra cu ajutorul unei rașchete.	/Din rașchetă
RAȘCHETATOR	RAȘCHETAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Muncitor specializat în rașchetarea parchetului.	/ a rașchetă + suf. ~tor
RAȘCHETĂ	RAȘCHÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Unealtă în formă de daltă încovoiată, folosită la răzuirea unor obiecte de metal ruginite sau vopsite.2) Unealtă formată dintr-o lamă de oțel, cu mâner, folosită pentru răzuirea parchetului; țicling.3) Perie având cuie în loc de peri, cu care se imprim	/<it. raschietto, germ. Raskette

RAȘPEL	RĂȘPEL ~e	<i>n.</i>	Pilă, de obicei lată, cu dinți rari și mari, folosită la prelucrarea pieselor de lemn sau de metal cu duritate mică.	/<germ. Raspel, Raspiel, ung. rászpó
A RATA	A RAT//Ă ~éz		1. tranz. (ocazii) A nu folosi la timp.2. intranz. (despre arme) A nu lua foc (după apăsarea pe trăgaci).	/<fr. rater
A SE RATA	A SE RAT//Ă mă ~éz	<i>intranz.</i>	rar (despre persoane) A nu izbuti să se realizeze prin crearea unor valori reale; a suferi un eșec; a eșua.	/<fr. rater
RATĂ	RÁT//Ă ~e	<i>f.</i>	Cotă dintr-o datorie care ur-mează să fie achitată eşalonat. A restitui o sumă în ~e.	/<germ. Rate
RATEȘ	RÁTEȘ ~e	<i>n. inv.</i>	Han așezat la un drum circular.	/<ucr. ratuș
RATEU	RATÉU ~ri	<i>n.</i>	1) Defect în funcționarea unui motor, care constă în arderea incompletă a combustibilului fără a dezvolta un lucru mecanic.2) Explozie falsă produsă de un motor cu un asemenea defect.3) Eșec de tragere a unei arme de foc sau de declanșare a unei explozii.	/<fr. raté
RATICID	RATICÍ//D ~dă (~zi, ~de)	<i>și substantiv</i>	(despre substanțe) Care ucide șoarecii; cu proprietatea de a stârpi șoarecii.	/<fr. rat
RATIERĂ	RATIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Dispozitiv pentru ridicarea și coborârea itelor la războaiele mecanice de țesut. [Sil. -ti-e-]	/<fr. ratiere
A RATIFICA	A RATIFICÁ ratífic	<i>tranz.</i>	(tratate, con-venții, legi etc.) A confirma fără modificări (făcând să intre în vigoare).	/<lat., it. ratifi-care, fr. ratifier
A RATINA	A RATIN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(țesături) A supune unei operații de răsucire a fibrelor scâmoșate de pe față, pentru a da un aspect buclat sau văluos.	/<fr. ratiner
RATINARE	RATIN//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	Operație de răsucire a fibrelor scâmoșate de pe fața unei țesături de lână, pentru a-i da un aspect buclat sau văluos.	/v. a ratina
RAȚĂ I	RĂȚ//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Pasăre înotătoare, de talie medie, cu cioc lat, rotunjit la vârf, cu picioare scurte și palmate și cu penaj divers colorat. ~ domestică. ~ sălbatică. • A umbla (sau a merge) ca o ~ (sau ca ~a) a merge legănat.2) Carne de astfel de pasăre. ~ friptă.	/ cf. alb. rosë, sb. raca
RAȚĂ II	RĂȚĂ II	<i>f.</i>	art. 1) Dans popular executat de perechi, cu pași legănați.2) Melodie după care se execută acest dans.	/cf. alb. rosë, sb. raca
RAȚIE	RĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Cantitate de alimente care revine unei ființe într-un timp determinat pentru a-și menține existența; porție.2) mat. Număr constant egal cu diferența sau cu câtul a doi termeni consecutivi ai unei progresii aritmetice sau geometrice. [G.-D. rației]	/<lat. ratio, ~onis, fr. ration
A RAȚIONA I	A RAȚION//Ă I ~éz	<i>intranz.</i>	A pune în funcțiune rațiunea; a judeca. ~ asupra unei probleme. [Sil. -ți-o-]	/Din rațiune
A RAȚIONA II	A RAȚION//Ă II ~éz	<i>tranz.</i>	(materiale, produse etc.) A împărți în rații; a raționaliza. [Sil. -ți-o-]	/Din rațiune
RAȚIONABIL	RAȚIONÁBIL ~ă (~i, ~e)		(despre per-soane) Care are o judecată logică; care poate raționa. [Sil. -ți-o-]	/<lat. rationabilis

RAȚIONAL	RAȚIONAL ~ă (~i, ~e)		1) și adverbial Care este în conformitate cu cerințele rațiunii; potrivit cerințelor rațiunii; logic.2) (despre persoane) Care posedă rațiune practică; dotat cu rațiune practică.3) (despre manifestări ale persoanelor) Care manifestă rațiune; bazat pe rați	/<fr. rationnel, lat. rationalis
RAȚIONALISM	RAȚIONALÍSM	<i>n.</i>	1) Concepție filozofică conform căreia sursa principală a cunoașterii autentice este rațiunea, gândirea abstractă.2) Atitudine rațională față de realitatea obiectivă. [Sil. -ți-o-]	/<fr. rationalisme, germ. Rationalismus
RAȚIONALIST I	RAȚIONALÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de raționalism; propriu raționalismului. [Sil. -ți-o-]	/<fr. rationaliste
RAȚIONALIST II	RAȚIONALÍ//ST II	<i>m.</i>	Adept al rațio-nalismului. [Sil. -ți-o-]	/<fr. rationaliste
RAȚIONALITATE	RAȚIONALITÁTE	<i>f.</i>	Caracter rațional. [Sil. -ți-o-]	/<fr. rationalité
A RAȚIONALIZA	A RAȚIONALIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (munca în instituții, întreprinderi etc.) A face să devină mai eficient prin folosirea rațională a timpului și prin introducerea unor metode avansate de lucru.2) (materiale, produse etc.) A împărți în rații; a rationa.3) mat. (expresii algebrice cu rad	/<fr. rationaliser
RAȚIONALIZATOR	RAȚIONALIZA//TÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană specializată în raționalizare. [Sil. -ți-o-]	/a rationaliza + suf. ~tor
RAȚIONAMENT	RAȚIONAMÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Operație a rațiunii constând dintr-o înlănțuire de judecăți, pe baza cărora se trage o concluzie. ~ transductiv.2) Argument rațional prin care se afirmă sau se neagă ceva; judecată. [Sil. -ți-o-]	/<fr. raisonnement, lat. rationamentum
RAȚIUNE	RAȚIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Facultate umană a omului de a gândi și de a înțelege sensul și relațiile dintre fenomene; judecată; minte; intelect.2) Explicație a unei acțiuni sau stări. [Sil. -ți-o-]	/<lat. ratio, ~onis
RAVAC	RAVÁC	<i>n.</i>	1) Must care se obține din stru-gurii striviți fără a fi dați la teasc.2) Vin care se obține din acest must.3) Miere care se scurge din fagurii expuși la soare.	/<turc. ravak
RAVAGIU	RAVÁGI//U ~i	<i>n.</i>	mai ales la pl. Distrugere cauzată de unele fenomene ale naturii (inundații, furtuni, epidemii etc.); pagubă de mare proporție.	/<fr. ravage
RAVENĂ	RAVÉN//Ă ~e	<i>f.</i>	Vale strâmtă cu versanți abrupti, formată prin eroziune de șuvoaie.	/<fr. ravin
RAZ	RAZ ~uri	<i>n.</i>	1) Unealtă constând dintr-o bară de oțel (teșită la un capăt), folosită ca pârghie la ridicarea sau la deplasarea unor corpuri grele; rangă.2) Unealtă formată dintr-o bară scurtă de oțel, lățită și ascuțită la un capăt, folosită în tâmplărie.	/<sb. raz
RAZACHIE	RAZACHÍ//E ~i	<i>f.</i>	Varietate de viță de vie având struguri cu boabe mari, cărnoase, de culoare albă sau roșie.	/<turc. razaki, ngr. razaki
RAZANT	RAZÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și adverbial</i>	Care trece, cu viteză, pe lângă suprafețe sau obiec-te, atingându-le tangențial. Zboară ~ cu pământul.	/<fr. rasant
RAZĂ	RÁZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Fascicul îngust de lumină care pornește de la o sursă de lumină sau de la un obiect strălucitor. ~e solare. • O ~ de speranță fapt pozitiv care, deși, neînsemnat, dă curaj.2) la pl. fiz. Flux de particule sau de energie a oscilațiilor electromagnetice;	/<lat. radia

RAZIE	RÁZI//E ~i	<i>f.</i>	Control inopinat realizat de organele abilitate în scopul descoperirii unor infractori, a unor obiecte etc. [G.-D. raziei; Sil. -zi-e]	/<fr., it. razzia, germ. Razzia
RAZMOT	RAZMÓT	<i>n.</i>	Zbor orizontal, foarte aproape de sol al unor aeronave.	/<fr. rase-mottes
RAZNA	RÁZNA	<i>adv.</i>	1) (folosit cu unele verbe ale mișcării) Fără a ști încotro merge; fără o țintă precisă; în bobote; la întâmplare. • A o lua (sau a o apuca) ~ a) a merge la întâmplare; b) a apuca pe o cale greșită; a devia; a se abate; c) a judeca în mod eronat.2) La o p	/ <sl. razino
A RĂBDA	A RĂBDÁ rabd		1. tranz. 1) (suferințe fizice sau morale) A îndura cu tărie și calm; a suferi; a suporta.2) A admite în mod conștient și tacit; a îngădui; a suferi; a suporta; a tolera. • A nu-l ~ pe cineva inima să ... a nu se putea stăpâni să nu ...2. intranz. A-si re	/Orig. nec.
RĂBDARE	RĂBD//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A RĂBDA. • A scoate pe cineva din ~ (sau din ~ări) a face pe cineva să-și piardă stăpânirea de sine; a scoate din sărite. A-și ieși din ~ (sau din ~ări), a-și pierde ~area a-și pierde stăpâ-nirea de sine; a-și ieși din sărite. A mânca ~ări prăjite (	/v. a răbda
RĂBDĂTOR I	RĂBDÁTÓR I	<i>adv.</i>	Cu răbdare.	/a răbda + suf. ~ător
RĂBDĂTOR II	RĂBDÁT//ÓR II ~oäre (~óri, ~oäre)		Care rabdă, care suportă cu tărie; îndurător. E foarte ~ în fața suferinței.	/ a răbda + suf. ~ător
RĂBOJ	RĂBÓJ ~uri	<i>n.</i>	1) înv. Bucată de lemn pe care se însemnau, prin creștături, diferite calcule (numărul de vite, de zile etc.). • A da pe ~ a da pe datorie. A lua pe ~ a lua pe datorie.2) înv. Creștătură sau ansamblu de semne făcute pe această bucată de lemn.3) fig. Intin	/<bulg., sb. raboš
A RĂBOJI	A RĂBOJ//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	rar A însemna pe răboj.	/Din răboj
A RĂBUFNI	A RĂBUFN//Í ~ésc	<i>intranz.</i>	1) A produce un zgomot înfundat, scurt și foarte puternic; a bufni foarte tare.2) (despre zgomote) A se auzi departe; a răsună puternic. ~ește o împușcătură.3) A ieși cu putere dintr-o deschizătură îngustă; a erupe; a țâșni; a izbucni.4) A-și exprima pe n	/ră(z)- + a bufni
A RĂBUI	A RĂBU//Í ~iésc	<i>tranz.</i>	reg. A unge cu răbuială.	/<germ. reiben
RĂBUIALĂ	RĂBU//IÁLĂ ~iéli	<i>f.</i>	reg. Unsoare preparată din păcură cu care se ung obiectele din piele (hamurile, încălțăminte etc.).	/a răbui + suf. ~eală
RACEALA	RAC//EÁLA ~éli	<i>f.</i>	1) Temperatură scăzută a mediului înconjurător; frig.2) Senzație de rece.3) fig. Atitudine lipsită de atenție și de bunăvoință față de cineva sau de ceva. Spectacolul a fost primit cu ~.4) Boală cauzată de supunerea organismului la acțiunea frigului. [G.-	/a (se) raci + suf. ~eală
RĂCHITAN	RĂCHITÁN ~i	<i>m.</i>	Plantă erbacee cu tulpina erectă, înaltă, cu frunze lanceolate, înguste și cu flori roșii-purpurii, așezate în vârful tulpinii.	/răchită + suf. ~an
RĂCHITAR	RĂCHITÁR ~i	<i>m.</i>	Fluture nocturn de talie mare, alb-cenușiu, a cărui larvă atacă arborii, în special sălciile.	/răchită + suf. ~ar

RĂCHITĂ	RĂCHÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Arbust cu ramuri lungi, subțiri și flexibile, cu frunze înguste și alungite, cu flori dispuse în amenți, care crește mai ales pe malul apelor.2) Nuiiele din acest arbore din care se împletesc diferite obiecte (coșuri, scaune etc.); mlajă; lozie. • Când	/<bulg., sb. rakita
RĂCHITIȘ	RĂCHITÍȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Loc unde cresc răchite.2) Desiș de răchite.	/răchită + suf. ~iș
RĂCHITICA	RĂCHITȚ//ICA ~ele	<i>f.</i>	(diminutiv de la răchită) 1) Arbust pitic cu tulpina târătoare, cu frunze eliptice, lucioase și persistente, cu fructe comestibile, de culoare roșie.2) Arbust cu flori mici, galbene, ale cărui frunze ascuțite, acoperite pe ambele părți cu un fel de solzi.	/răchită + suf. ~ică
A RĂCI I	A RĂC//Í I ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se răcească; a răcori. • A-și ~ gura degeaba (sau în zadar, de pomană) a vorbi fără nici un rezultat.	/Din rece
A RĂCI II	A RĂC//Í II ~esc	<i>intrans.</i>	A contracta o răceală; a se îmbolnăvi de răceală.	/Din rece
A SE RĂCI	A SE RĂC//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A deveni mai rece; a se răcori.2) fig. A-și pierde interesul (față de ceva sau de cineva); a deveni indiferent.	/Din rece
RĂCILA	RĂCÎL//A ~e	<i>f.</i>	reg. Unealtă de prins raci constând dintr-o plasă în formă de sac, fixată pe un cerc.	/cf. sb. rařilo
RĂCITOR I	RĂCIT//ÓR I ~oare	<i>n.</i>	Instalație folosită pentru răcirea sau pentru menținerea temperaturii scăzute într-un mediu.	/a (se) răci + suf. ~tor
RĂCITOR II	RĂCIT//ÓR II ~oare (~óri, ~oare)		Care răcește; care menține temperaturi scăzute.	/a (se) răci + suf. ~tor
RĂCITURĂ	RĂCITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	mai ales la pl. Mâncare rece pregătită din carne, oase și cartilaje de pasăre, de porc etc., fierte timp îndelungat în zeamă condimentată, care se încheagă după răcire; piftie.	/a (se) răci + suf. ~tură
RĂCNET	RECNET ~e	<i>n.</i>	1) Sunet puternic scos de om; strigăt; țipăt.2) Strigăt puternic și prelung scos de animale; răget; zbieret.	/a răcni + suf. ~et
A RĂCNI	A RĂCN//Í ~esc	<i>intrans.</i>	1) (despre per-soane) A scoate răcnete; a produce sunete puternice și stridente; a striga; a țipa.2) (de-spre copii) A plânge cu voce tare.3) (despre animale) A scoate sunete caracteristice spe-ciei; a rage; a mugii; a zbiera.4) pop. A vorbi pe un ton ridi	/<sl. ryknonti
RĂCOARE	RĂCOÁR//E răcóri	<i>f.</i>	1) Stare atmosferică, care se caracterizează prin temperatura ușor scăzută a aerului. ~ea nopții. • Pe ~ pe vreme răcoroasă. La ~ a) într-un loc răcoros; b) la pușcărie. A băga (sau a sta) la ~ a băga (sau a sta) la închisoare.2) Senzație plăcută cauzată	/rece + suf. ~oare
A RACORI	A RACOR//Í ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se răcorească; a răci.	/Din răcoare
A SE RĂCORI	A SE RĂCOR//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) (de-spre substanțe, obiecte, timp etc.) A pierde din căldura inițială; a deveni mai rece; a se răci.2) A-și potoli senzația de căldură sau de sete.3) fig. A se ușura sufletește (destăinuind cuiva o durere, un gând); a se descărca.	/Din răcoare
RĂCORITOR	RĂCORIT//ÓR ~oare (~óri, ~oare)	<i>și substantiv</i>	Care răcorește; care produce răcoare. Băuturi ~oare. O adiere ~oare.	/a (se) răcori + suf. ~tor
RĂCOROS	RĂCOR//ÓȘ ~oasă (~óși, ~oăse)		Care se caracterizează prin răcoare. Dimineată ~oasă.	/răcoare + suf. ~os

RĂCOVINĂ	RĂCOVÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Mică plantă erbacee cu tulpina târătoare și păroasă, cu frunze alungite, cu flori mici albe și cu fructul o capsulă. [G.-D. răcovinei]	/Orig. nec.
RĂCUȘOR	RĂCUȘÓR ~i	<i>m.</i>	(diminutiv de la rac) Insectă înotătoare de talie mică, cu membrele anterioare în formă de clește; ploșniță de apă.	/rac + suf. ~ușor
RĂDAȘCĂ	RĂDÁȘ//CĂ ~te	<i>f.</i>	Insectă de talie mare, de culoare neagră-castanie, masculul având coarne ramificate, curbate spre interior.	/<bulg. ragațka
RĂDĂCINĂ	RĂDĂCÍN//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Organ al plantelor superioare, care îndeplinește funcția de fixare în sol și de absorbire a apei și a substanțelor nutritive. • A prinde ~ (sau ~i) a) a da rădăcină; b) a se stabili într-un loc pe un timp îndelungat; a se statornici.2) anat. Parte a un	/<lat. radicina
RĂDĂCINIȘ	RĂDĂCINIȘ	<i>n.</i>	1) Totalitate a rădăcinilor unei plante.2) Mulțime de rădăcini.	/rădă-cină + suf. ~iș
RĂDĂCINOASĂ	RĂDĂCINOÁS//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Grup de plante ale căror rădăcini sunt folosite în industria alimentară sau ca furaj (reprezen-tanți: sfecla, morcovul, ridichea etc.).2) Plan-tă din acest grup.	/rădăcină + suf. ~oasă
RĂDACINOS	RĂDACIN//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		(despre plante) Care are (multe) rădăcini; cu (multe) rădăcini.	/rădăcină + suf. ~os
RĂDVAN	RĂDVÁN ~e	<i>n. inv.</i>	Trăsură de lux acope-rită, montată pe arcuri și trasă de mai mulți cai.	/<rus., pol. rydvan
A SE RĂFUI	A SE RĂFU//Í mă ~iesc	<i>intrans.</i>	A cauza un rău drept răsplată pentru prejudiciile aduse anterior; a se răsplăti; a se socoti. ~ cu dușmanul.	/Orig. nec.
RĂGAZ	RĂGÁZ ~uri	<i>n.</i>	1) Timp liber, disponibil pentru a face ceva; vreme limitată, pe care o are la dispoziție cineva. Nu are nici o clipă de ~.2) Schimbare a datei de îndeplinire a unei obligații; amânare; păsuire. • A (nu) da cuiva (nici un) ~ a (nu) da cuiva timpul necesar	/Orig. nec.
RĂGĂLI/E	RĂGÁLÍ/E ~i	<i>f.</i>	1) Desiș de rădăcini, ieșite la malul apelor curgătoare.2) Ingrămădire de vreascuri, de lemne etc., aduse de ape.	/Orig. nec.
RĂGET	REGET ~e	<i>n.</i>	1) Strigăt prelung, scos de unele animale; muget.2) Strigăt puternic scos de om; răcnet; țipăt.	/a rage + suf. ~et
A RĂGILA	A RĂGILÁ rágil	<i>trans.</i>	reg. 1) (fuiore) A trage prin ragilă (pentru a curăța de puzderii).2) (persoane) A bate tare; a pieptăna; a scărmana; a scărpină; a țesăla; a chelfăni; a peni.	/Din ragilă
A RĂGUȘI	A RĂGUȘ//Í ~esc	<i>intrans.</i>	1) (despre persoane sau despre animale) A-și pierde claritatea vocii, producând sunete înfundate.2) (despre glas, voce, sunete) A deveni mai slab și mai înfundat.	/Orig. nec.
RĂGUȘIT	RĂGUȘÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) și substan-tival (despre ființe) v. A RĂGUȘI.2) și adver-bial (despre glasuri) Care este îngroșat și slăbit din cauza unei inflamații. Vorbește ~.	/v. a răguși
RĂMAS I	RĂMÁS I ~uri	<i>n.</i>	1) v. A RĂMÂNE. • ~ bun (sau bun ~) formulă de salut adresată de cel care pleacă. A-și lua ~ bun a) a se despărți de cineva sau de ceva; b) a saluta la despărțire pe cei care rămân. De ajuns și de ~ din belșug; (foarte) mult.2) reg. Înțelegere între perso	/v. a rămâne

RĂMAS II	RĂMÁ//S II ~să (~și, ~se)		v. A RĂMÂNE • ~ de capul meu (al tău, al lui etc.) rămas fără supraveghere; lăsat să acționeze după plac. Fată ~să fată înaintată în ani și nemăritată.	/v. a rămâne
RĂMĂȘAG	RĂMĂȘÁG ~uri	<i>n.</i>	Înțelegere între per-soane care, susținând lucruri contrare, se obligă să dea o compensație materială celui ce va avea dreptate; pariu; prinsoare. A câștiga un ~.	/rămas + suf. ~șag
RĂMĂȘIȚA	RĂMĂȘÍT//A ~e	<i>f.</i>	1) Parte de ceva rămasă neconsumată sau neutilizată; rest. ~ dintr-o pâine.2) la pl. Parte a ceea ce s-a mai păstrat din ceva, care a existat mai înainte. ~ele unui oraș. • ~e pământești corpul neînsuf-lețit al unui om.3) înv. Număr care reprezintă rezultat	/rămas + suf. ~iță
A RĂMÂNE	A RĂMÂNE rămân	<i>intrans.</i>	1) A continua să stea pe loc. • Rămâi cu bine (sau sănă-tos), rămâneți cu bine (sau sănătoși) for-mulă de salut adresată cuiva la despărțire. A-i ~ cuiva ochii (sau inima) la ceva (sau la cineva) a-i plăcea cuiva extrem de mult ceva (sau cineva). Să rămân	/<lat. remanere
RĂMÂNERE	RĂMÂNER//E ~i	<i>f.</i>	v. A RĂMÂNE. • ~ în urmă a) lipsă de progres; b) întârziere (față de ceva sau de cineva).	/v. a rămâne
RĂMURIȘ	RĂMURÍȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Totalitate a ramurilor unui arbore.2) Mulțime de ramuri.	/ramură + suf. ~iș
RĂMUROS	RĂMUR//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		Care are (multe) ramuri; cu (multe) ramuri; rami-ficat; crengos. Arbore ~.	/ramură + suf. ~os
A RĂNI	A RĂN//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) A vătama printr-o rană; a leza; a traumatiza.2) fig. A îndurera printr-o traumă psihică; a traumatiza.	/<sl. raniti
A RĂPĂI	A RĂPĂÍ răpăie	<i>intrans.</i>	(despre ploaie, arme etc.) A produce zgomote scurte, dese și cadente; a ropoti.	/Onomat.
RĂPĂITOR	RĂPĂIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>rar</i>	Care răpăie; care produce răpăituri.	/a răpăi + suf. ~tor
RĂPĂNOS	RĂPĂN//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)	<i>și substantiv</i>	1) Care suferă de rapăn.2) Care are rapăn.	/rapăn + suf. ~tor
RĂPCIUGĂ	RĂPCIÚGĂ	<i>f.</i>	1) Boală contagioasă a unor animale (cai, măgari, catâri etc.), transmisibilă și omului, care se manifestă prin ulceratii, mai ales pe mucoasa nazală; morvă.2) fig. Animal (mai ales cal) bătrân și fără putere; mârtoagă; gloabă.	/Orig. nec.
RĂPCIUGOS	RĂPCIUG//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)	<i>și substantiv</i>	(despre animale) 1) Care suferă de răpciugă; cu răpciugă; morvos.2) fig. Care este slab, neîngrijit.	/răpciugă + suf. ~os
RĂPCIUNE	RĂPCIÚNE	<i>m. pop.</i>	A noua lună a anului; septembrie.	/Orig. nec.
A RĂPI	A RĂP//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) (ființe) A lua cu forța, ducând cu sine și ținând în stăpânirea sa; a fura.2) fig. (mai ales despre moarte) A lipsi de zile (smulgând dintre cei vii). • ~ viața (sau zilele) a ucide.3) (bunuri mate-riale) A-și însuși prin abuz de putere; a lua cu forța	/<lat. rapire
RĂPITOARE	RĂPITOÁRE ~	<i>f.</i>	1) la pl. Ordin de păsări de talie mare, cu cioc gros și încovoiat, care se hrănesc cu alte păsări și cu mamifere mici (reprezentanți: vulturul, uliul etc.).2) Pasăre din acest ordin. ~ de zi. ~ de noapte.	/a răpi + suf. ~toare

RĂPITOR	RĂPIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) și sub-stantival Care răpește. Animal ~.2) (despre persoane) Care caută să se îmbogățească răpind; lacom de agoniseală; rapace.3) fig. Care produce impresie foarte puternică; hip-notizant; fascinant. Femeie de o frumusețe ~oare.	/a răpi + suf. ~tor
A RĂPOSA	A RĂPOS//Á ~éz	<i>intrans.</i>	(despre per-soane) A înceta de a mai trăi; a se stinge din viață; a se sfârși; a muri; a deceda; a sucumba.	/ <i>lat.</i> repausare
A RĂPȘTI	A RĂPȘT//Í ~ésc	<i>intrans.</i>	reg. A-și mani-festa nemulțumirea (bombănind); a cârti.	/ <i>sl.</i> reputati, rupușton
A SE RĂPȘTI	A SE RĂPȘT//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	reg. A spune ceva pe un ton ridicat; a se răsti.	/ <i>sl.</i> reputati, rupușton
A RĂPUNE	A RĂPÚNE răpún	<i>trans.</i>	pop. 1) (ființe) A lipsi de viață; a omorî; a ucide; a mântui; a sfârși. A fost răpus de un glonț.2) fig. (ina-mici, adversari) A învinge, nimicind complet.	/ <i>lat.</i> reponere
A RĂRI	A RĂR//Í ~ésc	<i>trans.</i>	A face să se rărească. • A (o) mai ~ cu ceva a reduce periodici-tatea sau intensitatea unei acțiuni. A (o) mai ~ pe undeva (sau pe la cineva) a se duce mai rar pe undeva (sau pe la cineva).	/Din rar
A SE RĂRI	A SE RĂR//Í se ~éște	<i>intrans.</i>	A deveni mai rar. Pânza s-a rărit.	/Din rar
RĂRIȘ	RĂRÍȘ ~uri	<i>n.</i>	Pădure sau porțiune de pădure cu copacii rari; rariște.	/rar + suf. ~iș
RĂRITURA	RĂRITÚR//A ~i	<i>f.</i>	1) Loc liber rămas între obiecte așezate rar.2) Defect sau uzură a unei țesături care este într-un loc mai rară.	/a (se) rări + suf. ~tură
A RĂRIȚA	A RĂRIȚ//Á ~éz	<i>trans.</i>	A ara cu rarița.	/Din rariță
RĂRUNCHI	RĂRÚNCHI ~	<i>m.</i>	1) pop. (la om și la animalele superioare) Organ-pereche al aparatului urinar, situat (simetric) în regiunea lombară; rinichi. • A avea seu la ~ a fi înstărit.2) Parte interioară a corpului omenesc considerată ca centru al vitalității sau sensibilității.	/ <i>lat.</i> renunculus
RĂSAD	RĂSÁD ~uri	<i>n.</i>	1) (adesea cu sens colectiv) Plantă tânără crescută din sămânță în condiții speciale (de seră), care urmează să fie răsădită în pământ (la aer liber).2) fig. fam. Urmas al aceluiași străbun.	/ <i>bulg.</i> razsad, sb. razsada
RĂSADNIȚĂ	RĂSÁDNIȚ//Á ~e	<i>f.</i>	Construcție simplă din scânduri, așezată pe sol și acoperită cu un material transparent, în care crește răsadul.	/ <i>bulg.</i> , sb. rasadnik
A RĂSĂDI	A RĂSÁD//Í ~ésc	<i>trans.</i>	(răsad) A trans-planta din răsadniță în locul stabilit. ~ florile.	/ <i>bulg.</i> razsadja
A RĂSĂRI	A RĂSĂRÍ răsár	<i>intrans.</i>	1) (despre plan-te) A ieși din pământ (după încolțire); a apărea. • ~ ca ciupercile (după ploaie) a apărea repede și în număr mare. Seamănă, dar nu răsare se spune despre lucruri sau despre persoane între care nu este nici o asemănare.2) (despre aștri) A	/ <i>lat.</i> resalire
RĂSĂRI/T I	RĂSĂRÍ/T I ~tă (~ți, ~te)		1) v. A RĂSĂRI. • Mai ~ a) mai crescut; mai înalt; b) mai ager la minte; mai dezghețat.2) Care este mai de seamă, mai important.	/v. a răsări
RĂSĂRIT II	RĂSĂRÍT II ~uri	<i>n.</i>	1) Parte a orizontului de unde răsare Soarele; est.2) Punct cardinal care corespunde acestei părți a orizontului; est.3) Spațiu geografic aflat în direcția acestui punct cardinal; orient; est.4) Moment când răsare Soarele.	/v. a răsări

RĂSĂRITĂ	RĂSĂRÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	reg. 1) Plantă erbacee oleaginoasă, cu tulpina înaltă, cu flori mari, galbene, cultivată pentru semințele ei, din care se extrage ulei comestibil; floarea-soarelui.2) colect. Semințele acestei plante.	/v. a răsări
RĂSĂRITEAN I	RĂSĂRIT//EÁN I ~éană (~éni, ~éne)		1) (în opoziție cu apusean) Care se află la răsărit; estic. Frontieră ~eană.2) Care este caracteristic pentru răsărit; din răsărit; din orient; oriental; estic.	/răsărit + suf. ~ean
RĂSĂRITEAN II	RĂSĂRIT//EÁN II ~éni	<i>m.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a unei țări sau regiuni din răsărit sau este originară din această țară sau regiune; oriental.	/răsărit + suf. ~ean
RĂSĂRITOR	RĂSĂRIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>rar</i>	(despre aștri) Care răsare; care este în curs de a răsări.	/a răsări + suf. ~tor
A RĂSCITI	A RĂSCIT//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	A citi de multe ori	/răs- + a citi
A RĂSCLOCI	A RĂSCLOC//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	reg. 1) (ouă) A cloci mai mult decât trebuie.2) (cloște) A face să înceteze de a cloci.	/răs- + a cloci
A RĂSCOACE	A RĂSCOÁCE răsóc	<i>tranz.</i>	A face să se răscoacă.	/răs- + a coace
A SE RĂSCOACE	A SE RĂSCOÁCE se răscoáce	<i>intrans.</i>	(despre legume, fructe, unele alimente etc.) A se coace mai mult decât trebuie.	/răs- + a se coace
RĂSCOAGE	RĂSCOÁGE	<i>f.</i>	Plantă erbacee meliferă, cu tulpina erectă, cilindrică, cu frunze moi, lanceolate și cu flori mari, purpurii sau albe; zburătoare.	/Orig. nec.
RĂSCOALĂ	RĂSCOÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Mișcare violentă de protest (a țăranilor) împotriva asupritorilor; rebeliune; revoltă.2) fig. Manifestare energică împotriva unui fapt; protest.	/v. a (se) răscula
RĂSCOL	RĂSC//ÓL ~oále	<i>n.</i>	1) Bară de lemn prevăzută la capete cu câte o gaură în care intră carâmbii de sus ai loitrelor.2) pop. Desfacere a stânii toamna și împărțirea oilor fiecărui stăpân.	/<sl. raskolu
A RĂSCOLI	A RĂSCOL//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) (lucruri) A întoarce în dezordine căutând; a răvăși.2) (focul, jăraticul) A amesteca făcând să ardă mai tare; a scormoni.3) fig. (sentimente, amintiri etc.) A face să reînvie (producând durere sufletească); a scormoni. ~ sufletul.4) (straturi de deasup	/<sl. rascoliti
RĂSCOLITOR	RĂSCOLIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) fig. Care răscolește sufletul; care trezește sensibilitatea; tulburător; duios. Muzică ~oare.2) înv. Care îndeamnă la răscoală.	/a răscoli + suf. ~tor
RĂSCOPT	RĂSC//ÓPT ~oáptă (~ópti, ~oápte)		1) v. A RĂSCOACE și A SE RĂSCOACE. • Ou ~ ou fert prea mult.2) fig. (despre persoane) Care a trecut de tinerețe și are experiență de viață.	/v. a (se) răscoace
A RĂSCRĂCĂNA	A RĂSCRĂCĂNÁ răscrácăn	<i>tranz.</i>	depr. 1) A face să se răscracăne.2) (mai ales picioarele) A desface larg; a rășchira.	/răs- + a crăcăna
A SE RĂSCRĂCĂNA	A SE RĂSCRĂCĂNÁ mă răscrácăn	<i>intrans.</i>	(despre ființe) A șede (sau a sta) cu picioarele larg desfăcute; a desface mult picioarele în lături; a se crăcăna.	/răs- + a se crăcăna
A RĂSCROI	A RĂSCRO//Í ~iésc	<i>tranz.</i>	(materiale textile) A croi urmând linia gâtului sau a brațelor.	/răs- + a croi

RĂSCRUCE	RĂSCRÚC//E ~i	<i>f.</i>	1) Loc de întretăiere a două sau mai multe drumuri; răspântie; încrucișare. • În ~ cruciș.2) fig. Moment crucial în viața cuiva; răspântie.3) pop. Parte în formă de cruce a unui vehicul cu tracțiune animală, de care se prinde proțapul sau cele două orciu	/răs- + cruce
A RĂSCULA	A RĂSCULĂ răscól	<i>tranz.</i>	A face să se ră scoale.	/răs- + a scula
A SE RĂSCULA	A SE RĂSCULĂ mă răscól	<i>intrans.</i>	A face ră scoală; a se răzvrăti; a se revolta.	/răs- + a se scula
RĂSCULAT	RĂSCULĂ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	Care s-a ridicat împotriva unei oprimări, a unei nedreptăți; răzvrătit; rebel.	/v. a (se) răscula
RĂSCULĂTOR	RĂSCULĂTOR ~i	<i>m. înv.</i>	Persoană care se ră scoală sau care îndeamnă la ră scoală.	/a se răscula + suf. ~ator
A RĂSCUMPĂRA	A RĂSCUMPĂRĂ răscumpăr	<i>tranz.</i>	1) (lucruri vândute sau amanetate) A lua înapoi contra plată.2) rar (captivi) A pune în libertate în schimbul unei sume.3) (pierderi, cheltuieli etc.) A compensa prin ceva echivalent ca valoare; a răsplăti.4) (greseli, fapte rele) A ispăși prin chinuri și	/răs- + a cumpăra
RĂSCUNOSCUȚ	RĂSCUNOSCÚ//T ~tă (~ți, ~te)		Care este cunoscut de toată lumea; foarte cu-noscut; arhicunoscut.	/răs- + cunoscut
A RĂSFĂȚA	A RĂSFĂȚĂ răsfăț	<i>tranz.</i>	(mai ales copii) A face să se ră sfețe; a răzgâia.	/răs- + față
A SE RĂSFĂȚA	A SE RĂSFĂȚĂ mă răsfăț	<i>intrans.</i>	1) (mai ales despre copii) A se alinta peste măsură; a se răzgâia.2) A fi cuprins de plăcere și de admirație; a se delecta; a se desfăta.3) A se întinde în voie (ocupând un loc mai mare decât trebuie).	/răs- + față
A RĂSFIERBE	A RĂSFIÉRBE	<i>tranz.</i>	A fierbe mai mult decât trebuie.	/răs- + a fierbe
A RĂSFIRA	A RĂSFIRĂ răsfir	<i>tranz.</i>	A face să se ră sfire.	/răs- + fir
A SE RĂSFIRA	A SE RĂSFIRĂ mă răsfir	<i>intrans.</i>	1) (de-spre păr sau despre obiecte din fire) A se desface, îndepărtându-se fir de fir; a se rășchi-ra.2) fam. A se împrăștia în toate părțile; a se risipi.	/răs- + fir
A RĂSFOI	A RĂSFO//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	(cărți, reviste, dosare etc.) A întoarce (repede) foile citind superficial; a frunzări; a foileta.	/răs- + foaie
A RĂSFRÂNGE	A RĂSFRÂNGE răsfâng	<i>tranz.</i>	1) A face să se ră sfrângă.2) (despre părți de îmbră-cămințe) A îndoi în afară.	/răs- + a frânge
A SE RĂSFRÂNGE	A SE RĂSFRÂNGE se răsfâng	<i>intrans.</i>	1) A-și manifesta efectele; a avea urmări; a se resimți.2) rar A-și proiecta imaginea pe o suprafață făcând-o să se reflecte.3) (despre stări, acțiuni etc.) A-și găsi expresia; a se oglindi; a se reflecta.	/răs- + a se frânge
RĂSFUG	RĂSFÚG	<i>n.</i>	1) Boală contagioasă a unor animale (oi, capre), care se manifestă prin inflamarea ugerului.2) pop. Boală contagi-oasă a unor animale (transmisibilă și omului), care se manifestă prin leziuni pulmonare, gastro-intestinale și cutanate; antrax.3) Plantă erb	/Orig. nec.

RĂSPĂR	RĂSPER ~i	<i>n.</i>	: În ~ a) în direcția opusă creșterii naturale a părului; b) în sens opus; invers; c) dușmănos. A lua (pe cineva) în ~ a mustra aspru (pe cineva); a trata (pe cineva) cu asprime; a brusca.	/răs- + păr
A RĂSPÂNDI	A RĂSPÂND//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se răspândească.	/<sl. responditi
A SE RĂSPÂNDI	A SE RĂSPÂND//Î se ~ește	<i>intrans.</i>	1) (despre lumină, căldură, sunete, mirosuri etc.) A cuprinde spații tot mai largi; a se propaga; a se difuza.2) (despre idei, realizări, publicații, știri etc.) A trece de la unul la altul; a deveni cunoscut unui cerc larg; a se propaga.	/<sl. responditi
RĂSPÂNDIT	RĂSPÂNDI//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A RĂSPÂNDI și A SE RĂSPÂNDI.2) Care se întâlnește des. Monedă larg ~tă.	/v. a (se) răspândi
RĂSPÂNDITOR I	RĂSPÂNDIT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care răspândește ceva (știri, idei etc.); popularizator, propagator; propo-văduitor.	/a răspândi + suf. ~tor
RĂSPÂNDITOR II	RĂSPÂNDIT//ÓR II ~oăre	<i>n.</i>	Mașină care servește la răspândirea și la așternerea materialelor necesare construcțiilor rutiere.	/a răspândi + suf. ~tor
RĂSPÂNTIE	RĂSPÂNTI//E ~i	<i>f.</i>	1) Loc de întreținere a două sau mai multe drumuri; răscruce; încrucișare.2) fig. Moment crucial în viața cuiva; răscruce. • La ~ la un moment hotărâtor. [G.-D. răspântiei; Sil. -ti-e]	/<sl. raspontije
A RĂSPICA	A RĂSPICĂ răspíc	<i>tranz.</i>	înv. 1) A rosti deslușit, clar.2) (un spațiu) A despica în două părți.	/răs- + (des)pica
RĂSPICAT	RĂSPICĂ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și adverbial</i>	(despre vorbe, gesturi, atitudini etc.) Care este clar și apăsător; categoric. Glas ~.	/v. a răspica
RĂSPLATĂ	RĂSPL//ĂTĂ ~ăți f		1) Bun material sau spiritual care se dă sau se primește pentru un serviciu, un ajutor etc.; recompensă.2) Pe-deapsă primită de cineva pentru faptele săvârșite. • După faptă și ~ orice faptă are urmări corespunzătoare. [G.-D. răsplății]	/v. a (se) răsplăti
A RĂSPLĂMĂDI	A RĂSPLĂMĂD//Î	<i>tranz.</i>	A plămădi din nou.	/răs- + a plămădi
A RĂSPLĂTI	A RĂSPLĂT//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (datorii, servicii etc.) A întoarce înapoi.2) (pagube, prejudicii) A plăti atât cât costă; a despăgubi; a compensa; a repara.3) (fapte de rea-credință) A trata cu răsplata cuvenită; a răzbuna.	/răs- + a plăti
A SE RĂSPLĂTI	A SE RĂSPLĂT//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A răsplăti manifestând un interes deosebit.2) A cauza un rău drept răsplată pentru prejudiciile aduse anterior; a se răfui; a se socoti.	/răs- + a plăti
RĂSPOIMÂINE	RĂSPÓIMÂINE	<i>adv.</i>	În ziua care urmează după poimăine; mai poimăine.	/răs- + poimăine
A RĂSPOPI	A RĂSPOP//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A scoate din categoria preoților; a caterisi.	/răs- + a popi
A RASPUNDE	A RASPÚNDE răspúnd		1. intrans. 1) A da un răspuns. • ~ în doi peri a da un răspuns evaziv.2) A reacționa într-un anumit fel (prin vorbe, gesturi etc.) la un imbold venit din afară.3) fig. (mai ales despre obiecte) A fi în spiritul anumitor exigențe; a corespunde cerințelor.	/<lat. respondere
A SE RĂSPUNDE	A SE RĂSPÚNDE mă răspúnd	<i>intrans.</i>	pop. A ține legături (unul cu altul); a comu-nica reciproc.	/<lat. respondere

RĂSPUNDERE	RĂSPŪNDER//E ~i	<i>f.</i>	Atitudine respon-sabilă de obligațiile proprii; responsabilitate. Lucrează cu toată ~ea. • A purta ~ a fi responsabil. A avea simț de ~ (sau simțul ~ii) a-și da seama de importanța sarcinilor ce urmează a fi realizate. Lipsă de ~ atitudine indiferentă față	/v. a răspunde
RĂSPUNS	RĂSPŪNS ~uri	<i>n.</i>	1) Comunicare (orală sau scrisă) generată de o întrebare pusă de cineva.2) Expunere a cunoștințelor la exa-mene. • A chema la ~ a întreba; a chestiona.3) pop. Vorbă sau acțiune promptă la spusele agresive ale cuiva; ripostă; replică.4) mat. Soluționare a	/<lat. responsum
RĂSPUNZĂTOR	RĂSPUNZĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		(și substantival) Care răspunde de ceva; care poartă o răspundere; responsabil.2) înv. Care corespunde; corespunzător.	/a răspunde + suf. ~ător
RĂSPUTERE	RĂSPUTÉR//E ~i	<i>f.</i>	: Din ~i (sau din ~) din toate puterile.	/răs- + putere
RĂSTAV I	RĂSTÁV I ~uri	<i>n.</i>	reg. 1) Fâșie de pământ cultivată cu un singur fel de plante.2) Fâșie de pământ între două rânduri de semănături.	/Orig. nec.
RĂSTAV II	RĂSTÁV II ~uri	<i>n. poligr.</i>	Bară metalică dințată folosită la fixarea formelor tipogra-fice în rame.	/Orig. nec.
A RĂSTĂLMĂCI	A RĂSTĂLMĂC//Í ~esc	<i>tranz.</i>	(idei, cuvinte etc.) 1) A tălmăci (intenționat) în mod eronat; a denatura.2) rar A tălmăci mai mult decât trebuie.	/răs- + a tălmăci
RĂSTEALĂ	RĂST//EÁLĂ ~éli	<i>f.</i>	rar Adresare către cineva cu glas răstit.	/ a se răsti + suf. ~ală
A SE RĂSTI	A SE RĂST//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	A spune ceva pe un ton ridicat; a ridica vocea (către cineva).	/Orig. nec.
A RĂSTIGN/I	A RĂSTIGN//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) (un osândit în antichitate) A executa prin pironire pe cruce; a pune pe cruce; a crucifica.2) fig. A supune la chinuri groaznice; a schingiui; a tortura.	/<sl. rastengnonti
A SE RĂSTIGNI	A SE RĂSTIGN//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	A sta (culcat) cu mâinile și cu picioarele întinse în lături.	/<sl. rastengnonti
RĂSTIGNIRE	RĂSTIGNÍR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A RĂSTIGNI.2) reg. Cruce mare cu chipul lui Isus Hristos răstignit, instalată la margine de drum.	/v. a răstigni
RASTIMP	RASTÍMP ~uri	<i>n.</i>	Perioadă de timp cuprinsă între două momente; interval de timp. • În ~uri (sau din ~ în ~) din când în când; uneori. Într-un ~ între timp.	/<sl. rastonpu
RĂSTOACĂ	RĂSTOÁ//CĂ ~ce	<i>f.</i>	1) Loc puțin adânc în albia unei ape.2) Braț de râu abătut din matca lui și secăt cu scopul de a prinde mai ușor peștele.	/<bulg. rastoka
A RĂSTOCI	A RĂSTOC//Í ~esc	<i>tranz.</i>	(un curs de apă) A face să scadă temporar pentru a prinde peștele.	/<sl. rastociti
A RĂSTURNA	A RĂSTURNÁ răstórn	<i>tranz.</i>	1) A face să se răstoarne. ~ mămăliga. • ~ brazda a ara. ~ munți a face lucruri mari, importante. ~ pe gât a bea repede, pe nerăsuflăte.2) (conducători, guverne etc.) A da jos de la putere.3) fig. (planuri, concepții, teorii etc.) A înlătura ca fiind lip	/răs- + a turna
A SE RĂSTURNA	A SE RĂSTURNÁ mă răstórn	<i>intrans.</i>	1) A-și pierde poziția verticală; a înceta de a mai sta drept; a cădea; a se prăvăli; a pica.2) pop. A lua o poziție comodă, de relaxare. ~ în fotoliu.	/răs- + a turna

RĂSTURNĂTOARE	RĂSTURNĂT//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	Parte a plu-gului, care răstoarnă brazdele; cormană.	/a se răstura + suf. ~ătoare
RĂSTURNĂTOR	RĂSTURNĂT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Dispozitiv folosit la efectuarea unor operații de răstur-nare în diferite procese industriale.	/a se răsturna + suf. ~ător
RĂSTURNIȘ	RĂSTURNÍȘ ~uri	<i>n.</i>	rar Pantă abruptă a unei înălțimi (munte sau deal); versant prăvăliș; pripor.	/a se răsturna + suf. ~iș
A RĂSUCI	A RĂSUC//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) (ațe, frânghii sârme etc.) A învârti în jurul lui însuși sau în jurul unui obiect; a suci de mai multe ori. • ~ mustățile a suci capetele mustăților pentru a le da o formă anumită.2) (corpul sau părți ale corpului) A suci brusc într-o parte; a întoarce	/răs- + a suci
A SE RĂSUCI	A SE RĂSUC//Í mă ~ésc	<i>intransz.</i>	1) A se întoarce brusc într-o parte cu tot corpul.2) rar A-și schimba mișcarea în direcție opusă.	/răs- + a suci
RASUCIRE	RASUCÍR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A RĂSUCI și A SE RĂSUCI.2): ~ea frunzelor boală a unor plante (cartofi, tutun etc.) care se manifestă prin îngălbenirea și încovoierea frunzelor.	/v. a (se) răsuci
RĂSUCITOR I	RĂSUCIT//ÓR I ~oăre	<i>n.</i>	Unealtă folosită pentru efectuarea unor operații de răsucire.	/a răsuci + suf. ~tor
RĂSUCITOR II	RĂSUCIT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)		Care răsucește.	/a răsuci + suf. ~tor
RĂSUCITOR III	RĂSUCITÓR III ~i	<i>m.</i>	Muncitor într-o fabrică textilă specializat în răsucirea firelor.	/a răsuci + suf. ~tor
RĂSUCITURĂ	RĂSUCITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Învârtire în jurul lui însuși sau în jurul unui obiect. ~ de fus.2) Parte răsucită de ceva.3) Mod de a răsuci firele.4) Fiecare dintre întorsăturile unui corp care descrie o mișcare de rotație.	/a se răsuci + suf. ~tură
A RĂSUFLA	A RĂSUFLÁ răsúflu		1. intransz. 1) A trage aer în plămâni și a-l elimina în afară; a respira. ~ greu.2) A se odihni puțin după un efort; a-și reveni după o stare de încordare.3) (despre recipiente) A lăsa să iasă câte puțin conținutul (printr-un orificiu neobservat).2. tranz	/răs- + a sufla
A SE RĂSUFLA	A SE RĂSUFLÁ mă răsúflu	<i>intransz.</i>	1) (despre unele alimente, în special băuturi) A-și pierde tăria și gustul (din cauza contac-tului cu aerul).2) A-și mărturisii gândurile ascunse.3) pop. A se epuiza din punct de vedere intelectual.	/răs- + a sufla
RĂSUFLARE	RĂSUFL//ÁRE ~ări		v. A RĂSUFLA și A SE RĂSUFLA. • Fără ~ care nu mai răsuflă; mort. A-și da ~area a înceta din viață; a muri. Dintr-o ~ dintr-o dată; în grabă. A i se curma (sau a i se opri, a-i pieri, a i se tăia) cuiva ~area a i se întrerupe cuiva respirația din cauza un	/v. a răsufla
RĂSUFLAT	RĂSUFLÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A RĂ-SUFLA și A SE RĂSUFLA.2) fig. fam. Care este bine cunoscut (de toți); recunoscut; arhicunoscut. O temă ~tă.	/v. a (se) răsufla
RĂSUFLĂTOARE	RĂSUFLĂT//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	Deschizătură mică prin care se face aerisirea unei încăperi sau a unui recipient. ~ la beci.	/a răsufla + suf. ~toare
RĂSUFLĂTOR	RĂSUFLĂT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	1) Tub de evacuare a gazelor dintr-un motor cu ardere internă.2) metal. Canal de evacuare a aerului și a gazelor la turnarea metalului lichid în forme.	/a răsufla + suf. ~tor
RĂSUFLET	RĂSÚFLET ~e	<i>n.</i>	Interval scurt de timp între două faze ale unei activități; întrerupere de scurtă durată; scurt răgaz.	/a (se) răsufla + suf. ~et

A RĂSUNA	A RĂSUNĂ pers. 3 răsună	<i>intrans.</i>	1) A se auzi sunând tare și prelung. Răsună vlea de glasuri.2) (despre o încăpere, un loc întins etc.) A se umple de sunete puternice și prelungite; a vui. Sala răsună de aplauze.3) fig. (despre sunete, vorbe, strigăte etc.) A face impresia că se mai au	/<lat. resonare
RĂSUNĂTOR I	RĂSUNĂTOR I	<i>adv.</i>	Cu răsunset.	/ a răsuna + suf. ~ător
RĂSUNĂTOR II	RĂSUNĂTOR II ~oare (~ori, ~oare)		1) Care răsună; rezonant. Cu glas ~.2) (de-spre spații) Care mărește intensitatea și durata sunetului.3) fig. Care are mare răsunset; care produce o impresie puternică; care are rezonanță. Succes ~.	/ a răsuna + suf. ~ător
RĂSUNET	RĂSUNET ~e	<i>n.</i>	1) Sunet auzit la distanță și prelungit prin ecou. ~ul împușcăturilor.2) pop. Proprietate a unor spații închise de a intensifica și de a prelungi sunetele; rezonanță.3) fig. Efect produs de ceva asupra cuiva; impresie deosebită; ecou; rezonanță. A avut vr	/a răsuna + suf. ~et
RĂSURĂ I	RĂSURĂ I ~i	<i>f.</i>	1) Specie de arbori spinoși, cu flori roz sau albe și cu fructe mici, roșii; trandafir sălbatic; măceș.2) Arbore din această specie.3) Larvă de efemeră.4) la pl. Dureri pe care le simte lehuza după naștere.	/Orig. nec.
RĂSURĂ II	RĂSURĂ II ~i	<i>f.</i>	(în Moldova medievală) Impozit suplimentar din care se făcea remunerația slujbașilor.	/Orig. nec.
RĂSURIU	RĂSURIU ~e (~i)	<i>rar</i>	Care este de culoarea florii de răsură.	/răsură + suf. ~iu
A RĂȘCHIA	A RĂȘCHIA ~ez	<i>trans.</i>	(fire textile) A depăna de pe fus sau de pe ghem pe rășchitor.	/<lat. rasclare
A RĂȘCHIRA	A RĂȘCHIRĂ rășchir	<i>trans.</i>	1) A face să se rășchire.2) (mai ales picioarele) A desface larg; a răscrăcăna.	/cf. a răsfira
A SE RĂȘCHIRA	A SE RĂȘCHIRĂ se rășchiră	<i>intrans.</i>	1) (despre păr și obiecte din fire) A se desface îndepărtându-se fir de la fir; a se răsfira.2) pop. (despre ființe) A-și desface picioarele în lături; a se crăcăna.	/cf. a se răsfira
RĂȘCHIRAT	RĂȘCHIRĂ/T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A RĂȘCHIRA și A SE RĂȘCHIRA.2) rar Care are ramificații; ramificat; rămușor.	/v. a (se) rășchira
RĂȘCHITOR	RĂȘCHIT//ÓR ~oare	<i>n.</i>	Unealtă pe care se deapănă firele textile de pe fus sau de pe ghem, pentru a le face scul.	/a răschia + suf. ~tor
RĂȘINĂ	RĂȘINĂ ~i	<i>f.</i>	Substanță amorfă vâscoasă și inflamabilă, secretată de unele plante conifere sau obținută pe cale sintetică, având diverse întrebuințări (în prepararea lacurilor, cleiurilor, la obținerea maselor plastice, ca adeziv etc.). ~ naturală. ~ sintetică.	/<lat. resina
RĂȘINOASĂ	RĂȘINOASĂ ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Grup de plante lemnoase (arbori și arbuști) cu frunze aciculare și inflorescențe conice, care produc rășină (reprezentanți: bradul, zada, pinul etc.).2) Plantă din acest grup.	/rășină + suf. ~oasă
RĂȘINOS	RĂȘIN//ÓS ~oasă (~oși, ~oase)		1) (de-spre arbori) Care conține rășină; cu rășină.2) Care produce rășină.3) Care are aspect de rășină; asemănător cu rășina. Substanță ~oasă.	/rășină + suf. ~os

A RĂȘLUI	A RĂȘLU//Î ~iESC	<i>tranz.</i>	1) (lemn, piatră etc.) A prelucra prin desprindere de așchii.2) (semințe) A curăța de coajă; a decoji; a decortica.3) pop. (așezări omenești) A șterge de pe fața pământului.4) fig. (bunuri mate-riale străine) A-și însuși prin abuz de putere; a răpi; a fur	/<sl. razloŭiti, sb. razluŭiti
A RĂȘPĂLUI	A RĂȘPĂLU//Î ~iESC	<i>tranz.</i>	(obiecte de lemn, de metal, de piele etc.) A prelucra cu răspelul.	/raspel + suf. ~ui
A RĂTĂCI	A RĂTĂC//Î ~ESC		1. intranz. 1) A umbla căutând drumul.2) A merge din loc în loc fără un scop precis; a umbla; a hoinări; a vagabonda.2. tranz. 1) (obiecte) A încurca printre altele de același fel, neștiind unde se află. ~ o carte.2) A merge pe o altă cale decât cea dorit	/cf. lat. erraticus
A SE RĂTĂCI	A SE RĂTĂC//Î mă ~ESC	<i>intranz.</i>	1) A pierde drumul, îndreptându-se în altă direcție. S-a ~it în pădure.2) A se pierde, îndepărtân-du-se (de cineva).3) fig. A se abate de la calea cea dreaptă.	/cf. lat. erraticus
RĂTĂCIRE	RĂTĂCÎR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A RĂTĂCI și A SE RĂTĂCI.2) fig. Încălcare conștientă sau involuntară a unui principiu, a unei norme, a unui adevăr; viziune greșită; greșeală; eroare.3) pop. Stare a unei persoane demente; nebunie; dementă.	/v. a (se) rătăci
RĂTĂCIT	RĂTĂCÎ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A RĂTĂCI și A SE RĂTĂCI.2) fig. (despre ochi, privire etc.) Care este ațintit în gol; care vădește absență, dezorientare.	/v. a (se) rătăci
RĂTĂCITOR	RĂTĂCIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>fig.</i>	Care rătăcește. Stele ~oare.	/a (se) rătăci + suf. ~tor
RĂTEZ	RĂTÉZ ~e	<i>n.</i>	fam. Închizătoare primitivă, în formă de bară, cu care se încuie poarta, ușa sau obloanele; zăvor.	/<ucr. retjazi, ung. retesz
RĂȚIȘOARĂ I	RĂȚIȘOÁR//Ă I ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la rață) Plantă erbacee cu tulpina scurtă, cu flori mari, divers colorate, care crește prin pajiști.	/rață + suf. ~ișoară
RĂȚIȘOARĂ II	RĂȚIȘOÁR//Ă II ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la rață) Insectă coleopteră, lungă, de culoare brună-cenușie, cu gura lătită, care atacă unele culturi agricole (porumbul, ovăzul, sfecla etc.).	/rață + suf. ~ișoară
RĂȚOI	RĂȚÓI ~	<i>m.</i>	Bărbătușul raței.	/rață + suf. ~oi
A SE RĂȚOI	A SE RĂȚO//Î mă ~iESC	<i>intranz.</i>	fam. A se adresa cuiva pe un ton ridicat, gesticulând și dându-și importanță; a se strofoli.	/Din rățoi
RĂȚUȘCĂ	RĂȚÚȘ//CĂ ~te	<i>f.</i>	(diminutiv de la rață) Joc de copii constând în aruncarea unei pietricele în apă în așa fel, încât aceasta, înainte de a se scufunda, să facă mai multe sărituri pe suprafața ei.	/rață + suf. ~ușcă
RĂU I	RĂU I	<i>adv.</i>	(în opoziție cu bine) 1) Contrar regulilor morale; așa cum nu se cuvine; aiurea. • A se pune ~ cu cineva a intra în conflict cu cineva. A sta ~ a o duce greu. A-i merge (cuiva) ~ a nu avea noroc; a avea o viață grea. (E) ~ cu ~, dar mai ~ (e) fără ~ nu es	/<lat. reus
RĂU II	RĂU II rea (răi, réle)		1) (în opoziție cu bun) Care are însușiri negative; lipsit de calități bune. Purtare rea. • Viață rea (sau trai ~) viață plină de greutate; trai zbuciu-mat. Vorbe rele bârfeli; calomnii. Veste rea veste care întristează. ~ conducător de căldură (sau de el	/<lat. reus

RĂU III	RĂU III réle	<i>n.</i>	1) Calitate care întruchipează tot ce este negativ. ~l aduce daune. • De ~l cuiva din cauza cuiva. Cu părere de ~ cu regret. A vrea (sau a voi, a dori) (cuiva) ~l a dori (cuiva) să aibă parte de lucruri neplă-cute. De bine, de ~ deși nu este așa cum trebu	/<lat. reus
RĂUFĂCĂTOR	RĂUFĂCĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face rău, care încalcă normele și legile; făcător de rele; infractor.	/rău + făcător
RĂUTATE	RĂUT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Trăsătură de caracter a omului rău; pornirea de a face rău altora. • Cu ~ în mod răuvoitor; cu dușmănie.2) Acțiune prin care se face cuiva un rău; faptă rea. Vorbe pline de ~. • Capul ~ăților persoană care <u>plănuiește și face fapte rele</u> .3) fig. Persoană	/rău + suf. ~tate
RĂUTĂCIOS	RĂUTĂCI//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) și substantival Care este predispus să facă răutăți; plin de răutate.2) și adverbial Care vădește răutate; malițios; caustic. O aluzie ~oasă. [Sil. ră-u-]	/răutate + suf. ~ios
RĂUVOITOR	RĂUVOIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane sau despre manifestările lor) Care vădește rea-voință; care voiește cuiva rău. Privire ~oare.	/rău + voitor
RĂVAȘ	RĂVÁȘ ~e	<i>n.</i>	1) reg. Crestătură de răboj.2) pop. Comunicare scrisă și trimisă cuiva; scrisoare; epistolă.	/<ung. rovás
A RĂVAȘI	A RĂVÁȘ//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) (lucruri) A întoarce în dezordine căutând; a răscoli; a scotoci.2) (părul) A împrăștia în toate părțile.3) fig. A supune unor emoții puternice; a răscoli.	/Orig. nec.
RĂZĂTOARE	RĂZĂT//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	1) Unealtă de uz casnic folosită pentru ras produse alimentare (legume, fructe, brânză etc.); răzuitor. A da prin ~.2) Obiect format din una sau mai multe lame paralele, fixat la intrarea într-o casă, de care se rade noroiul de pe încălță-minte. [G.-D. ră	/a roade + suf. ~ătoare
RĂZĂTURĂ	RĂZĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Urmă lăsată pe un obiect după ce a fost ras.2) Ștersătură făcută cu guma pe hârtie. [G.-D. răzăturii; Var. răsătură]	/a rade + suf. ~ătură
A RĂZBATE r	A RĂZBÁTE răzbát	<i>intrans.</i>	1) A intra (într-un mediu), avansând cu greu; a penetra; a pătrunde; a răzbi.2) fig. A ajunge, învingând obstacole; a răzbi; a izbuti. N-a putut răzbate prin mulțime.3) rar A umbla în lung și în lat; a cutreiera.	/răz- + a bate
RĂZBĂTĂTOR	RĂZBĂTĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care răzbate; care își croiește drum învingând obstacole.	/a răzbate + suf. ~tor
A RĂZBI	A RĂZB//Í ~ésc		1. tranz. (despre sentimente, senzații, stări etc.) A cuprinde pe de-a-ntregul; a pătrunde. L-a răzbit oboseala.2. intrans. 1) A intra (într-un mediu), avansând cu greu; a penetra; a pătrunde; a răzbate.2) fig. A ajunge, învingând obstacole; a răzbate.	/<sl. razbiti
RĂZBITOR	RĂZBIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>rar</i>	Care răzbește; care străbate; care trece prin...	/a răzbi + suf. ~tor
RĂZBOI I	RĂZB//ÓI I ~oáie	<i>n.</i>	1) Conflict armat între două sau mai multe state, grupuri sociale etc. ~ mondial. ~ colonial. • ~ de eliberare națională luptă armată a popoarelor împotriva cotropitorilor străini în vederea cuceririi independentei și apărării suveranității statului. ~ re	/<sl. razboj

RĂZBOI II	RĂZB//ÓI II ~oáie	<i>n.</i>	1) Instalație casnică alcătuită din două suluri, ițe și vătale, folosită la confecționarea țesăturilor. A țese ceva la ~.2) Mașină de țesut, folosită în industrie.3) pop. Covor mare de perete, bogat ornamentat.	/<sb. razboj
A SE RĂZBOI	A SE RĂZBO//Í mă	<i>intrans.</i>	și fig. A purta război; a se lupta; a se bate.	/Din război
RĂZBOINIC I	RĂZBÓINI//C I ~că (~ci, ~ce)	<i>și sub-stantival</i>	1) Care ține de război; propriu războiului.2) Care manifestă plăcerea de a se război; căruia îi place să se bată.	/<sl. razbojniku
RĂZBOINIC II	RĂZBÓINI//C II ~ci	<i>m. înv.</i>	Ostaș care participă la un război; luptător.	/<sl. razbojniku
A RĂZBUBUI	A RĂZBUBUÍ răzbúbuie	<i>intrans.</i>	pop. (despre zgomote și despre locurile unde se propagă) A bubui cu putere; a răsuna foarte puternic; a vui tare; a detuna.	/răz- + a bubui
RĂZBUCUROS	RĂZBUCUR//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		Care este foarte bucuros.	/răz- + bucuros
A RĂZBUNA	A RĂZBUNÁ răzbún	<i>tranz.</i>	(acte de rea-credință) A trata cu răsplata cuvenită; a răsplăti. ~ rușinea îndurată.	/răz- + bun
A SE RĂZBUNA	A SE RĂZBUNÁ mă răzbún	<i>intrans.</i>	1) A-și da satisfacție; a-și face dreptate (pedepsind pe ofensator).2) fig. (despre vreme) A se schimba în bine; a se însenina.	/răz- + bun
RĂZBUNĂTOR	RĂZBUNĂT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>și substantiv</i>	Care caută să se răzbune; care nutrește dorința de răzbunare. Om ~.	/a (se) răzbuna + suf. ~ător
RĂZBUNIC	RĂZBUNÍ//C ~ci	<i>m. pop.</i>	Tatăl bunicului sau al bunicii în raport cu nepoții lui.	/răz- + bunic
RĂZBUNICA	RĂZBUNÍ//CA ~ci	<i>f. pop.</i>	Mama buni-cului sau a bunicii în raport cu nepoții ei.	/răz- + bunică
RĂZEȘ	RĂZÊȘ ~i	<i>m.</i>	(în Moldova medievală) Țăran liber care stăpînea în devălmășie o bucată de pământ din moșia satului, transmis prin moștenire; moșnean.	/<ung. részes
RĂZEȘEASCĂ	RĂZEȘ//EÁSCĂ ~ești	<i>f.</i>	mai ales art. 1) Dans popular executat de perechi în cerc, într-un tempo vioi.2) Melodie după care se execută acest dans.	/razeș + suf. ~ească
RĂZEȘESC	RĂZEȘ//ÊSC ~ească (~ești)	<i>pop.</i>	Care este caracteristic pentru răzeși; de răzeși; moșnenesc. Sat ~.	/răzeș + suf. ~esc
RĂZEȘIE	RĂZEȘÍE ~i	<i>f. pop.</i>	1) Proprietate a unui răzeș.2) Stare de răzeș. [G.-D. răzeșiei]	/răzeș + suf. ~ie
RĂZEȘIME	RĂZEȘÍME	<i>f. pop.</i>	1) Totalitate a răzeșilor.2) Mulțime de răzeși.	/răzeș + suf. ~ime
RĂZEȘIȚĂ	RĂZEȘÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (în Moldova medievală) Țărancă liberă care stăpînea în devălmășie o bucată de pământ din moșia satului, transmis prin moștenire; moșneancă.2) Soție de răzeș.	/răzeș + suf. ~ița
A RĂZGÂIA	A RĂZGÂIÁ răzgâi	<i>intrans.</i>	(mai ales copii) A alinta peste măsură; a răsfăța; a alinta.	/<bulg. razgalja
A SE RĂZGÂNDI	A SE RĂZGÂND//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A-și schimba părerea de mai înainte; a renunța la intențiile precedente.2) A gândi mult asupra unei chestiuni.	/ răz- + a se gândi
RĂZLEȚ	RĂZL//ÊȚ ~eăță (~eți, ~ețe)		1) Care este situat aparte; despărțit de mediul din jur; separat; izolat. Sate ~ețe.2) Care rătăcește din loc în loc; în stare de vagabondaj.3) (despre sunete, vorbe etc.) Care este lipsit de legătură; fără continuitate; izolat; sporadic.4) rar (despre oc	/v. a (se) răzleți
A RĂZLEȚI	A RĂZLEȚ//Í ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se răzlețească.	/răz- + a lăți

A SE RĂZLEȚI	A SE RĂZLEȚI//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) (de-spre ființe) A se separa de grup.2) rar (despre elemente ale unui ansamblu) A se răspândi în direcții diferite; a se împrăștia; a se risipi.	/răz- + a se lăți
RĂZLOG	RĂZLÓ//G ~gi	<i>m.</i>	reg. Despicătură lungă din trunchiul unui copac, folosită pentru garduri.	/<sl. razlogu
RĂZMERIȚĂ	REZMERIT//Ă ~e	<i>f.</i>	rar pop. Răscoală spontană și neorganizată. [G.-D. răzmeriței]	/<bulg., sl. razmirica
A RĂZMUIA	A RĂZMUIĂ răzmói	<i>tranz.</i>	A face să se răzmoaie.	/răz- + a muia
A SE RĂZMUIA	A SE RĂZMUIĂ se răzmoaie	<i>intrans.</i>	pop. (despre pământ, drumuri etc.) A se (în)muia foarte tare.	/răz- + a se muia
A SE RĂZNI	A SE RĂZN//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	pop. (despre ființe) A se separa de grup; a se răzleți.	/Din razna
RĂZOR	RĂZ//ÓR ~oare	<i>n. pop.</i>	1) Fâșie îngustă de pământ nelucrat, care desparte localități sau terenuri de pământ; hotar; hat.2) Fâșie îngustă de pământ mai ridicată, pe care se seamănă legume sau flori; strat; vatră.3) pop. Loc de pe un teren arat, unde se alătură ultimele două braz	/<bulg. razor
RĂZOR II	RĂZ//ÓR II ~oare	<i>n.</i>	1) Arc de trăsură.2) Drug de metal cu care se sparge gheața pentru a pescui.	/<fr. ressort
A SE RĂZORI	A SE RĂZOR//Î mă	<i>intrans.</i>	rar A se afla la hotar cu cineva; a se mărgini; a se megieși.	/Din răzor
A RĂZUI	A RĂZU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	1) (obiecte de lemn, de metal, de piele etc.) A prelucra cu ajutorul răzuitorului.2) (legume, fructe, cașcaval etc.) A da prin răzătoare; a rade.	/a rade + suf. ~ui
RĂZUITOR	RĂZUIT//ÓR ~oare	<i>n.</i>	1) Unealtă folosită în operațiile de curățare sau de netezire (a unor obiecte); racletă. ~ pentru suprafețe lemnoase.2) Unealtă de uz casnic folosită pentru ras produse alimentare (legume, fructe, brânză etc.); răzătoare. [Sil. -zu-i-]	/a răzui + suf. ~itor
RĂZUITURĂ	RĂZUITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) v. A RĂZUI.2) Masă constând din resturi provenite prin răzuire.	/a răzui + suf. ~tură
RĂZUȘ	RĂZÚȘ ~uri	<i>n.</i>	1) v. RĂZUITOR.2) Daltă cu care se scobește în lemn.3) Unealtă folosită la plivit, formată dintr-un mâner cu o lamă de metal la vârf.	/a răzui + suf. ~uș
A RĂZVRĂȚI	A RĂZVRĂȚ//Î mă	<i>tranz.</i>	pop. A face să se răzvrătească; a revolta.	/<sl. razvratiti
A SE RĂZVRĂȚI	A SE RĂZVRĂȚ//Î ~esc	<i>intrans.</i>	pop. A declanșa o răscoală; a se ridica la luptă împotriva nedreptăților sociale și economice; a se răscula; a se revolta.	/ < sl. razvratiti
RĂZVRĂȚITOR	RĂZVRĂȚIT//ÓR ~oare (~óri, ~oare)	<i>și substantiv</i>	rar Care răzvrătește; care cheamă la răzvrătire.	/a (se) răzvrați + suf. ~tor
RĂCĂ	RĂCĂ	<i>f.</i>	rar Schimb de vorbe răstite (între două sau mai multe persoane); sfadă; ceartă; gâlceavă. • A purta cuiva ~ a purta cuiva dușmănie. A căuta (cuiva) ~ a căuta (cuiva) motiv de ceartă.	/v. a răcăi
A RĂCĂI	A RĂCĂÎ răcâi	<i>tranz.</i>	(pământ, paie, gunoi etc.) A răscoli, dând la o parte straturile de deasupra; a scormoni; a scurma. • A-l ~ (pe cineva) la inimă a roade (pe cineva) un gând, o părere de rău, o grijă.	/ Onomat.

A RÂDE	A RÂDE râd	<i>intrans.</i>	1) A-și exprima buna dispoziție prin râs. ~ cu poftă. • ~ în barbă (sau pe sub mustață) a râde abia observat. ~ în pumni a râde pe ascuns. ~ cu hohote (sau cu lacrimi) a râde foarte tare. A-i ~ cuiva inima a simți o mare bucurie. A-i ~ cuiva norocul (sau	/<lat. ridere
A RÂGÂI	A RÂGÂI râgâi	<i>intrans.</i>	depr. A elimina pe gât gazele din stomac, producând un sunet caracteristic.	/Onomat.
RÂIE	RÂIE	<i>f. pop.</i>	1) Boală contagioasă a pielii (la om și la unele animale) cauzată de un parazit, care se manifestă prin apariția unor bubulițe și prin mâncărime puternică; scabie. • A se ține ca râia (de om) se spune despre cineva, de care nu poți scăpa ușor.2) Situație c	/<lat. aranea
RÂIOS	RÂ//IÓS ~ioasă (~iôși, ~ioăse)	<i>și substantiv</i>	Care suferă de râie; cu râie; scabios. • A face pe ~iosul a se ține fudul fără motiv.	/râie + suf. ~os
A RÂMA	A RÂMA râm		1. intrans. (mai ales despre porci) A răscoli pământul cu râtul, pătrunzând în adâncime.2. tranz. fam. (persoane) A încerca să submineze, răscolind trecutul cuiva (pentru a-i găsi lucruri compromițătoare); a scurma. • ~ la inimă a chinui pe cineva un gând	/<lat. rimare
RÂMĂ	RÂM//Ă ~e	<i>f.</i>	Vierme cu corpul lung și subțire, inelat, de culoare roșcată, care trăiește în pământ, hrănindu-se cu resturi vegetale, și care apare la suprafață după ploaie.	/v. a râma
RÂMĂTURĂ	RÂMĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Loc unde a râmât un porc.	/a râma + suf. ~ătură
RÂMLEAN	RÂML//EÁN ~eănă (~éni, ~éne)	<i>înv.</i>	Care aparține Romei; din Roma; roman.	/<sl. rimljaninu
RÂMNIC	RÂMNI//C ~ce	<i>n.</i>	reg. Iaz amenajat pentru creșterea și înmulțirea peștilor; heleșteu.	/bulg. ribnik, ucr. râbnik
RÂNĂ	RÂNĂ	<i>f.</i>	(la om) Fiecare dintre cele două laturi ale corpului. • Într-o (sau pe o) ~ a întins, culcat pe o parte a corpului; b) aplecat într-o parte; strâmb; înclinat.	/<lat. ren, renis
RÂNCĂ	RÂN//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Inel sau lanț cu care se leagă leuca de carâmbul carului.2) Vână de bou.3) pop. Bici împletit din fâșii subțiri de piele; cravașă.	/Orig. nec.
RÂNCED	RÂNCE//D ~dă (~zi, ~de)		(despre gră-simi) Care a căpătat gust și miros neplăcut (din cauza alterării); cu gust și cu miros neplăcut; alterat. Untură ~dă.	/<lat. rancidus, ~a, ~um
RÂNCEZEALĂ	RÂNCEZ//EÁLĂ ~éli	<i>f.</i>	1) Gust sau miros de produse râncede.	/a râncezi + suf. ~eală
A RÂNCEZI	A RÂNCEZ//Í pers. 3 ~ește	<i>intrans.</i>	(despre unele produse alimentare care conțin grăsimi) A deveni rânced; a căpăta gust și miros neplăcut (din cauza alterării).	/Din rânced
A RÂNCHEZA	A RÂNCHEZĂ pers. 3 rânchează	<i>intrans.</i>	(de-spre cai) A scoate sunete stridente, prelungi și răsunătoare, caracteristice speciei; a mihoti; a necheza.	/<lat. rhonchizare

RÂND	RÂND ~uri	<i>n.</i>	1) Grup de obiecte sau de ființe aranjate unele lângă altele în linie; șir. Un ~ de soldați aliniați. • Pe ~ în ordine succesivă. ~ pe ~, ~uri~uri unii după alții. În primul ~ înainte de toate; mai ales. Haină la două ~uri haină bărbătească cu două șirur	/<sl. rendu
RÂNDAȘ	RÂNDĂȘ ~i	<i>m. înv.</i>	Persoană angajată la stăpân, mai ales pentru treburi casnice; slugă; servitor. ~ la moșier.	/a rânduî + suf. ~aș
A RÂNDUI	A RÂNDUI//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	1) (diferite obiec-te) A așeza în rând; a înșira.2) v. A ORÂN-DUI.3) rar A impune printr-o dispoziție.	/rând + suf. ~ui
A SE RÂNDUI	A SE RÂNDUI//Î mă	<i>intrans.</i>	A se substitui pe rând, consecutiv; a se succeda.	/rând + suf. ~ui
RÂNDUIALĂ	RÂNDUI//IALĂ ~ieli	<i>f.</i>	1) v. A RÂNDUI și A SE RÂNDUI. • A face ~ a face ordine.2) Mod de desfășurare a unei acțiuni.3) Deprindere a unei colectivități, legată de un ceremonial și transmisă din generație în generație.4) înv. Operație menită să asigure ceva; măsură.5) înv. Denumi	/a (se) rânduî + suf. ~eală
RÂNDUNEA	RÂNDUN//EĂ ~ele	<i>f.</i>	v. RÂNDUNICĂ. [Art. rânduneaua; G.-D. rândunelei]	/<lat. hirundinella
RÂNDUNEL	RÂNDUNÉ//L ~i	<i>m.</i>	Bărbătușul rându-nicii.	/rândun(ea) + suf. ~el
RÂNDUNICĂ	RÂNDUNÍ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Pasăre migra-toare insectivoră, de talie mică, cu cioc scurt, cu aripi lungi și cu coadă bifurcată, având penajul negru-albastru pe spate și alb pe pânțele. • ~ de mare a) pasăre din ordinul pescărușilor, care trăiește pe malul mării și se hrănește cu (grajduri, ocoale, ogrăzi etc.) A curăța de straturile (de murdă-rie, zăpadă etc.) depuse la suprafață.	/ <lat. hirundinella
A RÂNI	A RÂN//Î ~esc	<i>tranz.</i>	(grajduri, ocoale, ogrăzi etc.) A curăța de straturile (de murdă-rie, zăpadă etc.) depuse la suprafață.	/<bulg. rina
RÂNJET	RÂNJET ~e	<i>n.</i>	1) (la oameni) Zâmbet sarcastic, care descoperă dinții și schimonosește fața.2) (la unele animale) Arătare a dinților, însoțită de obicei de sunete caracteristice, vădind o amenințare.	/a rânji + suf. ~et
A RÂNJI	A RÂNJ//Î ~esc		1. intrans. 1) (despre unele animale) A-și strâmba gura arătându-și dinții și mârâind amenințător.2) (despre oameni) A-și schimonosi fața într-un râs nefiresc.2. tranz. : A-și ~ dinții a-și arăta dinții prin-tr-o grimasă.	/<bulg. rânža
RÂNJITOR	RÂNJIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care rânjește.2) Care batjocorește.	/a rânji + suf. ~tor
RÂNTAȘ	RÂNTĂȘ ~uri	<i>n.</i>	Condiment preparat din făină prăjită (cu ceapă) în grasime, folosit la pregătirea sosurilor sau ca adaos la unele mâncăruri.	/<ung. rântás
RÂNZĂ	RÂNZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Stomac de pasăre; pi-potă.2) fam. Stomac de om.	/ cf. alb. rrëndës
RÂNZOS	RÂNZ//ÓS ~oásă (~óși, ~oăse)		Care este iute la mânie; arțăgos; avan.	/rânză + suf. ~os
RÂPĂ	RÂP//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Surpătură de pământ, lungă și adâncă, apărută în urma acțiunii torenților de apă. • A da de ~ (ceva) a face să nu se aleagă nimic (din ceva); a face să eșueze (ceva). Bun de dat la ~ a) bun de aruncat; b) nemernic. A se duce (sau a merge) de ~ a se sol	/<lat. ripa
RÂPOS	RÂP//ÓS ~oásă (~óși, ~oăse)		(despre terenuri) Care are (multe) râpi; cu (multe) râpi.	/râpă + suf. ~os

RÂS I	RÂS I ~uri	<i>n.</i>	1) v. A RÂDE. ~ de copil. • ~ cu plâns răs forțat. A-l umfla pe cineva ~ul se spune despre cineva care abia își stăpânește râsul. A-l apuca pe cineva ~ul a începe să râdă. A pufni în (sau de) ~ a izbucni într-un răs brusc, spontan. A se strica (sau a se p	/<lat. risus
RÂS II	RÂS II râși	<i>m.</i>	Mamifer carnivora, de talie medie, având blană galbenă-roșcată cu pete cafenii, cu coadă scurtă și cu câte un smoc de păr în vârful urechilor; linx.	/<sl. rysi
RÂȘCOV	RÂȘCOV ~i	<i>m.</i>	Ciupercă comestibilă cu piciorul galben-roșcat și cu pălăria portocalie-cărămizie, care crește prin pădurile de fag și de brad.	/cf. ucr. ryžok, ryžka
A RÂȘNI	A RÂȘN//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (boabe de cereale) A măcina cu râșniță; a da la râșniță. ~ grâu.2) fig. rar A preface în bucăți; a zdrobi.	/Din râșniță
RÂȘNIȚĂ	RÂȘNIȚĂ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Instalație primitivă de măcinat cereale compusă din două pietre suprapuse dintre care cea de deasupra se învârtă cu ajutorul unui mâner. • A ajunge de la moară la ~ a sărăci; a scăpa. A-i umbla gura ca o ~ a vorbi repede și mult.2) Mașină mică de	/<bulg. răšnica
RÂT	RÂT ~uri	<i>n.</i>	Bot de porc; surlă.	/<sl. rutu
RÂU	RÂU ~ri	<i>n.</i>	1) Apă curgătoare mare care se varsă într-un fluviu sau într-o mare. Răutul este un ~ mic.2) fig. Lichid care curge din abundență.3) fig. Coloană de oameni care merg într-o direcție.4) la pl. fig. Broderie decorativă în linii serpuitoare pe altă și pe p	/<lat. rivus
A RÂURA	A RÂUR//Ă pers. 3 ~căză	<i>intrans. rar</i>	1) A curge fără încetare și din abundență, ca un râu.2) fig. A se asemana cu valurile unui râu.	/Din râu
RÂVNĂ	RÂVN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) v. A RÂVNI.2) Străduință deosebită; zel.	/v. a râvni
A RÂVNI	A RÂVN//Î ~esc		1. tranz. A dori ceva cu ardoare; a jindui; a pofti.2. intrans. A dori acapararea unor bunuri străine; a jindui.	/<sl. rivinovati
RÂVNITOR	RÂVNIT//ÔR ~oăre (~ôri, ~oăre)		Care răvnește; care este plin de râvnă; zelos.	/a râvni + suf. ~tor
RÂZATOR	RÂZAT//ÔR ~oăre (~ôri, ~oăre)		1) Care râde; care manifestă veselie. Ochi ~ori.2) fig. Care ia în răs pe cineva; care face haz pe seama cuiva; zeflemitor.	/a râde + suf. ~ător
RE	RE	<i>m. invar.</i>	1) Notă muzicală reprezentând treapta a doua din gama majoră tip.2) Sunet corespunzător acestei note.	/<fr. ré, it. re
A REABILITA	A REABILIT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se reabiliteze.2) jur. A repune în drepturile de care a fost lipsit. [Sil. re-a-]	/<fr. réhabiliter
A SE REABILITA	A SE REABILIT//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A-și recăpăta prestigiul știrbit, buna reputație. [Sil. re-a-]	/<fr. réhabiliter
REACTANT	REACTĂN//T ~ți	<i>m.</i>	Substanță care participă la o reacție chimică. [Sil. re-ac-]	/< engl. reactant
REACTANȚĂ	REACTĂNȚĂ//Ă ~e	<i>f.</i>	fiz. 1) Rezistență pe care o opun curentului alternativ circuitele ce conțin bobine sau condensatoare.2) Element (bobină, condensator) care creează o ase-menea rezistență într-un circuit electric. [Sil. re-ac-]	/<engl. reactance

REACTIV I	REACTÍV I ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de reactanță; propriu reactanței.2) Care reali- zează o reacție; în stare să provoace o reacție. Forță ~ă.3) Care apare sub acțiunea forței de reacție; provocat de forța de reacție.4) Care utilizează o asemenea forță. Avion ~.	/<fr. réactif
REACTIV II	REACTÍV II ~e	<i>m.</i>	Substanță care are proprietatea de a produce o reacție chimică.	/<fr. réactif
A REACTIVA	A REACTIV//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) rar A activa din nou.2) (soluții, elemente etc.) A face să devină din nou activ.	/<fr. réactiver
A SE REACTIVA	A SE REACTIV//Ă mă	<i>intransz.</i>	A se încadra din nou în rândurile armatei active.	/<fr. réactiver
REACTIVANT	REACTIVÁN//T ~tă (~ti, ~te)		Care reac-tivează. Factor ~.	/a reactiva + suf. ~ant
REACTIVITATE	REACTIVITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter reactiv.2) Ca-pacitate a elementelor chimice de a participa la o reacție.3) med. Proprietate a unui orga-nism de a reacționa la un stimul sau la excitanții mediului. ~ negativă.4) Mărime care caracterizează functionarea unui reactor nuclear.	/<fr. réactivité
REACTOPROPULSOR	REACTOPROPULS//ÓR ~oáre	<i>n. tehn.</i>	Propulsor care folosește pentru propulsie gazele evacuate din camera de combustie.	/reactor + propulsor
REACTOR	REACT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	1) tehn. Motor propulsor, instalat pe un vehicul (mai ales pe un avion), care folosește forța de reacție a gazelor de ardere.2) Aparat sau instalație în care se produce o reacție chimică sau un proces biologic. • ~ nuclear instalație pentru pro-ducerea di	/<fr. réacteur
A REACTUALIZA	A REACTUALIZ//Ă	<i>tranz.</i>	A actua-liza din nou; a readuce în actualitate.	/re- + a actualiza
REAȚIE	REÁCTI//E ~i	<i>f.</i>	1) Acțiune provocată de o altă acțiune.2) Interacțiuni dintre două sau mai multe substanțe, care sunt antrenate în transformări chimice. ~ în lanț. ~ nucleară.3) Răspuns al unui sistem excitabil la un stimulent.4) fiz. Forță care se opune unei acțiuni, fi	/<fr. réaction, germ. Reaktion
A REACȚIONA	A REACȚION//Ă ~éz	<i>intransz.</i>	1) A mani-festa o schimbare (ca răspuns la o acțiune sau la o excitare exterioară).2) (despre persoane) A-și expune categoric punctul de vedere; a lua atitudine (față de o situație sau de o împrejurare); a replica; a riposta. ~ violent.	/Din reacție
REAȚIONAL	REAȚIONAL ~ă (~i, ~e)	<i>rar</i>	Care ține de o reacție; propriu unei reacții.	/<fr. réactionnel
REAȚIONAR I	REAȚIONÁR I ~ă (~i, ~e)		Care ține de reacțiuni; propriu reacțiunii. Politică ~ă.	/<fr. réactionnaire
REAȚIONAR II	REAȚIONÁR II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Adept al reacțiunii.	/<fr. réactionnaire
REAȚIONARISM	REAȚIONARÍSM	<i>n.</i>	1) Politică reacțio-nară.2) Caracter reacționar. [Sil. re-ac-ți-o-]	/reacționar + suf. ~ism
A READUCE	A READÚCE readúc	<i>tranz.</i>	A aduce din nou la locul sau la starea inițială.	/re- + a aduce
A REAFIRMA	A REAFIRMÁ	<i>tranz.</i>	A afirma din nou.	/re- + a afirma
REAL I	REAL I ~ă (~i, ~e)		1) și substantival Care există în realitate; material; concret; percep-tabil; sesizabil. Lume ~ă.2) Care corespunde lumii înconjurătoare; în conformitate cu lumea înconjurătoare. Imagine ~ă.3) Care poate fi realizat; în stare să fie transpus în viață; rea	/<lat. realis, germ. real, fr. réel

REAL II	REAL II ~i	<i>m.</i>	Monedă spaniolă de argint, egală cu 25 de centime.	/<fr. réal, sp. real
A REALEGE	A REALÉGE realég	<i>tranz.</i>	A alege din nou.	/re- + a alege
REALGAR	REALGÁR	<i>n.</i>	Sulfură naturală de arsen, utilizată în industria sticlei, la vopsirea unor materiale. [Sil. re-al-]	/<fr. réalgar
REALISM	REALÍSM	<i>n.</i>	1) filoz. Concepție filozofică care susține că lumea externă este o realitate independentă de subiectul cunoscător.2) (în artă și în literatură) Metodă artistică de creație care are drept principiu esențial reflectarea realității.3) Înțelegere clară a con	/<fr. réalisme, germ. Realismus
REALIST I	REALÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de realism; propriu realismului. Scriitor ~. [Sil. re-a-]	/<fr. réaliste
REALIST II	REALÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al realismului. [Sil. re-a-]	/<fr. réaliste
REALITATE	REALIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Existență obiectivă; stare reală.2) Lucru concret, care există în mod real.3) Caracter real.4) Lume încon-jurătoare, existentă în afara conștiinței umane și independent de ea. [G.-D. realității; Sil. re-a-]	/<fr. réalité, lat. realitas, ~atis, germ. Realität
A REALIZA	A REALIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (planuri, idei, obligații etc.) A face să devină real; a duce la îndeplinire; a transforma în fapt; a înfăptui; a executa.2) (lucrări, opere etc.) A produce în urma unui efort susținut; a crea; a plăsmui. [Sil. re-a-]	/<fr. réaliser
A SE REALIZA	A SE REALIZ//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	(în special despre artiști) A-și pune în valoare capacitatea, aptitudinile; a se împlini. [Sil. re-a-]	/<fr. réaliser
REALIZABIL	REALIZÁBIL ~ă (~i,		Care poate fi realizat; care se pretează la realizare; real. [Sil. re-a-]	/<fr. réalisable
REALIZARE	REALIZ//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A REALIZA.2) Rezultat al unei munci; lucru realizat. [G.-D. realizării; Sil. re-a-]	/v. a realiza
REALIZATOR	REALIZAT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care realizează (un plan, un proiect etc.); înfăptuitor. [Sil. re-a-]	/<fr. réalisateur
REALMENTE	REALMÉnte	<i>adv.</i>	În mod real; în concor-danță cu realitatea; în realitate; de fapt. Era ~ mulțumit. [Sil. re-a-]	/real + suf. ~mente
A REAMINTI	A REAMINT//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	A aminti din nou; a rechema în minte; a rememora. [Sil. re-a-]	/re- + aminti
A REANGAJA	A REANGAJ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A angaja din nou; a reprimi. [Sil. re-a-]	/<fr. réengager
A SE REANGAJA	A SE REANGAJ//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	A se angaja în rândurile armatei active după terminarea serviciului militar obligatoriu. [Sil. re-a-]	/<fr. réengager
A REANIMA	A REANIM//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (organisme în stare de moarte aparentă) A readuce la viață; a învia.2) fig. A anima din nou; a reînvia. [Sil. re-a-; Și reanim]	/re- + a anima
REANIMARE	REANIM//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. REANIMA.2) med. Procedeu de restabilire a funcțiilor vitale ale organismului (respirația și circu- lația), când acestea au încetat.3) Secție într-un spital sau într-o clinică în care se aplică acest procedeu. [Sil. re-a-]	/v. a reanima
REANIMATOR	REANIMATÓR ~i	<i>m.</i>	Medic specializat în reanimare. [Sil. re-a-]	/<fr. réanimateur
A REAȘEZA	A REAȘEZÁ reășéz	<i>tranz.</i>	1) A așeza din nou.2) A pune pe baze noi. [Sil. re-a-]	/re- + așeza

REAVĂN	REÁVĂN reávănă(réveni, révene)		1) (despre sol, substanțe, materii etc.) Care conține o cantitate abia simțită de umezeală; umed; jilav. Pământ ~.2) (despre vânt, aer etc.) Care răcoarește; cu adiere rece; răcoritor; răcoros.	/<bulg. raven
REAZEM	REÁZEM ~e	<i>n.</i>	1) Obiect care asigură sprijinirea unui corp. • Punct de ~ loc de contact dintre două corpuri solide unde se exercită forțe de acțiune și reacțiune.2) fig. Susținere materială sau morală; ajutor; spri-jin. ~ la bătrânețe.3) tehn. Legătură între două elemente	/v. a (se) rezema
REBARBATIV	REBARBATÍV ~ă (~i,	<i>livr.</i>	Care are un aspect respingător, urât.	/<fr. rébarbatif
REBEC	REBÉC ~uri	<i>n.</i>	(în epoca medievală) Instrument muzical cu trei coarde, folosit de menestreli.	/<fr. rebec
A REBEGI	A REBEG//Í ~esc		1. tranz. A face să se rebegească.2. intranz. A îngheța, înțepenind de frig.	/<ung. rebegni
A SE REBEGI	A SE REBEG//Í mă	<i>intranz.</i>	A pierde vigoarea fizică și/sau intelectuală; a se ra-moli.	/<ung. rebegni
REBEL	REBÉL ~ă (~i, ~e)		1) și substantival (despre persoane) Care participă sau instigă la o rebeliune; răzvrătit; revoltat.2) Care manifestă nesupunere; în stare de revoltă.3) (despre boli) Care se vindecă greu. Are o tuse ~ă.	/<fr. rebelle, lat. rebellis, germ. Rebelle
REBELIUNE	REBELIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Acțiune violentă îm-potriva unei nedreptăți; răzvrătire; revoltă; răscoală. [Sil. -li-u-]	/<fr. rébellion, germ. Rebellion
REBRUSMENT	REBRUSMÉNT ~e	<i>n.</i>	Schimbare a direc-ției mișcării unui tren (prin mutarea locomoti-vei la celălalt capăt).	/<fr. rebroussement
REBUS	RÉBUS ~uri	<i>n.</i>	1) Joc în care un cuvânt sau o frază sunt reprezentate printr-un an-samblu de desene, semne sau litere care urmează să fie descifrate.2) fig. Scriere sau lucru greu de descifrat; șaradă; enigmă.	/<fr. rébus, germ. Rebus
REBUT	REBÚT ~uri	<i>n.</i>	Produs care nu corespunde cerințelor prevăzute de standard și nu poate fi utilizat în conformitate cu destinația lui.	/<fr. rebut
A REBUTA	A REBUT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(produse) A trece la rebuturi; a considera ca necorespunzător cerințelor stabilite.	/<fr. rebuter
REC	REC ~uri	<i>n.</i>	Bară fixă pe care se fac exerciții de gimnastică.	/<germ. Reck
RECALCITRANT	RECALCITRÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care se opune cu îndărătnicie; care nu se lasă con-vins; încăpățânat; îndărătnic; refractar.	/<fr. récalcitrant
RECALCITRANȚĂ	RECALCITRÁNȚ//Ă	<i>f.</i>	Caracter recalcitrant; indisciplină; încăpățânare.	/<fr. récalcitrance
A RECALCULA	A RECALCUL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A calcula din nou. ~ prețurile.	/re- + a calcula
A RECALIFICA	A RECALIFICÁ	<i>tranz.</i>	A califica din nou; a supune unei noi calificări.	/re- + a califica
A SE RECALIFICA	A SE RECALIFICÁ mă recalific	<i>intranz.</i>	A se califica din nou; a se pregăti în vederea unei noi calificări profesionale.	/re- + a se califica
A RECAPITULA	A RECAPITUL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(cele spuse, studiate sau întâmplăte) A reveni examinând și punând accentul pe momentele esențiale (pentru a ține mai bine minte); a rezuma.	/<fr. récapituler, lat. recapitulare
RECAPITULATIV	RECAPITULATÍV ~ă (~i, ~e)		(despre o lecție, un capitol etc.) Care servește pentru a recapitula; care reprezintă o recapitulare; rezumativ. Tabel ~.	/<fr. récapitulatif
A RECĂPĂTA	A RECĂPĂTÁ	<i>tranz.</i>	A căpăta din nou; a redobândi; a recâștiga; a recupera.	/re- + a căpăta

A SE RECĂSĂTORI	A SE RECĂSĂTOR//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	A se căsători din nou.	/re- + a se căsători
A RECĂȘTIGA	A RECĂȘTIGĂ	<i>trans.</i>	A câștiga din nou; a redobândi; a recupera; a recăpăta.	/re- + a căpăta
RECE I	RÉCE I	<i>n.</i>	Temperatură scăzută a mediului înconjurător; răceală. Nituire la ~. • A-i trece cuiva ~ prin inimă (sau prin spate) a se speria tare; a se înfiora.	/ <i><lat. recens</i>
RECE II	RÉCE II	<i>adv.</i>	1) Fără nici un interes; cu răceală. • A lăsa pe cineva ~ a nu produce nici o impresie asupra cuiva; a lăsa indiferent pe cineva.2) În mod obiectiv; dezinteresat. A judeca la ~.	/ <i><lat. recens</i>
RECE III	RÉC//E III ~i	<i>adj.</i>	(în opoziție cu cald) 1) Care are o temperatură scăzută; care creează senzație de frig; lipsit de căldură. Vânt ~. • ~ ca de gheață foarte rece. Climă ~ climă caracteristică regiunilor polare. Cu sânge ~ liniștit; calm.2) Care este mai puțin cald decât ar	/ <i><lat. recens</i>
A RECELA	A RECEL//Ă ~éz	<i>trans.</i>	1) (obiecte furate de altcineva) A păstra și a ascunde.2) (persoa-ne) A sustrage de la cercetările justiției.	/ <i><fr. receler</i>
RECENSĂMÂNT	RECENSĂM//ÂNT ~înte	<i>n.</i>	Acțiune statistică oficială de înregistrare exhaustivă a datelor supuse observării (populația, ani-malele, vehiculele etc.) dintr-o țară sau dintr-o regiune. [Pl. și recensământuri]	/ <i><fr. recensement</i>
RECENT	RECÊN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și adverbial</i>	Care există de puțin timp; petrecut sau apărut de curând; proaspăt; nou. Evenimente ~te.	/ <i><fr. récent, lat. recens, ~ntis</i>
A RECENZA I	A RECENZ//Ă I ~éz	<i>trans.</i>	(lucrări lite-rare, științifice, cinematografice etc.) A aprecia printr-o recenzie; a prezenta critic.	/Din recenzie
A RECENZA II	A RECENZ//Ă II ~éz	<i>trans.</i>	A supune unui recensământ.	/ <i><fr. recenser</i>
RECENZENT	RECENZÊN//T ~ți	<i>m.</i>	Autor al unei recen-zii.	/ <i><germ. Rezensent</i>
RECENZIE	RECÊNZI//E ~i	<i>f.</i>	Scurtă analiză cu comen-tarii și cu aprecieri critice a unei lucrări științifice sau opere de artă. [G.-D. recenziei; Sil. -zi-e]	/ <i><germ. Rezension</i>
RECENZOR	RECENZ//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care înfăptuiește un recensă-mânt.	/ <i><fr. recenseur</i>
A RECEPTA	A RECEPT//Ă ~éz	<i>trans.</i>	1) (unde sonore, radiații etc.) A prinde cu ajutorul unui recep-tor; a recepționa.2) fig. A sesiza, a observa în mod neașteptat; a surprinde.	/cf. receptor, receptiv, recepție
RECEPTACUL	RECEPTÁCUL ~e	<i>n. bot.</i>	Partea de sus, dilatată a peduncului de care se prind organele unei flori.	/ <i><fr. réceptacle, lat. receptaculum</i>
RECEPTIV	RECEPTÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care recep-tează; cu proprietatea de a recepta.2) (de-spre persoane) Care receptează ușor impul-surile din afară (informații, observații etc.).3) Capabil de a asimila, de a învăța ușor.4) Care contractează ușor o boală infec-țioasă; predispus la anumit	/ <i><fr. réceptif</i>
RECEPTIVITATE	RECEPTIVITÁT//E	<i>f.</i>	Caracter receptiv. ~ea spiritului.	/ <i><fr. réceptivité, germ. Rezeptivität</i>
RECEPTOR I	RECEPT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care receptează; cu proprietatea de a recepta (o acțiune mecanică, un curent, un mesaj, un semnal etc.).	/ <i><fr. récepteur, germ. Rezeptor</i>

RECEPTOR II	RECEPT//ÓR II ~oáre	<i>n.</i>	1) Aparat sau instalație care receptează o energie brută transformând-o în energie utilizabilă.2) Apa-rat destinat receptării undelor electromagne-tice.3): ~ telefonic dispozitiv care transformă curentul alternativ receptat în unde sonore, reproducând sun	/<fr. récepteur, germ. Rezeptor
RECEPTOR III	RECEPTÓR III ~i	<i>m.</i>	fiziol. Formație terminală a nervilor care transmite excitațiile sistemului nervos central.	/<fr. récepteur, germ. Rezeptor
RECEPȚIE	RECÉPȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Luare în primire a unor materiale pe baza verificării lor canti-tative și calitative. Când e termenul de ~?2) Serviciu dintr-un hotel care se ocupă de evidența și cazarea oaspeților.3) Reuniune cu caracter festiv, organizată cu un anumit prilej.4) tehn	/<fr. réception, germ. Rezeption
A RECEPȚIONA	A RECEPȚION//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (obiecte, lucrări finisate etc.) A lua în primire, contro-lând calitatea. ~ o marfă.2) (unde sonore, radiații etc.) A prinde cu ajutorul unui recep-tor; a recepta. [Sil. -ti-o-]	/<fr. réceptionner
RECEPȚIONER	RECEPȚIONÉR ~i	<i>m.</i>	Persoană împuternicită să recepționeze ceva (materiale, poștă etc.).	/<fr. réceptionnaire
RECESIUNE	RECESIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Scădere a produc-ției, caracteristică perioadelor de criză economică.2) Stagnare temporară a unei între-prinderi.3) Proces de retragere. • În ~ pe cale de dispariție. [Sil. -si-u-]	/<fr. récession
RECESIV	RECESÍV ~ă (~i, ~e)	<i>rar</i>	Care este în recesiune; care dă înapoi.	/<fr. récessif
A RECHEMA	A RECHEMÁ rechém	<i>tranz.</i>	1) A chema din nou. ~ în armată.2) A chema înapoi. ~ un ambasador.3) fig. (evenimente, fapte sau imagini din trecut) A readuce în amintire, a evoca; a reaminti.	/re- + a chema
RECHIE	RÉCHI//E ~i	<i>f.</i>	Plantă erbacee meliferă, cu tulpina ramificată și cu frunze alterne, cu flori galbene-verzui și cu fructul o capsulă, care crește în locuri relativ uscate. [G.-D. rechiei]	/Orig. nec.
RECHIN	RECHÍN ~i	<i>m.</i>	1) Pește marin răpitor, cu corpul acoperit de solzi mărunți și aspri și cu gura situată pe partea inferioară a capului.2) fig. Om lacom, hrăpăreț, lipsit de scrupule.	/<fr. requin
RECHIZITE	RECHIZÍTE	<i>f.</i>	pl. Totalitate a obiectelor și a materialelor de scris; ansamblu de accesorii necesare pentru scris. ~ școlare.	/<germ. Requisit
RECHIZITORIU	RECHIZITÓRI//U ~i	<i>n.</i>	1) Cuvântare de acuzare a procurorului la un proces judiciar.2) Act procesual prin care procurorul trimite în judecată un inculpat.3) Acuzație gravă și violentă.	/<fr. réquisitoire
RECHIZIȚIE	RECHIZÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	Măsură excepțională, aplicată, mai ales, în timp de război, prin care statul obligă cetățenii să cedeze temporar diferite bunuri materiale (mijloace de transport, furaj, animale, localuri etc.) în folosul armatei. [G.-D. rechizitiei]	/<fr. réquisition, germ. Requisition
A RECHIZIȚIONA	A RECHIZIȚION//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(bunuri materiale) A folosi prin rechiziție; a supune unei rechiziții. [Sil. -ti-o-]	/<fr. réquisitionner
A RECICLA	A RECICL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(anumite deșeuri) A prelucra în vederea folosirii lor din nou.	/<fr. recycler

A RECIDIVA	A RECIDIV//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	1) jur. (despre persoane) A se afla în stare de recidivă.2) (de-spre o boală) A apărea din nou după un tratament.	/<fr. récidiver
RECIDIVĂ	RECIDÍV//Ă ~e	<i>f.</i>	1) jur. Infrațiune comisă de o persoană condamnată anterior.2) med. Reaparitie a unei boli după vindecare.	/<fr. récidence, germ. Rezidiv(e)
RECIDIVIST I	RECIDIVÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de recidivă; propriu recidivei.	/<fr. récidiviste
RECIDIVIST II	RECIDIVÍ//ST II ~ști	<i>m.</i>	Persoană care săvârșește o recidivă.	/<fr. récidiviste
RECIF	RECÍF ~e	<i>n.</i>	geol. Stâncă calcaroasă formată din rămășițele organismelor acvatice în mările calde și puțin adânci. ~ coralier.	/<fr. récif
RECIPIENT	RECIPIÉNT ~e	<i>n.</i>	Vas care servește la păs-trarea sau la transportarea diferitelor substan-te sau fluide. [Sil. -pi-ent]	/<fr. récipient, lat. recipiens, ~tis
RECIPIȘĂ	RECIPIŚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Dovada care atestă recepționarea sau restituirea a ceva (bani, bunuri materiale etc.); chitanță. [G.-D. reci-pisei]	/<fr. récepissé, germ. Rezepisse
RECIPROC	RECIPRÓ//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și adverbial</i>	1) (despre acțiuni, fenomene etc.) Care se realizează concomitent; care se influențează unul pe altul; mutual.2) (despre convenții, acorduri etc.) Care obligă în egală măsură părțile contractante.	/<fr. réciproque, lat. reciprocus
RECIPROCITATE	RECIPROCIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter reciproc. ~ în relații.2) fiz. Proprietate a razelor luminoase de a nu se modifica la inversarea sensului de propagare a acestora.	/<fr. réciprocité
RECIRCULAȚIE	RECIRCULÁȚIE	<i>f.</i>	Reintroducere, de obi-cei parțială, a unor materiale, a unor sub-stanțe etc. în ciclul de fabricație.	/re- + circulație
A RECITA	A RECITÁ recít	<i>tranz.</i>	(texte) A spune pe de rost, expresiv și cu intonația cerută; a declama. ~ o poezie.	/<fr. réciter
RECITAL	RECITÁL ~uri	<i>n.</i>	Program artistic susținut de un singur interpret. ~ de canto.	/<fr. récital
RECITANT	RECITÁN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre voci sau instrumente). Care execută singur partea principală a unei bucati muzicale.	/<fr. récitant
RECITATIV	RECITATÍV ~e	<i>n.</i>	Melodie sau fragment dintr-o bucată muzicală interpretată în formă de declamație, care comentează acțiunea dintr-o operă și face legătura dintre arii.	/<fr. récitatif, germ. Rezitativ
RECITATOR	RECITAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care recită ceva.	/<fr. réciteur
A RECITI	A RECIT//Í ~esc	<i>tranz.</i>	A citi din nou.	/re- + a citi
A RECLAMA	A RECLAMÁ reclám	<i>tranz.</i>	1) A pretinde ceva, pe baza prevederilor legii; a cere; a revendica.2) A învinui printr-o reclamație.3) (despre acțiuni) A face să fie necesar; a necesita; a merita; a cere; a comporta; a pre-tinde.	/<fr. réclamer, lat. reclamare
RECLAMAGIU I	RECLAMAGÍ//U I ~i	<i>m.</i>	fam. Persoană care face reclamații (fără a avea motive sufi-ciente).	/a reclama + suf. ~giu
RECLAMAGIU II	RECLAMAGÍ//U II ~i	<i>m.</i>	fam. Persoană care își face reclamă.	/reclamă + suf. ~agiu
RECLAMANT	RECLAMÁN//T ~ți	<i>m.</i>	1) Persoană care reclamă.2) Persoană care înaintează recla-mație unei instanțe judecătorești.	/<fr. réclamant

RECLAMAȚIE	RECLAMĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	Petiție adresată unui organ administrativ, în care se exprimă o nemulțumire; jalbă; plângere. A depune o ~. [G.-D. reclamației; Sil. -ți-e]	/<fr. récla-mation
RECLAMĂ	RECLĂM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Publicitate realizată pe diverse căi (anunțuri, în publicații, la radio, televiziune etc.) în scopul de a suscita interesul publicului față de ceva.2) Mijloc (articol dintr-o publicație, afiș, prospect, placardă, panou etc.) cu ajutorul căruia se face	/<fr. réclame, germ. Reklame
RECLUZIUNE	RECLUZIÚN//E ~i	<i>f. livr.</i>	Pedeapsă cu închisoarea. [Sil. -zi-u-]	/<fr. réclusion
A RECOACE	A RECOÁCE recóc	<i>tranz.</i>	(piese sau materiale metalice) A supune unui tratament de recoacere.	/re- + a coace
RECOACERE	RECOÁCER//E ~i	<i>f.</i>	metal. Tratament termic, care constă în încălzirea și menținerea unui material metalic la o anumită tempera-tură, urmată de o răcire lentă, în scopul îmbunătățirii calităților lui.	/v. a recoace
RECOGNITIV	RECOGNITÍV ~ă (~i,	<i>jur.</i>	(despre acte) Prin care se recunoaște un angajament.	/<fr. récongnitif
A RECOLTA	A RECOLT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (cereale, le-gume, fructe etc.) A strânge de pe terenurile cultivate.2) (spută, suc gastric, urină etc.) A lua în cantități mici (pentru a face analize de laborator).	/<fr. récolter
RECOLTĂ	RECÓLT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Cantitate de cereale sau de alte produse (fructe, legume etc.) adu-nate într-o anumită perioadă; roadă strânsă. A strânge ~a câmpului.2) rar Operația de a recolta. Perioada ~ei.3) fig. Rezultat (bun) al unei activități sau stări de lucru. [G.-D. recolt	/<fr. récolte
A RECOMANDA	A RECOMANDÁ recománd	<i>tranz.</i>	1) A formula ca sfat (sau ca dispoziție); a propune.2) (proiecte, rapoarte, candidaturi etc.) A prezenta spre examinare și aprobare; a îna-inta; a propune.3) (persoane) A prezenta pentru a obține bunăvoința și protecția (cui-va).4) (persoane) A face să fi	/<fr. recommander
A SE RECOMANDA	A SE RECOMANDÁ mă recománd	<i>intrans.</i>	A se prezenta (cuiva); a-și spune nume-le; a face cunoștință.	/<fr. recommander
RECOMANDABIL	RECOMANDÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi recomandat.	/<fr. recommandable, lat. recommendabilis
RECOMANDAT	RECOMANDÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A RECOMANDA.3) și substantival (despre scrisori, colete etc.) Pentru care poșta, în schimbul unei plăți suplimentare, garantează predarea sub semnătura destinatarului.	/v. a recomanda
RECOMANDAȚIE	RECOMANDÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Indicație care se propune a fi urmată. ~ile medicului.2) Aprecie-re favorabilă dată unei persoane sau unei realizări recomandate pentru ceva. • Scrisoare de ~ scrisoare prin care se reco-mandă cineva spre a fi bine primit. [G.-D. recomandației]	/<fr. recommandation
A RECOMENTA	A RECOMENT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A comenta încă o dată, aducând argumente noi.	/re- + a comenta
A RECOMPENSA	A RECOMPENS//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(persoa-ne sau acțiunile lor) A răsplăti printr-o recom-pensă. ~ munca cuiva.	/<fr. récompenser

RECOMPENSĂ	RECOMPĚNS//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Favoare care compensează.2) Bun material sau spiritual acordat pentru a compensa un serviciu, un merit particular sau o acțiune realizată; răs-plată. A primi o ~ bună.3) Sumă de bani acordată unui inventator (care compensează invenția acestuia). [G.-D.	/<fr. récompense
RECOMPRIMARE	RECOMPRIM//ĂRE ~ări	<i>f. tehn.</i>	Introducere a unor stațiuni intermediare de compri-mare pe traseul unei conducte de gaz, pentru a compensa pierderea energiei și a asigura curgerea acestuia până la locul de destinație.	/re- + comprimare
A RECOMPUNE	A RECOMPÚNE recompún	<i>tranz.</i>	A compune din nou; a aduce la starea sau la forma de altă dată; a reface; a reconstitui.	/re- + a compune
A RECONCILIA	A RECONCILI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se reconcilieze.	/<fr. réconcilier
A SE RECONCILIA	A SE RECONCILI//Ă se ~áză	<i>intransz.</i>	A se concilia din nou.	/<fr. réconcilier
A RECONDIȚIONA	A RECONDIȚION//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(mașini, aparate, utilaje etc.) A supune unei recon-diționări; a face să funcționeze normal. [Sil. -ți-o-]	/re- + a condiționa
RECONDIȚIONARE	RECONDIȚION//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	Restabilire a unui sistem tehnic deteriorat sau uzat pentru ca acesta să poată fi utilizat din nou. [Sil. -ți-o-]	/v. a recondiționa
RECONDUCTIE	RECONDÚCȚI//E ~i	<i>f.</i>	jur. Reînnoire a unui contract (de închiriere sau de arenda). [G.-D. reconducției]	/<fr. reconduction
A RECONFIRMA	A RECONFIRMÁ reconfirm	<i>tranz.</i>	A confirma din nou.	/re- + a confirma
RECONFORT	RECONFÓRT	<i>n.</i>	rar Restabilire a forțelor fizice.	/<fr. réconfort
A RECONFORTA	A RECONFORT//Ă	<i>tranz.</i>	A face să se reconforteze; a întrema. Ceaiul ~ează.	/<fr. réconforter
A SE RECONFORTA	A SE RECONFORT//Ă mă	<i>intransz.</i>	A căpăta forțe noi (după o boală sau după o stare de oboseală, de depresiune etc.).	/<fr. réconforter
RECONFORTANT	RECONFORTÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv al</i>	(despre substanțe, medicamente, factori etc.) Care reconfortează; cu proprietatea de a întări organismul; întăritor; forti-fiant; tonic; tonifiant.	/<fr. réconfortant
A RECONSIDERA	A RECONSIDERÁ reconsíder	<i>tranz.</i>	(opere autori, evenimente etc., care au fost deja apreciate) A interpreta dintr-un nou punct de vedere; a revalorifica. ~ moștenirea literară.	/<fr. reconsidérer
RECONSTITUANT	RECONSTITUÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv al</i>	(despre substanțe, medicamente, factori etc.) Care reconstituie forțele orga-nismului; cu proprietatea de a reda energie corpului; remontat. [Sil. -tu-ant]	/<fr. reconstituant
A RECONSTITUI	A RECONSTITUÍ reconstítui	<i>tranz.</i>	și fig. (obiecte, acte etc.) A constitui din nou; a aduce la starea sau la forma de altă dată; a reface. ~ un text. ~ în memorie.	/<fr. reconstituer
A RECONSTRUI	A RECONSTRU//Í ~iésc	<i>tranz.</i>	1) A con-strui din nou.2) (elemente de limbă) A supune unei operații de identificare a fazelor ante-rioare de evoluție. ~ o formă lexicală nouă.	/<fr. reconstruire
RECONVERSIUNE	RECONVERSIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Modificare a industriei unei țări ca urmare a trecerii de la producția de război la producția de pace.	/<fr. reconversion

RECORD	RECÓRD ~uri	<i>n.</i>	1) Rezultat obținut în-tr-o competiție sportivă, care depășește nivelul atins până atunci.2) Realizare remarcabilă într-un domeniu de activitate; performanță. • A bate ~ul a atinge treapta cea mai înaltă (în ceva)	/<fr. record
RECORDMAN	RECORDM//ÁN ~ănă (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Sportiv care a stabilit un record.	/<fr. recordman
A RECREA	A RECRE//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A crea din nou. [Sil. -cre-a]	/re- + a crea
A SE RECREA	A SE RECRE//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	A se opri un timp dintr-o activitate (pentru a-și reface capacitatea de muncă); a se odihni, a se repauza. [Sil. -cre-a]	/<fr. récréer, lat. recreare
RECREATIV	RECREATÍV ~ă (~i, ~e)		Care recrează; cu proprietatea de a recrea; odihnitor; rela-xant. Un concediu ~. [Sil. -cre-a-]	/<fr. récréatif
RECREAȚIE	RECREÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Întrerupere pe un timp oarecare a unei activități; odihnă; pauză; răgaz; repaus.2) Pauză între lecții la școală. Elevii au ieșit în ~. [Sil. -cre-a-]	/<fr. récréation, lat. recreato, ~onis
A RECRIMINA	A RECRIMIN//Á ~éz	<i>tranz.</i>	rar (fapte, acțiuni reprobabile) A respinge prin con-traacuzare.	/<fr. récriminer
RECRISTALIZARE	RECRISTALIZ//ÁRE	<i>f.</i>	Cristalizare repetată a unei substanțe în vederea purificării ei.	/re- + cristalizare
RECRUDESCENT	RECRUDESCÉN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre boli, epidemii, stări etc.) Care ține de recrudescență; propriu recrudescenței.	/<fr. recrudescant
RECRUDESCENȚĂ	RECRUDESCÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Reinten-sificare a unei boli după o perioadă de stare latentă; revenire a bolii într-o formă mai acută.2) Înviorare a unei activități după o perioadă de stagnare.	/<fr. recrudescence
RECRUT	RECRÚ//T ~ți	<i>m.</i>	1) Tânăr încadrat de curând într-o unitate militară.2) fig. Persoană atrasă de curând într-o activitate; începător; novice; debutant.	/<germ. Rekrut, rus. rekrut, ung. regruta
A RECRUTA	A RECRUT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (tineri supuși serviciului militar) A lua în armată.2) fig. (persoane) A atrage într-o anumită activitate prin selecționare.	/<fr. recruter, germ. rekru-tieren
RECT	RECT ~uri	<i>n.</i>	Porțiune terminală a intesti-nului gros.	/<fr. rectum, lat. rectum
RECTAL	RECTÁL ~ă (~i, ~e)	<i>anat.</i>	Care ține de rect; propriu rectului.	/<fr. rectal
RECTANGULAR	RECTANGULÁR ~ă (~i, ~e)		Care are unghiuri drepte; dreptunghiular. Coordonate ~e.	/<fr. rectangulaire
RECTE	RÉCTE	<i>adv.</i>	Cu adevărat; anume.	/<lat. recte
A RECTIFICA	A RECTIFICÁ rectific	<i>tranz.</i>	1) (texte, enunțuri, calcule etc.) A transforma din greșit în corect; a corecta.2) A aduce în conformi-tate cu destinația; a face să corespundă uzului. ~ traseul unei rute.3) chim. (ames-tecuri lichide) A supune unei operații de separare a componentilor v	/<fr. rectifier, lat. rectificare
RECTIFICARE	RECTIFIC//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A RECTIFICA.2) Notă scurtă într-o publicație periodică, prin care se rectifică ceva publicat anterior.	/v. a rectifica
RECTIFICATOR I	RECTIFICAT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care rectifică.2) Care conține o rectificare.	/a rectifica + suf. ~tor
RECTIFICATOR II	RECTIFICAT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Muncitor specializat în operații de rectificare.	/a rectifica + suf. ~tor
RECTILINIAR	RECTILINIÁR ~ă (~i, ~e)	<i>fiz.</i>	Care nu produce distorsiuni ale imaginilor. [Sil. -ni-ar]	/<fr. rectilinéaire

RECTILINIU	RECTILÍNI//U ~e (~i)		1) (despre mișcări) Care se desfășoară în linie dreaptă; în formă de linie dreaptă.2) (despre figuri geometrice) Care este alcătuit din linii drepte.	/<fr. rectiligne
RECTITUDINE	RECTITÚDIN//E ~i	<i>f.</i>	1) Caracter rectili-niu.2) fig. Spirit de dreptate, de justețe.	/<lat. rectitudo, ~inis, fr. rectitude
RECTO	RÉCTO	<i>n. invar.</i>	(în opoziție cu verso) Prima față a unei foi scrise (dintr-o carte).	/<fr. recto
RECTOR	RÉCTOR ~i	<i>m.</i>	Conducător al unei instituții de învățământ superior.	/<lat. rector, germ. Rektor, fr. recteur
RECTORAL	RECTORÁL ~ă (~i,	<i>rar</i>	Care este caracteristic pentru rectori; de rector.	/<fr. rectoral
RECTORAT	RECTORÁT ~e	<i>n.</i>	1) Organ de conducere al unei instituții de învățământ superior în frunte cu un rector.2) Sediul acestui organ.3) Funcția de rector.	/<fr. rectorat, germ. Rektorat
RECTRICE	RECTRÍCE	<i>f.</i>	Fiecare dintre penele mari din coada păsărilor, care dirijează zborul.	/<fr. rectrice, lat. rectrix, ~icis
RECȚIUNE	RECȚIÚN//E ~i	<i>f.</i>	lingv. Proprietate a unui cuvânt de a impune determinantului o formă de caz oblic. [Sil. -ți-u-]	/<fr. rection, germ. Rektion
A RECUCERI	A RECUCER//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A cuceri din nou; a lua înapoi. ~ cetatea.	/re- + a cuceri
RECU	RECÚL ~uri	<i>n.</i>	1) Mișcare înapoi a unui corp, ca reacție la mișcarea înainte a altui corp, aflat în legătură cu primul. ~ul armei.2) Distanță parcursă de un corp în timpul mișcării înapoi, produsă prin reacție (ca efect contrar).	/<fr. recul
A RECU	A RECU//Ă pers. 3 ~eáză	<i>intrans. tehn.</i>	(despre corpuri solide, mecanisme etc.) A face recul; a se smuci înapoi. Arma a reculat.	/<fr. reculer
RECUANT	RECULÁN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre mecanisme) Care reculează; care face mișcări înapoi.	/<fr. reculant
A SE RECULEGE	A SE RECULÉGE mă reculég	<i>intrans.</i>	1) A-și veni în fire (după o emoție puternică); a-și recăpăta echilibrul sufletesc; a se regăsi.2) A se adânci în meditație; a-și aduna gândurile; a medita profund.	/re- + a culege
RECULEGERE	RECULÉGER//E ~i	<i>f.</i>	v. A SE RECULEGE. • Moment de ~ moment de tăcere în amin-tirea unei persoane decedate.	/v. a se reculege
A RECUNOAȘTE	A RECUNOAȘTE recunósc	<i>tranz.</i>	1) (per-soane, obiecte) A identifica (ușor) la o nouă întâlnire. ~ locurile natale.2) (ființe, lucruri) A deosebi de altele de același fel (după anumi-te semne); a cunoaște. ~ pe cineva după voce.3) A considera ca veritabil sau ca legi-tim. ~ un guvern.4)	/re- + a cunoaște
A SE RECUNOAȘTE	A SE RECUNOAȘTE mă recunósc	<i>intrans.</i>	A-și vedea copia sau asemănarea (în-tr-o oglindă, într-un portret etc.).	/re- + a se cunoaște
RECUNOSCĂTOR	RECUNOSCÁT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		Care recunoaște binele ce i s-a făcut; care vădește grațitudine.	/a recunoaște + suf. ~tor
RECUNOȘȚINȚĂ	RECUNOȘȚINTȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Sentiment de recunoaștere a datoriei față de un binefă-cător; obligație morală pentru o binefacere; grațitudine.2) înv. Recompensă pentru o binefacere.	/a recunoaște + suf. ~ința

A RECUPERA	A RECUPER//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (bunuri spirituale sau materiale pierdute etc.) A obține din nou; a recâștiga; a redobândi; a recăpăta.2) (resturi sau deșeuri, energie) A readuce în stare de folosință (total sau parțial). ~ fier vechi.	/<fr. récupérer, lat. recuperare
RECUPERABIL	RECUPERÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi recuperat.	/<fr. récupérable
RECUPERATOR	RECUPERAT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Aparat pen-tru recuperarea deșeurilor sau a energiei supuse pierderii.	/<fr. récupérateur
RECURENT I	RECURÉN//T I ~tă (~ți, ~te)		1) (despre boli) Care recidivează; cu proprietatea de a reveni.2) Care revine la punctul inițial; cu proprietatea de a reveni la poziția inițială. Nerv ~.	/<fr. récurrent
RECURENT II	RECURÉN//T II ~ți	<i>m.</i>	Persoană care face un recurs în justiție.	/<lat. recurrens, ~ntis
RECURENȚĂ	RECURÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Caracter recurent; revenire; întoarcere. Formulă de ~.	/<fr. récurrence
A RECERGE	A RECÚRGE recúrg	<i>intranz.</i>	1) A se adresa pentru susținere; a face apel pentru a cere ajutor; a apela.2) A se servi în anumite circumstanțe; a se folosi pentru a obține ceva; a apela. ~ la forță.	/re- + a curge
RECURS	RECÚRS ~uri	<i>n.</i>	Cerere adresată unei instanțe judecătorești superioare pentru a verifica justetea unei decizii luate de o instanță judecătorească inferioară.	/<lat. recursus, germ. Rekurs, fr. recours
RECURSIV	RECURSÍV ~ă (~i, ~e)	<i>livr.</i>	Care poate fi repetat în mod nelimitat.	/< engl. recursive
A RECUZA	A RECUZÁ recúz	<i>tranz. jur.</i>	1) (membri ai completului de judecată) A respinge ca incompatibil cu funcția pe care o exercită; a refuza.2) A nu recunoaște ca adevărat; a respinge ca inexact; a contesta; a nega; a tăgădui. ~ un argument.	/ < récuser
RECUZITĂ	RECUZÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Totalitate a elementelor auxiliare necesare la montarea unui spectacol sau a unui film.	/<germ. Requisit
RECUZITOR	RECUZIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	(la un teatru, la un studiou cinematografic etc.) Lucrător responsabil de procurarea și de păstrarea recuzitei.	/<germ. Requisiteur
RECVIEM	RÉCVIEM ~uri	<i>n.</i>	1) (în biserica catolică) Slujbă religioasă pentru pomenirea unei persoane decedate.2) Compoziție muzicală scrisă pe textul liturgic al mesei funebre. [Sil. -vi-em]	/<lat., fr. requiem
A REDA	A REDÁ redáu	<i>tranz.</i>	1) (un obiect oare-care) A da din nou; a restitui; a înapoia; a întoarce.2) fig. (gânduri, sentimente etc.) A prezenta prin cuvinte sau prin alt mijloc (artistic); a zugrăvi; a exprima; a reflecta. Cartea redă zbuciumul autorului.	/re- + a da
A REDACTA	A REDACT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (manuscrise) A finisa sub aspectul formei și al conținutului conform unor cerințe speciale. El ~at raportul.2) livr. (studii, documente, scrieri etc.) A formula în scris; a scrie.	/Din redactor
REDACTOR	REDÁCTOR ~i	<i>m.</i>	Persoană specializată în lucrări de redactare. • ~șef conducător al unei publicații periodice sau al redacțiilor unei edituri, îngrijind lucrările care se tipăresc.	/<fr. rédacteur, germ. Redaktor

REDACȚIE	REDÁCȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Instituție care elaborează publicații (ziare, reviste, cărți etc.).2) Clădire unde se află această instituție.3) Colectiv de redactori care îngrijesc o publicație (sau mai multe).4) Variantă a unei lucrări (literare, muzicale etc.).5) Modul în care e	/<fr. redaction, germ. Redaktion
REDACȚIONAL	REDACȚIONÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de redacție; propriu redacției. Consiliu ~. [Sil. -ți-o-]	/<fr. redactionnel
REDAN	REDÁN ~e	<i>n.</i>	1) înv. Fortificație simplă în formă de unghi (folosită de obicei pentru apă-rarea unei treceri).2) Aliniere oblică a clădirilor de-a lungul unei străzi, astfel ca un colț al lor să iasă mai mult spre stradă.3) Fiecare dintre treptele făcute în partea de	/<fr. redan
A REDEFINI	A REDEFIN//Í ~esc	<i>tranz.</i>	A defini din nou, mai corect, mai exact.	/<fr. rédefinir
A REDESCHIDE	A REDESCHÍDE redeschíd	<i>tranz.</i>	A deschide din nou.	/re- + a deschide
A SE REDESCHIDE	A SE REDESCHÍDE se redeschíde	<i>tranz.</i>	1) A se deschide din nou.2) (despre instituții, întreprinderi etc.) A-și relua activitatea.	/re- + a deschide
A REDESCOPERI	A REDESCOPERÍ redescópăr	<i>tranz.</i>	A descoperi din nou; a regăsi.	/re- + a descoperi
A REDEȘTEPTA	A REDEȘTEPTÁ redeštépt	<i>tranz.</i>	1) A deștepta din nou. • ~ în memorie a readuce în minte întâmplări din trecut; a aminti; a evoca.2) A face să se redeștepte.	/re- + a deștepta
A SE REDEȘTEPTA	A SE REDEȘTEPTÁ mă redeštépt	<i>intrans.</i>	A se deștepta din nou.	/re- + a se deștepta
A REDEVENI	A REDEVENÍ redevin	<i>intrans.</i>	A deveni din nou.	/re- + a deveni
REDEVENȚA	REDEVÉNȚ//A ~e	<i>f.</i>	fin. Datorie plătită în mod periodic, sub formă de cote.	/<fr. redevance
REDINGOTĂ	REDINGÓT//Ă ~e	<i>f.</i>	Haină bărbătească de ceremonie, lungă până la genunchi, ășuș-tată în talie și prevăzută cu două rânduri de nasturi.	/<fr. redingote
A REDISCUTA	A REDISCUTÁ	<i>tranz.</i>	A discuta din nou.	/re- + a discuta
A REDISTRIBUI	A REDISTRIBUÍ redistribui	<i>tranz.</i>	A distribui din nou.	/re- + a distribui
REDIU	RÉDIU ~ri	<i>n.</i>	rar Pădure mică și tânără.	/Orig. nec.
A REDOBÂNDI	A REDOBÂND//Í ~esc	<i>tranz.</i>	A dobândi din nou; a recâștiga; a recupera; a recăpăta.	/re- + a dobândi
A REDRESA	A REDRES//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se redreseze; a readuce la starea normală; a restabili. ~ o situație. • ~ curentul electric a transforma curentul alternativ în curent continuu.	/<fr. redresser
A SE REDRESA	A SE REDRES//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A reveni la normal (după o perioadă de perturbare).2) fig. (despre persoane) A-și recăpăta starea normală (după o boală sau după un stres); a-și reveni; a se remonta. Bolnavul s-a redresat.	/<fr. redresser
REDRESOR I	REDRES//ÓR I ~oáre (~óri, ~oáre)		Care redresează. Tub ~ cu gaze.	/<fr. redresseur

REDRESOR II	REDRES//ÓR II ~oáre	<i>n.</i>	1) Aparat pentru redresarea curentului electric; supapă electrică.2) Sistem optic care servește la redresa-rea imaginii răsturnate date de obiectivul unui instrument.3) med. Aparat pentru redresa-rea unor malformații osteoarticulare.	/<fr. redresseur
REDUCĂTOR	REDUCĂTÓR ~i	<i>m. chim.</i>	Substanță care într-o reacție cedează unul sau mai mulți electroni, oxidându-se.	/ a reduce + suf. ~ător
A REDUCE	A REDÚCE redúc	<i>tranz.</i>	1) A face să se reducă; a împuțina; a scădea; a micșora; a diminua; a descrește. • ~ la tăcere a face să nu spună nimic.2) mat. (fracții sau expresii algebrice) A micșora printr-un divizor comun; a simplifica.3) A elibera din serviciu în urma micșorării s	/<lat. reducere, fr. réduire
A SE REDUCE	A SE REDÚCE se redúce	<i>intrans.</i>	1) A deveni mai mic la număr, dimensiune sau intensitate; a se micșora; a se împuțina; a scădea; a descrește; a se diminua.2) A avea drept esență; a se rezuma.	/<lat. reducere, fr. réduire
REDUCERE	REDÚCER//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A REDUCE și A SE REDUCE.2) Operație chirurgicală care are drept scop de a pune la loc un os luxat sau un organ deplasat.3) Operație logică prin care se verifică corectitudinea concluziei silogistice. • ~ la absurd metodă de demonstrare a adevărului	/v. a se reduce
REDUCTIBIL	REDUCTÍBIL ~ă (~i,		Care poate fi redus; în stare să fie redus.	/<fr. réductible
REDUCTIBILITATE	REDUCTIBILIT//ÁT	<i>f.</i>	Caracter reductibil.	/<fr. réductibilité
REDUCTOR I	REDUCT//ÓR I ~oáre (~óri, ~oáre)		Care reduce un oxid.	/<fr. réducteur
REDUCTOR II	REDUCT//ÓR II ~oáre	<i>n.</i>	Aparat sau mecanism care reduce o mărime (viteză, presiune etc.) caracteristică unui sistem teh-nic.	/<fr. réducteur
REDUCȚIE	REDÚCȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A REDUCE.2) Copie în dimensiuni scăzute a unui obiect.3) Piesă folosită pentru racordarea unor tuburi sau a unor țevi cu diametre diferite. [G.-D. reduc-ției]	/<fr. réduction
REDUNDANT	REDUNDÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care ține de redundanță; propriu redundanței.	/<fr. redondant
REDUNDANȚA	REDUNDÁNȚ//A ~e	<i>f.</i>	1) Defect stilistic constând în abundența inutilă de cuvinte și expresii la redarea unei idei.2) telec. Surplus nejustificat de informație la transmiterea unui mesaj. [G.-D. redundanței]	/<engl. redundancy, fr. redondance
A REDUPLICA	A REDUPLICÁ redúplic	<i>tranz.</i>	1) rar (acțiuni sau lucruri) A efectua a doua oară; a duplica din nou.2) lingv. (foneme, silabe etc.) A repeta de două ori.	/<lat. reduplicare
REDUS	REDÚ//S ~să (~și, ~se)		1) v. A REDUCE și A SE REDUCE.2) fig. (despre persoane) Care denotă inteligență insuficientă; mărgi-nit; mediocru; limitat.	/v. a (se) reduce
REDUTABIL	REDUTÁBIL ~ă (~i, ~e)	<i>rar</i>	Care inspiră teamă; care te umple de frică; de temut. Un adversar ~.	/<fr. redoutable
REDUTĂ	REDÚT//Ă ~e	<i>f. inv.</i>	1) Fortificație mică, de formă poligonală, înconjurată de șanțuri și folosită pentru apărarea circulară.2) Local public de petrecere cu muzică și dans.	/<rus. redut, fr. redoute

A REEDITA	A REEDIT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (lucrări, opere etc.) A edita din nou; a publica într-o nouă ediție; a republica; a retipări.2) fig. (afirmații, idei, concepții) A repune în circulație. [Sil. -re-e-]	/<fr. rééditer
A REEDUCA	A REEDUCÁ reedúc	<i>tranz.</i>	(persoane) A educa din nou; a supune unei noi educații. [Sil. -re-e-]	/re- + a educa
REELIGIBIL	REELIGÍBIL ~ă (~i, ~e)		(despre per-soane) Care poate fi ales din nou într-o funcție pe care a mai ocupat-o.	/<fr. rééligible
REESCONT	REESCÓNT ~uri	<i>n.</i>	Operație prin care banca centrală a unei țări cumpără de la o bancă comercială cambii scontate anterior de la aceeași bancă.	/<fr. réescompte
A REESCONTA	A REESCONT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A efectua un reescont.	/<fr. réescompter
A REEȘALONA	A REEȘALON//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(o datorie) A esalona din nou, stabilind un nou termen pentru plată. [Sil. -re-e-]	/re- + a esalona
A REEVALUA	A REEVALU//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A evalua din nou. [Sil. re-e-va-lu-a]	/re- + a evalua
A REEXAMINA	A REEXAMIN//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (elevi, studenți etc.) A examina din nou.2) (probleme, lucrări etc.) A cerceta din nou; a verifica încă o dată; a revedea; a revizui. [Sil. re-e-xa-]	/re- + a examina
REEXPORT	REEXPÓRT ~uri	<i>n.</i>	Export de mărfuri importate. [Sil. re-ex-]	/v. a reexporta
A REEXPORTA	A REEXPORT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(mărfuri importate) A exporta din nou; a supune unui reexport. [Sil. re-ex-]	/<fr. réexporter
A REFACE	A REFÁCE refác	<i>tranz.</i>	1) A face din nou.2) A aduce la starea normală; a recompune; a reconstitui.	/re- + a face
A SE REFACE	A SE REFÁCE mă refác	<i>intranz.</i>	1) (de-spre un organism sau despre părți ale lui) A reveni la condiția inițială; a se restabili; a se regenera; a crește.2) (despre persoane) A-și recăpăta starea normală (fizică sau/și morală); a se regenera; a se redresa.	/re- + a se face
REFEC	REFÉC ~uri	<i>n.</i>	Cusătură prin care se îmbină două bucăți de țesătură, îndoind marginile ca să nu se destrame. • A lua pe cineva la ~ a certa rău pe cineva; a lua la trei parale.	/cf. a refeca
A REFECA	A REFECÁ reféc	<i>tranz.</i>	(obiecte confec-ționate din materiale textile) A înzestra cu un refec; a tivii.	/cf. lat. reficare
REFERAT	REFERÁT ~e	<i>n.</i>	1) Comunicare publică care prezintă o expunere desfășurată a unei teme. ~ la congres.2) Prezentare scurtă (orală sau scrisă) a unei publicații.3) Raport scurt, scris pe marginea unei cereri, prin care se propune o soluție.	/<germ. Referat
REFERENDUM	REFERÉNDUM ~uri	<i>n.</i>	Formă de consul-tare prin vot deschis a voinței poporului referitor la o problemă importantă (de stat); plebiscit.	/<lat. referendum, fr. référendum
REFERENT	REFERÉN//T ~ți	<i>m.</i>	1) Specialist într-o instituție, care informează și dă consultații într-un anumit domeniu.2) Persoană care face un referat; raportor.	/<germ. Referent, lat. referens, ~ntis
A REFERI	A REFERÍ refér	<i>intranz.</i>	rar A face un referat.	/<germ. referieren, fr. référer
A SE REFERI	A SE REFERÍ mă refér	<i>intranz.</i>	1) (despre persoane) A face trimitere.2) A se alătura printr-un raport; a avea atribuție; a se raporta.	/<germ. referieren, fr. référer

REFERINȚĂ	REFERINȚĂ ~e	<i>f.</i>	1) Informație care se referă la o anumită persoană.2): Lucrare de ~ lucrare (dicționar, îndrumar etc.) care este consultată în permanență.3) Notă sau indicație precisă care se referă la o anumită lucrare.4) Funcție de referire.5): Sistem de ~ sistem de co	/<germ. Referenz, fr. référence
REFERITOR	REFERIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și adverbial</i>	(urmat de prepoziția la) Care se referă la...; care se raportează la...; privitor.	/ a (se) referi + suf. ~tor
A REFLECTA I	A REFLECTĂ I refléct	<i>tranz.</i>	1) A face să se reflecte. Oglinda reflectă obiectele.2) fig. (gânduri, sentimente etc.) A prezenta prin cuvinte sau prin alte mijloace de expresie; a reda; a exprima; a zugrăvi. Fața sa nu reflectă nimic.3) A reda prin mijloace artistice; a oglindi; a înf	/<fr. refléter, lat. reflectere, germ. reflektieren
A REFLECTA II	A REFLECTĂ II ~éz	<i>intrans.</i>	A gândi mult și profund; a cugeta; a medita; a chib-zui; a contempla.	/<fr. refléter, lat. reflectere, germ. reflektieren
A SE REFLECTA	A SE REFLECTĂ mă refléct	<i>intrans.</i>	1) (despre raze, unde, sunete etc.) A se întoarce în mediul inițial după contactul cu alt mediu.2) (despre ființe sau despre obiecte) A-și proiecta imaginea (pe o suprafață lucioasă).3) (despre stări, acțiuni etc.) A-și găsi expresia; a se oglindi; a se	/<fr. refléter, lat. reflectere, germ. reflektieren
REFLECTANT	REFLECTÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care reflectă. Corp ~.	/a reflecta + suf. ~ant
REFLECTOMETRU	REFLECTOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Dispozitiv pentru măsurarea puterii de reflectare a supra-feței corpurilor prin comparare cu suprafața unui corp de referință.	/<fr. réflectometre, germ. Reflektometer
REFLECTOR	REFLECT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	1) Dispozitiv pentru reflectarea luminii.2) tehn. Dispozitiv cu ajutorul căruia se reflectă radiațiile într-o anumită direcție.	/<fr. réflecteur
REFLECȚIE	REFLÉCTI//E ~i	<i>f.</i>	Proces de examinare profundă a unei idei, situații sau probleme; cugetare adâncă; meditație. [G.-D. reflec-ției; Sil. -ți-e]	/<fr. réflexion, lat. reflexio, ~onis, germ. Reflexion
REFLEX I	REFLÉ//X I ~xă (~cși, ~xe)		Care se produce în mod spontan; produs fără participarea voinței. Mișcare ~xă.	/<fr. réflexe, lat. reflexus, germ. Reflex
REFLEX II	REFLÉX II ~e	<i>n.</i>	1) Reacție adecvată a organismului la o excitație. • ~ condiționat reflex obținut în cursul vieții. ~ necondiționat reflex înăscut.2) Rază de lumină reflectată.3) fig. Oglindire a unei stări de lucruri. [Sil. -flex]	/<fr. réflexe lat. reflexus, germ. Reflex
REFLEXIE	REFLÉXI//E ~i	<i>f.</i>	fiz. (despre unde, sunete, radiații etc.) Fenomen de revenire parțială în mediul inițial după contactul cu alt mediu. [G.-D. reflexiei; Sil. -xi-e]	/<lat. reflexio, ~onis, fr. réflexion
REFLEXIV	REFLEXÍV ~ă (~i, ~e)		1) rar (despre persoane) Care are predispoziția de a reflecta (mult); înclinat spre reflecție.2) Care se răsfrânge. • Diateză ~ă diateză în care subiectul este în același timp autorul și obiectul acțiunii. Pronume ~ pronume care țin locul subiectului și	/<fr. réflexif, germ. reflexiv
REFLEXIVITATE	REFLEXIVITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter reflexiv.2) rar Înclinație spre meditație.	/reflexiv + suf. ~itate

REFLEXOGEN	REFLEXOGÉN ~ă (~i, ~e)		Care generează reflexe ale organismului; producător de reflexe. Factor ~.	/<fr. réflexogène
REFLUX	REFLÚX ~uri	<i>n.</i>	1) (în opoziție cu flux) Fenomen natural constând în coborârea periodică a nivelului apei mărilor și oceanelor în cadrul mării; maree descendentă.2) fig. Micșorare a intensității unui proces.	/<fr. reflux
A REFOLOSI	A REFOLOS // Í ~esc	<i>tranz.</i>	(materiale) A folosi din nou după o prealabilă prelucrare.	/re- + a folosi
A REFORMA	A REFORM // Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A forma din nou.2) (situații, stări de lucruri, concepții etc.) A schimba în bine printr-o reformă. ~ orto-grafia.3) (lucruri vechi, mașini deteriorate etc.) A scoate din folosință; a da la reformă.4) înv. (persoane) A declara inapt pentru serviciul mi	/<fr. réformer, lat. reformare
REFORMAT	REFORMÁ // T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A REFORMA.2) Care este caracteristic pentru cultul religios protestant; care ține de cultul religios protestant.3) și substantival (despre persoane) Care este de religie protestantă (calvină).	/<lat. reformatus
REFORMATOR	REFORMAT // ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) și substantival (despre persoane) Care face reforme; care reformează.2) (despre idei, teorii etc.) Care prevede reforme.	/<fr. réformateur, lat. reformator, ~oris
REFORMĂ	REFÓRM // Á ~e	<i>f.</i>	1) Transformare (radicală sau parțială) operată în vederea ameliorării unei stări de lucruri din viața social-politică sau economică.2) (în Europa din sec. XV– XVI) Mișcare social-politică și religioasă îndreptată împotriva feudalismului și a catoli-cism	/<fr. réforme, germ. Reform
REFORMISM	REFORMÍSM	<i>n.</i>	1) Curent politic care preconizează progresul în societate prin reforme.2) Atitudine reformatoare.	/<fr. réformisme
REFORMIST I	REFORMÍ // ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de reformism; propriu reformismului.	/<fr. réformiste
REFORMIST II	REFORMÍ // ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al reformismului.	/<fr. réformiste
A REFORMULA	A REFORMUL // Á ~éz	<i>tranz.</i>	A formula din nou, în alți termeni.	/re- + a formula
A REFRACTA	A REFRACTÁ	<i>tranz.</i>	A face să se refracte.	/<fr. réfracter
A SE REFRACTA	A SE REFRACTÁ se refráctă	<i>intrans.</i>	(despre raze, unde, sunete etc.) A suferi fenomenul refracției; a-și schimba direcția la trecerea dintr-un mediu în altul. [Și se refractează]	/<fr. ré-fracter
REFRACTAR	REFRACTÁR ~ă (~i, ~e)		1) (despre unele materiale) Care rezistă la temperaturi înalte fără a-și schimba structura; cu proprietatea de a rezista la temperaturi înalte. Cărmidă ~ă.2) fig. (despre persoane) Care opune rezistență influențelor străine; lipsit de receptivitate.	/<fr. réfractaire
REFRACTARISM	REFRACTARÍSM	<i>n.</i>	rare Atitudine a celui care este refractar. [Sil. -frac-]	/refractar + suf. ~ism
REFRACTARITATE	REFRACTARITÁT // E	<i>f.</i>	rare Caracter re-fractar. ~ea grafitului.	/<fr. réfractarité
REFRACTOMETRIE	REFRACTOMETRÍE	<i>f.</i>	Totalitate a metodelor de determinare a indicilor de refracție ai substanțelor.	/<fr. réfractométrie

REFRACTOMETRU	REFRACTOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument optic pentru determinarea indicilor de refrac-ție ai substanțelor.	/<fr. réfractometre
REFRACTOR	REFRACT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	1) Telescop în care imaginea astrilor se obține prin refracția razelor de lumină; lunetă astronomică.2) Dis-pozitiv optic care schimbă direcția unui fasci-cul de lumină prin refracție.	/<fr. réfracteur, germ. Refraktor
REFRAȚIE	REFRÁCTI//E ~i	<i>f.</i>	fiz. Fenomen de schim-bare a direcției de propagare a unor raze sau unde la traversarea suprafeței de separare a două medii. [G.-D. refracției]	/<fr. réfrac-tion, lat. refractio, ~onis
REFRANGIBIL	REFRANGÍBIL ~ă	<i>rar</i>	Care se poate refracta; care are însușirea de a se refracta.	/<fr. réfrangible
REFREN	REFRÉN ~e	<i>n.</i>	1) Vers sau grup de versuri care se repetă după fiecare strofă a unei poezii.2) Frază muzicală care se repetă la sfârșitul fiecărui cuplet al unui cântec.3) fig. Enunț care se repetă mereu într-o formă invariabilă.	/<fr. refrain
A REFRIGERA	A REFRIGER//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se refrigereze.	/<fr. réfrigérer
A SE REFRIGERA	A SE REFRIGER//Ă se ~eáză	<i>intrans.</i>	A se răci până la o temperatură apropiată de punctul de înghețare.	/<fr. réfrigérer
REFRIGERATOR	REFRIGERAT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	1) tehn. Aparat sau parte a unei instalații frigorifere, unde se produce temperatură scăzută; frigider.2) Vehicul înzestrat cu o astfel de instalație, destinat pentru transportarea produselor ușor alterabile.	/<fr. réfrigérateur
REFRIGERAȚIE	REFRIGERÁȚI//E ~i	<i>f. med.</i>	Metodă de coborâre a temperaturii într-o regiune a organismului în scop anestezic sau terapeutic. [G.-D. refrigeratiei]	/<fr. réfrigération
REFRIGERENT I	REFRIGERÉN//T I ~tă (~ți, ~te)		Care refrigerază; cu proprietatea de a scădea tem-peratura. Agent ~.	/<fr. réfrigérant
REFRIGERENT II	REFRIGERÉNT II ~e	<i>n.</i>	Dispozitiv într-o instalație de distilare care servește la conden-sarea vaporilor produși prin fierbere.	/<fr. réfrigérant
REFRINGENT	REFRINGÉN//T ~tă (~ți, ~te)		Care ține de refringență; propriu refrigenței.	/<fr. réfringent
REFRINGENTĂ	REFRINGÉNȚI//Ă ~e	<i>f.</i>	fiz. Capacitate a unor corpuri de a refracta lumina.	/<fr. réfringence
A SE REFUGIA	A SE REFUGI//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	și fig. A se retrage temporar undeva (dintr-un loc periculos) pentru a-și garanta securitatea; a părăsi un loc, evitând o neplăcere. ~ în străi-nătate.	/<fr. réfugier
REFUGIAT	REFUGIÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) v. A SE REFUGIA. • ~ politic persoană care a cerut azil politic într-o țară străină. [Sil. -gi-at]	/v. a se refugia
REFUGIU	REFÚGI//U ~i	<i>n.</i>	1) Loc unde se refugiază o persoană; azil.2) Perioadă de timp petrecută ca refugiat.3) Loc amenajat special pentru a ușura traversarea străzii de către pietoni sau urcarea în vehiculele de transport în comun.	/<fr. refuge, lat. refugium
A REFULA	A REFUL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (dorințe, imagini, idei etc.) A respinge ca fiind în contradicție cu normele morale ale individului.2) (fluide) A împinge sau a deplasa cu ajutorul unei pompe (într-o conductă sau într-un recipient); a pompa.3) (piese de metal) A prelucra prin batere s	/<fr. refouler

A REFUTA	A REFUT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	livr. (afirmații, teorii etc.) A combate cu argumente puter-nice.	/<fr. réfuter, lat. refutare
REFUZ	REFÚZ ~uri	<i>n.</i>	1) v. A REFUZA. • Până la ~ până când nu mai încapă nimic sau nimeni; până la maximum.2) tehn. Material care rămâne după cernere, sortare etc.	/<fr. refus
A REFUZA	A REFUZÁ refúz	<i>tranz.</i>	1) (oferte, solicitări etc.) A nu consimți să primească; a respinge. ~ ajutorul cuiva.2) (urmat de o propoziție complementară cu verbul la conjunctiv) A considera inacceptabil pentru sine; a nu accepta. Refuză să participe.3) A renunța la ceva; a se priva	/<fr. refuser
REGAL I	REGÁL I ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de regi; propriu regilor. Palat ~.2) fig. Care se impune prin măreție; cu aspect grandios și impunător.3) Apă ~ă amestec de acid azotic și acid clorhidric care se folosește la dizolvarea unor metale.	/<fr. régál[e], it. regale, lat. regalis
REGAL II	REGÁL II ~e	<i>n. livr.</i>	Masă bogată oferită cu ocazia unei zile festive; masă de sărbătoare.	/<fr. régál
REGAL III	REGÁL III ~e	<i>n.</i>	tipogr. Dulap în care se păstrează casetele cu litere și suporturile pentru pagini.	/<germ. Regal
A REGALA	A REGAL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	livr. A trata din abundență cu mâncăruri și băuturi alese.	/<fr. régaler
REGALĂ I	REGÁL//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Instrument muzical pneumatic, asemănător cu orga, dar de dimensiuni mai mici.2) Unul dintre registrele orgii.	/<fr. régale
REGALĂ II	REGÁL//Ă II ~e	<i>f. inv.</i>	1) Pahar înalt (cu capacitatea de 0,25 litri) din care se bea bere.2) Conținutul unui asemenea pahar.	/Din regal
REGALISM	REGALÍSM	<i>n. rar</i>	1) Concepție politică care susține regalitatea drept formă de guvernare.2) Afecțiune față de rege sau față de monarhie.3) Formă de guvernământ în care statul este condus de un rege; regalitate; monarhie.	/regal + suf. ~ism
REGALIST I	REGALÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de regalism; propriu regalismului.	/regal + suf. ~ism
REGALIST II	REGALÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al regalismului; monarhist.	/regal + suf. ~ism
REGALITATE	REGALIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	Formă de guvernământ în care statul este condus de un rege; monarhie; regalism.	/rege + suf. ~itate
REGAT	REGÁT ~e	<i>n.</i>	Stat condus de un rege; monarhie.	/rege + suf. ~at
REGATĂ I	REGÁT//Ă I ~e	<i>f.</i>	Competiție sportivă de ampoare, desfășurată între diferite tipuri de ambarcații nautice (caiac, canoe, canotaj etc.).	/<fr. régate, it. regatta
REGATĂ II	REGÁT//Ă II ~e	<i>f.</i>	Cravată care se înnoadă ca o fundă și ale cărei capete se lasă liber în jos.	/<fr. régate, it. regatta
A REGĂSI	A REGĂS//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A găsi din nou. ~ un lucru pierdut.	/re- + a găsi
A SE REGĂSI	A SE REGĂS//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	fig. A-și veni în fire; a-și recăpăta echilibrul sufletească; a se reculege.	/re- + a se găsi

REGE	RĚG//E ~i	<i>m.</i>	1) (în unele state; folosit și ca titlu pe lângă numele respectiv) Conducător absolut al țării; rigă; monarh; suveran; împă-rat. ~ al Suediei.2) fig. Persoană care domină o anumită sferă de activitate prin puterea sa materială sau spirituală; stăpân absol	/<lat. rex, ~gis
A REGENERA	A REGENER//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se regenereze.2) (materiale sau produse uzate) A repune în uz, restabilind proprietățile inițiale.3) A substitui prin ceva mai bun.	/<fr. régénérer, lat. regenerare
A SE REGENERA	A SE REGENER//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre un organism sau despre părți ale lui) A reveni la condiția inițială; a se restabili; a se reface; a crește.2) (despre persoane) A-și recăpăta starea normală (fizică sau/și morală); a se reface.	/<fr. régénérer, lat. regenerare
REGENERATOR I	REGENERAT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care regenerează. Remediul ~.	/<fr. régénérateur
REGENERATOR II	REGENERAT//ÓR II ~oăre	<i>n.</i>	Sistem tehnic care regenerează.	/<fr. régénérateur
REGENT I	REGĚN//T I ~tă (~ți, ~te)		1) (despre persoane) Care ține de regență; propriu re-geței.2): (Propoziție) ~tă propoziție de care depind una sau mai multe propoziții subordonate.	/<fr. régent, lat. regens, ~entis
REGENT II	REGĚN//T II ~ți	<i>m.</i>	Conducător provizoriu al unei monarhii (în timpul unei regențe).	/<fr. régent, lat. regens, ~entis
REGENȚĂ	REGĚŢ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Guvernare provizorie a unei sau a mai multor persoane împuter-nicite (în timpul minoratului, absenței sau bolii monarhului).2) Perioadă cât durează această guvernare.3) Persoană sau organ colegial care exercită prerogativele monarhu-lui.4) (în Franța,	/<fr. régence
REGESC	REG//ĚSC ~ească		v. REGAL.	/rege + suf. ~esc
REGEȘTE	REGĚȘTE	<i>adv.</i>	În felul regilor; ca un rege.	/rege + suf. ~ește
REGICID I	REGICÍD I ~uri	<i>n.</i>	Crimă constând în asasinarea unui rege.	/<fr. régicide
REGICID II	REGICÍ//D II ~dă (~zi, ~de)	<i>și substantiv al</i>	1) (despre persoane) Care a asasinat un rege.2) Care ține de asasinarea unui rege; referitor la asasinarea unui rege. Revoluție ~dă.	/<fr. régicide
REGIE	REGÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Concepție specifică de interpretare a unui text dramatic.2) Activitate de conducere a jocului actorilor și a montării unui spectacol; regizorat.3) Ocupație a regizorului.4) Mod de gestiune a unui serviciu public.5) înv. Chioșc sau mic magazin unde se v	/<fr. régie, germ. Regie
REGIM	REGÍM ~uri	<i>n.</i>	1) Formă de guvernământ a unui stat; guvernare. ~ parlamentar.2) Sis-tem de reglementare a unei activități sau de funcționare a unei instituții sau întreprinderi.3) Ansamblu de condiții care determină func-ționarea unui sistem tehnic.4) lingv. Raport gram	/<fr. régime
REGIMENT	REGIMĚNT ~e	<i>n.</i>	1) Subdiviziune militară din cadrul unei divizii constând din mai multe batalioane sau escadrile; unitate militară.2) Efectiv al acestei unități.	/<fr. régiment, germ. Regiment
REGIMENTAR	REGIMENTÁR ~ă (~i,		Care ține de regiment; propriu regimentului.	/<fr. régi-mentaire

REGINA	REGÍN//A ~e	<i>f.</i>	1) (în unele state; folosit și ca titlu pe lângă numele respectiv) Conducătoare absolută a țării; suverană. ~a An-gliei.2) Soție de rege.3) fig. Persoană care domină o anumită sferă prin calitățile sale excepționale; prima în genul său. ~a frumu-setii. •	/<lat. regina
REGIONAL	REGIONÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de o regiune; propriu unei regiuni. [Sil. -gi-o-]	/<fr. régional
REGIONALISM I	REGIONALÍSM I ~e	<i>n.</i>	Tendință de a supraaprecia rolul unei regiuni; patriotism local. [Sil. -gi-o-]	/<fr. régionalisme
REGIONALISM II	REGIONALÍSM II ~e	<i>n.</i>	Fact de limbă caracteristic vorbitorilor dintr-o anumită regiune; provincialism. [Sil. -gi-o-]	/<fr. régionalisme
REGIONALIST I	REGIONALÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de regionalism; propriu regionalismului. [Sil. -gi-o-]	/<fr. régionaliste
REGIONALIST II	REGIONALÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care manifestă regionalism. [Sil. -gi-o-]	/<fr. régionaliste
REGISTRATURĂ	REGISTRATÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Serviciu de înregistrare dintr-o instituție sau dintr-o întreprindere.2) Local în care se află acest serviciu.	/<germ. Registratur, lat. registratura
REGISTRU I	REGÍSTR//U I ~e	<i>n.</i>	Caiet gros de format mare în care se înscriu diferite date sau însemnări cu caracter administrativ; condică; catastif.	/<fr. registre, germ. Register, lat. register
REGISTRU II	REGÍSTR//U II ~e	<i>n. tehn.</i>	1) Placă care servește la reglarea deschiderii sau închiderii unei conducte.2) (la stațiile telefonice automate) Dispozitiv care servește la selectarea automată a numărului de telefon chemat.3) arhit. Suprafață cuprinsă între două profiluri orizontale de-	/<fr. registre, germ. Register, lat. register
REGISTRU III	REGÍSTR//U III ~e	<i>n.</i>	Scară muzicală a unui instrument sau a unei voci, cuprinsă între nota cea mai de jos și nota cea mai de sus.	/<fr. registre, germ. Register, lat. register
REGIUNE	REGIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Teritoriu de proporții mari, care are anumite caracteristici specifice (de climă, relief, resurse economice etc.); ținut; meleag. ~ alpină.2) Unitate administrativ-teritorială constând din mai multe raioane și orașe.3) Porțiune a corpului unei ființe	/<fr. région, lat. regio, ~onis
A REGIZA	A REGIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (spectacole) A organiza și a conduce (în calitate de regizor); a pune în scenă.2) fig. (acțiuni, operații ostile etc.) A organiza pe ascuns; a pune la cale din umbră; a unelti; a urzi; a țese.	/Din regizor
REGIZOR	REGIZ//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană specializată în regia filmelor sau a spectacolelor.	/<fr. régisseur, germ. Regisseur
REGIZORAL	REGIZORÁL ~ă (~i,		Care aparține regizorilor; propriu regizorilor. Concepție ~ă.	/regizor + suf. ~al
REGIZORAT	REGIZORÁT	<i>n.</i>	1) Activitate de conducere a jocului actorilor și a montării unui spectacol; regie.2) Locul unde își desfășoară activitatea un regizor; biroul regizorului.	/regizor + suf. ~at
A REGLA	A REGL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (sisteme tehnice, mecanisme etc.) A face să funcționeze normal.2) (tirul armelor, artileriei etc.) A fixa asupra țintei prin corectarea direcției.3) (acțiuni, mișcări, funcții) A dirija cu scopul de a face regulă.	/<fr. régler
REGLAJ	REGLÁJ ~e	<i>n.</i>	Operație de reglare.	/<fr. réglage

A REGLEMENTA	A REGLEMENT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A aduce în conformitate cu un regulament; a supune unor norme. ~ circulația rutieră.	/<fr. réglementer
REGLEMENTAR	REGLEMENTĂR ~ă (~i, ~e)		Care se face sau este conform unui regulament; în concordanță cu un regulament.	/<fr. règle-mentaire
REGLET	REGLÉT ~e	<i>n. poligr.</i>	Piesă de metal folo-sită la umplerea spațiilor albe, în forma de tipar, a unei pagini.	/<fr. réglet
REGLOR	REGLÓR ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în reglarea unor sisteme tehnice.	/<fr. régleur
REGN	REGN ~uri	<i>n.</i>	Categorie sistematică supe-rioară, utilizată în clasificarea lumii vii. ~ul animal. ~ul vegetal.	/<fr. regne, lat. regnum, ~i
REGRES	REGRÉS ~e	<i>n.</i>	(în opoziție cu progres) Întoarcere de la o formă superioară de dezvoltare la una inferioară; mers înapoi; decădere; declin; decadentă. Proces de ~ biologic. [Sil. -gres]	/<lat. regressus, it. regresso, germ. Regress
A REGRESA	A REGRES//Ă ~éz	<i>intranz.</i>	A lua calea regresului; a ajunge la o stare inferioară celei precedente; a decădea; a degenera.	/<fr. régresser
REGRESIUNE	REGRESIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Proces de retra-gere a apelor mării sau ale oceanului de pe o porțiune a uscatului, cauzată de mișcările scoarței terestre.2) Reducere a răspândirii geografice a unui fenomen de limbă.3) Mișca-re a unui corp ceresc în sens opus celui în care se mișcă S	/<fr. régression
REGRESIV	REGRESÍV ~ă (~i, ~e)		Care constituie un regres; care vine în contradicție cu progre-sul; care tinde spre o stare depășită. • Mișcare ~ă mișcare care se desfășoară în sens opus celei normale; mișcare retrogresivă.	/<fr. régressif
REGRET	REGRÉT ~e	<i>n.</i>	Păreră de rău cauzată de o nereușită sau de săvârșirea unei fapte repro-babile; remușcare; căință.	/<fr. regret
A REGRETA	A REGRETÁ regrét		1. intranz. A fi cuprins de regret; a-i părea rău; a se căi.2. tranz. (fapte sau acțiuni) A îndura cu greu, fiind cuprins de regret; a jeli. ~ o pierdere.	/<fr. regretter
REGRETABIL	REGRETÁBIL ~ă (~i, ~e)		(despre ac-țiuni, fapte etc.) Care provoacă regrete; în stare să producă un regret. Greșeală ~ă.	/<fr. regrettable
REGRETAT	REGRETÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A RE-GRETA.2) (despre un decedat) A cărui moarte trezește un sentiment de adânc regret; biet.	/v. a regreta
A REGRUPA	A REGRUP//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A grupa din nou.2) A face să se regrupeze.	/re- + a grupa
A SE REGRUPA	A SE REGRUP//Ă se ~eáză	<i>intranz.</i>	A se grupa din nou.	/re- + a se grupa
A REGULA	A REGUL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A organiza după anumite reguli; a pune în ordine; a regulariza.	/<lat., it regulare
REGULAMENT	REGULAMÉNT ~e	<i>n.</i>	Ansamblu de reguli cu caracter normativ care reglementează diverse activități.	/<lat. regulamentum
REGULAMENTAR	REGULAMENTĂR ~ă (~i, ~e)		Care ține de regulament; propriu unui regulament.	/regulament + suf. ~ar
REGULARITATE	REGULARIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter regulat; ritmicitate. • Cu ~ în mod regulat; sistematic.2) Proprietate a unui ansamblu de a fi alcătuit din elemente reciproc cores-pondente și de a prezenta, pe această bază, o armonie.	/<fr. régularité

A REGULARIZA	A REGULARIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A orga-niza după anumite reguli; a pune în ordine; a regula.2) (obiecte) A modifica, dând o formă regulată.3) A amenaja cursul unei ape.	/<fr. régulariser
REGULAT I	REGULÁT I	<i>adv.</i>	1) În mod sistematic.2) În mod obișnuit; firesc; normal.	/v. a regula
REGULAT II	REGULÁ//T II ~tă (~ți, ~te)		1) v. A RE-GULA.2) Care se repetă cu precizie la anu-mite intervale.3) Care nu prezintă abateri de la regulă, de la normă. Respirație ~tă. • Verb ~ verb care se conjugă după regulile generale.4) Care este cumpătat; fără excese. Viață ~tă.5) Care este comp	/<lat. regulatus
REGULATOR I	REGULAT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care regulează; care îndrumă sau conduce. Forță ~oare.	/<fr. régulateur, germ. Regulator
REGULATOR II	REGULAT//ÓR II ~oăre	<i>n.</i>	Dispozitiv care regulează parametrii unui sistem tehnic. ~ centrifugal.	/<fr. régulateur, germ. Regulator
REGULĂ	RÉGUL//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Normă potrivit căreia se desfășoară o activitate; precept.2) mat. Mod de rezolvare a unor probleme. • ~ de trei (simplă și compusă) metodă pentru determinarea celei de-a patra mărimi date.3) Principiu călăuzitor; linie de conduită. ~ de politete. • De	/<lat. regula, fr. regle
REGURGITAȚIE	REGURGITÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Întoarcere a ali-mentelor din stomac în gură în cazul unui efort de vomă. [G.-D. regurgitației]	/<fr. régurgitation
REIAT	REIÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>rar</i>	(despre produse textile) Care are dungi țesute în relief. Catifea ~tă.	/<fr. rayé
A REIEȘI	A REIEȘÍ pers. 3	<i>intranz.</i>	A apărea ca o consecință; a rezulta; a urma.	/re- + a ieși
A REINCARNA	A REINCARN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A incarna din nou.2) A face să se reîncarneze. [Sil. re-in-]	/<fr. réincarner
A SE REINCARNA	A SE REINCARN//Ă se ~eáză	<i>intranz.</i>	1) A se incarna din nou.2) (despre suflet; în unele concepții mistice) A trece după moarte în alt corp (de om sau de animal).	/<fr. réincarner
A REINTEGRA	A REINTEGR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane) 1) A face să se reintegreze.2) A repune în drepturi.	/<fr. réintégrer
A SE REINTEGRA	A SE REINTEGR//Ă mă ~éz	<i>intranz.</i>	A se integra din nou.	/<fr. réintégrer
A REINTRODUCE	A REINTRODŪCE reintrodúc	<i>tranz.</i>	A introduce din nou.	/re- + a introduce
A REITERA	A REITER//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A enunța a doua oară; a repeta.	/<fr. réitérer
A REÎMPĂDURI	A REÎMPĂDUR//Í	<i>tranz.</i>	A împăduri din nou.	/re- + a împăduri
A REÎMPROSPĂTA	A REÎMPROSPĂT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A îm-prospăta din nou. • ~ în memorie a recă-păta, printr-un efort, cunoștințele căpătate în trecut.	/re + a împrerspătă
A REÎNARMA	A REÎNARM//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A înarma din nou.2) A înzestra cu armament nou.	/re- + a înarma
A REÎNCADRA	A REÎNCADR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A încadra din nou într-un post (pe care l-a ocupat anterior).	/re- + a încadra
A REÎNCEPE	A REÎNCÉPE reîncép		1. tranz. A începe din nou. ~ lucrul.2. intranz. (despre acti-vități) A începe din nou. Cursurile reîncep.	/re- + a începe
A REÎNFIINȚA	A REÎNFIINT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A înființa din nou; a reîntemeia. [Sil. -fî-in-]	/re- + a înființa
A REÎNNOI	A REÎNNO//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	A face să devină iarăși nou; a renova. ~ o prietenie.	/re- + a înnoi
A SE REÎNNOI	A SE REÎNNO//Í se	<i>intranz.</i>	(despre acțiuni) A avea loc din nou.	/re- + a se înnoi
A REÎNSUFLEȚI	A REÎNSUFLET//Í	<i>tranz.</i>	A face sa se reînsuflețească; a face să prindă din nou viață.	/re- + a însufleți

A SE REÎNSUFLEȚI	A SE REÎNSUFLET//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	A se însufleți din nou.	/re- + a se însufleți
A REÎNTÂLNI	A REÎNTÂLN//Î ~esc	<i>trans.</i>	A întâlni din nou.	/re- + a întâlni
A SE REÎNTÂLNI	A SE REÎNTÂLN//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	A se întâlni din nou.	/re- + a se întâlni
A REÎNTINERI	A REÎNTINER//Î ~esc		1. intrans. A întineri din nou.2. trans. A face să devină din nou tânăr.	/re- + a întineri
A REÎNTOARCE	A REÎNTOĂRCE	<i>trans.</i>	A face să se reîntoarcă.	/re- + a întoarce
A SE REÎNTOARCE	A SE REÎNTOĂRCE mă reîntorc	<i>intrans.</i>	A se întoarce din nou; a se reînturna; a se înapoia.	/re- + a se întoarce
A REÎNTURNA	A REÎNTURNĂ reîntörn	<i>trans.</i>	pop. 1) A face să se reîntoarcă.2) (obiecte împrumu-tate) A da înapoi; a întoarce; a restitui; a reda.	/re- + a înturna
A SE REÎNTURNA	A SE REÎNTURNĂ mă reîntörn	<i>intrans.</i>	A se înturna din nou (de unde a plecat); a se reîntoarce; a se înapoia.	/re- + a se înturna
A REÎNVIA	A REÎNVIA reînvii		1. intrans. 1) A învia din nou; a se renaște.2) fig. A apărea în memorie.2. trans. 1) A învia din nou în memorie2) med. (inima sau respirația oprită) A pune în funcție din nou; a resuscita.3) fig. A face să fie din nou folosit. ~ o datină. [Sil. -vi-a]	/re- + a învia
REJANSĂ	REJÂNS//Ă ~e	<i>f.</i>	Panglică de bumbac, foarte apretată, având diferite întrebuințări în croitorie.	/<fr. régence
A RELATA	A RELAT//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(știri, evenimente, fapte etc.) A aduce la cunoștință publicului larg; a comunica; a transmite; a anunța; a emite; a difuza. Televiziunea relatează faptele întâmplare.	/<fr. relater
RELATIV I	RELATIV I	<i>adv.</i>	Mai mult sau mai puțin O idee ~ nouă.	/<fr. relatif, lat. relativus, germ. relativ
RELATIV II	RELATIV II ~ă (~i, ~e)		1) Care constituie sau implică o anumită relație.2) Care prezintă o relație; aflat în raport reciproc. Dimensiuni ~e.3) Care există numai în relație cu altceva.4) (despre mărimi fizice) Care are valoarea dependentă de un sistem de referință. Mișcare ~ă.	/<fr. relatif, lat. relativus, germ. relativ
RELATIVISM	RELATIVISM	<i>n.</i>	Concepție filozofică su-biectivistă care exagerează caracterul relativ al cunoștințelor omenești.	/<fr. relativisme, germ. Relativismus
RELATIVIST I	RELATIV//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de relativism; propriu relativismului. Teorie ~stă.	/<fr. relativiste
RELATIVIST II	RELATIV//ST II ~ști	<i>m.</i>	Adept al relati-vismului.	/<fr. relativiste
RELATIVITATE	RELATIVIT//ATE	<i>f.</i>	Caracter relativ. • Teo-ria ~ății teorie care caracterizează proprietățile temporal-spațiale ale proceselor fizice.	/<fr. relativité, germ. Relativität
A RELATIVIZA	A RELATIVIZ//Ă ~éz	<i>trans.</i>	rare A face să se relativizeze.	/Din relativ
A SE RELATIVIZA	A SE RELATIVIZ//Ă se ~ează	<i>intrans.</i>	rare A deveni relativ.	/Din relativ

RELAȚIE	RELĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Legătură existentă între diferite fenomene sau obiecte; raport.2) Legătura de dependență sau de influență re-ciprocă între persoane, popoare sau state.3) Prezentare scrisă sau orală a unui fapt. [G.-D. relației; Sil. -ți-e]	/<fr. relation, lat. relatio, ~onis, germ. Relation
A RELAXA	A RELAX//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face sa se rela-xeze.	/<fr. relaxer
A SE RELAXA	A SE RELAX//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A se destinde după o perioadă de încordare fizică sau mintală; a deveni mai puțin încordat.	/<fr. relaxer
RELAXANT	RELAXÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre substanțe, medicamente, factori etc.) Care relaxează; cu proprietatea de a relaxa; recreativ; odihnitor.	/ a relaxa + suf. ~ant
RELAXARE	RELAX//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A RELAXA și A SE RELAXA.2) tehn. Scădere a tensiunilor dintr-un material sub deformare continuă.	/v. a se relaxa
RELEU	RELÉ//U ~e	<i>n.</i>	1) Dispozitiv care permite unei energii (relativ slabe) să declanșeze o energie puternică.2) Dispozitiv care servește la transmiterea unui semnal radioelectronic, amplificându-l.3) Dispozitiv care permite comutarea unui circuit electric cu ajutorul unui s	/<fr. relais
A RELEVA	A RELEVÁ relév	<i>tranz.</i>	A distinge din setul elementelor de același fel; a scoate la iveală; a pune în evidență; a evidenția; a reliefa; a remarca.	/<fr. relever
RELEVANT	RELEVÁN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care relevă. Factor ~.2) (despre fapte de limbă) Care servește la crearea opozițiilor în cadrul unui microsistem.	/<fr. relevant
RELEVEU	RELEVÉ//U ~e	<i>n.</i>	1) Procedeu de măsurare, desenare și reprezentare la scară a elementelor unei construcții.2) Schiță în care sunt repre-zentate la scară asemenea elemente. [Pl. și releveuri]	/<fr. relevé
RELEVMENT	RELEVMENT ~e	<i>n. tehn.</i>	Unghi format în plan orizontal de direcția unui obiect și o direcție de referință.	/<fr. relevement
RELICT	RELÍC//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	: Specie ~tă specie de plante sau de animale care s-a menținut până astăzi dintr-o floră sau dintr-o faună dispărută.	/<germ. relik, lat. relictus
RELICVARIU	RELICVÁRI//U ~i	<i>n.</i>	Cutie făcută din metale prețioase, în care se păstrează rămăși-țele trupești ale unui sfânt.	/<fr. reliquaire
RELICVĂ	RELÍCV//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Obiect păstrat ca o amintire scumpă din trecut; vestigiu.2) la pl. Rămășiță (oseminte, resturi de îmbrăcăminte etc.) aparținând unei persoane, considerate sfântă; moaște.	/<fr. relique, lat. reliquiae
RELIEF	RELIÉF ~uri	<i>n.</i>	1) Formă a suprafeței tere-stre față de un plan de referință.2) Proeminență care se evidențiază pe un plan. • În ~ ieșit în afară dintr-un plan. A scoate în ~ a scoate în evidență; a sublinia; a accentua.3) Sculptură ale cărei forme ies puțin în afară pe	/<fr. relief
A RELIEFA	A RELIEF//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se reliefeze.2) A distinge din restul elementelor de același fel; a scoate în evidență; a evidenția; a releva; a remarca; a decela; a vădi. [Sil. -li-e-]	/Din relief
A SE RELIEFA	A SE RELIEF//Ă se ~eáză	<i>intrans.</i>	(de-spre obiecte ce nu au contururi) A se distinge prin anumite trăsături; a ieși în relief; a se diferenția; a se diferi; a se deosebi. [Sil. -li-e-]	/Din relief

RELIGIE	RELÍGI//E ~i	<i>f.</i>	Credință în existența unei forțe supranaturale (care implică un ansamblu de acte rituale) și adorarea ei. [G.-D. religiei; Sil. -gi-e]	/<fr. religion, lat. religio, ~onis, germ. Religion
RELIGIOS	RELIGI//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) Care ține de religie; propriu religiei.2) Care respectă cu strictețe prescripțiile religiei; cuvios; cucernic; pios; evlavios. [Sil. -gi-os]	/<fr. religieux, lat. religiosus
RELIGIOZITATE	RELIGIOZITÁTE	<i>f.</i>	Sentiment religios manifestat prin îndeplinirea scrupuloasă a practicilor bisericești; evlavie; pietate; cuvio-șie; cucernicie; smerenie. [Sil. -gi-o-]	/<fr. religiosité, germ. Religiosität
A RELUA	A RELUÁ reiaú	<i>tranz.</i>	1) A lua din nou.2) (activități întrerupte) A continua după o întrerupere. ~ lucrul. [Sil. -lu-a]	/re- + a lua
RELUARE	RELU//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	v. A RELUA. • A pre-zenta în ~ a retransmite emisiuni radiofonice sau televizate	/v. a relua
REM	REM ~i	<i>m.</i>	Unitate de măsură a dozelor de radiație, raportate la efectul lor biologic.	/<engl., fr. rem
A REMAIA	A REMA//IÁ ~iéz	<i>tranz.</i>	(ciorapi și alte obiecte tricotate) A repara prinzând ochiurile scăpate sau rupte.	/<fr. remailler
REMAIEZĂ	REMAIÉZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Lucrătoare specializată în operațiile de remaiere.	/<fr. remailleuse
REMAKE	REMAKE [pr.:]	<i>n.</i>	Ecranizare nouă a unui film turnat mai demult.	/ Cuv. engl.
REMANENT	REMANÉN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre câmpuri electrice sau magnetice) Care ține de remanență; propriu remanenței.	/<fr. rémanent
REMANENȚĂ	REMANÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare care continuă să se mențină și după încetarea acțiunii factorilor externi care au provocat-o. ~ magnetică.	/<fr. rémanence
A REMANIA	A REMANI//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (organe de conducere) A supune unor modificări de componență sau de structură; a modifica.2) (materiale, mașini etc.) A face să devină mai bun din punct de vedere calitativ sau să revină la starea de mai înainte; a îmbunătăți; a ameliora; a remedia. [S]	/<fr. remanier
A REMARCA	A REMARCÁ remárc	<i>tranz.</i>	1) A distinge din restul elementelor de același fel; a scoate în evidență; a evidenția, a reliefa; a releva; a vădi; a decela.2) A aprecia printr-o remarcă.3) A sesiza atrăgând atenția; a observa.	/<fr. remarquer
A SE REMARCA	A SE REMARCÁ mă remárc	<i>intrans.</i>	(mai ales despre persoane sau despre mani-festările lor) A se distinge prin anumite trăsă-turi; a se evidenția; a se afirma; a se impune; a decela; a se ilustra; a se distinge; a bria; a străluci.	/<fr. remarquer
REMARCABIL	REMARCÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care poate fi remarcat; în stare să fie remarcat.2) Care merită să fie luat în seamă; notabil; marcant; considerabil.	/<fr. remarquable
REMARCĂ	REMÁR//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Observație cu caracter explicativ; enunț care conține un comentariu; notă. [G.-D. remarcei]	/ fr. remarque
A REMĂRITA	A REMĂRITÁ	<i>tranz.</i>	A face să se remărite.	/re- + a mărita
A SE REMĂRITA	A SE REMĂRITÁ mă remărít	<i>intrans.</i>	A se mărita din nou; a se recăsători.	/re- + a mărita

A REMEDIA	A REMEDI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să devină mai bun din punct de vedere calitativ sau să revină la starea de mai înainte; a îmbunătăți; a ameliora; a remania. [Sil. -di-a]	/<fr. remédier, lat. remediare
REMEDIABIL	REMEDIÁBIL ~ă (~i, ~e)	<i>rar</i>	1) Care poate fi remediat; care se pretează la reme-diare; vindecabil.2) fig. Care poate fi corectat; pentru care se poate găsi un mijloc de îmbu-nătățire; reparabil; corrigibil. [Sil. -di-a-]	/<fr. remédiable
REMEDIU	REMÉDI//U ~i	<i>n.</i>	1) Substanță care pre-vine, ameliorează sau tratează o boală; leac; medicament.2) Mijloc de îmbunătățire a unei stări de lucruri.	/<fr. remede, lat. remedium
A REMEMORA	A REMEMOR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A aduce din nou în memorie; a-și reaminti.	/<fr. remémorer
REMIGE	REMÍGE ~	<i>f.</i>	Fiecare dintre penele mari ale aripilor unei păsări, care servește la baterea aerului în timpul zborului.	/<fr. rémige
REMINISCENȚĂ	REMINISCÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Amintire vagă, imprecisă a unor fapte aproape dispă-rute din memorie.2) Urma materială, abia perceptibilă, a unor realități trecute; rămă-șiță vagă.3) (în creația artistică și literară) Element inspirat ca urmare a unei influențe mai mult sau mai puțin	/<fr. reminiscence, lat. reminiscencia, ~ae
A REMITE	A REMÍTE remít	<i>tranz.</i>	1) A da în mână; a da în posesie; a înmâna; a preda.2) (datorii ale debitorilor) A șterge de pe lista de plată.	/<lat. remittere
REMITENT I	REMITÉN//T I ~tă (~ți, ~te)		1) (despre boli) Care slăbește din intensitate la anumite intervale de timp.2) Care poate fi remis.	/<fr. remittent
REMITENT II	REMITÉN//T II ~ți	<i>m.</i>	Posesor al unei polițe.	/<germ. Remittent
A REMIZA	A REMIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(partide de șah) A termina prin remiză.	/Din remiză
REMIZĂ	REMÍZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (la șah) Situație în care partenerii consimt reciproc asupra unui rezultat de egalitate.2) (în comerț) Remunera-ție sub forma unei cote procentuale acordate lucrătorilor, în funcție de volumul mărfurilor vândute.3) Construcție destinată vehiculelor, m	/<fr. remise, germ. Remise
REMIZIER	REMIZIÉR ~i	<i>m.</i>	Lucrător comercial plătit prin remiză. [Sil. -zi-er]	/<fr. remisier
A REMONTA	A REMONT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (instalații, fabrici etc.) A monta din nou.2) A face să se remonteze.	/<fr. remonter
A SE REMONTA	A SE REMONT//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A-și recăpăta starea normală (fizică sau/și mora-lă); a se reface; a se regenera; a se redresa.	/<fr. remonter
REMONTANT	REMONTÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv al</i>	1) (despre substanțe, medicamente, factori etc.) Care remontează; care restabilește forțele fizice; care redă energie; reconstituant.2) (despre unele plante) Care înflorește de mai multe ori în perioada de vegetație.	/<fr. remontant
REMONȚĂ	REMÓNT//Ă ~e	<i>f. inv.</i>	1) Cal tânăr, procu-rat pentru armată.2) Serviciu militar care se ocupa cu achiziționarea cailor pentru armată.	/<fr. remonte, germ. Remonte
REMONTOAR	REMONTOÁR ~e	<i>n.</i>	Mecanism cu ajutorul căruia se întoarce arcul unui ceasornic.	/<fr. remontoire
A REMORCA	A REMOR//CĂ ~chéz	<i>tranz.</i>	1) (remorci, șleपुरi, vagoane etc.) A atașa (cu un cablu sau cu un lanț) și a trage cu ajutorul unui vehicul autopropulsat.2) fig. (persoane) A lua cu sine (mai mult cu forța).	/<fr. remorquer

REMORCĂ	REMÓR//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Vehicul fără auto-propulsie, remorcat de un altul autopropul-sat și destinat transportului de persoane sau de mărfuri. • A fi la ~ca cuiva a fi condus de cineva; a fi dependent de cineva sau de ceva.2) Cablu sau odgon cu care se remorchează o navă sau	/<fr. remorque
REMORCHER	REMORCHÉR ~e	<i>n.</i>	Navă autopropulsată, folosită la remorcarea ambarcațiilor fără propulsie proprie.	/<fr. remorquer
A REMUNERA	A REMUNER//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane sau activități ale lor) A plăti în bani sau în natură; a retribui. ~ o colaborare.	/<fr. rémunérer, lat. remunerare
REMUNERATORIU	REMUNERATÓRI//U ~e (~i) rar		1) Care remunerează.2) Care este bine remunerat.	/<fr. rémunérateur
REMUNERAȚIE	REMUNERÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Plată în bani acor-dată unui angajat pentru prestarea unei munci; salariu, retribuție; leafă. [G.-D. remunera-ției; Sil. -ți-e]	/<fr. rémunération, lat. remuneratio, ~onis
REMUȘCARE	REMUȘC//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	Păreră de rău cauzată de o nereușită sau de săvârșirea unei fapte reprobabile; mustrare de cuget; căință; regret. • A avea ~ări a-l muștra conștiința pe cineva.	/re- + mușcare
REN	REN ~i	<i>m.</i>	Mamifer rumegător, de talie mare (asemănător cu cerbul), care trăiește în regiuni nordice și care este crescut pentru carne, lapte și blană sau este folosit la tracțiune.	/<fr. renne
RENAL	RENÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de rinichi; propriu rinichilor; nefritic. Insuficiență ~ă.	/<fr. rénal
RENASCENTIST I	RENASCENTÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de Renaștere; propriu Renașterii.	/Din Renaștere
RENASCENTIST II	RENASCENTÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care susține spiritul Renașterii.	/Din Renaștere
A RENAȘTE	A RENAȘTE renásc	<i>intrans.</i>	A se naște din nou; a reînvia. Natura renaște.	/re- + a naște
RENAȘTERE	RENAȘTER//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A RENAȘTE.2) (în Europa occidentală și centrală din sec. XIV–XVI) Mișcare social-politică și culturală, determinată de lupta burgheziei împotriva feudalismului și caracterizată prin promovarea unei concepții optimiste despre demnitatea și marea	/v. a renaște
RENĂSCĂTOR	RENĂSCĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care renaște; care face să renască.	/a renaște + suf. ~tor
RENDEZ-VOUS	RENDEZ-VOUS [pr.: randevú]	<i>n.</i>	fam. Întâlnire stabilită dinainte între două sau mai multe persoane.	/Cuv. fr.
A RENEGA	A RENEGÁ renég	<i>tranz.</i>	1) (doctrină, idei etc.) A nu (mai) recunoaște ca fiind al său; a renunța de a mai împărtăși.2) (rude, prieteni, patrie etc.) A declara străin (negând orice relație).	/Din renegat
RENEGAT	RENEGÁ//T ~ți	<i>m.</i>	1) Persoană care s-a lepădat de patria sau de credința sa.2) Persoană care a renunțat la convingerile sale anterioare, trădându-și grupul sau partidul din care a făcut parte; apostat.	/<fr. renégat, germ. Renegat
RENET	RENÉT	<i>adj.</i>	: Mere ~ varietate de mere de culoare galbenă-portocalie, cu gust plăcut.	/<fr. reinette

RENGHI	RENGHI ~uri	<i>n.</i>	: A juca (sau a face) cuiva ~ul (sau un ~) a păcăli pe cineva (pentru a se amuza); a face cuiva o farsă.	/<turc. reng, renk
RENGLOTĂ	RENGLÓT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Specie de prun cu fructe mari, sferice, galbene-verzui sau roșcate.2) Fructul acestui prun.	/<fr. reine-Claude, germ. Ringlotte
RENIFORM	RENIFÓRM ~ă (~i,		Care are forma unui rinichi.	/<fr. réniforme
A RENOVA	A RENOV//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să devină iarăși nou; a reînnoi. ~ mobilierul.	/<fr. rénover
RENOVATOR I	RENOVAT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>rar Care renovează.</i>		/<fr. rénovateur
RENOVATOR II	RENOVATÓR II ~i	<i>m.</i>	Persoană care re-novează, care militează pentru progres.	/<fr. rénovateur
A RENTA	A RENT//Ă pers. 3 ~ează	<i>intrans.</i>	A aduce venit, câștig, beneficii. • (Nu) rentează (nu) merită osteneală; (nu) e rentabil.	/<fr. renter
RENTABIL	RENTÁBIL ~ă (~i, ~e)	<i>și</i>	Care rentează; în stare să aducă câștig; profitabil. Afacere ~ă.	/<fr. rentable
RENTABILITATE	RENTABILIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter ren-tabil.2) Indice al eficienței economice a unei întreprinderi.	/<fr. rentabilité
RENTĂ	RÉNT//Ă ~e	<i>f.</i>	ec. Venit regulat pe care îl aduce o proprietate, fără ca posesorul acesteia să depună vreo activitate productivă.	/<fr. rente
RENTIER	RENTIÉR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care trăiește din rentă. [Sil. -ti-er]	/<fr. rentier
RENUME	RENÚME	<i>n.</i>	Aprecieri publică înaltă (a unei persoane sau a unui lucru) pentru calități deosebite; slavă; faimă; reputație; populari-tate.	/<fr. renom
RENUMIT	RENUMÍ//T ~tă (~ți, ~te)		Care se bucură de o anumită reputație; cu renume; vestit; slăvit; reputat.	/<fr. renommé
A RENUNȚA	A RENUNȚÁ renúnt		1. tranz. A nu mai dori; a înceta în mod voluntar (să mai vrea). A renuțat să participe.2. intrans. 1) A înceta de a mai râvni (la ceva). ~ la anumite privile-gii.2) A se retrage în mod benevol. ~ la putere.3) A înceta de a practica, de a exer-cita. ~ la	/<fr. renoncer, lat. renuntiare
A REOCUPA	A REOCUPÁ reocúp	<i>tranz.</i>	A ocupa din nou. [Sil. re-o-]	/<fr. réoccuper
REOLOGIC	REOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de reologie; propriu reologiei. [Sil. re-o-]	/Din reologie
REOLOGIE	REOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a mecanicii care se ocupă cu studiul curgerii lichidelor și al defor-mațiilor corpurilor plastice. [Sil. re-o-]	/<fr. rhéologie
A REORGANIZA	A REORGANIZ//Á	<i>tranz.</i>	A organiza din nou. ~ pe baze noi. [Sil. re-o-]	/<fr. réorganiser
REORGANIZATOR	REORGANIZATÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană care reorganizează. [Sil. re-o-]	/a reorganiza + suf. ~tor
A REORIENTA	A REORIENT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se reorienteze. [Sil. re-o-]	/re- + a orienta
A SE REORIENTA	A SE REORIENT//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	A se orienta într-o nouă direcție. [Sil. re-o-]	/re + a se orienta
REOSCOPI	REOSC//ÓP ~oápe	<i>n.</i>	Instrument cu ajutorul căruia se constată prezența unui curent electric. [Sil. re-os-]	/<fr. rhéoscope, germ. Rheoskop
REOSTAT	REOSTÁT ~e	<i>n.</i>	fiz. Aparat pentru reglarea intensității curentului electric din circuite. [Sil. re-os-]	/<fr. rhéostat

A REPARA	A REPARÁ repár	<i>tranz.</i>	1) (obiecte defec-tate) A repune în funcțiune; a drege; a tocni.2) fig. A modifica în bine; a îndrepta; a corecta; a corija. ~ o pierdere.3) (daune, pagube) A plăti atât cât costă; a despăgubi; a compensa.	/<fr. réparer, lat. reparare
REPARABIL	REPARÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care poate fi reparat; în stare să fie reparat.2) fig. Care poate fi corectat; în stare să fie corectat; cori-gibil. Eroare ~ă.	/<fr. réparable
REPARATOR	REPARAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care repară.2) jur. Care acoperă o daună.	/<fr. réparateur
REPARAȚIE	REPARÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A REPARA.2) Complex de lucrări pentru readucerea în stare normală a unui obiect (clădire, sistem tehnic etc.). ~a unei case.3) jur. Compensare a unei pagube; despăgubire. ~i de război. [G.-D. reparației; Sil. -ti-e]	/<fr. réparation, lat. reparatio, ~onis, germ. Reparation
REPARTIȚIE	REPARTÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A REPARTIZA.2) ec. Proces de distribuire a produselor muncii între membrii societății în funcție de relațiile de producție existente. [G.-D. repartitiei; Sil. -ți-e]	/<fr. répartition
A REPARTIZA	A REPARTIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (bunuri materiale) A da conform unor reguli sau principii; a împărți; a distribui. ~ rolurile.2) (persoane) A împărți într-un spațiu (dând fiecăruia o anumită misiune); a distribui.3) A împărți în prealabil, prevăzând modul de utilizare; a eșalona (în	/<fr. répartir
REPARTIZATOR	REPARTIZAT//ÓR ~oăre	<i>n. tehn.</i>	Instalație sau aparat pentru repartizare automată (de materiale, de energie electrică, de mesaje telegrafice etc.); distribuitor.	/ a repartiza + suf. ~tor
A REPATRIA	A REPATRI//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se repatrieze.	/<lat. repatriare, fr. repatrier
A SE REPATRIA	A SE REPATRI//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	(de-spre emigranți, prizonieri etc.) A se întoarce în patrie; a reveni în patrie. [Sil. -tri-a]	/<lat. repatriare, fr. repatrier
REPATRIAT	REPATRIÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Persoană care s-a reîntors în patrie. [Sil. -tri-at]	/v. a se repatria
REPAUS	REPÁUS ~uri	<i>n.</i>	1) Întrerupere temporară a unei activități; odihnă; răgaz; recreație; pauză. • Pe loc ~! formă de comandă, folosită în timpul unor exerciții militare sau sportive, indicând luarea unei poziții mai libere.2) Perioadă de timp cât durează o astfel de întreru	/<lat. repausum
A SE REPAUZA	A SE REPAUZ//Á mă ~éz	<i>intrans. rar</i>	1) A face un repaus; a se opri un timp oarecare dintr-o activitate; a se odihni; a se recrea.2) A fi în mormânt; a dormi somnul de veci; a zace; a odihni. [Sil. -pa-u-]	/<lat. repausare
REPEDE I	RÉPEDE I	<i>adv.</i>	1) Într-un timp scurt; în (cu) grabă; iute; imediat. A acționa ~.2) Înainte de vreme; (prea) devreme; de timpuriu; prematur. A îmbătrâni ~.	/<lat. rapidus, rapide
REPEDE II	RÉPE//DE II ~zi	<i>adj.</i>	1) (despre persoane sau despre manifestările lor) Care vădește repeziciune; iute. Gesturi ~zi.2) (despre ape curgătoare) Care curge cu repeziciune. Fluviu ~.3) (despre timp) Care trece cu rapiditate. Ani ~zi.4) (despre precipitații atmosferice) Care sunt	/<lat. rapidus, rapide
REPENT	REPÉN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre plante) Care are tulpina întinsă pe pământ; cu tulpina culcată.	/<lat. repens, ~ntis

REPER	REPÉR ~e	<i>n.</i>	1) Obiect sau detaliu din teren care servește drept punct de orientare.2) Semn trasat pe diferite piese care urmează să fie asamblate.3) mat. Ansamblu de vectori având origine comună și formând un sistem de referință.4) tehn. Sistem tehnic de orientare.	/<fr. repere
A REPERA	A REPER//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (poziții, puncte etc.) A determina cu ajutorul unui reper. ~ artileria dușmană.2) A marca prin repere.	/<fr. repérer
REPERCUSIUNE	REPERCUSIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Efect al unei acțiuni; consecință. [G.-D. repercusiunii; Sil. -si-u-]	/<fr. répercussion
A SE REPERCUTA	A SE REPERCUT//Ă se ~eáză	<i>intrans.</i>	1) (despre unde sonore sau de lumină) A se propaga reflectându-se.2) fig. A se face simțit; a se propaga, avînd anumite urmări; a se resimți; a se răsfrînge.	/<fr. répercuter
REPERTORIAL	REPERTORIÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de repertoriu; propriu repertoriului. [Sil. -ri-al]	/<engl. repertorial
REPERTORIU	REPERTÓRI//U ~i	<i>n.</i>	1) Registru în care se înscriu, într-o anumită ordine, date, nume etc. pentru a facilita consultarea.2) Totalitate a operelor de artă (piese, compozitii muzicale etc.) incluse în programul unui colectiv artistic.3) Ansamblu de roluri sau de bucăți muzical	/<fr. répertoire, lat. repertorium
A REPETA	A REPETÁ repét	<i>tranz.</i>	1) A face să se repete.2) A enunța a doua oară (sau de mai multe ori). ~ rugămintea.3) (roluri, lecții etc.) A reproduce de mai multe ori (pentru a fixa în memorie).4) (anul de învățământ) A urma încă o dată (nefiind promovat).	/<fr. répéter, germ. repetieren
A SE REPETA	A SE REPETÁ mă repét	<i>intrans.</i>	A avea loc încă o dată (sau de mai multe ori); a se produce din nou.	/<fr. répéter, germ. repe-tieren
REPETENT	REPETÉN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	Care repetă o clasă sau un an de studii (din cauză că nu a obținut note de trecere). Elev ~.	/<germ. Repetent
REPETENȚIE	REPETENȚÍ//E ~i	<i>f.</i>	Stare a celui repetent.	/repetent + suf. ~ie
REPETITOR I	REPETIT//ÓR I ~oáre	<i>n.</i>	Sală de meditație într-un internat.	/<fr. répétiteur, germ. Repetitor
REPETITOR II	REPETITÓR II ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care dă lecții particulare unui elev; meditator; preparator.2) Pianist care acompaniază un vocalist sau un instrumentist; corepetitor.	/<fr. répétiteur, germ. Repetitor
REPETIȚIE	REPETÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Reluare a aceluiași cuvinte, idei, acțiuni. • Armă cu ~ armă cu care se pot trage mai multe focuri la rând.2) Muncă de pregătire a interpreților în vederea unei reprezentații în public.3) Proce-deu stilistic care constă în repetarea unui cuvânt sau gru	/<fr. répétition
REPEZEALĂ	REPEZ//EÁLĂ ~éli	<i>f.</i>	Grabă mare. • La ~ foarte repede; în grabă mare.	/a se rapezi + suf. ~eală
A REPEZI	A REPEZÍ repéd	<i>tranz.</i>	1) A împinge cu violență; a izbi.2) fig. A trata cu cuvinte aspre; a brusca.	/Din repede
A SE REPEZI	A SE REPEZÍ mă repéd	<i>intrans.</i>	1) A porni repede; a o lua brusc din loc.2) A se duce până undeva în grabă și pentru puțin timp; a da o fugă.3) A se arunca cu lăcomie sau cu violență; a năvăli; a năpădi; a tăbări.	/Din repede

REPEZICIUNE	REPEZICIÚN//E ~i	<i>f. pop.</i>	Iuțeală cu care se efectuează o acțiune; viteză; rapiditate.	/repede + suf. ~iciune
REPEZIȘ	REPEZÍȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Pantă abruptă a unei înălțimi (munte sau deal); versant abrupt; pripor.2) Porțiune în cursul unui râu unde apa curge foarte repede.3) fig. rar Mani-festare violentă a unei stări; izbucnire.	/repede + suf. ~iș
REPEZIT	REPEZÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A REPEZI și A SE REPEZI.2) (despre persoane) Care acționează pripit; iute din fire; nestăpânit.	/v. a (se) repezi
A REPICA	A REPI//CÁ ~chéz	<i>tranz.</i>	(răsaduri, plante din seră etc.) A replanta definitiv (pe locul unde trebuie să se dezvolte normal).	/<fr. repiquer
A REPLANTA	A REPLANT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A planta din nou.	/re- + a planta
REPLAY	REPLAY [pr.: ripléi]	<i>n.</i>	Reluare imediată a unei faze interesante într-o transmisiune spor-tivă (directă) televizată.	/Cuv. engl.
A SE REPLIA	A SE REPLI//Á mă ~éz mil.		1. intranz. A se retrage în ordine.2. tranz. A strânge prin suprapunerea unei părți peste alta. [Sil. -pli-]	/<fr. replier
A REPLICA	A REPLICÁ répic	<i>tranz.</i>	A răspunde prin-tr-o replică; a riposta; a reacționa.	/<fr. répliquer
REPLICA	RÉPLI//CA ~ci	<i>f.</i>	1) Răspuns scurt și prompt în contradictoriu la spusele agresive ale cuiva; ripostă. • Fără ~ la care nu se poate obiecta nimic; categoric. A fi tare în ~ci a găsi repede răspunsurile cele mai potrivite în cursul unei convorbiri (în contradictoriu).2) Par	/<fr. réplique, lat. replica
A REPOPULA	A REPOPUL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(teritorii, bazine acvatice etc.) A popula din nou.	/re- + a popula
REPORT	REPÓRT ~uri	<i>n.</i>	cont. Trecere a unei sume din josul unei coloane în fruntea coloanei următoare, pentru a continua operația adu-nării.	/<fr. report
A REPORTA	A REPORT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A efectua un report.	/<fr. reporter
REPORTAJ	REPORTÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Specie publicistică (uneori având valoare literară), care conține informații operative asupra unor evenimente culese la fața locului.2) Articol publicat în presă care conține astfel de informații.	/<fr. reportage
REPORTER	REPÓRTER ~i	<i>m.</i>	Jurnalist specializat în realizarea reportajelor; autor de reportaje. • ~ cinematografic operator care filmează pentru jurnale cinematografice sau pentru filme documentare.	/<fr. reporter, germ. Reporter, engl. reporter
REPORTERICESC	REPORTERIC//ÉSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru reporteri; propriu reporterilor.	/reporter + suf. ~icesc
REPORTOFON	REPORTOF//ÓN	<i>n.</i>	Magnetofon special pentru reportaje.	/report[er] + ~ofon
A REPOVESTI	A REPOVEST//Í ~esc	<i>tranz.</i>	A povesti din nou.	/re- + a povesti
REPREHENSIBIL	REPREHENSÍBIL ~ă (~i, ~e)	<i>livr.</i>	Care ține de reprehensiune; care se pretează la reproșuri; reproșabil; imputabil. Purtare ~ă.	/<fr. répréhensible, lat. reprehensibilis
REPREHENSIV	REPREHENSÍV//E ~i	<i>f. livr.</i>	Observație cu caracter moralizator; reproș; muștrare; imputare; dojană; bănuială. [Sil. -si-u-]	/<fr. répréhension, lat. reprehensio, ~onis
REPRESALII	REPRESÁLII	<i>f. pl.</i>	1) Măsurile de pedepsire luate de organele de stat împotriva participanților la acte de răzvrătire.2) Măsurile de con-strângere luate de un stat ca răspuns la încălcarea normelor internaționale din partea altui stat.	/<fr. représailles, lat. repressalia

REPRESIUNE	REPRESIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Înăbușire prin violență a unei acțiuni de opoziție, de revoltă, a unei demonstrații.2) Măsură de constrângere și de pedepsire a unei persoane care comite o infracțiune. [Sil. -si-u-]	/<fr. répression
REPRESIV	REPRESÍV ~ă (~i, ~e)		Care ține de repre-siune; propriu represiunilor.	/<fr. répressif
A REPRESENTA	A REPRESENTÁ reprezent	<i>tranz.</i>	1) A reda într-o formă concretă; a înfățișa.2) (lu-cruri absente sau abstracte) A face să apară în formă concretă (prin intermediul unui alt obiect care îi corespunde).3) (persoane sau colectivități) A acționa ca exponent, ca îm-puternicit, ca delegat; a	/<fr. représenter, lat. repraesentare
REPRESENTABIL	REPRESENTÁBIL ~ă (~i, ~e)		(despre piese de teatru) Care se poate reprezenta.	/<fr. représentable
REPRESENTANT	REPRESENTÁN//T	<i>m.</i>	Persoană au-torizată cu drept reprezentativ. ~ al maselor.	/<fr. représentant
REPRESENTANȚĂ	REPRESENTÁNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Organ care reprezintă interesele unui stat pe teritoriul altui stat. ~ diplomatică.	/<germ. Repräsentanz
REPRESENTARE	REPRESENT//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A REPRESENTA. • Drept de ~ drept de a fi ales în unele organe reprezentative.2) psih. Ima- gine senzorială a realității, evocată mintal.3) v. REPRESENTAȚIE.	/v. a reprezenta
REPRESENTATIV	REPRESENTATÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care reprezintă; cu proprietatea de a reprezenta.2) (despre organe sau despre sisteme de guvernare) Care reprezintă o colectivitate și acționează în numele ei.	/<fr. représentatif
REPRESENTAȚIE	REPRESENTÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Prezentare pe scenă a unei opere dramatice, a unui program artistic etc.; spectacol. [G.-D. reprezen-tației; Sil. -ți-e]	/<fr. représentation, lat. representatio, ~onis
A REPRIMA	A REPRIMÁ reprím	<i>tranz.</i>	(acțiuni de revoltă, de opoziție etc.) A curma prin violență; a înăbuși.	/<fr. réprimer
A REPRIMI	A REPRIM//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) (obiecte, sume de bani etc.) A primi înapoi.2) (persoane) A angaja din nou; a reangaja.	/re- + a primi
REPRIZĂ	REPRÍZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Fiecare dintre etapele succesive ale unei competiții sportive, organizate după anumite reguli; rundă.2) Fază în desfășurarea unui proces, a unei acțiuni stadiale; rundă.3) Reîncepere a unor operații tehnice întrerupte.4) Reluare a unui cuvânt sau a un	/<fr. reprise
A REPROBA	A REPROBÁ reprób	<i>tranz.</i>	(fapte) A considera condamnable; a nu încuviința.	/<lat. reprobare
REPROBABIL	REPROBÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi reprobat; în stare să fie reprobat; condam-nabil. Atitudine ~ă.	/<lat. reprobabilis
REPROBATOR	REPROBAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care reprobă; dezaprobat. Privire ~oare.	/<fr. réprobateur, lat. reprobatore
REPRODUCĂTOR I	REPRODUCÁT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care se reproduce; care se înmul-țește.2) rar Care imită felul de a fi al cuiva.	/a reproduce + suf. ~ător
REPRODUCĂTOR II	REPRODUCĂTOR II ~i	<i>m.</i>	Animal domestic selecționat pentru reproducere.	/a reproduce + suf. ~ător
A REPRODUCE	A REPRODÚCE reproduc	<i>tranz.</i>	1) A face să se reproducă.2) A reda exact; a reprezenta cu fidelitate. ~ realitatea.3) ec. (procesul de producție) A repeta în perma-nență.4) (tablouri, desene, fotografii, texte etc.) A executa în mai multe exemplare identice prin diferite procedee tehnice	/re- + a produce

A SE REPRODUCE	A SE REPRODÚCE se reproducé in-tranz.		1) A se produce din nou.2) (despre organisme) A-și mări numărul de exemplare ale speciei prin generare; a se perpetua prin generare; a se înmulți; a prolifera.	/re- + a se produce
REPRODUCERE	REPRODÚCER/E ~i	<i>f.</i>	1) v. A REPRODUCE și A SE REPRODUCE.2) Operă de artă, care reproduce originalul și este executată de autor sau sub supravegherea acestuia; copie; replică.3) biol. Naștere din părinți a unui urmaș asemănător acestora, ca rezultat al fecundării.4) psih. Pro	/v. a (se) reproduce
REPRODUCTIBIL	REPRODUCTÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi reproduc; care se pretează la repro-ducere.	/<fr. reproducible
REPRODUCTIV	REPRODUCTÍV ~ă (~i, ~e)		Care are posibilitatea de a reproduce; care servește pentru reproducție.	/<fr. reproductif
REPRODUCȚIE	REPRODÚCȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) ec. Reluare continuă a procesului de producție.2) biol. Proces de perpetuare a speciei prin generare; înmulțire. ~a animalelor. [G.-D. reproduc-ției]	/<fr. reproduction
A REPROFILA	A REPROFIL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(întreprinderi, instituții etc.) A profila din nou; a face să capete un nou profil.	/re- + a profila
REPROȘ	REPRÓȘ ~uri	<i>n.</i>	Dezaprobare verbală adresată cuiva în semn de nemulțumire pentru fapte sau vorbe reprobabile; bănuială; imputare; mustrare; dojană. Nu merită nici un ~.	/<fr. reproche
A REPROȘA	A REPROȘ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(acțiuni sau fapte reprobabile) A atribui ca reproș; a imputa.	/<fr. reprocher
REPROȘABIL	REPROȘÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi reproșat; în măsură să fie supus reproșurilor; imputabil.	/<fr. reproachable
REPTILĂ	REPTÍL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Clasă de vertebrate târătoare, cu corpul acoperit de un înveliș solzos, cu sau fără picioare și cu inima tricamerală (reprezentanți: șarpele, șopârla, crocodilul etc.).2) Animal din această clasă.	/<fr. reptiles, germ. Reptile
A REPUBLICA	A REPUBLICÁ	<i>intrans.</i>	A publica din nou; a retipări; a reedita.	/re- + a publica
REPUBLICAN I	REPUBLICÁN I ~ă (~i, ~e)		Care ține de republică; propriu republicii. Consfătuire ~ă.	/<fr. républicaine, lat. republicanus, germ. Republikaner
REPUBLICAN II	REPUBLICÁN II ~i	<i>m.</i>	1) Adept al re-publicii ca formă de guvernământ.2) Mem-bru al unui partid republican.	/<fr. républicaine, lat. republicanus, germ. Republikaner
REPUBLICANISM	REPUBLICANÍSM	<i>n.</i>	rar Concepție po-litică care susține republica ca formă de guvernare.	/<fr. républicanisme
REPUBLICĂ	REPÚBLI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Formă de guvernă-mânt în care organele supreme de conducere sunt constituite din reprezentanți aleși pe un anumit termen.2) Țară care are această formă de guvernământ.3) rar Populația unei asemenea țări. [G.-D. republicii]	/<it. republica, fr. république, lat. respublica
A REPUDIA	A REPUDI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (persoane sau lucruri) A îndepărta de la sine (din dispreț); a respinge.2) (părerii, concepții, vederi etc.) A nu (mai) recunoaște ca valabil.	/<fr. répudier

REPUDIARE	REPUDIÉR//E ~i	f.	v. A REPUDIA. • ~ea unei moșteniri renunțare la drepturile de moștenitor legal. [Sil. -di-e-]	/v. a repudia
A REPUGNA	A REPUGNÁ pers. 3 repúgnă	intrans.	livr. A inspira repugnanță; a produce repulsie; a dispăcea totalmente.	/<fr. répugner, lat. repugnare
REPUGNANT	REPUGNÁN//T ~tă (~ți, ~te)	livr.	Care ține de repugnanță; propriu repugnanței; respingător; dezgustător; scârbos; repulsiv. Individ ~.	/<fr. répugnant
REPUGNANȚĂ	REPUGNÁNȚĂ	f. livr.	Sentiment sau sen-zație de neplăcere față de cineva sau ceva; aversiune; silă; antipatie; repulsie.	/<fr. répugnance, lat. repugnantia
REPULSIE	REPÚLSI//E ~i	f.	1) Sentiment sau senzație de neplăcere față de cineva sau ceva; repugnanță; silă; antipatie; scârbă; dezgust; aver-siune.2) fiz. Exercițare a unei forțe de înde-părtare a unui corp (din partea altui corp). [G.-D. repulsiei; Sil. -si-e]	/<fr. répulsion, lat. repulsio, ~onis
REPULSIV	REPULSÍV ~ă (~i, ~e)	rar	Care produce repulsie; propriu repulsiei; respingător; dez-gustător.	/<fr. répulsif
A REPUNE	A REPÚNE repún	tranz.	A pune din nou.	/re- + a pune
A REPURTA I	A REPURTÁ I repórt	tranz.	rar A face să se repoarte.	/<fr. reporter
A REPURTA II	A REPURT//Á II ~éz	tranz.	A obține o victorie, un succes.	/<lat. reportare, it. riportare
A SE REPURTA	A SE REPURT//Á ma repórt	intrans.	A se întoarce cu gândul la oameni, la idei, fapte din trecut.	/<fr. reporter
REPUTAT	REPUTÁ//T ~tă (~ți, ~te)	rar	Care se bucură de o anumită reputație; cu renume; vestit; renumit; slăvit.	/v. a (se) reputa
REPUTAȚIE	REPUTÁȚI//E ~i	f.	1) Opinie publică (favorabilă sau defavorabilă) pe care o mani-festă publicul pentru o persoană sau pentru un lucru; faimă. • Se bucură de ~ bună.2) Aprecieri publică înaltă (a unei persoane sau a unui lucru) pentru calități deosebite: faimă; slavă; popul	/<fr. réputation, lat. reputatio, ~onis
RESAC	RESÁC ~uri	n.	1) Întoarcere violentă a valurilor după ce se izbesc de un obstacol.2) Val produs de acest fenomen.	/<fr. ressac
RESCIZIUNE	RESCIZIÚN//E ~i	f.	jur. Anulare a unui act din cauza unui viciu esențial. [Sil. -zi-u-]	/<fr. rescision, lat. rescissio, ~onis
A SE RESEMNA	A SE RESEMN//Á mă ~éz	intrans.	A se împăca (în cele din urmă) cu o situație defavo-rabilă; a accepta un rău sub presiunea împr-jurărilor.	/<fr. résigner
RESENTIMENT	RESENTIMÉNT ~e	n.	Ostilitate față de o persoană, provocată de amintirea unor neplă-ceri mai vechi.	/<fr. ressentiment
A RESIMȚI	A RESIMȚÍ resímt	tranz.	A simți din nou.	/<fr. ressentir
A SE RESIMȚI	A SE RESIMȚÍ mă resímt	intrans.	1) A fi urmărit în continuare suportând efectele.2) A simți urmările; a-și manifesta efectele; a avea urmări; a se răsfrânge.	/<fr. ressentir
A SE RESORBI	A SE RESORBÍ se resoárbe	intrans. med.	A dispărea prin resorbție.	/<fr. résorber, lat. resorbere
RESORBȚIE	RESÓRBȚI//E ~i	f. med.	Proces de dispariție lentă a unui produs patologic, care este absorbit de sistemul circulator sau de țesutu-rile vecine. [G.-D. resorbției]	/<fr. résorption

RESORT I	RESÓRT I resoárte	<i>n.</i>	1) Domeniu sau sector de activitate.2) Totalitate a persoanelor ce reprezintă acest domeniu. • A fi de ~ul cuiva a fi de competența cuiva; a ține de specialitatea cuiva. Organele de ~ organele competente.	/<fr. ressort, germ. Ressor
RESORT II	RESÓRT II ~uri	<i>n.</i>	Piesă elastică de oțel fixată între corpul unui vehicul și osiile roților acestuia, care servește la amortizarea șocurilor; arc.	/<fr. ressort, germ. Ressor
RESPECT	RESPÉCT ~e	<i>n.</i>	Sentiment sau atitudine de înaltă stimă față de o persoană; cinste; considerație; deferență. • A pune pe cineva la ~ a face pe cineva să se poarte respectuos; a pune la punct pe cineva. A ține pe cineva la ~ (sau la distanță) a nu-i permite cuiva să se po	/<fr. respect, lat. respectus
A RESPECTA	A RESPECTÁ respéct	<i>tranz.</i>	1) (persoane sau valori umane) A trata cu respect; a stima.2) (condițiile unui contract, prevederile legii etc.) A îndeplini întocmai. ~ prescripțiile medicului.	/<fr. respecter
A SE RESPECTA	A SE RESPECTÁ mă respéct	<i>intrans.</i>	A ține la autoritatea sa.	/<fr. respecter
RESPECTABIL	RESPECTÁBIL ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	1) Care poate fi respectat; demn de respect; stimabil.2) fam. Care se impune prin dimensiuni; de mari proporții; considerabil.	/<fr. respectable
RESPECTABILITATE	RESPECTABILITÁT	<i>f.</i>	Caracter respectabil; onorabilitate. Plin de ~.	/<fr. respectabilité
RESPECTIV	RESPECTÍV ~ă (~i, ~e)	<i>și adverbial</i>	1) Care se referă la persoana sau la obiectul despre care este vorba; corespunzător.2) (de-spre mai multe persoane sau despre mai multe lucruri) Care se referă la fiecare în parte.	/<fr. respectif, lat. respectivus
RESPECTUOS	RESPECTU//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		1) (despre persoane) Care exprimă respect; plin de respect; condescendent.2) (despre manifestări ale oamenilor) Care vădește respect; cu respect. [Sil. -tu-os]	/<fr. respectueux
RESPINGATOR	RESPINGAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care respinge. Forțe ~oare.2) fig. Care provoacă repulsie, silă; dezgustător; repulsiv; antipatic. Înfrățire ~oare.	/a respinge + suf. ~ător
A RESPINGE	A RESPÍNGE respíng	<i>tranz.</i>	1) (persoane sau lucruri) A îndepărta de la sine; a repudia.2) (rugăminți, oferte etc.) A nu consimți să primească; a nu satisface; a nu admite; a refuza.3) (dușmani, armate etc.) A sili să se retragă.	/<it. respingere
RESPINGERE	RESPÍNGER//E ~i	<i>f.</i>	v. A RESPINGE. • Forță de ~ forță pe care o exercită un corp asupra altuia, respingându-l.	/v. a respinge
A RESPIRA	A RESPIRÁ respír	<i>intrans.</i>	1) A inspira aer în plămâni și a-l expira în afară; a răsufla.2) fig. A răspândi în jur; a degaja; a emana.	/<fr. respirer, lat. respirare
RESPIRABIL	RESPIRÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi respirat.	/<fr. respirable
RESPIRARE	RESPIR//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A RESPIRA.2) fig. înv. Mișcare ușoară de aer; suflu; adiere; boare.	/v. a respira
RESPIRATOR	RESPIRAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care ține de respirație; propriu respirației. Căile ~oare. • Aparat ~ sistem de organe care asigură respirația. [Var. respiratoriu]	/<fr. respiratoire

RESPIRAȚIE	RESPIRÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Proces fiziologic care constă în schimbul de gaze între organism și mediul înconjurător (constând în absorbirea oxigenului și eliminarea bioxidului de carbon); răsuflare. • ~ artificială mijloc de reanimare care constă în efectuarea unor miș-cări pentru	/<fr. respiration, lat. respiratio, ~onis
RESPIRO	RESPÍRO	<i>n. livr.</i>	Moment de relaxare între două perioade de tensiune.	/ < it. respiro
RESPONSABIL	RESPONSÁBIL ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care poartă o răspundere; însărcinat cu o funcție de răspundere; răspunzător. Secre-tar ~.	/<fr. responsable
RESPONSABILITATE	RESPONSABILIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Simț de răspundere; atitudine responsabilă față de obligațiile proprii; răspundere.2) Funcție sau sarcină de răspundere.	/<fr. responsabilité
REST	REST ~uri	<i>n.</i>	1) Parte din ceva rămasă neutilizată sau neconsumată; rămășiță; ca-păt.2) Bani (mărunți) restituiți celui care plătește cu o bancnotă sau cu o monedă ce depășește suma cuvenită.3) mat. Număr care reprezintă rezultatul unei scăderi; diferență.4) mat. Număr	/<ngr. résto, fr. reste, germ. Rest
A RESTABILI	A RESTABIL//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) A face să se restabilească.2) A readuce la starea normală; a redresa.3) (elemente de limbă) A supune unei operații de identificare a fazelor ante-rioare de evoluție.	/re- + a stabili
A SE RESTABILI	A SE RESTABIL//Í mă ~ésc	<i>intranz.</i>	1) A se stabili din nou.2) (despre un organism sau despre părțile lui) A reveni la condiția inițială; a se reface; a se regenera; a crește.	/re- + a se stabili
RESTANT	RESTÁN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care se află în restanță; rămas în urmă.2) (despre datorii, sume de bani etc.) Care nu este achitat la timp; neachitat la termen.	/<fr. restant, germ. restant
RESTANȚĂ	RESTÁNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Datorie neachitată la timp. Are de plătit o ~.2) Lucrare realizată cu întârziere.3) Examen care nu a fost susținut în termen. A lichida o ~.	/ < it. restanza, lat. restantia
RESTANȚIER	RESTANȚIÉR ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care are o restanță; cu restanțe. [Sil. -ți-er]	/restanță + suf. ~ier
A RESTATORNICI	A RESTATORNIC//Í	<i>tranz.</i>	A sta-tornici din nou.	/re- + a statornici
A RESTAURA	A RESTAUR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (picturi, monumente de arhitectură etc.) A readuce la starea inițială.2) (forme de guvernământ, dinastii, suverani etc.) A instaura din nou. [Sil. -sta-u-]	/<fr. restaurer, lat. restaurare
RESTAURANT	RESTAURÁNT ~e	<i>n.</i>	Local de alimentație publică de categorie superioară. [Sil. -sta-u-]	/<fr. restaurant
RESTAURATOR	RESTAURAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Specialist în restaurarea operelor de artă. [Sil. -sta-u-]	/<fr. restaurateur, lat. restaurator, ~oris
RESTAURAȚIE	RESTAURÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A RESTAURA.2) Perioadă istorică caracterizată prin readucerea pe tron a unor dinastii detronate. ~a Bourbonilor în Franța.3) (în sec. XIX) Stil în arta franceză caracterizat prin linii curbate, forme rotunjite, ornamente pline de gratie. [Sil. -sta-	/<fr. restauration, lat. restau-ratio, ~onis
RESTEU	RESTÉ//U ~ie	<i>n.</i>	Fiecare dintre cele două bare cu care se închid părțile laterale ale jugului. • A lua pe cineva cu ~ul a se răsti la cineva.	/Orig. nec.
A RESTITUI	A RESTITUÍ restítui	<i>tranz.</i>	(obiecte împru-mutate) A da înapoi; a înapoia; a întoarce; a reda.	/<fr. restituer

RESTITUTORIU	RESTITUTÓRI//U ~e (~i)	<i>jur.</i>	(despre acte) Prin care se cere o restituire.	/<lat. restitutorius, fr. restitutoire
A RESTRÂNGE	A RESTRÂNGE	<i>tranz.</i>	A reduce la anumite limite; a limita. ~ tema lucrării.	/re- + a strânge
A SE RESTRÂNGE	A SE RESTRÂNGE mă restrâng	<i>intrans.</i>	A trece la un mod de viață mai modest; a-și limita cheltuielile pentru trai.	/re- + a se strânge
RESTRICTIV	RESTRICTÍV ~ă (~i,		Care ține de restricții; propriu restricțiilor; menit să limiteze.	/<fr. restrictif
RESTRICȚIE	RESTRÍCȚI//E ~i	<i>f.</i>	Măsură de restrângere a unui drept sau a unei libertăți; îngrădire. ~ de circulație. • Fără ~ fără rezerve; pe deplin. [G.-D. restricției; Sil. -ți-e]	/<fr. restriction, lat. restrictio, ~onis
RESTRINGENT	RESTRINGÉN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre substanțe) Care restrânge ținuturile animale.	/<fr. restringent
RESTRÎȘTE	RESTRÎȘT//E ~i	<i>f. pop.</i>	Situație de încercări grele în care se află cineva; vreme de cumpănă; șir de nenorociri. Vremuri de ~.	/răs- + triște
A RESTRUCTURA	A RESTRUCTUR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A struc-tura din nou; a supune unor schimbări radicale privind structura.	/re- + a structura
RESURSĂ	RESÚRS//Ă ~e	<i>f.</i>	mai ales la pl. Totalitate a surselor sau a rezervelor care pot fi valorificate. ~e materiale. ~e de muncă.	/<fr. ressource
A RESUSCITA	A RESUSCIT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) med. (inima sau respirația oprită) A pune din nou în funcție; a reînvia.2) fig. A face să renască; a trezi la viață; a reînvia.	/<fr. ressusciter
A REȘAPA	A REȘAP//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(anvelope uzate) A reconstitui prin adăugarea unui strat nou de cauciuc pe pânza benzii de rulare.	/<fr. rechaper
REȘEDINȚĂ	REȘEDÍNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Sediul al unei auto-rități sau al unei persoane oficiale; rezidență.2) Clădire sau localitate unde se află acest sediu; rezidență.	/<fr. résidence
REȘOU	REȘÓU ~ri	<i>n.</i>	Aparat electric sau cu gaz, de încălzit, întrebuințat în bucătărie, în laborator etc.; plită electrică.	/<fr. réchaud
RETENȚIE	RETÉNȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Întrerupere a unei acțiuni; oprire; reținere. • Drept de ~ drept pe care îl are creditorul de a păstra zălogul luat de la debitor, până când acesta va achita întreaga datorie.2) Reținere și acumulare în organism a unor substanțe (lichide, gaze) care su	/<fr. rétention, lat. retentio, ~onis
RETEVEI	RETEVÉ//I ~ie	<i>n. pop.</i>	Bucată scurtă de lemn.	/Orig. nec.
A RETEZA	A RETEZÁ retéz	<i>tranz.</i>	1) A tăia transversal, făcând mai scurt. ~ părul. • A o ~ a merge de-a curmezișul pentru a scurta din cale.2) (fagurii) A tăia, desprinzând stratul superior (pentru a recolta mierea).3) fig. (vorba, convorbirea, cearta etc.) A întrerupe brusc; a curma. •	/Orig. nec.
RETEZĂTURA	RETEZĂTÚR//A ~i	<i>f.</i>	1) Locul unde a fost retezat ceva.2) Bucată retezată din ceva.	/a reteza + suf. ~ătură
RETICENT	RETICÉN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>rar</i>	1) Care vădește reticență; caracterizat prin reticență.2) (despre persoane sau despre exprimarea lor) Care exprimă îndoială; cu nesiguranță; șovăitor, ezitant.	/<fr. réticent

RETICENȚĂ	RETICĖNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Trecere sub tăcere a unui lucru care trebuia sau putea să fie spus; omitere intenționată a unui gând; lucru omis.2) Figură de stil constând în între-ruperea bruscă a unei idei și trecerea la alta, lăsând să se înțeleagă cele neexprimate.	/<fr. réticence, lat. reticentia
RETICUL	RETÍCUL ~e	<i>n.</i>	Rețea de linii încrucișate realizate pe lame transparente, servind, în- tr-un aparat optic, la vizarea precisă a obiectelor.	/<fr. réticule, lat. reticulum
RETICULAR	RETICULÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care are forma unei rețele de puncte sau de linii. Structură ~ă.2) Care ține de reticul; propriu reticulului. Sistem nervos ~.	/<fr. réticulaire
RETINA	RETÍN//A ~e	<i>f.</i>	Membrană subțire și transparentă a globului ocular pe care se formează imaginea vizuală. [G.-D. retinei]	/<fr. rétine
RETINITĂ	RETINÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare patologică con-stând în inflamarea retinei.	/<fr. rétinite
A RETIPĂRI	A RETIPĂR//Î ~ésc	<i>tranz.</i>	A tipări din nou; a republica; a reedita.	/re- + a tipări
RETOR	RÉTOR ~i	<i>m.</i>	1) (în antichitatea greco-ro-mană) Profesor de retorică.2) înv. Persoană care putea ține un discurs în public, făcând uz de un stil elevat; orator.	/< ngr. rítor, lat. rhetor, ~oris
RETORIC	RETÓRI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de retorică; propriu retoricii. Tratat ~.2) depr. (despre stil, exprimare etc.) Care abundă în fraze și figuri nefirești.	/<lat. rhetoricus, fr. rhétorique
RETORICĂ	RETÓRICĂ	<i>f.</i>	1) Artă de a vorbi frumos și convingător; oratorie; elocvență.2) Ramură a științei limbii care se ocupă cu studiul acestei arte.	/<ngr. ritoriki, lat. rhetorica, fr. rhétorique
RETORISM	RETORÍSŢ	<i>n.</i>	1) Caracter retoric.2) Abuz de elemente retorice; elocvență afectată; exces de cuvinte bombastice.	/Din retoric
RETOROMAN I	RETOROMÁN I ~i	<i>m.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a regiunii alpine din sud-estul Elveției și din nord-estul Italiei.	/<fr. rhéto-roman
RETOROMAN II	RETOROMÁN II ~ă (~i, ~e)		Care apar-ține retoromanilor; de retoroman.	/<fr. rhéto-roman
RETOROMANĂ	RETOROMÁNĂ	<i>f.</i>	art. Limbă romanică vor-bită de retoromani; limba ladină.	/<fr. rhétoroman
RETORSIUNE	RETORSIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Luare de către un stat a unor măsuri de constrângere, asemănă-toare celor pe care cel din urmă le-a luat împotriva celui dintâi.	/<fr. rétorsion
RETORTĂ	RETÓRT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Vas de sticlă în formă de balon, cu gâtul lung și îndoit, folosit în laboratoare pentru distilare.2) Vas (de metal sau din materiale refractare) de forme variate, folosit în industrie pentru distilare la tempe-raturi înalte.	/<fr. retorte, germ. Retorte
A RETRACTA	A RETRACT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(opinii îm-părtaşite anterior) A înceta de a mai susține, ca nefiind drept; a retrage.	/<fr. rétracter, lat. retractare
A SE RETRACTA	A SE RETRACT//Ă se ~eáză	<i>intrans.</i>	(despre țesuturi și organe) A se mișca înapoi, micșorându-și mărimea; a se retrage în interior; a se contracta.	/<fr. rétracter, lat. retractare
RETRACTABIL	RETRACTÁBIL ~ă (~i, ~e)	<i>rar</i>	Care poate fi retractat.	/<fr. rétractable
RETRACTIL	RETRACTÍL ~ă (~i, ~e)		(despre organe sau despre părți ale corpului) Care are proprie-tatea de a se retrage în interior.	/<fr. rétractile
RETRACTILITATE	RETRACTILITÁT//E	<i>f.</i>	Caracter retractil. ~ea unui organism.	/<fr. rétractilité

RETRACȚIE	RETRÁCTI//E ~i	<i>f. biol.</i>	Capacitate a unui țesut sau a unui organ de a se contracta. [G.-D. retracției]	/<fr. rétraction
A RETRAGE	A RETRÁGE retrág	<i>tranz.</i>	1) A face să se retragă.2) A mișca înapoi. ~ mâna.3) A lua înapoi. A-și ~ actele.4) A renunța de a mai prezenta; a înceta de a mai înainta. A-și ~ candidatura.5) (opinii împărtășite anterior) A înceta de a susține ca nefiind drept; a retracta.	/re- + a trage
A SE RETRAGE	A SE RETRÁGE mă retrág	<i>intrans.</i>	1) A se întoarce, mergând spre locul de pornire.2) A se da deoparte; a se duce într-o parte.3) A pleca, părăsind un loc.4) (despre armate) A da înapoi în fața inamicului.5) A părăsi un domeniu de activitate sau o funcție.6) A se depărta de tumultul vieții	/re- + a trage
RETRAGERE	RETRÁGER//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A RETRAGE și A SE RETRAGE.2) Operație de luptă, constând în cedarea unui teren, pentru păstrarea forțe-lor și ocuparea unei poziții mai avantajoase. • A bate în ~ a) a începe cedarea pozițiilor ocupate anterior; b) a renunța la cele susținute anteri	/v. a (se) retrage
RETRANSMISIE	RETRANSMÍSI//E ~i	<i>f.</i>	Recepție și trans-misie a unei emisiuni radiofonice sau televi-zate, primite de la alt post. [G.-D. retransmi-siei; Sil. -si-e]	/re- + transmisie
A RETRANSMITE	A RETRANSMÍTE retransmít	<i>tranz.</i>	(programe de radiodifuziune sau de tele-viziune) A realiza o retransmisie.	/re- + a transmite
RETRAS	RETRÁ//S ~să (~și, ~se)		1) v. A RETRA-GE și A SE RETRAGE.2) (despre locuri, clădiri etc.) Care este așezat mai la o parte; dosnic.3) (despre persoane) Care este puțin comuni-cativ; închis; nesociabil.	/v. a (se) retrage
A RETRĂI	A RETRĂ//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	(emoții, senti-mente, întâmplări etc.) A trăi din nou.	/re- + a trăi
A RETRIBUI	A RETRIBUÍ retribuui	<i>tranz.</i>	(persoane sau activități ale lor) A plăti în bani sau în natură; a remunera.	/<fr. rétribuer, lat. retribuere
RETRIBUȚIE	RETRIBÚȚI//E ~i	<i>f. înv.</i>	Plată în bani acordată cuiva pentru prestarea unei munci; salariu; remunerare; leafă. [G.-D. retribuției; Sil. -ți-e]	/<fr. rétribution
A RETRIMITE	A RETRIMÍTE	<i>tranz.</i>	A trimite din nou.	/re- + a trimite
RETRO	RÉTRO	<i>adj. invar.</i>	Care marchează o întoar-cere în trecut; care imită ceva vechi.	/<fr. retro[grade]
RETROACTIV	RETROACTÍV ~ă (~i,		Care se aplică unor acțiuni din trecut. [Sil. -tro-ac-]	/<fr. rétroactif
RETROACTIVITATE	RETROACTIVIT//ÁT E ~ăți	<i>f.</i>	Caracter retroactiv. [Sil. -tro-ac-]	/<fr. rétroactivité
A RETROCEDA	A RETROCED//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(drepturi, bunuri etc.) A da înapoi; a reîntoarce.	/<fr. rétrocéder
RETROACȚIUNE	RETROACTIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Acțiune de răs-puns la o albă acțiune. [Sil. -tro-ac-ți-u-]	/<fr. rétroaction
RETROCESIUNE	RETROCESIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Act prin care se retrocedează ceva. [Sil. -si-u-]	/<fr. rétrocession
RETROGRAD	RETROGRÁ//D ~dă (~zi, ~de)		1) Care se opune progresului, susținând o etapă pre-cedentă; opus progresului. O concepție ~dă.2) (despre corpuri cerești) Care se mișcă în direcție opusă mișcării Soarelui.	/<fr. rétro-grade, lat. retrogradus
A RETROGRADA	A RETROGRAD//Á ~éz		1. intrans. 1) (despre persoane, echipe sportive etc.) A se deplasa într-o categorie inferioară.2) (despre corpuri cerești) A săvârși o mișcare retrogradă (în raport cu cea a Soarelui).2. tranz. A coborî în grad.	/<fr. rétrograder

RETROGRADAȚIE	RETROGRADÁȚI//E ~i	f.	astr. Mișcare aparentă a corpurilor cerești în direcție opusă mișcării Soarelui. [G.-D. retrogradației]	/<fr. rétrogradation
RETROGRESIUNE	RETROGRESIÚN//E	f.	rar Mișcare în direcție opusă. [Sil. -si-u-]	/<fr. rétrogression
RETROGRESIV	RETROGRESÍV ~ă (~i, ~e)		(despre mișcări) Care ține de retrogresiune; propriu retrogresiunii; orientat înapoi.	/<fr. rétro-gressif
RETROSPECTIV	RETROSPECTÍV ~ă (~i, ~e)		Care ține de retrospecție; propriu retrospecției; orientat spre trecut.	/<fr. rétrospectif
RETROSPECȚIUNE	RETROSPECȚIÚN//E	f.	Privire în trecut. [G.-D. retrospecțiunii; Sil. -ți-u-]	/<fr. retrospection
RETROVERSIUNE	RETROVERSIÚN//E ~i	f.	Retraducere a unui text în limba din care a fost tradus. [G.-D. retroversiunei]	/<germ. Retroversion
RETROVIZOR	RETROVIZ//ÓR ~oăre	n.	Oglindă mobilă fixată la autovehicule, care permite conducă-torului să vadă circulația din spate.	/<fr. rétroviseur
RETUR	RETÚR ~uri	n.	1) Revenire la locul de plecare; drum întors. • Tur-retur (sau tur și retur) dus și întors.2) sport Întâlnire revanșă a două echipe.3) tehn. Conductă de întoar-cere a agentului termic sau frigorifer într-un sistem de încălzire sau de răcire.	/<fr. retour
RETUȘ	RETÚȘ ~uri	n.	Rectificare făcută (la o fotografie, la un tablou etc.) după terminarea procesului principal; corectare.	/<fr. retouche
A RETUȘA	A RETUȘ//Á ~éz	tranz.	(tablouri, foto-grafii, desene, texte etc.) A rectifica prin retuș.	/<fr. retoucher
REȚEA	REȚ//EÁ ~ele	f.	1) Împletitură de fire (ață, sfoară, sârmă etc.) lucrată în ochiuri mari; plasă; fileu.2) Obiecte de forma unei astfel de împletituri.3) Împletitură de elemente concrete (conducte, căi etc.) sau abstracte (linii închipuite), care se încrucisează într-un a	/<lat. retella
REȚETAR	REȚETÁR ~e	n.	Listă cu formule pentru prepararea unei mâncări sau a unei băuturi.	/rețetă + suf. ~ar
REȚETĂ	REȚÉT//Ă ~e	f.	1) Prescripție eliberată de medic, în care se indică medicamentele nece-sare unui bolnav și modul lor de administrare.2) Formular pe care este scrisă o asemenea prescripție.3) Ansamblu de indicații privind modul de preparare a unei mâncări sau a unei băut	/ < ngr. retsétta, germ. Rezept, fr. recette
REȚINĂTOR	REȚINĂT//ÓR ~oăre	n.	Dispozitiv de reținere, care permite circulația fluidului prin conducte într-un singur sens.	/ a reține + suf. ~ător
A REȚINE	A REȚÍNE rețin	tranz.	1) A face să se rețină.2) (infractori) A priva temporar de libertate.3) fig. (porniri, sentimente, stări sufletești etc.) A nu lăsa să se manifeste; a închide în sine.4) (locuri, bilete etc.) A lăsa în rezervă; a păstra; a rezerva. ~ o cameră la hotel.5)	/re- + a ține
A SE REȚINE	A SE REȚÍNE mă	intrans.	A-și înfrâna pornirile; a se stăpâni; a se controla; a se domina.	/re- + a se ține
REUMATIC	REUMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de reumatism; propriu reumatismului. Dureri ~ce.3) și substantival Care este bolnav de reumatism. [Sil. re-u-]	/<lat. rheumaticus, germ. rheumatisch
REUMATISM	REUMATÍSM ~e	n.	Boală infecțioasă și alergică care afectează organele aparatului locomotor și inima și se manifestă prin diverse tulburări. [Sil. re-u-]	/<lat. rheumatismus, it. reumatismo

REUMATISMAL	REUMATISMÁL ~ă (~i, ~e)		Care este caracteristic pentru reumatism; propriu reu-matismului. [Sil. re-u-]	/<fr. rhumatismal
REUMATOLOG	REUMATOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Medic specializat în reumatologie. [Sil. re-u-]	/Din reumatologie
REUMATOLOGIE	REUMATOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul afecțiunilor reumatice, precum și cu metodele de tratare și de profilaxie a acestora. [Sil. re-u-]	/<fr. rhumatologie
A REUNI	A REUN//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) A face să se reunească.2) A strânge într-un tot; a masa; a îngrămădi. [Sil. re-u-]	/<fr. réunir
A SE REUNI	A SE REUN//Í mă ~ésc	<i>intranz.</i>	A se uni din nou. [Sil. re-u-]	/<fr. réunir
REUNIUNE	REUNIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Întrunire a mai multor persoane pentru a discuta probleme de interes comun și a hotărî ceva; adunare.2) rar Grupare de persoane pe baza unui statut, în vederea atingerii unui scop; societate. [Sil. re-u-ni-u-]	/<fr. réunion
A REUȘI	A REUȘ//Í ~ésc		1. intranz. A avea succes. ~ la examene.2. tranz. A obține după o serie de eforturi; a izbuti; a izbândi. [Sil. re-u-]	/<it. riuscire, fr. réussir
REUȘIT	REUȘÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A REUȘI.2) Care a fost realizat în conformitate cu intenția; bine executat; izbutit. Încercare ~tă. [Sil. re-u-]	/v. a reuși
REUȘITĂ	REUȘÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Rezultat bun, obținut în urma depunerii unui efort fizic sau intelectual; succes; izbândă. [Sil. re-u-]	/ < it. riuscita, fr. réussite
A REUTILA	A REUTIL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A utiliza din nou; a înzestra cu utilaje noi. [Sil. re-u-]	/re- + a utiliza
A REVACCINA	A REVACCIN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A vaccina din nou.	/<fr. revacciner
A REVALORIFICA	A REVALORIFICĂ revalorific	<i>tranz.</i>	1) A valorifica din nou.2) (organe de mașină, piese tehnice etc.) A face din nou bun pentru folosire.	/re- + a valorifica
A REVALORIZA	A REVALORIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A readuce la valoarea inițială.	/<fr. révaloriser
A SE REVANȘA	A SE REVANȘ//Ă mă ~éz	<i>intranz.</i>	1) A-și lua revanșa; a întoarce cuiva binele sau răul cauzat anterior.2) sport A-și lua revanșa; a obține o victorie după o înfrângere anterioară.	/<fr. revancher
REVANȘARD	REVANȘÁR//D ~dă (~zi, ~de)	<i>și substantiv</i>	Care ține de revanșă; propriu re-vanșei. Politică ~dă.	/<fr. revanchard
REVANȘĂ	REVÁNȘ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Acțiune prin care cineva răzbună un rău pricinuit sau răsplătește un bine. • Spirit de ~ dorință nestrămutată de răzbunare; revanșism. A-și lua ~a a plăti cuiva o neplăcere suferită; a-și scoate pârleala.2) sport Partidă prin care cel învins încearcă s	/<fr. revanche
REVANȘISM	REVANȘÍSM	<i>n.</i>	1) Atitudine bazată pe spirit de revanșă; comportare de revanșard.2) Politică orientată spre recucerirea unor teritorii pierdute în urma unui război; politică revanșardă.	/revanșă + suf. ~ism
A SE REVĂRSA	A SE REVĂRSÁ se revársă	<i>intranz.</i>	1) (de-spre ape curgătoare) A ieși din albie; a trece peste maluri; a irupe; a deborda.2) fig. (despre mulțimi sau despre lumină, căldură etc.) A se împrăști din abundență peste tot; a se difuza; a se răspândi. • ~ zorile (sau ~ de ziuă) a se ivi zorile;	/<lat. reversare

REVĂRSAT	REVĀRSĀT	<i>n.</i>	: ~ul zorilor (sau zilei), ~ de zori (sau de ziuă) momentul când se face ziuă; zori de zi.	/v. a se revărsa
A REVEDEA	A REVEDEĀ revād	<i>tranz.</i>	1) A vedea din nou.2) (probleme, lucrări etc.) A cerceta din nou; a verifica încă o dată; a revizui; a reexamina.	/re- + a vedea
A SE REVEDEA	A SE REVEDEĀ mă revād	<i>intrans.</i>	1) A se vedea din nou; a se întâlni iar. S-au revăzut după o vreme.2) A și evoca lucruri, fapte din trecut.	/re- + a se vedea
REVEDERE	REVEDĒR//E ~i	<i>f.</i>	v. A REVEDEA și A SE REVEDEA. • La ~ formulă de rămas bun.	/v. a (se) vedea
A REVELA	A REVEL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face cunoscut; a dezvălui.2) (pelicule fotografice) A trata cu revelator; a developa.	/<fr. révéler, lat. revelare
REVELATOR I	REVELAT//ÓR I ~oäre (~óri, ~oäre)		Care revelează. Un fapt ~.	/<fr. révélateur, lat. revelatorius, ~a, ~um
REVELATOR II	REVELAT//ÓR II ~oäre	<i>n.</i>	Soluție chimică folosită pentru dezvoltarea fotografică; deve-lopator.	/<fr. révélateur, lat. revelatorius, ~a, ~um
REVELAȚIE	REVELĀȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Descoperire neașteptată a unui fenomen sau a unui adevăr ascuns.2) Fenomen prin care divinitatea și-ar dezvălui, în mod supranatural, natura și voința sa unor persoane extrem de credincioase. [G.-D. revelației; Sil. -ti-e]	/<fr. révélation, lat. revelatio, ~onis
REVELION	REVELI//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Noapte de Anul Nou.2) Petrecere care se organizează în această noapte. [Sil. -li-on]	/<fr. réveillon
A REVENDICA	A REVENDICĀ revēdic	<i>tranz.</i>	(drepturi, ceva care i se cuvine sau îi aparține cuiva) A pretinde pe baza prevederilor legii; a reclama; a cere.	/<fr. revendiquer
REVENDICATIV	REVENDICĀTĪV ~ă (~i, ~e)		Care reven-dică; cu proprietatea de a revendica.	/<fr. revendicatif
REVENEALĂ	REVEN//EĀLĂ ~éli	<i>f.</i>	Caracter reavăn; umezeală; jilăveală.	/ a se reveni + suf. ~eală
A REVENI	A REVENĪ revín	<i>intrans.</i>	1) A veni din nou; a se întoarce.2) A-și recăpăta starea normală; a se redresa; a se reface; a se regenera. Pacientul își revenea treptat. • ~ la viață a) a scăpa de o boală grea; b) a renaște.3) A (i) se atribui drept datorie (cuiva); a incumba.4) (despr	/re- + a veni
A SE REVENI	A SE REVEN//Ī pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	1) (despre aer, pământ etc.) A-și mări cantitatea de umezeală; a deveni reavăn.2) (despre timp) A pierde din căldura inițială; a deveni mai rece; a se răcori.	/Din reavăn
REVENT	REVĒNT	<i>m.</i>	Plantă erbacee legumicolă, cu tulpina înaltă, cu frunze mari și cu flori pur-purii-închise, folosită în alimentație și în medicină; rubarbă.	/<turc. revent
REVER	REVĒR ~e	<i>n.</i>	1) Porțiune a unei haine care se încheie în față, îndoită în afară, în prelun-girea gulerului.2) sport Lovitură în care racheta sau paleta de tenis sunt mânuite cu exteriorul palmei în față.	/<fr. revers
REVERBER	REVERBĒR ~e	<i>n.</i>	Oglindă montată la o sursă de lumină pentru reflectarea și orientarea fluxului luminos.	/<fr. réverbère

REVERBERAȚIE	REVERBERĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Fenomen de persistență a unui sunet într-o încăpere în-chisă, după ce sursa sonoră a încetat să-l mai producă.2) Reflecție multiplă a luminii sau a căldurii. [G.-D. reverberației]	/<fr. réver-beration
REVEREND	REVERÉN//D ~zi	<i>m.</i>	1) Titlu dat preoților și călugărilor creștini de anumite confesiuni.2) Persoană căreia i se dă acest titlu.	/<fr. révérend, lat. reverendus
REVERENDĂ	REVERÉND//Ă ~e	<i>f. livr.</i>	Haină lungă și largă, de obicei de culoare neagră, purtată de preoții catolici.	/<lat. reverenda
REVERENȚĂ	REVERÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Plecăciune în semn de profund respect.2) livr. Sentiment de înaltă prețuire față de o persoană; considerație; deferență; respect; stimă. • Pronume de ~ pronume de politețe.	/<fr. révérence, lat. reverentia
REVERENȚIOS I	REVERENȚIOS I	<i>adv.</i>	Cu politețe exage-rată. [Sil. -ți-os]	/<fr. révérencieux
REVERENȚIOS II	REVERENȚII//ÓS II ~oasă (~óși, ~oáse)	<i>livr.</i>	Care manifestă politețe exagerată; cere-monios. [Sil. -ți-os]	/<fr. révérencieux
REVERIE	REVERÍ//E ~i	<i>f.</i>	Stare plăcută de vis; visare. [G.-D. reveriei]	/<fr. reverie
REVERS	REVÉRS ~uri	<i>n.</i>	1) (în opoziție cu avers) Partea din dos a unui lucru (monedă, medalie, foaie etc.).2) fig. Aspect ascuns, diametral opus celui obișnuit.	/<fr. revers, lat. reversus, germ. Revers
REVERSIBIL	REVERSÍBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care poate reveni la starea inițială; în stare să revină la loc.2) jur. (despre un bun) Care se întoarce în posesia fostului proprietar.3) (despre rente, pensii etc.) Care la moartea titularului poate trece asupra altei persoane.4) (despre unele proces	/<fr. réversible
REVERSIBILITATE	REVERSIBILITÁTE	<i>f.</i>	Caracter reversibil.	/<fr. réversibilité
REVERSIE	REVÉRSI//E ~i	<i>f. livr.</i>	1) Întoarcere la o stare anterioară (mai puțin evoluată).2) Apa-riție la unele vietăți a unor caractere neobiș-nuite pe care le-a posedat un strămoș înde-părtat; atavism. [G.-D. reversiei]	/<fr. réversion, lat. reversio, ~onis
REVERSIV	REVERSÍV ~ă (~i, ~e)		Care revine spon-tan la starea inițială după încetarea fenome-nului modificador.	/<fr. réversif
A REVIGORA	A REVIGOR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A trezi din amorteală; a face să devină (mai) vioi; a înviora.	/<fr. revigorer
REVIRIMENT	REVIRIMÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Schimbare rapidă spre bine a cursului unui fenomen.2) Învio-rare a unei activități.	/<fr. revirement
REVISTĂ	REVÍST//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Publicație periodică care tratează probleme dintr-o anumită spe-cialitate sau din domenii variate; magazin. • Trecere în ~ a) trecerea prin fața unei formații militare care dă onorul; b) examinare pe rând a anumitor fapte.2) Spectacol de varietăți.	/<it. rivista
A REVITALIZA	A REVITALIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A readuce la viață; a însufleți din nou; a revivifia.	/<fr. revitaliser
REVIVISCENT	REVIVISCÉN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>rar</i>	Care reînvie; readucător la viață.	/<fr. reviviscent
REVIVISCENȚĂ	REVIVISCÉNȚĂ	<i>f. rar</i>	1) Revenire la viață; reînviere.2) med. Reapariție în conștiință a unor momente uitate.3) biol. Proprietate a unor plante și animale acvatice inferioare de revenire la viață, prin umiditate, după ce s-au uscat.	/<fr. reviviscence

REVIZIE	REVÍZI//E ~i	f.	1) v. A REVIZUI.2) Control special al activității economice sau financiare a întreprinderilor, organizațiilor sau a per-soanelor responsabile; inspecție.3) tehn. Ansamblu de operații efectuate asupra unei instalații sau asupra unei mașini, care constă în	/<fr. révision, lat. revisio, ~onis
REVIZIONISM	REVIZIONÍSM	n.	Atitudine care urmărește revizuirea și schimbarea unei legi, a unei doctrine etc. [Sil. -zi-o-]	/ <fr. révisionnisme
REVIZIONIST I	REVIZIONÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de revizionism; propriu revizionismului. [Sil. -zi-o-]	/<fr. révisionniste
REVIZIONIST II	REVIZIONÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	m. și f.	Adept al revizionismului. [Sil. -zi-o-]	/<fr. révisionniste
REVIZOR	REVIZ//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	m. și f.	1) Persoană oficială care face revizie într-un sector de activitate; inspector; controlor. • ~ școlar inspector care, în trecut, efectua controlul școlilor primare.2) rar Persoană care face o corectură; corector.	/<fr. réviseur, germ. Revisor
REVIZORAT	REVIZORÁT ~e	n.	1) Funcție de revizor.2) Durata acestei funcții.3) Sediul revizorului.4) înv. Serviciu de revizie; inspectorat.	/revizor + suf. ~at
A REVIZUI	A REVIZUI//Í ~iESC	tranz.	A cerceta din nou; a verifica încă o dată; a revedea; a reexamina. ~ un cont.	/ fr. réviser
REVIZUIRE	REVIZUIR//E ~i	f.	1) v. A REVIZUI.2) jur. Cale de atac pentru anularea unei decizii judecătorești definitive, pe baza unor probe descoperite după judecarea pricinii.	/v. a revizui
A REVOCA	A REVOCÁ revóc	tranz.	1) (legi, dispoziții oficiale etc.) A declara nul printr-un ordin; a anula; a contramanda; a abroga; a aboli; a infirma. ~ un arest.2) (miniștri sau titulari) A înlătura din funcție; a destitui. ~ un amba-sador. ~ un functionar.	/<fr. révoquer, lat. revocare
REVOCABIL	REVOCÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi revocat; în stare să fie revocat.	/<fr. révocable, lat. revocabilis
REVOCARE	REVOC//ÁRE ~ări	f.	1) v. A REVOCA.2) Retragere de către alegători a mandatului încredințat unei persoane.	/v. a revoca
A SE REVOLTA	A SE REVOLTÁ mă revólt	intrans.	1) A fi cuprins de revoltă; a-și manifesta revolta; a se indigna.2) A face revoltă; a se răzvrăti; a se răscula	/<fr. révolter
REVOLTĂ	REVÓLT//Ă ~e	f.	1) Sentiment de mândrie, provocat de o nedreptate; indignare.2) Acțiune violentă împotriva unei nedreptăți; acțiune rebelă; răzvrătire; rebeliune; răscoală.	/<fr. révolte
REVOLTĂTOR I	REVOLTÁTÓR I	adv.	1) Într-un mod care provoacă revoltă.2) (urmat de prepoziția de, precedând adjective sau adverbe) În mare măsură; foarte. ~ de încet.	/a (se) revolta + suf. ~ător
REVOLTĂTOR II	REVOLTÁT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)		Care provoacă revoltă; în stare să revolte.	/ a (se) revolta + suf. ~ător
REVOLUT	REVOLÚ//T ~tă (~ți, ~te)		1) livr. (despre perioade de timp) Care s-a scurs; care s-a încheiat; terminat; împlinit. Epocă ~tă.2) (despre părți ale plantelor) Care este răsucit, întors în afară. Frunză ~tă.	/<fr. révolu, lat. revolutus
REVOLUTIV	REVOLUTÍV ~ă (~i, ~e)	astr.	Care este caracteristic pentru revoluția unui astru.	/<fr. révolutif

REVOLUȚIE I	REVOLÚȚI//E I ~i	<i>f.</i>	1) Etapă a dezvoltării în care se produc transformări sociale profunde în toate domeniile vieții.2) filoz. Acțiune organizată și condusă de o clasă progresistă (care antrenează la luptă masele populare), având adesea ca rezultat o schimbare radicală a vi	/<fr. révolution, lat. revolutio, ~onis, germ. Revolution
REVOLUȚIE II	REVOLÚȚI//E II ~i	<i>f.</i>	1) astr. Mișcare completă de rotație a unui corp ceresc în jurul altui corp ceresc. • Perioadă de ~ timp necesar unui corp ceresc pentru a parcurge în-treaga sa orbită.2) geom. Mișcare de rotație a unui corp care parcurge o curbă închisă.3) tehn. Mișcare	/<fr. révolution, lat. revolutio, ~onis, germ. Revolution
A REVOLUȚIONA	A REVOLUȚION//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (mase de oameni) A pregăti la luptă revoluționară.2) (stări de lucruri) A schimba radical; a transforma din temelie. [Sil. -ți-o-]	/<fr. révolutionner
REVOLUȚIONAR I	REVOLUȚIONÁR I ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de revoluție; propriu revoluției. Situație ~ă.2) Care este orientat spre înfăptuirea unei revoluții. Mișcare ~ă.3) Care este stabilit de revoluție; menit să consolideze biruința revoluției. Grup ~.4) fig. Care revoluționează un domeniu de ac	/<fr. révolutionnaire
REVOLUȚIONAR II	REVOLUȚIONÁR II ~i	<i>m.</i>	1) Adept al unei revoluții.2) Persoană care participă la o revoluție.3) Persoană care a inițiat o transformare radicală într-un domeniu de activitate. [Sil. -ți-o-]	/<fr. révolutionnaire
REVOLUȚIONARISM	REVOLUȚIONÁRIS M	<i>n.</i>	1) Politică revoluționară.2) Caracter revoluționar. [Sil. -ți-o-]	/revoluționar + suf. ~ism
A REVOLUȚIONARIZA	A REVOLUȚIONARIZ//	<i>tranz.</i>	(persoane) 1) A îndemna la revoluție.2) fig. A supune unei revoluții, unor transformări sociale profunde.	/cf. rus. revoluționalizirovati
REVOLVER	REVOLVÉR ~e	<i>n.</i>	1) Mică armă portativă cu repetiție și cu magazie în formă de butoiș, mînuită cu o singură mînă.2) Ciocan mecanic acționat cu aer comprimat; ciocan pneumatic. • Strung~ strung universal folosit la prelucrarea în serie a unor piese de formă complicată.	/<fr. revolver, germ. Revolver
REVUIST	REVUÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Autor de spectacole de varietăți.	/<fr. revuiste
REVUISTIC	REVUÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care se referă la spectacole de varietăți; propriu spectacolelor de varietăți.	/revuist + suf. ~ic
REVULSIE	REVÚLSI//E ~i	<i>f.</i>	Metodă de tratament care constă în iritarea locală a pielii cu scopul de a deplasa sângele stagnat într-un organ inflammat. [G.-D. revulsiei]	/<fr. révulsion
REVULSIV	REVULSÍV ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre substanțe, medicamente etc.) Care provoacă revulsie; de revulsie; propriu revulsiei.	/<fr. révulsif
REZALIT	REZALÍT ~e	<i>n.</i>	Porțiune de zid ieșită din linia fațadei și prezentând o anumită compoziție.	/<germ. Risalit
REZECȚIE	REZÉCTI//E ~i	<i>f.</i>	Intervenție chirurgicală prin care se înlătură (parțial sau integral) un organ sau un țesut afectat. [G.-D. rezecției; Sil. -ți-e]	/<fr. résection, lat. resectio, ~onis
REZEDĂ	REZÉD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Plantă erbacee decorativă, cu tulpină ramificată, cu frunze mari, alungite, și cu flori mărunte, aromate, de culoare galbenă-aurie, dispuse în ciorchini terminali; rozeta.2) Floare a acestei plante.	/<fr. réséda, germ. Resede, ung. rezeda

A REZEMA	A REZEMÁ reázám	<i>tranz.</i>	(obiecte) A așeza astfel încât să se sprijine și să nu cadă; a sprijini; a propti. ~ de copac. • ~ pereții (sau peretele) a) a sta fără treabă; b) a nu lua parte la dans.	/Orig. nec.
A SE REZEMA	A SE REZEMÁ mă reázám	<i>intrans.</i>	1) (urmat de un substantiv, nume de obiect concret, cu prepoziția de) A se folosi ca de un reazem; a se sprijini; a se propti.2) fig. (urmat de un substantiv cu prepoziția de) A pune temei; a se întemeia; a se sprijini; a se baza; a se bizui.	/Orig. nec.
REZEMĂTOARE	REZEMĂT//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	Element al unui obiect de mobilă (spătar, spetează) sau al unei construcții (balustradă, parapet) de care se poate sprijini sau rezema; <u>sprijinitoare</u> .	/a (se) rezema + suf. ~ătoare
A REZERVA	A REZERVÁ rezérv	<i>tranz.</i>	1) (locuri, bilete etc.) A lăsa în rezervă; a păstra; a reține. • A-și ~ dreptul a păstra pentru sine dreptul de a ...2) fig. (despre soartă, providență etc.) A stabili dinainte; a hărăzi; a meni; a sorti; a ursi; a soroci; a <u>predestina</u> .	/<fr. réservoir
REZERVAT	REZERVÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A RE-ZERVA.2) (despre persoane) Care își frânează pornirile; reținut; stăpânit; cumpătat.	/v. a rezerva
REZERVATAR	REZERVATÁR ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	1) (despre moștenitori) Care are dreptul la rezervă succesorală.2) (despre state) Care formulează o rezervă la încheierea unui tratat.	/ <fr. réservataire
REZERVAȚIE	REZERVÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Teritoriu ocrotit de lege, pe cuprinsul căruia se află plante, animale sau minereuri rare, prezentând o deosebită valoare științifică. ~ naturală.2) Teritoriu limitat din cadrul unei țări pe care sunt silite să locuiască anumite grupuri etnice, socotit	/<fr. réservation
REZERVĂ	REZÉRV//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Totalitate de bunuri materiale puse la păstrare pentru a fi folosite în caz de nevoie. • ~e ale producției posibili-tăți neutilizate pentru sporirea producției. ~e interne posibilități nefolosite de care dispune o întreprindere pentru sporirea producției	/<fr. réserve
REZERVIST	REZERVÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Militar din cadrele de rezervă ale armatei.	/<fr. réserviste
REZERVOR	REZERV//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	1) Recipient pen-tru depozitarea fluidelor, a materialelor pulverulente sau granulare. • Toc ~ stilou.2) Bazin pentru colectarea apelor și folosirea lor în scopuri tehnice (irigație, navigație, producere de energie etc.).	/<fr. réservoir
A REZIDA	A REZIDÁ pers. 3 rezidă	<i>intrans.</i>	1) A avea drept principiu de bază al existenței; a consta.2) A se manifesta ca esență; a consta; a consta. Dificultatea rezidă în lipsa de timp.	/<fr. résider, lat. residere
REZIDENT I	REZIDÉN//T I ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv al</i>	(despre cetățeni ai unui stat) Care locuiește într-un stat străin.	/<fr. résident, lat. residents, ~ntis, germ. Resident
REZIDENT II	REZIDÉN//T II ~ți	<i>m.</i>	Reprezentant diplomatic, inferior în grad ministrului pleni-potențiar sau ambasadorului.	/<fr. résident, lat. residents, ~ntis, germ. Resident

REZIDENȚĂ	REZIDÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Sediul unei auto-rități sau al unei persoane oficiale; reședință.2) Clădire sau localitate în care se află acest sediu; reședință.	/<fr. résidence, germ. Residenz, lat. rezidentia
REZIDENȚIAL	REZIDENȚIÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de rezidenți; propriu rezidenților. [G.-D. -ți-al]	/<fr. résidentiel, it. residenziale
REZIDUAL	REZIDUÁL ~ă (~i, ~e)		Care rămâne ca reziduu. Apă ~ă. [G.-D. -du-al]	/<fr. résiduel, it. residuele
REZIDUU	REZÍDUU ~ri	<i>n.</i>	1) Rămășiță provenită în urma prelucrării chimice sau fizice a unui material brut.2) Depunere solidă pe fundul sau pe pereții unor recipiente în care se păs-trează lichide. [G.-D. -du-u]	/<lat. residuum, fr. résidu
A REZILIA	A REZILI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	rar (contracte, convenții etc.) A face să-și piardă valoarea; a anula; a desface. [Sil. -li-a]	/<fr. résilier
REZILIABIL	REZILIÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi reziliat. [Sil. -li-a-]	/<fr. résiliable
REZINAJ	REZINÁJ ~e	<i>n.</i>	Operație de extragere a rășinii din arborii rășinoși.	/<fr. résinage
A REZINIFICA	A REZINIFICÁ rezinífic	<i>tranz.</i>	(substanțe chimice) A transforma într-un produs asemă-nător rășinii.	/<fr. résinifier
A REZISTA	A REZISTÁ rezíst	<i>intrans.</i>	1) (despre per-soane) A manifesta tărie; a nu se lăsa învins. ~ în luptă.2) (despre materiale) A nu se modifica sub acțiunea factorilor externi.	/<fr. résister, lat. resistere
REZISTENT	REZISTÉN//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre lucruri) Care rezistă; nesupus la acțiuni externe.2) (despre ființe) Care suportă (ușor) vicisitudinile vieții; în stare să treacă peste orice dificultăți.	/<fr. résistant, it. resistente
REZISTENȚĂ	REZISTÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) v. A REZISTA.2) Caracter rezistent; durabilitate; trăinicie. ~a materialelor.3) Forță de opunere; îm-potrivire.4) Element de circuit care prezintă o anumită rezistență electrică și este folosit în construcția reostatelor, a aparatelor de încălzire elec	/<fr. résistance, it. resistenza
REZISTOR	REZIST//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Element de circuit care prezintă o anumită rezistență electrică și este folosit în construcția reostatelor, a aparatelor de încălzire electrică și în elec-trotehnică; rezistență.	/<fr. résisteu, engl. resistor
REZITĂ	REZÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Rășină sintetică, obținută prin condensarea la cald a fenolului cu formaldehida, având diferite întrebuințări (la fabricarea izolatoarelor electrice, a unor obiecte de uz casnic etc.).	/<fr. résite, germ. Resit
REZOL	REZÓL ~i	<i>m.</i>	Rășină sinterică, obținută prin condensarea unor fenoli cu formaldehida, folosită ca lac izolanț în electrotehnică.	/<fr. résol, germ. Resol
REZOLUTIV	REZOLUTÍV ~ă (~i, ~e)		(despre sub-stanțe medicamentoase) Care micșorează inflamația.	/<fr. résolutif
REZOLUTORIU	REZOLUTÓRI//U ~e (~i)	<i>jur.</i>	Care duce la anularea unui act. Condiție ~e.	/<lat. resolutorius, fr. résolutoire
REZOLUȚIE	REZOLÚȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Decizie a unui colec-tiv adoptată în urma dezbaterilor.2) Semnă-tură pusă de o persoană oficială pe un document conținând hotărârea luată.3) jur. Desfacere a unui contract pentru neexecuta-rea uneia dintre obligațiile reciproce ale părților. [G.-D. rez	/<fr. résolution, lat. resolutio, ~onis

A REZOLVA	A REZOLVÁ rezólv	<i>tranz.</i>	(probleme) A examina amănunțit, oferind o soluție; a dez-lega; a soluționa. ~ o enigmă. ~ un litigiu.	/<lat. resolvere, germ. resolvieren
REZOLVABIL	REZOLVÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi rezolvat, soluționat; care se pretează la rezol-vări.	/a rezolva + suf. ~bil
REZON	REZ//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Temei justificativ (al unei acțiuni sau atitudini); bază rațională. A avea ~. • A pune pe cineva la ~ a pune pe cineva la respect.	/<fr. raison
A REZONA	A REZON//Á ~éz	<i>intranz.</i>	rar A confrunta două sau mai multe judecăți pentru a trage o concluzie; a cântări cu mintea; a cumpăni.	/<fr. raisonner, germ. raisonnieren
REZONABIL	REZONÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) (despre per-soane) Care poate rezona (bine); cu judecată; chibzuit.2) (despre acțiuni, fapte etc.) Care corespunde rațiunii; care nu iese din comun.3) (despre prețuri) Care corespunde valorii mărfii; care poate fi acceptat.	/<fr. raison-nable
REZONANT	REZONÁN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care ține de rezonanță; propriu rezonanței. Cavitare ~tă.2) (despre sunete) Care răsună; răsu-nător.3) (despre sisteme fizice) Care are proprietatea de a intra în rezonanță. Circuit ~.	/<fr. résonnant
REZONANȚĂ	REZONÁNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Proprietate a unor obiecte de a intensifica și de a prelungi sunetele. Cutie de ~.2) fiz. Fenomen de apariție a oscilațiilor sub acțiunea altor oscilații de (aproape) aceeași frecvență. ~ mecanică.3) fig. Efect produs de un eveniment, fapt etc. asupra	/<fr. résonnance
REZONATOR	REZONAT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	1) Aparat sau dispozitiv care poate produce fenomenul de rezonanță.2) Cavitare anatomică în care se articulează sunetele vorbirii.	/<fr. résonateur
REZORCINĂ	REZORCÍNĂ	<i>f.</i>	Substanță organică solidă, cristalizată, incoloră, cu miros aromatic, având diferite întrebuințări (la fabricarea coloranților și a maselor plastice, în medicină etc.).	/<fr. résorcine
A REZULTA	A REZULTÁ pers. 3 rezultă	<i>tranz.</i>	A decurge în mod firesc; a urma; a reieși.	/<fr. résulter
REZULTANTĂ	REZULTÁNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) mec. Forță a cărei efect este echivalent cu efectul produs de mai multe forțe și care se aplică simultan asupra aceluiasi punct material.2) fig. Efect combi-nat a mai multor cauze.	/<fr. résultante, germ. Resultante
REZULTAT	REZULTÁT ~e	<i>n.</i>	1) Fapt care rezultă dintr-o acțiune; urmare; consecință; efect. • A da ~ (e) a avea efectul dorit. Fără ~ fără efect; zadarnic.2) Cât obținut în urma unor operații matematice.	/<fr. résultat, germ. Resultat
A REZUMA	A REZUMÁ rezúm	<i>tranz.</i>	1) (cele scrise sau spuse) A reda pe scurt relevând punctele principale; a expune în mai puține cuvinte; a recapitula.2) înv. A conține în sine; a cuprin-de; a întruni; a îngloba; a însuma; a compor-ta; a conține.	/<fr. résumer
A SE REZUMA	A SE REZUMÁ se	<i>intranz.</i>	A avea drept esență; a se reduce.	/<fr. résumer
REZUMAT	REZUMÁT ~e	<i>n.</i>	Prezentare scurtă a conți-nutului unei lucrări; expunere sumară; com-pendiu. • În ~ pe scurt.	/<fr. résumé
REZUMATIV I	REZUMATÍV I	<i>adv.</i>	În formă de rezumat; pe scurt; sumar.	/v. a rezuma
REZUMATIV II	REZUMATÍV II ~ă		Care repre-zintă un rezumat; sub formă de rezumat; recapitulativ.	/v. a rezuma

REZUMATOR	REZUMAT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>și</i> <i>substantiv</i>	rar Care rezumă; care face un rezumat.	/a rezuma + suf. ~ător
RICERCAR	RICERCÁR	<i>n.</i>	Compoziție muzicală poli-fonică, alcătuită din mai multe secțiuni (fiecare având tema sa proprie), care se cântă fără întrerupere.	/ < it. ricercare
RICIN	RICÍN ~i	<i>m.</i>	Plantă erbacee, cu frunze mari, palmate, și cu flori roșietice, cultivată pentru fructul sub formă de capsulă care conține semințe bogate în ulei, folosit în medicină și în industrie.	/<lat. ricinus, germ. Rizinus
RICINĂ	RICÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Substanță toxică aflată în semințele ricinului.	/ricin + suf. ~ă
A RICOȘA	A RICOȘ//Ă pers. 3 ~eáză	<i>intrans.</i>	(despre proiectile, gloanțe etc.) A-și schimba brusc direcția în urma lovirii de un obstacol.	/<fr. ricocher
RICOȘEU	RICOȘÉU ~ri	<i>n.</i>	1) v. A RICOȘA.2) fig. Consecință indirectă a unei acțiuni.	/<fr. ricochet, germ. Rikoschett
RICȘA	RÍCS//A ~e	<i>f.</i>	(în unele țări din Orient) Căru-cior cu două roți, tras de un bărbat, folosit pentru transportul de pasageri sau de încărcă-turi.	/<engl. ricksha, germ. Rikscha
RICTUS	RÍCTUS ~uri	<i>n.</i>	1) Contracție a mușchilor feței (caracteristică pentru unele boli ale siste-mului nervos), care dă impresia unui râs nefiresc.2) Grimasă a feței, provocată de un râs silit.	/<fr., lat. rictus
RID	RID ~uri	<i>n.</i>	mai ales la pl. Încrețitură pe suprafața pielii (mai ales pe față); creț; zbârcitură; cută; dungă.	/<fr. ride
A SE RIDA	A SE RID//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	(mai ales despre pielea feței) A căpăta riduri; a se încreți; a se zbârci; a se cuta.	/<fr. se rider
A RIDICA	A RIDICÁ ridíc		1. tranz. 1) A lua de jos. ~ o greutate. • ~ mănua a accepta o provocare. ~ paharul (sau cupa) a toasta. ~ an-cora a porni în largul mării.2) A trage în sus pe verticală; a înălța. ~ cortina.3) (obiecte care acopera ceva) A lua, dând la o parte; a scoat	/<lat. eradicare
A SE RIDICA	A SE RIDICÁ mă ridíc	<i>intrans.</i>	1) (despre copii) A crește în înălțime; a se face mare.2) fig. A dobândi anumite succese (înălțându-se pe scară socială).3) (despre lichide) A atinge un nivel mai înalt, crescând pe verti-cală.4) A se îndrepta în sus; a se înălța. Soarele s-a ridicat. • A	/<lat. eradicare
RIDICATA	RIDICÁTA	<i>f.</i>	art. : Cu ~ în cantitate mare; angro. Comerț cu ~ comerț care constă în cumpărarea-vânzarea unor mărfuri în canti-tăți mari.	/Din ridicat
RIDICĂTOR	RIDICÁT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	(la combine) Mecanism folosit la ridicarea și adunarea plantelor căzute sau a celor tăiate în timpul recoltării.	/ a ridica + suf. ~ător
RIDICĂTURĂ	RIDICÁTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Parte mai ridicată; proeminență; convexitate; protuberanță. • ~ de pământ movilă; dâmb.	/a se ridica + suf. ~ătura
RIDICHE	RIDÍCH//E ~i	<i>f.</i>	1) Plantă erbacee legumi-colă, cu frunze mari, crestate, cu flori albe sau violete, cultivată pentru rădăcina ei comestibilă.2) Rădăcina acestei plante. • ~ de lună ridiche cu rădăcina rotundă sau alungită, cu coajă roșie sau albă, recoltată primăvara tim	/<lat. radícula
RIDICHIOARĂ	RIDICHIOÁR//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la ridiche) Plantă erbacee necultivată, cu tul-pina erectă, înaltă și ramificată, cu frunze inegal dințațe și cu flori galbene; rapiță sălbatică.	/ridiche + suf. ~ioară

RIDICOL I	RIDÍCOL I	<i>n.</i>	Motiv care provoacă râsul; aspect caraghios.	/<it. ridicolo, fr. ridicule, lat. ridiculis
RIDICOL II	RIDÍCOL II ~ă (~i, ~e)		1) Care provoacă râsul; în stare să stârnească râsul; caraghios; rizibil. Are o înfățișare ~ă.2) (despre sume, cantități etc.) Care este foarte scăzut; foarte mic; neînsemnat; derizoriu.	/<it. ridicolo, fr. ridicule, lat. ridiculis
A RIDICULIZA	A RIDICULIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane sau situații) A face să apară ridicol; a lua în răs, evidențiind ridicolul.	/<fr. ridiculiser
RIGĂ	RÍGĂ rígi	<i>m.</i>	1) înv. (în unele state; folosit și ca titlu pe lângă numele respectiv) Condu-cător absolut al țării; rege; monarh; suveran; împărat.2) rar (la jocul de cărți) Figură pe care este reprezentat chipul unui bărbat în vârstă cu coroană; rege; popă.	/<ngr. righas
RIGID	RIGÍ//D ~dă (~zi, ~de)		1) (despre corpuri) Care rezistă la deformare; inflexibil; țeapăn; bățos.2) fig. (despre persoane sau despre manifestările lor) Care refuză compromisurile; neîmpăcat cu abaterile morale; intran-sigent. Atitudine ~dă.	/<fr. rigide
RIGIDITATE	RIGIDIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter rigid. ~ dielectrică.2) Lipsă de flexibilitate; inflexi-bilitate. ~ musculară. ~ cadaverică.3) fig. Severitate excesivă; asprime; duritate; intran-sigentă.	/<fr. rigidité
A RIGIDIZA	A RIGIDIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(piese sau ele-mente de construcție) A întări cu ajutorul unor nervuri traverse, fixate prin nituire sau prin sudură.	/rigid + suf. ~iza
RIGLĂ	RÍGL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Instrument format din- tr-o bară gradată, folosit la trasarea unor linii drepte sau la măsurat; linie. • ~ loga-ritmică (sau de calcul) instrument alcătuit dintr-o riglă fixă și una mobilă, folosit la efectuarea rapidă a unor calcule.2) metal. Unealtă	/<ngr. rigla
RIGLETĂ	RIGLÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Riglă groasă și lungă, folosită la măsurări topografice.2) Riglă mobilă instalată pe o riglă de calcul.	/<fr. réglette
RIGOARE	RIG//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	1) Caracter riguros; rigurozitate. • Cu toată ~oarea cu toată severitatea; riguros. De ~ obligatoriu în anu-mite împrejurări. La ~ la mare nevoie.2) la pl. Principii severe, riguroase.	/<fr. rigueur, it. rigore, lat. rigor, ~oris
RIGOLĂ	RIGÓL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Adâncitură îngustă de-a lungul ambelor părți ale unui drum pentru scurgerea apei; șanț.2) Canal mic dintr-o rețea de irigație.	/<fr. rigole
RIGORISM	RIGORÍSM ~e	<i>n.</i>	1) Concepție care pro-movează respectarea riguroasă a unor principii, respingând orice compromis; severitate extremă.2) Comportare foarte cumpătată; moderație.	/<fr. rigorisme
RIGUROS	RIGUR//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)	<i>și adverbial</i>	1) Care vădește o precizie, o exactitate deosebită. O definiție ~oasă.2) Care nu admite nici o abatere; de o severitate extremă.3) log. (despre demonstrații) În care fiecare afirmație este consecința afirmațiilor demonstrate anterior.	/<fr. rigoureux, lat. rigorosus, it. rigoroso
RIGUROZITATE	RIGUROZITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter riguros.2) Atitudine riguroasă.	/riguros + suf. ~itate
A RIHTUI	A RIHTU//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	1) (piese din piele) A potrivi, îmbinând prin cusături.2) (fețe de încălțăminte) A înzestra cu căptușeală.	/<germ. richten

RIHTUITOR	RIHTUIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Muncitor specializat în operații de rihtuire. [Sil. -tu-i-]	/a rihtui + suf. ~tor
A RIMA	A RIM//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre cuvinte, versuri) A constitui o rimă; a avea aceeași rimă.2) A face versuri cu rimă.3) fig. (despre lucruri, oameni, idei etc.) A se potrivi întoc-mai; a se îmbina în mod armonios; a fi în ton; a armoniza; a concorda.	/<fr. rimer
RIMĂ	RÍM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Potrivire armonioasă a sunetelor finale în două sau mai multe versuri.2) Cuvânt care în vers rimează cu alt cuvânt.	/<fr. rime
RIMEL	RIMÉL ~uri	<i>n.</i>	Produs cosmetic folosit pen-tru vopsitul genelor.	/<fr. rimel
A RIMELA	A RIMEL//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(genele) A colora cu rimel (pentru a da un aspect plăcut); a da cu rimel.	/Din rimel
RINDEA	RIND//EÁ ~éle	<i>f.</i>	1) Unealtă de tâmplărie formată dintr-un corp (de lemn sau de metal) în care este fixat un cuțit (sau mai multe), folosită la prelucrarea prin așchiere a lemnului. • A da la ~ a rindelui; a gelui.2) Unealtă de lăcătușărie, folosită pentru netezirea pie-s	/ < turc. rende
A RINDELA	A RINDEL//Á ~éz	<i>trans.</i>	v. A RINDELUI.	/Din rindea
A RINDELUI	A RINDELUI//Í ~iesc	<i>trans.</i>	(piese de lemn) A prelucra cu ajutorul rindelei; a da la rindea.	/rindea + suf. ~ălui
RING	RING ~uri	<i>n.</i>	1) Platformă pătrată, îngră-dită cu trei rânduri de corzi, pe care se desfă-șoară meciurile de box.2) Spațiu într-un local destinat dansului.	/<fr., engl. ring
RINICHI	RINÍCHI ~	<i>m.</i>	(la om și la animale) Organ-pereche al aparatului urinar, situat (simetric) în regiunea lombară. • ~ artificial aparat care înlocuiește provizoriu rinichiul.	/<lat. reniculus
RINITĂ	RINÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare patologică constând în inflamarea acută a mucoasei nazale.	/<fr. rhinite
RINOCER	RINOCÉR ~i	<i>m.</i>	Mamifer exotic erbivor, de talie mare, cu piele foarte groasă și aproape lipsită de păr, având pe nas unul sau două coarne. ~ african. ~ indian.	/<fr. rhino-céros, lat. rhinoceros
RINOLOG	RINOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Medic specialist în rinologie.	/<germ. Rhinolog
RINOLOGIE	RINOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul bolilor nasului, precum și cu metodele de tratare și de profilaxie a acestora.	/<fr. rhinologie
RINOPLASTIE	RINOPLASTÍ//E ~i	<i>f.</i>	Intervenție chirurgicală de refacere a nasului mutilat sau diform.	/<fr. rhinoplastie
RINOSCOPI	RINOSC//ÓP ~oápe	<i>n.</i>	Instrument medical pentru examinarea foselor nazale.	/<fr. rhinoscope
RINOSCOPIE	RINOSCOPI//E ~i	<i>f.</i>	Examinare a foselor nazale cu ajutorul rinoscopului. [G.-D. rino-scopiei]	/<fr. rhinoscopie
A RIPOSTA	A RIPOST//Á ~éz		1. intrans. 1) A da ripostă; a obiecta în mod energic.2) sport A răspunde printr-un atac îndată după atacul adversarului.2. trans. A răspunde prompt și categoric (pentru a respinge ceva sau pe cineva); a replica; a reactiona.	/<fr. riposter
RIPOSTĂ	RIPÓST//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Răspuns scurt și prompt în contradictoriu la spusele agresive ale cuiva; replică.2) Acțiune energică și neîntârziată prin care se reacționează la un atac; lovitură de răspuns. A da ~a cuvenită.	/<fr. riposte

RIPS	RIPS ~uri	<i>n.</i>	1) Țesătură groasă (din bum-bac) cu dungi înguste în relief, având diferite întrebuințări.2) la pl. Varietăți ale unei astfel de țesături.	/<germ. Rips
RIPSAT	RIPSĂ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre țesături) Care este asemănător cu ripsul; care imită ripsul.	/rips + suf. ~at
RISC	RISC ~uri	<i>n.</i>	Pericol eventual, mai mult sau mai puțin previzibil; primejdie.	/<fr. risque
A RISCA	A RISCĂ risc		1. tranz. 1) A expune unui risc; a pune în primejdie.2) A-și asuma riscul.2. intrans. (despre ființe) A se expune unui risc.	/<fr. risquer
A SE RISCA	A SE RISCĂ mă risc	<i>intrans.</i>	înv. A se expune unui risc, biruind frica sau jena; a îndrăzni; a se încumeta; a cuteza.	/<fr. risquer
RISCANT	RISCÂN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și adverbial</i>	(despre acțiuni, situații etc.) Care expune la risc; plin de riscuri; primejdios. Pas ~.	/<germ. riskant
RISIPĂ	RISIP//Ă ~e	<i>f.</i>	Cheltuire nechibzuită a unor bunuri materiale sau bănești; irosire. • A face ~ a folosi în mod nechibzuit un bun. În ~ care se ruinează; b) împrăștiat.	/v. a risipi
A RISIPI	A RISIP//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) A face să se risipească.2) (bunuri materiale) A folosi în mod nechibzuit; a irosi; a cheltui. ~ averea.	/<bulg. razsipja, sb. rasipati
A SE RISIPI	A SE RISIP//Î se ~ește	<i>intrans.</i>	1) A se răspândi în diferite direcții sau pe un spațiu mai mare; a se dispersa; a se împrăștia.2) (despre construcții) A cădea la pământ, desfăcându-se în bucăți.3) (despre nori, ceață etc.) A se împrăștia treptat, răsfirându-se; a se spulbera.4) fig. (de	/<bulg. razsipja, sb. rasipati
RISIPITOR	RISIPIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	. Care risipește; cheltuitor.	/a risipi + suf. ~tor
RISLING	RÍSLING	<i>n.</i>	1) Varietate de viță de vie, având strugurii cu boabe mici, rotunde, de culoare galbenă-verzuie.2) Struguri din această varietate.3) Vin alb produs din acest soi de struguri.	/<germ. Riesling, fr. riesling
RIȘCAR	RIȘCĂR ~i	<i>m.</i>	Persoană care se îndelet-nicește cu jocul de rișcă.	/rișcă + suf. ~ar
RIȘCĂ	RÍȘCĂ	<i>f.</i>	Joc de noroc, în care câștigă cel care ghicește pe ce parte va cădea moneda aruncată în sus.	/cf. rus. reška
RIT	RIT ~uri	<i>n.</i>	1) v. RITUAL.2) Credență reli-gioasă; cult; religie; confesiune.3) fig. Rân-duială tipizată și invariabilă.	/<ngr. ríton, lat. ritus, fr. rite
RITM	RITM ~uri	<i>n.</i>	1) Succesiune regulată în timp (a unor elemente). ~ cardiac.2) (în muzică, versificație, dans) Organizare armonioasă a sunetelor sau a mișcărilor; tact; cadență.3) Viteză de execuție; grad de iuteală (în efectuarea unei acțiuni); tempo. Merge într-un ~ su	/<ngr. rythmós, fr. rythme, lat. rhythmus
A RITMA	A RITM//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (melodii, versuri, mișcări etc.) A face să capete ritm.2) A supune unui ritm regulat și pronunțat; a cadența. ~ mersul.	/<fr. rythmer
RITMAT	RITMĂ//T ~tă (~ți, ~te)		Care are ritm; cu ritm; cadențat.	/v. a ritma
RITMIC	RÍTMIC//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și adverbial</i>	Care are ritm; care se execută în cadență; cadențat. Bătăi ~ce. • Gimnastică ~că exerciții de gimnastică care se execută cadențat și cu acompaniament muzical.	/<fr. rythmique
RITMICĂ	RÍTMICĂ	<i>f.</i>	1) Totalitate a regulilor care reglementează folosirea ritmului în poezie.2) Știință care studiază ritmul în muzică.	/<fr. rythmique

RITMICITATE	RITMICITÁȚ//E	<i>f.</i>	Caracter ritmic; regula-ritate. ~ea unor mișcări.	/<fr. rythmicité
RITORNELĂ	RITORNĚL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Reluare într-o melodie a unui refren după fiecare strofă cântată.2) Fragment de muzică instrumentală care se intercalează între elementele componente ale unui program de dansuri.3) Scurtă poezie compusă din strofe de câte trei versuri, dintre care prim	/<it. ritornello, fr. ritournelle
RITOS	RITÓS	<i>adv.</i>	În mod categoric.	/<ngr. ritós
RITUAL I	RITUÁL I ~ă (~i, ~e)		Care ține de rituri; privitor la rituri; care se face după anumite rituri. Dansuri ~e. Procedură ~ă. [Sil. -tu-al]	/<fr. rituel, lat. ritualis, ~e, germ. Ritual
RITUAL II	RITUÁL II ~uri	<i>n.</i>	1) Rânduială după care decurge o slujbă religioasă. După ~ ortodox.2) (la naștere, la căsătorie, la înmormântare etc.) Ceremonial desfășurat conform unor reguli tradiționale. [Sil. -tu-al]	/<fr. rituel, lat. ritualis, ~e, germ. Ritual
RITUALISM	RITUALÍSM	<i>n.</i>	(în practica bisericească) 1) Cult al ritualurilor; formalism religios.2) Totalitate a ceremoniilor religioase. [Sil. -tu-a-]	/<fr. ritualisme
RIȚ	RIȚ ~uri	<i>n. poligr.</i>	Adâncitură liniară care se face pe o foaie de carton pentru a putea fi ușor îndoită.	/<germ. Ritz
A RIȚUI	A RIȚU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	(cartoane, mucavale) A prevedea cu rițuri; a cresta liniar (pentru a putea îndoi mai ușor).	/<germ. ritzen
RIVAL	RIVÁL ~i	<i>m.</i>	Persoană care aspiră, în con-curență cu alta, în atingerea aceluiași scop; adversar; concurrent. • Fără ~ fără pereche; inegalabil.	/<fr. rival, lat. rivalis, ~e, germ. Rival
RIVALITATE	RIVALIT//ĂTE ~ăți	<i>f.</i>	Concurență între doi rivali.	/<fr. rivalité, lat. rivalitas, ~atis
A RIVALIZA	A RIVALIZ//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A fi rival; a lupta pentru întâietate într-un domeniu.2) A avea aproximativ șanse egale de izbândă; a sta pe aceeași treaptă.	/<fr. rivaliser
RIVALTĂ	RIVÁLT//Ă ~e	<i>f.</i>	Șir de becuri, de reflectoare care luminează scena.	/<it. ribalta
RIVERAN I	RIVERÁN I ~ă (~i, ~e)		(despre terenuri, localități etc.) Care este situat pe malul unei ape.	/<fr. riverain
RIVERAN II	RIVERÁN II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care locuiește pe malul unei ape.	/<fr. riverain
RIVIERĂ	RIVIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	sport. Obstacol format dintr-o groapă umplută cu apă, pe care trebuie s-o treacă dintr-o săritură un atlet sau un cal de curse. [Sil. -vi-e-]	/<fr. riviere
RIZ	RIZ ~uri	<i>n.</i>	1) Fisură pe suprafața unei piese de metal, provocată de tensiunile interne.2) Zgârietură făcută pe o piesă pentru a o însemna.3) Șanț pe marginea tălpii de încăl-țăminte prin care trece cusătura.	/<germ. Ritz
RIZACĂ	RIZÁ//CĂ ~ce	<i>f.</i>	reg. 1) Unealtă asemă-nătoare coasei, folosită pentru tăierea stufului și a papurii; tâpan; sabiță.2) Unealtă folosită de pescari pentru a tăia frânghiile cu care sunt fixate carmacele de pari.	/<ucr. rizak
RIZAT	RIZÁ//T ~tă (~ți, ~te)		Care are rizuri; cu rizuri.	/Din riz

RIZEAFCĂ	RIZEÁF//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Specie de scrumbie marină, de talie mică, cu corpul fusiform, care pătrunde în fluvii pentru reproducere și hrană.	/Orig. nec.
RIZIBIL	RIZÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care provoacă râsul; în măsură să stârnească râsul; ridicol; cara-ghios.	/<fr. risible
RIZICULTURĂ	RIZICULTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Ramură a agri-culturii care se ocupă de cultivarea orezului.2) Loc cultivat cu orez.	/<fr. riziculture
RIZOFAG	RIZOFÁG ~gă (~gi,	<i>biol.</i>	Care se hrănește cu rădăcini.	/<fr. rhizophage
RIZOM	RIZÓM ~i	<i>m.</i>	Tulpină subterană în care se acumulează substanțe nutritive și care servește ca organ de înmulțire vegetativă.	/<fr. rhizome
RIZOPOD	RIZOPÓD ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Clasă de proto-zoare acvatică, cu corpul unicelular, care se mișcă cu ajutorul pseudopodelor (reprezentanți: ameba, radiolari etc.).2) Animal din această clasă.	/<fr. rhizopode
RIZOSFERĂ	RIZOSFÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Strat de la suprafața pământului în care se dezvoltă rădăcinile plantelor.	/<fr. rhizosphere
RIZOTO	RIZÓTO	<i>n.</i>	Fel de mâncare, preparat din orez, unt, sos de roșii și parmezan.	/<it. risotto, germ. Risotto
ROABĂ	ROÁB//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Vehicul pentru transportat materiale la distanțe mici, format dintr-o ladă sau o platformă, rezemată pe o roată, și prevăzut cu două mânere.2) Căntăreț de materiale cât încapă într-un astfel de vehicul. O ~ de nisip.	/Orig. nec.
A ROADE	A ROÁDE rod	<i>tranz.</i>	1) A face să se roadă.2) A rupe cu dinții (sau cu altceva) în bucăți mici. ~ unghiile. • ~ urechile cuiva a plictisi pe cineva (cu întrebări, rugăminți etc.).3) fig. (despre gânduri, sentimente) A preocupa în mod sistematic și insistent; a nu slăbi nici p	/<lat. rodere
A SE ROADE	A SE ROÁDE se roáde	<i>intrans.</i>	A-și pierde integritatea (prin frecare, măcinare etc.).	/<lat. roadere
ROATĂ I	ROÁT//Ă I roți	<i>f.</i>	1) Parte a unui vehicul, în formă de cerc, care se învârtă în jurul unei osii, punând vehiculul în mișcare. • A fi cu trei ~e la car a fi smintit. A pune pe ~e a face ceva să funcționeze normal. A merge ca pe ~e a se desfășura bine. A fi a cincea ~ la	/<lat. rota
ROATĂ II	ROÁT//Ă II ~e	<i>f. inv.</i>	Subdiviziune militară cu un efectiv egal aproximativ cu o companie.	/<rus., pol. rota
ROB	ROB (roábă (robi, roábe)	<i>m. și f.</i>	1) (în orânduirea sclavagistă) Persoană aflată în dependență totală de un stăpân; sclav; serv; șerb. • Calea (sau Drumul)~ilor constelație constituită dintr-o îngrămadire de stele în formă de brâu luminos; Calea Lactee.2) ist. Prizonier de război folosit	/<sl. robu
ROBACI	ROBÁC//I ~e	<i>adj.</i>	reg. Care dă dovadă de străduință în muncă; care muncește bine; muncitor; harnic; vrednic. Oameni ~. [Var. robace]	/rob + suf. ~aci
ROBĂ	RÓB//Ă ~e	<i>f.</i>	Haină (neagră), lungă, cu mâneci largi, purtată de magistrați în ședințe și de profesorii universitari la anumite solemnități.	/<fr. robe
A ROBI	A ROB//Í ~esc		1. tranz. 1) v. A ÎNROBI.2) fig. A transforma în rob, fiind încântat de anumite însușiri; a subjuga.2. intrans. 1) A fi rob.2) fig. A munci din greu (ca un rob); a iobăgi; a șerbi.	/Din rob

ROBIE	ROBÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Stare de rob; sclavie. Aflat în ~.2) fig. Situație de dependență totală; sclavie. [G.-D. robiei]	/rob + suf. ~ie
ROBINET	ROBINÉT ~e	<i>n.</i>	Dispozitiv montat la o conductă care întrerupe, restabilește sau reglează circulația unui fluid.	/ <fr. robinet
ROBINSONADĂ	ROBINSONÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Întâmplare neobișnuită, ieșită din comun.2) Săritură acrobatică executată de un jucător dintr-o echipă (de fotbal).	/ <germ. Robinsonade
ROBITOR	ROBIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>rar</i>	Care cucerește prin farmecul său.	/a robi + suf. ~tor
ROBOT	ROBÓ//T ~ți	<i>m.</i>	1) Mecanism automat care poate executa, după un program stabilit, operații complicate, asemănătoare cu cele realizate de om.2) fig. Persoană redusă la o stare de automat; om care muncește din greu, în mod mecanic.	/ <fr. robot
ROBOTĂ	ROBÓTĂ	<i>f.</i>	1) (în țările române) Muncă pe care o prestau țăranii săraci în folosul boierilor.2) Muncă neîntreruptă și grea.	/ <sl. robota
A ROBOTI	A ROBOT//Í ~ésc	<i>intrans.</i>	1) pop. A se ocupa cu diferite lucruri mărunte prin gospo-dărie; a trebălui; a se porăi.2) înv. A munci din greu.	/Din robotă
ROBOTICĂ	ROBÓTICĂ	<i>f.</i>	Ramură a științei și tehnicii care se ocupa cu studiul construirii sistemelor mecanice, informatice și a roboților, în scopul înlocuirii (totale sau parțiale) a muncii omu-lui.	/ <fr. robotique, engl. robotics
A ROBOTIZA	A ROBOTIZ//Á ~éz	<i>trans.</i>	1) (întreprin-deri, procese tehnice etc.) A înzestra cu roboți.2) (persoane) A face să se robotizeze.	/ <fr. robotiser
A SE ROBOTIZA	A SE ROBOTIZ//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre persoane) A deveni asemănător unui robot.2) A se transforma în robot.	/ <fr. robotiser
ROBUST	ROBÚ//ST ~stă (~ști, ~ste)		1) (despre persoane) Care are o constituție fizică puter-nică; bine dezvoltat fizic.2) Care manifestă putere și rezistență; puternic și rezistent.	/ <fr. robuste
ROBUSTEȚE	ROBUSTÉȚE	<i>f. livr.</i>	Caracter robust. [G.-D. robusteții]	/ <fr. robustesse
ROCADĂ	ROCÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	(la jocul de șah) Mișcare combinată între rege și tură, admisă numai o singură dată într-o partidă; inversare de poziții. • Arteră de ~ cale de comunicație care ocolește o localitate, fiind destinată circulației de tranzit.	/ <fr. rocade, germ. Rockade
ROCĂ	RÓCĂ roci	<i>f.</i>	Agregat material natural care constituie scoarța terestră și se prezintă sub formă aproape uniformă. ~ magmatică. ~ vulcanică.	/ < it. rocca, fr. roc, roche
ROCHIE	RÓCHI//E ~i	<i>f.</i>	Îmbrăcăminte femeiască la care fusta și bluza alcătuiesc o singură piesă. ~ de gală. [G.-D. rochiei; Sil. -chi-e]	/ <bulg., sb. roklja
ROCK	ROCK (pr.: roc)	<i>n.</i>	1) Dans modern cu mișcări vioaie bine marcate și cu răsuciri.2) Melodie după care se execută acest dans.	/ Cuv. engl.
ROCOCO	ROCOCÓ	<i>adj. invar.</i>	1) (în arhitectura și arta aplicată europeană din sec. XVIII): (Stil) ~ stil caracterizat printr-o tendință excesivă de elemente decorative, culori deschise și strălucitoare, prin linii curbe etc.2) fig. Care iese din comun prin felul neobișnuit de a fi;	/ <fr. rococo
A SE ROCOȘI	A SE ROCOȘ//Í mă	<i>intrans.</i>	în v. A se ridica la luptă; a se revolta; a se răzvrăti; a se răscula.	/ < pol. rokoszyc sie

ROCOTEȚA	ROCOTȚ//EÁ ~éle	<i>f.</i>	Plantă erbacee toxică, cu tulpina cilindrică, scundă și păroasă, cu frunze opuse liniare, cu flori albe și cu fructul o capsulă.	/Orig. nec.
ROD	ROD roáde	<i>n.</i>	1) Produs vegetal (mai ales fruct) al plantelor cultivate; recoltă. • Cu ~ roditor. ~ul-pământului plantă erbacee otrăvitoare, cu frunze mari, lucioase, după a cărei dezvoltare florală, în popor, se apreciază recolta așteptată.2) fig. Rezultat al unei acți	/<sl. rodu
A RODA	A ROD//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (sisteme tehnice noi, automobile noi) A supune rodajului.2) fig. (lucruri, acțiuni noi) A pune la punct prin încercări, prin repetare deasă.	/<fr. roder
RODAJ	RODÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Operație de ajustare a suprafețelor de contact ale unui motor nou prin funcționare în diferite regimuri.2) Du-rata funcționării unui motor în acest scop.3) Operație de netezire fină a suprafețelor de contact a două piese.	/<fr. rodage
RODAN	RODÁN ~e	<i>n.</i>	reg. Unealtă casnică cu ajutorul căreia se deapănă firele textile pe țevi pentru țesut; sucală; cicârâg.	/<ngr. rodáni
RODAT	RODÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A RODA.2) (despre persoane) Care s-a acomodat la noi împrejurări (de muncă).	/v. a roda
RODENTICID	RODENTICÍD ~e	<i>n.</i>	Preparat chimic to-xic, întrebuințat pentru otrăvirea rozătoarelor dăunătoare.	/<germ. Rodentizid
A RODI	A ROD//Í ~ésc	<i>intrans.</i>	(despre plante, mai ales despre cele cultivate) A produce o anumită cantitate de roadă; a da rod.	/<sl. roditi
RODIE	RÓDI//E ~i	<i>f.</i>	Fructul rodiului. [G.-D. ro-diei]	/ < ngr. ródhi
RODINĂ	RÓDIN//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	Dar adus unei lăuze.	/<ucr. rodyny
RODITOR	RODIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		1) (de-spre plante) Care rodește; care dă roade. Vie ~oare.2) (despre soluri, terenuri) Care dă rod mare; darnic; mănos; fertil; fecund.3) fig. Care dă rezultate bune.	/a rodi + suf. ~tor
RODIU I	RÓDIU I	<i>n.</i>	Metal dur, ductil, maleabil, de culoare argintie-albăstrie, asemănător cu platina, întrebuințat în aliaje, la confecțio-narea instrumentelor de laborator și în medi-cină.	/<fr. rhodium
RODIU II	RÓDI//U II ~i	<i>m.</i>	Arbore exotic cu tulpina scundă, cu ramuri spinoase și cu frunze alungite, cu flori roșii-aprinse și cu fructe mari comestibile.	/Din rodie
RODNIC	RÓDNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) v. RODITOR.2) Care are proprietatea de a produce mult; productiv; fertil. Muncă ~că.	/rod + suf. ~nic
A RODNICI	A RODNIC//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	rar (solul) A face (mai) rodnic; a fertiliza.	/Din rodnic
RODNICIE	RODNICÍ//E ~i	<i>f.</i>	Caracter rodnic; fertili-tate; fecunditate. [G.-D. rodniciei]	/rodnic + suf. ~ie
RODODENDRON	RODODENDRÓN ~i	<i>m.</i>	Arbore alpin cu frunze lucioase, persistente și cu flori roșii-li-liachii aromate; bujor-de-munte; smirdar.	/<fr. rhododendron, germ. Rhododendron
ROENTGEN	ROENTGEN [pr.: röntghén] ~i	<i>m.</i>	fiz. Unitate de măsură pentru radiații. • Aparat ~ aparat folosit în medicină pentru efectuarea roentgenoscopiei. [Var. röntgen]	/<germ. Röntgen

ROENTGENTERAPIE	ROENTGENTERAPIE [pr.: röntghenterapie]	<i>f.</i>	Metodă de tratament al unor boli prin acțiunea fiziologică a razelor X. [Var. röntgenterapie]	/<fr. rontgenterapie, germ. Röntgenterapie
ROGOJINAR	ROGOJÍNÁR ~i	<i>m.</i>	1) rar Meșter care face rogojini.2) înv. Negustor de rogojini.	/rogojină + suf. ~ar
ROGOJINĂ	ROGOJÍN//Ă ~i	<i>f.</i>	Obiect împletit din rogoz sau din papură, care se așterne pe jos sau se folosește în scopuri decorative. • (A veni) cu ~a aprinsă pe cap și cu jalba în proțap se spune, când cineva vrea să atragă atenția asupra unei nelegiuiri.	/<bg. rogo-žina
ROGOZ	ROGÓZ ~uri	<i>n.</i>	Plantă erbacee cu tulpina în trei muchii, înaltă, neramificată, cu frunze liniare, lungi, cu flori grupate în spice, folosită la împletirea unor obiecte împletite.	/<sl. rogozu
ROGOZIȘ	ROGOZÍȘ ~uri	<i>n.</i>	rar Loc unde crește rogoz.	/rogoz + suf. ~iș
ROGOZOS	ROGOZ//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)	<i>rar</i>	Care are (mult) rogoz; cu (mult) rogoz.	/rogoz + suf. ~os
ROHATCĂ	ROH//ÁTCĂ ~ătci	<i>f.</i>	1) reg. Loc de intrare în oraș, unde se încasau taxele pentru mărfurile care se aduceau spre vânzare; barieră.2) rar Bară cu care se închide trecerea peste un drum sau peste o cale ferată; barieră. [Pl. și rohatce]	/<ucr., rus. rogatka
A ROI	A RO//Í ~iesc	<i>intrans.</i>	1) (despre albine) A părăsi stupul, devenind roi.2) (despre insecte, păsări) A zbura în număr mare (ca un roi).3) fig. (despre mulțimi de ființe) A se mișca fără întrerupere, grăbit și haotic; a foi; a furnica; a forfoti; a mișuna; a fojgăi; a fosni.	/<bulg. roja, sb. rojiti
ROI	ROI róiuri	<i>n.</i>	1) Grup de albine pornite, împreună cu matca lor, în căutarea unui adăpost.2) fig. Grup de ființe sau de obiecte în mișcare. • ~ meteoric ansamblu de me-teori ale căror traiectorii luminoase pe bolta cerească pornesc din același punct. • Roiuri de stele c	/<sl. roj
ROIB	ROIB roáibă (roibi, roáibe)	<i>și substantiv</i>	(despre cai) Care are părul roșcat.	/<lat. robeus
ROIBĂ	ROÍB//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu tulpina în patru muchii, cu frunze lunguiețe, dispuse în jurul fiecărui nod, cu flori gălbui și cu frunze mici, cărnoase, a cărei rădăcină conține o substanță colorantă roșie, folosită în industria textilă; garanță.	/<lat. robia
ROINIC	RÓINI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>rar</i>	Care se mișcă de colo până colo, ca un roi; care se află în mișcare.	/roi + suf. ~nic
ROINIȚĂ I	RÓINIȚ//Ă I ~e	<i>f. pop.</i>	Stup mic portativ, cu care se prind roiurile.	/<sb. rojnica
ROINIȚĂ II	RÓINIȚ//Ă II ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee meliferă, cu flori mici, plăcut mirositoare, cu frunze ovale, folosită în medicină.	/roi + suf. ~iță
ROITOR	ROIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care roiește. Albine ~oare. [Sil. ro-i-]	/a roi + suf. ~tor
ROJDANIC	ROJDÁNI//C ~ce	<i>n.</i>	Carte pe baza căreia se prezice viitorul omului potrivit zodiei în care s-a născut.	/<sl. roždeniku

ROL	ROL ~uri	<i>n.</i>	1) Parte dintr-o reprezentație, interpretată de un artist. ~ principal.2) Prezentare pe scenă a unui personaj dintr-o operă artistică (teatrală, cinematografică etc.). Actorul a interpretat un ~ generos.3) Atri-buție pe care o are cineva sau ceva în cadr	<fr. rôle, germ. Rolle
ROLĂ	RÓL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Piesă cilindrică care se rotește în jurul unui ax, folosită la mecanisme sau la dispozitivele care necesită rulare.2) Unealtă în formă de cilindru, având diferite întrebuințări (la netezirea unei suprafețe, la imprimarea unui desen pe hârtie etc.).	<germ. Rolle
ROLFILM	ROLFÍLM ~e	<i>n.</i>	Peliculă fotografică înfășu-rată pe un mosor cu ax subțire ambalată și introdusă la aparatele fotografice de format mic.	<germ. Rollfilm
ROM I	ROM I ~uri	<i>n.</i>	Băutură alcoolică tare obți-nută prin distilarea sucului sau melasei din trestie de zahăr, cu adaos de esență și colorată cu caramel.	<fr. rhum, germ. Rum
ROM II	ROM II ~i	<i>m. pop.</i>	Persoană care face parte dintr-un grup etnic originar din India, răspândit aproape în toată lumea, ducând (în unele zone) o viață seminomadă; țigán.	< țig. rom
ROMAN I	ROMÁN I ~e	<i>n.</i>	1) Specie a genului epic în proză (mai rar în versuri), de proporții mari, cu acțiune complexă, pe mai multe planuri, la care participă un număr mare de personaje.2) pop. Aventură amoroasă.	<fr. roman
ROMAN II	ROMÁN II ~i	<i>m.</i>	1) ist. Persoană care făcea parte din populația de bază a Imperiului Roman.2) Locuitor al Romei.	<lat. romanus, fr. roman
ROMAN III	ROMÁN III ~ă (~i, ~e)		1) ist. Care aparținea Imperiului Roman sau populației lui; din Imperiul Roman. • Cifre ~e cifre reprezentate prin litere din alfabetul latin. Biserică ~ă biserică catolică.2) Care apar-ține Romei; din Roma.	<lat. romanus
ROMANCERO	ROMANCERO [pr.: romanséro]	<i>n.</i>	(în Spania medievală) 1) Culegere de poeme epice în care se tratau teme eroice.2) Lucrare poetică inclusă într-o astfel de culegere.	/Cuv. sp.
ROMANCIER	ROMANCIÉR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Autor de romane. [Sil. -ci-er]	<fr. romancier
ROMANESC	ROMAN//ESC ~escă (~ești)	<i>livr.</i>	1) Care ține de romane; propriu romanului.2) (despre fapte, idei, întâmplări etc.) Care poate fi descris într-un roman.	<fr. romanesque
ROMANIC	ROMÁNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) (despre persoane) Care se trage din romani; descen-dent din romani.2) (despre limbi) Care are la bază limba latină; care provine din limba latină.3) Care studiază limbile, literaturile și culturile neolatine. Studii ~ce.	<it. romanico, germ. romanisch
ROMANIST	ROMANÍ//ST ~stă (~ști, ~sti)	<i>m. și f.</i>	1) Specialist în romanistică.2) Jurist spe-cializat în dreptul roman.	<fr. romaniste, germ. Romanist
ROMANISTICĂ	ROMANÍSTICĂ	<i>f.</i>	Ramură a lingvisticii care se ocupă cu studiul (comparativ al) limbilor romane; lingvistică romanică.	<germ. Romanistik
ROMANITATE	ROMANITÁTE	<i>f.</i>	1) Lume romană.2) Ori-gine romană.3) Caracter roman.	<fr. romanité, it. romanità, lat. romanitas, ~tis

ROMANIȚĂ	ROMÂNÎȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Plantă erbacee anu-ală, cu frunze alterne divizate și cu flori aromate, albe pe margini și galbene în centru, folosită în medicină; mușețel.2) Plantă er-bacee decorativă, cultivată pentru florile ei mari, plăcut mirositoare. [G.-D. romaniței]	/roman + suf. ~iță
A ROMANIZA	A ROMANIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se romanizeze.	/<fr. romaniser
A SE ROMANIZA	A SE ROMANIZ//Ă mă ~éz	<i>intranz.</i>	A adopta limba, cultura și obiceiurile romanilor; a deveni asemănător cu romanii.	/<fr. romaniser
ROMANTIC I	ROMÂNȚI//C I ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de romantism; propriu romantismului. Poemă ~că.3) și substantival Care manifestă sensibilitate și exaltare, pasiunea fiind mai puternică decât rațiunea; cuprins de sensibili-tate și exaltare deosebită; <u>romantios</u> .	/<fr. romantique, germ. romantisch
ROMANTIC II	ROMÂNȚI//C II ~că (~ci, ~ce)	<i>m. și f.</i>	Om de creație (scriitor, artist, pictor etc.) a cărui operă se încadrează în romantism.	/<fr. romantique, germ. romantisch
ROMANTISM	ROMANTIȘM ~e	<i>n.</i>	1) (în arta și literatura sec. XIX) Curent apărut ca reacție împotriva clasicismului, care susținea cultul pentru trecutul istoric, folclor etc., dând frâu liber imaginației.2) Atitudine romantică; compor-tament romantic.	/<fr. romantisme
A ROMANȚA	A ROMANȚ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(viețile unor persoane, fapte istorice etc.) A descrie în formă de roman.	/ < it. romanzare, fr. romancer
ROMANȚĂ	ROMÂNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Cântec liric sentimental cu nuanță elegiacă, executat cu acompaniament instrumental.2) Piesă instrumentală care reproduce caracterul acestui cântec.3) Poezie lirică destinată pentru a fi transpusă pe melodie.	/<fr. romance, germ. Romanze
ROMANȚIOS	ROMANȚI//ÓS ~oasă (~ôși, ~oăse)		1) (despre persoane) Care manifestă sensibilitate și exaltare; înclinat să idealizeze realitatea; romantic. Fire ~oasă.2) Care predispune la visare; în stare să provoace melancolie.3) (despre opere literare) Care tratează teme sentimentale; cu note de mel	/roman[t] + suf. ~ios
ROMÂN I	ROMÂN I ~ă (~i, ~e)		Care aparține României sau populației ei; din România.	/<lat. romanus
ROMÂN II	ROMÂN II ~i	<i>m.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a României sau este originară din România.	/<lat. romanus
ROMÂNĂ	ROMÂNĂ	<i>f.</i>	mai ales art. Limbă vorbită de români. [G.-D. românei]	/<lat. romanus
ROMÂNCĂ	ROMÂN//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Femeie care face parte din populația de bază a României sau este originară din România. [G.-D. româncei]	/român + suf. ~că
ROMÂNESC	ROMÂN//ESC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru români; de român.	/român + suf. ~esc
ROMÂNEȘTE	ROMÂNÊȘTE	<i>adv.</i>	1) În felul românilor; ca românii.2) În limba română.	/român + suf. ~ește
ROMÂNISM	ROMÂNÍSM	<i>n.</i>	1) Sentiment național al românilor.2) rar Cuvânt sau expresie speci-fică limbii române.	/român + suf. ~ism
A ROMÂNIZA	A ROMÂNIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se românizeze.	/român + suf. ~iza
A SE ROMÂNIZA	A SE ROMÂNIZ//Ă mă ~éz	<i>intranz.</i>	A adopta limba, cultura și obiceiurile românilor; a deveni asemănător cu românii.	/român + suf. ~iza
ROMB	ROMB ~uri	<i>n.</i>	Paralelogram cu toate latu-rile egale și unghiurile opuse egale.	/<ngr. rómbos, fr. rhombe

ROMBIC	RÓMBI//C ~că (~ci,		Care are forma unui romb.	/<fr. rhombique
ROMBOEDRIC	ROMBOÉDRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care are forma unui romboedru. • Sistem ~ sistem de cristalizare având ca formă funda-mentală o prismă dreaptă ale cărei baze sunt triunghiulare.	/<fr. rhomboédrique
ROMBOEDRU	ROMBOÉDR//U ~e	<i>n.</i>	Poliedru cu toate fețele în formă de romb.	/<fr. rhomboedre
ROMBOID I	ROMBOÍ//D I ~dă (~zi, ~de)		Care are asemănare cu un romb.	/<fr. rhombod'de, germ. rhomboid
ROMBOID II	ROMBOÍD II ~e	<i>n.</i>	Figură în formă de romb.	/<fr. rhombod'de, germ. rhomboid
ROMBOIDAL	ROMBOIDÁL ~ă (~i,		v. ROMBOID I.	/<fr. rhombod'dal
ROND I	ROND I ~ă (~e)	<i>rar</i>	Care are formă circulară; cu formă circulară; rotund. • Scriere ~ă scriere cu litere rotunde și groase. Peniță ~ă peniță cu vârful lat, folosită în astfel de scriere.	/<fr. rond, ronde, germ. Ronde
ROND II	ROND II ~uri	<i>n.</i>	1) Strat de flori, de obicei circular, ridicat la un nivel mai înalt decât terenul din jur.2) Piață mică circulară, de unde pornesc mai multe artere de circulație, având în centru o plantație de flori sau un monument.3) mil. rar Inspectie de noapte pentru	/<fr. rond, ronde, germ. Ronde
RONDEL	RONDEL ~uri	<i>n.</i>	Specie a poeziei lirice cu formă fixă, compusă din treisprezece (sau paisprezece) versuri repartizate în trei strofe, cu anumite repetări ale primelor două versuri.	/<it. rondello, fr. rondel
RONDELA	RONDEL//A ~e	<i>f.</i>	1) Disc mic, subțire, cu gaură la mijloc, care se îmbracă pe șurub, între piesa fixată și piuliță, pentru a asigura o îmbinare mai bună; șaibă.2) Bucată mică, rotundă, de carton, care acoperă alicele din-tr-un cartus de vânătoare.3) Fiecare dintre bucăți	/<fr. rondelle
RONDO	RONDÓ ~uri	<i>n.</i>	Compoziție muzicală instrumentală, cu caracter vioi, a cărei temă principală revine periodic, alternând cu alte teme.	/<it. rondo, fr. rondeau
RONDOU	RONDÓU ~ri	<i>n.</i>	1) rar Loc special ame-najat (în grădini, localuri etc.) de formă circulară. ~ de dans.2) Manevră de schimbare a direcției unei nave (în sens opus).	/<fr. rondeau
RONȚ	RONȚ	<i>interj.</i>	(se folosește, de obicei repetat, pentru a reda zgomotul produs la ronțăirea unui aliment tare sau uscat).	/ Onomat.
A RONȚĂI	A RONȚĂÍ rónțái	<i>tranz.</i>	(alimente tari sau uscate) A mânca, sfărâmând cu dinții și producând un zgomot caracteristic. ~ o ca-ramelă.	/ronț + suf. ~ăi
ROPOT	RÓPOT ~e	<i>n.</i>	1) Zgomot puternic, cadențat și uniform, produs de unele fenomene naturale (ploaie, grindină, valuri, torente de apă etc.), ființe sau obiecte (copitele cailor, motoare etc.).2) Goană a cailor.3) Zgomot brusc, puternic și răsunător, produs de ap-lauze.	/<bulg. ropot
A ROPOTI	A ROPOT//Í ~ésc	<i>intrans.</i>	A face ropot; a produce zgomote scurte, dese și cadențate; a răpăi.	/Din ropot
ROPOTITOR	ROPOTIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		Care ropotește; care produce ropote. Tunet ~.	/a ropoti + suf. ~tor

ROSĂTURA	ROSĂTÚR//A ~i	<i>f.</i>	1) v. A ROADE și A SE ROADE.2) Loc ros, tocit.3) Rană superficială provenită dintr-o roadere.4) Masă constând din resturi provenite din roadere. [G.-D. rosăturii]	/a roade + suf. ~ătură
ROSBIF	RÓSBIF ~uri	<i>n.</i>	Mâncare pregătită din mușchi de vită foarte puțin fript.	/<fr. rosbif
ROSB RAT	RÓSB RAT ~uri	<i>n.</i>	Mâncare pregătită din carne de vită friptă înăbușit cu multă ceapă.	/<germ. Rostbraten
ROSHAR	RÓSHAR	<i>n.</i>	Păr din coama sau din coada cailor, folosit în tapițarie sau la confecționarea unor țesături.	/<germ. Roshaar
ROST	ROST ~uri	<i>n.</i>	1) Destinație a unui lucru în funcție de utilitatea lui; noimă; sens. A ști ~ul vieții.2) Bază rațională care justifică existența unui lucru sau realizarea unei ac-țiuni; sens. • Fără ~ fără folos; degeaba. A-și avea ~ul a) a fi îndreptățit; b) a avea o a	/<lat. rostrum
A ROSTI I	A ROST//Í I ~esc	<i>tranz.</i>	1) (sunete, silabe, cuvinte etc.) A emite cu ajutorul organelor vorbirii; a pronunța; a articula, ~ corect sunetele.2) (texte, discursuri etc.) A face să fie auzit în public; a prezenta în fața publicu-lui. ~ o cuvântare.	/Din rost
A ROSTI II	A ROST//Í II ~esc	<i>intrans.</i>	A schimba rostul; a schimba cu ajutorul tălpigelor poziția firelor de urzeală, prin care trece suveica.	/Din rost
A SE ROSTI	A SE ROST//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	rar A-și exprima punctul de vedere; a-și spune părerea; a se pronunța.	/Din rost
ROSTOGOL I	ROSTOGÓL I ~uri	<i>n.</i>	1) Mișcare de rotire în jurul axei proprii. • De-a ~ul rostogolin-du-se; dându-se peste cap.2) Pantă înclinată într-o mină, care servește la transportarea materialului extras prin rostogolire sau prin alunecare.	/Orig. nec.
ROSTOGOL II	ROSTOGÓL II	<i>m.</i>	Plantă erbacee meliferă, cu tulpina erectă, frunze păroase și flori albe, care crește prin locuri uscate.	/Orig. nec.
A ROSTOGOLI	A ROSTOGOL//Í ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se rostogolească.	/Din rostogol
A SE ROSTOGOLI	A SE ROSTOGOL//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A se da de-a rostogolul; a se mișca, dânu-se de-a dura.2) (despre ape curgătoare) A curge în valuri repezi.	/Din rostogol
ROSTOPASCĂ	ROSTOPÁSCĂ	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu tulpi- na erectă, ramificată, cu frunze mari, lobate și cu flori galbene-aurii, care conține un suc otrăvitor, întrebuințat în medicină; nege-lariță.	/<ucr. rostopasti
ROSTRAL	ROSTRÁL ~ă (~i, ~e)		(despre obiecte de arhitectură) 1) Care este împodobit cu ornamente reprezentând prore de corăbii.2) Care are forma unei corăbii antice. Coloană ~ă.	/<fr. rostral, lat. rostralis
ROSTRU	RÓSTRU ~ri	<i>n.</i>	1) (la unele insecte) Organ bucal de forma unei trompe.2) Prelungire cartilaginoasă a botului unor pești.	/<lat. rostrum, fr. rostre
A ROSTUI	A ROSTU//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	1) A așeza conform unor cerințe de ordin practic.2) (per-soane) A aranja într-un post, într-un loc bun.3) rar A găsi la repezeală.4) (urzeală) A face să formeze un rost.5) (rosturile unei con-strucții) A astupa cu mortar sau cu un alt material (pentru a î	/rost + suf. ~ui
ROȘCAT	ROȘCĂ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	În care predomină culoarea roșiatică; roșco-van. Cu părul ~.	/roșu + suf. ~at

ROȘCOV	RÓȘCOV ~i	m.	Arbore exotic, cu tulpina scundă, cu frunze compuse și cu fructe lungi, în formă de păstăi, comestibile.	/<bulg. rozkov
ROȘCOVAN	ROȘCOVÁN ~ă (~i, ~e)		1) și substantival (despre persoane) Care are fața roșie.2) În care predomină culoarea roșiatică; roșcat.	/roșu + suf. ~ovan
ROȘCOVĂ	RÓȘCOV//Ă ~e	f.	Fructul roșcovului.	/Din roșcov
ROȘEALĂ	ROȘ//EÁLĂ ~ele	f. pop.	Substanță de culoare roșie.	/roșu + suf. ~eală
ROȘEAȚĂ	ROȘEĂȚ//Ă/	f.	1) Culoare roșie.2) Îmbu-jorare, împurpurare la față. ~a din obraji.3) v. ROȘEALĂ. [G.-D. roșetii]	/roșu + suf. ~eață
A ROȘI I	A ROȘ//Í I ~esc	tranz.	A face să se roșească.	/Din roșu
A ROȘI II	A ROȘ//Í II ~esc	intrans.	1) v. A SE ROȘI.2) A suporta un sentiment de jenă; a trage rușine. • ~ până-n vârful urechilor a se emoționa foarte tare, îmbujorându-se la față.3) A se zări ceva bătând în roșu.	/Din roșu
A SE ROȘI	A SE ROȘ//Í ma ~esc	intrans.	1) A căpăta culoare roșie; a deveni roșu.2) (despre unele fructe și legume) A începe să se coacă, deve-nind roșiatic.	/Din roșu
ROȘIATIC	ROȘIÁTIC ~a (roșiétici, roșiétice)		Care bate în roșu; cu nuanță roșie. Rochie ~ă. [Sil. -și-a-]	/roșu + suf. ~atic
ROȘIE	RÓȘI//E ~i	f.	Pătlăgea roșie; tomată.	/Din roșu
ROȘIOARĂ I	ROȘIOÁRĂ I	f.	1) Varietate autohtonă de viță de vie, având struguri mici, roșietici.2) Struguri din această varietate.	/roșu + suf. ~oară
ROȘIOARĂ II	ROȘIOÁR//Ă II ~e	f.	Pește dulcicol, de talie medie, cu corpul turtit lateral, cu solzi mari, având înotătoare și ochi roșietici; ochea-nă; băbușcă.	/roșu + suf. ~oară
ROȘIOR	ROȘIÓR ~i	m.	1) la pl. Corp de cavalerie în armata română.2) Ostaș din acest corp. [Sil. -și-or]	/roșu + suf. ~ior
ROȘU I	RÓȘU I	n.	1) A șaptea culoare a spectrului solar. • A înfierbânta (un metal) până la ~ a înfierbânta până la starea de incandescență.2) Colorant de această culoare. ~ de Congo. • ~ de buze ruj.3) (la jocul de cărți) Semn distinctiv având forma unei inimi.4) Carte d	/<lat. roseus
ROȘU II	RÓȘ//U II ~ie (~ii)		1) Care este de culoarea sângelui; sângieru.2) Care are reflexe roșietice. • Piele ~ii nume dat populației indigene din America de Nord.3) (despre persoane) Care are fața rumenă; aprins la față; îmbujorat. • A se face ~ a se aprinde la față (din anumite	/<lat. roseus
ROTACISM	ROTACÍSM ~e	n.	Fenomen fonetic care constă în transformarea unei consoane inter-vocalice în “r”.	/<fr. rhotacisme
A ROTACIZA	A ROTACIZ//Ă ~éz	intrans.	A vorbi cu rotacism.	/<fr. rhotaciser
A SE ROTACIZA	A SE ROTACIZ//Ă se ~căză	intrans.	(despre consonante intervocalice) A prezenta fenomenul de rotacism; a se transforma în “r”.	/<fr. rhotaciser
ROTACIZANT	ROTACIZÁN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre graiuri, texte etc.) Care ține de rotacism; care manifestă rotacismul.	/<fr. rhotacisant
ROTAPRINT	ROTAPRÍNT ~uri	n.	Mașină de imprimat folosită la multiplicarea publicațiilor de tiraj mic.	/<engl. rotaprint
ROTAR	ROTÁR ~i	m.	1) Meșter care face sau repară roți, căruțe etc.2) Muncitor specializat în operații de manevrare a formelor pentru presa de imprimat.	/roată + suf. ~ar

ROTAȘ	ROTĂȘ ~ă (~i, ~e)		(despre cai) Care este înhamat lângă roată (în spatele înaintașului).	/roată + suf. ~aș
ROTAT	ROTĂ/T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre coroa-na pomilor, coada păsărilor etc.) Care are forma unei roți; rotund; circular. Măr ~.2) (despre părul cailor) Care are pete de altă culoare decât restul părului.	/roată + suf. ~at
ROTATIV	ROTATÍV ~ă (~i, ~e)		1) (despre piese, sisteme tehnice etc.) Care are proprietatea de a se roti; care face mișcări de rotație. Ciur ~.2) (despre mișcări) Care descrie un cerc; circular.	/<fr. rotatif
ROTATIV/Ă	ROTATÍV/Ă ~e	<i>f.</i>	Mașină de imprimat publi-cațiile de mare tiraj, care funcționează prin mare rotație.	/<fr. rotatif
ROTAȚIE	ROTĂȚI/E ~i	<i>f.</i>	1) Mișcare a unui corp în jurul unui punct fix sau al unei axe; girație. • Prin ~ pe rând (în cerc închis).2) Alternare a culturilor agricole în cadrul unui asolament.3) (în procesul unei activități) Schimb alternativ de persoane sau de echipe. [G.-D. ro	•<fr. rotation, germ. Rotation
ROTĂREASĂ	ROTĂR//EĂSĂ ~ése	<i>f.</i>	v. ROTĂRIȚĂ.	/rotar + suf. ~easă
A ROTĂRI	A ROTĂR//Í ~ésc	<i>intrans.</i>	A practica ocu-pația de rotar; a fi rotar.	/Din roată
ROTARIE	ROTARÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) la sing. Meseria rota-rului.2) Atelier în care se fac sau se repară roți (și căruțe).	/rotar + suf. ~ie
ROTARITĂ	ROTARÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Soție de rotar.	/rotar + suf. ~iță
A ROTI	A ROT//Í ~ésc	<i>trans.</i>	1) A face să se ro-tească.2) (frânghii, sârme etc.) A înfășura în formă de roată; a face colac.	/Din roată
A SE ROTI	A SE ROT//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	1) A descrie mișcări circulare; a se rostogoli.2) fig. A se învârti mereu în căutarea unui profit.	/Din roată
ROTIFER	ROTIFÉR ~e	<i>n.</i>	1) Clasă de viermi inferiori acvatici, cu corpul alungit, având numeroși cili pe partea anterioară, care se rotesc circular, atrăgând hrana spre gură.2) Vierme din această clasă.	/<fr. rotifere
ROTISERIE	ROTISERÍ//E ~i	<i>f.</i>	Local de alimentație publică unde se prepară și se servesc fripturi.	/<fr. rôtisserie
ROTISOR	ROTIS//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Grătar pentru frip-tură constând dintr-o țepușă pe care se rotește carnea deasupra focului.	/<fr. rôtissoire
ROTITOR	ROTIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care se rotește.	/a roti + suf. ~tor
ROTOCOL	ROTOC//ÓL ~oăle	<i>n.</i>	1) Figură sau corp în formă de cerc. ~oale de fum. • În ~ în (formă de) spirală.2) Mișcare circulară; rotire; roată. • A da ~oale cuiva (sau la ceva) a se învârti în jurul cuiva (sau a ceva); a da târcoale.	/roată + ocol
A ROTOCOLI	A ROTOCOL//Í ~ésc	<i>trans.</i>	A face să se rotocolească.	/Din rotocol
A SE ROTOCOLI	A SE ROTOCOL//I mă ~ésc	<i>intrans. rar</i>	1) A face rotocoale; a descrie mișcări circu-lare; a se roti.2) A se face rotocol.	/Din rotocol
ROTOFEI	ROTOFÉ//I ~ie	<i>adj.</i>	1) (despre ființe) Care are forme rotunjite; cu forme rotunde; dur-duliu; dolofan.2) fam. (despre lucruri) Care are forme circulare; de formă circulară.	/Orig. nec.

ROTONDA	ROTÓND//A ~e	<i>f.</i>	Construcție circulară cu acoperișul în formă de cupolă, folosită mai ales ca sală de expoziții, sală de sport etc.	/<fr. rotonde
ROTOR	ROT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Parte rotativă a unei mașini, fixată, de obicei, într-un stator. ~ de turbină.	/<fr. rotor
ROTULA	ROTÚL//A ~e	<i>f.</i>	1) anat. Os în formă de disc, situat pe partea anterioară a genunchiului, care contribuie la formarea articulației.2) tehn. Extremitate rotunjită a unei tije (utilizată la articulațiile sferice).	/<fr. rotule, lat. rotula
ROTUND	ROTÚN//D ~dă (~zi, ~de)		1) Care are forma unui cerc (semicerc) sau a unei sfere (emisfere); circular. Vas ~.2) (despre nu-mere) Care este alcătuit din unități fără fracțiuni sau subdiviziuni; întreg. • Sumă ~dă sumă considerabilă.3) (despre fiinte sau despre părțile corpului lor	/<lat. retundus
A ROTUNJI	A ROTUNJ//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) (linii, numere, colțuri etc.) A face să fie rotund.2) fig. (averi, sume etc.) A face mai mare; a spori; a mări; a majora.3) A face să se rotunjească.	/Din rotund
A SE ROTUNJI	A SE ROTUNJ//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A deveni (mai) rotund.2) fig. (despre persoane) A se face mai plin, mai gras; a se îngrășa; a se împlini. ~ la față.	/Din rotund
ROTUNJIME	ROTUNJÍM//E ~i	<i>f.</i>	Formă rotundă. ~ea corpului.	/rotund + suf. ~ime
ROTUNJITOR	ROTUNJIT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Unealtă pentru fasonarea sau pentru netezirea pieselor de formă rotundă.	/rotund + suf. ~ior
ROUĂ	RÓUĂ	<i>f.</i>	1) Picături mici de apă care se formează prin condensarea vaporilor din atmosferă și care se depun pe suprafața pământului în nopțile sau în diminețile răco-roase de vară. • Pe ~ de dimineată; în zorii zilei.2): Roua-cerului plantă erbacee, insecti-voră,	/<lat. ros, roris
A ROURA	A ROUR//Ă ~eáză		1. intrans. A cădea rouă.2. tranz. A face să se roureze.	/<lat. rorare
A SE ROURA	A SE ROUR//Ă pers. 3 se ~eáză	<i>intrans.</i>	A se acoperi cu stropi ca de rouă.	/<lat. rorare
ROURICĂ	ROUR//ÍCĂ ~éle	<i>f.</i>	Plantă erbacee acvatică cu tulpina orizontală, lemnoasă, cu frunze late, cu inflorescență spiciformă și cu fructe dulci, comestibile; plutitoare.	/rouă + suf. ~ică
ROVINĂ	ROVÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Surpătură în pământ.2) Teren mocirlos; mlaștină. [G.-D. rovinei]	/<bulg. rovina
ROZ	ROZ	<i>adj. invar. și</i>	Care este de culoare roșie-deschisă; trandafiriu. • A ve-dea totul în ~ a privi lucrurile cu optimism exagerat.	/<fr. rose
ROZACEE	ROZACÉE ~	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de plante erbacee și lemnoase, cu flori viu colorate și plăcut mirositoare (reprezentanți: trandafi-rul, măceșul, caisul, cireșul etc.).2) Plantă din această familie.	/<fr. rosace
ROZALB	ROZÁLB ~ă (~i, ~e)		Care este de culoare intermediară între roz și alb; roz foarte deschis.	/roz + alb
ROZALII	ROZÁLII	<i>f.</i>	pl. (în Roma antică) Sărbătoare celebrată în amintirea morților, când pe morminte se presărau trandafiri.	/<lat. rosalia
ROZARIU I	ROZARÍ//U I ~i	<i>n.</i>	Plantație de trandafiri.	/<fr. rosarium

ROZARIU II	ROZARÍ//U II ~i	<i>n. inv.</i>	(în biserica cato-lică) Carte care conține rugăciuni adresate Maicii Domnului.3) Șirag de mărgelă cu ajutorul cărora credincioșii numără rugăciuni-nile rostite.	/<lat. rosarium, fr. rosaire
ROZASĂ	ROZÁS//Ă ~e	<i>f. arhit.</i>	Fereastră rotundă, de mari dimensiuni, împodobită cu vitralii, la bisericile gotice.	/<fr. rosace
ROZATIC	ROZÁTI//C ~că (~ci,	<i>rar</i>	Care bate în roz.	/roz + suf. ~atic
ROZĂ	RÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Arbust decorativ cu tulpina înaltă, ramificată și spinoasă, cultivat pentru florile lui viu colorate și plăcut mirositoare, folosită și în industria parfumurilor; trandafir. • A sta pe ~e a o duce foarte bine.2) Floare a acestui arbust. • ~a-vânturilor	/<fr. rose, lat. rosa, ~ae, germ. Rose
ROZĂTOR I	ROZÁT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care roade. Animal ~.	/a roade + suf. ~ător
ROZĂTOR II	ROZÁT//ÓR II ~oăre	<i>n.</i>	1) la pl. Ordin de mamifere dăunătoare, cu dinții incisivi foarte viguroși, adaptați pentru roadere (reprezen-tanți: șoarecele, șobolanul, popândăul etc.).2) Mamifer din acest ordin.	/a roade + suf. ~ător
ROZEOLĂ	ROZEÓL//Ă ~e	<i>f.</i>	Erupție pe piele, în forma unor pete mici de culoare roz, provocată de unele boli infecțioase.	/<fr. roséole
ROZETĂ I	ROZÉT//Ă I~e	<i>f.</i>	1) Plantă erbacee deco-rativă, cu tulpina ramificată, cu frunze mari, alungite și cu flori mărunte, arome, de culoare galbenă-aurie, dispuse în ciorchini terminali; rezedă.2) Floare a acestei plante.	/<fr. rosette
ROZETĂ II	ROZÉT//Ă II ~e	<i>f.</i>	1) (în artele plastice) Ornament decorativ circular care amintește de un trandafir.2) arhit. v. ROZASĂ.3) Obiect de podoabă care amintește de un trandafir (aplicat pe o rochie, pe o pălărie, pe încălță-minte etc.).4) tehn. Element de susținere sau de prot	/<fr. rosette
ROZIU	ROZÍ//U ~e (~i)	<i>rar</i>	Care bate în roz; cu nuanță roz.	/roz + suf. ~iu
ROZMARIN	ROZMARÍN ~i	<i>n.</i>	1) Arbust mic cu miros plăcut, cu tulpina erectă, cu frunze aciculare, persistente, și cu flori divers colorate, cultivat ca plantă decorativă sau folosit în medicină și în industria parfumurilor.2) Soi de măr tomat, cu fructe de culoare galbenă, plăcu	/<germ. Rosmarin
RUBAIAT	RUBAIÁT ~e	<i>n.</i>	(în Persia) Poezie lirică cu caracter filozofic meditativ.	/<fr. rubā'iyāt
RUBARBĂ	RUBÁRB//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee legumi-colă, cu tulpina înaltă, cu frunze mari și cu flori purpurii-închise, folosită în alimentație și în medicină; revent.	/<fr. rhubarbe
RUBEDENIE	RUBEDÉNI//E ~i	<i>f.</i>	fam. 1) v. RUDĂ.2) v. RUDENIE.	/Din rudenie
RUBEFIANT	RUBEFIÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre substanțe) Care irită și înroșește pielea.	/<fr. rubéfiant
RUBELIT	RUBELÍT ~e	<i>n.</i>	1) Mineral transparent de culoare roz, întrebuițat ca piatră semipre-țioasă.2) Piatră semiprețioasă din acest mineral.	/<fr. rubellite
RUBEOLĂ	RUBEÓL//Ă ~e	<i>f.</i>	Boală contagioasă, cauzată de o infecție virotică, caracterizată prin erupții pe piele, febră și inflamații gan-glionare.	/<fr. rubéole

RUBEROID	RUBERÓID	<i>n.</i>	Produs obținut prin impreg-narea cartonului cu bitum, întrebuințat în construcții sau ca izolant higrifug.	/<fr. ruberod'de, engl. ruberoid, germ. Ruberoid
RUBIA	RUBI//Á ~éle	<i>f. inv.</i>	Monedă turcească de aur cu circulație și în țările române.	/<turc. rubiyye
RUBIACEE	RUBIACÉE ~i	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de plante erbacee (rar lemnoase), anuale sau perene, cu tulpina pătrată, cu frunze înguste, grupate în mănunchiuri, și cu inflorescență în formă de ciorchine (reprezentanți: arborele de chini-nă, iarba-stelată, sânziencele etc.).2) Plantă	/<fr. rubiacées
RUBICOND	RUBICÓN//D ~dă (~zi, ~de)	<i>rar</i>	Care este rumen sau îmbujorat la față.	/<fr. rubicond, lat. rubicondus
RUBIDIU	RUBIDÍU	<i>n.</i>	Metal alcalin, alb-argintiu, foarte activ, întrebuințat la confecționarea fotoelementelor, tuburilor luminoase și în medicină.	/<fr. rubidium, germ. Rubidium
RUBIN	RUBÍN ~e	<i>n.</i>	1) Mineral transparent, foarte dur, de culoare roșie, întrebuințat ca piatră prețioasă și în mecanica de precizie.2) Piatră prețioasă din acest mineral.	/<lat. rubinus, germ. Rubin
RUBINIU	RUBINÍ//U ~e (~i)	<i>și substantiv</i>	Care este de culoarea rubinului; roșu-închis; vișiniu; purpuriu.	/rubin + suf. ~iu
RUBLĂ	RÚBL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Unitate a sistemului monetar din Rusia, egală cu 100 de copeici.2) Bancnotă sau monedă care reprezintă această unitate.	/<rus. rubl'
RUBRICĂ	RÚBRI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Coloană dintr-un formular sau dintr-un registru, marcată prin două linii verticale sau orizontale, care urmează a fi completată.2) Compartiment perma-nent al unei publicații periodice, rezervat materialelor dintr-un anumit domeniu.3) (în cărți, manusc	/<lat. rubrica, germ. Rubrik, fr. rubrique
RUCSAC	RÚCSAC ~uri	<i>n.</i>	Sac (pentru turism) purtat în spate și folosit pentru transportarea lucrurilor necesare la drum; raniță.	/<germ. Rucksack
RUDAR	RUDÁR ~i	<i>m.</i>	Meșter care face albii, linguri, fuse și alte obiecte de lemn.	/< bulg. rudar
RUDĂ	RÚD//Ă ~e	<i>f.</i>	Fiecare dintre persoanele care se află în legături de rudenie, privite în raport una față de alta; neam. • (A avea) ~e la Ierusalim a fi în relații bune cu persoane care pot face protecție; a avea propteale. [G.-D. rudei]	/< bulg. roda
RUENIE	RUDÉNI//E ~i	<i>f.</i>	1) Legătură directă sau colaterală între membrii unei familii. Grad de ~.2) v. RUDĂ.	/rudă + suf. ~enie
RUDIMENT	RUDIMÉNT ~e	<i>n.</i>	1) biol. Organ rudimen-tar.2) mai ales la pl. fig. Ansamblu de noțiuni elementare dintr-un anumit domeniu.	/<fr. rudiment, lat. rudimentum
RUDIMENTAR	RUDIMENTÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care abia începe să se formeze; aflat în stare incipientă de dezvoltare; nedevelopat; neevaluat. Organ ~.2) Care se prezintă simplu de tot; ele-mentar, primitiv. Cunoștințe ~e.	/<fr. rudimentaire

RUFĂ	RÚF//Ă ~e	<i>f.</i>	mai ales la pl. 1) Articol textil care se poartă direct pe corp; piesă de lenjerie.2) Articol textil care se așterne pe pat; albitură. • ~ele (murdare) se spală în fa-milie conflictele trebuie soluționate într-un cadru restrâns. [G.-D. rufei]	/<sl. ruho
RUFĂRIE	RUFĂRIE	<i>f.</i>	Totalitate a rufelor (de corp, de pat etc.); albituri; lenjerie. [G.-D. rufăriei]	/rufă + suf. ~ărie
RUFOS	RUF//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		(despre persoane) Care este îmbrăcat în zdrențe; zdrențaros; terfos; flenduros.	/rufă + suf. ~os
RUG I	RUG I ~uri	<i>n.</i>	1) (în antichitate și în evul mediu) Foc pe care se ardeau jertfele aduse zeilor sau ereticii.2) Foc aprins cu ocazia unor solemnități.	/<lat. ragus
RUG II	RUG II ~i	<i>m.</i>	1) Tulpină târătoare a unor plante erbacee.2) Plantă erbacee cu tulpina spinoasă, cu flori albe sau roz și cu fructe negre comestibile; mur.3) Trandafir sălbatic; măces; răsură; ruiă.	/<lat. rubus
A RUGA	A RUGÁ rog	<i>tranz.</i>	(persoane) A solicita printr-o adresare politicoasă sau umilă. • Te rog (frumos)! se spune, ca formulă de poli-tețe, când cineva se adresează unei persoane, cerându-i un serviciu. ~ (pe cineva) de toți dumnezeii a cere foarte insistent; a implora. Mă rog	/<lat. rogare
A SE RUGA	A SE RUGÁ mă rog	<i>intrans.</i>	1) A solicita manifestând un interes personal deosebit. • Mă rog matală te rog cu multă insistență.2) (în credințele religioase) A face o rugăciune; a cere ajutorul lui Dumnezeu. • ~ cu cerul și cu pământul a se ruga cu o stăruință deosebită.	/<lat. rogare
RUGĂ	RÚG//Ă ~i	<i>f.</i>	1) v. RUGĂMINTE.2) v. RUGĂCIUNE.	/v. a ruga
RUGĂCIUNE	RUGĂCIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Adresare a credin-cioșilor către Dumnezeu, Maica Domnului etc. Mergea zilnic la ~.	/<lat. rogatio, ~onis
RUGĂMINTE	RUGĂMÍN//TE ~ți	<i>f.</i>	Cerere politicoasă (adresată unei persoane) de a face un serviciu sau de a îndeplini o dorință. O ~ arzătoare. [G.-D. rugăminții]	/rugă + suf. ~ăminte
RUGĂTOR I	RUGĂTÓR I	<i>adv.</i>	Cu rugămințe. A privi ~.	/a ruga + suf. ~ător
RUGĂTOR II	RUGÁT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)		Care exprimă rugămințe; implorator. Ton ~.	/a ruga + suf. ~ător
RUGBI	RÚGBI	<i>n.</i>	Joc sportiv desfășurat între două echipe, pe un teren special, cu o minge ovală, care poate fi lovită atât cu piciorul cât și cu mâna.	/<engl., fr. rugby
RUGBIST	RUGBÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Sportiv care practică rugby; jucător de rugby.	/rugby + suf. ~ist
RUGINARE	RUGIN//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	Arbust otrăvitor cu frunze persistente și cu flori albe sau roșietice, dispuse în raceme.	/Din rugină
RUGINĂ	RUGÍN//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Substanță brună-roș-cată, sfărâmicioasă, care se formează pe obiectele de fier în urma oxidării.2) fig. Obiect vechi deteriorat; hleab; rablă.3) Boală in-fecțioasă a plantelor agricole, cauzată de ciuperci parazite și manifestată prin apariția unor pet	/cf. lat. aerugo, ~inis
A RUGINI	A RUGIN//Í ~ește		1. intrans. 1) (despre obiecte de metal) A se acoperi cu rugină; a se oxida.2) (despre plante) A fi atacat de rugină.3) fig. (despre vegetația de toamnă) A căpăta o culoare asemănătoare cu cea a ruginii; a deveni brun-roșcat.2. tranz. A face să se acopere	/Din rugină
A SE RUGINI	A SE RUGIN//Í se	<i>intrans.</i>	pop. (despre concepții, idei etc.) A nu mai fi actual; a se perima.	/Din rugină

RUGINIU	RUGINI//U ~e (~i)		Care este de culoarea ruginii; brun-roșcat.	/rugină + suf. ~iu
RUGOS	RUG//ÓS ~oásă (~ósi, ~oáse)	<i>pop.</i>	(despre suprafața unor corpuri solide) Care prezintă neregularități; aspru (la pipăit).	/ <i><fr. rugueux</i>
RUGOZITATE	RUGOZIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter rugos.2) Mică neregularitate apărută pe suprafața unui obiect.	/ <i><fr. rugosité</i>
A RUINA	A RUIN//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se ruineze. • A-și ~ sănătatea a-și distruge sănătatea.	/ <i><lat. ruinare, fr. ruiner</i>
A SE RUINA	A SE RUIN//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre construcții) A se prefăce în ruine; a se dărâma; a se distruge.2) fig. (despre persoane) A-și pierde averea; a deveni sărac; a săraci; a se distruge.	/ <i><lat. ruinare, fr. ruiner</i>
RUINĂ	RUÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Rămășiță de clădire dărâmată; dărâmătură. O ~ de casă. • În ~ (sau ~e) ruinat; dărâmat.2) fig. Pierdere a averii sau a sănătății. [G.-D. ruinei]	/ <i><lat. ruina, fr. ruine</i>
RUINĂTOR	RUINĂT//ÓR ~oäre (~óri, ~oäre)	<i>și fig.</i>	Care ruinează.	/ a ruina + suf. ~ător
RUJ	RUJ ~uri	<i>n.</i>	Produs cosmetic folosit pentru vopsitul buzelor; roșu de buze.	/ <i><fr. rouge</i>
A RUJA	A RUJ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(buzele) A da cu ruj.	/Din ruj
RUJALINĂ	RUJALÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu tulpina erectă și înaltă, cu frunze zbârcite și dințate, cu flori purpurii; nalbă-de-grădină.	/Din rujă
RUJĂ	RÚJ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Plantă erbacee cu tulpina dreaptă și înaltă, cu frunze alungite, cărnoase și cu flori galbene-purpurii, dispuse în inflo-rescențe.2) pop. Trandafir sălbatic; măceș; rug; răsură.3) fig. pop. Culoare roșie a fetei; roseată.	/ <i>< bulg., sb. ruža</i>
RUJEOLĂ	RUJEÓL//Ă ~e	<i>f.</i>	Boală contagioasă și infecțioasă, frecventă la copii, care se manifestă printr-o erupție de pete roșii pe piele și pe mucoase.	/ <i><fr. rougeole</i>
RUJET	RÚJET	<i>n.</i>	Boală contagioasă, specifică porcilor, caracterizată prin apariția unor pete roșii pe pânțele, prin umflarea gâtului și lipsa poftei de mâncare; brâncă.	/ <i><fr. rouget</i>
A RULA	A RUL//Á ~éz		1. tranz. 1) (materiale textile, fire etc.) A înfășura în formă de sul; a suci.2) (corpuri, sisteme tehnice etc.) A face să se miște prin rostogolire.3) (terenuri, suprafețe) A netezi cu ajutorul unui obiect în rostogolire.4) (fonduri bănești) A face să c	/ <i><fr. rouler</i>
RULADĂ I	RULÁD//Ă I~e	<i>f.</i>	rar Vocaliză executată într-un tempo rapid, constând dintr-o succesiune de note interpretate pe o singură silabă.	/ <i><fr. roulade</i>
RULADĂ II	RULÁD//Ă II ~e	<i>f.</i>	1) Prajitură preparată din foi de aluat rulate cu umplutură.2) Pre-parat culinar în formă de rulou, făcut din carne tocată sau pireu de cartofi, ou, verdeată etc. și copt în cuptor.	/ <i><fr. roulade</i>
RULAJ	RULÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Perioadă de timp care se scurge din momentul încărcării unui vagon de marfă până la o nouă încărcare a acestuia.2) Deplasare a unui avion pe teren.3) Cir-culație a mărfurilor sau a fondurilor bănești.	/ <i><fr. roulage</i>

RULANT	RULÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care se poate deplasa prin rulare. • Pod ~ macara în formă de pod, care se poate deplasa. Material ~ totalitatea locomotivelor și a vagoanelor care circulă pe o cale ferată.	/<fr. roulante
RULETA	RULÉT//A ~e	<i>f.</i>	1) Instrument pentru măsu-rarea lungimilor, constând dintr-o panglică gradată, care se strânge prin rulare într-o casetă.2) (în unele jocuri de noroc) Dispozitiv format dintr-un disc rulant, divizat în mai multe compartimente numerotate, și dintr-o bilă c	/<fr. roulette
RULIU	RÚLIU ~ri	<i>n.</i>	Balansare a unei nave (mari-time sau aeriene) în jurul axei sale longitu-dinale.	/<fr. roulis
RULMENT	RULMÉN//T ~ți	<i>m.</i>	1) Dispozitiv al unei mașini (constând din două inele concentrice, separate prin bile, role etc.), care servește la ghidarea fusurilor de arbori sau de osii.2): Fond de ~ ansamblul capitalului și valorilor disponibile pentru cheltuieli curente.	/<fr. roulement
RULOTĂ	RULÓT//Ă ~e	<i>f.</i>	Vehicul (cu două roți) remorcat de un autoturism și dotat cu cele necesare unei mici camere de locuit.	/<fr. roulotte
RULOU	RULÓU ~ri	<i>n.</i>	1) Obiect în formă de cilin-dru, obținut prin înfășurarea unui material flexibil; sul. ~ de hârtie.2) Cilindru care servește drept suport pentru deplasarea obiec-telor masive și grele.3) Vargă subțire pe care se înfășoară storurile, când sunt ridicate.4)	/<fr. rouleau
RUMB	RUMB ~uri	<i>n.</i>	mar. Unitate de măsură pentru unghiuri egale cu a treizeci și doua parte din orizontul vizibil.	/<fr. rumb
RUMBĂ	RÚMB//Ă ~e	<i>f.</i>	mai ales art. 1) Dans de salon, de origine cubaneză, executat într-un ritm foarte sincopat.2) Melodie după care se execută acest dans.3) Compoziție muzicală care se sprijină pe forma acestui dans.	/<fr., sp. rumba
A RUMEGA	A RUMEGÁ rúmeg		1. intranz. (hrană, alimente etc.) A mesteca în gură.2. tranz. fig. A analiza îndelung până în cele mai mici amănunte.	/<lat. rumigare
RUMEGĂTOR I	RUMEGĂT//ÓR I ~oăre	<i>n.</i>	1) la pl. Sub-ordin de mamifere erbivore, care au dinții și stomacul adaptate pentru rumegare (repre-zentanți: oaia, bovinele, cerbul, elanul etc.).2) Mamifer din acest subordin.	/a rumega + suf. ~ător
RUMEGĂTOR II	RÚMEGĂT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)		(despre animale) Care rumegă.	/a rumega + suf. ~ător
RUMEGUȘ	RUMEGÚȘ	<i>n.</i>	Deșeuri de lemn, provenite din tăierea acestuia cu ferăstrăul.	/a rumega + suf. ~uș
RUMEN I	RÚMEN I ~e	<i>n.</i>	(la animalele rumegă-toare) Diviziune a stomacului în care se înmagazinează alimentele înainte de a fi rumegate; ierbar.	/<fr. rumen
RUMEN II	RÚMEN II ~ă (~i, ~e)		1) (despre față, buze etc.) Care are o culoare roșiatică, sănă-toasă.2) (despre persoane) Care este îmbu-jorat la față.3) (despre fructe sau despre unele produse alimentare) Care a devenit roșiatic (sub acțiunea soarelui sau a focului). Măr ~. Colac ~.	/<sl. rumanu
RUMENEALĂ	RUMEN//EÁLĂ ~éli	<i>f.</i>	1) Culoare rumenă; roșeață.2) mai ales la pl. pop. Produs cosmetic pentru rumenit; fard de culoare roșie.	/a rumeni + suf. ~eală
A RUMENI	A RUMEN//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se rumenească.	/Din rumen

A SE RUMENI	A SE RUMEN//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A se înroși ușor; a deveni rumen; a se îmbujora.2) (despre unele fructe sau legume) A intra în faza de maturitate, căpătând o culoare roșia-tică.3) (despre carne, copturi etc.) A căpăta o culoare roșie-închisă (sub acțiunea focului).4) pop. A aplica un	/Din rumen
RUMENIU	RUMENÍ//U ~e (~i)		Care are culoare roșiatică; cu nuanță rumenă.	/rumen + suf. ~iu
RUMOARE	RUM//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	Zgomot surd și confuz de voci; murmur; freamăt. • A produce (sau a stârni) ~ a produce nemulțumire generală.	/ <i><fr. rumeur, lat. rumor, ~oris</i>
RUNC	RUNC ~uri	<i>n.</i>	Loc despădurit pentru a putea fi cultivat sau folosit ca pășune; teren defrișat.	/ <i><lat. runcus</i>
RUNDĂ	RÚND//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Fiecare dintre etapele succesive ale unei competiții sportive organizate după anumite reguli; repriză. ~ la un meci de box.2) Parte dintr-o serie de mani-festări de același fel; repriză. ~a a doua la alegeri. [G.-D. runde]	/ <i><germ. Runde, fr. round</i>
RUNE	RÚNE	<i>f.</i>	pl. Caractere grafice folosite în trecut de limbile vechi baltice și scandinave.	/ <i><germ. Runen, fr. runes</i>
RUNIC	RÚNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de rune; propriu runelor. Caractere ~ce.	/ <i><germ. runisch, fr. runique</i>
RUNOLOG	RUNOLÓ//G ~gi	<i>m.</i>	Filolog specializat în runologie.	/ <i><germ. Runolog, fr. runologue</i>
RUNOLOGIE	RUNOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a textologiei care se ocupă cu studiul runelor.	/ <i><germ. Runo-logie</i>
A RUPE	A RÚPE rup	<i>trans.</i>	1) (obiecte tari sau materiale) A face să se rupă.2) (oase sau membre) A supune unei leziuni prin acțiunea violentă a unei forțe; a frânge; a fractura. ~ coastele. • A-și ~ picioarele a alerga mult (și fără rost). A-și ~ gâtul (sau grumajii) a suferi un i	/ <i><lat. rumpere</i>
A SE RUPE	A SE RÚPE mă rup	<i>intrans.</i>	1) (despre obiecte tari sau materiale) A se desface în bucăți (prin întindere, îndoire, frângere etc.). • A i ~ cuiva inima (sau sufletul) a fi cuprins de mare durere.2) (despre îmbrăcăminte, încălțăminte sau obiecte confectionate din țesături) A-și pierde	/ <i><lat. rumpere</i>
RUPERE	RÚPER//E ~i	<i>f.</i>	v. A RUPE și A SE RUPE. • ~ de nori ploaie torențială. Cu ~ de inimă cu durere adâncă.	/v. a rupe
RUPESTRU	RUPÉ//STRU ~stră (~ștri, ~stre)		1) (de-spre plante) Care crește în locuri abrupte, pe stânci.2) (despre locașuri primitive) Care este făcut în stâncă. • Artă ~stră denumire dată artei păstrate din trecut pe pereții peșterilor sau pe stânci.	/ <i><fr. rupestre</i>
RUPIE	RÚPI//E ~i	<i>f.</i>	(în unele țări din Orient) Unitate a sistemului monetar.	/ <i><fr. roupie</i>
RUPT	RUP//T ~tă (~ți, ~te)		1) și substantival v. A RUPE și A SE RUPE. • ~ de oboseală foarte ostent. ~ de foame foarte flămând. Râde ~tul de cârpit se spune despre cel care își bate joc de defectele altuia, iar pe ale sale nu le vede.2) Care este îndepărtat, înstrăinat. ~ de viață	/v. a rupe
RUPTURĂ	RUPTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Întrerupere a relațiilor cu cineva.2) Loc unde s-a rupt ceva.3) Parte ruptă din ceva.4) Obiect de îmbrăcăminte vechi și rupt; zdreanță.	/rupt + suf. ~ură
RURAL	RURÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de sat; propriu satului; sătesc. Mediu ~.	/ <i><fr. rural</i>

RUS I	RUS I ~ă (ruși, ~e)		Care aparține Rusiei sau populației ei; din Rusia. Stepă ~ă.	/< rus. rus
RUS II	RUS II ruși	<i>m.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Rusiei sau este originară din Rusia.	/< rus. rus
RUSALCA	RUSÁL//CA ~ce	<i>f.</i>	(în mitologia slavă) Ființă imaginară, ocrotitoare a apelor, cu chip de femeie frumoasă și cu coadă de pește, care ademenește tinerii și-i înecă.	/<sl. rusalka
RUSALIE	RUSÁLI//E ~i	<i>f.</i>	1) la pl. Sărbătoare religioasă creștină care cade în a cincizecea zi după Paști.2) la pl. Ființă mitologică cu chip de zână, care ia mințile oamenilor.3) la pl. Ordin de insecte cu corp subțire și moale, care trăiește în stare adultă doar câteva zile sau	/<sl. rusalija
RUSĂ	RÚSĂ	<i>f.</i>	mai ales art. Limba vorbită de ruși. [G.-D. rusei]	/< rus. rus
RUSCUȚĂ	RUSCÚȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Specie de plante erbacee, anuale sau perene, cu frunze alterne și cu flori divers colorate.2) Plantă din această specie.	/Orig. nec.
RUSEASCĂ	RUSEÁSCĂ	<i>f.</i>	mai ales art. 1) Dans popular executat de perechi într-un ritm foarte vioi.2) Melodie după care se execută acest dans.	/rus + suf. ~ească
RUSESC	RUS//ÉSC ~ească		Care este caracteristic pentru ruși; de rus.	/rus + suf. ~esc
RUSEȘTE	RUSÉȘTE	<i>adv.</i>	1) În felul rușilor; cum obișnuiesc rușii; ca rușii.2) În limba rusă.	/rus + suf. ~ește
A RUSIFICA	A RUSIFICĂ rusific	<i>tranz.</i>	A face să se rusifice.	/<fr. russifier
A SE RUSIFICA	A SE RUSIFICĂ mă rusific	<i>intrans.</i>	A adopta limba, cultura și obiceiurile rușilor; a deveni asemănător cu rușii.	/<fr. russifier
RUSISM	RUSÍSM ~e	<i>n.</i>	Expresie sau cuvânt împru-mutat din limba rusă.	/rus + suf. ~ism
RUSOaică	RUSOÁI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Femeie care face parte din populația de bază a Rusiei sau este originară din Rusia.	/rus + suf. ~oaică
RUSOFIL	RUSOFÍL ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care iubește tot ce este rus.	/<fr. russophile
RUSTIC	RÚSTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care tine de viața de la țară; propriu vieții de la țară; câmpenesc; bucolic; rural. Datini ~ce.2) iron. Care vădește lipsă de educație și delicatețe; lipsit de maniere alese; necioplît; grosolan.3) fig. (despre mobilă, case etc.) Care este cu suprafață	/<lat. rusticus, fr. rustique
RUSTICITATE	RUSTICITÁTE	<i>f.</i>	rar Caracter rustic.	/<fr. rusticité
RUȘFET	RUȘFÉT ~uri	<i>n. inv.</i>	1) Sumă de bani sau dar adus unei persoane pentru a obține ceva în mod ilegal; mită.2) Obligație suplimentară în muncă sau în natură, prestată de țărani pe moșia boierilor.	/<turc. rüşvet
A RUȘINA	A RUȘIN//Ă~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se rușineze.2) înv. A face de rușine; a acoperi de rușine; a necinsti; a dezonora.	/Din rușine
A SE RUȘINA	A SE RUȘIN//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A fi cuprins de rușine; a fi lipsit de îndrăzneală; a se jena; a se sfii; a se intimida; a se stingheri; a se stânjeni.	/Din rușine
RUȘINE	RUȘÍN//E ~i	<i>f.</i>	1) Senzație sau sentiment de neplăcere, amestecată cu jenă, cauzate de o situație penibilă. • A-i fi (sau a avea) ~ a se rușina. A nu avea (nici un pic de) ~ se spune despre un om obraznic, lipsit de bun-simț. A muri (sau a intra în pământ, a-i plesni cui	/cf. lat. roseus

RUȘINOS	RUȘIN//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)	<i>și substantiv al</i>	1) Care are rușine; care se rușinează; sfios; timid. • ~ ca o fată mare foarte rușinos.2) Care aduce rușine; care rușinează. Faptă ~oasă.	/rușine + suf. ~os
RUT	RUT	<i>n.</i>	Perioadă de activitate sexuală la unele animale.	/<fr. rut
RUTĂ I	RÚT//Ă I~e	<i>f.</i>	Cale prestabilită care ur-mează să fie parcursă (de o persoană sau de un vehicul); drum; itinerar; parcurs; traiect; traseu.	/<fr. route, germ. Rutte
RUTĂ II	RÚT//Ă II ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu miros pătrunzător, neplăcut, cu tulpina ramificată, cu frunze mici, înguste, și cu flori galbene dispuse în inflorescență.	/<lat. ruta
RUTEAN	RUT//EÁN ~éni	<i>m.</i>	Nume dat ucrainenilor din fosta Austro-Ungarie.	/<germ. Ruthene
RUTENISM	RUTENÍSM ~e	<i>n.</i>	rar Împrumut din limba ucraineană.	/rutean + suf. ~ism
RUTENIU	RUTÉNIU	<i>n.</i>	Metal dur, de culoare albă-argintie, casant, întrebuițat, în formă de aliaje, în electronică și în giuvaiergie.	/<fr. ruthénium
RUTIER	RUTIÉR ~ă (~i,~e)		Care ține de drumuri; propriu drumurilor. Vehicul ~. • Transport ~ totalitatea vehiculelor care circulă pe șose-le. Mașină ~ă mașină folosită la construirea drumurilor și șoselelor. [Sil. -ti-er]	/<fr. routier
RUTINAR	RUTINÁR ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care ține de rutină; propriu rutinei.	/rutină + suf. ~ar
RUTINAT	RUTINÁ//T ~tă (~ți,	<i>rar</i>	Care a câștigat o anumită dibăcie printr-o practică îndelungată.	/Din rutină
RUTINĂ I	RUTÍN//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) depr. Obişnuință de a gândi și a acționa în mod mecanic.2) rar Abilitate obținută printr-o practică îndelun-gată. [G.-D. rutinei]	/<fr. routine
RUTINĂ II	RUTÍNĂ II	<i>f.</i>	Substanță chimică extrasă din florile, frunzele și tulpina unor plante, între-buițată în medicină.	/<fr. routine
SABAT	SABÁT ~uri	<i>n.</i>	1) (la mozaici și la unele secte creștine) Zi de sărbătoare, stabilită sâmbăta și destinată odihnei și ceremoniilor cultului.2) (în evul mediu) Adunare a vrăjitoarelor, care, conform superstițiilor populare, se tinea sâmbăta la miezul nopții.3) fig. Agita	/<lat. sabbatum, fr. sabbat
SABIE	SÁBI//E săbii	<i>f.</i>	1) Armă albă constând dintr-o lamă lungă de oțel, ascuțită la vârf și pe una dintre laturi, și dintr-o gardă și un mâner. • ~a lui Damocle pericol ce amenință în permanență pe cineva. A pune sub ~ (sau a trece sub ascuțișul ~ei) a omorî; a ucide. A pune m	/<sl. sablja
SABIȚĂ I	SÁBIȚ//Ă I ~e	<i>f.</i>	Pește dulcicol cu corpul turtit lateral, acoperit cu solzi mici.	/<bulg. sabica
SABIȚĂ II	SÁBIȚ//Ă II ~e	<i>f.</i>	Unealtă asemănătoare coasei, folosită pentru tăierea stufului și a papurii; târpan; rizacă.	/<bulg. sabica
A SABLA	A SABL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(obiecte sau piese metalice) A supune unei operații de curățare sau netezire cu ajutorul unui jet de nisip.	/< fr. sabler
SABLANT	SABLÁN//T ~ți	<i>m.</i>	Jet de particule folosit la sablare.	/a sabla + suf. ~ant
SABLATOR	SABLAT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Muncitor specializat în lucrări de sablare.	/a sabla + suf. ~tor
SABLEZĂ	SABLÉZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Aparat pentru curățarea sau netezirea diferitelor obiecte și piese metalice cu ajutorul unui jet de nisip.	/<fr. sableuse
SABORD	SABÓRD ~uri	<i>n.</i>	Deschizătură în pereții laterali ai unei nave (pentru scurgerea apei, aerisire, încărcarea și descărcarea mărfurilor etc.).	/<fr. sabord

A SABORDA	A SABORD//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (nave) A supune unui sabordaj.2) (corpul navelor scufundate) A sparge, făcând o intrare (pentru a putea scoate încărcătura).	/<fr. saborder
SABORDAJ	SABORDÁJ ~e	<i>n.</i>	Operație de scufundare intenționată a unei nave pentru a nu fi capturată de inamic.	/<fr. sabordage
SABOT	SABÓ//T ~ți	<i>m.</i>	1) mai ales la pl. Obiect de încălțăminte confecționat dintr-o bucată de lemn scobit sau dintr-o talpă de lemn cu față de piele groasă.2) Înveliș metalic fixat pe vârful ascuțit al unui pilon (de lemn sau de beton) pentru a-l proteja și pentru a pătrunde	/<fr. sabot
A SABOTA	A SABOT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(acțiuni colective, situații, lucruri etc.) A împiedica printr-un act de sabotaj. ~ negocierile.	/<fr. saboter
SABOTAJ	SABOTÁJ ~e	<i>n.</i>	Acțiune de zădărniciere intenționată a unui lucru sau a unei activități	/<fr. sabotage
SABOTOR	SABOT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care sabotează.	/<fr. saboteur
SABRER	SABRÉR ~i	<i>m.</i>	Sportiv care practică probele de sabie.	/<fr. sabreur
SABUR	SABÚR	<i>n.</i>	Substanță solidă cu miros plăcut și gust amar, extrasă din frunzele unor specii de aloe, întrebuințată în medicină.	/<turc. sabur
SAC	SAC saci	<i>m.</i>	1) Recipient deschis numai în partea de sus, făcut din diverse materiale (pânză, hârtie, piele, plastic etc.), servind la păstrarea și transportarea substanțelor pulverulente sau a obiectelor mărunte. • ~ fără fund a) se spune despre cineva care mănâncă f	/<lat. saccus
SACA	SACÁ ~le	<i>f. inv.</i>	Butoi instalat pe o căruță, cu care se cară apă. [Art. sacaua]	/<turc. saka
A SACADA	A SACAD//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (cuvinte, silabe etc.) A rosti cu întreruperi scurte și regulate. 2) (mișcări) A efectua cu întreruperi dese și scurte (ce se repetă la intervale regulate).	/< fr. saccader
SACAGIU	SACAGÍ//U ~i	<i>m. inv.</i>	Persoană care transportă apă (potabilă) cu sacaua; apar. • A vinde apă la ~ a) a propune cuiva un lucru pe care îl are cu prisosință; b) a căuta să dai sfaturi cuiva care este mai priceput decât tine.	/saca + suf. ~giu
SACÂZ	SACÂZ ~uri	<i>n.</i>	Produs care rămâne după înlăturarea terebentinei din rășina de conifere și care are întrebuințări în industria hârtiei, a lacurilor etc.; colofoniu.	/<turc. sakiz
SACERDOT	SACERDÓ//T ~ți	<i>m. livr.</i>	Persoană care are dreptul să officieze actele cultului religios.	/<lat. sacerdos, ~otis, it. sacerdote
SACERDOTAL	SACERDOTÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de sacerdoți; propriu sacerdoților.	/<fr. sacerdotal, lat. sacerdotalis
SACERDOTIU	SACERDÓȚI//U ~i	<i>n. livr.</i>	1) Funcția de sacerdot.2) Totalitate a sacerdoților; cler.	/<lat. sacerdotium
SACIFORM	SACIFÓRM ~ă (~i, ~e)		Care este în formă de sac.	/<fr. sacciforme
SACOȘĂ	SACÓȘ//Ă ~e	<i>f.</i>	Sac mic sau plasă pentru cumpărături. [G.-D. sacoșei]	/<fr. sacoche
SACOU	SACÓU ~ri	<i>n.</i>	Haină bărbătească ușoară, fără căptușeală, purtată peste cămașă.	/<germ. sakko
SACRAL I	SACRÁL I ~ă (~i, ~e)	<i>anat.</i>	Care ține de sacrum; propriu osului sacru. [Sil. sa-cral]	/<germ. sakral
SACRAL II	SACRÁL II ~ă (~i, ~e)		Care ține de religie; propriu religiei.	/<fr. sacral

SACRALIZA	SACRALIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(un lucru profan) A da caracter sacru.	/<fr. sacraliser
SACRAMENT	SACRAMĚNT ~e	<i>n.</i>	(în religia catolică) Fiecare dintre cele șapte taine sfinte.	/<lat. sacramentum, germ. Sakrament, fr. sacrement
SACRAMENTAL	SACRAMENTÁL ~ă (~i, ~e)	<i>rel.</i>	Care ține de sacrament; propriu sacramentelor.	/<lat. sacramentalis, fr. sacramental, germ. Sakramental
A SACRIFICA	A SACRIFICÁ sacrífic	<i>tranz.</i>	1) (vieți, principii etc.) A ceda benevol, având conștiința unei privațiuni.2) (animale) A ucide pentru satisfacerea unor necesități.3) înv. (ființe) A ucide după un anumit ritual ca dar adus divinității; a jertfi. [Sil. sa-cri-]	/<lat. sacrificare, fr. sacrifier
A SE SACRIFICA	A SE SACRIFICÁ mă sacrífic	<i>intrans.</i>	1) A manifesta abnegație, jertfire de sine; a se jertfi.2) A se deda cu prețul propriului sacrificiu; a se devota fără rezerve.	/<lat. sacrificare, fr. sacrifier
SACRIFICABIL	SACRIFICÁBIL ~ă (~i, ~e)	<i>rar</i>	Care poate fi sau urmează să fie sacrificat.	/a sacrifica + suf. ~bil
SACRIFICATOR	SACRIFICATÓR ~i	<i>m.</i>	(în antichitate) Preot care oficia ritualul de sacrificare a jertfei aduse divinității.	/<fr. sacrificateur
SACRIFICIU	SACRIFÍCI//U ~i	<i>f.</i>	1) Renunțare voluntară la un lucru scump în folosul cuiva sau pentru realizarea unui scop; jertfă.2) Ofrandă adusă divinității după un anumit ritual. [Sil. sa-cri-fi-ciu]	/<lat. sacrificium, fr. sacrifice
SACRILEG	SACRILÉ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>și substantiv al livr.</i>	Care comite un sacrilegiu.	/<lat. sacrilegus, fr. sacrilege
SACRILEGIU	SACRILÉGI//U ~i	<i>n.</i>	Act de profanare a lucrurilor sacre (sau demne de respect); pângărire. [Sil. sa-cri-le-giu]	/<lat. sacrilegium, fr. sacrilege
SACRISTIE	SACRISTÍ//E ~i	<i>f.</i>	(în biserica catolică) Încăpere unde se păstrează obiectele de cult și veșmintele preoțești. [G.-D. sacristiei; Sil. sa-cris-]	/<lat. sacristia, fr. sacristie
SACRU	SÁCR//U ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de religie; propriu religiei.2) Care inspiră sentimente luminoase și înălțătoare; demn de venerație absolută; sfânt. [Sil. sa-cru]	/<lat. sacer, ~cra, ~um
SACRUM	SÁCRUM	<i>n. anat.</i>	Os triunghiular, situat în regiunea inferioară a coloanei vertebrale, care, împreună cu oasele iliace, formează bazinul. [Sil. sa-crum]	/<lat., fr. sacrum
SADEA	SADEÁ	<i>adj. invar.</i>	1) (despre substanțe, materiale etc.) Care are o compoziție omogenă; de un singur fel; curat; pur.2) (despre persoane) Care ține de o pătură socială sau profesională de netăgăduit.	/<turc. sade
SADIC	SÁDI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care manifestă sadism; înclinat spre sadism.2) (despre manifestări ale persoanelor) Care vădește sadism; plin de sadism.	/<fr. sadique
SADINĂ	SÁDIN//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu tulpina de tip pai, cu frunze păroase și cu spiculețe violete sau gălbui.	/<bulg. sadina

SADISM	SADÍSM	<i>n.</i>	1) Plăcere bolnăvicioasă de a pricinui suferințe altora; cruzime extremă. 2) Perversiune sexuală manifestată prin plăcerea de a provoca partenerului suferințe fizice sau morale.	/<fr. sadisme
SAFARI	SAFÁRI ~uri	<i>n.</i>	1) Expediție de vânătoare în Africa. 2) Raliu desfășurat pe drumurile din Africa.	/<fr. safari
SAFIC	SÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		(în poezia lirică clasică): Vers ~ care constă din cinci picioare endecasilabice cu cezură după al doilea picior. Strofă ~că strofă constând din trei versuri safice și unul adonic.	/<fr. saphique
SAFIR	SAFÍR ~e	<i>n.</i>	1) Mineral cristalizat și foarte dur de culoare albastră. 2) Piatră prețioasă obținută din acest mineral.	/<ngr. safeiri, lat. sapphirus, sl. safiru, fr. saphir
SAFISM	SAFÍSM	<i>n.</i>	Stare patologică constând în atracție sexuală între femei; homosexualitate feminină; lesbianism; tribadism.	/<fr. saphisme
SAFTEA	SAFTEÁ	<i>f. pop.</i>	1) Prima vânzare dintr-o marfă. A face ~ua. 2) fig. Început care privește o reușită. 3) fig. Prima întrebuintare a unui lucru. [Art. saftea]a	/<turc. safte
SAFTIAN	SAFTIÁN ~uri	<i>n.</i>	Piele subțire și fină de capră sau de oaie, obținută printr-un proces complicat de tăbăcire, vopsită în diferite culori și folosită la confecționarea unor articole de galanterie și de marochinărie. [Sil. -ti-an; Pl. și saftiane]	/<turc. sahtiyan
SAGACE	SAGÁCE ~e (~i)	<i>livr.</i>	1) (despre persoane) Care pricepe ușor și repede; cu mintea ageră. 2) (despre manifestări ale persoanelor) Care denotă capacitate de pătrundere în esența lucrurilor; perspicace; subtil.	/<fr. sagace, lat. sagax, ~cis
SAGACITATE	SAGACITÁTE	<i>f. livr.</i>	Caracter sagace; perspicacitate. [G.-D. sagacității]	/<fr. sagacité, lat. sagacitas, ~atis
SAGITAL	SAGITÁL ~ă (~i, ~e)		Care are formă de săgeată; în formă de săgeată. • Sătură ~ă sutură care unește cele două oase parietale.	/<fr. sagittal
SAGNĂ	SÁGN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Rană produsă de ham sau de șa pe corpul unui animal. 2) Semn făcut pe pielea unui animal cu fierul înroșit pentru a-l putea recunoaște; danga.	/<sb., ucr. sadno
SAGO	SAGÓ	<i>n.</i>	1) Produs alimentar sub formă de crupe sau praf extras din măduva sagotierului. 2) Surogat al acestui produs, obținut din amidon de cartofi sau de porumb.	/<fr. sagou, germ. sago
SAGOTIER	SAGOTIÉR ~i	<i>m.</i>	Palmier din a cărui măduvă se obține sagoul. [Sil. -ti-er]	/<fr. sagoutier
SAHAN	SAHÁN ~e	<i>n. pop.</i>	1) Vas de formă rotundă cu marginile puțin ridicate, în care se servește mâncarea; farfurie. 2) Conținutul unui asemenea vas.	/<turc. sahan
SAIA	SAI//Ă ~éle	<i>f.</i>	1) Cusătură rară, făcută pentru a îmbina provizoriu părțile componente ale unei haine; însăilătură. 2) Ață de însăilat. [Art. saiaua; Sil. sa-ia]	/<turc. saya, it. saia
SAIDECAR	SAIDECÁR ~i	<i>m.</i>	Meșter argintar care broda cu fier odoarele bisericesti.	/<turc. sadekâr
SAINT-BERNARD	SAINT-BERNARD [pr.: sen-bernár]	<i>m.</i>	1) Rasă de câini mari, cu păr lung de culoare albă cu pete roșcate, dresată pentru găsirea persoanelor rătăcite în munți. 2) Câine din această rasă; bernardin.	/<fr. saint-bernrd

SAIVAN	SAIVÁN ~e	<i>n.</i>	1) Adăpost de iarnă pentru oi sau pentru vite.2) ist. Cort deschis destinat domnitorului sau înalților demnitari. [Sil. sai-]	/<turc. sayvan
SAKE	SAKĖ	<i>n.</i>	Băutură alcoolică japoneză, preparată din orez fermentat, care se bea fierbinte.	/<fr. saké
SAL	SAL ~uri	<i>n.</i>	Plută mare formată din mai multe plute mici.	/<turc. sal
SALAHOR	SALAHÓR ~i	<i>m.</i>	Lucrător necalificat, plătit cu ziua, care îndeplinește munci grele, mai ales la construcții.	/<turc. salahor
A SALAHORI	A SALAHOR//Î ~esc	<i>intrans.</i>	1) A fi salahor.2) fig. A face muncă de salahor; a munci din greu.	/Din salahor
SALAHORIE	SALAHORÍE	<i>f.</i>	1) Stare de salahor.2) fig. Muncă grea, istovitoare.	/ salahor+ suf. ~ie
SALAM	SALÁM ~uri	<i>n.</i>	Produs alimentar pregătit în formă de cârnaț, de obicei afumat și uscat, pentru a se conserva mai bine.	/<turc. salam, it. salame
SALAMALEC	SALAMALÉC ~uri	<i>n.</i>	1) (formulă de salut la unele popoare orientale) Pace vouă!2) Plecăciune care se face la rostirea acestei formule.	/<turc. selâma ley-küm
SALAMANDRĂ	SALAMÁNDR//Ă ~e	<i>f.</i>	Specie de batracian asemănător cu șopârla, cu pielea de culoare neagră, pătată cu galben, care elimină (când este în primejdie) un lichid otrăvitor. [G.-D. salamandrei; Sil. -man-dră]	/<lat. salamandra, fr. salamandre
SALARIAL	SALARIÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de sala-riu; referitor la salariu.	/<fr. salarial
SALARIAT	SALARIÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) și substantival (despre persoane) Care primește salariu.2) : Muncă ~tă muncă retribuită prin salariu. [Sil. -ri-at]	/<fr. salarié
SALARIU	SALÁRI//U ~i	<i>n.</i>	Plată în bani acordată unui angajat pentru munca prestată; leafă; remunerație; retribuție. [Sil. -la-riu]	/<lat. salarium, fr. salaire
A SALARIZA	A SALARIZ//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(persoane an-gajate permanent) A plăti în bani; a retribui prin salariu.	/salariu + suf. ~iza
SALATĂ	SALÁT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Plantă erbacee legumicolă cultivată pentru frunzele ei mari, care se consumă în stare crudă. • ~a-iepurelui plantă erbacee cu tulpina înaltă, cu frunze alungite și cu flori roșii sau liliachii.2) Mâncare rece preparată din legume crude sau fierte, uneo	/<ngr. salata, fr. salade, germ. Salat
SALATIERĂ	SALATIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Vas special în care se servește salata. [Sil. -ti-e-ră]	/<ngr. salatiera, germ. Salatiere, fr. saladier
SALĂ	SÁLĂ săli	<i>f.</i>	1) Încăpere spațioasă, special amenajată, destinată diferitelor activități. ~ de spectacole. ~ sportivă.2) Publicul adunat într-o astfel de încăpere.[G.-D. sălii]	/<ngr. sal[l]a, fr. salle, germ. saal, it. salla
SALBĂ	SÁLB//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Podoabă (de mărgelă, de pietre scumpe etc.), purtată la gât; colier; colan. • ~moale arbust înalt, cu flori verzui, cu fructe capsule de culoare roșie, din al cărui lemn se obține un cărbune fin, folosit în pictură.2) (la bovine și la unele ovine) Cut	/<lat. subalba
SALCÂM	SALCÂM ~i	<i>m.</i>	Arbore cu tulpina înaltă, cu coroana rară, constând din ramuri spinoase, cu frunze compuse și flori albe sau galbene plăcut mirositoare, grupate în ciorchine. ~ galben.	/<turc. salkim

SALCIE	SÁLCIE sălcii	<i>f.</i>	Arbore sau arbust cu ramuri subțiri și mlădioase, cu scoarța moale, cu frunze înguste și alungite, cu flori galbene-verzui, grupate în amenți (mâțișori) și cu lemnul moale, folosit la fabricarea chibriturilor. • ~-pletoasă sau ~-plângătoare salcie cu ramu	/<lat. salix, ~icis
SALEU	SALÉU ~ri	<i>n.</i>	Produs de patiserie în formă de bastonașe, preparate dintr-un aluat sărat.	/<fr. salé
SALICACEE	SALICACÉE ~	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de plante lemnoase (arbori și arbuști) cu flori în formă de amenți și fructe capsule cu semințe păroase, care cresc în zone temperate și reci (reprezentanți: salcia, plopul etc.).2) Plantă din această familie.	/<fr. salicacées
SALICILAT	SALICILÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Sare sau ester al acidului salicilic, folosit în medicină și în industria alimentară.	/<fr. salicylate
SALICILIC	SALICÍLI//C ~că (~ci, ~ce)		: Acid ~ acid organic derivat din fenol, întrebuințat în medicină, în industria coloranților și în cea alimentară.	/<fr. salicylique
SALICILINĂ	SALICILÍNĂ	<i>f.</i>	Substanță medicamentoasă extrasă din scoarța unor specii de salcie sau obținută pe cale sintetică, care se prezintă sub formă de cristale, solubile în apă, cu însușiri antifebrile.	/<germ. salizin
SALIFER	SALIFÉR ~ (~i, ~e)		Care conține sare; bogat în sare.	/<fr. salifere
SALIN	SALIN ~ă (~i, ~e)		1) Care conține sare; cu sare în componență. Sol ~.2) chim. Care are proprietăți de sare.	/<lat. salinus, fr. salin
SALINĂ	SALÍN//Ă ~ e	<i>f.</i>	Loc unde se extrage sarea; mină de sare.	/<fr. saline, lat. salina, germ. Saline
SALINITATE	SALINITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter salin.2) Cantitate de sare din componența unui sol sau a unei ape. [G.-D. salinității]	/<fr. salinité
A SE SALINIZA	A SE SALINIZ//Ă pers. 3 se ~căză	<i>intrans.</i>	(despre straturi arabile ale solului) A acumula săruri solubile în cantități ce depășesc normele.	/salin + suf.~iza
SALINOMETRU	SALINOMÉTR//U ~e	<i>n. chim.</i>	Aparat pentru determinarea salinității.	/<fr. salinometre
A SALIVA	A SALIV//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	A produce salivă.	/<fr. saliver
SALIVAR	SALIVÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de salivă; referitor la salivă. Secreție ~ă. • Glande ~e glande care produc salivă.	/<fr. salivaire
SALIVAȚIE	SALIVÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Proces de secreție a salivei.2) Secreție exagerată de salivă. [G.-D. salivației; Sil. -ți-e]	/<fr. salivation, lat. salivatio, ~onis
SALIVĂ	SALÍVĂ	<i>f.</i>	Lichid secretat din glandele salivare, necesar în masticatie și digestie. [G.-D. salivei]	/<fr. salive, lat. saliva
SALMASTRU	SALMÁSTR//U ~ă (~e)	<i>rar</i>	Care are salinitate redusă. Apă ~ă.	/<lat. salmaster, it. salmastro
SALMONELĂ	SALMONÉLĂ	<i>f.</i>	Bacterie patogenă intestinală care cauzează unele boli infecțioase (febra tifoidă, paratifosul etc.).	/<fr. salmonella
SALMONELOZĂ	SALMONELÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Boală infecțioasă a mamiferelor și a păsărilor provocată de salmonelă, transmisibilă și la om prin carnea și ouăle infectate.	/<fr. salmonellose

SALMONID	SALMONÍD ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Familie de pești dulcicoli, răpitori, de talie mare, apreciați pentru carnea și icrele lor (reprezentanți: cheta, lipanul, păstrăvul, somonul etc.).2) Pește din această familie.	/<fr. salmonidés
SALON	SAL//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Cameră dintr-un apartament destinată primirii musafirilor.2) Loc sau clădire unde sunt expuse obiecte speciale; expoziție.3) Sală de festivități.4) Cameră de spital.	/<fr. salon
SALOPETĂ	SALOPÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Haină de lucru confecționată din doc sau dintr-un material impermeabil și purtată de muncitori, peste hainele obișnuite, în scop protector; combinezon.	/<fr. salopette
SALPETRU	SALPÉTRU	<i>n.</i>	Sare a acidului azotic folosită, mai ales, ca îngrășământ agricol. • ~ de Chile azotat natural de sodiu, întrebuințat ca îngrășământ mineral.	/< germ. Salpeter, fr. salpêtre
SALT	SALT ~uri	<i>n.</i>	1) Mișcare de desprindere bruscă a unui corp de pe poziția inițială și de deplasare într-o anumită direcție; săritură.2) Trecere bruscă de la o situație la alta.	/<lat. saltus, it. salto
SALTEA	SALT//EÁ ~éle	<i>f.</i>	Obiect făcut dintr-un sac în care se introduce și se fixează un strat gros de lână, de vată, de iarbă-de-mare, de paie etc., care se așază pe pat pentru a forma un așternut moale. • ~ de plajă sac impermeabil care se umple cu aer și pe care se poate pluti	/<ngr. saltés
SALTIMBANC	SALTIMBÁN//C ~ci	<i>m.</i>	1) Actor de circ sau de bălci cu înfățișare caraghioasă, care execută exerciții acrobatice ușoare; paiață; măscărici.2) fig. Persoană neserioasă care manifestă nestatornicie în păreri și atitudini.	/<fr. saltimbaque
SALTĂ	SÁLT//Ă ~e	<i>f.</i>	Vulcan care erupe cu mase noroioase.	/< it. salsa
SALUBRITATE	SALUBRITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter salubru.2) Stare generală a condițiilor sanitare și igienice dintr-o localitate.3) Serviciu public care are grijă de curățenia unei localități.[G.-D. salubrității;Sil. -lu-bri-]	/<fr. salubrité, lat. salubritas, ~atis
SALUBRIZA	SALUBRIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(locul de trai, de muncă) A face salubru.	/salubru + suf. ~iza
SALUBRU	SALÚBR//U ~ă (~i, ~e)		(despre aer, climă etc.) Care are o acțiune favorabilă asupra organismului; favorabil sănătății; sănătos. [Sil. -lu-bru]	/<fr. salubre, lat. saluber
SALUT	SALÚT ~uri	<i>n.</i>	1) Formulă sau gest de politețe cu care se salută.2) Alocuțiune cu care se salută o adunare, un oaspete oficial.	/<fr. salut
A SALUTA	A SALUTÁ salut	<i>tranz.</i>	1) (persoane sau colectivități) A întâmpina sau a petrece cu un gest respectuos sau cu o cuvântare de salut. 2) fig. (idei, păreri etc.) A accepta cu mare însofletire. ~ hotărârea luată.	/<lat., it. salutare
A SE SALUTA	A SE SALUTÁ mă	<i>intrans.</i>	A face (concomitent) schimb de saluturi (cu cineva).	/<lat., it. salutare
SALUTAR	SALUTÁR ~ă (~i, ~e)	<i>rar</i>	1) Care este de folos sănătății.2) Care este potrivit pentru o anumită situație.	/<fr. salutare
SALUTARE	SALUT//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A SALUTA și A SE SALUTA.2) mai ales la pl. Urare de bine transmisă cuiva; complemente. • ~! a) bună ziua! b) la revedere.	/v. a (se) saluta
A SALVA	A SALV//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(ființe sau obiecte) A scoate dintr-o situație complicată; a scăpa. • ~ situația a reuși să facă față unei situații grele.	/<lat., it. salvare

SALVAMAR	SALVAMÁR	<i>n.</i>	Serviciu destinat să salveze pe cei aflați în pericol de a se îneca în mare.	/a salva + mar[e]
SALVAMARIST	SALVAMÁRÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Persoană din cadrul salvamarului.	/salvamar + suf. ~ist
SALVAMONT	SALVAMÓNT	<i>n.</i>	Serviciu destinat să salveze pe cei accidentați, răătăciți etc. în munți.	/a salva + mont[a]
SALVAMONTIST	SALVAMONTÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Persoană din cadrul salvamontului.	/salvamont + suf. ~ist
SALVARE	SALV//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A SALVA.2) Serviciu medical de urgență.3) Mijloc de transport special amenajat, care servește la acordarea ajutorului medical de urgență; ambulanță. [G.-D. salvării]	/v. a salva
SALVATOR	SALVAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	Care salvează; izbăvitor. Remediul ~. Idee ~oare.	/a salva + suf. ~tor
SALVĂ	SÁLV//Ă ~e	<i>f.</i>	mil. Descărcări de pușcă sau de tun trase simultan din mai multe guri de foc.	/ <i><</i> fr. salve, germ. Salve
SALVCONDUCT	SALVCONDŮCT ~e	<i>n. livr.</i>	Permis de trecere liberă pe un teritoriu străin sau într-o zonă de operații militare.	/ <i><</i> it. salvacondotto, fr. saufconduit
SALVE	SÁLVE	<i>interj.</i>	rar (formulă de salut) Să fii sănătos! Salutare!	/ <i><</i> lat. salve
A SALVGARDA	A SALVGARD//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(bunuri sociale, morale etc.) A lua sub ocrotire; a apăra; a proteja.	/ <i><</i> fr. sauvegarder, it. salvaguardare
SALVIE	SÁLVI/E ~i	<i>f.</i>	1) Plantă erbacee cu flori divers colorate, cultivată ca plantă medicinală sau decorativă; jaleș.2) Floare a acestei plante. [G.-D. salviei; Sil. -vi-e]	/ <i><</i> lat. salvia
SAMANIU	SAMANÍ//U ~e (~i)	<i>rar</i>	Care este de culoare galbenă-deschisă.	/ <i><</i> turc. samani
SAMAR	SAMÁR ~e	<i>n.</i>	1) Șa de povară (fără scări) pentru măgari și catări.2) Încărcătură care se așază pe spatele unui animal de povară.3) Leat de sprijinire a căpriorilor la acoperișul unei case țărănești.	/ <i><</i> bulg. samar, ngr. sagmária
SAMARĂ	SAMÁR//Ă ~e	<i>f.</i>	(la arțar, frasin, ulm etc.) Fruct uscat cu o aripă membranoasă, care nu se deschide la maturitate.	/ <i><</i> fr. samare
SAMARIU	SAMÁRIU	<i>n.</i>	Metal moale, argintiu, întrebuințat în reactoarele nucleare.	/ <i><</i> fr. samarium
SAMAVOLNIC	SAMAVÓLNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care acționează după bunul plac, nesocotind voința și drepturile altora; arbitrar.2) (despre acțiuni) Care este făcut după bunul plac; arbitrar.	/ <i><</i> sl. samovolniku, rus. samovol'nai
SAMAVOLNICIE	SAMAVOLNICÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Acțiune arbitrară care încalcă drepturile și voința altora; silnicie.2) Faptă samavolnică.	/samovolnic + suf. ~ie
SAMBĂ	SÁMB//Ă ~e	<i>f.</i>	1) art. Dans de origine braziliană, executat într-un tempo vioi și ritm viu, sincopat.2) Melodie după care se execută acest dans.	/ <i><</i> fr., port. samba
SAMBO	SÁMBO	<i>n.</i>	Gen de luptă sportivă constând în aplicarea unei varietăți de procedee de autoapărare.	/Cuv. sp.
SAMCĂ	SÁMCĂ	<i>f.</i>	1) (în credințele populare) Ființă care omoară și face rău oamenilor.2) pop. Boală manifestată prin contractarea involuntară a mușchilor.	/ <i><</i> ucr. samka

SAMOVAR	SAMOVÁR ~e	<i>n.</i>	1) Vas de metal, prevăzut cu un încălzitor, în care se fierbe apa pentru ceai.2) Conținutul unui asemenea vas.	/<rus. samovar
SAMSAR	SAMSÁR ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care mijlocește o afacere negustorească; misit; comisionar; intermediar.2) fig. Persoană care face din orice lucru obiect de negoț.	/<turc. simsar, bulg. samsar
SAMSARLÂC	SAMSARLÂC ~uri	<i>n. inv.</i>	Ocupația samsarului.	/<turc. simsarlik
SAMUR	SAMÚR ~i	<i>m.</i>	1) Mamifer carnivor, de talie medie, apreciat pentru blana lui prețioasă; zibelină.2) Blănă a acestui mamifer.	/<turc. samur
SAMURAI	SAMURÁI ~	<i>m.</i>	(în Japonia feudală) Persoană care făcea parte din casta militar-feudală a micii nobilimi.	/<fr. samourad', samurai
SAMURASLĂ	SAMURÁSLĂ	<i>f.</i>	Plantă care se dezvoltă de la sine din semințele scuturate ale culturilor premergătoare.	/<sl. samoraslu
SANATORIAL	SANATORIAL ~ă (~i,		Care ține de sanatoriu; propriu sanatoriului. Regim ~.	/sanatoriu + suf. ~al
SANATORIU	SANATÓRI//U ~i	<i>n.</i>	Instituție medicală pentru tratamentul unor boli cronice sau pentru odihnă și întremare. [Sil. -na-to-riu]	/<fr. sanatorium, germ. Sanatorium
A SANCTIFICA	A SANCTIFICÁ sanctific	<i>tranz.</i>	rel. A trece în rândul sfinților; a ridica la rang de sfânt; a sfinți. [Sil. sanc-ti-]	/<lat. sanctificare, fr. sanctifier
SANCTITATE	SANCTIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	(urmat de un pronume posesiv constituie o formulă de adresare către papi și patriarhi ortodocși) Sfințenie. ~atea voastră. [G.-D. Sanctității]	/<lat. sanctitas, ~atis
SANCTUAR	SANCTUÁR ~e	<i>n.</i>	1) Parte a unei biserici, declarată sfântă, unde accesul profanilor este interzis; altar.2) Edificiu destinat oficierei ceremoniilor religioase; lăcaș de cult.3) fig. Loc inviolabil; parte foarte intimă.[Sil. -tu-ar]	/<lat. sanctuarium, fr. sanctuaire
A SANȚIONA	A SANȚION//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (legi, dispoziții, acte etc.) A confirma printr-o semnătură; a aproba; a ratifica.2) (persoane) A pedepsi, aplicând o sancțiune. [Sil. -sanc-ți-o-na]	/<fr. sanctionner
SANȚIUNE	SANȚIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Act prin care șeful statului aprobă o lege trecută prin parlament, pentru a o face executorie.2) Aprobare oficială a unui act de către o instanță superioară celei care l-a emis, pentru a-i imprima valabilitate.3) Măsură represivă pentru încălcarea unei	/< fr. sanction, lat. sanctio, ~onis
SANDALĂ	SANDÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	mai ales la pl. Obiect de încălțăminte de vară, fără tocuri, cu fața din curelușe sau din piele găurită. [G.-D. sandalei]	/<fr. sandale, lat. sandalium
SANDALETĂ	SANDALÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	reg. mai ales la pl. Obiect de încălțăminte de vară fără partea din spate și cu fața decupată.	/Orig. nec.
SANDARAC	SANDARÁC	<i>n.</i>	Rășină organică, de culoare galbenă, secretată de unii arbori exotici și întrebuințată, mai ales, în industria vopselelor.	/<fr. sandaraque, ngr. sandarâke, lat. sandaraca
SANDVIȘ	SÁNDVIȘ ~uri	<i>n.</i>	Două felii de pâine, așezate una peste alta, între care se pune un aliment rece (unt, salam, jambon, brânză, etc.). [Sil. sand-viș; Var. sandvici]	/<fr., engl. sandwich

SANGEAG	SANGEÁG ~uri	<i>n. inv.</i>	1) Steag turcesc de culoare verde, pe care-l trimitea Poarta Otomană cu ocazia înscăunării noului domn în țările române.2) Diviziune teritorială în Imperiul Otoman.	/< turc. sancaki
SANGUINĂ	SANGUÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Mineral care conține oxid de fier natural.2) Creion cu mină roșie-închisă, făcută din acest mineral.3) Desen executat cu un asemenea creion.4) Litografie care imită un asemenea desen. [Sil. san-gu-i-]	/< fr. sanguine
SANGULIE	SANGULÍ//E ~i	<i>f. inv.</i>	1) Țesătură foarte fină (de bumbac sau de borangic).2) Broboadă confecționată din astfel de țesătură; maramă.	/Orig. nec.
SANGVIN	SANGVÍN ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de sânge; propriu sângelui. Grupă ~ă.2) (despre persoane) Care are o circulație activă a sângelui. [Sil. san-gvin]	/< fr. sanguin, lat. sanguineus
SANGVINIC	SANGVÍNÍ//C ~că (~ci, ~ce)		v. SANGVIN. • Temperament ~ tip de temperament caracterizat prin vioiciune, mobilitate.	/< germ. sanguinisch
SANGVINOLENT	SANGVINOLÉN//T ~tă (~ti, ~te)		1) Care conține sânge; cu sânge în componență.2) Care are culoarea sângelui; asemănător cu sângele. [Var. sanguinolent]	/< fr. sanguinolent, lat. sanguinolentus
SANHEDRIN	SANHEDRÍN	<i>n.</i>	1) (la vechii evrei) Tribunal suprem.2) fig. Cerc restrâns de persoane care au pretenția de a da sentințe infailibile în anumite probleme.	/< fr. sanhédrin
SANIE	SÁNI//E sanii	<i>f.</i>	1) Vehicul prevăzut cu două tălpi de lemn sau de fier, ce alunecă ușor pe zăpadă sau pe gheață. A se da cu ~a.2) Organ de mașină-unealtă care, alunecând pe ghidaje, asigură deplasarea unor piese în direcția necesară. [G.-D. saniei; Sil. -ni-e]	/< bulg. sani
SANITAR I	SANITÁR I ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	1) Lucrător medical inferior care îngrijește de bolnavi și execută diferite lucrări auxiliare; infirmier.2) Soldat instruit pentru a acorda primul ajutor răniților și a-i ridica și transporta de pe câmpul de luptă.	/< fr. sanitaire
SANITAR II	SANITÁR II ~ă (~i, ~ă)		1) Care ține de sănătate; propriu sănătății.2) Care se referă la ocrotirea sănătății publice. Serviciu ~.	/< fr. sanitaire
SANSCRIT	SANSKRÍ//T ~tă (~ti, ~te)		Care ține de sanscrită; propriu limbii sanscrite. [Sil. san-scrit]	/< germ. Sanskrit, fr. sanscrit
SANSCRITĂ	SANSKRÍTĂ	<i>f.</i>	mai ales art. Varietate literară a limbii din vechea Indie.	/< germ. Sanskrit, fr. sanscrit
SANSCRITOLOG	SANSKRITOLÓ//G ~gi	<i>m.</i>	Specialist care studiază limba sanscrită și literatura scrisă în această limbă.	/< rus. sanskitolog
SANTAL	SANTÁL ~i	<i>m.</i>	1) Arbore exotic cu lemnul dens, folosit pentru extragerea unor esențe aromate și la fabricarea mobilei de lux. • Ulei de ~ esență extrasă din lemnul și rădăcinile acestui arbore și utilizată în medicină și în parfumerie.2) Lemnul acestui arbore.	/< fr. santal, ngr. sántalon, turc. sandal
SANTINELĂ	SANTINÉL//Ă ~e	<i>f.</i>	Militar sau grup de militari care asigură paza unui obiect; gardă; strajă. A schimba ~a. [G.-D. santinelei]	/< fr. sentinelle
SANTONINĂ	SANTONÍNĂ	<i>f.</i>	Substanță extrasă din mugurii unor plante, întrebuințată în medicină (ca antihelmintic).	/< fr. santonine

SAPĂ I	SÁP//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Unealtă agricolă formată dintr-o lamă semicirculară de oțel, fixată pe o coadă de lemn și folosită la prășit. • A trage (cu) ~a a prăși. ~a și lopata moartea. ~ rotativă mașină agricolă având ca organ de lucru discuri dințate, cu ajutorul cărora se dis	/<lat. sappa
SAPĂ II	SÁP//Ă II ~e	<i>f.</i>	(la unele animale, mai ales la cai) Partea posterioară a trunchiului, de la șale până la baza cozii; crupă.	/<cf turc. sap, sb., bulg. sapa
A SAPONIFICA	A SAPONIFICĂ saponific	<i>tranz.</i>	1) (grăsimi) A descompune prin reacție chimică, transformând în glicerină și săpunuri.2) chim. (esteri, amide etc.) A transforma în acizi corespunzători sau în sărurile lor.	/<fr. saponifier
A SE SAPONIFICA	A SE SAPONIFICĂ pers. 3 se saponifică	<i>intrans.</i>	A se transforma în săpun.	/<fr. saponifier
SAPONINĂ	SAPONINĂ	<i>f.</i>	Substanță de origine vegetală, care, în contact cu apa, face spumă abundentă, având diferite întrebuințări.	/<fr. saponine
SAPORIFIC	SAPORIFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care dă gust, savoare.	/<fr. saporifique
SAPROFAG	SAPROFĂ//G ~gă (~gi, ~ge)		Care se hrănește cu materiale organice în descompunere.	/<fr. saprophage
SAPROFIT	SAPROFI//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre microorganisme) Care se dezvoltă în substanțe organice în descompunere. [Sil. sa-pro-]	/<fr. saprophyte
SAPROGEN	SAPROGÉN ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre microorganisme) Care provoacă putrezirea; septogen.	/<fr. saprogene
SAPROPEL	SAPROPÉL ~uri	<i>n.</i>	Nămol format în ape stătătoare din substanțe organice aflate în putrefacție și folosit în scopuri medicinale sau ca îngrășământ.[Sil. sa-pro-]	/<fr. sapropel, germ. Sapropel
SAPROPELIC	SAPROPÉLI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de sapropel; propriu sapropelului.	/<fr. sapropélique
SARABANDĂ	SARABÁND//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Vechi dans popular spaniol, executat într-un tempo lent și lasciv.2) Melodie după care se execută acest dans.3) fig. Frământare continuă (a unui grup de ființe); mișcare tumultuoasă.	/<fr. sarabande
SARAFAN	SARAFÁN ~e	<i>n.</i>	Obiect de îmbrăcăminte femeiască, în formă de rochie decoltată, fără mâneci, care se poartă peste bluză.	/<rus. sarafan
SARAILIE	SARAILÍ//E ~i	<i>f.</i>	Produs de patiserie preparat din foi de aluat unse cu grăsime și rulate, cu umplutură de nuci sau brânză și copt în cuptor. [G.-D. sarailii; Sil. -ra-i-]	/<turc. sarayli
A SARAMURA	A SARAMUR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (alimente sau piei brute) A ține în saramură.2) (cereale pregătite pentru semănat) A dezinfecă prin tratare cu fungicide.	/Din saramură
SARAMURĂ	SARAMÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Soluție (concentrată) de sare, întrebuințată, mai ales, la conservarea alimentelor. • A-și pune pielea în (sau la)~ a face tot posibilul.2) Apă naturală care conține sare.3) Zeamă sărată (cu adaos de usturoi, oțet) dată ca garnitură la unele mâncăruri.	/<ngr. saeamură

SARCASM	SARCÁSM ~e	<i>n.</i>	Vorbă sau expresie insultătoare; batjocură usturătoare.	/<lat. sarcasmus, ngr. sarkasmós, fr. sarcasme
SARCASTIC	SARCÁSTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care exprimă sarcasm; plin de sarcasm; caustic. 2) Care face uz de sarcasm; înclinat spre sarcasm.	/<fr. sarcastique
SARCINĂ	SÁRCIN//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Îndatorire pe care o îndeplinește cineva. • A cădea (sau a reveni) în ~a cuiva a fi de datoria cuiva. A pune ceva în ~a cuiva a face pe cineva să răspundă de ceva. 2) Legătură care poate fi dusă în spinare sau în brate. ~ de lemne. ~ de fân. 3) Stare a f	/<lat. sarcina
SARCOFAG	SARCOFÁ//G ~ge	<i>n.</i>	Sicriu monumental făcut din piatră sau din alt material dur (cu ornamente artistice).	/<fr. sarcophage, lat. sarcophagus
SARCOLOGIE	SARCOLOGÍ//E ~i	<i>f.</i>	Ramură a anatomiei care se ocupă cu studiul mușchilor; miologie.	/<fr. sarcologie
SARCOM	SAR//CÓM ~oáme	<i>n.</i>	Tumoare malignă formată prin proliferare de țesut conjunctiv în țesuturile învecinate pe care le distruge. [Pl. și sarcomuri]	/<fr. sarcome, lat. sarcoma
SARCOPT	SARCÓP//T ~ți	<i>m.</i>	Parazit microscopic care provoacă boala numită scabie la om și la animale.	/<fr. sarcopte
SARDANAPALIC	SARDANAPÁLI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre mese, petreceri, mod de trai etc.) Care excelează în belșug și în lux; exagerat de îmbelșugat și de luxos.	/Sardanapal n. pr. + suf. ~ic
SARDANAPALISM	SARDANAPALÍSM	<i>n. livr.</i>	Viață luxoasă și amorală; trai sardanapalic.	/Sardanapalic + suf. ~ism
SARDEA	SARD//EÁ ~ele	<i>f.</i>	Pește marin asemănător cu scrumbia, dar de talie mai mică. • Ca ~elele (în cutie sau în puțină) înghesuți, lipiți unul de altul. [Art. sardeaua]	/< it. sardella, ngr. sardélla
SARDIU	SÁRDIU	<i>n.</i>	Piatră semiprețioasă transparentă de culoare roșie sau brună.	/<lat. sardius, ngr. sárdion
SARDONIC	SARDÓNI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și adverbial</i>	(despre răs, zâmbet) Care exprimă o intenție răutăcioasă; cu răutate.	/<lat. sardonicus, fr. sardonique
SARDONIX	SARDÓNIX	<i>n.</i>	Piatră semiprețioasă cu dungi regulate, de culoare roșie sau brună.	/<lat. sardonix, ngr. sardónix, germ. Sardonix
SARE	SÁR//E săruri	<i>f.</i>	1) Substanță albă, cristalizată, solubilă în apă, cu gust specific, întrebuințată în alimentație drept condiment și în industrie; clorură de sodiu. ~ de bucătărie. • ~ gemă clorură naturală de sodiu. ~ de mare sare obținută prin evaporare din apa de mare.	/<lat. sal, salis
SARI	SARÍ	<i>n.</i>	Obiect de îmbrăcăminte indiană pentru femei, constând dintr-o fâșie lungă de țesătură, unul dintre capetele careia se înfășoară în jurul corpului, iar celălalt, lăsat liber, se aruncă peste umăr.	/<fr. sari
SARIC	SARÍC ~uri	<i>n. inv.</i>	Bucată de țesătură fină care se înfășoară în jurul fesului turcesc.	/<turc. sarik
SARICĂ	SÁRI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Manta lungă și mițoasă, țesută din fire groase de lână și purtată, mai ales, de ciobani. [G.-D. saricii]	/<lat. sarica

SARMA	SARMÁ ~le	<i>f.</i>	mai ales la pl. Preparat culinar din carne tocată, amestecată cu orez (crupe) și alte ingrediente și învelită în foi de varză sau de viță de vie; gălușcă. [Art. sarmaua; G.-D. sarmalei]	/<turc., sb. sarma
SARMAT I	SARMÁ//T I ~tă (~ți,	<i>ist.</i>	Care aparține sarmaților.	/<fr. Sarmates
SARMAT II	SARMÁ//T II ~ți	<i>m.</i>	ist. Persoană care făcea parte dintr-o veche populație indo-europeană nomadă, înrudită cu scitii și asimilată de popoarele turcice și vechi slave.	/<fr. Sarmates
SARSAILĂ	SARSAÍLĂ	<i>m. pop.</i>	(în religia creștină) Ființă imaginară considerată drept spirit al răului; dușman principal al lui Dumnezeu și al omenirii; drac; demon; satană; diavol.	/ Orig. nec.
SART	SART ~uri	<i>n.</i>	Parâmă folosită pentru fixarea catargelor.	/< it. sarta, turc. sart, ngr. sártia
SAȘIU	SAȘÍ//U ~e (~i)		1) (despre persoane) Care se uită cruciș; încrucișat; sașiu; ciacâr.2) (despre privire, ochi) Care este orientat cruciș; ceacâr; ponciș; zbanghiu; încrucișat.	/<turc. şaşı
SAT	SAT ~e	<i>n.</i>	1) Localitate rurală ai cărei locuitori se ocupă, îndeosebi, cu agricultura. • De la ~(e) din mediul rural; de la țară. ~ fără câini loc fără stăpân, unde fiecare face ce vrea.2) Totalitate a locuitorilor unei asemenea așezări. • A fi poșta ~ului a umbla	/<lat. fossatum
SATANĂ	SATÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (în religia creștină) Ființă imaginară considerată drept spirit al răului; dușman principal al lui Dumnezeu și al omenirii; drac; demon; sarsailă; diavol.2) fig. Om sau animal cu apucături rele. [G.-D. lui Satana și Satanei]	/<sl. satana, ngr. Satanar, fr. satan
SATANIC	SATÁNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care este caracteristic satanei; în spiritul satanei; diabolic; demonic; diavolesc; drăcesc.2) Care manifestă răutate și viclenie; diabolic; mefistofelic.	/<fr. satanique
SATANISM	SATANÍSM	<i>n.</i>	rar Atitudine a celui care este satanic.	/<fr. satanique
SATÂR	SATÂR ~e	<i>n.</i>	1) Cuțit mare, cu lama lată și grea, folosit în bucătărie.2) înv. Secure de luptă cu care erau înarmați satârgiii.3) Secura călăului.	/<turc. satir
SATÂRGIU	SATÂRGÍ//U ~i	<i>m.</i>	ist. Ostaș lefegiu înarmat cu satâr.	/<turc. satirci
SATELIT	SATELÍ//T ~ți	<i>m.</i>	1) Corp ceresc (natural sau artificial) ce se rotește în jurul altui corp ceresc.2) Roată dințată a unui mecanism planetar, care se rotește liber în jurul unui ax.3) fig. Persoană, colectivitate sau stat care se află în dependență politică sau/și economic	/<fr. satellite
SATIN	SATÍN ~uri	<i>n.</i>	1) Țesătură moale și deasă, cu fața lucioasă, folosită, mai ales, pentru căptușeală la haine.2) la pl. Varietăți ale unei astfel de țesături.	/<fr. satin
A SATINA	A SATIN//Ă ~éz	<i>tranz. tehn.</i>	(hârtie, țesături etc.) A trece printr-un calandru (în scopul finisării); a calandra.	/<fr. satiner
SATINAJ	SATINÁJ ~e	<i>n.</i>	Luciu caracteristic dat țesăturilor, hârtiei, cartonului prin satinare.	/<fr. satinage
SATINAT	SATINÁ//T ~tă (~ți,		Care este asemănător cu satinul; ca satinul.	/v. a satina

SATINET	SATINÉT ~uri	<i>n.</i>	1) Țesătură asemănătoare satinului, dar mai subțire.2) la pl. Varietăți ale unei astfel de țesături.	/<fr. satinette
SATIR	SATÍR ~i	<i>m.</i>	1) (în mitologia greacă) Personaj imaginar, prezentat ca un monstru păros, cu coarne mici, urechi mari și ascuțite și cu picioare de cal sau de țap, personificând brutalitatea.2) fig. Persoană cinică și desfrânată.	/<lat. Satyrus, ngr. sátyros, fr. satyre, germ. Satyr
SATIRĂ	SATÍR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Specie a poeziei lirice în care sunt atacate moravurile sociale și cusururile omenesți.2) Creație literară care are un asemenea caracter.3) Categorie estetică care ridiculizează în mod violent și caricatural moravurile sociale și cusururile omenesți.4)	/<ngr. satyra, lat. satira, fr. satire
SATIRIC I	SATÍRI//C I ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de satiră; propriu satirei. Roman ~.2) Care scrie satire. Scriitor ~.3) Care are înclinație spre satiră. Spirit ~.	/<lat. satiricus, ngr. satyrikos, fr. satirique
SATIRIC II	SATÍRI//C II ~ci	<i>m.</i>	Autor de satire.	/<lat. satiricus, ngr. satyrikos, fr. satirique
A SATIRIZA	A SATIRIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(laturi negative ale realității) A biciui prin satiră; a critica în mod batjocoritor.	/<fr. satiriser
A SATISFACE	A SATISFÁCE satisfác	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A mulțumi, provocând satisfacție.2) (dorințe, cereri etc.) A face să se realizeze; a traduce în fapt.3) (curiozitatea, pofte) A mulțumi din plin.4) (exigente) A respecta cu strictete.	/<lat. satisfacere, fr. satisfaire
SATISFACȚIE	SATISFÁCȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Sentiment de mulțumire provocat de împlinirea unei dorințe.2) Fapt care produce mulțumire; motiv care satisface.3) Act prin care se face dreptate sau se obține un drept. • A cere (sau a da) ~ a) a cere (sau a face) dreptate; b) a provoca sau a accepta	/<lat. satisfactio, ~onis, fr. satisfaction
SATISFĂCĂTOR	SATISFĂCĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și adverbial</i>	Care satisface. Răspuns ~.	/a satisface + suf. ~ător
SATRAP	SATRÁP ~i	<i>m.</i>	1) (în Persia) Guvernator cu puteri nelimitate al unei satrapii.2) fig. Persoană care exercită o activitate tiranică; despot; dictator; tiran. [Sil. sa-trap]	/<ngr. satrapes, lat. satrapes, fr. satrape
SATRAPIC	SATRÁPI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de satrapi; propriu satrapilor.	/<fr. satrapique
SATRAPIE	SATRÁPÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) (în Persia) Diviziune administrativ-teritorială.2) fig. Guvernare despotică; tiranie.	/<ngr. satrapeía, lat. satrapia, fr. satrapie
A SATURA	A SATUR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(sisteme fizice sau chimice) A aduce în stare de saturație.	/<fr. saturer, lat. saturare
SATURABIL	SATURÁBIL ~ă (~i, ~te)		Chim. Care poate fi saturat.	/<fr. saturable
SATURANT	SATURÁN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre agenți chimici) Care saturează.	/<fr. saturant
SATURATOR	SATURAT//ÓR ~oăre	<i>n. chim.</i>	Aparat pentru saturarea unei soluții.	/<fr. saturateur

SATURAȚIE	SATURÁȚIE	<i>f.</i>	1) Stare a unei soluții în care nu se mai poate dizolva o cantitate din aceeași substanță.2) Stare de intensitate maximă a unui fenomen sau de satisfacție maximă.3) Dezgust provocat de o asemenea stare. [G.-D. saturației; Sil. -ți-e]	/<fr. saturation, lat. saturatio, ~onis
SATURNALII	SATURNÁLII	<i>f. pl.</i>	1) (în Roma antică) Sărbătoare populară în cinstea lui Saturn organizată la terminarea muncilor agricole.2) fig. Petrecere zgomotoasă și indecentă; orgie; bacanală. [Art. Saturnaliile; Sil. -li-i]	/<lat. Saturnalia, fr. saturnales
SATURNIAN	SATURNI//ÁN ~ănă (~éni, ~éne)		: Vers ~ vers iambic de șapte silabe, folosit în poezia veche latinească.	/<fr. saturnien
SATURNIN	SATURNÍN ~ă (~i, ~e)		(despre tulburări ale organismului) Care ține de saturnism; propriu saturnismului. Colici ~e.	/<fr. saturnin
SATURNISM	SATURNÍSM	<i>n.</i>	Boală profesională provocată de intoxicarea organismului cu plumb.	/<fr. saturnisme
SAȚ	SAȚ	<i>n.</i>	Senzație de a fi sătul. • Fără ~ a) nesățios; lacom; b) neistovit; nepotolit. A nu avea ~ a nu se mai sătura; a fi nesățios. A ține (sau a-i fi) de ~ a sătura pentru mai mult timp.	/<lat. saties
SAȚIETATE	SAȚIETÁTE	<i>f.</i>	Stare a celui sătul. [G.-D. sațietății; Sil. -ți-e]	/<fr. satiété, lat. satietas, ~atis
SAU	SAU conj.		1) (exprimă un raport disjunctiv și leagă două părți de propoziție sau două propoziții coordonate) Ori; fie (că). Azi sau mâine. El sau ea. Cântă sau dansează.2) (exprimă un raport apozitiv și leagă două părți de propoziție ori, mai rar, două propoziții)	/să + au
SAULĂ	SÁUL//Ă ~e	<i>f.</i>	Parămă subțire, folosită pentru fixarea suplimentară a unor obiecte de pe bord.	/Orig. nec.
SAUNĂ	SÁUN//Ă ~e	<i>f.</i>	Baie cu aburi supraîncălziți, urmată de o răcire bruscă (dușuri sau plonjare în apă rece). [Sil. sa-u-nă]	/<fr. sauna
SAURIAN	SAURI//ÁN ~éni	<i>m.</i>	1) la pl. Ordin de reptile cu coada lungă și cu pielea acoperită cu solzi (reprezentanți: șopârla, cameleonul etc.).2) Reptilă din acest ordin. [Sil. sa-u-ri-an]	/<fr. saurien
SAUVIGNON	SAUVIGNON [pr.: sovinión]	<i>n.</i>	1) Soi de viță de vie cu struguri având boabe verzi, folosit la producerea unor vinuri superioare.2) Vin obținut din acest soi de viță de vie.	/Cuv. fr.
SAVANĂ	SAVÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	(în zona tropicală) Câmpie întinsă acoperită cu ierburi înalte, arbuști și copaci pitici, rezistenți la secetă.	/<fr. savanne, germ. Savane
SAVANT I	SAVÁN//T I ~ta (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană specializată în cercetări științifice, având cunoștințe vaste într-un anumit domeniu; învățat.	/<fr. savant
SAVANT II	SAVÁN//T II ~tă (~ți, ~te)		1) Care posedă cunoștințe vaste și profunde; erudit; doct. 2) Care conține multă știință. Lucrare ~tă.	/<fr. savant
SAVANTLÂC	SAVANTLÂC ~uri	<i>n.</i>	depr. 1) Demonstrație de erudiție; pedanterie.2) mai ales la pl. Teză științifică pretențioasă. [Sil. -van-tlâc]	/savant + suf. ~lâc

SAVARINĂ	SAVARÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Prăjitură preparată din aluat moale, care se îmbibă cu sirop și cu lichior sau rom, garnisită cu frișcă bătută, gem sau marmeladă și coaptă în forme speciale.	/<fr. savarin
SAVOARE	SAV//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	1) Gust deosebit de plăcut al unor alimente.2) Calitate a unui lucru care îl face deosebit de agreabil. [G.-D. savoarei]	/<fr. saveur
A SAVURA	A SAVUR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (mâncăruri gustoase sau băuturi alese) A mânca sau a bea pe îndelete și cu plăcere (pentru a prelungi senzațiile gustative).2) fig. (privești, întâmplări, știri etc.) A percepe cu o deosebită satisfacție. ~ crepusculul.	/<fr. savourer
SAVURĂ	SAVÚRĂ	<i>f.</i>	1) Material granular obținut prin concasarea pietrelor și folosit ca element component al îmbrăcăminte rutiere.2) Încărcătura din material greu (nisip, pietriș etc.), care asigură stabilitatea unei nave; lest; balast.	/<ngr. savúra
SAVUROS	SAVUR//ÓS ~oásă (~ósi, ~oáse)		1) Care este plin de savoare; cu gust plăcut; delicios; succulent; delicat.2) fig. Care este deosebit de agreabil; plăcut; încântător.	/<fr. savoureux
SAXATIL	SAXATÍL ~ă (~i, ~e)		(despre plante și animale) Care crește sau trăiește în locuri pietroase.	/<fr. saxatile, lat. saxatilis
SAXOFON	SAXOF//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Instrument muzical de suflat, din alamă, cu clape și muștiuc, folosit, mai ales, în formațiile de muzică ușoară.	/<fr. saxophone, germ. Saxophon
SAXOFONIST	SAXOFONÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Muzicant care cântă la saxofon.	/<fr. saxophoniste
SAXON I	SAXÓN I ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Saxoniei sau este originară din Saxonia.	/<fr. saxon
SAXON II	SAXÓN II ~ă (~i, ~e)		Care aparține Saxoniei sau populației ei; din Saxonia.	/<fr. saxon
SAXOTROMBĂ	SAXOTRÓMB//Ă ~e	<i>f.</i>	Instrument muzical de suflat asemănător cornului, dar mai mare, confecționat din piele.	/<fr. saxotromba
SĂ	SĂ conj.		1) (semn al conjunctivului) Să mergem.2) (introduce mai multe tipuri de propoziții: subiective, predicative, atributive, completive, finale etc.) Trebuie să plec. Pare să fie om cumsecade. E cazul să începem lucrul. M-a rugat să-l vizitez. A ieșit să-l în	/<lat. si
SĂBIUȚĂ	SĂBIÚȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la sabie) Plantă erbacee decorativă, cu frunze lanceolate, cultivată pentru florile viu colorate, mari, dispuse în șir unilateral spre vârful tulpinii; gladiolă. [Sil. -bi-u-]	/sabie + suf. ~uță
SĂCEALĂ	SĂC//EĂLĂ ~éli	<i>f.</i>	reg. Unealtă de metal cu mâner, asemănătoare periei, folosită pentru a curăța părul vitelor; țesală.	/<sl. řesalo
A SĂCELA	A SĂCEL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	reg. (cai sau vite cornute) A curăța cu săceala; a țesăla.	/Din săceală
SĂCULEȚ	SĂCULÉȚ ~e	<i>n.</i>	1) (diminutiv de la sac) Sac mic (de celofan sau alt material), folosit pentru împachetarea cumpărăturilor; pachet.2) pop. Traistă din pânză foarte rară pentru scurs brânza.	/sac + suf. ~uleț
A SĂDI	A SĂD//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	(butași, puieți, răsad etc.) A pune în pământ îngropând rădăcina; a planta.	/<sl. saditi
SĂDILĂ	SĂDÍL//Ă ~e	<i>f.</i>	Traistă din pânză foarte rară pentru scurs brânza.	/<bulg., sb. sadilo

SĂDITOR I	SĂDIT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	Care sădește; care plantează.	/a sădi
SĂDITOR II	SĂDIT//ÓR II ~oăre	<i>n.</i>	Unealtă în formă de țaruș, cu care se fac gropițe la sădit; plantator.	/a sădi + suf. ~tor
SĂGEATĂ	SĂG//EĂTĂ ~eți	<i>f.</i>	1) Vergea cu vârf ascuțit și cu două aripioare la capăt care se aruncă cu arcul. • ~eata-apei plantă acvatică cu frunze lanceolate și cu flori albe.2) fig. Aluzie ironică sau răutăcioasă la adresa cuiva.3) Indicator de direcție. [G.-D. săgeții]	/ <i>lat. sagitta</i>
A SĂGETA	A SĂGET//Ă ~éz		1. tranz. 1) A străpunge cu săgeata (rănind sau omorând). • ~ cu privirea a arunca priviri scurte, dar pătrunzătoare.2) A înțepa ca o săgeată, producând durere ascuțită de scurtă durată; a înjunghia.3) fig. (despre gânduri, idei etc.) A cuprinde venind br	/ <i>lat. sagittare</i>
A SE SĂGETA	A SE SĂGET//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A face (concomitent) schimb de vorbe ironice sau aluzii răutăcioase (cu cineva).	/ <i>lat. sagittare</i>
SĂGETĂTOR I	SĂGETĂT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care săgetează.2) fig. (despre ochi, priviri, vorbe) Care parcă străpunge; pătrunzător; ager; ascuțit.	/a săgeta + suf. ~tor
SĂGETĂTOR II	SĂGETĂTÓR II ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care trage cu arcul; arcaș.2) la sing. art. pop. Constelație din emisfera australă; arcașul. • Zodia ~ului unul din cele douăsprezece sectoare ale zodiacului.	/a săgeta + suf. ~tor
SĂGETĂTURĂ	SĂGETĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Lovitură de săgeată.2) fig. Durere ascuțită, momentană, pătrunzătoare, care trece printr-o parte a corpului; împunsătură dureroasă ca de săgeată.	/a săgeta + suf. ~ătură
SĂGETICĂ	SĂGET//ÍCĂ ~ele	<i>f.</i>	(diminutiv de la săgeată) Plantă erbacee cu tulpina erectă, ramificată, cu frunze adânc crenate și cu flori mari, grupate câte două pe un peduncul comun.	/săgeată + suf. ~ică
A SĂGNI	A SĂGN//Í ~esc	<i>tranz.</i>	reg. (animale) A însemna cu fierul roșu; a dăngălui; a înfiera.	/Din sagnă
A SE SĂGNI	A SE SĂGN//Í pers. 3 se ~esc	<i>intrans.</i>	reg. (despre cai) A se răni prin rosături (de ham sau de șa).	/Din sagnă
SĂHĂIDAC	SĂHĂIDÁ//C ~ce	<i>n. inv.</i>	Tolbă pentru săgeți.	/ <i>pol. sahadac, sajdak, turc. sajdak</i>
SĂLAȘ	SĂLÁȘ ~e	<i>n.</i>	1) Construcție rudimentară improvizată în câmp, servind ca adăpost; colibă.2) Adăpost temporar; gazdă vremelnică.3) rar Încăpere sau grup de încăperi, în care locuiește sau poate locui o persoană; locuință;4) inv. Așezare omenească de proporții mici; cătu	/ <i>ung. szallas</i>
A SĂLĂȘLUI	A SĂLĂȘLU//Í ~iesc		1. intrans. A-și avea sălașul; a fi așezat cu traiul; a locui; a trăi. 2. tranz. 1) A asigura cu sălaș; a ține în gazdă; a găzdui.2) A face să se sălășluiască.	/ <i>ung. szállásol</i>
A SE SĂLĂȘLUI	A SE SĂLĂȘLU//Í mă ~iesc	<i>intrans.</i>	A-și face sălaș; a se așeza cu traiul (într-un loc).	/ <i>ung. szállásol</i>

SĂLBATIC	SĂLBĂT//C ~că (~ci, ~ce)		1) (despre animale) Care nu este domesticit; neîmblânzit.2) (despre plante) Care crește de la sine; necultivat.3) (despre pământ) Care este lăsat în părăsire; nelucrat; necultivat.4) (despre locuri) Care nu este populat; nelocuit.5) Care este caracteristic	/<lat. silvaticus
SĂLBĂTICESC	SĂLBĂTIC//ÉSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru sălbatici; de sălbatic.	/sălbatic + suf. ~esc
A SĂLBĂTICI	A SĂLBĂTIC//Í ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se sălbăticească.	/Din sălbatic
A SE SĂLBĂTICI	A SE SĂLBĂTIC//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	A deveni sălbatic; a trece la sălbăcie.	/Din sălbatic
SĂLBĂTICIE	SĂLBĂTICÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) și fig. Comportare de om sălbatic; barbarie. • Cu ~ cu ferocitate.2) Perioadă a societății primitive.3) Loc unde încă nu a pătruns civilizația. [G.-D. salbăticiei]	/sălbatic + suf. ~ie
SĂLBĂTICIME	SĂLBĂTICÍM//E ~i	<i>f.</i>	1) Totalitate de animale sălbatic.2) Loc sălbatic, nelocuit (departe de lumea civilizată).	/sălbatic + suf. ~ime
SĂLBĂTICIUNE	SĂLBĂTICIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Animal sălbatic.2) Loc sălbatic.3) fig. Persoană care se izolează, reducând la minimum contactele cu oamenii.	/sălbatic + suf. ~iune
SĂLCINIȘ	SĂLCINIȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Loc unde cresc sălcii.2) Desiș de sălcii.	/Din salcie
SĂLCIOARĂ	SĂLCIOĂR//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la salcie) Arbore sau arbust spinos cu frunze lanceolate, argintii, și cu flori galbene, parfumate, cultivat în scopuri ornamentale.	/salcie + suf. ~ioară
SĂLCIU	SĂLCÍ//U ~e (~i)		Care are gust neplăcut de leșie; fad; leșetic.	/salcie + suf. ~iu
A SĂLTA	A SĂLTĂ salt		1. intrans. (despre ființe, lucruri) A se desprinde brusc din loc, deplasându-se într-o anumită direcție (în sus, în jos, înainte, înapoi, în stânga, în dreapta); a sări. • A-i ~ cuiva inima de bucurie a se bucura foarte mult.2. tranz. 1) A misca din loc.	/<lat. saltare
A SE SĂLTA	A SE SĂLTĂ mă salt	<i>intrans.</i>	(despre copii sau despre plante) A deveni mai înalt; a crește în înălțime; a răsări.	/<lat. saltare
SĂLTĂREȚ	SĂLTĂR//ÉȚ ~eată (~eți, ~ețe)		1) Căruia îi place să sară; care sare mereu.2) Care se mișcă sărind; care se deplasează prin salturi.3) (despre pași, mers) Care se efectuează ușor, cu vioiciune.4) (despre muzică, versuri, dansuri etc.) Care are un ritm vioi.	/a sălta + suf. ~ăreț
SĂMÂNȚĂ	SĂMÂNȚ//Ă semînțe	<i>f.</i>	1) Organ al plantelor superioare care conține nucleul germinativ. • De ~ a) ales și păstrat pentru reproducere; b) de prăsilă.2) la pl. Fructe uscate ale unor plante. Semințe de in. • Nici ~ deloc. ~ de vorbă motiv de discuție sau de ceartă.3) fam. Ou de	/<lat. sementia
SĂMÂNȚOASE	SĂMÂNȚOĂSE	<i>f.</i>	pl. Grup de plante pomicole ale căror fructe au mai multe semințe (reprezentanți: mărul, părul etc.).	/sămânță + suf. ~oasă
SĂMÂNȚOS	SĂMÂNȚ//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		(despre unele fructe și legume) Care are (multe) semințe.	/sămânță + suf. ~os
SĂNĂTATE	SĂNĂTĂT//E	<i>f.</i>	Stare fizică și fiziologică normală a unui organism sănătos. A-și cruța ~ea. • ~! formulă de salut (la plecare). [G.-D. sănătății]	/<lat. sanitas, ~atis

SĂNĂTOS I	SĂNĂTÓS I	<i>adv.</i>	1) În mod rațional. A judeca ~.2) pop. În ritm susținut, intensiv. A mânca ~.	/<lat. sanitosus
SĂNĂTOS II	SĂNĂT//ÓS II ~oasă (~ósi, ~oáse)		1) Care nu este bolnav de nimic. • ~ tun foarte sănătos. A nu fi ~ la minte a fi (cam) nebun; zălud; smintit. Să fii ~! a) formulă de urare; b) treaba ta; mă rog; nu ai decât. Să-i (sau s-o) porți ~ se spune unei persoane care îmbracă ceva nou.2) (despre	/<lat. sanitosus
A SĂNIA	A SĂNI//Á ~éz	<i>tranz.</i>	pop. rar A transporta târând pe jos sau lăsând să alunece pe un plan înclinat.	/Din sanie
A SE SĂNIA	A SE SĂNI//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	pop. rar A se da cu sania.	/Din sanie
SĂNIUȘ	SĂNIÚȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Loc înclinat unde se dau copiii cu sania; derdeluș.2) Datul cu sania • De-a ~ul a) în felul cum lunecă sania; b) lunecând ca sania. [Sil. -ni-us]	/sanie + suf. ~us
A SĂPA	A SĂPÁ sap	<i>tranz.</i>	1) (solul) A lucra cu sapa (hârlețul sau alte unelte agricole).2) (gropi, șanțuri etc.) A face prin adâncire în pământ și aruncarea lui în afară.3) (cartofi, morcovi, sfeclă etc.) A scoate din pământ cu sapa (hârlețul sau alte instrumente agricole).4) (de	/<lat. sapare
SĂPAT	SĂPÁT	<i>n.</i>	1) v. A SĂPA.2) Timpul lucrării pământului (cu hârlețul sau sapa).	/v. a săpa
SĂPĂLIGĂ	SĂPĂLÍ//GĂ ~gi	<i>f.</i>	Sapă mică, lunguiață (având în partea opusă a tăișului doi sau trei colți); sapă de plivit; sapă de grădină.[G.-D. sapăligii]	/sapă + suf. ~ăligă
SĂPĂTOR I	SĂPĂT//ÓRI ~oare	<i>n.</i>	Mașină de săpat.	/a săpa + suf. ~ător
SĂPĂTOR II	SĂPĂTÓR II ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care lucrează cu sapa.2) Muncitor specializat în operații de săpare (în piatră, lemn etc.).	/a săpa + suf. ~ător
SĂPĂTURĂ	SĂPĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Teren săpat.2) Loc de unde s-a scos pământul în urma săpării; adâncitură săpată în pământ.	/a săpa + suf. ~ătură
SĂPTĂMÂNAL	SĂPTĂMÂNÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care cuprinde o perioadă de o săptămână.2) și adverbial Care are loc o dată pe săptămână.3) și substantival (despre publicații periodice) Care apare o dată pe săptămână.	/ săptămână + suf. ~al
SĂPTĂMÂNĂ	SĂPTĂMÂN//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Interval de timp egal cu șapte zile succesive (socotit de luni dimineața până duminică seara).2) Orice perioadă de șapte zile consecutive. ~a poeziei. ~a cărții. • ~ de muncă numărul zilelor (sau al orelor) lucrătoare din cursul unei săptămâni calendar	/<lat. septimana
SĂPUN	SĂPÚN ~uri	<i>n.</i>	Produs (solid, semilichid sau lichid) obținut din grăsimi și sodă caustică și folosit la spălat. ~ de rufe. • A rade (pe cineva) fără ~ a supune (pe cineva) unei critici necruțătoare.	/<lat. sapo, ~onis
SĂPUNAR	SĂPUNÁR ~i	<i>m.</i>	Fabricant sau vânzător de săpun.	/săpun + suf. ~ar
SĂPUNĂRIȚĂ	SĂPUNĂRIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu tulpina înaltă, erectă, cu flori albe și cu frunze alungite, a cărei rădăcină este folosită în scopuri industriale și medicinale. [G.-D. săpunăriței; Var. săpunăriță]	/săpun + suf. ~ăriță
SĂPUNĂRIE	SĂPUNÁRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Fabrică sau atelier în care se face săpun.2) Magazin în care se vinde săpun.3) Sortiment de săpun.	/săpun + suf. ~ărie
SĂPUNEALĂ	SĂPUN//EÁLĂ ~éli	<i>f.</i>	1) v. A SĂPUNI. • A trage (cui) o ~ a muștra aspru pe cineva.2) Spumă obținută prin frecarea săpunului cu apă; clăbuc.	/a săpuni + suf. ~eală

A SĂPUNI	A SĂPUN//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (corpul, părți ale lui, rufe etc.) A da cu săpun.2) fig. fam. (persoane) A supune unei critici aspre.	/Din săpun
SĂPUNIERĂ	SĂPUNIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Cutie în care se ține săpunul de toaletă. [Sil. -ni-e-]	/săpun + suf. ~ieră
A SĂRA	A SĂR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(mâncăruri, alimente) A trata cu sare (pentru a da un gust bun sau pentru a conserva). • A-și ~ inima a se liniști în urma unei răzbunări.	/<lat. salare
A SE SĂRA	A SE SĂR//Ă se ~eáză	<i>intrans.</i>	(despre alimente puse la conservare) A căpăta gust de sare.	/<lat. salare
SĂRAC	SĂRĂ//C ~că (~ci, ~ce)		1) și substantival (despre persoane) Care nu dispune de mijloace de existență; sărman; nevoiaș; mizer. • La cel ~ nici boii nu trag se spune despre cineva căruia nu-i merge, care suferă eșecuri în orice întreprindere.2) și fig. Care nu are în măsură sufic	/<sl. siraku
SĂRAT	SĂRĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A SĂRA și A SE SĂRA.2) Care conține multe săruri. Lac ~.3) fig. (despre vorbe, glume) Care este spiritual, dar cam necuviincios.4) fig. fam. (despre prețuri) Care este prea ridicat.	/v. a săra
SĂRĂCAN	SĂRĂCĂN ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	fam. (despre persoane) v. SĂRAC. • ~ (sau arăcan) de mine (și de mine)! vai de mine (și de mine)! nenorocitul de mine!	/sărac + suf. ~an
SĂRĂCĂCIOS	SĂRĂCĂCI//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		1) Care se caracterizează prin sărăcie. Cartier ~.2) (despre sol) Care are fertilitate redusă.3) (despre persoane) Care are înfățișare de om sărac.4) fig. (despre activitatea intelectuală) Care este lipsit de continut și de valoare.	/sărac + suf. ~ăcios
A SĂRĂCI	A SĂRĂC//Î ~esc		1. intrans. 1) A deveni sărac; a-și pierde averea; a se ruina; a se distruge.2) A scădea din cantitate; a se împuțina.2. tranz. A face să devină sărac.	/Din sărac
SĂRĂCIE	SĂRĂCÍ/E ~i	<i>f.</i>	1) Lipsă a mijloacelor necesare de trai; stare a celui sărac. • ~ lucie (sau neagră) sărăcie extremă. A-și vedea de ~ a-și vedea de lucrul său (și a nu se amesteca în treburile altora). Vorba lungă (sau multă) ~a omului a) se spune atunci, când cineva pie	/sărac + suf. ~ie
SĂRĂCIME	SĂRĂCÍME	<i>f. inv.</i>	peior. (colectiv de la sărac) 1) Totalitate a săracilor.2) Mulțime de săraci.	/sărac + suf. ~ime
SĂRĂCUȚ I	SĂRĂCÚȚ I	<i>adv.</i>	Extrem de simplu; cam sărac; modest. Îmbrăcat ~.	/sărac + suf. ~uț
SĂRĂCUȚ II	SĂRĂCUȚ II ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(diminutiv de la sărac): ~ul de mine bietul de mine! vai de mine! ~ul de el! se spune despre o persoană în semn de compatimire.	/sărac + suf. ~uț
SĂRĂRIE	SĂRĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Loc de unde se extrage sarea; mină de sare; salină; ocnă.2) Depozit de sare.3) Loc unde se pun bulgări de sare pentru animalele sălbatice.	/sare + suf. ~ărie
SĂRĂTURĂ	SĂRĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Produs alimentar (pește, carne, brânză, legume etc.), conservat prin sare.2) peior. Mâncare în care s-a pus prea multă sare.	/a săra + suf. ~ătură
SĂRĂTUROS	SĂRĂTUR//ÓS ~oasă (~oși, ~oasă)		(despre soluri) Care este îmbinat cu săruri vătămătoare pentru plante.	/sărătură + suf. ~os
SĂRBĂTOARE	SĂRBĂT//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	1) Zi stabilită în mod oficial pentru marcarea unui eveniment important (în care, de obicei, nu se lucrează). • De ~ sărbătoresc; festiv.2) Manifestare solemnă, organizată cu un anumit prilej. ~ sportivă.3) Zi în care este marcat tradițional un eveniment	/a serbă + suf. ~ătoare

SĂRBĂTORESC	SĂRBĂTOR//ESC ~ească (~ești)		Care are caracter de sărbătoare; propriu sărbătorilor; festiv; solemn.	/sărbătoare + suf. ~esc
SĂRBĂTOREȘTE	SĂRBĂTORÊȘTE	<i>adv.</i>	Ca de sărbătoare; cum se obișnuiește la sărbători; în mod sărbătoresc. A se îmbrăca ~.	/sărbătoare + suf. ~ește
A SĂRBĂTORI	A SĂRBĂTOR//Î ~esc	<i>tranz.</i>	(persoane, evenimente etc.) A marca printr-o solemnitate; a celebra; a serba. ~ un scriitor.	/Din sărbătoare
SĂRBĂTORIT	SĂRBĂTORÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A SĂRBĂTORI.2) și substantival (despre persoane) Căruia i se organizează cu o anumită ocazie o manifestare festivă (relevându-i meritele).	/v. a sărbători
SĂRBUȘCĂ	SĂRBÚȘ//CĂ ~te	<i>f.</i>	Preparat culinar, pregătit din zer fiert cu făină de porumb.	/cf. sarbăd
A SĂRI	A SĂRÍ sar		1. intranz. 1) (despre ființe, lu-cruri) A se desprinde brusc din loc, deplasându-se într-o anumită direcție (în sus, în jos, înainte, înapoi, în stânga, în dreapta); a sălta. • ~ peste cal a îngroșa lucrurile; a exagera. ~ cu gura a) a se amesteca (nepof	/<lat. salire
SĂRICICĂ I	SĂRICÍCĂ I	<i>f.</i>	(diminutiv de la sare)1) pop. Sare de lămâie.2) Substanță toxică sub formă de cristale de culoare albă, întrebuințată în medicină și la stârpirea șoarecilor; arsen.	/sare + suf. ~icică
SĂRICICĂ II	SĂRICÍCĂ II	<i>f. pop.</i>	(diminutiv de la sare) Plantă erbacee cu tulpina bogat ramificată în formă de sferă și cu frunze mărunte, lunguiețe, spinoase la vârf; ciurlan.	/sare + suf. ~icică
SĂRINDAR	SĂRINDÁR ~e	<i>n.</i>	(în biserica ortodoxă) Rugăciuni pentru cei morți sau pentru cei bolnavi (făcute patruzeci de zile la rând).	/<ngr. sarantári, sl. sarandaru
SĂRIT	SĂRÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A SĂRI.2) și substantival (despre persoane) Care și-a ieșit din minți; țicnit; smintit. • Cu inima ~tă cuprins de o emoție puternică.	/v. a sări
SĂRITĂ	SĂRÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	1): De-a ~a sărind; în salturi; prin sărituri. Pe ~e trecând peste anumite părți; făcând omisiuni. La ~a în galop.2): A scoate (pe cineva) din ~e a face (pe cineva) să-și piardă răbdarea, să-și iasă din fire; a supăra grozav (pe cineva). A-și ieși din ~e	/v. a sări
SĂRITOR	SĂRIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) și substantival Care sare.2) fig. (despre persoane) Care este totdeauna gata să ajute pe cineva; care vine în ajutor.	/a sări + suf. ~tor
SĂRITURĂ	SĂRITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Desprindere bruscă a unui corp din poziția inițială și deplasare într-o anumită direcție; salt. ~ înainte. ~ în sus. 2) Distanță acoperită de cineva în urma unei asemenea mișcări.3) mai ales la pl. Probă sportivă bazată pe această mișcare. ~i în lungim	/a sări + suf. ~tură
SĂRMAN	SĂRMÁN ~ă (~i, ~e)		1) și substantival (despre persoane) Care nu dispune de mijloace de existență; sărac; nevoiaș; mizer.2) și substantival Care trezește milă; vrednic de milă; biet; sărac; nenorocit. ~ul orb!3) (despre copii) Care și-a pierdut ambii părinți sau numai unul d	/<sl. siromahu, sb. siromah
SĂRUT	SĂRÚT ~uri	<i>n.</i>	Gest constând în atingerea cu buzele în semn de afecțiune.	/v. a săruta

A SĂRUTA	A SĂRUT//Ă sărút	<i>tranz.</i>	A atinge (ușor) cu buzele (în semn de dragoste, de respect, de afecțiune sau de umilință). • Cine nu are ochi negri sărută și albaștri se spune despre cel care, neavând ceea ce dorește, se mulțumește cu ceea ce are. Sărut mâna! formulă de salut adresată u	/<lat. salutare
A SE SĂRUTA	A SE SĂRUTĂ mă	<i>intranz.</i>	A face (concomitent) schimb de săruturi (cu cineva).	/<lat. salutare
SĂTEAN	SĂȚ//EÁN ~eni	<i>m.</i>	Persoană care locuiește la sat.	/sat + suf. ~ean
SĂTEANCĂ	SĂȚ//EÁNCĂ ~ence	<i>f.</i>	Femeie care locuiește la sat.	/sătean + suf. ~că
SĂTESC	SĂȚ//ÉSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru sate; propriu satelor; rural. Localitate ~ească.	/sat + suf. ~esc
SĂTUL	SĂȚÚL ~ă (~i, ~e)		1) și substantival Care nu are senzația de foame; căruia nu-i este foame.2) fig. Care are dezgust, repulsie față de ceva sau de cineva; dezgustat; lehametit. • A fi ~ până în gât a fi dezgustat complet.	/<lat. satullus
A SĂTURA	A SĂTURĂ sătur	<i>tranz.</i>	1) A face să se sature.2) pop. (fînțe) A face să se lase (de un obicei rău); a dezbara.	/<lat. saturare
A SE SĂTURA	A SE SĂTURĂ mă sătur	<i>intranz.</i>	1) A-și potoli pe deplin foamea (sau setea); a deveni sătul.2) A se simți într-un totuș satisfăcut; a nu mai avea nevoie. ~ de somn.3) A fi sătul, plictisit sau dezgustat. • ~ de ceva (sau de cineva) ca de mere acre (sau pădurete) a fi dezgustat complet de	/<lat. saturare
SĂȚIOS	SĂȚI//ÓS ~oasă (~oși, ~oase)		1) (despre alimente) Care ține de saț; care saturează.2) fam. (despre persoane) Care provoacă saț; care plictisește. [Sil. -ți-os]	/saț[iu] + suf. ~os
SĂU I	SĂU I sa (săi, săle)	<i>adj.</i>	pos. 1) Care aparține celui despre care se vorbește. Fratele ~. Cartea sa. Lucrurile sale.2) Care este caracteristic unui anumit lucru sau unei anumite persoane. • La timpul ~ într-o perioadă anumită. [Monosilabic]	/<lat. seus sa
SĂU II	SĂU II sa (săi, săle)	<i>pron.</i>	pos. (precedat de art. al, a, ai, ale, înlocuiește numele obiectului posedat de cel despre care se vorbește, precum și numele posesorului): A rămâne (sau a fi) pe-a sa a rămâne (sau a fi) așa cum a propus sau a hotărât cineva. De-ale sale din ceea ce est	/<lat. seus sa
A SĂVÂRȘI	A SĂVÂRȘ//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (fapte, acțiuni) A face să aibă loc; a transforma în fapt; a înfăptui.2) inv. A duce la bun sfârșit; a termina cu bine.	/<sl. suvrūšiti
A SE SĂVÂRȘI	A SE SĂVÂRȘ//Î mă	<i>intranz.</i>	inv. A se stinge din viață; a muri.	/<sl. suvrūšiti
A SĂCĂI	A SĂCĂÎ săcâi	<i>tranz.</i>	(persoane) A nu lăsa în pace, deranjând mereu; a bate la cap.	/<turc. sik
A SE SĂCĂI	A SE SĂCĂÎ mă săcâi	<i>intranz.</i>	rar A nu avea astâmpăr; a se suci; a se fâțâi.	/<turc. sik
SĂCĂITOR	SĂCĂIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care săcâie.	/a săcâi + suf. ~tor
SÂMBĂTA	SÂMBĂTA	<i>adv.</i>	În fiecare zi de sâmbătă.	/<lat. sambata, sl. sonbota
SÂMBĂȚĂ	SÂMBĂȚĂ sâmbete	<i>f.</i>	A șasea zi a săptămânii. • A se duce pe apa sâmbetei a se prăpădi; a se pierde.	/<lat. sambata, sl. sonbota
SÂMBRĂ	SÂMBR//Ă ~e	<i>f. inv.</i>	Întovărașire în vederea realizării unor lucrări comune (mai ales agricole). [Sil. sâm-bră]	/cf. alb. sëmber, sb. srebra

SÂMBURAR	SÂMBURĂR ~i	<i>m.</i>	Pasăre sedentară, de talie mică, cu cioc scurt, gros, și cu penaj brun-roșiat, care se hrănește, mai ales, cu sâmburi; botgros; cireșar.	/sâmbure + suf. ~ar
SÂMBURE	SÂMBUR//E ~i	<i>m.</i>	1) Sămânța din interiorul unor fructe (cu sau fără învelișul dur care o protejează). ~ de caisă.2) fig. Parte esențială a unui lucru; miez; nucleu.3) fig. Parte minimală din ceva; pic; fărâmbă. Un ~ de adevăr.	/Cuv. autoht.
SÂMBUROASE	SÂMBUROÁSE	<i>f.</i>	pl. Grup de plante pomicole ale căror fructe au câte un sâmbure (reprezentanți: cireșul, vișinul, prunul).	/sâmbure + suf. ~oasă
SÂMBUROS	SÂMBUR//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		(despre unele fructe sau despre legume) 1) Care are mulți sâmburi; cu mulți sâmburi.2) Care are sâmbure mare; cu sâmbure mare.	/sâmburos + suf. ~os
SÂN I	SÂN I ~uri	<i>n.</i>	1) Partea din față a corpului omenesc situată între brațe; piept. • A fi (sau a umbla) cu frica în ~ a se teme mereu de ceva.2) Spațiu dintre piept și cămașa încinsă la brâu. • A sta cu piatra în ~ a aștepta momentul potrivit pentru a se răzbuna. A sta cu	/<lat. sinus
SÂN II	SÂN II ~i	<i>m.</i>	Fiecare dintre cele două organe de secreție a laptelui la femei, dispus în partea de sus a corpului; piept; mamelă. • A trăi ca la ~ul mamei a huzuri de bine.	/<lat. sinus
SÂNGE	SÂNGE	<i>n.</i>	1) Lichid care circulă prin vasele sangvine ale organismului, asigurând activitatea vitală a țesuturilor. • Lacrimi de ~ lacrimi de mare suferință. A vărsa ~ a ucide; a omorî. Cu ~ rece cu stăpânire de sine; fără emoții. A-si păstra ~le rece a-si păstra c	/<lat. sanguis
SÂNGEAPĂ	SÂNG//EÁPĂ ~épe	<i>f.</i>	rar (în trecut) Unitate de măsură a capacității (egală aproximativ cu 0,16 l).	/Orig. nec.
SÂNGER	SÂNGER ~i	<i>m.</i>	Arbust înalt, cu ramuri purpurii, cu flori albe și fructe negre, ce crește pe la margini de păduri (uneori cultivat în scopuri decorative).	/v. a sângera
A SÂNGERA	A SÂNGER//Ă ~éz		1. intranz. 1) (despre răni sau despre părți ale corpului) A elimina sânge.2) fig. A îndura foarte mult. • A-i ~ cuiva inima a fi cuprins de o mare durere.3) fig. (despre cer) A deveni roșu-aprins (ca sângele).2. tranz. (animale sacrificate) A supune oper	/<lat. sanguinare
SÂNGERAT	SÂNGERÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A SÂNGERA.2) (despre ochi) Care este roșu (ca de sânge); injectat; congestionat.3) (despre îmbrăcăminte și alte obiecte) Care este pătat cu sânge.	/v. a sângera
SÂNGERIU	SÂNGERÍ//U ~e (~i)	<i>pop.</i>	Care este de culoarea sângelui; roșu.	/sânger + suf. ~iu
SÂNGERÂND	SÂNGERÂN//D ~dă (~zi, ~de)		Care sângerează. Rană ~dă.	/v. a sângera
SÂNGEROS	SÂNGER//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) Care se caracterizează prin vărsări de sânge.2) (despre ochi) Care este injectat cu sânge.3) (despre răni, plăgi etc.) Care elimină sânge.4) fig. Care este de culoarea sângelui; roșu ca sângele; roșu-aprins.	/<lat. sanguinosus

SÂNZIANĂ	SÂNZI//ĂNĂ ~éne	<i>f.</i>	1) Plantă erbacee cu tulpina erectă, cu frunze liniare, subțiri, și cu flori galbene, aromate, grupate în inflorescență terminală; drăgaică.2) la pl. Nume popular dat sărbătorii (Nașterea Sf. Ioan Botezătorul) celebrate la 24 iunie; drăgaică. [G.-D. sânzi	/<lat. Sanctus dies Iohannis
SÂRB I	SÂRB I ~ă (~i,~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Serbiei sau este originară din Serbia.	/<sb. srb
SÂRB II	SÂRB II ~ă (~i,~e)		Care aparține Serbiei sau populației ei; din Serbia.	/<sb. srb
SÂRBĂ	SÂRB//Ă ~e	<i>f.</i>	1) mai ales art. Dans popular executat într-un tempo foarte vioi, mai ales, în cerc, dansatorii ținându-se de umeri. ~a fetelor.2) Melodie după care se execută acest dans. [G.-D. sârbei]	/<sb. srb
SÂRBESC	SÂRB//ĂSC ~ească (~ești)		v. SÂRB II.	/sârb + suf. ~esc
SÂRG	SÂRG	<i>n.</i>	: Cu ~ a) cu râvnă; cu trageră de inimă; b) repede; iute. De ~ repede; îndată.	/<ung. szrrog
SÂRGUINCIOȘ	SÂRGUINCI//ĂSC ~oasă (~oși, ~oase)		Care vădește sânguință; silitor.	/sânguință + suf. ~ios
SÂRGUINȚĂ	SÂRGUINȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Efort (fizic sau intelectual) în realizarea unui lucru sau în atingerea unui scop; străduință; asiduitate. [G.-D. sânguinței]	/sârg + suf. ~ință
SÂRJOACĂ	SÂRJOĂ//CĂ ~ce	<i>f.</i>	reg. Amestec de grâu și de secară care se semăna în trecut.	/<ucr. suržyk
SÂRMĂ	SÂRM//Ă ~e	<i>f.</i>	Fir metalic de diverse grosimi, având numeroase întrebuițări. ~ de aluminiu. ~ ghimpată.	/<turc. surma, ngr. syрма
SÂRMOS	SÂRM//ĂSC ~oasă (~oși, ~oase)		Care are aspect de sârmă; asemănător cu sârma.	/sârmă + suf. ~os
A SÂSÂI	A SÂSÂI sâsâi	<i>intrans.</i>	1) (mai ales despre găște sau despre șerpi) A scoate sunete specifice asemănătoare sunetului “s” prelungit.2) (despre obiecte umede ce ard) A produce un zgomot specific ușor în timpul arderii; a sfârâi.3) (despre persoane) A pronunța “s” în loc de “ș”; a	/Onomat.
SÂSÂIAC	SÂSÂIĂ//CĂ ~ce	<i>n.</i>	reg. Construcție cu pereții împlețiți din nuiiele sau din scânduri bătute rar, în care se păstrează știuleții de porumb; pățul; porumbar; coșar; leasă. [Sil. sâ-sâ-iac]	/<ucr. susik, ung. szuszák
SCABIE	SCĂBIE	<i>f.</i>	Boală contagioasă a pielii, cauzată de o infecție parazitară, frecventă la om și la (unele) animale, care se manifestă prin apariția pe corp a unor bubulițe și prin mâncărime puternică. [G.-D. scabiei; Sil. -bi-e]	/<lat. scabies
SCABIOS	SCABI//ĂSC ~oasă (~oși, ~oase)		1) și substantival Care suferă de scabie.2) Care ține de scabie; privitor la scabie.	/<fr. scabieus
SCABROS	SCABR//ĂSC ~oasă (~oși, ~oase)	<i>livr.</i>	Care vădește lipsă de pudoare; trivial; obscen; indecent. [Sil. sca-bros]	/<lat. scabrosus, fr. scabreux
SCABROZITATE	SCABROZIT//ĂTE	<i>f.</i>	1) Caracter scabros.2) Vorbă sau faptă de om scabros.	/<fr. scabrosité
SCADENT	SCADĂN//T ~tă (~ti,		(despre datorii) Care trebuie achitat; ajuns la termenul de plată.	/< it. scadente
SCADENȚAR	SCADENȚĂR ~e	<i>n.</i>	Listă în care sunt înscrise scadențele polițelor.	/< it. scadenzario

SCADENȚĂ	SCADĖŢ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Dată la care expiră termenul de achitare a unei datorii sau de efectuare a unei operații financiare.2) fig. Dată la care urmează să se realizeze o obligație.	/< it. scadenza
SCAFANDRIER	SCAFANDRIĖR ~i	<i>m.</i>	v. SCAFANDRU II.	/<fr. scaphandrier
SCAFANDRU I	SCAFÁNDR//U I ~e	<i>n.</i>	1) Costum etanș pentru scufundări, asigurând condiții normale de viață și de muncă în mediul acvatic.2) Echipament special pentru piloți și cosmonauți. [Sil. sca-fan-dru]	/<fr. scaphandre
SCAFANDRU II	SCAFÁNDR//U II ~i	<i>m.</i>	Persoană specializată în efectuarea diverselor lucrări sub apă.	/<fr. scaphandre
SCAFĂ	SCÁF//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Strachină de lemn.2) Căuș cu mâner folosit pentru a lua făină, grăunțe etc.3) Suprafață curbă care face racordul între pereți și tavan sau între pereți și podeaua unei încăperi.4) Ansamblu ornamental aplicat pe tavan pentru a ascunde vederii corpurile	/<ngr. skáfi
SCAI	SCÁI ~	<i>m.</i>	1) Plantă erbacee cu tulpina erectă, ramificată, cu frunze prelungi și cu fructe globuloase, acoperite de numeroși spini agățători.2) Fructul ghimpos al acestei plante. • A se ține ~ de cineva (sau a se ține de cineva ca ~ul de oaie) se spune despre o per	/< sb. ckalj
SCAIETE	SCAIĖ// TE ~ți	<i>m.</i>	Plantă erbacee cu frunze păroase, cu flori purpurii reunite în capitule solitare pe vârful ramurilor. [Sil. sca-ie-]	/scai + suf. ~ete.
SCALAR	SCALÁR ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre mărimi) Care poate fi măsurat după o anumită scară, valoarea fiindu-i exprimată printr-un singur număr real.	/<fr. scalaire, germ. Skalar
SCALĂ	SCÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	Placă gradată a unui aparat de radio, pe care sunt indicate posturile și lungimile de undă. [G.-D. scalei]	/<ngr. skala, it. scala, germ. Skala
SCALEN	SCALÉN ~ă (~i, ~e)		1) : Triunghi ~ triunghi cu laturile de lungime diferită și fără nici un unghi drept.2): (Mușchi) ~ fiecare dintre cei trei mușchi egali, situați între verte-brele cervicale și primele două perechi de coaste.	/<it. scaleno, fr. scaléno
SCALP	SCALP ~uri	<i>n.</i>	Pielea desprinsă de pe craniul omului (împreună cu părul).	/<fr., engl. scalp
A SCALPA	A SCALP//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane) A lipsi de scalp.	/<fr. scalper
SCALPEL	SCALPĖL ~e	<i>n.</i>	Instrument chirurgical în formă de cuțit cu tăiș convex, folosit la disecții; bisturiu.	/<fr. scalpel, lat. scalpellum
SCAMATOR	SCAMATÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană care face scamatorii; prestidigitator; iluzionist.	/<fr. escamateur
SCAMATORIE	SCAMATORÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Arta și tehnica de a produce iluzii (optice) prin mișcări abile (și rapide) ale mâinilor; iluzionism.2) Iluzie creată astfel; iscusința scamatorului.3) fig. Inducere în eroare; mistificare; înșelăciune; șarlatanie. [G.-D. scamatoriei]	/<fr. scamator + suf. ~ie
SCAMĂ	SCÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Fir foarte scurt, destrămat dintr-o țesătură și devenit pufos.2) Deșeu de filatură, constând din fibre textile scurte și pufoase, folosit pentru obținerea vatei industriale.3) la pl. Puf de plante (păpădie, plop).	/<lat. squama
A SCANA	A SCAN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A explora prin intermediul unui scanner.	/< engl. scan

A SCANDA	A SCAND//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (în special versuri latinești sau grecești) A recita cu voce tare, evidențiind structura metrică.2) (îndemnuri, sloganuri etc.) A striga într-un ritm susținut, evidențiind fiecare cuvânt sau silabă (în timpul unor manifestații, competiții etc.).	/<fr. scander, lat. scandare
SCANDAL	SCANDÁL ~uri	<i>n.</i>	1) Faptă imorală săvârșită de persoane considerate ca fiind cinstite.2) Gălăgie mare, însoțită de astfel de fapte.3) Caz care provoacă indignarea opiniei publice.4) Situație dezonorantă, înjositoare; dezonoare; rușine.	/<sl. skandalu, ngr. skándalon, fr. scandale, lat. scandalum
SCANDALAGIOAICĂ	SCANDALAGIOÁI//C Ă ~ce	<i>f.</i>	Femeie care face scandal, care provoacă mereu scandal.	/scangalagiu + suf. ~oaică
SCANDALAGIU	SCANDALAGÍ//U ~i	<i>m.</i>	Persoană care face scandal, care provoacă scandal.	/ scandal + ~agiu
A SCANDALIZA	A SCANDALIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se scandalizeze.	/<fr. scandaliser, lat. scandalizare
A SE SCANDALIZA	A SE SCANDALIZ//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A încerca un sentiment de indignare, provocat de purtarea reprobabilă a cuiva.	/<fr. scandaliser, lat. scandalizare
SCANDALOS	SCANDAL//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)	<i>și adverbial</i>	Care provoacă scandal. Afacere ~oasă.	/<fr. scandaleux
SCANDARE	SCAND//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A SCANDA. 2) Anomalie a vorbirii, constând în despărțirea involuntară a cuvintelor în silabe.	/v. a scanda
SCANDINAV I	SCANDINÁV I ~ă (~i, ~e)		Care aparține Scandinaviei (Suedia, Norvegia, Finlanda și Danemarca) sau populației ei.	/<fr. scandinave
SCANDINAV II	SCANDINÁV II ~i	<i>m.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Scandinaviei sau este originară din Scandinavia.	/<fr. scandinave
SCANDIU	SCÁNDIU	<i>n.</i>	Metal rar, moale, argintiu cu nuanță gălbuie, întrebuințat, mai ales, ca indicator radioactiv. [Sil. scan-diu]	/< germ. Skandium, fr. scandium
SCANER	SCÁNER ~e	<i>n.</i>	Aparat folosit în diferite sisteme de investigație pentru exsploarea amănunțită punct cu punct.	/< engl., fr. scanner
SCAPULAR	SCAPULÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de omoplat sau de umăr; referitor la omoplat sau la umăr.	/<fr. scapulaire
SCARABEU	SCARABÉ//U ~i	<i>m.</i>	Gândac de talie medie, cu corpul plat, negru, cu membrele anterioare dințate.	/<lat. scarabaeus, fr. scarabée
SCARĂ	SCÁR//Ă scări	<i>f.</i>	1) Dispozitiv format din două bare paralele, unite prin chingi orizontale scurte, egal distanțate, folosit pentru urcare și coborâre. ~ de lemn. ~ dublă.2) Element al unei construcții, constând dintr-un șir de trepte și servind la realizarea comunicării d	/<lat. scala
A SCARIFICA	A SCARIFICÁ scarífic	<i>tranz.</i>	1) (soluri, terenuri cultivate) A afâna, asigurând pătrunderea aerului la rădăcina plantelor.2) (suprafețe rutiere în refacere) A scormoni, ușurând lucrările ulterioare.3) (pielea) A cresta la suprafață, provocând o sângerare ușoară (pentru a introduce un	/<lat. scarificare, fr. scarifier

SCARIFICATOR	SCARIFICAT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	1) (în lucrările agricole) Mașină pentru scarificarea terenurilor cultivate.2) (în lucrările rutiere) Mașină pentru scarificarea unei șosele sau a unui drum în refacere.3) (în medicină) Instrument chirurgical pentru scarificarea pielii bolnavilor.	/<fr. scarificateur
SCARLATINĂ	SCARLATÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Boală contagioasă și epidemică, cauzată de o infecție microbiană, frecventă la copii, care se manifestă prin febră și erupție roșie pe tot corpul, urmată de cojirea pielii.	/<ngr. skarlatina, fr. scarlatine
SCARLATINOS	SCARLATIN//ÓS ~oásă (~ósi, ~oáse)		1) Care are scarlatină; care este bolnav de scarlatină.2) Care ține de scarlatină; privitor la scarlatină.	/<fr. scarlatineux
SCATIU	SCATÍ//U ~i	<i>m.</i>	Pasăre sedentară cântătoare, de talie mică, cu cioc scurt și drept, cu penaj verde-gălbui, având dungi negre pe aripi.	/<ngr. skathí
SCATOALCĂ	SCATOÁL//CĂ ~ce	<i>f.</i>	fam. Lovitură dată cuiva cu palma sau cu dosul mâinii.	/Orig. nec.
SCAUN	SCÁUN ~e	<i>n.</i>	1) Mobilă cu patru picioare, cu sau fără spetează, pe care poate șede o singură persoană. • ~ electric dispozitiv folosit pentru electrocutarea unor condamnați la moarte. ~ de tortură dispozitiv care servea, în trecut, la imobilizarea celui supus torturi	/<lat. scamnum
A SCĂDEA	A SCĂDEÁ scad		1. intranz. 1) A deveni mai mic la număr, dimensiune sau intensitate; a se micșora; a se reduce; a se împuțina; a descrește; a se diminua.2) (despre lichide) A pierde din volum la fierbere (prin evaporare).3) rar (despre aștri) A se lăsa spre orizont; a î	/<lat. excadere
SCĂDERE	SCĂDÉR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A SCĂDEA.2) Micșorare a ceva din punct de vedere cantitativ. ~ea prețurilor.3) (în opoziție cu adunare) Operație aritmetică prin care dintr-un număr (descăzutul) se scot atâtea unități, câte are altul (scăzătorul), calculându-se diferența dintre ele	/v. a scădea
SCĂFÂRLIE	SCĂFÂRLÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) pop. (la animalele vertebrate) Totalitate a oaselor capului; craniu; țeastă; tîgvă.2) iron. Cap al omului. [G.-D. scăfârliei]	/Din scafă
SCĂLÂMB	SCĂLÂMB ~ă (~i, ~e)	<i>rar</i>	1) (despre ființe) Care are membrele strâmbe; sucit.2) (despre încălțăminte) Care și-a pierdut forma inițială; scâlciat; șonțit.	/Orig. nec
A SCĂLÂMBĂIA	A SCĂLÂMBĂ//IĂ	<i>tranz.</i>	rar A face să se scâlâmbăieze. [Sil. -bă-ia]	/Din scâlâmb
A SE SCĂLÂMBĂIA	A SE SCĂLÂMBĂ//IĂ pers. 3 se ~iáză	<i>intrans.</i>	pop. (mai ales despre încălțăminte) A-și pierde forma inițială (prin întrebuițarea îndelungată sau neglijentă); a se șonți; a se scâlcia; a se scrombi.	/Din scâlâmb
SCĂLÂMBĂTURĂ	SCĂLÂMBĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Contractare care scâlâmbăiază fața; grimasă.	/a scâlâmbăi + suf. ~tură
A SCĂLDA	A SCĂLDÁ scald	<i>tranz.</i>	1) A face să se scalde.2) A muia din toate părțile; a uda în întregime. • A o scălda a ocoli un răspuns direct și hotărât. A-și ~ ochii în lacrimi a plânge.3) A cuprinde din toate părțile. Marea scaldă țărnul.	/<lat. excaldare
A SE SCĂLDA	A SE SCĂLDÁ mă scald	<i>intrans.</i>	(despre ființe) A se cufunda în apă, în alt lichid sau într-o substanță pulverulentă (cu scop igienic, curativ sau din plăcere). ~ în râu. Găinile se scaldă în praf. • ~ în bani a fi foarte bogat. ~ în bine a trăi în lux. ~ în sânge a omorî din cruzime.	/<lat. excaldare

SCĂLDĂTOARE	SCĂLDĂT//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	1) v. A SCĂLDA.2) pop. Vas pentru scăldat.3) Apă folosită pentru scăldat; baie.	/a scălda + suf. ~oare
SCĂLDĂTURĂ	SCĂLDĂTŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Scăldare nerepetată.2) Apa în care se scaldă cineva.	/a scălda + suf. ~ătura
SCĂMOS	SCĂM//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) Care are (multe) scame; cu (multe) scame.2) Care are aspect de scamă; asemănător cu scama.	/scamă + suf. ~os
A SCĂMOȘA	A SCĂMOȘ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se scămoșeze.2) (materiale textile) A supune unei prelucrări speciale, dând un aspect foarte pufos; a flaușa.	/Din scămos
A SE SCĂMOȘA	A SE SCĂMOȘ//Ă pers. 3 se ~căză	<i>intrans.</i>	(despre unele țesături) A forma scamă la suprafață; a deveni scămos; a se dezlâna.	/Din scămos
A SCĂPA	A SCĂPÁ scap		1. tranz. 1) (obiecte, lucruri) A lăsa involuntar să cadă din mână. • ~ din mână (pe cineva sau ceva) a) a pierde de sub control; b) a rata o ocazie sigură. ~ hățurile din mână, a pierde inițiativa într-o acțiune.2) A lăsa din neatenție să iasă de sub con	/<lat. excappare
A SE SCĂPA	A SE SCĂPÁ mă scap	<i>intrans.</i>	A nu se putea stăpâni (să nu facă ori să nu spună ceva). ~ cu vorba.	/<lat. excappare
SCĂPARE	SCĂP//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A SCĂPA.2) Ceea ce scapă de ceva; fapt salvator. • A avea o porțiță de ~ a mai avea un mijloc de a ieși dintr-o situație grea. ~ din vedere omitere involuntară.	/v. a (se) scăpa
A SCĂPĂRA	A SCĂPĂRÁ scăpăr	<i>1. intrans</i>	1) A produce scânteii (prin lovirea cremenii cu amnarul, prin ciocnirea a două corpuri tari). • Cât ai ~ din amnar într-o clipă. A-i ~ cuiva călcâiele a fugi foarte repede.2) A se produce fulgere; a fulgera.3) (despre lumini) A luci ca un fulger; a străful	/Orig. nec.
SCĂPĂRARE	SCĂPĂR//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	v. 1) A SCĂPĂRA. 2) Lumină de scurtă durată, asemănătoare unei scânteii.	/v. a scăpăra
SCĂPĂRĂTOARE	SCĂPĂRĂT//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	Bucată de oțel, care, lovită de cremene, produce scânteii; amnar.	/a scăpăra + suf. ~ătoare
SCĂPĂRĂTOR	SCĂPĂRĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și fig.</i>	Care scapără; scânteietor.	/a scăpăra + suf. ~ător
A SCĂPĂTA	A SCĂPĂTÁ scăpăt	<i>intrans.</i>	1) (despre aștri) A se lăsa spre sau după orizont; a asfinți; a declina; a coborî; a apune.2) A aluneca liber în jos.3) fig. A deveni sărac; a pierde averea; a se ruina; a săraci.4) înv. fig. A se afla în declin; a decădea; a regresa.	/<lat. excapitare
SCĂPĂTARE	SCĂPĂT//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A SCĂPĂTA. 2) înv. Pierdere a calităților morale sau/și fizice; degenerare.	/v. a scăpăta
SCĂPĂTAT I	SCĂPĂTÁT I	<i>n.</i>	v. A SCĂPĂTA. • ~ul soarelui apusul soarelui.	/v. a scăpăta
SCĂPĂTAT II	SCĂPĂTÁ//T II ~tă (~ti, ~te)	<i>fig.</i>	Care a decăzut din punct de vedere moral sau fizic.	/v. a scăpăta
SCĂRIȚĂ	SCĂRÍȚ//Ă ~e	<i>f. anat.</i>	(diminutiv de la scară) Unul dintre cele trei oase mici ale urechii mijlocii.	/scară + suf. ~iță

A SCĂRMĂNA	A SCĂRMĂNĂ scărmăn	<i>tranz.</i>	1) (lână sau alte materiale fibroase) A răsfîra cu mâna sau cu mașina, înfoind (pentru a curăța de impurități și pentru a înlesni torsul); a dărăci.2) (pene) A preface în puf, rupând fulgii de pe cotor.3) fig. pop. (persoane) A bate tare; a pieptăna; a ch	/<lat. excarminare
A SE SCĂRMĂNA	A SE SCĂRMĂNĂ mă scărmăn	<i>intrans.</i>	A face (concomitent) schimb de băți sau de ocări (cu cineva).	/<lat. excarminare
SCĂRMĂNĂTOARE	SCĂRMĂNĂT//OĂR E ~óri	<i>f.</i>	Unealtă sau instalație pentru scărmănat materiale fibroase.	/a scărmăna + suf. ~ătoare
SCĂRMĂNĂTOR	SCĂRMĂNĂTÓR ~oăre (~óri , ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Muncitor specializat în operații de scărmănare a lânii sau a altor materiale fibroase.	/a scărmăna + suf. ~ător
SCĂRMĂNĂTURĂ	SCĂRMĂNĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Scărmănare nerepetată.2) Lână scărmănată.3) fig. v. SCĂRMĂNEALĂ.	/a (se) scărmăna + suf. ~ătură
SCĂRMĂNEALĂ	SCĂRMĂN//EĂLĂ ~éli	<i>f.</i>	: A mânca ~ a fi bătut.	/a (se) scărmăna + suf. ~eală
A SCĂRPINA	A SCĂRPINĂ scărpîn	<i>tranz.</i>	1) (părțile corpului) A freca cu unghiile sau cu un obiect (pentru a înlătura senzația de mâncărime). 2) fig. pop. (persoane) A bate tare ; a chelfăni; a scărmăna; a pieptăna; a peni; a țesăla.	/<lat. scarpinare
A SE SCĂRPINA	A SE SCĂRPINĂ mă scărpîn	<i>intrans.</i>	fig. rar A face (concomitent) schimb de băți sau de ocări (cu cineva).	/<lat. scarpinare
SCĂZĂTOR	SCĂZĂTÓR ~i	<i>m.</i>	mat. Al doilea termen al operației de scădere care urmează a fi scăzut din primul termen, numit descăzut.	/ scaz (a scădea) + suf. ~ător
A SCÂLCIA	A SCÂLCI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se scâlcieze; a scrombăi.2) fig. (cuvinte) A denatura încălcând grav corectitudinea firească; a poci; a stâlci; a schingiui. [Sil. -ci-a]	/<lat. excalciare
A SE SCÂLCIA	A SE SCÂLCI//Ă pers. 3 se ~eáză	<i>intrans.</i>	(mai ales despre încălțăminte) A-și pierde forma inițială (prin întrebuințare îndelungată sau neglijență); a se scrombăi.	/<lat. excalciare
SCÂNCET	SCÂNCET ~e	<i>n.</i>	Sunet jalnic întretăiat emis de unele ființe.	/a scânci + suf. ~et
A SCÂNCI	A SCÂNC//Î ~ésc	<i>intrans.</i>	1) (mai ales despre copii) A plânge prefăcut, fără lacrimi, cu glas înăbușit.2) (despre câini) A scoate repetat sunete ascuțite și jalnice; a scheuna.3) (despre unele animale) A geme tânguitor.	/<sl. skyțati
SCÂNCITOR	SCÂNCIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care scâncește; care produce scâncete.	/a scânci + suf. ~tor
SCÂNDURĂ	SCÂNDUR//Ă ~i	<i>f.</i>	Bucată de lemn cu suprafața plană, obținută prin tăierea de-a lungul a unui trunchi de copac, folosită în lucrări de construcție, tâmplărie etc. • (A fi sau a rămâne) ca ~a a fi foarte slab. A-i suna cuiva ~a a muri. A lăsa pe cineva ~ (sau ca ~a) a sărăc	/<lat. scandula
SCÂNDURĂRAIE	SCÂNDURĂRĂIE	<i>f.</i>	1) Totalitate a scândurilor (folosite la o construcție).2) Mulțime de scânduri.	/scândură + suf. ~aie
SCÂNDURĂRIE	SCÂNDURĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Depozit de scânduri.2) v. SCÂNDURĂRAIE.	/scândură + suf. ~ărie
SCANDURICĂ	SCÂNDUR//ÍCĂ ~éle	<i>f.</i>	(diminutiv de la scândură) Lopățică cu care se netezește lutul, tencuiala pe pereți.	/scândură + suf. ~ică

A SCÂNTEIA	A SCÂNTE//IA pers. 3 ~iază	<i>intrans.</i>	1) (despre aștri și despre alte surse de lumină) A răspândi o lumină slabă tremurândă; a licări ca o scânteie. Stelele ~iază.2) A luci, reflectând emanația unei alte surse de lumină; a scelipi. Picăturile de rouă scânteiau în lumina soarelui.3) (despre och	/Din scânteie
SCÂNTEIE	SCÂNTE//IE scântei	<i>f.</i>	1) Particulă incandescentă desprinsă dintr-un corp sau dintr-o substanță. • ~ electrică lumină intensă și momentană care apare în timpul unei descărcări electrice. A se învăța (sau a se deprinde) ca țiganul cu ~ia a se deprinde cu un lucru, mai ales rău.2	/<lat. scantillia
SCÂNTEIETOR	SCÂNTEIET//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și fig.</i>	Care scânteiază; care pare să împrăștie scântei; sclipitor; lucitor. Ochi ~ori.	/a scânteia + suf. ~tor
SCÂNTEIUȚĂ	SCÂNTEIUȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la scânteie) 1) Plantă erbacee cu tulpină scundă, cu frunze mari ovale și cu flori roșii sau albastre.2) Plantă erbacee cu tulpină neramificată, cu frunze liniare și cu flori galbene; ochișor.3) la pl. Plantă erbacee decorativă, cultivată pe	/scânteie + suf. ~uță
SCÂRBĂ	SCÂRB//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Sentiment de mâhnire provocat de o nenorocire sau de o mare neplăcere; suferință morală.2) Sentiment sau senzație de neplăcere față de ceva sau de cineva; silă; dezgust; repulsie; aversiune; antipatie.3) fig. rar Ființă dezgustătoare care produce neplă	/<sl. skruvi
A SCÂRBI	A SCÂRB//Î ~esc	<i>trans.</i>	1) A face să se scârbească; a umple de scârbă; a amărî; a întrista; a mâhni; a posomorî.2) A face să simtă scârbă, dezgust; a dezgusta; a îngrețosa.	/<sl. skrubéti
A SE SCÂRBI	A SE SCÂRB//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	A fi cuprins de scârbă; a deveni trist; a se mâhni; a se întrista; a se amărî.	/<sl. skrubéti
SCÂRBOS	SCÂRB//ÓS ~oasă (~ósi, ~oăse)	<i>și substantiv al</i>	1) Care provoacă scârbă; dezgustător; grețos.2) Care inspiră un sentiment puternic de scârbă. • (A fi) ~ la gură (sau a avea gura ~oasă) a folosi cuvinte indecente.3) Care poate fi satisfăcut cu multă greutate.	/scârbă + suf. ~os
SCÂRBOȘENIE	SCÂRBOȘENI//E ~i	<i>f.</i>	1) Caracter scârbos.2) Faptă sau vorbă scârboasă.3) Ființă scârboasă. ~ de om.	/scârbos + suf. ~enie
SCÂRNAV	SCÂRNAV ~ă (~i, ~e)		1) Care este plin de murdărie; zoios; murdar.2) (despre persoane) Care neglijează curățenia; murdar.3) pop. Care contravine normelor bunei-cuviințe; urât; necuviincios. • A avea gură ~ă a folosi cuvinte triviale, indecente.	/<sl. serunavu
SCÂRNĂVENIE	SCÂRNĂVENI//E ~i	<i>f. pop.</i>	1) v. SCÂRNĂVIE.2) Lucru sau ființă scârnavă.	/scârnav + suf. ~enie
A SCÂRNĂVI	A SCÂRNĂV//Î ~esc	<i>trans.</i>	1) A face scârnav; a umple de murdărie.2) (persoane) A trata cu vorbe murdare; a vorbi de rău; a huli; a defăima; a cleveti; a măscări.	/Din scârnav
A SE SCÂRNĂVI	A SE SCÂRNĂV//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A deveni scârnav; a se spurca.2) A evacua excrementele; a defeca; a excreta; a se spurca.3) fig. A face schimb de vorbe murdare (unul cu altul).	/Din scârnav

SCÂRNĂVIE	SCÂRNĂVÍ//E ~i	f.	1) Caracter scârnăv. 2) fig. Ceea ce este scârnăv. [G.-D. scârnăviei]	/scârnăv + suf. ~ie
SCÂRTĂ	SCÂRT//Ă ~e	f.	(despre paie, hlujeni, fân etc.) Grămadă înaltă și lungă, clădită în formă de prismă; șiră; gireadă.	/Orig. nec.
A SCÂRTUI	A SCÂRTUI ~esc	tranz.	pop. (paie, fân etc.) A clădi în scârte.	/Din scârtă
SCÂRTUITOR	SCÂRTUIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	și substantiv	rar (despre persoane) Care scârteuiește.	/a scârtui + suf. ~tor
SCÂRȚ I	SCÂRȚ I	interj.	(se folosește pentru a reda zgomotul ascușit și strident produs de uși, roți, de încălțăminte în timpul mersului). • Scârța-scârța pe hârtie contopist; funcționar de cancelarie. [Var. scârța]	/Onomat.
SCÂRȚ II	SCÂRȚ II ~i	m.	Adaos din piele, care face ca încălțăminte să scârțâie în timpul mersului. Pantofi cu ~.	/Onomat.
A SCÂRȚĂI	A SCÂRȚĂI scârțâi	intrans.	1) (despre obiecte) A produce un zgomot ascușit, strident, neplăcut în urma frecării sau apăsării. Scârțâie zăpada sub picioare. Scârțâie încălțăminte. • ~ ușa cuiva a săcăi pe cineva cu una și aceeași rugămintă.2) (despre care încărcate) A merge anevoio	/scârț + suf. ~âi
SCÂRȚĂIT	SCÂRȚĂIT ~uri	n.	1) v. A SCÂRȚĂI.2) Zgomot ascușit, strident și pătrunzător, produs prin frecarea, apăsarea sau deplasarea unor obiecte.	/v. a scârțâi
SCÂRȚĂITOR	SCÂRȚĂIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care scârțâie; care produce scârțâituri.	/a scârțâi + suf. ~tor
SCELERAT	SCELERĂ//T ~tă (~ți, ~te)	și substantiv	livr. (despre persoane) Care a săvârșit sau este în stare să săvârșască o crimă; criminal.	/<fr. scélerat
SCENARIST	SCENARÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	m. și f.	Autor de scenarii.	/<fr. scénariste
SCENARISTIC	SCENARÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de scenariu; propriu scenariului.	/scenariu + suf. ~istic
SCENARIU	SCENÁRI//U ~i	n.	1) Acțiune a unei piese (de teatru).2) Text succint care cuprinde subiectul unei piese de teatru, al unui spectacol sau al unui film, precum și indicațiile de regie.3) fig. Proces care se desfășoară după un plan prestabilit. [Sil. sce-na-riu]	/<fr. scénario, it. scenario
A SCENARIZA	A SCENARIZ//Ă ~éz	tranz.	(o lucrare literară) A transpune în scenariu de teatru sau de film.	/<engl. scenarize
SCENĂ	SCÉN//Ă ~e	f.	1) Parte în formă de platformă a unei săli de spectacole, special amenajată pentru reprezentații artistice. • A pune în ~ a monta o piesă; a înscena.2) Activitate desfășurată de un actor; artă teatrală. • A părăsi ~a a) a abandona profesia de actor; b) a	/<fr. scene, lat. scaena, it. scena
SCENETĂ	SCENÉT//Ă ~e	f.	Piesă de teatru într-un act, cu personaje puține, cu intrigă simplă, având de obicei un caracter comic.	/<it. scenetta
SCENIC	SCÉNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de scenă; caracteristic scenei. Artă ~că. • Spațiu ~ parte a scenei unde se desfășoară jocul artiștilor.2) Care corespunde cerințelor scenei de teatru. Vorbire ~că.	/<fr. scénique, it. scenico
SCENOGRAF	SCENOGRÁF ~ă (~i, ~e)	m. și f.	Specialist în scenografie. Pictor~.	/<fr. scénographe, it. scenografe

SCENOGRAFIC	SCENOGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de scenografie; propriu scenografiei.	/<fr. scénographique
SCENOGRAFIE	SCENOGRÁFIE	<i>f.</i>	1) Tehnică de organizare a spațiului scenei pentru prezentarea spectacolelor.2) Arta de a executa decoruri scenice. [G.-D. scenografiei]	/<fr. scénographie, it. scenografia
SCEPTIC I	SCÉPTI//C I ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de scepticism; propriu scepticismului.2) și substantival Care nu are încredere în nimic; care pune totul la îndoială; neîncredător; incredul.	/< sceptique
SCEPTIC II	SCÉPTI//C II ~ci	<i>m.</i>	Adept al scepticismului.	/<fr. sceptique
SCEPTICISM	SCEPTICÍSM	<i>n.</i>	1) Concepție care pune la îndoială posibilitatea cunoașterii lumii obiective.2) Atitudine de neîncredere, de îndoială față de ceva.	/<fr. scepticisme, lat. scepticismus
SCEPTRU	SCÉPTR//U ~e	<i>n.</i>	1) Baston încrustat cu metal și cu pietre scumpe, purtat de un suveran ca simbol al puterii supreme.2) fig. Autoritate suverană; putere supremă.	/<lat. sceptrum, fr. sceptre, it. scettro
SCHECI	SCHECI ~uri	<i>n.</i>	Scenetă scurtă cu caracter glumeț.	/<fr., engl. sketch
SCHELĂ	SCHĚL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) mai ales la pl. Instalație provizorie, din lemn sau din metal, ridicată pe un șantier în vederea desfășurării lucrărilor de construcție sau de reparație a unei clădiri; eșafodaj.2) Punte de legătură dintre o navă și tăr.	/< sb. skela, bulg. skelja
A SCHELĂLĂI	A SCHELĂLĂÍ pers. 3 schélălăie	<i>intrans.</i>	1) (mai ales despre câini) A scoate sunete ascuțite, dese și repetate.2) fig. fam. (despre copii) A plânge cu sughituri dese și repetate.	/s + a chelălăi
SCHELĂLĂIT	SCHELĂLĂÍT	<i>n.</i>	1) v. A SCHELĂLĂI.2) Sunet caracteristic, ascuțit și repetat, scos mai ales de câini.	/v. a schelălăi
SCHELĂRIE	SCHELĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	rar Totalitate a schelelor (de pe un șantier).	/schelă + suf. ~ărie
SCHULET	SCHULET ~e	<i>n.</i>	1) (la om și la animale) Ansamblul oaselor dintr-un organism; osatură.2) fig. Ființă foarte slabă.3) Totalitate a elementelor care constituie baza de rezistență a unei construcții; osatură; carcasă. ~ de avion.4) fig. Construcție internă a unei opere scri	/<ngr. skeleton, lat. sceletus, fr. squelette, germ. Skelett
SCHULETIC	SCHULETI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre ființe) Care are aspect de schelet; asemănător unui schelet.	/<fr. squelettique
SCHULETON	SCHULETÓN	<i>n.</i>	1) Sanie de metal foarte joasă pe care se stă culcat pe burtă. 2) Sport practicat cu această sanie.	/< engl. skeleton
SCHULEMATIC	SCHULEMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și adverbial</i>	1) Care constituie o schemă; prezentat în formă de schemă. Crochiu ~.2) Care este prezentat în linii generale; redus la caracterele esențiale. Plan ~.3) Care este reprezentat într-o formă foarte simplificată; lipsit de detalii; superficial. Concepție ~că.	/<fr. schématique
SCHULEMATISM	SCHULEMATÍSM	<i>n.</i>	Caracter schematic.	/<lat. schematismus, germ. Schematismus, fr. schématisme
A SCHULEMATIZA	A SCHULEMATIZ//Á	<i>trans.</i>	A prezenta în mod schematic.	/<fr. schématiser

SCHEMĂ	SCHĚM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Reprezentare grafică simplificată a unui obiect.2) Plan redus la ideile principale; schiță. [G.-D. schemei]	/<lat. schema, fr. scheme, it. schema, germ. Schema
SCHEPSIS	SCHĚPSIS	<i>n.</i>	fam. Capacitate de pătrundere în esența lucrurilor; perspicacitate; pricepere. • Cu ~ cu socoteală; cu chibzuință.	/<ngr. sképsis
SCHERZO [	SCHERZO [pr.: schérto]	<i>n.</i>	Piesă (sau parte dintr-o piesă) muzicală cu caracter viu, vesel și rapid.	/Cuv. it
SCHETING	SCHĚTING ~uri	<i>n.</i>	Patină pe roțile. 2) Sport practicat cu aceste patine.	/< engl., fr. skating
A SCHEUNA	A SCHEUNĂ pers. 3 scheáună	<i>intrans.</i>	1) (mai ales despre câini) A scoate sunete ascuțite și jalnice.2) fig. fam. (despre copii) A plânge prefăcut fără lacrimi și cu glas înăbușit; a scânci.	/Onomat.
SCHEUNAT	SCHEUNÁT	<i>n.</i>	1) v. A SCHEUNA.2) Sunet caracteristic prelung, scos, mai ales, de câini.	/v. scheuna
SCHI	SCHI ~uri	<i>n.</i>	1) Obiect în formă de patină lungă din lemn, din metal sau din material plastic, folosită pentru a aluneca pe zăpadă. 2) Sport de iarnă practicat cu astfel de patine. A face ~.	/<fr. ski, germ. Ski
A SCHIA	A SCHI//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	A se da cu schiurile. [Sil. schi-a]	/<fr. skier
SCHIF	SCHIF ~uri	<i>n.</i>	1) Ambarcație sportivă ușoară, lungă și îngustă, cu vele, ramă sau motor, folosită la cursele de canotaj academic.2) Probă sportivă practică cu astfel de ambarcație.	/<fr., engl. skiff
SCHIFIST	SCHIFÍ//ST ~stă (~ști, ~ște)	<i>m. și f.</i>	Sportiv care practică probele de schif.	/schif + suf. ~ist
SCHIJĂ	SCHÍJ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Parte mică dintr-o bombă sau dintr-un proiectil, rezultată prin explozia acestora.2) pop. Aliaj de fier, carbon și alte elemente (siliciu, fosfor, sulf etc.), produs, mai ales, în furnale; fontă; tuci. [G.-D. schijeii]	/<pol. spiza
SCHILOD	SCHIL//ÓD ~oádă (~ózi, ~oáde)	<i>și substantiv al</i>	1) (despre ființe) Care are o parte de corp mutilată sau deformată; calic; infirm. 2) (despre membre) Care a fost supus mutilării; ciuntit; deformat; anchilozat.	/Orig. nec.
A SCHILODI	A SCHILOD//Í ~ésc	<i>trans.</i>	A face să se schilodească; a mutila; a sluți.	/Din schilod
A SE SCHILODI	A SE SCHILOD//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	A deveni schilod; a pierde integritatea fizică.	/Din schilod
SCHIMĂ	SCHÍM//Ă ~e	<i>f. rar</i>	1) Mișcare a mâinii sau a capului care însoțește sau înlocuiește vorbirea; gest.2) Contractare (voită sau involuntară) a mușchilor feței; schimonosire a feței; schimonositură; strâmbătură; grimasă.	/<sl. skima, gr. schíma
SCHIMB	SCHIMB ~uri	<i>n.</i>	1) Înlocuire a unui obiect sau a unei persoane prin alt obiect sau altă persoană. A face ~. Piesă de ~. • Cu ~ pe rând. Casă de ~ casă unde se pot schimba banii unei țări pe banii alteia.2) Cedare a unui lucru pentru a primi altul în loc (în urma unor neg	/v. a schimba

A SCHIMBA	A SCHIMBÁ schimb	<i>tranz.</i>	1) (ființe, lu-cruri) A supune unui schimb. • ~ calul pe măgar (sau capra pe gâscă, sau cioara pe pupăză) se spune, când dai un lucru bun și primești altul mai prost. ~ (câte) o vorbă (sau (câteva) vorbe) a sta puțin de vorbă.2) A face să se schimbe; a pr	/<lat. excambiare
A SE SCHIMBA	A SE SCHIMBÁ mă schimb	<i>intranz.</i>	1) A căpăta o altă formă sau un alt conținut; a suferi modificări; a se prefăce; a se modifica; a se preschimba; a se transforma.2) (despre persoane) A se îmbrăca cu alte haine (noi, curate); a se primeni.	/<lat. excambiare
SCHIMBABIL	SCHIMBÁBIL ~ă (-i, ~e)	<i>tehn.</i>	Care poate fi schimbat; care se pretează la substituire. Piesă ~ă.	/a schimba + suf. ~bil
SCHIMBĂCIOS	SCHIMBÁCI//ÓS ~oasă (~ósi, ~oáse)		Care se schimbă ușor; supus schimbărilor; schimbător; nestatornic.	/a schimba + suf. ~ăcios
SCHIMBĂTOR I	SCHIMBÁT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care se schimbă; care se transformă mereu; variabil; instabil; nestabil. Caracter ~. Vânt ~. Vreme ~oare.	/a schimba + suf. ~ător
SCHIMBĂTOR II	SCHIMBÁT//ÓR II ~oăre	<i>n.</i>	Sistem tehnic sau fizico-chimic cu ajutorul căruia se pot face modificări într-un alt sistem. • ~ de viteze mecanism pentru schimbarea vitezei de funcționare sau de deplasare a unei mașini. ~ de cale dispozitiv pentru trecerea vehiculelor de cale ferată d	/a schimba + suf. ~ător
SCHIMNIC	SCHÍMNI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>înv.</i>	Călugăr care trăiește într-un loc izolat de lume, petrecându-și viața în post și rugăciune; pustnic; sihăstru; ascet.	/<sl. skiminiku
A SCHIMNICI	A SCHIMNIC//Í ~ésc	<i>intranz.</i>	A fi schimnic; a pustnici; a sihăstri.	/Din schimnic
A SE SCHIMNICI	A SE SCHIMNIC//Í mă ~ésc	<i>intranz.</i>	1) A deveni schimnic; a se face schimnic; a se pustnici.2) fig. A trăi izolat de lume ca un schimnic; a se pustnici; a se sihăstri.	/Din schimnic
SCHIMNICIE	SCHIMNICÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Viață de schimnic; sihăstrie; pustnicie.2) Loc unde trăiește un schimnic.	/schimnic + suf. ~ie
A SCHIMONOSI	A SCHIMONOS//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	A prezenta inexact modificând în rău; a deforma. ~ realitatea. ~ limba.	/<ngr. ashímosa
A SE SCHIMONOSI	A SE SCHIMONOS//Í mă ~ésc	<i>intranz.</i>	A-si schimba expresia normală a feței (în mod voit sau involuntar); a face grimase; a se strâmba; a se sluți.	/<ngr. ashímosa
SCHIMONOSITURĂ	SCHIMONOSITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Contractare (voită sau involuntară) a mușchilor feței; schimonosire a feței; strâmbătură; grimasă. 2) Ceea ce este schimonosit.	/a schimonosi + suf. ~tură
SCHINGI	SCHINGI ~uri	<i>n. înv.</i>	Suferință (morală sau fizică) insuportabilă, foarte intensă; chin; tortură.	/<turc. işkence
A SCHINGIUI	A SCHINGIUÍ ~ésc	<i>tranz.</i>	1) A supune unor chinuri (fizice sau morale) groaznice; a tortura.2) fig. (cuvinte, melodii etc.) A denatura, încălcând grav corectitudinea firească; a poci; a stâlci. [Sil. schin-giu-i]	/schingi + suf. ~ui
SCHIOR	SCHI//ÓR ~oără (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care practică schiul. Echipă de ~i. [Sil. schi-or]	/<fr. skieur

SCHIP	SCHIP ~uri	<i>n.</i>	Recipient de metal, care se descarcă automat și se deplasează pe role la o distanță fixă, folosit (mai ales, în mine sau în fabrici) pentru transportul unor materiale (minereuri, cărbuni etc.).	/<fr., engl. skip
SCHIROȘ	SCHIRÓS ~uri	<i>n.</i>	Tumoare malignă fibroasă și tare la pipăit.	/<fr. squirreux
SCHISMATIC	SCHISMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv al</i>	Care a efectuat o schismă; care s-a detașat printr-o schismă.	/<ngr. shismatikós, lat. schismaticus, fr. schismatique
SCHISMĂ	SCHÍSM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) rel. Separare a unor comunități religioase de o biserică unitară în urma unor neînțelegeri dogmatice.2) înv. Dezbinare într-o grupare socială, provocată de deosebiri de idei; sciziune. [G.-D. schisme]	/<ngr. shísma, lat. schisma, fr. schisme
SCHIT	SCHIT ~uri	<i>n.</i>	1) Mănăstire mică sau așezare de călugări, aflată într-un loc izolat.2) Totalitate a călugărilor dintr-o asemenea așezare.	/<sl. skitu
SCHITEAN	SCHIT//EÁN ~eni	<i>m.</i>	Călugăr dintr-un schit.	/schit + suf. ~ean
A SCHIȚA	A SCHIȚ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (desene, tablouri, chipuri etc.) A executa în linii generale (printr-o schiță). • ~ un gest a face un gest abia zărit. ~ un zâmbet (sau un surâs) a zâmbi abia perceptibil.2) (planuri, proiecte etc.) A elabora din timp în linii mari; a contura.	/Din schiță
SCHIȚĂ	SCHÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Plan redus, care conține o viziune de ansamblu asupra unei lucrări; schemă.2) Variantă inițială a unei lucrări artistice sau științifice; ciornă; concept.3) Creație literară epică în proză, care redă o întâmplare scurtă.	/<fr. esquisse
SCHIZOFRENIC	SCHIZOFRÉNI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	Care suferă de schizofrenie.	/<fr. schizophrénique
SCHIZOFRENIE	SCHIZOFRENÍ//E ~i	<i>f.</i>	Boală psihică cronică, care se manifestă prin dereglare treptată a proceselor mintale. [G.-D. schizofreniei]	/< fr. schizophrénie
SCIATIC	SCIÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		: Nerv ~ nerv care pleacă din partea inferioară a măduvei spinării și se ramifică în partea de jos a corpului (în coapsă, gambă, picior). [Sil. sci-a-]	/<fr. sciatique
SCIATICĂ	SCIÁTICĂ	<i>f.</i>	Stare patologică constând dintr-o afecțiune a nervului sciatic, care se manifestă prin dureri în regiunea șalelor (cu iradiere în alte părți ale corpului). [G.-D. sciatice]	/<fr. sciatique
SCIENCE-FICTION	SCIENCE-FICTION [pr.: sains ficșân]	<i>n.</i>	Literatura, film etc. cu caracter științifico-fantastic.	/Cuv. engl.
SCIENTISM	SCIENTÍSM	<i>m.</i>	Concepție care absolutizează rolul științei în dezvoltarea societății. [Sil. sci-en-]	/<fr. scietisme, it. scientismo
A SCIENTIZA	A SCIENTIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(în anumite domenii sau discipline) A introduce metodele proprii unor științe exacte, în special ale matematicii.	/cf. lat. scientia
SCIENTOLOG	SCIENTOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în scientologie.	/Din scientologie
SCIENTOLOGIE	SCIENTOLOGÍE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu știința ca fenomen social.	/<fr. scientologie, engl. scientology,

SCIENTOLOGIC	SCIENTOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de scientologie.	/<fr. scientologique
A SCINDA	A SCIND//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se scindeze.	/<fr. scinder
A SE SCINDA	A SE SCIND//Ă pers. 3 se ~ează	<i>intrans.</i>	A se despărți în elemente componente; a se descompune; a se dezagrega; a se desface; a se dezasambla.	/<fr. scinder
SCIT	SCI//T ~ți	<i>m.</i>	ist. Persoană care făcea parte dintr-o veche populație indo-europeană ce locuia în sec. VIII-VII î.e.n. în stepele din nordul Mării Negre.	/<fr. scythe, lat. Scythane
SCITIC	SCÍTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>ist.</i>	Care aparținea sciților; propriu sciților.	/<fr. scythique
A SCIZIONA	A SCIZION//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se scizioneze. [Sil. sci-zi-o-]	/sciziune + suf. ~ona
A SE SCIZIONA	A SE SCIZION//Ă pers. 3 se ~ează	<i>intrans.</i>	(despre colectivități, organizații, mișcări etc.) A se despărți în fracțiuni (pe baza diferențelor de principii); a suferi o sciziune.	/sciziune + suf. ~ona
SCIZIONIST	SCIZIONI//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care promovează o politică de sciziune (într-o organizație, într-un grup).2) Persoană care aparține unei fracțiuni.	/<fr. scissionniste
SCIZIPARITATE	SCIZIPARITÁTE	<i>f.</i>	Formă de reproducere a unor organisme unicelulare prin divizare în două părți egale. [G.-D. sciziparității]	/<fr. scissiparité
SCIZIUNE	SCIZIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Dezbinare într-o grupare socială, provocată de deosebirea de idei. ~ ideologică. [G.-D. sciziunii ; Sil. sci-zi-u-]	/<fr. scission
SCLAV	SCLAV ~ă (~i, ~e)		1) (în sclavagism) Persoană lipsită de drepturi și de mijloace de producție, de munca și de viața căruia dispunea stăpânul; rob; serv.2) fig. Persoană care se supune cu servilitate voinței altuia; rob.3) fig. Persoană stăpânită de o patimă; rob. ~ul fumat	/<lat. sclavus
SCLAVAGISM	SCLAVAGÍSM	<i>n.</i>	ist. Formație social-economică bazată pe proprietatea privată a stăpânului asupra mijloacelor de producție și asupra sclavilor.	/<fr. sclavagisme
SCLAVAGIST	SCLAVAGÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de sclavagism; propriu sclavagismului. Orânduire ~stă.	/<fr. sclavagiste
SCLAVIE	SCLAVÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Stare de sclav; situație de rob; robie.2) fig. (despre țări, clase, persoane) Situație de dependență totală; robie. [G.-D. sclaviei]	/sclav + suf. ~ie
SCLERODERMIE	SCLERODERMÍE	<i>f.</i>	Stare patologică, manifestată prin îngroșarea și întărirea pielii.	/<fr. sclérodemie
SCLEROTICĂ	SCLERÓTI//CĂ ~ce	<i>f. anat.</i>	Membrană exterioară de culoare albă a ochiului; albul ochiului; albuș.	/<fr. sclérotique
A SCLEROZA	A SCLEROZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se sclerozeze.	/<fr. scléroser
A SE SCLEROZA	A SE SCLEROZ//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A se îmbolnăvi de scleroză; a fi atins de scleroză.2) fig. pop. A pierde parțial facultățile intelectuale.	/<fr. scléroser
SCLEROZĂ	SCLERÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare patologică con-stând în modificarea structurii normale a unui organ sau țesut ca urmare a proliferării unui țesut conjunctiv.	/<fr. sclérose
SCLIFOSEALĂ	SCLIFOS//EĂLĂ ~eli	<i>f.</i>	Cochetărie exagerată; marghiolală.	/a (se) sclifosi + suf. ~eală

A SE SCLIFOSI	A SE SCLIFOS//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A plânge prefăcut, trăgând zgomotos și repetat aerul pe nas; a se smiorcăi.2) depr. A avea o comportare de copil cu nazuri; a face fasoane; a se fasoni; a se marghioli; a se fandosii.	/<ngr. stílvsosa
A SCLIFI	A SCLIP//Î ~esc	<i>intrans.</i>	1) (despre aștri și despre alte surse de lumină) A se vedea luminând.2) (despre lucruri) A luci, reflectând emanația unei surse de lumină; a scânteia. Nisipul sclipea.3) (despre lucruri) A părea că luminează (din cauza curățeniei); a străluci; a luci. Mob	/v. a clipi
SCLIPITOR	SCLIPIT//ÓR ~oare (~óri, ~oare)		1) Care sclipește; scânteietor; lucitor. Stea ~oare.2) fig. Care vădește aptitudini intelectuale deosebite. Inteligență ~oare.	/a sclipi + suf. ~tor
A SCLIPUI	A SCLIPU//Î ~iesc	<i>trans.</i>	1) (stări, avere) A aduna cu greu, puțin câte puțin; a înjgheba.2) pop. A face în grabă din materiale aflate la îndemână; a înjgheba; a închipui; a înfiripa; a improviza.	/Orig. nec.
SCLIVISEALĂ	SCLIVIS//EĂLĂ ~éli	<i>f.</i>	Strat subțire de ciment, aplicat pe suprafața unei construcții sau a unui element de construcție.	/a sclivisi + suf. ~eală
A SCLIVISI	A SCLIVIS//Î ~esc		1. tranz. rar A acoperi cu scliviseală pentru a obține o suprafață netedă și lustruită.2. intrans. pop. (despre persoane) A se găti, manifestând o grijă exagerată față de aspectul exterior; a se dichisi; a se spilcui; a se ferchezui.	/<ngr. sklivóso
SCOABĂ	SCOÁB//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Vergea de metal cu capetele ascuțite și îndoite în aceeași direcție care servește pentru îmbinarea unor piese (de obicei, de lemn).2) Disc osos de pe pielea unor pești (nisetru, morun, cegă etc.).	/<sl. skoba
A SCOACE	A SCOÁCE scoc	<i>trans.</i>	pop. (chișleagul) A încălzi la foc pentru a face brânză.	/<lat. excoquere
SCOARȚĂ	SCOÁRȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Strat exterior care acoperă tulpinile și ramurile plantelor lemnoase; coajă. • Cu obraz de ~ lipsit cu totul de rușine. Mamă (sau soră) de ~ mamă (sau soră) vitregă. ~ terestră învelișul solid al Pământului. ~ cerebrală strat superior al emisferelor ce	/<lat. scortea
A SCOATE	A SCOÁTE scot	<i>trans.</i>	1) A lua dintr-un spațiu închis. ~ apă din fântână. ~ pâinea din cuptor.2) (obiecte fixate, prinse, învelite etc.) A face să iasă afară (cu forța), desprinzând din locul unde se află. ~ un dinte. ~ un cui. • ~ cuiva sufletul a săcăi întruna pe cineva. A-ș	/<lat. excotere
SCOBAR	SCOBÁR ~i	<i>m.</i>	Pește dulcicol, de talie mică, cu maxilarul superior alungit, verde-negricios pe spinare și alb pe restul corpului.	/Din scoabă
A SCOBI	A SCOB//Î ~esc	<i>trans.</i>	(obiecte de lemn sau de alt material) A lăsa vid în interior, scoțând o parte din materiale; a exciza; a evida. ~ un trunchi.	/Din scoabă
A SE SCOBI	A SE SCOB//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	A căuta insistent; a scotoci. ~ în buzunare. • ~ în nas (sau în dinți) a-și curăța nasul (sau dinții).	/Din scoabă
SCOBITOARE	SCOBIT//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	Băț mic, subțire, ascuțit la un capăt, cu care se scot rămășițele de alimente dintre dinți. [G.-D. scobitorii]	/a scobi + suf. ~toare

SCOC	SCOC ~uri	<i>n.</i>	1) Canal din scânduri prin care curge apa pentru a pune în mișcare roata morii; lăptoc; uluc.2) Groapă care se face la căderea apei din acest canal.3) Canal pentru scurgerea unui lichid.4) Jgheab înclinat, folosit la transportul prin alunecare a unor mate	/<sl. skoku
A SCOCIORÎ	A SCOCIOR//'' ~ăsc		1. intranz. A răscoli peste tot, căutând cu râvnă; a cotrobăi; a scotoci; a scormoni.2. tranz. 1) fig. (sentimente, amintiri etc.) A face să reînvie (producând durere sufletească); a răscoli; a scormoni.2) A scobi pătrunzând în adânc; a scormoni. ~ cu cut	/Orig. nec.
SCOFALĂ	SCOFĂLĂ	<i>f.</i>	fam. Treabă realizată; ispravă. • Mare ~! mare lucru! (Nu) e mare ~ (nu) e cine știe ce lucru important. A (nu) face mare ~ a (nu) face cine știe ce ispravă.	/Orig. nec.
A SCOFÂLCI	A SCOFÂLC//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se scofâlcească.	/Orig. nec.
A SE SCOFÂLCI	A SE SCOFÂLC//Î mă ~esc	<i>intranz.</i>	1) (despre persoane) A se trage la față prin slăbire excesivă.2) (despre obiecte din lemn, carton, piele etc.) A-și pierde forma inițială (din cauza căldurii sau/și a vechimii); a se deforma prin încovoiere; a se scorogi.	/Orig. nec.
SCOICĂ	SCÓI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Moluscă cu corpul moale, închis într-o cochilie calcaroasă. • ~-de-râu, ~-de-baltă scoici dulcicole de talie mică, comestibile. ~-de-mărgăritar scoică marină exotică în care se formează perle.2) Înveliș protector calcaros al acestei moluște; cochilie.3	/<sl. skolika
SCOLAST	SCOLĂ//ST ~stă (~ști, ~ste)		1) Adept al scolasticii.2) Cărturar care studiază numai partea formală a științei, ignorând practica.	/<germ. Scholast
SCOLASTIC	SCOLÁSTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de scolastică; propriu scolasticii.2) Care ține de partea formală; rupt de viața practică.	/<lat. scholasticus, ngr. scholastikós, fr. scolastique
SCOLASTICĂ	SCOLÁSTICĂ	<i>f.</i>	1) (în evul mediu) Filozofie predată în școlile catolice din Europa, caracterizată prin raționamente abstracte, prin formalism.2) Sistem de învățământ bazat pe această filozofie.3) fig. Mod formalist de gândire și de activitate intelectuală, rupt de viață	/<lat. scholasticus, ngr. scholastikós, fr. scolastique
SCOLIOZĂ	SCOLIÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Deviație laterală a coloanei vertebrale. [Sil. sco-li-o-]	/<fr. scoliose
SCOLOPENDRĂ	SCOLOPÉNDR//Ă ~e	<i>f.</i>	Miriapod veninos, de talie medie, care trăiește la umezeală și întuneric și se hrănește cu insecte; cârcăiac.	/<fr. scolopendre, lat. scolopendra
SCONT	SCONT ~uri	<i>n.</i>	1) Operație financiară prin care valoarea unei polițe este achitată anticipat de către o bancă, reținându-se un anumit procent.2) Dobânda reținută de bancă la efectuarea acestei operații.3) Reducere acordată debitorului care achită o datorie înainte de sc	/<it. sconto
A SCONTA	A SCONT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (polițe, cambii etc.) A cumpăra înainte de scadență; a achiziționa prin scont.2) fig. A aștepta dinainte, bazându-se pe ceva considerat sigur. ~ o avansare.	/<it. scontare
SCONTABIL	SCONTÁBIL ~ă (~i, ~e)	<i>rar</i>	Care poate fi scontat; care se pretează la scontare.	/<it. scontabile
SCONTATOR	SCONTAT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care efectuează un scont.	/a sconta + suf. ~tor

SCOP	SCOP ~uri	<i>n.</i>	Anticipare mentală a rezultatului spre care este orientată o activitate; tel. A urmări un ~. A-și atinge ~ul.	/<ngr. skópos,lat. scopus
A SCOPI	A SCOP//Í ~esc	<i>tranz.</i>	pop. (animale) A lipsi de glande sexuale făcând incapabil de a procrea; a castra; a jugăni.	/<sl. skopiti
SCOPIT	SCOPÍ//T ~ți	<i>m.</i>	1) pop. Bărbat castrat.2) Membru al unei secte religioase ai cărei adepți se supuneau castrării.	/v. a scopi
SCOR	SCOR ~uri	<i>n.</i>	Rezultat, exprimat în puncte câștigate și pierdute într-o competiție sportivă, care reflectă raportul de forțe dintre doi concurenți sau două echipe.	/<fr., engl. score
A SE SCORBOROȘI	A SE SCORBOROȘ//Í pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	(despre copaci) A se face scorburos; a deveni boșturos.	/Din scorburos
SCORBURĂ	SCÓRBUR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Spațiu gol în tulpina unui copac, format în locul miezului lemnos putrezit.2) Scobitură într-un mal sau într-o stâncă. [G.-D. scorburii]	/<lat. scorbula
SCORBUROS	SCORBUR//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		(despre arbori) Care are (multe) scorburi; boșturos; găunos.	/scorbură + suf. ~os
SCORBUT	SCORBÚT ~uri	<i>n.</i>	Boală cauzată de lipsa vitaminei C, care se manifestă prin anemie, sângerarea gingiilor și căderea dinților.	/<lat. scorbutus, germ. Scorbut, fr. scorbut
SCORBUTIC	SCORBÚTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de scorbut; propriu scorbutului.2) și substantival Care suferă de scorbut.	/<lat. scorbuticus, germ. Skorbutisch, fr. scorbutique
SCORDOLEA	SCORDOLEĂ	<i>f.</i>	Sos pregătit din nuci presate, cartofi fierți și zdrobiți (sau miez de pâine), la care se adaugă usturoi, zeamă de lămâie (sau oțet) și untdelemn.	/<ngr. skordalia
SCORER I	SCÓRER I ~i	<i>m.</i>	1) Sportiv care marchează cele mai multe goluri pe durata unei competiții; golgheter.2) Persoană care ține evidența (și afișează) scorul într-o competiție sportivă. [Monosilabic]	/<engl. scorer
SCORER II	SCÓRER II ~e	<i>n.</i>	pl. Panou pe care se afișează scorul într-o întrecere sportivă. [Monosilabic]	/<engl. scorer
SCORIE	SCÓRI//E ~i	<i>f.</i>	1) Strat negru de oxid format la suprafața unei piese de oțel în timpul încălzirii la temperaturi înalte.2) geol. Produs vulcanic spongios cu aspect de zgură.	/<fr. scorie
A SCORMONI	A SCORMON//Í ~esc		1. tranz. 1) (pământ, paie, gunoi etc.) A răscoli dând la o parte straturile de deasupra; a scurma.2) fig. (sentimente, amintiri etc.) A face să reînvie (producând durere sufletească); a răscoli.3) A scobi pătrunzând în adânc; a scociorî. ~ o rană.4) (foc	/Orig. nec.
A SCORNI	A SCORN//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) (vorbe, zvonuri, minciuni) A plăsmui, punând în circulație cu rea-voință.2) înv. A descoperi prin muncă creatoare; a născoci; a inventa; a izvodî.	/<bulg. skorna
A SE SCORNI	A SE SCORN//Í pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	rar (despre fenomene ale naturii) A începe brusc și cu violență; a se stârni; a se dezlănțui; a se declanșa. Viscolul s-a ~it către seară.	/<bulg. skorna

SCORNITOR	SCORNIT//ÓR ~oáre(~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	rar Persoană care scornește.	/a scorni + suf. ~tor
A SCOROJI	A SCOROJ//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	A face să se scorojească.	/S + a coroji
A SE SCOROJI	A SE SCOROJ//Í pers. 3 se ~éște	<i>intrans.</i>	1) (despre obiecte din lemn, carton, piele etc.) A-și pierde forma inițială (din cauza căldurii sau/și a vechimii); a se deforma prin încovoiere; a se scofâlci.2) (despre vopsea, var, tencuială) A se desprinde de pe o suprafață prin umflare; a se coșcovi;	/S + a coroji
SCORPIE	SCÓRPI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. SCORPION.2) folc. Ființă fantastică, închipuită ca un monstru feminin cu mai multe capete, care varsă flăcări pe nări și al cărei sânge ar avea proprietăți miraculoase.3) fig. Femeie rea și perfidă. [G.-D. scorpiei; Sil. scor-pi-e]	/<sl. skorpija
SCORPION	SCORPIÓN ~i	<i>m.</i>	1) Animal nevertebrat exotic, asemănător cu păianjenul, având un abdomen mobil, pe a cărui parte inferioară se află glande veninoase.2) la sing. mai ales art. Constelație din emisfera australă. • Zodia ~ului unul din cele douăsprezece sectoare ale zodiacu	/<fr. scorpion
SCORȚAR	SCORȚÁR ~i	<i>m.</i>	Pasăre migratoare, insectivoră, de talie mică, cu ciocul în formă de sabie, cu gâtul alb și cu pânțele galben; țiclete.	/scoarță + suf. ~ar
SCORȚĂREL	SCORȚĂRÉ//L ~i	<i>m.</i>	(diminutiv de la scorțar) Pasăre migratoare, de talie mică, de culoare cenușie, cu pete albe, cu cioc lung, ascuțit și încovoiat, care își face cuibul în scorburi și se hrănește cu insecte și larve de sub scoarța copacilor.	/scoțar + suf. ~el
SCORȚIȘOARĂ	SCORȚIȘOÁR//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la scoarță) Scoarța măcinată a unor copaci exotici, care are o aromă plăcută, și este folosită în alimentație (drept condiment) și în medicină. [G.-D. scorțișoarei]	/scoarță + suf. ~ișoară
SCORȚIȘOR	SCORȚIȘÓR ~i	<i>m.</i>	Specie de arbori exotici, cu scoarță aromatică, care este folosită drept condiment.	/Din scorțișoară
SCORȚOS	SCORȚ//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) Care are aspect de scoarță; asemănător cu scoarța. Pânză ~oasă. Piele ~oasă.2) Care are scoarță groasă. Arbore ~.	/scoarță + suf. ~os
SCORUȘ	SCORÚȘ ~i	<i>m.</i>	Arbore înalt cu frunze lunguiețe, zimțate, cu flori albe și cu fructe mari, comestibile, cu lemnul dur, întrebuințat în industria mobilelor.	/Din scorușă
SCORUȘĂ	SCORÚȘ//Ă ~e	<i>f.</i>	Fruct al scorușului.	/<bulg. skoruša
SCOTĂ	SCÓT//Ă ~e	<i>f.</i>	Parâmă folosită pentru fixarea colțului inferior al unei pânze de corabie.	/<it. scotta
SCOTH	SCOTH [pr.: scoci]	<i>n.</i>	Fâșie adezivă, îngustă (transparentă), folosită la lipit (pachete).	/Cuv. engl.
A SCOTOCI	A SCOTOC//Í ~ésc	<i>intrans.</i>	A răscoli peste tot, căutând cu râvnă; a cotrobăi; a scormoni; a scociorî.	/a scoate + suf. ~oci
SCOȚIAN I	SCOȚI//ÁN I ~ână (~éni, ~éne)		Persoană care face parte din populația de bază a Scoției sau este originară din Scoția.	/Scoția n. pr. + suf. ~an
SCOȚIAN II	SCOȚI//ÁN II ~ână (~éni, ~éne)		Care aparține Scoției sau populației ei; din Scoția.	/Scoția n. pr. + suf. ~an

SCOVARDĂ	SCOVÁRDĂ scovérzi	f.	1) mai ales la pl. Plăcintă prăjită în grăsime.2) fig. Persoană foarte slabă. [G.-D. scoverzii]	/<sl. skovrada
SCRĂDIȘ	SCRĂDÍȘ ~uri	n.	1) Depunere de nisip sau de pietriș mărunț, amestecat cu scoici, melci, etc., formând fundul unui râu, al unui fluviu, al unei bălți.2) Loc acoperit cu astfel de depuneri.	/Orig. nec.
SCRÂNCIOB	SCRÂNCIOB ~uri	n.	Instalație distractivă alcătuită din unul sau mai multe leagăne, care balansează înainte și înapoi sau se rotesc în jurul unei axe fixe.	/<sl. sukrontiti
A SCRÂNTI	A SCRÂNT//Í ~esc	tranz.	(mâini, picioare, degete) A scoate din încheietură; a luxa; a dezarticula; a se disloca. • A o ~ a face o prostie; a greși.	/<sl. sukrononti
A SE SCRÂNTI	A SE SCRÂNT//Í mă ~esc	intrans.	A pierde facultatea de a judeca normal; a-și ieși din minți; a se aliena; a se sminti; a înnebuni.	/<sl. sukrononti
SCRÂNTITURĂ	SCRÂNTITÚR//Ă ~i	f.	1) Traumatism constând în scoaterea unui os din încheietură; luxație.2) Loc scrântit.	/a scrânti + suf. ~tură
SCRÂȘNET	SCRÂȘNET ~e	n.	1) Sunet caracteristic, produs prin frecarea dinților.2) Zgomot scârțâitor.	/a scrâșni + suf. ~et
A SCRÂȘNI	A SCRÂȘN//Í ~esc	intrans.	1) A-și contracta cu putere fălcile, frecând dinții de jos cu cei de sus și producând un scârțâit specific (ca manifestare a furiei sau durerii).2) fig. A articula sunetele printre dinți (de mânie sau de ură).3) A produce un zgomot scârțâitor (ca rezultat	/<sl. skružitati, bulg. skārša, sb. skršiti
SCRÂȘNITOR	SCRÂȘNIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care scrâșnește; care produce scrâșnete.	/a scrâșni + suf. ~tor
A SE SCREME	A SE SCRÉME mă screm	intrans.	1) A-și contracta mușchii pentru evacuarea conținutului din intestine.2) fig. fam. A se strădui pentru a realiza ceva, depunând mari eforturi.	/<lat. exprimere
SCREPER	SCRÉPER ~e	n.	Mașină rutieră pentru săpat, transportat și nivelat pământul.	/<engl. scraper, rus. skreper
SCRIB	SCRIB ~i	m.	1) înv. Funcționar de cancelarie, care redacta și copia acte; copist; pisar.2) depr. Condeier (scriitor, gazetar) fără valoare.	/<fr. scribe, lat. scriba
A SCRIE	A SCRÍE scriú		1. intrans. 1) A reprezenta grafic vorbirea.2) A întreține corespondență.3) A practica scrisul.2. tranz. 1) (texte) A formula în scris.2) A aduce la cunoștință în scris; a comunica pe cale grafică.3) pop. A fixa în scris; a înscrie; a nota; a înregistra.	/<lat. scribere
SCRIERE	SCRÍER//E ~i	f.	1) v. A SCRIE.2) Sistem de semne grafice. ~ pictografică.3) Mod de redare a semnelor grafice. ~ cursivă.4) Creație spirituală fixată pe hârtie ~ literară. ~ științifică. [Sil. scri-e-]	/v. a scrie
SCRIITOR	SCRIIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	m. și f.	1) Autor de opere literare.2) înv. Slujbaș care scria acte, petiții, scrisori.3) înv. Secretar al domnitorului sau al unui alt demnitar de stat. [Sil. scri-i-]	/a scrie + suf. ~tor
SCRIITORICESC	SCRIITORIC//ÉSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru scriitori; propriu scriitorilor. Activitate ~ească.	/scriitor + suf. ~icesc
SCRIITORIME	SCRIITORÍME	f.	1) Totalitate a scriitorilor; tagmă scriitoricească.2) Mulțime de scriitori. [G.-D. scriitorimii; Sil. scri-i-]	/scriitor+ suf. ~ime

SCRIEA	SCRIJ//EÁ ~éle	<i>f. reg.</i>	1) Felie foarte subțire (dintr-un aliment, dintr-o legumă, dintr-un fruct). ~ de harbuz.2) Varză murată în foi (folosită, mai ales, pentru sarmale).	/<sl. scrižali
A SRIJELI	A SRIJEL//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) (obiecte) A tăia la suprafață cu o unealtă ascuțită.2) (imagini) A reprezenta prin tăiere (pe suprafața unui obiect). [Var. a scrijela]	/Din scrijea
A SCRIMA	A SCRIM//Á ~éz	<i>intranz.</i>	A practica scrima.	/<fr. escrimer
SCRIMĂ	SCRÍMĂ	<i>f.</i>	Gen de sport care cuprinde probe de sabie, de spadă și de floretă. [G.-D. scrimei]	/<it. scrima, fr. escrime
SCRIMER	SCRIMÉR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Sportiv care practică scrima.	/<fr. escrimeur
SCRIN	SCRIN ~uri	<i>n.</i>	1) Dulap mic, cu mai multe sertare suprapuse, în care se păstrează lenjeria; comodă.2) Cutie mică căptușită și ornamentată în care se păstrează bijuterii.	/<rus. skrin, lat. scrinium
SCRIPCAR	SCRIPCÁR ~i	<i>m.</i>	1) pop. Muzicant care cântă la scripcă; viorist.2) Insectă care trăiește pe plop și care scoate un țârâit specific; plopăr.	/scripcă + suf. ~ar
SCRIPCĂ	SCRÍP//CĂ ~ci	<i>f.</i>	reg. Instrument muzical constând dintr-o cutie de rezonanță pe care sunt întinse patru coarde, care produc sunete, când se trece peste ele cu arcușul (sau când sunt ciupite); vioară; violină. A cânta la ~.	/<ucr., rus. skripka
SCRIPETE	SCRÍPE//TE ~ți	<i>m.</i>	1) Dispozitiv special pentru ridicarea greutăților. ~ fix. ~ mobil.2) Dispozitiv constând din două roți fixate pe un ax comun, folosit pentru mișcarea itelor la stative.	/<rus. skriptet
SCRIPTE	SCRÍPTE	<i>f. pl.</i>	înv. 1) Registre, acte de evidență.2) Note din aceste registre.3) livr. Documente vechi; hrisoave.	/<lat. scripta
SCRIPTIC	SCRÍPTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care este trecut în scripte. Fond ~. Personal ~.2) rar Care este consemnat în scris.	/scripte + suf. ~ic
SCRIPTOLOG	SCRIPTOLÓ//G ~gi	<i>m.</i>	depr. Funcționar mărunț; birocrat.	/Din scripte
SCRIPTOLOGIE	SCRIPTOLOGÍE	<i>f.</i>	rar Atitudine caracterizată printr-o respectare exagerată a formalităților și a regulilor scrise; birocratism. [G.-D. scriptologiei]	/scriptolog + suf. ~ie
SCRIPTOMAN	SCRIPTOMÁN ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	depr. Persoană care are mania scrisului.	/scripte + suf. ~oman
SCRIPTOMANIE	SCRIPTOMANÍE	<i>f.</i>	depr. Manie a scrisului.	/scriptoman + suf. ~ie
SCRIPTURĂ	SCRIPTÚR//Ă ~i	<i>f. înv.</i>	v. SCRIERE. • Sfânta ~ scriere bisericească care cuprinde Vechiul și Noul Testament; Biblie. [G.-D. scripturii]	/<lat. scriptura
SCRIS I	SCRIS I ~e	<i>n.</i>	mai ales la pl. rar Ansamblu de semne convenționale făcute pe o suprafață plană (mai ales hârtie).	/v. a scrie
SCRIS II	SCRI//S II ~să (~și,		v. A SCRIE. • În ~ notat pe hârtie.	/v. a scrie
SCRIS III	SCRIS III ~uri	<i>n.</i>	1) v. SCRIERE.2) Fel propriu de a caligrafia semnele grafice. ~ neciteț. A falsifica ~ul cuiva.	/v. a scrie
SCRIS IV	SCRI//S IV ~și	<i>m.</i>	(în credințele populare) Persoană menită să devină soțul cuiva; ursit.	/v. a scrie

SCRISOARE	SCRIS//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	Comunicare în scris transmisă cuiva (de regulă, prin poștă); epistolă; răvaș. ~ recomandată. [G.-D. scrisorii]	/scris + suf. ~oare
SCROAFĂ	SCROÁF//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Femelă a porcului sau a mistrețului. • ~de-baltă pasăre acvatică, de talie medie, cu picioare lungi, cu pene roșietice și pe alocuri negre; scrofiță. ~a-cu-Purcei constelație în emisfera septentrională.2) fig. depr. Femeie lipsită de bună-cuviință.	/<lat. scrofa
SCROAMBE	SCROÁMBE	<i>f.</i>	pl. reg. Cizme grosolane, nepotrivite pe picior.	/<ucr. škrab
SCROB	SCROB ~uri	<i>n.</i>	Fel de mâncare pregătit din ouă bătute (uneori amestecate cu brânză, cu jumări, cu mărar sau ceapă) și prăjite la foc mic.	/<bulg., sb. skrob
SCROBEALĂ	SCROB//EÁLĂ ~éli	<i>f.</i>	Amidon cu care se apretează albiturile după spălat; apret.	/a scrobi + suf. ~eală
A SCROBI	A SCROB//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	(rufe, țesături, fire textile) A clăti cu scrobeală pentru a da rigiditate și aspect; a apreta.	/<bulg. skrobja, sb. skrobiti
SCROFIȚĂ	SCROFÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la scroafă) Pasăre acvatică, de talie medie, cu picioare lungi, cu pene roșietice și pe alocuri negre; scroafă-de-baltă.	/scroafă + suf. ~iță
SCROFULARIACEE	SCROFULARIACÉE ~	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de plante cu flori bisexuate și fructe capsulare (reprezentanți: gura-leului, lumânărica, iarba-neagră etc.).2) Plantă din această familie.	/<fr. scrofulariacées
SCROFULĂ	SCRÓFUL//Ă ~e	<i>f.</i>	Inflamație a ganglionilor limfatici la bolnavii de scrofuloză.	/<fr. scrofules
SCROFULOS	SCROFUL//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		1) Care are scrofuloză; care este bolnav de scrofuloză.2) Care ține de scrofuloză; propriu scrofulozei.	/<fr. scrofuloux
SCROFULOZĂ	SCROFULÓZ//Ă ~e	<i>f. inv.</i>	Stare patologică de natură tuberculoasă, frecventă la copii, care se manifestă prin inflamarea ganglionilor limfatici.	/<germ. Scrofulose
A SCROMBĂI	A SCROMBĂ//Í ~iésc	<i>tranz.</i>	A face să se scrombăiască.	/scroambe + suf. ~ăi
A SE SCROMBĂI	A SE SCROMBĂ//Í pers. 3 se ~iește	<i>intrans.</i>	(despre încălțăminte) A-și pierde forma inițială (prin purtare îndelungată sau neglijență); a se scâlcia.	/scroambe + suf. ~ăi
SCROT	SCROT ~uri	<i>n. anat.</i>	Țesut cutanat în formă de săculeț în care se află testiculele.	/<lat., fr. scrotum
SCRUM	SCRUM ~uri	<i>n.</i>	Materie de culoare neagră-cenușie provenită din arderea completă a unui corp (păstrând parțial forma obiectului ars). ~ de țigară. • A se prefăce în ~ (sau a se face ~) a arde complet. A se alege ~ și fum (sau și cenușă) din ceva (sau din cineva) a fi nim	/cf. alb. shkrimp
SCRUMBIE	SCRUMBÍ//E ~i	<i>f.</i>	Pește marin, de talie mică, cu corpul alungit și turtit lateral. •~~ albastră pește marin, de talie mică, cu corpul cilindric acoperit cu solzi mici, albastru-verzui pe spinare și cu dungi întunecate transversale (răspândit, mai ales, în Oceanul Atlantic).	/<ngr. skumbri
SCRUMIERĂ	SCRUMIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Obiect de diferite forme, în care fumătorii scutură scrumul, aruncă mucurile de țigări și chibriturile arse. [G.-D. scrumierei; Sil. -mi-e-]	/scrum + suf. ~ieră
SCRUPOS	SCRUP//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)	<i>pop.</i>	Care se sfărâmă cu ușurință; sfărâmicios.	/cf. ucr. skrupity

SCRUPUL	SCRÚPUL ~e	<i>n.</i>	Sentiment foarte dezvoltat al onoarei, al corectitudinii, al moralei, al datoriei manifestat în viața zilnică. • Fără ~ (sau lipsit de ~, sau ~e) (care acționează) fără a ține cont de nici un fel de norme morale.	/<fr. scrupule
SCRUPULOS I	SCRUPULÓS I	<i>adv.</i>	În mod foarte conștiincios.	/<fr. scrupuleux
SCRUPULOS II	SCRUPUL//ÓS II ~oasă (~óși, ~oáse)		1) Care are scrupule; dotat cu scrupule; conștiincios; corect.2) (despre manifestări ale persoanelor) Care denotă scrupule; cu multă exigență morală. Sinceritate ~oasă.3) Care acționează cu multă grijă; făcut cu mare atenție.	/<fr. scrupuleux
SCRUPULOZITATE	SCRUPULOZITÁTE	<i>f.</i>	Caracter scrupulos; corectitudine; conștiinciozitate. [G.-D. scrupulozității]	/<fr. scrupulosite
A SCRUTA	A SCRUT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A privi pătrunzător; a cerceta atent cu privirea.2) fig. A analiza amănunțit (pentru a pătrunde în esența lucrurilor). ~ cu mintea.	/<fr. scruter
SCRUTĂTOR I	SCRUTÁTÓR I	<i>adv.</i>	În mod foarte atent; cu multă atenție. A privi ~.	/<fr. scrutateur, lat. scrutator
SCRUTĂTOR II	SCRUTÁT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)		1) (despre privire sau despre ochi) Care scrutează; care cercetează cu multă atenție; iscoditor.2) fig. (despre persoane) Care examinează cu minuțiozitate pentru a pătrunde în esența lucrurilor.	/<fr. scrutateur, lat. scrutator
SCRUTIN	SCRUTÍN ~e	<i>n. livr.</i>	1) Totalitate a operațiilor electorale.2) Mod de organizare a alegerilor.	/<fr. scrutin
SCUAR	SCUÁR ~uri	<i>n.</i>	Mică grădină publică în zona orașului (de obicei, la răspântie); spațiu verde.	/<fr. square
SCUFIE	SCUFÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Acoperământ pentru cap care se îmbracă înainte de culcare; tichie.2) Căciulă mică rotundă purtată de călugărițe.3) Bonetă cu două panglici ce se leagă sub bărbie, purtată de sugaci; tichie. [G.-D. scufiei]	/<ngr. skufia
A SCUFUNDA	A SCUFUNDÁ	<i>tranz.</i>	(obiecte) A băga sau a intra cu totul într-un lichid.	/S + a cufunda
A SE SCUFUNDA	A SE SCUFUNDÁ mă scufúnd	<i>intrans.</i>	(despre obiecte) A intra (adânc) în ceva; a se afunda.	/S + a cufunda
SCUFUNDĂTOR I	SCUFUNDÁT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care se cufundă.2) Care cufundă.	/v. a cufunda
SCUFUNDĂTOR II	SCUFUNDÁT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană specializată în cufundarea sub apă.	/v. a cufunda
A SCUIPA	A SCUIPÁ scuip		1. tranz. 1) (salivă, flegmă etc.) A arunca din gură (cu ajutorul limbii și a buzelor); a stupa. • ~ sânge a fi grav bolnav (de tuberculoză). A-și ~ sufletul cu cineva (sau cu ceva) a se chinui mult cu o persoană nepricepută sau îndărătnică ori cu un lucr	/<lat. scupire
A SE SCUIPA	A SE SCUIPÁ mă	<i>intrans.</i>	A face (concomitent) schimb de batjocuri (cu cineva).	/<lat. scupire
SCUIPAT	SCUIPÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Saliva dată afară din gură; stupa.	/v. a scuipa
SCUIPĂTOARE	SCUIPÁT//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	Vas special, în localurile publice, în care se scuipă.	/a scuipa + suf. ~ătoare
SCUL	SCUL ~uri	<i>n.</i>	Legătură de fire textile înfășurate în formă de colac.	/<ngr. skouli

A SCULA	A SCULÁ scol	<i>intrans.</i>	1) A face să se scoale.2) fig. (persoane) A atrage într-o acțiune amplă de interes comun; a mobiliza. ~ tot satul.	/<lat. excubulare
A SE SCULA	A SE SCULÁ mă scol	<i>intrans.</i>	1) A trece de la o stare de somn la cea de veghe; a se trezi; a se deștepta. ~ la ora șapte. • ~ din morți a învia.2) A lua poziție verticală; a se ridica în picioare. ~ de pe scaun. • ~ din pat (sau după o boală) a se însănătoși.	/<ngr. excubulare
SCULĂ	SCÚL //Ă ~e	<i>f.</i>	1) mai ales la pl. Obiect fabricat și acționat manual în vederea executării unei operații de muncă; unealtă; instrument.2) Parte activă a unei mașini-unelte care vine în contact direct cu materialul ce se prelucurează.3) fig. Persoană care se distinge prin	/Orig. nec.
SCULĂRIE	SCULĂRÍ //E ~i	<i>f.</i>	1) Loc unde se păstrează sculele; depozit de scule.2) Totalitate de scule. [G.-D. sculăriei]	/sculă + suf. ~ărie
SCULER	SCULÉR ~i	<i>m.</i>	Muncitor care face sau repară scule.	/sculă + suf. ~ar
A SCULPTA	A SCULPT //Á ~éz		1. tranz. 1) (imagini artistice) A crea prin cioplirea sau modelarea unui material (lemn, piatră etc.).2) A împodobi cu sculpturi. ~ mobila.2. intrans. A practica sculptura. [Sil. sculp-ta]	/<fr. sculpter
SCULPTOR	SCÚLPTOR ~i	<i>m.</i>	Artist care profesază sculptura. [Sil. sculp-tor]	/<fr. sculpteur
SCULPTORIȚĂ	SCÚLPTORIȚ //Ă ~e	<i>f.</i>	Artistă care profesază sculptura.	/sculptor + suf. ~iță
SCULPTURAL	SCULPTURÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de sculptură; propriu sculpturii. Artă ~ă.2) Care evocă frumusețea sculpturilor. Siluetă ~ă.3) (despre opere de artă) Care este lucrat cu mare grijă; adus la perfecțiune. [Sil. sculp-tu-]	/<fr. sculptural
SCULPTURĂ	SCULPTÚR //Ă ~i	<i>f.</i>	1) Arta de a reda plastic imagini prin cioplirea sau modelarea unor materiale dure sau maleabile; artă a sculptării.2) Creație artistică sculptată; operă realizată de un sculptor.3) Ansamblu specific de opere sculptate. [G.-D. sculpturii]	/<fr. sculpture, lat. sculptura
SCUMP	SCUMP ~ă (~i, ~e)		1) și adverbial (despre lucruri) Care costă mult; care are preț ridicat; costisitor. • Piatră ~ă (sau prețioasă) mineral cu proprietăți fizice deosebite datorită cărora este folosit la confecționarea bijuteriilor; nestemată.2) și substantival (despre perso	/<sl. skonpu
SCUMPĂTATE	SCUMPĂT //ÁTE ~ăți	<i>f. inv.</i>	1) v. SCUMPETE. • Cu ~ a) făcând economie; cu măsură; b) cu atenție și grijă deosebită.2) mai ales la pl. Lucru scump; obiect prețios.	/scump + suf. ~ătate
SCUMPETE	SCUMPÉTE	<i>f.</i>	1) Situație când prețurile la mărfuri sunt foarte ridicate.2) fig. fam. Persoană iubită și dorită.	/scump + suf. ~ete
A SCUMPI	A SCUMP //Í ~esc	<i>tranz.</i>	(mărfuri) A face să se scumpească.	/Din scump
A SE SCUMPI	A SE SCUMP //Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A deveni (mai) scump.2) A manifesta zgârcenie (vânzând sau cumpărând); a se calici; a se zgârci.	/Din scump
SCUMPIE	SCUMPÍ //E ~i	<i>f.</i>	Arbust înalt, cu frunze eliptice și flori verzi-gălbui, grupate în inflorescențe, ale cărui frunze și coajă sunt folosite în tăbăcărie, vopsitorie și medicină. [G.-D. scumpiei]	/<pol. skapia
SCUND	SCUN //D ~dă (~zi, ~de)		1) (despre ființe) Care este de statură mică; mic de stat.2) (despre lucruri) Care este de înălțime mică; puțin înalt; jos.	/<sl. skondu

A SCURGE	A SCÚRGE scurg	<i>tranz.</i>	1) (lichide) A face să curgă (dintr-un amestec sau dintr-un vas). ~ zerul din brânză. • A-și ~ ochii a plânge mult. ~ vlaga (din cineva) a slei de puteri (pe cineva).2) (fructe, rufe etc.) A presa, evacuând lichidul; a stoarce.	/<lat. excurrere
A SE SCURGE	A SE SCÚRGE pers. 3 se scúrge	<i>intrans.</i>	1) (despre fluide) A ieși (dintr-un recipient) încet și în cantități mici.2) (despre șuvoaie, torente de apă) A curge în josul pantelor până la epuizare.3) (despre ochi) A-și pierde lichidul pe care îl conține ca urmare a spargerii globului ocular.4) fig.	/<lat. excurrere
SCURGERE	SCÚRGER//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A SCURGE și A SE SCURGE.2) Loc prin care se scurge un fluid.3) pop. Substanță care se scurge din corpul omului în cazul unor boli; secreție patologică. ~ de sânge.	/v. a scurge
A SCURMA	A SCURMĂ scurm	<i>tranz.</i>	1) (pământ, paie, gunoi etc.) A răscoli, dând la o parte straturile de deasupra; a scormoni; a răcăi.2) fig. (despre gânduri, griji etc.) A chinui sufletește; a nu lăsa în pace.3) fam. (persoane) A încerca de a submina, răscolind trecutul cuiva (pentru a	/cf. lat. excorrímare
SCURS	SCUR//S ~să (~și, ~se)		Care a curs (continuu) prelingându-se (până la ultima picătură).	/v. a (se) scurge
SCURSOARE	SCURS//OĂRE ~óri	<i>f. rar</i>	1) v. SCURSURĂ.2) Loc de scurgere.3) Urmă rămasă după scurgerea unui lichid.4) fig. Totalitate a elementelor degradate ale unei societăți; drojdie; pleavă; putregai.	/scurs + suf. ~oare
SCURSURĂ	SCURSÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Lichid care se scurge.	/scurs + suf. ~ură
SCURT I	SCURT I	<i>adv.</i>	1) Lăsând o lungime mică. A reteza ~.2) În puține cuvinte; concis. A vorbi ~. • Pe ~ (sau în ~) concis. ~ și cuprinzător concis și cu un conținut bogat.	/<lat. excurtus
SCURT II	SCUR//T II ~tă (~ți, ~te)	<i>(în opoziție cu lung)</i>	1) (despre obiecte, distanțe, părți ale corpului etc.) Care are o lungime mică sau mai mică decât cea obișnuită. Rochie ~tă. Picior ~. • A lua (pe cineva) din ~ a manifesta asprime (față de cineva). A ține (pe cineva) din ~ a supune (pe cineva) unui contr	/<lat. excurtus
A SCURTA	A SCURT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(dimensiuni, distanțe, termeni etc.) A face să se scurteze. ~ o rochie. ~ drumul. • ~ limba (cuiva) a face (pe cineva) să tacă, punând în imposibilitatea de a bârbi. ~ vorba a pune capăt discuției.	/Din scurt
A SE SCURTA	A SE SCURT//Ă pers. 3 se ~eáză	<i>intrans.</i>	A deveni (mai) scurt; a se reduce; a se micșora.	/Din scurt
SCURTĂ I	SCÚRT//Ă I ~e	<i>f.</i>	Palton scurt, căptușit cu blană, cu lână sau cu vată. ~ de piele.	/Din scurt
SCURTĂ II	SCÚRT//Ă II ~e	<i>f. pop.</i>	Inflamație a ganglionilor limfatici de la subsuori sau de la stîngii; udmă. A face ~.	/ Din scurt
SCURTĂTURĂ	SCURTĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Bucată scurtă de lemn; rețevei.2) Cărare, drum ce duce de-a dreptul; calea cea mai scurtă. A luat-o pe ~.	/a scurta + suf. ~ătură
SCURTCIRCUIT	SCURTCIRCUÍT ~e	<i>n.</i>	1) Legătură electrică de rezistență foarte mică stabilită între două puncte ale unui circuit.2) Întrerupere a curentului electric ca urmare a stabilirii unei astfel de legături. [Sil. scurt-cir-cu-it]	/scurt + circuit
A SCURTCIRCUITA	A SCURTCIRCUIT//Ă	<i>tranz.</i>	A realiza un scurtcircuit.	/Din scurtcircuit

A SE SCURTCIRCUITA	A SE SCURTCIRCUIT//Ă	<i>intrans.</i>	A se produce un scurtcircuit.	/Din scurtcircuit
SCURTEICĂ	SCURTÉI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Haină țărănească scurtă (cațaveică. [Sil. -tei-])	/scurtă + suf. ~eică
SCURTMETRAJ	SCURTMETRĂJ ~e	<i>n.</i>	Film de scurt metraj (care nu depășește 1000 m). [Sil. scurt-me-traj]	/scurt + metraj
SCUT	SCUT ~uri	<i>n.</i>	1) (în antichitate și în evul mediu) Armă defensivă de lemn, de metal sau de piele, cu care luptătorii își apărau corpul de lovituri; pavăză. • A se întoarce din luptă cu ~ a ieși din luptă biruitor.2) Blazon de forma acestei arme.3) fig. Persoană sau lucr	/<lat. scutum
SCUTEALĂ	SCUT//EĂLĂ ~éli	<i>f.</i>	v. A SCUTI. • Cu ~ cu mare economie.	/a scuti + suf. ~eală
SCUTEC	SCÚTE//C ~ce	<i>n.</i>	Bucată de țesătură folosită pentru înfășurarea sugacilor; pelincă. • În ~ce în fragedă copilărie.	/Orig. nec.
SCUTELNIC	SCUTÉLNI//C ~ci	<i>m. înv.</i>	Țăran scutit de plata birului domnesc în schimbul unor obligații suplimentare față de proprietarul moșiei.	/a scuti + suf. ~elnic
SCUTER	SCÚTER ~e	<i>n.</i>	Vehicul ușor, asemănător motocicletei, dar cu roți mai mici și cadrul deschis, pe care se stă ca pe scaun.	/<fr., engl. scooter
A SCUTI	A SCUT//Î ~esc	<i>trans.</i>	A elibera de îndatoriri. ~ de impozit. • ~ește-mă, te rog! lasă-mă, te rog, în pace; slăbește-mă, te rog!	/Din scut
SCUTIER	SCUTIÉR ~i	<i>m.</i>	1) (în evul mediu) Tânăr nobil care purta scutul și celelalte arme ale seniorului său.2) înv. Ostaș înarmat cu scut. [Sil. -ti-er]	/scut + suf. ~ier
A SCUTURA	A SCUTURĂ scútur		1. tranz. 1) A face să se scuture.2) (obiecte sau persoane) A mișca brusc și repetat în direcții opuse. ~ un pom. • ~ pe cineva de bani a-i lua cuiva banii. ~ (pe cineva) frigurile a avea un acces de malarie.3) pop. (persoane) A supune unei proceduri nepl	/<lat. excutulare
A SE SCUTURA	A SE SCUTURĂ mă scútur	<i>intrans.</i>	1) (despre frunze, fructe, boabe etc.). A cădea pe pământ (desprinzându-se din loc).2) A se curăța de ceva supărător. ~ de praf.3) fig. A reuși să se elibereze de ceva care incomodează; a se descotorosi; a scăpa; a se dezbăra. ~ de necazuri.4) (despre fii	/<lat. excutulare
SCUTURĂTOARE	SCUTURĂT//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	1) Mătură pentru scuturat praful.2) Teica morii.	/a scutura + suf. ~ătoare
SCUTURĂTOR	SCUTURĂT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	1) Mașină care curăță fibrele textile de impurități.2) Dispozitiv la o mașină de treierat, care scutură paie de boabe și le evacuează.	/a scutura + suf. ~ător
A SCUZA	A SCUZĂ scuz	<i>trans.</i>	1) (persoane) A scuti de pedeapsă; a ierta.2) A elibera de acuzație, primind scuzele aduse; a ierta.3) (greșeli, fapte reprobabile) A trece cu vederea; a da uitării; a ierta.	/<fr. excuser, it. scusare
A SE SCUZA	A SE SCUZĂ mă scuz	<i>intrans.</i>	A-și cere scuze (pentru o greșală, pentru un deranj etc.); a cere iertare; a-și exprima regretul. • Scuzați (vă rog)! formulă de politețe prin care cineva își cere iertare pentru o greșală, pentru un deranj etc.	/<fr. excuser, it. scusare
SCUZABIL	SCUZÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi scuzat; în stare să fie scuzat.	/<it. scusabile

SCUZĂ	SCÚZ//Ă ~e	f.	1) Motiv invocat de cineva pentru a-și dovedi nevinovăția sau pentru a se eschiva de la ceva; îndreptățire; justificare. 2) Exprimare a regretului (față de cineva) pentru o greșeală involuntară; iertare. • A cere ~e a cere iertare. A primi ~ele cuiva a a	/<it. scusa, fr. excuse
SE	SE	pron. refl.	(sine, síe, sieși, își, și) 1) (indică persoana care îndeplinește și suferă acțiunea) Se spală pe față. • De la sine fără participarea cuiva. În sinea mea (ta, sa etc.) în conștiința mea (ta, sa etc.).2) (indică valoarea impersonală sau personal-generală)	/<lat. se
SEAMĂ	SEÁM//Ă	f.	I. 1) Fapt divers; chestiune. • Dare de ~ raport de activitate.2) Mod de desfășurare a unei acțiuni; rânduială. • A ști ~a la ceva a cunoaște rostul unui lucru; a ști meșteșugul.3) Cantitate nedeterminată. O ~ de cuvinte. • Peste ~ peste măsură. Fără numă	/<ung. szám
SEAMĂN	SEÁMĂN sémeni	m.	Persoană care este la fel cu alta. • Fără (de) ~ fără asemănare; neasemuit. A nu (mai) avea ~ (pe lume) a nu (mai) avea asemănare; a nu (mai) avea pereche (pe lume). [Var. semen]	/Din a semăna
SEARĂ	SEÁR//Ă seri	f.	Interval de timp dintre sfârșitul zilei (de când începe să se întunece) și începutul nopții. O ~ de primăvară. • Spre (sau înspre, către) ~ pe înserate. De cu ~ a) încă în seara zilei trecute; b) de cum s-a înserat. Bună ~a (sau ~a bună) formulă de salut	/<lat. sera
SEARBĂD	SEÁRBĂD ~ă (sérbezi, sérbede)		1) (despre alimente) Care este fără gust.2) (despre persoane) Care nu are vlagă; palid la față.3) fig. Care plictisește; monoton.	/<lat. exalbidus
SEBACEU	SEBACÉ//U ~e (~i, ~e):		Glandă ~e glandă de la rădăcina părului, care secretează sebumul. [Sil. -ce-u]	/<fr. sébacé, lat. sebaceus
SEBOREE	SEBORÉE ~i	f.	Boală a pielii care se manifestă prin tulburări ale funcției secretoare a glandelor sebacee. [Sil. -re-e]	/<fr. séborrhéé
SEBOREIC	SEBORÉI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de seboree; propriu seboreei.	/<fr. séborrhéique
SEBUM	SÉBUM	n.	Substanță grasă produsă de glandele sebacee.	/<fr. sébum, lat. sebum
SEC	SEC seacă (seci)		1) Care este lipsit de apă sau de umezeală; uscat. Teren ~. • Tuse seacă tuse fără expectorație. Ger ~ ger uscat, fără zăpadă. Vin ~ vin nealcoolizat. A mânca de ~ a posti.2) și fig. Care nu are nimic în interior; gol; deșert. Nucă seacă. • Cap ~ om prost	/<lat. siccus
A SECA	A SECÁ sec		1. tranz. 1) (râuri, mlaștini, terenuri etc.) A face să devină sec; a asana; a usca. • ~ de puteri (sau de vlagă) a face să-și epuizeze toată forța fizică; a istovi; a vlăgui; a epuiza; a extenua.2) fig. A supune unor chinuri morale.2. intranz. 1) (despre	/<lat. siccare
SECANT	SECÁN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre drepte, curbe) Care întretaie o dreaptă sau un plan. • Plan ~ plan care intersectează una sau mai multe suprafețe.	/<fr. secant, germ. Sekante

SECANTĂ	SECĂNT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Linie dreaptă care intersectează o linie curbă în două (sau mai multe) puncte.2) mat. Funcție trigonometrică a unghiului într-un triunghi dreptunghic.	/<fr. sécant, germ. Sekante
SECARĂ	SECĂRĂ	<i>f.</i>	1) Plantă erbacee cerealiară cu paiul mai lung și cu spicul mai subțire și mai aspru decât la grâu.2) Boabele acestei plante. [G.-D. secarei]	/<lat. secale
SECATOR	SECAT//ÓR ~oare	<i>n.</i>	Foarfece mare cu cuțite scurte și brațe lungi, folosit la grădinărit.	/< fr. sécateur
SECĂCIUNE	SECĂCIÚN//E ~i	<i>f. rar</i>	1) Caracter sec; uscăciune.2) Vreme uscată; secetă; uscăciune.	/<lat. siccatio, ~onis
SECĂRICĂ I	SECĂR//ÍCĂ I ~ele	<i>f.</i>	(diminutiv de la secară) Plantă erbacee cultivată pentru semințele aromatice, folosite în medicină și drept condiment; chimen; chimion.	/secară + suf. ~ică
SECĂRICĂ II	SECĂRÍCĂ II	<i>f.</i>	(diminutiv de la secară) Rachiu fabricat din secară.	/secară + suf. ~ică
A SECĂTUI	A SECĂTU//Í ~iésc		1. tranz. 1) A face să nu mai dispună; a slei. ~ de puteri.2) (soluri fertile) A face să se secătuiască.2. intranz. (despre rezerve) A dispărea complet; a seca.	/a seca + suf. ~ui
A SE SECĂTUI	A SE SECĂTU//Í mă ~iésc	<i>intranz.</i>	1) (despre soluri) A deveni neroditor.2) (despre persoane) A-și slăbi organismul, alimentându-se cu hrană puțină și lipsită de calorii.	/a seca + suf. ~ui
SECĂTURĂ	SECĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Om de nimic; pușlama; derbedeu; golan.	/a seca + suf. ~ătură
A SECERA	A SECERÁ sécer	<i>tranz.</i>	1) (cereale păioase, iarbă etc.) A reteza de la rădăcină (cu secera, cu cositoarea sau cu combina). ~ grâu.2) fig. (despre moarte, epidemii, războaie etc.) A ucide în număr mare; a omorî în masă; a cosi; a decima.	/<lat. sicilare
SECERAR	SECERÁR	<i>m. pop.</i>	A opta lună a anului; august.	/secară + suf. ~ar
SECERAT	SECERÁT	<i>n.</i>	1) v. A SECERA.2) Timpul când se seceră; seceriș.	/v. a secera
SECERĂ	SÉCER//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Unealtă agricolă, formată dintr-o lamă arcuită (cu tăiș, mai ales, dințat) fixată într-un mâner de lemn și folosită pentru secerat.2) la sing. Munca seceratului.	/<lat. sicilis
SECERĂTOARE	SECERĂT//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	Mașină agricolă pentru secerat. • ~legătoare mașină care seceră și leagă în snopi.	/a secera + suf. ~ătoare
SECERĂTOR	SECERĂT//ÓR ~oare(~óri, ~oare)	<i>m. și f.</i>	Persoană care seceră.	/a secera + suf. ~tor
SECERIȘ	SECERÍȘ ~uri	<i>n.</i>	1) v. A SECERA.2) Timpul când se seceră.3) Recoltă secerată.	/a secera + suf. ~iș
SECESIONIST I	SECESIONÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de secesiune; propriu secesiunii.	/<fr. sécessionniste
SECESIONIST II	SECESIONÍ//ST II ~stă (~ști, ~stă)	<i>m. și f.</i>	Persoană care luptă pentru secesiune.	/<fr. sécessionniste
SECESIUNE	SECESIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Separare de un stat cu scopul de a se uni cu altul sau de a forma un stat aparte. [Sil. -si-u-]	/<fr. sécession, lat. secessio, ~onis

SECETĂ	SÉCET//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Fenomen care se produce în natură și care se manifestă prin lipsă de ploi, prin vânturi uscate și arșiță, ce dăunează plantelor și în special culturilor agricole.2) Vreme uscată; uscăciune.	/<lat. siccitas
SECETOS	SECET//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) (de-spre timp) Care se caracterizează prin secetă; fără precipitații atmosferice; uscăcios. An ~.2) (despre terenuri) Care este lipsit de ploi (și de surse de apă în general); bântuit de secetă.	/secetă + suf. ~os
A SECHESTRA	A SECHESTR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (bunuri materiale) A supune unui sechestru.2) (persoane) A reține cu forță (în mod ilegal).	/<fr. séquestrer, lat. sequestrare
SECHESTRU	SECHÉSTR//U ~e	<i>n. jur.</i>	Măsură oficială destinată să prevină înstrăinarea de către debitor a bunurilor sale materiale până la achitarea unei datorii. [Sil. -ches-tru]	/<lat. sequestum, sequestrer, fr. séquestre
SECOL	SÉCOL ~e	<i>n.</i>	1) Perioadă de timp egală cu o sută de ani; veac.2) fig. Perioadă foarte lungă de timp; veșnicie.3) Perioadă de timp considerată ca fiind o unitate istorică cu anumite caracteristici specifice.	/<lat. saeculum, it. secolo
SECRET I	SECRÉT I ~e	<i>n.</i>	1) Fapt ce trebuie ținut ascuns; lucru care nu trebuie divulgat; taină.2) Mijloc ascuns, cunoscut de un număr redus de persoane, care asigură reușita unei acțiuni; cheie a succesului.3) Loc izolat într-o închisoare. [Sil. se-cret]	/<fr. secret, lat. secretus
SECRET II	SECRÉ//T II ~tă (~ți, ~te)		1) Care este ținut ascuns; cunoscut unui număr redus de persoane.2) Care este plasat în așa fel încât nu se vede; ascuns vederii; mascat; camuflat.3) (despre persoane) Care își ascunde natura sau conduita sa adevărată; care nu face confidențe.4) (despre s	/<lat. secretus
A SECRETA	A SECRET//Ă pers. 3 ~eáză	<i>tranz.</i>	(despre glande) A produce o secreție. [Sil. se-cre-; Și secretă]	/<fr. sécréter
SECRETAR	SECRETÁR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	1) Slujbaş însărcinat cu lucrări de secretariat. ~ particular.2) Persoană care scrie procesul- verbal al unei adunări.3) Funcționar care pregătește lucrările și duce la îndeplinire hotărârile organului suprem al puterii de stat, ale unui minister ori ale	/<fr. secrétaire, lat. secretarius
SECRETARIAT	SECRETARIÁT ~e	<i>n.</i>	1) Organ care îndeplinește funcții de organizare și conducere curentă. ~ul O.N.U.2) Serviciu, într-o întreprindere sau într-o organizație, care se ocupă cu lucrul de cancelarie.3) Grup de persoane, de obicei alese, însărcinate să elaboreze hotărârea unei	/<fr. secrétariat
SECRETINĂ	SECRETÍNĂ	<i>f.</i>	Substanță de natură hormonală care stimulează secreția pancreatică.	/<fr. sécrétine
SECRETOR	SECRET//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>fiziol.</i>	Care secretează. Organ ~.	/<fr. sécréteur

SECREȚIE	SECRĚȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Eliminare a unor substanțe care constituie produsul activității glandelor din organism.2) Substanță produsă de către aceste glande. • Glandă cu ~ internă glandă care își elimină secreția în sânge. Glandă cu ~ externă glandă care își elimină secreția în	/<lat. secretio, ~onis, fr. sécrétion, germ. Sekretion
SECTANT I	SECTÁN//T I ~tă (~ți, ~te)		1) Care ține de o sectă; propriu unei secte.2) Care vădește exclusivism față de adepții altor convingeri; exclusivist.	/<lat. secans, ~ntis
SECTANT II	SECTÁN//T II ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Adept al unei secte religioase.	/<lat. secans, ~ntis
SECTAR I	SECTÁR I ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Adept înflăcărat și intolerant al unei doctrine (religioase, filozofice sau politice).	/<fr. sectaire
SECTAR II	SECTÁR II ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de sectă; cu caracter de sectă.2) Care nu tolerează pe cei cu alte vederi, convingeri. Spirit ~.	/<fr. sectaire
SECTARISM	SECTARÍSM	<i>n.</i>	1) Atitudine a celui care este sectar.2) fig. Predominare a intereselor de grup față de cele comune; îngustime de vederi.	/<fr. sectarisme
SECTĂ	SĚCT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Comunitate religioasă care s-a separat de biserica oficială.2) fig. Grup de persoane izolate, care susțin o doctrină filozofică, politică etc.	/<lat. secta, fr. secte
SECTOR I	SECT//ÓR I ~oăre	<i>n.</i>	mat. Porțiune dintr-un plan limitat de două raze și de arcul dintre ele. ~ de cerc.	/<fr. secteur, lat. sector, germ. Sektor
SECTOR II	SECT//ÓR II ~oăre	<i>n.</i>	1) Subdiviziune administrativ-teritorială într-un oraș.2) Domeniu de activitate; compartiment. ~ economic.3) Zonă de acțiune a unei unități militare.	/<fr. secteur, lat. sector, germ. Sektor
SECTORIST	SECTORÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Ofițer sau subofițer de poliție având în sarcină menținerea ordinii publice și evidența populației dintr-un sector, dintr-un cartier.	/sector + suf. ~ist
SECȚIE	SĚȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Subdiviziune administrativ-organizatorică sau de producție în cadrul unei instituții sau întreprinderi. ~ mecanică.2) Raion într-un magazin. ~a de încălțăminte. [G.-D. secției; Sil. -ți-e]	/<fr. section, lat. sectio, ~onis
A SECȚIONA	A SECȚION//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (obiecte integrale) A împărți în secțiuni.2) A despica printr-o secțiune. [Sil. -ți-o-]	/<fr. sectionner
SECȚIUNE	SECȚIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Tăietură făcută într-un corp și locul unde s-a făcut această tăietură.2) Porțiune căpătată în urma împărțirii unui spațiu.3) Suprafață formată prin întretăierea unui corp cu un plan. ~ longitudinală. ~ transversală. ~ plană. [G.-D. secțiunii; Sil. -ți-	/<fr. section, lat. sectio, ~onis
SECULAR	SECULÁR ~ă (~i, ~e)		Care există de secole; de vârsta unui secol; centenar.	/<lat. saecularis, fr. séculaire, séculier
A SECULARIZA	A SECULARIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(bunuri bisericești sau mănăstirești) A trece în proprietatea statului; a etatiza.	/<fr. seculariser
SECUND I	SECÚN//D I ~dă (~zi, ~de)		Care urmează imediat după primul (loc, timp, importanță, rang etc.); al doilea.	/<lat. secundus, fr. second
SECUND II	SECÚN//D II ~zi	<i>m.</i>	rar Ofițer de marină cu funcția de adjunct al căpitanului unei nave.	/<lat. secundus, fr. second
A SECUNDA	A SECUND//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A ajuta (la înfăptuirea unor acțiuni), aflându-se alături.2) A însoți cu o melodie; a acompania.	/<lat. secundare, fr. seconder

SECUNDANT	SECUNDÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care secundează.2) Arbitru secund.3) înv. Martor la un duel.	/<germ Sekundant, lat. secundans, ~ntis
SECUNDAR I	SECUNDÁR I ~e	<i>n.</i>	(la ceasornice) Ac care indică secunde.	/secundă + suf. ~ar
SECUNDAR II	SECUNDÁR II ~ă (~i, ~e)		1) Care ocupă un loc secund; situat pe al doilea loc; colateral.2) Care este mai puțin important; de importanță mai mică; marginal. Rol ~. Produs ~. • (Propoziție) ~ă propoziție dependentă de altă propoziție.	/<lat. secundarius, fr. secondaire
SECUNDĂ	SECÚND//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Unitate de măsură a timpului egală cu a șazecea parte dintr-un minut.2) fig. Interval de timp foarte scurt; clipă; clipita; moment. • Într-o ~ într-o clipă; imediat. (Așteptați) o ~ (așteptați) un moment; o clipă; imediat.3) Unitate de măsură a unghiu	/<lat. secundus, fr. seconde, germ. Sekunde
SECUNDO	SECÚNDO	<i>adv.</i>	livr. În al doilea rând.	/<lat. secundo
SECUNDOMETRU	SECUNDOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument de precizie (asemănător cu un ceasornic) pentru măsurarea intervalelor de timp până la fracțiuni de secundă.	/secundă + metru
SECURE	SECÚR//E ~i	<i>f.</i>	1) Unealtă asemănătoare toporului, dar cu muchie mai mare, folosită pentru doborârea copacilor și pentru despicatul lemnului.2) (în evul mediu) Armă de luptă. [G.-D. securii]	/<lat. securis
SECURIST	SECURÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Persoană care își desfășoară activitatea în cadrul securității de stat.	/Secur[itate] + suf. ~ist
SECURIT	SECURÍT ~e	<i>n.</i>	Sticlă cu rezistență mărită, folosită pentru parbrize și ferestre la autovehicule.	/<germ. Sekurit[glass]
SECURITATE	SECURITÁTE	<i>f.</i>	1) Situație fără pericol; lipsă de primejdie; siguranță.2) Organ de stat care are ca sarcină apărarea organizării politice și sociale a statului. [G.-D. securității]	/<lat. securitas, ~atis, fr. sécurité
A SECURIZA	A SECURIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(sticlă) A trata termic în vederea obținerii securitului.	/securi [it] + suf. ~iza
SECVENȚĂ	SECVĖNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Serie de fapte care se succedă într-o anumită ordine și formează un tot unitar.2) Serie de imagini care formează un episod cinematografic.	/<fr. séquence, lat. sequentia, it. sequenza
SECVENȚIAL	SECVENȚIÁL ~ă (~i,		Care ține de secvență; propriu secvenței.	/<fr. séquential
SEDATIV	SEDATÍV ~e	<i>n.</i>	și adjectival Medicament care are proprietatea de a calma durerea sau excitațiile psihice; calmant; analgezic.	/<fr. sédatif
SEDENTAR	SEDENTÁR ~ă (~i, ~e)		1) (despre persoane) Care obișnuiește să stea mai mult timp într-un loc; care stă mai mult acasă.2) (despre ocupații) Care se exercită fără deplasări.3) (despre populații, popoare) Care trăiește permanent în același loc; cu trai stabil. • Păsări ~e păsări	/<fr. sédontaire, lat. sedentarius
SEDENTARISM	SEDENTARÍSM	<i>n.</i>	1) Stare în care se află o populație sedentară.2) Mod de trai lipsit de mișcare; viață sedentară.	/sedentar + suf. ~ism
SEDILĂ	SEDÍL//Ă ~e	<i>f.</i>	Semn diacritic în formă de virgulă, pus sub o consoană, pentru a-i modifica valoarea. [G.-D. sedilei]	/<fr. cédille

SEDIMENT	SEDIMENT ~e	<i>n.</i>	1) Acumulare sub formă de straturi a unei roci, provenită din sfărâmăturile altor roci sau minerale.2) Strat apărut în urma depunerii la fund a particulelor solide aflate în suspensie într-un lichid.	/<fr. sediment, lat. sedimentum
A SE SEDIMENTA	A SE SEDIMENT//Á pers. 3 se ~eáză	<i>intrans.</i>	(despre particulele unor substanțe solide) A se depune în straturi; a forma un sediment; a se precipita; a se depozita.	/Din sediment
SEDIMENTAR	SEDIMENTĂR ~ă (~i, ~e)	<i>geol.</i>	Care are caracter de sediment; care s-a format prin a se sedimenta. Rocă ~ă.	/<fr. sédimentaire
SEDIMENTAȚIE	SEDIMENTĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	Procesul de a se sedimenta.	/<fr. sédimentation
SEDIMENTOGENEZĂ	SEDIMENTOGENÉZĂ	<i>f.</i>	Proces natural de sedimentare în urma căruia se formează depozitele și rocile sedimentare.	/sediment + geneză
SEDIȚIOS	SEDIȚI//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)	<i>livr.</i>	Care îndeamnă la sediciune. [Sil. -ți-os]	/<fr. séditieux
SEDIȚIUNE	SEDIȚIUN//E ~i	<i>f. livr.</i>	Acțiune violentă împotriva unei nedreptăți; răzvrătire; revoltă; rebeliune; răscoală.	/<fr. sédition
SEDIU	SÉDI//U ~i	<i>n.</i>	1) Loc unde își desfășoară activitatea o organizație sau o instituție.2) fig. Centru de conducere și de propagare a unor idei și influențe; focar. [Sil. se-diu]	/<lat. sedium, it. sedio
SEDUCĂTOR I	SEDUCĂT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care seduce; în stare să seducă.	/a seduce + suf. ~ător
SEDUCĂTOR II	SEDUCĂTOR II ~i	<i>m.</i>	Bărbat care seduce.	/a seduce + suf. ~ător
A SEDUCE	A SEDÚCE sedúc	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A căuta să pună stăpânire pe deplin (prin comportare, exterior, vorbe etc.); a capta prin însușiri deosebite; a cuceri.2) fig. (despre lucruri, activități etc.) A atrage foarte puternic; a fascina; a captiva.3) (persoane) A determina la rela	/<lat. seducere, fr. séduire
SEDUCȚIE	SEDÚCȚI//E ~i	<i>f.</i>	Faptul de a seduce; ademenire/ [G.-D. seducției; Sil. -ți-e]	/<lat. seductio, ~onis, fr. séduction
SEGMENT	SEGMENT ~e	<i>n.</i>	1) Porțiune de dreaptă sau de curbă delimitată de două puncte fixe sau de două extremități. ~ de cerc.2) Parte distinctă a unui întreg. ~ de intestin.3) Fiecare dintre inelele care alcătuiesc corpul unor viețuitoare; metamer.4) Garnitură metalică inelară	/<fr. segment, lat. segmentum, germ. Segment
A SEGMENTA	A SEGMENT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(obiecte integrale) A împărți în segmente.	/<fr. segmenter
SEGMENTAR	SEGMENTĂR ~ă (~i, ~e)		Care constă din segmente. Organ ~.	/<fr. segmentaire
A SEGREGA	A SEGREGĂ segrég	<i>tranz.</i>	A face să se segrege. [Sil. se-gre-]	/<lat. segregare, it. segregare
A SE SEGREGA	A SE SEGREGĂ pers. 3 se segrégă	<i>intrans.</i>	(despre elementele componente ale unor materiale sau substanțe) A se separa prin diferite procese fizice, chimice sau biologice.	/<lat. segregare, it. segregare
SEGREGARE	SEGREG//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A SEGREGA și A SE SEGREGA.2) biol. Fenomen de separare a caracterelor materne de cele paterne în procesul hibridizării plantelor.	/v. a (se) segrega

SEGREGAȚIE	SEGREGĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. SEGREGARE.2) tehn. Lipsă de omogenitate a compoziției chimice a unui material sau substanțe.3) : ~ rasială separare forțată a populației de culoare de populația albă. [G.-D. segregăției; Sil. se-gre-gă-ți-e]	/<fr. ségrégation
SEGREGAȚIONIST	SEGREGAȚIONÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de segregăția rasială; propriu segregăției rasiale.	/<fr. ségrégationniste
SEIF	SEIF ~uri	<i>n.</i>	1) Dulap sau ladă specială în care se păstrează bani, hârtii de valoare, documente, obiecte de preț; casă.2) Încăpere, special amenajată, în care se află asemenea dulapuri. [Monosilabic]	/<engl. safe
SEIM	SEÍM ~uri	<i>n.</i>	(în unele țări europene) Organ al puterii de stat. ~ul polonez.	/<pol. sejm
SEIMĂ	SEÍM//Ă ~e	<i>f.</i>	Fisură patologică la copitele cailor (sau ale altor animale).	/<fr. seime
SEIMEN	SEIMÉN ~i	<i>m.</i>	(în țările românești sec. XVII-XVIII) Ostaș mercenar care își făcea serviciul în garda de pază de la curtea domnitorului.	/<turc. selmen, seymen
SEINER	SEINÉR ~e	<i>n.</i>	Navă maritimă destinată pescuitului, înzestrată cu instalații de prelucrare primară și de refrigerare a peștelui.	/<engl. seiner
SEISM	SEÍSM ~e	<i>n.</i>	1) Cutremur de pământ.2) fig. Tulburare socială de mari proporții.	/<fr. séisme
SEISMIC	SEÍSMI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de seisme; propriu seismelor.2) (despre regiuni) Care se caracterizează prin seisme frecvente.3) (despre stații, aparate) Care servește la înregistrarea seismelor; destinat înregistrării seismelor. [Sil. se-is-]	/<fr. séismique
SEISMICITATE	SEISMICITÁTE	<i>f.</i>	Grad de intensitate și de frecvență a seismelor într-o regiune.	/<fr. séismicité
SEISMOGRAF	SEISMOGRÁF ~e	<i>n.</i>	Seismometru înregistrator. [Sil. se-is-mo-graf]	/<fr. séismographe
SEISMOGRAFIC	SEISMOGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de seismografie; propriu seismografiei.	/<fr. séismographique
SEISMOGRAFIE	SEISMOGRAFÍE	<i>f.</i>	Ramură a seismologiei care se ocupă cu înregistrarea undelor seismice și cu interpretarea acestor înregistrări.	/<fr. séismographie
SEISMOGRAMĂ	SEISMOGRÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	Grafic care reprezintă oscilațiile scoarței terestre, înregistrate de un seismograf.	/<fr. séismogramme
SEISMOLOG	SEISMOLOÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în seismologie.	/<fr. séismologue
SEISMOLOGIC	SEISMOLOGÍ//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de seismologie; propriu seismologiei.	/<fr. séismologique
SEISMOLOGIE	SEISMOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a geofizicii care se ocupă cu studiul seismelor. [G.-D. seismologiei]	/<fr. séismologie
SEISMOMETRIE	SEISMOMETRÍE	<i>f.</i>	Ramură a seismologiei care se ocupă cu studiul modului și vitezei de propagare a undelor seismice din scoarța terestră și cu construirea aparatelor corespunzătoare.	/<fr. séismométrie
SEISMOMETRU	SEISMOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru fixarea seismelor.	/<fr. séismometre
SEJUR	SEJÚR ~uri	<i>n.</i>	Ședere temporară într-o stațiune, pe un itinerar turistic.	/<fr. séjour
SELECT	SELÉC//T ~tă (~ti, ~te)	<i>livr.</i>	Care se distinge prin calități deosebite; ales.	/<fr. select
A SELECTA	A SELECT//Ă ~éz		1. tranz. (obiecte sau ființe) A alege după un anumit criteriu; a selecționa.2. intrans. telecom. A recepționa posturile de emisie, delimitându-le unele de altele.	/Din select

SELECTIV	SELECTÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care se efectuează prin selecție.2) (despre sisteme tehnice) Care poate realiza o selecție între mai multe elemente de aceeași natură.	/<fr. sélectif
SELECTIVITATE	SELECTIVITÁTE	<i>f.</i>	1) Capacitate de selecție a unui sistem tehnic sau fizico-chimic.2) biol. Înșușire a plantelor și a animalelor de a face selecție naturală în procesul de fecundare și în comportarea față de condițiile de viață.	/<fr. sélectivité
SELECTOR	SELECT//ÓR ~oare	<i>n.</i>	1) Dispozitiv pentru operații de selectare. • ~ telefonic dispozitiv de comutație într-o centrală telefonică automată, care selectează linia cerută de abonat.2) Mașină agricolă pentru curățarea semințelor de impurități și împărțirea lor pe calități.	/<fr. sélecteur
SELECȚIE	SELÉCTII//E ~i	<i>f.</i>	1) Alegere făcută cu un anumit scop, după anumite criterii.2) Proces prin care se selectează animalele cu anumite caractere și aptitudini în vederea perpetuării speciei.3) Știință care se ocupă cu studiul metodelor de ameliorare și obținere a unor rase și	/<fr. sélection, lat. selectio, ~onis
A SELECȚIONA	A SELECȚION//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) v. A SELECTA.2) (specii, rase, soiuri) A obține (pentru prima dată) sau a îmbunătăți prin selecție artificială. [Sil. -ți-o-]	/<fr. sélectionner
A SE SELECȚIONA	A SE SELECȚION//Á pers. 3 se ~eáză	<i>intrans.</i>	(despre animale sau despre plante) A trece prin selecție naturală; a suferi selecția naturală.	/a selecționa + suf. ~bil
SELECȚIONABIL	SELECȚIONABIL ~ă (~i, ~e)		1) Care poate fi selecționat.2) și substantival (despre sportivi) Care este apt de a fi ales să participe la o competiție.	/a selecționa + suf. ~bil
SELECȚIONATĂ	SELECȚIONÁT//Ă ~e	<i>f.</i>	Echipă aleasă pentru a reprezenta un oraș, o țară etc. la o competiție.	/v. a selecționa
SELECȚIONATOR	SELECȚIONATÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană specializată în selecția artificială.	/a selecționa + suf. ~tor
SELECȚIONER	SELECȚIONÉR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care selecționează sportivii pentru o echipă reprezentativă.	/<fr. sélectionneur
SELECȚIONISM	SELECȚIONÍSM	<i>n.</i>	Teorie care admite existența selecției naturale în biologie.	/< fr. sélectionisme
SELENAR	SELENÁR ~ă (~i, ~e)		Care este caracteristic Seleniei; referitor la Lună; lunar.	/Selene n. pr. + suf. ~ar
SELENAUT	SELENAÚ//T ~ți	<i>m.</i>	Asronaut care explorează Luna.	/Selene n. pr. + naut
SELENIC	SELÉNI//C ~că (~ci,		Care conține seleniu; de seleniu.	/<fr. sélénique
SELENIT	SELENÍT	<i>n.</i>	Varietate de ghips de culoare galbenă-aurie sau albă, din care sunt confecționate obiecte decorative.	/<fr. sélénite
SELENIU	SELÉNIU	<i>n.</i>	Metaloid solid negru-cenușiu, asemănător cu sulful, întrebuințat în industria sticlei, la vulcanizarea cauciucului etc.	/<fr. sélénium
SELENODEZIE	SELENODEZÍE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul formei și dimensiunilor Lunii.	/<fr. sélénodésie
SELENOGRAFIE	SELENOGRAFÍE	<i>f.</i>	Ramură a astronomiei care se ocupă cu descrierea suprafeței Lunii. [G.-D. selenografiei; Sil. -no-gra-]	/<fr. sélénographie
SELENOLOG	SELENOLO//G ~gi	<i>m.</i>	Specialist în selenologie.	/<fr. sélénologue
SELENOLOGIE	SELENOLOGÍE	<i>f.</i>	Știință interdisciplinară care se ocupă cu studiul structurii și compoziției chimico-mineralogice a Lunii.	/<engl. selenology
SELENOSTAT	SELENOSTÁT ~e	<i>n. astr.</i>	Aparat pentru ținerea Lunii în câmpul de observație.	/<fr. sélénostat

SELFACITOR	SELFACIT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	(în industria textilă) Mașină pentru filarea și înfășurarea firului pe țevi.	/<germ. Selfaktor, engl. selfactor
SELIȘTE	SÉLIȘT//E ~i	<i>f.</i>	Vatra satului.	/<sl. selište
SEM	SEM seme	<i>n.</i>	lingv. Unitate minimă de semnificație care nu se realizează idenendent, ci numai în componența unui semem.	/<fr. seme
SEMAFOR	SEMAF//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Dispozitiv de semnalizare pentru reglementarea circulației pe calea ferată, pe străzi etc.; semnalizator; stop.	/<fr. sémaphore
SEMAFORIST	SEMAFORÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care mănuieste un semafor.	/<fr. sémaphoriste
A SEMAFORIZA	A SEMAFORIZ//Á	<i>tranz.</i>	(o stradă, o intersecție de drumuri) A prevedea cu semafoare.	/semafor + suf. ~iza
SEMANTEM	SEMANTEM ~e	<i>n.</i>	lingv. Parte de cuvânt considerată ca purtătoare a sensului lexical.	/<fr. sémanteme
SEMANTIC	SEMÁNTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de semantică; propriu semanticii. Valoare ~că. Studiu ~.	/<fr. sémantique
SEMANTICĂ	SEMÁNTICĂ	<i>f.</i>	1) Ansamblu de sensuri proprii unităților unei limbi.2) Ramură a lingvisticii care se ocupă cu studiul sensurilor unităților de limbă; semasiologie. [G.-D. semanticii]	/<fr. semantique
SEMANTICIAN	SEMANTICI//ÁN ~ână (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Specialist în semantică; semasiolog.	/<fr. sémanticien
SEMANTICISM	SEMANTICÍSM	<i>n.</i>	Curent în filozofia contemporană, care susține că problema principală a filozofiei este interpretarea sensului cuvintelor; filozofie semantică.	/semantică + suf. ~ism
SEMANTICIST I	SEMANTICÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de semanticism; propriu semanticismului.	/semantică + suf. ~ist
SEMANTICIST II	SEMANTICÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al semanticismului.	/semantică + suf. ~ist
SEMASIOLOG	SEMASIOLO//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în semasiologie; semantician.	/<fr. sémasiologue
SEMASIOLOGIC	SEMASIOLOGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de semasiologie; propriu semasiologiei.	/<fr. sémasiologique
SEMASIOLOGIE	SEMASIOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a lingvisticii care se ocupă cu studiul sensurilor unităților de limbă; semantică. [G.-D. semasiologiei]	/<fr. sémasiologie
A SEMĂNA I	A SEMĂNÁ I seământ	<i>tranz.</i>	1) (semințe de plante cultivate) A introduce în sol (pentru a încolți și a crește); a însămânța. ~ grâu. • Culege ce-ai semănat se spune, când cineva trebuie să suporte consecințele unor fapte de-ale sale.2) pop. (persoane) A presăra cu semințe de cereale	/<lat. seminare
A SEMĂNA II	A SEMĂNÁ II seământ	<i>intrans.</i>	1) A avea trăsături comune; a fi deopotrivă; a se potrivi; a se asemăna; a se asemui. Seamănă cu fratele său. • ~ ca două picături de apă a avea foarte multe trăsături comune.2) A avea aparența (de); a fi în aparență; a da semne (de); a părea; a se arăta.	/<lat. similare
SEMĂNĂTOARE	SEMĂNĂT//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	Mașină agricolă pentru semănat.	/a semăna + suf. ~toare

SEMĂNĂTOR	SEMĂNĂT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care seamănă.	/a semăna + suf. ~tor
SEMĂNĂTURĂ	SEMĂNĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) mai ales la pl. Totalitate a plantelor răsărite din sămânța semănată. ~i de primăvară. ~i de toamnă.2) Teren agricol semănat.	/a semăna + suf. ~ătură
SEMEM	SEMÉM ~e	<i>n.</i>	lingv. Unitate de semnificație a unui cuvânt, alcătuită din mai multe seme.	/<fr sémeme
SEMEN	SÉMEN ~i	<i>m.</i>	mai ales la pl. Ființă care seamănă perfect cu altă ființă; pereche potrivită.	/v. a semăna
SEMESTRIAL	SEMESTRÍÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de semestru; referitor la semestru.2) și adverbial Care se produce în fiecare semestru; la un interval de un semestru.3) (despre publicații periodice) Care apare în fiecare semestru. [Sil. -mes-tri-al]	/<lat. semestrialis, fr. semestriel, germ. Semestral
SEMESTRU	SEMÉSTR//U ~e	<i>n.</i>	1) Perioadă de șase luni consecutive; jumătate de an .2) Jumătate dintr-un an școlar sau universitar. [Sil. -mes-tru]	/<fr. seameatre, lat. semestris
SEMEȚ	SEM//ÉT ~eată (~éti, ~éte)	<i>și adverbial</i>	1) Care exprimă demnitate și mândrie; plin de demnitate și mândrie; falnic; trufaș.2) Care se remarcă prin curaj; curajos; îndrăzneț.3) rar Care are o părere exagerată despre calitățile sale; plin de sine; mândru; fudul; încrezut; măret; îngâmfat; înfumur	/Orig. nec.
A SE SEMEȚI	A SE SEMEȚ//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	A-și da importanță deosebită; a se umfla în pene; a se îngâmfa; a se înfumura; a se împăuna.	/Din semeț
SEMEȚIE	SEMEȚÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Caracter semeț; fală; măreție.2) Atitudine de superioritate nejustificată față de alții; fală; măreție; îngâmfare; înfumurare; fudulie; mândrie. [G.-D. semetiei]	/semeț + suf. ~ie
SEMIACVATIC	SEMIACVÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre plante și animale) Care trăiește parțial în apă. [Sil. -mi-ac-]	/semi- + acvatic
SEMIANALFABET	SEMIANALFABÉ//T ~tă (~ti, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care este pe jumătate analfabet; cu cunoștințe de carte reduce.	/semi- + analfabet
SEMIARTICULAȚIE	SEMIARTICULÁȚI//E ~i	<i>f. tehn.</i>	Articulație între două piese, care permite deplasarea lor relativă în lungul unei axe.	/semi- + articulație
SEMIAUTOMAT	SEMIAUTOMÁ//T ~tă (~ti, ~te)	<i>și substantiv</i>	Care este pe jumătate automat; automat numai parțial. Operație ~tă.	/semi- + automat
SEMIAUXILIAR	SEMIAUXILIÁR ~ă (~i, ~e)		: Verb ~ verb cu rol sintactic asemănător cu al auxiliarelor propriu-zise, care dă o nuanță modală, reieșită din sensul său lexical.	/<fr. semi- auxiliaire
SEMICALC	SEMICÁLC ~uri	<i>n.</i>	lingv. Cuvânt sau expresie în care o parte constituie un împrumut din altă limbă, iar cealaltă parte este formată pe baza resurselor interne ale limbii date; semiîmprumut.	/semi- + calc
SEMICENTENAR	SEMICENTENÁR ~e	<i>n.</i>	1) Jumătate a unui centenar; cincizeci de ani.2) Timp când se împlinesc cincizeci de ani de la un eveniment important.	/semi- + centenar
SEMICERC	SEMICÉRC ~uri	<i>n.</i>	1) geom. Fiecare dintre cele două jumătăți în care este împărțit un cerc de diametrul său.2) Grup de elemente aranjate în forma unei jumătăți de cerc. • În ~ în formă de arc.	/semi- + cerc

SEMICIRCULAR	SEMICIRCULÁR ~ă (~i, ~e)		Care are forma unui semicerc. • Canale ~e canale din partea superioară a urechii interne.	/<fr. semicirculaire
SEMICOLONIAL	SEMICOLONIÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care este pe jumătate colonial. Țară ~ă.2) Care este caracteristic pentru o semicolonie; propriu unei semicolonii. Regim ~.	/semi- + colonial
SEMICOLONIE	SEMICOLONÍ //E ~i	<i>f.</i>	Stat formal independent, care depinde din punct de vedere economic și politic de un alt stat.	/semi- + colonie
SEMICONDUCTOR I	SEMICONDUCT //ÓR I ~oăre	<i>n.</i>	Material cu o conductibilitate electrică intermediară între cea a conductoarelor (metalelor) și cea a izolatoarelor (dielectricilor).	/<fr. semi-conducteur
SEMICONDUCTOR II	SEMICONDUCT //ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)		1) (despre materiale) Care are conductibilitate electrică intermediară.2) (despre dispozitive) Care funcționează pe baza materialelor cu conductibilitate electrică intermediară.	/<fr. semi-conducteur
SEMICONSOANĂ	SEMICONSOÁN //Ă	<i>f.</i>	Sunet intermediar între consoană și vocală; semivocală.	/<fr. semi-consonne
SEMIDEȘERT	SEMIDEŠÉRT ~uri	<i>n.</i>	Regiune intermediară între stepă și deșert; semipustiu.	/semi- + deșert
SEMIDOC	SEMIDÓC //T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	Care este numai pe jumătate doct; cu cunoștințe reduse și superficiale; puțin instruit.	/semi- + doct
SEMIDREAPTĂ	SEMIDR //EÁPTĂ ~épte	<i>f.</i>	Fiecare dintre cele două părți ale unei linii drepte în care aceasta este împărțită de un punct al ei.	/semi- + dreaptă
SEMIFABRICAT	SEMIFABRICÁT ~e	<i>n.</i>	Produs industrial, prelucrat parțial, care nu a trecut prin toate fazele procesului de fabricație. [Sil. -fa-bri-]	/semi- + fabricat
SEMIFEUDAL	SEMIFEUDÁL ~ă (~i,		Care are trăsături feudale; cu rămășițe ale orânduirii feudale.	/semi- + feudal
SEMIFINALĂ	SEMIFINÁL //Ă ~e	<i>f.</i>	Fiecare dintre cele două întâlniri intermediare ale unor competiții sportive, prin rezultatul cărora sunt determinați finaliștii.	/semi- + finală
SEMIFINALIST	SEMIFINALÍ //ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Participant la o semifinală.	/semifinală + suf. ~ist
SEMIFLUID	SEMIFLUÍ //D ~dă (~zi, ~de)	<i>și substantiv</i>	Care este pe jumătate fluid; fluid numai parțial.	/<fr. semi-fluide
SEMIFOND	SEMIFÓND	<i>n.</i>	Categorie de probă sportivă (alergări, ciclism, înot etc.) pe distanțe medii.	/semi- + fond
SEMIFONDIST	SEMIFONDÍ //ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Sportiv care practică probe de semifond.	/semifond + suf. ~ist
SEMIGRAS	SEMIGRÁ //S ~să (~și, ~se)	<i>rar</i>	(despre caractere tipografice) Care are conturul mai gras decât caracterele obișnuite; aldin.	/semi- + gras
SEMIÎMPRUMUT	SEMIÎMPRUMÚT ~uri	<i>n.</i>	Cuvânt sau expresie în care o parte constituie un împrumut din altă limbă, iar cealaltă parte este formată pe baza resurselor interne ale limbii date; semicale.	/semi- + împrumut
SEMIÎNTUNERIC	SEMIÎNTUNÉRIC	<i>n.</i>	Întuneric necomplet; semiobscuritate.	/semi + întuneric
SEMILEGAL	SEMILEGÁL ~ă (~i,		Care este pe jumătate legal; legal numai parțial.	/semi- + legal
SEMILICHID	SEMILICHÍ //D ~dă (~zi, ~de)	<i>și substantiv</i>	Care este pe jumătate lichid.	/<fr. semi-liquide
SEMILUNĂ	SEMILÚN //Ă ~i	<i>f.</i>	1) Aspect al Lunii în faza primului și ultimului pătrar, văzută în formă de seceră.2) Semn simbolic al islamismului.3) fig. art. Imperiul Otoman.	/semi- + lună

SEMINAL	SEMINÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de spermă; propriu spermei.2) Care se referă la sămânța plantelor.	/<fr. séminal
SEMINAR	SEMINÁR ~e	<i>n.</i>	1) Lecție practică în școala superioară, în cadrul căreia studenții își fixează și își aprofundează cunoștințele teoretice.2) Cerc de studii în cadrul unei organizații obștești sau al unei instituții care urmărește perfecționarea calificării profesionale.	/<fr. séminaire, lat. seminarium
SEMINARIST	SEMINARÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Elev al unui seminar teologic.	/<fr. séminariste
SEMINCER I	SEMINCÉR I ~i	<i>m.</i>	1) Arbore lăsat de sămânță la tăierea unei păduri în vederea regenerării naturale.2) Plantă agricolă lăsată neculeasă (după recoltare), destinată producerii de semințe.3) Loc pe care se cultivă plante de sămânță.4) Știulete de porumb păstrat nedezechiat	/semințe + suf. ~ar
SEMINCER II	SEMINCÉR II ~ă (~i, ~e)		Care ține de plantele lăsate pentru sămânță; propriu plantelor lăsate pentru sămânță.	/semințe + suf. ~ar
SEMINOLOGIE	SEMINOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a botanicii care se ocupă cu studiul semințelor.	
SEMINOMAD	SEMINOMÁ//D ~dă (~zi, ~de)	<i>și substantiv</i>	Care este pe jumătate nomad.	/<fr. semi-nomade
SEMINOMADISM	SEMINOMADÍSM	<i>n.</i>	Stare în care se află o populație seminomadă; nomadism parțial.	/<fr. semi-nomadisme
SEMINȚERIE	SEMINȚERÍ//E ~i	<i>f.</i>	rar Magazin unde se vând semințe (de flori și de legume).	/semințe + suf. ~ărie
SEMINȚIE	SEMINȚÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Totalitate a oamenilor de o anumită naționalitate; neam; popor.2) Succesiune de generații ce se trag dintr-un strămoș comun; neam; familie.3) Specie de animale; rasă. [G.-D. semintiei]	/sămânță + suf. ~ie
SEMINȚIȘ	SEMINȚÍȘ ~uri	<i>n.</i>	Loc unde cresc seminceri. ~ natural.	/sămânță + suf. ~is
SEMIOSCUR	SEMIOSCUR ~ă (~i, ~e)		Care este pe jumătate obscur; insuficient iluminat.	/semi- + obscur
SEMIOSCURITATE	SEMIOSCURITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter semiobscur.2) Lumină semiobscură; semiîntuneric.	/semi- + obscuritate
SEMICLUSIV	SEMICLUSÍV ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre sunete consonante) Care este pe jumătate oclusiv; care începe cu o ocluzie și se termină printr-o constricție; africat.	/semi- + oclusiv
SEMIOFICIAL	SEMIOFICIÁL ~ă (~i, ~e)		Care este numai pe jumătate oficial; oficial numai parțial.	/<fr. semi -officiel
SEMILOG	SEMIOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în semiologie.	/<fr. sémiologue
SEMILOGIC	SEMIOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de semiologie; propriu semiologiei.	/<fr. sémiologique
SEMILOGIE	SEMIOLOGÍE	<i>f.</i>	1) Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul simptomelor diferitelor boli, precum și cu metodele de diagnosticare a lor.2) Știință care se ocupă cu studiul general al semnelor și al sistemelor de semne; semiotică. [G.-D. semiologiei; Sil. -mi-o-]	/<fr. sémiologie
SEMIOTIC	SEMIÓTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de semiotică; propriu semioticii.	/<fr. sémiotique
SEMIOTICĂ	SEMIÓTICÁ	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul general al semnelor și al sistemelor de semne. [G.-D. semioticii; Sil. -mi-o-]	/<fr. sémiotique

SEMIPREPARAT	SEMIPREPARÁT ~e	<i>n.</i>	Preparat culinar în parte pregătit, care urmează să fie definitivat ulterior.	/semi- + preparat
SEMIPUSTIU	SEMIPUSTÍU ~ri	<i>n.</i>	Regiune intermediară între stepă și pustiu; semideșert.	/semi- + pustiu
SEMISON	SEMISÓN ~ă (~i, ~e)		(despre sunete vocale) Care nu are valoare silabică.	/ <i><lat.</i> semi- + sonus
SEMIT I	SEMÍ//T I ~tă (~ți, ~te)		v. SEMITIC.	/ <i><fr.</i> sémité
SEMIT II	SEMÍ//T II ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	(în vechea clasificare etnografică) Persoană care face parte dintr-un grup de popoare, înrudite prin limbă, din sud-vestul Asiei și nord-estul Africii (arabi, evrei, sirieni etc.).	/ <i><fr.</i> sémité
SEMITIC	SEMÍTI//C ~că (~ci,		Care aparține semiților. • Limbi ~ce ramură a limbilor afro-asiatice.	/ <i><fr.</i> sémitique
SEMITISM	SEMITÍSM	<i>n.</i>	1) Mod de a fi al semiților.2) Cuvânt sau expresie de origine semitică.	/ <i><fr.</i> sémitisme
SEMITOLOG	SEMITOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în semitologie.	/ <i><fr.</i> sémitologue
SEMITOLOGIC	SEMITOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de semitologie; propriu semitologiei.	/ <i>< fr.</i> sémitologique
SEMITOLOGIE	SEMITOLOGÍE	<i>f.</i>	Știință interdisciplinară care se ocupă cu studiul culturii, istoriei, limbilor și literaturilor popoarelor semitice.	/ <i><fr.</i> sémitologie
SEMITON	SEMITÓN ~uri	<i>n.</i>	1) muz. Interval de o jumătate de ton; cel mai mic interval între două sunete alăturate.2) Nuanță intermediară între un ton închis la altul deschis al unei culori.	/ <i><fr.</i> semi-ton
SEMIVOCALĂ	SEMIVOCÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	Sunet intermediar între vocală și consoană; semiconsoană.	/semi- + vocală
SEMIZEU	SEMIZÉ//U ~i	<i>m.</i>	(în mitologia antică) Persoană născută dintr-o zeitate și o ființă pământească; erou.	/semi- + zeu
SEMN	SEMN ~e	<i>n.</i>	1) Ceea ce servește pentru a indica sau exprima ceva; indicator. ~ de ploaie. • ~ de hotar obiect (piatră, stâlp, copac etc.) care indică o linie de demarcație. ~ de carte fâșie de carton sau de alt material pusă într-o carte pentru a indica pagina, unde	/ <i><lat.</i> signum
A SEMNA	A SEMN//Ă ~éz		1. tranz. (acte, articole, cereri, scrisori etc.) A adevăra prin iscălitură; a iscăli.2. intranz. A-și scrie numele cu propria mână sub text; a-și pune iscălitura pe un act oficial; a iscăli.	/Din semn
SEMNAL	SEMNÁL ~e	<i>n.</i>	1) Semn convențional (acustic sau optic) prin care se transmite o informație la distanță.2) Dispozitiv special pentru transmiterea unor astfel de semne convenționale.3) Sunet convențional de recunoaștere a unui post de radio sau a unei emisiuni radiofonice	/ <i><fr.</i> signal, germ. Signal
A SEMNALA	A SEMNAL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A aduce la cunoștință, atrăgând atenția în mod special; a menționa.	/ <i><fr.</i> signaler
A SEMNALIZA	A SEMNALIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A comunica prin semnale (la distanță); a da de știre, transmițând semnale.	/semnal + suf. ~iza
SEMNALIZARE	SEMNALIZ//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A SEMNALIZA.2) Instalație pentru producerea și transmiterea semnalelor.3) Sistem de semnale, folosit într-un domeniu oarecare. • Sistem de ~ totalitate a semnalelor prin care un organism face legătura cu mediul înconjurător.	/v. a semnaliza

SEMNALIZATOR I	SEMNALIZAT//ÓR I ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>și substantiv</i>	Care semnalizează; care transmite semnale.	/a semnaliza + suf. ~iza
SEMNALIZATOR II	SEMNALIZAT//ÓR II ~oáre	<i>n.</i>	1) Dispozitiv de semnalizare pentru reglementarea circulației pe calea ferată, pe străzi etc.; semafor; stop.2) Indicator luminos la autovehicule, care arată schimbarea direcției de mers.	/a semnaliza + suf. ~iza
SEMNALMENT	SEMNALMENT ~e	<i>n.</i>	Semn particular după care poate fi identificată o persoană.	/<fr. signalement
SEMNATAR	SEMNATÁR ~ă (~i,	<i>m. și f.</i>	Persoană care semnează un act oficial.	/<fr. signataire
SEMNĂTURĂ	SEMNĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Nume al unei persoane scris cu propria mână (sub textul unui act, al unei scrisori etc.) pentru a confirma exactitatea celor relatate sau pentru a-și asuma o anumită responsabilitate; iscălitură.	/a semna + suf. ~ătură
A SEMNIFICA	A SEMNIFICÁ pers. 3 semnifică	<i>intrans.</i>	A fi dotat cu o anumită semnificație; a însemna.	/<fr. signifier
SEMNIFICANT	SEMNIFICÁN//T ~ți	<i>m.</i>	Element formal al semnului lingvistic.	/<fr. signifiant, it. significante
SEMNIFICAT	SEMNIFICÁT	<i>m.</i>	Conținut semantic al semnului lingvistic.	/<fr. signifié
SEMNIFICATIV	SEMNIFICATÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care exprimă cu claritate precisă; cu înțeles precis.2) Care vorbește de la sine; plin de înțeles; grăitor; elocvent.3) rar Care prezintă valoare; de anumită importanță; important; însemnat.	/<fr. significatif
SEMNIFICAȚIE	SEMNIFICÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Conținut semantic al unui cuvânt al unei forme gramaticale sau al unei construcții; accepție.2) Valoare simbolică a unui fapt sau a unui lucru. [G.-D. semnificației; Sil. -ți-e]	/<fr. signification
SENAT	SENÁT ~e	<i>n.</i>	1) (în Roma antică) Organ suprem al puterii de stat în timpul republicii.2) (în unele țări) Camera superioară a parlamentului.3) : ~ universitar consiliu al profesorilor pe lângă rector.	/<lat. senatus, fr. sénat
SENATOR	SENATÓR ~i	<i>m.</i>	Membru al unui senat.	/<lat. senator, fr. sénateur
SENATORIAL	SENATORIAL ~ă (~i, ~e)		1) Care este caracteristic pentru senat; propriu senatului.2) Care ține de senatori; propriu senatorilor.	/<fr. sénatorial
SENĂ	SÉNĂ	<i>f.</i>	Amestec de frunze și fructe uscate de siminichie, folosit ca purgativ și ca diuretic.	/<turc. sena
SENECTUTE	SENECTÚ//TE ~ți	<i>f. livr.</i>	Ultima perioadă în evoluția unei ființe, caracterizată prin slăbirea funcțiilor fiziologice; vârstă înaintată. [G.-D. senectuții]	/<lat. senectus, ~utis
SENIL	SENÍL ~ă (~i, ~e)	<i>livr.</i>	Care ține de senilitate; caracteristic pentru senilitate.	/<lat. senilis, fr. sénile
SENILITATE	SENILITÁTE	<i>f.</i>	Stare de slăbire a funcțiilor organice și intelectuale la bătrânețe. [G.-D. senilității]	/<fr. sénilitéé
SENIN I	SENÍN I	<i>n.</i>	Lipsă de nori; seninătate; limpezime. • Din ~ deodată; pe neașteptate.	/<lat. serenus
SENIN II	SENÍN II ~ă (~i, ~e)		1) (despre cer, timp etc.) Care este fără nori; limpede.2) fig. Care vădește liniște sufletească; calm; netulburat. Privire ~ă.	/<lat. sarenus
SENINĂTATE	SENINĂTÁTE	<i>f.</i>	1) Stare a cerului senin; limpezime.2) Expresie plină de liniște sufletească; mină calmă. [G.-D. seninătății]	/senin + suf. ~ătate

SENIOR I	SENIÓR I ~i	<i>m.</i>	1) (în evul mediu) Mare feudal, stăpân al unui domeniu, care avea drept de suzeranitate asupra vasalilor săi.2) (în unele țări europene; folosit și ca termen de adresare) Reprezentant al claselor avute. [Sil. -ni-or]	/<fr. seigneur, it. signor, signore
SENIOR II	SENIÓR II ~i	<i>m.</i>	(în opoziție cu junior) 1) Sportiv care a depășit vârsta juniorilor.2) rar (pe lângă un nume de persoană) Tata în raport cu fiul.3) fig. Persoana cea mai în vârstă dintr-o colectivitate.	/<lat. senior
SENIORIAL	SENIORIÁL ~ă (~i,		Care ține de seniori; propriu seniorilor. Drept ~.	/<fr. seigneurial
SENIORIE	SENIORÍE	<i>f. ist.</i>	1) Calitate de senior.2) Domeniu al cărui stăpân este un senior.	/<fr. seigneurie, it. signoria
SENS	SENS ~uri	<i>n.</i>	1) Conținut (noțional sau logic) interior; semnificație a unui lucru; înțeles.2) lingv. Înțeles al unui cuvânt, al unei expresii, al unei forme sau al unei construcții gramaticale. • ~ lexical înțeles individual propriu fiecărui cuvânt. ~ gramatical înțeles	/<lat. sensus, fr. sens
SENSIBIL	SENSÍBIL ~ă (~i, ~e)		1) (despre persoane) Care reacționează ușor la acțiunea factorilor externi.2) (despre ființe) Care reacționează cu ușurință la durere.3) (despre lucruri) Care poate fi perceput cu ușurință de organele de simț sau de spirit.4) (despre organe sau organisme)	/<lat. sensibilis, fr. sensible, it. sensibile
SENSIBILITATE	SENSIBILIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter sensibil.2) Receptivitate emotivă; afectivitate. [G.-D. sensibilității]	/<lat. sensibilitas, ~atis, fr. sensibilité
A SENSIBILIZA	A SENSIBILIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face (mai) sensibil.2) rar A face să devină material, dând formă concretă; a concretiza; a materializa; a obiectiviza.	/<fr. sensibiliser
SENSIBILIZANT	SENSIBILIZÁN//T ~tă (~ti, ~te)	<i>med.</i>	Care sensibilizează organismul.	/a sensibiliza + suf. ~ant
SENSIBILIZARE	SENSIBILIZ//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A SENSIBILIZA.2) Creștere patologică a sensibilității organismului la acțiunea unor factori externi (fizici, chimici sau biologici).	/v. a sensibiliza
SENSIBILIZATOR	SENSIBILIZÁTÓR ~i	<i>m.</i>	Substanță care are proprietatea de a sensibiliza un material fotografic.	/<fr. sensibilisateur
SENTENȚIOS	SENTENȚI//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		1) (despre stil, vorbire, ton etc.) Care conține sentințe.2) (despre persoane) Care folosește multe sentințe în vorbire; care face uz de multe maxime.3) Care are formă de sentință. [Sil. -ți-os]	/<fr. sentencieux
SENTIMENT	SENTIMENT ~e	<i>n.</i>	1) Proces afectiv care reflectă atitudinea emoțională a omului față de realitate; simțământ. ~e nobile. • ~e pozitive sentimente care aduc satisfacție sufletească și care stimulează activitatea omului. ~e negative sentimente care tulbură spiritul și demor	/<fr. sentiment, lat. sentimentum
SENTIMENTAL	SENTIMENTÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de sentimente; propriu sentimentelor; afectiv. Educație ~ă.2) Care provine din sentimente. Roman ~.3) Care este pătruns de sentimente. Ton ~.4) Care trezește sentimente; afectiv. Muzică ~ă. Romanță ~ă.5) și substantival Care vădește o sensibi	/<fr. sentimental, lat. sentimental

SENTIMENTALISM	SENTIMENTALÍSM ~e	<i>n.</i>	1) (în sec. XVIII și începutul sec. XIX) Curent literar caracterizat prin reliefaarea vieții sentimentale a omului.2) Sensibilitate excesivă; exagerare a sentimentelor. • A cădea în ~ a deveni sentimental; a-și exagera sentimentele.3) Comportare sau atitud	/<fr. sentimentalisme
SENTIMENTALITATE	SENTIMENTALITÁTE	<i>f.</i>	Caracter sentimental; predispoziție spre exagerarea sentimentelor. [G.-D. sentimentalității]	/<fr. sentimentalité
A SENTIMENTALIZA	A SENTIMENTALIZÁ	<i>tranz.</i>	(întâmplări, relatări etc.) A prezenta în mod sentimental; a face să capete un caracter sentimental.	/sentimental + suf. ~iza
SENTINȚĂ	SENTÍNTÁ ~e	<i>f.</i>	1) Decizie a unei instanțe judecătorești.2) Formulă lapidară conținând o cugetare sau un gând adânc, o normă de conduită; aforism; maximă. [G.-D. sentinței]	/<lat. sententia, fr. sentence
SENZAȚIE	SENZÁTI//E ~i	<i>f.</i>	1) Fenomen psihic provocat de o excitație fiziologică.2) Fapt care produce o impresie puternică.3) Atitudine emotivă a omului față de realitate. [G.-D. senzației; Sil. -ți-e]	/<lat. sensatio, ~onis, fr. sensation
SENZAȚIONAL	SENZAȚIONAL ~ă (~i, ~e)		Care produce senzație; cu proprietatea de a impresiona puternic. Știre ~ă. [Sil. -ți-o-]	/<fr. sensationnel
SENZITIV	SENZITÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de simțuri; legat de simțuri.2) Care simte; cu facultatea de a simți.	/<fr. sensitif
SENZITIVĂ	SENZITÍV//Ă ~e	<i>f.</i>	Mimoză ale cărei frunze se strâng la cea mai mică atingere.	/< fr. sensitif
SENZORIAL	SENZORIÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de organele de simț; propriu organelor de simț.2) Care se realizează prin simțuri. [Sil. -ri-al]	/<fr. sensoriel
SENZUAL	SENZUÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de simțuri; propriu simțurilor.2) și adverbial (despre persoane) Care trădează senzualitate; înclinat spre plăcerile trupești. [Sil. -zu-al]	/<lat. sensualis, fr. sensuel
SENZUALISM	SENZUALÍSM	<i>n.</i>	1) Concepție gnoseologică care consideră senzațiile ca principala sursă a cunoștințelor despre lume.2) v. SENZUALITATE.	/<fr. sensualisme
SENZUALIST I	SENZUALÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de senzualism; propriu senzualismului.	/<fr. sensualiste
SENZUALIST II	SENZUALÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al senzualismului.	/<fr. sensualiste
SENZUALITATE	SENZUALITÁTE	<i>f.</i>	1) Atracție spre plăcerile trupești; sexualism; erotism.2) Sensibilitate senzorială. [G.-D. senzualității; Sil. -zu-a-]	/<fr. sensualité
SEPALĂ	SEPÁL//Ă ~e	<i>f. bot.</i>	Fiecare dintre frunzulițele din care constă caliciul unei flori.	/<fr. sépale
A SEPARA	A SEPARÁ sepár	<i>tranz.</i>	(obiecte sau persoane aflate la un loc) A face să se separe; a despărți.	/<fr. séparer, lat. separare
A SE SEPARA	A SE SEPARÁ mă sepár	<i>intrans.</i>	A înceta de a fi laolaltă sau la un loc; a se despărți; a se detașa.	/<fr. séparer, lat. separare
SEPARABIL	SEPARÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi separat; care se pretează la separare.	/<fr. séparable, lat. separabilis
SEPARAT	SEPARÁ//T ~tă (~ti, ~te)	<i>și adverbial</i>	v. A SEPARA și A SE SEPARA. • Pace ~tă pace încheiată de un stat în mod izolat de aliații săi.	/v. a (se) separa

SEPARATISM	SEPARATÍSM	<i>n.</i>	1) Tendință spre separare.2) (într-un stat multinațional) Mișcare a minorităților naționale pentru a forma un stat independent sau o regiune autonomă.	/<fr. séparisme
SEPARATIST I	SEPARATÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de separatism; propriu separatismului.	/<fr. sépariste
SEPARATIST II	SEPARATÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al separatismului.	/<fr. sépariste
SEPARATOR I	SEPARAT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care separă.	/<fr. séparateur
SEPARATOR II	SEPARAT//ÓR II ~oăre	<i>n.</i>	1) Aparat (sau mașină) pentru separarea unui sau a mai multor componente dintr-un amestec solid sau fluid. ~ de grâne. • ~ de lapte aparat centrifugal pentru separarea smântânii din lapte.2) Piesă care separă rolele la rulmenți.	/<fr. séparateur
SEPREU	SEPARÉU ~ri	<i>n.</i>	Cameră sau loc separat într-un local public.	/<fr. séparé
SEPIA	SÉPIA	<i>f. invar.</i>	1) Materie colorantă cafenie-închisă, obținută din substanța secretată de sepie sau produsă pe cale industrială și folosită în pictură.2) Desen executat cu asemenea materie. [G.-D. sepiei; Sil. -pi-a]	/<fr. sepia, lat. sepia, it. seppia
SEPIE	SÉPI//E ~i	<i>f.</i>	Moluscă marină răpitoare, comestibilă, de talie mare, cu corpul oval, înzestrat cu tentacule și cu o glandă specială, care, atunci când este atacată, emană un lichid de culoare închisă, tulburând apa. [G.-D. sepiei; Sil. -pi-e]	/<fr. sepia, lat. sepia, it. seppia
SEPT	SEPT	<i>n. anat.</i>	Perete care separă două cavități. ~ nazal.	/<lat. saeptum, fr. septum
SEPTEMBRIE	SEPTÉMBRIE	<i>m.</i>	A noua lună a anului. [G.-D. lui septembrie; Sil. -tem-bri-e]	/<sl. septemvrii, ngr. septémvrios
SEPTENAL	SEPTENÁL ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care durează șapte ani; prevăzut pentru șapte ani.	/<fr. septennal, lat. septennalis
SEPTENAR	SEPTENÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care durează șapte zile sau șapte ani.2) (despre versuri) Care este compus din șapte picioare și jumătate.	/<lat. septenarius, fr. septenaire
SEPTENTRION	SEPTENTRIÓN	<i>n. livr.</i>	Punct cardinal situat în direcția stelei polare; nord.	/<lat. septentrio, ~onis, fr. septentrion
SEPTENTRIONAL	SEPTENTRIONÁL ~ă (~i, ~e)	<i>rar</i>	1) Care ține de septentrion; propriu septentrionului; nordic; boreal; arctic. Climă ~ă.2) Care se află în regiunile de nord; din regiunile de nord; nordic. Constelație ~ă. [Sil. -ten-tri-o-]	/<fr. septentrional, lat. septentrionalis
SEPTET	SEPTÉT ~e	<i>n.</i>	1) Ansamblu format din șapte interpreți (instrumentiști sau vocaliști), care execută împreună o compoziție muzicală.2) Compoziție muzicală compusă pentru un astfel de ansamblu.	/<germ. Septett
SEPTIC	SÉPTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care este infectat cu microbi.2) Care produce infecție. Bacterie ~că. • Maladie ~că boală provocată de microbi.	/<fr. septique
SEPTICEMIE	SEPTICEMÍ//E ~i	<i>f.</i>	Boală gravă cauzată de o infecție microbiană generală a sângelui; sepsis. [G.-D. septicemiei; Sil. -mi-e]	/<fr. septicémie

SEPTIMĂ I	SEPTÍM//Ă I ~e	f.	Interval dintre două sunete ale gamei diatonice, care cuprinde șapte trepte ale scării muzicale.	/<germ. Septime
SEPTIMĂ II	SEPTÍM//Ă II ~e	f.	Poziție de apărare (la scrimă).	/<fr. septime
SEPTOGEN	SEPTOGÉN ~ă (~i, ~e)		(despre microorganisme) Care provoacă putrezirea; saprogen.	/Din septic
SEPTUAGENAR	SEPTUAGENÁR ~ă (~i, ~e)	și substantiv	Care a atins vârsta de șaptezeci de ani. [Sil. -tu-a-]	/<fr. septuagénnaire, lat. septuagenarius
SEPULCRAL	SEPULCRÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de sepulcru; propriu sepulcrului; funerar; tumular. Piatră ~ă. Inscriptie ~ă.2) Care evocă moartea; asemănător cu moartea; funebru. Voce ~ă. [Sil.-pul-cral]	/<fr. sépulcral, lat. sepulcralis
SEPULCRU	SEPÚLCR//U ~e	n.	Loc unde este înmormântat corpul unui decedat; mormânt.	/<fr. sépulcre, lat. sepulcrum
SEQUOIA	SEQUÓIA [pr.: secvóia]	m.	Arbore gigant din California care poate atinge înălțimea de 150 m și vârsta de 5000 de ani. [Sil. -quo-ia]	/<fr. sequoia, lat. sequoia
SER	SER ~uri	n.	1) Component lichid al sângelui.2) Lichid preparat din sânge sau pe cale artificială și utilizat în scopuri terapeutice. • ~ imun ser care conține anticorpi mențiți să neutralizeze agenții patogeni, folosit pentru prevenirea unor boli infecțioase. ~ artifi	/<fr. sérum, lat. serum
SERAFIC	SERÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de serafimi; propriu serafimilor; îngeresc; angelic.2) fig. Care este fără prihană; nevinovat; curat; pur; candid; cast.	/<fr. séraphique
SERAFIM	SERAFÍM ~i	m.	1) (în creștinism) Rang superior în ierarhia îngerilor.2) Steag bisericesc cu chipuri de îngeri, purtat la înmormântări.	/<sl. serafimu
SERAI	SERÁI ~uri	n. inv.	Palat al sultanului sau al unor mari demnitari turci.	/<turc. seray, saray, fr. sérail, germ. Serail
SERAL	SERÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de seri; propriu serilor.2) Care are loc seara; de seară. Emisiune ~ă.3) (despre forme și despre instituții de învățământ) Care se desfășoară seara. Școală ~ă. Cursuri ~e.	/seară + suf. ~al
SERASCHIER	SERASCHIÉR ~i	m.	(în Imperiul Otoman) Comandant al armatei și ministru de război.	/<turc. serasker
SERAT	SERÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre frunze și despre alte organe ale plantelor) Care are marginile dințate îndreptate în sus.	/<fr. serré
SERATĂ	SERÁT//Ă ~e	f.	1) Reuniune de reconfortare cu preocupări intelectuale sau/și artistice (literare, muzicale etc.).2) Petrecere cu dans organizată seara.	/<it. serata
SERĂ	SÉR//Ă ~e	f.	Construcție cu acoperiș și pereți de sticlă sau dintr-un material transparent, care servește pentru cultivarea plantelor pe timp rece.	/<fr. serre
A SERBA	A SERB//Ă ~éz		1. tranz. (evenimente importante, zile memorabile) A marca printr-o solemnitate; a sărbători; a celebra.2. intranz. A ține sărbătoare; a prăznui.	/<lat. servare
SERBARE	SERB//ÁRE ~ări	f.	1) v. A SERBA.2) Solemnitate organizată cu ocazia unui eveniment; festivitate. ~ școlară.	/v. a serba
SERDAR	SERDÁR ~i	m.	1) (în evul mediu) Comandant de oaste și, mai ales, de călărie.2) (în sec. XVIII-XIX) Boier de rang mijlociu.	/<turc. serdar

SERDĂRESC	SERDĂR/ESC ~ească (~ești)	<i>ist.</i>	1) Care este caracteristic pentru serdari; propriu serdarilor.2) Care ține de serdărie; propriu serdăriei.	/serdar + suf. ~esc
SERDĂRIE	SERDĂRI//E ~i	<i>f. ist.</i>	1) Funcția, rangul de serdar.2) Durata acestei funcții.3) Sediul serdarului.	/sardar + suf. ~ie
SERENADĂ	SERENÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Cântec interpretat noaptea sub ferestrele unei persoane în semn de omagiu sau de dragoste.2) Compoziție muzicală cu caracter liric. [G.-D. serenadei]	/ <i><fr. sérénade, germ. Srenade, it. serenata</i>
SERGEANT	SERGÉN//T ~ți	<i>m.</i>	1) Militar cu grad imediat superior caporalului.2) : ~ de stradă slujbaş la poliție cu misiunea de a menține ordinea publică pe străzile unui oraș; gardist.	/ <i><fr. sergent, germ. Sergeant</i>
SERHAT	SERHÁT ~uri	<i>n. inv.</i>	Cetate turcească de la granița cu Principatele dunărene.	/ <i><turc. serhat</i>
A SERIA	A SERI//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(mărfuri, produse etc.) A repartiza în serii, marcându-le prin numere.	/ <i><fr. sérier</i>
SERIAL	SERIAL ~e	<i>n.</i>	Film compus din mai multe serii (relativ independente), care sunt prezentate pe ecran succesiv; film în serii. [Sil. -ri-al]	/ <i><engl. serial, fr. sériel</i>
SERICICOL	SERICÍCOL ~ă (~i,		Care ține de sericicultură; propriu sericiculturii.	/ <i><fr. séricicole</i>
SERICICULTOR	SERICICULT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Lucrător specializat în sericicultură.	/ <i><fr. sériciculteur</i>
SERICICULTURĂ	SERICICULTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Ramură a zootehniei care se ocupă cu creșterea viermilor de mătase. [G.-D. sericiculturii]	/ <i><fr. sériciculture</i>
SERICIGEN	SERICIGÉN ~ă (~i,		Care secretă mătase.	/ <i><fr. séricigene</i>
SERICINĂ	SERICÍNĂ	<i>f.</i>	Substanță cleioasă cu care viermii de mătase acoperă firele produse de dâșii.	/ <i><fr. sércine</i>
SERIE	SÉRI//E ~i	<i>f.</i>	1) Succesiune de elemente omogene; șir; rând.2) Ansamblu de obiecte de același fel, aranjate într-o anumită ordine. O ~ de timbre.3) Categorie de clasificare. ~a unei obligații.4) Număr de ordine aplicat pe produsele de același fel fabricate în cantități	/ <i><fr. série, lat. series</i>
SERINGĂ	SERÍN//GĂ ~gi	<i>f.</i>	Instrument medical pentru injecții format dintr-o pompă mică, prevăzută cu un ac. [G.-D. seringii]	/ <i><fr. seringue, lat. syringa, it. siringa</i>
SERIOS I	SERI//ÓS I ~oasă (~óși, ~oăse)		1) (despre persoane) Care stăruie să pătrundă în esența lucrurilor; care știe să aprofundeze, alegând esența. Student ~.2) (despre persoane) Care este lipsit de veselie frivolă; fără veselie frivolă.3) (despre acțiuni, lucrări etc.) Care este făcut cu mar	/ <i><lat. seriusus, fr. sérieux, it. seriose</i>
SERIOS II	SERÍÓS II	<i>adv.</i>	1) Cu temeinicie; temeinic. A se apuca ~ de lucru.2) Fără intenție de glumă. A vorbi ~.	/ <i><lat. seriusus, fr. sérieux, it. serio</i>
SERIOZITATE	SERIOZITÁT//E	<i>f.</i>	Caracter serios. ~ea situației. • Cu ~ (sau cu toată ~ea) a) într-un mod foarte conștiincios; b) cu convingere. [G.-D. seriozității; Sil. -ri-o-]	/ <i><lat. seriositas, ~atis</i>
SERJ	SERJ ~uri	<i>n.</i>	1) Țesătură cu firele în diagonală, folosită, mai ales pentru căptușeală la haine.2) la pl. Varietăți ale unei astfel de țesături.	/ <i><fr. serge</i>
SERODIAGNOSTIC	SERODIAGNÓSTI//C ~ce	<i>n.</i>	Metodă de diagnosticare a unor boli, de obicei infecțioase, cu ajutorul unor reacții ale serului sangvin.	/ <i><fr. sérodiagnostic</i>

SEROLOGIC	SEROLOGÍ/C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de serologie; propriu serologiei.	/<fr. sérologique
SEROLOGIE	SEROLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a biologiei care se ocupă cu studiul serului sangvin. [G.-D. serologiei]	/Din fr. sérologie
SEROPROFILAXIE	SEROPROFILAXÍE	<i>f.</i>	Profilaxie prin administrarea serului imun. [G.-D. seroprofilaxiei; Sil. ro-pro-]	/ser + profilaxie
SEROS	SER//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) Care conține ser; cu ser.2) Care are aspect de ser; asemănător cu serul.3) (despre țesuturi) Care secretează serozități. • Membrană ~oasă membrană care protejează articulațiile osoase.	/<fr. séreux
SEROTERAPIE	SEROTERAPÍE	<i>f.</i>	Terapie cu ajutorul serului imun. [G.-D. seroterapie]	/<fr. sérothérapie
SEROZITATE	SEROZIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Substanță lichidă de culoare albă-gălbuie secretată de membranele seroase.2) Substanță seroasă eliminată în cazul unor boli.	/<fr. sérosité
SERPENTARIU	SERPENTÁRI//U ~i	<i>n.</i>	Loc amenajat (într-o grădină zoologică) în care trăiesc șerpi ca în natură.	/<lat. serpentarium
SERPENTIN	SERPENTÍN	<i>n.</i>	1) Mineral de culoare gălbuie sau verde-brună, întrebuințat ca piatră semiprețioasă.2) Piatra semiprețioasă corespunzătoare.	/<fr. serpentin, germ. Serpentine, lat. serpentinus
SERPENTINĂ	SERPENTÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Drum șerpuit, construit special pentru a ușura urcușul în pantă.2) Cotitură a unui astfel de drum.3) Fâșie lungă și îngustă de hârtie colorată, înfășurată strâns, care, fiind aruncată, se desfășoară în formă de spirală și este folosită drept mijloc de	/<fr. serpentin, germ. Serpentine, lat. serpentinus
SERPENTINIT	SERPENTINÍT	<i>n.</i>	Rocă metamorfică de culoare verde cu pete, formată, mai ales, din serpentin cu diferite adaosuri și întrebuințată ca îngrășământ agricol și ca material refractar sau decorativ.	
SERTAR	SERTÁR ~e	<i>n.</i>	1) Ladă mică la o mobilă care se poate trage în afară.2) Organ de mașină care, printr-o mișcare de alunecare, deschide și închide secțiunea de acces al unui fluid.	/<ngr. syrtari
A SERTIZA	A SERTIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (piese tubulare) A asambla prin deformare plastică a capetelor.2) (pietre prețioase) A fixa într-o montură.	/<fr. sertir
SERV	SERV ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	1) (în feudalism) Țăran dependent de feudal; iobag; șerb.2) (în sclavagism) Persoană lipsită de drepturi și mijloace de producție, de munca și de viața căruia dispunea stăpânul; rob; sclav.3) Persoană angajată în serviciul cuiva pentru treburi casnice.	/<lat. servus
SERVAJ	SERVÁJ	<i>n.</i>	(în feudalism) Stare de serv.	/<fr. servage, it. servaggio
SERVANT	SERVÁN//T ~ți	<i>m.</i>	1) Soldat care deservește o gură de foc.2) Persoană care efectuează diverse lucrări tehnice într-o instituție.	/<fr. servant
SERVANTĂ	SERVÁNT//Ă ~e	<i>f.</i>	Dulap special în care se păstrează vesela, tacâmurile și celelalte accesorii pentru servirea mesei.	/<fr. servante

A SERVI	A SERV//Î ~esc		1. tranz. 1) (persoane, cauze, idealuri etc.) A susține printr-o activitate permanentă; a sluji. ~ patria.2) (persoane) A asigura cu cele solicitate. ~ un client.3) (persoane) A face să bea sau să mănânce, oferind (din belșug); a ospăta; a trata. ~ cu cea	/<fr. servir
A SE SERVI	A SE SERV//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	A se folosi în calitate de instrument; a face uz (în vederea obținerii unui rezultat); a se sluji; a se folosi.	/<fr. servir
SERVIABIL	SERVIÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care își oferă cu plăcere și promptitudine serviciile; gata întotdeauna să-și ofere serviciile. [Sil. -vi-a-]	/<fr. serviable
SERVIABILITATE	SERVIABILITÁTE	<i>f.</i>	Caracter serviabil; spirit amabil.	/<fr. serviability
SERVICE	SERVICE [pr.: sérvís]	<i>n.</i>	Stație de reparare a automobilelor sau a unor aparate.	/Cuv. engl.
SERVICIU	SERVÍCIU ~i	<i>n.</i>	1) Muncă efectuată în timpul unei activități; slujbă. • A fi (sau a se pune) în ~ul cuiva (sau a ceva) a servi unei persoane sau unei cauze. A face cuiva un ~ a ajuta pe cineva. A face un prost (sau un rău) ~ cuiva a pricinui cuiva un rău, o neplăcere (ne	/<fr. service, lat. servitium
SERVIETĂ	SERVIÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Geantă cu mai multe compartimente, care servește pentru a purta acte, cărți, caiete sau diverse hârtii. [Sil. -vi-e-]	/<fr. serviette, germ. Serviette
SERVIL	SERVÍL ~ă (~i, ~e)		1) Care manifestă umilință; lipsit de demnitate; slugarnic.2) Care se conformează riguros unui model; lipsit de originalitate și inițiativă.3) (despre traduceri) Care reproduce cu fidelitate forma originalului în detrimentul conținutului; lipsit de origin	/<fr. servile, lat. servilis
SERVILISM	SERVILÍSM	<i>n. livr.</i>	1) Atitudine a celui care este servil; slugărnicie.2) Imitație oarbă, lipsită de originalitate.	/<fr. servilisme
SERVITOR	SERVITÓR ~oáre(~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Persoană angajată la un stăpân, mai ales, pentru treburi casnice.	/<lat. servitor, fr. serviteur
SERVITUTE	SERVITÚ//TE ~ți	<i>f.</i>	Stare a celui aservit.	/<lat. servitus, ~utis
SE SIL	SESÍL ~ă (~i, ~e)		(despre frunze, flori, fructe) Care nu are codiță.	/<fr. sessile, lat. sessilis
SESIUNE	SESIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Perioadă în care au loc ședințele unui organ reprezentativ al puterii de stat, judiciar sau științific, unde se iau în discuție și se rezolvă probleme importante.2) : ~ de examene perioadă de examene în sistemul învățământului. [G.-D. sesiunii; Sil. -s	/<lat. sessio, ~onis, fr. session
A SESIZA	A SESIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (esența lucrurilor) A-și însuși prin activitatea gândirii; a ajunge să pătrundă cu mintea; a înțelege; a pricepe; a concepe.2) (organe oficiale) A pune la curent (pentru a se lua măsuri).3) (despre sisteme tehnice) A descoperi, semnalizând.	/<fr. saisir
A SE SESIZA	A SE SESIZ//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	A reacționa la o informație primită; a ține cont de știrile parvenite.	/<fr. saisir
SE SIZABIL	SE SIZÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi sesizat; în stare de a fi sesizat; perceptibil.	/<fr. saisissable
SE SIZOR	SE SIZ//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Organ al unui sistem tehnic menit să sesizeze anumite mărimi.	/a sesiza + suf. ~or
SET	SET ~uri	<i>n.</i>	1) Parte a unui meci de tenis, de volei etc., care durează până la realizarea unui anumit număr de puncte în favoarea unuia dintre participanți.2) Garnitură de obiecte de același fel, având o anumită destinație.	/<fr., engl. set

SETAVERAJ	SETAVERÁJ ~e	<i>n.</i>	(la tenis, volei etc.) Raport dintre seturile câștigate și cele pierdute.	/<fr. set-avérage
SETBOL	SETBOL	<i>n.</i>	Minge la jocul de volei, de tenis etc. servită la sfârșitul setului, care câștigată, asigură victoria.	/<engl. set ball
SETCĂ	SÉT//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Plasă mare de pescuit.	/<rus. setka
SETE	SÉTE	<i>f.</i>	1) Senzație fiziologică provocată periodic de necesitatea de a bea apă. • A muri (sau a se usca) de ~ a fi foarte însetat.2) fig. Dorință aprinsă. ~ de libertate. • Cu ~ a) cu nesaț; cu pasiune; b) foarte tare; cu putere. [G.-D. setei]	/<lat. silis
SETER	SÉTER ~i	<i>m.</i>	Rasă de câini (de vânătoare), cu păr lung și ondulat, cu capul alungit și cu urechi mari, clăpăuge.	/<engl., fr. setter
SETOS	SET//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) Care are sete (mare); cu sete (mare); însetat.2) fig. Care este stăpânit de o dorință puternică; dornic de ceva; ahtiat. ~ de lumină.	/sete + suf. ~os
SEU	SEU ~uri	<i>n.</i>	Grăsime de animale rumegătoare, folosită mai ales în industrie. ~ de oaie. • A avea ~ a avea o situație materială bună; a fi înstărit. A prinde la ~ (sau a face ~) a deveni avut.	/<lat. sebum
SEVAI	SEVÁI ~uri	<i>n. inv.</i>	Țesătură de mătase, ornamentată cu fir de aur sau de argint.	/<turc. sevai, seveyi
SEVĂ	SÉV//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Lichid nutritiv care conține săruri minerale absorbite din sol și care circulă prin vasele plantelor.2) fig. Sursă de energie fizică sau morală. [G.-D. sevei]	/<fr. séve
SEVER	SEVÉR ~ă (~i, ~e)		1) (despre persoane) Care se caracterizează prin lipsă de indulgență; fără indulgență; exigent; aspru; dur.2) și adverbial (despre manifestări ale persoanelor) Care vădește neînduplecare; exigent; auster; dur; aspru.3) Care nu admite nici o abatere de la	/<fr. sévere, lat. severus
SEVERITATE	SEVERITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter sever.2) Comportament sever; asprime.	/<fr. sévérité, lat. severitas, ~atis
SEX	SEX ~e	<i>n.</i>	1) Totalitate a particularităților genetice și morfofiziologice care diferențiază organismele vii în două categorii în vederea reproducerii speciei.2) Fiecare din cele două categorii de organisme vii (masculi și femele). • ~ul tare se spune, în glumă, des	/<fr. sexe, lat. sexus
SEXAGENAR	SEXAGENÁR ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care a ajuns la vârsta de șaizeci de ani.	/<fr. sexagénair, lat. sexagenarius
SEXAPIL	SEXAPIL	<i>n.</i>	Atracție deosebită pe care o persoană o exercită asupra alteia de sex opus; grație; nuri. [Sil. sex-a-pil]	/<engl. sex-appeal
SEXOLOG	SEXOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în sexologie.	/<fr. sexologue
SEXOLOGIE	SEXOLOGÍ//E ~i	<i>f.</i>	Ramură a medicinei, care se ocupă cu studiul sexualității.	/<fr. sexologie
SEXTANT	SEXTÁNT ~e	<i>n.</i>	Instrument optic folosit în marină, aviație, astronomie, pentru măsurarea distanței unghiulare.	/<fr. sextant

SEXTĂ	ŠEXT//Ă ~e	<i>f. muz.</i>	Treapta a șasea a gamei diatonice, care cuprinde șase trepte ale scării muzicale.	/<fr. sexte, germ. Sexte, it. sesta
SEXTET	SEXTĚT ~e	<i>n.</i>	1) Ansamblu de șase interpreți care execută împreună o compoziție muzicală.2) Compoziție muzicală scrisă pentru un astfel de ansamblu.	/<germ. Sextett
SEXTINĂ	SEXTÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Poezie cu formă fixă, compusă din șase strofe.2) Strofă compusă din șase versuri.	/<fr. sextine
SEXUAL	SEXUÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de sex; propriu sexului. [Sil. -xu-al]	/<fr. sexuel, lat. sexualis
SEXUALISM	SEXUALÍSM	<i>n.</i>	Înclinare spre plăcerile trupesti; senzualitate.	/sexual + suf. ~ism
SEXUALITATE	SEXUALITÁTE	<i>f.</i>	Ansamblu de însușiri morfologice și fiziologice care caracterizează sexele și fenomenul sexual.	/<fr. sexualité
SEXUAT	SEXUÁ//T ~tă (~ți, ~te)		Care are organe sexuale. • Reproducere ~tă reproducere prin organe sexuale. [Sil. -xu-at]	/<fr. sexué
SEXY	SEXY [pr.: sexi]	<i>adj. invar.</i>	1) (despre oameni) Care are farmec; atrăgător.2) (despre spectacole, publicații etc.) Care are caracter erotic.	/<engl., fr. sexy
SEZON	SEZ//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) rar Fiecare dintre cele patru diviziuni ale anului; anotimp.2) Perioadă a anului caracterizată prin desfășurarea unor activități sau apariția unor fenomene. ~ de băi. ~onul ploilor.	/<fr. saison
SEZONIER	SEZONIÉR ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care ține de sezon; referitor la sezon. Lucrări ~e. [Sil. -ni-er]	/<fr. saisonnier
SEZONIST	SEZONÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face cură la o stațiune balneară sau climaterică.	/sezon + suf. ~ist
SFADĂ	SFÁDĂ sfezi	<i>f.</i>	1) Schimb de vorbe răstite, adesea ofensatoare (între două sau mai multe persoane); ceartă. • A se lua la ~ a începe a se certa.2) Schimb de păreri contradictorii; controversă. [G.-D. sfezii]	/<sl. suvada, svada
SFARĂ	SFÁRĂ	<i>f.</i>	Fum cu miros specific provenit din arderea grăsimilor sau a cărnii. • A da ~ în țară a da de știre; a vesti.	/<sl. skvara
SFAROG	SFARÓG	<i>n.</i>	reg. Lucru uscat, întărit din cauza căldurii și a vechimii.	/sfară + suf. ~og
A SE SFAROGI	A SE SFAROG//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) (despre plante, obiecte etc.) A se prefăce în sfarog.2) fig. A-și pierde vigoarea fizică.	/Din sfarog
SFAT	SFAT ~uri	<i>n.</i>	1) Învățătură menită să călăuzească pe cineva în diferite situații; povață; îndrumare. A urma ~ul cuiva. • A sta la ~ a sta de vorbă; a conversa.2) inv. Organ colegial de conducere; consiliu.3) pop. Conversație (de obicei) pe teme lipsite de importanță.	/<sl. subātu, svētu
A SFĂDI	A SFĀD//Í ~esc	<i>tranz.</i>	rar (persoane) A face să se sfădească; a certa.	/Din sfadă
A SE SFĂDI	A SE SFĀD//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A face (concomitent) schimb de vorbe de ocară (unul cu altul); a se certa; a se gâlcevi.2) A rupe relațiile de prietenie; a se certa.	/Din sfadă
A SFĂRÂMA	A SFĀRÂMÁ sfărâm	<i>tranz.</i>	1) (obiecte fragile sau casante) A face să se sfărâme.2) A face să eșueze; a zădărnici. • ~ lanțurile robiei a scăpa de robie, dobândind libertatea.	/Din fărâma

A SE SFĂRÂMA	A SE SFĂRÂMĂ mă sfărâm	<i>intrans.</i>	1) (despre obiecte fragile sau casante) A-și pierde integritatea, prefăcându-se în cioburi; a se sparge în bucăți.2) fig. (despre persoane) A depune maximum de efort (pentru realizarea unei acțiuni); a se strădui din răputeri.	/Din fărâma
SFĂRÂMĂTURĂ	SFĂRÂMĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Lucru spart în bucăți mici.2) Fragment dintr-un astfel de lucru. [G.-D. sfărâmăturii]	/a sfărâma + suf. ~tură
SFĂRÂMICIOS	SFĂRÂMICI//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		Care se sfărâmă ușor (când este lovit, izbit de ceva etc.).	/a sfărâma + suf. ~icios
SFĂTOS	SFÁT//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) Care dă sfaturi.2) Căruia îi place să stea la sfat; care vorbește cu tâlc.	/sfat + suf. ~os
A SFĂTUI	A SFĂTU//Í ~esc		1. tranz. (persoane) A susține cu sfaturi, recomandări; a învăța; a povățui; a îndruma.2. intrans. rar A sta la vorbă.	/sfat + suf. ~os
A SE SFĂTUI	A SE SFĂTU//Í mă	<i>intrans.</i>	A face (concomitent) schimb de sfaturi (cu cineva).	/sfat + suf. ~ui
SFÂNT I	SFÂNT I ~ă (sfinți, sfinte)		1) Care inspiră sentimente luminoase și înălțătoare; demn de venerație absolută; sacru. ~a libertate.2) Care este excepțional de important. Datorie ~ă3) (despre unele elemente, fenomene din natură) Care se crede că ar avea proprietăți dătătoare de viață.	/<sl. sventu
SFÂNT II	SFÂNT II sfinți	<i>m.</i>	1) (la creștini) Persoană care și-a consacrat viața apărării religiei și care după moarte este considerată făcătoare de minuni. • La ~ul așteaptă niciodată. Parcă i-a ieșit un ~ din gură se spune despre cineva care a enunțat tocmai ceea ce trebuia. A sta	/<sl. sventu
SFÂR	SFÂR	<i>interj.</i>	1) (se folosește pentru a reda zgomotul produs la prăjirea cărnii, la venirea în contact a unui lichid cu focul, la aprinderea unui chibrit etc.).2) (se folosește pentru a reda zgomotul produs de un obiect care se învârteste sau străbate cu mare viteză ae	/Onomat.
SFÂRC	SFÂRC ~uri	<i>n.</i>	1) Vârf flexibil (al unor organe sau obiecte). ~ul urechii.2) Țesut cartilaginos care îmbracă suprafețele articulare ale oaselor; zgârci.3) Vârf al mamelei; mamelon; gurgui.	/Orig. nec.
A SFÂRÂI	A SFÂRÂI pers. 3 sfârâie	<i>intrans.</i>	1) A produce un zgomot caracteristic continuu și ascuțit (cauzat de o mișcare); a face “sfâr”. Fusul sfârâie. • Fuge de-i sfârâie călcâiele fuge foarte tare.2) (despre obiecte umede ce ard) A produce un zgomot specific ușor în timpul arderii; a șâșâi.3) (	/sfâr + suf. ~âi
SFÂRÂITOR	SFÂRÂIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care sfârâie; care produce sfârâituri. [Sil. -râ-i-]	/a sfârâi + suf. ~tor
SFÂRLĂ	SFÂRL//Ă ~e	<i>f.</i>	Lovitură dată cu degetul (mai ales cu cel mijlociu) îndoit și sprijinit de cel mare și apoi eliberat brusc; bobârnac.	/cf. sfâr, a azvârli
SFÂRLEAZĂ	SFÂRL//EÁZĂ ~éze	<i>f.</i>	1) Capătul conic din partea de jos a fusului de tors (care înlesnește rotirea acestuia); prâsnel; titirez.2) Jucărie în formă de con cu vârf ascuțit care, fiind răsucită și lăsată să cadă pe o suprafață plană, își continuă mișcarea de rotație, păstrându-ș	/sfârlă + suf. ~ează

A SFÂRȘI	A SFÂRȘ//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (acțiuni) A duce până la capăt; a isprăvi; a termina; a dovedi; a încheia. • A o ~ rău a termina o activitate printr-un eșec.2) pop. A face să se sfârșească; a lipsi de viață; a omori; a ucide; a răpune; a mântui. • ~ cu cineva a) a rupe relațiile cu c	/<sl. suvurušiti, svrusiti
A SE SFÂRȘI	A SE SFÂRȘ//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A ajunge până la capăt; a se încheia; a se isprăvi; a se termina.2) A avea drept sfârșit; a se încheia; a se termina.3) A pierde forța și energia ajungând într-o stare de slăbiciune totală; a nu avea puteri; a se epuiza; a se extenua; a se consuma; a s	/<sl. suvurušiti, svrusiti
SFÂRȘIT	SFÂRȘÍT ~uri	<i>n.</i>	1) Partea cu care se termină sau se încheie ceva. ~ul drumului. • În ~ în cele din urmă. La ~ la urmă. A se apropia de ~ a fi aproape pe terminate. Fără ~ a) care nu se termină niciodată; b) mereu, întruna; tot timpul.2) Element morfologic variabil care s	/v. a sfârși
A SFÂRTICA	A SFÂRTÍCA sfârtic	<i>tranz.</i>	A rupe în bucăți (cu mâinile, cu dinții, cu colții, cu ghearele etc.); a sfâșia.	/Orig. nec.
A SFÂȘIA	A SFÂȘIÁ sfâșii	<i>tranz.</i>	1) A rupe în bucăți (cu mâinile, cu dinții, cu colții, cu ghearele etc.); a sfârtica.2) fig. A supune unor suferințe morale; a mâhni adânc; a îndurera. • ~ cuiva inima a pricinui cuiva o durere sufletească.3) rar A ataca vehement cu vorba; a defăima. [Sil	/<lat. exfasciare
SFECLĂ	SFÉCL//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee legumicolă, cultivată pentru rădăcina cărnosă, albă sau roșie, folosită în alimentație, în industrie și ca nutreț. ~ de zahăr. [G.-D. sfeclei; Sil. sfe-clă]	/<bulg. sveklo
A SFECLI	A SFECL//Î ~esc	<i>tranz.</i>	: A o ~ a nimeri într-o situație neplăcută; a o păți. [Sil. sfe-cli]	/Din sfeclă
SFECLIU	SFECLÍ//U ~e (~i)		Care este de culoarea sfeclei; roșu-închis.	/sfeclă + suf. ~iu
SFEN	SFEN	<i>n.</i>	1) Mineral de culoare galbenă, brună sau verde, silicat natural de calciu și de titan întrebuintat ca piatră semiprețioasă și ca materie primă pentru obținerea oxidului de titan; titanit.2) Piatră semiprețioasă corespunzătoare.	/<fr. sphene
SFENOID	SFENOÍD ~e	<i>n. anat.</i>	Os al craniului care desparte cutia cranială de fosele nazale, de orbite și de cavitatea bucală.	/<fr. sphenoîde
SFERĂ	SFÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Suprafață formată de mulțimea punctelor din spațiu egal depărtate de un punct fix, numit centru.2) Corp geometric limitat de o astfel de suprafață.3) Obiect de forma acestui corp geometric; glob. • ~ cerească boltă cerească.4) fig. Limită de cunoștințe	/<ngr. sphaira, lat. sphaera, fr. sphere, germ. Sphäre
SFERIC	SFÉRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care are forma unei sfere; globular. Lentilă ~că.	/<ngr. sphairikos, fr. sphérique, lat. sphaericus, germ. sphärisch
SFEROID	SFEROÍD ~e	<i>n.</i>	Corp geometric de formă aproape sferică, obținut prin rotirea unei elipse în jurul uneia dintre axele ei de simetrie.	/<fr. sphéroîde, lat. sphaeroides, germ. Sphäroidisch
SFEROIDAL	SFEROIDÁL ~ă (~i,		Care are forma unui sferoid; de forma unui sferoid. Corp ~.	/<fr. sphéroîdal

SFEROMETRU	SFEROMĚTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument pentru măsurarea razei de curbură a unei suprafețe sferice.	/<fr. sphérometre
SFERT	SFERT ~uri	<i>n.</i>	Fiecare dintre părțile egale ale unui întreg împărțit în patru; a patra parte din ceva; pătrime.	/<sl. četvrtu
SFEȘNIC	SFĚŠNI//C ~ce	<i>n.</i>	reg. Suport pentru lumânări.	/<sl. svěštiniku
SFEȘNICAR	SFĚŠNICÁR ~e	<i>n.</i>	Suport pentru sfeșnice sub formă de măsuță specială.	/sfeșnic + suf. ~ar
SFEȘTANIE	SFEŠTÁNI//E ~i	<i>f.</i>	Slujbă religioasă oficiată la cererea credincioșilor pentru a sfinți ceva (o casă, o fântână etc.). [G.-D. sfeștaniei; Sil. -ni-e]	/<sl. (o)svenštenije
SFEȘTOC	SFEŠT//ÓC ~oáce	<i>n.</i>	bis. Mănunchi de busuioc folosit pentru stropirea cu agheasmă în timpul slujbei religioase.	/cf. rus. svitoc, bulg. sviták
SFETNIC	SFĚTNI//C ~ci	<i>m. inv.</i>	Înalt dregător la curtea domnitorului cu care acesta se sfătuia.	/<sl. suvétiniku
SFIALĂ	SFI//ÁLÁ ~éli	<i>f.</i>	1) Caracter sfios; timiditate.2) Comportament sfios; timiditate. [G.-D. sfíeli; Sil. sfi-a-]	/a (se) sfii + suf. ~eală
A SFIDA	A SFID//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane, lucruri) A înfrunța cu dispreț (neglijând pericolele); a desfide.	/<it. sfidare
SFIDĂTOR	SFIDÁT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>și adverbial</i>	Care sfidează; cu dispreț.	/a (se) sfida + suf. ~tor
A SFII	A SFI//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	A face să se sfiască; a rușina; a jena.	/<sl. svañiti sen
A SE SFII	A SE SFI//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	A fi cuprins de rușine; a se rușina; a se jena; a se stingheri; a se stânjeni.	/<sl. svañiti sen
SFINCTER	SFÍNCTER ~e	<i>n. anat.</i>	Mușchi inelar care reglează deschiderea sau închiderea unui orificiu. ~ pupilar. [Sil. sfínc-ter]	/<fr., lat. sphincter
SFINȚENIE	SFINȚÉNIE	<i>f.</i>	rel. Însușirea de a fi sfânt, atribuită unei persoane sau unui obiect de biserică. • Cu ~ a) cu pietate; cu evlavie; b) cu exactitate; întocmai. [G.-D. sfínțeniei]	/a sfinți + suf. ~enie
A SFINȚI	A SFINȚ//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) A trece în rândul sfinților; a ridica la rang de sfânt; a sanctifica.2) (obiecte) A face să devină sacru prin săvârșirea unui ritual religios (rugăciuni, stropire cu agheasmă).3) A trata cu dragoste și admirație exagerată; a venera.	/<sl. sventiti
SFINX I	SFIN//X I ~cși	<i>m.</i>	1) (în mitologia greacă și egipteană) Monstru fabulos cu corp de leu, cap de om și aripi de vultur, care ucidea călătorii, când nu rezolvau enigma pe care le-o propunea.2) Monument de piatră reprezentând acest monstru.3) fig. Persoană enigmatică, greu de	/<lat., fr. sphinx
SFINX II	SFIN//X II ~cși	<i>m.</i>	Fluture, de talie mare, care zboară noaptea sau pe înserate.	/<lat., fr. sphinx
SFIOS I	SFIÓS I	<i>adv.</i>	Cu sfială; fără îndrăzneală; timid.	/a (se) sfii + suf. ~os
SFIOS II	SFI//ÓS II ~oásă (~óși, ~oáse)		1) (despre persoane) Care se sfiește; lipsit de îndrăzneală; rușinos; timid.2) (despre manifestări ale persoanelor) Care denotă lipsă de îndrăzneală; cuprins de jenă; timid; rușinos. Privire ~oasă.	/a (se) sfii + suf. ~os

SFOARĂ	SFOÁR//Ă sfori	<i>f.</i>	1) Fir confecționat din fibre vegetale sau sintetice prin răsucire, folosit, mai ales, pentru legat. A lega cu ~. • Tras cu ~a (așezat) în linie dreaptă; bine aliniat. A întinde ~a prea tare (sau prea mult) a depăși limita în procesul realizării unui lucr	/cf. sl. suvoru, ucr. švora
SFOR	SFOR	<i>interj.</i>	(se folosește, deseori repetat, pentru a reda sforăitul celui care doarme).	/Onomat.
SFORAR	SFORÁR ~i	<i>m.</i>	1) Meșter care face sfori.2) fig. Persoană care uneltește intrigi; intrigant.	/sfoară + suf. ~ar
A SFORĂI	A SFORĂÍ sfórăi	<i>intrans.</i>	1) (despre persoane) A produce sunete, cu zgomot caracteristic în timpul somnului; a horăi.2) (despre unele animale, mai ales, despre cai) A sufla cu putere aerul pe nări (de spaimă, neliniște etc.); a forăi.	/sfor + suf. ~ăi
SFORĂIT	SFORĂÍT ~uri	<i>n.</i>	1) v. A SFORĂI.2) Zgomot caracteristic produs de un om sau de un animal (mai ales cal) care sforăie.	/v. a sforăi
SFORĂITOR	SFORĂIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care sforăie; care produce sforăituri.2) fig. (despre stil, vorbire etc.) Care are caracter artificial și afectat; emfatic; bombastic. Frazе ~oare. [Sil. -ră-i-]	/a sforăi + suf. ~tor
A SE SFORȚA	A SE SFORȚ//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	A depune forță (fizică sau/și intelectuală) în vederea realizării unei acțiuni.	/cf. S + a sforța, it. sforzare
SFRAGISTICĂ	SFRAGÍSTICĂ	<i>f.</i>	Ramură a istoriei care se ocupă cu studiul sigiliilor; sigilografie.	/<fr. sphragistique
SFRÂNCIOC	SFRÂNCIÓ//C ~ci	<i>m.</i>	Pasăre migratoare de pradă, de talie medie, cu cioc scurt și încovoiat la vârf, cu gheare ascuțite, puternice, și cu coadă lungă; lupul-vrăbiilor.	/<sb. svraťak
SFREDEL	SFRÉDEL ~e	<i>n.</i>	Unealtă de perforat prin rotație, constând dintr-o bară de oțel spiralată și cu muchii ascuțite; burghiu.	/<bulg. svredel
A SFREDELI	A SFREDEL//Í ~ésc	<i>trans.</i>	1) A găuri cu sfredelul.2) fig. (despre privire, gânduri etc.) A străpunge asemenea unui sfredel; a pătrunde adânc (provocând senzații neplăcute). • ~ cu privirea a scruta.	/Din sfredel
SFREDELITOR	SFREDELIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) și substantival Care sfredelește.2) fig. (despre ochi, privire) Care parcă străpunge; pătrunzător; ascuțit; săgetător.3) (despre gânduri, idei) Care preocupă în permanență; obsedant.	/a sfredeli + suf. ~tor
A SE SFRIJI	A SE SFRIJ//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	1) (despre plante) A-și pierde vлага, zbârcindu-se.2) (despre ființe) A slăbi foarte tare; a se jigări.	/Orig. nec.
A SFRUNTA	A SFRUNT//Á ~éz	<i>trans.</i>	rar A înfrunta cu dispreț și în mod obraznic.	/<it. sfrontare
SFRUNTARE	SFRUNT//ÁRE ~ări	<i>f. rar</i>	1) v. A SFRUNTA.2) Atitudine obraznică și disprețuitoare.	/v. a sfrunta
SFUMATO	SFUMÁTO	<i>n.</i>	Procedeu în pictură care constă în estomparea contururilor obiectelor și figurilor, încât acestea par a fi învăluite de fum.	/<it. sfumato
SHOW	SHOW [pr.: șou]	<i>n.</i>	Spectacol de varietăți susținut în principal de un cântăreț (sau de o formație) de muzică ușoară. [Art. showul; Monosilabic]	/Cuv. engl.
SI	SI	<i>m. invar.</i>	1) Treapta a șaptea din gama majoră-tip.2) Nota și sunetul corespunzător.	/<it., fr. si
SIAJ	SIÁJ ~e	<i>n.</i>	Urmă lăsată pe apă de o navă în mișcare.	/<fr. sillage

SIAMEZ I	SIAMÉZ I ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Thailandei (numută în trecut Siam) sau este originară din Thailanda. [Sil. si-a-]	/Siam n. pr. + suf. ~ez
SIAMEZ II	SIAMÉZ II ~ă (~i, ~e)		Care aparține Thailandei sau populației ei; din Thailanda. • Frați ~i (surori ~e) gemeni care s-au născut cu corpurile lipite (total sau parțial) între ele. Pisică ~ă rasă de pisici cu ochi albaștri și cu blana cafenie. [Sil. si-a-]	/Siam n. pr. + suf. ~ez
SIBARIT	SIBARÍ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care trăiește în lux, trândăvie și desfrâu.	/<fr. sybarite, lat. Sybarita
SIBARITISM	SIBARITÍSM	<i>n.</i>	Viață de sibarit.	/<fr. sybaritisme
SIBERIAN	SIBERI//ÁN ~ănă (~éni, ~éne)		Care aparține Siberiei sau populației ei; din Siberia.	/Siberia n. pr. + suf. ~ian
SIBIAȘ	SIBIÁȘ ~e	<i>n.</i>	Ață groasă, unsă cu ceară specială, cu săpun etc., folosită de cizmari.	/Orig. nec.
SIBILANT	SIBILÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre sunete consonante) Care se articulează cu o ușoară şuierătură; siflant.	/<fr. sibilant
SIBILĂ	SIBÍL//Ă ~e	<i>f.</i>	(în antichitatea greco-romană) Divinitate feminină legendară căreia i se atribuia capacitatea de a prezice viitorul.	/<lat. Sybilla, fr. sybille
SIBILIC	SIBÍLI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și adverbial</i>	1) Care ține de sibile; propriu sibilelor.2) Care conține o enigmă; enigmatic; misterios; tainic.	/<fr. sibyllique
SICATIV	SICATÍV ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv al</i>	(despre substanțe) Care se adaugă în uleiuri, lacuri, vopsele pentru a le grăbi uscarea.	/<fr. siccatif, germ/ Sikkativ, lat. siccativus
SICĂ	SÍ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu tulpina ramificată, cu frunze mari, dispuse în rozete, cu flori violete, grupate în spiculețe, răspândită în deșerturi și pe litoral.	/Orig. nec.
SICOFANT	SICOFÁN//T ~ți	<i>m.</i>	Gândac de talie medie, verde-auriu, cu miros de mosc, răspândit în pădurile de conifere și de stejar.	/<lat. sycophanta
SICOMOR	SICOMÓR ~i	<i>m.</i>	Arbore exotic asemănător cu smochinul, cu tulpina înaltă și fructe dulci, albe-gălbui, comestibile.	/<fr. sycomore
SICRIU	SICRÍ//U ~e	<i>n.</i>	Ladă de formă specială în care se pune mortul pentru a fi înmormântat; coșciug. [Sil. si-criu]	/<ung. szekrény
SICTIR	SICTÍR	<i>interj.</i>	peior. : Hai ~ fugi, șterge-o de aici. A da cu ~ a alunga pe cineva, înjurându-l.	/<turc. siktir
A SICTIRI	A SICTIR//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	(persoane) A alunga în mod brutal.	/Din sictir
SIDA	SÍDA	<i>f.</i>	Boală transmisibilă pe cale sexuală și sangvină, caracterizată prin distrugerea apărării imunitare a organismului. [G.-D. sidei]	/<fr. sida
SIDEF	SIDÉF ~uri	<i>n.</i>	1) Substanță dură, albă, lucioasă, cu irizații, care formează stratul intern al valvelor și al cochiliilor de moluște, întrebuințată, mai ales, pentru fabricarea nasturilor și a obiectelor decorative.2) Obiect confectionat din astfel de substanță.	/<turc. sedef
A SIDEFA	A SIDEF//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(obiecte) A face să capete aspectul sidefului.	/Din sidef
SIDEFAT	SIDEFÁ//T ~tă (~ți,		Care imită sideful; ca de sidef.	/v. a sidefa

SIDEFIU	SIDEFÍ//U ~e (~i)		Care este de culoarea sidefului; alb-lucios.	/sidef + suf. ~ie
SIDELCĂ	SIDÉL//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Pernă mică care se fixează sub cureaua hamului pentru a feri corpul calului de rosături.2) Cârlig de împletit.	/ <i><</i> ucr. sidelka, rus. sedelka
SIDERAL	SIDERÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de aștri; propriu aștrilor; astral.2) Care provine de la aștri; astral. Lumină ~ă. • Zi ~ă interval de timp între două treceri consecutive ale oricărei stele la același meridian. Timp ~ timp care are drept unitate de măsură ziua siderală.	/ <i><</i> fr. sidéral, lat. sideralis
SIDERIT	SIDERÍT ~e	<i>n.</i>	Carbonat natural de fier.	/ <i><</i> fr. sidérite
SIDEROLIT	SIDEROLÍ//T ~ți	<i>m.</i>	Meteorit feros.	/ <i><</i> fr. sidérolithe
SIDEROZĂ	SIDERÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Carbonat natural de fier; siderit.2) Stare patologică, constând într-o afecțiune pulmonară cauzată de inhalarea prafului metalic din aer.	/ <i><</i> fr. sidérose
SIDERURGIC	SIDERÚRGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de siderurgie; propriu siderurgiei.	/ <i><</i> fr. sidérurgique
SIDERURGIE	SIDERURGÍE	<i>f.</i>	1) Ramură a metalurgiei care se ocupă cu studiul fierului și al metodelor de extragere a acestuia, precum și cu studiul aliajelor de fier; metalurgia fierului.2) Tehnica extragerii fierului din minereuri și a obținerii aliajelor acestuia. [G.-D. siderurgi]	/ <i><</i> fr. sidérurgie
SIDERURGIST	SIDERURGÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Muncitor din siderurgie.	/ <i><</i> fr. sidérurgiste
SIENIT	SIENÍT ~e	<i>n.</i>	Rocă magmatică formată, mai ales, din feldspați alcalini și alte minerale, întrebuințată ca material de construcție. [Sil. -si-e-]	/ <i><</i> fr. syénite
SIESTĂ	SIÉST//Ă ~e	<i>f.</i>	rar Odihnă de după prânz. • A-și face ~a a dormi după prânz. [G.-D. siestei; Sil. si-es-]	/ <i><</i> fr. sieste
SIFILIS	SÍFILIS ~uri	<i>n.</i>	Boală venerică cronică, cauzată de un spirochet și transmisă prin contagiune sau ereditar.	/ <i><</i> fr. syphilis, germ. Syphilis
SIFILITIC	SIFILÍTII//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de sifilis; propriu sifilisului.2) Care este provocat de sifilis.3) și substantival Care suferă de sifilis.	/ <i><</i> fr. syphilitique
SIFLANT	SIFLÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre sunete consonante) Care se articulează cu o ușoară șuierătură; sibilant.	/ <i><</i> fr. sifflant
SIFON	SIF//ÓN ~oáne	<i>f.</i>	1) Tub în formă de U, folosit pentru trecerea unui lichid de la un nivel superior la un nivel inferior.2) Butelie în care se păstrează sub presiune apa gazoasă.3) Piesă montată pe o conductă de canalizare pentru a împiedica ieșirea gazelor din canal în în	/ <i><</i> fr. siphon, lat. siphon, ~onis, germ. Siphon
A SIFONA	A SIFON//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	rar (lichide) A trece într-un alt recipient cu ajutorul unui sifon.	/Din sifon
SIFONAR	SIFONÁR ~i	<i>m.</i>	Persoană care fabrică apă gazoasă și încarcă sifoane sau care vinde sifoane.	/sifon + suf. ~ar
SIGĂ	SÍGĂ	<i>f.</i>	Mineral moale, de culoare roșiatică sau albă, întrebuințat de zugrăvi și tăbăcari.	/ <i><</i> sb. siga
A SIGILA	A SIGIL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(uși, seifuri, pachete etc.) A închide aplicând un sigiliu (pentru a identifica, la deschidere, integritatea). ~ un vagon.	/ <i><</i> lat. sigilare

SIGILIU	SIGÍLI//U ~i	<i>n.</i>	1) Obiect constând dintr-o placă cu mâner, pe care este gravată în relief o monogramă, o efigie, o emblemă și care se aplică pe diverse obiecte (scrisori, acte oficiale, colete, încăperi etc.) pentru a le atribui caracter de integritate sau valabilitate.2	/<lat. sigillum
SIGILOGRAFIC	SIGILOGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de sigilografie; propriu sigilografiei.	/<fr. sigillographique
SIGILOGRAFIE	SIGILOGRAFÍE	<i>f.</i>	Ramură a istoriei care se ocupă cu studiul sigiliilor; sfragistică.	/<fr. sigillographie
SIGLĂ	SÍGL//Ă ~e	<i>f.</i>	Grup de litere inițiale care constituie o abreviere. [Sil. si-glă]	/<fr. sigle
SIGMA	SÍGMA	<i>f. invar.</i>	Litera «S» în alfabetul grecesc.	/<ngr. sigma, fr. sigma
SIGMATISM	SIGMATÍSM	<i>n.</i>	Folosire frecventă a siflantelor (mai ales a sunetului „s”) în locul altor sunete din cauza unui defect al vorbirii.	/<fr. sigmatisme
SIGNAL	SIGNÁL ~e	<i>n.</i>	1) Semnal sonor (produs de o sirenă, de un fluier etc.).2) Fluier mic folosit la producerea unor semnale sonore (de către polițiști, arbitri sportivi etc.).	/<fr. signal
SIGNATURĂ	SIGNATŪR//Ă ~i	<i>f. poligr.</i>	1) Cifră, steluță sau alt semn ce se pune pe prima pagină a fiecărei coli de tipar dintr-o publicație, pentru a înlesni broșarea colilor în ordinea cuvenită.2) Mică tăietură făcută la mijlocul unei litere, pentru ca zetarul să observe mai ușor poziția ace	/<fr. signature, lat. signatura
SIGUR I	SÍGUR I	<i>adv.</i>	1) Fără îndoială; negreșit. ~ că da. • Mai mult ca ~ fără nici o îndoială; precis.2) Cu încredere în sine. A se ține ~.	/<ngr. síghuros
SIGUR II	SÍGUR II ~ă (~i, ~e)		1) Care nu provoacă îndoială; neîndoielnic; cert; incontestabil. Victorie ~ă.2) Care este încredințat, convins. ~ de reușită. • A fi ~ de cineva (sau de ceva) a avea încredere deplină în cineva (sau în ceva).3) Care este de nădejde; pe care te poți bizui.	/<ngr. síghuros
SIGURANȚĂ	SIGURÁNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Situație fără pericol; lipsă de primejdie; securitate. • A fi în ~ a fi ferit de primejdii.2) Lipsă de îndoială; convingere fermă; certitudine. • Cu ~ a) cu deplină încredere în sine; b) fără îndoieli. Pentru mai multă ~ a) pentru a fi mai sigur; b) pe	/sigur + suf. ~anță
SIHASTRU	SIHÁ//STRU ~ștri	<i>m.</i>	1) Călugăr care trăiește într-un loc izolat de lume, petrecându-și viața în post și rugăciuni; pustnic; schimnic; ascet.2) fig. Persoană care duce un mod izolat de viață.	/<ngr. isihastrís
A SIHĂSTRI	A SIHĂSTR//Í ~esc		1. intranz. A fi sihastru; a pustnici; a schimnici.2. tranz. fig. A face să se sihăstrească.	/Din sihastru
A SE SIHĂSTRI	A SE SIHĂSTR//Í mă ~esc	<i>intranz.</i>	1) A deveni sihastru; a se face sihastru; a se pustnici; a se schimnici.2) fig. A trăi izolat de lume (ca un sihastru).	/Din sihastru
SIHĂSTRIE	SIHĂSTRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Viață de sihastru; pustnicie; schimnicie.2) Loc unde trăiește un sihastru.3) fig. Loc pustiu; singurătate; pustietate. [G.-D. sihăstriei; Sil. -hăs-tri-e]	/<sl. sihastirija, ngr. isyhastirion
SIHLĂ	SÍHL//Ă ~e	<i>f.</i>	Pădure mică, deasă, cu mulți lăstari tineri și arbuști; hățiș. [G.-D. sihlei; Sil. si-hlă]	/cf. lat. silva
SILABAȚIE	SILABÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Descompunere a cuvântului în silabe.	/<fr. syllabation

SILABĂ	SILÁB//Ă ~e	<i>f.</i>	Unitate fonetică minimă a lanțului vorbirii, alcătuită din unul sau mai multe sunete, care se pronunță printr-un singur efort expirator. • ~ deschisă silabă care se termină într-o vocală. ~ închisă silabă care se termină într-o consoană.	/<lat. syllaba, fr. syllabe
SILABIC	SILÁBI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de silabă; propriu silabei.2) Care constă din silabe. • Scriere ~că scriere în care fiecare silabă este reprezentată printr-un semn. Versificație ~că versificație bazată pe numărul silabelor dintr-un vers.	/<fr. syllabique
A SILABISI	A SILABIS//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	A citi cu greu, pronunțând pe litere sau pe silabe; a bucheri.	/<ngr. sillávisa
SILABISM	SILABÍSM	<i>n.</i>	lingv. Scriere în care fiecărei silabe îi corespunde un semn grafic.	/<fr. syllabisme
SILĂ	SÍL//Ă ~e	<i>f.</i>	Sentiment sau senzație de neplăcere față de ceva sau de cineva; dezgust; repulsie; aversiune; antipatie. • A-i face (sau a i se face) cuiva ~ (de ceva sau de cineva) a provoca sau a simți repulsie față de ceva sau de cineva. Cu (de-a) ~a prin constrângere	/<sl. sila
SILENȚIOS	SILENȚI//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		Care nu produce zgomot. Mașină ~oasă. [Sil. -ți-os]	/<fr. silencieux, lat. silentiosus
SILEPSĂ	SILÉPS//Ă ~e	<i>f.</i>	Construcție sintactică în care acordul cuvintelor se face după sens și nu după regulile gramaticale.	/<ngr. sýllepsis, lat. syllepsis, fr. syllepse
SILEPTIC	SILÉPTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de silepsă; propriu silepsei.	/<fr. sylleptique
SILEX	SÍLEX ~uri	<i>n.</i>	1) Rocă silicioasă, foarte dură, întrebuințată la fabricarea faianței, a smaltului și ca abraziv; cremene.2) Obiect (unealtă, armă etc.) datând din epoca de piatră.	/<fr. silex, lat. silax, ~icis
SILFIDĂ	SILFÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de insecte coleoptere ale căror larve se hrănesc cu cadavre sau cu plante leguminoase.2) Insectă din această familie.	/<fr. sylphide
SILHĂ	SILHĂ	<i>f.</i>	v. SIHLĂ.	
SILHUI	SILHÚ//I ~ie	<i>adj. rar</i>	1) (despre locuri) Care este acoperit cu sihlă și este greu de străbătut.2) fig. (despre persoane) Care are mișcări dezordonate; dezorganizat.	/silhă + suf. ~ui
A SILI	A SIL//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	(ființe) A pune cu forța (să facă ceva); a forța; a constrânge; a obliga; a impune.	/<sl. siliti
A SE SILI	A SE SIL//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	1) pop. A acționa într-un tempo mai rapid; a se grăbi.2) A depune un efort maxim; a acționa din răspuț; a se forța.	/<sl. siliti
SILICAT	SILICÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Sare a acidului silicic care intră în compoziția unui număr mare de minerale și este întrebuințată ca materie primă (în metalurgie, în industria ceramicii, cimentului, betonului, sticlei etc.).	/<fr. silicate
SILICĂ	SILÍ//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Material refractar de natură silicioasă.	/Din silice
SILICE	SILÍCE	<i>f.</i>	Substanță solidă, albă sau incoloră, întrebuințată, mai ales, în construcții și la fabricarea sticlei; bioxid de siliciu. [G.-D. silicei]	/<fr. silice
SILICIC	SILÍCI//C ~că (~ci, ~ce)		Care conține siliciu. • Acid ~ acid oxigenat al siliciului.	/<fr. silicique
SILICIOS	SILICI//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		Care conține siliciu; din siliciu.	/siliciu + suf. ~os

SILICIU	SILÍCIU	<i>n.</i>	Metaloid sub formă de cristale de culoare cafenie-închisă, întrebuințat, mai ales, în metalurgie și la fabricarea semiconductoarelor.	/<fr. silicium
SILICOZĂ	SILICÓZĂ	<i>f.</i>	Stare patologică constând în-tr-o afecțiune pulmonară cauzată de inspirarea prafului de siliciu.	/<fr. silicose
SILICULĂ	SILÍCUL//Ă ~e	<i>f.</i>	Silicvă a cărei lungime nu întrece cu mult lățimea.	/<fr. silicule
SILICVĂ	SILÍCV//Ă ~e	<i>f.</i>	Fruct uscat, lunguiet, care se desface în două dezvelind un perete central membranos, de care sunt prinse semințele.	/<lat. siliqua, fr. silique
SILINȚĂ	SILÍNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Efort (fizic sau intelectual) în realizarea unui lucru sau în atingerea unui scop; sârguință; străduință; asiduitate. • A-și da (toată) ~a a-și da osteneala; a depune eforturi; a face tot posibilul.	/a sili + suf. ~ință
SILIT	SILÍT	<i>f.</i>	Carbură de siliciu, întrebuințată ca material termorezistent la cuptoarele electrice.	/<fr., engl. silite, germ. Silit
SILITOR	SILIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care vădește silință; sânguincios. Elev ~.	/a sili + suf. ~tor
SILITRĂ	SILÍTRĂ	<i>f.</i>	1) pop. Azotat natural de potasiu.2) înv. Praf de pușcă. [Sil. -li-tră]	/<rus. selitra, pol. salitra, sb. šálitra, fr. salitre
SILITROS	SILITR//ÓS ~oásă (~óși, ~oăse)		1) Care conține silitră; cu silitră.2) Care are aspect de silitră; asemănător cu silitra.	/silitră + suf. ~os
SILNIC I	SÍLNI//C I ~că (~ci, ~ce)		1) Care se face în silă, cu neplăcere, fără tragere de inimă.2) Care se face cu de-a sila, prin constrângere; forțat.3) rar Care este greu (de făcut, de rezolvat); cu dificultăți; anevoios.	/<sl. siliniku
SILNIC II	SÍLNI//C II ~ci	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu tulpină târătoare, păroasă, ale cărei frunze și flori sunt folosite în scopuri medicinale.	/<sl. siliniku
A SILNICI	A SILNIC//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) A supune în mod silnic.2) (ființe) A pune cu forța (să facă ceva); a forța; a constrânge; a sili.3) fig. (cuvinte, melodii etc.) A denatura, încălcând grav starea firească; a stâlci; a poci; a schingiui.	/Din silnic
SILNICIE	SILNICÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Caracter silnic.2) Acțiune arbitrară care încalcă drepturile și voința altora; samavolnicie.	/silnic + suf. ~ie
SILOGISM	SILOGÍSM ~e	<i>n.</i>	log. Raționament constând din trei judecăți (majoră, minoră și conclusivă), concluzia fiind dedusă din judecata majoră prin intermediul celei minore.	/<fr. syllogisme, lat. syllogismus
SILOGISTIC	SILOGÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care conține un silogism; care exprimă un silogism. Figură ~că.	/<fr. syllogistique, germ. Syllogistik
SILOGISTICĂ	SILOGÍSTICĂ	<i>f.</i>	Ramură a logicii care se ocupă de studiul silogismelor.	/<fr. syllogistique, germ. Syllogistik
SILON	SIL//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Fibră textilă sintetică, întrebuințată pentru fabricarea țesăturilor subțiri.	/<germ. Silon
SILOXID	SILOXÍD	<i>m.</i>	Sticlă specială din care se fac, mai ales, vase de laborator.	/Sil[iciu] + oxid

SILUZ	SILÓZ ~uri	<i>n.</i>	1) Construcție specială destinată depozitării și păstrării îndelungate a produselor agricole sau a altor materiale.2) Depozit în formă de turn sau groapă, folosit pentru a mura nutreț.3) Nutreț murat în astfel de depozit.	/<it. silos, germ. Silo
SILUETĂ	SILUÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Imagine (a unui lucru sau a unei ființe) proiectată sub formă de undă pe un fond luminos.2) Configurație a corpului unei persoane; statură.3) Contur al unei ființe sau al unui obiect desenat sau decupat.4) Talie zveltă, bine proporționată. [Sil. -lu-e-	/<fr. silhouette
A SILUI	A SILUÍ ~esc	<i>tranz.</i>	1)(persoane) A determina prin forță; a pune să facă contrar propriei voințe; a constrânge.2) (persoane de sex feminin) A supune actului sexual prin violență; a necinsti; a batjocori; a viola.3) fig. (norme, legi etc.) A aplica într-un mod denaturat; a vio	/<sl. silovati
SILURIAN I	SILURIÁN I	<i>n.</i>	geol. Perioada a treia a erei paleozoice.	/<fr. silurien
SILURIAN II	SILURI//ÁN II ~ână (~éni, ~éne)		Care ține de perioada a treia a erei paleozoice.	/<fr. silurien
SILURIC	SILÚRI//C ~că		v. SILURIAN II.	/<germ. silurisch
SILVĂ	SÍLV//Ă ~e	<i>f.</i>	rar Întindere mare de teren acoperită cu arbori; pădure.	/<lat. silva
SILVIC	SÍLVI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de pădure; propriu pădurii. Ocol ~.2) Care ține de silvicultură; caracteristic silviculturii. Inginer ~.	/silvă + suf. ~ic
SILVICOL	SILVÍCOL ~ă (~i, ~e)		1) v. SILVIC.2) (despre plante)Care crește, în special, în păduri.	/<fr. sylvicole
SILVICULTOR	SILVICULT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Specialist în silvicultură.	/<fr. sylviculteur
SILVICULTURĂ	SILVICULTÚRĂ	<i>f.</i>	1) Știință care se ocupă cu studiul culturii, amenajării, protecției și exploatarea pădurilor.2) Ramură a economiei forestiere care include îngrijirea, protecția, cultivarea pădurilor, precum și asigurarea industriei forestiere cu materie primă. [G.-D. si	/<fr. sylviculture
SILVINĂ	SILVÍNĂ	<i>f.</i>	Clorură naturală de potasiu.	/<fr. sylvine
SILVOAMELORIAȚIE	SILVOAMELIORÁȚI //E ~i	<i>f.</i>	Ameliorare a terenurilor ocupate de păduri.	/silvo- + ameliorație
SILVOLOGIE	SILVOLOGÍE	<i>f.</i>	Domeniu de cercetare care studiază pădurea ca fenomen natural.	/<fr. sylvologie
SILVOMECHANIZARE	SILVOMECHANIZ//ÁR E ~ări	<i>f.</i>	Tehnica exploatarea pădurilor cu mijloace mecanice.	/silvo- + mecanizare
SILVOSTEPĂ	SILVOSTÉP//Ă ~e	<i>f.</i>	Regiune intermedia-ră între zona pădurilor și stepă; antestepă. [Sil. -vo-ste-]	/<fr. sylvosteppe
SILVOTUNDRĂ	SILVOTÚNDR//Ă ~e	<i>f.</i>	Regiune intermediară între zona pădurilor și tundră.	/silvo- + tundră
SIMANDICOS	SIMANDIC//ÓS ~oásă (~ósi, ~oáse)		1) fam. (despre persoane) Care se distinge prin eleganță și rafinament; cu comportament elegant și rafinat.2) (despre manifestări ale persoanelor) Care dă dovadă de gust și pretenții rafinate; cu gust și pretenții alese.	/<ngr. simandikós
SIMBIONT	SIMBIÓN//T ~ți	<i>m.</i>	Organism care conviețuiește în simbioză cu alt organism.	/<germ. Symbiont

SIMBIOTIC	SIMBIÓTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de simbioză; propriu simbiozei.	/<fr. symbiotique
SIMBIOZĂ	SIMBIÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Mod de conviețuire (reciproc avantajos) între două sau mai multe organisme de specii diferite. [G.-D. simbiozei; Sil. -bi-o-]	/<fr. symbiose
SIMBOL	SIMBÓL ~uri	<i>n.</i>	1) Semn care reprezintă sau evocă o noțiune.2) Semn convențional folosit în știință și tehnică.3) Procedeu expresiv în artă și literatură prin care se substituie numele unui lucru prin numele unui semn.4) Imagine sau obiect cu valoare evocatoare magică sa	/<lat. symbolum, fr. symbole, germ. Symbol
SIMBOLIC	SIMBÓLI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și adverbial</i>	1) Care conține un simbol.2) Care este exprimat printr-un simbol. Imagine ~că.3) Care este folosit ca simbol.4) Care are caracter de simbol.	/<fr. symbolique, germ. symbolisch, Symbolik
SIMBOLICĂ	SIMBÓLICĂ	<i>f.</i>	1) Reprezentare a realității prin simboluri.2) Semnificație convențională care se atribuie unui lucru.3) Ansamblu de simboluri.4) Știință care se ocupă cu studiul simbolurilor.	/<fr. symbolique, germ. symbolisch, Symbolik
SIMBOLISM	SIMBOLÍSM	<i>n.</i>	(la sfârșitul sec. XIX și începutul sec. XX) Curent în literatură și artă, care căuta să sugereze, prin valoarea muzicală și simbolică a cuvintelor, nuanțele cele mai subtile ale vieții interioare.	/<fr. symbolisme
SIMBOLIST I	SIMBOLÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de simbolism; propriu simbolismului.	/<fr. symboliste
SIMBOLIST II	SIMBOLÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al simbolismului.	/<fr. symboliste
A SIMBOLIZA	A SIMBOLIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A reprezenta ca un simbol.	/<fr. symboliser
SIMBOLOGIE	SIMBOLOGÍE	<i>f.</i>	Domeniu care studiază și explică simbolurile.	/<engl. symbology
SIMBRIAȘ	SIMBRIÁȘ ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	înv. Persoană angajată cu simbrie; lefegiu.	/simbrie + suf. ~aș
SIMBRIE	SIMBRÍ//E ~i	<i>f. înv.</i>	1) Plată acordată unei persoane angajate la stăpân. • A fi slugă fără ~ a munci din greu fără nici un câștig. A ține pe cineva cu ~ a avea pe cineva în calitate de angajat.2) Salariu plătit soldaților mercenari; soldă.3) Întovărire cu scopul de a realiz	/sâmbra + suf. ~ie
SIMETRIC	SIMÉTRI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și adverbial</i>	1) Care prezintă simetrie.2) Care ține de simetrie; propriu simetriei. [Sil. -me-tric]	/<fr. symétrique, it. simetrico
SIMETRIE	SIMETRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) mat. Proprietate a unor puncte de a se afla la aceeași distanță de un punct, de o dreaptă sau de un plan.2) Aranjare proporțională față de un centru; distribuie egală. [G.-D. simetriei; Sil. -me-tri-]	/<lat. symmetria, fr. symétrie, it. simmetria
SIMEZĂ	SIMÉZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Panou pe care se așază tablourile într-o galerie de tablouri.	/<fr. cimaise
SIMFONIC	SIMFÓNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de simfonie; propriu simfoniei. • Orchestră ~că orchestră care execută simfonii.2) fig. Care este simetric și echilibrat (ca o simfonie); armonios.	/<fr. symphonique, it. simfonico
SIMFONIE	SIMFONÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Compoziție muzicală amplă pentru orchestră, constând din trei sau patru acte.2) fig. Ansamblu armonios de elemente care concurează la producerea unui anumit efect. ~ de culori. [G.-D. simfoniei]	/<lat. symphonia, fr. symphonie, it. sinfonia

SIMFONIETĂ	SIMFONIÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Simfonie de proporții reduse.	/<it. sinfonietta, fr. symphoniete
SIMFONISM	SIMFONÍSM	<i>n.</i>	Totalitate a principiilor care stau la baza creației simfonice.	/simfonie +suf. ~ism
SIMFONIST	SIMFONÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	1) Compozitor de muzică simfonică.2) Interpret de muzică simfonică.	/<fr. symphoniste
SIMILAR	SIMILÁR ~ă (~i, ~e)		Care este de același fel; de aceeași natură; asemănător; analog. Caz ~.	/<fr. similaire
SIMILIPATRĂ	SIMILIPÁTRĂ	<i>f.</i>	Tencuială care imită piatra naturală.	/simili- + piatră
SIMILITUDINE	SIMILITÚDIN//E ~i	<i>f.</i>	1) Relație între două lucruri, fenomene sau acțiuni care seamănă exact; asemănare; analogie.2) Comparatie bazată pe existența unor proprietăți comune între două lucruri.	/<lat. similitudo, ~inis, fr. similitude
SIMINICHIE	SIMINICHÍ//E ~i	<i>f.</i>	Arbust mic cu flori galbene, ale cărui frunze înguste și alungite sunt folosite ca purgativ și diuretic. [G.-D. siminichiei]	/<turc. senameki
SIMINOC	SIMINÓ//C ~ci	<i>m.</i>	Plantă erbacee cu tulpină erectă, ramificată, păroasă, cu frunze lanceolate și cu flori galbene, ce crește prin locuri nisipoase.	/cf. bulg. smin
SIMPATIC	SIMPÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		(mai ales despre persoane) Care inspiră simpatie; plăcut; nostim. Om ~. Lucru ~. • Sistem nervos ~ (sau marele ~) parte a sistemului nervos, care dirijează funcțiile glandelor și ale organelor interne. Cerneală ~că cerneală incoloră folosită în scrierea s	/<fr. sympathique, it. simpatico
SIMPATIE	SIMPATÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Afinitate morală; sentiment de atracție între două sau mai multe persoane.2) fam. Persoană față de care cineva nutrește afecțiune.3) Sentiment spontan de bunăvoință față de o ființă. [G.-D. simpatiei]	/<lat. sympathia, fr. sympathie, it. simpatia.
A SIMPATIZA	A SIMPATIZ//Ă ~éz		1. tranz. A trata cu simpatie; a agreea. ~ pe cineva.2. intrans. (urmat de prepoziția cu) A se plasa pe aceleași poziții; a fi de acord.	/<fr. sympathiser
SIMPATIZANT	SIMPATIZÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care simpatizează cu o organizație sau cu o mișcare (politică, artistică, sportivă etc.) fără a-i aparține.	/<fr. sympathisant
SIMPLEX I	SÍMPLEX I	<i>n.</i>	(în opoziție cu duplex) Sistem de comunicație în care pe o linie se poate transmite mesajul într-o singură direcție.	/<fr. simplex
SIMPLEX II	SÍMPLEX II ~uri	<i>n. text.</i>	1) Mașină care imprimă desene colorate pe una din fețele unei țesături.2) Țesătură cu o singură față.	/<fr. simplex
SIMPLICITATE	SIMPLICITÁTE	<i>f.</i>	v. SIMPLITATE.	/<lat. simplicitas, ~atis, fr. simplicitate, it. semplicità
A SIMPLIFICA	A SIMPLIFICÁ simplific	<i>tranz.</i>	1) A face mai simplu, mai puțin complicat.2) A curăța de elemente secundare.3) (fracții sau expresii algebrice) A micșora printr-un divizor comun; a reduce. [Sil. sim-pli-]	/<lat. simplificare, fr. simplifier
SIMPLISM	SIMPLÍSM	<i>n.</i>	1) v. SIMPLITATE.2) Tendință spre simplificare excesivă.3) Nivel intelectual scăzut; mărginire intelectuală.	/<fr. simplisme

SIMPLIST	SIMPLÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)		1) (despre raționamente) Care simplifică lucrurile în mod exagerat; bazat pe simplism.2) (despre persoane) Care judecă în mod simplu; lipsit de subtilitate intelectuală.	/<fr. simpliste
SIMPLITATE	SIMPLITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter simplu.2) Lipsă de artificialitate; originalitate.3) Comportament simplu, lipsit de prefăcătorie. [G.-D. simplităȳii]	/simplu + suf. ~itate
SIMPLU	SÍMPL//U ~ă (~i, ~e)		1) (în opoziție cu compus) Care este omogen prin compoziția sa. Substanțe ~e. • Floare ~ă floare cu un singur rând de petale și de stamine.2) (în opoziție cu complicat) Care poate fi înțeles de oricine; necomplicat; elementar. Problemă ~ă.3) și adverbial	/<fr. simple
SIMPOZION	SIMPOZI//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Discuție asupra unei teme științifice sau literare, pe baza unor scurte expuneri în fața publicului.2) (în antichitate) Continuare a unui banchet cu cântece, dansuri și discuții variate. [Sil. -zi-on; Acc. și simpózion]	/<fr. sympósion, germ. Symposion, ngr. simpósion
SIMPTOM	SIMPTÓM ~e	<i>n.</i>	1) Fenomen care indică prezența unei boli.2) fig. Indiciu al unei stări anormale. [Sil. simp-tom]	/<ngr. symptoma, lat. symptóma, germ. Symptom, fr. symptôme
SIMPTOMATIC	SIMPTOMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de simptome; propriu simptomelor. • Tratament ~ tratament care combate numai simptomele unei boli fără a înlătura cauzele care o provoacă.2) fig. Care relevă o anumită stare de lucruri. [Sil. simp-to-]	/<ngr. simptomatikós, lat. syntomaticus, fr. symptomatique
SIMPTOMATOLOGIC	SIMPTOMATOLÓGI //C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de simptomatologie; propriu simptomatologiei.	/<fr. symptomatologique
SIMPTOMATOLOGIE	SIMPTOMATOLOGÍ E	<i>f.</i>	1) Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul simptomelor diferitelor boli, precum și metodele de diagnosticare a lor; semiotică.2) Totalitate a simptomelor prin care se caracterizează o boală.	/<fr. symptomatologie
SIMȚ	SIMȚ ~uri	<i>n.</i>	1) Însușire a organismului viu de a recepționa și de a prelucra excitanți externi sau interni sub formă de senzații conștiente. • Organe de ~ organe care recepționează excitațiile din mediul exterior și interior.2) Capacitate de a înțelege, de a prelucra	/v. a simți
SIMȚĂMÂNT	SIMȚĂM//ÂNT ~inte	<i>n.</i>	Atitudine afectivă față de cineva sau ceva; sentiment. ~ de frate. ~inte de iubire.	/a simți + suf. [mânt
A SIMȚI	A SIMȚÍ simt	<i>tranz.</i>	1) (excitanți interni sau externi) A percepe cu ajutorul simțurilor. ~ foame. ~ durere. • ~ lipsa cuiva (sau a ceva) a suferi din cauza lipsei cuiva (sau a ceva). ~ nevoia a avea necesitatea.2) A sesiza logic sau intuitiv ~ primejdia.	/<lat. sentire
A SE SIMȚI	A SE SIMȚÍ mă simt	<i>intrans.</i>	1) A fi conștient de starea sa fizică (pe baza propriilor simțuri). ~ vinovat. ~ stăpân.2) A suporta o apăsare morală.	/<lat. sentire
SIMȚIRE	SIMȚÍR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A SIMȚI.2) Caracter sensibil; sensibilitate.3) Atitudine afectivă față de cineva sau ceva; simțământ.4) Stare în care omul își dă seama de ceea ce se petrece în jur. • Fără ~ fără cunoștință. A-și pierde ~ea (sau ~ile) a-și pierde cunoștința; a leși	/v. a simți

SIMȚITOR I	SIMȚITÓR I	<i>adv.</i>	În mod considerabil; apreciabil. A spori ~ productivitatea muncii.	/a simți + suf. ~tor
SIMȚITOR II	SIMȚIT//ÓR II ~oáre (~óri, ~oáre)		1) Care simte; care vădește simțire.2) Care reacționează ușor la acțiunea factorilor externi; sensibil. Fire ~oare.	/a simți + suf. ~tor
A SIMULA	A SIMUL//Á ~éz		1. tranz. 1) A prezenta ca fapt real, recurgând la înșelăciune; a afecta. ~ boala. ~ adevărul.2) (despre lucruri) A fi numai în aparență.2. intranz. A crea impresie falsă (pentru a induce în eroare); a se prefăce.	/<fr. simuler
SIMULACRU	SIMULÁCR//U ~e	<i>n.</i>	1) Acțiune simulată.2) Aparență înșelătoare.3) Imagine falsă a realității. [Sil. -la-cru]	/<lat. simulacrum, fr. simulacre
SIMULANT	SIMULÁN//T ~tă (~ti, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care simulează (mai ales o boală).	/a simula + suf. ~ant
SIMULTAN	SIMULTÁN ~ă (~i, ~e)	<i>și adverbial</i>	(despre evenimente, acțiuni etc.) Care se raportează la același moment temporal; în același timp; concomitent.	/<lat. simultaneus, fr. simultane
SIMULTANEITATE	SIMULTANEITÁTE	<i>f.</i>	Caracter simultan. [G.-D. simultaneității; Sil -ne-i-]	/<fr. simultanéite
SIMUN	SIMÚN	<i>n.</i>	Vânt puternic, uscat și fierbinte, care bate în deșerturile africane.	/<fr. simoun
SINAGOGĂ	SINAGÓ//GĂ ~gi	<i>f.</i>	Casă de rugăciuni sau templu de cult mozaic. [G.-D. sinagogii]	/<lat. synagoga, ngr. sinagoghí, fr. synagogue
SINALAGMATIC	SINALAGMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre contracte) Care impune obligații reciproce pentru părți.	/<fr. synallagmatique, germ. synallagmatisch
SINANTROP	SINANTRÓP ~i	<i>m.</i>	Fosilă asemănătoare cu pitecantropul, care prezintă concomitent caractere primitive de maimuță și caractere evoluat de om. [Sil. sin-an-trop]	/<fr. sinanthrope
SINAPISM	SINAPÍSM ~e	<i>n.</i>	Cataplasmă din făină de muștar care se aplică pe părțile bolnave ale corpului în scopuri curative.	/<ngr. sinapismós, fr. sinapisme
SINARHIE	SINARHÍ//E ~i	<i>f.</i>	Formă de guvernământ în care puterea de stat este repartizată între mai multe persoane.	/<fr. synarchie
SINARMONISM	SINARMONÍSM	<i>n.</i>	Fenomen de limbă care constă în asimilarea progresivă a vocalelor în cadrul unui cuvânt de către vocala primei silabe; armonie vocalică.	/<fr. synharmonisme
SINARTROZĂ	SINARTRÓZ//Ă ~e	<i>f. anat.</i>	Articulație fixă între două oase.	/<fr. synarthrose
SINAXAR	SINAXÁR ~e	<i>n.</i>	1) Carte religioasă care descrie pe scurt viețile sfinților.2) (în biserica creștină) Calendar în care sunt fixate numele sfinților după zilele anului.	/<ngr. sinaxáron
SINCER	SÍNCER ~ă (~i, ~e)		(despre persoane) Care nu tănuiește nimic; dispus să-și exprime gândurile fără a le ascunde; neprefăcut; deschis.	/<fr. sincere, it. sincero, lat. sincerus
SINCERITATE	SINCERITÁTE	<i>f.</i>	Caracter sincer; franchețe. [G.-D. sincerității]	/<fr. sincérité
A SINCHISI	A SINCHIS//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	rare A face să se sinchisească; a incomoda; a deranja.	/<ngr. sinhízo

A SE SINCHISI	A SE SINCHIS//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	(mai ales la forma negativă) A nu rămâne indiferent; a se neliniști; a se îngrijora. Nici nu se sinchisește.	/<ngr. <i>sinhízo</i>
SINCLINAL	SINCLINÁL ~e	<i>n.</i>	geol. Cută concavă a straturilor din scoarța terestră. [Sil. sin-cli-]	/<fr. <i>synclinal</i>
A SINCOPA	A SINCOP//Ă ~éz	<i>trans.</i>	A supune unei sincope.	/<fr. <i>syncoper</i>
SINCOPAT	SINCOPÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) muz. Care ține de sincopă; propriu sincopei.2) lingv. (despre vocale, silabe) Care a dispărut prin sincopă.	/v. a sincopa
SINCOPĂ	SINCÓP//Ă ~e	<i>f.</i>	1) med. Pierdere bruscă a cunoștinței datorită opririi inimii.2) muz. Deplasare a accentului de pe un timp tare pe timpul slab anterior prin care se obține un anumit efect ritmic.3) lingv. Fenomen fonetic care constă în dispariția unei vocale (sau unui gr	/<ngr. <i>sinkopí</i> , fr. <i>syncope</i>
SINCRETIC	SINCRÉTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de sincretism; propriu sincretismului.	/<fr. <i>synchrétique</i>
SINCRETISM	SINCRETÍSM ~e	<i>n.</i>	1) Caracter nediferențiat specific pentru etapa incipientă de dezvoltare a unor fenomene. ~ul artei primitive.2) filoz. Îmbinare forțată și necritică a unor teorii și doctrine eterogene.	/<fr. <i>synchrétisme</i>
SINCROCICLOTRON	SINCROCICLOTR//Ó N ~oáne	<i>n.</i>	fiz. Ciclotron în care accelerația este mai rapidă, realizându-se prin modularea sincronică a două câmpuri.	/<fr. <i>synchrocyclotron</i>
SINCROFAZOTRON	SINCROFAZOTR//Ó N ~oáne	<i>n.</i>	Ciclotron al cărui principiu de funcționare îmbină elemente ale sincrociclotronului și fazotronului.	/<fr. <i>synchrophasotron</i>
SINCRON	SINCRÓN ~ă (~i, ~e)		1) v. SINCRONIC.2) (despre fapte, fenomene, evenimente, sisteme tehnice sau fizice) Care conține un fenomen cu evoluție simultană.	/<fr. <i>synchrone</i>
SINCRONIC	SINCRÓNI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și adverbial</i>	1) (despre fenomene, procese, evenimente) Care se produce concomitent și în mod identic. Oscilații ~ce.2) Care ține de fapte, fenomene sau evenimente ce există sau se produc concomitent. • Tabele ~ce tabele cronologice ale evenimentelor care au avut loc î	/<fr. <i>synchronique</i>
SINCRONIE	SINCRONÍE	<i>f.</i>	(în opoziție cu diacronie) Stare a limbii la un moment dat al dezvoltării ei, considerată ca un ansamblu de fapte ce alcătuiesc un sistem. [G.-D. sincroniei]	/<fr. <i>synchronie</i>
SINCRONISM	SINCRONÍSM	<i>n.</i>	Caracter sincron; simultaneitate.	/<fr. <i>synchronisme</i>
SINCRONISTIC	SINCRONÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre lucrări istorice) Care cercetează și descrie evenimentele în mod sincron.	/<fr. <i>synchronistique</i>
A SINCRONIZA	A SINCRONIZ//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(fenomene, procese, mecanisme etc.) A face să fie sincron; a face să se producă sau să funcționeze în același timp.	/<fr. <i>synchroniser</i>
SINCRONIZATOR	SINCRONIZAT//ÓR ~oáne	<i>n.</i>	Aparat sau dispozitiv pentru sincronizarea automată a unor procese sau operații tehnice.	/a sincroniza + suf. ~tor
SINCRONOSCOP	SINCRONOSC//ÓP ~oápe	<i>n.</i>	1) Instrument pentru determinarea existenței sincronismului între două fenomene periodice.2) Aparat pentru determinarea momentului în care are loc sincronizarea a două tensiuni electrice alternative.	/<fr. <i>synchronoscope</i>

SINDACTILIE	SINDACTILÍE	<i>f.</i>	Defect congenital, constând în lipirea între ele a degetelor de la mână sau de la picior.	/<fr. syndactylie
SINDICAL	SINDICÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de sindicate; propriu sindicatelor. Organizație ~ă.	/<fr. syndical
SINDICALISM	SINDICALÍSM	<i>n.</i>	Curent în gândirea social-politică, ce reduce lupta socială la obținerea unor reforme economico-sociale cu ajutorul sindicatelor.	/<fr. syndicalisme
SINDICALIST	SINDICALÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	1) Membru al unui sindicat.2) Adept al sindicalismului.	/<fr. syndicaliste
A SE SINDICALIZA	A SE SINDICALIZ//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A se uni într-un sindicat; a forma un sindicat.2) A intra într-un sindicat.	/sindical + suf. ~iza
SINDICAT	SINDICÁT ~e	<i>n.</i>	1) Organizație profesională de masă pentru apărarea intereselor oamenilor muncii.2) Uniune monopolistă pentru desfacerea mărfurilor printr-un oficiu comun.	/<fr. syndicat
SINDROFIE	SINDROFÍ//E ~i	<i>f. fam.</i>	1) Petrecere în familie.2) Totalitate a participanților la o astfel de petrecere. [G.-D. sindrofiei; Sil. sin-dro]	/<ngr. sindrofia
SINDROM	SINDR//ÓM ~oáme	<i>n.</i>	Complex de simptome asociate, caracteristic pentru o anumită stare patologică a organismului. [Sil. sin-drom]	/<fr. syndrome
SINEALĂ	SIN//EÁLĂ ~eli	<i>f.</i>	1) Substanță de culoare albastră, folosită pentru a accentua albul unor obiecte; albăstreală. ~ pentru rufe.2) Apă cu această substanță, în care se clătesc albiturile. [G.-D. sinelii]	/<bulg. sinilo
SINECDOCĂ	SINECDÓ//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Figură de stil care constă în extinderea sau restrângerea sensului unui cuvânt, substituindu-se denumirea întregului cu denumirea unei părți a acestuia și invers.	/<lat. synecdoche, ngr. sinekdohí, fr. synecdoque
SINECURĂ	SINECÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Funcție bine remunerată fără a face nimic sau aproape nimic. [G.-D. sinecurii]	/<fr. sinécure
SINECURIST	SINECURÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care deține o sinecură.	/<fr. sinécuriste
SINEREZĂ	SINERÉZ//Ă ~e	<i>f.</i>	lingv. Fenomen care constă în contopirea a două vocale învecinate într-un diftong.	/<lat. synaeresis, fr. synérese
SINGLE	SINGLE [pr.: singl]	<i>n.</i>	: Disc ~ disc care conține o singură piesă pe fiecare parte.	/Cuv. engl.
SINGULAR I	SINGULÁR I	<i>n.</i>	mai ales art. filoz. Categorie care reflectă un singur exemplar dintr-o clasă de lucruri.	/<lat. singularis, fr. singulier
SINGULAR II	SINGULÁR II ~ă (~i, ~e)		1) (despre trăsături, particularități) Care ține de un singur exemplar dintr-o clasă de elemente. • Număr ~ categorie gramaticală care indică o singură persoană sau un singur lucru.2) (despre ființe sau despre lucruri) Care are anumite trăsături distincte	/<lat. singularis, fr. singulier
SINGULARITATE	SINGULARITÁTE	<i>f. rar</i>	1) Caracter singular.2) Manifestare care este în dezacord cu obișnuințele comune; excentricitate.	/<fr. singularité
A SINGULARIZA	A SINGULARIZ//Ă	<i>trans.</i>	A face să se singularizeze; a individualiza; a particulariza.	/<fr. singulariser
A SE SINGULARIZA	A SE SINGULARIZ//Ă mă	<i>intrans.</i>	A deveni singular (unic în felul său); a căpăta caracter singular, trăsături strict individuale; a se individualiza; a se particulariza.	/<fr. singulariser
SINGUR I	SÍNGUR I	<i>adv.</i>	De la sine. Poarta se deschide ~ă.	/<lat. singulus

SINGUR II	SÍNGUR II ~ă (~i, ~e)		1) (despre persoane) Care nu este însoțit de nimeni; alături de care nu este altă persoană.2) Care este unic; într-un singur exemplar.3) (determinând un subiect exprimat prin pronume) Care nu presupune pe nimeni altcineva. Noi ~i.	/<lat. singulus
SINGURATIC	SINGURÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) (despre ființe) Care trăiește singur; retras; solitar.2) (despre obiecte) Care se găsește singur; solitar.	/singur + suf. ~atic
SINGURĂTATE	SINGURĂT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Stare a celui care trăiește sau se simte singur.2) Loc nepopulat.	/singur + suf. ~ățatic
A SINILI	A SINIL//Í ~esc	<i>tranz.</i>	(albituri) A clăti cu sineală; a albăstri.	/Din sineală
SINILIU	SINILÍ//U ~e (~i)		Care este de culoarea sinelii; albastru-palid. Cer ~.	/sineală + suf. ~iu
SINISTRAT	SINISTRÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	Care a suferit pagube mari de pe urma unui incendiu sau de pe urma unei calamități naturale. [Sil. -nis-trat]	/<fr. sinistré
SINISTRU I	SINÍ//STRU I ~stră (~ștri, ~stre)		1) Care prevestește o nenorocire sau o catastrofă; prevestitor de rău.2) Care îngrozește; producător de groază; îngrozitor; înfricoșător; înspăimântător; înfiorător. [Sil. -nis-tru]	/<fr. sinistre, lat. sinister, ~tra
SINISTRU II	SINÍSTR//U II ~e	<i>n. livr.</i>	Nenorocire mare care se abate asupra unei colectivități; catastrofă de mari proporții; prăpăd; urgie; dezastru; calamitate. [Sil. -nis-tru]	/<fr. sinistre, lat. sinister, ~tra
SINOD	SINÓD sinoáde	<i>n.</i>	1) Întrunire a demnitarilor bisericești pentru rezolvarea unor probleme religioase cardinale. ~ ecumenic.2) Organ suprem pentru administrarea bisericii ortodoxe.	/<ngr. sinodos, lat. synodus, fr. synode
SINODAL	SINODÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de sinod; propriu sinodului.	/<lat. synodalis, fr. synodal
SINODIC I	SINÓDI//C I ~că (~ci, ~ce)		v. SINODAL.	/<lat. synodicus, fr. synodique
SINODIC II	SINÓDI//C II ~că (~ci, ~ce)		Care ține de apropierea astrilor; propriu apropierii astrilor. • Perioadă ~că interval de timp în care are loc o rotație completă a unui corp ceresc în jurul altuia.	/<lat. synodicus, fr. synodique
SINOLOG	SINOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în sinologie.	/<fr. sinologue, germ. Sinologe
SINOLOGIC	SINOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de sinologie; propriu sinologiei.	/<fr. sinologique
SINOLOGIE	SINOLOGÍE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul istoriei, limbii, literaturii și culturii poporului chinez. [G.-D. sinologiei]	/<fr. sinologie, germ. Sinologie
SINONIM	SINONÍM ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre cuvinte, afixe sau expresii) Care are sens identic; cu același sens.	/<fr. synonyme, germ. Synonym
SINONIMIC	SINONÍMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de sinonime; propriu sinonimelor.	/<fr. synonymique, germ. Synonymik, synonymisch
SINONIMICĂ	SINONÍMICĂ	<i>f.</i>	1) Totalitate a sinonimelor dintr-o limbă.2) Ramură a semasiologiei care se ocupă cu studiul sinonimelor.	/<fr. synonymique, germ. Synonymik, Synonymisch

SINONIMIE	SINONIMIE	<i>f.</i>	lingv. Fenomen de echivalență semantico-funcțională a unităților de limbă (cuvinte, expresii, afixe sau construcții gramaticale) diferite ca aspect sonor. [G.-D. sinonimiei]	/<fr. synonymie, germ. Synonymie
A SINONIMIZA	A SINONIMIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se sinonimizeze.	/sinonim + suf. ~iza
A SE SINONIMIZA	A SE SINONIMIZ//Ă pers. 3 se ~eáză	<i>intrans.</i>	(mai ales despre cuvinte) A deveni sinonim (unul cu altul).	/sinonim + suf. ~iza
SINOPTIC	SINÓPTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) (despre tabele, rubrici etc.) Care permite o privire generală asupra unui ansamblu.2) Care ține de sinoptică; propriu sinopticii. Hartă ~că.	/<fr. synoptique
SINOPTICĂ	SINÓPTICĂ	<i>f.</i>	Ramură a meteorologiei care se ocupă cu studiul proceselor atmosferice generale și cu stabilirea timpului probabil.	/<fr. synoptique
SINOPTICIAN	SINOPTICI//ÂN ~ână(~eni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Specialist în sinoptică; meteorolog.	/sinoptic + suf. ~an
SINOVIAL	SINOVIAL ~ă (~i, ~e)		Care ține de sinovie; propriu sinoviei. • Membrană ~ă membrană seroasă din cavitățile articulațiilor care secretă sinovie. [Sil. -vi-al]	/<fr. synovial
SINOVIE	SINOVIE	<i>f.</i>	Substanță lichidă secretată de membrana seroasă, care căptușește cavitățile articulațiilor, înlesnind buna lor funcționare. [G.-D. sinoviei]	/<fr. synovie
SINOVITĂ	SINOVÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare patologică constând în inflamarea membranei sinoviale, împiedicând funcționarea articulației pe care o căptușește membrana respectivă.	/<fr. synovite
SINTACTIC	SINTÁCTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de sintaxă; propriu sintaxei. Analiză ~că.	/<ngr. sintaktikós, fr. syntactique, germ. syntaktisch, Syntaktik
SINTAGMATIC	SINTAGMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de sintagme; propriu sintagmelor.	/<fr. syntagmatique, germ. syntagmatisch
SINTAGMĂ	SINTÁGM//Ă ~e	<i>f. lingv.</i>	1) Ansamblu liniar de elemente ale limbii, aparținând la clase diferite, care, în actul vorbirii, se îmbină unul cu altul.2) Unitate sintactică stabilă alcătuită din două sau mai multe cuvinte, între care există un raport de subordonare și care constituie	/<fr. syntagme, germ. Syntagma
SINTAXĂ	SINTÁX//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Totalitate a tipurilor de îmbinare a cuvintelor și a modelelor de construire a propozițiilor.2) Ramură a lingvisticii care se ocupă cu studiul îmbinării cuvintelor în procesul vorbirii. • ~ poetică totalitate a procedeelor sintactice cu ajutorul cărora	/<ngr. syntaxix, lat. syntaxis, fr. syntaxe
A SINTERIZA	A SINTERIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(materiale pulverulente și granulare) A lega prin presare și încălzire.	/cf. germ. Sinter, engl. sinter

SINTETIC	SINTÉTII//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de sinteză; propriu sintezei. Metodă ~că de cercetare.2) (despre spirit) Care este capabil de a face sinteze; care face ușor sinteza lucrurilor.3) (despre limbi) Care exprimă raporturile gramaticale din propoziție prin intermediul formelor cu	/<fr. synthétique, lat. syntheticus, germ. synthetisch
SINTETISM	SINTETÍSM	<i>n.</i>	Caracter sintetic.	/<fr. synthétiser
A SINTETIZA	A SINTETIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A uni prin sinteză.	/<fr. synthétiseme
SINTEZĂ	SINTÉZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Metodă de cercetare care constă în recompunerea obiectului din elementele în care a fost descompus acesta cu scopul cunoașterii diferitelor lui aspecte2) Formare a unui întreg (material) din elemente.3) Lucrare științifică care generalizează rezultatul	/<ngr. synthesis, lat. synthesis, fr. synthese, germ. Synthese
A SE SINUCIDE	A SE SINUCÍDE mă sinucíd	<i>intrans.</i>	A se ucide pe sine însuși (în urma unui șoc de natură patologică); a-și curma viața; a-și face seamă. [Sil. sin-u-]	/sine + a ucide
SINUCIGAȘ	SINUCIGÁȘ ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care s-a sinucis sau a încercat să se sinucidă.	/sine + ucigaș
SINUOS	SINU//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		1) (despre drumuri, râuri etc.) Care are multe cotituri; șerpuit.2) fig. (despre caracterul oamenilor) Care șovăie; șovăielnic; nehotărât. [Sil. nu-os]	/<fr. sinueux, lat. sinuosus
SINUOZITATE	SINUOZIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter sinuos.2) Loc de cotitură a unui drum sau a unui curs de apă; curbătură; meandru; șerpuitură.3) Linie sinuoasă. [G.-D. sinuozițății; Sil. -nu-o-]	/<fr. sinuosité
SINUS I	SÍNUS I ~uri	<i>n.</i>	mat. Funcție trigonometrică a unui unghi ascuțit dintr-un triunghi dreptunghic, egală cu raportul dintre cateta opusă unghiului respectiv și ipotenuză.	/<fr. sinus
SINUS II	SÍNUS II ~uri	<i>n. anat.</i>	1) Cavități în unele oase craniene. ~ frontal.2) Porțiune dilatată a vaselor sangvine sau limfatice.	/<lat., fr. sinus
SINUSOIDAL	SINUSOIDÁL ~ă (~i, ~e)	<i>mat.</i>	1) Care ține de sinusoidă; propriu sinusoidei.2) Care are forma unei sinusoide. Linie ~ă. [Sil. -so-i-]	/<fr. sinusod'dal
SINUSOIDĂ	SINUSOÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	Reprezentare grafică a sinusului în funcție de valorile unghiului respectiv.	/<fr. sinusod'de
SINUZAL	SINUZÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de sinus; referitor la sinus.	/<fr. sinusal
SINUZITĂ	SINUZÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare patologică con-stând în inflamarea mucoasei sinusurilor nazale.	/<fr. sinusite
SIONISM	SIONÍSM	<i>n.</i>	Ideologie care promovează o politică naționalistă evreiască. [Sil. si-o-]	/< fr. sionisme
SIONIST I	SIONÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de sionism; propriu sionismului.	/<fr. sioniste
SIONIST II	SIONÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al sionismului.	/<fr. sioniste
SIPET	SÍPET ~e	<i>n.</i>	Cufăr de lemn cu capac boltit, uneori ornamentat și ferecat, în care se păstrează haine sau obiecte de valoare.	/<turc. sepet

SIPICĂ	SIPÍ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Plantă erbacee cu tulpina erectă, cu frunze mari, păroase, adânc crestate, și flori mărunte, de culoare albă-albăstruie, grupate în inflorescențe globuloase.2) Plantă erbacee cu tulpina acoperită cu peri moi în partea inferioară, cu frunze penate și cu	/<sl. šipuku
SIRE	SÍRE	<i>m.</i>	(cuvânt de adresare către un suve-ran) Maiestate.	/<fr. sire
SIRENĂ I	SIRÉN//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) (în mitologia greacă) Ființă fabuloasă cu cap și corp de femeie, cu picioare și aripi de pasăre, iar mai târziu cu coadă de pește, care, prin cântecele ei, ademenea navigatorii în locuri periculoase, unde aceștia își găseau moartea.2) fig. Femeie care	/<fr. sirene, lat. siren, ~enis
SIRENĂ II	SIRÉN//Ă II ~e	<i>f.</i>	1) Aparat care emite sunete puternice, utilizat pentru semnalizări.2) Sunet emis de un astfel de aparat.	/<fr. sirene, lat. siren, ~enis
SIRIAN I	SIRI//AN I ~ână (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Siriei sau este originară din Siria.	/Siria n. pr. + suf. ~an
SIRIAN II	SIRI//AN II ~ână (~éni, ~éne)		Care aparține Siriei sau populației ei; din Siria.	/Siria n. pr. + suf. ~an
SIROCO	SIRÓCO	<i>n.</i>	Vânt puternic, uscat și fierbinte, care bate dinspre Sahara spre țările mediteraniene.	/<fr. siroc[c]o
SIROLOG	SIROLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în sirologie.	/<germ. Syrolog
SIROLOGIE	SIROLOGÍE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studierea limbii, istoriei și culturii siriene.	/<germ. Syrologie
SIROP	SIRÓP ~uri	<i>n.</i>	Soluție concentrată, constând din zahăr și apă sau suc de fructe, întrebuințată la prepararea unor dulciuri, a băuturilor răcoritoare și a unor medicamente.	/<fr. sirop
A SIROPA	A SIROP//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	rar (dulciuri, băuturi etc.) A prepara cu sirop.	/Din sirop
SIROPOS	SIROP//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) Care conține sirop; cu sirop.2) Care are aspect de sirop; asemănător cu siropul.3) fig. Care produce impresie de artificialitate; dulceag.	/sirop + suf. ~os
SISAL	SISÁL ~i	<i>m.</i>	1) Plantă textilă din regiunile tropicale, din frunzele căreia se obțin fibre deosebit de rezistente.2) Fibre extrase din frunzele acestei plante și folosite pentru confecționarea sforilor și a funiilor.	/<fr. sisal
A SISTA	A SIST//Ă ~éz	<i>tranz. livr.</i>	(activități, procese etc.) A face să se întrerupă; a întrerupe.	/<lat. sistere, germ. sistieren
SISTEM	SISTÉM ~e	<i>n.</i>	1) Ansamblu de elemente (materiale sau ideale) cu anumite trăsături comune care formează un tot organizat. ~ nervos. ~ solar. ~ filozofic.2) Mod de organizare a unui proces, a unei activități. ~ electoral.3) Formă de guvernământ; regim; orânduire. ~ feuda	/<lat. systema, it. sistema, fr. systeme, germ. System
SISTEMATIC I	SISTEMÁTIC I	<i>adv.</i>	În mod regulat.	/<lat. systematicus, fr. systématique, germ. systematisch, Systematik

SISTEMATIC II	SISTEMÁTI//C II ~că (~ci, ~ce)		1) Care constituie un sistem; care se bazează pe un anumit sistem. Analiză ~că.2) Care se face în conformitate cu un sistem. Antrenament ~.	/<lat. systematicus, fr. systématique, germ. systematisch, Systematik
SISTEMATICĂ	SISTEMÁTICĂ	<i>f.</i>	Știința care se ocupă cu studiul identificării și clasificării organismelor vegetale și animale. [G.-D. sistematicii]	/<fr. systématique, lat. systematicus
SISTEMATICIAN	SISTEMATICI//ÁN ~ână (~éni, ~éne)		Specialist în sistematică.	/<fr. systématicien
A SISTEMATIZA	A SISTEMATIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (ele-mente ce constituie un tot unitar) A dispune într-un sistem anumit.2) A aranja într-un anumit fel, după anumiți parametri (ca într-un sistem). ~ cărțile.	/<fr. systématiser
SISTOLĂ	SÍSTOL//Á ~e	<i>f.</i>	Contractie ritmică a mușchiului inimii, datorită căreia sângele este propulsat în artere. [G.-D. sistolei]	/<fr. systole
SISTOLIC	SISTÓLI//C ~că (~ci,		Care ține de sistole; propriu sistolelor.	/<fr. systolique
SITAR I	SITÁR I ~i	<i>m.</i>	Pasăre migratoare, de talie mică, cu cioc lung și subțire și cu penaj cafeniu, vânată pentru carnea ei gustoasă.	/Orig. nec.
SITAR II	SITÁR II ~i	<i>m.</i>	1) rar Meșter care face site.2) înv. Negustor de site.	/sită + suf. ~ar
SITĂ	SÍT//Á ~e	<i>f.</i>	1) Unealtă de cernut formată dintr-o rețea de fire (metalice sau textile) ori dintr-o tablă perforată și fixată într-un cadru (de obicei circular). • A ploua ca prin ~ a ploua mărunț și des; a bura. A vedea (sau a zări) ca prin ~ a vedea neclar, ca prin c	/<sl. sito
SITIȘCĂ	SITÍȘ//CĂ ~ti	<i>f.</i>	Vas de bucătărie de formă diferită, cu fundul găurit, folosit pentru strecurarea laptelui și a altor lichide.	/sită + suf. ~ișcă
A SITUA	A SITU//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se situeze.2) (fapte, evenimente etc.) A plasa cu ajutorul gândirii, imaginației sau a mijloacelor artistice (în timp, în spațiu sau într-un ansamblu de valori). Autorul ~at acțiunea în Moldova secolului XV. [Sil. -tu-a-]	/<fr. situer, lat. situate
A SE SITUA	A SE SITU//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	A deține un anumit loc (în spațiu, în timp sau într-un sistem ierarhic de valori). • ~ pe o (anumită) poziție a) a lua o (anumită) atitudine; a-și expune punctul de vedere; b) a avea o părere personală. ~ pe punctul de vedere (al cuiva) a accepta opinia c	/<fr. situer, lat. situate
SITUAT	SITUÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A SITUA și A SE SITUA.2) (despre persoane) Care are o situație materială bună. A fi bine ~.	/v. a (se) situa
SITUAȚIE	SITUÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Ansamblu de împrejurări în care se află o persoană, o colectivitate, un popor sau o țară la un moment dat; stare de fapt. ~ economică. ~ familială. • A te pune în ~a cuiva a căuta să înțelegi comportarea cuiva, închipuindu-te în locul lui. A fi la înăl	/<lat. situato, ~onis, fr. situation
SITUAȚIONAL	SITUAȚIONAL ~ă (~i, ~e)		Care ține de situație; propriu situației.	/<fr. situationel, engl. situational
SLAB I	SLAB I	<i>adv.</i>	1) Fără putere; fără intensitate. A cânta ~. A vedea ~.2) Cu încetineală; încet. A citi ~.	/<sl. slabu

SLAB II	SLAB II ~ă (~i, ~e)		1) (în opoziție cu gras) Care nu are sau are puțină grăsime; care nu este gras. Cal ~. Carne ~ă. • ~ de-l suflă (sau bate) vântul (sau ~ de-i numeri coastele) care este foarte slăbit; jigărit; sfrijit.2) (în opoziție cu puternic) Care are o constituție li	/<sl. slabu
SLALOM	SLÁLOM ~uri	<i>n.</i>	Probă de schi constând în coborârea unei pante pe un traseu cu viraje marcate prin jaloane (numite porți). ~ alpin.	/<fr. slalom
SLALOMIST	SLALOMÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Schior specializat în slalom.	/slalom + suf. ~ist
SLANITĂ	SLÁNIȚĂ ~e	<i>f.</i>	Instalație rudimentară pentru uscarea prunelor; lozniță.	/<sb. slanică
SLATINĂ	SLÁTINĂ ~e	<i>f.</i>	1) Izvor de apă (minerală) sărată.2) Teren mlăștinos și sărat.3) Soluție de apă cu multă sare de bucătărie cu întrebuințări în conservarea alimentelor; saramură.	/<sl. slatina
SLAV I	SLAV I ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din marele grup de popoare înrudite din Europa, divizat în trei ramuri: de est (rușii, ucrainenii, bielorușii), de vest (polonezii, cehii, slovaci etc.) și de sud (bulgarii, sârbii, croații, slovenii etc.).	/<fr. Slave
SLAV II	SLAV II ~ă (~i, ~e)		Care aparține slavilor. Limbi ~e. Cultură ~ă.	/<fr. slave
SLAVĂ I	SLÁV//Ă I ~e	<i>f.</i>	mai ales art. : ~a veche limba literară scrisă a slavilor (sec. IX-XI), formată pe baza traducerilor din cărțile grecești de cult.	/<fr. slave
SLAVĂ II	SLÁV//Ă II slăvi	<i>f.</i>	1) Faimă de care se bucură cineva, datorită meritelor sale; strălucire; glorie. A se acoperi de ~.2) Aprecieri publică înaltă (a unei persoane sau a unui lucru) pentru calități deosebite; renume; popularitate; faimă; reputație. • ~a cerului bolta cerească	/<sl. slava
SLAVISM	SLAVÍSM ~e	<i>n.</i>	Împrumut dintr-o limbă slavă.	/<fr. slavisme
SLAVIST	SLAVÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Specialist în slavistică.	/<fr. slaviste, germ. Slawist
SLAVISTICĂ	SLAVÍSTICĂ	<i>f.</i>	Ansamblu de științe sociale care se ocupă cu studiul istoriei, culturii, literaturii și limbilor popoarelor slave.	/<germ. Slavistic
A SLAVIZA	A SLAVIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se slavizeze.	/slav + suf. ~iza
A SE SLAVIZA	A SE SLAVIZ//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A adopta limba, cultura și obiceiurile slavilor; a deveni asemănător cu slavii.	/slav + suf. ~iza
SLAVOFIL	SLAVOFÍL ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care iubește tot ce este slav.	/<fr. slavophile
SLAVOFOB	SLAVOFÓB ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care urăște tot ce este slav.	/<fr. slavophobe
SLAVOFOBIE	SLAVOFOBÍE	<i>f.</i>	Fobie față de ceea ce este slav.	/Din slavofob
SLAVON	SLAVÓN ~ă (~i, ~e)		Care ține de slavi; propriu slavilor.	/<fr. slavon
SLAVONĂ	SLAVÓNĂ	<i>f.</i>	mai ales art. Limba literară scrisă a slavilor de sud și de est din sec. XI-XVII, dezvoltată din slava veche și folosită în unele țări ca limbă de cult și de cancelarie; limba slavă bisericească.	/<fr. slavon
SLAVONESC	SLAVON//ÉSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru slavoni; propriu slavonilor.	/slavon + suf. ~esc

SLAVONEȘTE	SLAVONÉȘTE	adv.	1) În felul slavilor; cum obișnuiesc slavii; ca slavii.2) În limba slavonă. A vorbi ~.	/slavon + suf. ~ește
SLAVONISM	SLAVONÍSM ~e	n.	1) Împrumut din limba slavonă.2) Influență culturală slavă exercitată asupra altor popoare.	/ < fr. slavonisme
SLĂBĂNOG I	SLĂBĂNÓ//G I ~gi	m.	Plantă erbacee cu tulpina erectă, ramificată, cu frunze ovale și cu flori galbene, pîtenate, folosite în scopuri medicinale.	/ < bulg. slabonoga
SLĂBĂNOG II	SLĂBĂN//ÓG II ~oágă (~ógi, ~oáge)	și substantiv al	1) (despre persoane) Care este deosebit de slab la trup.2) (despre ființe) Care este lipsit de putere fizică; neputincios; bicisnic.	/ < bulg. slabonoga
A SLĂBI	A SLĂB//Í ~ésc		1. intrans. 1) (despre ființe) A deveni slab (pierzând din greutate, puteri etc.).2) (despre organe ale corpului omenesc, facultăți mintale etc.) A începe să nu mai funcționeze normal. I-au ~it vederile.3) (despre procese, acțiuni etc.) A deveni mai puțin	/Din. slab
SLĂBICIUNE	SLĂBICIÚN//E ~i	f.	1) Lipsă de forță fizică.2) Scădere accentuată a forței fizice.3) Ceea ce îi lipsește unui lucru sau unei persoane pentru a fi acceptabil din toate punctele de vedere; meteahnă; cusur; defect.4) Încălțare deosebită pentru ceva sau pentru cineva. ~ pentru	/a slăbi + suf. ~iciune
A SE SLĂJI	A SE SLĂJ//Í pers. 3 se ~éște	intrans.	reg. (despre brânzeturi) A-și pierde proprietățile pozitive, alterându-se parțial.	/Orig. nec.
SLĂNINĂ	SLĂNÍN//Ă ~i	f.	1) Grăsime care formează un strat gros sub pielea porcului.2) Bucată din această grăsime preparată și folosită ca aliment. [G.-D. slăninii]	/ < bulg., sb. slanina
A SLĂVI	A SLĂV//Í ~ésc	tranz.	A ridica în slavă; a exalta; a elogia; a cânta; a glorifica. ~ Patria.	/ < sl. slaviti
A SE SLĂVI	A SE SLĂV//Í mă ~ésc	intrans.	A-și face o reputație (de obicei proastă).	/ < sl. slaviti
SLĂVIT	SLĂVÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A SLĂVI și A SE SLĂVI.2) Care se bucură de o anumită reputație; cu renume ; renumit; vestit; reputat.	/v. a (se) slăvi
A SLEI	A SLEÍ ~ésc	tranz.	1) (mai ales fântâni) A face să rămână fără apă (pentru curățare).2) A face să nu mai dispună (de bunuri materiale); a secătui. ~ de bani.3) (bunuri materiale) A consuma până la terminare; a epuiza. • ~ de puteri (pe cineva) a(-i) lua toate puterile (cuiv	/ < sl. sulijati
A SE SLEI	A SE SLEÍ pers. 3 se ~éște	intrans.	1) (despre grăsimi) A trece din stare lichidă în stare solidă prin răcire; a se solidifica.2) pop. (despre lichide) A se preface în gheață; a îngheța.	
SLIN	SLIN ~uri	n.	Strat de murdărie, adesea unsuros, depus de mai mult timp pe piele sau pe îmbrăcăminte; lip; jeg.	/ < bulg. slina, sb. sline
A SLINI	A SLIN//Í ~ésc	tranz.	rare A face să se slinească.	/Orig. nec.
A SE SLINI	A SE SLIN//Í pers. 3 se ~éște	intrans.	(mai ales despre îmbrăcăminte) A prinde un strat de murdărie (datorită exploatării îndelungate și neîngrijite); a se murdări.	/Orig. nec.
SLINOS	SLIN//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		Care are (mult) slin; cu (mult) slin; jegos.	/slin + suf. ~os
SLIP	SLIP ~uri	n.	Chiloți de baie pentru bărbați.	/ < fr., engl. slip

SLOBOD	SLÓBO//D ~dă (~zi, ~de)	<i>pop.</i>	1) (despre persoane) Care se bucură de libertate; care poate face ce vrea; liber. • A avea mână ~dă a fi darnic. Cu inima ~dă liniștit, împăcat.2) (despre oameni) Care are drepturi politice și cetățenești depline; liber.3) (despre state, popoare) Care nu	/<sl. slobodi, svobodu
A SLOBOZI	A SLOBOZÍ slobód	<i>tranz.</i>	pop. 1) A face să fie slobod; a elibera. ~ din robie. ~ un teritoriu.2) rar (persoane) A elibera dintr-o funcție; a concedia. ~ din lucru.3) (lichide, gaze) A face să curgă. ~ sânge. ~ vin din butoi.4) (sunete, strigăte, țipete) A produce cu ajutorul apar	/Din slobod
A SE SLOBOZI	A SE SLOBOZÍ mă slobód	<i>intrans.</i>	1) (despre un obiect care leagă) A se desprinde din locul unde a fost fixat. Funia s-a ~t.2) (despre animale ținute legate sau în captivitate) A reuși să scape, devenind slobod. Câinele s-a ~t din lanț.3) A atârna în jos. Părul ei frumos se sloboade pe um	/Din slobod
SLOBOZIE	SLOBOZÍ//E ~i	<i>f. ist.</i>	1) Sat de coloniști scutiți temporar de biruri sau de prestații.2) Scutire (totală sau parțială) de dări și munci, acordată de domnii țării.	/slobod + suf. ~ie
SLOBOZITOR	SLOBOZIT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	(la războiul de țesut) Băț cu ajutorul căruia se fixează sau se sloboade sulul de dinapoi.	/a slobozi + suf. ~tor
SLOGAN	SLOGÁN ~uri	<i>n.</i>	Formulă care exprimă concis scopurile politice, economice ale unui grup, ale unei organizații etc.	/<fr., engl. slogan
SLOI	SLOI ~uri	<i>n.</i>	1) Bucată mare de gheață care plutește pe apă. • A fi ~ (de gheață) a fi înghețat de frig. A-i trece cuiva un ~ (sau ~uri) de gheață prin spinare (sau prin inimă) a-l trece pe cineva fiori de groază.2) pop. Pojghiță subtilă, care se formează la suprafața	/<bulg. sloj
SLOVAC I	SLOVÁ//C I ~că (~ci, ~ce)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Slovaciei sau este originară din Slovacia.	/<germ. Slowake, fr. Slovaque
SLOVAC II	SLOVÁ//C II ~că (~ci, ~ce)		Care aparține Slovaciei sau populației ei; din Slovacia.	/<germ. slowake, fr. slovaque
SLOVĂ	SLÓV//Ă ~e	<i>f. inv.</i>	1) Semn grafic din alfabetul chirilic; literă slavonă. • A citi pe ~e a silabisi.2) Scris al cuiva cu toate caracteristicile lui.3) rar Știință de carte; învățătură.	/<sl. slovo
SLOVEAN	SLOV//EÁN ~eână (~éni, ~éne)		Care ține de slavi; propriu slavilor.	/<sl. slovaninu
SLOVEN I	SLOVÉN I ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Sloveniei sau este originară din Slovenia.	/<fr. Slovene
SLOVEN II	SLOVÉN II ~ă (~i, ~e)		Care aparține Sloveniei sau populației ei; din Slovenia.	/<fr. slovene
SLOVENĂ	SLOVĚNĀ	<i>f.</i>	mai ales art. Limba slovenilor.	/<fr. slovene
SLOVENEȘTE	SLOVENĚŠTE	<i>adv.</i>	1) În felul slovenilor; cum obișnuiesc slovenii.2) În limba slovenă. A vorbi ~.	/slopean + suf. ~ește
SLUGAR	SLUGÁR ~ă (~i, ~e)	<i>rar.</i>	(despre persoane și despre manifestările lor) Care vădește umilință; lipsit de demnitate; servil; slugarnic.	/slugă + suf. ~ar
SLUGARNIC	SLUGÁRNI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și adverbial</i>	(despre oameni și despre manifestările lor) Care vădește umilință (ca slugile în fața superiorilor); lipsit de demnitate; servil.	/a slugări + suf. ~nic

SLUGĂ	SLÚ//GĂ ~gi	<i>f.</i>	1) Persoană angajată la stăpân mai ales pentru treburi casnice; servitor.2) fig. Persoană devotată altei persoane sau unei cauze.	/<sl. sluga
SLUGĂRESC	SLUGĂR//ÉSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru slugi; propriu slugilor.	/slugar + suf. ~esc
SLUGĂREȘTE	SLUGĂREȘTE	<i>adv.</i>	rar În felul slugilor; în mod slugarnic; servil.	/slugar + suf. ~ește
A SLUGĂRI	A SLUGĂR//Í ~ésc		v. A SLUGĂRNICI.	/slugă + suf. ~ări
SLUGĂRNICESC	SLUGĂRNIC//ÉSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru slugarnici; de om slugarnic.	/a slugărnici + suf. ~esc
A SLUGĂRNICI	A SLUGĂRNIC//Í ~ésc		1. intranz. 1) A munci ca slugă (la un stăpân); a fi slugă; a argăți.2) A fi slugarnic; a manifesta slugărnicie.2. tranz. (persoane) 1) A servi în mod slugarnic, îndeplinind orice dorință.2) A servi în calitate de slugă; a argăți.	/Din slugarnic
SLUGĂRNICIE	SLUGĂRNICÍ//E ~i	<i>f.</i>	Atitudine a celui care este slugarnic; servilism. [G.-D. slugărniceii]	/slugarnic + suf. ~ie
SLUGOI	SLUGÓI ~	<i>m.</i>	(augmentativ de la slugă) depr. Persoană care manifestă o supunere oarbă; om slugarnic și lipsit de principii.	/slugă + suf. ~oi
SLUJ	SLUJ	<i>n.</i>	: A face (sau a sta) ~ a) se spune despre câini, când stau în două labe; b) se spune despre persoane care se lingușesc, înjosindu-se.	/<pol. služ
SLUJBAȘ	SLUJBÁȘ ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	rar Persoană angajată într-o funcție administrativă; funcționar.	/slujbă + suf. ~aș
SLUJBĂ	SLÚJB//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Muncă permanentă a unui salariat; serviciu.2) Muncă în folosul sau în interesul cuiva sau a ceva. • A fi (sau a se pune) în ~a cuiva (sau a ceva) a sluji unei persoane sau unei cauze.3) pop. Serviciu militar.4) Serviciu religios. [G.-D. slujbei]	/<sl. služiba
A SLUJI	A SLUJ//Í ~ésc		1. intranz. 1) înv. A fi slugă; a argăți; a slugărnici.2) A lucra într-un serviciu.3) pop. A face stagiul militar; a cătăni.4) (despre obiecte) A fi util; a fi de folos; a folosi; a servi.5) (despre slujitori ai cultelor) A oficia serviciul divin.2. tranz	/<sl. služiti
A SE SLUJI	A SE SLUJ//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	A se folosi în calitate de instrument (de cineva sau de ceva); a se servi; a se folosi.	/<sl. služiti
SLUJITOR	SLUJIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	1) înv. Persoană angajată pentru a sluji cuiva, îndeplinind anumite munci.2) fig. Persoană care lucrează cu devotament într-un domeniu de activitate. ~ al artei.	/a sluji + suf. ~tor
SLUJITORIME	SLUJITORÍME	<i>f. înv.</i>	(colectiv de la slujitor) 1) Totalitate a slujitorilor.2) Mulțime de slujitori.	/slujitor + suf. ~ime
SLUJNICĂ	SLÚJNI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	rar Femeie angajată la stăpân pentru treburi casnice; servitoare.	/<sl. služniku
SLUT	SLU//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care este lipsit de frumusețe și armonie; neplăcut la înfățișare; urât. Fată ~tă.	/<ucr. sluty
SLUTENIE	SLUTÉNI//E ~i	<i>f.</i>	1) Caracter slut; urâtenie.2) Ființă sau lucru slut; urâtenie.	/a sluți + suf. ~enie
A SLUȚI	A SLUȚ//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) A face să se slujească; a urăți; a poci.2) A face să-și piardă integritatea fizică; a schilodi; a mutila; a estropia.	/Din slut

A SE SLUȚI	A SE SLUȚI//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A deveni slut; a pierde frumusețea; a se poci; a se urâți.2) A-și schimba expresia normală a feței (în mod voit sau involuntar); a face grimase; a se strâmba; a se schimonosi.	/Din slut
SMALTINĂ	SMALTÎN//Ă ~e	<i>f.</i>	Mineral de cobalt, de culoare albă-argintie, întrebuințat ca sticlă colorată pentru mozaicuri.	/<fr. smaltine
SMALȚ	SMALȚ ~uri	<i>n.</i>	1) Substanță opacă, de diverse culori, formată din diferiți oxizi anorganici, care se aplică pe suprafața unor obiecte metalice sau ceramice pentru a le face impermeabile, pentru a le proteja sau pentru a le înfrumuseța; email.2) Substanță lucioasă, de cu	/<ngr. smalto, germ. Schmalz
SMARALD	SMARÁLD ~e	<i>n.</i>	1) Mineral foarte trans-parent, de culoare verde-deschisă, folosit ca piatră prețioasă.2) Piatră prețioasă din acest mineral.	/<ngr. smáragdos, it. smeraldo
SMARALDIU	SMARALDÍ//U ~e (~i,		Care este de culoarea smaraldului; verde-deschis.	/smarald + suf. ~iu
A SMĂLȚUI	A SMĂLȚU//Î ~iesc	<i>trans.</i>	(obiecte de metal sau de ceramică) A acoperi cu smalț (în scop protector sau/și decorativ); a emaila.	/smalț + suf. ~ui
SMĂLȚUITOR	SMĂLȚUIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Muncitor specializat în operații de smălțuire; emailor.	/a smălțui + suf. ~tor
SMÂC	SMÂC ~uri	<i>n.</i>	1) Laț de prins păsări.2) Unealtă de pescuit formată dintr-o sfoară prevăzută la capăt cu mai multe cârlige și cu o greutate, celălalt capăt fiind prins de o scândură fixată pe mal.	/cf. a smuci
SMÂNTÂNĂ	SMÂNTÂNĂ	<i>f.</i>	1) Produs lactat gras, care se adună deasupra laptelui fermentat natural sau se extrage cu ajutorul separatorului și care este folosit în alimentație sau pentru prepararea untului.2) fig. mai ales art. Ceea ce este mai de valoare, mai de calitate; frunte.	/<sl. sumetana
A SMÂNTÂNI	A SMÂNTÂN//Î ~esc	<i>trans.</i>	1) (laptele pus la prins) A curăța de smântână.2) (laptele dulce) A supune unei operații de extragere a smântânii (cu ajutorul separatorului).	/Din smântână
A SE SMÂNTÂNI	A SE SMÂNTÂN//Î pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	rar (despre var) A se face gros (ca smântâna).	/Din smântână
SMÂNTÂNICĂ	SMÂNTÂNÍ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	(diminutiv de la smântână) Plantă erbacee cu tulpina erectă păroasă, cu frunze ascuțite, ce cresc câte patru la un nod și cu flori galbene, plăcut mirositoare.	/Smântână + suf. ~ică
SMÂNTÂNIT	SMÂNTÂNÍ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre lapte) De pe care s-a luat smântâna.	/v. a (se) smântâni
SMÂNTÂNOS	SMÂNTÂN//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) Care conține (multă) smântână; cu (multă) smântână.2) Care are aspect de smântână; ca smântâna.	/smântână + suf. ~os
SMÂRC	SMÂRC ~uri	<i>n.</i>	1) Loc mocirlos, acoperit, de obicei, cu vegetație; mlaștină; baltă.2) Ochi de apă pe un astfel de loc.	/<rus. smruku
SMÂRCOS	SMÂRC//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		(despre terenuri) Care este acoperit cu (multe) smârcuri; mlaștinos; mocirlos; băhnos.	/smârc + suf. ~os
SMÂRD	SMÂR//D ~dă (~zi, ~de)	<i>rar</i>	(despre persoane) Care nu respectă sau neglijează curățenia; murdar.	/<sl. smrudu
SMÂRDOARE	SMÂRD//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	Ființă urâtă cu aspect respingător; urâciune.	/smârd + suf. ~oare

SMEAD I	SMEAD I	<i>n.</i>	Momeală pentru a ademeni peștii, în locul unde este aruncată undița.	/Orig. nec.
SMEAD II	SM//EAD II ~eádă (~ezi, ~éde)		(despre persoane) Care are față negricioasă și palidă; cu față negricioasă și palidă.	/ <i><sl. smédu</i>
SMECI	SMECI ~uri	<i>n.</i>	(la jocul de tenis) Lovitură de rachetă prin care o minge înaltă se întoarce în terenul adversarului.	/ <i><fr., engl. smash</i>
SMECTIC	SMÉCTI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre substanțe) Care servește la scoaterea grăsimilor; cu proprietăți degresante.	/ <i><fr. smectique</i>
SMERENIE	SMERÉNIE	<i>f.</i>	1) Atitudine smerită; comportament respectuos.2) rel. Sentiment religios manifestat prin îndeplinirea scrupuloasă a practicilor bisericești; cuvioșie; pietate; evlavie; cucernicie; religiozitate. [G.-D. smereniei; Sil. -ni-e]	/ <i><sl. sumérjenije</i>
A SMERI	A SMER//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	înv. A face să se smerească.	/ <i><sl. sumařjati</i>
A SE SMERI	A SE SMER//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	1) A manifesta o atitudine de recunoaștere a superiorității sau puterii cuiva; a se pleca; a se închina.2) rel. A se arăta plin de cucernicie.	/ <i><sl. sumařjati</i>
SMICEA	SMIC//EÁ ~éle	<i>f.</i>	1) Ramură roditoare de măr sau de păr, flexibilă, tăiată cu toți mugurii vegetativi.2) Ramură subțire și flexibilă ruptă dintr-o plantă. [Art. smiceaua]	/Orig. nec.
A SMINTI	A SMINT//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) A face să se smintească; a scoate din minți.2) (obiecte stătătoare) A mișca din loc; a clinti; a urni.3) pop. (persoane) A face să ia un neadevăr drept adevăr; a amăgi; a înșela.4) (persoane) A împiedica să facă ceva.5) A face să-și piardă integritatea	/ <i><sl. sumensti, sumenton</i>
A SE SMINTI	A SE SMINT//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	A-și pierde facultatea de a judeca normal; a-și ieși din minți; a se aliena; a se scrânti; a înnebuni; a se zăpăci.	/ <i><sl. sumensti, sumenton</i>
SMIORC	SMIORC	<i>interj.</i>	(se folosește, adesea repetat, pentru a imita zgomotul făcut de cineva când își suflă nasul)	/Onomat.
A SMIORCĂI	A SMIORCĂÍ smiórcăi	<i>intrans.</i>	A trage întruna aerul pe nas (mai ales în timpul plânsului), producând un sunet caracteristic.	/smiorc + suf. ~ăi
A SE SMIORCĂI	A SE SMIORCĂÍ mă smiórcăi	<i>intrans.</i>	A plânge prefăcut, trăgând repetat și zgomotos aerul pe nas; a se sclifosi.	/smiorc + suf. ~ăi
SMIRDAR	SMIRDÁR ~i	<i>m.</i>	Arbust exotic de munte, cu frunze lucioase și cu flori roșii sau roz, aromate; bujor-de-munte; rododendron.	/cf. sb. smrdelj, bulg. smradljak
SMIRNĂ	SMÍRN//Ă ~e	<i>f.</i>	Rășină extrasă din scoarța unui arbore exotic, care arde răspândind un miros specific, având diverse întrebuințări (în medicină, parfumerie, la ceremoniile religioase). [G.-D. smirnei]	/ <i><ngr. smirna, sl. smirina</i>
SMOALĂ	SMOÁLĂ	<i>f.</i>	Substanță solidă, de culoare neagră, obținută prin distilarea gudroanelor de cărbuni sau prin oxigenarea păcurii, fiind întrebuințată la prepararea asfaltului, ca material izolant etc. [G.-D. smoalei]	/ <i><sl. smola</i>
SMOC	SMOC ~uri	<i>n.</i>	Grup de elemente (fire de păr, tulpini de plante, pene etc.) de același fel, care constituie un fascicul.	/cf. sb. smotak

SMOCHIN	SMOCHÍN ~i	<i>m.</i>	Arbore exotic cu flori închise într-un receptacul și cu fructe dulci, miezoase și succulente.	/Din smochină
SMOCHINĂ	SMOCHÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Fructul smochinului.	/<sl. smokina
SMOCHING	SMÓCHING ~uri	<i>n.</i>	Haină bărbătească de ceremonie, confecționată din drap negru, foarte deschis în față și cu reverele de mătase.	/<fr. smoking
A SMOCHINI	A SMOCHIN//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se smochinească.	/Din smochină
A SE SMOCHINI	A SE SMOCHIN//Î pers. 3 se ~ește	<i>intransz.</i>	A se încreți ca o smochină; a se zbârci tare.	/Din smochină
SMOG	SMOG ~uri	<i>n.</i>	Ceață îmbâcsită cu substanțe gazoase și pulverulente nocive, care se formează uneori deasupra orașelor mari industriale.	/<engl. smog
A SMOLI	A SMOL//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) A acoperi cu (un strat de) smoală (în scop protector).2) A face să se smolească.	/Din smoală
A SE SMOLI	A SE SMOL//Î mă	<i>intransz.</i>	A deveni negru (ca smoala).	/Din smoală
SMOLIT	SMOLÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care este uns cu smoală. Scândură ~tă.2) (despre oameni) Care are părul negru și pielea de culoare închisă; negricios; oacheș; brunet. ~ la față.	/v. a smoli
A SMUCI	A SMUC//Î ~esc		1. tranz. (obiecte) A trage brusc și cu putere pentru a scoate sau pentru a schimba locul de aflare.2. intransz. (despre arme de foc, mecanisme etc.) A avea recul; a recula.	/<sl. smužati, smykati
A SE SMUCI	A SE SMUC//Î mă ~esc	<i>intransz.</i>	(despre ființe) A produce mișcări bruște și convulsive (din cauza unor dureri puternice sau pentru a scăpa dintr-o strânsoare); a se zbate.	/<sl. smužati, smykati
A SMULGE	A SMÚLGE smulg	<i>tranz.</i>	1) (obiecte) A trage cu putere pentru a scoate sau a schimba locul de aflare. ~ iarbă. • A-și ~ barba (sau părul din cap) a-și exterioriza în mod evident durerile fizice sau spirituale.2) (obiecte) A lua cu forța. ~ o carte din mână.3) fig. (secrete, mărț	/<lat. exmulgere
A SE SMULGE	A SE SMÚLGE mă smulg	<i>intransz.</i>	1) A se rupe brusc din locul de aflare.2) A se da la o parte printr-o mișcare bruscă.3) A înceta de a mai fi împreună; a se despărți.	/<lat. exmulgere
SNACK-BAR	SNACK-BAR [pr.: snéc-bar] ~uri	<i>n.</i>	Local unde se servesc imediat gustări și băuturi.	/Cuv. engl.
SNOAVĂ	SNOÁV//Ă ~e	<i>f.</i>	Povestire de mici proporții, de origine populară, în care se satirizează diferite metehne; istorioară hazlie; anecdotă.	/Din iznoavă
SNOB	SN//OB ~oábă (~óbi, ~oábe)	<i>m. și f.</i>	Persoană care admiră și imită fără discernământ moda, manierele și opiniile persoanelor din sferele înalte.	/<fr., engl. snob
SNOBISM	SNOBÍSM	<i>n.</i>	Comportament de snob.	/<fr. snobisme
SNOP	SNOP ~i	<i>m.</i>	1) Legătură făcută din mănunchiuri de cereale (sau de alte plante cu tulpina înaltă). ~ de grâu.2) Mănunchi de obiecte de același fel (de formă lungă și subțire). ~ de vergele. • A lega ~ a lega foarte strâns. ~ de raze fascicul de raze.	/<sl. snopu
A SNOPI	A SNOP//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) rar (cereale) A lega în snopi.2) pop. A bate foarte tare; a zdrobi în bățai; a făcălui; a stropși; a stâlci; a tăbăci; a toropi.	/Din snop
A SE SNOPI	A SE SNOP//Î mă ~esc	<i>intransz.</i>	A face (concomitent) schimb de bățai (cu cineva).	/Din snop

SOACRĂ	SOÁCR//Ă ~e	<i>f.</i>	Mamă a unuia dintre soți în raport cu celălalt soț. • ~-mare mama mirelui. ~-mică mama miresei. [G.-D. soacrei; Sil. soa-cră]	/<lat. socra
SOARBĂ	SOÁRB//Ă ~e	<i>f.</i>	Fructul sorbului.	/Din sorb
SOARE	SOÁRE sori	<i>m.</i>	1) astr. Astru central, incandescent și luminos, în jurul căruia se rotește Pământul și celelalte planete ale sistemului nostru planetary. • ~ apune apus; vest; asfințit. ~-răsare răsărit; est. Sub (sau pe sub) ~ pe pământ; pe lume. ~ în cruce amiază. A se	/<lat. sol, ~is
SOARTĂ	SOÁRT//Ă sorti	<i>f.</i>	1) (în concepții mistice) Forță supranaturală despre care se crede că determina desfășurarea evenimentelor; ursită; fatalitate; destin. ~ vitregă. ~ crudă.2) Concurs de împrejurări inevitabile. • În voia ~ei la întâmplare.3) Rezultat final al unei acțiuni	/<lat. sors, ~tis
SOAȚĂ	SOÁTȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) rar v. SOȚIE.2) înv. Persoană care însoțește pe cineva într-o acțiune comună.	/<lat. socia
SOBAR	SOBÁR ~i	<i>m.</i>	Meșter care face sau repară sobe.	/sobă + suf. ~ar
SOBĂ	SÓB//Ă ~e	<i>f.</i>	Instalație specială pentru încălzirea încăperilor. ~ de teracotă. [G.-D. sobei]	/<ung. szoba
SOBOL I	SOBÓL I ~i	<i>m. înv.</i>	Mamifer carnivor de talie medie, apreciat pentru blana lui prețioasă; samur; zibelină.2) înv. Blana acestui mamifer.	/<rus. sobol
SOBOL II	SOBÓL II ~i	<i>m.</i>	Mamifer insectivor de talie mică, negru, cu bot alungit, ochi ascunși sub piele și labe adaptate la săpat; cârțiță.	/<bulg. soboleț
SOBOR	SOB//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	1) înv. Întrunire a unui grup de persoane pentru a discuta și a hotărî ceva; adunare; reuniune; sfat.2) Organ suprem bisericesc de conducere.3) Biserică centrală dintr-un oraș, unde serviciul divin este oficiat, de obicei, de un episcop; catedrală.4) (în	/<sl. suboru, soboru
SOBRIETATE	SOBRIETÁTE	<i>f.</i>	Caracter sobru; austeritate; cumpătare. [G.-D. sobrietății; Sil. sob-ri-e-]	/<lat. sobrietas, ~atis, fr. sobriété
SOBRU	SÓBR//U ~ă (~i, ~e)		1) Care conține strictul necesar de ornamente; lipsit de ornamente inutile; sever; auster. Stil ~. Artă ~ă.2) Care vădește cumpătare; cu simțul măsurii; cumpătat; auster. [Sil. so-bru]	/<fr. sobre, lat. sobrius
SOC	SOC soci	<i>m.</i>	Arbust cu lujeri bogați în măduvă și cu frunze palmat-compuse, ascuțite la vîrf, cu flori mici, albe, plăcut mirositoare, grupate în ciorchine și cu fructe negre (mai rar roșii), sferice, folosite în medicină și în industria casnică.	/<lat. sabucus
SOCIABIL	SOCIÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care se integrează ușor în societate; care stabilește ușor relații bune și permanente cu oamenii; comunicativ. [Sil. -ci-a-]	/<fr. sociable
SOCIABILITATE	SOCIABILITÁTE	<i>f.</i>	Caracter sociabil.	/<fr. sociabilité
SOCIAL	SOCIÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de societate; propriu societății. Mediu ~. Progres ~.2) Care aparține unei anumite clase, unui anumit grup al societății.3) Care este propriu unui grup de oameni. [Sil. -ci-al]	/<fr. social, lat. socialis, it. sociale
SOCIALISM	SOCIALÍSM	<i>n.</i>	1) Orânduire social-economică bazată pe proprietatea comună, care, în concepția marxistă, ar fi o fază de tranziție de la capitalism la comunism.2) Doctrină care preconizează nivelarea claselor sociale și socializarea mijloacelor de producție. [Sil. -ci-a-	/<fr. socialisme, germ. Sozialismus

SOCIALIST I	SOCIALÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de socialism; propriu socialismului. [Sil. -ci-a-]	/<fr. socialiste, germ. sozialiste
SOCIALIST II	SOCIALÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al socialismului. [Sil. -ci-a-]	/<fr. socialiste, germ. Sozialiste
A SOCIALIZA	A SOCIALIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(mijloacele principale de producție) A trece din proprietate privată în proprietate comună.	/<fr. socialiser
SOCIALMENTE	SOCIALMÉNTE	<i>adv.</i>	Din punct de vedere social; sub aspect social. [Sil. -ci-al-]	/<fr. socialement, it. socialmente
SOCIATIV	SOCIATÍV ~ă (~i, ~e)		(despre complemente circumstanțiale) Care arată ființa sau lucrul ce însoțește subiectul sau complementul direct în săvârșirea unei acțiuni.	/<fr. sociatif
SOCIETAR	SOCIETÁR ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care deține acțiuni ale unei societăți; acționar.2) Înv. Membru al unei societăți (literare, teatrale, muzicale etc.).	/<fr. sociétaire
SOCIETATE	SOCIET//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Totalitate a oamenilor care trăiesc împreună și între care există anumite relații bazate pe legi comune; colec-tivitate.2) Organizație (cu caracter național sau internațional) având drept scop acțiuni de interes comun. ~ științifică. ~ sportivă.3) Într	/<lat. societas, ~atis, fr. société, it. società
SOCIOLINGVISTICĂ	SOCIOLINGVÍSTICĂ	<i>f.</i>	Ramură a lingvisticii care se ocupă cu studiul relațiilor dintre limbă, cultură și societate.	/<fr. sociolinguistique, engl. sociolinguistics
SOCIOLOG	SOCIOLO//G ~gi	<i>m.</i>	Specialist în sociologie. [Sil. -ci-o-]	/<fr. sociologue
SOCIOLOGIC	SOCIOLOGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de sociologie; propriu sociologiei.	/<fr. sociologique
SOCIOLOGIE	SOCIOLOGÍE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul proceselor sociale, al relațiilor interumane și al instituțiilor din societate. [G.-D. sociologiei; Sil. -ci-o-]	/<fr. sociologie, germ. Soziologie
SOCIOLOGISM	SOCIOLOGÍSM	<i>n.</i>	Orientare care tinde să reducă toate științele la sociologie.	/<fr. sociologisme
SOCLU	SÓCLU ~ri	<i>n.</i>	1) Bază pe care se fixează o statuie sau alt obiect decorativ; pedestal; postament.2) Bază a unui edificiu.3) Parte de metal a unui bec electric, care se înșurubează în dulie. [Sil. so-clu]	/<fr. socle
SOCOTEALĂ	SOCOT//EÁLĂ ~eli	<i>f.</i>	1) Totalitate a operațiilor aritmetice efectuate în vederea determinării valorii unei mărimi; calcul. • A face ~ a da cui va suma de bani care i se cuvine. A-și greși ~elile a se înșela în așteptările sale. A ieși la ~ cu ceva (sau cu cineva) a ajunge la u	/a (se) socoti + suf. ~eală
SOCOTELNIȚĂ	SOCOTÉLNIȚ//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	Dispozitiv de calculat, format dintr-o ramă cu vergele paralele, pe care sînt înșirate bile mișcătoare; abac. [G.-D. socotelii]	/a (se) socoti + suf. ~elniță
A SOCOTI	A SOCOT//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) A supune unui calcul; a determina printr-un calcul; a calcula.2) A fi de părere; a găsi de cuviință; a gândi; a crede; a considera.3) A prețui printr-o judecată favorabilă; a aprecia; a crede; a considera.4) A interpreta în același mod; a trata întocma	/<lat. succutere
A SE SOCOTI	A SE SOCOT//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A plăti o datorie.2) fig. A cauza un rău drept răsplătă pentru prejudiciile aduse anterior; a se răsplăti; a se răfui; a se achita.	/<lat. succutere

SOCOTINȚĂ	SOCOTINȚĂ ~e	<i>f. inv.</i>	pop. 1) Opinie a unei persoane despre cineva sau ceva; judecată; părere.2) Cumpănire atentă a lucrurilor; judecată dreaptă.3) Facultate a omului de a gândi și de a înțelege sensul și relațiile dintre fenomene; intelect; rațiune.	/a socoti + ~ință
SOCOTITOR	SOCOTIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Lucrător specializat în efectuarea unor socoteli, calcule (mai ales economice sau financiare).	/a socoti + suf. ~tor
SOCRU	SÓCR//U ~i	<i>m.</i>	Tată al unuia dintre soți în raport cu celălalt soț. • ~-mare tatăl mirelui. ~-mic tatăl miresei. [Sil. so-cru]	/<lat. socrus
SODĂ	SÓDĂ	<i>f.</i>	Substanță albă cristalizată întrebuințată în industrie și în gospodărie (pentru spălatul rufelor, vaselor etc.). ~ calcinată. • ~ caustică hidroxid de sodiu. [G.-D. sodei]	/<germ. Soda, lat. soda
SODIU	SÓDIU	<i>n.</i>	Metal alcalin, moale, alb-argintiu, foarte activ din punct de vedere chimic, fiind întrebuințat în instalațiile nucleare, în metalurgie, ca reducător; natriu.	/<lat., fr. sodium
SODOM	SODÓM	<i>n. pop.</i>	1) Mulțime mare de ființe vii aflate în neconținută mișcare.2) Întâmplare nefastă care aduce dureri și suferință; nenorocire.	/Din Sodom n. pr.
SOFA	SOFÁ ~le	<i>f.</i>	Canapea îngustă având, de obicei, un capăt mai ridicat. [Art. sofaua; G.-D. sofalei]	/<turc., fr. sofa
SOFISM	SOFÍSM ~e	<i>n.</i>	Raționament corect în aparență, dar fals în realitate.	/<ngr. sófisma, lat. sophisma, fr. sophisme
SOFIST	SOFÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	1) (în antichitatea greacă) Filozof sau orator profesionist.2) Persoană care face uz de sofisme.	/<ngr. sofistís, lat. sofista, fr. sophiste
SOFISTIC	SOFÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care con- stitue un sofism; de natura sofismului. Raționament ~.	/<ngr. sofistikós, lat. sophisticus, fr. sophistique
A SOFISTICA	A SOFISTI//CÁ ~chéz	<i>tranz.</i>	A da un caracter artificial; a complica (inutil) ceva.	/<fr. sophistiquer
SOFISTICĂ	SOFÍSTICĂ	<i>f.</i>	1) Artă a sofistilor greci.2) Modalitate de raționare, bazată pe sofisme; argumentare falsă.	/<ngr. sofistikós, lat. sophisticus, fr. sophistique
SOFITĂ	SOFÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Lampă electrică în formă de tub, legată din ambele capete la circuitul electric.	/<lat. soffite, germ. Soffitten
SOFTWARE	SOFTWARE [pr.: sóft-uer]	<i>n.</i>	Sistem de programe pentru computere. [Var. soft]	/Cuv. engl.
SOI	SOI sóiuri	<i>n.</i>	1) Totalitate a organismelor (vegetale sau animale) cu anumite trăsături ereditare comune; specie. • De ~ de calitate superioară; ales; deosebit.2) fam. Grup de ființe sau de obiecte ce se caracterizează printr-o anumită însușire; specie; gen; fel; catego	/<turc. soy
SOIA	SÓIA	<i>f.</i>	Plantă erbacee agricolă, cultivată pentru fructele sale păstăi cu boabe mărunte, galbene și oleaginoase, ce se folosesc în alimentație, medicină și industrie. [G.-D. soiei; Sil. so-ia]	/<fr. soya, germ. Soja
SOL I	SOL I	<i>m. invar.</i>	1) Notă muzicală situată pe a cincia treaptă a gamei do major.2) Sunet corespunzător acestei note.	/<fr., it. sol

SOL II	SOL II ~uri	<i>n.</i>	Strat superior al scoarței terestre, care se caracterizează prin fertilitate și pe care cresc plante; pământ.	/<fr. sol, lat. solum
SOL III	SOL III ~i	<i>m.</i>	1) înv. Reprezentant însărcinat să ducă tratative oficiale în numele unei țări sau al unui suveran; trimis; delegat.2) Persoană care transmite un mesaj; mesager.	/<sl. sulu
SOLANACEE	SOLANACÉE ~	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de plante erbacee (rar lemnoase), anuale sau perene, cu frunze de obicei alterne, cu flori bisexuate și fructe capsule sau bace (reprezentanți: cartoful, tutunul, mărțuguna etc.).2) Plantă din această familie. [Sil. -ce-e]	/<fr. solanacées
SOLANINĂ	SOLANINĂ	<i>f.</i>	Substanță toxică care se găsește în unele plante solanacee, întrebuințată în medicină. [G.-D. solaninei]	/<fr. solanine
SOLAR	SOLÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de Soare; propriu Soarelui. Energie ~ă. Sistem ~. • An ~ interval de timp (365 de zile) cât durează perioada de revoluție a Pământului în jurul Soarelui.	/<fr. solaire, lat. solaris
SOLARIGRAF	SOLARIGRÁF ~e	<i>n.</i>	met. Solarimetru înregistrator.	/<fr. solarigraphie
SOLARIMETRU	SOLARIMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	met. Aparat pentru măsurarea radiației solare globale.	/<fr. solarimetre
SOLARIU	SOLÁRI//U ~i	<i>n.</i>	Loc special amenajat unde se fac băi de soare.	/<fr., lat. solarium
SOLĂ	SÓL//Ă ~e	<i>f.</i>	Porțiune de teren agricol cultivată cu aceeași plantă în cadrul unui asolament.	/<fr. sole
SOLD	SOLD ~uri	<i>n.</i>	1) Diferența dintre debitul și creditul unui cont.2) Rest de plată la încheierea unor socoteli.3) la pl. Marfă nevândută care se pune din nou în vânzare, dar cu un preț mai mic.	/<fr. solde
A SOLDA	A SOLD//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A calcula punând în valoare soldul unui cont.2) (mărfuri rămase nevândute) A vinde cu preț redus.3) (datorii) A face să nu existe; a lichida; a achita.	/<fr. solder
A SE SOLDA	A SE SOLD//Ă pers. 3 se ~eáză	<i>intranș.</i>	1) (despre operații financiare) A se încheia cu un sold.2) fig. (despre tratative, discuții, activități, eforturi etc.) A avea drept rezultat.	/<fr. solder
SOLDAT	SOLDÁ//T ~ți	<i>m.</i>	1) Persoană care face stagiul militar sau face parte din cadrul armatei; ostaș; militar.2) fig. Luptător activ pentru o cauză; ostaș; militant; combatant.	/<fr. soldat, it. soldato, germ. Soldat
SOLDĂ	SÓLD//Ă ~e	<i>f.</i>	Salariu plătit soldaților mercenari; simbric. • A fi în ~a cuiva a susține pe cineva nu din convingere, ci urmărind interese materiale.	/<fr. solde
SOLDĂȚESC	SOLDĂȚ//ÉSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru soldați; de soldat; ostășesc. Haine ~ești.	/soldat + suf. ~esc
SOLDĂȚEȘTE	SOLDĂȚÉȘTE	<i>adv.</i>	În felul soldaților; cum obișnuiesc soldații; ca soldații; ostășește; militărește.	/soldat + suf. ~ește
SOLDĂȚIE	SOLDĂȚIE	<i>f.</i>	1) Serviciu de soldat; ostășie; militărie; cătănie; moscălie.2) Stare de soldat.	/soldat + suf. ~ie
SOLDĂȚIME	SOLDĂȚIME	<i>f.</i>	(colectiv de la soldat) 1) Totalitate a soldaților; ostășime.2) Mulțime de soldați; ostășime.	/soldat + suf. ~ime

SOLEMN	SOLEMN ~ă (~i, ~e)	<i>și adverbial</i>	1) Care este celebrat cu pompă, cu fast; sărbătoresc; festiv.2) (despre manifestări ale oamenilor) Care denotă un caracter măreț; plin de afecțiune; emfatic. Ton ~.3) (despre acte judiciare) Care se încheie conform unui anumit ceremonial; însoțit de anumi	/<lat. sollemnis, it. solenne
SOLEMNITATE	SOLEMNIT // ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter solemn.2) Sărbătoare solemnă; ceremonie.	/<lat. sollemnitas, ~atis, fr. solennité
SOLENOID	SOLENOÍ // D ~zi	<i>m.</i>	fiz. Bobină electrică de forma unui cilindru fără miez feromagnetic.	/<fr. solénoïde
A SOLFEGIA	A SOLFEGI // Á ~éz	<i>intrans.</i>	A interpreta un solfegiu. [Sil. -gi-a]	/<it. solfeggiare
SOLFEGIU	SOLFÉGI // U ~i	<i>n.</i>	Scurtă piesă muzicală care servește pentru exerciții. [Sil. -giu]	/<it. solfeggio, fr. solfege
A SOLI	A SOL // Í ~esc	<i>intrans.</i>	înv. A da de știre prin soli.	/Din sol
A SOLICITA	A SOLICITÁ solícit	<i>tranz.</i>	1) A cere cu insistență. ~ o carte.2) (persoane) A se adresa cu o cerere.3) A face să apară; a trezi; a provoca. ~ interesul cuiva.	/<fr. solliciter, lat. sollicitare
SOLICITANT	SOLICITÁN // T ~tă(~ti, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care solicită ceva.	/<fr. sollicitant
SOLICITUDINE	SOLICITÚDIN // E ~i	<i>f.</i>	Comportare plină de atenție, grijă, bunăvoință, amabilitate. [G.-D. solitudinii]	/<fr. sollicitude, lat. sollicitudo, ~inis
SOLID	SOLÍ // D ~dă (~zi, ~de)		1) (despre corpuri) Care este tare, dur.2) Care este rezistent la acțiunea forțelor exterioare.3) fig. Care este serios și important.4) pop. Care are o constituție fizică puternică; robust; viguros.5) Care impresionează prin exterior; cu exterior impresio	/<lat. solidus, fr. solide
SOLIDAR	SOLIDÁR ~ă (~i, ~e)	<i>și adverbial</i>	1) Care este comun pentru mai multe persoane cu aceleași interese și responsabilitate.2) (despre obligații, angajamente) Care depinde de mai multe persoane.3) (despre piese ale unei mașini sau ale unui mecanism) Care este legat prin contact direct, formân	/<fr. solidaire
SOLIDARITATE	SOLIDARITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter solidar. ~ de interese.2) jur. Răspundere solidară. [G.-D. solidarității]	/<fr. solidarité
A SOLIDARIZA	A SOLIDARIZ // Á ~éz	<i>tranz.</i>	(piese sau obiecte) A uni solidar (între ele).	/<fr. solidariser
A SE SOLIDARIZA	A SE SOLIDARIZ // Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	A se arăta (în vorbe sau/și în fapte) solidar (cu cineva sau cu ceva); a se declara solidar (cu cineva sau cu ceva).	/<fr. solidariser
A SOLIDIFICA	A SOLIDIFICÁ solidífic	<i>tranz.</i>	A face să se solidifice; a face să fie solid.	/<fr. solidifier, it. solidificare
A SE SOLIDIFICA	A SE SOLIDIFICÁ pers. 3 se solidifică	<i>intrans.</i>	(despre lichide sau despre corpuri ce conțin lichide) A deveni solid; a trece în stare solidă; a se întări; a se învârtosi.	/<fr. solidifier, it. solidificare
SOLIDITATE	SOLIDITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter solid.2) fig. Aspect solid; înfățișare impunătoare. [G.-D. solidității]	/<fr. solidité, lat. soliditas, ~atis
SOLIE	SOLÍ // E ~i	<i>f. inv.</i>	1) Funcție de sol.2) Mesaj adus de sol.3) Grup de persoane trimis undeva pentru îndeplinirea unei misiuni speciale; delegație. [G.-D. soliei]	/sol + suf. ~ie
SOLIFLUXIUNE	SOLIFLUXIÚN // E ~i	<i>f.</i>	Alunecare lentă a solului ca urmare a îmbinării cu apă. [G.-D. solifluxiunii; Sil. flu-xi-u-]	/<fr. solifluxion

SOLILOC	SOLILÓC ~uri	<i>n. livr.</i>	Lucrare scrisă sub formă de monolog.	/<lat. soliloquium, fr. soliloque, it. soliloquio
SOLIPED	SOLIPÉ//D ~dă (~zi, ~de)	<i>și substantiv</i>	Care are un singur deget la fiecare picior; monodactil. (Animal) ~.	/<fr. solipede
SOLIPSISM	SOLIPSÍSM	<i>n.</i>	Concepție filozofică conform căreia singura realitate ar fi omul și conștiința lui, iar tot restul lumii există numai în conștiința individului.	/<fr. solipsisme
SOLIPSIST	SOLIPSÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al solipsismului.	/<fr. solipsiste
SOLIST	SOLÍ//ST~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Artist care execută un solo.	/<fr. soliste
SOLISTIC	SOLÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>rar</i>	Care este executat de un solist.	/solist + suf. ~ic
SOLITAR I	SOLITÁR I ~ă (~i, ~e)		1) Care se găsește singur; singuratic; izolat.2) (despre locuri) Care se află în depărtare; situat departe. Parc ~.3) (despre ființe) Care trăiește singur; singuratic.	/<fr. solitaire, lat. solitarius
SOLITAR II	SOLITÁR II ~e	<i>n.</i>	Diamant montat singur la o bijuterie sau într-un grup de piese mai mici.	/<fr. solitaire, lat. solitarius
SOLITARISM	SOLITARÍSM	<i>n. livr.</i>	Tendință spre singurătate, spre o viață izolată.	/solitar + suf. ~ism
SOLITUDINE	SOLITÚDIN//E ~i	<i>f.</i>	1) Situație solitară; singurătate.2) Loc solitar. [G.-D. solitudinii]	/<lat. solitudo, ~inis, it. solitudine, fr. solitude
SOLNIȚĂ	SÓLNIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Vas mic în care se ține și se servește sarea la masă.2) Conținutul unui asemenea vas.	/<bulg., sb. solnica
SOLO I	SÓLO I	<i>n. invar.</i>	1) Compoziție muzicală (sau parte a ei) destinată pentru a fi interpretată de un singur vocalist sau instrumentist.2) Dans (sau fragment dintr-un dans) executat de o singură persoană.	/<fr., it. solo
SOLO II	SÓLO II	<i>adj. invar. și</i>	Care se execută fără a fi însoțit de un instrument sau de o altă voce.	/<fr., it. solo
SOLOMONAR	SOLOMONÁR ~i	<i>m. pop.</i>	Persoană de- spre care se crede că știe să citească în stele, să prevestească mersul vremii, care poate dezvălui sau curma unele fenomene ale naturii (furtună, ploaie, grindină etc.).	/Solomon n. pr. + suf. ~ar
A SOLOMONI	A SOLOMON//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	înv. A supune unor farmece; a lega prin vrăji; a vrăji; a ferma.	/Din Solomon n. pr.
SOLOMONIE	SOLOMONÍ//E ~i	<i>f. pop.</i>	1) Procedu magic, căruia i se atribuie însușiri supranaturale; vrajă; farmec.2) Truc folosit în scopuri înșelătoare; șiretlic; vicleșug.	/Solomon n. pr. + suf. ~ie
SOLONCEAC	SOLONCEÁC ~uri	<i>n.</i>	1) Sol bogat în săruri solubile, cu o fertilitate foarte scăzută, din zonele de stepă, semipustiuri și pustiuri.2) Adâncitură (fund de apă stătătoare secată) acoperită cu un strat de sare.	/<rus. solončak
SOLONEȚ	SOLONÉT ~e	<i>n.</i>	Sol cu un conținut sporit de săruri minerale și neprielnice agriculturii.	/<rus., ucr. soloneț
SOLSTIȚIAL	SOLSTIȚIÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de solstițiu; propriu solstițiului. [Sil. sol-sti-ți-al]	/<lat. solstitialis, fr. solsticial

SOLSTIȚIU	SOLSTÍȚI//U ~i	<i>n.</i>	Fiecare dintre cele două momente ale anului când Soarele atinge cea mai mare sau cea mai mică înălțime față de orizont. • ~ de vară ziua de 21 sau de 22 iunie, când în emisfera boreală a Pământului este cea mai lungă zi și cea mai scurtă noapte a anului.	/<lat. solstitium, fr. solstice
SOLUBIL	SOLÚBIL ~ă (~i, ~e)		1) (despre substanțe) Care se poate dizolva într-un solvent. ~ în apă.2) fig. Care poate fi soluționat; în stare să fie soluționat; rezolvabil.	/<lat. solubilis, fr. soluble
SOLUBILITATE	SOLUBILIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter solubil.2) Cantitate maximă dintr-o substanță care poate fi dizolvată într-o anumită cantitate de solvent la o temperatură și o presiune determinată.	/<fr. solabilité
A SOLUBILIZA	A SOLUBILIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(substanțe) A face să se solubilizeze.	/<fr. solubiliser
A SE SOLUBILIZA	A SE SOLUBILIZ//Á pers. 3 se ~căză	<i>intrans.</i>	(despre substanțe) A deveni solubil; a se transforma din insolubil în solubil.	/<fr. solubiliser
SOLUȚIE	SOLÚȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Amestec omogen constituit din două sau mai multe substanțe.2) Lichid care conține o substanță solidă dizolvată.3) Mod de rezolvare a unei dificultăți, a unei probleme.4) mat. Răspuns la o problemă. [G.-D. soluției; Sil. -ti-e]	/<fr. solution, lat. solutio, ~onis
A SOLUȚIONA	A SOLUȚION//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(probleme) A examina amănunțit, oferind o soluție; a dezlega; a rezolva; a delibera; a tranșa.	/<fr. solutionner
SOLVABIL	SOLVÁBIL ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane sau despre instituții) Care este în stare să-și achite datoriile bănești; capabil să-și plătească datoriile.	/<fr. soluble
SOLVABILITATE	SOLVABILITÁTE	<i>f.</i>	Caracter solvabil. [G.-D. solvabilității]	/<fr. solvabilité
SOLVENT I	SOLVÉN//T I ~ți	<i>m.</i>	1) Substanță, mai ales lichidă, care are proprietatea de a dizolva alte substanțe; dizolvant.2) Lichid în care un corp este dizolvat.	/<lat. solvens, ~tis, fr. solvant, engl. solvent
SOLVENT II	SOLVÉN//T II ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Elev care plătește taxe pentru studii sau pentru internat.	/<germ. Solvent
A SE SOLVI	A SE SOLVÍ pers. 3 se sólvă	<i>intrans.</i>	A se dezagrega prin dispersarea moleculelor într-o substanță lichidă; a se dizolva.	/<lat. solve
SOLZ	SOLZ ~i	<i>m.</i>	1) Fiecare dintre plăcile mici, de natură osoasă sau cornoasă, care protejează corpul peștilor, al unor reptile etc.2) Fiecare dintre frunzele minuscule care apără unele părți ale plantelor.3) Fiecare dintre segmentele metalice ale unor armuri, zale sau p	/cf. sl. slozu
SOLZOS	SOLZ//ÓS ~oasă (~oși, ~oase)		1) Care are (mulți) solzi; cu (mulți) solzi.2) Care are aspect de solzi; asemănător cu solzii.	/solz + suf. ~os
SOMA	SÓMA	<i>f.</i>	Ansamblu de celule somatice nereproducătoare.	/<fr. soma
A SOMA	A SOM//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane) 1) A obliga prin amenințare; a pune cu forța. ~ să răspundă.2) jur. A cere avertizând conform legilor în vigoare. ~ un debitor să plătească.	/<fr. sommer
SOMATIC	SOMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de corp; propriu corpului. • Celule ~ce toate celulele corpului cu excepția celor sexuale.	/<fr. somatique
SOMATOLOGIE	SOMATOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a biologiei care se ocupă cu studiul anatomic și fiziologic al corpului omenesc viu. [G.-D. somatologiei]	/<fr. somatologie

SOMATOMETRIE	SOMATOMETRÍE	<i>f.</i>	1) Ramură a antropologiei care se ocupă cu studiul dimensiunilor corpului omenesc și ale părților lui; antropometrie.2) Ramură a zootehniei care se ocupă cu studiul dimensiunilor și formelor caracteristice corpului animalelor.	/<fr. somatométrie
SOMAȚIE	SOMÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A SOMA.2) Ordin categoric (oral sau scris), prin care i se cere cuiva să efectueze sau să înceteze efectuarea unei acțiuni. [G.-D. somației; Sil. -ți-e]	/<fr. sommation
SOMBRERO	SOMBRÉRO	<i>n.</i>	Pălărie cu boruri largi (de origine spaniolă).	/<sp., fr. sombrero
SOMIERĂ	SOMIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Rețea elastică (de sârmă) a unui pat, sub saltea. [G.-D. somierei; Sil. -mi-e-]	/<fr. sommier
SOMITATE	SOMIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	Persoană cu merite deosebite într-un anumit domeniu de activitate, care se bucură de un mare prestigiu.	/<fr. sommité
SOMN I	SOMN I ~uri	<i>n.</i>	1) Stare fiziologică normală de repaus, care este necesară ființelor pentru reînnoirea forțelor vitale. ~ adânc. • ~ letargic stare patologică manifestată printr-un somn de durată foarte lungă. ~ hibernal stare de amorțeală a unor animale în timpul iernii	/<lat. somnus
SOMN II	SOMN II ~i	<i>m.</i>	Pește dulcicol răpitor, de talie medie sau mare, cu corpul fără solzi, cu capul turtit și gura largă, înzestrată cu dinți, și două perechi de mustăți lungi, apreciat pentru carnea lui gustoasă (de culoare albă).	/<bulg., sb., rus., ucr. som
SOMNAMBUL	SOMNAMBŪL ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care suferă de somnambulism; lunatic; noctambul.	/<fr. somnambule
SOMNAMBULIC	SOMNAMBŪLI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de somnambulism; propriu somnambulismului.	/<fr. somnambulique
SOMNAMBULISM	SOMNAMBULÍSM	<i>n.</i>	Stare patologică care se manifestă prin executarea automată și inconștientă, în timpul somnului, a unei activități, de care bolnavul nu-și amintește la trezire.	/<fr. somnambulisme
SOMNIFER	SOMNIFÉR ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre substanțe) Care provoacă somnul; cu proprietatea de a provoca somnul; soporifer.	/<fr. somnifere
SOMNIȘOR	SOMNIȘÓR ~i	<i>m.</i>	(diminutiv de la somn) Plantă erbacee cu flori mari, roșii (mai rar albe), cultivată pentru semințele mici, negre sau cenușii, închise într-o capsulă; mac.	/somn + suf. ~ișor
A SOMNOLA	A SOMNOL//Ă ~éz	<i>intrans. livr.</i>	A ațipi repetat, la intervale scurte, șezând sau stând în picioare; a picoti; a moțâi; a dormita; a piroti.	/<fr. somnoler
SOMNOLENT	SOMNOLÉN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care somnolează; aflat în stare de somnolență.2) fig. Care manifestă lipsă de activitate; inactiv.	/<fr. somnolent
SOMNOLENȚĂ	SOMNOLÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Stare intermediară între somn și veghe.2) fig. Lipsă de activitate; inactivitate.	/<fr. somnolence
SOMNOROASĂ	SOMNOROÁS//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Plantă erbacee cu tulpina erectă, înaltă, păroasă, cu frunze lunguiețe, ascuțite, și cu flori mici, albe.2) Plantă erbacee cu tulpina erectă, înaltă, cu frunze sesile lucioase, de culoare verde-albăstrie, dispuse pe tot lungul tulpinii, și cu flori măre	/somn + suf. ~oasă

SOMNOROS	SOMNOR//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		1) Care este cuprins de somn.2) și substantival Care este înclinat în permanență spre somn.3) și adverbial Care este lipsit de energie; fără vigoare.	/somm + suf. ~os
SOMNOTERAPIE	SOMNOTERAPIE	<i>f.</i>	Metodă de tratament medical prin somn prelungit provocat artificial.	/somm + terapie
SOMON	SOMÓN ~i	<i>m.</i>	Pește marin răpitor, de talie medie, cu corpul fusiform, apreciat pentru carnea și icrele (roșii), pe care le depune în râuri.	/<fr. saumon
SOMPTUOS	SOMPTU//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)	<i>livr.</i>	Care denotă lux și eleganță impunătoare; fastuos. [Sil. -tu-os]	/<fr. somptueux
SOMPTUOZITATE	SOMPTUOZITÁTE	<i>f.</i>	Caracter somptuos. [G.-D. somptuozității; Sil.-tu-o-]	/<fr. somptuosité
SON I	SON I ~uri	<i>m. livr.</i>	Fenomen provocat de mișcarea vibratoare a unui mediu și perceput cu auzul; sunet.	/<fr. son, lat. sonus
SON II	SON II ~i	<i>m.</i>	fiz. Unitate de măsură a intensității sunetelor.	/<fr. son, lat. sonus
SONANT	SONÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre sunete consonante) Care prin unele caracteristici se apropie de vocale, iar, în unele limbi, poate fi sunet silabic.	/<fr. sonnante, germ. Sonanten
SONATĂ	SONÁT//Ă ~e	<i>f.</i>	Compoziție muzicală pentru unul sau două instrumente, alcătuită din trei sau patru măsuri, care prezintă o succesiune logică unitară.	/<it. sonata, fr. sonate, germ. Sonate
SONATINĂ	SONATÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Sonată de proporții reduse.	/<it. sonatina, fr. sonatine, germ. Sonatine
A SONDA	A SOND//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (terenuri, ape etc.) A supune unor cercetări cu ajutorul sondei.2) fig. (persoane) A examina pe ascuns, căutând să afle starea de spirit, intențiile.3) fig. (gânduri, intenții etc.) A încerca să afle pe căi ocolite. • ~ terenuri a căuta să afle din timp	/<fr. sonder
SONDABIL	SONDÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi sondat.	/sondă + suf. ~abil
SONDAJ	SONDÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Operație de cercetare a straturilor unui teren cu ajutorul unei sonde. • ~ meteorologic determinare a condițiilor meteorologice în diferite straturi ale atmosferei.2) Luare de probe dintr-un sol.3) med. Introducere a unei sonde într-o cavitate a organi	/<fr. sondage
SONDĂ	SÓND//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Gaură cilindrică forată în scoarța terestră în vederea exploatării unor hidrocarburi fluide sau în vederea explorării rocilor.2) Instalație specială care servește la exploatarea hidrocarburilor fluide din scoarța terestră sau la exploatarea rocilor.3)	/<fr. sonde
SONDEZĂ	SONDÉZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Instalație pentru forarea unor sonde la adâncimi mici.	/<fr. sondeuse
SONDOR	SONDÓR ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în lucrări de sondare.	/<fr. sondeur
SONERIE	SONERÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Dispozitiv de semnalizare sonoră.2) Sunet produs de acest dispozitiv. [G.-D. soneriei]	/<fr. sonnerie
SONET	SONÉT ~e	<i>n.</i>	Poezie lirică cu formă fixă, compusă din paisprezece versuri grupate în două strofe catrene și două terțene.	/<fr. sonnet, it. sonnetto
SONETĂ	SONÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Dispozitiv pentru baterea stâlpilor în pământ prin lovituri repetate.	/<fr. sonnette

SONETIST	SONETÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Autor de sonete.	/<fr. sonnettiste, it. sonettista
SONIC	SÓNI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>rar</i>	Care ține de sunete; propriu sunetelor. Vitează ~că.	/<fr. sonique
SONOLOCAȚIE	SONOLOCĂȚIE	<i>f.</i>	fiz. Locația unui obiect cu ajutorul undelor sonore.	/<fr. sonolocation
SONOMETRU	SONOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru măsurarea intensității acustice a sunetelor (mai ales a zgomotelor); fonometru. [Sil. -me-tru]	/<fr. sonometre
SONOR	SONÓR ~ă (~i, ~e)		1) Care produce sunete; care răsună. Metal ~2) Care are un sunet armonios și pătrunzător. Voce ~ă.3) Care amplifică și propagă sunetele; cu rezonanță bună. Sală ~ă. Spațiu ~.4) Care ține de sunete sau de senzațiile auditive; de natura sunetului. Vibrație	/<fr. sonore
SONORITATE	SONORIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	Caracter sonor.	/<fr. sonorité
A SONORIZA	A SONORIZ//Á ~éz	<i>tranz</i>	A face să fie sonor; a imprima caracter sonor.	/<fr. sonoriser
SOPORIFER	SOPORIFÉR ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre substanțe) Care provoacă somnul; cu proprietatea de a provoca somnul; somnifer.	/<fr. soporifere, lat. soporifer
SOPRAN	SOPRÁN ~e	<i>n.</i>	1) Voce de femeie sau de copil cu cel mai înalt registru.2) Instrument muzical cu registrul corespunzător acestei voci. [Sil. so-pran]	/<it., fr. soprano
SOPRANĂ	SOPRÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	Femeie care are o voce cu cel mai înalt registru. [G.-D. sopranei]	/<it., fr. soprano
SORĂ	SÓRĂ suróri	<i>f.</i>	(folosit și ca termen de adresare) 1) Persoană de sex feminin luată în raport cu altă persoană născută din părinți comuni. ~ bună (sau dreaptă, adevărată). • ~ vitregă soră numai după tată sau numai după mamă. ~ cu moartea strașnic, grozav. Sor-cu-frate p	/<lat. soror
SORB I	SORB I ~uri	<i>n.</i>	1) Vârtej puternic (de vânt sau de apă).2) Piesă prevăzută cu o sită, care se fixează la capătul unei țevi aspiratoare pentru a împiedica pătrunderea în interior a corpurilor străine.	/v. a sorbi
SORB II	SORB II ~i	<i>m.</i>	Arbore sau arbust cu frunze eliptice, cu flori albe și cu fructe globuloase, roșii, al cărui lemn are întrebuințare industrială.	/<lat. sorbus
SORBENT	SORBÉN//T ~ți	<i>m.</i>	Substanță solidă sau lichidă, care are proprietatea de a absorbi din mediul înconjurător vapori sau substanțe dizolvante.	/Orig. nec.
SORBESTREA	SORBESTR//EÁ ~éle	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu tulpina erectă, ramificată în partea de sus, cu frunze zimțate și cu flori purpurii, folosite în scopuri medicinale.	/cf. it. sorbastrella
A SORBI	A SORBÍ sorb	<i>tranz.</i>	1) (băuturi sau mâncăruri lichide) A bea sau a mânca trăgând în gură puțin câte puțin.2) A înghiți dintr-o dată (lăsând vasul gol).3) fig. A trage în piept cu nesăț; a inspira adânc. ~ mireasma trandafirilor. • ~ pe cineva cu ochii (sau din ochi, cu privi	/<lat. sorbere
SORBITOR	SORBIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		Care soarbe.	/a sorbi + suf. ~tor
SORBITURĂ	SORBITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Cantitate de lichid care se poate sorbi dintr-o dată. • Dintr-o ~ dintr-o dată.2) Mâncare lichidă (zeamă, supă, ciorbă).	/a sorbi + suf. ~tură
SORBȚIE	SÓRBȚI//E ~i	<i>f.</i>	Proces de încorporare a unor substanțe de către anumite corpuri solide sau lichide.	/<fr. sorption

SORCOVĂ	SÓRCOV//Ă ~e	<i>f.</i>	1) rar Vargă mică împodobită cu flori artificiale cu care umblă copiii la urât, în dimineața zilei de Anul Nou.2) Ansamblu de urături pe care le declamă copiii cu această ocazie.	/v. a sorcovi
A SORCOVI	A SORCOV//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) A ura cu sorcova.2) fig. A lovi cu o vârguță.	/<bulg. survakam
SORDID	SORDÍ//D ~dă (~zi, ~de)	<i>livr.</i>	1) Care este foarte murdar; caracterizat prin murdărie extremă.2) Care provoacă repulsie; dezgustător; respingător; repulsiv.	/<fr. sordide
SOREAN	SOR//EÁN ~eni	<i>m.</i>	Pește dulcicol de talie mică, cu solzi mărunți, argintii, având gura oblică; oblet; albișoară.	/soare + suf. ~ean
SORG	SORG	<i>m.</i>	Plantă erbacee furajeră cu tulpina erectă, subțire, cu frunze lungi și mari ca ale porumbului, rezistentă la secetă.	/<fr. sorgho, it. sorgo
SORGINTE	SORGÍN//TE ~ți	<i>f.</i>	1) înv. Loc de unde izvorăște o apă; izvor.2) fig. livr. Sursă de informație; izvor.	/<it. sorgente
A SORI	A SOR//Î ~esc		1. tranz. (obiecte) A expune acțiunii razelor solare. ~ albiturile.2. intranz. (despre Soare) A lumina tare; a străluci.	/Din soare
A SE SORI	A SE SOR//Î mă ~esc	<i>intranz.</i>	A se încălzi la soare.	/Din soare
SOROC	SOR//ÓC ~oáce	<i>n.</i>	1) Dată fixată pentru efectuarea unui lucru, a unei acțiuni sau pentru achitarea unei datorii; termen.2) (în practica religioasă) Zi fixată dinainte, în care are loc pomenirea morților.3) Interval de timp; răstimp.4) (în superstiții și în creații folclori	/<sl. suroku
A SOROCI	A SOROC//Î ~esc	<i>tranz. rar</i>	1) (termenul în care trebuie să se execute un lucru) A fixa din timp.2) (în superstiții și în creația folclorică) A hotărî dinainte, prestabilind mersul lucrurilor; a sorti; a ursi; a hărăzi; a predestina; a meni.	/Din soroc
SORT	SORT ~uri	<i>n.</i>	1) Categorie de produse sau de mărfuri; calitate.2) pop. Soi de plante; specie. ~uri de viță de vie.	/<fr. sorte
A SORTA	A SORT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(materiale, produse etc.) A repartiza pe sorturi.	/<germ. sortieren
SORTATOR I	SORTAT//ÓR I ~oáre	<i>n.</i>	Mașină pentru sortare; mașină de sortat.	/a sorta + suf. ~tor
SORTATOR II	SORTAT//ÓR II ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Muncitor specializat în operații de sortare.	/a sorta + suf. ~tor
A SORTI	A SORT//Î ~esc	<i>tranz.</i>	(în superstiții și în creația folclorică) A hotărî dinainte, prestabilind mersul lucrurilor; a soroci; a ursi; a hărăzi; a predestina; a meni.	/Din soartă
SORTIMENT	SORTIMENT ~e	<i>n.</i>	Totalitate a mărfurilor de același fel.	/<germ. Sortiment
SORTUITOR	SORTUIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	pop. v. SORTATOR II.	
SORTȚ	SORTȚ ~i	<i>m.</i>	mai ales la pl. Mod de alegere, realizat prin aruncarea zarurilor, prin tragerea unor bilete etc. astfel, încât rolul decisiv revine întâmplării. • A trage la ~i a hotărî ceva prin sorți. (A avea) ~i de izbândă (a avea) posibilități de reușită.	/Din sorți pl. de la soartă
SOS	SOS ~uri	<i>n.</i>	Preparat culinar din făină, ceapă prăjită, apă și condimente, cu care se pregătesc ori care însoțesc unele mâncăruri. ~ alb. ~ de roșii.	/<fr. sauce

A SOSI	A SOS//Î ~esc	<i>intrans.</i>	1) (despre ființe, vehicule etc.) A fi într-un anumit loc după parcurgerea unei distanțe; a ajunge; a veni. 2) (despre anotimpuri, termene etc.) A se produce în timp; a veni. • A-i ~ cuiva ceasul a-i veni cuiva timpul să moară.	/<ngr. sóso
SOSIE	SÓSI//E ~i	<i>f.</i>	Persoană care seamănă perfect cu alta. [G.-D. sosiei; Sil. -si-e]	/<fr. sosie
SOSIERĂ	SOSIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Vas special în care se servește sosul la masă.	/<fr. sauciere
SOSIT	SOSÍT	<i>n.</i>	v. A SOSI. • Bun ~! formulă folosită pentru a saluta pe cei care sosesc.	/v. a sosi
SOTE	SOTÉ ~uri	<i>n.</i>	Fel de mâncare pregătită, mai ales din legume fiert sau înăbușite în unt.	/<fr. sauté
SOTNIC	SÓTNI//C ~ci	<i>m.</i>	(în armata țaristă) Comandant al unei sotnii de cazaci.	/<rus., pol. sotnik
SOTNIE	SOTNÍ//E ~i	<i>f.</i>	Unitate de cavalerie căzăcească compusă din o sută de oameni.	/<rus. sotnea
SOȚ	SOȚ ~i	<i>m.</i>	1) Persoană de sex masculin căsătorită privită în raport cu femeia ce i-a devenit soție; bărbat. 2) la pl. Cuplu constând dintr-un bărbat și o femeie uniți prin căsătorie. 3) Fiecare dintre cele două elemente care formează o pereche. • Cu ~ (sau fără ~) cu	/<lat. socius
SOȚIE	SOȚÍ//E ~i	<i>f.</i>	Persoană de sex feminin căsătorită privită în raport cu bărbatul ce i-a devenit soț; nevastă. A lua de ~. [G.-D. soției]	/soț + suf. ~ie
SOVÂRF	SOVÂRF ~i	<i>m.</i>	Plantă erbacee aromatică, cu tulpina erectă, cu frunze opuse și cu flori roz (uneori albe), folosită în scopuri medicinale și în industria casnică (la vopsit).	/<sb. suhovrh
SOVIET	SOVIÉT ~e	<i>n.</i>	Organ al puterii de stat centrale și locale din Uniunea Sovietică.	/<rus. sovet
SOVIETIC	SOVIÉTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care aparține fostei Uniuni Sovietice sau populației ei; din fosta Uniune Sovietică. [Sil. -vi-e-]	/<fr. soviétique
SPADASIN	SPADASÍN ~i	<i>m.</i>	1) Luptător cu spada. 2) Sportiv care practică probele de spadă.	/<fr. spadassin
SPADĂ	SPÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Sabie triunghiulară și îngustă cu două tăișuri. 2) Probă sportivă de scrimă practică cu această armă.	/<it. spada
SPAGHETE	SPAGHÉTE	<i>f.</i>	pl. Macaroane lungi și subțiri negăurite, care se consumă fierte.	/<it. spaghetti
SPAIMĂ	SPÁIM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Stare de teamă violentă (cauzată de o primejdie sau de ceva neprevăzut și amenințător); frică mare. A fi cuprins de ~. • A băga ~a în cineva a face ca cineva să se teamă foarte tare. A da ~a în cineva a fi cuprins de frică mare. A trage o ~ a trece pri	/<lat. expavimen
SPALIER	SPALIÉR ~e	<i>n.</i>	1) Sistem de susținere a viței de vie și a unor pomi fructiferi, format din stâlpi verticali între care sunt întinse orizontal mai multe rânduri de sârmă, de care se leagă aceste plante. 2) Rând de plante sau de arbuști cu ramurile tunse care formează un p	/<fr. espalier, germ. Spalier
SPANAC	SPANÁ//C ~ce	<i>n.</i>	Plantă erbacee legumicolă, cultivată pentru tulpina și frunzele cărnoase, folosite ca aliment.	/<ngr. spanáki, bulg. spanak
SPANCĂ	SPÁN//CĂ ~ce	<i>adj. și substantiv</i>	(despre oi) Care provine din încrucișarea raselor țigaie și merinos. • Lână ~ lână cu firul alb și subțire.	/<rus. spanka
SPANIOL I	SPANIÓL I ~ă (~i, ~e)		Care aparține Spaniei sau populației ei; din Spania. [Sil. -ni-ol]	/<fr. espagnol, it. spagnola

SPANIOL II	SPANIÓL II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Spaniei sau este originară din Spania.	/<fr. espagnol, it. spagnola
SPANIOLĂ	SPANIÓLĂ	<i>f.</i>	mai ales art. Limbă spaniolilor.	/<fr. espagnol, it. spagnuola
SPANIOLESC	SPANIOL//ÉSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru spanioli; de spaniol.	/spaniol + suf. ~esc
SPARANGHEL	SPARANGHÉL	<i>m.</i>	Plantă erbacee legumicolă, cu rădăcini cărnoase și frunze mici, cultivată pentru ramurile folosite în alimentație.	/<ngr. sparánghi
SPARCETĂ	SPARCÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee furajeră, cu frunze compuse din mai multe perechi de fiole alungite și cu flori roșii-trandafirii.	/<fr. esparcette
A SPARGE	A SPÁRGE sparg	<i>tranz.</i>	1) (obiecte fragile sau casante) A face să se spargă. • A-și ~ capul (cu ceva) a se chinui cu rezolvarea unei chestiuni. ~ lemne (sau butuci) a despica lemne cu toporul. ~ liniștea (sau tăcerea) a întrerupe liniștea (sau tăcerea), producând un zgomot neas	/<lat. spargere
A SE SPARGE	A SE SPÁRGE mă sparg	<i>intrans.</i>	1) (despre obiecte fragile sau casante) A-și pierde integritatea (prin lovire, ciocnire, apăsare etc.). • ~ (oalele) în capul cuiva a suporta consecințe neplăcute fără a fi vinovat.2) (despre obiecte de sticlă, faianță, portelan) A forma despicături la su	/<lat. spargere
SPARGERE	SPÁRGER//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A SPARGE.2) Furt săvârșit prin forțarea unei încuietori.	/v. a sparge
SPARGHEȚ	SPARGHÉT ~uri	<i>n.</i>	Construcție din piloni de lemn și bare de solidarizare, așezată la picioarele unui pod pentru a-l feri de loviturile sloiurilor de gheață, de bușteni plutitori etc.	/a sparge + gheață
SPART	SPART ~tă (~ți, ~te)	<i>înv. (despre</i>	1) Care este împrăștiat.2) (despre obiecte) Care este prefăcut în cioburi; sfărâmat; crăpat.	/v. a (se) sparge
SPARTACHIADĂ	SPARTACHIÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	Competiție sportivă de masă care se organizează periodic, cuprinzând mai multe probe sportive. [Sil. -chi-a-]	/<rus. spartakiada
SPARTAN I	SPARTÁN I ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	1) ist. Persoană care făcea parte din populația orașului Sparta.2) fig. Persoană care îndură lipsuri de bună voie.	/Sparta n. pr. + suf. ~an
SPARTAN II	SPARTÁN II ~ă (~i, ~e)	<i>ist.</i>	1) Care aparținea orașului Sparta sau populației lui; din Sparta.2) fig. Care se caracterizează prin disciplină și restricții severe. Educație ~ă.	/Sparta n. pr. + suf. ~an
SPASM	SPASM ~e	<i>n.</i>	Contracție bruscă, involuntară și violentă a mușchilor; convulsie.	/<fr. spasme
SPASMODIC	SPASMÓDI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și adverbial</i>	1) Care ține de spasme; propriu spasmelor.2) Care se manifestă prin spasme; convulsiv.	/<fr. spasmodique
SPASMOFILIE	SPASMOFILÍ//E ~i	<i>f. med.</i>	Stare patologică care se caracterizează printr-o sensibilitate exagerată a sistemului neuromuscular, predispunând la spasme.	/<fr. spasmophilie
SPASMOGEN	SPASMOGÉN ~ă (~i, ~e)		Care provoacă spasme; producător de spasme.	/<fr. spasmogene
SPASMOLITIC	SPASMOLÍTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	(despre substanțe, medicamente etc.) Care se utilizează contra spasmelor; care combate spasmele.	/<fr. spasmolithyque
SPAT	SPAT ~uri	<i>n.</i>	: ~ de Islanda varietate cristalină și transparentă de calcit, din care se confecționează prisme pentru instrumentele optice.	/<fr. spath, germ. Spat

SPATĂ I	SPÁT//Ă I spéte	<i>f.</i>	1) (la om) Os lat triunghiular, care constituie partea posterioară a articulației umărului; omoplat.2) Porțiune a corpului din regiunea acestui os. • Lat în spete spătos, robust. ~a-dracului varietate de ferigă cu frunze foarte dințate.3) (la animale) Os	/<lat. spatha
SPATĂ II	SPÁT//Ă II ~e	<i>f.</i>	Piesă la războiul de țesut prin care se trec firele de urzeală și cu care se îndeasă firele bătăturii.	/<lat. spatha
SPATE	SPÁTE ~	<i>n.</i>	1) (la om și la animale) Parte a corpului situată de-a lungul coloanei vertebrale (de la baza gâtului până la șale); spinare. • În ~ pe partea dindărăt a corpului. Pe ~ culcat cu fața în sus. Din (sau la, pe la, de la, în) ~ din (sau în) urmă; din dos. Ad	/<lat. spatha
SPATULAT	SPATULÁ//T ~tă (~ți,		Care are forma unei spatule.	/spatulă + suf. ~at
SPATULĂ	SPATÚL//Ă ~e	<i>f.</i>	Unealtă în formă de lopată mică, având diverse întrebuințări (în sculptură, medicină etc.). [G.-D. spatulei]	/<fr. spatule
SPAT	SPAT ~uri	<i>n.</i>	(la războiul de țesut) Distanța dintre spată și sulul de dinainte.	/<lat. spatium
A SPAȚIA	A SPAȚI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(obiecte, litere, cuvinte, rânduri etc.) A separa prin spații (mai mari); a așeza la o anumită distanță unul de altul; a rări; a distanța.	/Din spațiu
SPAȚIAL	SPAȚIÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de spațiu; propriu spațiului.2) Care se referă la spațiul interplanetar; propriu spațiului cosmic. • Cabină ~ă capsulă cosmică. [Sil. -ți-al]	/<fr. spatial
SPAȚIALITATE	SPAȚIALITÁTE	<i>f.</i>	Caracter spațial.	/<fr. spatialité
SPAȚIOS	SPAȚI//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		Care are mult spațiu; încăpător; larg; spațios. Cameră ~oasă. [Sil. -ți-os]	/<fr. spacieux
SPAȚIU	SPÁȚI//U ~i	<i>n.</i>	1) Întindere nelimitată care cuprinde toate corpurile cerești.2) Întindere a universului cu excepția atmosferei terestre. • ~ aerian parte din atmosferă, care se întinde asupra teritoriului unui stat. ~ locativ suprafața camerelor de locuit.3) Distanță în	/<lat. spatium, it. spazio, fr. espace, germ. Spatium
SPĂIMOS	SPĂIM//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)	<i>rar</i>	1) Care se sperie ușor; sperios.2) Care înspăimântă; înspăimântător; înfricoșător.	/spaimă + suf. ~os
A SPĂLA	A SPĂLÁ spăl	<i>tranz.</i>	1) A curăța cu apă (sau cu alt lichid). ~ rufe. • A-și ~ obrazul a scăpa de rușine.2) (despre ape) A roade treptat; a eroda.3) (despre ape) A uda pe toată întinderea (țărături); a scălda.4) (minereuri) A supune unui proces de separare a părților componen	/<lat. experlavare
A SPĂLĂCI	A SPĂLĂC//Í ~esc	<i>tranz.</i>	rar A face să se spălăcească.	/a spăla + suf. ~ăci
A SE SPĂLĂCI	A SE SPĂLĂC//Í pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	1) (despre obiecte colorate) A-și pierde culoarea inițială sub acțiunea unor factori externi; a se șterge; a se decolora.2) fig. (mai ales despre ochi) A deveni inexpressiv.	/a spăla + suf. ~ăci
SPĂLĂCIOASĂ	SPĂLĂCIOÁS//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu tulpina erectă, scundă, păroasă și cu frunze ovale, lobate, ce crește prin locuri nisipoase sau argiloase.	/a spălăci + suf. ~oasă
SPĂLĂCIT	SPĂLĂCÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care este lipsit de culori vii; decolorat; șters.2) Care este lipsit de expresie; palid; șters; fad.	/v. a spălăci

SPĂLĂTOR I	SPĂLĂT//ÓR I ~oăre	<i>n.</i>	1) Încăpere special amenajată pentru spălat.2) Obiect sau instalație sanitară care servește la spălatul oamenilor.3) Obiect sau o bucată de pânză, cu care se spală vasele.	/a spăla + suf. ~ător
SPĂLĂTOR II	SPĂLĂTÓR II ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în operații de spălare a unor materiale.	/a spăla + suf. ~tor
SPĂLĂTOREASĂ	SPĂLĂTOR//EĂSĂ ~ése	<i>f.</i>	Muncitoare specializată în operații de spălare (mai ales a rufelor).	/spălător + suf. ~easă
SPĂLĂTORIE	SPĂLĂTORÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Întreprindere de deservire socială pentru spălarea rufelor.2) Instalație complexă pentru separarea componentelor unui minereu cu ajutorul apei sau al altui lichid. [G.-D. spălătoriei]	/spălător + suf. ~ie
SPĂLĂTURĂ	SPĂLĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) v. A SPĂLA.2) Apa care rămâne după spălat; zoaie.3) Loc spălat de ape.4) Mâl amestecat cu pietriș adus de ape.	/a spăla + suf. ~ătură
SPĂRGĂTOR I	SPĂRGĂT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care sparge.	/a sparge + suf. ~ător
SPĂRGĂTOR II	SPĂRGĂT//ÓR II ~oăre	<i>n.</i>	Instrument pentru spargerea unor materiale dure (sau a fructelor cu coajă). ~ de nuci. • ~ de gheață navă de construcție specială capabilă să-și croiască drum prin câmpurile de gheață, lăsând în urmă un coridor de navigație pentru alte vase.	/a sparge + suf. ~ător
SPĂRGĂTOR III	SPĂRGĂTÓR III ~i	<i>m.</i>	Hoț care sparge lacăte sau uși de la încăperi, spre a prăda. • ~ de grevă persoană care continuă lucrul în timpul grevei.	/a sparge + suf. ~ător
SPĂRTURĂ	SPĂRTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Deschizătură produsă prin spargere.2) fig. Dezbinare provocată de nepotrivirea unor interese.	/spart + suf. ~ură
SPĂTAR I	SPĂTÁR I ~e	<i>n.</i>	1) Parte mai înaltă a unui scaun sau a unui fotoliu de care își sprijină spatele persoana ce stă pe ele; spetează; rezemătoare.2) Parte a hamului care se așază pe spatele calului.	/spate + suf. ~ar
SPĂTAR II	SPĂTÁR II ~i	<i>m.</i>	(în evul mediu) Dregător mare la curtea domnească care purta la ceremonii spada și buzduganul domnitorului și comanda oștirea în timp de război. • Mare ~ comandant suprem al oștii în lipsa domnitorului.	/ <i><ngr. spatharios</i>
SPĂTĂREASĂ	SPĂTÁR//EĂSĂ ~ése	<i>f.</i>	ist. Soție a spătarului.	/spătar + suf. ~easă
SPĂTĂREL	SPĂTĂRÉ//L ~i	<i>m.</i>	(în evul mediu) Boier de rang inferior spătarului care supraveghea ordinea la sate și avea înputerniciri militare în timp de război.	/spătar + suf. ~el
A SPĂTĂRI	A SPĂTÁR//Í ~ésc	<i>intrans.</i>	înv. A fi spătar.	/Din spătar
SPĂTĂRIE	SPĂTÁRÍ//E ~i	<i>f. ist.</i>	1) Funcția de spătar.2) Durata acestei funcții.3) Sediul spătarului.4) Sală din palatul domnesc unde se afla tronul. • ~a cea mică camera de lucru a domnitorului.	/spătar + suf. ~ie
SPĂTOS	SPÁT//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		Care este lat în spete.	/spate + suf. ~os
SPÂN	SPÂN ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre bărbați) Căruia nu-i crește barbă și mustăți.	/ <i><lat. spanus</i>
SPÂNATIC	SPÂNÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care este cam spân.	/spân + suf. ~atic

SPÂNZ	SPÂN//Z ~ji	<i>m.</i>	Plantă erbacee otrăvitoare cu tulpina erectă, bifurcată, cu frunze lungi, pețiolate, și cu flori verzi-purpurii, al cărei rizom este folosit în scopuri medicinale; elebor.	/<sl. spreji
A SPÂNZURA	A SPÂNZURĂ spânzur		1. tranz. 1) (un obiect) A prinde în (sau de) ceva, lăsând să atârne liber în jos; a anina; a agăța; a suspenda; a atârna. • ~ cuiva lingurile la brâu (sau de gât) a lăsa flămând.2) A omorî prin strangulare. • A tăia și ~ a face abuz de putere.2. intranz.	/<lat. expendiolare
A SE SPÂNZURA	A SE SPÂNZURĂ mă spânzur	<i>intranz.</i>	A-și pierde viața prin strangulare (cu ștreangul).	/<lat. expendiolare
SPÂNZURAT	SPÂNZURĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A SPÂNZURA.2) și substantival fam. (despre copii) Care este neastâmpărat; zbânțuit; zvăpăiat.	/v. a (se) spânzura
SPÂNZURĂTOARE	SPÂNZURĂT//OĂRE ~óri	<i>f. inv.</i>	Instalație specială pentru pedeapsa cu moartea prin spânzurare. • A merge (unde) ca la ~ a merge undeva în mod silit.	/a (se) spânzura + suf. ~ătoare
SPÂRC	SPÂRC ~uri	<i>n.</i>	Bucată mică de carne de calitate inferioară, cu piele și zgârcituri.	/<ucr. špyrka, pol. szperka
A SPÂRCUI	A SPÂRCUI//Î ~iésc	<i>tranz.</i>	înv. A rupe în bucăți (cu mâinile, dinții, colții, ghearele etc.); a sfâșia; a sfărteca.	/spârc + suf. ~ui
SPECIAL	SPECIAL ~ă (~i, ~e)	<i>și adverbial</i>	1) Care este cu însușiri deosebite; particular. Caz ~. Timbru ~. • În ~ a) îndeosebi; mai ales; b) în (mod) particular.2) Care are o anumită menire; destinat pentru un anumit scop. Fond ~. Corespondent ~.3) Care constituie o excepție; întrebuințat în circ	/<lat. specialis, fr. special, germ. speziell
SPECIALIST	SPECIALÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană special pregătită pentru a lucra într-un anumit domeniu; reprezentant al unei specialități. ~ în radiologie. [Sil. -ci-a-]	/<fr. spécialiste, germ. Spezialist
SPECIALITATE	SPECIALIT//ĂTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Diviziune a unei discipline științifice sau a unei activități practice; ramură; branșă. • De ~ care se referă la un anumit sector, la o anumită sferă de activitate.2) Gen de activitate, pentru care cineva a căpătat o pregătire specială.3) Produs sau pr	/<lat. specialitas, ~atis, fr. spécialité
A SPECIALIZA	A SPECIALIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A înzestra cu caractere speciale.2) A face să se specializeze.	/<fr. specialiser
A SE SPECIALIZA	A SE SPECIALIZ//Ă mă ~éz	<i>intranz.</i>	1) A căpăta cunoștințe într-un domeniu de activitate; a deveni specialist; a se califica.2) (despre întreprinderi sau despre instituții) A se orienta spre o activitate îngustă.	/<fr. specialiser
SPECIE	SPÉCI//E ~i	<i>f.</i>	1) Categorie biologică fundamentală inferioară genului.2) Ansamblu de organisme animale sau vegetale cu anumite trăsături și însușiri ereditare comune; soi.3) Categorie de opere literare care constituie o subdiviziune. ~a genului epic.4) Grup de ființe sa	/lat. species, it. specie, germ. Spezies, fr. espece
SPECIFIC I	SPECÍFIC I	<i>n.</i>	sing. Caracter particular al cuiva sau a ceva.	/<lat. specificus, fr. spécifique, germ. spezifisch

SPECIFIC II	SPECÍFI//C II ~că (~ci, ~ce)		1) Care întrunește trăsături ce individualizează; caracteristic; propriu; tipic; distinctiv. Caractere ~ce.2) (despre mărimi) Care se raportează la o anumită unitate sau cantitate dintr-un tot. Greutate ~că.	/<lat. specificus, fr. spécifique, germ. spezifisch
A SPECIFICA	A SPECIFICĂ specific	<i>tranz.</i>	A indica în mod special; a stabili anume.	/<lat. specificare, fr. spécifier
SPECIFICAȚIE	SPECIFICĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A SPECIFICA.2) Document care cuprinde descrierea structurii, funcționării și exploatării unor produse industriale (mașini, aparate, utilaje, confecții etc.). [G.-D. specificației; Sil. -ți-e]	/<lat. specificatio, ~onis, fr. spécification
SPECIFICITATE	SPECIFICIT//ĂTE	<i>f.</i>	rar Caracter specific. ~atea unui obicei.	/<fr. spécificité
SPECIMEN	SPECIMÉN ~e	<i>n.</i>	1) Exemplar, model care ilustrează o specie sau o categorie.2) fig. Reprezentant tipic al unui grup de oameni cu trăsături negative; subiect.	/<lat. specimen, fr. spécimen
SPECTACOL	SPECTÁCOL ~e	<i>n.</i>	1) Prezentare în fața publicului a unor opere artistice (teatrale, coregrafice, cinematografice, de circ etc.); reprezentație.2) Ansamblu de lucruri sau de fapte care se oferă privirii, provocând anumite reacții; scenă impresionantă; priveliște. • A se da	/<fr. spectacle, fr. spettacolo
SPECTACULOS	SPECTACUL//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		Care constituie un spectacol atrăgător; impresionant.	/spectacol + suf. ~os
SPECTACULOZITATE	SPECTACULOZITÁTE	<i>f.</i>	Caracter spectaculos.	/spectaculos + suf. ~itate
SPECTATOR	SPECTAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care asistă la un spectacol sau la o competiție sportivă.2) Martor ocular la un eveniment.	/<fr. spectateur, lat. spectator, it. spettatore
SPECTRAL	SPECTRÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de spectre; propriu spectrelor. • Analiză ~ă metodă fizică de analiză calitativă și cantitativă a substanțelor, bazată pe studierea spectrelor acestora.2) rar Care are caracter de spectru; fantomatic. [Sil. spec-tral]	/<fr. spectral
SPECTROGRAF	SPECTROGRÁF ~e	<i>n.</i>	Spectroscop înregistrator. • ~ de masă dispozitiv pentru separarea izotopilor unui element prin determinarea masei fiecăruia dintre aceștia. [Sil. spec-tro-graf]	/<fr. spectrographe
SPECTROGRAFIC	SPECTROGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de spectrograf; propriu spectrografului.	/<fr. spectrographique
SPECTOGRAMĂ	SPECTOGRÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	Imagine a unui spectru, obținută cu ajutorul spectrografului.	/<fr. spectrogramme
SPECTROMETRIC	SPECTROMÉTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de spectrometru; propriu spectrometrului.	/<fr. spectrométrie
SPECTROMETRU	SPECTROMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru măsurarea intensității liniilor spectrale. [Sil. spec-tro-me-tru]	/<fr. spectrometre
SPECTROSCOP	SPECTROSC//ÓP ~oăpe	<i>n.</i>	Instrument optic pentru observarea (vizuală) a spectrului luminii (sau al altei radiații). [Sil. spec-tro-scop]	/<fr. spectroscop, germ. Spektroskop

SPECTROSCOPIC	SPECTROSCÓPI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de spectroscop; propriu spectroscopului.	/<fr. spectroscopique
SPECTROSCOPIE	SPECTROSCOPIÉ	<i>f.</i>	Ramură a fizicii care se ocupă cu studiul spectrelor luminoase și energetice ale radiațiilor. [G.-D. spectroscopiei; Sil. spec-tro-sco-]	/<fr. spectroscopie
SPECTRU	SPÉCTR//U ~e	<i>n.</i>	1) Totalitate a valorilor pe care le poate căpăta o mărime fizică în condiții determinate. ~ optic. ~ electric. ~ mecanic. ~ acustic.2) Ansamblu de radiații colorate căpătate prin descompunerea razelor de lumină. ~ solar.3) livr. Chip ireal, creat de fant	/<fr. spectre, germ. Spektrum
A SPECULA	A SPECUL//Ă ~éz		1. tranz. (situații, stări etc.) A folosi abuziv (pentru a căpăta avantaje personale). ~ încrederea cuiva.2. intrans. 1) A face speculă.2) A efectua tranzacții de bursă.3) fig. A emite cugetări abstracte, teoretizând în mod normal; a face speculații.	/<fr. speculer, lat. speculati
SPECULANT	SPECULÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care speculează.	/<germ. Spekulant
SPECULATIV	SPECULATÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de speculațiile filozofice; bazat pe speculații filozofice.2) Care se bazează numai pe considerații teoretice fără legătură cu practica.	/<fr. spéculatif
SPECULAȚIE	SPECULÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Tranzacții de bursă pentru obținerea de mari câștiguri.2) Teoretizare abstractă care nu ține cont de practică. [G.-D. speculației; Sil. -ți-e]	/<fr. spéculation, lat. speculatio, ~onis, germ. Spekulation
SPECULĂ	SPÉCUL//Ă ~e	<i>f.</i>	Vânzare a mărfurilor care lipsesc pe piață. [G.-D. speculei]	/v. a specula
SPELCĂ	SPÉL//CĂ ~ci	<i>f. pop.</i>	Obiect de sârmă, îndoit sub formă de U, care servește la prinderea părului; ac de păr; agrafă.	/<ucr. špyl'ka
SPENȚER	SPÉNȚER ~e	<i>n. inv.</i>	Haină scurtă, uneori fără mâneci, purtată, mai ales, de bărbați.	/<germ. Spenzer
SPEOLOG	SPEOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în speologie. [Sil. spe-o-]	/<fr. spéologue
SPEOLOGIC	SPEOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de speologie; propriu speologiei.	/<fr. spéologique
SPEOLOGIE	SPEOLOGÍE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul peșterilor. [G.-D. speologiei]	/<fr. spéologie
A SPERA	A SPERÁ sper		1. tranz. A aștepta cu încredere (mai mult sau mai puțin fermă).2. intrans. A crede că o dorință sau o acțiune se va îndeplini; a trage nădejde; a nădăjdui.	/<lat., it. sperare
SPERANȚĂ	SPERÁNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Sentiment al unei persoane care speră; credință în posibilitatea realizării unei dorințe sau a unei acțiuni; nădejde. ~ zadarnică. • În ~a că sperând că; nădăjduind că. A avea ~ a spera; a nădăjdui. A nutri ~a a spera în adâncul sufletului. A pierde or	/<it. speranza
A SPERIA	A SPERÍA spérii	<i>tranz.</i>	A face să se sperie. ~ lumea. • ~ cuiva somnul a alunga cuiva somnul. ~ lupul cu pielea oii a încerca zadarnic să intimidezi pe cineva. [Sil. -ri-a]	/<lat. espavorare

A SE SPERIA	A SE SPERÍA mă spérii	<i>intrans.</i>	A fi cuprins brusc de frică; a se înfricoșa. • Se sperie și de umbra lui se spune despre cineva foarte fricos.	/<lat. espavorare
SPERIAT	SPERI//ÁT ~eți	<i>m.</i>	1) v. A SPERIA și A SE SPERÍA. • A băga pe cineva în ~eți (sau în toți ~eții) a speria pe cineva tare; a înspăimânta. De ~ a) care sperie, uimește; b) ieșit din comun; extraordinar.2) pop. Boală provocată de spaimă. [Sil. -ri-at]	/v. a (se) speria
SPERIETOARE	SPERIET//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	1) Obiect care sperie.2) Făptură cu înfățișare fîroasă (și cu defecte fizice); pocitură; monstru; momâie. [Sil. -ri-e-]	/a speria + suf. ~oare
SPERIOS	SPERI//ÓS ~oasă (~ôși, ~oáse)	<i>și adverbial</i>	(despre ființe) Care se sperie ușor; fricos. [Sil. -ri-os]	/a (se) speria + suf. ~os
SPERJUR I	SPERJÚR I	<i>rar</i>	Jurământ fals făcut în fața justiției.	/<it. spergiuero
SPERJUR II	SPERJÚR II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	rar Persoană care depune un jurământ fals sau care își încalcă jurământul.	/<it. spergiuero
SPERMANȚET	SPERMANȚÉT	<i>n.</i>	Substanță unsuroasă albă, cu aspect de ceară, extrasă din craniul cetaceelor și întrebuințată, mai ales, la fabricarea lumânărilor, a unor alifii și a produselor cosmetice.	/<germ. Spermazet, fr., it. spermaceti
SPERMATIC	SPERMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de spermă; propriu spermei.	/<fr. spermatique, it. spermatico
SPERMATOGENEZĂ	SPERMATOGENÉZĂ	<i>f.</i>	Proces de formare a spermatozoizilor.	/<fr. spermatogénese
SPERMATOZOID	SPERMATOZOÍ//D ~zi	<i>m.</i>	(la organisme animale) Celulă sexuală masculină.	/<fr. spermatozod'de
SPERMĂ	SPÉRM//Ă ~e	<i>f.</i>	Secreție a glandelor sexuale masculine, care conține spermatozoizi.	/<fr. sperme, it. sperma
SPETEALĂ	SPET//EÁLĂ ~éli	<i>f.</i>	1) (la animalele de tracțiune) Înțepenire a țesuturilor musculare de la spate cauzată de un supraefort, care se manifestă prin mers greoi sau schiopătat.2) (la oameni) Durere acută în regiunea șalelor din cauza unei munci grele.	/a speti + suf. ~eală
SPETEAZĂ	SPET//EÁZĂ ~éze	<i>f.</i>	1) Parte mai înaltă a unui scaun, a unui fotoliu sau a unei mobile pentru șezut, de care se reazemă cu spatele cel care șade; spătar; răzemătoare.2) Fiecare dintre aripile unei mori de vânt.3) Stinghie de lemn având diferite întrebuințări. ~eaza carului.	/spată + suf. ~ează
A SPETI	A SPET//Í ~esc	<i>trans.</i>	A face să se spetească.	/Din spată
A SE SPETI	A SE SPET//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A munci din răpputeri; a se istovi.2) (despre animale de tracțiune) A-și vătăma șalele din cauză unor eforturi excesive; a se deșela.3) fig. A se angaja în acțiuni ce depășesc posibilitățile reale.	/Din spată
SPEȚĂ	SPÉȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) v. SPECIE.2) jur. Problemă litigioasă prezentată spre soluționare în fața unui organ judiciar. • În ~ în cazul dat.	/<lat. species
SPEZE	SPÉZE	<i>f.</i>	pl. rar Folosire a banilor pentru satisfacerea unor necesități de afaceri. • A trăi pe ~le cuiva a trăi din câștigul altuia.	/<it. spese, germ. Spesen

SPIC	SPI//C ~ce	<i>n.</i>	1) Inflorescență caracteristică gramineelor, alcătuită din mai multe flori mici dispuse pe o axă centrală. • A da în ~ a începe să formeze spicul, să se apropie de maturizare. ~ de zăpadă fulg de zăpadă rătăcit printre picăturile de ploaie.2) Vârf al fire	/<lat. spicum
SPICHER	SPÍCHER ~i	<i>m.</i>	Persoană care citește informațiile, comunicările, știrile oficiale etc. la radio sau la televiziune; crainic.	/<fr., engl. speaker, germ. Speaker
SPICIFORM	SPICIFÓRM ~ă (~i,		Care are forma unui spic.	/<fr. spiciforme
SPICOS	SPIC//ÓS ~oăsă (~óși, ~oáse)		1) Care are spicul mare și plin.2) și substantival (de-spre plante) Care face spic.	/spic + suf. ~os
A SPICUI	A SPICU//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	1) (spice) A strânge după secerat.2) (idei, date, informații) A extrage selectiv (din diferite izvoare).	/spic + suf. ~ui
SPIDOMETRU	SPIDOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru măsurarea vitezei de deplasare a unui vehicul; vitezometru.	/<engl. speedometer
A SE SPILCUI	A SE SPILCU//Í mă ~iesc	<i>intrans.</i>	fam. A se găti, manifestând o grijă exagerată față de aspectul exterior; a se dichisi; a se ferchezui; a se selivisi.	/spelcă + suf. ~ui
SPIN	SPIN ~i	<i>m.</i>	1) Formație cu vârf ascuțit și înțepător, care crește pe tulpina, pe ramurile, mai rar, pe frunzele și pe fructele unor plante; ghimpe. • Cunună de ~i suferință neîntreruptă; chin. A sta (sau a șede) pe (sau ca pe niște) ~i a nu avea liniște; a fi nerăbd	/<lat. spinus, ~a
SPINAL	SPINÁL ~ă (~i, ~e)		Care este caracteristic pentru spinare sau pentru coloana vertebrală. • Nerv ~ nerv motor cranian al gâtului, al faringelui și al laringelui.	/<fr. spinal, lat. spinalis
SPINARE	SPIN//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) (la om și la animale) Parte a corpului situată de-a lungul coloanei vertebrale (de la baza gâtului până la șale); spate. Măduva ~ării. Șira ~ării. • În (sau pe) ~(sau de-a ~area, cu ~area) în spate. A cădea în ~area cuiva a reveni în sarcina cuiva. A a	/<lat. spinalis
SPINĂRAIE	SPINĂRÁIE	<i>f.</i>	colect. Cantitate mare de spini; mulțime de spini.	/spin + suf. ~ăraie
SPINĂRIE	SPINĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Loc unde cresc mulți spini.2) Desiș de spini. [G.-D. spinăriei]	/spin + suf. ~ărie
SPINEL	SPINÉL ~i	<i>m.</i>	1) Mineral cristalizat divers colorat, întrebuințat ca piatră prețioasă.2) Piatră prețioasă corespunzătoare.	/<germ. Spinell, fr. spinelle
SPINING	SPÍNING ~uri	<i>n.</i>	Undiță de construcție specială pentru prinderea peștilor răpitori.	/<fr., engl. spinning
SPINOS	SPIN//ÓS ~oăsă (~óși, ~oáse)		1) (despre plante) Care are (mulți) spini; cu (mulți) spini; ghimpos; țepos.2) (despre terenuri) Pe care cresc plante cu mulți spini.3) fig. Care se face cu mari eforturi; greu; dificil.	/spin + suf. ~os
A SPINTECA	A SPINTECÁ spíntec	<i>tranz.</i>	1) A desface printr-o tăietură adâncă și lungă (cu ceva ascuțit); a despica; a crăpa.2) A ucide sau a răni cu o armă albă (cuțit, pumnal etc.); a tăia; a înjunghia.3) (un material fibros) A tăia în lung.4) (aerul, valurile etc.) A străbate cu o viteză deo	/<lat. expanticare
A SE SPINTECA	A SE SPINTECÁ mă spíntec	<i>intrans.</i>	A face (concomitent) schimb de tăieturi lungi și adânci (cu cineva).	/<lat. expanticare
SPION	SPI//ÓN ~oână (~óni, ~oáne)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face spionaj. [Sil. spi-on]	/<it. spione, germ. Spion, fr. espion

A SPIONA	A SPION//Ă ~éz		1. intranz. A fi spion.2. tranz. A urmări în calitate de spion.	/<germ. spionieren, it. spionare, fr. espionner
SPIONAJ	SPIONÁJ ~e	<i>n.</i>	Activitate constând în culegerea și transmiterea unor informații secrete de stat unei puteri străine. [Sil. spi-o-]	/<it. spionaggio, fr. espionnage
SPIRALAT	SPIRALÁ//T ~tă (~ți,		Care este în formă de spirală.	/<fr. spirale
SPIRALĂ	SPIRÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Curbă plană deschisă care se rotește în jurul unui punct central fix, depărtându-se din ce în ce mai mult de acesta. • În ~ în formă de rotocol.2) Obiect în forma unei astfel de curbe.	/<fr. spiral, germ. Spiral
SPIRALIFORM	SPIRALIFÓRM ~ă (~i, ~e)	<i>rar</i>	Care are forma unei spirale.	/Din spirală
A SPIRALIZA	A SPIRALIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(materiale metalice) A răsuci în spirală.	/Din spiralizare
SPIRALIZARE	SPIRALIZ//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	Operație de deformare a unui material filiform, tubular etc., în așa fel încât axa lui longitudinală să ia forma de elice.	/<fr. spiratisation
SPIRANT	SPIRÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre sunete consonante) Care se articulează cu o ușoară fricțiune în canalul fonator; constrictiv.	/<fr. spirante
SPIRĂ	SPIR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Fiecare din rotirile unei spirale sau ale unui obiect în formă de spirală.2) Segment de bobină care alcătuiește o curbă aproape închisă.	/<fr. spire
SPIRIDUȘ	SPIRIDÚȘ ~i	<i>m.</i>	1) (în basme) Drăcușor viclean și poznaș, despre care se crede că ar ajuta vrăjitorii și dracii. • Cu ~i hazliu.2) fig. Copil vioi și ghiduș.	/spirit + suf. ~uș
SPIRIL	SPIRÍL ~i	<i>m.</i>	(nume generic) Bacterie mobilă spiraliformă, întâlnită în medii acvatice.	/<fr. spirille
SPIRIT	SPÍRIT ~e	<i>n.</i>	1) Factor ideal al existenței, principiu imaterial interpretat ca fiind produs superior al activității creierului omenesc; conștiință; gândire; duh.2) Rezultat al activității creierului omenesc; minte; rațiune; intelect.3) Capacitate intelectuală; aptitud	/<lat. spiritus, fr. esprit, germ. Spiritus
SPIRITISM	SPIRITÍSM	<i>n.</i>	1) Concepție potrivit căreia spiritele celor morți ar supraviețui, iar cei vii au posibilitatea de a comunica cu ele prin anumite procedee oculte.2) Practică ocultă bazată pe această concepție.	/<fr. spiritisme
SPIRITIST I	SPIRITÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de spiritism; propriu spiritismului.	/<fr. spiritiste
SPIRITIST II	SPIRITÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	1) Adept al spiritismului.2) Persoană care practică spiritismul.	/<fr. spiritiste
SPIRITUAL	SPIRITUÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de spirit; propriu spiritului; imaterial; ideal. Viață ~ă. Valori ~e.2) Care are spirit; dotat cu inteligență; ager; inteligent. Om ~.3) Care denotă vivacitate; de spirit; plin de spirit; ager; inteligent. Glumă ~ă.4) (în filozofie) Care ține	/<lat. spiritualis, fr. spirituel
SPIRITUALICEȘTE	SPIRITUALICÉȘTE	<i>adv.</i>	Sub aspect spiritual; din punct de vedere spiritual; sufletește; moralește.	/spiritual + suf. ~icește

SPIRITUALISM	SPIRITUALÍSM	<i>n.</i>	Concepție filozofică conform căreia esența realității este substanța spirituală imaterială, care există independent de materie.	/<fr. spiritualisme
SPIRITUALIST I	SPIRITUALÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de spiritualism; propriu spiritualismului.	/<fr. spiritualiste
SPIRITUALIST II	SPIRITUALÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al spiritualismului.	/<fr. spiritualiste
SPIRITUALITATE	SPIRITUALITÁT//E	<i>f.</i>	Caracter spiritual. • ~ea unui popor caracter specific al vieții spirituale și culturale a unui popor. [G.-D. spiritualității; Sil. -tu-a-]	/<fr. spiritualité
A SPIRITUALIZA	A SPIRITUALIZ//Á	<i>tranz.</i>	A face să se spiritualizeze.	/<fr. spiritualiser
A SE SPIRITUALIZA	A SE SPIRITUALIZ//Á mă	<i>intrans.</i>	A se detașa de materie; a deveni spiritual, intelectual.	/<fr. spiritualiser
SPIROBACTERIE	SPIROBACTÉRI//E ~i	<i>f.</i>	(nume generic) Bacterie în formă de spirală.	/spiro[chet] + bacterie
SPIROCHET	SPIROCHÉ//T ~ți	<i>m.</i>	Bacterie mobilă, de forma unui filament răsucit în spirală.	/<fr. spirochete
SPIROCHETOZĂ	SPIROCHETÓZÁ	<i>f.</i>	(nume generic) Boală cauzată de spirocheți, frecventă la oameni și la animale. ~ intestinală.	/<fr. spirochétose
SPIROGRAFIE	SPIROGRAFÍ//E ~i	<i>f.</i>	Înregistrare grafică a capacității de respirație a plămânilor.	/<fr. spiropgraphie
SPIROGRAMĂ	SPIROGRÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	Grafic obținut prin spirografie.	/<fr. spirogramme
SPIROMETRIE	SPIROMETRÍE	<i>f.</i>	Metodă de măsurare a capacității de respirație a plămânilor cu ajutorul spirometrului.	/<fr. spirométrie
SPIROMETRU	SPIROMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru măsurarea capacității de respirație a plămânilor.	/<fr. spirometre
SPIRT	SPIRT ~uri	<i>n.</i>	1) Alcool etilic. • ~ medicinal alcool etilic folosit în medicină ca dezinfectant. ~ industrial alcool etilic nerafinat. ~ de lemn alcool metilic, obținut prin distilarea uscată a lemnului.2) și adjectival fig. Om harnic, iute, vioi.	/<rus. spirt
SPIRTIERĂ	SPIRTIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Lampă de spirt (folosită ca sursă de căldură sau la sterilizare). [Sil. -ti-e-]	/spirt + suf. ~ieră
SPIRTOS	SPIRT//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		Care conține spirt. • Băuturi ~oase băuturi alcoolice. Bomboane ~oase bomboane care conțin esență de mentă.	/spirt + suf. ~os
A SPIRTUI	A SPIRTU//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	fam. 1) A face să se spirtuiască.2) A trata cu spirt (pentru a conserva).	/Din spirt
A SE SPIRTUI	A SE SPIRTU//Í mă ~iesc	<i>intrans.</i>	fam. (despre persoane și despre organismele lor) A fi obișnuit cu băuturile alcoolice tari (în urma consumării lor sistematice).	/Din spirt
SPITAL	SPITÁL ~e	<i>n.</i>	1) Instituție curativ-profilactică, în care bolnavii sunt internați pentru a li se acorda asistența medicală necesară.2) Clădire în care se află această instituție.	/<germ. Spital, lat. hospitale, fr. hôpital
SPITALICESC	SPITALIC//ÉSC ~ească (~ești)		Care ține de spital; propriu spitalului.	/spital + suf. ~icesc
A SPITALIZA	A SPITALIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(bolnavi, accidentați, răniți) A instala în spital pentru tratament medical; a interna.	/spital + suf. ~iza

SPIȚĂ	SPÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Fiecare dintre piesele care leagă obada unei roți cu butucul acesteia.2) fig. Grad de rudenie. • Neam de pe a șaptea ~ rudă foarte îndepărtată.3) Totalitate a celor care își trag obârșia dintr-un strămoș comun. • ~a neamului arbore genealogic.	/<bulg., ucr. spica
SPIȚELNIC	SPITÉLNI//C ~ce	<i>n.</i>	Sfredel cu care se fac găuri în butucul și în obezile roții pentru a monta spițele.	/spiță + suf. ~elnic
SPLAI	SPLAI ~uri	<i>n.</i>	1) Mal (înalt) al unei ape (betonat sau pietruit).2) Stradă special amenajată de-a lungul unui astfel de mal; chei.	/cf. plai
SPLAU	SPLAU ~ri	<i>n.</i>	Platformă mică așezată pe stâlpi, de pe care se pescuiește.	/Orig. nec.
SPLENDID	SPLÉNDI//D ~dă (~zi, ~de)	<i>și adverbial</i>	1) Care impresionează prin calități deosebite; magnific; superb. Poezie ~dă.2) Care este de o frumusețe uimitoare; celest. Panoramă ~dă.	/<fr. splendide, lat. splendidus
SPLENDWARE	SPLEND//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	1) Frumusețe splendidă. În toată ~oarea.2) Lucru splendid.	/<fr. splendeur, lat. splendor
SPLENECTOMIE	SPLENECTOMÍE	<i>f.</i>	Intervenție chirurgicală de înlăturare a splinei.	/<fr. splénectomie
SPLENIC	SPLÉNI//C ~că (~ci,		Care ține de splină; propriu splinei.	/<fr. splénique
SPLENITĂ	SPLÉNÍ//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare patologică constând în inflamarea splinei.	/<fr. splénite
SPLENOMEGALIE	SPLENOMEGALÍE	<i>f.</i>	Stare patologică constând în mărirea splinei.	/<fr. splénomégalie
SPLENOTOMIE	SPLENOTOMÍE	<i>f.</i>	Intervenție chirurgicală de secționare a splinei.	/<fr. splénotomie
SPLINĂ	SPLÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (la om și la animale) Organ de producere a limfocitelor, situat în regiunea stângă a cavității abdominale.2) Plantă erbacee, neramificată, cu frunze ovale și cu flori galbene-aurii, care crește prin locuri umbroase și umede.	/<ngr. splina, lat. splen
SPLINT	SPLINT ~uri	<i>n.</i>	Cui de siguranță.	/<engl. splint
SPLINUȚĂ	SPLINÚȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu tulpina păroasă, cu flori mari, prelungi, dințate, care crește prin păduri, tufărișuri și fânețe, fiind folosită în scopuri medicinale.	/splină + suf. ~uță
A SPOI	A SPO//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	1) (obiecte sau piese de metal) A acoperi cu un metal inoxidabil (în scop protector sau/și decorativ); a polei; a sufla; a metaliza. ~ cu cositor.2) rar A acoperi cu (un strat subțire de) var; a vărui.3) (corpuri) A unge pe deasupra cu ou sau cu grăsime (	/<sl. supojiti
A SE SPOI	A SE SPO//Í mă ~iesc	<i>intrans.</i>	(despre persoane) A-și însuși unele elemente superficiale de cultură.	/<sl. supojiti
SPOIALĂ	SPO//IÁLĂ ~iéli	<i>f.</i>	1) v. A SPOI.2) Strat subțire de metal inoxidabil protector.3) fig. Lucru superficial care produce o impresie înșelătoare; poleială; pospăială. [G.-D. spoielii; Sil. spo-ia-]	/a spoi + suf. ~eală
SPOITOR	SPOIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care se ocupă cu spoitul vaselor de aramă.	/a spoi + suf. ~tor
A SPOLIA	A SPOLI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	livr. (persoane) A despuia de avere prin exploatare sau prin sustragere; a jumuli. [Sil. -li-a]	/<lat. spoliare, fr. spolier
SPOLIAT	SPOLIÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care este deposedat (prin forță sau înșelăciune) de bunurile sale.2) Care este privat (în mod abuziv) de drepturi și libertăți.	/v. a spolia
SPOLOCANIE	SPOLOCÁNI//E ~i	<i>f.</i>	(în biserica ortodoxă) Prima zi a postului mare.	/<ucr. spolokanje

SPONCĂ	SPÓN//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Piesă de metal constând din două elemente (în formă de cârlig cu inel) care servește pentru a încheia o haină; copcă. • Pe ~ci în cantitate mică.	/<rus. sponka, ucr. špon'ka, pol. szponka
SPONDEU	SPONDĖ//U ~e	<i>n.</i>	Picior de vers compus din două silabe accentuate (în metrica modernă) sau din două silabe lungi (în metrica antică).	/<lat. spondeus, fr. spondée
SPONGIER	SPONGIÉR ~i	<i>m.</i>	1) la pl. Clasă de nevertebrate marine (rar dulcicole) cu corpul silicios sau calcaros, care absoarbe prin pori apa împreună cu hrana din ea (reprezentant: buretele de mare).2) Animal din această clasă. [Sil. -gi-er]	/<fr. spongiaires
SPONGIOS	SPONGI//ÓS ~oásă (~ôși, ~oáse)		Care este poros ca buretele; buretos. [Sil. -gi-os]	/<lat. spongiosus, fr. spongieux
SPONGIOZITATE	SPONGIOZITÁTE	<i>f.</i>	Caracter spongios.	/<fr. spongiosité
SPONGITĂ	SPONGÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Burete de mare petrificat.	/<fr. spongite
SPONSOR	SPÓNSOR ~i	<i>m.</i>	Persoană, organizație, firmă etc. care susține financiar o acțiune, în scop publicitar.	/<engl. sponsor
A SPONSORIZA	A SPONSORIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(o acțiune, o manifestare etc.) A finanța, a susține, în scop publicitar.	/<fr. sponsoriser
SPONTAN	SPONTÁN ~ă (~i, ~e)	<i>și adverbial</i>	1) Care se face sau se produce de la sine. Mișcare ~ă.2) Care apare brusc, pe neașteptate.3) rar (despre plante) Care crește de la sine; necultivat; sălbatic.	/<fr. spontané, lat. spontaneus
SPONTANEITATE	SPONTANEITÁTE	<i>f.</i>	Caracter spontan. [G.-D. spontaneității; Sil. -ne-i-]	/<fr. spontaneité
SPOR I	SPOR I ~uri	<i>n.</i>	1) pop. Rezultat bun, obținut în urma depunerii unui efort; reușită; succes; izbândă. Cu ~ eficient. • A avea ~ a obține repede și ușor rezultate frumoase. Fără ~ fără randament; încet. ~ la lucru (sau la muncă)! formulă de urare adresată celui care lucre	/<sl. sporu
SPOR II	SPOR II ~i	<i>m. biol.</i>	Organ microscopic reproducător la unele organisme (vegetale sau animale) inferioare, care servește la răspândirea și supraviețuirea acestora în condiții nefavorabile.	/<fr. spore
SPORADIC	SPORÁDI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și adverbial</i>	Care apare, se manifestă din când în când; lipsit de continuitate; de natură neregulată; răzleț.	/<fr. sporadique
SPORADICITATE	SPORADICITÁTE	<i>f.</i>	Caracter sporadic.	/<fr. sporadicité
SPORANGE	SPORÁNG//E ~i	<i>m. bot.</i>	Organ de înmulțire în formă de sac, în care se dezvoltă sporii unor plante inferioare.	/<fr. sporange
SPORANGIOFOR	SPORANGIOFÓR ~i	<i>m. bot.</i>	Suport al sporangelui.	/<fr. sporangiophore
A SPORI	A SPOR//Í ~esc		1. tranz. (în număr, volum sau intensitate) A face mai mare; a mări; a majora. ~ producția.2. intrans. 1) A deveni mai mare (în număr, volum sau intensitate); a adăuga.2) A avea spor.	/Din spor
SPORIFER	SPORIFÉR ~ă (~i, ~e)		(despre plante) Care conține sau produce spori.	/<fr. sporifere
SPORIT	SPORÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A SPORI.2) Care este mai mare, luat în raport cu ceva normal; crescut; majorat. Cu puteri ~te.	/v. a spori

SPORNIC	SPÓRNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care are spor; care sporește. Muncă ~că.2) (mai ales despre alimente) Care nu se consumă repede; care ține mult.3) Care există din belșug; îmbelșugat; abundant.	/<sl. sporinu
SPOROFILĂ	SPOROFÍL//Ă ~e	<i>f. bot.</i>	Frunze care poartă sporangele.	/<fr. sporophylle
SPOROFIT	SPOROFÍT ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Grup de plante inferioare care se înmulțesc prin spori (reprezentanți: algele, ciupercile, lichenii, ferigile etc.); criptogramă.2) Plantă din acest grup.	/<fr. sporophyte
SPOROGENEZĂ	SPOROGENÉZĂ	<i>f. bot.</i>	Proces de formare a sporilor; sporulație.	/<fr. sporogeneze
A SPOROVĂI	A SPOROVĂ//Î ~iESC	<i>intrans.</i>	A vorbi mult și pe îndelete despre lucruri mărunte; a sta la taifas; a tăifăsuși.	/Din a spori și a ciorovăi
SPORT	SPORT ~uri	<i>n.</i>	Totalitate de exerciții fizice și de jocuri practicate metodic și sistematic în vederea întăririi organismului, dezvoltării voinței și a obținerii unor performanțe. ~ de iarnă. Sală de ~.	/<engl., fr. sport
SPORTIV I	SPORTÍV I ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care practică sportul.	/<fr. sportif
SPORTIV II	SPORTÍV II ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de sport; propriu sportului. Costum ~. • Asociație ~ă asociație care organizează și cultivă anumite sporturi.2) Care este în conformitate cu regulile sportului. Ținută ~ă.	/<fr. sportiff
SPORTIVITATE	SPORTIVÍTÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter sportiv; spirit sportiv.2) Atitudine cinstită în sport. [G.-D. sportivității]	/<fr. sportivité
SPORULAȚIE	SPORULÁȚIE	<i>f. bot.</i>	1) Proces de formare a sporilor; sporogeneză.2) Formă de reproducere asexuată prin spori.	/<fr. sporulation
SPOT	SPOT ~uri	<i>n.</i>	1) fiz. Pată luminoasă produsă de o scară gradată a unui instrument de măsură, care înlocuiește acul indicator.2) (în teatre) Fascicul de lumină proiectat spre scenă sau spre un actor.3) Instalație pentru proiectarea unor asemenea fascicule.4) Scurt anunț	/<fr. spot
SPOVEDANIE	SPOVEDÁNI//E ~i	<i>f.</i>	1) Ritual creștin constând în mărturisirea păcatelor spre a obține iertarea lor.2) fig. Comunicare a unui gând ascuns; confidență; confesiune; destăinuire. [G.-D. spovedaniei; Sil. -ni-e]	/<sl. ispovădanije
A SPOVEDI	A SPOVED//Î ~ESC	<i>trans.</i>	(credincioși creștini) A supune ritualului de spovedanie.	/<sl. ispovădati
A SE SPOVEDI	A SE SPOVED//Î mă ~ESC	<i>intrans.</i>	1) (despre credincioși creștini) A-și mărturisi (unui duhovnic) păcatele în vederea iertării lor.2) A încredința o taină; a face confidențe; a se destăinui; a se confesa.	/<sl. ispovădati
SPRAY	SPRAY [pr.: spre] ~uri	<i>n.</i>	Substanță (cosmetică, insecticidă etc.) pulverizată de un atomizor.	/<engl. spray
SPRÂNCEANĂ	SPRÂNC//EĂNĂ ~ENE	<i>f.</i>	1) (la om) Fiecare dintre cele două dungi arcuite de păr de deasupra ochilor. • A încrunta (sau a încreți) ~enele (sau din ~ene) a manifesta supărare, dispoziție rea. A privi (sau a se uita) pe sub ~ene a privi încruntat. A alege pe (sau după) ~ a alege c	/<lat. supercina
SPRÂNCENAT	SPRÂNCENÁ//T ~tă (~ți, ~te)		Care are sprâncene mari și dese (mai ales negre).	/sprânceană + suf. ~at

SPRE	SPRE	<i>prep.</i>	1) (exprimă un raport spațial, indicând direcția) În direcția; către; înspre; asupra. A plecat spre oraș.2) (exprimă un raport temporal, indicând apropierea de un anumit moment) Către; aproape de; pe la; asupra. A venit spre seară.3) (exprimă un raport fi	/<lat. super
SPRIJIN	SPRÍJIN ~e	<i>n.</i>	1) Obiect de care se ține cineva sau ceva ca să nu cadă; reazem. • Punct de ~ loc care servește drept sprijin.2) fig. Susținere materială sau morală; ajutor; reazem.	/<sl. suprenženu
A SPRIJINI	A SPRIJINÍ sprĭjin	<i>tranz.</i>	1) A face să se țină în poziție ridicată (ca să nu se răstoarne); a susține. ~ un zid.2) (obiecte) A așeza astfel, încât să nu cadă; a rezema; a propti. ~ de perete.3) fig. (persoane) A ajuta să se mențină; a sustine.4) fig. (idei, cauze etc.) A apăra cu	/Din sprijin
A SE SPRIJINI	A SE SPRIJINÍ mă sprĭjin	<i>intrans.</i>	1) A se folosi de un reazem; a se propti. ~ de perete.2) fig. A pune temei; a se întemeia; a se bizui; a se baza; a se fonda; a conta. ~ pe opiniile predecessorilor.	/Din sprijin
SPRIJINITOR	SPRIJINIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>și substantiv</i>	1) (despre elemente de construcție) Care sprijină; susținător.2) fig. (despre persoane) Care servește drept sprijin; susținător.	/ a sprijini + suf. ~tor
SPRINKLER	SPRÍNKLER ~e	<i>n.</i>	Stingător automat de incendii.	/<fr., engl. sprinkler
SPRINT	SPRINT ~uri	<i>n.</i>	1) Categorie de probe sportive de mare viteză pe distanțe scurte.2) Accelerare a vitezei în ultima fază de desfășurare a unor întreceri sportive (alergare, ciclism, patinaj, natație etc.).	/<engl., fr. sprint
A SPRINTA	A SPRINT//Á ~éz	<i>intrans.</i>	A-și mări viteza (de alergare, de pedalare etc.) într-o întrecere sportivă (mai ales în ultima parte a traseului).	/<fr. sprinter
SPRINTEN	SPRÍNTEN ~ă (~i, ~e)		1) și adverbial Care vădește ușurință în mișcare; vioi; iute; ager; agil. Pași ~i. • ~ la minte isteț.2) fig. (despre construcții) Care are forme elegante, ușoare. Colonadă ~ă.	/<sl. suprentinu
SPRINTENEALĂ	SPRINTEN//EÁLĂ ~éli	<i>f.</i>	Character sprinten; agilitate; vioiciune; iuțeală. [G.-D. sprintenelii]	/sprinten + suf. ~eală
SPRINTER	SPRÍNTER ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Sportiv care practică sprintul.	/<engl. sprinter
SPRINȚAR	SPRINȚĂR ~ă (~i, ~e)		1) Care nu stă locului nici un moment; fără astâmpăr; zbanghiu; zvăpăiat; zburdalnic.2) fig. Care denotă lipsă de statornicie; nestatornic; spulberatic; fluturatic. Gând ~.3) (despre persoane) Care manifestă ușurință în comportare; ușuratic; frivol.	/Orig. nec.
SPULBER	SPÚLBER ~e	<i>n.</i>	Vânt puternic însoțit de ninsoare; viscol; vijelie; vifor.	/v. a spulbera
A SPULBERA	A SPULBERÁ spúlber		1. intrans. A fi spulber; a viscoli.2. tranz. 1) (zăpadă, frunze etc.) A roti în vârtej, împrăștiind.2) A face să se spulbere.	/<lat. expulverare
A SE SPULBERA	A SE SPULBERÁ pers. 3 se spúlberă	<i>intrans.</i>	1) A se împrăști treptat, răspândindu-se; a se destrăma; a se risipi.2) fig. (despre vise, iluzii, idealuri) A înceta să mai existe; a se risipi; a demitiza.	/<lat. expulverare
SPULBERAT	SPULBERÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A SPULBERA și A SE SPULBERA.2) fig. (despre persoane) Care le face pe toate în grabă.	/v. a (se) spulbera
SPULBERATIC	SPULBERÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre persoane sau despre comportarea lor) Care este nestatornic; fluturatic.	/a (se) spulbera + suf. ~atic

SPULBERĂTOR	SPULBERĂT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		Care spulberă.	/a (se) spulbera + suf. ~tor
SPUMANT	SPUMÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre substanțe) Care spumează; care face spumă.	/spumă + suf. ~ant
SPUMĂ	SPÚM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Îneliș (albicios) de bășicuțe de aer, care apare la suprafața unui lichid agitat sau a celui care fierbe sau fermentează. ~a mării. ~ de bere. • Ca ~a laptelui foarte bun. A face ~ a spumega.2) Clăbuci de săpun, de sudoare sau de salivă. • Cal în ~e c	/<lat. spuma
A SPUMEGA	A SPUMEGÁ spúmeg	<i>intrans.</i>	1) (despre lichide) A face spumă (în urma unei mișcări rapide sau a unei reacții); a se înspuma.2) (mai ales despre cai) A se acoperi de spumă. • ~ de mânie (sau de furie) a fi foarte mânios; a clăbuci.	/Din spumă
SPUMEGĂTOR	SPUMEGĂT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>rar</i>	Care spumegă.	/a spumega + suf. ~tor
SPUMIERĂ	SPUMIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Unealtă de bucătărie sub formă de lingură mare, plată, cu găurele, folosită pentru îndepărtarea spumei de pe unele mâncăruri în timpul fierberii.	/spumă + suf. ~ieră
SPUMOGEN	SPUMOGÉN ~e	<i>n.</i>	Substanță care produce spumă, folosită în stingătoarele de incendiu.	/Din spumă
SPUMOS	SPUM//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) (despre lichide) Care are spumă; cu spumă.2) (despre băuturi) Care face spumă, fiind turnată.3) Care are aspect de spumă; asemănător cu spuma; ca spuma.4) fig. Care conține (multă) expresivitate; plin de vervă.	/spumă + suf. ~os
A SPUNE	A SPÚNE spun		1. tranz. 1) A reda prin cuvinte; a exprima prin grai; a zice. ~ adevărul. ~ pe de rost. • ~ drept a spune adevărul. Cine ar fi putut ~ cine ar fi putut să creadă. A nu ~ nici cârc a nu scoate nici o vorbă. ~ verde în față (sau în ochi) a da adevărul pe f	/<lat. exponere
SPURC	SPURC ~uri	<i>n.</i>	reg. Materie rezultată din digestie; materii fecale; excrement.	/<lat. spurcus
A SPURCA	A SPURCÁ spurc	<i>tranz.</i>	1) A pune în contact cu ceva murdar; a pângări.2) fig. (demnitatea, onoarea, reputația etc.) A supune unei batjocuri; a pângări; a profana; a huli.	/<lat. spurcare
A SE SPURCA	A SE SPURCÁ mă spurc	<i>intrans.</i>	1) A evacua excrementele; a se scârnavi; a defeca; a excreta.2) fig. A se deda la ceva rău, nepermis.3) A mânca de fruct (în timpul postului).	/<lat. spurcare
SPURCACI	SPURCÁCI ~	<i>m.</i>	Pasăre migratoare, înrudită cu dropia, dar mai mică, cu penaj brun-albui.	/spurc + suf. ~aci
SPURCAT	SPURCÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A SPURCA și A SE SPURCA.2) Care produce dezgust; dezgustător.3) fig. (despre persoane) Care comite fapte nedemne; mârșav; josnic; ticălos; nemernic; abject; infam.	/v. a spurca
SPURCĂCIUNE	SPURCĂCIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Ființă sau lucru respingător.2) fig. Vorbă sau faptă spurcată, murdară.	/a spurca + suf. ~ăciune

SPUSĂ	SPÚS//Ă ~e	<i>f.</i>	Ceea ce a fost spus; zisă. • După ~ele cuiva după cum a zis cineva. Din ~ele cuiva din vorbele cuiva. Din (sau după) ~e din ceea ce se vorbește; din auzite.	/v. a spune
SPUTĂ	SPÚT//Ă ~e	<i>f.</i>	Secreție vâscoasă a căilor respiratorii, eliminată prin tuse; flegmă; expectorație.	/<lat. sputum
SPUTNIC	SPÚTNI//C ~ci	<i>m.</i>	Satelit artificial al Pământului.	/<rus. sputnik, fr. spoutnic
SPUZĂ	SPÚZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Cenușă fierbinte, alburie și fină, care se formează pe suprafața jăratului, acoperindu-l.2) pop. Grup de bubulițe ce apar pe buze sau în jurul gurii.3) fig. Cantitate mare de elemente, adunate la un loc. • Câtă pulbere și ~ multime mare. [G.-D. spuze	/<lat. spudia
SPUZEALĂ	SPUZ//EĂLĂ ~eli	<i>f. pop.</i>	Apariție de pete roșii, bubulițe sau bășicuțe pe piele sau pe mucoase în cazul unor boli sau intoxicații; erupție.	/a spuzi + suf. ~eală
A SPUZI	A SPUZ//Î ~esc		1. tranz. A face să se spuzească.2. intrans. fig. (despre obiecte răspândite pe anumite suprafețe) A apărea în număr mare.	/Din spuză
A SE SPUZI	A SE SPUZ//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) (mai ales despre piele și mucoase) A se acoperi cu bășicuțe și bubulițe.2) fig. A se umple pe toată suprafața. Pomii se ~esc cu flori.	/Din spuză
ST!	ST!	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a cere ca cineva să tacă, să nu facă zgomot sau să nu divulge un secret).	/Onomat
A STA	A STA stau	<i>intrans.</i>	I. 1) (despre ființe) A se opri după o mișcare. ~ pe loc. ~ în loc. • ~ locului a) a se opri; b) a stagna. A nu (putea) ~ locului (sau pe loc) a fi neastâmpărat. Ce (mai) stai? ce (mai) aștepti? ~ ținuit (sau nemișcat) pe loc a nu face nici o mișcare. A	/<lat. stare
STABIL	STABÍL ~ă (~i, ~e)		1) Care rămâne în aceeași stare; bine așezat sau fixat; neclintit; imobil.2) Care se menține la același nivel; cu nivel constant; neschimbat; statornic.3) Care locuiește permanent în același loc; cu loc de trai neschimbat; sedentar.	/<lat. stabilis, it. stabile
A STABILI	A STABIL//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) A pune să stea nemișcat; a face să stea stabil (într-un loc sau într-o poziție).2) (timpul, locul, valoarea etc.) A fixa printr-o înțelegere prealabilă, prin deliberare; a hotărî; a determina. ~ un termen. ~ prețul.3) A face să intre în acțiune. ~ legă	/<lat. stabilire
A SE STABILI	A SE STABIL//Î mă	<i>intrans.</i>	A se aranja cu traiul (într-un loc); a se statornici; a se așeza.	/<lat. stabilire
STABILITATE	STABILITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter stabil; fixitate.2) Proprietate a unui corp, a unui sistem de a-și menține poziția sau de a reveni în poziția inițială. [G.-D. stabilității]	/<lat. stabilitas, ~atis, fr. stabilité
A STABILIZA	A STABILIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se stabilizeze.2) chim. (substanțe) A face să nu se descompună (ușor) într-o reacție.	/<fr. stabiliser
A SE STABILIZA	A SE STABILIZ//Ă pers. 3 se ~ează	<i>intrans.</i>	(despre valori monetare) A deveni stabil.	/<fr. stabiliser

STABILIZANT	STABILIZÁN//T ~ți	<i>m.</i>	1) Substanță (clei, amidon etc.) care, fiind adăugată unei soluții, mărește stabilitatea acesteia.2) Substanță care are proprietatea de a asigura stabilitatea materialelor explozive în timpul păstrării lor.	/<fr. stabilisant
STABILIZATOR I	STABILIZAT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care stabilizează; care face stabil.	/<fr. stabilisateur
STABILIZATOR II	STABILIZAT//ÓR II ~oăre	<i>n.</i>	1) Aparat care menține constantă tensiunea electrică de alimentare, indiferent de variațiile tensiunii din rețea.2) Parte imobilă la un aparat de zbor menită să-i asigure stabilitatea în atmosferă.3) Dispozitiv care împiedică oscilațiile prea mari ale unu	/<fr. stabilisateur
STABILIZATOR III	STABILIZATÓR III	<i>m.</i>	Substanță chimică care poate stabiliza altă substanță.	/<fr. stabilisateur
STABULAȚIE	STABULÁȚIE	<i>f.</i>	Întreținere și hrănire a vitelor fără ieșire din grajd (în vederea obținerii unor indici sporți). [G.-D. stabulației; Sil. -ți-e]	/<fr. stabulation
STACANĂ	STACÁN//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	1) Cană mare.2) Conținutul unei asemenea căni.	/<rus. stakan
STACCATO I	STACCÁTO I	<i>adv. muz.</i>	În mod sacadat.	/<it. staccato
STACCATO II	STACCÁTO II	<i>n.</i>	Bucată muzicală, executată în mod sacadat. [Sil. sta-ca-]	/<it. staccato
STACUJ	STACÓJ ~i	<i>m. înv.</i>	1) Crustaceu asemănător cu racul, dar de talie mai mare; homar.2) Crustaceu dulcicol cu carapacea neagră-verzuie, având în partea anterioară a corpului o pereche de clești lungi și viguroși; rac.	/<ngr. stakós
STACUJUL	STACUJÍ//U ~e (~i)		Care este de culoare roșie aprinsă; de culoarea homarului sau a racului fier.	/stacuj + suf. ~iu
STADIAL	STADIÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care se dezvoltă sau se produce în stadii.2) biol. Care este caracteristic pentru stadiile de dezvoltare a organismelor. [Sil. -di-al]	/<lat. stadialis, germ. Stadial
STADIE	STÁDI//E ~i	<i>f.</i>	Instrument pentru măsurarea indirectă a distanțelor în lucrările topografice. [G.-D. stadii; Sil. -di-e]	/<ngr. stadia, fr. stadia
STADIMETRIC	STADIMÉTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de stadimetrie; propriu stadimetriei.	/<fr. stadimétrique
STADIMETRIE	STADIMETRÍE	<i>f.</i>	Metodă de măsurare indirectă a distanțelor, a unghiurilor și a diferențelor de nivel cu ajutorul stadimetrului; tahimetrie. [G.-D. stadimetriei; Sil. -me-tri-]	/<fr. stadimétrie
STADIMETRU	STADIMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	geol. Instrument geodezic pentru determinarea pe cale optică a distanțelor și a diferențelor de nivel de pe teren; tahimetru.	/<fr. stadimetre
STADION	STADI//ÓN ~oăne	<i>n.</i>	Ansamblu de terenuri amenajate pentru desfășurarea competițiilor sportive și înconjurat de tribune pentru spectatori. [Sil. -di-on]	/<germ. Stadion, ngr. stádion
STADIU	STÁDI//U ~i	<i>n.</i>	Interval de timp în evoluția unui proces sau a unui fenomen natural sau social; fază; etapă. [sil. -diu]	/<lat. stadium, fr. stade, germ. Stadium
STAFIDĂ	STAFÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	mai ales la pl. Boabă uscată (și lipsită de semințe) a unor varietăți de struguri. [G.-D. stafidei]	/<ngr. stafida
A STAFIDI	A STAFID//Í ~esc	<i>tranz.</i>	(boabe de struguri) A face să se stafidească.	/Din stafidă

A SE STAFIDI	A SE STAFID//Î pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	1) (despre boabe de struguri) A se transforma în stafidă; a-și pierde forma și dimensiunile prin uscare.2) fig. A deveni asemănător cu o stafidă; a se încreți tare; a se smochini.	/Din stafidă
STAFIE	STAFÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) (în superstiții) Ființă imaginară, creată de fantezie, care provoacă spaimă; duh; spirit; vedenie; arătare; nălucă; fantomă.2) fig. Persoană slabă, înaltă și urâtă. [G.-D. stafiei]	/cf. ngr. stihion, alb. stihi, stihjo
STAFILOCOC	STAFILOCÓ//C ~ci	<i>m.</i>	Bacterie sferică, care produce procese purulente.	/<fr. staphylocoque
STAFILOCOCIE	STAFILOCOCÍE	<i>f.</i>	Infecție provocată de stafilococi.	/<fr. staphylococcie
STAGIAR	STAGIÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de stagi; propriu stagiului.2) și substantival (despre persoane) Care își face stagiul într-un domeniu de activitate. [Sil. -gi-ar]	/<fr. stagiaire
STAGIU	STÁGI//U ~i	<i>n.</i>	Perioadă de timp în care un angajat începător se inițiază în exercitarea profesiei într-un anumit loc. [Sil. -giu]	/<lat. stagium, fr. stage
STAGIUNE	STAGIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Perioadă a anului în care teatrele dau reprezentații în mod regulat; sezon teatral. [Sil. -gi-u-]	/<it. stagione
A STAGNA	A STAGN//Ă pers. 3 ~ează	<i>intrans.</i>	1) A se afla în stare de inactivitate; a sta pe loc.2) (despre ape) A fi în nemișcare.3) fig. A se opri din dezvoltarea ascendentă; a nu progresa.	/<fr. stagner, lat. stagnare
STAGNANT	STAGNÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care stagnează.	/<fr. stagnant
STAL	STAL ~uri	<i>n. rar</i>	1) Scaun separat și numerotat de la parterul unei săli de teatru.2) Parte a unei săli de spectacol unde sunt instalate astfel de scaune.	/<fr. stalle
STALACTITĂ	STALACTÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Coloană calcaroasă de formă conică, fixată de tavanul peșterilor și al galeriilor subterane și formată prin scurgerea de apă cu conținut bogat de biocarbonat de calciu.	/<fr. stalactite
STALAGMITĂ	STALAGMÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Coloană calcaroasă, formată prin depunerea carbonatului de calciu din picăturile de apă din peșteri, galerii subterane și fixată cu baza de podeaua peșterilor.	/<fr. stalagmite
STAMBĂ	STÁMBĂ stămburi	<i>f.</i>	Țesătură subțire de bumbac cu desene colorate, folosită pentru confecționarea îmbrăcăminte de vară pentru femei și a lenjeriei de pat; cit. [G.-D. stambei]	/<ngr. stámpa, it. stampa
STAMINĂ	STAMÍN//Ă ~e	<i>f. bot.</i>	Organ bărbătesc al florilor, care produce polen.	/<lat. stamen, ~inis
A STAMPA	A STAMP//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(imagini) A reproduce prin imprimare pe o placă de metal (cu ajutorul matriței). ~ un desen pe o medalie.	/<it. stampare
STAMPĂ	STÁMP//Ă ~e	<i>f.</i>	Imagine obținută prin reproducerea de pe o placă gravată sau litografiată; gravură.	/<it. stampa, ngr. stámpa
STAN	STAN ~uri	<i>n. pop.</i>	Partea unei rochii sau cămăși femeiești, care acoperă corpul de la talie în sus.	/<ucr., sb. stan
STANAT	STANÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Sare a acidului stanic.	/<fr. stannate
STANĂ	STÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	Bolovan mare și greu. ~ de piatră. • A rămâne (sau a sta, a fi) ca o ~ de piatră a rămâne (a sta, a fi) înlemnit.	/<sl. stanu

STANCĂ	STÁNCĂ stânci	f.	Pasăre sedentară, de talia unui porumbel, cu cioc scurt, puțin curbat, coadă lungă și penaj negru-cenușiu; ceucă.	/Din Stanca n. pr.
STAND	STAND ~uri	n.	1) Panou pentru prezentarea diferitelor obiecte. ~ de cărți.2) Loc special într-o uzină pentru încercarea mașinilor noi; banc de probă.3) sport Loc amenajat pentru tragerea la țintă (la tir).	/<<fr., engl. stand, germ. Stand
STANDARD	STÁNDAR ~e	n.	1) Normă obligatorie căreia trebuie să-i corespundă un produs; etalon. • ~ de stat standard aprobat oficial, de care trebuie să se conducă toate întreprinderile și organizațiile economice. ~ de viață nivel de trai.2) Produs care corespunde unei astfel de	/<<fr., engl. standard, germ. Standard
A STANDARDIZA	A STANDARDIZ//Ă ~éz	tranz.	1) A face să corespundă unui standard.2) depr. A limita la un standard; a face stereotip; a șabloniza.	/<<fr. standardiser
STANIFER	STANIFÉR ~ă (~i, ~e)		(despre minereuri, zăcămintе) Care conține staniu.	/<<fr. stanifere
STANIOL	STANIÓL ~uri	n.	Foaie subțire dintr-un aliaj de staniu sau din alt metal (plumb, aluminiu), întrebuințată, mai ales, ca material pentru ambalarea unor produse alimentare sau industriale. [Sil. -ni-ol]	/<<germ. Stanniol
STANIȘTE	STÁNIȘT//E ~i	f.	1) reg. Loc umbrit și răcoros unde se odihnesc vara animalele la amiază.2) fig. Așezare omenească; localitate.	/<<sl. staniște
STANIU	STÁNIU	n.	Metal moale, alb-argintiu, maleabil și ductil, întrebuințat la spoirea altor metale pentru a le proteja de coroziune și la fabricarea tinichelei; cositor.	/<<lat. stannum, stagnum, it. stagno
STANOS	STAN//ÓS ~oasă (~oși, ~oase)		Care conține staniu; cu staniu.	/<<fr. stanneux
STANȚĂ	STÁNT//Ă ~e	f.	Strofă cu înțeles de sine stătător, alcătuită din opt versuri.	/<<it. stanza
STAR I	STAR I ~uri	n.	Ambarcație sportivă cu vele, condusă de două persoane.	/<<engl. star
STAR II	STAR II ~uri	n.	Vedetă de cinema; stea.	/<<fr., engl. star
STARE	STÁR//E stări	f.	1) Situație sau mod în care se prezintă cineva sau ceva la un moment dat. ~ solidă. ~ lichidă. ~ea sănătății. ~ civilă. ~ materială. În ~ bună. • ~ de fapt situație reală. A fi în ~ a) a fi capabil; a putea; b) a fi în vârstă, în etate.2) Totalitate de bu	/v. a sta
STAREȚ	STÁRET ~ă (~i, ~e)	m și f.	Conducător al unei mănăstiri; egumen.	/<<sl. starici, starica
STARLETĂ	STARLÉT//Ă ~e	f.	Tânără actriță de cinema care a cucerit publicul și care are perspectiva să devină star.	/<<fr. starlette, engl. starlet
STAROSTE	STÁROST//E ~i	m.	1) ist. Conducător administrativ al unui oraș, al unei cetăți.2) ist. Conducător al unei bresle.3) Persoană trimisă la părinții unei fete spre a o cere în căsătorie pentru altcineva; pețitor.4) rar Persoană care dirijează ceremonia nunții.5) reg. Persoană	/<<pol., ucr. starosta
START	START ~uri	n.	1) Loc de unde începe o competiție sportivă.2) Prima fază a unei întreceri sportive. • A da ~ ul a da semnalul de începere a unei probe sportive. La ~! comandă care anunță participanții la o probă sportivă să ia poziția convenită pentru a începe competiția	/<<engl. start
STARTER I	STÁRTER I ~e	n.	1) Mecanism pentru pornirea unui sistem tehnic.2) Dispozitiv pentru aprinderea lămpilor fluorescente.	/<<fr., engl. starter

STARTER II	STÁTER II ~i	<i>m.</i>	Persoană care dă semnalul de plecare la unele probe sportive sau pe un aerodrom.	/<fr., engl. starter
STAT I	STAT I	<i>n.</i>	Ședere într-un loc (un anumit timp).	/v. a sta
STAT II	STAT II ~e	<i>n.</i>	1) Instituție politico-administrativă a societății în frunte cu un guvern și cu organele acestuia, cu ajutorul cărora se asigură funcționarea vieții sociale pe un anumit teritoriu; țară. • De ~ a) care reprezintă interesele statului; b) care este condus d	/<lat. status, fr. état, it. stato, germ. Status
STAT III	STAT III ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Efectivul permanent al unei întreprinderi, instituții, organizații etc. A reduce ~ele.2) Listă în care sunt indicate posturile și categoriile de salarii de care dispune o întreprindere, instituție etc.	/<lat. status, fr. état
STAT IV	STAT IV ~uri	<i>n.</i>	v. STATURĂ. • Mic de ~ de statură joasă. De un ~ de om de înălțimea unui om.	/v. a sta
STATAL	STATÁL ~ă (~i, ~e)		Care este caracteristic pentru stat; propriu statului. Întreprindere ~ă.	/<it. statale
STATALITATE	STATALITÁTE	<i>f.</i>	Caracter statal.	/statal + suf. ~itate
STATIC	STÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de statică; propriu staticii.2) Care se raportează la echilibrul de forțe; în stare de nemișcare.3) Care este lipsit de evoluție; fără mișcare.	/<fr. statique, germ. Statik, statisch
STATICĂ	STÁTIC//Ă	<i>f.</i>	Ramură a fizicii care are drept obiect de studiu echilibrul sistemelor de forțe. • ~a lichidelor hidrostatică. ~a gazelor aerostatică.	/<fr. statique, germ. Statik, statisch
STATISTIC	STATÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de statistică; propriu statisticii. Metodă ~că. Date ~ce.	/<fr. statistique, germ. Statistik
STATISTICĂ	STATÍSTI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Știință care se ocupă cu studiul laturii cantitative a realităților înconjurătoare (din societate, natură etc.). ~ social-economică.2) Evidență numerică. ~ca natalității. [G.-D. statisticii]	/<germ. Statistik, statistisch, fr. statistique
STATISTICIAN	STATISTICI//ÁN ~ână (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Specialist în statistică. [Sil. -ci-an]	/<fr. statisticien
STATIV	STATÍV ~e	<i>n. chim.</i>	Dispozitiv pentru susținerea vaselor sau aparatelor; suport de laborator.	/<germ. Stativ, fr. statif
STATIVE	STÁTIVE	<i>f.</i>	pl. Instalație casnică pentru țesut; război de țesut.	/<ucr., sb. stativa
STATOR	STAT//ÓR ~oăre	<i>n. tehn.</i>	Parte a unei mașini de forță motoare sau generatoare (înăuntrul căreia se învârtete un rotor).	/<fr. sator, germ. Sator
STATOREACTOR	STATOREACT//ÓR ~oăre	<i>n. tehn.</i>	Reactor-propulsor pentru avioanele cu viteză supersonică.	/<fr. statoréacteur
STATORNIC	STATÓRNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) (despre persoane) Care nu-și schimbă ușor convingerile; constant. • A fi ~ la vorbă a se ține de cuvânt.2) (despre locuitori, populație etc.) Care locuiește permanent în același loc; stabil.3) Care există fără încetare; neîntrerupt; per-manent; continu	/Din stat
A STATORNICI	A STATORNIC//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) A face să se statornicească.2) rar A face să intre în acțiune; a stabili; a instaura. ~ alte rânduieli.	/Din statornic

A SE STATORNICI	A SE STATORNIC//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A se aranja cu traiul într-un loc; a se stabili; a se așeza.2) (despre obiceiuri, idei etc.) A intra adânc în uz; a deveni obișnuit; a se încetățeni; a se împământeni; a se înrădăcina; a se consfinți.	/Din statornic
STATORNICIE	STATORNICIE	<i>f.</i>	Caracter statornic. [G.-D. statornicie]	/statornic + suf. ~ie
STATOSCOP	STATOSC//ÓP ~oápe	<i>n.</i>	Instrument pentru înregistrarea variațiilor de altitudine ale unui avion în zbor.	/<fr. statoscope, germ. Stoskop
A STATUA	A STATU//Ă ~éz	<i>trans.</i>	livr. (litigii, neînțelegeri etc.) A rezolva printr-un statut sau prin autoritatea unei legi. [Sil. -tu-a]	/<fr. statuer
STATUAR	STATUÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care seamănă cu o statuie; de tipul statuilor.2) Care ține de statui; propriu statuilor. Marmură ~ă. [Sil. -tu-ar]	/<fr. statuaire, lat. statuarius
STATUETĂ	STATUÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Statuie mică, servind, mai ales, la împodobirea interioarelor. [Sil. -tu-e-]	/<fr. statuette
STATUIE	STATÚIE statúii	<i>f.</i>	Sculptură care reprezintă în întregime un om sau o altă ființă (reală sau imaginară). ~ de bronz. ~ ecvestră. • Ca o ~ a) neclintit; înmărmurit; b) rece; impasibil. A ridica cuiva o ~ a) a fi cuiva profund recunoscător; b) a preamări pe cineva în mod exag	/<lat. statua, fr. statue
STATU-QUO	STATU-QUO [pr.: statu-cvó]	<i>n.</i>	Situație existentă sau care a existat la un moment dat, în raport cu care se apreciază efectele unui tratat, ale unei convenții etc.	/Cuv. lat.
STATURĂ	STATÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	(la om) 1) Înălțime a corpului; talie. Înalt de ~. Mic de ~. • În toată ~a în toată înălțimea.2) Configurație a corpului; siluetă. [G.-D. staturii]	/<lat. statura, fr. stature
STATUT	STATÚT ~e	<i>n.</i>	1) Document care conține un ansamblu de dispoziții, prin care se determină scopul, structura și principiile de activitate ale unei organizații, întreprinderi sau instituții.2) Situație reală. ~ul femeii în societate.3) Stare de fapt; pozitie.	/<fr. statut, it. statuto, germ. Statut
STATUTAR	STATUTÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de statut; propriu statutului.	/<fr. statutaire
STAȚIE	STÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Punct de staționare a vehiculelor special amenajat pe o cale de comunicație, destinat urcării și coborârii călătorilor sau încărcării și descărcării mărfurilor.2) Loc special amenajat în orașe, unde staționează transportul în comun pentru urcarea și co	/<lat. statio, ~onis, fr. station, germ. Station, rus. stanțija
A STAȚIONA	A STAȚION//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre vehicule, nave etc.) A se opri din mers pentru câțva timp (pentru încărcare sau descărcare).2) (despre motoare, mașini de lucru etc.) A fi în stare de repaus; a se afla în inactivitate; a nu funcționa; a stagna.3) (despre nivelul apelor) A se m	/<fr. stationner
STAȚIONAR I	STAȚIONÁR I ~e	<i>n.</i>	1) Instituție medicală în care sunt internați bolnavii pentru diagnosticare și tratament; spital.2) înv. Mic vas militar care supraveghea intrarea și ieșirea din port.	/<fr. stationnaire, lat. stationarius
STAȚIONAR II	STAȚIONÁR II ~ă (~i, ~e)		1) Care rămâne neschimbat câțva timp.2) Care se menține în aceeași stare.	/<fr. stationnaire, lat. stationarius

STAȚIUNE	STAȚIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Localitate cu izvoare de apă minerală și cu condiții climaterice bune pentru tratamentul diferitelor boli.2) arheol. Loc unde se observă vestigiile unei așezări umane din epocile primitive. [G.-D. stațiunii; Sil. -ți-u]	/<fr. station, lat. statio, ~onis
STAUL	STÁUL ~e	<i>n.</i>	1) Loc îngrădit (și acoperit) pentru oi și capre; ocol.2) Construcție speci-ală unde se țin vitele; grajd. [Sil. sta-ul]	/<lat. stab[u]lum
STAVILĂ	STÁVIL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Element de construcție care servește la închiderea sau deschiderea apei într-o lucrare hidrotehnică.2) Element al unui stăvilar care, prin ridicare și coborâre, reglează secțiunea de curgere a apei.3) Obiect material care împiedică libera trecere; bara	/<sl. stavilo
STAVRID	STAVRÍ//D ~zi	<i>m.</i>	Pește marin răpitor de talie mică, cu gura mare, prevăzută cu numeroși dinți, având pe laturi o dungă longitudinală cu solzi ascuțiți. [Sil. sta-vrid]	/<ngr. stavridi
STAZĂ	STÁZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Încetinire sau oprire a circulației sângelui sau a unei secreții interne a corpului.	/<fr. stase
STĂNOAGĂ	STĂNOÁ//GĂ ~ge	<i>f. poligr.</i>	Poliță în formă de pupitru pe care se așază casele de litere, când se culege un text cu mâna.	/<ucr., rus. stanok
STĂNOG	STĂN/ÓG ~oáge	<i>n.</i>	1) Bară care desparte animalele într-un grajd.2) Par de care se leagă vitele.	/<rus. stanok
STĂPÂN	STĂPÂN ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană căreia îi aparține un bun material. ~ul mașinii. • A se face ~ pe ceva a pune stăpânire pe ceva.2) (în antichitate) Proprietar de sclavi.3) Persoană în serviciul căreia se află angajat cineva. • A intra (sau a se băga) la ~ a se angaja slugă.	/<sl. stopanu
A STĂPÂNI	A STĂPÂN//Í ~esc		1. tranz. 1) (bunuri materiale) A deține în calitate de stăpân; a avea în posesie; a poseda; a deține.2) (activități, specialități, doctrine etc.) A cunoaște bine; a poseda. ~ tehnica. ~ o limbă.3) (țări, împărății) A conduce în calitate de stăpân.4) fig.	/Din stăpân
A SE STĂPÂNI	A SE STĂPÂN//Í mă	<i>intrans.</i>	A-și înfrâna pornirile; a se reține; a se controla; a se domina.	/Din stăpân
STĂPÂNIRE	STĂPÂNÍR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A STĂPÂNI și A SE STĂPÂNI. • ~ de sine reținere de la manifestarea sentimentelor sau a pornirilor; cumpăt.2) pop. Conducere, autoritate de stat.	/v. a (se) stăpâni
STĂPÂNITOR I	STĂPÂNIT//ÓR I ~oáre (~óri, ~oáre)		Care stăpânește. Forță ~oare. Clasă ~oare.	/a (se) stăpâni + suf. ~tor
STĂPÂNITOR II	STĂPÂNITÓR II ~i	<i>inv.</i>	Persoană care stăpânește, care domină. • ~ de țară persoană care guverna o țară; domnitor.	/a (se) stăpâni + suf. ~tor
STĂREȚIE	STĂREȚÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Funcție de stareț (sau stareță).2) Durată de timp în care un stareț își exercită funcția; egumenie.3) Sediul starețului sau al stareței unei mănăstiri; egumenie. [G.-D. stăreției]	/stareț + suf. ~ei
A STĂROSTI	A STĂROST//Í ~esc		1. tranz. (fete) A cere în căsătorie în calitate de staroste; a peți.2. intrans. A fi staroste la nuntă; a conduce ceremonia unei nunți.	/Din staroste
STĂROSTIE	STĂROSTÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A STĂROSTI.2) Funcția de staroste.3) Perioadă de timp cât deține cineva această funcție.	/staroste + suf. ~ie

A STĂRUI	A STĂRUÎ stăru	<i>intrans.</i>	1) A da dovadă de insistență; a insista.2) A păstra statornicie (în acțiuni, atitudini sau sentimente); a sta cu fermitate pe aceeași poziție; a persista; a persevera; a insista.3) A-și perpetua existența; a continua să fie; a dăinui; a persista; a dura.	/stare + suf. ~ui
STĂRUINȚĂ	STĂRUINȚĂ ~e	<i>f.</i>	1) Efort (fizic sau intelectual) în realizarea unui lucru sau în atingerea unui scop; silință; sârguință; străduință. • Cu ~ a) în mod stăruitor; b) în mod insistent.2) Neclintire în susținerea unei păreri sau în realizarea unui lucru; perseverență; tenac	/a stăriu + suf. ~ință
STĂRUITOR I	STĂRUITÓRI	<i>adv.</i>	Cu stăruință.	/a stăru + suf. ~tor
STĂRUITOR II	STĂRUIT//ÓRI II ~oare (~óri, ~oare)		Care stăruie, perseverează (în atingerea unui scop); perseverent; tenace; insistent. [Sil. -ru-i-]	/a stăru + suf. ~tor
STĂTĂTOR	STĂTĂT//ÓRI ~oare (~óri, ~oare)		1) Care stă (pe loc); care nu se mișcă; imobil. • Apă ~oare apă care nu curge.2) și adverbial : De sine ~ care nu depinde de nimeni; independent.	/stat + suf. ~ător
STĂTUT	STĂTŪ//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre apă, aer etc.) Care stă neîmprospătat de mult timp, căpătând aspect sau miros greu; neschimbat demult; închis.2) (despre alimente) Care nu mai este proaspăt; vechi.3) fig. (despre persoane necăsătorite) Care este trecut de vârsta căsătoriei; ca	/v. a sta
STĂVILAR	STĂVILĂR ~e	<i>n.</i>	Construcție făcută transversal pe cursul unei ape pentru a o opri sau a regla nivelul; zăgaz; baraj.	/a stăvili + suf. ~ar
A STĂVILI	A STĂVIL//Í ~esc	<i>trans.</i>	1) (torente de apă) A opri cu ajutorul unei stavile; a pune un baraj; a zăgăzui; a îndigui; a bara.2) fig. (acțiuni, planuri, idei etc.) A împiedica să se manifeste; a frâna.	/Din stăvilă
A STĂLCI	A STĂLC//Í ~esc	<i>trans.</i>	1) A strivi prin lovire. A-și ~ piciorul.2) A bate foarte tare; a zdrobi în bătai; a snopi; a făcălui; a tăbăci; a stropși; a toropi.3) fig. (cuvinte, melodii etc.) A denatura, încălcând grav corectitudinea firească; a poci; a schingiui.	/<sl. sutlațiti
A SE STĂLCI	A SE STĂLC//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	A se lovi de ceva cu putere, strivindu-și un membru sau o parte a organismului.	/<sl. sutlațiti
STĂLP	STĂLP ~i	<i>m.</i>	1) Element de construcție, lung și gros, din lemn, din metal sau din beton armat, care, pus vertical, servește pentru a susține ceva. ~ de gard. ~ de telegraf. • A sta ~ a sta drept și nemișcat. ~ de cafea se spune despre o persoană care își petrece tim	/<sl. stlupu
STĂLPARE	STĂLP//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) înv. Ramură înverzită.2) bis. Crenguță de salcie pe care o primesc credincioșii la biserică de duminica Floriilor.	/cf. stâlp
STÂNĂ	STÂN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Construcție primitivă în afara satului, unde se adăpostesc oile și ciobanii vara și unde se prepară produsele din laptele oilor; oierie; târlă.2) Loc unde se află această construcție. • A închide lupul în ~ a-și aduce dușmanii în casă. [G.-D. stânei]	/Cuv. autoht.
STÂNCĂ	STÂN//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Bloc mare de piatră în munți, cu pereți abrupti și cu vârfuri colțuroase. ~ de granit. ~ submarină. [G.-D. stâncii]	/Orig. nec.
STÂNCĂRAIE	STÂNCĂRAIE	<i>f.</i>	(colectiv de la stâncă) Îngrămădire mare de stânci; mulțime de stânci.	/stâncă + suf. ~raie

STÂNCĂRIE	STÂNCĂRI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. STÂNCĂRAIE.2) Loc unde este o îngrămadire de stânci; zonă stâncoasă.	/stâncă + suf. ~ărie
STÂNCOS	STÂNC//ÓS ~oasă (~ôși, ~oăse)		(despre terenuri) Care are (multe) stânci; cu (multe) stânci.	/stâncă + suf. ~os
STÂNG	STÂN//G ~gă (~gi)	<i>și substantiv al</i>	1) (despre unele organe sau despre părți ale corpului) Care este situat în partea unde se află inima. Ochiul ~. Mâna ~gă. • Nu știe ~ga ce face dreapta se spune pentru a indica o totală lipsă de coordonare. A călca cu ~gul a) a începe în mod greșit ceva;	/ <i>lat.</i> stancus
STÂNGACI	STÂNGÁC//I ~e (~i)		1) și substantival Care se servește, de obicei, de mâna stângă.2) și adverbial Care este lipsit de îndemânare în ceea ce face; neîndemânatic.3) Care denotă stângăcie.	/stâng + suf. ~aci
STÂNGĂCIE	STÂNGĂCÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Lipsă de îndemânare sau de abilitate. • Cu ~ fără pricepere; greoi.2) Sfială în acțiuni, în comportare.3) Faptă sau vorbă de om neîndemânatic. [G.-D. stângăciei]	/stângaci + suf. ~ie
STÂNGISM	STÂNGÍSM	<i>n.</i>	Atitudine a partizanilor soluțiilor extreme într-un partid de stânga.	/stâng + suf. ~ism
STÂNGIST I	STÂNGÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de stângism; propriu stângismului.	/stâng + suf. ~ist
STÂNGIST II	STÂNGÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al stângismului.	/stâng + suf. ~ist
STÂNJEN I	STÂNJEN I ~i	<i>m.</i>	Unitate de măsură a lungimii variind de la 1,96 m la 2,23 m. • ~ pescăresc unitate de măsură a lungimii egală cu 1,83 m. ~ de lemne unitate de măsură a lemnului de foc egală cu opt metri cubi.	/ <i>sl.</i> senžini
STÂNJEN II	STÂNJEN II ~i	<i>m.</i>	v. STÂNJENEL.	/ <i>sl.</i> senžini
STÂNJENEL	STÂNJENÉ//L ~i	<i>m.</i>	1) Plantă erbacee decorativă cultivată pentru florile ei mari, violete, albastre, galbene sau albe, folosită în farmaceutică și parfumerie; iris.2) Floare a acestei plante.	/stângen + suf. ~el
A STÂNJENI	A STÂNJEN//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	(persoane) A face să se stânjenească; a stingheri; a incomoda; a se sfii; a se jena.	/ <i>sl.</i> sutenženu
A SE STÂNJENI	A SE STÂNJEN//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	A avea timiditate sau emoție; a se intimida; a se sfii; a se jena; a se rușina.	/ <i>sl.</i> sutenženu
STÂNJENITOR	STÂNJENIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care stânjenește; care stingherește; jenant.	/a stâneni + suf. ~tor
STÂNJENIU	STÂNJENÍ//U ~e (~i)		Care este de culoarea stânenelului; liliachiu-închis; violet.	/stângen + suf. ~iu
STÂRC	STÂR//C ~ci	<i>m.</i>	Pasăre de baltă migratoare, asemănătoare cu barza, dar de talie mai mică, care se hrănește cu pește.	/ <i>sl.</i> struku
A STÂRCI	A STÂRC//Í ~ésc	<i>intrans.</i>	(despre ființe) A sta fără rost sau așteptând ceva. ~ la poartă.	/Din stârc
A SE STÂRCI	A SE STÂRC//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	(despre ființe) A se strânge ghem (din cauza frigului); a se zgârci; a se zgribuli.	/Din stârc

A STÂRNI	A STÂRN//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (animale, păsări, frunze etc.) A face să se urnească (din locul în care se află). ~ praful.2) (ființe) A aduce în mod intenționat într-o stare de iritare îndemnând la acțiuni dușmănoase; a agasa; a provoca; a incita; a zădări; a întărita; a atăta. ~ la	/Orig. nec.
A SE STÂRNI	A SE STÂRN//Î pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	(despre acțiuni, stări, fenomene ale naturii etc.) A începe brusc și cu violență; a izbucni; a se dezlănțui; a se declanșa. S-a ~it un vânt puternic.	/Orig. nec.
A STÂRPI	A STÂRP//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (animale sau plante vătămătoare, deprinderi rele etc.) A face să nu mai existe; a distruge complet; a extirpa; a extermina.2) A face să se stârpească.	/Din sterp
A SE STÂRPI	A SE STÂRP//Î pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	(despre femele) 1) A pierde capacitatea de a mai procrea sau de a mai da lapte; a deveni stearpă.2) pop. (despre pământuri, livezi etc.) A deveni neroditor; a se secătui.	/Din sterp
STÂRPITURĂ	STÂRPITŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	Ființă insuficient dezvoltată din punct de vedere fizic; chircitură; avorton.	/a stârpi + suf. ~ură
STÂRV	STÂRV ~uri	<i>n.</i>	Animal mort; mortăciune.	/<sl. struvi
STEA	STEA stéle	<i>f.</i>	1) Corp ceresc, cu lumină proprie, care poate fi văzut noaptea sub forma unui punct luminos; astru. • ~ua dimineții luceafărul de dimineată. ~ cu coadă cometă. A vedea stele verzi se spune când cineva a fost lovit (sau s-a lovit) foarte tare. A crede în ~	/<lat. stella
STEAG	STEAG ~uri	<i>n.</i>	1) Piesă de stofă atașată la un suport, purtând culorile, emblemele unei națiuni, ale unui stat, ale unei unități militare sau ale unei organizații servind ca semn distinctiv al acestora; drapel; stindard; flamură. ~ olimpic. • A duce ~ul a fi fruntas. A	/<sl. stagu
STEARIC	STEÁRI//C ~ci	<i>adj.</i>	: Acid ~ acid solid, incolor, puțin solubil în apă, care se găsește în grăsimile animale și vegetale și este folosit la fabricarea lumânărilor, în cosmetică și farmaceutică. [Sil. ste-a-]	/<fr. stéarique
STEARINĂ	STEARÎNĂ	<i>f.</i>	1) Substanță solidă de culoare albă sau gălbuie, obținută pe cale industrială, având diferite întrebuințări (la fabricarea lumânărilor, săpunului, hârtiei, în industria textilă etc.).2) pop. Acid stearic.3) Component principal al grăsimilor animale și veg	/<fr. stéarine, germ. Stearit
STEATIT	STEATÍT	<i>n.</i>	Mineral compact de culoare albă, cenușie sau gălbuie, întrebuințat la confecționarea unor obiecte decorative și ca materie primă la fabricarea izolatoarelor etc.	/<fr. stéatite, germ. Steatit
STEATOZĂ	STEATÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Degenerare a unui țesut din cauza infiltrării grăsimilor. ~ hepatică.	/<fr. stéatose
STEBLĂ	STÉBL//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	1) Tulpină de plantă erbacee.2) Ramură a acestei tulpini.3) (despre flori, iarbă, fân etc.) Cantitate de fire câte se pot apuca într-o mână; mănunchi.	/<sl. stibli, stebli
STEGANIPOD	STEGANIPÓD ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Ordin de păsări acvatice migratoare de talie medie sau mare, cu cioc lung și puternic (reprezentant: pelicanul, fregata etc.).2) Pasăre din acest ordin.	/<fr. stéganopodes

STEGAR	STEGÁR ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care poartă steagul; portdrapel.2) fig. Persoană sau colectivitate care se află în fruntea luptei pentru o cauză.	/steag + suf. ~ar
STEGOCEFAL	STEGOCEFÁL ~i	<i>m.</i>	(nume generic) Amfibian fosil cu craniul protejat de plăci osoase masive.	/ <i><fr. stégocéphales</i>
STEGOZAUR	STEGOZÁUR ~i	<i>m.</i>	(nume generic) Reptilă fosilă uriașă, cu o creastă de plăci osoase pe spate și cu spini pe coadă.	/ <i><fr. stégosaure</i>
STEI	STEI ~uri	<i>n.</i>	1) Stâncă ascuțită.2) Bucată compactă dintr-o materie oarecare (de piatră, de sare etc.). [Monosilabic]	/Orig. nec.
STEJAR	STEJÁR ~i	<i>m.</i>	1) Arbore cu tulpina înaltă și groasă, cu scoarța adânc brăzdată, cu coroana larg ramificată, cu frunze neregulat crestate, cu fructul ghindă și cu lemn foarte dur și rezistent, întrebuințat în industrie și la construcții.2) Lemnul acestui arbore.	/Orig. nec.
STEJĂRIȘ	STEJĂRÍȘ ~uri	<i>n.</i>	Loc unde cresc stejari.	/stejar + suf. ~iș
STELAJ	STELÁJ ~e	<i>n.</i>	Mobilă formată din rafturi suprapuse; etajeră mare.	/ <i><germ. Stellage</i>
STELAR	STELÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de stele; propriu stelelor; astral; sideral.2) Care are forma unei stele; ca o stea.	/ <i><fr. stellaire</i>
STELAT	STELÁ//T ~tă (~ți,		Care are forma unei stele; asemănător unei stele; ca o stea.	/stele + suf. ~at
STELĂ	STÉL//Ă ~e	<i>f.</i>	Monument comemorativ, în formă de mică coloană sau pilastru, construit dintr-un bloc monolit de piatră, de obicei cu sculpturi în relief.	/ <i><lat. stella, fr. stéle</i>
STELESC	STEL//ÉSC ~ească		Care ține de stele; propriu stelelor.	/stele + suf. ~esc
STELIONAT	STELIONÁT ~e	<i>n. jur.</i>	Delict constând în vânzarea sau ipotecarea unui bun la mai multe persoane deodată.	/ <i><fr. stellionat, lat. stellionatus</i>
STELIONATAR	STELIONATÁR ~i	<i>m. jur.</i>	Persoană vino-vată de stelionat.	/stelionat + suf. ~ar
STELIT	STELÍT	<i>n.</i>	Aliaj complex (de cobalt, crom, wolfram, molibden și fier), foarte dur, inoxidabil, cu rezistență mare la temperaturi înalte, întrebuințat la fabricarea instrumentelor chirurgicale, a unor scule așchietoare și la acoperirea unor piese supuse uzurii.	/ <i><fr. stellite, germ. Stellit</i>
STELIȚĂ	STELÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la stea) Plantă erbacee cu tulpina erectă, scurtă, păroasă, și cu frunze alungite, ușor dințate, ce crește prin tufărișuri și locuri stâncoase.	/stele + suf. ~iță
STELOS	STEL//ÓS ~oasă (~oși, ~oase)	<i>înv.</i>	Care are (multe) stele; cu (multe) stele; înstelat.	/stele + suf. ~os
STELUȚĂ	STELÚȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la stea) 1) Pată mică de culoare albă pe fruntea unor animale.2) la pl. Pastă făinoasă în formă de stele mici.3) Fulg de zăpadă.4) Cusătură în formă de stea.5) Ochi de grăsime pe suprafața unor alimente lichide ferbinți.6) Plan-tă erbacee cu	/stele + suf. ~uță
STEMĂ	STÉM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Semn simbolic al unei țări sau al unui oraș (zugrăvit pe drapel, monede, ștampile etc.); herb; blazon.2) Marcă de noblete a unei familii sau dinastii; blazon; herb.3) înv. Podoabă pe care o purtau femeile pe cap; diademă. • A fi cu ~n frunte a se cred	/ <i><ngr. stémma, lat., fr. stemma, sl. stemas</i>

STEN	STEN ~i	<i>m.</i>	fiz. Unitate de măsură a forței egală cu forța care imprimă o accelerație de un metru pe secundă la pătrat unei mase de o tonă.	/<fr. sthene
STENIC	STÉNI//C ~că (~ci,	<i>livr.</i>	Care dă putere fizică; fortificator; întăritor.	/<fr. sténique
STENOCARDIE	STENOCARDÍE	<i>f.</i>	Boală de inimă care se manifestă prin accese de sufocare; anghină pectorală.	/<fr. sténocardie
STENODACTILOGRAF	STENODACTILOGR ÁF ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Specialist în stenodactilografie. [Sil. -lo-graf]	/<fr. sténodactylographe
STENODACTILOGRAFIE	STENODACTILOGR AFÍE	<i>f.</i>	Stenografiere a vorbirii cuiva, urmată de dactilografierea directă a textului. [G.-D. stenodactilografie; Sil. -lo-gra-]	/<fr. sténodactylographie
STENOFAG	STENOFÁ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>și substantiv</i>	(despre ființe) Care folosește pentru nutriție un anumit fel de hrană.	/<germ. stenophag
STENOGRAF	STENOGRÁF ~ă (~i,	<i>m. și f.</i>	Specialist în stenografie. [Sil. -no-graf]	/<fr. sténographe
A STENOGRAFIA	A STENOGRAFI//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(cuvântări) A înregistra prin intermediul stenografiei. [Sil. -no-gra-fi-a]	/<fr. sténographier
STENOGRAFIC	STENOGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de stenografie; propriu stenografiei.	/<fr. sténographique
STENOGRAFIE	STENOGRAFÍE	<i>f.</i>	Sistem de semne grafice convenționale, folosit pentru înregistrarea rapidă a vorbirii cuiva. [G.-D. stenografiei; Sil. -no-gra-]	/<fr. sténographie
STENOGRAFIST	STENOGRÁFÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	v. STENOGRAF.	/stenograf + suf. ~ist
STENOGRAMĂ	STENOGRÁM//Á ~e	<i>f.</i>	Text scris cu ajutorul stenografiei.	/<fr. sténogramme
STENOTIP	STENOTÍP ~uri	<i>n.</i>	Mașină pentru stenografiat.	/<fr. sténotype
STENOTIPIE	STENOTIPIÉ	<i>f.</i>	Înregistrare a vorbirii cu ajutorul stenotipului; stenografiere mecanică. [G.-D. stenotipiei]	/<fr. sténotypie
STENOTIPIST	STENOTIPÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Lucrător specializat în stenotipie.	/<fr. sténotypiste
STENOZĂ	STENÓZ//Á ~e	<i>f. med.</i>	Stare patologică constând în îngustarea unui canal sau a unui orificiu anatomic (ceea ce produce tulburări în funcționarea organismului). ~ intestinală. ~ aortică.	/<fr. sténose
STENTOR	STÉNTOR ~i	<i>m.</i>	: Voce de ~ voce foarte puternică.	/<fr. stentor
STEP	STEP ~uri	<i>n.</i>	1) Stil de execuție a unor dansuri de origine negro-americană, care constă în bătăi ritmice cu vârful și cu tocul pantofului. 2) Melodie după care se execută aceste dansuri.	/<engl. step
STEPĂ	STÉP//Á ~e	<i>f.</i>	Regiune, de obicei fără diferențe de nivel, în care predomină o climă semiaridă și o vegetație ierboasă.	/<fr. steppe, rus. step'
STER	STER ~i	<i>m.</i>	Unitate de măsură pentru volume egală cu un metru cub (folosită la cubajul lemnului).	/<fr. stère
STERADIAN	STERADI//ÁN ~éni	<i>m.</i>	mat. Unitate de măsură a unghiurilor spațiale.	/<fr. stéradian

STEREO	STÉREO	<i>adj. invar.</i>	Care ține de stereofonie; bazat pe stereofonie. Înregistrare ~. [Sil. -re-o-]	/<fr. stéréo
STEREOACUSTICĂ	STEREOACÚSTICĂ	<i>f.</i>	Ramură a acusticii care se ocupă cu studiul sunetelor sub aspectul determinării direcției din care pornesc acestea.	/<fr. stéréoacoustique
STEREOBAT	STEREOBÁT ~e	<i>n. arhit.</i>	Soclu masiv de piatră, de obicei în mai multe trepte, de la baza unei construcții.	/<fr. stéréobate
STEREOCARTOGRAF	STEREOCARTOGRÁF ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru întocmirea hărților și planurilor topografice (pe bază de stereograme).	/<fr. stéréocartographe, germ. Stereokartograph
STEREOCINEMATOGRAF	STEREOCINEMATOGRÁF ~e	<i>n.</i>	Cinematograf în care rulează filme cu imaginea în relief.	/stereo + cinematograf
STEREOCINEMATOGRAFIE	STEREOCINEMATOGRÁFIE	<i>f.</i>	Cinematografie care dă senzația de relief a imaginilor de pe ecran; cinematografie stereoscopică. [G.-D. stereocinematografiei; Sil. -re-o-, -to-gra-]	/<fr. stéréocinématographie
STEREOCROMIE	STEREOCROMÍE	<i>f.</i>	Tehnica fixării culorilor pe corpurile solide. [G.-D. stereocromiei; Sil. -re-o-cro-]	/<fr. stéréochromie
STEREODINAMICĂ	STEREODINÁMICĂ	<i>f.</i>	Ramură a fizicii care se ocupă cu studiul legilor mișcării corpurilor solide; dinamica solidelor.	/<fr. stéréodynamique
STEREOFONIC	STEREOFÓNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de stereofonie; propriu stereofoniei. Emisiune ~că.	/<fr. stéréophonique
STEREOFONIE	STEREOFONÍE	<i>f.</i>	Procedeu de înregistrare și de redare a sunetelor care dă ascultătorului senzația că se află lângă sursele sonore sau chiar în mijlocul lor. [G.-D. stereofoniei]	/<fr. stéréophonie
STEREOFOTOGRAFIE	STEREOFOTOGRAFÍE	<i>f.</i>	1) Ramură a tehnicii fotografice care se ocupă cu obținerea perechilor de fotografii simultane. 2) Imagine în relief a unui obiect obținută dintr-o pereche de fotografii conjugate.	/<fr. stéréophotographie
STEREOGRAFIE	STEREOGRAFÍE	<i>f.</i>	Tehnica proiectării corpurilor solide pe o suprafață plană.	/<fr. stéréographie
STEREOGRAMĂ	STEREOGRÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	Pereche de fotograme ale aceluiași obiect, care, privite la stereoscop, dau imaginea obiectului în spațiu.	/<fr. stéréogramme
STEREOIZOMER	STEREOIZOMÉR ~i	<i>m.</i>	Substanță care are aceeași compoziție chimică cu alte substanțe similare, dar diferă de acestea prin aranjarea în spațiu a atomilor din moleculă.	/<fr. stéréo-isomere
STEREOMECHANICĂ	STEREOMECHANÍCĂ	<i>f.</i>	Ramură a fizicii care se ocupă cu studiul mișcării și echilibrului corpurilor solide; mecanica solidelor.	/<fr. stéréomécanique
STEREOMETRIC	STEREOMÉTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de stereometrie; propriu stereometriei.	/<fr. stéréométrique
STEREOMETRIE	STEREOMETRÍE	<i>f.</i>	Ramură a geometriei care se ocupă de studiul figurilor spațiale; geometrie în spațiu. [G.-D. stereometriei; Sil. -re-o-me-tri-]	/<fr. stéréométrie
STEREOMETRU	STEREOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru determinarea dimensiunilor unui obiect.	/<fr. stéréometre
STEREOSCOP	STEREOSC//ÓP	<i>n.</i>	fiz. Aparat pentru redarea imaginilor din natură în relief.	/<fr. stéréoscope
STEREOSCOPIC	STEREOSCÓPI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de stereoscopie; propriu stereoscopiei. 2) Care este obținut prin stereoscopie.	/<fr. stéréoscopique

STEREOSCOPIE	STEREOSCOPIE	<i>f.</i>	Ramură a opticii care se ocupă cu studiul înregistrării și reproducerii imaginilor în relief, precum și cu metodele și aparatele folosite în acest scop. [G.-D. stereoscopiei; Sil. -re-o-sco-]	/<fr. stéréoscopie
STEREOSTATICĂ	STEREOSTÁTICĂ	<i>f.</i>	Ramură a fizicii care se ocupă cu studiul legilor echilibrului corpurilor solide; statica solidelor.	/<fr. stéréostatique
STEREOTIP I	STEREOTÍP I ~uri	<i>n. poligr.</i>	Copie a zăturilor folosită la tipărirea edițiilor de mare tiraj, la reeditarea acestora; clișeu; model. [Sil. -re-o-]	/<fr. stéréotype
STEREOTIP II	STEREOTÍP II ~ă (~i, ~e)		1) Care a apărut în formă neschimbată; tipărit după un model făcut anterior.2) v. STEREOTIPIC.	/<fr. stéréotype
A STEREOTIPA	A STEREOTIP//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(stereotipul) A pregăti în vederea tipăririi unei ediții de mare tiraj.	/<fr. stéréotyper
STEREOTIPIC	STEREOTÍPI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care se prezintă în permanență sub aceeași formă; cu comportament identic; neschimbat.2) Care denotă lipsă de originalitate; lipsit de originalitate; șablonard.	/<fr. stéréotypique
STEREOTIPIE	STEREOTÍPIE	<i>f.</i>	1) poligr. Procedeu de multiplicare a textelor sau a clișeeilor tipografice pe bază de stereotipuri.2) Simptom al unor boli mintale, constând în repetarea constantă a acelorași cuvinte sau gesturi. [G.-D. stereotipiei]	/<fr. stéréotypie
STERIL	STERÍL ~ă (~i, ~e)		1) (despre ființe) Care este lipsit de posibilitatea de reproducere; inapt de a procrea; sterp.2) (despre plante) Care nu produce nici semințe și nici fructe; sterp.3) (despre sol) Care nu este roditor; sterp; arid.4) (despre aliante de căsătorie) Care a	/<fr. stérile, lat. sterilis
STERILITATE	STERILÍTÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter steril.2) fig. Incapacitate spirituală; sărăcie de idei. [G.-D. sterilității]	/<fr. stérilité
A STERILIZA	A STERILIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (obiecte sau produse alimentare) A face să fie steril (prin mijloace fizice sau chimice); a supune operației de îndepărtare sau distrugere a agenților patogeni.2) (animale sau persoane) A lipsi de glandele sexuale; a face să devină steril; a castra.	/<fr. stériliser
STERILIZATOR	STERILIZAT//ÓR	<i>n.</i>	Aparat pentru sterilizare.	/<fr. stérilisateur
STERINĂ	STERÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	v. STEROL.	/<germ. Sterine
STERLINĂ	STERLÍN//Ă ~e	<i>adj.</i>	: Liră ~ principala unitate monetară din Anglia.	/<engl. sterling, it. sterlina
STERN	STERN ~uri	<i>n. anat.</i>	Os lung și plat din regiunea anterioară și medie a pieptului, articulat cu coastele și claviculele.	/<fr. sternum
STERNAL	STERNÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de stern; propriu sternului.	/<fr. sternal
STEROID	STEROÍD ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Grup de substanțe organice de origine vegetală și animală care au o importanță mare pentru activitatea vitală a organismelor.2) Substanță din acest grup.	/<fr. stéroïde
STEROL	STERÓL ~i	<i>m.</i>	1) la pl. Clasă de compuși organici care intră în structura celulelor vegetale și animale, având un rol important în metabolismul organismului.2) Compus organic din această clasă.	/<fr. stérol
STEROLIC	STERÓLI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de steroli; caracteristic sterolilor.	/sterol + suf. ~ic

STERP	STERP steárpă (~i, ~e)		1) (despre sol) Care nu este roditor; neproductiv; arid; steril.2) (despre ființe) Care nu este apt să procreeze; inapt de a reproduce; steril.3) (despre plante) Care nu produce nici semințe, nici fructe; steril.4) fig. Care nu dă nici un rezultat pozitiv	/Orig. nec.
STETOSCOPI	STETOSC//ÓP ~oápe	<i>n. med.</i>	Aparat pentru auscultația organelor interne (inimii, plămânilor etc.). [Sil. -to-scop]	/<fr. stéthoscope
STETOSCOPIE	STETOSCOPIÉ	<i>f.</i>	Procedeu de auscultare a plămânilor, inimii etc. cu ajutorul stetoscopului.	/<fr. stethoscopie
STEWARD	STEWAR//D [pr.: stíuard] ~zi	<i>m.</i>	Bărbat care face parte din personalul unui avion sau al unui vapor, având sarcina de a servi și de a îndruma călătorii.	/<engl. steward
STEWARDESĂ	STEWARDES//Ă [pr.: stiuardésă] ~e	<i>f.</i>	Femeie care face parte din personalul unui avion, având sarcina de a servi și de a îndruma călătorii. [G.-D. stewardesei]	/<engl. stewardess
STIBIU	STÍBIU	<i>n.</i>	Metaloid alb-argintiu, întrebuințat pentru realizarea unor aliaje în poligrafie, în industria cauciucului și în tehnică; antimoniu.	/<lat. stibium
STICLAR	STICLÁR ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în fabricarea sticlei.	/sticlă + suf. ~ar
STICLĂ	STÍCL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la sing. Substanță solidă amorfă, cu luciu caracteristic, de obicei transparentă și incoloră, obținută prin topirea nisipului de cuarț, având diferite întrebuințări (la fabricarea geamurilor, veselei, obiectelor de artă etc.).2) Obiect făcut din această	/<sl. stiklo
STICLĂRAIE	STICLĂRAIE	<i>f.</i>	(colectiv de la sticlă) Cantitate mare de sticlă sau de sticle.	/sticlă + suf. ~raie
STICLĂRIE	STICLĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Totalitate de obiecte de sticlă.2) Întreprindere pentru fabricarea sticlei sau a obiectelor de sticlă.3) Magazin unde se vând obiecte de sticlă.4) v. STICLĂRAIE. [G.-D. sticlăriei; Sil. sti-clă-ri-e]	/sticlă + suf. ~ărie
STICLETE	STICLÉ//TE ~ți	<i>m.</i>	Pasăre sedentară, cântătoare, de talie mică, cu cioc conic, scurt și gros, cu penaj viu colorat. • A fi cu (sau a avea) ~ți în cap (sau a-i cânta cuiva ~ții în cap) a) a fi straniu, bizar; b) a fi smintit. A-i scoate cuiva ~tii din cap a vindeca pe cineva	/<sb. steglic, bulg. stiglic
A STICLI	A STICL//Í ~ésc	<i>intrans.</i>	1) (despre lucruri) A avea un luciu ca de sticlă.2) (despre ochi) A avea o strălucire deosebită (din cauza unei emoții); a sclipi; a scânteia. • Cine știe pe unde îi ~esc ochii cine știe unde se află (și cum o mai duce). [Sil. sti-cli]	/Din sticlă
STICLIT	STICLÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A STICLI.2) (despre priviri sau ochi) Care este fixat asupra unui obiect; ațintit; pironit.	/v. a sticli
STICLOS	STICL//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		1) Care are aspect de sticlă; lucios ca sticla.2) Care conține sticlă; cu sticlă.3) (despre privire) Care este lipsit de expresivitate, fiind ațintit asupra unui obiect; pironit; fix. [Sil. sti-clos]	/sticlă + suf. ~os
STICLOZITATE	STICLOZITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter sticlos.2) Aspect translucid pe care îl au în secțiune boabele de cereale bogate în substanțe proteice.	/sticlos + suf. ~itate
A STICLUI	A STICLU//Í ~iésc	<i>tranz. reg. pop.</i>	(ferestre, uși etc.) A înzestra cu sticlă.	/sticlă + suf. ~ui

STIGMAT I	STIGMÁT I ~e	<i>n.</i>	1) Semn distinctiv imprimat cu un fier roșu pe corpul sclavilor sau al delincvenților.2) Semn dezonorat; pată rușinoasă.	/<lat. stigma, ~atis, ngr. stigma, ~atos, fr. stigmat
STIGMAT II	STIGMÁT II ~e	<i>n.</i>	1) bot. Extremitate superioară a pistilului, unde se reține și germinează polenul.2) zool. Orificiu din regiunea laterală a corpului unor insecte, prin care aerul pătrunde în trahee.	/<lat. stigma, ~atis, ngr. stigma, fr. stigmat
STIGMATIC	STIGMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de stigmatism; propriu stigmatismului.	/<fr. stigmatique
STIGMATISM	STIGMATÍSM	<i>n.</i>	Însușire a unui sistem optic de a forma pentru fiecare punct al unui obiect o imagine care este tot un punct.	/<fr. stigmatisme
A STIGMATIZA	A STIGMATIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) înv. (sclavi sau infractori) A marca printr-un stigmat; a însemna cu un fier roșu.2) fig. (persoane, fapte, spuse reprobabile) A condamna în mod public; a osândi; a înfieră; a blama. ~ o trădare.	/<fr. stigmatiser
STIH	STIH ~uri	<i>n.</i>	1) înv. pop. Rând de poezie format dintr-un șir de cuvinte, așezate potrivit unor anumite reguli de măsură și cadență; vers.2) mai ales la pl. rar Creație literară scurtă în versuri; poezie.	/<ngr. stihos, sl. stihu
STIHAR	STIHÁR ~e	<i>n.</i>	(în biserica ortodoxă) Haină îmbrăcată de preoți în timpul slujbei religioase.	/<ngr. stiháron, sl. stihari
STIHIE	STIHÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Fenomen natural care se manifestă cu o forță distrugătoare.2) (în filozofia antică) Fiecare dintre elementele de bază ale naturii (foc, apă, aer, pământ).3) (în superstiții) Duh rău care personifică forța oarbă a naturii.4) fig. Forță oarbă care acționează	/<ngr. stihéion, sl. stihija
STIHINIC	STIHÍNI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>reg.</i>	1) Care ține de stihie; propriu stihiei. Nenorocire ~că.2) fig. Care se produce spontan; care nu este supus controlului; neorganizat; neplanificat. Mișcare ~că.	/<rus. stihijnij
A STIHUI	A STIHU//Í ~iesc	<i>intrans.</i>	în v. A compune versuri; a face poezii; a versifica.	/stih + suf. ~ui
STIHUITOR	STIHUITÓR ~i	<i>m.</i>	1) înv. Autor de stihuri; versificator.2) peior. Poet lipsit de talent.	/a stihui + suf. ~tor
STIL I	STIL I ~uri	<i>n.</i>	1) Mod specific de exprimare și prezentare artistică a realității într-un anumit domeniu (în diferite perioade de timp). ~ în pictură. ~ în arhitectură. ~ clasic. ~ gotic. ~ național.2) Ansamblu de procedee folosite într-un domeniu de activitate. ~ de con	/<fr. style, lat. stylus, ngr. stýlos
STIL II	STIL II ~uri	<i>n.</i>	(în antichitate) Bețișor de metal sau de os, ascuțit la un capăt și turtit la celălalt, folosit la scrisul pe tăblițe de ceară.	/<fr. style, lat. stylus, ngr. stýlos
STIL III	STIL III ~uri	<i>n. bot.</i>	Parte a pistilului care poartă stigmatul.	/<fr. style, lat. stylus, ngr. stýlos
STIL IV	STIL IV ~uri	<i>n.</i>	Sistem de socotire a timpului calendaristic. • ~ vechi mod de calculare a timpului după calendarul iulian. ~ nou mod de calculare a timpului după calendarul gregorian.	/<fr. style, lat. stylus, ngr. stýlos
A STILA	A STIL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se stileze.	/<fr. styler
A SE STILA	A SE STIL//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A-și forma deprinderi de purtare politicoasă; a deveni manierat; a se cizela; a se șlefui.2) depr. A adopta tot ceea ce este (sau pare a fi) ultramodern (mai ales în îmbrăcăminte).	/<fr. styler

STILAT	STILĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care are o purtare aleasă; manierat; rafinat.2) și substantival (despre persoane) Care imită fără discernământ și în mod exagerat tot ceea ce este la modă.	/v. a stila
STILET	STILÉT ~e	<i>n.</i>	1) Armă albă, având vârful ascuțit și lamă cu două tășuri; junghi; pumnal.2) Instrument chirurgical folosit la sondarea unei activități sau a unei plăgi.	/<fr. stylet
STILIST I	STILÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	1) Scriitor care are un stil ales; maestru al stilului.2) Specialist în stilistică.	/<fr. styliste
STILIST II	STILÍ//ST II ~ști	<i>m.</i>	Credincios ortodox care mai folosește calendarul iulian, care ține sărbătorile după stilul vechi.	/stil + suf. ~ist
STILISTIC	STILÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de stil; propriu stilului. Procedeu ~.	/<fr. stylistique
STILISTICĂ	STILÍSTICĂ	<i>f.</i>	Ramură a lingvisticii care se ocupă cu studiul stilurilor limbii și al încărcăturii emoțional-expresive a mijloacelor de limbă. [G.-D. stilisticii]	/<fr. stylistique
A STILIZA	A STILIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (texte, motive muzicale etc.) A supune unor modificări (pentru a da corectitudine, limpezime, frumusețe) de formă sau/și de conținut, păstrând esențialul; a prelucra.2) (obiecte din natură) A reprezenta simplificând formele pentru a obține un efect dec	/<fr. styliner
STILIZATOR	STILIZAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană specializată în stilizarea textelor.	/a stiliza + suf. ~tor
STILOBAT	STILOBÁ//T ~ți	<i>m. arhit.</i>	Soclu de piatră care susține un șir de coloane.	/<fr. stylobate
STILOGRAF	STILOGRÁF ~e	<i>n.</i>	Instrument cu ajutorul căruia sunt făcute, prin înțeparea hârtiei, punctele care redau alfabetul orbilor.	/<fr. stylographe
STILOGRAFIC	STILOGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de stilografie; propriu stilografiei. Procedee ~ce.	/<fr. stylographique
STILOGRAFIE	STILOGRAFÍE	<i>f.</i>	Procedeu de obținere a imitațiilor de gravuri prin electroliză.	/<fr. stylographie
STILOU	STILOÚ ~ri	<i>n.</i>	Toc prevăzut cu un rezervor de cerneală (sau de pastă); toc rezervor. [Sil. sti-lou]	/<fr. stylo
A STIMA	A STIM//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane sau valori umane) A trata cu stimă (izvorâtă dintr-un sentiment de înaltă apreciere); a respecta.	/<it. stimare, fr. estimer, lat. aestimare
STIMABIL	STIMÁBIL ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care poate fi stimat; care merită stimă; demn de respect; respectabil.	/<it. stimabile, fr. estimabile
STIMĂ	STÍM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Sentiment favorabil determinat de o opinie bună față de o persoană pentru meritele sau pentru calitățile acesteia; respect. Demn de ~. A inspira ~. • A avea ~ pentru cineva a stima pe cineva. Cu ~, cu toată ~a formulă de politețe cu care se încheie o s	/<it. stima, fr. estime
STIMUL I	STÍMUL I ~uri	<i>n.</i>	v. STIMULENT.	/<lat., it. stimulus
STIMUL II	STÍMUL II ~i	<i>m.</i>	Factor care dă naștere unui proces fiziologic; excitant.	/<lat., it. stimulus

A STIMULA	A STIMUL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) fiziol. (tesuturi, organe, celule și funcții ale lor) A face să-și intensifice activitatea printr-un stimul.2) (persoane, manifestări și activități ale lor) A susține pe toate căile (moral și material); a face să-și ia avânt.3) A face să sporească acți	/<fr. stimuler, lat. stimulare
STIMULANT	STIMULÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care stimulează; care activează procesele fiziologice.	/<fr. stimulant
STIMULATOR I	STIMULAT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care stimulează.	/<fr. stimulateur
STIMULATOR II	STIMULATÓR II ~i	<i>m.</i>	mai ales la pl. Substanță organică activă care accelerează creșterea plantelor.	/<fr. stimulateur
STIMULENT	STIMULÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Factor (intern sau extern) care stimulează la o acțiune; îndemn; impuls; imbold. ~ moral.2) Substanță (medicamentoasă) care stimulează activitatea fizică sau psihică a organismului; excitant. ~ cardiac. ~ nervos. • ~ biogen substanță activă din punct d	/v. a stimula
STINDARD	STINDÁRD ~e	<i>n.</i>	1) înv. Piesă de stofă atașată la un suport, purtând culorile, emblemele unei națiuni, ale unui stat, ale unei unități militare sau ale unei organizații, servind ca semn distinctiv al acestora; steag; flamură; drapel.2) fig. Simbol de luptă, de adeziune.	/<it. stendardo
STINGĂTOARE	STINGĂT//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	Dispozitiv pentru oprirea scânteilor, care se fixează deasupra coșurilor. • ~ de lumânări unealtă pentru stingerea lumânărilor.	/a stinge + suf. ~toare
STINGĂTOR	STINGĂT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Aparat pentru stingerea focului (prin împrăscare cu substanțe spumogene care împiedică arderea); extingtor. • ~ de scânteii dispozitiv pentru stingerea scânteilor de la întrerupătoarele electrice.	/a stinge + suf. ~tor
A STINGE	A STÍNGE sting	<i>tranz.</i>	1) A face să se stingă. • ~ (pe cineva) în bătaie a bate foarte tare.2) (datorii) A face să nu mai existe (prin achitare). • ~ o acțiune penală (sau juridică) a închide un dosar.3) (substanțe sau preparate) A trata cu apă sau alt lichid. • ~ var a turna ap	/<lat. extinguere
A SE STINGE	A SE STÍNGE mă sting	<i>intrans.</i>	1) A înceta de a arde. Focul s-a stins.2) A înceta de a lumina. Lămpile s-au stins.3) fig. A înceta de a fi, de a exista. Dorul s-a stins. • A i se ~ cuiva vederile (sau ochii) a orbi.4) (despre persoane) A înceta de a trăi intens.	/<lat. extinguere
STINGERE	STÍNGER//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A STINGE și A SE STINGE.2) art. Semnal care anunță odihna de noapte într-o colectivitate de tip militar. A sunat ~ea.3) Timp când se dă acest semnal.	/v. a (se) stinge
STINGHER	STINGHÉR ~ă (~i, ~e)	<i>și adverbial</i>	1) Care este despărțit de mediul din jur; separat; răzleț; izolat. Copac ~.2) (despre persoane) Care se simte înstrăinat, însingurat.3) rar Care nu are familie; necăsătorit.	/Orig. nec.
A STINGHERI	A STINGHER//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	(persoane) A face să se stingherească; a face să fie stingher; a incomoda; a stânjeni; a jena.	/Din stingher
A SE STINGHERI	A SE STINGHER//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	(despre persoane) A fi stingher; a avea timiditate sau emoție; a se rușina; a se sfii; a se jena; a se stânjeni; a se intimida.	/Din stingher

STINGHIE	STÍNGHI//E ~i	f.	1) Bucată de lemn lungă și îngustă, fixată de-a curmezișul unei construcții pentru a face legătura dintre diferite elemente ale acesteia și pentru a le întări.2) Parte a scheletului omului, unde se articulează femurul cu oasele bazinului. [G.-D. stinghi	/Orig. nec.
STINS	STIN//S ~să (~și, ~se)		1) v. A STINGE și A SE STINGE.2) fig. (despre ochi, privire etc.) Care este lipsit de strălucire, de vioiciune.	/v. a (se) stinge
A STIPENDIA	A STIPENDI//Ă ~éz	tranz.	1) (persoane, instituții etc.) A susține printr-o subvenție; a subvenționa.2) A ajuta pe cineva cu bani.	/<fr. stipendier, lat. stipendiari
A STIPULA	A STIPUL//Ă ~éz	tranz. livr.	(clauze, dispoziții etc.) A indica în mod special (într-un act juridic); a specifica.	/<fr. stipuler, lat. stipulare
STIPULANT	STIPULÁN//T ~tă (~ți, ~te)	m. și f.	Persoană în fața căreia se obligă o altă persoană să execute obligațiile de beneficiar.	/<fr. stipulant
STIPULAȚIE	STIPULÁȚI//E ~i	f.	Condiție deosebită prevăzută într-un act juridic; clauză contractuală. [G.-D. stipulației]	/<lat. stipulatio, ~onis, fr. stipulation
STIRIGOAIE	STIRIG//OÁIE ~oi	f.	Plantă erbacee toxică, cu tulpina înaltă, cu frunze late, alungite spre vârf, și cu flori grupate în inflorescențe terminale. [G.-D. strigoii]	/Orig. nec.
STIVĂ	STÍV//Ă ~e	f.	Grămadă în care elementele constitutive sunt așezate ordonat unele peste altele. O ~ de lemne.	/<ngr. stiva, it. stive
A STIVUI	A STIVU//Î ~iesc	tranz.	(obiecte de același fel) A așeza în straturi suprapuse; a face stive.	/stivă + suf. ~ui
STIVUITOR	STIVUIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	m. și f.	Muncitor care face stive.	/a stivui + suf. ~tor
A STOARCE	A STOÁRCE storc	tranz.	1) (fructe, rufe etc.) A presa evacuând lichidul; a scurge. • ~ pe cineva de puteri (sau de vlagă) a slei pe cineva de puteri; a istovi; a vlăgui.2) (lichide conținute în anumite corpuri) A elimina prin presare. ~ suc din poamă. • ~ lacrimi a face să pl	/<lat. extorquare
STOC	STOC ~uri	n.	Cantitate de mărfuri sau de alte bunuri materiale care se află la un moment dat într-un depozit sau într-un magazin.	/<fr., engl. stock
A STOCA	A STO//CÁ ~chéz	tranz.	(mărfuri, produse etc.) A pune pentru a păstra într-un depozit.	/<fr. stocker
STOCAJ	STOCÁJ ~e	n.	1) Operație de plasare a unor bunuri materiale într-un depozit pentru păstrare.2) cib. Înmagazinare și conservare a informațiilor.	/<fr. stockage
STOCHER	STÓCHER ~e	n.	Instalație pentru încărcarea automată cu cărbuni a cuptorului de locomotivă.	/<germ. Stoker
A STOCI	A STOC//Î ~esc	tranz.	reg. A face să stoească.	/<sl. istořiti, stoci
A SE STOCI	A SE STOC//Î pers. 3 se ~ește	intrans.	reg. (despre recipiente) A se goli de lichid.	/<sl. istořiti, stoci
STOCIT	STOCÍ//T ~tă (~ți, ~te)	rar	1) v. A STOCI și A SE STOCI.2) fig. Care aproape că nu mai are putere de viață; secăuit; sleit.	/v. a se stoci
STOFĂ	STÓF//Ă ~e	f.	1) Țesătură calitativă, mai ales de lână. • A avea ~ a fi înzestrat cu anumite aptitudini, ce pot fi dezvoltate.2) la pl. Varietăți ale unei astfel de țesături. [G.-D. stofei]	/<germ. Stoff, it. stoffa

STOG	STOG ~uri	<i>n.</i>	1) Grămadă mare și înaltă de snopi, de fân etc. clădită în formă cilindrică cu vârf conic; claie; căpiță.2) fig. Movilă în care elementele constitutive sunt așezate ordonat unele peste altele; stivă.	/<sl. stogu
STOGOȘ	STÓGOȘ ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(de-spre oi) Care provine din încrucișarea raselor Țigaie și Țurcană. • Lână ~ă lână cu firul lung, gros și drept.	/Orig. nec.
A STOGUI	A STOGU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	1) (fân, snopi) A așeza în stoguri (pentru păstrarea sub cerul liber).2) fig. A clădi în formă de stog.	/Din stog
STOIC I	STÓI//C I ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de stoicism; propriu stoicismului.2) fig. Care suportă cu tărie vicisitudinile vieții; dotat cu tărie sufletească. [Sil. sto-ic]	/<lat. stoicus, fr. stod'que
STOIC II	STÓI//C II ~ci	<i>m.</i>	1) Adept al stoicismului.2) Persoană care suportă cu tărie vicisitudinile vieții; persoană dotată cu tărie sufletească.	/<lat. stoicus, fr. stod'que
STOICISM	STOICÍSM	<i>n.</i>	1) (în antichitatea greco-romană) Curent filozofic conform căruia omul trebuie să se conducă după rațiune și să înfrunte cu fermitate și curaj toate vicisitudinile vieții.2) Atitudine plină de bărbăție și curaj; tărie sufletească. [Sil. sto-i-]	/<germ. Stoizismus, fr. stod'cisme
STOL	STOL ~uri	<i>n.</i>	1) Mulțime de păsări zburătoare din aceeași specie, adunate împreună. ~ de vrăbii. • În ~ uri a) rânduri-rânduri; b) în grămezi.2) Grup numeros și neorganizat de persoane.3) fig. Mulțime, grămadă de lucruri de același fel.	/<ngr. stólos
STOLĂ	STÓL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Rochie largă și lungă până la pământ, încinsă cu două cordoane, purtată de matroanele romane.2) Fâșie lungă și îngustă, ornamentată, purtată pe după gât de preoții catolici în timpul slujbei.	/<lat. stola
STOLNIC	STÓLNI//C ~ci	<i>m.</i>	1) (în Țara Românească și în Moldova din evul mediu; folosit și ca titlu pe lângă numele respectiv) Boier de divan care avea în grijă masa domnitorului.2) înv. Bucătar-șef la curtea unui boier.3) înv. Bărbat care servea mesenii în timpul ospătului de la n	/<sl. stoliniku
STOLNICEASĂ	STOLNIC//EĂSĂ ~ése	<i>f. înv.</i>	(feminin de la stolnic) Soție a stolnicului.	/stolnic + suf. ~easă
STOLNICEL	STOLNICÉ//L ~i	<i>m.</i>	(în Țara Românească și în Moldova din evul mediu; folosit și ca titlu pe lângă numele respectiv) Boier de rang inferior stolnicului, care servea mâncarea la masa domnitorului.	/stolnic + suf. ~el
STOLNICIE	STOLNICÍE	<i>f. ist.</i>	1) Funcție de stolnic.2) Durata acestei funcții.	/stolnic + suf. ~ie
STOLON	STOLÓN ~i	<i>m.</i>	Tulpină sau ramură târătoare care dă rădăcini și formează o plantă nouă în locurile unde contactează cu solul.	/<fr. stolon
STOLONIFER	STOLONIFÉR ~ă (~i,		(despre plante) Care conține sau produce stoloni.	/<fr. stolonifère
STOMAC	STOMÁC ~uri	<i>n.</i>	(la om și la animalele superioare) Parte a aparatului digestiv în care se digeră alimentele. Durere de ~. • A nu avea (pe cineva) la ~ a nu suporta (pe cineva). A-și pune ~ul la cale a mânca bine.	/<ngr. stómahos, sl. stomahu
STOMACAL	STOMACÁL ~ă (~i,		Care ține de stomac; propriu stomacului.	/<fr. stomacal
STOMATITĂ	STOMATÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare patologică constând în inflamarea mucoasei cavității bucale.	/<fr. stomatite

STOMATOLOG	STOMATOLÓ//G ~gi	<i>m.</i>	Specialist în stomatologie; dentist.	/<fr. stomatologue
STOMATOLOGIC	STOMATOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de stomatologie; propriu stomatologiei. Clinică ~că.	/<fr. stomatologique
STOMATOLOGIE	STOMATOLOGÍ//E ~i	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu studierea bolilor cavității bucale (mai ales ale dinților), precum și cu metodele de tratare și de profilaxie a acestora; dentistică. [G.-D. stomatologiei]	/<fr. stomatologie
STOP I	STOP I	<i>interj.</i>	(se folosește ca strigăt pentru a opri pe cineva să facă o acțiune) Stai! Oprește!	/<fr., engl. stop
STOP II	STOP II ~uri	<i>n.</i>	1) Semafor pentru reglarea circulației la intersecția străzilor.2) Far mic (de obicei roșu) montat în partea de dinapoi a unui autovehicul pentru a semnaliza frânarea.3) sport Oprire bruscă a mingii sau a pucului.	/<fr., engl. stop
A STOPA I	A STOP//Á I ~éz		1. intranz. (despre vehicule, mecanisme etc.) A se opri din mers.2. tranz. A face să-și întrerupă mișcarea.	/<fr. stopper
A STOPA II	A STOP//Á II ~éz	<i>tranz.</i>	(ciorapi, tricouri etc.) A repara, prinzând ochiurile scăpate și oprind deșirarea, destrămarea lor.	/<fr. stopper
STOPER	STÓPER ~i	<i>m.</i>	(în cadrul unei echipe de fotbal) Jucător care îndeplinește funcția de centru al apărării.	/<engl. stopper
STOR	STOR ~uri	<i>n.</i>	Perdea de protecție a interiorului unei încăperi contra căldurii și luminii soarelui (care poate fi ridicată sau lăsată cu ajutorul unei sfori sau al unui resort); transperant.	/<fr. store
STORCĂTOARE	STORCÁT//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	Dispozitiv pentru stoarcere sau pentru tescuit.	/storc (a stoarce) + suf. ~ătoare
A STORNA	A STORN//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(înregistrări contabile greșite) A face să fie corect prin anumite rectificări.	/<it. stornare
STOVAINĂ	STOVAÍNĂ	<i>f.</i>	Substanță pentru producerea anesteziei locale.	/<fr. stovad'ne
STRABIC	STRÁBI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	Care suferă de strabism; care are privirea încrucișată.	/<fr. strabique
STRABISM	STRABÍSM	<i>n.</i>	Infirmitate caracterizată prin imposibilitatea de a vedea normal același obiect cu amândoi ochii; privire încrucișată.	/<fr. strabisme
STRABOMETRU	STRABOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument medical pentru determinarea gradului de încrucișare a ochilor.	/<fr. strabometre
STRABOTOMIE	STRABOTOMÍE	<i>f.</i>	Intervenție chirurgicală în vederea corectării strabismului.	/<fr. strabotomie
STRACHINĂ	STRÁCHINĂ străchini	<i>f.</i>	1) Vas (de lut, de metal etc.) adâncit, cu diverse întrebuințări. • A mânca dintr-o ~ cu cineva a fi prieten foarte bun cu cineva.2) Conținutul unui asemenea vas. O ~ de făină.	/<ngr. ostrákinos
STRADAL	STRADÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de stradă; referitor la stradă.	/<it. stradale
STRADĂ	STR//ÁDÁ ~ăzi	<i>f.</i>	1) Drum special amenajat (pavat sau asfaltat) dintr-o localitate (de obicei urbană). ~ principală. • Om de pe (sau din) ~ necunoscut; trecător. A arunca pe cineva în ~ a) a alunga pe cineva afară din casă; b) a lăsa pe cineva pe drumuri; a sărăci pe cinev	/<it. strada
STRADELĂ	STRADEL//Ă ~e	<i>f.</i>	Stradă îngustă și scurtă.	/<it. stradella

STRAI I	STRAI I ~e	<i>n.</i>	mai ales la pl. pop. Obiect de îmbrăcăminte; haină. Un rând de ~e. [Monosilabic]	/Orig. nec.
STRAI II	STRA//I II ~iuri	<i>n.</i>	Parâmă folosită pentru fixarea părții superioare a catargului de proră.	/<it. stagilo
STRAJĂ	STRÁJĂ străji	<i>f.</i>	1) Supraveghere menită să păstreze neschimbată o stare de lucruri; pază; gardă. • A fi (sau a sta) de ~ (sau a face ~) a păzi.2) Grup de oameni înarmați care însoțește deținuții în timpul deplasării (ca să nu evadeze); escortă.3) Persoană sau grup de pers	/<sl. straža
STRANĂ	STRÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	(în bisericile ortodoxe) 1) Rând de scaune de-a lungul pereților, pe care stau credincioșii în timpul slujbei religioase.2) Loc destinat pentru cântăreți. [G.-D. stranei]	/<sl. strana
A STRANGULA	A STRANGUL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A lipsi de respirație, strângând puternic de gât (până la asfixiere); a gătui; a sugruma.2) (despre haine, cingători etc.) A incomoda prin strângere; a sugruma.3) fig. (căi de curgere a unui fluid) A îngusta pe o anumită porțiune; a gătui; a sugruma.4)	/<lat. strangulare
A SE STRANGULA	A SE STRANGUL//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A se lipsi de respirație prin strângere de gât; a se gătui; a se sugruma.2) (despre râuri, drumuri, conducte etc.) A deveni (mai) îngust pe unul din segmentele sale; a se sugruma.	/<lat. strangulare
STRANIU	STRÁNI//U ~e (~i)		Care șochează prin felul său de a fi; ieșit din comun; ciudat; anapoda; bizar. Om ~. Purtare ~e. [Sil. -niu]	/<it. stranio
STRAPAZAN	STRAPAZÁN ~e	<i>n. pop.</i>	Dispozitiv pentru fixarea vâslelor, constând dintr-un cui fixat de marginea luntrii și o curelușă.	/<turc. strabzan
STRAPONTINĂ	STRAPONTÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Scaun fără spetează, care se poate ridica și lăsa în jos, instalat suplimentar (într-o sală de spectacole, în tren, în trăsură etc.). [G.-D. strapontinei]	/<fr. strapontin, it. strapuntino
STRAS	STRAS ~uri	<i>n.</i>	Sticlă de calitate înaltă, din care se fac imitații de pietre prețioase.	/<fr. strass, germ. Strass
STRAȘNIC	STRÁȘNI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și adverbial</i>	1) Care înspăimântă; îngrozitor; înfiorător; groaznic; sinistru. Măcel ~.2) Care este neobișnuit (ca proporții, intensitate etc.); amarnic; grozav; extraordinar. Ger ~.3) Care este deosebit de aspru, de strict. Disciplină ~că.	/<sl. strašinu
STRAT	STRAT ~uri	<i>n.</i>	1) Material întins aproximativ uniform pe o suprafață sau între două suprafețe; pătură. ~ de nisip.2) geol. Depunere de roci sedimentare cu o grosime și o structură aproximativ omogenă.3) Fâșie de pământ mai ridicată, pe care se seamănă legume sau flori;	/<fr. stratum, fr. strate
STRATAGEMĂ	STRATAGÉM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) mil. Manevră întreprinsă în vremea luptelor cu scopul de a dezorienta și a surprinde pe inamic.2) Mijloc iscusit prin care se maschează realitatea; șiretlic; truc; tertip; șotie. [G.-D. stratagemei]	/<lat. strategma, fr. strategeme

STRATEG	STRATĚ//G ~gi	<i>m.</i>	1) Comandant, bun cunoscător al strategiei militare.2) Specialist în strategie.3) (în Grecia antică) Magistrat care era responsabil de toate operațiile militare.	/<lat. strategus, ngr. stratigós, fr. strategie
STRATEGIC	STRATĚGI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de strategie; propriu strategiei. Operație ~că.2) (despre locuri, căi de comunicație etc.) Care prezintă interes pentru strategia militară; important din punct de vedere militar. Poziție ~că. Drum ~.	/<fr. stratégique
STRATEGIE	STRATEGÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) mil. Știință care se ocupă cu planificarea, organizarea și conducerea operațiilor militare într-un război.2) Ansamblu de operații și manevre, realizate în vederea atingerii unei victorii. ~ electorală. [G.-D. strategiei]	/<fr. stratégie
A STRATIFICA	A STRATIFICĂ stratific	<i>tranz.</i>	A face să se stratifice.	/<fr. stratifier, lat. stratificare
A SE STRATIFICA	A SE STRATIFICĂ pers. 3 se stratifică	<i>intranz.</i>	A se așeza în straturi.	/<fr. stratifier, lat. stratificare
STRATIFICAȚIE	STRATIFICĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	Mod de dispunere a rocilor sedimentare în straturi suprapuse.	/<fr. stratification
STRATIFORM	STRATIFÓRM ~ă (~i,		1) Care are forma unui strat.2) Care este așezat pe straturi.	/<fr. stratiforme
STRATIGRAFIC	STRATIGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de stratigrafie; propriu stratigrafiei.	/<fr. stratigraphique
STRATIGRAFIE	STRATIGRAFÍE	<i>f.</i>	Ramură a geologiei care se ocupă cu studiul stratificării scoarței globului pământesc și al determinării vârstei rocilor sedimentare. [G.-D. stratigrafiei; Sil. -ti-gra-]	/<fr. stratigraphie
STRATOCUMULUS	STRATOCÚMULUS	<i>m.</i>	Formație de nori situată la altitudine relativ joase, având aspect de valuri.	/<fr. strato-cumulus
STRATOSFERĂ	STRATOSFÉRĂ	<i>f.</i>	Strat al atmosferei terestre situat între troposferă și mezosferă (de la 10 până la 50 kilometri altitudine). [G.-D. stratosferei; Sil. -to-sfe-]	/<fr. stratosphere
STRATOSFERIC	STRATOSFÉRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de stratosferă; propriu stratosferei.	/<fr. stratosphérique
STRATOSTAT	STRATOSTÁT ~e	<i>n.</i>	Aerostat special amenajat pentru zboruri în stratosferă.	/<fr. stratostat, germ. Stratostat
STRATUS	STRÁTUS	<i>m.</i>	Strat uniform de nori de culoare cenușie, asemănător cu ceața, situat la o înălțime de până la 1 km, care produce de obicei burniță și zăpadă grăunțoasă.	/<lat., fr. stratus
A STRĂBATE	A STRĂBÁTE străbăt		1. tranz. 1) (medii) A pătrunde de la o margine la alta, trecând prin interior. Glonte a străbătut peretele.2) (suprafețe întinse) A parcurge de la un capăt la altul; a traversa. ~ toată țara. • ~ pământul în lung și în lat a călători mult.2. intranz. v	/stră- + a bate
STRĂBĂTĂTOR	STRĂBĂTÁT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care străbate.2) fig. Care știe să înfrunte obstacole; care nu se dă învins; răzvățător.	/a străbate + suf. ~ător
STRĂBUN I	STRĂBÚN I ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv al</i>	(despre persoane) Care aparține generațiilor precedente; privitor la generațiile precedente; din vremuri foarte îndepărtate; strămoșesc; străvechi. Glie ~ă.	/stră- + bun

STRĂBUNEL	STRĂBUNÉ//L ~i	<i>m.</i>	v. STRĂBUNIC.	/stră- + bunel
STRĂBUNIC	STRĂBUNÍ//C ~ci	<i>m.</i>	Tată al bunicului sau al bunicii în raport cu strănepoții.	/stră- + bunic
STRĂBUNICĂ	STRĂBUNÍ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Mamă a bunicului sau a bunicii în raport cu strănepoții. [G.-D. străbunicii]	/stră- + bunică
STRĂDANIE	STRĂDÁNI//E ~i	<i>f.</i>	Efort (fizic sau intelectual) depus în realizarea unui lucru sau în atingerea unui scop; silință; sârguință; străduință; asiduitate. [G.-D. strădaniei; Sil. -ni-e]	/<sl. stradanije
A SE STRĂDUI	A SE STRĂDU//Í mă ~iesc	<i>intrans.</i>	A depune multă silință sau osteneală.	/<sl. stradati
STRĂDUINȚĂ	STRĂDUÍŢ//Ă ~e	<i>f.</i>	Efort (fizic sau intelectual) depus în realizarea unui lucru sau în atingerea unui scop; silință; sârguință; asiduitate.	/a (se) strădui + suf. ~ință
STRĂDUITOR	STRĂDUIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>rar</i>	Care se străduiește; silitor; sârguincios.	/a (se) strădui + suf. ~tor
A STRĂFULGERA	A STRĂFULGER//Ă străfulgeră		1. tranz. 1) A străbate repede și pe neașteptate (ca fulgerul). Pasărea străfulgeră văzduhul.2) (gânduri, idei etc.) A trece repede prin minte. L-a ~at un gând.2. intrans. (despre lumini) A luci ca un fulger; a scăpăra.	/stră- + a fulgera
STRĂFUND	STRĂFÚND ~uri	<i>n.</i>	Partea interioară adâncă a unui lucru. ~ul pământului.	/stră- + fund
STRĂIN	STRĂÍN ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv al</i>	1) Care ține de altă țară; propriu altei țări. Turiști ~i.2) Care este originar din altă parte. Om ~. • Prin ~i printre oameni necunoscuți; departe de casă, de patrie.3) Care este proprietatea altora; care nu aparține vorbitorului. Lucruri ~e.4) (despre p	/<lat. extraneus
STRĂINĂTATE	STRĂINĂT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Țară, regiune sau loc care se află dincolo de hotarele patriei; țară străină.2) Mediu în care se află cineva depărtat de familie, de prieteni și de cunoscuți. [G.-D. străinătății; Sil. -stră-i-]	/străin + suf. ~ătate
STRĂJER	STRĂJÉR ~i	<i>m.</i>	1) ist. Persoană care locuia la granițele de munte ale țării și se angaja să le păzească în schimbul unor privilegii; plăieș.2) Persoană care are sarcina de a străjui ceva sau pe cineva; paznic.	/strajă + suf. ~ar
A STRĂJUI	A STRĂJU//Í ~iesc		1. intrans. A sta de strajă; a veghea.2. tranz. A avea sub strajă; a păzi.	/strajă + suf. ~ui
STRĂJUITOR	STRĂJUIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	rar Care străjuiește; care stă de strajă.	/a străjui + suf. ~tor
STRĂLIMBĂ	STRĂLÍMB//Ă ~i	<i>f.</i>	Limbă veche de la care provine o familie de limbi.	/stră- + limbă
STRĂLUC	STRĂLÚ//C ~ci	<i>m.</i>	Gândac cu corpul alungit, cu aripi albastre-verzui, lucioase, și cu antene mari, întoarse în lături și îndărăt.	/v. a străluci
A STRĂLUCI	A STRĂLÚC//I ~esc	<i>intrans.</i>	1) (despre aștri și despre alte surse de lumină) A luci foarte puternic; a răspândi o lumină vie.2) (despre lucruri) A reflecta o lumină puternică (venită de la alte corpuri). Podgoriile strălucesc la soare.3) (despre lucruri) A părea că luminează (din ca	/stră- + a luci
STRĂLUCIRE	STRĂLUCÍR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A STRĂLUCI.2) Lumină vie emanată de ceva.3) fig. Totalitate de calități care impresionează, trezind respect și admirație; aureolă.	/v. a străluci

STRĂLUCIT	STRĂLUCÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A STRĂLUCI.2) fig. Care se impune prin calitățile sale; excepțional; excelent. Operetă ~tă.3) și adverbial Care trezește încântare, admirație; încântător; admirabil. A răspuns ~.	/v. a străluci
STRĂLUCITOR	STRĂLUCIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care strălucește; care răspândește lumină în jur; luminos; lucitor. Soare ~2) (despre obiecte) Care reflectă, răsfrânge lumina. Oglinzi ~oare.3) (despre ochi, privire, expresia feței) Care exprimă satisfacție; fericit; radios.4) fig. Care se distinge	/a străluci + suf. ~tor
STRĂMOȘ	STRĂM//ÓȘ ~oășă (~óși, ~oășe)	<i>m. și f.</i>	mai ales la pl. Persoană care aparține generației precedente; străbun. • Din moși ~i din vremuri foarte îndepărtate.	/stră- + moș
STRĂMOȘESC	STRĂMOȘ//ÉSC ~ească (~éști)		1) Care aparține strămoșilor; privitor la generațiile precedente; străbun; străvechi.2) Care este transmis prin moștenire; ancestral; moștenit; ereditar. Obiceiuri ~ești.	/strămoș + suf. ~esc
STRĂMOȘEȘTE	STRĂMOȘÉȘTE	<i>adv.</i>	În felul sau după obiceiul strămoșilor; cum obișnuiau strămoșii; ca strămoșii; ca în vechime.	/strămoș + suf. ~ește
STRĂMURARE	STRĂMUR//ÁRE ~ări	<i>f. inv.</i>	pop. Băț ascuțit la vârf cu care se împung animalele, când sunt îndemnate la mers.	/ <i><</i> lat. stimularia
A STRĂMUTA	A STRĂMUTÁ	<i>tranz.</i>	(obiecte) A mișca (puțin) din loc; a clinti; a urni.	/ <i><</i> lat. extramutare
A SE STRĂMUTA	A SE STRĂMUTÁ mă strămút	<i>intrans.</i>	A se muta (cu traiul) în alt loc; a-și schimba locul (de trai); a trece în altă parte. • ~ din viață a muri.	/ <i><</i> lat extramutare
STRĂNEPOATĂ	STRĂNEPOÁT//Ă ~e	<i>f.</i>	Fică a nepotului sau a nepoatei în raport cu străbunicii.	/stră- + nepoată
STRĂNEPOT	STRĂNEPÓ//T ~ți	<i>m.</i>	1) Fiu al nepotului sau al nepoatei în raport cu străbunicii.2) la pl. Urmași ai generației anterioare.	/stră- + nepot
STRĂNUT	STRĂNÚT ~uri	<i>n.</i>	Zgomot spontan (răsunător), scurt și brusc, produs de cineva, când strănută.	/v. a strănuta
A STRĂNUTA	A STRĂNUTÁ strănút	<i>intrans.</i>	A elimina brusc și cu zgomot, pe nas și pe gură, aerul din plămâni printr-o contracție involuntară a mușchilor expiratori.	/ <i><</i> lat. sternutare
STRĂNUTAT	STRĂNUTÁT	<i>n.</i>	v. STRĂNUT.	/v. a strănuta
STRĂPUNGĂTOR	STRĂPUNGÁT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și fig.</i>	Care străpunge, străbate; pătrunzător; penetrant. Vânt ~. Durere ~oare.	/a străpunge + suf. ~tor
A STRĂPUNGE	A STRĂPÚNGE străpúng	<i>tranz.</i>	1) (de- spre obiecte cu vârf ascuțit) A răzbate dintr-o parte în alta.2) (despre persoane) A supune unei acțiuni de spargere până în partea opusă (cu ajutorul unui obiect ascuțit).3) fig. (spații, medii etc.) A străbate cu greu (de la un capăt la altul).	/ <i><</i> lat. extrapungere
STRĂPUTERE	STRĂPUTÉR//E ~i	<i>f.</i>	: Din ~i depunând maximum de puteri; din toate puterile.	/stră- + putere
STRĂȘNICIE	STRĂȘNICÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Atitudine aspră, severă; asprime; severitate. A păzi cu ~.2) Faptă groaznică, înfricoșătoare; grozăvie. [G.-D. strășniciei]	/strașnic + suf. ~ie
STRĂVECHI	STRĂVÉCH//I ~e (~i)		Care este moștenit de la strămoși; transmis prin moștenire; strămoșesc; străbun. Vremuri ~. Așezare ~e.	/stră- + vechi
A STRĂVEDEA	A STRĂVEDEÁ străväd	<i>tranz.</i>	rar (obiecte, ființe) A vedea foarte vag (din cauza depărtării, a întunericii etc.); a zări printre alte elemente; a întrevedea; a întrezări.	/stră- + a vedea

A SE STRĂVEDEA	A SE STRĂVEDEĂ mă străvăd	<i>intrans. rar</i>	1) A se vedea neclar (prin ceață, printre nori etc.). • Slab de se străvede se zice despre cineva care este foarte slab.2) fig. A se face văzut; a ieși la iveală; a se vădi; a se releva.	/stră- + a vedea
STRĂVEZIU	STRĂVEZÍ//U ~e (~i)		1) Prin care trece lumina; transparent. Sticlă ~e.2) (despre apă, lumină etc.) Care este lipsit de orice impurități; limpede; curat.3) fig. (despre oameni) Care este foarte slăbit.4) fig. (despre sensuri, tâlcuri, aluzii) Care poate fi înțeles cu ușurință	/a străvedea + suf. ~iu
STRÂJNIC	STRÂJNI//C ~ci	<i>m. pop.</i>	Cal de la unu până la trei ani, neînvățat cu tracțiunea; mânzoc.	/cf. sl. strižniku
STRÂMB I	STRÂMB I	<i>adv.</i>	1) (în opoziție cu drept) Cu deviere de la poziția normală; într-o parte. A merge ~. A crește ~. • A sta (sau a ședea) ~ și a judeca drept a se comporta cum se cuvine, indiferent de condiții. A râde (sau a zâmbi, a surâde) ~ a râde (sau a zâmbi, a surâde)	/<lat. strambus
STRÂMB II	STRÂMB II ~ă (~i, ~e)		1) (în opoziție cu drept) Care nu este drept; înclinat, lăsat pe o parte. Perete ~. • Mărturie ~ă mărturie care nu corespunde adevărului.2) (despre persoane sau despre părți ale corpului lor) Care are un defect fizic; deformat. Picioare ~e. Gură ~ă.	/<lat. strambus
A STRÂMBA	A STRÂMBĂ strâmb		1. tranz. 1) A face să se strâmb. • ~ (sau a muta) cuiva fălcile a trage cuiva o bătaie zdravănă.2) (persoane) A imita în batjocură; a lua în râs prin imitare.2. intrans. : ~ din nas (sau din buze) a-și manifesta nemulțumirea, disprețul sau dezaprobarea	/Din strâmb
A SE STRÂMBA	A SE STRÂMBĂ mă strâmb	<i>intrans.</i>	1) A pierde forma sau poziția inițială.2) (despre persoane) A-și schimba expresia normală a feței (în mod voit sau involuntar); a face grimase; a se schimonosi; a se sluți.3) fig. fam. A avea o comportare pretentioasă; a face mofturi; a se sclifosi; a se	/Din strâmb
STRÂMBĂTURĂ	STRÂMBĂTŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Contractare (voită sau involuntară) care strâmbă fața; grimasă.2) fig. Cuvânt sau gest care imită în batjocură felul de a fi al cuiva.3) Obiect strâmb.	/a (se) strâmba + suf. ~ătură
STRÂMT	STRÂM//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care are o lățime mai mică decât cea necesară; care nu este (destul de) lat; îngust. Punte ~tă.2) Care are o lărgime mai mică decât cea necesară; care nu este (destul de) larg. Haină ~tă. Cameră ~tă. • A fi ~ la minte a avea un intelect redus.	/<lat. strinctus
A STRÂMTA	A STRÂMT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se strâmteze; a face (mai) strâmt; a îngusta.	/Din strâmt
A SE STRÂMTA	A SE STRÂMT//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A deveni (mai) strâmt; a se reduce în lățime; a deveni mai puțin încăpător; a se îngusta; a se strânge. Haina s-a strâmtat.	/Din strâmt
STRÂMTOARE	STRÂMT//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	1) Trecătoare îngustă în munți (pe unde se poate trece pe jos); strungă.2) Spațiu restrâns; îngustime.3) Fâșie îngustă de apă, strâmtorată de uscat, care leagă două bazine acvatice (mări sau oceane).4) fig. Situație (materială) grea; anangie. • A se afla	/strâmt + suf. ~toare
A STRÂMTORA	A STRÂMTOR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A restrânge în spațiu; a grămădi într-un loc îngust.2) fig. pop. (persoane) A face să nimerească într-o situație grea; a pune la strâmtoare.3) A face să se strâmtoreze.	/Din strâmtoare
A SE STRÂMTORA	A SE STRÂMTOR//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	(despre persoane) A trece la un mod de viață mai modest; a-și limita cheltuielile pentru trai; a se restrânge.	/Din strâmtoare

STRÂMTORAT	STRÂMTORĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A STRÂMTORA.2) Care se află într-o situație dificilă din cauza lipsei de mijloace materiale.	/v. a (se) strâmtora
STRÂNGĂTOR	STRÂNGĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	1) Care strânge. • ~ de paie (la combină) dispozitiv pentru căpițirea paielor.2) Care face economii; care păstrează; econom.	/a strânge + suf. ~tor
A STRÂNGE	A STRÂNGE strâng	<i>tranz.</i>	1) A face să se strângă.2) A aduce din mai multe părți punând laolaltă; a aduna. ~ vreascuri.3) (legume, fructe, culturi agricole etc.) A aduna după coacere (rupând, secerând, cosind). ~ grâul.4) (bani, avere) A dobândi prin muncă asiduă (punând deoparte)	/<lat. stringere
A SE STRÂNGE	A SE STRÂNGE mă strâng	<i>intranz.</i>	1) (despre ființe) A veni din toate părțile, întâlnindu- se în același loc; a se aduna. • ~ de pe drumuri a veni acasă. A i se ~ funia la par (cuiva) a ajunge la o situație critică.2) A se face ghem; a se ghemui; a se zgribuli; a se zgârci. • A i se ~ cui	/<lat. stringere
STRÂNGERE	STRÂNGER//E ~i	<i>f.</i>	v. A STRÂNGE și A SE STRÂNGE. • Cu ~ de inimă cu un sentiment de durere sau de teamă. ~ de mână strângere a mâinii cuiva în semn de afecțiune.	/v. a (se) strânge
STRÂNS I	STRÂNS I	<i>adv.</i>	Foarte tare (ca să nu se poată dezlega, desface, deschide etc.). A lega ~.	/v. a (se) strânge
STRÂNS II	STRÂNS II	<i>n.</i>	1) v. STRÎNGERE.2) Vremea culesului recoltei.	/v. a strânge
STRÂNS III	STRÂN//S III ~să (~și, ~se)		v. A STRÎNGE și A SE STRÎNGE. • A fi ~ la mână (sau la pungă) sau a fi cu mâna ~să a) a fi zgârcit; b) a cheltui banii cu socoteală; a fi econom. A-și ține gura ~să a nu spune nimic. ~ cu ușa forțat să facă ceva. Cu inima ~să dominat de o emoție puternică	/v. a (se) strânge
STRÂNSOARE	STRÂNS//OĂRE ~ori	<i>f.</i>	1) v. STRÂNGERE.2) Suportare a unei acțiuni de strângere de către un obiect oarecare.3) v. STRÂMTOARE.4) fig. Limitare a libertății de acțiune; constrângere.5) Roadă strânsă într-un an; recoltă.	/strâns + suf. ~oare
STRÂNSURĂ	STRÂNSÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) : ~ de mână strângere de mână.2) peior. Ceea ce a fost strâns de pe unde s-a putut, fără nici un discernământ; adunătură. Oaste de ~. • De ~ a) de tot felul; b) din ceea ce a rămas la urmă.3) Cantitate de produse agricole strânse dintr-o recoltare.	/strâns + suf. ~ură
STREAȘINĂ	STREÁȘINĂ stréșini	<i>f.</i>	1) Prelungire a acoperișului peste marginea de sus a pereților unei construcții, pe care o apără de ploaie. • A(-și) pune (sau a duce) mâna ~ (la ochi) sau a se uita cu mâna ~ (la ochi) a(-și) pune mâna deasupra ochilor, pentru a se apăra de soare și a ve	/<sl. strašínā
STRECĂTOARE	STRECĂT//OĂRE ~óri	<i>f. reg. pop.</i>	v. STRECURĂTOARE.	/Strec[ura] + suf. ~ătoare
STRECHE	STRÉCH//E ~	<i>f.</i>	1) Insectă hematofagă, de talie medie sau mare, păroasă, care înțeapă vitele cornute și caii, sugându-le sângele. ~ea vitelor.2) Spaimă, neliniște provocată animalelor de aceste insecte. • A fugi ca de ~ a fugi de ceva ca de un lucru înspăimântător. A apu	/<sl. straķu

A STRECHEA	A STRECHEÁ pers. 3 ~ză	<i>intrans.</i>	1) (despre animale) A fugi înțepat sau ca înțepat de streche.2) fig. pop. A se comporta în mod straniu, neobișnuit.3) fig. A da semne de nebunie.	/Din streche
A STRECURA	A STRECURÁ strecór	<i>trans.</i>	1) (lichide) A face să treacă printr-o sită sau printr-o pânză (pentru a curăța de impurități sau a omogeniza laptele). ~ laptele.2) fig. (persoane, lucruri) A introduce cu îndemânare și pe neobservate. A-l ~ printre scândurile gardului. • ~ o vorbă a șop	/<lat. extracolare
A SE STRECURA	A SE STRECURÁ mă strecór	<i>intrans.</i>	1) (despre lichide sau despre granuloase) A curge ușor și câte puțin (printr-o crăpătură, gaură).2) fig. (despre timp) A se scurge puțin câte puțin.3) fig. A trece neobservat. ~ afară. S-a ~t o greșeală.	/<lat. extracolare
STRECURĂTOARE	STRECURĂT//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	1) Vas de bucătărie de formă rotundă, de obicei cu mâner, cu fundul găurit, folosit pentru strecurarea lichidelor.2) Pânză rară prin care se strecoară laptele sau se scurge cașul de zer. [G.-D. strecurătorii]	/a strecura + suf. ~toare
STREPEDE	STRÉPE//DE ~zi	<i>m.</i>	Larvă care trăiește în unele alimente (brânză, slănină, pastramă etc.).	/cf. alb. shtrep
STREPEZEALĂ	STREPEZ//EÁLĂ ~éli	<i>f.</i>	Iritație a unor organe din cavitatea bucală (în special a dinților), cauzată de consumul de fructe sau de alte alimente astringente.	/a strepezi + suf. ~eală
A STREPEZI	A STREPEZ//Í pers. 3 ~éște	<i>trans.</i>	A face să se strepezească.	/cf. strepede
A SE STREPEZI	A SE STREPEZ//Í pers. 3 se ~éște	<i>intrans.</i>	(despre dinți și cavitatea bucală) A se irita puternic și dureros în urma consumării de alimente astringente (în special fructe acre).	/cf. sterpede
STREPTOCID	STREPTOCÍD	<i>n.</i>	Medicament din grupul sulfamidelor, folosit în tratamentul anghinei, meningitei epidemice, abceselor purulente și altor boli infecțioase.	
STREPTOCOC	STREPTOCÓ//C ~ci	<i>f.</i>	Bacterie imobilă, de formă sferică sau ovală, fiind un agent patogen al unor infecții grave.	/<fr. streptocoque
STREPTOCOCIC	STREPTOCÓCI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care conține streptococi.2) Care este provocat de streptococi.	/<fr. streptococcique
STREPTOMICINĂ	STREPTOMICÍNĂ	<i>f.</i>	Medicament folosit în tratamentul unor boli infecțioase (tuberculoză, difterie, tularemie etc.). [G.-D. streptomisinei]	/<fr. streptomycine
STRES	STRES ~uri	<i>n.</i>	Stare patologică constând în supraîncordarea unui organism viu, când asupra lui acționează factori negativi puternici.	/<engl., fr. stress
A STRESA	A STRES//Á ~éz	<i>trans.</i>	A produce stres; a tulbura prin stres.	/<fr. stresser
STRESANT	STRESÁN//T ~tă (~ți,		Care provoacă stres; apăsător.	/<fr. stressant
A STREȘINI	A STREȘIN//Í ~ésc	<i>trans.</i>	(porți, garduri etc.) A înzestra cu streășină.	/Din streășină
A STRIA	A STRI//Á ~éz	<i>trans.</i>	(suprafețe ale unor corpuri) A acoperi cu striuri.	/<fr. strier
STRIAT	STRIÁ//T ~tă (~ți, ~te)		v. A STRIA. • Mușchi ~ți mușchi alcătuiți din fibre lungi.	/<fr. strié
A STRICA	A STRICÁ stric		1. tranz. 1) (obiecte) A face să se strice.2) A prefăce din bun în rău. Grindina ~t via.3) A face în mod necalitativ. Croitorul ~t costumul.4) (acțiuni, stări de lucruri etc.) A face să nu-și continue desfășurarea. ~ planurile cuiva. ~ casa cuiva.5) A co	/<lat. extricare

A SE STRICA	A SE STRIC//Ă mă stric	<i>intrans.</i>	1) (despre construcții sau despre obiecte tari) A-și pierde integritatea (prin învechire sau prin acțiunea unor factori externi). Vesela se strică. • ~ de râs a râde tare și mult.2) (despre sisteme tehnice sau organice) A ieși din funcțiune; a nu mai func	/<lat. extricare
STRICAT	STRICĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A STRICA și A SE STRICA.2) (despre persoane) Care este dezechilibrat psihic.	/v. a (se) strica
STRICĂCIOS	STRICĂCI//ÓS ~oasă (~ôși, ~oăse)		1) Care se strică ușor.2) v. STRICĂTOR.	/a (se) strica + suf. ~ăcios
STRICĂCIUNE	STRICĂCIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A STRICA și A SE STRICA.2) Pierdere cauzată de stricarea unor bunuri materiale.3) înv. Abatere de la moralitate; clasare; degenerare; corupție. [G.-D. stricăciunii]	/a (se) strica + suf. ~ciune
STRICĂTOR	STRICĂT//ÔR ~oăre (~ôri, ~oăre)	<i>și substantiv al</i>	1) Care pricinuieste sau face stricăciuni; dăunător; păgubitor; vătămător.2) Care strică pe cineva din punct de vedere moral; corupător.	/a (se) strica + suf. ~tor
STRICNEA	STRICN//EĂ ~ele	<i>f.</i>	reg. Cuțit cu o lamă specială, cu care se lasă să curgă sângele animalelor bolnave.	/a stricni + suf. ~ea
A STRICNI	A STRICN//Î ~esc	<i>trans.</i>	reg. 1) (animale) A creșta cu stricneaua (pentru a lăsa să curgă sângele rău).2) (pești) A deschide printr-o tăietură lungă și adâncă (pentru a scoate măruntaiele).3) fig. A lovi puternic cu biciul (până la sânge); a sfichiui.	/<ucr. striknuti, rus. streknuti
STRICNINĂ	STRICNÎNĂ	<i>f.</i>	Substanță toxică sub formă de pulbere cristalizată, incoloră și cu gust amar, extrasă din semințele unui arbore tropical și întrebuințată în medicină. [G.-D. stricninei]	/<fr. strychnine, germ. Strychnin
STRICT I	STRICT I	<i>adv.</i>	Cu strictețe; în mod sever. Fumatul este ~ interzis. • (A fi) ~ necesar a fi absolut trebuincios; a fi indispensabil.	/<fr. strict, lat. strictus
STRICT II	STRIC//T II ~tă (~ți, ~te)		1) (despre prescripții și despre alte acțiuni codificate) Care necesită a fi respectat întocmai; aplicat în conformitate cu prevederile de rigoare; sever. Regim ~. Evidență ~ tă. • (În) sensul ~ al cuvântului în sensul de bază, cel principal, al cuvântului	/<fr. strict, lat. strictus
STRICTEȚE	STRICTÊȚE	<i>f.</i>	1) Caracter strict.2) Atitudine a celui care este strict. [G.-D. stricteței]	/strict + suf. ~ețe
A STRICTURA	A STRICTUR//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(deschizături, tuburi, conducte, vase sangvine etc.) A face să fie mai strâmt, micșorând secțiunea de curgere a unui fluid; a îngusta; a strâmta.	/Din strictură
STRICTURĂ	STRICTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Strâmtare a canalului unui organ cavităar (în urma unui traumatism, a unei inflamații etc.). ~ esofagiană.	/<lat. strictura, germ. Striktur, fr. stricture
STRIDENT	STRIDEN//T ~tă (~ți, ~te)		1) și adverbial (despre sunete, strigăte, zgomote etc.) Care are o sonoritate puternică și neplăcută; țipător.2) (despre culori) Care este foarte viu; băcător la ochi; țipător; aprins.	/<fr. strident, lat. stridens, ~ntis, it. stridente
STRIDENȚĂ	STRIDÊNȚĂ ~e	<i>f.</i>	1) Caracter strident.2) la pl. Sunet sau culoare stridentă.	/<fr. stridence
STRIDIE	STRÍDI//E ~i	<i>f.</i>	Moluscă marină comestibilă. [G.-D. stridiei; Sil. -di-e]	/<ngr. stridhi

STRIDULANT	STRIDULÁN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre insecte sau organe ale acestora) Care produce un zgomot strident, caracteristic.	/<fr. stridulant
A STRIGA	A STRIGÁ strig		1. intranz. 1) (despre oameni) A produce sunete puternice și stridente (de mânie, de groază sau de durere); a scoate strigăte; a țipa; a răcni.2) A face gălăgie; a strica liniștea.3) A vorbi pe un ton ridicat; a-și manifesta enervarea, nemulțumirea sau mâ	/<lat. strigare
STRIGĂ	STRÍ//GĂ ~gi	<i>f.</i>	1) Fluture mare de noapte, care are pe spate pete albe, ce înfățișează un cap de mort; fluture cap-de-mort; fluturele morții.2) Pasăre răpitoare de noapte, cu penaj cenușiu-ruginiu, cu pete albe și brune-întunecate, care se hrănește, mai ales, cu șoareci.	/<lat. striga
STRIGĂT	STRÍGĂT ~e	<i>n.</i>	1) Sunet puternic (scos de om sau de unele animale); țipăt; răcnet.2) Semnal emis cu voce tare.3) rar v. STRIGĂTURĂ.	/a striga + suf. ~ăt
STRIGĂTOR I	STRIGĂT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care strigă.2) fig. Care se deosebește net (mai ales prin trăsături negative). • ~ la cer a) care este extrem de revoltător; care trezește indignare; b) care se cere a fi luat neapărat în seamă.	/a striga + suf. ~ător
STRIGĂTOR II	STRIGĂTÓR II ~i	<i>m. inv.</i>	Persoană care anunța cu voce tare unele știri; crainic; vestitor.	/a striga + suf. ~ător
STRIGĂTURĂ	STRIGĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Scurtă poezie populară, compusă din două sau din mai multe versuri, care se rostește în timpul unor jocuri populare.	/a striga + suf. ~ătură
STRIGIFORMĂ	STRIGIFÓRM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Ordin de păsări răpitoare nocturne cu capul foarte mobil, cu ochii mari, îndreptați înainte, cu ciocul scurt, puternic, încovoiat (reprezentanți: bufnița, cucuveaua, huhurezul etc.).2) Pasăre din acest ordin.	/<fr. strigiformes, lat. strix, strigis
STRIGOAICĂ	STRIGOÁI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	1) v. STRIGOAIE.2) pop. Femeie care se ocupă cu vrăjitoria; vrăjitoare.	/strigoaie + suf. ~că
STRIGOI	STRIGÓI ~	<i>m.</i>	1) (în superstiții) Sufletul unui mort despre care se crede că ar ieși noaptea din mormânt pentru a pricinui rele celor vii; moroi. • A umbla ca un ~ a umbla noaptea târziu fără nici un scop. A trăi ca un ~ a trăi izolat.2) rar depr. Om rău și închis în s	/strigă + suf. ~oi
STRIGOIAȘ	STRIGOIÁȘ ~i	<i>m.</i>	(diminutiv de la strigoi) la pl. Fluturi mici de noapte care se adună la sursele de lumină.	/strigoi + suf. ~aș
STRINGENT	STRINGÉN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>livr.</i>	Care necesită soluționare imediată; fără amânare; arzător; presant; imperios.	/<it. stringente
STRINGENȚĂ	STRINGÉNȚĂ	<i>f.</i>	Caracter stringent. [G.-D. stringenței]	/<it. stringenza
STRIP-TEASE	STRIP-TEASE [pr.: stríp-tiz]	<i>n.</i>	1) Spectacol de cabaret sau de varieteu, în cursul căruia una sau mai multe dansatoare se dezbracă pe scenă treptat și lent, sub acompaniament muzical.2) fig. Comportament exhibiționist; confidentă serviabilă.	/<engl., fr. strip-tease
STRIU	STRIU ~ri	<i>n.</i>	Fiecare dintre dungile paralele, ieșite în relief sau adâncite, de pe suprafața unui obiect sau corp. [Monosilabic]	/<fr. strie

A STRIVI	A STRIV//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) A face să se strivească; a turti. A-și ~ un deget.2) A omorî prin apăsare sau presare puternică. ~ o insectă.3) fig. A face să nu mai existe; a distruge complet; a stârpi.4) fig. A copleși de griji, necazuri, probleme.	/<sl. sutryvati, sutrivati
A SE STRIVI	A SE STRIV//Î pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	A-și pierde forma (prin presare, strângere, apăsare); a se turti.	/<sl. sutryvati, sutrivati
STRIVITOR	STRIVIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și fig.</i>	Care strivește.	/a (se) strivi + suf. ~tor
STROBOSCOP	STROBOSC//ÓP	<i>n.</i>	fiz. Aparat pentru observarea mișcării periodice rapide.	/<fr. stroboscope
STROBOSCOPIC	STROBOSCÓPI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de stroboscopie; propriu stroboscopiei.	/<fr. stoboscopique
STROBOSCOPIE	STROBOSCOPÍE	<i>f.</i>	1) Metodă de cercetare a mișcărilor periodice rapide, prin observarea lor la intervale de timp regulate.2) med. Examinare a laringelui cu ajutorul stroboscopului. [G.-D. stroboscopiei; Sil. -bo-sco-]	/<fr. stroboscopie
STROFANT	STROFÁN//T ~ți	<i>m.</i>	Arbust exotic ale cărui semințe conțin substanțe folosite în medicină.	/<fr. strophante
STROFANTINĂ	STROFANTÍNĂ	<i>f.</i>	Substanță sub formă de pulbere cristalizată, albă, cu gust amar, obținută din semințele de strofant și în-trebuințată ca tonic la unele boli de inimă. [G.-D. strofantinei]	/<fr. strofantine
STROFĂ	STRÓF//Ă ~e	<i>f.</i>	Parte a unei opere poetice, constând din câteva versuri, ce constituie un tot unitar din punct de vedere al ritmului, rimei și sensului.	/<lat. strophā, fr. strophe, it. strofa, germ. Strophe
STROFIC	STRÓFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de strofă; caracteristic strofei.	/<fr. strophique, germ. stophisch
A SE STROFOLI	A SE STROFOL//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	pop. A vorbi pe un ton ridicat, gesticulând și dându-și importanță; a se rățoi; a se cocoși.	/Orig. nec.
STROMB	STROMB ~i	<i>m.</i>	Moluscă din mările tropicale, care are cochilia groasă.	/<lat. strombus, fr. strombe
STRONGIL	STRONGÍL ~i	<i>m.</i>	Vierme parazit care dereglează funcționarea aparatului digestiv, respirator sau circulator la unele animale.	/<lat. strongylus, fr. strongyle
STRONGILOZĂ	STRONGILÓZĂ	<i>f.</i>	Boală provocată de strongili și caracterizată prin tulburări ale aparatului digestiv și, mai rar, ale celui respirator. [G.-D. strongilozei]	/<fr. strongylose
STRONȚIANIT	STRONȚIANÍT	<i>n.</i>	Carbonat natural de stronțiu.	/<fr. strontianite
STRONȚIU	STRÓNȚIU	<i>n.</i>	Metal, alb-argintiu, ai cărui compuși au diferite întrebuințări (la fabricarea fotoelementelor, rachetelor de semnalizare, a sticlei etc.).	/<fr. strontium, germ. Strontium
STROP	STROP ~i	<i>m.</i>	1) Părțică de apă sau de alt lichid, care, despărțindu-se dintr-o cantitate mai mare, ia de obicei formă sferică; picătură. ~ de ploaie. • ~ cu ~ a) picătură cu picătură; b) puțin câte puțin; treptat.2) fig. Cantitate foarte mică din ceva; picătură; pic	/v. a stropi

STROPEALĂ	STROP//EĂLĂ ~éli	<i>f. pop.</i>	1) v. A STROPI.2) Soluție cu care se stropește ceva.	/a stropi + suf. ~eală
A STROPI	A STROP//Î ~esc		1. tranz. 1) A uda moderat (dispersat și uniform). ~ florile. Ploaia ~it pământul. • ~ (ceva) cu sudoare a munci din greu; a se trudi.2) (o haină, ghetete sau un alt obiect) A murdări cu stropi (de noroi, de cerneală, de grăsime etc.).2. intrans. A disper	/Orig. nec.
STROPITOARE	STROPIT//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	1) Vas cilindric, cu toartă și cu un tub lateral terminat printr-o sită, care servește la stropit (florile, legumele etc.).2) Vehicul prevăzut cu un recipient pentru apă, folosit pentru stropitul străzilor și al grădinilor publice.	/a stropi + suf. ~toare
A STROPOLI	A STROPOL//Î ~esc	<i>intrans. reg.</i>	A se ocupa cu diferite lucruri mărunte prin gospodărie; a trebălui; a roboti; a se porăi.	/Orig. nec.
A STROPȘI	A STROPȘ//Î ~esc	<i>tranz.</i>	pop. 1) A deforma prin lovire sau apăsare; a zdrobi; a stâlci. A-și ~ un deget.2) A face să nu mai existe; a nimici; a prăpădi. ~ dușmanul.3) A bate foarte tare; a zdrobi în bătăi; a snopi; a făcălui; a tăbăci; a toropi; a stâlci.	/cf. bulg. strša, sl. sutrositi
A SE STROPȘI	A SE STROPȘ//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	pop. A spune ceva pe un ton ridicat, încruntându-se; a se răsti (la cineva) cu supărare în glas.	/cf. bulg. strša, sl. sutrositi
STROPȘIT	STROPȘÎ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A STROPȘI.2) și substantival pop. (despre persoane) Care și-a pierdut dreapta judecată; țicnit; smintit.	/v. a (se) stropși
A STRUCTURA	A STRUCTUR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să aibă o structură.	/<fr. structurér
STRUCTURAL	STRUCTURĂL ~ă (~i, ~te)		Care ține de structură; propriu structurii. Analiză ~ă.	/<fr. structural
STRUCTURALISM	STRUCTURALÍSM	<i>n.</i>	Orientare teoretică și metodologică în științele contemporane care studiază structura, funcțiile și sistemele de relații ce caracterizează obiectele și procesele.	/<fr. structuralisme
STRUCTURALIST I	STRUCTURALÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de structuralism; propriu structuralismului. Metodă ~stă.	/<fr. structuraliste
STRUCTURALIST II	STRUCTURALÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al structuralismului.	/<fr. structuraliste
STRUCTURĂ	STRUCTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Mod de organizare internă a elementelor sau a părților care constituie un ansamblu concret sau abstract; constituție; factură; component; compoziție.2) Ansamblu de relații dintre elementele unui sistem; rețea de relații. [G.-D. structurii]	/<lat. structura, fr. structure
STRUG	STRUG ~uri	<i>n.</i>	reg. 1) Unealtă de tâmplărie folosită la cojirea (și cioplirea) unui lemn (rotund); cuțitoaie.2) rar v. STRUNG.	/<sl. strugu
STRUGUR	STRÚGUR ~i	<i>m.</i>	v. STRUGURE.	/Cuv. autoht.
STRUGURE	STRÚGUR//E ~i	<i>m.</i>	1) (mai ales la vița de vie) Grup de fructe dezvoltate dintr-o inflorescență; ciorchine.2) la pl. Fructe ale viței de vie; poamă. • ~ele-ursului arbore sau arbust cu tulpina târătoare, cu frunze alterne, persistente, cu flori albe sau roz, dispuse în cior	/Cuv. autoht.
STRUJAN	STRUJ//ĂN ~eni	<i>m.</i>	Tulpină de porumb cu tot cu frunze (și cu pănuși) după culegerea știuleților; hlujan; cioclej.	/a struji + suf. ~an

A STRUJI	A STRUJ//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) (obiecte de lemn sau de metal) A ciopli cu ajutorul unei unelte (daltă, cuțit, bardă etc.).2) (obiecte) A curăța de înveliș (coajă, piele, pănuși etc.). ~ un băț.	/<sl. stružiti
STRUJITOR	STRUJITÓR ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în operații de strujire (cu ajutorul strungului).	/a struji + suf. ~tor
STRUJITURĂ	STRUJITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Deșeu constând din resturi de lemn sau de metal, provenite din strujire.	/a struji + suf. ~tură
STRUJNIȚĂ	STRÚJNIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	rar Unealtă de tâmplărie formată dintr-un corp (de lemn sau de metal) în care este fixat un cuțit (sau mai multe), folosită pentru prelucrarea prin așchiere a pieselor de lemn; rindea; gealău.	/<sb. stružnica
STRUNĂ	STRÚN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) pop. Fir elastic, flexibil, care, fiind fixat la instrumentele muzicale (vioară, pian etc.), produce oscilații acustice; coardă. • A zice din ~ a cânta la vioară (sau la cobză). A cânta cuiva în ~ (sau în ~a cuiva) a sustine pe cineva în acțiunile lui;	/<sl. struna
STRUNG	STRUNG ~uri	<i>n. tehn.</i>	Mașină-unealtă pentru prelucrarea prin așchiere a unor piese (de metal, de lemn etc.) în procesul unei mișcări de rotație. ~ automat. A da la ~.	/<sl. strungu
STRUNGARI I	STRUNGÁR I ~ă (~i,	<i>m. și f.</i>	Muncitor care lucrează la strung.	/strung + suf. ~ar
STRUNGARI II	STRUNGÁR II ~i	<i>m. pop.</i>	Cioban care mână oile la strungă.	/strungă + suf. ~ar
STRUNGĂ	STRÚN//GĂ ~gi	<i>f.</i>	1) Loc (la o stână) pe unde trec oile câte una pentru a fi mulse.2) Trecătoare îngustă în munți; strâmtoare.3) v. STRUNGĂREAȚĂ.	/Cuv. autoht.
STRUNGĂREAȚĂ	STRUNGĂR//EÁȚĂ ~éte	<i>f.</i>	rar (la oameni) Distanță mai mare decât cea obișnuită între dinții incisivi de sus.	/strungă + suf. ~ăreață
A STRUNGĂRI I	A STRUNGĂR//Í I ~esc		1. intranz. A practica ocupația de strungar; a fi strungar; a lucra la strung.2. tranz. rar (piese de metal, de lemn etc.) A prelucra la strung; a da la strung.	/strung + suf. ~ări
A STRUNGĂRI II	A STRUNGĂR//Í II	<i>pop.</i>	1. tranz. (oi) A mâna la strungă.2. intranz. A da oile la strungă.	/strung + suf. ~ări
STRUNGĂRIE	STRUNGĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Meserie de strungar; strungărit.2) Atelier sau secție a unei întreprinderi unde se lucrează la strung. [G.-D. strungăriei]	/strungar + suf. ~ie
A STRUNI	A STRUN//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) (cai) A stăpâni cu ajuorul frâului; a înfrâna; a domoli. • A-și ~ limba a se feri de a spune ceea ce nu se cuvine.2) (instrumente muzicale) A aduce la tonalitatea dorită prin întinderea sau slăbirea coardelor; a acorda.3) fig. (mai ales copii) A obișn	/Din strună
A STRUNJI	A STRUNJ//Í ~esc	<i>tranz.</i>	(piese de metal, de lemn etc.) A prelucra la strung; a da la strung.	/Din strung
STRUȚ	STRUȚ ~i	<i>m.</i>	Pasăre exotică de talie mare, cu gât lung și cap mic, cu picioare lungi, viguroase, cu aripi scurte și cu penaj negru sau brun-cenușiu.	/<lat. struthio, ~onis, it. struzzo
STUC	STUC ~uri	<i>n.</i>	Amestec de ipsos cu praf de marmură, clei și substanțe minerale colorante, care, prin uscare și lustruire, capătă aspectul marmurii.	/<fr. stuc, it. stucco, germ. Stuck
STUCATOR	STUCATÓR ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în lucrările de stucatură.	/<it. stucatore, fr. stucateur
STUCATURĂ	STUCATÚR//Ă ~i	<i>f. arhit.</i>	Element ornamental în relief pentru decorarea interiorului unei clădiri.	/<it. stuccatura, germ. Stukatur

STUDENIȚĂ	STÚDENÍȚ//Ă ~e	f.	1) Plantă erbacee cu tulpina ramificată, cu flori albe și cu fruct capsulă.2) Mică plantă cu tulpina întinsă pe pământ, cu flori verzui, fără petale.	/<bulg., sb. studenica
STUDENT	STUDÉN//T ~tă (~ți, ~te)	m. și f.	Persoană care își face studiile într-o instituție de învățământ superior.	/<it. studente, germ. Student, lat. studens, ~ntis
STUDENTESC	STUDENT//ÉSC ~ească (~ești)		Care ține de studenți; propriu studenților. Viață ~ească. Cămin ~.	/student + suf. ~esc
STUDENTEȘTE	STUDENTEȘTE	adv.	În felul studenților; cum obișnuiesc studenții; ca studenții.	/student + suf. ~ește
STUDENTIE	STUDENTIE	f.	Perioadă în care cineva este student; stare de student. Ani de ~. [G.-D. studenției]	/student + suf. ~ie
STUDENTIME	STUDENTÍM//E	f.	(colectiv de la student) 1) Totalitate a studenților (dintr-o țară sau dintr-o localitate).2) Mulțime de studenți.	/student + suf. ~ime
A STUDIA	A STUDI//Ă ~éz		1. tranz. 1) A însuși prin instruire. ~ istoria.2) A supune unei analize; a investiga; a cerceta; a considera; a analiza.3) A privi cu atenție (pentru a cunoaște mai bine); a cerceta; a examina.2. intranz. A-și face studiile; a urma cursurile unei institu	/<it. studiare, fr. étudier
A SE STUDIA	A SE STUDI//Ă mă ~éz	intrans	(despre persoane) A-și concentra atenția asupra ținutei; a-și impune o anumită atitudine. [Sil. -di-a]	/<it. studiare, fr. étudier
STUDIO	STUDIO ~uri	n.	1) (la un centru de radiodifuziune și televiziune) Local special amenajat și înzestrat cu echipament special unde se înregistrează sau de unde se transmite direct în eter programele.2) Întreprindere care se ocupă cu producția de filme. ~ cinematografic.3)	/<fr., engl. studio
STUDIOS	STUDI//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		Care studiază cu stăruință; sârguincios la învățătură. [Sil. -di-os]	/<fr. studieux, it. studioso
STUDIU	STÚDI//U ~i	n.	1) Activitate intelectuală depusă în vederea soluționării unor probleme științifice într-un anumit domeniu; cercetare științifică. ~ul artelor.2) Lucrare științifică.3) Proces de acumulare a cunoștințelor; învățătură.4) la pl. Ansamblu de cunoștințe acumu	/<lat. studium. it. studio
STUF	STUF ~uri	n.	Plantă erbacee acvatică cu tulpina erectă, înaltă, inflexibilă, cu frunze lanceolate, foarte lungi și cu flori grupate în panicule, folosită, mai ales, ca material de construcție.	/<lat. stuphus
STUFAT	STUFÁT ~uri	n.	Fel de mâncare pregătită din carne (mai ales de miel) înăbușită cu ceapă și usturoi verde.	/<ngr. stufato, it. stufato
STUFĂRIE	STUFĂRÍ//E ~i	f.	1) v. STUFĂRIȘ.2) Loc unde este adunat mult stuf; depozit de stuf.	/stuf + suf. ~ărie
STUFĂRIȘ	STUFĂRÍȘ ~uri	n.	1) Loc unde crește stuf.2) Desiș de stuf.	/stuf + suf. ~ăriș
STUFIȘ	STUFÍȘ ~uri	n.	v. STUFĂRIȘ.	/stuf + suf. ~iș

STUFOS	STUF//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		1) rar (despre terenuri) Care este acoperit cu stuf; pe care crește stuf.2) (despre arbori) Care are ramuri (și frunze) multe și dese; cu ramuri (și frunze) multe și dese.3) (despre barbă, mustăți etc.) Care are păr mult și des; cu păr mult și des.	/stuf + suf. ~os
STUP	STUP ~i	<i>m.</i>	1) Adăpost (natural sau făcut de oameni) pentru albine, în care acestea produc mierea; știubei. • A fi ~ de bani a avea foarte mulți bani.2) Totalitate a albinelor dintr-un stup; familie de albine.	/<lat. stupus, ngr. stópos
STUPAR	STUPÁR ~i	<i>m.</i>	Lucrător specializat în creșterea și îngrijirea albinelor; albinar; prisăcar; apicultor.	/stup + suf. ~ar
STUPĂ	STÚPĂ	<i>f.</i>	1) Căneapă rămasă între dinții daracului după scoaterea fuiorului; călți.2) Dop de călți sau de hârtie care se bagă în armă sau în cartuș deasupra alicelor.3) Pământ de călți folosit pentru șters (unelte, mașini etc.).	/<lat. stuppa
A STUPĂRI	A STUPĂR//Í ~ésc	<i>intrans.</i>	A practica ocupația de stupar; a fi stupar.	/Din. stup
STUPĂRIE	STUPĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Meseria de stupar.2) Loc unde se țin stupii; prisacă; albinărie. [G.-D. stupăriei]	/stup + suf. ~ărie
STUPĂRIT	STUPĂRÍT	<i>n.</i>	1) Ocupația stuparului; albinărit; prisăcărit.2) înv. Impozit care se plătea pentru stupi; albinărit; prisăcărit.	/stup + ~ărit
STUPEFACȚIE	STUPEFÁCȚI//E ~i	<i>f. livr.</i>	Uimire profundă, care împiedică orice reacție; stupeare. [G.-D. stupefacției; Sil. -ți-e]	/<fr. stupéfaction
A STUPEFIA	A STUPEFI//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A uimi peste măsură; a ului.	/<fr. stupéfier
STUPEFIANT I	STUPEFIÁN//T I ~tă (~ti, ~te)		(despre substanțe) Care stupefiază; cu proprietatea de a stupefia; uluitor. [Sil. -fi-ant]	/<fr. stupéfiant
STUPEFIANT II	STUPEFIÁNT II ~e	<i>n.</i>	Substanță care inhibă centrii nervoși și care, folosită des, duce la obișnuință; drog. [Sil. -fi-ant]	/<fr. stupéfiant
STUPEFIAT	STUPEFIÁ//T ~tă (~ti, ~te)		Care a fost supus stupefierii; uimit; uluit. [Sil. -fi-at]	/v. a stupefia
A STUPI	A STUP//Í ~ésc		1. tranz. pop. 1) (salivă, flegmă sau obiecte aflate în cavitatea bucală) A arunca din gură (cu ajutorul limbii și al buzelor); a scuipa. • A-și ~ plămânii se spune despre tuberculoși care tușesc și expectorează mult. ~ sânge a fi grav bolnav (de tubercu)	/<lat. stupire
A SE STUPI	A SE STUP//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	pop. A face (concomitent) schimb de batjocuri (cu cineva).	/<lat. stupire
STUPID	STUPÍ//D ~dă (~zi, ~de)		1) Care este lipsit de logică; fără rost; absurd; inept; alogic; aberant. Moarte ~dă.2) și substantival (despre persoane și despre manifestările lor) Care denotă lipsă de inteligență; neghiob; tâmp; nerod; netot; nătărău; prost; tont; năuc.	/<fr. stupide, lat. stupidus
STUPIDITATE	STUPIDIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter stupid.2) Vorbă sau faptă stupidă. [G.-D. stupidității]	/<fr. stupidité, lat. stupiditas, ~atis
STUPIT	STUPÍT ~uri	<i>n. pop.</i>	Salivă dată afară din gură; scuipat. • ~ul-cucului plantă erbacee meliferă, cu flori liliachii sau albe.	/v. a stupi

STUPOARE	STUPOÁRE	<i>f.</i>	1) v. STUPEFACTIE.2) Stare patologică caracterizată prin deprimare și insensibilitate completă. [G.-D. stuporii]	/<fr. stupeur, lat. stupor, ~oris
STURION	STURIÓN ~i	<i>m.</i>	1) la pl. Familie de pești răpitori, de talie mare, cu corpul acoperit de câteva rânduri de plăci osoase, apreciați pentru carnea și icrele lor (reprezentanți: morunul, nisetrul, păstruga etc.); acipenseride.2) Pește din această familie. [Sil. -ri-on]	/<it. storione
STURZ	STURZ ~i	<i>m.</i>	Pasăre migratoare de talie mică, cu cioc conic, puternic, cu penaj brun, răspândită prin locuri păduroase.	/<lat. turdus
SUAV	SUÁV ~ă (~i, ~e)		Care este plin de sensibilitate și delicatețe; gingaș; fin. Parfum ~.	/<fr. suave
SUAVITATE	SUAVITATE	<i>f.</i>	Caracter suav; gingășie; delicatețe. [G.-D. suavității; Sil. su-a-]	/<fr. suavité
SUB	SUB	<i>prep.</i>	1) (exprimă un raport spațial, indicând poziția de mai jos de ceva sau de cineva) Șade sub copac.2) (exprimă un raport temporal, indicând perioada de timp în decursul căreia are loc ceva sau momentul apropiat) În timpul; pe vremea; înspre; către. Au ajuns	/<lat. subtus
SUBACVATIC	SUBACVÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de mediul aflat sub apă; propriu mediului aflat sub apă.2) Care se află sau are loc sub apă. [Sil. sub-ac-]	/<fr. subaquatique
A SUBALIMENTA	A SUBALIMENT//Á	<i>tranz.</i>	A ali-menta sub normă; a hrăni insuficient. [Sil. sub-a-]	/sub- + a alimenta
SUBALIMENTAȚIE	SUBALIMENTÁȚIE	<i>f.</i>	Alimentație insuficientă; subnutriție. [G.-D. subalimentației]	/sub- + alimentație
SUBALPIN	SUBALPÍN ~ă (~i, ~e)		1) Care vine imediat după zona alpină; situat la poalele munților.2) Care ține de zona de la poalele munților; propriu zonei de la poalele munților. Vegetație ~ă. [Sil. sub-al-]	/<fr. subalpin
SUBALTERN	SUBALTÉRN ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care se subordonează unui șef; aflat în subordinile altuia, superior în grad.	/<fr. subalterne
SUBANSAMBLU	SUBANSÁMBLU ~ri	<i>n.</i>	1) Subdiviziune a unui ansamblu.2) Grup de piese ale unui sistem tehnic care constituie o unitate funcțională. [Sil. sub-an-sam-blu]	/sub- + ansamblu
A SUBAPRECIA	A SUBAPRECI//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane sau lucruri) A aprecia sub valoarea reală; a subestima; a subevalua; a bagateliza; a deprecia. [Sil. sub-a-pre-ci-a]	/sub- + a aprecia
SUBARBĂ	SUBÁRB//Á ~e	<i>f.</i>	Parâmă folosită pentru fixarea bompresului cu pânze.	/<fr. sous-barbe
SUBARBORET	SUBARBORÉT ~uri	<i>n.</i>	Grup omogen izolat de arbuști care crește într-un arboret.	/sub- + arboret
SUBARBUST	SUBARBÚ//ST ~ști	<i>m.</i>	Plantă lemnoasă de tipul arbustului cu înălțimea nu mai mare de un metru.	/sub- + arbust
SUBARCTIC	SUBÁRCTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care este situat între zona arctică și cea temperată.	/sub- + arctic
A SUBARENDA	A SUBAREND//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(bunuri imobile, terenuri etc.) 1) A da în arendă, fiind el însuși în situația de arendaș.2) A lua în arendă de la un arendaș.	/sub- + a arenda
SUBCAPITOL	SUBCAPÍTOL ~e	<i>n.</i>	Diviziune a unui capitol.	/sub- + capitol
SUBCARPATIC	SUBCARPÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care este situat în regiunea imediat inferioară celei carpatice; caracteristic acestei regiuni. Vegetație ~că. Zonă ~că.	/sub- + carpatic
SUBCHIRIAȘ	SUBCHIRIÁS ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care închiriază o locuință de la chiriașul principal.	/sub- + chiriaș
SUBCLASĂ	SUBCLÁS//Á ~e	<i>f.</i>	Categorie sistematică intermediară între clasă și ordin.	/sub- + clasă
SUBCLAVICULAR	SUBCLAVICULÁR ~ă (~i, ~e)		Care se află sub claviculă.	/sub- + clavicular
SUBCOMISAR	SUBCOMISÁR ~i	<i>m.</i>	Adjunctul unui comisar de poliție.	/sub- + comisar

SUBCOMISIE	SUBCOMÍSI//E ~i	<i>f.</i>	Grup de persoane din cadrul unei comisii care examinează numai unele chestiuni.	/sub- + comisie
SUBCONȘTIENT	SUBCONȘTIÉNT	<i>n.</i>	Totalitate de fenomene psihice inconștiente care intervin în calitate de elemente ale proceselor mintale active. [Sil. sub-con-ști-ent]	/sub- + conștient
SUBCORTICAL	SUBCORTICÁL ~ă (~i, ~e)		Care se referă la regiunea situată sub cortexul cerebral, renal, suprarenal.	/sub- + cortical
SUBCUTANAT	SUBCUTANÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care se află sub piele. Țesut ~.2) Care se face sub piele. Injecție ~tă.	/sub- + cutanat
SUBDEZVOLTARE	SUBDEZVOLTÁRE	<i>f.</i>	Dezvoltare insuficientă. [G.-D. subdezvoltării]	/sub- + dezvoltare
SUBDIALECT	SUBDIALÉCT ~e	<i>n.</i>	Subdiviziune a unui dialect.	/sub- + dialect
A SUBDIVIZA	A SUBDIVIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A împărți a doua oară; a subîmpărți.	/<fr. subdiviser
SUBDIVIZIUNE	SUBDIVIZIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Parte obținută dintr-un tot care a fost deja divizat; subîmpărțire.	/<fr. subdivision
SUBDOMINANTĂ	SUBDOMINÁNT//Ă ~e	<i>f. muz.</i>	1) Treapta a patra a modurilor major sau minor.2) No-tă corespunzătoare.3) Acord constituit pe această treaptă.	/sub- + dominantă
SUBECUATORIAL	SUBECUATORIÁL ~ă (~i, ~e)		1) (de-spre zone geografice) Care este situat în apropierea ecuatorului.2) Care este caracteristic pentru zona din apropierea ecuatorului. Climă ~ă.	/<fr. subéquatorial
A SUBESTIMA	A SUBESTIM//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane sau lucruri) A estima sub valoarea reală; a subaprecia; a subevalua; a bagateliza; a deprecia. [Sil. sub-es-]	/sub- + a estima
A SUBEVALUA	A SUBEVALU//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane sau lucruri) A evalua sub valoarea reală; a subaprecia; a subestima; a bagateliza; a deprecia.	/sub- + a evalua
SUBFAMILIE	SUBFAMÍLI//E ~i	<i>f. biol.</i>	Categorie sistematică intermediară între familie și gen.	/sub- + familie
SUBGEN	SUBGÉN ~uri	<i>n. biol.</i>	Categorie sistematică intermediară între gen și specie.	/sub- + gen
SUBGRUP	SUBGRÚP ~uri	<i>n.</i>	Subdiviziune a unui grup.	/sub- + grup
SUBGRUPĂ	SUBGRÚP//Ă ~e	<i>f.</i>	Subdiviziune a unei grupe.	/sub- + grupă
SUBIECT	SUBIEĆT ~e	<i>n.</i>	1) Problemă care stă la baza unor preocupări; chestiune despre care se scrie sau se vorbește. ~ de conversație.2) Totalitate de fapte și acțiuni care constituie conținutul unei opere de artă. ~ul unui roman.3) filoz. Om ca ființă activă și conștientă, înz	/<lat. subjectum, fr. sujet
SUBIECTIV	SUBIECTÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de subiect; propriu subiectului. Atitudine ~ă.2) Care se referă la afectivitatea subiectului; bazat pe caracterul personal al unui subiect. Viziune ~ă.3) (în opoziție cu obiectiv) Care ține de subiectivism; propriu subiectivismului. [Sil. su-	/<fr. subjectif
SUBIECTIVISM	SUBIECTIVÍSM	<i>n.</i>	1) Orientare filozofică care consideră că ceea ce există în realitate este în funcție de subiectul gânditor sau de conștiință.2) Curent în sociologie conform căruia dezvoltarea societății este determinată de factori subiectivi (voința, stăruința unor pers	/<fr. subjectivisme, germ. Sub-jectivismus
SUBIECTIVIST I	SUBIECTIVÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		1) Care ține de subiectivism; propriu subiectivismului. Concepție ~stă.2) Care manifestă subiectivism; bazat pe impresii personale; neobiectiv. Aprecieri ~stă.	/<fr. subjectiviste
SUBIECTIVIST II	SUBIECTIVÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al subiectivismului.	/<fr. subjectiviste

SUBIECTIVITATE	SUBIECTIVITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter, subiectiv.2) Atitudine subiectivă. [G.-D. subiectivităţii]	/<fr. subjectivité
SUBIT	SUBÍ//T ~tă (~ţi, ~te)	<i>şi adverbial</i>	Care se produce într-un timp scurt şi pe neaşteptate; momentan şi imprevizibil; brusc. Moarte ~tă.	/<fr. subit
A SUBÎMPĂRȚI	A SUBÎMPĂRȚÍ subîmpárt	<i>tranz.</i>	A împărți a doua oară; a subdiviza. [Sil. sub-îm-]	/sub- + a împărți
SUBÎMPĂRȚIRE	SUBÎMPĂRȚÍR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A SUBÎMPĂRȚI.2) Parte căpătată prin divizarea unei părți dintr-un tot deja împărțit; subdiviziune.	/v. a subîmpărți
A SUBÎNCHIRIA	A SUBÎNCHIRI//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(case, camere, obiecte etc.) 1) A da cu chirie, fiind în situația de chirias.2) A lua cu chirie de la un chirias. [Sil. sub-în-chi-ri-a]	/sub- + închiria
A SUBÎNȚELEGE	A SUBÎNȚELÉGE subîntéleg	<i>tranz.</i>	A înțelege numai din cele sugerate indirect. [Sil. sub-în-]	/sub- + a înțelege
SUBÎNȚELES	SUBÎNȚELÉS ~uri	<i>n.</i>	Ceea ce se înțelege în mod indirect. • A vorbi cu ~uri a face aluzii; a nu-și exprima direct gândul.	/v. a subînțelege
SUBJONCTIV	SUBJONCTÍV ~e	<i>n. gram.</i>	Mod per-sonal al verbului care exprimă o acțiune dorită, posibilă, realizabilă; conjunctiv. [Sil. -jonc-tiv]	/<lat. subjunctivus, fr. subjonctif
A SUBJUGA	A SUBJUGÁ subjúg	<i>tranz.</i>	1) (popoare, țări, teritorii etc.) A lua în stăpânire (prin putere armată); a face să piardă independența; a înrobi; a supune; a îngenunchea; a aservi; a înfeuda.2) A subordona influenței proprii; a pune în dependență; a supune.3) fig. A încânta prin anum	/<fr. subjuguier
SUBLIM I	SUBLÍM I	<i>n.</i>	Formă superioară a perfecțiunii, a desăvârșirii. [Sil. su-blím]	/<fr. sublime
SUBLIM II	SUBLÍM II ~ă (~i, ~e)		Care se caracterizează prin cel mai înalt grad de desăvârșire în-tr-o ierarhie de valori; divin; înălțător. Muzică ~ă.	/<fr. sublime
A SUBLIMA	A SUBLIM//Á ~éz		1. intranz. (despre substanțe) A trece din stare solidă direct în stare gazoasă (evitând starea lichidă).2. tranz. fig. entimente, pasiuni) A ridica până la sublim. [Sil. su-bli-]	/<fr. sublimer
SUBLIMAT	SUBLIMÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Corp solid obținut prin condensarea directă a vaporilor. • ~ corosiv sare albă, cristalizată, întrebuințată ca dezinfectant.	/<fr. sublimé, germ. Sublimat
SUBLIMATOR	SUBLIMAT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Aparat pentru sublimare.	/a sublima + suf. ~tor
A SUBLINIA	A SUBLINI//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A evidenția printr-o linie sau mai multe linii trase dedesubt. ~ un cuvânt.2) fig. A scoate în evidență în mod deosebit; a accentua. ~ importanța unui eveniment. [Sil. sub-li-ni-a]	/sub- + a linia
SUBLINIERE	SUBLINIÉR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A SUBLINIA.2) Li-nie trasă sub un cuvânt sau sub un text scris.	/v. a sublinia
SUBLOCOTENENT	SUBLOCOTENÉN//T	<i>m.</i>	Militar cu cel mai mic grad de ofițer. [Sil. sub-lo-]	/sub- + locotenent
SUBMARIN I	SUBMARÍN I ~e	<i>n.</i>	Vas militar capabil să navigheze și sub apă; submersibil.	/sub- + marin
SUBMARIN II	SUBMARÍN II ~ă (~i, ~e)		1) Care se află sub suprafața sau la fundul mării. Vulcan ~.2) Care ține de mediul subacvatic; propriu acestui mediu. Navigație ~ă. Curenți ~i.	/sub- + marin
SUBMERSIBIL I	SUBMERSÍBIL I	<i>n.</i>	Vas militar capabil să navigheze și sub apă; submarin.	/<fr. submersible

SUBMERSIBIL II	SUBMERSÍBIL II ~ă (~i, ~e)		Care este adaptat pentru a se scufunda și a pluti sub apă; capabil să se scufunde și să plutească sub apă.	/<fr. submersible
SUBMERSIUNE	SUBMERSIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Cufundare totală a unui corp într-un lichid. [G.-D. submersiunii; Sil. -si-u-]	/<fr. submersion
A SUBMINA	A SUBMIN//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane, activități etc.) A combate uneltind (pentru a compromite sau a zădărnici). ~ autoritatea cuiva. ~ o inițiativă.	/sub- + a mina
SUBMULTIPLU	SUBMULTÍPL//U ~i	<i>m.</i>	mat. Mărime care se cuprinde de un număr întreg de ori în altă mărime de aceeași natură. [Sil. -ti-plu]	/sub- + multiplu
SUBNUTRIT	SUBNUTRÍ//T ~tă (~ti, ~te)		Care primește mai puțină hrană decât i se cuvine; subalimentat.	/sub- + nutrit
SUBNUTRIȚIE	SUBNUTRÍȚIE	<i>f.</i>	Nutriție insuficientă; sub-alimentare. [G.-D. subnutriției; Sil. -nu-tri-ți-e]	/sub- + nutriție
SUBOFIȚER	SUBOFIȚÉR ~i	<i>m.</i>	Militar cu grad superior celui de sergent și inferior celui de ofițer. [Sil. sub-]	/sub- + ofițer
SUBORDIN	SUBÓRDIN ~e	<i>n. biol.</i>	Categorie sistematică intermediară între ordin și familie. [Sil. sub-or-]	/sub- + ordin
SUBORDINE	SUBÓRDINE ~	<i>f.</i>	: În ~ (sau în ~le cuiva) supus unei persoane superioare în grad; sub ascultarea cuiva.	/sub- + ordine
A SUBORDONA	A SUBORDON//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se supună ierarhic (de la inferior la superior).	/<fr. subordonner, lat. subordinare, germ. subor-dinieren
SUBORDONARE	SUBORDON//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A SUBORDONA. 2) lingv. Raport sintactic de dependență gramaticală a unei propoziții de altă propoziție (sau a unui cuvânt de alt cuvânt). [G.-D. subordonării]	/v. a subordona
SUBORDONAT I	SUBORDONÁ//T I ~tă (~ti, ~te)		v. A SUBORDONA. • (Propoziție) ~tă propoziție secundară dependentă de o regentă.	/<fr. subordonné
SUBORDONAT II	SUBORDONÁ//T II ~tă (~ti, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care se supune unui șef, care se află în subordine; subaltern.	/<fr. subordonné
SUBORDONATOR	SUBORDONAT//ÓR ~oare (~óri, ~oăre)		Care subordonează; care are în subordine. • Conjunție ~oare conjuncție de subordonare.	/a suborona + suf. ~tor
SUBPĂMÂNTEAN	SUBPĂMÂNT//EÁN ~eănă (~eni, ~ene)		Care se află sub pământ; subteran. Bogății ~ene.	/sub- + pământean
SUBPOLAR	SUBPOLÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de zona imediat apropiată de regiunea polară; propriu acestei regiuni.	/sub- + polar
SUBPOPULAT	SUBPOPULÁ//T ~tă (~ti, ~te)		(despre teritorii, localități) Care are o populație rară; puțin populat.	/sub- + populat
SUBPREFECT	SUBPREFÉC//T ~ți	<i>m.</i>	Adjunct al prefectului. [Sil. sub-pre-]	/sub- + prefect
SUBPRESIUNE	SUBPRESIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Presiune mai joasă decât cea considerată drept normală.	/sub- + presiune
SUBPRODUS	SUBPRODÚS ~e	<i>n.</i>	Produs secundar obținut în procesul de fabricare a produsului principal.	/sub- + produs
SUBRAU	SUBRÁU ~ri	<i>n.</i>	Bucătică de pânză cauciucată care se aplică la subsuara hainelor pentru a le proteja contra transpirației.	/<fr. sous-bras

SUBREGN	SUBRÉGN ~uri	<i>n. biol.</i>	Categorie sistematică intermediară între regn și încrengătură.	/sub- + regn
A SUBROGA	A SUBROGĂ subróg	<i>tranz. jur.</i>	(persoane) A înlocui în vederea îndeplinirii unor funcții sau exercitării unor drepturi. [Sil. sub-ro-]	<fr. subroger, lat. subrogare
A SUBSCRIE	A SUBSCRÍ//E ~u		1. tranz. (acte, articole, cereri, scrisori etc.) A adevăra prin iscălitură; a iscăli; a semna. 2. intranz. 1) A se angaja printr-o semnătură la o acțiune de folos obștească sau particular. 2) fig. A se declara de acord; a-și exprima încuviințarea. [Sil. sub-	/sub- + a scrie
SUBSCRIPTIE	SUBSCRÍPTI//E ~i	<i>f.</i>	v. A SUBSCRIE. • Listă de ~ document semnat privind o contribuție bănească pentru acțiuni de folos obștească sau particular. [G.-D. subscriptiei; Sil. sub-scrip-ti-e]	<lat. subscriptio, ~onis, fr. souscription
SUBSECRETAR	SUBSECRETÁR ~i	<i>m.</i>	(în unele state) : ~ de stat ministru adjunct și membru al guvernului. [Sil. -se-cre-]	/sub- + secretar
SUBSEMNAȚ	SUBSEMNÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care semnează sub cele scrise (sau spuse).	/sub- + semnat
SUBSIDIAR	SUBSIDIÁR ~ă (~i, ~e)		Care constituie un element accesoriu în susținerea unei argumentări; secundar; suplimentar; auxiliar. • În ~ în afară de ceea ce a fost spus. [Sil. -di-ar]	<fr. subsidiaire, lat. subsidiarius
SUBSIDIU	SUBSÍDI//U ~i	<i>n.</i>	Sumă de bani acordată (de stat) unui așezământ sau unei organizații cu titlu de ajutor; ajutor bănesc; dotație; subvenție. [Sil. -diu]	<fr. subsidie, lat. subsidium
SUBSOL	SUBSÓL ~uri	<i>n.</i>	1) Parte a scoarței terestre situate dedesubtul solului. 2) Parte a unei clădiri situată mai jos de suprafața solului; etaj subteran. 3) Spațiu din partea de jos a unei pagini de ziar, unde se publică articole mari. 4) <u>Parte din josul unei pagini de carte un</u>	/sub- + sol
SUBSPECIE	SUBSPÉCI//E ~i	<i>f. biol.</i>	Categorie sistematică intermediară între specie și individul sau elementul concret. [G.-D. subspeciei; Sil. sub-spe-ci-e]	/sub- + specie
SUBSTANTIV	SUBSTANTÍV ~e	<i>n.</i>	lingv. Parte de vorbire care cuprinde cuvinte ce denumesc obiecte (ființe, lucruri, stări, fenomene etc.). [Sil. sub-stan-]	<lat. substantivum, fr. substantif
A SUBSTANTIVA	A SUBSTANTIV//Á	<i>tranz.</i>	v. A SUBSTANTIVIZA.	<fr. substantiver
A SE SUBSTANTIVA	A SE SUBSTANTIV//Á	<i>intranz.</i>	v. A SE SUBSTANTIVIZA.	<fr. substantiver
SUBSTANTIVAL	SUBSTANTIVÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de substantive; propriu substantivelor. Articol ~. Valoare ~ă.	<fr. substantival
A SUBSTANTIVIZA	A SUBSTANTIVIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se substantivizeze.	/substantiv + suf. ~iza
A SE SUBSTANTIVIZA	A SE SUBSTANTIVIZ//Á	<i>intranz.</i>	(despre adjective, adverbe etc.) A căpăta valoare de substantiv.	/substantiv + suf. ~iza
SUBSTANȚĂ	SUBSTÁNȚ//Á ~e	<i>f.</i>	1) Materie din care sunt formate lucrurile. ~ lichidă. ~ gazoasă. ~ solidă. 2) Esență calitativă a materiei, care există prin sine însăși și constituie esența lucrurilor indiferent de varietatea și modificarea lor. 3) chim. fiz. Corp fizic omogen din punctu	<lat. substantia, fr. substance

SUBSTAŢIAL	SUBSTAŢIAL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de substanță; propriu substanței.2) Care este de primă importanță; foarte important; primordial; cardinal; fundamental; esențial; principal. Aport ~.3) Care se impune prin importanță; de importanță deosebită; important; considerabil.4) (desp	/<fr. substantiel, lat. substantialis
SUBSTAŢIALISM	SUBSTAŢIALÍSM	<i>n.</i>	Teorie filozofică conform căreia existența substanței este esența comună și stabilă a tuturor lucrurilor.	/<fr. substantialisme
SUBSTAŢIE	SUBSTÁŢI//E ~i	<i>f.</i>	Stație auxiliară sau intermediară.	/sub- + stație
SUBSTITUENT	SUBSTITUÉN//T ~ți	<i>m.</i>	Substanță care poate substitui o altă substanță cu proprietăți similare. [Sil. sub-sti-tu-ent]	/<germ. Substituent, it. substituyente
A SUBSTITUI	A SUBSTITUÍ substitui	<i>tranz.</i>	(obiecte sau persoane) 1) A schimba ca necorespunzătoare (punând în loc altceva sau pe altcineva); a înlocui.2) A schimba (într-o calitate), ținând locul (temporar); a înlocui; a suplini. [Sil. sub-sti-]	/<fr. substituer, lat. substituere
SUBSTRAT	SUBSTRÁT ~uri	<i>n.</i>	1) Strat peste care se află alt strat.2) filoz. Bază materială a unor fenomene sau stări, care există independent de calitățile lor și constituie esența lor.3) lingv. Ansamblu de elemente păstrate într-o limbă din limba populației autohtone de altă dată.4	/<fr. substrat, lat. substratum
A SUBSUMA	A SUBSUM//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(noțiuni restrânse) A încadra într-o noțiune mai largă.	/<fr. subsumer
SUBSUOARĂ	SUBSU//OĂRĂ ~óri	<i>f.</i>	1) Partea de sub braț, în locul de articulare a acestuia cu umărul. • La ~ sub braț. A sta (sau a șede) cu mâinile ~ a pierde vremea degeaba; a lenevi.2) Spațiu cuprins între baza frunzei sau a ramurii și lujerul sau tulpina plantei. [Sil. -su-oa-]	/sub- + suoară
SUBTENSIUNE	SUBTENSIÚN//E ~i	<i>f.</i>	(într-un circuit electric) Tensiune mai joasă decât cea considerată drept normală.	/sub- + tensiune
SUBTERAN	SUBTERÁN ~ă (~i, ~e)		1) Care se află sub pământ; aflat sub pământ. Pasaj ~.2) Care se face sub pământ; executat sub pământ. Circulație ~ă. Explozie ~ă.3) fig. rar Care se face în taină; realizat în mod tainic; clandestin; ilegal. Manevră ~ă.	/<lat. subterraneus, fr. souterrain
SUBTERANĂ	SUBTERÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Galerie aflată sub pământ.2) Pasaj aflat sub pământ.	/<lat. subterraneus, fr. sauterrain
SUBTERFUGIU	SUBTERFÚGI//U ~i	<i>n. livr.</i>	Mijloc abil și ocolit de a ieși dintr-o situație complicată și neplăcută. [Sil. -giu]	/<fr. subterfuge, lat. subterfugium
SUBTEXT	SUBTÉXT ~e	<i>n.</i>	Substrat psihologic și de idei sugerat de un text.	/<fr. saus-texte
SUBTIL	SUBTÍL ~ă (~i, ~e)		1) și adverbial (despre persoane și despre manifestările lor) Care denotă capacitate de pătrundere în esența lucrurilor; perspicace; sagace.2) (despre persoane) Care manifestă agerime rafinată; capabil să soluționeze probleme dificile; perspicace.3) Care	/<fr. subtil, lat. subtilis
SUBTILITATE	SUBTILIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter subtil.2) (despre manifestări spirituale) Finețe exagerată.3) Judecată sau gândire de o finețe excesivă.	/<fr. subtilité
A SUBTILIZA	A SUBTILIZ//Ă ~éz	<i>tranz. rar</i>	1) A face să fie (mai) subtil.2) A lua pe neobservate cu deosebită dibăcie.	/<fr. subtiliser

SUBTITLU	SUBTÍTLU ~ri	<i>n.</i>	1) Titlu secundar plasat după titlul principal al unei cărți, al unui articol, pe care îl completează.2) Text rezumat al dialogurilor unui film cinematografic, imprimat la baza imaginii de pe peliculă. [Sil. -ti-tlu]	/sub- + titlu
SUBTON	SUBTÓN ~uri	<i>n. muz.</i>	Ton suplimentar, mai jos decât cel fundamental.	/sub- + ton
SUBTROPICAL	SUBTROPICÁL ~ă (~i, ~e)		1) (despre zone geografice) Care este situat în apropierea tropicelor.2) Care este caracteristic pentru zona din apropierea tropicelor. Climă ~ă. Vegetație ~ă. [Sil. sub-tro-]	/<fr. subtropical
A SUBȚIA	A SUBȚI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se subțieze.	/<lat. subtiliare
A SE SUBȚIA	A SE SUBȚI//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A deveni (mai) subțire.2) fig. A deveni (mai) manierat; a se șlefui; a se ciopli; a se civiliza.	/<lat. subtiliare
SUBȚIRE	SUBȚÍR//E ~i	<i>adj. și adverbial</i>	1) (în opoziție cu gros) Care are o grosime mică; care nu este gros. Pânză ~. Vargă ~. • ~ la pungă sărac. A fi îmbrăcat ~ a fi îmbrăcat în haine care nu țin cald.2) pop. (despre lichide) Care este mai puțin dens; rar. Lapte ~.3) (despre vânt) Care este p	/<lat. subtilis
SUBUNITAR	SUBUNITÁR ~ă (~i, ~e)	<i>mat.</i>	Care este de o valoare mai mică decât unitatea. [Sil. sub-u-]	/sub- + unitar
SUBUNITATE	SUBUNIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	Subdiviziune a unei unități (militare, administrative, economice etc.).	/sub- + unitate
SUBURBAN	SUBURBÁN ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de o suburbie; propriu unei suburbii. Populație ~ă.2) (despre mijloace de transport în comun) Care face legătura dintre suburbii și oraș; local.3) fig. (despre limbaj, comportări, atitudini) Care manifestă incultură; lipsit de cultură; necivi	/<fr. suburbain, lat. suburbanus
SUBURBIE	SUBURBÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Cartier de la marginea unui oraș mare; mahala.2) Populație a acestui cartier. [G.-D. suburbiei; Sil. sub-ur-bi-e; Acc. și subúrbie]	/<lat. suburbium
SUBVENȚIE	SUBVÉNȚI//E ~i	<i>f.</i>	Ajutor bănesc acordat (de stat) unei persoane, unui așezământ sau unei organizații; donație; subsidiu. [G.-D. subvenției; Sil. -ți-e]	/<fr. subvention, lat. subventio, ~onis
A SUBVENȚIONA	A SUBVENȚION//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(întreprinderi; instituții, persoane) A finanța în calitate de ajutor; a susține cu subvenții. [Sil. -ți-o-]	/<fr. subventionner
SUBVERSIUNE	SUBVERSIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Acțiune subversivă. [Sil. -si-u-]	/<fr. subversion, lat. subversio, ~onis
SUBVERSIV	SUBVERSÍV ~ă (~i, ~e)		Care subminează ordinea internă a unui stat.	/<fr. subversif
A SUBZIDI	A SUBZID//Í ~esc	<i>tranz.</i>	(elemente noi de zidărie) A adăuga dedesubt la o zidărie veche un element de construcție nou (pentru a consolida).	/sub- + a zidi
A SUBZISTA	A SUBZISTÁ subzíst	<i>intrans.</i>	livr. A rămâne în vigoare; a se menține; a dăinui.	/<fr. subsister, lat. subsistere
SUBZISTENT	SUBZISTÉN//T ~tă (~ti, ~te)	<i>livr.</i>	Care subzistă; care rămâne în vigoare.	/<fr. subsistent
SUBZISTENȚĂ	SUBZISTÉNȚĂ	<i>f. livr.</i>	1) Caracter subzistent.2) (cu sens colectiv) Mijloace materiale necesare traiului; mijloace de întreținere. [G.-D. subzistenței]	/<fr. subsistance, lat. subsistentia

SUC	SUC ~uri	<i>n.</i>	1) Lichid pe care îl conțin sau îl secretează celulele vii. ~ gastric.2) Băutură obținută prin zdrobirea și presarea fructelor sau a legumelor. ~ de mere.	/<lat. sucus, fr. suc
SUCALĂ	SUCÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	Unealtă casnică de depănat firele pe țevi (pentru războiul de țesut manual); rodan; cicârâc.	/<bulg. sukalo
A SUCCEDA	A SUCCEDÁ succéd		1. intranz. A urma înlocuind (în timp sau în spațiu). Ziua succedă nopții.2. tranz. pop.A substitui în timp (preluând obligațiile). A-l ~ pe președinte.	/<fr. succéder, lat. succedere
A SE SUCCEDA	A SE SUCCEDÁ pers. 3 se succéd	<i>intrans.</i>	A se substitui pe rând, consecutiv (în timp); a se rândui.	/<fr. succéder, lat. succedere
SUCCEDANEU	SUCCEDANÉ//U ~e	<i>n.</i>	Substanță (medicamentoasă) care poate substitui o altă substanță (medicamentoasă).	/<fr. succédané
SUCCES	SUCCÉS ~e	<i>n.</i>	1) Rezultat favorabil, obținut ca urmare a depunerii unui efort fizic sau intelectual; reușită; izbândă. A dori (sau a ura) cuiva ~.2) Aprecieri a calităților (unei persoane sau a unui obiect). A avea ~e. A se bucura de ~.	/<lat. successus, fr. succès
SUCCESIBIL	SUCCESÍBIL ~ă (~i,		: Grad ~ grad de rudenie ce dă drept unei persoane la moștenire.	/<fr. successible
SUCCESIBILITATE	SUCCESIBILITÁTE	<i>f.</i>	1) Drept de succesiune.2) Ordine în care se realizează succesiunea.	/<fr. successibilité
SUCCESIUNE	SUCCESIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Ansamblu de elemente succesive; totalitate de obiecte sau de ființe care se succed; înșiruire; rând.2) Transmitere a puterii politice conform unor reguli speciale.3) Transmitere a unui patrimoniu lăsat de un defunct uneia sau mai multor persoane vii.4)	/<lat. successio, ~onis, fr. succession
SUCCESIV	SUCCESÍV ~ă (~i, ~e)	<i>și adverbial</i>	1) Care se succedă; cu proprietatea de a urma unul după altul; consecutiv.2) Care se petrece treptat; în desfășurare treptată.	/<lat. successivus, fr. succesif
SUCCESIVITATE	SUCCESIVITÁTE	<i>f.</i>	Caracter succesiv; urmare neîntreruptă; consecutivitate.	/<fr. succesivité
SUCCESOR	SUCCES//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care succedă o altă persoană; urmaș.2) jur. Persoană care obține un patrimoniu prin testament sau prin lege; moștenitor.	/<lat. successor, fr. successeur
SUCCESORAL	SUCCESORÁL ~ă (~i,		Car ține de succesori; propriu succesorilor. Bunuri ~e. Drept ~.	/<fr succesoral
SUCCINT	SUCCÍN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și adverbial</i>	1) (despre acte de vorbire, texte) Care constă din puține cuvinte; exprimat în puține cuvinte; concis; laconic; lapidar.2) (despre persoane) Care se exprimă în puține cuvinte; caracterizat prin exprimare scurtă; concis; lapidar; laconic.	/<fr. succinct, lat. succintus
A SUCI	A SUC//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) (ațe, frânghii, sârme etc.) A învârti în jurul propriei axe.2) A supune unei mișcări de rotație.3) (obiecte de rezistență redusă, materiale textile etc.) A înfășura în formă de sul; a rula. • ~ o țigară a înfășura o foită cu tutun pentru a face o țigar	/<sl. sucon, sukati
A SE SUCI	A SE SUC//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	1) A-și schimba brusc poziția corpului.2) A nu avea astâmpăr; a se învârti într-o parte și în alta (fără rost); a se fâțâi.3) fig. rar A-și frământa mintea (pentru a ieși dintr-o încurcătură).	/<sl. sucon, sukati

SUCIT	SUCÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A SUCI și A SE SUCI.2) (despre persoane) Care deviază de la comportarea normală.3) (despre manifestări, idei etc.) Care vine în contradicție cu ceea ce este firesc.	/v. a (se) suci
SUCITOR	SUCIT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	1) Unealtă de bucătărie sub formă de băț neted, folosită la întinderea și la subțierea foi de aluat.2) (la ferăstrăul cu ramă) Dispozitiv care, prin sucire, slăbește sau întinde pânza de tăiat; cordar.	/a (se) suci + suf. ~tor
A SUCOMBA	A SUCOMBÁ pers. 3 sucómbă	<i>intrans. livr.</i>	1) A suferi o înfrângere într-o luptă.2) A înceta de a mai trăi; a se stinge din viață; a muri; a deceda; a se sfârși; a răposa.	/<fr. succomber, lat. succumbere
SUCULENT	SUCULÉN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care conține mult suc; cu mult suc; zemos; mustos.2) Care are gust foarte plăcut; cu savoare deosebită; delicios; savuros; delicat.3) fig. Care are conținut bogat; cu multe idei.	/<fr. succulent, lat. succulentus
SUCULENTE	SUCULÉnte	<i>f.</i>	pl. Nutrețuri obținute din rădăcinoase și din plante tuberculifere.	/<fr. succulent, lat. succulentus
SUCULENȚĂ	SUCULÉNȚĂ	<i>f.</i>	Caracter succulent. [G.-D. succulenței]	/<fr. suculence
SUCURSALĂ	SUCURSÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	Unitate economi-co-finanțiară aflată în subordinea unei alte unități similare mai mari.	/<fr. succursale
SUD	SUD	<i>n.</i>	(în opoziție cu nord) 1) Punct cardinal care indică direcția Soarelui la amiază; miazăzi. • Sud-est punct cardinal intermediar, care indică direcția între sud și est. Sud-vest punct cardinal intermediar, care indică direcția între sud și vest. De ~ sudic;	/<fr. sud, it. sud
A SUDA	A SUD//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (piese metalice) A îmbina prin topire sau prin presare în stare de incandescență; a lipi.2) A face să se sudeze.	/<fr. souder
A SE SUDA	A SE SUD//Á pers. 3 se ~eáză	<i>intrans.</i>	1) (despre oase, ligamente etc.) A-și recăpăta integritatea prin concreșterea.2) (despre elemente ale vorbirii) A se uni, formând un singur cuvânt.	/<fr. souder
SUDABIL	SUDÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi sudat; care se pretează la sudare.	/<fr. soudable
SUDAJ	SUDÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Operație de unire a două sau mai multe piese metalice prin topire locală.2) Loc de unire prin această operație.	/<fr. soudage
SUDALMĂ	SUDÁLMĂ sudălmi	<i>f.</i>	Vorbă sau expresie injurioasă; înjurătură.	/<ung. szidalom
SUDAȚIE	SUDÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Procedeu de separare a componentelor lichizi dintr-un amestec prin încălzire înceată și progresivă a amestecului.2) Transpirație excesivă în scopuri curative (prin băi de abur, băi de soare etc.).	/<fr. sudation, lat. sudatio
SUDIC	SÚDI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>(în opoziție cu nordic)</i>	1) Care este situat la sud față de un punct de referință; de sud; meridional.2) Care vine de la sud sau este îndreptat spre sud. Direcție ~că.3) Care ține de regiunile de sud; meridional. Țări ~ce.4) și substantival (despre persoane) Care este originar de	/sud + suf. ~ic
SUDOARE	SUD//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	1) Lichid secretat de glandele sudoripare și eliminat din organism prin porii pielii; transpirație. Broboane de ~. • A-i trece cuiva ~ori (reci) prin spate (sau a-l trece pe cineva (toate) ~orile) a fi cuprins de o emoție puternică.2) fig. Muncă grea și i	/<lat. sudor, ~oris
SUDOR	SUDÓR ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în operații de sudare.	/<fr. soudeur
SUDORAL	SUDORÁL ~ă (~i, ~e)		v. SUDORIFIC.	/<fr. sudoral

SUDORIFIC	SUDORÍFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care produce sudoare sau stimulează eliminarea ei.	/<fr. sudorifique
SUDORIPAR	SUDORIPÁR ~ă (~i, ~e)		: Glandă ~ă glandă care produce sudoare.	/<fr. sudoripare
A SUDUI	A SUDUÍ súdui	<i>pop.</i>	1. intranz. A folosi în vorbire cuvinte necuviincioase; a înjura.2. tranz. 1) A trata cu sudălmii; a înjura.2) A trata cu reproșuri; a dojeni; a muștra.	/<ung. szidni
SUDURĂ	SUDÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) v. SUDAJ.2) fig. Legătură strânsă; îmbinare.	/<fr. soudure
SUEDEZ I	SUEDÉZ I ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Suediei sau este originară din Suedia. [Sil. su-e-]	/Suedia n. pr. + suf. ~ez
SUEDEZ II	SUEDÉZ II ~ă (~i, ~e)		Care aparține Suediei sau populației ei; din Suedia.	/Suedia n. pr. + suf. ~ez
A SUFERI	A SUFERÍ súfár		1. intranz. A fi supus unei dureri fizice sau morale (cauzate de o boală sau de diferite greutăți, neplăceri etc.); a pătimi.2. tranz. 1) (suferințe fizice sau morale) A îndura cu tărie și calm; a răbda; a suporta. ~ o pierdere.2) A admite în mod conștient	/<lat. sufferre
SUFERIND	SUFERÍN//D ~dă (~zi, ~de)	<i>și substantiv</i>	Care suferă de o boală; bolnav.	/v. a suferi
SUFERINȚĂ	SUFERÍNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Senzație de durere (fizică sau morală). [G.-D. suferinței]	/a suferi + suf. ~ință
SUFERTAȘ	SUFERTÁȘ ~e	<i>n.</i>	Ansamblu din câteva vase suprapuse și prinse într-un cadru cu mâner, folosit pentru a duce concomitent câteva feluri de mâncare caldă.	/<turc. sefer tasy
SUFICIENT I	SUFICIÉN//T I ~tă (~ți, ~te)		1) și adverbial Care satisface cerințele; în cantitatea necesară; destul.2) (despre persoane) Care manifestă prin atitudine o satisfacție excesivă față de sine; plin de sine; înfumurat; vanitos; arrogant. [Sil. -ci-ent]	/<lat. sufficiens, ~ntis, it. sufficiente
SUFICIENT II	SUFICIÉNT II	<i>m.</i>	Calificativ între „insuficient” și „bine”, cu care se notează uneori probele la examene.	/<lat. sufficiens, ~ntis, it. sufficiente
SUFICIENTĂ	SUFICIÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Caracter suficient.2) Atitudine suficientă; vanitate; aroganță.	/<lat. sufficientia, it. sufficienza
SUFIX	SUFÍX ~e	<i>n.</i>	Afix care, adăugat după rădăcina sau după tema unui cuvânt, formează un derivat cu sens nou. ~ lexical. ~ gramatical.	/<lat. suffixus, fr. suffixe
A SUFIXA	A SUFIX//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(cuvinte) A înzestra cu sufix.	/<fr. suffixer
SUFIXAL	SUFIXÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de sufix; propriu sufixului.	/sufix + suf. ~al
SUFIXOID	SUFIXOÍD ~e	<i>n.</i>	Element de compunere sau cuvânt folosit ca sufix la formarea unor termeni științifici și tehnici.	/<fr. suffixod'de
A SUFLA	A SUFLÁ súflu		1. intranz. 1) A expira cu putere; a elimina forțat aerul. ~ în ceai. ~ în foc. • A-i ~ cuiva în borș (sau ~ în borșul cuiva) a se amesteca nepoftit în treburile cuiva.2) A introduce și a scoate aerul din plămâni; a respira. • A nu mai ~ a) a fi mort; b)	/<lat. sufflare
SUFLAI	SUFLÁ//I ~iuri	<i>n.</i>	1) Țeavă metalică prin care se suflă un curent de aer pentru a face ca o flacără să ardă mai viu.2) Instalație specială pentru aerisirea încăperilor subterane.	/a sufla + suf. ~ai

SUFLARE	SUFL//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A SUFLA.2) v. A RĂSUFLA. • A-și reține ~area a întrerupe respirația. A i se tăia cuiva ~area a i se opri cuiva respirația (de spaimă, de mirare etc.). Fără (de) ~ mort. A-și da ~area (de pe urmă) a muri. Într-o ~ foarte repede.3) poet. Tot ce suflă.	/v. a sufla
SUFLĂTOR I	SUFLĂT//ÓR I ~oăre	<i>n. tehn.</i>	1) Țeavă prin care sticlărul suflă aer într-o masă de sticlă topită pentru a modela diverse obiecte.2) v. SUFLAI. [Sil. su-flă-]	/a sufla + suf. ~tor
SUFLĂTOR II	SUFLĂTÓR II ~i	<i>m.</i>	Persoană care cântă la un instrument muzical de suflat.	/a sufla + suf. ~tor
A SUFLECA	A SUFLECĂ súflec	<i>tranz.</i>	(marginile îmbrăcămintei) A îndoi în sus (pentru protecție sau comoditate); a sumete. ~ pantalonii. [Sil. su-fle-]	/<lat. suffolicare
A SE SUFLECA	A SE SUFLECĂ mă	<i>intrans.</i>	(despre persoane) A-și sufleca marginile îmbrăcămintei.	/<lat. suffolicare
SUFLEOR	SUFLEOR [pr.: suflör] ~i	<i>m.</i>	Lucrător la teatru care șoptește actorilor rolul în timpul repetițiilor sau a reprezentațiilor. [Sil. su-fleor]	/<fr. souffleur
SUFLET	SÚFLET ~e	<i>n.</i>	1) Totalitate a proceselor psihice, care caracterizează lumea internă a individului; latură psihică a omului; duh. • A-și pune tot ~ul a-și da toată silința. Din ~ (sau din adâncul ~ului sau din tot ~ul) cu toată dragostea; cu afecțiune. Cu trup și ~ în î	/<lat. suflitus
SUFLETESC	SUFLET//ESC ~ească (~ești)		1) Care ține de suflet; propriu sufletului. Stare ~ească.2) Care ține de trăsăturile morale ale omului. Tărie ~ească. Mulțumire ~ească. [Sil. su-fle-]	/suflet + suf. ~esc
SUFLETEȘTE	SUFLETÊȘTE	<i>adv.</i>	Sub aspect sufletesc; din punct de vedere sufletesc; moralicește.	/suflet + suf. ~ește
SUFLETIST	SUFLETI//ST ~stă (~ști, ~stă)	<i>m. și f.</i>	Persoană care manifestă generozitate, solitudine.	/suflet + suf. ~ist
SUFLEU	SUFLÉU ~ri	<i>n.</i>	Preparat culinar făcut din legume, fructe sau brânză, amestecate cu albuș bătut, grăsime, și copt în cuptor. ~ de zmeură. [Sil. su-fleu]	/<fr. soufflé
SUFLU	SÚFLU ~ri	<i>n.</i>	1) Curent slab de aer.2) fig. Forță însuflețitoare. ~l tinereții. [Sil. su-flu]	/<fr. souffle
SUFLURĂ	SUFLŮR//Ă ~i	<i>f. tehn.</i>	Defect al unei piese de metal, constând dintr-un gol produs în timpul turnării și răcirii acesteia.	/<fr. soufflure
A SUFOCA	A SUFOCĂ sufóc	<i>tranz.</i>	(despre medii, stări, sentimente etc.) A face să se sufoce; a înăbuși. Căldura mă sufocă.	/<fr. suffoquer
A SE SUFOCA	A SE SUFOCĂ mă sufóc	<i>intrans.</i>	1) (despre ființe) A nu putea respira normal (din cauza lipsei de aer, a căldurii etc.); a se înăbuși.2) fig. (despre persoane) A simți un impas moral (din cauza unor condiții nefavorabile); a se înăbuși.	/<fr. suffoquer
SUFOCANT	SUFOCÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și fig.</i>	Care sufocă; înăbușitor; asfixiant. Gaze ~te. Atmosferă ~tă.	/<fr. suffocant
SUFRAGERIE	SUFRAGERÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Cameră în care se servește masa.2) Mobilier pentru asemenea cameră. [G.-D. sufrageriei; Sil. su-fra-]	/sufragiu + suf. ~ărie
SUFRAGIU	SUFRÁGI//U ~i	<i>n.</i>	1) Drept de vot.2) Mod de exercitare a acestui drept; sistem de votare.3) Opinie favorabilă. El merită toate ~ile. [Sil. su-fra-giu]	/<lat. suffragium, fr. suffrage

SUGACI	SUGÁC//I ~e	<i>adj. și substantiv</i>	Care se hrănește sugând laptele mamei; care este încă alăptat. [Sil sugaci]	/a suge + suf. ~aci
SUGAR	SUGÁR ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	v. SUGACI.	/a suge + suf. ~ar
SUGATIVĂ	SUGATÍV//Ă ~e	<i>f.</i>	Hârtie poroasă preparată special pentru a suge cerneala.	/a suge + suf. ~ativă
SUGĂTOARE	SUGĂT//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	Plantă erbacee cărnoasă, cu frunze în formă de solzi lipsite de clorofilă și cu flori albe-gălbui, care crește în zona subalpină.	/a suge + suf. ~ător
A SUGE	A SÚGE sug	<i>tranz.</i>	1) (lichide) A trage în gură (cu ajutorul buzelor și al limbii). ~ lapte. • ~ ceva o dată (sau împreună) cu laptele mamei a căpăta o deprindere din fragedă copilărie. A-și ~ de sub unghii a fi foarte zgârcit.2) (băuturi selecte) A bea încet, savurând.3) (a	/<lat. sugere
SUGEL I	SUGÉ//L I ~i	<i>m.</i>	Plantă erbacee rău mirositoare, cu tulpina în patru muchii, cu frunze de forma inimii și flori roșii. • ~alb sugel cu flori albe sau albe-gălbui. ~galben sugel cu flori galbene-aurii.	/<lat. sigillum
SUGEL II	SUGÉ//L II ~i	<i>m. pop.</i>	Infecție purulentă a țesuturilor degetelor; panarițiu.	/<lat. sigillum
A SUGERA	A SUGER//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (idei, gânduri, soluții etc.) A face să apară în mintea cuiva printr-o asociație.2) A prezenta drept sfat; sugestie. ~ o soluție.	/<fr. suggérer
SUGESTIBIL	SUGESTÍBIL ~ă (~i, ~e)	<i>livr.</i>	Care poate reacționa ușor la o sugestie; capabil să primească sugestii.	/<fr. suggestible
SUGESTIBILITATE	SUGESTIBILITÁTE	<i>f.</i>	Caracter sugestibil.	/<fr. suggestibilité
SUGESTIE	SUGÉSTI//E ~i	<i>f.</i>	1) Influență exercitată asupra unei persoane pentru a provoca o anumită reacție.2) Metodă curativă de influență verbală, dirijată asupra psihicului unui bolnav, pentru a trata unele tulburări psihice.3) Reprezentare sau fapt inspirat ori sugerat. Condiție	/<fr. suggestion
A SUGESTIONA	A SUGESTION//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane) A determina să acționeze sub impulsul sugestiei; a influența.	/<fr. suggestionner
SUGESTIV	SUGESTÍV ~ă (~i, ~e)		Care sugerează; cu proprietatea de a provoca sugestii; evocator.	/<fr. suggestif
SUGESTIVITATE	SUGESTIVITÁT//E	<i>f.</i>	Caracter sugestiv. ~ea unei metafore.	/<fr. suggestivité
SUGHIȚ	SUGHÍȚ ~uri	<i>n.</i>	1) Sunet nearticulat, spontan, scurt și repetat, produs de aerul ieșit pe glotă în timpul contractării bruste și convulsive a diafragmei. A plânge cu ~uri.2) mai ales la pl. Respirație scurtă și întretăiată, cauzată de un plâns puternic; suspin.	/v. a sughița
A SUGHIȚA	A SUGHÍȚÁ sughiț	<i>intrans.</i>	A scoate involuntar un sunet scurt, nearticulat, cauzat de contracția bruscă a diafragmei; a scoate sughițuri; a icni. ~ de frig. • ~ de plâns a plânge foarte tare, cu sughițuri.	/<lat. subgluttiere
SUGHIȚAT	SUGHÍȚÁT	<i>n.</i>	1) v. A SUGHIȚA.2) Zgomot caracteristic produs de omul care sughiță.	/v. a sughița
A SUGRUMA	A SUGRUMÁ sugrúm	<i>tranz.</i>	1) A lipsi de respirație, strângând puternic de gât (până la asfixiere); a gătuia; a strangula.2) (despre haine, cingători etc.) A incomoda prin strângere; a strangula.3) fig. (căi de curgere a unui fluid) A îngusta pe o anumită porțiune; a gătuia; a strang	/su[b] + gruma[z]

A SE SUGRUMA	A SE SUGRUMĂ mă sugrúm	<i>intrans.</i>	1) (despre râuri, drumuri, conducte etc.) A deveni (mai) îngust pe unul din segmentele sale; a se strangula.2) (despre persoane) A pierde pentru un moment respirația; a se strangula. ~ de răs. [Sil. su-gru-]	/su[b] + gruma[z]
SUGRUMAT	SUGRUMĂ //T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A SUGRUMA.2) fig. (despre voce, vorbire) Care abia se aude.	/v. a (se) sugruma
SUGRUMĂTURĂ	SUGRUMĂTÚR //Ă ~i	<i>f.</i>	1) Partea cea mai îngustă sau mai subțire a unui lucru; locul unde ceva se îngustează sau se subțiază brusc; gâtuitură.2) Rosătură, mai ales la gâtul unor animale, făcută de funie sau de lanț.	/a (se) sugruma + suf. ~ătură
SUHAT	SUHÁT ~uri	<i>n.</i>	1) Loc necultivat pe care crește iarbă și unde pasc vitele; pășune; imaș; izlaz; toloacă.2) Apă puțin adâncă, unde se adapă vitele; văd de adăpare; adăpătoare.	/<bulg., sb. suvat
A SUI	A SUÍ sui		1. intrans. 1) A se deplasa în sensul urcușului, în pantă ascendentă; a se ridica în sus; a se urca.2) fig. (despre persoane) A fi mereu în ascensiune (pe scara socială); a urca; a avansa.3) (despre parametri fizici și aparate pentru măsurarea lor) A avea	/<lat. subire
A SE SUI	A SE SUÍ mă sui	<i>intrans.</i>	1) A se urca, a se ridica pe un loc mai înalt. ~ pe scenă.2) (despre unele plante) A se ridica agățându-se; a se urca; a se cățăra).	/<lat. subire
SUI-GENERIS	SUI- : i-GÉNERIS	<i>adj. invar.</i>	Care este unic în felul său; original.	/Cuv. lat.
SUIȘ	SUIȘ ~uri	<i>n.</i>	1) v. A SUI și A SE SUI.2) Teren care suie (unind două puncte situate la altitudini diferite); loc în pantă; urcuș.	/a sui + suf. ~iș
SUITĂ	SUÍT //Ă ~e	<i>f.</i>	1) Grup de persoane care însoțește o ceremonie sau un demnitar; alai; cortegiu; escortă; convoi.2) Compoziție muzicală constând dintr-o serie de piese instrumentale unite într-o operă de proporții mai mari.3) Ansamblu de persoane sau de obiecte (materiale	/<fr. suite
SUITOR	SUIT //ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) (despre ritmul versurilor) Care suie, urcă; ascendent. Iamb ~.2) (despre plante) Care crește în sus, încolăcindu-se în jurul altei plante sau al unui suport; agățător; volubil; urcător; cățărător.	/a sui + suf. ~tor
SUL	SUL ~uri	<i>n.</i>	1) Piesă în formă de cilindru care se poate roti în jurul axei sale, având diferite întrebuințări în cadrul unei instalații.2) Obiect în formă de cilindru, obținut prin înfășurarea unui material flexibil; rulou. ~ de hârtie. • A face (sau a strânge) ~ a î	/<lat. sub[u]lum
SULĂ	SÚL //Ă ~e	<i>f.</i>	Unealtă de găurit formată dintr-un ac lung și gros, fixat într-un mâner. • A pune (sau a băga) cuiva ~a în coaste (sau în coastă) a forța pe cineva să facă un lucru.	/<lat. subula
SULF	SULF	<i>n.</i>	Metaloid de culoare galbenă, cu miros specific neplăcut, foarte activ din punct de vedere chimic, întrebuințat, mai ales în tehnică și medicină; pucioasă.	/<fr. sulf, lat. sulphur
SULFADIMEZINĂ	SULFADIMEZÍNĂ	<i>n.</i>	Medicament din grupul sulfamidelor folosit pentru combaterea pneumoniei, holerei, dizenteriei și altor boli infecțioase.	
SULFAMIDĂ	SULFAMÍD //Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Grup de medicamente pe bază de sulf, folosite pentru combaterea unor boli sau infecții.2) Medicament din acest grup.	/<fr. sulfamide, germ. Sulfamid

SULFAT	SULFÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Sare a acidului sulfuric. • ~ de calciu sare cristalină, de culoare albă, care condiționează duritatea apei. ~ de cupru sare albastră, cristalizată, folosită la combaterea dăunătorilor agricoli; piatră-vânăță. ~ de magneziu sare cristalizată, incoloră, în	/<fr. sulfates
A SULFATA	A SULFAT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (materiale) A muia într-o soluție de sulfat metalic (pentru a conserva mai bine).2) (plante sau semințe) A trata cu o soluție de sulfat de cupru (pentru combaterea paraziților agricoli).	/<fr. sulfater
A SE SULFATA	A SE SULFAT//Á pers. 3 se ~ează	<i>intranș. tehn.</i>	(despre plăcile unui acumulator) A se acoperi cu cristale de sulfat de plumb.	/<fr. sulfater
SULFHIDRIC	SULFHÍDRIC	<i>adj.</i>	: Acid ~ hidrogen sulfurat. [Sil. sulf-hi-dric]	/<fr. sulfhydrique
SULFINĂ	SULFÍN//Á ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu tulpina erectă, foarte ramificată, cu frunze trifoliate, zimțate, cu flori mici, aromate, grupate în spice lungi și subțiri, cu fructe păstăi. [G.-D. sulfinei]	/<lat. sulfina
SULFIT	SULFÍ//T ~ți	<i>m.</i>	Sare a acidului sulfuros.	/<fr. sulfite
A SULFITA	A SULFIT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (tanante) A trata cu sulfat de sodiu (pentru a solubiliza substanțele insolubile).2) (produse alimentare, vase etc.) A trata cu acid sulfuros diluat sau cu bioxid de sulf (în vederea conservării, dezinfectării etc.).	/<fr. sulfiter
A SULFIZA	A SULFIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(obiecte sau piese de fontă sau de oțel) A supune unui tratament special, îmbogățind stratul de deasupra cu sulf.	/sulf + suf. ~iza
A SULFURA	A SULFUR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(recolte depozitate, plante, soluri) A trata cu sulfură de carbon (în scopul combaterii bolilor sau vătămărilor).	/<fr. sulfurer
SULFURAT	SULFURÁ//T ~tă (~ți,		Care este combinat cu sulf.	/v. a sulfura
SULFURĂ	SULFÚR//Á ~i	<i>f.</i>	1) Sare sau ester al acidului sulfuric.2) Combinație a sulfului cu un metal, cu un metaloid sau cu un radical organic. • ~ de fier combinație a sulfului cu fierul, întrebuințată, mai ales, la obținerea acidului sulfuric. ~ de carbon combinație a sulfului	/<fr. sulfure
SULFURIC	SULFÚRI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de sulf; propriu sulfului.2) Care este combinat sau compus cu sulf. • Acid ~ acid anorganic, incolor, oxidant puternic, foarte corosiv, având numeroase întrebuințări în industria chimică; vitriol.	/<fr. sulfurique
SULFUROS	SULFUR//ÓS ~oasă (~ôși, ~oăse)		1) Care conține sulf dizolvat; cu sulf dizolvat. Apă ~oasă.2) Care ține de grupul compușilor oxigenați ai sulfului; privitor la grupul compușilor oxigenați ai sulfului. • Acid ~ acid oxigenat al sulfului.	/<fr. sulfureux
SULIMAN	SULIMÁN ~uri	<i>n. inv.</i>	Produs cosmetic pentru colorat fața și buzele; fard.	/<ture. sülümen
SULIMENEALĂ	SULIMEN//EÁLĂ ~éli	<i>f. inv.</i>	Produs cosmetic care se aplica, în special, pe față pentru a-i modifica aspectul natural; fard.	/a sulimeni + suf. ~eală
A SULIMENI	A SULIMEN//Í ~esc	<i>tranz.</i>	inv. A da cu sulimeneală; a farda; a rumeni.	/Din suliman
SULIȚAȘ	SULIȚÁȘ ~i	<i>m.</i>	1) ist. Ostaș dintr-un regiment înarmat cu sulii; lăncier.2) Sportiv care practică aruncarea sulii.	/suliță + suf. ~aș

SULIȚĂ	SÚLIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) înv. Armă albă constând dintr-o vergea sau prăjină lungă cu vârf ascuțit de fier; lance.2) Obiect sportiv de aruncat asemănător cu această armă.3) Probă sportivă practică cu acest obiect. [G.-D. sulitei]	/<sl. sulica
SULIȚICĂ	SULIȚ//ÍCĂ ~ele	<i>f.</i>	(feminin de la sulită) Plantă erbacee cu tulpina erectă (lemnoasă la bază), ramificată și cu frunze înguste, strânse în mănunchiuri scurte în jurul tulpinii.	/suliță + suf. ~ică
SULKY	SULKY [pr.: sálchi]	<i>n.</i>	Trăsură ușoară cu două roți, utilizată în cursele de trap.	/Cuv. engl.
SULTAN	SULTÁN ~i	<i>m.</i>	(în Imperiul Otoman și în alte țări musulmane; folosit și ca titlu pe lângă numele respectiv) Conducător absolut al țării; monarh; suveran.	/<turc. sultan
SULTANAT	SULTANÁT ~e	<i>n. ist.</i>	1) Funcție de sultan.2) Durata acestei funcții.3) Sediul sultanului.4) Stat monarhic guvernat de un sultan.	/<fr. sultanat
SULTANINĂ	SULTANÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Soi de viță de vie din care se fac stafide. [G.-D. sultaninei]	/<turc. sũltani, fr. sultanine, germ. Sultanine
A SUMA	A SUM//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(elemente omogene) A supune operației de adunare (aflând suma); a aduna.	/<fr. sommer
SUMAN	SUMÁN ~e	<i>n.</i>	1) Palton lung până la genunchi, confecționat din postav gros de casă și purtat odinioară de țărani.2) Țesătură din care se confecționează un astfel de palton.	/<rus., ucr., bulg. sukman
SUMAR I	SUMÁR I ~ă (~i, ~e)		1) (despre acte de vorbire, expuneri, texte) Care constă din puține cuvinte; redat pe scurt; în puține cuvinte; concis; lapidar; laconic; succint.2) (despre acțiuni) Care este făcut în pripă; superficial; rapid.3) (despre îmbrăcăminte) Care constă numai d	/<lat. summarius, fr. sommaire
SUMAR II	SUMÁR II	<i>adv.</i>	1) În câteva cuvinte; pe scurt; rezumativ.2): Îmbrăcat ~ îmbrăcat numai cu strictul necesar.	/<lat. summarius, fr. sommaire
SUMAR III	SUMÁR III ~e	<i>n.</i>	1) Conținut scurt al unei lucrări; rezumat.2) Tablă de materii; cuprins.	/<lat. summarius, fr. sommaire
SUMATOR	SUMAT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Dispozitiv la calculatoarele electronice care poate efectua operațiile de adunare și scădere.	/<engl. summator, fr. sommateur
SUMĂ	SÚM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Ceea ce rezultă în urma adunării mai multor elemente omogene; rezultatul unei adunări; total. ~ aritmetică. ~a tuturor datelor.2) Cantitate de bani. [G.-D. sumei]	/<lat. summa, germ. Summe, it. somma, fr. somme
SUMBRU	SÚMBR//U ~ă (~i, ~e)		1) Care este slab luminat; cu puțină lumină.2) (despre culori) Care tinde spre negru; apropiat de negru. Nuanță ~ă.3) fig. (despre persoane) Care este cuprins de tristețe; posomorât.4) fig. (despre manifestări ale oamenilor) Care denotă severitate internă	/<fr. sombre
SUMEDENIE	SUMEDÉNI//E ~i	<i>f.</i>	(despre persoane, ființe sau despre lucruri) Mulțime mare; puzderie. [G.-D. sumedeniei]	/Din sumă
A SUMETE	A SUMÉTE sumét	<i>tranz.</i>	(marginile îmbrăcăminte) A îndoi în sus (pentru protecție sau comoditate); a sufleca. ~ mânecile.	/<lat. summittere

A SE SUMETE	A SE SUMÉTE mă	<i>intrans.</i>	(de-spre persoane) A-și îndoi marginile îmbrăcămintei.	/<lat. <i>summittere</i>
SUMMIT	SUMMIT [pr.: sámít]	<i>n.</i>	Întâlnire (politică la cel mai înalt nivel).	/Cuv. engl.
SUMMUM	SÚMMUM	<i>n. livr.</i>	Extremă superioară a unei valori; limită maximă; maximum.	/<lat. <i>summum</i>
A SUMUȚA	A SUMUȚĂ sumút		1. tranz. v. A ASMUȚA.2. intrans. A produce un sunet caracteristic cu ajutorul buzelor (în semn de simpatie sau de încurajare).	/<lat. <i>submotiare</i>
A SUNA	A SUNÁ sun		1. intrans. 1) A produce un sunet zuruitor. Clopoțelul sună. • Sună a gol a scoate sunete înăbușite, caracteristice unui vas deșert. A-i ~ (cuiva) doagele a fi bătrân și ramolit. A-i ~ cuiva scândura, a-i ~ cuiva ceasul (mortii sau de veșnicie) a-i veni c	/<lat. <i>sonare</i>
SUNĂTOARE	SUNĂTOÁRE	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu tulpină dreaptă, cu numeroase flori galbene-aurii, având diferite întrebuințări în medicină; pojarniță.	/<lat. <i>sanataria</i>
SUNĂTOR	SUNĂT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		1) (despre obiecte de metal) Care sună; care produce sunete zuruitoare. • Bani ~ori a) bani de metal; monede; b) bani în numerar; bani gheață; bani peșin.2) fig. (despre cuvinte false, feluri de exprimare etc.) Care are un caracter artificial și emfatic;	/a suna + suf. ~tor
SUNDUC	SUNDŮ//C ~ce	<i>n. pop.</i>	Ladă mare cu capac (și cu încuietore) în care se păstrează diferite obiecte (îmbrăcăminte, rufe etc.); cufăr.	/<turc. <i>sandik</i>
SUNET	SÚNET ~e	<i>n.</i>	1) fiz. Fenomen provocat de mișcarea vibratorie a unui mediu și perceput cu auzul; son. Intensitatea ~ului. • A nu scoate nici un ~ a nu spune absolut nimic; a nu rosti o vorbă.2) Anunț realizat cu ajutorul unui instrument de percuție; semnal sonor. ~ de	/<lat. <i>sonitus</i>
SUNNA	SÚNNA	<i>f.</i>	(în islamism) Carte sfântă, care explică și întregește Coranul.	/<fr. <i>sunna</i>
SUNNISM	SUNNÍSM	<i>n.</i>	Curent în islamism care consideră drept izvor al credinței atât Coranul, cât și preceptele sunii.	/<fr. <i>sunnisme</i>
SUNNIT	SUNNÍ//T ~ți	<i>m.</i>	Credincios musulman care respectă prescripțiile sunnei; adept al sunnismului.	/<fr. <i>sunnite</i>
A SUPA	A SUP//Á ~éz	<i>tranz. livr.</i>	A cina târziu (după o reprezentație).	/<fr. <i>souper</i>
SUPAPĂ	SUPÁP//Ă ~e	<i>f. tehn.</i>	1) Organ al unui sistem tehnic care servește pentru reglarea mișcării unui fluid într-un circuit.2) Dispozitiv pentru închiderea și deschiderea unui orificiu prin care trece un fluid; ventil.	/<fr. <i>soupape</i>
SUPĂ	SÚP//Ă ~e	<i>f.</i>	Fel de mâncare lichidă, pregătită prin fierberea cărnii sau/și a legumelor (uneori cu adaos de paste făinoase). [G.-D. <i>supei</i>]	/<fr. <i>soupe</i>
A SUPĂRA	A SUPĂRÁ súpăr	<i>tranz.</i>	1) A face să se supere; a mânia.2) A nu lăsa să lucreze normal sau să se odihnească în liniște.3) (despre încălțăminte și despre îmbrăcăminte) A incomoda la mișcare. Mă supără un pantof.	/<lat. <i>superare</i>
A SE SUPĂRA	A SE SUPĂRÁ mă súpăr	<i>intrans.</i>	A-și manifesta nemulțumirea (față de acțiunile sau vorbele cuiva) printr-o atitudine rezervată sau ostilă; a se mânia. • ~ foc a se supăra foarte tare.	/<lat. <i>superare</i>

SUPĂRARE	SUPĂR//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A SUPĂRA și A SE SUPĂRA. • Fără (sau să nu fie cu) ~ se spune când vrem ca cineva să nu se supere pentru faptul că ne adresăm sau îl întrebăm ceva.2) Dispoziție rea.3) Atitudine rezervată și ostilă față de cineva; mânie. I-a trecut ~area. [G.-D. sup	/v. a (se) supăra
SUPĂRĂCIOS	SUPĂRĂCI//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		Care se supără ușor; susceptibil; șifonabil. [Sil. -cios]	/a supăra + suf. ~ăcios
SUPĂRĂTOR I	SUPĂRĂTOR I	<i>adv.</i>	Într-un mod care provoacă supărare.	/a supăra + ~ător
SUPĂRĂTOR II	SUPĂRĂT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care supără; în stare să irite sau să enerveze; enervant; iritant; agasant.2) rar Care plictisește; care provoacă plictiseală; plictisitor.	/a (se) supăra + ~ător
SUPERB	SUPÉRB ~ă (~i, ~e)	<i>și adverbial</i>	1) Care se impune prin măreție; plin de măreție și lux; splendid; magnific.2) Care este uimitor de frumos; splendid; celest; divin.3) (despre situații, poziții) Care se caracterizează prin proprietăți excelente.4) rar (despre persoane și despre manifestări	/<fr. superbe, lat. superbus
SUPERCIMENT	SUPERCIMÉNT ~uri	<i>n.</i>	Ciment care are proprietatea de a se întări foarte repede.	/<fr. superciment
SUPERCOPERTĂ	SUPERCOPÉRT//Ă ~e	<i>f.</i>	v. SUPRACOPERTĂ.	/super- + copertă
SUPERFICIAL	SUPERFICIAL ~ă (~i, ~e)		1) Care se manifestă la suprafață; caracteristic pentru suprafață.2) (despre persoane) Care tratează numai părțile de suprafață ale problemelor; lipsit de profunzime. Spirit ~.3) (despre manifestări ale oamenilor) Care este făcut în pripă; rapid; sumar; e	/<lat. superficialis, fr. superficiel
SUPERFICIALITATE	SUPERFICIALITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter super-ficial.2) Lucru făcut numai de formă. [G.-D. superficialității; Sil. -ci-a-]	/<fr. superficialité
SUPERFIN	SUPERFÍN ~ă (~i, ~e)		Care este foarte fin; de o finețe rară; extrafin.	/super- + fin
SUPERFLUU	SUPERFLÚ//U ~ă (~i, ~e)		Care nu are o funcție specială; care nu servește la nimic. [Sil. -per-flu-u; Acc. și supérfluu]	/<lat. superfluus, fr. superflu
SUPERFOSFAT	SUPERFOSFÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Îngrășământ agricol fosfatic sub formă de pulbere cenușie sau granule, care se introduce în toate solurile și la toate culturile.	/<fr. superphosphate
SUPERIOR I	SUPERI//ÓR I ~oără (~óri, ~oăre)		1) Care se găsește în partea de sus; situat deasupra. Strat ~. • Membre ~oare mâinile la om. Curs ~ al unei ape curgătoare sector care se află mai aproape de izvor decât de vărsare.2) Care ocupă treapta cea mai înaltă într-o ierarhie; suprem; prim. Calita	/<lat. superior, fr. supérieur
SUPERIOR II	SUPERI//ÓR II ~oără (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care deține un post sau o funcție mai mare în raport cu altele din subordinea sa; șef. [Sil. -ri-or]	/<lat. superior, fr. supérieur
SUPERIORITATE	SUPERIORITÁTE	<i>f.</i>	Caracter superior. [G.-D. superiorității]	/<fr. supériorité
SUPERLATIV I	SUPERLATÍV I ~e	<i>n.</i>	Calificativ exagerat, hiperbolic.	/<fr. superlatif, lat. superlativus
SUPERLATIV II	SUPERLATÍV II ~ă (~i, ~e)		(despre aprecieri sau calificative) Care este deosebit de favorabil. • (Grad) ~ categorie gramaticală care exprimă gradul cel mai înalt al unei calități.	/<fr. superlatif, lat. superlativus
SUPERNOVĂ	SUPERNÓV//Ă ~e	<i>f.</i>	Stea variabilă explozivă care este de sute de ori mai strălucitoare decât o novă.	/<fr. supernova

SUPERSONIC	SUPERSÓNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care are o viteză mai mare decât cea a sunetului. Avion ~.	/<fr. supersonique
SUPERSTIȚIE	SUPERSTÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Credință primitivă în forțe supranaturale.2) la pl. Ansamblu de astfel de credințe.3) Comportament bazat pe credința în forțe supranaturale.4) Credință în semne prevestitoare. [G.-D. superstiției; Sil. -per-sti-ți-e]	/<lat. superstitio, ~onis. fr. superstition
SUPERSTIȚIOS	SUPERSTIȚI//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) Care crede în superstiții; care are superstiții; stăpânit de superstiții.2) (despre manifestări ale oamenilor) Care este bazat pe superstiții; plin de superstiții. [Sil. -per-sti-ți-os]	/<fr. superstitieux
SUPERVEDETĂ	SUPERVEDÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Vedetă de cinema de prim rang.	/<fr. supervedette
SUPEU	SUPÉU ~ri	<i>n.</i>	Masă care se servește seara târziu (mai ales după o reprezentație); cină târzie.	/<fr. soupe
SUPIERĂ	SUPIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Vas special în care se servește supa la masă. [G.-D. supierei; Sil. -pi-e-]	/<fr. soupier
SUIEU	SUIÉU ~ri	<i>n.</i>	Curea, de obicei elastică, prinsă în partea de jos a pantalonului, care se petrece sub talpă, pentru a-l întinde bine de picior (sau pentru a fixa pintenii).	/<fr. sous-pied
SUPIN	SUPÍN ~e	<i>n. gram.</i>	Mod nepersonal al verbului, având aceeași formă ca participiul trecut, dar nevariabilă și precedată de anumite prepoziții.	/<lat. supinum
SUPINATOR	SUPINAT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Element ortopedic introdus în încălțăminte persoanelor cu anomalii la picioare.	/<fr. supinateur
SUPLEANT	SUPLEÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	1) înv. Judecător de rang inferior (cu atribuții de mică importanță).2) Persoană care suplinește temporar pe cineva într-o funcție. • Membru ~ membru ales (sau numit) într-un organ de stat, într-un comitet, care poate înlocui pe titular, având drept de vo	/<fr. suppléant
SUPLETIV	SUPLETÍV ~ă (~i, ~e)		(despre forme gramaticale) Care completează paradigma formelor flexionare ale unui cuvânt; care își modifică radicalul. [Sil. su-ple-]	/<fr. suppletif
SUPLEȚE	SUPLÉȚE	<i>f.</i>	1) Caracter suplu; flexibilitate; elasticitate; maleabilitate.2) Comportament suplu. [G.-D. supleței; Sil. su-ple-]	/<fr. souplesse
SUPLICIU	SUPLÍCI//U ~i	<i>n.</i>	Suferință fizică sau/și morală foarte puternică; caznă; tortură. [Sil. su-pli-ciu]	/<lat. supplicium, fr. supplice
SUPLIMENT	SUPLIMÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Parte care se adaugă la ceva în vederea completării; spor; anexă; adaos. ~ de plată.2) Fasciculă tipărită aparte pentru a suplini o lipsă. [Sil. -su-pli-]	/<fr. supplement, lat. supplementum
SUPLIMENTAR	SUPLIMENTÁR ~ă (~i, ~e)		Care se adaugă la ceva; folosit în calitate de supliment; adăugător. Plată ~ă. Venit ~. • Unghiuri ~e unghiuri care, luate împreună, formează 180°.	/<fr. supplémentaire
A SUPLINI	A SUPLIN//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) (persoane sau obiecte) A schimba (într-o calitate), ținând locul temporar; a substitui; a înlocui.2) A întregi, adăugând ceea ce lipsește; a completa; a complini.	/<it. supplire

SUPLINITOR	SUPLINIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care suplinește; cu funcția de suplínire.	/a suplini + suf. ~tor
SUPLU	SÚPLU ~ă (~i, ~e)		1) (despre ființe și despre manifestările lor) Care denotă grație și eleganță; caracterizat prin grație și eleganță; mlădios; elastic.2) (despre obiecte) Care se îndoaie ușor; mlădios; flexibil; elastic; maleabil.3) fig. (despre persoane) Care se adapteaz	/<fr. souple
SUPORT	SUPÓRT ~uri	<i>n.</i>	1) Obiect care susține ceva, confecționat special în acest scop.2) fig. rar Susținere (cu vorba sau fapta) la nevoie; ajutor; sprijin; reazem.3) fig. Bază pe care se sprijină o afirmație sau o acțiune.	/<fr. support
A SUPORTA	A SUPORTÁ supórt	<i>tranz.</i>	1) (suferințe fizice sau morale) A îndura cu tărie și calm; a suferi; a răbda. ~ frigul.2) (greutăți fizice) A putea să susțină.3) (persoane) A accepta, admitându-i prezența și făcând abstracție de neajunsuri; a răbda; a suferi; a tolera.4) (fapte supărât	/<fr. supporter, lat. supportare
SUPPORTABIL	SUPPORTÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi suportat; tolerabil.	/<fr. supportable
SUPPORTER	SUPÓRTER ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care simpatizează și susține cu pasiune o echipă sportivă sau anumiți sportivi, când au loc competiții cu participarea lor.	/<fr., engl. supporter
SUPOZITOR	SUPOZIT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Preparat medicamentos, în formă de cilindru sau con, care se administrează pe cale rectală.	/<fr. suppositoire
SUPOZIȚIE	SUPOZÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Păreră bazată pe fapte aparente; prezumție; presupunere; ipoteză.2) log. Enunț care servește drept premisă ipotetică pentru alte enunțuri. [G.-D. supozitiei]	/<fr. supposition
SUPRAABUNDENT	SUPRAABUNDÉN//T ~tă (~ti, ~te)		Care se caracterizează prin supraabundență; deosebit de abundent.	/supra- + abundent
SUPRAABUNDENȚĂ	SUPRAABUNDÉNȚĂ	<i>f.</i>	Abundență mai mare decât cea obișnuită; abundență excesivă; suprabelșug.	/supra- + abundență
A SUPRAAGLOMERA	A SUPRAAGLOMER//Á	<i>tranz.</i>	A aglomera peste măsură. [Sil. su-pra-a-glo-]	/supra- + a aglomera
A SUPRAALIMENTA	A SUPRAALIMENT//Á	<i>tranz.</i>	A alimenta peste măsură; a supranutri. [Sil. su-pra-a-]	/supra- + a alimenta
A SUPRAAPRECIA	A SUPRAAPRECI//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A aprecia peste măsură; a supraprețui; a supraestima; a supraevalua.	/supra- + a aprecia
SUPRAARBITRU	SUPRAARBÍTR//U ~i	<i>m.</i>	Arbitru desemnat pentru a hotărî într-un litigiu, în care arbitrii propriu-ziși au păreri diferite.	/supra- + arbitru
SUPRABELȘUG	SUPRABELŞÚG	<i>n.</i>	Belșug mai mare decât cel obișnuit; belșug excesiv; supraabundență.	/supra- + belșug
SUPRABUGETAR	SUPRABUGETÁR ~ă (~i, ~e)		Care depășește prevederile bugetului; peste prevederile bugetului; extrabugetar. Cheltuieli ~e.	/supra- + bugetar
SUPRACOPERTĂ	SUPRACOPÉRT//Ă ~e	<i>f.</i>	Copertă suplimentară, tipărită special, care se îmbracă peste coperta de bază a unei cărți. [Sil. su-pra-]	/supra- + copertă
SUPRACURENT	SUPRACURÉN//T ~ti	<i>m.</i>	Curent a cărui intensitate depășește norma prevăzută pentru circuitul electric dat.	/supra- + curent

A SUPRAESTIMA	A SUPRAESTIM//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A estima peste măsură; a supraprețui; a supraevalua; a supraaprecia.	/supra- + a estima
A SUPRAETAJA	A SUPRAETAJ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(clădiri) A ridica în înălțime, adăugând unul sau mai multe etaje.	/supra- + a etaja
A SUPRAEVALUA	A SUPRAEVALU//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A evalua peste măsură; a supraprețui; a supraestima; a supraaprecia.	/supra- + a evalua
A SUPRAEXCITA	A SUPRAEXCITĂ supraexcît	<i>tranz.</i>	A excita peste măsură; a aduce în stare de încordare extremă.	/supra- + a excita
SUPRAEXCITABIL	SUPRAEXCITĂBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi supraexcitat; care se pretează la supraexcitare.	/supra- + excitabil
SUPRAFAȚĂ	SUPRAF//ĂȚĂ ~éte	<i>f.</i>	1) Partea de deasupra a unui corp. ~ața Pământului. La ~ața apei. • La ~ a) în partea exterioară; b) fără a pătrunde în esența lucrurilor; în mod superficial. De ~ care este lipsit de profunzime; superficial.2) fig. Partea de dinafară a unui lucru; aparen	/supra- + față
A SUPRAÎNCĂLZI	A SUPRAÎNCĂLZ//Î	<i>tranz.</i>	A încălzi peste măsură.	/supra- + a încălzi
A SUPRAÎNCĂRCA	A SUPRAÎNCĂRCĂ supraîncărc	<i>tranz.</i>	A încărca peste măsură.	/supra- + a încărca
A SUPRALICITA	A SUPRALICIT//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (la licitații) A propune un preț mai mare decât cel oferit anterior.2) fig. A exagera în aprecierea unui fapt.	/supra- + a licita
SUPRANATURAL	SUPRANATURĂL ~ă (~i, ~e)		1) Care este de origine divină.2) Care este mai presus de natură și de legile ei; care există în afara naturii; inexplicabil prin realitatea naturală percepută prin simțuri.3) și substantival Care depășește capacitatea de înțelegere a omului; incapabil de	/supra- + natural
SUPRANATURALISM	SUPRANATURALÍS	<i>n.</i>	Concepție filozofică care admite existența supranaturalului.	/supra- + naturalism
SUPRANUME	SUPRANÚME ~	<i>n.</i>	Nume adăugat la numele individual al unei persoane, în semn de cinste sau pentru a o distinge de altele purtând același nume.	/supra- + nume
SUPRANUMERAR	SUPRANUMERĂR ~ă (~i, ~e)		Care este peste numărul prevăzut, fixat sau necesar.	/supra- + numerar
A SUPRANUMI	A SUPRANUM//Î ~ésc	<i>tranz.</i>	(persoane) A înzestra cu un supranume.	/supra- + a numi
A SUPRANUTRI	A SUPRANUTR//Î	<i>tranz.</i>	A nutri peste măsură; a supraalimenta.	/supra- + a nutri
SUPRAOM	SUPRA//ÓM ~oámeni	<i>m.</i>	Om înzestrat cu calități excepționale, care depășesc limetele facultăților umane.	/supra- + om
SUPRAOMENESC	SUPRAOMEN//ÉSC ~ească (~ești)	<i>și substantiv</i>	Care depășește posibilitățile omenești; care este mai presus de firea omenească; suprauman. Eforturi ~ești.	/supra- + omenesc
SUPRAORDONAT	SUPRAORDONĂ//T ~tă (~ți, ~te)		Care ocupă un loc ierarhic superior într-o clasificare. • Noțiune ~tă noțiune generală care cuprinde în sfera sa alte noțiuni cu o sferă mai redusă. Frație ~tă fracție ordinară cu numărătorul mai mare decât numitorul. Propoziție ~tă propoziție regentă.	/supra- + ordonat
A SUPRAPOPULA	A SUPRAPOPUL//Ă	<i>tranz.</i>	A popula în cantitate prea mare.	/supra- + a popula
SUPRAPOPULAȚIE	SUPRAPOPULĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Densitate a populației mai mare decât cea normală.2) biol. Fenomen caracteristic pentru un anumit mediu, unde cantitatea plantelor sau a animalelor depășește posibilitățile existente de vițuire. [G.-D. suprapopulației]	/supra- + populație

SUPRAPRESIUNE	SUPRAPRESIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Presiune mai înaltă decât cea considerată drept normală. [Sil. su-pra-pre-si-u-]	/supra- + presiune
SUPRAPREȚ	SUPRAPRÉȚ ~uri	<i>n.</i>	1) Sumă suplimentară adăugată la prețul unei mărfi.2) Preț mai mare decât cel obișnuit (sau decât cel legal).	/supra- + preț
A SUPRAPREȚUI	A SUPRAPREȚU//Î ~iESC	<i>tranz.</i>	A prețui peste măsură; a supraaprecia; a supraestima; a supraevalua.	/supra- + a prețui
A SUPRAPRODUCE	A SUPRAPRODÚCE supraprodúc	<i>tranz.</i>	A produce peste măsură.	/supra- + a produce
SUPRAPRODUCȚIE	SUPRAPRODÚCȚI//E ~i	<i>f.</i>	Producție de mărfuri care depășește posibilitatea de cumpărare a consumatorilor. [G.-D. supraproducției; Sil. su-pra-pro-duc-ți-e]	/supra- + producție
A SUPRAPUNE	A SUPRAPÚNE	<i>tranz.</i>	A face să se suprapună; a etaja.	/supra- + a pune
A SE SUPRAPUNE	A SE SUPRAPÚNE pers. 3 se suprapúne	<i>intrans.</i>	1) (despre linii, figuri, lucruri etc.) A se așeza exact unul peste altul; a etaja.2) (despre evenimente) A avea loc în același timp; a se produce concomitent.	/supra- + a pune
SUPRAREALISM	SUPRAREALÍSM	<i>n.</i>	Curent în literatură și artă care pune accentul pe activitatea spontană a imaginației, pe elementele iraționale și subconștiente. [Sil. su-pra-re-a-]	/supra- + realism
SUPRAREALIST I	SUPRAREALÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de suprarealism; propriu suprarealismului. Grup ~.	/supra- + realist
SUPRAREALIST II	SUPRAREALÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al suprarealismului.	/supra- + realist
SUPRARENAL	SUPRARENÁL ~ă (~i, ~e)		Care este situat deasupra rinichilor. • Glande ~e glande endocrine situate deasupra rinichilor, care produc adrenalina.	/supra- + renal
SUPRASARCINĂ	SUPRASÁRCIN//Ă ~i	<i>f. tehn.</i>	Sarcină mai mare decât cea nominală (care constituie un pericol pentru sistemele tehnice).	/supra- + sarcină
A SUPRASATURA	A SUPRASATUR//Ă	<i>tranz.</i>	(soluții) A satura peste măsură.	/supra- + a satura
SUPRASATURAT	SUPRASATURÁ//T ~tă (~ți, ~te)		v. A SUPRASATURA. • Vaporii ~ți vaporii a căror densitate este mai mare decât densitatea vaporilor saturați la temperatura respectivă.	/v. a suprasatura
SUPRASENSIBIL	SUPRASENSÍBIL ~ă (~i, ~e)		1) (despre ființe) Care este peste măsură de sensibil; foarte sensibil.2) (despre sunete) Care depășește capacitatea de percepere cu ajutorul organelor de simț; incapabil de a fi perceput cu simțurile.	/<fr. suprasensible
SUPRASENSIBILITATE	SUPRASENSIBILITÁ TE	<i>f.</i>	Caracter suprasensibil.	/supra- + sensibilitate
A SUPRASOLICITA	A SUPRASOLICITÁ suprasolícit	<i>tranz.</i>	A solicita peste măsură.	/supra- + a solicita
SUPRASTRUCTURAL	SUPRASTRUCTURÁ L ~ă (~i, ~e)		Care ține de suprastructură; propriu suprastructurii. Fenomene ~e.	/supra- + structural
SUPRASTRUCTURĂ	SUPRASTRUCTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) (în teoria marxistă) Totalitate a concepțiilor (politice, juridice, filozofice, artistice, religioase), care depind de baza materială a societății și acționează asupra ei.2) Parte utilă a unei construcții înălțată deasupra fundamentului.3) : ~a navei c	/supra- + structură

A SUPRATAXA	A SUPRATAX//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A supune unei suprataxe.	/supra- + a taxa
SUPRATAXĂ	SUPRATĂX//Ă ~e	<i>f.</i>	Taxă suplimentară la cea fixată anterior.	/supra- + taxă
SUPRATENSIUNE	SUPRATENSIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Tensiune electrică mai înaltă decât cea considerată drept normală.	/supra- + tensiune
A SUPRAVEGHEA	A SUPRAVEGH//EÁ ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane, lucruri, bunuri materiale) 1) A ține sub ocrotire; a păzi; a proteja. ~ un copil.2) A avea în pază; a lua sub ocrotire; a păzi; a proteja; a ocroti; a veghea; a apăra.	/supra- + a veghea
SUPRAVEGHERE	SUPRAVEGHÉR//E ~i	<i>f.</i>	v. A SUPRAVEGHEA. • A avea în ~ a) a ține sub control; b) a păzi.	/v. a supraveghea
SUPRAVEGHETOR	SUPRAVEGHET//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Persoană însărcinată cu supravegherea cuiva sau a ceva.	/a supraveghea + suf. ~tor
A SUPRAVIEȚUI	A SUPRAVIEȚU//Í ~iésc	<i>intrans.</i>	A mai trăi după moartea cuiva sau după un cataclism, după o catastrofă. ~ unui cutremur. [Sil. su-pra-vie-]	/supra- + a viețui
SUPRAVIEȚUITOR	SUPRAVIEȚUIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care supraviețuiește.	/a supraviețui + suf. ~tor
SUPREM	SUPRÉM ~ă (~i, ~e)		Care ocupă treapta cea mai înaltă într-o ierarhie; superior; prim. Comandant ~. Judecătoreie ~ă. • Scop ~ principalul scop al vieții. Moment ~ moment hotărâtor pentru izbânda unei activități. Efort ~ încordare maximă a forțelor fizice sau intelectuale.	/<lat. supremus, fr. supreme
SUPREMAȚIE	SUPREMÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Situație exclusivă, bazată pe putere supremă; poziție dominantă. [G.-D. supremației; Sil. su-pre-]	/<fr. suprématie
A SUPRIMA	A SUPRIMÁ suprim	<i>tranz.</i>	1) (posturi, drepturi, legi) A face să nu mai existe; a face să nu mai aibă efect legal; a lichida; a elimina.2) (alimente, mărfuri etc.) A scoate din întrebuințare.3) (cuvinte, pasaje de text) A face să nu mai figureze; a scoate.4) (publicații) A împiedica	/<fr. supprimer, lat. supprimere
SUPT I	SUPT I ~uri	<i>n.</i>	Proces de sorbire a unui lichid (prin cavitatea bucală). • A avea darul ~ului a fi bețiv.	/v. a suge
SUPT II	SUP//T II ~tă (~ți, ~te)		v. A SUGE. • ~ la față care este slab la față.	/v. a suge
A SUPUNE	A SUPÚNE supún	<i>tranz.</i>	1) (popoare, țări, teritorii etc.) A lua în stăpânire (prin putere armată); a face să piardă independența; a înrobi; a îngenunchea; a subjuga; a înfeuda; a aservi.2) A subordona influenței proprii; a pune în dependență; a subjuga. • ~ la torturi a face să	/<lat. supponere
A SE SUPUNE	A SE SUPÚNE mă supún	<i>intrans.</i>	A recunoaște puterea cuiva, îndeplinindu-i necondiționat indicațiile; a se pune în dependență totală față de cineva.	/<lat. supponere
A SUPURA	A SUPUR//Á pers. 3 ~căză	<i>intrans.</i>	(despre bube, răni) A elimina puroi; a puroia.	/<fr. suppurer, lat. suppurare
SUPURANT	SUPURÁN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre răni) Care supurează; purulent.	/<fr. suppurant
SUPURAȚIE	SUPURÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Proces de producere și de scurgere a puroiului; puroiere. [G.-D. supurației]	/<lat. suppuratio, ~onis, fr. suppuration

SUPUS	SUPŪ//S ~să (~și, ~se)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care aparține prin cetățenie unui anumit stat.2) înv. Locuitor al unei țări dependent de o autoritate centrală sau de un stăpânitor.3) pop. Persoană care se supune altei persoane mai mare în grad.	/v. a supune
SUPUȘENIE	SUPUȘÉNIE	<i>f.</i>	1) Caracter supus.2) înv. Situație a unei persoane supuse unei țări; cetățenie.	/supus + suf. ~enie
SUR I	SUR I ~ă (~i, ~e)		1) Care este de culoare intermediară între alb și negru; de culoarea cenușii; cenușiu; gri. Costum ~. Pasăre ~ă.2) (despre cer) Care este acoperit de nori; înnorat; noros.3) (despre păr) Care este încăruntit; cărunt.4) fig. (despre oameni) Care are fire a	/<bulg., sb. sur
SUR II	SUR II ~i	<i>m.</i>	mai ales art. Cal cu părul de culoare cenușie.	/<bulg., sb. sur
SURATĂ	SURÁT//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	(folosit și ca termen de adresare) Prietenă apropiată (ca o soră). • A se prinde ~e a lega prietenie trainică (între femei).	/soră + suf. ~ată
A SURÂDE	A SURÂDE surâd	<i>intrans.</i>	1) A râde fără sunete printr-o ușoară destindere a buzelor; a zâmbi.2) fig. A prevesti o perspectivă ispititoare.	/<fr. sourire
SURÂS	SURÂS ~uri	<i>n.</i>	Râs ușor, fără sunete, exprimat numai prin destinderea buzelor; zâmbet.	/<fr. sourir
SURÂZĂTOR	SURÂZĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care surâde; zâmbitor.2) Care exprimă bucurie; plin de voie bună; vesel. Ochi ~ori.3) fig. Care avantajează; care convine; convenabil.	/a surâde + suf. ~tor
SURCICĂ	SURC//ÍCĂ ~ele	<i>f.</i>	Bucată mică de lemn desprinsă la tăierea, cioplire sau despicarea acestuia. [G.-D. surcele; Var. surcea]	/<lat. surcellus
SURD	SUR//D ~dă (~zi, ~de)		1) și substantival Care este lipsit de simțul auzului. • A face pe ~dul a se preface că nu aude sau că nu înțelege. A bate toba (sau toaca) la urechile ~dului a vorbi în zadar. ~dul nu aude, dar le (sau o) potrivește se spune despre cineva care dă la o în	/<lat. surdus
SURDINĂ	SURDÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Dispozitiv folosit la unele instrumente muzicale pentru a slăbi intensitatea sunetelor emise. • În ~ a) încet; înăbușit; b) în taină; pe ascuns.	/<fr. sourdine
SURDITATE	SURDITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter surd.2) Infirmitate congenitală sau dobândită constând din lipsa simțului auzului. [G.-D. surdității]	/<fr. surdité
SURDOLOGIC	SURDOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de surdologie; propriu surdologiei.	/Din surdologic
SURDOLOGIE	SURDOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul tulburărilor auzului.	/surdo- + -logie
SURDOMUT	SURDOMŪ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care este în același timp surd și mut; lipsit de auz și de darul vorbirii.	/surd + mut
SURDOMUTISM	SURDOMUTÍSM	<i>n.</i>	Infirmitate caracterizată prin pierderea (totală) a auzului având drept urmare imposibilitatea însușirii normale a vorbirii.	/surdomut + suf. ~ism
SURDOPEDAGOGIE	SURDOPEDAGOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a pedagogiei speciale care se ocupă cu educarea și cu instruirea persoanelor cu deficiență de auz.	/surd + pedagogie
A SURESCITA	A SURESCITÁ	<i>tranz.</i>	A excita pe cineva peste măsură.	/<fr. surexciter
SUREXCITABIL	SUREXCITÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi ușor surexcitat.	/<fr. surexcitable

SURF	SURF [pr.: sǎrf]	<i>n.</i>	Placă plutitoare de lemn sau de material plastic servind alunecării pe apă a celui care practică surfingul.	/Cuv. engl.
A SURFILA	A SURFIL //Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(confecții din materiale textile) A prinde printr-o cusătură ușoară (al cărei fir încalecă marginea pentru a nu se destrăma).	/<fr. surfiler
SUFING	SUFING [pr.: sǎrfing]	<i>n.</i>	Sport nautic constând în plutirea pe apă pe un surf.	/Cuv. engl.
SURGHIUN	SURGHIUN ~uri	<i>n. inv.</i>	1) Măsură re-presivă constând în expulzarea din țară sau din locul de trai a unei persoane care s-a făcut vinovată față de puterea de stat; exil; expulzare; deportare.2) Stare a unei persoane expulzate din țară sau din locul de trai. [Sil. -ghiu]	/<turc. sürgün
A SURGHIUNI	A SURGHIUN //Î ~ésc	<i>tranz.</i>	inv. 1) A trimite în surghiun; a exila; a deporta.2) fig. A sili să trăiască printre străini; a izgoni; a alunga.	/Din surghiun
SURGHIUNIT	SURGHIUNÍ //T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	inv. Persoană supusă surghiunului; exilat; deportat. [Sil. -ghiu-]	/v. a surghiuni
SURGUCI I	SURGÚCI I ~	<i>m.</i>	Plantă erbacee decorativă, cultivată pentru florile ei albe, albastre, roz sau pestrițe.	/<turc. sorguç
SURGUCI II	SURGÚCI II ~	<i>n.</i>	reg. Substanță solidă de culoare roșie sau cafenie, folosită în stare topită pentru aplicarea sigiliilor; ceară roșie.	/<turc. sorguç
SURIU	SUR //ÍU ~ie (~ii)		1) În care predomină culoarea sură; care are nuanță de sur.2) (de-spre păr) Care a început să încărunească; puțin încărunit.	/sur + suf. ~iu
SURLĂ I	SÚRL //Ă I ~e	<i>f.</i>	(în trecut) Instrument muzical de suflat, asemănător fluierului, dar cu ancie dublă și cu un capăt lărgit în formă de pâlnie.	/<bulg. zurla, sb. surla, turc. zurna
SURLĂ II	SÚRL //Ă II ~e	<i>f.</i>	Bot de porc; rât.	/<bulg. zurla, sb. surla, turc. zurna
A SURMENA	A SURMEN //Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se surmeneze.	/<fr. surmener
A SE SURMENA	A SE SURMEN //Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A-și pierde toată forța și energia, ajungând într-o stare de slăbiciune totală; a obosi peste măsură; a se istovi; a se extenua; a se epuiza.	/<fr. surmener
SURMENAJ	SURMENÁJ ~uri	<i>n.</i>	Stare de oboseală excesivă, rezultată dintr-un mare efort fizic sau intelectual.	/<fr. surmenage
SURMENAT	SURMENÁ //T ~tă (~ți, ~te)		Care este obosit peste măsură; istvit; extenuat; epuizat.	/v. a surmena
SUROGAT	SUROGÁT ~e	<i>n.</i>	1) Produs destinat să înlocuiască un alt produs, de calitate superioară, având cu acesta calități ase-mănătoare; erzaț.2) fig. Imitație frauduloasă; rezultat al unei contrafaceri.	/<germ. Surrogat, it. surrogato
A SURPA	A SURPÁ surp	<i>tranz.</i>	1) A face să se surpe.2) (sănătatea, convingerile etc.) A face să slăbească tare.3) fig. A răsturna prin uneltiri.	/<lat. subrupare
A SE SURPA	A SE SURPÁ mă surp	<i>intrans.</i>	1) (despre maluri, povârnișuri etc.) A se desprinde de masiv, alunecând la vale; a se nărui; a se ponorâ; a se dărâma.2) și fig. A se răsturna la pământ (datorită pierderii punctului de sprijin); a se nărui.	/<lat. subrupare
SURPĂTURĂ	SURPÁTÚR //Ă ~i	<i>f.</i>	1) Teren surpat.2) Construcție surpată.	/a surpa + suf. ~ătură

SURPLUS	SURPLŪS ~uri	<i>n.</i>	Cantitate care depășește necesarul; prisos; excedent. ~ de mărfuri.	/<fr. surplus
A SURPRINDE	A SURPRÍNDE surprind	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A prinde fără veste (asupra unui fapt); a prinde în flagrant delict.2) A lua pe neașteptate; a prinde pe nepregătite.3) A impresiona prin ceva neprevăzut.4) (manifestări, acțiuni ale oamenilor) A descoperi pe neașteptate. ~ o conversație. [S	/<fr. surprendre
SURPRINDERE	SURPRINDER//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A SURPRINDE. • Prin ~ pe neașteptate; în chip neprevăzut.2) Sentiment provocat de un fapt neobișnuit sau neprevăzut; mirare mare.	/v. a surprinde
SURPRINZĂTOR I	SURPRINZĂTÓR I	<i>adv.</i>	Într-un mod care provoacă surprindere.	/a surprinde + suf. ~tor
SURPRINZĂTOR II	SURPRINZĂT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)		Care surprinde (prin caracterul său neașteptat, neprevăzut).	/a surprinde + suf. ~tor
SURPRIZĂ	SURPRÍZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Lucru surprinzător; fapt care surprinde. Călătorie fără ~e.2) Emoție (pozitivă) provocată cuiva prin surprindere.3) Cadou acordat cuiva prin surprindere. [G.-D. surprizei; Sil. sur-pri-]	/<fr. surprise
SURSA	SÚRS//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Loc de apariție sau de existență. ~ de informație. ~ de petrol. ~ de lumină.2) Mijloc de existență.3) Document sau text original la care se face o referință; izvor. A indica ~a.4) Operă care furnizează unui om de creație o temă sau o idee; izvor de ins	/<fr. source
SURTUC	SURTÚ//C ~ce	<i>n. inv.</i>	Haină bărbătească lungă până mai jos de șolduri, cusută din postav (de obicei fără revere).	/<rus. siurtuk, ngr. surtúko, fr. surtout
SURUGIU	SURUGÍ//U ~i	<i>m.</i>	1) inv. Persoană care conduce o diligență, un poștalion sau o trăsură boierească, stând călare pe unul dintre cai.2) art. Constelație din emisfera boreală; Vizitiul.	/<turc. sürücü
A SURVENI	A SURVENÍ pers. 3 survíne	<i>intrans.</i>	A se produce între timp și pe neașteptate; a interveni.	/<fr. survenir
A SURVOLA	A SURVOL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(teritorii, orașe etc.) A parcurge cu un aparat de zbor. ~ regiunile de frontieră.	/<fr. survoler
SURZENIE	SURZÉNI//E ~i	<i>f.</i>	v. SURDITATE. [G.-D. surzeniei; Sil. -ni-e]	// surzi + suf. ~enie
A SURZI	A SURZ//Í ~esc	<i>tranz.</i>	pop. v. A ASURZI.	/Din surd
SUS I	SUS I	<i>adv.</i>	1) Într-un loc situat la o înălțime mai mare decât altul; la înălțime; deasupra. • De jos în ~ la deal; în ascensiune. Cu fundul în ~ a) întors cu fața în jos; răsturnat; b) în dezordine; c) morocănos; supărat; indispus. De ~ a) de deasupra; din partea ma	/<lat. susum
SUS II	SUS II	<i>n.</i>	1) Partea de deasupra. • A răsturna (sau a întoarce) ceva (sau toate) cu ~ul în jos a face mare dezordine.2) Partea de nord. Vânt din ~.	/<lat. susum
SUSAI	SUSÁI	<i>m.</i>	Plantă erbacee cu tulpina erectă, cărnoasă, și cu frunze lungi, adânc crestate, înfășurate la baza lor în jurul tulpinii, care conține un suc lăptos.	/Orig. nec.

SUSAN	SUSÁN ~i	<i>m.</i>	1) Plantă erbacee, cultivată pentru semințele ei oleaginoase, folosite în alimentație și în medicină.2) Sămânța acestei plante.3) Preparat culinar obținut din zahăr, miere și semințele acestei plante.	/<turc. susam
SUSCEPTIBIL	SUSCEPTÍBIL ~ă (~i, ~e)		1) (despre persoane) Care se supără ușor; șifonabil; supărăcios.2) (despre manifestări ale oamenilor) Care denotă un simț neobișnuit; cu sensibilitate acută. Delicatețe ~ă.3) (despre obiecte) Care poate fi supus modificării.	/<fr. susceptible
SUSCEPTIBILITATE	SUSCEPTIBILITÁTE	<i>f.</i>	Caracter suscepti-bil. [G.-D. susceptibilității]	/<fr. susceptibilité
A SUSCITA	A SUSCITÁ suscít	<i>tranz.</i>	livr. 1) A face să se producă; a pricinui; a cauza; a stârni; a provoca. ~ neplăceri.2) A face să apară; a face să se nască; a stârni; a provoca. ~ atenția. ~ interesul.	/<fr. susciter
SUSETĂ	SUSÉT//Ă ~e	<i>f. livr.</i>	Obiect de cauciuc, asemănător cu o tetină, care se pune în gura sugarilor (ca să adoarmă sugând sau ca să nu plângă).	/<fr. sucette
SUS-MENȚIONAT	SUS-MENȚIONÁ//T ~tă (~ți, ~te)		Care a fost menționat mai sus, mai înainte.	/sus + menționat
SUS-NUMIT	SUS-NUMÍ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	Care a fost numit, amintit mai sus. Persoanele ~te.	/sus + numit
SUSPANS	SUSPÁNS ~uri	<i>n.</i>	1) Moment de maximă emoție într-un film, spectacol, roman etc., când se așteaptă deznodământul.2) Stare de tensiune provocată de un astfel de moment.	/<fr., engl. suspense
SUSPECT	SUSPÉC//T ~tă (~ți, ~te)		Care dă de bănuț; care inspiră îndoieli; de valoare incertă; dubios; îndoielnic; echivoc. Informație ~tă.	/<fr. suspect
A SUSPECTA	A SUSPECT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A bănuț de ceva rău; a considera suspect.	/<fr. suspecter
A SUSPENDA	A SUSPENDÁ suspénd		1. tranz. 1) (obiecte) A prinde în (sau de) ceva (cârlig; cui etc.) lăsând să atârne liber în jos; a agăța; a anina; a spânzura; a atârna.2) fig. (activități, procese, acțiuni judiciare etc.) A întrerupe pe un timp. ~ ostilitățile.3) (publicații) A împied	/<fr. suspendre, lat. suspendere
SUSPENDAT	SUSPENDÁ//T ~tă (~ți, ~te)		v. A SUSPENDA. • Pod ~ pod care este fixat pe cabluri metalice, pe lanțuri, pe arcuri sau pe bare de metal.	/v. a suspenda
SUSPENSIE	SUSPÉNSI//E ~i	<i>f.</i>	1) Legătură elastică (sau prin cablu) dintre un sistem tehnic și elementele sale de sprijin.2) Totalitate a particulelor formate într-o substanță solidă dispersată într-un fluid. • În ~ a) se spune despre acțiuni (juridice) amânate temporar; b) se spune d	/<fr. suspension, lat. suspensio, ~onis
SUSPENSIV	SUSPENSÍV ~ă (~i, ~e)	<i>jur.</i>	Care suspendă punerea în execuție a unei hotărâri, a unei dispoziții etc.	/<fr. suspensif
SUSPENSOR I	SUSPENS//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		(despre mușchi, tendoane etc.) Care susține; susținător.	/<fr. suspenseur
SUSPENSOR II	SUSPENS//ÓR II ~oăre	<i>n.</i>	Bandaj pentru imobilizarea unei părți bolnave a corpului sau pentru susținerea unui organ (ieșit din cavitatea sa sau/și lăsat în jos).	/<fr. suspensor
SUSPENSOR III	SUSPENSÓR III ~i	<i>m.</i>	(la cal și la alte copitate) Mușchi care reglează mișcarea copitei.	/<fr. suspensor

SUSPICIOS	SUSPICI//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		Care denotă suspiciune; plin de suspiciune; bănuitor. Privire ~oasă. [Sil. -ci-os]	/<lat. suspiciosus, fr. suspicieux
SUSPICIUNE	SUSPICIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Atitudine care denotă neîncredere în autenticitatea unui lucru sau în onestitatea unei persoane; bănuială. A avea ~i.2) Lipsă de încredere. [G.-D. suspiciunii; Sil. -ci-u-]	/<lat. suspicio, ~onis, fr. suspicion
SUSPIN	SUSPÍN ~e	<i>n.</i>	1) Respirație adâncă și prelungită ca manifestare a unei dureri (mai ales morale). • A-și da ultimul ~ a muri.2) mai ales la pl. Respirație scurtă și întretăiată, cauzată de un plâns puternic; sughit.	/v. a suspina
A SUSPINA	A SUSPINÁ suspín	<i>intrans.</i>	1) A scoate suspine; a ofta.2) A plânge cu suspine.	/<lat. spirare
SUSPUS	SUSPÚ//S ~să (~și, ~se)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care are o situație socială înaltă; care ocupă un post mare.	/sus + pus
SUSTENTAȚIE	SUSTENTÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Proprietate a unui corp de a se menține la un anumit nivel în interiorul unui fluid.2) Forță care asigură propulsia în sus a unei aeronave, făcând-o să-și păstreze echilibrul. [G.-D. sustentăției]	/<fr. sustentation
A SUSTRAGE	A SUSTRÁGE sustrág	<i>trans.</i>	1) (lucruri, bunuri străine) A lua prin viclenie și amăgeli; a-și însuși prin diferite mașinații. ~ un document. ~ bani.2) (persoane) A face să se abată, încurcând; a distrage. • ~ atenția (cuiva) a îndrepta atenția (cuiva) în altă parte. [Sil. sus-tra-]	/<fr. soustraire
A SE SUSTRAGE	A SE SUSTRÁGE mă sustrág	<i>intrans.</i>	A evita îndeplinirea unei obligații, recurgând la viclenie; a se eschiva.	/<fr. soustraire
SUSȚINĂTOR	SUSȚINĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	1) Care susține; sprijinitor.2) fig. (despre persoane) Care servește drept reazem; sprijinitor.	/a susține + suf. ~tor
A SUSȚINE	A SUSȚINE susțin	<i>trans.</i>	1) (obiecte, persoane etc.) A face să se țină în poziție ridicată (ca să nu se răstoarne); a sprijini. Parii susțin gardul.2) A ajuta materialicește.3) fig. (idei, cauze etc.) A apăra cu fermitate; a sprijini.4) (teză de diplomă, disertație etc.) A prezen	/<lat. sustinere, fr. soutenir
A SE SUSȚINE	A SE SUSȚINE mă susțin	<i>intrans.</i>	1) A se ține în picioare.2) fig. A-și păstra poziția (socială) de mai înainte; a se menține.	/<lat. sustinere, fr. soutenir
SUSȚINUT	SUSȚINÚ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A SUSȚINE.2) (despre activități sau despre modalitatea lor de realizare) Care este menținut la un nivel constant (suficient de înalt).	/v. a (se) susține
SUSUR	SÚSUR ~e	<i>n.</i>	Zgomot continuu, ușor și monoton, produs de unele fenomene naturale (curgerea apei, frunze mișcate de vânt etc.); murmur. ~ de izvor.	/v. a susura
A SUSURA	A SUSURÁ pers. 3 súsură	<i>intrans.</i>	(despre ape curgătoare, frunze mișcate de vânt etc.) A produce un zgomot lin, continuu și plăcut; a murmura; a șopotii.	/<fr. susurrer, lat. susurrare
SUTANĂ	SUTÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	Haină lungă până la pământ, cu nasturi de sus până în jos, purtată de preoți în afara slujbelor religioase; antereu.	/<fr. soutane
SUTAR	SUTÁR ~i	<i>n.</i>	Bancnotă de o sută de lei.	/su-tă + suf. ~ar
SUTĂ I	SÚT//Ă I ~e	<i>num. card.</i>	1) Nouăzeci plus zece. O ~ de pagini.2) cu valoare de num. ord. Al sutălea; a suta.	/<sl. suto

SUTĂ II	SÚT//Ă II ~e	<i>f.</i>	1) Număr constând din o sută de unități. • La ~ raportat la o sumă de o sută de unități. ~ la ~ a) în întregime; complet; b) exact; sigur; fără îndoială; cu siguranță. ~e și mii o cantitate foarte mare.2) Cifra 100 sau C.3) Obiect marcat cu această cifră.	/<sl. suto
AL SUTĂLEA	AL SÚT//ĂLEA a ~a	<i>num.</i>	ord. Care ocupă locul indicat de numărul o sută în ordinea numărării; care vine după al nouăzeci și nouălea. ~ gol. • A ~a parte care constituie o parte dintr-o sută de părți egale; o sutime.	/sută + le + a
SUTIEN	SUTIÉN ~e	<i>n.</i>	Articol de lenjerie pentru femei, care susține sânii. [Sil. -ti-en]	/<fr. soutien
SUTIME	SUTÍM//E ~i	<i>f.</i>	Fiecare dintre părțile egale ale unui întreg, împărțit într-o sută; a suta parte din ceva.	/sută + suf. ~ime
A SUTURA	A SUTUR//Ă ~éz	<i>tranz. med.</i>	(răni, țesuturi, organe) A coase cu fire de ață, reunind marginile; a uni printr-o sutură.	/<fr. suturer
SUTURĂ	SUTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Cusătură care unește țesuturile lezate accidental sau în cursul unei operații.2) Intervenție chirurgicală de efectuare a unei asemenea cusături.3) Tip de articulație fixă a unor oase. ~ craniană.	/<fr. suture
SUVAC	SUVÁ//C ~ce	<i>n. pop.</i>	rar Sulă lungă folosită, mai ales, la confecționarea opincilor.	/<ngr. suvlake, ucr. sugak
SUVEICĂ	SUVÉI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Piesă la războiul de țesut, servind la introducerea firului de bățură în rostul urzelii. • (Iute) ca o ~ (sau (iute) ca ~ca) se spune despre o persoană harnică și sprintenă.2) Organ al mașinii de cusut în care se introduce mosorul sau teava cu ața ce	/<bulg. sovalka
SUVENIR	SUVENÍR ~e	<i>n.</i>	1) Imagine păstrată în memorie; amintire.2) Obiect (procurat sau primit în dar) care evocă o amintire.	/<fr. souvenir
SUVERAN I	SUVERÁN I ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	1) (în unele state; folosit și ca titlu pe lângă numele respectiv) Conducător absolut al unui stat; monarh; rigă; rege; împărat.2) fig. Persoană care dispune liber de soarta sa, de acțiunile și de faptele sale.	/<fr. souverain
SUVERAN II	SUVERÁN II ~ă (~i, ~e)		1) Care ocupă cea mai înaltă treaptă a unei ierarhii; cu autoritate extrem de mare; suprem; prim. Putere ~ă.2) (despre state, popoare) Care posedă independență națională, politică și economică; aflat în stare de independență națională, politică și economi	/<fr. souverain
SUVERANITATE	SUVERANITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter suveran; independență.2) Autoritate suverană.3) fig. Forță suverană; putere supremă. [G.-D. suveranității]	/<fr. souveraineté
SUZERAN I	SUZERÁN I ~i	<i>m.</i>	(în evul mediu) Latifundiar feudal de care depindeau alți feudali, aflați în raport de vasalitate cu acesta.	/<fr. suzerain
SUZERAN II	SUZERÁN II ~ă (~i, ~e)		(despre state) Care își exercită influența asupra altui stat, aflat în raport de vasalitate cu acesta.	/<fr. suzerain
SUZERANITATE	SUZERANIT//ÁTE ~ăti	<i>f.</i>	1) Drept al suzeranului asupra vasalilor săi.2) Drept al unui stat suzeran asupra altui stat. [G.-D. suzeranității]	/<fr. suzeraineté
SVASTICĂ	SVÁSTI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Cruce cu brațe egale, îndoite la vârf în unghi drept.2) Emblema nazistă având forma unei astfel de cruci.	/<germ. Swastika, fr. svastika

SVETER	SVĚTER ~e	<i>n.</i>	Haină tricotată cu guler înalt, care se îmbracă peste cap.	/<engl., fr. sweater
ȘA	ȘA ŝei	<i>f.</i>	1) Piesa de harnașament confecționată din piele, care se fixează pe spinarea calului (sau a altor animale), servind pentru șederea comodă a călărețului. • A pune ~ua pe cineva a impune cuiva propria voință. A se ține tare în ~ a fi stăpân pe situație; a	/<lat. șella
ȘABACĂ	ȘABÁ//CĂ ~ce	<i>f.</i>	reg. Ajur executat pe un obiect din material textil (cămașă, față de masa etc.). [Var. șabac]	/cf. turc. şebeke
ȘABANA	ȘABANÁ ~le	<i>f. înv.</i>	Haină lungă, ase-mănătoare unui antieru, purtată de slujitori la curtea domnească. [Art. șabanaua]	/<turc. şebane
ȘABĂR	ȘÁBĀR ~e	<i>n. tehn.</i>	Răzuitor cu unul sau cu mai multe tășuri, folosit pentru curățarea țevilor de extracție sau a conductelor pentru transportul petrolului.	/<germ. Schaber
ȘABLON	ȘABL//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Obiect determinat după care se reproduc piese identice; model; calapod; tipar.2) Instrument cu care se verifică dimensiunile unei piese fabricate sau în curs de producție. ~ de control.3) lingv. fig. Expresie stereotipă și banală utilizată frecvent; cl	/<germ. Schablone
A ȘABLONA	A ȘABLON//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (piese) A face să corespundă unui șablon.2) depr. A limita la un șablon; a lipsi de varietate; a face stereotip.	/Din șablon
ȘABLONAR	ȘABLONÁR ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în operații de șablonare.	/șablon + suf. ~ar
ȘABLONARD	ȘABLONÁR//D ~dă (~zi, ~de)		1) Care este produs după un șablon; executat după șablon.2) fig. Care este lipsit de originalitate; fără spirit inventiv; stereotipic.	/șablon + suf. ~ard
ȘABLONISM	ȘABLONÍSM	<i>n.</i>	Comportare după anumite șabloane.	/șablon + suf ~ism
A ȘABLONIZA	A ȘABLONIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (piese) A face să corespundă unui șablon.2) A aplica ceva în mod mecanic.	/șablon + suf. ~iza
ȘABOTĂ	ȘABÓT//Ă ~e	<i>f.</i>	Postament de metal al nicovalei la ciocanele mecanice (de forjare).	/<germ. Schabotte
ȘACAL	ȘACÁL ~i	<i>m.</i>	1) Mamifer sălbatic ase-mănător cu lupul, dar de talie mai mică, care se hrănește, în special, cu hoituri.2) fig. Persoană avida, rapace și josnică.	/<fr. chacal
ȘAFAR	ȘÁFAR ~i	<i>m. înv.</i>	Persoană (necinstită) care mijlocește o afacere comercială.	/<ucr. шафер, pol. azafar, germ. Schaffer
ȘAGĂ	ȘÁG//Ă ŝagi	<i>f. pop.</i>	Faptă sau vorbă plină de haz, menită să producă veselie; glumă. • În ~ fără intenții rele; în glumă. Fără ~ cu toată seriozitatea. Nu ~ în toată puterea cuvântului. A se întrece cu ~a a întrece măsura; a-și permite prea multe. A lăsa ~a (la o parte) a înc	/<bulg. šega
ȘAGRIN	ȘAGRÍN ~uri	<i>n.</i>	1) Desen care se imprimă pe pieile tăbăcite pentru a le da un aspect atrăgător.2) Piele pe care a fost imprimat un astfel de desen.3) Instrument cu ajutorul căruia se imprimă acest desen.	/<fr. chagrin
A ȘAGRINA	A ȘAGRIN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(piei tăbăcite) A înzestra cu un desen special imprimat cu ajutorul șagrinelui.	/<fr. chagriner

ŞAH I	ŞAH I ~i	<i>m.</i>	(în unele țări musulmane; folosit și ca titlu pe lângă numele respectiv) Conducător absolut al țării; monarh; suveran.	/<turc. şah, fr. schah, shah
ŞAH II	ŞAH II ~uri	<i>n.</i>	1) Joc între doi parteneri, constând în mutarea, după anumite reguli, a unor figuri pe o tablă specială.2) Tabla și piesele folosite la acest joc.3) Situație în cursul acestui joc, când regele unuia dintre jucători este atacat de o piesă a adversarului. •	/<germ. Schach
ŞAHINŞAH	ŞAHINŞAH ~i	<i>m.</i>	(în unele țări mu-sulmane; folosit și ca titlu pe lângă numele respectiv) v. ŞAH I.	/<persan. šāhinšāh
ŞAHIST I	ŞAHÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care se referă la jocul de şah; propriu şahului.	/şah + suf. ~ist
ŞAHIST II	ŞAHÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care practică jocul de şah; jucător de şah.	/şah + suf. ~ist
ŞAHISTIC	ŞAHÍSTI//C ~că (~ci,		v. ŞAHIST I. Festival ~.	/şahist + suf. ~ic
ŞAIBĂ	ŞÁIB//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Piesă mică, subțire și rotundă, cu gaură la mijloc, care se introduce între şurub și piuliță, pentru a asigura o îmbinare mai bună; rondelă. ~ acționată.2) Roată pe care se îmbracă cureaua de trans-misie. ~ de siguranță.	/<germ. Scheibe
ŞAICĂ	ŞÁICĂ şeici	<i>f. inv.</i>	reg. Ambarcație cu pânze sau cu vâsle, cu fundul plat, folosită, mai ales, pe fluvii navigabile pentru transportul de mărfuri.	/<sb. šajka, turc. sayka, bulg. šaika
ŞAIDAJ	ŞAIDÁJ ~e	<i>n.</i>	Alegere manuală a mine-reurilor, însoțită de spargerea lor cu ciocanul. [Sil. şa-i-]	/<fr. scheidage
ŞAIER	ŞÁIER ~e	<i>n.</i>	mai ales art. 1) Dans popular executat în perechi într-un tempo rapid.2) Me-lodie după care se execută acest dans.	/Orig. nec.
ŞAISPREZECE I	ŞÁISPREZECE I	<i>num.</i>	card. Cinci-sprezece plus unu. ~ copii.	/şase + spre + zece
ŞAISPREZECE II	ŞÁISPREZECE II	<i>m.</i>	1) Număr constând din şaisprezece unități. ~ se împarte la doi.2) Cifra 16 sau XVI.3) Obiect marcat cu această cifră. Casa numărul ~.	/şase + spre + zece
AL ŞAISPREZECELEA	AL ŞÁISPREZEC//ELEA	<i>num.</i>	ord. Care ocupă locul indicat de numărul şaisprezece în ordinea numărării; care vine după al cincisprezecelea. ~ea foaie.	/şai-sprezece + le + a
ŞAIZECI I	ŞAIZÉCI I	<i>num.</i>	card. Cincizeci și nouă plus unu. ~ de cărți.	/şase + zeci
ŞAIZECI II	ŞAIZÉCI II	<i>m.</i>	1) Număr constând din şai-zeci de unități. ~ se împarte la zece.2) Cifra 60 sau LX.3) Obiect marcat cu această cifră.	/şase + zeci
AL ŞAIZECILEA	AL ŞAIZÉC//ILEA a ~ea	<i>num.</i>	ord. Care ocupă locul indicat de numărul şaizeci în ordinea numărării; care vine după al cincizeci și nouălea. ~ capitol.	/şaizeci + le + a
ŞAISPREZECIME	ŞAISPREZECÍM//E ~i	<i>f.</i>	A şaisprezecea parte dintr-un întreg împărțit în părți egale.	/şaisprezece + suf. ~ime
ŞAL	ŞAL ~uri	<i>n.</i>	1) Obiect de îmbrăcăminte, constând dintr-o țesătură sau dintr-o împletitură specială, împodobit cu broderii sau cu franjuri, purtat de femei, pe umeri sau pe cap. • Guler~ guler răsfrânt, având revere întregi, rotunjite.2) inv. Stofă fină de lână, produ	/<turc. şal
ŞALAND	ŞALÁND ~e	<i>n.</i>	Navă (remorcată) cu pescajul mic, folosită în lucrările hidrotehnice pentru transportarea unor încărcături mărunte.	/<fr. chaland
ŞALANDER	ŞALÁNDER ~e	<i>n.</i>	Navă specială folosită pentru remorcarea şalandelor.	/<fr. chalandeur

ŞALANGER	ŞALÁNGER ~i	<i>m.</i>	rar Sportiv sau echipă care, în urma întrecerilor preliminare, a obținut dreptul de a disputa titlul de campion în meci direct cu deținătorul titlului.	/<engl., fr. challenger, challengeur
ŞALANJ	ŞALÁNJ	<i>n.</i>	Competiție sportivă în care câștigătorului i se înmânează o cupă trans-misibilă.	/<engl. challenge
ŞALAZION	ŞALAZIÓN	<i>n. med.</i>	Tumoare dură, nedureroasă a albului ochiului.	/<fr. chalazion
ŞALĂU I	ŞALE//U I ~i	<i>m.</i>	Pește dulcicol răpitor de talie medie, cu corpul alungit, de culoare cenușie având gură largă, cu dinții ascuțiți.	/cf. ung. süllő
ŞALĂU II	ŞALE//U II ~i	<i>m.</i>	(în Moldova medievală) Monedă măruntă de aramă (având o valoare egală cu a patra parte dintr-un ban).	/cf. pol. szalawa, szalag
ŞALE	ŞÁLE	<i>f. pl.</i>	1) (la om) Parte a spinării din regiunea lombară a coloanei vertebrale. Dureri de ~. A se îndrepta de ~.2) (la animale) Partea de mijloc a spinării.	/<lat. sella
ŞALGĂU	ŞALGE//U ~i	<i>m. înv.</i>	1) Muncitor în ocnele de sare.2) Persoană condamnată la muncă în ocne; ocnaș.	/<ung. sóvágó
ŞALINCĂ	ŞALÍN//CA ~ci	<i>f.</i>	reg. Acoperământ pentru cap, constând dintr-o țesătură sau dintr-o împletitură (împodobită cu franjuri), purtat de femei.	/Orig. nec.
ŞALIU	ŞALÍU	<i>n.</i>	Stofă de lână vărgată, care se producea în Angora.	/<turc. şali
ŞALTĂR	ŞÁLTÁR ~e	<i>n.</i>	reg. Întrerupător electric.	/<germ. Schalter
ŞALUPAR	ŞALUPÁR ~i	<i>m.</i>	Persoană care conduce o şalupă.	/şalupă + suf. ~ar
ŞALUPĂ	ŞALÚP//Ă ~e	<i>f.</i>	Navă ușoară, propulsată de un motor, folosită în diferite scopuri (pentru transport, remorcare, pescuit, întreceri sportive etc.).	/<fr. chaloupe
ŞALUPIST	ŞALUPÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Persoană specializată în conducerea unei şalupe; conducător de şalupă.	/şalupă + suf. ~ist
ŞALUTIER	ŞALUTIÉR ~e	<i>n.</i>	Navă maritimă mică, folosită pentru pescuitul în larg.	/<fr. chalutier
ŞALVARI	ŞALVÁRI	<i>m.</i>	pl. Obiect de îmbrăcăminte, în formă de pantaloni largi, strânși la glezne.	/<turc. şalvar
ŞAMAN	ŞAMÁN ~i	<i>m.</i>	1) Slujitor al şamanismului.2) Persoană despre care se crede că ar putea comunica cu spiritele.	/<fr. chaman
ŞAMANISM	ŞAMANÍSM	<i>n.</i>	Religie primitivă, caracterizată prin cultul strămoșilor, prin credința în spirite și printr-un ritual manife-stat prin extaz, dansuri și formule magice.	/<fr. chamanisme
ŞAMBRANĂ	ŞAMBRÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	Cadru decorativ al unei uși sau al unei ferestre, executat din tencuială, din piatră sau din metal.	/<fr. chambranle
A ŞAMIZA	A ŞAMIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(piei de animale) A prelucra cu untură de pește.	/<fr. chamoiser
ŞAMOA	ŞAMOÁ	<i>m.</i>	1) Mamifer rumegător de talie medie, cu blană brun-neagră, având coarne scurte și curbate; capră-neagră; capră de mun-te.2) Piele tăbăcită a acestui animal.	/<fr. chamois
A ŞAMOTA	A ŞAMOT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(cuptoare, sobe etc.) A căptuși cu şamotă; a acoperi cu un strat refractar.	/Din şamotă
ŞAMOTAR	ŞAMOTÁR ~i	<i>m.</i>	1) Muncitor specializat în operații de şamotare.2) Muncitor specializat în prelucrarea şamotei.	/şamotă + suf. ~ar

ȘAMOTĂ	ȘAMÓT//Ă ~e	f.	1) Material obținut din argilă arsă și măcinată, din care se fabrică produse refractare. Mortar de ~.2) Cără-midă sau placă făcută dintr-un astfel de material.	/<germ. Schamotte, fr. chamotte
ȘAMPANĂ	ȘAMPÁN//Ă ~e	f.	(în Extremul Orient) Corabie folosită pentru transport, servind adesea și ca locuință.	/<fr. sampang
ȘAMPANIE	ȘAMPÁNI//E ~i	f.	Vin spumos obținut prin fermentarea unor vinuri în recipiente închise ermetic.	/<fr. champagne
A ȘAMPANIZA	A ȘAMPANIZ//Ă ~éz		1. intranz. (despre vinuri) A prezenta procesul de fermentație caracteristic șampaniei.2. tranz. (vinuri) A prelucra ca să devină șampanie.	/<fr. cham-pagniser
ȘAMPINION	ȘAMPINIÓN ~i	m.	reg. Ciupercă comestibilă, cu picior scurt și gros și cu pălărie alb-cenușie; ciupercă-de-băligar; ciuperca-de-gunoi.	/<fr. champignon
ȘAMPON	ȘAMP//ÓN ~oáne	n.	Produs cosmetic, care conține săpun sau detergenți, uleiuri, parfumuri (uneori și substanțe colorante), folosit la spălatul (și colorarea) părului.	/<fr. champooing
ȘAN	ȘAN ~uri	n.	fam. Calapod care se introduce în încălțăminte pentru a-i menține forma; calup.	/<ung. sam
ȘANCRU	ȘÁNCR//U ~e	n.	Ulcerație a mucoasei sau a pielii, formată în urma pătrunderii în organism a unei infecții.	/<fr. chancre
ȘANDRAMA	ȘANDRAMÁ ~le	f.	1) Construcție rudi-mentară din scânduri, făcută în spatele unei case țărănești.2) Acoperiș de șindrilă.3) Clă-dire mare, veche și dărăpănată.4) fig. depr. Persoană ramolită și neputincioasă.	/<turc. sondurma
ȘANFREN	ȘANFRÉN	n.	Suprafața oblică a unei piese, obținută prin țesire.	/<fr. chanfrein
A ȘANFRENA	A ȘANFREN//Ă ~éz	tranz.	(piese metalice, de lemn sau de piatră) A executa în șanfren.	/<fr. chanfreiner
ȘANJANT	ȘANJÁN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre țesături) Care are nuanțe cromatice schim-bătoare, în funcție de direcția din care cade lumina.	/<fr. changeant
ȘANJEUR	ȘANJEUR [pr.:]	m.	Persoană care înlesnește operațiile de schimb (valutar).	/<fr. changeur
ȘANSĂ	ȘÁNS//Ă ~e	f.	1) Probabilitate de a obține un succes; posibilitate de reușită.2) rar Ansamblu de circumstanțe favorabile; concurs de împrejurări fericite; noroc; fortună. [G.-D.. șansei]	/<fr. chance
ȘANSONETĂ	ȘANSONÉT//Ă ~e	f.	Cântec francez de proporții reduse, cu conținut liric ori satiric.	/<fr. chansonnette
ȘANSONETIST	ȘANSONETÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	m. și f.	1) Autor de șansonete.2) Interpret de șansonete.	/șansonetă + suf. ~ist
ȘANTAJ	ȘANTÁJ ~e	n.	1) Constrângere exercitată asupra unei persoane în scopul de a obține un avantaj.2) Mijloc folosit pentru a realiza acest scop. [Pl. și șantajuri]	/<fr. chantage
A ȘANTAJA	A ȘANTAJ//Ă ~éz	tranz.	(persoane) A supune unui șantaj; a face să fie cuprins de frica divulgării unui secret.	/Din șantaj
ȘANTAJIST	ȘANTAJÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)		Persoană care practică șantajul.	/șantaj + suf. ~ist
ȘANTAN	ȘANTÁN ~uri	n.	rar Local public de distracție unde se prezintă spectacole de varietăți. [Pl. și șantane]	/<fr. [café] chantant
ȘANTEZĂ	ȘANTEZ//Ă ~e	f.	Cântăreață într-un teatru de varietăți.	/<fr. chanteuse

ȘANTIER	ȘANTIÉR ~e	<i>n.</i>	Teren pe care se desfășoară construcția (sau reparația) unui obiectiv, împreună cu instalațiile și materialele necesare. ~ naval. [Sil. -ti-er]	/<fr. chantier
ȘANTIERIST	ȘANTIÉRÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Muncitor care lucrează pe un șantier. [Sil. -ti-e-]	/șantier + suf. ~ist
ȘANTUNG	ȘÁNTUNG	<i>n.</i>	Țesătură de in sau de mă-tase, realizată din fire cu variații de grosime, care ies în relief pe suprafață.	/<fr. chantoung
ȘANȚ	ȘANȚ ~uri	<i>n.</i>	1) Săpătură lungă și îngustă făcută în pământ (și folosită la scurgerea apei).2) înv. Canal adâc și lat (uneori plin cu apă), care încercuia un castel sau o cetate, servind ca mijloc de apărare.3) Crestătură în formă de canal (pe scoarta arborilor, pe pie	/<germ. Schanze, ung. sánc
ȘAPĂ	ȘÁP//Ă ~e	<i>f.</i>	Strat dintr-un produs hidrofug aplicat pe unele elemente de construcție pentru a le impermeabiliza. ~ de beton. ~ de ciment.	/<fr. chape
ȘAPCĂ	ȘÁPCĂ șepci	<i>f.</i>	Acoperământ pentru cap cu calota plată, prevăzut cu cozoroc și purtat, mai ales, de bărbați. [G.-D. șepcii]	/<rus. šapka, ung. sapka
ȘAPIROGRAF	ȘAPIROGRAF ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru multiplicarea textelor sau a desenelor; hectograf.	/<germ. Schapirograph
A ȘAPIROGRAFIA	A ȘAPIROGRAFI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(texte desene etc.) A multiplica la șapirograf; a hectografia. [Sil. -fi-a]	/Din șapirograf
ȘAPOU	ȘAPÓU	<i>n.</i>	Introducere (scurtă) a unui articol de ziar sau de revistă.	/<fr. chapeau
ȘAPTE I	ȘÁPTE I	<i>num.</i>	card. Șase plus unu. ~ cărți. • ~-degete plantă erbacee cu tulpina târătoare, cu frunze alungite, zimțate, și cu flori purpurii, care crește prin locuri umede.	/<lat. septem
ȘAPTE II	ȘÁPTE II	<i>m.</i>	1) Număr constând din șapte unități. Adunați ~ cu cinci. • A bea (sau a manca) cât ~ a bea sau a mânca foarte mult. A nu se da pe ~ a se afla în plină putere (fizică sau intelectuală).2) Cifra 7 sau VII.3) Obiect marcat cu aceasta cifră.	/<lat. septem
AL ȘAPTELEA	AL ȘÁPT//ELEA a ~ea	<i>num.</i>	ord. Care ocupă locul indicat de numărul șapte în ordinea numărării; care vine după al șaselea. • A fi (a se crede) în ~ (sau al nouălea) cer a fi în culmea fericirii; a fi nespus de fericit.	/șapte + le + a
ȘAPTESPREZECE I	ȘÁPTESPREZECE I	<i>num.</i>	card. Șai-sprezece plus unu. ~ caiete.	/șapte + spre + zece
ȘAPTESPREZECE II	ȘÁPTESPREZECE II	<i>m.</i>	1) Număr constând din șaptesprezece unități. Scade ~ din treizeci.2) Cifra 17 sau XVII.3) Obiect marcat cu această cifră.	/șapte + spre + zece
AL ȘAPTESPREZECELEA	AL ȘÁPTESPREZEC//EL EA a ~ea	<i>num. ord.</i>	Care ocupă locul indicat de numărul șaptesprezece în ordinea numărării; care vine după al șaisprezecelea.	/șaptesprezece + le + a
ȘAPTEZECI I	ȘAPTEZÉCI I	<i>num.</i>	card. Șaizeci plus zece. ~ de cărți.	/șapte + zeci
ȘAPTEZECI II	ȘAPTEZÉCI II	<i>m.</i>	1) Număr constând din șaptezeci de unități. Adună ~ cu nouă.2) Ci-fra 70 sau LXX.3) Obiect marcat cu această cifră.	/șapte + zeci
AL ȘAPTEZECILEA	AL ȘAPTEZÉC//ILEA a ~ea	<i>num.</i>	ord. Care ocupă locul indicat de numărul șaptezeci în ordinea numărării; care vine după al șaizeci și nouălea.	/șaptezeci + le + a
ȘARABANĂ	ȘARABÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	rar Căruța mare.	/<ucr. šaraban

ȘARADĂ	ȘARÁD//Ă ~e	f.	1) Gicitoare care constă în aflarea unui cuvânt după părțile sau silabele lui, fiecare dintre acestea având o semnificație proprie. • A vorbi în ~e a vorbi enigmatic, aluziv.2) fig. Lucru puțin inteligibil.	/<fr. charade
ȘARAMPOI I	ȘARAMPÓI I ~	m.	reg. Par lung și gros, folosit în diferite scopuri (mai ales pentru garduri, picioare pe pod etc.).	/<ung. sorompó
ȘARAMPOI II	ȘARAMP//ÓI II ~oáie	n.	mai ales art. 1) Dans popular asemănător brâului, execu-tat într-un tempo moderat, cu pași mărunți, sacadați.2) Melodie după care se execută acest dans.	/<ung. sorompo
ȘARETA	ȘARÉT//A ~e	f.	Trăsură înaltă și ne-acoperită, cu două roți, trasă, de obicei, de un singur cal; cabrioletă; brișcă.	/<fr. charrette
ȘARG	ȘAR//G ~gă (~gi, ~ge) și substannval		(despre cai) Care are păr galben-deschis; cu părul galben-deschis.	/<ung. sárga
ȘARIAJ	ȘARIÁJ ~e	n.	Fenomen natural de depla-sare a pământului ca rezultat al mișcărilor tectonice.	/<fr. charriage
A ȘARJA	A ȘARJ//Á ~éz	tranz.	1) (situații, persoane etc.) A prezenta în formă de șarjă.2) înv. (despre cavalerie) A efectua o șarjă.	/<fr. charger
ȘARJABIL	ȘARJÁBIL ~ă (~i, ~e)	tehn.	(despre minereuri, materiale etc.) Care poate fi folosit la încărcarea unui furnal.	/<fr. chargeable
ȘARJĂ I	ȘÁRJ//Ă I ~e	f.	1) Reprezentare carica-turală a unui personaj sau a unei situații. ~ prietenească.2) Creație artistică de proporții reduse, bazată pe o astfel de reprezentare.3) sport Atac impetuos întreprins împotriva adversarului.4) înv. Atac violent și neașteptat de c	/<fr. charge
ȘARJĂ II	ȘÁRJ//Ă II ~e	f.	1) Cantitate de minereu care se încarcă o dată într-un furnal.2) Can-titate de oțel obținut dintr-o singură încăl-cătură de furnal.3) Totalitate a operațiilor folosite în procesul de prelucrare a minereului într-un furnal.	/<fr. charge
ȘARLATAN	ȘARLATÁN ~i	m.	Persoană necinstită care își atinge scopurile profitând de naivitatea cuiva; escroc; impostor; potlogar; coțcar.	/<fr. charlatan
ȘARLATANESC	ȘARLATAN//ÉSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru șarlatani; potlogăresc	/șarlatan + suf. ~esc
ȘARLATANIE	ȘARLATANÍ//E ~i	f.	Faptă de șarlatan; potlogărie; coțcărie; escrocherie; impostură.	/șarlatan + suf. ~ie
ȘARLATANISM	ȘARLATANÍSM ~e	n.	rar v. ȘARLATANIE.	/<fr. charlatanisme
ȘARLĂ	ȘÁRL//Ă ~e	f.	rar reg.Câine jigărit; javră; potaie.	/<engl. [King] Charles
ȘARLOTĂ	ȘARLÓT//Ă ~e	f.	Produs de cofetarie pre-gătît din frișcă bătută și ouă frecate cu zahar (uneori cu adaos de fructe).	/<fr. Charlotte
ȘARM	ȘARM	n. livr.	Ansamblu de calități atră-gătoare; farmec	/<fr. charme
ȘARMANT	ȘARMÁN//T ~tă (~ti,		Care este fermecător; încântător.	/<fr. charmant
ȘARNIERĂ	ȘARNIÉR//Ă ~e	f.	1) pop. Dispozitiv metalic format din două plăci articulate, folosit pentru a lega un panou mobil de un cadru fix (la uși, la ferestre etc.), astfel încât să permită închiderea și deschiderea panoului; țâțână; balama.2) Loc de îmbinare între cele două val	/<fr. charniere

ȘARPANTĂ	ȘARPÁNT//Ă ~e	<i>f.</i>	Schelet (de lemn, de metal sau de beton) care susține acoperișul unei case.	/<fr. charpente
ȘARPE	ȘÁRPE șerpi	<i>m.</i>	1) la pl. Ordin de reptile cu corpul lung, cilindric, foarte flexibil, lipsit de picioare.2) Reptilă din acest ordin. • A se zvârcoli ca în gură de ~ a nu-și găsi locul de durere, de spaimă sau de nerăbdare. A călca ~le pe coadă a deranja foarte tare pe c	/<lat. serpens
ȘART I	ȘART I	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda zgomotul produs de o lovitură dată cu palma).	/Onomat.
ȘART II	ȘART II ~uri	<i>n. inv.</i>	Obicei care se transmite din generație în generație; datină. • După ~ după o regulă statornicită; după obicei. Pe ~ într-o anumită succesiune; pe rând.	/<turc. şart
ȘASE I	ȘÁSE I	<i>num. card.</i>	Cinci plus unu. ~ mese.	/<lat. sex
ȘASE II	ȘÁSE II	<i>m.</i>	1) Număr constând din șase unități. Împărțiți ~ la doi.2) Cifra 6 sau VI.3) Obiect marcat cu această cifră.	/<lat. sex
AL ȘASELEA	AL ȘÁS//ELEA a ~ea	<i>num.</i>	ord. Care ocupă locul indicat de numărul șase în ordinea numărării; care vine după al cincilea.	/șase + le + a
ȘASIU	ȘASÍU ~ri	<i>n.</i>	Cadru rigid care se montează pe roți și susține organele unui sistem tehnic.	/<fr. châssis
ȘASLA	ȘASLÁ	<i>f.</i>	Varietate de viță de vie având struguri cu bobite rare, de culoare galbenă-verzuie, folosiți ca desert. [Var. ceasla]	/<fr. chasselas
ȘAȘLÂC	ȘAȘLÂC ~uri	<i>n.</i>	Preparat culinar pregătit din bucățele de carne (mai ales de oaie) fripte în frigare.	/<tăt. šašliq
ȘATEN	ȘATÉN ~ă (~i, ~e)		Care are culoare cafenie-deschisă; de culoarea castanei.	/<fr. châtain
ȘATRANCĂ	ȘATRÁN//CĂ ~ce	<i>f. pop.</i>	Obiect con-fecționat dintr-o țesătură groasă de lână, având desene în formă de carouri, folosit ca așternut.	/<turc. satranç
ȘATRANGE	ȘATRÂNGE	<i>f. pl.</i>	inv. Joc între doi par-teneri, constând în mutarea, după anumite reguli, a unor figuri pe o tablă specială; șah.	/<turc. satranç
ȘATRĂ	ȘÁTR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Cort în care se adăpostesc țișanii nomazi.2) Totalitate de corturi ale unei comunități de țișani nomazi.3) Co-munitate de țișani nomazi.4) inv. Chioșc de scânduri acoperit cu pânză, în care negustorii își vindeau mărfurile la bălci. [G.-D. șatrei]	/<bulg., sb. šatrá, ung. sátor
ȘĂGALNIC	ȘĂGÁLNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) (despre persoane) Care este predispus spre șagă; înclinat să glumească.2) (despre manifestări ale oamenilor) Care denotă bună dispoziție.	/șagă + suf. ~alnic
ȘĂGĂLNICIE	ȘĂGĂLNICÍ//E ~i	<i>f.</i>	Manifestare de om șăgalnic; caracter șăgalnic.	/șăgalnic + suf. ~ie
A ȘANȚUI	A ȘANȚU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	1) (terenuri, suprafețe etc.) A săpa făcând șanțuri.2) A înconjura cu șanț.3) fig. rar (fața, obrazul, pielea etc.) A face să se șanțuiască, să aibă riduri; a brăzda.	/șanț + suf. ~ui
A SE ȘANȚUI	A SE ȘANȚU//Î se	<i>intrans.</i>	1) A căpăta forma unui șanț.2) (fața, pielea etc.) A căpăta riduri.	/șanț + suf. ~ui

ȘĂTRAR	ȘĂTRĂR ~i	<i>m.</i>	1) (în Moldova medievală; folosit și ca titlu pe lângă numele respectiv) Mare demnitar care avea în grijă canto-namentul oștirii în timp de război. • Mare ~ dregător care avea în grijă corturile domnești.2) Țigan nomad care trăiește în șatră.3) înv. Negus	/șatră + suf. ~ar
ȘĂTRĂRIE	ȘĂTRĂRIE	<i>f. înv.</i>	1) Funcție de șătrar.2) Du-rata de executare a acestei funcții.	/șătrar + suf. ~ie
ȘCHIOAPĂ	ȘCHIOĂP//Ă ~e	<i>f.</i>	Unitate populară de măsură a lungimii (egală cu distanța dintre vârful degetului mare și al celui arătător, când acestea sunt îndepărtate la maximum unul de altul). • De-o (sau cât o) ~ mai mic decât este normal.	/<lat. excloppus
ȘCHIOP	ȘCH//IOP ~ioăpă (~iopi, ~ioăpe)		1) și substantival (despre ființe) Care merge șchiopătând; infirm de un picior; cotonog; șontorog. Cal ~.2) (despre obiecte cu picioare) Care nu se sprijină uniform pe toate picioarele; lipsit de echilibru.3) fig. (despre versuri) Care are ritm sau rimă d	/<lat. excloppus
A ȘCHIOPA	A ȘCHIOP//Ă ~éz		1. intranz. rar v. A ȘCHIOPĂTA.2. tranz. A face să devină șchiop; a vătăma la picioare; a șontorogi.	/<lat. excloppare
A ȘCHIOPĂTA	A ȘCHIOPĂT//Ă ~éz	<i>intranz.</i>	1) A merge, sprijinindu-se mai puțin pe un picior, făcând mișcări nefirești; a șontăcăi; a șovălcăi.2) fig. (despre acțiuni, activități etc.) A se desfășura anormal; a progresa cu greu.3) fig. (despre persoane) A avea cunostinte insuficiente (în-tr-un dom	/<lat. exclopittare
ȘCOALĂ	ȘCOÁL//Ă școli	<i>f.</i>	1) Instituție de învățământ elementar.2) Instituție de învățământ specializată. ~ muzicală.3) Clădire unde se află această instituție.4) Totalitate a instituțiilor de învățământ de toate treptele; sistem de învățământ. • ~ superioară denumire comună pent	/<sb. škola, pol. szkola
ȘCOLAR I	ȘCOLĂRI ~ă (~i, ~e)		Care ține de școală; propriu școlii. An ~.	/școală + suf. ~ar
ȘCOLAR II	ȘCOLĂRII ~i	<i>m.</i>	Băiat care învață într-o școală; elev.	/școală + suf. ~ar
ȘCOLARITATE	ȘCOLARITĂTE	<i>f.</i>	1) rar Stare de școlar.2) Durată prescrisă reglementar pentru studiile școlare.3) Perioadă de timp cât cineva este școlar.	/<fr. scolarité
A ȘCOLARIZA	A ȘCOLARIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(copii de vârstă școlară) A înscrie la școală; a încadra în procesul de învățământ.	/<fr. scolariser
ȘCOLĂRESC	ȘCOLĂR//ESC ~ească (~ești)		1) Care este caracteristic pentru școlari; propriu școlarilor.2) fig. Care manifestă o viziune copilărească; lipsit de seriozitate; infantil; copilăros; nesian; pueril; naiv.	/școlar + suf. ~esc
ȘCOLĂREȘTE	ȘCOLĂREȘTE	<i>adv.</i>	În felul școlarilor; cum obișnuiesc școlarii; ca școlarii.	/școlar + suf. ~ește
A ȘCOLĂRI	A ȘCOLĂRI//Ă ~esc	<i>intranz. rar</i>	1) A fi școlar.2) A-și petrece anii de școlar împreună cu altcineva.	/Din școlar
ȘCOLĂRIME	ȘCOLĂRÍME	<i>f.</i>	(colectiv de la școlar) 1) Totalitate a școlarilor.2) Mulțime de școlari.	/școlar + suf. ~ime
ȘCOLĂRIȚĂ	ȘCOLĂRIȚĂ//Ă ~e	<i>f.</i>	Fată care învață în-tr-o școală; elevă.	/școlar + suf. ~iță

A ȘEDEA	A ȘEDEÁ șed	<i>intranz.</i>	1) (despre ființe) A fi așezat (pe ceva); a sta jos. ~ pe o bancă. • Șezi locului, șezi binișor (sau cuminte)! astâmpără-te! fii cuminte! ~ la masă a lua masa.2) A se afla într-o anumită poziție sau stare. • ~ la (sau de) vorbă a vorbi. ~ pe capul cuiva a	/<lat. sedere
ȘEDERE	ȘEDÉR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A ȘEDEA.2) Interval de timp cât șade cineva undeva. [G.-D. șederii]	/v. a șede
ȘEDINȚĂ	ȘEDÍNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Întrunire a membrilor unei organizații pentru a discuta sau a hotărî ceva. ~ plenară. ~ de producție.2) Interval de timp în care se aplică un tratament medical, se execută o acțiune etc. [G.-D. ședinței]	/a șede + suf. ~ință
ȘEDINȚOMAN	ȘEDINȚOMÁN ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care are mania de a convoca ședințe (fără motiv serios) cu discuții de lungă durată.	/ședință + -man
ȘEDINȚOMANIE	ȘEDINȚOMANÍE	<i>f.</i>	Obicei de a convoca multe ședințe inutile.	/ședință + -manie
ȘEDITĂ	ȘEDÍTĂ	<i>f.</i>	Exploziv preparat pe bază de clorat de sodiu, de potasiu sau de amoniu.	/<fr. cheddite
ȘEF	ȘEF ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care se află la conducere; conducător; cap. ~ de policlinică.2) Persoană aflată într-un post înalt, luată în raport cu altele din subordinea sa; superior. Bucătar~. Medic~.	/<fr. chef
ȘEFIE	ȘEFÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Funcție de șef.2) Durată a acestei funcții.3) Dirijare a unei activități; conducere.	/șef + suf. ~ie
ȘEIC I	ȘEIC I ~uri	<i>n.</i>	Dans de proveniență engleză, executat cu mișcări ritmice de parteneri care se află la distanță unul de altul.	/<engl. shake
ȘEIC II	ȘEÍ//C II ~ci	<i>m.</i>	1) Conducător al unui trib sau al unui stat arab.2) Șef al unei comunități religioase musulmane.	/<turc. şeyh, fr. cheik
ȘELAC	ȘÉLAC	<i>n.</i>	1) Rășină (naturală sau sintetică) întrebuințată la prepararea unor lacuri, a cerii roșii etc.2) Lac preparat din această rășină. [Var. șerlac]	/<germ. Schellack
ȘELAR	ȘELÁR ~i	<i>m.</i>	1) Meșter care face șei și alte articole de harnașament.2) Negustor de ar-ticole de acest fel.	/șa + suf. ~ar
ȘELĂRIE	ȘELĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Meseria de șelar.2) Atelier pentru confecționarea articolelor de harnașament.3) înv. Prăvălie unde se vindeau asemenea articole.	/șelar + suf. ~ie
ȘELF	ȘELF ~uri	<i>n.</i>	Continuare a uscatului în apele mării sau ale oceanului; platformă continentală; platou continental.	/<germ. Schelf
ȘEMINEU	ȘEMINÉU ~ri	<i>n. livr.</i>	Sobă joasă cu vatră deschisă; cămin. [Sil. -mi-neu]	/<fr. cheminée
A ȘEMIZA	A ȘEMIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(piese tehnice) A prevedea cu un înveliș, cu o cămașă.	/<fr. chemiser
ȘEMIZETĂ	ȘEMIZÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	rar Bluză femeiască confecționată dintr-o pânză subțire, având croială asemănătoare cu cea a cămășilor bărbățești.	/<fr. chemisette
ȘENAL	ȘENÁL ~e	<i>n.</i>	1) Canal care servește pentru pătrunderea navelor în port sau pentru tre-cerea acestora printr-un loc îngust. ~ na-vigabil.2) Parte navigabilă în lungul unui curs de apă.	/<fr. chenal

ȘENILĂ	ȘENÍL//Ă ~e	f.	Organ de deplasare a unor vehicule (tancuri, tractoare etc.) constând dintr-o bandă metalică articulată, care per-mite circulația pe orice teren.	/<fr. chenille
ȘENILETĂ	ȘENILÉT//Ă ~e	f.	Mic vehicul blindat pe șenile.	/<fr. chenillette
ȘEPCAR	ȘEPCÁR ~i	m.	1) Meșteșugar care con-fecționează șepci.2) Negustor de șepci.	/șapcă + suf. ~ar
ȘEPING	ȘÉPING ~uri	n.	Mașină pentru rabotare pe axă transversală.	/<engl. shaping
ȘEPTEL	ȘEPTÉL ~uri	n.	Totalitate a animalelor domestice (de aceeași specie) crescute într-o țară, într-o regiune sau într-o gospodărie.	/<fr. cheptel
ȘEPTIME	ȘEPTÍM//E ~i	f.	A șaptea parte dintr-un întreg împărțit în părți egale.	/șapte + suf. ~ime
A ȘERARDIZA	A ȘERARDIZ//Ă ~éz	tranz.	A supune operației de șerardizare.	/<fr. sherárdiser
ȘERARDIZARE	ȘERARDIZ//ÁRE ~ări	f.	Tratament termochimic de protecție a pieselor de oțel prin formarea la suprafața lor a unui aliaj care împiedică coroziunea.	/v. a șerardiza
ȘERB	ȘERB ~i	m.	1) (în epoca feudală) Țăran dependent de stăpânul feudal; iobag; serv.2) (în orânduirea sclavagistă) Persoană aflată în dependență absolută față de un stăpân; rob; sclav; serv.	/<lat. servus, serva
ȘERBET	ȘERBÉT ~uri	n.	1) Produs de cofetărie, preparat din suc de fructe cu cafea (sau cacao), care se fierb cu zahăr până la îngroșare (uneori cu adaos de nuci pisate).2) Băutură răcoritoare preparată din suc de fructe cu zahăr.	/<turc. şerbet
ȘERBETELNIȚĂ	ȘERBETÉLNIȚ//Ă ~e	f.	Vas special în ca-re se prepară șerbetul.	/șerbet + suf. ~elniță
ȘERBETIERĂ	ȘERBETIÉR//Ă ~e	f.	Vas special în care se păstrează sau se servește șerbetul. [Sil. -ti-e-]	/șerbet + suf. ~ieră
A ȘERBI	A ȘERB//Í ~ésc	tranz.	1) ist. A aduce în stare de șerb; a iobăgi. Țăranii liberi erau șerbiți.2) fig. A munci din greu; a robi; a iobăgi.	/Din șerb
ȘERBIE	ȘERBÍE	f.	Dependență totală a țăranului de stăpânul feudal; stare de șerb; iobăgie. [Art. șerbia; G.-D. șerbiei; Sil. -bi-e]	/șerb + suf. ~ie
A ȘERFUI	A ȘERFU//Í ~iésc	tranz.	(piei) A subția pe la margini (pentru a le putea îndoi sau coase mai ușor).	/<germ. Scharfen
ȘERIF I	ȘERÍF I ~i	m.	Funcționar cu atribuții administrative, polițienești și, parțial, jude-cătorești în unele țări.	/<engl. sheriff, fr. shériff
ȘERIF II	ȘERÍF II ~i	m.	(la musulmani; folosit și ca titlu pe lângă numele respectiv) Nobil con-siderat ca fiind descendent al lui Mahomed; prinț arab.	/<turc. şerif, fr. chérif
ȘERPAR I	ȘERPÁR I ~e	n.	rar Cingătoare lată din piele (ornamentată) prevăzută cu buzunare, purtată de țărani; chimir.	/șarpe + suf. ~ar
ȘERPAR II	ȘERPÁR II ~i	m.	Pasăre răpitoare de talie mare, cu cioc scurt și coroiat, cu gheare pu-ternice, care se hrănește, mai ales, cu șerpi.	/șarpe + suf. ~ar
ȘERPARIȚĂ	ȘERPÁRIȚ//Ă ~e	f.	reg. Plantă erbacee cu gust amar, cu tulpină erectă, cu frunze întregi și flori divers colorate, folosită în medicină.	/șarpe + suf. ~ariță
ȘERPAȘ	ȘERPÁS ~i	m.	Persoană care face parte din unele triburi nepaleze sau indiene și care însotește expedițiile din Himalaia.	/<fr., engl. sherpa

ȘERPESC	ȘERP//ESC ~ească (~ești)		1) Care este caracteristic pentru șerpi; de șarpe.2) fig. (despre ochi sau despre privire) Care străbate în adâncime; pătrunzător; ager; săgetător.3) fig. Care nu este sincer; nesincer.4) fig. Care vădește răutate.	/șarpe + suf. ~esc
ȘERPEȘTE	ȘERPÊȘTE	adv.	În felul șerpilor; ca șerpilor.	/șarpe + suf. ~ește
ȘERPIȘOR	ȘERPIȘÓR ~i	m.	(diminutiv de la șarpe) fig. Ființă vicioasă neastâmpărată.	/șarpe + suf. ~ișor
ȘERPOAICĂ	ȘERPOÁI//CĂ ~ce	f.	1) Femelă a șarpelui.2) fig. Femeie zgâmbie, ademenitoare și vi-cleană.	/șarpe + suf. ~oaică
ȘERPOI	ȘERPÓI	m.	1) Șarpe mare.2) fig. Om vi-clean și rău.	/șarpe + suf. ~oi
A ȘERPUI	A ȘERPU//Í ~iesc	intrans.	(despre dru-muri, râuri etc.) A face cotituri pe parcurs; a-și schimba direcția, formând o linie ondulată, ca mersul șarpelui.	/șarpe + suf. ~ui
ȘERPUITOR	ȘERPUIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care șerpuiește; care are multe cotituri; sinuos. [Sil. -pu-i-]	/a șerpui + suf. ~tor
ȘERPUITURĂ	ȘERPUITÚR//Ă ~i	f.	Loc de cotitură a unui drum sau a unui curs de apă; sinuozitate; curbura. [Sil. -pu-i-]	/a șerpui + suf. ~tură
A ȘERUI	A ȘERU//Í ~iesc	trans.	(piei proaspat jupuite) A curăța de resturile de carne (înainte de a le pune la dubit).	/cf. sl. šarovati
ȘERUITOR	ȘERUIT//ÓR ~oăre	n.	Cuțit folosit la ră-zuirea resturilor de carne de pe pielea jupuită. [Sil. -ru-i-]	/a șerui + suf. ~tor
ȘERVET	ȘERVÉT ~e	n.	Obiect confecționat dintr-o bucată de pânză (ornamentată), folosit pentru șters (mâinile, fața, vesela etc.); ștergar; prosop.	/cf. fr. serviette
ȘERVEȚEL	ȘERVEȚÉL ~e	n.	(diminutiv de la șervet) Bucată de pânză sau de hârtie subțire folosită pentru șters gura în timpul mesei.	/șervet + suf. ~el
ȘES I	ȘES I ~uri	n.	Întindere mare și netedă de pământ, situată la o altitudine mică; câmpie.	/<lat. sessus, ~a, ~um
ȘES II	ȘES II șeasă (șeși, șése) rar		(despre forme de relief) Care este întins și neted; plat. Câmp ~.	/<lat. sessus, ~a, ~um
ȘESIME	ȘESÍM//E ~i	f.	A șasea parte dintr-un întreg împărțit în părți egale.	/șase + suf. ~ime
ȘEUĂȘ	ȘEUÁȘ ~i	m.	Cal înșeuat dintr-un atelaj.	/sa + suf. ~uaș
ȘEVALET	ȘEVALÉT ~e	n.	Support pe care pictorii fixează cartonul sau pânza în timpul lucrului. [Pl. și șevaleturi]	/<fr. chevalet
ȘEVALIERĂ	ȘEVALIÉR//Ă ~e	f.	Inel gros pe care este gravat ceva (embleme, monograme etc.). [Sil. -li-e-]	/<fr. chevaliere
ȘEVER	ȘÉVER ~e	n.	Unealtă în formă de disc, confecționată din oțel și folosită pentru netezirea dinților la roțile dințate.	/<rus. šever, engl. shaver
A ȘEVERUI	A ȘEVERU//Í ~iesc	trans.	(roți dințate) A prelucra cu șeverul.	/șever + suf. ~ui
ȘEVIOT	ȘEVIÓT ~uri	n.	1) Rasă de oi cu lână albă și cu firul lung.2) Țesătură cu dungi oblice în relief, făcută din lâna acestor oi sau din amestec de lână cu fibre sintetice.3) la pl. Varietăți ale unei astfel de țesături. [Sil. -vi-ot]	/<fr. cheviotte
ȘEVRETĂ	ȘEVREȚ//Ă ~e	f.	Piele fină (de ovine) din care se confecționează fețe de încălțăminte pentru femei și copii.	/<germ. Chevrete

ȘEVRO	ȘEVRÓ ~uri	<i>n.</i>	Piele subțire și fină (de capră, de oaie sau de vițel) obținută printr-un proces special de tăbăcire și folosită la confecționarea diferitelor articole (de galanterie, de încălțăminte etc.). Ghetete de ~. [Var. șevrou]	/<fr. chevreau
ȘEZĂTOARE	ȘEZĂT//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	Adunare la țară (mai ales în serile de iarnă) în timpul căreia se lucrează, se povestește și se glumește. • ~ literară întrunire cu caracter literar.	/a ședea + suf. ~ătoare
ȘEZLONG	ȘEZLÓNG ~uri	<i>n.</i>	Scaun ușor și plia-bil, constând dintr-o bucată de pânză fixată pe un schelet de lemn sau de metal.	/<fr. chaise-longue
ȘEZUT	ȘEZÚT ~uri	<i>n.</i>	1) v. A ȘEDEA2) Extre-mitatea dorsală a corpului pe care se șade; dos; fund.	/v. a ședea
ȘFAIȚUIRE	ȘFAIȚUÍR//E ~i	<i>f.</i>	Procedeu de sudare prin forjare la cald, fără material de adaos. [Sil. -tu-i-]	/<germ. Schweisserei
ȘFICHI	ȘFICHI ~uri	<i>n.</i>	1) Capătul subțire, neîmpletit, al harapnicului, care produce pocnituri.2) Lovitură dată cu vârful biciului (însoțită de o pocnitură).3) reg. Smoc de păr care rămâne neîmpletit sau care iese de sub broboadă ori căciulă.4) Fiecare dintre vârfurile mustăților	/ Onomat.
A ȘFICHIUI	A ȘFICHIU//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	1) A atinge cu șfichiul biciului.2) fig. A înțepa cu vorba; a lua peste picior. [Sil. -chiu-i]	/șfichi + suf. ~ui
A SE ȘFICHIUI	A SE ȘFICHIU//Í mă ~iesc	<i>intrans.</i>	A face (concomitent) schimb de lovituri usturătoare (cu cineva). [Sil. chiu-i]	/șfichi + suf. ~ui
ȘFICHIUITOR	ȘFICHIUIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		1) Care șfichiuieste; care lovește cu șfichiul.2) fig. Care critică aspru; care satirizează; biciuitor. [Sil. -chiu-i-]	/a șfichiui + suf. ~tor
ȘFICHIUITURĂ	ȘFICHIUITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Lovitură de șfichi.2) fig. Vorbă usturătoare. [Sil. -chiu-i-]	/a șfichiui + suf. ~tură
ȘI I	ȘI I conj.	<i>1. (cu funcție coordonată oare)</i>	1) (ex-primă un raport copulativ) Eu și tu. E și frumos și deștept. • Ei și? ce-mi pasă mie? Ce importanță are?2) (exprimă un raport aditiv sau asociativ, formând numere cardinale, numere zecimale etc.) Treizeci și patru. Cinci întregi și două zecimi.	/<lat. sic
ȘI II	ȘI II	<i>adv.</i>	De acum. S-a și dus. Se și arată în prag.	/<lat. sic
ȘIAC	ȘIÁC ~uri	<i>n. inv.</i>	1) Țesătură aspră din lână, din care se confecționează haine bărbătești de iarnă.2) la pl. Varietăți ale unei astfel de țesături.3) Haină confecționată dintr-o astfel de țesătură. [Sil. și-ac; Pl. și șișiace]	/<turc. şayak
ȘIBOI	ȘIBÓI	<i>n.</i>	1) Plantă erbacee decorativă culti-vată pentru florile ei plăcut mirositoare, de culoare galbenă-aurie, așezate în ciorchine; micșunea.2) Floare a acestei plante.	/<turc. şebboy
ȘIC I	ȘIC I	<i>n.</i>	1) Eleganță dezinvoltă, bazată pe un gust ales.2) Rafinament spiritual; lucru amuzant.	/<fr. chic
ȘIC II	ȘIC II	<i>adj.</i>	1) Care vâdește un gust rafinat; extrem de elegant. Rochie ~.2) Care satisface gusturile unei persoane; în conformitate cu gusturile cuiva. O fată ~.	/<fr. chic

ȘIC III	ȘIC III ~uri	<i>n.</i>	Placă mică de metal lucios, care se aplică pe unele haine ca podoabă; paietă, fluture.	/<sb. šik, ung. sik
A ȘICANA	A ȘICAN//Ă ~éz		1. tranz. (persoane) A produce șicane; a sâcăi fără motive serioase.2. intrans. A umbla cu șicane.	/<fr. chicaner
ȘICANATOR	ȘICANAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>rar</i>	Care șicanează; care face șicane.	/a șicana + suf. ~tor
ȘICANĂ	ȘICÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Deranj iritant, provocat de cereri și pretenții nejustificate; sâcăială fără motiv. A face tot felul de ~e.2) Motiv lipsit de temeii; subtilitate falsă.3) Obstacol pus în calea unui fluid pentru a-i micșora viteza, a-i modifica direcția sau pentru a-i u	/<fr. chicane
ȘIFON	ȘIF//ÓN ~oăne	<i>n.</i>	1) Țesătură subțire și deasă de bumbac, din care se confecționează, în special, lenjerie.2) la pl. Varietăți ale unei astfel de țesături.	/<fr. chiffon
A ȘIFONA	A ȘIFON//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se șifoneze.	/<fr. chiffonner
A SE ȘIFONA	A SE ȘIFON//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (de-spre țesături, îmbrăcăminte etc.) A-și pierde netezimea și forma; a se boți; a se mototoli.2) fam. (despre persoane) A deveni ursuz ca urmare a acțiunilor sau a vorbelor usturătoare ale cuiva; a se bosumfla; a se îmbufna; a se otări.	/<fr. chiffonner
ȘIFONABIL	ȘIFONÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) (despre țesături) Care se șifonează (ușor).2) fig. Care se supără ușor; susceptibil.	/<fr. chiffonnable
ȘIFONIER	ȘIFONIÉR ~e	<i>n.</i>	Dulap mare, în care se păstrează haine și lenjerie. [Sil. -ni-er]	/<fr. chiffonnier
ȘIISM	ȘÍISM	<i>n.</i>	Curent în islamism care respectă principalele dogme și ritualuri musulmane, dar nu recunoaște sunna.	/<fr. chiisme
ȘIIT I	ȘÍÍ//T I ~tă (~ți, ~te)		Care ține de šiism; propriu šiismului.	/<fr. chiite, engl. chiite
ȘIIT II	ȘÍÍ//T II ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Adept al šiismului.	/<fr. chiite, engl. chiite
ȘILD	ȘILD ~uri	<i>n.</i>	Placă de metal care se fixează la broasca ușii pentru a proteja gaura cheii.	/<germ. Schild
ȘILING	ȘÍLIN//G ~gi	<i>m.</i>	1) Monedă divizionară egală cu a 20-a parte dintr-o liră sterlină.2) Unitate a sistemului monetar în unele țări.	/<engl., fr. shilling, germ. Schilling
ȘINAR	ȘINÁR ~e	<i>n.</i>	Cui de fier cu ajutorul căruia se fixează șina pe roata unui vehicul.	/șină + suf. ~ar
ȘINĂ	ȘÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Fiecare din cele două bare de oțel fixate pe traverse și folosite drept cale de rulare pentru un vehicul (tren, tramvai, etc.). ~ cu șanț.2) Tijă pentru ghidarea unor piese mobile într-un sistem tehnic.3) Cerc de oțel îmbrăcat pe roțile de lemn ale un	/<germ. Schiene
ȘINDRILAR	ȘINDRILÁR ~i	<i>m.</i>	1) Meșter care face șindrila.2) Muncitor specializat în acoperirea clădirilor cu șindrila.3) înv. Negustor de șindrila.	/șindrila + suf. ~ar
ȘINDRILĂ	ȘINDRÍL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Material de construcție format din scândurele de brad, subțiri și înguste, folosit la acoperitul caselor.2) Fie-care dintre aceste scândurele. [G.-D. șindrilei]	/<ung. zsindely, germ. Schindel
A ȘINDRILI	A ȘINDRIL//Í ~esc	<i>tranz.</i>	(clădiri) A acoperi cu șindrila.	/Din șindrila

ȘINȘILĂ	ȘINȘIL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Mamifer exotic rozător, de talie medie, cu coadă stufoasă, vânat pentru blana prețioasă.2) Blană a acestui mamifer. [Var. cincilă]	/<fr. chinchilla
ȘINTOISM	ȘINTOÍSM	<i>n.</i>	Una dintre cele mai răs-pândite religii, apărută pe baza cultului primitiv al naturii și al diferitelor rituri magice.	/<fr. shintod'sme
ȘINTOIST I	ȘINTOÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de șintoism; propriu șintoismului.	/<fr. shintoiste
ȘINTOIST II	ȘINTOÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al șintoismului.	/<fr. shintodste
A ȘINUI	A ȘINU//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	(roți, sănii etc.) A înzestra cu șine (pentru a feri de uzură sau pentru a mări posibilitatea de alunecare, de rezistență); a încălța.	/șină + suf. ~ui
ȘIP I	ȘIP I ~uri	<i>n.</i>	reg. 1) Vas de sticlă de diferite forme, folosit pentru păstrarea sau pentru transportarea lichidelor; sticlă. Un ~ de vin.2) Conținutul unui astfel de vas.	/cf. ung. sip
ȘIP II	ȘIP II ~i	<i>m.</i>	Pește marin, asemănător cu nisetrul, având corpul acoperit cu plăci cornoase.	/<rus. šip
ȘIPCA	ȘÍP//CA ~ci	<i>f.</i>	Scândură lungă și îngustă, de formă paralelipipedică, folosită în lucrări de tâmplărie și de dulgherie; leaț. ~ de fixare.	/<bulg. šibka
A ȘIPCU	A ȘIPCU//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	(porțiuni de teren) A îngrădi cu un gard de sipci.	/șipcă + suf. ~ui
ȘIPOT	ȘÍPOT ~e	<i>n.</i>	1) Izvor care izbucnește cu putere din pământ.2) Țeavă prin care curge apa dintr-un izvor; țurloi.	/<sl. šipotu
ȘIR	ȘIR ~uri	<i>n.</i>	1) Grup de obiecte sau de ființe aranjate unele lângă altele în linie; rând. • În ~ în rând. ~uri-~uri unui după alții. A se ține ~ a urma unul după altul.2) Serie de cuvinte care formează o linie orizontală în-tr-un text; rând.3) Succesiune de elemente o	/<lat. sira
ȘIRAG	ȘIRÁG ~uri	<i>n.</i>	1) v. ȘIR. • În ~ unul după altul.2) Mulțime de obiecte de același fel înșirate pe un fir (ață, sfoară, sârmă etc.). ~ de mărgel.	/<ung. sereg
ȘIRĂ	ȘÍR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) pop. Grămadă înaltă (de paie, de coceni, de fân etc.) clădită în formă de prismă; scârtă; gireadă.2): ~a spinării coloana vertebrală.	/cf sir
ȘIRET I	ȘIRÉT I ~uri	<i>n.</i>	1) Șnur cu care se încheie încălțăminte sau unele obiecte vestimentare.2) Fâșie îngustă de țesătură sau de împletitură cu care se întăresc cusăturile hainelor sau care servește ca ornament la unele piese vesti-mentare.3) Sfoară de bumbac, de mătase, de l	/<turc. šerit
ȘIRET II	ȘIR//ÉT II ~eată (~ėti, ~éte)	<i>și substantiv al</i>	1) (mai ales despre persoane) Care se orientează cu pricepere în orice situație, trăgând foloase; hâtru; șmecher; viclean.2) Care manifestă subtilitate în acțiuni; plin de abilitate în acțiuni.3) (despre manifestări ale oamenilor) Care denotă prefăcătorie	/<turc. sirret
ȘIRETENIE	ȘIRETÉNI//E ~i	<i>f.</i>	1) Caracter șiret; hâtrie.2) Faptă sau vorbă de om șiret; viclenie. [Art. șiretenia; G.-D. șireteniei; Sil. -ni-e]	/șiret + suf. ~enie
ȘIRETLIC	ȘIRETLÍC ~uri	<i>n.</i>	Procedeu șiret; manevră iscusită prin care se maschează realitatea; stratagemă; șotie; truc; tertip. A recurge la ~uri.	/<turc. širretlik

ȘIROI	ȘIR//ÓI ~oáie	<i>n.</i>	1) Șuviță de lichid care curge sau se prelinge de undeva.2) Curs de apă, format în urma unor precipitații, care curge cu repeziciune. [Sil. și-roi]	/Orig. nec.
A ȘIROI	A ȘIRO//Í pers. 3 ~iêște	<i>intrans.</i>	1) (despre lichide) A curge sau a se prelinge în șiroaie.2) A secreta un lichid din abundență.	/Onomat.
ȘIROIRE	ȘIROÍR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A ȘIROI.2) geol. Eroziune superficială a solului cauzată de scurgerile de apă care provin din precipitații.	/v. a șiroi
ȘIST	ȘIST ~uri	<i>n.</i>	Rocă având proprietatea de a se desface în foi subțiri. ~ calcaros.	/<fr. schiste
ȘISTIFICARE	ȘISTIFIC//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	Operație de răspândire într-o mină a unui material pulverulent pentru a reduce sensibilitatea explozivă a amestecului de grizu și praf de cărbune.	/cf. fr. schistification
ȘISTOS	ȘIST//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		(despre roci) 1) Care conține șist; cu șist.2) Care are proprietăți asemănătoare cu ale șistului; ca șistul.	/<fr. schisteux
ȘISTOZITATE	ȘISTOZITÁTE	<i>f.</i>	Caracter șistos.	/<fr. schistosite
ȘIȘ	ȘIȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Pumnal cu lama lungă și îngustă, ascunsă într-un baston, care îi servește drept teacă.2) Orice fel de pumnal.	/<turc. şiş
ȘIȘCĂ	ȘÍȘCĂ šiști	<i>f.</i>	reg. Nutreț constând din paie sau coceni mărunțiți.	/<ucr. siška, ung. sze-cska
ȘIȘCORNITĂ	ȘIȘCÓRNIT//Ă ~e	<i>f.</i>	reg. Mașină pentru făcut șișcă.	/șișcă + suf. ~orniță
A ȘIȘCUI	A ȘIȘCU//Í ~iêsc	<i>tranz.</i>	reg. (paie sau coceni) A transforma în șișcă.	/șișcă + suf. ~ui
ȘIȘTAR	ȘIȘTÁR ~e	<i>n.</i>	1) Vas (din doage) cu gura mai largă decât baza, prevăzut cu toartă și folosit pentru mulsul laptelui; doniță.2) Con-ținutul unui astfel de vas.	/cf. sl. šestaru
ȘIȘTAV	ȘIȘTÁV ~ă (~i, ~e)	<i>pop.</i>	1) Care este lipsit de rezistență, de vitalitate.2) (despre boabele de cereale) Care a degenerat din cauza unor condiții neprielnice; pipernicit; chircit.	/<bulg. sištav
ȘIȚĂ	ȘÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Bucată de lemn, asemănătoare cu șindrila, folosită pentru acoperitul caselor țărănești.	/<sb. štica, bulg. štița
A ȘIȚUI	A ȘIȚU//Í ~iêsc	<i>tranz.</i>	(case) A acoperi cu șiță.	/șiță + suf. ~ui
ȘLAGĂR	ȘLÁGĂR ~e	<i>n.</i>	Melodie (de muzică ușoară) care se bucura de succes la un moment dat; cântec la modă.	/<germ. Schlager
ȘLAM	ȘLAM	<i>n.</i>	Amestec de apă cu particule fine de material rezultat din prepararea mecanică a minereurilor sau a cărbunilor.	/<germ. Schlamm
ȘLAMPĂT	ȘLÁMPĂ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(mai ales despre femei) Care este îmbrăcat neglijent. [Var. sleampăt]	/<germ. Schlampet
ȘLAP	ȘLAP ~i	<i>m.</i>	Obiect de încălțăminte fără toc, cu fața din una sau din mai multe bentițe, purtat la plajă sau în baie.	/<germ. Schlappe
ȘLEAHTĂ	ȘLEÁHTÁ šléhte	<i>f.</i>	1) (în Polonia medievală) Nobilime mărunță.2) Corp de armată constituit din nobili poloni.3) depr. Grup de oameni care, unindu-se, recurg la acțiuni reprobabile; bandă, clan; gașcă; clică.	/<pol. szlachta
ȘLEAHTIC	ȘLEÁHTI//C ~ci	<i>m.</i>	Nobil care făcea parte din șleahță.	/<pol. szlachcic

ȘLEAU I	ȘLEAU I ~ri	<i>n.</i>	1) Drum de țară natural, care unește două sau mai multe localități. • A vorbi (sau a spune) pe ~ a vorbi (sau a spune) deschis, fără înconjur, verde în ochi.2) fig. rar Cursul unei ape.	/<pol. szlak, szla-ch, ucr. šljah
ȘLEAU II	ȘLEAU II ~ri	<i>n.</i>	Parte a hamului, constând dintr-o funie sau dintr-o curea groasă (mai rar lanț), care se prinde de oricui unui vehicul cu tracțiune animală; postoroncă; ștreang.	/<ucr. šleja, pol. szleja, szla
ȘLEAU III	ȘLEAU III ~ri	<i>n.</i>	Pădure cu copaci de diferite specii.	/cf. germ. Schlehe
A ȘLEFUI	A ȘLEFU//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (suprafețe dure) A prelucra prin diverse operații tehnice (pentru a netezi).2) (pietre scumpe, cristale etc.) A tăia formând multe fațete (pentru a mări strălucirea).3) fig. (texte) A îmbunătăți prin redactare minutioasă; a ciopli; a cizela.4) fig. A f	/<germ. Schleifen
A SE ȘLEFUI	A SE ȘLEFU//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	(despre persoane) A-și forma deprinderi de com-portare politicoasă; a deveni manierat; a se ciopli; a se civiliza; a se cizela.	/<germ. Schleifen
ȘLEFUITOR	ȘLEFUIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Muncitor specializat în lucrări de șlefuire.	/a șlefui + suf. ~tor
ȘLEP	ȘLEP ~uri	<i>n.</i>	Navă, de obicei remorcată, fo-losită pentru transportarea marfurilor, mai ales pe apele interne. ~ fluvial. • ~-tanc șlep folosit la transportarea lichidelor.	/<germ. Schlepp [Kahn]
ȘLEPAR	ȘLEPÁR ~ri	<i>m.</i>	Persoană care conduce un șlep.	/șlep + suf. ~ar
ȘLIBOVIȚĂ	ȘLÍBOVIȚĂ ~e	<i>f.</i>	Varietete de țuică tare din prune.	/<pol. sliwovica, sb. šljivovica, ung. sligovica
ȘLIF	ȘLIF ~uri	<i>n.</i>	1) tehn. Parte șlefuită a unei piese.2) fig. Spirit profund de percepere a realității; finețe.	/<germ. Schliff
ȘLIRE	ȘLÍR//E ~i	<i>f.</i>	Îngrădădire de minerale în masivele eruptive, care apare în timpul procesului de cristalizare magmatică.	/<germ. Schlier
ȘLIȚ	ȘLIȚ ~uri	<i>n.</i>	1) Scobitură în formă de șanț executată la o piesă sau la un element de construcție.2) Deschizătură făcută la unele obiecte de îmbrăcăminte, având scop practic sau decorativ.	/<germ. Schlitz
ȘMAG	ȘMAG	<i>n.</i>	reg. Gust (rău) pe care îl capătă unele mâncăruri sau băuturi; iz.	/<germ. Schmack
ȘMAL	ȘMAL	<i>n. poligr.</i>	1) Garnitură de caractere tipografice subțiri și înguste.2) Corp de literă din această garnitură.	/<germ. Schmack
ȘMECHER	ȘMÉCHER ~ă (~i, ~e)		1) și substantival (despre persoane) Care se orientează cu pricepere în orice situație, trăgând foloase; viclean; hâtru; șiret.2) (despre manifestări ale oamenilor) Care denotă prefăcătorie; caracterizat prin abilitate; șiret. Zâmbet ~.	/<germ. Schmecker
ȘMECHERESC	ȘMECHER//ÉSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru șmecheri; de șme-cher.	/șmecher + suf. ~esc
ȘMECHEREȘTE	ȘMECHERÉȘTE	<i>adv.</i>	În felul șme-cherilor; cum obișnuiesc șmecherii; ca șmecherii.	/șmecher + suf. ~ește

A ȘMECHERI	A ȘMECHER//Î ~ésc	<i>tranz.</i>	pop. A da un neadevăr drept adevăr (recurgând la o șmecherie); a induce în eroare; a trage pe sfoară; a păcăli; a amăgi; a înșela; a minți.	/Din șmecher
A SE ȘMECHERI	A SE ȘMECHER//Î mă ~ésc	<i>intrans.</i>	pop. A-și însuși deprinderi de om descurcăreț; a deveni șmecher.	/Din șmecher
ȘMECHERIE	ȘMECHERÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Caracter șmecher.2) Faptă sau vorbă de om șmecher; șiretenie; șarlatanie. Era de o ~ proverbială. [Art. șmecheria; G.-D. șmecheriei; Sil. -ri-e]	/șmecher + suf. ~ie
ȘMIRGHEL	ȘMÍRGHEL	<i>n.</i>	1) Rocă metamorfică formată din granule fine de corindon întrebuințată ca abraziv.2) Material abraziv pulverulent, obținut din această rocă sau pe cale sintetică.3) Hârtie sau pânză acoperită cu un astfel de material, întrebuințată în operațiile de șlefu	/<germ. Schmirgel
A ȘMOTRI	A ȘMOTR//Î ~ésc	<i>tranz.</i>	fam. A muștra cu asprime; a dojeni.	/Din șmotru
ȘMOTRU	ȘMÓTRU ~ri	<i>n. inv.</i>	1) Pregătire militară intensă a ostașilor; muștru; instrucție.2) fig. pop. Educație cu regim dur.	/<rus. smotr
ȘNAPAN	ȘNAPÁN ~i	<i>m.</i>	rar depr. Persoană necin-stită care profită de naivitatea altora înșelându-i; potlogar; șarlatan; pungaș; impostor; coțcar; escroc.	/<fr. chenapan
ȘNAPANCĂ	ȘNAPÁN//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Femeie necinstită care profită de naivitatea altora înșelându-i; imposter; escroacă; pungașă.	/șnapan + suf. ~că
ȘNAPS	ȘNAPS ~uri	<i>n.</i>	fam. Varietate de rachiu (tare).	/<germ. Schnaps
ȘNEC	ȘNEC ~uri	<i>n. tehn.</i>	Transportor pentru materiale pulverulente sau în formă de pastă, în care antrenarea materialului se face cu ajutorul unei benzi elicoidale, fixată pe un arbore care se rotește.	/<germ. Schnecke
ȘNIȚEL	ȘNÍȚEL ~e	<i>n.</i>	Preparat culinar pregătit dintr-o bucată subțire de carne, bătută cu un ciocan special, muiată succesiv în ou și pesmeți și prăjită (în grăsime).	/<germ. Schnitzel
ȘNUR	ȘNUR ~uri	<i>n.</i>	1) Sfoară de bumbac, de lână sau de metal, folosită ca ornament la haine sau la mobilier; șiret; găitan; ceapraz.2) reg. Bentiță îngustă de material textil, țesută tubular sau în fâșie, folosită pentru a încheia și a strânge încălțăminte, unele hai-ne et	/<germ. Schnur
A ȘNURUI	A ȘNURU//Î ~iêsc	<i>tranz.</i>	(foi de hârtie) A lega cu un șnur (pentru a nu se împrăștia).	/șnur + suf. ~ui
ȘO	ȘO	<i>interj. pop.</i>	(se folosește pentru a asmuța un câine).	/Onomat.
ȘOALDĂ	ȘOÁLD//Ă ~e	<i>f.</i>	rar Momeală artificială folosită la pescuitul în apele repezi. • (A umbla) cu ~a (a umbla) cu șmecherii, cu înșelăciuni, cu șiretlicuri.	/cf. săs. šolt, šult
ȘOALDINĂ	ȘOÁLDIN//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu tulpină ramificată, cu frunze ovale și cu flori galbene-aurii, dispuse în inflorescențe, care crește pe ziduri vechi și pe locuri nisipoase sau pietroase.	/șold + suf. ~ină
ȘOAPTĂ	ȘOÁPT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Vorbire rostită cu voce înceată.2) fig. Zgomot continuu, ușor și monoton, produs de unele fenomene ale natu-rii (frunze, izvoare etc.); freamăt; murmur. ~a pădurii.3) la pl. Vorbe răuvoitoare; bârfeli.	/v. a șopti

ȘOARECE	ȘOÁREC//E ~i	<i>m.</i>	Mamifer rozător dăunător, de talie mică, cu blană cenușie, cu bot ascuțit și cu coadă lungă, subțire. • ~ de câmp specie de șoarece care trăiește în câmp, cauzând mari daune semănăturilor. ~ de pădure specie de șoarece care trăiește în pădure. ~ de birou	/<lat. sorex, ~icis
ȘOBOLAN	ȘOBOLÁN ~i	<i>m.</i>	Mamifer rozător ase-mănător cu șoarecele, dar de talie mai mare, care trăiește în preajma caselor aducând daune mari omului; guzgan. • ~-de apă specie de șobolan cu blana roșiatică, care trăiește pe malul apelor.	/sobol + suf. ~an
ȘOC I	ȘOC I ~uri	<i>n.</i>	1) Ciocnire bruscă și violen-tă între două corpuri în mișcare; coliziune. • De ~ se spune despre grupuri de oameni, cărora le revin misiuni grele.2) Tulburare puternică a funcțiilor organismului cauzată de acțiunea unor factori externi; ictus. ~ ner-vos.	/<fr. choc
ȘOC II	ȘOC II ~uri	<i>n.</i>	Dispozitiv de reglare a debitului de carburant și de aer în carburatorul unui motor cu ardere internă, folo-sit pentru pornirea lui la rece.	/<germ. Schock
A ȘOCA	A ȘO//CÁ ~chéz	<i>tranz.</i>	(persoane) A surprinde în mod neplăcut prin vorbe sau prin fapte.	/<fr. choquer
ȘOCANT	ȘOCÁN//T ~tă (~ți,		Care șochează; care produce impresie neplăcută.	/<fr. cho-quant
ȘOD	ȘOD șoádă (șozi,	<i>reg.</i>	Care manifestă curiozitate; care este indiscret.	/<ung. sod
ȘODOU	ȘODÓU ~ri	<i>n.</i>	Băutură făcut din gălbenuș de ou frecat cu zahăr, peste care se toarnă lapte fierbinte.	/<fr. chaudéau
A ȘOFA	A ȘOF//Á ~éz	<i>intrans.</i>	A conduce un automobil . ~ cu multă siguranță.	/Din sofer
ȘOFER	ȘOFÉR ~i	<i>m.</i>	Lucrător specializat în conducerea unui autovehicul. ~ de bascu-lanță.	/<fr. chauffeur
ȘOFERIE	ȘOFERÍE	<i>f.</i>	pop. 1) Tehnică a conducerii autovehiculelor.2) Ocupație de șofer. [Art. șoferia; G.-D. șoferiei; Sil. -ri-e]	/șofer + suf. ~ie
ȘOFERITĂ	ȘOFERÍT//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	Lucrătoare specializată în conducerea unui autovehicul.	/șofer + suf. ~iță
ȘOFRAC	ȘOFRÁ//C ~ci	<i>m.</i>	Pasăre migratoare, de talie mică, cu cioc subțire și ascuțit, cu penaj roșiatic pe spate și albicios pe abdomen.	/cf. sb. ȧvorak
ȘOFRAN	ȘOFRÁN ~i	<i>m.</i>	1) Plantă erbacee cu frunze lungi și înguste, cultivată pentru substanța care se extrage din florile ei violete.2) Sub-stanță colorantă obținută din florile acestei plante și folosită în diferite scopuri (alimentare, industriale și medicinale).3) și adject	/<sl. šafranu
ȘOFRĂNAȘ	ȘOFRĂNÁȘ ~i	<i>m.</i>	(diminutiv de la șofran) Plantă erbacee înaltă, cu flori roșii-aprinse, dispuse în capitule, cultivată pentru semințele ei, din care se extrage un ulei cu proprietăți colorante.	/șofran + suf. ~aș
ȘOFRĂNIU	ȘOFRĂNÍ//U ~e (~i)		Care este de culoarea șofranului; galben-închis.	/șofran + suf. ~iu
ȘOIM	ȘOIM ~i	<i>m.</i>	1) Pasăre sedentară răpitoare, de talie medie, cu cioc scurt și încovoiat, cu gheare curbate și ascuțite și cu coadă lungă în formă de furcă, care se hrănește numai cu pradă vie.2) fig. Bărbat viteaz și semet.3) fig. Cal sprinten și aprig.	/<ung. sólyom
ȘOIMAN	ȘOIMÁN ~i	<i>m.</i>	v. ȘOIM.	/șoim + suf. ~an

ȘOIMANE	ȘOIMÁNE	<i>f. pl.</i>	pop. Ființă imaginară având înfățișarea unei fete îmbrăcate în alb, care se crede că ar apărea numai noaptea și ar face rău, în special bărbaților; vântoase; drăgaică; iele.	/Din șoim
ȘOIMAR	ȘOIMÁR ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care crește și dresază șoimi de vânătoare.2) Persoană care vânează cu ajutorul șoimilor.	/șoim + suf. ~ar
ȘOIMĂNESC	ȘOIMĂN//ÉSC ~ească (~ești)		1) Care este caracteristic pentru șoimi; propriu șoimilor.2) fig. rar Care vădește îndrăzneală și bărbăție; plin de curaj; viteaz.	/șoiman + suf. ~esc
A ȘOIMĂRI	A ȘOIMÁR//Í ~esc	<i>tranz.</i>	pop. (persoane) A schilodi sau a desfigura prin vrăji.	/Din șoiman
ȘOIMĂRIȚE	ȘOIMĂRIȚE	<i>f. pl.</i>	pop. v. ȘOIMANE.	/șoim + suf. ~arițe
ȘOIMEȘTE	ȘOIMÉȘTE	<i>adv.</i>	Ca șoimul; foarte repede.	/șoim + suf. ~ește
ȘOLD	ȘOLD ~uri	<i>n.</i>	1) (la om) Parte a corpului cuprinsă între coapsă și mijloc. • A sta cu mâinile în ~uri a nu avea nici o ocupație; a pierde timpul. A sta într-un ~ a sta strâmb.2) (la animale) Regiune a corpului corespun-zătoare articulației picioarelor cu trunchiul.3) f	/cf. săs. šoldār
ȘOLDAN	ȘOLDÁN ~i	<i>m.</i>	1) Pui de iepure până la un an.2) Personă lipsită de experiență.	/cf. ung. súldő
ȘOLDAR	ȘOLDÁR ~e	<i>n.</i>	Element de harnășament constând dintr-o curea, care trece peste șoldul calului.	/șold + suf. ~ar
A ȘOLDI	A ȘOLD//Í ~esc	<i>tranz.</i>	pop. 1) (ființe) A vătăma prin lovire la șolduri sau prin supunere la munci prea grele.2) (lucruri) A face să se șoldească.	/Din șold
A SE ȘOLDI	A SE ȘOLD//Í pers. 3 se ~ește	<i>intranz.</i>	pop. (despre lucruri) A-și schimba poziția normală lăsându-se pe o parte; a se înclina.	/Din șold
ȘOLDIȘ	ȘOLDÍȘ	<i>adv.</i>	fam. 1) Cum umblă cei șoldiți.2) fig. Într-o parte; pieziș; strâmb; oblic.	/șold + suf. ~iș
ȘOLDUROS	ȘOLDUR//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		Care are șolduri mari; cu șolduri mari.	/șold + suf. ~uros
ȘOLTIC I	ȘOLTÍ//C I ~ca (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	pop. Care face pozne; înclinat spre năzbâtii; șotios; năzbatios; ștregar; poznaș.	/<germ. Schuldig
ȘOLTIC II	ȘOLTÍ//C II ~ci	<i>m.</i>	mai ales art. Dans popular caracterizat prin deplasări complicate și schimb de parteneri, executat într-un tempo moderat.	/<germ. Schuldig
ȘOLTICARIE	ȘOLTICARÍ//E ~i	<i>f.</i>	Faptă de om șoltic.	/șoltic + suf. ~ărie
ȘOLTUZ	ȘOLTÚZ ~i	<i>m.</i>	(în Moldova medievală) Căpetenie a unei așezări orășenești.	/<pol. szoltys
A ȘOMA	A ȘOM//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A fi șomer.	/<fr. chômer
ȘOMAJ	ȘOMÁJ	<i>n.</i>	1) Fenomen social-econoinic care se manifestă prin inactivitatea forțată a unui număr mare de salariați, ca rezultat al dezechilibrului dintre cererea și oferta forței de muncă.2) Stare de șomer.	/<fr. chômage
ȘOMER	ȘOMÉR ~i	<i>m.</i>	Persoană care se află în șomaj.	/<fr. chômeur
ȘOMOIOG	ȘOMO//IÓG ~ioáge	<i>n. pop.</i>	Cantitate de plante (paie, fân etc.) luate în mână la întâmplare cu un anumit scop (pentru a șterge sau a spăla ceva, pentru a aprinde focul etc.); mănunchi. [Sil. -mo-iog]	/cf. ung. csomó
ȘOMOLTOC	ȘOMOLT//ÓC ~oáce	<i>n.</i>	v. ȘOMOIOG.	/cf. șomoioğ, ghemotoc

ȘONT	ȘONT șoântă (șonți, șoante)	și substantiv	reg. (despre ființe) Care este infirm de un picior; care merge șchiopătând; cotonog; șchiop; șontorog.	/cf. ung. sânta
A ȘONTĂCĂI	A ȘONTĂCĂ//Î ~iesc	intrans.	pop. A merge cu dificultate (și făcând mișcări nefirești) datorită infirmității unui picior; a șchiopăta; a șovalcăi.	/șontâc + suf. ~ăi
ȘONTÂC	ȘONTÂC	interj.	(se folosește, de obicei repetat, pentru a reda mersul șonticăit al unui șchiop).	/șont + suf. ~âc
ȘONTOROG	ȘONTOR//ÓG ~oágă (~ógi, ~oáge)		1) (despre ființe) Care merge șontorogind; infirm de un picior; cotonog; șchiop.2) depr. (despre persoane) Care este lipsit de putere fizică; neputincios; slăbănog.	/Din șont
A ȘONTOROGI	A ȘONTOROG//Î ~esc	trans.	(ființe) A face șontorog; a șchiopa.	/Din șontorog
A ȘONȚI	A ȘONȚ//Î ~esc	trans.	A face să se șonțească; a schilodi de picioare, a face șont.	/Din șont
A SE ȘONȚI	A SE ȘONȚ//Î se ~esc	intrans.	pop. (mai ales despre încălțăminte) A-și pierde forma inițială (prin întrebuințare îndelungată sau neglijență); a se scâlcia; a se scrombăi; a se scâlâmba.	/Din șonț
ȘOPA	ȘÓPA	interj. pop.	(se folosește, de obicei repetat, pentru a reda zgomotul produs de vorbirea în șoaptă).	/Onomat.
A ȘOPĂI	A ȘOPĂ//Î ~iesc	intrans.	fam. A vorbi în șoaptă; a șopti.	/șopa + suf. ~ăi
A ȘOPĂRCĂI	A ȘOPĂRCĂ//Î ~iesc	intrans.	pop. A umbla cu nimicuri; a umbla cu mofturi, cu minciuni.	/cf. a șovălcăi
ȘOPÂRLAIȚĂ	ȘOPÂRLĂIȚ//Ă ~e	f.	1) pop. Anghina difterică.2) Plantă erbacee cu flori albastrii, folosită în medicină.	/șopârlă + suf. ~aiță
ȘOPÂRLAR	ȘOPÂRLĂR ~i	m.	Pasăre sedentară răpitoare, de talie medie, cu aripi mari, cu coadă lată și cu penaj brun-închis, care se hrănește în special cu șoareci de câmp; șoricar.	/șopârlă + suf. ~ar
ȘOPÂRLĂ	ȘOPÂRL//Ă ~e	f.	Reptilă de talie mică, cu corpul cilindric acoperit cu solzi, cu coadă lungă, regenerabilă și cu patru picioare scurte. • ~ verde specie de șopârlă cu spatele verde și cu coada foarte lungă, care se hrănește cu insecte; guster. Cine a fost mușcat de șarpe	/Cuv. autoht.
ȘOPÂRLIȚĂ	ȘOPÂRLIȚ//Ă ~e	f.	(diminutiv de la șopârlă) Plantă erbacee medicinală, cu tulpină erectă, cu frunze ovale și cu flori albastre, dispuse în ciorchine.	/șopârlă + suf. ~iță
ȘOPOT	ȘÓPOT ~e	n.	1) Zgomot ușor produs de cineva care șoptește.2) fig. Zgomot continuu, ușor și monoton, produs de unele fenomene naturale (de curgerea apei, de frunzele mișcate de vânt etc.); murmur; susur. ~ul izvorului.	/<sl. šipotu, bulg. šepot
A ȘOPOTI	A ȘOPOT//Î ~esc	intrans.	1) A vorbi în șoaptă; a șopti.2) fig. (despre apă, frunze etc.) A face să se audă un șopot; a produce un zgomot lin, continuu (și plăcut); a murmura; a susura.	/<sl. šiputati, šeputati
ȘOPRON	ȘOPR//ÓN ~oáne	n.	1) Construcție rudimentară care servește ca adăpost pentru vite.2) Construcție rudimentară făcută în spatele casei unde se țin unelte, nutreț etc. ~ pentru unelte agricole.	/cf. germ. Schoppen
ȘOPTEALA	ȘOPT//EÁLA ~éli	f.	1) v. A ȘOPTI.2) Su-net caracteristic, produs de o persoană care șoptește.	/a șopti + suf. ~eală

A ȘOPTI	A ȘOPT//Î ~esc		1. intranz. A vorbi în șoaptă. • ~ în barbă a murmura ceva în șoaptă, ca pentru sine.2. tranz. A comunica cu voce înceată (ca să nu audă alții); a sufla. ~ la examene.	/<sl. šuptati, bulg. šeptja
A SE ȘOPTI	A SE ȘOPT//Î se ~esc	<i>intranz.</i>	A vorbi încet unul cu altul (punând la cale ceva).	/<sl. šuptati, bulg. šeptja
ȘOPTITOR	ȘOPTITÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care șoptește; care vorbește în șoaptă.	/a șopti + suf. ~tor
ȘORCOV	ȘÓRCOV ~i	<i>m.</i>	reg. Pom cu fructe comes-tibile dulci, de culoare neagră sau albă, ale cărui frunze constituie hrana viermilor de mătase; agud; dud.	/Orig. nec.
ȘORCOVĂ	ȘÓRCOV//Ă ~e	<i>f.</i>	reg. Fructul șorcovului; dudă; agudă.	/Din șorcov
ȘORECIU	ȘORECÍ//U ~e (~i)	<i>pop.</i>	(despre părul cailor) Care este de culoarea șoarecelui; cenușiu.	/șoarece + suf. ~iu
ȘORICAR I	ȘORICÁR I ~i	<i>m.</i>	Pasăre sedentară rapitoare, de talie medie, cu aripi mari, cu coadă lată și cu penaj brun-închis, care se hrănește în special cu șoareci de câmp; șopârlar.	/șoarece + suf. ~ar
ȘORICAR II	ȘORICÁR II ~i	<i>m.</i>	1) Rasă de câini de talie mică, cu blana maro-roșcată și cu picioare foarte scurte, care prinde șoareci.2) Câine din această rasă.	/șoarece + suf. ~ar
A ȘORICĂRI	A ȘORICĂR//Î pers. 3 ~ește	<i>intranz.</i>	(despre unele animale sau păsări) A prinde șoareci.	/Din șoricar
ȘORICĂRIME	ȘORICĂRÍME	<i>f.</i>	Mulțime de șoareci.	/șoa-rece + suf. ~ărime
ȘORICEL	ȘORICÉ//L ~i	<i>m. pop.</i>	(diminutiv de la șoarece) Boală a vitelor caracterizată prin apariția unor umflături dureroase sub piele.	/șoarece + suf. ~el
ȘORICESC	ȘORIC//ÉSC ~ească (~ești)	<i>rar</i>	Care este caracteristic pentru șoareci; propriu șoa-recilor.	/șoarece + suf. ~esc
ȘORICI	ȘORÍCI ~ce	<i>n.</i>	Piele de porc pârlită (și opărită), curățată de păr și de murdărie, pentru a o face comestibilă. [Pl. și șoricuri]	/Orig. nec.
ȘORICIOAICĂ I	ȘORICIOÁI//CĂ I ~ce	<i>f.</i>	Femelă a șoarecelui.	/șoarece + suf. ~oaică
ȘORICIOAICĂ II	ȘORICIOÁICĂ II	<i>f. pop.</i>	Substanță toxică de culoare albă, folosită în medicină și la stârpirea șoarecilor; sâricică; arsen.	/șoarece + suf. ~oaică
ȘORT	ȘORT ~uri	<i>n.</i>	mai ales la pl. Obiect de îmbrăcăminte în formă de pantaloni scurți, folosit pentru plajă sau sport.	/<fr., engl. short
ȘORTȚ	ȘORTȚ ~uri	<i>n.</i>	1) Obiect de îmbrăcăminte care se poartă dinainte, peste haine, pentru a le proteja în timpul lucrului.2) (în portul popular femeiesc) Piesă dintr-o țesătură dreptunghiulară, de obicei împodobită cu broderii și purtată peste fustă.	/<germ. Schurz
ȘOSEA	ȘOS//EÁ ~ele	<i>f.</i>	1) Drum special amenajat (pietruit, pavat, asfaltat), care unește două sau mai multe localități.2) Stradă largă la intrarea într-un oraș, reprezentând continua-rea unei căi de comunicație interurbane. ~ națională. [G.-D. șoselei]	/<fr. chaussée
A ȘOSELA	A ȘOSEL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	v. A ȘOSELUI.	/Din șosea

A ȘOSELUI	A ȘOSELU//Î ~iESC	<i>tranz. rar</i>	1) (drumuri) A transforma în șosea.2) (teritorii) A înzeștra cu șosele.	/șosea + suf. ~ui
ȘOSETĂ	ȘOSET//Ă ~e	<i>f.</i>	mai ales la pl. Ciorap scurt care ajunge până deasupra gleznei.	/ <i><fr. chaussette</i>
ȘOȘON	ȘOȘÓN ~i	<i>m.</i>	mai ales la pl. Obiect de încălțăminte confecționat din pâslă sau din cauciuc, care se poartă peste pantofi, pentru a-i proteja de umezeală sau de noroi.	/ <i><fr. chausson</i>
ȘOȘOȘO	ȘOȘOȘÓ	<i>interj. pop.</i>	(se folosește pentru a reda zgomotul produs de vorbirea în șoaptă).	/Onomat.
ȘOT	ȘOT ~uri	<i>n.</i>	(în zonele de stepă și de semideșert) Lac sărat care seacă pe timp de secetă (devenind depozit de sare).	/ <i><fr. chott</i>
ȘOTIE	ȘÓTI//E ~i	<i>f.</i>	1) Faptă sau vorbă nesocotită cu urmări neplăcute, dar lipsită de gravitate; boroboacă; năzbatie; drăcie; poznă; baza-conie.2) Procedeu șiret; manevră iscusită prin care se maschează realitatea; șiretlic; truc; tertip; stratagemă. [Art. sotia, G.-D. sotie	/cf. ucr. šutka
ȘOTIOS	ȘOTI//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)	<i>rar</i>	Care face șotii; năzbătios; poznăș; nebunatic.	/șotie + suf. ~os
ȘOTRON	ȘOTR//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Joc de copii în care jucătorul lovește cu piciorul un obiect, făcându-l să treacă prin mai multe pătrățele desenate pe pământ.	/Orig. nec.
ȘOVAR	ȘOVÁR	<i>m.</i>	1) Plantă acvatică, cu frunze înguste plutitoare și cu fructe în formă de măciucă.2) Plantă erbacee acvatică, cu tulpină erectă și cu frunze liniare, din care se confecționează diferite obiecte (rogojini, coșuri etc.); papură.3) Plantă erbacee, cu tulpină	/ <i><ucr. šuvar</i>
A ȘOVĂI	A ȘOVÁÍ șovăi	<i>intrans.</i>	1) A păși nesigur, împleticindu-se (de slăbiciune, de băutură etc.); a se clătina.2) fig. A nu se putea hotărî; a sta în cumpănă; a ezita; a oscila; a balansa; a pendula. [Și șovăiesc]	/ <i><sl. šavati, bulg. šavam</i>
ȘOVĂIELNIC	ȘOVĂIELNI//C ~ca (~ci, ~ce)		1) (de-spre mișcări) Care vădește șovăială.2) fig. (despre persoane) Care este lipsit de fermitate, de hotărâre; nestatornic; schimbător.	/a șovăi + suf. ~elnic
ȘOVĂIRE	ȘOVĂÍR//E ~i	<i>f.</i>	v. A ȘOVĂI. • Fără ~ fără ezitare; cu fermitate.	/v. a șovai
ȘOVĂITOR	ȘOVÁIT//ÓR ~oäre (~óri, ~oäre)		1) v. ȘOVĂIELNIC.2) (despre persoane) Care șovăie; care nu se poate hotărî; ezitant; indecis. [Sil. -vă-i-]	/a șovăi + suf. ~tor
ȘOVÂLC	ȘOVÂLC	<i>interj. pop.</i>	(se folosește, de obicei repetat, pentru a reda mersul șovâlcăit al celui șchiop).	/Onomat.
A ȘOVÂLCĂI	A ȘOVÂLCĂ//Î ~ESC	<i>intrans.</i>	pop. A merge cu dificultate (și făcând mișcări nefirești) din cauza infirmității unui picior; a șontăcăi; a șchiopăta.	/șovâlc + suf. ~ăi
ȘOVIN I	ȘOVÍN I ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care ține de șovinism; propriu șovinismului.	/ <i><fr. chauvin</i>
ȘOVIN II	ȘOVÍN II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Adept al șovinismului.	/ <i><fr. chauvin</i>
ȘOVINISM	ȘOVINÍSM	<i>n.</i>	Naționalism agresiv și extremist, care propagă exclusivismul național și intoleranța.	/ <i><fr. chauvinisme</i>
ȘOVINIST I	ȘOVINÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		v. ȘOVIN I.	/ <i><fr. chauviniste</i>

ȘOVINIST II	ȘOVINÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	v. ȘOVIN II.	/<fr. chauviniste
ȘPACLU	ȘPÁCLU ~ri	<i>n.</i>	Unealtă formată dintr-o lamă de oțel, cu mâner de lemn, folosită la șpăcluit.	/<germ. Spachtel
ȘPALT I	ȘPALT I ~uri	<i>n.</i>	Zaț în formă de coloană, pe copia căruia se fac corecturile tipografice (înainte de paginare).	/<germ. Spalt
ȘPALT II	ȘPALT II ~uri	<i>n.</i>	Piele subțire de calitate inferioară, obținută prin șpăltuire și folosită pentru căptușeli.	/<germ. Spalt
ȘPAN	ȘPAN ~uri	<i>n.</i>	1) Așchie desprinsă în procesul prelucrării metalelor la strung sau la freză.2) Despicătură din trunchiul unui copac din care se fac doage sau șindrilă.	/<germ. Span
ȘPANCĂ	ȘPÁNCĂ	<i>f. pop.</i>	Soi de vișin cu fructe mari cărnoase de culoare roșie-deschisă.	/Orig. nec.
A ȘPARLI	A ȘPARL//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	reg. (lucruri mărunte) A fura cu abilitate; a șterge; a șterpeli; a ciordi. • A o ~ (de undeva) a pleca pe neobservate (de undeva); a o șterpeli; a o șterge.	/Orig. nec.
A ȘPĂCLUI	A ȘPÁCLU//Í ~iésc	<i>tranz.</i>	(pereți, tavane etc). A acoperi cu șpăcluială.	/șpacu + suf. ~ui
ȘPĂCLUIALĂ	ȘPÁCLU//IÁLĂ ~iéli	<i>f.</i>	1) v. A ȘPĂCLUI.2) Strat subțire de ipsos sau de chit care se aplică pe tencuială sau pe lemnărie cu un șpacu. [Sil. -clu-ia-]	/v. a șpăclui
ȘPĂCLUITOR	ȘPÁCLUIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Muncitor specializat în operații de șpăcluire.	/a șpăclui + suf. ~tor
A ȘPÁLTUI	A ȘPÁLTU//Í ~iésc	<i>tranz.</i>	(piei) A despica în grosime în procesul prelucrării.	/<germ. spalten
ȘPERACLU	ȘPERÁCL//U ~e	<i>n.</i>	Instrument rudimentar de forma unui cui încovoiat la capăt, folosit pentru a descuia sau a încuia un lacăt în lipsa cheii.	/<germ. Sperrhaken
ȘPERLĂ	ȘPÉRL//Ă ~e	<i>f.</i>	reg.1) Cenușă fină, albicioasă, care se formează pe suprafața jăratului; spuză. • A da prin ~ a) a trata cu brutalitate; b) a pune într-o situație neplăcută.2) Copil vioi și zburdalnic.	/Orig. nec.
ȘPERT	ȘPERT ~uri	<i>n. pop.</i>	Sumă în bani sau alte valori materiale date cuiva sau primite de cineva în schimbul unui serviciu. (ilegal); mită.	/<germ. Sperrzeug
ȘPERTAR	ȘPERTÁR ~i	<i>m. pop.</i>	Persoană care ia sau care dă șpert; ciubucar.	/șpert + suf. ~ar
A ȘPERTUI	A ȘPERTU//Í ~iésc	<i>tranz.</i>	(persoane) pop. A câștiga de partea sa prin șpert; a mitui.	/șpert + suf. ~ui
ȘPIL	ȘPIL ~uri	<i>n. pop.</i>	Plan cu dedesubturi reprobabile. • A prinde ~ul a înțelege șmecheria.	/<germ. Spiel
ȘPILHOZEN	ȘPÍLHOZEN ~i	<i>m.</i>	Pantalonași cu bretele pentru copii.	/<germ. Spielhose
ȘPIS	ȘPIS ~uri	<i>n. poligr.</i>	Pată de vopsea care apare la tipar între rânduri (în zaț sau în șpalt).	/<germ. Spiess
ȘPIȚ I	ȘPIȚ I ~uri	<i>n.</i>	1) Unealtă formată dintr-o bară de oțel, ascuțită la vârf, cu ajutorul căreia se prelucrează piatra.2) Vârf sau muchie ascuțită a unui obiect.	/<germ. Spitze
ȘPIȚ II	ȘPIȚ II ~uri	<i>n. poligr.</i>	Semn tipografic în formă de linie, care se pune ca ornament între compartimente sau la sfârșitul unui text.	/<germ. Spitz
ȘPIȚ III	ȘPIȚ III ~i	<i>m.</i>	1) Rasă de câini de talie mică, cu bot ascuțit, cu urechi drepte și cu păr moale și lung.2) Câine din această rasă.	/<germ. Spitz

ȘPLINT	ȘPLINT ~uri	<i>n.</i>	Cui despicat în două care servește ca element de fixare sau de blocare a piulițelor împotriva autodeșurubării.	<germ. Splint
ȘPLIT	ȘPLIT	<i>n.</i>	Piatră dură folosită la pietruirea drumurilor sau la prepararea unor varietăți de ciment.	<germ. Splitt
ȘPRAIȚ	ȘPRAIȚ ~uri	<i>n.</i>	Piesă de lemn folosită la sprijinirea temporară a malurilor unei săpături, a unei porțiuni dintr-o construcție etc.	<germ. Spreize
ȘPRIȚ	ȘPRIȚ ~uri	<i>n.</i>	Băutură slabă, obținută prin amestecul vinului cu sifon sau cu apă (mi-nerală).	<germ. Spritzer
A ȘPRIȚUI	A ȘPRIȚU//Î ~iESC	<i>tranz.</i>	(suprafețe ale unor piese) A prelucra cu șprițuitorul.	/șpriț + suf. ~ui
A SE ȘPRIȚUI	A SE ȘPRIȚU//Î mă ~iESC	<i>intrans.</i>	pop. A se îmbăta ușor consumând șpriț sau alte băuturi spirtoase; a se ameți.	/șpriț + suf. ~ui
ȘPRIȚUITOR	ȘPRIȚUIT//ÔR ~oăRE	<i>n.</i>	Aparat folosit pentru aplicarea vopselei sau a altor materiale adezive pe o suprafață. [Sil. -țu-i-]	/a șprițui + suf. ~tor
ȘRAPNEL	ȘRAPNÊL ~e	<i>n.</i>	mai ales la pl. Proiectil de artilerie umplut cu gloanțe, care explodează într-un anumit punct de pe traiectorie.	<fr. shrapnell, germ. Schrapnell
ȘROT	ȘROT ~uri	<i>n.</i>	Produs furajer rezultat în procesul extragerii uleiului din semințe. ~ de in. ~ de floarea-soarelui.	<germ. Schrot
ȘTAB I	ȘTAB I ~uri	<i>n.</i>	Organ de conducere a forțelor armate; stat-major.	<germ. Stab, rus. ŝtab
ȘTAB II	ȘTAB II ~i	<i>m.</i>	fam. Persoană care face parte din conducerea unei instituții, organizații etc.; conducător; șef.	<germ. Stab, rus. ŝtab
ȘTACHETĂ	ȘTACHÊT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (la probele de atletism) Bară așezată transversal pe două suporturi peste care se execută sărituri în înălțime.2) reg. Scândură îngustă și lungă, din care se fac garduri.3) reg. Gard făcut din astfel de scânduri.	<germ. Staket[e]
ȘTAFETAR	ȘTAFETĂR ~i	<i>m. înv.</i>	Curier special pentru mesaje urgente.	/ștafetă + suf. ~ar
ȘTAFETĂ	ȘTAFÊT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) înv. v. ȘTAFETAR.2) Mesaj urgent transmis printr-un curier special. • A umbla cu (sau a duce) ~a a răspândi zvonuri, vorbe calomnioase; a bârbi.3) Probă sportivă constând din patru etape parcurse succesiv de participanți, care transmit coechipierului u	<it. staffeta, fr. estafette
ȘTAIER	ȘTÁIER ~e	<i>n.</i>	mai ales art. 1) Dans de origine germană.2) Melodie după care se execută acest dans. [Sil. ŝta-ier]	<germ. Steier[walzer]
ȘTAIF	ȘTAIF ~uri	<i>n.</i>	1) Bucătică de piele cu care se întărește călcâiul la încălțăminte, pentru a nu se deforma.2) Pânză specială pusă în interiorul gulerelor pentru a le menține forma.	<germ. Steif[loder]
A ȘTAMPILA	A ȘTAMPIL//Ă ~êZ	<i>tranz.</i>	(acte, scrisori, semnături etc.) A autentifica prin aplicarea unei ștampile; a pecetlui. ~ un act.	<fr. estampiller
ȘTAMPILĂ	ȘTAMPÎL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Obiect constând dintr-o placă cu mâner, pe care sunt gravate în relief embleme și inscripții, care se aplică pe un document; pecete.2) Semn imprimat pe o marfă sau pe corpul unor animale (pentru a le atesta proveniența sau apartenență); marcă. [G.-D. s	<fr. estampille
ȘTANGĂ	ȘTÁNGĂ ŝtangi	<i>f. pop.</i>	Bară de fier teșită la un capăt și folosită la ridicarea sau la de-plasarea unor corpuri grele; rangă.	<germ. Stange

A ȘTANȚA	A ȘTANȚ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (materiale dure) A tăia (sub presiune) cu ștanța.2) (modele, cifre etc.) A grava prin presiune (pe suprațata unor piese).	/<germ. Stanzen
ȘTANȚĂ	ȘTÂNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Unealtă formată din-tr-o piesă și o placă tăietoare, folosită la prelucrarea obiectelor din tablă prin defor-mare plastică. ~ de perforat.2) Unealtă folosită la imprimarea sub presiune a unui model pe suprafața unei piese. [G.-D. ștanței]	/<germ. Stanze
ȘTAPEL	ȘTAPEL ~uri	<i>n.</i>	1) Fibră textilă artificială obținută din viscoză și folosită ca materie primă; celofibră.2) Țesătură fabricată din-tr-o astfel de fibră; celofibră.	/Orig. nec.
ȘTAUFER	ȘTÁUFER ~e	<i>n.</i>	Dispozitiv folosit la ungerea unor piese ale unei mașini; gresor cu presiune.	/<germ. Stauffer[büchse]
A ȘTÂNȚUI	A ȘTÂNȚUI//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	v. A ȘTANȚA.	/a ștanța + suf. ~ui
ȘTEAMP	ȘTEAMP ~uri	<i>n. inv.</i>	Mașină pentru sfărâmarea minereurilor (aurifere).	/<germ. Stampf
ȘTEAP	ȘTEAP ~uri	<i>n.</i>	reg. 1) Parte inferioară a unor tulpini de plante, care rămân după cosit sau după tăiat.2) Bucățiță subțire și ascuțită, desprinsă din tulpina unor plante sau dintr-un corp (scândură sau alt material); țepușă.	/<germ. Stab
ȘTECĂR	ȘTÉCĂR ~e	<i>n.</i>	Piesă fixată la capătul unui șnur electric care face contactul între priză și un receptor (aparat de radio, televizor, reșou etc.); fișă.	/<germ. Stecker
ȘTEMPAR	ȘTEMPÁR ~i	<i>m.</i>	reg. Muncitor care lucrează la un șteamp.	/șteamp + suf. ~ar
A ȘTEMPELUI	A ȘTEMPELU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	reg. v. A ȘTAMPILA.	/<germ. Stempeln
A ȘTEMUI	A ȘTEMU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	(piese de tablă sau de metal) A îmbina rigid prin îndoirea și presarea marginilor sau prin nituire.	/<germ. stemmen
ȘTEMUITOR I	ȘTEMUIT//ÓR I	<i>n.</i>	Unealtă în for-mă de daltă, folosită la ștemuire. [Sil. -mu-i-]	/a ștemui + suf. ~tor
ȘTEMUITOR II	ȘTEMUIT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Muncitor specializat în operații de ștemuire. [Sil. -mu-i-]	/a ștemui + suf. ~tor
ȘTERGAR	ȘTERGÁR ~e	<i>n.</i>	1) Obiect confecționat dintr-o bucată de pânză (ornamentată), folosit pentru șters (mâinile, fața, vesela etc.); șervet; prosop.2) Bucată dreptunghiulară de țesătură ornamentată, care servește ca podoabă în casele țărănești; prosop.	/a șterge + suf. ~ar
ȘTERGĂTOARE	ȘTERGÁT//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	Bucată de țesătură (covor, cârpă etc.) pusă la intrarea într-o casă pentru șters picioarele. [G.-D. ștergătorii]	/a șterge + suf. ~ătoare
ȘTERGĂTOR I	ȘTERGÁT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care efectuează o operație de ștergere.	/a șterge + suf. ~ător
ȘTERGĂTOR II	ȘTERGÁT//ÓR II ~oăre	<i>n.</i>	1) Bucată de pânză pentru șters praful.2) Perie cilindrică specială pentru curățarea țevelor la armele de foc.3) Dispozitiv format din două palete care șterg parbrizul unui vehicul pe timp de ploaie sau de ninsoare.	/a șterge + suf. ~ător
A ȘTERGE	A ȘTÉRGE șterg	<i>tranz.</i>	1) (lichide sau alte substanțe) A îndepărta (de pe o suprafață) prin frecare ușoară (cu ceva). ~ praful.2) (urmat uneori și de un complement indirect cu prepoziția de) A face să devină curat sau uscat. ~ ghetele de praf. • ~ putina (sau a o ~) a pleca gră	/<lat. extergere

A SE ȘTERGE	A SE ȘTERGE mă șterg	<i>intrans.</i>	1) (despre ființe) A trece foarte aproape, atingându-se ușor (de cineva sau de ceva).2) (despre obiecte colorate) A-și pierde culoarea inițială (sub acțiunea unor factori externi); a se spăläci; a se decolora.3) fig. A nu mai fi perceput (cu ajutorul simț	/<lat. extergere
A ȘTERPELI	A ȘTERPEL // Î ~ esc	<i>trans.</i>	pop. (lucruri mărunte) A fura cu abilitate; a șterge. • A o ~ (de undeva) a pleca pe neobservate (de undeva); a o șterge.	/Orig. nec.
ȘTERS	ȘTERS ștearsă (șterși, șterse)		1) v. A ȘTERGE și A SE ȘTERGE.2) Care și-a pierdut forma inițială, aspectul.3) fig. (despre persoane) Care manifestă insuficiente calități intelectuale; mărginit; limitat; redus; mediocru.4) (despre stil) Care este lipsit de expresie; palid; inexpressiv; d	/ v. a (se) șterge
ȘTERSĂTURĂ	ȘTERSĂTUR // Ă ~ i	<i>f.</i>	Loc șters într-un text.	/șters + suf. ~ătură
ȘTEVIE	ȘTEVI // E ~ i	<i>f.</i>	Plantă erbacee legumicolă, cultivată pentru frunzele mari, comestibile, folosită și în scopuri medicinale. [Art. ștevia; G.-D. șteviei; Sil. -vi-e]	/<sl. stavi, bulg. štava
A ȘTI	A ȘTI știu		1. tranz. 1) (aspecte ale vieții materiale sau spirituale) A poseda în memorie pe baza experienței sau a studiului; a cu-noaște. ~ obiceiurile. • ~ carte a) a ști să scrie și să citească; b) a poseda cunoștințe temeinice; a fi erudit. ~ pe din afară a cun	/<lat. scire
A SE ȘTI	A SE ȘTI ne știm	<i>intrans.</i>	A deține informații unul despre altul; a fi cunoscut; a se cunoaște. Se știu din copilărie.	/<lat. scire
ȘTIFT	ȘTIFT ~uri	<i>n.</i>	1) tehn. Tijă metalică cu ajutorul căreia se îmbină două piese; cui cilindric. ~ de centrare.2) Cui mic de lemn, fără floare, cu care se fixează talpa la încălțăminte.	/<germ. Stift
A ȘTIFTUI	A ȘTIFTU // Î ~ iesc	<i>trans.</i>	(obiecte de încălțăminte sau piese de metal) A bate sau a prinde în știfturi.	/știft + suf. ~ui
ȘTIINȚĂ	ȘTIINȚ // Ă ~ e	<i>f.</i>	1) Sferă de activitate umană a cărei funcție constă în dobândirea și sistematizarea teoretică a cunoștințelor despre realitate. ~e sociale. ~ele naturii. • Om de ~ învățat; savant.2) Totalitate a cunoștințelor dintr-un anumit domeniu; disciplină. Cibernetic	/a ști + suf. ~ință
ȘTIINȚIFIC	ȘTIINȚIFI // C ~ că (~ ci , ~ ce)		Care ține de știință; propriu științei. [Sil. ști-in-]	/<fr. scientifique, lat. scientificus
ȘTIINȚIFICEȘTE	ȘTIINȚIFICÊȘTE	<i>adv.</i>	rar Sub aspect științific; din punct de vedere științific. [Sil. ști-in-]	/științific + suf. ~ește
ȘTIM	ȘTIM ~i	<i>m.</i>	Deșeu provenit din dărăcirea lăunii.	/<sb. štim
ȘTIMĂ I	ȘTÍM // Ă I ~ e	<i>f.</i>	Parte care revine fiecăruia dintre interpreții unei compoziții muzicale, reprezentând un extras din partitura generală.	/<germ. Stimme
ȘTIMĂ II	ȘTÍM // Ă II ~ e	<i>f.</i>	(în mitologia populară) Ființă imaginară cu chip de femeie, înzestrată cu forțe supranaturale, care protejează apele, munții, pădurile etc.	/Orig. nec.
ȘTIOALNĂ	ȘTIOÁLN // Ă ~ e	<i>f.</i>	reg. 1) Băltoacă mocirloasă.2) Loc mai adânc în albia unui râu sau a unui lac. [Sil. știoal-nă]	/<ung. stolna, ucr. štolinja
ȘTIOB	ȘTIOB ~uri	<i>n.</i>	reg. Vas de lemn în care se varsă lăturile.	/cf. ucr. štovd, štub

ȘTIOBÂLC	ȘTIOBÂLC	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda zgomotul produs de știobâlcăitul unui corp în apă).	/Onomat.
A ȘTIOBÂLCĂI	A ȘTIOBÂLCĂ//Î ~iesc	<i>intrans.</i>	pop. (despre un corp care cade într-un lichid) A se cufunda brusc, producând un sunet carac-teristic.	/știobâlc + suf. ~ăi
ȘTIOBÂLCĂIT	ȘTIOBÂLCĂIT ~uri	<i>n.</i>	1) v. A ȘTIO-BÂLCĂI.2) Zgomot caracteristic produs de un obiect sau de o ființă care cade sau se cufundă în apă.	/v. a știobâlcăi
ȘTIOLDIC	ȘTIOLDÍC ~uri	<i>n.</i>	reg. 1) Băț lung și gros cu care se împinge luntrea în apele puțin adânci; opintitor; ghionder.2) Prăjină cu ajutorul căreia se stârnește peștele de pe fundul apei, pentru a-l îndrepta spre plasă; teier. [Sil. știol-dic]	/Onomat.
ȘTIR	ȘTIR	<i>m.</i>	1) Plantă erbacee cu tulpina ramificată, cu flori verzi, dispuse în ghemulețe rotunde și cu frunze comestibile. • Borș (sau ciorbă) cu ~ se spune despre ceva de calitate proastă.2) Plantă erbacee cu tulpina dreaptă, cu flori verzi, mărunte, reunite într-u	/< bulg., sb. štir
ȘTIRB	ȘTIRB ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv al</i>	1) (de-spre persoane) Care nu are unul sau mai mulți dinți.2) (despre vase, unelte de taiat etc.) Care este cu marginea stricată. Farfurie ~ă.	/<sl. štrubu, bulg. štārb
A ȘTIRBI	A ȘTIRB//Î ~esc		1. intrans. (despre per- soane) A-și pierde unul sau mai mulți dinți; a deveni știrb.2. tranz. 1) A face să se știr-bească.2) (onoarea, reputația, drepturile etc.) A diminua, aducând prejudicii.	/Din știrb
A SE ȘTIRBI	A SE ȘTIRB//Î pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	(despre vase, unelte de tăiat etc.) A-și pierde o parte din margine; a deveni știrb.	/Din știrb
ȘTIRBITURĂ	ȘTIRBITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Loc gol format în dantură prin căderea dinților.2) Margine de-formată a unui obiect (formată prin rupere, frângere, ciocnire etc.).	/a știrbi + suf. ~tură
ȘTIRE	ȘTÍR//E ~i	<i>f.</i>	1) Informație care devine cunoscută de cineva; mesaj; noutate; veste. Ultimele ~i. • A da de ~ a comunica; a anunța. A ști de ~ea cuiva (sau a-i ști (cuiva) de ~) a avea vești despre cineva.2) Posedare de informații; cunoaștere. • Cu (sau fără) ~ea cuiva	/v. a ști
A SE ȘTIRI	A SE ȘTIR//Î pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	A i se înăspri laringele (în urma tusei, vorbirii cu voce tare, răcelii etc.).	/cf. stir
A ȘTIRICI	A ȘTIRIC//Î ~esc	<i>tranz.</i>	reg. 1) A afla culegând știri prin vicleșug.2) (informații) A face cunoscut; a da de știre; a vesti; a în-știința; a anunța; a informa.	/știre + suf. ~ici
ȘTIUBEI	ȘTIUBÉ//I ~ie	<i>n.</i>	1) reg. Adăpost (natural sau făcut de oameni) pentru albine, în care acestea clădesc faguri și depun miere; stup.2) înv. Vas reprezentând un trunchi scobit, în care se păstrează diferite obiecte sau se opă-resc rufele.3) reg. Trunchi scorburos sau sco-bit	/știob + suf. ~ei
ȘTIUCĂ	ȘTIÚ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Pește dulcicol răpitor, de talie medie, cu corp prelung, cu botul asemănător unui cioc de rață și cu gură largă. • ~-de-mare pește marin de talie medie, cu botul în forma unui cioc de barză, având corp cilindric de culoare verzuie pe spate și albă pe burt	/<bulg., sb. štuka

ȘTIULETE	ȘTIULÉ//TE ~ți	<i>m.</i>	Fructul porumbului.	/Orig. nec.
ȘTIUT	ȘTIÚ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ȘTI.2) rar Care se bucură de popularitate; vestit; renumit; slăvit; reputat.	/v. a ști
ȘTIUTOR	ȘTIUT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care știe; care cunoaște. • ~ de carte persoană care știe să citească și să scrie. [Sil. ști-u-]	/a ști + suf. ~tor
ȘTOF	ȘTOF ~uri	<i>n. pop.</i>	Vas de sticlă pentru păstrarea sau pentru transportarea lichidelor.	/Orig. nec.
A ȘTOLUI	A ȘTOLU//Í ~iésc	<i>tranz.</i>	(piei tăbăcite) A supune operației de stoluire.	/cf. germ. Stoll-en
ȘTOLUIRE	ȘTOLUÍR//E ~i	<i>f.</i>	Operație care constă în înmuierea pieilor tăbăcite în scopul despărțirii fibrelor.	/v. a ștolui
ȘTRAIF	ȘTRAIF ~uri	<i>n.</i>	Fâșie îngustă dintr-un material textil, folosită la legat, întărit sau la împodobit ceva; bandă.	/ < germ. Streif[e]
ȘSTRAND	ȘSTRAND ~uri	<i>n.</i>	Teren special amenajat pe malul unei ape, unde se face plajă, baie sau sport nautic.	/ < germ. Strand
ȘTREANG	ȘTREANG ~uri	<i>n.</i>	1) rar Frânghie făcută, de obicei, din cânepă. • Un ~ a) o nimica toată; un fleac; b) nimic.2) Frânghie cu laț la capăt, care se folosește pentru a spânzura osândiții. • A-și prinde ~ul de gât a se si-nucide prin spânzurare. Moarte prin ~ moar-te prin spă	/ < germ. Strang
ȘTRENGAR	ȘTRENGÁR ~i	<i>m.</i>	1) Copil neastâmpărat, poznaș. Un ~ fără pereche.2) Bărbat ușuratic, neserios.	/ștreang + suf. ~ar
ȘTRENGĂRESC	ȘTRENGĂR//ÉSC ~easca (~éști)		Care este caracteristic pentru ștregari; propriu ștregarilor.	/ștregar + suf. ~esc
ȘTRENGĂREȘTE	ȘTRENGĂRÊȘTE	<i>adv.</i>	În felul ștren-garilor; cum obișnuiesc ștregarii; ca ștren-garii.	/ștregar + suf. ~ește
A ȘTRENGARI	A ȘTRENGAR//Í ~ésc	<i>intrans.</i>	A fi ștren-gar.	/Din ștregar
ȘTRENGARIE	ȘTRENGARÍ//E ~i	<i>f.</i>	Faptă de ștregar. A se ține de ~i. [Art. ștregăria; G.-D. ștregăriei; Sil. -ri-e]	/ștregar + suf. ~ie
ȘTRENGĂRIȚĂ	ȘTRENGĂRÍȚĂ//Ă ~e	<i>f.</i>	Fată care se poartă ștregărește. Mare ~ mai ești!	/ștregar + suf. ~iță
ȘTRUDEL	ȘTRÚDEL ~e	<i>n.</i>	Plăcintă preparată din-tr-o foaie de aluat, răscuită în formă de sul, cu o umplutură dulce (mere, nuci etc.).	/ < germ. Strudel
ȘTUȚ	ȘTUȚ ~uri	<i>n. tehn.</i>	Țeavă scurtă de metal care servește ca piesă de legătură între o conductă și un recipient. ~ de golire a apei.	/ < germ. Stutzen
ȘU	ȘU	<i>interj.</i>	(se folosește, de obicei repetat, pentru a reda murmurul vorbirii în șoaptă sau zgomotul produs de frunzele care foșnesc).	/Onomat.
ȘUBĂ	ȘÚB//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	Palton de blană; blană.	/ < sb., ucr., ung. suba
ȘUBER	ȘÚBER ~e	<i>n.</i>	Piesă mobilă în forma de placă ghidată, care servește la închiderea unui canal de gaz.	/ < germ. Scheiber
ȘUBLER	ȘÚBLER ~e	<i>n.</i>	Instrument de măsurat lun-gimi mici, format dintr-o riglă și două brațe în-tre care se fixează piesa de măsurat.	/ < germ. Schublehre

ȘUBRED	ȘÚBRE//D ~dă (~zi, ~de)		1) (despre ființe) Care are o constituție fizică nere-zistentă; lipsit de vigoare; firav; plăpând.2) Care are puțină rezistență; lipsit de trăinicie; slab. Un lucru ~.3) fig. (despre teorii, concepții, argumente etc.) Care poate fi ușor combătut; lipsit	/Orig. nec.
ȘUBREZENIE	ȘUBREZÉNI//E ~i	<i>f.</i>	Caracter șubred. ~a unui lucru.	/șubred + suf. ~enie
A ȘUBREZI	A ȘUBREZ//Î ~esc	<i>tranz.</i>	rar A face să se șubrezească.	/Din șubred
A SE ȘUBREZI	A SE ȘUBREZ//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) (de-spre construcții) A deveni șubred.2) fig. (despre persoane) A-și pierde sănătatea și vigoarea; a se hodorogi.	/Din șubred
ȘUETĂ	ȘUÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Conversație ușoară, dis-tractivă, între prieteni. [Sil. șu-e-]	/Orig. nec.
ȘUGUBĂȚ	ȘUGUB//ȚȚ ~eăță (~ėti, ~éte)		1) Care șuguiește; care este bun de glume; plin de haz.2) fig. rar Care induce în eroare; amăgitor; înșelător; iluzoriu.	/<sl. dušegubici
A ȘUGUI	A ȘUGU//Î ~iesc	<i>intrans.</i>	pop. A spune (sau a face) glume.	/șagă + suf. ~ui
ȘUGUITOR	ȘUGUIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>pop.</i>	Care șuguiește. [Sil. -gu-i-]	/a șugui + suf. ~tor
ȘUI I	ȘUI I șuie	<i>adj.</i>	reg. (despre ființe) Care este grațios și ușor în mișcări; mlădios.	/Orig. nec.
ȘUI II	ȘUI II șuie	<i>adj. și substantiv</i>	fam. Care este lipsit de judecată sănătoasă; tulburat la cap; zălud; zurliu; tuieș.	/<sl. šuj
ȘUIER	ȘÚIER ~e	<i>n.</i>	1) Zgomot ascuțit și prelung, produs de unele fenomene naturale, obiecte sau ființe (vânt, gloanțe, sirene, păsări, șerpi etc.).2) Sunet ascuțit, strident și prelung, produs de aerul care trece printre buze. [Sil. șu-ier]	/v. a șuiera
A ȘUIERA	A ȘUIERÁ șúier		1. intrans. 1) (despre vânt, furtună, vijelie etc.) A produce un sunet ascuțit și continuu; a țiu.2) (despre obiecte în zbor) A produce un sunet prelung și ascuțit (stră-bătând aerul cu mare viteză); a piui.3) (despre persoane) A produce un sunet ascuțit	/<lat. subilare
ȘUIERAT	ȘUIERÁT ~uri	<i>n.</i>	1) v. A ȘUIERA.2) Sunet caracteristic, scos de o ființă sau de un obiect care șuieră. ~ul vântului. ~ul mierlei. [Sil. șu-ie-]	/v. a șuiera
ȘUIERĂTOARE	ȘUIERĂTOARE ~	<i>f. pop.</i>	Jucărie ru-dimentară, folosită de copii pentru a șuiera; fluierătoare. [Sil. șu-ie-ră-toa-]	/a șuiera + suf. ~ătoare
ȘUIERĂTOR	ȘUIERÁT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și adverbial</i>	Care șuieră; asemănător șuieratului. Un vânt ~. • Consoană ~oare consoană siflanta sau sibilantă. [Sil. șu-ie-]	/a șuiera + suf. ~tor
ȘUIERĂTURĂ	ȘUIERATÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Șuierat răzleț. ~ de șarpe. [Sil. șu-ie-]	/a șuiera + suf. ~tură
ȘUIET	ȘÚIET ~e	<i>n.</i>	rar Zgomot continuu, ușor și monoton, produs de unele fenomene naturale (vânt, apă, frunze etc.); freamăt. [Sil. șu-iet]	/Onomat.
ȘULAR	ȘULÁR ~e	<i>n. inv.</i>	1) Cusătură rară, făcută pentru a îmbina provizoriu părțile componente ale unei haine; însăilătură; saia.2) Ață de însăilat.	/Orig. nec.
ȘULEAN	ȘUL//EÁN ~éne	<i>n.</i>	Ciocan de mână, folosit în operații de abataj.	/Orig. nec.
ȘULER	ȘÚLER ~i	<i>m.</i>	reg. Persoană care trișează la, jocul de cărți; trișor.	/<rus. šuler
ȘULERIE	ȘULERÍ//E ~i	<i>f.</i>	reg, Fapta de șuler. [Art. șuleria; G.-D. șuleriei; Sil. -ri-e]	/șuler + suf. ~ie
ȘUNCĂ	ȘÚN//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Produs alimentar preparat, din pulpă de porc ținută la început în saramură cu diferite ingrediente și apoi afumată sau fiartă; jambon. [G.-D. šuncii]	/<ung. sonka, germ. Schunke

ȘUNT	ȘUNT ~uri	<i>n.</i>	1) fiz. Rezistență montată suplimentar pentru a reduce intensitatea curentului electric.2) med. Abatere a curen-tului sangvin pe altă cale decât cea obișnuită.	/<engl., fr. shunt
A SE ȘUPURI	A SE ȘUPUR//Î mă	<i>intrans.</i>	fam. A trece pe furiș; a se furișa.	/Orig. nec.
ȘURĂ	ȘÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Construcție într-o gospodărie țărănească care servește pentru depozitarea nutrețului, a cerealelor etc. • A căsca o gură cât o ~ a deschide larg gura. A avea o gură cât o ~ a) a avea gură mare; b) a vorbi mult și zgomotos; a fi guraliv. [G.-D. șurii; Pl.	/<germ. Schur, săș. Schyren
ȘURUB	ȘURÚB ~uri	<i>n.</i>	1) Tijă de metal (mai rar de lemn) filetată și prevăzută cu floare la unul din capete, care servește la asamblarea unor piese. ~ de strângere. • A strânge ~ul a) a deveni mai exigent față de cineva; b) a aplica mijloace de constrângere.2) fig. Piesă care	/<germ. Schrube
ȘURUBAR	ȘURUBĂR ~i	<i>m.</i>	1) reg. Meșteșugar care făcea canele.2) fig. depr. Persoană care se ține de șmecherii.	/șurub + suf. ~ar
A ȘURUBĂRI	A ȘURUBĂR//Î ~esc	<i>intrans.</i>	fam. A umbla cu șurubării.	/Din șurub
ȘURUBĂRIE	ȘURUBĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Sortiment de șuruburi.2) fig. Faptă sau vorbă de șurubar. [Art. șurubăria; G.-D. șurubăriei; Sil. -ri-e]	/șurub + suf. ~ărie
ȘURUBELNIȚĂ	ȘURUBÉLNIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Unealtă formată dintr-o tijă metalică cu vârful lățit, fixată pe un mâner, care servește la înșurubat și la deșurubat. [G.-D. șurubelniței]	/șurub + suf. ~elniță
ȘUȘĂNEA	ȘUȘĂN//EĂ ~ele	<i>f. inv.</i>	Pușcă purtată de arnăuți.	/<turc. şeşane, şeşhame
ȘUȘĂNIȚĂ	ȘUȘĂNÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	reg. Bucată lungă din ceva (pământ, hârtie, pânză etc.).	/Orig. nec.
A ȘUȘOTI	A ȘUȘOT//Î ~esc	<i>intrans.</i>	1) A face schimb de informații pe șoptite.2) rar (despre ape, frunze etc.) A produce un zgomot specific, ușor și monoton.	/Onomat.
ȘUȘOTIT	ȘUȘOTÍT	<i>n.</i>	1) v. A ȘUȘOTI.2) Sunet caracteristic produs de un om sau de un obiect care șușotește.	/v. a șușoti
A ȘUȘUI	A ȘUȘUÍ șúșui		1. tranz. 1) fam. A co-munica cu voce înceată (ca să nu audă alții); a sufla.2) reg. (prunci) A liniști prin repetarea sunetului «ș».2. intrans. A vorbi în șoaptă. [Și șușuiesc]	/Onomat.
ȘUȘUIT	ȘUȘUÍT	<i>n.</i>	1) v. A ȘUȘUI.2) Sunet carac-teristic produs de un obiect sau de un om care șușuie.	/v. a șușui
ȘUȘUITOR	ȘUȘUIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care șușuie; care produce un șușuit.	/a șușui + suf. ~tor
ȘUT I	ȘUT I ~uri	<i>n.</i>	Durata zilei de lucru a unei echipe de mineri.	/<germ. Schicht
ȘUT II	ȘUT II ~uri	<i>n.</i>	(în unele jocuri sportive) Lovire puternică a mingii sau a pucului cu scopul de a înscrie un punct. ~ cu capul. ~ în poartă.	/<fr., engl. shoot
A ȘUTA	A ȘUT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(la unele jocuri spor-tive) A trage un șut în direcția porții.	/<fr. shooter
ȘUTER	ȘUTÉR ~i	<i>m.</i>	rar Sportiv specializat în șuturi.	/<fr. shooteur
ȘUVIȚA	ȘUVÍȚ//A ~e	<i>f.</i>	1) Smoc de păr, lână etc.2) Porțiune lungă și îngustă de stofă, de teren etc.; fâșie.3) Dungă subțire de lichid, fum etc.	/<bulg. ševica

ȘUVOI	ȘUV//ŌI ~oăie	<i>n.</i>	1) Curent vijelios de apă care vine cu repeziciune la vale; torent; puhoi.2) pop. Ploaie abundentă și repede; puhoi.3) fig. Mulțime de oameni care se mișcă într-o direcție; puhoi.	/cf. ung. sió
ȘVAB I	ȘVAB I ~i	<i>m.</i>	1) Gândac nocturn de culoare brună-roșcată, care se hrănește cu produse alimentare; gândac-de-bucătărie; libarcă.2) Gândac nocturn de talie mare, de culoare neagră-cafenie; gândac-negru; gândac-de-casă.	/ <u>ucr.</u> švab, germ. Schwabe
ȘVAB II	ȘVAB II ~i	<i>m.</i>	Persoană care face parte din coloniștii germani, francezi, italieni și spanioli așezați în secolul al XVIII-lea în unele regiuni din Banat și din Transilvania.	/ <u>germ.</u> Schwabe
ȘVAITER	ȘVÁITER	<i>n.</i>	Varietate de brânză, preparată prin fermentație îndelungată în condiții speciale, având multe goluri în masa ei.	/ <u>germ.</u> Schweizer[kase]
ȘVART	ȘVART ~uri	<i>n.</i>	rar Cafea neagră fină și filtrată.	/ <u>germ.</u> Schwarzer
ȘVĂBESC	ȘVĂB//ĖSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru șvabi.	/șvab + suf. ~esc
ȘVĂBOAICĂ	ȘVĂBOAI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Femeie care face parte din coloniștii germani, francezi, italieni și spanioli așezați în secolul al XVIII-lea în unele regiuni din Banat și din Transilvania.	/șvab + suf. ~oaică
TABAC I	TABÁC I ~uri	<i>n.</i>	Preparat din frunze uscate de tutun, măcinate fin, care se aspiră pe nas; tutun prizat.	/ <u>ngr.</u> tąpákos, germ. Tabak
TABAC II	TABÁ//C II ~ci	<i>m.</i>	rar Muncitor specializat în tăbăcirea pieilor; argăsitor; dubălar; tăbăcar.	/ <u>turc.</u> tabak
TABACHERĂ	TABACHÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Cutiuță în care se păstrează țigările sau tutunul.2) Fereastră care se deschide în sus, făcută în panta acoperișului unei construcții. [G.-D. tabacherei]	/ <u>ngr.</u> tabakéra, it. tabacchiera
TABAGIC	TABÁGI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de tabagism; propriu tabagismului.2) Care este provocat de tabagism. Tuse ~că.3) și substantival rar Care suferă de tabagism.	/ <u>fr.</u> tabagique
TABAGISM	TABAGÍSM	<i>n.</i>	Stare patologică constând în intoxicarea cronică a organismului cu nicotină; nicotinism.	/ <u>fr.</u> tabagisme
TABAN I	TABÁN I	<i>n. inv.</i>	Oțel de calitate superioară întrebuințat la fabricarea armelor albe (săbii, paloșe); oțel de Damasc.	/ <u>turc.</u> taban
TABAN II	TABÁN II ~e	<i>n.</i>	1) Căptușeală a tălpii la încălțăminte; brant.2) Scândură lungă și subțire, având diferite întrebuințări.3) Suport la plug care înlesnește alunecarea acestuia pe brazdă; talpa plugului.	/ <u>turc.</u> taban
TABĂRĂ I	TÁB//ĂRĂ I ~ere	<i>f.</i>	1) Popas al unor grupe de oameni (turiști, sportivi); campament. • A lăsa toate (sau totul) ~ a lăsa toate (sau totul) în dezordine.2) Popas al unor trupe în marș; lagăr; campament; bivuac; cantonament.3) Grup de care în mers sau în popas; convoi. [G.-D.	/ <u>sl.</u> taboru
TABĂRĂ II	TÁB//ĂRĂ II ~ere	<i>f.</i>	1) Grup de persoane, partide sau state, aflat în opoziție cu alt grup.2) pop. Grup mare de oameni. [G.-D. taberei]	/ <u>sl.</u> taboru

TABEL	TABÉL ~e	<i>n.</i>	1) Foaie cuprinzând desenul unui ansamblu de rubrici completate cu cifre, date, simboluri, informații, prezentate într-o anumită ordine; tablă.2) Listă de termeni, simboluri sau valori numerice, sistematizate într-un anumit mod (pentru a ușura folosirea l	/<lat. tabella, germ. Tabelle
A TABELA	A TABEL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A pune într-un tabel.	/Din tabel
TABELAR	TABELÁR ~ă (~i, ~e)		Care are formă de tabel; în formă de tabel. • Tipărire ~ă vechi procedeu de tipărire cu ajutorul unor tăblițe de lemn pe care era gravat textul.	/<lat. tabellarius, fr. tabellaire
TABERNACUL	TABERNÁCUL ~e	<i>n.</i>	1) Cort portativ în care se țineau tablele legii la vechii evrei. 2) Cutie specială (de argint) în care se păstrează unele obiecte de cult.	/<lat. tabernaculum, it. tabernacolo, fr. tabernacle
TABES	TÁBES	<i>n. med.</i>	Maladie cronică tardivă, de natură sifilitică, caracterizată prin pierderea progresivă a coordonării mișcărilor; ataxie locomotorie.	/<fr. tabés, lat. tabes
TABETIC	TABÉTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de tabes; propriu tabesului.2) și substantival Care suferă de tabes; ataxic.	/<fr. tabétique
TABIET	TABIÉT ~uri	<i>n. inv.</i>	Plăcere pe care o persoană și-o satisface regulat și cu strictețe. • Om cu ~uri om cu deprinderi fixe, manifestate cu regularitate. Cu ~ cu tot confortul; comod; confortabil. [Sil. -bi-et]	/<turc. tabiat
TABIETLIU	TABIETLÍ//U ~e (~i)	<i>și substantiv</i>	rar Care respectă anumite tabieturi.	/<turc. tabiatli
TABINET	TABINÉT ~e	<i>n.</i>	Numele unui joc de cărți.	/<fr. table nette
TABLA	TABLÁ ~le	<i>f.</i>	rar Tavă mare, rotundă, adesea ornamentată, pe care își pun marfa plăcintarii. [Art. tablaua; G.-D. tablei; Sil. ta-bla]	/<turc. tabla
TABLAGIU	TABLAGÍ//U ~i	<i>m.</i>	rar Jucător pasionat de table.	/tablă + suf. ~agiu
TABLĂ I	TÁBL//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Foaie metalică subțire, folosită la acoperitul caselor și la confecționarea diferitelor obiecte; tinichea.2) Placă cu inscripții; tăblie. • ~ cerată placă de lemn, acoperită cu un strat de ceară pe care, în antichitate, se scria cu stilul.3) Panou spec	/<lat. tabula, ung. tábla, fr. table
TABLĂ II	TÁBL//Ă II ~e	<i>f.</i>	mai ales la pl. 1) Joc de noroc între doi parteneri, cu două zaruri și cu câte cincisprezece piese rotunde de lemn, care se mută în spațiile marcate pe fețele interioare ale unei cutii speciale.2) Partidă într-un astfel de joc. [Sil. ta-blă]	/<ngr. távli, turc. tavla
A TABLETA	A TABLET//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(substanțe) A prelucra dând formă de tabletă.	/Din tabletă
TABLETĂ	TABLÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Preparat farmaceutic, dozat, solid, de forma unui disc mic, care se administrează pe cale bucală; pilulă; pastilă; comprimat.2) Preparat alimentar dulce, solid, în formă de placă dreptunghiulară. ~ de ciocolată.3) Articol publicistic de dimensiuni mici	/<fr. tablette
TABLIER	TABLIÉR ~e	<i>n.</i>	Ansamblu de bare de rezistență care sprijină partea pe unde se circulă a unui pod. [Sil. ta-bli-er]	/<fr. tablier

TABLOU	TABLÓU ~ri	<i>n.</i>	1) Lucrare artistică (pictură, desen, gravură) înrămată și atârnată pe perete în scop decorativ. • A rămâne ~ a rămâne perplex, uluit; a înlemni.2) fig. Priveliște care impresionează prin frumusețe și pitoresc. 3) fig. Descriere (orală sau în scris) a une	/<fr. tableau
TABU	TABÚ ~uri	<i>n.</i>	1) (în societatea primitivă) Interdicții cu caracter religios, în legătură cu întrebuințarea, atingerea unor obiecte, ființe sau utilizarea cuvintelor (care le denumesc), considerate sacre sau impure; interdicție de ritual.2) fig. Obiect sau problemă desp	/<fr. tabou
A TABUIZA	A TABUIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(cuvinte, expresii, obiecte) A face tabu.	/<it. tabuizzare
TABULA	TÁBULA		: ~ RASA se spune despre cineva care nu știe absolut nimic. • A face ~ a renunța la anumite păreri pentru a adopta altele.	/Cuv. lat.
TABULAR	TABULÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care este înscris într-un tabel sau în coloanele unui registru. 2) (despre materiale) Care are forma unei plăci; ca o placă.	/<fr. tabulaire, lat. tabularis
TABULATOR	TABULAT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Dispozitiv pentru menținerea automată a alinierii coloanelor la mașinile de dactilografiat.	/<fr. abulateur, germ. Tabulator
TABUN	TABÚN ~uri	<i>n.</i>	1) Sistem de creștere a cailor în condiții de libertate (pe pășuni, în stepă). 2) Herghelie de cai aproape sălbatici (din stepă).3) rar Mulțime de animale.4) rar Loc necultivat pe care pasc vitele; toloacă; suhat; izlaz; pășune; imaș.	/<lat. tabun
TABURET	TABURÉT ~e	<i>n.</i>	1) Scaun mic, fără spătar și fără brațe.2) Scaun rotund, fără spetează, folosit pentru a sta la pian.	/<fr. tabouret
TAC I	TAC I	<i>interj.</i>	(se folosește, de obicei repetat, pentru a reda zgomotul loviturilor regulate într-un obiect tare).	/Onomat.
TAC II	TAC II ~uri	<i>n.</i>	(la biliard) Baston special de lemn, subțiat treptat spre un capăt, cu care sunt lovite bilele.	/<ngr. tákos
TACÂM	TACÂM ~uri	<i>n.</i>	1) Totalitate de obiecte de care se servește o persoană când mănâncă; serviciu de masă.2) Ansamblu de obiecte sau de unelte necesare pentru realizarea unei acțiuni sau îndeletniciri.3) înv. Grup de indivizi uniți în vederea unor scopuri suspecte; gașcă; c	/<turc. takim
TACHELAJ	TACHELÁJ ~e	<i>n.</i>	1) mar. Totalitate a parâmelor unei nave cu ajutorul cărora se fixează catargele și se manevrează pânzele.2) tehn. Operație de manevrare și de deplasare a obiectelor grele cu ajutorul unor dispozitive manuale simple.	/<germ. Takelage
TACHET	TACHÉ//T ~ți	<i>m.</i>	1) mar. Suport montat pe o navă, de care se leagă parâmele.2) tehn. Cilindru scurt de metal, care protejează contra uzurii tija unei supape.	/<fr. taquet
A TACHINA	A TACHIN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A trata cu glume inofensive; a necăji în glumă.2) fig. rar (despre gânduri, melodii etc.) A urmări insistent, necăjind.	/<fr. taquiner
A SE TACHINA	A SE TACHIN//Ă mă	<i>intrans.</i>	A face schimb (în glumă) de vorbe înțepătoare.	/<fr. taquiner
TACIT	TACÍ//T ~tă (~ți, ~te)		Care se subînțelege și se admite ca atare, fără a fi exprimat în cuvinte. Aprobare ~tă.	/<fr. tacite

TACITURN	TACITŪRN ~ă (~i, ~e)		(despre persoane) Care vorbește puțin; care este închis în sine; tăcut.	/<fr. taciturne
TACITURNITATE	TACITURNITĂTE	<i>f.</i>	rar Caracter taciturn.	/<fr. taciturnité
TACLA	TACLÁ ~le	<i>f.</i>	mai ales la pl. pop. Conversație pe teme lipsite de importanță; taifas. • A se pune (sau a sta) la ~le a discuta despre lucruri mărunte; a sta la taifas. [Sil. ta-cla]	/<turc. takla
TACKLE	TACKLE [pr.: tecl]	<i>n.</i>	(la rugbi) Blocare a adversarului.	/Cuv. engl.
TACKLING	TACKLING [pr.:	<i>n.</i>	(la fotbal) Mijloc dur de deposedare a adversarului de minge.	/Cuv. engl.
TACT I	TACT I	<i>n.</i>	1) Simț care determină o comportare delicată și corectă. Om cu ~. Om lipsit de ~.2) Simț cu ajutorul căruia se percep proprietățile fizice ale corpurilor.	/<fr. tact, germ. Takt
TACT II	TACT II ~uri	<i>n.</i>	(în muzică, versificație, dans) Organizare armonioasă a sunetelor sau a mișcărilor; cadență; ritm.	/<fr. tact, germ. Takt
TACTIC	TÁCTI//C ~că (~ci,		Care ține de tactică, propriu tacticii.	/<fr. tactique
TACTICĂ	TÁCTI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) mil. Artă organizării și dirijării acțiunilor de luptă.2) Linie de conduită (la o etapă dată) a unui partid sau a unei mișcări sociale.3) fig. Totalitate a mijloacelor și procedeelor necesare pentru atingerea unui scop. [G.-D. tacticii]	/<fr. tactique
TACTICIAN	TACTICI//ÂN ~eni	<i>m.</i>	Specialist în probleme de tactică. [Sil. -ci-an]	/<fr. tacticien
TACTICOS I	TACTICÓS I	<i>adv.</i>	1) Cu tact.2) Cu mișcări domoale.	/<ngr. taktikós
TACTICOS II	TACTIC//ÓS II ~oasă (~oși, ~oăse)		1) (despre acțiuni sau manifestări ale oamenilor) Care vădește măsură și cumpătare.2) Care are tact; cu tact; delicat în comportare.	/<ngr. taktikós
TACTIL	TACTÍL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de simțul pipăitului. Nervi ~i.2) Care poate fi perceput prin pipăit. Corpuscul ~.	/<fr. tactile, lat. tactilis
TACTOGNOZIE	TACTOGNOZIE	<i>f.</i>	Recunoaștere a obiectelor prin pipăit.	/<fr. tactognosie
TADJIC I	TADJÍ//C I ~că (~ci,		Care aparține Tadjikistanului sau populației lui; din Tadjikistan.	/<rus. tadjik
TADJIC II	TADJÍ//C II ~că (~ci, ~ce)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Tadjikistanului sau este originară din Tadjikistan.	/<rus. tadjik
TADJICĂ	TADJÍCĂ	<i>f.</i>	mai ales art. Limba tadjicilor.	/<rus. tadjik
TAFTA	TAFTÁ ~le	<i>n.</i>	1) Țesătură de mătase lucioasă care foșnește, folosită la confecționarea obiectelor de îmbrăcăminte.2) la pl. Varietăți ale unei astfel de țesături. [Art. taftaua; G.-D. taftalei]	/<turc. tafta, pol. tafta, germ. Taft
TAFTUR	TAFTŪR ~e	<i>n.</i>	Chingă care se trece pe sub pânțele calului pentru a strânge șaua sau pentru a lega scările.	/<turc. tapkur
TAGMĂ	TÁGM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Totalitate a persoanelor care țin de aceeași categorie socială sau profesională.2) pop. Grup de indivizi uniți în vederea unor scopuri suspecte; clică; gașcă; clan; cârdășie; tacâm; șleahță; bandă; coterie. [G.-D. tagmei]	/<ngr. tágma
TAHÂN	TAHÂN ~uri	<i>n.</i>	Făină obținută prin măcinarea semințelor uleioase prăjite (de nuci, floarea-soarelui, arahide, migdale, susan etc.), folosită pentru a prepara halvaua.	/<turc. tahin
TAHIARITMIE	TAHIARITMÍE	<i>f.</i>	Aritmie cu frecvență cardiacă mare.	/<fr. tachyarythmie

TAHICARDIE	TAHICARDÍ//E ~i	<i>f.</i>	Accelerare anormală a bătailor inimii. [G.-D. tahicardiei]	/<fr. tachycardie
TAHIGRAF I	TAHIGRÁF I ~e	<i>n.</i>	Tahimetru înregistrator.	/<fr. tachygraphe, germ. Tachygraph
TAHIGRAF II	TAHIGRÁF II ~i	<i>m.</i>	rar Specialist în tahigrafie; stenograf.	/<fr. tachygraphe, germ. Tachygraph
TAHIGRAFIE	TAHIGRAFÍ//E ~i	<i>f.</i>	rar Înregistrare rapidă a vorbirii cu ajutorul unor semne convenționale.	/<fr. tachygraphie, germ. Tachygraphie
TAHIMETRIC	TAHIMÉTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de tahimetrie; propriu tahimetriei.	/<fr. tachymétrie
TAHIMETRIE	TAHIMETRÍ//E ~i	<i>f.</i>	Metodă de măsurare indirectă a unghiurilor, a distanțelor și a diferențelor de nivel dintre anumite puncte de pe teren cu ajutorul tahimetrului; stadimetrie.	/<fr. tachymétrie
TAHIMETRU	TAHIMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	1) Instrument geodezic pentru determinarea pe cale optică a distanțelor și diferențelor de nivel de pe teren; stadimetru.2) Aparat pentru măsurarea vitezei unui curs de apă. [Sil. -me-tru; Var. taheometru]	/<fr. tachymetre
TAHIPNEE	TAHIPNÉE ~	<i>f.</i>	Stare patologică constând în accelerarea anormală a ritmului de respirație cauzată de unele boli respiratorii, cardio-vasculare sau nervoase.	/<fr. tachypnée
TAHISTOSCOP	TAHISTOSC//ÓP ~oápe	<i>n.</i>	Aparat pentru observarea parametrilor unor procese psihice (atenția, percepția etc.).	/<fr. tachistoscope
TAHOGENERATOR	TAHOGENERAT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Tahometru prevăzut cu un generator de curent; tahometru electric.	/<fr. tachogénérateur
TAHOGRAF	TAHOGRÁF ~e	<i>n.</i>	Tahometru înregistrator.	/<fr. tacheographe, germ. Tachygraph
TAHOMETRU	TAHOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru măsurarea turației motoarelor sau a unor piese tehnice ale unei mașini; celerimetru. [Sil. -me-tru]	/<germ. Tachometer
TAHT	TAHT ~uri	<i>n. inv.</i>	1) Reședință a unei administrații locale.2) Han unde călătorii își schimbau caii; stație de poștă.3) Scaun domnesc.	/<turc. taht
TAICĂ	TÁICĂ	<i>m. invar.</i>	pop. 1) (și cuvânt de adresare a copilului către tatăl său) Bărbat considerat în raport cu copiii săi; tată. • A scăpa de dracul și a da peste ~său a ieși dintr-o încurcătură și a da peste alta (și mai mare). A trimite de la dracu la ~său a amăgi, a înș	/Din tată
TAIFAS	TAIFÁS ~uri	<i>n. pop.</i>	Conversație plăcută pe teme minore; taclale. A sta (sau a se pune, a șede) la ~ cu cineva.	/<ngr. tad'fās
TAIFUN	TAIFÚN ~uri	<i>n.</i>	Ciclone tropical care ia naștere, mai ales în mările Chinei și Japoniei, provocând calamități enorme. [Sil. tai-]	/<germ. Taifun
TAIGA	TAIGÁ ~le	<i>f.</i>	1) Regiune întinsă acoperită cu păduri dese de conifere.2) Vegetație proprie acestei regiuni. [Art. taigaua; G.-D. taigalei; Sil. tai-]	/<rus. taiga

TAIN	TAÍN ~uri	<i>n.</i>	1) Porție de nutreț ce se dă animalelor într-o anumită perioadă de timp; mertic.2) Rație alimentară dată cuiva pentru un anumit timp în schimbul unor servicii prestate.3) Parte care revine cuiva la împărțirea sau distribuirea unui bun comun.	/<turc. tayin
TAINĂ	TÁIN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Lucru necunoscut sau nepătruns încă de mintea omenească; mister; enigmă.2) Fapt care nu trebuie divulgat; secret. • În ~ pe ascuns; în secret. De ~ intim. Sfintele ~e (sau cele șapte ~e) cele șapte ritualuri bisericești (botezul, căsătoria, mirul, spov	/<sl. tajna
TAINIC I	TÁINIC I	<i>adv.</i>	Pe neobservate; pe ascuns; pe furiș.	/<sl. tajniku
TAINIC II	TÁINI//C II ~că (~ci, ~ce)		1) Care conține o taină; greu de priceput; mistic; enigmatic; misterios.2) Care prezintă o taină pentru alții; secret; ascuns.3) Care ține de viața particulară a cuiva; intim.4) Care este ascuns de ochii lumii; ferit.5) (despre oameni) Care știe să țină o	/<sl. tajniku
TAINIȚĂ	TÁINIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Loc unde se poate ascunde cineva sau ceva; loc tainic.2) înv. Cavitare făcută sub pământ cu scopul de a ascunde ceva; galerie subterană.	/taină + suf. ~iță
TAIOR	TAI//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	1) Costum femeiesc din două piese (jachetă și fustă).2) Jachetă lungă până sub talie. [Sil. ta-ior]	/<fr. tailleur
TAL	TAL ~uri	<i>n. bot.</i>	Corp vegetativ rudimentar al unor plante inferioare (alge, ciuperci).	/<fr. thalle
TALA	TÁLA	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda vorbirea lungă, domoală).	/Onomat.
TALAGHIR	TALAGHÍR ~e	<i>n.</i>	reg. Frână, în formă de talpă de lemn sau de fier, care se pune sub una din roțile unui vehicul cu tracțiune animală.	/Orig. nec.
TALAMUS	TALÁMUS ~uri	<i>n.</i>	Parte a encefalului, situată la baza creierului, formată dintr-o masă de substanță cenușie prin care trec toate căile senzitive și senzoriale ce merg la scoarta cerebrală.	/<fr. thalamus
TALAN	TALÁN ~i	<i>m. pop.</i>	1) Boală contagioasă a animalelor (transmisibilă și omului) caracterizată prin abcese pulmonare gastrointestinale și prin simptome de colaps; dalac; antrax.2) fam. Cal bătrân și slab; gloabă; mârtoagă.	/Orig. nec.
TALANG	TALÁNG	<i>interj.</i>	(se folosește; de obicei repetat pentru a reda sunetul produs de clopot).	/Onomat.
TALANGĂ	TALÁNGĂ tălăngi	<i>f.</i>	1) Clopot de dimensiuni reduse care se atarnă la gâtul vitelor.2) Sunet produs de un asemenea clopot. [G.-D. tălăngii]	/Din talang
TALANT	TALÁN//T ~ți	<i>m.</i>	(în Grecia antică) 1) Unitate de măsură a greutateii (egală cu aproximativ 26 kg).2) Monedă (de aur sau argint) de diferite valori.	/<sl. talantu, gr. tálanton
TALASOCRAȚIE	TALASOCRAȚÍE	<i>f.</i>	Putere întemeiată pe supremația maritimă; stăpânire asupra mărilor.	/<fr. thalassocratie
TALASOFOBIE	TALASOFOBÍE	<i>f.</i>	Fobie a talazurilor.	/<fr. thalassophobie
TALASOGENEZĂ	TALASOGENÉZĂ	<i>f.</i>	Proces de formare a mărilor și oceanelor.	/<fr. thalassogenese

TALASOGRAFIE	TALASOGRAFÍE	<i>f.</i>	Ramură a hidrologiei care se ocupă cu studiul mărilor.	/<fr. thalassographie
TALASOTERAPIE	TALASOTERAPIÉ	<i>f.</i>	Metodă terapeutică de folosire a factorilor climaterici maritimi în scop profilactic sau curativ. [G.-D. talasoterapie]	/<fr. thalassothérapie
TALAȘ	TALÁȘ	<i>n.</i>	1) Deșeu în formă de așchii lungi și subțiri care se desprind la geluirea lemnului.2) Totalitate a sculelor unui meseriaș (cizmar, lemnar etc.).	/<turc. talaş
TALAZ	TALÁZ ~uri	<i>n.</i>	mai ales la pl. Val mare ce se formează pe mări și oceane în timpul furtunii.	/<turc. talaz
TALC	TALC	<i>n.</i>	Mineral unsuros și moale, alb-verzui, întrebuințat în medicină, cosmetică și în industrie.	/<fr. talc
TALCIOC	TALCIÓC ~uri	<i>n. pop.</i>	Piață unde se vând vechituri și obiecte de ocazie. [Sil. -cioc]	/<rus. talciook
TALENT	TALÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Aptitudine deosebită cu care este înzestrat cineva; dar. • De ~ a) talentat; înzestrat; dotat; b) care vădește talent; de virtuozitate.2) Persoană înzestrată cu capacități deosebite într-un domeniu de activitate creatoare.	/<lat. talentum, fr. talent, germ. Talent
TALENTAT	TALENTÁ//T ~tă (~ți,		Care are talent; înzestrat cu talent.	/talent + suf. ~at
TALER I	TÁLER I ~e	<i>n.</i>	1) Vas plat (de metal, de lut sau de lemn) din care se mănâncă; farfurie plată.2) Fiecare dintre cele două discuri ale unei balanțe.3) mai ales la pl. Instrument muzical de percuție, alcătuit din discuri de alamă puțin concave, care, fiind lovite unul de	/<germ. Taller
TALER II	TÁLER II ~i	<i>m.</i>	Monedă austriacă de argint cu circulație și în țările române. • ~ cu două fe-țe om fățarnic; ipocrit; prefăcut.	/<germ. Taler
TALERIST	TALERÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Persoană care practică sportul cu talere.	/taler + suf. ~ist
TALGER	TÁLGER ~e	<i>n.</i>	1) Farfurie mică, plată.2) Instrument muzical de percuție format din două discuri de alamă care, ușor lovit unul de altul, produce sunete puternice.	/cf. ung. tálgyr
TALIE	TÁLI//E ~i	<i>f.</i>	1) Parte a corpului omenesc cuprinsă între solduri și coaste; mijloc; brâu; cingătoare.2) (la obiectele de îmbrăcăminte) Parte care acoperă această regiune a corpului.3) Înălțime a corpului la om.4) Mărime după care se confecționează îmbrăcămintea; tip st	/<rus. taliia, fr. taille
TALION	TALI//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	(în orânduirea sclavagistă) Pedepsă sau răzbunare prin care un vinovat este supus unei pedepse care să-i provoace același rău pe care l-a produs asupra victimei. • Legea ~onului lege penală la unele popoare din vechime, prin care inculpatului i se aplică	/<lat. talio, ~onis, fr. talion, germ. Talion
TALIONIC	TALIÓNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care este în conformitate cu legea talionului.	/talion + suf. ~ic
TALISMAN	TALISMÁN ~e	<i>n.</i>	Obiect căruia i se atribuie virtuți magice de protejare a purtătorului; fetiș.	/<fr. talisman
TALIU	TÁLIU	<i>n.</i>	Metal moale, alb-albăstriu, cu diferite întrebuințări (la confecționarea sticlei optice, a semiconductoarelor).	/<fr. thallium
TALK-SHOW	TALK-SHOW [pr.: tócsol]	<i>n.</i>	Emisiune de televiziune constând într-o discuție pe o anumită temă între un moderator și una sau mai multe persoane invitate.	/Cuv. engl.

TALMEȘ	TÁLMEȘ: ~BÁLMEȘ	<i>n.</i>	fam. Adunătură întâmplătoare de ființe sau lucruri diferite; amestecătură.	/Orig. nec.
TALMUD	TALMÚD ~uri	<i>n.</i>	(în religia mozaică) Carte care conține interpretarea dogmatică a Vechiului Testament.	/<fr. Talmud
TALMUDIC	TALMÚDI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de talmud; propriu talmudului.2) Care se bazează pe talmud.	/<fr. talmidique
TALMUDISM	TALMUDÍSM	<i>n.</i>	1) Interpretare a talmu-dului.2) fig. Tendință de a privi lucrurile în mod scolastic; atitudine dogmatică.	/<fr. talmidisme
TALMUDIST	TALMUDÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	1) Specialist în talmudism.2) Adept al talmudismului.3) fig. Persoană care interpretează lucrurile în mod dogmatic; om înclinat spre reflecții abstracte.	/<fr. talmidiste
TALOFITĂ	TALOFÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Grup de plante inferioare, al căror corp vegetativ este un tal, care se înmulțesc prin spori, prin diviziune sau prin gameți.2) Plantă din acest grup.	/<fr. thallophytes
TALON	TAL//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Parte a unui document care rămâne după detașarea părții de bază înmânate solicitantului.2) Foaie de control pentru obținerea unui lucru sau pentru accesul undeva.3) Parte întărită a unui ciorap, care acoperă călcâiul.4) Parte de la capătul de jos al ar	/<fr. talon
A TALONA	A TALON//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	sport (adversarii la rugby) A urmări pentru a împiedica să acționeze.	/<fr. talonner
TALONETĂ	TALONÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Bucată de carton sau de alt material, care se aplică în interiorul încălțăminte în dreptul călcâiului.2) Bucată de stofă cusută la manșetă sau la marginea de jos a pantalonilor (pentru a preîntâmpina uzura).	/<fr. talonnette
TALPĂ	TÁLP//Ă tălpi	<i>f.</i>	1) (la om și la unele animale) Partea de desubt (puțin concavă) a labei piciorului, de la călcâi până la degete, care vine în atingere cu pământul în timpul mersului. • Din ~ (sau din tălpi) până-n creștet, din creștet până-n ~ (sau până-n tălpi) din cap	/<ung. talp
TALPINĂ	TALPÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Material obținut pe cale sintetică, folosit ca înlocuitor de talpă pentru încălțăminte.	/talpă + suf. ~ină
TALUZ	TALÚZ ~uri	<i>n. tehn.</i>	Pantă care mărginește lateral un rambleu sau un debleu.	/<fr. talus
A TALUZA	A TALUZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(suprafețe, terenuri etc.) A transforma în taluz; a face să fie înclinat.	/<fr. taluser
TALVEG	TALVÉG ~uri	<i>n.</i>	geogr. Linie care unește punctele cele mai adânci ale unui curs de apă sau ale unei văi.	/<germ. Talweg, fr. thalweg
TAMAN	TAMÁN	<i>adv. pop.</i>	1) În momentul acela; chiar atunci; tocmai.2) Abia; tocmai.	/<turc. tamam
TAMARISCĂ	TAMARÍSCĂ	<i>f.</i>	Arbust cu ramuri dese, cu frunze mărunte, lunguiețe și cu flori roz sau albe, cultivată ca plantă decorativă; cătină roșie. [Var. tamarix]	/<lat. tamarix, ~icis, fr. tamaris
TAMAZLÂC	TAMAZLÂC ~uri	<i>n. inv.</i>	Totalitate a vitelor cornute care aparțin unui proprietar.	/<bulg. tamazlāk, turc. damizlik
TAMAZLÂCAR	TAMAZLÂCĂR ~i	<i>m. inv.</i>	Stăpân al unui tamazlâc.	/tamazlâc + suf. ~ar

TAMBUCHI	TAMBÚCHI ~uri	<i>n.</i>	mar. Deschizătură cu capac în puntea unei nave, care servește pentru intrarea în încăperile de sub punte. [Sil. -buchi]	/<sp. tambucho
TAMBUR I	TAMBÚR I ~e	<i>n.</i>	1) Piesă în formă de cilindru gol, cu diverse întrebuințări în tehnică; tobă.2) Bază cilindrică sau prismatică a unei cupole.3) Spațiu format din două uși duble la intrarea într-o clădire, servind drept mediu izolant pentru interior.4) Platformă la intrar	/<fr. tambour, germ. Tambour
TAMBUR II	TAMBÚR II ~i	<i>m. înv.</i>	Ostaș care bate toba; toboșar militar. • ~-major conducător al unei fanfare militare.	/<fr. tambour, germ. Tambour
A TAMBURA	A TAMBUR//Ă ~éz	<i>intranz. rar</i>	1) A bate toba.2) A lovi ușor și ritmic într-un obiect tare, producând sunete ca de tobă.	/Din tambur
TAMBURĂ	TAMBÚR//Ă ~e	<i>f.</i>	(în Orient) Instrument muzical asemănător cu mandolina, dar cu gâtul mai lung, prevăzut cu trei coarde metalice duble, care produc sunete fiind atinse cu un plectru.	/<ngr. tampûras, turc. tambura
TAMBURINĂ	TAMBURÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Tobă portativă de dimensiuni mici, care se bate cu mâna, având pielea întinsă pe o singură parte și prevăzută de jur împrejur cu plăci de metal sau cu zurgălăi; dairea.	/<fr. tambourin, it. tamburino
TAMPON	TAMP//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) med. Bucată de vată sau de tifon sterilizat, care se aplică pentru oprirea hemoragiei sau absorbirea puroiului.2) tehn. Piesă constând dintr-un disc mare de oțel și un resort puternic, plasată la extremitățile vehiculelor de cale ferată, pentru amortiz	/<fr. tampon
A TAMPONA	A TAMPON//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (sânge, secreții, lichide) A absorbi cu un tampon. 2) (mai ales vehicule) A izbi din mers.	/<fr. tamponner
A SE TAMPONA	A SE TAMPON//Ă pers. 3 se ~eáză	<i>intranz</i>	(mai ales despre vehicule) A se lovi venind din direcții opuse; a se ciocni.	/<fr. tamponner
TAMPONAMENT	TAMPONAMÉNT ~e	<i>n.</i>	Metodă de oprire a sângelui prin aplicarea unui tampon pe rană sau prin introducerea lui într-o cavitate naturală.	/<fr. tamponnement
TAM-TAM	TAM-TÁM ~uri	<i>n.</i>	1) Instrument muzical de percuție constând dintr-o placă circulantă de metal, suspendată vertical, care se bate cu un ciocănel.2) Tobă de lemn, de origine africană.3) Muzică executată la o astfel de tobă.4) fig. Zgomot mare; zarvă; vacarm.	/<fr. tam-tam
TANANT	TANÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre substanțe, materiale) Care are proprietatea de a tăbăci pielea.	/<fr. tannant
TANAT	TANÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Sare sau ester al acidului tanic.	/<fr. tannate
TANATIC	TANÁTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>rar</i>	Care ține de moarte; propriu morții.	/<fr. thanatique, gr. thanatikos
TANATOFOBIE	TANATOFOBÍE	<i>f.</i>	Stare patologică a psihicului, care se manifestă prin teamă obsedantă de moarte; fobie de moarte.	/<fr. thanatophobie
TANATOLOGIE	TANATOLOGÍE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul cauzelor, condițiilor și caracteristicilor morții.	/<fr. thanatologie
TANC	TANC ~uri	<i>n.</i>	1) Mașină blindată pe șenile, prevăzută cu un tun și capabilă să străbată terenuri accidentate și să treacă peste diferite obstacole.2) tehn. Rezervor pentru păstrarea sau transportarea diferitelor lichide. • ~ petrolier navă pentru transportarea petrolul	/<fr. tank, germ. Tank

TANCHETĂ	TANCHÉȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Tanc mic cu blindaj ușor, folosit, în special, pentru acțiuni de cercetare.	/<fr. tanquette
TANCHIST	TANCHÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Militar din trupele de tancuri.	/<fr. tankiste, germ. Tankist
TANCODROM	TANCODRÓM ~uri	<i>n.</i>	Teren special amenajat pentru pregătirea și perfecționarea militarilor în conducerea tancurilor.	/Din tanc
TANDEM	TANDÉM ~uri	<i>n.</i>	1) Bicicletă pentru două persoane, având două șei așezate una în spatele celeilalte și două perechi de pedale.2) Compresor constând din două tăvăluge identice.3) fig. Reunire de două persoane care <u>actionează în comun și în interdependentă; cuplu.</u>	/<fr. tandem
TANDREȚE	TANDRÉȚE	<i>f.</i>	1) Atitudine plină de gingășie, finețe și delicatețe față de cineva; drăgălășenie.2) Caracter tandru. [G.-D. tandreții; Sil. tan-dre-]	/<fr. tendresse
TANDRU	TÁNDR//U ~ă (~i, ~e)		(despre persoane sau despre manifestările lor) Care vădește atenție și duioșie; plin de duioșie și gingășie. Privire ~ă. [Sil. tan-dru]	/<fr. tendre
A TANGA	A TANGÁ pers. 3 tanghează	<i>intrans.</i>	(despre nave, avioane) A balansa în sens longitudinal.	/<fr. tanguer
TANGENT	TANGÉN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre drepte, planuri, linii) Care atinge într-un singur punct o lunie curbă sau un plan fără a le intersecta.	/<fr. tangent, germ. Tangente
TANGENTĂ	TANGÉNT//Ă ~e	<i>f. mat.</i>	1) Dreaptă care vine în contact cu o curbă într-un singur punct, fără a o intersecta.2) Funcție trigonometrică a unui unghi, egală cu raportul dintre funcția sinus și funcția cosinus a aceluiași unghi.	/<fr. tangente, germ. Tangente
TANGENȚĂ	TANGÉNȚ//Ă ~e	<i>f. mat.</i>	1) Stare a două figuri geometrice care au un singur punct de contact.2) fig. Contact local și trecător. Punct de ~.	/<fr. tangence
TANGENȚIAL	TANGENȚIÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care este caracteristic pentru tangente; de tangentă. 2) și adverbial fig. Care se produce absolut întâmplător, fără o pregătire prealabilă specială; în treacăt. [Sil. -ți-al]	/<fr. tangentiel
TANGIBIL	TANGÍBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care poate fi perceput prin atingere; pipăibil; palpabil. 2) fig. Care este evident datorită caracterului concret; palpabil.	/<fr. tangible
TANGIBILITATE	TANGIBILITÁTE	<i>f.</i>	Caracter tangibil.	/<fr. tangibilité
TANGO	TANGÓU ~ ri	<i>n.</i>	1) Dans de origine argentiniană, răspândit ca dans de bal, executat de perechi într-un tempo lent.2) Melodie după care se execută acest dans.	/<fr., sp. tango
TANIC	TÁNI//C ~că (~ci, ~ce);		Acid ~ tanin.	/<fr. tannique
TANIN	TANÍN ~uri	<i>n.</i>	Substanță organică de origine vegetală, sub formă de praf cu gust astringent, întrebuințată în medicină, la fabricarea coloranților și, în special, la tăbăcirea pieilor.	/<fr. tanin
TANINOS	TANIN//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) Care conține tanin; cu tanin în componență. 2) Care este caracteristic taninului; de tanin.	/tanin + suf. ~os
A TANIZA	A TANIZ//Á ~éz	<i>trans.</i>	(mustul, vinul) A trata cu tanin (pentru limpezire sau ameliorare).	/<fr. taniser

TANTAL	TANTÁL	<i>n.</i>	Metal dur, cenușiu, lucios, maleabil și foarte rezistent la coroziune, întrebuințat în medicină, în energetica nucleară și la obținerea aliajelor.	/<fr. tantale
TANTALIC	TANTÁLI//C ~că (~ci, ~ce)		1) (despre chinuri) Care este provocat de imposibilitatea satisfacerii unor necesități vitale.2) (despre dorințe, nevoi) Care nu poate fi împlinit.	/<fr. tantalique
TANTALIT	TANTALÍT	<i>n.</i>	Mineral cristalizat, negru sau roșu-închis, întrebuințat ca materie primă la obținerea tantalului.	/<fr. tantalite
TANTI	TÁNTI	<i>f.</i>	1) (și cuvânt de adresare) Soră (sau vară) a unuia dintre părinți, considerată în raport cu copiii acestora; mătușă.2) (și cuvânt de adresare respectuoasă) Femeie mai în vârstă. [G.-D. lui tanti]	/<fr. tante, germ. Tante
A TAPA	A TAP//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (butoane, clape, claviaturi) A bate cu degetele (producând zgomot).2) (părul) A pieptăna de la vârful spre rădăcină (pentru a înfoia, dând o formă anumită).3) (persoane) A stoarce de bani (sub pretext de împrumut).	/<fr. taper
TAPAJ	TAPÁJ	<i>n.</i>	1) Zgomot mare produs concomitent de mai multe surse sonore.2) Protest zgomotos.	/<fr. tapage
TAPET	TAPÉT ~e	<i>n.</i>	1) Bandă de hârtie (sau de pânză) imprimată cu desene decorative, care se aplică pe pereții încăperilor, substituind zu-grăveala.2) Covor mic; covoraș. • A pune (sau a aduce) pe ~ a pune (sau a aduce) în discuție.	/<fr. tappéto, it. tappeto, germ. Tapete
A TAPETA	A TAPET//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(pereții unei încăperi) A acoperi cu tapet; a tapisa.	/Din tapet
TAPIOCĂ	TAPIÓCÁ	<i>f.</i>	Substanță făinoasă foarte nutritivă, extrasă din rădăcinile maniocului și folosită în alimentația copiilor. [Sil. -pi-o-; Var. tapioca]	/<fr. tapioca
TAPIR	TAPÍR ~i	<i>m.</i>	Mamifer erbivor exotic de talie mare, cu pielea netedă și cu botul de forma unei trompe scurte.	/<fr. tapir
A TAPISA	A TAPIS//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (obiecte de mobilier) A acoperi cu materiale speciale (stofă, pânză, piele); a capitona.2) (pereții unei încăperi) A acoperi cu tapet; a tapeta. [Var. a tapița]	/<fr. tapisser
TAPISERIE	TAPISERÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Lucru de mână cusut pe canava după conturul unui desen (cu fire de lână sau de mătase).2) Țesătură ornamentală folosită la acoperirea pereților sau a mobilei.3) Îmbrăcăminte a unei mobile, realizată din astfel de țesătură.4) Parte a unui obiect de mobili	/<fr. tapisserie
TAPIȚER	TAPIȚÉR ~i	<i>m.</i>	Meșter care tapisează obiecte de mobilă.	/<fr. tapissier, it. tappezziere, germ. Tapezierer
TAPIȚERIE	TAPIȚERÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) la sing. Meseria de tapițer.2) Atelier în care se lucrează sau se vând obiecte făcute de tapițer. [G.-D. tapițeriei]	/tapițer + suf. ~ie
TAPOȘNIC	TAPÓȘNI//C ~ci	<i>m.</i>	Plantă erbacee din familia labiatelor, cu flori purpurii și cu tulpina acoperită cu peri moi.	/Orig. nec.
TAR I	TAR I ~i	<i>m.</i>	(în trecut) Unitate de măsură a greutateii (egală cu 125 de ocale).	/<ung. tár

TAR II	TAR II ~uri	<i>n.</i>	rar Instrument muzical constând dintr-o cutie de rezonanță cu gât lung și cu coarde care produc sunete prin ciupire.	/<ung. tár
TARABAGIU	TARABAGÍ//U ~i	<i>m. înv.</i>	Vânzător ambulant care își expunea marfa pe o tarabă.	/tarabă + suf. ~giu
TARAB/Ă	TARÁB/Ă ~e	<i>f.</i>	1) Masă improvizată în piețe sau pe străzi, pe care negustorii ambulanți își expun marfa. • De ~ de prost gust; vulgar; trivial.2) Tejghea la care stă negustorul într-o cârciumă.	/<turc. daraba, sb., bulg. taraba
TARAF	TARÁF ~uri	<i>n.</i>	1) Grup mic de lăutari care interpretează melodii populare.2) rar Grup de indivizi uniți în vederea unor scopuri meschine; clan; clică; tagmă; tacâm; gașcă; cârdășie; bandă; șleahță.	/<turc. taraf
TARAGOT	TARAGÓT ~uri	<i>n.</i>	Instrument muzical popular de suflat constând dintr-un tub conic cu ancie simplă și cu cinci găuri pentru schimbarea înălțimii sunetelor.	/<ung. tárogató
TARANTELA	TARANTÉL//Ă ~e	<i>f.</i>	mai ales art. 1) Dans popular italian executat într-un tempo vioi, cu acompaniament de chitară, tamburină sau castaniete.2) Melodie după care se execută acest dans.3) Piesă vocală sau instrumentală care se bazează pe ritmul acestui dans.	/<it. tarantella
TARANTULĂ	TARANTÚL//Ă ~e	<i>f.</i>	Păianjen de pământ, de talie mare, veninos, cu patru ochi mari și numeroși ochi mai mici, răspândit în regiunile meridionale.	/<fr. tarentule
TARAR	TARÁR ~e	<i>n.</i>	(în industria morăritului) Mașină pentru separarea cerealelor de impurități.	/<fr. tarare
TARAȘ	TARÁȘ ~i	<i>m.</i>	Stâlp scurt bătut în pământ, servind ca element de susținere la o construcție (pod, zăgaz, gard).	/<turc. tarak, ucr. taras
TARAT	TARÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>rar</i>	Care are (multe) tare; cu defecte fizice sau morale congenitale.	/Din tară
TARĂ I	TÁR//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) v. DARA.2) Ansamblu de greutăți în formă de alice folosite pentru cântăriri în laborator. [G.-D. tarei]	/<ngr. tára
TARĂ II	TÁR//Ă II ~e	<i>f. pop.</i>	Defect (fizic sau moral) congenital. [G.-D. tarei]	/<fr. tare
TARDIGRAD	TARDIGRÁD ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Grup de animale acvatice nevertebrate (foarte mici) cu patru perechi de picioare, care se mișcă încet. 2) Animal din acest grup.	/<lat. tardigradus, fr. tardigrade
TARDIV	TARDÍV ~ă (~i, ~e)		1) și adverbial Care se produce după momentul așteptat; realizat cu întârziere; târziu.2) (despre oameni și despre manifestările lor) Care vădește o dezvoltare prea înceată; cu dezvoltare lentă; târziu. Maturizare ~ă.	/<fr. tardif
TARDIVITATE	TARDIVITÁTE	<i>f.</i>	Caracter tardiv.	/<fr. tardiveté
TARE I	TÁRE I	<i>adv.</i>	1) Extrem de; foarte.2) Cu putere; cu intensitate. A striga ~.3) Iute; repede. A alerga ~.	/<lat. talis
TARE II	TÁR//E II ~i	<i>adj.</i>	1) (în opoziție cu moale sau cu slab) Care are o consistență solidă și nu poate fi distrus la acțiunea forțelor din afară; dur. Lemn ~.2) (în opoziție cu mlădios) Care este lipsit de flexibilitate; țeapăn; neflexibil; inflexibil. Bară ~.3) Care a devenit	/<lat. talis

TARGĂ	TÁRG//Ă tărgi	<i>f.</i>	1) Pat portativ constând dintr-o pânză tare, bine întinsă și fixată pe două bare paralele de lemn sau de metal, folosit pentru transportul bolnavilor și al răniților; brancardă.2) Mică platformă portativă de nuiiele, folosită pentru căratul greutăților la	/<germ. Trage
TARHON	TARHÓN	<i>m.</i>	Plantă erbacee cu flori gălbui și cu frunze înguste, ascuțite, aromate, folosite în alimentație drept condiment.	/<turc. tarhun
TARIF	TARÍF ~e	<i>n.</i>	1) Sistem de norme (oficiale) de retribuire a diferitelor prestări de servicii.2) Tabel care cuprinde taxele pentru serviciile publice.	/<ngr. tarífa, fr. tarif
A TARIFA	A TARIF//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(mărfuri, prestații de servicii, transporturi) A supune unui tarif.	/<fr. tarifer
TARIFAR	TARIFĂR ~ă (~i, ~e)		(despre taxe, prețuri, salarii) Care este stabilit printr-un tarif; de tarif.	/<fr. tarifaire
TARLA	TARLÁ ~le	<i>f.</i>	Suprafață (mare) de teren cultivată cu aceeași specie de plante agricole. [Art. tarlău; G.-D. tarlalei]	/<turc. tarla
TARNIȚĂ	TÁRNIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) înv. Șa țărănească primitivă (din lemn), folosită la călărie sau la transportarea unor poveri.2) Culme de deal sau de munte în formă de șa.3) rar Drum de munte bătătorit de oi sau de vite. [G.-D. tarniței]	/<ucr. tarnic'a
TAROC	TARÓC	<i>n.</i>	Joc cu 78 de cărți cu figuri deosebite de cele de pe cărțile de joc obișnuite.	/<germ. Tarock
TAROD	TARÓD ~uri	<i>m. tehn.</i>	Burghiu pentru tăierea fileturilor în interiorul unor găuri dintr-o piesă.	/<fr. taraud
A TARODA	A TAROD//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(piese metalice) A găuri cu tarodul pentru a înzestra cu filet interior.	/<fr. tarauder
TARPAN	TARPÁN ~i	<i>m.</i>	Cal sălbatic de culoare brună, cu capul scurt și gros și cu coama scurtă, răspândit în stepele Asiei.	/<fr. tarpan
TARS	TARS ~uri	<i>n.</i>	1) anat. Parte posterioară a labei piciorului, situată între metatars și gambă, formată din șapte oase.2) zool. Parte terminală a piciorului insectelor, formată din 1-5 segmente.	/<lat. tarsus, fr. tarse
TARSIAN	TARSI//ÁN ~ánă (~éni, ~éne)	<i>anat.</i>	Care este caracteristic pentru tars; propriu tarsului.	/<fr. tarsien
TARTAJ	TARTÁJ ~e	<i>n. pop.</i>	Copertă de carte; scoarță.	/<ngr. tetrádion, sl. tatratu, tatradu
TARTAN I	TARTÁN I ~e	<i>n.</i>	1) Țesătură de lână sau de bumbac cu carouri mari, divers colorate (foarte răspândită în Scoția).2) Obiect (șal sau pled) confecționat dintr-o astfel de țesătură.	/<fr. tartane
TARTAN II	TARTÁN II ~e	<i>n.</i>	Material sintetic cu care se acoperă piste și diferite sectoare ale terenurilor sportive pentru a le face rezistente la acțiunea factorilor meteorologici.	/<fr. tartane
TARTANĂ	TARTÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	mar. Navă mică cu o singură pânză triunghiulară, folosită pentru pescuit și cabotaj.	/<fr. tartane, it. tartana

TARTAR	TÁRTAR ~uri	<i>n.</i>	1) (în mitologia antică) Loc situat în fundul infernului, în care se credea că erau chinuiți titanii aruncați acolo de Zeus.2) pop. (în religia creștină) Loc de chinuri veșnice, unde se crede că ajung, după moarte, sufletele celor păcătoși; iad; infern; g	/<sl. tarutaru, gr. tártaros
TARTĂ	TÁRT//Ă ~e	<i>f.</i>	Produs de patiserie preparat dintr-o foaie de aluat, acoperită cu fructe, dulceață, cremă etc. și coaptă.	/<fr. tarte
TARTINĂ	TARTÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Felie de pâine (unsă cu unt) acoperită cu un strat de alt aliment rece (icre, brânză, salam, șuncă etc.); buterbrod.	/<fr. tartine
TARTOR	TÁRTOR ~i	<i>m.</i>	1) rel. Căpetenie a dracilor.2) fig. Conducător despotice al unei găști. 3) fig. Individ lipsit de scrupule, care comite fapte reprobabile, recurgând la teroare.	/Din tartar
TARTORIȚĂ	TÁRTORIȚ//Ă ~e	<i>f. rar</i>	1) Căpetenie a dracilor; drăcoaică.2) fig. Femeie rea, afurisită.	/tartor + suf. ~iță
TARTRAJ	TARTRÁJ	<i>n.</i>	Operație de tratare a mustului de struguri cu acid tartric, pentru a-i spori aciditatea.	/<fr. tartage
TARTRIC	TÁRTRIC	<i>adj.</i>	: Acid ~ substanță organică cristalizată, solubilă în apă, având diferite întrebuințări (în industria alimentară, textilă și în medicină). [Sil. tar-tric]	/<fr. tartrique
TARTRU	TÁRTRU ~ri	<i>m.</i>	Depunere salină cu aspect sticlos, acră la gust, care se formează pe fundul și pereții butoaielor de vin. • ~ dentar sediment calcaros care se formează pe suprafața dinților; detritus. [Sil. tar-tru]	/<fr. tartre
TAS	TAS ~uri	<i>n.</i>	1) Recipient plat de formă rotundă.2) Fiecare dintre cele două discuri ale unei balanțe; taler.	/<turc. tas, ngr. tási
A TASA	A TAS//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se taseze.2) A face compact; a compacta.	/<fr. tasser
A SE TASA	A SE TAS//Ă pers. 3 se ~eáză	<i>intrans.</i>	(despre soluri, terenuri, materiale granulare sau pulverulente etc.) A se așeza, îndeșându-se și devenind mai compact (sub greutatea proprie sau a altor obiecte).	/<fr. tasser
TASEU	TASEÚ ~ri	<i>n.</i>	Nicovală mică pe care se îndreaptă tabla.	/<fr. tasseau
TASON	TAS//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Punct de concentrare a materialului lemnos în exploatarea forestieră.	/<fr. tesson
A TASTA	A TAST//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(litere) A culege la taster.	/<germ. tasten
TASTER	TÁSTER ~e	<i>n. poligr.</i>	Dispozitiv al mașinii de cules monotip care fixează felul și poziția literelor în textul ce urmează a fi tipărit.	/<germ. taster
TASTIERĂ	TASTIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Plăcuță de lemn fixată vertical sub strunele unui instrument muzical cu coarde.2) Mecanism care face să sune un instrument cu claviatură (orgă, pian).	/<it. tastiera
TAȘCĂ	TÁȘCĂ tăști	<i>f.</i>	rar Geantă de piele sau de pânză, în care se țin diferite obiecte (bani, tutun).	/<ucr. taška, ung. táska
TATAIE	TATÁIE	<i>m. pop.</i>	(și cuvânt de adresare) 1) v. TATĂ.2) Tatăl tatălui sau al mamei; bunel; bunic.	/tată + suf. ~aie

TATĂ	TÁTĂ tați	<i>m.</i>	1) (și cuvânt de adresare) Bărbat considerat în raport cu copiii săi. • ~ bun tată adevărat. ~socru tatăl soțului sau al soției, privit în raport cu nora sau cu ginerele. ~ mare, ~-moșu bunic. Din ~ în fiu din generație în generație.2) Bărbat de vârstă a	/<lat. tata
A TATONA	A TATON//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(gânduri, intenții, situații, împrejurări) A examina cu prudență; a pipăi. • ~ terenul a căuta să afle din timp șansele de reușită într-o acțiune.	/<fr. tâtonner
TATU	TATÚ ~	<i>m.</i>	Mamifer exotic edentat, cu corpul protejat de un înveliș cornos, format din plăci mobile.	/<fr. tatou
A TATUA	A TATU//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(desene, litere) A imprima pe pielea corpului prin împunsături de ac, înmuiat într-un colorant special. [Sil. -tu-a]	/<fr. tatouer
TATUAJ	TATUÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Operație de tatuare. 2) Desen sau inscripție imprimată pe piele după tatuare.3) Operație de marcarea vitelor prin semne imprimate, pentru a le recunoaște. [Sil. ta-tu-a]	/<fr. tatouage
TAUMATURG	TAUMATŪR//G ~gi	<i>m.</i>	rar Persoană despre care se crede că ar fi înzestrată cu puterea de a face minuni.	/<fr. thaumaturge
TAUMATURGIE	TAUMATURGÍE	<i>f.</i>	Pretinsă capacitate a taumaturgului.	/<fr. thaumaturgie
TAUR	TÁUR ~i	<i>m.</i>	1) Mascul reproducător al vitelor mari cornute; buhai. • A lua (sau a prinde) ~ul de coarne a acționa cu energie și curaj într-o afacere dificilă; a înfrunța ceva pieptiș.2) pop. Om zdravăn și brutal.3) la sing. pop. art. Constelație din emisfera boreală.	/<lat. taurus
TAURIN	TAURÍN ~ă (~i, ~e)		Care face parte din specia taurului. [Sil. ta-u-]	/<it. taurino, fr. taurin
TAURINĂ	TAURÍNĂ	<i>f.</i>	1) la pl. Grup de animale rumegătoare de talie mare, sălbatice sau domestice (reprezentant: taurul); bovină.2) Animal din acest grup.	/<it. taurino, fr. taurin
TAUROCEFAL	TAUROCEFÁL ~i	<i>m.</i>	(în mitologia greacă) Ființă imaginară cu cap de taur.	/<fr. thaurocéphale
TAUROMAHIE	TAUROMAHÍE	<i>f.</i>	Arta de a lupta cu taurii după regulile coridei.	/<fr. thauromachie
TAUOFONIE	TAUOFONÍ//E ~i	<i>f.</i>	lingv. Repetare supărătoare a acelorași sunete sau silabe.	/<fr. tautophonie
TAUTOLOGIC	TAUTOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de tautologie; propriu tautologiei.2) Care constituie o tautologie.	/<fr. tautologique
TAUTOLOGIE	TAUTOLOGÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Repetare inutilă a aceluiași gând, formulat prin aceleași cuvinte sau prin cuvinte apropiate ca sens.2) lingv. Greșeală constând în repetarea unor cuvinte identice sau apropiate ca sens și ca expresie, dar diferite sub raport sintactic.3) log. Judecată	/<fr. tautologie, lat. tautologia
TAVAN	TAVÁN ~e	<i>n.</i>	1) Suprafață plată care formează partea de sus a unei încăperi; pod; plafon. • A sta cu ochii în ~ a sta fără treabă; a trândăvi.2) tehn. Partea superioară a unei excavații miniere subterane.	/<turc. tavan
TAVĂ	TÁVĂ tăvi	<i>f.</i>	1) Recipient cu fundul plat și cu marginile ușor ridicate, pe care se aduc mâncarea și tacâmurile la masă; tablă.2) Vas din tablă cu fundul plat și cu marginile ridicate, folosit pentru a coace la cuptor diferite mâncăruri și produse de panificație (plăci	/<turc. tava

TAVERNĂ	TAVÉRN//Ă ~e	<i>f. inv.</i>	Cârciumă săracăcioasă, murdară și întunecoasă, aflată, de regulă, la subsol.	/<fr. taverne, germ. Taverne
A TAXA	A TAX//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A supune unei taxe.2) fig. (persoane) A desemna printr-un calificativ (de obicei depreciativ); a numi; a face; a eticheta; a considera; a califica. ~ drept răufăcător.	/<fr. taxer
TAXACEE	TAXACÉE ~	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de plante conifere cu frunze alterne, liniare persistente (reprezentant: tisa).2) Plantă din această familie.	/<fr. taxacée
TAXATOR	TAXAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care vinde bilete în vehiculele de transport în comun (tramvai, autobuz, troleibuz).	/<fr. taxateur
TAXĂ	TÁX//Ă ~e	<i>f.</i>	Plată în bani pentru anumite servicii sau pentru obținerea anumitelor drepturi. [G.-D. taxei]	/<fr. taxe
TAXI	TAXÍ ~uri	<i>n.</i>	Automobil confortabil, prevăzut cu un contor care indică taxa, folosit pentru transportul de pasageri; taximetru.	/<fr. taxi [merte]
TAXIDAR	TAXIDÁR ~i	<i>m. inv.</i>	Slujbaş însărcinat cu strângerea dărilor.	/<turc. tahsildar
TAXIDERMIC	TAXIDÉRMÍ//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de taxidermie; propriu taxidermiei.	/<fr. taxidermique
TAXIDERMIE	TAXIDERMÍE	<i>f.</i>	Artă a împăierii animalelor vertebrate.	/<fr. taxidermie
TAXIMETRIST	TAXIMETRÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Șofer de taximetru.	/taximetru + suf. ~ist
TAXIMETRU	TAXIMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	1) Aparat pentru înregistrarea sumei de plată, potrivit distanței parcurse într-un taxi.2) Automobil confortabil, prevăzut cu un contor care indică taxa, folosit pentru transportul de pasageri; taxi. [Sil. -me-tru]	/<fr. taximetre
TAXODIACEE	TAXODIACÉE ~	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de plante conifere cu frunze persistente, în formă de solzi sau de ace (reprezentant: sequoia). 2) Plantă din această familie.	/<fr. taxodiacees
TAXOLOGIE	TAXOLOGÍE	<i>f.</i>	rar Știință care se ocupă cu stabilirea legilor de clasificare și de sistematizare a domeniilor din realitate cu o structură complexă; taxonomie.	/<fr. taxologie
TAXON	TAXÓN	<i>m. biol.</i>	Unitate sistematică folosită la clasificarea regnului vegetal și animal.	/<fr. taxon
TAXONOMIE	TAXONOMÍE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu stabilirea legilor de clasificare și de sistematizare a domeniilor din realitate cu o structură complexă; taxologie. [G.-D. taxonomiei]	/<fr. taxonomie, taxinomie
TAXONOMIST	TAXONOMÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Specialist în taxonomie.	/<fr. taxonomiste
TĂBĂCAR	TĂBÁCÁR ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în tăbăcirea pieilor.	/tabac + suf. ~ar
TĂBĂCĂRESC	TĂBÁCÁR//ÉSC ~ească (~éști)		1) Care este caracteristic pentru tăbăcari; propriu tăbăcarilor. • Lână ~ească lână smulsă de pe pielea de oaie până la dubire.2) Care ține de tăbăcărie; propriu tăbăcăriei.	/tăbăcar + suf. ~esc
TĂBĂCĂRIE I	TĂBĂCÁRÍ/E I ~i	<i>f.</i>	la sing. Meseria de tăbăcar; dubălărie.	/tăbăcar + suf. ~ie
TĂBĂCĂRIE II	TĂBĂCÁRÍ//E II ~i	<i>f.</i>	Atelier sau întreprindere în care se tăbăcesc pieile; dubălărie. [G.-D. tăbăcăriei]	/tabac + suf. ~ărie

A TĂBĂCI	A TĂBĂC//Î ~esc	<i>tranz.</i>	(piei de animale) 1) A trata cu tananți (pentru a da însușirile necesare); a dubi; a argăsi.2) fig. A bate foarte tare; a zdrobi în bătăi; a snopi; a toropi; a stâlci; a stropși; a făcălui.	/Din tabac
TĂBĂCIT	TĂBĂCÍ//T ~tä (~ți, ~te)		1) (despre piei) Care a fost supus procesului de tăbăcire. 2) fig. (despre pielea omului, mâini, față) Care este înăspřit de acțiunea unor factori externi (vânt, soare etc.).	/v. a tăbăci
TĂBĂCITOR I	TĂBĂCIT//ÓR I ~oäre (~óri, ~oäre)		(despre substanțe) Care are proprietatea de a tăbăci pieile.	/a tăbăci + suf. ~tor
TĂBĂCITOR II	TĂBĂCIT//ÓR II	<i>n. pop.</i>	Butoi pentru păstrarea dubelii.	/a tăbăci + suf. ~tor
A TĂBĂRI	A TĂBĂR" tábár	<i>intrans.</i>	1) A se arunca cu lăcomie sau cu violență; a se năpusti; a se repezi; a năpădi; a năvăli. ~ asupra mâncării. • ~ cu gura a se adresa cuiva cu o avalanșă de muștrări și de reproșuri.2) înv. A se așeza cu tabăra pentru popas; a-si face tabără. ~ la marginea	/Din tabără
TĂBĂLTOC I	TĂBĂLT//ÓC I ~oáce	<i>n.</i>	Sac umplut numai pe jumătate pentru a putea fi dus în spate.	/cf. sl. tobolici
TĂBĂLTOC II	TĂBĂLTÓ//C II ~ci	<i>m. pop.</i>	Persoană mică de statură și îndesată.	/cf. sl. tobolici
TĂBĂRCĂ	TĂBĂR//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Încărcătură grea; greutate; povară.2) Par cu ajutorul căruia se ridică greutatea.	/Orig. nec.
A TĂBĂRCI	A TĂBĂRC//Í ~esc	<i>tranz.</i>	pop. (greutăți) A duce sau a ridica cu greu (în brațe sau în spinare).	/Din tăbărcă
A SE TĂBĂRCI	A SE TĂBĂRC//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A se cățăra anevoios; a se urca, opintindu-se. 2) A merge încet, abia ducându-și picioarele (din cauza unei sarcini); a se târî.	/Din tăbărcă
TĂBLIE	TĂBLÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Placă cu inscripții; tablă.2) Panou (din lemn, metal, plastic) fixat ca element decorativ pe mobilă sau pe tâmplăria de interior. [G.-D. tăbliei; Sil. tă-bli-]	/<ngr. távli
A TĂBLUI	A TĂBLU//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	(case și alte construcții) A acoperi cu tablă.	/tablă + suf. ~ui
A TĂCĂI	A TĂCĂ//Í ~iesc intrans		1) A produce un zgomot repetat prin lovire la intervale regulate; a face "tic-tac".2) (despre inimă) v. A TICĂI.	/tac + suf. ~ăi
TĂCĂITOARE	TĂCĂIT//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	Pasăre migratoare insectivoră cu penaj cenușiu (pe spate), albicios (pe abdomen) și negru (pe aripi, pe coadă și pe părțile laterale ale capului), cu ciocul scurt, încovoiat, și cu gheare puternice; berbecel; sfrâncioc; lupul-vrăbiilor.	/a tăcăi + suf. ~toare
A TĂCEA	A TĂCEÁ tac		1. intrans. 1) A nu scoate nici un sunet; a nu spune nimic. • ~ chitic (sau molcom, ca chiticul, ca peștele, ca pământul) a nu rosti nici un cuvânt. Taci și înghite nu te opune.2) A înceta să plângă, să râdă sau să vorbească. • Tacă-ți gura (sau taci din	/<lat. tacere
TĂCERE	TĂCÉR//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A TĂCEA. • În ~ fără a spune ceva. A trece sub ~ (ceva) a omite (ceva) în mod intenționat; a tăinui; a nu pomeni.2) Lipsă de zgomot; liniște. 3) Pauză (mai lungă decât cea obișnuită) într-o conversație sau într-o corespondență.4) fig. Lipsă de manif	/v. a tăcea
A TĂCIUNA	A TĂCIUN//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A supune unei arderi incomplete; a prefăce în tăciune.	/Din tăciune
A SE TĂCIUNA	A SE TĂCIUN//Á pers. 3 se ~căză	<i>intrans.</i>	(despre cereale) A fi atacat de tăciune.	/Din tăciune

TĂCIUNAT	TĂCIUNĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre ochi, păr, ten) Care este negru ca tăciunele.2) (despre cereale) Care este atacat de tăciune; tăciunos.	/V. a se tăciuna
TĂCIUNE	TĂCIÚN//E ~i	<i>m.</i>	1) Rămășiță provenită din arderea incompletă a unui corp.2) Cărbune care arde mocnit. • Negru ca ~ele foarte negru.3) Boală a unor cereale (porumb, grâu), caracterizată prin apariția unei pulberi negre, provocată de o ciupercă parazită; cărbune. [Sil. -ci	/<lat. titio, ~onis
TĂCIUNOS	TĂCIUN//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		(despre cereale) Care are tăciune; atacat de tăciune.	/tăciune + suf. ~os
TĂCUT	TĂCÚ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A TĂCEA. 2) (despre oameni) Care vorbește puțin; care este închis în sine; taciturn. • Pe ~te pe ascuns.	/V. a tăcea
TĂGADĂ	TĂGÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	v. A TĂGĂDUI. • Fără ~ a) în mod operativ; fără a aștepta mult; b) în mod sigur; neîndoielnic.	/v. a tăgădui
A TĂGĂDUI	A TĂGĂDU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	(adevăruri, fapte, fenomene) A declara ca fiind neadevărat; a nega; a contesta; a dezminți.	/<ung. tagad
TĂGÂRTĂ	TĂGÂRT//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	Om mic de statură și îndesat.	/<ngr. tagartzika
A TĂIA	A TĂIÁ tai	<i>tranz.</i>	1) A desprinde (o parte sau mai multe părți) dintr-un întreg cu ajutorul unui obiect ascuțit (sau printr-un procedeu fizic, electric, chimic). • ~ nodul gordian a clarifica definitiv o situație dificilă. ~ la piroane a spune vorbe lipsite de temeii. A-l ~	/<lat. taliare
A SE TĂIA	A SE TĂIÁ mă tai	<i>intrans.</i>	1) A face (concomitent) schimb de tăieturi (unul cu altul). 2) (despre drumuri, cărări) v. A SE ÎNTRETĂIA. • A i ~ (cuiva) drumurile (sau cărările) a ajunge în impas; a nu mai ști cum s-o scoată la capăt.3) (despre textile) A se rupe în direcția firului t	/<lat. taliare
TĂIETOARE	TĂIET//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu flori galbene și frunze acoperite cu peri moi, folosită pentru tratarea tăieturilor.	/v. a tăia
TĂIETOR I	TĂIET//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care taie.	/a tăia + suf. ~tor
TĂIETOR II	TĂIET//ÓR II ~oăre	<i>n.</i>	1) Buștean pe care se așază lemnele, pentru a le tăia sau a le despica.2) (în trecut) Trunchi pe care călăul decapita condamnații la moarte.	/a tăia + suf. ~tor
TĂIETOR III	TĂIETÓR III ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în operații de tăiere a lemnului. ~ de pădure.	/a tăia + suf. ~tor
TĂIETURĂ	TĂIETÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Loc tăiat.2) Rană produsă de un obiect tăios.3) Porțiune de pădure cu copacii tăiați.4) Parte de text scoasă dintr-o publicație.5) Linie care de-limitează forma unui obiect.6) Croială a unei haine.7) Fel de a tăia.8) fig. Senzație de durere acută.	/a tăia + suf. ~ătură
A TĂIFĂSUI	A TĂIFĂSU//Î ~iesc	<i>intrans.</i>	A vorbi mult și pe îndelete (despre lucruri mărunte); a sta la taifas; a pălăvrăgi; a sporovăi.	/taifas + suf. ~ui
TĂINICIE	TĂINICÍE	<i>f.</i>	rar Caracter tainic.	/taină + suf. ~ie
A TĂINUI	A TĂINU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	1) (informații, știri) A face să rămână absolut necunoscut; a ține în taină.2) (persoane, lucruri) A pune într-un loc ferit pentru a sustrage ulterior; a acoperi; a ascunde; a dosi.	/taină + suf. ~ui

TĂINUIRE	TĂINUÎR//E ~i	<i>f.</i>	1) A TĂINUÎ.2) jur. Infracțiune constând în primirea ori transmiterea unui bun provenit din comiterea unui act condamnat de legea penală.	/v. a tăinui
TĂINUITOR	TĂINUIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>și substantiv</i>	Care tăinuiește pe cineva sau ceva. [Sil. -nu-i-]	/a tăinui + suf. ~tor
TĂIOS	TĂI//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		1) (despre obiecte) Care taie bine; ascuțit. Cuțit ~. 2) fig. (despre vânt, ger) Care produce senzația de biciuire, de tăiere.3) și adverbial fig. (despre privire, glas, vorbe) Care parcă taie; ascuțit.	/a tăia + suf. ~os
TĂIȘ	TĂIȘ ~uri	<i>n.</i>	Parte ascuțită a unui obiect de tăiat; ascuțiș; buză. • Cuțit cu două ~uri situație care, în funcție de împrejurări, poate avea efecte favorabile sau defavorabile. A trece sub ~ul sabiei a nimici.	/a tăia + suf. ~iș
TĂIȚEI	TĂIȚEI	<i>m.</i>	pl. Preparat alimentar din aluat nedospit, tăiat în şuvițe subțiri care se consumă fiert; tocmag. [Var. tăietei]	/tăiați (a tăia) + suf. ~ei
A TĂLĂLĂI	A TĂLĂLĂ//Î ~iesc	<i>intrans.</i>	pop. 1) A vorbi mult și fără rost; a spune vrute și nevrute; a îndruga verzi și uscate; a flecări; a pălăvrăgi; a trăncăni; a liorbăi.2) A umbla fără nici un rost; a umbla brambura; a hoinări; a vagabonda.3) A merge nesigur; a se bălăbăni.	/Din tala
TĂLĂLĂU I	TĂLĂLEU I	<i>n. pop.</i>	Gălăgie mare; tămbălău; dandana.	/Orig. nec.
TĂLĂLĂU II	TĂLĂLE//U II ~i	<i>m.</i>	Persoană lipsită de inteligență; tont; nătărău; bleg.	/<ung. telelő
A TĂLÂNCĂNI	A TĂLÂNCÂN//Î pers. 3 ~ește	<i>intrans.</i>	pop. 1) (despre clopote, tălângi) A produce sunete metalice prelungi și răsunătoare; a bălângăni; a dăngăni.2) A face cunoscută o știre lumii întregi; a bate toba; a trâmbița.	/talancă + suf. ~[a]ni
A TĂLĂZUI	A TĂLĂZU//Î pers. 3 ~iește	<i>intrans.</i>	1) (despre apele din mări și oceane) A se ridica în valuri mari și învolburate; a se agita în talazuri.2) fig. A se legăna ca valurile unei ape; a ondula; a undui.	/talaz + suf. ~ui
TĂLMACI	TĂLMĂCI ~	<i>m. înv.</i>	1) Persoană care îndeplinea oficial funcția de interpret pe lângă o solie străină; tergiman; dragoman; translator; interpret.2) Persoană care tălmăcea sau tâlcuia ceva; tâlcuitor; traducător; interpret.	/<sl. tľumaťi
A TĂLMĂCI	A TĂLMĂC//Î ~esc	<i>trans.</i>	1) (texte) A transpune dintr-o limbă în alta; a tâlcui; a traduce.2) (lecții, teme, fenomene, fapte etc.) A expune clar, comentând pe larg; a tâlcui; a lămuri; a explica.3) A supune unei interpretări personale.4) A da pe față; a exterioriza.	/<sl. tľumaťiti
A SE TĂLMĂCI	A SE TĂLMĂC//Î mă	<i>intrans.</i>	A ajunge (concomitent) la o înțelegere (unul cu altul).	/<sl. tľumaťiti
TĂLMĂCITOR	TĂLMĂCITÓR ~i	<i>m.</i>	v. TĂLMACI	/a tălmăci + suf. ~tor
TĂLPAȘ	TĂLPĂȘ ~i	<i>m. înv.</i>	Infanterist din corpul de pedestrimă.	/<ung. talpaș, talpos
TĂLPĂȘIȚĂ	TĂLPĂȘIȚ//Ă	<i>f.</i>	: A-și lua ~a a fugi de undeva (de frică, de rușine); a părăsi repede un loc; a o șterge.	/tălpaș + suf. ~iță

TĂLPIG I	TĂLPÍ//G I ~ge	<i>n.</i>	1) Obiect de încălțăminte rudimentară constând dintr-o talpă de lemn și o curelușă de piele petrecută pe deasupra labei piciorului.2) Șosetă scurtă de damă care acoperă numai laba piciorului.	/talpă + suf. ~ig
TĂLPIG II	TĂLPÍ//G II ~ge	<i>n.</i>	1) Fiecare dintre pedalele unui război de țesut cu ajutorul cărora se ridică și se coboară itele.2) Fiecare dintre tălpile unei sâinii.	/talpă + suf. ~ig
A TĂLPUI	A TĂLPUI//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	(obiecte de încălțăminte, ciorapi, sâinii) A înzestra cu tălpi.	/talpă + suf. ~ui
TĂLPUITOR	TĂLPUITÓR ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în operații de tălpuire a încălțăminte.	/a talpui + suf. ~tor
A TĂMĂDUI	A TĂMĂDU//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	pop. A face să se tămăduiască.	/<ung. támadni
A SE TĂMĂDUI	A SE TĂMĂDU//Í mă ~iesc	<i>intrans.</i>	pop. 1) A reveni la starea normală (după o boală); a deveni sănătos; a se însănătoși; a se îndrepta; a se vindeca; a se lecu.2) (despre răni) A dispărea în urma unui tratament; a se lecu; a se vindeca.3) fig. (despre stări sufletești apăsătoare) A încet	/<ung. támadni
TĂMĂDUITOR	TĂMĂDUIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care tămăduiește; cu proprietăți de vindecare; lecuitor; vindecător. [Sil. -du-i-]	/a tămădui + suf. ~tor
A TĂMÂIA	A TĂMÂ//IÁ ~iez	<i>tranz.</i>	1) A afuma cu tămâie.2) fig. (persoane) A lăuda în mod exagerat (pentru a-i câștiga bunăvoința); a măguli; a linguși; a flata.	/Din tămâie
A SE TĂMÂIA	A SE TĂMÂ//IÁ mă ~iez	<i>intrans.</i>	pop. A se îmbăta ușor; a se ameți; a se chercheli; a se aghesmui; a se afuma.	/Din tămâie
TĂMÂIAT	TĂMÂIÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A TĂMÂIA și A SE TĂMÂIA.2) fig. Care răspândește mireasmă; plăcut mirositor; înmiresmat.	/V. a tămâia
TĂMÂIE	TĂMÂIE	<i>f.</i>	bis. Substanță rășinoasă care, fiind aprinsă, emană un miros puternic și specific. • A fugi de ceva (sau de cineva) ca dracul de ~ a se feri cu o deosebită atenție de ceva sau de cineva pentru a evita neplăcerile. [G.-D. tămâiei]	/<lat. thymania
TĂMÂIERNIȚĂ	TĂMÂIERNIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Vas cu care se tămâiază; cadelniță; tămâier.	/tămâie + suf. ~arniță
TĂMÂIOASĂ	TĂMÂIOÁS//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Soi de viță de vie cu struguri plăcut mirositori.2) Vin făcut din struguri de acest soi.	/tămâie + suf. ~oasă
TĂMÂIOS	TĂMÂI//ÓS ~oasă (~ósi, ~oáse)		(despre struguri și unele varietăți de fructe) Care are un miros asemănător mirosului de tămâie.	/tămâie + suf. ~os
TĂMÂIȚĂ	TĂMÂIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la tămâie) Plantă erbacee aromată cu tulpina acoperită cu peri și cu frunze verzi-gălbui, care crește prin locuri nisipoase și necultivate.	/tămâie + suf. ~iță
TĂMBĂLĂU	TĂMBĂLEU	<i>n. pop.</i>	1) Gălăgie mare; dandana; tălălău.2) Chef zgomotos; petrecere gălăgioasă.	/<ung. tomboló
TĂPĂLAGĂ	TĂPĂL//ÁGĂ ~ăgi	<i>f. inv.</i>	Înfășurătură la picioarele vitelor furate (pentru a nu se vedea urmele).	/cf. ung. talpalló
TĂPĂLIG	TĂPĂLÍ//G ~ge	<i>n. pop.</i>	1) Obiect de încălțăminte, de obicei grosolan și greoi.2) Picior cu laba mare și lată.	/cf. ung. talpalló
TĂPĂLIGOS	TĂPĂLIG//ÓS ~oasă (~ósi, ~oáse)	<i>pop.</i>	1) (despre oameni sau despre animale) Care are tăpălige; cu picioare mari.2) (despre plante) Care are frunze late și mari.	/tăpălig + suf. ~os

A TĂPĂLĂI	A TĂPĂLĂ//Î ~iesc	<i>intrans.</i>	pop. A merge cu pași grei.	/Orig. nec.
TĂPȘAN	TĂPȘÂN ~e	<i>n.</i>	1) Porțiune de teren neted pe versantul unui munte sau la baza unui deal. 2) Loc viran, puțin mai ridicat decât terenul din jur, în mijlocul unui sat sau în interiorul unei curți. [Pl. și tăpșanuri]	/a tăpși + suf. ~ean
A TĂPȘI	A TĂPȘ//Î ~esc	<i>tranz.</i>	reg. 1) (suprafețe, terenuri) A îndesa pentru a face drept și neted; a bătători; a bătuci. ~ șoseaua.2) fig. (persoane) A lovi ușor cu palma peste obraz în semn de dragoste.	/<sb. tapșati
TĂRĂBOANȚĂ	TĂRĂBOĂNȚ//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	1) Cărucior cu o roată în partea de dinainte și două brațe în partea de dinapoi, împins de un om și folosit la transportul materialelor la distanțe mici; roabă.2) Cantitate de materiale cât încapă într-un astfel de cărucior. O ~ de nisip.	/<ung. torbonca
TĂRĂBOI	TĂRĂBÓI	<i>n.</i>	1) Tulburare mare, însoțită de gălăgie și scandal; hărmălaie; tevatură. 2) Dezordine mare.	/cf. alb. tērboz, ngr. thorybos
A TĂRĂGĂNA	A TĂRĂGÂN//Ă ~éz		1. tranz. 1) (lucrări, acțiuni) A amâna de azi pe mâine, nerealizând; a tergiversa. • ~ mersul (sau pașii) a merge alene, târându-și picioarele. ~ vorba (sau cuvintele) a vorbi rar, lungind fiecare silabă.2) A face să se târăgăneze.2. intrans. 1) A cânta	/cf. a trage
A SE TĂRĂGĂNA	A SE TĂRĂGÂN//Ă pers. 3 se ~eáză	<i>intrans.</i>	1) pop. (despre timp) A se derula încet; a se scurge.2) (despre acțiuni) A se desfășura extrem de încet; a se lungi.	/cf. a trage
TĂRĂGĂNAT	TĂRĂGĂNĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A TĂRĂGĂNA și A SE TĂRĂGĂNA.2) (despre voce, vorbire) Care este rar și monoton.3) (despre terenuri) Care este în pantă lină; ușor înclinat.	/V. a (se) târăgăna
TĂRĂGĂNĂTOR	TĂRĂGĂNĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care târăgănează; care temporizează.	/a (se) târăgăna + suf. ~tor
TĂRĂM	TĂR~M ~uri	<i>n.</i>	1) pop. Teritoriu de mare întindere, având anumite caracteristici specifice (de climă, de relief, resurse economice); meleag; ținut. • Celălalt (sau alt) ~ ținut fantastic subpământean, locuit de ființe ireale.2) Sferă de activitate; domeniu.	/cf. turc. tarım, ung. terem
TĂRĂȚĂ	TĂRĂȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	mai ales la pl. Produs secundar, provenit din învelișul boabelor de cereale măcinate, ales din făină prin cernere. • Cine se amestecă (sau se bagă) în ~, îl mănâncă porcii cine se întovărășește cu oamenii necinstiți, se alege cu neplăceri.	/<sl. trice, bulg. trici, sb. trice
TĂRĂȚOS	TĂRĂȚ//ÓS ~oásă (~óși, ~oăse)		1) Care are țărâță.2) Care are aspect de țărâță; asemănător cu țărâța.	/țărâță + suf. ~os
A TĂRCA	A TĂR//CĂ ~chéz	<i>tranz. rar</i>	1) A vopsi în diferite culori.2) A face să se tărcheze.	/Din tărcat
A SE TĂRCA	A SE TĂR//CĂ pers.3 se ~cheáză	<i>intrans.</i>	rar A-și pierde culoarea inițială (sub acțiunea apei, soarelui); a se decolora neuniform; a se spălăci; a se șterge.	/Din tărcat
TĂRCAT	TĂRCĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre părul animalelor) Care are pete sau dungi de altă culoare; bălțat.2) (despre stofe, haine) Care are (prea) multe culori; colorat fără gust.	/<ung. tarka

TĂRIE	TĂRI//E ~i	<i>f.</i>	1) Capacitate (a ființelor vii) de a săvârși acțiuni fizice; forță fizică; putere. ~a brațului.2) (despre persoane) Capacitate de a lua decizii fără a șovăi. ~ de caracter.3) (despre corpuri solide) Proprietatea de a fi tare; rezistență la deformare și zg	/tare + suf. ~ie
TĂRTĂCUTĂ	TĂRTĂCUT//Ă ~e	<i>f.</i>	Cap de om (prost).	/tătarcă + suf. ~uță
TĂTAR I	TĂTĂRI ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care face parte din populația de bază a Tatariei sau este originară din Tataria.2) ist. Persoană care făcea parte din unul din triburile ce au format statul feudal Hoarda de Aur (sec. XII-XV) și hanatele de mai târziu.	/<tăt., turc. tatar
TĂTAR II	TĂTĂRII ~ă (~i, ~e)		v. TĂTĂRESC.	/<tăt., turc. tatar
TĂTARĂ	TĂTĂRĂ	<i>f.</i>	mai ales art. Limba tătarilor.	/<tăt., turc. tatar
TĂTARCĂ	TĂTĂRI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	1) Plantă erbacee cu tulpină târâtoare, cu frunze dințate și cu fructe gălbui, bombate la capăt și alungite spre coadă; tidvă.2) Vas făcut din fructul uscat și golit de miez al acestei plante, folosit pentru băut; tidvă.	/tătar + suf. ~că
TĂTĂIȘĂ	TĂTĂIȘ//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee din familia compozitelor, înaltă, cu frunze păroase și flori galbene-aurii, dispuse în capitule numeroase.	/Orig. nec.
TĂTĂNEASĂ	TĂTĂRI//EĂSĂ ~ése	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu tulpina ramificată, acoperită de peri aspri, și cu flori roșii-violacee sau albe.	/Din Tatin n. pr. + suf. ~easă
TĂTĂRESC	TĂTĂRI//ESC ~ească (~ești)		1) Care aparține Tatariei sau populației ei; din Tataria.2) Care aparținea fostelor state feudale ale tătarilor sau populației lor; din fostele state feudale ale tătarilor.	/tătar + suf. ~esc
TĂTĂREȘTE	TĂTĂRÉȘTE	<i>adv.</i>	În felul tătarilor; cum obișnuiesc tătarii; ca tătarii.	/tătar + suf. ~ește
TĂTĂRIME	TĂTĂRÍME	<i>f.</i>	(colectiv de la tătar) 1) Totalitate a tătarilor; neamul tătăresc.2) Mulțime de tătari.	/tătar + suf. ~ime
TĂTĂROAICĂ	TĂTĂROÁI//CĂ ~ce	<i>f. pop.</i>	Femeie care face parte din populația de bază a Tatariei sau este originară din Tataria.	/tătar + suf. ~oaică
TĂU I	TĂU I ~ ri	<i>n.</i>	1) Apă stătătoare noroioasă și de adâncime mică.2) Lac de munte; iezer. 3) înv. Prăpastie fără fund; hău; abis; genune.	/<ung. tó
TĂU II	TĂU II ta (tăi, tále)	<i>pron. pos.</i>	(precedat de articole al, a, ai, ale Înlocuiește numele obiectului posedat de interlocutor, înlocuind, totodată, și numele acestuia). • Ai tăi cei apropiați ție; familia. Al tău soțul tău. Ale tale cele care privesc persoana căreia i se adresează vorbito	/<lat. tuus, tua
TĂU III	TĂU III ta (tăi, tále)	<i>adj. pos.</i>	1) Care aparține celui căruia i se adresează vorbitorul. Cartea ta.2) Care se află în anumite relații (de prietenie, de înrudire) cu cel căruia i se adresează vorbitorul. Prietenul tău.3) Care este realizat de cel cu care vorbește cineva. Călătoriile tale	/<lat. tuus, tua
TĂUN	TĂŪN ~i	<i>m.</i>	Insectă dipteră hematofagă de mărimea și forma unei muște, care înțeapă omul și animalele, sugându-le sângele și transmitându-le boli virotice și microbiene.	/<lat. tabo, ~onis
TĂUREAN	TĂURI//EÁN ~eni	<i>m.</i>	1) Taur tânăr.2) Bou viguros ca un taur.	/taur + suf. ~ean

A TĂVĂLI	A TĂVĂL//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) A face să se tăvălească.2) (haine) A umple de murdărie; a murdări; a mânji; a păta.3) A bate, trântind și târând pe jos.4) (iarba, florile) A apleca la pământ luând o poziție aproape orizontală; a culca; a poligni; a pologi.5) fig. pop. (persoane) A fa	/cf. sl. povaliti
A SE TĂVĂLI	A SE TĂVĂL//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	pop. A se întoarce pe o parte și pe alta. • ~ de răs a râde cu poftă; a se prăpădi de răs.	/cf. sl. povaliti
TĂVĂLITURĂ	TĂVĂLITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Loc cu iarbă culcată la pământ, unde s-a tăvălit cineva.	/a (se) tăvăli + suf. ~tură
TĂVĂLUG	TĂVĂLÚ//G ~gi	<i>m.</i>	1) Unealtă sau mașină agricolă, constând din unul sau mai mulți cilindri, folosită în lucrările de îndesare și de nivelare a pământului înainte și după însămânțare. • (A se da, a se duce) de-a ~gul a se duce de-a rostogolul.2) înv. Instrument de treierat.	/a (se) tăvăli + suf. ~ug
A TĂVĂLUGI	A TĂVĂLUG//Î ~esc	<i>tranz.</i>	(terenuri, suprafețe) A lucra cu tăvălugul.	/Din tăvălug
TÂLC	TÂLC ~uri	<i>n.</i>	1) Înțeles profund, ascuns; noimă; subînțeles. • Om cu ~ om priceput. Fără ~ fără noimă; fără rost. A nu avea nici un ~ a fi complet lipsit de sens.2) Învățătură exprimată alegoric; poveste moralizatoare; parabolă. • A vorbi în ~uri a vorbi figurat; a vor	/<sl. tluku
A TÂLCUI	A TÂLCU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	în. 1) (lecții, teme, fenomene, fapte) A expune într-o formă accesibilă, comentând tâlcul; a tâlmăci; a explica; a lămuri.2) rar (texte) A transpune dintr-o limbă în alta; a tâlmăci; a traduce.	/<sl. tlukovati
TÂLCUITOR	TÂLCUITÓR ~i	<i>m. înv.</i>	Persoană care tâlcuia sau tâlmăcea ceva; tâlmăci; interpret. [Sil. -cu-i-]	/a tâlcui + suf. ~tor
TÂLHAR	TÂLHÁR ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care comite jafuri făcând uz de forță; hoț de drumul mare; brigand.2) pop. Persoană care comite fapte nedemne.3) fam. Persoană șmecheră și poznașă; hot; hoțoman.	/<ung. tolvaj
TÂLHĂRESC	TÂLHĂR//ESC ~ească (~ești)		Care este caracteristic tâlharilor; propriu tâlharilor.	/tâlhar + suf. ~esc
TÂLHĂREȘTE	TÂLHĂREȘTE	<i>adv.</i>	În felul tâlharilor; cum obișnuiesc tâlharii; ca tâlharii.	/<tâlhar + suf. ~ește
A TÂLHĂRI	A TÂLHĂR//Î ~esc	<i>intrans.</i>	pop. A fi tâlhar.	/Din tâlhar
TÂLHĂRIE	TÂLHĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	Faptă de tâlhar; brigandaj. [G.-D. tâlhăriei]	/tâlhar + suf. ~ie
TÂLHĂROAICĂ	TÂLHĂROÁI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	1) Femeie care se ocupă cu tâlhăria.2) pop. Persoana de sex feminin, șireată și poznașă; hoțoaică.	/tâlhar + suf. ~oaică
TÂLHĂROS	TÂLHĂR//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)	<i>pop.</i>	Care are porniri de tâlhar; cu apucături de tâlhar.	/tâlhar + suf. ~os
TÂMP	TÂMP ~ă (~i, ~e)		1) și substantival rar (despre persoane sau despre manifestările lor) Care vădește lipsă de inteligență; prost; neghiob; tont; nătărău; nătâng; netot; nerod; stupid; năuc.2) reg. (despre obiecte de tăiat) Care are tăișul sau vârful ros și nu mai taie.	/<sl. tonpu
TÂMPENIE	TÂMPÉNI//E ~i	<i>f.</i>	1) Caracter tâmp; lipsă de inteligență.2) Manifestare de om tâmp. [G.-D. tâmpeniei; Sil. -ni-e]	/tâmp + suf. ~enie
A TÂMPI	A TÂMP//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se tâmpească.	/Din tâmp

A SE TÂMPI	A SE TÂMP//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) (despre persoane) A-și pierde inteligența; a deveni tâmp; a se năuci; a se prosti.2) reg. (despre instrumente cu vârf sau cu tăiș) A deveni mai puțin ascuțit; a se toci.3) fig. rar (despre fenomene ale naturii) A pierde din intensitate; a se domoli; a	/Din tâmp
TÂMPIT	TÂMPÍ//T ~tä (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	v. TÂMP.	/V. a tâmpi
TÂMPLAR	TÂMPLÁR ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în confecționarea obiectelor din lemn; lemnar; dulgher. [Sil. tām-plar]	/tâmplă + suf. ~ar
TÂMPLĂ I	TÂMPL//Ă I ~e	<i>f. inv.</i>	Perete de lemn împodobit cu icoane, care desparte altarul de restul bisericii; iconostas; catapetasmă. [Sil. tām-plă]	/<gr. templon
TÂMPLĂ II	TÂMPL//Ă II ~e	<i>f.</i>	1) Parte laterală a capului, cuprinsă între ochi, ureche, frunte și obraz. 2) Păr care crește în această parte. ~e cărunte.	/<lat. templa
TÂMPLĂREASĂ	TÂMPLĂR//EĂSĂ ~ése	<i>f.</i>	rar Soția tâmparului.	/tâmpar + suf. ~easă
A TÂMPLĂRI	A TÂMPLĂR//Î ~esc	<i>intrans.</i>	A practica meseria de tâmpar; a fi tâmpar; a dulgheri.	/Din tâmpar
TÂMPLĂRIE	TÂMPLĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) la sing. Meseria de tâmpar; lemnărie; dulgherie.2) Atelier în care se prelucurează lemnul și se confecționează obiecte din lemn; lemnărie; dulgherie.3) rar (cu sens colectiv) Obiecte făcute de tâmpar; lemnărie; dulgherie.4) rar Prelucrare a lemnului ș	/tâmpar + suf. ~ie
TÂNĂR	TÂNĂR ~ă (tineri, tinere)		1) și substantival (despre persoane) Care încă nu este matur; neajuns la maturitate; june. ~a generație.2) Care există de puțin timp; aflat la începutul existenței sau dezvoltării. Livadă ~ă. Cal ~. • De ~ a) din tinerețe; b) de timpuriu. Tineri căsătorit	/<lat. tener
TÂNDALĂ	TÂNDÁLĂ	<i>m. pop.</i>	Persoană care nu este bună de nimic; om pe care nu te poți bizui.	/v. a tândăli
A TÂNDĂLI	A TÂNDÁL//Î ~esc	<i>intrans. rar</i>	1) A fi tândală; a sta fără treabă.2) A umbla mult și fără rost (ca un tândală); a hoinări; a vagabonda.3) A lucra încet și fără spor; a se mocoși; a se mocăi; a se migăli.	/<germ. tändein
TÂNGĂ	TÂNGĂ	<i>f.</i>	la sing. reg. Stare sufletească provocată de săvârșirea unei fapte nesocotite sau de o nereușită.	/<sl. tonga
A TÂNGUI	A TÂNGU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	(persoane) A jeli adânc; a compătimi; a deplânge; a căina. • De tânguit de plâns.	/<sl. tongovati
A SE TÂNGUI	A SE TÂNGU//Î mă ~iesc	<i>intrans.</i>	1) A-și împărtăși durerea, neplăcerile, jeluindu-se cuiva; a se plânge; a se căina; a se jelui.2) A-și exprima jalea sau durerea prin cuvinte sau prin strigăte; a se văicări; a se lamenta; a se văieta.3) fig. A scoate sunete jalnice; a plânge; a suspina.	/<sl. tongovati
TÂNGUITOR I	TÂNGUITÓR I	<i>adv.</i>	1) În mod jalnic.2) Cu tânguieli.	/a tângui + suf. ~tor
TÂNGUITOR II	TÂNGUIT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)		1) rar (despre persoane) Care se tânguește mereu; care are obișnuința de a se tângui.2) (despre sunete, voci, melodii) Care este de jale; jalnic; plângător.	/a tângui + suf. ~tor
TÂNJALĂ	TÂNJ//ÁLĂ ~eli	<i>f.</i>	Proșap (suplimentar) folosit pentru a uni jugul de uneltele agricole sau pentru a înjuga două perechi de boi. • A se lăsa pe ~ a) a trage (cu greu și) foarte încet; b) a lucra încet, cu lene, fără tragere de inimă. [G.-D. tânjelii]	/<sl. tenžalo

A TÂNJI	A TÂNJ//Î ~ésc	<i>intrans.</i>	1) fig. A suferi de dorul cuiva; a fi cuprins de slăbiciune.2) A avea o boală neidentificată (fără a cădea la pat); a gogi.3) fig. (despre plante) A stagna în dezvoltare (din cauza condițiilor nefavorabile).	/<sl. tonžiti
TÂNJITOR	TÂNJIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) (despre persoane) Care tânjește.2) rar Care vădește o dorință arzătoare; frământat de dor. Ochi ~ori.3) fig. (despre plante) Care este lipsit de vlagă; ofilit; veștejit.	/a tânji + suf. ~tor
A TÂRÂI	A TÂRÂÎ târâi	<i>trans.</i>	v. A TÂRÎ. • A-și ~ bătrânețile a suporta cu greu vârsta înaintată. Târâie-brâu om de nimic.	/<sl. trați
A SE TÂRÂI	A SE TÂRÂÎ mă tîrâi	<i>intrans.</i>	v. A SE TÂRÎ.	/<sl. trați
TÂRÂIȘ	TÂRÂIȘ	<i>n.</i>	: De-a ~ul târându-se pe pământ.	/a târâi + suf. ~iș
TÂRÂȘ	TÂRÂȘ	<i>adv.</i>	1) Târând pe jos; trăgând după sine.2) Târându-se pe pământ pentru a nu fi văzut.3) Târând cu greu picioarele.4) fig. Cu greu; anevoie. • ~-grăpiș cu mare greutate.	/a târî+ suf. ~iș
TÂRÂTOR	TÂRÂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care se târăște. • Plantă ~oare plantă a cărei tulpină se întinde pe pământ.	/a târî+ suf. ~tor
TÂRÂTURĂ	TÂRÂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	fam. 1) Om de nimic; târâie-brâu.2) Femeie desfrânată; târfă; prostituată.	/a târî+ suf. ~tură
TÂRCOL	TÂRC//ÓL ~oăle	<i>n.</i>	: A da (sau a face) ~oale (sau un ~) a) a se învârti în preajma cuiva sau a ceva; b) a face curte.	/<bulg. tărcolo
A TÂRCOLI	A TÂRCOL//Î ~ésc	<i>intrans.</i>	rar A umbla în jur (fără a se apropia); a da târcoale.	/<bulg. tărkolia[se]
TÂRFĂ	TÂRF//Ă ~e	<i>f.</i>	fam. Femeie desfrânată; prostituată; târătură.	/cf. tearfă
TÂRG	TÂRG ~uri	<i>n.</i>	1) Loc special (de obicei într-o localitate) unde se vând și se cumpără (zilnic sau în anumite zile) produse agricole sau industriale, vite etc.; piață. Zi de ~.2) Desfacere sau achiziționare de mărfuri în acest loc; operație de vânzare cumpărare. • A ven	/<sl. trugu
TÂRGOVEȚ	TÂRGOVÊȚ ~i	<i>m.</i>	1) Totalitate a târgoveților (dintr-o țară sau dintr-o localitate). 2) Multime de târgoveți.	/<sl. trugovici
A TÂRGUI	A TÂRGU//Î ~iésc	<i>trans.</i>	(mărfuri) A cumpăra (din târg) la un preț convenabil.	/<sl. trugovati
A SE TÂRGUI	A SE TÂRGU//Î mă ~iésc	<i>intrans.</i>	1) A discuta pentru a conveni asupra prețului prin concesi reciprocă.2) A discuta în contradictoriu, încercând să ajungă la o înțelegere.	/<sl. trugovati
A TÂRÎ	A TÂR//'' ~ăsc	<i>trans.</i>	1) (obiecte sau ființe) A face să se miște, ducând cu greu (după sine); a trage. • ~ (sau a trage) barca pe uscat a trăi foarte greu. ~ pe cineva în noroi a face să comită fapte reprobabile; a compromite.2) A face să se târască.	/<sl. trați
A SE TÂRÎ	A SE TÂR//Î mă ~ăsc	<i>intrans.</i>	1) (despre persoane sau despre animale) A se mișca greu, cu trupul lipit de pământ. • ~ în fața cuiva a manifesta servilism față se cineva.2) (despre oameni) A merge încet, cu greu, abia ducându-și picioarele; a se tâbârci.3) (despre obiecte care atârână)	/<sl. trați
TÂRLAȘ	TÂRLĂȘ ~i	<i>m. înv.</i>	Stăpân (sau îngrijitor) al unei târle; oier.	/târlă + suf. ~aș

TÂRLĂ	TÂRL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Construcție primitivă în afara satului, unde se adăpostesc oile și ciobanii vara și unde se prepară produsele din lapte de oaie; stână; oierie.2) Loc unde se află această construcție.3) Grup mare de oi. [Sil. târ-lă]	/cf. sb. trlo, bulg. trălo
TÂRLIC	TÂRLÍ//C ~ci	<i>m.</i>	mai ales la pl. Obiect de încălțăminte moale, fără tocuri, confecționat din postav sau din lână; papuc de casă. [Sil. târ-lic]	/<turc. terlik
TÂRLIE	TÂRLÍ//E ~i	<i>f.</i>	rar Sanie țărănească de dimensiuni mici.	/Orig. nec.
TÂRN	TÂRN ~uri	<i>n.</i>	Mătură mare făcută din măracini sau nuiiele flexibile (fixate pe o coadă), folosită pentru măturatul curților sau străzilor.	/<sl. trunu
TÂRNĂCOP	TÂRNĂC//ÓP ~oápe	<i>n.</i>	Unealtă constând dintr-o bară de oțel, ascuțită la un capăt și lată la celălalt, fixată într-o coadă de lemn și folosită pentru desfundarea pământurilor tari sau pentru spartul rocilor.	/<bulg. tărnökop
TÂRNOMATĂ	TÂRNOMÁT//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	1) Așternut (de paie) pentru vite.2) Amestec de paie cu băligar (scos din grajd).	/<bulg. tărnomet
TÂRNOSEALĂ	TÂRNOS//EÁLĂ ~éli	<i>f.</i>	Tămâie sau altă substanță aromată, folosită în ritualul bisericesc.	/a tărnosi + suf. ~eală
A TÂRNOSI	A TÂRNOS//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	(biserici) A supune ritualului de inaugurare.	/<sl. tronosati
A TÂRNUI	A TÂRNU//Í ~iésc	<i>tranz.</i>	pop. 1) A mătura cu târnul.2) fig. A bate, trăgând de păr; a floca; a păru.	/tárn + suf. ~ui
A SE TÂRNUI	A SE TÂRNU//Í mă ~iésc	<i>intrans.</i>	pop. A face (concomitent) schimb de păruiei (unul cu altul); a se păru; a se floca.	/tárn + suf. ~ui
TÂRPAN	TÂRPÁN ~e	<i>n.</i>	Unealtă asemănătoare cu coasa, folosită pentru tăierea stufului și a papurii; sabiță; rizeacă.	/<bulg. turpan, turc. tirpan
TÂRSĂ	TÂRS//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	Loc într-o pădure unde s-au tăiat de curând copacii.	/v. a (se) târși
TÂRSÂNĂ	TÂRSÂN//Ă ~e	<i>f. inv.</i>	Țesătură din păr de capră.	/<sl. trāsina
TÂRȘ	TÂRȘ ~i	<i>m. pop.</i>	1) Copac nede dezvoltat și aproape uscat.2) Pădure cu astfel de copaci.3) Creangă ramificată, întrebuințată la îngrădături provizorii și la clăditul scâtelor de paie sau de fân. [Pl. și târșuri]	/cf. sl. trusu
A TÂRȘĂI	A TÂRȘĂÍ târșâi		1. tranz. (picioarele sau încălțăminte) A târî frecând de pământ cu zgomot.2. intrans. (despre picioare sau despre încălțăminte) A produce un zgomot, târîindu-se de pământ.	/târș + suf. ~âi
A SE TÂRȘĂI	A SE TÂRȘĂÍ mă târșâi	<i>intrans.</i>	pop. (despre persoane sau despre animale) A se mișca greu cu trupul lipit de pământ; a se târî.	/târș + suf. ~âi
A TÂRȘI	A TÂRȘ//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	pop. 1) (picioarele) A desface în lături.2) fig. pop. (gura) A deschide larg, rânjind.	/Din târș
A SE TÂRȘI	A SE TÂRȘ//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	pop. 1) A sta cu picioarele desfăcute (ca un târș).2) fig. pop. A râde deschizând larg gura.	/Din târș
TÂRTAN	TÂRTÁN ~i	<i>m.</i>	1) Plantă cu tulpină înaltă, puternic ramificată și cu frunze adânc zimțate.2) pop. rar Copil mic care abia învață să meargă.	/Orig. nec.
TÂRTIȚĂ	TÂRTIȚ//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	(la păsări) Partea terminală a coloanei vertebrale, de unde cresc penele cozii.	/<bulg. tǎrticǎ, sb. trticǎ
TÂRZIOR	TÂRZI//ÓR ~oáră (~óri, ~oáre)	<i>și adverbial</i>	Cam târziu; destul de târziu.	/târziu + suf. ~or

TÂRZIU I	TÂRZIU I	<i>adv.</i>	1) După ce a trecut timpul sau momentul stabilit sau prevăzut. A telefona ~. • Mai devreme (sau mai curând) sau mai ~ într-un viitor mai apropiat sau mai îndepărtat. Cel (mai) ~ într-un timp considerat drept ultim termen. Mai ~ după câțva timp.2) În momen	/<lat. tardivus
TÂRZIU II	TÂRZIU II ~e (~i)		1) Care are loc după momentul așteptat sau după termenul prevăzut; tardiv. Sosire ~e. • Nu (după) ~e vreme peste puțin timp. Într-o vreme ~e (sau într-un ~) după un timp îndelungat; după o lungă așteptare.2) Care are loc în timp cu mult după începutul une	/<lat. tardivus
TEACĂ	TEACĂ teci	<i>f.</i>	1) Toc (de metal sau de piele) în care se țin obiecte tăioase.2) Parte a unei unelte manuale cu lamă în care se fixează coada sau mânerul.3) (la unele plante, mai ales leguminoase) Înveliș al semințelor, având formă alungită și constând din două valve. 4)	/<lat. thēca
TEAFĂR	TEAFĂR ~ă (téferi, téfere)		(despre persoane) Care nu are defecte (fizice sau morale); fără infirmități; nevătămat; întreg. • A scăpa ~ a se salva nevătămat.	/Orig. nec.
TEAMĂ	TEAMĂ	<i>f.</i>	Stare de neliniște sufletească cauzată de un pericol adevărat sau închipuit; frică. • A avea (sau a-i fi) ~ de cineva sau de ceva a se teme de cineva sau de ceva. Mi-e ~ că... mi se pare că ...; e posibil să ... [G.-D. temei]	/v. a se teme
TEANC	TEANC ~uri	<i>n.</i>	(despre obiecte omogene) Grămadă în care elementele constitutive sunt așezate ordonat unele peste altele. [Monosilabic]	/<turc. tenk
TEAPĂ	TEAPĂ	<i>f.</i>	Grup de ființe sau de obiecte care se caracterizează printr-o anumită însușire; specie; gen; categorie; fel; soi. • De aceeași (sau de o) ~ care este de același soi sau caracter (rău).	/Orig. nec.
TEARFĂ	TEARFĂ térfe	<i>f. pop.</i>	1) Haină veche și zdrențuită; buleandră.2) la pl. depr. Obiecte de îmbrăcăminte.3) fig. v. TÂRFĂ.	/Orig. nec.
TEASC	TEASC ~uri	<i>n.</i>	1) Instalație pentru stoarcerea prin presare a strugurilor zdrobiți (după fermentare). • ~ de oloiniță presă pentru obținerea uleiului din semințele plantelor oleaginoase.2) înv. Mașină de imprimat; presă.	/<sl. tašku
TEATRAL	TEATRÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de teatru; propriu teatrului.2) fig. (despre persoane și despre manifestările lor) Care vădește lipsă de naturalețe; tentat să producă efecte de teatru. Poză ~ă.	/<fr. théâtral
TEATROLOG	TEATROLÓ//G ~gi	<i>m.</i>	Specialist în teatrolgie.	/Din teatrolgie
TEATROLOGIE	TEATROLOGÍ//E ~i	<i>f.</i>	Știință interdisciplinară care se ocupă cu studiul teoriei, practicii și istoriei teatrului, al literaturii dramatice și al organizării și conducerii teatrelor. [G.-D. teatrolgiei; Sil. tea-tro-]	/teatru + logie
TEATRU	TEÁTR//U ~e	<i>n.</i>	1) Instituție de cultură care se ocupă cu punerea în scenă a operelor dramatice sau muzicale. ~ de revistă. ~ de păpuși. ~ de operă.2) Clădire în care se află această instituție. • ~ de vară loc special amenajat într-o grădină publică, unde au loc repreze	/<lat. theatrum, ngr. théâtre, fr. théâtre, germ. Theater

TEBAIDĂ	TEBAÍD//Ă ~e	<i>f. rar</i>	1) Loc nelocuit de oameni (pustiuri, stânci, păduri) unde se retrag schimnicii și sfinții pentru a se închina divinității.2) fig. Loc izolat și auster.	/<fr. thébad'de
TEBAINĂ	TEBAÍNĂ	<i>f.</i>	Substanță toxică care se extrage din opiu.	/<fr. thébad'ne
TEBAISM	TEBAÍSM	<i>n.</i>	Stare patologică constând în intoxicarea organismului cu opiu.	/<fr. thébad'sme
TEC	TEC teci	<i>m.</i>	Arbore exotic cu lemn foarte tare, folosit în construcția navelor.	/<fr. teck
TECALEMIT	TECALEMÍT ~e	<i>n.</i>	Pompă cu piston, folosită la ungerea motoarelor cu unsori consistente. [Pl. și tecaleturi]	/<fr. técalémit
TECHER	TÉCHER: ~mécher	<i>adv.</i>	înv. a) în graba mare; în fuga mare; b) cu forța; pe sus; cu de-a sila.	/<turc. tekermek
TECHNEȚIU	TECHNÉȚIU	<i>n.</i>	Element radioactiv, obținut inițial pe cale artificială, iar mai târziu din deșeurile industriei atomice. [Sil. tech-ne-țiu]	/<fr. technétium
TECTITĂ	TECTÍTĂ	<i>f.</i>	Meteorit sticlos în componența căruia predomină bioxidul de siliciu.	/<fr. tectite
TECTONIC	TECTÓNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de tectonică; propriu tectonicii.2) Care este caracteristic pentru mișcările scoarței terestre.	/<fr. tectonique
TECTONICĂ	TECTÓNICĂ	<i>f.</i>	1) Ramură a geologiei care se ocupă cu studiul mișcărilor și modificării scoarței terestre.2) Structură geologică. [G.-D. tectonicii]	/<fr. tectonique
TECTRICE	TECTRÍCE	<i>f.</i>	la pl. zool. Penele mari care acoperă aripile la păsări.	/<fr. tectrice
TEDEUM	TEDEÚM ~uri	<i>n.</i>	1) Cântec religios, în limba latină, având ca subiect proslăvirea lui Dumnezeu.2) Serviciu divin scurt, oficiat la începutul unor festivități. [Sil. -de-um]	/<lat. Te Deum
TEFLON	TEFLÓN	<i>n.</i>	Material plastic rezistent la acțiunea agenților corosivi, folosit la fabricarea țesăturilor neinflamabile, a izolatoarelor electrice și a garniturilor supuse coroziunii. [Sil. te-flon]	/<fr. téflon
TEFROCRONOLOGIE	TEFROCRONOLOGÍE	<i>f.</i>	Cronologie care se ocupă cu studiul depozitelor vulcanice.	/<fr. téphrocronologie
TEGUMENT	TEGUMÉNT ~e	<i>n.</i>	1) anat. Îveliș exterior al corpului, format dintr-un ansamblu de țesuturi.2) bot. Membrană protectoare a seminței și a embrionului plantelor.	/<fr. tégument, lat. tegumentum
TEGUMENTAR	TEGUMENTÁR ~ă		Care ține de tegument; propriu tegumentului.	/<fr. tégumentaire
TEHNIC	TÉHNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de tehnică; propriu tehnicii.2) Care se referă la latura de strictă specialitate a unei arte, a unei științe, a unei meserii.	/<fr. technique, lat. technicus
TEHNICĂ	TÉHNI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Totalitate a uneltelor și a mijloacelor de muncă, perfecționate în cursul dezvoltării istorice a omenirii, care permit obținerea de bunuri materiale.2) Ansamblu de procedee și deprinderi folosite într-un anumit domeniu de activitate. ~ de interpretare	/<fr. technique, lat. technicus
TEHNICEȘTE	TEHNICÉȘTE	<i>adv.</i>	Sub aspect tehnic; din punct de vedere tehnic.	/tehnic + suf. ~ește
TEHNICIAN	TEHNICI//ÁN ~ănă (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	1) Specialist în tehnică.2) Persoană care stăpânește la perfecție o anumită tehnică într-un domeniu de activitate. [Sil. -ci-an]	/<fr. technicien
TEHNICISM	TEHNICÍSM	<i>n.</i>	Tendința de a folosi (în mod exagerat și mecanic) procedeele tehnice într-un domeniu de activitate, neglijând partea teoretică.	/tehnic + suf. ~ism

TEHNICITATE	TEHNICITÁTE	<i>f.</i>	Caracter tehnic. [G.-D. tehnicității]	/<fr. technicite
TEHNICOLOR	TEHNICOLÓR ~ă (~i,		(despre filme) Care este realizat în culori; color.	/<germ. technikolor
TEHNOCRAT	TEHNOCRÁ//T ~ți	<i>m.</i>	Adept al tehnocrației. [Sil. -no-crat]	/<fr. technocrate
TEHNOCRATIC	TEHNOCRÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de tehnocrație; propriu tehnocrației.	/<fr. technocratique
TEHNOCRAȚIE	TEHNOCRAȚIE	<i>f.</i>	Orientare social-econo-mică, conform căreia societatea poate fi dirijată în exclusivitate pe baza principiilor raționalismului științifico-tehnic, ai căror purtători sunt inginerii și oamenii de știință. [G.-D. tehnocrației; Sil. -no-cra-]	/<fr. technocratie
TEHNOGRAFIC	TEHNOGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de tehnografie; propriu tehnografiei.	/<fr. technographique
TEHNOGRAFIE	TEHNOGRÁFI//E ~i	<i>f.</i>	Descriere a meseriilor.	/<fr. technographie
TEHNOLOG	TEHNOLOÓ//G ~gi	<i>m.</i>	Specialist în tehnologie.	/<fr. technologue
TEHNOLOGIC	TEHNOLOÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de tehnologie; propriu tehnologiei.	/<fr. technologique
TEHNOLOGIE	TEHNOLOÓGI//E ~i	<i>f.</i>	1) Știință care se ocupă cu studiul procedeelor și mijloacelor de prelucrare a materialelor. ~a metalelor. 2) Ansamblu de procedee și de metode folosite în scopul obținerii unui produs. [G.-D. tehnologiei]	/<fr. technologie
A TEHNOLOGIZA	A TEHNOLOGIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	rar (arta) A face să capete caracter tehnologic.	/<engl. technologize
TEHNOPATIE	TEHNOPATIE	<i>f. med.</i>	Nume generic al bolilor profesionale.	/<fr. technopathie
A TEHNOREDACTA	A TEHNOREDACT//Á	<i>tranz.</i>	(manuscrite) A supune unei pregătiri tehnice înainte de a trimite la tipar.	/tehno- + a redacta
TEHNOREDACTOR	TEHNOREDÁCTOR	<i>m.</i>	Persoană care tehnoredactează.	/tehno- + redactor
TEHNOREDACȚIE	TEHNOREDÁCTI//E ~i	<i>f.</i>	1) Pregătire tehnică a unui manuscris înainte de a-l tipări. 2) Serviciu în cadrul unei edituri care se ocupă cu redactarea tehnică a manuscriselor.	/tehno- + redacție
TEHNOREDACȚIONAL	TEHNOREDACȚION ÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de tehnoredacție; propriu tehnoredacției.	/tehno- + redacțional
TEHUI	TEHÚ//I ~ie (~i)	<i>pop.</i>	Care a pierdut temporar facultatea de a judeca limpede (din cauza fricii, somnului, băuturii); buimac; zăpăcit; năuc; bezmetic.	/cf. ung. tahonya
A TEHUI	A TEHU//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	pop. A face să se tehuiască.	/Din tehui
A SE TEHUI	A SE TEHU//Í mă ~iesc	<i>intrans.</i>	pop. A deveni tehui; a nu ști de sine; a se buimăci; a se năuci; a se zăpăci; a se ului; a se pierde.	/Din tehui
TEI I	TEI I ~	<i>m.</i>	1) Arbore cu scoarța brăzdată mărunț, cu frunze mari, ovale, zimțate și cu flori albe-gălbui, aromate, dispuse în inflorescențe, utilizate în scopuri medicinale. 2) Lemnul acestui arbore. • ~-alb (sau ~-argintiu) tei cu lemnul alb-roșiatic, cu coroana deas	/<lat. tilia
TEI II	TEI II téie	<i>n.</i>	Fibră din coaja teiului, folosită ca material de împletit sau de legat (în viticultură și pomicultură).	/<lat. tilia

TEICĂ	TEÍ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Vas mobil de lemn, în care cad grăunțele din coșul morii și de unde trec între pietre.2) Vas în formă de jgheab din care beau sau mănâncă animalele; treucă; troacă.3) reg. Căldare din doage, prinsă la o prăjină pentru a scoate apă din fântână. [Sil. te	/Orig. nec.
TEIER	TEIÉR ~e	<i>n.</i>	Prăjină (având legate de ea câteva curmeie de tei) cu care se stârnește peștele de pe fundul apei pentru a-l îndrepta spre plasă.	/tei + suf. ~ar
TEINĂ	TEÍNĂ	<i>f.</i>	Substanță organică sub formă de cristale, cu gust amărui, extrasă din ceai și întrebuințată, mai ales, în medicină. [G.-D. teinei]	/<fr. théine
TEIOS	TEI//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		(despre carne, plante comestibile sau fructe) Care are consistența teiului; tare și ațos (ca teiul).	/tei + suf. ~os
TEISM I	TEÍSM I	<i>n.</i>	Concepție filozofică religioasă care admite existența lui Dumnezeu ca ființă absolută, supranaturală și conducătoare a lumii.	/<fr. théisme
TEISM II	TEÍSM II	<i>n.</i>	Stare patologică, provocată de consumul abuziv al ceaiului de mare concentrație.	/<fr. théisme
TEIST	TEÍ//ST ~stă (~ști,	<i>m. și f.</i>	Adept al teismului.	/<fr. théiste
TEIȘOR	TEIȘÓR ~i	<i>m.</i>	(diminutiv de la tei) Arbust decorativ, cu flori galbene-portocalii; trandafir-galben.	/tei + suf. ~ișor
TEJGHEA	TEJGH//EÁ ~éle	<i>f.</i>	1) Masă specială, îngu-stă (și lungă), folosită în magazine și în localurile de consum public, pentru a expune măr-furile și pentru a servi consumatorii.2) Ma-să de lucru a unor meseriași (mai ales a tâmplarului). [Art. tejgheaua; G.-D. tejghelei; Sil. te	/<turc. tezgâh
TEJGHETAR	TEJGHETÁR ~i	<i>m.</i>	Vânzător care stă la tejghea.	/<turc. tezgâhtar
TEL	TEL ~uri	<i>n.</i>	1) Obiect de bucătărie, constând dintr-un arc în spirală cu mâner, folosit pentru a bate albușurile de ou sau cremele.2) Resort de sârmă folosit la mobila pe arcuri (canapele, fotolii).	/<turc. tel
TELAL	TELÁL ~i	<i>m. înv.</i>	1) Vânzător ambulant de haine vechi.2) Persoană care anunță prețurile la mezat.	/<turc. tellâl
TELANGIECTAZIE	TELANGIECTAZÍE	<i>f. med.</i>	Dilatație a vaselor sangvine terminale din regiunea feței.	/<fr. télangiectasie
TELEAGĂ	TEL//EÁGĂ ~égi	<i>f.</i>	1) Cărucior (cu două roți) folosit pentru transportul persoanelor sau al unor încărcături ușoare; cotigă. 2) Ansamblu tehnic constând din două roți de mărimi diferite unite printr-o osie, pe care se sprijină grindeiul plugului; cotigă. [Sil. -lea-]	/<sl. telaga
TELEAP	TELEÁP	<i>interj.</i>	(se folosește, de obicei repetat, pentru a reda zgomotul produs de mersul prin noroi sau de mersul apăsător, greoi).	/Ono-mat.
TELEAST	TELEÁ//ST ~ști	<i>m.</i>	Specialist de la televiziune. [Sil. -le-ast]	/<fr. téléaste
TELEAUTOGRAF	TELEAUTOGRÁF ~e	<i>n.</i>	Aparat electric cu ajutorul căruia se realizează transmite-rea la distanță a scrisului și a desenelor. [Sil. -le-a-u-to-graf]	/<fr. téléautographe, germ. Teleautograph
TELEBUSOLĂ	TELEBUSÓL//Ă ~e	<i>f.</i>	Busolă ale cărei indicații sunt transmise la distanță; telecompas.	/tele- + busola
TELECABINĂ	TELECABÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Instalație de teleferic constând din cabine suspendate pe ca-blu.	/<fr. télécabine

TELECAMERĂ	TELECÁMER//Ă ~e	<i>f.</i>	Aparat care transformă imaginea optică a obiectelor în videosemnal de televiziune; cameră de televiziune.	/<fr. télécamera
TELECENTRU	TELECĖNTR//U ~e	<i>n.</i>	Centru de televiziune.	/<rus. телецентр
TELECINEAST	TELECINEÁ//ST ~ști	<i>m.</i>	Cineast care realizează filme pentru televiziune. [Sil. -ne-ast]	/<fr. télécinéaste
TELECINEMA	TELECINEMÁ	<i>n.</i>	Emisiune de filme televizate.	/<fr. télécinéma
TELECINEMATECĂ	TELECINEMATĖ//C Ă ~ci	<i>f.</i>	Colecție de filme pentru televiziune.	/<fr. télécinémathèque
TELECINEMATOGRAF	TELECINEMATOGRA F ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru transmiterea filmelor prin televiziune.	/<fr. télécinématographe
A TELECOMANDA	A TELECOMANDÁ telecománd	<i>tranz.</i>	(nave, rachete, proiectile etc.) A comanda de la distanță (prin mijloace de telecomunicație); a teledirija; a teleghida.	/<fr. télécommander
TELECOMANDĂ	TELECOM//ÁNDĂ ~énzi	<i>f.</i>	Comandă la distanță, transmisă cu ajutorul mijloacelor de telecomunicație.	/<fr. télécommande
TELECOMENTATOR	TELECOMENTATÓ	<i>m.</i>	Comentator de televiziune.	/tele- + comentator
TELECOMPAS	TELECOMPÁS ~uri	<i>n.</i>	Busolă ale cărei indicații sunt transmise la distanță; telebusolă.	/<fr. télécompas
TELECOMUNICAȚIE	TELECOMUNICÁȚI/ /E ~i	<i>f.</i>	Transmitere și recepție de informații (prin diferite mijloace) la distanță. • Sistem de ~i ansamblu unic de mijloace tehnice dintr-un serviciu de telecomunicații. [G.-D. telecomunicației; Sil. -ți-e]	/<fr. télécommunication
A TELEDIRIJA	A TELEDIRIJ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(nave, rachete, proiectile etc.) A dirija de la distanță (prin mijloace de telecomunicație); a telecomanda; a teleghida.	/<fr. télédiriger
TELEECRAN	TELEECRÁN ~e	<i>n.</i>	Ecran de televizor.	/<fr. téléecran
TELEEMISIUNE	TELEEMISIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Emisiune televizată.	/tele- + emisiune
TELEFERIC	TELEFÉRI//C ~ce	<i>n.</i>	Funicular special amenajat pentru transportul de persoane.	/<fr. téléphérique
TELEFILM	TELEFÍLM ~e	<i>n.</i>	Film realizat special pentru a fi transmis prin televiziune.	/<fr. téléfilm
TELEFON	TELEF//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Mijloc de telecomunicație care asigură convorbiri la distanță prin fire electroconductoare.2) Aparat electroacustic pentru convorbiri la distanță, constând dintr-un transmițător și un receptor.3) Chemare sau convorbire telefonică. 4) Numărul de telefon	/<fr. téléphone
A TELEFONA	A TELEFON//Á ~éz		1. intranz. 1) A intra în legătură telefonică; a vorbi la telefon.2) A da un telefon (cuiva).2. tranz. 1) (persoane) A chema la telefon.2) (mesaje) A transmite prin telefon.	/<fr. téléphoner
TELEFONIC	TELEFÓNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de telefonie; propriu telefoniei.2) Care se transmite prin telefon. Mesaj ~. • Aviz ~ înștiințare prin care cineva este anunțat că, la o anumită oră, va fi chemat la telefon (la o centrală) pentru o convorbire interurbană.	/<fr. téléphonique
TELEFONIE	TELEFONÍE	<i>f.</i>	Transmitere la distanță și recepționare de la distanță a unor mesaje cu ajutorul telefonului. [G.-D. telefoniei]	/<fr. téléphonie
TELEFONIST	TELEFONÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Lucrător la o centrală telefonică.	/<fr. téléphoniste
TELEFOTO	TELEFÓTO	<i>n.</i>	1) Aparat pentru transmiterea la distanță a unor imagini fotografice.2) Imagine obținută cu ajutorul acestui aparat.	/<fr. téléphoto

TELEFOTOGRAFIE	TELEFOTOGRAFÍ//E ~i	<i>f.</i>	Tehnica de a transmite pe cale electrică, la mare distanță, fotografii, desene, texte. [G.-D. telefotografiei; Sil. -to-gra-]	/<fr. téléphotographie
TELEGAR	TELEGÁR ~i	<i>m.</i>	Cal de trăsură, tânăr și voinic.	/teleagă + suf. ~ar
TELEGENIC	TELEGÉNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care produce la televizor un efect superior celui natural; cu prezență plăcută la televizor. Față ~că.	/<fr. télégénique
A TELEGHIDA	A TELEGHID//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(nave, rachete, proiectile etc.) A ghida de la distanță (prin mijloace de telecomunicație); a teledirija; a telecomanda.	/<fr. téléguider
TELEGHIDAJ	TELEGHIDÁJ ~e	<i>f.</i>	Operația de a teleghida.	/<fr. téléguidage
TELEGRAF I	TELEGRÁF I ~e	<i>n.</i>	1) Mijloc de telecomunicație care asigură transmiterea (prin fire conductoare sau prin radiosemnale) a unor informații și înregistrarea lor în punctul de recepție.2) Instalație pentru transmiterea și recepția la distanță a diferitelor mesaje.3) Clădire în	/<fr. telegraphie, germ. Telegraf
TELEGRAF II	TELEGRÁF II ~i	<i>m.</i>	Plantă erbacee agățătoare, cu frunze în formă de inimă și cu flori mirositoare albe sau roz-purpuri, folosită în scopuri decorative.	/<fr. télégraphie, germ. Telegraph
A TELEGRAFIA	A TELEGRAFI//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(știri, vești, informații) A transmite la distanță prin telegraf. [Sil. -le-gra-fi-a]	/<fr. télégraphier
TELEGRAFIC	TELEGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de telegraf; propriu telegrafului. Aparat ~.2) Care ține de telegrafie; propriu telegrafiei. Agenție ~că.3) și adverbial Care este expediat prin telegraf; realizat cu ajutorul telegrafului. Depeșă ~că.4) și adverbial fig. Care constă din cuvi	/<fr. télégraphique, germ. telegraphisch
TELEGRAFIE	TELEGRAFÍ//E ~i	<i>f.</i>	Transmitere la dis-tanță și înregistrare de la distanță a unor mesaje scrise cu ajutorul telegrafului. • ~ fără fir radiotelegrafie. [G.-D. telegrafiei; Sil. -le-gra-]	/<fr. télégraphie
TELEGRAFIST	TELEGRAFÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Lucrător la un post de telegraf care transmite și recepționează mesaje scurte.	/<fr. télégraphiste
TELEGRAMĂ	TELEGRÁM//Á ~e	<i>f.</i>	1) Comunicare transmisă cu ajutorul telegrafului (sau prin telefon).2) Formular pentru a scrie textul unei telegrame. [G.-D. telegramei]	/<fr. télégramme, germ. Telegramm
A TELEIMPRIMA	A TELEIMPRIMÁ teleimprím	<i>tranz.</i>	(texte) 1) A transmite la distanță.2) A recepționa de la distanță.	/tele- + a imprima
TELEIMPRIMATOR	TELEIMPRIMAT//Ó R ~oăre	<i>n.</i>	Aparat telegrafic cu ajutorul căruia se transmit la distanță și se recepționează mesajele în literele alfabetului obișnuit; telescriptor. [Sil. -le-im-pri-]	/tele- + imprimator
TELEJURNAL	TELEJURNÁL ~e	<i>n.</i>	Program televizat constând din cronica evenimentelor curente.	/tele- + jurnal
TELELEICĂ	TELELEÍ//CĂ ~ci	<i>f. pop.</i>	Femeie care umblă fără rost, flecărind și bârfind; femeie ușura-tică.	/teleleu + suf. ~eică
TELELEU	TELELEÍ//U ~i	<i>m. pop.</i>	Persoană care umblă fără rost, pierzând vremea în zadar; pierde-vară. • A umbla ~ (Tănase) a hoinări. A fi ~ Tănase a fi zăpăcit, năuc.	/<ung. telelő
TELEMEA	TELEMEÁ	<i>f.</i>	Brânză (de oaie) preparată din caș tăiat în bucăți și păstrată în saramură. [Art. telemeaua; G.-D. telemelei]	/<turc. teleme

TELEMECANIC	TELEMECÁNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care controlează și comandă de la distanță funcționarea mecanismelor și proceselor tehnice.	/<fr. télémécanique
TELEMECANICĂ	TELEMECÁNICĂ	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul dirijării și controlului la distanță a diferitelor procese (tehnice, biologice etc.) prin mijloace de telecomunicație. [G.-D. telemecanicii]	/<fr. télémécanique
TELEMETRIC	TELEMÉTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de telemetrie; propriu telemetriei. • Sistem ~ sistem de măsurare a mărimilor fizice la distanță.	/<fr. télémétrie
TELEMETRIE	TELEMETRÍE	<i>f.</i>	Disciplină care se ocupă cu măsurarea de la distanță a diferitelor mărimi fizice caracteristice unor procese, fenomene, stări. [G.-D. telemetriei; Sil. -me-tri-]	/<fr. télémétrie
TELEMETRIST	TELEMETRÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Specialist în telemetrie.	/<it. télémetrista
TELEMETRU	TELEMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru măsurarea indirectă a distanțelor până la obiectele îndepărtate sau inaccesibile.	/<fr. télémètre
TELENCEFAL	TELENCEFÁL ~uri	<i>n. anat.</i>	Partea anterioară, terminală, a encefalului embrionar.	/<fr. télencéphale
TELEOBIECTIV	TELEOBIECTÍV ~e	<i>n.</i>	Obiectiv pentru fotografierea sau filmarea unor obiecte de la distanță. [Sil. -le-o-biec-]	/<fr. téléobjectif, germ. Teleobjektiv
TELEOLOGIC	TELEOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de teleologie; propriu teleologiei.	/<fr. téléologique
TELEOLOGIE	TELEOLOGÍE	<i>f.</i>	Concepție filozofică care consideră că orice fenomen sau proces din natură are un scop prestabilit; finalism. [G.-D. teleo-logiei; Sil. -le-o-]	/<fr. téléologie
TELEOSTEAN	TELEOST//EÁN ~éni	<i>m.</i>	1) la pl. Subclasă de pești având corpul acoperit cu solzi osoși și coadă împărțită în două părți egale (reprezentanți: somnul, știuca, crapul).2) Peș-te din această subclasă. [Sil. -le-os-te-an]	/<fr. téléostéen
TELEPAT	TELEPÁ//T ~ți	<i>m.</i>	1) Persoană care practică telepatia.2) Persoană care pretinde că poate înlesni comunicarea cu spiritele.	/<fr. télépathe
TELEPATIC	TELEPÁTI//C ~ce (~ci, ~ce)		Care ține de telepatie; propriu telepatiei.	/<fr. télépathique
TELEPATIE	TELEPATÍE	<i>f.</i>	Fenomen psihic (neaprobat de știință) de transmitere a gândurilor și sentimentelor la distanță; comunicare extrasenzorială. [G.-D. telepatiei]	/<fr. télépathie
TELERADIOGRAFIE	TELERADIOGRAFÍE	<i>f.</i>	Radiografie realizată prin plasarea sursei radiante la mare distanță de pacient.	/<fr. téléradiographie
TELERADIOTERAPIE	TELERADIOTERAPÍE	<i>f.</i>	Radioterapie realizată prin plasarea sursei radiante la mare distanță de pacient.	/<fr. téléradiothérapie
TELERECORDING	TELERECÓRDING	<i>n.</i>	1) Operație de înre-gistrare pe peliculă cinematografică a emisiunilor televizate prin filmarea directă a ecranului.2) Instalație cu ajutorul căreia se realizează asemenea înregistrări.3) Peliculă pe care s-a făcut o asemenea înregistrare.	/<engl. telerecording
A TELEREGLA	A TELEREGL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(sisteme tehnice) A regula de la distanță (prin mijloace de telecomunicație).	/tele- + a regla
TELEREPORTAJ	TELEREPORTÁJ ~e	<i>n.</i>	Reportaj televizat.	/<fr. téléreportage

TELEREPORTER	TELEREPÓRTER ~i	<i>m.</i>	Reporter de televiziune.	/<fr. téléréporter
TELESCAUN	TELESCÁUN ~e	<i>n.</i>	Teleferic cu scaune suspendate de un cablu. [Sil. -le-sca-un]	/<fr. télésiege
TELESCI	TELESCHÍ ~uri	<i>n.</i>	Instalație de teleferic în care cablul poartă persoane pe schiuri. [Sil. -le-schi]	/tele- + schi
TELESCOP	TELESC//ÓP ~oápe	<i>n.</i>	Instrument optic pentru studierea corpurilor cerești după radiația lor electromagnetică. [Sil. -le-scop]	/<fr. télescope, lat. telescopium
TELESCOPIC	TELESCÓPI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de telescop; propriu telescopului.2) Care este realizat cu telescopul. Observații ~ce. 3) tehn. (despre tuburi) Care poate pătrunde unul în golul celuilalt, pentru a putea fi alungit sau scurtat.4) Care este alcătuit din astfel de tuburi. Ant	/<fr. télescopique
TELESCRIPTOR	TELESCRIPT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Aparat telegrafic cu ajutorul căruia se transmit la distanță și se recepționează mesaje în literele alfabetului obișnuit; teleimprimator.	/<fr. télescripteur
A TELESEMNALIZA	A TELESEMNALIZ//Á	<i>tranz.</i>	A semnaliza la distanță (prin mijloace de telecomunicație).	/<fr. télésignalisation
TELESPECTACOL	TELESPECTÁCOL	<i>n.</i>	Spectacol televizat.	/tele- + spectacol
TELESPECTATOR	TELESPECTAT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care privește o emisiune te-levizată. [Sil. -le-spec-]	/<fr. téléspectateur
TELEȘCOALĂ	TELEȘC//OÁLĂ ~óli	<i>f.</i>	Lecții transmise cu ajutorul televiziunii.	/tele- + școală
TELETERMOMETRU	TELETERMOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Termometru cu citire de la distanță, având partea care măsoară în contact cu corpul supus măsurărilor.	/<fr. téléthermomètre
TELETIP	TELETIP [pr.: teletáip] ~uri	<i>n.</i>	Aparat telegrafic care înregistrează automat, fără operator, informația recepționată sub forma unui text dactilografiat.	/<fr. télétype, germ. Teletype
TELETIPSETER	TELETIPSETER [pr.: teletaipséteri ~e	<i>n. poligr.</i>	Instalație care codifică textul și îl transmite, prin linii de telecomunicație, la mai multe mașini de cules telecomandate, în tipografii diferite.	/<fr. télétypsetter
TELETRANSMISIE	TELETRANSMÍSIE	<i>f.</i>	Transmisiune la distanță.	/<fr. télétransmission
A TELEVIZA	A TELEVIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (emisiuni) A difuza prin intermediul televiziunii.2) (fil-me) A turna special pentru televiziune.	/<fr. téléviser
TELEVIZIUNE	TELEVIZIÚNE	<i>f.</i>	1) Tehnică de transmitere la distanță și de recepționare de la distanță, pe un ecran, a imaginilor obiectelor în mișcare, cu ajutorul undelor electromagnetice.2) Instituție în care se elaborează și se difuzează emisiunile televizate. [G.-D. televiziunii;	/<fr. télévision
TELEVIZOR	TELEVIZ//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Aparat pentru recepționarea emisiunilor televizate.	/<fr. téléviseur
TELEVOLTMETRU	TELEVOLTMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Voltmetru pentru măsurarea la distanță a tensiunii într-un circuit electric.	/<fr. télévoltmetre
TELEX	TÉLEX ~uri	<i>n.</i>	1) Sistem mixt de telefonie și telegrafie în teleimprimator, care folosește prin comutare același circuit de transmisie.2) Serviciu tehnic care asigură o astfel de transmisie.	/<fr. téléx

TELUR	TELŪR	<i>n.</i>	Metaloid alb-argintiu, fragil, întrebuițat la fabricarea semiconductoarelor și ca material colorant pentru sticlă și ceramică.	/<fr. tellure, germ. Tellur
TELURIC I	TELŪRI//C I ~că (~ci, ~ce)		Care conține telur; cu telur în componență. Compus ~. • Acid ~ acid foarte slab, obținut prin oxidarea telurului cu acid clorhidric.	/<fr. tellurique, germ. tellurisch
TELURIC II	TELŪRI//C II ~că (~ci, ~ce)	<i>livr.</i>	Care ține de Pământ; propriu Pământului; pământesc; terestru. • Curent ~ curent electric care circulă prin sol.	/<fr. tellurique, germ. telurisch
TEMATIC	TEMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de o temă; propriu unei teme. • Plan ~ plan în care se fixează toate temele de lucru într-un anumit domeniu.	/<fr. thématique, germ. Thematik
TEMATICĂ	TEMÁTI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Ansamblu de teme abordate într-o operă artistică sau științifică. [G.-D. tematicii]	/<fr. thématique, germ. Thematik
TEMĂ	TÉM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Idee fundamentală tratată într-o lucrare (științifică, artistică etc.). ~ actuală.2) Frază sau peisaj care formează desenul melodic sau ritmic al unei compoziții muzicale; motiv. ~ cu variații.3) Lucrare scrisă dată spre executare (acasă) elevilor sau	/<lat., ngr. thema, fr. thème, germ. Thema
TEMĂTOR	TEMÁT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>rar</i>	1) Care se teme.2) Care manifestă bănuieli; bănuitor.	/a teme + suf. ~tor
TEMBEL	TEMBÉL ~ă (~i, ~e)	<i>rar</i>	1) (despre persoane sau despre manifestările lor) Care vădește nepăsare, indiferență; nepăsător; indiferent.2) Care denotă facultăți intelectuale reduse.	/<turc. tembel
TEMBELISM	TEMBELÍSM ~e	<i>n.</i>	Lipsă de orice interes; apatie.	/tembel + suf. ~ism
A TEME	A TÉME tem	<i>tranz.</i>	pop. (soțul, soția) A bănui de infidelitate.	/<lat. timere
A SE TEME	A SE TÉME mă tem	<i>intrans.</i>	1) A fi stăpânit de teamă; a avea teamă. • ~ și de umbra sa, (~ și de o umbră) a fi foarte fricos. Cine e mușcat de șarpe, se teme și de șopârlă cel pățit devine foarte prevăzător.2) A fi cuprins de neliniște; a fi cuprins de griji; a se neliniști; a se î	/<lat. timere
TEMEI	TEMÉ//I ~iuri	<i>n.</i>	1) Element esențial de temelie; parte fundamentală. A surpa ~iurile vechi. • De ~ a) de bază; fundamental; b) serios; c) însemnat. Fără (sau lipsit) de ~ lipsit de bază reală; neîntemeiat. Cu ~ a) ca-re se sprijină pe o bază solidă; în mod solid; cu temeii	/<sl. temeli
TEMEINIC	TEMÉINI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și adverbial</i>	Care are un temeii serios; fondat pe o bază solidă; sănătos. • A cunoaște ceva ~ a cunoaște foarte bine.	/temei + suf. ~nic
TEMEINICIE	TEMEINICÍ//E ~i	<i>f.</i>	Caracter temeinic. ~ea unui argument. • Cu ~ temeinic. [G.-D. temeiniciei]	/<temeinic + suf. ~ie
TEMELIE	TEMELÍ//E ~i	<i>f.</i>	Totalitate a elementelor de rezistență pe care se sprijină o construcție; fundament; bază. • Din (sau până în) ~ (sau ~i) cu desăvârșire; cu totul; până la bază; radical. A pune ~ea a întemeia; a funda. [G.-D. temeliei]	/<sl. temelije
TEMENEA	TEMEN//EÁ ~ele	<i>f.</i>	Plecăciune adâncă făcută în semn de salut (după obiceiul musulmanilor). • A face ~ele a manifesta slugărnicie. [Art. temeneaua]	/<turc. temenna
TEMERAR	TEMERÁR ~ă (~i, ~e)		(despre persoane sau despre manifestările lor) Care vădește o mare îndrăzneală; foarte îndrăzneț.	/<fr. téméraire

TEMERE	TÉMER//E ~i	<i>f.</i>	1) mai ales la pl. v. TEAMĂ.2) pop. Sentiment de îndoială chinuitoare în ceea ce privește fidelitatea persoanei iubite; gelozie.	/V. a (se) teme
TEMERITATE	TEMERÍTÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter temerar; îndrăzneală excesivă.2) Manifestare de om temerar. [G.-D. temerităţii]	/<lat. temeritas, ~atis, fr. témérité
TEMNIC	TÉMNIC ~uri	<i>n.</i>	1) rar Adăpost de iarnă pentru stupi (săpat în pământ).2) înv. Clădire unde stau deţinuţii; închisoare.	/<bulg. temniku, ucr. temnyk
TEMNICER	TEMNICÉR ~i	<i>m.</i>	Supraveghetor într-o închisoare.	/temniță + suf. ~ar
TEMNIȚĂ	TÉMNIȚ//Ă ~e	<i>f. înv.</i>	1) Instituție corecțională în care își ispășesc pedeapsa persoanele condamnate la privațiune de libertate; pușcărie; închisoare; dubă; penitenciar.2) Clădire în care se află această instituție. [G.-D. temnitei]	/<sl. timinica
TEMPERA	TÉMPERA	<i>f.</i>	1) Culoare obținută prin amestecarea unor coloranți cu lianți pe bază de substanțe albuminoase sau gelatinoase. 2) Procedeu de pictură care întrebuintează asemenea culori.3) Pictură realizată prin acest procedeu.	/<it. tempera
A TEMPERA	A TEMPER//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	livr. (persoane și manifestările lor) A face să se tempereze; a potoli; a domoli; a modera.	/<fr. tempérer
A SE TEMPERA	A SE TEMPER//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre fenomene ale naturii) A scădea în intensitate; a pierde din intensitate; a se ogoi; a se modera; a se domoli.2) (despre persoane și despre manifestările lor) A deveni calm, înfrânându-se; a se potoli; a se domoli; a se modera; a se ogoi.	/<fr. tempérer
TEMPERAMENT	TEMPERAMÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Totalitate a particularităților psihice și fiziologice, care determină excitabilitatea și comportamentul unei persoane. ~ coleric. ~ sangvinic.2) Energie vitală. • Cu (sau plin de) ~ plin de energie.	/<lat. temperamentum, fr. tempérament
TEMPERAMENTAL	TEMPERAMENTÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de temperament; propriu temperamentului.2) (despre persoane sau despre manifestările lor) Care vădește temperament; cu temperament; care este plin de energie.	/temperament + suf. ~al
TEMPERAMENTOS	TEMPERAMENT//ÓS ~oăse (~ósi, ~oăse)	<i>fam.</i>	Care are temperament; plin de energie.	/temperament + suf. ~os
TEMPERANT I	TEMPERÁN//T I ~tă (~ți, ~te)	<i>rar</i>	1) Care temperează.2) (despre medicamente) Care are proprietatea de a calma; calmant; liniștitor.	/<fr. tempérant, lat. temperans
TEMPERANT II	TEMPERÁNT II ~e	<i>n.</i>	Medicament care are proprietatea de a calma durerea sau excitațiile nervoase; analgezic; sedativ; calmant.	/<fr. tempérant, lat. temperans
TEMPERANȚĂ	TEMPERÁNT//Ă ~e	<i>f.</i>	rar Caracter temperat; simț al măsurii; cumpătare; sobrietate; austeritate.	/<fr. tempérance, lat. temperantia
TEMPERAT	TEMPERÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A TEMPERA.2) (despre oameni) Care știe să-și potolească pornirile lăuntrice; cumpătat; moderat. • Climă ~tă climă caracterizată prin ierni nu prea reci și veri potrivit de călduroase. Zonă ~tă fiecare dintre cele două zone de pe suprafața globului p	/<lat. temperatus, ~a, ~um, fr. tempéré

TEMPERATURĂ	TEMPERATŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Mărimă care caracterizează gradul de încălzire a unui corp sau a unui mediu. • ~ absolută temperatură care se măsoară pornind de la zero absolut. ~ de fierbere temperatură la care fierbe un lichid.2) pop. Căldură ridicată (peste limita normală) a corpului	/<lat. temperatura, fr. temperature, germ. Temperatur
TEMPESTĂ	TEMPÉST//Ă ~e	<i>f.</i>	rar Vânt puternic însoțit (uneori) de ploaie, grindină și des-cărcări electrice; furtună; vijelie; vântoaică; vântoasă.	/<it. tempesta
TEMPESTUOS	TEMPESTU//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)	<i>rar</i>	1) Care este cuprins de tempestă; furtunos.2) fig. Care are o putere de nestăvilit. Discuție ~oasă.	/<lat. tempestuosus
TEMPLIER	TEMPLIÉR ~i	<i>m.</i>	1) la pl. (în evul mediu) Ordin de călugări întemeiat cu scopul de a apăra locurile considerate sfinte.2) Călugăr militar din acest ordin. [Sil. tem-pli-er]	/<fr. templier
TEMPLU	TÉMPL//U ~e	<i>n.</i>	1) Edificiu special amenajat pentru practicarea unui cult religios. 2) Biserică monumentală.3) fig. Loc sau edificiu unde are loc o acțiune comparabilă cu oficierea cultului religios. ~ al culturii. [Sil. tem-plu]	/<fr. temple, lat. templum
TEMPO	TÉMPO	<i>n.</i>	1) muz. Viteză de executare a unei lucrări.2) Viteză de desfășurare a unei acțiuni; ritm.3) lingv. Viteză de pronunțare a cuvintelor în timpul vorbirii; ritm al vorbirii. [Art. tempóul; Acc. și témpoul]	/< it., fr. tempo
TEMPORAL I	TEMPORÁL I ~ă (~i, ~e)	<i>anat.</i>	Care ține de tâmples; propriu tâmpleselor. • (Os) ~ os-pereche al craniului din regiunea tâmpleselor.	/<fr. temporal
TEMPORAL II	TEMPORÁL II ~ă (~i, ~e)		Care ține de timp; propriu timpului. Limitele ~e. • (Propoziție) ~ă propoziție subordonată care arată timpul în care se petrece acțiunea din propoziția regentă; circumstanțială de timp. Conjunție ~ă conjuncție care introduce o propoziție subordonată de t	/<fr. temporel
TEMPORALITATE	TEMPORALITÁTE	<i>f.</i>	rar Caracter temporal; existență în timp.	/<fr. temporalité
TEMPORAR	TEMPORÁR ~ă (~i, ~e)	<i>și adverbial</i>	Care durează puțin; cu un termen de existență limitat; de scurtă durată; vremelnic; provizoriu.	/<fr. temporaire, lat. temporarius
A TEMPORIZA	A TEMPORIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	rar (acțiuni, activități, soluționări etc.) A reține un timp până la o ocazie mai potrivită; a amâna în așteptarea unor condiții mai favorabile.	/<fr. temporiser
TEMPORIZATOR	TEMPORIZAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care temporizează; care târăgănează.	/<fr. temporisateur
TEMUT	TEMŪ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>rar</i>	Care inspiră teamă.	/V. a (se) teme
TEN	TEN ~uri	<i>n.</i>	Aspect al pielii obrazului • Fond de ~ produs cosmetic gras, folosit ca fard.	/<fr. teint
TENACE	TENÁC//E ~ (~i)		1) (despre persoane) Care își respectă opiniile și deciziile cu fermitate; perseverent; stăruitor; insistent.2) (despre manifestări ale oamenilor) Care denotă dârzenie puternică. Voință ~.3) (despre corpuri dure) Care rezistă la acțiunea forțelor externe;	/<fr. tenace, it. tenace, lat. tenax, ~acis
TENACITATE	TENACITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter tenace; asi-duitate; insistență; perseverență.2) tehn. Capacitate de rezistență la rupere. [G.-D. tenacității]	/<fr. tenacité, lat. tenacitas, ~atis

A TENCUI	A TENCUI//Î ~iése		1. tranz. (pereți, tavane etc.) A acoperi cu tencuială.2. intrans. A efectua lucrări de tencuială; a face tencuială.	/<ucr. tyn'kuvaty
TENCUIALĂ	TENCUI//IĂLĂ ~ieli	<i>f.</i>	Strat de mortar aplicat pe suprafața pereților și a tavanului pentru a le proteja și a le netezi. • ~ uscată plăci de ipsos care se întrebuintează în locul tencuielii obișnuite. [G.-D. tencuielii]	/a tencui + suf. ~eală
TENCUIITOR	TENCUIȚOR ~oäre (~ôri, ~oäre)	<i>m. și f.</i>	Muncitor specializat în operații de tencuială.	/a tencui + suf. ~tor
TENDĂ	TÉND//Ă ~e	<i>f.</i>	Bucată de pânză groasă întinsă deasupra unui spațiu pentru protejare contra ploii sau contra soarelui.	/<ngr. ténta, it. tenda
TENDENȚIOS	TENDENȚI//ÓS ~oásă (~ôși, ~oăse)		Care manifestă o tendință ascunsă; lipsit de obiectivitate. [Sil. -ți-os]	/<fr. tendacieux
TENDENȚIOZITATE	TENDENȚIOZITĂTE	<i>f.</i>	1) Caracter ten-dențios.2) Manifestare tendențioasă.	/<it. tendenziosita
TENDER I	TÉNDER I ~e	<i>n.</i>	Vagon special, atașat direct la o locomotivă cu aburi și destinat transportului de combustibil și de apă, necesare pentru alimentarea locomotivei.	/<fr. tender, germ. Tender
TENDER II	TÉNDER II ~e	<i>n.</i>	Ambarcație de dimensiuni mici, cu un singur catarg, prevăzut cu două-trei pânze anterioare, triunghiulare.	/<fr. tender, germ. Tender
TENDINOS	TENDIN//ÓS ~oásă (~ôși, ~oăse)	<i>anat.</i>	1) Care are (multe) tendoane.2) Care ține de tendoane; propriu tendoanelor.	/<fr. tendineux
TENDINȚĂ	TENDÍNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Orientare conștientă spre un anumit scop.2) Dorință puternică; năzuință; aspirație.3) (în opere artistice) Poziție social-politică a autorului; atitudine față de realitatea reflectată.4) Direcție de mișcare a unui corp aflat sub acțiunea unei forte.5)	/<it. tendenza, fr. tendance
TENDON	TEND//ÓN ~oâne	<i>n.</i>	Țesut conjunctiv fibros, alb-sidefiu, rezistent, care leagă mușchii de oase.	/<fr. tendon
TENEBRĂ	TENÉBR//Ă ~e	<i>f.</i>	mai ales la pl. Întuneric de nepătruns; obscuritate adâncă; beznă. [Sil. -ne-bră]	/<fr. ténébres
TENEBROS	TENEBR//ÓS ~oásă (~ôși, ~oăse)		1) Ca-re este cufundat în tenebră; scăldat în întuneric adânc.2) fig. (despre persoane) Care este cuprins de tristețe; posomorât; sumbru.3) Care este greu de înțeles; plin de mister. [Sil. -ne-bros]	/<fr. ténébreux
TENESME	TENÉSME	<i>f.</i>	la pl. med. Spasm dureros al sfincterului anal sau vezical, însoțit de necesitatea continuă de urinare sau defecare, în cazul unor boli (prostatice, cistite).	/<fr. ténesmes, lat. tenesmus, gr. tenésmos
TENIAZĂ	TENIÁZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Boală parazitară cauzată de prezența teniei în intestine, manifestată prin tulburări digestive și irascibilitate. [Sil. -ni-a-]	/<fr. téniasse
TENIE	TÉNI//E ~i	<i>f.</i>	Vierme intestinal cu corpul plat și foarte lung, care parazitează, mai ales, în intestinul subțire; cordea; panglică. [G.-D. teniei. Sil. -ni-e]	/<lat. taenia, fr. ténia
TENIS	TÉNIS	<i>n.</i>	Joc sportiv între doi jucători sau între două perechi de jucători pe un teren special amenajat, constând în aruncarea mingii peste o plasă, lovind-o cu racheta. • ~ de masă tenis jucat cu mingi mici de celuloid pe o masă specială, despărțită în două jumătăți	/<fr. tennis, engl. tennis
TENISMAN	TENISM//ÁN ~éni	<i>m.</i>	Jucător de tenis.	/<fr. tennisman

TENIȘI	TÉNIȘI	<i>m.</i>	pl. Încălțăminte pentru tenis.	/Din tenis
TENOR I	TEN//ÓR I ~oáre	<i>n.</i>	1) Voce bărbătească cu cel mai înalt registru.2) Instrument muzical de suflat al cărui registru corespunde acestei voci.	/<fr. ténor, it. tenore
TENOR II	TENÓR II ~i	<i>m.</i>	Cântăreț care are vocea cu cel mai înalt registru.	/<fr. ténor, it. tenore
TENOTOMIE	TENOTOMÍ//E ~i	<i>f.</i>	Intervenție chirurgicală care constă în secționarea unui tendon.	/<fr. ténotomie
TENSIOMETRU	TENSIOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	1) Aparat pentru determinarea tensiunii superficiale a unui lichid.2) med. Aparat pentru măsurarea tensiunii arteriale. [Sil. -si-o-me-tru]	/<fr. tensiometre
A TENSIONA	A TENSION//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) tehn. (corpuri elastice) A trage, măbind dimensiunile (lungind sau lărgind).2) (situații, relații) A aduce în stare de tensiune. [Sil. -si-o-]	/<fr. tensionner
TENSIUNE	TENSIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Stare de încordare; întindere. ~ea mușchilor.2) fig. Stare de spirit sau situație încordată; zbucium sufletesc; încordare.3) fig. Efort intelectual. 4) fiz. Forță interioară care acționează asupra suprafeței unui spațiu închis.5) Diferență de potențial	/<fr. tension
TENSOMETRIE	TENSOMETRÍE	<i>f.</i>	Determinare a tensiunilor pieselor finite supuse la solicitări.	/<fr. tensométrie
TENSOMETRU	TENSOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Dispozitiv pentru măsurarea deformațiilor pieselor supuse la tensiuni exterioare.	/<fr. tensometre, germ. Tensometer
A TENTA	A TENT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A supune unei ispite; a ispiti; a ademeni; a momi.2) (acțiuni) A începe ceva cu scopul de a reuși.	/<fr. tenter
TENTACUL	TENTÁCUL ~e	<i>n.</i>	(la unele animale acvatice) Organ alungit, muscular și mobil, care servește la pipăit, la prinderea hranei și la mișcare.	/<fr. tentacule
TENTACULAR	TENTACULÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de tentacule; propriu tentaculelor.2) Care este asemănător cu un tentacul; ca un tentacul.	/<fr. tentaculaire
TENTACULAT	TENTACULÁT ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Încrengătură de animale nevertebrate acvatice, având corpul înzestrat cu tentacule (reprezentanți: meduza, coralul).2) Animal din această încrengătură.	/Din tentacul
TENTANT	TENTÁN//T ~tă (~ți,		Care tentează; ispititor; îmbietor.	/<fr. tentant
TENTATIVĂ	TENTATÍV//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Acțiune prin care se încearcă să se ajungă la un rezultat; încercare.2) jur. Încercare de a comite o infracțiune.	/<fr. tentative
TENTAȚIE	TENTÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Motiv care atrage o persoană la acțiune; dorință puternică de a realiza sau a obține ceva; ispită.2) rel. Impuls care împinge omul la săvârșirea unui păcat. [G.-D. tentației; Sil. -ți-e]	/<it. tentazione, fr. tentation
TENTĂ	TÉNT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Amestec de vopsele folo-sit în pictură pentru a obține nuanța dorită.2) Nuanță obținută prin amestecul mai multor culori.3) Suprafață a unei imagini, rea-lizate cu un astfel de amestec.	/<fr. teinte
TENUITATE	TENUITÁTE	<i>f.</i>	rar Finețe deosebită; subtilitate.	/<fr. ténuité, lat. tenuitas
TEOBROMINĂ	TEOBROMÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Substanță sub formă de cristale incolor, cu gust amar, extrasă din boabele de cacao, nucile de cola, frunzele de ceai sau obținută pe cale sintetică și folosită în medicină (ca diuretic și vasodilatator).	/<fr. théobromine

TEOCRAT	TEOCRÁ//T ~ți	<i>m. înv.</i>	1) Persoană care de-ținea puterea într-un stat teocratic.2) Adept al teocrației.	/<fr. théocrate
TEOCRATIC	TEOCRÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de teocrație; propriu teocrației. Conducere ~că.	/<fr. théocratique
TEOCRAȚIE	TEOCRÁȚI//E ~i	<i>f. înv.</i>	1) Formă de guver-nământ în care puterea religioasă și laică era exercitată de cler.2) Stat cu o astfel de formă de guvernământ. [G.-D. teocrației; Sil. te-o-cra-]	/<fr. théocratie
TEODICEE	TEODICÉE	<i>f.</i>	Doctrină filozofico-religioasă conform căreia lumea este o creație perfectă a divinității, iar răul are cu totul o altă origine decât cea divină și existența lui nu poate pune la îndoială bunătatea și atotputernicia lui Dumnezeu.	/<fr. théodicée
TEODOLIT	TEODOLÍT ~e	<i>n.</i>	Instrument optic goniometric de precizie folosit în geodezie și astronomie. [Sil. te-o-]	/<fr. théodolite
TEOFILINĂ	TEOFILÍNĂ	<i>f.</i>	Produs natural extras din ceai, folosit în medicină ca diuretic și vasodilatator. [G.-D. teofilinei]	/<fr. theophylline
TEOGONIC	TEOGÓNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de teogonie; propriu teogoniei.	/<fr. théogonique
TEOGONIE	TEOGONÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Totalitate a miturilor despre originea și genealogia zeilor.2) Totalitate a divinităților religiei politeiste. [G.-D. teogoniei]	/<fr. théogonie
TEOLOG	TEOLÓ//G ~gi	<i>m.</i>	Specialist în teologie.	/<germ. Theolog, it. teologa
TEOLOGIC	TEOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de teologie; propriu teologiei.	/<lat. theologicus, fr. théologique
TEOLOGIE	TEOLOGÍE	<i>f.</i>	Disciplină care se ocupă cu expunerea și fundamentarea teoretică a izvoarelor și învățăturilor unei religii. [G.-D. teologiei; Sil. -te-o-]	/<fr. théologie
TEORBĂ	TEÓRB//Ă ~e	<i>f.</i>	Instrument muzical constând dintr-o cutie de rezonanță bombată având coarde speciale pentru sunetele grave.	/<fr. téorbe
TEOREMĂ	TEORÉM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) mat. Adevăr matematic care urmează să fie demonstrat. ~a lui Pitagora.2) filoz. Afirmatie care în cadrul unei teorii poate fi demonstrată în mod logic. [G.-D. teoremei; Sil. te-o-]	/<ngr. théôréma, lat. theorema, fr. théoreme
TEORETIC	TEORÉTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de teorie; propriu teoriei. Studiu ~.2) Care ține de domeniul teoriei pure și neglijează latura practică a lucrurilor; rupt de practică.	/<lat. theoreticus, germ. theoretisch, fr. théorique
TEORETICEȘTE	TEORETICÉȘTE	<i>adv.</i>	Sub aspect teoretic; din punct de vedere teoretic.	/teoretic + suf. ~ește
TEORETICIAN	TEORETICI//ÁN ~ână (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Persoană care se ocupă de teorie; om de știință care tratează probleme teoretice. [Sil. te-o-, -ci-an]	/<fr. théoricien.
A TEORETIZA	A TEORETIZ//Ă ~éz		1. tranz. (observații) A reduce la formulări cu statut de principii teoretice (pe baza rezultatelor unor cercetări); a transforma în teorie.2. intranz. 1) A formula o teorie.2) A discuta pe teme abstracte, generale; a face teorie.	/<fr. théoriser

TEORIE	TEORÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Sistem de principii, de idei, obținute prin generalizarea experienței umane, care reflectă legitățile naturii, societății și gândirii.2) Totalitate a tezelor generalizate dintr-un domeniu al cunoașterii (științifice sau artistice). ~ea relativității. 3	/<ngr. theoria, lat. theoria, fr. theorie
TEOZOF	TEOZÓF ~i	<i>m.</i>	Adept al teozofiei.	/<fr. théozophe
TEOZOFIC	TEOZÓFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de teozofie; propriu teozofiei.	/<fr. théosophique
TEOZOFIE	TEOZOFÍE	<i>f.</i>	Doctrină filozofico-religioasă care declară înțelepciunea divină obiect al cunoașterii, iar intuiția mistică drept izvor al acesteia. [G.-D. teozofiei]	/<fr. théosophie, germ. Theosophie
TERACOTĂ	TERACÓT//Ă ~e	<i>f.</i>	Material de construcție în formă de plăci ceramice, obținute prin arderea și emailarea argilei, folosite pentru construirea sobelor, căptușirea pereților etc.	/<it. terracotta, germ. Terrakotte
TERACOTIST	TERACOTÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	1) Muncitor care lucrează la fabricarea teracotei.2) Persoană specializată în aplicarea teracotei.	/teracotă + suf. ~ist
TERAPEUT	TERAPEÚ//T ~ți	<i>m.</i>	Medic specializat în terapieutică.	/<fr. thérapeute
TERAPEUTIC	TERAPEÚTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de terapieutică; propriu terapieuticii.	/<fr. thérapeutique
TERAPEUTICĂ	TERAPEÚTICĂ	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care studiază bolile interne, precum și metodele de tratare și de profilaxie a acestora. [G.-D. terapieuticii]	/<fr. thérapeutique
TERAPIE	TERAPÍ//E ~i	<i>f. med.</i>	1) v. TERAPEUTICĂ.2) Totalitate a metodelor și procedeele folosite la tratamentul unei boli. [G.-D. terapiei]	/<fr. therapie
TERARIU	TERÁRI//U ~i	<i>n.</i>	1) Încăpere special amenajată în care se întrețin diferite animale mici terestre, în special reptile, pentru a fi studiate.2) Teren stâncos, amenajat în mod special pentru cultivarea unei anumite plante.	/<lat., fr., engl. terrarium, germ. Terrarium
A TERASA	A TERAS//Ă ~éz	<i>tranz</i>	(terenuri)A înzestra cu terase.	/<fr. terrasser
TERASAMENT	TERASAMÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Ansamblu de lucrări constând în modificarea formei naturale a pământului în vederea realizării unei construcții.2) Masă de pământ și pietriș deplasată și dispusă în formă de ridicătură, servind ca bază pentru o construcție (mai ales cale ferată, șosea,	/<fr. terrassement
TERASĂ	TERÁS//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Construcție deschisă la o clădire (la parter, la etaj sau pe acoperiș). 2) geol. Sistem de suprafețe plane, în formă de trepte, situate în lungul versanților unui râu sau al malurilor mării.3) Porțiune de trotuar din fața unui local public, unde sunt i	/<fr. terrasse, germ. Terrasse
TERASIER	TERASIÉR ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în operații de terasare.	/<fr. terrassier
TERATOGEN	TERATOGÉN ~ă (~i, ~e)	<i>biol.</i>	(despre substanțe sau procedee) Care generează anomalii; producător de monstruoziități, de malformații.	/<fr. tératogene
TERATOLOGIC	TERATOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de teratologie; propriu teratologiei.	/<fr. tératologique
TERATOLOGIE	TERATOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a biologiei care se ocupă cu studiul anomaliilor, malformațiilor și monstruoziităților la organismele vii. [G.-D. teratologiei]	/<fr. tératologie

TERATOM	TERATÓM ~uri	<i>n.</i>	(la om sau la animale) Tumoare benignă congenitală, apărută în urma unor tulburări în dezvoltarea embrionară a țesuturilor.	/<fr. tératome
TERAZ	TERÁZ	<i>n.</i>	1) Varietate de viță de vie hibridă (de calitate inferioară), având struguri cu boabe mici și negre.2) Vin făcut din astfel de struguri.	/<fr. Terras
TERBIU	TÉRBIU	<i>n.</i>	Metal lucitor, din familia pământurilor rare, ai cărui compuși sunt întrebuințați la obținerea aliajelor.	/<fr. terbiums
TERCHEA:	TÉRCHEA: ~ BÉRCHEA	<i>m. invar.</i>	depr. Persoană fără valoare socială; om care nu este bun de nimic. [Sil. ter-chea-ber-chea]	/<ung. terkabarka
TERCI	TERC//I ~iuri	<i>n.</i>	1) Partea lichidă din conținutul mămăligii care fierbe; mămăligă foarte moale. • A face ~ pe cineva (sau ceva) a zdrobi, a strivi pe cineva (sau ceva).2) Fel de mâncare preparat din mălai (și alte crupe), fiert cu apă (și cu grăsime).	/Orig. nec.
A TERCIUI	A TERCIU//Í ~iésc	<i>tranz.</i>	1) A face să capete aspect de terci; a face terci.2) fig. A face să nu mai existe, distrugând (prin spargere, stricare, dărâmare).	/terci + suf. ~ui
TEREBENTINĂ	TEREBENTÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Substanță lichidă incoloră, cu miros pătrunzător, extrasă din rășină de conifere și folosită în medicină și în industrie. [G.-D. terebentinei]	/<lat. terebinthina, fr. terébinthine
TEREBINT	TEREBÍN//T ~ți	<i>m.</i>	Arbore rășinos din care se extrage terebentina și alte substanțe tanante.	/<ngr. terévinthos, lat. terebinthus, fr. terébinthe
TEREN	TERÉN ~uri	<i>n.</i>	1) Întindere de pământ (delimitată în funcție de relief); porțiune de pământ. • A pregăti ~ul a face lucrări pregătitoare înainte de a întreprinde ceva. A sonda (sau a pipăi, a tatona) ~ul a cerceta împrejurările (înainte de a întreprinde ceva) pentru a-s	/<fr. terrain
TERESTRU	TERÉ//STRU ~ stră (~ ștri, ~ stre)		1) Care ține de pământ; propriu pământului; pământesc.2) Care trăiește pe pământ; de pe pământ. 3) Care se realizează pe pământ. Transport ~. [Sil. -res-tru]	/<fr. terrestre, lat. terrestris
TEREZIE	TEREZÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Cântar constând dintr-o pârgie mobilă cu două brațe egale, de care este atârnat câte un taler.2) Vas al unui cântar, în care se pun greutatea sau obiectul de cântărit; taler. [G.-D. tereziei]	/<turc. terazi
TERFAR	TERFÁR ~i	<i>m. pop.</i>	Persoană care umbla prin localități, adunând terfe în schimbul unor mărfuri mărunte; peticar.	/tearfă + suf. ~ar
TERFĂRAIE	TERFĂRÁIE	<i>f. pop.</i>	Cantitate mare de terfe; mulțime de terfe.	/tearfă + suf. ~raie
A TERFELI	A TERFEL//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	pop. 1) (mai ales obiecte de îmbrăcăminte) A face să se terfelească.2) A umple de murdărie; a murdări; a mânji.3) fig. A trata cu vorbe de ocară; a batjocori; a ocarî.	/tearfă + suf. ~eli
A SE TERFELI	A SE TERFEL//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	pop. (mai ales despre obiecte de îmbrăcăminte) 1) A deveni asemănător cu terfele; a se uza prin întrebuințare sau exploatare neglijentă.2) A se umple de murdărie; a deveni mur-dar; a se murdări; a se mânji; a se mângăli.	/tearfă + suf. ~eli

TERFOS	TERF//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		1) (mai ales despre haine) Care este prefăcut în terfe; zdrențaros; flenduros.2) (despre persoane) Care este îmbrăcat în terfe; cu haine rupte; zdrențaros; ferfenișos; flenduros; rufos. • Plăcintă ~oasă plăcintă din mai multe foi suprapuse.	/tearfă + suf. ~os
TERGAL	TERGÁL	<i>n.</i>	1) Fibră textilă sintetică obținută din polimeri poliesteric și folosită ca materie primă pentru confecții.2) Țesătură din astfel de fibre.	/<fr. tergal
TERGIMAN	TERGIMÁN ~i	<i>m. înv.</i>	Persoană cu funcția oficială de interpret; dragoman; tălmaci; translator; interpret.	/<turc. tercüman
A TERGIVERSA	A TERGIVERS//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(acțiuni, probleme etc.) A amâna de azi pe mâine; a târăgăna.	/<fr. tergiverser
TERIAC	TERIÁC ~uri	<i>n. rar</i>	1) Leac folosit în trecut ca remediu contra substanțelor toxice ajunse în organism.2) Medicament considerat (mai ales în trecut) universal; panaceu.	/<turc. tiryak
TERIBIL I	TERÍBIL I	<i>adv.</i>	1) Foarte puternic; în mod deosebit; grozav.2) (urmat de prepoziția de) Nespus de mult; extrem; extraordinar; grozav. ~ de frumoasă.	/<fr. terrible, lat. terribilis
TERIBIL II	TERÍBIL II ~ă (~i, ~e)		1) Care inspiră teroare; producător de groază; înspăimântător; îngrozitor.2) Care are putere mare; de mare intensitate. Un efort ~.3) pop. Care iese din comun; caracterizat prin proprietăți neobișnuite. Un tip ~. Un cântec ~.4) Care este caracterizat prin	/<fr. terrible, lat. terribilis
TERIBILISM	TERIBILÍSM ~e	<i>n.</i>	1) Atitudine de om teribil.2) Comportare de teribilist.	/teribil + suf. ~ism
TERIBILIST	TERIBILÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care ține să pară teribilă.	/teribil + suf. ~ist
TERIBILITATE	TERIBILIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter teribil.2) la pl. Vorbe sau fapte teribile.	/<it. terribilità
TERICOL	TERÍCOL ~ă (~i, ~e)		(despre animale sau plante) Care trăiește, crește pe sau în pământ.	/<fr. terricole
TERIER	TERIÉR ~i	<i>m.</i>	1) Rasă de câini de talie mică, cu botul pătrat, folosiți la vânătoarea unor animale care trăiesc în vizuini.2) Câine din această rasă. [Sil. -ri-er]	/<fr. terrier
A TERIFIA	A TERIFI//Á ~éz	<i>tranz.</i>	rar (persoane) A băga în groază; a îngrozi; a înspăimânta.	/<fr. terrifier
TERIFIANT	TERIFIÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>rar</i>	Care inspiră teroare; producător de groază; înspăimântător; îngrozitor; teribil. [Sil. -fi-ant]	/<fr. terrifiant
TERIGEN	TERIGÉN ~ă (~i, ~e)	<i>rar</i>	1) Care provine din pământ; născut din pământ.2) (despre depozite marine) Care provine din materiale aduse de fluvii de pe uscat.	/<fr. terrigene
TERILENĂ	TERILÉNĂ	<i>f.</i>	1) Fibră textilă sintetică, obținută din subproduse extrase din huilă; terital.2) Țesătură din astfel de fibre.	/<fr. terylène, engl. terylene
TERITAL	TERITÁL	<i>n.</i>	Fibră textilă sintetică, obținută din subproduse de huilă; terilenă.	/<it. terital
TERITORIAL	TERITORIÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de te-ritorii; propriu teritoriilor. • Ape ~e zonă a mării sau a oceanului din vecinătatea unui stat, până la lunia de frontieră, asupra căreia acest stat își exercită suveranitatea. [Sil. -ri-al]	/<fr. territorial

TERITORIALITATE	TERITORIALITÁT//E	<i>f.</i>	Caracter teritorial. • ~ea legilor principiu în baza căruia legile unui stat se aplică (cu unele excepții) tuturor persoanelor care se află pe teritoriul acestuia.	/<fr. territorialité
TERITORIU	TERITÓRI//U ~i	<i>n.</i>	Întindere de pământ cu limitele precis stabilite (aparținând unei entități geografice, unui stat sau unei unități administrative).	/<lat. territorium, fr. territoire
TERMAL	TERMÁL ~ă (~i, ~e)		1): Apă ~ă apă minerală caldă care izvorăște din pământ (având, de regulă, proprietăți terapeutice).2) Tratament cu astfel de apă. Cură ~ă. 3): Stațiune ~ă stațiune balneară cu izvoare de apă minerală caldă.	/<fr. thermal
TERME	TÉRME	<i>f.</i>	pl. Băi publice la romani.	/<lat. thermae, fr. thermes
TERMEN I	TÉRMEN I ~e	<i>n.</i>	Limită fixată în timp printr-o dispoziție sau printr-o învoială la care urmează să se execute ceva; soroc. • În (sau la) ~ la data fixată. În ~ în curs de satisfacere a serviciului militar.	/<lat. termen, ~inis, fr. terme
TERMEN II	TÉRMEN II ~i	<i>m.</i>	1) Unitate normativă cu sens delimitat care desemnează o noțiune proprie unui anumit domeniu de activitate.2) Cuvânt sau expresie proprii unui vorbitor. • A fi în ~i buni (sau răi) cu cineva a fi în relații bune (sau rele) cu cineva.	/<lat. termen, ~inis, fr. terme
TERMIC	TÉRMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de căldură; propriu căldurii. • Centrală ~că centrală care produce căldură pentru încălzirea clădirilor sau în scopuri tehnologice.	/<fr. thermique
TERMIDOR	TERMIDÓR	<i>n.</i>	(în calendarul republican francez) Luna a unsprezecea (cuprinzând perioada dintre 20 iulie și 18 august).	/<fr. thermidor
TERMIE	TERMÍ//E ~i	<i>f.</i>	fiz. Unitate de măsură a cantității de căldură egală cu căldura produsă prin transformarea în energie termică a unei unități de lucru mecanic.	/<fr. thermie
A TERMIFICA	A TERMIFICÁ termífic	<i>tranz.</i>	(edificii, localități) A alimenta cu căldură în mod centralizat (de la o termocentrală). [Var. a termofica]	/<fr. thermifier
A TERMINA	A TERMINÁ términ	<i>tranz.</i>	(acțiuni) 1) A duce până la capăt; a sfârși; a încheia.2) A face să se termine.	/<fr. terminer, lat. terminare
A SE TERMINA	A SE TERMINÁ pers. 3 se términă	<i>intrans.</i>	1) (despre acțiuni, intervale de timp etc.) A ajunge până la capăt; a se sfârși; a se încheia; a se isprăvi; a dovedi.2) A avea drept terminație; a se sfârși; a se încheia.	/<fr. terminer, lat. terminare
TERMINAL I	TERMINÁL I ~ă (~i, ~e)		1) Care constituie ultimul element; de la capăt. Punct ~. 2) Care se dezvoltă la capăt; dispus la vârf. Flori ~e.	/<fr. terminal, lat. terminalis
TERMINAL II	TERMINÁL II ~i	<i>m.</i>	1) Parte extremă a unui organ sau a unei instalații.2) (la calculatorul electronic) Instalație care servește pentru introducerea datelor și citirea rezultatelor.	/<fr. terminal, lat. terminalis
TERMINAȚIE	TERMINÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Parte terminală; extremitate. ~ nervoasă.2) lingv. Element morfologic variabil, care se adaugă la tema cuvintelor flexibile pentru a exprima formele unei paradigme flexionare; desinență. [G.-D. terminatiei]	/<lat. terminatio

TERMINOLOGIC	TERMINOLÓGII//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de terminologie; propriu terminologiei.	/<fr. terminologique
TERMINOLOGIE	TERMINOLOGÍ//E ~i	f.	1) Totalitate a termenilor speciali folosiți în știință, tehnică sau în alt domeniu de activitate. ~ științifică. 2) lingv. Compartiment al lexicologiei care se ocupă cu studiul termenilor. [G.-D. terminologiei]	/<fr. terminologie
TERMINUS	TÉRMINUS	adj. invar. și substantiv	(despre punctul de staționare a vehiculelor) Care constituie capătul unei căi de comunicație (linii ferate, de tramvai, de troleibuz, de autobuz). Stație ~.	/<fr., lat. terminus
TERMIT	TERMÍT ~uri	n.	Amestec pulverulent de aluminiu și oxizi de metale care degajă la ardere o temperatură înaltă, folosit la producerea aliajelor de fier și în sudură, ca substanță incendiară.	/<fr. thermite
TERMITĂ	TERMÍT//Ă ~e	f.	1) la pl. Ordin de insecte tropicale dăunătoare, de dimensiuni mici, incolore și oarbe, care trăiesc în mușuroaie mari, construite pe sol sau în copaci. 2) Insectă din acest ordin.	/<fr. termites
TERMOBAROGRAF	TERMOBAROGRÁF ~e	n.	Termobarometru înregistrator.	/<fr. thermo- barographe
TERMOBAROMETRU	TERMOBAROMÉTR //U ~e	n.	Instrument pentru măsurarea temperaturii și a presiunii.	/<fr. thermo- barometre
TERMOCAUTER	TERMOCAUTÉR ~e	n.	Cauter acționat printr-o sursă de căldură. [Sil. -ca-u-]	/<fr. thermocautere
TERMOCENTRALĂ	TERMOCENTRÁL// Ă ~e	f.	Centrală electrică care funcționează pe baza energiei termice; centrală termoelectrică. [G.-D. termocentralei; Sil. -cen-tra-]	/termo- + centrală
TERMOCINETICĂ	TERMOCINÉTICĂ	f.	Ramură a fizicii moleculare care se ocupă cu studiul legilor circulației căldurii.	/termo- + cinetică
TERMOCOAGULARE	TERMOCOAGULÁR	f.	Metodă de oprire a unei hemoragii cu ajutorul termocauterului.	/termo- + coagulare
TERMOCONDUCTIBIL	TERMOCONDUCTÍB IL ~ă (~i, ~e)		Care este bun conducător de căldură.	/termo- + conductibil
TERMOCONDUCTIBILITATE	TERMOCONDUCTIB ILITÁTE	f.	Caracter termococonductibil.	/<fr. thermoconductibilité
TERMODINAMIC	TERMODINÁMI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de termodinamică; propriu termodinamicii.	/<fr. thermodynamique
TERMODINAMICĂ	TERMODINÁMICĂ	f.	Ramură a fizicii care se ocupă cu studiul legilor generale la care se supun procesele de transformare a căldurii în lucru mecanic și invers. [G.-D. termodinamicii]	/<fr. thermodynamique
TERMOELECTRIC	TERMOELÉCTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de termoelectricitate; propriu termoelectricității. • Centrală ~că uzină electrică care funcționează pe baza energiei termice a cărbunelui sau a altor carburanți. [Sil. -mo-e-lec-tric]	/<fr. thermoélectrique
TERMOELECTRICITATE	TERMOELECTRICI TÁTE	f.	Ramură a fizicii care studiază relațiile dintre fenomenele termice și cele electrice. [G.-D. termoelectricității; Sil. -mo-e-lec-tri-]	/<fr. thermoélectricité
TERMOENERGETIC	TERMOENERGÉTI// C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de energia termică; propriu energiei termice.	/<fr. thermo- énergétique

TERMOESTEZIE	TERMOESTEZIE	<i>f.</i>	Stare patologică constând în sensibilitate mărită la variațiile de temperatură (caracteristică pentru unele boli de nervi).	/<fr. thermo-esthésie
TERMOFIL	TERMOFÍL ~ă (~i, ~e)		(despre microbi, bacterii sau despre unele plante) Care poate să trăiască și să se dezvolte la temperaturi înalte.	/<fr. thermophile
TERMOFOBIE	TERMOFOBIE	<i>f. med.</i>	Teamă patologică de căldură.	/<fr. thermophobie
TERMOFOR	TERMOF//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Pungă de cauciuc umplută cu apă caldă sau pernuță încălzită electric, care se aplică pe partea bolnavă a corpului pentru a calma durerile sau a încălzi în caz de criză.	/<germ. Thermophor, fr. thermophore
TERMOGEN	TERMOGÉN ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre substanțe) Care generează căldură; producător de căldură.	/<fr. thermogene
TERMOGENEZĂ	TERMOGENÉZĂ	<i>f.</i>	1) Capacitate a orga-nismelor animale de a produce căldură.2) Energie calorică produsă în corpul plantelor.	/<fr. thermogenese
TERMOGRAF	TERMOGRÁF ~e	<i>n.</i>	fiz. Termometru care înregistrează grafic variațiile de temperatură ale aerului.	/<fr. thermographe
TERMOGRAMĂ	TERMOGRÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	Curbă de înregistrare grafică a temperaturii.	/<fr. thermogramme
A TERMOIZOLA	A TERMOIZOL//Á	<i>tranz.</i>	(obiecte) A izola termic.	/<fr. thermoisolier
TERMOIZOLANT	TERMOIZOLÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv al</i>	(despre materiale) Care împiedică pătrunderea căldurii din exterior într-o incintă; destinat să asigure izolarea termică. [Sil. -mo-i-]	/termo- + izolant
TERMOIZOLATOR	TERMOIZOLAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		v. TERMOIZOLANT.	/termo- + izolator
TERMOLABIL	TERMOLABÍL ~ă (~i, ~e)		(despre substanțe, materiale etc.) Care își poate modifica proprietățile în funcție de temperatură; sensibil la acțiunea căldurii; termosensibil.	/<fr. thermolabil
TERMOMETRIC	TERMOMÉTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de termometrie; propriu termometriei. [Sil. -me-tric]	/<fr. thermométrique
TERMOMETRIE	TERMOMETRIÉ	<i>f.</i>	Ramură a fizicii care studiază metodele de măsurare a temperaturilor.	/<fr. thermométrie
TERMOMETRU	TERMOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument pentru măsurarea temperaturii. ~ de cameră. • ~ înregistrator termometru pentru înregistrarea grafică a variațiilor de temperatură. [Sil. -me-tru]	/<fr. thermometre
TERMONUCLEAR	TERMONUCLEÁR ~ă (~i, ~e)		(despre fenomene termice) Care ține de reacțiile nucleare; provenit din reacțiile nucleare. • Reacție ~ă reacție de fuziune a nucleelor elementelor ușoare, produsă pe cale termică, care eliberează cantități uriase de energie. [Sil. -nu-cle-ar]	/<fr. thermonucléaire
TERMOPLASTIC	TERMOPLÁSTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) (de-spre substanțe) Care devine plastic sub influ-ența căldurii și a presiunii.2) (despre materii plastice) Care nu-si schimbă proprietățile sub acțiunea temperaturilor înalte.	/<fr. thermoplastique
TERMOREACTIV	TERMOREACTÍV ~ă (~i, ~e)		(despre substanțe) Care se înmoaie sub acțiunea căldurii, putând fi astfel prelucrat.	/<fr. thermoréactif
TERMORECEPTOR	TERMORECEPTÓR ~i	<i>m. biol.</i>	Terminație nervoasă aflată în piele, receptivă la variațiile de temperatură din mediul înconjurător.	/termo- + receptor

TERMOREGULATOR	TERMOREGULAT// ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Apa-rat pentru controlul temperaturii (într-o încăpere, într-un recipient etc.) în vederea menținerii ei constante.	/<fr. thermorégulateur
TERMOREZISTENT	TERMOREZISTÉN// T ~tă (~ți, ~te)		Care rezistă la temperaturi înalte.	/<fr. thermorésistant
TERMOREZISTENȚĂ	TERMOREZISTÉNT	<i>f.</i>	Rezistență la temperaturi înalte.	/termo- + rezistență
TERMOS	TÉRMOS ~uri	<i>n.</i>	Recipient constând dintr-un cilindru de sticlă cu pereții dubli argințați, introdus în alt cilindru metalic, servind pentru păstrarea unui lichid la o temperatură constantă un timp îndelungat.	/<germ. Thermos, fr. thermos
TERMOSCOPIE	TERMOSC//ÓP ~oápe	<i>n.</i>	Instrument pentru determinarea diferențelor de temperatură.	/<fr. thermoscope
TERMOSCOPIE	TERMOSCOPIÉ	<i>f.</i>	Procedeu de măsurare a temperaturii.	/<fr. thermoscopie
TERMOSENSIBIL	TERMOSENSÍBIL ~ă (~i, ~e)		(despre substanțe, materiale etc.) Care este sensibil la acțiunea factorilor termici; termolabil.	/<fr. thermosensible
TERMOSENSIBILITATE	TERMOSENSIBILIT ÁTE	<i>f.</i>	Sensibilitate la căldură.	/<fr. thermosensibilité
TERMOSTABIL	TERMOSTABÍL ~ă (~i, ~e)		(despre substanțe, materiale etc.) Care este stabil la acțiunea factorilor termici. [Sil. -mo-sta-]	/<fr. thermostable
TERMOSTAT	TERMOSTÁT ~e	<i>n.</i>	fiz. Aparat pentru menținerea unei temperaturi constante cu ajutorul unui termoregulator. [Sil. -mo-stat]	/<fr. thermostat
A TERMOSTERILIZA	A TERMOSTERILIZ//Á	<i>tranz.</i>	A steriliza prin încălzire.	/<fr. thermostériliser
TERMOTEHNIC	TERMOTÉHNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de termotehnică; propriu termotehnicii.	/<fr. termotechnique
TERMOTEHNICĂ	TERMOTÉHNICĂ	<i>f.</i>	Ramură a tehnicii care studiază utilizarea căldurii în scopuri industriale sau menajere. [G.-D. termotehnicii]	/<fr. thermotechnique
TERMOTERAPIE	TERMOTERAPÍE	<i>f.</i>	Metodă terapeutică de folosire a căldurii în scop curativ. [G.-D. termoterapiei]	/<fr. thérapie
TERN	TERN ~ă (~i, ~e)		1) (despre obiecte, materiale etc.) Care este lipsit de strălucire; fără luciu. Ceramică ~ă.2) fig. Care provoacă plictiseală; plictisitor.	/<fr. terne
TERNAR	TERNÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care constă din trei elemente. Număr ~.2) Care este de ordinul trei; al treilea la rând.3) (despre versuri) Care este compus din trei picioare metrice.	/<fr. ternaire
TERNAT	TERNÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre frunze) Care cresc câte trei, pornind din același loc al tulpinii.	/<fr. terné
TEROARE	TER//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	1) Frică extremă care paralizează conștiința.2) Groază provocată de intuirea unei mari primejdii sau a unei mari nenorociri.	/<fr. terreur, lat. terror, ~oris
TERORISM	TERORÍSM	<i>n.</i>	1) Folosire sistematică a măsurilor de violență și de intimidare în vederea atingerii unui scop politic.2) Totalitate a actelor de violență pe care le săvârșește o organizație sau un regim politic reacționar.	/<fr. terrorisme
TERORIST I	TERORÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de terorism; propriu terorismului. Acțiune ~stă.	/<fr. terroriste

TERORIST II	TERORÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	1) Adept al terorismului.2) Persoană care terorizează; om care face uz de teroare.	/<fr. terroriste
A TERORIZA	A TERORIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(ființe) A supune terorii; a ține sub teroare.	/<fr. terroriser
TERTIP	TERTÍP ~uri	<i>n.</i>	Manevră iscusită prin care se maschează realitatea; șiretlic; truc; stratagemă; șotie.	/<turc. tertip
TERȚ I	TERȚ I ~ă (~i, ~e)		Care vine pe locul trei într-o ierarhie; al treilea. O ~ă persoană.	/<lat. tertius, it. terzo
TERȚ II	TERȚ II ~i	<i>m. jur.</i>	Persoană care nu figurează ca parte într-un proces, dar are dreptul de a participa la un proces civil pentru a-și apăra drepturile sale, ce nu coincid cu interesele celor două părți (reclamant și reclamat).	
TERȚ III	TERȚ III ~i	<i>m.</i>	log.: Legea (sau principiul) ~ului exclus principiu fundamental al gândirii logice, conform căruia din două judecăți contradictorii adecvată este numai una, a treia posibilitate fiind exclusă.	/<lat. tertius, it. terzo
TERȚĂ	TÉRTÏ//Ă ~e	<i>f. muz.</i>	1) Treapta a treia a gamei diatonice, considerată de la o treaptă dată.2) Interval dintre două sunete ale gamei diatonice care cuprinde trei trepte ale scării muzicale. • ~ mică interval care în trei trepte cuprinde un ton și jumătate. ~ mare interval car	/<it. terza
TERȚET	TERȚÉT ~e	<i>n.</i>	1) Ansamblu format din trei interpreți (instrumentiști sau vocaliști); trio. 2) Compoziție muzicală scrisă pentru un astfel de ansamblu; trio.	/<it. terzetto
TERȚIA	TÉRTIA	<i>f.</i>	Corp de literă de șaisprezece puncte tipografice.	/<germ. Tertia
TERȚIAR	TERȚIÁR ~ă (~i, ~e)		(despre perioade de timp) Care constituie a treia fază a unei evoluții. • Eră ~ă perioadă geologică când pe scoarța terestră apar forme de relief; neozoic. [Sil. -ți-ar]	/<fr. tertiaire, lat. tertiarus
TERȚINĂ	TERȚÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Poezie cu formă fixă compusă din strofe a câte trei versuri, dintre care primul rimează cu al treilea, în timp ce al doilea vers rimează cu primul și cu al treilea din strofa următoare.2) Strofă dintr-o astfel de poezie.	/<it. terza
TESAC	TESÁ//C ~ce	<i>n. inv.</i>	1) Sabie lată, scurtă și dreaptă.2) Teacă de sabie.	/<rus. tesak
TESCOVINĂ	TESCOVÍNĂ	<i>f.</i>	1) Produs secundar format din resturi de struguri după stoarcerea cu teascul.2) Băutură alcoolică obținută prin fermentarea și distilarea acestui produs. [G.-D. tescovinei]	/v. a tescui
A TESCUI	A TESCU//Í ~iésc	<i>tranz.</i>	1) (struguri, fruc-te, căpșuni etc.) A da la teasc, presând.2) fig. rar (lucruri) A băga cu forța într-un spațiu restrâns (ca să încapă mai multe; a îndesa; a înghesui; a ticsi.	/teasc + suf. ~ui
TESLAR	TESLÁR ~i	<i>m.</i>	rar Meșter care confecționează obiecte din lemn; lemnar; dulgher; tâmplar.	/teslă + suf. ~ar
TESLĂ	TÉSL//Ă ~e	<i>f.</i>	Unealtă de tâmplărie cu coadă scurtă, având de-a curmezișul o lamă meta-lică curbată, folosită la cioplit.	/<sl. tesla
TESLĂRIE	TESLĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) la sing. Meseria de teslar; dulgherie; tâmplărie.2) Atelier de tâmplărie.	/teslar + suf. ~ie

TEST I	TEST I ~e	n.	Probă-standard folosită în psihologia experimentală pentru examinarea aptitudinilor psihice și fizice ale unei persoane.	/<fr., engl. test
TEST II	TEST II ~e	n.	Strat protector, calcaros sau chitinos, care acoperă corpul unor vietăți (moluște, crustacee etc.).	/<fr. test
A TESTA I	A TEST//Á I ~éz	tranz. jur.	(bunuri) A lăsa drept moștenire prin testament; a lega.	/<fr. tester, lat. testari
A TESTA II	A TEST//Á II ~éz	tranz.	(persoane) A supune unui test.	/<fr. tester
TESTACEU	TESTACÉ//U ~e	n.	1) la pl. Subordin de moluște având corpul acoperit de un test. 2) Moluscă din acest subordin.	/<fr. testacé
TESTAMENT	TESTAMÉNT ~e	n.	1) Act juridic unilateral, personal, revocabil până la moartea autorului, în care o persoană își formulează dispozițiile (cu privire la avere) care urmează a fi îndeplinit după moartea sa. • Vechiul Testament prima parte a Bibliei care cuprinde textele re	/<lat. testamentum, fr. testament
TESTAMENTAR	TESTAMENTÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de testamente; propriu testamentelor.2) Care este prevăzut de testament. Moștenitor ~. Executor ~.	/<fr. testamentaire, lat. testamentarius
TESTATOR	TESTAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	m. și f.	Persoană care a întocmit un testament; autor al unui testament.	/<lat. testator, fr. testateur
TESTEA	TEST//EÁ ~éle	f.	Pachet care conține un număr fix (10, 12 sau 24) de obiecte de același fel ambalate împreună. [Art. testeaua]	/<turc. deste
TESTEMEL	TESTEMÉL ~e	n. pop.	Basma pătrată de pânză (subțire) împodobită cu flori colorate pe un fond negru.	/<turc. destmal
TESTER	TÉSTER ~e	n.	1) Aparat pentru teste; probator.2) Aparat pentru extragerea din sonde a unor probe de fluid în vederea estimării producției petroliere; probator de strate.	/<fr., engl. tester
TESTICUL	TESTÍCUL ~e	n.	1) Glandă genitală masculină pereche, care produce spermatozoizi și hormoni masculini.2) Organ format din această glandă și din învelișul acesteia.	/<fr. testicule, lat. testiculus
TESTICULAR	TESTICULÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de testicule; propriu testiculelor.	/<fr. testiculaire
TESTIMONIAL	TESTIMONIÁL ~ă (~i, ~e)	jur.	Care se fondează pe testimonii; bazat pe testimonii. Probă ~ă. [Sil. -ni-al]	/<fr. testimonial, lat. testimonialis
TESTIMONIU	TESTIMÓNI//U ~i	m.	1) livr. Argument care servește la demonstrarea unui adevăr; mărturie; dovadă; probă.2) Document prin care se confirmă o probă; certificat; adeverință; dovadă.	/<lat. testimonium
A TEȘI	A TEȘ//Í ~ésc	tranz.	1) (lemn, trunchiuri) A tăia pieziș.2) (obiecte cu muchii, margini sau colțuri proeminente) A face să se teșească.3) (obiecte alungite în partea de sus) A turti, strâmbând sau aplecând pe o parte.4) fig. A culca la pământ (printr-o lovitură); a doborî; a	/<bulg. teša
A SE TEȘI	A SE TEȘÍ pers. 3 se teșéște	intrans.	(despre obiecte cu muchii, margini sau colțuri proeminente) A căpăta forme mai netede (în urma tocirii).	/<bulg. teša
TEȘITOR	TEȘIT//ÓR ~oăre	n.	Unealtă de tâmplărie pentru teșirea găurilor cilindrice.	/a teși + suf. ~tor
TEȘITURĂ	TEȘITÚR//Ă ~i	f.	1) Tăietură oblică (mai ales în trunchiul unui copac).2) Suprafață rămasă în urma teșirii unui obiect.3) Parte de material (mai ales de lemn), desprinsă prin teșire.	/a teși + suf. ~tură

TETA	TÉTA	<i>m. invar.</i>	Numele literei “Q” din alfabetul grecesc.	/<ngr. théta
TETANIC	TETÁNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de tetanos sau de tetanie; propriu tetanosului sau tetaniei.2) Care provoacă sau este provocat de tetanos.4) și substantival Care suferă de tetanos.	/<fr. tétanique
TETANIE	TETÁNIE	<i>f. med.</i>	Stare patologică constând în accese de contracții musculare spasmodice ale membrelor și ale trunchiului, ca urmare a unor boli sau a insuficienței calciului din organism.	/<fr. tétanie
A TETANIZA	A TETANIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(oameni sau animale) A îmbolnăvi de tetanos.	/<fr. tétaniser
TETANOS	TETÁNOS	<i>n.</i>	Boală infecțioasă gravă, cauzată de un bacil și manifestată prin contracții musculare dureroase de maximă intensitate.	/<fr. tétanos
TETIERĂ	TETIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Piesă accesorie a unui fotoliu sau scaun pe care se sprijină capul.	/<fr. tētière
TETINĂ	TETÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Sfârc de cauciuc al biberonului.	/<fr. tétine
TETRACICLINĂ	TETRACICLINĂ	<i>f.</i>	Medicament din clasa antibioticelor, folosit în tratamentul unor infecții provocate de bacterii și virusuri. [G.-D. tetraciclinei; Sil. te-tra-ci-cli-]	/<fr. tetracycline
TETRACORD	TETRACÓRD ~uri	<i>n.</i>	Grup de patru sunete consecutive ale unei scări muzicale.	/<fr. tétracorde, lat. tetrachordon
TETRADACTIL	TETRADACTÍL ~ă (~i, ~e)		(despre animale) Care are câte patru degete la fiecare picior.	/<fr. tétradactyle
TETRAEDRIC	TETRAÉDRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care are forma unui tetraedru; în formă de tetraedru. [Sil. te-tra-e-dric]	/<fr. tétraédrique
TETRAEDRU	TETRAÉDR//U ~e	<i>n.</i>	Poliedru cu patru fețe (toate triunghiuri); piramidă triunghiulară. [Sil. te-tra-e-dru]	/<fr. tétraèdre
TETRAEVANGHEL	TETRAEVÁNGHEL ~e	<i>n.</i>	bis. Carte care conține cele patru părți ale Noului Testament; evangheliar. [Sil. te-tra-e-]	/<ngr. tetraevanghélion
TETRAGON	TETRAG//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Poligon cu patru laturi; patrulater.	/<fr. tétragone
TETRAGONAL	TETRAGONÁL ~ă (~i, ~e)		1) (despre suprafețe) Care are forma unui tetragon. 2) (despre corpuri geometrice) Care are drept bază un tetragon.	/<fr. tétragonal
TETRAGRAMĂ	TETRAGRÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	rar Nume format din patru litere.	/<it. tetragramma
TETRALOGIE	TETRALOGÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Ansamblu de patru opere literare sau muzicale care aparțin aceluiași autor și sunt legate prin subiect, idee principală, eroi comuni.2) (în Grecia antică) Serie de patru piese de teatru (trei tragedii și o dramă satirică) prezentată la concursurile pub	/<fr. tétralogie
TETRAPOD I	TETRAPÓ//D I ~dă (~zi, ~de)	<i>și substantiv</i>	rar Care are patru picioare; cu patru picioare; patruiped.	/<fr. tétrapode
TETRAPOD II	TETRAPÓD II ~uri	<i>n.</i>	bis. Piedestal cu patru picioare pe care se pun obiectele de cult.	/<ngr. tetrápodos
TETRAPTER	TETRAPTÉR ~ă (~i, ~e)		(despre insecte) Care are două perechi de aripi; cu două perechi de aripi.	/<fr. tétraptere
TETRARH	TETRÁRH ~i	<i>m.</i>	1) Guvernator al unei tetrarhii.2) Principe tributar de la hotarele de răsărit ale imperiului roman.	/<lat. tetrarches, ngr. tetrárchis, fr. tétarque

TETRARHAT	TETRARHÁT ~e	<i>n.</i>	1) Funcție de tetrarh.2) Teritoriu aflat sub conducerea unui tetrarh.	/<fr. tétrarchat
TETRARHIE	TETRARHÍ//E ~i	<i>f.</i>	(în Imperiul Roman) Formă de conducere în care puterea de stat era împărțită între patru conducători, fiecare având teritoriul său de guvernare. [G.-D. tetrarhie; Sil. tetr-]	/<fr. tétrarchie
TETRASILABIC	TETRASILÁBI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre cuvinte sau despre versuri) Care constă din patru silabe; cu patru silabe.	/<fr. tétrasyllabique
TETRATLON	TETRATLÓN	<i>n.</i>	Competiție sportivă complexă constând din patru probe diferite, la care participă aceiași sportivi.	/<fr. tétrathlon
TETRATLONIST	TETRATLONÍ//ST	<i>m.</i>	Sportiv care practică tetratlonul.	/tetratlon + suf. ~ist
TETRAVALENT	TETRAVALÉN//T ~tă (~ti, ~te)		(despre elemente chimice) Care are patru valențe; cu patru valențe. [Sil. te-tra-]	/<fr. tétravalent
TEU	TEU ~ri	<i>n.</i>	1) Instrument de desen constând dintr-o riglă mare și una mică dispuse în formă de „T”.2) av. Indicator în formă de „T” așezat pe aerodrom pentru a indica direcția de aterizare.3) Obiect în formă de „T”. [Monosi-labic]	/<fr. té
TEUGĂ	TEÚ//GĂ ~ge	<i>f.</i>	mar. Construcție la prora unei nave, în interiorul căreia sunt amenajate magazine și, uneori, încăperi de locuit pentru echipaj. [Sil. te-u-]	/<fr. teugue
TEUTON	TEUTÓN ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv al</i>	1) Care aparține sau este caracteristic pentru unul dintre triburile germanice din antichitate.2) depr. Care aparține germanilor; de origine germană; nemțesc; german. [Sil. te-u-]	/<fr. teuton
TEUTONIC	TEUTÓNI//C ~că (~ci, ~ce)		v. TEUTON.	/<fr. teutonique
TEVATURĂ	TEVATÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Tulburare mare, însoțită de gălăgie și de scandal; hărmălaie; tărațoi. [G.-D. tevaturii]	/<turc. tevatür
TEX I	TEX I ~uri	<i>n.</i>	Cui mic folosit la confecționarea și repararea încălțămintei.	/<fr. tex
TEX II	TEX II ~uri	<i>n.</i>	Unitate de măsură a gradului de finețe a firelor textile, egală cu greutatea în grame a o mie de metri de fir.	/<fr. tex
TEXT	TEXT ~e	<i>n.</i>	1) Succesiune de propoziții sau de cuvinte, care constituie o comunicare (scrisă), construită conform regulilor unei limbi. 2) Fragment dintr-o scriere.3) Parte verbală a unei compoziții muzicale.	/<lat. textum, fr. texte, germ. Text
TEXTIL	TEXTÍL ~ă (~i, ~e)		1) (despre materiale, fibre, unelte etc.) Care servește la țesut sau la tricotat; destinat țesătoriei.2) (despre plante) Din care se extrag fibre pentru țesut.3) Care confecționează țesături; producător de țesături. Fabrică ~ă. • (Produce) ~e a) produse i	/<fr. textile
TEXTILIST	TEXTILÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Lucrător din industria textilă.	/textil + suf. ~ist
TEXTOLIT	TEXTOLÍT ~e	<i>n.</i>	Material electroizolant constând din straturi de țesături îmbibate cu rășini sintetice.	/<fr. textolite
TEXTOLOG	TEXTOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în textologie.	/Din textologie

TEXTOLOGIC	TEXTOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de textologie; propriu textologiei.	/<rus. teks-tologiceskii
TEXTOLOGIE	TEXTOLÓGIE	<i>f.</i>	Ramură a filologiei care se ocupă cu studiul textelor (literare sau științifice) în vederea publicării lor în forma autentică. [G.-D. textologiei]	/<rus. tekstologhia
TEXTUAL	TEXTUÁL ~ă (~i, ~e)	<i>și adverbial</i>	Care este reprodus întocmai ca în textul original; literă cu literă; ad litteram; literal. Traducere ~ă. [Sil. -tu-al]	/<fr. textuel
TEXTURĂ	TEXTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Mod de dispunere a firelor într-o țesătură; urzeală.2) Structură a unui corp solid (rocă, aliaj etc.) considerată sub aspectul orientării spațiale a elementelor ei constitutive. ~ plană. ~ axială. ~ fibroasă.3) poligr. Fâsie imprimată care se lipește p	/<fr. texture, lat. textura
TEZAUR	TEZÁUR ~e	<i>n.</i>	1) Cantitate mare de monede, pietre scumpe, metale prețioase sau de obiecte de preț adunate împreună.2) Totalitate de bani sau de obiecte pre-țioase ascunse de mult timp (în pământ) și descoperite întâmplător; comoară.3) An-samblu de mijloace financiare e	/<lat. thesaurus
TEZAURAR	TEZAURÁR ~i	<i>m. înv.</i>	Persoană având obligația de a păzi și de a administra tezaurul țării.	/tezaur + suf. ~ar
A TEZAURIZA	A TEZAURIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (monede din metale prețioase sau valută convertibilă) A scoate din circulație punând la păstrare în tezaur.2) (obiecte de preț) A aduna în cantități mari. [Sil. -za-u-]	/<fr. thésauriser
TEZAURIZATOR	TEZAURIZÁTOR ~i	<i>m.</i>	rar Persoană care tezaurizează.	/<lat. thesaurisator
TEZĂ	TÉZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Afirmatie enunțată într-o discuție sau într-o lucrare.2) mai ales la pl. Idee principală a unei concepții, formulată concis, urmând a fi dezvoltată și demonstrată. 3) la pl. Culegere care inserează astfel de idei.4) log. Enunț care urmează să fie demon	/<fr. these, lat., ngr. thesis
THRILLER	THRILLER [pr.:]	<i>n.</i>	Roman, piesă de teatru, film de groază, cu scene violente.	/Cuv. engl.
TI	TI	<i>interj.</i>	(se folosește, prelungit, pentru a exprima mirare, admirație, ciudă, necaz etc.).	/Onomat.
TIARĂ	TIÁR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (la vechii perși și la alte popoare orientale) Coroană regală.2) Mitră papală, constând din trei coroane suprapuse. [Sil. ti-a-]	/<ngr. tiara, lat. tiara, fr. tiare
TIBET	TIBÉT ~uri	<i>n.</i>	1) Țesătură de lână divers colorată.2) la pl. Varietăți ale unei astfel de țesături.	/<turc. tibet
TIBIA	TÍBI//A ~i	<i>f. anat.</i>	Os gros și lung, situat între gleznă și genunchi, formând împreună cu peroneul scheletul gambei. [G.-D. tibiei; Sil. -bi-a]	/<fr., lat. tibia
TIBIAL I	TIBIÁL I ~ă (~i, ~e)		Care ține de tibia; propriu tibiei.	/<fr. tibial, lat. tibialis
TIBIAL II	TIBIÁL II ~i	<i>m.</i>	Mușchi al tibiei.	/<fr. tibial, lat. tibialis
TIC I	TIC I	<i>interj.</i>	(se folosește, de obicei repetat, pentru a reda sunetul ritmic al ceasornicului).	/Onomat.

TIC II	TIC II ~uri	<i>n.</i>	1) Contracție musculară involuntară și repetată, provocată de tulburări organice sau funcționale ale sistemului nervos.2) Deprindere supărătoare sau ridicolă care se manifestă în mod involuntar.	<fr. tic, germ. Tick
TICALĂ	TICÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	Om neajutorat, nevolnic.	/Orig. nec.
A TICĂI	A TICĂ//Î ~iesc	<i>intrans.</i>	1) (despre ceasornice) A produce un sunet ritmic caracteristic; a face “tic-tac”.2) (despre inimă) A bate în ritm accelerat și cu putere din cauza unor emoții sau a unui efort; a zvâcni; a palpita.	/tic + suf. ~ăi
A SE TICĂI	A SE TICĂ//Î mă ~iesc	<i>intrans.</i>	rar A lucra prea încet și cu multă migală; a se mocăi; a se moșmoni; a se mocoși.	/Orig. nec.
TICĂIT	TICĂÎT ~uri	<i>n.</i>	Zgomot ritmic produs de un obiect care ticăie (ceasornic, inimă etc.).	/V. a ticăi
TICĂLOS	TICĂL//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)	<i>și substantival (despre persoane)</i>	1) Care este în stare să comită fapte nedemne; netrebnic; abject; mârșav; nemernic; josnic; infam. 2) Care se află într-o stare de plâns; vrednic de milă; jalnic.	/ticală + suf. ~os
TICĂLOȘENIE	TICĂLOȘÉNI//E ~i	<i>f.</i>	rar v. TICĂLOȘIE.	/ticălos + suf. ~enie
A TICĂLOȘI	A TICĂLOȘ//Î ~esc	<i>trans.</i>	A face să se ticăloșească.	/Din ticălos
A SE TICĂLOȘI	A SE TICĂLOȘ//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	A deveni ticălos; a ajunge la degradare morală totală.	/Din ticălos
TICĂLOȘIE	TICĂLOȘÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Stare de ticălos; decădere morală.2) Faptă de ticălos; josnicie; mârșăvie; abjecție. [G.-D. ticăloșiei]	/ticălos + suf. ~ie
TICHET	TICHÉT ~e	<i>n.</i>	Bucată mică de hârtie sau de carton imprimaț, care oferă deținătorului anumite drepturi sau permite accesul undeva.	<fr., engl. ticket
TICHIE	TICHÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Bonetă mică care aco-peră numai vârful capului; calotă. • Ce-i lipsește chelului? ~ de mărgăritar! se spune despre cineva care, neavând lucruri de primă necesitate, își dorește lucruri inutile.2) pop. Acoperământ pentru cap, care se îmbracă înainte de	<turc. takke
A TICLUI	A TICLU//Î ~iesc	<i>trans.</i>	1) A întocmi în mod iscusit. ~ o plângere.2) fig. A crea în imaginație; a născoci; a izvodi; a inventa; a broda; a fabrica. [Sil. ti-clu-]	/Orig. nec.
A TICSII	A TICS//Î ~esc	<i>trans.</i>	(lucruri) A vârî cu forța într-un spațiu restrâns (ca să încapă mai mult); a îndesa; a înghesui.2) (spații limitate) A umple până la refuz.	/Orig. nec.
TIC-TAC	TIC-TÁC ~uri	<i>n.</i>	Sunet ritmic produs de ceasornic.	<fr. tic-tac, germ. Tick-tack
TIFAN	TIFÁN ~e	<i>n.</i>	rar Năvod pentru pescuitul în ape de adâncime mică.	/cf. rus. tifan, turc. difana
TIFDRUC	TÍFDRUC ~uri	<i>n. poligr.</i>	1) rar Procedeu de reproducere grafică a unor imagini cu ajutorul clișeelelor gravate în adâncime; tipar adânc; calcografie.2) Mașină care imprimă cu astfel de forme.	<germ. Tiefdruck
TIFIC	TÍFI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de tifos; propriu tifosului.2) Care provoacă sau este provocat de tifos. Bacil ~.3) și substantival Care suferă de tifos.	<fr. typhique

TIFLĂ	TÍFL//Ă ~e	<i>f.</i>	Gest batjocoritor la adresa cuiva făcut prin apropierea degetului mare de vârful nasului și prin mișcarea celorlalte desfăcute. • A da cuiva cu ~a a) a arăta cuiva acest gest; b) a desconsidera pe cineva. [Sil. ti-flă]	/<ngr. tífla
TIFOIDĂ	TIFOÍD//Ă ~e	<i>adj.</i>	: Febră ~ boală contagioasă acută provocată de bacilul tific și manifestată prin temperatură înaltă, prin afecțiuni ale aparatului digestiv și ale sistemului nervos; tifos abdominal.	/<fr. typhod' de
TIFON	TIF//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Pânză subțire și rară de bumbac, higroscopică, folosită, în special, pentru confecționarea pansamentelor. 2) Bandă din astfel de pânză, folosită la pansare; fașă; bandaj.	/<engl. tiffany
TIFOS	TÍFOS ~uri	<i>n.</i>	Boală epidemică febrilă, cauzată de o infecție parazitară. ~ exantematic. ~ recurent.	/<ngr. tifos, fr. typhus
TIGAIE	TIG//ÁIE ~ăi	<i>f.</i>	1) Vas de bucătărie rotund, cu fundul plat, cu marginile joase și cu o coadă lungă, folosit la prăjit. • A se uita cu un ochi la gaie și cu altul la ~ a fi sașiu. 2) Conținutul unui asemenea vas. O ~ de cartofi. 3) Mic recipient în care se punea praful de	/<sl. tigani
TIGHEL	TIGHÉL ~uri	<i>n.</i>	Cusătură vizibilă mărunță, făcută cu mâna sau cu mașina, astfel încât fiecare împunsătură să înceapă în locul împunsăturii precedente. A coase cu ~. • A-i trage cuiva un ~ a mustra aspru pe cineva.	/<turc. tegel
A TIGHELI	A TIGHEL//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) (confecții din materiale textile) A coase cu tighel. 2) A tivi cu o fâșie din alt material (pentru a înfrumuseța).	/Din tighel
TIGOARE	TIG//OÁRE ~óri	<i>f. pop.</i>	1) Om foarte leneș. 2) Ființă slabă lipsită de putere. 3) Persoană rea, ticăloasă.	/Orig. nec.
TIGROAICĂ	TIGROÁI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	1) Femelă a tigrului. 2) fig. Femeie cruntă și violentă. [Sil. ti-groai-]	/tigr + suf. ~oaică
TIGRU	TÍGR//U ~i	<i>m.</i>	1) Mamifer exotic carnivor, feroce, de talie mare, cu blană vârgată, galben-roșiatică. 2) fig. Om crunt și violent. [Sil. ti-gru]	/<fr. tigre, lat. tigris
TIGVĂ	TÍGV//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	1) Totalitate a oaselor capului; craniu; țeastă; scăfârlie. 2) pop. Cap al omului. • Cap de ~ om mărginit. 3) Plantă erbacee agățătoare cu tulpina culcată, cu frunze dințate și cu fructe gălbui, bombate la capăt și alungite spre coadă; tătarcă. 4) Vas făcut	/<bulg., sb. tikva
TIHĂRAIE	TIHĂR//ÁIE ~ăi	<i>f. pop.</i>	Loc râpos și neumblat, acoperit cu vegetație deasă.	/Orig. nec.
TIHNĂ	TÍHN//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare de liniște sufletească; lipsă de griji; pace; astâmpăr; odihna. • În ~ netulburat; nestingherit. Fără ~ fără încetare; întruna; neîncetat. [G.-D. tihnei]	/v. a tihni
A TIHNI	A TIHN//Í pers. 3 ~éște	<i>intrans.</i>	pop. (construit cu dativul) A fi de folos; a prii. Odihna la mare îi ~ește.	/<sl. tihnonti
TIHNIT	TIHNÍ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și adverbial</i>	Care este liniștit; netulburat de nimic. • A vorbi ~ a vorbi cu voce domoală. Viață ~tă viață lipsită de griji.	/V. a tihni
TIJĂ	TÍJ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Parte aeriană a plantelor erbacee. 2) tehn. Bară metalică prin care se realizează legătura dintre două piese ale unui sistem tehnic. [G.-D. tiței]	/<fr. tige

TILDĂ	TÍLD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Semn grafic (~) care se folosește pentru a înlocui un cuvânt care se repetă.2) Semn diacritic (~) care se pune deasupra literei “n” pentru a indica că se pronunță muiat.	</fr. tilde, germ. Tilde
TILIACEU	TILIACÉ//U ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Familie de plante lemnoase (arbori, arbuști), cu frunze căzătoare, cu flori mici, dispuse în inflorescențe, ramificate și cu fructe capsule sau nucule (reprezentant: teiul).2) Plantă din această familie. [Sil. -li-a-]	</fr. tiliacées
TILINC	TILÍNC	<i>interj.</i>	(se folosește, de obicei repetat, pentru a reda sunetele unui clopoțel).	/Onomat.
TILINCĂ	TILÍN//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Instrument muzical popular de suflat, de forma unui fluier, fără găuri laterale, care emite sunete acute. [G.-D. tilincii]	/cf. tilinc
A TIMBRA	A TIMBR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(scrisori, acte etc.) A înzestra cu timbre (drept taxă sau impozit). [Sil. tim-bra]	</fr. timbrer
TIMBRAL	TIMBRÁL ~ă (~i, ~e)		(în muzică) Care ține de timbru; propriu timbrului.	/Din timbru
TIMBRU I	TÍMBR//U I ~e	<i>n.</i>	Imprimat de dimensiuni mici, emis de stat, pentru a fi aplicat pe scrisori, drept taxă poștală, sau pe unele acte oficiale, drept impozit. [Sil. tim-bru]	</fr. timbre
TIMBRU II	TÍMBRU II ~ri	<i>n.</i>	Calitate specifică a unui sunet, care permite distingerea de alt sunet, cu aceeași înălțime, intensitate și durată, dar provenit din altă sursă sonoră.	</fr. timbre
TIMID	TIMÍ//D ~dă (~zi, ~de)		1) (despre persoane) Care manifestă lipsă de îndrăzneală; sfios; rușinos.2) (despre manifestări ale oamenilor) Care denotă lipsă de siguranță și curaj; fără siguranță și curaj. Protest ~.	</lat. timidus, fr. timide
TIMIDITATE	TIMIDIT//ĂTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter timid; sfială; jenă.2) Comportament de om timid; sfială; jenă. [G.-D. timidități]	</fr. timidité
TIMILEAC	TIMILEÁC ~uri	<i>n.</i>	Unealtă de pescuit pești mari, constând dintr-o vergea lungă și groasă prevăzută la un capăt cu un cârlig.	</rus. temljak
TIMOFTICĂ	TIMOFTÍ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Plantă cu tulpina de tip pai, cu frunze lungi, înguste, care crește prin pășuni și livezi și este folosită ca nutreț.	/Timofte n. pr. + suf. ~ică
TIMOL	TIMÓL ~i	<i>m.</i>	1) Compus organic sub formă de cristale incolore, extras din unele uleiuri eterice sau obținut pe cale sintetică, folosit în medicină ca antihelmintic și antiseptic.2) med. Analiză prin care se verifică funcțiile ficatului.	</fr. thymol
TIMONĂ	TIMÓN//Ă ~e	<i>f.</i>	mar. Roată cu spițe prelungite (care servesc ca mânere), folosită pentru manevrarea manuală a navei.	</fr. timon, ngr. timóni
TIMONERIE	TIMONERÍ//E ~i	<i>f.</i>	mar. Loc pe bordul unei nave unde se află timona și aparatele de manevrare a navei.	</fr. timonerie
TIMONIER	TIMONIÉR ~i	<i>m.</i>	Marinar care manevrează timona și transmite semnale. [Sil. -ni-er]	</fr. timonier
TIMORAT	TIMORÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>rar</i>	Care manifestă lipsă de îndrăzneală; stăpânit de teamă sau de emoții; timid; sfios; jenat; rușinos.	</fr. timoré

TIMP I	TIMP I ~uri	<i>n.</i>	1) filoz. Categorie filozofică care desemnează durata, succesiunea și simultaneitatea proceselor.2) Interval dintre două momente măsurat în secunde, minute, ore, zile, săptămâni, luni, ani, decenii, secole, milenii, perioade, ere.3) Perioadă cât durează c	/<lat. tempus, ~oris
TIMP II	TIMP II ~i	<i>m.</i>	1) Fiecare dintre fazele unei mișcări, ale unei acțiuni. • În doi ~i și trei mișcări foarte repede.2) muz. Fiecare dintre părțile egale ca durată care alcătuiesc o măsură; bătaie.3) Fiecare dintre fazele ciclului unui motor. Motor în patru ~i.	/<lat. tempus, ~oris
TIMPAN	TIMPÂN ~e	<i>n.</i>	1) anat. Membrană elastică care desparte partea externă a unei urechi de cea mijlocie și transmite undele sonore în interiorul urechii mijlocii și interne.2) Instrument muzical de percuție constând dintr-o membrană întinsă pe o emisferă.	/<fr. tympan, it. tompano
TIMPANISM	TIMPANÍSM	<i>n. med.</i>	1) Creștere a sonorității pulmonare cauzată de o aerisire pu-ternică.2) Stare patologică constând în balonarea abdomenului (în cazul unui surplus de gaze în intestine sau în stomac); meteorism.	/<fr. tympanisme
TIMPANIST	TIMPANÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Muzicant care bate timpanul.	/timpan + suf. ~ist
TIMPANITĂ	TIMPANÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) v. TIMPANISM. 2) med. Inflamare a timpanului.	/<fr. timpanite
TIMPANON	TIMPAN//ÓN ~oâne	<i>n. inv.</i>	Instrument muzical de percuție asemănător cu țambalul.	/<fr., gr. tympanon
TIMPURIU	TIMPURÍ//U ~e (~i)		1) Care are loc înainte de timpul obișnuit sau prevăzut. • De ~ a) din timp; b) înainte de timpul obișnuit. 2) (despre fructe și legume) Care ajunge mai înainte decât altele de același fel la starea când poate fi consumat; devreme.3) (despre flori) Care a	/<lat. temporivus
TINĂ	TÍNĂ	<i>f. pop.</i>	1) Pământ muiat de apa ploilor sau a zăpezilor topite; noroi; glod.2) Loc cu asemenea pământ.3) fig. Mediu nesănătos, care contribuie la degradarea personalității.4) fig. Faptă sau vorbă nedemnă; murdărie. [G.-D. tinei]	/<sl. tina
TINCTORIAL	TINCTORÍÁL ~ă (~i, ~e)		1) (despre plante) Care conține substanțe colorante.2) (despre substanțe) Care este obținut din plante și servește la vopsit.	/<fr. tinctorial
TINCTURĂ	TINCTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Preparat medicamentos lichid obținut dintr-un extract de plante dizolvat în alcool sau în eter. ~ de iod. [G.-D. tincturii; Sil. tinc-tu-]	/<lat. tinctura, fr. tincture
A TINDALIZA	A TINDALIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) med. (instrumentarul) A steriliza aplicând metoda încălzirilor și răcirilor succesive.2) (alimente) A steriliza prin încălziri repetate.	/cf. fr. tyndallisation
TINDĂ	TÍND//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Prima încăpere prin care se intră în casele țărănești. • A face (ceva) până în ~ a face un lucru parțial; a nu duce (ceva) la bun sfârșit.2) Încăpere de la intrarea în biserică. [G.-D. tindei; Pl. și tinzi]	/<lat. tenda
A TINDE	A TÍNDE tind	<i>intrans.</i>	A-și orienta activitatea (spre atingerea unui scop), fiind stăpânit de o dorință puternică; a năzui; a aspira; a ținti.	/<lat. tendere

TINDECHE	TINDECH//E ~i	<i>f.</i>	1) (la stative) Piesă îngustă și lungă, cu dinți la ambele capete, pentru a ține întinsă pânza.2) (la războaiele mecanice) Mecanism pentru întindere în lățime a pânzei.	/<lat. tendicula
TINERESC	TINER//ESC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru tineri; propriu tinerilor; juvenil.	/tânăr + suf. ~esc
TINEREȘTE	TINERÊȘTE	<i>adv.</i>	În felul tinerilor; ca tinerii.	/tânăr + suf. ~ește
TINERET	TINERÉT	<i>n.</i>	1) Totalitate a tinerilor (dintr-o țară sau dintr-o localitate). ~ul studios.2) Totalitate a animalelor tinere care n-au ajuns încă la vârsta de reproducere.	/tânăr + suf. ~et
TINEREȚE	TINERÉT//E ~i	<i>f.</i>	1) Perioadă a vieții omului de la adolescență până la vârsta medie. • Din ~ de pe când (cineva) era tânăr.2) Perioadă inițială în existența unui organism animal sau vegetal.3) Comportare de om tânăr.4) fig. v. TINERET. [G.-D. tineretii]	/tânăr + suf. ~ețe
TINERIME	TINERÍME	<i>f.</i>	1) v. TINERET.2) Mulțime de tineri. [G.-D. tinerimii]	/tânăr + suf. ~ime
TING	TING	<i>interj.</i>	(se folosește, repetat, pentru a reda sunetul clopoțelului sau a tălâncii).	/Ono-mat.
TINGIRE	TINGÍR//E ~i	<i>f.</i>	1) înv. Vas de bucătărie (de aramă sau fontă) asemănător cu ceaunul, folosit pentru pregătirea mâncării.2) Conținutul unui asemenea vas.	/<turc. tencere
TINICHEA	TINICH//EÁ ~ele	<i>f.</i>	1) Foaie subțire de metal, folosită la acoperitul caselor și la confecționarea diferitelor obiecte; tablă.2) pop. Obiect de calitate proastă confecționat din me-tal. [Art. tinicheaua; G.-D. tinichelei]	/<turc. teneke
TINICHIGERIE	TINICHIGERÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) la sing. Meseria de tinichigiu.2) Atelier în care se fac sau se repară obiecte de tinichea.3) Magazin sau secție unde se vând obiecte de tinichea.4) Mulțime de obiecte de tinichea. [G.-D. tinichigeriei]	/tinichigiu + suf. ~ărie
TINICHIGIU	TINICHIGÍ//U ~i	<i>m.</i>	1) Meseriaș care face sau repară obiecte de tinichea.2) Muncitor specializat în confecționarea obiectelor de tinichea.	/<turc. tenekeci
TINOS	TIN//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)	<i>rar</i>	1) Care are (multă) tină; cu (multă) tină.2) Care este plin de tină; acoperit cu tină.	/tină + suf. ~os
TIP I	TIP I ~i	<i>m.</i>	1) depr. Persoană care trezește o atitudine negativă; om excentric; individ; subiect.2) Persoană de o mare originalitate; om care iese din comun prin comportamentul său original.	/<lat. typus, ngr. tipós, fr. type
TIP II	TIP II ~uri	<i>n.</i>	1) Model ideal care întrunește caracteristicile esențiale ale unui grup de obiecte sau de fenomene similare; etalon. 2) Individ sau exemplar care întrunește caracterele esențiale ale unui grup de ființe sau de obiecte.	/<lat. typus, ngr. tipos, fr. type
TIPAR	TIPÁR ~e	<i>n.</i>	1) Totalitate a procedeelor folosite la imprimarea tipografică a unui text, a unei ilustrații etc.2) Ansamblu de mijloace tehnice cu ajutorul cărora se publică un text. Hârtie de ~ . • Bun de (sau pentru) ~ gata pentru editare. A da la ~ a preda un manus	/<ngr. tipári[on], sl. tiparu
TIPARNIȚĂ	TIPÁRNIȚ//Ă ~e	<i>f. înv.</i>	Întreprindere în care se tipăreau cărți; imprimerie; tipografie.	/tipar + suf. ~niță

A TIPĂRI	A TIPĂR//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (texte, imagini etc.) A reproduce pe hârtie cu ajutorul tiparului; a imprima.2) (articole, cărți, știri, decizii etc.) A face să apară pe calea tiparului; a publica; a edita.3) (pământul, zăpada, iarba etc.) A călca lăsând urme prin apăsare. 4) (materi	/Din tipar
TIPĂRITURĂ	TIPĂRITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Publicație tipografică finită imprimată.2) Caracterul semnelor grafice dintr-un text tipărit.	/a tipări + suf. ~ătură
TIPESĂ	TIPÉS//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	Femeie de ținută și cu comportare dubioasă.	/<fr. typesse
TIPIC	TIPÍC ~uri	<i>n.</i>	1) Carte care conține regulile de oficiere a serviciului divin.2) Fiecare dintre regulile de oficiere a slujbei religioase cuprinse în această carte.	/<sl. tipiku, ngr. tipikón, fr. tipique
TIPIC I	TÍPIC I ~uri	<i>n.</i>	1) Caracter specific.2) An-samblu de proprietăți specifice unui fenomen artistic sau unui personaj literar prin intermediul cărora se exprimă în artă esența realității.	/<fr. typique
TIPIC II	TÍPI//C II ~că (~ci, ~ce)		Care întrunește trăsăturile ce individualizează; caracteristic; specific; distinctiv; propriu. Caz ~.	/<fr. ti-pique
TIPICAR	TIPICÁR ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv al</i>	(despre persoane) 1) Care acordă importanță exagerată lucrurilor neesențiale; meticulos; minuțios.2) Care acordă prea multă atenție aspectului formal al lucrurilor.3) înv. Care se ține cu strictețe de tipicul bisericesc.	/tipic + suf. ~ar
A TIPIZA	A TIPIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (produse) A face să corespundă unui tip.2) (personaje, situații etc.) A înzestra cu însușiri inerente unui tip; a prezenta ca tipic.	/tip + suf. ~iza
TIPOGRAF I	TIPOGRÁF I ~e	<i>n.</i>	(în industria tipografică) Mașină pentru culegerea și turnarea literelor în rânduri întregi; linotip. [Sil. -po-graf]	/<ngr. tipográfós
TIPOGRAF II	TIPOGRÁF II ~i	<i>m.</i>	1) Muncitor specializat în operații de tipărire.2) Lucrător la o tipografie.	/<ngr. tipográfós
TIPOGRAFIC	TIPOGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de tipografie; propriu tipografiei. Mașină ~că. • Litere ~ce litere de tipar.	/<ngr. tipograficós, fr. typographique
TPOGRAFIE	TPOGRAFÍ//E ~i	<i>f.</i>	Întreprindere în care se multiplică texte prin tipar; imprimerie. [G.-D. tipografiei]	/<ngr. tipografia
TIPOLOGIC	TIPOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de tipologie; propriu tipologiei.	/<fr. typologique
TIPOLOGIE	TIPOLOGÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Clasificare științifică a obiectelor și a fenomenelor după anumite trăsături tipice.2) Ramură a psihologiei care se ocupă cu studiul trăsăturilor psihice caracteristice pentru diferite tipuri de oameni. 3) lingv. Metodă de studiere a structurii limbilo	/<fr. typologie
TIPOMETRU	TIPOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	1) Instrument pentru măsurarea corpului literelor tipografice.2) Riglă de metal gradată în unități tipografice, folosită la măsurarea dimensiunilor machetei textelor culese sau tipărite.	/<fr. typometre
TIPSIE	TIPSÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Țavă mare rotundă, de metal, adesea ornamentată, pe care se servește mâncarea sau băutura.2) la pl. Instrument muzical de percuție, constând din două talere de aramă, care se lovesc unul de altul; chimval. [G.-D. tipsiei]	/<turc. tepsi

TIPTIL	TIPTÍL	<i>adv.</i>	1) Fără zgomot; încet.2) Pe furiș; pe ascuns; pe nesimțite.	/<turc. tebdil
TIR	TIR ~uri	<i>n.</i>	1) Gen de sport constând din probe de tragere la țintă (cu pistolul, cu arma sau cu arcu).2) Loc unde se fac exerciții de tragere la țintă.	/<fr. tir
TIRADĂ	TIRÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Fragment dintr-un discurs în care oratorul dezvoltă detaliat și cu emfază o idee.2) Suită de fraze sau de versuri recitate fără întrerupere de un personaj de teatru.3) fig. Frază lungă rostită cu emfază și vehementă.	/<fr. tirade
TIRAJ	TIRÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Totalitate a exemplarelor în care se tipărește o carte sau o publicație periodică. • În ~ limitat într-un număr mic de exemplare. De mare ~ într-un număr mare de exemplare.2) Operație de multiplicare a unui film prin copiere (pentru obținerea numărului	/<fr. tirage
TIRALIOR	TIRALIÓR ~i	<i>m. înv.</i>	Soldat din infanterie însărcinat cu misiuni de cercetare.	/<fr. tirailleur
TIRAN I	TIRÁN I ~i	<i>m.</i>	1) Conducător absolut al unei țări care guvernează în mod arbitrar și cu cruzime; dictator; despot; potentat.2) fig. Persoană autoritară care își impune voința în mod despotic; satrap; dictator; despot.	/<ngr. tírannos, fr. tyran
TIRAN II	TIRÁN II ~ă (~i, ~e)		Care terorizează pe alții; cu manifestări dictatoriale.	/<ngr. tírannos, fr. tyran
TIRANIC	TIRÁNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de tiranie; propriu tiraniei; despotic. Regim ~.2) (despre persoane) Care tiranizează; cu porniri de tiran; despotic. Soț ~.3) fig. Care urmărește în permanență și în mod chinuitor; obsedant. Pasiune ~că.	/<ngr. tirannikós, fr. tyrannique
TIRANIE	TIRÁNÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Formă de conducere politică în care puterea de stat se afla în mâinile unui tiran; despotism.2) Guvernare bazată pe puterea nelimitată a unei persoane despotice.3) Atitudine sau comportare de tiran. [G.-D. tiraniei]	/<ngr. tirannia, fr. tyrannie
A TIRANIZA	A TIRANIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A trata cu cruzime (ca un tiran); a supune unor chinuri fizice și/sau morale.2) fig. (despre gânduri, sentimente etc.) A urmări în permanență și în mod neplăcut; a chinui; a munci; a tortura.	/<fr. tyranniser
TIRBUȘON	TIRBUȘ//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Instrument casnic în formă de spirală de oțel, prevăzut cu un mâner, folosit pentru a scoate dopurile de plută de la sticlele înfundate.	/<fr. tire-bouchon
TIREOTOXICOZĂ	TIREOTOXICÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare patologică constând în secreția excesivă de hormoni tiroidieni; hipertiroidie.	/<fr. thyreotoxique
TIRFON	TIRF//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Șurub mare care se folosește la fixarea șinelor de cale ferată pe traverse.	/<fr. tire-fond
TIRIACHIU	TIRIACHÍ//U ~e (~i)	<i>în v.</i>	Care se află în stare de buimăceală (din cauza băuturii); buimăcit.	/<turc. tiryaki
TIRIPLIC	TIRIPLIC ~uri	<i>n.</i>	rar Bumbac folosit la brodat, la țesut sau împletit.	/<turc. tireiplik, sb. triplik
TIROID	TIROÍ//D ~dă (~zi, ~de)	<i>și substantiv</i>	: Glanda ~dă glandă endocrină situată în partea anterioară și inferioară a gâtului.	/<fr. thyroïde

TIROIDIAN	TIROIDI//ÁN ~ánă (~éni, ~éne)	<i>anat.</i>	Care ține de glanda tiroidă; propriu glandei tiroide. Insuficiență ~ană. [Sil. -ro-i-di-an]	/<fr. thyroïdien
TIROIDITĂ	TIROIDÍTĂ	<i>f.</i>	Inflamare a glandei tiroide.	/<fr. thyroïdite
TIROLEZĂ	TIROLÉZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Ansamblu vestimentar pentru femei, constând dintr-un sarafan, o bluză albă și un șorțuleț alb.	/Din Tirol n. pr.
TIROXINĂ	TIROXÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Hormon bogat în iod secretat de glanda tiroidă. [G.-D. tiroxinei]	/<fr. thyroxine
TIRS	TIRS ~uri	<i>n.</i>	1) mit. Toiag simbolic ornat cu frunze de viță de vie, cu care este înfățișat, de obicei, zeul Bachus.2) bot. Inflorescență în formă de con de brad.	/<ngr. thirsos, lat. thyrsus, fr. thyrses
TISĂ	TÍS//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Arbore sau arbust rășinos, înalt și drept, cu frunze liniare persistente, cu lemnul prețios, folosit în tâmplăria fină și în sculptură.2) Lemnul acestui arbore.	/<sl. tisa
TISULAR	TISULÁR ~ă (~i, ~e)	<i>anat.</i>	Care ține de țesuturi; propriu țesuturilor.	/<fr. tissulaire
TITAN I	TITÁN I	<i>n.</i>	Metal dur, alb-argintiu, întrebuințat la fabricarea oțelurilor speciale, iar, sub formă de oxid, ca pigment alb în pictură.	/<fr. titane
TITAN II	TITÁN II ~i	<i>m.</i>	1) Fiecare dintre cei doisprezece uriași care, declarând război zeilor din Olimp și fiind înfrunțați, au fost aruncați în tartar.2) fig. Persoană înzestrată cu o forță fizică sau spirituală extraordinară.	/<gr. Títan, fr. titan
TITANIC	TITÁNI//C ~că (~ci,		Care ține de titani; propriu titanilor.	/<fr. titanique
TITANIT	TITANÍT ~uri	<i>n.</i>	1) Mineral de culoare galbenă, brună sau verde, întrebuințat ca piatră semiprețioasă și ca materie primă pentru obținerea oxidului de titan; sfen.2) Piatră semiprețioasă corespunzătoare.	/<fr. titanite
TITIREZ I	TITIRÉZ I ~i	<i>m.</i>	1) Jucărie în formă de con cu vârf ascuțit care, fiind răsucită bine și lăsată să cadă pe o suprafață plană, își continuă mișcarea de rotație păstrându-si echilibrul; prâsnel; sfârlează.2) Capătul conic din partea de jos a fusului de tors; prâsnel; sfârle	/cf. alb. tir
TITIREZ II	TITIRÉZ II ~uri	<i>n.</i>	Bățul de sub coșul morii care lovește teica pentru a face să treacă grăunțele între pietre.	/cf. alb. tir
TITLU I	TÍTUL//U I ~e	<i>n.</i>	Cantitate de metal nobil dintr-un aliaj. [Sil. ti-tlu]	/<lat. titulus, sl. titlo, ngr. títtlos, fr. titre
TITLU II	TÍTULU II ~ri	<i>n.</i>	1) Nume acordat de autor operei sale sau unei părți a acesteia, care indică tema tratată. • Cu ~ de ... cu caracter de ...2) la pl. Traducere a dialogului imprimată sub imaginea unui film vorbit într-o limbă străină.3) Calificare obținută (într-un domeniu	/<lat. titulus, sl. titlo, ngr. títtlos, fr. titre
A TITRA	A TITR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(soluții, substanțe, aliaje etc.) A supune unei analize speciale (pentru a determina concentrația).	/<fr. titrer
TITRAT	TITRÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care a obținut un titlu (universitar, științific etc.) în urma absolvirii unor cursuri speciale. [Sil. ti-trat]	/V. a titra
TITRATOR	TITRATÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Lucrător specializat în titrarea soluțiilor.	/a titra + suf. ~tor
TITRU	TÍTUL//U ~e		Masă de substanță (în grame) dizolvată într-un milimetru de soluție.	/<fr. titre

TITULAR	TITULÁR ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv al</i>	1) (despre persoane) Care îndeplinește o funcție permanentă pe care o deține după lege.2) Care posedă (ceva) pe baze juridice; cu drept legal de posesor (a ceva).3) rar (despre personaje literare) Care deține locul central, numele lui servind drept titlu	/<fr. titulaire
A TITULARIZA	A TITULARIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	rar (persoane) A face titular; a numi definitiv într-un post deținut anterior temporar.	/<fr. titulariser
TITULATURĂ	TITULATÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Mod de intitulare a unei persoane într-o instituție. ~ de director.2) Totalitate a titlurilor pe care le deține cineva.3) Funcție, post sau rang pe care îl ocupă cineva.	/<fr. titulature, germ. Titulatur
TIV	TIV ~uri	<i>n.</i>	Îndoitură făcută de-a lungul marginii unor confecții și fixată printr-o cusă-tură (pentru a preveni destrămarea). ~ la rochie.	/Orig. nec.
TIVA I	TÍVA I	<i>interj.</i>	(exclamație care se folosește pentru a îndemna pe cineva la fugă) Hai! Fugi! Șterge-o!	/cf. bulg. otivam
TIVA II	TÍVA II	<i>adv. pop.</i>	Cu repeziciune; la fuga.	/cf. bulg. otivam
A TIVI I	A TIV//Í I ~ésc	<i>tranz.</i>	1) (obiecte confecționate din textile) A înzestra cu un tiv; a refeca.2) fig. A împodobi pe la margini cu un chenar.	/Din tiv
TIVILICHIE	TIVILICHÍ//E ~i	<i>f.</i>	rar Pieptar din piele, împodobit cu cusături, de obicei îmblănit, purtat de femei la țară. [G.-D. tivilichiei]	/cf. turc. tevekkeli
TIVITURĂ	TIVITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Margine tivită a unor obiecte.2) Fâșie de material care se aplică pe marginea unor obiecte pentru a preveni destrămarea lor.	/a tivi + suf. ~tură
TIZ	TIZ ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană luată în raport cu alta care poartă același nume.	/<sl. tizu
TIZANĂ	TIZÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	Ceai (sau infuzie) de plante medicinale folosit(ă) ca mijloc de tratament.	/<fr. tisane
TIZIC	TIZÍC ~uri	<i>n.</i>	Produs obținut dintr-un amestec de baligă cu paie, uscat la soare și folosit la țară drept combustibil.	/<turc. tezek
TOACĂ	TOÁ//CĂ ~ce	<i>f.</i>	1) Placă din lemn în care se bate ritmic pentru a anunța începutul slujbei religioase sau anumite momente ale acesteia.2) Sunet produs când se bate în acest obiect.3) Timp al zilei (dimineața sau seara) când se bate în acest obiect.4) pop. Bară de metal î	/v. a toca
TOAIPĂ	TOÁIP//Ă ~e	<i>f.</i>	Bardă cu tăișul mare, întrebuințată mai ales la cioplitul grinzilor.	/Orig. nec.
TOALETĂ	TOALÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Ansamblu de articole vestimentare (mai ales ale unei femei). 2) Aranjare a aspectului exterior al unei persoane (prin spălat, pieptănat, îmbrăcat). A-și face ~a. • De ~ care servește la îngrijirea corpului.3) Mobilă cu oglindă și dulă-pioare în care se	/<fr. toilette
TOAMNA	TOÁMNA	<i>adv.</i>	În timpul toamnei; pe timp de toamnă. • ~ se numără bobocii rezultatele se vor vedea la sfârșit.	/<lat. autumnus
TOAMNĂ	TOÁMN//Ă ~e	<i>f.</i>	Anotimp al anului care urmează după vară și cuprinde, în emisfera nordică, lunile septembrie, octombrie și noiembrie. • ~ târzie sfârșit de toamnă. La ~ a) când va sosi toamna; b) în timpul toamnei viitoare. Astă ~ toamna trecută. [G.-D. toamnei]	/<lat. autumnus

TOANĂ I	TOÁN//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) mai ales la pl. Dispoziție de moment, stranie și inexplicabilă; moft; capriciu; maraz; naz; marafet. • Cu ~e capricios. A fi (sau a se afla) în ~e bune (rele) a avea dispoziție bună (sau rea).2) Izbucnire momentană. ~ de plâns. • A-i veni cuiva o ~ (sa	/v. a tuna
TOANĂ II	TOÁN//Ă II ~e	<i>f.</i>	1) Ocol făcut special pe o întindere de apă unde se pescuiește cu năvodul.2) Loc bogat în pește.3) Timp potrivit pentru prins pește.4) Gaură pe suprafața înghețată a unei ape, făcută pentru a prinde pește sau pentru a lua apă; copcă; produf.	/<ucr., rus. tonea
A TOARCE	A TOÁRCE torc		1. tranz. (fibre) A transforma în fire (cu ajutorul fusului). • A-și ~ pe limbă a se gândi bine înainte de a vorbi. 2. intrans. (despre pisici) A scoate un sforăit ușor și prelung asemănător cu sfârâitul fusului.	/<lat. torquere
TOARTĂ	TOÁRT//Ă torți	<i>f.</i>	Parte ieșită în afară și încovoiată în formă de arc pentru a putea apuca cu mâna anumite obiecte. ~a urciorului. • A lua la ~ pe cineva a lua la braț pe cineva. [G.-D. tortii; Pl. și toarte]	/<lat. torta
TOAST	TOAST ~uri	<i>n.</i>	Discurs mic prin care se invită a închina paharul în sănătatea unei persoane sau în cinstea unui eveniment. A rosti un ~. A ține un ~. [Monosilabic]	/<fr. toast
A TOASTA	A TOAST//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	A rosti un toast (la o masă); a ține un toast. [Sil. toas-]	/<fr. toaster
TOBAȘ	TOBAȘ ~i	<i>m.</i>	v. TOBOȘAR.	
TOBĂ	TÓB//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Instrument muzical de percuție, constând dintr-un cilindru gol pe dinăuntru, acoperit la ambele capete cu câte o membrană de piele întinsă, care, prin lovire, produce sunete înfundate. • A bate ~a a) a lovi ritmic cu degetele în ceva, fiind iritat sau	/<ung. dob
TOBOGAN	TOBOGÁN ~e	<i>n.</i>	1) Instalație constând dintr-o pistă înclinată, cu margini ridicate, pe care se alunecă ușor, servind ca distracție pentru copii.2) Jgheab înclinat folosit ca mijloc de transport de la un nivel la altul a unor materiale.	/<fr. toboggan
TOBOȘAR	TOBOȘÁR ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care bate toba.2) inv. Crainic care, bătând în toabă, aduna lumea pentru a anunța ceva de interes obștesc.	/tobaș + suf. ~ar
TOC I	TOC I	<i>interj.</i>	(se folosește, de obicei repetat, pentru a reda zgomotul produs de o lovitură sau de o ciocnătură într-un obiect tare).	/Onomat.
TOC II	TOC II ~uri	<i>m.</i>	Unealtă de scris în formă de bețișor, prevăzut la un capăt cu un dispozitiv în care se introduce penița; condei. • ~ rezervor toc având un rezervor umplut cu cerneală, care ajunge automat până la vârful peniței; stilou.	/<ung., sb. tok
TOC III	TOC III ~uri	<i>n.</i>	Partea de dinapoi, mai ridicată, a tălpii la încălțăminte; călcâi. Pantofi cu ~ înalt.	/<bulg. tok
TOC IV	TOC IV ~uri	<i>n.</i>	1) Cutie specială în care se țin unele obiecte sau instrumente. ~ de ochelari.2) rar Teacă de sabie.3) Cadru prins în zidărie, în care se fixează ușile și ferestrele.	/<ung., sb. tok

A TOCA	A TOCÁ toc		1. tranz. 1) (materiale sau alimente) A tăia în bucăți mici (cu ajutorul unui cuțit sau al unei mașini speciale).2) fig. fam. (bani sau bunuri materiale) A risipi în mod nechibzuit; a irosi; a risipi; a cheltui. 2. intranz. 1) A bate toaca.2) A vorbi mult	/<lat. toccare
TOCANĂ	TOCÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Mâncare pregătită din bucățele de carne (mai ales de porc) prăjită cu ceapă și înăbușită în sos sau bulion. 2) Mâncare pregătită din legume tocate, prăjite cu ceapă.	/<ung. tokany
TOCATĂ	TOCÁT//Ă ~e	<i>f.</i>	Compoziție muzicală pentru instrumente cu claviatură.	/<it. toccata
TOCĂ	TÓ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Acoperământ pentru cap de formă cilindrică, fără boruri, purtat de magistrați.2) Pălărie mică, fără boruri, purtată de femei. [G.-D. tocii]	/<fr. toque
TOCĂLIE	TOCĂLÍ//E ~i	<i>f.</i>	Morișcă de lemn folosită pentru a speria păsările din lanuri și din vii prin zgomotul ritmic, produs la rotire.	/toacă + suf. ~ălie
A TOCĂNI	A TOCĂN//Î ~ésc	<i>intranz.</i>	A lovi repetat (cu un obiect în ceva tare), producând un zgomot specific.	/toc + suf. ~ăni
TOCĂNIT	TOCĂNÍT ~uri	<i>n.</i>	1) v. A TOCĂNI.2) Zgomot produs de un obiect sau de o ființă care tocănește.	/V. a tocăni
TOCĂTOR I	TOCĂT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care toacă.	/a toca + suf. ~tor
TOCĂTOR II	TOCĂT//ÓR II ~oăre	<i>n.</i>	1) Cuțit pentru tocat.2) Mașină de tocat nutreț.3) Placă (de obicei de lemn) pe care se toacă ceva. 4) rar Butuc pe care se taie lemne.	/a toca + suf. ~tor
TOCĂTURĂ	TOCĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Material mărunțit prin tocare.2) Carne tocată amestecată, de obicei, cu anumite ingrediente, servind la prepararea diferitelor feluri de mâncare.	/a toca + suf. ~tură
A TOCI	A TOC//Î ~ésc	<i>tranz.</i>	1) (unelte metalice de tăiat) A ascuți cu tocila.2) A face să se tocească.3) fig. (răbdarea, puterile etc.) A face să slăbească.4) fam. (lecții) A învăța mecanic, citind de multe ori; a bucheri.	/<sl. tociti
A SE TOCI	A SE TOC//Î se ~éște	<i>intranz.</i>	1) (mai ales despre unelte metalice de tăiat) A deveni mai puțin ascuțit prin întrebuințare îndelungată sau neglijență; a se tâmpi.2) (despre obiecte) A se roade prin întrebuințare îndelungată sau lovire.	/<sl. tociti
TOCILAR	TOCILÁR ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care se ocupă cu ascuțirea (la tocilă) a instrumentelor de tăiat.2) fam. Elev care învață lecțiile în mod mecanic, fără a pătrunde în esență; bucher.	/tocilă + suf. ~ar
TOCILĂ	TOCÍL//Ă ~e	<i>f.</i>	Dispozitiv (manual) pentru ascuțirea instrumentelor de tăiat.	/<sl. tocilo
TOCILĂRIE	TOCILÁRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Atelier cu tocilă (sau polizor) unde se ascut unelte de tăiat. 2) rar Meserie de tocilar. [G.-D. tocilăriei]	/tocilă + suf. ~ar
TOCITOARE	TOCIT//OĂRE ~óri	<i>f. pop.</i>	1) Vas mare de lemn, în care se pun, la fermentat, fructele pentru țuică.2) pop. Urcior cu gura largă în care se aduce vin din pivniță.	/a toci + suf. ~toare
TOCMAG	TOCMÁ//G ~gi	<i>m.</i>	mai ales la pl. Preparat culinar din aluat nedospit, tăiat în formă de șuvițe subțiri, care se consumă fiert; tăitei.	/<turc. tokmak

TOCMAI I	TÓCMAI I	<i>adv.</i>	1) În momentul acela; chiar atunci.2) Abia.	/<sl. tokma
TOCMAI II	TÓCMAI II	<i>adv.</i>	1) (atribuie o nuanță de surprindere) ~ acolo. ~ atâta.2) (subliniază exactitatea) Precise; exact. ~ în țintă.	/<sl. tokma
A TOCMI	A TOCM//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) rar (mijloace de transport) A lua un timp în chirie; a închiria.2) (persoane) A lua la lucru (în baza unei înțelegeri); a năimi; a angaja.3) pop. (obiecte defectate) A repune în funcțiune; a drege; a repara.	/<sl. tukumiti
A SE TOCMI	A SE TOCM//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) pop. A discuta pentru a conveni asupra prețului (prin concesi reciproc); a se târgui.2) (despre persoane) A intra în slujbă (în schimbul unei plăți); a se năimi; a se angaja.	/<sl. tukumiti
TOFUS	TÓFUS ~uri	<i>n. med.</i>	Nod format din depuneri, care apare pe articulații și pe cartilajele urechii la bolnavii de gută.	/<fr. tophus
TOGĂ	TÓ//GĂ ~gi	<i>f.</i>	1) Mantie lungă și largă fără mâneci, purtată peste tunică, lăsând descoperit brațul și umărul drept.2) Haină de ceremonie, lungă până la pământ, cu mâneci largi. ~ de avocat. [G.-D. togii]	/<lat. toga
TOHOARCĂ	TOHOÁR//CĂ ~ce	<i>f.</i>	rar Cojoc lung, făcut din piele de oaie neprelucrată, cu lâna în afară, purtat de ciobani.	/Orig. nec.
TOI	TO//I ~iuri	<i>n.</i>	1) Moment de maximă intensitate în desfășurarea unei acțiuni sau a unui fenomen; miez ~ recoltei.2) pop. Forfotă a unei mulțimi de oameni; învâlmășeală.3) înv. Grup mare de oameni, de animale aflat în dezordine; cârd. [Monosilabic]	/<turc. toy
TOIAG	TOI//ÁG ~ege	<i>n.</i>	1) Băț lung care servește drept sprijin la mers.2) Lovitură dată cu un astfel de băț.3) fig. Susținere materială sau morală; ajutor; sprijin; reazem.4) Baston purtat ca simbol al unei demnități sau autorități.5) pop. Lumânare care se pune în mână sau la c	/<sl. tojagu, tojaga
TOLĂ	TÓL//Ă ~e	<i>f.</i>	Foaie de tablă tăiată la dimensiunile necesare.	/<fr. tôle
A SE TOLĂNI	A SE TOLĂN//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	pop. (despre ființe) A se culca, întinzându-se comod în toată lungimea; a se tologi.	/Orig. nec.
TOLBĂ	TÓLB//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Geantă vânătorească (din piele sau din alt material) pentru merinde și vânat purtată la șold.2) înv. Toc pentru săgeți; faretră.	/<lat., turc. torba
A TOLERA	A TOLER//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (persoane) A accepta admitând în apropiere și făcând abstracție de neajunsuri; a suporta; a suferi; a răbda.2) (fapte supărătoare nepermise) A admite în mod conștient și tacit; a suporta; a suferi; a îngădui.3) med. (tratamente, medicamente) A suporta	/<fr. tolérer
TOLERABIL	TOLERÁBIL ~ă (~i,		Care poate fi tolerat; suportabil.	/<fr. tolérable
TOLERANT	TOLERÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care tolerează; îngăduitor; indulgent; iertător.	/<fr. tolérant
TOLERANTISM	TOLERANTÍSM	<i>n.</i>	Indulgență în materie de religie.	/<fr. tolérantisme
TOLERANȚĂ	TOLERÁNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Atitudine de om tolerant; îngăduință; indulgență. ~ religioasă. • Casă de ~ bordel; lupanar. 2) Abatere admisă de la greutatea, măsura sau calitatea unei mărfi.3) Obişnuință a unui organism de a suporta un medicament.	/<fr. tolérance

TOLOACĂ	TOLOÁ//CĂ ~ce	<i>f.</i>	1) Loc necultivat pe care crește iarbă (unde pasc vitele); pășune; izlaz; imaș; suhat.2) Teren liber neîngrădit între casele unui sat sau la marginea acestuia.	/<ucr. toloka
A TOLOCĂNI	A TOLOCĂN//Î ~esc	<i>pop.</i>	1. tranz. A nu lăsa în pace, deranjând mereu; a bate la cap; a sâcăi.2. intrans. A vorbi mult și fără rost; a trancăni; a flecări; a pălăvrăgi.	/Onomat.
A TOLOCI	A TOLOC//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (terenuri) A face să se tolocească; a transforma în toloacă. 2) (ierburi, semănături etc.) A călca în picioare (culcând la pământ și strivind).	/<ucr. tolotyty
A SE TOLOCI	A SE TOLOC//Î pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	(despre terenuri) A deveni toloacă; a rămâne necultivat.	/<ucr. tolocyty
A TOLOGI	A TOLOG//Î ~esc	<i>tranz.</i>	(terenuri) v. A TOLOCI.	/Orig. nec.
A SE TOLOGI	A SE TOLOG//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	pop. (despre ființe) A se culca, întinzându-se comod în toată lungimea.	/Orig. nec.
TOLOLOI I	TOLOLOÍ I ~	<i>m.</i>	Persoană care trăncănește mereu.	/cf. tálăláu
TOLOLOI II	TOLOLOÓ//I II ~iuri	<i>n. pop.</i>	Gălăgie mare; larmă.	/cf. tálăláu
TOLOMAC	TOLOMÁ//C ~ci	<i>m.</i>	Persoană care vedește lipsă de educație; om cu apucături grosolane; bădăran; țopârlan; mârlan; mitocan.	/Orig. nec.
TOLOȘCAN	TOLOȘCÁN ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	pop. (mai ales despre copii) Care are forme rotunjite; rotofei; dolofan; durduliu.	/Orig. nec.
TOLUEN	TOLUÉN	<i>n.</i>	Hidrocarbură aromatică extrasă din gudronul de huilă, având diferite întrebuințări (la obținerea coloranților, substanțelor explozive și a unor medicamente). [Sil. -lu-en]	/<fr. toluene
TOLUIDINĂ	TOLUIDÍNĂ	<i>f.</i>	Amină derivată din toluen, întrebuințată la fabricarea unor coloranți și a unor medicamente.	/<fr. toluidine
TOM	TOM ~uri	<i>n.</i>	1) Lucrare tipărită legată sau broșată aparte; carte; volum.2) Volum dintr-o operă de proporții, în mai multe părți.	/<gr. tómos, lat. tomus, fr. tome
TOMAHAWK	TOMAHAWK [pr.: tómăhaucî]	<i>n.</i>	Secure mică (de piatră șlefuită sau de fier) folosită de amerindieni ca armă de luptă și de vânătoare.	/Cuv. engl.
TOMATĂ	TOMÁT//Ă ~e	<i>f.</i>	Pătlăgea roșie; roșie.	/<germ. Tomato, fr. tomate
TOMBAC	TOMBÁC	<i>n.</i>	Aliaj de cupru și zinc, rezistent la coroziune, folosit la fabricarea unor sârme, site și table.	/<fr. tombac, turc. tumbak
TOMBAL	TOMBÁL ~ă (~i, ~e)	<i>rar</i>	Care ține de mormânt; propriu mormântului; funerar. Piatră ~ă.	/<fr. tombal
TOMBATERĂ	TOMBATÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Acoperământ pentru cap de modă orientală.2) fig. Om ce se opune noului și susține ceea ce este vechi; retrograd.	/<ngr. tón patéra
TOMBERON	TOMBER//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Cutie mare (de tablă) cu fundul rotunjit, montată pe o osie cu două roți și folosită pentru transportarea la distanțe mici a betonului și a altor materiale.	/<fr. tombereau
TOMBOLĂ	TÓMBOL//Ă ~e	<i>f.</i>	Loterie cu obiecte, organizată cu ocazia unor sărbători sau festivități. [G.-D. tombolei]	/<fr. tombola
TOMISM	TOMÍSM	<i>n.</i>	Doctrină teologico-filozofică a teologului italian Toma d'Aquino care promova ideea armoniei dintre știință și religie.	/<fr. thomisme

TOMIST I	TOMÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de tomism; propriu tomismului.	/<fr. thomiste
TOMIST II	TOMÍ//ST II ~ști	<i>m.</i>	Adept al tomismului.	/<fr. thomiste
A TOMNA	A TOMN//Ă ~éz		1. intranz. (despre vite și oi) A sta toamna (într-un loc unde sunt pășuni).2. tranz. (oi, vite) A îngriji în timpul toamnei.	/Din toamnă
TOMNAT	TOMNÁT	<i>n. inv.</i>	Plată pentru întreținerea oilor și a vitelor peste toamnă.	/Din toamnă
TOMNATIC I	TOMNÁTI//C I ~ce	<i>n. inv.</i>	Loc unde se poate sta la adăpost în timpul toamnei.	/toamnă + suf. ~atic
TOMNATIC II	TOMNÁTI//C II ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de toamnă; propriu toamnei; autumnal. Ploaie ~că.2) (despre fructe, legume) Care se coace toamna. Ridiche ~că.3) (despre pomi) Care are fructe ce se coc toamna.4) fig. (despre persoane) Care este înaintat în vârstă. • Flăcău ~ bărbat matur. r	/toamnă + suf. ~atic
TOMOGRAF	TOMOGRAF ~e	<i>n. med.</i>	Aparat pentru obținerea imaginilor unui organ de la diferite adâncimi (prin metoda tomografiei).	/<fr. tomographe
TOMOGRAFIE	TOMOGRAFÍE	<i>f.</i>	1) Metodă radiografică care permite obținerea de imagini, de la diferite adâncimi, ale unor organe interne și detectarea leziunilor acestora.2) Imagine obținută prin această metodă.	/<fr. tomographie
TON I	TON I ~i	<i>m.</i>	Pește marin răpitor, asemănător cu pălămida, de talie și greutate mare.	/<fr. thon
TON II	TON II ~uri	<i>n.</i>	1) Sunet simplu produs de un corp care vibrează.2) muz. Interval între două sunete consecutive ale gamei diatonice, egal cu două semitonuri. • A da ~ul a) a indica tonalitatea unei compoziții muzicale, mai ales vocale; b) a fi initiator al unei activități	/<fr. ton, lat. tonus
TONAJ	TONÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Greutate a unui corp, exprimată în tone.2) Capacitate de transport a unei nave, exprimată în tone-registru.3) Capacitate volumetrică a unei nave, exprimată în tone de apă dezlucuită.4) Greutate maximă pe care o poate transporta un vehicul.	/<fr. tonage
TONAL	TONÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de tonuri; propriu tonurilor.	/<fr. tonal
TONALITATE	TONALIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Ansamblu de legi care stau la baza gamelor.2) Gamă care stă la baza unei compoziții muzicale.3) (în unele limbi) Intonație diferită a unor cuvinte, formate din aceleași sunete, dar deosebite prin sens.4) Particularitate dominantă a unei scrieri (litera	/<fr. tonalité
TONANT	TONÁN//T ~tă (~ți,		Care face zgomot puternic (ca tunetul).	/<fr. tonnant
TONATIC	TONÁTI//C ~că (~ci,	<i>rar</i>	Care are toane; cu toane; capricios.	/toană + suf. ~atic
TONĂ	TÓN//Ă ~e	<i>f.</i>	Unitate de măsură a masei egală cu 1000 de kg. • ~kilometru unitate de măsură echivalentă cu transportul unei tone pe distanța de 1 km într-o unitate de timp determinată. ~registru unitate de măsură a capacității de încărcare a unei nave (egală cu 2.832	/<fr. tonne
TONDO	TONDÓ ~uri	<i>n.</i>	Tablou sau relief sculptural mic, de formă rotundă sau ovală.	/<it. tondo
TONETĂ	TONÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Gheretă sau tarabă la care se vând, pe stradă, articole mărunte, dulciuri, răcoritoare.	/<fr. tonnelet

TONIC	TÓNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) (despre vocale sau silabe) Care poartă accent; cu accent; accentuat. • Accent ~ accent muzical cu care se rostesc vocalele și silabele.2) med. (despre substanțe, medicamente) Care întărește organismul; cu proprietăți de întărire a organismului; întărit	/<fr. tonique
TONICĂ	TÓNICĂ	f. muz.	1) Treaptă fundamentală (întâia) a unei game.2) Acord construit pe această treaptă.	/<fr. tonique
TONICITATE	TONICITÁTE	f.	1) Caracter tonic.2) Pro-prietate a țesuturilor vii de a-și menține în permanență elasticitatea; tonus muscular. [G.-D. tonicității]	/<fr. tonicité
TONIFIANT	TONIFIÁN//T ~tă (~ți, ~te)	și substantiv al	(despre substanțe, medicamente, factori etc.) Care tonifică; cu proprietăți de întărire a organismului; întăritor; tonic; fortifiant; reconfortant. [Sil. -fi-ant]	/<fr. tonifiant
A TONIFICA	A TONIFICÁ tonífic	tranz.	rar (organismul sau părți ale lui) A întări prin administrarea unui medicament tonic.	/<fr. tonifier
TONOGRAF	TONOGRÁF ~e	n.	Tonometru înregistrator.	/<engl. tonograph
TONOMAT	TONOMÁT ~e	n.	Electrofon care schimbă automat discurile prin introducerea unei monede sau fise (folosit, mai ales, în localuri publice).	/<germ. Tonomat
TONOMETRU	TONOMÉTR//U ~e	n.	Instrument pentru măsurarea presiunilor și a tensiunilor.	/<fr. tonometre
TONOU	TONÓU ~ ri	n.	Figură de acrobație aeriană a unui avion în zbor, care descrie o rotație în jurul axei longitudinale, fără a-și schimba direcția sau înălțimea de deplasare.	/<fr. tonneau
TONSILITĂ	TONSILÍT//Ă ~e	f.	Stare patologică constând în inflamarea amigdalelor; amigdalită.	/<fr. tonsilite
TONSURĂ	TONSÚR//Ă ~i	f.	1) Ritual de consacrare a clericilor prin tunderea părului din creștetul capului.2) Locul din creștetul capului care rămâne fără păr în urma acestei operații.	/<fr. tonsure
TONT	TONT toántă (tonți, toánte)	și substantiv al	(despre persoane sau despre manifestările lor) Care vădește lipsă de inteligență; prost; neghiob; tâmp; nătărău; netot; nerod; stupid; năuc; nătâng; tălălău.	/Orig. nec.
TONTOLETE	TONTOLEÁ//TE ~ți	m.	fam. Om tont.	/tont + suf. ~olete
TONTOROI	TONTORÓ//I	n.	: A juca ~iul a salta, făcând mișcări dezordonate; a țopăi.	/Orig. nec.
TONUS	TÓNUS ~uri	n.	1) Stare normală a mușchilor sau a centrilor nervoși ai unui organism sănătos.2) Stare permanentă de excitație a centrilor nervoși în condiții de repaus.3) fig. Capacitate de a face ceva; putere fizică.	/<fr. tonus
TOP I	TOP I ~uri	n.	1) Balot de hârtie cu un număr fix de coli.2) Parte superioară (sub aspect calitativ) a ceva; frunte.	/<turc. top
TOP II	TOP II ~uri	n.	Clasament al preferințelor pentru unele opere, artiști sau oameni politici, stabilit pe baza punctajului oferit de public sau de specialiști.	/Cuv. engl.
TOPAZ	TOPÁZ ~e	n.	1) Mineral foarte dur, silicat natural de aluminiu și fluor cristalizat, mai ales de culoare galbenă, folosit în tehnică și în confecționarea bijuteriilor.2) Bijuterie din acest mineral.	/<fr. topaze

A TOPI	A TOP//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) A face să se topească.2) (cânepa, inul etc.) A ține în apă pentru a separa fibrele de tulpină; a dubi; a mura.3) fig. A face să nu mai existe (prin aplicarea forței); a nimici; a distruge; a se prăpădi.4) fig. A consuma fără măsură; a cheltui fără soco	/<sl. topiti
A SE TOPI	A SE TOP//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A trece din stare solidă în stare lichidă.2) fig. A deveni din ce în ce mai puțin vizibil, dispărând.3) (despre obiecte supuse acțiunii focului) A dispărea prin ardere; a se mistui.4) fig. (despre oameni) A se slei de puteri (sub acțiunea unui sentiment)	/<sl. topiti
TOPIC I	TÓPI//C I ~că (~ci, ~ce)	<i>rar</i>	1) Care ține de topică; propriu topicii.2) (despre nume) Care denumește locuri sau localități.	/Din topică
TOPIC II	TÓPI//C II ~că (~ci, ~ce)		(despre medicamente) Care modifică locul unde se aplică.	/<ngr. topikos, fr. topique, germ. topisch
TOPICĂ	TÓPI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Ordine de aranjare a cuvintelor în propoziție sau a propozițiilor în frază.2) Compartiment al sintaxei sau al stilisticii care se ocupă cu studierea ordinii cuvintelor în propoziție sau a propozițiilor în frază. [G.-D. topicii]	/<germ. Topik
TOPILĂ	TOPÍL//Ă ~e	<i>f.</i>	Loc (de obicei în apă) unde se pun la topit plante textile (in, cânepă).	/<bulg., sb. topilo
TOPINAMBUR	TOPINAMBÚR ~i	<i>m.</i>	Plantă erbacee cultivată pentru tulpina ei subterană, tuberculată, folosită ca aliment, ca furaj; nap-porcesc.	/<fr. topinambour
TOPITOARE	TOPIT//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	Cuptor de topit metale sau alte materiale.	/a topi + suf. ~toare
TOPITOR	TOPITÓR ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în topirea metalelor sau a altor materiale.	/a topi + suf. ~tor
TOPITORIE	TOPITORÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Secție specială (pe lângă o întreprindere) unde se tolesc anumite materiale (grăsimi, metale etc.).2) Unitate industrială unde se tolesc cânepa și inul. [G.-D. topitoriei]	/topitor + suf. ~ie
TOPITURĂ	TOPITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Masă lichidă, obținută prin topire; substanță topită.2) Grăsime de porc topită pentru untură. [G.-D. topiturii; Var. tochitură]	/a topi + suf. ~tură
TOPOCLIMĂ	TOPOCLÍMĂ	<i>f.</i>	Climă condiționată de formele de relief; climă din imediata apropiere a solului.	/topo- + climă
TOPOFOBIE	TOPOFOBÍE	<i>f.</i>	Teamă patologică de anumite locuri (păduri, piețe etc.).	/<fr. topophobia
TOPOGRAF	TOPOGRÁF ~i	<i>m.</i>	Specialist în topografie. [Sil. -po-graf]	/<fr. topographe
TOPOGRAFIC	TOPOGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de topografie; propriu topografiei. Hartă ~că.	/<fr. topographique
TOPOGRAFIE	TOPOGRAFÍE	<i>f.</i>	1) Ramură a geodeziei care se ocupă cu reprezentarea grafică pe un plan a formelor de relief în vederea întocmirii hărților geografice.2) Descriere a configurației unui loc.	/<fr. topographie
TOPOLOGIC	TOPOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de topologie; propriu topologiei.	/<fr. topologique
TOPOLOGIE	TOPOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a geometriei care se ocupă cu studiul proprietăților figurilor din spațiu din punct de vedere calitativ. [G.-D. topologiei]	/<fr. topologie

TOPOMETRIC	TOPOMÉTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de topometrie; propriu topometriei.	/<fr. topométrique
TOPOMETRIE	TOPOMÉTRĖ	<i>f.</i>	Ramură a topografiei care se ocupă cu tehnica efectuării măsurătorilor și calculelor necesare pentru întocmirea hărților și a planurilor topografice. [G.-D. topometriei; Sil. -me-tri-]	/<fr. topométrie
TOPOMETRU	TOPOMÉTR//U ~i	<i>m.</i>	Specialist în lucrări de topometrie.	/<fr. topometre
TOPONIM	TOPONÍM ~e	<i>n.</i>	lingv. Nume topic (de locuri, de localități, de munți etc.).	/<fr. toponyme
TOPONIMIC I	TOPONÍMI//C I ~că (~ci, ~ce)		Care ține de toponimie; propriu toponimiei.	/<fr. toponymique
TOPONIMIC II	TOPONÍMI//C II ~ce	<i>n.</i>	v. TOPONIM.	/<fr. toponymique
TOPONIMIE	TOPONIMĖ	<i>f.</i>	1) Totalitate a denumirilor de localități și locuri (dintr-o regiune sau dintr-o țară). 2) Ramură a lingvisticii care se ocupă cu studiul toponimelor; toponomastică. [G.-D. toponimiei]	/<fr. toponymie
TOPONOMASTICĂ	TOPONOMÁSTICĂ	<i>f.</i>	Ramură a lingvisticii care se ocupă cu studiul toponimelor; toponimie.	/<fr. toponomastique, germ. Toponomastik
TOPOR	TOP//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Unealtă formată dintr-un corp de oțel cu tăiș și cu o gaură în care se fixează o coadă de lemn, folosit pentru tăiat lemne. • (Ca) din ~ grosolan; necioplît. Coadă de ~ om servil prin intermediul căruia se fac lucruri condamnabile.	/<sl. toporu
TOPORAȘ	TOPORÁȘ ~i	<i>m.</i>	Plantă erbacee cu frunze în formă de inimă și cu flori albastre-violete, plăcut mirositoare.	/topor + suf. ~aș
TOPORÂȘTE	TOPORÁȘT//E ~i	<i>f.</i>	Coadă de topor, de secure sau de coasă.	/<bulg. toporište
TOPORIȘCĂ	TOPORÍS//CĂ ~ti	<i>f. pop.</i>	Topor cu coadă scurtă și cu tăișul lat, folosit la cioplît; bardă.	/<bulg. toporiška
TOPTAN	TOPTÁN	<i>n.</i>	: Cu ~ul a) cu ridicata; angro; b) în cantități foarte mari; din belșug.	/<turc. toptan
TOPTANGIU	TOPTANGÍ//U ~i	<i>m. înv.</i>	Negustor care vindea marfa cu toptanul; angrosist.	/<turc. toptanci
TOPUZ	TOPÚZ ~uri	<i>n.</i>	ist. Buzdugan cu măciulia îmbrăcată în argint și împodobit cu pietre scumpe, înmănat de sultan unui domnitor la înscăunare. • Cu ~ul cu forța; făcând uz de forță.	/<turc. topuz
TOR	TOR ~uri	<i>n.</i>	1) Corp geometric obținut prin rotirea unui cerc în jurul unei axe de pe planul cercului, dar care nu trece prin centrul acestuia. 2) arhit. Mulură rotundă cu profil convex, semicircular, situată de obicei la baza unei coloane.	/<fr. tore
TORACE	TORÁCE	<i>n.</i>	1) Cavități a corpului, până la diafragmă, în care se află principalele organe ale sistemului respirator și circulator; coșul pieptului. 2) (la insecte) Partea mijlocie a corpului de care se țin picioarele și aripile.	/<fr. thorax
TORACIC	TORÁCI//C ~că (~ci,		Care ține de torace; propriu toracelui.	/<fr. thoracique
TORACOPLASTIE	TORACOPLASTĖ	<i>f. med.</i>	Intervenție chirurgicală la plămâni făcută cu scopul de a înlătura fistulele purulente din părțile atacate de tuberculoză.	/<fr. thoracoplastie
TORACOSCOPIE	TORACOSCOPIĖ//E ~i	<i>f. med.</i>	Cercetare vizuală a toracelui.	/<fr. thoracoscopie

TORACOTOMIE	TORACOTOMÍE	<i>f. med.</i>	Deschidere a cutiei toracice pe cale chirurgicală pentru a trata organele interne (plămânii, inima etc.).	/<fr. thoracotomie
TORBĂ	TÓRB//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	1) Săculeț de pânză de diferite mărimi, folosit, mai ales, pentru merinde.2) Conținutul unui astfel de săculeț.	/<tăt., turc. torba
TORCĂTOARE	TORCĂT//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	Mașină pentru toarcerea fibrelor textile; mașină de tors.	/a toarce + suf. ~toare
TORCĂTOR	TORCĂTÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Muncitor care lucrează la mașina de tors.	/a toarce + suf. ~tor
TORCĂTORIE	TORCĂTORÍ//E ~i	<i>f.</i>	Întreprindere industrială unde se torc materiale textile; filatură. [G.-D. torcătoriei]	/torcător + suf. ~ie
TOREADOR	TOREADÓR ~i	<i>m.</i>	Luptător cu taurii în arenă, la coride. [Sil. -re-a-]	/<fr. toréador
A TOREFIA	A TOREFI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(cafeaua, tutunul sau alte produse) A încălzi direct la foc (pentru a distruge componentele dăunătoare sau pentru a le da aromă).	/<fr. torrefier
TORENT	TORÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Curs de apă temporar și puternic, care apare în urma ploilor mari sau după topirea bruscă a zăpezilor și vine la vale cu o mare viteză și forță de eroziune; șuvoi; puhoi.2) fig. Cantitate mare (de ceva) apărută brusc. ~ de lacrimi. ~ de oameni.	/<fr. torrent, lat. torrens, ~tis
TORENȚIAL	TORENȚIÁL ~ă (~i, ~e)		1) (despre ploaie) Care se manifestă ca un torent; abundent, repede și de scurtă durată.2) (despre ape curgătoare) Care curge cu viteză și cu debit mare (ca un torent). [Sil. -ți-al]	/<fr. torrentiel
TOREUTICĂ	TOREÚTICĂ	<i>f.</i>	1) Arta de a sculpta într-un material dur (aur, fildeș, lemn etc.).2) Tehnica de a confecționa sculpturi în bronz.	/<fr. toreutique
TORID	TORÍ//D ~dă (~zi, ~de)		1) Care este foarte cald; de o căldură extremă; arzător; dogoritor. Climă ~dă.2) Care radiază căldură excesivă; arzător; dogoritor. Soare ~.	/<fr. torride, lat. torridus
TORIȘTE	TÓRIȘT//E ~i	<i>f.</i>	reg. Loc de odihnă pentru oi sau pentru vite în timpul amiezii sau al nopții.	/<bulg. torište
TORIU	TÓRIU	<i>n.</i>	Metal radioactiv, alb-cenușiu, folosit în tehnica și energetica nucleară.	/<fr. thorium
TORNADĂ	TORNÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	Vârtej violent, însoțit adeseori de ploi torențiale, care cuprinde regiuni întinse.	/<fr. tornade, sp. tornado
TORON I	TOR//ÓN I ~oăne	<i>n.</i>	Grup de fire răsucite împreună în același sens, din care se fac funii, cabluri etc.	/<fr. toron
TORON II	TOR//ÓN II	<i>n. chim.</i>	Gaz produs la dezintegrarea radioactivă a toriului.	/<fr. thoron
TOROPEALĂ	TOROP//EĂLĂ ~éli	<i>f.</i>	1) Stare de moleșeală care precede somnul.2) Căldură mare; arșiță.	/a toropi + suf. ~eală
A TOROPI	A TOROP//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) A aduce în stare de toropeală; a face să fie cuprins de moleșeală; a moleși.2) A cuprinde din toate părțile; a pune stăpânire.3) fig. pop. A bate foarte tare; a zdrobi (în bățai); a snopi; a stropși; a făcălui; a stâlci; a tăbăci.	/<ucr. toropyty
A SE TOROPI	A SE TOROP//Í mă	<i>intrans.</i>	reg. A face (concomitent) schimb de bățai (unul cu altul).	/<ucr. toropyty
TOROPITOR	TOROPIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care toropește; în stare să producă toropeală; moleșitor.	/a toropi + suf. ~tor

TORPEDO I	TORPÉDO I torpedóuri	<i>n.</i>	1) Perete ce desparte locul rezervat conducătorului de autovehicul de locul motorului.2) Sistem de frânare la biciclete bazat pe strângerea osiei. [Art. torpedoul]	/<fr. torpédo
TORPEDO II	TORPÉDO II	<i>n.</i>	Salam gros preparat din carne tocată de porc și de vită, amestecată cu bucăți de slănină.	/Orig. nec.
TORPID	TORPÍ//D ~dă (~zi, ~de)	<i>rar</i>	1) Care manifestă încetineală și lenevie în mișcări.2) (despre plăgi, leziuni etc.) Care stagnează; fără tendință de vindecare sau de agravare.	/<fr. torpide
A TORPILA	A TORPIL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (nave maritime) A scufunda cu ajutorul torpilelor. 2) fig. (acțiuni, activități, planuri etc.) A împiedica să se realizeze; a face să eșueze; a zădărnici; a împiedica; a dejuca; a contracara. ~ negocierile.	/<fr. torpiller
TORPILĂ	TORPÍL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Proiectil submarin autopropulsat, care este lansat și dirijat pentru a scufunda navele.2) Pește marin de talie mare, cu solzi cartilaginoși, care produce descărcări electrice la atingere cu prada.	/<fr. torpille
TORPILOT	TORPIL//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Navă maritimă militară, ușoară și rapidă, înzestrată cu torpile.	/<fr. torpilleur
TORR	TORR torri	<i>m.</i>	Unitate de măsură a presiunii egală cu presiunea exercitată de o coloană de mercur înaltă de 1 mm pe o suprafață de 1 cm ² , la temperatura de 00 C.	/<fr. torr
TORS	TORS ~uri	<i>n.</i>	1) Parte superioară a corpului, exceptând capul și membrele; trunchi; trup; corp.2) Sculptură care reprezintă această parte a corpului omenesc.	/<fr. torse, it. torso
A TORSADA	A TORSAD//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	rar (fire) A răsuci în formă de torsadă.	/<fr. torsader
TORSADĂ	TORSÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Mănunchi de fire (sau de frânghii) răsucite împreună în formă de elice (pentru a servi drept ornament). 2) arhit. Element ornamental care imită o frânghie răsucită astfel.	/<fr. torsade
TORSIOGRAF	TORSIOGRÁF ~e	<i>n.</i>	Torsiometru înregistrator.	/<fr. torsiographe
TORSIOGRAMĂ	TORSIOGRÁM//Ă ~e	<i>f.</i>	Înregistrare grafică a deformărilor la torsiune cu ajutorul torsiografului.	/<fr. torsoigramme
TORSIOMETRU	TORSIOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	1) Instrument pentru măsurarea deformației barelor la torsiune.2) Aparat pentru determinarea rezistenței hârtiei la torsiune. [Sil. -si-o-me-tru]	/<fr. torsoimetre
A TORSIONA	A TORSION//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A supune unei torsiuni.2) (materiale) A prelucra prin torsiune.	/<engl. torsion
TORSIUNE	TORSIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) tehn. Operație de răsucire a unui material, corp în jurul axei. 2) Traumatism constând din întinderea sau din ruperea ligamentelor unei articulații; entorsă. [Sil. -si-u-]	/<fr. torsion
TORT I	TORT I ~uri	<i>n.</i>	1) Fir tors din fibre textile (în special din cânepă sau din in).2) Cantitate de fir tors și depănat.3) Pânză de cânepă sau de in, folosită, mai ales, pentru confecționarea șervetelor.	/<lat. tortus
TORT II	TORT II ~uri	<i>n.</i>	Produs de cofetărie, preparat din mai multe foi de aluat dulce, coapte, unse cu cremă și puse una peste alta.	/<germ. Torte

A TORTURA	A TORTUR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (ființe) A supune la torturi, la chinuri groaznice; a schingiui.2) (despre gânduri, sentimente etc.) A urmări întruna în mod obsedant; a frământa; a chinui; a munci; a tiraniza.3) rar (cuvinte, expresii etc.) A denatura, încălcând corectitudinea; a sch	/<fr. torturer
TORTURĂ	TORTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Suferință fizică sau/și morală foarte puternică; chin groaznic; caznă; supliciu.	/<fr. torture
TORTĂ	TÓRTI//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Mijloc rudimentar de iluminare, constând dintr-un băț înfășurat la un capăt cu câlți îmbibați cu o substanță inflamabilă; facă.2) Descărcare electrică (pe conductoare de înaltă frecvență), având aspectul unei flăcări de lumânare. [G.-D. torței]	/<it. torcia
TORȚEL	TORȚÉL	<i>m.</i>	Plantă erbacee parazită fără frunze, cu tulpină filiformă și agățătoare; iniță.	/tort + suf. ~el
TOS	TOS	<i>adj. invar.</i>	: Zahăr ~ zahăr sub formă de cristale mărunte.	/<turc. toz
TOT I	TOT I toată (toți, toate)		1) (precedă cuvântul determinat) Care este cuprins în întregime; întreg. ~ satul. • În toată libertatea în libertate deplină.2) (despre unități de timp) Care durează de la început până la sfârșit; întreg. ~ anul.3) Care indică o cantitate în totalitatea e	/<lat. totus
TOT II	TOT II	<i>adv.</i>	1) Ca și până în prezent; în continuare. ~ mai înveți?2) Timp îndelungat; mereu; totdeauna. Să ~ lucrezi.3) De multe ori; adesea. Se ~ plimbă pe sub geam. 4) Din ce în ce (mai). Spre amiază soarele arde ~ mai tare și mai tare.5) La fel; (de) asemenea. Pri	/<lat. totus
TOT III	TOT III	<i>n.</i>	1) Ansamblu complet din punct de vedere al părților componente. Un ~ organic.2) fig. Ansamblu de lucruri, fenomene etc. existente în realitate.3) mai ales art. Lucru esențial (în raport cu celelalte). Știința e ~ul. • Aici e ~ul prin aceasta se explică to	/<lat. totus
TOT IV	TOT IV toată (toți, toate)	<i>pron. nehot.</i>	Întreg ansamblul; din care nu lipsește nimic. ~ poporul. • Toate ca toate cele de până acum mai pot fi tolerate. Înainte de toate în primul rând; pe primul plan. Cu toate că măcar că; deși. Cu ~ul a) în total; b) în întregime; complet. De ~ a) în întregim	/<lat. totus
TOTAL I	TOTÁL I ~uri	<i>n.</i>	1) Rezultat al unei adunări; sumă. • În ~ adunând toate la un loc; de tot; în ansamblu.2) Ansamblu pe care îl constituie mai multe părți împreună.	/<fr. total
TOTAL II	TOTÁL II ~ă (~i, ~e)		1) (în opoziție cu parțial) Care include toate elementele necesare; desăvârșit; deplin; întreg; complet. Distrugere ~ă.2) fig. Care este deosebit de mare; deplin; desăvârșit; complet. Indiferență ~ă.	/<fr. total
TOTALITAR	TOTALITÁR ~ă (~i, ~e)		(despre regimuri politice, state) Care reprimă tot ce este democratic, instaurând dictatura; caracterizat prin teroare și violență.	/<fr. totalitaire
TOTALITARISM	TOTALITARÍSM	<i>n.</i>	1) Concepție politică totalitară.2) Regim politic bazat pe o asemenea concepție.	/<fr. totalitarisme

TOTALITATE	TOTALIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter total.2) Unitate rezultată din suma părților componente; tot unitar; ansamblu. [G.-D. totalității]	/<fr. totalité
A TOTALIZA	A TOTALIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (elemente omogene) A supune operației de adunare; a suma; a aduna.2) A conține în sine; a număra în total.3) (afirmații, opinii, observații etc.) A supune unei priviri de ansamblu (trăgând concluzii).	/<fr. totaliser
TOTALIZANT	TOTALIZÁN//T ~tă (~ti, ~te)		Care totalizează; care sintetizează.	/<fr. totalisant
TOTALIZATOR	TOTALIZAT//ÓR	<i>n.</i>	Aparat pentru totalizarea mecanică a unei serii de numere.	/<fr. totalisateur
TOTALMENTE	TOTALMÉNTE	<i>adv.</i>	rar În toată plinătatea; cu totul; în întregime; completamente.	/<fr. totalement, it. totalmente
TOTDEAUNA	TOTDEAÚNA	<i>adv.</i>	1) În orice timp; în tot timpul; în permanență; întotdeauna; mereu; oricând. • Pentru ~ pentru tot timpul; definitiv.2) Cu orice ocazie; de fiecare dată.	/tot + de + a + una
TOTEM	TOTÉM ~uri	<i>n.</i>	(în societatea primitivă) 1) Simbol mitic reprezentat printr-un animal, printr-o plantă sau printr-un obiect, considerat, de unele triburi, ca strămoș protector, fiind venerat.2) Imagine sculpturală a unui asemenea simbol.	/<fr. totem
TOTEMIC	TOTÉMI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de totem; propriu totemului.2) Care ține de totemism; propriu totemismului.	/<fr. totemique
TOTEMISM	TOTÉMÍSM	<i>n.</i>	Credință în totemuri.	/<fr. totémisme
TOTODATĂ	TOTODÁTÁ	<i>adv.</i>	În același timp; concomitent; simultan.	/tot + o + dată
TOTUNA	TÓTUNA	<i>adv.</i>	1) În aceeași măsură; la fel; același lucru; deopotrivă. • A-i fi (cuiva) ~ a-i fi (cuiva) indiferent.2) rar Fără a se opri; întruna.	/tot + una
TOTUȘI	TÓTUȘI	<i>conj.</i>	(în corelație cu o conjuncție sau cu o locuțiune conjuncțională concesivă, accentuează raportul concesiv) Cu toate acestea. [Sil. -tuși]	/tot[u] + și
TOVAL	TOVÁL ~uri	<i>n.</i>	Piele de bovine, porcine sau cabaline, folosită pentru confecționarea încălțămintei rezistente.	/<ucr. toval
TOVARĂȘ	TOVÁRĂȘ ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	1) Fiecare dintre persoanele legate prin activitatea sau viața dusă în comun, privite în raport una față de alta. ~ de drum. • ~ de suferință persoană care a pățit cu cineva împreună. ~(ă) de viață soț (soție).2) Persoană asociată cu alta într-o acțiune	/<ucr. tovaryš, rus. tovarišt
TOVĂRĂȘESC	TOVÁRĂȘ//ÉSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru tovarăși; propriu relațiilor dintre tovarăși. Solidaritate ~ească.	/tovarăș + suf. ~esc
TOVĂRĂȘEȘTE	TOVÁRĂȘÉȘTE	<i>adv.</i>	În mod tovarășesc; cum obișnuiesc tovarășii; ca tovarășii.	/tovarăș + suf. ~ește
TOVĂRĂȘIE	TOVÁRĂȘÍ//E ~i	<i>f.</i>	Legătură întemeiată pe raporturi tovarășești; relație între tovarăși. • A ține cuiva ~ a șede lângă cineva, ținându-i de urât. A merge în ~ a călători împreună cu cineva. [G.-D. tovarășiei]	/tovarăș + suf. ~ie
TOXIC	TÓXI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	(despre substanțe, factori etc.) Care intoxică organismul. Produs ~.	/<lat. toxicum, fr. toxique
TOXICITATE	TOXICITÁT//E	<i>f.</i>	Caracter toxic. ~ea arsenicului. [G.-D. toxicității]	/<fr. toxicité

TOXICOFOR	TOXICOF//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		(despre viețuitoare) Care conține substanțe toxice pentru om.	/<fr. tixicophore
TOXICOGEN	TOXICOGÉN ~ă (~i,		Care produce substanțe toxice; producător de substanțe toxice.	/<fr. toxicogene
TOXICOLOG	TOXICOLÓ//G ~gi	<i>m.</i>	Specialist în toxicologie.	/<fr. toxicologue
TOXICOLOGIC	TOXICOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de toxicologie; propriu toxicologiei.	/<fr. toxicologique
TOXICOLOGIE	TOXICOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul toxinelor și al acțiunii lor asupra organismelor. [G.-D. toxicologiei]	/<fr. toxicologie
TOXICOMAN	TOXICOMÁN ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care suferă de toxicomanie.	/<fr. toxicomane
TOXICOMANIE	TOXICOMANÍ//E ~i	<i>f.</i>	Deprindere patologică de a consuma substanțe toxice (cocaină, morfină, opiu etc.) care provoacă degradarea fizică și psihică a individului. [G.-D. toxicomaniei]	/<fr. toxicomanie
TOXICOZĂ	TOXICÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare patologică manifestată prin diaree, vome etc., cauzate de tulburările de nutriție la sugari. • ~ de sarcină denumire generică pentru tulburările care apar în perioada sarcinii.	/<fr. toxicoase
TOXIDERMIE	TOXIDERMÍ//E ~i	<i>f. med.</i>	Erupție pe piele cauzată de acțiunea unei substanțe toxice.	/<fr. toxicodermie
TOXIINFECȚIE	TOXIINFÉCTI//E ~i	<i>f.</i>	Infecție cauzată de toxine secretate de microorganisme morbide. • ~ alimentară infecție cauzată de consumul de alimente ce conțin toxinele unor microorganisme patogene. [G.-D. toxiinfecției; Sil. -xi-in-fec-ti-e]	/<fr. toxiinfection
TOXINĂ	TOXÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Substanță otrăvitoare de natură organică, produsă de unele organisme vegetale sau animale; otravă; venin.2) Substanță care frânează flotajia minereurilor.	/<fr. toxine
TRABUC	TRABÚC ~uri	<i>n.</i>	Țigară de foi.	/<it. trabuco, germ. Trabuko [zigarre]
TRAC I	TRAC I	<i>n.</i>	Stare de emoție de care sunt cuprinse unele persoane (de obicei actorii) când apar în fața publicului.	/<fr. trac
TRAC II	TRAC II	<i>interj.</i>	(cuvânt care se folosește pentru a exprima zgomotul produs de descărcarea unei arme, de tragerea unei săgeți etc.).	/Onomat.
TRAC III	TRA//C III ~că (~ci,	<i>m. și f.</i>	Persoană care făcea parte din vechea populație a Traciei.	/<lat. Thracus
A TRACASA	A TRACAS//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	rar A nu lăsa în pace, deranjând mereu; a sâcăi.	/<fr. tracasser
TRACIC	TRÁCI//C ~că (~ci,		Care aparține Traciei sau populației ei; din Tracia.	/<lat. thracicus
TRACOLOGIE	TRACOLOGÍE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul culturii și civilizației tracilor. [G.-D. tracologiei]	/<fr. thracologie
A TRACTA	A TRACT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	rar (vehicule) A face să se miște, exercitând o forță (prin tragere după sine).	/<fr. tracter
TRACTIR	TRACTÍR ~e	<i>n. inv.</i>	Restaurant de categorie inferioară.	/<rus. traktir
TRACTIRGIU	TRACTIRGÍ//U ~i	<i>m. inv.</i>	Persoană care ținea un tractir.	/tractir + suf. ~giu
TRACTOR	TRACT//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	1) Autovehicul cu mare putere de tracțiune, folosit pentru remorcarea altor vehicule sau unelte. ~ cu roți. ~ universal. ~ rutier.2) Vehicul de acest fel împreună cu unealta remorcată. ~ prășitor. ~ horticol.	/<engl. tractor

TRACTORIST	TRACTORÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care conduce un tractor; conducător de tractor.	/tractor + suf. ~ist
TRACȚIUNE	TRACȚIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Deplasare a unui vehicul prin aplicarea unei forțe (animale sau mecanice).2) Forță care provoacă deplasarea unui vehicul. [G.-D. tracțiunii; Sil. -ți-u-]	/<fr. traction
TRADIȚIE	TRADÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Ansamblu de datini, concepții, legende, obiceiuri, credințe, constituite în cadrul unei comunități sociale și transmise din generație în generație. A respecta ~ile.2) Obicei statornicit de mult timp; practică uzuală. A deveni ~. [G.-D. tradiției; Sil.	/<fr. tradition, lat. traditio, ~onis
TRADIȚIONAL	TRADIȚIONAL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de tradiții; propriu tradițiilor.2) Care este transmis prin tradiție; bazat pe tradiții. [Sil. -ți-o-]	/<fr. traditionnel
TRADIȚIONALISM	TRADIȚIONALÍSM	<i>n.</i>	1) Atașament deosebit față de tradiție.2) Tendință de supraevaluare a tradiției (folclorului, istoriei) și de respingere a ideii de civilizație.	/<fr. traditionisme
TRADIȚIONALIST I	TRADIȚIONALÍ//ST I ~ stă (~ști, ~ ste)		Care ține de tradiționalism; propriu tradiționalismului.	/<fr. traditioniste
TRADIȚIONALIST II	TRADIȚIONALÍ//ST II ~ști	<i>m.</i>	Adept al tradiționalismului.	/<fr. traditioniste
TRADUCĂTOR	TRADUCĂTÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană specializată în traducerea textelor scrise.	/a traduce + suf. ~ător
A TRADUCE	A TRADÚCE tradúc	<i>tranz.</i>	1) (texte) A transpune (dintr-o limbă în alta), încercând realizarea echivalenței de sens și de valoare; a tălmăci.2) tehn. (mesaje telegrafice) A restabili întocmai pe baza semnalelor recepționate.3) fig. A reda în altă formă sau cu alte mijloace (decât	/<lat. traducere, fr. traduire
TRADUCERE	TRADÚCER//E ~i	<i>f.</i>	Text sau lucrare tradusă dintr-o limbă în alta.	/V. a traduce
TRADUCTIBIL	TRADUCTÍBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care poate fi tradus.2) fig. Care poate fi explicat sau interpretat.	/v. a traduce
TRAFĂ	TRÁF//Ă ~e	<i>f.</i>	Transformator de curent electric.	/<germ. Trafo
TRAFIC	TRÁFIC ~uri	<i>n.</i>	1) Frecvență a operațiilor de transport efectuate pe o anumită cale de comunicație (feroviară, maritimă, terestră, aeriană) într-un anumit interval de timp. 2) Totalitate a legăturilor de telecomunicație stabilite într-un anumit interval de timp și în con	/<fr. trafic
A TRAFICA	A TRAFI//CÁ ~chéz	<i>intrans.</i>	A face trafic (în special cu mărfuri ilicite); a face comerț în condiții neadmise de lege.	/<fr. trafiquer
TRAFICANT	TRAFICÁN//T ~ți	<i>m.</i>	Persoană care practică traficul.	/<fr. trafiquant
A TRAFORA	A TRAFOR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	rar (figuri artistice, piese de lemn sau de metal etc.) A supune traforajului.	/<it. traforare
TRAFORAJ	TRAFORÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Decupare a unor modele desenate pe plăci de furnir sau de metal subțire, cu ajutorul unui ferăstrău special. 2) Ansamblu de obiecte ornamentate obținute în acest fel.3) Ansamblu de unelte folosite pentru confectionarea acestor obiecte.	/a trafora + suf. ~aj
TRAFOTATOR	TRAFOTATÓR ~i	<i>m.</i>	Muncitor care execută traforaje.	/a trafora + suf. ~tor

TRAFORETĂ	TRAFORÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Șablon de trasare folosit în industria confecțiilor, la croit.	/<it. traforetto
A TRAGE	A TRÁGE trag		1. tranz. 1) A mișca spre sine sau spre alt punct, apucând de un capăt, de un mâner sau de altceva. ~ dulapul. • ~ pe sfoară a păcăli; a înșela. ~ la răspundere a cere ca cineva să dea socoteală pentru faptele sale. ~ sapa a) a prăși; b) a munci din greu.	/<lat. trahere
A SE TRAGE	A SE TRÁGE mă trag	<i>intrans.</i>	1) (despre ființe) A se mișca abia târându-și corpul; a se deplasa anevoie. Rănitul se trase până la tranșee. • ~ la față (sau la chip) a) a slăbi; b) a arăta rău (obosit, palid etc.).2) A-și avea originea; a descinde.3) A proveni, a descinde din ...	/<lat. trahere
TRAGEDIAN	TRAGEDI//ÁN ~éni	<i>m.</i>	Actor de tragedie; artist care interpretează roluri tragice. [Sil. -di-an]	/<fr. tragédien
TRAGEDIE	TRAGEDÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Operă dramatică având conflicte acute și un deznodământ (de obicei) fatal.2) fig. Eveniment cu urmări catastrofale; nenorocire mare. [G.-D. tragediei]	/<lat. tragoedia, fr. tragédie
TRAGERE	TRÁGER//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A TRAGE și A SE TRAGE. • (Cu) ~ de inimă (cu) râvnă; (cu) stăruință. ~ la sorți rezolvare a unei chestiuni prin sorți.2) Exercițiu realizat cu armele de foc (în cadrul instruirii militare). • ~ la țintă lansare a unui proiectil într-un punct luat ca	/V. a trage
TRAGIC I	TRÁGI//C I ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de tragedie; propriu tragediei.2) fig. Care provoacă o puternică tulburare sufletească. • A o lua în ~ a exagera gravitatea unei întâmplări sau unei situații; a dramatiza.	/<fr. tragique
TRAGIC II	TRÁGI//C II ~ci	<i>m.</i>	rar Autor de tragedii.	/<fr. tragique
TRAGIC III	TRÁGIC III	<i>n.</i>	Categorie estetică care exprimă un conflict ce presupune înfrângerea sau pierderea unor valori umane.	/<fr. tragique
TRAGICOMEDIE	TRAGICOMEDÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Operă dramatică în care tragicul și comicul se îmbină (deznodământul fiind fericit).2) Întâmplare în care elementele triste se împletesc cu cele vesele. [G.-D. tragicomediei]	/<fr. tragi-comédie, lat. tragicomoedia
TRAGICOMIC	TRAGICÓMI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de tragicomedie; propriu tragicomediei.2) fig. Care constă din elemente tragice și comice.	/<fr. tragi-comique
TRAGISM	TRAGÍSM	<i>n.</i>	1) Caracter tragic.2) Situație tragică.3) Element tragic într-o lucrare dramatică sau muzicală. ~ul subiectului. ~ul eroului literar.	/trag[ic] + suf. ~ism
TRAHEAL	TRAHEÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de trahee; propriu traheii.	/<fr. trachéal
TRAHEAN	TRAHEÁN ~ă (~i, ~e)	<i>rar</i>	v. TRAHEAL.	/<fr. trachéen
TRAHEE	TRAHÉ//E ~i	<i>f.</i>	1) Tub prin care trece aerul spre plămâni în procesul respirației.2) Fiecare dintre canalele din interiorul plantelor superioare care servesc la conducerea sevei. [G.-D. traheii]	/<lat. trachea, fr. trachée
TRAHEITĂ	TRAHEÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare patologică constând în inflamarea mucoasei traheale.	/<fr. trachéite
TRAHEOSCOPI	TRAHEOSC//ÓP	<i>n.</i>	Instrument pentru examinarea traheii.	/<fr. trachéoscope
TRAHEOSCOPIE	TRAHEOSCOPI//E ~i	<i>f.</i>	Metodă de examinare endoscopică a stării traheii.	/<fr. trachéoscopie
TRAHEOTOMIE	TRAHEOTOMÍ//E ~i	<i>f. med.</i>	Intervenție chirurgicală constând în deschiderea traheii (pentru a face posibilă respirația).	/<fr. trachéotomie

TRAHIT	TRAHÍT	<i>n.</i>	Rocă magmatică de formație recentă, frumos colorată, întrebuințată ca piatră decorativă în construcții.	/<fr. trachyte
TRAHOM	TRAH//ÓM ~oáme	<i>n.</i>	Boală de ochi contagioasă, manifestată prin inflamarea și îngroșarea conjunctivei; conjunctivită granuloasă.	/<fr. trachome
TRAI	TRA//I ~iuri	<i>n.</i>	1) Totalitate a condițiilor materiale și culturale de viață ale oamenilor. • A nu mai avea ~ a se afla în condiții de oprimare morală sau psihică insuportabilă.2) Existență umană; viață. Nivel de ~.3) Viață bună. • A se pune pe ~ a începe o viață bogată.	/v. a trăi
TRAIECT	TRAIÉCT ~e	<i>n.</i>	Cale care trebuie străbătută pentru a ajunge de la un loc la altul; parcurs.	/<lat. traiectus, fr. trajet
TRAIECTORIE	TRAIECTÓRI//E ~i	<i>f.</i>	1) Drum în spațiu parcurs de un corp în mișcare; traseu.2) Reprezentare grafică a acestui drum parcurs de un corp.	/<fr. trajectoire
TRAILĂ	TRÁIL//Ă ~e	<i>f.</i>	Pod plutitor care alunecă de-a lungul unui cablu, făcând legătura între două maluri ale unei ape curgătoare.	/<fr. traillie
TRAILER	TRÁILER	<i>n.</i>	Remorcă folosită pentru transportul pieselor grele.	/Cuv. engl.
TRAINIC	TRÁINI//C ~că (~ci,		Care ține sau se păstrează mult timp; durabil. Cunoștințe ~ce.	/traî + suf. ~nic
TRAISTĂ	TRÁIST//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Sac de dimensiuni mici, din țesătură groasă (de obicei, ornamentată), prevăzut cu baiere și folosit pentru transportarea sau păstrarea diferitelor lucruri, în special, merinde.2) Sac de pânză din care li se dă cailor ovăz. • A umbla cu ~a-n băț a rămân	/cf. alb. trastě, trajstě
TRALALA	TRALALÁ	<i>interj.</i>	(se folosește la intonarea unor cântece, uneori înlocuind cuvintele necunoscute). • A fi cam ~ a fi cam ciudat, zăpăcit.	/Onomat.
TRAMĂ	TRÁM//Ă ~e	<i>f. livr.</i>	1) Fir de mătase obținut prin răsucirea mai multor fire și întrebuințat ca bătătură.2) Subiectul unei lucrări artistice (piesă de teatru, film, operă etc.).3) fig. Acțiune dușmănoasă, pusă la cale în taină; uneltire; intrigă.	/<fr. trame
TRAMBULINĂ	TRAMBULÍN//Ă ~e	<i>f. sport</i>	1) Instalație specială de pe care sportivii execută sărituri în apă.2) Pantă la schi folosită la săriturile în lungime. [G.-D. trambulinei]	/<germ. Trampoline, it. trampolino
TRAMCAR	TRAMCÁR ~e	<i>n.</i>	Vehicul tras de cai, folosit, în trecut, pentru transportul orașenesc în comun.	/<engl. tram-car
TRAMINER	TRAMÍNER	<i>n.</i>	1) Soi de struguri cu bobițe mici de culoare roz, cultivat pentru vinuri superioare.2) Vin obținut din astfel de struguri.	/<germ. Traminer
A TRAMPA	A TRAMP//Ă ~éz	<i>tranz. livr. rar</i>	1) A uda din abundență; a umple în toată masa (cu un lichid).2) tehn. A scufunda într-o baie cu lichid (fierbinte).	/<fr. tramper
TRAMVAI	TRAMVÁ//I ~ie	<i>n.</i>	Vehicul cu tracțiune electrică, constând din vagoane care circulă pe șine metalice, folosit ca mijloc de transport urban. • (A vorbi) aiurea-n ~ (a vorbi) fără rost.	/<engl., fr. tramway
TRAMVAIST	TRAMVÁI//ST ~ști	<i>m.</i>	rar Lucrător la tramvaie.	/tramvai + suf. ~ist
TRANC	TRANC	<i>interj.</i>	(se folosește, uneori repetat, pentru a reda zgomotul produs de o lovitură, de o cădere bruscă) Tronc.	/Onomat.
TRANCA	TRÁNCA	<i>interj.</i>	v. TRANC.	/Onomat.
TRANCHET	TRANCHÉT ~e	<i>n.</i>	Bară de lemn care servește la amortizarea loviturii corpului unei nave de altă navă sau de chei în timpul acostării.	/<fr. tranchet

A TRANCHILIZA	A TRANCHILIZ//Á ~éz tanz.	<i>livr.</i>	A face să se tranchilizeze; a liniști; a calma.	/<fr. tranquiliser
A SE TRANCHILIZA	A SE TRANCHILIZ//A mă	<i>intrans.</i>	livr. A deveni calm; a se elibera de neliniște; a se liniști; a se calma; a se potoli; a se alina; a se astâmpăra.	/<fr. tranquilliser
TRANCHILIZANT	TRANCHILIZÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	(despre substanțe, medicamente, factori etc.) Care tranchilizează, liniștește; cu proprietatea de a calma; calmant; sedativ.	/<fr. tranquillisant
TRANDAFIR I	TRANDAFÍR I ~i	<i>m.</i>	1) Arbust decorativ cu tulpina înaltă, ramificată și cu țepi, cu flori plăcut mirositoare (folosite în industria parfumurilor); roză.2) Floare a acestui arbust. • ~ sălbatic arbust cu flori roz sau albe și cu fructul oval, cărnos, de culoare roșie; măces;	/<ngr. tr[i]antáfillon
TRANDAFIR II	TRANDAFÍR II	<i>n.</i>	mai ales art. 1) Dans popular executat de perechi, care se deplasează în salturi înaite și înapoi într-un tempo rapid.2) Melodie după care se execută acest dans.	/<ngr. tr[i]antáfillon
TRANDAFIRIU	TRANDAFIRÍ//U ~e (~i)		1) Care este de culoarea florilor de trandafir; roz.2) fig. Care este plin de optimism.	/trandafir + suf. ~iu
TRANSFRICAN	TRANSFRICÁN ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre drumuri) Care traversează Africa.	/trans- + african
TRANSALPIN	TRANSALPÍN ~ă (~i,		Care se află dincolo de munții Alpi; situat dincolo de Alpi.	/<fr. transalpin
TRANSATLANTIC I	TRANSATLÁNTI//C I ~că (~ci, ~ce)		1) Care străbate Oceanul Atlantic.2) rar Care se află dincolo de Oceanul Atlantic; de peste Oceanul Atlantic. Țări ~ce.	/<fr. transatlantique
TRANSATLANTIC II	TRANSATLÁNTI//C II ~ce	<i>n.</i>	Navă de pasageri care traversează Oceanul Atlantic, făcând legătura între Europa și America. [Sil. trans-a-tlan-]	/<fr. transatlantique
TRANSĂ	TRÁNS//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare psihică, neobișnuită în care se află o persoană hipnotizată.	/<fr. transe
A TRANSBORDA	A TRANSBORD//Á ~éz		1. tranz. 1) (călători, mărfuri, încărcături) A trece dintr-un vehicul în altul.2) (locomotive, vagoane) A trece de pe o linie pe alta (cu ajutorul unui transbordor).2. intrans. rar A schimba vehiculul în cursul unei călătorii. [Sil. trans-bor-]	/<fr. transborder
TRANSBORDOR	TRANSBORD//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	1) Navă folosită la transbordarea mărfurilor sau a călătorilor.2) Platformă mobilă servind la mutarea vagoanelor sau a locomotivelor de pe o linie pe alta.	/<fr. transbordeur
TRANSCARPATIC	TRANSCARPÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care se află la nord-vest de munții Carpați. [Sil. trans-car-]	/trans- + carpatic
TRANSCARPATIN	TRANSCARPATÍN ~ă (~i, ~e)		v. TRANSCARPATIC.	/trans- + carpatin
TRANSCAUCAZIAN	TRANSCAUCAZI//Á N ~ână (~eni, ~ene)		Care se află dincolo de munții Caucaz; situat dincolo de munții Caucaz; de peste munții Caucaz.	/trans- + caucazian
TRANSCENDENT	TRANSCENDÉN//T ~tă (~ți, ~te)		(în opoziție cu imanent) 1) Care se află dincolo de limitele unei sfere anumite sau a lumii materiale în genere.2) (în filozofia lui Kant) Care iese dincolo de lumea empirică, fiind inaccesibil cunoașterii bazate pe experiență. [Sil. trans-cen-]	/<fr. transcendant, lat. transcendens
TRANSCENDENTAL	TRANSCENDENTÁL ~ă (~i, ~e)		1) (în scolastică) Care ține de noțiunile cele mai generale (adevăr, bine, lucru etc.).2) (în filozofia lui Kant) Care ține de formele apriorice ale cunoașterii ce organizează datele experienței.	/<fr. transcedantal

TRANSCENDENTALISM	TRANSCENDENTAL ÍSM	<i>n. filoz.</i>	Doctrină filozofică elaborată de Kant, care susține ideea că formele apriorice ale cunoașterii preced experiența și o condiționează.	/<fr. transcendantalisme
TRANSCENDENTALIST	TRANSCENDENTAL Í//ST ~ști	<i>m.</i>	Adept al transcendentalismului.	/<fr. transcendentaliste
TRANSCENDENTALITATE	TRANSCENDENTAL ITÁTE	<i>f.</i>	rar Caracter transcendental.	/<engl. transcendentality
A TRANSCENDENTALIZA	A TRANSCENDENTAL IZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	rar A face să capete caracter transcendental.	/<engl. transcendentalize
TRANSCONTINENTAL	TRANSCONTINENT ÁL ~ă (~i, ~e)		Care traversează un continent.	/<fr. transcontinental
A TRANSCRIE	A TRANSCRIE transcríu	<i>tranz.</i>	1) (texte) A reproduce în scris fără nici o modificare; a copia.2) (bucăți muzicale) A prelucra pentru interpretare la un alt instrument sau de o altă voce decât cea pentru care a fost scrisă inițial. 3) (acte juridice) A trece în scris într-un registru p	/<fr. transcriere
TRANSCRIPTIE	TRANSCRÍPTI//E ~i	<i>f.</i>	v. A TRANSCRIE.	/<fr. transcription
TRANSDANUBIAN	TRANSDANUBI//ÁN ~ánă (~éni, ~éne)		Care se află dincolo de Dunăre; de peste Dunăre. [Sil. trans-da-nu-bi-an]	/<fr. transdanubien
TRANSFER	TRANSFÉR ~uri	<i>n.</i>	v. A TRANSFERA și A SE TRANSFERA. • ~ de drepturi transmisiune de drepturi. [Sil. trans-fer]	/<fr. transfert
A TRANSFERA	A TRANSFERÁ transfér	<i>tranz.</i>	1) A face să se transfere.2) (sume de bani, drepturi) A face să treacă de la o persoană sau de la o instituție la alta.3) (energii) A face să treacă de la un generator la un receptor. [Sil. trans-fe-]	/<fr. transférer
A SE TRANSFERA	A SE TRANSFERÁ mă transfér	<i>intran.</i>	A trece de la un loc de lucru la altul; a se muta.	/<fr. transférer
TRANSFERABIL	TRANSFERÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi transferat; pasibil de transfer.	/<fr. transférabile
A TRANSFIGURA	A TRANSFIGUR//Á	<i>tranz.</i>	A face să se transfigureze. [Sil. trans-fi-]	/<fr. transfigurer
A SE TRANSFIGURA	A SE TRANSFIGUR//Á mă	<i>intran.</i>	1) A căpăta o altă înfățișare sau o altă expresie.2) A căpăta un alt caracter; a-și schimba radical starea de spirit.	/<fr. transfigurer
A TRANSFORMA	A TRANSFORMÁ transfórm	<i>tranz.</i>	1) A face să se transforme; a schimba; a prefăce; a preschimba; a modifica; a converti.2) (valori, funcții, construcții sintactice etc.) A echivala cu un alt corespondent, schimbând unele elemente și păstrând altele. [Sil. trans-for-]	/<fr. transformer, lat. transformare
A SE TRANSFORMA	A SE TRANSFORMÁ mă transfórm	<i>intran.</i>	1) A căpăta o altă formă sau un alt conținut; a suferi modificări; a se schimba; a se prefăce; a se modifica; a se preschimba. 2) (despre persoane) A-și schimba caracterul, felul de a fi; a se modifica (în bine).	/<fr. transformer, lat. transformare
TRANSFORMABIL	TRANSFORMÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi transformat; pasibil la transformări; mutabil.	/<fr. transformable
TRANSFORMABILITATE	TRANSFORMABIL TÁTE	<i>f.</i>	Capacitate de a putea fi transformabil sau transformat.	/transformabil + suf. ~itate

TRANSFORMATOR I	TRANSFORMAT//ÓR I ~oáre (~óri, ~oáre)		Care transformă; în stare să transforme.	/<fr. transformateur
TRANSFORMATOR II	TRANSFORMAT//ÓR II ~oáre	<i>n.</i>	Aparat sau instalație care modifică forma, tipul sau unele proprietăți esențiale ale energiei. • ~ electric aparat care mărește sau micșorează tensiunea unui curent alternativ fără a-i schimba frecvența.	/<fr. transformateur
TRANSFORMAȚIONAL	TRANSFORMAȚION ÁL ~ă (~i, ~e)		Care se referă la transformări succesive.	/<engl. transformational, fr. transformationnel
TRANSFORMISM	TRANSFORMÍSM	<i>n.</i>	Concepție biologică care a precedat evoluționismul, potrivit căreia speciile de plante și de animale sunt într-un continuu proces de transformare.	/<fr. transformisme
TRANSFORMIST I	TRANSFORMÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de transformism; propriu transformismului.	/<fr. transformiste
TRANSFORMIST II	TRANSFORMÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al transformismului.	/<fr. transformiste
TRANSFUG	TRANSFÚ//G ~gi	<i>m.</i>	1) Militar care, în timp de război, dezertează și trece de partea inamicului.2) Persoană care își părăsește țara în mod ilegal. [Sil. trans-fug]	/<fr. transfuge, lat. transfuga
A TRANSFUZA	A TRANSFUZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(sângele) A supune unei transfuzii; a introduce pe cale intravenoasă în corpul unei persoane.	/<fr. transfuser
TRANSFUZIE	TRANSFÚZI//E ~i	<i>f.</i>	Metodă de tratament medical, constând în administrarea, pe cale intravenoasă, a unei cantități de sânge, de ser fiziologic sau de plasmă sangvină. [G.-D. transfuziei; Sil. trans-fu-zi-e]	/<fr. transfusion
TRANSFUZOR	TRANSFUZ//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Persoană specializată în efectuarea transfuziilor de sânge.	/<fr. transfuseur
A TRANSGRESA	A TRANSGRES//Á ~éz	<i>tranz.</i>	livr. (ordine, obligații, legi etc.) A trece cu vederea în mod expres; a nu respecta.	/<fr. transgresser
TRANSGRESIUNE	TRANSGRESIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Proces de înaintare a apelor maritime asupra unor suprafețe mari de uscat ca urmare a coborârii nivelului scoarței terestre.	/<fr. transgression
TRANSGRESIV	TRANSGRESÍV ~ă (~i, ~e)	<i>rar</i>	Care transgresează.	/<fr. transgressif
TRANSHUMANT	TRANSHUMÁN//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre populații de păstori) Care practică transhumanța.2) (despre animale) Care este mutat vara la munte și iarna la șes. [Sil. trans-hu-]	/<fr. transhumant
TRANSHUMANȚĂ	TRANSHUMÁNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Migrație periodică a păstorilor cu turmele de oi, vara la munte și iarna la șes, în vederea asigurării pășunatului. [G.-D. transhumanței]	/<fr. transhumance
TRANSIGENT	TRANSIGÉN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>rar</i>	Care face concesii; caracterizat prin admiterea compromisurilor.	/<fr. transigens
TRANSIGENTĂ	TRANSIGÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	rar Caracter transigent.	/<fr. transigéance
TRANSILVAN	TRANSILVÁN ~ă (~i,		v. TRANSILVĂNEAN I. [Sil. tran-sil-]	/<lat. transilvanus

TRANSILVĂNEAN I	TRANSILVĂN//EÁN I ~eănă (~éni, ~éne)		Care aparține Transilvaniei sau locuitorilor ei; referitor la Transilvania; ardelean.	/Transilvania n. pr. + suf. ~ean
TRANSILVĂNEAN II	TRANSILVĂN//EÁN II ~éni	<i>m.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Transilvaniei sau este originară din Transilvania.	/Transilvania n. pr. + suf. ~ean
TRANSILVĂNEANCĂ	TRANSILVĂNEÁN//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Femeie care face parte din populația de bază a Transilvaniei sau este originară din Transilvania. [G.-D. transilvănencei]	/transilvănean + suf. ~eancă
A TRANSLA	A TRANSL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	rar A transpune dintr-o limbă în alta încercând realizarea echivalenței de sens și de valoare; a traduce; a tălmăci.	/Din translație
TRANSLATIV	TRANSLATIV ~ă (~i,		(despre un act juridic) Prin care se transferă un drept.	/<fr. translatif
TRANSLATOR	TRANSLATÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană specializată în traducerea orală, mijlocind comunicarea între oameni care vorbesc limbi diferite; interpret. [Sil. trans-la-; Acc. și translátor]	/<lat. translator, fr. translateur
TRANSLAȚIE	TRANSLÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	geom. Deplasare a unei figuri sau a unui corp astfel încât toate punctele să se miște de-a lungul unor drepte paralele, parcurgând distanțe egale. [G.-D. translației. Sil. trans-la-ți-e]	/<fr. translation
A TRANSLITERA	A TRANSLITER//Ă	<i>tranz.</i>	(scrieri) A trece dintr-un tip de alfabet în altul.	/<fr. translittérer
TRANSLITERAȚIE	TRANSLITERÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Trecere a unui text dintr-un alfabet în altul, redând literele prin echivalentele lor din alfabetul în care se transcrie. [G.-D. transliterației; Sil. -ți-e]	/<fr. translittération
TRANSLUCID	TRANSLUCÍ//D ~dă (~zi, ~de)		(despre corpuri, materiale etc.) Care lasă să treacă lumina, fără a permite ca obiectele să fie distinse clar; diafan. [Sil. trans-lu-]	/<fr. translucide
TRANSLUCIDITATE	TRANSLUCIDITÁTE	<i>f.</i>	Caracter translucid.	/<fr. translucidité
TRANSMARIN	TRANSMARÍN ~ă (~i,	<i>rar</i>	Care se află dincolo de mare; de peste mare.	/<fr. transmarin
TRANSMIGRAȚIE	TRANSMIGRÁȚIE	<i>f.</i>	(în religia budistă) Concepție conform căreia, după moarte, suflerul trece dintr-un corp în altul. [G.-D. transmigrației; Sil. trans-mi-gra-ți-e]	/<fr. transmigration, lat. transmigratio
TRANSMISIBIL	TRANSMISÍBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi transmis. Fanion ~. [Sil. trans-mi-]	/<fr. transmissible
TRANSMISIBILITATE	TRANSMISIBILITÁT	<i>f.</i>	Caracter transmisibil.	/<fr. transmissibilité
TRANSMISIUNE	TRANSMISIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Comunicare de la emițător spre receptor (prin radio, telefon, telegraf etc.).2) jur. Trecere a unui drept sau a unui bun de la o persoană la alta.3) Dispozitiv cu ajutorul căruia se transmite mișcarea (de la un organ de mașină la altul sau de la o mașină)	/<fr. transmission
A TRANSMITE	A TRANSMÍTE transmít	<i>tranz.</i>	1) (ceva cuiva) A trimite indirect; a da printr-un intermediar.2) (știri, informații) A aduce la cunoștință publicului larg; a emite; a comunica; a relata; a difuza.3) (lumină, căldură, sunete, mirosuri etc.) A face să cuprindă spații tot mai largi; a răs	/<fr. transmettre, lat. transmittere
TRANSMIȚĂTOR I	TRANSMIȚĂT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care transmite.	/a transmite + suf. ~tor
TRANSMIȚĂTOR II	TRANSMIȚĂT//ÓR II ~oăre	<i>n.</i>	Aparat pentru transmiterea semnalelor telegrafice sau radiofonice.	/a transmite + suf. ~tor
A TRANSMUTA	A TRANSMUTÁ transmút	<i>tranz.</i>	rar A face să se transmute.	/<fr. transmuter

A SE TRANSMUTA	A SE TRANSMUTÁ mă transmút	<i>intrans.</i>	rar A se schimba în rău; a-și altera profund esența (forma, aspectul).	/<fr. transmuter
TRANSMUTABIL	TRANSMUTÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi transmutat.	/<fr. transmutable
TRANSMUTAȚIE	TRANSMUTÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Schimbare a unui corp în altul.2) fiz. Transformare a unui element chimic în altul prin dezintegrare radioactivă. • ~ genetică schimbare în ordinea liniară a genelor.	/<fr. transmutation, lat. transmutatio
TRANSNAȚIONAL	TRANSNAȚIONÁL ~ă (~i, ~e)		Care depășește granițele naționale.	/<engl., fr. transnational
TRANSOCEANIC I	TRANSOCEÁNI//C I ~că (~ci, ~ce)		Care se află dincolo de ocean; de peste ocean. [Sil. trans-o-cea-]	/<fr. transocéanique
TRANSOCEANIC II	TRANSOCEÁNI//C II ~ce	<i>n.</i>	Navă comercială de mare tonaj care execută transporturi peste ocean.	/<fr. transocéanique
TRANSPARENT I	TRANSPARÉNT//T I ~tă (~ți, ~te)		1) Care lasă să treacă lumina, permițând să se distingă obiectele; străveziu.2) fig. (despre piele, ten etc.) Care este foarte gingaș; fin; diafan.3) fig. Care are un sens ușor descifrabil; cu sens ușor de înțeles sau de ghicit; clar; evident. Aluzie ~tă.	/<fr. transparent, it. transparente
TRANSPARENT II	TRANSPARÉNT II ~e	<i>n.</i>	Foaie de hârtie cu linii paralele groase, care se pune sub altă foaie, pentru a facilita scrierea în rânduri drepte. [Sil. trans-pa-]	/<fr. transparent, it. transarente
TRANSPARENȚĂ	TRANSPARÉNT//Ă	<i>f.</i>	Caracter transparent.	/<fr. transparence
A TRANSPĂREA	A TRANSPĂREÁ transpár	<i>intrans.</i>	1) A se vedea foarte vag (din cauza depărtării, a întunericii etc.).2) A apărea printre alte elemente; a se întrezări; a se întrevedea. [Sil. trans-pă-]	/trans- + a părea
TRANSPERANT	TRANSPERÁNT ~e	<i>n.</i>	Perdea de protecție (care poate fi ridicată sau lăsată în jos cu ajutorul unei sfori sau al unui resort) folosită contra căldurii și a luminii soarelui; stor.	/<fr. transperent
A TRANSPIRA	A TRANSPIRÁ transpír	<i>intrans.</i>	1) A elimina sudoare; a asuda.2) (despre plante) A elimina apă sub formă de vapori.3) fig. (despre idei, planuri, sentimente, secrete) A ieși la suprafață; a deveni cunoscut. [Sil. trans-pi-]	/<fr. transpirer
TRANSPIRAȚIE	TRANSPIRÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Lichid secretat de glandele sudoripare și eliminat prin porii pielii; sudoare. [G.-D. transpirației]	/<lat. transpiratio, ~onis, fr. transpiration
TRANSPLANT	TRANSPLÁNT ~uri	<i>n.</i>	1) med. Țesut sau organ luat dintr-un corp și mutat, pe cale chirurgicală, în altă parte a corpului sau grefat la un alt individ; grefă.2) rar Plantare a unei plante în alt loc. [Sil. trans-plant; Pl. și transplante]	/<engl., fr. transplant
A TRANSPLANTA	A TRANSPLANT//Ă ~éz	<i>trans.</i>	1) (legume, flori și alte culturi) A scoate din seră, din răsadniță sau din pepinieră și a planta în alt loc; a răsa.2) (plante, animale) A muta în altă regiune sau în alt mediu (în vederea aclimatizării).3) fig. (obiceiuri, idei, institutii etc.) A mut	/<lat. transplantare, fr. transplanter
TRANSPLANTABIL	TRANSPLANTÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi transplantat.	/<fr. transplantable

TRANSPLANTOLOGIE	TRANSPLANTOLOG ÍE	<i>f. med.</i>	Disciplină care studiază și pregătește organele, țesuturile pentru transplant.	/Din transplant
TRANSPORT	TRANSPÓRT ~uri	<i>n.</i>	1) Ramură a economiei care cuprinde totalitatea mijloacelor de deplasare a bunurilor materiale și a pasagerilor. ~ rutier. ~ aerian. ~ fluvial.2) Totalitate a bunurilor materiale sau a persoanelor care se deplasează la un moment dat împreună.3) fig. livr.	/<fr. transport, germ. Transport
A TRANSPORTA	A TRANSPORTÁ transpórt	<i>tranz.</i>	1) (obiecte sau ființe) A căra dintr-un loc în altul (mai ales cu ajutorul unui mijloc de locomotie); a duce.2) fig. (persoane) A aduce în stare de beatitudine, în urma unei emoții puternice. [Sil. trans-por-]	/<fr. transporter, lat. transportare
A SE TRANSPORTA	A SE TRANSPORTÁ mă transpórt	<i>intran.</i>	A se deplasa dintr-un loc în altul (mai ales cu ajutorul unui mijloc de locomotie).	/<fr. transporter, lat. transportare
TRANSPORTABIL	TRANSPORTÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi transportat.	/<fr. transportable
TRANSPORTOR I	TRANSPORT//ÓR I ~oáre (~óri, ~oáre)		Care transportă. Bandă ~oare.	/<fr. transporteur
TRANSPORTOR II	TRANSPORT//ÓR II ~oáre	<i>n.</i>	1) Instalație pentru transportarea continuă a unor materiale la distanțe relativ mici. ~ de încărcare. ~ cu bandă.2) Autovehicul militar folosit pentru transportare. ~ de rachete. ~ blindat.	/<fr. transporteur
A TRANSPUNE	A TRANSPÚNE transpún	<i>tranz.</i>	A reda în altă formă sau prin alte mijloace (decât cele inițiale). ~ în altă limbă.	/trans- + a pune
A SE TRANSPUNE	A SE TRANSPÚNE mă transpún	<i>intran.</i>	A se strămuta cu imaginația (în altă situație sau în alt timp).	/trans- + a pune
TRANSSEXUAL		TRANSSE XUÁL ~ă (~i, ~e)		Care se referă la trecerea de la un sex la altul.
TRANSSIBERIAN	TRANSSIBERI//ÁN ~ánă (~éni, ~éne)		Care traversează Siberia. [Sil. -ri-an]	/<fr. transsibérien
TRANSSONIC	TRANSSÓNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) (despre viteze) Care asigură trecerea din domeniul sonic în cel supersonic.2) (despre aparate) Care servește la studiul experimental al vitezelor sonice și supersonice.	/<fr. transsonique
TRANSSUBSTANȚIUNE	TRANSSUBSTANȚIÚ NE	<i>f.</i>	rel. Una din cele șapte taine bisericești, constând din prefacerea vinului și a pâinii din cuminicătură în trupul și sângele lui Isus Hristos.	/<fr. transsubstantiation
TRANSSUDAT	TRANSSUDÁT ~e	<i>n. med.</i>	1) Lichid eliminat din organism prin transpirație.2) Plasmă care se infiltrează prin pereții vaselor mici în țesuturi (în cazuri patologice).	/<fr. transsudat
TRANSSUDAȚIE	TRANSSUDÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Proces fiziologic de trecere a plasmei din sânge în țesuturi prin pereții vaselor mici (în cazuri patologice).	/<fr. transsudation
TRANSURANIC	TRANSURÁNI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre elemente chimice) Care are numărul atomic mai mare decât al uraniului. [Sil. trans-u-]	/<germ. transuranisch
A TRANSVAZA	A TRANSVAZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(lichide sau materii pulverulente, granuloase) A trece din-tr-un vas în altul (prin pompare, turnare etc.). [Sil. trans-va-]	/<fr. transvaser

TRANSVERSAL	TRANSVERSÁL ~ă (~i, ~e)		Care traversează sau taie ceva de-a curmezișul. • Secțiune ~ă suprafață care se obține prin secționarea unui obiect cu un plan perpendicular pe lungimea (sau pe înălțimea) lui. [Sil. trans-ver-]	/<fr. transversal
TRANSVERSALĂ	TRANSVERSÁL//Ă ~e	f.	1) Galerie orizontală în interiorul unei mine care trece prin roci sterile de-a curmezișul direcției stratului. 2) mat. Dreaptă indefinită care taie o figură geometrică (poligon, curbă, suprafață etc.).	/<fr. transversal
TRANSVERTOR	TRANSVERT//ÓR ~oăre	n.	Aparat electric pentru schimbarea curentului continuu în curent alternativ și invers.	/<fr. transvertteur
A TRANȘA	A TRANȘ//Ă ~éz	tranz.	1) (probleme, situații, conflicte, cazuri dificile) A examina amănunțit, oferind o soluție; a soluționa; a dezlega; a rezolva; a delibera. 2) (carnea unui animal sacrificat) A împărți în tranșe (cu ajutorul unui instrument dur și tăios).	/<fr. trancher
TRANȘANT	TRANȘÁN//T ~tă (~ți, ~te)		1) fig. (despre oameni sau despre manifestările lor) Care hotărăște fără a admite contraziceri; categoric. 2) (despre culori) Care se deosebește izbitor una de alta; contrastant.	/<fr. tranchant
TRANȘĂ	TRÁNȘ//Ă ~e	f.	1) Grup de obiecte de același fel produse sau distribuite în etape succesive. 2) Porțiune sau bucată tăiată din ceva (comestibil). [G.-D. tranșei]	/<fr. tranche
TRANȘEE	TRANȘÉ//E ~i	f.	1) Adăpost în formă de canal (cu parapet), săpat special în timp de război pentru apărare sau tragere cu armele; șanț. 2) Săpătură lungă și adâncă, făcută în scopuri tehnice. [Art. tranșeea; G.-D. tranșeei; Sil. -se-e]	/<fr. tranchée
TRANZACȚIE	TRANZÁCTI//E ~i	f.	Înțelegere încheiată între două sau mai multe părți, pe bază de concesi reciprocă, asupra transmiterii unor drepturi sau asupra schimbului de mărfuri. [G.-D. tranzacției; Sil. -ți-e]	/<fr. transaction, lat. transactio, ~onis
A TRANZACȚIONA	A TRANZACȚION//Ă ~éz	intranz.	A încheia o tranzacție. [Sil. -ți-e]	/Din tranzacție
TRANZACȚIONAL	TRANZACȚIONÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de tranzacții; propriu tranzacțiilor.	/<fr. transactionnel
TRANZISTOR I	TRANZIST//ÓR I ~oăre	n.	Piesă semiconductoare pentru generarea, amplificarea și transformarea oscilațiilor electrice. [Pl. și tranzistori]	/<fr. transistor, germ. Transistor
TRANZISTOR II	TRANZIST//ÓR II ~oăre	n.	Aparat de radio portativ.	/<fr. transistor, germ. Transistor
A TRANZISTORIZA	A TRANZISTORIZ//Ă ~éz	tranz.	(un aparat) A echipa cu tranzistoare.	/<engl. transistorize, fr. transistoriser
TRANZIT	TRÁNZIT ~uri	n.	1) Trecere de mărfuri sau de persoane dintr-o țară în alta prin teritoriul unei a treia țări. 2) Trecere printr-o stație sau printr-o țară fără alte staționări decât cele strict necesare pentru schimbarea direcției. • În ~ în trecere spre alt punct de dest	/<fr. transit
A TRANZITA	A TRANZIT//Ă ~éz	tranz.	rar (mărfuri, călători în tranzit) A trece printr-o țară străină (fără îmbarcări și debarcări).	/<fr. transiter

TRANZITIV	TRANZITÍV ~ă (~i, ~e)		(despre verbe) Care admite un complement direct; cu acțiune care trece în mod direct asupra obiectului.	/<fr. transitif, lat. transitivus
TRANZITIVITATE	TRANZITIVITÁTE	<i>f.</i>	Proprietate a uni verb de a fi tranzitiv.	/tranzitiv + suf. ~itate
TRANZITORIU	TRANZITÓRI//U ~e (~i)		Care este de tranziție; de trecere.	/<fr. transitoire, lat. transitorius
TRANZIȚIE	TRANZÍȚI//E ~i	<i>f.</i>	Proces de trecere de la o stare sau de la o formă la alta. • De ~ de trecere; tranzitoriu; intermediar. [G.-D. tranziției; Sil. -ți-e]	/<fr. transition
TRANZIȚIONAL	TRANZIȚIONÁL ~ă (~i, ~e)		Care are un caracter de tranziție.	/<fr. transitionnel
TRAP I	TRAP I	<i>interj.</i>	(se folosește, de obicei repetat, pentru a reda zgomotul produs de un cal care aleargă sau de mersul grăbit al unui om).	/Onomat.
TRAP II	TRAP II ~uri	<i>n.</i>	1) Mers al calului între pas și galop; treapăd.2) Zgomot pe care îl face calul când merge astfel; treapăd.	/Onomat.
TRAPĂ	TRÁP//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Ușă orizontală în podeaua unei încăperi sau în puntea unei nave; chepeng.2) Acoperământ așezat peste o capcană pentru prinderea animalelor.	/<fr. trappe
TRAPEZ I	TRAPÉZ I ~e	<i>n.</i>	1) geom. Patrulater cu două laturi paralele și neegale numite baze.2) sport Aparat de gimnastică constând din două coarde verticale, fixate de plafon și unite la bază printr-o bară.3) Leagăn improvizat în colivii sau în cuști pentru păsări sau animale.	/<fr. trapeze, lat. trapezium
TRAPEZ II	TRAPÉZ II ~i	<i>m. anat.</i>	Fiecare dintre cei doi mușchi de pe partea posterioară a gâtului și a umărului.	/<fr. trapeze, lat. trapezium
TRAPEZĂ	TRAPÉZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Sală de mese într-o mănăstire; tricliniu.	/<sl. trapeza
TRAPEZIST	TRAPEZÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Gimnast specializat în exerciții la trapez.	/<fr. trapéziste
TRAPEZOEDRU	TRAPEZOÉDR//U ~e	<i>n.</i>	Poliedru cu toate fețele trapeze.	/<fr. trapézoedre
TRAPEZOID	TRAPEZOÍD ~e	<i>n.</i>	geom. Suprafață generată prin rotirea unui trapez în jurul unei axe din planul ei.	/<fr. trapézoïde
TRAPEZOIDAL	TRAPEZOIDÁL ~ă (~i, ~e)	<i>geom.</i>	1) (despre suprafețe) Care are forma unui trapez.2) (despre corpuri geometrice) Care are drept bază un trapez. [Sil. -zo-i-]	/<fr. trapézoïdal
TRAPION	TRAPI//ÓN ~oâne	<i>n.</i>	Deschizătură în planșeul unei scene, care permite trecerea decorurilor care se ridică de subț.	/<fr. trappillion
TRAS	TRA//S ~să (~și, ~se)		v. A TRAGE și A SE TRAGE. • ~ la față foarte slăbit (din cauza bolii, a supărării etc.).	/V. a trage
A TRASA	A TRAS//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (contururi) A marca printr-o linie subțire; a descrie.2) fig. (direcții, sarcini, obiective) A elabora (din timp), fixând esențialul; a schița; a contura; a jalona.	/<fr. tracer
TRASATOR I	TRASAT//ÓR I ~oăre	<i>n.</i>	v. TRASOR.	/a trage + suf. ~tor
TRASATOR II	TRASATÓR II ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în operații de trasare pe piese brute.	/a trage + suf. ~tor

TRASEU	TRASÉ//U ~e	<i>n.</i>	1) Direcție urmată de o cale de comunicație (șosea, canal, cale ferată etc.).2) Cale prestabilită, urmată cu o anumită regularitate de un vehicul sau de o ființă; rută; itinerar; drum.3) Drum în spațiu parcurs de un corp în mișcare; traiectorie. ~ stelar.	/<fr. tracé
TRASOR	TRAS//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	1) Unealtă (de oțel) pentru trasarea liniilor de contur pe piesele metalice care urmează să fie prelucrate. 2) Proiectil acoperit cu un material fosforic care descrie noaptea o traiectorie luminoasă.	/<fr. traceur
A TRATA	A TRAT//Á ~éz		1. tranz. 1) (persoane) A supune efectelor unui comportament (operând după împrejurări cu ceva). ~ cu bunăvoință.2) A servi cu mâncare sau băutură.3) (bolnavi sau bolile acestora) A supune acțiunii unui tratament; a lecu.4) (substanțe, materiale etc.) A	/<lat. tractare, fr. traiter
TRATABIL	TRATÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi tratat.	/a trata + suf. ~bil
TRATAMENT	TRATAMÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Mod de a trata pe cineva; fel de a se purta cu cineva.2) Totalitate a procedeelelor de vindecare a unei boli; îngrijire medicală; cură; terapie. ~ ambulatoriu.3) Ansamblu de operații aplicate unor organisme, materiale sau substanțe cu scopul de a obține	/<lat. tractamentum, fr. traitment
TRATAT	TRATÁT ~e	<i>n.</i>	1) Înțelegere încheiată între două sau mai multe state, prin care se stabilesc bazele relațiilor reciproce și obligațiile care revin fiecărei părți; convenție; acord. ~ de pace. ~ comercial.2) Lucrare de sinteză în care sunt expuse principiile de bază ale	/<lat. tractatus, germ. Tractat, fr. traité
TRATATIVE	TRATATÍVE	<i>f.</i>	la pl. Discuții oficiale între două sau mai multe părți interesate, purtate în vederea încheierii unui tratat. ~ diplomatice.	/<it. trattative
TRATAȚIE	TRATÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Servire a oaspeților cu mâncare și băutură.2) Mâncare și băutură servite oaspeților. [G.-D. tratației; Sil. -ți-e]	/a trata + suf. ~ație
TRAUL	TRÁUL ~e	<i>n.</i>	Năvod mare, de formă conică, folosit la pescuitul industrial în larg, unde sunt aglomerări de pește. [Monosilabic]	/<engl. trawl
TRAULER	TRÁULER ~e	<i>n.</i>	Navă maritimă de pescuit în larg, înzestrată cu traule, cu instalații de prelucrare primară și de refrigerare a peștelui. [Sil. trau-]	/<engl. trawler
TRAULERIST	TRAULERÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Muncitor care lucrează pe trauler.	/trauler + suf. ~ist
TRAUMATIC	TRAUMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care are caracter de traumatism; de natura traumatismului.	/<fr. traumatique
TRAUMATISM	TRAUMATÍSM ~e	<i>n.</i>	1) v. TRAUMĂ. 2) Ansamblu de traume care apar la grupe de populație cu condiții identice de muncă sau de trai.3) Ansamblu de tulburări fizice sau psihice provocate organismului de factori externi violenți.	/<fr. traumatisme
A TRAUMATIZA	A TRAUMATIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A vătăma printr-o traumă fizică; a răni; a leza.2) fig. A supune unei traume psihice; a face să îndure o durere psihică.	/<fr. traumatiser
TRAUMATOLOG	TRAUMATOLÓ//G	<i>m.</i>	Medic specializat în traumatologie.	/<fr. traumatologue
TRAUMATOLOGIE	TRAUMATOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul și cu tratamentul traumelor fizice.	/<fr. traumatologie

TRAUMĂ	TRÁUM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Leziune corporală gravă provocată de factori externi violenți.2) Șoc emoțional violent, provocat de o nenorocire.3) Factor nociv care modifică personalitatea unui om, provocându-i emoții violente. [G.-D. traumei]	/<fr. trauma
TRAVALIU	TRAVÁLI//U ~i	<i>n. livr.</i>	1) Muncă grea și istovitoare; trudă.2) Perioadă cuprinsă între apariția durerilor de naștere și nașterea propriu-zisă.	/<fr. travail, it. travaglio
A TRAVERSA	A TRAVERS//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (obiecte situate transversal față de linia mișcării) A străbate depășându-se de-a curmezișul în cealaltă parte; a trece.2) (suprafețe întinse, spații) A parcurge de la un capăt la altul sau dintr-o parte în alta; a străbate. fig. (stări, perioade de t	/<fr. traverser
TRAVERSĂ	TRAVÉRS//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Bară de rezistență așezată transversal pe axa longitudinală a unei construcții sau a unui sistem tehnic. 2) Fiecare dintre barele transversale instalate sub șinele de cale ferată de care se fixează prin suruburi.	/<fr. traverse
A TRAVESTI	A TRAVEST//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se travestească; a deghiza.	/<fr. travestir
A SE TRAVESTI	A SE TRAVEST//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A-și schimba îmbrăcămintea obișnuită pentru a nu putea fi recunoscut; a se deghiza.2) (despre actori) A juca roluri diferite în aceeași piesă (schimbându-și costumele).3) A se ascunde sub aparențe înșelătoare cu scopul de a induce în eroare; a se camufl	/<fr. travestir
TRAVESTIU	TRAVESTÍU ~ri	<i>n.</i>	rar Rol masculin interpretat de o femeie sau rol feminin interpretat de un bărbat. • În ~ deghizat pentru a interpreta rolul unui personaj de sex opus.	/<fr. travesti
A TRĂDA	A TRĂD//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (persoane, interese, cauze, idealuri, sentimente etc.) A abandona în mod perfid sau laș (trecând de partea adversă). ~ Patria. ~ prietenul.2) fig. (despre facultăți fizice sau psihice) A nu mai sluji ca înainte, diminuând ca potență; a da de sminteală.3	/<lat. tradere
TRĂDĂTOR I	TRĂDĂT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care trădează. Plan ~. Acțiuni ~oare.	/a trăda + suf. ~tor
TRĂDĂTOR II	TRĂDĂTÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care săvârșește un act de trădare.	/a trăda + suf. ~tor
TRĂGACI I	TRĂGÁC//I I ~e	<i>adj. pop.</i>	(despre animale de tracțiune) Care trage bine la jug sau la ham; trăgător.	/a trage + suf. ~aci
TRĂGACI II	TRĂGÁC//I II ~e	<i>n.</i>	Dispozitiv la armele de foc pe care se apasă cu degetul arătător (pentru a declanșa încărcătura).	/a trage + suf. ~aci
TRĂGĂTOARE	TRĂGĂT//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	Parte a hamului, constând dintr-o funie sau curea groasă (mai rar lanț), care se prinde de oricelul unui vehicul cu tracțiune animală; postoroncă; ștreang; șleau.	/a trage + suf. ~ătoare
TRĂGĂTOR I	TRĂGĂT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv al</i>	1) Care trage ceva. • ~ de sfori a) actor care manevrează marionetele cu ajutorul unor sfori; b) persoană care pune la cale acțiuni condamnabile; uneltitor; intrigant.2) (despre animale de tracțiune) Care trage la ham sau la jug; care este de povară. de t	/a trage + suf. ~ător
TRĂGĂTOR II	TRĂGĂTÓR II ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care trage la țintă cu o armă de foc.2) Persoană care emite o cambie; emitent de cambie.	/a trage + suf. ~ător

TRĂGĂTOR III	TRĂGĂT//ÓR III	<i>n.</i>	Instrument de desen tehnic pentru trasarea în tuș a liniilor.	/a trage + suf. ~ător
A TRĂI	A TRĂ//Í ~iESC		1. intranz. 1) A se afla în viață; a-și duce existența; a viețui; a exista. • ~ cât lumea a avea o viață foarte lungă. Să trăiești! a) formulă de salut; b) formulă de mulțumire pentru un bine făcut.2) (urmat, de obicei, de un circumstanțial de mod) A prac	/<sl. trajati
TRĂINICIE	TRĂINICÍE	<i>f.</i>	Caracter trainic; durabilitate; rezistență. [G.-D. trăinicie]	/trainic + suf. ~ie
TRĂIRE	TRĂÍR//E ~i	<i>f.</i>	Proces sufletesc trăit cu intensitate.	/V. a trăi
TRĂIRISM	TRĂÍRÍSM	<i>n.</i>	Curent în filozofia românească din perioada interbelică care proclama primatul vieții asupra rațiunii, opunând cunoașterii logice trăirea mistică și cultivând sentimentul neantului.	/trăire + suf. ~ism
TRĂITOR	TRĂIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		1) Care trăiește; în viață; viețuitor.2) și substantival Care trăiește într-un anumit loc; locuitor. ~ la sat.	/a trăi + suf. ~tor
TRĂNCĂNEALĂ	TRĂNCĂN//EÁLĂ ~éli	<i>f.</i>	1) v. A TRĂNCĂNI.2) Zgomot produs de persoane care trăncănesc.	/a trăncăni + suf. ~eală
A TRĂNCĂNI	A TRĂNCĂN//Í ~ESC		1. intranz. 1) A vorbi mult și fără rost; a flecări; a pălăvrăgi; a bârfi.2) v. A TRONCĂNI.2. tranz. (nimicuri, fleacuri etc.) A debita în număr mare.	/tranc + suf. ~ani
TRĂPAȘ	TRĂPÁȘ ~i	<i>m.</i>	1) la pl. Rasă de cai care, fiind dresați, dezvoltă viteză mare în mersul la trap.2) Cal dresat să meargă la trap.	/trap + suf. ~aș
TRĂSĂTURĂ	TRĂSĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) mai ales la pl. Linie specifică a feței unei persoane. A avea ~i alese.2) Semn particular al unui lucru sau al unei persoane; caracter; particularitate; proprietate; calitate.3) Aspect general, care determină fondul unui fenomen. ~ specifică a romanului	/tras + suf. ~ătură
TRĂSNAIE	TRĂSN//ÁIE ~ăi	<i>f.</i>	1) Faptă neobișnuită prin caracterul ei ciudat. A face ~ăi.2) Idee sau născocire năstrușnică. [G.-D. trăsnaii]	/a trăsni + suf. ~aie
TRĂSNET	TRESNET ~e	<i>n.</i>	Zgomot caracteristic de mare intensitate, care însoțește un fulger. • Ca un ~ pe neașteptate. A rămâne ca lovit de ~ a rămâne încremenit (de groază, uimire etc.).	/a trăsni + suf. ~et
A TRĂSNI	A TRĂSN//Í ~ESC		1. intranz. 1) A se produce un trăsnet (în urma unei descărcări electrice în atmosferă); a detuna. • A-i ~ ceva prin cap a-i veni pe neașteptate o idee (năstrușnică).2) A produce un zgomot puternic; a detuna; a bubui.3) fig. (despre persoane) A-și descărc	/<sl. trąsnonti
A SE TRĂSNI	A SE TRĂSN//Í mă ~ESC	<i>intrans.</i>	pop. fam. 1) A pierde facultatea de a judeca normal; a-și ieși din minți; a se sminti; a se țicni; a înnebuni; a se aliena; a se scrânti.2) A se ameti de băutură.	/<sl. tresnonti
TRĂSNIT	TRĂSNÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A TRĂSNI și A SE TRĂSNI.2) și substantival fig. fam. (despre persoane) Care comite fapte neobișnuite; afurisit. • A rămâne (a se opri) (ca) ~ a rămâne încremenit (din cauza unei emoții puternice).	/V. a trăsni
TRĂSNITOR	TRĂSNIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>rar</i>	Care trăsnește; producător de trăsnete.	/a trăsni + suf. ~tor

TRĂSURĂ	TRĂSŪR//Ă ~i	f.	1) Vehicul pe arcuri cu patru roți, tras de cai, folosit pentru transportarea persoanelor. • ~ de piață birjă; fiacru.2) art. pop. Constelație din emisfera boreală, învecinată cu cea a Gemenilor; Vizitiu.	/tras + suf. ~ură
TRÂMBĂ	TRÂMB//Ă ~e	f.	1) Sul mare de material textil; val.2) Coloană (de fum, praf, apă etc.) ridicată în sus și răsucită de un vânt puternic; trombă.	/ <sl. td="" tronba<=""></sl.>
A TRÂMBIȚA	A TRÂMBIȚ//Ă ~éz		1. intranz. 1) A sufla în trâmbiță, scoțând sunete; a cânta din trâmbiță.2) fig. fam. A aduce o informație la cunoștința tuturor; a buciума.2. tranz. fam. (știri) A face cunoscut lumii întregi; a răspândi la toți.	/Din trâmbiță
TRÂMBIȚAȘ	TRÂMBIȚĂȘ ~i	m.	1) Muzicant care cântă la trâmbiță; trompetist; gornist.2) înv. Persoană care suna din trâmbiță cu scopul de a aduna lumea pentru a face un anunț.	/trâmbiță + suf. ~aș
TRÂMBIȚĂ I	TRÂMBIȚ//Ă I ~e	f.	1) înv. Instrument muzical de suflat, constând dintr-un tub de alamă, îndoit de două ori, cu clape, având un capăt larg în formă de pâlnie, care emite sunete clare și pătrunzătoare; trompetă; goarnă. 2) Instrument muzical popular de suflat, constând dintr	/ <sl. td="" tronbica<=""></sl.>
TRÂMBIȚĂ II	TRÂMBIȚ//Ă II ~e	f.	Arbust agățător cu flori galbene-roșietice, cultivat ca plantă ornamentală. • ~a-ciobanului plantă erbacee cu flori albastre în formă de clopotei.	/ <sl. td="" tronbica<=""></sl.>
TRÂNDĂV	TRÂNDĂV ~ă (~i, ~e)	și substantiv	(despre persoane) Care trândăvește; care nu vrea să muncească; leneș; lenos; puturos.	/cf. sl. truntav
A TRÂNDĂVI	A TRÂNDĂV//Î ~esc	intrans.	A-și petrece vremea lenevind; a lenevi; a lenoși.	/Din trândav
TRÂNDĂVIE	TRÂNDĂVIE	f.	1) Caracter trândav; lenevie.2) Stare de om trândav; lenevie; huzur. [G.-D. trândăviei]	/trândav + suf. ~ie
TRÂNJI	TRÂNJI	m. pl.	pop. Umflături mici dureroase sângerânde la rect și la anus, provocate de o dilatare patologică a venelor; hemoroizi.	/ <sl. td="" trondu<=""></sl.>
TRÂNJOAICĂ	TRÂNJOAI//CĂ ~ce	f.	Plantă erbacee cu tulpina scurtă, neramificată, acoperită cu peri albi, cu flori mari, galbene-aurii, care crește pe coline nisipoase și se folosește în medicina populară.	/trânji + suf. ~oaică
TRÂNTĂ	TRÂNT//Ă ~e	f.	1) Luptă corp la corp între două persoane, care caută să se doboare unul pe altul la pământ cu ajutorul brațelor. 2) Cădere violentă cu toată greutatea corpului.	/v. a trânti
A TRÂNTI	A TRÂNT//Î ~esc	tranz.	1) (obiecte, persoane) A face să cadă cu putere, lovind sau aruncând.2) (uși, porți) A închide, izbind cu zgomot.3) fam. (persoane) A respinge la un examen, punând o notă insuficientă.4) fam. (pumni, ghionturi etc.) A aplica cu violență. • ~ una (o vorbă	/ <sl. td="" trotiti<=""></sl.>
A SE TRÂNTI	A SE TRÂNT//Î mă ~esc	intrans.	1) (despre ființe) A se lăsa cu toată greutatea corpului; a se prăbuși.2) A se lua la trântă (unul cu altul); a se lupta corp la corp (unul cu altul).	/ <sl. td="" trotiti<=""></sl.>
TRÂNTOR	TRÂNTOR ~i	m.	1) Bărbătușul albinei. 2) fig. Bărbat care nu vrea să muncească și trăiește pe socoteala altora.	/ <sl. td="" trontu<=""></sl.>

A TRÂNTORI	A TRÂNTOR//Î ~éscarar		1. intranz. A fi trântor.2. tranz. (trântorii unui stup) A da afară din stup, nimicind.	/Din trântor
TRÂNTORIȚĂ	TRÂNTORÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	fam. Femeie care nu vrea să muncească și trăiește pe socoteala altora.	/<trântor + suf. ~iță
TREABĂ	TREÁB//Ă tréburi	<i>f.</i>	1) Activitate de durată mai mare sau mai mică de care se ocupă cineva; îndeletnicire; ocupație. • A avea (sau a fi în) ~ a fi ocupat. A-și căuta (sau a-și vedea) de ~ a) a lucra cu sârguință; b) a nu se amesteca în lucrul altuia. A se afla în ~ a lucra de	/<sl. trąba
TREACĂT	TREÁCĂT	<i>n.</i>	v. A TRECE. • În ~ a) aflându-se în trecere; din mers; b) în fugă; în grabă; c) printre altele; tangențial; superficial. Din ~ din fugă.	/a trece + suf. ~ăt
TREANCA	TREÁNCA: ~	<i>f.</i>	Vorbărie fără rost. • A fi o ~ a fi om de nimic.	/tranca + fleanca
TREAPĂD	TREÁPĂD	<i>n.</i>	1) Mers al calului între pas și galop; trap.2) Zgomot produs de cal când merge în acest fel.3) Umblătură continuă încolo și înapoi. • La ~ la fugă; repede. 4) pop. Stare patologică manifestată prin eliminare frecventă de fecale cu consistență apoasă; dia	/v. a trepăda
TREAPTĂ	TREÁPTĂ trépte	<i>f.</i>	1) Fiecare dintre suprafețele plane înguste, pe care se sprijină piciorul la urcarea sau la coborârea pe o scară.2) fig. Loc în ierarhia unor funcții sau în sistemul de organizare a societății.3) fig. Etapă în dezvoltarea unui proces.4) fig. Categorie sau	/<lat. traiecta
TREAZ	TREAZ treáză (treji, tréze)		1) Care nu doarme; aflat în stare de veghe.2) Care nu este beat.3) fig. Care vădește atenție și perspicacitate; vigilent. • ~ la minte cu mintea clară; deștept.	/<sl. trązvu
A TREBĂLUI	A TREBĂLU//Î ~iése	<i>intranz.</i>	A se ocupa (fără mare grabă) cu diferite lucruri (mărunte) prin gospodărie; a roboti; a se porăi.	/treabă + suf. ~ălui
TREBNIC	TRÉBNI//C ~ce	<i>n.</i>	Carte de ritual ortodox care conține rugăciuni.	/<sl. trąbaniku
A TREBUI	A TREBU//Î pers. 3 trébuie	<i>intranz.</i>	1) (despre persoane, lucruri) A avea ca necesitate; a-i fi necesar.2) A constitui o necesitate. • Cum trebuie cum se cuvine; cum se cade; bine. 3) A fi dator; a avea obligația. Trebuie să plec.4) A fi posibil. Trebuie să fie coaptă poama.	/<sl. trąbovati
TREBUINCIOȘ	TREBUINCI//ÓȘ ~oasă (~óși, ~oăse)		Care este de trebuință; folositor; util. [Sil. -bu-in-]	/trebuiță + suf. ~os
TREBUIȚĂ	TREBUÍȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Ceea ce este (absolut) necesar (pentru satisfacerea unor cerințe); necesitate. • De (mare) ~ (foarte) util. Cele de ~ cele necesare. În caz de ~ dacă va fi nevoie. A avea ~ a-i trebui. 2) Folos real (adus la ceva). • A nu mai fi de nici o ~ a nu mai fi	/a trebui + suf. ~ință
TREBUIȚOR	TREBUIȚ//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>rar</i>	v. TREBUINCIOȘ.	/a trebui + suf. ~tor
TRECĂTOARE	TRECĂȚ//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	Cale naturală de trecere între doi munți sau între două șiruri muntoase; defileu; pas.	/a trece + suf. ~ătoare
TRECĂȚOR I	TRECĂȚ//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care trece; care este de scurtă durată; efemer. Efect ~.2) și substantival (despre persoane) Care este în trecere (pe undeva).	/a trece + suf. ~ător
TRECĂȚOR II	TRECĂȚÓR II ~i	<i>m.</i>	Persoană care merge pe o arteră de circulație; pieton.	/a trece + suf. ~ător

A TRECE	A TRÉCE trec		1. intrans. 1) (despre ființe sau despre obiecte în mișcare) A se deplasa (dintr-un loc în altul) în raport cu un punct aflat pe linia sau în afara mișcării; a merge fără a se opri.2) (despre vehicule cu rută fixă, drumuri sau ape curgătoare) A avea trase	/<lat. traicere
A SE TRECE	A SE TRÉCE mă trec	<i>intrans.</i>	1) (despre organisme vii, fructe, flori etc.) A intra în faza degenerării, pierzându-și calitățile inițiale. • ~ din viață (sau din lume) a muri; a deceda.2) (despre materiale, substanțe, alimente etc.) A se epuiza prin folosire.3) (despre acțiuni reprobă	/<lat. traicere
TRECERE	TRÉCER//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A TRECE. • În ~ a) trecând spre altă țință; b) în treacăt; în grabă. ~ din viață moarte; deces.2) Loc care servește pentru a trece. • ~ de nivel loc unde se întretaie o cale ferată și o șosea, aflate la același nivel.3) Considerație de care se bucur	/V. a trece
TRECUT I	TRECÚT I	<i>n.</i>	1) Timp scurs până în momentul de față. • A-și aminti ~ul a-și aminti de timpul de altă dată, de întâmplările din alte timpuri. Din ~ de altă dată; de odinioară. În ~ pe vremuri; altă dată.2) fig. Stare de lucruri de până acum. • A o rupe cu ~ul a pune ca	/V. a trece
TRECUT II	TRECÚ//T II ~tă (~ți, ~te)		1) v. A TRECE și A SE TRECE.2) (despre perioade de timp) Care s-a scurs. Vara ~tă.3) (despre concepții, idei etc.) Care nu mai este actual; învechit; demodat; perimat.	/v. a trece
A TREFILA	A TREFIL//Á ~éz	<i>tranz. tehn.</i>	(materiale metalice ductile) A trece forțat printr-o filieră (pentru a câpăta sârmă).	/<fr. tréfiler
TREFILATOR	TREFILATÓR ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în operații de trefilare a metalelor.	/a trefila + suf. ~tor
TREFLĂ	TRÉFL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (la cărțile de joc) Semn distinctiv având forma unei frunze de trifoi de culoare neagră.2) Carte de joc marcată cu acest semn. Damă de ~. [Sil. tre-flă]	/<fr. trefle
TREI I	TREI I	<i>num. card.</i>	1) Doi plus unu. ~ cărți. • În doi timpi și ~ mișcări foarte repede. ~ frați plantă erbacee cu flori din cinci petale, galbene, plăcut mirositoare.2) (cu valoare de num. ord.) Al treilea; a treia.	/<lat. tres
TREI II	TREI II	<i>m.</i>	1) Număr constând din trei unități. • A lua la ~ păzește (sau la ~ parale) a certa cu asprime (pe cineva); a cere (cuiva) socoteală pe un ton ridicat.2) Cifra 3 sau III.3) Obiect marcat cu această cifră.	/<lat. tres
TREIER	TRÉIER ~e	<i>n.</i>	1) v. A TREIERA.2) Timpul când se treieră.	/v. a triera
A TREIERA	A TREIERÁ tréier	<i>tranz.</i>	(cereale sau păstăioase) A bate, separând boabele de restul plantei.	/<lat. tribulare
TREIERĂTOARE	TREIERĂT//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	Mașină agricolă pentru treieratul cerealelor; batoză.	/a triera + suf. ~toare
AL TREILEA	AL TRÉI//LEA a ~a	<i>num.</i>	ord. Care ocupă locul indicat de numărul trei în ordinea numărării și vine după al doilea. Locul ~.	/trei + le + a
TREILER	TRÉILER ~e	<i>n.</i>	Remorcă pentru transportul de obiecte grele, în special prefabricate de beton armat.	/<engl. trailer

TREIME	TRÉIM//E ~i	<i>f.</i>	1) Fiecare dintre părțile (egale) ale unui întreg, împărțit în trei; a treia parte dintr-un întreg.2) Unitate constituită din trei elemente. • Sfânta ~ unitate tainică în credința creștină a celor trei fețe ale divinității (Tatăl, Fiul și Sfântul Duh) car	/trei + suf. ~ime
TREISPREZECE I	TRÉISPREZECE I	<i>num. card.</i>	1) Doisprezece plus unu.2) (cu valoare de num. ord.) Al treisprezecelea; a treisprezecea. [Sil. trei-spre-]	/trei + spre + zece
TREISPREZECE II	TRÉISPREZECE II	<i>m.</i>	1) Număr constând din treisprezece unități.2) Cifra 13 sau XIII.3) Obiect marcat cu această cifră.	/trei + spre + zece
AL TREISPREZECELEA	AL TRÉISPREZEC//ELE	<i>num.</i>	ord. Care ocupă locul indicat de numărul treisprezece în ordinea numărării și vine după al doisprezecelea.	/treisprezece + le + a
TREIZECI	TREIZÉCI	<i>num. card.</i>	1) Douăzeci plus zece.2) (cu valoare de num. ord.) Al treizecilea; a treizecea. [Sil. trei-zeci]	/trei + zece
AL TREIZECILEA	AL TREIZÉC//ILEA a ~ea	<i>num.</i>	ord. Care ocupă locul indicat de numărul treizeci în ordinea numărării și vine după al douăzeci și nouălea. [Sil. trei-ze-]	/treizeci + le + a
TRELA	TRÉLA: ~-LÉLA	<i>adv. pop.</i>	Fără nici un rost. • A umbla (sau a bate, a se duce) ~ a bate drumurile; a umbla teleleu.	/ <i><ngr. trélla</i>
TREMATOD	TREMATÓD ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Clasă de viermi paraziți plați, având la cap o ventuză cu ajutorul căreia se prind de animale sau de plante.2) Vierme din această clasă.	/ <i><fr. trématodes</i>
TREMĂ	TRÉM//Ă ~e	<i>f.</i>	Semn grafic reprezentat prin două puncte care, fiind puse orizontal deasupra unei vocale, indică pronunțarea separată de vocala precedentă sau o modificare în pronunțarea ei.	/ <i><fr. trema</i>
TREMOLO	TRÉMOLO ~uri	<i>n. muz.</i>	Ornament muzical cu efect plăcut, constând din alternarea rapidă a două sunete nealăturate sau a două acorduri de scurtă durată.	/ <i><it. tremole, fr. trémolo</i>
TREMUR	TRÉMUR ~e	<i>n.</i>	1) Mișcare involuntară ușoară și iute a corpului sau a unei părți a acestuia, provocată de frig, de frică sau de o boală.2) Clătinare ușoară și repetată a unui obiect.3) Vibrație a unui sunet muzical (vocal sau instrumental).	/v. a tremura
A TREMURA	A TREMURÁ trémur	<i>intrans.</i>	1) (despre ființe sau despre părți ale corpului lor) A fi cuprins de tremur.2) (despre plante sau despre părți ale lor) A se mișca lin într-o parte și în alta; a se clătina.3) rar (despre lumini sau umbre) A produce efecte schimbătoare; a juca.4) (despre	/ <i><lat. tremulare</i>
TREMURĂTOARE	TREMURĂT//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	Plantă erbacee din familia gramineelor, cu tulpina de tip pai, cu flori dispuse în spiculețe și cu frunze lanceolate care tremură la adierea vântului.	/a tremura + suf. ~toare
TREMURĂTOR	TREMURĂT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		Care tremură. Voce ~oare. Flacăra ~oare. Lac ~.	/a tremura + suf. ~tor
TREMURICI	TREMURÍC/I ~uri	<i>n.</i>	1) fam. v. TREMUR.2) Ciupercă necomestibilă, gelatinoasă, cu pălărie tremurătoare, care crește, mai ales, pe trunchiurile putrede de brad.	/a tremura + suf. ~ici

TREN	TREN ~uri	<i>n.</i>	1) Vehicul constând dintr-un șir de vagoane de cale ferată trase de o locomotivă. ~ de pasageri. • ~ de marfă mărfar. ~ sanitar tren pentru transportul bolnavilor și răniților. ~ subteran metrou. A scăpa (sau a pierde) ~ul a pierde o ocazie favorabilă; a	/<fr. train
A TRENA	A TREN//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	livr. 1) (despre acțiuni) A se desfășura extrem de încet; a se târăgăna.2) rar (despre lucruri) A zăcea uitat sau lăsat din neglijență. ~ pe pământ.	/<fr. traîner
TRENĂ	TRÉN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Partea alungită de la spate a unei rochii (care se târăște); coadă. • A duce ~a cuiva a urma insistent și servil pe cineva.2) Viteză de alergare a sportivilor într-o cursă.	/<fr. traîne
TRENCI	TRENCI ~uri	<i>n.</i>	Pardesiu confecționat dintr-un material impermeabil.	/<engl. trench[coat]
TRENING	TRÉNING ~uri	<i>n.</i>	1) Costum sportiv de flanelă sau de tricot, constând din bluză și din pantaloni, purtat, mai ales, la antrenamente sportive.2) Metodă de relaxare prin autosugestie.	/<engl. training
TREPAN	TREPÁN ~e	<i>n.</i>	1) Instrument chirurgical, în formă de sfredel, folosit la trepanații. 2) Operație care se face cu ajutorul unui astfel de instrument.3) Instrument folosit de sculptori pentru perforații adânci în piatră și în marmură.4) Unealtă asemănătoare cu sapa, folo	/<fr. trépan
A TREPANA	A TREPAN//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(oasele craniului) A perfora cu ajutorul trepanului; a supune trepanației.	/<fr. trépaner
TREPANAȚIE	TREPANĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	Intervenție chirurgicală constând în deschiderea unei cavități (mai ales a cutiei craniene) prin perforarea oaselor cu ajutorul trepanului, pentru extirparea tumorilor, cheagurilor de sânge etc. ~ dentară. [G.-D. trepanației]	/<fr. trépanation
A TREPĂDA	A TREPĂDĂ trépăd	<i>intrans.</i>	pop. 1) A alerga încolo și încoace; a se agita.2) (despre cai) A merge la trap.3) A merge des undeva (de obicei, fără rost).4) pop. A suferi de diaree.	/<lat. trepidare
TREPĂDĂTOARE	TREPĂDĂT//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	Plantă erbacee otrăvitoare cu tulpina ramificată, cu frunze opuse și cu flori verzui, dispuse în spice, folosită în scopuri medicinale.	/a trepăda + suf. ~toare
TREPĂDĂTOR I	TREPĂDĂT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care trepădă; cu obișnuință de a se mișca întruna încolo și încoace.	/a trepăda + suf. ~tor
TREPĂDĂTOR II	TREPĂDĂTÓR II ~i	<i>m. pop.</i>	Persoană care are anumite obligații în organizarea unei nunți.	/a trepăda + suf. ~tor
TREPĂDUȘ	TREPĂDÚȘ ~i	<i>m.</i>	fam. 1) Persoană care trepădă, aleargă fără astâmpăr.2) Persoană fără demnitate și autoritate, care face servicii mărunte și adesea înjositoare.	/a trepăda + suf. ~uș
TREPETNIC	TREPÉTNI//C ~ce	<i>n. inv.</i>	Carte populară care conține preziceri făcute pe baza interpretării unor mișcări musculare involuntare (ale pleoapelor, buzelor, sprâncenelor etc.).	/<sl. trepetiniku
A TREPIDA	A TREPID//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre motoare, mașini etc.) A produce vibrații puternice cu frecvență mare și cu amplitudine mică. 2) fig. (despre ființe) A fi cuprins de o emoție puternică; a palpita; a fremăta; a vibra.	/<fr. trépider

TREPIDANT	TREPIDÁN//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre motoare, vehicule etc.) Care trepidează; cu proprietatea de a trepida.2) fig. Care este plin de freamăt; cuprins de un sentiment puternic.	/<fr. trépidant
TREPIDAȚIE	TREPIDÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Vibrație continuă, rapidă și de mică amplitudine, de obicei verticală, a unui sistem tehnic pus în funcție. 2) fig. Agitație mare. [G.-D. trepidației; Sil. -ți-e]	/<fr. trépidation
TREPIED	TREPIÉD ~e	<i>n.</i>	1) Scaun fără spetează, cu trei picioare.2) Suport cu trei picioare. [Sil. -pi-ed; Pl. și trepieduri]	/<fr. trépied
TREPTAT	TREPTÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și adverbial</i>	1) Care se realizează încetul cu încetul; pe etape. Schimbare ~tă.2) Care se prezintă din ce în ce mai pronunțat.	/treaptă + suf. ~at
TRESĂ	TRÉS//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Șiret din fire de lână, de mătase sau bandă de metal care se fixează la unele uniforme pentru a indica gradul (militar); galon.2) Parâmbă folosită la legarea navelor, acționând perpendicular pe axa navei.3) Înveliș textil sau metalic al unui cablu elect	/<fr. tresse
A TRESĂLTA	A TRESĂLTÁ tresált	<i>intrans.</i>	A avea o mișcare involuntară spontană (din cauza unei emoții pozitive puternice). ~ de bucurie.	/<fr. tressauter
A TRESĂRI	A TRESĂRÍ tresár	<i>intrans.</i>	1) A avea o mișcare involuntară momentană (din cauza unui excitant neașteptat).2) (despre inimă) A-și spori pentru moment ritmul și intensitatea.	/<fr. tresailir
TRESTIE	TRÉSTI//E ~i	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu tulpina lemnoasă, cilindrică, cu frunze de culoare verde-albăstrui și flori verzi-gălbui, cu pete violete. • ~-de-zahăr plantă cultivată în țările calde pentru suc dulc din care se fabrică zahăr. ~ mică (sau noduroasă) trestie cu flo	/<sl. tresti
TRESTIȘ	TRESTIÍȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Loc unde crește trestie.2) Desiș de trestie.	/trestie + suf. ~iș
TRESTIOARĂ	TRESTIOÁR//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la trestie) Plantă erbacee din familia gramineelor, asemănătoare cu trestia, dar cu tulpina mai mică.	/trestie + suf. ~oară
TRETI	TRÉTI	<i>adj. invar.</i>	ist. (pus înaintea unor titluri boierești) Care era al treilea în ierarhia posturilor de la curtea domnească. ~ logofăt.	/<sl. tretii
TRETIN	TRETÍN ~i	<i>m.</i>	(în special despre cai) Animal de trei ani. [Acc. și trétin]	/<sl. tretinu
TREUCĂ	TRÉU//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Vas făcut din scânduri ori scobit într-un trunchi de copac sau în piatră, din care mănâncă sau beau animalele; troacă.	/Orig. nec.
A TREZI	A TREZ//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) A face să se trezească.2) A face să apară. ~ interesul.	/<sl. trązviti
A SE TREZI	A SE TREZ//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A trece de la starea de somn la cea de veghe; a se deștepta; a se scula. ~ în zori.2) A reveni la starea de sesizare conștientă a realității; a se deștepta. ~ din reverie.3) fig. A-și da seama de adevăr; a se dumiri.4) A ajunge pe neașteptate (într-un	/<sl. trązviti
TREZIE	TREZÍE	<i>f.</i>	1) Stare a unei persoane care nu doarme; veghe. • În ~ aieva.2) Stare de om treaz.3) fig. Stare de om cu mintea trează; stare de om lucid. [G.-D. treziei]	/treaz + suf. ~ie
TREZIT	TREZÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A TREZI și A SE TREZI.2) pop. (despre produse alimentare) Care și-a pierdut calitățile inițiale.	/V. a trezi

TREZORERIE	TREZORERÍ//E ~i	<i>f.</i>	(în unele țări) 1) Organ financiar guvernamental care administrează tezaurul țării.2) Clădire în care se află acest organ.3) Construcție unde se păstrează tezaurul public. [G.-D. trezoreriei]	/<fr. trésorerie
TREZORIER	TREZORIÉR ~i	<i>m.</i>	Funcționar care administrează tezaurul unei țări sau fondurile unei organizații sau asociații. [Sil. -ri-er]	/<fr. trésorier
A TRIA	A TRI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(obiecte, produse, mărfuri etc.) A repartiza în clase sau pe categorii; a clasa; a categorisi. [Sil. tri-a]	/<fr. trier
TRIADĂ	TRIÁD//Ă ~e	<i>f.</i>	Grup din trei elemente cu proprietăți asemănătoare care constituie o unitate. [G.-D. triadei; Sil. tri-a-]	/<fr. triade
TRIAJ	TRIÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Operație de triere.2) Serviciu unde se înscriu și se repartizează pe secții bolnavii internați.3) Stație tehnică de cale ferată pentru compunerea, recompunerea și aranjarea pe direcții a trenurilor.	/<fr. triage
TRIANGLU	TRIÁNGLU ~ri	<i>n.</i>	Instrument muzical de percuție constând dintr-o vergea de oțel, îndoită în formă de triunghi, care, fiind lovită cu o baghetă din același metal, emite sunete cristaline. [Sil. tri-an-glu]	/<fr. triangle, it. triangolo
A TRIANGULA	A TRIANGUL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(terenuri, suprafețe) A împărți în triunghiuri (pentru a putea măsura); a măsura prin triangulație.	/<fr. trianguler
TRIANGULAȚIE	TRIANGULÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Metodă de determinare a mărimii unei suprafețe de teren, constând din construirea unui sistem de triunghiuri adiacente, la care se măsoară lungimea uneia dintre laturi și unghiurile, obținând pe cale trigonometrică lungimea celorlalte laturi.2) Rețea d	/<fr. triangulation
TRIASIC I	TRIÁSIC I	<i>n.</i>	Prima din cele trei perioade ale erei mezozoice.	/<fr. triasique
TRIASIC II	TRIÁSI//C II ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de prima perioadă a mezozoicului; propriu primei perioade a mezozoicului.2) Care datează din prima perioadă a mezozoicului. Fosilă ~că.	/<fr. triasique
TRIATLON	TRIATLÓN ~uri	<i>n.</i>	sport Competiție complexă care cuprinde trei probe diferite (alergare, sărituri, aruncare) la care participă aceiași sportivi. [Sil. tri-a-tlon]	/<fr. triathlon
TRIATLONIST	TRIATLONÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Sportiv care practică probele de triatlon.	/triatlon + suf. ~ist
TRIATOMIC	TRIATÓMI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre elemente) Care conține trei atomi într-o moleculă; cu molecula din trei atomi.	/<fr. triatomique
TRIB	TRIB ~uri	<i>n.</i>	1) Formă de organizare economică și socială, specifică comunei primitive și caracterizată prin legături de rudenie, prin comunitate de limbă și de teritoriu și prin conducător ales.2) fig. Familie numeroasă.	/<lat. tribus, fr. tribe
TRIBADISM	TRIBADÍSM	<i>n. med.</i>	Homosexualitate feminină; lesbianism; safism.	/<fr. tribadisme
TRIBAL	TRIBÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de trib; propriu tribului. Obiceiuri ~e.2) (despre populații) Care trăiește în triburi; organizat în trib.	/<fr. tribal
TRIBALISM	TRIBALÍSM	<i>n.</i>	Organizare socială la baza căreia stă tribul.	/<fr., engl. tribalisme

TRIBAZIC	TRIBÁZIC	<i>adj.</i>	: Acid ~ acid care, prin disociere, eliberează trei ioni de hidrogen.	/<fr. tribasique
TRIBORD	TRIBÓRD ~uri	<i>n.</i>	Parte situată în dreapta unei nave, privite de la pupă spre proră.	/<fr. tribord
TRIBULAȚIE	TRIBULÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	mai ales la pl. livr. Neliniște sufletească; frământare; tulburare; zbucium. [G.-D. tribulației]	/<fr. tribulation
TRIBUN	TRIBÚN ~i	<i>m.</i>	1) (în Roma antică) Magistrat ales să apere drepturile și interesele plebei.2) fig. Persoană dotată cu talent oratoric și publicistic, care luptă pentru interesele poporului.	/<lat. tribunus
TRIBUNAL	TRIBUNÁL ~e	<i>n.</i>	1) Organ judiciar care rezolvă litigiile și recursurile.2) Local unde funcționează acest organ. • ~ militar judecătorească care examinează infracțiunile comise de militari.3) Complet de judecată care judecă asemenea infracțiuni.4) Clădire unde se află o asem	/<lat., fr. tribunal
TRIBUNAT	TRIBUNÁT ~e	<i>n. înv.</i>	1) Funcție de tribun.2) Durata exercitării acestei funcții.	/<lat. tribunatus
TRIBUNĂ	TRIBÚN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Estradă sau loc înălțat de unde un orator se adresează publicului. 2) Construcție cu mai multe rânduri de bănci așezate în amfiteatru, de unde se poate urmări desfășurarea unei competiții sportive sau a unei festivități.3) fig. Focar de difuzare în pub	/<fr. tribune, it. tribuna
TRIBUT	TRIBÚT ~uri	<i>n.</i>	1) înv. Dare în bani percepută de către domnitori pentru Poarta Otomană; bir.2) fig. Concesie spirituală impusă de circumstanțe. A plăti ~ modei.	/<lat. tributum, fr. tribut
TRIBUTAR	TRIBUTÁR ~ă (~i, ~e)		1) înv. Care plătește tribut; aflat în dependență (economică). Țara ~ă.2) fig. Care are o obligație; îndatorat față de cineva.	/<fr. tributaire, lat. tributarius
TRICEFAL	TRICEFÁL ~ă (~i, ~e)		Care are trei capete; cu trei capete.	/<fr. tricéphale
TRICEPS	TRÍCEP//S ~și	<i>m.</i>	Mușchi care se prinde prin trei ligamente de una dintre extremități.	/<fr., lat. triceps
TRICHER	TRICHÉR ~e	<i>n.</i>	bis. Sfeșnic cu trei brațe folosit în timpul slujbei.	/<ngr. trikéri
TRICHIAZĂ	TRICHÍAZĂ	<i>f.</i>	Stare patologică constând în inflamarea permanentă a conjunctivei din cauza genelor prea lungi care irită globul ocular.	/<fr. trichiasis
TRICHINĂ	TRICHÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Vierme parazit care trăiește în organismul unor animale, mai ales în mușchii porcilor, fiind transmisibil și omului prin carnea insuficient fiartă sau prăjită. [G.-D. trichinei]	/<fr. trichine
TRICHINOZĂ	TRICHINÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Boală parazitară frecventă la om și la animale, provocată de trichină și manifestată prin dureri musculare, febră și tulburări gastro-intestinale. [G.-D. trichinozei]	/<fr. trichinose
TRICICLETĂ	TRICICLÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Vehicul (pentru copii) cu trei roți, asemănător cu bicicleta, acționat cu picioarele prin intermediul a două pedale. [Sil. -ci-cle-]	/tri- + [bi]cicletă
TRICICLU	TRICÍCLU ~ri	<i>n.</i>	Vehicul asemănător bicicletei, cu trei roți, dintre care două sunt paralele.	/<fr. tricycle
TRICLINIU	TRICLÍNI//U ~i	<i>n.</i>	1) (în basilicile creștine) Sală specială pentru primirea pelerinilor și oficierea ceremoniilor.2) Sală de mese într-o mănăstire; trapeză. [Sil. tri-cli-niu]	/<lat. triclinium

TRICOCEFAL	TRICOCEFÁL ~i	m.	Vierme parazit lung care trăiește în intestinul gros al omului, hrănindu-se cu sânge.	/<fr. triocéphale
TRICOCEFALOZĂ	TRICOCEFALÓZĂ	f.	Boală parazitară provocată de tricocefali, manifestată prin anemie și prin tulburări digestive sau nervoase.	/<fr. trichocéphalose
TRICOFITON	TRICOFITÓN ~i	m.	Ciupercă parazită care trăiește pe pielea acoperită cu păr a omului și a animalelor, provocând îmbolnăvirea țesuturilor infectate și căderea părului.	/<fr. trichophyton
TRICOFIȚIE	TRICOFIȚIE	f.	Boală contagioasă (provocată de tricofiton), care atacă pielea capului și duce la căderea părului. [G.-D. tricofitiei]	/<fr. trichophytie
TRICOLOR I	TRICOLÓR I ~ă (~i, ~e)	și substantiv	Care are trei culori; constând din trei culori.	/<fr. tricolore
TRICOLOR II	TRICOLÓR II ~uri	n.	Steag în trei culori. ~ul național.	/<fr. tricolore
TRICOPTER	TRICOPTÉR ~e	n.	1) la pl. Ordin de insecte cu aripile mari, membranoase și acoperite cu peri mici.2) Insectă din acest ordin. [Sil. -co-pter]	/<fr. trichoptere
TRICORN	TRICÓRN ~uri	n.	(în trecut) Pălărie bărbătească cu borurile îndoite în trei colțuri.	/<fr. tricorne
TRICOT	TRICÓT ~uri	n.	1) Țesătură elastică tricotată din lână, bumbac sau mătase, folosită pentru confecționarea obiectelor de îmbrăcăminte; jersey.2) la pl. Varietăți ale acestei țesături. ~uri ripsate.	/<fr. tricot
A TRICOTA	A TRICOT//Ă ~éz		1. tranz. (obiecte de îmbrăcăminte) A confecționa prin împletirea fibrelor textile.2. intranz. A practica ocupația de tricoteză.	/<fr. tricoter
TRICOTAJ	TRICOTÁJ ~e	n.	mai ales la sing. 1) Totalitate de obiecte, mai ales îmbrăcăminte, confecționate din tricot sau împletite la mașina de tricotat.2) Piesă de îmbrăcăminte tricotată.	/<fr. tricotage
TRICOTAT	TRICOTÁT	n.	v. A TRICOTA. • Mașină de ~ mașină pentru confecționarea obiectelor de tricotaj; tricoteză.	/v. a tricota
TRICOTER	TRICOTÉR ~i	m.	Muncitor care lucrează la mașinile de tricotat.	/<fr. tricoteur
TRICOTEZĂ I	TRICOTÉZ//Ă I ~e	f.	Femeie care tricotează (manual sau mecanic).	/<fr. tricoteuse
TRICOTEZĂ II	TRICOTÉZ//Ă II ~e	f.	Mașină de tricotat.	/<fr. tricoteuse
TRICOTIN	TRICOTÍN ~uri	n.	1) Țesătură sintetică, asemănătoare cu tricotul, folosită pentru confecționarea obiectelor de îmbrăcăminte.2) la pl. Varietăți ale acestei țesături.	/<fr. tricotine
TRICOU	TRICÓU ~ri	n.	1) Articol de lenjerie tricotat, care se îmbracă direct pe corp, acoperind partea lui superioară.	/<fr. tricot
TRICROMATIC	TRICROMÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care se referă la trei culori fundamentale, alese astfel, încât să nu poată fi reproduse prin amestec.	/tri- + cromatic
TRICUSPID	TRICUSPÍ//D ~dă (~zi, ~de)	anat.	Care are trei vârfuri; cu trei ascuțișuri.	/<fr. tricuspide
TRIDACTIL	TRIDACTÍL ~ă (~i,		(despre animale) Care are trei degete; cu trei degete.	/<fr. tridactyle
TRIDENT	TRIDÉNT ~e	n.	mit. Furcă cu trei dinți cu care este înfățișat Neptun, zeul mării. [Pl. și tridenturi]	/<fr. trident, lat. tridens, ~tis
TRIDIMENSIONAL	TRIDIMENSIONÁL ~ă (~i, ~e)		Care are trei dimensiuni; cu trei dimensiuni. [Sil. -si-o-]	/<fr. tridimensionnel

TRIEDRU	TRIÉDR//U ~e	<i>n.</i>	Figură geometrică mărginită de trei plane ce pornesc dintr-un vârf comun. [Sil. tri-e-dru]	/<fr. triedre
TRIENAL	TRIENÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care durează trei ani; cu o durată de trei ani. Funcție ~ă.2) și adverbial Care are loc o dată în trei ani; din trei în trei ani. Expoziție ~ă.3) Care se dezvoltă complet în trei ani; cu o durată de dezvoltare de trei ani. [Sil. tri-e-]	/<fr. triennal
TRIERĂ	TRIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	(la grecii antici) Corabie de război prevăzută cu trei rânduri de vâsle suprapuse; trimă.	/<fr. triere
TRIFAZAT	TRIFAZÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre sisteme fizico-chimice) Care constă din trei faze; cu trei faze.	/<fr. triphasé
TRIFAZIC	TRIFÁZI//C ~că (~ci, ~ce)		v. TRIFAZAT.	/cf. trifazat
TRIFIDĂ	TRIFÍD//Ă ~e	<i>adj.</i>	: Frunze ~e frunze despicate în trei până la jumătate din lungime sau din lățime.	/<fr. trifide
TRIFOI	TRIFÓI	<i>m.</i>	Plantă erbacee furajeră cu flori de diferite culori, dispuse în inflorescențe sferice, și cu frunze formate din trei foliole. • ~alb trifoi cu tulpina culcată, ramificată și cu flori albe. ~roșu trifoi cu tulpina erectă, simplă sau ramificată și cu flor	/<lat. trifolium
TRIFOIAȘ	TRIFOIÁȘ ~i	<i>m.</i>	(diminutiv de la trifoi) Plantă erbacee cu tulpina culcată, cu frunze trifoliate și cu flori galbene, care crește în pășuni și în locuri cultivate.	/trifoi + suf. ~aș
TRIFOIȘTE	TRIFÓIȘT//E ~i	<i>f.</i>	1) Teren semănat cu trifoi; loc unde crește trifoi.2) Plantă erbacee asemănătoare la frunză cu trifoiul, cu flori albe-trandafirii, dispuse în inflorescențe alungite, folosită în medicină datorită conținutului de substanțe tonice, antiscorbutice și febrif	/trifoi + suf. ~iște
TRIFOLIAT	TRIFOLIÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre frunze) Care este constituit din trei foliole; compus din trei foliole.	/<fr. trifolié
TRIFOLIOZĂ	TRIFOLIÓZĂ	<i>f.</i>	Boală la oi cauzată de consumarea trifoiului în cantități mari.	/<fr. trifoliose
TRIFTONG	TRIFTÓN//G ~gi	<i>m.</i>	Grup de trei sunete diferite (o vocală și două semivocale) care formează o singură silabă.	/<fr. triptongue
A SE TRIFURCA	A SE TRIFURCÁ pers. 3 se trifúrcă	<i>intrans.</i>	A se împărți în trei ramuri sau ramificații.	/<fr. trifurquer
TRIFURCAT	TRIFURCÁ//T ~tă (~ți, ~te)		Care are trei ramuri sau trei ramificații; cu trei ramuri.	/<fr. trifurqué
TRIGAM	TRIGÁM ~ă (~i, ~e)		Care se căsătorește a treia oară fără a fi desfăcute legal căsătoriile anterioare.	/<fr. trigame
TRIGEMEN	TRIGÉMEN ~i	<i>adj.</i>	: Nervi ~i nervi cranieni care asigură sensibilitatea și inervarea mușchilor feței.	/<lat. trigeminus
TRIGLIF	TRIGLÍF ~e	<i>n. arhit.</i>	Element ornamental constând dintr-o placă dreptunghiulară de piatră cu trei creste în relief, care se repetă la intervale egale.	/<fr. triglyphe
TRIGON	TRIG//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Prăjitură în formă de triunghi, preparată din foi de aluat umplute cu nuci muiate în sirop.	/<fr. trigone
TRIGONOMETRIC	TRIGONOMÉTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de trigonometrie; caracteristic trigonometriei. Ecuație ~că. [Sil. -me-tric]	/<fr. trigonométrique

TRIGONOMETRIE	TRIGONOMETRÍ//E ~i	<i>f.</i>	Ramură a matematicii care se ocupă cu studiul relațiilor metrice dintre laturile și unghiurile triunghiurilor. [G.-D. trigonometriei; Sil. -me-tri-]	/<lat. trigonometria, fr. trigonométrie
TRIL	TRIL ~uri	<i>n.</i>	1) Ornament muzical care constă în alternarea rapidă a unui sunet de bază cu sunetul vecin, superior sau inferior.2) Cântec al unor păsări, asemănător cu efectul sonor al acestui ornament muzical.	/<fr. trille
TRILATERAL	TRILATERÁL ~ă (~i,		Care are trei părți laterale; cu trei laturi.	/<fr. trilatéral
TRILEMĂ	TRILÉM//Ă ~e	<i>f.</i>	rar Situație când din trei posibilități existente trebuie să alegi numai una.	/<germ. Trilemma
TRILINGV	TRILÍNGV ~ă (~i, ~e)		1) Care cunoaște trei limbi; în stare să vorbească în trei limbi.2) Care este scris în trei limbi; redactat în trei limbi.	/<fr. trilingue, lat. trilinguis
TRILION	TRILI//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Număr constând dintr-o mie de miliarde de unități, reprezentat prin cifra 1 000 000 000 000.2) (în unele țări) Număr constând dintr-un milion de miliarde, reprezentat prin cifra 1 000 000 000 000 000 000.	/<fr. trillion
TRIOBAT	TRIOBÁ//T ~tă (~ți,		Care are trei lobi; cu trei lobi. Frunză ~tă.	/<fr. trilobé
TRIOLOGIE	TRIOLOGÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) (în Grecia antică) Ansamblu de trei tragedii, ale căror subiecte continuă.2) Ansamblu de trei opere distincte, care formează o serie, elaborate de același autor și caracterizat prin aceeași tematică. [G.-D. trilogiei]	/<fr. trilogie
A TRILUI	A TRILUÍ pers. 3 tráluie	<i>intrans.</i>	(mai ales despre privighetori și despre ciocârlii) A scoate sunete melodioase caracteristice speciei; a cânta în triluri.	/Din tril
TRIMESTRIAL	TRIMESTRIÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care cuprinde o perioadă de un trimestru.2) și adverbial Care are loc o dată în trimestru.3) (despre publicații periodice) Care apare în fiecare trimestru. [Sil. -mes-tri-al]	/<fr. trimestriel
TRIMESTRU	TRIMÉSTR//U ~e	<i>n.</i>	1) Interval de timp de trei luni.2) Parte a anului calendaristic, egală cu trei luni consecutive.3) Diviziune a anului școlar, echivalând cu a treia parte a acestuia. [Sil. -mes-tru]	/<fr. trimestre, lat. trimestris
TRIMIS	TRIMÍ//S ~și	<i>m.</i>	1) Persoană înputernicită cu o misiune specială; delegat.2) Reprezentant diplomatic, inferior ca rang ambasadorului. • ~ extraordinar diplomat cu rang de ministru plenipotențiar.3) fig. Adept și propagator al ideilor cuiva într-un domeniu de activitate.	/V. a trimite
A TIMITE	A TIMÍTE trimít	<i>trans.</i>	1) (persoane) A face să se ducă (printr-o rugămințe, hotărâre sau dispoziție). ~ după apă. ~ la învățătură. • ~ (pe cineva) pe lumea cealaltă (sau în rai) a ucide; a omorî. ~ (pe cineva) în judecată a da în judecată; a intenta un proces împotriva cuiva.2)	/<lat. transmittere
TRIMITERE	TRIMÍTER//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A TRIMITE. 2) Indicație scrisă dată de o instituție medicală unui pacient pentru tratament sau pentru consultație (la o altă instituție sau la un medic specialist).3) Notă bibliografică sau explicativă din josul unei pagini sau de la sfârșit.	/V. a trimite

TRIMIȚĂTOR	TRIMIȚĂȚ//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>și substantiv</i>	pop. Care trimite ceva.	/a trimite + suf. ~tor
TRIMOTOR	TRIMOT//ÓR ~oáre	<i>adj. și substantiv</i>	(mai ales despre avioane) Care are trei motoare; cu trei motoare.	/<fr. trimoteur
TRINCHET	TRINCHE//T ~ți	<i>m.</i>	Catarg situat la prora unei corăbii cu pânze; arbore mic; arbore cu pânze.	/<it. trinchetto, fr. trinquet
TRINITATE	TRINIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Unitate tainică a celor trei fețe ale divinității (Tatăl, Fiul și Sfântul Duh) care întruchipează pe Dumnezeu; Sfânta Treime.2) fig. Reunire a trei persoane sau a trei lucruri care constituie o unitate; troiță. [G.-D. trinității]	/<lat. trinitas, ~atis, fr. trinité
TRINITROCELULOZĂ	TRINITROCELULÓZĂ	<i>f.</i>	Exploziv puternic, obținut prin nitrarea celulozei cu acid azotic; fulmicoton. [G.-D. trinitrocelulozei; Sil. -ni-tro-]	/<fr. trinitrocellulose
TRINITROTOLUEN	TRINITROTOLUÉN	<i>m.</i>	Substanță solidă cristalizată, incoloră sau galbenă-deschisă, obținută din tolueen și folosită ca exploziv; trotil. [Sil. -ni-tro-to-lu-en]	/<fr. trinitrotoluene
TRINOM	TRIN//ÓM ~oáme	<i>n.</i>	Polinom cu trei termeni (trei monoame).	/<fr. trinôme
TRIO	TRÍO ~uri	<i>n.</i>	1) Ansamblu muzical format din trei executanți (vocaliști sau instrumentiști); terțet.2) Compoziție muzicală scrisă pentru un astfel de ansamblu; terțet.3) fam. iron. Grup de trei persoane nedespărțite, unite prin interese sau gusturi comune. [Art. trioul]	/<it., fr. trio
TRIODĂ	TRIÓD//Ă ~e	<i>f. tehn.</i>	Tub electronic cu trei electrozi. [Sil. tri-o-]	/<fr. triode
TRIOLET	TRIOLET ~e	<i>n.</i>	1) muz. Grup de trei note egale ca valoare, echivalând cu două note ale aceleiași figuri ritmice, care se execută într-o singură bătaie.2) Poezie cu formă fixă alcătuită din opt versuri, dintre care primul vers este identic cu al patrulea și al șaptelea.	/<fr. triolet
TRIONIX	TRIÓN//X ~cși	<i>m.</i>	Broască-țestoasă exotică, uriașă, a cărei mușcătură este periculoasă.	/<fr. trionyx
TRIOR	TRI//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	Mașină agricolă care curăță semințele de cereale de impurități cu ajutorul ventilatoarelor sau prin cernere; vânturătoare. [Sil. tri-or]	/<fr. trieur, germ. Trieur
A TRIORA	A TRIOR//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(boabe de cereale) 1) A separa de impurități cu ajutorul triorului.2) A sorta după dimensiuni la trior.	/Din trior
TRIOXID	TRIOXÍ//D ~zi	<i>m.</i>	Compus chimic format din trei atomi de oxigen și unul sau mai mulți atomi ai altui element. [Sil. tri-o-]	/<fr. trioxyde
TRIPARTIT	TRIPARTÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care are trei părți; constând din trei părți.2) (despre pacte, înțelegeri) Care se realizează prin asocierea a trei state sau trei partide; realizat cu participarea a trei părți. Acord ~.3) Care include reprezentanți din trei state; cu reprezentanți di	/<fr. tripartite
TRIPETAL	TRIPETÁL ~ă (~i, ~e)		1) (despre flori sau despre corola lor) Care are trei petale; cu trei petale.2) (despre plante) Care are flori de acest fel.	/<fr. tripétale
A TRIPLA	A TRIPL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A mări de trei ori; a întrei. ~ eforturile. [Sil. tri-pla]	/<fr. tripler
A SE TRIPLA	A SE TRIPL//Á pers. 3 se ~eáză	<i>intrans.</i>	A crește (în mărime, intensitate, greutate) de trei ori.	/<fr. tripler

TRIPLET	TRIPLÉT ~e	<i>n.</i>	Exemplar care ocupă ultimul loc într-un grup constituit din trei exemplare identice. [Sil. tri-plet]	/<fr. triplet
TRIPLETĂ I	TRIPLÉT//Ă I ~e	<i>f.</i>	Bicicletă cu trei locuri.	/<fr. triplete
TRIPLETĂ II	TRIPLÉT//Ă II ~e	<i>f.</i>	sport Ansamblu compus din trei înaintași (sau apărători) ai unei echipe. [Sil. tri-ple-]	/<fr. triplete
TRIPLEX	TRÍPLEX	<i>n.</i>	1) (mai ales la autovehicule) Geam de siguranță constând din două foi de sticlă și o foaie de acetat de celuloză.2) Hârtie groasă, constând din trei straturi de materiale fibroase diferite. [Sil. tri-plex]	/<fr. triplex
TRIPLICAT	TRIPLICÁT ~e	<i>n.</i>	Copie de pe copia unui document. [Sil. tri-plic-]	/<germ. Triplikat
TRIPLU	TRÍPL//U ~ă (~i, ~e)		1) Care este de trei ori mai mare; întreit. Doză ~ă.2) Care constă din trei părți; constituit din trei elemente. • ~ salt probă de atletism incluzând trei sărituri consecutive în lungime.	/<fr. triple
TRIPODIE	TRIPODÍ//E ~i	<i>f.</i>	Vers compus din trei picioare.	/<fr. tripodie, ngr. tripódia
TRIPOLI	TRÍPOLI	<i>n.</i>	Rocă sedimentară silicoasă poroasă, întrebuințată în industrie; diatomit; kiselgur.	/<fr. tripoli
TRIPOTAJ	TRIPOTÁJ ~e	<i>n. livr.</i>	Acțiune necinstită, întreprinsă cu scopul de a înșela pe cineva; șarlatanie; potlogărie; escrocherie; coțcărie.	/<fr. tripotage
TRIPOU	TRIPÓU ~ri	<i>n. livr.</i>	Local public pentru jocuri de noroc.	/<fr. tripot
TRIPSINĂ	TRIPSÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	fiziol. Ferment digestiv secretat de pancreas, care descompune proteinele în aminoacizi. [G.-D. tripsinei]	/<fr. trypsine
TRIPTIC	TRIPTÍ//C ~ce	<i>n.</i>	1) Ansamblu de trei tablouri, de obicei reprezentând scene sacre, prinse între ele prin balamale, astfel, încât cele laterale să se poată închide peste cel din mijloc. 2) Serie de trei opere de artă plastică, unite prin continut comun, care se completează	/<fr. triptyque
TRIREMĂ	TRIRÉM//Ă ~e	<i>f.</i>	(în antichitatea greacă) Corabie de război, prevăzută cu trei rânduri de vâsle suprapuse; trieră.	/<fr. trireme
TRISEPAL	TRISEPÁL ~ă (~i, ~e)		(despre flori) Care are caliciul constituit din trei sepale.	/<fr. trisépale
TRISFETITE	TRISFETÍTE	<i>f.</i>	pl. Sărbătoare creștină în cinstea a trei sfinți; Trei Ierarhi.	/<sl. tri sfentiteli
TRISILABIC	TRISILÁBI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre cuvinte) Care constă din trei silabe; compus din trei silabe.	/<fr. trissyllabique
TRIST	TRI//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>și adverbial</i>	1) (despre persoane) Care este într-o stare sufletească apăsătoare; mâhnit; amărât. 2) (despre față, ochi, zâmbete etc.) Care vădește o asemenea stare de spirit.3) (despre fenomene, sunete, culori etc.) Care evocă sau sugerează o asemenea stare de spirit.	/<lat. tristis
TRISTETE	TRISTÉT//E ~i	<i>f.</i>	Stare de spirit a unui om trist. [G.-D. tristeții]	/trist + suf. ~ete
A TRIȘA	A TRIȘ//Ă ~éz		1. intranz. A folosi mijloace necinstite la jocul de cărți.2. tranz. (parteneri la jocul de cărți) A induce în eroare, măsluind cărțile.	/<fr. tricher
TRIȘCAR	TRIȘCÁR ~i	<i>m. înv.</i>	1) Muzicant care cântă la trișcă.2) Meșter care face triște.	/trișcă + suf. ~ar
TRIȘCĂ	TRÍȘ//CĂ ~te	<i>f.</i>	1) Instrument muzical asemănător cu fluierul, dar fără găuri.2) Fiecare dintre fluierile cimpoiului; țurloi.	/Orig. nec.

TRIȘOR	TRIȘÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană care trișează; măsluitor.	/<fr. tricheur
TRITON I	TRITÓN I ~uri	<i>n. muz.</i>	Interval de cvartă mărită sau de cvintă micșorată, compus din trei tonuri.	/<it tritono, fr. triton
TRITON II	TRITÓN II ~i	<i>m.</i>	1) (în mitologia greacă) Zeu marin cu chip de semiom-semipește. 2) zool. Batracian asemănător cu mormolocii de broască.	/<lat. triton, ~onis, fr. triton
TRITONIDĂ	TRITONÍD//Ă ~e	<i>f.</i>	(în mitologia greacă) Zeiță marină cu chip de semifemeie-semipește.	/<fr. tritonide
A TRITURA	A TRITUR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	rar (substanțe solide) A transforma în particule fine; a preface în pulbere; a pulveriza.	/<fr. triturer
TRIUMF	TRIÚMF ~uri	<i>n.</i>	1) (în Roma antică) Onoare acordată unui conducător de oști care a repurtat o victorie strălucită. • Car de ~ car împodobit în care era purtat biruitorul; car triumfal.2) Victorie strălucită.3) fig. Succes decisiv; reusită mare.4) Sentiment de mare satisfacție	/<lat. triumphus, fr. triomphe
A TRIUMFA	A TRIUMFÁ triúmf	<i>intrans.</i>	1) A repurta un triumf; a birui cu succes.2) A încerca o mare satisfacție în urma unui triumf; a se bucura nespui; a jubila.3) fig. A intra în drepturi; a fi recunoscut. Adevărul a triumfat. [Sil. tri-um-]	/<lat. triumphare, fr. triumpher
TRIUMFAL	TRIUMFÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de triumf; referitor la triumf. Coroană ~ă.2) și adverbial Care se face cu triumf; susținut cu triumf. Marș ~.3) Care constituie un triumf; cu caracter de triumf. Succes ~.	/<lat. triumphalis, fr. triomphal
TRIUMFĂTOR I	TRIUMFÁTÓR I	<i>adv.</i>	Într-un mod care exprimă triumf; cu triumf.	/a triumfa + suf. ~tor
TRIUMFĂTOR II	TRIUMFÁT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care triumfă; biruitor; victorios.2) fig. Care vădește triumf; plin de triumf. Privire ~oare.	/a triumfa + suf. ~tor
TRIUMVIR	TRIUMVÍR ~i	<i>m.</i>	(în Roma antică) Conducător politic și militar din componența unui triumvirat.	/<lat., fr. triumvir
TRIUMVIRAT	TRIUMVIRÁT ~e	<i>n.</i>	(în Roma antică) Formă de guvernământ în care puterea supremă era deținută de trei conducători politici și militari. • Primul ~ alianță dintre Cezar, Pompei și Crassus.	/<lat. triumviratus, fr. triumvirat
TRIUNGHI	TRIÚNGH/I ~iuri	<i>n.</i>	1) Poligon cu trei laturi și trei unghiuri. • ~ echilateral triunghi cu toate laturile egale. ~ dreptunghic triunghi cu un unghi drept.2) fig. Grup de trei elemente aranjate în forma acestei figuri geometrice. [Sil. tri-unghi]	/<lat. triangulum, fr. triangle
TRIUNGHIULAR	TRIUNGHIULÁR ~ă (~i, ~e)		Care are forma unui triunghi; în formă de triunghi. [Sil. tri-un-ghiu-]	/<lat. triangularis, fr. triangulaire
TRIVALENT	TRIVALÉN//T ~tă (~ți, ~te)		(despre elemente chimice) Care are valența trei; cu valența trei.	/<fr. trivalent
TRIVIAL	TRIVIAL ~ă (~i, ~e)		1) Care nu se deosebește prin nimic; lipsit de originalitate; comun; obișnuit; banal; vulgar; plat.2) (despre persoane sau despre manifestările lor) Care vădește lipsă de pudoare; foarte vulgar. Anecdota ~ă. [Sil. -vi-al]	/<fr. trivial
TRIVIALITATE	TRIVIALIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter trivial.2) la pl. Manifestare trivială.	/<fr. trivialité

A TRIVIALIZA	A TRIVIALIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se trivializeze; a vulgariza; a banaliza.2) A interpreta în mod simplist, vulgar; a vulgariza; a banaliza.	/<fr. trivialiseriser
A SE TRIVIALIZA	A SE TRIVIALIZ//Ă mă ~éz	<i>intranz.</i>	A deveni trivial; a căpăta caracter trivial; a se vulgariza; a se banaliza.	/<fr. trivial
TROACĂ	TROĂ//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Vas de lemn sau de piatră în formă de jgheab, din care mănâncă sau beau animalele; treucă; treică.	/<germ. Trog
TROC	TROC ~uri	<i>n.</i>	Formă simplă de comerț, constând din schimbul în natură, caracteristică economiei primitive.	/<fr. troc
TROFEU	TROFÉ//U ~e	<i>n.</i>	1) (în antichitate) Echipament al unui dușman învins, expus pe un trunchi de copac în semn de victorie. 2) Monument comemorativ al unei victorii pe care sunt expuse armele celor învinși.3) Pradă de război, luată de la dușman; captură. • ~e de vânatoare bl	/<fr. trophée
TROFIC	TROFI//C ~că (~ci,		Care ține de troficitate; caracteristic pentru troficitate.	/<fr. trophique
TROFICITATE	TROFICITÁTE	<i>f.</i>	1) Proprietate de a-și menține structura normală prin nutriție.2) Stare de nutriție a diferitelor organe și țesuturi.	/trofic + suf. ~itate
TROFOPATIE	TROFOPATÍ//E ~i	<i>f.</i>	Stare patologică constând în dereglarea nutriției organelor și țesuturilor	/<fr. tropopathie
TROGLOBIE	TROGLOBÍ//E ~i	<i>f.</i>	Vietate adaptată la traiul în peșteri.	/<fr. troglodie
TROGLODIT	TROGLODÍ//T ~ți	<i>m.</i>	1) Om preistoric care locuia în peșteri.2) fig. Persoană cu un nivel de viață foarte scăzut.3) fig. fam. Persoană grosolană, necivilizată, cu idei perimate. [Sil. tro-glo-]	/<fr. troglodyte
TROHAIC	TROHÁI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre versuri) Care constă din troheu; compus din troheu. • Metru ~ sistem de versificație care are la bază troheul. [Sil. -ha-ic]	/<fr. trochad'que
TROHEU	TROHÉ//U ~i	<i>m.</i>	Unitate ritmică formată din două silabe cu accentul pe prima; horeu.	/<lat. trochacus, fr. trochée
TROIAN I	TRO//IÁN I ~iéne	<i>n.</i>	1) Strat gros de zăpadă adunată de vânt și dispus în formă de val; nămete.2) pop. Grămadă de obiecte aruncate în dezordine; vraf. ~ de frunze. 3) înv. Întăritură primitivă, formată dintr-un val de pământ cu șanț de apărare.	/Din Troian n. pr.
TROIAN II	TRO//IÁN II ~iéni	<i>m.</i>	ist. Persoană care făcea parte din populația de bază a Troiei.	/Din Troian n. pr.
TROIAN III	TRO//IÁN III ~iánă (~iéni, ~iéne)	<i>ist.</i>	Care aparține Troiei sau populației ei; din Troia. Războiul ~. • Cal ~ a) cal mare de lemn în care, conform legendei, s-au ascuns oștenii care asediau Troia pentru a pătrunde în cetate și a deschide porțile asediatorilor; b) dar făcut unui dușman pentru a	/Din Troian n. pr.
TROICĂ	TROÍ//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Sanie cu trei cai, înhămați unul lângă altul.	/<rus. troika
A TROIENI	A TROIEN//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) (drumuri sau terenuri) A acoperi cu troiene; a nămeți; a înzăpezi.2) fig. A acoperi, îngrămădind ceva în cantități mari deasupra.	/Din troian
A SE TROIENI	A SE TROIEN//Í mă ~esc	<i>intranz.</i>	(despre vehicule sau călători) A se împotmoli în zăpadă; a se înzăpezi.	/Din troian

TROIȚĂ	TRÓIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Cruce mare (de lemn sau piatră) ornamentată cu picturi sau sculpturi pe teme religioase, instalată la fântâni, la răspântii etc.2) Icoană care reprezintă cele trei fețe ale divinității (Tatăl, Fiul și Sfântul Duh).3) fig. Reunire de trei persoane sau d	/<sl. troică
TROLEIBUZ	TROLEIBÚZ ~e	<i>n.</i>	Autovehicul cu tracțiune electrică, prevăzut cu troleu și folosit pentru transportul orașenesc în comun. [Sil. -lei-]	/<fr. trolleybus, engl. trolley bus
TROLEU	TROLÉ//U ~e	<i>n.</i>	Dispozitiv instalat pe vehicule cu tracțiune electrică, pentru realizarea contactului alunecător cu conducta aeriană.	/<fr., engl. trolley
TROLIU	TRÓLI//U ~i	<i>n.</i>	Dispozitiv pentru ridicarea sau deplasarea încărcăturilor (cu ajutorul unui cablu înfășurat pe tobă).	/<fr. treuil
TROMBĂ	TRÓMB//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Vârtej puternic având înălțimea de câteva zeci de metri.2) Coloană (de fum, zăpadă, apă etc.) ridicată în sus și răsucită de un vânt puternic; trâmbă.3) mar. Tub prin care se aerisesc încăperile de jos ale unui vapor.	/<fr. trombe, it. tromba
TROMBON	TROMB//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Instrument muzical de suflat, asemănător cu trompeta, dar mai mare decât aceasta, care emite sunete puternice, de înălțimi diferite.	/<fr. trombon
TROMBONIST	TROMBONÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Muzicant care cântă la trombon.	/<fr. tromboniste
TROMBOZĂ	TROMBÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Boală cauzată de formarea trombusului într-un vas sangvin sau în cavitățile inimii.	/<fr. trombose
TROMBUS	TRÓMBUS	<i>n.</i>	Cheag de sânge format într-un vas sangvin sau în cavitățile inimii.	/<fr., lat. thrombus, gr. thrṓmbos
TROMPĂ	TRÓMP//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (la unele mamifere) Organ tubular membranos, care este o prelungire musculară a nasului și servește la pipăit și la apucat.2) (la unele insecte) Organ bucal pentru supt.3) Canal de eliminare a ovulelor formate în ovar.4) Element arhitectural în formă d	/<fr. trompe, it. tromba
TROMPETĂ	TROMPÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Instrument muzical de suflat, constând dintr-un tub de alamă, îndoit de două ori, cu clape, având un capăt larg în formă de pâlnie, care emite sunete clare și pătrunzătoare; goarnă; trâmbiță.	/<fr. trompette, germ. Trompeta
TROMPETIST	TROMPETÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Muzicant care cântă la trompetă; trâmbițaș; gornist.	/<fr. trompettiste
TRON	TRON ~uri	<i>n.</i>	1) Jilț bogat ornamentat, așezat pe un loc mai ridicat, pe care stau monarhii în timpul ceremoniilor.2) Simbol al puterii unui suveran.3) Jilț pe care stau prelații la unele ceremonii religioase. ~ episcopal.	/<lat. thronus, fr. trône
A TRONA	A TRON//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A se afla la tron; a conduce un stat.2) fig. A deține o poziție de superioritate (prin volum, forță, intensitate, valoare etc.) în raport cu cele din jur; a domina.	/<fr. trôner
TRONC	TRONC	<i>interj.</i>	1) (se folosește pentru a exprima zgomotul produs de căderea sau de ciocnirea bruscă a unor obiecte, lucruri). 2) (se folosește pentru a exprima surpriza sau uimirea): A-i cădea cuiva (cu) ~ (la inimă) a-i deveni cuiva drag pe neașteptate, dintr-o dată.	/Onomat.
TRONCA	TRÓNCA	<i>interj.</i>	(se folosește, repetat, pentru a reda zgomotul produs de două obiecte ce se lovesc ritmic și monoton unul de altul).	/Onomat.

A TRONCĂNI	A TRONCĂN//Î ~esc	<i>intrans.</i>	A face zgomot, izbindu-se de ceva; a face “tronc”.	/tronc + suf. ~ăni
TRONCĂT	TRÓNCĂT ~e	<i>n.</i>	Zgomot apărut ca urmare a interacțiunii dintre corpuri sau medii (mai ales izbire, rostogolire, mișcare rapidă etc.).	/tronc + suf. ~ăt
TRONCON	TRONCÓN ~uri	<i>n.</i>	geom. Porțiune dintr-un con cuprinsă între bază și o secțiune paralelă cu baza; trunchi de con.	/Din tronconic
TRONCONIC	TRONCÓNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care are forma unui troncon; cu formă de troncon.	/<fr. tronconique
TRONSON	TRONS//ÓN ~oăne	<i>n.</i>	1) Bucată ruptă din ceva.2) Parte distinctă dintr-un întreg, delimitată prin anumite elemente de legătură. Un ~ de drum.	/<fr. tronçon
TROP I	TROP I	<i>interj.</i>	(se folosește, de obicei repetat, pentru a reda zgomotul produs de picioare în timpul mersului).	/Onomat.
TROP II	TROP II ~i	<i>m.</i>	Procedeu stilistic de întrebuițare a cuvântului cu alt sens decât cel obișnuit pentru a reda mai plastic conținutul de idei; figură de stil.	/<ngr. trīpos, lat. tropus, fr. trope
TROPAR	TROPÁR ~e	<i>n.</i>	Imn religios de proporții mici, închinat unui sfânt sau unui eveniment.	/<sl. tropari
A TROPĂI	A TROPĂÍ trópăi	<i>intrans.</i>	1) A produce zgomot cu picioarele în timpul mersului sau alergării; a face “trop-trop”.2) fig. fam. A se mișca în ritm de dans, făcând zgomot cu picioarele; a juca; a dansa.	/Din trop
TROPIC	TRÓPI//C ~ce	<i>n.</i>	1) Paralelă terestră, unde, la solstițiile de vară și de iarnă, Soarele trece prin zenitul locului.2) la pl. Regiune aflată în jurul unei astfel de paralele; zonă tropicală.	/<lat. tropicus, fr. tropique
TROPICAL	TROPICÁL ~ă (~i, ~e)		1) (despre zone geografice) Care ține de tropice; de la tropice. Pădure ~ă.2) Care este caracteristic pentru tropice; propriu tropicelor. Climă ~ă. • Căldură ~ă arșită mare; dogoare.	/<fr. tropical
TROPISM	TROPÍSM ~e	<i>n. bot.</i>	Proprietate a plantelor de a crește într-un anumit fel în funcție de acțiunea unor factori exteriori (lumină, căldură etc.).	/<fr. tropisme
TROPOPAUZĂ	TROPOPÁUZĂ	<i>f.</i>	Strat intermediar al atmosferei care separă troposfera de stratosferă.	/<fr. tropopause
TROPOSFERĂ	TROPOSFÉRĂ	<i>f.</i>	Strat inferior (până la altitudinea de aproximativ 10 km) al atmosferei, situat între Pământ și stratosferă (unde se formează norii și precipitațiile). [G.-D. troposferei; Sil. -po-sfe-]	/<fr. troposphere
TROPOT	TRÓPOT ~e	<i>n.</i>	Zgomot produs de un om sau de un animal, când tropăie.	/<bulg., sb. tropot
TROPOȚICĂ	TROPOTȚ/ÍCĂ ~ele	<i>f.</i>	mai ales art. 1) Dans popular asemănător cu sârba, executat într-un tempo foarte vioi, cu băți dese din picioare și însoțit de strigături.2) Melodie după care se execută acest dans.	/tropot + suf. ~ica
TROSC	TROSC	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda zgomotul produs de o ruptură, de o trosnitură, de o lovitură etc.).	/Onomat.
TROSCOT	TRÓSCOT	<i>n.</i>	Plantă erbacee cu tulpina ramificată, târâtoare, cu frunze mici, alterne, netede la margini, folosită în scopuri medicinale.	/<sl. troskotu
TROSNET	TRÓSNET ~e	<i>n.</i>	Zgomot produs de interacțiunea violentă dintre corpuri sau medii (mai ales la rupere, ardere, crăpare etc.).	/a trosni + suf. ~et
A TROSNİ	A TROSN//Í ~esc	<i>intrans.</i>	A produce un trosnet; a face “trosc”. ~ din bici. Lemnele ~esc.	/cf. a trăsnî

TROSNITOR	TROSNIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		Care trosnește; care produce trosnete.	/a trosni + suf. ~tor
TROTIL	TROTÍL ~uri	<i>n.</i>	Substanță solidă cristalizată, incoloră sau galbenă-deschisă, obținută din toluen, folosită ca exploziv puternic; trinitrotoluen.	/<germ. Trotyl
TROTINETĂ	TROTINÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Vehicul pentru copii, constând dintr-o scândură montată pe două roți și dintr-o bază verticală de direcție, care se pune în mișcare fiind împinsă cu un picior.	/<fr. trotinette
TROTUAR	TROTUÁR ~e	<i>n.</i>	Porțiune laterală a unei străzi, mai ridicată decât partea carosabilă, special amenajată și rezervată circulației pietonilor. [Sil. -tuar]	/<fr. trottoir
TRUBADUR	TRUBADÚR ~i	<i>m.</i>	1) (în Franța din sec. XII-XIII) Poet liric care compunea versuri în vechea franceză de sud și le recita cu un acompaniament muzical specific (pe la curțile marilor feudali).2) fig. Persoană care laudă excesiv ceva.	/<fr. troubabour
TRUC I	TRUC I ~uri	<i>n.</i>	1) Manevră abilă prin care se maschează realitatea; șotie; tertip; șiretlic; stratagemă.2) Procedu folosit de iluzionști.	/<fr. truc
TRUC II	TRUC II ~uri	<i>n.</i>	Ramă montată pe roți care se deplasează prin rulare pe șine.	/<fr. truck, germ. Truck
A TRUCA	A TRU//CÁ ~chéz	<i>tranz.</i>	1) A înșela prin trucuri.2) (în teatru și în cinematografe) A modifica la înfățișare (pentru a căpăta efectele dorite).	/<fr. truquer
TRUCAJ	TRUCÁJ ~e	<i>n.</i>	Procedu tehnic folosit în teatru și în cinematografe prin care se creează o iluzie optică sau auditivă.	/<fr. truquage, trucage
TRUDĂ	TRÚD//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Muncă grea și istovitoare.2) Rod al muncii; agoniseală; câștig. [G.-D. trudei]	/v. a trudi
A TRUDI	A TRUD//Í ~ésc		1. intranz. v. A SE TRUDI.2. tranz. înv. A supune unor chinuri (fizice sau morale); a chinui; a căzni; a munci.	/<sl. truditi
A SE TRUDI	A SE TRUD//Í mă ~ésc	<i>intranz.</i>	1) A depune eforturi susținute; a se strădui din răputeri; a se căzni; a se chinui; a se munci.2) A obosi muncind.	/<sl. truditi
TRUDITOR I	TRUDIT//ÓR I ~oáre (~óri, ~oáre)		Care trudește; care depune trudă.	/a trudi + suf. ~tor
TRUDITOR II	TRUDITÓR II ~i	<i>m.</i>	rar Persoană care produce nemijlocit bunuri materiale; om al muncii.	/a trudi + suf. ~tor
TRUDNIC	TRÚDNI//C ~că (~ci,		Care cere multă trudă; făcut cu un mare efort. Muncă ~că.	/<sl. trudinu
TRUFANDA	TRUFANDÁ ~le	<i>f.</i>	1) Fruct sau rod care apare primul în cursul unui an.2) Produs alimentar (agricol) pus pentru prima oară în vânzare în cursul unui an. [Art. trufandaua]	/<turc. trufanda
TRUFAȘ	TRUFÁȘ ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv al</i>	1) (despre persoane) Care este plin de trufie; foarte mândru; orgolios; vanitos; infatuat. 2) (despre manifestări ale oamenilor) Care denotă trufie. Vorbă ~ă.3) Care este plin de mândrie și demnitate; măreț; falnic; semet.	/trufă + suf. ~aș
TRUFĂ	TRÚF//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Ciupercă comestibilă în formă de cartof, de culoare violetă-negricioasă, care se dezvoltă în pământ.2) Preparat alimentar din cremă de ciocolată.	/<lat. trufa

A SE TRUFI	A SE TRUF//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	rar A deveni trufaș; a ajunge să aibă trufie.	/Din trufie
TRUFIE	TRUFÎ//E ~i	<i>f.</i>	Atitudine de înfumurare sfidătoare și disprețuitoare; vanitate; fatuitate. • Cu ~ cu aroganță. [G.-D. trufiei]	/trufă + suf. ~ie
TRUISM	TRUÍSM ~e	<i>n. livr.</i>	Adevăr banal; banalitate.	/<fr. truisme
TRUNCHI	TRUNCHI ~uri	<i>n.</i>	1) Parte mai groasă a unui arbore, cuprinsă între rădăcină și locul de unde cresc crengile. ~ de copac.2) Tulpină tăiată de la rădăcină și curățată de crengi; buștean.3) Bucată din tulpina unui copac gros pe care se efectuează diferite operații.4) Parte a	/<lat. trunculus
A TRUNCHIA	A TRUNCHI//Ă ~éz	<i>trans.</i>	1) (obiecte, ființe) A lipsi de o parte integrantă.2) fig. (texte, lucrări) A reduce, știrbind simțitor conținutul. [Sil. -chi-a]	/Din trunchi
TRUP	TRUP ~uri	<i>n.</i>	1) Totalitate a organelor care alcătuiesc o ființă vie; corp. • A fi (cu) ~ și suflet (cu cineva) a fi strâns legat de cineva; a avea aspirații comune cu cineva. (A fi) ~ din ~ul cuiva a) a se trage din cineva; b) a intra în componenta unui tot.2) Parte a	/<sl. trupu
TRUPĂ	TRŪP//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Grup regulat și organizat de soldați dintr-o unitate militară.2) Totalitate de soldați care formează o subdiviziune militară.3) la pl. Totalitate de forțe militare.4) Colectiv de actori ai unui teatru sau ai unui circ.	/<fr. troupe
TRUPESC	TRUP//ESC ~ească (~ești)		1) Care ține de trup; propriu trupului; corporal.2) Care desfată simțurile; senzual; sexual.	/trup + suf. ~esc
TRUPEȘ	TRŪPEȘ ~ă (~i, ~e)		1) pop. Care are trup bine făcut; bine dezvoltat fizicește; zdravăn; voinic; robust.2) iron. Care are trupul mare și gras; planturos; corpolent; voluminos.	/trup + suf. ~eș
TRUPEȘIE	TRUPEȘIE	<i>f. pop.</i>	Constituție fizică robustă; configurație viguroasă; corpolentă.	/trupeș + suf. ~ie
TRUPEȘTE	TRUPÊȘTE	<i>adv.</i>	Sub aspect trupesesc; în ceea ce privește trupul.	/trup + suf. ~ește
TRUPIȚĂ	TRŪPIȚĂ//Ă ~e	<i>f.</i>	Parte a plugului formată din cormană, brăzdar și plaz, fixată de cadrul lui cu ajutorul bârsei.	/<sb. trupica
TRUSĂ	TRŪS//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Cutie sau geantă în care se țin diferite obiecte pentru executarea anumitelor operații. ~ de manichiură.2) Ansamblu de obiecte dintr-o astfel de cutie sau geantă.	/<fr. trousse
TRUSOU	TRUSÓU ~ri	<i>n.</i>	1) Lenjerie pregătită pentru măritișul unei fete.2) Totalitate a rufelor necesare unui nou-născut.	/<fr. trousseau
TRUST	TRUST ~uri	<i>n.</i>	Unitate formată din mai multe întreprinderi din aceeași ramură (de producție, de transport, de construcții etc.), dispersate teritorial. ~ de construcții.	/<fr., engl. trust
TSUNAMI	TSUNAMI [pr.: tunámi]	<i>n.</i>	Val gigantic care apare la suprafața oceanelor în urma cutremurelor submarine.	/Cuv. jap.
TU	TU	<i>pron. pers.</i>	pers. II sing. (ție, îți, ți, (pe) tine, te) 1) (indică persoana către care se adresează vorbitorul) ~ înveți. • Nici ~ cal, nici ~ căruță nimic.2) (formele de dativ înaintea unui verb au valoare posesivă) Îți scrii lucrarea?3) (formele atone la dativ și	/<lat. tu

TUB	TUB ~uri	<i>n.</i>	1) Piesă cilindrică, rectilinie sau îndoită, goală în interior, folosită pentru scurgeri sau transportul de fluide, precum și pentru alte scopuri; țeavă.2) Recipient cilindric de metal maleabil sau din material plastic al cărui conținut (preparate cosmetice)	/<lat. tubus, fr. tube
A TUBA	A TUB//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(găuri de sondă) A consolida prin introducerea unei coloane de tuburi metalice (montate unul în continuarea altuia).	/<fr., it., lat. tuba
TUBAJ	TUBÁJ ~e	<i>n. med.</i>	Examen medical, care constă în introducerea unui tub de cauciuc special în organele interne (stomac, duoden etc.) pentru a extrage și a analiza sucurile gastrice.	/<fr. tubage
TUBĂ	TÚB//Ă ~e	<i>f.</i>	Instrument muzical de suflat cu clape, constând dintr-un tub de alamă, răsucit de mai multe ori, terminat la un capăt cu un pavilion larg, care emite sunetele cele mai grave.	/<fr., lat. tuba
TUBERCUL	TUBÉRCUL ~i	<i>m.</i>	1) (la unele plante) Excrescență îngroșată a tulpinii subterane, în care se acumulează substanțe nutritive de rezervă și care servește la înmulțirea plantei respective. ~i de cartofi.2) anat. Protuberanță care apare în interiorul unor tesuturi ale organismului	/<fr. tubercule
TUBERCULAT	TUBERCULÁ//T ~tă (~ți, ~te)		Care are tuberculi; cu tuberculi.	/tubercul + suf. ~at
A TUBERCULIZA	A TUBERCULIZ//Ă	<i>tranz.</i>	A face să se tuberculizeze; a umple de tuberculoză.	/<fr. tuberculiser
A SE TUBERCULIZA	A SE TUBERCULIZ//Ă mă	<i>intrans.</i>	rar A contracta tuberculoză; a deveni tuberculos.	/<fr. tuberculiser
TUBERCULOS	TUBERCUL//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) și substantival Care suferă de tuberculoză; bolnav de tuberculoză.2) Care ține de tuberculoză; propriu tuberculozei.	/<fr. tuberculeux
TUBERCULOZĂ	TUBERCULÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Boală contagioasă provocată de bacilul Koch, localizată, în special, la plămâni, rinichi, intestine, articulații. ~ osoasă. • ~ pulmonară tuberculoză a plămânilor; ftizie; oftică. [G.-D. tuberculozei]	/<fr. tuberculose
TUBEROZĂ	TUBEROZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee decorativă cu tulpina înaltă, cu flori albe, mari, mirositoare, dispuse în mănunchiuri; chiparoasă. [G.-D. tuberozei]	/<fr. tubéreuse
TUBIFORM	TUBIFÓRM ~ă (~i,		Care are forma unui tub; în formă de tub.	/<fr. tubiforme
TUBING	TÚBING ~uri	<i>n. tehn.</i>	Conductă de extracție la sondele petroliere.	/<germ. Tübbing
TUBULAR	TUBULÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care are forma unui tub; în formă de tub.2) Care este prevăzut cu tuburi.	/<fr. tubulaire
TUBULATURĂ	TUBULATÚR//Ă ~e	<i>f.</i>	Rețea de țevi comunicante în componența unui sistem tehnic.	/<fr. tubulature
TUBULURĂ	TUBULUR//Ă ~e	<i>f.</i>	Țeavă scurtă care face racordul dintre două conducte.	/<fr. tubulure
TUCAN I	TUCÁN I ~i	<i>m.</i>	Pasăre din regiunile tropicale ale Americii de Sud, cu ciocul mare și puternic și cu penajul viu colorat.	/<fr. toucan
TUCAN II	TUCÁN II ~i	<i>m. pop.</i>	fam. Persoană naivă, nepricepută în ale vieții.	/<fr. toucan
TUCI	TUCI ~uri	<i>n. pop.</i>	1) Aliaj de fier, carbon și alte elemente, care se produce în furnale; fontă; schijă.2) Ceaun (sau alt recipient) din fontă. [Monosilabic]	/<turc. tuç

TUCIURIU	TUCIURÍ//U ~e (~i)	<i>fam.</i>	(despre oameni sau despre pielea lor) Care este de culoarea tuciului; smolit ca tuciul; brunet pronunțat.	/tuci + suf. ~iri
TUF	TUF ~uri	<i>n.</i>	Rocă poroasă, provenită din erupțiile vulcanice, folosită ca material de construcție. • ~ calcaros rocă sedimentară calcaroasă, ușoară și poroasă, provenită prin depunerea carbonatului de calciu din apele izvoarelor minerale.	/<fr. tuf, germ. Tuff
TUFAN	TUFÁN ~i	<i>m.</i>	Arbore înrudit cu stejarul, dar cu frunze mai lungi.	/tufă + suf. ~an
TUFAR	TUFÁR ~i	<i>m.</i>	Orice arbore de talie mică cu ramuri dese, care cresc de la baza tulpinii.	/tufă + suf. ~ar
TUFĂ	TÚF//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Arbust cu ramuri dese care cresc de la baza tulpinii.2) Grup de tulpini ierboase care cresc din aceeași rădăcină. • ~ (de Veneția) nimic; nici urmă. Sărac ~ foarte sărac.	/<lat. tufa
TUFĂNICĂ	TUFÁN//ÍCĂ ~éle	<i>f.</i>	(diminutiv de la tufan) Plantă erbacee cu tulpina lemnoasă și cu frunzele late, adânc crestate cultivată pentru florile ei tomatice, divers colorate și plăcut mirositoare; crizantemă; dumiță. [G.-D. tufănelei; Pl. și tufănici]	/<Din tufă
TUFĂRIȘ	TUFĂRÍȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Loc unde cresc tufari.2) Desiș de tufari.	/tufă + suf. ~ăriș
TUFECCIU	TUFECCÍ//U ~i	<i>m.</i>	(în perioada domniilor fanariote) Lefegiu din garda domnească.	/<turc. tüfekçi
TUFIȘ	TUFÍȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Loc unde cresc tufe. 2) Desiș de tufe.	/tufă + suf. ~iș
A TUFLI	A TUFL//Í ~esc	<i>tranz.</i>	fam. 1) (mai ales căciuli, pălării) A îndesa (pe cap) la repezeală, inestetic.2) (materiale moi) A arunca iute și neglijent (astupând sau acoperind ceva).	/Onomat.
TUI	TU//I ~iuri	<i>n. inv.</i>	Steag turcesc constând dintr-o lance roșie cu semiluna în vârf, cu cozi albe de cal, prinse de ea, care constituia un semn distinctiv al puterii și al rangului.	/<turc. tuğ
TUIA	TÚIA	<i>f.</i>	Arbore decorativ exotic din familia pinului, cu tulpina înaltă, cu coroana deasă și ramuroasă, cu frunze mici, solzoase; arborele vieții. [G.-D. tuiei]	/<fr. thuya
TUIEȘ	TÚIEȘ ~ă (~i, ~e)	<i>reg.</i>	Care este lipsit de judecată sănătoasă; tulburat la minte; țicnit; smintit; zălud; zăflă; trăsnet.	/Orig. nec.
TUL	TUL ~uri	<i>n.</i>	1) la sing. Țesătură fină, rară și transparentă, cu ochiuri rotunde sau poligonale, din care se confecționează perdele sau cu care se garnisesc unele articole vestimentare femeiești.2) la pl. Varietăți ale unei astfel de țesături.	/<fr. tulle
TULAREMIE	TULAREMÍE	<i>f.</i>	Boală contagioasă la rozătoare și la mamiferele domestice, transmisibilă omului, manifestată prin afecțiuni ale ganglionilor limfatici, prin febră, frisoane, vome.	/<fr. tularémie
A TULBURA	A TULBURÁ túlbur	<i>tranz.</i>	1) A face să se tulbure.2) fig. A îndemna la acțiuni dușmănoase; a instiga.	/<lat. turbulare
A SE TULBURA	A SE TULBURÁ mă túlbur	<i>intrans.</i>	1) (despre lichide) A deveni tulbure; a pierde limpezimea.2) (despre timp) A se schimba din bine în rău; a se strica.3) (despre persoane) A cădea pradă unor emoții puternice.4) (despre ape) A se mișca în valuri mari; a se agita; a se zbuciuma.5) (despre v	/<lat. turbulare

TULBURĂTOR I	TULBURĂT//ŎR I ~oăre (~ôri, ~oăre)		1) Care tulbură; în stare să răscolească sufletul; răscolitor; duios.2) (despre miresme, arome, parfumuri) Care te amețește; în stare să îmbete.	/a tulbura + suf. ~tor
TULBURĂTOR II	TULBURĂTŎR II ~i	<i>m.</i>	Persoană care provoacă tulburări. ~ al ordinii publice.	/a tulbura + suf. ~tor
TULBURE	TÚLBUR//E ~i	<i>adj.</i>	(în opoziție cu limpede) 1) (despre lichide) Care este lipsit de transparență; amestecat cu impurități.2) (despre cer, vreme) Care este întunecat din cauza îngrămădirii norilor; posomorât; mohorât.3) (despre ochi, privire) Care este lipsit de luciditate;	/<lat. turbulus
TULBUREL	TULBURÉL	<i>n.</i>	Vin nou care încă nu s-a limpezit după fierbere.	/tulbure + suf. ~el
TULBURIU	TULBURÍ//U ~e (~i)		Care este tulbure; întunecat.	/tulbure + suf. ~iu
TULEA	TÚLEA	<i>interj. pop.</i>	(se folosește pentru a exprima porunca, îndemnul de a fugi) Pișc-o! Șterge-o!	/v. a tuli
TULEU	TULÉ//U ~ie	<i>n.</i>	mai ales la pl. 1) Rădăcină a penei nedezvoltate sau smulse.2) Fir de păr care abia mijeste pe fața tinerilor.	/<sl. tulu
A TULI	A TUL//Í ~esc	<i>intrans.</i>	pop. fam.: A o ~ la (sau de) fugă (sau la sănătoasa) a pleca repede de undeva; a o lua la fugă.	/<bulg. tulja, sb. tuliti, ucr. tulyty
TULICHINĂ	TULICHÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Arbust veninos cu frunze alungite, cu flori roz-trandafirii, care apar înainte de înfrunzire, folosit în farmaceutică.	/Orig. nec.
TULIPĂ	TULÍP//Ă ~e	<i>f. bot.</i>	Plantă erbacee ornamentală, cu rădăcina în formă de bulb, cu frunze lunguiete și late, cu flori de diferite culori (galbene, roșii, violete, albe etc.); lalea.	/<lat. tulipa, fr. tulipe
TULNIC	TÚLNI//C ~ce	<i>n. înv.</i>	Instrument muzical popular de suflat, asemănător cu buciulul, confecționat din coajă de tei sau de salcie și folosit pentru semnale, chemări etc.	/Orig. nec.
TULNICAȘ	TULNICĂȘ ~i	<i>m. înv.</i>	Persoană care cântă din tulnic.	/tulnic + suf. ~aș
TULPAN	TULPÁN ~e	<i>n.</i>	1) Țesătură fină și transparentă; muselină.2) la pl. Varietăți ale unei astfel de țesături.3) Basmă în trei colțuri.	/<ngr. tulpáni
TULPINĂ	TULPÍN//Ă ~i	<i>f.</i>	Parte a unei plante de la rădăcină în sus, din care pornesc ramurile și frunzele. [G.-D. tulpinii]	/<sl. trupina
TULUMBAGIU	TULUMBAGÍ//U ~i	<i>m. înv.</i>	Persoană specializată în stingerea incendiilor cu ajutorul tulumelor; pompier.	/<turc. tulumbaci
TULUMBĂ	TULÚMB//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	în v. 1) Tub elastic pentru transportul fluidelor; furtun.2) Pompă de incendiu înzestrată cu un astfel de tub.	/<turc. tulumba
TUMBĂ	TÚMB//Ă ~e	<i>f.</i>	Mișcare de rostogolire a corpului peste cap. • De-a ~a peste cap; de-a rostogolul.	/<ngr. tumba
TUMEFACȚIE	TUMEFÁCȚI//E ~i	<i>f. med.</i>	Umflătură locală datorată unei infecții sau unor tulburări în circulația sângelui sau a limfei; tumescență. [G.-D. tumefacției; Sil. -ți-e]	/<fr. tuméfaction
A SE TUMEFIA	A SE TUMEFI//Ă pers. 3 se ~ază	<i>intrans.</i>	rar (despre țesuturi, organe) A-și mări volumul peste limitele normale (din cauza unor afecțiuni, traume, infecții etc.); a se umfla; a se inflama. [Sil. -fi-a]	/<fr. tuméfier

TUMESCENT	TUMESCĖN//T ~tă (~ti, ~te)		(despre organe) Care se umflă.	/<fr. tumescent
TUMESCENȚĂ	TUMESCĖNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Umflătură locală datorată unei infecții sau unor tulburări în circulația sângelui sau a limfei; tumefacție.	/<fr. tumescence
TUMOARE	TUM//OĂRE ~óri	<i>f. med.</i>	Țesut nou format care se dezvoltă prin înmulțirea anormală și patologică a unor celule și care tinde spre autonomie biologică. ~ benignă. ~ malignă. [G.-D. tumorii]	/<fr. tumeur, lat. tumor, ~oris
TUMORAL	TUMORÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de tumoare; propriu tumorii.	/<fr. tumoral
TUMUL	TÚMUL ~i	<i>m.</i>	(la unele popoare antice) Ridicătură de pământ sau de piatră, în formă de con sau de piramidă, înălțată deasupra mormintelor, în scop de protecție.	/<lat. tumulus
TUMULAR	TUMULÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de tumul; propriu tumulului.	/<fr. tumulaire
TUMULT	TUMÚLT ~uri	<i>n.</i>	1) Agitație zgomotoasă și continuă; vâlvă; vârtoare.2) Curs de apă rapid și zgomotos; tâlăzuire.3) fig. Zbucium sufletesc; agitație psihică.	/<fr. tumulte, lat. tumultus
TUMULTUOS	TUMULTU//ÓS ~oasă (~ósi, ~oáse)		1) Care se caracterizează prin tumult; plin de tumult; zgomotos.2) (despre ape) Care curge cu tumult.3) fig. Care produce tumult; tulburător. Amintire ~oasă. [Sil. -tu-os]	/<fr. tumultueux
TUMURUG	TUMURÚ//G ~gi	<i>m. înv.</i>	reg. Trunchi de copac, lung și rotund, folosit în construcții.	/<turc. tomruk
TUN	TUN ~uri	<i>n.</i>	Armă de artilerie care aruncă proiectile grele la mare distanță. ~ antiaerian.	/v. a tuna
A TUNA	A TUNÁ pers. 3 túnă	<i>intrans.</i>	1) A se produce un tunet (în urma unei descărcări electrice în atmosferă); a răsună tunetul. 2) A produce un zgomot mare; a scoate un vuiet puternic.3) fig. (despre oameni) A vorbi pe un ton ridicat; a striga; a tipa. • ~ și a fulgera a-si descărca mânia	/<lat. tonare
TUNAR	TUNÁR ~i	<i>m. înv.</i>	Militar din trupele de artilerie; ostaș la tun; artilerist.	/tun + suf. ~ar
A TUNĂRI	A TUNÁR//Í ~ésc	<i>intrans.</i>	A fi tunar.	/Din tunar
TUNĂTOR	TUNÁT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care bubuie tare.2) fig. Care (parcă) tună. Voce ~oare.	/a tuna + suf. ~tor
A TUNDE	A TUNDE tund	<i>trans.</i>	1) (păr, barbă, mustăți, iarbă, lăstari etc.) A rețea scurt.2) (păr, barbă, lână) A înlătura complet (până la piele).3) (ființe) A lipsi (total sau parțial) de păr sau de lână.4) (arbori, arbuști) A lipsi de vârfuri.	/<lat. tondere
TUNDRĂ	TÚNDR//Ă ~e	<i>f.</i>	Regiune din brăul subarctic, caracterizată prin climă rece, umeditate mare a solului și vegetație săracă (mușchi, licheni, arbuști pitici). [Sil. tun-dră]	/<fr. toundra, rus. tundra
TUNEL	TUNÉL ~uri	<i>n.</i>	Construcție subterană (sau subacvatică) în formă de galerie, care permite trecerea unei căi de comunicație, a unei rețele de canalizare. [Pl. și tunele]	/<fr. tunnel, germ. Tunnel
TUNELIST	TUNELÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Muncitor specializat în construirea de tuneluri.	/tunel + suf. ~ist
TUNET	TÚNET ~e	<i>n.</i>	1) Zgomot puternic care însoțește fulgerul.2) fig. Zgomot mare, răsunător. ~ de voci. ~ de aplauze.	/a tuna + suf. ~et

TUNGSTEN	TUNGSTĚN	<i>n.</i>	Metal dur, greu, cenușiu- deschis, întrebuințat la obținerea oțelurilor speciale și la fabricarea filamentelor pentru becuri electrice; wolfram. [Sil. tung-sten]	/<fr. tungstene
TUNICĂ	TUNÍ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Haină bărbătească de uniformă, încheiată până la gât, care se poartă peste cămașă.2) biol. Membrană care acoperă corpul unor organisme animale sau vegetale ori anumite părți ale acestora. [G.-D. tunicii]	/<lat. tunica, fr. tunique
TUNICIER	TUNICIÉR ~i	<i>m.</i>	Animal marin cu corp bombat și cilindric, acoperit cu tunică gelatinoasă; urocordat.	/<fr. tunicier
TUNS	TUN//S ~să (~și, ~se)		(despre păr, barbă, musteață) Care este retezat, scurtat.	/V. a tunde
TUNSOARE	TUNS//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	Mod de a tunde sau de a se tunde.	/tuns + suf. ~oare
TUNSURĂ	TUNSŮR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) v. TUNSOARE.2) Cantitate de lână (sau de păr) obținută la tunderea unor animale.	/tuns + suf. ~ură
TUPEU	TUPĚU ~ ri	<i>n.</i>	Fel de a fi al unui om obraznic; îndrăzneală obraznică.	/<fr. toupet
TUR I	TUR I ~uri	<i>n.</i>	1) Mișcare circulară completă a unui corp în jurul unui ax sau al unui punct fix; turație.2) Mișcare liniară pe un anumit traseu cu revenire la punctul de plecare. • ~ retur (sau ~ și retur) dus și întors. 3) Plimbare scurtă pe un anumit traseu. A face un	/<fr. tour, germ. Tour
TUR II	TUR II ~uri	<i>n.</i>	rar Parte a pantalonilor bărbătești care acoperă regiunea dorsală a corpului.	/cf. sb. tur
TURA	TURÁ ~le	<i>f. inv.</i>	1) Monogramă a sultanului turc, care se imprima pe documente și pe monede.2) Imagine simbolică; emblema. 3) Parte a unei monede, pe care este imprimată efigia.	/<turc. tura
TURA	TÚRA-: ~VÚRA	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda pălăvrăgeala, vorba lungă și fără rost). • Ce mai ~vura ce mai vorbă în zadar.	/Onomat.
TURALIU	TURALÍ//U ~e (~i)	<i>inv.</i>	(despre monede) Care are aplicat turaua; cu turaua sultanului imprimată pe una din fețe.	/<turc. turali
TURANIC	TURÁNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de popoarele turcice și uralo-altaice; propriu popoarelor turcice și uralo-altaice.	/<germ. Turanisch, fr. touranien
TURAȚIE	TURÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Mișcare circulară a unui corp în jurul unui ax sau al unui punct fix; tur.2) Numărul de mișcări de acest fel într-o unitate de timp. [G.-D. turației; Sil. -ți-e]	/tur + suf. ~ație
TURĂ I	TÚR//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Totalitate a persoanelor care lucrează împreună într-o întreprindere în același interval de timp.2) Interval de timp cât lucrează împreună un colectiv de oameni, până la înlocuirea lui cu alt colectiv similar.	/Din ture (pl. de la tur)
TURĂ II	TÚR//Ă II ~e	<i>f.</i>	Piesă la jocul de șah reprezentând un turn crenelat, care poate fi mișcată numai în linie dreaptă și în două direcții; turn.	/<fr. tour
TURB	TURB ~i	<i>m. pop.</i>	fam. Câine cu nărav rău.	/v. a turba
A TURBA	A TURB//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A se îmbolnăvi de turbare; a deveni turbat.2) fig. fam. (despre oameni) A se înfuria grozav; a se supăra peste măsură, exteriorizându-și supărarea.	/<lat. turbare

TURBAN	TURBÁN ~e	<i>n.</i>	1) (în unele țări orientale) Acoperământ pentru cap, purtat de bărbați, constând dintr-o bandă lungă de pânză (albă) care se înfășoară în jurul capului.2) Acoperământ pentru cap purtat de femei în loc de pălărie.	/<turc. turban
TURBARE	TURB//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) Boală cauzată de o infecție virotică la animale, transmisibilă și omului, care se manifestă prin afecțiuni ale sistemului nervos central (paralizie, convulsii); rabie.2) fig. Mânie nestăpânită; furie. • ~ de cap zăpăceală; confuzie. [G.-D. turbării]	/V. a turba
TURBAT	TURBÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A TURBA.2) fig. Care se produce cu o intensitate extrem de mare. Valuri ~te.	/V. a turba
TURBĂ	TÚRB//Ă ~e	<i>f.</i>	geol. Cărbune inferior de culoare cafenie-închisă sau neagră, format prin descompunerea lentă a plantelor din mlaștini și întrebuințat drept combustibil și ca îngrășământ. [G.-D. turbei]	/<fr. tourbe
TURBĂRIE	TURBĂRI//E ~i	<i>f.</i>	1) Loc mlăștinos, bogat în vegetație, din ale cărei resturi se formează turba.2) Regiune bogată în turbă. [G.-D. turbăriei]	/turbă + suf. ~ărie
TURBIDIMETRU	TURBIDIMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument pentru determinarea gradului de turbulență a unei soluții.	/<fr. turbidimetre
TURBIDITATE	TURBIDITÁTE	<i>f.</i>	Proprietate a unui mediu lichid de a emana radiații luminoase. [G.-D. turbidității]	/<fr. turbidité
TURBINĂ	TURBÍN//Ă ~e	<i>f. tehn.</i>	Motor cu rotor care transformă energia potențială a unui flux de apă sau a aburilor în energie mecanică. ~ hidraulică. [G.-D. turbinei]	/<fr. turbine
TURBINCĂ	TURBÍN//CĂ ~ci	<i>f. inv.</i>	Săculeț în care sodații își țineau merindele.	/<ucr. torbynka
TURBIONAR	TURBIONÁR ~ă (~i,		(despre mișcarea unui fluid) Care are formă de vârtej. [Sil. -bi-o-]	/<fr. tourbillonnaire
TURBOCOMPRESOR	TURBOCOMPRES//ÓR ~oăre	<i>n. tehn.</i>	Compresor cu turbină. [Sil. -com-pre-]	/<fr. turbocompresseur
TURBOFOR	TURBOF//ÓR ~oăre	<i>n. tehn.</i>	Agregat de foraj electric constituit dintr-o turbină hidraulică, care pune în mișcare o sapă rotativă.	/<fr. turbofore
TURBOGENERATOR	TURBOGENERAT//ÓR ~oăre	<i>n. tehn.</i>	Generator electric cu turbină.	/<fr. turbo-générateur
TURBOPOMPĂ	TURBOPÓMP//Ă ~e	<i>f.</i>	Agregat constând dintr-o pompă și o turbină, folosit pentru debite de pompare foarte mari.	/<fr. turbopompe
TURBOPROPULSOR	TURBOPROPULS//ÓR ~oăre	<i>n. tehn.</i>	Propulsor cu turbină folosit la propulsia prin elice a unor aeronave.	/<fr. turbopropulseur
TURBOREACTOR	TURBOREACT//ÓR ~oăre	<i>n. tehn.</i>	Reactor alcătuit dintr-o turbină cu gaze, folosit la propulsia prin reacție a unor aeronave. [Sil. -re-ac-]	/<fr. turboréacteur
TURBULENT	TURBULÉN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care, aflându-se într-o stare de excitație sporită, atâta pe cei din jur; care provoacă dezordine. 2) fiz.(despre fluide) Care formează vârtejuri.	/<fr. turbulent, lat. turbulentus
TURBULENȚĂ	TURBULÉNȚĂ	<i>f.</i>	1) Agitație turbulentă. 2) Caracter turbulent. [G.-D. turbulenței]	/<fr. turbulence, lat. turbulentia
TURC I	TUR//C I ~că (~ci, ~ce)		v. TURCESC.	/<turc. türk

TURC II	TUR//C II ~că (~ci, ~ce)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Turciei sau este originară din Turcia.	/<turc. türk
TURCĂ I	TÚRCĂ I	<i>f.</i>	mai ales art. Limba turcilor.	/<turc. türk
TURCĂ II	TÚR//CĂ II ~ce	<i>f.</i>	mai ales art. Obicei popular vechi de Anul Nou, când un tânăr, deghizat în capră, umblă, însoțit de alții, pe la case cu urări; capră.	/Orig. nec.
TURCESC	TURC//ÉSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru turci; propriu turcilor. • Cafea ~ească băutură preparată din cafea măcinată fin și fiartă în apă cu zahăr.	/turc. + suf. ~esc
TURCEȘTE	TURCÉȘTE	<i>adv.</i>	1) În felul turcilor; cum obișnuiesc turcii; ca turcii. • A șede (sau a sta) ~ a șede cu picioarele încrucișate sub corp.2) În limba turcă. A vorbi ~. • A vorbi (sau a bolborosi) ~ a vorbi neclar; a spune ceva de neînțeles.	/turc + suf. ~ește
A TURCI	A TURC//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se turcească.	/Din turc
A SE TURCI	A SE TURC//Î mă ~esc	<i>intranz.</i>	A adopta limba, cultura și obiceiurile turcilor; a deveni asemănător cu turcii.	/Din turc
TURCIC	TÚRCI//C ~că (~ci, ~ce)		1): Limbă ~că fiecare dintre limbile care aparțin familiei de limbi vorbite de unele popoare din Asia și din sud-estul Europei.2) (despre popoare sau despre populații) Care vorbește o limbă din această familie./<germ. Türkisch	
TURCIME	TURCÍME	<i>f.</i>	depr. 1) Totalitate a turcilor.2) Mulțime de turci.	/turc + suf. ~ime
TURCISM	TURCÍSM ~e	<i>n.</i>	Împrumut din limba turcă.	/turc + suf. ~ism
TURCOAZĂ	TURCOÁZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Mineral opac, de culoare albastră-deschisă sau verzuie, întrebuințat ca piatră semiprețioasă; peruzea. 2) Piatră semiprețioasă din acest mineral; peruzea. [Sil. -coa-; Var. turcoaz]	/<fr. turquoise
TURCOFIL	TURCOFIL ~ă (~i, ~e)		Care aprobă, admiră tot ce este turcesc, ce vine de la turci.	/<fr. turcophile
TURCOFOB	TURCOFOB ~ă (~i, ~e)		Care dezaprobă, urăște tot ce este turcesc, ce vine de la turci.	/<fr. turcophobe
TURCOLOG	TURCOLÓ//G ~gi	<i>m.</i>	Specialist în turcologie.	/<germ. Turkologe
TURCOLOGIE	TURCOLOGÍE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul istoriei, culturii, literaturilor și limbilor turcice.	/<germ. Turkologie
TUREATCĂ	TUR//EÁTCĂ ~éti	<i>f.</i>	1) Parte a cizmei care acoperă piciorul de la gleznă până sub genunchi; carâmb. • A avea obraz de ~ a fi foarte obraznic; a fi gros la obraz.2) Varietate de ciorapi lungi până la genunchi, fără tălpi.	/Orig. nec.
TURELĂ	TURÉL//Ă ~e	<i>f.</i>	mil. Adăpost mic, blindată care păstrează armament și permite tragerea în diferite direcții din tancuri, nave de lupte, cazemate etc.	/<fr. tourelle
TURICEL	TURICÉ//L ~i	<i>m.</i>	Plantă erbacee cu tulpina erectă, cu frunzele bazale păroase, cu fructe în formă de păstaie.	/Orig. nec.
TURISM	TURÍSM ~e	<i>n.</i>	1) Gen de sport, constând în parcurgerea pe jos a unor trasee greu de străbătut, în scop recreativ.2) Călătorie efectuată pe jos sau cu un vehicul, în scopuri recreative sau cognitive.	/<fr. tourisme

TURIST	TURÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care practică turismul.	/<fr. touriste, germ. Touriste
TURISTIC	TURÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de turism; propriu turismului.	/<fr. touristique, germ. touristisch
TURIȚĂ	TÚRIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu tulpina rigidă, în muchii și cu fructe acoperite cu țepi agățători, care se prind de hainele oamenilor și de blana animalelor.	/<sb. turica
TURKMEN I	TURKMÉN I ~ă (~i, ~e)		Care aparține Turkmeniei sau locuitorilor ei; referitor la Turkmenia.	/<rus. turkmen, fr. turkmene
TURKMEN II	TURKMÉN II ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Turkmeniei sau este originară din Turkmenia.	/<rus. turkmen, fr. Turkmene
TURLAC	TURLÁ//C ~că (~ci, ~ce)	<i>reg.</i>	1) Care este ușor amețit de băutură; cherchelit; aghesmuit.2) fig. Care se află într-o stare de buimăceală; zăpăcit; năucit; buimăcit; uluit.	/<turc. torlak, bulg. turlak
TURLĂ	TÚRL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Element arhitectonic în formă de cilindru sau de prismă, cu vârf ascuțit, care încununează acoperișul unor clădiri (în special, al bisericilor).2) tehn. Construcție amenajată deasupra unei guri de sondă care servește ca element de sprijin în procesul o	/<ngr. túrla
A TURLĂCI	A TURLĂC//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	reg. A face să se turlăcească.	/Din turlac
A SE TURLĂCI	A SE TURLĂC//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	reg. 1) A ajunge turlac (în urma consumării excesive de alcool); a deveni beat; a se îmbăta; a se turmenta.2) A pierde facultatea de a judeca limpede; a se scrânti; a se zăpăci; a înnebuni.	/Din turlac
TURLIST	TURLÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Lucrător specializat în montarea turlelor de sondă.	/turlă + suf. ~ist
TURMALINĂ	TURMALÍNĂ	<i>f.</i>	Mineral cristalizat din clasa silicaților, de diferite culori, cu luciu sticlos și cu duritate mare, folosit în optică și în radiotehnică. [Var. turmalin]	/<fr. tourmaline, germ. Turmalin
TURMĂ	TÚRM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Mulțime de indivizi din aceeași specie, care umblă împreună; cârd. 2) fam. depr. Grup mare, neorganizat de oameni (docili sau înrăiți, agresivi).3) bis. Totalitate a credincioșilor.	/<lat. turma
A TURMENTA	A TURMENT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se turmenteze.	/<fr. tourmenter
A SE TURMENTA	A SE TURMENT//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A ajunge în stare de ebrietate în urma consumului excesiv de alcool; a deveni beat; a se îmbăta.	/<fr. tourmenter
TURN	TURN ~uri	<i>n.</i>	1) Construcție înaltă cu secțiune transversală mică, ridicată separat sau în cadrul unui complex arhitectural. • ~ de apă turn folosit drept rezervor de apă. ~ de răcire răcitor de apă dintr-un circuit închis al unei instalații termice. ~ de fildeș simbol	/<germ. Turn
A TURNA I	A TURNÁ I torn	<i>tranz.</i>	1) (substanțe lichide, pulverulente, granuloase) A face să curgă prin răsturnarea unui recipient (în, pe sau peste ceva); a vărsa. ~ apă în pahar. • ~ ulei pe rană a alina durerea cuiva. ~ gaz în foc a ațâța și mai tare spiritele. ~ cu găleata (sau ca din	/<lat. tornare
A TURNA II	A TURN//Ă II ~éz	<i>tranz.</i>	(filme cinematografice) A realiza, folosind anumite mijloace și procedee tehnice.	/<fr. tourner

TURNANT	TURNÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care se rotește în jurul unui ax central. • Ușă ~tă ușă formată din mai multe aripi care se rotesc în jurul axului vertical central. Scenă ~tă scenă rotativă care permite schimbarea rapidă a decorului.	/<fr. tournant
TURNANTĂ	TURNÁNT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Mișcare circulară. 2) Loc unde cotește un drum, o pistă sportivă etc.3) Etajeră sau mică bibliotecă care poate fi învârtită în jurul unui ax.	/<fr. tournant
TURNAT	TURNÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A TURNA.2) (despre haine) Care este bine ajustat pe corp; exact pe măsură.	/V. a turna
TURNĂTOR	TURNĂTÓR ~i	<i>m.</i>	1) Muncitor specializat în operații de turnare a metalelor.2) fam. depr. Persoană care denunță; pârător; delator; denunțător.	/a turna + suf. ~tor
TURNĂTORIE	TURNĂTORÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Atelier (sau secție într-o întreprindere) unde se execută operații de turnare a metalelor în forme.2) Tehnica turnării metalelor.3) rar Meseria turnătorului.4) fam. Informare a unor persoane sau organe în drept despre comiterea unei infracțiuni; denunț	/turnător + suf. ~ie
TURNESOL	TURNESÓL	<i>n.</i>	Substanță vegetală extrasă din unele specii de licheni, care, fiind impregnată în bucăți speciale de hârtie, are proprietatea de a schimba culoarea acesteia în roșu sub acțiunea acizilor și în albastru sub acțiunea bazelor.	/<fr. tournesol
TURNEU	TURNÉ//U ~e	<i>n.</i>	1) Deplasare a unor artiști pentru reprezentații în altă localitate. 2) Deplasare a sportivilor pentru a participa la diferite competiții.3) Călătorie oficială a unei persoane cu itinerar prestabilit. ~ de inspectie.	/<fr. tournée
TURNICHET	TURNICHET ~e	<i>n.</i>	Bare în cruce, care se rotesc, instalate la intrarea în metrou, în stadioane etc., permițând trecerea câte unei singure persoane.	/<fr. tourniquet
TURNIR	TURNÍR ~e	<i>n.</i>	(în evul mediu) Competiție în cadrul unor sărbători în cursul cărora cavalerii se întreceau în mânăuirea armelor. [Pl. și turniruri]	/<germ. Turnier
TURNURĂ I	TURNÚR//Ă I ~i	<i>f.</i>	1) Schimbare bruscă și neașteptată în desfășurarea evenimentelor; întorsătură.2) Aspect general al unei evoluții sau al unui fapt.3) Manieră de gândire, exprimată prin ordinea eșalonării cuvintelor în frază. [G.-D. turnurii]	/<fr. tournure
TURNURĂ II	TURNÚR//Ă II ~i	<i>f. inv.</i>	Pernuță sau bucată de material, care se purta la spate, sub rochie, mai jos de talie. [G.-D. turnurii]	/<fr. tournure
TURTĂ I	TÚRT//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Produs de patiserie lățit și rotund, obținut dintr-o bucată de aluat și copt pe vatră. • A face (sau a lăsa) (pe cineva) ~ a bate tare (pe cineva). A se îmbăta ~ a se îmbăta foarte tare. Beat ~ foarte beat. A trage cenușa (sau spuza) la ~a lui a-și apă	/<lat. turta
TURTĂ II	TÚRT//Ă II ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu tulpina foarte scurtă, cu frunze ghimpoase, adânc crestate, și cu flori așezate în capitule. • ~a-vacii ciupercă comestibilă, cu pălăria lipicioasă, de culoare galben-roșcată sau cafenie.	/<lat. turta

A TURTI	A TURT//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) A face să se turtească; a strivi; a chiflici.2) fig. (despre treburi, griji etc.) A apăsa peste măsură, doborând.	/Din turtă
A SE TURTI	A SE TURT//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A pierde forma (prin apăsare, presare, strângere etc.); a se strivi.2) fig. fam. A se îmbăta peste măsură; a se face turtă.	/Din turtă
TURTUREA	TURTUR//EÁ ~ele	<i>f.</i>	Pasăre migratoare cu penaj cenușiu, asemănătoare cu porumbelul, dar mai mică, cu gâtul scurt, cu coada lungă și cu pete negre în jurul gâtului. [Art. turtureaua; G.-D. turturelei; Var. turturică]	/<lat. turturella
TURTUREL	TURTURÉ//L ~i	<i>m.</i>	Bărbătușul turturelei.	/turturea + suf. ~el
A TURUI	A TURUI túrui	<i>intrans.</i>	1) (despre turturele sau despre porumbei) A scoate sunete prelungi și repetate, caracteristice speciei; a gurlui; a gânguri.2) fam. A vorbi repede și fără întrerupere (spunând lucruri lipsite de importanță).	/Onomat.
TUSE	TÚSE	<i>f.</i>	Expirație bruscă și zgomotoasă cauzată de iritarea mucoasei căilor respiratorii sau de acțiunea altor factori. • ~ convulsivă (sau măgărească) boală contagioasă acută, frecventă la copii, care se manifestă prin accese violente, spasmodice de tuse. [Art. t	/<lat. tussis
TUSIGEN	TUSIGÉN ~ă (~i, ~e)	<i>med.</i>	Care provoacă tuse.	/<fr. tussigene
TUSLAMA	TUSLAMÁ ~le	<i>f.</i>	Mâncare pregătită din burtă și din picioare de vită fierte cu legume, la care se adaugă un sos condimentat.	/<turc. tuzlama
TUSNOUĂ	TUSNÓUĂ	<i>num. col.</i>	Toți nouă.	
TUSOPT	TUSÓPT	<i>num. col.</i>	Toți opt.	
TUSOR	TUSÓR ~uri	<i>n.</i>	1) Țesătură de mătase, rezistentă, folosită la confecționarea parașutelor, umbrelor etc.2) la pl. Varietăți ale unei astfel de țesături.	/<fr. tussor
TUSZECE	TUSZÉCE	<i>num. col.</i>	Toți zece.	
TUȘ	TUȘ ~uri	<i>n.</i>	1) Cerneală specială (mai ales de culoare neagră), rezistentă la apă, folosită pentru desene tehnice și în poligrafie.2) Desen executat cu o astfel de cerneală.	/<germ. Tusche, rus. tuș
TUȘAVERAJ	TUȘAVERÁJ	<i>n.</i>	(la scrimă) Raport de puncte într-un meci.	/Din tușă
TUȘĂ I	TÚȘ//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Linie care marchează limitele laterale ale unui teren sportiv.2) Ieșire a balonului dincolo de această linie și repunerea lui în joc.3) Lovitură regulamentară la scrimă prin care se atinge adversarul, notată cu puncte în folosul executantului. [G.-D. t	/<fr. touche
TUȘĂ II	TÚȘ//Ă II ~e	<i>f.</i>	1) Piesă metalică pe care este imprimat un corp de literă, o cifră sau un alt semn grafic (la mașinile de dactilografiat, de cules etc.).2) Fiecare dintre clapele unui instrument muzical cu claviatură (pian, orgă, clavecin etc.). [G.-D. tușei]	/<fr. touche
TUȘĂ III	TÚȘ//Ă III ~e	<i>f.</i>	(în pictură) Mod de aplicare a culorilor pe pânză, caracteristic, mai ales, unui pictor.	/<fr. touche
TUȘEU	TUȘÉU ~ri	<i>n.</i>	2) Manieră tehnică interpretativă a unui pianist.	/<fr. toucher

A TUȘI	A TUȘ//Î ~ésc	<i>intrans.</i>	A expira brusc și zgomotos aerul din plămâni (din cauza iritării sau îmbolnăvirii aparatului respirator); a avea un acces de tuse.	/<lat. tussire
TUȘIER	TUȘIÉR ~i	<i>m.</i>	Arbitru auxiliar, care are misiunea de a supraveghea competiția sportivă de pe marginea terenului. [Sil. -și-er]	/tușă + suf. ~er
TUȘIERĂ	TUȘIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Cutiută de metal conținând o perniță imbibată cu tuș, folosită pentru umezirea ștampilei înainte de a fi aplicată. [G.-D. tușierei; Sil. -și-e-]	/tuș + suf. ~ieră
A TUȘINA	A TUȘIN//Ă ~éz	<i>trans.</i>	pop. 1) (oile) A tunde pe sub pânțec și între picioarele de dinapoi (pentru a putea mulge mai ușor și a înlesni meilor suptul).2) (părul, barba, mustățile, iarba etc.) A tăia uniform scurtând și dând un aspect îngrijit.	/<lat. tonsionare
TUȘINĂTURĂ	TUȘINĂTÚR//Ă ~i	<i>f. pop.</i>	Lână scurtă, de calitate inferioară, obținută prin tușinarea oilor.	/a tușina + suf. ~ătură
TUȘIT	TUȘÍT	<i>n.</i>	Acces de tuse.	/V. a tuși
A TUTELA	A TUTEL//Ă ~éz	<i>trans.</i>	(persoane, așezăminte, teritorii) A ține sub tutelă, limitând în drepturi sau ocrotindu-le; a patrona.	/Din tutelă
TUTELAR	TUTELÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de tutelă; propriu tutelei.	/<fr. tutélaire, lat. tutelar
TUTELĂ	TUTÉL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Autorizație acordată cuiva prin lege de a avea grijă de o persoană lipsită de capacitatea de a acționa independent sau de bunurile acesteia.2) Instituție legală care are menirea de a ocroti minorii sau persoanele puse sub interdicție.3) fig. Sprijin bi	/<fr. tutelle, lat. tutela
TUTORE	TUTÓR//E (~i)	<i>m.</i>	1) Persoană care exercită dreptul de tutelă asupra cuiva.2) fig. Proptea pentru menținerea unor plante în poziție verticală.	/<lat. tutor
A TUTUI I	A TUTU//Î I ~iésc	<i>trans.</i>	(persoane) A spune „tu”; a trata cu o adresare foarte familiară.	/Din tu
A TUTUI II	A TUTUIÍ II tútui	<i>intrans.</i>	A produce sunete grave și prelungi; a face „tu-tu”.	/Onomat.
A SE TUTUI	A SE TUTU//Î mă ~iésc	<i>intrans.</i>	1) A-și spune reciproc “tu”.2) A fi în relații familiare (unul cu altul).	/Din tu
TUTUN	TUTÚN ~uri	<i>n.</i>	1) Plantă erbacee cu tulpina înaltă, cultivată pentru frunzele ei mari alungite, care, fiind uscate și supuse unei tehnologii speciale, se fumează (mai rar se prizează sau se mestecă). • ~ turcesc tutun cu tulpina puternic ramificată și cu flori dispuse î	/<turc. tütün, ngr. tutúm
TUTUNAR	TUTUNÁR ~i	<i>m.</i>	fam. Cultivator de tutun.	/tutun + suf. ~ar
TUTUNĂRIE	TUTUNĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	Teren cultivat cu tutun; plantație de tutun.	/tutunar + suf. ~ie
TUTUNGERIE	TUTUNGERÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Gheretă sau chioșc în care se vând produse de tutun și articole pentru fumători.2) Întreprindere pentru prelucrarea tutunului.3) rar Cultivare a tutunului. [G.-D. tutungeriei]	/tutungiu + suf. ~ărie
TUTUNGIU	TUTUNGÍ//U ~i	<i>m.</i>	1) rar Vânzător într-o tutungerie.2) înv. Proprietar al unei tutungerii.	/<turc. tütüncü
TUTUNIU	TUTUNÍ//U ~e (~i)	<i>rar</i>	Care este de culoarea tutunului; galben-verzui.	/tutun + suf. ~iu
TWIST	TWIST [pr.: tuist] ~uri	<i>n.</i>	1) Dans modern (de origine americană), în care partenerii dansează unul în fața altuia, mișcând ritmic brațele.2) Melodie după care se execută acest dans. [Monosilabic]	/Cuv. engl.

ȚA	ȚA	<i>interj.</i>	(se folosește, de obicei repetat, pentru a chema sau a alunga caprele sau oile).	/Onomat.
ȚAC	ȚAC	<i>interj.</i>	(se folosește, de obicei repetat, pentru a reda țăcănitul ușor al unor obiecte sau zgomotul produs la tăierea cu foarfecele) • ~-pac într-o clipită; repede.	/Onomat.
ȚAGLĂ	ȚÁGL//Ă ~e	<i>f.</i>	Semifabricat de oțel din care se laminează bare, sârme etc. ori se forjează piese.	/<germ. Zageal
TAL	ȚAL ~i	<i>m. inv.</i>	Chelner într-un local public.	/<germ. Zahlen
ȚAMBAL	ȚAMBÁL ~e	<i>n.</i>	Instrument muzical de percuție constând dintr-o cutie de rezonanță pe care sunt întinse coarde metalice, puse în vibrație prin lovirea cu două ciocănele speciale.	/<germ. Zimbel, lat. cymbalum
ȚAMBALAGIU	ȚAMBALAGÍ//U ~i	<i>m.</i>	Persoană care cântă la țambal.	/țambal + suf. ~agiu
ȚAMBRĂ	ȚÁMBR//Ă ~e	<i>f. rar</i>	1) Căptușeală de scânduri (în galeriile unei mine sau a unei fântâni).2) reg. Scândură cu lățimea (și grosimea) mică. ~ de consolidare.	/<pol. cembra
ȚANC I	ȚANC I	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda un zgomot metalic ascuțit).	/Onomat.
ȚANC II	ȚANC II ~uri	<i>n. pop.</i>	Bețișor gradat cu care se măsoară laptele muls la o stână. • La ~ exact când trebuie; la momentul potrivit.	/Orig. nec.
ȚANC III	ȚANC III ~uri	<i>n.</i>	reg. Vârf ascuțit al unei stânci.	/<germ. Zinken
ȚANDĂRĂ	ȚÁNDĂR//Ă țăndări	<i>f.</i>	Bucătică subțire care se desprinde dintr-un material casabil (în procesul prelucrării) sau dintr-un obiect spart. • A face țăndări a) a sparge ceva în bucăți mici; b) a distruge. A-i sări (cuiva) ~a a se supăra foarte tare; a se înfuria. [G.-D. țăndării]	/<săș. zander, germ. Zunder,
ȚANȚOȘ	ȚÁNȚOȘ ~ă (~i, ~e)	<i>și adverbial</i>	peior. (despre persoane) Care manifestă orgoliu (nemăsurat); plin de sine; fudul; mândru; încrezut; înfumurat; îngâmfat; măreț; falnic; semeț. A umbla ~.	/Orig. nec.
ȚANȚOȘIE	ȚANȚOȘÍE	<i>f.</i>	rar Atitudine de superioritate nejustificată față de alții; fală; îngâmfare; înfumurare; semeție; măreție; mândrie.	/țanțoș + suf. ~ie
ȚAPI I	ȚAP I ~i	<i>m.</i>	1) Masculul al caprei. • A sta (sau a ședea) ca un ~ logodit a sta (sau a ședea) prostit, zăpăcit, dezorientat. ~ ispășitor persoană care este trasă la răspundere pentru greșelile altora.2) art. Constelație în care intră Soarele la solstițiul de iarnă.	/Cuv. autoht.
ȚAP II	ȚAP II ~uri	<i>n.</i>	1) Cană de sticlă (cu o capacitate de 300 ml) din care se bea bere.2) Conținutul unei astfel de căni.	/Cuv. autoht.
ȚAPINAR	ȚAPINÁR ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în operații de manevrare a buștenilor (cu țăpina).	/țapină + suf. ~ar
ȚAPINĂ	ȚÁPIN//Ă ~e	<i>f.</i>	Unealtă formată dintr-o cange de oțel, fixată într-o coadă de lemn, folosită la manevrarea buștenilor. [G.-D țăpinei]	/<germ. Zappin
ȚAPOȘ	ȚÁPOȘ ~ă (~i, ~e)		1) (despre coarnele unor animale) Care sunt drepte și ridicate în sus.2) (despre vite) Care are coarne drepte și ridicate în sus.	/țap + suf. ~oș
ȚAR	ȚAR ~i	<i>m.</i>	ist. (în Rusia și în alte state slave; folosit și ca titlu pe lângă numele respectiv) Conducător absolut al țării; monarh; suveran; împărat; rigă; rege.	/<rus. țar, sl. țaru

ȚARAT	ȚARÁT ~e	<i>n.</i>	Stat guvernat de un țar; monarhie; regat.	/țar + suf. ~at
ȚARĂ	ȚÁR//Ă țări	<i>f.</i>	1) Teritoriu locuit de un popor organizat din punct de vedere administrativ și politic. ~ industrial-agrară. • A trece peste mări și țări a face un drum foarte departe. ~a lui Cremene loc unde domnește anarhia. A pune ~a la cale a discuta chestiuni majore	/ <i><lat. terra</i>
ȚARC	ȚARC ~uri	<i>n.</i>	1) Loc îngrădit pentru închiderea animalelor; ocol; coșar.2) Îngrăditură în jurul unui stog de fân.3) reg. Loc special amenajat pentru treierat; arie; fățare.4) rar Mică îngrăditură mobilă, care limitează copiii spațiul de deplasare, când încep să mearg	/Cuv. autoht.
ȚARCĂ	ȚÁRCĂ țarci	<i>f.</i>	1) pop. Pasăre sedentară, de talie medie, cu aripi scurte și coadă lungă, cu penaj alb-negru foarte gălăgioasă și hrăpăreață; coțofană.2) fig. peior. Femeie guralivă. [G.-D. țarcii]	/ <i><ung. szarka</i>
ȚAREVICI	ȚARÉVICI	<i>m.</i>	ist. (în Rusia și în alte state slave; folosit și ca titlu pe lângă numele respectiv) Descendent dintr-o familie de țari; fiu de țar.	/ <i><rus. țarevici, fr. tsarévitch</i>
ȚARINĂ	ȚÁRIN//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Teren pregătit special pentru culturi agricole; ogor.2) mai ales art. Dans popular executat în perechi, cu mișcări moderate și însoțit de strigăte.3) Melodie după care se execută acest dans. [G.-D. țarinii]	/ țară + suf. ~ină
ȚARINĂ	ȚARÍN//Ă ~e	<i>f. ist.</i>	1) (în Rusia și în alte state slave; folosit și ca titlu pe lângă numele respectiv) Conducătoare absolută a țării; suverană, împărăteasă; regină.2) Soție a țarului. [G.-D. țarinei]	/ <i><fr. tsarine</i>
ȚARISM	ȚARÍSM	<i>n.</i>	ist. Formă de guvernământ monarhică, în care puterea supremă aparținea țarului; regim țarist.	/ <i><fr. tsarisme, rus. țarizm</i>
ȚARIST I	ȚARÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de țarism; propriu țarismului. Regim ~.	/ <i><fr. tsariste</i>
ȚARIST II	ȚARÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al țarismului.	/ <i><fr. tsariste</i>
ȚARȚAM	ȚARTĂM ~uri	<i>n.</i>	reg. 1) Garnitură din franjuri, ciucuri sau horbote, aplicată pe marginea unei țesături.2) la pl. Obiecte mărunte, lipsite de valoare și de gust, folosite drept podoabe; zorzoane.	/ <i><ung. szerzám</i>
ȚAȚĂ	ȚÁT//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	(folosit și ca termen de adresare) 1) Soră (sau vară) a unuia dintre părinți, luată în raport cu copiii acestora; mătușă.2) Soră mai mare sau femeie mai în vârstă; lele.3) peior. Femeie cu apucături grosolane.	/ <i><ngr. tsátsa</i>
ȚĂCĂLIE	ȚĂCĂLÍ//E ~i	<i>f.</i>	Barbă mică și ascuțită, lăsată să crească numai pe vârful bărbiei; barbișon; cioc.	/Orig. nec.
A ȚĂCĂNI	A ȚĂCĂN//Í ~esc		1. intranz. A lovi repetat, producând un zgomot ritmic; a produce țăcănituri; a face “țac-țac”.2. tranz. pop. A scrie la mașina de dactilografiat; a dactilografia.	/țac + suf. ~ăni
A SE ȚĂCĂNI	A SE ȚĂCĂN//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	A-și pierde judecata; a se țieni; a se amentii; a se sminti; a se scrântii; a înnebuni; a se trăsnii; a se aliena.	/țac + suf. ~ăni
ȚĂCĂNIT	ȚĂCĂNÍT ~uri	<i>n.</i>	1) v. A ȚĂCĂNI și A SE ȚĂCĂNI.2) Zgomot caracteristic, produs de un obiect sau de o ființă, care țăcănește.	/v. a (se) țăcăni

A ȚÂNDĂRI	A ȚÂNDĂR//Î ~esc	<i>tranz.</i>	rar A preface în țândări.	/Din țandără
ȚÂNDĂRICĂ	ȚÂNDĂR//ICĂ ~ele	<i>f.</i>	fig. (diminutiv de la țandără) Om mic de statură.	/țandără + suf. ~ică
ȚĂPOI	ȚĂP//OI ~oăie	<i>n.</i>	1) Furcă cu coadă lungă, cu două coarne drepte, folosită la ridicarea snopilor, cocenilor etc.2) Prăjină la capătul căreia este fixat sacul de pescuit.3) Căpriorul de mijloc al unei case țărănești.	/țeapă + suf. ~oi
ȚĂRAN	ȚĂRĂN ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care trăiește în mediul rural și se îndeletnicește cu agricultura.2) Persoană care face parte din țărănime.	/țară + suf. ~(e)an
ȚĂRANCĂ	ȚĂR//ĂNCĂ ~ănci	<i>f.</i>	Femeie care trăiește în mediul rural și se îndeletnicește cu agricultura. [G.-D. țarancei și țărăncii]	/țaran + suf. ~că
ȚĂRÂNCUȚĂ	ȚĂRÂNCUȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la țărăncă) Fată de țăran.	/țărăncă + suf. ~uță
ȚĂRÂNEASCĂ	ȚĂRĂN//EĂSCĂ	<i>f.</i>	art. 1) Dans popular executat în cerc într-un tempo vioi.2) Melodie după care se execută acest dans.	/țaran + suf. ~ească
ȚĂRĂNESC	ȚĂRĂN//ESC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru țărani; propriu țăranilor. Port ~.	/țaran + suf. ~esc
ȚĂRĂNEȘTE	ȚĂRĂNEȘTE	<i>adv.</i>	În felul țăranilor; cum obișnuiesc țăranii. A se purta ~.	/țaran + suf. ~ește
ȚĂRĂNIE	ȚĂRĂNÍ//E ~i	<i>f. rar</i>	1) Situație de țăran; viață de țăran.2) peior. Vorbă sau faptă de țărănoi. [G.-D. țărăniei]	/țaran + suf. ~ie
ȚĂRĂNIME	ȚĂRĂNÍME	<i>f.</i>	(colectiv de la țăran) 1) Clasă socială alcătuită din populația sătească care se ocupă cu producția agricolă.2) Totalitate a țăranilor. Întreaga ~.3) Multime de țărani.	/țaran + suf. ~ime
ȚĂRĂNISM	ȚĂRĂNÍSM	<i>n.</i>	1) Tendința unor scriitori de a descrie în operele lor viața țărănească.2) Vorbă sau faptă grosolană.	/țaran + suf. ~ism
ȚĂRĂNOI	ȚĂRĂNÓI ~	<i>m.</i>	(augmentativ de la țăran) peior. Persoană cu purtări grosolane; bădăran; mitocan; mârlan; mahalagiu.	/țaran + suf. ~oi
ȚĂRĂNOS	ȚĂRĂN//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)	<i>peior.</i>	Care are maniere țărănești.	/țaran + suf. ~os
ȚĂRÂNĂ	ȚĂRĂN//Ă	<i>f.</i>	1) Sol fărâmițat. • Fie-i ~a ușoară formulă folosită la înmormântare.2) fig. Rămășițe ale unei ființe după moarte.3) Strat superior al scoarței terestre. [G.-D. țărânei]	/<lat. terrina
ȚĂRÂNOS	ȚĂRĂN//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)	<i>rar</i>	1) Care are (multă) țărână.2) Care are aspect de țărână; asemănător cu țărâna.	/țărână + suf. ~os
ȚĂRCĂLAN	ȚĂRCĂLÁN ~uri	<i>n.</i>	reg. 1) v. ȚARC.2) Cerc luminos care apare în jurul unui astru sau al unei surse de lumină; cearcăn.3) rar Compas de dimensiuni mari, folosit de dulgheri. [Pl. și țărcălane]	/<ung. circalom
A ȚĂRCUI	A ȚĂRCU//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	1) (vite, oi etc.) A încheie într-un țarc.2) A prevedea cu un țarc (de jur împrejur); a îngrădi.	/țarc + suf. ~ui
ȚĂRM	ȚĂRM ~uri	<i>n.</i>	1) Fâșie de pământ de-a lungul unei ape mari; liman. • ~ul mării litoral.2) fig. Regiune alăturată unei astfel de fâșii. ~ul de nord.	/Din țarmur inv.
A ȚĂRMUI	A ȚĂRMU//Í ~iesc	<i>intrans.</i>	1) rar A veni (și a se opri) la țărm; a acosta.2) v. A ȚĂRMURI.	/ȚĂrm + suf. ~ui
ȚĂRMUITOR	ȚĂRMUIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>rar</i>	Care țarmuiește; cu proprietatea de a țărui. [Sil. -mu-i-]	/a țărui + suf. ~tor
ȚĂRMUREAN	ȚĂRMUR//EÁN ~eână (~éni, ~éne)	<i>și substantiv</i>	rar (despre persoane) Care locuiește pe țărmul unei ape; locuitor pe malul unei ape.	/țarmur[i] + suf. ~ean

A ȚĂRMURI	A ȚĂRMUR//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A delimita printr-un hotar; a hotărâni; a demarca.	/Din țarm
A SE ȚĂRMURI	A SE ȚĂRMUR//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	pop. A avea hotar comun (unul cu altul); a se învecina.	/Din țarm
ȚĂRUȘ	ȚĂRÚȘ ~i	<i>m.</i>	Par scurt și subțire, care se bate în pământ și servește pentru a lega ceva de el sau ca semn de demarcație. ~ de pichetaj.	/Cuv autoht.
ȚĂFNĂ	ȚĂFN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) pop. Pornire spre ceartă; arțag. • A umbla cu ~a în nas a) a fi întotdeauna gata de ceartă; b) a fi veșnic nemulțumit. A-i sări cuiva ~a a se înfuria.2) Purtare sfidătoare, obraznică; arogantă.	/<ngr. tsifna
A ȚĂFNI	A ȚĂFN//Î ~esc	<i>intrans.</i>	pop. 1) (despre persoane) A expira brusc și cu putere (din cauza mâniei, oboselii etc.); a respira cu zgomot.2) (despre animale) A sufla cu putere aerul pe nări (de spaimă, de neliniște etc.); a sforăi.	/Din țâfnă
ȚĂFNOS	ȚĂFN//ÓS ~oasă (~oși, ~oase)	<i>pop.</i>	1) Care are țâfne.2) Care se supără ușor; supărăcios.3) Care manifestă mândrie neîntemeiată.	/țâfnă + suf. ~os
ȚÂNC	ȚÂN//C ~ci	<i>m.</i>	1) fam. Pui de câine; cățel.2) depr. Copil de vârstă mică.	/cf. ung. cenk
ȚÂNGAU	ȚÂNGĂ//U ~i	<i>m.</i>	Băiat ajuns la vârsta adolescenței; băiețan; puștan.	/țânc + suf. ~ău
ȚÂNȚAR	ȚÂNȚĂR ~i	<i>m.</i>	Insectă cu corpul și picioarele lungi și subțiri, cu o singură pereche de aripi și cu aparat bucal pentru înțepat și supt, care este răspândită, de regulă, pe lângă apele stătătoare.	/<lat. zenzalus
ȚÂNȚĂRIME	ȚÂNȚĂRÍME	<i>f.</i>	(colectiv de la țânțar) Mulțime de țânțari.	/țânțar + suf. ~ime
ȚĂR I	ȚĂR I	<i>interj.</i>	1) (se folosește, repetat, pentru a reda zgomotul produs de un lichid ce țârâie).2) (se folosește, prelungit, pentru a imita sunetul produs de unele insecte).3) (se folosește, prelung, pentru a imita sunetul produs de o sonerie etc.).	/Onomat.
ȚĂR II	ȚĂR II ~i	<i>m.</i>	1) Pește marin, de talie mică, cu corp lunguiet, de culoare albastră, care se consumă sărat și uscat.2) fig. Persoană slabă, costelivă.	/<ngr. tsiros
ȚĂRĂ	ȚĂRĂ	<i>f. pop.</i>	: O ~ a) o cantitate foarte mică; puțin de tot; un pic; oleacă; nițel; b) o clipă; un moment.	/Din țar
A ȚĂRĂI I	A ȚĂRĂÍ I pers.3 țârâie		1. intrans. 1) (despre lichide, mai ales despre apă) A curge picătură cu picătură, producând un zgomot caracteristic.2) A ploua mărunț și des; a țârâia.3) (despre insecte) A scoate sunete repetate, scurte și ascuțite, caracteristice speciei; a face “țâr	/țâr + suf. ~ii
A ȚĂRĂI II	A ȚĂRĂÍ II țârâi	<i>tranz.</i>	reg. (ciorapi, haine etc.) A repara, refăcând țesătura cu acul; a țe-se.	/<ucr. ȕiruvati
ȚĂRĂIAC	ȚĂRĂ//IĂC ~iéci	<i>m. pop.</i>	Insectă care în timpul serii și al nopții produce sunete caracteristice, scurte și repetate.	/a țârâi + suf. ~iac
ȚĂRĂIT	ȚĂRĂÍT ~uri	<i>n.</i>	1) v. A ȚĂRĂI I. • Cu ~a a) picătură cu picătură; b) în cantități mici; câte puțin.2) Sunet caracteristic produs de o ființă sau de un obiect care țârâie. ~ul soneriei.	/v. a țârâi
ȚĂRCOVNIC	ȚĂRCÓVNI//C ~ci	<i>m.</i>	Persoană care are în grijă o biserică, îndeplinind și anumite servicii la oficierea cultului religios; paracliser; pălămar.	/<sl. crukoviniku

ȚĂRFĂIALĂ	ȚĂRFĂ//IALĂ ~ieli	<i>f. pop.</i>	Noroi apos; flească.	
A ȚĂRLĂI	A ȚĂRLĂÎ țârlâi	<i>intrans.</i>	pop. (despre instrumente muzicale sau despre interpreți) A produce sunete ascuțite și neplăcute.	/Onomat.
ȚĂRLĂIT	ȚĂRLĂÎȚ ~uri	<i>n.</i>	1) v. A ȚĂRLĂÎ.2) Sunet caracteristic produs de un obiect sau de o ființă care țârlăie.	/v. a țârlâi
A ȚĂȘNI	A ȚĂȘNÎ țâșnesc	<i>intrans.</i>	1) (despre lichide, vapori, gaze) A ieși cu putere printr-o deschizătură îngustă; a erupe; a răbufni; a izbucni. Izvorul țâșnește printr-o crăpătură.2) (despre ființe) A intra sau a ieși repede și pe neașteptate.	/Din țâști
ȚĂȘNITOR	ȚĂȘNIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care țâșnește. • Fântână ~oare fântână arteziană.	/a țâșni + suf. ~tor
ȚĂȘNITURĂ	ȚĂȘNITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) v. A ȚĂȘNI.2) Cantitate de lichid sau de gaz care țâșnește cu presiune dintr-un orificiu; jet.	/a țâșni + suf. ~tură
ȚĂȘTI	ȚĂȘTI	<i>interj.</i>	1) (se folosește pentru a sugera mișcarea bruscă și precipitată a unei ființe sau pentru a reda zgomotul produs de o asemenea mișcare).2) (se folosește pentru a reda izbucnirea bruscă a unui lichid).	/Onomat.
A ȚĂȘTI	A ȚĂȘȚ//I ~esc	<i>intrans.</i>	1) (despre lichide, vapori, gaze) A ieși cu putere printr-o deschizătură îngustă; a erupe; a izbucni; a țâșni.2) (despre ființe) A intra sau a ieși repede și pe neașteptate.	/Din țâști
ȚĂȚ	ȚĂȚ	<i>interj.</i>	(se folosește, de obicei repetat, pentru a reda sunetele scoase de unele păsări, șoareci etc.).	/Onomat.
ȚĂȚĂ	ȚĂȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) pop. Organ de secreție a laptelui la mamifere; glandă mamelară; mamelă. • Copil de ~ copil sugar. A da ~ a alăpta. A avea ~ a avea lapte în cantitate suficientă (în perioada alăptării copilului). ~a-vacii plantă erbacee cu tulpina erectă, cu frunze mar	/<lat. titia
A ȚĂȚĂI	A ȚĂȚĂÎ țâțâi	<i>intrans.</i>	1) (despre unele insecte sau animale) A scoate sunete repetate, scurte și ascuțite, caracteristice speciei.2) (despre persoane) A scoate un sunet asemănător cu un “ț” prelung.3) pop. A fi cuprins de tremur; a tremura. • A-i ~ cuiva inima a tremura de fric	/țâț + suf. ~âi
ȚĂȚÂNĂ	ȚĂȚÂN//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Dispozitiv metalic format din două plăci unite între ele care, prinse, respectiv, de un panou mobil și de un cadru fix, permit închiderea sau deschiderea panoului; balama. • A scoate din ~i (pe cineva) a supăra pe cineva; a înfuria; a enerva.2) Articuli	/<lat. titina
ȚĂȚOS	ȚĂȚ//ÓS ~oăse (~óși, ~oăse)	<i>pop.</i>	Care are țâțe mari; cu sânii bine dezvoltati; pieptos.	/țâță + suf. ~os
ȚEAPĂ	ȚEAPĂ țepi	<i>f.</i>	1) înv. Par lung și ascuțit la un capăt, folosit ca instrument de tortură. A trage în ~.2) Parte ascuțită a unui astfel de par.3) reg. Vergea ascuțită la un capăt, în care se înfige carnea ce trebuie friptă (la grătar); frigare.4) Fir lung, subțire și asc	/Cuv. autoht.

ȚEAPĂN	ȚEÁP//ĂN ~ănă (tépeni, tépene)		1) Care este lipsit de elasticitate; inflexibil; rigid. O ținută ~ănă. • ~ de frig înțepenit din cauza frigului. ~ de frică (sau groază) încremenit din cauza fricii (sau groazei).2) pop. Care este neînsuflețit; mort.3) pop. (despre obiecte, construcții et	/<sl. ȣepanu
ȚEASTĂ	ȚEÁSTĂ ȣéste	<i>f. pop.</i>	1) (la om și la animalele vertebrate) Totalitate a oaselor capului; craniu.2) (la broaștele-țeastoase, raci etc.). Înveliș tare format din tegumente osoase, care protejează corpul; carapace; țest. [G.-D. teste]	/<lat. testa
ȚEAVĂ	ȚEÁVĂ ȣevi	<i>f.</i>	1) Piesă de formă cilindrică goală pe dinăuntru, având diferite întrebuințări (pentru transportul fluidelor, ca element de susținere etc.); tub. ~ metalică.2) (la armele de foc) Tub de oțel prin care trece proiectilul. Pușcă cu două tevi.3) Tub mic pe car	/<sl. ȣeva
ȚECHIN	ȚECHÍN ~i	<i>m. înv.</i>	pop. (în India și în alte țări orientale) Monedă de aur.	/<it. zecchino
ȚEL	ȚEL ~uri	<i>n.</i>	1) Anticipare mintală a rezultatului spre care este orientată o activitate; scop.2) pop. Punct în care ocheste cineva cu o armă; țintă.	/< germ. Ziel, rus. țel', ung. cel
ȚELINĂ I	ȚÉLIN//Ă I ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee legumicolă, cultivată pentru rădăcina și frunzele ei cu aromă specifică, folosite drept condiment și în scopuri medicinale. [G. D. țelinei]	/<sl. seline, bulg. țelina
ȚELINĂ II	ȚÉLIN//Ă II ~i	<i>f.</i>	Suprafață de pământ special necultivat un timp îndelungat; pârlă. A valorifica ~a. • A răsturna ~a a deștelini. [G.-D. țelinii]	/<bulg., țelina, sb. cjelina
ȚELINOS	ȚELIN//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)	<i>rar</i>	(despre pământ) Care este lăsat țelină; înțelinit; necultivat; nelucrat.	/țelină + suf. ~os
ȚENCUȘĂ	ȚENCÚȘ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Bucățică de formă triunghiulară tăiată dintr-un pepene pentru a-i verifica calitatea.2) Bucățică mică și subțire desprinsă dintr-un corp (de lemn, os etc.); așchie.3) Mică ruptură făcută într-o haină prin agățare de ceva (de un cui).	/țanc + suf. ~ușa
ȚEPOS	ȚEP//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		Care are țepi; care înțepă; cu ghimpi; ghimpos; spinos. Are barbă ~oasă.	/țepă + suf. ~os
ȚEPUȘĂ	ȚEPÚȘ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Băț ascuțit la un capăt.2) Vârf al unui par.3) Fiecare dintre barele montate în părțile laterale ale unui vehicul pentru a-i mări capacitatea de încărcare.4) Bucățică subțire și ascuțită desprinsă dintr-un corp (de lemn sau alt material); așchie. [G.-D	/țepă + suf. ~ușă
ȚESALĂ	ȚESÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	Unealtă formată dintr-o placă metalică dințată, prevăzută cu mâner și folosită pentru a curăța corpul unor animale. [G.-D. țesale]	/<bulg., sb. țesalo
A ȚESĂLA	A ȚESĂLÁ țesál	<i>tranz.</i>	1) (cai sau vite) A curăța cu țesala.2) fig. A bate tare; a chelfăni; a scărmana; a pieptăna; a peni. [Și țesál]	/Din țesală
A SE ȚESĂLA	A SE ȚESĂLÁ mă	<i>intrans.</i>	A face (concomitent) schimb de lovituri (cu cineva). [Și mă țesál]	/Din țesală
ȚESĂTOR	ȚESĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	1) Muncitor specializat în operații de țesătorie.2) Persoană care lucrează la un război de țesut.	/a țese + suf. ~ător

ȚESĂTORIE	ȚESĂTORÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) la sing. Tehnica și arta confecționării țesăturilor.2) la sing. Meseria de țesător.3) Întreprindere în care se produc țesături.4) la sing. Ramură industrială pentru fabricarea țesăturilor.	/țesător + suf. ~ie
ȚESĂTURĂ	ȚESĂTŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Produs textil obținut prin țesere. ~ de in.2) Modul în care este țesut un astfel de produs. ~ plușată.3) Pânză folosită la confecționarea îmbrăcăminții. ~ pentru o rochie.4) Cusătură specială făcută pentru a astupa o gaură la un obiect de îmbrăcămințe.	/a țese + suf. ~ătură
A ȚESE	A ȚÉSE țes		1. tranz. 1) (pânze, stofe etc.) A confecționa prin încrucișarea firelor de bătătură cu cele de urzeală (la războiul de țesut).2) (ciorapi, haine sau stofe rupte) A repara refăcând țesătura cu acul.3) fig. (acțiuni ostile sau lucruri reprobabile) A organi	/<lat. texere
A SE ȚESE	A SE ȚÉSE pers.3 se țes	<i>intrans.</i>	1) (despre ființe) A umbla în diferite direcții, mișunând.2) fig. A se întrețâia ca firele urzelii.	/<lat. texere
ȚEST	ȚÉST ~uri	<i>n.</i>	1) Capac în forma de clopot, cu care se acoperă pâinea pusă la copt pe vatra încinsă.2) pop. (la broaștele-țestoase, raci etc.) Înveliș dur, format din tegumente osoase care protejează corpul; carapace; țeastă.	/<lat. testum
ȚESTOS	ȚEST//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		Care are test; acoperit cu carapace. Broască~oasă.	/țest + suf. ~os
ȚESUT I	ȚESÚT I ~uri	<i>n.</i>	1) v. A ȚESE și A SE ȚESE.2) Ocupație de țesător.3) v. ȚESĂTORIE. Învață ~ul.	/v. a (se) țese
ȚESUT II	ȚESÚT II ~uri	<i>n.</i>	Totalitate a celulelor care formează un sistem anatomic sau vegetal și are aceeași structură și aceleași funcții într-un organism. ~ muscular.	/v. a (se) țese
ȚEVAR	ȚEVÁR ~e	<i>n.</i>	1) Aparat care servește la răcire sau la înghețare.2) Vas de răcire la cazanul de fabricat țuică, prin care trec țevile.	/țeavă + suf. ~ar
ȚEVĂRIE I	ȚEVĂRIE I	<i>f.</i>	(colectiv de la țeavă) 1) Sortiment de țevi.2) Cantitate mare de țevi; mulțime de țevi.3) Secție dintr-o întreprindere în care se produc țevi.	/țeavă + suf. ~ărie
A ȚEVUI	A ȚEVU//Í ~iesc	<i>intrans.</i>	(fire de bătătură) A depăna de pe mosoare sau sculuri pe țevi (cu ajutorul sucalei).	/țeavă + suf. ~ui
ȚIBĂ	ȚÍBĂ	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a alunga câinii).	/< ucr. țiba, ung. csiba
ȚICĂ	ȚÍCĂ	<i>m.</i>	fam. (termen de adresare a unei persoane în etate către un băiat).	/Din [băie]țică
ȚICLĂU	ȚICLEU ~ri	<i>n.</i>	reg. Stâncă ascuțită pe vârful unui munte sau deal.	/<ung. szikla
ȚICLEAN	ȚICL//EÁN ~eni	<i>m.</i>	v. ȚICLETE.	/Orig. nec.
ȚICLETE	ȚICLÉ//TE ~ți	<i>m.</i>	Pasăre migratoare insectivoră, de talie mică, cu cioc conic și cu penaj divers colorat; scorțar.	/Orig. nec.
ȚICLING	ȚICLÍNG ~uri	<i>n.</i>	Unealtă formată dintr-o lamă de oțel, prevăzută cu mâner, folosită la răzuitul parchetului; rașchetă.	/<germ. Ziehklinge
ȚICNEALĂ	ȚICN//EÁLĂ ~eli	<i>f.</i>	fam. 1) Stare a celui țicnit.2) Faptă sau vorbă de om țicnit.	/a se țicni + suf. ~eală

A SE ȚICNI	A SE ȚICN//Î mă ~esc	intrans.	fam. A pierde facultatea de a judeca normal; a-și ieși din minți; a se sminti; a se scrânti; a înnebuni; a se trăsnii; a se aliena.	/cf. sb. ciknuti
A ȚICUI	A ȚICU//Î pers.3 ~iește	intrans.	reg. (despre pluta undiței) A se mișca brusc, când peștele apucă nada.	/Orig. nec.
ȚIDULĂ	ȚIDÚL//Ă ~e	f. pop.	Comunicare scurtă, scrisă pe o bucată de hârtie.	/<ucr. țidula, pol. cedula
ȚIGAIE I	ȚIG//ĂIE I ~ăi	f.	1) Rasă de oi autohtonă cu lâna scurtă, moale și creță.2) Oaie care face parte din această rasă.	/Orig. nec.
ȚIGAIE II	ȚIG//ĂIE II ~ăi	adj.	(despre oi) Care are lâna scurtă, moale și creță. • Lână ~ lâna cu firul scurt și creț.	/Orig. nec.
ȚIGAN	ȚIGÁN ~i	m.	1) Persoană care face parte dintr-un grup etnic originar din India, răspândit aproape în toată lumea, ducând (în unele zone) o viață seminomadă; rom. • A se muta ca ~ul cu șatra (sau cu cortul) a se muta foarte des; a nu avea un loc stabil de trai. A se d	/<bulg. țiganin
ȚIGANCĂ	ȚIG//ĂNCĂ ~ănci	f.	Femeie care face parte dintr-un grup etnic originar din India, răspândit aproape în toată lumea, ducând (în unele zone) o viață seminomadă. [G.-D. țigăncii; Pl. și țigance]	/țigan + suf. ~că
ȚIGARĂ	ȚIG//ĂRĂ ~ări	f.	Produs pentru fumat constând dintr-un sul de hârtie fină, umplut cu tutun mărunțit. • ~ de foi havană. A bea o ~ a fuma. [G.-D. țigării]	/<germ. Zigarre
ȚIGARET	ȚIGARÉT ~e	n.	v. ȚIGARETĂ.	/Din [port]țigaret
ȚIGARETĂ	ȚIGARÉT//Ă ~e	f.	1) v. ȚIGARĂ.2) Tub mic (de chihlimbar, de os etc.) în care se introduce țigara pentru a o fuma; muștiuc.	/<germ. Zigarette
ȚIGĂNATIC	ȚIGĂNÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care seamănă cu un țigan; cu fața smeasă; negricios; oacheș; brunet. Ochi ~ci.	/țigan + suf. ~atic
ȚIGĂNĂRIT	ȚIGĂNĂRÍT	n.	1) (în Moldova medievală) Impozit plătit de stăpânii care aveau țigani robi.2) v. ȚIGĂNIME.	/țigan + suf. ~ărit
ȚIGĂNCUȘĂ	ȚIGĂNCÚȘ//Ă ~e	f.	reg. (diminutiv de la țigancă) Plantă erbacee decorativă cu tulpina erectă, cu frunze dințate, și flori de culoare galbenă-roșiatică, cu miros pătrunzător; vâzdoagă; crăiță.	/țigancă + suf. ~ușă
ȚIGĂNCUȚĂ	ȚIGĂNCÚȚ//Ă ~e	f.	(diminutiv de la țigancă) Fată sau femeie tânără brunetă.	/țigancă + suf. ~uță
ȚIGĂNEASCĂ I	ȚIGĂNEÁSCĂ I	f.	mai ales art. Limba țiganilor.	/țigan + suf. ~ească
ȚIGĂNEASCĂ II	ȚIGĂN//EÁSCĂ II	f.	art. 1) Dans popular bărbătesc caracterizat prin lovituri în podele și bătaii cu palmele peste carâmbi.2) Melodie după care se execută acest dans.	/țigan + suf. ~ească
ȚIGĂNESC	ȚIGĂN//ÉSC ~ească (~ești)		Care ține de țigani; propriu țiganilor. Port ~.	/țigan + suf. ~esc
ȚIGĂNEȘTE	ȚIGĂNÉȘTE	adv.	1) În felul țiganilor; cum obișnuiesc țiganii; ca țiganii.2) În limba țigănească. A vorbi ~.	/țigan + suf. ~ește
A SE ȚIGĂNI	A SE ȚIGĂN//Î mă ~esc	intrans.	pop. 1) A cere cu insistență și într-un mod sâcâitor (provocând repulsie).2) A se târgui prea mult (pentru un lucru minor).	/Din țigan

ȚIGĂNIE	ȚIGĂNÍ//E ~i	f.	1) Mahala locuită de țigani.2) fig. Gălăgie mare.3) peior. Comportare care denotă lipsă de politețe, de tact.4) v. ȚIGĂNIME. [G.-D. țigăniei]	/țigan + suf. ~ie
ȚIGĂNIME	ȚIGĂNÍME	f.	(colectiv de la țigan) 1) Totalitate a țăganilor; neam țigănesc.2) Multime de țigani.	/țigan + suf. ~ime
ȚIGĂNOS	ȚIGĂN//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		(despre persoane) 1) Care are aspect de țigan; care seamănă a țigan.2) Care are maniere țigănești.	/țigan + suf. ~os
ȚIGĂNUȘ	ȚIGĂNÚȘ ~i	m.	(diminutiv de la țigan) 1) Pasăre de baltă, migratoare, de talie medie, cu cioc lung și coroiat, cu picioare lungi și cu penaj aproape negru.2) Pește dulcicol, răpitor, de talie mică, de culoare neagră pe spate, răspândit în apele mocirloase.	/țigan + suf. ~uș
ȚIGĂRAR	ȚIGĂRÁR ~i	m.	Insectă dăunătoare, de talie mică, colorată în albastru, cu nuanțe aurii, care își depune ouăle pe frunze, cărora le dă aspectul unei țigări.	/țigară + suf. ~ar
ȚIGLAR	ȚIGLÁR ~i	m.	1) rar Persoană care face țigle.2) rar Muncitor specializat în acoperirea clădirilor cu țiglă.3) înv. Negustor de țiglă.	/țiglă + suf. ~ar
ȚIGLĂ	ȚÍGL//Ă ~e	f.	Material de construcție în formă de plăci, fabricat din argilă arsă sau din ciment, folosit pentru acoperit; oală. Acoperiș de ~. [G.-D. țiglei]	/ _{sb.} cigla
ȚIGLĂRIE	ȚIGLĂRÍ//E ~i	f.	1) Atelier pentru confecționarea țiglei.2) Cuptor de ars țiglă.	/țiglă + suf. ~ărie
ȚIITOARE I	ȚIITOÁRE I	f. pop.	Femeie întreținută de un amant.	/a ține + suf. ~toare
ȚIITOARE II	ȚIIT//OÁRE II ~óri	f.	Loc pe unde trec animale sălbatice și unde vânătorii stau de pândă.	/a ține + suf. ~toare
ȚINC	ȚINC ~uri	n.	Fiecare dintre proeminențele executate la extremitatea a două scânduri care se îmbină, una intrând în golurile celeilalte.	/ _{germ.} Zinke
ȚINCVAIS	ȚÍNCVAIS	n.	Oxid de zinc sub formă de pulbere albă, toxică, întrebuințat în vopsitorie și în industria cauciucului; alb de zinc.	/ _{germ.} Zinkweiss
A ȚINE	A ȚÍNE țin		I. tranz. I. 1) (obiecte sau ființe) A apuca (cu mâna, cu dinții etc.), nelăsând să cadă sau să scape. ~ în mână un buchet de flori.2) (obiecte sau ființe care pot cădea) A face să nu cadă, servind drept suport. • A (nu)-l ~ picioarele (pe cineva) a nu ma	/ _{lat.} tenere
A SE ȚINE	A SE ȚÍNE mă țin	intrans.	I. 1) A sta prins (de ceva sau de cineva). ~ de copac.2) A avea stabilitate; a nu cădea. Casa se mai ~.3) A merge mereu în imediată apropiere (a cuiva sau a ceva). ~ de tată-său.4) A nu se îndepărta (de ceva) conformându-se. ~ de lege.II. (în îmbinări) 1)	/ _{lat.} tenere
ȚINTAR I	ȚINTÁR I ~e	n.	Joc de societate în care participanții mută piese conform unor reguli speciale pe un carton cu un anumit desen.	/țintă + suf. ~ar
ȚINTAR II	ȚINTÁR II ~i	m.	Pasăre migratoare, de talie mică, cu penaj castaniu pe spate, roșu în frunte și roz pe piept.	/țintă + suf. ~ar
ȚINTAȘ	ȚINTÁȘ ~i	m.	Persoană care țintește bine (cu o armă); ochitor. Un ~ de elită.	/țintă + suf. ~aș
ȚINTAT	ȚINTÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care este împodobit cu ținte.2) fig. (despre animale) Care are o pată albă în frunte.	/țintă + suf. ~at

ȚINTAURĂ	ȚINTĂUR//Ă ~e	f.	Plantă erbacee medicinală, cu tulpina erectă, cu frunze alungite și cu flori divers colorate, dispuse în buchete terminale, având fructul o capsulă; fierea-pământului. [G.-D. țintaurei; Sil. -ta-u-]	/<lat. centaurea
ȚINTĂ I	ȚÍNT//Ă I ~e	f.	1) Cui mic de metal cu floare, folosit (în cizmărie, curelărie, tapițerie etc.) pentru a fixa ceva.2) fig. Pată mică albă pe fruntea unor animale; stea. Cal cu ~ în frunte. [G.-D. țintei]	/<sl. centa
ȚINTĂ II	ȚÍNT//Ă II ~e	f.	1) Punct în care țintește cineva cu o armă; țel.2) Punct asupra căruia sunt îndreptate anumite acțiuni militare; obiectiv.3) Obiect al atenției sau al privirii cuiva. • Cu ochii ~ cu ochii pironiți asupra unui lucru. A privi (sau a se uita) ~ a-și fixa pr	/<sl. centa
ȚINTEȘ	ȚÍNTEȘ ~ă (~i, ~e)		1) (despre persoane) Care țintește bine; bun țintaș.2) (despre privire, ochi) Care este ațintit într-un anumit punct; orientat într-o anumită direcție; pironit.	/țintă + suf. ~eș
A ȚINTI	A ȚINTÍ țintesc		1. tranz. 1) A lua ca țintă; a lua la ochi; a ochi.2) A atinge cu proiectilul sau cu ceva aruncat; a ochi.3) fig. A avea în vedere printr-o aluzie; a viza.4) rar v. A AȚINTI.2. intranz. 1) A potrivi din ochi ținta pentru a putea nimeri; a ochi.2) fig. A-ș	/Din țintă
ȚINTIRIM	ȚINTIRÍM ~uri	n.	reg. v. CIMITIR.	/<ung. cinterem
A ȚINTUI	A ȚINTU//Í ~iesc	tranz.	1) A bate în ținte (pentru a prinde sau a fixa ceva).2) fig. (persoane) A sili să rămână nemișcat; a pironi; a imobiliza.3) A împodobi cu ținte.	/țintă + suf. ~ui
ȚINTUIT	ȚINTUÍ//T ~tă (~ti, ~te)		1) v. A ȚINTUI.2) fig. Care este înțepenit (de emoție, de durere etc.); pironit.	/v. a țintui
ȚINUT	ȚINÚT ~uri	n.	1) Teritoriu de mare întindere având anumite caracteristici specifice (de climă, de relief, resurse economice); meleag; regiune.2) Unitate administrativ-teritorială în cadrul unui stat.	/v. a ține
ȚINUTAL	ȚINUTÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de un ținut; propriu unui ținut.	/ținut + suf. ~al
ȚINUTAȘ	ȚINUTÁȘ ~ă (~i, ~e)	m. și f.	înv. Persoană care locuiește într-un ținut.	/ținut + suf. ~aș
ȚINUTĂ	ȚINÚT//Ă ~e	f.	1) Poziție a corpului; fel de a ține corpul; poză.2) Mod de a se purta; manieră; conduită; comportament.3) Modalitate de a se îmbrăca.4) Ansamblu de haine ce constituie un mod specific de a se îmbrăca. ~ de sărbătoare.	/Din ținut
A ȚIPA	A ȚIPÁ țip	intranz.	1) (despre ființe) A scoate țipete; a răcni; a striga. ~ de durere.2) A vorbi pe un ton ridicat; a-și manifesta nemulțumirea sau mânia prin vorbe răstite; a striga; a vocifera. ~ la copii.	/Orig. nec.
ȚIPAR	ȚIPÁR ~i	m.	Pește dulcicol, de talie mică sau medie, având corpul cilindric, asemănător cu al șarpelui, acoperit cu solzi mărunți; chișcar. ~ de mare.	/Orig. nec.
ȚIPĂT	ȚÍP//ĂT ~ete	n.	Strigăt puternic (scos de om sau de unele animale); răcnet; răget. ~ ascuțit.	/a țipa + suf. ~ăt
ȚIPĂTOARE	ȚIPÁT//OÁRE ~óri	f.	rar Fluier folosit de vânători pentru a imita glasul păsărilor și al animalelor, ademenindu-le.	/a țipa + suf. ~ătoare

ȚIPĂTOR	ȚIPĂȚ//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) (despre voce) Care are o sonoritate puternică și neplăcută; ascuțit și intens în același timp; strident.2) fig. (despre culori) Care are o nuanță prea vie; bățător la ochi; aprins; strident.	/a țipa + suf. ~tor
ȚIPENIE	ȚIPÉNIE	<i>f.</i>	: (Nici) ~ de om absolut nimeni.	/a țipa + suf. ~enie
ȚIPIRIG I	ȚIPIRÍG I	<i>n. pop.</i>	Substanță albă, cristalizată, solubilă în apă, întrebuințată, mai ales, la lipirea metalelor; clorură de amoniu.	/Orig. nec.
ȚIPLĂ	ȚÍPL//Ă ~e	<i>f. inv.</i>	Membrană subțire și transparentă, obținută din bășica sau intestinalele unor animale, care avea diferite întrebuințări (înlocuia geamul la ferestre, servea la închiderea ermetică a borcanelor etc.). • A se ține într-o ~ a se ține foarte slab.	/<ngr. tsípa, bulg. cipa
ȚIST	ȚIST	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a impune cuiva tăcere).	/Onomat.
A ȚISTUI	A ȚISTU//Í ~iesc		1. intranz. 1) A impune cuiva tăcere, rostind cuvântul “țist!” 2) rar (despre gloanțe) A produce un sunet ascuțit și intens, străbătând aerul; a țiu.2. tranz. A face să se potolească; a domoli; a potoli; a modera; a tempera.	/țist + suf. ~ui
ȚIȘTAR	ȚIȘTÁR ~i	<i>m.</i>	reg. Mamifer rozător de câmpie, de talie mică, cu corpul lung și ochi mari, cu coadă stufoasă și blană de culoare galbenă-cenușie, care aduce daune semănăturilor; popândău.	/a țâști + suf. ~ar
ȚITERĂ	ȚÍTER//Ă ~e	<i>f.</i>	Instrument muzical constând dintr-o cutie de rezonanță pe care sunt întinse coarde metalice, puse în vibrație prin atingere cu un plectru de metal sau de os.	/<germ. Zither
ȚITERIST	ȚÍTERÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care cântă la țiteră.	/țiteră + suf. ~ist
ȚIT	ȚIT	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a imita sunetul produs de șoarece).	/Onomat.
ȚIȚEI	ȚIȚÉI ~uri	<i>n.</i>	Petrol brut.	/Orig. nec.
ȚIU	ȚIU	<i>interj.</i>	1) (se folosește pentru a reda un sunet ascuțit și prelung cu rezonanță metalică).2) (se folosește pentru a imita strigătul unor păsări).	/Onomat.
A ȚIUI	A ȚIUÍ țui	<i>intranz.</i>	1) (despre obiecte care străbat aerul sau despre fenomenele naturii) A produce un zgomot prelung și ascuțit; a șuiera. Gloanțele i-au țuit pe lângă ureche. • A-i ~ (cuiva) în urechi (sau în cap) ori a-i ~ (cuiva) urechile (sau urechea) a avea (din cauza	/țiu + suf. ~ui
ȚIUIT	ȚIUÍT ~uri	<i>n.</i>	1) v. A ȚIUI.2) Sunet caracteristic, produs de o ființă care țiuie. [Sil. ți-u-]	/v. a țui
ȚIUITOR	ȚIUIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care țiuie; care produce țuitori. [Sil. ți-u-]	/a țui + suf. ~tor
ȚOALĂ	ȚOÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Obiect de îmbrăcăminte; haină; strai.2) peior. Haină veche, ponosită.3) v. ȚOL II.	/v. țol
ȚOAPĂ	ȚOÁP//Ă ~e	<i>f.</i>	fam. Femeie necioplită, prost crescută; țopârlancă; mitocancă; bădărancă.	/țop + suf. ~ă
ȚOC	ȚOC	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda zgomotul produs în timpul sărutului sau al suptului).	/Onomat.

A ȚOCĂI	A ȚOCĂȚ Țocăi rar		1. tranz. A săruta zgomotos; a pupa cu sunet.2. intranz. (despre copii) A imita suptul în timpul somnului, producând un zgomot caracteristic.	/Țoc + suf. ~ăi
A SE ȚOCĂI	A SE ȚOCĂȚ mă Țocăi	<i>intranz.</i>	rar A face (concomitent) schimb de săruturi zgomotoase (cu cineva).	/Țoc + suf. ~ăi
ȚOCĂIT	ȚOCĂȚ ~uri	<i>n. rar</i>	1) v. A ȚOCĂI.2) Zgomot caracteristic, produs de o ființă care Țocăie.	/v. a (se) Țocăi
ȚOI I	ȚOI I ~	<i>m.</i>	reg. Pasăre migratoare insectivoră, de talie mică, cu cioc conic și cu penaj divers colorat; țiclețe; scortar.	/Onomat.
ȚOI II	ȚOI II ~uri	<i>n.</i>	Păhărel în formă de sticlută, din care se bea țuică.	/Orig. nec.
ȚOL I	ȚOL I ~i	<i>m.</i>	(în Marea Britanie, S.U.A. și în alte țări) Unitate de măsură a lungimii (egală cu 25,4 mm).	/<germ. Zoll
ȚOL II	ȚOL II ~uri	<i>n. pop.</i>	Obiect confecționat din-tr-o țesătură groasă, folosit ca așternut sau covor. • A bate pe cineva ~ a bate pe cineva foarte tare.	/<ngr. tsóli
ȚOLET	ȚOLÉT ~uri	<i>n.</i>	rar Multime de țoluri sau țoale.	/țoală + suf. ~et
TOLINC	ȚOLÍN//C ~ce	<i>f.</i>	reg. v. ȚOL II. [Var. țolincă]	/țol + suf. ~inc
ȚOP	ȚOP	<i>interj.</i>	1) (se folosește drept strigăt când cineva face o săritură).2) (se folosește pentru a exprima o schimbare bruscă de situație sau de atitudine).	/Onomat.
A ȚOPĂI	A ȚOPĂȚ Țopăi		1. intranz. A sări de pe un picior pe altul (făcând mișcări dezordonate).2. tranz. peior. A se mișca în ritmul unui dans; a juca cu temperament.	/țop + suf. ~ăi
ȚOPĂIALĂ	ȚOPĂ//IĂLĂ ~iéli	<i>f.</i>	1) v. A ȚOPĂI.2) Săritură dezordonată și greoaie.	/a Țopăi + suf. ~eală
ȚOPÂRCĂ	ȚOPÂR//CĂ ~ci	<i>f.</i>	reg. v. ȚOPÂRLAN.	/țopâr[lan] + suf. ~că
ȚOPÂRLAN	ȚOPÂRLÁN ~i	<i>m.</i>	reg. Persoană care vădește lipsă de educație; om cu apucături grosolane; bădăran; mitocan; mârlan; toromac.	/Probabil contaminare între Țop și [m]ârlan
ȚOPÂRLANCĂ	ȚOPÂRLÁN//CĂ ~ce	<i>f.</i>	reg. Femeie care vădește lipsă de educație; femeie cu apucături grosolane.	/țopârlan + suf. ~că
ȚOPÂRLĂNESC	ȚOPÂRLÁN//ÉSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru Țopârlani; propriu Țopârlanilor.	/țopârlan + suf. ~esc
A ȚUCA	A ȚUCĂ țuc	<i>tranz.</i>	reg. A atinge cu buzele pe cineva (în semn de respect, de dragoste etc.); a săruta.	/Din țoc
A SE ȚUCA	A SE ȚUCĂ mă țuc	<i>intranz.</i>	A face (concomitent) schimb de săruturi (cu cineva).	/Din țoc
ȚUCAL	ȚUCÁL ~e	<i>n.</i>	Oală de noapte.	/<ngr. tsukáli
ȚUCĂRĂ	ȚÚCĂRĂ	<i>adj.</i>	: Fasole ~ varietate de fasole cu păstăi galbene și boabe mărunte, zaharoase.	/<germ. Zucker[bohne]
ȚUGUI	ȚUGÚ//I ~ie	<i>n.</i>	1) Parte conică a unui vârf de deal sau de munte.2) Vârf ascuțit al unor obiecte. Acoperiș cu ~.	/Orig. nec.
A ȚUGUIA	A ȚUGU//IĂ ~iéz	<i>tranz.</i>	A face să se țuguieze. ~ buzele. [Și țugui]	/Din țugui
A SE ȚUGUIA	A SE ȚUGUIĂ pers.3 se țuguiáză	<i>intranz.</i>	A deveni subțire spre vârf; a se face asemănător cu un țugui.	/Din țugui

ȚUICAR	ȚUICĂR ~i	<i>m.</i>	1) Lucrător specializat în producerea țuicii.2) Vânzător de țuică.	/țuică + suf. ~ar
ȚUICĂ	ȚŪI//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Băutură alcoolică tare, obținută prin fermentarea și distilarea prunelor sau a altor fructe. [G.-D. țuicii]	/Orig. nec.
ȚULUC	ȚULŪ//C ~ci	<i>m. pop.</i>	Smoc de păr zbârlit; moț; ciuf.	/< bulg. țuluf, ngr. tsulúfi
ȚUMBURUȘ	ȚUMBURŪȘ ~e	<i>n.</i>	Mică proeminență, de obicei rotundă, la un obiect. [Pl. și țumburușuri]	/cf. sâmbure
ȚUNDRĂ	ȚÚNDR//Ă ~e	<i>f.</i>	reg. Haină țărănească lungă, făcută dintr-o țesătură groasă de casă (împodobită cu găitane).	/Orig. nec.
ȚURCAN I	ȚURCÁN I ~i	<i>m. înv.</i>	Persoană care se ocupă de creșterea oilor.	/țurcă + suf. ~an
ȚURCAN II	ȚURCÁN II ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	1)(despre oi) Care are lână lungă și aspră; bârsan.2) (despre lâna oilor) Care are firul lung și aspru; bârsană.3) v. ȚĂRCĂ II.	/Orig. nec.
ȚURCANĂ	ȚURCÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Rasă de oi autohtone, cu lână groasă, aspră și lungă.2) Oaie care face parte din această rasă.	/Orig. nec.
ȚURCĂ I	ȚŪR//CĂ I ~ci	<i>f.</i>	1) Bețișor ascuțit la ambele capete pentru a putea sări cât mai departe la lovirea lui cu un alt băț.2) Joc pentru copii cu acest bețișor. A se juca de-a ~ca. [G.-D. țurcii]	/< ucr., rus. țurka
ȚURCĂ II	ȚŪR//CĂ II ~ci	<i>f.</i>	Căciulă mare și mițoasă, confecționată din blană de oaie țurcană.	/Orig. nec.
ȚURCĂNESC	ȚURCĂN//ESC ~ească (~ești)		1) Care este caracteristic pentru țurcani; propriu țurcanilor. Fluier ~.2) Care este făcut din piele de oaie țurcană. Căciulă ~ească.	/țurcan + suf. ~esc
ȚURLOI	ȚURL//ÓI ~oaie	<i>n. pop.</i>	1) Partea de jos a piciorului, cuprinsă între genunchi și labă; fluierul piciorului.2) Fiecare dintre fluierile cimpoiului; trișcă.3) Țeava prin care curge apa dintr-un izvor; șipot.4) Țurțur de gheață.	/Orig. nec.
ȚURȚUR	ȚŪRȚUR ~i	<i>m.</i>	1) Formație mică de gheață în formă de con, care atârână de streșini sau de ramurile copacilor, apărută prin înghețarea picăturilor de apă ce se preling.2) mai ales la pl. pop. Fascicul de fire unite între ele, prins ca ornament de marginea unor piese deco	/Orig. nec.
ȚURȚURAT	ȚURȚURĂ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>rar</i>	Care are țurțuri; cu țurțuri.	/țurțur + suf. ~at
ȚUȘCĂ I	ȚŪȘ//CĂ I ~ti	<i>f.</i>	1) Varietate a rasei de oi țurcane.2) Oaie aparținând acestei varietăți.3) Basma răsucită și înnodată la un capăt, folosită la un joc distractiv.	/Orig. nec.
ȚUȘCĂ II	ȚŪȘ//CĂ II ~ți	<i>f.</i>	reg. Ardei mic, iute. • A se face ~ a ajunge în stare de maximă ebrietate.	/Orig. nec.
ȚUȘCOV	ȚŪȘCOV ~i	<i>m.</i>	reg. Obleț mare.	/sb. ciškov
ȚUȘTI	ȚUȘTI	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda o mișcare bruscă și neașteptată a unei ființe care țâșnește de undeva). Iepurele ~ din tufiș. • A face ~ a se deplasa iute dintr-o singură mișcare.	/Onomat.

U	U	<i>interj.</i>	1) (se folosește prelungit pentru a exprima mirare, surpriză, indignare, regret, spaimă etc.).2) (se folosește prelung pentru a reproduce urletul unor animale, mai ales al lupului, șuieratul trenului etc.).	/Onomat.
UBICUITATE	UBICUITÁTE	<i>f. livr.</i>	1) Caracter ubicuu.2) (despre divinități) Proprietate supranaturală de a fi prezent pretutindeni în același timp.	/<fr. ubiquité
UBICUU	UBÍCU//U ~ă (~i, ~e)	<i>livr.</i>	Care se află concomitent peste tot; prezent pretutindeni; omniprezent.	/<lat. ubique
UBICVIST I	UBICVÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)	<i>livr.</i>	(despre organisme vii) Care se poate adapta la diferite condiții de mediu (pe toată suprafața globului).	/<fr. ubiquiste
UBICVIST II	UBICVÍ//ST II ~ști	<i>m.</i>	Persoană care face impresia că se află concomitent în toate locurile; om care se caracterizează prin ubicuitate.	/<fr. ubiquiste
UCAZ	UCÁZ ~uri	<i>n. inv.</i>	1) Hotărâre adoptată de organul suprem al puterii de stat; decret; ordin.2) fig. Hotărâre care nu admite nici o contrazicere.	/<rus. ukaz, fr. oukase, ukase
UCENIC	UCENÍ//C ~ci	<i>m.</i>	1) Persoană care învață o meserie sub conducerea unei alte persoane calificate.2) Adept și continuator al cuiva într-un anumit domeniu de activitate; discipol.	/<sl. učeniku
A UCENICI	A UCENIC//Í ~esc	<i>intrans.</i>	A face ucenicie; a fi ucenic.	/Din ucenic
UCENICIE	UCENICÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Însușire a unei meserii sau a cunoștințelor dintr-un domeniu de activitate sub îndrumarea unui meșter. A face ~.2) Timp petrecut în calitate de ucenic.	/ucenic + suf. ~ie
A UCIDE	A UCÍDE ucíd	<i>tranz.</i>	1) (ființe) A lipsi de viață (premeditat sau din întâmplare); a omori.2) A distruge moralicește; a nimici.3) pop. A bate foarte tare; a snopi în bătaie; a zdrobi; a stâlci; a tăbăci; a toropi; a făcălui.	/<lat. uccidere
A SE UCIDE	A SE UCÍDE mă ucíd	<i>intrans.</i>	1) A face (concomitent) schimb de bătaii mari (cu cineva); a se bate tare (cu cineva).2) pop. A ~și cauza leziuni corporale.	/<lat. uccidere
UCIDERE	UCÍDER//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A UCIDE și A SE UCIDE.2) Infracțiune constând în lipsirea de viață a unei persoane; omor.	/v. a ucide
UCIGAȘ I	UCIGÁȘ I ~ă (~i, ~e)		Care provoacă (sau poate provoca) moartea cuiva.	/a ucide + suf. ~aș
UCIGAȘ II	UCIGÁȘ II ~i	<i>m.</i>	Persoană care a ucis (sau a încercat să ucidă) pe cineva; asasin.	/a ucide + suf. ~aș
UCIGĂTOR	UCIGĂT//ÓR ~oare (~óri, ~oare)	<i>și substantiv</i>	Care ucide; care provoacă moarte; mortal. Lovitură ~oare.	/a ucide + suf. ~tor
UCRAINEAN I	UCRAIN//EÁN I ~éni	<i>m.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Ucrainei sau este originară din Ucraina.	/Ucraina n. pr. + suf. ~ean
UCRAINEAN II	UCRAIN//EÁN II ~eănă (~éni, ~éne)		Care aparține Ucrainei sau populației ei; din Ucraina. Cântece ~ene.	/Ucraina n. pr. + suf. ~ean
UCRAINEANĂ	UCRAINEĂNĂ	<i>f.</i>	mai ales art. Limba ucrainenilor.	/Ucraina n. pr. + suf. ~ean
UCRAINEANCĂ	UCRAIN//EÁNCĂ ~énce	<i>f.</i>	Femeie care face parte din populația de bază a Ucrainei sau este originară din Ucraina.	/ucrainean + suf. ~că
A UCRAINIZA	A UCRAINIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se ucrainizeze.	/Ucraina n. pr. + suf. ~iza

A SE UCRAINIZA	A SE UCRAINIZ//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	A adopta limba, cultura, obiceiurile ucrai-nenilor; a deveni asemănător cu ucrainenii.	/Ucraina n. pr. + suf. ~iza
UD I	UD I	<i>n. pop.</i>	Lichid secretat de rinichi, acumulat în vezica urinară și eliminat din organism prin uretră; urină.	/ <i><lat. udus</i>
UD II	UD II údă (uzi, úde)		1) și substantival (în opoziție cu uscat) Care este îmbibat (sau acoperit) cu apă sau alt lichid. Haină udă. Lemne ude. • ~ul de ploaie nu se teme cel care a trecut prin multe greutăți nu se sperie ușor. Cu ochii uzi cu ochii plini de lacrimi. ~ de sudoar	/ <i><lat. udus</i>
A UDA	A UDÁ ud	<i>trans.</i>	1) A face să fie ud. L□ a udat cu apă.2) (plante) A alimenta cu apă la rădăcină.3) (ținuturi, regiuni etc.) A străbate asigurând cu apă. Nilul udă o zonă imensă.4) A scălda cu apele sale. Oceanul Atlantic udă coasta de vest a Africii.	/ <i><lat. udare</i>
A SE UDA	A SE UDÁ mă ud	<i>intrans.</i>	(mai ales despre copii) A elimina urina din vezica urinară; a urina.	/ <i><lat. udare</i>
UDĂTURĂ	UDĀTŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) v. A UDA și A SE UDA.2) pop. Băutură (alcoolică).3) reg. Mâncare lichidă.	/a uda + suf. ~ătură
UDEALĂ	UDEÁLĂ udéli	<i>f.</i>	1) Însușire de a fi ud.2) pop. Cantitate de apă sau de vapori de apă dintr□un mediu; umezeală; jilăveală. • A trage ~ a absorbi apă; a se îmbiba cu apă; a deveni ud.3) fam. Lichid (alcoolic) folosit pentru potolirea setei; băutură (alcoolică).	/ud + suf. ~eală
UDOMETRU	UDOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	met. Aparat pentru determinarea cantității de precipitații atmosferice pe o anumită suprafață într□o anumită perioadă de timp; pluviometru.	/ <i><fr. udometre</i>
UED	UÉD ~uri	<i>n.</i>	(în pusturile Africii de Nord și în cele din Orientul Mijlociu) Vale largă prin care se scurg apele de ploaie torențială sau unele ape curgătoare nepermanente. [Sil. u□ed]	/ <i><fr. oued</i>
UF	UF	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a exprima un sentiment de amărăciune, de disperare, de plictiseală, de nemulțumire, de neplăcere, de dezgust, de ciudă etc.).	/Onomat.
UFOLOG	UFOLO//G ~gi	<i>m.</i>	Specialist în ufologie.	/ <i><fr. ufologue</i>
UFOLOGIE	UFOLOGÍE	<i>f.</i>	Știința care se ocupă cu studiul obiectelor zburătoare neidentificate.	/ <i><engl. ufology</i>
UGER	ÚGER ~e	<i>n.</i>	(la femelele unor animale mamifere) Organ care secretă laptele.	/ <i><lat. uber, ~eris</i>
UGILIT	UGILÍ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>pop.</i>	1) Care se află într□o stare de spirit apăsătoare.2) Care manifestă supușenie înjositoare; umilit.	/Orig. nec.
A UGUI	A UGUÍ pers. 3 úguie	<i>intrans.</i>	(despre porumbei și turturele) A scoate sunete molcome, prelungi și repetate, caracteristice speciei; a face „u□gu□gu“; a gurlui; a turui.	/Onomat.
UHU	UHÚ	<i>interj.</i>	(se folosește repetat pentru a imita sunetul produs de bufniță).	/Onomat.
UI	UI	<i>interj.</i>	1) (se folosește pentru a exprima durere, necaz, mirare, surprindere) Vai! Of!2) (se folosește, repetat, pentru a însoți o chiuitură în timpul jocului, la nunți etc.).	/Onomat.
UIEMAȘ	UIEMÁȘ ~i	<i>m.</i>	Persoană însărcinată cu strângerea uiumului.	/uium + suf. ~aș
UIMĂ	ÚIM//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	Inflamație a ganglionilor limfatici de la subsiori sau de la stinghii.	/cf. ngr. idhma

A UIMI	A UIM//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) A face să fie cuprins de o mare mirare (sau admirație); a face să rămână profund impresionat; a minuna.2) înv. A face să ajungă buimac; a buimăci; a zăpăci; a ului.	/Orig. nec.
UIMITOR	UIMIT//ÔR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care uimește; care produce mirare.2) Care impresionează prin ceva fără asemănare; minunat. Peisaj ~.	/a uimi + suf. ~tor
A UITA	A UITÁ uit	<i>l. tranz.</i>	1) A pierde din memorie; a nu □ și aminti. ~ să scrie o scrisoare. • ~ pe ce lume trăiește a pierde simțul realității.2) A trata cu indiferență; a neglija. ~ prietenii. • Nu □ mă □ uita plantă erbacee decorativă, cultivată pentru florile ei mici, albe sau albas	/<lat. oblitare
A SE UITA	A SE UITÁ mă uit	<i>intrans.</i>	1) A □ și îndrepta privirea spre cineva sau ceva (pentru a vedea); a privi. • ~ chiorăș a privi cu bănuială, dușmănos. ~ cu ochi buni a simpatiza. ~ în gura cuiva a fi atent la spusele cuiva; a da ascultare (meccanic) sfaturilor cuiva. ~ lung la cineva a) a	/<lat. oblitare
UITARE	UIT//ĂRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A UITA și A SE UITA. • A da ~ării a nu se mai gândi (la cineva sau la ceva). ~ de sine stare de spirit caracteristică pentru cel absorbit de activitatea sau de gândurile sale. Cu ~ de sine neglijându □ și interesele proprii. A cădea în ~ a fi uitat.2)	/v. a (se) uita
UITAT	UITÁ//T ~tă (~ți, ~te)		v. A UITA și A SE UITA. • ~ de moarte foarte înaintat în vârstă.	/v. a (se) uita
UITĂTURĂ	UITĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Privire aruncată către cineva; ochitură.2) Fel de a se uita al cuiva.	/a (se) uita + suf. ~ătură
UITUC	UITÚ//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	Care uită repede; care are memorie slabă.	/a uita + suf. ~uc
UIUM	UIÚM ~uri	<i>n.</i>	Cantitate de cereale sau de făină reținută la batoză sau la moară drept plată în natură pentru treierat sau măcinat.	/<bulg. ujem, sb. ujam
UJBĂ	ÚJB//Ă ~e	<i>f.</i>	(la ambarcații) Cui de lemn de care se leagă vâsla.	/Orig. nec.
ULAN	ULÁN ~i	<i>m.</i>	(în armatele unor țări de până la primul război mondial) Militar (mercenar) din cavaleria ușoară.	/<germ. Ulan
ULCEA	ULC//EÁ ~ele	<i>f.</i>	1) Vas mic de lut pentru păstrat sau băut lichide.2) Conținutul unui asemenea vas. [G.-D. ulcele; Var. ulcică]	/<lat. ollicella
ULCER	ÚLCER ~e	<i>n.</i>	Leziune pe suprafața pielii sau a unor mucoase, care se cicatrizează greu.	/<fr. ulcere, lat. ulcus, ~eris
A ULCERA	A ULCER//Á pers. 3 ~eáză	<i>tranz.</i>	A face să se ulcereze.	/<fr. ulcére
A SE ULCERA	A SE ULCER//Á se	<i>intrans.</i>	(de-spre inflamații, leziuni, traume) A se preface în ulcer.	/<fr. ulcére
ULCERAȚIE	ULCERÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) Proces patologic de distrugere a unui țesut; formare a unui ulcer.2) Rană ulceroasă.	/<fr. ulcération
ULCEROS	ULCER//ÔS ~oasă (~ôși, ~oăse)		1) Care ține de ulcer; propriu ulcerului.2) Care are ulcer; bolnav de ulcer.3) Care are aspect de ulcer; asemănător cu ulcerul. Proces ~.	/<fr. ulcéreux
ULEI	ULÉ//I ~iuri	<i>n.</i>	Lichid gras, vâscos, insolubil în apă și mai ușor decât aceasta, de proveniență vegetală, animală sau minerală, având diferite întrebuințări (în alimentație, în industrie, în tehnică, în pictură etc.). ~ de măsline. • Pictură (sau tablou) în ~ pictură sau	/<sl. olej

A ULEIA	A ULE//IÁ ~iéz	<i>tranz.</i>	1) tehn. rar (materiale tehnice) A îmbiba cu ulei (pentru a face mai elastic sau mai moale).2) A unge cu ulei. ~ tigaia.3) pop. A murdăria cu ulei. A□și ~ rochia.	/Din ulei
ULEIER	ULEIÉR ~i	<i>m.</i>	rar Lucrător specializat în producerea uleiului.	/ ulei + suf. ~er
ULEIOS	ULE//IÓS ~ioásă (~iósși, ~ioáse)		1) Care conține (mult) ulei; cu (mult) ulei.2) Care are aspect de ulei; asemănător cu uleiul. [Sil. -le-iosi]	/ulei + suf. ~os
ULIȚĂ	ÚLIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Drum îngust într□un sat. • A bate ~ele a umbla fără rost; a hoinări.2) Stradă nepavată.3) Totalitate a locuitorilor din casele aflate de□a lungul unui astfel de drum sau al unei astfel de străzi. [G.-D. ulitei]	/< sl. ulica
ULIU	ÚLI//U ~i	<i>m.</i>	Pasăre sedentară răpitoare, de talie medie, cu ciocul coroiat, cu gheare lungi, curbate, cu aripi late și scurte, rotunjite și cu coadă lungă; erete; coroi.	/< ung. ölyű
ULIULIU	ULIULIÚ	<i>interj. pop.</i>	(se folosește pentru a exprima mirare, uimire, surprindere).	/Onomat.
ULM	ULM ~i	<i>m.</i>	Arbore înalt, cu coroana deasă, stufoasă, cu frunze asimetrice la bază și cu flori dispuse în mănunchiuri compacte, al cărui lemn se folosește în industrie.	/<lat. ulmus
ULTERIOR	ULTERI//ÓR ~oără (~óri, ~oăre)	<i>și adverbial</i>	Care va urma sau se va petrece în viitor; care urmează după ceva sau cineva; posterior. [Sil. □ri□or]	/<fr. ultérieur, lat. ulterior
ULTIM	ÚLTIM ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv al</i>	1) Care este cel mai de pe urmă într□o ierarhie. ~ul număr al revistei. ~ul loc la competiție. • ~ul preț preț stabilit irevocabil. Până la ~a suflare (sau picătură de sânge) până la sfârșitul vieții. Până la ~ul tot.2) Care rămâne în urmă; care se află	/<lat. ultimus, it. ultimo
ULTIMATIV	ULTIMATÍV ~ă (~i,		Care are caracter de ultimatum; care conține un ultimatum.	/<fr. ultimatif
ULTIMATUM	ULTIMÁTUM ~uri	<i>n.</i>	1) Notă diplomatică prin care un stat prezintă altui stat o condiție definitivă, al cărui refuz antrenează luarea unor măsuri de constrângere.2) Decizie irevocabilă care nu admite contestare; exigentă imperativă.	/<fr. ultimatum, germ. Ultimatum
ULTRAACUSTICĂ	ULTRAACÚSTICĂ	<i>f.</i>	Ramură a acusticii care se ocupă cu studiul ultrasunetelor. [Sil. □tra□a□î	/ultra- + acustică
ULTRACENTRIFUGĂ	ULTRACENTRIFÚ//GĂ ~ge	<i>f.</i>	Centrifugă care are o turație foarte mare.	/ultra- + centrifugă
ULRTAFILTRU	ULRTAFÍLTR//U ~e	<i>n. tehn.</i>	Filtru des pentru materiale foarte fine.	/<fr. ultrafiltre
A ULTRAGIA	A ULTRAGI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	livr. (mai ales o persoană oficială aflată în exercițiul funcțiunii) A insulta prin vorbe și acțiuni amenințătoare; a supune unui ultraj; a ofensa în mod grav.	/Din ultragiu
ULTRAGIU	ULTRÁGI//U ~i	<i>n.</i>	v. ULTRAJ.	
ULTRAJ	ULTRÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Ofensă adusă unei persoane oficiale (aflate în exercițiul funcțiunii) constând din vorbe, gesturi sau amenințări.2) Jignire gravă.	/<fr. outrage, it. oltraggio
ULTRAMARIN	ULTRAMARÍN	<i>n.</i>	Substanță (naturală sau sintetică) de un albastru viu, întrebuințată ca materie colorantă (la prepararea vopselelor de ulei, la albastrirea albiturilor etc.).	/<germ. Ultramarin, fr. ultramarine

ULTRAMICROSCOP	ULTRAMICROSC//Ó P ~oápe	<i>n.</i>	Microscop puternic utilizat la examinarea particulelor foarte mici.	/<< fr. ultramicroscope, germ. Ultramikroskop
ULTRAMICROSCOPIC	ULTRAMICROSCÓP I//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de ultramicroscopie; propriu ultramicroscopiei.	/<< fr. ultramicroscopique
ULTRAMICROSCOPIE	ULTRAMICROSCOP ÍE	<i>f.</i>	Metodă de cercetare a obiectelor de dimensiuni foarte mici cu ajutorul ultramicroscopului.	/<<fr. ultramicroscopie
ULTRAMODERN	ULTRAMODÉRN ~ă (~i, ~e)		Care este foarte modern.	/<<fr. ultra-moderne
ULTRAMONTANISM	ULTRAMONTANÍS M	<i>n.</i>	Curent în cadrul catolicismului medieval, care promova ideea puterii absolute și nelimitate a papei în rezolvarea tuturor treburilor bisericești și laice.	/<<fr. ultramontanisme
ULTRASCURT	ULTRASCÚR//T ~tă (~ți, ~te)		Care este foarte scurt. • Raze ~te radiații electromagnetice cu lungimi de undă foarte scurte, utilizate în radiofonie, medicină etc.	/ultra- + scurt
ULTRASONIC	ULTRASÓNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de ultrasunet; propriu ultrasunetului.	/<<fr. ultra-sonique
ULTRASONOR	ULTRASONÓR ~ă (~i, ~e)		v. ULTRASONIC.	/ultra- + sonor
ULTRASONOTERAPIE	ULTRASONOTERAP ÍE	<i>f.</i>	Terapie cu ajutorul ultrasunetului.	/cf. ultrasonothérapie
ULTRASPECIAL	ULTRASPECIÁL ~ă (~i, ~e)		Care se deosebește mult de alte lucruri asemănătoare.	/ultra- + special
ULTRASUNET	ULTRASÚNET ~e	<i>n.</i>	fiz. Undă acustică având o frecvență foarte înaltă care depășește puterea de percepere a urechii omului.	/ultra- + sunet
ULTRAVIOLET	ULTRAVIOLE//T ~tă (~ți, ~te)		(despre radiații electromagnetice) Care are lungimea de undă mai mică decât cea a radiațiilor violete vizibile. Raze ~te. [Sil. □vi□o□]	/<<fr. ultraviolet
ULTRAVIRUS	ULTRAVÍRUS ~uri	<i>n.</i>	Virus (invizibil la microscopul obișnuit) care străbate ușor filtrele bacteriene; virus filtrant.	/<<fr. ultravirus
ULUC	ULÚ//C ~ce	<i>n.</i>	1) Vas făcut din scânduri ori scobit într□un trunchi de copac sau în piatră, folosit pentru adăpatul vitelor; adăpătoare.2) Jgheab pentru scurgerea apei de ploaie, fixat sub acoperișul caselor; streășină.3) Canal din scânduri prin care curge apa pentru a	/<<turc. oluk
ULUCĂ	ULÚ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Scândură groasă din care se fac garduri.2) Îngrăditură făcută din astfel de scânduri.	/<<Din uluce pl.
A ULUI	A ULU//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	A face să se uluiască; a buimăci, a zăpăci.	/cf. rus. ulovit'
A SE ULUI	A SE ULU//Í mă ~iesc	<i>intrans.</i>	1) (despre persoane) A deveni buimac; a nu mai ști de sine; a se pierde; a se buimăci; a se zăpăci; a se năuci.2) A fi puternic impresionat (de ceva neprevăzut); a se uimi peste măsură.	/cf. rus. ulovit'

ULUIALĂ	ULUI//ĂLĂ ~éli	<i>f.</i>	Stare a celui cuprins de o mare (și neașteptată) mirare, admirație, emoție.	/a (se) ului + suf. ~eală
ULUITOR	ULUIT//ŎR ~oäre (~óri, ~oäre)		Care uluiește; care te face să rămâi uluit; stupefiat. Vestе ~oare. [Sil. □ lu□ i□ □]	/a (se) ului + suf. ~tor
UMAN	UMÁN ~ă (~i, ~e)		1) Care este caracteristic pentru oameni; de om; omenesc. Natură ~ă. Forță ~ă. • Specia ~ă omenirea.2) Care are caracteristici de om; cu trăsături de om. Ființă ~ă.3) Care ține de om. Știință ~ă.4) și adverbial (despre manifestări ale oamenilor) Care deno	/<lat. humanus
UMANISM	UMANÍSM	<i>n.</i>	1) Concepție social□politică care afirmă dreptul ființei umane la libertate, desăvârșire și dezvoltare multilaterală, proclamând ca principii etice supreme egalitatea și demnitatea umană.2) (în epoca Renasterii) Mișcare progresistă social□culturală, care	/<fr. humanisme, germ. Humanismus
UMANIST I	UMANÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		1) Care ține de umanism; propriu umanismului. Fi-lozof ~.2) v. UMANISTIC.	/<fr. humaniste
UMANIST II	UMANÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	1) Adept al umanismului.2) (în epoca Renașterii) Om de știință preocupat de studierea culturii, literaturii și limbilor clasice.3) Persoană, pătrunsă de umanism.	/<fr. humaniste
UMANISTIC	UMANÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de cultura clasică; caracteristic culturii cla-sice. • Științe ~ce științe care studiază, în special omul, punând accentul pe istorie, filologie, cultură clasică etc.	/<germ. humanistisch
UMANITAR	UMANITÁR ~ă (~i, ~e)		Care vizează interesele și prosperitatea umanității; plin de umanitate; devotat omenirii.	/<fr. humanitaire
UMANITARISM	UMANITARÍSM	<i>n.</i>	Tendință de a contribui la dezvoltarea unei societăți umane; atitudine pătrunsă de dragoste față de oameni.	/<fr. humanitarisme
UMANITARIST I	UMANITARÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de umanitarism; propriu umanitarismului.	/< fr. humanitariste
UMANITARIST II	UMANITARÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al umanitarismului.	/<fr. humanitariste
UMANITATE	UMANITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter uman.2) Compasiune și bunăvoință față de nenorocirile altora.3) Totalitate a oamenilor de pe glob; neam omenesc; omenire; lume.	/<lat. huma-nitas, ~atis, fr. humanité
A UMANIZA	A UMANIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se umanizeze.2) (animale sau obiecte) A înzestra cu însușiri omenеști; a personifica.	/< fr. humaniser
A SE UMANIZA	A SE UMANIZ//Á mă	<i>intrans.</i>	A deveni (mai) uman; a se perfecționa ca om.	/< fr. humaniser
UMANOID	UMANOÍ//D ~dă (~zi, ~de)	<i>și substantiv</i>	(despre ființe) Care are aspect și caracter omenesc.	/<fr. humanoid
UMĂR I	ÚMĂR I úmeri	<i>m.</i>	1) Parte a corpului omenesc care corespunde articulației dintre brațe și trunchi. • A pune ~ul a contribui în mod real la înfăptuirea unei activități. A strânge (sau a da, a ridica) din umeri a înălța umerii ca semn al lipsei de informare, al nepăsării, n	/<lat. humerus
UMĂR II	ÚMĂR II úmere	<i>n.</i>	v. UMERAS.	/<lat. humerus

UMBELĂ	UMBĒL//Ă ~e	<i>f. bot.</i>	Inflorescență în care pedunculii fiecărei flori pornesc din același nod al tulpinii și se ridică până la același nivel (ca spițele unei umbrele).	/<lat. umbella, fr. ombelle
UMBELIFERĂ	UMBELIFĒR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de plante erbacee cu flori grupate în formă de umbel (reprezentanți: mărarul, pătrunjelul, morcovul, leușteanul, cucuta etc.).2) Plantă din această familie.	/<fr. ombellifères
UMBELIFORM	UMBELIFÓRM ~ă		Care are forma unei umbel.	/<fr. ombelliforme
A UMBLA I	A UMBLĂ I úmblu	<i>intrans.</i>	I. 1) A se deplasa dintr-un loc în altul (pe jos, călare sau cu un vehicul); a merge. ~ cu căruța. • ~ în cruce a circula în toate direcțiile fără răgaz. ~ după cineva a) a merge din urma cuiva; b) a căuta să câștige simpatia (sau dragostea) cuiva. ~ de i	/<lat. ambulare
A UMBLA II	A UMBLĂ II úmblă	<i>intrans.</i>	reg. (despre borș, vin etc.) A se afla în proces de transformare sub acțiunea fermentilor; a fierbe; a fermenta.	/<lat. ambulare
UMBLAT	UMBLĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1)v. A UMBLA I.2) (despre drumuri) Pe care se umblă, se circulă mult.3) fig. (despre persoane) Care a călătorit mult și a văzut multe.	/v. a umbla
UMBLĂTURĂ	UMBLĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Deplasare istovitoare dintr-un loc în altul pentru rezolvarea unor probleme; alergătură.2) Mod de a umbla.	/a umbla + suf. ~ătură
UMBLET	ÚMBLET	<i>n.</i>	v. UMBLĂTURĂ.	/a umbla + suf. ~et
UMBRAR	UMBRÁR ~e	<i>n.</i>	Adăpost împotriva arșitei (la umbra unui copac, făcut din pânză, verdeată etc.).	/umbră + suf. ~ar
UMBRĂ	ÚMBR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Loc sau spațiu unde nu pătrund razele soarelui.2) Porțiune întunecată care apare în una din părțile unui obiect, când este luminat din partea opusă (de obicei, de soare). ~a casei. • Din ~ pe ascuns; pe furis. A sta la ~ a sta (sau a rămâne) ascuns. A	/<lat. umbra
UMBRELĂ	UMBREĒL//Ă ~e	<i>f.</i>	Obiect portativ care apără de ploaie sau de soare, alcătuit dintr-o pânză întinsă pe spițe metalice, dispuse în jurul unui ax cu mâner. [G.-D. umbrelei]	/<fr. ombrelle
A UMBRI	A UMBR//Î ~esc		1. tranz. 1) A ține în umbră; a adumbri.2) A face să se umbrească.2. intrans. 1) A face umbră; a ține umbră.2) (despre obiecte aflate la depărtare, în semiîntuneric sau după ceva transparent) A se zări nedeșluit; a apărea ca o umbră.	/Din umbră
A SE UMBRI	A SE UMBR//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A sta la umbră; a se afla sub umbră; a se adumbri.2) fig. A deveni mai închis la culoare; a se întuneca. S-a umbrît la față de durere.	/Din umbră
UMBRIȘ	UMBRÍȘ ~uri	<i>n.</i>	Loc cu umbră; loc umbrît.	/umbră + suf. ~iș
UMBRIT	UMBRÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A UMBRI și A SE UMBRI.2) (despre voci, sunete) Care are o sonoritate scăzută; voalat.	/v. a (se) umbri
UMBROS	UMBR//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) Care face umbră; care ține umbră. Copac ~.2) Care are umbră; care este umbrît. Alee ~oasă.	/umbră + suf. ~os
A UMECTA	A UMECT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A umezi ușor (la suprafață).	/<fr. humecter, lat. humectare

UMED	ÚME//D ~dă (~zi, ~de)		1) Care conține o cantitate abia simțită de apă sau alt lichid; jilav; reavăn. Rufe ~de. • Ochi ~zi ochi înlăcrimați.2) (despre atmosferă) Care este încărcat cu vapori de apă. • Climă ~dă climă caracterizată prin ploi și ceturi dese.3) (despre locuințe, p	/<lat. humidus
UMERAL	UMERÁL ~ă (~i, ~e)	<i>anat.</i>	Care este caracteristic pentru regiunea umărului. Articulație ~ă.	/<fr. huméral
UMERAR	UMERÁR ~e	<i>n.</i>	1) v. UMERAS.2) Piesă de îmbrăcăminte de protecție, fixată pe umeri de cei care duc greutate.3) Împletitură, mai ales de lână, cu care bolnavii de reumatism își îmbracă umerii.	/umăr + suf. ~ar
UMERAȘ	UMERÁȘ ~e	<i>n.</i>	Obiect pe care se atarnă hainele ca să nu se șifoneze, constând dintr-o bară arcuită (de lemn sau din alt material) cu un cârlig la mijloc.	/umăr + suf. ~aș
UMEZEALĂ	UMEZ//EÁLĂ ~eli	<i>f.</i>	1) Însușirea de a fi umed; reveneală; jilăveală.2) Cantitate de apă sau de vapori de apă dintr-un mediu; jilăveală.3) Apă îmbibată în pereții unei construcții.	/a (se) umezi + suf. ~eală
A UMEZI	A UMEZ//Í ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se umezească; a jilăvi.	/Din umed
A SE UMEZI	A SE UMEZ//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A se îmbiba (ușor) cu apă; a deveni umed; a se jilăvi.2) (despre ochi) A se umple de lacrimi.	/Din umed
UMEZITOR	UMEZIT//ÓR ~oäre	<i>n.</i>	1) Aparat pentru umezirea hârtiei prin stropire cu apă (pentru a o satina) în procesul fabricării.2): ~ de aer aparat care pulverizează apă și umezește aerul într-o încăpere sau într-o instalație industrială.	/a (se) umezi + suf. ~tor
A UMFLA	A UMFLÁ úmflu	<i>tranz.</i>	1) (obiecte cu pereții elastici) A mări în volum prin acțiunea unui fluid. ~ balonul. • A ~l ~ pe cineva râsul (sau plânsul) a nu ~ și putea stăpâni râsul (sau plânsul).2) A face să se umfle.3) (obiecte de pânză) A balona sub acțiunea unui curent puternic de	/<lat. inflare
A SE UMFLA	A SE UMFLÁ mă úmflu	<i>intrans.</i>	A ~ și mări volumul, depășind limitele normale. Râul s ~a umflat. Gâtul se umflă. • ~ de somn a dormi mai mult decât trebuie. ~ în pene a se îngâmfă.	/<lat. inflare
UMFLĂTURĂ	UMFLÁTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Proces patologic provocat de pătrunderea unui agent patogen într-un organ sau țesut și manifestat prin umflarea acestuia.2) Loc bombat pe supra-fața unui obiect.	/a (se) umfla + suf. ~ătură
UMIDIFICARE	UMIDIFIC//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	Proces de menținere a umidității aerului într-o instalație industrială.	/< fr. humidification
UMIDIFUG	UMIDIFÚ//G ~gă (~gi, ~ge)		(despre materiale) Care respinge umezeala; care nu se umezește.	/<fr. humidifuge
UMIDITATE	UMIDITÁT//E	<i>f.</i>	1) Grad de saturație cu umezeală. ~ea aerului.2) Lichid reținut de un corp solid sau de un mediu. ~ea solului.	/<fr. humidité, lat. humiditas, ~atis
UMIDOMETRU	UMIDOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	1) Aparat pentru determinarea umidității unui material solid.2) rar Aparat pentru măsurarea umidității aerului.	/<fr. humidometre

UMIL	UMÍL ~ă (~i, ~e)	<i>și adverbial</i>	1) (despre persoane) Care vădește un sentiment de inferioritate; plin de smerenie; smerit.2) (despre persoane) Care are o atitudine simplă; lipsit de pretenții; modest.3) (despre manifestări ale oamenilor) Care denotă un comportament foarte respectuos; ca	/<lat. humilis
A UMILI	A UMIL//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	A face să se umilească.	/<sl. umiliti
A SE UMILI	A SE UMIL//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	1) A se pune în mod voit într-o situație de inferioritate față de cineva (pentru a-și atinge anumite scopuri); a deveni umil; a se înjosi.2) A adopta în mod voit o atitudine de inferioritate față de cineva sau de ceva.	/<sl. umiliti
UMILINȚĂ	UMILÍNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) v. A UMILI și A SE UMILI.2) Atitudine a celui umil; sentiment de inferioritate.3) Comportare respectuoasă și umilă; supunere plină de stimă; smerenie.4) Vorbă sau faptă care umilește.	/a (se) umili + suf. ~ință
UMILIT	UMILÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A UMILI și A SE UMILI.2) și substantival Care duce o viață umilă, plină de lipsuri.	/v. a (se) umili.
UMILITOR	UMILIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care umilește; înjositor.	/ a umili + suf. ~tor
UMLAUT	ÚMLAUT	<i>n.</i>	1) (în limbile germanice) Modificare a timbrului vocalelor „a“, „o“, „u“ sub influența vocalei „i“ din silaba următoare (prin asimilare regresivă).2) Semn grafic (două puncte orizontale) pus deasupra vocalelor care au suferit acest fenomen.	/<germ. Umlaut
UMOARE	UMOÁRE umóri	<i>f.</i>	1) Lichid biologic (sânge, limfă) care intră în compoziția sistemelor organismului. • ~ apoasă substanță lichidă transparentă din camera anterioară a ochiului.2) rar Stare sufletească; dispoziție. [G. □D. umoriîi	/<fr. humeur, lat. humor, ~oris
UMOR	UMÓR	<i>n.</i>	1) Înclinație spre glumă și ironie, ascunse sub o seriozitate aparentă.2) Vorbă care exprimă o astfel de înclinație.	/<fr. humeur, humour
UMORIST	UMORÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	1) Autor de creații umoristice.2) Persoană cu umor; om glumeț.	/<fr. humoriste
UMORISTIC	UMORÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care conține sau exprimă umor; plin de umor.2) Care ține de genul comic. Publicație ~că.	/<fr. humoristique
A UMPLE	A ÚMPLE úmplu	<i>tranz.</i>	1) (recipiente, încăperi, suprafețe etc.) A face să fie plin (până la limită). ~ borcanul cu apă. ~ odaia cu miros neplăcut. • A(□și) ~ buzunarele a câștiga bani mulți, de obicei în mod ilicit. A(□și) ~ burta (sau pânțele) a mânca prea mult.2) (învelișu	/<lat. implere
A SE UMPLE	A SE ÚMPLE mă úmplu	<i>intrans.</i>	1) (urmat de un complement indirect cu prepoziția de) A se acoperi parțial sau peste tot. ~ tot de grăsime. ~ de cornuți.2) fig. (urmat de denumirea unei boli) A se îmbolnăvi venind în contact cu o sursă de infecție; a se molipsi; a se infecta; a se conta	/<lat. implere

UMPLUTURĂ	UMPLUTŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Material care servește pentru a umple ceva (un spațiu, un recipient etc.).2) Preparat culinar care se introduce într □ un înveliș comestibil.3) fig. Adaos de valoare secundară care completează un gol (într □ o operă literară, științifică, într □ un spectacol	/ a umple + suf. ~tură
UN	UN o (niște)	<i>art. nehot.</i>	1) (folosit înaintea unui substantiv comun, indică genul, numărul și cazul acestuia și îl prezintă ca nedeterminat, indefinit) Un oraș. O școală.2) (folosit înaintea unui substantiv propriu, indică o asemănare cu persoana denumită de acest substantiv) Un	/<lat. unus, una
UNANIM	UNANÍM ~ă (~i, ~e)	<i>și adverbial</i>	1) Care exprimă un acord complet; acceptat de toți membrii unei colectivități; comun; general. Decizie ~ă.2) la pl. (despre persoane) Care au aceeași opinie; de aceeași părere.	/<fr. unanime
UNANIMITATE	UNANIMITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter unanim.2) Expresie a comunității de opinie a membrilor unei colectivități; consimțământ general. • În ~ cu aprobarea tuturor; cu toții.	/<fr. unanimité, lat. unanimitas, ~atis
UNCHI	UNCHI ~	<i>m.</i>	1) (folosit și ca termen de adresare) Frate sau văr al unuia dintre părinți, în raport cu copiii acestora; moș.2) pop. (folosit și ca termen respectuos) Bărbat în vârstă.	/<lat. avunculus
UNCHIAȘ	UNCHIÁȘ ~i	<i>m. pop.</i>	Bărbat înaintat în vârstă.	/unchi + suf. ~aș
UNCIAL	UNCIÁL ~ă (~i, ~e):		Scriere ~ă scriere cu litere majuscule rotunjite, derivate din literele capitale romane; variantă a scrisului caligrafic obișnuit. [Sil. □ci□al]	/<lat. uncialis, fr. oncial
UNCIE	ÚNCI//E ~i	<i>f.</i>	(în unele țări) Unitate de măsură a greutateii, egală cu aproximativ 35 de grame. [G.□D. unciei]	/<lat. uncia
UNCROP	UNCRÓP ~uri	<i>n. pop.</i>	Apă care abia a încetat să clocotească; apă foarte fierbinte.2) Băutură alcoolică fierbinte; asemănătoare izvarului, care se oferă a doua zi de nuntă la casa mirelui. • Ziua de ~ ziua a doua a nunții, când, la casa mirelui, are loc un ospăt.	/<sl. ukropu
A UNDA	A UND//Á ~éz		1. tranz. rar A face să se miște ca niște valuri.2. intrans. pop. A da în clocot; a clocoti.	/<lat. undare
UNDAMETRU	UNDAMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru măsurarea lungimilor de undă (sau a frecvenței oscilațiilor electromagnetice).	/<fr. ondemetre
UNDĂ	ÚND//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Ondulație care se propagă pe suprafața unei ape liniștite (mare, lac, iaz). ~ele lacului.2) Mișcare (ușor) oscilatoare într □ un mediu oarecare. • ~ seismică undă pornită din epicentrul unui cutremur de pământ, de □ a lungul căreia cutremurul se propagă în	/<lat. unda
UNDE I	ÚNDE I	<i>adv.</i>	1) (adesea în construcții interogative) În ce loc (?); în care parte (?); încotro (?). ~ plecați? ~ locuiți? • ~ și ~ a) pe alocuri; b) când și când; uneori. De ~? din ce parte? de la cine? Pe ~? prin ce loc? prin ce parte? Până ~? până în ce loc? A (nu)	/<lat. unde

UNDE II	ÚNDE II	conj.	1) (exprimă un raport locativ) În locul în care; încotro. S□a pornit acolo unde știa că este așteptată.2) (exprimă un raport determinativ) Abia de mai cunosc casa unde a copilărit.3) (exprimă un raport completiv) El ne va arăta unde să ne oprim.	/<lat. unde
UNDEVA	UNDEVÁ	adv.	Într□un loc oarecare, nedeterminat. A se porni ~. • De ~ dintr□un loc neștiut. Pe ~ printr□un loc neprecizat.	/unde + suf. ~va
A UNDI	A UNDI//Í ~ésc	tranz.	1) (pește) A pescui cu undița.2) fig. (informații) A culege câte puțin în mod indirect.	/<sl. onditi
UNDIȚAR	UNDIȚÁR ~i	m.	rar Pescar care pescuiește cu undița.	/undiță + suf. ~ar
UNDIȚĂ	ÚNDIȚĂ ~e	f.	1) Unealtă de pescuit alcătuită dintr□o vargă flexibilă, de care este legat un fir de material rezistent (de obicei plastic) cu un cârlig la capăt, în care se înfige momeala.2) Cârligul unei astfel de unelte.	/<sl. ondica
A UNDUI	A UNDU//Í ~iéște		1. intranz. 1) (despre ape) A face unde; a avea valuri mici.2) (despre lanuri) A se mișca ca valurile unei ape sub adierea vântului; a ondula.2. tranz. A face să se unduiască.	/undă + suf. ~ui
A SE UNDUI	A SE UNDU//Í se	intrans.	rar A avea valuri; a căpăta formă de unde; a se ondula.	/undă + suf. ~ui
UNDUIOS	UNDUI//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) Care unduiește, care formează unde; care se mișcă în unde.2) fig. (despre sunete) Care este plăcut auzului; armonios; melodios.3) (despre persoane) Care manifestă lipsă de stabilitate în opinii sau în comportare; lipsit de stabilitate în poziții sau în	/a undui + suf. ~os
UNEALTĂ	UNEÁLTĂ unélte	f.	1) Obiect acționat manual la îndeplinirea unei operații de muncă; sculă; instrument.2) fig. Mijloc de care se servește cineva într□un mod necinstit pentru a□și atinge anumite scopuri. [G.□D. uneltei]	/une[le] + alte[le]
A UNELTI	A UNELT//Í ~ésc		1. tranz. (acțiuni dușmănoase sau lucruri reprobabile) A organiza pe ascuns; a întreprinde în taină; a coace; a urzi; a țese.2. intranz. A pune la cale un complot; a conspira; a urzi; a conjura.	/Din unealtă
UNELTITOR	UNELTITÓR ~i	m.	rar Persoană care uneltește; complotist; conjurat.	/a unelti + suf. ~tor
UNEORI	UNEÓRI	adv.	Din timp în timp; din când în când; câteodată. [Sil. □ne□ori]	/une[le] + ori
UNGAR	UNGÁR ~ă (~i, ~e)		v. UNGURESC.	/<germ. Ungar
UNGĂTOR I	UNGÁT//ÓR I ~oăre	n.	Dispozitiv pentru ungerea pieselor unui sistem tehnic; gresor.	/a unge + suf. ~ător
UNGĂTOR II	UNGÁTÓR II ~i	m.	Muncitor specializat în operațiile de ungere a pieselor unui mecanism; gresor.	/a unge + suf. ~ător
A UNGE	A ÚNGE ung	tranz.	1) A acoperi cu un strat gras sau vâscos (în scopuri alimentare, igienice sau de protecție). ~ pâinea cu unt. ~ pielea cu unsori. • ~ (pe cineva) cu miere la inimă a□i face cuiva o mare plăcere. ~ gâtul a bea (puțin). ~ osia a mitui. ~ cu var a vărui. ~ c	/<lat. ungere
UNGHER	UNGHÉR ~e	n.	1) Parte a unei încăperi, unde se unesc doi pereți formând un unghi; colț.2) Loc retras, ascuns.	/<lat. anglareus

UNGHİ	UNGH//I ~iuri	<i>n.</i>	1) Figură geometrică formată din două semidrepte care pleacă din același punct. • ~ facial unghi format de două drepte care pleacă de la baza nasului, una spre partea superioară a frunții, alta spre deschizătura urechii.2) Loc unde se întretaie două latur	/<lat. angulus
UNGHIIE	ÚNGHI//E ~i	<i>f.</i>	1) (la om) Placă cornoasă subțire, care acoperă partea de deasupra a capătului degetelor. • A reteza (sau a tăia) cuiva ~ile a reduce posibilitățile de acțiune (agresive) ale cuiva. A □ și mânca ~ile a regreta amarnic o imprudență comisă. A □ și mânca și de s	/<lat. ungla
UNGHINAL	UNGHINÁL ~ă (~i,	<i>rar</i>	Care ține de unghie; propriu unghiei.	/<fr. unguinal
UNGHIULAR	UNGHIULÁR ~ă (~i, ~e)		Care are formă de unghi; care formează un unghi. Instrument ~. • Piatră ~ă a) piatră care asigură trăinicia unei clădiri și se află la unghiul temeliei acesteia; b) element esențial; fundament; bază.	/Din unghi
UNGUENT	UNGUÉNT	<i>n. livr.</i>	Preparat medicamentos sau cosmetic sub formă de pastă sau de emulsie consistentă, compus din substanțe grase și elemente active; cremă cu proprietăți curative sau cosmetice; unsoare; alifie. [Sil. - guent]	/<lat. unguentum
UNGUR	ÚNGUR ~i	<i>m.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Ungariei sau este originară din Ungaria; maghiar.	/<sl. ongrinu
UNGUREAN	UNGUR//EÁN ~éni	<i>m.</i>	1) pop. v. UNGUR.2) înv. Persoană care făcea parte din populația de bază a Transilvaniei; din Transilvania.	/ungur + suf. ~ean
UNGUREANCĂ	UNGUR//EÁNCĂ ~énce	<i>f. pop.</i>	Femeie care face parte din populația de bază a Ungariei sau este originară din Ungaria.	/ungurean + suf. ~că
UNGURESC	UNGUR//ÉSC ~ească (~ești)		Care aparține Ungariei sau populației ei; din Ungaria; maghiar.	/ungur + suf. ~esc
UNGUREȘTE	UNGURÉȘTE	<i>adv.</i>	1) În felul ungarilor; cum obișnuiesc ungurii; ca ungurii.2) În limba ungară.	/ungur + suf. ~ește
UNGURIME	UNGURÍME	<i>f.</i>	(colectiv de la ungar) 1) Totalitate a ungarilor; neamul unguresc.2) Multime de unguri.	/ungur + suf. ~ime
UNGURISM	UNGURÍSM ~e	<i>n.</i>	rar Împrumut din limba maghiară; maghiarism.	/ungur + suf. ~ism
UNGUROAICĂ	UNGUROÁI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Femeie care face parte din populația de bază a Ungariei sau este originară din Ungaria; maghiară.	/ungur + suf. ~oaică
UNI	UNÍ [pr.: üni]	<i>adj. invar.</i>	(despre țesături) Care are o singură culoare; unicolor.	/Cuv. fr.
A UNI	A UN//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) A face să se unească.2) (drumuri, râuri etc.) A face să aibă legătură.	/<lat. unire
A SE UNI	A SE UN//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A se îmbina formând un tot; a se agrega.2) A încheia o înțelegere; a cădea de acord (în vederea unui scop comun).3) A se împreuna printr □ o înțelegere.	/<lat. unire
UNIAT	UNIA//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	Care ține de biserica creștină orientală unită cu biserica catolică. Cler ~. [Sil. □ ni □ at]	/<fr. uniate

UNIC	ÚNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care este numai unul; singur de felul său. ~cul exemplar.2) Care se impune prin calități neobișnuite; caracterizat prin originalitate deosebită; excepțional. Soartă ~că.3) Care este același pentru mai multe situații. Principiu ~. Soluție ~că.4) Care fo	/<lat. unicus, fr. unique
UNICAMERAL	UNICAMERÁL ~ă (~i, ~e)		(despre sisteme parlamentare) Care este constituit dintr-o singură cameră.	/uni- + cameral
UNICAT	UNICÁT ~e	<i>n.</i>	Obiect sau document într-un singur exemplar.	/<germ. Unikat
UNICELULAR	UNICELULÁR ~ă (~i, ~e)		(despre organisme) Care este format dintr-o singură celulă.	/<fr. unicellulaire
UNICITATE	UNICITÁTE	<i>f.</i>	Caracter unic.	/<fr. unicité, it. unicità
UNICOLOR	UNICOLÓR ~ă (~i, ~e)		Care are o singură culoare.	/<fr. unicolore
UNICORD	UNICÓR//D ~dă (~zi, ~de)		(despre instrumente muzicale) Care are câte o coardă pentru fiecare notă.	/<fr. uncorde
A UNIFICA	A UNIFICÁ unific	<i>tranz.</i>	1) (obiecte răzlețe) A uni într-un tot întreg; a face să fie unic.2) A face să fie la fel; a aduce la același numitor. ~ ortografia.	/<fr. unifier, it., lat. unificare
UNIFICATOR	UNIFICAT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>și substantiv</i>	Care unifică sau contribuie la unificare; care face posibilă unificarea.	/a unifica + suf. ~tor
UNIFORM	UNIFÓRM ~ă (~i, ~e)		1) Care are mereu aceeași formă; cu caracteristici sau particularități identice, constante. Viață ~ă.2) Care este constant în timp și spațiu; lipsit de variații. Viteză ~ă.	/<fr. uniforme, lat. uniformis, ~e
UNIFORMĂ	UNIFÓRM//Ă ~e	<i>f.</i>	Îmbrăcăminte reglementară care prezintă aceeași formă după croială, model, pânză și culoare, obligatorie pentru anumite categorii de profesioniști. ~ școlară. ~ militară.	/<fr. uniforme
UNIFORMITATE	UNIFORMITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter uniform.2) Lipsă de varietăți; absență de modificări; monotonie; constanță. ~ în predare.	/<fr. uniformité, lat. uniformitas, ~atis
A UNIFORMIZA	A UNIFORMIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A face să fie uniform.	/< fr. uniformiser
UNILATERAL	UNILATERÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care este situat pe o singură latură, pe o singură parte. Flori ~e.2) Care este orientat într-o singură direcție, într-un singur sens. Decizie ~ă.3) (despre persoane) Care judecă dintr-un singur punct de vedere, neglijând complexitatea faptelor (date);	/<fr. unilatéral
UNILATERALITATE	UNILATERALITÁTE	<i>f.</i>	Caracter unilateral.	/unilateral + suf. ~itate
UNILINGV	UNILÍNGV ~ă (~i, ~e)		1) Care este scris într-o singură limbă.2) Care vorbește o singură limbă.	/< fr. unilingue
UNIME	UNÍM//E ~i	<i>f.</i>	1) Element abstract, care exprimă o cantitate elementară și servește la formarea numerelor compuse.2) (în sistemul zecimal) Fiecare dintre numerele de la unu la nouă inclusiv; unitate.3) muz. Notă întreagă.	/unu + suf. ~ime
UNAȚIONAL	UNAȚIONAL ~ă (~i, ~e)		(despre state, regiuni) Care are populație aparținând unei singure naționalități. [Sil. □t□o□]	/uni- + național
UNIONAL	UNIONAL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de o uniune; propriu unei uniuni.2) Care constituie o uniune.3) Care este comun pentru toată uniunea. [Sil. □ni□o□]	/uniune + suf. ~al

UNIONISM	UNIONÍSM	<i>n.</i>	Curent social□politic, care are la bază tendința de grupare într□o uniune (politică, economică, culturală, religioasă etc.). [Sil. □ni□o□]	/< fr. unionisme
UNIONIST I	UNIONÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de unionism; propriu unionismului.	/<fr. unioniste
UNIONIST II	UNIONÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al unionismului. [Sil. □ni□o□]	/<fr. unioniste
UNIPAR	UNIPÁR ~ă (~i, ~e)		(despre mamifere) Care naște numai câte un singur pui.	/<fr. unipare
UNIPERSONAL	UNIPERSONÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care aparține unei singure persoane; care se referă la o singură persoană.2) (despre verbe) Care se conjugă și se folosește numai la persoana a treia singular.	/<fr. unipersonnel
UNISEXUAT	UNISEXUÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre flori) Care are organe de reproducere de un singur sex. [Sil. □xu□at]	/< fr. unisexué
UNISON	UNISÓN	<i>n.</i>	1) Sunet unic produs de mai multe voci sau instrumente; ansamblu de sunete produse simultan de mai multe voci sau instrumente.2) fig. Concordanță perfectă; acord deplin.	/<fr. unisson, lat. unisonus
UNISONANȚĂ	UNISONÁNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Armonie care rezultă din emiterea simultană a acelorași sunete de mai multe voci sau instrumente.	/< fr. unissonance
UNIT	UNÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A UNI și A SE UNI.2) (despre colectivități sau despre membrii acestora) Care se caracterizează prin unitate de idei, idealuri comune, acțiuni unanim acceptate. Familie ~ tă.3) și substantival Care ține de biserica creștină orientală unită cu biseric	/v. a (se) uni
UNITAR	UNITÁR ~ă (~i, ~e)		Care formează o unitate; care constituie un tot întreg. Partid ~.	/<fr. unitaire
UNITARIAN I	UNITARI//ÁN I ~ănă (~éni, ~éne)		Care ține de unitarism; propriu unitarismului. [Sil. □ri□an]	/<fr. unitarien
UNITARIAN II	UNITARI//ÁN II ~éni	<i>m.</i>	Adept al unitarismului. [Sil. □ri□an]	/<fr. unitarien
UNITARIANISM	UNITARIANÍSM	<i>n.</i>	Doctrină religioasă creștină reformată, care nu recunoaște trinitatea, reprezentându□l pe Dumnezeu ca o singură persoană. [Sil. □ri□a□]	/<fr. unitarianisme, engl. unitarianism
UNITATE	UNIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Numărul și cifra unu.2) Fiecare dintre numerele de la unu până la nouă inclusiv; unime.3) mai ales la pl. Ultima cifră a unui compus.4) Mărime luată ca etalon pentru măsurarea mărimilor de același fel. ~ de timp.5) Caracter unitar. ~ dialectică.6) Form	/<fr. unité, lat. unitas, ~atis
UNIUNE	UNIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Asociere pe bază de interese comune a mai multor persoane, grupuri sau organizații, care se conduc de un program unic și urmăresc realizarea aceluiși scop. ~ea cineaștilor. ~ea scriitorilor.2) Stat constând din unirea mai multor state sau provincii au	/<lat. unio, ~onis, fr. union
UNIVERS	UNIVÉRS ~uri	<i>n.</i>	1) Ansamblu de ființe și lucruri, manifestate în diverse forme de existență și infinite în timp și în spațiu; lume.2) Suprafață a globului pământesc.3) Totalitate a oamenilor care locuiesc pe globul pământesc.4) Ansamblu al corpurilor cerești, privit ca u	/<fr. univers, lat. universum

UNIVERSAL	UNIVERSÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de univers; propriu universului. Gravitație ~ă.2) Care caracterizează lumea întreagă; caracteristic pentru întreg globul pământesc. Istorie ~ă.3) Care are cunoștințe din toate domeniile; cu cultură vastă; enciclopedic.4) Care se referă la o t	/<fr. universal, lat. universalis
UNIVERSALII	UNIVERSÁLII	<i>f. pl.</i>	1) (în filozofia medievală) Noțiuni generale.2) Fapte care se pot atribui tuturor elementelor unei clase de obiecte. • ~ lingvistice particularități caracteristice tuturor limbilor sau majorității acestora.	/<lat. universalia
UNIVERSALITATE	UNIVERSALITÁTE	<i>f.</i>	Caracter universal.	/<fr. universalité, lat. universalitas, ~atis
A UNIVERSALIZA	A UNIVERSALIZ//Á	<i>tranz.</i>	A face să fie universal; a generaliza.	/<fr. universaliser
UNIVERSIADĂ	UNIVERSIÁD//Á ~e	<i>f.</i>	Complex de competiții sportive internaționale la care participă studenții (din universități). [Sil. □si□a□]	/univers[itate] + suf. ~iadă
UNIVERSITAR	UNIVERSITÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de universitate; propriu universității. Studii ~e. Lector ~.	/<fr. universitaire
UNIVERSITATE	UNIVERSIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Instituție de învățământ superior, având mai multe facultăți. ~atea de Stat din Moldova. ~ privată. • ~ populară instituție pentru adulți, care oferă cursanților cunoștințe generale din variate domenii.2) Clădire unde se află această instituție. [G.-D.	/<fr. université, lat. universitas, ~atis
UNIVITELIN	UNIVITELÍN ~ă (~i, ~e)		(despre gemeni) Care a apărut dintr□un singur ou.	/<fr. univitelin
UNIVOC	UNIVÓ//C ~că (~ci, ~ce)		1) (despre cuvinte, expresii etc.) Care păstrează același sens în contexte diferite; cu o singură interpretare semantică.2) mat. (despre elementele unei mulțimi) Care corespunde unui singur element din altă mulțime.	/<fr. univoque, lat. univocus
UNS	UNS únsă (unși, únse)		1) v. A UNGE.2) și substantival înv. (despre persoane) Care este învestit în funcția de monarh sau demnitar bisericesc prin ceremonia ungerii cu mir.	/v. a unge
UNSOARE	UNS//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	1) mai ales la pl. Preparat medicamentos sau cosmetic sub formă de pastă sau de emulsie consistentă, compus din substanțe grase active; cremă cu proprietăți curative sau cosmetice; alifie; unguent.2) la sing. pop. Grăsime, mai ales de porc, folosită în al	/uns + suf. ~oare
UNSPREZECE I	ÚNSPREZECE I	<i>num. card.</i>	1) Zece plus unu. ~ studenți.2) (cu valoare de num. ord.) Al unsprezecelea; a unsprezecea.	/un + spre + zece
UNSPREZECE II	ÚNSPREZECE II	<i>m.</i>	1) Număr constând din unsprezece unități.2) Cifra 11 sau XI.3) Obiect marcat cu această cifră.	/un + spre + zece
AL UNSPREZECELEA	AL ÚNSPREZEC//ELEA	<i>num.</i>	ord. Care ocupă locul indicat de numărul unsprezece în ordinea numărării; care se află după al zecelea. Ziua a ~ea.	/unsprezece + le + a
UNSUROS	UNSUR//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) Care este murdar de unsoare. Salopetă ~oasă.2) pop. Care conține multă unsoare; cu multă unsoare. Pește (prăjit) ~.	/unsoare + suf. ~os

UNT	UNT	<i>n.</i>	Substanță grasă obținută din laptele unor animale domestice și întrebuințată ca aliment. • A scoate ~ul din cineva a slei de puteri; a vlăgui. Ca pe ~ fără dificultăți; cu ușurință. ~ul□vacii plantă erbacee cu tulpina simplă și flori (liliachii, purpurii	/<lat. unctum
UNTAR I	UNTÁR I ~e	<i>n.</i>	rar Vas înalt și îngust, din doage cercuite, în care se bate smântâna, pentru a alege untul; budăi; putinei.	/unt + suf. ~ar
UNTAR II	UNTÁR II ~i	<i>m.</i>	rar Lucrător specializat în producerea untului.	/unt + suf. ~ar
UNTDELEMN	UNTDELEMN	<i>n.</i>	Ulei vegetal comestibil, extras din semințele sau fructele unor plante (floarea□soarelui, măsline etc.). • A ieși deasupra ca ~ul a) ieși la iveală; b) a învinge.	/unt + de + lemn
UNTDELEMNIU	UNTDELEMN//ÍU ~ie (~ii)		Care are culoarea untdelemnului; gălbui.	/untdelemn + suf. ~iu
UNTIERĂ	UNTIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Vas special în care se păstrează și se servește untul. [Sil. □ti□e□]	/unt + suf. ~ieră
UNTIȘOR	UNTIȘÓR ~i	<i>m.</i>	Plantă erbacee cu tulpina scurtă, neramificată, având frunze de forma inimii, cărnoase, lucioase și comestibile; grăușor.	/unt + suf. ~ișor
UNTOS	UNT//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) Care are (mult) unt; cu (mult) unt.2) Care are aspect de unt; asemănător cu untul; ca untul.	/unt + suf. ~os
UNTURĂ	UNTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Grăsime animală (topită) folosită, în special, în alimentație. ~ de porc. • ~ de pește lichid uleios, cu gust și miros specific, obținut din ficatul unor specii de pești și folosit ca mijloc curativ și profilactic. [G.□D. unturii]	/<lat. unctura
UNU I	ÚNU I	<i>m.</i>	1) Număr constând dintr□o unitate.2) Cifra 1 sau I.3) Obiect marcat cu această cifră.	/<lat. unus, ~a
UNU II	ÚNU II úna	<i>num. card.</i>	1) (când determină un substantiv, sunt folosite formele un, o) Pri-mul număr care stă la baza numerotației și reprezintă o cantitate egală cu o unitate; trei minus doi.2) (cu valoare de num. ord.) Care precedă pe al doilea; întâi.	/<lat. unus, ~a
UNUL	ÚNUL úna (únii, únele)	<i>pron. nehot.</i>	1) la sing. Cineva.2) la pl. O parte din. • ~ mai bun (frumos, deștept etc.) decât altul toți la fel de buni (frumoși, deștepți etc.). ~ ca ~ (sau ~ ca altul) fără deosebire; deopotrivă. Până una□alta între timp. A da toate pe una a supune întreaga activi	/<lat. unus, una
UNULEA	ÚNULEA úna	<i>num.</i>	ord. (numai în componența unui numeral compus din zeci, sute ș.a.m.d. și unitate) Care ocupă locul indicat de numărul unu în ordinea numărării. Al treizeci și ~. A treizeci și una.	/unu + le + a
UPERCUT	ÚPERCUT ~uri	<i>n.</i>	(la box) Lovitură executată, mai ales sub bărbie, prin mișcarea mâinii de jos în sus.	/<engl., fr. uppercut
A UPERCUTA	A UPERCUT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(persoane) A lovi printr□un upercut.	/Din upercut
UPERIZARE	UPERIZ//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	Metodă de conservare a laptelui printr□un proces termic de scurtă durată; pasteurizare momentană.	/<fr. upérisation
URA	ÚRA	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a exprima entuziasm colectiv, însuflețire generală, cu ocazia unor manifestări publice, a unor solemnități sau pentru a îndemna la atac pe câmpul de luptă).	/<rus. ura, fr. hourra

A URA	A URÁ uréz	<i>l. tranz.</i>	1) (sănătate, noroc, fericire etc.) A dori cu o deosebită afecțiune (cu prilejul unei aniversări, al celebrării căsătoriei etc.).2) A felicita prin recitarea plugușorului (în seara de Anul Nou); a hăi.2. intranz. A umbla de la casă la casă, în seara de An	/<lat. orare
URAGAN	URAGÁN ~e	<i>n.</i>	1) Cyclon tropical, caracterizat prin vânt foarte violent și ploaie torențială, care aduce distrugerii mari; vijelie.2) Vânt violent însoțit de ploaie.3) fig. Forță distrugătoare.	/<fr. ouragan
URALE	URÁLE	<i>n.</i>	pl. Aclamații, ovații cu strigăte de „ura“.	/Din ura
URANGUTAN	URANGUTÁN ~i	<i>m.</i>	Maimuță antropoidă, de talie mare, cu membrele anterioare mult mai lungi decât cele posterioare.	/<fr. orang-outan
URANIAN	URANI//ÁN ~ână (~éni, ~éne)		Care ține de univers; propriu universului. [Sil. ni-an]	/<it. uraniano
URANIC	URÁNI//C ~că (~ci,		v. URANIAN.	/<fr. uranique
URANINIT	URANINÍT ~uri	<i>n.</i>	Mineral lucios, de cu-loare neagră, foarte radioactiv, întrebuințat ca minereu (pentru extragerea uraniului, toriului, radiului etc.); pehblendă.	/<fr. uraninite
URANIU	URÁNIU	<i>n.</i>	Metal alb-argintiu, radioactiv, folosit, mai ales, la obținerea energiei nucleare.	/<fr. uranium
URARE	UR//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A URA.2) Cuvânt sau formulă spusă cu o deosebită afecțiune (cu prilejul unei aniversări, al celebrării căsătoriei etc.).	/v. a ura
URĂ	ÚRĂ uri	<i>f.</i>	1) Sentiment puternic de antipatie profundă (față de cineva sau de ceva). • ~ de moarte aversiune foarte mare.2) Atitudine dușmănoasă; ostilitate; vrajbă. [G.-D. urii]	/v. a (se) urî
URĂTOR	URÁTÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană care umblă cu uratul în seara de Anul Nou; hăitor.	/a ura + suf. ~ător
URĂTURĂ	URÁTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) v. URARE.2) Creație populară în versuri, care se recită de urători în ajunul Anului Nou; hăitură, plugușor.	/a ura + suf. ~ătură
URĂCIOS	UR~CI//ÓS ~oasă (~ósi, ~oăse)		(despre persoane și despre manifestările lor) Care trezește antipatie; nesuferit.	/a (se) urî + suf. ~icios
URĂCIUNE	UR~CIÚN//E ~i	<i>f.</i>	Ființă urâtă, cu exterior respingător; smârdoare. [G.-D. urăciunii]	/a (se) urî + suf. ~ciune
URÂT I	URÂT I	<i>adv.</i>	Într-un mod neplăcut; displăcut. • A se uita ~ la cineva a privi pe cineva cu dușmănie.	/v. a (se) urî
URÂT II	URÂT II	<i>n.</i>	1) Stare a omului care se plictisește; depresiune sufletească ușoară (cauzată de lipsa interesului); plictiseală. • A muri de ~ a se plictisi grozav. A ~i ține cuiva de ~ a face tot posibilul pentru a ridica dispoziția cuiva; a distra pe cineva.2) Ceea ce	/v. a (se) urî
URÂT III	URÂ//T III ~tă (~ți, ~te)		1) și substantival Care este neplăcut la înfățișare; lipsit de frumusețe și armonie. • ~ de mama focului nespun de urât.2) Care este contrar bunei-cuviințe; necuviincios. Maniere ~te.3) (despre vreme sau despre fenomene atmosferice) Care nu este prielnic;	/v. a (se) urî
URĂȚENIE	URĂȚÉNI//E ~i	<i>f.</i>	1) Caracter urât; slujenie.2) Ființă sau lucru urât; slujenie. [G. D. urățeniei]	/urât + suf. ~enie

A URĂȚI	A URĂȚ//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se urâtească; a sluți; a poci.	/Din urât
A SE URĂȚI	A SE URĂȚ//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	A □ și pierde frumusețea; a deveni urât; a se poci; a se sluți.	/Din urât
URBAN	URBÁN ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de urbe; propriu urbei; de oraș; orășenesc; citadin. Construcție ~ă. Transport ~.2) Care denotă politețe rafinată; caracterizat prin urba-nitate. Atitudine ~ă.	/<fr. urbain, lat. urbanus
URBANISM	URBANÍSM	<i>n.</i>	v. URBANISTICĂ.	/<fr. urbanisme
URBANIST	URBANÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Persoană specializată în urbanistică.	/<fr. urbaniste
URBANISTIC	URBANÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de urbanistică; propriu urbanisticii.	/urban + suf. ~istic
URBANISTICĂ	URBANÍSTICĂ	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul amenajării localităților orășenești existente, precum și cu proiectarea de noi orașe.	/urban + suf. ~istic
URBANITATE	URBANITÁTE	<i>f.</i>	Comportate civilizată.	/<fr. urbanité, lat. urbanitas, ~atis
A URBANIZA	A URBANIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A face să se urbanizeze; a orășeniza.	/<fr. urbaniser
A SE URBANIZA	A SE URBANIZ//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre localități rurale) A căpăta trăsături urbane; a deveni oraș; a se orășeniza.2) (despre persoane) A □ și însuși modul de viață și de comportare al orășenilor; a deveni orășean; a se orășeniza.	/<fr. urbaniser
URBANIZARE	URBANIZ//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A URBANIZA și A SE URBANIZA.2) Proces istoric de creștere a orașelor și a rolului lor în dezvoltarea societății.	/v. a (se) urbaniza
URBE	ÚRBE ~	<i>f.</i>	1) fam. Localitate de proporții mari, fiind centru administrativ, industrial, comercial, cultural și politic; oraș.2) Populație a unei astfel de localități.	/<lat. urbs, ~is
A URCA	A URCÁ urc	<i>1. intrans.</i>	1) fig. (despre persoane) A fi mereu în ascensiune; a sui; a avansa.2) (despre parametri fizici și aparate pentru măsurarea lor) A avea sau a indica valori ridicate; a sui.3) (despre căi de comunicație) A urma o pantă ascendentă. Drumul urcă prin livezi.4	/<lat. oricare
A SE URCA	A SE URCÁ mă urc	<i>intrans.</i>	1) A se deplasa pe un loc mai ridicat; a se înălța în sus; a se sui. ~ pe coasta dealului. • ~ (sau a se sui) pe tron a veni la domnie. Dacă nu știi ce □ i apa nu te urca în luntre nu te apuca de lucrul pe care nu □ l cunoști sau nu ești sigur că □ l vei realiz	/<lat. oricare
URCĂTOR	URCĂT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>rar</i>	(mai ales despre plante) Care se urcă; care crește în sus; agățător; suitor; cățărátor; volubil.	/a (se) urca + suf. ~ător
URCIOR I	URCI//ÓR I ~oáre	<i>n.</i>	1) Vas de lut cu toartă, înalt și lunguieț, strâmt în partea de sus, iar la mijloc bombat, în care se țin diferite lichide.2) Conținutul unui astfel de vas. ~ de vin.	/<lat. urceolus
URCIOR II	URCI//ÓR II ~oáre	<i>n.</i>	Inflamație acută a glandelor sebacee de la rădăcina genelor, cu acumulare de puroi.	/<lat. hordeolus
URCUȘ	URCÚȘ ~uri	<i>n.</i>	Teren care urcă (unind două puncte situate la latitudini diferite); loc în pantă; suiș.	/a (se) urca + suf. ~uș
URDAR I	URDÁR I ~e	<i>n.</i>	1) Vas în care se face sau se ține urda.2) Unealtă care servește la mestecat când se fierbe zerul pentru urdă.	/urdă + suf. ~ar

URDAR II	URDÁR II ~i	<i>n.</i>	Cioban specializat în pregătirea urdei (la stână).	/urdă + suf. ~ar
URDĂ	ÚRD//Ă	<i>f.</i>	Produs lactat secundar, obținut prin fierberea zerului rămas după prepararea cașului. • ~a □ vacii plantă erbacee cu flori grupate în racem, care crește prin semănături și pe marginea drumurilor.	/Orig. nec.
A URDINA	A URDIN//Ă urdín	<i>intrans.</i>	înv. 1) A face același drum de nenumărate ori; a merge des la cineva sau undeva.2) A avea diaree.	/ <i><lat. ordinare</i>
URDINIȘ	URDINÍȘ ~uri	<i>n.</i>	Deschizătură îngustă la baza unui stup, lăsată special pentru ca albinele să poată ieși și intra.	/a urdina + suf. ~iș
URDOARE	URD//OÁRE ~óri	<i>f. pop.</i>	Secreție densă și vâscoasă, gălbuie, care se scurge din ochi și se depune în colțul pleoapelor.	/ <i><lat. horridor, ~oris</i>
URDUROS	URDUR//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		1) Care are (multă) urdoare.2) rar Care este plin de slin; slinos; jegos.	/urdoare + suf. ~os
URECHE I	URÉCH//E I ~i	<i>f.</i>	I. 1) (la om și la animale) Organ □ pereche al auzului, situat (simetric) pe partea laterală a capului. • Până peste ~i foarte mult. A trage cu ~ea a asculta pe furiș, neobservat de nimeni. A □ i intra pe o ~ și a □ i ieși pe alta a uita repede cele auzite; a n	/ <i><lat. oricla</i>
URECHE II	URÉCH//E II ~i	<i>f.</i>	1) Gaură sau adâncitură de dimensiuni reduse (corespunzătoare cu volumul obiectului), făcută cu scopuri diferite în anumite obiecte. ~ea acului.2) Obiect de care se poate apuca sau cu ajutorul căruia se poate fixa ceva. ~ea cizmei. [G.-D. ure-chii]	/ <i><lat. oricla</i>
A URECHEA	A URECH//EÁ ~éz	<i>trans.</i>	A pedepsi trăgând de urechi.	/Din ureche
URECHEAT	URECHEÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv</i>	Care are urechi mari.	/Din ureche
URECHELNIȚĂ I	URECHÉLNIȚ//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Miriapod nocturn veninos, de talie medie, de culoare cafenie, având antene lungi și membrele anterioare în formă de clește.2) Insectă noc-turnă, de talie mică, brună, cu corpul subțire, având abdomenul terminat cu o parte cor-noasă de forma unui clest	/ureche + suf. ~elniță
URECHELNIȚĂ II	URECHÉLNIȚ//Ă II ~e	<i>f.</i>	1) Plantă erbacee cu tulpina erectă, având frunze cărnoase, eliptice și flori roz sau roșii, cultivată în scopuri decorative.2) Plantă erbacee cu tulpina erectă, ramificată, cu frunze ovale și flori galbene, dispuse în umbele; urechea □ iepurelui.	/ureche + suf. ~elniță
URECHIUȘĂ	URECHIÚȘ//Ă ~e	<i>f.</i>	Ciupercă comestibilă de culoare galbenă □ portocalie, cu margini văluroase, ridicate în sus; urechea □ babei.	/ureche + suf. ~ușă
UREE	URÉE	<i>f.</i>	Substanță organică incoloră, cristalizată, prezentă în sânge și eliminată din organism prin urină și sudoare. [G.-D. ureei; Sil. □ re □ e]	/ <i><fr. urée</i>
UREMIC	URÉMI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de uremie; propriu uremiei.2) și substantival Care suferă de uremie.	/ <i><fr. urémique</i>
UREMIE	UREMÍ//E ~i	<i>f.</i>	Stare patologică constând în intoxicația generală a organismului, provocată de creșterea excesivă a cantității de uree din sânge. [G. □ D. uremiei]	/ <i><fr. urémie</i>
URETER	URETÉR ~e	<i>n.</i>	(la om și la mamifere) Canal membranos prin care se scurge urina din bazinetul renal în vezica urinară.	/ <i><fr. uretere</i>

URETERAL	URETERÁL ~ă (~i,		Care ține de ureter; propriu ureterului.	/<fr. uréteral
URETRAL	URETRÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de uretră; propriu uretrei.	/<fr. urétral
URETRĂ	URÉTR//Ă ~e	<i>f.</i>	(la om și la mamifere) Canal membranos prin care se elimină urina din organism. [G.-D. uretrei]	/<fr. uretre
URETRITĂ	URETRÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Stare patologică constând în inflamarea mucoasei uretrei.	/<fr. urétrite
URETROSCOP	URETROSC//ÓP	<i>n.</i>	Instrument medical pentru examinarea uretrei.	/<fr. urétroscop
URETROSCOPIE	URETROSCOPIÉ	<i>f.</i>	Metodă de examinare a canalului uretral cu ajutorul uretro-scopului.	/<fr. urétroscopie
URGENT	URGÉN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și adverbial</i>	Care necesită soluționare imediată; fără târăgănare; grabnic. Chestiune ~tă. A pleca ~. • Telegramă ~tă telegramă care ajunge la destinație în cel mai scurt timp.	/<fr. urgent, lat. urgens, ~tis
A URGENTA	A URGENT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(acțiuni, procese) A face să aibă loc sau să se producă mai repede; a grăbi; a accelera; a zori; a pripi; a precipita.	/Din urgent
URGENTĂ	URGÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Caracter urgent. ~a deciziei.2) Necesitate urgentă; situație urgentă. Măsuri de ~. • De ~ cât mai repede; fără întârziere. [G. □D. urgenței]	/<fr. urgence
URGIE	URGÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Nenorocire mare, care se abate asupra cuiva; năpastă.2) Nenorocire mare care se abate asupra unei colectivități; catastrofă de mari proporții; flagel; prăpăd; calamitate; dezastru. [G. □D. urgiei]	/<lat. orgia
A URGISI	A URGIS//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	pop. (persoane) A face să suporte o urgie, o năpastă; a năpăstui; a oropsi.	/<ngr. órghizomai
A SE URGISI	A SE URGIS//Í mă	<i>intrans.</i>	înv. A fi cuprins de furie; a se înfuria.	/<ngr. órghizomai
URGISIT	URGISÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A URGISI și A SE URGISI.2) Care nu poate fi suportat.3) (despre obiecte) Care este lăsat la voia întâmplării; aruncat.	/v. a (se) urgisi
URIAȘ I	URIÁȘ I ~i	<i>m.</i>	1) (în basme) (în opoziție cu pitic) Personaj imaginat ca fiind neobișnuit de înalt și înzestrat cu o forță fizică fantastică.2) fig. Persoană dotată cu capacități excepționale într □un domeniu de activitate; titan. [Sil. □ri□aș]	/<ung. óriás
URIAȘ II	URIÁȘ II ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care este de proporții foarte mari; extraordinar de mare; gigantic; colosal; enorm; imens. Munți ~i. [Sil. □ri□aș]	/<ung. óriás
URIC	URÍ//C ~ce	<i>n.</i>	1) (în Moldova medievală) Proprietate funciară feudală, care se transmitea prin moștenire.2) Carte domnească de proprietate ereditară; carte de danie.	/<ung. örök
URICAR I	URICÁR I ~e	<i>n.</i>	Culegere de documente vechi, de urice.	/uric + suf. ~ar
URICAR II	URICÁR II ~i	<i>m.</i>	(în Moldova și în Mun-tenia medievală) Slujbaş în cancelaria domnească care avea însărcinarea de a scrie urice; diac; gramatic.	/uric + suf. ~ar
A URINA	A URIN//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	A elimina urină din vezica urinară; a se uda.	/<fr. uriner
URINAL	URINÁL ~e	<i>n.</i>	Vas plat de sticlă sau de plastic cu un gât, care permite bărbaților bolnavi să urineze, fără a se scula din pat.	/<fr. urinal
URINAR	URINÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de secreția și evacuarea urinei din organism.	/<fr. urinaire

URINĂ	URÍNĂ	<i>f.</i>	Lichid secretat de rinichi, acumulat în vezica urinară și eliminat din organism prin uretră.	/<fr. urine, lat. urina
URINIFER	URINIFÉR ~ă (~i, ~e)		Care este caracteristic pentru urină; de urină.	/<fr. uri-nifere
URINOS	URIN//ÓS ~oăse (~oși, ~oăse)		Care conține urină; cu urină.	/<fr. urineux
A URÎ	A UR" urăsc	<i>tranz.</i>	(persoane, stări de lucruri etc.) A trata cu ură; a nu putea suferi (din aversiune sau din dușmănie). • ~ de moarte a dușmăni cumplit.	/<lat. horrire
A SE URÎ	A SE UR" mă urăsc	<i>intrans.</i>	1) A se afla în relații de dușmănie (cu cineva).2) (construit cu dativul) A se plictisi foarte tare. • A i ~ cu viața a nu mai dori să trăiască.	/<lat. horrire
A URLA	A URLĂ úrlu	<i>intrans.</i>	1) (mai ales despre lupi, câini, șacali) A scoate sunete puternice prelungi; a scoate urlete.2) (despre persoane) A emite strigăte violente și prelungi; a zbiera.3) A cânta tare cu voce neplăcută (și falsă).4) (despre vânt, vifor) A produce un zgomot suie	/< lat. ululare
URLAȚI	URLĂȚI	<i>m.</i>	la pl.: A se duce (sau a umbla) pe ~ a umbla fără rost; a pleca undeva fără a □ și pune un anumit scop.	/v. a urla
URLĂTOARE	URLĂT//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	1) Curs vijelios de apă, care curge cu zgomot printr □ o albie abruptă, de pe coasta unui munte.2) pop. Loc pe cursul unei ape curgătoare unde apa curge vertical de la înălțime (producând un zgomot puternic); <u>cădere de apă; cascadă; cataractă.</u>	/a urla + suf. ~ător
URLĂTOR	URLĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care urlă; care produce urlete.	/a urla + suf. ~ător
URLET	ÚRLET ~e	<i>n.</i>	1) Sunet prelung și răsunător (scos, mai ales, de animale).2) peior. Vorbire răstită.3) peior. Interpretare nearmonioasă a unei melodii.	/a urla + suf. ~et
A URLUI	A URLU//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	(cereale) A măcina pentru urluială; a preface în urluială.	/<ung. örölni
URLUIALĂ	URLUI//ÁLĂ ~éli	<i>f.</i>	Produs obținut din cereale (mai ales din porumb) măcinate mare și folosit ca hrană pentru animale. [G.-D. urluielii]	/a urlui + suf. ~eală
URLUITOARE	URLUIT//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	Mașină pentru producerea urluielii; mașină de urluit.	/a urlui + suf. ~toare
A URMA	A URM//Á ~éz	<i>l. tranz.</i>	1) și fig. (ființe) A însoți mergând în urmă.2) (indici ai direcției) A ține fără abatere. ~ drumul.3) (indicații, recomandări, sfaturi) A respecta, având ca orientare.4) (în îmbinări cu substantive care indică un domeniu sau o formă de învățământ) A frec	/Din urmă
URMARE	URM//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A URMA.2) Fapt care rezultă dintr □ o acțiune; rezultat; efect; consecință. • Prin ~ așadar; vasăzică; deci.3) Prelungire a ceva început mai înainte; continuare. [G. □ D. urmării]	/v. a urma
URMAȘ	URMÁS ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care descinde dintr □ un neam sau dintr □ o familie oarecare; descendent; coborâtor.2) Copil care descinde dintr □ o familie; progenitură.3) Persoană care continuă cauza cuiva.4) Persoană care succede pe cineva într □ un post sau într □ o funcție; succe	/urmă + suf. ~aș

URMĂ	ÚRM//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Semn lăsat de cineva sau de ceva pe o suprafață oarecare. ~e de animal. ~ de tractor. ~a unei lovituri. • A da de ~ a dispune de informația necesară. A □ i da (cuiva) de ~ (sau a ști de ~a cuiva) a găsi locul unde se află cineva. A nu □ i (mai) da (cuiva)	/<lat. orma
A URMĂRI	A URMĂR//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) (ființe) A ține mereu în câmpul vizual, mergând pe urmă. ~ hoțul.2) A privi cu atenție. ~ o emisiune.3) (despre gânduri, sentimente, imagini etc.) A preocupa în permanentă și complet; a obseda; a stăpâni.4) A supune unor observații (cu gândul); a exami	/urmă + suf. ~ări
URMĂRIRE	URMĂRÍR//E ~i	<i>f.</i>	v. A URMĂRI. • ~ penală acțiune judiciară de strângere a probelor pentru dovedirea vinovăției infractorului.	/ v. a urmări
URMĂRITOR	URMĂRIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	Care urmărește pe cineva (pentru a □ l supraveghea sau a □ l prinde).	/a urmări + suf. ~tor
URMĂTOR	URMÁT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv al</i>	1) Care urmează după ceva sau după cineva. Să intre ~orul.2) Care este indicat în cele ce urmează. A trage ~oarele concluzii. Ne □ a relatat ~oarele.	/a urma + suf. ~tor
URNĂ	ÚRN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (la popoarele antice) Vas de lut sau de bronz cu diverse întrebuințări.2) Vas mic în care se păstrează cenușa mortului incinerat.3) Cutie prevăzută cu o deschizătură îngustă în care se introduc buletinele de vot.	/<fr. urne, lat. urna
A URNI	A URN//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) (obiecte imobile) A mișca (puțin sau cu greu) din loc; a clinti; a strămuta. • Nu □ l ~ești cu una cu două e greu de mișcat din loc.2) (mașini, sisteme tehnice etc.) A face să funcționeze; a scoate din starea de inactivitate. • ~ carul din loc a începe r	/<sl. urinonti
A SE URNI	A SE URN//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	A se pune în mișcare, deplasându □ se (puțin) din locul inițial; a se clinti.	/<sl. urinonti
UROCORDAT	UROCORDÁT ~e	<i>n.</i>	(nume generic) Animal marin având corp bombat, cilindric, acoperit cu o tunică gelatinoasă; tunicier.	/<fr. urocordés
UROGENITAL	UROGENÍTÁL ~ă (~i, ~e)		Care este caracteristic pentru aparatul urinar și cel genital; genito □ urinar. Organe ~e.	/<fr. urogénital
UROLOG	UROLÓ//G ~gă (~gi, ~ce)	<i>m. și f.</i>	Medic specializat în urologie.	/<fr. urologue
UROLOGIC	UROLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de urologie; propriu urologiei.	/<fr. urologique
UROLOGIE	UROLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă de studiul bolilor aparatului urinar.	/<fr. urologie
UROMETRU	UROMÉTR//U ~e	<i>n. med.</i>	Aparat pentru determinarea densității urinei; areometru pentru urină.	/<fr. urometre
UROTROPINĂ	UROTROPÍNĂ	<i>f.</i>	Substanță cristalină, incoloră, cu gust dulceag, obținută pe cale industrială și întrebuințată, mai ales, în medicină (ca antiseptic în bolile căilor urinare).	/<fr. urotropine

URS	URS urși	<i>m.</i>	1) Mamifer omnivor, de talie mare, greoi și masiv, cu blană deasă, de obicei de culoare brună, cu botul alungit și coadă scurtă. • ~ alb (sau polar) urs cu blana albă răspândit în regiunile arctice. A se aduna (sau a se uita) ca la ~ a se aduna multă lume	/<lat. ursus
URSAR	URSÁR ~i	<i>m.</i>	Persoană care dresează urși și îi poartă prin bălciuri și localități, punându-i să joace în fața publicului.	/urs + suf. ~ar
URSĂ	ÚRS//Ă ~e	<i>f.</i>	: ~a Mare constelație care constă din șapte stele, situate astfel, încât seamănă cu un car cu oiște; Carul Mare. ~a Mică constelație asemănătoare cu cea precedentă, având distanțele dintre stele mai mici; Carul Mic.	/<lat. ursa, fr. ourse
A URSI	A URS//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	(în superstiții și în creația folclorică) A hotărî dinainte, prestabilind mersul lucrurilor (soarta, viața unei ființe); a sorti; a meni; a hărăzi; a predestina; a soroci.	/<ngr. oriso
URSIT	URSÍ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană predestinată să devină soțul sau soția cuiva.	/v. a ursi.
URSITĂ	URSÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (în concepțiile mistice) Forță supranaturală care se crede că determină desfășurarea evenimentelor; soartă; destin; fatalitate. • A face cuiva de ~ a face vrăji de dragoste.2) v. URSITOARE. [G. □D. ursitei]	/v. a ursi
URSITOARE	URSITOÁRE ~	<i>f.</i>	(în superstiții) Ființă imaginară, despre care se crede că poate hotărî soarta omului la naștere. [G. □D. ursitoarei]	/a ursi + suf. ~toare
URSITOR	URSIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		(în superstiții) Care ursește; care hotărăște soarta cuiva sau a ceva dinainte.	/a ursi + suf. ~tor
URSOAICĂ	URSOÁI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	1) Femela ursului.2) reg. Coș de sobă sau de cuptor pentru colectarea fumului produs la ardere și evacuarea lui prin hogaș.3) Element de susținere, de sprijin (barnă, stâlp) la o construcție.	/urs + suf. ~oaică
URSON	URS//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	1) Țesătură care imită blana de urs.2) Obiect de îmbrăcăminte (palton, haină etc.) confectionat din astfel de țesătură.	/<fr. ourson
URSULEȚ	URSULÉȚ ~i	<i>m.</i>	(diminutiv de la urs) Pui de urs.	/urs + suf. ~uleț
URSULINĂ	URSULÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Călugăriță catolică care se ocupă cu educația fetelor și cu îngrijirea bolnavilor.	/<fr. ursuline
URSUZ	URSÚZ ~ă (~i, ~e)		(despre persoane și despre manifestările lor) Care vădește în permanență nemulțumire; cuprins de rea dispoziție; posomorât; posac; necomunicativ; neprietenos; acru; morocănos.	/<turc. ulursuz
URTICACEE	URTICACÉE ~	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de plante erbacee anuale sau perene, de cele mai multe ori cu peri urzicători (reprezentanți: urzica și parechernița).2) Plantă din această familie.	/<fr. urticacées
URTICANT	URTICÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>livr.</i>	Care produce usturime; urzicator; usturător. Plantă ~tă.	/<fr. urticant
URTICARIE	URTICÁRIE	<i>f.</i>	Erupție de natură alergică, sub formă de bășici roșii sau albe, care produc mâncărime. [G.-D. urticariei; Sil. -ri-e]	/<fr. urticaire
URUIOC	URU//IÓC ~ioáce	<i>n.</i>	Totalitate a firelor de urzeală de la capătul pânzei, care rămân pe stative după tăierea acesteia.	/cf. ucr. uriok, urivok

URZEALĂ	URZ//EĂLĂ ~eli	<i>f.</i>	1) v. A URZI.2) Totalitate a firelor întinse în lungime pe războiul de țesut, printre care se trec transversal firele de bătătură pentru a obține țesătura.3) fig. rar (despre opere de artă) Fel de aranjare a elementelor componente; compoziție; țesătură.4)	/a urzi + suf. ~eală
A URZI	A URZ//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (fire textile) A așeza în stative sau în războiul de țesut, trecând prin spată și înfășurând pe suluri.2) fig. (planuri, idei, gânduri) A □ și reprezenta în minte; a □ și schița în gând; a plăsmui; a plămădi.3) fig. (acțiuni dușmănoase, fapte reprobabile)	/<lat. ordire
A SE URZI	A SE URZ//Î se ~ește	<i>intrans.</i>	reg. A lua ființă; a lua naștere; a apărea.	/<lat. ordire
A URZICA	A URZICĂ urzic	<i>tranz.</i>	1) (despre plante urzicătoare sau alți factori de acest gen) A supune unei senzații de usturime (în urma atingerii de piele).2) (despre persoane) A atinge cu o urzică (sau cu altă plantă urzicătoare), producând usturime.3) fig. (persoane) A înțepa cu vorb	/Din urzică
A SE URZICA	A SE URZICĂ mă	<i>intrans.</i>	A simți usturime la atingerea cu urzicile.	/Din urzică
URZICAR	URZICĂR ~i	<i>m.</i>	1) Pasăre sedentară, de talie mică, cu penaj de culoare negrie, care își face cuib prin urzici.2) Fluture mic, cu aripi brun □ roșcate, cu pete negre, a cărui larvă se hrănește cu urzici.	/ urzică + suf. ~ar
URZICĂ	URZÎ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Plantă cu tulpina erectă, având frunze opuse, inegal dințate, acoperite (ca și tulpina) de peri urticanti, folosită în industria textilă, în medicină și ca aliment. • ~ □ moartă plantă erbacee asemănătoare cu urzica, dar cu peri neurticanti și cu flori a	/<lat. urdica
URZICĂTOR	URZICĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care urzică; care produce usturime; us-turător.2) fig. Care atinge amorul propriu; care conține aluzii răutăcioase; mușcător; usturător; pișcător; corosiv; înțepător.	/a urzica + suf. ~ător
URZICĂTURĂ	URZICĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Iritație dureroasă a pielii provocată de atingerea cu urzici (sau cu alți factori urzicători).	/a urzica + suf. ~ătură
URZITOR I	URZIT//ÓR I ~oăre	<i>n.</i>	Unealtă sau mașină de urzit.	/a urzi + suf. ~tor
URZITOR II	URZIT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care lucrează la mașina de urzit.2) Persoană care urzește pânza.3) fig. Persoană care inițiază în taină acțiuni reprobabile; conspirator.	/a urzi + suf. ~tor
A USCA	A USCĂ usúc	<i>tranz.</i>	A face să se usuce; a seca; a asana. • Bea de usucă face abuz de băuturi alcoolice.	/<lat. exsucare
A SE USCA	A SE USCĂ mă usúc	<i>intrans.</i>	1) A rămâne fără apă sau umezeală. Pământul se usucă. Rufele s □ au uscat. • A i ~ cuiva ochii (sau lacrimile) a nu mai plânge. A i ~ cuiva gura (sau limba, gâtul) a avea o senzație puternică de sete.2) (despre vegetație) A □ și pierde cu totul seva (de secet	/<lat. exsucare
USCAT I	USCĂ//T I ~tă (~ți, ~te)		1) v. A USCA și A SE USCA. • A îndruga verzi și ~te a vorbi mult și fără rost; a pălăvrăgi.2) (despre anotimpuri, zone climaterice, fenomene ale naturii) Care este lipsit de umezeală. Stepă ~tă. Vânt ~.3) (despre voce) Care este lipsit de afectivitate, de	/v. a (se) usca

USCAT II	USCÁT II ~uri	<i>n.</i>	Înveliș exterior solid (neacoperit de ape) al globului pământesc. • A se zbate ca peștele pe ~ a depune maximum de eforturi pentru a ieși din impas.	/v. a (se) usca
USCĂCIOS	USCĂCI//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) (despre terenuri) Care este lipsit de umezeală.2) (despre timp, regiuni) Care se caracterizează prin secetă; fără precipitații; secetos.3) rar (despre persoane) Care are corp format numai din mușchi și oase (fără nici un pic de grăsime); uscățiv.	/a (se) usca + suf. ~ăcios
USCĂCIUNE	USCĂCIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Însușire de a fi uscat.2) Senzație puternică de sete (cauzată de unele dereglări în organism).3) Timp uscat; secetă.	/a (se) usca + suf. ~ăciune
USCĂTOARE	USCÁT//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	v. USCĂTORIE.	/a usca + suf. ~toare
USCĂTOR I	USCÁT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care usucă; care zvântă.	/a usca + suf. ~tor
USCĂTOR II	USCÁT//ÓR II ~oăre	<i>n.</i>	Aparat, mașină sau instalație pentru uscare. ~ cu foc.	/a usca + suf. ~tor
USCĂTORIE	USCĂTORÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Instalație specială pentru uscarea unor materiale (fructe, cereale etc.).2) Secție (pe lângă o întreprindere) înzestrată cu o asemenea instalație.3) Încăpere rezervată (și special amenajată) pentru uscarea rufelor.	/uscător + suf. ~ie
USCĂTURĂ	USCĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Creangă uscată; vreasc. A strânge ~i.2) la pl. Fructe uscate.3) mai ales la pl. rar Mâncare uscată care se consumă rece.	/a (se) usca + suf. ~ătură
USCĂȚICĂ	USCĂȚ//ÍCĂ ~ele	<i>f.</i>	1) mai ales la pl. Produs alimentar dulce, preparat din felii de aluat nedospit, prăjit în multă grăsime; minciunea.2) la pl. Crengi subțiri și uscate.	/uscat + suf. ~ică
USCĂȚIV	USCĂȚÍV ~ă (~i, ~e)		(despre persoane) Care are corp format numai din mușchi și din oase (fără nici un pic de grăsime); costeliv.	/uscat + suf. ~iv
USNĂ	ÚSN//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	1) Margine puțin răsfântă (la gura unei oale sau a altui vas, a unui clopot, în partea superioară a unei luntre etc.); buză.2) Ghizdul fântânii de la nivelul solului în sus.	/<sl. ustină
USTENSILĂ	USTENSÍL//Ă ~e	<i>f.</i>	Obiect de uz curent (cu funcție de sculă sau de unealtă).	/<fr. ustensile
USTILAGINALĂ	USTILAGINÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) la pl. Ordin de ciuperci care parazitează pe plante superioare, provocând boala numită mărură.2) Ciupercă din acest ordin.	/<fr. ustilaginales
A USTURA	A USTURÁ pers 3 ústură	<i>tranz.</i>	1) (în construcții cu sens pasiv) A supune unei senzații dureroase (prin urzicare, înțepare, arsură etc.). Îl ustură limba.2) (ființe) A face să sufere, provocând dureri fizice sau morale. • ~ (pe cineva) inima (sau la inimă) a simți o extraordinară durere	/<lat. ustulare
USTURĂTOR	USTURÁT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care ustură; care provoacă (multă) usturime; urzicător.2) fig. Care conține aluzii răutăcioase; caustic; urzicător; mușcător; înțepător; pișcător; corosiv.	/a ustura + suf. ~ător
USTURĂTURĂ	USTURĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Durere usturătoare.2) Porțiune a corpului unde se simte senzația de usturime.3) v. USTURIME.	/a ustura + suf. ~ătură
USTURIME	USTURÍM//E ~i	<i>f.</i>	Senzație dureroasă de urzicare, de înțepătură sau de arsură.	/a ustura + suf. ~ime

USTUROI	USTURÓI ~	<i>m.</i>	1) Plantă erbacee legumicolă, cultivată pentru bulbul său secționat în căței (la maturitate) și tulpina tânără cu frunze lungi, lanceolate, cu gust și miros specific.2) Bulb al acestei plante, bogat în substanțe nutritive și în vitamine. Cunună de ~. Cățe	/a ustura + suf. ~oi
A USTUROIA	A USTUROI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(mâncăruri, alimente) A pregăti cu (mult) usturoi (pentru a da un gust picant); a drege cu usturoi.	/Din usturoi
USTUROIȚĂ	USTURÓIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu miros caracteristic de usturoi, având tulpina erectă, păroasă la bază, frunze triunghiulare și flori mici albe, utilizată în scopuri alimentare și medicinale.	/usturoi + suf. ~iță
USUC	USÚC ~uri	<i>n.</i>	1) Substanță unsuroasă albă □ gălbuie, care acoperă firele de lână la oi (fiind secretată de glandele sebacee și sudoripare).2) Apa în care s □ a spălat lâna pentru a îndepărta această substanță.	/<lat. suc[c]us
UȘ	UȘ	<i>interj.</i>	(se folosește, repetat, pentru a alunga păsările).	/Onomat.
UȘARNIC	UȘÁRNI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	Care nu se ține de casă; care umblă pe la case străine.	/ușă + suf. ~arnic
UȘĂ	ÚȘ//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Deschizătură în peretele unei clădiri, la un vehicul, la mobilă etc. care face posibilă pătrunderea în interiorul lor.2) Panou mobil prin manevrarea căruia se închide această deschizătură. • ~ glisantă ușă care se deschide prin alunecare de □ a lungul un	/<lat. ustia
UȘIER	UȘIÉR ~i	<i>m.</i>	Om de serviciu la ușa unei instituții; persoană care supraveghează intrarea într □ un local public. [Sil. □ și □ er]	/ușă + suf. ~ier
UȘOR I	UȘÓR I	<i>adv.</i>	1) Fără intensitate. A lovi ~.2) Cu vioiciune; vioi. A merge ~.3) Fără efort. A răzbate ~. • A scăpa ~ a se alege cu mici neplăceri; a ieși fără mari dificultăți dintr □ o încurcătură.4) În mod nesperios; fără a acorda importanță cuvenită. A privi ~ lucrurile	/<lat. levis
UȘOR II	UȘ//ÓR II ~oără (~óri, ~oăre)		1) (în opoziție cu greu) Care are greutate mică, neînsemnată; care cântărește puțin. Valiză ~oară. • Categorie ~oară categorie la box, lupte sau haltere care cuprinde sportivi cu greutatea corpului între 57 și 61 kg. Fie □ i (sau să □ i fie) țărâna ~oară (sau	/<lat. levis
UȘOR III	UȘÓR III ~i	<i>m.</i>	Fiecare dintre cei doi stâlpi, care sprijină ușa; parte laterală a tocului unei uși.	/<lat. osteolum
A UȘURA	A UȘUR//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se ușureze.2) (procese) A face mai lesne de realizat; a înlesni; a facilita.3) A feri prin scutire. ~ de griji.	/Din ușor
A SE UȘURA	A SE UȘUR//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) A deveni mai ușor; a scădea din greutate.2) (despre persoane îndurerate sau suferinde) A simți o atenuare a suferinței morale sau fizice. • A □ și ~ inima a □ și împărtăși suferințele.3) (despre ființe) A scăpa de o povară.4) fam. A elimina urina din vezic	/Din ușor
UȘURATIC	UȘURÁTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și adverbial</i>	(despre persoane) Care privește la toate cu ușurință; lipsit de seriozitate; frivol.	/ușor + suf. ~atic
UȘURĂTATE	UȘURÁTÁTE	<i>f.</i>	1) v. UȘURINȚĂ.2) Vorbă sau faptă ușuratică.	/ușor + suf. ~ătate
UȘURĂTOR	UȘURÁT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>rar</i>	Care ușurează; în stare să producă ușurare; alinător. Remediu ~.	/a ușura + suf. ~ător

UȘUREL	UȘUR//ÉL ~ică (~ei, ~ele)		(diminutiv de la ușor) Cam ușor; destul de ușor. • ~ de minte cu minte puțină; mărginit.	/ușor + suf. ~el
UȘURIME	UȘURÍME	<i>f.</i>	rar v. UȘURINȚĂ.	/ușor + suf. ~ime
UȘURINȚĂ	UȘURÍNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Caracter ușor. • Cu ~ a) fără eforturi; b) cu nepăsare; cu indiferență. [G.-D. ușurinței]	/ușor + suf. ~ință
UTER	ÚTER ~e	<i>n.</i>	(la femele vivipare) Cavități internă a aparatului genital în care se dezvoltă embrionul; mitră; matrice.	/<lat. uterus, fr. utérus
UTERIN	UTERÍN ~ă (~i, ~e)		Care ține de uter; propriu uterului. Trompe ~e. • Frați ~i, surori ~e copii care au aceeași mamă dar tați diferiți.	/<fr. utérin
UTIL	UTÍL ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	Care satisface o necesitate; cu folos; folositor. Sfat ~. Publicație ~ă.	/<fr. utile, lat. utilis
A UTILA	A UTIL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(laboratoare, întreprinderi, ateliere etc.) A înzestra cu utilajul necesar.	/<fr. outiller
UTILAJ	UTILÁJ ~e	<i>n.</i>	Ansamblu de sisteme tehnice (dispozitive, aparate, mașini etc.) și de unelte necesare pentru a realiza un proces de producție.	/<fr. outillage
UTILITAR	UTILITÁR ~ă (~i, ~e)		Care pune la bază utilul; care urmărește scopuri utile. Concepție ~ă.	/<fr. utilitaire
UTILITARISM	UTILITARÍSM	<i>n.</i>	1) Concepție filozofică, care consideră utilul drept criteriu fundamental al acțiunilor oamenilor.2) Spirit utilitar; tendință de a obține avantaje materiale din orice activitate; practicism îngust.	/<fr. utilitarisme
UTILITARIST I	UTILITARÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de utilitarism; propriu utilitarismului. Teorie ~stă.	/<fr. utilitariste
UTILITARIST II	UTILITARÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	1) Adept al utilitarismului.2) Persoană care apreciază realitatea prin prisma profitului personal și a utilității; pragmatist.	/<fr. utilitarisme
UTILITATE	UTILITÁTE	<i>f.</i>	Caracter util.	/<fr. utilité, lat. utilitas, ~atis
A UTILIZA	A UTILIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A pune în practică; a folosi; a întrebuința; a aplica.	/<fr. utiliser
UTILIZABIL	UTILIZÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi utilizat; care se pretează la utilizare.	/<fr. utilisable
UTOPIC	UTÓPI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de utopie; propriu utopiei; iluzoriu.2) Care este bazat pe utopie.	/<fr. utopique
UTOPIE	UTOPÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Proiect privind constituirea unei societăți ideale, fără a ține cont de legitățile obiective de dezvoltare a societății umane; plan irealizabil al unei societăți.2) Intenție fantezistă; ideal iluzoriu. [G.□D. utopiei]	/<fr. utopie
UTOPISM	UTOPÍSM	<i>n.</i>	Idee, proiect sau ideal utopic.	/<germ. Utopismus
UTOPIST I	UTOPÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		v. UTOPIC.	/<fr. utopiste
UTOPIST II	UTOPÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	1) Autor sau adept al unei teorii utopice.2) Persoană care face planuri irealizabile; om lipsit de simțul realității.	/< fr. utopiste
UTRENIE	UTRÉNI//E ~i	<i>f.</i>	Slujbă religioasă oficiată dimineața, înainte de liturghie. • Pe la ~ dis□de□dimineată. [G.□D. utreniei]	/<sl. utrinja

UVERTURĂ	UVERTŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	Piesă orchestrală care precedă o lucrare muzicală de mari proporții (destinată să introducă spectatorul în atmosfera operei ce urmează) sau care constituie o lucrare independentă.	/<fr. ouverture
UVIOL	UVIÓL	<i>n.</i>	Sticlă specială prin care pot pătrunde razele ultraviolete, folosită la confecționarea unor aparate optice. [Sil. □vi□ol]	/<germ. Uviol, fr. uviol
UVRAJ	UVRÁJ ~e	<i>n. inv.</i>	1) Creație literară sau științifică; scriere; lucrare.2) Lucrare de construcție.	/<fr. ouvrage
UVULAR	UVULÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de uvulă; referitor la uvulă.2) (despre sunete) Care se articulează cu participarea uvulei.	/<fr. uvulaire
UVULĂ	UVŪL//Ă ~e	<i>f.</i>	Apendice muscular din partea posterioară a cavității bucale, care contribuie la închiderea foselor nazale în procesul deglutiției; omușor; gușter; împărătuș.	/<fr. uvule, lat. uvula
UZ	UZ ~uri	<i>n.</i>	1) Aplicare în practică (pentru satisfacerea unor necesități); întrebuințare; folosire. • Scos (sau ieșit) din ~ care nu mai poate fi folosit. A face ~ a folosi.2) v. UZANȚĂ.3) lingv. Modalitate, consfintită prin tradiție, de folosire curentă a unităților	/<lat. usus, it. uso
A UZA	A UZ//Ă ~éz		1. tranz. A face să se uzeze; a ponosi; a jerpeli. ~ metode moderne.2. intranz. A face uz; a se servi, punând în aplicare; a se folosi. ~ează o tehnologie nouă.	/<fr. user
A SE UZA	A SE UZ//Ă se ~eáză	<i>intranz.</i>	1) (despre lucruri) A se învechi prin întrebuințare sau exploatare excesivă; a se jerpeli; a se ponosi.2) fig. (despre persoane) A □și slei forțele fizice; a □și ruina sănătatea; a se consuma.3) (despre îmbinări de cuvinte) A pierde expresivitatea, prospeți	/<fr. user
UZAJ	UZÁJ ~uri	<i>n.</i>	1) v. UZURĂ.2) v. UZ.	/<fr. usage
UZANȚĂ	UZÁNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Obicei statornicit de mult timp; practică uzuală; conveniență; convenție.	/<fr. usance, it. usanza
UZBEC I	UZBÉ//C I ~că (~ci,		Care aparține Uzbekistanului sau populației lui; din Uzbekistan.	/<rus. uzbek
UZBEC II	UZBÉ//C II ~că (~ci, ~ce)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Uzbekistanului sau este originară din Uzbekistan.	/<rus. uzbek
UZBECĂ	UZBÉCĂ	<i>f.</i>	mai ales art. Limba uzbekilor.	/Din uzbek
A UZINA	A UZIN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (materiale) A produce la o uzină.2) (piese) A prelucra cu ajutorul mașinilor □unelte.	/<fr. usiner
UZINAJ	UZINÁJ	<i>n.</i>	Operație tehnică de prelucrare a pieselor într □o uzină.	/<fr. usinage
UZINAL	UZINÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de uzină; propriu uzinei. Transport ~.	/<fr. usinal
UZINĂ	UZÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Întreprindere industrială de mari proporții, care produce, în special, utilaje și semifabricate. ~ de mașini agricole. ~ de frigidere. • ~ (termo)electrică complex de instalații și de construcții pentru transformarea energiei termice în energie electrică.	/<fr. usine
A UZITA	A UZIT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	livr. A folosi în mod obișnuit; a întrebuința frecvent.	/Din uzitat
UZITAT	UZITÁ//T ~tă (~ți, ~te)		Care este folosit în mod curent; întrebuințat frecvent.	/<fr. usité, lat. usitatus, it. usitato

UZUAL	UZUÁL ~ă (~i, ~e)		Care are o largă întrebuintare; de uz curent. Utilaj ~. Expresie ~ă. [Sil. □zu□al]	/<fr. usual, lat. usualis
UZUFRUCT	UZUFRÚCT ~e	<i>n.</i>	jur. Drept de a beneficia de bunuri străine cu obligația de a le păstra și a le restitui la termenul prevăzut.	/<lat. usufructus
UZUFRUCTUAR	UZUFRUCTUÁR ~i	<i>m.</i>	Persoană care beneficiază de dreptul de uzufruct. [Sil. □tu□ar]	/<lat. usufructuarius
UZURĂ	UZÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Deteriorare progresivă prin uz îndelungat (sau nerațional). ~a unei piese.2) fig. Stare de epuizare temporară a capacităților fizice și spirituale în urma unui supraefort.	/<fr. usure
A UZURPA	A UZURPÁ uzúrþ	<i>tranz.</i>	(bunuri, drepturi, titluri etc.) A □și însuși în mod fraudulos, ilicit.	/<fr. usurper, lat. usurpare
UZURPATOR	UZURPATÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană care uzurpă (un drept, puterea de stat etc.).	/<fr. usurpateur, lat. usurpator
VALVULĂ	VALVÚL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) tehn. Valvă mică.2) anat. Supapă membranoasă, sutiată la orificiul unor organe, care permite circulația lichidelor în corp numai într-o direcție. [G.-D. valvei]	/<fr. valve, lat. valvula
VAMAL	VAMÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de vamă; propriu pentru vamă. Control ~. Taxă ~ă.	/vama + suf. ~al
VAMĂ	VÁMĂ vâmi	<i>f.</i>	1) Instituție de stat care efectuează controlul asupra mărfurilor și a altor bunuri la intrarea într-o țară sau la ieșirea din ea.2) Punct sau loc unde este stabilită o asemenea instituție.3) Taxă care se plătește pentru mărfurile importate sau exportate.	/<ung. vám
VAMEȘ	VÁMEȘ ~i	<i>m.</i>	1) Funcționar având misiunea să execute controlul și taxarea mărfurilor care trec prin vamă.2) înv. Dregător investit cu funcția de a încasa veniturile vamale.	/<ung. vámos
VAMPĂ	VÁMP//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Femeie fatală, care urmărește scopul de a produce o senzație violentă.2) Actriță de cinema care joacă roluri de asemenea femeie.	/<engl., fr. vamp
VAMPIR	VAMPÍR ~i	<i>m.</i>	1) Liliac mare răspândit în America de Sud și Centrală, care suge sângele păsărilor și animalelor adormite.2) Personaj fantastic, despre care se crede că ar suge sângele oamenilor vii.3) fig. Individ care se îmbogățește prin exploatarea cruntă a oamenilor	/<fr. vampire, germ. Vampir
VAMPIRIC	VAMPÍRI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de vampir; propriu vampirului.2) Care vâdește cruzime excesivă; înclinat spre cruzime excesivă; atroce; feroce; crunt.	/<fr. vampirique
VAN	VAN ~ă (~i, ~e)		1) Care nu are nici un rost; lipsit de sens; fără de rost; zădarnic; inutil. Efort ~. • În ~ fără rost; în zadar; degeaba.2) Care nu are un temei real; neîntemeiat. Speranțe ~e.	/<lat. vanus, it. vano
VANADIU	VANÁDIU	<i>n.</i>	Metal alb de culoare albă-argintie, folosit la fabricarea oțelurilor de calitate superioară.	/<fr. vanadium
VANĂ	VÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Vas special (adânc și lung) în care se face baie; cadă pentru baie.2) tehn. Element al unor robinete cu ajutorul căruia se deschide sau se întrerupe circulația apei. [G.-D. vanei]	/<germ. Wanne

VANDABIL	VANDÁBIL ~ă (~i, ~e)		(despre mărfuri, lucruri) Care poate fi vândut; bun pentru vânzare.	/<fr. vandable
VANDAL	VANDÁL ~i	<i>m.</i>	1) la pl. ist. Grup de triburi germanice, care, emigrând în sec. V de pe țărmurile Mării Blatice, au distrus o parte din Imperiul Roman de Apus.2) Persoană care făcea parte din aceste triburi.3) fig. Persoană care distruge fără cruțare valorile culturale	/<fr. vandale
VANDALISM	VANDALÍSM	<i>n.</i>	1) Faptă de vandal; distrugere a bunurilor și a valorilor culturale ale unui popor.2) Comportare de vandal; barbarie.	/<fr. vandalisme
VANILAT	VANILÁ//T ~tă (~ti,		Care este aromatizat cu vanilie.	/<fr. vanillé
VANILIE	VANILÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Plantă tropicală erbacee cu tulpina agățătoare și fructe cărnoase, aromate.2) Fructul acestei plante. [G.-D. vanilie; Sil. -li-e]	/<fr. vanille, it. vaniglia
VANILINĂ	VANILÍNĂ	<i>f.</i>	Substanță cu miros plăcut, extrasă din fructele de vanilie sau preparată pe cale sintetică și folosită drept condiment în industria alimentară. [G.-D. vanilinei]	/<fr. vanilline
VANITATE	VANIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	Atitudine de înfumurare sfidătoare și disprețuitoare; trufie; infatuitate.	/<fr. vanité, lat. vanitas, ~atis
VANITOS	VANIT//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		1) și substantival Care este plin de vanitate; orgolios; trufaș; infatuat.2) (despre mani-festări ale oamenilor) Care denotă vanitate.	/<fr. vaniteux
VAPOR	VAP//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Navă propulsată de un motor, care efectuează transportul maritim.	/<it. vapore, lat. vapor, fr. vapeur
VAPOREAN	VAPOR//EÁN ~eni	<i>m.</i>	Persoană care face parte din echipajul unei nave comerciale.	/vapor + suf. ~ean
VAPORI	VAPÓRI	<i>m.</i>	pl. Substanță care se află în stare gazoasă.	/<it. vapore, lat. vapor, fr. vapeur
A VAPORIZA	A VAPORIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(substanțe lichide) A face să se vaporizeze; a evapora.	/<fr. vaporiser
A SE VAPORIZA	A SE VAPORIZ//Á pers. 3 se ~căză	<i>intrans.</i>	(despre lichide) A se transforma în vapori; a trece din stare lichidă în stare gazoasă; a se evapora.	/<fr. vaporiser
VAPORIZATOR	VAPORIZAT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Aparat cu ajutorul căruia se vaporizează o soluție în scopul concentrării sau distilării ei.	/<fr. vaporisateur
VAPOROS	VAPOR//ÓS ~oasă (~oși, ~oăse)		1) Care este foarte subțire și străveziu; asemănător cu vaporii; fin. Țesătură ~oasă.2) Care nu are contururi distincte; răspândit în toate părțile; difuz.	/<lat. vaporosus, fr. vapeureux
VAR	VAR ~uri	<i>n.</i>	Material de construcție obținut prin arderea calcarului. • ~ stins produs obținut prin tratarea varului cu apă. Lapte de ~ soluție de apă și var stins folosită în special pentru văruiul pereților caselor. Alb ca ~ul se spune pentru a sublinia culoarea al	/<sl. varu
VARA	VARA	<i>adv.</i>	În timpul verii.	/<lat. vera
VARĂ I	VÁRĂ I veri	<i>f.</i>	1) Anotimp al anului care cuprinde, în emisfera nordică, lunile iunie, iulie, august. • De ~ a) necesar pentru vară; b) care are loc vara. La ~ în timpul verii viitoare. Astă ~ vara trecută. De cu ~ încă din timpul verii. Pierde-vară om care nu are nici o	/<lat. vera

VARĂ II	VÁRĂ II vére	<i>f.</i>	Persoană de sex feminin considerată în raport cu fiica sau cu fiul unchiului ori a mătușii.	/<lat. verus, ~a
VAREC	VÁRE//C ~ci	<i>m.</i>	Alge marine de culoare galbenă, care sunt folosite drept îngrășământ.	/<fr. varec
VARGĂ	VÁRG//Ă vergi	<i>f.</i>	1) Ramură lungă, subțire și flexibilă, curățată de ramificațiile laterale și de frunze; nuia; jordine. • A tremura ca ~a a tremura foarte tare (de frig, de spaimă etc.). ~a-ciobanului plantă erbacee perenă, cu tulpină și ramuri ghimpoase, cu flori liliach	/<lat. virga
A VARIA	A VARI//Á ~éz		1. tranz. A face să capete o formă deosebită; a schimba.2. intranz. 1) A suferi multe modificări într-un timp scurt.2) A se realiza sub forme diverse.	/<it. variare, fr. varier
VARIA	VÁRIA	<i>n.</i>	1) Culegere de scrieri variate.2) Rubrică într-o revistă, care include diferite materiale mici (articole, note, informații). [Sil. -ri-a]	/<fr. varia
VARIABIL	VARIÁBIL ~ă (~i, ~e)		(în opoziție cu constant) 1) Care se schimbă mereu; schimbător; instabil. Timp ~. Vânt ~2) (despre mărimi, cantități) Care poate varia; cu proprietate de a avea mai multe valori (în raport cu o valoare constantă).3) Care poate avea forme de realizare.	/<lat. variabilis, fr. variable
VARIABILĂ	VARIÁBIL//Ă ~e	<i>f.</i>	mat. Mărime care poate căpăta diferite valori numerice. • ~ independentă variabilă a cărei valoare se poate schimba indiferent de valorile altei mărimi.	/<lat. variabilis, fr. variable
VARIABILITATE	VARIABILIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter variabil. ~atea gusturilor. ~atea unei funcții.2) biol. Proprietate a organismelor vii de a-și modifica caracteristicile morfologice sau fiziologice sub acțiunea unor factori interni sau externi.3) lingv. Proprietate a unei unități lingvistice	/<fr. variabilité
VARIANTĂ	VARIÁNT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Formă a unui lucru, a unui fenomen sau a unei acțiuni care variază parțial față de forma de bază.2) lingv. Unitate lingvistică (cuvânt, îmbinare, pronunție) care variază parțial față de normele literare. ~ stilistică. [Sil. -ri-an-]	/<fr. variante
VARIATOR	VARIAT//ÓR ~oăre	<i>n. tehn.</i>	(la vehicule) Dispozitiv pentru schimbarea vitezei.	/a varia + suf. ~tor
VARIAȚIE	VARIÁȚI/E ~i	<i>f.</i>	1) Trecere de la o stare (sau formă, valoare) la alta.2) Diferență dintre două stări (sau forme, valori) succesive; modificare; schimbare; transformare. ~a temperaturii. ~ a intensității.3) muz. Modificare a unei teme prin intermediul anumitor procedee.	/<fr. variation, lat. variatio, ~onis
VARIAȚIONAL	VARIAȚIONAL ~ă (~i, ~e)		Care ține de variație; propriu variației.	/<fr. variationnel, engl. variational
VARICE	VARÍCE	<i>f.</i>	pl. Boală patologică constând în dilatarea cronică a venelor (mai ales la picioare).	/<it. varice, lat. varix, ~icis, fr. varice
VARICELĂ	VARICÉLĂ	<i>f.</i>	Boală contagioasă, caracte-rizată prin temperatură înaltă și erupție de vezicule; vărsat de vânt.	/<fr. varicelle
VARICOCEL	VARICOCÉL	<i>n. med.</i>	Stare patologică constând în lărgirea venelor cordonului spermatic.	/<fr. varicocele

VARICOS	VARIC//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		Care are varice; cu varice.	/<fr. variqueux
VARICOZITATE	VARICOZIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	Dilatație a unor vene, în special a micilor vene superficiale ale tegumentelor.	/<germ. Varikosität
VARIETATE	VARIET//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter variat; diversitate.2) Ansamblu format din elemente variate, oferind impresia unei schimbări continue. ~ de tonuri.3) biol. Subdiviziune a unei specii, caracterizată prin variația trăsă-turilor individuale. ~ de prune.4) la pl. Spectacol sau e	/<lat. varietas, ~atis, fr. variete
VARIETEU	VARIETÉU ~ri	<i>n.</i>	1) Spectacol de gen ușor, conținând numere recreative (dansuri, acrobație, cântece); cafe-concert.2) Teatru unde au loc asemenea reprezentații; teatru de varietăți. [Sil. -ri-e-]	/<fr. varietés
VARIOLĂ	VARIÓL//Ă ~e	<i>f.</i>	Maladie epidemică de natură virotică, caracterizată prin erupții de vezicule (sau pete roșii) pe suprafața pielii, care, uscându-se, lasă cicatrice. [G.-D. variolei; Sil. -ri-o-]	/<lat. variola, fr. variole, germ. Variola
VARIOLIC	VARIÓLI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de variolă; propriu variolei.	/<fr. variolique
VARIOMETRU	VARIOMÉTR//U ~e	<i>n. tehn.</i>	1) Aparat pentru măsurarea variațiilor câmpului magnetic al pământului. ~ vertical. ~ orizontal.2) Instrument pentru măsurarea schimbării de altitudine a avioanelor în zbor.3) Aparat pentru schimbarea lentă a inductivității. [Sil. -ri-o-me-tru]	/<fr. variomètre
VARNIȚĂ	VÁRNIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Cuptor pentru arderea pietrei de var.2) Ladă din scânduri, îngropată pe jumătate în pământ, în care se stinge varul. [G.-D. varniței]	/< bulg. varnița
VARZĂ	VÁRZ//Ă vérze	<i>f.</i>	Plantă legumicolă ale cărei frunze mari, groase, ondulate sunt înfășurate strâns unele peste altele, formând o căpățână compactă folosită în alimentație. • ~ roșie specie de varză având frunzele de culoare roșie-violetă. ~ creată specie de varză având fru	/<lat. virdia
VAS	VAS ~e	<i>n.</i>	1) Recipient din diferite materiale (sticlă, lemn, metal, lut, plastic), de forme și dimensiuni diferite, destinat pentru păstrarea sau transportarea diverselor materiale (în special a lichidelor).2) la pl. Totalitate a recipientelor folosite la preparare	/<lat. vasum
VASAL I	VASÁL I ~i	<i>m.</i>	(în orânduirea feudală) Persoană care se supunea unui senior, având anumite obligații și care primea în schimb o feudă.	/<fr. vassal
VASAL II	VASÁL II ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane sau țări) Care se află în stare de dependență.	/<fr. vassal
VASALITATE	VASALITÁTE	<i>f.</i>	1) (în evul mediu) Ansamblu de raporturi sociale stabilite între membrii clasei dominante, bazate pe acor-darea unor feude vasalilor de către seniori.2) Situație de dependență politică a unei țări față de altă țară cu păstrarea autonomiei. [G.-D. vasalită	/<fr. vassalité
VASĂZICĂ	VASĂZiCĂ	<i>conj.</i>	(exprimă un raport conclusiv) Deci; prin urmare; așadar.	

VASCULAR	VASCULĂR ~ă (~i, ~e)		Care ține de vasele circulatorii (sangvine sau limfatice) dintr-un organism. • Sistem ~ totalitate a vaselor circulatorii ale unui organism. Plante ~e plante superioare, înzestrate cu vase, prin care circulă seva.	/<fr. vasculaire
A VASCULARIZA	A VASCULARIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(țesuturi, organe) A străbate cu o rețea de vase sangvine.	/<fr. vasculariser, engl. vascularize
VASEL	VASÉL ~e	<i>n. inv.</i>	Navă maritimă militară de dimensiuni mari; bastiment.	/<ngr. vasélo
VASELINĂ	VASELÍNĂ	<i>f.</i>	Substanță vâscoasă obținută din reziduurile de la distilarea petrolului, având diferite întrebuințări (în cosmetică, în farmaceutică etc.). [G.-D. vaselinei]	/<fr. vaseline
VASILCĂ	VASÍL//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Obiect în formă de cap de porc, împodobit cu flori și cu panglici, purtat de urători în ajunul Anului Nou.	/Vasilca n. pr.
VASILISC	VASILÍ//SC ~ști	<i>m. folc.</i>	Ființă imaginară, asemănătoare cu un șapre, despre care se crede că ar ucide cu privirea.	/<sl. vasiliscu, ngr. vasiliskos
VASOCONSTRICTOR	VASOCONSTRICT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv al</i>	(despre substanțe, medicamente, factori) Care provoacă vasoconstricție; cu proprietatea de a provoca vasoconstricție. [Sil. -con-stric-]	/<fr. vaso-constricteur
VASOCONSTRICȚIE	VASOCONSTRÍCȚII//E ~i	<i>f.</i>	Stare patologică constând în îngustarea vaselor sangvine. [G.-D. vasoconstricției; Sil. -con-stric-ți-e]	/<fr. vaso-constriction
VASODILATATOR	VASODILATAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	(despre substanțe, medicamente, factori) Care provoacă vaso-dilatația; cu proprietatea de a provoca vasodilatația.	/<fr. vaso-dilatateur
VASODILATAȚIE	VASODILATĂȚII//E ~i	<i>f.</i>	Stare patologică constând în lărgirea vaselor sangvine, cauzată de slăbirea fibrelor musculare din pereții lor. [G.-D. vasodilatației; Sil. -ți-e]	/<fr. vaso-dilatation
VASOMOTOR	VASOMOT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care se referă la contracția sau la relaxarea vaselor sangvine; care produce sau reglează contracția și relaxarea vaselor sangvine.	/<fr. vaso-moteur
VAST	VAST ~ă (vaști, ~e)		1) (despre suprafețe, terenuri, regiuni) Care este de dimensiuni extrem de mari; foarte întins; imens.2) (de-spre construcții) Care este de proporții foarte mari; cu mult spațiu; spațios. Catedrală ~ă. Sală ~ă.3) Care depășește cu mult strictul necesar sa	/<fr. vaste, lat. vastus
VASTITATE	VASTITÁTE	<i>f.</i>	rar Caracter vast; imensitate. [G.-D. vastității]	/<fr. vastité, lat. vastitas, ~atis
VATALĂ	VATÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	la pl. Dispozitiv mobil constând din două piese orizontale, în care se prinde spada la războiul de țesut.	/<bulg. vatala
VATĂ	VÁTĂ	<i>f.</i>	Material de culoare albă, moale, obținut din fibre de bumbac, având diferite întrebuințări (în medicină, în tehnică). • ~ minerală material obținut din fibre de sticlă, de zgură, de cuarț, folosit ca izolant termic și acustic. ~ de zahăr (sau dulce) produ	/<germ. Watte
VATELINĂ	VATELÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Material pufos din lână tricotată, scămoșat pe ambele părți, care se pune sub căptușeala hainelor pentru a le face mai călduroase.2) la pl. Varietăți ale unui astfel de material.	/<germ. Watteline

VATIR	VATÎR	<i>n.</i>	: Pânză ~ pânză foarte apretată care servește la întărirea unor detalii de îmbrăcăminte (gulere, revere, buzunare).	/<germ. Wattier
VATMAN	VATMÁN ~i	<i>m.</i>	Conducător de tramvai.	/<fr. wattman
VATOS	VATÓ//S ~și	<i>m.</i>	Pește marin de talie mare, cu corpul de culoare cenușie, turtit lateral și acoperit cu plăci osoase, înzestrate cu câte un spin; vulpe-de-mare.	/<ngr. vátos
VATRĂ	VÁTR//Ă vétre	<i>f.</i>	1) Suprafață plană situată în partea de jos a cuptorului, prelungită în afară, pe care se trage jăratul (și pe care uneori se pregătește mâncarea). • A-i lua (sau a-i vinde) și cenușa din ~ a-i lua totul; a nu-i lăsa nimic. A se prinde cu mâinile de ~ a	/Cuv. autoh.
VAZĂ I	VÁZĂ I	<i>f.</i>	la sing. Autoritate pe care o are o persoană (sau un lucru) datorită anumitelor calități sau merite; prestigiu. • De ~ care se distinge prin merite deosebite; cu valoare recunoscută; vestit; marcant. Cu ~ cu trecere; cu prestigiu; influent.	/v. a vedea
VAZĂ II	VÁZĂ II ~e	<i>f.</i>	1) Vas de sticlă, ceramică, cristal) în care se pun flori.2) Vas (special în care se servesc fructele la masă; fructieră. [G.-D. vazei]	/<germ. Vase, it. vaso, fr. vase
VĂCAR	VĂCÁR ~i	<i>m.</i>	1) Lucrător care paște și îngrijește vacile. • A se supăra ca ~ul pe sat a se supăra fără nici un motiv.	/vacă + suf. ~ar
VĂCĂLIE	VĂCĂLÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Marginea de lemn ori de tinichea a sitei sau a ciurului.2) Nume dat unor specii de ciuperci necomestibile, cu consistență lemnoasă, care cresc pe trunchiurile arborilor. [G.-D. vácăliei]	/<sl. vieko + suf. ~ălie
VĂCĂREASĂ	VĂCĂR//EÁSĂ ~ése	<i>f.</i>	1) Femeie care paște și îngrijește vacile.2) Soție a văcarului.	/văcar + suf. ~easă
A VĂCĂRI	A VĂCĂR//Í ~ésc	<i>intrans.</i>	A fi văcar.	/Din văcar
VĂCĂRIE	VĂCĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Ocupație de văcar.2) Loc unde se țin vacile.	/vacă + suf. ~ărie
VĂCĂRIT	VĂCĂRÍT	<i>n.</i>	(mai ales în Moldova medie-vală) Dare pentru vite (plătită în bani).	/vacă + suf. ~ărit
VĂCĂRIȚĂ	VĂCĂRÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Femeie care paște și îngrijește vacile.2) Soție a văcarului.	/văcar + suf. ~iță
A VĂCSUI	A VĂCSU//Í ~iésc	<i>trans.</i>	(în special încălțăminte din piele) A da cu vacs (pentru a face lustru).	/vacs + suf. ~ui
VĂCSUITOR	VĂCSUITÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană care se ocupă cu văcsuirea încălțăminte; lustragiu.	/a văcsui + suf. ~tor
VĂDAN	VĂDÁN ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	pop. (despre persoane) Care și-au pierdut (prin moarte) soțul sau soția și nu s-a mai recăsătorit; văduv.	/vădov + suf. ~an
VĂDĂNIE	VĂDĂNÍE	<i>f. rar</i>	1) Stare de vădan.2) Durata acestei stări; văduvie.	/vădan + suf. ~ie
A VĂDI	A VĂD//Í ~ésc	<i>trans.</i>	1) A scoate la iveală; a remarca; a releva; a decela; a evidenția.2) (persoane) A arăta așa cum este; a da pe față; a da de gol; a trăda; a destăinui.	/<sl. vaditi
A SE VĂDI	A SE VĂD//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	A se face văzut; a ieși la iveală; a se releva.	/<sl. vaditi
VĂDIT I	VĂDÍ//T I ~tă (~ți, ~te)		Care se vede din-tr-o dată; care se observă la prima vedere; evident.	/v. a (se) vădi
VĂDIT II	VĂDÍT II	<i>adv.</i>	Cu claritate; limpede.	/v. a (se) vădi
VĂDRAR	VĂDRÁR ~i	<i>m. inv.</i>	Slujbaş însărcinat cu încălzirea vădrăritului.	/vadră + suf. ~ar

VĂDRĂRIT	VĂDRĂRÍT	<i>n.</i>	(mai ales în Moldova medievală) Dîjmă care se plătea pentru fiecare vadră de vin.	/vadră + suf. ~ărit
VĂDUV	VEDUV ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care și-a pierdut (prin moarte) soțul sau soția și nu s-a mai recăsătorit.	/<lat. viduus, ~ua
VĂDUVESC	VĂDUV//ÉSC ~ească (~ești)	<i>rar</i>	Care este caracteristic pentru văduvi; de văduv.	/văduv + suf. ~esc
A VĂDUVI	A VĂDUV//Í ~ésc	<i>l. tranz. (persoane)</i>	1) A face să rămână văduv (sau văduvă).2) fig. A lipsi de îngrijire; a lăsa în voia soartei.2. intrans. 1) A rămâne văduv (sau văduvă).2) A fi văduv.	/Din văduv
VĂDUVIE	VĂDUVÍE	<i>f.</i>	1) Stare de văduv.2) Durata acestei stări. [G.-D. văduviei]	/văduv + suf. ~ie
VĂDUVIOARĂ	VĂDUVIOĂRĂ ~e	<i>f.</i>	Pește dulcicol de talie medie, cu corpul turtit lateral, acoperit cu solzi de culoare brună-verzuie sau albăstrie.	/văduvă + suf. ~oară
VĂGĂUNĂ	VĂGĂŪN//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Loc situat între dea-luri sau munți apropiați; vale adâncă.2) Peșteră nu prea adâncă într-un munte.3) Spațiu gol în tulpina unui copac, format în miezul lemnos putrezit; scorbură. [G.-D. văgăunii]	/Orig. nec.
VĂICĂREALĂ	VĂICĂR//EĂLĂ ~eli	<i>f.</i>	Sunet plin de jale; văitătură; tânguială.	/a se văicări + suf. ~eală
A SE VĂICĂRI	A SE VĂICĂR//Í mă ~ésc	<i>intrans.</i>	A-și exprima jalea sau durerea prin cuvinte sau prin strigăte; a scoate vaiete; a se tângui; a se văita; a se lamenta.	/Din vai
A VĂITA	A VĂITĂ văit	<i>tranz.</i>	(persoane) A regreta cu îndurerare; a compătimi; a plânge. [Sil. vă-i-; Var. a văieta]	/Din vai
A SE VĂITA	A SE VĂITĂ mă văit	<i>intrans.</i>	A-și exprima jalea sau durerea prin cuvinte sau prin strigăte; a scoate vaiete; a se tângui; a se văicărui; a se lamenta.	/Din vai
VĂITĂTURĂ	VĂITĂTŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	Sunet plin de jale; vaiet; văicăreală; tânguire. [G.-D. văităturii]	/a se văita + suf. ~tură
VĂIUGĂ	VĂIŪ//GĂ ~gi	<i>f.</i>	reg. Vale mică, îngustă și puțin adâncă.	/vale + suf. ~ugă
VĂL	VĂL ~uri	<i>n.</i>	1) Bucată de țesătură transparentă folosită de femei pentru a-și acoperi fața sau capul; voal. • A i se pune (cuiva) un ~ pe ochi (sau pe frunte) sau a i se lua (a-i cădea (cuiva) un ~ de pe ochi (sau de pe frunte) a înceta (sau a începe) să înțeleagă și	/<lat. velum
VĂLĂTUC	VĂLĂTŪ//C ~ci	<i>m.</i>	1) Obiect în formă de cilindru, obținut prin înfășurarea unui material flexibil; val; sul; rulou. ~ de hârtie. ~ de sârmă. • De-a ~cul dându-se peste cap; de-a rostogolul.2) Material de construcție făcut din lut și paie, folosit la construcția unor case ț	/Din val
VĂLEAN	VĂL//EĂN ~eână (~eni, ~éne)	<i>și substantiv</i>	Care locuiește într-o vale; din vale.	/vale + suf. ~ean
VĂLELEU	VĂLELÉU	<i>interj.</i>	v. VĂLEU.	
VĂLMĂȘAG	VĂLMĂȘĂG ~uri	<i>n.</i>	v. VALMĂȘEALĂ. [De-a]	/valma + suf. ~șag
VĂLMĂȘEALĂ	VĂLMĂȘ//EĂLĂ ~eli	<i>f.</i>	v. ÎNVĂLMĂ-ȘEALĂ. [G.-D. vâlmășelii]	/a (se) [în] vâlmăși + suf. ~eală
A VĂLȚUI I	A VĂLȚU//Í I ~iesc	<i>tranz.</i>	A prelucra cu ajutorul valțurilor.	/<valț + suf. ~ui

A VĂLȚUI II	A VĂLȚU//Î II ~iesc	<i>intrans.</i>	înv. v. A VALSA.	/fr. valser, germ. Walzen
VĂLȚUITOR	VĂLȚUIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Muncitor specializat în operații de vălțuire.	/a vălțui + suf. ~tor
VĂLUROS	VĂLUR//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) Care are (multe) valuri; cu (multe) valuri.2) Care are aspect de valuri; asemănător cu valurile.	/Din valuri
A VĂMUI	A VĂMU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	1) (obiecte de import și export) A supune unei taxe vamale.	/vamă + suf. ~ui
VĂPAIE	VĂP//ÁIE ~ăi	<i>f.</i>	1) Ansamblu de flăcări mari, mai ales de culoare roșie, apărute în procesul arderii în mediul aerian; pară mare.2) Emanație cu o temperatură foarte înaltă, provenită de la o sursă de căldură puternică; dogoare; pară. [G.-D. văpăii]	/<alb. vapă
VĂPĂIȚĂ	VĂPĂIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Lampă primitivă constând dintr-un fitil introdus într-un vas umplut cu ulei sau cu untură; opaiț; poponeț.	/văpaie + suf. ~iță
VĂR	VĂR veri	<i>m.</i>	Persoană de sex masculin considerată în raport cu fiica sau fiul unchiului ori a mătușii.	/<lat. verus, ~a
A VĂRA	A VĂR//Á ~éz		1. intrans. rar (despre per-soane) A petrece vara undeva.2. tranz. (animale) A ține la pășune în timpul verii.	/Din vară
VĂRAR	VĂRÁR ~i	<i>m.</i>	1) Muncitor specializat în arderea pietrei de var.2) rar Vânzător de var.	/var + suf. ~ar
VĂRATIC I	VĂRÁTI//C I ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de vară; caracteristic verii. Soare ~.2) (de-spre fructe, legume) Care se coace devreme. Mere ~ce. Pătlăgele ~ce.	/vară + suf. ~atic
VĂRATIC II	VĂRATIC II ~uri	<i>n.</i>	1) Loc unde pasc vitele în timpul verii.2) înv. Impozit pentru păscutul vitelor.	/vară + suf. ~atic
VĂRĂRIE	VĂRĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Loc de unde se extrage piatra de var.2) Loc unde se arde piatra de var.3) Loc unde se păstrează varul; depozit de var. [G.-D. vărăriei]	/var + suf. ~ărie
A VĂRGA	A VĂR//GÁ ~ghéz	<i>tranz.</i>	A face dungă; a dunga.	/Din vârgat
VĂRGAT	VĂRGÁ//T ~tă (~ți,		Care are dungă; cu dungă; dungat; vârstat.	/vargă + suf. ~at
VĂROS	VĂR//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) Care conține (mult) var; cu (mult) var în componență.2) Care are aspect de var; asemănător cu varul.	/var + suf. ~os
A VĂRSA	A VĂRSÁ vârs	<i>tranz.</i>	1) (lichide, materiale pulverulente) A face să curgă prin răsturnarea unui recipient; a turna. ~ un pahar cu apă. • ~ lacrimi a plânge.2) (alimente) A da afară din stomac pe gură; a vomita; a deborda.3) (sume de bani) A depune pe un cont oarecare.4) (surs	/<lat. versare
A SE VĂRSA	A SE VĂRSÁ se vârsă	<i>intrans.</i>	1) (despre ape curgătoare) A-și duce apele într-un alt râu, în mare etc.2) A ieși din albie; a trece peste maluri; a irupe; a se revârsa.	/<lat. versare
VĂRSARE	VĂRS//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	1) v. A VĂRSA și A SE VĂRSA. • ~ de sânge omor; ucidere în masă.2) Loc unde se varsă o apă curgătoare.3): ~ de ziuă dis-de-dimineată. ~area serii amurgire; înserare.	/v. a (se) vărsa
VĂRSAT I	VĂRSÁ//T I ~tă (~ți, ~te)		1) Care este împrăștiat, risipit.2) (despre mărfuri) Care se vinde neambalat, neîmbuteliat (fiind luat dintr-o cantitate mai mare).	/v. a (se) vărsa

VĂRSAT II	VĂRSĂT II	<i>n. pop.</i>	Boală epidemică de natură virotică caracterizată prin erupții de vezicule (sau pete roșii) pe suprafața pielii, care, uscându-se, lasă cicatrice; variolă. • ~ negru variolă hemoragică. ~ de vânt boală contagioasă care se manifestă prin febră și erupție ve	/v. a (se) vărsa
VĂRSĂMÂNT	VĂRSĂM//ÂNT ~înte	<i>n.</i>	Vărsare a unei sume de bani la bancă.	/a vărsa + suf. ~mânt
VĂRSĂTOR I	VĂRSĂT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>rar</i>	Care varsă; în stare să verse. Ochi ~ de lacrimi.	/v. a (se) vărsa
VĂRSĂTOR II	VĂRSĂTÓR II ~i	<i>m.</i>	1) înv. Muncitor specializat în operații de vărsare a metalelor.2) la sing. art. Constelație din emisfera australă. • Zodia ~ului unul din cele douăspre-zece sectoare ale zodiacului.	/v. a (se) vărsa
VĂRSĂTURĂ	VĂRSĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) v. A VĂRSA.2) Ceea ce a fost vomitat.3) Loc unde se adună apă după o revărsare.	/a (se) vărsa + suf. ~tură
A VĂRUI	A VĂRU//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	(pereții, tavanul etc.) A acoperi cu lapte de var.	/var + suf. ~ui
VĂRUIALĂ	VĂRU//IÁLĂ ~ieli	<i>f.</i>	1) v. A VĂRUI.2) Strat de var aplicat pe suprafața pereților și a tavanului. [G.-D. văruielii]	/a vărui + suf. ~ui
VĂRZAR	VĂRZÁR ~i	<i>m.</i>	Cultivator de varză.	/varză + suf. ~ar
VĂRZARE	VĂRZ//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	Plăcintă cu umplutură de legume sau de fructe.	/varză + suf. ~are
VĂRZĂRIE	VĂRZĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	Suprafață de teren plantată, de obicei, cu varză. [G.-D. vărză-riei]	/varză + suf. ~ărie
VĂTAF	VĂTÁF ~i	<i>m.</i>	1) (în Moldova și Muntenia medievală) Persoană având misiunea de a dirija și supraveghea munca la o moșie boierească; vechil.2) (la curtea unui demni-tar) Con-ducător al curtenilor și slujitorilor.3) pop. Conducător al călușarilor sau al unei cete de coli	/Orig. nec.
A VĂTĂMA	A VĂTĂMÁ vátám	<i>tranz.</i>	1) A supune unei leziuni corporale; a răni.2) fig. A îndurera printr-o traumă psihică; a răni; a traumatiza; a leza.	/<lat. victimare
A SE VĂTĂMA	A SE VĂTĂMÁ mă	<i>intrans.</i>	A se îmbolnăvi de hernie.	/<lat. victimare
VĂTĂMAN	VĂTĂMÁN ~i	<i>m. înv.</i>	Slujbaş însărcinat cu încasarea dărilor la sate.	/< pol. wataman, ucr. vataman
VĂTĂMĂTOARE	VĂTĂMĂTOÁRE ~i	<i>f.</i>	Plantă erbacee de munte cu flori galbene-aurii și cu fructul o păstaie, fiind folosită ca nutreț și ca plantă medicinală.	/a vătăma + suf. ~toare
VĂTĂMĂTOR I	VĂTĂMĂT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care vatămă; în stare să producă vătămături.	/a (se) vătăma + suf. ~tor
VĂTĂMĂTOR II	VĂTĂMĂTÓR II ~i	<i>m.</i>	Animal (mai ales insectă) care vatămă plantele; dăunător.	/a vătăma + suf. ~tor
VĂTĂMĂTURĂ	VĂTĂMĂTÚR//Ă ~i	<i>f. pop.</i>	Nume dat mai multor boli interne care provoacă diverse crize viscerale acute (hernie, colici, pelagră etc.).	/a (se) vătăma + suf. ~tură
VĂTĂȘEL	VĂTĂȘÉ//L ~i	<i>m.</i>	(diminutiv de la vâtaf) 1) ist. Slujbaş la primărie care îndeplinea și funcția de curier.2) Flăcău care poștește oaspeții la nuntă și are anumite obligații în timpul ceremoniei; vornicel.	/vâtaf + suf. ~el
VĂTĂȘESC	VĂTĂȘ//ÉSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru vâtafi; de vâtaf.	/vâtaf + suf. ~esc
A VĂTĂȘI	A VĂTĂȘ//Í ~esc	<i>intrans.</i>	A fi vâtaf.	/Din vâtaf

VĂTĂȘIE	VĂTĂȘI//E ~i	<i>f. inv.</i>	1) Funcție de vătaf.2) Persoană care deținea această funcție.3) Durata executării acestei funcții.	/vătaf + suf. ~ie
VĂTĂȘIȚĂ	VĂTĂȘIȚ//Ă ~e	<i>f. inv.</i>	1) Soție a vătafului.2) Femeie care conducea gospodăria unui boier, având în grijă și slugile.	/vătaf + suf. ~iță
VĂTRAI	VĂTRĂ//I ~ie	<i>n.</i>	1) Unealtă metalică în formă de lopată (mică), folosită pentru a scoate cenușa sau jarul din sobă sau din vatră.2) Cârlig de metal folosit pentru a scormoni focul în sobă sau în vatră. [Sil. vă-trai]	/vatră + suf. ~ai
VĂTRAS	VĂTRĂȘ ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	reg. (în opoziție cu nomad) Care are un loc stabil de trai; care este sedentar.	/vatră + suf. ~aș
A VĂTUI	A VĂTU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	(obiecte de îmbră-cămințe) A căptuși cu vată (sau cu vatelină).	/vată + suf. ~ui
VĂTUI	VĂTŪI ~	<i>m. rar</i>	1) Ied de un an.2) Pui de iepure până la un an.	/Cuv. de orig. traco-dacă
VĂZ	VĂZ	<i>n.</i>	1) Însușire a organismului viu de a vedea; vedere. • În (sau la) ~ul cuiva față de cineva; în prezența cuiva. A-i lua cuiva ~ul a) a face pe cineva să nu mai vadă; a orbi pe cineva; b) a impresiona tare pe cineva; a captiva.	/v. a vedea
VĂZĂTOR	VĂZĂT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) Care vede; cu facultatea de a vedea. Ochi ~.2) și substantival (despre persoane) Care a fost martor ocular al unor fapte sau evenimente.	/a (se) vedea + suf. ~ător
VĂZDUH	VĂZDÚH ~uri	<i>n.</i>	1) Înveliș gazos care înconjoară Pământul; aer; atmosferă; cer.2) Straturile înalte ale acestui înveliș.	/<sl. vuzduhu
VĂZUT I	VĂZÚ//T I ~tă (~ți, ~te)		1) v. A VEDEA și A SE VEDEA. • Pe ~te a) față de toți; b) ca să fie văzut.2) Care este de vază; care se bucură de stimă, de considerație, de apreciere.	/a vedea
VÂJ	VÂJ	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda zgomotul produs de vânt, de curgerea năvalnică a unui lichid, de un corp care străbate cu viteză aerul).	/Onomat.
A VÂJÂI	A VÂJÂ//Î pers. 3 vâjâie	<i>intrans.</i>	1) (despre vânt, apă, obiecte în zbor etc.) A produce un zgomot șuierător și continuu; a urla; a vui.2) (despre sânge) A pulsa cu putere. • A-i ~ cuiva capul (sau urechile) a avea senzația unui zgomot șuierător și continuu (din cauza bolii, oboselii).3) (	/Onomat.
VÂJÂIT	VÂJÂÍT ~uri	<i>n.</i>	1) v. A VÂJÂI.2) Sunet caracteristic, produs de un obiect sau de o insectă care vâjâie.	/v. a vâjâi
VÂJÂITOARE	VÂJÂIT//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	Fâșie de hârtie aplicată în partea de sus a zmeului de hârtie, care vâjâie când acesta se ridică; zbâr-nâitoare.	/a vâjâi + suf. ~toare
VÂJÂITOR	VÂJÂIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care vâjâie; cu proprietatea de a vâjâi/ [Sil. -jâ-i-]	/a vâjâi + suf. ~tor
VÂLCEA	VÂLC//EĂ ~éle	<i>f.</i>	Vale mică, îngustă, cu fundul aproape plat. [Art. vâlceaua; G.-D. vâlceleii; Var. vâlcică]	/<lat. vallicella
VÂLNIC	VÂLNI//C ~ce	<i>n.</i>	1) Fotă în formă de fustă despicată în față; specifică portului popular oltenesc.2) Pânză țărănească subțire.3) Basma făcută din astfel de pânză.	/<bulg vulnjanik

VĂLTOARE	VĂLT//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	1) Loc unde apa formează vârtejuri; vârtej de apă; volbură; bulboană; vâlvoare.2) fig. Agitație zgomo-toasă; învâlmășeală gălăgioasă; tumult.	/<lat. voltoria
VÂLVĂ	VÂLV//Ă ~e		1) Agitație zgomotoasă; învâlmășeală gălăgioasă; vâltoare; tumult.2) Părere publică favorabilă sau defavorabilă despre cineva sau ceva; reputație; faimă.	/<sl. vluhvu
VÂLVĂTAIE	VÂLVĂT//ĂIE ~ăi	<i>f.</i>	Foc mare, cu vâpăi; vâlvoare; pâlălaie. [G.-D. vâlvătăii]	/Din vâlvă
VÂLVOARE	VÂLV//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	1) Foc mare, cu vâpăi; vâlvătaie; pâlălaie.2) Loc unde apa formează vârtejuri; vârtej de apă; vâltoare; bulboană.3) fig. Pericol mare.	/Din vâlvă
VÂLVOI	VÂLVÓI	<i>adj. invar.</i>	(despre păr) Care este în dezordine; zbârlit.	/Orig. nec.
A VÂNA	A VÂN//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (animale sălbatice) A ucide în mod premeditat.2) fig. (ființe, lucruri) A urmări cu insistență.	/<lat. venare
VÂNAT	VÂNĂT ~uri	<i>n.</i>	v. A VÂNA.2) Vietate care a fost vânată.3) Carnea acestei vietăți.	/v. a vâna
VÂNĂ	VÂNĂ vîne	<i>f.</i>	1) Vas sangvin prin care sângele circulă spre inimă; venă. • ~ portă vâna care primește sângele din organele abdominale și-l duce în ficat. Vine cave cele două vine care aduc sângele în auriculul drept al inimii. Vine pulmonare vine ce se deschid în auric	/<lat. vena
VÂNĂT	VÂNĂT ~ă (~vîneți, vînete)		Care este de culoare albastră-închisă, bătând în violet.2) (despre persoane) Care a căpătat o culoare albastră-închisă, bătând în violet; învînețit.3) (despre pene sau păr de animale) Care are o culoare <u>cenusie cu nuanță de albastru</u> .	/<lat. venetus
VÂNĂTAIE	VÂNĂT//ĂIE ~ăi	<i>f.</i>	Pată vânătă ce apare pe corp în urma unei lovituri; echimoză. [G.-D. vânătăii]	/vânăt + suf. ~aie
VÂNĂTĂ	VÂNĂTĂ vînete	<i>f.</i>	1) Plantă erbacee legumicolă cu fructe comestibile, mari, ovale, cărnoase, de culoare violetă.2) Fructul acestei plante; pătlăgică vânătă.	/Din vânăt
VÂNĂTOARE	VÂNĂT//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	1) Urmărire a unui animal pentru a-l vâna.2) fig. rar Urmărire a unui om pentru a-l prinde. [G.-D. vânătorii]	/<lat. venatoria
VÂNĂTOR	VÂNĂTÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană care vânează; om care practică vânătoria.2) fig. Persoană care vânează posturi, avantaje nemeritate; om care caută să parvină cu orice preț.3) înv. Soldat dintr-o unitate militară constituită din pedestrași și călărași. • ~ de munte infanterist i	/<lat. venatoren
VÂNĂTORESC	VÂNĂTOR//ÉSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru vânători; propriu vânătorilor.	/vânător + suf. ~esc
VÂNĂTOREȘTE	VÂNĂTORÉȘTE	<i>adv.</i>	În felul vânătorilor; cum obișnuiesc vânătorii; ca vânătorii.	/ vânător + suf. ~ește
VÂNĂTORIE	VÂNĂTORÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) v. VÂNĂTOARE.2) Ocupația de vânător.	/vânător + suf. ~ie
VÂNJ I	VÂNJI ~i	<i>m.</i>	Varietate de ulm, având frunzele ovale și florile de culoare verzuie sau roșiatică; velniș.	/cf. sl. važe, vonzu

VÂNJ II	VÂNJ II ~uri	<i>n. inv.</i>	Forță fizică; vigoare.	/cf. sl. važe, vonzu
VÂNJOS	VÂNJ//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		Care are vânj; viguros; puternic.	/vânj + suf. ~os
VÂNJOȘIE	VÂNJOȘIE	<i>f.</i>	Caracter vânjos; vigoare.	/vânjos + suf. ~ie
VÂNOS	VÂN//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) Care are vine proeminente. • Sânge ~ sânge care circulă prin vine spre inimă.2) Care are vână; cu mare forță fizică; vânjos; viguros; puternic.	/vână + suf. ~os
VÂNT	VÂNT ~uri	<i>n.</i>	1) Mișcare naturală a maselor de aer, provocată de diferența de temperatură și presiune atmosferică dintre două regiuni ale globului. ~ uscat. ~ cald. ~ de miazăzi. • A se duce (a porni, a fugi) ca ~ul a merge (a porni, a fugi) foarte repede. Vorbă-n ~ vo	/<lat. ventus
VÂNTEȘ	VÂNTEȘ ~ă (~i, ~e)	<i>pop.</i>	Care se mișcă ca vântul; foarte repede.	/vânt + suf. ~eș
VÂNTOAICĂ	VÂNTOAI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Vânt puternic însoțit uneori de ploaie, de grindină (cu descărcări electrice); vântoasă; furtună; vijelie.2) (în basme și superstiții) Duh rău care dezlănțuie vânturile puternice.	/vânt + suf. ~oaică
VÂNTOASĂ	VÂNTOÁS//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Vânt puternic însoțit uneori de ploaie, de grindină (cu descărcări electrice); vântoaică; furtună; vilejie.2) pl. pop. Ființă imaginară, având aspect de fată frumoasă îmbrăcată în alb, ce apare numai noaptea și face rău, în special bărbatilor; iele; șio	/vânt + suf. ~oasă
VÂNTOS	VÂNT//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		(despre timp) Care se caracterizează prin prezența vântului; cu vânt. Noapte ~oasă.	/vânt + suf. ~os
VÂNTREA	VÂNTR//EĂ ~ele	<i>f.</i>	Pânză de corabie.	/<sl. vetrilo
A VÂNTUI	A VÂNTU//Î pers. 3	<i>intrans.</i>	pop. (despre vânt) A sufla cu putere.	/vânt + suf. ~ui
A VÂNTURA	A VÂNTURĂ vântur	<i>tranz.</i>	1) (cereale) A trece prin vânturătoare.2) fig. A face să se împrăstie, să se spulbere. A-i ~ pe năvălitori.3) (moarea) A scoate din vas și a turna la loc de câteva ori la rând; a pritoci.4) A mișca într-o parte și în alta; a agita. ~ căciulile în aer.5) f	/<lat. ventulare
VÂNTURATIC	VÂNTURĂTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care își schimbă ușor convingerile; nestatornic.	/a vântura + suf. ~atic
VÂNTURĂTOARE	VÂNTURĂT//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	Mașină agri-colă care curăță semințele cerealelor de impurități cu ajutorul ventilatoarelor sau prin cernere; trior.	/a vântura + suf. ~oare
VÂNTURĂTURĂ	VÂNTURĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) v. A VÂNTURA.2) Masă de impurități rămasă după vânturare.	/a vântura + suf. ~tură
VÂNTUROS	VÂNTUR//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) v. VÂNTOS.2) fig. v. VÂNTURATIC.	/a vântura + suf. ~os
VÂNZĂTOR I	VÂNZĂT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care se vinde; bun de vânzare. Marfă ~oare.	/a vinde + suf. ~ător
VÂNZĂTOR II	VÂNZĂT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană specializată în vinderea mărfurilor (într-un magazin). • ~ de piei de cloșcă negustor fără marfă și fără mijloace bănești.2) și adverbial Persoană care săvârșește un act de trădare (în scopuri meschine); trădător. ~ de tară.	/a vinde + suf. ~ător
VÂNZOLEALĂ	VÂNZOL//EĂLĂ ~eli	<i>f.</i>	Mișcare neîntre-ruptă și haotică; forfoteală.	/a se vânzoli + suf. ~eală

A SE VÂNZOLI	A SE VÂNZOL//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	A se mișca încolo și înoace; a nu sta locului; a nu-și găsi locul; a se frământa; a se agita; a se zvârcoli.	/Orig. nec.
VÂRCAT	VÂRCĂ//T ~tă (~ți,		Care are vârci; cu vârci; dungat; vârgat.	/vârcă + suf. ~at
VÂRCĂ	VÂR//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Fâșie îngustă de altă culoare (decât fondul); dungă; vârstă.	/ < bulg. vârga
VÂRCOLAC	VÂRCOLĂ//C ~ci	<i>m.</i>	1) (în superstiții) Ființă fantastică, care se crede că ar mânca Luna sau Soarele (în timpul eclipselor).2) Peș-tișor de metal, folosit drept nadă la pescuitul cu undița.	/ < bulg. vârcolac
VÂRF	VÂRF ~uri	<i>n.</i>	1) Partea de deasupra (ascuțită) a obiectelor înalte; creastă. ~ul acoperișului. ~ul copacului. • Cu ~ încărcat până sus; foarte plin. Cu ~ și îndesat mai mult decât trebuie; cu prisosință. Asta pune (sau face) ~ (la toate) asta e peste orice măsură; asta	/ < sl. vruhu
VÂRFAR	VÂRFĂR ~e	<i>n.</i>	1) Furcă cu coada lungă cu care se poate ajunge în vârful unui stog.2) Vârf de munte.	/vârf + suf. ~ar
A VÂRFUI	A VÂRFU//Î ~iesc	<i>trans.</i>	(grămezi, clăi) A face vârf.	/vârf + suf. ~ui
VÂRFUIT	VÂRFUI//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care are vârf; cu vârf; țuguiat.2) (despre vase) Care este umplut cu vârf; plin până la limită	/v. a vârfui
A VÂRÎ	A VÂR" vâ	<i>trans.</i>	1) (obiecte) A face să intre înăuntru; a băga; a introduce. • A-i ~ cuiva (ceva) pe gât a forța pe cineva să facă ceva contra voinței sale. A-i ~ cuiva (ceva) în cap a) a face pe cineva să înțeleagă bine ceva; b) a-i insufla cuiva ceva. A-si ~ (sau ~ cuiv	/ < sl. virăti
A SE VÂRÎ	A SE VÂR" mă vâ	<i>intrans.</i>	A interveni între alții. • ~ în sufletul cuiva a plictisi pe cineva cu cerințe insistente. ~ sub pielea cuiva a câștiga susținerea cuiva prin lingusire.	/ < sl. virăti
A VÂRSTA	A VÂRST//Ă ~éz	<i>trans.</i>	reg. A face să fie străbătut de vârste.	/Din vârstă
VÂRSTAT	VÂRSTĂ//T ~tă (~ți,		Care are vârste; cu vârste; dungat; vârgat.	/v. a vârsta
VÂRSTĂ I	VÂRST//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Durată de timp socotită de la nașterea unei ființe până la un anumit moment din viața ei; etate. • În ~ bătrân. Între două ~e nici tânăr, nici bătrân. În floarea ~ei tânăr.2) Număr de ani care se cer pentru ca o persoană să fie supusă unor obligații sa	/ < sl. vrusta
VÂRSTĂ II	VÂRSTĂ II ~e	<i>f.</i>	reg. Fâșie îngustă de altă culoare (decât fondul); vârcă; dungă.	/ < sb. vrsta
VÂRSTNIC	VÂRSTNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care are vârstă înaintată; în vârstă. [Sil. vârstnic]	/vârstă + suf. ~nic
VÂRSTNICIE	VÂRSTNICÍE	<i>f.</i>	Stare de om în vârstă.	/vârstnic + suf. ~ie
VÂRȘĂ	VÂRȘ//Ă ~e	<i>f.</i>	Unealtă de pescuit, constând dintr-un coș în formă de pâlnie, confecționat din plasă sau din nuiete. [G.-D. vârșei]	/ < sb. vrša
VÂRTECAR	VÂRTECĂR ~i	<i>m.</i>	Pasăre migratoare de talie mică, cu cioc conic, ascuțit, cu penaj brun-cenușiu, dungat, care își răsuțește des capul; capântortură.	/a [în]vârți + cap
VÂRTEJ	VÂRTEJ ~uri	<i>n.</i>	1) Loc pe cursul unei ape unde aceasta capătă o mișcare de rotație, formând o adâncitură și antrenând tot ce aduce curentul.2) Masă de aer puternică care se mișcă repede, atrăgând și ridicând în cercuri praf, nisip, zăpadă etc.3) (la oameni, mai ales în c	/ < sl. vruteži

A VÂRTEJI	A VÂRTEJ//Î ~esc	<i>tranz.</i>	v. A ÎNVÂRTEJI.	/Din vârtėj
A SE VÂRTEJI	A SE VÂRTEJ//Î mă	<i>intrans.</i>	v. A SE ÎNVÂRTEJI.	/Din. vârtėj
VÂRTEJITOR	VÂRTEJIT//ÓR ~oäre (~óri, ~oäre)	<i>rar</i>	Care vârtajește; în stare să facă vârtajuri.	/a [în]vârtėj + suf. ~tor
VÂRTELNIȚĂ	VÂRTELNIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Unealtă de pe care se deapănă sculul de lână, de bumbac etc.2) Mașină care servește la înfășurarea în suluri a benzilor sau a sârmelor de metal.	/<bulg. vârtelka
VÂRTOS I	VÂRT//ÓS I ~oásă (~óși, ~oăse)		1) Care are forță fizică mare.2) Care rezistă la acțiunea forțelor externe; tare; dur; solid.3) (despre vin) Care are concentrație mare de alcool; tare.	/<lat. virtuosus
VÂRTOS II	VÂRTÓS II	<i>adv.</i>	1) Cu putere; cu forță.2) (în construcții comparative) Mai ales; mai mult. • Cu atât mai ~ cu atât mai mult. A bea ~ a bea mult.	/<lat. virtuosus
VÂRTOȘIE	VÂRTOȘI//E ~i	<i>f.</i>	Capacitate a ființelor vii de a săvârși acțiuni fizice, încordând mușchii; forță fizică; tărie; putere; vigoare.	/vârtos + suf. ~ie
VÂRTUTE	VÂRTÚ//TE ~ți	<i>f. inv.</i>	Forță fizică a unei ființe cu o sănătate perfectă și în plină dezvoltare; putere de viață; vitalitate; vigoare.	/<lat. virtus, ~utis
VÂSC	VÂSC ~uri	<i>n.</i>	Plantă parazită care crește pe ramurile unor copaci, cu frunzele persistente și cu fruct în formă de bobite albe, fiind folosită ca plantă medicinală.	/<lat. viscum
VÂSCOS	VÂSC//ÓS ~oásă (~óși, ~oăse)		1) Care ține de vâsc; propriu vâscului.2) Care este lipicios; cleios; mucilaginos.	/<lat. viscosus
VÂSLAȘ	VÂSLĂȘ ~i	<i>m.</i>	Persoană care conduce o luntre cu ajutorul vâslelor; luntraș; barcagiu; lopătar.	/vâslă + suf. ~aș
VÂSLĂ	VÂSL//Ă ~e	<i>f.</i>	Unealtă de lemn, constând dintr-o coadă lungă cu o terminație plată, folosită pentru a conduce o ambarcație; lopată. [G.-D. vâslei]	/<sl. veslo
A VÂSLI	A VÂSL//Î ~esc	<i>intrans.</i>	A trage la vâsle (făcând să înainteze o ambarcație); a lopăta	/Din vâslă
VÂZDOAGĂ	VÂZDOĂ//GĂ ~ge	<i>f.</i>	Plantă erbacee decorativă, cu tulpina erectă, cu frunze dințate pe margine și cu flori galbene-portocalii, având un miros pătrunzător; țigăncușă; crăiță.	/<rus. gvozdika
VEAC	VEAC ~uri	<i>n.</i>	1) Perioadă de timp de o sută de ani; secol. ~ul douăzeci. [Monosilabic]	/<sl. vaku
VECERNIE	VECĚRNI//E ~i	<i>f.</i>	1) bis. Slijbă religioasă oficiată seara.2) rar Timpul dinainte de asfințitul soarelui. [G.-D. vecerniei. Sil. -ni-e]	/<sl. večerinja
VECHI	VECHI vêche (vechi)		1) (în opoziție cu nou) Care este făcut demult; care este în întrebuințare de mult timp. Oraș ~. Haină veche. Cuvânt ~. • Vorbă veche vorbă din bătrâni; proverb.2) (despre produse agricole) Care este din recolta anilor trecuți. Grâu ~. Cartofi ~. • Vin ~	/<lat. veclus
VECHIL	VECHÍL ~i	<i>m.</i>	(în Moldova și Muntenia medievală) Persoană având misiunea de a dirija și supraveghea munca la o moșie boierească; vâtaf.	/< turc. vekil

VECHIME	VECHÍME	<i>f.</i>	1) Stare a ceea ce este vechi, ce există de demult.2) pop. Durată de timp în care se desfășoară activitatea unei persoane într-un anumit domeniu. ~ în muncă.3) Trecut îndepărtat. • Din ~ de demult; de pe vremuri. În ~ pe vremuri; în antichitate. [G.-D. ve	/vechi + suf. ~ime
VECHITURĂ	VECHITŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	Obiect vechi, mai ales de îmbrăcăminte sau de încălțăminte. Piață de ~i.	/vechi + suf. ~tură
VECIE	VECÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Durată având un început, dar neavând sfârșit; veșnicie; eternitate. • Pe ~ pe veci; pentru totdeauna.2) Perioadă de timp foarte lungă. [G.-D. veciei]	/veac + suf. ~ie
VECIN I	VECÍN I ~ă (~i, ~e)		Care se află în vecinătate; situat la o distanță relativ mică. Oraș ~.	/<lat. vecinus
VECIN II	VECÍN II ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care trăiește în vecinătate.2) Persoană care se află alături.	/<lat. vecinus
VECIN III	VECÍN III ~i	<i>m.</i>	(în evul mediu) Țăran dependent, obligat să lucreze pământul stăpânului și să aducă contribuții în bani sau în natură; iobag; șerb; serv.	/<lat. vecinus
VECINĂTATE I	VECINĂT//ÁTE I ~ăți	<i>f.</i>	1) Stare de vecin.2) Raport dintre doi sau mai mulți vecini.3) Locuri din apropiere; împrejurime. • În ~ în apropierea unui loc.4) Totalitate de ființe care locuiesc alături sau în apropiere de un anumit loc.	/vecin + suf. ~ătate
VECINĂTATE II	VECINĂTÁTE II	<i>f.</i>	ist. Situație de vecin; iobăgie; șerbie.	/vecin + suf. ~ătate
VECSEL	VÉCSEL ~e	<i>n.</i>	Act financiar prin care o persoană (debitorul) este obligată să plătească alteia (beneficiarului) o sumă de bani la un anumit termen; poliță.	/<germ. Wechsel
VECTOARE	VECTOÁRE ~	<i>adj.</i>	: Rază ~ segment de dreaptă care reprezintă distanța de la punctul de pornire al unei curbe până la punctul ei variabil.	/<fr. vecteur
VECTOR	VÉCTOR ~i	<i>m.</i>	mat. Mărime numerică orientată. ~ liber.	/<fr. vecteur
VECTORIAL	VECTORIÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de vectori; propriu vectorilor. • Calcul ~ ramură a matematicii care studiază operațiile efectuate cu vectori. [Sil. -ri-al]	/<fr. vectoriel
VEDE	VÉDE	<i>f.</i>	la pl. Nume dat culegerii de texte religioase și literare, care reprezintă primele documente scrise din India.	/<fr. védas
A VEDEA	A VEDEÁ văd		1. tranz. 1) (obiecte, lucruri etc.) A percepe prin văz. ~ bine. • ~ lumina zilei a se naște. ~ lumina tiparului a apărea de sub tipar. ~ lumina rampei a juca o piesă în fața publicului.2) (persoane) A vizita sau a întâlni. Nu l-am văzut de mult. • Să ne	/<lat. videre
A SE VEDEA	A SE VEDEÁ se vede	<i>intrans.</i>	1) A fi destulă lumină. Aici se vede bine.2) A se afla (pe neașteptate) într-o anumită situație. S-a văzut scăpat de griji.	/<lat. videre
VEDENIE	VEDÉNI//E ~i	<i>f.</i>	1) Reprezentare imaginară a unor lucruri ireale ca produs al unei stări patologice a psihicului; halucinație; fantasmă; viziune. A avea ~i.2) (în superstiții) Ființă imaginară, produs al fanteziei, care provoacă spaimă; fantomă; nălucă; arătare; duh; staf	/<sl. vidānije

VEDERE	VEDÉR//E ~i	<i>f.</i>	1) Însușire a organismului viu de a vedea; văz. • Din ~ a) numai din văzute; superficial; b) în fugă; în grabă; în treacăt. La ~ a) în văzul lumii; deschis; b) la exterior; la înfățișare. De la prima ~ de la început; de la prima cunoștință. În ~ea în scop	/v. a vedea
VEDEROS	VEDER//ÓS ~oasă (~ôși, ~oăse)	<i>înv.</i>	1) Care se impune vederii.2) fig. (despre per-soane) Care se impune prin calități deosebite; remarcabil prin rangul și meritele sale; distins.	/vedere + suf. ~os
VEDETĂ I	VEDÉT//Ă I ~e	<i>f.</i>	1) Artist vestit (mai ales de teatru, cinema); stea.2) fig. Persoană care se impune în mod intenționat într-un domeniu de activitate.	/<fr. vedette
VEDETĂ II	VEDÉT//Ă II ~e	<i>f.</i>	Navă militară de tonaj mic, care patrulează fluviile sau litoralul.	/<fr. vedette
VEDETĂ III	VEDÉT//Ă III ~e	<i>f. poligr.</i>	Cuvânt sau grup de cuvinte din primul rând al unui text, evidențiate prin carcatere grase.	/<fr. vedette, it. vedetta
VEDETISM	VEDETÍSM	<i>n.</i>	Tendință de a se evidenția, de a se afirma cu orice preț.	/vedetă + suf. ~ism
VEDIC	VÉDI//C ~că (~ci, ~ce)		Care se referă la Vede; care aparține Vedelor.	/<fr. vedique
A VEGETA	A VEGET//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre plante) A se afla în proces de vegetație.2) fig. (despre persoane) A duce o viață lipsită de interes și de activitate.	/<fr. végéter
VEGETABIL	VEGETÁBIL ~ă (~i, ~e)		(despre plante) 1) Care vegetează; care poate vegeta.2) Care provine din plante.	/<fr. végétale
VEGETAL	VEGETÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de plante; propriu plantelor. Regn ~.2) Care provine de la plante; obținut din plante. Grăsimi ~e. • Cărbune ~ praf negru fin, obținut prin pulverizarea cărbunelui de lemn și folosit în medicină.	/<fr. végétal
VEGETALIN	VEGETALÍN ~uri	<i>n.</i>	1) Substanță grasă și vâscoasă, obținută din ulei vegetal și folosită în alimentație.2) tehn. Specie de argilă întrebuințată la decolorarea uleiurilor.	/<fr. végétaline
VEGETARIAN	VEGETARI//ÁN ~ănă (~éni, ~éne)		1) Care constă din produse vegetale (și lactate). Cină ~ănă. Regim ~.2) și substantival (despre persoane) Care consumă numai produse vege-tale (și lactate). [Sil. ri-an]	/<fr. végétarien
VEGETARIANISM	VEGETARIANÍSM	<i>n.</i>	Sistem alimentar alcătuit exclusiv din produse vegetale și din lactate.	/<germ. Vegetarianismus
VEGETATIV	VEGETATÍV ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de organele plantei; propriu organelor plantei. • Înmulțire ~ă înmulțire fără semințe (prin bulbi, butași, rizomi etc.). Hibridare ~ă hibridare prin unirea unor organe de la două plante.2) Care ține de activitatea fiziologică involuntară; pro	/<fr. végétatif, germ. vegetativ
VEGETAȚIE	VEGETÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Ansamblul plantelor care cresc pe glob sau într-o anumită regiune a lui. ~ tropicală.2) Dezvoltarea, viața plantelor.3) med. Excrescență patologică carnoasă pe suprafața unei mucoase; polip. ~ nazală. [G.-D. vegetației; Sil. -ți-e]	/<fr. végétation, lat. vegetatio, ~onis
VEGHE	VÉGHE	<i>f.</i>	1) Stare a unei persoane care nu doarme; trezie.2) Supraveghere menită să păstreze neschimbată o stare de lucruri; strajă; pază; gardă. • A sta de ~ a păzi. [Art. veghea; G.-D. veghii]	/v. a veghea

A VEGHEA	A VEGH//EÁ ~éz		1. intranz. A sta treaz în timpul nopții din motive diferite.2. tranz. 1) (bolnavi) A avea în grijă stând noaptea la căpătâi.2) (persoane, bunuri materiale) A ține în veghe; a păzi; a străjui.3) A avea în pază; a lua sub ocrotire; a ocroti; a păzi; a prot	/<lat. vigilare
VEGHETOR	VEGHET//ÓR ~oáre, (~óri, ~oáre)	<i>și substantiv</i>	Care veghează; care stă de veghe.	/a veghea + suf. ~ător
VEHEMENT	VEHEMÉN//T ~tă (~ti, ~te)		(despre persoane și manifestările lor) Care manifestă vehemență; plin de vehemență.	/<lat. vehemens, ~tis, fr. véhément
VEHEMENȚĂ	VEHEMÉNȚĂ	<i>f.</i>	Forță impetuoasă de exprimare a sentimentelor; ardoare; impetui-zitate. [G.-D. vehemenței]	/<lat. vehemen-tia, fr. véhémence
VEHICUL	VEHÍCUL ~e	<i>n.</i>	1) Mijloc de transport, care se deplasează pe o cale de comunicație.2) fig. Cale sau mijloc de transmitere sau de propagare a ceva.	/<fr. véhicules, lat. vehiculum
A VEHICULA	A VEHICUL//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A pune în circulație; a face să circule.	/<fr. véhiculer
VEIOZĂ	VEIÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Lampă mică de noapte cu abajur. [G.-D. veiozei; Sil. ve-io-]	/<fr. veilleuse
VEL	VEL	<i>adj. invar.</i>	înv. (preceda un titlu sau un rang boieresc din orânduirea feudală) Mare. Vel spătar. Vel vornic.	/<sl. vel
VELAR	VELÁR ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	lingv. Care se articulează în regiunea vâului palatal; gutural. Consoană ~ă.	/<fr. vélaire
VELARIUM	VELÁRIUM	<i>n.</i>	(la romani) Pânză mare folosită ca acoperiș mobil (la teatru, la circ).	/<lat. velarium, fr. vélarium
A VELARIZA	A VELARIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(sunete) A face să devină velar.	/<fr. vélariser
VELARIZARE	VELARIZÁRE	<i>f.</i>	lingv. Fenomen care constă în trecerea unui sunet palatal într-un sunet velar.	/v. a velariza
VELATURĂ	VELATÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Totalitate a velelor de pe o corabie.	/<it. velature
VELĂ	VÉL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Pânză care, sub acțiunea curenților de aer, asigură deplasarea unei nave.2) la pl. Sport practicat cu ambarcații cu pânze.	/<it. vela
VELEAT	VELEÁT ~uri	<i>n.</i>	1) înv. Dată fixată pentru realizarea unui lucru sau a unui eveniment; termen; soroc.2) fig. pop. Durată a vieții. • A-i trece cuiva ~ul a-i trece cuiva viața.3) fig. pop. Sfârșit al vieții; moarte; deces. [Sil. -leat]	/<sl. vu lato
VELEITATE	VELEIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	mai ales la pl. livr. Pretenție nejustificată; ambiție deșartă. [G.-D. veleității; Sil. -le-i-]	/<fr. velleité
VELIER	VELIÉR ~e	<i>n.</i>	Corabie cu pânze.	/<it. veliero
VELIN	VELÍN ~uri	<i>n. inv.</i>	Piele de vițel, mai fină ca pergamentul obișnuit, prelucrată special și folosită, în trecut, ca material pentru scris.	/<fr. vélin
VELINĂ	VELÍN//Ă ~e	<i>adj.</i>	: Hârtie ~ hârtie de calitate superioară, foarte albă, netedă și lucioasă.	/<fr. vélin
VELINȚĂ	VELÍNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Țesătură țărănească groasă, de lână, albă sau în dungi colorate, folosită ca pătură, cuvertură sau covor. [G.-D. velinței]	/<ngr. velentza
VELIST	VELÍ//ST ~stă (~ști,		Sportiv care practică velele.	/velă + suf. ~ist
VELIT	VELÍ//T ~ți	<i>adj. și substantiv</i>	înv. (despre boieri) Care se afla pe treptele de sus ale ierarhiei rangurilor; de prim rang.	/Din vel

VELNICER	VELNICÉR ~i	<i>m. inv.</i>	Persoană care ține o velniță.	/velniță + suf. ~ar
VELNIȘ	VELNÍȘ ~i	<i>m.</i>	Varietate de ulm cu frunzele ovale și cu flori verzui sau roșietice.	/Orig. nec.
VELNIȚĂ	VÉLNIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	reg. Instalație primitivă (la țară) pentru fabricarea rachiului, țuicii etc.	/ <i><ucr. vynnycja</i>
VELOBOL	VELOBÓL	<i>n.</i>	Joc cu mingea, care se practică pe biciclete speciale, golurile marcându-se cu roata bicicletei.	/ <i><fr. vélobol, engl. veloball</i>
VELOCIPED	VELOCIPÉD ~e	<i>n. inv.</i>	Bicicletă cu roțile inegale (cea din față fiind mult mai mare decât cea din spate).	/ <i><fr. velocipède</i>
VELODROM	VELODRÓM ~uri	<i>n.</i>	Loc special amenajat pentru competiții de ciclism. [Sil. -lo-drom]	/ <i><fr. vélodrome</i>
VELUR	VELÚR	<i>n.</i>	1) Țesătură de lână, care, în urma unor procese tehnologice, capătă aspect de catifea.2) Piele de calitate superioară, cu fața scămoasă, folosită la confecționarea încălțămintei și a unor articole de galanterie.	/ <i><fr. velours</i>
VENAL	VENÁL ~ă (~i, ~e)		1) (despre persoane) Care este gata să se lase cumpărat în pofida normelor morale; coruptibil.2) Care urmă-rește numai interese meschine; lipsit de moralitate; fără scrupule. Dragoste ~ă.	/ <i><fr. vénal, lat. venalis</i>
VENALITATE	VENALITÁTE	<i>f.</i>	Caracter venal; corup-tibilitate. [G.-D. venalității]	/ <i><fr. venalité, lat. venalitas</i>
VENĂ	VÉN//Ă ~e	<i>f.</i>	Vas sangvin prin care sângele circulă spre inimă; vână. [G.-D. venei]	/ <i><lat. vena, fr. veine</i>
VENDETĂ	VENDÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Act constând într-o ură neîmpăcată și o dorință arzătoare de răzbunare, care are la bază o ofensă sau un omor.2) fig. Sete de răzbunare sângeroasă.	/ <i><it. vendetta</i>
VENENIFER	VENENIFÉR ~ă (~i, ~e)		Care conține venin.	/ <i><fr. vénénifere</i>
VENEPUNCȚIE	VENEPÚNCȚI//E ~i	<i>f.</i>	Intervenție chirur-gicală constând în puncția unei vene.	/ <i><engl. venepuncture</i>
A VENERA	A VENER//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(fînțe sau lucruri) A trata cu dragoste sau admirație exagerată; a respecta în mod deosebit; a adora; a idolatriza; a diviniza; a zeifica; a deifica.	/ <i><fr. vénérer, lat. venerari</i>
VENERABIL	VENERÁBIL ~ă (~i, ~e)		(despre per-soane) Care inspiră sentimente de venerație, de stimă.	/ <i><fr. vénérable, lat. venerabilis</i>
VENERAȚIE	VENERÁȚIE	<i>f.</i>	Respect deosebit față de o persoană pentru meritele sau calitățile sale; stimă adâncă. [G.-D. venerației]	/ <i><fr. vénération, lat. veneratio, ~onis</i>
VENERIC	VENÉRI//C ~că (~ci, ~ce)		(despre boli) Care afectează organele genitale; răspândit prin contact sexual.	/ <i><germ. venerisch</i>
VENEROLOG	VENEROLÓ//G ~gi	<i>m.</i>	Specialist în venerologie.	/ <i><germ. Venerolog</i>
VENEROLOGIC	VENEROLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de venerologie; propriu venerologiei.	/ <i><fr. venerologique</i>
VENEROLOGIE	VENEROLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a medicinei care se ocupă cu studiul bolilor venerice, precum și cu metodele de tratare a acestora. [G.-D. venerologiei]	/ <i><fr. vénérologie, germ. Venerologie</i>
VESECTIE	VESEĆTI//E ~i	<i>f.</i>	Intervenție chirur-gicală constând în deschiderea unei vene.	/ <i><lat. venesectio</i>
VENETIC I	VENETÍ//C I ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care este venit din altă parte; considerat străin în locul unde s-a stabilit cu traiul.	/ <i><ngr. venétikos</i>

VENETIC II	VENETÍ//C II ~ci	<i>m. înv.</i>	Monedă de aur venețiană, cu circulație și în alte regiuni.	/<ngr. venétikos
VENGHERCĂ	VENGHÉR//CĂ ~ci	<i>f. înv.</i>	Tunică îmblă-nită, împodobită cu șireturi și purtată la țară (la ceremonii).	/<rus. vengerka
A VENI	A VENÍ vin	<i>intrans.</i>	1) (despre oameni, animale, vehicule etc.) A se mișca, apropiindu-se de țința mișcării. ~ spre casă.2) (despre persoane, vehicule, fenomene ale naturii) A fi într-un anumit loc după parcurgerea unei distanțe; a sosi; a ajunge. Trenul a venit în gară. • ~	/<lat. venire
VENIN	VENÍN ~uri	<i>n.</i>	1) Substanță toxică de natură animală, vegetală sau obținută pe cale sintetică; otravă; toxină.2) fig. Atitudine răutăcioasă plină de dușmănie. Vorbe cu ~.3) pop. Lichid gălbui-verziu, amar, secretat de ficat; fiere.4) fig. Stare de tristete adâncă; otrav	/<lat. venenum
VENINĂRIȚĂ	VENINĂRIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu flori albe sau trandafirii, folosită în medicină pentru proprietățile diuretice și iritante; avrămeasă.	/venin + suf. ~ăriță
VENINOS	VENIN//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) Care conține sau secretă venin; cu venin.2) fig. Care manifestă venin; plin de venin.	/venin + suf. ~os
VENIT I	VENÍT I ~uri	<i>n.</i>	1) Volumul surselor materiale sau bănești care îi revine unui stat, unei întreprinderi, unui particular etc. pe o anumită perioadă de timp. • ~ național totalitate a bunurilor obținute în economia națională într-o anumită perioadă de timp.	/v. a veni
VENIT II	VENÍT II ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv al</i>	Care vine; care se prezintă undeva. • Nou ~ persoană sosită de curând undeva. Bun ~! formulă de salut adresată celui sosit de undeva.	/v. a veni
VENOS	VEN//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		Care ține de vene; privitor la vene.	/<lat. venosus, fr. veineux
VENOZITATE	VENOZITÁTE	<i>f.</i>	Mod de distribuție a venelor în corp sau într-un organ al corpului.	/<fr. vénosité
VENTIL	VENTÍL ~e	<i>n. tehn.</i>	(la unele aparate sau mașini) Dispozitiv care servește ca organ de închidere și deschidere a unui orificiu prin care circulă un fluid; supapă.	/<germ. Ventil
A VENTILA	A VENTIL//Á ~éz	<i>trans.</i>	1) (încăperi, spații închise) A curăța de aerul viciat prin ventilație.2) fig. (idei, noutăți) A pune în circulație.	/<fr. ventiler, lat. ventilare
VENTILATOR	VENTILAT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Aparat pentru ventilarea încăperilor.	/<fr. ventilateur
VENTILAȚIE	VENTILÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A VENTILA.2) Instalație specială pentru ventilarea și răcorirea unei încăperi. [G.-D. ventilației]	/<fr. ventilation
VENTRAL	VENTRÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de pânțec; propriu pântecelui; abdominal.2) Care se află în regiunea pântecelui. Parte ~ă. Colici ~e. [Sil. ven-tral]	/<fr. ventral, lat. ventralis
VENTRICUL	VENTRÍCUL ~ă (~i, ~e)		Cavitate naturală, de dimensiuni reduse, în interiorul unui organ (inimă, creier). [Sil. ven-tri-]	/<fr. ventricule, lat. ventriculus
VENTRICULAR	VENTRICULÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de ventricul; propriu ventriculului.	/<fr. ventri-culaire
VENTRILICĂ	VENTRILÍ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu flori mici, albastre, uneori albe sau albe-trandafirii, care crește prin regiunile cu climă temperată.	/Orig. nec.

VENTRILOC	VENTRILÓ//C ~că (~ci, ~ce)	<i>m. și f.</i>	adjectival Persoană care poate vorbi fără a mișca buzele, cu o voce înfundată, ce pare a veni din burtă.	/<fr. ventriloque
VENTURIMETRU	VENTURIMÉTR//U	<i>n. tehn.</i>	Instrument pentru măsurarea debitului unui lichid sau gaz.	/<it. venturimetro
VENTUZĂ	VENTÚZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Vas mic de sticlă, care se aplică pe corpul unui bolnav, după ce s-a rarefiat aerul din el prin încălzire, pentru a provoca o mică congestie locală cu efect curativ.2) zool. Organ al unor animale acvatice cu ajutorul căruia ele se pot lipi de corp (pen	/<ngr. ventuza, fr. ventouse
VENUST	VENÚ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>livr.</i>	(mai ales despre femei) Care este grațios; care încântă; frumos; fermecător.	/<lat. venustus, it. venusto
VERACITATE	VERACITÁT//E	<i>f. livr.</i>	1) Caracter veridic; veridicitate; autenticitate. ~ea unei mărtu-rii.2) Caracter fidel; fidelitate. A relata cu ~. [G.-D. veracității]	/<fr. veracité
VERANDĂ	VERÁND//Ă ~e	<i>f.</i>	Construcție, de obicei de-a lungul unei case, acoperită și închisă, prevăzută cu mai multe geamuri. [G.-D. verandei]	/<fr. véranda
VERB	VERB ~e	<i>n. lingv.</i>	1) Parte de vorbire care cuprinde cuvinte ce indică acțiunea, starea sau existența unui obiect. • ~ auxiliar verb care ajută la formarea timpurilor și modurilor compuse.2) la sing. livr. Mod de exprimare prin cuvânt; limbaj.	/<lat. verbum, fr. verbe
VERBAL I	VERBÁL I ~ă (~i, ~e)		1) Care se realizează prin vorbire; oral. Expresie ~ă. • Notă ~ă notă diplomatică fără semnătură, remisă de un reprezentant diplomatic guvernului unui stat străin.	/<fr. verbal, lat. verbalis
VERBAL II	VERBÁL II ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de un verb; propriu verbului. Desinență ~ă.2) Care are valoare de verb; cu valoare de verb. Locuțiune ~ă.3) Care derivă de la verb.	/<fr. verbal, lat. verbalis
VERBALISM	VERBALÍSM	<i>n.</i>	Tendință de a face abuz de cuvinte în exprimarea unor idei.	/<fr. verbalisme
A VERBALIZA	A VERBALIZ//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	A dresa sau a încheia un proces-verbal.	/<fr. verbaliser, it. verbalizzare
VERBINĂ	VERBÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee decorativă anuală, cu frunze dințate și cu flori roșii, albe sau liliachii, cultivată pentru mirosul ei plă-cut. [G.-D. verbinei; Var. vervenă]	/<lat. verbena
VERBOZITATE	VERBOZÍTÁTE	<i>f.</i>	Vorbă multă și fără rost; pălăvrăgeală; sporovăială. [G.-D. verbozi-tății]	/<fr. verbosité
VERDE I	VÉR//DE I (~zi)	<i>adj.</i>	1) Care este de culoarea frunzelor (ierbii, arbuștilor, copaci-lor). • A visa (a vedea sau a spune) cai ~zi pe pereți a-și imagina (sau a spune) lucruri neverosimile.2) (în opoziție cu uscat) (despre plante) Care este proaspăt; plin de sevă.3)(despre legu	/<lat. vir[i]dis
VERDE II	VÉRDE II	<i>adv.</i>	: A spune ~ în ochi (sau în față) a spune adevărul curat; în mod direct; fără ascunzișuri; sincer.	/<lat. vir[i]dis
VERDE III	VÉRDE III	<i>n.</i>	Culoare a spectrului luminii, situată între albastru și galben. • De ~ a) carte marcată cu un semn în formă de frunză de culoare neagră; b) cu ochii verzi și cu părul negru.	/<lat. vir[i]dis

VERDEAȚĂ	VERD//EAȚĂ ~ėtiuri	<i>f.</i>	1) Culoare verde.2) Totalitate a plantelor verzi.3) Frunzele verzi ale unor plante legumicole (ale mărarului, pătrunjelului, leușteanului etc.), folosite drept condiment.4) la pl. Totalitate a plantelor de grădină (pătlăgele, castraveți, ceapă etc.), util	/verde + suf. ~eață
VERDICT	VERDÍCT ~e	<i>n.</i>	1) jur. Hotărâre a unei instanțe judecătorești asupra vinovăției acuzatului, dată pe baza deliberării juraților. ~ de culpabilitate. ~ de achitare.2) fig. Hotărâre decisivă a unei autorități care nu admite contradicții.	/<fr. verdict
VERDUNCĂ	VERDÚN//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Varietate de viță de vie, având struguri cu bobite de culoare verzuie.	/verde + suf. ~uncă
VERETCĂ	VERÉT//CĂ ~ci	<i>f.</i>	reg. 1) Țesătură groasă de casă din cânepă sau in.2) Înelitoare cu diferite întrebuințări făcută din asemenea țesătură.	/ Orig. nec
VERGĂ	VÉR//GĂ ~gi	<i>f.</i>	mar. Stinghie care fixează pânzele unei corăbii.	/<fr. vergue
VERGEA	VERG//EĂ ~ele	<i>f.</i>	(diminutiv de la vargă) 1) Fiecare dintre bețișoarele care se așază între firele urzelii pentru a le separa.2) Fiecare dintre barele fixate în tocul unei uși sau al unei ferestre, formând împreună un ansamblu; gratie. [Art. vergeaua; G.-D. vergelei]	/<lat. virgella
VERGURĂ	VERGÚR//Ă ~e	<i>f. inv.</i>	Fată castă; fecioară.	/<lat. virgula
VERIDIC	VERÍDI//C ~că (~ci, ~ce)		Care este în concordanță cu adevărul; conform adevărului; autentic; veritabil. Mărturie ~că.	/<fr. veridique, lat. veridicus
VRIDICITATE	VRIDICITÁTE	<i>f.</i>	Caracter veridic; veraci-tate; autenticitate. [G.-D. veridicității]	/<fr. veridicité
A VERIFICA	A VERIFICĂ verífic	<i>tranz.</i>	1) (date, noutăți, teze, afirmații) A supune unui control; a controla.2) (persoane) A examina pentru a stabili în ce măsură corespunde funcției pe care o deține sau care i se acordă.	/<lat. verificare, fr. vérifier
VERIFICABIL	VERIFICÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi verificat.	/<it. verificable, fr. vérifiable
VERIFICAT	VERIFIC//ÁT ~tă (~ți, ~te)		1) v. A VERI-FICA.2) fig. (despre persoane) Care are multă experiență de viață.	/v. a verifica
VERIFICATOR	VERIFICATÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană autorizată cu verificarea unor sisteme din punct de vedere tehnic, contabil sau administrativ.	/<fr. vérificateur
VERIGAR	VERIGÁR ~i	<i>m.</i>	Arbust cu ramuri spinos, cu frunze alterne și opuse, cu flori galbene-verzui și cu fructe cărnoase, negre, folosite în medicină pentru proprietățile lor purgative.	/verigă + suf. ~ar
VERIGAȘ	VERIGÁȘ ~i	<i>m. inv.</i>	Persoană care mijlocește o afacere necinstită.	/verigă + suf. ~aș
VERIGĂ	VERÍ//GĂ ~gi	<i>f.</i>	1) Fiecare dintre inelele unui lanț.2) Piesă în formă de inel, având diferite întrebuințări tehnice.3) fig. Parte componentă a unui ansamblu, care servește drept element de legătură.4) pop. Inel fără piatră, de obicei din metal prețios, purtat drept simbo	/<sl. veriga
VERIGĂȘIE	VERIGĂȘIE	<i>f. inv.</i>	Ocupația de verigaș.	/verigaș + suf. ~ie
VERIGEL	VERIGÉ//L ~i	<i>m.</i>	Plantă parazită lipsită de clorofilă, cu frunze în formă de solzi mici și cu flori galbene-roșietice, dispuse în ciorchini.	/verigă + suf. ~el
VERIGHETĂ	VERIGHÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Inel fără piatră prețioasă, purtat ca simbol al legăturii dintre logodnici sau dintre soți.	/verigă + suf. ~etă

VERISM	VERÍSM	<i>n.</i>	Curent în literatură și artă, apărut la sfârșitul sec. XIX în Italia, îndreptat împotriva romantismului.	/<it. verismo, fr. verisme
VERITABIL	VERITÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care este în corespundere cu adevărul; conform ade-vărului; veridic; autentic. O întâmplare ~ă.2) Care nu este imitat; fără impurități; curat; pur. Aur ~.	/<fr. véritable
VERMICID	VERMICÍ//D ~dă (~zi, ~de)	<i>și substantiv</i>	(despre substanțe) Care ucide viermii.	/<fr. vermicide
VERMICULAR	VERMICULÁR ~ă (~i, ~e)		v. VERMIFORM.	/<fr. vermiculaire
VERMIFORM	VERMIFORM ~ă (~i, ~e)		Care are forma unui vierme; în formă de vierme.	/<fr. vermiforme
VERMIFUG	VERMIFÚ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>și substantiv</i>	(despre medicamente) Care ucide viermii intestinali.	/<fr. vermifuge
VERMILLON	VERMILLON [pr.: vermión]	<i>n.</i>	1) Sulfură roșie de mercur sau de antimoniu, folosită pentru fabricarea unei culori roșii vii; cinabru.2) Culoare fabricată pe baza acestei sulfuri și întrebuințată la pictura în ulei.	/<fr. vermillon
VERMINĂ	VERMÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Clasă de insecte para-zite (reprezentanți: păduchii, puricii).2) Insectă din această clasă.3) fig. Indivizi de la periferia societății.	/<fr. vermine
VERMOREL	VERMOREĚL ~e	<i>n.</i>	Aparat portativ folosit la stropitul plantelor cu soluții speciale de combatere a dăunătorilor.	/Denumire comercială
VERMUT	VÉRMUT ~uri	<i>n.</i>	Băutură alcoolică amăruie, preparată din vin în care au fost macerate plante aromatice. [Acc. și vermút]	/<fr. vermut, vermouth
VERNAL	VERNÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de primăvară; propriu primăverii; primăvăritic. Flori ~e. Vânt ~.	/<fr. vernal, lat. vernalia
VERNIL	VERNÍL	<i>adj. invar.</i>	Care este de culoare verde-deschis.	/<fr. vert Nil
VERNIS	VÉRNIS	<i>n.</i>	1) Substanță rășinoasă cu care se acoperă diferite obiecte în scop protector sau decorativ. ~ sintetic.2) fig. Lustru superficial care produce o impresie înșelătoare; spoială; pospăială; poleială.	/<fr. vernis
A VERNISA	A VERNIS//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(expoziții de pictură) A deschide în mod solemn; a pune cu solemnitate la dispoziția publicului; a inaugura.	/Din vernisaj
VERNISAJ	VERNISÁJ ~e	<i>n.</i>	Deschidere oficială a unei expoziții de artă (în special de pictură).	/<fr. vernissage
VERONAL	VERONÁL	<i>n.</i>	Medicament în formă de praf alb cristalizat, care are proprietăți hipnotice și sedative.	/<germ. Veronal, fr. veronal
VERONICĂ	VERONÍ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu frunze opuse și cu fructul o capsulă, folosită în medicină pentru proprietățile ei antiscor-butice și diuretice.	/<lat. veronica
VEROS	VER//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) (despre persoane) Care se ocupă cu afaceri necinstite. Avocat ~.2) (despre manifestări ale persoanelor) Care trezește suspiciuni; care dă de bănuț; suspect; îndoielnic; dubios. Acțiune ~oasă.	/<fr. vereux
VEROSIMIL	VEROSÍMIL ~ă (~i, ~e)		Care pare a fi adevărat și inspiră încredere; credibil; plau-zibil.	/<lat. verosimilis, it. verosimile
VEROSIMILITATE	VEROSIMILITÁTE	<i>f. livr.</i>	Caracter vero-simil.	/verosimil + suf. ~itate

VERS	VERS ~uri	<i>n.</i>	1) Rând de poezie format dintr-un șir de cuvinte, așezate potrivit unor anumite reguli de măsură și cadență.2) Scurtă creație literară în versuri; poezie. • ~uri libere versuri care au diferite măsuri. ~uri albe a) versuri fără rimă; b) poezie conținând a	/<lat. versus, fr. vers, it. verso
VERSANT	VERSÁNT ~e	<i>n.</i>	1) Porțiune de teren cu suprafața înclinată; pantă; povârniș; coastă; costișă.2) Suprafața înclinată a unui acoperiș. [Pl. și versanți]	/<fr. versant
VERSAT	VERSÁ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre persoane) Care posedă cunoștințe solide și experiență într-un domeniu oarecare; priceput; competent.	/<fr. versé
VERSATIL	VERSATÍL ~ă (~i, ~e)	<i>rar</i>	(mai ales despre persoane) Care își schimbă cu ușurință părerile; lipsit de feminitate; schimbător; instabil; nestatornic. Opinie publică ~ă.	/<fr. versatiles
VERSET	VERSÉT ~e	<i>n.</i>	Paragraf din textele religioase, de obicei numerotate, care cuprinde un gând complet. ~ele unui psalm.	/<it. versetto, fr. verset
A VERSIFICA	A VERSIFICÁ versífic		1. intranz. A compune versuri.2. tranz. (texte în proză, teme, motive) A transpune în versuri.	/<lat. versificare, it. versificare, fr. versifier
VERSIFICATOR	VERSIFICATÓR ~i	<i>m.</i>	1) Scriitor care versifică.2) fam. depr. Persoană care scrie versuri fără a avea har poetic; poet lipsit de talent; poetastru.	/<lat. versificator, fr. versificateur
VERSIFICAȚIE	VERSIFICÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Artă și tehnica de a scrie versuri. [G.-D. versificației]	/<lat. versificatio, ~onis, fr. versification
VERSIUNE	VERSIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Traducere a unui text dintr-o limbă în alta. ~ latină.2) Formă a unui text reprodus, care se deosebește puțin de textul inițial.3) Formă personală, în care este expus sau prezentat un eveniment. [G.-D. versiunii; Sil. -si-u-]	/<fr. version, it. versione
VERSO	VÉRSO versóuri	<i>n.</i>	Parte din dos a unei foi (tipărite sau scrise); contrapagină. [Art. versoul]	/<fr. verso
VERSOR	VERSÓR ~i	<i>m.</i>	mat. Vector cu lungimea de o unitate.	/<fr. verseur
VERSTĂ	VÉRST//Ă ~e	<i>f.</i>	Unitate de măsură a distanței egală cu 1.067 cm, folosită în trecut. [Sil. ver-stă]	/<rus. versta
VERTEBRAL	VERTEBRÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de vertebre; propriu vertebrelor. Leziune ~ă. Torsiune ~ă.2) Care constă din vertebre. Coloană ~ă. [Sil. -te-bral]	/<fr. vertébral
VERTEBRAT I	VERTEBRÁ//T I ~tă (~ți, ~te)		(despre ființe) Care are vertebre; cu coloană vertebrală. Animale ~te. [Sil. -te-brat]	/<lat. vertebratus, fr. vertébré
VERTEBRAT II	VERTEBRÁT II ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Încren-gătură de animale cu schelet intern (de os sau de cartilaj) a cărui parte principală o constituie coloana vertebrală. ~e inferioare.2) Animal din această încrengătură. [Sil. -te-brat]	/<lat. vertebratus, fr. vertébré
VERTEBRĂ	VERTÉBR//Ă ~e	<i>f.</i>	Fiecare dintre oasele scurte ale coloanei vertebrale. [Sil. -te-bră]	/<fr. vertébre, lat. vertebra
VERTICAL	VERTICAL ~ă (~i, ~e)		Care este orientat direct în sus; perpendicular pe un plan orizontal. Linie ~ă.	/<fr. vertical

VERTICALITATE	VERTICALITĂTE	<i>f.</i>	Poziție verticală. [G.-D. verticalității]	/<fr. verticalité
VERTICIL	VERTICÎL ~e	<i>n. bot.</i>	Aranjare inelară a florilor, frunzelor sau ramurilor în jurul tulpinii.	/<fr. verticille
VERTICILAT	VERTICILĂ//T ~tă (~ți, ~te)		(despre flori, frunze sau ramuri) Care este dispus în verticil; în formă de verticil.	/<fr. verticillé
VERTIGINOS	VERTIGIN//ÓS ~oasă (~ôși, ~oăse)	<i>și adverbial</i>	(despre fenomene, acțiuni) Care se produce cu iuțeală; care are viteză foarte mare; fulgerător.	/<fr. vertigineux
VERUCĂ	VERÚ//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Mică excrescență pe piele; neg.	/<it., lat. verruca
VERUCOS	VERUC//ÓS ~oasă (~ôși, ~oăse)		Care are mulți negi; cu (mulți) negi; negos; negelos.	/<fr. verruqueux
VERUCOZITATE	VERUCOZITĂTE	<i>f.</i>	Prezență a negilor pe suprafața pielii sau a plantelor.	/<fr. verru-cosite
VERVĂ	VÉRVĂ	<i>f.</i>	Imaginație și fantezie în vorbire; bogăție de expresii. Orator cu ~. [G.-D. vervei]	/<fr. verve
VERZAL	VERZÁL ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre caractere tipografice) Care are o formă specială și dimensiuni mai mari decât literele mici.	/<germ. Versal
VERZĂTURĂ	VERZĂTÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	fam. Fruct verde, necopt, care încă nu e bun de mâncat.	/verde + suf. ~tură
VERZIȘ	VERZÍȘ	<i>n.</i>	Totalitate a plantelor verzi; verdeață.	/verde + suf. ~iș
VERZIU	VERZÍ//U ~e (~i)	<i>pop.</i>	v. VERZUI.	/verde + suf. ~iu
VERZUI	VERZÚ//I ~ie (~i)		Care bate în verde.	/verde + suf. ~ui
VESEL	VÉSEL ~ă (~i, ~e)		1) (despre persoane) Care este bine dispus; care este plin de voie bună; voios; jovial; bucuros.2) și adverbial (despre manifestările oamenilor) Care manifestă voioșie, bună dispoziție, voie bună; voios; jovial; bucuros. Glasuri ~e. A zâmbi ~.3) Care înve	/<sl. veselu
VESELAR	VESELÁR ~i	<i>m.</i>	Persoană care are în păstrare vesela într-o unitate militară, într-o închisoare etc.	/veselă + suf. ~ar
VESELĂ	VESELĂ	<i>f.</i>	Totalitate a recipientelor folosite la pregătirea și/sau servirea mâncării la masă; vase; blide.	/<fr. vaisselle
A SE VESELI	A SE VESELÍ mă ~ésc	<i>intrans.</i>	1) A fi vesel; a fi plin de veselie.2) A se deda plăcerilor lumești; a consuma timpul în distracții; a se desfăta; a petrece; a se distra; a se amuza.	/<sl. veseliti
VESELIE	VESELÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Stare de om vesel; voioșie. • În ~ vesel; cu dispoziție bună.2) Manifestare de om vesel.3) Petrecere cu mâncare și băutură; chef. [G.-D. veseliei]	/<sl. veselije
VESPASIANĂ	VESPASI//ÁNĂ ~éne	<i>f. livr.</i>	rar Toaletă publică pentru bărbați. [Sil. -si-a-]	/<fr. vespasienne
VEST	VEST	<i>n.</i>	la sing. (în opoziție cu est) 1) Parte a orizontului unde apune Soarele; apus; asfințit.2) Punct cardinal care corespunde acestei părți a orizontului; apus; asfințit; occident.3) Spațiu geografic situat în această parte a orizontului; asfințit; apus; occi	/< ger. West[en]
VESTALĂ	VESTÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (la romani) Preoteasă care întreținea focul sacru în templul zeiței Vesta.2) fig. livr. Femeie virtuoasă.	/<fr. vestala, lat. vestalis, it. vestale
VESTĂ	VÉST//Ă ~e	<i>f.</i>	Piesă de îmbrăcăminte, de obicei croșetată, fără mâneci și fără guler, care se poartă peste cămașă și acoperă corpul până la talie. [G.-D. vestei]	/<germ. Weste, fr. veste

VESTE	VĚST//E vești	<i>f.</i>	Informație care se aduce la cunoștința cuiva; știre; noutate; mesaj. • Fără de ~ (sau pe neprins de ~) pe neașteptate; deodată. A da de ~ a anunța; a înștiința. A prinde de ~ a afla.2) Comunicare orală neconfirmată; zvon. • A i se duce (sau a-i merge) cui	/<sl. vąsti
A VESTI	A VEST//Í ~esc	<i>tranz.</i>	(persoane) A pune în cunoștință de cauză; a pune la curent; a anunța; a informa; a înștiința.	/Din veste
VESTIAR	VESTIÁR ~e	<i>n.</i>	Încăpere (sau spațiu) special amenajată la intrarea într-un așezământ public, în care se lasă paltoanele și căciulile; garderobă. [Sil. -ti-ar]	/<fr. vestiaire
VESTIBUL	VESTÍBŮL ~uri	<i>n.</i>	Prima încăpere a unei locuințe prin care se intră direct de afară; antreu.	
VESTIBUL	VESTÍBUL ~e	<i>n. anat.</i>	Prima cavitate a urechii interne.	/<lat. vestibulum, fr. vestibule
VESTIC	VĚSTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de vest; propriu vestului; apusean; occidental.2) Care este situat la vest; din vest.	/vest + suf. ~ic
VESTIGIU	VESTÍGI//U ~i	<i>n.</i>	1) Rămășiță din trecut, care amintește despre ceva dispărut demult. ~i ale unei civilizații.2) Obiect (rămas de la o persoană iubită sau de la un om de vază) păstrat ca o amintire scumpă; relicvă. ~i de familie.	/<lat. vestigium, fr. vestige
VESTIMENTAR	VESTIMENTÁR ~ă (~i, ~e)		Care ține de îmbrăcăminte; propriu îmbrăcăminte.	/<fr. vestimentaire
VESTIMENTAȚIE	VESTIMENTÁȚIE	<i>f.</i>	Totalitate de piese vestimentare care acoperă corpul omului; veșminte; îmbrăcăminte. [G.-D. vestimen-tație]	/Din vestimentar
VESTIT	VESTÍ//T ~tă (~ți, ~te)		Care se bucură de o anumită reputație; cu renume; foarte cunoscut; reputat; renumit; slăvit.	/v. a vesti
VESTITOR I	VESTIT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care vestește ceva; care aduce o veste. Semn ~ de pace.	/a vesti + suf. ~tor
VESTITOR II	VESTITÓR II ~i	<i>m.</i>	1) Persoană autorizată cu misiunea de a aduce vești publicului larg.2) Persoană care vestește nunta, însoțind nuntașii.	/a vesti + suf. ~tor
VESTON	VEST//ÓN ~oăne	<i>n.</i>	1) Piesă vestimentară bărbătească purtată peste cămașă; haină.2) Haină bărbătească de uniformă, ajustată, încheiată până la gât și fără buzunare, care se îmbracă peste cămașă; tunică.	/<fr. veston
VEȘCĂ	VĚŠ//CĂ ~ti	<i>f.</i>	1) Coajă de ulm sau de tei folosită la confecționarea diferitelor obiecte (mai ales site, ciururi).2) Obiect din astfel de coajă.	/<sl. vątko
VEȘMÂNT	VEŠM//ĂNT ~inte	<i>n. pop.</i>	1) Obiect de îmbrăcăminte; haină; strai.2) la pl. Totalitate de piese vestimentare care acoperă corpul omului; îmbrăcăminte; vestimentație.	/<lat. vestimentum
VEȘNIC	VĚŠNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care durează în veci; cu existență permanentă; etern.	/<sl. vątinu
A VEȘNICI	A VEŠNIC//Í ~esc	<i>tranz.</i>	înv. v. A ÎN-VEȘNICI.	/Din veșnic
VEȘNICIE	VEŠNICÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Ființare fără sfârșit; vecie; eternitate.2) Caracter veșnic.3) Perioadă de timp foarte lungă.4) Durată care are un început, dar nu are sfârșit. [G.-D. veșniciei]	/veșnic + suf. ~ie

VEȘTED	VÊȘTE//D ~dă (~zi, ~de)		1) (despre plante) Care este fără vlagă și frăgezime; ofilit.2) fig. (despre persoane) Care și-a pierdut prospețimea fizică; ofilit.3) fig. (despre culori) Care nu mai are aspect; deteriorat prin uzură; șters; spălăcit.	/<lat. vescidus
A VEȘTEJI	A VEȘTEJ//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) A face să se veștejească.2) fig. (persoane) A condamna în mod public; a osândi; a stigmatiza; a blama; a înfiera.	/Din veșted
A SE VEȘTEJI	A SE VEȘTEJ//Î mă ~esc	<i>intranz.</i>	1) (despre plante) A deveni veșted; a-și pierde vлага și frăgezimea; a se ofili.2) fig. (despre persoane) A-și pierde prospețimea fizică; a se ofili.	/Din veșted
VETERAN	VETERÁN ~i	<i>m.</i>	1) (în Roma antică) Ostaș demobilizat, care, la eliberare, obținea anumite privilegii.2) Ostaș bătrân, care a făcut timp îndelungat milităria, participând la lupte; vechi combatant.3) Persoană în vârstă, care a desfășurat o lungă activitate de muncă într-	/<lat. veteranus, fr. vétéran
VETERINAR I	VETERINÁR I ~ă (~i, ~e)		Care ține de prevenirea și vindecarea bolilor la animale; propriu prevenirii și vindecării bolilor la animale.	/<lat. veterinarius, ~a, fr. veteri-naire, germ. veterinär
VETERINAR II	VETERINÁR II ~i	<i>m.</i>	Medic specializat în tratarea bolilor la animale.	/<lat. veterinarius, ~a, fr. veterinaire, germ. veterinär
VETO	VÉTO vetouri	<i>n.</i>	: Drept de ~ drept al unei persoane sau al unui stat de a se opune aprobării unei decizii sau a unei legi discutate în organizația din care face parte. [Art. vetoul]	/< fr., lat. veto
VETRICE I	VETRÍCE I ~	<i>f.</i>	Specie de insecte de talie medie, cu corpul alungit și subțiat, care în stadiul de larvă trăiesc câțiva ani, iar în faza adultă câteva zile.	/Orig. nec.
VETRICE II	VETRÍCE II ~	<i>f.</i>	Plantă erbacee aromatică, cu tulpina erectă, înaltă, cu frunze alungite și cu flori galbene-aurii, dispuse în capitule.	/< sb. vratic
VETUST	VETŪ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>rar</i>	(despre obiecte, clădiri, instalații etc.) Care a ieșit din uz sau din modă; învechit; perimat; vechi; demodat. Cuvânt ~.	/<lat. vetustus, it. vetusto, fr. vetuste
VEVERIȚĂ	VÉVERIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Animal rozător arboricol, de talie mică, foarte sprinten, cu coada lungă și stufoasă, cu blana de culoare roșcată sau neagră pe spate și albă pe piept. [G.-D. veveriței]	/<sl. vaverica
A VEXA	A VEX//Ă ~éz	<i>tranz. livr.</i>	(persoane) A înjosi prin vorbe sau prin purtare nedemnă; a jigni; a insulta; a ofensa.	/<lat. vexare, fr. vexer
VEXANT	VEXÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>livr.</i>	Care vexează; în stare să vexeze; ofensator; jignitor; insultător. Remarcă ~tă.	/<fr. vexant
VEXATORIU	VEXATÓRI//U ~e (~i)	<i>livr.</i>	(despre vorbe sau acțiuni) Care vexează; în stare să vexeze.	/<fr. vexatoire
VEXAȚIUNE	VEXAȚIÚN//E ~i	<i>f. livr.</i>	Manifestare care vexează; vorbă sau faptă care lezează demnitatea sau reputația cuiva; jignire; insultă; ofensă; injurie.	/<lat. vexatio, ~onis, fr. vexation
VEZICAL	VEZICÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de vezi-că; propriu pentru vezică. Colică ~ă.2) Care se află în vezică sau în regiunea ei. Calcul ~. Arteră ~ă.	/<fr. vésical
VEZICANT	VEZICÁN//T ~tă (~ți, ~te)		Care provoacă bășicarea pielii; cu proprietatea de a bășica pielea. Plantă ~tă.	/<fr. vésicant

VEZICATOR I	VEZICATÓR I ~oáre (~óri, ~oáre)		v. VEZICANT.	/<fr. vésicatoire
VEZICATOR II	VEZICATÓR II ~i	<i>m.</i>	Medicament care provoacă apariția unor vezicule pe piele.	/<fr. vésicatoire
VEZICĂ	VEZÍ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Organ cavitat membranos, în care se înmagazinează lichide secretate de organism (pentru a fi evacuate). ~ urinară. ~ biliară.	/<lat. vesica
VEZICULAR	VEZICULÁR ~ă (~i,		Care este în formă de veziculă.	/<fr. vesiculaire
VEZICULĂ	VEZÍCUL//Ă ~e	<i>f. anat.</i>	Sac membranos având diferite funcții în organism. ~ pulmonară. ~ biliară.	/<fr. vésicule
VEZICULOS	VEZICUL//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		Care ține de veziculă; propriu veziculei.	/<fr. vesiculeux, lat. vesiculosus
VEZIGON	VEZIGÓN	<i>n.</i>	Umflătură la articulația genunchiului unui cal.	/<fr. vesigon
A VIA	A VI//Á ~éz	<i>intrans.</i>	înv. 1) A se afla în via-ță; a fi viu; a viețui; a trăi; a exista.2) (despre sentimente, atitudini) A continua să existe; a dura; a dăinui; a trăi; a persista.	/<lat. vivere
VIABIL	VIÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care este în stare să trăiască sau să dureze timp îndelungat; apt de a avea o existență îndelungată. Un organism ~. [Sil. vi-a-]	/<fr. viable
VIABILITATE	VIABILITÁTE	<i>f.</i>	Caracter viabil. [G.-D. viabilității]	/<fr. viabilité
VIADUCT	VIADÚCT ~e	<i>n.</i>	Pod aerian lung, susținut de arcuri de beton, care asigură continuitatea unei căi de comunicație peste o vale adâncă sau deasupra unei alte căi de comunicație. [Sil. vi-a-]	/<germ. Viadukt, fr. viaduc
VIAGER	VIAGÉR ~ă (~i, ~e)		(despre titluri, pensii, drepturi) Care aparține unei persoane toată viața ei și este netransmisibil prin moștenire.	/<fr. viager
VIAȚĂ	VIÁȚ//Ă vieți	<i>f.</i>	1) Ansamblu de fenomene (dezvoltare, metabolism, reproducere) caracteristice unui organism viu; faptul de a viețui, de a fi viu. • Cu ~ vioi. Plin de ~ energic; vioi. Fără (pic de) ~ fără forță fizică; neputincios. Cu pretul vieții punându-și viața în per	/viu + suf. ~eață
A VIBRA	A VIBR//Á ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre corpuri sau medii) A produce vibrații; a fi în vibrație.2) (despre sunete) A se auzi sunând tare și prelung; a răsună.3) (despre voce) A avea o sonoritate tremurătoare și slabă (din cauza unei emoții); a tremura.4) (despre persoane) A fi cuprin	/<fr. vibrer
VIBRAFON	VIBRAF//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Instrument muzical de percuție, constând din lame metalice sub care sunt instalate tuburi de rezonanță.	/<fr. vibraphone
VIBRANT	VIBRÁN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care vibrează; cu proprietatea de a vibra.2) Care produce vibrații; producător de vibrații. • Consoană ~tă consoană lichidă formată prin vibrarea unor părți ale aparatului articulador (a uvulei, a vâului palatin sau a vârfului limbii).3) fig. Care exp	/<fr. vibrant
VIBRATIL	VIBRATÍL ~ă (~i, ~e)		Care poate vibra; cu proprietăți vibratoare. [Sil. vi-bra-]	/<fr. vibratile
VIBRATO	VIBRÁTO	<i>n. muz.</i>	1) Mod de interpretare la instrumentele muzicale cu coarde, constând în producerea anumitelor vibrații prin atingerea rapidă a coardelor.2) Bucată muzicală interpretată în acest fel.	/Cuv. it.
VIBRATOR I	VIBRAT//ÓR I ~oáre (~óri, ~oáre)		Care vibrează; cu proprietatea de a produce vibrații.	/a vibra + suf. ~tor

VIBRATOR II	VIBRAT//ÓR II ~oáre	<i>n.</i>	1) Aparat care servește la compactarea materialelor gra-nulare prin vibrare.2) Dispozitiv bazat pe vibrare, care servește la transformarea curentului electric continuu în curent alternativ.3) Aparat electroacustic de semnalizare bazat pe vibrația unei lam	/a vibra + suf. ~tor
VIBRAȚIE	VIBRÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Mișcare periodică alternativă, de o amplitudine mică și de o frecvență relativ înaltă. [G.-D. vibrației; Sil. vi-bra-ți-e]	/<fr. vibration
VIBRION	VIBRIÓN ~i	<i>m. med.</i>	Bacterie (adesea patogenă), de formă arcuită, care trăiește, de obicei, în medii lichide. [Sil. vi-bri-on]	/<fr. vibron
VIBRIGRAF	VIBRIGRÁF ~e	<i>n.</i>	Vibrometru înregi-strator.	/<fr. vibrographe
VIBROMETRU	VIBROMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	fiz. Aparat pentru măsurarea deplasărilor corpurilor care vibrează.	/<fr. vibromètre
VICAR	VICÁR ~i	<i>m.</i>	bis. Preot sau episcop care ține locul unui demnitar de rang mai înalt.	/<lat. vicarius, fr. vicaire
VICARIAL	VICARIÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de funcția vicarului.	/<fr. vicarial
VICARIAT	VICARIÁT ~e	<i>n.</i>	1) Funcția sau dem-nitatea de vicar.2) Timpul cât un vicar exercită această funcție. [Sil. -ri-at]	/<fr. vicariat
VICEVERSA	VICEVÉRSA	<i>adv.</i>	În mod opus; invers.	/< fr., lat. vice versa
A VICIA	A VICI//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) A face să se vicieze.2) jur. (acte, clauze) A face să nu mai fie valabil.	/<fr. vicier
A SE VICIA	A SE VICI//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre aer) A deveni infect; a se face greu de respirat; a se strica.2) fig. (despre persoane) A ajunge în stare de declin moral; a se corupe; a decădea; a degrada; a se declasa; a se degenera; a se perverti.	/<fr. vicier
VICIABIL	VICIÁBIL ~ă (~i, ~e)		Care poate fi viciat, corupt.	/<fr. viciable
VICINAL	VICINÁL ~ă (~i, ~e)		(despre căi de comunicație) Care unește două localități (rurale) învecinate.	/<fr. vicinal
VICIOS	VICI//ÓS ~oásă (~oși, ~oáse)		1) (despre clădiri, instalații, aparate) Care are vicii (de construcție sau de funcționare); defect.2) (de-spre persoane) Care are vicii (morale sau etice); depravat; desfrânat; destrăbălat; corupt.3) jur. (despre acte) Care are vicii (de formă sau de con	/<fr. vicieux, it. vizioso
VICISITUDINE	VICISITÚDIN//E ~i	<i>f.</i>	mai ales la pl. 1) Suc-cesiune de împrejurări defavorabile.2) rar Neliniște sufletească; frământare; tribulație; tulburare; zbucium.	/<fr. vicissitude, lat. vicissitudo, ~inis
VICIU	VÍCI//U ~i	<i>n.</i>	1) Imperfecțiune gravă care face ca un lucru să nu corespundă modelului său ideal sau destinației sale. • ~ de formă neglijare a unor cerințe și formalități obliga-torii la întocmirea unui act juridic.2) Obiș-nuință anormală nedorită de voință și de raț	/<fr. vice, lat. vitium, it. vizio
VICLEAN	VICLEÁN ~eână (~éni, ~éne)		(despre persoane) 1) Care, sub masca aparent binevoitoare, ascunde gânduri dușmănoase; perfid; insidios.2) Care se orientează cu pricepere în orice situații, trăgând foloase; șiret; șmecher; hâtru.3) înv. Care a renunțat la credința sa; renegat. [Sil. vi-	/<ung. hitlen
VICLEIM	VICLEÍM ~uri	<i>n.</i>	Dramă biblică despre nașterea lui Isus Hristos. [Sil. vi-cle-]	/<gr. Vitleem n. pr.

VICLENESC	VICLEN//ESC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru vicleni; de viclean.	/vic-lean + suf. ~esc
VICLENEȘTE	VICLENÊȘTE	<i>adv.</i>	În felul viclenilor; cum obișnuiesc viclenii; ca viclenii.	/viclean + suf. ~esc
A VICLENI	A VICLEN//Î ~esc		1. intranz. înv. A fi viclean; a manifesta viclenie.2. tranz. (persoane) A face să ia un neadevăr drept adevăr (recurgând la viclenii); a induce în eroare; a amăgi; a înșela; a păcăli; a șmecheri	/Din viclean
VICLENIE	VICLENÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Caracter viclean; perfidie.2) Manifestare de om viclean; manevră iscusită prin care se înșală buna-credință a cuiva: hârtie; șiretenie; tertip; stratagemă; truc. [G.-D. vicleniei. Sil. vi-cle-]	/viclean + suf. ~ie
VICLEȘUG	VICLEȘŪG ~uri	<i>n.</i>	Faptă care denotă viclenie; truc.	/<ung. hitlenség
VICONTE	VICÓN//TE ~ți	<i>m.</i>	(în unele țări; folosit și ca titlu pe lângă numele respectiv) Reprezentant al nobilimii cu grad superior baronului și inferior contelui.	/<fr. vicomte
VICONTESĂ	VICONTÉS//Ă ~e	<i>f.</i>	Sotie sau fiică a vicontelui.	/<fr. vicomtesse
VICTIMĂ	VÍCTIM//Ă ~e	<i>f.</i>	Persoană care a nimerit într-un accident sau într-o catastrofă; jertfă. ~a unui accident de circulație.2) fig. Persoană care suferă din cauza unor circum-stanțe nefavorabile; jertfă. ~a propriilor patimi.3) ist. Fiintă sacrificată în semn de prinos unei d	/<fr. victime, lat. victima
VICTORIE	VICTÓRI//E ~i	<i>f.</i>	Succes deplin obținut printr-un efort deosebit (într-un domeniu); biruință; izbândă. A raportat o ~. [G.-D. victoriei. Sil. -ri-e]	/<lat. victoria, fr. victoire
VICTORIOS	VICTORI//ÓS ~oasă (~oși, ~oase)		1) (de-spre persoane) Care a raportat o victorie (mare); triumfător; învingător; biruitor.2) Care vădește mândrie și satisfacție pentru o victorie; triumfător. Privire ~oasă. [Sil. -ri-os]	/<lat. victoriosus, fr. victorieux
VID I	VID I vîdă (vizi, vîde)		Care este lipsit de materie ponderabilă; care este deșert; gol.	/<fr. vide
VID II	VID II ~uri	<i>m.</i>	Spațiu fără aer; gol; vacuum.	/<fr. vide
A VIDA	A VID//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(spații închise) A face să fie vid; a lipsi complet de aer.	/<fr. vider
A VIDANJA	A VIDANJ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(haznale) A goli în vederea curățării.	/<fr. vidanger
VIDANJOR	VIDANJÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană care se ocupă cu golirea și curățarea haznalelor, latrinelor etc.	/<fr. vidangeur
VIDEO	VÍDEO	<i>adj. invar.</i>	Care ține de sistemele de transmitere și de înregistrare a imaginii.	/<fr. vidéo, engl. video
VIDEOCLIP	VIDEOCLÍP ~uri	<i>n.</i>	Scurtmetraj cu caracter artistic sau publicitar, turnat în sistemul video.	/<fr. vidéoclip
VIDEOMAGNETOFON	VIDEOMAGNETOF//ÓN ~oâne	<i>n.</i>	Aparat pentru înregistrarea pe bandă magnetică și reproducerea ulterioară de pe ea a programelor de televiziune.	/video + magnetofon
VIDEOTECĂ	VIDEOTÉ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	1) Colecție de video-casete.2) Dulap cu rafturi pentru păstrarea videocasetelor.3) Încăpere în care se păstrează și se vizionează videocasetele.	/<fr. video-theque
VIDEOTELEFON	VIDEOTELEF//ÓN ~oâne	<i>n.</i>	Telefon special care permite vorbitorilor să se audă și să se vadă concomitent.	/< engl. videotelephone

VIDMĂ	VÍDM//Ă ~e	<i>f. pop.</i>	1) (în superstiții) Ființă imaginară, creată de fantezie, care provoacă spaimă; duh; arătare; fantomă; nălucă; vedenie.2) fam. Femeie care face vrăji; vrăjitoare.3) fam. depr. Femeie rea.	/< ucr. vidjma
VIDRĂ	VÍDR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Mamifer carnivor care trăiește pe malul apelor, având corpul acoperit cu o blană deasă de culoare cafenie-roșcată; lutră.2) Blană prelucrată a acestui animal. [Sil. vi-dră]	/<sl. vydra
VIE	VIE vii	<i>f.</i>	Plantație cu viță de vie. • Vinde via pe stafide v. A VINDE. A se duce la ~ cu struguri în poală a pleca undeva luând cu sine lucruri ce pot fi găsite acolo. [G.-D. viei]	/<lat. vinea
VIER	VIÉR ~i	<i>m.</i>	Lucrător specializat în cultivarea viței de vie; podgorean; viticultor. [Sil. vi-er]	/vie + suf. ~er
VIER	VIER ~i	<i>m.</i>	1) Porc necastrat, ținut special pentru reproducere.2) Porc mistreț mascul. [Monosilabic]	/<lat. verres
VIERIT	VIERÍT	<i>n.</i>	Ocupația de vier.	/vier + suf. ~it
VIERMĂNAR	VIERMĂNÁR ~i	<i>m.</i>	Insectă asemănătoare unei muște, de culoare galbenă-surie, care se hrănește cu materii organice în proces de putrefacție.	/Din vierme
VIERMĂNOS	VIERMÂN//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		(despre fructe, legume) Care are viermi; plin de viermi. [Sil. vier-]	/<lat. verminosus
A SE VIERMĂNOȘA	A SE VIERMĂNOS//Á pers.	<i>intrans.</i>	A deveni viermănos; a se umple cu viermi.	/Din viermănos
VIERMĂRIE	VIERMĂRIE	<i>f.</i>	Mulțime de viermi.	/vierme + suf. ~ăraie
VIERMĂT	VIÉRMĂT	<i>n.</i>	1) Mulțime de viermi; viermă-raie.2) Mișcare neîntreruptă și haotică; viermuială; foială; forfoteală.	/vierme + suf. ~et
VIERME	VIÉRM//E ~i	<i>m.</i>	Animal nevertebrat, fără picioare, cu corpul moale și alungit, care trăiește în sol, în apă sau parazitează pe plante și animale. • ~ de mătase larva unor specii de fluturi care produce gogoșile de mătase.	/<lat. vermis, ~is
A VIERMUI	A VIERMU//Í pers. 3. ~éște	<i>intrans.</i>	(despre mulțimi de ființe) A se mișca fără întrerupere, grăbit și haotic; a foi; a foșni; a mișuna; a roi; a furnica; a forfoti; a fojgăi.	/vierme + suf. ~ui
VIERMUIALĂ	VIERMU//IÁLĂ ~iéli	<i>f.</i>	Mișcare neîntreruptă și haotică; viermăt; foială; forfoteală. [G.-D. viermuiei]	/ a viermui + suf. ~eală
VIESPAR I	VIESPÁR I ~e	<i>n.</i>	Cuib de viespi. [Sil. vies-]	/viespe + suf. ~ar
VIESPAR II	VIESPÁR II ~i	<i>m.</i>	1) Viespe mare de pădure, cu ac foarte veninos, care produce un bázăit puternic în timpul zborului; gărgăun.2) Pasăre răpitoare de talie mijlocie, care se hrănește, mai ales, cu albine și viespi; albinar; albinărel. [Sil. vies-]	/viespe + suf. ~ar
VIESPĂRIE	VIESPĂRI//E ~i	<i>f.</i>	Loc unde sunt adunate multe viespi.	/viespe + suf. ~ărie
VIESPE	VIÉSP//E ~i	<i>f.</i>	1) Insectă asemănătoare cu albina, care trăiește izolat sau în roiuri, având în partea posterioară a abdomenului un ac veninos.2) fig. Femeie rea. [G.-D. viespii]	/<lat. vespa
VIETATE	VIET//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	Ființă înzestrată cu facultatea de a simți și de a se mișca; viețui-toare. [G.-D. vietății; Sil. vi-e-]	/viu + suf. ~tate

A VIETUI	A VIETUI//Í ~iesc	<i>intrans.</i>	(despre ființe) 1) A se afla în viață; a fi viu; a trăi; a exista.2) A fi stabilit într-un anumit loc; a locui. [Sil. vie-]	/viață + suf. ~ui
VIETUITOARE	VIETUITOÁRE ~i	<i>f.</i>	Ființă înzestrată cu facultatea de a simți și de a se mișca; vietate. [Si. vie-țu-i-]	/a viețui + suf. ~tor
VIETUITOR	VIETUIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>rar</i>	Care viețuiește; aflat în viață; trăitor; viu.	/a viețui + suf. ~tor
VIEZURE	VIÉZUR//E ~i	<i>m.</i>	Mamifer carnivor cu trupul greoi, cu picioare scurte și cu bot lunguiet; bursuc. [Sil. vie-]	/Cuv. autoht.
VIFOR	VÍFOR ~e	<i>n. pop.</i>	Ninsoare însoțită de vânt puternic; viscol; spulber; vifornită.	/<sl. vihoru
VIFORATIC	VIFORÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		v. VIFOROS.	/vifor + suf. ~atic
A VIFORÎ	A VIFOR//” pers. 3	<i>intrans.</i>	pop. A fi vifor; a viscoli; a spulbera.	/Din vifor
VIFORNIȚĂ	VIFÓRNIȚĂ ~e	<i>f.</i>	Vânt puternic, însoțit de ninsoare; vijelie; vifor; viscol.	/vifor + suf. ~niță
VIFOROS	VIFOR//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) Care se caracterizează prin prezența viforului; cu vifor. Noapte ~oasă.2) Care aduce vifor. Nori ~oși.3) Care se produce cu putere mare (ca un vifor); cu caracter de vifor.	/vifor + suf. ~os
VIGILENT	VIGILÉN//T ~tă (~ți, ~te)		Care manifestă vigilență; cu atenție susținută. Suprave-ghetor ~.	/<fr. vigilant, lat. vigilans, ~ntis
VIGILENȚĂ	VIGILÉNȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Atenție sporită și permanentă.2) Supraveghere atentă și conștiincioasă a intereselor publice și de stat. [G.-D. vigilenței]	/<fr. vigilance, lat. vigilantia
VIGOARE	VIGOÁR//E	<i>f.</i>	1) Forță fizică a unei ființe în plină dezvoltare; putere de viață; vitalitate.2) Capacitate de a desfășura o activitate intelectuală eficientă. ~ea spiritului.3): În ~ care este valabil într-o anumită perioadă de timp; aplicat în prezent. [G.-D. vigorii]	/<fr. vigueur, lat. vigor, ~oris
VIGONIE	VIGÓNI//E ~i	<i>f.</i>	1) Mamifer sălbatic rumegător din America de Sud, de talie medie, cu lână roșcată, moale și mătăsoasă.2) Lâna acestui mamifer.3) Fir textil obținut dintr-un amestec de lână cu deșeuri de bumbac.	/<fr. vigogne
VIGUROS	VIGUR//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) Care are (multă) vigoare; cu (multă) vigoare; puternic; vânjos; viril. Brațe ~oase.2) fig. Care se manifestă din plin, mai ales în sens pozitiv. Sentiment ~.	/<fr. vigoureux
VIITOR I	VIIT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		Care ține de perioade ce urmează să vină; care va urma după prezent. Anul ~. Generațiile ~oare. • Viața ~oare viața care ar urma după moarte în lumea de apoi. Timp ~ timp verbal care exprimă o acțiune sau o stare ce urmează să se realizeze după momentul v	/a veni + suf. ~tor
VIITOR II	VIITÓR II	<i>n.</i>	1) Timpul care vine; perioadă care succede prezentului. ~ul va demonstra adevărul. • Pe (sau în) ~ de acum înainte.2) Situație care urmează să existe. • (Plin) de ~ (sau cu ~) care are perspective mari într-un anumit domeniu de activitate. A avea ~ a avea	/a veni + suf. ~tor
VIITORIME	VIITORÍME	<i>f. inv.</i>	1) v. VIITOR II.2) (cu sens colectiv) Totalitate a generațiilor viitoare; posteritate. [G.-D. viitorimii]	/viitor + suf. ~ime

VIITOROLOG	VIITOROLÓ//G ~gi	<i>m.</i>	Specialist în viitorologie.	/Din viitor
VIITOROLOGIE	VIITOROLOGÍE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu metodele de previziune a viitorului. [G.-D. viitorologiei]	/Din viitor
VIITURĂ	VIITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Creștere bruscă a debitului unei ape curgătoare (după o ploaie torențială sau după topirea unor zăpezi abundente).2) Depunere (de nămol, pietriș, crengi) care se formează după o revărsare de apă. [Sil. vi-i-]	/a veni + suf. ~tură
VIJELIE	VIJELÍ//E ~i	<i>f.</i>	Vânt puternic, însoțit de ploaie cu grindină și descărcări electrice sau de ninsoare; furtună; vântoasă; vântoaică; [G.-D. vijeliei]	/Orig. nec.
VIJELIOS	VIJELI//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) Care se caracterizează prin prezența vijeliei; cu vijelie. Noapte ~oasă.2) (despre ape) Care curge cu vijelie. Râu ~.3) fig. Care manifestă vervă în vorbe și în fapte. [Sil. -li-os]	/vijelie + suf. ~os
VIKING	VÍKIN//G ~gi	<i>m. ist.</i>	1) la pl. Populație nomadă care a locuit în nordul Europei în sec. VIII–XII, întreprinzând expediții în Europa și America de Nord.2) Persoană care făcea parte din această populație.	/<fr. Vikings
VIL	VIL ~ă (~i, ~e)	<i>rar livr.</i>	Care vădește lipsă de demnitate și de loialitate; în stare să inspire dispreț; josnic.	/<fr. vil, lat. vilis
VILAIET	VILAIÉT ~e	<i>n.</i>	Unitate administrativă în Turcia.	/< turc. vilayet
VILĂ	VÍL//Ă ~e	<i>f.</i>	Casă cu grădină în jur, construită, mai ales, în afara orașului sau într-o stațiune balneoclimatică.	/<fr., lat. villa
VILBROCHEN	VILBROCHÉN ~e	<i>n. tehn.</i>	Arbore articulat de una sau mai multe biele, care permite transformarea mișcării de rotație în mișcare rectilinie a unor pistoane și invers; arbore cotit. [Sil. vil-bro-; Pl. vibrochenuri]	/<fr. vilebrequin
VILEAG	VILEÁG	<i>n. inv.</i>	Număr mare de oameni în dezordine; mulțime; gloată. • A da (sau a scoate) în ~ a face cunoscut în public; a scoate la iveală; a da pe față.	/<ung. világ
VILEGIATURĂ	VILEGIATÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	Petrecere a unei perioade de timp, mai ales a vacanțelor (de vară), în afara orașului (la țară sau într-o stațiune balneară). [G.-D vilegiaturii; Sil. -gi-a-]	/<fr. villégiature
VILEGIATURIST	VILEGIATURÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană aflată în vilegiatură).	/vile-giatură + suf. ~ist
VILOS	VIL//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) (despre unele insecte, plante) Care are vilozități; cu vilozități.	/<fr. villeux, lat. villosus
VILOZITATE	VILOZIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Aspect păros de pe suprafața membranelor mucoase.2) anat. Încrețitură pe suprafața anumitelor organe ale corpului (mai ales a intestinului subțire).	/<fr. villosité
VIN	VIN ~uri	<i>n.</i>	1) Băutură alcoolică, obținută prin fermentarea sucului de struguri (sau de alte fructe). ~ vechi. ~ sec.2) la pl. Varietăți de astfel de băutură.	/<lat. vinum
VINAR	VINÁR ~i	<i>m. rar</i>	1) Lucrător specializat în fabricarea vinului.2) Negustor de vin.	/vin + suf. ~ar
VINARIȚĂ	VINÁRIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu flori albe, folosită pentru proprietățile ei aromatice la parfumarea rufelor spălate sau pentru a da aromă unor băuturi etc.	/vin + suf ~ariță

VINARS	VINÁRS ~uri	<i>n.</i>	reg. Băutură alcoolică tare, obținută prin diluarea cu apă a alcoolului etilic rectificat sau prin distilarea sucurilor dulci (de fructe, de struguri ș. a.) fermentate; rachiu.	/vin + ars
VINAȚ	VINÁT ~uri	<i>n.</i>	mai ales la pl. pop. Varietăți de vinuri. [Pl. și vinațe]	/<lat. vinaceus
VINĂ	VÍN//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Încălcăre a unei legi sau norme morale. • De ~ vinovat. Fără ~ nevinovat. Din ~a cuiva (sau a ceva) din cauza cuiva (sau a ceva). Bată-l ~a! se spune celui pe care îl dojenești cu o nuanță de simpatie. A-și ispăși ~a a-și ispăși greșeala.2) Faptă care	/<sl. vina
VINĂRICI	VINĂRÍCI ~uri	<i>n. inv.</i>	Dijmă în vin, reprezentând a zecea parte din recoltă, plătită domniei pentru vie.	/vin + suf. ~ărici
VINĂRIT	VINĂRÍT	<i>n.</i>	v. VINĂRICI.	/vin + suf. ~ărit
VINCI	VINCI ~uri	<i>n. tehn.</i>	1) Mecanism pentru ridicarea greutăților mari la înălțimi mici; cric.2) Troliu folosit pe bordul unei nave pentru manevrarea ancorelor.	/<it. vinciiglio
VINCIER	VINCIÉR ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în manipularea vinciurilor.	/vinci + suf. ~ar
VINCLU	VÍNCLU ~ri	<i>n. tehn.</i>	1) Echer cu care se construiește sau se măsoară un unghi.2) Bară de metal care formează în secțiune un unghi. [Sil. vin-clu]	/<germ. Winkel
A VINDE	A VÍNDE vând	<i>tranz.</i>	1) (mărfuri, produse) A transmite în proprietatea unui achizitor în schimbul unei sume de bani. • ~ pielea ursului din pădure (sau peștele din baltă) a propune cuiva un lucru pe care nu-l posezi. ~ via pe stafide a încheia o afacere nerentabilă.2) (persoa	/<lat. vendere
A SE VINDE	A SE VÍNDE mă vând	<i>intrans.</i>	1) (despre mărfuri) A avea căutare. • Calul bun se vinde din grajd un lucru bun nu are nevoie de reclamă.2) (despre oameni) A face compromisuri morale, în schimbul unui avantaj material.	/<lat. vendere
A VINDECA	A VINDECÁ vindec	<i>tranz.</i>	A face să se vindece.	/<lat. vindicare
A SE VINDECA	A SE VINDECÁ mă vindec	<i>intrans.</i>	1) A reveni la starea normală (după o boală); a deveni sănătos; a se însănătoși; a se îndrepta; a se lecu.2) (despre răni, leziuni) A dispărea în urma unui tratament; a se lecu.	/<lat. vindicare
VINDECABIL	VINDECÁBIL ~ă (~i,		Care se poate vindeca; în stare să se vindece.	/ v. a vindeca
VINDECĂTOR	VINDECĂȚ//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care vindecă; cu proprietatea de a vindeca; tămăduitor; lecuitor.	/v. a vindeca
VINDECEA	VINDECE//Ă ~éle	<i>f.</i>	Plantă erbacee înaltă până la un metru, cu flori purpurii, folosită pentru proprietățile ei aromatice și tonice. [Art. vindeceaua]	/a vindeca + suf. ~ea
VINDECUȚĂ	VINDECÚȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă cu miros de usturoi, având tulpina erectă, păroasă la bază, cu frunze triunghiulare, folosită în scopuri alimentare și medicinale.	/a vindeca + suf. ~uță
VINDEREU	VINDERÉ//U ~i	<i>m.</i>	Pasăre sedentară răpitoare, asemănătoare cu șoimul, dar de talie mai mică.	/<ung. vándorsólyom
VINDICATIV	VINDICATÍV ~ă (~i, ~e)	<i>livr.</i>	Care caută să se răzbune; care nutrește dorința de răzbunare; răzbunător.	/<fr. vindicatif
VINEGREȚĂ	VINEGRÉȚĂ	<i>f.</i>	Salată preparată din le-gume (cartofi, sfeclă, ceapă etc.) și maioneză.	/<fr. vinaigrette

VINEREA	VÍNEREA	<i>adv.</i>	1) Sos rece preparat din oțet, untdelemn, sare și piper.2) reg. În fiecare zi de vineri. • Mănâncă numai ~ea se spune despre o persoană foarte slabă.	/<lat. vereris
VINERI	VÍNER//I ~	<i>f.</i>	A cincea zi a săptămânii. • ~ea Mare (sau Patimilor) vinerea dinaintea Paștilor la creștinii ortodocși. A avea încă multe ~ a avea de trăit încă mult. [Art. vinerea]	/<lat. veneris
VINERITĂ	VINERÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu tulpina erectă, cu flori albastre sau albe, dispuse în formă de spic, folosită în scopuri medicinale.	/vineri + suf. ~iță
VINETICĂ	VINETI//ÍCĂ ~ele	<i>f.</i>	Ciupercă cu pălăria albă, carnoasă, care conține un suc lăptos și dulce.	/vânăt + suf. ~ică
VINETIU	VINETÍ//U ~e (~i)		Care are culoarea apropiată de cea vânătă; care bate în vânăt; cu nuanță vânătă.	/vânăt + suf. ~iu
VINGALAC	VINGALĂ//C ~ce	<i>n. poligr.</i>	Piesă metalică în care zețarul așază literele culese într-o anumită ordine, formând textul care urmează să fie tipărit; culegar.	/<germ. Winkelhaken
VINCER	VINCÉR	<i>m. pop.</i>	Luna septembrie.	
VINICOL	VINÍCOL ~ă (~i, ~e)		Care ține de cultura viței de vie.2) Care produce vin; viticol. Industrie ~ă.	/<fr. vinicole
VINIETĂ	VINIÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Motiv ornamental de la începutul sau de la sfârșitul unei cărți sau al unui capitol. [Sil. -nie-]	/<fr. vignette
VINIFER	VINIFÉR ~ă (~i, ~e)		1) Care produce vin; vinicol. Întreprindere ~ă.2) (despre terenuri, regiuni) Care permite cultivarea viței de vie; propice pentru cultivarea viței de vie.	/<fr. vinifere
A VINIFICA	A VINIFICĂ vinific	<i>tranz.</i>	(must de struguri) A supune vinificației.	/<fr. vinifier
VINIFICATOR	VINIFICATÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană specializată în vinificație.	/<fr. vinificateur
VINIFICAȚIE	VINIFICĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	Totalitate a tehnolo-giilor de obținere și de conservare a vinului. [G.-D. vinificației]	/<fr. vinification
VINIU	VINÍ//U ~e (~i)	<i>rar</i>	Care are gust de vin; cam acrișor; mistreț.	/vin + suf. ~iu
VINOTECĂ	VINOTÉ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Colecție de vinuri din soiuri diferite și din ani diferiți.	/<fr. vinothèque
VINOVAT	VINOVÁ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv al</i>	1) (despre persoane) Care a comis o încălcare a legii sau a normelor morale.2) (despre faptele și comportările oamenilor) Care nu poate fi admis, îngăduit; care contravine moralei.	/<sl. vinovatu
VINOVĂȚIE	VINOVĂȚI//E ~i	<i>f.</i>	Stare a celui vinovat de ceva; vină; culpabilitate. [G.-D. vinovăției]	/vinovat + suf. ~ie
VINTIR	VINTÍR ~e	<i>n.</i>	Unealtă de pescuit, constând dintr-un sac de plasă, îmbrăcat pe cercuri dispuse unul deasupra altuia.	/<rus. ventelj
VINTRE	VÍNTRE ~	<i>f. pop.</i>	1) Parte a corpului dintre torace și bazin, în care se află viscerele; pânțece; abdomen; burtă.2) Totalitate a organelor interne aflate în această parte a corpului. [Sil. vin-tre]	/<lat. venter, ~tres
VINTRIȘ	VINTRÍȘ	<i>adv.</i>	fam. Târându-se pe pământ (pentru a nu fi văzut); târâș.	/vintre + suf. ~iș
VIOARĂ I	VIOĂRĂ I vióri	<i>f.</i>	Instrument muzical con-stând dintr-o cutie de rezonanță pe care sunt întinse patru coarde, care produc sunete când se trece peste ele cu arcușul (sau când sunt ciupite); violină. Concert pentru ~. [G.-D. vioarei; Sil. vi-oa-]	/<lat. viola

VIOARĂ II	VIOÁR//Ă II ~e	<i>f. pop.</i>	v. VIOREA.	/<lat. viola
VIOARĂ III	VIOÁR//Ă III ~e	<i>adj.</i>	(despre ape curgă-toare) Care este foarte curată; albastră ca vioreaua; limpede; cristalină.	/<lat. vivula
VIOI	VIÓI vioáie	<i>adj.</i>	1) (despre persoane) Care vădește ușurință în mișcări; sprinten; iute; ager; agil.2) (despre ochi, privire) Care expri-mă inteligență; viu.3) (despre conversații) Care se desfășoară din ce în ce mai energic, înflăcărat.4) poet. (despre stele, flăcări, văp	/viu + suf. ~oi
VIOICIUNE	VIOICIÚNE	<i>f.</i>	1) Caracter vioi.2) Agerime a minții: calitatea de a fi isteț; istețime. [G.-D vioiciunii; Sil. vi-o-i-ciu-]	/vioi + suf. ~iciune
VIOL	VIÓL ~uri	<i>n.</i>	Act de violență prin care un bărbat supune relațiilor sexuale o persoană de sex feminin. [Sil. vi-ol]	/<fr. viol
A VIOLA	A VIOL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) (legi, angajamente, dispoziții) A nesocoti, comițând o abatere; a încălca.2) (obiecte bine închise) A deschide cu forța; a forța.3) (lucruri sau ființe considerate sacre) Asupune unui sacrilegiu; a pângări; a profana.4) (persoane de sex feminin) A supu	/<fr. violer, lat. lat. violare
VIOLACEE	VIOLACÉ//E ~	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de plante dicotiledonate cu cinci petale (reprezentant: vioreaua).2) Plantă din această familie.	/<fr. violacées
VIOLACEU	VIOLACÉ//U ~e (~i, ~e)		Care are culoarea apropiată de cea violetă; care bate în violet; cu nuanță violetă.	/<fr. violace, lat. violaceus
VIOLATOR	VIOLAT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care violează. ~ul legii.2) Persoană care a comis un viol. ~ul a fost condamnat.	/<fr. violateur
VIOLĂ I	VIÓL//Ă I ~e	<i>f.</i>	Instrument muzical asemănător cu vioara, având dimensiuni mai mari și sunete mai grave; alto.	/<it. viola, fr. viole
VIOLĂ II	VIÓL//Ă II ~e	<i>f.</i>	v. VIOREA	/<ung. viola
VIOLENT	VIOLÉN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care vădește violență; caracterizat prin cruzime; crâncen.2) Care acționează sau se exprimă fără a se reține; impulsiv; impetuos. Persoană ~tă. • Moarte ~tă moarte prin asasinare sau survenită în urma unui accident.3) (despre culori) Care are o nuanță	/<fr. violent, lat. violentus, violento
A VIOLENTA	A VIOLENT//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	A supune la ceva în mod violent; a trata cu violență; a forța.	/<fr. violenter
VIOLENȚĂ	VIOLÉNT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Faptul de a viola; aplicare a forței fizice.2) Forță brutală de oprimare. Act de ~.3) Pornire naturală de a-și exprima în mod brutal sentimentele. ~ verbală.4) Forță brutală (a unui lucru sau fenomen). ~a vântului.	/<fr. violence, lat. violentia, it. violenza
VIOLET I	VIOLÉT I	<i>n.</i>	Una din culorile fundamentale ale spectrului luminii, situată la marginea lui.	/<fr. violet
VIOLET II	VIOLÉ//T II ~tă (~ți, ~te)		Care este de culoarea viorelelor; liliachiu-închis; stânjeniu.	/<fr. violet
VIOLETĂ	VIOLÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	v. VIOREA.	/<fr. viollette
VOLINĂ	VOLÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	Instrument muzical constând dintr-o cutie de rezonanță și patru coarde, care produc sunete când se trece peste ele cu arcușul (sau când sunt ciupite); vioară.	/<it. violino
VIOLONCEL	VIOLONCÉL ~e	<i>n.</i>	Instrument asemănă-tor cu vioara, însă de dimensiuni mult mai mari și cu un timbru mai grav.	/<it. violoncello, fr. violoncelle

VIOLONCELIST	VIOLONCELÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care cântă la violoncel.	/<it. violoncellista, fr. violonceliste
VIOLONIST	VIOLONÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care cântă la vioară; viorist.	/<fr. violoniste
VIOREA	VIOR//EÁ ~éle	<i>f.</i>	Plantă erbacee de primăvară din familia liliaceelor, cu flori violet (mai rar roz sau albe). [Art. vioreaua; G.-D. viorelei; Var. viorică]	/vioară + suf. ~ea
VIORIST	VIORÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care cântă la vioară; violonist.	/vioară + suf. ~ist
VIORIU	VIORÍ//U ~e (~i)		Care este de culoarea viorelelor; liliachiu; violet-deschis.	/vioară + suf. ~iu
VIPERĂ	VÍPER//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Șarpe veninos, cu capul triunghiular, pe care are un semn negru în formă de V; năpârcă.2) fig. Persoană răutăcioasă și plină de venin.	/<lat. vipera
VIPERIN	VIPERÍN ~ă (~i, ~e)		Care ține de viperă; propriu viperei.	/<fr. vipérin
VIPIE	VÍPI//E ~i	<i>f. pop.</i>	1) Căldură foarte mare; arșiță; zăpușeală.2) Boală caracterizată prin temperatură ridicată; febră.3) Moment când o acțiune sau un fenomen în desfășurare atinge cea mai mare intensitate; toi.	/Orig. nec.
VIPLĂ	VÍPL//Ă ~e	<i>f.</i>	Aliaj de oțel, crom și nichel, inoxidabil, rezistent la coroziune, întrebuințat în tehnica dentară. [Sil. vi-plă]	/<germ. Wiepla
VIPUȘCĂ	VIPÚȘ//CĂ ~ti	<i>f.</i>	Fâșie dintr-o țesătură colorată, care se coase ca garnitură pe la cusăturile exterioare ale unor obiecte de îmbrăcăminte (mai ales ale pantalonilor de uniformă); lampas. [G.-D. vipuștii]	/<rus. vypuška
A VIRA	A VIR//Ă ~éz		1. intranz. 1) (despre vehicule) A schimba direcția inițială; a face un viraj; a coti.2) A schimba tema discuției; a trece la altă vorbă.2. tranz. 1) (sume de bani) A transfera prin virament.2) chim. (copii fotografice) A trata cu o soluție specială pentru	/<fr. virer
VIRAJ	VIRÁJ ~e	<i>n.</i>	1) Mișcare a unui vehicul care își schimbă (brusc) direcția.2) Loc unde se face o schimbare de direcție; cotitură; cot.3) chim. Schimbare a culorii unui indicator ca semn al sfârșitului unei reacții.4) Transformare chimică pe care o suferă imaginea fotograf	/<fr. viraje
VIRAMENT	VIRAMÉNT ~e	<i>n.</i>	1) Operație bancară de trecere a unei sume de bani de pe un cont pe altul, fără folosirea ei în numerar.2) Plată fără numerar, efectuată prin trecerea la bancă a unei sume de la contul plătitorului la cel al beneficiarului.3) Document în baza căruia se ef	/<fr. virement, it. viramento
VIRAN	VIRÁN ~ă (~i, ~e)		(despre terenurile din raza unei localități) Care este liber, neîngrădit și fără vreo construcție.	/< turc. viran
VIRDARE	VIRD//ÁRE ~ări	<i>f.</i>	Pasăre sedentară asemă-nătoare cu ciocănitoarea, având penajul verde împetrișat cu diferite culori.	/Orig. nec.
VIRGIN	VIRGÍN ~ă (~i, ~e)		1) (despre persoane) Care nu a avut niciodată legături sexuale; cast; feciorelnic.2) fig. (despre persoane) Care este plin de nevinovăție; neprihănit; nevino-vat; inocent; candid.3) (despre lucruri) Care încă nu a fost în uz; neatins; pur; curat; proaspăt	/<lat. virgo, ~inis

VIRGINAL	VIRGINÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de virgine; propriu virginelor; feciorelnic.2) fig. Care se caracterizează prin curătenie sufle-tească; curat la suflet; neprihănit; cast; candid; pur.	/<fr. virginal, lat. virginalus
VIRINITATE	VIRINITÁTE	<i>f.</i>	Caracter virgin. [G.-D. virinității]	/<fr. virinité, lat. virinitas, ~atis
VIRGULĂ	VÍRGUL //Ă ~e	<i>f.</i>	1) gram. Semn de punctuație (în formă de curbă) care mar-chează o pauză de scurtă durată și se pune între părți de propoziție sau între propoziții în cadrul frazei, pentru a le izola.2) mat. Semn grafic prin care se separă într-un număr zecimal partea înt	/<fr. virgule
VIRIL	VIRÍL ~ă (~i, ~e)		1) Care constituie un semn al bărbăției; caracteristic pentru bărbați; bărbătesc.2) fig. Care este plin de vigoare (ca un bărbat); puternic; viguros; voinic.	/<fr. viril
VIRILISM	VIRILÍSM	<i>n.</i>	(la femei) Dezvoltare a unor caractere masculine (piloizitate, voce etc.) din cauza tulburărilor endocrine.	/<fr. virilisme
VIRILITATE	VIRILITÁTE	<i>f.</i>	Caracter viril; bărbăție; masculinitate. [G.-D. virilității]	/<fr. virilité
VIROAGĂ	VIROÁ //GĂ ~ge	<i>f.</i>	rar Râpă mică, mocir-loasă, formată de apa ploilor, de inundații sau prin părăsirea albiei de către un râu.	/Orig. nec.
VIROLOG	VIROLÓ //G ~gi	<i>m.</i>	Specialist în virologie.	/<fr. virologue
VIROLOGIE	VIROLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a microbiologiei care se ocupă cu studiul virusilor; virusologie.	/<fr. virologie
VIROTIC	VIRÓTI //C ~că (~ci,		Care se referă la un virus; care se datorește unui virus.	/Din viroză
VIROZĂ	VIRÓZ //Ă ~e	<i>f.</i>	Boală provocată de un virus.	/<fr. virose
VIRTUAL	VIRTUÁL ~ă (~i, ~e)		Care există doar potențial. [Sil. -tu-al]	/<fr. virtuel
VIRTUALITATE	VIRTUALITÁTE	<i>f.</i>	Caracter virtual; poten-țialitate. [G.-D. virtualității; Sil. -tu-a-]	/<fr. virtualité
VIRTUOS	VIRTU //ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) (de-spre persoane) Care are virtute; cu virtute; plin de virtuți.2) (despre manifestări ale persoanelor) Care se caracterizează prin virtute. Conduită ~oasă. [Sil. -tu-os]	/<lat. virtuosus, fr. vertueux
VIRTUOZ	VIRTUÓZ ~i	<i>m.</i>	Persoană care demon-strează o tehnică superioară în mânui-rea unui instrument muzical. [Sil. -tu-oz]	/<it. virtuoso, fr. virtuose
VIRTUOZITATE	VIRTUOZITÁTE	<i>f.</i>	1) Manifestare de virtuozi; tehnică strălucită.2) fig. Capacitate de a face totul cu ușurință și pricepere; iscusință mare; dexteritate; dibăcie; măies-trie. [Sil. -tu-o-]	/<it. virtuosita, fr. virtuosite
VIRTUTE	VIRTÚ //TE ~ți	<i>f.</i>	1) Forță morală prin care omul tinde către bine și frumos; perfecțiune morală.2) Fidelitate sentimentală sau/și conjugală (a unei femei); castitate.3) mai ales la pl. Pornire statornică spre a înfăptui anumite acte morale (printr-un efort volitiv). • Cele	/<lat. virtus, ~utis
VIRULENT	VIRULÉN //T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre substanțe, microbi etc.) Care are toxicitate mare; cu puternice proprietăți toxice.2) (despre maladii) Care este cauzat de un virus; de proveniență virotică.3) fig. Care este plin de asprime; în stare să distrugă; foarte aprig; distrugător; zdr	/<fr. virulent
VIRULENȚĂ	VIRULÉNȚ //Ă ~e	<i>f.</i>	1) Proprietate virulentă a unor organisme.2) Capacitate a unui microb patogen de a se multiplica într-un organism viu și de a provoca manifestări morbide.	/<fr. virulence

VIRUS	VÍRUS ~uri	<i>n.</i>	1) Agent patogen intracelular care provoacă boli contagioase.2) Toxină eliminată de un asemenea agent patogen.3) fig. Factor care provoacă o contagiune morală. [Pl. și viruși]	/<fr. virus
VIRUSOLOG	VIRUSOLÓ//G ~gă (~gi, ~ge)	<i>m. și f.</i>	Specialist în virusologie.	/<fr. virusologue
VIRUSOLOGIE	VIRUSOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a biologiei care se ocupă cu studiul virusurilor.	/<fr. virusologue
VIS	VIS ~uri	<i>n.</i>	1) Succesiune de fenomene psihice (imagini, reprezentări, idei) care se manifestă involuntar în timpul somnului (păstrându-se uneori și după trezie). ~ frumos. ~ rău. • ~uri plăcute formulă de urare care se spune seara, înainte de culcare. De ~ a) care at	/<lat. visum
A VISA	A VIS//Á ~éz		1. tranz. 1) A-și imagina ceva prin somn.2) fig. A dori ceva foarte mult.2. intranz. 1) A se lăsa cuprins de gânduri; a da frâu liber imaginației.2) A vedea în vis.	/Din vis
VISĂTOR	VISÁT//ÓR ~oare (~óri, ~oare)	<i>și substantiv</i>	1) Care visează; înclinat spre visare. Persoană ~oare.2) Care este lipsit de simțul realității; utopic.	/a visa + suf. ~ător
VISCERAL	VISCERÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de viscere; propriu viscerelor. Cavitare ~ă.	/<fr. viscéral
VISCERE	VISCÉRE	<i>n. anat.</i>	Totalitate a organelor care se află în cavitățile craniană, toracică și, mai ales, abdominală.	/<fr. viscere
VISCOL	VÍSCOL ~e	<i>n.</i>	Ninsoare însoțită de vânt puternic; vifor; spulber.	/Orig. nec.
A VISCOLI	A VISCOL//Í pers. 3 ~ește	<i>intrans.</i>	A fi viscol; a spulbera.	/Din viscol
VISCOLOS	VISCOL//ÓS ~oasă (~ósi, ~oase)		(despre timp) Care se caracterizează prin prezența viscolului; cu viscol. Iarnă ~oasă.	/viscol + suf. ~os
VISCOZĂ	VISCÓZÁ	<i>f.</i>	1) Substanță obținută prin tratarea celulozei cu sodă caustică sau cu sulfură de carbon și întrebuințată la fabricarea țesăturilor artificiale.2) Fir sau țesătură obținută din astfel de substanță. [G.-D. viscozei]	/<fr. viscose
VISCOZIMETRIE	VISCOZIMETRÍE	<i>f.</i>	Știință care se ocupă cu studiul metodelor și procedeele de măsurare a viscozității.	/<fr. viscosimétrie
VISCOZIMETRU	VISCOZIMÉTR//U ~e	<i>n. chim.</i>	fiz. Aparat pentru măsurarea viscozității fluidelor.	/<fr. viscosimetre
VISCOZITATE	VISCOZIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Proprietate a fluidelor de a fi vâscos, de a opune rezistență la curgere, datorită frecării interioare.2) Stare a unei substanțe vâscoase.3) Substanță vâscoasă. [G.-D. viscozității]	/<fr. viscosité
VIST	VIST	<i>n.</i>	Nume dat unui joc de cărți.	/<engl. Wist
VISTAVOI	VISTAVÓI ~	<i>m. inv.</i>	Soldat care îndeplinea funcția de servitor al unui ofițer; ordonnață.	/<rus. vestovoj
VISTIER	VISTIÉR ~i	<i>m.</i>	(în Moldova și Muntenia medievală) Dregător de mare rang, având în grija sa vistieria statului, încasarea și repartizarea birului. [Sil. -ti-er]	/<lat. vestiarius
VISTIERIE	VISTIERÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) (în evul mediu în Țara Românească și în Moldova) Instituție de administrare a finanțelor statului.2) ist. Clădire unde se afla această instituție.3) ist. Funcția vistierului.4) Local unde se păstrează finanțele statului; tezaur.5) fig. Izvor de bogăție	/vistier + suf. ~ie

VIȘIN	VÍȘIN ~i	<i>m.</i>	Pom fructifer cu frunze lucioase, dințate și cu flori albe, având fructe mici, rotunde, cărnoase, de culoare roșie și cu gust acrișor. • ~ turcesc arbust cu flori albe și cu fructe mici, negre, amărui la gust, ale cărui frunze mirositoare se folosesc drep	/Din vișină
VIȘINAP	VIȘINÁP ~uri	<i>n.</i>	Băutură preparată din vișine fermentate în zahăr, uneori adăugându-se și alcool; vișinată.	/<turc. viş[i]nab
VIȘINATĂ	VIȘINÁT//Ă ~e	<i>f.</i>	Băutură preparată din vișine fermentate în zahăr, uneori adăugându-se și alcool. [G.-D. vișinatei]	/cf. vișinap
VIȘINATIC	VIȘINÁTII//C ~că (~ci, ~ce)		Care are gust de vișină; ca de vișină.	/vișină + suf. ~atic
VIȘINĂ	VÍȘIN//Ă ~e	<i>f.</i>	Fructul vișinului. Dulceață de ~e. [G.-D. vișinei]	/<sl. višnja
VIȘINEL	VIȘINÉ//L ~i	<i>m.</i>	(diminutiv de la vișin) Arbust cu flori albe și fructe mici de culoare roșie, acre la gust.	/vișin + suf. ~el
VIȘINET	VIȘINÉT ~uri	<i>n.</i>	1) Loc unde cresc vișini. 2) Livadă de vișini.	/vișin + suf. ~et
VIȘINIU	VIȘINÍ//U ~e (~i)		Care este de culoarea vișinei coapte; roșu-închis; purpuriu; rubiniu.	/vișin + suf. ~iu
VITACEE	VITACÉE ~	<i>f.</i>	1) la pl. Familie de plante lemnoase, agățătoare, cu frunze palmat-lobate și cu fructe bace, cărnoase (reprezentant: vița de vie). 2) Plantă din această familie. [Sil. -ce-e]	/<fr. vitacées
VITAL	VITÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care ține de viață; propriu vieții. Principii ~e. Funcție ~ă. 2) fig. Care este de o importanță foarte mare; esențial; fundamental. Problemă ~ă. Necesitate ~ă.	/<fr. vital, lat. vitalis
VITALISM	VITALÍSM	<i>n. filoz.</i>	Curent idealist în biologie, conform căruia în organisme există forțe supranaturale, care dirijează procesele biologice.	/<fr. vitalisme
VITALIST I	VITALÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de vitalism; propriu vitalismului.	/<fr. vitaliste
VITALIST II	VITALÍST II ~ști	<i>m.</i>	Adept al vitalismului.	/<fr. vitaliste
VITALITATE	VITALITÁTE	<i>f.</i>	Caracter vital; putere de viață; vigoare. [G.-D. vitalității]	/<fr. vitalité, lat. vitalitas, ~atis
VITAMINĂ	VITAMÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Substanță organică necesară pentru menținerea proceselor celulare vitale. 2) Preparat care conține o astfel de substanță. [G.-D. vitaminei]	/<fr. vitamines, germ. Vitamin
A VITAMINIZA	A VITAMINIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(produse alimentare) A îmbogăți cu vitamine.	/cf. germ. Vitaminisieren
VITAMINOS	VITAMIN//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		Care conține (multe) vitamine; cu (multe) vitamine în componență.	/vitamină + suf. ~os
VITĂ	VÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Nume generic dat animalelor domestice. • ~e cornute vite care au coarne. 2) fig. Om nesimțit și prost.	/<lat. vita
VITĂRIT	VITĂRÍT	<i>n.</i>	1) Creștere a vitelor. 2) ist. Dijmă pentru vite.	/vită + suf. ~it
VITEAZ	VIT//EÁZ ~eáză (~éji, ~éze)		Care dă dovadă de bărbăție și curaj; plin de curaj; curajos; îndrăzneț; brav; cutezător.	/<sl. vitenzi
VITEJESC	VITEJ//ÉSC ~ească (~éști)		Care este caracteristic pentru viteji; de viteaz.	/viteaz + suf. ~esc

VITEJEȘTE	VITEJÉȘTE	<i>adv.</i>	În felul vitejilor; ca vitejii.	/viteaz + suf. ~ește
VITEJIE	VITEJÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Caracter viteaz; bravură.2) Faptă de viteaz. [G.-D. vitejiei]	/viteaz + suf. ~ie
VITELINĂ	VITELÍN//Ă	<i>f.</i>	Substanță proteică asemănă-toare globulinei care se conține în gălbenușul de ou.	/<fr. vitelin
VITEZĂ	VITÉZ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Luțea cu care se parcurge o distanță sau se efectuează o acțiune într-un anumit timp. ~a unui avion. ~a luminii. • În plină ~ cu o viteză mare. Dă-i ~! mergi, mișcă-te mai repede. A băga pe cineva în ~ a sili pe cineva să lucreze mai repede.2) fiz.	/<fr. vitesse
VITEZOMAN	VITEZOMÁN ~i	<i>m.</i>	Șofer care are mania vitezei.	/Din viteză
VITEZOMETRU	VITEZOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Aparat pentru măsurarea vitezei de deplasare a unui vehicul. [Sil. -me-tru]	/viteză + metru
VITICOL	VITÍCOL ~ă (~i, ~e)		Care ține de viticultură; propriu viticulturii.	/<fr. viticole
VITICULTOR	VITICULTÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană specializată în viticultură; vier; podgorean.	/<fr. viticulteur
VITICULTURĂ	VITICULTÚRĂ	<i>f.</i>	Ramură a agriculturii care se ocupă cu creșterea viței de vie. [G.-D. viticulturii]	/<fr. viticulture
VITILIGO	VITILÍGO	<i>n.</i>	Boală de piele caracterizată prin apariția de pete depigmentate de culoare albă.	/<fr. vitiligo
VITION	VITI//ÓN ~oănă (~óni, ~oáne)	<i>pop.</i>	(mai ales despre animale) Care este lipsit de putere fizică; slăbănog; neputincios.	/<ung. hitvány
VITRAJ	VITRÁJ ~uri	<i>n. rar</i>	1) Coridor de sticlă la intrarea într-o clădire.2) Perete din geamuri; geamlăc.	/<fr. vitrage
VITRALIU	VITRÁLI//U ~i	<i>n.</i>	1) Panou decorativ constând din bucăți de sticlă colorate sau pictate, montate într-un cadru de metal.2) Tehnica executării unor astfel de panouri. [Sil. vi-tra-liu]	/<fr. vitrail
VITREG	VÍTRE//G ~gă (~gi, ~ge)		1) (despre părinți și copii) Care nu este rudă de sânge, înrudirea rezultând dintr-o nouă căsătorie a unuia dintre părinți.2) fig. (despre împrejurări, destine) Care este nefavorabil; defavorabil; neprielnic; potrivnic. [Sil. vi-treg]	/<lat. vitricus
VITREGIE	VITREGÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Sentiment de ură față de cineva; dușmănie; vrăjmășie.2) Împrejurare sau complex de împrejurări vitrege, nefavorabile; potrivnicie. [G.-D. vitregiei. Sil. vi-tre-]	/vitreg + suf. ~ie
A VITRIFICA	A VITRIFICÁ vitrific	<i>tranz. tehn.</i>	(silicați) A transforma într-o masă sticloasă prin topire.	/<fr. vitrifier, lat. vitrification
VITRINĂ	VITRÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Spațiu în spatele ferestrei unui magazin (mai ales de la stradă) special amenajat cu mărfuri pentru reclamă.2) Mo-bilă de forma unei mese, acoperită cu sticlă, pentru expunerea mărfurilor într-un local comercial.3) Cutie sau dulăpior de sticlă pentru e	/<fr. vitrine
VITRIOL	VITRIÓL	<i>n. pop.</i>	Acid sulfuric concentrat. [Sil. vi-tri-ol]	/<lat. vitriolum, germ. Vitriol, fr. vitriol
VITROS	VITR//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		Care are aspectul sticlei; asemănător cu sticla; lucios (și neted) ca sticla; sticios. [Sil. vi-tros]	/<fr. vitreux

VIȚĂ	VIȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1): ~ de vie arbust cu tulpină noduroasă și rădăcini puternice, cu frunze mari, crestate adânc, și cu fructe dispuse în ciorchini.2) Șuviță de păr sau din alt material, din care se confecționează prin răsucire sau împletire anumite obiecte.3) Ramificație	/<lat. vitis
VIȚEA	VIȚ//EĂ ~éle	<i>f.</i>	Pui de vacă (de sex feminin) aproximativ până la un an. [Art. vițeaua; G.-D. vițelei; Var. vițică]	/<lat. vitella
VIȚEL	VIȚÉ//L ~i	<i>m.</i>	1) Pui de vacă (de sex masculin) aproximativ până la un an. • A privi (sau a rămâne, a sta) ca ~lul la poartă nouă a privi, a rămâne, a sta dezorientat în fața unei situații neprevăzute.2) fig. Persoană lipsită de caracter și de inteligență; prostănac; bl	/<lat. vitellus
VIȚELAR I	VIȚELÁR I ~i	<i>m.</i>	Persoană care paște și îngrijește vițeei.	/vițel + suf. ~ar
VIȚELAR II	VIȚELÁR II ~i	<i>m.</i>	Plantă erbacee cu frunze înguste și lungi, cu rădăcini puternice și ramificate, care crește, mai ales pe locurile nelucrate.	/vițel + suf. ~ar
VIȚELAR III	VIȚELÁR III ~i	<i>m.</i>	Larvă de broască, având bronhii în loc de plămâni; mormoloc.	/vițel + suf. ~ar
VIȚICĂ	VIȚ//ÍCĂ ~éle	<i>f.</i>	Pui de vacă (de sex feminin) aproximativ până la un an.	/vițel + suf. ~ar
VIȚOS	VIȚ//ÓS ~oasă (~oși, ~oase)		(despre rădăcinile plantelor) Care are (multe) vițe; cu (multe) vițe.	/viță + suf. ~os
VIU	VI//U ~e (~i)		1) Care trăiește; care este în viață. • Carne vie rană deschisă, care sângerează. De ~ fiind încă în viață. ~ sau mort în orice stare ar fi. Nici ~, nici mort (sau mai mult mort decât ~) extrem de slăbit (din cauza oboselii, fricii, bolii etc.). A jupui d	/<lat. vivus
VIULEȚ	VIULÉT ~i	<i>adj.</i>	(diminutiv de la viu): Viu~ teafăr și nevătămat.	/viu + suf. ~leț
VIVACE	VIVÁCE	<i>adj. invar.</i>	1) (mai ales despre persoane și manifestările lor) Care vădește vioiciune și agerime.2) (despre plante, animale) Care este apt de a rezista timp îndelungat la acțiunea unor factori nocivi; rezistent.3) și adverbial (despre modul de executare a unei bucăți	/<it. vivace, fr. vivace
VIVACITATE	VIVACITÁTE	<i>f.</i>	Caracter vivace. [G.-D. vivacității]	/<fr. vivacité, lat. vivacitas
VIVANDIERĂ	VIVANDIÉR//Ă ~e	<i>f. inv.</i>	Femeie care însoțea trupele militare pentru a vinde soldaților produse alimentare și alte articole de consum. [Sil. -di-e-]	/<fr. vivandiere
VIVANT	VIVÁN//T ~tă (~ți, ~te)	<i>rar</i>	1) Care este în viață; dotat cu viață; viu. Personaje ~te.	/<it. vivente, fr. vivant
VIVARIU	VIVÁRI//U ~i	<i>n. livr.</i>	Cușcă pentru animale mici, special amenajată în vederea reconstituirii mediului de viață natural.	/<fr. viva-rium
VIVAT	VIVÁT	<i>interj.</i>	(se folosește ca urare de sănătate și proslăvire, mai ales când se ciocnesc paharele cu băutură) Trăiască! La mulți ani!	/<lat., germ. vivat
VIVIERĂ	VIVIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Bazin sau cisternă pentru păstrarea sau pentru transportul peștelui viu.	/<fr. vivier
VIVIPAR	VIVIPÁR ~ă (~i, ~e)		1) zool. Care naște pui vii. Animal ~.2) bot. Care se înmulțește prin muguri, ce se pot detașa de planta-mamă.	/<fr. vivipar, lat. viviparus
VIVIPARITATE	VIVIPARITÁTE	<i>f.</i>	Caracter vivipar.	/<fr. viviparité
VIVISECȚIE	VIVISÉCȚI//E ~i	<i>f.</i>	Intervenție chirurgicală făcută pe un animal viu, în scopuri experimentale. [G.-D. viviseției]	/<fr. vivisection

A VIZA I	A VIZÁ I ~éz	<i>tranz.</i>	(acte oficiale) A certifica printr-o viză.	/<fr. viser
A VIZA II	A VIZÁ II ~éz	<i>tranz.</i>	1) (obiecte) A prinde în vizor; a ochi; a ținti.2) fig. A avea în vedere (printr-o aluzie); a ține în centrul de interes; a ținti.	/<fr. viser
VIZAVI	VIZAVÍ	<i>adv.</i>	1) Peste drum (de...).2) Față în față.3) Față de..., în raport cu...	/<fr. vis-à-vis
VIZĂ	VÍZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Formulă specială sau șampilă, însoțită de o semnătură, care se aplică de către o autoritate pe un document pentru a-l face valabil. [G.-D. vizei]	/<fr. visa
VIZETĂ	VIZÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Dispozitiv optic circular de dimensiuni mici, montat într-o ușă pentru a permite să se vadă din interior spre exterior; vizor; vizieră.	/Orig. nec.
VIZIBIL	VIZÍBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care poate fi văzut; în stare să fie văzut.2) Care poate fi perceput, sesizat; în stare să fie perceput; perceptibil; sesizabil.3) fig. Care se manifestă deplin; caracterizat prin evidență certă; manifest.	/<fr. visible, lat. visibilis
VIZIBILITATE	VIZIBILITÁTE	<i>f.</i>	1) Caracter vizibil.2) fiz. Stare de claritate a atmosferei.3) Distanță maximă până la care un obiect este vizibil. [G.-D. vizibilității]	/<fr. visibilité
VIZIERĂ	VIZIÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) înv. Partea din față a coifului, care putea fi coborâtă, pentru a proteja fața și ochii de lovituri.2) Partea din față, proeminentă, a unei caschete sau a unui chipiu, care servește drept acoperiș pentru ochi; cozoroc.3) Dispozitiv optic circular de di	/<fr. visière
A VIZIONA	A VIZION//Á ~éz	<i>tranz.</i>	(filme, spectacole) A privi în calitate de spectator. [Sil. -zi-o-]	/<fr. visionner
VIZIONAR	VIZIONÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care are înclinație să viseze, să-și facă idealuri.2) Care are caracter de viziune; fantastic; ireal.	/<fr. visionnaire
VIZIR	VIZÍR ~i	<i>m. înv.</i>	Demnitar în Imperiul Otoman și în alte țări musulmane. • Mare ~ nume dat primului ministru în Imperiul Otoman.	/<turc. vezir
A VIZITA	A VIZIT//Á ~éz	<i>tranz.</i>	A vedea, făcând o vizită.	/<fr. visiter, lat. visitare
VIZITATOR	VIZITAT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care vizitează ceva sau pe cineva.	/a vizita + suf. ~tor
VIZITĂ	VÍZIT//Ă ~e	<i>f.</i>	Faptul de a merge în casa cuiva din politețe, obligație etc.2) Consultație medicală, acordată (de un medic) prin prezentarea la spital sau la domiciliul unui bolnav. • Carte de ~ bucată mică de carton, de formă dreptunghiulară, pe care sunt scrise numele	/<fr. visite
VIZITIU	VIZITÍ//U ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care mână caii la o trăsură.2) art. pop. Una dintre cele douăsprezece constelații zodiacale, situată în emisfera boreală.	/<ung. vezető
VIZIUNE	VIZIÚN//E ~i	<i>f.</i>	1) Percepere a lumii mate-riale cu ajutorul văzului.2) Proprietate de a vedea în minte; reprezentare.3) Mod de a înțelege și interpreta lucrurile; concepție. ~ asupra lumii.4) fig. Reprezentare imaginară a unor lucruri ireale, ca produs al unei stări pato	/<fr. vision
VIZON	VIZÓN ~i	<i>m.</i>	1) Animal sălbatic carnivor, cu blană prețioasă, întâlnit în America de Nord.2) Blană a acestui animal.	/<fr. vison

VIZOR	VIZ//ÓR ~oáre	<i>n.</i>	1) Piesă (la unele aparate optice) care permite orientarea cu precizie spre obiectul care trebuie observat.3) Dispozitiv optic circular de dimensiuni mici, montat într-o uşă pentru a permite să se vadă din interior spre exterior; vizetă; vizieră.	/<fr. viseur
VIZUAL	VIZUÁL ~ă (~i, ~e)		Care ţine de văz; propriu văzului. Senzaţie ~ă. Imagine ~ă. • Memorie ~ă memorie care reţine imaginile vizuale [Sil. -zu-al]	/<fr. visuel
VIZUINĂ	VIZUÍN//Ă ~i	<i>f.</i>	Adăpost subteran, pe care şi-l sapă unele animale sălbatice; bârlog. [Sil. -zu-i-]	/Din viezure
VLADNIC	VLÁDNI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>înv.</i>	Care nu se modifică sub acţiunea factorilor externi; caracterizat prin formă constantă; solid.	/<sl. vladati
VLAGĂ	VLÁGĂ	<i>f.</i>	1) Cantitate mică de apă sau de vapori de apă într-un mediu; umezeală.2) fig. Forţă fizică; vigoare; putere; tărie.	/<sl. vlaga
VLĂDICĂ	VLĀDÍ//CĂ ~ci	<i>m.</i>	1) înv. Persoană care domină; domnitor.2) Episcop ortodox; arhieru. [G.-D. vlădicii]	/<sl. vladyka
A VLĂGUI	A VLĀGU//Í ~iesc	<i>tranz.</i>	1) A face să se vlăguiască.2) (piei de animale) A prelucra într-o tăbăcărie.	/vlagă + suf. ~ui
A SE VLĂGUI	A SE VLĀGU//Í mă ~iesc	<i>intrans.</i>	A deveni lipsit de vlagă; a nu mai avea puteri; a se extenua; a se consuma; a se istovi; a se epuiza.	/vlagă + suf. ~ui
VLĂGUITOR I	VLĀGUIT//ÓR I ~oáre (~óri, ~oáre)		Care vlăguieşte; în stare să lipsească de puteri; istovitor. Muncă ~oare.	/a vlăgui + suf. ~tor
VLĂGUITOR II	VLĀGUITÓR II ~i	<i>m.</i>	Persoană specia-lizată în lucrări de vlăguire a pieilor într-o tăbăcărie.	/a vlăgui + suf. ~tor
VLĂJGAN	VLĀJGÁN ~i	<i>m.</i>	iron. Tânăr înalt, spătos şi zdravăn.	/< sb. vlăžan
VLĂSTAR	VLĀSTÁR ~e	<i>m.</i>	1) Ramură nouă, care răsare din rădăcina sau tulpina unei plante lemnoase; mlădiţă; lăstar.2) fig. Descendent al unei familii; urmaş.	/<ngr. vlastári
VOAL	VOÁL ~uri	<i>n.</i>	1) Ţesătură foarte fină şi transparentă din bumbac, mătase sau fibre sintetice, folosită la confecţionarea obiectelor vestimentare femeieşti.2) la pl. Varietăţi ale acestei ţesături.3) Bucată din această ţesătură folosită de femei pentru a-şi acoperi faţa	/<fr. voile
A VOALA	A VOAL//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) A acoperi cu un voal.2) fig. A ascunde vederii; a masca; a camufla. [Sil. voa-]	/<fr. voiler
A SE VOALA	A SE VOAL//Ă mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre voce sau sunete) A pierde claritatea şi sonoritatea; a deveni mai puţin intens; a se atenua; a slăbi; a se estompa.2) (despre un material fotografic) A se înnegri, venind în contact cu lumina.	/<fr. voiler
VOALETĂ	VOALÉT//Ă ~e	<i>f.</i>	Voal mic cu care se garnisesc pălăriile femeieşti (acoperind parţial sau toată faţa).	/<fr. voilette
VOALURĂ	VOALÚRĂ	<i>f.</i>	1) Totalitate a velor de pe o corabie; velatură.2) Curbura paraşutei la deschiderea acesteia, care permite căderea lină a paraşutistului.	/<fr. voilure

VOCABULAR	VOCABULĂR ~e	<i>n.</i>	1) Totalitate a cuvintelor dintr-o limbă; lexic.2) Totalitate a cuvintelor specifice unui anumit domeniu de activitate (știință, artă, tehnică etc.).3) Dicționar succint sau specializat.4) Totalitate a cuvintelor folosite efectiv de o anumită persoană; l	<fr. vocabulaire, lat. vocabularium, it. vocabulario
VOCABULĂ	VOCÁBUL//Ă ~e	<i>f. livr.</i>	Unitate de bază a limbii, alcătuită dintr-o literă sau mai multe litere și dotată cu sens; element al vocabularului; cuvânt.	<fr. vocable, lat. vocabulum
VOCAL	VOCÁL ~ă (~i, ~e)		1) Care participă la producerea vocii. Organe ~e. Coarde ~.2) Care ține de voce; propriu vocii. Sunet ~. Tehnică ~ă.3) Care este destinat pentru voce. Muzică ~ă.4) Care constă din vocaliști. Ansamblu ~.	<fr. vocale, it. vocale, lat. vocalis
VOCALĂ	VOCÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Sunet al vorbirii produs prin ieșirea liberă a curentului de aer din plămâni.2) Semn grafic ce reprezintă un astfel de sunet.	<germ. Vokal, it. vocale, lat. vocalis
VOCALIC	VOCÁLI//C ~că (~ci,		Care ține de vocale; propriu vocalelor. Sunet ~.	<fr. vocalique
VOCALISM	VOCALÍSM	<i>n.</i>	1) Sistemul vocalic al unei limbi.2) Compartiment al foneticii care studiază vocalele.	<fr. vocalisme
A VOCALIZA	A VOCALIZ//Ă ~éz	<i>tranz. muz.</i>	1) A cânta fără cuvinte, executa vocalize.2) A face să se vocalizeze.	<fr. vocaliser, it. vocalizzare
A SE VOCALIZA	A SE VOCALIZ//Ă pers. 3 se ~eáză	<i>intrans.</i>	(despre consoane) A deveni vocală; a căpăta valoare de vocală.	<fr. vocaliser, it. vocalizzare
VOCALIZĂ	VOCALÍZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Exerciții de canto în care denumirile notelor se înlocuiesc cu vocale (de cele mai multe ori cu "a").	<it. vocalizzo, fr. vocalise
VOCATIV	VOCATÍV ~e	<i>n. lingv.</i>	Caz al declinării care conține forma specială pe care o ia substantivul pentru a exprima o adresare.	<fr. vocatif, lat. vocativus
VOCAȚIE	VOCÁȚI//E ~i	<i>f.</i>	Atracție înăscută (pentru o anumită activitate); dispoziție naturală; aplicație; aptitudine; înclinație; predispoziție. [G.-D. vocației]	<fr. vocation, lat. vocatio, ~onis
VOCE	VÓC//E ~i	<i>f.</i>	Facultate a omului de a emite sunete articulate; glas; grai. ~ liniștită. • A ridica ~ea a spune ceva pe un ton ridicat; a se răsti.2) Darul de a cânta frumos din gură.3) Melodie susținută de un grup de cântăreți în cadrul unui cor sau al unui ansamblu vo	<lat. vox, vocis, it. voce
A VOCIFERA	A VOCIFER//Ă ~éz	<i>intrans.</i>	A vorbi pe un ton ridicat; a-și manifesta enervarea, nemulțumirea sau mânia prin vorbe răstite; a țipa; a striga.	<fr. vociférer
VOCIFERANT	VOCIFERÁN//T ~ți	<i>m.</i>	rar Persoană care vociferează, care răcește.	<fr. vociférant
VODĂ	VÓDĂ	<i>m.</i>	1) (în Moldova și în Muntenia medievală; folosit și ca titlu pe lângă numele respectiv) Conducător absolut al țării; voie-vod; domn; domnitor. [G.-D. lui vodă]	<sl. voda
VODEASĂ	VOD//EĂSĂ ~ese	<i>f.</i>	v. VODULEASĂ.	/vodă + suf. ~easă
VODEVIL	VODEVÍL ~uri	<i>n.</i>	Comedie ușoară (de proporții mici), având intercalate în text cuplete cântate pe melodii cunoscute.	<fr. vaudeville
VODEVILIST	VODEVILÍ//ST ~ști	<i>m.</i>	Autor de vodeviluri.	<fr. vaudevilliste
VODULEASĂ	VODUL//EĂSĂ ~ese	<i>f.</i>	rar Soție a voievodului.	/vodă + suf. ~easă
VOGĂ	VÓGĂ	<i>f. livr.</i>	Opinie publică (favorabilă sau nefavorabilă) despre cineva sau ceva; faimă; reputație.	<fr. vogue

VOI	VOI	<i>pron.</i>	pers. II pl. (vóuă, vă, vi, (pe) voi, vă) 1) (indică grupul de persoane către care se adresează vorbitorul) ~ plecați la cinema.2) (formele atone de dativ, pe lângă verb cu valoare posesivă) Luați-vă cărțile.3) (se folosește ca pronume de politețe cu valo	/<lat. vos
A VOI	A VO//Î ~iESC	<i>tranz.</i>	1) A avea dorința; a vrea; a dori.2) A fi de acord; a accepta; a consimți.	/<lat. volere
VOIAJ	VOIÁJ ~uri	<i>n.</i>	Deplasare (pe jos sau cu ajutorul unui mijloc de transport) făcută de o persoană într-un loc depărtat; călătorie. [Pl. și voiaje]	/<fr. voyage
A VOIAJA	A VOIAJ//Á ~éz	<i>intrans.</i>	A face un voiaj; a călători.	/<fr. voyager
VOIAJOR	VOIAJÓR ~i	<i>m. livr.</i>	Persoană care face voiajuri; călător. • ~ comercial slujbaş al unei firme, care se deplasează în alte localități pentru a primi comenzi.	/<fr. voyageur
VOIE	VÓIE	<i>f.</i>	1) Capacitate de a-și concentra eforturile spre realizarea unui anumit scop; voință. • Fără (de) ~ inconștient; fără intenție. Peste voia cuiva fără vrerea cuiva. De ~, de nevoie (sau cu ~, fără ~) vrândne-vrând.2) Senzație de satisfacere a gustului; voin	/<sl. volja
VOIEVOD	VOIEVÓ/D ~zi	<i>m.</i>	1) (în Moldova și în Muntenia medievală; folosit și ca titlu pe lângă numele respectiv) Conducător absolut al țării; vodă; domn; domnitor.2) Conducător al unei șatre de țigani; bulbașă.	/<sl. vojevoda
VOIEVODAL	VOIEVODÁL ~ă (~i,		Care ține de voievod; propriu voievodului.	/voievod + suf. ~al
VOIEVODAT	VOIEVODÁT ~e	<i>n.</i>	ist. Stat condus de un voievod.	/voievod + suf. ~at
VOINIC	VOINÍ//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și substantiv</i>	Care are o mare putere fizică; puternic.	/<sl. vojniku
VOINICEASCĂ	VOINICEÁSCĂ	<i>f.</i>	1) Stil de înot, constând în întinderea concomitentă a ambelor mâini în lături, fără a da din picioare.2) art. Dans popular, executat de patru sau opt flăcăi în-tr-un tempo viori și însoțit de strigături.3) Melodie după care se execută acest dans.	/voinic + suf. ~ească
VOINICESC	VOINIC//ÉSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru voinici; de voinic.	/voinic + suf. ~ește
A VOINICI	A VOINIC//Í ~ESC	<i>intrans.</i>	înv. A săvârși fapte de voinic.	/Din voinic
A SE VOINICI	A SE VOINIC//Í mă	<i>intrans.</i>	A-și da aere de voinic; a o face pe grozavul; a se grozăvi.	/Din voinic
VOINICICĂ	VOINICÍCĂ voinicéle	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu miros caracteristic (de usturoi), având tulpină erectă, păroasă la bază, frunze triunghiulare, folosită în scopuri alimentare și medicinale; usturoiță.	/voinic + suf. ~ică
VOINICIE	VOINICÍ/E ~i	<i>f.</i>	1) Caracter de voinic.2) Faptă de voinic.3) Viață de haiduc; haidu-cie. [G.-D. voiniciei]	/voinic + suf. ~ie
VOINICOS	VOINIC//ÓS ~oasă (~oși, ~oase)		Care are înfățișare de voinic; chipeș.	/voinic + suf. ~os
VOINȚĂ	VOINȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Capacitate de a-și concentra eforturile spre realizarea unui anumit scop; voie. A avea ~. Lipsă de ~.2) Îndrăzneală în acțiuni; hotărâre; fermitate; decizie.3) Intenție premeditată.4) Senzație de satisfacere a gustului; voie; plăcere; plac; poftă; chef	/a voi + suf. ~ință

VOIOS	VOI//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		1) (despre persoane) Care este cuprins de voie bună; vesel; jovial; bucuros.2) (despre manifestări ale persoanelor) Care denotă voie bună; vesel; jovial; bucuros.	/voie + suf. ~os
VOIOȘIE	VOIOȘIE	<i>f.</i>	Stare a omului vesel; veselie. [G.-D. voioșiei; Sil. vo-io-]	/voios + suf. ~ie
VOIT	VOÍ//T ~tă (~ți, ~te)		Care este realizat cu voință.	/v. a voi
VOITOR	VOIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>și substantiv</i>	Care voiește; care are o dorință. Spirit ~.	/a voi + suf. ~tor
VOLAN I	VOLÁN I ~e	<i>n.</i>	Fâșie de stofă fină sau de dantelă, încrețită sau gofrată, folosită la garnisirea unor obiecte de îmbrăcăminte femeiască sau a unor cuverturi.	/<fr. volant
VOLAN II	VOLÁN II ~e	<i>n.</i>	Dispozitiv circular cu ajutorul căruia se orientează roțile directoare ale unui autovehicul în direcția dorită.	/<fr. volant
VOLANT I	VOLÁN//T I ~tă (~ți, ~te)		1) Care se deplasează dintr-un loc în altul (în funcție de necesități); caracterizat prin mobilitate. Echipă ~tă. • Bibliotecă ~tă fond de cărți al unei biblioteci pus temporar la dispoziția unei instituții.2) Care durează puțin timp; de scurtă durată. •	/<fr. volant
VOLANT II	VOLÁN//T II ~ți	<i>m.</i>	1) Roată cu jantă masivă care se fixează pe arborele unei mașini pentru a-i uniformiza turația.2) Piesă complexă a unei mașini bătătoare, folosită la scărmanarea bumbacului.	/<fr. volant
VOLAPÜK	VOLAPÜK [pr.: volapiúc]	<i>n.</i>	Limbă artificială cu caracter internațional.	/<germ. Volapük, fr. volapük
VOLATIL	VOLATÍL ~ă (~i, ~e)		(despre lichide) Care trece cu ușurință în stare de vapori la temperatura obișnuită.	/<fr. volatil
VOLATILITATE	VOLATILIT//ÁTE	<i>f.</i>	Caracter volatil. [G.-D. volatilității]	/<fr. volatilité
A SE VOLATILIZA	A SE VOLATILIZ//Á mă ~éz	<i>intrans.</i>	1) (despre lichide) A deveni volatil; a căpăta proprietăți volatile.2) fig. A se face nevăzut; a dispărea fără urmă.	/<fr. volatiliser
VOLATILIZABIL	VOLATILIZÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care se poate volatiliza; cu proprietatea de a se volatiliza.	/<fr. volatilisable
VOLBURĂ I	VÓLBUR//Ă I ~i	<i>f.</i>	1) Vânt puternic cu vârtejuri.2) Loc unde apa formează vârtejuri; vârtej de apă; vârtoare; bulboană;3) fig. rar Învălmășeală gălăgioasă; agitație zgomo-toasă; vârtoare; tumult; vâlvă. [G.-D. volburii]	/<lat. volvula
VOLBURĂ II	VÓLBURĂ II ~i	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu flori de culoare albă sau roz, care au formă de pâlnie; poala (sau rochița) rândunicii.	/<lat. volvula
VOLBUROS	VOLBUR//ÓS ~oásă (~óși, ~oáse)		1) Care are aspect de volbură; asemănător cu volbura.2) Care are multă volbură; plin de volbură.	/volbură + suf. ~os
VOLEI-BAL	VOLEI-BAL	<i>n.</i>	Joc sportiv între două echipe a câte șase jucători, constând în aruncarea mingii peste o plasă fixată la o anumită înălțime în mijlocul unui teren amenajat special. [Var. volei]	/< engl. volley[ball]
VOLEIBALIST	VOLEIBALÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Sportiv care practică volei-balul; jucător de volei-bal	/volei-bal + suf. ~ist
VOLEU	VOLEÚ ~ri	<i>n.</i>	(la tenis) Lovitură prin care mingea este expediată înainte ca ea să atingă pământul.	/<fr. volée

VOLERĂ	VOLÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	Cușcă din plasă de sârmă în care se țin păsările zburătoare (mai ales din grădina zoologică).	/<fr. voliere
VOLINTIR	VOLINTÎR ~i	<i>m.</i>	v. VOLUNTAR.	/<rus. voluntër
VOLINTIRESC	VOLINTIR//ESC ~ească (~ești)	<i>înv.</i>	Care este caracteristic pentru volintiri; de volintir.	/volintir + suf. ~esc
VOLITIV	VOLITÎV ~ă (~i, ~e)		Care ține de voință; determinat de voință; propriu voinței; volițional.	/<fr. volitif
VOLIȚIONAL	VOLIȚIONÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de voință; determinat de voință; volitiv. Act ~.	/<fr. volitionnel
VOLNIC	VÓLNI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>înv.</i>	Care poate acționa după voia sa; liber în acțiuni; slobod; independent; autonom.	/<rus. volinu
VOLNICEȘTE	VOLNICÊȘTE	<i>adv.</i>	înv. În mod voluntar; de bună voie.	/volnic + suf. ~ește
A VOLNICI	A VOLNIC//Î ~esc	<i>tranz.</i>	înv. A face să fie în drept de a realiza ceva; a investi cu drepturi; a împuternici.	/Din volnic
VOLNICIE	VOLNICÎE	<i>f. înv.</i>	1) Stare de om volnic; libertate.2) jur. Act prin care se acordă o permisiune.	/volnic + suf. ~ie
VOLOC	VOL//ÓC ~oáce	<i>n.</i>	Unealtă de pescuit, folosită în ape puțin adânci, constând dintr-o plasă întinsă pe un suport de lemn, care este trasă prin apă.	/<rus. volok
VOLT	VÓL//T ~ți	<i>m.</i>	fiz. Unitate de măsură a tensiunii electrice, a forței electromotoare, egală cu tensiunea de la capetele unui conductor cu un curent de un amper, care dezvoltă o putere de un watt.	/<fr. volt
VOLTAIC	VOLTÁI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de pilele electrice inventate de Volta; propriu pilelor electrice ale lui Volta. [Sil. -ta-ic]	/<fr. voltaique
VOLTAJ	VOLTÁJ ~e	<i>n. fiz.</i>	1) Tensiune electrică exprimată în volți.2) Numărul de volți necesar pentru funcționarea normală a unui aparat electric.	/<fr. voltage
VOLTAMETRU	VOLTAMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	fiz. Instrument de măsurat intensitatea unui curent electric.	/<fr. voltametre
VOLTAMPERMETRU	VOLTAMPERMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument care poate fi folosit alternativ ca voltmetru sau ca ampermetru.	/<fr. voltamperemetre
VOLTĂ	VÓLT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Mișcare de rotație în jurul axei proprii.2) Tur complet, executat de un călăreț în manej.3) sport Mișcare de apărare a scrimerului.4) mar. Schimbare de direcție a unei nave, astfel ca vântul să lovească în celălalt bord.	/<fr. volte, it. volta
A VOLTIJA	A VOLTIJ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	sport (animale de călărie) A încăleca din fugă, fără ajutorul scărilor.	/<fr. voltiger
VOLTIJĂ	VOLTÍJ//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Încălecarea a calului din fugă, fără ajutorul scărilor.2) Ansamblu de exerciții de acrobatică executate pe cal.	/<fr. voltige
VOLTIJOR	VOLTIJÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană care execută voltije.	/<fr. voltigeur
VOLTMETRU	VOLTMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument folosit pentru măsurarea tensiunii electrice între două puncte ale unui circuit. [Sil. volt-me-tru]	/<fr. voltmetre
VOLUBIL	VOLÚBIL ~ă (~i, ~e)		1) (despre persoane) Care vorbește repede și cu ușurință; cu un bogat debit verbal.2) (despre manifestările persoanelor) Care denotă viociune, iuțeală; mobil.3) (despre plante) Care crește în sus încolăcind ușor tulpina în jurul unui suport; suitor; urcăt	/<fr. volubile, lat. volubilis

VOLUBILITATE	VOLUBILITĂTE	<i>f.</i>	1) Caracter volubil.2) Proprietate a unor plante de a-și înfășura tulpina în jurul unui arc sau al unei sfori. [G.-D. volubilității]	/<fr. volubilité
VOLUM I	VOLÚM I ~e	<i>n.</i>	1) Spațiu tridimensional pe care îl ocupă un corp; mărimea unui corp. ~ul unui cub.2) Cantitate globală. ~ul producției. ~ul investițiilor.3) Debit al unei ape curgătoare sau al unei fântăni.4) muz. Intensitate a sunetelor vocale sau instrumen-tale.	/<fr. volume, lat. volumen, it. volume
VOLUM II	VOLÚM II ~e	<i>n.</i>	1) Carte legată sau broșată.2) Fiecare dintre asemenea cărți ce alcătuiesc o lucrare. ~ul doi al operei lui Eminescu.	/<fr. volume, lat. volumen, it. volume
VOLUMETRIC	VOLUMÉTRI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de volumetrie; propriu volumetriei. • Analiză ~că analiză cantitativă a unei substanțe, efectuată prin determinarea volumului de reactiv folosit. [Sil. -me-tric]	/< fr. volumetrique
VOLUMETRIE	VOLUMETRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Compartiment al chimiei analitice care se ocupă cu stabilirea volumelor unor substanțe. [G.-D. volu-metriei: Sil. -me-tri-]	/<fr. volumétrie
VOLUMINOS	VOLUMIN//ÓS ~oásă (~óși, ~oăse)		1) (despre obiecte) Care are volum mare; cu volum mare.2) (despre persoane) Care are trup mare și gras; trupeș; corpulent.	/<fr. volumineux
VOLUNTAR I	VOLUNTÁR I ~ă (~i, ~e)		1)(despre persoane) Care acționează de bună voie, din proprie inițiativă.2) Care își impune voința; autoritar.3) (despre acțiuni) Care se face fără constrângere.	/<lat. voluntarius, fr. volontiare, it. volontarie
VOLUNTAR II	VOLUNTÁR II ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care cere singură să facă serviciul militar, fără a avea această obligație.2) Persoană care se oferă să facă ceva dezinteresat.	/<lat. voluntarius, fr. volontiare, it. volontarie
VOLUNTARIAT	VOLUNTARIÁT ~e	<i>n.</i>	1) Înscriere în efectivul armatei ca voluntar.2) Stare de voluntar. [Sil. -ri-at]	/<fr. volontariat
VOLUNTARISM	VOLUNTARÍSM	<i>n.</i>	1) Curent idealist în filozofie, care consideră voința drept principiul suprem al existenței.2) Activitate ce se caracterizează prin hotărâri subiective.	/<germ. Voluntarismus, fr. volontarisme
VOLUNTARIST I	VOLUNTARÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de voluntarism; propriu voluntarismului.	/<fr. volontariste
VOLUNTARIST II	VOLUNTARÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Adept al voluntarismului.	/<fr. vo-lontariste
VOLUPTATE	VOLUPT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Plăcere mare a simțurilor.2) Plăcere estetică sau morală deosebită; desfătare sufletească; încântare.	/<fr. volupté
VOLUPTUOS	VOLUPTU//ÓS ~oásă (~óși, ~oăse)		1) Care manifestă voluptate; plin de volup-tate.2) Care provoacă voluptate. [Sil. -tu-os]	/<fr. voluptueux, lat. voluptas, ~atis
VOLUTĂ	VOLÚT//Ă ~e	<i>f.</i>	(în antichitate) Ornament arhitectonic în formă de spirală (executat la capitelurile coloanelor).	/<fr. volute, it. voluta
A VOMA	A VOM//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	rar v. A VOMITA.	/<lat. vomere
VOMĂ	VÓM//Ă ~e	<i>f.</i>	Expulzare pe gură a conținutului stomacal.	/v. a voma
VOMER	VOMÉR ~e	<i>n.</i>	Os ce desparte fosele nazale, constituind scheletul nasului.	/<fr. vomer
VOMICĂ	VÓMICĂ	<i>adj.</i>	: Nucă ~ sămânța unui arbore tropical care conține stricnină și are proprietăți vomitive.	/<fr. vomique
A VOMITA	A VOMITĂ vomít	<i>tranz.</i>	(alimente) A da afară din stomac pe gură.	/<lat. vomitare

VOMITIV	VOMITÍV ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre medicamente) Care provoacă voma.	/<fr. vomitiv
VONICER	VONICÉR ~i	<i>m.</i>	Arbust cu ramurile în patru muchii, având frunze lucitoare și flori albe verzui.	/voinic + suf. ~er
VOPSEA	VOPS//EÁ ~ele	<i>f.</i>	1) Substanță colorantă cu care se acoperă diferite obiecte în scop decorativ sau protector.2) Culoare folosită în pictură. [Art. vopseaua; G.-D. vopselei]	/v. a vopsi
A VOPSI	A VOPS//Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) (obiecte) A acoperi cu un strat subțire de vopsea.2) A introduce într-o soluție colorantă specială pentru a da culoare; a colora.	/<sl. vapisati
VOPSITOR	VOPSITÓR ~i	<i>m.</i>	Persoană specializată în lucrările de vopsire.	/a vopsi + suf. ~tor
VOPSITORIE	VOPSITORÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Ocupația de vopsitor.2) Atelier sau întreprindere unde se efectuează lucrări de vopsire. [G.-D. vopsitoriei]	/vopsitor + suf. ~ie
VORACE	VORÁC//E ~i	<i>adj.</i>	1) (despre persoane) Care mănâncă repede și cu lăcomie; care înfulecă.2) (despre animale) Care sfășie, care devorează hrana. Vultur ~.	/<lat. vorax, ~acis, it., fr. vorace
VORACITATE	VORACITÁT//E	<i>f.</i>	1) Caracter vorace. ~ea lupilor.2) Lăcomie extremă (în bani); sete de câștig. [G.-D. voracității]	/<lat. veracitas, ~atis, it. voracita, fr. voracité
VORBĂ	VÓRB//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Unitate de bază a limbii constituită dintr-un sunet sau o reunire de sunete, dotată cu sens; cuvânt. • În (sau din) două ~e fără multe explicații, pe scurt.2) Expresie prin grai; relatare prin cuvinte. • ~e de clacă vorbe multe și fără folos. ~e în vâ	/cf. sl. dvoriba
VORBĂREȚ	VORBĂR//ÉT ~eăță (~éti, ~éte)		Care este predispus să vorbească mult; bun de gură; limbut; flecar.	/a vorbi + suf. ~ăreț
VORBĂRIE	VORBĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	Vorbă multă, discuție fără rost; pălăvrăgeală; trăncăneală.	/vorbă + suf. ~ărie
A VORBI	A VORB//Í ~esc		1. tranz. (gânduri, sentimente) A exprima prin viu grai; a spune; a zice; a grăi. ~ frumos. • ~ deschis a fi sincer; a nu ascunde nimic. ~ ca din carte a vorbi liber și corect.2. intranz. 1) A se adresa cuiva. I-am vorbit ieri.2) A poseda o anumită limbă.	/Din vorbă
A SE VORBI	A SE VORBÍ mă ~esc	<i>intranz.</i>	A cădea la învoială; a se înțelege. S-au întâlnit și s-au vorbit.	/Din vorbă
VORBIRE	VORBÍR//E ~i	<i>f.</i>	1) Proces de transmitere a informației cu ajutorul limbii; faptul de a vorbi. • A avea darul ~ii a vorbi liber și frumos în public.2) Mijloc principal de comunicare între oameni constând din sistemul fonetic, lexical și gramatical; limbă; limbaj;3) Fel de	/v. a vorbi
VORBIT	VORBÍ//T ~tă (~ți, ~te)		Care se realizează prin vorbire; oral. • Limbă ~tă limbă uzuală; grai viu.	/v. a vorbi
VORBITOR I	VORBIT//ÓR I ~oăre (~óri, ~oăre)		1) și substantival Care vorbește; cu proprietatea de a comunica prin limbaj; cuvântător. Ființă ~oare.2) rar Care constituie o dovadă serioasă; care vorbește de la sine; semnificativ; elocvent; grăitor. Argument ~.	/a vorbi + suf. ~tor
VORBITOR II	VORBIT//ÓR II ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	1) Persoană care are darul de a vorbi frumos și liber în public; orator.2) Persoană care povestește sau întreține o conversație.	/a vorbi + suf. ~tor

VORBITOR III	VORBIT//ÓR III	<i>n.</i>	Sală specială pentru întrevederi și convorbiri; parloar.	/a vorbi + suf. ~tor
VORNIC	VÓRNI//C ~ci	<i>m.</i>	1) (în Moldova și în Muntenia medievală) Mare dregător al curții domnești având misiunea de a conduce treburile interne și cele gospodărești.2) Primar al unui sat sau oraș.	/ <i><sl.</i> dvorinicu
VORNICEASĂ	VORNIC//EÁSĂ ~ése	<i>f. înv.</i>	Sotie a vornicului.	/vornic + suf. ~easă
VORNICEL	VORNICÉ//L ~i	<i>m.</i>	1) (în Moldova și în Muntenia medievală; folosit și ca titlu pe lângă numele respectiv) Boier de rang inferior vornicului, însărcinat cu treburile judecătorești în județe și sate.2) pop. Flăcău care pofteste și cinsteste oaspetii la nuntile țărănești.	/vornic + suf. ~el
A VORNICI	A VORNIC//Í ~esc	<i>intrans.</i>	înv. A fi vornic.	/Din vornic
VORNICIE	VORNICÍ//E ~i	<i>f. înv.</i>	1) Funcție de vornic.2) Durata acestei funcții.3) Sediul unde își exercita vornicul funcția.	/vornic + suf. ~ie
VOSTRU I	VÓSTRU I voastră (vôștri, voăstre)	<i>pron. pos.</i>	(precedat de art. al, a, ai, ale înlocuiește numele obiectului posedat de persoana cărei i se adresează ceva și de grupul din care face parte). • Ai voștri cei apropiați vouă.	/ <i><lat.</i> voster
VOSTRU II	VÓSTRU II voastră (vôștri, voăstre)	<i>adj. pos.</i>	1) Care aparține celor căror li se adresează vorbitorul. Dicționarul ~.2) Care se află în anumite relații (de prietenie, de înrudire ș. a.) cu cei căror li se adresează vorbitorul. Părinții voștri.3) Care este realizat de cei cu care vorbește vorbitorul.	/ <i><lat.</i> voster
VOT	VOT ~uri	<i>n.</i>	Opinie exprimată de cetățeni în legătură cu promovarea unei candidaturi, cu adoptarea unei propuneri sau a unei hotărâri. Drept de ~. • ~ de blam dezaprobare publică manifestată de membrii unei colectivități față de un conducător sau de un împuternicit a	/ <i><lat.</i> votum, it. voto, fr. vote
A VOTA	A VOT//Ă ~éz		1. intrans. A-și exprima opinia prin vot; a-și da votul.2. tranz. (candidaturi) A desemna prin vot; a alege.	/ <i><fr.</i> voter
VOTANT	VOTÁN//T ~tă (~ți, ~te)		1) Persoană care are drept de vot.2) Persoană care participă la vot.	/ <i><fr.</i> votant
VOTCĂ	VÓT//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Băutură alcoolică tare, obținută prin fermentarea fructelor sau a cerealelor. [G.-D. votcii]	/ <i><rus.</i> vodka
VRABIE	VRÁBI//E vrăbii	<i>f.</i>	Pasăre sedentară de talie mică, cu cioc scurt și conic, având penaj de culoare brună-cafenie cu dungi negre pe spate și cenușii pe pantece. • ~a mălai visează fiecare se gândește la ceea ce îi trebuie, la ceea ce-i place. Nu da ~a din mână pe cioara din p	/ <i><sl.</i> vrabij
VRAC	VRAC ~uri	<i>n.</i>	Formă de depozitare și de transportare în grămezi, fără ambalaj, a materialelor solide.	/cf. fr. vrac
VRAF	VRAF ~uri	<i>n.</i>	Grămadă de obiecte aruncate în dezordine.	/ <i><sl.</i> vrah
VRAIȘTE	VRÁIȘTE	<i>adj. invar. și</i>	1) Care este în mare dezordine; lăsat în voia soartei.2) (despre uși, ferestre) Care este larg deschis. Sil. vra-iș- și vra-iș-]	/Orig. nec.
VRAJĂ	VRÁJ//Ă vrăji	<i>n.</i>	1) Procedeu căruia i se atribuie însușiri supranaturale; farmec.2) fig. Totalitate de calități ce trezesc admirație; farmec; fascinație; miraj. ~a nopții. ~a cântecului popular. [G.-D. vrăjii].	/ <i><sb.</i> vražă

VRAJBĂ	VRÁJB//Ă ~e	<i>f.</i>	Atitudine dușmănoasă; vrăjmășie; ură; ostilitate; dușmănie. • A fi în ~ cu cineva a fi în relații rele cu cineva; a fi certat cu cineva. A semăna (sau a băga) ~ a răspândi dușmănie. [G.-D. vrajbei]	/<sl. vražida
VRANĂ	VRÁN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Gaură mică la butoaiele înfundate, prin care se toarnă sau se scurge vinul.2) Dopul cu care se astupă această gaură.	/<bulg. vrana
VRĂBETE	VRĂBÉ//TE ~ți	<i>m.</i>	Bărbătușul vrabiei; vrăbioi.	/< bulg. vrabec, sb. vrabac
VRĂBIER	VRĂBIÉR ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care prinde vrăbii.2) depr. Vânător neiscusit.	/vrabie + suf. ~ar
VRĂBIOARĂ	VRĂBIOĂR//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la vrabie) 1) Pui de vrabie.2) Bucată de carne de vită (fără oase) din care se prepară, în special, friptură. [Sil. -bi-oa-]	/vrabie + suf. ~oară
VRĂBIOI	VRĂBIÓI ~	<i>m.</i>	Bărbătușul vrabiei; vrăbete. [Sil. -bi-oi]	/vrabie + suf. ~oi
A VRĂFUI	A VRĂFU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	A pune în vraf; a arunca în dezordine.	/vraf + suf. ~ui
A VRĂJI	A VRĂJ//Î ~esc		1. tranz. 1) A lega prin vrăji; a supune unor farmece; a fermeca.2) fig. A face să fie cuprins de uimire și admirație; a fermeca; a încânta; a fascina; a delecta; a desfăța.2. intanz. A face vrăji; a se ocupa cu vrăjile; a descânta.	/<sl. vrāžiti
VRĂJITOR	VRĂJITÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	Persoană care vrăjește; om care face vrăji; mag.	/a vrăji + suf. ~tor
VRĂJITORESC	VRĂJITOR//ÉSC ~ească (~ești)		Care este caracteristic pentru vrăjitori; propriu vrăjitorilor.	/vrăjitor + suf. ~esc
VRĂJITORIE	VRĂJITORÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Totalitate a mijloacelor care se crede că pot transforma în mod miraculos realitatea; fermecătorie.2) Ocupația de vrăjitor; fermecătorie. [G.-D. vrăjitoriei]	/vrăjitor + suf. ~ie
VRĂJMAȘ I	VRĂJMÁȘ I	<i>adv.</i>	Strașnic; grozav.	/cf. vrajbă
VRĂJMAȘ II	VRĂJMÁȘ II ~ă (~i, ~e)		1) Care manifestă dușmănie; care are o atitudine răuvoi-toare; dușmănos; ostil.2) (mai ales despre vreme) Care nu este prielnic; nefavorabil.	/cf. vrajbă
VRĂJMAȘ III	VRĂJMÁȘ III ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care urăște pe cineva și caută să-și facă rău; dușman.2) Fiecare dintre părțile beligerante implicate într-un conflict armat; dușman; inamic.	/cf. vrajbă
VRĂJMĂȘESC	VRĂJMÁȘ//ÉSC ~ească (~ești)	<i>rar</i>	Care este caracteristic pentru vrăjmași; propriu vājmașilor; dușmănesc; inamic.	/vrăjmaș + suf. ~esc
VRĂJMĂȘEȘTE	VRĂJMÁȘÊȘTE	<i>adv.</i>	În felul vrăjmașilor; cum obișnuiesc vrăjmașii; ca vrăjmașii.	/vrăjmaș + suf. ~ește
A VRĂJMĂȘI	A VRĂJMÁȘ//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A trata ca pe un vrăjmaș; a dușmăni.	/Din vrăjmaș
A SE VRĂJMĂȘI	A SE VRĂJMÁȘ//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	A se afla în relații de vrăjmășie (unul cu altul); a se dușmăni; a se urî ; a se dezbinda; a se învrăjbi.	/Din vrăjmaș
VRĂJMĂȘIE	VRĂJMÁȘÍ//E ~i	<i>f.</i>	Atitudine de vrăjmaș; dușmănie; vrajbă; ostilitate; ură. [G.-D. vrăjmășiei]	/vrăjmaș + suf. ~ie

A VREA	A VREÁ vreau	<i>tranz.</i>	1) A avea în intenție; a proiecta în gând. Vreau să plec. Vreau să cânt. • Vrei nu vei fie că dorești, fie că nu dorești. Vrei, nu vei, bea Grigore agheasmă se spune despre cineva care trebuie să facă ceva împotriva voinței sale. A face tot ce vrea din	/<lat. volere
A SE VREA	A SE VREÁ mă vreau	<i>intrans.</i>	A dori să ajungă sau să devină ceva sau cineva. Se vrea inginer.	/<lat. volere
VREASC	VREASC ~uri	<i>n.</i>	Creangă subțire și uscată, căzută din copac; uscătură; dărâmatură.	/<sl. hvrastu
VREDNIC	VRÉDNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care vădește demnitate; cu demnitate; destoinic; demn.2) Care se bucură de prestigiu; cu autoritate morală.3) Care muncește mult și cu folos; harnic; muncitor.	/<sl. vřadinu
VREDNICIE	VREDNICÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Caracter vrednic; pricepere și îndemânare la lucru.2) Stare de om vrednic.3) înv. Treaptă într-o ierahie; rang. [G.-D. vredniciei]	/vrednic + suf. ~ie
VREJ	VREJ ~uri	<i>n.</i>	Tuplină a plantelor târătoare sau agățătoare; curpen. ~ de castravete.	/< bulg. vřaz
VREME	VRÉM//E ~uri	<i>n.</i>	1) Dimensiune universală după care se ordonează succesiunea ireversibilă a fenomenelor; timp.2) Interval dintre două momente care se măsoară în secunde, minute, ore etc.; timp.3) Perioadă cât durează ceva; durată; timp. Lectia a tinut multă ~. În ~ea lucr	/<sl. vřame
VREMELNIC	VREMÉLNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care durează puțină vreme; de durată scurtă; temporar; provizoriu.	/vreme + suf. ~elnic
VREMELNICIE	VREMELNICÍE	<i>f.</i>	Situație vremelnică.	/vremelnic + suf. ~ie
A VREMUI	A VREMU//Í pers. 3 ~iște	<i>intrans.</i>	1) A fi vreme rea (de obicei cu vijelie).2) (despre perioade de timp) A se consuma treptat; a se scurge; a trece; a curge.	/vreme + suf. ~ui
VREODATĂ	VREODÁTĀ	<i>adv.</i>	La un moment dat; cândva; odată.	/vre + odată
VRERE	VRÉR//E ~i	<i>f.</i>	1) rar Capacitate de a-și concentra eforturile spre realizarea unui anumit scop; voință; voie. • Fără ~ involuntar.2) Dorință de a avea sau de a realiza ceva; poftă; chef.3) Anticipare mintală a rezultatului spre care este orientată o activitate; scop; țe	/v. a vrea
VREUN	VRÉUN vreo	<i>adj. nehot.</i>	Indiferent care; care ar fi.	/<lat. vere-unus
VRIE	VRÍ//E ~i	<i>f.</i>	Coborâre a unui avion (în pierdere de viteză), prin mișcări de rotație în jurul axei verticale. [Art. vřia. G.-D. vřiei]	/<lat. vrille
VRUTĂ	VRÚT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) rar (despre persoane) Capacitate de a-și concentra eforturile spre realizarea unui anumit scop; vrere; voință; voie. • Pe ~e a) după plac; b) intenționat. Pe ~e, pe nevrute vrând-nevrând. ~e și nevrute vorbe goale; palavre.	/v. a vrea
A VUI	A VU//Í pers. 3 ~iște	<i>intrans.</i>	1) (despre vânt, vifor) A produce un zgomot șuierător și prelung; a urla; a vâjâi.2) (despre mulțimi de oameni) A face zarvă; a vocifera.3) (de-spre spații) A se umple de sunete puternice și prelungi; a răsună.	/Onomat.

VUIET	VÚIET ~e	<i>n.</i>	1) Zgomot puternic și prelung produs de diferite obiecte (la funcționare, cădere, lovire, rupere etc.). ~ de clopot. ~ de tractor.2) Agitație zgomotoasă; învălmă-șeală gălăgioasă; zarvă; vâlvă.3) rar Efect produs de ceva asupra cuiva; ecou; răsunet; rezon	/a vui + suf. ~et
VUIETOARE	VUIET//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	Arbust de munte, cu tulpina târătoare, cu frunze persistente, cu flori mici și cu fructe negre, comestibile, în formă de bobite.	/a vui + suf. ~toare
VUITOR	VUIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		Care vuieste; cu proprietatea de a vui; mugitor.	/a vui + suf. ~tor
VULCAN	VULCÁN ~i	<i>m.</i>	Ridicătură în formă de munte, cu un crater în vârf, prin care erup periodic flăcări, vapori, lavă. • ~ activ vulcan care continuă să erupă. ~ stins vulcan care a încetat să erupă.2) Situație în care în orice moment poate porni o primeidie; circum-stantă p	/<it. vulcano, germ. Vulkan, fr. volcan
VULCANIC	VULCÁNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de vulcani; propriu vulcanilor. Erupție ~că.2) Care este format prin acțiunea vulcanilor; realizat ca urmare a erupției vulcanilor; plutonic. Cenușă ~că.3) Care nu poate fi stăvilat; cu manifestări violente; năvalnic; impetuos.	/<it. vulcanico, fr. volcanique
VULCANISM	VULCANÍSM	<i>n.</i>	Totalitate a proceselor geologice care țin de activitatea vulcanică.	/<germ. Vulkanismus, it. vulcanismo
VULCANIT	VULCANÍT ~e	<i>n.</i>	Rocă eruptivă de origine vulcanică.	/<germ. Vulkanit
A VULCANIZA	A VULCANIZ//Á ~éz	<i>tranz.</i>	1) (cauciuc brut) A trata cu sulf la temperaturi înalte pentru a obține un produs foarte elastic.2) (obiecte de cauciuc) A repara prin lipire.	/<fr. vulcaniser
VULCANIZATOR	VULCANIZAT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>m. și f.</i>	Persoană specializată în lucrări de vulcanizare.	/a vulcaniza + suf. ~tor
VULCANOLOG	VULCANOLÓ//G ~gi	<i>m.</i>	Specialist în vulcanologie.	/<germ. Vulkanolog, fr. vulcanologue
VULCANOLOGIE	VULCANOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a geologiei care se ocupă cu studiul fenomenelor vulcanice. [G.-D. vulcanologiei]	/<germ. Vulkanologie, fr. vulcanologie
VULG	VULG	<i>n.</i>	la sing. înv. depr. Pătură socială fără drepturi, asuprită și exploatată; plebe.	/<lat. vulgus
VULGAR	VULGÁR ~ă (~i, ~e)		1) Care nu se deosebește prin nimic; lipsit de originalitate; comun; obișnuit; trivial; ordinar.2) (despre persoane și manifestările lor) Care este lipsit de pudoare; fără decență; indecent; scabros; trivial; obscen.3) Latina ~ă limba latină vorbită; lat	/<lat. vulgaris, fr. vulgaire
VULGARISM	VULGARÍSM ~e	<i>n.</i>	lingv. Element de limbă (cuvânt, expresie) cu un conținut vulgar.	/<fr. vulgarisme
VULGARITATE	VULGARIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	1) Caracter vulgar; grosolanie; trivialitate.2) mai ales la pl. Manifestare vulgară.	/<lat. vulgaritas, ~atis, fr. vulgarité

A VULGARIZA	A VULGARIZ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	1) rar (idei, cunoștințe, descoperiri) A difuza într-o formă simplificată (pentru a face cunoscut publi-cului larg); a răspândi în rândul maselor largi; a populariza.2) A interpreta în mod simplist, vulgar; a banaliza; a trivializa.3) A face să se vulgari	/<fr. vulgariser
A SE VULGARIZA	A SE VULGARIZ//Ă mă ~éz	<i>intranz.</i>	A deveni vulgar; a se trivializa; a se banaliza.	/<fr. vulgariser
VULGARIZATOR	VULGARIZAT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>rar</i>	Persoană care vulgarizează diferite probleme (de știință, de artă etc.).	/<fr. vulgarisateur
VULGATA	VULGÁTA	<i>f.</i>	Biblie în traducere latină, folosită în biserica catolică. [G.-D. Vulgatei]	/<lat. Vulgata, fr. Vulgate
VULNERABIL	VULNERÁBIL ~ă (~i, ~e)		1) Care poate fi vătămat cu ușurință; lezabil.2) fig. Care poate fi ușor atacat; criticabil; atacabil. • Punct ~ parte slabă (a cuiva sau a ceva).	/<lat. vulnerabilis, it. vulnerabile, fr. vulnerable
VULPAN	VULPÁN ~i	<i>m.</i>	1) Pui de vulpe.2) Masculul vulpii; vulpoi.	/vulpe + suf. ~an
VULPE	VÚLP//E ~i	<i>f.</i>	1) Mamifer sălbatic carnivor, de talie medie, cu blană roșcată, cu botul ascuțit și cu coadă lungă și stufoasă. • ~ argintie vulpe cu blana neagră cu luciu argintiu. ~ polară vulpe cu blana albicioasă.2) Blana acestui animal.3) fig. Persoană șireată, vici	/<lat. vulpes
VULPESC	VULP//ÉSC ~ească		Care este caracteristic pentru vulpi; de vulpe.	/vulpe + suf. ~esc
VULPEȘTE	VULPÉȘTE	<i>adv.</i>	În felul vulpilor; cum obișnuiesc vulpile; ca vulpile.	/vulpe + suf. ~ește
VULPOAICĂ	VULPOÁI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	1) Vulpe femelă.2) fig. Femeie șireată.	/vulpe + suf. ~oaică
VULPOI	VULPÓI ~	<i>m.</i>	1) Masculul vulpii; vulpan.2) fig. Bărbat șiret.	/vulpe + suf. ~oi
VULTAN	VULTÁN ~i	<i>m.</i>	1) pop. Pasăre sedentară răpitoare, de talie mare, cu cioc lung și coroiat, cu gheare și aripi lungi, puternice, care se hrănește cu animale vii și cu stârvuri; vultur.2) fig. Om curajos și mândru.	/vult [ur] + suf. ~an
VULTUR	VÚTUR ~i	<i>m.</i>	1) pop. Pasăre sedentară răpitoare, de talie mare, cu cioc lung și coroiat, cu gheare și aripi lungi, puternice, care se hrănește cu animale vii și cu stârvuri. • ~-pleșuv vultur cu gâtul gol și cu penaj brun-cenușiu. ~-pescar vultur care se hrănește cu p	/<lat. vultur, ~uris
VULTURESC	VULTUR//ÉSC ~ească (~éști)		Care este caracteristic pentru vulturi; de vultur.	/vultur + suf. ~esc
VULTUREȘTE	VULTURÉȘTE	<i>adv.</i>	În felul vulturilor; ca vulturii.	/vultur + suf. ~ește
VULTURICĂ	VULTURÍ//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu flori galbene-purpuri și cu frunze mici, acoperite cu peri lungi.	/vultur + suf. ~ică
VULTUROAICĂ	VULTUROÁI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Femela vulturului	/vultur + suf. ~oaică
VULVĂ	VÚLV//Ă ~e	<i>f.</i>	Partea externă a organului genital feminin.	/<fr. vulve, lat. vulva
VUTCAR	VUTCÁR ~i	<i>m. inv.</i>	1) Lucrător specializat în producerea votcii.2) Negustor de votcă.	/votcă + suf. ~ar
WAGON-LIT	WAGON-LIT [pr.: vagón-li]	<i>n.</i>	Vagon de dormit (prevăzut cu paturi).	/Cuv. fr.
WALCHIA	WÁLCHIA	<i>f.</i>	geol. Gen fosil de conifere caracteristic pentru carboniferul superior și permian.	/<fr. walch

WALHALLA	WALHÁLLA	<i>f.</i>	(în mitologia germanică și scandinavă) Locaș al zeilor și al eroilor.	/< germ. Walhalla
WALKIE-TALKIE	WALKIE-TALKIE [pr.: uóchi-tóchi]	<i>n.</i>	Aparat portativ de radio emisie-recepție.	/Cuv. engl.
WALKIRIE	WALKÍRI//E ~i	<i>f.</i>	(în mitologia scandinavă) Zeiță care hotăra soarta bățăliilor și moartea unora dintre combatanți. [G.-D. walkiriei; Sil. -ri-e]	/< germ. Walkyrie, fr. walkyrie
WALKMAN	WALKMAN [pr.:]	<i>n.</i>	Minicasetofon la care audiția se realizează cu ajutorul căștilor.	/Cuv. engl.
WALK-OVER	WALK-OVER [pr.: uóc-ovăr]	<i>n.</i>	sport Calificare a unui sportiv, rămas singur în competiție, prin neprezentarea adversarului.	/Cuv. engl.
WARANT	WARÁNT ~e	<i>n.</i>	Recipisă eliberată celui care depune mărfuri în docuri sau în antrepozite și care poate fi folosită ca hârtie de valoare.	/<engl., fr. warrant
WASH-BOARD	WASH-BOARD [pr.: uós-bod]	<i>n.</i>	Instrument de percuție folosit în primele forme ale muzicii de jaz.	/Cuv. engl.
WATER BALAST	WATER BALAST [pr.: uótăr balast]	<i>n.</i>	Tanc conținând leșul lichid al unei nave și fiind plasat în fundul dublu al acesteia.	/<fr., engl. water balast
WATERPOLO	WATERPOLO [pr.: uótăr-pólo]	<i>n.</i>	sport Joc practicat între două echipe a câte șapte persoane, într-un bazin special amenajat, în care jucătorii, deplasându-se în înot, încearcă să introducă mingea în poarta adversarului; polo pe apă.	/Cuv. engl.
WATT	WATT wați	<i>m.</i>	fiz. Unitate de măsură a puterii egală cu puterea care dezvoltă o energie de un joule pe secundă.	/< fr., engl. watt
WATTMETRU	WATTMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument folosit pentru măsurarea puterii electrice în wați. [Sil. watt-me-tru]	/< fr. wattmetre
WATTORĂ	WATTÓR//Ă ~e	<i>n.</i>	Unitate de măsură pentru energia electrică, egală cu 3600 jouli. [Sil. watt-o-]	/watt + oră
WATTORMETRU	WATTORMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Contor pentru măsurarea în wați a energiei electrice care trece printr-un circuit.	/<fr. wattmetre
WEBER	WÉBER ~i	<i>m.</i>	Unitate de măsură a fluxului de inducție magnetică.	/< fr. weber
WEEK-END	WEEK-END [pr.: úikendî ~uri]	<i>n.</i>	1) Sfârșit de săptămână.2) Interval de timp de sâmbătă până luni, folosit pentru odihnă și petrecere. [Art. week-endul]	/Cuv. engl.
WEHRMACHT	WEHRMACHT [pr.: vérmaht]	<i>n.</i>	Denumire pentru armata imperială germană.	/Cuv. germ.
WERFENIAN	WERFENI//ÁN ~ână (~éni, ~éne)	<i>geol.</i>	Care ține de etajul din triasicul inferior; propriu etajului din triasicul inferior.	/<fr. werfénien
WESTERN	WESTERN [pr.: uésternî ~uri]	<i>n.</i>	Film de aventuri a cărui acțiune se petrece de obicei în timpul colonizării vestului Statelor Unite ale Americii.	/Cuv. engl.
WESTFALIAN	WESTFALI//ÁN ~ână (~éni, ~éne)	<i>geol.</i>	Care ține etajul superior al carboniferului mediu din vestul Europei, caracterizat prin importante zăcăminte de cărbuni.	/<fr. westphalien
WHISKY	WHISKY [pr.: uískiî ~uri]	<i>n.</i>	Băutură alcoolică obținută prin fermentarea și distila-re succesivă a unor cereale.	/Cuv. engl.
WHITE-SPIRIT	WHITE-SPIRIT [pr.: uáitspiritî]	<i>n.</i>	Produs obținut la distilarea petrolului brut, întrebuințat ca solvent și în vopsitorie.	/Cuv. engl.

WIDIA	WÍDIA	<i>f.</i>	Metal dur obținut din carburi metalice (de wolfram și titan), folosit la acoperirea pieselor supuse uzurii.	/< germ. Widia, fr. widia
WIGWAM	WIGWAM [pr.: uig-uóm]	<i>n.</i>	1) Cort din piele al indienilor din America de Nord.2) Sat format din astfel de corturi.	/Cuv. engl.
WILLEMIT	WILLEMIT	<i>n.</i>	Silicat natural de zinc, de culoare albă, verde sau cafenie.	/<fr. willémit
WILOW	WILOW [pr.: uilou]	<i>n.</i>	Mașina de destrămat și curățat deșeurile de bumbac.	/Cuv. engl.
WOFATIT	WOFATÍT	<i>n.</i>	Rășină sintetică.	/<fr. wofatite
WOLFRAM	WOLFRÁM	<i>n.</i>	Metal dur, greu, de culoare albă, folosit la fabricarea filamentelor pentru becuri electrice și a oțelurilor speciale.	/<germ. Wolfram, fr. wolfram
WOLFRAMAT	WOLFRAMÁT	<i>n.</i>	Sare a acidului wolframic.	/<germ. Wolframmat
WOLFRAMIC	WOLFRÁMI //C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de wolfram; propriu wolframului.	/wolfram + suf. ~ic
WOLFRAMIT	WOLFRAMÍT	<i>n.</i>	Minereu de culoare brună-închisă, din care se extrage wolframul.	/<germ. Wolframit, fr. wolframite
WULFENIT	WULFENÍT	<i>n.</i>	Minereu de plumb și de molibden.	/<germ. Wulfenit, fr. wulfénite
WURTZIT	WURTZIT [pr.:]	<i>m.</i>	Sulfură naturală de zinc.	/<germ. Wurtzit
XANTELASMA	XANTELÁSMA	<i>f. med.</i>	Pete galbene care apar mai ales pe pleoape.	/<fr. xanthélasma
XANTINĂ	XANTÍNĂ	<i>f.</i>	Substanță organică azotoasă care se găsește în țesuturile organismelor vegetale și animale.	/< fr. xanthine
XANTIPĂ	XANTÍPĂ	<i>f.</i>	depr. Femeie rea și cicălitoare.	/Din Xantipa n. pr.
XANTOCIT	XANTOCÍT ~e	<i>n. biol.</i>	Celulă care conține pigment galben.	/<fr. xanthocyte
XANTOCROMATIC	XANTOCROMÁTI //C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de xantocromie; propriu xantocromiei.	/<fr. xanthochromatique
XANTOCROMIE	XANTOCROMÍ //E ~i	<i>f.</i>	Colorare în galben a unor leziuni de tegumente sau a unor lichide organice.	/<germ. Xanthochromie, fr. xanthochromie
XANTOFILĂ	XANTOFÍL //Ă ~e	<i>f.</i>	Pigment galben care se găsește în plante alături de clorofilă și de caroten, colorând toamna frunzele în galben-roșcat. [G.-D. xantofilei]	/<fr. xanthophille
XANTOMATOZĂ	XANTOMATÓZ //Ă ~e	<i>f.</i>	Boală caracterizată prin creșterea colesterolului în sânge și prin acumularea acestuia în piele sau în diverse organe, sub forma unor noduli galbeni-portocalii.	/<fr. xanthomatose
XENISM	XENÍSM ~e	<i>n.</i>	Cuvânt străin împrumutat de o limbă, fără a-l fi adaptat la propriul sistem.	/<fr. xénisme
XENOCRAȚIE	XENOCRAȚÍ //E ~i	<i>n.</i>	rar Conducere de către reprezentanții unei etnii străine dintr-o țară.	/<gr. xenokrátia
XENOFIL	XENOFÍL ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv</i>	(despre persoane) Care manifestă atracție exa-gerată pentru tot ce este străin.	/< fr. xénophile
XENOFILIE	XENOFILÍE	<i>f.</i>	Dragoste (exagerată) față de tot ce este străin. [G.-D. xenofiliei]	/<fr. xénophilie
XENOFOB	XENOFÓB ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv al</i>	(despre persoane) Care manifestă ură și dispreț față de persoanele de altă naționalitate; duș- mănós față de tot ce este străin.	/<fr. xénophobe

XENOFOBIE	XENOFOBÍE	<i>f.</i>	Aversiune exagerată față de tot ce este străin. [G.-D. xenofobiei]	/<fr. xénophobie
XENOGAMIE	XENOGAMÍE	<i>f.</i>	Polenizare a florilor unei plante cu polen colectat de la o altă plantă de aceeași specie.	/<fr. xénogamie
XENOLIT	XENOLÍT ~e	<i>n.</i>	geol. Fragment de rocă străin după proveniență și compoziție în raport cu roca eruptivă în care este prins.	/<fr. xénolite, germ. Xenolith
XENOMAN	XENOMÁN ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Persoană care manifestă o admirație deosebită pentru străini și pentru ceea ce provine de la ei.	/<fr. xénomane
XENON	XENÓN	<i>n.</i>	Gaz nobil incolor și inodor, întâlnit în atmosferă în cantități mici, folosit la umplerea becurilor electrice.	/< fr. xénon
XERES	XERES [pr.: héres]	<i>m.</i>	Specialitate superioară de vin, foarte tare și cu aromă specifică, originar din Spania.	/<sp. Xeres, fr. xéres
A XEROCOPIA	A XEROCOPI//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(documente, imagini etc.) A multiplica cu ajutorul xeroxului.	/ Din xerocopie
XEROCOPIE	XEROCÓPI//E ~i	<i>f.</i>	Copie făcută la xerox.	/< fr. xérocopie, it. xerocopia
XEROFAG	XEROFÁ//G ~gă		Care se hrănește cu alimente uscate.	/<fr. xérophage
XEROFAGIE	XEROFAGÍ//E ~i	<i>f.</i>	Regim de alimentație vegetariană care are la bază alimente uscate.	/<fr. xérophagie
XEROFIL	XEROFÍL ~ă (~i, ~e)		(despre plante sau despre animale) Care poate trăi în locuri lipsite de umiditate.	/<fr. xérophile
XEROFITĂ	XEROFÍT//Ă ~e	<i>f.</i>	și adjectival Plantă care se adaptează la un mediu cu umiditate scăzută.	/<fr. xérophyte
XEROFOB	XEROFÓB ~ă (~i, ~e)	<i>biol.</i>	Care nu poate trăi în regiuni secetoase.	/xero- + -fob
XEROFORM	XEROFÓRM ~uri	<i>n.</i>	Substanță medicamentoasă sub formă de pulbere galbenă, folosită ca antibiotic.	/<fr. xéroforme
XEROGRAF	XEROGRÁF ~e	<i>n.</i>	Aparat folosit în xerografie.	/<it. xerografo
XEROGRAFIE	XEROGRAFÍE	<i>f. poligr.</i>	Procedeu tipografic folosit pentru a reproduce unele imagini și documente prin intermediul unui strat de material sensibil la lumină. [G.-D. xero-grafiei]	/<germ. Xerographie
XEROMORFISM	XEROMORFÍSM	<i>n.</i>	Fenomen de modificare a structurii și funcțiilor specifice întâlnite la plantele care trăiesc în medii aride, sărace în apă.	/<fr. xéromorphisme
XEROX	XÉROX ~uri	<i>n.</i>	Aparat folosit la reproducerea imaginilor și documentelor prin procedeul xerografiei.	/<engl. xerox
A XEROXA	A XEROX//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	(documente, ima- gini etc.) A multiplica cu ajutorul xeroxului.	/Din xerox
XEROZĂ	XERÓZ//Ă ~e	<i>f.</i>	Boală de ochi caracterizată prin uscarea și retracția conjunctivei, prin dispariția secreției lacrimale și opacifierea corneei.	/<fr. xérose
XIFOID	XIFOÍ//D ~dă (~zi,		Care este asemănător unei spade; în formă de spadă.	/<fr. xiphod'de
XILEN	XILÉN ~i	<i>n.</i>	Hidrocarbură lichidă care se conține în gudronul de ulei și se folosește ca materie primă în industria coloranților și ca solvent în industria lacurilor și a cauciucului.	/<fr. xylène, germ. Xylan
XILOFAG	XILOFÁ//G ~ gă (~gi, ~ge)	<i>și substantiv</i>	(despre unele insecte) Care se hrănește cu lemn, săpând în el galerii (reprezentanți: ca-rii).	/<fr. xylophage

XILOFON	XILOF//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Instrument muzical de percuție, constând dintr-un sistem de plăci de lemn, diferit acordate, care emit sunete când sunt lovite cu două ciocănele.	/<fr. xylophone
XILOFONIST	XILOFONÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care cântă la xilofon.	/< it. xilofonista
XILOGRAF	XILOGRÁF ~i	<i>m.</i>	Persoană specializată în gravarea clișeele de tipar în lemn; gravor în lemn.	/< fr. xylographe
A XILOGRAFA	A XILOGRAF//Á ~éz	<i>tranz.</i>	rar (clișee de tipar) A executa în lemn.	/Din xilografie
XILOGRAFIC	XILOGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de xilografie; propriu xilografiei.	/<fr. xylographique
XILOGRAFIE	XILOGRAFÍE	<i>f. poligr.</i>	1) Procedeu tipografic în care se folosesc clișee gravate în lemn.2) Artă de a grava în lemn.3) Clișeu tipogra-fic gravat în lemn. [G.-D. xilografiei; Sil. -lo-gra-]	/<fr. xylographie
XILOGRAMĂ	XILOGRÁM//Á ~e	<i>f.</i>	rar Clișeu în lemn obținut prin gravare.	/<fr. xylogramme
XILOGRAVURĂ	XILOGRAVÚR//Á ~i	<i>f.</i>	1) Procedeu tehnic de gravură care constă din săparea unui desen pe o placă de lemn și imprimarea lui.2) Artă de a grava în lemn.3) Stampă obținută prin acest procedeu. [Sil. -lo-gra-]	/<fr. xylogravure
XIOLATRIE	XIOLATRÍE	<i>f.</i>	Cult al idolilor de lemn.	/<fr. xylolâtrie
XIOLIT	XIOLÍT ~e	<i>n.</i>	Material de construcție preparat din componenți de natură poroasă (rumeguș de lemn, azbest etc.), cu lianți magneziali, și colorat cu pigmenți minerali, folosit mai ales la fabricarea cabinelor de nave. [Pl. și xilolituri]	/<germ. Xylolith
XIOLOGIE	XIOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a botanicii care se ocupă cu studiul lemnului și al proprietăților lui.	/< fr. xylologie
XILON	XIL//ÓN ~oáne	<i>n.</i>	Fibră sintetică din care se țes materiale textile (pufoase) pentru obiecte de îmbrăcăminte, huse etc.	/<fr. xylon
XILOTIPIE	XILOTIPÍ//E ~i	<i>f.</i>	tipogr. Procedeu de tipar folosit la reproducerea structurii lemnului din care se prepară forma de tipar.	/<germ. Xylotypie
YALĂ	YÁL//Á ~e	<i>f.</i>	Mecanism de încuiere (care se poate monta la o broască de ușă și) care prezintă un mare grad de siguranță.	/ De-numire comercială
YANKEU	YANKÉ//U ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care face parte din populația ce locuiește în nord-estul Statelor Unite ale Americii.2) Nume dat locuitorilor din nordul S.U.A. în timpul războiului de secesiune.3) Locuitor al S.U.A.; american.	/<engl. yankee
YAWL	YAWL	<i>n.</i>	Ambarcație de diferite dimensiuni cu pânze sau cu rame, folosită la pescuit și în sportul nautic.	/ cuv. engl.
YEARLING	YEÁRLING	<i>m.</i>	Nume dat unui mânz pur sânge în vârstă de un an.	/Cuv. engl.
YEMENIT I	YEMENÍ//T I ~tă (~ți, ~te)		Care apar-ține Yemenului sau populației lui; din Yemen.	/<fr. yéménit
YEMENIT II	YEMENÍ//T II ~tă (~ți, ~te)	<i>m. și f.</i>	Persoană care face parte din populația de bază a Yemenului sau este originară din Yemen.	/<fr. yéménit
YEN	YEN ~i	<i>m.</i>	Unitate a sistemului monetar din Japonia.	/< engl., fr. yen
YEOMAN	YEOMAN [pr.:]	<i>m.</i>	1) înv. Scriitor la curtea regală engleză.2) Fermier mic din Anglia.	/Cuv. engl.
YESMAN	YESMAN [pr.:]	<i>m.</i>	Persoană care aprobă fără discernământ orice; oportunist.	/Cuv. engl.

YLANG-YLANG	YLÁNG-YLÁNG	<i>n.</i>	1) Arbore exotic cultivat pentru frunzele și florile lui din care se extrage un ulei folosit în industria par-fumurilor.2) Parfum extras din acest ulei.	/ Cuv. malaiez
YOGA	YÓGA	<i>f.</i>	1) Școală filozofică indiană care urmărește eliberarea eului individual de viață materială și contopirea cu sufletul universal, prin contemplare, imobilizare, extaz mistic etc.2) Ansamblu de exerciții elaborat de indieni, care vizează obținerea unui contr	/< fr., engl. yoga
YOGHIN	YOGHÍN ~a (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	1) Ascet indian adept al filozofiei yoga.2) Persoană care practică yoga prin exerciții de educare a corpului și a spiritului.	/< engl. yogin, fr. yogi
YOGHINIC	YOGHÍNÍ//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de yoga sau de yoghin; propriu yoga sau yoghinului.	/<fr. yoginique
YOGHIST I	YOGHÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care ține de practica yoga; propriu practicii yoga.	/yoga + suf. ~ist
YOGHIST II	YOGHÍ//ST II ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care practică exercițiile yoga.	/yoga + suf. ~ist
YORK	YORK	<i>m.</i>	Rasă de porci de culoare albă, obținută în Anglia.	/< engl. York
YTERBIU	YTÉRBIU	<i>n.</i>	Element chimic din grupa lantanidelor, cu caracter metalic.	/< fr. ytterbium
YUAN	YUAN ~i	<i>m.</i>	Unitate a sistemului monetar din China.	/< germ. Iuan
YUCCA	YÚCCA	<i>f. bot.</i>	1) Plantă lemnoasă cu tulpină scurtă, ramificată, cu flori albe sau roz, folosită în industria textilă sau ca plantă decorativă.2) Fibră textilă obținută din această plantă.	/<engl., fr. yucca
ZA	ZA zále	<i>f.</i>	1) mai ales la pl. Armură din inele sau solzi de metal, folosită în antichitate și în evul mediu de către oșteni și cavaleri. Cămașă de zale.2) Fiecare dintre verigile care constituie un lanț.3) Podoabă de metal în formă de lăntisor.4) Broderie executată	/cf. ngr. záva
ZADAR	ZADÁR	<i>n.</i>	rar Lucru inutil; inutilitate. • În ~ fără rost; degeaba; zadarnic.	/<sl. za daru
ZADARNIC	ZADÁRNI//C ~că (~ci, ~ce)		1) și adverbial Care nu are nici un rost; în zadar; inutil. Așteptare ~că.	/zădar + suf. ~ic
ZADĂ	ZÁD/Ă ~e	<i>f.</i>	1) Arbore conifer cu frunze căzătoare în formă de ace și cu lemn elastic și rezistent, folosit în industrie și la construcții.2) Lemn al acestui arbore. [G.-D. zadei]	/<lat. daeda
ZAGARA	ZAGARÁ ~le	<i>f.</i>	1) Blănă prelucrată, gata pentru întrebuițare.2) Garnitură de blană aplicată ca podoabă pe marginile unor obiecte de îmbrăcăminte.	/<bulg., sb. zagarija
ZAHARAT	ZAHARÁ//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care con-ține zahăr; cu zahăr în conținut.2): Diabet ~ stare patologică provocată de insuficiența de insulină în organism și manifestată prin creșterea concentrației de glucoză din sânge și prin apariția ei în urină.	/zahăr + suf. ~at
ZAHARICALE	ZAHARICÁLE	<i>f.</i>	pl. Produse de cofetărie; dulciuri; cofeturi.	/<ngr. zahariká
A ZAHARIFICA	A ZAHARIFICÁ	<i>tranz.</i>	(glucoză, zaharoză) A transforma în zahăr.	/<fr. saccharifier
ZAHARIFICATOR	ZAHARIFICAT//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	Instalație pentru zaharificarea substanțelor care conțin amidon.	/a zaharifica + suf. ~tor
ZAHARIGEN	ZAHARIGÉN ~ă (~i,		Care se poate transforma în zahăr prin hidratare.	/<fr. saccharigene

ZAHARIMETRIE	ZAHARIMETRÍE	<i>f.</i>	Metodă de stabilire a concentrației de zaharoză într-o soluție cu ajutorul zaharimetrului.	/<fr. saccharimétrie
ZAHARIMETRU	ZAHARIMÉTR/U ~e	<i>n.</i>	Aparat folosit pentru determinarea concentrației de zaharoză dintr-o soluție.	/<fr. saccharimetre
ZAHARINĂ	ZAHARÍNĂ	<i>f.</i>	Substanță organică albă, cristalizată, mult mai dulce decât zahărul, dar lipsită de valoare nutritivă, folosită de bolnavii de diabet ca substituent al zahărului.	/<fr. saccharine
A ZAHARISI	A ZAHARIS/Í ~esc	<i>tranz.</i>	1) (fructe) A fierbe în sirop de zahăr.2) fig. (tonul sau timbrul vocii) A face mios; a îndulci.	/<ngr. zaharóso
A SE ZAHARISI	A SE ZAHARIS/Í pers. 3 se ~este	<i>intrans.</i>	1) (despre dulceată sau miere) A deveni mai dens datorită cristalizării zahărului din componentă.2) fig. A-și pierde vigoarea fizică sau/și intelectuală (în special din cauza vârstei înaintate); a se ramoli, a se rablagi; a se rebegi; a se hârbui.	/<ngr. zaharóso
ZAHARNIȚĂ	ZAHÁRNIT/Ă ~e	<i>f.</i>	Vas în care se ține zahărul. [G.-D. zaharniței]	/zahăr + suf. ~niță
ZAHAROS	ZAHAR/ÓS ~oasă (~ósi, ~oáse)		1) Care conține (mult) zahăr; cu (mult) zahăr în conținut.2) Care are proprietăți asemănătoare cu ale zahărului; ca zahărul.	/<fr. sacchareux
ZAHAROZĂ	ZAHARÓZĂ	<i>f.</i>	Substanță dulce obținută din unele plante.	/<fr. saccharose
ZAHARURI	ZAHÁRURI	<i>n.</i>	pl. Substanțe organice na-turale, care constituie componenți fundamentali ai materiei vii, având un rol important în metabolism; hidrați de carbon; zaharide.	/Din zahăr
ZAHĂR	ZÁHĂR	<i>n.</i>	Substanță dulce alcătuită din zaharoză, obținută, de obicei, din sfecla de zahăr și din trestia de zahăr și folosită în alimentație. ~ farin.	/<ngr. záhari
ZAIAFET	ZAIAFÉT ~uri	<i>n.</i>	Petrecere mare cu mulți oaspeți și cu lăutari; chef; banchet.	/<turc. ziyafet
ZAIBĂR	ZÁIBĂR	<i>m. pop.</i>	1) Varietate de viță de vie nealtoită, având struguri nu prea mari, cu boabe alungite, de culoare neagră.2) Stru-gurii acestei varietăți de viță de vie.3) Vin produs din acest soi de struguri.	/Orig. nec.
ZAIF	ZAÍF ~ă (~i, ~e)	<i>înv.</i>	1) Care este afectat de o indispoziție; ușor bolnav; indispus.2) Care este pe cale de a se însănătoși; în stare de convalescență; convalescent.	/<turc. zayıf
ZAIFLÂC	ZAIFLÂC ~uri	<i>n. înv.</i>	Stare de ușoară indispoziție. [Sil. za-i-]	/<turc. zayıflik
ZALHANA	ZALHANÁ ~le	<i>f.</i>	1) Abator rudimentar, în special pentru ovine.2) Restaurant în care se servește, mai ales, carne friptă (de oaie).	/<turc. salhane
ZAMBILĂ	ZAMBÍL//Ă ~e	<i>f.</i>	Plantă erbacee decorativă cultivată pentru florile ei, de diferite culori, dispuse în ciorchine și foarte parfumate.	/<turc. sümbül
ZAMPARAGIU	ZAMPARAGÍ//U ~i	<i>m. pop.</i>	Om de ni-mic; pușlama; secătură; derbedeu.	/cf. turc. zampara
A ZAPCII	A ZAPCI/Í ~esc	<i>tranz.</i>	înv. (plăți sau datorii neachitate) A încasa prin constrângere.	/Din zapciu
ZAPCIU	ZAPCÍ//U ~i	<i>m. înv.</i>	1) Slujbaş care strângea datoriile și plățile neachitate.2) Dregător însărcinat cu conducerea unei plase.3) Agent de poliție; polițist.	/<turc. zaptiye
ZAPIS	ZÁPIS ~e	<i>n. înv.</i>	Act (de vânzare sau cumpărare); document.	/<sl. zapisu
ZAPOROJEAN	ZAPOROJ//EÁN ~eni	<i>m.</i>	Persoană care făcea parte din organizația militară ucraineană a cazacilor din sec. XVI–XVIII.	/Zaporojie n. pr. + suf. ~ean

ZAR	ZAR ~uri	<i>n.</i>	1) Cub mic (din os, din material plastic etc.), având imprimate pe fiecare față un număr de puncte (de la 1 la 6), folosit la anumite jocuri de noroc.2) la pl. Joc de noroc în care se folosesc asemenea cuburi.	/<turc. zar
ZARAF	ZARÁF ~i	<i>m. înv.</i>	1) Persoană care se ocupa cu schimbul banilor.2) Persoană care se îndeletnicea cu împrumutul de bani în schimbul unei camete; cămătar.3) Casier la o vistierie.	/<turc. sarraf
ZARĂ	ZÁRĂ	<i>f.</i>	Lichid albicios și acrișor care rămâne după alegerea untului din smântână.	/Cuv. autoht.
ZARE	ZÁRE zări	<i>f.</i>	1) Porțiune a cerului sau a globului terestru mărginită de linia orizontului; zăriște. • În zări în depărtări.2) Lumină din jurul unei surse luminoase. • A se uita în zare (la un obiect) a examina un obiect transparent, așezându-l în dreptul unei surse de	/<sl. zarja
ZARF	ZARF ~uri	<i>n. înv.</i>	Suport de formă cilindrică, cu toartă, lucrat în filigran, în care se așaza paharul sau ceașca de cafea sau de ceai, ca să nu frigă degetele.	/<turc. zarf
ZARIȘTE	ZÁRIȘT//E ~i	<i>f.</i>	1) Porțiune a cerului sau a globului terestru mărginită de linia orizontului; zare.2) Loc deschis, fără copaci, într-o pădure; luminiș.	/zare + suf. ~iște
ZARNACADEA	ZARNACAD//EÁ ~ele	<i>f.</i>	1) Plantă erbacee decorativă, cultivată pentru florile ei albe sau galbene, parfumate; narcisă.2) Floare a acestei plante; narcisă.	/<turc. zerenkada
ZARVĂ	ZÁRV//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Zgomot mare (de glasuri, de mijloace de transport etc.); larmă; gălăgie.2) Schimb de vorbe răstite (între două sau mai multe persoane); ceartă. [G.-D. zarvei]	/cf. ucr. zarva
ZARZAVAGIOAICĂ	ZARZAVAGIOÁI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Vânzătoare de zarzavaturi.	/zarzavagiu + suf. ~oaică
ZARZAVAGIU	ZARZAVAGÍ//U ~i	<i>m.</i>	1) Persoană care se ocupă cu creșterea legumelor; grădinar.2) Vânzător de zarzavaturi.	/<turc. zerzevatçı
ZARZAVAT	ZARZAVÁT ~uri	<i>n.</i>	1) mai ales la pl. Grup de plante cultivate în grădină și folosite în alimentație (reprezentanți: pătlăgica, castravetele, varza etc.); legume; verdețuri.2) Plantă din acest grup.	/<turc. zerzevat
ZARZĂR	ZÁRZĂR ~i	<i>m.</i>	Pom fructifer asemănător cu caisul, dar cu fructe mai mici, puțin acre și cu sămburi amari.	/Din zarzără
ZARZĂRĂ	ZÁRZĂR//Ă ~e	<i>f.</i>	Fruct al zarzărului.	/<bulg. zarzala, zarzaliya
ZAȚ I	ZAȚ I ~uri	<i>n.</i>	Text cules cu caractere tipografice și așezat în forme de dimensiunile paginilor, gata pentru tipărit.	/<germ. Satz
ZAȚ II	ZAȚ II ~uri	<i>n.</i>	Depunere într-un lichid (mai ales cafea); drojdie (de cafea).	/<germ. Satz
ZAVERĂ	ZAVÉR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) ist. Răscoală a grecilor, din 1821, împotriva jugului turcesc; eterie.2) fig. Acțiune violentă împotriva unei nedreptăți; revoltă; răzvrătire; rebeliune.3) fig. Lipsă de ordine; dezordine; debandadă.	/<bulg. zavera

A SE ZAVERGISI	A SE ZAVERGIS//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	ist. A face zaveră; a se ridica la luptă (împotriva nedreptăților, abuzurilor, asupritorilor etc.); a se răzvrăti; a se răscula.	/Din zavergiu
ZAVERGIU	ZAVERGÎ//U ~i	<i>m.</i>	1) ist. Participant la zaveră.2) fig. Persoană care ia parte la o rebeliune; răzvrătit; rebel.	/zaveră + suf. ~giu
ZAVISTIE	ZAVÍSTI//E ~i	<i>f. înv.</i>	1) Sentiment de nemulțumire egoistă provocat de situația în societate sau de realizările cuiva; invidie; pizmă.2) Atitudine dușmănoasă; dușmănie; ură; vrăjmășie; ostilitate. [G.-D. zavistiei; Sil. -ti-e]	/<sl. zavistije
ZAVISTNIC	ZAVÍSTNI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>și sub-stantival</i>	în. 1) Care manifestă zavistie; pizmaș; invidios.2) Care acționează cu zavistie; care face intrigi.	/<sl. zavistnicu
A ZAVISTUI	A ZAVISTU//Î ~iesc	<i>în.</i>	1. tranz. A trata cu zavistie; a invidia; a pizmui.2. intrans. A face intrigi; a pune la cale o intrigă.	/<sl. zavistovati
ZAVRAGIU	ZAVRAGÎ//U ~i	<i>m.</i>	1) în. Țigan nomad; șătrar.2) fig. Persoană căreia îi plac scandalurile; scandalagiu.	/Orig. nec.
ZĂBALĂ	ZĂBÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Piesă constând din două bare metalice, unite flexibil între ele și fixate în partea de jos a căpăstrului, care se intro-duce în gura calului pentru a-l putea struni ori conduce.2) la pl. Bubulițe molipsitoare, care apar, mai ales la copii, în colturile	/<ung. zabola
ZĂBAVĂ	ZĂBÁVĂ	<i>f.</i>	1) Lipsă de repeziciune; înce-tineală; târăgănare. • Fără ~ fără întârziere.2) Interval de liniște între două peri-oade de activitate intensă; răgaz.3) Folosire plăcută a timpului; distracție; petrecere. [G.-D. zăbavei]	/<sl. zabava
ZĂBAVNIC	ZĂBÁVNI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>în.</i>	Care manifestă zăbavă; care zăbovește; zăbovitor; târăgănător.	/<sl. zabavinu
ZĂBĂLOS	ZĂBÁL//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) Care are zăbale la gură.2) Care este cu gura murdară (de parcă ar avea zăbale).	/zăbală + suf. ~os
ZĂBĂUC	ZĂBĂŮ//C ~că (~ci, ~ce)		Care este buimac; zăpăcit; năuc.	/Orig. nec.
ZĂBLĂU	ZĂBL//ŮU ~aie	<i>n.</i>	Pânză groasă de câlți sau de păr de capră, din care se confecționează diferite obiecte casnice (lăicere, țoluri, cergi etc.).	/Orig. nec.
A ZĂBOVI	A ZĂBOV//Î ~esc	<i>1. intrans. pop.</i>	1) A lucra cu zăbavă; a munci prea încet.2) A rămâne mai mult decât trebuie; a fi în zăbavă; a se reține; a întârzia. ~ cu răspunsul.2. tranz. (persoane) A face să se rețină mai mult decât trebuie.	/<sl. zabaviti
A SE ZĂBOVI	A SE ZĂBOV//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	în. A-și petrece timpul de muncă sau de odihnă; a avea o ocupație drept distracție.	/<sl. zabaviti
ZĂBOVITOR	ZĂBOVIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>în.</i>	Care manifestă zăbavă; care zăbovește; tără-gănător; zăbavnic.	/a zăbovi + suf. ~tor
ZĂBRANIC	ZĂBRÁNI//C ~ce	<i>n.</i>	1) Țesătură fină de mătase, de borangic sau de lână, de culoare neagră.2) Văl dintr-o astfel de țesătură, care se poartă de către femei pe cap sau se atârână la casă în semn de doliu; văl de doliu.	/<bulg. zabradnik

ZĂBREA	ZĂBR//EÁ ~éle	<i>f.</i>	1) mai ales la pl. (la uși sau ferestre) Vergea (de fier) care se fixează în toc (sau într-o ramă), formând împreună un baraj protector.2) Vergea de fier sau de lemn din care se fac garduri sau grilaje.3) Fiecare dintre barele care, prinse împreună în for	/<sl. zabralo
A ZĂBRELI	A ZĂBREL//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	(ferestre, uși) A prevedea cu zăbrele.	/Din zăbrea
ZĂBUN	ZĂBÚN ~e	<i>n.</i>	1) înv. Haină (lungă) vătuită pe care o purtau țăranii.2) Haină lungă și largă purtată de preoți și de călugări.3) înv. Haină lungă, fără mâneci, confecționată din stofă scumpă, pe care o purtau boierii.	/<bulg. zabun
ZĂBUNAR	ZĂBUNÁR ~i	<i>m. înv.</i>	1) Meșter care confecționa zăbune.2) Negustor de zabune.	/zăbun + suf. ~ar
ZĂCARE	ZĂCÁRE	<i>f. pop.</i>	Boală grea și de lungă durată.	/a zăcea + suf. ~are
ZĂCĂMÂNT	ZĂCĂM//ÂNT ~inte	<i>n.</i>	1) Strat de substanțe minerale utile, aflate în scoarța pământului.2) Loc în pământ unde se găsesc astfel de straturi.	/v. a zăcea
ZĂCĂTOARE	ZĂCĂT//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	1) Recipient în care se păstrează vinul sau rachiul și care se umple mereu din alte butoaie.2) Vas mare de lemn căptușit cu tablă subțire folosit la tăbăcirea pieilor.3) Loc umbrit și răcoros unde se odihnesc vitele vara (la amiază); staniște	/a zăcea + suf. ~toare
A ZĂCEA	A ZĂCEÁ zac	<i>intrans.</i>	1) A se afla în poziție orizontală; a sta întins. ~ pe iarbă.2) A sta culcat din cauza unei boli grele; a fi grav bolnav (timp îndelungat). ~ o săptămână în pat. ~ de tifos.3) A fi în mormânt; a dormi somnul de veci; a odihni.4) (despre sentimente, deprin	/<lat. jacere
ZĂCUT	ZĂCÚ//T ~tă (~ți, ~te)		(mai ales despre apă) Care stă neîmpropătat de mult timp; stătut; băhlit.2) (despre persoane) Care are semne de vărsat pe față; stricat de vărsat.	/v. a zăcea
A ZĂDĂRÎ	A ZĂDĂR//” ~ăsc	<i>tranz.</i>	1) (ființe) A aduce în mod intenționat într-o stare de iritare; a ațâța; a incita; a stârni; a întărâta; a hărțui.2) (persoane) A bate la cap; a necăji întruna cu diferite pretenții sau reproșuri; a zăhăi; a hărțui; a sâcăi; a sucăli; a moronci.3) fig. (p	/<bulg. zadarjam, sb. zadirati
A ZĂDĂRNICI	A ZĂDĂRNIC//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	(acțiuni, planuri etc.) A face să eșueze; a face să devină zadarnic; a împiedica; a dejuca; a contracara.	/Din zadarnic
ZĂDĂRNICIE	ZĂDĂRNICÍE f.		1) Acțiune zadarnică; lucru fără rost; deșertăciune; nimicire.2) înv. Atitudine de înfumurare sfidătoare și disprețuitoare; vanitate; trufie.	/zadarnic + suf. ~ie
ZĂDUF	ZĂDÚF ~uri	<i>n.</i>	1) Căldură înăbușitoare; zăpușeală.2) fig. Stare sufletească apăsătoare; necaz.	/<bulg., sb. zaduhu
ZĂGAN	ZĂGÁN ~i	<i>m.</i>	Vultur de talie mare, cu pene negre, în formă de barbă sub cioc; vultur bărbos.	/<turec. zagan
ZĂGAZ	ZĂGÁZ ~uri	<i>n.</i>	1) Construcție făcută transversal pe cursul unei ape (pentru a opri, sau a regla nivelul ei); baraj; stăvilar.2) Construcție (de pământ, de piatră etc.) ridicată pe malurile unei ape (pentru a opri apa în caz de inundație); dig.3) Factor care împiedică re	/cf. sb. zagatiti

A ZĂGĂZUI	A ZĂGĂZUI//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	1) (torente de apă) A opri cu ajutorul unui zăgaz; a îndigui; a stăvili; a bara.2) (activități, planuri, idei etc.) A împiedica să se manifeste sau să se realizeze; a stăvili; a frâna.	/zăgaz + suf. ~ui
A ZĂHĂI	A ZĂHĂ//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	pop. 1) (persoane) A necăji întruna cu diferite pretenții sau reproșuri; a bate la cap; a moronci; a zădări; a hărțui.2) (obiecte) A încurca printre altele, neștiind unde se află; a rătăci.	/<ucr. zahaity
A SE ZĂHĂI	A SE ZĂHĂ//Î pers. 3 se ~iește	<i>intrans.</i>	pop. A se răspândi în diferite direcții sau pe un spațiu mai mare; a se împrăști; a se risipi.	/<ucr. zahaity
ZĂHĂREL	ZĂHĂRÉL ~e	<i>n.</i>	(diminutiv de la zahăr): A duce (sau a lua) cu ~ul a înșela ademenind cu promisiuni.	/zahăr + suf. ~el
ZĂLOAGĂ	ZĂLOĂ//GĂ ~ge	<i>n. inv.</i>	Indicator (de diferite forme), de obicei din hârtie, care se pune într-o carte (pentru a găsi ușor pagina unde s-a oprit cu cititul sau locurile ce prezintă interes); semn de carte.	/<sl. zaloga
ZĂLOG	ZĂL//ÓG ~oáge	<i>n. pop.</i>	Obiect de valoare lăsat sau luat drept garanție; amanet; gaj. A lăsa ~. [Pl. și zăloguri]	/<sl. zalogu
A ZĂLOGI	A ZĂLOG//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (obiecte) A da ca zălog; a amaneta.2) (obiecte) A lua ca zălog; a amaneta.3) (persoane) A oferi în calitate de ostatic.4) (persoane) A reține în calitate de ostatic.	/Din zălog
ZĂLUD	ZĂLÚ//D ~dă (~zi, ~de)		1) Care și-a pierdut facultatea de a judeca normal; care și-a ieșit din minți; zănatic; zăpăcit; smintit; țicnit; scrântit; bezmetic.2) Care este nesta-tornic; fluturatic.3) Care vădește lipsa de inteligență; prost; nerod; năuc; stupid; netot; tont; nătăr	/<bulg. zaluden
ZĂLUȚĂ	ZĂLÚȚ//Ă ~e	<i>f.</i>	(diminutiv de la za) Broderie în formă de lănișor care se face pe ie sau pe catrință.	/zale + suf. ~uță
A ZĂMISLI	A ZĂMISL//Î ~esc	<i>tranz.</i>	inv. 1) A face să ia ființă (prin fecundare).2) A face să se zămislească.	/<sl. zamysliti
A SE ZĂMISLI	A SE ZĂMISL//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A apărea pe lume; a căpăta viață; a se naște.2) fig. A lua naștere; a se constitui; a se forma; a apărea.	/<sl. zamysliti
ZĂMISLITOR	ZĂMISLIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)	<i>inv.</i>	Care zămislește; creator.	/a zămisli + suf. ~tor
ZĂMOȘIȚĂ	ZĂMOȘIȚĂ	<i>f.</i>	Plantă erbacee cu tulpina păroasă, ramificată, având flori mari, galbene, purpurii la bază.	/zămos pop. + suf. ~iță
ZĂNATIC	ZĂNÁTI//C ~că (~ci, ~ce)		Care și-a pierdut facultatea de a judeca normal; care și-a ieșit din minți; țicnit; zăpăcit; bezmetic; zălud; smintit; scrântit.	/cf. lat. dianaticus
A ZĂNGĂNI	A ZĂNGĂN//Î ~esc		1. intrans. (despre obiecte de metal sau de sticlă) A produce un zgomot specific la lovire, la cădere sau la rostogolire; a face “zang-zang”; a zornăi; a zdrăngăni; a zurui.2. tranz. (obiecte de metal sau de sticlă) A face să producă un zgomot specific pr	/zâng + suf. ~ăni
ZĂNGĂNIT	ZĂNGĂNÍT ~uri	<i>n.</i>	1) v. A ZĂNGĂNI.2) Zgomot produs de obiectele de sticlă sau de metal la lovire, cădere sau rostogolire; zdrăngănit; zornăit; zuruit.	/v. a zăngăni
ZĂNGĂNITOR	ZĂNGĂNIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		Care zăngănește; care produce zăngănituri; zornăitor; zuruitor; zdrăngănitor.	/a zăngăni + suf. ~tor

ZĂNOAGĂ	ZĂNOĂ//GĂ ~ge	<i>f.</i>	1) Depresiune circulară în zona munților, având versante abrupte.2) Poiană înverzită.3) Loc între munți sau dealuri potrivit pentru agricultură.4) Ochi de apă care se formează după un zăgaz.	/<sl. za noga
ZĂPADĂ	ZĂP//ĂDĂ ~ezi	<i>f.</i>	Precipitație atmosferică sub formă de fulgi albi (compuși din cristale de gheață), ce se așterne pe pământ; omăt; nea. Strat de ~. [G.-D. zăpezii]	/<sl. zapada
ZĂPĂCEALĂ	ZĂPĂC//EĂLĂ ~eli	<i>f.</i>	Stare de om zăpă-cit; tulburare temporară; buimăceală; năucie.	/ a (se) zăpăci + suf. ~eală
A ZĂPĂCI	A ZĂPĂC//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) A face să se zăpăcească.2) (lucruri) A întoarce pe o parte și pe alta, împrăștiind, încâlcind, amestecând (pentru a găsi ceva); a răscoli.	/Orig. nec.
A SE ZĂPĂCI	A SE ZĂPĂC//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A-și pierde facultatea de a judeca normal; a-și ieși din minți; a se sminti; a se scrânti; a se zăluzi; a se țicni; a înnebuni.2) A deveni buimac; a nu mai ști de sine; a se năuci; a se buimăci; a se ului; a se pierde.3) A fi cuprins de un sentiment de	/Orig. nec.
ZĂPĂCITOR	ZĂPĂCIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care zăpăcește; uluitor; stupefiant.	/a zăpăci + suf. ~tor
ZĂPLAN	ZĂPLÁN ~i	<i>m.</i>	rar Bărbat înalt și spătos; zdrahon; vlăjgan.	/Orig. nec.
ZĂPLAZ	ZĂPLÁZ ~uri	<i>n.</i>	Gard de scânduri sau de uluci care îngrădește o curte sau o grădină.	/Orig. nec.
ZĂPOR	ZĂP//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	1) Îngrămădire de sloiuri de gheață, formată primăvara în anumite locuri, pe cursul unui râu.2) Baraj construit special pentru a putea porni plutele sau morile.3) Torent mare de apă care se formează la spargerea unui baraj.	/<bulg. zapor
A ZĂPSI	A ZĂPS//Î ~esc	<i>tranz.</i>	reg. 1) (persoane) A prinde fără veste asupra unui fapt; a surprinde.2) A observa (la momentul potrivit); a prinde de veste.	/Orig. nec.
ZĂPUȘEALĂ	ZĂPUȘ//EĂLĂ ~eli	<i>f.</i>	Căldură înăbușitoare; zăduf. [G.-D. zăpușelii]	/a zăpuși + suf. ~eală
A ZĂPUȘI	A ZĂPUȘ//Î pers. 3 ~ește	<i>intrans.</i>	pop. (despre soare) A emana radiații puternice; a pârloli; a pârlî; a frige; a dogori.	/<bulg. zapuša, sb. zapušiti
ZĂPUȘITOR	ZĂPUȘIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)	<i>reg.</i>	Care zăpușește; dogoritor; arzător. Aer ~.	/ a zăpuși + suf. ~tor
ZĂRĂFIE	ZĂRĂFÎ//E ~i	<i>f. inv.</i>	1) Local unde se schimbau banii.2) Ocupația de zaraf; cămătărie. [G.-D. zărăfiei]	/zaraf + suf. ~ie
A ZĂRI	A ZĂR//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (obiecte, ființe) A vedea în zare, fără a face o distincție netă; a întrezări; a întrevedea.2) (obiecte, ființe) A vedea în treacăt; a distinge fugitiv cu privirea; a observa.3) A descoperi din întâmplare.	/Din zare
A SE ZĂRI	A SE ZĂR//Î pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	A-și face brusc apariția; a se lăsa văzut pe neașteptate; a apărea; a se arăta; a se ivi; a se isca. • ~ de ziuă a se face ziuă; a se lumina de ziuă.	/Din zare
ZĂRZĂRIU	ZĂRZĂRÍU ~ie (~ii)	<i>reg.</i>	Care este de culoarea zarzărei, galben-portocaliu.	/zarzăr + suf. ~iu

A ZĂTICNI	A ZĂTICN//Î ~esc	<i>tranz.</i>	pop. (persoane) A împiedica să se simtă liber în acțiuni; a stingheri; a stânjeni; a incomoda.	/<sl. zatuknoti
A SE ZĂTICNI	A SE ZĂTICN//Î mă	<i>intrans.</i>	(despre persoane) A se întrerupe dintr-o activitate; a se opri.	/<sl. zatuknoti
ZĂTOACĂ	ZĂTOĂ//CĂ ~ce	<i>f. pop.</i>	Braț al unei ape curgătoare, situat între malul acesteia și o insulă.	/<bulg. zatok
ZĂTON	ZĂT//ÔN ~oâne	<i>n.</i>	1) Lac situat în lungul țărmului mării și despărțit de mare printr-o fâșie de uscat.2) Loc pe cursul unui râu, cu apă domoală și adâncă.3) pop. Construcție făcută transversal pe cursul unei ape (pentru a opri apa sau a regla nivelul ei); baraj; stăvilă;	/<rus., ucr. zaton
A ZĂTONI	A ZĂTON//Î ~esc	<i>tranz.</i>	(torente de apă) A opri cu ajutorul unui zăton; a zăgăzui; a îndigui; a stăvili.	/Din zăton
A SE ZĂTONI	A SE ZĂTON//Î pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	(despre pești) A se aduna într-un zăton.	/Din zăton
A ZĂTRI	A ZĂTR//Î ~esc	<i>tranz.</i>	reg. 1) (ființe, orașe etc.) A face să nu mai existe; a șterge de pe fața pământului; a nimici; a prăpădi, a distruge.2) (obiecte) A lăsa uitând locul unde a fost pus.	
ZĂU	ZĂU	<i>interj. pop.</i>	1) (se folosește pentru a întări o afirmație) Pe legea mea; pe cuvânt de cinste.2) Cu siguranță; fără îndoială.	/<lat. deus
ZĂVEAZĂ	ZĂV//EĂZĂ ~eze	<i>f. inv.</i>	1) Bucată de țesătură care se pune la ferestre (uneori la uși, la paturi) drept podoabă, pentru a împiedica pătrunderea luminii sau pentru a ascunde ceva vederii; perdea.2) Covor de lână care se pune pe perete; scoartă.	/<sl. zavaša
ZĂVELCĂ	ZĂVÉL//CĂ ~ci	<i>f.</i>	Fiecare dintre cele două fote dreptunghiulare (în dungi sau brodate), purtate la țară, în loc de fustă.	/cf. bulg. zavivka
ZĂVOD	ZĂVÓ//D ~zi	<i>m. pop.</i>	Câine mare (ciobănesc); dulău.	/Orig. nec.
ZĂVOI	ZĂV//OI ~oăie	<i>n.</i>	Pădurice pe malul unei ape; luncă.	/<sl. zavoy
ZĂVOR	ZĂV//ÓR ~oăre	<i>n.</i>	1) Încuietore (la o ușă, la o fereastră etc.) constând dintr-o bară metalică mobilă, orizontală, care intră într-o ureche fixată pe toc.2) Dispozitiv folosit pentru fixarea unor piese tehnice mobile.	/<sl. zavoru
A ZĂVORÎ	A ZĂVOR//Î ~ăsc	<i>tranz.</i>	1) (uși, porți, obloane, încăperi etc.) A încuia cu zăvorul; a fereca.2) (obiecte sau piese tehnice) A bloca intenționat cu un zăvor.3) fam. (persoane) A pune la închisoare; a băga în temniță; a întemnița; a închide.4) inv. (persoane) A pune în cătuș; a	/Din zăvor
A SE ZĂVORÎ	A SE ZĂVOR//Î mă	<i>intrans.</i>	(despre persoane) A se închide într-o încăpere cu zăvorul.	/Din zăvor
ZĂMBĂREȚ	ZĂMBĂR//ÉT ~eăță (~éti, ~éte)	<i>și adverbial</i>	Care zâmbește mereu; cu permanentă expresie de bucurie pe față.	/a zâmbi + suf. ~ăreț
ZĂMBET	ZĂMBET ~e	<i>n.</i>	Râs fără sunet, exprimat numai prin destinderea buzelor; surâs.	/a zâmbi + suf. ~et
A ZĂMBI	A ZĂMB//Î ~esc	<i>intrans.</i>	1) A schița un zâmbet (pentru a exprima un sentiment de bucurie, de satisfacție etc.); a surâde.2) fig. A avea un aspect agreabil. Soarele îi ~ește.3) fig. A prevesti o perspectivă ispititoare; a surâde. Soarta îi ~ a doua oară.	/<sl. zonbu, bulg. zăbja se
ZĂMBITOR	ZĂMBIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care zâmbește; surâzător.	/a zâmbi + suf. ~tor

ZÂMBRE	ZÂMBRE	<i>f.</i>	pl. Boală a cailor, manifestată prin înroșirea și inflamarea cerului gurii și prin apariția unor bubulițe dureroase pe gingii. • A face ~ a dori foarte mult; a jindui; a râvni.	/cf. pol. zabrze
ZÂMBRU	ZÂMBR//U ~i	<i>m.</i>	Arbore conifer cu tulpina înaltă, cu frunze aciculare, reunite câte cinci, și cu lemn rezistent, folosit în sculptură.	/Orig. nec.
ZÂNĂ	ZÂN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) (în basme) Ființă imaginară închipuită ca o femeie foarte frumoasă, înzestrată cu puteri supranaturale și cu influență asupra destinelor oamenilor; fee.2) fig. Femeie foarte frumoasă. [G.-D. zânei]	/< lat. Diana
ZÂNG	ZÂNG	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda sunetul produs de clopot sau de un metal la lovire)	/Onomat.
ZÂRNĂ	ZÂRN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Plantă erbacee având frunze dințate, flori mici albe și fructe rotunde, de culoare neagră.2) Varietate de viță de vie având struguri cu bobite mici și negre.	/<sl. zruno
ZÂZANIE	ZÂZĂNI//E ~i	<i>f.</i>	Ciocnire de păreri sau de interese; neînțelegere.	/<ngr. zizânia
ZBANGHIU	ZBANGH//IU ~ie (~ii)		1) (despre ochi sau despre privire) Care este orientat cruciș; încrucișat; sașiu; ceacâr; poncis.2) (despre persoane) Care se uită cruciș; sașiu; ceacâr; încrucișat.3) (mai ales despre copii) Care nu stă locului nici un moment; fără astâmpăr; neastâmpărat	/cf. țig. bango
ZBAT	ZBAT ~uri	<i>n.</i>	Paletă la roata de propulsie a unei nave.	/ a (se) zbate
A ZBATE	A ZBĂTE zbat	<i>tranz.</i>	(prețuri) A reduce prin târguială.	/<lat. exbattere
A SE ZBATE	A SE ZBĂTE mă zbat	<i>intrans.</i>	1) (despre ființe) A face mișcări bruște și convulsive (din cauza unor dureri puternice sau pentru a scăpa dintr-o strânsoare); a se smuci; a se zvârcoli.2) A fi fără astâmpăr; a se mișca încolo și încoace; a nu sta locului; a nu-și găsi locul; a se zvârc	/<lat. exbattere
A SE ZBÂNȚUI	A SE ZBÂNȚUI mă zbânțui	<i>intrans.</i>	A se juca sărind și alergând; a fi neastâmpărat; a zburda; a se zbugui.	/Orig. nec.
ZBÂNȚUIALĂ	ZBÂNȚU//IALĂ ~ieli	<i>f.</i>	Joacă voioasă, însoțită de multă mișcare; zburdălnicie; zbuguială.	/a se zbânțui + suf. ~eală
ZBÂR	ZBÂR	<i>interj.</i>	(se folosește, de obicei prelungit, pentru a imita zgomotul produs de zborul păsărilor, de vibrația unei coarde etc.).	/Onomat.
A ZBÂRCI	A ZBÂRC//Î ~esc		1. intrans. : ~ din nas a) a manifesta nemulțumire; b) a fi mofturos; a face mofturi.2. tranz. : ~ sprâncenele a lua o înfățișare supărată; a se încrunta.	/cf. bulg. bārta
A SE ZBÂRCI	A SE ZBÂRC//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) (despre piele) A face zbârcituri; a căpăta riduri; a se rida; a se încreți; a se cuta.2) fig. A manifesta nemulțumire printr-o grimasă; a se încreți.	/cf. bulg. bārta
ZBÂRCIOG	ZBÂRCIO//G ~gi	<i>m.</i>	Ciupercă comestibilă cu pălăria zbârcită, de culoare închisă și cu picior alburui; ciuciuțe.	/cf. sb. smrčak
ZBÂRCITURĂ	ZBÂRCITUR//Ă ~i	<i>f.</i>	mai ales la pl. Încrêțitură a pielii (mai ales pe față); rid; cută; creț, dungă.	/a se zbârci + suf. ~tură

A ZBÂRLI	A ZBÂRL//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) A face să se zbârlească.2) (ființe) A supune unei acțiuni de dezordonare a părului; a ciufuli.3) (ape) A face să se miște în valuri mici.	/Orig. nec.
A SE ZBÂRLI	A SE ZBÂRL//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) (de-spre păr, pene) A se ridica în sus; a se face vâlvoi.2) fig. (despre persoane) A deveni furios; a se înfuria; a se zborși.3) (despre timp) A se schimba în rău; a deveni nefavorabil; a se strica; a se înrăutăți.	/Orig. nec.
ZBÂRN	ZBÂRN	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda zgomotul produs de obiecte în vibrație).	/Onomat.
A ZBÂRNÂI	A ZBÂRNÂÎ zbârnâi	<i>intrans.</i>	1) A produce un sunet asemănător celui de obiecte în vibrație; a face “zbârn-zbârn”.2) (despre vânt) A produce un zgomot ascuțit și continuu; a vâjâi; a fluiera; a șuiera.3) (despre sonerie, telefon etc.) A produce un sunet semnalizator.4) fig. rar (despr	/zbârn + suf. ~âi
ZBÂRNÂIT	ZBÂRNÂÎT ~uri	<i>m.</i>	1) v. A ZBÂRNÂI.2) Zgomot produs de obiectele în vibrație; zumzet.	/v. a zbârnâi
ZBÂRNÂITOARE	ZBÂRNÂIT//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	1) Fâșie de hârtie fixată în partea de sus a zmeului, care, în bătaia vântului, zbârnâie; vâjâitoare.2) Ju-cărie constând dintr-o scândurică subțire, legată la un capăt cu o sfoară, care, în timpul rotirii, zbârnâie. [Sil. -nâ-i-]	/a zbârnâi + suf. ~toare
ZBÂRNÂITOR	ZBÂRNÂIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care zbârnâie; care produce zbârnâituri. [Sil. -nâ-i-]	/a zbârnâi + suf. ~tor
ZBENG	ZBENG ~uri	<i>n.</i>	v. ZBENGUIALĂ.	/<sb. zbeg
A SE ZBENGUI	A SE ZBENGUI mă zbéngui	<i>intrans.</i>	1) A se juca sărind și alergând; a fi neastâm-părat; a zburda; a se zbânțui; a se zbihui.2) (mai ales despre copii) A se încăiera în glumă, sărind și tipând; a se hârjoni.	/zbeng + suf. ~ui
ZBENGUIALĂ	ZBENGUI//IÁLĂ ~iéli	<i>f.</i>	1) Caracter zban-ghiu; zburdălnicie; neastâmpăr; zbânțuială.2) Joacă voioasă, însoțită de multă mișcare; zburdălnicie; zbânțuială.	/a se zbengui + suf. ~eală
ZBENGUITOR	ZBENGUIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care se zbenguie; neastâmpărat. [Sil. -gu-i-]	/a se zbengui + suf. ~tor
A ZBICI	A ZBIC//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se zbicească; a zvânta.	/Orig. nec.
A SE ZBICI	A SE ZBIC//Î se ~ește	<i>intrans.</i>	A se usca puțin (la suprafață); a se zvânta.	/Orig. nec.
A ZBIERA	A ZBIERÁ zbier	<i>intrans.</i>	1) (despre unele animale) A scoate sunete stridente caracte-ristice speciei; a produce zbierete; a mugi; a răcni; a rage.2) fig. depr. (despre persoane) Emite strigăte violente și prelungi; a rage.3) (mai ales despre copii) A plânge cu glas tare; a buhăi;	/<lat. exbelare
ZBIERET	ZBIÉRET ~e	<i>n.</i>	1) Sunet specific pe care îl scot unele animale.2) Sunet puternic scos de om; țipăt; strigăt; răcnet.	/a zbiera + suf. ~et
A ZBIHUI	A ZBIHU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	pop. (persoane) A scutura cu putere; a zgudui; a zgâlțâi; a zdruncina.	/Orig. nec.
A SE ZBIHUI	A SE ZBIHU//Î mă ~iesc	<i>intrans.</i>	reg. A se juca, sărind și alergând; a fi neastâmpărat; a zburda; a se zbânțui; a se zbengui.	/Orig. nec.

ZBILȚ	ZBILȚ ~uri	<i>n.</i>	1) Laț de sârmă cu care hingherii prind câinii vagabonzi.2) Instrument special, care constă dintr-un cârlig sau o plasă fixată la capătul unui băț, folosit la scoaterea peștilor mari din apă.	/Orig. nec.
ZBIR	ZBIR ~i	<i>m. înv.</i>	1) Persoană oficială (mai ales polițist) care manifesta duritate și brutalitate.2) Persoană care exercita o autoritate tiranică; tiran; satrap.	/<fr. sbire, it. sbirro
ZBOR	ZBOR ~uri	<i>n.</i>	1) (la păsări și la insecte) Menținere și deplasare în aer a unor păsări sau insecte cu ajutorul aripilor.2) Deplasare a unui avion, a unei rachete sau a unei nave cosmice prin atmosferă sau prin spațiul interplanetar.3) fig. Deplasare cu viteză mare; mer	/v. a zbura
A ZBORȘI	A ZBORȘ//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (părul sau penele unor animale) A ridica în sus; a face vâlvoi; a zbârli; a ciufuli.2) (ființe) A supune unei acțiuni de dezordonare a părului sau a penelor; a zbârli; a ciufuli.	/Orig. nec.
A SE ZBORȘI	A SE ZBORȘ//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) (despre persoane) A deveni furios; a se înfuria; a se zbârli.2) (despre unele alimente) v. A SE BORȘI.	/Orig. nec.
ZBUCIUM	ZBÚCIUM ~uri	<i>n.</i>	1) Stare de neliniște sufletească; frământare; îngrijorare.2) Agi-tație zgomotoasă; învălmășeală gălăgioasă; tumult.	/v. a (se) zbuciuma
A ZBUCIUMA	A ZBUCIUMÁ	<i>tranz.</i>	(ape) A face să se zbuciume. Furtuna zbuciumă marea.	/cf. a buciuma
A SE ZBUCIUMA	A SE ZBUCIUMÁ mă zbúciwm	<i>intrans.</i>	1) A fi cuprins de zbucium; a se agita cu violență; a se zvârcoli; a se neliniști; a se îngrijora; a se frământa; a se agita.2) (despre ape) A se mișca în valuri mari; a se tulbura; a se agita.	/cf. a buciuma
ZBUGHI	ZBUGHI	<i>interj.</i>	(se folosește în timpul unei sărituri peste un obstacol sau a unei fugi pe neașteptate dintr-un loc).	/Orig. nec.
A ZBUGHI	A ZBUGH//Î ~esc	<i>tranz.</i>	: A o ~ a pleca grăbit și pe neobservate; a o șterge.	/Din zbughi
A ZBURA	A ZBURÁ zbor		1. intrans. 1) (despre păsări și despre insecte) A se porni în zbor; a-și lua zborul.2) (despre aparate de zbor) A se ridi-ca în aer; a decola.3) (despre păsări și despre insecte) A se mișca în aer cu ajutorul aripilor; a se afla în zbor.4) (despre aparat	/<lat. exvolare
A ZBURĂȚĂCI	A ZBURĂȚĂC//Î ~esc		1. tranz. 1) (pă-sări) A alunga aruncând cu un obiect.2) (pomi fructiferi) A bate aruncând cu un obiect pentru a face să cadă fructele.3) (zăpadă, frunze etc.) A roti în vârtej împrăștiind; a spulbera. Vântul ~ește frunzele.2. intrans. (despre păsări) v.	/v. a zbura
A SE ZBURĂȚĂCI	A SE ZBURĂȚĂC//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) (despre păsări) A se împrăștia ridicându-se în aer.2) (despre pui, copii) A deveni independent, fiind în stare să-și câștige singur mijloace pentru existență.	/v. a zbura
ZBURĂTOARE	ZBURĂTOÁRE ~	<i>f.</i>	1) Pasăre care zboară.2) Plantă erbacee cu tulpina erectă, cilindrică, având frunze lanceolate, flori purpurii sau albe și fructe capsule, folosită în scopuri medicinale; răSCOage.	/ a zbura + suf. ~ătoare
ZBURĂTOR I	ZBURĂȚ//ÓR I ~oáre (~óri, ~oáre)		Care zboară; care poate zbura.	/a zbura + suf. ~ător

ZBURĂTOR II	ZBURĂTOR II ~i	<i>m.</i>	1) fam. Persoană specializată în conducerea unui avion; conducător de avion; pilot; aviator.2) folc. Ființă fantastică închipuită ca un duh rău, care chinuie fetele și femeile în timpul somnului.3) (în literatura romantică) Închipuire idea-lizată a bărbat	/a zbura + suf. ~ător
ZBURĂTURĂ	ZBURĂTURĂ//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Distanță până la locul de cădere a unui obiect aruncat.2) Bu-cată mică și subțire de lemn care sare în momentul ciopririi sau tăierii; așchie; țandără.3) Bucată scurtă de lemn cu care se aruncă în cineva sau în ceva; scurtătură.	/a zbura + suf. ~ătură
A ZBURDA	A ZBURDĂ zburd	<i>intrans.</i>	A se juca sărind și alergând; a fi neastâmpărat; a se zbugui; a se zbântui; a se zbihui.	/Orig. nec.
ZBURDALNIC	ZBURDĂLNI//C ~că (~ci, ~ce)		(mai ales despre copii) Care nu stă locului nici un moment; fără astâmpăr; neastâmpărat; zbanghiu; zvăpăiat; vânturat.	/a zburda + suf. ~alnic
ZBURDATIC	ZBURDĂTI//C ~că (~ci, ~ce)	<i>rar</i>	v. ZBURDALNIC.	/a zburda + suf. ~atic
ZBURDĂLNICIE	ZBURDĂLNICI//E ~i	<i>f.</i>	1) Caracter zburdalnic; neastâmpăr; zbuguială.2) Joacă voioasă însoțită de multă mișcare; zbân-țuială; zbuguială.	/zburdalnic + suf. ~ie
A ZDOHNI	A ZDOHN//Î ~esc	<i>intrans.</i>	reg.1) (despre ființe) A înceta de a mai trăi; a muri; a pieri.2) depr. (despre persoane) A muri ca un animal.	
ZDOHNIT	ZDOHNÍ//T ~tă (~ți, ~tă)	<i>reg. fig.</i>	Care este foarte slab; lipsit complet de vi-goare.	
ZDOHNITURĂ	ZDOHNITURĂ//Ă ~i	<i>f.</i>	reg. 1) Animal mort; mortăciune; leș; hoit; stârv.2) fig. depr. Ființă extrem de slabă, lipsită cu totul de vlagă.	
ZDRAHON	ZDRAHÓN ~i	<i>m. pop.</i>	fam. Bărbat înalt și spătos; vlăjgan.	/Orig. nec.
ZDRANG	ZDRANG	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda sunetul produs de obiectele de metal sau de sticlă la lovire sau cădere). [Var. zdranc]	/Onomat.
ZDRAVĂN I	ZDRĂVĂN I	<i>adv.</i>	1) Foarte mult.2) Cu putere; tare.	/<sl. sȘdravinȘ
ZDRAVĂN II	ZDRĂV//ĂN II ~ănă (~eni, ~ene)		1) Care are o constituție fizică puternică; bine dezvoltat fizicește; robust.2) Care nu are infirmități (fizice sau psihice): teafăr; întreg; sănătos.3) (despre obiecte sau corpuri) Care are dimensiuni sau greutate mare.	/<sl. sudravinu
A ZDRĂNGĂNI	A ZDRĂNGĂN//Î ~esc		1. intrans. (despre obiecte de metal sau de sticlă) A produce un zgomot la lovire, la cădere sau la rostogolire; a zornăi; a zăngăni; a zurui.2. tranz. 1) (obiecte de metal sau de sticlă) A face să producă un zgomot prin ciocnire, lovire sau rostogolire;	/zdrang + suf. ~ăni
ZDRĂNGĂNIT	ZDRĂNGĂNÍT ~uri	<i>n.</i>	1) v. A ZDRĂNGĂNI.2) Zgomot produs de obiectele de metal sau de sticlă la lovire sau rostogolire; zăngănit; zornăit; zuruit.	/a zdrăngăni
ZDRĂNGĂNITOR	ZDRĂNGĂNIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care zdrăngănește; care produce zdrăngănituri; zăngănitor; zuruitor; zornăitor.	/a zdrăngăni + suf. ~tor
ZDREANȚĂ	ZDREANȚĂ zdrénte	<i>f.</i>	1) Fâșie ruptă dintr-o bucată de pânză sau dintr-o haină uzată.2) Obiect de îmbrăcăminte vechi și rupt; ruptură.3) fig. fam. Om de nimic; pușlama; secătură.4) la pl. Preparat alimentar din alu-at subțire, care se toarnă în supă ce fierbe, căpătând forma u	/cf. sl. sȘdranȘ
A ZDRELI	A ZDREL//Î ~esc	<i>tranz.</i>	A face să se zdrelească; a juli.	/Orig. nec.

A SE ZDRELI	A SE ZDREL//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	A se răni ușor, superficial; a se juli; a se jupui.	/Orig. nec.
ZDRELITURĂ	ZDRELITŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	Rană ușoară, superficială; julitură.	/a (se) zdreli + suf. ~tură
ZDRENȚĂROS	ZDRENȚĂR//ÓS ~oasă (~ôși, ~oăse)		1) (despre îmbrăcăminte) Care este prefăcut în zdrențe; flenduros.2) (despre persoane) Care este îmbrăcat în zdrențe; flenduros; rufos; ferfenișos.	/zdreanță + suf. ~ăros
ZDRENȚOS	ZDRENȚ//ÓS ~oasă (~ôși, ~oăse)		v. ZDRENȚĂROS.	/zdreanță + suf. ~os
A SE ZDRENȚUI	A SE ZDRENȚU//Î pers. 3 se ~iește	<i>intrans.</i>	(despre haine, cărți etc.) A se preface în zdrențe; a se rupe în bucăți (prin uzare); a se ferfeniți.	/zdreanță + suf. ~ui
A ZDROBI	A ZDROB//Î ~esc	<i>trans.</i>	1) (obiecte fragile sau casante) A preface în bucăți prin presare, lovire etc.; a sfărâma; a zdrumica.2) (fructe, legume) A face să-și piardă forma (prin frecare, strângere etc.); a strivi; a turti; a chiflici; a zdrumica.3) (fiinte) A face să nu mai exis	/<sl. sudrobiti
A SE ZDROBI	A SE ZDROB//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	(despre persoane) A se strădui din toate puterile.	/<sl. sudrobiti
ZDROBIT	ZDROBÍ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ZDROBI și A SE ZDROBI.2) Care este sleit de puteri; în stare de slăbiciune; obosit; extenuat.3) Care se află în stare de depresiune; deprimat.	/v. a (se) zdrobi
ZDROBITOARE	ZDROBIT//OĂRE ~óri	<i>f.</i>	Instalație pentru fărâmițarea sau strivirea strugurilor, fructelor, a unor semințe sau a unor materiale textile.	/a zdrobi + suf. ~toare
ZDROBITOR	ZDROBIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		1) și fig. Care zdrobește; nimicitor; distrugător; distructiv. Boală ~oare. Critică ~oare.2) Care înlătură orice îndoială; cu caracter determinant. Argument ~.	/a zdrobi + suf. ~tor
ZDRONC	ZDRONC	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda sunetul produs de unele obiecte în cădere sau prin ciocnire). [Var. zdronca]	/Onomat.
A ZDRONCĂNI	A ZDRONCĂN//Î pers. 3 ~ește	<i>intrans.</i>	(despre vehicule) A produce un zgomot neplăcut continuu (din cauza zdruncinăturilor); a hurui; a durui.	/zdronc + suf. ~ăni
A ZDRUMICA	A ZDRUMICĂ zdrúmic	<i>trans.</i>	1) (obiecte fragile sau casante) A preface în bucăți (prin presare, lovire etc.); a sfărâma; a zdrobi.2) (fructe, legume) A face să-și piardă forma (prin presare, strângere etc.); a strivi, a turti, a zdrobi; a chiflici.3) fig. A face să nu mai existe; a	/Contaminare între a dumica și a zdrobi
ZDRUMICĂTURĂ	ZDRUMICĂTŪR//Ă ~i	<i>f. pop.</i>	Ceea ce rămâne în urma zdrumicării.	/a zdrumica + suf. ~ătură
ZDRUNCIN	ZDRÚNCIN ~uri	<i>n.</i>	1) v. ZDRUNCINĂTURĂ.2) fig. Efort (fizic sau intelectual) pentru realizarea unui lucru sau pentru atingerea unui scop; silință; străduință; sârguință.	/v. a zdruncina
A ZDRUNCINA	A ZDRUNCINĂ zdrúncin	<i>trans.</i>	1) A face să se zdruncine; a hurduca.2) fig. (convingeri, concepții etc.) A clătina din temelii; a zgudui.	/Orig. nec.
ZDRUNCINAT	ZDRUNCINĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) v. A ZDRUNCINA și A SE ZDRUNCINA.2) Care se află într-o stare de tulburare sufletească puternică.	/v. a zdruncina

ZDRUNCINĂTURĂ	ZDRUNCINĂTŪR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Zdruncinare peternică nerepetată; zguduitură.2) fig. Tulburare sufletească puternică; zguduitură.	/ a zdruncina + suf. ~ătură
ZDRUNCINĂTOR	ZDRUNCINĂT//OR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care zdruncină; zguduitoare.	/a zdruncina + suf. ~ător
ZDUP I	ZDUP I	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda sunetul produs de un corp la cădere sau de pași apăsați).	/Onomat.
ZDUP II	ZDUP II ~uri	<i>n.</i>	fam. Instituție în care își ispășesc pedeapsa cei condamnați la privarea de libertate; temniță; închisoare; penitenciar.	/Onomat.
A ZDUPĂI	A ZDUPĂ//Î ~iesc		1. intranz. A produce zgomot cu picioarele în timpul mersului sau alergării; a face “zdup-zdup”; a tropăi.2. tranz. (persoane) A bate producând un zgomot.	/zdup + suf. ~ăi
ZEAMĂ	ZEĂMĂ zémuri	<i>f.</i>	1) Fel de mâncare lichidă, pregătită din carne sau pește, cu legume, acrită cu borș; ciorbă.2) Lichidul dintr-o fiertură; apă în care au fiert unele produse alimentare. ~ limpede. • ~ lungă a) zeamă cu mult lichid; zeamă subțire; b) vorbă multă și fără ro	/<lat. zema
ZEAMIL	ZEAMÎL	<i>n.</i>	Produs alimentar dietetic obținut prin tratarea amidonului din porumb cu hidroxid de sodiu. [Sil. ze-a-]	/ Denumire comercială
ZEBRAT	ZEBRĂ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>rar</i>	Care are dungă (ca zebra); în dungă; dungat; vărgat.	/<fr. zébré
ZEBRĂ	ZÉBR//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Cal sălbatic african, având corpul acoperit cu păr de culoare albă, vărgat cu dungă neagră sau brună.2) Marcaj de traversare a străzii pentru pietoni, constând din dungă paralele albe sau galbene.	/<fr. zèbre
ZEBU	ZEBÚ	<i>m.</i>	Bou mare, domestic, având pe spate o cocoasă de grăsime, răspândit, mai ales, în Africa și în Madagascar.	/<fr. zébu
ZECE I	ZÉC//E I ~i	<i>num. card.</i>	1) Nouă plus unu.2) (cu valoare de num. ord.) Al zecelea; a zecea.	/<lat. decem
ZECE II	ZÉC//E II ~i	<i>m.</i>	1) Număr constând din zece unități.2) Cifra 10 sau X.3) Obiect marcat cu această cifră.	/<lat. decem
AL ZECELEA	AL ZÉC//ELEA a ~ea	<i>num.</i>	ord. Care ocupă locul indicat de numărul zece în ordinea numărării; care vine după nouă.	/zece + le + a
ZECIMAL	ZECIMÁL ~ă (~i, ~e)		Care are la bază numărul zece; decimal. • Frație ~ă fracție ordinară, al cărei număr este un număr egal cu o putere întreagă și pozitivă a numărului zece. Număr ~ număr compus dintr-un întreg și dintr-o fracție zecimală.	/Din decimal
ZECIMALĂ	ZECIMÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	Cifră situată după virgulă într-un număr zecimal.	/Din decimal
ZECIME	ZECÍM//E ~i	<i>f.</i>	1) A zecea parte dintr-un întreg.2) (la numerele zecimale) Prima cifră situată după virgulă.	/zece + suf. ~ime
A ZECIUI	A ZECIU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	1) înv. (țărani) A face să dea zeciuală; a dijmui.2) fam. (bunuri străine) A-și însuși în mod abuziv în baza unei situații privilegiate; a dijmui.3) (despre războaie, epidemii etc.) A omorî în masă; a cosi; a decima.	/zece + suf. ~ui

ZECIUIALĂ	ZECIU//IALĂ ~iéli	<i>f.</i>	ist. Impozit anual egal cu a zecea parte din produsul câpătat; desetină; dijmă. [Sil. -ciu-ia-]	/a zeciui + suf. ~eală
ZEFIR I	ZEFÍR I ~i	<i>m.</i>	Vânt ușor de primăvară.	/<fr. zéphyr, lat. zephyrus
ZEFIR II	ZEFÍR II ~uri	<i>n.</i>	1) Pânză fină de bumbac, din care se confecționează în special obiectele de lenjerie.2) la pl. Varietăți de astfel de țesătură.	/<fr. zéphyr, lat. zephyrus
ZEFLEMEA	ZEFLEM//EÁ ~éle	<i>f.</i>	Bătaie de joc (de cineva sau de ceva); luare în răs. • A lua în ~ a ironiza; a batjocori.	/<turc. zevklenmek
A ZEFLEMISI	A ZEFLEMIS//Í ~ésc	<i>tranz.</i>	(persoane) A trata cu zeflemele; a lua în răs; a ironiza; a batjocori.	/zeflemea + suf. ~isi
ZEFLEMIST I	ZEFLEMÍ//ST I ~stă (~ști, ~ste)		Care conține o zefleme; pătruns de zefleme; iro-nic; batjocoritor.	/zeflemea + suf. ~ist
ZEFLEMIST II	ZEFLEMÍ//ST II ~ști	<i>m.</i>	Persoană căreia îi plac zeflemelele.	/zeflemea + suf. ~ist
ZEFLEMITOR	ZEFLEMIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		v. ZEFLEMIST I.	/zeflemea + suf. ~itor
ZEGHE	ZÉGH//E ~i	<i>f. inv.</i>	1) Haină lungă și largă, confecționată din postav sau din piele de oaie (împodobită cu găitan negru), pe care o purtau țăranii.2) Țesătură groasă de lână (de obicei albă) care se producea în gospodăriile țăranesti și din care se confecționau haine; pănură	/Orig. nec.
ZEIESC	ZE//IÉSC ~iască (~iéști)	<i>rar</i>	Care ține de zei; propriu zeilor.	/zeu + suf. ~iesc
A ZEIFICA	A ZEIFICÁ zeífic	<i>tranz.</i>	1) (persoane, ființe sau lucruri) A trata cu dragoste sau admirație exagerată; a iubi ca pe o zeitățe; a idolatriza; a deifica; a diviniza; a adora.2) (ființe) A trece în rândul zeităților; a diviniza; a deifica; a idolatriza; a apoteoza. [Sil. ze-i-]	/Din zeu
ZEINĂ	ZEÍNĂ	<i>f.</i>	Proteină care se extrage din grăunțele de porumb.	/<fr. zéine
ZEITATE	ZEIT//ÁTE ~ăți	<i>f.</i>	Divinitate la păgâni; zeu. G.-D. zeității; Sil. ze-i-]	/Din zeu
ZEIȚĂ	ZEÍT/Ă ~e	<i>f.</i>	1) Divinitate la păgâni; zeitățe.2) fig. fam. Femeie înzestrată cu însușiri fizice și morale excepționale.3) fig. Femeie foarte frumoasă.	/zeu + suf. ~iță
ZEL	ZEL ~uri	<i>n.</i>	Străduință deosebită (într-o acțiune); râvnă. • Exces de ~ sârguință exagerată (și inutilă).	/<fr. zele, lat. zelus
ZELOS	ZEL//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		Care vâdește zel; râvnitor.	/zel + suf. ~os
ZEMNIC	ZÉMNI//C ~ce	<i>n.</i>	reg. Bordei unde se păs-trează în special legumele pentru iarnă.	/<bulg. zemnik
ZEMOS	ZEM//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		1) (despre fructe, plante) Care conține mult suc; plin de suc; succulent; mustos.2) (despre mâncăruri) Care are multă zeamă; cu multă zeamă.	/zeamă + suf. ~os
A SE ZEMOȘI	A SE ZEMOȘ//Í pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	1) A deveni zemos; a se face succulent.2) A-și pierde forma prin presare sau strângere; a se turti; a se strivi; a se chiflici.	/Din zemos
A ZEMUI	A ZEMU//Í ~iește	<i>intrans.</i>	A lăsa zeamă; a elimina lichid; a musti.	/zeamă + suf. ~ui
A SE ZEMUI	A SE ZEMU//Í se ~iește	<i>intrans.</i>	A se transforma în zeamă; a deveni asemănător cu zeama.	/zeamă + suf. ~ui

ZENANA	ZENANÁ ~le	<i>f.</i>	Țesătură din fire de mătase și de bumbac, pe o parte lucioasă și pe cealaltă plușată, folosită la confecționarea unor obiecte de îmbrăcăminte pentru femei. [Art. zananaua; G.-D. zenanalei]	/<fr. zenana
ZENIT	ZENÍT	<i>n.</i>	1) astr. (în opoziție cu nadir) Cel mai înalt punct de pe bolta cerească situat deasupra capului observatorului.2) fig. Moment ce marchează cea mai înaltă fază de dezvoltare; apogeu; punct culminant; culme.	/<fr. zénith
ZENITAL	ZENITÁL ~ă (~i, ~e)	<i>astr.</i>	(în opoziție cu nadiral) Care ține de zenit; propriu zenitului. • Distanță ~ă coordonată orizontală care este egală cu mărimea unghiului format de un astru cu zenitul.	/<fr. zénithal
ZEPPELIN	ZEPPELÍN ~e	<i>n.</i>	Dirijabil mare (cu înveliș de metal), umplut cu hidrogen sau cu un alt gaz mai ușor decât aerul. [Acc. și zéppelin]	/<germ. Zeppelin
ZER	ZER	<i>n.</i>	Lichid care se separă din lapte după coagulare, la prepararea brânzei; jant. • A se alege brânza de ~ a se alege binele de rău.	/Orig. nec.
ZERO I	ZÉRO I zeróuri	<i>n.</i>	Număr reprezentând diferența dintre două numere naturale egale (unu minus unu; doi minus doi etc.). • A reduce (ceva) la ~ a reduce complet impor-tanța unui lucru.	/<fr. zéro
ZERO II	ZÉRO II zeróuri	<i>n.</i>	1) Număr constând din zero unități.2) Cifra 0.3) Obiect marcat cu această cifră.4) Valoare într-un sistem de măsurare de la care pornesc în sensuri opuse gradațiile semnificative. • ~ absolut tempe-ratură de minus 2730C considerată ca cea mai joasă.5) fig	/<fr. zéro
ZEROS	ZER//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) Care conține (mult) zer.2) Care are aspect de zer; asemănător cu zerul.	/zer + suf. ~os
ZEROVALENT	ZEROVALÉN//T ~tă (~ti, ~te)		Care are valența zero; cu valența zero.	/<fr. zérovalent
ZESTRE	ZÉSTRE	<i>f.</i>	1) Avere sau sumă de bani care se dă de către părinți unei fete când se mărită; dotă.2) Totalitate a bunurilor care constituie averea cuiva, (a unei persoane, colectivități, comunități etc.). [G.-D. zestrei]	/<lat. dextrae
ZEȚAJ	ZEȚÁJ ~e	<i>n.</i>	Metodă de separare a minereurilor, constând în sortarea elementelor componente pe baza diferenței de greutate specifică a acestora.	/<fr. setzage
ZEȚAR	ZEȚÁR ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în culegerea caracterelor tipografice după manuscris; culegător.	/<germ. Setzer
ZEȚĂRIE	ZEȚĂRÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) Meseria de zețar.2) Secție a unei tipografii în care lucrează zețarii; culegătorie.	/zețar + suf. ~ie
A ZEȚUI	A ZEȚU//Í ~iésc	<i>tranz.</i>	(texte) A pregăti pentru tipar, alegând caracterele tipografice și așezându-le în culegar după manuscris; a culege.	/<germ. setzen
ZEU	ZEU zei	<i>m.</i>	1) Divinitate la păgâni; zeităte.2) fig. fam. Persoană înzestrată cu însușiri fizice și morale excepționale.	/<lat. deus
ZEVZEC	ZEVZ//ÉC ~eacă (~éci, ~éce)	<i>și substantiv al</i>	rar Care vădește lipsă de inteligență; tont; nătărău; năuc; netot.	/<turc. zevzek

ZGAIBĂ	ZGÁIB//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Bubă mică sau zgârie-tură care are crustă deasupra.2) Coajă formată pe o rană sau de pe o bubă. • A se ține ~ (sau ca ~a) de cineva a deranja în permanență pe cineva; a se ține scai de cineva.3) pop. Boală a vitelor manifestată prin apariția unor bube	/<lat. scabia
ZGANCĂ	ZGÁNCĂ zgănci	<i>f.</i>	reg. Coaja formată pe o rană sau pe o bubă; zgaibă.	/Orig. nec.
ZGARDĂ	ZGÁRDĂ zgărzi	<i>f.</i>	1) Curea prevăzută cu o cataramă (sau cu un cerc de metal), care se prinde în jurul gâtului la câini și de care se prinde lanțul sau o altă curea (pentru a fi legat sau purtat). • A pune ~ (sau a lega cu ~) pe cineva a lipsi pe cineva de libertate în act	/Cuv. autoht.
ZGĂU	ZGĂU ~ri	<i>n. inv.</i>	1) (la femei și la femele vivipare) Cavitățile internă a aparatului genital în care se dezvoltă embrionul; uter; nutră; matrice.2) Scobitură într-un organ al corpului omenesc.	/Orig. nec.
A ZGÂI	A ZGÂ//Î ~iésc	<i>tranz.</i>	fam. (ochii) A des-chide larg (de mirare, de curiozitate, de nedumerire etc.); a holba.	/Din zgău
A SE ZGÂI	A SE ZGÂ//Î mă ~iésc	<i>intrans.</i>	fam. 1) A se uita cu ochii larg deschiși (cu insistență și cu prea mare curiozitate); a se holba.2) A-și schimba expresia normală a feței (în mod voit sau involuntar); a face grimase; a se strâmba; a se sluți; a se schimonosi.	/Din zgău
A ZGÂLTÂI	A ZGÂLTÂI zgâltâi	<i>tranz.</i>	A face să se zgâltâie.	/Onomat.
A SE ZGÂLTÂI	A SE ZGÂLTÂI mă zgâltâi	<i>intrans.</i>	A se clătina cu putere; a se cutremura.	/Onomat.
A ZGÂNDĂRI	A ZGÂNDĂR//Î ~ésc	<i>tranz.</i>	1) (pământ, gunoi, paie etc.) A răscoli dând la o parte straturile de deasupra; a scormoni; a scurma.2) (focul, jăriticul) A amesteca (cu ceva) pentru a arde mai tare; a răscoli; a scormoni; a zădări.3) (răni, bube) A irita prin rupere sau scărpinare.4) f	/Orig. nec.
ZGÂRCENIE	ZGÂRCÉNIE	<i>f.</i>	1) Caracter zgârcit; ava-riție; calicie.2) Persoană zgârcită. [G.-D. zgârceniei; Sil. -ni-e]	/a (se) zgârci + suf. ~enie
ZGÂRCI I	ZGÂRCI I ~uri	<i>n.</i>	Țesut conjunctiv, elastic și rezistent (care face legătură între oasele din organismul unor animale); cartilaj.	/v. a se zgârci
ZGÂRCI II	ZGÂRCI II ~uri	<i>n.</i>	Instrument pentru răzuirea muchiilor unui vas mic de lemn.	/v. a se zgârci
A SE ZGÂRCI	A SE ZGÂRC//Î mă ~ésc	<i>intrans.</i>	1) (despre persoane) A se face ghem (pentru a nu fi văzut, de frig etc.); a se ghemui; a se strânge.2) (despre plante) A se opri din dezvoltare; a rămâne sau a deveni mic; a se chirci; a se pipernici; a se prizări.3) A manifesta zgârcenie; a se calici; a	/<sl. sugruti
ZGÂRCIOB	ZGÂRC//IÓB ~ioábă (~iobi, ~ioábe)	<i>m. și f.</i>	fam. Persoană foarte zgârcită.	/cf. a se zgârci
ZGÂRCIT	ZGÂRCÍ//T ~tă (~ți, ~te)	<i>și substantiv al</i>	1) v. A SE ZGÂRCI.2) Care face economii exagerate; avar; calic. • A fi ~ la vorbă a vorbi puțin (și cumpătat).	/v. a se zgârci
A ZGÂRIA	A ZGÂRIÁ zgârii	<i>tranz.</i>	1) (ființe sau părți ale corpului) A răni ușor (cu unghiile, cu ghearele sau cu un obiect ascuțit). • Mâța blândă zgârie rău v. MÂȚĂ.2) (obiecte) A tăia la suprafață lăsând o urmă; a scrijeli; a cresta. • ~ pământul a ara rău. ~ hârtia a) a scrie necitet	/<lat. scaberare

ZGÂRIETURĂ	ZGÂRIETŪ//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Rană ușoară făcută cu unghiile, cu ghearele sau cu un obiect ascuțit.2) Urmă pe suprafața unui obiect, produsă de ceva ascuțit. [G.-D. zgârieturii; Sil. -ri-e-]	/a zgâria + suf. ~tură
ZGÂTIE	ZGÂTI//E ~i	<i>f.</i>	fam. Fată zglobie, sprintară. [G.-D. zgâtiei]	/Orig. nec.
ZGLĂVOACĂ	ZGLĂVOĂ//CĂ ~ce	<i>f.</i>	Pește de talie mică, fără solzi, având cap mare și turtit, răspândit în apele de munte.	/<bulg. glavot
ZGLĂVOC	ZGLĂVÓ//C ~ci	<i>m.</i>	1) Floare a cânepei (de toamnă).2) Plantă erbacee cu flori, de obicei albastre, care crește, mai ales, prin semănături; albăstrea.	/<bulg. glavot
ZGLOBIOR	ZGLOBI//ÓR ~oără (~óri, ~oăre)		(diminutiv de la zglobiu) Care este cam zglobiu; destul de zglobiu. [Sil. -bi-or]	/zglobiu + suf. ~ior
ZGLOBIU	ZGLOBÍU ~ie (~ii)		1) (mai ales despre copii) Care vădește ușurință în mișcări; jucăuș.2) (despre dansuri) Care are un ritm vioi; săltăreț.	/<sl. zlobivu
ZGOMOT	ZGÓMOT ~e	<i>n.</i>	Sunet sau amestec de sunete puternice, nearmonioase, recepționate ca ceva neplăcut, supărător. • A face ~ a face vâlvă; a stârni interesul.	/< sb. glomot
ZGOMOTOS I	ZGOMOTÓS I	<i>adv.</i>	Cu zgomot.	/zgomot + suf. ~os
ZGOMOTOS II	ZGOMOT//ÓS II ~oasă (~óși, ~oăse)		Care face (mult) zgomot.	/zgomot + suf. ~os
A ZGREPTĂNA	A ZGREPTĂNÁ zgreaptăn	<i>pop.</i>	1. intranz. (despre animale) A zgâria un obiect cu ghearele, cu labele sau cu unghiile, producând un zgomot supărător. Mâța zgreaptănă la ușă.2. tranz. (terenuri, pământ) A ara rău, scormonind numai la suprafață.	/Orig. nec.
A SE ZGREPTĂNA	A SE ZGREPTĂNÁ mă zgreaptăn in-tranz.	<i>pop.</i>	1) A se freca cu unghiile sau cu un obiect (pentru a înlătura senzația de mâncă-rime); a se scărpină.2) A se ridica cu greu în sus făcând uz de mâini, de labe sau de gheare; a se cățăra.3) A se apuca strâns cu ghearele, cu mâinile sau cu labele; a se agăta	/Orig. nec.
A SE ZGRIBULI	A SE ZGRIBUL//Í mă ~esc	<i>intrans.</i>	A se face ghem, tremurând (de frig); a se ghemui.	/Orig. nec.
ZGRIȚOR	ZGRÍȚOR ~i	<i>m.</i>	1) Pasăre sedentară răpitoare asemănătoare cu vulturul, dar de talie mai mare.2) înv. Simbol reprezentând o astfel de pasăre, care era imprimat pe o stemă.3) înv. Monedă austriacă de argint, având imprimată pe o parte a ei imaginea unei astfel de păsări c	/cf. ngr. ghrips
ZGRIȚOROAICĂ	ZGRIȚOROÁI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	1) Femelă a zgrițorului.2) fig. depr. Femeie rea, urăcioasă și zgârcită.	/zgrițor + suf. ~oaică
ZGRIȚOROI	ZGRIȚORÓI ~	<i>m.</i>	Om rău, urăcios și zgârcit.	/zgrițor + suf. ~oi
ZGRUNȚUR	ZGRŪȚUR ~i	<i>m.</i>	v. GRUNZ.	/Din. grunzuri
ZGRUNȚUROS	ZGRUNȚUR//ÓS ~oasă (~óși, ~oăse)		v. GRUNZUROS.	/zgrunțur + suf. ~os
A ZGUDUI	A ZGUDUÍ zgúdui	<i>tranz.</i>	A face să se zguduie; a zdruncina.2) fig. (convingeri, concepții etc.) A clătina din temelii; a zdruncina.	/Orig. nec.

A SE ZGUDUI	A SE ZGUDUI mă zgúdui	<i>intrans.</i>	1) (despre vehicule sau persoane aflate în vehicule) A se scutura cu putere (din cauza denivelării drumului); a se zdruncina; a se hurduca.2) (despre pământ) A se afla în seism; a se cutremura.3) fig. (despre persoane) A fi cuprins de emoții puternice; a	/Orig. nec.
ZGUDUITOR	ZGUDUIT//ÓR ~oáre (~óri, ~oáre)		1) Care zguduie; zdruncinător.2) fig. Care emoționează puternic. Vestе ~oare. [Sil. -du-i-]	/a (se) zgudui + suf. ~tor
ZGUDUITURĂ	ZGUDUITÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Zguduire puternică, nerepetată; zdruncinătură.2) fig. Tulburare sufletească puternică; zdruncinătură. [Sil. -du-i-]	/a (se) zgudui + suf. ~tură
ZGURĂ	ZGÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Materie dură, rezultată în procesul de extragere a metalelor din minereu.2) Parte minerală din cenușa de cărbuni, care se aglomerează în procesul de solidificare.3) Cenușă întărită provenită din lucruri arse. [G.-D. zgurii]	/cf. alb. zgjürë, bulg. zgurija
A SE ZGURIFICA	A SE ZGURIFICĂ pers.3 se zgurifică	<i>intrans.</i>	1) (despre sobe, coșuri etc.) A se acoperi cu zgură; a prinde zgură.2) (despre obiecte) A se transforma în zgură.	/zgură + suf. ~ifică
ZGUROS	ZGUR//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) Care conține (multă) zgură; cu (multă) zgură.2) Care are aspect de zgură; asemănat or cu zgura.	/zgură + suf. ~os
ZI	ZI zile	<i>f.</i>	1) Interval de timp dintre răsăritul și apusul soarelui. • La ~ la ziua fixată. Pe ~, peste ~ în cursul zilei. ~ de ~, ~ cu ~ a) în fiecare zi; b) neconținut; mereu; c) din ce în ce; treptat. Din ~ în ~ a) de azi pe mâine; b) din ce în ce. De la o ~ la al	/<lat. dies
ZIAR	ZIÁR ~e	<i>n.</i>	Publicație periodică (de obicei cotidiană), care conține știri și informații actuale din diferite domenii de activitate (socială, economică, politică etc.); jurnal; gazetă. [Sil. zi-ar]	/Din zi + suf. ~ar
ZIARIST	ZIARÍ//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Lucrător la redacția unui ziar sau a unei reviste; persoană care colaborează la un ziar sau la o revistă; jurnalist; gazetar. [Sil. zi-a-]	/ziar + suf. ~ist
ZIARISTIC	ZIARÍSTI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de ziaristică; propriu ziaristicii; gazetăresc; jurnalistic.2) Care este caracteristic pentru ziarști; de ziarist.	/ziarist + suf. ~ic
ZIARISTICĂ	ZIARÍSTICĂ	<i>f.</i>	Profesie de ziarist; jurnalistică; gazetărie.	/ziarist + suf. ~ică
ZIBELINĂ	ZIBELÍN//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Mamifer carnivor de talie medie, apreciat pentru blana lui prețioasă; samur.2) Blană a acestui mamifer.3) Țesătură de lână asemănătoare cu blana acestui mamifer.	/<fr. zibeline
ZICALĂ	ZICÁL//Ă ~e	<i>f.</i>	Expresie concisă, deseori figurată, care conține o povață sau un gând înțelept; zicătoare; zicere.	/a zice + suf. ~ală
ZICĂTOARE	ZICĂT//OÁRE ~óri	<i>f.</i>	Expresie concisă, deseori figurată, care conține o povață sau un gând înțelept; zicală; zicere.	/ a zice + suf. ~ătoare
A ZICE	A ZÍCE zic		1. tranz. 1) A reda prin cuvinte; a exprima prin grai; a spune. • Ce mai zici? ce mai faci? Va să zică adică; prin urmare.2) A enunța cu fermitate; a afirma.3) A aduce ca obiecție; a obiecta. Ai ce zice?4) A găsi de cuviință; a crede; a considera; a socot	/<lat. dicere
ZICERE	ZÍCER//E ~i	<i>f.</i>	1) v. A ZICE.2) Vorbă zisă; spusă.3) Expresie concisă, deseori figurată, care conține o povață sau un gând înțelept; zicală; zicătoare.	/v. a zice

ZID	ZID ~uri	<i>n.</i>	Element de construcție (din piatră, beton etc.) care împrejmuește sau separă un spațiu, un teren sau o încăpere. • ~ chinezesc a) zid uriaș construit în vechime la granițele de nord ale Chinei; b) barieră riguroasă. A face ~ în jurul cuiva a) a înconjura	/<sl. zidu
ZIDAR	ZIDÁR ~i	<i>m.</i>	Muncitor specializat în lucrări de zidărie.	/<sl. zidaru
ZIDĂRIE	ZIDĂRIE ~i	<i>f.</i>	1) Construcție constituită din ziduri.2) Obiect aflat în proces de zidire.3) Ocupația de zidar.	/zid + suf. ~ărie
A ZIDI	A ZID//Î ~esc	<i>tranz.</i>	1) (clădiri, case etc.) A realiza prin lucrări de zidărie; a construi; a clădi; a ridica; a înălța; a dura.2) (obiecte, persoane) A închide într-un zid sau între ziduri.3) fig. rel. (lumea animală și vegetală) A face să ia ființă; a întemeia; a înființa;	/<sl. zidati
A SE ZIDI	A SE ZID//Î pers. 3 se ~ește	<i>intrans.</i>	A lua naștere; a lua ființă; a se forma; a se constitui.	/<sl. zidati
ZIDIRE	ZIDÍR/E ~i	<i>f.</i>	1) v. A ZIDI.2) Obiect zidit; construcție; clădire.3) înv. Ființă vie; vietate; făptură; creatură.	/v. a zidi
ZIDITOR	ZIDIT//ÓR ~oăre, (~óri, ~oăre)	<i>m. și f.</i>	1) și fig. Persoană care zidește; constructor. ~orii viitorului.2) la sing. mai ales art. (în concepțiile religioase creștine) Creator al lumii; Dumnezeu.	/a zidi + suf. ~or
A ZIDUI	A ZIDU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	rar A închide cu un zid (de jur împrejur).	/zid + suf. ~ui
ZIGOT	ZIGÓ//T ~ți	<i>m.</i>	Celulă rezultată din unirea a doi gameți; ou fecundat.	/<fr. zygote
ZIGURAT	ZIGURÁT ~e	<i>n.</i>	(în arhitectura Mesopotamiei) Templu de forma unei piramide cu etaje.	/<fr. ziggourat
ZIGZAG	ZIGZÁG ~uri	<i>n.</i>	Linie frântă (de forma unui șir de litere “z” puse cap la cap). • În ~ în formă de zigzag; zigzagat.	/<fr. zigzag, germ. Zickzack
ZIGZAGAT	ZIGZAGÁ//T ~tă (~ți, ~te)		Care are formă de zigzag.	/zigag + suf. ~at
ZILER	ZILÉR ~i	<i>m.</i>	Lucrător angajat și plătit cu ziua.	/zile + suf. ~er
ZILNIC I	ZÍLNIC I	<i>adv.</i>	În fiecare zi.	/zile + suf. ~ic
ZILNIC II	ZÍLNI/C II ~că (~ci, ~ce)		1) Care este de fiecare zi; curent; cotidian.2) Care nu se deosebește prin nimic specific; obișnuit; ordinar.	/zile + suf. ~ic
ZIMAZĂ	ZIMÁZĂ	<i>f.</i>	Enzimă obținută din drojdia de bere.	/<fr. zymase
ZIMBIL	ZIMBÍL ~uri	<i>n.</i>	Coș împletit din papură sau din rogoz.	/<turc. zembil
ZIMBRU	ZÍMBR//U ~i	<i>m.</i>	Animal sălbatic rumegător, de talie mare, având greabănul ridicat în sus, coarne scurte iar gâtul și bărbia acoperite de păr lung.	/<sl. zonbru
ZIMȚ	ZIMȚ ~i	<i>m.</i>	1) Crestătură (ascuțită) făcută pe muchia unei monede, a unui instrument sau a unei piese.2) la pl. înv. fam. Bani de metal; monede.	/cf. bulg. zăbec, sb. zubac
A ZIMȚA	A ZIMȚ//Ă ~éz	<i>tranz.</i>	v. A ZIMȚUI.	/Din zimț
ZIMȚAT	ZIMȚÁ//T ~tă (~ți, ~te)		Care are zimți; cu zimți.	/v. a zimța
A ZIMȚUI	A ZIMȚU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	(instrumente, piese etc.) A prevedea cu zimți; a cresta.	/zimț + suf. ~ui
ZINC	ZINC	<i>n.</i>	Metal de culoare albă-albăstruie, întrebuințat în industrie, mai ales, sub formă de aliaje.	/<fr. zinc

A ZINCA	A ZIN//CĂ ~chéz	<i>tranz. tehn.</i>	v. A ZINCUI.	/<fr. zinquer
ZINCOGRAF	ZINCOGRÁF ~ă (~i, ~e)	<i>m. și f.</i>	Muncitor specializat în lucrările de zincografie.	/<fr. zincographe, germ. Zinkograph
ZINCOGRAFIC	ZINCOGRÁFI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de zincografie; propriu zincografiei.	/<fr. zincographique
ZINCOGRAFIE	ZINCOGRAFÍ//E ~i	<i>f.</i>	1) tehn. Procedeu de confecționare a clișeelor de tipar pe plăci de zinc, folosite în lucrările de imprimărie.2) Atelier în care se confecționează astfel de clișee.	/<fr. zincographie
ZINCOGRAVURĂ	ZINCOGRAVÚR//Ă ~i	<i>f.</i>	1) Tehnică a realizării clișeelor de tipar pe plăci de zinc.2) Clișeu obținut prin zincografie.	/<fr. zincogravure
A ZINCUI	A ZINCUI//Í ~iése	<i>tranz. tehn.</i>	(obiecte sau piese de metal) A acoperi cu un strat subțire de zinc (în scop protector sau decorativ)	/zinc + suf. ~ui
ZIS	ZIS zísă (ziși, zise)		Care este poreclit. • Așa-zis numit astfel (nemotivat sau convențional).	/v. a zice
ZISĂ	ZÍS//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Ceea ce a fost zis; zicere; spusă.2) rar Expresie concisă, deseori figurată, care conține o povață sau un gând înțelept; zicătoare; zicală; zicere.	/v. a zice
ZLĂȚAR	ZLĂȚÁR ~i	<i>m. înv.</i>	1) Meșter (țigan) care confecționa obiecte din aur.2) Țigan nomad, care trăia în șatră; șătrar.	/<bulg., sb. zlatar
ZLOATĂ	ZLOÁT//Ă ~e	<i>f.</i>	Ploaie cu ninsoare; lapoviță. [G.-D. zloatei]	/<sl. slota
ZLOT	ZLO//T ~ți	<i>m.</i>	1) Unitate a sistemului monetar în Polonia.2) înv. Monedă de aur (egală cu un galben) sau de argint cu circulație în unele țări din Europa.	/<pol. zloty
ZLOTOS	ZLOT//ÓS ~oasă (~óși, ~oáse)		1) (despre timp) Care se caracterizează prin multă zloată; cu zloate dese.2) fig. Care este din abundență; îmbelșugat.	/zloată + suf. ~os
ZMEOAICĂ	ZMEOÁI//CĂ ~ce	<i>f.</i>	1) (feminin de la zmeu) v. ZMEU.2) fig. Iapă tânără și iute.3) Plantă erbacee cu tulpina erectă, înaltă și păroasă, având frunze lunguiete, ascuțite și flori mici, albe sau purpurii; somnoroasă.	/zmeu + suf. ~oaică
ZMEU I	ZMEU I zmei	<i>m.</i>	1) (în basme) Personaj imaginar, înzestrat cu puteri supranaturale, care întrușipează răul.2) fig. Persoană care manifestă vitejie (în luptă).3) fig. Cal tânăr și iute.	/<sl. zmii
ZMEU II	ZMEU II zméie	<i>n.</i>	Jucărie constând dintr-o bucată de hârtie sau din pânză fixată pe un cadru dreptunghiular de lemn, care, ținută de o sfoară lungă, se înalță în aer, când bate vântul.	/<sl. zmii
ZMEUR	ZMÉUR ~i	<i>m.</i>	Arbust din familia rozaceelor, cu flori albe și cu fructe de culoare roz, comestibile; zmeurar.	/<ngr. smeurón
ZMEURAR	ZMEURÁR ~i	<i>m.</i>	rar v. ZMEUR. [Sil. zme-u-]	/zmeură + suf. ~ar
ZMEURATĂ	ZMEURÁT//Ă ~e	<i>f.</i>	1) Băutură preparată din zmeură fermentată cu zahăr (și cu alcool).2) Băutură răcoritoare obținută din sirop de zmeură și apă (gazoasă). [Sil. zme-u-]	/zmeură + suf. ~ată
ZMEURĂ	ZMÉUR//Ă ~e	<i>f.</i>	Fruct al zmeurului. [G.-D. zmeurei; Sil. zme-u-]	/Din zmeur
ZMEURIȘ	ZMEURÍȘ ~uri	<i>n.</i>	Loc unde cresc (mulți) zmeuri. [Sil. zme-u-]	/zmeur + suf. ~iș

ZMEURIU	ZMEURÍU ~íe (~íi)		Care este de culoa-rea zmeurei; roz. [Sil. zme-u-]	/zmeură + suf. ~iu
ZOAIE	ZOÁIE zoi	<i>f.</i>	mai ales la pl. Apă murdară rămasă după spălatul vaselor sau al rufelor. [G.-D. zoaiei; Pl. și zoaie]	/cf. bulg., ucr. zola
ZOB	ZOB	<i>n.</i>	1) Așchie desprinsă dintr-un arbore în urma tăierii acestuia cu toporul.2) Bucată dintr-un vas de sticlă, de ceramică etc. spart; ciob.3) pop. Grăunțe de ovăz (amestecate cu alte grăunțe) care servesc drept hrană pentru cai.	/<bulg., sb. zob
ZODIAC	ZODIÁ //C ~ce	<i>n.</i>	1) Zonă a bolții cerești care se întinde de o parte și de alta a eclipticii, fiind străbătută de Soare în decursul unui an și cuprinzând 12 zodii. • Semnele ~cului figurile simbolice ale celor 12 zodii.2) Totalitate a celor 12 zodii, cuprinse de o astfel	/<ngr. [kiklos]zodiakós
ZODIACAL	ZODIACÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de zodiac; propriu zodiacului. Semn ~. • Lumină ~ă fâșie de lumină difuză din regiunea zodiacului, care se vede pe cer toamna la est, înainte de răsăritul Soarelui, și primăvara la vest, după apusul Soarelui. [Sil. -di-a-]	/<fr. zodiacal
ZODIE	ZÓDI //E ~i	<i>f.</i>	1) Constelație a zodiacului.2) Constelație ce corespunde lunii de naștere a unei persoane și care, conform superstițiilor, are o anumită influență asupra destinului acestuia.3) fig. Forță supranaturală despre care se crede că determină dinainte derularea	/<ngr. zodión
ZODIER	ZODIÉR ~i	<i>m.</i>	Persoană care se crede că prezice destinul cuiva, conform zodiei în care s-a născut; cititor în stele; astrolog. [Sil. -di-er]	/zodie + suf. ~ar
A ZOLI	A ZOL //Í ~ésc	<i>tranz.</i>	1) (rufe) A spăla cu leșie.2) (rufe, vase) A spăla frecând tare.	/cf. ucr. zolyty, bulg. zolja
ZOLNIC	ZÓLNI //C ~ce	<i>n.</i>	reg. Bucată de pânză groasă, de formă pătrată sau dreptunghiulară, folosită în gospodărie (pentru a răsturna mămliga, a acoperi pâinea etc.).	/ a zoli + suf. ~nic
ZONAL	ZONÁL ~ă (~i, ~e)		Care ține de o zonă; propriu unei zone. Festival ~.	/<fr. zonal
ZONARE	ZON //ÁRE ~ări	<i>f.</i>	Repartizare conform anumitor zone.	/Din zonă
ZONĂ	ZÓN //Ă ~e	<i>f.</i>	1) Diviziune a globului pământesc, delimitată de poli, de cercurile polare și de tropice, care are trăsături climaterice proprii. ~ tropicală.2) Porțiune dintr-un spațiu, caracterizată prin anumite particularități; centură. ~ de frontieră.3) mat. Parte a	/<fr. zone, lat. zona
ZOO	ZÓO	<i>n.</i>	Grădină zoologică.	/<fr. zoo
ZOOBIOLOGIE	ZOOBIOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a zoologiei care se ocupă cu studiul biologiei animalelor.	/<fr. zoobiologie
ZOOCHIMIE	ZOOCHIMÍE	<i>f.</i>	Ramură a zoologiei care se ocupă cu studiul proceselor chimice din corpul animalelor.	/<fr. zoochimie
ZOOCOR	ZOOCÓR ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv al</i>	(despre plante) Care are fructe și semințe adap-tate pentru răspândirea cu ajutorul animale-lor.	/<fr. zoochore
ZOOFAG	ZOOFÁ //G ~gă (~gi, ~ge)		Care se alimentează cu carne animală.	/<fr. zoophage
ZOOFAGIE	ZOOFAGÍE	<i>f.</i>	Deprinderea de a folosi carnea animală drept hrană.	/<fr. zoophagie

ZOOFIT	ZOOFÍT ~e	<i>n.</i>	1) la pl. Încrengătură de animale inferioare care se aseamănă după formă cu plantele.2) Animal din această încrengătură.	/<fr. zoophyte
ZOOFOB	ZOOFÓB ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv al</i>	Care manifestă o teamă patologică față de animale.	/<fr. zoophob
ZOOFOBIE	ZOOFOBÍE	<i>f.</i>	1) Caracter zoofob.2) Stare a celui zoofob.	/<fr. zoophobie
ZOOGEOGRAFIE	ZOOGEOGRAFÍE	<i>f.</i>	Ramură a geografiei care se ocupă cu studiul repartiției geografice a animalelor; geografie a regnului animal. [Sil. -ge-o-]	/<fr. zoogéographie
ZOOGRAFIE	ZOOGRAFÍE	<i>f.</i>	1) Ramură a zoologiei care se ocupă cu descrierea speciilor de animale.2) (în antichitate) Reprezentare grafică a animalelor.	/<fr. zoographie
ZOOLATRIE	ZOOLATRÍE	<i>f.</i>	(în religia anticilor) Cult al animalelor; credință în animale.	/<fr. zoo-lâtrie
ZOOLATRU	ZOOLÁTR//U ~ă (~i, ~e)	<i>și substantiv al</i>	Care împărtășește zoolatria.	/<fr. zoolâtre
ZOOLIT	ZOOLÍ//T ~ti	<i>m.</i>	Rămășiță petrificată a unui animal.	/<fr. zoolit[h]e
ZOOLOG	ZOOLÓ//G ~gi	<i>m.</i>	Specialist în zoologie.	/<fr. zoologue
ZOOLOGIC	ZOOLÓGI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de zoologie; propriu zoologiei.	/<fr. zoologique
ZOOLOGIE	ZOOLOGÍE	<i>f.</i>	Ramură a științei care se ocupă cu studiul regnului animal. [G.-D. zoologiei]	/<fr. zoologie
ZOOMANIE	ZOOMANÍE	<i>f.</i>	Manie a animalelor; afecțiune exagerată și morbidă pentru animale.	/<fr. zoomanie
ZOOMETRU	ZOOMÉTR//U ~e	<i>n.</i>	Instrument folosit pentru măsurarea corpului unui animal.	/<fr. zoometre
ZOOMORF	ZOOMÓRF ~ă (~i, ~e)		(în artele plastice) Care reprezintă animale.	/<fr. zoomorphe, germ. zoomorph
ZOOMORFIC	ZOOMÓRFI//C ~că (~ci, ~ce)		1) Care ține de zoomorfie; propriu zoomorfiei.2) v. ZOOMORF.	/<fr. zoomorphique
ZOOMORFIE	ZOOMORFÍE	<i>f.</i>	Ramură a zoologiei care se ocupă cu studiul conformației animalelor.	/<fr. zoomorphie
ZOOMORFISM	ZOOMORFÍSM	<i>n.</i>	Concepție religioasă primitivă conform căreia oamenii pot să se metamorfozeze în animale.2) Reprezentare a zeităților prin animale.	/<fr. zoomorphisme
ZOOPLANCTON	ZOOPLANCTÓN	<i>n.</i>	Totalitate a orga-nismelor animale care alcătuiesc planctonul.	/<fr. zooplancton
ZOOSPOR	ZOOSPÓR ~i	<i>m.</i>	Spor care se poate deplasa într-un mediu lichid cu ajutorul cililor vibratili.	/<fr. zoospore
ZOOTEHNIC	ZOOTÉHNI//C ~că (~ci, ~ce)		Care ține de zootehnie; propriu zootehnicii.	/<fr. zoo-technique
ZOOTEHNICIAN	ZOOTEHNICI//ÁN ~ănă (~éni, ~éne)	<i>m. și f.</i>	Specialist în zootehnie. [Sil. -ci-an]	/<fr. zootechnicien
ZOOTEHNIE	ZOOTEHNÍE	<i>f.</i>	1) Știință care se ocupă cu studiul metodelor de întreținere a animalelor domestice, precum și de ameliorare a raselor acestora.2) Ramură a gospodăriei agricole, care se ocupă cu creșterea animalelor domestice.	/<fr. zootechnie

ZOR	ZOR	<i>n. rar</i>	1) Acțiune grăbită și încordată. • Cu ~ cu grabă mare. De ~ din toate puterile; din răsputeri. A-i da ~ a se grăbi. A da cuiva ~ a face pe cineva să se grăbească.2) Ceea ce este necesar; necesitate; nevoie.	/<turc. zor
ZOREA	ZOR//EÁ ~ele	<i>f.</i>	Plantă decorativă agățătoare, având flori de diferite culori, cu corola în formă de pâlnie, care se deschid în zori și se închid când încălzește soarele.	/zori + suf. ~ea
ZORI	ZORI	<i>m. pl.</i>	1) Lumină care apare la orizont înainte de răsăritul soarelui. • În ~ de zi, la revărsatul ~lor dis-de-dimineată. Din ~ și până-n noapte ziua întreagă.2) Timpul când apare această lumină.3) fig. Începutul a ceva mult așteptat. ~i libertății.	/<sl. zoriya
A ZORI	A ZOR//Í ~esc		1. intranz. 1) A lucra cu grabă; a se grăbi.2) A merge repede.2. tranz. 1) (acțiuni, procese etc.) A face să se desfășoare într-un ritm mai rapid (uneori nejustificat); a grăbi; a pripri; a precipita; a accelera; a urgenta.2) (persoane) A forța să acționez	/Din zor
A SE ZORI	A SE ZOR//Í pers.3 se ~ește	<i>intranz.</i>	A se ivi zorile; a se face ziuă.	/Din zori
ZORILĂ	ZORILĂ	<i>m.</i>	Ființă ireală închipuită ca un animal ce se arată în zori.	/zori + suf. ~ilă
A ZORNĂI	A ZORNĂÍ zörnăi		1. intranz. (despre obiecte de metal sau de sticlă) A produce un zgomot specific la lovire, la cădere sau la rostogolire; a zdrăngăni; a zăngăni; a zuru.2. tranz. (obiecte de metal sau de sticlă) A face să producă un zgomot la lovire, ciocnire sau rostog	/zor + suf. ~năi
ZORNĂIT	ZORNĂÍT ~uri	<i>n.</i>	1) v. A ZORNĂI.2) Zgomot produs de obiectele de metal sau de sticlă la lovire, cădere sau rostogolire; zăngănit; zuru; zdrăngănit.	/v. a zornăi
ZORNĂITOR	ZORNĂIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care zornăie; care produce zornăituri; zuruitor; zăngănitor; zdrăngănitor. [Sil. -nă-i-]	/a zornăi + suf. ~tor
ZORZOANE	ZORZOÁNE	<i>f.</i>	pl. Obiecte mărunte lipsite de valoare (și de gust), folosite drept podoabe.	/Orig. nec.
ZUGRAV	ZUGRÁV ~i	<i>m.</i>	1) Muncitor specializat în operații de zugrăveală.2) înv. Pictor care zugrăvea pereții bisericilor.	/<ngr. zoghráphos
ZUGRĂVEALĂ	ZUGRÁV//EÁLĂ ~eli	<i>f.</i>	1) v. A ZUGRĂVI.2) Strat de apă de var sau de humă (și coloranți), care se aplică pe pereți în scop decorativ sau protector.3) Pictură murală în special pe pereții unei biserici. [G.-D. zugrăvelii]	/a zugrăvi + suf. ~eală
A ZUGRĂVI	A ZUGRÁV//Í ~esc		1. tranz. 1) (pereți) A acoperi cu un strat de apă de var sau de humă (și coloranți), iar uneori și cu desene care imită tapetul.2) (tablouri, portrete, peisaje etc.) A reprezenta în imagini cu ajutorul pensulei și al culorilor; a picta.3) A reprezenta sa	/Din zugrav
A SE ZUGRĂVI	A SE ZUGRÁV//Í pers.3 se ~ește	<i>intranz.</i>	1) A se încheaga în contururi precise; a căpăta forme distincte; a se profila; a se contura; a se desena; a se delimita.2) (despre stări psihice) A căpăta manifestare exterioară; a se exterioriza.	/Din zugrav

ZULIAR	ZULIÁR ~ă (~i, ~e)		1) înv. Care este cuprins de gelozie; gelos.2) Care este plin de invidie; pizmaș; invidios. [Sil. -li-ar]	/< zulie + suf. ~ar
ZULIE	ZULÍE	<i>f. înv.</i>	1) Sentiment de nemulțumire egoistă, provocat de situația sau de succesele cuiva; invidie; pizmă.2) Trăire sufletească chinuitoare și obsedantă, provenită din faptul sau presupunerea că ființa iubită nu este credincioasă; gelozie.	/<ngr. zília
ZULUF	ZULÚF ~i	<i>m.</i>	Șuviță de păr, răsucită în formă de spirală; cârlionț; buclă.	/<turc. zülüf, ngr. zulúfi
ZUM	ZUM	<i>interj.</i>	(se folosește, prelungit, pentru a imita sunetul produs de insecte în timpul zborului).	/Onomat.
A ZUMZĂI	A ZUMZĂÍ pers.3 zúmzăie	<i>intrans.</i>	1) (despre unele insecte) A produce sunete prelungi, caracteristice speciei, în timpul zborului; a face “zummm”; a bâzâi.	/Onomat.
ZUMZET	ZÚMZET ~e	<i>n.</i>	1) Sunet caracteristic produs de unele insecte (în special de albine), în timpul zborului.2) Zgomot produs de obiecte în vibrație sau de un motor în funcțiune; zbârnâit.3) Zgomot surd și neclar de voci; rumoare; murmur.	/a zumzâi + suf. ~et
ZUR	ZUR	<i>interj.</i>	(se folosește, prelungit, pentru a reda zgomotul produs de unele obiecte metalice la ciocnire sau de unele obiecte mici la rostogolire).	/Onomat.
ZURBA	ZURBÁ ~le	<i>f. înv.</i>	1) Acțiune violentă împotriva unei nedreptăți; revoltă; răzvrătire; rebeliune.2) fig. Zgomot mare (de glasuri, de mijloace de transport etc.); larmă; gălăgie; zarvă.	/<turc. zorba
ZURBAGIU	ZURBAGÍ//U ~e (~i)	<i>și substantiv al</i>	1) înv. Care a luat parte la o zurbă; care s-a răzvrătit.2) Care face scandal; pus pe certuri; scandalagiu.	/zurbă + suf. ~giu
ZURGĂLĂU	ZURGĂLE//U ~i	<i>m.</i>	mai ales la pl. Clo-poțel de metal, de formă sferică, cu găurele și cu o bilă înăuntru, care sună când este mișcat.	/cf. ung. zörögeni
ZURLIU	ZURLÍU ~ie (~ii) fam.		1) Care nu stă locului nici un moment; fără astâmpăr; neastâmpărat; zburdalnic; zbenghiu.2) Care și-a pierdut facultatea de a judeca normal; care și-a ieșit din minți; smintit; țicnit; trăsnit.	/cf. turc. zorlu
A ZURUI	A ZURU//Í ~iesc		1. intrans. (despre obiecte de metal sau de sticlă) A produce un zgomot specific la lovire, cădere sau rostogolire; a zdrăngăni; a zăngăni; a zornăi.2. tranz. (obiecte de metal sau de sticlă) A face să producă un zgomot specific la lovire, cădere sau rost	/zur + suf. ~ui
ZURUIT	ZURUÍT ~uri	<i>n.</i>	1) v. A ZURUI.2) Zgomot produs de obiectele de metal sau de sticlă la lovire, cădere sau rostogolire; zăngănit; zornăit; zdrăngănit.	/v. a zurui
ZURUITOR	ZURUIT//ÓR ~oăre (~óri, ~oăre)		Care zuruie; care produce zuruturi; zornăitor; zdrăngănitor; zăngănitor.	/a zurui + suf. ~tor
A SE ZVĂPĂIA	A SE ZVĂPĂIÁ mă zvăpăi	<i>intrans.</i>	rar A deveni zvăpăiat.	/Din zvăpăiat

ZVĂPĂIAT	ZVĂPĂIĂ//T ~tă (~ți, ~te)		(mai ales despre copii) Care nu stă locului nici un moment; fără astâmpăr; zburdalnic; neastâm-părat; zbanghiu; zvânturat.	/cf. văpaie
ZVÂC	ZVÂC	<i>interj.</i>	(se folosește pentru a reda zgomotul produs de o mișcare bruscă).	/Onomat.
ZVÂCNEALĂ	ZVÂCN//EĂLĂ ~eli	<i>f.</i>	1) v. A ZVÂCNI.2) v. ZVÂCNET.	/a zvâcni + suf. ~eală
ZVÂCNET	ZVÂCNET ~e	<i>n.</i>	Bătaie accelerată sau neregulată a inimii, a tâmpelilor sau a pulsului; zvâcnitură; palpitație.	/a zvâcni + suf. ~et
A ZVÂCNI	A ZVÂCN//Î ~esc	<i>intrans.</i>	1) (despre inimă, tâmpel, puls) A bate mai repede și mai puternic decât de obicei sau a bate neregulat (din cauza unei emoții, a unui efort sau a unei boli); a palpita.2) (despre ființe) A face o mișcare rapidă și pe neașteptate; a tâsni.3) A se ridica br	/zvâc + suf. ~ni
ZVÂCNITOR	ZVÂCNIT//ÔR ~oăre (~ôri, ~oăre)		Care zvâcnește; care produce zvâcnete; palpitant.	/a zvâcni + suf. ~tor
ZVÂCNITURĂ	ZVÂCNITÛR//Ă ~i	<i>f.</i>	v. ZVÂCNET.	/a zvâcni + suf. ~tură
A ZVÂNTA	A ZVÂNT//Ă zvânt	<i>trans.</i>	1) A face să se zvânte; a zbici.2) fig. A face să nu mai existe; a șterge de pe fața pământului; a nimici; a distruge; a prăpădi. • ~ în bătaie (sau bățai) pe cineva a bate foarte tare pe cineva. Bea de zvântă bea foarte mult.3) A face să nu mai dispună d	/<lat. exventare
A SE ZVÂNTA	A SE ZVÂNTĂ mă zvânt	<i>intrans.</i>	A se usca puțin (la suprafață); a se zbici. Rufe s-au zvântat.	/<lat. exventare
A SE ZVÂNTURA	A SE ZVÂNTURĂ mă zvântur	<i>intrans.</i>	fam. A umbla (fără rost) dintr-un loc în altul.	/Orig. nec.
ZVÂNTURAT	ZVÂNTURĂ//T ~tă (~ți, ~te)		1) Care privește totul cu ușurință; lipsit de seriozitate; ușuratic.2) (mai ales despre copii) Care nu stă locului nici un moment; fără astâmpăr; neastâmpărat; zburdalnic; zvăpăiat; zbanghiu.3) Care este înclinat spre aventuri; căruia îi plac aventurile.	/v. a se zvântura
ZVÂNTURATIC	ZVÂNTURĂTI//C ~că (~ci, ~ce)		v. ZVÂNTURAT.	/a se zvântura + suf. ~ic
ZVÂR	ZVÂR	<i>intrej.</i>	(se folosește, de obicei prelungit, pentru a reda zgomotul produs de obiecte sau păsări în zbor).	/Onomat.
ZVÂRCOLEALĂ	ZVÂRCOL//EĂLĂ ~eli	<i>f.</i>	1) v. A SE ZVÂRCOLI.2) Mișcare bruscă și convulsivă.	/a se zvârcoli + suf. ~eală
A SE ZVÂRCOLI	A SE ZVÂRCOL//Î mă ~esc	<i>intrans.</i>	1) A face mișcări bruște și convulsive (din cauza unor dureri puternice sau pentru a scăpa dintr-o strânsoare); a se zbate; a se smuci.2) A se răsuca în așternut de neliște.3) A se mișca încolo și înapoi (de neastâmpăr); a nu sta locului; a se frământa	/<bulg. vârgaljan
A ZVÂRLI	A ZVÂRLÎ zvârli	<i>trans.</i>	v. A ZVÂRLI.	/cf. bulg. hvârji, sb. vriji
ZVÂRLITURĂ	ZVÂRLITÛR//Ă ~i	<i>f.</i>	v. AZVÂRLITURĂ.	/a zvârli + suf. ~tură

ZVÂRLUGĂ	ZVÂRLŪ//GĂ ~gi	<i>f.</i>	1) Pește dulcicol de talie mică, foarte iute în mișcare, având corp alungit, de culoare galbenă, și șase mustăți.2) fig. Persoană sprintenă și neastâmpărată. [G.-D. zvârlugii]	/Orig. nec.
A ZVECU	A ZVECU//Î ~iesc	<i>tranz.</i>	(fețe de încălțăminte) A trage pe calapod.	/Orig. nec.
ZVELT	ZVEL//T ~tă (~ți, ~te)		1) (despre ființe) Care este subțire în talie.2) (despre obiecte) Care are forme armonioase și linii suple.3) fig. (despre zborul păsărilor) Care se caracterizează prin vioiciune și eleganță.	/<fr. svelte, it. svelto
ZVON	ZVON ~uri	<i>n.</i>	1) Informație neconfirmată (uneori tendențioasă) care circulă oral.2) Zgomot lin, continuu și plăcut, produs de unele fenomene naturale (curgerea apei, bătaia vântului etc.); susur; murmur; șoaptă; frea-măt.	/<sl. zvonu
A ZVONI	A ZVON//Î ~esc		1. tranz. (obiecte de metal, de sticlă) A face să răsunе.2. intranz. (despre fenomene naturale) A produce un zgomot lin, continuu și plăcut; a susura; a murmura; a fremăta; a șopti.	/Din zvon
A SE ZVONI	A SE ZVON//Î pers.3 se ~ește	<i>intranz.</i>	(despre știri, vorbe) A se răspândi sub formă de zvon.	/Din zvon
ZVONIST	ZVONI//ST ~stă (~ști, ~ste)	<i>m. și f.</i>	Persoană care răspândește zvonuri.	/zvon + suf. ~ist